IFUD of Human Rights

ANNUAL REPORT 2016—2024

IFUD of Human Rights

IFUD of Human Rights

ANNUAL REPORT 2016—2017

Jaarverslag 2016—2017

Why societies and politicians don't learn from Hitler's Inferno? -*the lessons of history we've failed to Learn today*- If the North Korea crisis escalates into all-out nuclear war with US,China, Europe, Russia and North Korea.

Churchill learn from history

"Those who fail to learn from history are doomed to repeat it"
Winston Churchill , (speech House of Commons Nov 16- 1948)

- Wanneer een link niet is te openen in dit pdf bestand kun je die kopiëren in je browser om het vervolgens te openen.
- When a link can not be opened in this pdf file you can copy it in your browser and open it.

DEEL 1

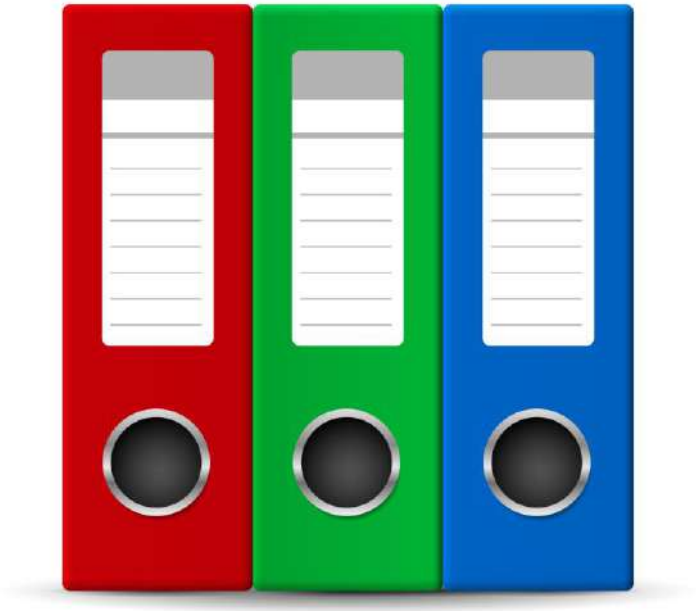

Jaarverslag 2016

IFUD of Human Rights

Martin Schulz- The President of the European Parliament

INLEIDING

Het onderwijssysteem en de mainstream media zijn uitgegroeid tot de meest bewuste middelen van vakkundig gebruik van de instrumenten van propaganda. De samenleving (80%) leest of kijkt alleen wat afkomstig is van de erkende autoriteit,en niet van een door de autoriteit niet-erkende bron. Onze politici zijn de marionetten in handen van de grootindustrie. Er is sprake van een door loyaliteit bij elkaar gehouden mafioos opgezet misdaadsyndicaat. Deze bovenwereld heeft zichzelf boven alle de wetten geplaatst. Ze hebben steeds vaker de mond vol over de echte rechtsstaat en democratie en gelijkheid voor eenieder. Er is sprake van een schijndemocratie. Een dictatuur in een democratisch jasje ”democratuur”. Door een model van die democratie op te zetten en door de democratie als echt na te bootsen. De stichting heeft–zoals in 1994- op 5 januari 2015,de Nederlandse Staat aangeklaagd bij de Europese Commissie wegens schenden van Unierecht en democratische waarden en normen. De stukken zijn nadien door een deurwaarder betekend aan het Europees Parlement middels een Europese betekening. Het mag dan onderzoek wezen en educatie,echter het moet ook voldoende gedragen worden door de burgers in de samenleving om die veranderingen in gang te kunnen zetten.

(notariële akte)22 juni 1994

De Nederlandse landspolitiek is op een enkeling na een -----
stelletje ellendige paternalisten dat samen met het gilde va
beroepskruiers de hand aan het eigen vaderland slaat en daar
aan het volk!----------
Dit is dan het succes van een vrijbuiterstroep die de begane
roof kan rechtvaardigen.----------
Onbegrijpelijk en wonderbaarlijk.----------
Het lelijkste wat er in het leven der mensen kan blijven ---
bestaan, is het juk der slavernij. ----------
In Nederland is dit de schijndemocratie en een rechtsstaat -
waarvan alle fundamenten tot op de bodem zijn aangetast.----

De meeste instanties en personen deden er al snel het --------
zwijgen toe, wellicht door de zeer spraakmakende feiten en de
namen van gerenommeerde personen die in de stukken voorkomen.-
Kortom: men **liet niets meer van zich horen** en de zaken die ----
behandeld moesten worden, **werden niet behandeld.** ----------

European candidates appeal to voters to reject fascism and racism

First entry: 21 May 2014 - 02:25 Athens, 23:25 GMT

Last update: 21 May 2014 02:25 Athens, 23:25 GMT Elections 2014

European candidates appeal to voters to reject fascism and racism

Candidates for the leadership of the European Commission, worried by the rise of the far right, urged voters to reject extremist political parties.

During a televised debate only a few days before the Sunday elections, **Jean- Claude Juncker** and **Martin Schultz** , appealed to Europeans to punish "racists and fascists" at the polls.

According to o**pinion polls far-right parties have made big gains** recently throughout Europe, reports the German news agency, DPA.

"If get elected due to the extremist vote, I will resign," said Jean- Claude Juncker during the debate broadcast by German TV station ARD.

"**I refuse to be elected by fascists, racists and all those who hate people they do not like**," said the former prime minister of Luxembourg.

On the same wave-length socialist candidate Martin Schulz, urged his German compatriots to stop the far-right winning any seats in the European Parliament.

"It is the duty of those who believe in democracy to ensure with their vote that the**propagandists of the ideology of Adolf Hitler** would not smear the name of Germany in the European Parliament," said Schultz.

Source: ANA-MPA

Read the story in Greek

Tags: MARTIN SCHULZ, EUROPEAN ELECTIONS, FAR RIGHT

en.enikos.gr

2014

BOVEN DE WET

Merkel –zoals Rutte- reageren niet op vergelijking met Hitler of SS-er in de media. Merkel te verwijzen naar de verklaring van regeringswoordvoeder Georg Streiter. De gewone burger krijgt wel straf,te verwijzen naar Günter Wangerin geldstraf 6000 euro.Minister van Justitie Heiko Maas met Secretaris-Generaal van de Raad van Europa Jagland op 28 januari 2016 “we gaan samen met de Raad van Europa haatmisdaden aanpakken”. Dat zijn mooie woorden voor in de media. De vergelijking die Ik met dit voorbeeld duidelijk wens te maken is, dat de wetten wel gelden voor de normale burger,maar blijkbaar niet voor de Top van de Politiek. Die leggen de wetten naast zich neer hoe het in hun kraam past,of gebruiken die om politieke tegenstanders uit te schakelen.In de deurwaarder exploten is verwezen naar een data DvD-rom met producties. Deze producties -met de inhoud- zijn bekend bij de Nederlandse regering,Europese Commissie en Europees Parlement. De kwestie Merkel met de Hitler vergelijkingen o.a. te vinden in AANHECHTINGEN/PROD-GROEP-02/Map7

deVerdieping Trouw

Merkel reageert niet op vergelijking met Hitler

22/06/12, 16:56 – bron: hln.be

© reuters. Griekse demonstranten verspreidden in 2011 deze postkaart van een gephotoshopte Merkel in nazi-uniform.

De Duitse bondskanselier Angela Merkel negeert de berichten in de media waarin zij met Adolf Hitler vergeleken wordt. 'Ze stelt het vast, maar reageert er niet op', aldus regeringswoordvoerder Georg Streiter.

Geldstrafe für Künstler**Ein Hakenkreuz vor Gericht**

John Schneider, 08.01.2014 - 17:17 Uhr
(abendzeitung-muenchen.de)

Günter Wangerin auf der Demo: Für das Merkel-Plakat muss er 3000 Euro zahlen. *Foto: John Schneider*

Bei einer Demo hält der Münchner Künstler Günter Wangerin (68) ein Plakat hoch, das die Kanzlerin mit Nazi-Armbinde zeigt. 3000 Euro soll er deshalb zahlen – seine Berufung scheitert

Günter Wangerin und Verteidigerin Anna Busl im Gerichtssaal

(foto: vbbayern.wordpress.com)

Das strafbare Verwenden von Kennzeichen verfassungswidriger Organisationen

§ 86a StGB im Spiegel der Rechtsprechung

Verfasser: Oberregierungsrat Dr. Roman Trips-Hebert
Aktenzeichen: WD 7 - 3010 - 028/14
Abschluss der Arbeit: 28. Februar 2014
Fachbereich: Fachbereich WD 7: Zivil-, Straf- und Verfahrensrecht, Umweltschutzrecht, Verkehr, Bau und Stadtentwicklung

Polish press invokes Nazi imagery as war of words with EU heats up

A popular Polish weekly news magazine has depicted EU leaders including Angela Merkel wearing Nazi uniforms

Germany's chancellor Angela Merkel is flanked by Guy Verhofstadt, Martin Schulz, Jean-Claude Juncker and Günther Oettinger on the cover. Photograph: Maciej Chmiel/EPA

Jon Henley

Tuesday 12 January 2016 13.43 GMT

Relations between Brussels and Poland's hardline Eurosceptic government have deteriorated further after a Polish magazine published a cover portraying five leading EU politicians – including the German chancellor, Angela Merkel – in Nazi uniforms beneath the headline These people want to control Poland again.

The photoshopped image on the front of popular weekly Wprost showed Merkel, the European commission president, Jean-Claude Juncker, European parliament president Martin Schulz, EU commissioner Günther Oettinger, and Guy Verhofstadt, the former Belgian prime minister, leaning over a map, echoing wartime photographs of Adolf Hitler and his generals.

In a post on his Facebook page, Verhofstadt, who heads the liberal Alde group in the European parliament, described the image as "outrageous", adding that the EU was a "community of values" and that it was "the duty of all of us – commissioners, chancellors or not, to raise our voice when a government is endangering these principles and attacking democratic institutions".

Schulz and Oettinger, both German, have been sharply critical of the conservative, staunchly Catholic Law and Justice (PiS) party, which swept to power in October and has since sought to strengthen government control over the constitutional court, civil service and Polish public radio and television.

The commission has already written to the Polish government asking how its new media law will work with EU rules on media freedom. Schulz described the government's actions as a "dangerous Putinisation of European politics", while Oettinger suggested Poland should be put under rule of law supervision, legislation designed to deal with "systemic threats" to EU values.

Responding to the criticism, Poland's government summoned Germany's ambassador for talks and warned Brussels not to interfere in its affairs on the basis of "biased and politically engaged" reports.

The defence minister Antoni Macierewicz went further, saying Poland would not be lectured by Germany "on democracy and freedom", while his colleague, justice minister Zbigniew Ziobro, wrote an open letter to Oettinger alluding to the Nazi occupation of Poland.

"Such words, said by a German politician, cause the worst of connotations among Poles," Ziobro wrote. "Also in me. I'm a grandson of a Polish officer, who during World War II fought in the underground National Army with 'German supervision'."

theguardian.com

2016

Right-Wing Terrorism in the 21st Century

The ‘National Socialist Underground’ and the History of Terror from the Far-Right in Germany

By **Daniel Koehler**

2017 – Routledge
270 pages | 14 B/W Illus.
Hardback: 9781138123281
pub: 2016

Europarat

Europarat und Bundesregierung wollen bei der Bekämpfung von Hassreden und Hetze im Internet zusammenarbeiten

Justizminister Heiko Maas trifft Generalsekretär Jagland

GENERALSEKRETÄR STRASSBUR 28. JANUAR 2016

Der Bundesminister der Justiz und für Verbraucherschutz, Heiko Maas, hat heute dem Europarat in Straßburg einen offiziellen Besuch abgestattet und dabei ein Gespräch mit dem Generalsekretär des Europarats, Thorbjörn Jagland, geführt.

Themen des Gesprächs waren unter anderem die Bekämpfung von Hassreden und Hetze im Internet sowie der Kampf gegen Diskriminierung und Rassismus.

Heiko Maas: „Diskriminierung von Minderheiten und Rassismus sind europaweit gesellschaftliche Probleme, die länderübergreifend bekämpft werden müssen. Die Institutionen des Europarats leisten wertvolle Arbeit dabei, die gemeinsamen Werte Europas allen Mitgliedern immer wieder bewusst zu machen. Deutschland schätzt und unterstützt diesen Prozess sehr."

Bei der Bekämpfung von Hassreden und Hetze im Internet sieht sich die Bundesregierung ebenfalls an der Seite des Europarats. „Wir wollen gemeinsam sicherstellen, dass konsequent gegen Hetze im Internet vorgegangen wird. Der Europarat kann hier einen Beitrag dazu leisten. Gewaltaufrufe und Hassparolen dürfen nicht ohne Widerspruch bleiben."

Jagland begrüßte die Maßnahmen der Bundesregierung gegen rechstwidrige Hassrede im Netz: „Die Vereinbarung, die Minister Maas mit den großen Internetfirmen getroffen hat, ist richtungsweisend. Wir werden unsere Zusammenarbeit auf diesem Gebiet intensivieren".

Bei Gelegenheit des Besuchs hat Minister Maas gemeinsam mit Botschafter Küntzle, dem Ständigen Vertreter der Bundesrepublik Deutschland beim Europarat, das Übereinkommen des Europarats über Geldwäsche und Terrorismusfinanzierung unterzeichnet. „Die Bundesregierung begrüßt, dass die Vorschriften zur Bekämpfung der Geldwäsche und Terrorismusfinanzierung in den Mitgliedstaaten des Europarats künftig weiter angeglichen werden. Die Aufdeckung krimineller Finanzierungsmechanismen ist ein ganz bedeutsames Element bei der Bekämpfung des Terrorismus und der organisierten Kriminalität. Auf diesem Gebiet ist die internationale Zusammenarbeit extrem wichtig. Die Rolle des Europarats bei der internationalen Koordinierung wird in Deutschland sehr genau gesehen und gewürdigt."

Neben Generalsekretär Jagland hat Minister Maas auch den Menschenrechtskommissar des Europarats, Nils Muiznieks, sowie Mitglieder der Parlamentarischen Versammlung des Europarats getroffen. Im Anschluss an den Besuch des Europarats besuchte Minister Maas den Europäischen Gerichtshof für Menschenrechte.

Siehe auch: Kampagne gegen Hassreden

Verbotene Kennzeichen rechtsextremistischer Organisationen

Nach § 86 a StGB („Verwenden von Kennzeichen verfassungswidriger Organisationen") ist es untersagt, Kennzeichen verbotener Organisationen zu verbreiten und öffentlich zu verwenden. Kennzeichen, die denen verbotener Organisationen zum Verwechseln ähnlich sind, dürfen ebenfalls nicht verwendet werden.

Zu den Kennzeichen im Sinne des Gesetzes zählen nicht nur Symbole, sondern auch Fahnen, Abzeichen und Uniformstücke, ebenso Parolen und Grußformen, Lieder und Bildnisse.

Die Vorschrift des § 86 a wurde seinerzeit vor allem deshalb in das Strafgesetzbuch aufgenommen, um nationalsozialistische Symbolik aus der Öffentlichkeit zu verbannen. Das Verwendungsverbot betrifft aber nicht nur die Kennzeichen der „Nationalsozialistischen Arbeiterpartei Deutschlands" (NSDAP) und anderer Organisationen der NS-Zeit, sondern auch die Kennzeichen solcher extremistischer Parteien und Vereinigungen, die nach Inkrafttreten des Gesetzes verboten wurden.

In der Vergangenheit haben Neonazis mehrfach versucht, diese Verbote zu unterlaufen. Beispielsweise haben sie den Hitler-Gruß abgewandelt, indem sie ihn statt mit der flachen Hand mit drei ausgestreckten Fingern ausführten. Diese als so genannter „Widerstands-„ oder "Kühnen-Gruß" bekannt gewordene Grußform ist aber als Kennzeichen der verbotenen "Aktionsfront Nationaler Sozialisten/Nationale Aktivisten" strafbewehrt.

Im Folgenden ist eine Reihe von verbotenen Symbolen und Kennzeichen abgebildet. Zur Abgrenzung sind auch einige Kennzeichen aufgeführt, die von Neonazis und rechtsextremistischen Skinheads häufig verwendet werden, aber nicht verboten sind.

Ein Sonderfall ist die Reichskriegsflagge (Kriegsflagge des Norddeutschen Bundes und des Deutschen Reiches von 1867 bis 1921) aus der Zeit vor 1935 (ohne Hakenkreuz): Sie zu zeigen ist nicht strafbar, die Polizei stellt sie jedoch in Brandenburg (auch in anderen Bundesländern) wegen „Verstoßes gegen die öffentlichen Ordnung" sicher (so ein Erlass des brandenburgischen Innenministers von 1993).

Kennzeichen verbotener Organisationen

Hakenkreuz

Hakenkreuz – seitenverkehrt

Hakenkreuz – negativ
Symbol der "Aktionsfront Nationaler Sozialisten/Nationale Aktivisten"

Hakenkreuz – leicht verändert:
Swastika-Kreuz
in ähnlicher Form in Symbolen des "Deutschen Frauenwerkes" und der"NS-Frauenschaft" verwendet

Reichskriegsflagge mit Hakenkreuz
(1935 – 1945)

Doppel-Sigrune/SS-Rune
Zeichen der "Schutzstaffeln" (SS) der NSDAP

Sigrune mit waagerechten Spitzen
Kennzeichen der "Aktionsfront Nationaler Sozialisten/Nationale Aktivisten"

Abzeichen der "Sturmabteilung" (SA)

Symbol der "Nationalen Sammlung" (NS)

Symbol der "Nationalen Liste"

Symbol der "Nationalistischen Front" (NF)

Symbol der "Deutschen Alternative" (DA)

Symbol der „Nationalen Offensive" (NO)

Symbol der "Freiheitlichen Deutschen Arbeiterpartei" (FAP)
Der Zahnkranz als Umrahmung eines Hakenkreuzes fand auch in dem Symbol der nationalsozialistischen "Deutschen Arbeitsfront" Verwendung

Erkennungszeichen der "Direkten Aktion/Mitteldeutschland" (JF)

Logogramm der Skinhead-Organisation "Blood & Honour" (B&H)

Symbol der "Volkssozialistischen Bewegung Deutschlands/Partei der Arbeit" (VSBD/PdA)

Symbol der "Volkssozialistischen Bewegung Deutschlands/Partei der Arbeit" (VSBD/PdA)
Das so genannte **Keltenkreuz** ist strafbar nur in Verbindung mit verbotenen Organisationen; es ist insbesondere in der Skinhead-Szene weit verbreitet

Wolfsangel
strafbar als Symbol der "Jungen Front"

Odalrune
strafbar als Kennzeichen des "Bundes Nationaler Studenten" (BNS) und der "Wiking-Jugend" (WJ)

Thyr- und Sig-Rune
als Logo der Kleidermarke „Thor Steinar“ wurde diese Zusammenstellung zweier von nationalsozialistischen Organisationen häufig gebrauchter Runen im Herbst 2004 verboten.

Weitere, nicht strafbare Kennzeichen

Triskele
Sonnensymbol, wird u. a. von der "White Power"-Bewegung und vom "Ku Klux Klan" (KKK) benutzt

Symbol der "Hammerskins"
(Erläuterung zum **Zahnkranz** siehe FAP)

"White Power"-Faust
(Erläuterung zu den Zahlen-Codes unten)

18

Die Zahl **18** stehen für den 1. und 8. Buchstaben im Alphabet = A. H.
Mit dieser synonym für "Adolf Hitler" verwendeten Abkürzung signalisieren Neonazis ihre Gesinnung.

88

Die Zahl **88** steht für den 8. Buchstaben im Alphabet = H. H
Mit dieser synonym für die verbotene Grußformel "Heil Hitler" verwendeten Abkürzung signalisieren Rechtsextremisten ihre Gesinnung.

28

Die Zahl **28** steht für den 2. und 8. Buchstaben im Alphabet = B. und H.
Sie weisen auf die verbotene Organisation „Blood & Honour" (B&H) hin.

14

Die Zahl **14** signalisiert rassistische Gesinnung. Sie steht für die 14 Worte: "Wir müssen das Leben unserer Rasse und eine Zukunft für unsere weißen Kinder sichern."

Reichskriegsflagge (1867 – 1921)
Das Zeigen der Flagge ist zwar nicht strafbar, die Polizei kann sie aber unter bestimmten Umständen wegen Störung der öffentlichen Ordnung einziehen.

Reichskriegsflagge (1922 – 1933)
Das Zeigen der Flagge ist zwar nicht strafbar, die Polizei kann sie aber unter bestimmten Umständen wegen Störung der öffentlichen Ordnung einziehen.

Reichskriegsflagge (1933 – 1935)
Das Zeigen der Flagge ist zwar nicht strafbar, die Polizei kann sie aber unter bestimmten Umständen wegen Störung der öffentlichen Ordnung einziehen.

http://www.verfassungsschutz.brandenburg.de/media_fast/4055/verbotene_kennzeichen_rechtsextremistischer_organisationen.pdf

KAMER VAN KOOPHANDEL

Dossiernummer: 41092925 Blad 00001

Uittreksel uit het handelsregister van de Kamers van Koophandel
Deze inschrijving valt onder het beheer van de Kamer van Koophandel voor Brabant

Rechtspersoon:

Rechtsvorm	:Stichting
Statutaire naam	:Intermediaire Stichting van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens
Verkorte naam	:I.F.U.D. of Human Rights
Statutaire zetel	:Geldrop
Adres	:Kastanje 28, 5731NK Mierlo
Correspondentieadres	:Postbus 324, 5660AH Geldrop
Telefoonnummer	:06-50425552
Oprichting	:15-10-1993
Activiteit	:Ideële organisaties

Bestuurder(s):

Naam	:van den Wittenboer, Joannes Petrus
Geboortedatum en -plaats	:14-05-1955, Mierlo
Infunctietreding	:15-10-1993
Titel	:Voorzitter/secretaris/penningmeester
Bevoegdheid	:Alleen/zelfstandig bevoegd

Alleen geldig indien door de kamer voorzien van een ondertekening.

Eindhoven, 18-11-2009
Uittreksel is vervaardigd om 09.52 uur

Voor uittreksel

Mevrouw mr. W.A.M. te Lintelo
Hoofd Bedrijvenregister

AFSCHRIFT

Op vijftien oktober negentienhonderd drie en negentig ----------
verscheen voor mij, Meester Johannes Petrus Joseph van Knegsel, ----
kandidaat-notaris, wonende te Budel-Dorplein, gemeente Budel, ------
hierna te noemen notaris, als plaatsvervanger van Henricus Gerardus
Maria Theresia Derks, notaris te Budel: ----------
de Heer **Joannes Petrus van den Wittenboer**, planned change agent, ---
volgens zijn verklaring geboren te Mierlo veertien mei negentien- --
honderd vijf en vijftig, zonder woonplaats en adres, maar wel ------
ingeschreven in het Centraal persoonsregiser te 's-Gravenhage en ---
zijn postadres hebbende: Postbus 324, 5660 AH Geldrop, van ---------
Nederlandse nationaliteit, ongehuwd en nooit gehuwd geweest. -------
De comparant verklaarde een stichting op te richten welke zal worden
geregeerd door de volgende statuten: ----------
NAAM, ZETEL EN TIJDSDUUR ----------
Artikel 1 ----------
1. De stichting draagt de naam: **Intermediaire Stichting van de** -----
Universele Verklaring van de Rechten van de Mens. ----------
De stichting kan zich in het maatschappelijk verkeer ook bedienen
van de naam: **Intermediary Foundation of the Universal Declaration
of Human Rights**. ----------
2. De stichting is gevestigd te **Geldrop**. ----------
3. De stichting is opgericht voor onbepaalde tijd. ----------
DOELSTELLING ----------
Artikel 2 ----------
De stichting heeft ten doel het bemiddelen inzake aangelegenheden --
van de rechten van de mens in de ruimste zin des woords. ----------
BESTUUR EN VERTEGENWOORDIGING ----------
Artikel 3 ----------
1. Het bestuur van de stichting bestaat uit ten minste één lid. ----
2. De bestuursleden benoemen uit hun midden een voorzitter, een --
secretaris en een penningmeester, ----------
De voorzitter kan ook worden aangeduid als chairman, de ---------
secretaris als secretary en de penningmeester als treasurer, ----
terwijl bestuursleden zonder functie aangeduid kunnen worden ----
als members. ----------
Deze functies kunnen in één persoon worden verenigd. ----------
3. Met inachtneming van het bepaalde in het eerste lid van dit arti-
kel beslist het bestuur zelf over het aantal leden waaruit het
zal bestaan en voorziet het zelf in de toekomstige vakatures. -
Artikel 4. ----------
Het bestuurslidmaatschap eindigt door: ----------
a. ontslagname; ----------
b. overlijden; ----------
c. faillissement of onder-curatelestelling; ----------
d. ongevraagd ontslag en ontslag door de Rechtbank. ----------
Ongevraagd ontslag kan door het bestuur worden verleend met een
meerderheid van tenminste twee/derde van het aantal zitting heb-
bende bestuursleden in een speciaal daartoe belegde ----------
vergadering. ----------
Artikel 5. ----------
1. De stichting wordt vertegenwoordigd hetzij door het voltallige bestuur, -
door ten minste twee gezamelijk handelende bestuursleden, met dien verstande dat --
indien het bestuur uit één lid bestaat dit lid zelfstandig tot ----------
tot vertegenwoordiging bevoegd is. ----------

Deze vertegenwoordiging omvat tevens het sluiten van overeenkomsten tot het kopen, vervreemden of bezwaren van registergoederen, het sluiten van overeenkomsten, waarbij de stichting zich als borg of hoofdelijk medeschuldenaar verbindt, zich voor een derde sterk maakt of zich tot zekerheidstelling voor een schuld van een derde verbindt. ----------

2. Alle besluiten worden genomen met gewone meerderheid van stemmen, tenzij deze statuten een andere meerderheid voorschrijven. ------

BOEKJAAR EN GELDMIDDELEN. ----------

Artikel 6. ----------

Het boekjaar valt samen met het kalenderjaar. ----------

Artikel 7. ----------

De geldmiddelen van de stichting bestaan uit: ----------

a. het aanvangskapitaal; ----------

b. subsidies en giften; ----------

c. alle andere haar toevallende baten. ----------

Artikel 8. ----------

Jaarlijks binnen drie maanden na afloop van het boekjaar wordt door de penningmeester een schriftelijke rekening en verantwoording van de financiële gang van zaken over het afgelopen boekjaar opgemaakt.- De goedkeuring van deze stukken door het bestuur strekt tot décharge voor de penningmeester over het betreffende boekjaar. ----------

STATUTENWIJZIGING EN ONTBINDING. ----------

Artikel 9. ----------

Het bestuur is bevoegd wijziging in deze statuten aan te brengen, onverminderd de bevoegdheid van de rechtbank als bedoeld in de artikelen 294 en 296 Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek. ----------

Voor de wijziging van de statuten wordt vereist een bestuursbesluit genomen met een meerderheid van tenminste twee/derde van de in ----- functie zijnde bestuursleden in een speciaal daartoe belegde vergadering. ----------

Artikel 10. ----------

De stichting wordt ontbonden door een besluit van het bestuur en in de gevallen vermeld in het tweede boek van het Burgerlijk Wetboek.-- Voor ontbinding wordt vereist een bestuursbesluit genomen met een meerderheid van tenminste twee/derde van de in functie zijnde bestuursleden in een speciaal daartoe belegde vergadering .----------

Artikel 11. ----------

Ingeval van ontbinding treden de bestuursleden op als liquidateuren. Een eventueel batig saldo der liquidatie zal worden aangewend voor een doel dat aan het doel van de stichting zo nauw mogelijk verwant is. ----------

(HUISHOUDELIJK) REGLEMENT. ----------

Artikel 12. ----------

Tot nadere uitwerking van deze statuten, kan door het bestuur der stichting een huishoudelijk reglement worden vastgesteld. ----------

Ook kan het bestuur andere reglementen vaststellen. ----------

SLOTBEPALING ----------

Artikel 13. ----------

In gevallen waarin deze statuten niet voorzien, beslist het bestuur.-- Tenslotte verklaarde de comparant, dat het bestuur voor de eerste ---- maal zal bestaan uit één lid, te weten de oprichter, zowel in de ----- functie van voorzitter als in die van secretaris als in die van ------ penningmeester.

Waarvan akte, ---
in minuut, is verleden te Budel op de datum in het hoofd van deze ---
akte vermeld. ----------
Na zakelijke opgave van de inhoud van deze akte aan de comparant ----
heeft deze verklaard van de inhoud van deze akte te ----------
hebben kennisgenomen en op volledige voorlezing daarvan geen prijs --
te stellen. ----------
Vervolgens is deze akte na beperkte voorlezing door de comparant en -
mij, notaris, ondertekend. ----------
(getekend) J.v.d.Wittenboer; J.v.Knegsel. ----------

UITGEGEVEN VOOR AFSCHRIFT:

H.G.M.Th. DERKS
NOTARIS
Keizer Ottostraat 4, Budel
Postbus 2005, 6020 AA Budel
Telefoon 04958-93232
Telefax 04958-91931
Postbank 1.10.40.98
Rabobank Budel 10.95.03.848
ABN/AMRO Budel
Capucijnerplein 48.34.73.332
Marktstraat 52.87.15.631
Rabobank Soerendonk 14.79.01.693
Rabobank Maarheeze 13.07.02.900
ING Bank Weert 68.30.63.065

BUDEL, 21 juni 1994,

De Heer J.P. van den Wittenboer
Postbus 324
5660 AH Geldrop

Geachte Heer Van den Wittenboer,

Hierbij ontvangt U het ontwerp van de akte betreffende de klacht die U indient bij de Europese Commissie voor de Rechten van de Mens te Straatsburg.

In de akte staat bij de aanhalingstekens alleréérst vermeld dat alle rechtsmiddelen in Nederland voor U zijn uitgeput: tot de rechter kunt U zich niet wenden, want Uw advocaten houden liever hun (ex-)collega's een hand boven het hoofd dan dat zij Uw zaak willen behandelen, de Officier van Justitie doet niets en talloze verantwoordelijke instellingen en personen gaan ook al niet serieus op Uw zaak in of laten zelfs helemáál niets van zich horen.
Het is belangrijk dit te vermelden, want als U niet aangeeft dat voor U in Nederland alle rechtsmidelen zijn uitgeput, zal de Commissie Uw klacht niet eens behandelen en verdwijnt alles ongelezen in het archief om er waarschijnlijk nooit meer uit te komen.

Vervolgens staat in de akte het verhaal zoals U mij dat gegeven hebt en waarin alleen enkele taalkundige spel- en stijlfouten zijn verbeterd. Aan de inhoud zelf is niet getornd.

Ik heb aan het eind opgenomen dat óók Uw brief aan de Officier van Justitie aan de akte wordt gehecht. Deze brief is belangrijk om aan te tonen dat U hebt geprobeerd de Staat der Nederlanden veroordeeld te krijgen. Zie twee alinea's terug.

Voorts adviseer ik U aan de Commissie de stukken die U aan de akte wilt laten hechten in ieder geval ook los toe te zenden. Dit maakt het voor de Commissie een stuk gemakkelijker Uw zaak te behandelen (als de stukken los meegestuurd worden, kunnen meerdere mensen tegelijk aan Uw zaak werken).

Wilt U mij laten weten of U met het ontwerp akkoord gaat?

Als de akte volgens het ontwerp zal worden getekend (dus als geen verdere werkzaamheden meer nodig zijn), zal de afrekening bedragen:

- salaris (3 uur à ƒ 265,00)	ƒ 795,00
- BTW over het salaris (17½%)	" 139,13
- registratiekosten (vrij van BTW)	" 6,00
	ƒ 940,13

akte zal op 22 juni as. om half vier 's middags worden ge-
end. Wilt U meenemen: Uw brief aan de Officier van Justitie,
ursus "Verover het Binnenhof" en het formulier (Requête/
lication), om de zaak bij de Europese Commissie voor de Rechten
de Mens aanhangig te maken.

Hoogachtend,

“Arbeidsongeschiktheid,Ziekte en Letsel” door H.M. Walker

http://www.werkgroep1970.nl/pdf/Naboek.pdf

Eerst eind 1998 raakten wij bekend met de acties van de heer J.P. van den Wittenboer, voorzitter van de Stichting Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights, op 21 januari 1994, en daarna:
Op die dag liet hij een aanklacht tegen de Nederlandse Staat, vergezeld van een aantal bewijsstukken, notarieel vastleggen. Hij meldde daarin dat er sprake is van corruptie, zwendel, valse verklaringen en misstappen in de medische wereld, de politiek, de advocatuur en de orde van advocaten. Hij deed dit nadat eerder de Inspectie Volksgezondheid, de Staatssecretarissen Volksgezondheid en Justitie, de Nationale Ombudsman en vele andere vooraanstaande Nederlanders de door hem gemelde misstanden niet serieus namen. Of naar andere gremia verwezen. Herhaling van zetten. In de aanhechtingen van stukken bij de notariële akte o.a. ook de brief van de geneeskundig inspecteur van de volksgezondheid voor Noord-Holland, dr. P. Lens aan J.P. van den Wittenboer, datum 30 november 1993, kenmerk MN/MN/93/1075, inzake ontwikkeling in de gezondheidssector. Op 13 april 1994 verzocht hij de Officier van Justitie van het O.M. Den Haag om de Nederlandse Staat om strafbare feiten te vervolgen. Met als getuigen de Nederlandse Orde van Advocaten, de Koninklijke Notariële Broederschap en de Raad van Discipline. Dan heeft Panorama inzage in het dossier. Vervolgens blijkt hem dat de Hoofdofficier van Justitie de collega’s een hart onder de riem steekt en de zaak op zijn beloop laat. Op 6 juli 1994 legt hij de Hoofdofficier van Justitie van het O.M. in Den Haag de eed op (akte notarieel) met Panorama als getuige. Panorama weigert vervolgens te publiceren. Daarmee had hij alle rechtsmiddelen binnen de Nederlandse Rechtsorde beproefd. Kort daarop heeft van den Wittenboer zijn aanklacht tegen de Nederlandse Staat gedeponeerd bij de Europese Commissie voor de Rechten van de Mens. In het Nederlandse rechtssysteem is de onder ambtseed van de notaris uitgegeven notariële akte het zwaarste bewijs dat het het Nederlandse recht kent. De notariële akte is alleen op bewijs van tegendeel te betwisten bij de rechter, tot zolang is de notariële akte en de inhoud voor de waarheid gehouden. In de uitgave van Nederlands Tijdschrift voor de geneeskunde 28 mei 1994; 138 (22) verscheen een artikel over onderzoek naar disfunctioneren van specialisten in Nederlandse ziekenhuizen door P Lens en G van der Wal. Er bestond destijds in die kringen de neiging om het disfunctioneren van artsen met de mantel der liefde te bedekken en er zelf het zwijgen toe te doen. In oktober 1997 verscheen het boek “problem Doctors: A conspiracy of silence” in de Engelse taal door P. Lens en G van der Wal, 274 blz,
ISBN: 90-5199-287-4. Al die tijd lieten deze Heren de klagers is de kou staan. In 2012 verscheen er zelfs een “zwartboek” door de ombudsman over het falen door IGZ over de afhandeling van klachten. Heden gaat de overheid onder leiding van Sorgdrager een onderzoek instellen. G van der Wal ging in 2012 met pensioen.

de Nationale ombudsman 30 jaar

Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
De heer prof. dr. G. van der Wal
Inspecteur-generaal voor de Gezondheidszorg
Postbus 2680
3500 GR UTRECHT

Postadres
Postbus 93122
2509 AC Den Haag

Bezoekadres
Bezuidenhoutseweg 151
2594 AG Den Haag
Tel: (070) 356 35 63
secretariaat@nationaleombudsman.nl
www.nationaleombudsman.nl

Doorkiesnummer
(070) 356 35 45 YV

Datum
20 maart 2012

Ons nummer
No 2012/266 U

Bijlagen
1

Behandelend medewerker
mw. Y.M. van der Vlugt

Onderwerp
Jaarbrief

Geachte heer Van der Wal,

Afgelopen jaar ontving ik 13.740 klachten en 29.717 telefoontjes van burgers, bedrijven en instellingen. Deze klachten en signalen geven mij een goed beeld van wat er beter kan in het openbaar bestuur in Nederland, en wat daarbij van belang is voor uw organisatie.

Op 21 maart 2012 bied ik de Tweede Kamer mijn jaarverslag over 2011 aan. Als onderdeel daarvan, zoals aangekondigd, besteed ik in deze jaarbrief aandacht aan de belangrijkste onderwerpen die spelen in de relatie tussen de burger en uw organisatie.
Daarbij teken ik aan dat de IGZ zoals u weet mijn bijzondere aandacht heeft, die mede heeft geleid tot nader overleg met u en de Secretaris-generaal van VWS, de heer Van Maanen. Bij dat overleg zijn afspraken gemaakt over de aanbieding van het 'Zwartboek' met daarbij een signalering over de aard van de problemen met de IGZ waarmee patiënten en hun naasten in de zorg kunnen zitten.

De achtergrond hiervoor vormt het gegeven dat ik al enkele jaren aandacht besteed aan klachten over de IGZ. Zo bracht ik in december 2009 het rapport 'De Inspectie voor de Gezondheidszorg: een papieren tijger?' uit. Een onderzoek naar het toezicht van de IGZ op de zorg voor verstandelijk gehandicapten. Ik oordeelde in dat rapport onder meer dat de IGZ onvoldoende invulling had gegeven aan haar taak toezicht te houden op de kwaliteit van de gezondheids-zorg waardoor het recht op (zorg voor) de gezondheid niet voldoende is gerespecteerd. Ook in mijn jaarverslag over 2010 heb ik mijn ernstige zorgen geuit over de taakopvatting van de IGZ door te kiezen voor een afstandelijke systeemtoetsing, zonder dat voldoende oog bestaat voor de gerechtvaardigde belangen van patiënten en hun familie. Vervolgens heb ik in december 2011 in de zaak Jelmer geoordeeld dat de IGZ niet transparant, niet voortvarend en niet professioneel heeft gehandeld. Ik beschouw dit als een structureel probleem bij de IGZ. Veel klachten, die ik in 2011 en eerder ontving over de IGZ, bevatten één of meer van dezelfde klachten. Het rapport over Jelmer heeft tot veel publiciteit geleid en is ook aanleiding geweest voor nieuwe klachten bij mij over de IGZ.

In het verleden heb ik nauwelijks ervaren dat de IGZ of het ministerie van VWS openstond voor mijn zorg- en leerpunten. Dit heeft mij doen besluiten om het functioneren van de IGZ publiekelijk te agenderen. Om meer inzicht in het functioneren van de IGZ te krijgen en om te bekijken waar de knelpunten zitten, heb ik daarom begin dit jaar samen met Tros Radar een meldpunt voor klachten over de IGZ geopend. Deze meldingen worden gebundeld in een zwartboek. Naar aanleiding van ons gesprek op 27 februari 2012 is inmiddels afgesproken dat de minister van VWS dit zwartboek in ontvangst neemt.

Vervolg
Op korte termijn zal ik mijn signalering uitbrengen, waarbij ik zal aangeven welke knelpunten ik vanuit het perspectief van de burger bij de IGZ signaleer. Daarnaast wil ik in het kader van mijn jaarverslag en deze brief graag met u in gesprek over hoe de IGZ het vertrouwen van de burger in de IGZ kan verbeteren. Hiervoor is inmiddels een afspraak gemaakt op maandag 7 mei aanstaande, van 15.30–16.30 uur. Deze jaarbrief wordt ook aan de Tweede Kamer gestuurd en komt op de website van de Nationale ombudsman. Mocht u vragen hebben dan ben ik natuurlijk graag bereid tot een verdere toelichting. U kunt contact (laten) opnemen met mevrouw Y.M. van der Vlugt, telefonisch via 070 - 356 35 45, of via e-mail: y.vandervlugt@nationaleombudsman.nl.

Ik kijk uit naar het gesprek met u.

Met vriendelijke groet,
de Nationale ombudsman,

dr. A.F.M. Brenninkmeijer

de Nationale ombudsman

Bijlage: aantal klachten over de Inspectie voor de Gezondheidszorg

	2010	2011
Aantal ontvangen klachten	26	23
Aantal behandelde klachten	31	23
Wijze van behandelen		
1. Interventies	2	3
2. Bemiddelingen	0	0
3. Onderzoeken met rapport	1	2
- Gegrond	0	2
- Deels gegrond	1	0
- Niet gegrond	0	0
- Geen oordeel	0	0
4. Onderzoeken met brief	0	0
5. Tussentijds opgelost of beëindigd	0	0
6. Verwijzen of informeren	28	18

Wat is er geleerd in de jaren daarna dat onderzoek “van incident naar effectief toezicht” rapport Sorgdrager is verschenen in 2012.

2015 “IGZ laat nabestaanden in de kou staan”

Foto: Een Vandaag gezondheid 6 april 2015

De Inspectie voor de Gezondheidszorg (IGZ) moet meteen zelf onderzoek doen na een geval van verdacht overlijden in een zorginstelling. Dat vinden nabestaanden van patiënten die overleden zijn in een GGZ- en gehandicaptenzorginstelling De inspectie nu nog maar in 5 tot 10 procent van de calamiteiten direct onderzoek. In andere gevallen vraagt de Inspectie eerst aan de instelling om het voorval zelf te onderzoeken, waarna de IGZ de afweging maakt of een onafhankelijk onderzoek van de Inspectie nog nodig is.

.

notariaat
op de Laak

AFSCHRIFT

Op een en twintig januari negentienhonderd vier en negentig ----
verscheen voor mij, Henricus Gerardus Maria Theresia Derks,-----
notaris te Budel:----------
de Heer **Joannes Petrus van den Wittenboer**, planned change agent
en voorzitter van de Intermediaire Stichting van de Universele -
Verklaring van de Rechten van de Mens, volgens zijn verklaring -
geboren te Mierlo veertien mei negentienhonderd vijf en vijftig,
zonder woonplaats en adres, maar wel ingeschreven in het -------
Centraal Persoonsregister te 's-Gravenhage en zijn postadres ---
hebbende: Postbus 324, 5660 AH Geldrop, van Nederlandse --------
nationaliteit, ongehuwd en nooit gehuwd geweest.----------
De voormelde stichting is statutair gevestigd te Geldrop, heeft
de voormelde postbus als postadres en is ingeschreven in het ---
stichtingenregister bij de Kamer van Koophandel en Fabrieken ---
voor Zuidoost-Brabant te Eindhoven onder dossiernummer S 92925.-
De comparant verklaarde als planned change agent werkzaam te ---
zijn in een soort functie als gericht veranderaar van een ------
systeem waar hij en anderen onvrede mee hebben en dat hij een --
verklaring wenst af te leggen met inachtneming van de artikelen
5 en 7 van de Nederlandse Grondwet, handelende over eenieders --
bevoegdheid bij de bevoegde macht schriftelijke verzoeken in te
dienen en het recht te protesteren, alleen of georganiseerd. ---
De comparant verklaarde aldus het volgende: ----------
" De Nederlandse regering heeft meegewerkt aan de totstand- ----
" koming van de Universele Verklaring van de Rechten van de ----
" Mens, zoals die in het jaar negentienhonderd acht en veertig -
" door de United Nations Organization (U.N.O.) werd vastgelegd.-
" In artikel 25 van die verklaring staat een aantal ----------
" voorwaarden, aan welke voorwaarden de Nederlandse Staat ------
" beloofd heeft zich te zullen houden. ----------
" Nederland is een vrije democratie, waarin de burger het recht
" heeft te protesteren en zijn mening vrij te uiten, zoals -----
" onder andere is vastgelegd in de artikelen 5 en 7 van de -----
" Nederlandse Grondwet. ----------
" De huidige maatschappelijke orde in Nederland wordt nogal ----
" gekenmerkt door fundamentele belangentegenstellingen. --------
" Daarin kan slechts wijziging worden gebracht door ----------
" fundamentele herstructurering van het maatschappelijke -------
" systeem, waarvoor veelal een conflictstrategie in een --------
" planned change nodig blijkt te zijn om resultaat te boeken.---
" De huidige machthebbers zullen immers alles in het werk ------
" stellen om de status quo te handhaven, aangezien dat hun -----
" eigen belangen het meest dient.----------
" Speciaal de machtige syndicale machtsmonopolies brengen het --
" publiek grote schade toe. ----------
" Zij zijn dus bij voorbaat verdacht, omdat zij gebrandmerkt ---
" zijn als de in schaapsvel gehulde handhavers van een ---------
" gewraakte maatschappelijke orde en een gewraakt ----------
" maatschappelijk systeem.----------
" In deze beslissingsstucturen van deze autoritaire ----------
" samenwerkingsstrategen, waarin besluiten worden genomen over -
" de hoofden heen van de mensen die erdoor geraakt worden, -----

" verzaken zijn hun functie en taakstelling en plegen zij in ---
" feite zelfs roofbouw in hun omgeving. ----------
" In deze sinistere wereld wordt deugd niet beloond; ----------
" hoge inkomens zijn een teken van geslaagd gedrog. ----------
" Winst is een symptoom van uitbuiting, rente van een ----------
" arbeidsloos en dus immoreel bestaan. ----------
" De autoriteiten staan welwillend aan de voet democratiserings-
" oefeningen toe, opdat zij inmiddels rustig verder kunnen -----
" gaan met hun beslissingenspel. ----------
" Ik ben een zwendel en corruptie op het spoor van misstappen --
" en valse verklaringen in de medische zorg en gezondheidszorg -
" - en heb daarvan de bewijzen - die het nationale systeem -----
" dermate ondermijnen, dat het niet getolereerd kan en mag -----
" worden dat het een en ander in de doofpot wordt gestopt. -----
" Zulk een deraillement is het staatsbestuur blijkbaar niet ----
" vreemd. ----------
" Ook het staatsbestuur loopt van tijd tot tijd langs de rails -
" en weet zelfs de rails niet meer te liggen. ----------
" Ondanks dat ik vele brieven aan het staatsbestuur heb --------
" gestuurd, bleef zijn antwoord meestal als een stolp over de --
" leegte. ----------
" Zoals sommige diersoorten zich voor hun belagers doodhouden, -
" zo vlucht het staatsbestuur voor zijn verantwoordelijkheden --
" in een toestand van uiterste zelfingekeerdheid en kapselt ----
" het zich vervolgens hierdoor hermetisch af van het ----------
" Nederlandse volk. ----------
" Dit komt mij wel enigszins, ja zelfs behoorlijk radicaal -----
" vreemd voor. ----------
" Dat radicaal vreemde zit hem in het effect van een weinig ----
" gewone denktucht, een nuance van een geforceerde vluchtweg ---
" met hier en daar een beetje oppervlakkige denkmethodieken. ---
" De handel en wandel (handelwijze) van het staatsbestuur -----
" bracht dat staatsbestuur juist in een ijle atmosfeer. -------
" Dat is: in een nauwelijks, ofwel zogenaamd weten - de -------
" intelligentie van het staatsbestuur is goed, zelfs zeer goed,
" maar de belangstellingssfeer van het staatsbestuur is beperkt
" unilateraal - en even daarna zelfs in een leegte, in een ----
" niet-weten. ----------
" De positie van het staatsbestuur is in dit raamwerk adherent
" aan de barrière, een toestand die in zulke situaties radicaal
" versplinterd moet worden ten behoeve van het nieuwe evenwicht
" Evenwicht betekent hier immers gezondheid, de normale -------
" situatie, en het ontbreken van het evenwicht duidt op ziekte
" van het nationale gezondheidssysteem. ----------
" Het moge duidelijk wezen, dat het lanceren van het ----------
" vorenstaande literaire vernuft, de subjectieve knopen zal ---
" lossnijden uit het draadwerk van het verstandelijke ---------
" innerlijke van het staatsbestuur en vervolgens die knopen uit
" dat innerlijk zal lichten, en door het metafysische gordijn -
" dat dat innerlijk hermetisch omhult, heensmokkelt en die -----
" knopen vervolgens in de vrije buitenlucht op het volk los zal

" laten, zodat dat volk er massaal innerlijk door omslaat. -----
" De bewegingsstorm die dit teweeg gaat brengen, doet de haren -
" op de hoofden van de mensen rechtovereind waaien. ----------
" Het staatsbestuur laat de wind van het ongewisse door de -----
" voorvallen waaien. ----------
" Het vraagstuk van en over de gezondheidzorg ligt heden weer --
" volop in het middelpunt van de belangstelling en dit zal de --
" komende jaren wel zo blijven. ----------
" Als het hier gaat om een gebeurtenis die een zodanige --------
" verstoring van het evenwicht betekent, dat er op dit moment --
" en ook in de toekomst er niet mee in het reine kan worden ----
" gekomen en iedere burger er vraagtekens bij blijft plaatsen, -
" is er een crisis. ----------
" " Een noodbrug over een te wijd geworden kloof, een kloof die
" alsmaar groter wordt en van welke noodbrug overigens de ------
" bruggehoofden ontbreken."----------
" Tot hier in dit betoog ontvouwde zich in vogelvlucht voor de -
" geest van het staatsbestuur een worsteling van intellect, ----
" waar enige denktucht aan vooraf is gegaan. ----------
" Was het niet dat het staatsbestuur aan de grond genageld -----
" stond en tot niet veel meer in staat was dan tot grenzeloze --
" verbazing? ----------
" Deze verbazing zou het staatsbestuur trachten te verjagen ----
" door de overweging dat ik een met dat staatsbestuur een -------
" vooralsnog door dat staatsbestuur niet te begrijpen grap had -
" uitgehaald. ----------
" Maar juist op dat ogenblik dt het staatsbestuur nog maar even
" met deze gedachtengang de natuurlijke orde van zaken had -----
" hersteld en tot overeenkomstige maatregelen kon overgaan, ----
" smolten de voorgenomen maatregelen weg en moest het staats- --
" bestuur getuige zijn van een mirakel, ware het niet dat het --
" staatsbestuur nadien het onnatuurlijke had verdrongen en deze
" literatuur - dit betoog - nogmaals in ogenschouw heeft -------
" genomen. ----------
" De wetenschap kan namelijk niet blijven stilstaan bij het ----
" slechts constateren van feiten, zij zoekt naar samenhang en --
" naar een verklaring, ----------
" Dit blijkt uit de hierna te melden akten van verklaringen ----
" onder ede en uit rapporten, brieven, kranteberichten, --------
" verwijzingen naar boeken, bandopnamen, enzovoorts. ----------
" Daarna zullen er keuzes moeten worden gemaakt en kiezen is ---
" niet alleen het zigzag tussen alle verklaringen door zoeken --
" van een veilige vluchtweg;----------
" dat zou al schuivende het zoeken zijn van een veilige --------
" vluchtweg. ----------
" Zoals ik al eerder heb aangehaald, zou de herinnering hier ---
" voorgoed zijn weggebleven, maar de feiten bleven wel, --------
" geraamte als zij waren van het verleden. ----------
" Het eigen van de feiten is datgene wat de feiten tot ---------
" "verleden" maakte, tot het verleden dat ons, wanneer het -----

" zich aan ons meldt, de adem doet inhouden. ----------
" Het verleden echter was wel toegankelijk, maar ten koste var
" veel moeite en talent. ----------
" Deze toegankelijkheid moest veroverd worden met een niet weg
" te cijferen inzet en naar ik begrepen heb stuit dit bij veel
" ambtenaren, enige goede daargelaten, nogal eens op problemen
" Zaken en bewijzen zoals voormeld kunnen ook heden onbelemmer
" tot ons doordringen. ----------
" Het is voldoende een kroniek van rapporten te openen en de -
" feiten marcheren zo naar ons toe!----------
" Het is daarom tot te juichen dat derhalve door mijzelf met -
" deskundige ondersteuning is gestreefd naar een gecoördineerd
" vooronderzoek, alsmede naar het ontplooien van activiteiten
" die het onderzoek in deze richting stimuleerden, ondanks dat
" de zaak weer even een wending leek te krijgen, een heimelijk
" stigma, als gevolg waarvan zij "ondergronds" dreigde te gaan.
" Verscheidene medici en deskundigen heb ik bezocht om advies -
" te vragen. ----------
" Sommigen van hen hebben mij een schriftelijke verklaring ----
" gegeven, ----------
" anderen wensten anoniem te blijven. ----------
" Ik kan te allen tijde een verklaring onder ede afleggen, ----
" inhoudende dat ik inderdaad die deskundigen om advies heb ---
" gevraagd. ----------
" Mijn persoonlijke geest heeft mij bij mijn eerste wel zéér --
" wankele schreden op dit pad begeleid en mij nadien steeds ---
" opnieuw aangemoedigd vol te houden - mijn inzet en mijn -----
" doorzettingsvermogen zijn buitengewoon groot en sterk - als -
" het pad weer alle tekenen van een doodlopende weg leek te ----
" hebben. ----------
" Hierdoor werden voor mij luikjes geopend die mij een breder -
" blikveld gaven (horizonverruiming) dan voorheen het geval was
" en mij enkele stappen in mijn persoonlijke ontwikkeling hoger
" brachten. ----------
" Ik had eerder al getracht middels brieven het staatsbestuur --
" enigszins los te woelen uit het door hem, enige afdelingen ---
" daargelaten ingenomen hopeloze zwijgen. ----------
" Het onkruid moet met wortel en al uit de grond worden gerukt -
" om het voortwoekeren daarvan te beletten.----------
" De oninvoelbaarheid van de zijde van het staatbestuur heeft --
" tot gevolg dat ik dat staatsbestuur heden in algemene --------
" beschouwing als ongrijpbaar beleef. ----------
" Het ontbreken van een niet naar behoren gevoerd beleid gaat --
" zich wreken. ----------
" Dat dit echter niet iets is dat voor de politiek alléén ------
" bedoeld is, maar dat ook alle burgers daarbij partij zijn, ---
" deelde de staatssecretaris van Volksgezondheid de heer -------
" Simons, mij mede in een brief. ----------
" Horizonverruiming moet dan de vertroebelde situatie ----------
" overwinnen om plaats te maken voor een nieuw vergezicht. -----
" Voorts dient het volgende gezegd te worden: ----------

" Elke Nederlander als staatsburger, alleen of in groepsverband,
" heeft het recht en ook de plicht onvolkomenheden en uitwassen
" in het nationale gezondheidszorgsysteem aan de kaak te -------
" stellen en daarvan verbetering te eisen. ----------
" Dit volgt uit de artikelen 7 en andere van de Grondwet. ------
" De nationale, politieke, medische zorg en de gezondheidszorg -
" worden enerzijds gekenmerkt door een zekere wildgroei van ----
" activiteiten op sommige plaatsen, anderzijds door het blijven
" voortbestaan van blinde vlekken op de kaart. ----------
" De nationale en locale gezondheidsvraagstukken blijven naast -
" de algemene en partiële vraagstukken nog steeds onverminderd -
" om een oplossing vragen. ----------
" Aan dit laatste wordt jammerlijk genoeg niet altijd de hand --
" gehouden. ----------
" Er is een indrukwekkend bouwsel ontstaan waarvan de indeling -
" uiterst ondoorzichtig is, "de lappendeken van de gezondheids-
" zorg". ----------
" Deze ondoorzichtigheid is er in de loop der jaren niet minder
" om geworden, ondanks de vele pogingen daarin verheldering te -
" brengen. ----------
" Ook de sterk toegenomen kosten van de geneeskundige zorg en --
" de gezondheidszorg met daarnaast de twijfel aan het feitelijke
" rendement ervan, zijn problemen van de eerste orde. ----------
" De oplossing om te komen tot een betere afstemming van de ----
" onderlinge functies is soms een kwestie van beter management,-
" soms van een ander beleid en bestuur en soms van een betere --
" programmering en het stellen van duidelijke prioriteiten. ----
" Soms liggen deze problemen in de politieke sfeer of in -------
" financiële regelingen. ----------
" De werkelijkheid is ook hier weer de pendante tegenstelling --
" en laat ons zien dat oplossingen niet of niet tijdig worden --
" uitgevoerd of soms niet aan de orde worden gesteld. ----------
" In de redeneertrant van de visie van het volk wil dat zeggen -
" dat de keuze van het in te zetten instrument voor de ---------
" bevordering van de gezondheidszorg "onjuist" is. ----------
" Een polarisatie vanuit de politiek-dualistische denkmodellen -
" geniet thans een bijzondere populariteit als hulpmiddel voor -
" de verklaring van de gezondheidswerkelijkheid en de sociale --
" werkelijkheid en als instrument voor het sociaal-politieke ---
" handelen op micro-, meso- en macroniveau van de besluit- ----
" vorming. ----------
" Uit dualistische denkmodellen (dyades) spruiten stagnatie en -
" revolutie voort. ----------
" Een ander voorbeeld is de beschrijving van de sociale --------
" werkelijkheid vanuit de tegenstelling tussen conflict en -----
" harmonie. ----------
" Een voorbeeld zou genoemd kunnen worden voor de mogelijkheid -
" voor modelbouw in het sociale leven of in het gezondheidsvlak.
" Hierbij wordt geen gebruik gemaakt van het denken in dyades, -
" maar van het denken in drieheden (triaden). ----------

" We kunnen daarom over een triade ook spreken als een driele
" model of beleidsplan. ----------
" Bij de polarisatiestrategen als (bij) het staatsbestuur vol
" bij een tweelingmodel van denken een dwingende keuze. -----
" Een protest uit onvrede van uit het volk volgt dan meestal.
" Bij een drieledig model is er in het beleidsplan nog een --
" tussenfase en zou men eigenlijk moeten stellen dat men ----
" voortdurend blijft bijsturen in positieve gedachten, ook bi
" de uitvoering daarvan, en hierbij het volk in totaal betrek
" Wij noemen dit "beheerste discontinuïteit" en dit geniet --
" duidelijk de voorkeur boven het polarisatiesysteem. -------
" Waarom is het van belang beheerste discontinuïteit als een
" afzonderlijke veranderingsstrategie (planned change) te ---
" onderkennen? ----------
" Het antwoord daarop is dat de mens "het volk", in het plan
" zelf mee kan groeien en zelf mee kan denken over hoe de ---
" toekomst er uit zal moeten zien en hoe dit toekomstbeeld --
" verwezenlijkt moet worden. ----------
" Deze keuze kan pas bewust gemaakt worden, wanneer alle -----
" mogelijkheden gekend worden en de consequenties daarvan ---
" overzien worden. ----------
" Wie echter kiest voor de polarisatie, versterkt onherroepel
" het wantrouwen, vergroot de intolerantie en moet tenslotte
" de consequentie van de onvermijdelijke revolutie aanvaarden
" Dit gehele betoog, mijn klachten in de eigen familiesfeer,
" tevens de nationale situatie over verschillende functies en
" verschillende problematiek aan de kaak stellende, in een --
" bepaalde zin samenvattende, zou globaal gesteld kunnen word
" dat in wetten en voorschriften over het volk wordt beslist,
" dat voorzieningen er voor het volk zijn en dat bij de -----
" educatieve interventie met het volk samen moet worden -----
" gezocht naar en gewerkt aan een oplossing van het nationale
" politieke vraagstuk en het nationale gezondheidsvraagstuk.
" In deze constellatie van de entropie van voorstellingen met
" de polariteit van het licht en de duisternis, is heden de --
" positie van het staatsbestuur der Nederlanden adherent aan
" barrière. ----------
" "Een toestand die radicaal versplinterd moet worden ten ----
" behoeve van het nieuwe evenwicht" (planned change). --------
" Dit betoog resumerende (samenvattende) worden de ----------
" opvattingen gehuldigd zoals globaal neergezet in de volgende
" opsomming: ----------
" - er is sprake van ----------
" corruptie, zwendel, valse verklaringen en misstappen in --
" het medische gebeuren, het gezondheidsgebeuren, de politie
" de advocatuur en regionaal de orde van advocaten, die het
" regionale en nationale systeem danig ondermijnen; --------
" - het voorkómen dat de zaak een wending krijgt, een heimelij
" stigma als gevolg waarvan zij "ondergronds" gaat, is in --
" ieders belang; ----------
" - dat het staatsbestuur in zijn ijver om de mensheid te ----
" dienen de naaste voorbijloopt, is bekend. ----------

" Het volk wordt hier tot een volgzaam kuddedier verlaagd; ---
" - er is sprake van een barrière die radicaal versplinterd ----
" moet worden ten behoeve van een nieuw evenwicht; ----------
" - het vraagstuk van het gezondheidsgebeuren en daarmede het---
" samenhangende probleem van de verhoudingen onderling ligt --
" heden weer in het middelpunt van de belangstelling; --------
" - elke Nederlander heeft als staatsburger, alleen of in ------
" groepsverband, het recht en ook de plicht onvolkomenheden --
" en uitwassen in het nationale politieke systeem en het -----
" nationale gezondheidszorgsysteem aan de kaak stellen en ----
" verbetering daarvan te eisen. ----------
" Dit volgt uit artikel 7 van de Grondwet; ----------
" - de doelstellingen waarvoor gepleit wordt, zijn het ---------
" doorbreken van verstarde patronen, de opheffing van --------
" schijnzekerheden en het scheppen van horizonverruiming in --
" een constellatie met - momenteel - de polariteit van het ---
" licht en de duisternis. ----------
" Met betrekking tot deze zaak zijn voor notaris Derks te ------
" Budel totnutoe negen akten verleden waarin ik ----------
" verklaringen onder ede heb afgelegd. ----------
" Het betreft één akte van drie februari negentienhonderd drie -
" en negentig, twee akten zes en twintig februari negentien- ---
" honderd drie en negentig, één akte van ----------
" negen maart negentienhonderd drie en negentig, twee akten ----
" van vijf en twintig april negentienhonderd drie en negentig,--
" twee akten van een en twintig april negentienhonderd drie en -
" negentig en één akte van vijf en twintig augustus negentien- -
" honderd drie en negentig. ----------
" Ook uit diverse stukken, zoals brieven, het exclusief de ----
" titelpagina twee en twintig bladzijden tellende rapport ------
" "Beleidsactoren in het gezondheidsstelsel", van de ----------
" Intermediare Stichting van de Universele Verklaring van de ---
" Rechten van de Mens, kranteartikelen en verwijzingen, --------
" waarvan de kopieën aan deze akte zullen worden gehecht, ------
" kan men een vergelijk trekken om zich te verplaatsen in de ---
" desbetreffende tijdsperiode en kan men harde feiten en -------
" bewijzen stellen.". ----------
Op verzoek van de comparant zijn de door hem bedoelde stukken --
aan deze akte gehecht. ----------

---------- Waarvan akte,-
in minuut, is verleden te Budel op de datum in het hoofd van ---
deze akte vermeld.----------
Na zakelijke opgave van de inhoud van deze akte aan de ---------
comparant, die aan mij, notaris, bekend is, heeft deze ---------
verklaard van de inhoud van deze akte te hebben ----------
kennisgenomen en op volledige voorlezing daarvan geen prijs ----
te stellen. ----------
Vervolgens is deze akte na beperkte voorlezing door de ---------
comparant en mij, notaris, ondertekend.----------

Volgen handtekeningen van de comparanten en de notaris.

UITGEGEVEN VOOR AFSCHRIFT:

op 11 januari 2000 door Mr. Theodorus Hubertus Johannes Maria op de Laak, notaris te Budel, gemeente Cranendonck:

Notaris te Cranendonck * Mr. Th.H.J.M. op de Laak *

© Marks & Marks

Capucijnerplein 38 ■ 6021 CB Budel ■ Postbus 2005 ■ 6020 AA Budel ■ **T** (0495) 49 32 32 ■ **F** (0495) 49 19 31

Democratische betrokkenheid en burgerparticipatie “Europa voor de burger”. Een mooi staaltje europese propaganda. Naast de farmaceutische industrie hebben alle grote wapenbedrijven kantoren in Brussel, waar ze hun belangen verdedigen via een web van lobbyisten, denktanks, clubs en informele netwerken. Deze belangengroepen, de machtige ondernemersorganisaties, de banken en concerns maken de dienst uit. De Europese Unie is een doorgeefluik van deze belangengroepen.

THE 5TH ESTATE
THE FREE PEOPLES OF THE U.S. IN EXILE

WAYNE MADSEN: The ‘Battle Of Berlin’ Will Be Last Stand Of Globalism

Merkel, Hollande, Juncker, Tusk will all be casualties along with the EU banksters and globamist "elites"

WAYNE MADSEN REPORT

By Wayne Madsen

12/02/2016

European Parliament President Martin Schulz is quitting his job in Strasbourg and aiming for higher office in Berlin. Schulz, who, in 2003, was likened by Italian Prime Minister Silvio Berlusconi to a Nazi concentration camp guard, appears ready to take the helm of the Social Democratic Party (SPD) in a gambit to prevent Germany from joining the ranks of the anti-European Union nations in Europe.

Schulz: "I know nothing..."

Schulz, sensing that Angela Merkel, Germany's Europhile Christian Democratic Union (CDU) chancellor, is in political trouble even as she announced plans to run for a fourth term in 2017, is striving to eventually take over the reins of the SPD from Merkel's coalition partner Sigmar Gabriel. For the time being, Schulz will be happy to assume control of the Foreign Minister portfolio from the SPD's Walter Steinmeier, who opted to become Germany's ceremonial president.

Schulz returns to Berlin as a politically-wounded politician. The EU Parliament was about to reject Schulz for a third term as president.

The European Commission president, Jean-Claude Juncker, the often-inebriated champion of a federalized Europe and the North Atlantic Treaty Organization, threatened to resign his own post if Schulz was rejected by the Strasbourg assembly. Schulz, sensing defeat, opted to continue the fight for a united Europe as a member of the German Bundestag and a member of Merkel's "grand coalition" between the CDU and SPD.

Drunken globalist Juncker fails at "refugee" slave labor importation

However, the lukewarm-at-best coalition supporter of Merkel, Bavarian Prime Minister Horst Seehofer, may harbor plans to challenge Merkel for chancellor. Seehofer is a fierce critic of Merkel's migrant policy that opened Germany's borders to over a million mainly Muslim refugees from war zones in Syria, Iraq, Afghanistan, and Africa. Merkel, Schulz, and Gabriel continue to support the open-door migration policy even as German voters. Seehofer has crafted an anti-migration alliance with leaders of neighboring Alpine countries, particularly Austria.

Austrian Freedom Party (OVP) presidential candidate Norbert Hofer, who is opposed to the EU and Merkel's migrant policy, recently expressed his own views of Merkel during a presidential election debate with his pro-EU Green Party opponent. Hofer said Merkel "inflicted considerable damage on Europe when she opened the borders to refugees and, as a result, hundreds of thousands of refugees, including terrorists, have moved through Austria."

It's now Auf Wiedersehen to Merkel and her terrorist importing EU wrecking crew

Seehofer has more in common with the Austrian Freedom Party of Hofer and its leader Heinz-Christian Strache than his supposed political ally Merkel. The only thing that continues to bind the anti-migrant Seehofer to the open borders champion Merkel is the rise of Germany's nationalistic counterpart to the OVP, the Alternative for Germany (AfD) party. The anti-migrant AfD has eaten away at CDU-CSU support across Germany, with Bavaria being a notable exception. The AfD has won seats in ten state assemblies and risen to 15 percent support in political opinion polls. This "marriage of convenience" between Seehofer and Merkel may be coming to an end as the Bavarian Prime Minister sees an opportunity to challenge Merkel for leadership of the CDU-CSU union and lead an anti-migrant conservative coalition to challenge the Euro-fanatic Schulz on the national stage.

Relations between the CDU and CSU "allies" have not been this fractured since 1976 when CSU leader Franz-Josef Strauss severed the Bavarian party's alliance with Helmut Kohl's CDU. Seehofer understands that he has more political strength than Merkel because opinion polls of AfD supporters indicate that the Bavarian leader is more popular than the AfD's own leader, Frauke Petry.

Seehofer's CSU has, therefore, adopted the tough migration policy of the AfD to woo AfD supporters.

Seehofer's rhetoric on migrants matches up with that of the AfD. In January 2016, Seehofer told his CSU party congress that up to three million migrants in Germany would create a "different country," adding, "the people don't want Germany, or Bavaria, to become a different country." With the anti-migrant CSU and AfD at his back, Seehofer is in a commanding position to oust Merkel from the leadership of the CDU-CSU union.

Not only has Seehofer cobbled together a working alliance with the Austrian Freedom Party but he has also united with Hungary's anti-migrant Prime Minister Viktor Orban.

Seehofer flew to Budapest last March to back Orban's opposition to an EU plan, pushed by Juncker, Schulz, and Merkel, to redistribute migrants throughout the 28-member states of the EU, plus four members of the European Free Trade Association/Schengen Agreement (Switzerland, Liechtenstein, Norway, and Iceland), based on a quota system.

Seehofer also has close ties with the anti-EU and anti-migrant Swiss People's Party (SVP), which soared to 29.5 percent in 2015 elections to the lower house of the Swiss Parliament.

Seehofer has also reached out to U.S. President-elect Donald Trump, who called Merkel's migrant policy a "disaster" that only served to boost crime rates in Germany. Seehofer has invited Trump to Bavaria holding out the possibility that Trump's first foreign trip as president could be to the Munich Security Conference in February 2017. What worries the globalists, Atlanticists, and NATO boosters the most is a Europe dominated by nationalist leaders in Germany, France, Italy, Britain, Austria, Switzerland, Hungary, and other countries who will work with Trump in Washington and President Vladimir Putin in Moscow to disentangle Europe from the EU, open borders, NATO, and globalist policies. When Seehofer visited Moscow this past year and met with Putin, the SPD was sharply critical of Seehofer's parallel foreign policy. An SPD official thundered, "Foreign policy is made in Berlin, not in Munich."

The CSU and its leader Seehofer have rejected the premise that foreign policy is only conducted in Berlin and not in Munich. Bavaria, with a long history of independence from Berlin, has seen the dominant CSU establish close links with like-minded Alpine parties, including the SVP in Switzerland, OVP in Austria, and the small German irredentist South Tyrol People's Party (SVP) in northern Italy. Seehofer has brought tiny Liechtenstein into his Alpine alliance. On a 2015 trip to Munich to visit Seehofer, Liechtenstein Prime Minister Adrian Hasler stated, "We would like to continue to cultivate the very good climate with 'free-standing Bavaria' in the positive sense. I am therefore delighted to see a continuation of the good relations between Bavaria and Liechtenstein."

No more slave labor for frau Merkel

Seehofer also has more in common with the anti-migrant Social Democratic president of Czechia, Milos Zeman, and his party's Czech Communist partners, than he does with his own German SPD partners.

Seehofer can also count on anti-migrant support from Czechia's Visegrad Four (V4) partners of Poland, Slovakia, and Hungary. Austria's Hofer also sees common cause between Austria and the V4 on the issues of migrants and the EU.

Seehofer's reaching out to Trump coincides with French National Front leader and 2017 presidential candidate Marine Le Pen calling Trump's election as a "political revolution." Le Pen and other European nationalist leaders see the «revolution» as staring with the June 2016 Brexit surprise "yes" vote for the United Kingdom to leave the EU, followed by Trump's upset victory in the American presidential election, and anticipation of a Le Pen victory in next year's French presidential election. Le Pen has promised to hold a "Frexit" referendum on continued French membership in the EU.

With the Euro-Atlanticist dreams of the globalists being shattered daily, Seehofer obviously sees his chance to take the helm of Germany from an increasingly unpopular Merkel and steer Germany toward a "soft landing" in the wake of a dissolution of a strong EU. Seehofer's first task as leader of Germany would be to carefully scrap the euro and reintroduce the D-Mark in some form that could also be used by Austria, the Benelux countries, and eastern European states that choose to opt into a German-led common monetary system.

There will be no place to hide from the coming pogrom and bonfire of the Merkel "elites," globalists and EU criminal banksters

If Seehofer can take over the chancellorship of Germany from the discredited Merkel, there will be a final battle against globalization and the EU in the halls of power in Berlin. This battle will pit Seehofer and his anti-migrant and anti-EU allies against the forces led by the "concentration camp guard" Schulz. That political struggle will determine not only the future of Europe but the entire world.

Wayne Madsen

Wayne Madsen

Investigative journalist, author and syndicated columnist, Madsen has over twenty years experience in security issues.

As a U.S. Naval Officer, he managed one of the first computer security programs for the U.S. Navy. Madsen has been a frequent political and national security commentator on Fox News and has also appeared on ABC, NBC, CBS, PBS, CNN, BBC and MS-NBC. He has been invited to testify as a witness before the US House of Representatives, the UN Criminal Tribunal for Rwanda, and an terrorism investigation panel of the French government. A member of the Society of Professional Journalists (SPJ) and the National Press Club, Madsen is based and reports from Washington, D.C.

the5thestate.com

2016

Arts kiest vaker pillen gesponsorde farmaceut

Medisch specialisten schrijven vaker en meer dure medicijnen voor van de farmaceutische bedrijven die hen sponsorgeld betalen. Dat blijkt uit onderzoek van de Volkskrant en zorgverzekeraar VGZ naar het voorschrijfgedrag van vier nieuwe geneesmiddelen.

Artikel door in Volkskrant: Tom Kreling Ellen de Visser Remy Koens 22 december 2016

De Farmaceutische Industrie

door: J.P. van den Wittenboer

(non-commercial and education)

2014

Farma Imperialisme

De farmaceutische industrie de verregaande loyaliteit van de medische beroepsbeoefenaars,overheidsinstanties aan de farmaceutische bedrijven en de samenhangende conglomeraties van regelovertreders samengevat in “farmaceutische complex”.Een machtsblok van actoren in het veld dat regelovertredingen faciliteert of gedoogt.Minimaliseren van risico’s van bijwerkingen en nadelige gevolgen verbonden aan een bepaald medicijn worden bijwerkingen verzwegen door de bijwerkingen te minimaliseren en voordelen te overdrijven.Daarbij gaat het om de gerichtheid op illegaal gewin (en) systematisch misdaden plegen met ernstige gevolgen voor de samenleving,en in staat zijn deze misdaden op betrekkelijk effectieve wijze af te schermen door collusie,cliëntelisme en canards in de media.Via de verfijnde reclamesystemen die bij de overheid voorlichtingssystemen heten,zal de burgerij niet ontdekken wanneer de overheid bedriegt en liegt.Op deze wijze camoufleert men de onderlinge verwevenheid.De agressieve marketingmethode van de farmaceutische industrie is maatschappelijk onaanvaardbaar en onethisch.De belangen zijn groot,en het gaat om miljarden euro’s.Neem een voorbeeld als de Europese Unie. De Europese Unie geeft ieder jaar 2,4 miljard euro uit -afkomstig van belastingen van de burgers van de lidstaten- om zichzelf te promoten.Het geld is nodig voor o.a. tv-reclame,folders,kranten,rapporten etc.Dat is meer dan Coca Cola uitgeeft ieder jaar aan reclame wereldwijd.Het volk is een machteloze speelbal geworden van de farmaceutische industrie.Veel mensen vertrouwen blindelings op artsen die deel uitmaken van een systeem dat ontworpen is om mensen ziek te maken,tot de dood er op volgt.Grotere achterdocht van artsen is daarom zeer noodzakelijk.De medische missers omvat namelijk niet alleen het letsel dat artsen veroorzaken met de bedoeling de patiënt te genezen,maar ook de andere soorten letsel die het gevolg zijn van pogingen van de arts zich te beschermen tegen mogelijk vervolging wegens slechte praktijkuitoefening. Er blijken slachtoffers wiens dossier werd gesjoemeld. Vrijwel zeker sterven in ons land méér mensen een niet-natuurlijke dood dan officieel uit de statistieken blijkt.Geneeskundige blunders blijven hierdoor onopgemerkt.En ook misdrijven komen zo nimmer aan het licht.1,2 miljoen Britten belanden jaarlijks in een ziekenhuis als gevolg van een verkeerde medische behandeling.In de Verenigde Staten –waar jaarlijks 40.000 mensen worden doodgeschoten- is de kans niettemin driemaal groter dat je wordt “vermoord” door een arts dan door een pistool.In Nederland lopen 30.000 patiënten tijdens de medische behandeling schade op door een medische fout of complicatie.Uit onderzoek in 1997 door Lens en van der Wal bleek dat één op de twintig artsen van Noord-Hollandse ziekenhuizen slecht functioneerden.Dat zou ook voor de rest van ons land gelden. Ruim 40% van de

slachtoffers van een medische fout is na drie jaar nog steeds in een letselschadezaak verwikkeld.De slechte praktijkuitoefening omvat niet alleen medische missers.Vrijwel dagelijks gaan er mensen dood als gevolg van medicijnvergiftiging.Niet alleen onder jongeren,ook ouderen.Naast ondervoeding en vereenzaming gebruiken bejaarden vaak meerdere geneesmiddelen –polyfarmacie- die schade en risico's veroorzaken.Officieel worden al deze gevallen weggemoffeld door de overheid als "natuurlijke dood". Het hele medische bedrijf laat zich in het web van de farmaceutische industrie weven. De Nederlandse volksgezondheid wordt volledig gedomineerd door de farmaceutische industrie. De Nederlandse landelijke overheid heeft volop meegewerkt aan de farmaceutische overheersing van de volksgezondheidszorg.Zowel de landelijke overheid als de ziektezorgverzekeraars dienen de belangen van de farmaceutische bedrijven en nadrukkelijk niet die van de burgerbevolking. De farmaceutische industrie verdient miljarden euro's over de ruggen van de burgers in Nederland.De farmaceutische industrie stopt een deel van de woekerwinsten in het belonen (omkopen) van alles en iedereen in Nederland die ervoor zorgt dat hun pillen in Nederland worden gekocht.De overheid,Ministerie van Volksgezondheid Welzijn en Sport (VWS) hebben belang bij het instandhouden van door de farmacie gedomineerde volksgezondheid.De zorgverzekeraars in Nederland bezitten aandelen van farmaceutische bedrijven waarvan de geproduceerde producten worden vergoed door deze ziektezorgverzekeraars.Naarmate de farmaceutische bedrijven meer winst maken,stijgt de waarde van de aandelen.Ook pensioenfondsen in Nederland hebben een groot deel van hun vermogen belegd in aandelen van de farmaceutische bedrijven.Dit alles betekent dat het gunstig is voor de financiën van Nederland dat het goed gaat met de farmaceutische industrie. De farmaceutische industrie wil zo veel mogelijk winst maken,en hoe meer mensen pillen nodig hebben,en ook hoe langer,des te beter is dit voor de omzet van de farmaceutische industrie. De invloed van de farmaceutische industrie op het voorschrijfgedrag van artsen,die zich massaal laten omkopen met geld en snoepreisjes en presentjes,is groot.Stuk voor stuk lopen ze aan de leiband van de farmaceutische industrie.Artsen schrijven steeds meer recepten uit (143 miljoen per jaar) in Nederland.Steeds meer patiënten raken verslaafd en kunnen niet zonder hun dagelijks portie pillen,antidepressiva en kalmeringsmiddelen zitten heel erg in de lift.Het verslavende gebruik blijkt uit de groeiende hoeveelheid herhalingsrecepten en de stijgende voorschrijfduur van recepten. Door de diagnostische criteria gebasseerd op het DSM (Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders) zijn duizenden kinderen,tieners opgenomen met de verkeerde diagnose voor psychiatrische drugs hieraan ten grondslag liggen.De opvoeders van instellingen in jeugdhulpverlening en de kinder-en jeugdpsychiatrie kunnen het gedrag en / of de stoornis niet goed hanteren.Alles moet daarom –natuurlijk- een medisch etiket krijgen voor meer omzet van de farmaceutische industrie. Steeds meer kinderen krijgen de diagnose ADHD,zeer winstgevend voor de psychiatrische industrie.Ze maken kinderen tot slaaf,om deze onderdrukking te rechtvaardigen bedenken ze steeds nieuwe

geestelijke stoornissen. De organisatie die de belangen behartigt van iedereen die geconfronteerd wordt met ADHD wordt voor concrete projecten gesponsord door de farmaceutische bedrijven die Ritalin en Concerta,de twee bekendste geneesmiddelen tegen ADHD ,verdelen.Waarmee de sponsor zichzelf kan verrijken door zenuwstelsels te verwoesten met harddrugs.Niet alleen de jeugd, er blijken veel klachten in verpleeghuizen waar bejaarden worden mishandeld.Te denken valt aan: uitschelden,beledigen,dreigen,on-terecht isoleren,ontzeggen verzorging,onthouden psychische zorg,slaan,knijpen,schoppen,hardhandig beetpakken of soms ook nog seksueel misbruik.De directeuren van verpleeghuizen hebben zelf een riant inkomen plus nog de extra bonussen door de farmaceutische industrie.Sommigen lopen met drie dubbele petten op hun hoofden om hun eigen belangen te bevorderen en die van de farmaceutische industrie.De verpleeghuisbewoners worden suf van psychofarma en slaappillen. *[door medicijnen toedienen,vermindert het bewustzijn van de patiënt].*Men moet de bewoners daarna noodgedwongen fixeren om valpartijen te voorkomen.Het fixeren is tevens onderdeel van bezuiniging in de gezondheidzorg omdat er minder tijd is door tekort aan personeel.De patiënt zal minder gaan eten door de medicijnen en het tot zich nemen van vocht wordt eveneens moeilijker.Het forceren daarna van de patiënt om te eten en te drinken brengt veel risico's met zich mee.Er bestaat dan een grote kans op aspiratiepneumonieën.Er wordt niet overgegaan op sondevoeding of infuusbehandeling.De overheid ziet dergelijke praktijk als –normaal- medisch handelen en aldus niet als economische en sociale euthanasie. Het medische systeem van A tot Z wordt gecontroleerd door financiële belangen van de farmaceutische industrie. Tal van patiëntenorganisaties,wetenschappelijke bladen,medische journaals,onderzoeken en opinieleiders worden gesponsord door de farmaceutische industrie om het voorschrijfgedrag te beïnvloeden.Patiëntenorganisaties worden soms tot 60 % betaald door de farmaceutische industrie.Klachtenbureaus,patiëntenbureaus en belangenorganisaties functioneren niet omdat ze worden gesponsord door de farmaceutische industrie,en daardoor niet de belangen van de burger dienen maar die van de multinational.De World Health Organization (W.H.O) is voor 70 % van de inkomsten afhankelijk van de farmaceutische industrie.Het idee van een wereldomspannend farmaceutisch complot –Medical Big Brother- om de complete wereldbevolking te drogeren.Onnodige medische consumptie en medische misconsumptie kunnen blijven doorgaan en de kosten van de gezondheid sterk blijven groeien.In 1998 richtte de branche –onder druk van de overheid- een stichting op.Deze stichting moest regels opstellen voor de marketing van geneesmiddelen.Twee jaar later volgde de *"Gedragslijn Gunstbetoon"* die onder andere de waarde van cadeaus begrensde tot 50 euro. (Inmiddels heeft de farmaceutische industrie tal van trucs verzonnen om de regels te omzeilen).De farmaceuten investeren veel in de relaties met artsen.Artsen staan sterk onder invloed van medische opinieleiders.Om artsen bepaalde middelen te laten

voorschrijven investeren de farmaceuten jaarlijks vele miljarden in de marketing.ook werken universiteiten in sterke mate mee aan de zogeheten farmamarketing.Daarnaast zorgt de farmaceutische industrie ervoor dat gezonde mensen zich patiënt gaan voelen en meer medicijnen gebruiken.In opdracht van het Nederlandse Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid ontfermt het UWV zich over zieke mensen waarop de Wet Arbeidsongeschiktheid van toepassing is verklaard.Steeds meer reïntegratiebedrijven zijn onderdeel of eigendom van een uitzendbedrijf.De combinatie van reïntegratiebedrijf en uitzendbedrijf binnen één concern of holding o.a. maakt het mogelijk dat via deze constructies op twee manieren geld valt te verdienen.Er is vaak geen financiële verantwoording over besteding van publieke middelen en er zijn geen adequate cijfers over nettoresultaten van de reïntegratietrajecten beschikbaar.De vele miljarden door de overheid aan reïntegratiebedrijven worden vaak niet goed besteed en verdwijnen uit het zicht.Reïntegratiebedrijven functioneren amper,maar strijken wel het geld op.Ze bieden vaak een ondeskundige en mensonwaardige behandeling,intimideren cliënten,dreigen met korting op de uitkering,bieden overbodige cursussen en scholingen aan die bovendien niet aansluiten bij de opleiding van de cliënt.Vaak grijpt zo'n reïntegratiebedrijf dan naar intimidatie door te dreigen met een negatieve rapportage van de uitkerende instantie.Bij een negatieve rapportage kan de uitkering verlaagd of zelfs gestopt worden.Schrijnend is ook dat veel ouderen mensen (55-plus) in een reïntegratietraject geplaatst worden,terwijl de kans erg klein is dat werkgevers hen willen.Mensen die nuttig vrijwilligerswerk of mantelzorg doen,worden op straffe van inhouding van de uitkering gedwongen te stoppen.Zo worden minima en waaronder ook arbeidsongeschikten tot solliciteren opgejaagde werklozen aan de rand van de samenleving.Het zelfbeeld van deze mensen wordt in de media en door bejegening van de uitkeringsinstantie,uitvoeringsinstelling en het publiek stelselmatig beschadigd. *-arbeidsongeschikten en uitkeringsgerechtigden plegen beduidend meer zelfmoorden dan mensen met een baan-* Dit heeft niets te maken met mensen op een goede en respectvolle manier aan het werk helpen.Dit is puur winstbejag.Arbeidsongeschikten en mensen met een uitkering zijn profiteurs dus die moeten aan het werk worden gezet.Dat verkoopt steeds de overheid,maar dan wel in verzachtende woorden in de diverse folders.Hierbij het signaal aan het land dat de zwaksten in de samenleving de grote profiteurs zijn,waarvoor de rest moet opdraaien voor de crisis.*"Iedereen kan nog wel iets! Van cliënt wordt verwacht dat Hij of Zij die kansen grijpt! De Maatschappij vangt mensen op.Bijvoorbeeld met een uitkering.Om al die uitkeringen te kunnen betalen,is veel geld nodig.Dat geldt wordt door ons allemaal bijeen gebracht.Wanneer cliënt tekortschietend besef van verantwoordelijkheid betoont wegens het niet nakomen of niet voldoende nakomen van de verplichtingen,neemt cliënt ten onrechte iets uit de gezamelijke pot.Daar moet niemand aan mee willen werken".* Hierdoor worden deze groep mensen en hun gezinnen door de Nederlandse overheid als het ware voorzien van een "davidster" en feitelijk publiekelijk aan de schandpaal genageld. Het échte profitariaat moet echter

in andere kringen worden gezocht in de gevestige orde van overheid samen met multinationals.Zo worden deze arme slachtoffers op mensonwaardige wijze gemangeld en uitgekleed waarbij ook vaak huisgenoten gefrustreerd raken.In een jungle van deskundigen en instanties die allemaal langs elkaar heen blijken te werken en waarvan sommigen achteraf ook dubieus blijken te opereren,raken deze onervaren medeburgers vrij snel het zicht op de door hen te nemen stappen en op hun rechtspositie kwijt.Een slachtoffer van deze praktijk is vrijwel kansloos om erkenning en vervolgens enig recht te krijgen.Deze praktijk leidt tot een ziek(er) makende uitputting en tot traumatisering.Mensen die zieker worden en afhankelijker,met hun begeleiders leven onder een regiem waarbij de medische behandeling tevens dient ter handhaving ter beheersing van conflicten,en de gevestigde belangen bij het bevorderen van de omzet om farmaceutische producten. De uitkeringsgerechtigde wordt zieker,glijdt af. Het aanbod heeft aldus -natuurlijk- hierop overwegend slechts één antwoord: het vertalen van de klachten in een therapie die voornamelijk farmaceutisch georiënteerd is. *Vaak zijn mensen zich van de kwetsbaarheid van hun positie niet bewust.Anderen maken bezwaar en raken verstrikt tussen klachteninstituten die niet functioneren,rapporten en formulieren,steeds meer strengere verplichtingen,een juridische uitputtingsstrijd,de zware bewijslast,de slopende eenzijdige rechtspraktijk tot juridisch touwtrekken tot de Hoge Raad toe.*Het recht – ook het strafrecht- dient er vooral te zijn om onmachtige te beschermen.In Nederland is dit precies andersom.Het recht beschermt en bevoordeelt de politieke en economische heersende klasse.Het recht is een monopolitisch machtsmiddel van de heersende klasse met een eigen staat van heersers in de staat. Zodra klokkenluiders er een vinger naar uitstrekken sluit het systeem zich hermetisch.Iedere aanval op de staat en het systeem wordt door het O.M. en de rechters onmiddellijk afgeblokt ten detrimente van de sociale emancipatie en de ontplooiingsmogelijkheden van de zwakken of machtelozen.*[De overheid zet politieke opposanten en mensenrechtenverdedigers buitenspel door een conflict met diezelfde overheid of de gevestigde orde,te medicaliseren.Door gebruik te maken van criminele keurigsartsen die met hun medische verantwoordelijkheid geen probleem hebben de hand te lichten d.m.v. frauduleuze in psychiatrische rapportages vermelde conclusies].*De overheid verafschuwt en verbant moedwillig wetenschappers die twijfelen aan de orthodoxe standpunten.Zeer vaak worden klokkenluiders die op tekortkomingen in de gangbare theorieën of interpretatie van de gevestigde belangen wijzen gelabeld als zonderlingen. Zodat hun denkbeelden daarna probleemloos genegeerd kunnen worden.Ook wordt hen systematisch belet om conferenties te bezoeken,zodat hun ideeën geen publiek kunnen vinden.Deze praktijken zijn weloverwogen belemmeringen om vrije wetenschappelijke gedachten tegen te houden,ze zijn extreem onwetenschappelijk en crimineel. *[de zaak van Defensie klokkenluider Spijkers was een overduidelijk geval van politiek misbruik van de psychiatrie volgens SS-model].*De schijn van bonafiditeit door de Nederlandse overheid die ze wekken met rapporten en toespraken over

mensenrechten,gezondheidzorg fungeren als dekmantel voor roofzuchtige en door winstbejag gedreven misdadige praktijken. De geneeskunde gebaseerd op louter kosten baten analyse in een neo-darwinistische maatschappij waar alleen consumptie en winstbejag telt,is het risico op economische euthanasie enorm.De sterke vergrijzing van de bevolking en een economische recessie zouden deze tendens nog kunnen versterken.

Resumerende:

NEDERLANDSE OVERHEID:

-nederlandse overheid dient de belangen van de farmaceutische industrie.

-nederlandse overheid stimuleert belangenverstrengeling.

-nederlandse overheid laat mensonterende gezondheidskeuringen uitvoeren.

-nederlandse overheid nagelt zieke mensen of mensen met een uitkering aan de schandpaal.

-nederlandse overheid houdt essentiële informatie achter.

-burgers kunnen hun recht niet krijgen tegen de nederlandse overheid.

-nederlandse overheid zet klokkenluiders in de kou.

BURGERS KRIJGEN TE MAKEN MET:

-door de overheid vooraf mooi voorspiegelen in folders en rapporten.

-intimidatie.

-chantage.

-geheel of gedeeltelijk stopzetten of verlagen uitkering.

-eenzijdige suggestieve mediaberichten.

-geraffineerde brieven en vertragingsacties.

-ontkenning.

-opzettelijke manipulatie van medische onderzoeken en rapporten.

-bagatelliserende opmerkingen.

-ambtelijke woordgoogelarij.

-ingewikkelde procedures.

-gewroet in patiëntendossiers en privé.

-omgekochte klachtenbureaus.

-slopende eenzijdige rechtsgang.

-stilzwijgen.

-raken de meeste sociale contacten kwijt.

-echtscheidingen,huisuitzettingen,familiedodingen of zelfdodingen.

KLOKKENLUIDERS KRIJGEN TE MAKEN MET:

-machtsmisbruik door de overheid.

-belangenverstrengeling.

-intimidatie.

-insinuaties.

-frauduleus dossierbeheer.

-tot querulant en zielig bestempelen.

-moeilijk leven.

-in kwaad daglicht stellen.

-suggereren van psychische problemen.

-geen toegang tot de rechter tegen de overheid.

-uitputten.

-verliezen hun baan.

-heimelijke manipulaties.

-bannen en isoleren.

-verdachtmaken en demoniseren.

-elimineren.

IFUD of Human Rights 2014.

J.P. van den Wittenboer

- Report “The Hard sell” 2008,openeurope.org
- Onderzoek boekhoudfraude bij gemeenten en provincies,drs. Leo Verhoef, leoverhoef.nl
- Volkskrant artikel “Sociale dienst spoort meer fraude op” 12-08-2013
- Bijwerkingen waarvan sommige dodelijk kunnen zijn”Dr.John Virapen,2010
- Rapport “Arbeidsongeschiktheid,ziekte en letsel” 24 ste-druk 12 september 2012,H.M.Walker
- Volkskrant artikel “Experts:Bezuinigingen verwoesten gezondheid” 30-04-2013
- De nazi achtergrond van de EU Brussel” Dr.Rath Health Foundation,Dr.Rath 2010
- “Hoe voorkom je ADHD?”,Laura Batstra,2012
- Euthanasie (herhaalt de geschiedenis zich?),Emerson Vermaat,2001
- “Hell’s Cartel”,Diarmuid Jeffreys,2008
- “Levens lang” Robert van Voren,2009
- “De IGZ en haar civielrechtelijke aansprakelijkheid voor falend toezicht”,W.Drost,2013
- “Grenzen aan de geneeskunde”Ivan Illich,1978
- “Problem Doctors”(a Conspiracy of Silince),Peter Lens & Gerrit van der Wal,1997
- “Fouten van Huisartsen”,Marc Henk Conradi,1995
- “Gebakken Lucht”,Nick Davies,2010
- Persbericht 24 maart 2014 (Handelsverdrag EU-VS) “Health Action International-EUROPE (Hai EUROPE) haieurope.org
- De onderzoeken door IFUD of Human Rights,J.P. van den Wittenboer in notariële akten
- “Gericht veranderen van organisaties”,prof.dr.C.J.Zwart,1977
- “Slikken” hoe ziek is de farmaceutische industrie,Joop Bouma 2006
- Inspectie voor de Gezondheidszorg IGZ “Kortschrift”,invloed van de farmaceutisch industrie op behandelrichtlijnen,mei 2007
- SP “Vijfentwintig medicijnen tegen te grote macht van de farmaceutische industrie”,2005 (dr. Agnes Kant Tweede Kamer SP en dr.Ineke Palm, wetenschappelijk Bureau SP)
- “Toezicht op de gezondheidszorg door IGZ” brief dd, 12 januari 2012,kenmerk:IGZ-U-3100565,(Ministerie van Volksgezondheid,Welzijn en Sport),drs.E.I.Schippers,(gericht aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten Generaal)
- “Van Incident naar effectief toezicht” rapport commissie Sorgdrager,2012 naar het functioneren van de IGZ

- “ACTIZ 50” 2014, Abvakabo / FNV

Voorstel Farma ondermijnt democratische beleidsvorming en volksgezondheid in Europa

Handelsverdrag EU-VS

Brussel, maandag 24 Maart 2014

Het Transatlantic Trade and Investment Partnership (*TTIP*), zoals beoogt door de farmaceutische industrie, is schadelijke voor volksgezondheid, zal leiden tot duurdere geneesmiddelen en kan de democratische beleidsvorming ondermijnen. Dit blijkt uit het rapport 'A civil society response to the Big Pharma wish list' dat het Commons Network samen met vijf andere organisaties vandaag publiceert.

'De wensenlijst van de farmaceutische industrie getuigt van een flagrante minachting voor democratische besluitvorming in de gezondheidssector', zegt Commons Network-coördinator Sophie Bloemen. 'Bedrijven willen de termijn van patenten op geneesmiddelen verlengen, regelgeving van lidstaten ter beheersing van de geneesmiddelenprijzen aan banden leggen en de recente stappen naar grotere openheid wat betreft klinische data van het Europees Geneesmiddelenbureau (EMA) terugdraaien.'

Onderhandelingen over het Transatlantic Trade and Investment Partnership vinden op dit moment plaats tussen de Europese Unie en de Verenigde Staten. Bloemen: 'De geheime onderhandelingen zijn voor deze machtige lobby groep een unieke kans hun agenda te bevorderen.'

De voorstellen komen op een moment dat de zorgstelsels in Europa onder druk staan als gevolg van de financiële crisis. In sommige landen heeft dit er al toe geleid dat patiënten niet langer de medicijnen krijgen die ze nodig hebben.

Vooral de voorstellen voor de introductie van de 'investeerder-staat-dispuut-clausule' zijn verontrustend. Zo'n clausule geeft de industrie het recht om de overheid direct aan te klagen over legitiem overheidsbeleid als zij zich daardoor gedupeerd voelen. De tabaksindustrie heeft een dergelijke clausule gebruikt in Australië om verpakkingsvoorschriften voor tabaksproducten tegen te gaan. In Canada heeft een farmaceutisch bedrijf onlangs de overheid aangeklaagd omdat deze een geneesmiddelenpatent had afgewezen. 'We willen een dergelijk ondemocratisch mechanisme niet verankerd zien in Europese wetgeving', aldus Bloemen.

De farmaceutische industrie is een van de machtigste lobby groepen aan beide zijden van de Atlantische Oceaan. 'Europese regeringen moeten zich verzetten tegen eisen van grote bedrijven die niet in het belang zijn van de Europese burger en die democratische beleidsvorming ondermijnen.'

report:
A Civil Society Response to the Big Pharma wish list

http://commonsnetwork.eu/ttipbigpharmawishlist/

Contact:
info@commonsnetwork.eu

De volgende organisatie onderschrijven dit rapport:

Commons Network: The Commons Network is a non-profit advocacy organization and think-tank that engages in policy formulation as well as public debate, promoting the public good through commons-based solutions. It promotes access to knowledge and other social as well as ecological causes, and is based in Berlin and Brussels. www.commonsnetwork.eu Contact: info@commonsnetwork.eu or david@commonsnetwork.eu

MiEF. The Medicines in Europe Forum (MiEF) was launched in March 2002 and reaches 12 European Member States. It includes more than 70 member organisations representing the four key players on the health field, i.e. patient groups, family and consumer bodies, social security systems, and health professionals. Such a grouping is unique in the history of the European Union and is testament to the importance of European medicines policy. Contact: pierrechirac@aol.com

UAEM Europe: Universities Allied for Essential Medicines (UAEM) Europe is a student organization that works to improve access to medicines and health technologies for populations in resource-limited settings. UAEM Europe currently features 25 campus-based local chapters at major universities across Europe. More info: www.uaem-europe.org. Contact: mail@uaem-europe.org

HAI Europe. Health Action International (HAI) Europe is a non-profit, European network of consumers, public interest NGOs, health care providers, academics, media and individuals working to increase access to essential medicines and improve their rational use through research excellence and evidence-based advocacy. More info: www.haieurope.org. Contact: ancel.la@haieurope.org

ISDB. The International Society of Drug Bulletins, founded in 1986, is a worldwide network of bulletins and journals on drugs and therapeutics that are financially and intellectually independent of the pharmaceutical industry. Currently ISDB has about 80 members representing 41 countries around the world. More info: www.isdbweb.org. Contact: press@isdbweb.org.

Salud por Derecho is a human rights defense organization whose institutional purpose is to contribute effectively to the full realization of the right to health of all people in impoverished countries. Our mission is advocacy, awareness-raising and civil society engagement. www.saludporderecho.org Contact. saludpoderecho@saludpodereco.org

Europese Commissie - Persbericht

Europeanen leven langer, maar zijn in die extra jaren vaak niet gezond

Brussel, 23 november 2016

Uit een gezamenlijk verslag van de Europese Commissie en de OESO, "Health at a Glance: Europe 2016", blijkt dat in de Europese Unie levens kunnen worden gered en miljarden euro's kunnen worden bespaard door de gezondheidszorg doeltreffender te maken en via beleidsmaatregelen een goede gezondheid te promoten en ziekten te voorkomen.

De levensverwachting ligt nu in de meeste EU-landen boven de 80. Dat blijkt uit "*Health at a Glance: Europe 2016*", een gezamenlijk verslag van de Europese Commissie en de OESO dat vandaag werd gepubliceerd. De levensverwachting is nog nooit zo hoog geweest, maar de extra jaren zijn niet altijd gezonde levensjaren. Ongeveer 50 miljoen mensen in de EU lijden aan een chronische ziekte. Elk jaar sterven meer dan een half miljoen mensen in de werkende leeftijd aan een dergelijke ziekte en dat kost de economieën in de EU jaarlijks zowat 115 miljard euro. Zie de infografiek voor nog andere belangrijke cijfers.

Vytenis **Andriukaitis**, Europees commissaris voor Gezondheid en Voedselveiligheid, zei hierover het volgende: "*Het verslag "Health at a Glance" biedt de lidstaten nuttige informatie om bij het nemen van maatregelen op alle beleidsterreinen rekening te houden met het gezondheidsaspect. Het laat zien dat in de EU elk jaar veel mensen sterven aan ziekten die voorkomen hadden kunnen worden. Die ziekten staan in verband met risicofactoren zoals roken of obesitas. Uit het verslag blijkt ook dat wij moeten blijven streven naar een beter toegankelijke gezondheidszorg. In het verslag wordt de kerndoelstelling van het partnerschap tussen de Commissie en de OESO voorgesteld: de ontwikkeling van landenspecifieke en grensoverschrijdende kennis over gezondheid en gezondheidsstelsels, als eerste stap in het kader van het initiatief "Gezondheidstoestand in de EU"."*

Angel **Gurría**, secretaris-generaal van de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO), voegde hieraan toe: "*We zouden veel méér levens kunnen redden als in alle EU-landen de kwaliteitsnormen voor de gezondheidszorg naar het hoogste niveau worden getild. Meer inspanningen zijn nodig om de ongelijkheden te verminderen op het gebied van de toegankelijkheid en de kwaliteit van de zorg. De Europese gezondheidsstelsels moeten doeltreffender worden door de middelen in te zetten waar de resultaten voor de gezondheid het grootst zijn, onder meer via preventie."*

Health at a Glance Europe: wat moeten wij onthouden?

Onze gezondheidsstelsels moeten doeltreffender worden: elk jaar sterven 550 000 mensen in de werkende leeftijd aan ziekten die voorkomen hadden kunnen worden. 16 % van de volwassenen lijdt momenteel aan obesitas (11 % in 2000) en nog steeds een vijfde is roker. We zouden veel levens kunnen redden: ten eerste door meer middelen uit te trekken voor gezondheidspromotie en ziektepreventie, gericht op deze en andere risicofactoren, en ten tweede door de zorg voor acute en chronische aandoeningen te verbeteren.

Onze gezondheidsstelsels moeten toegankelijker worden: 27 % van de patiënten gaat naar de spoedafdeling wegens het gebrek aan eerstelijnszorg; gemiddeld wordt 15 % van de zorguitgaven rechtstreeks door de patiënt zelf betaald, waarbij grote verschillen tussen de landen bestaan; en arme Europeanen hebben om financiële redenen gemiddeld tien keer meer kans om moeilijk aan goede gezondheidszorg te komen dan welgestelde medeburgers. In de lidstaten moet het beleid zich richten op het verminderen van financiële belemmeringen voor de toegang tot gezondheidszorg, het beter toegankelijk maken van de eerstelijnszorg en het terugdringen van buitensporige wachttijden.

Onze gezondheidsstelsels moeten veerkrachtiger worden: in de hele EU is het aandeel van de 65-plussers gestegen van minder dan 10 % in 1960 tot bijna 20 % in 2015. Naar verwachting zal dit aandeel in 2060 bijna 30 % bedragen. Wegens de vergrijzing, het stijgende aantal chronisch zieken en de budgettaire beperkingen moeten wij onze gezondheidszorg aanpassen. Daarom moeten wij eHealth ontwikkelen, de ziekenhuisverblijven verkorten door betere eerstelijns- en gemeenschapszorg en de uitgaven voor geneesmiddelen rationaliseren, onder meer door de mogelijkheden van generieke geneesmiddelen volop te benutten.

Het initiatief "Gezondheidstoestand in de EU"

Het initiatief "Gezondheidstoestand in de EU" helpt de lidstaten om een antwoord te bieden op de genoemde uitdagingen en ondersteunt hun inspanningen voor een betere kennis en voor krachtiger, empirisch onderbouwd beleid. Het omvat een reeks analytische producten, die tot stand is gebracht in samenwerking met de OESO en de Europese waarnemingspost voor gezondheidszorgstelsels en -beleid.

Het verslag dat vandaag wordt gepubliceerd, vormt het eerste tastbaar resultaat van dit initiatief. De volgende stap is de uitwerking van landenprofielen over de gezondheidssituatie in de 28 EU-landen. Daarin worden de specifieke kenmerken en uitdagingen van elk land uiteengezet (uiterlijk in november 2017).

De 28 profielen zullen vergezeld gaan van een analysedocument van de Commissie waarin de bevindingen vanuit het perspectief van de bredere EU-agenda worden benaderd en waarin de specifieke omstandigheden van elke lidstaat bijzondere aandacht krijgen. Ten slotte krijgt elke lidstaat de mogelijkheid nog andere ideeën voor te stellen en uit te wisselen.

Hier vindt u een samenvatting van het initiatief "Gezondheidstoestand in de EU".

Meer informatie

http://ec.europa.eu/health/state/summary/index_en.htm

http://ec.europa.eu/health/state/glance/index_en.htm

http://europa.eu/rapid/press-release_SPEECH-16-3894_en.htm

http://www.oecd.org/health/health-systems/health-at-a-glance-europe-23056088.htm

Volg ons op Twitter: @EU_Health

IP/16/3749

Contactpersoon voor de pers:

Enrico BRIVIO (+32 2 295 61 72)
Aikaterini APOSTOLA (+32 2 298 76 24)

Voor het publiek: Europe Direct per telefoon 00 800 67 89 10 11 of e-mail

IF YOU BELIEVE
PHARMACEUTICAL
COMPANIES
ARE ON YOUR SIDE
REMEMBER THIS:
REAL FARMACY.COM
YOUR STAYING SICK
IS WHAT KEEPS
THEM IN BUSINESS

De gezondheid wordt bedreigd door nog meer invloed van de farmaceutische industrie.De machtige farmaceutische industrie promoot pillen waar ze vooral zelf beter van wordt.De EU moet de farmaceutische industrie aan banden leggen om hiermee te voorkomen dat mensen pillen slikken die meer kwaad dan goed doen. Van medicijnen kun je beter worden, maar de kans is niet denkbeeldig dat je eraan doodgaat. Dat gebeurt zelfs op grote schaal; de pillenindustrie heeft meer doden op haar geweten dan de maffia. De Europese Commissie schat dat jaarlijks 200.000 burgers van EU-lidstaten overlijden aan bijwerkingen, door verkeerd gebruik (een te hoge dosis, of omdat ze contra-indicaties hebben).Dat betekent dat geneesmiddelen doodsoorzaak nummer drie zijn, na hartziekten en kanker.(Peter C Gϕtzsche) trouw.

De Telegraaf

De Telegraaf

Prettig weekeinde!

No. 38.988 120e jaargang zaterdag 8 september 2012

Election Contractions

For weeks, all the media has been filled with discussions, reflections and debates related to the elections next Wednesday. All of the candidates have purchased new clothes in order to present a trustworthy impression to the public and the television. Some politicians are therefore barely recognizable. Until recently it was customary for the electorate to be able to recognize the political leaning of their favorite candidate simply by his clothing.

Candidates with left-leaning ideas had walked around in casual clothes. But at least there was a tie and sneakers, a signal that they were progressive. But look now: the former super socialist politician Wim Kok had candidates following him all the way to the fashion shop Oger in Amsterdam. It was the same shop for the late Pim Fortuyn, who sought out perfect size custom-made suits with silk shirts and ties. The rational voter will not be seduced into holding a different political opinion by politicians' clothing. The publication of two brand new books just before the elections have had much more impact.

The first is a highly alarming book in English entitled: "The Nazi Roots of the Brussels EU" (written by Paul Anthony Taylor, Aleksandra Niedzwiecki, Matthias Rath and August Kowalczyk, Dr. Rath Health Foundation, 2012, ISBN 978 - 90-76332-85-7). For nearly three-quarters of a century the world was told that the Second World War was caused by a dangerous psychopath, Adolf Hitler, along with his racist thugs, the Nazis. But gradually it has become clear that World War II was not only prepared but also logistically and technically supported by the largest and most notorious cartel. This combination of powerful companies consisted of the IG Farben cartel, which was an amalgamation of Bayer, BASF, Hoechst and some other chemical-pharmaceutical companies. In the famous postwar Nuremberg process, where the major war criminals were tried, it was inter alia that without IG Farben the Second World War probably would not have happened.

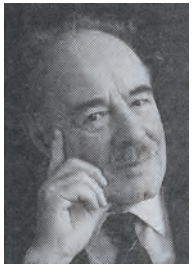

Prof.Dr. B. Smalhout

Cartels

These companies yielded not only drugs but also all of the explosives that were indispensable for warfare. They had already done this in the First World War. Even back then, there were attempts made throughout Europe to make it technically and commercially dependent on a universal cartel under German leadership. This did not work in the First World War. But after the Second World War, the old German goal of bringing it to fruition, in the form of economic and political cartels in a large number of European countries, came to life under the name of the EU. It is therefore logical that many former leaders of the cartel, immediately after the First and Second World Wars, were involved in building the EU. They were not dressed in military uniforms, but in the familiar gray blazer suits of professional business agents and managers. The most infamous manager was a certain Professor Dr. Walter Hallstein (1901-1982), who was one of the key figures in European integration after the Second World War. He was a brilliant professor of law at the University of Rostock in Germany. He made headlines with his ideas of a united Europe, which he had already outlined in a major speech in 1939 entitled "Gross Deutschland als Rechtseinheit". After the war he became the first president of the EU Commission and considered himself as the Prime Minister of Europe. In addition, he allowed himself to assist a number of former war criminals who had been convicted at Nuremberg. The old Nazi idea that the EU is the ideal form of government, like the German slogan "Ein Volk, ein Reich, ein Führer" (One people, one empire, one leader), also explains the strong resistance that is currently encountered by national politicians attempting to rid their country of the oppressive EU ties.

Fairytales

Except for Geert Wilders (PVV) and Roemer (SP), no other politician has had the guts to say that our country should regain its independence from the EU. There is then the threat of a massive economic recession. We were reduced to poverty. We cannot survive as a small country. We will lose all our trading relationships etc. etc. It's just not true. These are the stories of the high-earning EU bureaucrats such as Neelie Kroes, for whom the EU has become a fantastic livelihood.

It's a worrisome thing that no other party understands that the EU is essentially a German strangle strap that was designed by former Nazis.

De Telegraaf

Prettig weekeinde!

Nederland € 2,60

BUITENLAND

Aru/Bon/Cur	ANG	6,00	Frankrijk	EUR	3,20	Oostenrijk	EUR	3,20
Aru/Bon/Cur	USD	3,35	Gr. Brittannië	GBP	3,20	Portugal	EUR	3,45
België	EUR	2,80	Griekenland	EUR	3,80	Slovenië	EUR	3,10
Bulgarije	BGN	10,70	Italië	EUR	3,30	Spanje	EUR	3,40
Can. Eil.	EUR	3,55	Kroatië	HRK	27,00	Thailand	THB	222,00
Cyprus	EUR	3,80	Luxemburg	EUR	2,80	Turkije	TRL	10,00
Duitsland	EUR	3,20	Madeira	EUR	4,50	Zwitserland	CHF	6,00
Egypte	EGP	39,00	Malta	EUR	3,80			

No. 38.988 | 120e jaargang | Hoofdredactie: mr. J.J.M. Paradijs | 118 pagina's + 56 VROUW | zaterdag 8 september 2012

Verkiezingsweeën

Al wekenlang zijn alle media gevuld met discussies, beschouwingen en debatten in verband met de Kamerverkiezingen aanstaande woensdag. Alle kandidaten hebben nieuwe kleding aangeschaft om voor het publiek en de televisie een betrouwbare indruk te maken. Sommige politici zijn daardoor nauwelijks nog herkenbaar. Tot voor kort was het gebruikelijk dat de kiezers de politieke overtuiging van hun favoriete kandidaat aan zijn kleding konden aflezen.

Alles wat linkse ideeën had liep rond in vrijetijdskleding. Maar in ieder geval was een stropdas en gympen een signaal voor alles wat progressief was. Doch zie nu: net als de voormalige supersocialistische politicus Wim Kok hebben ze allemaal de weg naar de herenmodezaak Oger in Amsterdam weten te vinden. Dezelfde zaak waar wijlen Pim Fortuyn zijn perfecte maatkostuums liet vervaardigen en waar hij zijn zijden overhemden en dassen uitzocht. De verstandige kiezer zal zich echter niet door de verkleedpartijen tot een andere politieke mening laten verleiden.

Veel meer impact heeft de publicatie van een tweetal splinternieuwe boeken die juist vóór onze verkiezingen zijn uitgekomen. Het betreft ten eerste een hoogst verontrustend boek in de Engelse taal getiteld *'The Nazi Roots of the 'Brussels EU''* (geschreven door Paul Anthony Taylor, Aleksandra Niedzwiecki, Matthias Rath en August Kowalczyk, uitgave Dr. Rath Health Foundation 2012, ISBN 978-90-76332-85-7). Bijna driekwart eeuw werd de wereld verteld dat de Tweede Wereldoorlog was veroorzaakt door de levensgevaarlijke psychopaat Adolf Hitler, samen met zijn staf van racistische boeven, de nazi's.

Maar geleidelijk begint het duidelijk te worden dat de Tweede Wereldoorlog niet alleen was voorbereid, maar ook logistiek en technisch werd ondersteund door het grootste en beruchtste toenmalige kartel. Die combinatie van machtige industrieën bestond vooral uit het IG Farben-kartel, dat een samensmelting was van onder meer Bayer, BASF, Hoechst en nog enkele andere chemisch-farmaceutische industrieën. Bij het befaamde naoorlogse Neurenbergproces, waar de belangrijkste oorlogsmisdadigers werden berecht, werd onder meer vastgesteld dat zonder de IG Farben de Tweede Wereldoorlog waarschijnlijk niet had plaatsgevonden.

prof. dr. B. SMALHOUT

Kartelvorming

Die industrieën leverden niet alleen geneesmiddelen, maar ook alle explosieven die voor oorlogsvoering onmisbaar waren. Dat waren ze al geweest in de Eerste Wereldoorlog. Toen reeds waren er pogingen in het werk gesteld geheel Europa technisch en commercieel afhankelijk te maken van een soort universeel kartel onder Duitse leiding. Dat lukte niet in die Eerste Wereldoorlog. Maar na de Tweede Wereldoorlog kwam het oude Duitse streven tot bloei in de vorm van de economische en politieke kartelvorming van een groot aantal Europese landen die samengingen onder de naam EU.

Het is dan ook logisch dat bij die kartelvorming veel voormalige kopstukken van direct na de Eerste en Tweede Wereldoorlog bij de opbouw van de EU werden betrokken. Die waren niet gekleed in militaire uniformen, maar in de bekende grijze colbertkostuums van professionele vergaderaars en managers. De meest beruchte manager daarbij was een zekere professor dr. Walter Hallstein (1901-1982), die een van de sleutelfiguren was bij de Europese integratie na de Tweede Wereldoorlog. Hij was een briljant hoogleraar in het recht aan de Universiteit van Rostock in Duitsland.

Hij maakte furore met zijn ideeën over een verenigd Europa, dat hij al eerder geschetst had in een grote redevoering in het jaar 1939 getiteld *'Gross Deutschland als Rechtseinheit'*. Na de oorlog werd hij de eerste president van de EU-Commissie en hij beschouwde zichzelf als de premier van Europa. Daarbij liet hij zich terzijde staan door een aantal vroegere oorlogsmisdadigers die in Neurenberg al waren veroordeeld. De oude nazistische gedachte dat de EU de ideale staatsvorm moest zijn volgens de Duitse slogan 'Ein Volk, ein Reich, ein Führer' ('Eén volk, één rijk, één leider') verklaart ook het hevige verzet dat men thans ontmoet bij iedere poging van nationale politici om hun land te ontdoen van de knellende EU-banden.

Sprookjes

Behalve Geert Wilders (PVV) en Roemer (SP) heeft nog geen enkele andere Nederlandse politicus het lef gehad om te stellen dat ons land weer onafhankelijk van de EU moet worden. Er wordt dan gedreigd met een enorme economische recessie. We zouden tot armoede vervallen. Wij kunnen ons als klein land niet alleen handhaven. Wij raken al onze handelsrelaties kwijt enz. enz. Het is niet waar. Het zijn de sprookjes van de zeer goed verdienende EU-autoriteiten zoals bijvoorbeeld Neelie Kroes, die bij de EU een fantastische broodwinning heeft gevonden.

Een geheel ander soort boek voor de verkiezingsdagen is een uitgave van Aspekt, Soesterberg 2012, ISBN 978 946 15 32 664, getiteld *'Geert Wilders ontmaskerd'*. Het is geschreven door Marcial Hernandez, die het de ondertitel gaf 'Van messias tot politieke klaploper'. Dat is een zeer harde uitspraak voor iemand die twee jaar lang als Kamerlid met Wilders heeft gewerkt, samen met zijn collega Wim Kortenhoeve, die daarvoor zijn belangrijke functie bij het Joodse CIDI opgaf. Marcial Hernandez was beroepsmilitair met een uitstekende staat van dienst. Hij sloot zich bij Wilders aan omdat de toenemende dwang van de EU hem tegenstond en omdat hij, bij onze overheid, wederom geconfronteerd werd met het klassieke antimilitarisme dat ons land in 1940 en 1942 (Nederlands-Indië) al fataal was geworden.

Hernandez werd teleurgesteld in zijn partijleider Wilders. De partij bleek uiterst autoritair te zijn georganiseerd, waarbij met de inspraak van deskundige Kamerleden vaak geen enkele rekening werd gehouden. Zijn grootste frustratie was een gebrek aan interesse van Wilders voor zoiets essentieels als onze defensie, die, zoals bekend, door rigoureuze bezuinigingen vrijwel wordt uitgeschakeld. Hernandez had in minutieuze rapporten beschreven hoe fataal die defensieafbraak wel was. Maar er werd niet naar de vakman geluisterd. Hetzelfde gold voor Wim Kortenhoeve, die als expert voor Israël en het Midden-Oosten jarenlang voor het CIDI (Centrum voor Informatie en Documentatie Israël) had gewerkt.

Hoewel de frustratie en teleurstelling van beide politici zeer begrijpelijk is, is het toch een zorglijk gebeuren dat enkele dagen voor de verkiezingen de vuile was op deze manier buiten komt te hangen. Want er is tot nu toe geen andere partij die inziet dat de EU in essentie een Duitse wurgband is, ontworpen door oud-nazi's.

UNITED STATES

Photo: Indianapolis Tea Party- 2009

(IFUD of Human Rights) 2011 "Health Care America"

copyright registration: https://archive.org/details/4-1007408-001

http://www.archive.org/details/HealthCareAmerica_945

Péti

Committee on Petitions
of the European Parliament

Cecilia Wikström (chair Petitions Committee European Parliament)

The Petitions Committee for which I'm chair is the bridge between the EU citizens and and its institutions. The Committee should be the door for the citizens of Europe to bring ther concerns and their ideas to the attention of their elected representatives.

ENAR Ireland triggers European Parliament investigation of Ireland on hate crime

MEDIA RELEASE

Ireland being investigated by Europe for failing to protect victims of racism.

As the world marks International Day for Victims of Hate Crime, a coalition of Irish NGOs has received news that it has triggered a European Parliament investigation into Ireland's compliance with European law on racism, citing the lack of hate crime legislation.

Following a petition from ENAR Ireland (the Irish section of the European Network Against Racism) the European Parliament's PETI commission has ruled that it will examine Ireland with regards its obligations under the 2008 Framework Decision on Racism and Xenophobia. New correspondence to ENAR Ireland, which has 60 member organisations, confirms the European Commission has already begun investigating on behalf of the Parliament.

The 2008 Framework Decision obliges member states to "take the necessary measures to ensure that racist and xenophobic motivation is considered an aggravating circumstance, or, alternatively that such motivation may be taken into consideration by the courts in the determination of the penalties." The deadline for transposition was 28 November 2010. Irish civil society organisations and researchers have long argued that the failure of the state to enact hate crime legislation or ensure that hate crimes are treated as such by the courts constitutes a breach of the Framework Decision obligations.

"This is very welcome news" said Shane O'Curry, Director of ENAR Ireland. "Victims of racist and other forms of hate crime have long been imploring the government to enact hate crime legislation. We have long said that Ireland is delinquent in its obligations, not just under the Framework Decision on Racism and Xenophobia, but also a whole raft of other European and international obligations in this regard. This is important not least because people from minority backgrounds have an inalienable right to our protection from harm, and the state should guarantee that so that they can participate as equals in society. This investigation will give us the opportunity to hold our government to account and share our findings on hate crime, which are sadly extremely grim. Our latest data on hate crime confirms yet again that serious hate crimes are a regular occurrence in Ireland. We hope the Government will now heed our calls and enact a Hate Crime Bill. Our data suggests that the likelihood of very serious hate crimes is high, and we need to do this urgently to prevent such a scenario occurring."

ENDS

Notes to editor:

The Love Not Hate campaign for hate crime legislation has been led by the ENAR Ireland group Action Against Racism. It is a multi-faceted campaign and has collected nearly 5,000 signatures for handing in to the Minister for Justice. More information about the campaign can be found here.

About the PETI petitioning process: http://www.euireland.ie/eu_ngo/content.php?area=18

University of Limerick Hate and Hostility Research Group's findings on Hate Crime can be found here

ENAR Ireland periodic reports on racism can be found here.

Read ENAR Irl submission to PETI 2008 Framework Decision (pdf)

Read PETI Commission response: petition accepted (pdf)

European Network Against Racism Ireland

Brussels, Mon 29 June 2015.

Complaint to the European Parliament's Committee on Petitions (PETI) to highlight infringements by IRELAND of the 2008 EU Council Framework Decision on combating certain forms and expressions of Racism and Xenophobia (2008/913/JHA), with particular reference to Articles 3 and 4.

Complainant: ENAR Ireland, on behalf of its membership. ENAR Ireland is a membership organisation comprising over 50 Civil Society organisations in Ireland, including anti-racist, migrant, Traveller and Roma, religious organisations and the largest Trade Unions. It is the Irish coordination of the European Network Against Racism, ENAR. ENAR Ireland works to ensure the highest standards of protection from racism for all minority ethnic communities in Ireland. ENAR Ireland is a member a high level Civil Society working group, including the University of Limerick's Hate and Hostility Research Group (HHRG), which is making proposals to legislators for the provision of Hate Crime legislation.

The 2008 Framework Decision on Racism and Xenophobia and Ireland:

Article 3 of the **Framework Decision** requires that member states to make adequate provision to prohibit "racist and xenophobic hate speech"(3.1.1), including "publicly inciting to violence or hatred, including by public dissemination or distribution of tracts, pictures or other material"(3.1.2).

In addition, **Article 3** also requires that member states make provision to prohibit, under specific circumstances, the "Public condoning, denial or gross trivialisation of genocide, crimes against humanity and war crimes" as defined by the International Criminal Court (3.1.3); and, under specific circumstances, the "Public condoning, denial or gross trivialisation of the crimes defined in the Charter of the International Military Tribunal [appended to the London Agreement of 8 August 1945, i.e. the Holocaust]" (3.1.4)

Article 4 of the **Framework Decision** states: "For offences other than those referred to in Articles 1 and 2, Member States shall take the necessary measures to ensure that racist and xenophobic motivation is considered an aggravating circumstance, or, alternatively that such motivation may be taken into consideration by the courts in the determination of the penalties."

Ireland and Racist Crime.

With the sole exception of the problematic ***Prohibition of Incitement to Hatred Act 1989***, there is no legislation in Ireland which addresses the racist element of a crime. Ireland claims that this ***Act***, meets the requirements under **Article 3.1.1** and **3.1.2**. Yet, it is criticised for being so constrained in its scope as to be almost completely ineffective; it is thought that fewer than 20 cases have been brought to court under the ***Act*** since 1989, and that there may have been very few convictions under the ***Act***.

With respect to **Article 3.1.3** and **3.1.4**, there is no provision in Irish law for dealing with the public condoning, denial or gross trivialisation of genocide, crimes against humanity, war crimes, or of the Holocaust.

In relation to its obligation to implement the provisions of **Article 4** concerning racially aggravated crimes, Ireland, in its submission to the Commission and the Council "simply state[s] that [racist] motivation can always be considered by the courts". Ireland's response here echoes its standard responses to the analogous recommendations made to Ireland, by ECRI, UN CERD, and UN CESCR, namely that judges routinely take such factors into account during sentencing, and thus that no legislation is required.

With regards to this Ireland's obligation to transpose **Article 4**, the view held by ENAR Ireland's membership, by other civil society actors and by academic experts, reflected in this research, published in 2014, is that, while judges can in theory take a racist motivation into account at sentencing in the same manner as any other aggravating or mitigating factor, there is little evidence that they do in practice.

Furthermore, without legislation there can no obligation on judges to take racist motivation into account, since the sentencing system in Ireland regarding all crimes is wholly discretionary; asides from setting out the legislative maximum and minimum sentences, there are no legislative guidelines on sentencing. Similarly, there are no judicial sentencing guidelines either, meaning that every individual judge has an absolute discretion in terms of what he or she deems to be an aggravating factor in the sentence.

Forthcoming research:

Following from this research, the Civil Society working group, led by the Irish Council for Civil Liberties, has funded the Hate and Hostility Research Group to conduct a large scale study into the manner in which a hate element is addressed by the criminal justice system. This study encompasses qualitative interviews with over 70 individuals including victims, CSOs, criminal justice professionals, members of the Probation service and members of An Garda Síochána (the Police), as well as a survey of barristers.

The research is due to be published in the coming months, but the authors (Amanda Haynes and Jennifer Schweppe) have indicated to ENAR Ireland that it will show that while individual judges will routinely treat a hate motivation as an aggravating factor, this is not always the case. Further, it will show that the absence of legislation pervades the system, impacting on the manner in which a hate motivation is addressed by the police services. It will ultimately argue that hate crime legislation should be introduced as a matter of urgency.

It is the intention of ENAR Ireland to submit this new HHRG research to PETI in support of this petition, as soon as it becomes available.

ENAR Ireland would be happy to help facilitate any meeting or dialogue between PETI and any of the actors mentioned in this document.

ENAR Ireland .

37 Dame Street, Dublin 2, Ireland.

Director: Shane OCurry

+353 1 889 7110

+353 86 394 0042

shane@enarireland.org

European Parliament

The Chair
Committee on Petitions

Brussels,
JE/cd[IPOL-COM-PETI D(2016)31516]

D 313008 07.07.2016

Mr Shane O'Curry
European Network Against Racism
37 Dame Streeet
Dublin 2
IRLANDE

Subject: **Petition No. 1145/2015 (reference to be quoted in all correspondence)**

Dear Mr O'Curry,

I would like to inform you that the Committee on Petitions considered your petition and decided that the issues which you raise are admissible in accordance with the Rules of Procedure of the European Parliament, insofar as the subject matter falls within the sphere of activities of the European Union.

The committee began its examination of your petition and decided to ask the European Commission to conduct a preliminary investigation of the various aspects of the problem. The committee will continue its examination of your petition as soon as it is in receipt of the necessary information.

I will keep you informed of any further action taken on your petition in due course.

Yours sincerely,

Cecilia Wikström
Chair
Committee on Petitions

IFUD of Human Rights petition “swept under the carpet” by EU Institutions

The Petition Committee of the European Parliament has decided to launch an investigation on the ENAR’s complaint “Hate Crime in Ireland”,IFUD of Human Right’s complaint “Hate Crime in The Netherlands” swept under the carpet. The authority of the orthodox majority is quite often evoked to scuttle a research project so that authority are not upset. This commonplace practice is a deliberate obstruction to free scientific thought, is unscientific in the extreme, and is criminal. It cannot be tolerated.

European Parliament

The Chair
Committee on Petitions

Brussel,
JH/mb[IPOL-COM-PETI D (2016)14262]

D 306790 08.04.2016

De heer Joannes Petrus van den Wittenboer
Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights
Kastanje 28
5731 NK Mierlo
NEDERLAND

Betreft: Verzoekschrift nr 0794/2015

Geachte heer van den Wittenboer,

De Commissie verzoekschriften heeft uw verzoekschrift onderzocht en in overeenstemming met het Reglement van het Europees Parlement ontvankelijk verklaard, aangezien het onderwerp tot de werkterreinen van de Europese Unie behoort.

De Commissie verzoekschriften ziet geen redenen om het Europees Parlement voor te stellen een motie van wantrouwen tegen de Europese Commissie aan te nemen. De commissie is namelijk van opvatting dat de Europese Commissie, na de oorspronkelijke vertraging bij de registratie, uw klacht correct heeft behandeld. Voorts is de commissie het volledig eens met de opmerkingen van de Europese Ombudsman ten aanzien van een nader onderzoek in verband met uw klacht.

Hiermee is de behandeling van uw verzoekschrift door het Europees Parlement afgerond en is het dossier gesloten.

Hoogachtend,

Cecilia Wikström
Voorzitter van de
Commissie verzoekschriften

Open Letter by the Editor-in-Chief

Declaration of Academic Freedom

(Scientific Human Rights)

Article 1: Preamble

The beginning of the 21st century reflects more than at any other time in the history of Mankind, the depth and significance of the role of science and technology in human affairs.

The powerfully pervasive nature of modern science and technology has given rise to a commonplace perception that further key discoveries can be made principally or solely by large government or corporation funded research groups with access to enormously expensive instrumentation and hordes of support personnel.

The common perception is however, mythical, and belies the true nature of how scientific discoveries are really made. Large and expensive technological projects, howsoever complex, are but the result of the application of the profound scientific insights of small groups of dedicated researchers or lone scientists, often working in isolation. A scientist working alone is now and in the future, just as in the past, able to make a discovery that can substantially influence the fate of humanity and change the face of the whole planet upon which we so insignificantly dwell.

Groundbreaking discoveries are generally made by individuals working in subordinate positions within government agencies, research and teaching institutions, or commercial enterprises. Consequently, the researcher is all too often constrained or suppressed by institution and corporation directors who, working to a different agenda, seek to control and apply scientific discovery and research for personal or organizational profit, or self-aggrandisement.

The historical record of scientific discovery is replete with instances of suppression and ridicule by establishment, yet in later years revealed and vindicated by the inexorable march of practical necessity and intellectual enlightenment. So too is the record blighted and besmirched by plagiarism and deliberate misrepresentation, perpetrated by the unscrupulous, motivated by envy and cupidity. And so it is today.

The aim of this Declaration is to uphold and further the fundamental doctrine that scientific research must be free of the latent and overt repressive influence of bureaucratic, political, religious and pecuniary directives, and that scientific creation is a human right no less than other such rights and forlorn hopes as propounded in international covenants and international law.

All supporting scientists shall abide by this Declaration, as an indication of solidarity with the concerned international scientific community, and to vouchsafe the rights of the citizenry of the world to unfettered scientific creation according to their individual skills and disposition, for the advancement of science and, to their utmost ability as decent citizens in an indecent world, the benefit of Mankind. Science and technology have been far too long the handmaidens of oppression.

Article 2: Who is a scientist

A scientist is any person who does science. Any person who collaborates with a scientist in developing and propounding ideas and data in research or application is also a scientist. The holding of a formal qualification is not a prerequisite for a person to be a scientist.

Article 3: Where is science produced

Scientific research can be carried out anywhere at all, for example, at a place of work, during a formal course of education, during a sponsored academic programme, in groups, or as an individual at home conducting independent inquiry.

Article 4: Freedom of choice of research theme

Many scientists working for higher research degrees or in other research programmes at academic institutions such as universities and colleges of advanced study, are prevented from working upon a research theme of their own choice by senior academic and/or administrative officials, not for lack of support facilities but instead because the academic hierarchy and/or other officials simply do not approve of the line of inquiry owing to its potential to upset mainstream dogma, favoured theories, or the funding of other projects that might be discredited by the proposed research. The authority of the orthodox majority is quite often evoked to scuttle a research project so that authority and budgets are not upset. This commonplace practice is a deliberate obstruction to free scientific thought, is unscientific in the extreme, and is criminal. It cannot be tolerated.

A scientist working for any academic institution, authority or agency, is to be completely free as to choice of a research theme, limited only by the material support and intellectual skills able to be offered by the educational institution, agency or authority. If a scientist carries out research as a member of a collaborative group, the research directors and team leaders shall be limited to advisory and consulting roles in relation to choice of a relevant research theme by a scientist in the group.

Article 5: Freedom of choice of research methods

It is frequently the case that pressure is brought to bear upon a scientist by administrative personnel or senior academics in relation to a research programme conducted within an academic environment, to force a scientist to adopt research methods other than those the scientist has chosen, for no reason other than personal preference, bias, institutional policy, editorial dictates, or collective authority. This practice, which is quite widespread, is a deliberate denial of freedom of thought and cannot be permitted.

A non-commercial or academic scientist has the right to develop a research theme in any reasonable way and by any reasonable means he considers to be most effective. The final decision on how the research will be conducted is to be made by the scientist alone.

If a non-commercial or academic scientist works as a member of a collaborative non-commercial or academic team of scientists the project leaders and research directors shall have only advisory and consulting rights and shall not otherwise influence, mitigate or constrain the research methods or research theme of a scientist within the group.

Article 6: Freedom of participation and collaboration in research

There is a significant element of institutional rivalry in the practice of modern science, concomitant with elements of personal envy and the preservation of reputation at all costs, irrespective of the scientific realities. This has often led to scientists being prevented from enlisting the assistance of competent colleagues located at rival institutions or others without any academic affiliation. This practice is too a deliberate obstruction to scientific progress.

If a non-commercial scientist requires the assistance of another person and that other person is so agreed, the scientist is at liberty to invite that person to lend any and all assistance, provided the assistance is within an associated research budget. If the assistance is independent of budget considerations the scientist is at liberty to engage the assisting person at his sole discretion, free of any interference whatsoever by any other person whomsoever.

Article 7: Freedom of disagreement in scientific discussion

Owing to furtive jealousy and vested interest, modern science abhors open discussion and wilfully banishes those scientists who question the orthodox views. Very often, scientists of outstanding ability, who point out deficiencies in current theory or interpretation of data, are labelled as crackpots, so that their views can be conveniently ignored. They are derided publicly and privately and are systematically barred from scientific conventions, seminars and colloquia so that their ideas cannot find an audience. Deliberate falsification of data and misrepresentation of theory are now frequent tools of the unscrupulous in the suppression of facts, both technical and historical. International committees of scientific miscreants have been formed and these committees host and direct international conventions at which only their acolytes are permitted to present papers, irrespective of the quality of the content. These committees extract large sums of money from the public purse to fund their sponsored projects, by resort to deception and lie. Any objection to their proposals on scientific grounds is silenced by any means at their disposal, so that money can continue to flow into their project accounts, and guarantee them well-paid jobs. Opposing scientists have been sacked at their behest; others have been prevented from securing academic appointments by a network of corrupt accomplices. In other situations some have been expelled from candidature in higher degree programmes such as the PhD, for expressing ideas that undermine a fashionable theory, however longstanding that orthodox theory might be. The fundamental fact that no scientific theory is definite and inviolable, and is therefore open to discussion and re-examination, they thoroughly ignore. So too do they ignore the fact that a phenomenon may have a number of plausible explanations, and maliciously discredit any explanation that does not accord with orthodox opinion, resorting without demur to the use of unscientific arguments to justify their biased opinions.

All scientists shall be free to discuss their research and the research of others without fear of public or private materially groundless ridicule, or be accused, disparaged, impugned or otherwise discredited by unsubstantiated allegations. No scientist shall be put in a position by which livelihood or reputation will be at risk owing to expression of a scientific opinion. Freedom of scientific expression shall be paramount. The use of authority in rebuttal of a scientific argument is not scientific and shall not be used to gag, suppress, intimidate, ostracise, or otherwise coerce or bar a scientist. Deliberate suppression of scientific facts or arguments either by act or omission, and the deliberate doctoring of data to support an argument or to discredit an opposing view is scientific fraud, amounting to a scientific crime. Principles of evidence shall guide all scientific discussion, be that evidence physical or theoretical or a combination thereof.

Article 8: Freedom to publish scientific results

A deplorable censorship of scientific papers has now become the standard practice of the editorial boards of major journals and electronic archives, and their bands of alleged expert referees. The referees are for the most part protected by anonymity so that an author cannot verify their alleged expertise. Papers are now routinely rejected if the author disagrees with or contradicts preferred theory and the mainstream orthodoxy. Many papers are now rejected automatically by virtue of the appearance in the author list of a

particular scientist who has not found favour with the editors, the referees, or other expert censors, without any regard whatsoever for the contents of the paper. There is a blacklisting of dissenting scientists and this list is communicated between participating editorial boards. This all amounts to gross bias and a culpable suppression of free thinking, and are to be condemned by the international scientific community.

All scientists shall have the right to present their scientific research results, in whole or in part, at relevant scientific conferences, and to publish the same in printed scientific journals, electronic archives, and any other media. No scientist shall have their papers or reports rejected when submitted for publication in scientific journals, electronic archives, or other media, simply because their work questions current majority opinion, conflicts with the views of an editorial board, undermines the bases of other current or planned research projects by other scientists, is in conflict with any political dogma or religious creed, or the personal opinion of another, and no scientist shall be blacklisted or otherwise censured and prevented from publication by any other person whomsoever. No scientist shall block, modify, or otherwise interfere with the publication of a scientist's work in the promise of any presents or other bribes whatsoever.

Article 9: Co-authoring of scientific papers

It is a poorly kept secret in scientific circles that many co-authors of research papers actually have little or nothing to do with the research reported therein. Many supervisors of graduate students, for instance, are not averse to putting their names to papers written by those persons who are but nominally working under their supervision. In many such cases, the person who actually writes the paper has an intellect superior to the nominal supervisor. In other situations, again for the purposes of notoriety, reputation, money, prestige, and the like, non-participating persons are included in a paper as co-author. The actual authors of such papers can only object at risk of being subsequently penalised in some way, or even being expelled from candidature for their higher research degree or from the research team, as the case may be. Many have actually been expelled under such circumstances. This appalling practice cannot be tolerated. Only those persons responsible for the research should be accredited authorship.

No scientist shall invite another person to be included and no scientist shall allow their name to be included as a co-author of a scientific paper if they did not significantly contribute to the research reported in the paper. No scientist shall allow himself or herself to be coerced by any representative of an academic institution, corporation, government agency, or any other person, to include their name as a co-author concerning research they did not significantly contribute to, and no scientist shall allow their name to be used as co-author in exchange for any presents or other bribes. No person shall induce or attempt to induce a scientist in howsoever a way to allow that scientist's name to be included as a co-author of a scientific paper concerning matters to which they did not significantly contribute.

Article 10: Independence of affiliation

Many scientists are now employed under short-term contracts. With the termination of the employment contract, so too is the academic affiliation. It is often the policy of editorial boards that persons without an academic or commercial affiliation will not be published. In the absence of affiliation many resources are not available to the scientist, and opportunities to present talks and papers at conferences are reduced. This is a vicious practice that must be stopped. Science does not recognise affiliation.

No scientist shall be prevented from presenting papers at conferences, colloquia or seminars, from publication in any media, from access to academic libraries or scientific publications, from attending scientific meetings, or from giving lectures, for want of an affiliation with an academic institution, scientific institute, government or commercial laboratory, or any other organisation.

Article 11: Open access to scientific information

Most specialised books on scientific matters and many scientific journals render little or no profit so that commercial publishers are unwilling to publish them without a contribution of money from academic institutions, government agencies, philanthropic foundations, and the like. Under such circumstances commercial publishers should allow free access to electronic versions of the publications, and strive to keep the cost of the printed materials to a minimum.

All scientists shall strive to ensure that their research papers are available to the international scientific community free of charge, or in the alternative, if it cannot be avoided, at minimum cost. All scientists should take active measures to make their technical books available at the lowest possible cost so that scientific information can be available to the wider international scientific community.

Article 12: Ethical responsibility of scientists

History testifies that scientific discoveries are used for ends both good and evil, for the benefit of some and the destruction of others. Since the progress of science and technology cannot stop, some means for the containment of malevolent application should be established. Only a democratically elected government, free of religious, racial and other bias, can safeguard civilisation. Only democratically elected government, tribunals and committees can safeguard the right of free scientific creation. Today, various undemocratic states and totalitarian regimes conduct active research into nuclear physics, chemistry, virology, genetic engineering, etc in order

to produce nuclear, chemical and biological weapons. No scientist should willingly collaborate with undemocratic states or totalitarian regimes. Any scientist coerced into work on the development of weapons for such states should find ways and means to slow the progress of research programmes and to reduce scientific output so that civilisation and democracy can ultimately prevail.

All scientists bear a moral responsibility for their scientific creations and discoveries. No scientist shall willingly engage in the design or construction of weapons of any sort whatsoever for undemocratic states or totalitarian regimes or allow his or her scientific skills and knowledge to be applied to the development of anything whatsoever injurious to Mankind. A scientist shall live by the dictum that all undemocratic government and the violation of human rights is crime.

November 22, 2005 *Dmitri Rabounski*

Editor-in-Chief,
Progress in Physics

Europees Parlement
2014-2019

AANGENOMEN TEKSTEN
Voorlopige uitgave

P8_TA-PROV(2016)0021

Werkzaamheden van de Commissie verzoekschriften in 2014

Resolutie van het Europees Parlement van 21 januari 2016 over de activiteiten van de Commissie verzoekschriften in 2014 (2014/2218(INI))

Het Europees Parlement,

– gezien zijn eerdere resoluties over de uitkomst van de beraadslagingen van de Commissie verzoekschriften,

– gezien de artikelen 10 en 11 van het Verdrag betreffende de Europese Unie (VEU),

– gezien het belang van het recht om verzoekschriften in te dienen en het belang voor het Parlement om onmiddellijk kennis te nemen van de specifieke zorgen van de burgers en ingezetenen van de Unie, zoals bepaald in de artikelen 24 en 227 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU),

– gezien artikel 228 van het VWEU,

– gezien artikel 44 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie inzake het recht om verzoekschriften in te dienen bij het Europees Parlement,

– gezien de bepalingen van het VWEU met betrekking tot de inbreukprocedure, en met name de artikelen 258 en 260,

– gelet op artikel 52, artikel 215, artikel 216, lid 8 en artikel 218 van zijn Reglement,

– gezien het verslag van de Commissie verzoekschriften (A8-0361/2015),

A. overwegende dat in 2014 2 714 verzoekschriften zijn ontvangen, bijna 6 % minder dan in 2013, toen het Parlement 2 885 verzoekschriften ontving; overwegende dat 790 verzoekschriften ontvankelijk zijn verklaard en in behandeling zijn genomen; overwegende dat 1 070 verzoekschriften niet-ontvankelijk verklaard zijn; overwegende dat 817 verzoekschriften ontvankelijk verklaard zijn en afgehandeld zijn; overwegende dat van 37 verzoekschriften de aanbeveling betwist is; overwegende dat uit deze cijfers blijkt dat bijna tweemaal zoveel verzoekschriften zijn ontvangen als in 2009; overwegende dat het aantal ambtenaren dat met de behandeling van deze verzoekschriften belast is, niet dienovereenkomstig verhoogd is;

B. overwegende dat het jaarverslag over de activiteiten van de Commissie verzoekschriften is bedoeld om een analyse van de in 2014 ontvangen verzoekschriften te bieden alsmede om van gedachten te wisselen over mogelijke verbeteringen van de procedures en van de betrekkingen met andere instellingen;

C. overwegende dat het aantal ontvangen verzoekschriften bescheiden is in verhouding tot het aantal inwoners van de Europese Unie, wat erop wijst dat de meeste burgers zich nog niet bewust zijn van het recht om verzoekschriften in te dienen, of van het mogelijke nut ervan als middel om de aandacht van de Europese instellingen en de lidstaten te vestigen op aangelegenheden die hen aangaan en zorgen baren; overwegende dat sommige burgers weliswaar op de hoogte zijn van de verzoekschriftenprocedure, maar dat er nog steeds wijdverbreide verwarring bestaat over de werkzaamheden van de EU, zoals blijkt uit het grote aantal ingediende niet-ontvankelijke verzoekschriften (39,4 %);

D. overwegende dat een deugdelijke behandeling van verzoekschriften tijdens de hele procedure cruciaal is om aan te tonen dat het petitierecht wordt geëerbiedigd; overwegende dat degenen die verzoekschriften indienen doorgaans burgers zijn die zich inzetten voor de verbetering en het toekomstige welzijn van onze samenlevingen; overwegende dat de wijze waarop deze burgers de afhandeling van hun verzoekschrift ervaren hun toekomstige mening over het Europese project kan bepalen;

E. overwegende dat 1 887 verzoekschriften, waarvan 1 070 niet-ontvankelijk waren, in 2014 zijn afgehandeld; overwegende dat slechts 29,1 % van de verzoekschriften ontvankelijk werd verklaard en werd behandeld, terwijl 39,4 % niet-ontvankelijk werd verklaard en 30,1 % ontvankelijk werd verklaard en direct werd afgehandeld;

F. overwegende dat de burgers van de EU worden vertegenwoordigd door de enige EU-instelling waarvan de leden rechtstreeks door hen worden gekozen – het Europees Parlement; overwegende dat het recht om verzoekschriften in te dienen hun de kans biedt de aandacht van de door hen gekozen vertegenwoordigers te trekken;

G. overwegende dat de burgers van de EU en de cultuur van dienstverlening aan hen altijd centraal moeten staan in de werkzaamheden van het Parlement en met name in die van de Commissie verzoekschriften, en aan alle andere overwegingen of doelmatigheidscriteria voorafgaan; overwegende dat het huidige niveau van beschikbare personele middelen binnen de afdeling Verzoekschriften de naleving van deze fundamentele beginselen in gevaar brengt;

H. overwegende dat het recht om verzoekschriften in te dienen, indien de essentie ervan volledig wordt geëerbiedigd, de communicatie tussen het Parlement en de burgers en ingezetenen van de EU kan versterken als er een open, democratisch, inclusief en transparant mechanisme in alle fasen van de verzoekschriftenprocedure tot stand wordt gebracht, met als doel problemen op te lossen die met name verband houden met de toepassing van de EU-wetgeving;

I. overwegende dat het petitierecht een essentieel onderdeel is van de participerende democratie;

J. overwegende dat met het petitierecht, alsmede met de Europese Ombudsman, wordt beoogd het wanbestuur aan te pakken van EU-instellingen of van nationale instellingen

bij de uitvoering van EU-wetgeving;

K. overwegende dat verzoekschriften waardevolle feedback opleveren voor wetgevers en uitvoerende organen op zowel Europees als nationaal niveau, met name over mogelijke lacunes bij de tenuitvoerlegging van EU-wetgeving; overwegende dat verzoekschriften een vroegtijdige waarschuwing kunnen zijn voor lidstaten die achterblijven bij de uitvoering van EU-wetgeving;

L. overwegende dat de tot de Commissie verzoekschriften gerichte verzoekschriften vaak een nuttige en directe inbreng zijn gebleken voor andere commissies van het Parlement bij hun respectieve wetgevende werkzaamheden;

M. overwegende dat de Commissie verzoekschriften niet als enige de taak heeft om te zorgen dat het fundamentele petitierecht naar behoren wordt geëerbiedigd, maar dat het veeleer een gemeenschappelijk streven van alle commissies van het Parlement, alsook van de andere EU-instellingen, zou moeten zijn; overwegende dat in afwachting van de reacties van andere commissies geen enkel verzoekschrift mag worden afgehandeld;

N. overwegende dat de Commissie verzoekschriften ernaar moet streven meer gebruik te maken van haar prerogatieven en algemene en specifieke commissie-instrumenten, zoals mondelinge vragen en korte resoluties, om zodoende zichtbaarheid te geven aan de verschillende in de ontvangen verzoekschriften tot uiting gebrachte punten van zorg van burgers en inwoners van de EU, door die tijdens de plenaire vergadering van het Parlement ter sprake te brengen;

O. overwegende dat ieder verzoekschrift zorgvuldig, efficiënt, vlot, transparant, afzonderlijk en onder eerbiediging van het participatierecht van de leden van de Commissie verzoekschriften moet worden beoordeeld en behandeld; overwegende dat iedere indiener binnen een redelijke termijn een antwoord moet ontvangen met mededeling van de redenen waarom het verzoekschrift in kwestie werd afgesloten of van de getroffen follow-up-, uitvoerings- en toezichtmaatregelen; overwegende dat betere institutionele coördinatie met nationale, regionale en EU-instellingen van wezenlijk belang is om in verzoekschriften aangehaalde kwesties onmiddellijk aan te pakken;

P. overwegende dat een efficiënte en vlotte behandeling van verzoekschriften ook moet worden gegarandeerd wanneer een nieuw Parlement aantreedt en ten gevolge daarvan personeelsveranderingen plaatsvinden;

Q. overwegende dat het vooral in het belang van de ontvankelijke en gegronde verzoekschriften is als het werk van de Commissie verzoekschriften niet wordt belemmerd door het feit dat zij zich onredelijk lang moet bezighouden met niet-ontvankelijke en ongegronde verzoekschriften;

R. overwegende dat de indiener naar behoren moet worden geïnformeerd over de redenen waarom het verzoekschrift in kwestie niet-ontvankelijk werd verklaard;

S. overwegende dat de verzoekschriften worden besproken tijdens de vergaderingen van de Commissie verzoekschriften en dat de indieners kunnen deelnemen aan deze besprekingen, het recht hebben hun verzoekschrift te presenteren en nader toe te lichten en actief kunnen bijdragen aan het werk van de Commissie verzoekschriften door

aanvullende informatie te verstrekken aan de leden van de Commissie verzoekschriften en aan de Europese Commissie, alsook aan de eventueel aanwezige vertegenwoordigers van de lidstaten; overwegende dat in 2014 127 indieners een vergadering hebben bijgewoond en betrokken waren bij de besprekingen van de commissie; overwegende dat dit een vrij laag cijfer van rechtstreekse participatie blijft en zou moeten worden verhoogd, mede door gebruik te maken van technologie voor communicatie op afstand en door een planning te hanteren zodat de indieners hun komst naar de commissie beter kunnen organiseren;

T. overwegende dat de behandeling van de verzoekschriften na het openbare debat tijdens de commissievergaderingen in veel gevallen niet wordt afgesloten en nadere follow-up is voorzien en feedback wordt verwacht, namelijk in de vorm van aanvullende inlichtingen van de Europese Commissie of parlementaire commissies of concrete uitwisseling met de betreffende nationale of regionale autoriteiten;

U. overwegende dat meer vergadertijd nodig is om een breed scala aan onderwerpen te bespreken en de kwaliteit van elke bespreking te waarborgen; overwegende dat vergaderingen van fractiecoördinatoren cruciaal zijn voor een soepele planning en uitvoering van de commissiewerkzaamheden, en dat daarom voldoende tijd moet worden besteed om tot een democratische besluitvorming te komen;

V. overwegende dat de werkzaamheden van de Commissie verzoekschriften gebaseerd zijn op de schriftelijke informatie van de indieners en hun mondelinge en audiovisuele bijdragen tijdens de vergaderingen, aangevuld met expertise van de Europese Commissie, de lidstaten, de Ombudsman en andere politieke vertegenwoordigingsorganen;

W. overwegende dat de bezwaren van indieners in alle stadia van de verzoekschriftenprocedure naar behoren en op een grondige manier moeten worden onderzocht; overwegende dat voor deze procedure verschillende fasen nodig kunnen zijn, waaronder meerdere ronden van feedback van de indiener en de betreffende Europese instellingen en nationale autoriteiten;

X. overwegende dat verzoekschriften, overeenkomstig de ontvankelijkheidscriteria die zijn vastgelegd in het Verdrag en het Reglement van het Parlement, moeten voldoen aan de formele ontvankelijkheidsvoorwaarden (artikel 215 van het Reglement), met andere woorden dat zij betrekking moeten hebben op een kwestie die binnen het kader van de werkzaamheden van de Europese Unie valt en indiener rechtstreeks aangaat, en dat indieners burger moeten zijn van de Europese Unie of er moeten verblijven; overwegende dat sommige verzoekschriften dientengevolge niet-ontvankelijk worden verklaard omdat ze niet aan deze formele criteria voldoen; overwegende dat het besluit inzake de ontvankelijkheid veeleer aan dergelijke juridische en technische criteria moet voldoen, en niet mag worden bepaald door politieke beslissingen; overwegende dat het webportaal voor verzoekschriften een doeltreffend instrument moet zijn door indieners te voorzien van de nodige informatie en richtsnoeren in verband met de ontvankelijkheid;

Y. overwegende dat nu een specifieke procedure is aangenomen voor de afhandeling van verzoekschriften die betrekking hebben op kinderen, aangezien in deze gevallen iedere vertraging verregaande gevolgen kan hebben voor de betrokkenen;

Z. overwegende dat de verzoekschriften een instrument kunnen zijn waarmee de burgers van de EU kunnen controleren of het EU-recht correct wordt opgesteld en toegepast; overwegende dat de burgers van de EU op deze manier een waardevolle bron van informatie kunnen zijn ten aanzien van het EU-recht en schendingen daarvan, met name op het gebied van milieu, interne markt, erkenning van beroepskwalificaties, consumentenbescherming en de financiëledienstensector;

AA. overwegende dat verzoekschriften vaak gelijktijdig worden ingediend met een klacht bij de Europese Commissie, wat kan leiden tot de instelling van een inbreukprocedure of een vordering wegens nalatigheid; overwegende dat uit de statistieken (zie het 23e verslag van de Commissie over de controle op de toepassing van het EU-recht (COM(2006)0416)) blijkt dat een kwart tot een derde van de verwerkte verzoekschriften en klachten verband houdt met of aanleiding geeft tot inbreukprocedures; overwegende dat de betrokkenheid van het Parlement bij deze verzoekschriftenprocedures een aanvullende toetsing oplevert van het onderzoekswerk van de bevoegde EU-instellingen; overwegende dat verzoekschriften niet mogen worden afgehandeld in afwachting van het onderzoek van de Commissie;

AB. overwegende dat de belangrijkste punten van zorg die in de verzoekschriften aan bod komen, zoals het milieurecht (met name op het gebied van afval- en waterbeheer, de exploratie naar en ontginning van koolwaterstoffen en grootschalige infrastructuur- en ontwikkelingsprojecten), de grondrechten (met name de rechten van het kind en van personen met een handicap, in het bijzonder omdat een vierde van de Europese kiezers verklaart in enige mate aan fysieke gebreken of beperkingen te lijden), het vrije verkeer van personen, discriminatie, immigratie, werkgelegenheid, de onderhandelingen over het trans-Atlantisch partnerschap voor handel en investeringen (TTIP), dierenwelzijn, rechtspraak en de sociale inclusie van personen met een handicap;

AC. overwegende dat het webportaal van de Commissie verzoekschriften met een jaar vertraging op 19 november 2014 werd gelanceerd, ter vervanging van het oude elektronische platform voor het indienen van verzoekschriften op de Europarlwebsite, en ontworpen was om het petitierecht en de actieve betrokkenheid van de burgers bij de EU te bevorderen; overwegende dat dit nog niet volledig operationele portaal erop gericht is een geïntegreerde oplossing te bieden om in de specifieke behoeften van de verzoekschriftenprocedure te voorzien en om de Europese burgers die een verzoekschrift willen indienen een beter webinstrument te bieden, met de mogelijkheid om de verschillende stadia van hun verzoekschrift in realtime te volgen; overwegende dat verscheidene tekortkomingen zijn vastgesteld, met name wat de zoekfunctie betreft, die de rol van het portaal als openbaar register van verzoekschriften ondermijnen, en overwegende dat de tweede fase, waarin alle bestaande problemen worden opgelost, al zou moeten zijn afgerond; overwegende dat het webportaal kan bijdragen tot een betere dienstverlening en zichtbaarheid voor de burgers en de commissieleden en zal fungeren als een elektronisch register (als bedoeld in artikel 216, lid 4, van het Reglement van het Parlement) waarmee de burgers verzoekschriften kunnen indienen en volgen, en een elektronische handtekening kunnen plaatsen onder hun eigen verzoekschriften; overwegende dat het nieuwe portaal is bedoeld om de verzoekschriftenprocedure transparanter en interactiever te maken en de administratieve efficiëntie te verbeteren, in het belang van de indieners, de leden en het grote publiek; overwegende dat het webportaal het instrument moet zijn waarmee meer transparantie van de verzoekschriftenprocedure kan worden bereikt, indieners beter toegang krijgen tot informatie en burgers bewust worden gemaakt van de capaciteit en de mogelijkheden

van de Commissie verzoekschriften om hun situatie te helpen verbeteren; benadrukt dat het gebruik van nieuwe informatie- en communicatietechnologie verder moet worden verhoogd en bevorderd om het werk van de commissie dichter bij de burger te brengen;

AD. overwegende dat het Europees burgerinitiatief een belangrijk instrument is om burgers in staat te stellen deel te nemen aan het politieke besluitvormingsproces van de EU, waarvan het potentieel volledig zou moeten worden benut; overwegende dat het instrument, om de beste resultaten te behalen op het vlak van de participatie van burgers, verder moet worden verbeterd, dat het niveau van vertegenwoordiging en de praktische aspecten ervan moeten worden vergroot, en dat het volledig door de Europese instellingen (en met name de Commissie) moet worden geëerbiedigd en ten uitvoer moet worden gelegd;

AE. overwegende dat de Commissie verzoekschriften actieve belangstelling blijft tonen voor de wijze waarop de verordening inzake het Europees burgerinitiatief wordt toegepast, en zich bewust is van de behoefte aan een nieuwe verordening om het hoofd te bieden aan de vele tekortkomingen, hindernissen en zwakten ervan, alsook aan de omslachtige aard van het bestaande rechtskader en de voorgeschreven mechanismen om een Europees burgerinitiatief te starten en op te volgen, met name wat het daadwerkelijk verzamelen van handtekeningen betreft;

AF. overwegende dat de Commissie verzoekschriften van oordeel is dat de tenuitvoerlegging van Verordening (EU) nr. 211/2011, drie jaar na de inwerkingtreding ervan op 1 april 2012, moet worden geëvalueerd om eventuele tekortkomingen op te sporen en haalbare oplossingen voor te stellen voor een snelle herziening, met het oog op een betere tenuitvoerlegging;

AG. overwegende dat de organisatie van openbare hoorzittingen voor succesvolle initiatieven een succes is geweest en dat de betrokkenheid en participatie van de Commissie verzoekschriften als medeverantwoordelijke commissie bij de hoorzittingen in het kader van de Europese burgerinitiatieven bijzonder werd geapprecieerd door de leden en door het maatschappelijk middenveld; overwegende dat de Commissie verzoekschriften dit proces steunt en haar ruime ervaring met de burgers in dienst stelt van dit streven; overwegende dat van de Commissie een concrete follow-up van geslaagde Europese burgerinitiatieven mag worden verwacht;

AH. overwegende dat er dient te worden opgemerkt dat er, vanwege de werklast van de Commissie verzoekschriften en de noodzaak het secretariaat van de Commissie verzoekschriften extra te bemannen, geen enkele onderzoeksmissie heeft plaatsgevonden voor de verzoekschriften waarvoor er in 2014 een onderzoek liep; overwegende dat in de toekomst in geval van passende verzoekschriften onderzoeksmissies zullen plaatsvinden;

AI. overwegende dat in 2016 het gebruikelijke aantal onderzoeksmissies moet plaatsvinden, gezien het feit dat dit een specifieke bevoegdheid van de commissie en een essentieel onderdeel van haar werkzaamheden betreft, waaronder ook de interactie met burgers en autoriteiten in de desbetreffende lidstaten valt; overwegende dat leden van deze delegaties op gelijke voet aan alle gerelateerde activiteiten deelnemen, met inbegrip van verslaglegging;

AJ. overwegende dat de Commissie verzoekschriften verantwoordelijkheden heeft met

betrekking tot het Bureau van de Europese Ombudsman, dat bevoegd is om klachten van Europese burgers over mogelijk wanbeheer binnen de instellingen en organen van de Europese Unie te onderzoeken, waarover de commissie ook een jaarverslag opstelt op basis van het jaarverslag van de Europese Ombudsman zelf; overwegende dat de Commissie verzoekschriften in 2014 actief en rechtstreeks heeft meegewerkt aan de organisatie van de verkiezing van de Europese Ombudsman krachtens artikel 204 van het Reglement van het Parlement; overwegende dat mevrouw Emily O'Reilly in december 2014 voor een mandaat van vijf jaar is herkozen als Ombudsman, en dat deze verkiezingen op een doeltreffende en transparante manier zijn verlopen;

AK. overwegende dat de Commissie verzoekschriften lid is van het Europees Netwerk van ombudsmannen, dat ook een aantal verzoekschriftencommissies van nationale parlementen omvat, voor zover deze bestaan; overwegende dat het van belang is dat de parlementen van de lidstaten verzoekschriftencommissies in het leven roepen of deze versterken waar ze al bestaan, en dat de onderlinge samenwerking wordt verbeterd;

1. benadrukt de werkzaamheden die door de Commissie verzoekschriften moeten worden uitgevoerd, waardoor de burgers en ingezetenen van de Unie enige inspraak krijgen bij het verdedigen en bevorderen van hun rechten en het toezicht op de correcte toepassing van de communautaire wetgeving, daar hun verzoekschriften zorgen van burgers aan de oppervlakte brengen zodat hun legitieme grieven binnen een redelijk tijdsbestek kunnen worden opgelost; wijst erop dat ontvankelijke verzoekschriften negen maanden na indiening in de commissie moeten worden behandeld; wijst er opnieuw op dat betere institutionele coördinatie met nationale, regionale en EU-instellingen alsook andere organen, van wezenlijk belang is om in verzoekschriften aangehaalde kwesties onmiddellijk aan te pakken;

2. benadrukt dat de Commissie verzoekschriften (als aanspreekpunt voor de burgers), de Europese Ombudsman en het Europees burgerinitiatief samen een reeks fundamentele instrumenten vormen voor een grotere politieke betrokkenheid van de burgers, die verzekerd moeten zijn van een transparante, passende toegang tot deze instrumenten en een betrouwbare werking ervan; onderstreept dat deze instanties verantwoordelijk zijn voor het bevorderen van het Europees burgerschap en het vergroten van de zichtbaarheid en geloofwaardigheid van de EU-instellingen; dringt er bij de EU-instellingen op aan het werk van de Europese Ombudsman meer in overweging te nemen; dringt aan op meer mechanismen voor rechtstreekse betrokkenheid van de burgers bij het besluitvormingsproces van de Europese instellingen;

3. benadrukt dat nauwere samenwerking met de nationale, regionale en lokale overheden bij vraagstukken betreffende de toepassing van het EU-recht onontbeerlijk is met het oog op het herstel van het contact met de Europese burgers en de versterking van de democratische legitimiteit en de verantwoordingsplicht in het besluitvormingsproces van het Europees Parlement; merkt op dat samenwerking wordt verbeterd door proactieve uitwisseling van informatie, op alle institutionele niveaus, en dat dit essentieel is om door indieners aangehaalde kwesties aan te pakken; betreurt het dat in bepaalde gevallen nationale, regionale en lokale autoriteiten niet reageren op verzoeken van de Commissie verzoekschriften;

4. waarschuwt voor de aanhoudende achterstand bij de behandeling van verzoekschriften, vanwege het gebrek aan beschikbaar personeel in het commissiesecretariaat, dat duidelijke gevolgen heeft voor de tijd die beschikbaar is voor de afhandeling van

verzoekschriften, met name wat de vaststelling van de ontvankelijkheid betreft; is van mening dat dergelijke vertragingen niet aanvaardbaar zijn als een uitmuntende dienstverlening wordt beoogd, en daardoor niet alleen het daadwerkelijke petitierecht wordt ondermijnd maar ook de geloofwaardigheid van de Europese instellingen wordt aangetast in de ogen van de desbetreffende burgers; dringt er bij de verantwoordelijke politieke en administratieve organen van het Parlement op aan om, in samenwerking met de Begrotingscommissie, een passende oplossing te vinden die ervoor zorgt dat de Commissie verzoekschriften overeenkomstig de geest van de Verdragen kan functioneren;

5. onderstreept dat de niet-ontvankelijkheid respectievelijk het afsluiten van de behandeling van een verzoekschrift wegens ongegrondheid zorgvuldig tegenover de indieners moet worden gemotiveerd;

6. verzoekt de Commissie verzoekschriften en eventueel de voor wijziging van het Reglement bevoegde organen van het Europees Parlement om het onderscheid tussen de criteria voor het vaststellen van ontvankelijkheid en van gegrondheid alsmede tussen het aanhouden en het afsluiten van een verzoekschrift duidelijker uit te werken en dit onderscheid ook voor potentiële indieners van verzoekschriften inzichtelijk te maken;

7. benadrukt de belangrijke ondersteunende rol van de Commissie bij de behandeling van de zaken die door indieners aan de orde zijn gesteld, en verzoekt de Commissie om proactief en tijdig toezicht te houden op door indieners aan de kaak gestelde projecten waarbij sprake is of zal zijn van inbreuk op het EU-recht door de tenuitvoerlegging van officiële planning; verzoekt de Commissie, als hoedster van de verdragen, een oplossing te vinden voor gevallen van onjuiste of niet-omzetting van het EU-recht, die in een groot aantal aan het Parlement gerichte verzoekschriften aan de orde worden gesteld; verzoekt de Commissie daarbij ook minder aarzelend op te treden als het gaat om het instellen van inbreukprocedures; onderstreept dat bij het instellen van inbreukprocedures niet de indruk mag ontstaan dat met grotere lidstaten sterker rekening wordt gehouden; verzoekt de Commissie om de Commissie verzoekschriften regelmatig op de hoogte te houden van de voortgang en de concrete uitkomst van inbreukprocedures die rechtstreeks verband houden met verzoekschriften;

8. verzoekt de Commissie zich volledig in te zetten in het verzoekschriftenproces, namelijk door ontvankelijke, aan haar toegewezen zaken grondig te onderzoeken en de indieners uiteindelijk tijdig van nauwkeurige en geactualiseerde antwoorden te voorzien; verwacht dat deze antwoorden nader worden toegelicht in de mondelinge debatten over deze kwesties tijdens de openbare vergaderingen van de Commissie verzoekschriften; is van mening dat de Commissie met het oog op de institutionele geloofwaardigheid in dergelijke debatten moet worden vertegenwoordigd door een functionaris met passende rang; is van mening dat de Commissie zich, als hoedster van de Verdragen, intensiever moet bezighouden met de essentie van zaken, daarbij rekening houdend met de achterliggende bedoeling van de desbetreffende EU-wetgeving;

9. verzoekt dat, omwille van de transparantie en in de geest van loyale samenwerking tussen de verschillende EU-instellingen, de Commissie de toegang tot documenten met alle toepasselijke informatie over EU-proefprocedures vergemakkelijkt, met name in het geval van ontvangen verzoekschriften, met inbegrip van de uitwisseling van vragen en antwoorden tussen de Commissie en de betreffende lidstaat, ten minste wanneer de

procedure is afgerond;

10. benadrukt het belang van proactief toezicht en tijdige preventieve maatregelen van de Commissie wanneer er gegrond bewijs is dat bepaalde geplande en bekendgemaakte projecten mogelijk een inbreuk vormen op de EU-wetgeving; is ongerust over de huidige neiging tot terughoudendheid binnen de Commissie bij onderzoek naar de problematiek van veel verzoekschriftenop puur procedurele gronden; is het niet eens met de telkens terugkerende voorstellen om tal van dossiers van specifieke verzoekschriften te sluiten zonder de resultaten van de onderzoeken naar de aangekaarte kwesties af te wachten, en meent dat dit niet strookt met de geest van haar ultieme rol als hoedster van de Verdragen; pleit voor nog meer nauwgezette aandacht en daaropvolgende maatregelen, vooral in zaken waar het gaat om mogelijke inbreuken op de EU-wetgeving door de Commissie zelf, bijvoorbeeld op het vlak van toegang van het publiek tot documenten, zoals gewaarborgd door het Verdrag van Aarhus;

11. wijst erop dat het belangrijk is te waarborgen dat de Commissie alle verzoekschriften gedetailleerd, proactief en zo snel mogelijk beantwoordt;

12. wenst dat het secretariaat meer personeel ter beschikking krijgt, gezien de bijzondere aard van deze commissie en de zware werklast die voortvloeit uit het contact met de duizenden burgers en ingezetenen die elk jaar verzoekschriften indienen;

13. onderstreept de noodzaak van een betere correspondentie met burgers met het oog op de behandeling van hun verzoeken;

14. acht het belangrijk om de samenwerking met de nationale parlementen en hun relevante commissies alsmede met de regeringen van de lidstaten te versterken en om de autoriteiten van de lidstaten ertoe aan te sporen het EU-recht op volledig transparante wijze om te zetten en toe te passen; wijst op het belang van de samenwerking tussen de Commissie en de lidstaten met het oog op een doeltreffender en transparanter bescherming van de rechten van burgers, en pleit voor de aanwezigheid van vertegenwoordigers van de lidstaten tijdens de vergaderingen; beklemtoont dat er vertegenwoordigers van de Raad en de Commissie van een zo hoog mogelijk niveau aanwezig moeten zijn bij vergaderingen en hoorzittingen van de Commissie verzoekschriften, wanneer de inhoud van de besproken kwesties de betrokkenheid van deze instellingen vereist; herhaalt het in zijn resolutie van 11 maart 2014 over de werkzaamheden van de Commissie verzoekschriften in 2013[1] geformuleerde verzoek om een versterking van de gestructureerde dialoog met de lidstaten, namelijk door met regelmaat vergaderingen met leden van nationale verzoekschriftencommissies of andere bevoegde instanties te houden;

15. verzoekt de lidstaten wettelijk te regelen dat in de nationale parlementen een goed functionerende verzoekschriftencommissie moet worden ingesteld, waardoor de samenwerking tussen de Commissie verzoekschriften en de nationale parlementen doeltreffender zou worden;

16. acht het belangrijk dat de commissie verzoekschriften de samenwerking met andere parlementaire commissies versterkt door hun advies te vragen over verzoekschriften, hun leden uit te nodigen voor deelname aan de bespreking van tot hun

---

[1] Aangenomen teksten, P7_TA(2014)0204.

bevoegdheidsgebied behorende vraagstukken en als medeadviserende commissie meer deel te nemen aan de opstelling van bepaalde verslagen, met name verslagen met betrekking tot de correcte omzetting en tenuitvoerlegging van het EU-recht in de lidstaten; verzoekt de bevoegde commissies de nodige aandacht te besteden aan de aan hen doorgezonden verzoekschriften en passende feedback te verstrekken voor de correcte afhandeling van verzoekschriften;

17. onderstreept het groeiende belang van de Commissie verzoekschriften als toetsingscommissie, die een referentiepunt zou moeten zijn voor de omzetting en tenuitvoerlegging van de Europese wetgeving op administratief niveau in de lidstaten; herhaalt de in bovengenoemde resolutie over de werkzaamheden van de Commissie verzoekschriften 2013 geformuleerde oproep tot meer politieke debatten tijdens de plenaire vergaderingen en tot een levendiger communicatie over de verzoekschriften van Europese burgers;

18. betreurt dat niet meer indieners hun geval rechtstreeks aan de Commissie verzoekschriften kunnen presenteren, deels vanwege een gebrek aan vergadertijd en aan personeel in het secretariaat; dringt aan op een verbetering van de termijnen waarbinnen indieners in kennis worden gesteld van de behandeling van hun verzoekschriften en van hun verschijning voor de commissie; pleit ervoor meer gebruik te maken van videoconferenties of andere middelen waarmee indieners actief aan de werkzaamheden van de Commissie verzoekschriften kunnen deelnemen, ook als ze niet fysiek aanwezig kunnen zijn;

19. pleit voor de onmiddellijke totstandbrenging van een informeel netwerk voor verzoekschriften binnen het Parlement, met deelname van leden die alle parlementaire commissies vertegenwoordigen, om te zorgen voor een soepele en doeltreffende coördinatie van de werkzaamheden met betrekking tot verzoekschriften, waardoor de uitoefening van het petitierecht zal verbeteren;

20. wijst erop dat de overige commissies van het Parlement een belangrijke rol vervullen, onder meer omdat zij tijdens hun vergaderingen aangelegenheden behandelen die aan de orde zijn gesteld in de verzoekschriften die betrekking hebben op hun bevoegdheidsterreinen, en de ontvangen relevante verzoekschriften als informatiebron voor wetgevingsprocedures gebruiken;

21. betreurt dat het Handvest van de grondrechten niet in alle lidstaten is aangenomen en dat de tenuitvoerlegging ervan onduidelijk en tot op zekere hoogte onbevredigend is voor een groot aantal burgers; betreurt eveneens dat het Handvest van de grondrechten nog niet door de EU is aangenomen zoals bedoeld in artikel 6, lid 2, van het VEU en dat de Europese burgers niet voldoende op de hoogte zijn van de procedures die hiervoor bestaan; betreurt de strikte uitlegging door de Europese Commissie van artikel 51 van het Handvest van de grondrechten, waarin wordt bepaalt dat de bepalingen van het Handvest zijn gericht tot de instellingen, organen en instanties van de Europese Unie met inachtneming van het subsidiariteitsbeginsel, alsmede, uitsluitend wanneer zij het EU-recht ten uitvoer brengen, tot de lidstaten; herinnert eraan dat de Europese Commissie vaak heeft verklaard dat het haar onmogelijk was om op te treden op het gebied van de grondrechten, wanneer de commissie haar daarom had verzocht, vanwege artikel 51 van het Handvest van de grondrechten; onderstreept dat de verwachtingen van de burgers vaak verder gaan dan hetgeen op grond van de zuiver juridische bepalingen van het Handvest kan worden waargemaakt; verzoekt de Europese Commissie dichter

bij de verwachtingen van de burgers te staan en een nieuwe aanpak te zoeken voor de uitlegging van artikel 51;

22. wijst op het belangrijke werk dat de Commissie verzoekschriften heeft verricht in de context van de tenuitvoerlegging van het VN-Verdrag inzake de rechten van personen met een handicap; neemt in dit verband terdege kennis van de slotopmerkingen van het VN-Comité voor de rechten van personen met een handicap in verband met het initiële verslag van de Europese Unie[1]; beklemtoont dat het kader van de Europese Unie van voldoende middelen moet worden voorzien, overeenkomstig de voorschriften van het Verdrag; verzoekt in dit verband om een vergroting van de capaciteit van de Commissie verzoekschriften en haar secretariaat, waardoor de commissie haar beschermende rol naar behoren kan vervullen; pleit voor de aanstelling van een aangewezen functionaris met de taak om kwesties op het gebied van handicaps te behandelen; benadrukt de bereidheid van de commissie om nauw samen te werken met andere wetgevingscommissies die deel uitmaken van het netwerk van het Parlement voor handicaps; stelt vast dat de commissie zich meer moet inspannen en meer actie moet ondernemen ten aanzien van de bescherming van personen met een handicap, zoals acties gericht op de bevordering van de spoedige ratificering van het Verdrag van Marrakesh;

23. wijst op de bezorgdheid van de burgers ten opzichte van de onderhandelingen voor het trans-Atlantisch partnerschap voor handel en investeringen (TTIP) waaraan de Commissie deelneemt, zoals blijkt uit talrijke verzoekschriften die in 2014 zijn ontvangen; onderstreept dat de Commissie dringend de aanbevelingen van de Europese Ombudsman in dit verband ten uitvoer moet leggen;

24. wijst op het advies van de Commissie verzoekschriften inzake aanbevelingen aan de Europese Commissie voor de onderhandelingen over TTIP, waarin zij het als ISDS bekendstaande instrument voor geschillenbeslechting afwijst, waarop in vele ontvangen verzoekschriften werd aangedrongen, en betreurt dat het Europees burgerinitiatief tegen TTIP is verworpen;

25. betreurt het dat enkele lidstaten het VN-Verdrag inzake de rechten van personen met een handicap nog niet hebben geratificeerd en verzoekt hen dit verdrag zo spoedig mogelijk te ondertekenen en te ratificeren;

26. verzoekt de EU en de lidstaten het Facultatief Protocol bij het Verdrag inzake de rechten van personen met een handicap te ondertekenen en te ratificeren;

27. verzoekt de lidstaten het Verdrag van Marrakesh tot bevordering van de toegang tot gepubliceerde werken voor personen die blind zijn, visueel gehandicapt of anderszins een leeshandicap hebben, onverwijld te ondertekenen en te ratificeren;

28. stelt vast dat bijzondere aandacht wordt besteed aan bepaalde verzoekschriften over het plan om mogelijke oliereserves op de Canarische eilanden te verkennen en exploiteren; wijst erop dat indieners die op grond van milieuoverwegingen tegen het plan waren

---

[1] Aangenomen door het VN-comité tijdens zijn veertiende bijeenkomst (17 augustus t/m 4 september 2015); zie: http://tbinternet.ohchr.org/_layouts/treatybodyexternal/Download.aspx?symbolno=CRPD%2fC%2fEU%2fCO%2f1&Lang=en

aanzienlijk hebben bijgedragen aan de opheldering van het debat; beseft dat milieuvraagstukken een prioriteit voor de indieners blijven, en dat hierdoor duidelijk wordt waar de lidstaten op dit gebied in gebreke blijven; merkt op dat een aantal van deze verzoekschriften over afvalbeheer, waterveiligheid, kernenergie, fracking en de bescherming van diersoorten gaan;

29. wijst op het hoge aantal ontvangen verzoekschriften waarin bezwaar wordt gemaakt tegen het gebruik van fracking om gas en aardolie uit de ondergrond te halen en wordt gewezen op de ecologische, economische en sociale gevolgen die aan het gebruik van deze techniek verbonden zijn;

30. hekelt met name het opsplitsen van dossiers, een praktijk die herhaaldelijk voorkomt bij grote infrastructuur- of boorprojecten die ten grondslag liggen aan tal van verzoekschriften over milieukwesties;

31. wijst op de bezorgdheid van indieners over vermeende onrechtvaardigheden bij de administratieve en gerechtelijke procedures inzake echtscheidingen en kwesties met betrekking tot het gezag over kleine kinderen en gedwongen adopties; merkt in dit verband op dat in enkele lidstaten, in geval van paren met een gemengde nationaliteit, sprake kan zijn van discriminatie op grond van nationaliteit ten voordele van de ouder die onderdaan is van de lidstaat waar de procedure plaatsvindt, en ten nadele van de ouder die geen onderdaan is van die lidstaat, wat vaak zeer ernstige en omvangrijke gevolgen heeft voor de rechten van het kind; onderstreept dat er gevallen zijn voorgelegd uit verscheidene lidstaten (Duitsland – vooral met betrekking tot de activiteiten van het bureau voor kinder- en jeugdzorg, Frankrijk, Nederland, Slowakije, Denemarken) en uit Noorwegen, en is in dit verband ingenomen met de in 2016 geplande herziening van de verordening Brussel II bis; benadrukt dat in 2015 binnen de Commissie verzoekschriften een nieuwe werkgroep is opgericht om deze punten van zorg snel en samenhangend aan te pakken, en dat deze werkgroep een onderzoeksmissie naar het Verenigd Koninkrijk heeft uitgevoerd om dergelijke klachten ter plaatse te bestuderen;

32. wijst op het grote aantal ontvangen verzoekschriften waarin het migratie-, het handels- en het buitenlands beleid van de EU zwaar op de korrel wordt genomen en wordt gewaarschuwd voor de gevolgen ervan waar het gaat om de eerbiediging van de mensenrechten van migranten; stipt aan dat alle agentschappen, organen en instellingen van de EU, met inbegrip van Frontex, op hun werkterrein te allen tijde de eerbiediging van de mensenrechten en de naleving van het Handvest van de grondrechten moeten waarborgen;

33. is verheugd over de maatschappelijke dialoog die de Commissie sinds 2007 jaarlijks organiseert onder de naam "Europees Forum voor de rechten van het kind", dat tot doel heeft de rechten van het kind in het interne en externe optreden van de EU te bevorderen; merkt op dat aan deze dialoog wordt deelgenomen door vertegenwoordigers van de lidstaten, vertrouwenspersonen voor de rechten van het kind, het Comité van de Regio's, het Europees Economisch en Sociaal Comité, de Raad van Europa, Unicef en een aantal ngo's;

34. benadrukt dat in de verzoekschriften van burgers de meest uiteenlopende vraagstukken aan bod komen, zoals de grondrechten, de mensenrechten, de rechten van personen met een handicap, de interne markt, het milieurecht, arbeidsverhoudingen, het

migratiebeleid, handelsovereenkomsten, volksgezondheidsvraagstukken, kinderwelzijn, vervoer, dierenrechten en discriminatie; verzoekt de Commissie verzoekschriften haar werkzaamheden nader te specialiseren voor de belangrijkste beleidsterreinen waar de indieners naar verwijzen; verzoekt om de toewijzing van meer middelen aan haar secretariaat zodat de commissie al deze uiteenlopende verzoekschriften die veel aandacht vereisen, kan behandelen;

35. is van mening dat de organisatie van openbare hoorzittingen een nuttig middel is om de door de burgers aan de orde gestelde problemen te onderzoeken; wil de aandacht vestigen op de openbare hoorzittingen die werden georganiseerd met de Commissie milieubeheer in het kader van het Europees burgerinitiatief "Water is een mensenrecht" en met de Commissie juridische zaken in het kader van het Europees burgerinitiatief "Een van ons"; is van mening dat het Europees burgerinitiatief een instrument is dat transnationale, participatieve en representatieve democratie bevordert en, zodra een nieuwe verordening is goedgekeurd, de burgers de mogelijkheid biedt directer deel te nemen aan het aankaarten en hoog op de agenda plaatsen van te behandelen Europese beleidsmaatregelen en wetgevingskwesties; bevestigt nogmaals dat het vastbesloten is proactief deel te nemen aan de organisatie van openbare hoorzittingen voor succesvolle initiatieven; verbindt zich ertoe om, op institutioneel niveau, prioriteit te verlenen aan de doeltreffendheid van dit participatief proces en ervoor te zorgen dat in voorkomend geval voor wetgevende follow-up wordt gezorgd; is ingenomen met de toegankelijkheidsvoorzieningen die tijdens de hoorzittingen aan personen met een handicap worden geboden, zoals het scherm voor de omzetting van tekst naar spraak;

36. betreurt het antwoord van de Commissie op het beperkte aantal Europese burgerinitiatieven en is teleurgesteld dat er weinig follow-up is gegeven aan het enige instrument van transnationale participatieve democratie in de EU;

37. vestigt de aandacht op verscheidene resoluties die in 2014 zijn aangenomen, zoals zijn resolutie van 12 maart 2014 betreffende het verslag over het EU-burgerschap 2013 met als titel "EU-burgers: uw rechten, uw toekomst"[1], dat geleid heeft tot debatten over de harmonisatie van pensioenrechten en over het actief en passief kiesrecht van burgers; vestigt de aandacht op het jaarverslag van de Commissie over de werkzaamheden van de Commissie verzoekschriften in 2013 (A7-0131/2014), en op zijn resolutie van 15 januari 2015 over het jaarverslag over de activiteiten van de Ombudsman in 2013[2], met name ten aanzien van de TTIP-overeenkomst;

38. waardeert het besluit van de Commissie om de in 2013 aangevangen activiteiten van het "Europees Jaar van de burger" in 2014 voort te zetten, met een sterkere nadruk op de Europese verkiezingen (die hebben plaatsgevonden tussen 22 en 25 mei 2014); vindt het een goede zaak dat de Commissie de Europese burgers wil informeren over de instrumenten waarover zij beschikken om te kunnen deelnemen aan het Europees besluitvormingsproces, en hun informatie en advies wil verstrekken met betrekking tot hun rechten en de democratische instrumenten waarover zij beschikken om die rechten af te dwingen; benadrukt dat meer aandacht moet worden besteed aan bewustmaking ten aanzien van de verkiezingen voor het Europees Parlement, aangezien de opkomst bij de verkiezingen in 2014 in veel lidstaten lager dan 50 % was;

---

1 Aangenomen teksten, P7_TA(2014)0233.

2 Aangenomen teksten, P8_TA(2015)0009.

39. onderstreept hoe belangrijk het is ervoor te zorgen dat de Commissie verzoekschriften een volledig operationeel webportaal heeft, dat de indieners de mogelijkheid biedt zich op doeltreffende wijze te registreren, een verzoekschrift in te dienen, de begeleidende documenten te uploaden, ontvankelijk verklaarde verzoekschriften te steunen, informatie te ontvangen over hun verzoekschrift en via automatische e-mails op de hoogte te worden gebracht van veranderingen in de status daarvan, en rechtstreeks in contact te treden met ambtenaren van de EU-instellingen voor directe en duidelijke informatie over de vorderingen in de kwesties die zij in hun verzoekschriften aan de orde hebben gesteld; betreurt het dat het tijdschema niet is gehaald en dat veel van de verwachte mogelijkheden nog niet volledig functioneren; dringt er bij de verantwoordelijke administratieve organen op aan de uitvoering van de resterende projectfasen te versnellen, waarbij alle bestaande tekortkomingen worden gecorrigeerd; beklemtoont dat meer stappen moeten worden gezet om de transparantie van de verzoekschriftenprocedure te verhogen;

40. wenst dat het Parlement, de nationale parlementen en de autoriteiten op lagere niveaus in de lidstaten, met passende klachteninstanties, een gezamenlijke lijn volgen om de burgers op begrijpelijke wijze duidelijk te maken op welk niveau en tot welke instantie zij hun verzoekschriften kunnen richten;

41. verzoekt om een effectieve beoordeling van het secretariaat van de Commissie verzoekschriften die gericht is op wat in kwalitatief en kwantitatief opzicht nodig is om aan de grote accumulatie van verzoekschriften en de aanhoudende vertraging bij de verwerking daarvan een einde te maken; is van mening dat adequate behandeling van en voldoende aandacht aan goedgekeurde verzoekschriften, tezamen met billijke feedback aan indieners essentieel is om de banden tussen het Europees maatschappelijk middenveld en de Europese instellingen aan te halen;

42. benadrukt dat het noodzakelijk is burgers op constructievere wijze te informeren over het webportaal van de Commissie verzoekschriften door in de lidstaten voorlichtingsseminars te organiseren;

43. benadrukt de belangrijke rol van het SOLVIT-netwerk, dat regelmatig problemen in verband met de uitvoering van de internemarktwetgeving aan het licht brengt en oplost; dringt er bij de Commissie op aan dit instrument te versterken, de leden van de Commissie verzoekschriften toegang te verschaffen tot alle informatie die via SOLVIT beschikbaar is en hen op de hoogte te houden in zaken die verband houden met ingediende verzoekschriften;

44. wijst erop dat de Commissie verzoekschriften nauwer moet samenwerken met de overige instellingen en organen van de Europese Unie en met de nationale autoriteiten in de lidstaten; acht het noodzakelijk om te komen tot een dialoog en een systematische samenwerking met de lidstaten, met name met de verzoekschriftencommissies van de nationale parlementen; beveelt alle parlementen van de lidstaten die dat nog niet hebben gedaan aan om verzoekschriftencommissies in het leven te roepen; is van mening dat het bezoek van een delegatie van het Schotse parlement aan de Commissie verzoekschriften op 2 december 2014 een voorbeeld van deze samenwerking is en dat dergelijke partnerschappen de beste manier zijn om ervaringen en optimale werkwijzen uit te wisselen, alsmede om verzoekschriften op een meer systematische en efficiënte manier door te verwijzen naar de bevoegde organen;

45. benadrukt dat nauwe samenwerking met de lidstaten van essentieel belang is voor de werkzaamheden van de Commissie verzoekschriften; moedigt de lidstaten aan een proactieve rol te spelen bij de behandeling van verzoekschriften die verband houden met de toepassing en handhaving van de EU-wetgeving, en hecht zeer veel belang aan de aanwezigheid en actieve participatie van de vertegenwoordigers van de lidstaten bij de vergaderingen van de Commissie verzoekschriften; wijst erop dat vertegenwoordigers van de Griekse regering aanwezig waren bij de bespreking van het verslag over de onderzoeksmissies naar Griekenland in verband met afvalbeheer (18 t/m 20 september 2013) tijdens de vergadering van 10 februari 2014;

46. herinnert eraan dat onderzoeksmissies een van de belangrijkste onderzoeksinstrumenten zijn waarover de Commissie verzoekschriften beschikt, zoals in de regels is voorzien, hoewel in 2014 geen enkele onderzoeksmissie heeft plaatsgevonden; acht het zeer belangrijk dat de behandeling van verzoekschriften tijdens de onderzoeksmissies niet tot stilstand komt, ook niet tussen de Europese verkiezingen en de constituering van het nieuwe Parlement, en verzoekt de parlementaire commissies hiervoor de nodige voorzieningen te treffen; benadrukt dat onderzoeksmissies moeten resulteren in duidelijke aanbevelingen die gericht zijn op de oplossing van de problemen van de indiener; verwacht dat de reguliere activiteit van de Commissie verzoekschriften wat de onderzoeksmissies betreft in 2016 wordt hervat;

47. verzoekt Griekenland kennis te nemen van de aanbevelingen in het door de commissie in februari 2014 goedgekeurde verslag over de onderzoeksmissies met betrekking tot de afvalinzameling en de stortplaatsen in Griekenland; verzoekt de Commissie nauwgezet toezicht te houden op de besteding van de voor afvalverwijdering toegekende middelen; verzoekt de lidstaten de richtlijnen van de Europese Unie inzake afvalrecycling te eerbiedigen;

48. hecht zeer veel belang aan de aanwezigheid en de actieve participatie van vertegenwoordigers van de lidstaten bij de vergaderingen van de Commissie verzoekschriften; is verheugd over en voorstander van de aanwezigheid, de participatie en de actieve samenwerking van overheidsfunctionarissen uit de betrokken lidstaten; moedigt alle lidstaten aan actief deel te nemen aan de verzoekschriftenprocedure;

49. benadrukt het belang van samenwerking met de Europese Ombudsman, alsook van de betrokkenheid van het Parlement bij het Europees Netwerk van ombudsmannen; juicht de uitstekende betrekkingen binnen het institutionele kader tussen de Ombudsman en de Commissie verzoekschriften toe; waardeert in het bijzonder de regelmatige bijdragen die de Ombudsman in de loop van het jaar heeft geleverd aan de werkzaamheden van de Commissie verzoekschriften;

50. kijkt uit naar nauwere samenwerking met verzoekschriftencommissies van nationale en regionale parlementen van de verschillende lidstaten, indien aanwezig; verbindt zich ertoe richtsnoeren te geven voor het instellen van dergelijke commissies in de resterende lidstaten die daartoe bereid zijn;

51. verzoekt zijn Voorzitter deze resolutie, en het verslag van de Commissie verzoekschriften, te doen toekomen aan de Raad, de Commissie, de Europese Ombudsman, de regeringen en parlementen van de lidstaten, hun verzoekschriftencommissies en hun nationale ombudsman of soortgelijke bevoegde organen.

Mail Online NEWS
dailymail.co.uk

EU blows £536MILLION on propaganda: Cartoon strips 'being used to indoctrinate our children'

- **'Staggering' figure spent on promoting EU itself and its 'political priorities'**
- **Total has increased by 60% in seven years and Britain's share is £357m**
- **Business For Britain accused EU of throwing away money on propaganda**
- **Campaign group also said it was 'indoctrinating' children with cartoon strips, games and colouring books**

By JACK DOYLE POLITICAL CORRESPONDENT FOR THE DAILY MAIL
PUBLISHED: 11:06 GMT, 10 August 2015 | **UPDATED:** 02:06 GMT, 11 August 2015

The European Union spends at least half a billion pounds on publicity and 'communications', a report revealed last night.

The 'staggering' figure is the total it spends on promoting both the EU itself and its 'political priorities', according to a Eurosceptic campaign group.

Business For Britain accused the EU of throwing away money on the propaganda. In addition to the £536million directly set aside for PR purposes, an unspecified share of separate budgets totalling £3.1billion is also available for EU 'self promotion', the report claims.

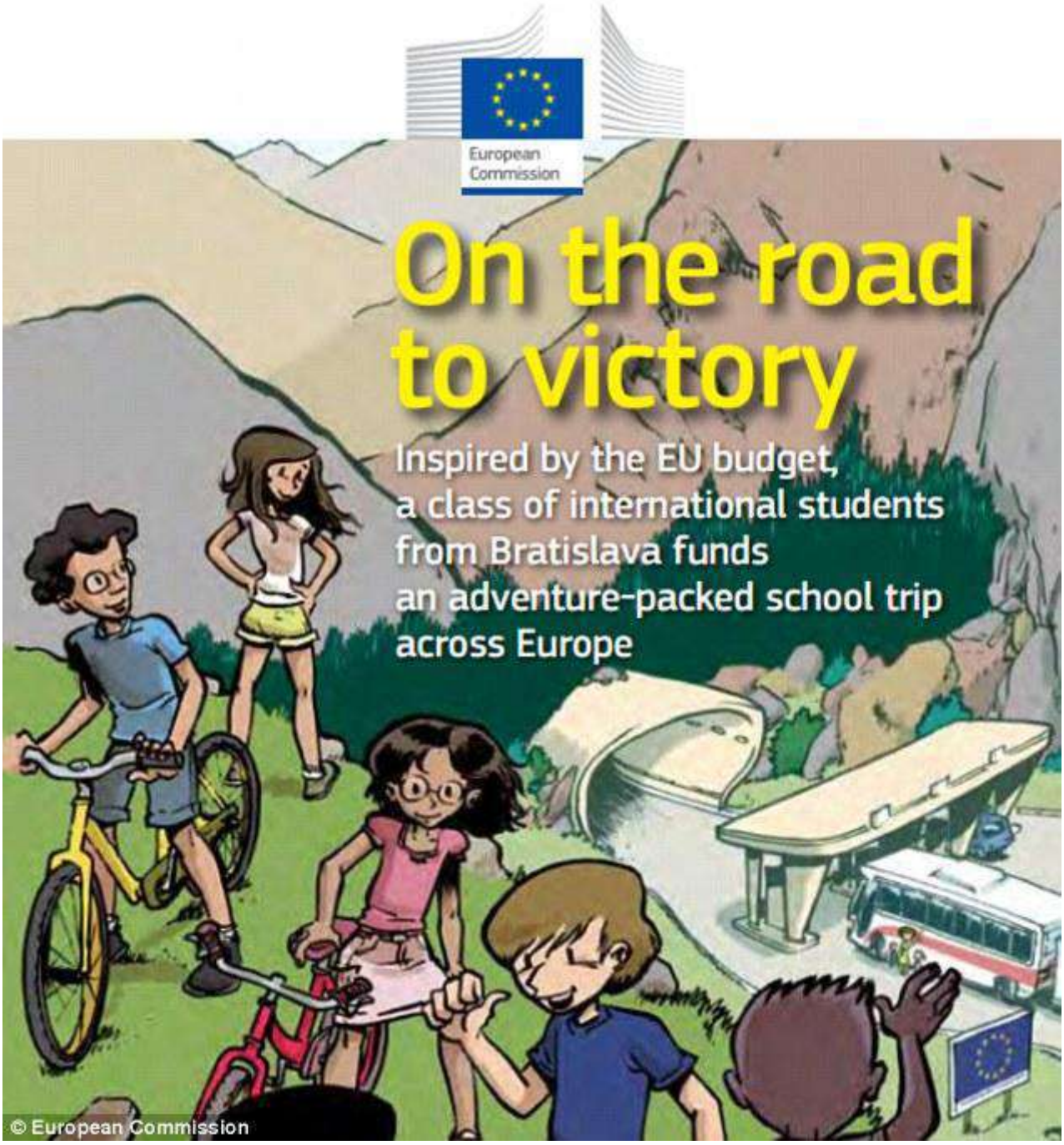

Brussels officials have produced a series of cartoons designed to teach children the virtues of the European Union

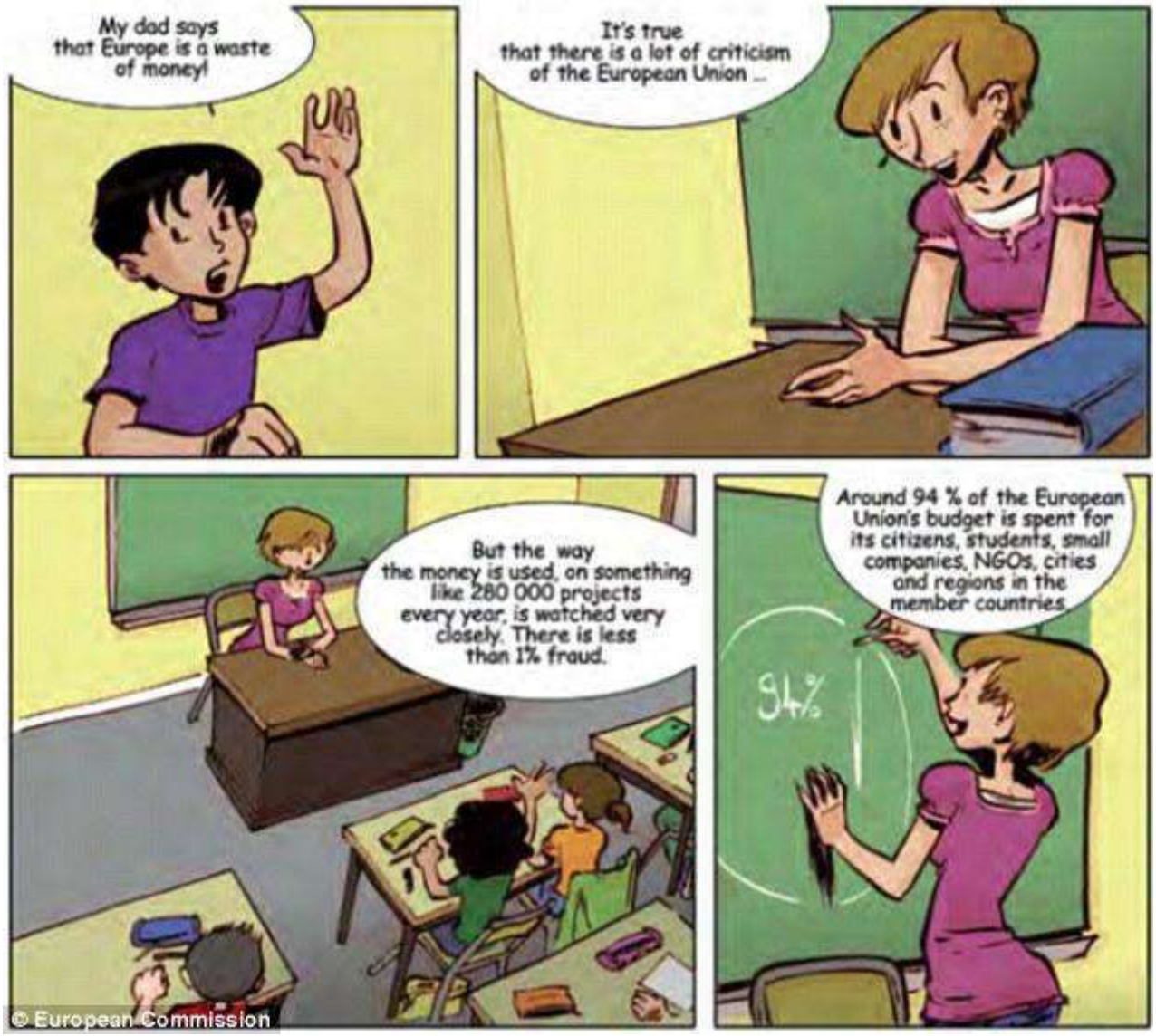

The pro-EU comics, games and colouring books aim to counter growing euroscepticism across the continent by explaining how Brussels spends money helping hard-up businesses, farmers and hospitals

This total has increased by 60 per cent in seven years. Business for Britain estimates the UK's share of the total amounts to £357million. The campaign group also accused the EU of 'indoctrinating' children with spending on cartoon strips, games and colouring books that promote the union.

Matthew Elliott, chief executive of Business For Britain, said: 'With UK taxpayers contributing more and more to the EU budget, it is staggering that the European institutions are throwing away our hard-earned money on propaganda promoting the European project.

'Indoctrinating children in classrooms and funding EU-friendly NGOs is a completely inappropriate use of taxpayers' money when budgets are being cut at home.

'When Parliament debates the EU Referendum Bill in the autumn, it is vital that MPs prevent the EU from using its huge PR budget to brainwash voters and insidiously influence the result.'

The report also revealed that last year some 1,029 people were employed by the EU to carry out communication work.

The communication directorate had a budget of £199million – meaning it received more funding than the EU's budget directorate, which decides on spending, and its trade directorate.

Among the spending provisions was 11million euros (£7.8million) to promote the Common Agricultural Policy (CAP), 25million euros (£17.7million) on 'fostering European citizenship' and nearly 10million euros (£7.1million) on the House of European History, a museum set to open next year in Brussels that is designed to promote 'an awareness of European identity'. The comic books and colouring books criticised in the report can be requested by schools to show to children in classrooms.

They teach youngsters how the EU helps pay for fire engines, hospital wards and other facilities and attempts to combat claims of EU waste. Children can also learn about the CAP and the free movement rules that allow EU migrants to come to Britain.

In one comic, called On The Road To Victory, students take a trip across Europe 'inspired by the EU budget'.

The cartoons teach children about the Common Agricultural Policy, the work of the European Commission and how free movement across the continent is good

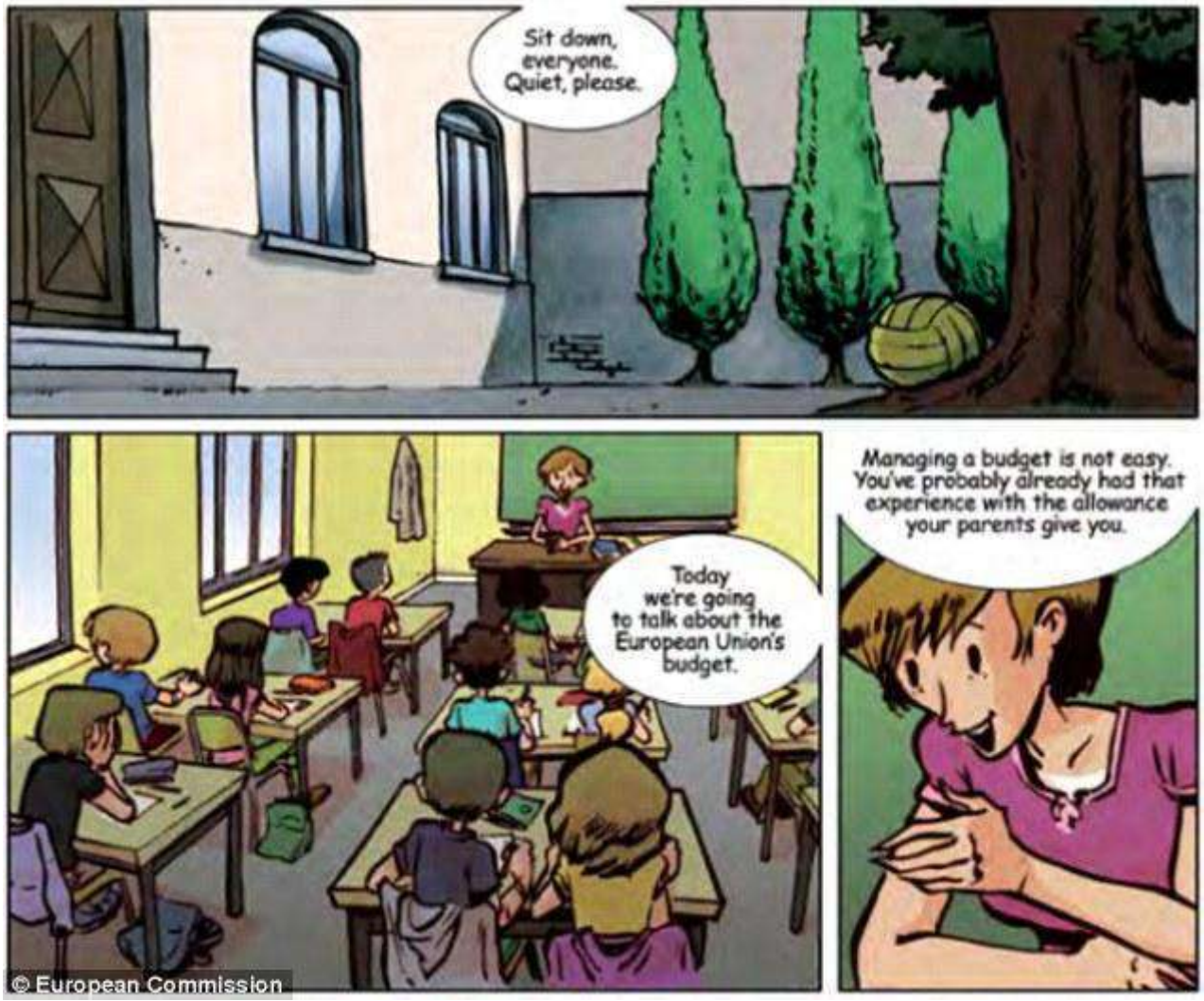

The cartoons are available for free for all British schools through the EU's embassy in London. A similar comic published five years ago to promote EU aid work was said to have cost £200,000

The report also accused the EU of funding non-governmental organisations that promote the EU's founding principle of 'ever closer union' with more than £10million last year.

The £3.1billion figure related to budgets that contained provisions for 'projects enhancing awareness of Union policies' and 'corporate communication of the political priorities of the Union'. Not all of the money will be spent on promotion. However, a 2007 estimate using the same method put that total at £1.9billion – suggesting a significant rise in the last eight years.

The report is likely to reignite the row over Conservative plans to scrap restrictions on government spending on the EU referendum campaign. The plans raised concerns among Eurosceptics that the Government will use potentially 'unlimited public funds' to push pro-EU material during the campaign to try to secure a 'Yes' vote.

Last month a committee of MPs demanded that the Government should reinstate the traditional 'purdah' period, which limits how much local and central government can spend on the campaign in the six weeks leading up to polling day.

EU-propaganda

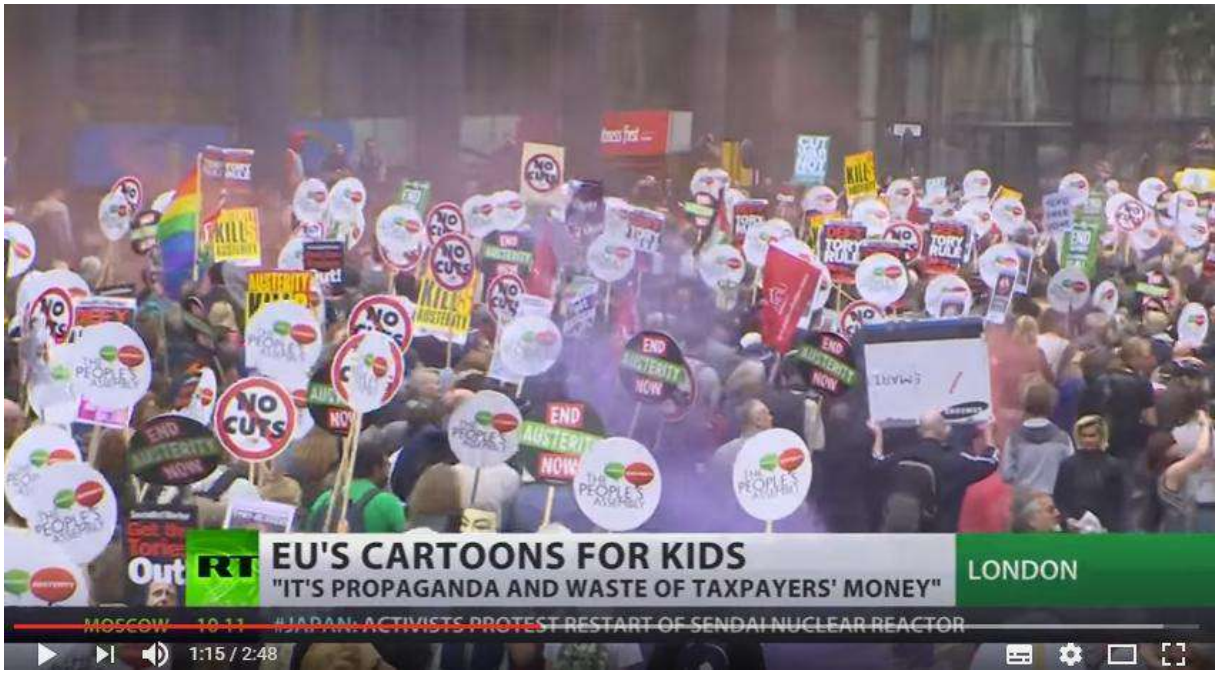

https://www.youtube.com/watch?v=3_VNWMGMUrA

Big Spenders
Extravagance, Waste and Propaganda
20 page

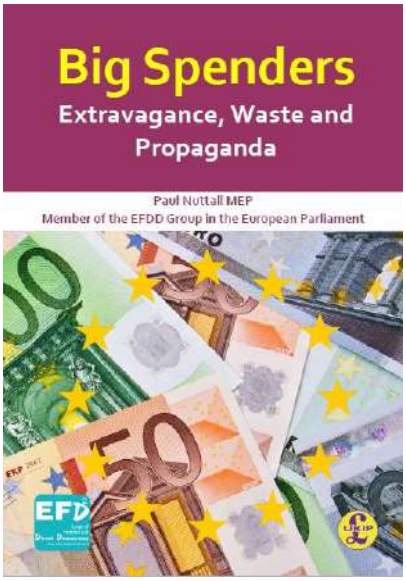

Paul Nuttall MEP
Member of the EFDD Group in the European Parliament

2014 headings for EU primary promotional spending

Budget heading	EU Commitments for PR spending (€)
European Parliament	135,824,635
Council of Ministers	2,662,660
European Court of Justice	1,708,500
European Economic and Social Committee	2,216,239
Committee of the Regions	2,627,483
Title 5 - European Commission - Agriculture and Rural Development	11,000,000
Title 7 - European Commission - Environment	38,999,836
Title 15 - European Commission - Education and Culture	96,329,000
Title 16 - European Commission - Communications	246,356,400
Title 17 - European Commission - Health and Consumer Protection	3,000,000
Title 19 - European Commission - Foreign Policy	118,108,730
Court of Auditors	977,000
European External Action Service	232,650
Other	4,056,000
TOTAL	**664,099,133**

forbritain.org

De EU en hun lidstaten dienen niet alleen stelling te nemen tegen racisme en discriminatie of tegen de schending van de mensenrechten,maar deze actief ook daadwerkelijk uitdragen.Voorkomen dient te worden dat de verdragen over anti-racisme en mensenrechten uitsluitend “een papieren tijger” zijn ,of dat deze louter voor zelfpromotie als een Europees instrument als politiek instrument worden ingezet.

"De mensenrechten en anti-racisme door de Europese Commissie geënsceneerd en ingezet als marketingtool"

Parlamentarium

Foto: Europees Parlement informatiebureau België

Het Parlamentarium is het bezoekerscentrum van het Europees Parlement in Brussel. Je kan er het Europees Parlement op een verfrissende manier leren kennen. Bezoekers krijgen een dynamische, interactieve multimediarondleiding over de geschiedenis van de Europese integratie en de impact daarvan op ons dagelijks leven. Het centrum ontvangt bezoekers in de 24 officiële talen van de Europese Unie en het bezoek is gratis.

In het Parlamentarium krijg je aan de hand van interactieve multimedia uitleg over de geschiedenis van de Europese integratie, de invloed van de EU op ons dagelijks leven en natuurlijk over de werking van het Europees Parlement.

De ontstaansgeschiedenis van de Unie vol fraaie beloften als een "opmerkelijk succesverhaal" genoemd, door de presentatie van het EU-project in een meest gunstige licht te verspreiden "publicatiebias". De peperdure gebouwen in Brussel en Straatsburg –zoals o.a. het bezoekerscentrum "Parlamentarium" Willy Brandtgebouw aan de Wiertzstraat 60, 1047-Brussel en "Het Huis van de Europese Geschiedenis" locatie "Eastmangebouw" in het Leopoldpark Brussel.In het Parlamentarium komt het slechtste van Europese voorlichting boven: uit angst dat burgers negatief over Europa denken worden alle negatieve aspecten van Europa simpelweg genegeerd. Het Parlamentarium laat zien wat er goed is aan Europa en daarmee ook wat er mis is met Europese voorlichting. Is de EU een grootschalige hersenspoelmachine?

"Dezelfde belangengroepen driekwart eeuw geleden"

Is de Europese Ronde Tafel van Industriëlen (ERT) een overblijfsel uit het Verleden?

De European Round Table of Industrialists (Europese Rondetafel van Industriëlen) ERT is een lobbyorganisatie, gevestigd in Brussel Place des Carabines, en bestaande uit een vijftigtal CEO's van de machtigste Europese (multinationale) industriële concerns. De ERT heeft tot doel het Europees beleid op alle niveaus te beïnvloeden ten behoeve van een hogere industriële competitiviteit".

The other European Union

Photo: Ruptly tv - 2016 Brussels

Addicted to War: Why the U.S. Can't Kick Militarism : an Illustrated Expos

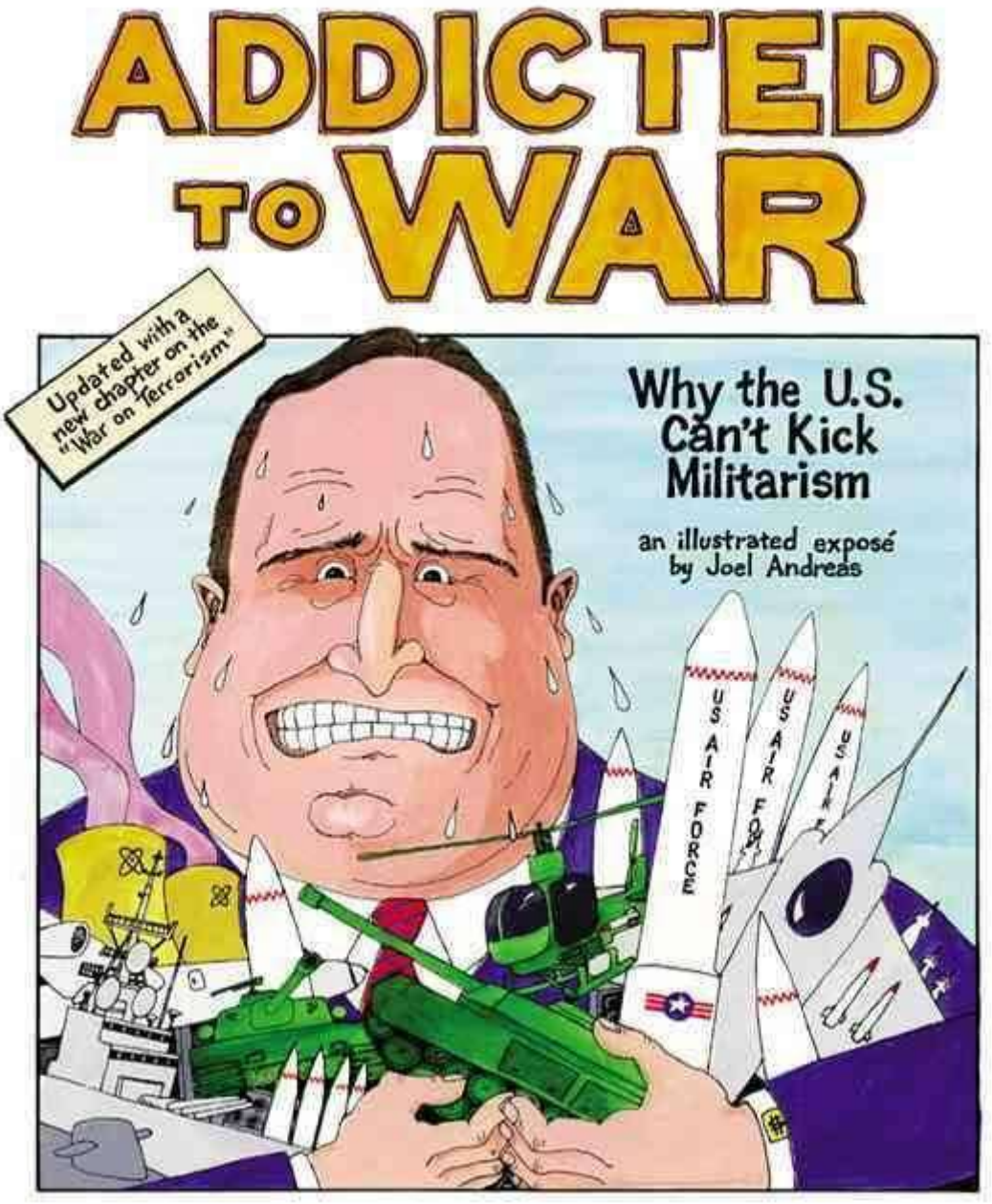

AK Press, 2004 - 77 pagina's

Addicted to War takes on the most active, powerful and destructive military in the world. Hard-hitting, carefully documented and heavily illustrated, it reveals why the United States has been involved in more wars in recent years than any other country. Read *Addicted to War* to find out who benefits from these military adventures, who pays--and who dies. Over 120,000 copies of the previous edition are in print. This new edition is substantially reworked and fully updated through the War in Iraq. "A witty and devastating portrait of U.S. military policy."--Howard Zinn

Joel Andreas wrote and illustrated *The Incredible Rocky*, the biting satire that introduced over 100,000 people to the unsavory activities of the Rockefeller family.

Global elite

Een groep met enorme rijkdom de tentakels verspreid over de aarde.
Een rijke en machtige oligarchie van banken, bedrijven en
dynastieke families en instellingen, over de hele wereld. Deze elitegroep die
nationale regeringen domineert, zowel de democratische en autoritair. Deze octopus omarmt
elke regio van de wereld, het genereren obscene winsten uit haar activiteiten, met inbegrip
van wapenhandel, financiering van oorlogen.

www.plutocracycartel.net

Nederland is paradijs voor dieven en dictators

SOMO-onderzoekers Roos van Os en Indra Römgens schreven in 2014 op 3 april een opiniestuk in de Volksrant over het hoe en waarom Nederland dubieuze mijnbouwbedrijven, belastingontduikers, dictators en wapenhandelaren faciliteert in het verhullen van hun identiteit.

Nederland en de wapenhandel

De wapenindustrie heeft wereldwijd een omzet van ruim 400 miljard dollar. Nederland speelt daarin een belangrijke rol. Ons land is een van de grootste wapenexporteurs ter wereld. Er zijn enkele honderden bedrijven in deze sector actief. Voor de meeste van deze bedrijven is het maken van wapens en wapenonderdelen maar een klein deel van hun werk, naast productie voor de civiele markt. De belangrijkste Nederlandse wapenindustrie maakt marineschepen, delen van gevechtsvliegtuigen en helikopters, en radar- en vuurleidingsystemen waarmee bommen en raketten hun doel zoeken.

Bron: stopwapenhandel.org

Defensie-deskundige: 'Europa als militaire supermacht is wensdroom'

Vier vragen over EU-wens om eigen wapens te ontwikkelen

De Europese landen moeten miljarden euro's meer gaan uitgeven aan de ontwikkeling van wapens. De Europese Commissie wil namelijk 500 miljoen euro per jaar reserveren voor onderzoek naar nieuwe militaire technologieën. Het Europees Defensiefonds dat vandaag in Brussel wordt gepresenteerd, past in de ambitie van Europa om op termijn een 'supermacht' te worden.

Volkskrant: 30 november 2016

“The Shadow World”

Andrew Feinstein in zijn boek onthult met zijn boek het diepe gevaar van een netwerk.Dat gaat niet om mensenrechten maar om geld,hebzucht en macht.
“The Shadow World”: *Inside the Global Arms Trade,* over de geheimzinnige wereld van de wereldwijde wapenhandel en de banden van de bovenste regionen van de poltiek en het militair-industrieel complex en de grootaandeelhouders.

“Blood Money”

Blood Money:wasted billions,lost lives,and corporate greed in Iraq,book
T. Christian Miller 2006.

“The Age of Turbulence: Adventures in a New World”

Greenspan’s memoirs 500 blz boek, 2007. Greenspan: “The Iraq War Is Largely About Oil”

Maatschappelijke onderneming | Sociale onderneming | MVO

Wat is sociaal ondernemen?

Sociaal ondernemen is ondernemen met een maatschappelijke missie. Een sociale onderneming levert net als elke andere onderneming een product of dienst en heeft een verdienmodel. Geld verdienen is echter niet het hoofddoel, het is een middel om de missie te bereiken. Het doel van de sociale onderneming is maatschappelijke meerwaarde creëren, ook wel ‘impact’ genoemd. De sociale onderneming is wereldwijd een groeiend fenomeen en ook in Nederland groeit deze groep ondernemers met de dag.

Bron: social-enterprise.nl

Ministerie van Sociale Zaken en
Werkgelegenheid

> Retouradres Postbus 90801 2509 LV Den Haag

De Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Binnenhof 1 A
2513 AA S GRAVENHAGE

Postbus 90801
2509 LV Den Haag
Parnassusplein 5
T 070 333 44 44
F 070 333 44 00
www.rijksoverheid.nl

Onze referentie
2016-0000159131

Datum: 1 juli 2016
Betreft: Kabinetsreactie SER-advies Sociale ondernemingen

Inleiding
Sinds een aantal jaren is op de terreinen maatschappelijke participatie, integratie en leefbaarheid een toename te constateren van sociaal ondernemerschap. In juni 2014 heb ik daarom de Sociaal Economische Raad om advies gevraagd in hoeverre en op welke wijze de overheid aansluiting kan vinden bij de toename van aandacht voor sociaal ondernemerschap in relatie tot het oplossen van dit soort maatschappelijke vraagstukken[1]. In zijn vergadering van 22 mei 2015 heeft de Raad het advies 15/03 "Sociale ondernemingen: een verkennend advies" unaniem vastgesteld. Een korte weergave van het advies is opgenomen in bijlage 2. Hieronder wordt eerst een algemene reactie gegeven op het SER advies, vervolgens wordt gereageerd op de aanbevelingen en de voortgang op de moties. Deze brief stuur ik u mede namens de ministers van Economische Zaken en voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking en de staatssecretaris van Financiën.

Algemene reactie van het Kabinet
Het kabinet dankt de SER voor het verkennende advies over sociale ondernemingen. In deze brief geeft het kabinet aan hoe zij dit verkennend advies wil oppakken. Wij nodigen de SER van harte uit om intensief bij deze vervolgstappen betrokken te blijven.

De SER omschrijft sociale ondernemingen als ondernemingen die primair een sociaal doel hebben, maar geeft ook aan dat sociale ondernemingen onderdeel zijn van een continuüm. Aan de ene kant lopen hun activiteiten over in ondernemingen die sociale waarde toevoegen, ook zonder zich sociale onderneming te noemen. Aan de andere kant lopen hun activiteiten over in organisaties die primair sociale waarde toevoegen, maar niet of minder bedrijfsmatig werken.

Met de SER zijn wij van mening dat sociale ondernemingen naadloos voorop lopen in de trend dat ondernemers steeds meer rekening houden met hun maatschappelijke effecten. Hierbij kan bijvoorbeeld worden gedacht aan

[1] Brief van 27 juni 2014 van de Minister van SZW aan de voorzitter van de SER, nr. 2014-0000083858

maatschappelijk verantwoord ondernemen. Maar sociale ondernemingen gaan een stap verder door sociale impact boven winst te stellen, waardoor zij volgens de SER tegen specifieke knelpunten aanlopen. Succesvolle sociale ondernemingen kunnen daardoor mede een belangrijke bijdrage leveren aan het oplossen van maatschappelijke problemen, maar de groep sociale ondernemingen is divers en de afbakening met andere soorten organisaties en bedrijven niet altijd eenduidig.

Het advies brengt de status, positie en de rol van sociale ondernemingen positief onder de aandacht. Belangrijk voor het welslagen van sociale ondernemingen is dat ze als zodanig herkenbaar zijn en erkend worden. De bijdrage van sociale ondernemingen aan maatschappelijke waarde en innovatie is groeiende. Ook internationaal is een forse groei van deze sociale ondernemingen te zien ondanks de afgelopen economische crisis[2].

Het kabinet ziet mogelijkheden om de maatschappelijke impact van sociaal ondernemingen te vergroten. Alle bedrijven hebben sociale impact, bijvoorbeeld in de vorm van banen en in toenemende mate door Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen, maar sociale ondernemingen kunnen een voorbeeldfunctie vervullen. Het kabinet wil de maatregelen die ter ondersteuning aan alle bedrijven beschikbaar zijn ook voor sociale ondernemingen benutten.

Naast herkenning en erkenning is het kunnen meten van deze maatschappelijke impact van een sociale onderneming van groot belang. De impact meet immers het maatschappelijke succes van de onderneming en bepaalt daarmee in hoge mate de maatschappelijke meerwaarde van de sociale onderneming. Het meten van de maatschappelijke impact is echter ingewikkeld en vergt speciale kennis en maatwerk. Een belangrijke aanbeveling van de SER die door het kabinet wordt onderschreven is om bij de impactmeting zoveel mogelijk aan te sluiten bij al bestaande initiatieven en organisaties.

Naar aanleiding van het verkennend SER advies wil het kabinet de volgende acties ondernemen:

- Gezamenlijk investeren in impactmeting
    - Er wordt eenmalig onderzoek belegd bij een academische instelling in Nederland naar ontwikkeling van een impactmetingmethodiek, waarbij sociale ondernemingen worden betrokken en beschikbare kennis benut. In dit onderzoek worden aanbevelingen gedaan hoe de impact van sociaal ondernemen het best gemeten kan worden.

- V*ergroting van de kennis bij (decentrale) overheid en bij sociale ondernemingen*
    - Bundelen van digitale (overheids-) informatie die relevant en up-to-date is voor sociale ondernemingen op het Rijksweb.
    - Leren van het Social Business Initiative.

[2] "Stimulansen voor de Social Enterprise Sector – Ervaringen en lessen uit Europa" (2013), uitgevoerd door NL Kennisland en Social Enterprise NL, nov. 2013, p. 13.

- O*nderzoeken van de mogelijkheid voor een 'label' voor sociale ondernemingen*
    - Het is aan de sociale ondernemingen zelf om het initiatief te nemen om een nieuw label te creëren. Indien een dergelijk initiatief zich aandient zal de overheid hier met een positieve blik naar kijken. De overheid bekijkt vervolgens of en wat ermee gedaan kan worden.

- *Verbetering van het financieringsklimaat*
    - Blijvende inzet voor bestaande generieke instrumenten en leren van (experimentele) instrumenten zoals Social Impact Bonds.
    - De overheid zal na het bespreken van het SER advies met sociale ondernemingen bezien tegen welke struikelblokken wordt aangelopen.

- *Betere benutting van de ruimte bij overheidsinkoop*
    - Beter benutten van de ruimte die de aanbestedingswetgeving biedt met oog voor maatschappelijke doelstellingen. Dit zal vervolgens ook bij lagere overheden zoals gemeenten onder de aandacht worden gebracht.

- *Aanvragen vervolg SER-advies.*
    - Er zal een SER-vervolgadvies aangevraagd worden om nadere thema's die spelen rondom het thema sociaal ondernemen verder uit te werken.

(Deze acties worden in bijlage 1. verder toegelicht)

Overleg met sociale ondernemingen
Het kabinet wil het verkennende SER advies zo spoedig mogelijk bespreken met sociale ondernemingen. Het kabinet wil dan overleggen welke aanbevelingen in aanvulling daarop nog nodig zijn, welke daarvan prioritair zijn, welke rol de sociale ondernemingen daar zelf bij kunnen spelen, welke vragen er spelen bij de re-integratie van personen op de arbeidsmarkt, welke vragen er spelen bij een betere benutting van duurzame inkoop door de overheid en welke vragen er spelen bij de toegankelijkheid van financiering en wat de beste aanpak voor de overheid zou zijn.

Voor dat overleg worden sociale ondernemingen en koepelorganisaties voor sociale ondernemingen uitgenodigd. Daarnaast zijn bedrijven die sociale waarde toevoegen maar zichzelf geen sociale onderneming noemen welkom. Verder wordt de SER uitgenodigd, de leerstoel Sociale Ondernemingen bij de Universiteit Utrecht en o.a. vertegenwoordigers van de steden Amsterdam en Utrecht, omdat zij actief beleid voeren voor sociale ondernemingen.

Motie sociaal ondernemen fiscaal belonen (Schouten en Kerstens)
Bij de behandeling in de Tweede Kamer van het wetsvoorstel Wet banenafspraak en quotum arbeidsbeperkten is de motie Schouten/Kersten [nr.39] over sociaal ondernemen aangenomen. In deze motie wordt gevraagd om, zowel nu als bij de herziening van het belastingstelsel, te bezien welke mogelijkheden er zijn om sociale ondernemen fiscaal te belonen.

Deze motie draait om het begrip sociaal ondernemen en om fiscaal belonen. Sociaal ondernemen kent een breed palet aan juridische verschijningsvormen – BV, stichting, coöperatie enz. – en een grote variëteit aan activiteiten. Het enige gemeenschappelijk kenmerk is dat er niet naar winstmaximalisatie wordt gestreefd. Wat het fiscaal belonen betreft, zou een belangrijke vraag zijn wat het doel ervan zou zijn en waarom een fiscale regeling de voorkeur zou hebben boven een niet-fiscale beloning. De SER meent in zijn advies dat het op dit moment beter is uit te gaan van een werkdefinitie, het zoeken naar een alomvattende en sluitende definitie van sociale ondernemingen zou een complexe en voorlopig onnodige opgave zijn. De knelpunten die de SER noemt zijn in de literatuur en in een SER-werkconferentie met stakeholders als prioriteiten naar voren gekomen. Fiscale regelgeving is daarbij niet aan de orde gekomen. Bij veel knelpunten is vooral het veld (sociale ondernemingen, financiers, opdrachtgevers en klanten, platforms) aan zet. De raad pleit voor terughoudendheid bij het inzetten van overheidsbeleid waarvoor een harde afbakening nodig is van sociale ondernemingen als groep. Ten eerste zijn dergelijke instrumenten niet mogelijk zonder harde definitie. Ten tweede acht de raad het ook niet wenselijk stimuleringsmaatregelen en overige ingrijpende beleidsmaatregelen uitsluitend voor sociale ondernemingen in te richten. Doel is niet het creëren en vergroten van een aparte "sector" van sociale ondernemingen maar het vergroten van positieve maatschappelijke baten. Gelet op het voorgaande wijst het kabinet de invoering van specifiek op sociale ondernemingen gerichte fiscale prikkels af.

Motie Onderzoek naar sociaal ondernemen (Vos)
Bij de behandeling in de Tweede Kamer van het Bedrijfslevenbeleid is de motie Vos c.s (nr. 32) over onderzoek naar sociaal ondernemerschap aangenomen. Hierin werd verwezen naar het belang om de impact van sociaal ondernemen op de juiste manier te meten en het kabinet werd gevraagd om CPB onderzoek te laten uitvoeren naar de aard, omvang en betekenis van sociale ondernemingen en toegang tot financiering erbij betrekken.
In de brief d.d. 23 november 2015 heb ik u geïnformeerd over de reactie van het CPB. Deze heeft aangegeven dit onderzoek niet uit te kunnen voeren vanwege gebrek aan beschikbare expertise en capaciteit[3]. Daarnaast heb ik aangegeven in de onderhavige kabinetsreactie in te zullen gaan op de mogelijkheden om aard, omvang en betekenis van sociaal ondernemerschap te duiden.
Het kabinet onderschrijft dat een goede meting van de impact van groot belang is om de maatschappelijke baten en betekenis van sociale ondernemingen te kunnen kwantificeren. Om de kennis voor langere tijd te kunnen borgen wil het kabinet daarom eenmalig academisch onderzoek laten uitvoeren naar de ontwikkeling van methodiek voor impactmeting. Ik verwijs u hiervoor naar de desbetreffende paragraaf in deze brief.

Daarnaast wordt gevraagd om onderzoek naar de aard en omvang van sociale ondernemingen. Eerder is aangegeven dat sociale ondernemingen te omschrijven zijn als ondernemingen die primair een sociaal doel hebben, maar ook onderdeel zijn van een continuüm. Ondernemingen kunnen sociale waarden toevoegen, ook zonder zich sociale onderneming te noemen of statutair te hebben vastgelegd dat zij sociale doelen nastreven. Een onderzoek naar de aard en omvang veronderstelt eenduidige definities. Het zoeken naar een dergelijke definitie is complex en onnodig. Het kabinet wil wel de dialoog met sociale ondernemingen

[3] Tweede Kamer, vergaderjaar 2015–2016, 32 637, nr. 212

blijven voeren. Dit zal georganiseerd worden als opvolging van deze kabinetsreactie, waarbij ook financiering aan de orde zal komen.

Het kabinet gaat ervan uit dat met deze beleidsvoornemens er een evenwichtig beleid richting sociale ondernemingen gevoerd kan gaan worden.

De Minister van Sociale Zaken
en Werkgelegenheid,

L.F. Asscher

Bijlage 1. (toelichting op de acties n.a.v. het SER-advies Sociaal ondernemen):

Gezamenlijk investeren in impactmeting
Een goede meting van de impact is immers van groot belang om de maatschappelijke baten van een sociale onderneming te kunnen kwantificeren. Om de kennis ook voor langere tijd te kunnen borgen wil de overheid een tijdelijke investering doen in onderzoek belegd bij een academische instelling. Dit zou b.v. mogelijk zijn bij de Universiteit van Utrecht waar een leerstoel bestaat over sociaal ondernemerschap of bij een andere kennisinstelling.
De organisatie rond kennisontwikkeling en kennisdeling is overigens heel divers. Er zijn diverse platformorganisaties actief, zoals Society Impact, Social Enterprise NL, Kracht in NL, Social Impact Factory, SE.lab, Enactus en Maatschappelijke Alliantie. De platforms zijn heel verschillend, zowel wat betreft de organisatievorm en financiering als de doelgroep en doelstellingen. De Nederlandse School voor Openbaar Bestuur heeft een Centrum voor sociaal ondernemerschap ingericht, en is onlangs een Leeratelier Sociaal Ondernemerschap gestart. Het leeratelier is ontworpen voor strategische beleidsbepalers van grote en middelgrote gemeenten die verantwoordelijk zijn voor economisch beleid, sociaal ondernemerschap en/of participatie.

Vergroting van de kennis bij (decentrale-) overheid en bij sociale ondernemingen
Meer kennis over sociale ondernemingen kan de overheid, zowel centraal als decentraal, helpen om een aantal knelpunten te verminderen. Knelpunten hebben niet altijd te maken met bestaande wet- en regelgeving zelf, maar ook met de toepassing ervan. Door meer informatie-uitwisseling en wellicht aanpassingen van interne regels en procedures kunnen rijksoverheid en gemeenten meewerken aan de erkenning en herkenning van sociale ondernemingen. Het bevorderen van kennis is een gezamenlijke taak van overheden en platforms van sociale ondernemingen.
De SER pleit ervoor om relevante digitale overheidsinformatie voor sociale ondernemers op één plek te bundelen. Het kabinet gaat de informatie gebundeld aanbieden op de site van de Rijksoverheid. Het programma "The Social Business Initiative" (SBI) van de Europese Unie verkent de mogelijkheden om een gunstig ecosysteem voor sociale ondernemingen te creëren. Tot nog toe is Nederland alleen vertegenwoordigd in dit programma vanuit de wetenschap in de Expert Group Social Entrepreneurship. De SER adviseert de rijksoverheid om daar actiever bij betrokken te zijn: met name voor onderwerpen als financiering en impactmeting kan dat van groot nut zijn. Voor wat betreft impactmeting kan actievere betrokkenheid van de overheid aan het Social Business Initiative van belang zijn. De overheid wil leren van de ervaringen van het SBI.

Onderzoeken van de mogelijkheid voor een 'label' voor sociale ondernemingen
Samen met de SER is het kabinet niet overtuigd dat het wenselijk is een nieuwe, aparte rechtsvorm voor sociale ondernemingen te creëren. Het is aan de sociale ondernemingen een initiatief tot een label te starten. Indien een dergelijk initiatief zich aandient zal de overheid hier met een positieve blik naar kijken.

Verbeteren van het financieringsklimaat
De SER adviseert de overheid verder om open te staan voor innovatieve vormen van impactfinanciering, zoals Social Impact Bonds, Health Impact Bonds en Development Impact Bonds en daarmee te experimenteren. Het kabinet is hier al

in beperkte mate mee begonnen. Dit vergt nauwe samenwerking tussen sociale ondernemingen, investeerders en *overheid* en het is ook volgens de SER een complexe exercitie. Het kabinet heeft bij de lancering van de Nationale Financieringswijzer in september 2015 gezegd, dat ondernemers zich daar kunnen oriënteren op verschillende financieringsmogelijkheden.
De overheid zal tijdens de bespreking van het SER-advies met de sociale ondernemingen aan de sociale ondernemingen voorleggen welke vragen bij er spelen bij de re-integratie van personen met een afstand tot de arbeidsmarkt, welke vragen er spelen bij een betere benutting van duurzame inkoop door de overheid en welke vragen er spelen bij de toegankelijkheid van financiering en wat de beste aanpak voor de overheid zou zijn.
Indien er inderdaad sprake blijkt van relatief grotere problemen dan bij andere ondernemingen zal aan de SER worden gevraagd de vragen en mogelijke oplossingen in een SER-vervolgadvies mee te nemen.

Betere benutting van de ruimte bij overheidsinkoop
Publieke instellingen en overheden hebben genoeg mogelijkheden om impact van opdrachtnemers mee te wegen bij hun aanbestedingen en inkoopbeleid. Belangrijk voor een evenwichtige beoordeling bij een aanbesteding is dat sociale ondernemingen de verwachte impact goed zichtbaar kunnen maken.
De Aanbestedingswet biedt voldoende ruimte voor innovatieve inkoop, ruimte die nog niet optimaal benut wordt. Binnen de aanbestedingsprocedures zijn veel mogelijkheden om rekening te houden met het eigen karakter van sociaal ondernemers. In de handreikingen over maatschappelijk aanbesteden die mede door het ministerie van BZK zijn ontwikkeld, staan concrete werkwijzen die hierbij behulpzaam kunnen zijn.
Er is een nieuwe Europese richtlijn voor openbare aanbestedingen die in april 2016 geïmplementeerd moet zijn. De EU maakt met de nieuwe richtlijn expliciet dat overheidsaanbestedingen bij moeten dragen aan de Horizon 2020-doelen van de Europese Unie op het gebied van innovatie, duurzaamheid en inclusiviteit. De basisprincipes zijn niet gewijzigd, maar het is de bedoeling dat de flexibelere invulling van de regels aanbesteders in staat stelt om overheidsopdrachten beter te gebruiken om strategische, maatschappelijke doelen te bereiken (bijvoorbeeld het bevorderen van arbeidsparticipatie van mensen met afstand tot de arbeidsmarkt). Het kabinet zal bij de implementatie van deze richtlijn – op advies van de raad – hier aandacht aan schenken om dit doel te bereiken.

Aanvragen vervolg SER-advies
Door de in het in het advies gesignaleerde ontwikkelingen komt steeds meer ervaring beschikbaar over hoe men de talenten van mensen met een arbeidsbeperking kan benutten en vervolgens vertalen naar passend werk. Volgens de SER is het wenselijk dat deze ervaringen gedeeld worden en bijvoorbeeld door best practices inzichtelijk gemaakt worden. Dit levert een bijdrage aan de overheidsdoelstelling van een inclusieve arbeidsmarkt en vergroot de maatschappelijke impact van sociale ondernemingen. De SER wordt gevraagd deze gedachte zowel te concretiseren als te operationaliseren en hierbij zelf een stimulerende rol te vervullen.
De SER kan gebruik maken van de kennis en ervaring die door het EU programma SEFORIS opgedaan zijn bij dergelijk onderzoek in andere EU landen. Ook kan de SER gebruik maken van "Stimulansen voor de Sociale Enterprise Sector", een rapport in opdracht van EZ waarin een analyse wordt gemaakt van de manier waarop andere EU landen met sociale ondernemingen omgaan.

Bijlage 2: Aanbevelingen van de SER

Investeer gezamenlijk in impactmeting

- Impact meten als gedeelde centrale waarde van sociale ondernemingen en haar stakeholders
- Opzetten van een nationaal kenniscentrum t.b.v. meer samenwerking, kennisontwikkeling en opschaling bij impactmeting (aanjagen van samenwerking, verzamelen van kennis, doorontwikkeling van richtlijnen, advisering van individuele sociale ondernemingen, verzamelen van data).

Versterk de samenwerking tussen sociale ondernemingen

- Samenwerking tussen sociale ondernemingen en verdergaande coördinatie tussen platforms; om sociale ondernemingen gezamenlijk op de kaart te zetten en instrumenten te ontwikkelen (zoals voor impact meting).

Vergroot de kennis bij overheid en bij sociale ondernemingen

- Vergroten kennis van beleidsmakers en overheidsinkopers over sociale ondernemingen.
- Leren van internationale initiatieven, actievere rol bij de Social Business Initiative van de EU
- Meer aandacht besteden aan sociaal ondernemerschap in het reguliere onderwijs: meer aandacht voor maatschappelijke uitdagingen in het ondernemerschaps-onderwijs en meer aandacht voor ondernemerschap bij maatschappelijke stages en maatschappelijk georiënteerde opleidingen
- Bundelen van digitale (overheids)informatie die relevant is voor sociale ondernemingen
- Stimuleren van samenwerking rondom specifieke maatschappelijke uitdagingen, bijv. rondom arbeidsparticipatie van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt

Onderzoek de mogelijkheid voor een 'label' voor sociale ondernemingen

- Verkennen mogelijkheden voor 'label' voor sociale ondernemingen in aanvulling op bestaande (hoofd)rechts-vorm, t.b.v. erkenning en herkenning

Verbeter het financieringsklimaat

- Experimenteren met innovatieve vormen van impactfinanciering voor sociale ondernemingen
- Toevoegen van relevante informatie over sociale ondernemingen aan www.ondernemerskredietdesk.nl

Creëer meer ruimte bij overheidsinkoop

- Creëren van een duidelijk aanspreekpunt binnen de gemeente
- Benutten van de ruimte die de aanbestedingswetgeving biedt: aandacht voor toepassing aanbestedingsregels en voor bijscholing over innovatieve aanbestedingsvormen, oog voor maatschappelijke doelstellingen, optimale toepassing van EMVI, best practices zichtbaar maken, gebruik maken van mogelijkheden nieuwe EU-richtlijn.
- Aanpassing social return.
- Afstemming regels en procedures tussen en binnen gemeenten.

Bijlage 3: inhoudelijk verwante activiteiten van de overheid

Re-integratie van justitieabelen, buurtpreventie, wijkgerichte aanpak (V&J)
Er kan ruimte ontstaan voor sociale ondernemingen wanneer zich maatschappelijke uitdagingen aan de voor- en achterkant van de justitieketen aandienen, die vragen om een innovatieve, persoons- of wijkgerichte aanpak. Sociale ondernemingen kunnen concreet invulling geven aan het leveren van maatschappelijke impact binnen het justitiedomein door integrale benaderingen te ontwikkelen gericht op preventie en aanpak van problematiek op de voor nazorg relevante leefgebieden. In dit kader verkent het ministerie de mogelijkheid van een pilot Social Impact Bond, ten behoeve van het naar arbeid toe leiden van ex-gedetineerden. Er wordt geëxperimenteerd met impactfinanciering voor sociale ondernemingen en geïnvesteerd in de meting van deze impact.

Ondernemingsklimaat in ontwikkelingslanden, duurzame economische groei (BZ)
Sociale ondernemingen zijn een interessante groep ondernemers, die wegens hun wens positieve sociale impact te genereren bij kunnen dragen aan de hulp-handel investeringenagenda van het ministerie van Buitenlandse Zaken. Daarom zal het ministerie in overleg met de sociale ondernemingen onderzoeken of en hoe relevante instrumenten bekender gesteld en toegankelijker gemaakt kunnen worden voor sociale ondernemingen.
Het ministerie heeft tot nu toe de volgende ervaring met het meer toegankelijk maken van instrumenten voor sociale ondernemingen. Het Dutch Good Growth Fund is specifiek voor het MKB ontwikkeld. Zowel in Nederland als in ontwikkelingslanden lopen MKB-ers bij het aanvragen van leningen tegen barrières aan. Met name sociale ondernemingen ervaren barrières bij het aanvragen van leningen. Hun winst en kapitaalopbouw liggen onder de norm die banken hanteren, hetgeen rechtstreeks samenhangt met het feit dat zij sociale impact boven winst en kapitaalopbouw stellen. Het DGGF kijkt naast rentabiliteit ook naar ontwikkelingsimpact en biedt daarom diverse financieringsoplossingen voor sociale ondernemers. In het voorjaar heeft het DGGF deze oplossingen in een workshop toegelicht aan de sector. Daarna piekte het aantal aanvragen van sociale ondernemingen. Het DGGF streeft naar een stijging van het aantal Nederlandse bedrijven dat in ontwikkelingslanden gaat investeren (of exporteren) omdat dit onder andere bijdraagt aan de lokale werkgelegenheid. Naar aanleiding van e.e.a. werd de subsidietender voor het programma Local Employment in Africa for Development (LEAD) eind 2015 daarom expliciet ook opengesteld voor sociale ondernemingen. Ook wordt de business-competitie 'Ondernemen Zonder Grenzen' van CrossWise Works ondersteund waarin startende sociale ondernemingen worden uitgedaagd om een zowel winstgevend als duurzaam bedrijf te starten in Afrika, Azië of Latijns-Amerika.

Activiteiten rond de drie decentralisaties naar gemeenten (VWS)
Op het terrein van zorg en ondersteuning zijn inmiddels sociale ondernemingen actief. Een bijzondere vorm daarvan zijn de zogeheten zorg coöperaties. Sommige zijn als burgerinitiatief opgericht, andere zijn ondernemingen die een coöperatievorm hebben. Hierin kunnen verschillende zorgondernemers of ZZP-ers samenwerken. Veel zorgcoöperaties houden zich bezig met laagdrempelige activiteiten in de buurt, gericht op ondersteuning en het vergroten van zelfredzaamheid. Andere hebben hun takenpakket uitgebreid naar Wlz en/of Zvw gefinancierde zorg.

Maatschappelijke bank en slapende rekeningen (BZK)
De minister van BZK heeft de Kamer toegezegd te verkennen of, naar voorbeeld van de Britse Big Society Capital Bank, de oprichting van een maatschappelijke bank in Nederland mogelijk is, al dan niet gefinancierd uit tegoeden op slapende rekeningen. Een maatschappelijke bank zou kunnen bijdragen aan een beter financieringsklimaat voor sociaal ondernemers. De Kamer wordt voor het zomerreces geïnformeerd over de uitkomsten van deze verkenning.
Het ministerie van BZK heeft de mogelijkheden voor het creëren van een bijzonder statuut voor maatschappelijke initiatieven onderzocht;dit door de SER gesteunde BZK-onderzoek naar het creëren van een Bijzonder Statuut voor maatschappelijke initiatieven is inmiddels afgerond. Het heeft geleid tot het in samenspraak met diverse maatschappelijke initiatieven ontwikkelen van een - voor elk van hen - Bijzonder statuut en het beproeven van de werking ervan. Bij succes is het de intentie om het Bijzonder Statuut buiten de overheid te borgen.

Social Impact Bonds (V&J/Min Fin)
De overheid is vanuit meerdere kanten betrokken bij sociaal ondernemerschap, bijvoorbeeld bij de eerder genoemde Social Impact Bond, een pilot met betrekking tot de arbeidsparticipatie en voorkoming van recidive onder ex-gedetineerden van het ministerie van Veiligheid en Justitie. Vanwege de beoogde doelmatigheidsdoelstellingen wordt gebruikt gemaakt van de aanwezige expertise van het ministerie van Financiën. Dit ministerie heeft ervaring met publiek-private samenwerkingsconstructies waarbij een private partij financiering ter beschikking stelt voor het realiseren van een vooraf af te spreken maatschappelijk resultaat en waarbij de overheid alleen bij gebleken succes en afloop betaalt. De overheid moet uiteraard alleen kiezen voor dergelijke constructies indien dit doelmatig is. Doelmatig betekent in casu dat bij de Social Impact Bonds een zekere (maatschappelijke) meerwaarde tegen een aanvaarbare prijs en kosten moet worden gerealiseerd. Deze eerste pilot van het ministerie van Veiligheid en Justitie biedt het Rijk een goede gelegenheid de meerwaarde van deze financieringsvorm verder te onderzoeken. Als daaruit blijkt dat dit het geval is, kan overwogen worden om de ontwikkeling van bepaalde concepten verder te stimuleren.

Europees Parlement
2014-2019

Zittingsdocument

A8-0243/2016

19.7.2016

VERSLAG

over strafrechtelijke aansprakelijkheid van bedrijven voor ernstige schendingen van de mensenrechten in derde landen
(2015/2315(INI))

Commissie buitenlandse zaken

Rapporteur: Ignazio Corrao

INHOUD

Blz.

ONTWERPRESOLUTIE VAN HET EUROPEES PARLEMENT 3

UITSLAG VAN DE EINDSTEMMING IN DE TEN PRINCIPALE BEVOEGDE COMMISSIE..... 15

ONTWERPRESOLUTIE VAN HET EUROPEES PARLEMENT

over strafrechtelijke aansprakelijkheid van bedrijven voor ernstige schendingen van de mensenrechten in derde landen
(2015/2315(INI))

Het Europees Parlement,

– gezien de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens (UVRM) en andere mensenrechtenverdragen en -instrumenten van de Verenigde Naties (VN), in het bijzonder het Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten en het Internationaal Verdrag inzake economische, sociale en culturele rechten, die op 16 december 1966 in New York zijn aangenomen,

– gezien het Europees Verdrag voor de rechten van de mens,

– gezien artikel 47 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie,

– gezien de artikelen 2, 3, 8, 21 en 23 van het Verdrag betreffende de Europese Unie (VEU),

– gezien de artikelen 81, 82, 83, 114, 208 en 352 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU),

– gezien het strategisch kader van de EU voor mensenrechten en democratie dat op 25 juni 2012[1] door de Raad Buitenlandse Zaken is goedgekeurd, en het actieplan voor mensenrechten en democratie 2015-2019 dat op 20 juli 2015 door de Raad is goedgekeurd[2],

– gezien de EU-richtsnoeren inzake mensenrechten,

– gezien zijn spoedresoluties over gevallen van schending van de mensenrechten, de democratie en de rechtsstaat,

– gezien zijn resolutie van donderdag 17 december 2015 over het jaarverslag over mensenrechten en democratie in de wereld in 2014 en het beleid van de Europese Unie ter zake[3],

– gezien zijn resolutie van 12 maart 2015 over het jaarverslag over mensenrechten en democratie in de wereld in 2013 en het beleid van de Europese Unie ter zake[4],

– gezien zijn resolutie van 8 oktober 2013 over corruptie in de publieke en de private sector en het effect op de mensenrechten in derde landen[5],

[1] http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-11855-2012-INIT/nl/pdf
[2] http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-10897-2015-INIT/nl/pdf
[3] Aangenomen teksten, P8_TA(2015)0470.
[4] Aangenomen teksten, P8_TA(2015)0076.
[5] Aangenomen teksten, P7_TA(2013)0394.

– gezien zijn resolutie van 6 februari 2013 over maatschappelijk verantwoord ondernemen: verantwoordelijk en transparant zakelijk gedrag en duurzame groei[1],

– gezien zijn resolutie van 6 februari 2013 over maatschappelijk verantwoord ondernemen: het bevorderen van de belangen in de samenleving en de weg naar duurzaam en inclusief herstel[2],

– gezien de resolutie van de VN-Mensenrechtenraad 26/9 van 26 juni 2014 waarin de UNHRC besloot een open intergouvernementele werkgroep op te richten voor de ontwikkeling van een internationaal, juridisch bindend instrument voor transnationale bedrijven en andere ondernemingen met betrekking tot de rechten van de mens[3],

– gezien de richtsnoeren van de Verenigde Naties betreffende het bedrijfsleven en de mensenrechten (UNGP's), de herziene richtsnoeren voor multinationale ondernemingen van de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO), de tripartiete beginselverklaring betreffende multinationale ondernemingen en sociaal beleid van de Internationale Arbeidsorganisatie (IAO), het raamwerk van de internationale geïntegreerde verslagleggingsraad (IIRC), de tien beginselen van het Global Compact van de Verenigde Naties, en de ISO 26000-norm inzake maatschappelijke verantwoordelijkheid van de Internationale Organisatie voor normalisatie, en de gebruikersgids voor het Europese midden- en kleinbedrijf (mkb) over de ISO-norm inzake maatschappelijke verantwoordelijkheid van het Europees Normalisatiebureau voor ambacht, handel en het mkb,

– gezien het project voor het realiseren van langetermijnwaarde van ondernemingen en investeerders[4], dat wordt uitgevoerd in het kader van de VN-beginselen van verantwoord investeren en het "Global Compact" van de VN,

– gezien de aanbeveling van de Raad van Europa aan de lidstaten over mensenrechten en het bedrijfsleven die op 2 maart 2016 is aangenomen[5],

– gezien de mededeling van de Commissie over een vernieuwde EU-strategie 2011-2014[6] en het groenboek van de Commissie met als titel "De bevordering van een Europees kader voor de sociale verantwoordelijkheid van bedrijven"[7] en de hierin vervatte definitie van sociale verantwoordelijkheid van bedrijven, alsmede de daaropvolgende mededelingen van 2006 en 2011,

– gezien de extraterritoriale verplichtingen die voor de lidstaten voortvloeien uit de beginselen van Maastricht,

– gezien artikel 52 van zijn Reglement,

---

[1] Aangenomen teksten, P7_TA(2013)0049.
[2] Aangenomen teksten, P7_TA(2013)0050.
[3] http://daccess-dds-ny.un.org/doc/UNDOC/GEN/G14/082/52/PDF/G1408252.pdf?OpenElement
[4] http://www.unpri.org/whatsnew/realising-long-term-value-for-companies-and-investors/
[5] https://wcd.coe.int/ViewDoc.jsp?p=&Ref=CM/Rec(2016)3&Language=lanEnglish&Ver=original&BackColorInternet=DBDCF2&BackColorIntranet=FDC864&BackColorLogged=FDC864&direct=true
[6] COM(2011) 0681.
[7] COM(2001) 0366.

– gezien het verslag van de Commissie buitenlandse zaken (A8-0243/2016),

A. overwegende dat de EU berust op waarden als eerbied voor de menselijke waardigheid, vrijheid, democratie, gelijkheid, de rechtsstaat en eerbiediging van de mensenrechten, waaronder de rechten van personen die tot minderheden behoren; overwegende dat haar internationaal optreden (waaronder haar handelsbeleid) berust op deze beginselen;

B. overwegende dat de VN-richtsnoeren voor bedrijven en mensenrechten betrekking hebben op alle landen en op alle ondernemingen, of deze nu transnationaal zijn of niet, onafhankelijk van hun omvang, sector, plaats, eigenaars en structuur, hoewel doeltreffende controle- en sanctiemechanismen een uitdaging blijven bij de mondiale tenuitvoerlegging van de UNGP's; overwegende dat het Europees Parlement in zijn resoluties van 6 februari 2013 de aandacht vestigde op de bijzondere kenmerken van kleine en middelgrote ondernemingen (kmo's) die bij het beleid inzake maatschappelijk verantwoord ondernemen (MVO) in aanmerking moeten worden genomen en op het feit dat voor kmo's een flexibele MVO-aanpak nodig is die op hun potentieel is toegesneden;

C. overwegende dat bedrijven in de tien beginselen van het Global Compact van de VN[1] wordt gevraagd om binnen hun invloedssfeer een reeks kernwaarden op het gebied van mensenrechten, arbeidsnormen, milieu en corruptiebestrijding te integreren, te ondersteunen en na te leven, en zich er zo toe te verplichten deze waarden na te leven en vrijwillig in hun bedrijfsvoering op te nemen;

D. overwegende dat bedrijven tot de belangrijkste spelers in de economische globalisering, financiële diensten en de internationale handel behoren en verplicht zijn alle toepasselijke wetten en geldende internationale verdragen na te leven en de mensenrechten te eerbiedigen; overwegende dat handel en mensenrechten elkaar versterken en overwegende dat het bedrijfsleven niet alleen verplicht is de mensenrechten na te leven, maar tevens een belangrijke rol kan spelen bij het bieden van positieve stimulansen bij het bevorderen van de mensenrechten, de democratie, milieunormen en maatschappelijk verantwoord ondernemen;

E. overwegende dat ondernemingen echter soms schendingen van de mensenrechten begaan of hiertoe bijdragen, de rechten van kwetsbare groepen, zoals minderheden, inheemse bevolkingsgroepen, vrouwen en kinderen aantasten, of milieuproblemen verergeren;

F. overwegende dat mensenrechtenschendingen door ondernemingen wereldwijd een zorgwekkend fenomeen zijn en dat alle ondernemingen in de wereld verplicht zijn om de mensenrechten te eerbiedigen, terwijl Europese instellingen in de eerste plaats de plicht hebben de aansprakelijkheid te reguleren van ondernemingen die banden hebben met de EU;

G. overwegende dat veel internationaal en in derde landen actieve bedrijven, of ze nu Europees zijn of niet, in Europa gevestigd zijn, het eigendom zijn van Europese concerns, tegoeden of goederen in Europa hebben of zeggenschap uitoefenen over andere bedrijven in Europa, of investeringen ontvangen of gebruikmaken van de

[1] https://www.unglobalcompact.org/what-is-gc/mission/principles

financiële diensten van instellingen in Europa; overwegende dat de globalisering en de technologische ontwikkeling ertoe hebben geleid dat ondernemingen activiteiten zijn gaan uitbesteden aan lokale toeleveranciers of gebruik zijn gaan maken van goederen of diensten in hun toeleverings- of productieketen die worden geproduceerd of verricht door andere ondernemingen in veel verschillende landen en daardoor onder jurisdicties met uiteenlopende rechtssystemen, uiteenlopende niveaus van mensenrechtenbescherming en -normen en uiteenlopende handhavingsniveaus vallen;

H. overwegende dat de bescherming van de mensenrechten een prioriteit moet zijn voor de lidstaten en voor de Unie zelf; overwegende dat de EU een leidende rol heeft gespeeld bij de onderhandelingen over en de tenuitvoerlegging van een aantal initiatieven voor wereldwijd verantwoord ondernemen die gepaard gaan met de bevordering en eerbiediging van internationale normen; overwegende dat schendingen van de mensenrechten doeltreffende rechtsmiddelen vereisen; overwegende dat zowel de nationale als de internationale wetgeving moet voorzien in een eerlijker en doeltreffender stelsel van rechtsmiddelen voor schendingen van de mensenrechten door ondernemingen;

I. overwegende dat het nog steeds ontbreekt aan een holistische benadering van de aansprakelijkheid van ondernemingen in verband met mensenrechtenschendingen; overwegende dat slachtoffers van mensenrechtenschendingen waarbij internationale bedrijven betrokken zijn met talloze hindernissen te maken krijgen wat de toegang tot rechtsmiddelen betreft, met inbegrip van procedurele belemmeringen bij de ontvankelijkheid en toegang tot bewijsmateriaal, vaak extreem hoge proceskosten, en een gebrek aan duidelijke aansprakelijkheidsnormen voor de betrokkenheid van ondernemingen bij mensenrechtenschendingen;

Bedrijven en mensenrechten

1. stelt vast dat de rol van bedrijven bij het waarborgen van de eerbiediging van de mensenrechten steeds belangrijker zal worden door de toenemende globalisering en internationalisering van bedrijfsactiviteiten en toeleveringsketens, en dat dit tot een situatie zal leiden waarin internationale normen, regels en samenwerking van essentieel belang zijn om mensenrechtenschendingen in derde landen te voorkomen; is zeer verontrust over schendingen van de mensenrechten in derde landen, die worden begaan door zowel individuele personen, niet-overheidsactoren als staten, en soms ook als gevolg van managementbeslissingen van bedrijven en ondernemingen uit de EU; herinnert bedrijven aan hun verantwoordelijkheid om de mensenrechten te respecteren bij hun wereldwijde activiteiten, ongeacht de woonplaats van hun gebruikers en onafhankelijk van de vraag of de ontvangende staat voldoet aan zijn verplichting tot het respecteren van de mensenrechten;

2. stelt vast dat de snelle vorderingen van de technologie dringend aandacht behoeven, evenals een degelijk juridisch kader;

3. herhaalt dat met spoed op alle niveaus, waaronder op nationaal, Europees en internationaal niveau, op blijvende, doeltreffende en samenhangende wijze actie moet worden ondernomen, om mensenrechtenschendingen door internationale ondernemingen doeltreffend aan te pakken wanneer zij zich voordoen en het hoofd te bieden aan de juridische problemen die voortvloeien uit het extraterritoriale karakter

van bedrijven en hun activiteiten, en aan de hiermee samenhangende onzekerheid over de vraag waar de aansprakelijkheid voor schendingen van de mensenrechten ligt;

De internationale context

4. is verheugd over de aanneming van de UNGP's en is fervent voorstander van de wereldwijde toepassing ervan; benadrukt dat de UNGP's binnen de VN unaniem zijn goedgekeurd met de volledige steun van de EU-lidstaten, de IAO en de Internationale Kamer van Koophandel, met inbegrip van steun voor een "slimme combinatie" van regelgeving en vrijwillige maatregelen; vindt dat de UNGP's en andere internationale normen voor maatschappelijk verantwoord ondernemen consequent door EU-vertegenwoordigers moeten worden aangekaart in mensenrechtendialogen met derde landen; roept bedrijven er voorts toe op de UNGP's toe te passen, onder andere door het instellen van een beleid van gepaste zorgvuldigheid en voorzorgsmaatregelen voor risicobeheer, en door voor doeltreffende rechtsmiddelen te zorgen als hun activiteiten een negatief effect op de mensenrechten hebben gecreëerd of hiertoe hebben bijgedragen;

5. erkent het Global Compact van de VN, de ISO 26000-norm inzake maatschappelijke verantwoordelijkheid, de tripartiete beginselverklaring betreffende multinationale ondernemingen en sociaal beleid van de IAO en de richtsnoeren voor multinationale ondernemingen van de OESO als instrumenten die ondernemingen kunnen aanzetten om verantwoordelijker te handelen;

Oproep aan bedrijven en hun plicht om de mensenrechten te eerbiedigen

6. verzoekt bedrijven, of ze nu Europees zijn of niet, zorgvuldigheidsprocessen in verband met de mensenrechten toe te passen en de uitkomsten daarvan op te nemen in intern beleid en procedures, en hieraan de nodige middelen en autoriteit te koppelen; benadrukt dat hiervoor voldoende financiële middelen moeten worden uitgetrokken; onderstreept dat transparantie en communicatie betreffende maatregelen die genomen zijn om mensenrechtenschendingen in derde landen te voorkomen, van essentieel belang zijn om goed democratisch toezicht mogelijk te maken en consumenten in staat te stellen een op feiten gebaseerde keuze te maken;

7. erkent het grote belang van maatschappelijk verantwoord ondernemen (MVO) en is verheugd over het toenemende gebruik van op MVO gebaseerde instrumenten en de door bedrijven gedane toezeggingen; benadrukt echter ten sterkste dat eerbiediging van de mensenrechten een morele plicht en wettelijke verplichting is voor ondernemingen en bedrijfsleiders en moet worden verwerkt in een economisch perspectief op lange termijn, onafhankelijk van de locatie, de omvang of de sector van de onderneming in kwestie; erkent dat specifieke juridische verplichtingen voor ondernemingen concreet moeten worden afgestemd op hun omvang en capaciteiten en dat de EU en de lidstaten ernaar moeten streven het doel van een optimale bescherming van de mensenrechten te bereiken door middel van doeltreffende maatregelen, en niet door een overdaad aan administratieve en bureaucratische formaliteiten;

8. is van mening dat er bij de tenuitvoerlegging van MVO-richtsnoeren voldoende speelruimte moet bestaan voor de specifieke eisen van de afzonderlijke lidstaten en regio's, met speciale aandacht voor de capaciteit van kmo's; is ingenomen met de

actieve samenwerking van de Commissie, het Parlement en de Raad met andere internationale organen met het oog op een fundamentele convergentie van MVO-initiatieven op de lange termijn, de uitwisseling en bevordering van goede bedrijfsmethoden met betrekking tot MVO, en de verdere ontwikkeling van de in de ISO-norm 26 000 van de Internationale Organisatie voor normalisatie vastgelegde richtsnoeren, teneinde tot één allesomvattende, coherente en transparante definitie van MVO te komen; dringt er bij de Commissie op aan een doeltreffende bijdrage te leveren aan de begeleiding en coördinatie van het beleid van de lidstaten om aldus het risico zo veel mogelijk te beperken dat er als gevolg van divergente benaderingen extra kosten ontstaan voor in meerdere lidstaten actieve ondernemingen;

9. herhaalt dat er aandacht nodig is voor de bijzondere kenmerken van kmo's, die voornamelijk op lokaal en regionaal niveau en binnen specifieke sectoren actief zijn; acht het daarom van fundamenteel belang dat er in het MVO-beleid van de Unie, inclusief de nationale MVO-actieplannen, rekening wordt gehouden met de specifieke vereisten van kmo's, dat dit strookt met het "think small first"-beginsel en dat de informele en intuïtieve benadering van kmo's ten aanzien van MVO hierin wordt erkend; verzet zich andermaal tegen alle maatregelen die tot meer administratieve of financiële lasten voor kmo's kunnen leiden en steunt daarentegen alle maatregelen die kmo's in staat stellen gezamenlijk te opereren;

10. herhaalt dat indien blijkt dat bedrijven schade hebben veroorzaakt of hieraan hebben bijgedragen, zij de morele maar ook de juridische verantwoordelijkheid op zich zouden moeten nemen en moeten voorzien in of moeten deelnemen aan een doeltreffende voorziening in rechte voor de betrokken personen en gemeenschappen; merkt op dat het hierbij gaat om restitutie, schadevergoeding, rehabilitatie en garanties dat er geen herhaling zal plaatsvinden;

11. is verheugd over het gebruik om de verantwoordelijkheid voor de eerbiediging van de mensenrechten op te nemen in bindende contractuele verplichtingen tussen bedrijven en hun klanten – zowel andere bedrijven als particulieren – en toeleveranciers; merkt op dat dergelijke verplichtingen in de meeste gevallen door middel van gerechtelijke middelen kunnen worden gehandhaafd;

Oproep aan de lidstaten en hun plicht om de mensenrechten te eerbiedigen

12. is zeer verheugd over de voorbereidende werkzaamheden voor een bindend VN-verdrag inzake het bedrijfsleven en de mensenrechten; betreurt obstructieve houdingen met betrekking tot dit proces en dringt er bij de EU en de lidstaten op aan dat zij op constructieve wijze aan deze onderhandelingen deelnemen;

13. herinnert aan de verschillende maar aanvullende rollen van landen en bedrijven met betrekking tot de bescherming van de mensenrechten; herinnert eraan dat landen binnen hun rechtsmacht verplicht zijn de mensenrechten te beschermen, ook tegen schendingen door bedrijven, zelfs als deze in derde landen actief zijn; herinnert er met klem aan dat landen, in geval van schendingen van de mensenrechten, de slachtoffers toegang moeten geven tot een doeltreffende voorziening in rechte; herinnert er in dit verband aan dat eerbiediging van de mensenrechten door derde landen, met inbegrip van de garantie van effectieve rechtsmiddelen voor iedereen binnen hun rechtsmacht, een essentieel onderdeel vormt van de buitenlandse betrekkingen van de EU met deze landen;

14. verzoekt de Commissie en de lidstaten om beleidscoherentie ten aanzien van het bedrijfsleven en de mensenrechten te waarborgen op alle niveaus: binnen de verschillende EU-instellingen, tussen de instellingen, en tussen de EU en haar lidstaten, en met name wat het handelsbeleid van de Unie betreft; vraagt de Commissie en de lidstaten bovengenoemd beginsel uitdrukkelijk op te nemen in alle verdragen die zij sluiten, in overeenstemming met de internationale verplichtingen die zij zijn aangegaan op het vlak van de mensenrechten; merkt op dat hiertoe intensieve samenwerking nodig zal zijn tussen verschillende directoraten-generaal binnen de Commissie en de Europese Dienst voor extern optreden;

15. roept de EU, de lidstaten, derde landen en alle nationale en internationale autoriteiten ertoe op bindende instrumenten voor de effectieve bescherming van de mensenrechten op dit gebied met spoed en met een zo breed mogelijk toepassingsgebied aan te nemen, en ervoor te zorgen dat alle nationale en internationale verplichtingen die voortvloeien uit bovengenoemde internationale regels volledig worden gehandhaafd; hoopt dat de Europese inspanningen op het gebied van MVO als voorbeeld voor andere landen kunnen dienen; is ervan overtuigd dat nationale ontwikkelingsbanken het goede voorbeeld moeten geven wat betreft controleerbare eerbiediging van de mensenrechten;

16. roept alle landen, met inbegrip van de EU en de lidstaten, ertoe op de UNGP's op alle terreinen die onder hun respectieve bevoegdheid vallen spoedig en met kracht ten uitvoer te leggen, mede door het uitwerken van nationale actieplannen; betreurt dat, ondanks de mededeling van de Commissie over MVO uit 2011, niet alle lidstaten verklaringen of beleid betreffende MVO met vermelding van de mensenrechten hebben aangenomen of plannen voor het bedrijfsleven en de mensenrechten openbaar hebben gemaakt, en spoort de EU ertoe aan haar plan openbaar te maken; verzoekt de lidstaten nationale actieplannen te ontwikkelen of bestaande plannen te herzien overeenkomstig de richtsnoeren van de VN-werkgroep voor het bedrijfsleven en de mensenrechten; dringt erop aan dat deze plannen worden uitgewerkt aan de hand van basisevaluaties die lacunes in wetgeving aan het licht brengen, en dat er mechanismen worden opgezet voor toezicht op de tenuitvoerlegging van deze plannen, het beleid en de praktijk en voor de beoordeling van de doeltreffendheid ervan, eveneens door middel van zinvolle participatie van belanghebbenden;

17. verzoekt de lidstaten samenhangende, holistische, doeltreffende en bindende wetgeving vast te stellen om aan hun plicht te voldoen om schendingen van de mensenrechten door onder hun jurisdictie vallende bedrijven te voorkomen, onderzoeken en bestraffen en slachtoffers schadeloos te stellen, ook voor mensenrechtenschendingen die in derde landen zijn begaan;

18. verzoekt de EU en de lidstaten duidelijke regels vast te stellen wat betreft de eerbiediging van de mensenrechten door bedrijven die op hun grondgebied of binnen hun rechtsmacht zijn gevestigd, in al hun activiteiten, in elk land en elke context waarin zij actief zijn, en bij al hun zakelijke betrekkingen, ook buiten de EU; is van mening dat ondernemingen, naar gelang hun omvang en capaciteiten, met inbegrip van banken en andere financierings- of kredietinstellingen die in derde landen actief zijn, ervoor moeten zorgen dat zij stelsels hebben om risico's te beoordelen en mogelijke negatieve gevolgen te verminderen in verband met de mensenrechten, de arbeidsnormen, milieubescherming en aan rampen gerelateerde aspecten van hun activiteiten en

waardeketens, verzoekt de lidstaten regelmatig de goede werking van dergelijke wetten te beoordelen en eventuele tekortkomingen te verhelpen;

19. herinnert eraan dat de recente ontwikkelingen op het gebied van nationale wetgeving, zoals de Britse wet inzake hedendaagse slavernij en transparantie in toeleveringsketens en de Franse wet inzake zorgplicht, belangrijke stappen vormen in de richting van verplichte zorgvuldigheid ten aanzien van mensenrechten, en dat de EU reeds stappen heeft ondernomen (zoals de EU-houtverordening, de EU-richtlijn inzake bekendmaking van niet-financiële informatie, het voorstel van de Commissie voor een verordening tot instelling van een Uniesysteem voor zelfcertificering van passende zorgvuldigheid in de toeleveringsketen voor verantwoordelijke importeurs van tin, tantaal en wolfraam, de overeenkomstige ertsen, en goud uit conflict- en hoogrisicogebieden); verzoekt de Commissie, de lidstaten en alle andere landen kennis te nemen van dit model wat betreft de invoering van verplichte zorgvuldigheid ten aanzien van de mensenrechten;

20. benadrukt dat verplichte zorgvuldigheid ten aanzien van de mensenrechten de in de UNGP's voorgeschreven stappen zou moeten volgen en dat er een aantal overkoepelende beginselen zouden moeten worden gehanteerd aangaande de proactieve identificatie van risico's voor de mensenrechten, het opstellen van strenge en aantoonbare actieplannen om deze risico's te voorkomen of te beperken, de adequate respons op bekende schendingen, alsmede transparantie; benadrukt dat in de beleidsmaatregelen rekening moet worden gehouden met de omvang van bedrijven en de daarmee verband houdende capaciteiten, met bijzondere aandacht voor micro-, kleine en middelgrote ondernemingen; onderstreept dat er in alle stadia overleg met de betrokken actoren moet zijn, en dat alle relevante informatie over projecten of investeringen aan de belanghebbenden bekend moet worden gemaakt;

21. roept alle landen, en met name de EU en de lidstaten ertoe op voor onmiddellijke actie voorrang te geven aan de invoering van verplichte zorgvuldigheid ten aanzien van mensenrechten voor bedrijven die eigendom zijn of onder toezicht staan van de overheid, en/of aanzienlijke subsidie en diensten van overheidswege of van Europese instellingen ontvangen, alsook voor bedrijven die goederen of diensten leveren via overheidsopdrachten;

22. verzoekt de EU en de lidstaten bedrijven die grondstoffen of goederen gebruiken die uit door conflicten getroffen gebieden kunnen komen, in het kader van de huidige wetgevingsprocedure te vragen de herkomst en hun gebruik van dergelijke grondstoffen en goederen openbaar te maken door middel van etikettering, teneinde volledige informatie te verstrekken over de inhoud en de herkomst van producten, door hun leveranciers, of deze nu Europees zijn of niet, te vragen deze gegevens vrij te geven; pleit voor steun ten aanzien van de verplichte zorgvuldigheidseisen met betrekking tot zogeheten conflictmineralen voor importeurs van mineralen en metalen als tin, tantaal, wolfraam, hun ertsen, en goud, op basis van de OESO-richtsnoeren inzake de zorgvuldigheidseisen voor verantwoorde bevoorradingsketens van bodemschatten uit door conflicten getroffen gebieden en risicogebieden; dringt erop aan dat passende zorgvuldigheid in de toeleveringsketen in dit proces in aanmerking wordt genomen;

23. merkt met voldoening op dat, ten gevolge van de herziening van de bestaande jaarrekeningrichtlijn 2014/95/EU wat betreft de bekendmaking van niet-financiële

informatie en informatie betreffende diversiteit, grote bedrijven en concerns vanaf 2017 verplicht zijn informatie bekend te maken over beleid, risico's en resultaten betreffende de eerbiediging van de mensenrechten en hiermee samenhangende kwesties; spoort de lidstaten aan de herziene jaarrekeningrichtlijnen binnen de vastgestelde termijn volledig ten uitvoer te leggen, met inbegrip van adequate, doeltreffende mechanismen om te waarborgen dat bedrijven zich aan de verslagleggingseisen houden; spoort de Commissie aan duidelijke richtsnoeren voor bedrijven uit te werken betreffende de nieuwe vereisten inzake de bekendmaking van niet-financiële informatie; beveelt aan hierbij in te gaan op de vraag welke elementen minimaal nodig zijn om goed en volledig te kunnen doorgronden wat de voornaamste risico's en gevolgen voor de mensenrechten zijn van de activiteiten van een bedrijf en in de wereldwijde waardeketen van dat bedrijf;

Toegang tot doeltreffende rechtsmiddelen

24. verzoekt de Commissie in overleg met alle belanghebbenden, met inbegrip van het maatschappelijk middenveld en ondernemingen, grondig onderzoek te verrichten naar bestaande belemmeringen bij de toegang tot de rechter in gevallen waarin mogelijke schendingen van de mensenrechten door in de EU gevestigde bedrijven in het buitenland aan de rechtbank in lidstaten worden voorgelegd; dringt erop aan dat deze evaluatie vooral gericht moet zijn op het definiëren en bevorderen van doeltreffende maatregelen om dergelijke belemmeringen weg te nemen of af te zwakken;

25. roept de lidstaten ertoe op om in samenwerking met internationale partners alle passende maatregelen te nemen om er door middel van gerechtelijke, administratieve, wetgevende of andere passende middelen voor te zorgen dat, in geval van schendingen van de mensenrechten, de slachtoffers hiervan toegang hebben tot een doeltreffende voorziening in rechte wanneer een in de EU gevestigde onderneming de leiding heeft of zeggenschap heeft over bedrijven die verantwoordelijk zijn voor mensenrechtenschendingen in derde landen; roept de lidstaten ertoe op passende maatregelen te nemen om wettelijke, praktische of andere obstakels weg te nemen die de toegang tot een voorziening in rechte kunnen belemmeren, en te zorgen voor adequate procedurele middelen om slachtoffers in derde landen toegang te bieden tot de rechter, zowel via civiele als strafrechtelijke procedures; verzoekt staten in dit verband de dekmantel van de rechtspersoonlijkheid weg te nemen, aangezien deze kan verhullen wie de daadwerkelijke eigenaars zijn van bepaalde ondernemingen;

26. roept de EU en alle landen, met name de EU-lidstaten, ertoe op financiële en procedurele hindernissen in civielrechtelijke procedures aan te pakken; is ingenomen met Aanbeveling 2013/396/EU van de Commissie van 11 juni 2013[1] en dringt er bij alle lidstaten op aan deze te volgen; is van mening dat het door deze aanbeveling geboden instrument de kosten van geschillen kan verminderen voor slachtoffers van schendingen van de mensenrechten; dringt erop aan dit rechtsmiddel ook in derde landen open te stellen voor alle slachtoffers van mensenrechtenschendingen, en pleit voor algemeen geldende normen zodat vertegenwoordigende organisaties een klacht kunnen indienen namens mogelijke slachtoffers;

Verzoeken aan de Commissie

[1] PB L 201 van 26.7.2013, blz. 60.

27. is zich ervan bewust dat "maatschappelijk verantwoord ondernemen" geen op zichzelf staand concept is, maar aan een groot aantal wettelijke en politieke gebieden raakt;

28. is verheugd over de niet-bindende initiatieven voor de particuliere sector voor een verantwoord beheer van waardeketens zoals ingediend door de Commissie, maar benadrukt dat niet-bindende initiatieven voor de particuliere sector op zichzelf onvoldoende zijn; roept op tot de invoering op korte termijn van bindende en afdwingbare regels en hiermee samenhangende sancties en mechanismen voor onafhankelijk toezicht;

29. is verheugd over de nieuwe verordening betreffende een schema van algemene preferenties (SAP+), die in werking is getreden op 1 januari 2014[1], als een zeer belangrijk instrument voor het EU-handelsbeleid ter bevordering van de mensen- en arbeidsrechten, milieubescherming en goed beheer in kwetsbare ontwikkelingslanden; is in het bijzonder verheugd over het strenge en systematische SAP+-toezichtsmechanisme en wenst dat de nadruk wordt gelegd op de effectieve tenuitvoerlegging op nationaal niveau van de in de overeenkomst opgenomen overeenkomsten;

30. onderstreept dat de EU en de lidstaten de mensenrechten moeten beschermen; merkt op dat handelsovereenkomsten in het algemeen kunnen bijdragen tot bekrachtiging van het op regels gebaseerde wereldwijde handelssysteem en dat handel en waarden hand in hand moeten gaan, zoals de Commissie onlangs in haar nieuwe handelsstrategie "Handel voor iedereen" heeft uiteengezet; herinnert eraan dat de mogelijke mensenrechteneffecten van handels- en investeringsovereenkomsten moeten worden geëvalueerd en dat op basis hiervan de nodige mensenrechtenclausules en -waarborgen moeten worden opgenomen waarmee de bekende risico's voor de mensenrechten kunnen worden opgevangen en aangepakt; verzoekt de Commissie alle noodzakelijke en mogelijke maatregelen te nemen om op holistische en samenhangende wijze te kunnen optreden, en verzoekt met klem om de systematische opname in handels- en investeringsovereenkomsten van regels inzake strafrechtelijke aansprakelijkheid van bedrijven voor schendingen van de mensenrechten, die op nationaal niveau ten uitvoer moeten worden gelegd, en van verwijzingen naar internationaal erkende beginselen en richtsnoeren;

31. verzoekt de Commissie met spoed een wetgevingsvoorstel voor te leggen over controle op de uitvoer van goederen voor tweeledig gebruik, aangezien door Europese bedrijven ontwikkelde technologie nog steeds gebruikt wordt voor mensenrechtenschendingen over de hele wereld;

32. roept met klem op tot de ontwikkeling van een samenhangend rechtscorpus, met inbegrip van regels betreffende toegang tot de rechter, rechtsmacht, de erkenning en handhaving van rechterlijke beslissingen in burgerlijke en handelszaken, het toepasselijke recht en rechtsbijstand in grensoverschrijdende situaties waarbij derde landen betrokken zijn;

33. wenst dat er wordt nagedacht over de uitbreiding van de regels ten aanzien van de rechtsmacht uit hoofde van de Verordening Brussel I[2] tot verweerders uit derde landen

[1] http://ec.europa.eu/trade/policy/countries-and-regions/development/generalised-scheme-of-preferences/
[2] http://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/?uri=URISERV%3Al33054

in acties tegen ondernemingen die een duidelijke band hebben met een of meerdere lidstaten – omdat zij in de Unie gevestigd zijn of hun activiteiten daar voor een aanzienlijk deel of voornamelijk plaatsvinden – alsmede tegen ondernemingen waarvoor de EU een belangrijke afzetmarkt vormt;

34. dringt aan op betere toegang tot bewijsmateriaal door middel van verbeterde procedures voor het openbaren van bewijsmateriaal;

35. herinnert eraan dat, in geval van mensenrechtenschendingen door ondernemingen, sprake kan zijn van persoonlijke strafrechtelijke aansprakelijkheid, en wenst dat diegenen die verantwoordelijk zijn voor dergelijke misdaden op passend niveau worden vervolgd; verzoekt de lidstaten wettelijke, procedurele en praktische hindernissen aan te pakken die vervolgingsautoriteiten beletten onderzoek te doen naar bedrijven en/of hun vertegenwoordigers die betrokken zijn bij misdrijven op het gebied van mensenrechtenschendingen, en het moeilijk maken hen te vervolgen;

36. verzoekt de Raad en de Commissie in overeenstemming met artikel 83 VWEU minimumregels vast te stellen betreffende de bepaling van strafbare feiten en sancties voor bijzonder zware criminaliteit met een grensoverschrijdende dimensie in verband met ernstige mensenrechtenschendingen in derde landen door ondernemingen, gezien de aard en effecten van dergelijke overtredingen en de bijzondere noodzaak hiertegen gemeenschappelijk op te treden;

37. onderstreept dat de volledige eerbiediging van de mensenrechten in de productieketen fundamenteel is en geen kwestie van keuze voor de consument; roept, teneinde tot een groter besef bij producenten en consumenten te komen, op tot invoering van een gecertificeerd "schendingvrij"-keurmerk op EU-niveau, waarbij bedrijven zich vrijwillig kunnen aansluiten, dat onder toezicht staat van een onafhankelijk orgaan dat strikte regels toepast en inspectiebevoegdheden heeft, en controleert en certificeert dat in geen enkele fase van de productieketen van het product in kwestie schendingen zijn begaan; vindt dat de EU en de lidstaten dit "schendingvrij"-keurmerk moeten promoten; beveelt aan dat de producten die dit "schendingvrij"-keurmerk krijgen, in aanmerking komen voor voordelen;

38. dringt er met klem bij de Commissie op aan een Europese campagne te lanceren ter invoering en bevordering van een "schendingvrij"-keurmerk, waarmee de Europese consument wordt aangespoord te kiezen voor producten en bedrijven die dit keurmerk dragen en tevens alle bedrijven en ondernemingen worden opgeroepen om optimale methodes te hanteren wat betreft de eerbiediging van de mensenrechten en daarmee verband houdende kwesties;

39. verzoekt de Commissie en de lidstaten regelmatig verslag uit te brengen van de stappen die zijn genomen om doeltreffende bescherming van de mensenrechten te waarborgen in de context van het bedrijfsleven, alsmede van de bereikte resultaten en de resterende lacunes bij de bescherming, en de aanbevolen maatregelen om deze lacunes te verhelpen;

40. verzoekt zijn Voorzitter deze resolutie te doen toekomen aan de Raad, de Commissie, de vicevoorzitter van de Commissie/hoge vertegenwoordiger van de Unie voor buitenlandse zaken en veiligheidsbeleid, de speciale EU-vertegenwoordiger voor de mensenrechten en de Europese Dienst voor extern optreden.

UITSLAG VAN DE EINDSTEMMING
IN DE TEN PRINCIPALE BEVOEGDE COMMISSIE

Datum goedkeuring	12.7.2016
Uitslag eindstemming	+: 62 –: 5 0: 1
Bij de eindstemming aanwezige leden	Lars Adaktusson, Michèle Alliot-Marie, Nikos Androulakis, Francisco Assis, Petras Auštrevičius, Amjad Bashir, Mario Borghezio, Elmar Brok, Klaus Buchner, James Carver, Lorenzo Cesa, Javier Couso Permuy, Andi Cristea, Mark Demesmaeker, Georgios Epitideios, Knut Fleckenstein, Anna Elżbieta Fotyga, Eugen Freund, Michael Gahler, Iveta Grigule, Sandra Kalniete, Manolis Kefalogiannis, Afzal Khan, Janusz Korwin-Mikke, Andrey Kovatchev, Eduard Kukan, Ilhan Kyuchyuk, Arne Lietz, Barbara Lochbihler, Sabine Lösing, Andrejs Mamikins, David McAllister, Tamás Meszerics, Francisco José Millán Mon, Javier Nart, Pier Antonio Panzeri, Demetris Papadakis, Ioan Mircea Paşcu, Vincent Peillon, Alojz Peterle, Tonino Picula, Cristian Dan Preda, Jozo Radoš, Sofia Sakorafa, Jacek Saryusz-Wolski, Jaromír Štětina, Charles Tannock, Ivo Vajgl, Geoffrey Van Orden, Hilde Vautmans, Boris Zala
Bij de eindstemming aanwezige vaste plaatsvervangers	Laima Liucija Andrikienė, Andrzej Grzyb, Takis Hadjigeorgiou, Marek Jurek, Soraya Post, Tokia Saïfi, Igor Šoltes, Eleni Theocharous, Traian Ungureanu, Bodil Valero, Marie-Christine Vergiat, Janusz Zemke
Bij de eindstemming aanwezige plaatsvervangers (art. 200, lid 2)	Beatriz Becerra Basterrechea, Therese Comodini Cachia, Ignazio Corrao, Edouard Ferrand, Liliana Rodrigues

Rijksoverheid

Ploumen en Dijsselbloem ondertekenen met banken convenant over mensenrechten

Nieuwsbericht | 28-10-2016 | 10:24

Ministers Ploumen (Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking) en Dijsselbloem (Financiën) hebben vanochtend hun handtekening gezet onder het convenant Bancaire Sector. Het convenant bevat afspraken over het aanpakken en voorkomen van mensenrechtenschendingen bij investeringen van banken en hun zakelijke partners. 13 Nederlandse banken, de NVB, vakbonden, ngo's en de overheid doen mee, onder begeleiding van de SER. Ploumen en Dijsselbloem: 'Nederlandse banken nemen verantwoordelijkheid voor het respecteren van mensenrechten wereldwijd. Dat is een belangrijke stap om mondiale productieketens eerlijker en duurzamer te maken.'

Het bankenconvenant is het tweede convenant over maatschappelijk verantwoord ondernemen dat –na het textielconvenant- tot stand komt. Minister Ploumen, die het initiatief heeft genomen voor het convenantentraject: 'Bedrijven die betrokken zijn bij slechte arbeidsomstandigheden, milieuvervuiling of het oneerlijk onteigenen van land hebben allemaal een bankrekening of een lening. Banken spreken nu af dat zij hun invloed willen gebruiken om deze mensenrechtenschendingen door hun klanten tegen te gaan. Hiermee heeft het convenant een heel breed bereik en kan het de levens van miljoenen mensen verbeteren.'

Minister Dijsselbloem vindt het convenant een mooi voorbeeld van publiek-private samenwerking: 'Ik ben blij dat de Nederlandse banken afspraken hebben gemaakt met maatschappelijke organisaties om mensenrechtenschendingen te voorkomen en aan te pakken. Banken kunnen eraan bijdragen dat hun klanten mensenrechten respecteren en geen kinderarbeid of gedwongen arbeid in hun productieketens hebben. In het convenant zijn ook afspraken gemaakt over transparantie. Het moet duidelijk zijn voor consumenten in welke sectoren banken investeren en hoe zij hun klanten aanspreken op hun mensenrechtenbeleid.'

Volgens de afspraken in het convenant zullen banken en andere partijen samen inventariseren waar risico's zijn in de investeringsketen van hun zakelijke klanten. Denk bijvoorbeeld aan een bedrijf dat een lening aanvraagt voor een fabriek in een regio waar veel kinderarbeid of landroof plaatsvindt. Met zo'n bedrijf zullen banken afspraken maken over hoe deze risico's het beste aangepakt kunnen worden.

Het convenant is vrijwillig maar de afspraken zijn niet vrijblijvend. Jaarlijks rapporteren de banken over hun resultaten via een onafhankelijk secretariaat bij de Sociaal Economische Raad aan een monitoringscommissie en een stuurgroep. Banken die hun afspraken niet nakomen, worden door de andere partijen hierop aangesproken en kunnen uiteindelijk zelfs uit het convenant gezet worden.

Minister Ploumen en Minister Dijsselbloem willen zich inzetten om op internationaal niveau tot vergelijkbare afspraken te komen. Zij zullen hierover spreken met hun collega's in de EU en de OESO. De komende maanden zullen meer convenanten worden gesloten, onder meer in de goudsector en levensmiddelsector en met verzekeraars.

ING joins industry, unions, NGOs, government in fight to protect human rights

28 October 2016

ING today joined the Dutch Banking Association (NVB) together with other banks, unions, NGOs and the government in the Netherlands in a commitment to work together to improve human rights around the world.

A total of eight parties signed the covenant on international responsible business conduct, with 13 banks based in the Netherlands signing a declaration of adherence. The agreement aims to ensure that global corporate and project finance done by Netherlands-based banks protect and improve human rights in areas including labour practices, freedom to form labour unions, child labour and land rights.

This is a unique cooperation. Banks are in the rare position of being connected to sectors via our clients, and many, including ING, are already using this influence to address human

rights. At the same time, NGOs have access to the local context in countries where there may be human rights issues, and the government has a network of embassies that can establish contact with other governments.

The goal is for all parties to pool their knowledge and experience, learn from each other, and to identify human rights risks as well as actions that can mitigate them.

Positive change

Taking steps to address human rights isn't new for ING. We work to effect positive change in human rights through our involvement in organisations such as the Thun Group, the OECD Advisory Group and as part of the steering committee for the Equator Principles. We also have a human rights policy in our Environmental and Social Risk Framework, which is implemented in each of the 42 countries we're based in.

"At ING, every single corporate client and every single transaction is assessed, monitored and evaluated on potential social and environmental risk," said ING Bank Vice-Chairman Koos Timmermans.

"But It's not always simple for banks, as our involvement is indirect (through clients) and we're far away from the factories and other places where human rights may be violated. We expect this covenant to improve our knowledge and network, so we can ultimately make better decisions that will really help people."

Read more about ING and human rights in our human rights statement.

Banks, unions, NGOs and government working together on human rights

News item - 28 October 2016

- Sustainability

Dutch banks, unions, NGOs and government are joining forces by signing an agreement on international responsible business conduct regarding human rights in the banking sector.

Dutch banks, unions, NGOs and the Dutch government concluded an exceptional agreement in The Hague today. The agreement makes it possible for banks to do more to ensure respect for human rights in investment and financing matters, for example with regard to working conditions, freedom of association in trade unions, child labour and land use rights. The agreement has been signed by 13 Dutch banks and covers their worldwide financing activities.

The Social and Economic Council of the Netherlands (SER) facilitated the banking sector agreement, with the relevant committee being chaired by Prof. Jacqueline Cramer. The key point is that banks, unions, NGOs and government have agreed to pool and share their individual expertise and experience in the field of human rights risks. Their aim is to help banks identify human rights risks and take the appropriate action in their operations.

International leadership

The agreement reached in the Banking Sector Agreement is the first of their kind worldwide between NGOs, government and a national banking sector concerning the actual implementation of the UN Guiding Principles for Business and Human Rights and the OECD Guidelines for Multinational Enterprises. To increase their impact, the parties have agreed to work together to reach similar agreements internationally. They intend to approach the European banking sector, the EU and the OECD with that aim in mind.

Joint research

The parties intend to learn from one another by undertaking a joint programme of research and by sharing best practices, i.e. successful methods of influencing businesses in high-risk sectors. The research will be concluded by late 2017. The parties have also agreed to conduct analyses of specific high-risk sectors, starting with the palm oil, cocoa and gold sectors. A Steering Committee will be established to support implementation of the agreement.

Expertise, experience and transparency

Up-to-date, detailed information is needed about human rights situations and any factors that might have a positive or negative impact on them, as well as a willingness to share that information. This will require close cooperation between the parties, with each having access to this information. That is why the parties plan to develop a joint database for collecting reliable information about human rights risks across countries and sectors. Banks can use this information when taking decisions about project and business financing.

Banks will themselves be more transparent about the way in which they fulfil the responsibility to respect human rights, about their investment portfolios, about their client screening programmes, and about their dialogue with clients in the event that they become involved in human rights violations. Banks will also insist that clients receiving project finance set up a complaints mechanism for actual or potential victims of human rights violations, as stipulated in the OECD Guidelines for Multinational Enterprises and the UN Guiding Principles for Business and Human Rights. In addition, when financing businesses where there is a high risk of human rights violations, banks will encourage their clients to give those exposed to such risks an opportunity to voice their complaints. Using examples, the parties will explore where the banks' shared responsibility for their business partners' policy reasonably begins and ends.

Second agreement

The Banking Sector Agreement on International Responsible Business Conduct regarding Human Rights is the second such agreement to be concluded in the Netherlands in a short space of time. On 4 July, a broad coalition of parties signed the Sustainable Garment and Textile Sector Agreement. In the months and years ahead, similar agreements are expected in a number of other sectors. The agreements are a response to the SER's 2014 advisory report, in which it argues that sectors and businesses should take the initiative to conclude such agreements with government, unions and civil society organisations.

Quotes:

Lilianne Ploumen, Minister for Foreign Trade and Development Cooperation:
'Companies that are responsible for poor working conditions, pollution of the environment or unfair land confiscation all have a bank account or receive bank loans. This means banks occupy an important position: they can use their influence to tackle human rights violations by their clients. The banks signing this agreement today are showing a sense of responsibility and commitment. Working with NGOs, trade unions and the government, they want to help ensure fairer, more sustainable global supply chains. They are setting an example for the world to follow, and that is something to be proud of.'
Jeroen Dijsselbloem, Minister of Finance:
'I am very pleased that the Dutch banks have made an agreement with civil organizations to prevent and deal with human rights violations. Banks can contribute to ascertaining that their clients respect human rights, and do not allow child- or forced labour within their production process. The agreement also deals with transparency. It must be clear to consumers in which area's and industries banks invest and how they call on these industries about their human rights policy.'
Chris Buijink, chairman, NVB:
"This agreement unites the knowledge and expertise of NGOs, unions, government and banks to ensure the early detection and elimination of human rights violations. It puts us in the worldwide vanguard and we will do everything we can to make similar agreements at the international level."
Coen van der Veer, executive committee, FNV trade union confederation
"It's great that banks are becoming more interested in the importance of a living wage, trade union rights and the battle against child labour. We are delighted to use our international network to help them and to provide them with information on countries, businesses and projects."
Maurice Limmen, chairman, CNV trade union federation
"It's a step forward for banks to actively track down violations of labour standards by their clients around the world. The CNV believes that fighting these violations and promoting Decent Work is a responsibility that we share with the banks, civil society organisations and government."
Eduard Nazarski, director, Amnesty International Netherlands:
"Government has a duty to protect human rights, and banks have a responsibility to respect human rights. By signing this agreement, both have elected to take action. Only time will tell whether agreements of this kind will prove to be an effective means of fighting human rights violations."
Jan Gruiters, general director, PAX:
"The purpose of this agreement is to help prevent human rights violations and compensate the victims of such violations. Such compensation is vital to fostering peace and reconciliation in conflict areas, for example in Colombia. Under the agreement, the parties will investigate whether banks should bear some of the responsibility in this respect. Our many years of experience working in conflict areas and advocating for victims can help banks understand such situations."
Farah Karimi, general director, Oxfam Novib:
"It's a positive development to have concluded a far-reaching agreement promoting greater transparency by banks about their loans and how they act on their human rights policy in the real world. But this is only the start. It is our expectation that the agreement will also encourage the banks' clients to tackle human rights violations."
Mariëtte Hamer, president, SER:
"Like the Sustainable Garment and Textile Sector Agreement, cooperation is the key to the Dutch Banking Sector Agreement on International Responsible Business Conduct regarding Human Rights. I believe that cooperation between government, unions, NGOs and the banks themselves will lead to improvements in the lives and working conditions of people worldwide. The SER will do everything possible in the years ahead to join with all of the parties on making the agreement a success."

List of signatories

- Ministry of Foreign Affairs
- Ministry of Finance
- Dutch Banking Association
- FNV
- CNV
- Oxfam Novib
- Amnesty International
- Pax
- ABN AMRO
- ASN Bank

- ASR Bank N.V.
- BNG Bank
- F. van Lanschot Bankiers N.V.
- FGH BANK N.V.
- ING Groep N.V.
- Intesa Sanpaolo Bank Luxembourg S.A., Amsterdam Branch
- Nederlandse Financierings-Maatschappij voor Ontwikkelingslanden N.V.
- NWB Bank
- Rabobank
- SNS Bank N.V.
- Triodos Bank N.V.

Photo by: Dirk Hol

Ministerie van Buitenlandse Zaken

Nationaal Actieplan bedrijfsleven en mensenrechten

AbuDhabiColomboCopenhagenLondonLuandaSanJoséSana'aZagrebAbujaChongqingCotonouLjubljanaLuxembourgSanFranciscoSantiagoDeChile

Nederland bevordert de eerbiediging van mensenrechten door het bedrijfsleven. Doel is mensenrechtenschendingen door bedrijven, rechtstreeks of in productieketens te voorkomen. In deze brief zet het kabinet uiteen wat het bestaand beleid is, wat de consultaties over het Ruggie-beleidskader hebben opgeleverd en welke aanvullende stappen worden gezet. Voorop staat dat bedrijven een eigen maatschappelijke verantwoordelijkheid hebben om in het buitenland dezelfde mensenrechtennormen te hanteren als in Nederland. Professor John Ruggie presenteerde in 2008 als VN Speciaal Vertegenwoordiger bedrijfsleven en mensenrechten het *Protect, Respect and Remedy*-beleidskader voor de verhouding tussen bedrijfsleven en mensenrechten. Het beleidskader mondde in 2011 uit in de *United Nations Guiding Principles on Business and Human Rights* (*UN Guiding Principles*). Deze principes zijn in juni 2011 unaniem door de VN-Mensenrechtenraad
bekrachtigd.

GUIDING PRINCIPLES ON BUSINESS AND HUMAN RIGHTS

Implementing the United Nations "Protect, Respect and Remedy" Framework

UNITED NATIONS

UNITED NATIONS
HUMAN RIGHTS
OFFICE OF THE HIGH COMMISSIONER

A/HRC/17/31

Advance Edited Version

Distr.: General
21 March 2011

Original: English

Human Rights Council
Seventeenth session
Agenda item 3
Promotion and protection of all human rights, civil, political, economic, social and cultural rights, including the right to development

Report of the Special Representative of the Secretary-General on the issue of human rights and transnational corporations and other business enterprises, John Ruggie

Guiding Principles on Business and Human Rights: Implementing the United Nations "Protect, Respect and Remedy" Framework

Summary

This is the final report of the Special Representative. It summarizes his work from 2005 to 2011, and presents the "Guiding Principles on Business and Human Rights: Implementing the United Nations 'Protect, Respect and Remedy' Framework" for consideration by the Human Rights Council.

Please recycle

Contents

		Paragraphs	*Page*
	Introduction to the Guiding Principles	1–16	1
Annex			
	Guiding Principles on Business and Human Rights: Implementing the United Nations "Protect, Respect and Remedy" Framework		6

Introduction to the Guiding Principles

1. The issue of business and human rights became permanently implanted on the global policy agenda in the 1990s, reflecting the dramatic worldwide expansion of the private sector at the time, coupled with a corresponding rise in transnational economic activity. These developments heightened social awareness of businesses' impact on human rights and also attracted the attention of the United Nations.

2. One early United Nations-based initiative was called the Norms on Transnational Corporations and Other Business Enterprises; it was drafted by an expert subsidiary body of what was then the Commission on Human Rights. Essentially, this sought to impose on companies, directly under international law, the same range of human rights duties that States have accepted for themselves under treaties they have ratified: "to promote, secure the fulfilment of, respect, ensure respect of and protect human rights".

3. This proposal triggered a deeply divisive debate between the business community and human rights advocacy groups while evoking little support from Governments. The Commission declined to act on the proposal. Instead, in 2005 it established a mandate for a Special Representative of the Secretary-General "on the issue of human rights and transnational corporations and other business enterprises" to undertake a new process, and requested the Secretary-General to appoint the mandate holder. This is the final report of the Special Representative.

4. The work of the Special Representative has evolved in three phases. Reflecting the mandate's origins in controversy, its initial duration was only two years and it was intended mainly to "identify and clarify" existing standards and practices. This defined the first phase. In 2005, there was little that counted as shared knowledge across different stakeholder groups in the business and human rights domain. Thus the Special Representative began an extensive programme of systematic research that has continued to the present. Several thousand pages of documentation are available on his web portal (http://www.business-humanrights.org/SpecialRepPortal/Home): mapping patterns of alleged human rights abuses by business enterprises; evolving standards of international human rights law and international criminal law; emerging practices by States and companies; commentaries of United Nations treaty bodies on State obligations concerning business-related human rights abuses; the impact of investment agreements and corporate law and securities regulation on both States' and enterprises' human rights policies; and related subjects. This research has been actively disseminated, including to the Council itself. It has provided a broader and more solid factual basis for the ongoing business and human rights discourse, and is reflected in the Guiding Principles annexed to this report.

5. In 2007, the Council renewed the mandate of the Special Representative for an additional year, inviting him to submit recommendations. This marked the mandate's second phase. The Special Representative observed that there were many initiatives, public and private, which touched on business and human rights. But none had reached sufficient scale to truly move markets; they existed as separate fragments that did not add up to a coherent or complementary system. One major reason has been the lack of an authoritative focal point around which the expectations and actions of relevant stakeholders could converge. Therefore, in June 2008 the Special Representative made only one recommendation: that the Council support the "Protect, Respect and Remedy" Framework he had developed following three years of research and consultations. The Council did so, unanimously "welcoming" the Framework in its resolution 8/7 and providing, thereby, the authoritative focal point that had been missing.

6. The Framework rests on three pillars. The first is the State duty to protect against human rights abuses by third parties, including business enterprises, through appropriate policies, regulation, and adjudication. The second is the corporate responsibility to respect human rights, which means that business enterprises should act with due diligence to avoid infringing on the rights of others and to address adverse impacts with which they are involved. The third is the need for greater access by victims to effective remedy, both judicial and non-judicial. Each pillar is an essential component in an inter-related and dynamic system of preventative and remedial measures: the State duty to protect because it lies at the very core of the international human rights regime; the corporate responsibility to respect because it is the basic expectation society has of business in relation to human rights; and access to remedy because even the most concerted efforts cannot prevent all abuse.

7. Beyond the Human Rights Council, the Framework has been endorsed or employed by individual Governments, business enterprises and associations, civil society and workers' organizations, national human rights institutions, and investors. It has been drawn upon by such multilateral institutions as the International Organization for Standardization and the Organization for Economic Cooperation and Development in developing their own initiatives in the business and human rights domain. Other United Nations special procedures have invoked it extensively.

8. Apart from the Framework's intrinsic utility, the large number and inclusive character of stakeholder consultations convened by and for the mandate no doubt have contributed to its widespread positive reception. Indeed, by January 2011 the mandate had held 47 international consultations, on all continents, and the Special Representative and his team had made site visits to business operations and their local stakeholders in more than 20 countries.

9. In its resolution 8/7, welcoming the "Protect, Respect and Remedy" Framework, the Council also extended the Special Representative's mandate until June 2011, asking him to "operationalize" the Framework – that is, to provide concrete and practical recommendations for its implementation. This constitutes the mandate's third phase. During the interactive dialogue at the Council's June 2010 session, delegations agreed that the recommendations should take the form of "Guiding Principles"; these are annexed to this report.

10. The Council asked the Special Representative, in developing the Guiding Principles, to proceed in the same research-based and consultative manner that had characterized his mandate all along. Thus, the Guiding Principles are informed by extensive discussions with all stakeholder groups, including Governments, business enterprises and associations, individuals and communities directly affected by the activities of enterprises in various parts of the world, civil society, and experts in the many areas of law and policy that the Guiding Principles touch upon.

11. Some of the Guiding Principles have been road-tested as well. For example, those elaborating effectiveness criteria for non-judicial grievance mechanisms involving business enterprises and communities in which they operate were piloted in five different sectors, each in a different country. The workability of the Guiding Principles' human rights due-diligence provisions was tested internally by 10 companies, and was the subject of detailed discussions with corporate law professionals from more than 20 countries with expertise in over 40 jurisdictions. The Guiding Principles addressing how Governments should help companies avoid getting drawn into the kinds of human rights abuses that all too often occur in conflict-affected areas emerged from off-the-record, scenario-based workshops with officials from a cross-section of States that had practical experience in dealing with these challenges. In short, the Guiding Principles aim not only to provide guidance that is practical, but also guidance informed by actual practice.

12. Moreover, the text of the Guiding Principles itself has been subject to extensive consultations. In October 2010, an annotated outline was discussed in separate day-long sessions with Human Rights Council delegations, business enterprises and associations, and civil society groups. The same document was also presented at the annual meeting of the International Coordinating Committee of National Human Rights Institutions. Taking into account the diverse views expressed, the Special Representative then produced a full draft of the Guiding Principles and Commentary, which was sent to all Member States on 22 November 2010 and posted online for public comment until 31 January 2011. The online consultation attracted 3,576 unique visitors from 120 countries and territories. Some 100 written submissions were sent directly to the Special Representative, including by Governments. In addition, the draft Guiding Principles were discussed at an expert multi-stakeholder meeting, and then at a session with Council delegations, both held in January 2011. The final text now before the Council is the product of this extensive and inclusive process.

13. What do these Guiding Principles do? And how should they be read? Council endorsement of the Guiding Principles, by itself, will not bring business and human rights challenges to an end. But it will mark the end of the beginning: by establishing a common global platform for action, on which cumulative progress can be built, step-by-step, without foreclosing any other promising longer-term developments.

14. The Guiding Principles' normative contribution lies not in the creation of new international law obligations but in elaborating the implications of existing standards and practices for States and businesses; integrating them within a single, logically coherent and comprehensive template; and identifying where the current regime falls short and how it should be improved. Each Principle is accompanied by a commentary, further clarifying its meaning and implications.

15. At the same time, the Guiding Principles are not intended as a tool kit, simply to be taken off the shelf and plugged in. While the Principles themselves are universally applicable, the means by which they are realized will reflect the fact that we live in a world of 192 United Nations Member States, 80,000 transnational enterprises, 10 times as many subsidiaries and countless millions of national firms, most of which are small and medium-sized enterprises. When it comes to means for implementation, therefore, one size does not fit all.

16. The Special Representative is honored to submit these Guiding Principles to the Human Rights Council. In doing so, he wishes to acknowledge the extraordinary contributions by hundreds of individuals, groups and institutions around the world, representing different segments of society and sectors of industry, who gave freely of their time, openly shared their experiences, debated options vigorously, and who came to constitute a global movement of sorts in support of a successful mandate: establishing universally applicable and yet practical Guiding Principles on the effective prevention of, and remedy for, business-related human rights harm.

Annex

Guiding Principles on Business and Human Rights: Implementing the United Nations "Protect, Respect and Remedy" Framework

General principles

These Guiding Principles are grounded in recognition of:

(a) States' existing obligations to respect, protect and fulfil human rights and fundamental freedoms;

(b) The role of business enterprises as specialized organs of society performing specialized functions, required to comply with all applicable laws and to respect human rights;

(c) The need for rights and obligations to be matched to appropriate and effective remedies when breached.

These Guiding Principles apply to all States and to all business enterprises, both transnational and others, regardless of their size, sector, location, ownership and structure.

These Guiding Principles should be understood as a coherent whole and should be read, individually and collectively, in terms of their objective of enhancing standards and practices with regard to business and human rights so as to achieve tangible results for affected individuals and communities, and thereby also contributing to a socially sustainable globalization.

Nothing in these Guiding Principles should be read as creating new international law obligations, or as limiting or undermining any legal obligations a State may have undertaken or be subject to under international law with regard to human rights.

These Guiding Principles should be implemented in a non-discriminatory manner, with particular attention to the rights and needs of, as well as the challenges faced by, individuals from groups or populations that may be at heightened risk of becoming vulnerable or marginalized, and with due regard to the different risks that may be faced by women and men.

I. The State duty to protect human rights

A. Foundational principles

1. States must protect against human rights abuse within their territory and/or jurisdiction by third parties, including business enterprises. This requires taking appropriate steps to prevent, investigate, punish and redress such abuse through effective policies, legislation, regulations and adjudication.

Commentary

States' international human rights law obligations require that they respect, protect and fulfil the human rights of individuals within their territory and/or jurisdiction. This includes

the duty to protect against human rights abuse by third parties, including business enterprises.

The State duty to protect is a standard of conduct. Therefore, States are not per se responsible for human rights abuse by private actors. However, States may breach their international human rights law obligations where such abuse can be attributed to them, or where they fail to take appropriate steps to prevent, investigate, punish and redress private actors' abuse. While States generally have discretion in deciding upon these steps, they should consider the full range of permissible preventative and remedial measures, including policies, legislation, regulations and adjudication. States also have the duty to protect and promote the rule of law, including by taking measures to ensure equality before the law, fairness in its application, and by providing for adequate accountability, legal certainty, and procedural and legal transparency.

This chapter focuses on preventative measures while Chapter III outlines remedial measures.

2. States should set out clearly the expectation that all business enterprises domiciled in their territory and/or jurisdiction respect human rights throughout their operations.

Commentary

At present States are not generally required under international human rights law to regulate the extraterritorial activities of businesses domiciled in their territory and/or jurisdiction. Nor are they generally prohibited from doing so, provided there is a recognized jurisdictional basis. Within these parameters some human rights treaty bodies recommend that home States take steps to prevent abuse abroad by business enterprises within their jurisdiction.

There are strong policy reasons for home States to set out clearly the expectation that businesses respect human rights abroad, especially where the State itself is involved in or supports those businesses. The reasons include ensuring predictability for business enterprises by providing coherent and consistent messages, and preserving the State's own reputation.

States have adopted a range of approaches in this regard. Some are domestic measures with extraterritorial implications. Examples include requirements on "parent" companies to report on the global operations of the entire enterprise; multilateral soft-law instruments such as the Guidelines for Multinational Enterprises of the Organization for Economic Cooperation and Development; and performance standards required by institutions that support overseas investments. Other approaches amount to direct extraterritorial legislation and enforcement. This includes criminal regimes that allow for prosecutions based on the nationality of the perpetrator no matter where the offence occurs. Various factors may contribute to the perceived and actual reasonableness of States' actions, for example whether they are grounded in multilateral agreement.

B. Operational principles

General State regulatory and policy functions

3. In meeting their duty to protect, States should:

(a) Enforce laws that are aimed at, or have the effect of, requiring business enterprises to respect human rights, and periodically to assess the adequacy of such laws and address any gaps;

(b) Ensure that other laws and policies governing the creation and ongoing operation of business enterprises, such as corporate law, do not constrain but enable business respect for human rights;

(c) Provide effective guidance to business enterprises on how to respect human rights throughout their operations;

(d) Encourage, and where appropriate require, business enterprises to communicate how they address their human rights impacts.

Commentary

States should not assume that businesses invariably prefer, or benefit from, State inaction, and they should consider a smart mix of measures – national and international, mandatory and voluntary – to foster business respect for human rights.

The failure to enforce existing laws that directly or indirectly regulate business respect for human rights is often a significant legal gap in State practice. Such laws might range from non-discrimination and labour laws to environmental, property, privacy and anti-bribery laws. Therefore, it is important for States to consider whether such laws are currently being enforced effectively, and if not, why this is the case and what measures may reasonably correct the situation.

It is equally important for States to review whether these laws provide the necessary coverage in light of evolving circumstances and whether, together with relevant policies, they provide an environment conducive to business respect for human rights. For example, greater clarity in some areas of law and policy, such as those governing access to land, including entitlements in relation to ownership or use of land, is often necessary to protect both rights-holders and business enterprises.

Laws and policies that govern the creation and ongoing operation of business enterprises, such as corporate and securities laws, directly shape business behaviour. Yet their implications for human rights remain poorly understood. For example, there is a lack of clarity in corporate and securities law regarding what companies and their officers are permitted, let alone required, to do regarding human rights. Laws and policies in this area should provide sufficient guidance to enable enterprises to respect human rights, with due regard to the role of existing governance structures such as corporate boards.

Guidance to business enterprises on respecting human rights should indicate expected outcomes and help share best practices. It should advise on appropriate methods, including human rights due diligence, and how to consider effectively issues of gender, vulnerability and/or marginalization, recognizing the specific challenges that may be faced by indigenous peoples, women, national or ethnic minorities, religious and linguistic minorities, children, persons with disabilities, and migrant workers and their families.

National human rights institutions that comply with the Paris Principles have an important role to play in helping States identify whether relevant laws are aligned with their human

rights obligations and are being effectively enforced, and in providing guidance on human rights also to business enterprises and other non-State actors.

Communication by business enterprises on how they address their human rights impacts can range from informal engagement with affected stakeholders to formal public reporting. State encouragement of, or where appropriate requirements for, such communication are important in fostering respect for human rights by business enterprises. Incentives to communicate adequate information could include provisions to give weight to such self-reporting in the event of any judicial or administrative proceeding. A requirement to communicate can be particularly appropriate where the nature of business operations or operating contexts pose a significant risk to human rights. Policies or laws in this area can usefully clarify what and how businesses should communicate, helping to ensure both the accessibility and accuracy of communications.

Any stipulation of what would constitute adequate communication should take into account risks that it may pose to the safety and security of individuals and facilities; legitimate requirements of commercial confidentiality; and variations in companies' size and structures.

Financial reporting requirements should clarify that human rights impacts in some instances may be "material" or "significant" to the economic performance of the business enterprise.

The State-business nexus

4. States should take additional steps to protect against human rights abuses by business enterprises that are owned or controlled by the State, or that receive substantial support and services from State agencies such as export credit agencies and official investment insurance or guarantee agencies, including, where appropriate, by requiring human rights due diligence.

Commentary

States individually are the primary duty-bearers under international human rights law, and collectively they are the trustees of the international human rights regime. Where a business enterprise is controlled by the State or where its acts can be attributed otherwise to the State, an abuse of human rights by the business enterprise may entail a violation of the State's own international law obligations. Moreover, the closer a business enterprise is to the State, or the more it relies on statutory authority or taxpayer support, the stronger the State's policy rationale becomes for ensuring that the enterprise respects human rights.

Where States own or control business enterprises, they have greatest means within their powers to ensure that relevant policies, legislation and regulations regarding respect for human rights are implemented. Senior management typically reports to State agencies, and associated government departments have greater scope for scrutiny and oversight, including ensuring that effective human rights due diligence is implemented. (These enterprises are also subject to the corporate responsibility to respect human rights, addressed in Chapter II.)

A range of agencies linked formally or informally to the State may provide support and services to business activities. These include export credit agencies, official investment insurance or guarantee agencies, development agencies and development finance institutions. Where these agencies do not explicitly consider the actual and potential adverse impacts on human rights of beneficiary enterprises, they put themselves at risk – in reputational, financial, political and potentially legal terms – for supporting any such harm, and they may add to the human rights challenges faced by the recipient State.

Given these risks, States should encourage and, where appropriate, require human rights due diligence by the agencies themselves and by those business enterprises or projects receiving their support. A requirement for human rights due diligence is most likely to be appropriate where the nature of business operations or operating contexts pose significant risk to human rights.

5. States should exercise adequate oversight in order to meet their international human rights obligations when they contract with, or legislate for, business enterprises to provide services that may impact upon the enjoyment of human rights.

Commentary

States do not relinquish their international human rights law obligations when they privatize the delivery of services that may impact upon the enjoyment of human rights. Failure by States to ensure that business enterprises performing such services operate in a manner consistent with the State's human rights obligations may entail both reputational and legal consequences for the State itself. As a necessary step, the relevant service contracts or enabling legislation should clarify the State's expectations that these enterprises respect human rights. States should ensure that they can effectively oversee the enterprises' activities, including through the provision of adequate independent monitoring and accountability mechanisms.

6. States should promote respect for human rights by business enterprises with which they conduct commercial transactions.

Commentary

States conduct a variety of commercial transactions with business enterprises, not least through their procurement activities. This provides States – individually and collectively – with unique opportunities to promote awareness of and respect for human rights by those enterprises, including through the terms of contracts, with due regard to States' relevant obligations under national and international law.

Supporting business respect for human rights in conflict-affected areas

7. Because the risk of gross human rights abuses is heightened in conflict-affected areas, States should help ensure that business enterprises operating in those contexts are not involved with such abuses, including by:

(a) Engaging at the earliest stage possible with business enterprises to help them identify, prevent and mitigate the human rights-related risks of their activities and business relationships;

(b) Providing adequate assistance to business enterprises to assess and address the heightened risks of abuses, paying special attention to both gender-based and sexual violence;

(c) Denying access to public support and services for a business enterprise that is involved with gross human rights abuses and refuses to cooperate in addressing the situation;

(d) Ensuring that their current policies, legislation, regulations and enforcement measures are effective in addressing the risk of business involvement in gross human rights abuses.

Commentary

Some of the worst human rights abuses involving business occur amid conflict over the control of territory, resources or a Government itself – where the human rights regime cannot be expected to function as intended. Responsible businesses increasingly seek guidance from States about how to avoid contributing to human rights harm in these difficult contexts. Innovative and practical approaches are needed. In particular, it is important to pay attention to the risk of sexual and gender-based violence, which is especially prevalent during times of conflict.

It is important for all States to address issues early before situations on the ground deteriorate. In conflict-affected areas, the "host" State may be unable to protect human rights adequately due to a lack of effective control. Where transnational corporations are involved, their "home" States therefore have roles to play in assisting both those corporations and host States to ensure that businesses are not involved with human rights abuse, while neighboring States can provide important additional support.

To achieve greater policy coherence and assist business enterprises adequately in such situations, home States should foster closer cooperation among their development assistance agencies, foreign and trade ministries, and export finance institutions in their capitals and within their embassies, as well as between these agencies and host Government actors; develop early-warning indicators to alert Government agencies and business enterprises to problems; and attach appropriate consequences to any failure by enterprises to cooperate in these contexts, including by denying or withdrawing existing public support or services, or where that is not possible, denying their future provision.

States should warn business enterprises of the heightened risk of being involved with gross abuses of human rights in conflict-affected areas. They should review whether their policies, legislation, regulations and enforcement measures effectively address this heightened risk, including through provisions for human rights due diligence by business. Where they identify gaps, States should take appropriate steps to address them. This may include exploring civil, administrative or criminal liability for enterprises domiciled or operating in their territory and/or jurisdiction that commit or contribute to gross human rights abuses. Moreover, States should consider multilateral approaches to prevent and address such acts, as well as support effective collective initiatives.

All these measures are in addition to States' obligations under international humanitarian law in situations of armed conflict, and under international criminal law.

Ensuring policy coherence

8. States should ensure that governmental departments, agencies and other State-based institutions that shape business practices are aware of and observe the State's human rights obligations when fulfilling their respective mandates, including by providing them with relevant information, training and support.

Commentary

There is no inevitable tension between States' human rights obligations and the laws and policies they put in place that shape business practices. However, at times, States have to make difficult balancing decisions to reconcile different societal needs. To achieve the appropriate balance, States need to take a broad approach to managing the business and

human rights agenda, aimed at ensuring both vertical and horizontal domestic policy coherence.

Vertical policy coherence entails States having the necessary policies, laws and processes to implement their international human rights law obligations. Horizontal policy coherence means supporting and equipping departments and agencies, at both the national and sub-national levels, that shape business practices – including those responsible for corporate law and securities regulation, investment, export credit and insurance, trade and labour – to be informed of and act in a manner compatible with the Governments' human rights obligations.

9. States should maintain adequate domestic policy space to meet their human rights obligations when pursuing business-related policy objectives with other States or business enterprises, for instance through investment treaties or contracts.

Commentary

Economic agreements concluded by States, either with other States or with business enterprises – such as bilateral investment treaties, free-trade agreements or contracts for investment projects – create economic opportunities for States. But they can also affect the domestic policy space of governments. For example, the terms of international investment agreements may constrain States from fully implementing new human rights legislation, or put them at risk of binding international arbitration if they do so. Therefore, States should ensure that they retain adequate policy and regulatory ability to protect human rights under the terms of such agreements, while providing the necessary investor protection.

10. States, when acting as members of multilateral institutions that deal with business-related issues, should:

(a) Seek to ensure that those institutions neither restrain the ability of their member States to meet their duty to protect nor hinder business enterprises from respecting human rights;

(b) Encourage those institutions, within their respective mandates and capacities, to promote business respect for human rights and, where requested, to help States meet their duty to protect against human rights abuse by business enterprises, including through technical assistance, capacity-building and awareness-raising;

(c) Draw on these Guiding Principles to promote shared understanding and advance international cooperation in the management of business and human rights challenges.

Commentary

Greater policy coherence is also needed at the international level, including where States participate in multilateral institutions that deal with business-related issues, such as international trade and financial institutions. States retain their international human rights law obligations when they participate in such institutions.

Capacity-building and awareness-raising through such institutions can play a vital role in helping all States to fulfil their duty to protect, including by enabling the sharing of information about challenges and best practices, thus promoting more consistent approaches.

Collective action through multilateral institutions can help States level the playing field with regard to business respect for human rights, but it should do so by raising the

performance of laggards. Cooperation between States, multilateral institutions and other stakeholders can also play an important role.

These Guiding Principles provide a common reference point in this regard, and could serve as a useful basis for building a cumulative positive effect that takes into account the respective roles and responsibilities of all relevant stakeholders.

II. The corporate responsibility to respect human rights

A. Foundational principles

11. Business enterprises should respect human rights. This means that they should avoid infringing on the human rights of others and should address adverse human rights impacts with which they are involved.

Commentary

The responsibility to respect human rights is a global standard of expected conduct for all business enterprises wherever they operate. It exists independently of States' abilities and/or willingness to fulfil their own human rights obligations, and does not diminish those obligations. And it exists over and above compliance with national laws and regulations protecting human rights.

Addressing adverse human rights impacts requires taking adequate measures for their prevention, mitigation and, where appropriate, remediation.

Business enterprises may undertake other commitments or activities to support and promote human rights, which may contribute to the enjoyment of rights. But this does not offset a failure to respect human rights throughout their operations.

Business enterprises should not undermine States' abilities to meet their own human rights obligations, including by actions that might weaken the integrity of judicial processes.

12. The responsibility of business enterprises to respect human rights refers to internationally recognized human rights – understood, at a minimum, as those expressed in the International Bill of Human Rights and the principles concerning fundamental rights set out in the International Labour Organization's Declaration on Fundamental Principles and Rights at Work.

Commentary

Because business enterprises can have an impact on virtually the entire spectrum of internationally recognized human rights, their responsibility to respect applies to all such rights. In practice, some human rights may be at greater risk than others in particular industries or contexts, and therefore will be the focus of heightened attention. However, situations may change, so all human rights should be the subject of periodic review.

An authoritative list of the core internationally recognized human rights is contained in the International Bill of Human Rights (consisting of the Universal Declaration of Human Rights and the main instruments through which it has been codified: the International Covenant on Civil and Political Rights and the International Covenant on Economic, Social and Cultural Rights), coupled with the principles concerning fundamental rights in the eight ILO core conventions as set out in the Declaration on Fundamental Principles and Rights at Work. These are the benchmarks against which other social actors assess the human rights impacts of business enterprises. The responsibility of business enterprises to respect human

rights is distinct from issues of legal liability and enforcement, which remain defined largely by national law provisions in relevant jurisdictions.

Depending on circumstances, business enterprises may need to consider additional standards. For instance, enterprises should respect the human rights of individuals belonging to specific groups or populations that require particular attention, where they may have adverse human rights impacts on them. In this connection, United Nations instruments have elaborated further on the rights of indigenous peoples; women; national or ethnic, religious and linguistic minorities; children; persons with disabilities; and migrant workers and their families. Moreover, in situations of armed conflict enterprises should respect the standards of international humanitarian law.

13. The responsibility to respect human rights requires that business enterprises:

(a) Avoid causing or contributing to adverse human rights impacts through their own activities, and address such impacts when they occur;

(b) Seek to prevent or mitigate adverse human rights impacts that are directly linked to their operations, products or services by their business relationships, even if they have not contributed to those impacts.

Commentary

Business enterprises may be involved with adverse human rights impacts either through their own activities or as a result of their business relationships with other parties. Guiding Principle 19 elaborates further on the implications for how business enterprises should address these situations. For the purpose of these Guiding Principles a business enterprise's "activities" are understood to include both actions and omissions; and its "business relationships" are understood to include relationships with business partners, entities in its value chain, and any other non-State or State entity directly linked to its business operations, products or services.

14. The responsibility of business enterprises to respect human rights applies to all enterprises regardless of their size, sector, operational context, ownership and structure. Nevertheless, the scale and complexity of the means through which enterprises meet that responsibility may vary according to these factors and with the severity of the enterprise's adverse human rights impacts.

Commentary

The means through which a business enterprise meets its responsibility to respect human rights will be proportional to, among other factors, its size. Small and medium-sized enterprises may have less capacity as well as more informal processes and management structures than larger companies, so their respective policies and processes will take on different forms. But some small and medium-sized enterprises can have severe human rights impacts, which will require corresponding measures regardless of their size. Severity of impacts will be judged by their scale, scope and irremediable character. The means through which a business enterprise meets its responsibility to respect human rights may also vary depending on whether, and the extent to which, it conducts business through a corporate group or individually. However, the responsibility to respect human rights applies fully and equally to all business enterprises.

15. In order to meet their responsibility to respect human rights, business enterprises should have in place policies and processes appropriate to their size and circumstances, including:

(a) A policy commitment to meet their responsibility to respect human rights;

(b) A human rights due-diligence process to identify, prevent, mitigate and account for how they address their impacts on human rights;

(c) Processes to enable the remediation of any adverse human rights impacts they cause or to which they contribute.

Commentary

Business enterprises need to know and show that they respect human rights. They cannot do so unless they have certain policies and processes in place. Principles 16 to 24 elaborate further on these.

B. Operational principles

Policy commitment

16. As the basis for embedding their responsibility to respect human rights, business enterprises should express their commitment to meet this responsibility through a statement of policy that:

(a) Is approved at the most senior level of the business enterprise;

(b) Is informed by relevant internal and/or external expertise;

(c) Stipulates the enterprise's human rights expectations of personnel, business partners and other parties directly linked to its operations, products or services;

(d) Is publicly available and communicated internally and externally to all personnel, business partners and other relevant parties;

(e) Is reflected in operational policies and procedures necessary to embed it throughout the business enterprise.

Commentary

The term "statement" is used generically, to describe whatever means an enterprise employs to set out publicly its responsibilities, commitments, and expectations.

The level of expertise required to ensure that the policy statement is adequately informed will vary according to the complexity of the business enterprise's operations. Expertise can be drawn from various sources, ranging from credible online or written resources to consultation with recognized experts.

The statement of commitment should be publicly available. It should be communicated actively to entities with which the enterprise has contractual relationships; others directly linked to its operations, which may include State security forces; investors; and, in the case of operations with significant human rights risks, to the potentially affected stakeholders.

Internal communication of the statement and of related policies and procedures should make clear what the lines and systems of accountability will be, and should be supported by any necessary training for personnel in relevant business functions.

Just as States should work towards policy coherence, so business enterprises need to strive for coherence between their responsibility to respect human rights and policies and procedures that govern their wider business activities and relationships. This should include, for example, policies and procedures that set financial and other performance incentives for personnel; procurement practices; and lobbying activities where human rights are at stake.

Through these and any other appropriate means, the policy statement should be embedded from the top of the business enterprise through all its functions, which otherwise may act without awareness or regard for human rights.

Human rights due diligence

17. In order to identify, prevent, mitigate and account for how they address their adverse human rights impacts, business enterprises should carry out human rights due diligence. The process should include assessing actual and potential human rights impacts, integrating and acting upon the findings, tracking responses, and communicating how impacts are addressed. Human rights due diligence:

(a) Should cover adverse human rights impacts that the business enterprise may cause or contribute to through its own activities, or which may be directly linked to its operations, products or services by its business relationships;

(b) Will vary in complexity with the size of the business enterprise, the risk of severe human rights impacts, and the nature and context of its operations;

(c) Should be ongoing, recognizing that the human rights risks may change over time as the business enterprise's operations and operating context evolve.

Commentary

This Principle defines the parameters for human rights due diligence, while Principles 18 through 21 elaborate its essential components.

Human rights risks are understood to be the business enterprise's potential adverse human rights impacts. Potential impacts should be addressed through prevention or mitigation, while actual impacts – those that have already occurred – should be a subject for remediation (Principle 22).

Human rights due diligence can be included within broader enterprise risk-management systems, provided that it goes beyond simply identifying and managing material risks to the company itself, to include risks to rights-holders.

Human rights due diligence should be initiated as early as possible in the development of a new activity or relationship, given that human rights risks can be increased or mitigated already at the stage of structuring contracts or other agreements, and may be inherited through mergers or acquisitions.

Where business enterprises have large numbers of entities in their value chains it may be unreasonably difficult to conduct due diligence for adverse human rights impacts across them all. If so, business enterprises should identify general areas where the risk of adverse human rights impacts is most significant, whether due to certain suppliers' or clients' operating context, the particular operations, products or services involved, or other relevant considerations, and prioritize these for human rights due diligence.

Questions of complicity may arise when a business enterprise contributes to, or is seen as contributing to, adverse human rights impacts caused by other parties. Complicity has both non-legal and legal meanings. As a non-legal matter, business enterprises may be perceived as being "complicit" in the acts of another party where, for example, they are seen to benefit from an abuse committed by that party.

As a legal matter, most national jurisdictions prohibit complicity in the commission of a crime, and a number allow for criminal liability of business enterprises in such cases. Typically, civil actions can also be based on an enterprise's alleged contribution to a harm, although these may not be framed in human rights terms. The weight of international criminal law jurisprudence indicates that the relevant standard for aiding and abetting is knowingly providing practical assistance or encouragement that has a substantial effect on the commission of a crime.

Conducting appropriate human rights due diligence should help business enterprises address the risk of legal claims against them by showing that they took every reasonable step to avoid involvement with an alleged human rights abuse. However, business enterprises conducting such due diligence should not assume that, by itself, this will automatically and fully absolve them from liability for causing or contributing to human rights abuses.

18. In order to gauge human rights risks, business enterprises should identify and assess any actual or potential adverse human rights impacts with which they may be involved either through their own activities or as a result of their business relationships. This process should:

(a) Draw on internal and/or independent external human rights expertise;

(b) Involve meaningful consultation with potentially affected groups and other relevant stakeholders, as appropriate to the size of the business enterprise and the nature and context of the operation.

Commentary

The initial step in conducting human rights due diligence is to identify and assess the nature of the actual and potential adverse human rights impacts with which a business enterprise may be involved. The purpose is to understand the specific impacts on specific people, given a specific context of operations. Typically this includes assessing the human rights context prior to a proposed business activity, where possible; identifying who may be affected; cataloguing the relevant human rights standards and issues; and projecting how the proposed activity and associated business relationships could have adverse human rights impacts on those identified. In this process, business enterprises should pay special attention to any particular human rights impacts on individuals from groups or populations that may be at heightened risk of vulnerability or marginalization, and bear in mind the different risks that may be faced by women and men.

While processes for assessing human rights impacts can be incorporated within other processes such as risk assessments or environmental and social impact assessments, they should include all internationally recognized human rights as a reference point, since enterprises may potentially impact virtually any of these rights.

Because human rights situations are dynamic, assessments of human rights impacts should be undertaken at regular intervals: prior to a new activity or relationship; prior to major decisions or changes in the operation (e.g. market entry, product launch, policy change, or wider changes to the business); in response to or anticipation of changes in the operating environment (e.g. rising social tensions); and periodically throughout the life of an activity or relationship.

To enable business enterprises to assess their human rights impacts accurately, they should seek to understand the concerns of potentially affected stakeholders by consulting them directly in a manner that takes into account language and other potential barriers to effective engagement. In situations where such consultation is not possible, business enterprises should consider reasonable alternatives such as consulting credible, independent expert resources, including human rights defenders and others from civil society.

The assessment of human rights impacts informs subsequent steps in the human rights due diligence process.

19. In order to prevent and mitigate adverse human rights impacts, business enterprises should integrate the findings from their impact assessments across relevant internal functions and processes, and take appropriate action.

(a) Effective integration requires that:

(i) Responsibility for addressing such impacts is assigned to the appropriate level and function within the business enterprise;

(ii) Internal decision-making, budget allocations and oversight processes enable effective responses to such impacts.

(b) Appropriate action will vary according to:

(i) Whether the business enterprise causes or contributes to an adverse impact, or whether it is involved solely because the impact is directly linked to its operations, products or services by a business relationship;

(ii) The extent of its leverage in addressing the adverse impact.

Commentary

The horizontal integration across the business enterprise of specific findings from assessing human rights impacts can only be effective if its human rights policy commitment has been embedded into all relevant business functions. This is required to ensure that the assessment findings are properly understood, given due weight, and acted upon.

In assessing human rights impacts, business enterprises will have looked for both actual and potential adverse impacts. Potential impacts should be prevented or mitigated through the horizontal integration of findings across the business enterprise, while actual impacts—those that have already occurred – should be a subject for remediation (Principle 22).

Where a business enterprise causes or may cause an adverse human rights impact, it should take the necessary steps to cease or prevent the impact.

Where a business enterprise contributes or may contribute to an adverse human rights impact, it should take the necessary steps to cease or prevent its contribution and use its leverage to mitigate any remaining impact to the greatest extent possible. Leverage is considered to exist where the enterprise has the ability to effect change in the wrongful practices of an entity that causes a harm.

Where a business enterprise has not contributed to an adverse human rights impact, but that impact is nevertheless directly linked to its operations, products or services by its business relationship with another entity, the situation is more complex. Among the factors that will enter into the determination of the appropriate action in such situations are the enterprise's leverage over the entity concerned, how crucial the relationship is to the enterprise, the severity of the abuse, and whether terminating the relationship with the entity itself would have adverse human rights consequences.

The more complex the situation and its implications for human rights, the stronger is the case for the enterprise to draw on independent expert advice in deciding how to respond.

If the business enterprise has leverage to prevent or mitigate the adverse impact, it should exercise it. And if it lacks leverage there may be ways for the enterprise to increase it. Leverage may be increased by, for example, offering capacity-building or other incentives to the related entity, or collaborating with other actors.

There are situations in which the enterprise lacks the leverage to prevent or mitigate adverse impacts and is unable to increase its leverage. Here, the enterprise should consider ending the relationship, taking into account credible assessments of potential adverse human rights impacts of doing so.

Where the relationship is "crucial" to the enterprise, ending it raises further challenges. A relationship could be deemed as crucial if it provides a product or service that is essential to the enterprise's business, and for which no reasonable alternative source exists. Here the severity of the adverse human rights impact must also be considered: the more severe the abuse, the more quickly the enterprise will need to see change before it takes a decision on whether it should end the relationship. In any case, for as long as the abuse continues and the enterprise remains in the relationship, it should be able to demonstrate its own ongoing efforts to mitigate the impact and be prepared to accept any consequences – reputational, financial or legal – of the continuing connection.

20. In order to verify whether adverse human rights impacts are being addressed, business enterprises should track the effectiveness of their response. Tracking should:

(a) Be based on appropriate qualitative and quantitative indicators;

(b) Draw on feedback from both internal and external sources, including affected stakeholders.

Commentary

Tracking is necessary in order for a business enterprise to know if its human rights policies are being implemented optimally, whether it has responded effectively to the identified human rights impacts, and to drive continuous improvement.

Business enterprises should make particular efforts to track the effectiveness of their responses to impacts on individuals from groups or populations that may be at heightened risk of vulnerability or marginalization.

Tracking should be integrated into relevant internal reporting processes. Business enterprises might employ tools they already use in relation to other issues. This could include performance contracts and reviews as well as surveys and audits, using gender-disaggregated data where relevant. Operational-level grievance mechanisms can also provide important feedback on the effectiveness of the business enterprise's human rights due diligence from those directly affected (see Principle 29).

21. In order to account for how they address their human rights impacts, business enterprises should be prepared to communicate this externally, particularly when concerns are raised by or on behalf of affected stakeholders. Business enterprises whose operations or operating contexts pose risks of severe human rights impacts should report formally on how they address them. In all instances, communications should:

(a) Be of a form and frequency that reflect an enterprise's human rights impacts and that are accessible to its intended audiences;

(b) Provide information that is sufficient to evaluate the adequacy of an enterprise's response to the particular human rights impact involved;

(c) In turn not pose risks to affected stakeholders, personnel or to legitimate requirements of commercial confidentiality.

Commentary

The responsibility to respect human rights requires that business enterprises have in place policies and processes through which they can both know and show that they respect human rights in practice. Showing involves communication, providing a measure of transparency and accountability to individuals or groups who may be impacted and to other relevant stakeholders, including investors.

Communication can take a variety of forms, including in-person meetings, online dialogues, consultation with affected stakeholders, and formal public reports. Formal reporting is itself evolving, from traditional annual reports and corporate responsibility/sustainability reports, to include on-line updates and integrated financial and non-financial reports.

Formal reporting by enterprises is expected where risks of severe human rights impacts exist, whether this is due to the nature of the business operations or operating contexts. The reporting should cover topics and indicators concerning how enterprises identify and address adverse impacts on human rights. Independent verification of human rights reporting can strengthen its content and credibility. Sector-specific indicators can provide helpful additional detail.

Remediation

22. Where business enterprises identify that they have caused or contributed to adverse impacts, they should provide for or cooperate in their remediation through legitimate processes.

Commentary

Even with the best policies and practices, a business enterprise may cause or contribute to an adverse human rights impact that it has not foreseen or been able to prevent.

Where a business enterprise identifies such a situation, whether through its human rights due diligence process or other means, its responsibility to respect human rights requires active engagement in remediation, by itself or in cooperation with other actors. Operational-level grievance mechanisms for those potentially impacted by the business enterprise's activities can be one effective means of enabling remediation when they meet certain core criteria, as set out in Principle 31.

Where adverse impacts have occurred that the business enterprise has not caused or contributed to, but which are directly linked to its operations, products or services by a

business relationship, the responsibility to respect human rights does not require that the enterprise itself provide for remediation, though it may take a role in doing so.

Some situations, in particular where crimes are alleged, typically will require cooperation with judicial mechanisms.

Further guidance on mechanisms through which remediation may be sought, including where allegations of adverse human rights impacts are contested, is included in Chapter III on access to remedy.

Issues of context

23. In all contexts, business enterprises should:

(a) Comply with all applicable laws and respect internationally recognized human rights, wherever they operate;

(b) Seek ways to honour the principles of internationally recognized human rights when faced with conflicting requirements;

(c) Treat the risk of causing or contributing to gross human rights abuses as a legal compliance issue wherever they operate.

Commentary

Although particular country and local contexts may affect the human rights risks of an enterprise's activities and business relationships, all business enterprises have the same responsibility to respect human rights wherever they operate. Where the domestic context renders it impossible to meet this responsibility fully, business enterprises are expected to respect the principles of internationally recognized human rights to the greatest extent possible in the circumstances, and to be able to demonstrate their efforts in this regard.

Some operating environments, such as conflict-affected areas, may increase the risks of enterprises being complicit in gross human rights abuses committed by other actors (security forces, for example). Business enterprises should treat this risk as a legal compliance issue, given the expanding web of potential corporate legal liability arising from extraterritorial civil claims, and from the incorporation of the provisions of the Rome Statute of the International Criminal Court in jurisdictions that provide for corporate criminal responsibility. In addition, corporate directors, officers and employees may be subject to individual liability for acts that amount to gross human rights abuses.

In complex contexts such as these, business enterprises should ensure that they do not exacerbate the situation. In assessing how best to respond, they will often be well advised to draw on not only expertise and cross-functional consultation within the enterprise, but also to consult externally with credible, independent experts, including from governments, civil society, national human rights institutions and relevant multi-stakeholder initiatives.

24. Where it is necessary to prioritize actions to address actual and potential adverse human rights impacts, business enterprises should first seek to prevent and mitigate those that are most severe or where delayed response would make them irremediable.

Commentary

While business enterprises should address all their adverse human rights impacts, it may not always be possible to address them simultaneously. In the absence of specific legal guidance, if prioritization is necessary business enterprises should begin with those human rights impacts that would be most severe, recognizing that a delayed response may affect

remediability. Severity is not an absolute concept in this context, but is relative to the other human rights impacts the business enterprise has identified.

III. Access to remedy

A. Foundational principle

25. As part of their duty to protect against business-related human rights abuse, States must take appropriate steps to ensure, through judicial, administrative, legislative or other appropriate means, that when such abuses occur within their territory and/or jurisdiction those affected have access to effective remedy.

Commentary

Unless States take appropriate steps to investigate, punish and redress business-related human rights abuses when they do occur, the State duty to protect can be rendered weak or even meaningless.

Access to effective remedy has both procedural and substantive aspects. The remedies provided by the grievance mechanisms discussed in this section may take a range of substantive forms the aim of which, generally speaking, will be to counteract or make good any human rights harms that have occurred. Remedy may include apologies, restitution, rehabilitation, financial or non-financial compensation and punitive sanctions (whether criminal or administrative, such as fines), as well as the prevention of harm through, for example, injunctions or guarantees of non-repetition. Procedures for the provision of remedy should be impartial, protected from corruption and free from political or other attempts to influence the outcome.

For the purpose of these Guiding Principles, a grievance is understood to be a perceived injustice evoking an individual's or a group's sense of entitlement, which may be based on law, contract, explicit or implicit promises, customary practice, or general notions of fairness of aggrieved communities. The term grievance mechanism is used to indicate any routinized, State-based or non-State-based, judicial or non-judicial process through which grievances concerning business-related human rights abuse can be raised and remedy can be sought.

State-based grievance mechanisms may be administered by a branch or agency of the State, or by an independent body on a statutory or constitutional basis. They may be judicial or non-judicial. In some mechanisms, those affected are directly involved in seeking remedy; in others, an intermediary seeks remedy on their behalf. Examples include the courts (for both criminal and civil actions), labour tribunals, National Human Rights Institutions, National Contact Points under the Guidelines for Multinational Enterprises of the Organization for Economic Cooperation and Development, many ombudsperson offices, and Government-run complaints offices.

Ensuring access to remedy for business-related human rights abuses requires also that States facilitate public awareness and understanding of these mechanisms, how they can be accessed, and any support (financial or expert) for doing so.

State-based judicial and non-judicial grievance mechanisms should form the foundation of a wider system of remedy. Within such a system, operational-level grievance mechanisms can provide early-stage recourse and resolution. State-based and operational-level mechanisms, in turn, can be supplemented or enhanced by the remedial functions of collaborative initiatives as well as those of international and regional human rights

mechanisms. Further guidance with regard to these mechanisms is provided in Guiding Principles 26 to 31.

B. Operational principles

State-based judicial mechanisms

26. States should take appropriate steps to ensure the effectiveness of domestic judicial mechanisms when addressing business-related human rights abuses, including considering ways to reduce legal, practical and other relevant barriers that could lead to a denial of access to remedy.

Commentary

Effective judicial mechanisms are at the core of ensuring access to remedy. Their ability to address business-related human rights abuses depends on their impartiality, integrity and ability to accord due process.

States should ensure that they do not erect barriers to prevent legitimate cases from being brought before the courts in situations where judicial recourse is an essential part of accessing remedy or alternative sources of effective remedy are unavailable. They should also ensure that the provision of justice is not prevented by corruption of the judicial process, that courts are independent of economic or political pressures from other State agents and from business actors, and that the legitimate and peaceful activities of human rights defenders are not obstructed.

Legal barriers that can prevent legitimate cases involving business-related human rights abuse from being addressed can arise where, for example:

- The way in which legal responsibility is attributed among members of a corporate group under domestic criminal and civil laws facilitates the avoidance of appropriate accountability;
- Where claimants face a denial of justice in a host State and cannot access home State courts regardless of the merits of the claim;
- Where certain groups, such as indigenous peoples and migrants, are excluded from the same level of legal protection of their human rights that applies to the wider population.

Practical and procedural barriers to accessing judicial remedy can arise where, for example:

- The costs of bringing claims go beyond being an appropriate deterrent to unmeritorious cases and/or cannot be reduced to reasonable levels through government support, 'market-based' mechanisms (such as litigation insurance and legal fee structures), or other means;
- Claimants experience difficulty in securing legal representation, due to a lack of resources or of other incentives for lawyers to advise claimants in this area;
- There are inadequate options for aggregating claims or enabling representative proceedings (such as class actions and other collective action procedures), and this prevents effective remedy for individual claimants;
- State prosecutors lack adequate resources, expertise and support to meet the State's own obligations to investigate individual and business involvement in human rights-related crimes.

Many of these barriers are the result of, or compounded by, the frequent imbalances between the parties to business-related human rights claims, such as in their financial resources, access to information and expertise. Moreover, whether through active discrimination or as the unintended consequences of the way judicial mechanisms are designed and operate, individuals from groups or populations at heightened risk of vulnerability or marginalization often face additional cultural, social, physical and financial impediments to accessing, using and benefiting from these mechanisms. Particular attention should be given to the rights and specific needs of such groups or populations at each stage of the remedial process: access, procedures and outcome.

State-based non-judicial grievance mechanisms

27. States should provide effective and appropriate non-judicial grievance mechanisms, alongside judicial mechanisms, as part of a comprehensive State-based system for the remedy of business-related human rights abuse.

Commentary

Administrative, legislative and other non-judicial mechanisms play an essential role in complementing and supplementing judicial mechanisms. Even where judicial systems are effective and well-resourced, they cannot carry the burden of addressing all alleged abuses; judicial remedy is not always required; nor is it always the favoured approach for all claimants.

Gaps in the provision of remedy for business-related human rights abuses could be filled, where appropriate, by expanding the mandates of existing non-judicial mechanisms and/or by adding new mechanisms. These may be mediation-based, adjudicative or follow other culturally-appropriate and rights-compatible processes – or involve some combination of these – depending on the issues concerned, any public interest involved, and the potential needs of the parties. To ensure their effectiveness, they should meet the criteria set out in Principle 31.

National human rights institutions have a particularly important role to play in this regard.

As with judicial mechanisms, States should consider ways to address any imbalances between the parties to business-related human rights claims and any additional barriers to access faced by individuals from groups or populations at heightened risk of vulnerability or marginalization.

Non-State-based grievance mechanisms

28. States should consider ways to facilitate access to effective non-State-based grievance mechanisms dealing with business-related human rights harms.

Commentary

One category of non-State-based grievance mechanisms encompasses those administered by a business enterprise alone or with stakeholders, by an industry association or a multi-stakeholder group. They are non-judicial, but may use adjudicative, dialogue-based or other culturally appropriate and rights-compatible processes. These mechanisms may offer particular benefits such as speed of access and remediation, reduced costs and/or transnational reach.

Another category comprises regional and international human rights bodies. These have dealt most often with alleged violations by States of their obligations to respect human

rights. However, some have also dealt with the failure of a State to meet its duty to protect against human rights abuse by business enterprises.

States can play a helpful role in raising awareness of, or otherwise facilitating access to, such options, alongside the mechanisms provided by States themselves.

29. To make it possible for grievances to be addressed early and remediated directly, business enterprises should establish or participate in effective operational-level grievance mechanisms for individuals and communities who may be adversely impacted.

Commentary

Operational-level grievance mechanisms are accessible directly to individuals and communities who may be adversely impacted by a business enterprise. They are typically administered by enterprises, alone or in collaboration with others, including relevant stakeholders. They may also be provided through recourse to a mutually acceptable external expert or body. They do not require that those bringing a complaint first access other means of recourse. They can engage the business enterprise directly in assessing the issues and seeking remediation of any harm.

Operational-level grievance mechanisms perform two key functions regarding the responsibility of business enterprises to respect human rights.

- First, they support the identification of adverse human rights impacts as a part of an enterprise's on-going human rights due diligence. They do so by providing a channel for those directly impacted by the enterprise's operations to raise concerns when they believe they are being or will be adversely impacted. By analyzing trends and patterns in complaints, business enterprises can also identify systemic problems and adapt their practices accordingly
- Second, these mechanisms make it possible for grievances, once identified, to be addressed and for adverse impacts to be remediated early and directly by the business enterprise, thereby preventing harms from compounding and grievances from escalating.

Such mechanisms need not require that a complaint or grievance amount to an alleged human rights abuse before it can be raised, but specifically aim to identify any legitimate concerns of those who may be adversely impacted. If those concerns are not identified and addressed, they may over time escalate into more major disputes and human rights abuses.

Operational-level grievance mechanisms should reflect certain criteria to ensure their effectiveness in practice (Principle 31). These criteria can be met through many different forms of grievance mechanism according to the demands of scale, resource, sector, culture and other parameters.

Operational-level grievance mechanisms can be important complements to wider stakeholder engagement and collective bargaining processes, but cannot substitute for either. They should not be used to undermine the role of legitimate trade unions in addressing labour-related disputes, nor to preclude access to judicial or other non-judicial grievance mechanisms.

30. Industry, multi-stakeholder and other collaborative initiatives that are based on respect for human rights-related standards should ensure that effective grievance mechanisms are available.

Commentary

Human rights-related standards are increasingly reflected in commitments undertaken by industry bodies, multi-stakeholder and other collaborative initiatives, through codes of conduct, performance standards, global framework agreements between trade unions and transnational corporations, and similar undertakings.

Such collaborative initiatives should ensure the availability of effective mechanisms through which affected parties or their legitimate representatives can raise concerns when they believe the commitments in question have not been met. The legitimacy of such initiatives may be put at risk if they do not provide for such mechanisms. The mechanisms could be at the level of individual members, of the collaborative initiative, or both. These mechanisms should provide for accountability and help enable the remediation of adverse human rights impacts.

Effectiveness criteria for non-judicial grievance mechanisms

31. In order to ensure their effectiveness, non-judicial grievance mechanisms, both State-based and non-State-based, should be:

(a) Legitimate: enabling trust from the stakeholder groups for whose use they are intended, and being accountable for the fair conduct of grievance processes;

(b) Accessible: being known to all stakeholder groups for whose use they are intended, and providing adequate assistance for those who may face particular barriers to access;

(c) Predictable: providing a clear and known procedure with an indicative timeframe for each stage, and clarity on the types of process and outcome available and means of monitoring implementation;

(d) Equitable: seeking to ensure that aggrieved parties have reasonable access to sources of information, advice and expertise necessary to engage in a grievance process on fair, informed and respectful terms;

(e) Transparent: keeping parties to a grievance informed about its progress, and providing sufficient information about the mechanism's performance to build confidence in its effectiveness and meet any public interest at stake;

(f) Rights-compatible: ensuring that outcomes and remedies accord with internationally recognized human rights;

(g) A source of continuous learning: drawing on relevant measures to identify lessons for improving the mechanism and preventing future grievances and harms;

Operational-level mechanisms should also be:

(h) Based on engagement and dialogue: consulting the stakeholder groups for whose use they are intended on their design and performance, and focusing on dialogue as the means to address and resolve grievances.

Commentary

A grievance mechanism can only serve its purpose if the people it is intended to serve know about it, trust it and are able to use it. These criteria provide a benchmark for designing, revising or assessing a non-judicial grievance mechanism to help ensure that it is effective in practice. Poorly designed or implemented grievance mechanisms can risk compounding a sense of grievance amongst affected stakeholders by heightening their sense of disempowerment and disrespect by the process.

The first seven criteria apply to any State-based or non-State-based, adjudicative or dialogue-based mechanism. The eighth criterion is specific to operational-level mechanisms that business enterprises help administer.

The term "grievance mechanism" is used here as a term of art. The term itself may not always be appropriate or helpful when applied to a specific mechanism, but the criteria for effectiveness remain the same. Commentary on the specific criteria follows:

(a) Stakeholders for whose use a mechanism is intended must trust it if they are to choose to use it. Accountability for ensuring that the parties to a grievance process cannot interfere with its fair conduct is typically one important factor in building stakeholder trust;

(b) Barriers to access may include a lack of awareness of the mechanism, language, literacy, costs, physical location and fears of reprisal;

(c) In order for a mechanism to be trusted and used, it should provide public information about the procedure it offers. Timeframes for each stage should be respected wherever possible, while allowing that flexibility may sometimes be needed;

(d) In grievances or disputes between business enterprises and affected stakeholders, the latter frequently have much less access to information and expert resources, and often lack the financial resources to pay for them. Where this imbalance is not redressed, it can reduce both the achievement and perception of a fair process and make it harder to arrive at durable solutions;

(e) Communicating regularly with parties about the progress of individual grievances can be essential to retaining confidence in the process. Providing transparency about the mechanism's performance to wider stakeholders, through statistics, case studies or more detailed information about the handling of certain cases, can be important to demonstrate its legitimacy and retain broad trust. At the same time, confidentiality of the dialogue between parties and of individuals' identities should be provided where necessary;

(f) Grievances are frequently not framed in terms of human rights and many do not initially raise human rights concerns. Regardless, where outcomes have implications for human rights, care should be taken to ensure that they are in line with internationally recognized human rights;

(g) Regular analysis of the frequency, patterns and causes of grievances can enable the institution administering the mechanism to identify and influence policies, procedures or practices that should be altered to prevent future harm;

(h) For an operational-level grievance mechanism, engaging with affected stakeholder groups about its design and performance can help to ensure that it meets their needs, that they will use it in practice, and that there is a shared interest in ensuring its success. Since a business enterprise cannot, with legitimacy, both be the subject of complaints and unilaterally determine their outcome, these mechanisms should focus on reaching agreed solutions through dialogue. Where adjudication is needed, this should be provided by a legitimate, independent third-party mechanism.

“Het Kartel van de Hel”

Diarmuid Jeffreys:Over de
innige relatie tussen het naziregime en het (Duitse) bedrijfsleven.Jeffreys richt zijn pijlen daarbij op IG Farben.IG Farben was een kartel dat alle grote Duitse chemische bedrijven verenigde (van BASF over Agfa tot Bayer).Het kartel werd opgericht om de winsten te vergroten en de opkomende buitenlandse concurentie achter zich te laten.Het kartel liet een fabriek bouwen nabij Auschwitz “IGAuschwitz” om er vervolgens de gevangenen als slaven te laten werken.

“It happened,therefore it can happen again”

(Primo Levi) Newsletter European
Commission *“Remembering For the Future”,* 26 & 27 April 2012.

European Commission

NEWSLETTER
26 & 27 APRIL 2012

REMEMBERING FOR THE FUTURE

REMEMBERING FOR THE FUTURE

2nd Networking meeting with organisations active in the field of Memory and Remembrance

26 & 27 April 2012 - Copenhagen, Denmark

Introduction

Almost 100 people active in the field of memory and remembrance gathered in Copenhagen, Denmark on April 26 and 27 of 2012. Their aim: to further debate what a European memory and European perspective on remembrance could consist of and whether it is something to strive for as well as discussing efforts to make a meaning of the past and translating it into the present. The participants came from 20 different countries with a wide variety of backgrounds ranging from those with very practical experience in their work on memorial sites, to representatives from academia and research institutions as well as members of teachers associations.

The conference was part of a process of networking events on European memory and remembrance initiated by the European Commission in the framework of the Europe for Citizens programme. The first event took place in Brussels and Mechelen in 2011. The networking event in Copenhagen was organised by the European Commission in cooperation with the Fundamental Rights Agency and Danish Institute of International Studies.

"It happened, therefore it can happen again: this is the core of what we have to say." *Primo Levi*

The objective of the networking process is to bring together organisations active in the field of remembrance and memory, Holocaust education and human rights education. More specifically the networking event in Copenhagen provided an opportunity to discuss and develop practical concepts for applying interactive holocaust and human rights education pedagogy at memorial sites; present methodology developed at the Mauthausen

Memorial's pedagogical department and discuss the practical implications of remembrance and memory in terms of pedagogical activities and transfer of memory; provide opportunities for networking, exchange of ideas and future cooperation among organisations active in the field of memory and remembrance and finally reflect on the concept of the European memory and key moments which define it.

The conference in Copenhagen also followed on the two seminars on Holocaust and Human Rights Education held in Terezin in 2010 and Amsterdam in 2011 organised by the Fundamental Rights Agency (FRA) in cooperation with the European Commission.

"At a time where Europe and its member states face challenges of racism and anti-semitism, learning from the past to teach for the future is a wise insight"

Setting the scene

The first day of the meeting was officially opened by Nanna Hvidt, Director of the local Danish Institute of International Studies, Morten Kjaerum, Director of the European Union Agency for Fundamental Rights and Jan Host Schmidt, Head of the European Commission Representation in Denmark.

"At a time where Europe and its member states face challenges of racism and antisemitism, learning from the past to teach for the future is a wise insight", observed Nanna Hvidt in her opening statement. The Director of the Danish Institute of International Studies (DIIS) went on to say:

"The founding fathers of the European institutions brought with them the experiences of the 2nd world war and the atrocities committed and one of their most basic ideas was that this should never happen again. So you might rightfully say that the horrors of the Holocaust and the need to prevent it from ever happening again are what we may call a constitutive factor in building the European Union. Holocaust did not take place in a – from our point - more remote part of the world. It happened here at the heart of European lands. What lessons do we take from this part of our history to todays fight against racism and antisemitism? This is what we call Active Remembrance."

In this, she drew attention to the mandate of DIIS to "keep the memory of the Holocaust alive", which is done through educational and informative work on the subject. Referring to the persecution of Jews and the rescue operation in October 1943, in which around 7.000 people of the Jewish community were able to flee from Denmark to Sweden, she outlined the difficulty of making the right choice, "escape or no escape?" In addition, Hvidt emphasized another lesson to be drawn: "the importance of being able to trust your neighbour."

In her concluding remarks, Hvidt said: "As a former diplomat and with a professional engagement still in the UN, teaching about the Holocaust and other past atrocities is a way to avoid that future generations repeat past mistakes. Guarantees cannot be given, but we have an obligation to try, and one of our efforts is to teach about past mistakes, be that during the Holocaust or during the more recent genocide in Srebrenica."

"The past is not dead, it is living in us, and will be alive in the future which we are now helping to make." William Morris

Following on, Morten Kjaerum asked core questions on the advance of human rights, the link between the past and human rights today, learning from history as well as forgetting, questions on how remembrance is shaped and which past plays a role and lastly: "In essence, what do we want to teach each other and our children and our children's children about human rights, and about our shared history and identity?"

The Director of the European Union Agency for Fundamental Rights (FRA) shared the insights from a FRA's project, which explored the link between education on the Holocaust and on human rights. Across European countries, the link between human rights and the Holocaust is often made, but "the practical tools and systematized approaches are still lacking". Therefore, it would be important to incorporate human rights education into the teaching of history. Kjaerum then outlined, how this would raise fundamental questions for today such as: "What sort of atrocities are we blind to today? What stories do we create to make unpleasant human rights problems fade from our radar?" and cited examples of the existence of slavery today, namely the plight of Nigerian sexworkers and men working in the fields, factories or building sites. Those examples would show "how greater understanding of human rights through history can empower us to act and try to make a difference to the lives of those who live close to us today."

The understanding of Human rights advancements can be enhanced through understanding history. And raising awareness about the Holocaust is connected to an education about human rights as well as learning and teaching for the future on issues of antisemitism and racism - issues which are still prevalent today. Kjaerum concluded with a quote of William Morris, a British craftsman, poet and utopist from the 19th century who said: "The past is not dead, it is living in us, and will be alive in the future which we are now helping to make."

Jan Host Schmidt from the European Commission provided further context to the debate by referring to the trial of Anders Behring Brevik, which opened in Norway a week before. Brevik´s manifesto of hatred appeals to some people. Therefore, "it was no co-incidence in this context that people of Muslim origin were being attacked in Oslo shortly after the explosion and told to "go home" before the identity of the culprit had been established and before it became clear that he was "one of us" – a white middle class man from a privileged background."

Schmidt cited this example to illustrate "that what we are going to discuss here today and tomorrow has a major impact for our societies and for our effort to safeguard Europe as a place of democracy and respect – a place which learned a lesson from its painful past for a better future. Tragic events such as Holocaust did not take place in a vacuum. They happened

"The critical reflection of Europe's recent past is often painful but we cannot turn a blind eye if we want to remain true to the ideal of a democratic Europe based on the respect to human rights."

at a particular time and place and to people who had to make moral choices whether to become bystanders, perpetrators or "righteous among the nations". They, of course didn't know that such a term would exist in the future and that their deeds would receive a moral sanction of an act of exceptional courage and moral lucidity."

"The critical reflection of Europe's recent past is often painful but we cannot turn a blind eye if we want to remain true to the ideal of a democratic Europe based on the respect to human rights."

"We, in the European Union institutions want to provide opportunities for a true European debate as this is needed in order to establish an understanding that goes beyond national perspectives. Europe based on trust among European citizens requires that we make an honest attempt to open the hidden closets and shed the light to what has been hidden until now."

"This meeting is a very good opportunity for such a reflection", expressed Schmidt and characterised it as "an evidence of the commitment, we in the European institutions made to support you in your effort to make a meaning of the past and pass the message on all generations of Europeans."

Schmidt then started to outline how the European Commission is continuing to support work in the field of remembrance and memory. "Starting with the call for proposals for remembrance projects within the Europe for Citizens programme in June this year we will provide funding for staff exchanges of memorial sites, museums and organisations active in the field of memory and remembrance." Furthermore, the negotiations of the future Europe for Citizens programme for the period 2014-2020 are currently taking place in the European Parliament and the Council. According to Schmidt, "both the members of the European parliament and the Member States have a very strong interest in further supporting remembrance activities in the future programme. Thus, our common effort to keep the memory alive has received recognition and support to sustain your activities in the future."

Plenary Debate: Elaborating on European memory

The question "European Memory – a Promise or an Illusion?" framed the following plenary debate.

Cecilie Felicia Stokholm Banke from the Danish Institute of International Studies alerted participants to the difference between European history and memory. "Memory relates to the way we remember, how history is being perceived in the present, it can change over time. And therefore, memory lives through generations. A European memory, be that as a promise or an illusion, refers to some kind of shared understanding of what constitutes Europe."

In this regard, she elaborated on three phases or waves of European memory, which she characterised as generational patterns. The "grandparents wave" from the mid 1950s to the mid 1980s consisted of a peaceful approach, an attempt to overcome the war and to establish a new vision of Europe. The "parents wave" from the mid 1980s to mid 1990s challenged the sole conception of the EU as an economic idea and

demanded that a cultural integration should follow the economic one and elicit some form of a European identity. In this phase, the idea of a "master narrative for Europe" emerged. But Stokholm Banke noted: "Only few references were made to Europe's bloody and violent past. It was all about overcoming past disputes and defining a new common denominator, that reflected positive sides of European civilization." And only during the mid 1990s, the "grandchildren wave", Europe started to recognise "the horrors that took place during the Second World War". But to confront the history of the extermination of Jews is challenging in Western as well as Eastern European countries as became obvious during the revelations of Jedwabne in Poland.

Stokholm Banke concluded that the moral message of "Never again" continues to be important. "It is by means of the 'other' that we can recognise all things European (Nabulsi and Stråth 2001).

"There is not necessarily A European Memory. But there are shared memories in Europe. Memory in Europe is certainly transcultural, distributed..."

It is through negative examples that we can become aware of the characteristics of Europe", she said. And in all of that, "the Holocaust acts as a benchmark for what Europe should be and as a sound of warning for what it must avoid becoming. With the Holocaust in mind, we can understand what European civilisation can give rise to and what an exclusionary view of a national community can spawn. It is within this frame that we shall understand the crucial role of the Holocaust within current European memory."

Tea Sindbaek from Lund University in Sweden started her presentation with a question "If there is such a thing as a European memory, should it not be transcultural?" A network of actors would now construct memories, which were previously constituted by nation states. A network exhibiting transcultural aspects, an increase of and different types of actors, characterised by more mobility and changing patterns of communication which have become faster and more accessible. In that regard, "transcultural memories are moved, mediated and remediated, and they cross cultural and political borders."

Therefore, Sindbaek recapitulated "There is not necessarily A European Memory. But there are shared memories in Europe. Memory in Europe is certainly transcultural, distributed, shared and negotiated – and, yes,

contended also – across Europe's borders, regions and cultures - and beyond. While recognising the uniqueness, importance, painfulness, of specific memories, we may also be able to draw mutual recognition and understanding from transmitting and sharing them."

Harald Wydra from the University of Cambridge, Britain echoed Stokholm Banke´s suggestions that memory lives and is reformulated by successive generations. "The construction of a 'common European memory' occurs within an on-going conflict of practices of the sacred." The multiplicity of victimhoods, specifically in Eastern European countries, challenges a pact of silence, the idea that there could be one `central´ European sacred around the Shoah and therefore also hegemonic discourse patterns. In that regard, a precise differentiation between perpetrators and victims is absolutely crucial but occurred only in the exceptional circumstances of post-war West Germany. The construction of EU memory could be based on constant contestation and would need to include those multiperspectives by focusing on diversity instead of unification. This could then give rise to a multiperspective memory.

The following plenary debate centred around questions on remembrance and the term of totalitarianism and its different ramifications during German fascism and Eastern European socialism. And questions continue to remain: Does it make sense to subsume these two different systems

"The construction of a 'common European memory' occurs within an on-going conflict of practices of the sacred."

under the term of totalitarianism? How can the Holocaust be appropriately remembered, when Holocaust survivors have died? And how can the experience of socialism in Eastern European countries be correctly reflected in discourses on European memory?

Debating defining moments

The next plenary debate was opened by Pavel Tychtl from the European Commission who set the scene by stating that defining moments in the modern European History need to include different perspective and narratives instead of centralising the debate around one notion and creating a master narrative.

Robert Jan Van Pelt from the University of Waterloo, Canada raised the question of why January 27 as the European Holocaust Memorial Day or the International Day of Commemoration in Memory of the Victims of the Holocaust actually came into being without the consultation of the Jewish community. This raises a core issue in that "It does not appear that the politicians who pushed for and then negotiated for the adoption of the January 27 date gave much thought to the question if that day would mean something for the Jews."

"As we have seen, in Europe the development was different. If in North America the Holocaust commemorations that are nationally scheduled on or around Yom ha-Shoah are rooted in Jewish communal practices, in Europe Holocaust Memorial Day emerged from initiatives taken by non-Jews at the highest political level—first in Poland, second in Germany, and third in Sweden. The result is a

"It does not appear that the politicians who pushed for and then negotiated for the adoption of the January 27 date gave much thought to the question if that day would mean something for the Jews."

day that is marked on the Gregorian calendar, but that remains meaningless in the Jewish calendar. When the soldiers of the Red Army reached Auschwitz, it was the thirteenth day of the month of Shevat, which is in Hebrew Shlosha Asar be-Shevat. Remarkably it is one of the very few dates in the Jewish calendar that has no divine, historical, or liturgical association—a no-one's land in the Hebrew calendar. And even today, after the decision in 2005 by both the European Parliament and the United Nations General Assembly, the thirteenth day of the month of Shevat remains empty in Jewish calendars. It shows that the project to create a European and even global day of Holocaust commemoration is incomplete."

Against the backdrop of this setting of days, Van Pelt went on to explain how Yom ha-Shoah (Shoah Day) in Israel "is celebrated on the twenty-seventh day of Nisan, which fell this year on Thursday April 19—that is exactly a week ago. The date was chosen as a half way point between the end of Passover, which begins on the fifteenth day of Nisan and lasts until the twenty-third day of Nisan, and the fifth day of Iyar, the day that, in 1948, the State of Israel was proclaimed. It was also the day that marked the beginning of the Warsaw Ghetto Uprising, which is a point of great pride to Jews." Therefore, "Yom ha-Shoah was meant to commemorate not only the depth of catastrophe, but at

the same time one of the few points of light within the Holocaust. Its date is neatly spaced between a festival and a date that both commemorate and celebrate liberty—an ancient myth that speaks of freedom from oppression, and a modern myth that speaks of an almost miraculous political redemption in the wake of the greatest catastrophe the Jewish people ever experienced."

Van Pelt closed his presentation by stating that the 13th of Shevat, which fell in 1945 on January 27, is "one of the few days that are a void in the Jewish calendar, suggesting that it is a day without agency. Sometimes I think that this very lack of agency of that day in the Jewish calendar provides it actually with an enormous potential. After all, since the Eichmann Trial Jews have faced the question of "Why did you allow yourselves to be led like sheep to the slaughter." Some Jews, for example Imre Kertesz, have responded--in my view correctly-- with the answer: "out of dignity."

"For the left as well as for the right, 1989 in national debates is often still understood as a moment of betrayal, sell-out and regarded as unfinished..."

In other words, acceptance of one's fate, and not revolt against it, must have a place in our understanding of the Holocaust. And this, then, might suggest that the 13th of Shevat, which in 1945 fell on January 27, may acquire meaning for Jews after all."

James Mark, from the University of Exeter, Britain addressed the memory of the revolutions 1989 in Eastern Europe, and the reasons of why they are generally not commemorated. For the left as well as for the right, 1989 in national debates is often still understood as a moment of betrayal, sell-out and regarded as unfinished. For this reason, different approaches are needed to commemorate it, bypassing the national level by focusing on it as a story of the journey to overcome divides and attain European or global unity, i.e. what happened in Berlin might now happen in Cyprus and Korea. Therefore, 1989 would then be easier framed at the EU than on a national level, where it can be understood as part of a journey to European freedom and unity. Mark also noted that some regional commemorations – in Leipzig and Gdansk or instance, have commemorated 1989 by linking their experiences not to the national scene but to global attempts to fight for human rights, or unity, in so-called 'glocal forms'.

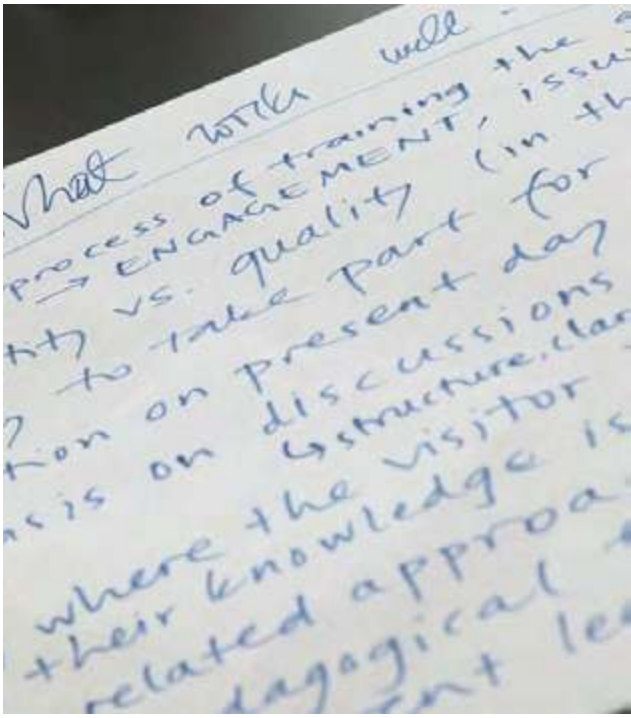

Discussions in Workshops

After the input from scholars, the participants grouped into three different workshops to seize upon their collective intelligence to further elaborate on crucial questions of remembrance, collective action and pedagogy. This framed the afternoon sessions of the 26th and the morning of the 27th of April.

Subsequent to the workshops, the participants visited the Danish National Museum in the afternoon of the 26th. The museum´s current exhibition entitled "Europe meets the world" provided further incentives to discuss European Memory and Remembrance. Conference members in fact often continued their debates in front of the showcases and objects on display. The day came to an end with a social dinner at a restaurant in the Tivoli Garden.

WORKSHOP 1 – Pedagogy through partnership

MODERATORS: YARIV LAPID, MAUTHAUSEN MEMORIAL; EVA SOBOTKA, EUROPEAN UNION AGENCY FOR FUNDAMENTAL RIGHTS

Following on a presentation of the Pedagogical concept developed by the Pedagogical Department of the Mauthausen Memorial, the workshop participants elaborated further on concept's enhancement.[1]

The Pedagogical concept stresses three basic elements, which are further detailed in practice during the guided visit of the Memorial: topography, history and the visitor with his/her actual awareness. Awareness of being at the very place where the crimes were committed reinforces people's receptiveness to historical information. Next to the topographical orientation and historical explanation, the visitor with his/her actual and potential degrees of understanding of what happened than and how it relates to his/ her present context. Through an open, non-deterministic narrative form, through questions, discussions, observations, activities – in short, through interaction – visitors are meant to be drawn more closely into the interpretation process, which includes reflection on human rights. Materials also have an essential role to play in the attempt to

1 At the end of March 2012, the FRA brought together leading practitioners from other memorial sites and museums, social psychologists and pedagogical workers, to a workshop held in partnership with the Memorial Mauthausen. The objective there was to develop the pedagogical concept further on-site.

reach the visitor's self when interpreting history on a guided tour. Texts, photographs, maps and, above all, autobiographical and biographical testimonies can assist in the attempt to view the perspective of victims, perpetrators, bystanders and their environment. The human rights in history is brought home in the interplay between identification with the human rights values (equality, non-discrimination etc.) and better understanding of individual responsibility through insight into 'historical roles': perpetrator, bystander.

The participants viewed also a film produced by the Memorial Mauthausen and further engaged in a discussion.

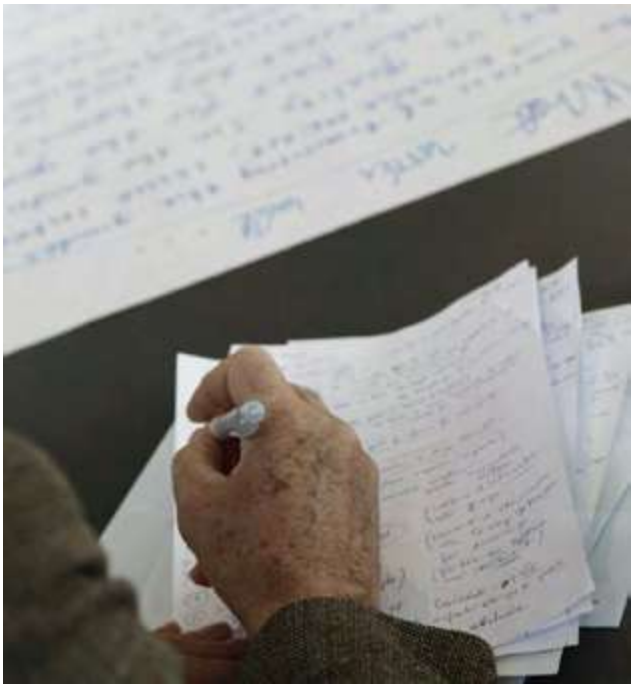

What works well in the concept?

- creating a professional framework and setting up professional standards for guides and teachers is key
- focus on quality of the exchange
- An empowerment process of participation works well.
- Room for reflection and discussion is vital.

Room for improvement?

- focusing on more groups and on different ones, apart from teachers and pupils
- on the issue of communicating, re: importance of preparing teachers better in advance
- taking up the idea of peer-teaching as practised by the Anne Frank House in Amsterdam, re: youngster teaching youngster on key issues
- integrating modern media more as done by the Falstad Memorial and Human Rights Centre in Norway, re: translate the experience into everyday life and technologies
- even more of an integration of research into everyday pedagogical practices

WORKSHOP 2 – Acting together to remember the future

MODERATORS: MORTEN KJAERUM, DIRECTOR EUROPEAN UNION AGENCY FOR FUNDAMENTAL RIGHTS; PAVEL TYCHTL, EUROPEAN COMMISSION

Outcomes:

- interconnectedness of dealing with human rights violations in the past and their relevance for the present
- necessity to establish an improved access to databases for projects working in the field "While it is a fact and a necessity that human rights play into politics, they can and should not become party politics."
- within the EU a hierarchisation of victims should be avoided
- Constantly addressing the question of who has the right to commemorate?
- importance of drawing lessons from what happened in the past
- aim to overcome mental blocs and fears by sharing different perspectives
- highlight the differences in secular and religious contexts
- addressing the question of ownership on the issue of perpetrators, infrastructure, local and national administration and private companies
- opening up the programme to a broader perspective of including the Holocaust and authoritarian regimes is generally regarded as a good idea. In this endeavour, the national as well as the European perspective are relevant.
- importance of and value of networking
- commitment to continuing the process and facilitating staff exchanges

WORKSHOP 3 – Culture of remembrance: experiences of Holocaust remembrance days

MODERATORS: SOLVEJ BERLAU AND OTTO RÜHL, DANISH INSTITUTE FOR INTERNATIONAL STUDIES

Outcomes:

- necessity to establish a link between knowing history and raising human rights issues
- But: The tight combination of Holocaust and Human Rights could run into the danger of excluding victims and perpetrators by simply focusing on the responsibility of bystanders.
- importance of linking remembrance and historical education
- Western European ignorance on differences between the Western and Eastern European experience still prevails
- The question exists on how remembrance will be designed in the future, after the survivors died.
- The EU could also support students in visiting Holocaust memorial sites across Europe.
- current tendencies of relating the Holocaust to the Israel/Palestine conflict. A need to develop actual tools for teachers to establish a difference between antizionism and antisemitism

1) How was the Holocaust commemorated in the European countries before the International Holocaust Memorial Day was implemented?

- necessity to distinguish between Holocaust remembrance and World War II commemorations, with the latter often being memorial days of national significance

2) What is the relation between national and international remembrance?

- necessity to make a distinction between honouring victims and instrumentalising the day to go into a human rights issue (re: genocides, crimes against humanity, etc.)

3) Who are the participants?

- victims and families
- governments and representatives of different organisations
- students

Closing and Opening

Pavel Tychtl started to close the two-day gathering with the following words: "We have a duty to pay tribute to the victims of the tragedies which ravaged Europe in the 20th century. But to do so and in order to find an individual and a collective meaning of these tragedies for us today, we need to try to understand what exactly happened and why it happened.

"... I believe, we can do so best through conversation stretching across national borders and going beyond the national history in the usual sense..."

I believe, we can do so best through conversation stretching across national borders and going beyond the national history in the usual sense. This is what we are trying to do in the Europe for Citizens programme and today's event is an example of such conversation".

Morten Kjaerum emphasised how the statement of "Never again" should refer to the Holocaust but could also be related to totalitarian regimes. While this constitutes a negative framework, EU values should centre on a more positive notion. In that regard, linking the Holocaust and human rights poses dangers and risks as well such as "Which lessons do you take away from the Holocaust? Which steps led up to it? How do we not miss the human rights opportunity but also do not overdo it?" Kjaerum mentioned that the FRA would also support staff exchanges, and closed the conference, thanking everyone for their active participation.

Cecilie Stokholm Banke praised the diversity of participants and highlighted "What a great pleasure it was to work with a group of people of so many different backgrounds." For her "research has to have a relevance in everyday life and when it succeeds to build a bridge between researchers and practices it is very fruitful."

Voices of participants

On the conference

"The conference provided an incredible opportunity for networking and exposure to new EU colleagues, which is great."

"The conference was really good for networking and contacts. It was especially enlightening on the difference between Eastern and Western European problems. But I was missing people who work with grassroots organisations and reach out to the general people more."

"For me the cup is half full and half empty: Half full due to the diversity of participants and general orientation of everyone to create a better world. Half empty since the conference was too short and there was not enough time allocated to discussions."

On the notion of a European perspective on remembrance

"It is still far from it. But this is a natural process. History, awareness and identity need time. I am concerned in this process on the status of the Holocaust and the memory on it due to the competition for attention and awareness of different victimhoods."

"There should be one. Commemoration is important for the present to consider human rights violations today to construct a better future. But every country has to develop its own approach. Silence is not a solution in this though and needs to be broken."

"It should not be forced. Different perspective and different memories are important. Otherwise it becomes a diluted, meaningless memory. So, acknowledge the differences, learn from each other and enjoy."

For the future

"It would be great to have more practical workshops and exchange more on cultures of commemoration. Something like a retreat."

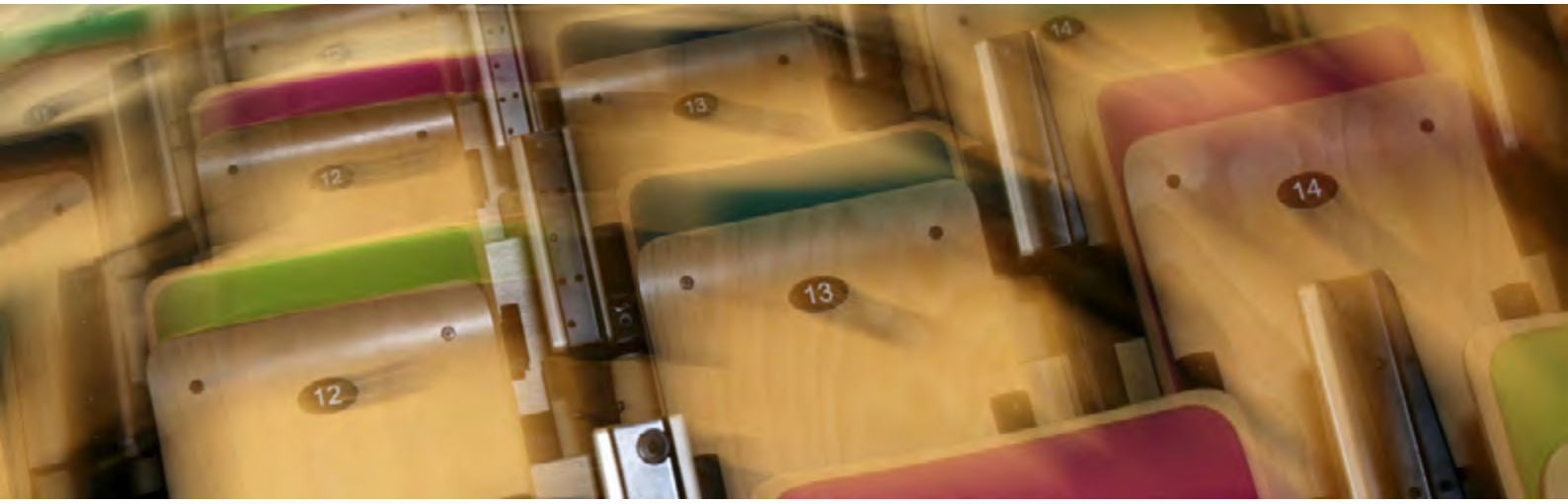

nrc.nl

Ombudsman: Nederlandse politiek is racistisch

20 oktober 2013

Nationale Ombudsman Alex Brenninkmeijer op archiefbeeld. Foto ANP / Martijn Beekman

Het politieke klimaat van Nederland is discriminatoir. Dat zei de nationale ombudsman Alex Brenninkmeijer vandaag in het tv-programma *Buitenhof*. En er wordt te weinig aan gedaan dat racisme aan te pakken.

Beelden: Pauw & Witteman 21-10-2013 - racisme in nederland

Dijkgraaf: daar hebben we helemaal niemand voor nodig,onze rechters bepalen zelf wel wat ze doen,journalisten ook en onze politici ook | Fred Teeven: ik ben niet geschrokken

ONDERZOEKEN AIVD Nederland

General Intelligence and
Security Service
*Ministry of the Interior and
Kingdom Relations*

Right-wing extremism and the extreme right in the Netherlands

Algemene Inlichtingen- en
Veiligheidsdienst
*Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties*

Links activisme en extremisme in Nederland

Divers en diffuus, wisselvallig en wispelturig

ONDERZOEK Verwey-Jonker Instituut / Anne Frank Stichting (opdrachtgever / financier Ministerie van Sociale Zaken en werkgelegenheid

2015

“Islamitische jongeren over Zionisten en Joden”

Nader onderzoek beelden van islamitische jongeren over zionisten en Joden

Drs. Ron van Wonderen
Willem Wagenaar, MSc
M.m.v. Dr. Annemarike Stremmelaar

anne frank stichting

Verwey-Jonker Instituut

Onderzoek WODC, Ministerie van Veiligheid en Justitie

“Strafbaarstelling van ‘belediging van geloof”

Een onderzoek naar mogelijke aanpassing van de uitingsdelicten in het Wetboek van Strafrecht, mede in het licht van internationale Verdragsverplichtingen

Marloes van Noorloos
Boom Lemma uitgevers
Den Haag
2014

NO HATE SPEECH MOVEMENT

http://forum.nohatespeechmovement.org/discussion/18/hate-crime-2014-nl/p1

managementboek.nl

Met recht discriminatie bestrijden

C.C. de Fey, A. Kellermann, Jackie Nieuwboer

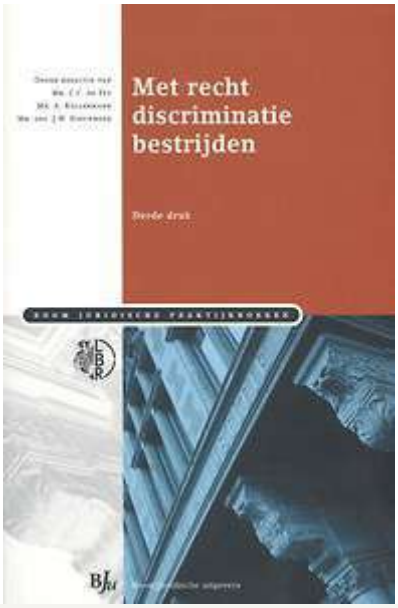

Nederlandstalig | **Ingenaaid, 292 blz.**
Boom Juridische Uitgevers | 3e druk, 2004 | EAN: 9789054544272

Samenvatting

Rubriek: Juridisch
Serie: Boom Juridische praktijkboeken
Trefwoorden: Discriminatie, Gelijke behandeling, Internationaal recht

Met recht discriminatie bestrijden is een juridische handleiding voor diegenen die in hun werkpraktijk, door studie of onderzoek in aanraking komen met discriminatie op grond van ras en nationaliteit. Aan de hand van (inter)nationale wet- en regelgeving en jurisprudentie biedt de handleiding inzicht in en instrumenten voor de juridische bestrijding van discriminatie.

In het boek is een algemeen deel opgenomen waarin begrippen en definities alsmede verhandelingen over internationaal recht en grondrechten aan de orde komen. Daarnaast wordt ingegaan op discriminatiebestrijding vanuit de verschillende rechtsgebieden: strafrecht, bestuursrecht, civiel recht en Europees recht. Een apart hoofdstuk is gewijd aan de Algemene wet gelijke behandeling (Awgb). Ten slotte kent het boek een thematische invalshoek. Voor verschillende maatschappelijke terreinen - consumentenrecht, arbeid, onderwijs, woningmarkt, racistisch optreden van extreem-rechtse groeperingen - worden de diverse uitingen van discriminatie beschreven en wordt aangegeven welke juridische instrumenten voorhanden zijn ter bestrijding daarvan.

Inhoudsopgave

Lijst van afkortingen

1. Inleiding
2. Begrippen en definities
3. Internationaal recht
4. Grondrechten
5. Strafrecht

6. Bestuursrecht
7. Civielrecht
8. Algemene wet gelijke behandeling
9. Europees recht
10. Consumentenrecht
11. Arbeid
12. Onderwijs
13. Huisvesting
14. Extreem rechts

Bijlage
Trefwoordenregister

- In 2004 kamervragen door leden Dijsselbloem,Verbeet en van Heemst aan Minister Donner van Justitie over racisme en extreem-rechts,het bestrijden daarvan.

KVR19448
2030406190
0304tkkvr802
ISSN 0921 - 7398
Sdu Uitgevers
’s-Gravenhage 2004 Tweede Kamer, vergaderjaar 2003–2004, Aanhangsel 1699

- Op 1 september 2014 brief verzonden aan Tweede Kamer der Staten Generaal door Intermediaire Stichting van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens

Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2003–2004

Aanhangsel van de Handelingen

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

802

Vragen van de leden **Dijsselbloem, Verbeet** en **Van Heemst** (allen PvdA) aan de ministers van Justitie, van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en voor Vreemdelingenzaken en Integratie over *een rapport van de Universiteit Leiden en Anne Frankstichting inzake racisme en extreem-rechts.*
(Ingezonden 15 januari 2004)

1
Hebt u kennisgenomen van de Monitor racisme en extreem-rechts van de Universiteit van Leiden en de Anne Frankstichting?

2
Wat is de kabinetsreactie op de algemene conclusie van het rapport, dat de Nederlandse politie en justitie in gebreke blijft bij de opsporing en vervolging van racisme en discriminatie?

3
Is het waar, dat het opheldering spercentage van zaken betreffende racisme en discriminatie slechts 8% bedraagt en hoe kunt u dit verklaren?

4
Op welke wijze wordt de anti-discriminatie-richtlijn van het Openbaar Ministerie opgevolgd door de politie?

5
Bent u van oordeel dat de politie voldoende prioriteit geeft aan aangiften van racisme en discriminatie?

6
Op welke wijze kan de vervolging van discriminatie en racisme op internet worden verbeterd?

7
Op welke wijze wilt u het doen van aangifte en een effectieve justitiële afhandeling van aangifte van racisme en discriminatie bevorderen?

8
Is het waar dat de aangifte door het CIDI van het aanzetten tot haat en geweld door de rapgroep NAG niet tot vervolging heeft geleid omdat de verdachten niet konden worden opgespoord? Bent u bereid te bevorderen dat het OM het onderzoek voortzet nu namen en adressen van de groepsleden via internet alsnog zijn achterhaald?[1]

[1] Deze vraag dient ter aanvulling op eerdere vragen terzake van het lid Rouvoet (ChristenUnie), ingezonden 18 november 2003 en van het lid Sterk (CDA), ingezonden 20 november 2003.

Mededeling

Mededeling van minister **Donner** (Justitie). (Ontvangen 6 februari 2004)

Hierbij deel ik u mee dat de vragen van de leden Dijsselbloem, Verbeet en Van Heemst (PvdA) aan de ministers van Justitie, van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en voor Vreemdelingenzaken en Integratie over een rapport van de Universiteit Leiden en Anne Frankstichting inzake racisme en extreem-rechts (2030406190) niet binnen de gebruikelijke termijn kunnen worden beantwoord, aangezien nog gewacht wordt op de ambtsberichten van het OM en van de politie.
Zodra alle informatie voorhanden is zal ik u ons antwoord doen toekomen.

KVR19448
2030406190
0304tkkvr802
ISSN 0921 - 7398
Sdu Uitgevers
's-Gravenhage 2004

30.579
Initiatiefvoorstel-Voordewind tot strafbaarstelling negationisme

Dit initiatiefvoorstel van het Tweede Kamerlid Voordewind (ChristenUnie) voorziet in een expliciete strafbaarstelling van het in de openbaarheid (mondeling, bij geschrift of afbeelding of via internet) ontkennen, op grove wijze bagatelliseren, goedkeuren of rechtvaardigen van volkerenmoord. In dit voorstel wordt dit samengevat als negationisme.

Volgens de initiatiefnemer is vooral de combinatie van de welbewuste verdraaiing van de (historische) feiten en het beoogde doel namelijk het beledigen, discrimineren of marginaliseren van slachtoffers en/of nabestaanden de reden om dit onacceptabele gedrag aan te merken als een strafbaar feit. Met expliciete strafbaarstelling wil de initiatiefnemer, zowel naar mogelijke slachtoffers als naar potentiële daders, een krachtig signaal afgeven.

Dit initiatiefvoorstel werd oorspronkelijk ingediend door het oud-Tweede Kamerlid Huizinga-Heringa (ChristenUnie). Bij brief van 9 juli 2009 (TK 30.579, nr. 4) heeft de het Tweede Kamerlid Voordewind gemeld dat hij de verdediging van dit initiatiefvoorstel overneemt.

Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2008–2009

30 579 Voorstel van wet van het lid Voordewind tot strafbaarstelling van het in de openbaarheid ontkennen, op grove wijze bagatelliseren, goedkeuren of rechtvaardigen van volkerenmoord (strafbaarstelling negationisme)

Nr. 6

VOORSTEL VAN WET ZOALS GEWIJZIGD NAAR AANLEIDING VAN HET ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE

Wij Beatrix, bij de gratie Gods, Koningin der Nederlanden, Prinses van Oranje-Nassau, enz. enz. enz.

Allen, die deze zullen zien of horen lezen, saluut! doen te weten:

Alzo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenselijk is om het in de openbaarheid ontkennen, op grove wijze bagatelliseren, goedkeuren of rechtvaardigen van volkerenmoord met het oogmerk aan te zetten tot haat, discriminatie of geweld tegen persoon of goed van mensen wegens hun ras, hun godsdienst of levensovertuiging, hun geslacht, hun hetero- of homoseksuele gerichtheid of hun lichamelijke, psychische of verstandelijke handicap, dan wel bij zodanige openbaarmaking het vermoeden bestaat of redelijkerwijs moet bestaan dat daarmee een groep mensen wegens die gronden worden beledigd, strafbaar te stellen;

Zo is het, dat Wij, de Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

ARTIKEL I

Het Wetboek van Strafrecht wordt als volgt gewijzigd:

Na artikel 137d wordt een nieuw artikel ingevoegd:

Artikel 137da

1. Hij die in het openbaar, mondeling of bij geschrift of afbeelding, enige handeling van volkerenmoord ontkent, op grove wijze bagatelliseert, goedkeurt of rechtvaardigt met het oogmerk aan te zetten tot haat tegen of discriminatie van mensen of gewelddadig optreden tegen persoon of goed van mensen wegens hun ras, hun godsdienst of levensovertuiging, hun geslacht, hun hetero- of homoseksuele gerichtheid of hun lichamelijke, psychische of verstandelijke handicap, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste een jaar of geldboete van de derde categorie.
2. Met dezelfde straf wordt gestraft hij die in het openbaar, mondeling

KST133309
0809tkkst30579-6
ISSN 0921 - 7371
Sdu Uitgevers
's-Gravenhage 2009

of bij geschrift of afbeelding, enige handeling van volkerenmoord ontkent, op grove wijze bagatelliseert, goedkeurt of rechtvaardigt, terwijl hij weet of redelijkerwijs moet vermoeden dat hij daarmee een groep mensen wegens hun ras, hun godsdienst of levensovertuiging, hun geslacht, hun hetero- of homoseksuele gerichtheid of hun lichamelijke, psychische of verstandelijke handicap beledigt.

3. Indien deze feiten worden gepleegd door een persoon die daarvan een beroep of gewoonte maakt of door twee of meer verenigde personen wordt gevangenisstraf van ten hoogste twee jaren of geldboete van de vierde categorie opgelegd.

4. Artikel 137e is op het eerste en tweede lid van overeenkomstige toepassing.

ARTIKEL II

Het Wetboek van Strafvordering wordt als volgt gewijzigd:

In artikel 67, eerste lid, onder b, wordt na «137d, tweede lid,» ingevoegd: 137da, derde lid,.

ARTIKEL III

Deze wet treedt in werking met ingang van de dag na de datum van uitgifte van het Staatsblad waarin zij wordt geplaatst.

Lasten en bevelen dat deze in het Staatsblad zal worden geplaatst en dat alle ministeries, autoriteiten, colleges en ambtenaren wie zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven

De Minister van Justitie,

30 579 **Voorstel van wet van het lid Voordewind tot strafbaarstelling van het in de openbaarheid ontkennen, op grove wijze bagatelliseren, goedkeuren of rechtvaardigen van volkerenmoord (strafbaarstelling negationisme)**

Nr. 7 **MEMORIE VAN TOELICHTING ZOALS GEWIJZIGD NAAR AANLEIDING VAN HET ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE**

INHOUDSOPGAVE

1. Inleiding
2. Hoofdlijnen wetsvoorstel
3. Huidige regelgeving en rechtspraak
4. Strafbaarstelling negationisme
5. Europees Kaderbesluit bestrijding racisme en vreemdelingenhaat
6. Wetgeving in andere landen
7. Resumerend
8. Volkerenmoord
9. Wetenschappelijk debat
10. Afweging met andere grondrechten
11. Protocol bij het Verdrag betreffende de strafbaarstelling van handelingen van racistische of xenofobische aard, verricht via computersystemen
12. Artikelsgewijze toelichting

1. Inleiding

Het ontkennen, goedkeuren, rechtvaardigen of bagatelliseren van volkerenmoord (ook wel: genocide) is een verschijnsel dat met enige regelmaat de kop opsteekt in de samenleving en dan ook de nodige ophef veroorzaakt. Al direct na het einde van de Tweede Wereldoorlog verschenen berichten waarin de grootschalige vervolging van Joden door Nazi-Duitsland werd ontkend of gebagatelliseerd. Deze geluiden zijn tot op de dag van vandaag te horen. Ook ten aanzien van andere gruwelijke gebeurtenissen komen dergelijke ontkenningen of bagatelliseringen voor. Denk aan de Armeense genocide, de omvang en ernst van de slavernij of van misdrijven tegen de bevolking door communistische regimes.

Het ontkennen, bagatelliseren, goedkeuren of rechtvaardigen van volkerenmoord wordt wel aangeduid als revisionisme. Deze term is niet precies genoeg. Het (historisch) revisionisme is op zichzelf namelijk niet anders dan onderzoek door historici met als doel de geschiedschrijving te herzien aan de hand van nieuw ontdekte feiten, met informatie die minder vervorming of vertekening bevat, of met preciezere informatie. Historisch revisionisme is in deze zin een algemeen geaccepteerd doel van geschiedkundige studies. Anders dan van (historisch) revisionisme, dat slechts een wetenschappelijk doel heeft, kan men als het gaat om het welbewust ontkennen of extreem minimaliseren van historische gebeurtenissen, beter spreken van negationisme. Deze laatste term zal verder in deze toelichting worden gebruikt en doelt niet alleen op ontkenningen van de misdrijven van Nazi-Duitsland, maar ook op het ontkennen, bagatelliseren, goedkeuren of rechtvaardigen van volkerenmoord in andere specifieke gevallen en in zijn algemeenheid.

Een eerste oogmerk van negationistische uitingen is veelal het kwetsen, beledigen, discrimineren of marginaliseren van de slachtoffers of hun nabestaanden. Negationistische uitingen worden vrijwel altijd welbewust gedaan, terwijl men beter weet of beter had moeten weten. Voor de direct betrokkenen, zoals slachtoffers of hun nabestaanden, wordt een en ander hiermee extra pijnlijk. Waar onwetendheid al pijnlijk genoeg kan zijn, is een opzettelijke verdraaiing van de feiten niet anders te beschouwen dan als een buitengewoon discriminerende bejegening. De bevolkingsgroepen die voorwerp zijn van negationistische uitingen worden door de ontkenning (bagatellisering, enzovoorts) daadwerkelijk geraakt. Daden van volkerenmoord zijn veelal begaan tegen mensen omwille van het feit dat zij gerekend worden tot een bepaalde bevolkingsgroep. Het vervolgens ontkennen, bagatelliseren, goedkeuren of rechtvaardigen van die daden is vooral daarom voor de slachtoffers en hun nabestaanden diep kwetsend. Een bijkomend oogmerk van negationisme kan zijn om bepaalde extremistische opvattingen tot een bespreekbare politieke stroming te maken. Als de volkerenmoord, in naam van een extremistische stroming begaan, immers ‘niet, of niet in die mate’ zou hebben plaatsgevonden, is de extremistische stroming zelf kennelijk ook niet zo verwerpelijk. Daarmee kan een klimaat ontstaan waarin discriminatie als zodanig een bespreekbare optie is of wordt.

De omstandigheid dat negationisme is gekoppeld aan of is ingegeven door dergelijke doeleinden, maakt openlijke negationistische uitingen in beginsel strafwaardig. Met andere woorden: vooral de combinatie van de welbewuste verdraaiing van de feiten en het beoogde doel daarvan (het beledigen, discrimineren of marginaliseren van slachtoffers en/of nabestaanden) maken negationistische uitingen tot ernstige en in beginsel strafwaardige feiten. Het is deze omstandigheid die de indiener doorslaggevend acht tegenover de mogelijke tegenwerping dat negationisme weliswaar moreel verwerpelijk en onzinnig is, maar dat dit desondanks onvoldoende grond is voor expliciete [1]strafbaarstelling. Dit vindt plaats door het voorstel tot opneming van een nieuw artikel 137da in het wetboek van strafrecht, waarmee de bestaande non-discriminatiebepalingen worden aangevuld en verduidelijkt. Negationistische uitingen kunnen, indien niet afdoende bestreden, leiden tot een klimaat

1 Vgl. bijv. R. de Winter, *De Auschwitz-Lüge na 50 jaar, strafwaardig?*, NJB 1995, p. 653 e.v. en F. Janssens, *De ontkenning van ‘Auschwitz’ en de strafwet*, Delikt en Delinkwent 1998, afl.6, p. 565 ev. Volgens deze auteurs zijn het publieke debat, onderwijs en voorlichting betere instrumenten om dergelijke opvattingen te bestrijden.

waarin de grondwettelijke rechten en vrijheden van delen van de bevolking daadwerkelijk gevaar lopen. Het doel van dit initiatiefvoorstel is om expliciet in de strafbaarstelling van negationistische uitingen te voorzien. Het past een democratische rechtsorde immers om ook in wettelijke zin voldoende weerbaarheid te betonen tegen uitingen die inherent antidemocratisch zijn, omdat ze de rechten en vrijheden van anderen teniet [2]doen. Dit wetsvoorstel is niet bedoeld om de vrijheid van meningsuiting ('het vrije debat') te beperken. Meningsverschillen moeten kunnen worden uitgevochten. Het debat kan en mag – waar nodig op het scherp van de snede – gevoerd worden. Dat geldt zeker voor het wetenschappelijk debat waarop paragraaf 8 nader ingaat.

In een samenleving waarin mensen, opvattingen en levensovertuigingen verschillen, zijn tolerantie en bereidheid tot dialoog basiswaarden op zichzelf. Daarover kan dus niet onderhandeld worden. Wie deel wil nemen aan de Nederlandse samenleving en de Nederlandse rechtsstaat, zal tenminste die tolerantie jegens andersdenkenden moeten opbrengen. Maar tolerantie en bereidheid tot dialoog zijn uit de aard der zaak wel tweerichtingsverkeer. Ze brengen verplichtingen met zich mee als het gaat om de uitoefening van de vrijheidsrechten. De internationale mensenrechtendocumenten zijn hierover duidelijk.[3] De indiener vindt hierin een grond temeer om, zeker in een tijd waarin nadrukkelijk de opvatting leeft dat heikele onderwerpen bespreekbaar moeten zijn, duidelijk te stellen dat negationistische uitlatingen die kennelijk slechts zijn bedoeld om te beledigen en te discrimineren, om haat, geweld en verdeeldheid te zaaien, ontoelaatbaar zijn. Het strafrecht kan hierin, zij het als '*ultimum remedium'*, niet achterblijven.

2. Hoofdlijnen wetsvoorstel

Het wetsvoorstel sluit aan op artikel 137d lid 1 Sr, dat het in het openbaar, mondeling of bij geschrift of afbeelding aanzetten tot haat tegen of discriminatie van mensen of gewelddadig optreden tegen persoon of goed van mensen wegens hun ras, hun godsdienst of levensovertuiging, hun geslacht of hun hetero- of homoseksuele gerichtheid strafbaar stelt. Daarnaast is er een relatie met de artikelen 137c en 137e Sr. De aanvulling, in de vorm van een nieuw in te voegen artikel 137da, houdt in de strafbaarstelling van het in de openbaarheid (mondeling, bij geschrift of afbeelding of via internet) ontkennen of op grove wijze bagatelliseren, goedkeuren of rechtvaardigen van volkerenmoord met het oogmerk aan te zetten tot haat tegen of discriminatie van mensen of gewelddadig optreden tegen persoon of goed van mensen wegens hun ras, hun godsdienst of levensovertuiging, hun geslacht of hun hetero- of homoseksuele gerichtheid. Het tweede lid van het voorgestelde artikel stelt degene strafbaar die dit feit pleegt terwijl hij weet of redelijkerwijs moet vermoeden dat hij daarmee een groep mensen wegens hun ras, hun godsdienst of levensovertuiging of hun hetero- of homoseksuele gerichtheid beledigt. Volkerenmoord is gedefinieerd in het internationaal recht. De voorgestelde bepaling zoekt in het bijzonder aansluiting bij artikel 6 van het Statuut van Rome inzake het Internationale Strafhof. Daarnaast is onder meer relevant de jurisprudentie van de tribunalen van Neurenberg en Tokyo en andere tribunalen.

Het wetsvoorstel kan, voor zover de strafbaar te stellen uitingen via het internet of andere elektronische netwerken worden begaan, mede worden gezien als een uitwerking van het aanvullend Protocol bij het Verdrag inzake de bestrijding van strafbare feiten verbonden met elektronische netwerken, betreffende de strafbaarstelling van handelingen van racistische of xenofobische aard, verricht via computersystemen (verder te noemen: Protocol) [4]. Ditprotocol heeft ten doel dat elke betrokken partij wetgevende en andere maatregelen neemtom het publiekelijk verspreiden van racistisch en xenofobisch materiaal via een

2 Vgl. artikel 17 EVRM.
3 Zo spreken de Universele Verklaring voor de rechten van de mens, het BUPO-verdrag en het EVRM niet alleen staten maar ook de burgers van de deelnemende partijen aan op hun verantwoordelijkheid als het gaat om het tot bloei komen van de uitoefening van de vrijheidsrechten.
4 Trb. 2005, 46, c.q. 2003, 60.

computersysteem tegen te gaan (artikel 3 Protocol). Deze strafbaarstelling kan zich mede uitstrekken tot ontkenning, grove bagatellisering, goedkeuring of rechtvaardiging van volkerenmoord of van misdrijven tegen de menselijkheid (artikel 6 Protocol). Paragraaf 10 gaat nader op het Protocol in. Tenslotte zij in dit verband nog gewezen op het kaderbesluit tot vaststelling van het Europees aanhoudingsbevel van 13 juni 2002 (2002/584/JBZ) inzake regels met betrekking tot de procedures van overlevering tussen de Lidstaten van de [5]EU. De lijst van strafbare feiten waarop dit kaderbesluit van toepassing is omvat onder meer racisme en vreemdelingenhaat.

3. Huidige regelgeving en rechtspraak

Ondanks het totnogtoe ontbreken van een expliciete strafbaarstelling van negationisme in het Nederlandse recht, heeft de Hoge Raad in 1987 geoordeeld dat het ontkennen van de holocaust onder omstandigheden onder het discriminatieverbod valt.[6] Siegfried Verbeke, een beruchte holocaustontkenner[7], is later veroordeeld voor het verspreiden van materiaal waarin de holocaust ontkend werd. Verbeke had dergelijk materiaal ongevraagd toegestuurd aan scholen, bibliotheken en particulieren met een Joods klinkende achternaam. Het Landelijk bureau ter bestrijding van rassendiscriminatie (LBR), de Anne Frank Stichting, het Centrum informatie en documentatie Israel (CIDI) en het Overlegorgaan Joden en Christenen besloten daartegen stappen te ondernemen. In kort geding verbood de rechter verdere verspreiding. Strafrechtelijk werd Verbeke veroordeeld wegens belediging op grond van artikel 137c Sr en wegens het verspreiden van discriminatoire uitlatingen op grond van artikel 137e Sr.[8] Het Hof van Beroep van Antwerpen (België) heeft op 14 april 2005 Verbeke op vergelijkbare gronden veroordeeld tot een gevangenisstraf van een jaar en een geldboete van 2.500 euro wegens het ontkennen van de genocide die tijdens de Tweede Wereldoorlog door het Duitse nationaal-socialistische regime heeft plaatsgevonden.
Andere rechterlijke uitspraken hebben uitgewezen dat het in bepaalde omstandigheden onder de huidige regelgeving mogelijk is zelfs een politieke partij te verbieden.[9]

4. Strafbaarstelling negationisme

Met inachtneming van hetgeen reeds mogelijk is, wordt niettemin van verschillende zijdeneen expliciete vastlegging van strafbaarstelling van openlijke negationistische uitingenbepleit. De Commissie Meijers heeft er in verband met het Kaderbesluit bestrijding racismeen vreemdelingenhaat op aangedrongen de bestaande jurisprudentie van de Hoge Raad betreffende de strafbaarstelling van de ontkenning en vergoelijking van genocide en[10] misdrijven tegen de menselijkheid te codificeren. In de JBZ-Raad is uiteindelijk overeenstemming bereikt over dit kaderbesluit dat evenals het Protocol een zelfstandige strafbaarstelling mogelijk maakt van de publieke ontkenning, grove trivialisering en vergoelijking van genocide en misdrijven tegen de menselijkheid, evenals de ontkenning en grove trivialisering van de holocaust (artikel 1, onder c en [11]d). Het LBR heeft in een brief van 25 november 2002 aan de minister van Justitie inzake hetzelfde kaderbesluit onder de aandacht gebracht dat het wenselijk is publiek geuite beledigingen of dreigementen uit racistische of xenofobe motieven in alle lidstaten van de EU strafbaar te stellen. Het LBR

5 Zie Kamerstukken 29042 (Overleveringswet).
6 HR 27 oktober 1987, NJ 1988, 538.
7 Verbeke verspreidt al jaren negationistische geschriften, o.a. via de organisatie 'Vrij Historisch Onderzoek'.

8 Vgl. HR 25 november 1997, NJ 1998, 261. In dit arrest werd geoordeeld dat de ontkenning van de holocaust beledigend moet worden geacht in de zin van artikel 137c Sr omdat de veroordeelde gesuggereerd had dat de holocaustmythe de Joden in een 'geestelijk ghetto' had opgesloten.
9 In 1997 werd CP'86 onherroepelijk veroordeeld als criminele organisatie die zich schuldig had gemaakt aan het structureel aanzetten tot haat en discriminatie van groepen mensen op grond van hun ras. Op vordering van het Openbaar Ministerie werd de partij door de Amsterdamse rechtbank verboden verklaard en ontbonden (Rechtbank Amsterdam, 18 november 1998, NJ 1999, 377).
10 Permanente commissie van deskundigen in internationaal vreemdelingen-, vluchtelingen- en strafrecht. Vgl. advies ten behoeve van de JBZ-raad van 28 en 29 november 2002 op www.commissie-meijers.nl.
11 Zie onder meer Kamerstukken II 23490, 364, p. 5/6 en 23490, 237, p. 5.

meent dat wettelijke vastlegging daarvan de voorkeur verdient boven het houvast dat de jurisprudentie op dit moment biedt.

In de inleiding van deze toelichting is al aangegeven dat in het bijzonder de omstandigheid dat negationistische uitingen niet op zichzelf staan, maar in verband staan met het beledigen, discrimineren of marginaliseren van slachtoffers en/of nabestaanden, de rechtvaardiging vormt voor de expliciete strafbaarstelling van negationisme. De bestaande wetgeving dient daartoe te worden aangevuld. Het gaat daarbij niet om een inhoudelijke uitbreiding van wat al dan niet strafbaar is, maar om een explicitering en afzonderlijke strafbaarstelling van feiten die nu nog alleen op basis van jurisprudentie binnen het bereik van de bestaande wetgeving zijn gebracht.

5. Europees Kaderbesluit bestrijding racisme en vreemdelingenhaat

Het onderhavige voorstel is mede ingegeven door de bewegingen op Europees niveau om tot vastlegging te komen van algemene Europese regels tegen racisme en vreemdelingenhaat . Op 28 november 2001 presenteerde de Europese Commissie een ontwerp-kaderbesluit betreffende de bestrijding van racisme en vreemdelingenhaat[12] dat ten doel heeft ervoor zorgen dat in alle lidstaten racisme en vreemdelingenhaat strafbaar worden gesteld met doeltreffende, evenredige en afschrikkende straffen, die aanleiding kunnen geven tot uitlevering of overlevering, en de justitiële samenwerking verbeteren en bevorderen door mogelijke obstakels weg te nemen. In de considerans van het voorstel wordt als één van de redenen voor de opstelling ervan aangegeven dat alle lidstaten wetgeving hebben waarin racisme wordt verboden, maar dat de werkingssfeer en inhoud van de wetgeving nog steeds verschillen. Het kaderbesluit beoogt dat dezelfde racistische en xenofobe gedragingen in alle lidstaten strafbaar worden, waardoor een gemeenschappelijke strafrechtelijke aanpak van dit verschijnsel tot stand komt. Het voorstel heeft zowel betrekking op de definitie van de gedragingen die strafbaar moeten zijn en de daarop toepasselijke straffen, als op maatregelen om een doeltreffende justitiële samenwerking tussen de lidstaten te verzekeren met betrekking tot delicten op het stuk van racisme en vreemdelingenhaat. In artikel 4, delicten die verband houden met racisme en vreemdelingenhaat, worden ook als strafbaar feit aangemerkt het opzettelijk ‘uit racistische of xenofobe motieven publiekelijk vergoelijken van genocide, misdaden tegen de menselijkheid en oorlogsmisdrijven zoals gedefinieerd in de artikelen 6, 7 en 8 van het Statuut van het Internationaal Strafhof’ (c) en ‘het publiekelijk ontkennen of bagatelliseren van de in artikel 6 van het Statuut van het Internationale Militaire Tribunaal bij het Verdrag van Londen van 8 april 1945 omschreven delicten, op een wijze die de openbare orde kan verstoren.’ (d). Het voorstel bepaalt dat overtreders hiervan een maximale gevangenisstraf van een tot drie jaar kunnen krijgen.

Bij de bespreking van dit voorstel in Nederland, maar ook in Europa, zijn geen afkeurende geluiden naar voren gebracht ten aanzien van artikel 4 lid c en d van het Kaderbesluit, waar dit initiatiefvoorstel dus op kan steunen. Artikel 4 bevat delicten die verband houden met racisme en vreemdelingenhaat. Lidstaten worden verplicht gesteld ervoor te zorgen bepaalde opzettelijke gedragingen, ongeacht met welke middelen deze worden begaan, als strafbaar feit worden aangemerkt. Sub c gaat in op het publiekelijk vergoelijken, ontkennen of verregaand bagatelliseren van genocide, misdaden tegen de menselijkheid en oorlogsmisdrijven in de zin van de artikelen 6, 7 en 8 van het Statuut van het Internationale Strafhof, gericht tegen een groep personen, of een lid van die groep, die op grond van ras, huidskleur, godsdienstige overtuiging, afkomst, nationale of etnische afstamming wordt gekenmerkt. Sub d betreft het publiekelijk ontkennen of bagatelliseren van de in artikel 6 van het Statuut van het Handvest van het Internationale Militaire Tribunaal bij het Verdrag van Londen van 8 april 1945 omschreven misdaden, gericht tegen een groep personen, of een lid

12 Voorstel Commissie: http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/site/nl/com/2001/com2001_0664nl01.pdf (nov. 2001) Voorstel Raad: http://timworstall.typepad.com/timworstall/files/droipen_34_latest.pdf (april 2007)

van die groep, die op grond van ras, huidskleur, godsdienstige overtuiging, afkomst of nationale of etnische afstamming wordt gekenmerkt.

Tijdens de JBZ-raad van 19 april 2007 is overeenstemming bereikt over het Kaderbesluit. De indiener beschouwt dit als een heldere uiting van Europese gelijkgestemdheid waar het gaat om ontkenning en bagatellisering van genocide. Dit is een reden te meer om het onderhavige wetsvoorstel in te dienen. Inmiddels heeft het Europees Parlement een positief advies uitgebracht over het kaderbesluit. Vervolgens is dit als Besluit 2008/913/JBZ op 28 november 2008 aangenomen door de Raad en gepubliceerd in Pb EU l328 d.d. 6 december 2008.
Het is belangrijk om nu ook in Nederland - in navolging van andere Europese landen - tot explicitering van wetgeving op dit terrein te komen.
Anders dan de minister van justitie in een verklaring bij dit kaderbesluit is de indiener (zie elders in deze memorie) namelijk van mening dat de huidige Nederlandse wetgeving inzake strafbaarstelling van het aanzetten tot haat/belediging/discriminatie wegens ras, godsdienst, levensovertuiging of geaardheid (artikel 137c-e Sr), onvoldoende duidelijk voldoet aan de verplichtingen tot strafbaarstelling die het kaderbesluit oplegt.

6. Wetgeving in andere landen

De Belgische wet stelt een gevangenisstraf van acht dagen tot een jaar op het ontkennen, minimaliseren, rechtvaardigen of goedkeuren van genocide of misdaden tegen de menselijkheid zoals erkend door een internationaal tribunaal. De wetgeving in Oostenrijk richt zich op het ontkennen, minimaliseren, rechtvaardigen of goedkeuren van de genocide die tijdens de Tweede Wereldoorlog door het Duitse nationaal-socialistische regime is gepleegd, mits dergelijke uitingen toegankelijk zijn voor veel mensen. Onder dezelfde strafbaarstelling valt negationisme ten aanzien van andere misdrijven tegen de menselijkheid. De strafmaat is 1 tot 20 jaar gevangenisstraf. In Zwitserland is het strafbaar volkerenmoorden of andere misdrijven tegen de menselijkheid te loochenen, te rechtvaardigen of te bagatelliseren met als motief te discrimineren. Frankrijk stelt strafbaar het betwijfelen van het plaatshebben van misdrijven tegen de menselijkheid die zijn begaan door leden van een criminele organisatie, met als strafmaat één maand tot één jaar vrijheidsstraf. In aanvulling daarop en in aanvulling op de eerdere expliciete erkenning van de Armeense genocide is wetgeving aanvaard waarin het ontkennen van de Armeense genocide strafbaar wordt gesteld. Duitsland bestraft het ontkennen, minimaliseren of goedkeuren, in openbaarheid of beslotenheid, van de misdrijven tegen de menselijkheid van het nationaal-socialistische regime met een gevangenisstraf tot vijf jaar. In Spanje staat het ontkennen of minimaliseren van genocide, dan wel het steunen van regimes of instituties die genocide voorstaan, onder een strafbedreiging van één tot twee jaar vrijheidsstraf. Luxemburg ten slotte kent eveneens wetgeving tegen negationisme.

7. Resumerend

1. Volkerenmoord is een van de ernstigste misdrijven die mensen elkaar aan kunnen doen. Ontkenning, bagatellisering, goedkeuring of rechtvaardiging daarvan is beledigend en discriminerend voor slachtoffers en nabestaanden. Het strekt er mede toe een dergelijk misdrijf acceptabel te doen lijken. Dat alleen al vraagt om een ondubbelzinnige verwerping.
2. De strafwaardigheid van negationisme blijkt op dit moment niet eenduidig uit de wet. Daarbij komt dat de ernst van de bedoelde gedragingen in hun discriminatoire en/of haatzaaiende context zodanig is dat voor de bestraffing daarvan een uitdrukkelijke grondslag in de wet de voorkeur verdient boven een jurisprudentiële norm.
3. Een weerbare democratie behoort zich krachtig te kunnen opstellen tegen negationistische uitingen die als doel hebben opvattingen van extremistische politieke stromingen een podium te verschaffen.
4. Een expliciete strafbaarstelling van negationisme is een krachtig signaal zowel naar mogelijke slachtoffers als naar potentiële daders.
5. Meerdere Europese landen kennen expliciete en afzonderlijke strafbaarstelling van

negationisme.
6. Het Protocol tot strafbaarstelling van racisme en vreemdelingenhaat via computersystemen kent de mogelijkheid van expliciete strafbaarstelling van negationisme. Indiener meent deze mogelijkheid te mogen opvatten als een aansporing (zie ook par. 10) om een en ander in de Nederlandse strafwet vast te leggen.

8. Volkerenmoord

Het wetsvoorstel kent geen afzonderlijke definitie van het begrip volkerenmoord. Het begrip volkerenmoord is immers al gedefinieerd in artikel 6 van het Statuut van Rome inzake het Internationale Strafhof, een bepaling die weer zijn oorsprong heeft in artikel 6 van het Statuut van het Internationale Militaire Tribunaal bij het Verdrag van Londen van 8 april 1945. In de bepaling wordt genocide gedefinieerd.
Volkerenmoord of genocide omvat een reeks van misdrijven, zoals moord of verminking met als doel een bevolkingsgroep te vernietigen. De term wordt onder meer algemeen toegepast op de georganiseerde moord door Nazi Duitsland op 6 miljoen Joden en op honderdduizenden Sinti en Roma, homoseksuelen en gehandicapten tijdens de Tweede Wereldoorlog. In 1951 nam de VN een conventie tegen genocide aan.[13] Volgens artikel 6 van het Statuut van het Internationale Strafhof wordt onder volkerenmoord verstaan het stelselmatig doden, het veroorzaken van ernstige schade, het frustreren van de levensvoorwaarden om de feitelijke uitroeiing te bewerkstelligen, het nemen van maatregelen bedoeld om geboortes te voorkomen en het gedwongen transporteren van kinderen uit de ene populatie naar een andere populatie. Dit alles met het oogmerk de betreffende natie, ras, volk of religieuze groep geheel of gedeeltelijk uit te roeien.[14]

Voorts zij er op gewezen dat ook de in 2003 van kracht geworden Wet Internationale misdrijven definitiebepalingen bevat waaruit kan worden opgemaakt wat onder respectievelijk genocide (volkerenmoord) of misdrijven tegen de menselijkheid wordt verstaan. De desbetreffende artikelen 3 en 4 van deze wet zijn overigens geënt op de vergelijkbare bepalingen uit het Statuut van Rome inzake het Internationale Strafhof.

13 Convention on the Prevention and Punishment of the Crime of Genocide.
14 Artikel 6 Statuut Strafhof: Voor de toepassing van dit Statuut wordt verstaan onder genocide elk van de volgende handelingen gepleegd met de bedoeling een nationale, etnische of godsdienstige groep, dan wel een groep behorend tot een bepaald ras, als zodanig geheel of gedeeltelijk te vernietigen: a. het doden van leden van de groep;b. het toebrengen van ernstig lichamelijk of geestelijk letsel aan leden van de groep;c. het opzettelijk aan de groep opleggen van levensvoorwaarden gericht op haar gehele of gedeeltelijke lichamelijke vernietiging; d. het opleggen van maatregelen bedoeld om geboorten binnen de groep te voorkomen;e. het onder dwang overbrengen van kinderen van de groep naar een andere groep.

Soms kan onduidelijk zijn of een bepaalde gebeurtenis al dan niet onder het begrip volkerenmoord valt zoals bedoeld in het Statuut van Rome, ondanks de heldere omschrijvingen in artikel 6 van dit Statuut en vergelijkbare bepalingen in andere regelingen. Voor de vraag of een uiting van negationisme betrekking heeft op 'enige handeling van volkerenmoord', kan mede een aanknopingspunt gevonden worden in de jurisprudentie van het Strafhof of van instanties zoals de tribunalen van Neurenberg en Tokyo en bijvoorbeeld het Joegoslavië tribunaal. Daarnaast is van belang bestendige nationale rechtspraak met betrekking tot onder meer de ontkenning van de holocaust (zie paragraaf 4) alsmede de communis opinio met betrekking tot bepaalde gebeurtenissen. Deze communis opinio kan gevonden worden in gezaghebbende wetenschappelijke publicaties,[15] maar kan ook tot uiting komen in uitspraken van nationale parlementen of het Europees Parlement. Zo heeft het Europees Parlement vanaf 18 juli 1987 diverse malen het begrip 'genocide' van toepassing verklaard op de Armeense volkerenmoord in 1915.[16] Diverse andere parlementen in Europa en daarbuiten hebben zich in vergelijkbare zin uitgelaten.[17] Gelet daarop kan worden aangenomen dat, wat het begrip volkerenmoord betreft, naast de holocaust in elk geval de massamoorden op Armenen in het Ottomaanse Rijk [18]
(1915), de moord op andere christelijke minderheden in het Ottomaanse Rijk in dezelfde periode,[19] op Tutsi's in Rwanda (1994)[20] en op bepaalde bevolkingsgroepen in het voormalige Joegoslavië,[21] zoals moslims daaronder vallen.

Er is van af gezien om de bestanddelen 'misdrijven tegen de menselijkheid' en 'oorlogsmisdrijven' (zie artikel 7 en 8 van het Statuut van Rome inzake het Internationale Strafhof) in het wetsvoorstel op te nemen. De belangrijkste reden hiervoor is dat de voorgestelde bepaling ziet op het ontkennen (enzovoorts) van handelingen van volkerenmoord met als oogmerk aan te zetten tot haat, discriminatie of geweld tegen mensen wegens hun ras, godsdienst etc. dan wel in de kennelijke wetenschap dat daarmee mensen of groepen wegens hun ras, godsdienst etc. worden beledigd. Handelingen van volkerenmoord hangen naar hun aard samen met deze discriminatiegronden. Met andere woorden, het motief voor deze handelingen houdt eigenlijk altijd verband met discriminatie van groepen mensen. Voor misdrijven tegen de menselijkheid en oorlogsmisdrijven is die inhoudelijke samenhang een minder hard gegeven. Aangezien juist het haatzaaiende, discriminerende en/of beledigende karakter bepalend is voor de strafbaarstelling lijkt het

15 Zie onder meer Centrum voor Holocaust- en Genocidestudies, www.chgs.nl; Genocide Studies Program, Yale, www.yale.edu/gsp; Center for Holocaust and Genocide Studies, University of Minneapolis, www.chgs.umn.edu; Holocaust and Genocide Studies, Webster University, www.webster.edu/~woolflm/holocaust.html; Institute for the Study of Genocide/International Association of Genocide Scholars, www.isg-iags.org; Studie- en Documentatiecentrum, Fritz Bauer Institut, www.fritz-bauer-institut.de; The Uppsala Programme for Holocaust and Genocide Studies, www.multietn.uu.se/uppsalaprogrammet.html; The Danish Center for Holocaust and Genocide Studies, http://www.holocaust-education.dk; Institut für Diaspora- und Genozidforschung an der Ruhr-Universität Bochum.
16 Zie bijv. de resolutie van het Europees Parlement over de start van de onderhandelingen met Turkije P6_TA(2005)0350.
17 Wat het Nederlandse parlement betreft, op 21 december 2004, via de motie Rouvoet cs, welke kamerbreed werd aangenomen (Kamerstuk 21501-20, nr. 270). Andere landen waarin de Armeense genocide als zodanig is bestempeld: Grieks Cyprus (1982); Griekenland (1996); België (1997); Zweden, Libanon en Italië (2000); Frankrijk (2001); Zwitserland (2003); Canada en Slowakije (2004); Polen, Argentinië, Rusland, Uruguay, Duitsland, Venezuela en Litouwen (2005).
18 Onder verantwoordelijkheid van het Ottomaanse Rijk kwamen door georganiseerde massamoorden, deportaties en andere misdrijven in 1915 en 1916 naar schatting een miljoen Armenen om. Vgl. bijv. Ton Zwaan: *Civilisering en decivilisering*. Studies over staatsvorming en geweld, nationalisme en vervolging (Amsterdam 2001).
19 In dezelfde tijd als waarin de Armeense genocide plaatsvond zijn ook vele slachtoffers gevallen onder andere christelijke minderheden in het Ottomaanse Rijk, in het bijzonder onder de Assyrische (Suryoye) christenen. Europese landen die deze gebeurtenissen als genocide erkennen: Zweden en Griekenland. Een erkenning is in bespreking in Duitsland, Zwitserland en Frankrijk. Vgl. bijv. J. Yacoub: *The Assyrian Question (La question assyro-chaldéeene)*, 1984.
20 In april 1994 startten Hutu-extremisten een volkerenmoord op de Tutsi-minderheid en onder gematigde Hutu's. Aantal slachtoffers: 800.000. Een recente volkstelling van de Rwandese regering wijst uit dat het dodental nog hoger zou liggen, namelijk 937.000 doden.
21 Na de val van de enclave Srebrenica (juli 1995) werden door het Bosnisch-Servische leger 7.500 moslim-mannen en jongens gedeporteerd en vermoord. Onder meer de Servische oud-president Slobodan Milosevic stond hiervoor terecht in Den Haag.

beter de bepaling niet verder te verbreden, ook al om niet af te doen aan de belangrijke 'signaalfunctie' ervan.[22] Bovendien zou een al te breed opgezette bepaling kunnen leiden tot een omvangrijke bewijsproblematiek.

9. Wetenschappelijk debat

Dat ook ten aanzien van gebeurtenissen die zouden kunnen worden beschouwd als genocide discussie bestaat over de precieze gang van zaken is volkomen legitiem. Zoals betoogd in de inleiding bij deze toelichting is historisch revisionisme als zodanig niet verwerpelijk. Historici en anderen behoren open te staan voor de mogelijkheid dat de geschiedenis zoals die is overgeleverd misschien niet helemaal accuraat is en dus onderworpen kan worden aan een herziening. Als zodanig is historisch revisionisme dan ook een algemeen geaccepteerd onderdeel van geschiedkundige studies. Voor een dergelijk wetenschappelijk debat moet altijd ruimte zijn, er moet gelegenheid blijven bestaan om het te hebben over bijvoorbeeld aanleiding, omvang en toedracht. Cruciaal daarin is echter de vraag vanuit welke motieven bij bepaalde gebeurtenissen vraagtekens worden gezet. De context waarin een bepaalde uitlating wordt gedaan is dan van belang om te bepalen wanneer sprake is van het vrije wetenschappelijke debat en wanneer een uitlating enkel of overwegend is ingegeven door racistische en discriminerende motieven. Een publicatie, hoe wetenschappelijk ogend ook, op een site van neonazi's zal bijvoorbeeld niet snel onder de wetenschappelijke uitzondering kunnen vallen.

Om duidelijk te maken dat de strafbaarstelling ziet op een samenstel van uitlatingen en motieven bevat de voorgestelde bepaling in het eerste lid het bestanddeel 'met het oogmerk aan te zetten tot haat, discriminatie of geweld', waarmee ook een koppeling is gelegd met artikel 90quater[23] van het Wetboek van Strafrecht, en in het tweede lid het bestanddeel 'terwijl hij weet of redelijkerwijs moet vermoeden' dat hij daarmee een groep mensen wegens hun ras, hun godsdienst of levensovertuiging of hun hetero- of homoseksuele gerichtheid beledigt.

10. Afweging met andere grondrechten

Bij expliciete strafbaarstelling van negationistische uitingen kunnen in concrete gevallen de belangen die deze bepaling beoogt te beschermen botsen met de belangen die worden beschermd door grondwettelijk vastgelegde vrijheidsrechten zoals de artikelen 6 en 7 Grondwet en de artikelen 10 en 11 EVRM. Het kader waarbinnen wordt vastgesteld of een beroep op de vrijheid van meningsuiting of de vrijheid van godsdienst en levensovertuiging faalt, omdat sprake is van strafbare uitingen, wordt gevormd door de gerechtelijke uitspraken die betrekking hebben op de huidige, reeds vastgelegde strafrechtelijke non-discriminatie artikelen 137c tot en met 137g Sr. [24] Analyse daarvan levert het volgende op. Het beroep op deze vrijheidsrechten wordt niet gehonoreerd als de uitlating het oogmerk heeft te krenken, dan wel, alles in aanmerking nemende, redelijkerwijs niet anders dan als krenkend kan worden opgevat, bijvoorbeeld door de bewoordingen van de uitlating, met inachtneming van de context waarin de uitlating is gedaan. De vrijheid van meningsuiting of van godsdienst wordt tevens overschreden als wordt opgeroepen tot geweld en discriminatie. Minister van justitie Hirsch Ballin heeft in 1991 in de Tweede Kamer bij de verdediging van het wetsvoorstel tot uitbreiding van de bepalingen inzake het tegengaan van discriminatiegezegd dat er sprake moet zijn van een 'krenken'. In de toelichting op 'discriminatie' in de zin

22 Vgl. bijv. par. 6 onder 4.

23 Artikel 90quater Sr definieert het begrip discriminatie: "Onder discriminatie of discrimineren wordt verstaan elke vorm van onderscheid, elke uitsluiting, beperking of voorkeur, die ten doel heeft of ten gevolge kan hebben dat de erkenning, het genot of de uitoefening op voet van gelijkheid van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden op politiek, economisch, sociaal of cultureel terrein of op andere terreinen van het maatschappelijke leven, wordt teniet gedaan of aangetast."

24 Zie onder meer Noyon-Langemeijer-Remmelink, '*Het wetboek van strafrecht*', aant. bij artikel 137c; Hof Amsterdam, 26 januari 1993, informatierecht/AMI 1993, 3; Hof Amsterdam 20 februari 1996, NJCM bulletin 21 (1996), 5; HR, 9 januari 2001, NJ 2001, 203; Hof Arnhem 7 februari 1989, *KG* 1989, 110.

van artikel 90quater Sr sprak hij over het diskwalificerende element in de uitlating of handeling. Ook het commentaar van Noyon-Langemeijer-Remmelink op artikel 90quater Sr wijst in deze richting.

Toegepast op het onderhavige voorstel betekent dit het volgende. Het voorstel beoogt het strafbaar stellen van het ontkennen, op grove wijze bagatelliseren, goedkeuren of rechtvaardigen van volkerenmoord. Een strafbare uitlating op dit terrein kan sneller worden aangenomen naarmate de uitlating in zichzelf niet anders dan als krenkend kan worden opgevat, dan wel naarmate redelijkerwijs moet worden aangenomen dat discriminerende of racistische motieven (mede) de drijfveer voor de uitlating hebben gevormd. De context van de uitlatingen is dus ook hier van belang. Gelet op de historie, op de rol die de holocaustontkenning speelt in bepaalde negationistische kringen en gelet op de samenhang daarvan met antisemitisme in zijn algemeenheid, zal een dergelijke uitlating vrij snel onder het bereik van de voorgestelde bepaling vallen.

Bij de afweging die de rechter maakt in geval van een concrete, mogelijk discriminerende uitlating is voorts van belang of de uitlating deel uitmaakt van een publiek debat. Vaste jurisprudentie van het EHRM wijst onder meer uit dat een verbod op een afwijkende[25] visie als zodanig snel een inbreuk op de vrijheid van meningsuiting kan betekenen. Volgens het Hof mag een publieke discussie, "*the bedrock of any democratic system*" niet te veel worden gemuilkorfd omdat het gevaar dreigt dat daarmee de ontwikkeling van de democratie kan worden ingeperkt.[26] Ook hier (zie ook de voorgaande paragraaf) is het motief achter de uitlating van belang. Schokkende, kwetsende of storende opvattingen als zodanig kunnen tot het publieke debat behoren. In de context waarbinnen deze uitlatingen worden gedaan, kan evenwel worden aangenomen dat zij uitsluitend of mede worden gedaan om de rechten en vrijheden van anderen teniet te doen of aan te tasten. Daar mogen vrijheidsrechten niet voor worden gebruikt of, beter gezegd, misbruikt. Vrijheidsrechten worden in het algemeen ingekaderd door de misbruikbepaling van artikel 17 EVRM, die stelt dat de in het verdrag opgenomen rechten en vrijheden niet mogen worden gebruikt om daarmee de rechten en vrijheden van anderen bewust aan te tasten. Indien de vrijheid van meningsuiting wordt gebruikt om de goede naam of de rechten van anderen te schaden, zoals is bepaald in artikel 10 lid 2 EVRM, kan zij worden opgeheven of leidt zij tot sancties. Plegers van racistische of xenofobe delicten kunnen zich dus niet zonder meer op de bescherming van de vrijheid van meningsuiting beroepen om aan gerechtelijke vervolging te ontkomen.

11. Protocol bij het Verdrag betreffende de strafbaarstelling van handelingen van racistische of xenofobische aard, verricht via computersystemen

Het onderhavige voorstel kan wat de indiener betreft mede worden gezien als een uitwerking van het protocol bij het Verdrag betreffende de strafbaarstelling van handelingen van racistische of xenofobische aard, verricht via computersystemen. Dit protocol is onder devlag van de Raad van Europa op 28 januari 2003 te Straatsburg tot stand gekomen en vormteen aanvulling op het verdrag. De totstandkoming is ingegeven door bezorgdheid over de toename van racistische en xenofobische propaganda via met name het internet. Ruim 20 lidstaten van de Raad van Europa hebben het protocol inmiddels ondertekend, enkele lidstaten hebben het ook al geratificeerd. Het[27] Verdrag inzake de bestrijding van strafbare feiten verbonden met elektronische netwerken vergroot de mogelijkheden tot bestrijding van misdrijven die met behulp van computertechnologie worden begaan of die gericht zijn tegen de werking van computersystemen en netwerken. Het protocol bij het verdrag dringt in het algemeen aan op wetgevende en andere maatregelen tegen verspreiding via internet of andere computersystemen van bedreigingen, beledigingen, enzovoorts, met een xenofobe of

25 Afwijkend van de 'commune', 'gebruikelijke', 'politiek correcte' opvatting over een bepaald onderwerp.
26 EHRM 19-2-1998, Mediaforum 1998, blz. 125, Bowman vs United Kingdom. Zie voorts onder meer EHM 27-2-1997, NJB 1997, blz. 1680, De Haes en Gijsels vs Belgium. Vgl. ook A.L.J.M. Janssens, '*Strafbare belediging*', Thela Thesis, met name hoofdstuk 13.
27 Trb. 2004, 290.

racistische inslag. Daarnaast bevat het protocol in artikel 6 de aanbeveling om maatregelen te nemen tegen ontkenning, bagatellisering, goedkeuring of rechtvaardiging van volkerenmoord of misdaden tegen de menselijkheid.

De Nederlandse wetgeving is in beginsel voldoende in overeenstemming met de bepalingen uit het verdrag en het protocol. Hierbij moet evenwel worden herhaald dat de Nederlandse strafwet op dit moment niet voorziet in een expliciete en afzonderlijke strafbaarstelling van ontkenning, bagatellisering etc. van volkerenmoord. Het protocol kent een dergelijke expliciete strafbaarstelling wel (zie artikel 6), zonder hier overigens toe te verplichten. De indiener is echter van mening dat het van belang is om hierin wél te voorzien, om redenen die eerder in deze toelichting zijn vermeld. In aanvulling daarop geldt dat het ondertekenen van het protocol geen vrijblijvende zaak kan zijn. Zoals de preambule van het protocol vermeldt is er een klemmende noodzaak 'zorg te dragen voor een volledige en doeltreffende verwezenlijking van alle mensenrechten zonder discriminatie of onderscheid…' en daartoe is het van belang – met inachtneming van de gevestigde belangen met betrekking tot de vrijheid van meningsuiting – te voorzien in een 'doeltreffende bestrijding van handelingen van racistische en xenofobische aard'. Strafbaarstelling van negationisme draagt bij aan een heldere en consistente regelgeving op dit terrein.

12. Artikelsgewijze toelichting

Na artikel 137d wordt een nieuw artikel ingevoegd. Dit nieuwe artikel 137da stelt in het eerste lid strafbaar het in de openbaarheid (mondeling, bij geschrift of afbeelding) ontkennen, op grove wijze bagatelliseren, goedkeuren of rechtvaardigen van volkerenmoord met het oogmerk aan te zetten tot haat, discriminatie of geweld tegen een individu of groep van individuen, op grond van ras, godsdienst of levensovertuiging of hetero- en homoseksuele gerichtheid. Het tweede lid van dit artikel stelt strafbaar hij die in het openbaar, mondeling of bij geschrift of afbeelding, enige handeling van volkerenmoord ontkent, op grove wijze bagatelliseert, goedkeurt of rechtvaardigt, terwijl hij weet of redelijkerwijs moet vermoeden dat hij daarmee een groep mensen wegens hun ras, hun godsdienst of levensovertuiging of hun hetero- of homoseksuele gerichtheid beledigt. Overtreding van de bepaling wordt bestraft met een gevangenisstraf van ten hoogste een jaar of een geldboete van de derde categorie. Daarmee wordt aansluiting gezocht bij de strafbedreiging in de overige discriminatiebepalingen (artikel 137c tot en met 137g Sr).

Volkerenmoord is gedefinieerd in artikel 6 van het Statuut van Rome inzake het Internationale Strafhof. Een toelichting op de verschillende bestanddelen is te vinden in paragraaf 7. In aansluiting daarop kan nog worden opgemerkt dat de ontkenning (grove bagatellisering, enzovoorts) feiten en omstandigheden betreft waarvan geldt dat de vraag óf zij hebben plaatsgevonden, op zichzelf genomen in redelijkheid niet gesteld kan worden. Het moet met andere woorden evident zijn dat de ontkenning (grove bagatellisering, enzovoorts) de feiten geweld aan doet.

In artikel 137c Sr is al strafbaar gesteld het zich in de openbaarheid, mondeling of bij geschrift of afbeelding, opzettelijk beledigend uitlaten over een groep mensen wegens hun ras, godsdienst, levensovertuiging of hetero- en homoseksuele voorkeur. Daarnaast stelt artikel 137d Sr strafbaar het aanzetten tot haat tegen of discriminatie van mensen of gewelddadig optreden tegen persoon of goed van mensen wegens hun ras, hun godsdienst of levensovertuiging, hun geslacht of hun hetero- of homoseksuele gerichtheid. In artikel 137e Sr is het openbaar maken en ongevraagd toesturen van discriminerende of haatzaaiende publicaties strafbaar gesteld. Het nieuwe artikel 137da moet gezien worden als een aanvulling op deze drie bepalingen. Het doel ervan is buiten twijfel te stellen dat negationistische uitingen strafbaar zijn en een duidelijk signaal af te geven aan de samenleving welk type uitingen als strafbaar negationisme moeten worden gezien. Om

strafbare uitingen van negationisme te onderscheiden van bijvoorbeeld discussies die tot het wetenschappelijk debat moeten worden gerekend, bevat artikel 137da het bestanddeel met betrekking tot het oogmerk waarmee de uiting moet zijn gedaan.

Artikel 137da kent overigens een soortgelijke structuur als de voorgaande artikelen 137c en 137d, voor wat betreft de bepaling dat alleen beledigingen die in het openbaar zijn geuit, strafbaar zijn gesteld. Negationistische uitingen zijn dus alleen strafbaar indien zij zijn begaan in de openbaarheid, hetzij mondeling, bij geschrift of afbeelding. Publicatie op internet kan beschouwd worden als het openbaren 'bij geschrift'.[28] Voor een antwoord op de vraag wanneer uitlatingen in het openbaar zijn gedaan kan aansluiting worden gezocht bij de betekenis die de Hoge Raad geeft aan het begrip 'in het openbaar' bij het misdrijf opruiing (art. 131 Sr).[29] 'In het openbaar' betekent niet dat de opruiende woorden moeten worden geuit op een openbare plaats, maar dat zij worden geuit onder zodanige omstandigheden en op zodanige wijze, dat zij voor het publiek waarneembaar zijn.[30] Uitingen in de media zijn dus bijvoorbeeld altijd 'in het openbaar'. Het toezenden van een boek met voor joden beledigende inhoud aan een klein, select gezelschap is aan te merken als het zich in het openbaar uitlaten over een groep mensen.[31] Daarentegen kan bij interne verspreiding van een conceptrapport niet gesproken worden van het in de openbaarheid brengen.[32] Sinds de wetswijziging van 1992 is in artikel 137e Sr ook het ongevraagd toesturen van voorwerpen met een discriminatoire inhoud strafbaar gesteld. In twee zaken betreffende 'extreemrechtse' uitingen speelde de vraag of uitlatingen op partijvergaderingen in het openbaar waren gedaan. In beide gevallen waren de vergaderingen niet besloten en waren journalisten aanwezig.[33] In een geval werd door de Hoge Raad voldoende bewijs voor openbaarheid aanwezig geacht, in het andere geval niet.[34]

Bij het tweede lid van artikel 137da kan de constructie van het voorwaardelijk opzet worden gebruikt. Het leerstuk van het voorwaardelijk opzet houdt in dat de verdachte zich willens en wetens blootstelt aan de niet als denkbeeldig te verwaarlozen kans, dat hij in strijd met de wet handelt. Hij neemt het gevolg van zijn daden op de koop toe. Of verdachte al dan niet de bedoeling heeft gehad om in strijd met de wet te handelen doet niet terzake.[35] Daaraan kan nog het volgende worden toegevoegd. Volkerenmoord is een buitengewoon ernstig misdrijf, waarbij alleen al de omvang van de misdrijven het voorstellingsvermogen te buiten gaat. Er is – per definitie – sprake van (zeer) grote aantallen slachtoffers. Deze wetenschap op zichzelf al moet redelijkerwijs tot het besef leiden, dat het ontkennen, op grove wijze bagatelliseren, goedkeuren of rechtvaardigen moeilijk anders dan als beledigend kan worden opgevat door de slachtoffers of hun nabestaanden. Dit geldt temeer voor mensen die gewend zijn deel te nemen aan het publieke debat. Van hen mag gevraagd worden zorgvuldig te zijn in hun uitingen.

Via de opneming van het vierde lid van artikel 137da, is het zogenaamde verspreidingbepaling uit artikel 137e van overeenkomstige toepassing verklaard op het verspreiden van negationistische uitingen. Dit betekent dat niet alleen degene die met het oogmerk te aan te zetten tot haat of discriminatie in het openbaar volkerenmoord ontkent, strafbaar is, maar ook degene die dergelijke uitingen –anders dan ten behoeve van zakelijke berichtgeving - openbaar maakt, terwijl hij

28 Volgens Noyon-Langemeijer-Remmelink zijn geschriften en afbeeldingen alle mechanische reproducties van gedachten door woord, prent of beeld. 'Schrift' omvat elk mechanisch weergeven van gedachten in woorden.
29 Vgl. HR 11december 1999, NJ 1991, 313, m.nt. 't Hart.
30 In die zin HR 22 mei 1939, NJ 1939, 861.
31 Hof Arnhem, 4 juni 1982 in A.C. Possel (red.), '*Rechtspraak Rassendiscriminatie 1995*', Zwolle: W.E.J. Tjeenk Willink 1995, nr. 41.
32 Hof Amsterdam, 13 september 1984, in A.C. Possel (red.), '*Rechtspraak Rassendiscriminatie 1986-1987*', Lelystad: Koninklijke Vermande 1988, nr. 74 en HR 24 februari 1987, RR 1995, nr. 143.
33 Hof 's-Gravenhage 7 mei 1999, RR 1995-2000, nr. 514, m.nt. Van der Meij en Rechtbank Rotterdam 8 april 1998, RR 1995-2000, nr. 471, m.nt. Van der Meij.
34 HR 29 mei 2001. Zie voorts C.C. de Fey, *Hoge Raad bakent begrip 'openbaarheid' af*, Zebra Magazine december 2001, Rotterdam: LBR, p. 21-22. Zie ook Hof 's-Hertogenbosch 18 januari 1999, nr. 503, m.nt. Van der Meij, HR 14 september 1999, RR nr. 527, m.nt. Van der Meij en Hof Amsterdam 8 juni 2000, RR nr. 555.
35 Remmelink, Mr. D. Hazewinkel-Suringa's Inleiding tot de studie van het Nederlandse Strafrecht, Deventer: Gouda Quint BV 1996, p. 205-208.

weet of redelijkerwijs moet vermoeden, dat deze voor een groep mensen wegens hun ras, hun godsdienst of levensovertuiging, hun hetero- of homoseksuele gerichtheid of hun lichamelijke, psychische of verstandelijke handicap beledigend zijn, of aanzetten tot haat tegen of discriminatie.

Het derde lid van artikel 137da is gelijkluidend aan de artikelen 137c, lid 2; 137d, lid 2 en 137g, lid 2. Dit onderdeel behoeft hier geen nadere toelichting.

Indiener merkt tenslotte op dat het bestanddeel ‘of hun lichamelijke, psychische of verstandelijke handicap’ zijn grond vindt in de op 1 januari 2006 van kracht geworden wet die discriminatie wegens een handicap strafbaar stelt (Stb. 2005, 111).

Voordewind

ECLI:NL:GHSGR:2010:BO4035
Permanente link:
http://deeplink.rec

Instantie	Gerechtshof 's-Gravenhage
Datum uitspraak	16-11-2010
Datum publicatie	16-11-2010
Zaaknummer	22-000564-09
Formele relaties	Cassatie: ECLI:NL:HR:2012:BW9966, Bekrachtiging/bevestiging Conclusie in cassatie: ECLI:NL:PHR:2012:BW9966
Rechtsgebieden	Strafrecht
Bijzondere kenmerken	Hoger beroep
Inhoudsindicatie	De verdachte heeft zich schuldig gemaakt aan smaadschrift jegens minister-president Balkenende door bewerkte foto's op internet te plaatsen, waarop de minister-president onder meer met hitlersnorren en hakenkruizen werd afgebeeld. Tevens heeft de verdachte een bijbehorende tekst op internet geplaatst, waarin de minister-president met Adolf Hitler werd vergeleken. Overschrijding van de redelijke termijn als bedoeld in artikel 6, eerste lid, van het Europees verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden. Werkstraf voor de duur van 50 uren en een voorwaardelijke gevangenisstraf van 1 week.
Vindplaatsen	Rechtspraak.nl

Uitspraak
Rolnummer: 22-000564-09
Parketnummer: 09-665556-05
Datum uitspraak: 16 november 2010
TEGENSPRAAK
Gerechtshof te 's-Gravenhage
meervoudige kamer voor strafzaken
Arrest

gewezen op het hoger beroep tegen het vonnis van de politierechter in de rechtbank 's-Gravenhage van

26 februari 2007 in de strafzaak tegen de verdachte:

[verdachte],

geboren te [geboorteplaats] op [geboortedag] 1943,

adres: [adres].

Onderzoek van de zaak

Dit arrest is gewezen naar aanleiding van het onderzoek op de terechtzittingen in eerste aanleg en het onderzoek op de terechtzittingen in hoger beroep van dit hof van 2 maart 2010 en 2 november 2010.

Het hof heeft kennisgenomen van de vordering van de advocaat-generaal en van hetgeen door en namens de verdachte naar voren is gebracht.

Tenlastelegging

Aan de verdachte is - na wijziging van de tenlastelegging ter terechtzitting in eerste aanleg - ten laste gelegd dat:

hij op of omstreeks 02 juli 2004 te 's-Gravenhage, en/of Amsterdam, althans in Nederland, opzettelijk, door middel van het openlijk tentoonstellen en/of aanslaan van (een) geschrift(en) en/of (een) afbeelding(en), de eer en/of de goede naam van minister-president Balkenende heeft aangerand door telastlegging van een of meer bepaalde feiten, met het kennelijke doel om daaraan ruchtbaarheid te geven, immers heeft verdachte met voormeld doel (een) geschrift(en) en/of afbeelding(en), zoals aan deze telastelegging gehecht en daarvan deel uitmakende, tentoongesteld of aangeslagen (via Internet).

Procesgang

In eerste aanleg is de verdachte ter zake van het tenlastegelegde veroordeeld tot een taakstraf in de vorm van een werkstraf voor de duur van 60 uren subsidiair 30 dagen hechtenis, alsmede tot een voorwaardelijke gevangenisstraf voor de duur van 1 week met een proeftijd van 2 jaren.

Namens de verdachte is tegen het vonnis hoger beroep ingesteld.

Geldigheid van de inleidende dagvaarding

Ter terechtzitting in hoger beroep heeft de raadsman van de verdachte bepleit, verkort en zakelijk weergegeven, dat de inleidende dagvaarding nietig behoort te worden verklaard vanwege betekeningsgebreken. De geschriften als vermeld in de zevende regel van de oorspronkelijke tenlastelegging waren niet aan de inleidende dagvaarding gehecht en er had niet mogen worden volstaan met aanvulling daarvan middels de ter terechtzitting van 25 augustus 2006 toegewezen vordering wijziging tenlastelegging.

Het hof begrijpt het verweer van de raadsman aldus, dat de inleidende dagvaarding noch voldeed aan de betekeningsvereisten als bedoeld in artikel 585 en verder van het Wetboek van Strafvordering, noch voldeed aan de vereisten van artikel 261 Wetboek van Strafvordering.

Het hof verwerpt het verweer en overweegt hiertoe als volgt.

De inleidende dagvaarding is op 2 mei 2006 aan de verdachte in persoon uitgereikt. De verdachte heeft toen kennis kunnen nemen van zowel de dag waarop de behandeling van de zaak op de zitting van de politierechter in de rechtbank ‘s-Gravenhage zou plaatsvinden als van het strafbare feit dat aan de verdachte is ten laste gelegd.

De stelling van de raadsman, dat de tenlastelegging toen als onvolledig was aan te merken nu de daarin vermelde geschriften ontbraken, rechtvaardigt naar ’s hofs oordeel geenszins de conclusie dat daarom sprake is geweest van enig gebrek in de betekening van de inleidende dagvaarding. Een dergelijk rechtsgevolg volgt, anders dan de raadsman kennelijk meent – niet uit de wet en de wet biedt daar overigens ook geen steun voor.

Artikel 313 van het Wetboek van Strafvordering geeft het openbaar ministerie de mogelijkheid om te vorderen dat een tenlastelegging wordt gewijzigd. In eerste aanleg is van die mogelijkheid gebruik gemaakt door de officier van justitie en de politierechter heeft de gevorderde wijziging ter terechtzitting van 25 augustus 2006 bevolen na de verdachte en zijn raadsman ter zake te hebben gehoord. Daarmee zijn de geschriften waarnaar in de tenlastelegging is verwezen op de terechtzitting van 25 augustus 2006 rechtsgeldig deel gaan uitmaken van de tenlastelegging.

Naar het oordeel van het hof voldeed ook de oorspronkelijke tenlastelegging aan de eisen gesteld in artikel 261 van het Wetboek van Strafvordering. Die tenlastelegging was voldoende feitelijk, terwijl uit de behandeling van de zaak ter terechtzitting in hoger beroep is gebleken dat de verdachte ten tijde van de eerste behandeling van zijn zaak ter zitting van de politierechter in de rechtbank 's-Gravenhage met die tenlastelegging geïnformeerd was over het voorval waarvoor hij diende terecht te staan en ook wist waartegen hij zich te verdedigen had. In dit verband is naar het oordeel van het hof van belang dat op grond van het proces-verbaal ter terechtzitting van voormelde zitting kan worden aangenomen, dat toen door de verdediging van de verdachte tegen de gevorderde wijziging geen bezwaar is gemaakt.
De inleidende dagvaarding is, gelet op hetgeen hiervoor is overwogen, dan ook geldig.
Ontvankelijkheid van het openbaar ministerie in de vervolging
De verdediging heeft betoogd dat het openbaar ministerie niet-ontvankelijk in de vervolging van de verdachte behoort te worden verklaard op de hierna verkort en zakelijk weergegeven gronden.

De raadsman heeft allereerst betoogd dat, nu het in dezen blijkens de tenlastelegging gaat om de ongekwalificeerde vorm van smaadschrift ex artikel 261 van het Wetboek van Strafrecht, ten onrechte niet is voldaan aan het klachtvereiste van artikel 164 van het Wetboek van Strafvordering. Uit de aangifte blijkt niet dat het slachtoffer vervolging wenste, terwijl evenmin uit het procesdossier blijkt dat het slachtoffer een bijzondere volmacht heeft afgegeven om namens hem aangifte te doen. Voor zover de machtiging van [de secretaris-generaal van het departement Algemene Zaken] d.d. 31 augustus 2005 als volmacht zou moeten gelden, dan is deze volmacht buiten de ingevolge artikel 66 van het Wetboek van Strafrecht geldende termijn ingediend.

Verder heeft de raadsman betoogd dat het openbaar ministerie niet-ontvankelijk in de vervolging van de verdachte moet worden verklaard, nu een schriftelijke weergave van de beslissing op het wrakingsverzoek van de verdachte ter terechtzitting van 25 augustus 2006 in het dossier ontbreekt.

Voorts heeft de raadsman bepleit dat de redelijke termijn als bedoeld in artikel 6, eerste lid, van het Europees verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden ernstig is geschonden, hetgeen tot de niet-ontvankelijkheid van het openbaar ministerie in de vervolging van de verdachte dient te leiden. Daartoe heeft hij het volgende aangevoerd. De redelijke termijn is aangevangen op de datum waarop een uitnodiging tot verhoor aan de verdachte werd verstuurd in maart 2005. Het verstekvonnis van de politierechter van 26 februari 2007 is eerst op 26 januari 2009, bijna twee jaar later, betekend aan de verdachte en in hoger beroep heeft het één jaar geduurd voordat de zaak opnieuw ter zitting van het hof is aangebracht na de afwijzingen van de respectieve wrakingsverzoeken.

Tot slot heeft de verdachte betoogd dat bij hem het gerechtvaardigde vertrouwen is gewekt dat hij niet zou worden vervolgd, aangezien de verdachte in het verleden soortgelijke foto's van [de voormalig minister van Justitie] en [het voormalig lid van het College van Procureurs-Generaal] op internet heeft geplaatst en hij hiervoor niet is vervolgd.

Het hof overweegt te dien aanzien het volgende.

Aan de verdachte is ten laste gelegd – zakelijk weergegeven en voor zover thans van belang – dat hij door opzettelijk te handelen als feitelijk in de tenlastelegging omschreven, de eer en goede naam van de minister-president Balkenende heeft aangerand. Naar het oordeel van het hof is gelet op de tekst van de tenlastelegging beoogd aan de verdachte het strafbare feit als bedoeld in artikel 267 van het Wetboek van Strafrecht ten laste te leggen. Voor het vervolgen ter zake van een dergelijk feit is gelet op artikel 269 van het Wetboek van Strafrecht een klacht niet vereist.

Het hof constateert met de raadsman dat de schriftelijke weergave van de beslissing op het wrakingsverzoek d.d. 25 augustus 2006 in het procesdossier ontbreekt. Het hof is echter van oordeel dat dit enkele feit niet leidt tot niet-ontvankelijkheid van het openbaar ministerie in de vervolging van de verdachte. Ook overigens zijn geen feiten en omstandigheden aannemelijk geworden om die door de raadsman aangevoerde conclusie te rechtvaardigen. In dit verband is naar het oordeel van het hof van belang dat gesteld noch anderszins aannemelijk is geworden dat de verdachte daardoor in enig strafvorderlijk te beschermen belang is geschaad. Ten aanzien van de redelijke termijn stelt het hof voorop dat schending hiervan, volgens vaste jurisprudentie, in beginsel niet leidt tot niet-ontvankelijkheid van het openbaar ministerie in de vervolging, doch – indien van een dergelijke schending sprake is – deze anderszins gecompenseerd dient te worden. In dit verband overweegt het hof dat de redelijke termijn aanvangt op het moment dat vanwege de overheid een handeling is verricht waaraan de verdachte in redelijkheid de verwachting kon ontlenen dat strafvervolging zou worden ingesteld, waarbij de betekening van de inleidende dagvaarding zonder meer als een dergelijke handeling behoort te worden aangemerkt. Anders dan de verdediging kennelijk meent, kan in de onderhavige zaak de uitnodiging van de politie, verzonden aan de verdachte voor verhoor, niet als zodanig gelden. Het enkel versturen van een dergelijke brief is geen waarborg dat de geadresseerde van de inhoud van die brief kennisneemt. In dit verband is naar het oordeel van het hof van belang, dat gesteld noch anderszins aannemelijk is geworden dat de verdachte van de inhoud van die brief daadwerkelijk kennis heeft genomen. Ook in de behandeling van de zaak in hoger beroep heeft zich naar het oordeel van het hof geen schending van de redelijke termijn voorgedaan, nu de behandeling van de zaak van de verdachte in hoger beroep binnen twee jaren is afgerond. Het hof constateert wel dat vertraging is opgetreden bij de betekening van de mededeling van het vonnis. Deze vertraging zal met een hierna te melden rechtsgevolg worden gecompenseerd.

Ten slotte is het hof van oordeel dat de verdachte zich er niet op kan beroepen dat er in redelijkheid door het openbaar ministerie bij hem enig gerechtvaardigd vertrouwen is gewekt zodat hij niet zou worden vervolgd ten aanzien van het onderhavige strafbare feit. Een zodanige toezegging is hem niet gedaan.

De omstandigheid dat ter zake van zijn eerdere soortgelijke acties geen vervolging tegen hem is ingesteld, is ingegeven door het feit dat [de voormalig minister van Justitie] en [het voormalig lid van het College van Procureurs-Generaal] geen aangifte tegen de verdachte hebben gedaan, terwijl zulks in het onderhavige geval wel is geschied. Het hof voegt ten overvloede hieraan toe dat met een beslissing om niet te vervolgen ten aanzien van andere strafbare feiten dan het onderhavige niet zonder meer een zodanig gerechtvaardigd vertrouwen gewekt kan worden, dat ook ten aanzien van het thans voorliggende strafbare feit niet vervolgd zou worden.

Gelet op het vorenstaande is het openbaar ministerie dan ook ontvankelijk in de vervolging van de verdachte.

Het vonnis waarvan beroep

Het vonnis waarvan beroep kan niet in stand blijven omdat het hof zich daarmee niet verenigt.

Bewezenverklaring

Het hof acht wettig en overtuigend bewezen dat de verdachte het ten laste gelegde heeft begaan, met dien verstande dat:
hij op 02 juli 2004 in Nederland, opzettelijk, door middel van het openlijk tentoonstellen van een geschrift en afbeeldingen, de eer en/of de goede naam van minister-president Balkenende heeft aangerand door tenlastelegging van een of meer bepaalde feiten, met het kennelijke doel om daaraan ruchtbaarheid te geven, immers heeft verdachte met voormeld doel een geschrift en afbeeldingen, zoals aan deze tenlastelegging gehecht en daarvan deel uitmakende, tentoongesteld via Internet.
Hetgeen meer of anders is ten laste gelegd, is niet bewezen. De verdachte moet daarvan worden vrijgesproken.
Voor zover in de tenlastelegging taal- en/of schrijffouten voorkomen, zijn deze in de bewezenverklaring verbeterd. Blijkens het verhandelde ter terechtzitting is de verdachte daardoor niet geschaad in de verdediging.
Bewijsvoering
Het hof grondt zijn overtuiging dat de verdachte het bewezenverklaarde heeft begaan op de feiten en omstandigheden die in de bewijsmiddelen zijn vervat en die reden geven tot de bewezenverklaring.
In die gevallen waarin de wet aanvulling van het arrest vereist met de bewijsmiddelen dan wel, voor zover artikel 359, derde lid, tweede volzin, van het Wetboek van Strafvordering wordt toegepast, met een opgave daarvan, zal zulks plaatsvinden in een aanvulling die als bijlage aan dit arrest zal worden gehecht.
Door de verdediging gevoerd kwalificatieverweer
De raadsman van de verdachte heeft ter terechtzitting betoogd dat de minister-president niet kan worden aangemerkt als het openbaar gezag, een openbaar lichaam of een openbare instelling.
Het hof onderschrijft dit standpunt van de raadsman. Anders dan door de advocaat-generaal naar voren gebracht, kunnen volgens de geldende jurisprudentie individuele gezagsdragers niet worden aangemerkt als het openbaar gezag, een openbaar lichaam of een openbare instelling zoals bedoeld in artikel 267, eerste lid, van het Wetboek van Strafrecht.
De in de tenlastelegging genoemde hoedanigheid van minister-president dient naar het oordeel van het hof te worden aangemerkt als ambtenaar in de zin van artikel 84 van het Wetboek van Strafrecht. De minister-president wordt ingevolge artikel 43 van de Grondwet bij koninklijk besluit benoemd en ontslagen en bekleedt een functie met een openbaar karakter teneinde een deel van de taak van de Staat of zijn organen te verrichten.
Strafbaarheid van het bewezenverklaarde
Het bewezenverklaarde levert op:
Smaadschrift, terwijl dit wordt aangedaan aan een ambtenaar gedurende of ter zake van de rechtmatige uitoefening van zijn bediening.
Strafbaarheid van de verdachte
Er is geen omstandigheid aannemelijk geworden die de strafbaarheid van de verdachte uitsluit. De verdachte is dus strafbaar.
Strafmotivering
De advocaat-generaal heeft gevorderd dat het vonnis waarvan beroep zal worden vernietigd en dat de verdachte zal worden veroordeeld tot een taakstraf in de vorm van een werkstraf voor de duur van 60 uren subsidiair 30 dagen hechtenis, alsmede tot een voorwaardelijke gevangenisstraf voor de duur van 1 maand met een proeftijd van 2 jaren.
Het hof heeft de op te leggen straffen bepaald op grond van de ernst van het feit en de omstandigheden waaronder dit is begaan en op grond van de persoon en de persoonlijke omstandigheden van de verdachte, zoals daarvan is gebleken uit het onderzoek ter terechtzitting.

Daarbij heeft het hof in het bijzonder het volgende in aanmerking genomen.
De verdachte heeft zich schuldig gemaakt aan smaadschrift jegens minister-president Balkenende door bewerkte foto's op internet te plaatsen, waarop de minister-president onder meer met hitlersnorren en hakenkruizen werd afgebeeld. Tevens heeft de verdachte een bijbehorende tekst op internet geplaatst, waarin de minister-president met Adolf Hitler werd vergeleken. Met deze handelwijze heeft de verdachte de eer en goede naam aangetast van minister-president Balkenende.

De verdachte heeft ter terechtzitting in hoger beroep – verkort en zakelijk weergegeven – verklaard dat hem in het verleden in het kader van verschillende gerechtelijke procedures groot onrecht is aangedaan door zowel leden van de rechterlijke macht als door leden van het openbaar ministerie en dat daarin de reden is gelegen voor zijn handelen in deze. Naar het oordeel van het hof maakt de door de verdachte aangevoerde reden voor zijn handelen – anders dan hij kennelijk zelf meent – het door hem gepleegde strafbare feit niet minder ernstig.

Gelet op het vorenstaande is het hof van oordeel dat in beginsel een geheel onvoorwaardelijke taakstraf in de vorm van een werkstraf voor de duur van 60 uren subsidiair 30 dagen hechtenis in combinatie met een geheel voorwaardelijke gevangenisstraf voor de duur van 1 week met een proeftijd van 2 jaren een passende en geboden reactie vormen, zoals ook door de politierechter in de rechtbank 's-Gravenhage aan de verdachte is opgelegd. Naar het oordeel van het hof heeft de advocaat-generaal onvoldoende redengevende argumenten aangedragen op grond waarvan een hogere voorwaardelijke straf dan in eerste aanleg opgelegd, in de rede zou liggen.
Naar het oordeel van het hof heeft de behandeling van de zaak evenwel niet plaatsgevonden binnen een redelijke termijn als bedoeld in artikel 6, eerste lid, van het Europees verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden. Het hof neemt hierbij in aanmerking dat de termijn voor de betekening van de mededeling van het vonnis van de politierechter in de rechtbank 's-Gravenhage is overschreden.
Het hof zal de overschrijding van deze termijn verdisconteren in de strafmaat en in plaats van de hiervoor overwogen onvoorwaardelijke taakstraf en voorwaardelijke gevangenisstraf, een geheel onvoorwaardelijke taakstraf in de vorm van een werkstraf alsmede een geheel voorwaardelijke gevangenisstraf van na te melden duur opleggen.
Toepasselijke wettelijke voorschriften
Het hof heeft gelet op de artikelen 9, 14a, 14b, 14c, 22c, 22d, 63, 261 en 267 van het Wetboek van Strafrecht, zoals zij golden ten tijde van het bewezenverklaarde.
BESLISSING
Het hof:
Vernietigt het vonnis waarvan beroep en doet opnieuw recht.
Verklaart bewezen dat de verdachte het tenlastegelegde, zoals hierboven omschreven, heeft begaan.
Verklaart niet bewezen hetgeen ter zake meer of anders is ten laste gelegd en spreekt de verdachte daarvan vrij.
Bepaalt dat het bewezenverklaarde het hierboven vermelde strafbare feit oplevert.
Verklaart de verdachte strafbaar ter zake van het bewezenverklaarde.
Veroordeelt de verdachte tot een taakstraf in de vorm van een werkstraf voor de duur van 50 (vijftig) uren, te vervangen door hechtenis voor de tijd van 25 (vijfentwintig) dagen voor het geval die taakstraf niet naar behoren wordt verricht.
Veroordeelt de verdachte tot een gevangenisstraf voor de duur van
1 (één) week.

Beveelt dat de gevangenisstraf niet ten uitvoer zal worden gelegd, tenzij de rechter later anders mocht gelasten op grond dat de verdachte zich vóór het einde van de proeftijd van 2 (twee) jaren aan een strafbaar feit heeft schuldig gemaakt.

Dit arrest is gewezen door mr. I.E. de Vries,

mr. C.G.M. van Rijnberk en mr. A.W.M. Bijloos, in bijzijn van de griffier mr. N.R. Achterberg.

Het is uitgesproken op de openbare terechtzitting van het hof van 16 november 2010.

Mr. A.W.M. Bijloos is buiten staat dit arrest mede te ondertekenen.

Advies W03.14.0376/II

Datum:	vrijdag 5 december 2014
Soort:	Wet
Ministerie:	Veiligheid en Justitie
Vindplaats:	Kamerstukken II 2014/2015, 34 051, nr. 4

Voorstel van wet van het lid Van Klaveren tot wijziging van het Wetboek van Strafrecht in verband met een verruiming van de vrijheid van meningsuiting, met memorie van toelichting.

Van dit advies is een samenvatting gemaakt.

Bij brief van de voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van 10 oktober 2014 heeft de Tweede Kamer, bij de Afdeling advisering van de Raad van State ter overweging aanhangig gemaakt het voorstel van wet van het lid Van Klaveren tot wijziging van het Wetboek van Strafrecht in verband met een verruiming van de vrijheid van meningsuiting, met memorie van toelichting.

Het voorstel strekt ertoe de vrijheid van meningsuiting te verruimen. Daartoe wordt voorgesteld artikel 137c van het Wetboek van Strafrecht (hierna: Sr) (groepsbelediging) te schrappen. Opzettelijke belediging in het openbaar van groepen mensen wegens hun ras, hun godsdienst of levensovertuiging, hun hetero- of homoseksuele gerichtheid of hun lichamelijke, psychische of verstandelijke handicap zal dan niet meer strafbaar zijn. Voorts wordt voorgesteld de artikelen 137d Sr (aanzetten tot haat, discriminatie of gewelddadig optreden) en 137e Sr (verspreidingsverbod van uitlatingen die tevens strafbaar zijn op grond van de artikelen 137c en 137d) te wijzigen. Als gevolg daarvan zal het aanzetten tot haat of discriminatie van de hiervoor genoemde groepen personen niet meer strafbaar zijn. Enkel het aanzetten tot gewelddadig optreden zal strafbaar blijven.
De initiatiefnemer wil met het voorstel vier doelen dienen: het verruimen van de vrijheid van meningsuiting, het verzekeren van het lex certa-beginsel, het voorkomen van een conflict tussen op Nederland rustende verdragsverplichtingen en het bieden van een handreiking aan het Europese Hof voor de Rechten van de Mens (hierna: EHRM) bij het bepalen van de Europese consensus inzake het beschermen van het maatschappelijk debat. (zie noot 1)

De Afdeling gaat eerst in op de betekenis van de vrijheid van meningsuiting in verband met de voorgestelde wijzigingen. Zij ziet in de jurisprudentie van het EHRM

geen aanleiding de door de wetgever in het Wetboek van Strafrecht gemaakte afwegingen te herijken. Vervolgens gaat de Afdeling na of het voorstel verenigbaar is met het recht van de Europese Unie (hierna: Unierecht) en de relevante internationale verdragen. Zij concludeert dat dit op onderdelen niet het geval is. Ten slotte gaat de Afdeling in op de gestelde onduidelijkheden van de hier aan de orde zijnde artikelen. Ook al zouden de interpretatieverschillen met betrekking tot deze artikelen groot zijn en ook groter dan aan de orde is bij sommige andere strafbepalingen, niet gemotiveerd wordt dat schrapping ter verkrijging van meer duidelijkheid een proportionele oplossing is.

De Afdeling advisering van de Raad van State constateert dat het onderhavige voorstel gelijkluidend (zie noot 2) is aan het in 2012 aan de Afdeling ter advisering voorgelegde voorstel van wet van het lid Driessen. (zie noot 3) De Afdeling heeft over dat voorstel op 15 november 2012 advies uitgebracht. Daarop is (nog) geen reactie van de initiatiefnemer - dan wel van degene die de verdediging van het voorstel heeft overgenomen (zie noot 4) - verschenen, zodat het advies nog niet openbaar is gemaakt.

1. Vrijheid van meningsuiting

De toelichting stelt dat op Nederland potentieel conflicterende verdragsverplichtingen rusten, "die binnen de Nederlandse rechtsorde leiden tot spanningen op het terrein van de vrijheid van meningsuiting". (zie noot 5) Volgens de toelichting maken het verbod op groepsbelediging, het aanzetten tot haat en het aanzetten tot discriminatie, die ter uitvoering van de internationale en Europese verplichtingen dienen, een onevenredige inbreuk op de door artikel 10 van het Europees verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden (hierna: EVRM) beschermde vrijheid van meningsuiting. De reden waarom het voorstel nu een andere afweging omvat en de vrijheid van meningsuiting wil verruimen, is volgens de toelichting dat de bescherming van de vrijheid van meningsuiting de afgelopen jaren sterk in intensiteit is toegenomen als gevolg van de jurisprudentie van het EHRM. (zie noot 6) De vrijheid van (politieke) meningsuiting wordt in dit verband kennelijk gezien als een recht dat nagenoeg absolute bescherming geniet, ongeacht de inhoud van de uitlating. (zie noot 7)

De Afdeling onderkent dat de vrijheid van meningsuiting een van de essentiële elementen van een democratische samenleving vormt. Het EHRM heeft dit uitgangspunt in zijn jurisprudentie ook zo verwoord. (zie noot 8) Het heeft het EHRM geleid tot de overweging dat de bescherming van de vrijheid van meningsuiting "is applicable not only to information or ideas that are favourably received or regarded as inoffensive or as a matter of indifference, but also to those that offend, shock or disturb the State or any sector of the population. Such are the demands of that

pluralism, tolerance and broadmindedness without which there is no democratic society". (zie noot 9)

De vrijheid van meningsuiting is, in tegenstelling tot de vrijheid een mening te koesteren, echter niet absoluut. (zie noot 10) Beperkingen van deze vrijheid die de inhoud van een uiting betreffen, zijn volgens artikel 7 van de Grondwet toegestaan bij formele wet. (zie noot 11) Die beperkingen zijn vooral te vinden in het Wetboek van Strafrecht en betreffen onder andere de artikelen waarop dit voorstel ziet. Naast het belang van degene die van de vrijheid van meningsuiting gebruik wil maken, zijn ook belangen van anderen en het algemeen belang betrokken, hetgeen een afweging noodzakelijk kan maken. De vrijheid van meningsuiting gaat niet automatisch voor op andere rechten en belangen en niet alle (politieke) uitingen worden op dezelfde manier beschermd.
In de Straatsburgse jurisprudentie is erkend dat publicaties en andere vormen van meningsuiting die aanzetten tot haat, geweld of racisme, of nodeloos kwetsend zijn, en derhalve geen enkele bijdrage leveren aan het openbare debat, met straf bedreigd of anderszins belemmerd mogen worden. (zie noot 12) In extreme gevallen kan zelfs het beroep op de vrijheid van meningsuiting worden ontzegd, daar waar de uitingen gericht zijn tegen de kernwaarden waarop het EVRM is gebaseerd, zoals "tolerance, social peace and non-discrimination". (zie noot 13)

De Afdeling ziet in artikel 7 van de Grondwet en de jurisprudentie van het EHRM over artikel 10 van het EVRM dan ook niet de door initiatiefnemer gestelde noodzaak om de door de wetgever in het Wetboek van Strafrecht gemaakte afwegingen te herijken. De Afdeling is van oordeel dat de initiatiefnemer bij het benadrukken van het belang van de vrijheid van meningsuiting onvoldoende aandacht besteedt aan het feit dat bepaalde (vormen van) uitingen gelet op de hiervoor genoemde bepalingen en de daarop gebaseerde jurisprudentie beperking van deze vrijheid kunnen rechtvaardigen en adviseert dit aspect alsnog in de afweging te betrekken.

2. Verenigbaarheid met Unierecht en Verdragen
In de toelichting stelt de initiatiefnemer zich ervan bewust te zijn dat de afweging - resulterend in het voorstel tot het schrappen van het verbod op groepsbelediging (artikel 137c Sr) en het verbod op het aanzetten tot haat en discriminatie (wijziging van de artikelen 137d en 137e Sr) - anders uitvalt dan die gemaakt door de wetgever ten tijde van de goedkeuring van het Internationaal Verdrag inzake uitbanning van alle vormen van rassendiscriminatie (hierna: IVUR). (zie noot 14) Tegelijkertijd stelt de toelichting dat dat Verdrag noch het Kaderbesluit bestrijding racisme en vreemdelingenhaat of het Aanvullend Protocol bij het Cybercrimeverdrag aan hetgeen wordt voorgesteld in de weg staat. Van strijdigheid met deze instrumenten zou geen sprake zijn. (zie noot 15)
Hieronder gaat de Afdeling in op de verenigbaarheid van onderdelen van het voorstel

met de hiervoor genoemde instrumenten. Voorts besteedt de Afdeling aandacht aan de verplichtingen uit het door de initiatiefnemer niet genoemde Internationaal verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten (hierna: IVBPR).

a. *Kaderbesluit bestrijding racisme en vreemdelingenhaat*
In 2008 is het Europees Kaderbesluit betreffende de bestrijding van bepaalde vormen en uitingen van racisme en vreemdelingenhaat door middel van het strafrecht in werking getreden. (zie noot 16) Het legt aan de lidstaten de verplichting op tot strafbaarstelling van het opzettelijk publiekelijk aanzetten tot geweld of haat jegens een groep personen, gedefinieerd op basis van ras, huidskleur, godsdienst, afstamming, dan wel nationale of etnische afkomst, of een lid van die groep, ook door middel van het publiekelijk verspreiden of uitdelen van geschriften, afbeeldingen of ander racistisch of xenofobisch materiaal. (zie noot 17) Voorts dient het publiekelijk vergoelijken, ontkennen of verregaand bagatelliseren van genocide, misdaden tegen de menselijkheid, oorlogsmisdaden en misdaden tegen de vrede strafbaar te worden gesteld indien deze gedragingen van dien aard zijn dat zij aanzetten tot haat of geweld. (zie noot 18) Het Kaderbesluit biedt de lidstaten de mogelijkheid om de verplichting tot strafbaarstelling van deze gedragingen te beperken tot gedragingen die de openbare orde dreigen te verstoren, of die bedreigend, kwetsend of beledigend zijn. (zie noot 19) Met andere woorden, de lidstaten kunnen ervoor kiezen om de vrijheid van meningsuiting meer ruimte toe te kennen door alleen die vormen van het opzettelijk aanzetten tot haat of geweld strafbaar te stellen, die tegelijkertijd de openbare orde dreigen te verstoren of die bedreigend, kwetsend of beledigend zijn.

In Nederland is in implementatie voorzien door de bestaande artikelen 137c tot en met 137e Sr, omdat daarin een strafbaarstelling van het aanzetten tot haat of geweld, belediging en discriminatie wegens onder meer ras en godsdienst is geregeld. Het vergoelijken, ontkennen of bagatelliseren van de hiervoor genoemde misdrijven is niet zelfstandig strafbaar gesteld, maar valt onder de hiervoor genoemde bepalingen, voor zover dit gedrag aanzet tot haat of geweld, belediging of discriminatie wegens ras of godsdienst. Nederland heeft een verklaring waarin het voorgaande is medegedeeld, afgelegd ten tijde van de totstandkoming van dat Kaderbesluit. (zie noot 20)

De Afdeling deelt niet de in de toelichting getrokken conclusie dat het voorstel niet in strijd is met het Kaderbesluit bestrijding racisme en vreemdelingenhaat. Het Kaderbesluit verplicht ondubbelzinnig tot strafbaarstelling van het aanzetten tot haat, ongeacht de mogelijkheid die het Kaderbesluit biedt tot clausulering van dat delict met het oog op de vrijheid van meningsuiting. De Afdeling merkt op dat in de voorgestelde wijzigingen van de artikelen 137d en 137e Sr het bestanddeel "aanzetten tot haat" geheel vervalt.

b. *Aanvullend Protocol bij het Cybercrimeverdrag*
In 2001 is het Aanvullend Protocol (zie noot 21) bij het Cybercrimeverdrag (zie noot 22) tot stand gekomen dat in 2010 voor het land Nederland in werking is getreden. Het Protocol verplicht de partijen tot strafbaarstelling van handelingen van racistische en xenofobische aard verricht via computersystemen. De Afdeling wijst in het bijzonder op de artikelen 3 en 6 van dat Protocol.

Artikel 3 behelst een verplichting tot strafbaarstelling van het publiekelijk verspreiden of op andere wijze voor het publiek beschikbaar maken van racistisch en xenofobisch materiaal. (zie noot 23) Uit de definitie van het racistisch en xenofobisch materiaal blijkt dat daaronder ook materiaal valt dat aanzet tot haat, discriminatie of geweld tegen een individu of een groep wegens bepaalde kenmerken. (zie noot 24) Het verspreiden van materiaal via computersystemen dat aanzet tot haat, discriminatie of geweld, dient daarom strafbaar te worden gesteld. Nederland heeft geen voorbehoud gemaakt bij dit artikel.

Volgens artikel 6 worden de partijen verplicht tot strafbaarstelling van ontkenning, grove bagatellisering, goedkeuring of rechtvaardiging van volkerenmoord of van misdaden tegen de menselijkheid. Nederland heeft gebruik gemaakt van de mogelijkheid om slechts bepaalde vormen van dergelijke gedragingen strafbaar te stellen. Volgens het daartoe strekkende voorbehoud wordt aan de verplichting van artikel 6 voldaan door strafbaarstelling van deze gedragingen, voor zover die gedragingen aanzetten tot haat, discriminatie of geweld wegens ras of godsdienst. (zie noot 25)

Uit het voorgaande blijkt dat op Nederland de verplichting rust tot strafbaarstelling van gedragingen van racistische en xenofobische aard die aanzetten tot haat, discriminatie of geweld via computersystemen. Door het schrappen van het bestanddeel "aanzet tot haat tegen of discriminatie van mensen" uit de artikelen 137d en 137e Sr voldoet Nederland niet meer aan de verplichtingen die voortvloeien uit het Aanvullend Protocol bij het Cybercrimeverdrag.

c. *Internationaal Verdrag inzake de uitbanning van alle vormen van rassendiscriminatie*
Het IVUR is in 1965 tot stand gekomen. Daarin is tot uitdrukking gebracht het belang van het tegengaan van rassendiscriminatie, dat in de internationale gemeenschap breed wordt gedeeld. Het doel van het Verdrag is dan ook te bewerkstelligen dat alle maatregelen worden genomen "die nodig zijn om snel een einde te maken aan alle vormen en alle uitingen van rassendiscriminatie, alsook op rassendiscriminatie berustende leerstellingen en praktijken te voorkomen en te bestrijden, ten einde een betere verstandhouding tussen de rassen te bevorderen en een internationale samenleving op te bouwen waarin zich geen enkele vorm van rassenscheiding en

rassendiscriminatie voordoet." (zie noot 26)
Nederland is partij bij dit Verdrag en heeft zich verbonden aan de verplichtingen die daaruit voortvloeien. Daaronder valt ook de verplichting ingevolge artikel 4(a) van dat Verdrag om "strafbaar bij de wet te verklaren het verspreiden, op welke wijze ook, van denkbeelden die zijn gegrond op rassuperioriteit of rassenhaat, aanzetting tot rassendiscriminatie, zomede alle daden van geweld of aanzetting daartoe, die zijn gericht tegen een ras of een groep personen van een andere huidskleur of etnische afstamming, alsook het verlenen van steun aan tegen bepaalde rassen gerichte activiteiten, waaronder begrepen de financiering daarvan." Nederland voldoet thans aan deze verplichting door gedragingen genoemd in de artikelen 137c tot en met 137e Sr strafbaar te stellen.

De Afdeling wijst er op dat artikel 4(a) van het IVUR uitdrukkelijk verplicht tot strafbaarstelling van het aanzetten tot rassendiscriminatie. Strafbaarstelling van het aanzetten tot haat wordt niet letterlijk voorgeschreven. Het IVUR spreekt echter van een verplichting tot strafbaarstelling van de verspreiding van ideeën gebaseerd op rassenhaat, hetgeen rassendiscriminatie in de hand kan werken. In die zin gaan het aanzetten tot haat en discriminatie naar het oordeel van de Afdeling hand in hand. Dit wordt bevestigd in de Aanbeveling van het toezichthoudend Comité inzake de uitbanning van rassendiscriminatie (CERD), (zie noot 27) waarin wordt aanbevolen in het licht van artikel 4 ook aanzetten tot haat strafbaar te stellen. (zie noot 28)

Gelet op het voorgaande is de Afdeling van oordeel dat het schrappen van de bestanddelen "aanzet tot haat tegen of discriminatie van mensen" uit de artikelen 137d en 137e Sr niet verenigbaar is met de verplichting die op Nederland rust ingevolge artikel 4(a) van het IVUR.

d. *Internationaal verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten*
Naast de hierboven, ook in de toelichting genoemde instrumenten wijst de Afdeling op de verplichtingen die op Nederland rusten op grond van het IVBPR. Ingevolge artikel 20, tweede lid, van het IVBPR is Nederland verplicht om het propageren van op nationale afkomst, ras of godsdienst gebaseerde haatgevoelens die aanzetten tot discriminatie, vijandigheid of geweld bij de wet te verbieden. Aan deze verplichting is volgens de wetgever voldaan door gedragingen genoemd in de artikelen 137c e.v. Sr strafbaar te stellen. (zie noot 29) Door de voorgestelde wijziging van de artikelen 137d en 137e Sr zal het aanzetten tot discriminatie of haat (zie noot 30) niet meer verboden worden. Daarmee wordt, naar het oordeel van de Afdeling, niet voldaan aan de verplichtingen uit het IVBPR.

e. *Conclusie*
Gelet hierop komt de Afdeling tot de conclusie dat met de voorgestelde wijziging van de artikelen 137d en 137e Sr strekkende tot het laten vervallen van de

strafbaarstelling van het aanzetten tot haat of discriminatie van mensen op grond van hun ras of godsdienst, Nederland niet meer aan de internationale en Europese verplichtingen ter zake zal voldoen. De door de initiatiefnemer genoemde gewone delicten, zoals opruiing (artikel 131 Sr), aanzetten tot geweld (nieuw artikel 137d Sr), bedreiging (artikel 284 e.v. Sr) en discriminatie (artikel 137f Sr, artikel 137g Sr en artikel 429quater Sr) kunnen naar het oordeel van de Afdeling daartoe niet de plaats van de artikelen 137d en 137e in de huidige vorm innemen. Geen van deze artikelen stelt het aanzetten tot haat of discriminatie strafbaar.

Gelet op het voorgaande adviseert de Afdeling af te zien van de voorgestelde wijziging van de artikelen 137d en 137e Sr, reeds omdat de internationale en Europese verplichtingen die op Nederland rusten, daar geen ruimte voor bieden.

3. Herstel van het lex certa-beginsel

Volgens de toelichting voldoet de delictsomschrijving uit de artikelen 137c en 137d Sr niet aan het strafrechtelijke lex certa-beginsel. Dit beginsel vereist dat de delictsomschrijving van een strafbepaling zo precies en zo beperkt mogelijk is. Voor de burger moet voorzienbaar zijn welke concrete handelingen (of het nalaten ervan) tot straffen kunnen leiden. Om recht te doen aan dit beginsel stelt de initiatiefnemer voor artikel 137c in het geheel en het bestanddeel "het aanzetten tot haat of discriminatie" uit de artikelen 137d en 137e Sr te schrappen.

De Afdeling onderkent dat de rechtspraak, waaronder de uitspraken van de rechtbank Amsterdam en het gerechtshof Amsterdam in de zaak ten aanzien van de heer Wilders waarop initiatiefnemer wijst, (zie noot 31) laat zien dat de hiervoor genoemde artikelen tot significante interpretatieverschillen aanleiding geven. Ook in de literatuur wordt erop gewezen dat er verschillende interpretaties van deze bepalingen mogelijk zijn. (zie noot 32)
De Afdeling mist een analyse van onderdelen van deze bepalingen die onduidelijk zijn en van de redenen daarvoor. Voorts wordt aan de hand daarvan niet uiteen gezet waarom mogelijke onduidelijkheden niet kunnen worden ondervangen door nadere precisering van de bestaande bepalingen. Verder wordt niet inzichtelijk gemaakt in hoeverre het bestaan van interpretatieverschillen omtrent die bepalingen afwijkt van mogelijke interpretatieproblemen die zich voordoen ten aanzien van sommige andere strafbepalingen, waarbij geen aanleiding wordt gezien tot wijziging of schrapping.

Onverminderd het in de onderdelen 1 en 2 opgemerkte is naar het oordeel van de Afdeling daarmee onvoldoende inzichtelijk gemaakt dat het voorstel tot het zonder meer schrappen van artikel 137c Sr en een gedeelte van de artikelen 137d en 137e Sr proportioneel is in relatie tot het gewenste doel van verkrijging van meer duidelijkheid. De Afdeling adviseert in het licht van het bovenstaande dragend te

motiveren waarom schrappen van (onderdelen van) deze artikelen de enig mogelijke oplossing is om aan het lex certa-beginsel tegemoet te komen.

De Vice-president van de Raad van State

Reactie (op het advies) van de indiener van 28 januari 2015

De initiatiefnemer merkt op dat het vierde motief, het afgeven van een signaal aan het EHRM in verband met het bepalen van consensus, in het advies geen aandacht krijgt. Dat is opmerkelijk, te meer daar de dialoog tussen Straatsburg en de nationale instanties na de Brighton conferentie alom als een belangrijke factor wordt gezien die de legitimiteit van het EHRM kan bevorderen. De initiatiefnemer acht het belangrijk om door een wetswijziging aan het Straatsburgse Hof kenbaar te maken dat Nederland een preferente positie toekent aan de vrijheid van meningsuiting, zoals deze ook tot uitdrukking komt in de jurisprudentie van het Hof.

1. De initiatiefnemer stelt zich, ook blijkens de Memorie van Toelichting, op het standpunt dat de vrijheid van meningsuiting volgens het EVRM en de jurisprudentie van het EHRM een preferente positie inneemt. Dat betekent niet dat zij absoluut is, maar wel dat zij een zwaarwegend karakter heeft en dus alleen in uitzonderingsgevallen mag worden beperkt. In de jurisprudentie van het EHRM worden slechts twee uitzonderingen erkend, te weten opruiing en artistieke uitingen die kwetsend kunnen zijn voor aanhangers van een bepaalde religie. De Memorie van Toelichting is op dit punt aangevuld.

Volgens de initiatiefnemer lopen op dit punt in het advies twee zaken door elkaar. Initiatiefnemer ontkent uiteraard niet dat aan de formele wetgever op grond van art. 7 Grw. de bevoegdheid toekomt om uitingsdelicten te scheppen. Het gaat daarbij overigens om een bevoegdheid en niet om een plicht. Maar het feit dat dergelijke uitingsdelicten een grondwettelijk aanknopingspunt hebben vrijwaart ze niet tegen een onverbindend verklaring door het EHRM. Voor het Hof is immers bepalend of dergelijke beperkingen een 'pressing social need' dienen.

De initiatiefnemer is met de Afdeling van mening dat volgens de jurisprudentie van het EHRM beperkingen op de vrijheid van meningsuiting zijn toegelaten als ze behoren tot één van de twee volgende categorieën: opruiende uitingen of artistieke uitingen die kwetsend kunnen zijn voor gelovigen. De voorbeelden die de Afdeling in de voetnoten noemt behoren dan ook tot deze twee categorieën.

De Afdeling ontkent dat de vrijheid van meningsuiting een absoluut karakter heeft en daarbij sluit de initiatiefnemer zich aan. Daaraan staat echter niet in de weg dat de

vrijheid van meningsuiting volgens het EVRM en de jurisprudentie van het EHRM een preferente positie inneemt. Dat betekent dat zij een zwaarwegend karakter heeft en dus alleen in uitzonderingsgevallen mag worden beperkt. In de jurisprudentie van het EHRM worden slechts twee uitzonderingen erkend, te weten opruiing en artistieke uitingen die kwetsend kunnen zijn voor aanhangers van een bepaalde religie. Het wetsvoorstel strekt ertoe om die preferente positie van de vrijheid van meningsuiting tot uitdrukking te brengen.

2. De initiatiefnemer is niet overtuigd door de stelling van de Afdeling dat de commune strafbaarstellingen zoals opruiing, aanzetten tot geweld, bedreiging en discriminatie ontoereikend zouden zijn om uitvoering te geven aan de genoemde verdragsverplichtingen. De stelling van de Afdeling is op dit punt niet onderbouwd. Aan de partijstaten komt het primaat toe bij de implementatie van internationale verplichtingen. De initiatiefnemer meent dat die implementatie op een zodanige manier dient te geschieden dat getrouw uitvoering wordt gegeven aan die verplichtingen, zonder dat daarbij afbreuk wordt gedaan aan andere fundamentele rechtsgoederen, zoals de vrijheid van meningsuiting. Er wordt dus bewust voor gekozen om de minst ingrijpende middelen in te zetten. Daarbij wordt aangesloten bij het dialoogmodel, waarin nationale instanties signalen afgeven aan de internationale instanties met de bedoeling deze zo nodig op ander gedachten te brengen. De initiatiefnemer is van mening dat Nederland op dit terrein binnen de grenzen van zijn internationale verplichtingen blijft met behulp van de commune delictsomschrijvingen. Indien Nederland dreigt deze bandbreedte te overschrijden, is dit een signaal aan de internationale instanties in het kader van de dialoog om zich bij deze benadering aan te sluiten.
De initiatiefnemer voelt zich in dit verband gesterkt door de wil van de wetgever zoals deze tot uitdrukking is gebracht in de parlementaire stukken die hebben geleid tot de vaststelling van de huidige tekst in 1970. Zo stelde de regering destijds dat het IVUR niet uitdrukkelijk verplicht tot opneming van het delict te zake van het in het openbaar beledigen van groepen mensen vanwege hun ras.(zie noot 33) Bovendien kon volgens de regering het aanzetten tot haat, voor zover het betrekking heeft op gewelddadig optreden, reeds worden bestreden met toepassing van bestaande delictsomschrijvingen, zoals te zake van opruiing.(zie noot 34) De Memorie van Toelichting is op dit punt aangevuld.

3. Het doet de initiatiefnemer deugd dat ook de Afdeling de mening lijkt toegedaan dat de delictsomschrijvingen op gespannen voet staan met het lex certa beginsel. De Afdeling kiest echter voor een andere remedie, namelijk het nader preciseren van de betrokken bepalingen in plaats van het schrappen ervan. Naar het oordeel van de Afdeling zou een precisering proportioneler zijn. Hoewel de initiatiefnemer het standpunt van de Afdeling respecteert is initiatiefnemer niettemin van oordeel dat het schrappen van de bepalingen de enige proportionele remedie is. Onduidelijke

strafbaarstellingen hebben een verkillend effect op de vrijheid van meningsuiting en verliezen daardoor hun bestaansrecht. Over de reikwijdte van de uitingsvrijheid past geen speculatie, zeker niet als op de overtreding van de delictsomschrijvingen vrijheidsstraffen zijn gesteld. De initiatiefnemer verwijst met instemming naar de vagueness doctrine en de chilling effect doctrine van het Amerikaanse Hooggerechtshof, op grond waarvan deze instantie vage delictsomschrijvingen steevast onverbindend verklaart.
Zoals eerder in deze reactie reeds is gememoreerd achtte de wetgever de delictsomschrijvingen niet nodig om uitvoering te geven aan het IVUR en werden zij als het ware ten overvloede opgenomen. In dat licht bezien is een schrapping wel degelijk proportioneel te achten.
Bovendien blijken de arttt. 137c en d Sr. in de rechterlijke praktijk zodanig te worden opgerekt dat de door de wetgever beoogde limitatieve en restrictieve strafbaarstelling op losse schroeven wordt gezet. Zo wordt het begrip 'ras' in de artt. 137c en d sinds zijn arrest van 15 juni 1976 door de Hoge Raad consequent ruim uitgelegd.(zie noot 35) Daaronder zijn onder andere begrepen Turken en Marokkanen,(zie noot 36) Joden,(zie noot 37) vreemdelingen,(zie noot 38) en asielzoekers en vluchtelingen.(zie noot 39) Dit is in strijd met de wil van de wetgever die bewust een limitatief en geen enuntiatief stelsel heeft opgenomen om de vrijheid van meningsuiting niet te belasten.(zie noot 40) Daarnaast heeft de Hoge Raad de strafbaarstelling van de arttt. 137c en d Sr. onlangs opgerekt door daartoe ook 'uitlatingen die aanzetten tot onverdraagzaamheid' te rekenen, zonder dat daarvoor een grondslag te vinden is in de wet.(zie noot 41) Deze ontwikkelingen tonen aan dat zelfs de meest restrictieve en limitatieve strafbaarstelling in de rechtspraktijk toch weer wordt opgerekt en daardoor in zijn tegendeel gaat verkeren. Daarom is schrapping van de delictsomschrijvingen naar het oordeel van de initiatiefnemer niet alleen proportioneel, maar ook het enige effectieve middel. De Memorie van Toelichting is op dit punt aangevuld.

De initiatiefnemer

---

(1) Memorie van toelichting, paragraaf 1 (slot).
(2) Artikel III verwijst thans naar de Wet financiering politieke partijen die in werking is getreden op 1 mei 2013. Met de inwerkingtreding van die wet is de Wet subsidiëring politieke partijen, die in het voorstel uit 2012 werd genoemd, vervallen.
(3) Voorstel van wet tot wijziging van het Wetboek van Strafrecht in verband met een verruiming van de vrijheid van meningsuiting, Kamerstukken II 2011/12, 33 369, nr. 2.
(4) Kamerstukken II 2012/13, 33 369, nr. 4.
(5) Memorie van toelichting, paragraaf 3, kopje "De noodzaak voor een afweging

door de wetgever".
(6) Memorie van toelichting, paragraaf 3 (slot). De Afdeling wijst er overigens op dat nog in 2008 de toenmalige minister van Justitie meende dat de beperkingen van de vrijheid van meningsuiting waartoe het Kaderbesluit en het Aanvullend Protocol bij het Cybercrimeverdrag verplichtten, aanvaardbaar zijn in het licht van het EVRM en de jurisprudentie van het EHRM over artikel 10 EVRM, zie Kamerstukken II 2009/10, 31 838 (R1874), nr. 6, blz. 3.
(7) Zie de memorie van toelichting, paragraaf 1: "Eén van de doelen van de vrijheid van meningsuiting is het bevorderen en openhouden van het maatschappelijke debat. (…) De inhoud en de aard van die uitlatingen doen daarbij niet ter zake. (…) Iedereen dient zonder vrees voor vervolging zijn (politieke) mening te kunnen uiten."
(8) Zie bijvoorbeeld EHRM, Handyside t. Verenigd Koninkrijk, arrest van 7 december 1976, § 41.
(9) Idem.
(10) Zie in dezelfde zin het advies van 26 januari 2010, nr. W03.09.0473/II (Voorstel van wet van de leden Van der Ham, De Wit en Teeven tot wijziging van het Wetboek van Strafrecht in verband met het laten vervallen van het verbod op godslastering), Kamerstukken II 2009/10, 32 203, nr. 4.
(11) Artikel 7 van de Grondwet luidt als volgt:
"1. Niemand heeft voorafgaand verlof nodig om door de drukpers gedachten of gevoelens te openbaren, behoudens ieders verantwoordelijkheid volgens de wet.
(…)
3. Voor het openbaren van gedachten of gevoelens door andere dan in de voorgaande leden genoemde middelen heeft niemand voorafgaand verlof nodig wegens de inhoud daarvan, behoudens ieders verantwoordelijkheid volgens de wet.
(…)".
(12) EHRM, Otto-Preminger-Institut, arrest van 20 september 1994, § 56 en EHRM, Günduz v. Turkey, arrest van 14 december 2003, § 40. Zie ook het rapport van de Venetië Commissie, Tackling blasphemy, insult and hatred in a democratic society, Raad van Europa 2008, § 41-98. Verder in die zin ook EHRM, Féret t. België, arrest van 16 juli 2009 (door initiatiefnemer genoemd in de Memorie van toelichting, paragraaf 4) en EHRM, Le Pen t. Frankrijk, arrest van 20 april 2010 (ontvankelijkheidsbeslissing). In laatstgenoemde beslissing heeft het Hof het beroep van Le Pen op de bescherming van artikel 10 EVRM kennelijk ongegrond geacht. De veroordeling van Le Pen in Frankrijk wegens het aanzetten tot discriminatie, haat en geweld vormde volgens het Hof een legitieme beperking van de vrijheid van meningsuiting van een politicus.
(13) Zie bijvoorbeeld EHRM 16 november 2004, Norwood t. Verenigd Koninkrijk (ontvankelijkheidsbeslissing) en EHRM 10 juli 2008, Soulas t. Frankrijk (ontvankelijkheidsbeslissing). Van belang is hier artikel 17 van het EVRM dat betrekking heeft op het misbruik van een of meer van de gegarandeerde rechten en

vrijheden. Volgens dat artikel mag geen van de bepalingen van het EVRM (dus ook niet artikel 10, vrijheid van meningsuiting) worden uitgelegd als zou zij voor een Staat, een groep of een persoon een recht inhouden enige activiteit aan de dag te leggen of enige daad te verrichten met als doel de rechten of vrijheden die in het EVRM zijn vermeld teniet te doen of deze verdergaand te beperken dan bij het EVRM is voorzien.
(14) Memorie van toelichting, paragraaf 3 (slot).
(15) Memorie van toelichting, paragrafen 3 en 5.
(16) Kaderbesluit 2008913/JBZ van 28 november 2008, PB L 328/55.
(17) Artikel 1, eerste lid, onder a en b van het Kaderbesluit.
(18) Artikel 1, eerste lid, onder c en d, van het Kaderbesluit.
(19) Artikel 1, tweede lid, van het Kaderbesluit.
(20) Document nr. 2001/0270 (CNS) en Kamerstukken I 2007/08, 23490, DH, blz. 4, met de toelichting van de toenmalige Minister van Justitie.
(21) Trb. 2003, 60 en Trb. 2010, 334 (inwerkingtreding).
(22) Verdrag inzake de bestrijding van strafbare feiten verbonden met elektronische netwerken, betreffende de strafbaarstelling van handelingen van racistische en xenofobische aard verricht via computersystemen, Trb. 2002, 18 en Trb. 2007, 10 (inwerkingtreding).
(23) Artikel 3 van het Protocol.
(24) Artikel 1 van het Protocol.
(25) Artikel 2 van de Rijkswet tot goedkeuring van het Aanvullend Protocol, Trb. 2010, 334.
(26) Preambule bij het verdrag.
(27) CERD/C/GC/35, General recommendation No. 35, Combating racist hate speech, 26 september 2013.
(28)As article 4 is not self-executing, States parties are required by its terms to adopt legislation to combat racist hate speech that falls within its scope. In the light of the provisions of the Convention and the elaboration of its principles in general recommendation No. 15 and the present recommendation, the Committee recommends that the States parties declare and effectively sanction as offences punishable by law:
(a) All dissemination of ideas based on racial or ethnic superiority or hatred, by whatever means;
(b) Incitement to hatred, contempt or discrimination against members of a group on grounds of their race, colour, descent, or national or ethnic origin;
(c) Threats or incitement to violence against persons or groups on the grounds in (b) above;
(d) Expression of insults, ridicule or slander of persons or groups or justification of hatred, contempt or discrimination on the grounds in (b) above, when it clearly amounts to incitement to hatred or discrimination;

(e) Participation in organizations and activities which promote and incite racial discrimination.
(paragraaf 13).
(29) Kamerstukken II 1975/76, 13 932 (R1037), nrs. 1-6, blz. 31.
(30) Aangenomen kan worden dat het verbieden van het propageren van haatgevoelens die aanzetten tot vijandigheid, waar het IVBPR strikt genomen van spreekt, op één lijn kan worden gesteld met het aanzetten tot haat, waarvan andere verdragen spreken.
(31) Memorie van toelichting, paragraaf 2; Hof Amsterdam 21 januari 2009, LJN: BH0496; rechtbank Amsterdam 23 juni 2011, LJN: BQ9001.
(32) Zie bijvoorbeeld A. Nieuwenhuis en E. Janssen, "De onduidelijke verhouding tussen vrijheid van meningsuiting en discriminatie", Mediaforum 2011-4, blz. 94.
(33) Kamerstukken II, 1967/68, 9724, nr. 3, p. 2.
(34) Kamerstukken II, 1967/68, 9724, nr. 3, p. 3.
(35) HR 15 juni 1976, NJ 1976, 551.
(36) HR 14 maart 1989, NJ 1990, 29.
(37) HR 21 februari 1995, NJ 452.
(38) HR 2 mei 1995, NJ 621.
(39) HR 15 april 2003, NJ 334.
(40) Kamerstukken II, 1967/68, 9724, nr. 3, p. 2.
(41) HR 16 december 2014, 13/01327.

Gehele tekst ontwerpregeling met toelichting

Bron: Raad van State

Openbaar Ministerie arrondisementsparket Den Haag
Kaderbesluit 2008/913 betreffende de bestrijding van racisme en vreemdelingenhaat

Als lidstaat van de Europese Unie zal Nederland moeten voldoen aan de afspraken die binnen Europa worden gemaakt. Het Kaderbesluit betreffende de bestrijding van racisme en vreemdelingenhaat biedt normen voor strafbaarstelling en bestraffing. Het Kaderbesluit stelt het volgende voorop:

"Racisme en vreemdelingenhaat vormen een rechtstreekse schending van de beginselen van vrijheid, democratie, eerbiediging van de mensenrechten en de fundamentele vrijheden, en van de rechtsstaat, beginselen waarop de Europese Unie gegrondvest is en die de lidstaten gemeen hebben."

Art. 1, onder a verplicht om het aanzetten tot geweld of haat jegens een groep personen wegens (onder meer) ras strafbaar te stellen. Op basis van art. 3, lid 1 zijn lidstaten verplicht om erin te voorzien dat zulke gedragingen kunnen worden bestraft met "doeltreffende, evenredige en afschrikwekkende strafrechtelijke sancties". Aan de verplichting tot strafbaarstelling had de wetgever reeds uitvoering gegeven in de artt. 137c en d Sr. De verplichting tot adequate bestraffing is gericht aan de Nederlandse wetgever, maar is – via diezelfde wetgever – een duidelijke boodschap aan het OM en aan de rechter. Die boodschap is dat adequate strafrechtelijke maatregelen een belangrijk hulpmiddel vormen bij de bestrijding van racisme en vreemdelingenhaat. Behalve een straffend effect hebben dergelijke maatregelen ook een afschrikwekkende werking.

Vermeldenswaard is ten slotte art. 8 van het Kaderbesluit, dat stelt dat de lidstaten er voor moeten zorgen dat het instellen van een onderzoek of vervolging wegens discriminatie niet afhankelijk is van een aangifte.

Persoonlijk bericht aan alle kamerleden: Waarom stelt u geen vragen ??

Arib, K. (PVDA)

- personalia
- fractie
- onderwijs
- loopbaan
- nevenfuncties
- commissies
- printversie

personalia

titulatuur, naam; roepnaam
Arib, drs. K. (Khadija)

geboorteplaats en -datum
Hedami (Marokko), 10 October 1960

woonplaats
Amsterdam

fractie

Partij van de Arbeid (42 zetels) (PVDA)

onderwijs

- sociologie Universiteit van Amsterdam

loopbaan

open in browser PRO version Are you a developer? Try out the HTML to PDF API pdfcrowd.com

- medewerker I.S.E.S. (Instituut voor Sociale en Economische Studies) Erasmus Universiteit te Rotterdam
- waarnemend hoofd en senior-beleidsmedewerker, Maatschappelijke Opvang en Gezondheidszorg gemeente Amsterdam
- lid Tweede Kamer der Staten-Generaal, vanaf 19 mei 1998

nevenfuncties

- Bestuurslid STIOM 8Gezondheidscentrum Schilderswij, Den Haag (onbezoldigd)
- Lid Raad van advies Steunpunten mantelzorg en Vrijwillige Thuishulp (onbezoldigd)

Geacht Tweede Kamerlid.

Sinds enige tijd bent u op de hoogte gesteld van het conflict tussen K.H. de Werd en het Openbaar Ministerie. Met name met Jhr. procureur-generaal, Mr. J.L. de Wijkerslooth de Weerdesteyn, en minister mr. J.P.H. Donner van Justitie over het weigeren van het vervolgen van meineed en het onwettig afdekken van het verduisteren van de gerechtelijke bevelen, zoals weergegeven op mijn website. Drie grote artikelen zijn hierover in De Telegraaf al verschenen zonder dat daarover door u Kamervragen zijn gesteld. Nog merkwaardiger is het feit dat u geen aanstoot neemt aan de

open in browser PRO version Are you a developer? Try out the HTML to PDF API pdfcrowd.com

foto's op het internet, waarbij zowel de minister als de voorzitter van het College van Procureurs-generaal als echte nazi's en Hitler worden afgebeeld.

Hoewel wel mij bekend is dat in de Tweede Kamer onderzoek wordt gedaan naar de achtergronden, wil ik u attent maken op het onderzoek dat de Nationale Ombudsman heeft gestart. Diens bevindingen over het onwettig handelen van het Openbaar Ministerie, van het College van PG's en van de minister van Justitie worden nu geëvalueerd.

Om u duidelijk te maken dat het standpunt van de minister niet acceptebel is om K.H. de Werd niet te vervolgen wegens smaad, belediging en of het hanteren van nazistische symbolen in foto's van de hoogste justitiële ambtsdragers, voeg ik behalve het standpunt van de minister ook de afbeeldingen zelf toe. Men slikt die om geheimzinnige redenen als zoete koek. Voor iedere andere burger (behalve voor K.H. de Werd) zou dit moeten leiden tot onmiddellijke arrestatie en voorgeleiding aan de rechter. Het feit dat dit niet gebeurt moet eenieder te denken geven. Ik nodig u hierbij uit om hierover vragen te stellen aan de minister.

K.H. de Werd
Postbus: 36157
1020 MD Amsterdam Website:
http://www.mstsnl.net/de-werd

open in browser PRO version Are you a developer? Try out the HTML to PDF API pdfcrowd.com

Geen aanklacht

Justitie zal geen vervolging instellen wegens smaad tegen Karel de Werd, terwijl hij toch minister van justitie mr. J.P.H. Donner en de voorzitter van het college van procureurs-generaal mr. J.P. de Wijkerslooth als Adolf Hitler op zijn website heeft gezet. Het ministerie liet via voorlichter Ivo Hommes weten: "Er zal geen aangifte gedaan worden. Het is deze persoon enkel en alleen te doen om aandacht voor zijn zaak en daar werken wij niet aan mee." (De Telegraaf van 18 oktober 2003)

open in browser PRO version Are you a developer? Try out the HTML to PDF API pdfcrowd.com

Persoonlijk bericht aan alle kamerleden: Waarom stelt u geen vragen ??

Miltenburg, A. Van (VVD)

- personalia
- fractie
- onderwijs
- loopbaan
- nevenfuncties
- commissies
- printversie

personalia

titulatuur, naam; roepnaam
Van Miltenburg, A. (Anouchka)

geboorteplaats en -datum
Utrecht, 20 April 1967

woonplaats
Zaltbommel

e-mail
A.vMiltenburg@tk.parlement.nl

fractie

Volkspartij voor Vrijheid en Democratie (28 zetels) (VVD)

onderwijs

- Academie voor Journalistiek en Voorlichting te Tilburg 1986 - 1991

open in browser PRO version Are you a developer? Try out the HTML to PDF API pdfcrowd.com

- loopbaan

- Free lance journalist bij diverse media/mediabedrijven

- nevenfuncties

- geen

Geacht Tweede Kamerlid.

Sinds enige tijd bent u op de hoogte gesteld van het conflict tussen K.H. de Werd en het Openbaar Ministerie. Met name met Jhr. procureur-generaal, Mr. J.L. de Wijkerslooth de Weerdesteyn, en minister mr. J.P.H. Donner van Justitie over het weigeren van het vervolgen van meineed en het onwettig afdekken van het verduisteren van de gerechtelijke bevelen, zoals weergegeven op mijn website. Drie grote artikelen zijn hierover in De Telegraaf al verschenen zonder dat daarover door u Kamervragen zijn gesteld. Nog merkwaardiger is het feit dat u geen aanstoot neemt aan de foto's op het internet, waarbij zowel de minister als de voorzitter van het College van Procureurs-generaal als echte nazi's en Hitler worden afgebeeld.

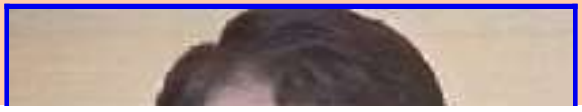

Hoewel wel mij bekend is dat in de Tweede Kamer onderzoek wordt

open in browser PRO version Are you a developer? Try out the HTML to PDF API pdfcrowd.com

gedaan naar de achtergronden, wil ik u attent maken op het onderzoek dat de Nationale Ombudsman heeft gestart. Diens bevindingen over het onwettig handelen van het Openbaar Ministerie, van het College van PG's en van de minister van Justitie worden nu geëvalueerd.

Om u duidelijk te maken dat het standpunt van de minister niet acceptebel is om K.H. de Werd niet te vervolgen wegens smaad, belediging en of het hanteren van nazistische symbolen in foto's van de hoogste justitiële ambtsdragers, voeg ik behalve het standpunt van de minister ook de afbeeldingen zelf toe. Men slikt die om geheimzinnige redenen als zoete koek. Voor iedere andere burger (behalve voor K.H. de Werd) zou dit moeten leiden tot onmiddellijke arrestatie en voorgeleiding aan de rechter. Het feit dat dit niet gebeurt moet eenieder te denken geven. Ik nodig u hierbij uit om hierover vragen te stellen aan de minister.

K.H. de Werd
Postbus: 36157
1020 MD Amsterdam Website:
http://www.mstsnl.net/de-werd

Geen aanklacht

Justitie zal geen vervolging instellen wegens smaad tegen Karel de Werd, terwijl hij toch minister van justitie mr. J.P.H. Donner en de voorzitter van het college van procureurs-generaal mr. J.P. de Wijkerslooth als Adolf Hitler op zijn website heeft gezet. Het ministerie

open in browser PRO version Are you a developer? Try out the HTML to PDF API pdfcrowd.com

liet via voorlichter Ivo Hommes weten: "Er zal geen aangifte gedaan worden. Het is deze persoon enkel en alleen te doen om aandacht voor zijn zaak en daar werken wij niet aan mee." (De Telegraaf van 18 oktober 2003)

open in browser PRO version Are you a developer? Try out the HTML to PDF API pdfcrowd.com

Persoonlijk bericht aan alle kamerleden: Waarom stelt u geen vragen ??

Dijsselbloem, J.R.V.A. (PVDA)

- personalia
- fractie
- onderwijs
- loopbaan
- nevenfuncties
- commissies
- printversie

personalia

titulatuur, naam; roepnaam
Dijsselbloem, J.R.V.A. (Jeroen)

geboorteplaats en -datum
Eindhoven, 29 March 1966

woonplaats
Wageningen

fractie

Partij van de Arbeid (42 zetels) (PVDA)

onderwijs

- v.w.o. R.K. Eckartcollege te Eindhoven, van 1978 tot 1985
- landbouw-economie Landbouw-Universiteit te Wageningen, van 1985 tot 1991
- bedrijfseconomie University College Cork (Ierl.), 1991

open in browser PRO version Are you a developer? Try out the HTML to PDF API pdfcrowd.com

- milieurecht Universiteit van Amsterdam, 1996

loopbaan

- medewerker P.v.d.A. Eurodelegatie (o.a. politiek assistent E.P. Woltjer, lid Europees Parlement), van 1993 tot 1994
- beleidsmedewerker P.v.d.A.-fractie Tweede Kamer der Staten-Generaal, van 1993 tot 1996
- lid gemeenteraad van Wageningen, van 15 april 1994 tot 1997
- politiek-bestuurlijk medewerker stafbureau van minister Van Aartsen, ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij, van 1996 tot augustus 1998
- politiek-bestuurlijk medewerker (vanaf medio 1999 plaatsvervangend hoofd) stafbureau ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij, van augustus 1998 tot 28 maart 2000
- lid Tweede Kamer der Staten-Generaal, van 28 maart 2000 tot 23 mei 2002
- lid Tweede Kamer der Staten-Generaal, vanaf 20 november 2002
-

nevenfuncties

- Bestuurslid Cultureel centrum Paard van Troje, te Den Haag (onbetaald)
- Voorzitter van de Stichting Overengh, te Wageningen (onbetaald)
- Bestuurslid van de Alfred Moserstichting, te Amsterdam (onbetaald)

open in browser PRO version Are you a developer? Try out the HTML to PDF API pdfcrowd.com

Geacht Tweede Kamerlid.

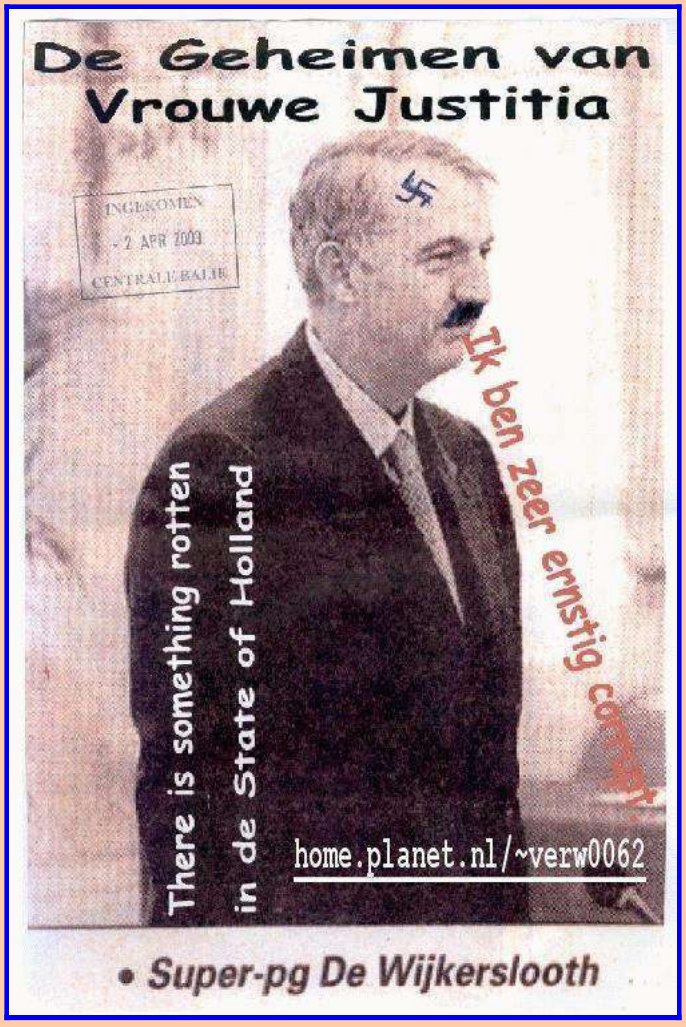

Sinds enige tijd bent u op de hoogte gesteld van het conflict tussen K.H. de Werd en het Openbaar Ministerie. Met name met Jhr. procureur-generaal, Mr. J.L. de Wijkerslooth de Weerdesteyn, en minister mr. J.P.H. Donner van Justitie over het weigeren van het vervolgen van meineed en het onwettig afdekken van het verduisteren van de gerechtelijke bevelen, zoals weergegeven op mijn website. Drie grote artikelen zijn hierover in De Telegraaf al verschenen zonder dat daarover door u Kamervragen zijn gesteld. Nog merkwaardiger is het feit dat u geen aanstoot neemt aan de foto's op het internet, waarbij zowel de minister als de voorzitter van het College van Procureurs-generaal als echte nazi's en Hitler worden afgebeeld.

Hoewel wel mij bekend is dat in de Tweede Kamer onderzoek wordt gedaan naar de achtergronden, wil ik u attent maken op het onderzoek dat de Nationale Ombudsman heeft gestart. Diens bevindingen over het onwettig handelen van het Openbaar Ministerie, van het College van PG's en van de minister van Justitie worden nu geëvalueerd.

Om u duidelijk te maken dat het standpunt van de minister niet acceptebel is om K.H. de Werd niet te vervolgen wegens smaad, belediging en of het hanteren van nazistische symbolen in foto's van de hoogste justitiële ambtsdragers, voeg ik behalve het standpunt van de minister ook de afbeeldingen zelf toe. Men slikt die om geheimzinnige redenen als zoete koek. Voor iedere andere burger (behalve voor K.H.

open in browser PRO version Are you a developer? Try out the HTML to PDF API pdfcrowd.com

de Werd) zou dit moeten leiden tot onmiddellijke arrestatie en voorgeleiding aan de rechter. Het feit dat dit niet gebeurt moet eenieder te denken geven. Ik nodig u hierbij uit om hierover vragen te stellen aan de minister.

K.H. de Werd
Postbus: 36157
1020 MD Amsterdam Website:
http://www.mstsnl.net/de-werd

Geen aanklacht

Justitie zal geen vervolging instellen wegens smaad tegen Karel de Werd, terwijl hij toch minister van justitie mr. J.P.H. Donner en de voorzitter van het college van procureurs-generaal mr. J.P. de Wijkerslooth als Adolf Hitler op zijn website heeft gezet. Het ministerie liet via voorlichter Ivo Hommes weten: "Er zal geen aangifte gedaan worden. Het is deze persoon enkel en alleen te doen om aandacht voor zijn zaak en daar werken wij niet aan mee." (De Telegraaf van 18 oktober 2003)

open in browser PRO version Are you a developer? Try out the HTML to PDF API pdfcrowd.com

Persoonlijk bericht aan alle kamerleden: Waarom stelt u geen vragen ??

Timmermans, F.C.G.M. (PVDA)

- personalia
- fractie
- onderwijs
- loopbaan
- nevenfuncties
- commissies
- printversie

personalia

titulatuur, naam; roepnaam
Timmermans, drs. F.C.G.M. (Frans)

geboorteplaats en -datum
Maastricht, 06 May 1961

woonplaats
Heerlen

e-mail
F.Timmermans@tk.parlement.nl

fractie

Partij van de Arbeid (42 zetels) (PVDA)

onderwijs

- lyceum Saint George's English School te Rome, van 1972 tot 1975

open in browser PRO version Are you a developer? Try out the HTML to PDF API pdfcrowd.com

- atheneum R.K. Bernardinus College te Heerlen, van 1975 tot 1980
- Franse letterkunde Katholieke Universiteit te Nijmegen, van 1980 tot 1985
- Europees recht Universiteit van Nancy, van 1984 tot 1985
- Franse letterkunde Universiteit van Nancy, van 1984 tot 1985
- promotie letteren (geschiedenis) Universiteit van Nancy, 1985

loopbaan

- ambtenaar directie Integratie, ministerie van Buitenlandse Zaken, van 1 augustus 1987 tot 1 juli 1990
- tweede secretaris ambassade te Moskou, van 1 juli 1990 tot 1 september 1993
- ambtenaar directoraat-generaal voor Ontwikkelingssamenwerking, ministerie van Buitenlandse Zaken, van 1 september 1993 tot 15 maart 1994
- medewerker Europees Commissaris Van den Broek te Brussel, van 15 maart 1993 tot 15 maart 1995
- adviseur en particulier secretaris dr. M. van der Stoel, Hoge Commissaris voor de nationale minderheden van de O.V.S.E. (Organisatie voor Veiligheid en Samenwerking in Europa), van 1 juni 1995 tot mei 1998
- lid Tweede Kamer der Staten-Generaal, vanaf 19 mei 1998

nevenfuncties

- Gastdocent Instituut Clingendael (onbetaald)
- Gastdocent Instituut Defensieleergangen (onbetaald)

open in browser PRO version Are you a developer? Try out the HTML to PDF API pdfcrowd.com

- Columnist/publicist (onbetaald)

Geacht Tweede Kamerlid.

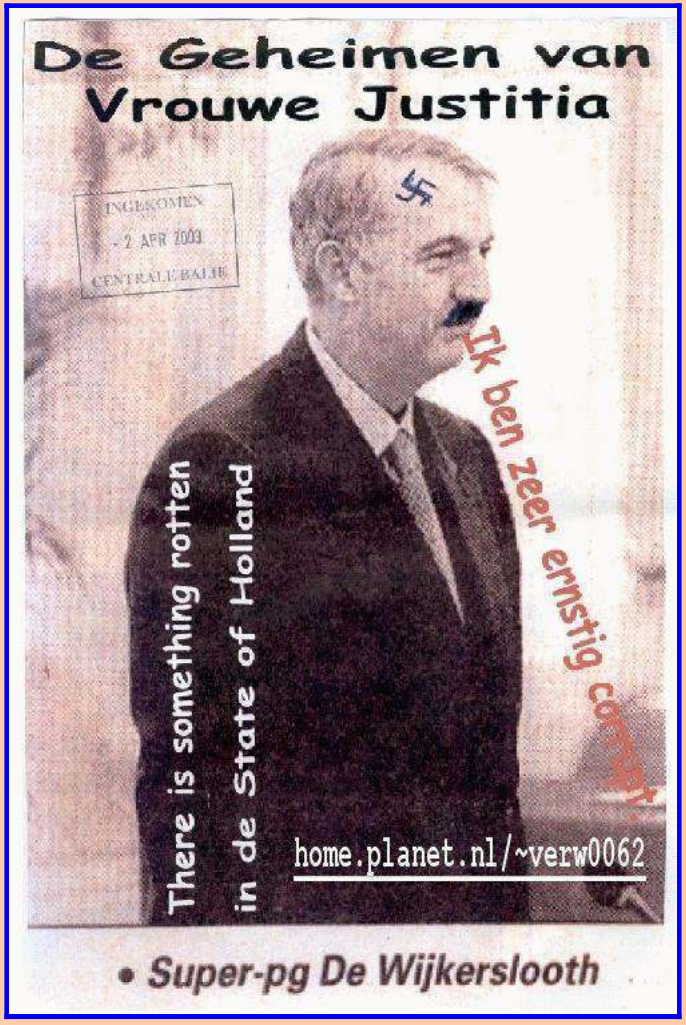

Sinds enige tijd bent u op de hoogte gesteld van het conflict tussen K.H. de Werd en het Openbaar Ministerie. Met name met Jhr. procureur-generaal, Mr. J.L. de Wijkerslooth de Weerdesteyn, en minister mr. J.P.H. Donner van Justitie over het weigeren van het vervolgen van meineed en het onwettig afdekken van het verduisteren van de gerechtelijke bevelen, zoals weergegeven op mijn website. Drie grote artikelen zijn hierover in De Telegraaf al verschenen zonder dat daarover door u Kamervragen zijn gesteld. Nog merkwaardiger is het feit dat u geen aanstoot neemt aan de foto's op het internet, waarbij zowel de minister als de voorzitter van het College van Procureurs-generaal als echte nazi's en Hitler worden afgebeeld.

Hoewel wel mij bekend is dat in de Tweede Kamer onderzoek wordt gedaan naar de achtergronden, wil ik u attent maken op het onderzoek dat de Nationale Ombudsman heeft gestart. Diens bevindingen over het onwettig handelen van het Openbaar Ministerie, van het College van PG's en van de minister van Justitie worden nu geëvalueerd.

Om u duidelijk te maken dat het standpunt van de minister niet acceptebel is om K.H.

open in browser PRO version Are you a developer? Try out the HTML to PDF API pdfcrowd.com

de Werd niet te vervolgen wegens smaad, belediging en of het hanteren van nazistische symbolen in foto's van de hoogste justitiële ambtsdragers, voeg ik behalve het standpunt van de minister ook de afbeeldingen zelf toe. Men slikt die om geheimzinnige redenen als zoete koek. Voor iedere andere burger (behalve voor K.H. de Werd) zou dit moeten leiden tot onmiddellijke arrestatie en voorgeleiding aan de rechter. Het feit dat dit niet gebeurt moet eenieder te denken geven. Ik nodig u hierbij uit om hierover vragen te stellen aan de minister.

K.H. de Werd
Postbus: 36157
1020 MD Amsterdam Website:
http://www.mstsnl.net/de-werd

Geen aanklacht

Justitie zal geen vervolging instellen wegens smaad tegen Karel de Werd, terwijl hij toch minister van justitie mr. J.P.H. Donner en de voorzitter van het college van procureurs-generaal mr. J.P. de Wijkerslooth als Adolf Hitler op zijn website heeft gezet. Het ministerie liet via voorlichter Ivo Hommes weten: "Er zal geen aangifte gedaan worden. Het is deze persoon enkel en alleen te doen om aandacht voor zijn zaak en daar werken wij niet aan mee." (De Telegraaf van 18 oktober 2003)

open in browser PRO version Are you a developer? Try out the HTML to PDF API pdfcrowd.com

Timmermans: racisme grootste bedreiging Europees project

27-05-2014, 13:35 AANGEPAST OP 27-05-2014, 14:03 POLITIEK

http://www.archive.org/details/FransTimmermansAntiDiscriminatie

Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights

VERZOEKSCHRIFT

A A N T E K E N E N

Aan:TWEEDE KAMER DER STATEN GENERAAL

politieke fracties en kamerleden
(griffier)

Postbus:20018
2500EA,DEN HAAG

Heden,**de eerste september tweeduizendveertien** heb ik Joannes Petrus van den Wittenboer voorzitter van de stichting IFUD of Human Rights een verzoekschrift verzonden per brief,per aangetekende post aan de griffier van de Tweede Kamer der Staten Generaal bestemd voor de fractie leiders van de politieke partijen en de kamerleden,met uitdrukkelijk verzoek deze stukken in handen te stellen en ter inzage te leggen.De Tweede Kamer gevestigd in Den Haag,Plein 2.IFUD of Human Rights handelende tevens als gemachtigde namens en voor Audio-Rarities,te dezer zake woonplaats kiezende te Mierlo aan de Kastanje 28 ten adres van IFUD of Human Rights,(zelfde adres).

Het verzoek:

Verzoek onderzoek naar strafbare feiten waarvan de Hoge Raad in eerste aanleg kennis neemt – te weten door hierna te vernoemen personen in hun hierna gemelde betrekking beweerdelijk gepleegde ambtsmisdrijven als bedoeld in art. 76 RO- maar de opdracht tot vervolging ter zake van zodanige ambtsmisdrijven kan niet worden gegeven door de Hoge Raad maar uitsluitend bij Koninklijk besluit of bij een besluit van de Tweede Kamer der Staten-Generaal (art. 119 Grondwet;art. 4-9 Wet van 22 april 1855,Stb.33,houdende regeling der verantwoordelijkheid van de hoofden der Ministeriële Departementen;art. 483 leden 1 en 2 Sv.).

Namen:

- Donner J.P.H. (Piet Hein),minister van justitie
- Wijkerslooth de Weerdesteijn J.L. (Joan Lodewijk),voorzitter college van procureurs-generaal en hoogleraar Universiteit Leiden
- Balkenende J.P. (Jan Pieter) Jan Peter,minister van algemene zaken
- Rutte M (Mark),minister van algemene zaken
- Dijsselbloem J (Jeroen René Victor Anton),minister van financiën

Deze hooggeplaatste personen met voorbeeldfunctie naar de samenleving in de uitoefening van het ambt of functie op enigerlei wijze en data direct of indirect betrokken zijn geweest of zijn betrokken door handelen,nalaten of goedkeuren bij strafbare feiten.Te omschrijven samengevat als “haatzaaien met holocaust negationisme,revisionisme”.

Het kabinet is van mening dat discriminatie, racisme en antisemitisme immoreel is en in strijd met de Grondwet en mensenrechtenverdragen. Het zijn ongewenste maatschappelijke verschijnselen. Daar dient hard en effectief tegen te worden opgetreden,Brief Donner aan de Tweede Kamer 24 oktober 2003, 29200VI- nr62.Naar aanleiding van de bekladding van de poster “Anne Frank ” in Velserbroek in mei 2014 met antisemitische leuzen en een jodenster,en op de vuilnisbak voor de abri een hakenkruis: het kabinet zet zich in om antisemitisme in Nederland te bestrijden.De Minister van Veiligheid en Justitie Ivo Opstelten: de antisemitische bekladding van een poster van Anne Frank is verwerpelijk en onacceptabel.

ECRI:

In haar rapport van 2013 moedigde de ECRI de Nederlandse autoriteiten aan ervoor te zorgen dat de strafrechtketen passende bescherming biedt tegen alle vormen van aanzetten tot rassenhaat,discriminatie en geweld en verregaand bagatelliseren van de Holocaust.Art. 137c,137d,137^{e},137f,137g en 429 quater verbieden respectievelijk:belediging wegens ras; aanzetten tot rassenhaat,discriminatie en geweld.Ook moeten de Nederlandse autoriteiten zich intensiever in zetten voor onderwijs over de Holocaust en antisemitisme en om racisme.

Tweede Kamer der Staten Generaal:

In dit geval verzoek Ik de politieke fracties en de leden van de Tweede Kamer onderzoek te doen en maatregelen te nemen betreffende de bestrijding van bepaalde vormen en uitingen van racisme en vreemdelingenhaat door middel van het strafrecht “KADERBESLUIT 2008/913/JBZ van de Raad van 28 november 2008.

Brief:

Tweede Kamer der Staten Generaal
DCO Bestuur en Onderwijs
Commissie Justitie

Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights
T.a.v. de heer J.P. van den Wittenboer
Postbus 324
5660AH GELDROP

Den Haag, 14 september 2006
"Hitler's Inferno"
JUST060608
K05/1077/12Sv
14 september 2006

Geachte heer Van den Wittenboer,

Uw bovengenoemde brief is onder de leden van de vaste commissie voor justitie verspreid.

In haar vergadering van 6 september 2006 heeft de commissie besloten geen verdere actie te ondernemen.

Dit betekent dat de leden van de commissie individueel wel actie kunnen ondernemen naar aanleiding van uw brief.Zij kunnen uw opmerkingen bijvoorbreeld gebruiken bij de behandeling van wetsvoorstellen of vragen stellen aan de regering.

Hoogachtend,

Mevr.mr.N.J.P. Coenen
Griffier van de vaste commissie voor justitie

Europese Commissie:

PERSBERICHT
Brussel, 27 januari 2014
Internationale Herdenkingsdag voor de Holocaust:
Commissie roept Iidstaten op om ontkenning van misdaden tegen de menselijkheid strafbaar te stellen

Een nieuw verslag dat Vandaag is gepubliceerd, tegen de achtergrond van de Internationale Herdenkingsdag voor de Holocaust, heeft aan het licht gebracht dat de meeste EU-Iidstaten de EU-regelgeving ter bestrijding van racisme en vreemdelingenhaat nog niet correct hebben uitgevoerd. De Iidstaten hebben in 2008 unaniem het kaderbesluit

betreffende de bestrijding van racisme en ,vreemdelingenhaat door middel van het strafrecht aangenomen.Toch blijft de nationale wetgeving in een aantal landen nog steeds ontoereikend. Vooral nationale bepalingen tegen het ontkennen, vergoelijken of verregaand bagatelliseren van bepaalde misdrijven, zoals misdaden tegen de menselijkheid, zijn nog steeds ontoereikend in 20 Iidstaten.

Vicepresident Viviane Reding, EU-commissaris voor Justitie, zei tijdens een speech ter gelegenheid van de Internationale Herdenkingsdag voor de Holocaust: "De naties in de Europese Unie leven nu in vrede met elkaar. We staan nu echter voor nog een andere uitdaging: het blijven streven naar tolerantie binnen onze maatschappijen. Niemand zou ooit te maken mogen krijgen met haatuitingen of haatmisdaden.Vandaag roep ik dus alle EU-lidstaten op om maatregelen te nemen zodat het EU-kaderbesluit volledig kan worden omgezet in nationale bepalingen en kan Worden toegepast op het terrein. "

De Commissie zal in 2014 bilateraal in dialoog treden met de Iidstaten zodat het kaderbesluit volledig en correct kan Worden omgezet in nationale wetgeving. Hierbij moet rekening Worden gehouden met het Handvest van de grondrechten en, met name, de vrijheid van meningsuiting en vereniging.

Het EU-Kaderbesluit heeft als doel om met name racistische en xenofobische haatuitingen en haatmisdaden te bestrijden. Het verplicht de Iidstaten er ook toe om het publiekelijk aanzetten tot geweld of haat op grond van ras, huidskleur, godsdienst, afstamming, nationale of etnische afkomst vast te stellen als strafbare feiten.

Belangrijkste bevindingen van het huidige uitvoeringsverslag:

Hoewel alle Iidstaten de Commissie hebben laten weten welke maatregelen ze zullen nemen om aan dit kaderbesluit te voldoen, laat het huidige uitvoeringsverslag zien dat een aantal landen niet alle bepalingen volledig en/of correct heeft omgezet. Het gaat dan over strafbare feiten zoals het ontkennen, het vergoelijken en verregaand bagatelliseren van bepaalde misdrijven.

De meeste Iidstaten hebben bepalingen inzake het aanzetten tot racistisch en xenofobisch geweld en haat, maar daarmee lijken de desbetreffende bepalingen van het kaderbesluit niet altijd volledig te zijn omgezet. Er zijn ook leemten aangetroffen in verband met de racistische en xenofobische motieven van misdrijven, de aansprakelijkheid van rechtspersonen en de rechtsbevoegdheid.

Volgende stappen:

De Commissie beschikt momenteel niet over de bevoegdheden om op grond van artikel 258 VWEU een inbreukprocedure in te leiden in verband met kaderbesluiten die zijn aangenomen voor de inwerkingtreding van het Verdrag van Lissabon (zie artikel 10, lid 1, van Protocol nr. 36 bij de verdragen). Vanaf 1 december 2014 kan de Commissie inbreukprocedures inleiden. Het huidige verslag laat dus zien op welke vlakken de lidstaten nog werk moeten verrichten om de nationale wetgeving aan te passen.

De Commissie zal echter nooit tussenbeide komen in individuele gevallen van haatuitingen of haatmisdaden.Het is aan de nationale rechtbanken om te bepalen of een specifiek geval kan Worden beschouwd als een aanzetting tot racistisch of xenofobisch geweld of haat, afhankelijk van de omstandigheden en de context van elke situatie. De Commissie zal alleen nagaan of de algemene regels in nationaal recht Worden omgezet.

Achtergrond

Kaderbesluit 2008 2008/9133/JBZ van de Raad is een instrument ter bestrijding van racisme en vreemdelingenhaat door middel van het strafrecht. In dit kaderbesluit wordt een gemeenschappelijke strafrechtelijke benadering uitgelijnd voor bepaalde vormen van racisme en vreemdelingenhaat, met name racistische en xenofobische haatuitingen en haatmisdaden.

Wat "haatuitingen" betreft, moeten de lidstaten de nodige maatregelen nemen om er voor te zorgen dat de volgende opzettelijke gedragingen strafbaar worclen gesteld wanneer ze gericht zijn tegen een groep personen, of een lid van die groep, die op basis van ras, huidskleur, godsdienst, afstamming dan wel nationale of etnische afkomst wordt gedefinieerd en indien de gedragingen van dien aard zijn dat zij net geweld of de baat tegen een dergelijke groep of een lid van een dergelijke groep dreigen aan te wakkeren :

1) het publiekelijk aanzetten tot geweld of haat, waaronder het publiekelijk verspreiden of uitdelen van geschriften, afbeeldingen of ander materiaal;

2) het publiekelijk vergoelijken, ontkennen of verregaand bagatelliseren van genocide, misdaden tegen de menselijkheid en oorlogsmisdaden, zoals vastgesteld in het Statuut van net Internationaal Strafhof; en de misdaden van de belangrijkste oorlogsmisdadigers van de Europese Asmogendheden, zoals vastgesteld in het Handvest van het Internationale Militaire Tribunaal van 1945.

Met betrekking tot "haatdelicten" moeten de lidstaten ervoor zorgen dat racistische en xenofobe motieven als een verzwarende omstandigheid Worden beschouwd, dan wel dat die motieven door de rechter in aanmerking kunnen worden genomen bij de bepaling van de strafmaat.

Het kaderbesluit heeft betrekking op slachtoffers doordat erin wordt vastgelegd dat lidstaten erop moeten toezien dat het onderzoeken en ver\/olgen van delicten die verband houden met racisme en vreemdelingenhaat, niet afhangt van aangifte of beschuldiging door het slachtoffer, ten minste in de ernstigste gevallen.

De wet bevat regels inzake de rechtsmacht die erop gericht zijn online haatuitingen te bestrijden (een van de meest voorkomende manieren om racistisch en xenofoob gedrag te tonen). Bij het vestigen van hun rechtsmacht over gedragingen op hun grondgebied, moeten de lidstaten er voor zorgen dat hun rechtsmacht zich uitstrekt tot gevallen waarin de gedragingen via een informatiesysteem Worden begaan en waarbij de dader of het materiaal dat wordt aangeboden, zich op hun grondgebied bevinden.

Dit is het eerste uitvoeringsverslag over Kaderbesluit 2008/913/JBZ. In dit verslag wordt een beoordeling gegeven van de mate waarin de lidstaten alle bepalingen van het kaderbesluit hebben uitgevoerd. Het is gebaseerd op de omzettingsmaatregelen die door de Iidstaten zijn aangemeld en op technische informatie die de Commissie tijdens de beoordeling van hen heeft gevraagd (met inbegrip van nationale jurisprudentie,voorbereide werkzaamheden en richtsnoeren).Het is eveneens gebaseerd op gegevens die werden verzameld in vijf vergaderingen van een groep regeringsdeskundigen en op een studie in opdracht van de Commissie.

De Feiten:

Door Karel de W.
Het plaatsen van hakenkruizen en SS-tekens op afbeeldingen van ministers,nationale Ombudsman in combinatie met schelden. De dader kan gebruik hebben gemaakt van programma's zoals o .a. photoshop.Naast het op internet verspreiden van de afbeeldingen,zijn ook afbeeldingen van Donner als Adolf Hitler via e-mail internationaal verspreid**.De Wijkerslooth "Twee Vandaag TV" (26 november 2003) : "Ik ben hiermee bekend,samen met minister van justitie Donner,maar dat laat Ik nu maar zo!".**

Impressie:

Op de internetsite http://www.mstsnl.net/oppositie/archief/archief.htm
van Karel de W ,tussen een samenvatting van brieven diverse afbeeldingen:

Afbeelding Tweede Kamer,met aan de wand een groot hakenkruis in krans | afbeelding van de Wijkerslooth met Hitlersnor en hakenkruis en voorzien van het stempel van de rechtbank | Afbeelding Donner met Hitlerkapsel en Hitlersnor,SS-tekens en adelaar met hakenkruis | de Nationale ombudsman met Hitlersnor met SS-tekens en adelaar met hakenkruis | afbeelding portret Adolf Hitler | afbeelding Balkenende met Hitlersnor,hakenkruis en adelaar met Hakenkruis | Donner met Hitlerkapsel en SS-tekens en adelaar met hakenkruis.Het gelaat is afgedekt met een zwarte balk over de ogen | adelaar met hakenkruis | hakenkruis in krans |

Woordgebruik:

(Karel de W)

Juridisch gewetenloos geboefte leden van het gerechtshof te ’s-Gravenhage,en minister Donner is de schele Katholiek en staatspooier (archschlog).Advocaten en rechters zijn de togacriminelen en procureur-generaal de Wijkerslooth is een juridische boef,(hopen dat dit juridisch monster ten spoedigste kanker krijgt).

Fiscaal-revisionisme:

Minister van Financiën,Jeroen Dijsselbloem.
Algemeen nut beogende instelling

Door de Belastingdienst wordt de term `algemeen nut beogende instelling` gebruikt. Goede doelen met deze rangschikking (artikel 24 status) werken ten behoeve van de samenleving.De belastingdienst baseert het oordeel met betrekking tot die tegenover dat van de stichting en Audio-Rarities op slechts één beoordelingscriteria “economische berekeningen”,terwijl er veel meer criteria zijn om te beoordelen.Ook wordt een vergelijking gemaakt die eigenlijk niet gemaakt kan en mag worden,nl dat Audio-Rarities alleen een onderneming is voor het verspreiden van dragers “Compact disc”,en dat het dan alleen om verkoopresultaat “winst” is te doen.Audio-Rarities heeft slechts één titel in het assortiment “Hitler’s Inferno”.Vervolgens baseert de belastingdienst de verkoop van CD’s op hoe belangrijk “Hitler’s Inferno”,de les van gisteren als getuigenis is,aldus niet op de daadwerkelijke context van de bedoeling en het verhaal van hoe dat in 1945 op een LP is gezet.Fiscaal-revisionisme is de belastingwetten misbruiken met een politieke bedoeling.Op die manier kan de belastingdienst worden ingezet als politiek instrument.

Wetboek van Strafrecht:

137d Sr

1) Hij die in het openbaar, mondeling of bij geschrift of afbeelding, aanzet tot haat tegen of discriminatie van mensen of gewelddadig optreden tegen persoon of goed van mensen wegens hun ras, hun godsdienst of levensovertuiging, hun geslacht, hun hetero- of homoseksuele gerichtheid of hun lichamelijke, psychische of verstandelijke handicap, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste een jaar of geldboete van de derde categorie.

2) Indien het feit wordt gepleegd door een persoon die daarvan een beroep of gewoonte maakt of door twee of meer verenigde personen wordt gevangenisstraf van ten hoogste twee jaren of geldboete van de vierde categorie opgelegd.

structurele vormen van discriminatie strafrecht:

Kenmerk: (2000050862) dd,22 mei 2000. Openbaar Ministerie "college van procureurs-Generaal", mr. JL. de Wijkerslooth.

In het wetsvoorstel wordt onder structurele vorrnen van discriminatie verstaan het 'een beroep of gewoonte' maken van de in de betrokken artikelen omschreven feiten of het 'door twee of meer verenigde personen' plegen van die feiten. De bedoelde feiten zijn het doen van openlijke discriminatoire (artikel 137c Sr) of tot haat of discriminatie of gewelddadig optreden aanzettende (artikel l37d Sr) uitlatingen, alsmede het openbaarmaken van dergelijke uitlatingen dan wel het aan een ander ongevraagd doen toekomen of het verspreiden of het ter openbaarmaking of verspreiding in voorraad hebben van een voorwerp waarin een dergelijke uitlating is vervat (artikel l37e Sr). Beide vormen van structurele discriminatie worden bedreigd met een strafmaximum van twee jaar gevangenisstraf of een geldboete van de vierde categorie. Wellicht ten overvloede merkt de commissie op, dat mocht het plegen van de bewuste feiten door twee of meer personen een stelselmatig karakter krijgen, het openbaar ministerie de specialis 'een beroep of gewoonte maken' met het daaraan verbonden hogere strafmaximum te laste kan leggen.

Jurisprudentie:

Gerechtshof Amsterdam

- 27 april 2000 in de zaak van Siegfried Maria Theo Corneel Verbeke en de Stichting Anne Frank Stichting inzake het dagboek van Anne Frank.
- Symbolen nationaal socialisme: HR 2009 / BJ6941

Chronologische weergave:

(Overzicht waarin de gebeurtenissen hebben plaatsgevonden).

- 2 april 2003 afbeelding Wijkerslooth (Hitlersnor en hakenkruis) ingekomen bij rechtbank, (stempel Centrale Balie ingekomen 2 april 2003)
- 18 oktober 2003 artikel De Telegraaf, Ron van Couwenhoven

- 24 Oktober 2003, brief Donner aan Voorzitter Tweede Kamer der Staten-Generaal, 29200VI-nr62

- 13 November 2003 aangifte door bewoner uit Hoofddorp bij Officier van Justitie Amsterdam,met verzoek om strafvervolging tegen K de W naar aanleiding van artikel in de Telegraaf van 18 Oktober 2003

- Nieuws en actualiteiten TV-zender Twee Vandaag Ned2, 26 November 2003, verklaring Wijkerslooth over hemzelf en minister van justitie Donner Twee Vandaag (Ned 2, 26 November 2003 nieuws en actualiteiten TV-zender) Met Procureur-Generaal van het Openbaar Ministerie de Wijkerslooth. Nieuwslezer: Zo vonden wij op internet nog een afbeelding van U,dat U met een soort Hitlersnor staat afgebeeld.De Wijkerslooth: Dat weet Ik,dat weet Ik al een hele tijd.Dat deel Ik overigens met de minister van Justitie (Donner),dat laat Ik nu maar zo.

Super PG De Wijkerslooth wordt hoogleraar strafrecht:

Gepubliceerd op maandag 7 februari 2005
(Organisatie: Openbaar Ministerie)

De Minister van Justitie heeft ingestemd met het verzoek van mr. J.L. de Wijkerslooth hem per 1 juni 2005 uit zijn functie van voorzitter van het College van procureurs-generaal te ontheffen. De Wijkerslooth wordt met ingang van 1 september 2005 benoemd tot hoogleraar straf- en strafprocesrecht aan de Universiteit van Leiden. Minister Donner van Justitie is voornemens om procureur-generaal mr. H.N. Brouwer voor te dragen als opvolger van De Wijkerslooth als voorzitter van het College van procureurs-generaal.

Universiteit Leiden:

(proefschrift)

Prof.mr. J.L. de Wijkerslooth was nadien betrokken in de promotiecommissie van het proefschrift van Caspar van Woensel in 2007,ter verkrijging van de graad van Doctor aan de Universiteit van Leiden.Terwijl de Wijkerslooth bekend is op internet te worden afgebeeld als Adolf Hitler samen met

Donner.
Het proefschift is in boekvorm uitgebracht.Titel: “Merk,God en Verbod”
Auteur: Caspar van Woensel ISBN: 9789086920105.

In dit boek o.a. de strafrechterlijke handhaving van oneigenlijk symboolgebruik.
“oneigenlijk gebruik Hakenkruis”.

De Telegraaf:

18 oktober 2003

Met een wereldwijde smaadcampagne beledigt Karel de Werd minister Donner,
maar justitie grijpt niet in.

Smerige Strijd om recht

door RON COUWENHOVEN

Amsterdam, zaterdag.

'Mijnheer De Werd, u heeft zeer hooggeplaatste personen onherstelbaar beschadigd. Ik moet u dringend verzoeken hiermee te stoppen.' Zo verzocht een inspecteur van de Criminele Recherche Inlichtingendienst op 31 juli in café ´t Sluisje aan de Nieuwendammerdijk in Amsterdam-Noord beleefd aan Karel de Werd zijn smaadcampagne op internet te staken.Op16 juli had De Werd de twee hoogste justitiële autoriteiten van Nederland,minister van Justitie P.H. Donner en de voorzitter van het college van procureurs-generaal J.L. de Wijkerslooth, als Adolf Hitler afgebeeld op zijn internetsite, begeleid door een uiterst grof smaadschrift Justitie ondernam verder niets. De Werd werd niet gearresteerd.

Tweede Kamer der Staten Generaal:

(vergaderjaar 2000-2001, kst-27792-3)

Discriminatie is moreel verwerpelijk, bedreigt de stabiliteit van de samenleving en is in strijd met de Grondwet. Racisme dient direct en duidelijk te worden veroordeeld en bestreden.Aldus zijn in het regeerakkoord de uitgangspunten van het beleid ter voorkoming van vooroordelen, discriminatie en racisme verwoord. Het onderhavige wetsvoorstel vloeit voort uit een van de voornemens van het regeerakkoord ter uitvoering van dit beleid. Nederland staat met zijn antidiscriminatiebeleid niet alleen. Artikel 13 van het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap verheft discriminatiebestrijding tot voorwerp van optreden van de Europese Unie.

Verder omschrijft artikel 29 van het Verdrag betreffende de Europese Unie, zoals dit luidt sinds het Verdrag van Amsterdam, het doel van de Unie als: «de burgers in een ruimte van vrijheid, veiligheid en rechtvaardigheid een hoog niveau van zekerheid te verschaffen door (...) voorkoming en bestrijding van racisme en vreemdelingenhaat.» De Europese Raad heeft deze doelstelling in oktober 1999 in Finland onderstreept door op te roepen «de strijd tegen racisme en vreemdelingenhaat op te voeren».

Donner:

(op 24 oktober 2003 verzond toenmalig Minister van Justitie J.P.H. Donner een brief aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal,Den Haag.(kst-29200VI nr 62) In de brief o.a. onderwerpen:

Aanpak Openbaar Ministerie

Op 1 april 2003 is de nieuwe Aanwijzing Discriminatie van het College van procureursgeneraal in werking getreden. In de Aanwijzing worden regels gegeven over de opsporing en vervolging van discriminatie beantwoording van de kamervragen van het Tweede Kamer,vergaderjaar 2003–2004, 29 200 VI, nr. 62 2 alsmede procedurevoorschriften
voor het OM en de politie, daar waar het gaat om aangiften en klachten betreffende discriminatie.Aanbevelingen van de Landelijke Vereniging van Anti Discriminatie Bureaus (LVADB) en het Landelijk Bureau ter Bestrijding van Rassendiscriminatie zijn in de nieuwe Aanwijzing Discriminatie meegenomen.Overeenkomstig de Aanwijzing Discriminatie dient van alle aangiften en klachten betreffende discriminatie een proces-verbaal te worden opgemaakt. Bij overtreding van discriminatiebepalingen in het Wetboek van Strafrecht volgt altijd een strafrechtelijke reactie, indien de zaak bewijsbaar is. Bij de overtreding van andere commune strafbare feiten met een discriminatoire achtergrond dient deze discriminatoire achtergrond te worden benadrukt in het requisitoir en als strafverzwarende omstandigheid in de eis te worden betrokken. De eis dient met 25% te worden verhoogd.Conform de Aanwijzing Discriminatie heeft het Openbaar Ministerie een actief vervolgingsbeleid ten aanzien van verschillende verschijningsvormen van discriminatie.Aangiftes van antisemitisme worden serieus genomen.

Met recht discriminatie bestrijden:

‘Met recht discriminatie bestrijden’ is een praktische handleiding voor diegenen die in hun werkpraktijk, door studie of onderzoek in aanraking komen met rassendiscriminatie. Aan de hand van (inter)nationale wet- en regelgeving en jurisprudentie biedt deze handleiding inzicht in en instrumenten voor de juridische bestrijding van rassendiscriminatie.De handleiding komt uit de expertise en jarenlange ervaring van het Landelijk Bureau ter bestrijding van Rassendiscriminatie (LBR, nu Art.1).'Met recht discriminatie bestrijden' wordt uitgegeven door Boom Juridische uitgevers.'Met recht discriminatie bestrijden', 292 pagina's, uitgave Boom Juridische uitgevers, Den Haag, 2004, ISBN 90-5454-427-9.

Ministerie van Justitie:
Ontvangst 'Met Recht Discriminatie Bestrijden'
Toespraak | 29-03-2004 | Den Haag, Minister Donner
Toespraak van minister Donner van Justitie bij de ontvangst van het boek: 'Met Recht Discriminatie Bestrijden' , 22 maart 2004 op het Ministerie van Justitie te Den Haag.

Sinds 2003 is Donner bekend op internet te worden afgebeeld als Adolf Hitler met Hitlersnor,hakenkruis,SS-tekens en adelaar.Ook zijn er ruim 500.000 e-mails verzonden wereldwijd.(Donner is in 2012 benoemd tot vice-voorzitter bij Raad van State)

(Donner)

Dames en heren,
Mag ik u allen van harte welkom heten. Door de omstandigheid van het overlijden van Koningin Juliana, ben ik niet door de Tweede Kamer verhinderd om dit boek zelf in ontvangst te nemen. In dit soort zaken geldt immers onverbiddelijk het primaat van de Kamer. Gelukkig,want anders verdwijnt mogelijk een zo belangrijk onderwerp als rassendiscriminatie naar de achtergrond. Die indruk moet worden voorkomen.Gisteren, 21 maart, was de jaarlijkse internationale dag tegen racisme. En deze hele week geldt als één lange actiedag tégen racisme en vóór samenleven met respect voor elkaar. Niet alleen hier op het Ministerie van Justitie, maar ook op vele andere plaatsen in Nederland worden activiteiten georganiseerd in scholen, buurthuizen, jongerencentra en ga zo maar door."Racism is the worst disease from which the society of our nation suffers" zei Albert Einstein een halve eeuw geleden. Zelf had hij er voor moeten vluchten. En nog steeds zorgen racisme en discriminatie voor vervreemding, angst en achterdocht tussen mensen en bevolkingsgroepen. Het gevaar dat hierin schuilt, mag niet worden onderschat. Wij worden er dagelijks aan herinnerd hoe

kwetsbaar onze open samenleving is. Rassendiscriminatie moet met alle middelen worden bestreden en daarbij moeten we verder kijken dan onze neus lang is.We kunnen er niet omheen dat discriminatie in de afgelopen jaren een ander gezicht heeft gekregen. Het gaat allang niet meer alleen om het onderscheid tussen een witte meerderheid en een zwarte minderheid. In onze samenleving waarin mensen van veel multi-etnische afkomsten leven, bestaan spanningen tussen andere groepen die net zo kwaadaardig kunnen zijn als de traditionele vormen van discriminatie. En met "verder kijken dan de neus lang is" bedoel ik ook dat we niet blind moeten zijn voor de oorzaken van racisme en discriminatie,die vaak een bodem vinden in sociale vervreemding en economische achterstand.Terreur en aanslagen zoals in New York en Madrid vergen actie en dwingen tot alertheid. De bestrijding van terrorisme vergt dat we oude vanzelfsprekendheden opnieuwe tegen het licht houden.
Maar bij de bestrijding van terrorisme moeten we ervoor waken dat we niet de uitgangspunten van de rechtsstaat zelf verlaten of hele groepen in de samenleving stigmatiseren en verdacht maken. Dan versterken we slechts wat we willen bestrijden en spelen de radicalisering in de hand. Met recht zal men ons dan kunnen tegenwerpen: u wilt dat wij uw waarden van de rechtsstaat onderschrijven, begin bij uzelf. Juist nu zullen we moeten kijken wat we samen hebben en delen. Het is noodzakelijk om met respect enverantwoordelijkheid met elkaar om te gaan. En daarbij is geen ruimte voor onderscheid op basis van ras of kleur. Daarin lag door de eeuwen heen onze kracht en daarin zullen we onze kracht moeten blijven zoeken.Nederland doet het namelijk lang zo slecht niet als het gaat om de bestrijding van rassendiscriminatie. Twee weken geleden nog prees het VN Comité voor rassendiscriminatie een Nederlandse delegatie voor haar beleid ter verbetering van de situatie van minderheden.En het Comité gaf zelfs te kennen dat zij Nederland ziet als - en ik quote -:"een model voor andere staten in het behalen van de doelstellingen bij de implementatie van
de voorschriften van de VN-Conventie." Een moeilijke zin, maar een mooie pluim, dunkt mij.Het Ministerie van Justitie rust ondertussen niet op deze lauweren. Zo coördineert de Minister voor Vreemdelingenzaken en Integratie, die - zoals u weet - ook in dit gebouw zetelt,hetNationaal Actieplan tegen Racisme. Het geeft concrete actiepunten voor alle ministeries om racisme in Nederland te voorkomen en te bestrijden. Voor Justitie omvat dit onder meer: Dat multi-etnische samen met het Landelijk Bureau Racismebestrijding en de Anne Frank stichting kan helpen bij campagnes om mensen bewust te maken van racisme en discriminatie. Vanaf een nieuwe racisme monitor multi wordt ontwikkeld. De informatie uit deze monitor1 juni 2003 gaat er bij het Arrondissementsparket Amsterdam een registratie pilot lopen,waarmee inzicht verkregen kan worden in de vraag hoeveel commune delicten een discriminatoire achtergrond hebben betere samenwerking en afstemming tussen alle betrokken instanties.Daarnaast wordt de Om discriminatie op het internet beter aan te kunnen

pakken spant Justitie zich in voor betere samenwerking tussen de verschillende niet-gouvernementele organisaties bevorderd. Speerpunt is hierbij de fusie tussen het LBR en de Landelijke Vereniging van Anti-discriminatiebureaus, mede met het oog op verdere professionalisering van deze bureaus.· Tenslotte subsidieert het Ministerie van Justitie het Meldpunt Discriminatie Internet en, jawel, het LBR - de organisator van deze bijeenkomst.Deze activiteiten vinden plaats binnen een rechtstelsel, dat duidelijke handvatten verschaft om rassendiscriminatie te bestrijden. Nederland heeft haar strafwetgeving aangevuld met bepalingen die expliciet discriminatie op grond van ras verbieden, in overeenstemming met de VN Conventie ter bestrijding van alle vormen van Rassendiscriminatie. Evenzo zijn de mogelijkheden aangevuld om het beledigen en aanzetten tot haat of geweld wegens ras tegen te gaan. Een nog weer ander handvat is de Algemene Wet Gelijke Behandeling die onderscheid op grond van ras en nationaliteit verbiedt. En ook tal van andere, open normen in het recht maken het mogelijk om met recht discriminatie en racisme te bestrijden. Bijvoorbeeld de norm van het goed werkgeverschap, of de regels uit het algemeen bestuursrecht. Maar de overheid en de rechterlijke macht kunnen het niet alleen. Racisme effectief bestrijden vergt de inzet van alle burgers. Mensen hebben een eigen verantwoordelijkheid. "Beginnen ze weer over eigen verantwoordelijkheid," 'hoe moet dat dan?' hoor ik mensen denken. Dat kunt u nu allemaal in dit boek lezen dat ik zojuist heb ontvangen. *'Met Recht Discriminatie Bestrijden'* is bedoeld als een handig discriminatiebestrijding. De voorgaande versie verscheen in 1997 en het is goed dat er nu een naslagwerk met juridische informatie voor iedereen die werkzaam is op het gebied van actualiseerde uitgave is gekomen.Ik stel het zeer op prijs dat ik het eerste exemplaar van dit boek in ontvangst mag nemen.Zometeen zal het ook uitgereikt worden aan sleutelfiguren van verschillende maatschappelijke organisaties. Justitie zal samen met deze organisaties de komende jaren discriminatie en racisme actief blijven bestrijden.Ik had nu de hoop zullen uitspreken dat iedereen na afloop van de bijeenkomst nog het glas met mij zou heffen op het boek. Maar de reden die maakt dat ik hier het boek in ontvangst kan nemen maakt ook dat die afsluiting nu niet mogelijk is. Ik hoop dat het voor de auteurs niet afdoet aan de glans van het boek; dat is niet bedoeld.

Oranjehotel:

(herdenkingsrede Donner Oranjehotel 2004.

Nrc:

20-09-2006 (artikel) Donner over aanpak haatzaaien op internet.

Ereveld Loenen:

(Toespraak Donner herdenking 04-05-2011)

Oorlogsgravenstichting:

(Toespraak Donner 65 jaar oorlogsgravenstichting 07-09-2011)

Raad van State:

(Donner vicepresident Raad van State 2012)

Oorlogsgravenstichting:

(Donner benoemd tot president oorlogsgravenstichting 2013)

Old Boys Network:

In ogenschouw genomen dat Hirsch Ballin en Donner de draai hebben terug gevonden na diverse verwikkelingen (nevenfuncties en hoofdwerkzaamheden),Hirsch Ballin IRT-affaire 1994 en Donner Schipholbrand 2005 en affaire “Schiedammer parkmoord”:in een spoedbebat van de Tweede Kamer in september 2005 moest Donner zelf ook toegeven dat er sprake was geweest van dwalingen.(rapport Posthumus I en II).
Het wekt op zijn minst de schijn van het bestaan van een “Old Boys Network” bij de overheid.En dat toespraken over anti-racisme en herdenken slachtoffers Tweede Wereldoorlog door de Nederlandse Staat ingezet worden als “politiek instrument

Rechtsverhouding:

(Een “rechtsverhouding” aangegaan met de Nederlandse Staat)

Er is geen speciaal –schriftelijk- contract vastgelegd tussen de Nederlandse Staat en met Audio-Rarities,de Stichting of J.P. van den Wittenboer.Alleen een schriftelijke bevestiging waaruit “fair use” only blijkt.

Een speciaal contract met de Staat is ook niet nodig hierover omdat n.l. het betstaan van een rechtsverhouding automatisch volgt uit de bestaande wetten en verdragen.
Te verwijzen naar Internationale en Europese Verdragen.Het kaderbesluit bestrijding racisme is ook een belangrijk instrument,vanaf december 2014 is het mogelijk “inbreukprocedures” bij de europese commissie,verzoekschrift wegens schenden Gemeenschapsrecht begaan door lidstaten te verzenden.

De partijen:

1a).Hoofdpartij. de publiekrechtelijke rechtspersoon Staat der Nederlandse, Binnenhof 19, Den Haag, "N.L.", waarbij de publiekrechtelijke rechtspersoon de Nederlandse Staat niet in de specifieke bestuurstaak heeft gehandeld.maar in de ondernemersactiviteit, public relations, en de wetenschap, bestaat er geen voldoende grond haar anders te bejegenen dan privaatrechtelijke rechtspersonen die dezelfde of vergelijkbare activiteiten verrichten.

2a).Hoofdpartij. Eenmanszaak Audio Rarities, Kastanje 28, 5731 NK, Mierlo, "N.L,", directeur, JP van den Wittenboer die op uitdrukkelijke uitnodiging van de Staat der Nederlanden "Ministerie van Economische Zaken in Den Haag" een rechtsverhouding is aangegaan voor "fair use only" met het project "Hitler‘s inferno" in verband met zakendoen in Japan in negentienhonderd acht en negentig, door de Nederlandse overheid in verband met vierhonderd (400) jaar handelsbetrekkingen tussen Nederland en Japan. Op één en twintig september negentienhonderd acht en negentig "spreekdagen" zijn door Audio-Rarities,de heer JP. van den Wittenboer ten adres van het Ministerie van Economische Zaken persoonlijk en rnondeling de licentievoorwaarden voor "fair use only" met het Hitler's lnferno"project grondig besproken. Gesproken is met Mr. Hendrik E.C. Koets. Er is geen schriftelijke "fair use only-agreement" vastgelegd tussen de Staat en Audio-Rarities, wel is een schriftelijke bevestiging door de Nederlandse Staat op veertien december negentienhonderd acht en negentig. vanuit Tokio, Japan verzonden, waarin de mondelinge afspraak van één en twintig september negentienhonderd acht en negentig en wat besproken is, kort samengevat is bevestigd. De Staat heeft zich vrijwilllig zelf partij gekozen.

3a)-Secondiare-partij. De privaatrechtelijke rechtspersoon de Stichting Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights, Kastanje 28, 5731 NK, Mierlo, "N.L." voorzitter JP. van den Wittenboer. Als exclusieve internationaal licentiehouder "fair use only" over het werk Hitler‘s inferno, door Audio Rarties LPA 2445 USA, nineteenhundred fourty five, World-War ll, werkzaam tevens als intermediair. wetenschappelljk, mensenrechten.

4a).Secondiare-partij. de publiekrechtelijke rechtspersoon Zuid-Duitse Deelstaat Freistaat Bayern, Duitsland, Alexandera Strasse 3. 80538, München, Deutschland. Als algemeen auteursrechthouder over het werk "Hitler's Inferno". Kontrollratdirektive 50.

5a).Secondiare-partij. de publiekrechtelijke rechtspersoon de Amerikaanse auteurs en muziekrechtenorganieatie The Harry Fox Agency inc., New York U.S.A., 771 Third Avenue, New York, 10017 USA, vertegenwoordigd door Frank S Rittman in de functie van International Business Administrator, die zich laat vergezellen door Edward Murpy en Yosio Inomata.Aangaande het verstrekken van een schriftelijke internationale exclusieve-licentie "Hitler's Infemo" voor "fair use only", datum afgifte licentie zeventien augustus negentiennonderd vijf en negentig Voorwaarden on condities "fair use only" voor wetenschappelijk en bibliotheek gebruik.

Hitler's Inferno:

HitIer's inferno is een werk van letterkunde, wetenschap of kunst, hetwelk bestaat uit afzonderlijke werken van liederen en toespraken uit het tijdperk Hitler Duitsland in een door de maker Audio Rarities (USA) in een logische anti-fascistische vorm aan elkander in de Engelse taal gesproken commentaar in negentienhonderd vijf en veertig in de USA, het einde van de Tweede Wereldoorlog, hierbij wordt, onverminderd het auteursrecht op ieder werk afzonderlijk, als de maker aangemerkt Audio Rarities (USA) degene, onder wiens leiding en toezicht het totale werk is tot stand gebracht. Het auteursrecht over de Duitse toespraken en geluidsopnames door Adolf Hitler en NSDAP -bij overdracht door de geallieerden na negentienhonderd vijf en veertig-berusten bij de Zuid-Duitse deelstaat Freistaat Bayern, en de nederlandse versies van toespraken en Iiederen van de NSB bij de staat der Nederlanden. Hierbij is in het geval van het werk "Hitler's Inferno" het totale auteursrecht in eigendom van Freistaat Bayern. het doel hiervan is om misbruik onder controle te kunnen houden door de staat en strafbaar te stellen in verband met het ondeskundig gebruik van toespraken, liederen, afbeeldingen en gedragingen die na negentienhonderd vijf en veertig na de val van het Derde Rijk bewezen en ernstig fout waren bevonden door het Tribunaal in Neurenberg. Zowel de hedendaagse Duitse wet-en regelgeving (Duitse grondwet) alsmede de Amerikaanse en Nederlandse wet- en regelgeving alsmede Europese en Intemationale Verdragen maken uitzonderingen voor het gebruiken van materialen voor historische,wetenschappelijke en educatieve doelstellingen voor gebruik door bibliotheken en op scholen,studie of gebruik door wetenschappers, (Title 17, United States Code). Bij het auteursrecht moet nog iets anders worden onderscheiden en wel het zogenaamde persoonlijkheidsrecht droit moral door Audio Rarities (USA). Het persoonlijkheidsrecht van de auteur van het werk gaat nimmer teniet. Dit recht moet alzo beschouwd worden als een absoluut en exclusief zelfstandig recht, staande naast het auteurschap Uit het een en ander volgt, dat het persoontijkheidsrecht onafhankelijk van het auteursrecht een zelfstandig, niet overdraagbaar recht vormt. Als de toespraken en liederen in negentienhonderd vijf en veertig op rechtmatige manier zijn verzarneld, hetgeen uit onderzoek is gebleken en moet worden aangenomen, heeft Audio Rarities (USA) het exclusieve recht de plaat "Hitters Inferno" in eigenbeheer te vermenigvuldigen en te verspreiden Het droit moral kan na overlijden van de maker worden uitgeoefend door degenen die hij daartoe bij uiterste wilsbeschikking heeft aangewezen, Zonder uiterste wilsbeschikking door de maker zelf afgegeven_ of bij ontbreken van informatie over de maken alleen rnogelijk met een schriftelijke licentie door de auteursrechtenorganisatie.Intermediary

Foundation of the Universal Declaration of the Universal Declaration of Human Rights, postbus 324, 5660 AH, Geldrop Nederland heeft sinds negentienhonderd vijf en negentig bij schriftelijke licentie door de Arnerikaanse Auteursrechten organisatie 'The Harry Fox Agency inc" in New York USA, te gelden als exclusieve licentiehouder op het mogen beheren en internationaal verspreiden van het iniellectueel & mechanische eigenclomsrechten"Hitler's Inferno", hiernaast kunnen bibliotheken, archieven, musea als niet-exclusieve licentiehouders fungeren en wetenschappers-agreementen verstrekken aan onderzoekers. Het op cle geluidsdragers vastgelegde materiaal is gegarandeerd authentiek. Het werk "Hitler's inferno" is gegarandeerd geen nazisme of neo-nazisme Het is een getuigenis over de holocaust.Het werk is verder geregistreerd met een registratienummer bij de Belastingdienst "registratie en successie" in Nederland. Op een maart negentienhonderd ne en en tachtig traden de Verenigde Staten toe tot de "Berner Conventie ", een tussen een aantal staten gesloten verdrag, (Berner Conventie, gedefinieerd onder sectie 101 van Title 17,United States Code) waarbij het auteursrecht van onderdanen van elk van de deelnemende Staten beschermd wordt in alle aangesloten Staten, waaronder ook Nederland Stichting Stemra is de Nederlandse zusterorganisatie van de Amerikaanse auteursrechtenorganisatie The Harry Fox, Inc New York. Vervaardigde opnamen van uitzonderlijke documentaire waarde naast andere items mogen in officiéle archieven worden bewaard.Hitler's Inferno is opgenornen in de USA, bij de Universiteit van Kansas City, Missouri, in de Miller Nicols library,en maakt deel uit van een wetenschappelijke verzameling van items over de holocaust onder de rubriek"Suzanne Statland Collections in Holocaust Studies" a bibliography of research materials.

Toegelaten:

Hetgeen in overeenstemming is met de wettelijke en de morele norm met hetgeen naar de regels van het maatschappelijke verkeer redelijkerwijs geoorloofd is met inachtneming van Artikel 25 AW en title 17 United States Code, in combinatie met in kracht rechtsgeldige Europese en internationale Verdragen (Berner Conventie, WlPO- Verdragen. Rome Conventie, TRIPS agreement van World Trade Organisation), lnternationaal Verdrag inzake Economische, Sociale en Culturele Rechten, waarin de auteursrechten van wetenschappers en de beoefening van de wetenschap, mensenrechten zijn geworden, waar individuele aangesloten Staten aan zijn verbonden.

Verboden:

In het algemeen iedere gehele of gedeeltelijke mechanische overname, bewerking of nabootsen inbreuk op intellectueel eigendom in gewijzigde vorm voor een ander doel of een daadwerkelijk verschil vertonen dan het oorspronkelijke doel door do maker zelf verkozen; alle produkten die niet in overeenstemming zijn met de wettelijke en cle morele norm, en alles wat met hetgeen naar de regels van het maatschappelijke verkeer redelijkerwijs niet geoorloofd is en als redelijkerwijs aannemelijk is, dat ook de maker die inbreuken zou hebben afgekeurd; ten gehore brengen of vertonen in het openbaar, illegaal verspreiden van produkten of misbruik van gedachtengoed,negativisme, obsceniteit, obscurantisme; gebaren, uitdrukkingen, emblemen, geschiedvervalsing; muziek gezongen en gesproken alsmede instrumentale bewerkingen, met inbegrip van de beschikbaarstelling voor het publiek op zodanige wijze dat deze voor leden van het publiek op een door hen individueel gekozen plaats en tijd toegankelijk zijn, hierbij inbegrepen omroepuitzendingen, sportevenementen al dan niet per kabel satellite, en internettransmissies.Indien aan twee of meer personen een gemeenschappelijk auteursrecht op een zelfde werk toekomt_ kan, tenzij anders is overeengekomen. de handhaving van dit recht door ieder hunner geschieden. De Staat de monopoliehouder over het vervolgen van strafbare feiten in overeenstemming met wat hierover is vastgelegd in negentienhonderd vijf en veertig door de geallieerden controleraad op grond van de wetgeving ter voorkoming van nationalisrne en militairisme van de Tweede Wereldoorlog 'kontrollratdirektive 50.

United States Holocaust Memorial Museum:

Sinds vijfentwintig juni tweeduizendveertien maakt Hitler’s Inferno deel uit van de wetenschappelijke educatieve verzameling van items over de holocaust van USHMM “United States Holocaust Memorial Museum,Washington,USA.Het museum heeft één exemplaar van de CD “Hitler’s Inferno”gekocht van Audio-Rarities voor in de bibliotheek van het museum.Audio-Rarities heeft met een donatie het bedrag voor de CD terug overgemaakt aan het museum,zodat de aankoop van de CD gratis is voor het museum.

Holocaust educatie IFUD of Human Rights:

De Stichting heeft twee projecten in eigenbeheer, Hitler's Inferno (CD en Mp3) en boek 40 Maanden Oranienburg,door Flor Peeters,1946 over zijn verblijf in sachsenhausen.Het boek is in de oude spelvorm gelaten om het origineel te behouden.Het boek (thans e-pub) zal dienen om toekomstige generaties te leren om beter de toekomst te kunnen begrijpen.Er is een registratie nummer bij het boek en een ISBN: 9789402100716.

Notariële Akte:

De "fair use"voorwaarden "Hitler's Inferno" zijn op 21 juni 2007 vastgelegd in een notariële akte met aanhechtingen van brieven en data DVD-rom (7**b** aanhechtingen akte) door mr. Th.H.J.M op de Laak,notaris te Budel,gemeente Cranendonck.

Aanhechtingen:

1. Master data DvD-rom met de producties
2. Master data CD-rom met het verzoekschrift

(de griffier geeft schriftelijk informatie aan de leden van de Tweede Kamer dat deze masters bij de griffier liggen,en dat ieder kamerlid afzonderlijk de bestanden kan overzetten op usb-stick).

De griffier zorgt dat tevens dit verzoekschrift –schriftelijk- ter inzage ligt voor de leden van de Tweede Kamer.

Verwijzing naar producties:

- “Hitler’s Inferno” mp3: (DvD-rom) AANHECHTINGEN/PROD-GROEP-02/Map-02
- Boek “40 Maanden Oranienburg” E-pub: (DvD-rom) AANHECHTINGEN/PROD-GROEP-02/Map-10/01.epub
- Brieven ministers van algemene zaken Kok,Balkenende en Rutte (DvD-rom) AANHECHTINGEN/PROD-GROEP-02/Map-11/01.pdf
- Jeroen Dijsselbloem holocaust-revisionisme en negationisme via belastingsysteem: (DvD-rom) AANHECHTINGEN/PROD-GROEP-02/Map-15/01.pdf
- Statuut stichting: (DvD-rom) AANHECHTINGEN/PROD-GROEP-02/Map-13/01.pdf
- Joan de Wijkerslooth Twee Vandaag TV: (DvD-rom) AANHECHTINGEN/PROD-GROEP-02/Map-01/96.wmv
- Bestanden Donner: (DvD-rom) AANHECHTINGEN/PROD-GROEP-02/Map-16
- Kopie van website “haatzaaien”, met diverse afbeeldingen van ministers als Adolf Hitler (DvD-rom) AANHECHTINGEN/PROD-GROEP-02/Map-16/09.pdf
- Akte Notarieel van 21 juni 2007: (DvD-rom) AANHECHTINGEN/PROD-GROEP-02/Map-05/03.pdf
- Auteursrechten en verweesde werken: (DvD-rom) AANHECHTINGEN/PROD-GROEP-02/Map-05
- Onderzoek naar de LP “Hitler’s Inferno”: (DvD-rom) AANHECHTINGEN/PROD-GROEP-02/Map-05/06.pdf
- Sommatie Nederlandse Staat: (DvD-rom) AANHECHTINGEN/PROD-GROEP-02/Map-01/120.pdf
- Brief Ministerie van Justitie dd,22 mei 2008,kenmerk:5545758/08/DEIA,inzake JBZ kaderbesluit:(DvD-rom) AANHECHTINGEN/PROD-GROEP-02/Map-16/26.pdf
- Brief Ministerie VWS mw.dr. J.Bussemaker,kenmerk:OHW-U-2880405, datum:22 oktober 2008,inzake:Erfgoed van de oorlog: (DvD-rom) AANHECHTINGEN/PROD-GROEP-02/Map-15/18.pdf

Verwijzing studies en onderzoek:

- “De Holocaust en andere genociden”,(een publicatie die tot stand is gekomen met financiële steun van het Ministerie van Volksgezondheid 2012).Door NIOD instituut voor oorlogs, holocaust en genocide studies,Amsterdam University Press.ISBN: 978 90 8964 3803 / NUR: 689.

Slotzin:

De stichting IFUD of Human Rights is vrij naast dit verzoek aan de Tweede Kamer,ook een civielrechtelijke procedure aanhangig te maken tegen de Nederlandse Staat bij de gewone rechter voor een schadeclaim.

IFUD of Human Rights

de voorzitter

J.P. van den Wittenboer

Correspondence:Po.box 324, 5660AH Geldrop The Netherlands

Offices:Kastanje 28, 5731NK Mierlo The Netherlands

C.o.C.reg:41092925 Eindhoven N.L.

E-mail: ifudofhumanrights@yahoo.com

Internet: http://ifudofhumanrights.webs.com

Phone:+31 -(0)6 50 425 552

Promoten nationaalsocialistische ideologie

Het promoten van de nationaalsocialistische ideologie door betrokkene de Staat der Nederlanden die niet de afkeuring heeft laten blijken nadat er duidelijk op werd gewezen en vervolgens daar geen acht op te hebben geslaan,spraken zou moeten zijn van het medeplegen van een mogelijk strafbaar feit.Het gegeven dat betrokkene de afbeeldingen zelf niet op het internet heeft geplaatst of verspreid doet daar niet aan af.

ECLI:NL:GHSGR:2010:BO4035

Gerechtshof 's-Gravenhage "smaadschrift"

ECLI:NL:PHR:2009:BJ6941

Belediging
Het afbeelden van bijvoorbeeld een hakenkruis is beledigend voor een groep mensen. Het is niet alleen een belediging voor Joodse mensen, maar ook voor allen die vanuit hun levensovertuiging de ideologie van het nationaal-socialisme verwerpen. Het uitdragen van een hakenkruis valt echter onder 137c als het een belediging is over een groep mensen. Het moet blijken dat een groep in diskrediet wordt gebracht. De Joden worden in ieder geval als groep in diskrediet gebracht als met de afbeelding van het hakenkruis het nationaal-socialistisch gedachtegoed wordt uitgedragen (zie de uitspraak van de Hoge Raad hieronder).
HR 21 februari 1995, NJ 1995, 452

Gebruik van symbolen

Er is geen enkel symbool, zelfs niet het hakenkruis, dat op zichzelf strafbaar is op grond van een van de discriminatieartikelen. Uit de hierboven aangehaalde uitspraak van de Hoge Raad blijkt dat het hakenkruis beledigend is over een groep als daarmee het nationaal-socialistisch gedachtegoed wordt uitgedragen. Datzelfde geldt voor andere symbolen die aan het nazi-gedachtegoed kan worden gerelateerd, zoals bijvoorbeeld SS-tekens. Bij het ene nazi-symbool zal echter eerder duidelijk zijn dat het nationaal-socialistisch gedachtegoed wordt uitgedragen dan het andere.

Voor de symbolen die ontstaan zijn in de nazi-tijd, bijvoorbeeld het SS-teken, geldt, dat het nationaal-socialistisch gedachtegoed bijna per definitie wordt uitgedragen. Het opzettelijk tonen van dit teken is al voldoende voor het uitdragen van het nazistisch gedachtegoed. De SS stond immers voor de vernietiging en uitroeiing van de tegenstanders van het naziregime, met name joden, zigeuners en homoseksuelen.

Het hakenkruis bestond echter al voor de nazi-tijd als een teken met een heel andere, agressieloze betekenis. Daarom is, in vergelijking met het SS-teken, meer nodig om te spreken van het uitdragen van een bepaald gedachtegoed.

Voor andere dan nazi-symbolen geldt dat het gebruik van een symbool door de context strafbaarheid kan opleveren, als het een belediging over een groep is.

Foto: Pauw 23 oktober 2015 / plaatsvervangend korpschef Ruud Bik

Haat zaaien en discriminatie

Haat zaaien of discrimineren doe je als je via een mail, chat of internetforum teksten of beelden plaatst waarmee je anderen aanzet tot haat of discriminatie tegen een individu of bevolkingsgroep. Bijvoorbeeld op grond van ras, geslacht, leeftijd, land van herkomst, godsdienst, seksuele voorkeur, handicap, taalvaardigheid, levensbeschouwing, politieke overtuiging, sociaal-economische klasse, beroep, uiterlijk enzovoorts.

http://www.politie.nl

Participation of Frans Timmermans, and Věra Jourová, in the first Annual Colloquium on Fundamental Rights: common press conference. Joining forces against antisemitic and antiMuslim hatred in the EU: outcomes of the first Annual Colloquium on Fundamental Rights 1- 2 october 2015.

Participants

Mr	**ABBAS RAZAWI**	Syed Ali	Majlis Ulema-e-Shia Europe	Joint Secretary	A	B
Ms	**ABDULLAHI**	Maimuna	Muslim Human Rights Committee		A	B
Ms	**ABRAHAMSSON**	Camilla	Ministry of Culture, Sweden	Deputy Director	B	
Mr	**ABTAN**	Benjamin	European Grassroots Antiracist Movement	President	B	B
Ms	**ADAMO**	Chiara	European Commission	Head of Unit	A	A
Mrs	**AFLALO**	Zohra Joëlle	Matanel Foundation	Board Member	A	B
Mr	**AGIUS**	Silvan	Ministry for Social Dialogue, Consumer Affairs and Civil Liberties, Malta	Policy Coordinator	B	B
Dr	**ALTUĞ**	Zekeriya	DITIB-Türkisch Islamische Union	Director for External Relations	A	B
Mr	**ARPELS LEZER**	Marcus	European Association of Jewish Child Survivors of the Holocaust & Descendants	President	A	B
Mrs	**ASADI**	Shams	City of Vienna	Human Rights Commissioner	B	B
Mr	**ASMUSSEN**	Dan	The Jewish Community in Denmark	Chairman	A	A
Mr	**ASSCHER**	Lodewijk	Ministry of Social Affairs and Employment, The Netherlands	Minister		
Mr	**BAKER**	Andrew	Organisation for Security and Co-operation in Europe (OSCE)	Personal Representative of the OSCE Chair-In-Office on Combating Anti-Semitism	A	A
Ms	**BALTA**	Liene	European Commission	Member of Cabinet Timmermans		
Ms	**BAMBIČ**	Jana	Permanent Representation of Slovenia to the EU	Justice Counsellor	A	A
Dr	**BANKIER**	Daniela	European Commission	Head of Unit	A	A
Mrs	**BARASZ**	Johanna	Délégation Interministérielle à la Lutte Contre le Racisme et l'Antisémitisme (DILCRA), France	Conseillere	B	A
Mr	**BATISTA**	João	Permanent Representation of Portugal to the EU	Counsellor	A	B
Mr	**BAUMGART**	Lukasz	Permanent Representation of Poland to the EU	First Secretary	B	B
Mr	**BAUSSAND**	Pierre	Social Platform	Director	A	B
Mr	**BAZAN**	Jose Luis	Commission of the Bishops' Conferences of the European Community	Legal Adviser	A	A
Mrs	**BECLIER**	Florence	Délégation Interministérielle à la Lutte Contre le Racisme et l'Antisémitisme (DILCRA), France	Conseillere	A	B
Mr	**BENEDETTO**	Maurizio	European Parliament	Parliamentary Assistant	B	B
Mr	**BENJELLOUN ANDALOUSSI AZHARI**	Mounir	Comision Islamica de España	President	B	B
Ms	**BENTAHAR**	Souraya	Association Imad pour la Jeunesse et la Paix	Bénévole auprès de l'association	B	A
Mrs	**BENTOW**	Mette	Jewish Community of Denmark	Testimonial		
Mr	**BERKE**	Barna	Ministry of Justice, Hungary	Minister of State for Cooperation in European and International Justice Affairs	A	A
Ms	**BERNAERTS**	Inge	European Commission	Member of the Cabinet		B
Mr	**BEVER**	Robert	Répresentation Permanente du Luxembourg auprés de l'UE	Conseiller Justice et Affairs Intérieurs	A	
Ms	**BILDE**	Merete	European External Action Service (EEAS)	Policy Advisor	A	B
Ms	**BISTREANU**	Delia Monica	European Commission	Press and Media Manager	A	A
Mr	**BOGIANNOU**	Triantafyllos	The Liaison Office of the Orthodox Church to the European Union	Director	A	A
Mr	**BOTONJIĆ**	Nermin	Islamic Community in Croatia	Secretary General	B	B
Mrs	**BOUSSIRA**	Reine Suzanne	Consistoire Central Israelite de Belgique		A	
Ms	**BRADEN-GOLAY**	Jane	European Union of Jewish Students	Former President	B	A
Mr	**BRAUN**	Daniel	European Commission	Deputy Head of Cabinet	A	A
Mr	**BRAZ**	Félix	Ministry of Justice, Luxembourg	Minister	A	A
Mrs	**BRIALMONT**	Marie	European Commission	Speech Writer	A	B
Mrs	**BRZEZINSKI**	Alexandra	Federal Foreign Office, Germany	Advisor on European Affairs		
Mrs	**BUDESU**	Elena	Ministry of Justice, Romania	Head of Cabinet	A	A

Mr	**BURUMA**	Ian	Bard College	Professor	A	A	Mr	**DE KERCHOVE**	Gilles	European Council	EU Counter-Terrorism Coordinator	A	A
Mr	**BUTLER**	Israel	European Liberties Platform	Advocacy Consultant	A	B	Ms	**DEMIROVA VASEY**	Katerina	Permanent Representation of Cyprus to the EU	Justice and Home Affairs Attache	A	A
Ms	**BUTZMANN**	Nancy	Bezirksamt Neukölln von Berlin	Referee	B		Mr	**DERAKHTI**	Siavosh	Youth Against Antisemitism & Xenophobia	Founder & Chairman	A	A
Ms	**CABRAL**	Maria Luisa	European Commission	Head of Unit		B	Mr	**DI LILLO**	Francesco	European Union Office of the Church of Jesus Christ of Latter-day Saints	Head of Office	B	B
Mr	**CAHEN**	Antoine	European Parliament	Head of Unit	A	A	Mr	**DIENSTBIER**	Jiri	Ministry for Human Righst, Equal Opportunities and Legislation, Czech Republic	Minister For Human Rights, Equal Opportunities and Legislation	A	A
Mr	**CALCAGNO**	Alessandro	Commission of the Bishops' Conferences of the European Community	Legal Adviser	B	B	Mr	**DIMITRAKOPOULOS**	Ioannis	EU Agency for Fundamental Rights (FRA)	Head of Department	B	B
Mr	**CAMPBELL**	Neil	Open Society European Policy Institute	Acting Director		B	Mrs	**DIMITRAKOPOULOU**	Aikaterini	European Commission	Administrator	B	B
Mr	**CANTIER**	Francois	Ecole des Droits de L'Homme	President	A	B	Mr	**DIMITRIOU**	Dimitrios	European Commission	Official	A	B
Mr	**CAZANCIUC**	Robert-Marius	Ministry of Justice, Romania	Minister of Justice	A	A	Mrs	**DIMITROVA**	Lyubomira	Bulgarian Permanent Representation to the EU	Justice and Hpome affairs Counsellor	A	A
Mrs	**CERF**	Martine	Egalité Laicité Europe (EGALE)	Secrétaire Générale	B	A	Ms	**DORAZILOVA**	Zuzana	European Commission	Policy Officer	A	A
Mr	**ČERIN**	Boris	Jewish Community of Slovenia	President	A	A	Ms	**DOUBAKIL**	Fatima	Muslim Human Rights Committee	Spokesperson	A	B
Mr	**CHARLIER**	Patrick	Interfederal center for equal opportunities	Acting Director	A	A	Mr	**DOWNIE**	Paul John	Department for Communities & Local Government, United Kingdom	Deputy Director, Integration & Faith	A	
Mr	**COLE**	Mark	University of Luxembourg - Delegation of Minister Braz, Luxembourg	Professor			Mr	**DRATWA**	Jim	European Commission	Member, European Political Strategy Center	B	A
Ms	**COLLINS**	Evelyn	Equality Commission for Northern Ireland	Chief Executive	B	B	Ms	**EBNER**	Regina	European Association for the Education of Adults (EAEA)	Secretary General	B	A
Mr	**COLOMBANI**	Antoine	European Commission	Member of Cabinet Of FVP Timmermans	B	A	Mr	**EISSENS**	Ronald	International Network Against Cyber Hate (INACH)	Board Member	B	A
Mrs	**CONTINO**	Giuseppa	European Commission	Head of Unit	B	A	Mr	**EL ABBADI**	Khalissa	Centre Régional de Verviers pour l'Intégration	Responsable De Département De Formation	B	B
Ms	**CRESPI**	Elena	International Federation for Human Rights (FIDH)	Western Europe Programme Officer	A	B	Mrs	**ELAMRI**	Lamia	European Forum of Muslim Women	Chair	A	B
Mr	**CROLLEN**	Emmanuel	European Commission	Communication and Information Officer			Mr	**EMIN**	Hayri	Muslim Denomination in Bulgaria	Secretary	A	B
Mr	**CSUHÁNY**	Péter	Permanent Representation of Hungary to the EU	Attaché	B	A	Mr	**FAULL**	Jonathan	European Commission	Director General of the UK Task Force	A	
Mr	**CUKIERMAN**	Roger	Conseil représentatif des institutions juives de France (CRIF)	President	A	A	Ms	**FERNANDEZ**	Claire	European Network Against Racism (ENAR)	Deputy Director - Policy	A	B
Ms	**CUMMISKEY**	Siobhan	Facebook	Policy Manager, Emea	A	A	Ms	**FERNANDEZ MOLINERO**	Maria	European Commission	Policy Officer	A	A
Ms	**DALLI**	Helena	Ministry for Social Dialogue, Consumer Affairs and Civil Liberties, Malta	Minister	B	B	Ms	**FERRARA**	Laura	European Parliament	European Parliament Member	A	B
Fr	**DALY**	Patrick	Commission of the Bishops' Conferences of the European Community	General Secretary	B	A	Mr	**FIELDSEND**	David	Church of England	Attache to Archbishop's EU Representative	B	B
Ms	**DAVIS**	Jacqueline	Meade Davis Communications	Managing Director			Ms	**FINCH**	Cristina	OSCE Office for Democratic institutions and Human Rights (ODIHR)	Head, Tolerance and Non-Discrimination Department	A	B
Mr	**DE BIOLLEY**	Humbert	Council of Europe	Deputy Head Liaison Office with the EU	B	B	Mr	**FISCHER**	Benjamin	European Union of Jewish Students	President	A	A

Mrs	**FOBLETS**	Marie-Claire	Max Planck Institute for Social Anthropology	Director	A	B	Mr	**GUTIERREZ VELAZQUEZ**	Ricardo	European Federation of Journalists (EFJ)	General Secretary	A	A
Mr.	**FORMAN**	Ira	U.S. Department of State	Special Envoy to Monitor and Combat Anti-Semitism	A	A	Mrs	**HADDOU**	Aicha	European Muslim Research on Islamic Development	Vice President	A	A
Dr	**FRANCIS**	Celine	Community of Sant'Egidio	Liaison Officer	B	A	Mr	**HADZHI**	Mustafa	Muslim Denomination in Bulgaria	Grand Mufti	A	B
Mr	**FREITAG**	Mirko	Federal Ministry of Justice and Consumer Protection, Germany	Private Secretary	A	A	Mr	**HAJJI**	Khalid	Conseil Européen des Ouléma Marocains (CEOM)	Secretary General	A	A
Mr	**FRIEDRICH**	Peter	Ministry of State of Baden-Württemberg	Minister for EU Affairs			Mrs	**HATHROUBI**	Samia	Foundation for Ethnic Understanding	European Director	B	B
Mr	**FRIGGIERI**	David	European Commission	Policy Officer	A	A	Mrs	**HATZINGER**	Katrin	Evangelical Church in Germany (EKD)	Director	A	B
Mr.	**FROEHLY**	Jean Pierre	OSCE Office for Democratic institutions and Human Rights (ODIHR)	Senior Political Adviser/Head of Director's Office	A	B	Ms	**HERBLIN**	Audrey	Twitter	Head of Public Policy France		A
Ms	**FROUZOVA**	Magdalena	European Commission	Policy officer	B	A	Mr	**HIMMAT**	Youssef	Forum of European Muslim Youth and Student Organisations (FEMYSO)	President	B	A
Mr	**FROYSNES**	Torbjorn	Council of Europe	Head of Liaison Office with the EU	A	A	Mr	**HOEFMANS**	Alexander	Ministry of Justice, Belgium	Head of Unit Fundamental Rights of the EU	A	A
Mr	**GALAND**	Pierre	European Humanist Federation	President	B	A	Ms	**HOEVENAARS**	Judith	Ministry of Foreign Affairs of the Netherlands	Policy Officer	A	B
Mrs	**GANI**	Eve	Conseil représentatif des institutions juives de France (CRIF)	International Affairs Director	A	A	Mr	**HOFMANN**	Niklas	Antidiskriminierungsstelle des Bundes	Policy Officer	B	B
Mr	**GARDNER**	Mark	Community Security Trust	Director Of Communications	A	A	Mr	**HOKOVSKÝ**	Radko	European Values Think Tank	Chairman of the Board	A	A
Mr.	**GARRAHY**	David	European Youth Forum	Head of Policy and Advocacy	B	B	Mrs	**HOLLANDER**	Merel	Stichting Platform Islamitische Organisaties Rijnmond (SPIOR)	Policy & Communication Officer	B	A
Ms	**GASPARD**	Anne	European Network of Equality Bodies (EQUINET)	Executive Director	B	B	Mr	**HOLLOWAY**	Robert	Agence France Presse Foundation	Director	A	A
Mr	**GEENS**	Koen	Federal Government, Ministry of Justice, Belgium	Minister of Justice			Mr	**HÖLVÉNYI**	György	European Parliament	European Parliament Member	B	
Mr	**GENORIO**	Rado	Permanent Representation of Slovenia to the EU	Ambassador			Mr	**HOOGENBOOM**	Theodorus Cornelis Maria	Commission of the Bishops' Conferences of the European Community	Auxiliary Bishop of Utrecht	B	B
Mrs	**GEORGIADOU**	Georgia	European Commission	Deputy Head of Unit	B	B	Ms	**HUSSAIN**	Nazia	Open Society Foundations	Program Director	A	B
Mr	**GIANNASI**	Paul	Ministry of Justice, United Kingdom	Head of Hate Crime Programme	A	A	Mrs	**IBN ZIATEN**	Latifa	Association IMAD pour la Jeunesse et la Paix	Présidente de L'Association	A	A
Ms	**GILLHOFF**	Nikola	German Foreign Office	Deputy Head of Unit	A	A	Ms	**ILIEVA**	Margarita	Bulgarian Helsinki Committee	Legal Director	A	A
Mr	**GONZALEZ MELLIZO**	Juan Jose	European Commission	Team Leader Non Discrimination Policies		B	Mrs	**ISAL**	Sarah	European Network Against Racism (ENAR)	Chair	A	A
Mr	**GROZEV**	Rossen	European Commission	Legal Officer	A	B	Ms	**ISLAM**	Shadaba	Friends of Europe	Director of Policy	A	B
Mr	**GRZYBOWSKI**	Samuel	COEXISTER	President/Founder	B	A	Ms	**JACOBY**	Sigrid	Ministry of Justice, Germany	Head of EU Office	B	A
Mrs	**GUIDETTI**	Debora	Open Society Foundations	Program Manager	A	B	Mr	**JARAB**	Jan	Office of the UN High Commissioner for Human Rights	Regional Representative For Europe	B	B
Mr	**GUIGUI**	Albert	Conférence des Rabbins européens	Grand Rabbin	B	B	Mr	**JECKEL**	Sebastian	Permanent Representation of Germany to the EU	Head Of Unit	A	A
Mrs	**GURISEV-PAP**	Viola	Prime Minister's Office, Hungary	Head of Secretariat	A	A	Mrs	**JIVRAI**	Gulshan Aziz Husein		Academic	B	B

Ms	**JOUROVÁ**	Věra	European Commission	Commissioner for Justice, Consumers and Gender Equality	A	A	Mrs	**KUHNKE**	Alice	Ministry of Culture, Sweden	Minister for Culture and Democracy	B	
Mr	**JUNG**	Johannes	Representation of the State of Baden-Württemberg to the European Union	Head of the Representation	B		Mrs	**KUKENHEIM**	Simone	City of Amsterdam	Deputy Mayor		
Mr	**KAISER**	Peter	International Dialogue Centre	Director of Communication and Spokesperson	A	A	Mrs	**KYENGE**	Kashetu	European Parliament	European Parliament Member		A
Ms.	**KALENOVA**	Raissa	European Jewish Congress	Executive Vice-President	A	A	Mr	**LANGE**	Christian	Federal Ministry of Justice and Consumer Protection, Germany	Parliamentary Secretary of State	A	A
Ms	**KALHOUSOVA**	Irena	Forum2000/London School of Economics	Chief Analyst/Phd Candidate	A	A	Ms	**LE BLANC**	Manon	Ministry of Security and Justice, The Netherlands	Attache	A	A
Ms	**KALMAN**	Szilvia	European Commission	Policy Officer	B	B	Ms	**LE CLERCQ**	Cécile	European Commission	Principal Administrator	B	A
Mr	**KANTOR**	Viatcheslav	European Jewish Congress	President	A	A	Mr	**LEMPKOWICZ**	Joseph	European Jewish Press	Director & Editor In Chief	A	A
Mr	**KARIUKI**	Peter	Ministry of Justice, Finland	Senior Advisor	A	B	Ms	**LINDHOLM**	Pia	European Commission	Legal Officer	A	B
Dr.	**KATHREIN**	Georg	Federal Ministry of Justice, Austria	Director General	B	A	Mr	**LINK**	Michael Georg	OSCE Office for Democratic institutions and Human Rights (ODIHR)	Director Of ODIHR	A	B
Ms	**KAŽMERE**	Agnese	Ministry of Justice, Latvia	Adviser To The Minister	A	A	Mr	**LOUATI**	Yasser	Collectif contre l'islamophobie en France (CCIF)	Spokesperson	A	B
Mr	**KHAN**	Afzal	European Parliament	European Parliament Member	A	A	Mr	**LOWLES**	Nicholas	HOPE not hate	Chief Executive	A	A
Mrs	**KIRINIĆ**	Katarina	Permanent Representation of Croatia to the EU	Protocol Officer	A	A	Mrs	**LÜDERS**	Christine	Antidiskriminierungsstelle des Bundes	Director	B	B
Ms	**KITANOVIC**	Elizabeta	Conference of European Churches	Executive Secretary for Human Rights	A	B	Mr	**MADDEN**	Gerard	Ministry of State for New Communities, Culture, Equality and Drug Strategy	Private Secretary		
Mr	**KJAERUM**	Morten	Raoul Wallenberg Institute	Director	A	B	Ms	**MALETRAS**	Sophie	European Commission	Legal Assistant		B
Dr.	**KLEIN**	Felix Alexander Walter	Federal Foreign Office Berlin	Ambassador	A	B	Mr	**MALOSSE**	Henri	European Economic and Social Committee	President		B
Mr	**KLEINSCHMAGER**	Matthieu	European Commission	In-House Consultant	A	A	Mr	**MANOLOPOULOS**	Konstantinos	EU Agency for Fundamental Rights (FRA)	Interim Director	A	A
Prof Dr	**KLENER**	Julien	Consistoire Central Israèlite de Belgique	Former President	A	A	Rabbi	**MARGOLIN**	Menachem	European Jewish Association	General Director	A	B
Mr	**KLOSSA**	Guillaume	European Broadcasting Union	Director Public Affairs & Communications	A	A	Mr	**MARKKULA**	Markku Antero	European Committee of the Regions	President	B	
Dr	**KLUG**	Brian	St Benet's Hall	Senior Research Fellow in Philosophy	A	A	Mr	**MARTENCZUK**	Bernd	European Commission	Member of Cabinet Timmermans	A	B
Ms	**KOBAŠ LUČIĆ**	Dubravka	Ministry of Foreign and European Affairs, Croatia	Director, Head Of Sector for EU Coordination	A	A	Mr	**MARTHOZ**	Jean Paul A.	Ethical journalism network/Committee to Protect Journalists	Senior Adviser	A	A
Ms	**KOHNER**	Eva Deborah	European Network of National Human Rights Institutions (ENNHRI)	Secretary General	A	B	Ms	**MATTIJSSEN**	Astrid Adriana Maria	Ministry of Security and Justice, the Netherlands	Senior Policy Advisor	A	A
Mr	**KONSTANTINIS**	Moysis	Central Board of Jewish Communities in Greece	President	A	A	Mr	**MATUSOF**	Levi	European Leadership Network (ELNET)	Director of European Public Affairs	A	A
Ms	**KORHONEN**	Kaisa	European Commission	Legal Officer	B	B	Ms	**MC GOWAN-SMYTH**	Iverna Maria	Amnesty International EIO	Acting Director	A	B
Mrs	**KOSTADINOVA**	Evgeniya	Ministry of Education and Science, Bulgaria	Director of Curricula and Study Contents Directorate	B		Mr	**MCPHIE**	Tim	European Commission	Press Officer	A	A
Mr	**KUCUKAKIN**	Sami	Muslim Council of Denmark	Chairman	B	A	Ms	**MERCADE**	Christel	European Commission	Policy Officer		B

Dr	**MEYER-SCHWERDTFEGER**	Kathrin	International Holocaust Remembrance Alliance	Executive Secretary	B	A	Mr	**PETKOV**	Petko	Ministry of Justice, Bulgaria	Deputy Minister		B
Mrs	**MICHOU**	Paraskevi	European Commission, Directorate-General for Justice and Consumers	Acting Director General	A	A	Mr	**PHILIPPOT**	Jean-Paul	European Broadcasting Union	President		A
Mr	**MORAES**	Claude	European Parliament	Chair of the Civil Liberties, Justice and Home Affairs Committee	A	A	Mr	**PIEROBON**	Frank	European Commission	Policy Officer	A	B
Ms	**MORRICE**	Jane	European Economic and Social Committee	Vice-President	A	A	Ms	**PIMIÄ**	Kirsi	Non-Discrimination Ombudsman, Finland	Non-Discrimination Ombudsman	A	B
Mr	**MOYNAN**	Paul	CARE For Europe	Director	B	A	Ms	**PITT**	Fiona	European Commission	Press And Media Officer	A	A
Mr	**MUGHAL**	Fiyaz	Faith Matters	Director	A	A	Ms	**PORTARU**	Adina-Ioana	ADF International	Legal Counsel	A	B
Mr	**MULLER**	Guy	Centre for Information and Documentation on Israel (CIDI)	Chief Researcher Anti-Semitism	A	A	Ms	**POST**	Soraya	European Parliament	European Parliament Member	A	B
Sheikh	**MUNIR**	David	Islamic Community of Lisbon	Imam of the Central Mosque	B	A	Mr	**PRAWDA**	Marek	Permanent Representation of Poland to the EU	Ambassador	B	B
Mr	**MURRAY**	Alan	European Network on Religion and Belief	President	A	A	Mr	**PRIVOT**	Michael	European Network Against Racism (ENAR)	Director	A	A
Mr	**NALEWAJKO**	Pawel	Council of the European Union	Political Administrator	A	B	Mr	**QURAISHI**	Basharat	European Muslim Initiative for Social Cohesion (EMISCO)	Secretary General	A	A
Mr	**NEMITZ**	Paul	European Commission	Director, Fundamental rights & citizenship	A	A	Mr	**RÄMER**	Jan-Christopher	Bezirksamt Neukölln	Bezirksstadtrat - Head Of Department	B	B
Ms	**NEUBER**	Selma	European Commission	Speechwriter	B	A	Mrs	**RAVO**	Linda Maria	European Commission	Legal And Policy Officer	A	A
Mr	**NOVIKOVAS**	Vitalijus	European Commission	Legal Advisor/National Expert	A	B	Mr	**REINGEWIRTZ**	Sacha	Union des Etudiants Juifs de France	President	A	A
Ms	**NOWAK**	Dominika	European Commission	Internal Consultant	B	A	Mrs	**REUVEKAMP**	Maria	European Association of History Educators (EUROCLIO)	President	B	A
Mr	**Ó BRIAIN**	Deaglán	Department of Justice and Equality, Ireland	Head of Equality Division	A	A	Ms	**RICHARD**	Alice	European Commission	Member of Cabinet FVP Timmermans	A	A
Mr	**Ó RÍORDÁN**	Aodhá Oilibhéar	Department of Justice and Equality, Ireland	Minister of State for Equality, New Communities, Culture & National Drugs Strategy			Mr	**ROSCAM ABBING**	Friso	European Agency for Fundamental Rights (FRA)	Head of Communication and Outreach	B	B
Mr	**OLIVEIRA**	Alvaro	European Commission	Legal Officer	A	B	Mr	**ROSSIDES**	Giorgos	European Commission	Administrator	A	A
Mrs	**OPAČIĆ**	Milanka	Government of the Republic of Croatia	Deputy Prime Minister and Minister of Social Policy and Youth		A	Mrs	**ROSSIDI**	Maria	Ministry of Justice , Transparency and Human Rights, Greece	Legal Advisor	A	B
Ms	**ORNANO**	Silvia	European Commission	Assistant	B	A	Mr	**ROTH**	Michael	Federal Foreign Office, Germany	Minister of State		
Ms	**OUAHABI**	Zaynab	Muslim Community in Sweden	Testimonial	A	B	Mr	**ROZEN**	Serge	Comité de Coordination des Organisations Juives de Belgique (CCOJB)	President	A	A
Mr	**PALLAVICINI**	Yahya	Italian Islamic Religious Community (COREIS)	Vice President	A	B	Ms	**SAASTAMOINEN**	Salla Marita	European Commission	Director, Directorate Equality	A	B
Mr	**PAPAIOANNOU**	Konstantinos	Ministry of Justice, Greece	Secretary General For Human Rights	B	A	Mrs	**ŠAKALIENĖ**	Dovilė	Human Rights Monitoring Institute	Executive Director	B	B
Mr	**PARAK**	Michael	Gegen Vergessen - Für Demokratie (Against Forgetting - For Democracy)	General Manager	A	A	Mr	**SANDELL**	Tomas	European Coalition for Israel	Founding Director	A	A
Mrs	**PENSAERT**	Nathalie	General Secretariat of the Council of the EU	Director	A	A	Mrs	**SCHULERUD**	Ingrid	Mission of Norway to the EU	Ambassador	A	A
Mr	**PEROLINI**	Marco	Amnesty International Secretariat	Researcher	A	B	Ms.	**SCLAFANI**	Robin	A Jewish Contribution to an Inclusive Europe (CEJI)	Director	B	A

Ms	**SEALEY**	Sally	Department for Communities & Local Government, United Kingdom	Senior Policy Advisor - Antisemitism	A		Dr	**THOMPSON**	Mischa	U.S. Commission on Security and Cooperation in Europe	Policy Advisor	B	B
Ms	**SENYK**	Halyna	European Shoah Legacy Institute	Executive Director	A	A	Ms	**THYSSEN**	Marianne	European Commission	Commissionner for Employment, Social Affairs, Skills and Labour Mobility		B
Mr	**SERPIERI**	Massimo	European Commission	Deputy Head of Unit		B	Mr	**TIMMERMANS**	Frans	European Commission	First Vice-President	A	A
Ms	**SETTI**	Valeria	European Commission	Policy Officer	B	B	Mrs	**TOMAI**	Photini	Ministry of Foreign Affairs, Greece	Special Envoy For Holocaust Issues	B	B
Mr	**SICHROVSKY**	Ilja	Muslim Jewish Conference	Founder / Secretary General	B	A	Mr	**TÖRÖK**	Gábor	European Parliament	Political Attaché	B	
Ms	**SILJAK**	Lea	American Jewish Committee (AJC) Transatlantic Institute	Political Affairs Officer	A	A	Mr	**TOUBON**	Jacques	Défenseur des droits, France	Defenseur des Droits	A	A
Ms	**SIPPEL**	Birgit	European Parliament	European Parliament Member			Ms	**TUVESSON**	Zandra	Ministry of Culture, Sweden	Political Advisor	A	A
Mr	**ŠITLER**	Jiří	Ministry of Foreign Affairs of the Czech Republic	Special Envoy for Holocaust Issues	A	A	Mr	**VALDELIN**	Emil	Facebook	EU Affairs Manager		A
Ms	**SKALJIC**	Nadja	European Parliament	Senior Policy Advisor, Vice Chair of SeDe	A	A	Mr	**VAN BERGEN**	George	American Jewish Committee (AJC) Transatlantic Institute	Senior Policy Advisor	A	A
Mr	**ŠKRABALO**	Mato	Permanent Representation of Croatia to the EU	Ambassador	A	A	Mrs	**VAN DEN BOGAERT**	Sina	European Commission	Legal Officer	B	B
Mrs	**STAMOU**	Anna	Muslim Association of Greece	Marketing and PR Manager	A	A	Mr	**VAN DEN BRANDT**	Antonius	Nederlands Juristen Comité voor de Mensenrechten (NJCM)	Vice-Chairman	A	A
Mr	**STAVROS**	Stephanos	Council of Europe	Executive Secretary To the European Commission against Racism and Intolerance (ECRI)	A	A	Mr	**VAN DER HAEGEN**	Antoine	Association Européenne de la Pensée Libre	Vice-President	A	B
Mr	**STEIN**	Andreas	European Commission	Head of Unit	A	B	Mr	**VAN DER WIEKEN**	Lewis Ronald	Central Jewish Board	Chairman	B	A
Mrs	**STEPANKOVA**	Martina	Office of the Government of the Czech Republic	Deputy Minister for Human Rights and Equal Opportunities	A	A	Mr	**VAN DRIEL**	Barend	International Association for Intercultural Education	Vice President	B	B
Mrs	**STOCKWELL**	Nathalie	European Commission	Legal And Policy Officer	B	A	Mrs	**VAN GELDER**	Elisabeta	B' nai B' rith Europe	President	B	B
Ms	**STOICA**	Anca Maria	Ministry of Justice, Romania	Head of European Affairs and Human Rights Department	A	A	Mr	**VAN RAEMDONCK**	Dan	International Federation for Human Rights (FIDH)	Secretary General	A	B
Mr	**SUFYAN**	Ismail	Muslim Engagement & Development **(**MEND)	Founder & CEO	A	A	Mrs	**VAN RIJN E/V DIJKSTRA**	Afra	Ministry of Social Affairs and Employment, the Netherlands	Director	B	A
Mrs	**SUTTON**	Michelle	European Commission	Deputy Head of Cabinet	A	A	Mr	**VANHEUSDEN**	Alfons	Office of the Minister of Justice, Belgium	International Affairs & Human Rights Advisor	A	B
Mrs	**SUURPÄÄ**	Helka Johanna	Ministry of Justice, Finland	Director, Unit for Democracy, Language Affairs and Fundamental Rights	B	A	Mrs	**VAZ**	Rosa	Ministry of Justice, Cabinet of the State Secretary for Justice, Portugal	Chief of Staff		
Ms	**SY**	Sarah Salome	European Parliament	Administrator	A	A	Mr	**VILAS ÁLVAREZ**	David	Ministry of Justice, Spain	Counsellor of Justice	A	B
Mr	**TAKÁCS**	Szabolcs Ferenc	Prime Minister's Office, Hungary	State Secretary and Chair of the International Holocaust Remembrance Alliance	A	B	Ms	**VON SCHNURBEIN**	Katharina	European Commission	Coordinator for dialogue with religions and non-confessional organisations	B	A
Mr	**TAWIL**	Alexander	European Jewish Community Centre	Director	B	B	Mr	**WALZER**	David	Israeli Mission to the EU	Ambassador		
Mr	**TELL CREMADES**	Miguel	European Parliament	Head of Unit	B	B	Mr	**WARD**	Benjamin	Human Rights Watch	Deputy Director, Europe & Central Asia	A	A
Mr	**TERRUSO**	Filippo	Committee of the Regions	Member of the Cabinet of the President	B		Ms	**WARD**	Julie	European Parliament	European Parliament Member	B	B
Mr	**THAIDIGSMANN**	Michael	World Jewish Congress	Director of Communications and Media Relations	A	A	Ms	**WEBBER**	Åsa	Permanent Representation of Sweden	Ambassador/ Deputy Permanent Representative	B	B

Mr	**WEST**	Bjørn	Ministry of Immigration, Integration and Housing, Denmark	Senior Consultant	B	B
Ms	**WIKSTRÖM**	Cecilia	European Parliament	European Parliament Member	A	A
Mrs	**WINDHORST**	Frederique (Lambarta Jmf)	City of Amsterdam	Senior Advisor	B	A
Mr	**WINTERSTEIN**	Alexander	European Commission	Deputy Chief Spokesperson	A	
Mr	**WOOD**	Keith Porteous	National Secular Society	Executive Director	A	B
Mrs	**WŚCISŁY-BIAŁEK**	Beata	Ministry of Foreign Affairs, Poland	Head of Section	A	A
Ms	**YATROPOULOS**	Nefeli	Defender of Rights	Advisor	A	A
Mr	**ZACCHIROLI**	Benedetto	European Coalition of Cities Against Racism (ECCAR)	President	B	B
Mr	**ZINSMEISTER**	Stefan	Eugen-Biser-Stiftung	Member of the Executive Comitee	B	B
Mr	**ZOBERI**	Mansour	Groupe Supermarchés Casino	Directeur Promotion Diversité	B	B

Tweede Kamer
DER STATEN-GENERAAL

Openingswoord congres Nationaal Comité 4 en 5 mei
Door Khadija Arib, Voorzitter Tweede Kamer der Staten-Generaal
5 april 2016

Dames en heren,

Wie via het Binnenhof naar binnen is gekomen, is langs de Erelijst voor Gevallenen gelopen. Het is een boek met de namen van ongeveer 18.000 mensen – 18.000 helden – die in de Tweede Wereldoorlog zijn omgekomen terwijl ze vochten voor de vrijheid van Nederland. Iedere 4 mei herdenken we hen, en in hun naam al die anderen die de oorlog niet hebben overleefd.

Dit jaar is dat onder het motto 'geef vrijheid door'. Naarmate de jaren verstrijken, zijn er steeds minder mensen die de oorlog zélf hebben meegemaakt. Gisteren kwam het verdrietige nieuws dat ook Jules Schelvis is overleden. Bijna veertig jaar zweeg hij over alle verschrikkingen die hij had meegemaakt. Maar toen hij eenmaal sprak, was hij niet te stoppen. "Mijn wens", zei hij, "is dat u de essentie in eenvoudige woorden doorvertelt aan uw kinderen en zij aan de hen opvolgende generatie." Met zijn boeken en het herdenkingsconcert 'Er reed een trein naar Sobibor' verankert hij hoe het écht was, hoe het écht voelde, die langdurige reis in angst en onzekerheid, op elkaar gepropt in wagons, met zoveel lotgenoten die nooit zijn teruggekeerd. De Voorzitter van het Comité zal daar zo ook nog even op terugkomen.

Het zijn verhalen die we moeten vasthouden, juist omdat de Tweede Wereldoorlog geen strijd is van een vorige generatie. Het is van álle generaties, in díe zin dat het onze samenleving heeft gevormd en we er steeds opnieuw lessen uit moeten trekken.

Dat is actueler dan ooit. Na de oorlog riep iedereen dat dít nooit meer mocht gebeuren. Maar deze dagen komen het geweld, de dreiging en ook de gevolgen van oorlog steeds dichterbij. Natuurlijk met de recente aanslagen in Brussel, in Parijs en in Kopenhagen, in Ankara en Istanbul. Maar ook met de vluchtelingen uit Syrië die huis en haard hebben verlaten en op zoek zijn naar wat geborgenheid. De euforie die mensen in Nederland op 5 mei 1945 gevoeld moeten hebben, dat gevoel verdient iedereen. Iedereen verdient een plek die veilig is, waar je je vrij voelt, waar je geluk

vindt. Persoonlijk vind ik het ónze verantwoordelijkheid, als volksvertegenwoordigers, om voor zo'n plek te zorgen. Door Nederland en Europa veiliger te maken en door al die mensen die op de vlucht zijn een thuis te bieden, of dat nu tijdelijk of voor langer is. Dat is óók wat ik versta onder 'Geef vrijheid door'.

Volgens mij is er ook geen plek die beter bij het motto past dan het parlement. Het Binnenhof staat symbool voor het feit dat we elkaar, in onze constitutionele democratie, met woorden vinden, en dat we bouwen op een grondwet waarin fundamentele waarden zijn vastgelegd. Waarden als gelijkheid, vrijheid van meningsuiting, vrijheid van geloof – en overigens ook vrijheid van níet-geloof – en onafhankelijke rechtspraak. Waarden die tijdloos zijn, en die uiteindelijk altijd overwinnen.

De beste illustratie daarvoor is misschien niet eens deze oude plenaire vergaderzaal, maar de Handelingenkamer in het gebouw waar vroeger het ministerie van Justitie huisde. Die kamer staat vol met dikke boeken, de handelingen van al onze vergaderingen, op één lege plank na. In de Tweede Wereldoorlog kwam de Kamer niet bij elkaar; er waren geen vergaderingen en dus geen verslagen. Die lege plank is heel bewust niet opgevuld. De leegte is een monument in zichzelf. Het laat ons zien dat er soms gaten vallen, maar dat onze democratie de planken altijd weer opvult; een continuïteit in zich heeft die niet structureel kan worden doorbroken.

Ook dát is een verhaal dat we moeten doorgeven, net zoals Jules Schelvis ons meenam op zijn reis naar Sobibor. Het mag geen vanzelfsprekendheid zijn, dat wij leven in vrijheid en kunnen terugvallen op de principes van onze democratische rechtstaat. Daarom ben ik zo blij dat u vandaag in de Kamer bent en met elkaar praat over de vraag hoe we herinneringen het beste kunnen vasthouden en er steeds opnieuw van kunnen leren. Het maakt ons bewust van het feit dat wat er ís, kostbaar is. Ik wens u veel succes met dat gesprek.

NEDERLAND DODENHERDENKING 4 mei 2016

Foto: NOS

(links) Khadija Arib en (rechts) Ankie Broekers-Knol

De voorzitters Eerste en Tweede Kamer der Staten Generaal leggen krans.

Europese Commissie en IT-bedrijven komen met gedragscode voor illegale haatuitingen op internet

Brussel, 31 mei 2016

De Commissie maakt vandaag samen met Facebook, Twitter, YouTube en Microsoft (hierna "de IT-bedrijven") een gedragscode bekend om de verspreiding van illegale haatuitingen op internet in Europa tegen te gaan.

De IT-bedrijven steunen de Europese Commissie en de EU-lidstaten in hun inspanningen om ervoor te zorgen dat onlineplatforms niet de mogelijkheid bieden illegale haatuitingen op internet viraal te verspreiden. Zij delen samen met andere platforms en socialemediabedrijven een collectieve verantwoordelijkheid en eer om de vrijheid van meningsuiting in de hele onlinewereld te bevorderen en vergemakkelijken. De Commissie en de IT-bedrijven erkennen echter dat de verspreiding van illegale haatuitingen op internet niet alleen negatieve gevolgen heeft voor de groepen of individuen waartegen deze gericht zijn, maar ook voor degenen die opkomen voor vrijheid, verdraagzaamheid en non-discriminatie in onze open samenlevingen, en een afschrikkend effect heeft op het democratisch discours op onlineplatforms.

Ter preventie van de verspreiding van haatuitingen is het essentieel ervoor te zorgen dat het betrokken nationale recht tot omzetting van Kaderbesluit 2008/913/JBZ van de Raad ter bestrijding van racisme en vreemdelingenhaat volledig door de lidstaten wordt uitgevoerd, zowel in de online- als in de offlineomgeving. De doeltreffende toepassing van bepalingen die het aanzetten tot haat strafbaar maken, vergt weliswaar een solide systeem van handhaving van strafrechtelijke sancties tegen de individuele haatzaaiers, maar er moet ook voor worden gezorgd dat tussenpersonen en socialemediaplatforms, na ontvangst van een geldige melding, snel – binnen een passende termijn – optreden tegen illegale haatuitingen op internet. Om in dit verband als geldig te worden beschouwd, moet een melding voldoende nauwkeurig en goed onderbouwd zijn.

Věra **Jourová**, EU-commissaris voor Justitie, Consumentenzaken en Gendergelijkheid: *"Door de recente terroristische aanslagen is nogmaals duidelijk geworden dat illegale haatuitingen op internet dringend moeten worden bestreden. Helaas maken terroristische groepen gebruik van sociale media om jongeren te ronselen en gebruiken racisten sociale media om geweld en haat te verspreiden. Dit akkoord is een belangrijke stap voorwaarts, die ertoe bijdraagt dat vrije en democratische meningsuiting op internet mogelijk blijft en dat de Europese normen en waarden worden geëerbiedigd. Ik ben verheugd over de toezegging van deze wereldwijd actieve IT-bedrijven om de meerderheid van de geldige meldingen met het oog op verwijdering van illegale haatuitingen binnen 24 uur te toetsen en deze uitingen indien nodig te verwijderen of ontoegankelijk te maken.*

Karen White, Head of Public Policy voor Europa bij Twitter: *"Voor haatdragend gedrag is geen plaats op Twitter en we zullen ons samen met de partners in onze sector en de civiele samenleving ten volle blijven inzetten om dit probleem op te lossen. Uiteraard moeten onze gebruikers naar hartenlust kunnen tweeten. Maar er is een duidelijk verschil tussen vrijheid van meningsuiting en gedrag dat aanzet tot geweld en haat. Niet alleen zullen we optreden tegen haatdragend gedrag dat strijdig is met het reglement van Twitter – we zullen ook gebruikmaken van het ongelofelijke vermogen van het medium om een positief geluid te laten horen, vooroordelen te ontkrachten en de diepere oorzaken van onverdraagzaamheid aan te pakken. We verheugen ons op het vervolg van de constructieve dialoog met de Europese Commissie, de lidstaten, onze partners in de civiele samenleving en de andere spelers in de technologische sector."*

Lie Junius, Public Policy and Government Relations Director bij Google: *"We stellen alles in het werk om mensen toegang te bieden tot informatie via onze diensten. Illegale uitingen van haat zijn op onze platforms echter altijd verboden geweest. We beschikken over doeltreffende systemen om geldige meldingen binnen 24 te beoordelen en illegale inhoud te verwijderen. We willen graag samen met de Commissie werken aan vormen van co- en zelfregulering om het online zaaien van haat te bestrijden."*

Monika Bickert, Head of Global Policy Management bij Facebook: "*We zijn blij met het nieuws van vandaag en met de mogelijkheid om met de Commissie en andere partijen uit de IT-sector te blijven samenwerken om haatzaaiende uitlatingen te bestrijden. We doen ons uiterste best om onze wereldwijde community van 1,6 miljard mensen de mogelijkheid te bieden zich te uiten, maar we*

letten er ook op dat dit op een fatsoenlijke manier gebeurt. In onze richtlijnen staat duidelijk dat er op Facebook geen plaats is voor haatdragend taalgebruik. We moedigen mensen aan om gebruik te maken van de mogelijkheden om inhoud die volgens hen niet strookt met onze normen, aan ons te melden, zodat wij onderzoek kunnen instellen. Onze teams staan 24 uur per dag klaar om meldingen te beoordelen en treden snel op."

John Frank, Vice President EU Government Affairs bij Microsoft: "*Wij hechten aan goede omgangsvormen en vrije meningsuiting. Onze gebruiksvoorwaarden verbieden dan ook het oproepen tot geweld en het zaaien van haat via consumentendiensten die door Microsoft worden gehost. Onlangs hebben we extra maatregelen aangekondigd om met name het plaatsen van terroristische inhoud te verbieden. Onze gebruikers kunnen ons altijd waarschuwen als zij van oordeel zijn dat onze huisregels worden geschonden. Dat we ons achter deze gedragscode scharen, maakt eens te meer duidelijk hoe belangrijk we deze kwestie vinden.*"

Door deze gedragscode te ondertekenen, beloven de IT-bedrijven om illegale haatuitingen op internet snel en efficiënt te blijven aanpakken. Dat houdt in dat zij interne procedures blijven ontwikkelen en hun personeel verder zullen opleiden om ervoor te zorgen dat de meerderheid van de geldige meldingen met het oog op verwijdering van illegale haatuitingen binnen 24 uur wordt getoetst en dat deze uitingen indien nodig worden verwijderen of ontoegankelijk worden gemaakt. De IT-bedrijven blijven ook streven naar intensievere samenwerking met maatschappelijke organisaties, die hulp zullen bieden bij het identificeren van inhoud die tot geweld en haatgedragingen aanzet. de IT-bedrijven en de Europese Commissie zijn ook van plan verder te werken aan het vaststellen en bevorderen van een onafhankelijk tegengeluid, nieuwe ideeën en initiatieven en ondersteunende educatieve programma's die aanzetten tot kritisch denken.

De IT-bedrijven onderstrepen ook dat deze gedragscode een leidraad moet zijn voor hun eigen activiteiten en voor het delen van beste praktijken met andere internetbedrijven en platforms, en socialemediabedrijven.

De gedragscode omvat de volgende publieke toezeggingen:

- de IT-bedrijven, die het voortouw nemen bij de bestrijding van de verspreiding van illegale haatzaaiende uitlatingen op het internet, hebben met de Europese Commissie overeenstemming bereikt over een gedragscode met de volgende toezeggingen:
- de IT-bedrijven voorzien in duidelijke en doeltreffende procedures om aanmeldingen te onderzoeken met betrekking tot illegale haatzaaiende uitlatingen op hun diensten, zodat zij dergelijke inhoud kunnen verwijderen of de toegang ertoe deactiveren. De IT-bedrijven voorzien in regels of gemeenschappelijke richtsnoeren om te verduidelijken dat zij het aanzetten tot geweld en haatdragend gedrag verbieden;
- na ontvangst van een geldige melding met het oog op verwijdering toetsen de IT-bedrijven dergelijke verzoeken aan hun regels en gemeenschappelijke richtsnoeren en, waar nodig, aan het nationale recht tot omzetting van Kaderbesluit 2008/913/JBZ, met specifieke daarvoor opgezette teams;
- de IT-bedrijven toetsen de meerderheid van de geldige meldingen met het oog op verwijdering van illegale haatzaaiende uitlatingen in minder dan 24 uur en indien nodig verwijderen zij deze inhoud of deactiveren zij de toegang ertoe;
- daarnaast zorgen de IT-bedrijven voor de vorming en bewustmaking van hun gebruikers over de soorten inhoud die krachtens hun regels en gebruikersrichtlijnen verboden zijn. Het meldingssysteem kan daartoe als instrument worden gebruikt;
- de IT-bedrijven verstrekken informatie over de procedures voor kennisgeving met het oog op een snellere en doeltreffendere communicatie tussen de autoriteiten van de lidstaten en de IT-bedrijven, met name inzake meldingen en het ontoegankelijk maken of verwijderen van illegale haatzaaiende uitlatingen op het internet. De informatie moet worden verstrekt via de nationale contactpunten die zijn aangewezen door respectievelijk de IT-bedrijven en de lidstaten. Dit zou ook de lidstaten, en met name hun rechtshandhavingsinstanties, in staat stellen om zichzelf vertrouwd te maken met de methoden voor het herkennen van illegale haatzaaiende uitlatingen op het internet en die aan de bedrijven te melden;
- de IT-bedrijven moedigen deskundigen aan om op grote schaal kennisgeving te doen en inhoud te melden die het aanzetten tot geweld en haatdragend gedrag bevordert, met name via partnerschappen met maatschappelijke organisaties, door duidelijke informatie te verschaffen over individuele bedrijfsregels en gebruikersrichtlijnen en voorschriften voor de rapportage- en meldingsprocedures. De IT-bedrijven streven ernaar de partnerschappen met maatschappelijke

organisaties te versterken door de geografische verspreiding van dergelijke partnerschappen te verruimen en, in voorkomend geval, ondersteuning en opleiding te bieden aan partners uit het maatschappelijke middenveld zodat zij de rol van "vertrouwde rapporteur" (of een soortgelijke rol) kunnen spelen, met inachtneming van het feit dat zij onafhankelijk en geloofwaardig moeten blijven;

- de IT-bedrijven vertrouwen op de steun van de lidstaten en de Europese Commissie om de toegang te waarborgen tot een representatief netwerk van partners uit het maatschappelijke middenveld en "vertrouwde rapporteurs" in alle lidstaten om te helpen zorgen voor hoogwaardige kennisgevingen. De IT-bedrijven maken informatie over "vertrouwde rapporteurs" beschikbaar op hun websites;

- de IT-bedrijven voorzien in regelmatige opleidingen voor hun personeel over actuele maatschappelijke ontwikkelingen en wisselen standpunten uit over de mogelijkheden voor verdere verbetering;

- de IT-bedrijven intensiveren de samenwerking met andere platforms en socialemediabedrijven ter bevordering van de uitwisseling van beste praktijken;

- de IT-bedrijven en de Europese Commissie erkennen de waarde van een onafhankelijk tegengeluid tegen haatzaaiende retoriek en vooroordelen, en zijn voornemens verder te werken aan het vaststellen en bevorderen van een onafhankelijk tegengeluid, nieuwe ideeën en initiatieven en ondersteunende educatieve programma's die aanzetten tot kritisch denken;

- de IT-bedrijven intensiveren hun samenwerking met maatschappelijke organisaties om opleidingen op het gebied van beste praktijken op te zetten voor de bestrijding van haatzaaiende retoriek en vooroordelen; zij breiden hun proactieve contacten met maatschappelijke organisaties uit om hen te helpen bij het opzetten van doeltreffende "counter speech"-campagnes. de Europese Commissie draagt in samenwerking met de lidstaten bij aan dit streven door stappen te ondernemen om de specifieke behoeften en verlangens van de maatschappelijke organisaties op dit gebied in kaart brengen;

- de Europese Commissie stimuleert in overleg met de lidstaten dat ook andere relevante platforms en socialemediabedrijven de toezeggingen van deze gedragscode onderschrijven.

De IT-bedrijven en de Europese Commissie komen overeen de in deze gedragscode gedane publieke toezeggingen regelmatig te evalueren, met inbegrip van de gevolgen ervan. Zij zijn ook overeengekomen om verder te bespreken hoe zij de transparantie kunnen bevorderen en een tegengeluid en een alternatief discours kunnen stimuleren. Met dat doel zullen regelmatig vergaderingen plaatsvinden. Over de eerste evaluatie zal uiterlijk eind 2016 verslag worden uitgebracht aan de EU-groep op hoog niveau voor de bestrijding van racisme, vreemdelingenhaat en andere vormen van onverdraagzaamheid.

Achtergrond

De Commissie werkt samen met socialemediabedrijven om haatuitingen op internet tegen te gaan, zoals dat ook gebeurt voor andere mediakanalen.

Op grond van de e-commercerichtlijn (artikel 14) zijn verwijderingsprocedures ontwikkeld, maar die worden niet in detail geregeld. Zo'n meldings- en actieprocedure begint ermee dat iemand een hostingdienstverlener — bijvoorbeeld een sociaal netwerk, een platform voor e-commerce of een bedrijf dat websites host — een melding stuurt over illegale inhoud op internet (zoals racistisch materiaal, kinderpornografie of spam) en eindigt ermee dat de dienstverlener actie onderneemt tegen die illegale inhoud.

Naar aanleiding van het EU-colloquium over de grondrechten *"Tolerantie en respect: antisemitisme en islamofobie in Europa voorkomen en bestrijden"*, dat in oktober 2015 plaatsvond, is de Commissie samen met de lidstaten en maatschappelijke organisaties een dialoog aangegaan met IT-bedrijven om na te gaan wat de beste manier is om uitingen op internet die geweld en haat prediken, te bestrijden.

Door de recente terreuraanslagen en het gebruik van sociale media door terroristische groepen om jonge mensen te radicaliseren, is de aanpak van dit probleem des te urgenter geworden.

De Commissie heeft in december 2015 het EU-internetforum opgezet om het publiek te beschermen tegen de verspreiding van terroristisch materiaal en tegen het gebruik van communicatiekanalen door terroristen om hun activiteiten te faciliteren en aan te sturen. In de gezamenlijke verklaring van de buitengewone Raad Justitie en Binnenlandse Zaken naar aanleiding van de terreuraanslagen in Brussel werd benadrukt dat de samenwerking op dit gebied moet worden versterkt en dat een gedragscode moet worden overeengekomen om haatuitingen op internet te bestrijden.

Het publiekelijk aanzetten tot geweld of haat tegen een groep personen, of een lid van zo'n groep, die

wordt gedefinieerd op basis van ras, huidskleur, godsdienst, afstamming, dan wel nationale of etnische afkomst, wordt door het kaderbesluit ter bestrijding van racisme en vreemdelingenhaat strafbaar gesteld. Dit besluit is de rechtsgrondslag voor de definitie van illegale online-inhoud.

Vrijheid van meningsuiting is een Europese kernwaarde, die hoog moet worden gehouden. Het Europees Hof voor de Rechten van de Mens heeft het belangrijke onderscheid geformuleerd tussen enerzijds inhoud *die de staat of een bevolkingsgroep schokt, verontrust of beledigt* en anderzijds inhoud die daadwerkelijk en gemeend aanzet tot geweld en haat. Het Hof heeft duidelijk gemaakt dat staten het laatstgenoemde mogen bestraffen of voorkomen.

Nadere informatie

Gedragscode

Kaderbesluit betreffende de bestrijding van bepaalde vormen en uitingen van racisme en vreemdelingenhaat door middel van het strafrecht

IP/16/1937

Contactpersoon voor de pers:
Melanie VOIN (+ 32 2 295 86 59)
Nathalie VANDYSTADT (+32 2 296 70 83)

Voor het publiek: Europe Direct per telefoon 00 800 67 89 10 11 of e-mail

FRA-persbericht
Wenen/Amsterdam, 28 april 2016

FRA stelt tips uit heel de EU voor ter bestrijding van haatmisdrijven

Dagelijks zien we overal in de EU haatmisdrijven tegen religieuze minderheden en migranten. Als reactie daarop publiceert het Bureau van de Europese Unie voor de grondrechten (FRA) nu een compendium van goede werkwijzen uit heel de EU die tonen hoe tegen dergelijke haatmisdrijven iets kan worden ondernomen. De publicatie is het resultaat van de werkzaamheden van de Werkgroep bestrijding haatmisdrijven en wordt vandaag voorgesteld tijdens een bijeenkomst van deze werkgroep samen met het Nederlandse voorzitterschap van de Raad.

"*Haatmisdrijven raken niet alleen het slachtoffer maar ook anderen die tot dezelfde groep behoren, en ze ondermijnen de sociale samenhang, wat Europa op dit moment kan missen als kiespijn*", stelt **Michael O'Flaherty, directeur van het FRA**. *"Om haatcriminaliteit op effectieve wijze te bestrijden, moeten we onze krachten bundelen en lering trekken uit wat elders al goed werkt. Her en der in de EU bestaan er goede praktijken waarmee we ons voordeel kunnen doen."*

"Met het organiseren van deze bijeenkomst in Amsterdam bieden we een podium voor het uitwisselen van informatie en om van elkaars ervaringen te leren. Hoe we slachtoffers zover krijgen dat ze aangifte doen. Hoe we binnen met onze beschikbare capaciteit hate crimes zo effectief mogelijk kunnen aanpakken. En hoe we door betere statistieken inzicht krijgen in de omvang van deze vorm van criminaliteit," aldus **Minister van Veiligheid en Justitie Van der Steur**. *"Dit fenomeen houdt niet op bij de landsgrenzen. We zullen het echt samen moeten doen."*

"Haatcriminaliteit gaat in tegen de kernwaarden van de EU. Elke dag worden binnen de EU grondrechten geschonden, als burgers worden aangevallen om hoe ze eruit zien, wat ze geloven of wie ze zijn," zegt **EU Commissaris Vera Jourova (Justitie)**. *"Om haatcriminaliteit effectief tegen te gaan en om slachtoffers te helpen, hebben we meer inzicht nodig. Het werk van het FRA en de Werkgroep voor de verbetering van het melden en registreren van haatcriminaliteit is een belangrijke stap in de goede richting."*

"De Groep op Hoog Niveau ter bestrijding van racisme, xenofobie en andere vormen van intolerantie brengt de EU-lidstaten, FRA, het maatschappelijk middenveld en internationale organisaties samen om hun ervaringen en expertise uit te wisselen en synergie te ontwikkelen. Daar kan de maatschappij als geheel van profiteren. Het werk dat FRA doet bij de gegevensverzameling en de ondersteuning aan lidstaten om de registratie van haatcriminaliteit te registreren moet verder worden uitgerold, en zal in deze context van groot belang zijn."

In het compendium, dat online beschikbaar is, worden maatregelen voorgesteld die EU-landen hebben genomen om haatmisdrijven te bestrijden, met een beschrijving van hoe de maatregelen worden toegepast en geëvalueerd. Er komen ongeveer dertig maatregelen aan bod, maar dat is slechts een begin want het compendium is

opgezet als een dynamisch document dat de komende maanden zal worden herzien en aangevuld. De bedoeling is dat beleidsmakers en rechtshandhavers de in het document beschreven werkwijzen van andere landen nader bekijken en aanpassen aan hun eigen nationale context.

Uit de publicatie blijkt dat het FRA zijn aandacht meer en meer richt op de mensen uit het terrein als vitale elementen in de bestrijding van haatcriminaliteit. In dit verband publiceert het FRA ook een nieuw rapport dat gebaseerd is op vraaggesprekken met 263 deskundigen uit de rechtshandhavings- en strafrechtwereld en van maatschappelijke organisaties. Het rapport vermeldt een aantal veelbelovende ontwikkelingen in de EU maar wijst vooral op de moeilijkheid om haatmisdrijven te registreren, op het risico dat politiefunctionarissen dezelfde discriminerende opvattingen kunnen hebben als de daders, op de kans dat in gerechtelijke procedures discriminatie over het hoofd wordt gezien, en meer in het algemeen op de problemen bij het nastreven en handhaven van het ideaal van een diverse samenleving gebaseerd op respect voor de menselijke waardigheid.

De meeste haatmisdrijven – ongeacht of ze gericht zijn tegen Roma, LHBT's of leden van de moslim- of joodse gemeenschap – worden vandaag de dag niet geregistreerd noch vervolgd en blijven op die manier onzichtbaar, waardoor de slachtoffers vaak in de kou blijven staan als het gaat om schadeloosstelling voor hun lijden. Het doel van het FRA is enerzijds de EU-lidstaten te helpen slachtoffers ertoe aan te zetten en te ondersteunen om aangifte te doen van wat ze hebben meegemaakt, en anderzijds de werking van politie en gerechtelijk apparaat bij het optreden tegen haatcriminaliteit te verbeteren, zodat alle slachtoffers toegang tot de rechter kunnen hebben.

Het rapport is beschikbaar via deze link: Toegang tot de rechter voor slachtoffers van haatmisdrijven: de meningen van mensen uit het terrein

FRA's filmpje over het compendium en hoe het te gebruiken, is beschikbaar via volgende link: filmpje compendium

Meer informatie over de activiteiten van het FRA op het gebied van haatcriminaliteit is te vinden via volgende links:

- Haatmisdrijven zichtbaar maken in de EU
- Minderheden als slachtoffers van misdrijven
- Uitdagingen voor het bereiken van gelijkheid voor LHBT's
- Discriminatie en haatmisdrijven tegen joden in de EU:
- Respect en diversiteit bevorderen – onverdraagzaamheid bestrijden

Voor nadere informatie kunt u contact met ons opnemen via media@fra.europa.eu
Tel.: +43 1 580 30 642

Opmerkingen voor redacteurs

- Het FRA verleent Europese en nationale beleidsmakers ondersteuning en expertise teneinde het debat en het beleid over grondrechten beter te onderbouwen en doelgerichter te maken.

- In 2014 heeft het FRA de Werkgroep verbetering van de verslaglegging over en registratie van haatmisdrijven in de EU opgericht. De werkgroep bestaat uit vertegenwoordigers van alle 28 EU-lidstaten, de Europese Commissie, de Commissie tegen racisme en onverdraagzaamheid (ECRI) van de Raad van Europa, het Bureau voor democratische instellingen en mensenrechten (ODIHR) van de OVSE, en het FRA.
- Na de bijeenkomst van vandaag zal de werkgroep worden omgevormd tot een subgroep van de door de Europese Commissie ingestelde Groep op hoog niveau inzake racisme, vreemdelingenhaat en andere vormen van onverdraagzaamheid, en zal zij zich specifiek richten op het helpen van de lidstaten bij het ontwikkelen van een gemeenschappelijke methodologie voor het verzamelen van gegevens over en het registreren van haatmisdrijven.

EUROPEAN COMMISSION
DIRECTORATE-GENERAL JUSTICE AND CONSUMERS

Directorate C : Fundamental Rights and Rule of Law
Unit C2 : Fundamental Rights Policy

Minutes of the launch meeting of the EU High Level Group on combating racism, xenophobia and other forms of intolerance

Brussels, 14 June 2016

The launch meeting of the new High Level Group, which the Commission committed to set up as part of the **follow up to the 2015 Colloquium on Fundamental Rights**, registered a **very broad and diverse participation**. **46 representatives from all Member States** took part in the launch meeting, as well as **representatives of the Council of Europe, including ECRI, OSCE/ODIHR and UNHCR** alongside **28 civil society organisations** (among which 6 **organisations working on issues of racism, xenophobia and other forms of intolerance at EU level**, representatives of **Equinet** and **ENNHRI**, as well as 11 **Jewish organisations** and 9 **Muslim organisations**, invited to participate in the afternoon thematic discussions on combating Antisemitism and anti-Muslim hatred).

The meeting took place two days after the brutal homophobic attack in Orlando, USA, which was expressly and strongly condemned by several among speakers and participants, including Commissioner Jourová and the Netherlands Minister of Security and Justice Mr Ard van der Steur, who expressed their deepest sympathy and solidarity to all the victims and their loved ones.

The meeting was chaired by Mr Paul Nemitz, DG JUSTICE C (Director) and by Ms Chiara Adamo, DG JUSTICE C.1 (Head of Unit).

Morning launch session

The opening remarks marked by a **welcome introductory speech of Commissioner Jourová**[1], who underlined **increasing worrying trends** in the spike of hate crime and hate speech incidents in the EU since the Colloquium and recalled the **continued commitment of the Commission** in supporting national authorities and local actors to effectively address hate crime and hate speech on the ground, while stressing the **importance of joining forces** to pull expertise coming from the many different actors, build partnerships and increase coordination, with a view to achieving more effective and measurable results.

MEP Soraya Post, co-President of the EP Anti-Racism and Diversity Intergroup (ARDI) delivered the second keynote speech, welcoming the setting up of the Group as a **very positive development** towards developing a comprehensive approach to address these complex issues through **targeted measures, cooperation or concrete projects**, against the background of the current rise in populist, xenophobic and racist rhetoric resulting in a general increase in hate speech and hate crime. MEP Soraya Post also drew attention to the need to ensure that **EU legislation on hate crime is effectively transposed and implemented** in all Member States and to urgently address **implementation gaps** including training of police and judicial authorities in how to identify,

[1] The speech of Commissioner Jourová is available at this link: http://europa.eu/rapid/press-release_SPEECH-16-2197_en.htm (check against delivery version).

investigate and prosecute hate crimes, address underreporting and collecting data on hate crimes in a coherent and systematic way. The importance of **political leadership** and of **cooperation between national authorities and civil society organisations** was also underlined, alongside the need of discussing how to **strengthen the legal framework** to better protect LGBTI persons and persons targeted on grounds of their religion or belief, disability and age from discrimination and hatred.

Michael O'Flaherty, **Director of the EU Agency for Fundamental Rights (FRA)** was invited to deliver the **last keynote speech**. After having spoken of **how racism, xenophobia and hate crime threaten the values of the EU and its Member States** and how they can corrode the fabric of society, the Director outlined the importance of strengthening human rights education, achieving greater rights awareness and acceptance that everyone needs to be tolerant of others and not leave minority communities to tackle racism on their own, as well as of working harder to better and fully integrate migrants and minorities groups into society. He also stressed the importance for all actors to work together to **make the legal framework work in practice**. In this respect, he **welcomed the creation of the High Level Group** and pointed at the urgent need for Member States to improve the conditions for victims to report, better address under-recording and develop efficient data collection mechanisms – referring to the future work of the **FRA-led sub-group of the High Level Group, which will focus on the development of a common methodology to record and collect data on hate crimes**.

The introductory session was followed by a **presentation by the Commission** (C Adamo) **of the role, mandate and objectives of the new High Level Group**. The Commission explained that the new High Level Group will be **results oriented** and will build its strength on **new channels for closer cooperation between relevant actors at national, EU and international level** by building partnerships and synergies and disseminating each other's work, but also **breaking silos within different services and departments which play a role in preventing and countering hatred and intolerance at EU level but also within the Member States**. Referring to the concept note circulated ahead of the launch meeting, the Commission recalled that the main objectives of the High Level Group are threefold:

- bring **further political impetus** for the EU and its Member States to step up action to better prevent and counter racism, xenophobia and other forms of intolerance, and to develop targeted responses to specific forms of hatred such as Antisemitism, anti-Muslim hatred, antigypsyism, afrophobia, homophobia and transphobia, hate crimes against persons with disabilities, etc (including by acting as a platform to evaluate the added value and feasibility of setting up dedicated **national strategies**);
- build on the work done so far at EU and international level to foster **concrete discussions on how to fill existing and emerging gaps in the implementation of existing rules** (including with a view to the **compilation of best practice guidance** for Member States contributing to effective implementation of EU and national hate crime legislation). The Commission announced the creation of **specific sub-groups** to address specific issues and in particular **recording and data collection** (FRA-led sub-group on methodologies for recording and collecting data on hate crime, on which a concept note was circulated) and **online hate speech** (sub-group on preventing and combating online hate speech, which will include the monitoring of the implementation of the Code of Conduct agreed with IT companies on 31 May 2016). The Commission also referred to its commitment to continue providing financial support for concrete projects in this area, including by making available as from this year (2016 AWP) **targeted funding for projects promoting the exchange of best practices among public authorities**, including for training (**"restricted call" for Member States**);
- **step up cooperation and improve coordination between relevant actors**, i.e. relevant EU

agencies, and in particular **FRA**, but also **international organisations and bodies**, as well as **non-governmental organisations**, **civil society organisations** and **community representatives**. This shall include **grassroots** organisations, invited on the basis of the agendas, for the selection of which the idea would be to rely, where possible, on relevant umbrella organisations while reserving, at the same time, the possibility to refer directly to specific organisations with which the Commission or national authorities are in direct contact.

Several Member States' delegations took the floor welcoming the Commission's approach for the Group. SK, MT, UK, ES, NL and BE, in particular, commended the initiative of taking a **more holistic approach** by encouraging the linking up between different policy areas (criminal justice, policing, but also non-discrimination, education, social inclusion policies, etc), also, as highlighted by EL and MT referring to the migration and refugee crisis, **to achieve better coherence between the various policies at both EU and national level**, including integration and social inclusion. BE and NL welcomed notably the **enhanced and more structured cooperation with FRA, relevant international organizations and civil society**. IT welcomed the Group as a very important development with the potential of supporting national efforts and maximize the **dissemination and exchange of good practices** for target categories (including law enforcement and judicial authorities). UK and NL also stressed the importance of sharing learning, intelligence and resources and have a **hands-on and practical approach**, fostering concrete results.

From the **civil society** side, organizations **welcomed the possibility to participate on equal footing with Member States** and expressed their **full support to the future work of the High Level Group**, to which they will contribute by sharing their experience and expertise. Similarly, **international organizations** and the **EP** praised the Commission for its efforts in putting all actors around the table and **welcomed the opportunity of increasing impact and efficiency by maximising synergies**.

In terms of **key challenges** which the High Level Group should be addressing in its future work, the **need for more effective investigation and prosecution** of incidents was repeatedly mentioned by many participants, including Member States. **ENAR** stressed that the challenge is that law enforcement often does not recognize and record the bias motive of a crime. The importance in this context to **build capacity** of national authorities including police, was underlined among others by **SK**, who announced its intention to host a **technical seminar on 1-2 December in Bratislava on the issue of training of law enforcement and judicial authorities**. NL, also echoed by civil society organizations including ILGA-Europe and **Amnesty International**, mentioned the need to **address institutional bias and discriminatory attitudes by police and judicial authorities themselves** and ensure **better support to victims of hate crime** – an issue which was also raised by **OSCE/ODIHR**. The issue of **under-reporting and under-recording** of incidents was also flagged by many participants, including UK, ES and **ECRI/Council of Europe**, who highlighted the gap between low official figures and figures provided by civil society. The need for a systematic **monitoring and collection of data and statistics** on hate crimes was also mentioned, in particular by OSCE/ODIHR. In this respect, **the proposed establishment of a FRA-led sub-group on recording and data collection received broad support**. Many, including ECRI/Council of Europe, **UNHCR**, **OSEPI** and **Equinet**, also pointed at the need to better look into **awareness raising, counter narratives and better address the impact of media and political leaders**, especially when it comes to specific groups which are particularly affected by wrong public perceptions – focus was put in particular on **migrants**, **refugees** and **Roma**. The importance of **developing comprehensive frameworks or strategies involving all relevant actors at national level** was also mentioned especially by civil

society, in particular for groups until now overlooked (ENAR referred in particular to **people of African descent**), alongside the **importance of political leadership. OSEPI** showed a very disturbing movie clip, filmed by a perpetrator that was beating up a 17-year old Romani boy because he said "we are equal", despite their different ethnicities[2], pointing at the importance of working on prevention and awareness raising with society as a whole (these issues will be addressed in a **seminar on antigypsyism** which will be held in Brussels in the autumn, organized by OSEPI together with the DE government). Building on the reference that many speakers made to the terrorist attack on the gay club in Orlando, USA, **ILGA-Europe** remarked how, while many messages by media and political leaders focused on condemning terrorism, few were about standing united against **homophobia**, recalling the importance of **acknowledging hate crime for what it is**. Some, including **Social Platform**, mentioned the importance of **better exploring intersectionality and other, less visible, forms of intolerance**, such as violence against children, elder, people with disabilities, and people in poverty. Finally, the issue of **online hate speech** was highlighted by many as one of the biggest challenges both for its impact on targeted groups and for its general chilling effect on free speech and democracy, as underlined by NL and ECRI/Council of Europe. In this context, participants welcomed the proposed establishment of a dedicated **sub-group also to monitor the implementation of the Code of Conduct** – an achievement on which participants, including Member States, the EP, civil society and international organisations, reiterated their support.

Afternoon thematic sessions on preventing and combating Antisemitism and anti-Muslim hatred

The afternoon was dedicated, as a follow-up to the 2015 Colloquium, to **thematic discussions on combating Antisemitism and anti-Muslim hatred**, which were moderated by the two Commission coordinators, respectively Katharina von Schnurbein and David Friggieri.

The session on Antisemitism explored, in particular, the **different elements which are essential to build a comprehensive and strategic approach to prevent and counter Antisemitism**, with particular attention to the importance of **national strategies as presented by France**, **role of special envoys presented by Germany and synergies between different actors**, and **how to improve multi-stakeholder cooperation** – both horizontal, between State authorities; and vertical, between different stakeholders, and in particular national authorities and civil society organisations, such as cooperation between the British police and the Jewish Community Security Trust. Successful examples of **inter-community initiatives** were also brought to the discussion: "Real change comes from fighting the other's battles, not our own causes" said YOUnite and Nieuwwij, working with bringing the Jewish and Muslim community together in the Netherlands.

Discussions on anti-Muslim hatred focused on **four key challenges facing Muslims and Europe today,** namely the **balance which needs to be found between addressing different forms of hate speech while preserving freedom of expression in line with European standards**; information – provided, in particular by organization CCIF - with regard to the **impact of certain anti-terrorism measures and policies on Muslim communities and individuals; hate crimes against Muslims (examples provided by NL organization SPIOR)** and the **challenges faced by Muslim women in Europe today** as documented by ENAR's Forgotten Women Project and developed by the European Forum of Muslim Women. The Coordinator referred to the **lack of targeted action plans** at national

[2] On this case, and its handling by competent authorities, see additional information note provided by the Bulgarian delegation.

level dedicated specifically to addressing anti-Muslim hatred. The Dutch delegate pointed out that their recently adopted Action Plan on combating racism dedicates a section to addressing anti-Muslim hatred. The UK delegate and organization TellMAMA UK highlighted the importance of **government-civil society cooperation** in addressing hate speech/hate crime as well as combating radicalization. EMCEMO and CCIB argued that the term "**Islamophobia**" should be used. The French delegation referred to the creation of the **Central Office for Combating Genocides, Crimes against humanity and War crimes** (OCLCH), dedicated to the criminal investigations on the most serious international crimes, one the one hand, and, on the other hand, on hate crimes including crimes perpetrated because of the gender identity or sexual orientation of the victim. The French delegation also explained that the state of emergency ("*état d'urgence*") was proclaimed by a decree in the light of string of serious terrorist attacks on French soil in 2015, that it was extended by law by the Parliament and that there is **no intention to target Muslim individuals or communities** during administrative searches but only people against whom there are serious reasons to think that they can constitute a threat to public order.

Conclusions

The concluding session included a video message from **NL Minister of Justice Ard van der Steur**, who put emphasis on the importance of countering hatred more effectively not only to protect the victims, who are targeted simply for being themselves; but also in order to preserve human dignity, freedom and tolerance for all. Mr van der Steur reminded the importance of focusing on the **implementation of legislation and policies against hatred and intolerance on the ground**, **welcoming the High Level Group as a step in the right direction**.

In its concluding remarks, the **Commission** welcomed the support expressed by Member States, international organizations and civil society alike, and committed, starting from the **next meeting of the High Level Group scheduled for December**, to **build on these discussions and on planned initiatives from the Member States and civil society to inform the future work of the Group**, also with a view to **promoting concrete deliverables** such as **best practice guidance** for national authorities on how to better implement hate crime legislation, a **common methodology on recording and data collection,** to be developed within the FRA-led sub-group, ensuring the **implementation of the Code of Conduct on online hate speech** and further exploring the **added value and feasibility of national strategies**. The Commission also confirmed its intention to encourage discussions in the near future on specific thematic issues, including **how to better address specific forms of intolerance, including xenophobia and anti-migrant hatred,** how to achieve a better understanding of the needs of **hate crime victims** and address the need to also look into **intersectional forms of hate crime**. A **specific follow-up will also be ensured by the Coordinators as appropriate on the issues discussed in the thematic sessions on Antisemitism and anti-Muslim hatred**.

Photo: ardi-ep.eu Cecile Kyenge Kashetu

In 2013 werd Cecile Kyenge Kashetu vergeleken met een aap en in 2016 werd Sylvana Simons in Nederland vergeleken met een aap.

European Parliament removes parliamentary immunity of two MEPs for inciting racial hatred

26th October 2016Alfiaz Vaiya Press Release

(26/10/2016)

European Parliament removes parliamentary immunity of two MEPs for inciting racial hatred

The European Parliament voted to remove the parliamentary immunity of the Northern League's Mario Borghezio for racist comments made against former Italian integration minister and current MEP/Co-President of the European Parliament Anti-Racism and Diversity Intergroup (ARDI) Cécile Kyenge and the former head of the Front National Jean-Marie Le Pen for hate speech.

Mr Borghezio, in an interview in April 2013, was ruled to have engaged in racist Afrophobic speech against the then Minister for Integration Cécile Kyenge during an interview on Radio24. According to the resolution, Mr Borghezio's statements "*exceeded the tone generally encountered in political debate and are, moreover, profoundly unparliamentary in nature and violated Article 21 of the Charter of Fundamental Rights of the European Union and were deemed not to have been made in the performance of the duties of a Member of the European Parliament.*" Mr Borghezio will now go on trial at the Court of Milan where he faces charges of advocating ideas founded on superiority and racial or ethnic hatred, which is punishable under Article 1(a) of Italian Law No 205/1993.

Mr Le Pen is facing investigations over comments in a video from June 2014 in where he defended his far-right views against attacks from singers Patrick Bruel and Madonna and former tennis star Yannick Noah. In the video, Le Pen said, "*Listen, we'll just do an oven load next time*" in reference to singers and tennis player's backgrounds.

Cécile Kyenge, Co-President of ARDI, said: "*A member of the European Parliament which shows such contempt and hatred because of the color of my skin has not only insulted me, but the values of the European institutions. Every racist expression and incitement to hatred is by its very nature incompatible with the responsibilities that we are called to fulfill as MEPs. This is why the decision of the European Parliament gives an important signal that goes*

beyond my own personal situation: racism can never be an instrument of political campaigning."

Soraya Post, Co-President of ARDI, said: "*Hate crimes are clearly connected to and affected by political leadership. In the past years, there has been a constant stream of concerning comments from politicians across Europe, that fall short of the responsibilities they have as public figures and opinion leaders. I am pleased that the European Parliament voted in favour of removing parliamentary immunity and sent a strong signal to MEPs and society that incitement to racial hatred is unacceptable and will be punished.*"

Michael Privot, Director of ENAR, said: "*This is an important decision that shows the European Parliament is finally willing to take racist speech seriously. We have seen the very damaging impact racist discourses can have on migrants' and ethnic minorities' lives, for instance in the aftermath of Brexit. If politicians make comments that cross the line into incitement to hatred, they should be sanctioned. We now hope the European Parliament will make this standard practice and part of their rules, and that it will set the tone for national parliaments in upholding the fundamental values of the EU at the core of democratic debates.*"

European Parliament adopts new Rules of Procedure strengthening hate speech sanctions

13th December 2016Alfiaz VaiyaPress Release

(13/12/2016)

European Parliament adopts new Rules of Procedure strengthening hate speech sanctions

The European Parliament voted to adopt new Rules of Procedure which will take effect from 1st January 2017. The newly adopted Rules of Procedure are the result of negotiations led by the Socialist and Democrat Rapporteur Richard Corbett between all of the European Parliament's political groups.

The Rules of Procedure govern the activities of the European Parliament, Members of European Parliament, staff and lobbyists. In particular, the Rules of Procedure have specific articles (165 and 166) on the Conduct of Members of European Parliament and sanctions that are available against Members of European Parliament who breach Article 165.

In the newly adopted Rules of Procedure, Members will now be sanctioned if they use defamatory, racist or xenophobic language or undertake actions to disrupt parliamentary activity. Penalties for serious misbehaviour have also been increased (up to 30 days daily allowance, doubled in case of repetition) and Members will no longer being able to represent the European Parliament externally for up to a year. The European Parliament Anti-Racism and Diversity Intergroup together with the European Network Against Racism (ENAR) and the European Region of the International Lesbian, Gay, Bisexual, Trans and Intersex Association (ILGA-Europe) have worked with the Rapporteur and the political groups in the European Parliament to ensure the strengthening of the rules.

Cécile Kyenge, Co-President of ARDI, said: "*Every racist or discriminatory expression and incitement to hatred is by its very nature incompatible with the responsibilities that we are called to fulfill as MEPs. This is why the decision of the European Parliament gives an important signal: racism and discrimination can never be an instrument of political campaigning.*"

Soraya Post, Co-President of ARDI, said: "*The adoption of the Rules of Procedure are an important step forward and make it be clear that Parliament as a democratic institution does not accept hatred, racism and discrimination, especially from our elected officials.*"

Michael Privot, Director of ENAR, said: "*This decision is a clear signal that the European Parliament takes racist speech seriously. If politicians make comments that incite to hatred,*

they must be held accountable and be sanctioned. We now hope national parliaments across Europe will follow suit."

BEHANDELING AANGIFTE DISCRIMINATIE

NOS
NOS
NOS

Ministerie van Veiligheid en Justitie

> Retouradres Postbus 20301 2500 EH Den Haag

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Directoraat-Generaal Rechtspleging en Rechtshandhaving
Directie Juridische en Operationele Aangelegenheden
Bestuurlijke en Juridische Zaken

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/venj

Datum 18 november 2016
Onderwerp Antwoorden Kamervragen over het niet behandelen van aangiften van discriminatie

Ons kenmerk
804726

Bijlagen
1

Bij beantwoording de datum en ons kenmerk vermelden. Wilt u slechts één zaak in uw brief behandelen.

In antwoord op uw brief van 26 september 2016 deel ik u, mede namens de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, mee dat:
- de schriftelijke vragen van het lid Marcouch (PvdA) aan de minister van Veiligheid en Justitie;
- de aanvullende schriftelijke vragen van de leden Van Miltenburg en Van Oosten (beiden VVD) aan de ministers van Veiligheid en Justitie en van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en
- de aanvullende schriftelijke vragen van het lid Kuzu (Groep Kuzu/Öztürk) aan de ministers van Veiligheid en Justitie, van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en van Sociale Zaken en Werkgelegenheid over het niet behandelen van aangiften van discriminatie door het Openbaar Ministerie, worden beantwoord zoals aangegeven in de bijlage bij deze brief.

De Minister van Veiligheid en Justitie,

G.A. van der Steur

Directoraat-Generaal Rechtspleging en Rechtshandhaving
Directie Juridische en Operationele Aangelegenheden
Bestuurlijke en Juridische Zaken

Datum
18 november 2016

Ons kenmerk
804726

2016Z17325
Vragen van het lid Marcouch (PvdA) aan de minister van Veiligheid en Justitie over het niet behandelen van aangiften van discriminatie door het Openbaar Ministerie (ingezonden 26 september 2016)

1
Kent u het bericht "OM kan aangiften discriminatie niet aan, slechts kwart behandeld" 1) en het bericht "Man riep 'Sieg Heil' naar joodse Martin, maar politie doet niets"? 2)

Antwoord op vraag 1
Ja.

2
Is het waar dat driekwart van de aangiften wegens discriminatie niet door het Openbaar Ministerie (OM) wordt behandeld? Zo ja, hoe verhoudt zich dat tot de Aanwijzing Discriminatie? Zo nee, om hoeveel niet behandelde aangiften gaat het dan wel?
3
Waarom worden zoveel aangiften wegens discriminatie niet behandeld?

Antwoord op vraag 2 en 3
Uitgangspunt is dat bij overtreding van de discriminatiebepalingen altijd een strafrechtelijke reactie volgt (dagvaarding of transactie), indien de zaak zich daarvoor redelijkerwijs leent. In beginsel wordt er gedagvaard. In lichtere zaken kan een transactie worden aangeboden. Dit is neergelegd in de Aanwijzing Discriminatie.

De gang van discriminatiezaken door de strafrechtketen staat beschreven in het WODC-onderzoek "Discriminatie: Van aangifte tot vervolging", dat op 25 januari 2016 naar uw Kamer is gestuurd. [1] In dit onderzoek wordt ook uitgelegd waarom niet alle signalen over discriminatie die de politie ontvangt resulteren in een aangifte en waarom niet alle aangiften resulteren in een strafzaak die kan worden opgepakt door het Openbaar Ministerie (OM). Het verschil tussen het aantal aangiften bij de politie en het aantal zaken dat bij het OM binnenkomt wordt met name veroorzaakt door het niet kunnen instellen van opsporingsonderzoek in verband met het ontbreken van een daderindicatie, het niet kunnen achterhalen van een verdachte, het ontbreken van voldoende bewijs, dan wel de niet-strafbaarheid van de uiting. Om deze redenen komt ongeveer driekwart van de aangiftes uiteindelijk niet bij het OM terecht.

Niet elke aangifte resulteert dus in een zaak voor het OM. Voor de zaken die wel door de politie naar het OM worden gestuurd geldt onverminderd de in de Aanwijzing discriminatie vastgelegde norm dat het OM alle zaken oppakt. Dat dit niet is geschied in twee in het bericht van RTL Nieuws genoemde zaken is een omissie waaraan geen beleidsoverweging ten grondslag heeft gelegen. De twee dossiers zijn simpelweg blijven liggen en dat had niet mogen gebeuren als was gehandeld conform de Aanwijzing Discriminatie. Het OM heeft de fout inmiddels

[1] in de brief over het Nationaal Actieprogramma tegen Discriminatie 2016-2020: Kamerstukken II, Vergaderjaar 2015-2016, 30950 nr. 84

publiekelijk erkend; de omissie is reeds hersteld. Het beeld dat het OM niet kan voldoen aan de eigen norm om zorgvuldig naar aangiften van discriminatie te kijken, is daarom niet correct. Het OM pakt in principe alle door de politie ingestuurde discriminatiezaken op, waarbij fouten zoals door RTL Nieuws geconstateerd uiteraard nooit kunnen worden uitgesloten. Ik heb de voorzitter van het College van Procureurs-Generaal verzocht de bedrijfsvoering van het OM zodanig in te richten dat herhaling van de voorvallen als beschreven door RTL Nieuws waar mogelijk wordt voorkomen.

Directoraat-Generaal Rechtspleging en Rechtshandhaving
Directie Juridische en Operationele Aangelegenheden
Bestuurlijke en Juridische Zaken

Datum
18 november 2016

Ons kenmerk
804726

4
Hoeveel aangiften worden er jaarlijks wel door het OM behandeld en in hoeveel gevallen leidt dat tot vervolging? Kunt u aangeven op welke gronden de zaken die niet vervolgd worden zijn geseponeerd?
8
Is een ZSM-afdoening of strafbeschikking, vooral in het geval van discriminatie met een verdachte waarvan de identiteit bekend is, mogelijk? Zo ja, hoe vaak wordt dit toegepast en zou dit vaker toegepast kunnen worden? Zo nee, waarom is dit niet mogelijk? Acht u het wenselijk dit wel mogelijk te maken en op welke termijn gaat u dit doen?

Antwoord op de vragen 4 en 8
Over de afdoening van zaken door het OM wordt de Kamer jaarlijks geïnformeerd door toezending van de rapportage "Cijfers in Beeld". Laatstelijk is dat gebeurd met de cijfers over 2014; die rapportage is op 16 november 2015 aan de Tweede Kamer aangeboden. Binnenkort zult u het rapport over 2015 ontvangen. Een eerste beeld laat zien dat in 2015 136 discriminatiezaken door het OM zijn afgedaan. Daarnaast is een aantal zaken afgedaan terzake commune delicten (zoals mishandeling en vernieling) waarbij discriminatie een rol speelde. In de genoemde rapportage over 2015 zal voor het eerst gerapporteerd worden over de bij het OM ingestroomde commune delicten met een discriminatoir aspect. Omdat de registratie van de maatschappelijke kwalificaties bij deze delicten nog niet volledig is doorgevoerd, zal dit een eerste indicatie zijn van het aantal commune delicten met een discriminatoir aspect dat bij het OM is binnengekomen.

Tot 2015 gold het volgende beeld:

OM-afdoening	Jaar 2010		Jaar 2011		Jaar 2012		Jaar 2013		Jaar 2014	
Dagvaarden	71%	121	54%	90	52%	71	53%	48	59%	82
Transactie	10%	17	8%	14	13%	17	4%	4	6%	8
Voorw.sepot	1%	1	6%	10	4%	5	3%	3	6%	8
Sepot	18%	31	31%	52	25%	34	33%	30	21%	29
OM-straf-beschikking	0%	0	0%	0	1%	2	4%	4	6%	9
Lik-op-stuk	0%	0	O%	0	4%	5	1%	0	1%	1
Oproep verzet	0%	0	0%	0	0%	0	1%	1	0%	0
Voegen	0%	0	0%	0	1%	2	0%	0	2%	3
TOTAAL	100	17	100	16	100	13	100	9	100	14

	%	0	%	6	%	6	%	0	%	0

Bron: Cijfers in Beeld 2014, tabel 15

Hoofdregel is dat bij overtreding van de discriminatiebepalingen, indien de zaak bewijsbaar en de verdachte strafbaar is, altijd een strafrechtelijke reactie volgt (dagvaarding of strafbeschikking), gelet op de negatieve werking bij onvoldoende handhaving en de voorbeeldfunctie die van een strafvervolging uitgaat. Afhankelijk van de feiten en omstandigheden (bijvoorbeeld ernst zaak, persoon van de verdachte, wel/geen recidive) wordt door de officier van de justitie voor een afdoening gekozen. Zoals uit de cijfers blijkt wordt de strafbeschikking ook toegepast bij discriminatiefeiten. Discriminatiezaken komen vanwege hun complexiteit nauwelijks in aanmerking voor een ZSM-afdoening (Lik-op-stuk).

Soms besluit de officier van justitie om niet te vervolgen. In 2014 werden er 37 sepots gegeven, waarvan 21 beleidssepots. Van deze beleidssepots waren er acht voorwaardelijke sepots. Uit 'Cijfers in Beeld 2014' komt naar voren dat deze beleidssepots niet zijn genomen uit capaciteitsoverwegingen, maar omdat sprake was van:

- gezondheidstoestand (Dit sepot heeft betrekking op een tijdelijke of permanente, geestelijke of lichamelijke toestand van de verdachte. Dit sepot kan bijvoorbeeld worden gegeven als een verdachte terminaal ziek is en niet lang meer te leven heeft. Vervolging dient dan geen redelijk doel meer. Er werd één keer voorwaardelijk geseponeerd met sepotcode 53, gezondheidstoestand);
- gewijzigde omstandigheden (Dit sepot kan worden gegeven als er sprake is van verbeterd levensgedrag van verdachte, bijvoorbeeld als de verdachte spijt heeft van zijn daad, de verwerpelijkheid daarvan inziet en zelf initiatieven heeft ontplooid om zijn gedrag goed te maken. Ook indien omstandigheden die tot het delict hebben geleid of die tot recidive zouden kunnen leiden niet meer bestaan of in belangrijke mate zijn gewijzigd, kan dit sepot worden gegeven. De sepotcode 55 werd vier keer gegeven, twee keer aan een onvoorwaardelijk en twee keer aan een voorwaardelijk sepot);
- dubbel ingeboekt (Dit betreft een administratief sepot en betekent dat het feit dubbel is ingeboekt in de OM-registratiesystemen Compas of GPS, en dat daarom één van de dubbel ingeboekte zaken wordt geseponeerd. In 2014 kwam dit vijf keer voor);
- een oud feit (Dit sepot kan bijvoorbeeld worden gegeven als er aangifte wordt gedaan van een al lang geleden gepleegd feit of als de zaak na aangifte te lang bij de politie of het OM in behandeling is geweest, danwel op de plank is blijven liggen - niet omdat er geen capaciteit was, maar omdat deze zaken abusievelijk uit beeld zijn geraakt – met sepotcode 43: "oud feit".

Er was in 2014 dus geen sprake van sepots om capaciteitsredenen. Dat er zaken niet door het OM zijn opgepakt, is een omissie waaraan geen beleidsoverweging ten grondslag heeft gelegen. De dossiers zijn blijven liggen en dat had niet mogen gebeuren.

Op basis van de cijfers uit 2014 kan ik niet de conclusie trekken dat het OM zich niet aan het bepaalde in de Aanwijzing discriminatie zou houden. Vooralsnog heb

Directoraat-Generaal Rechtspleging en Rechtshandhaving
Directie Juridische en Operationele Aangelegenheden
Bestuurlijke en Juridische Zaken

Datum
18 november 2016

Ons kenmerk
804726

ik geen aanwijzingen dat de situatie sinds 1 januari 2015 is veranderd. De cijfers over 2015 krijgt u toegezonden zodra deze beschikbaar zijn.

Directoraat-Generaal Rechtspleging en Rechtshandhaving
Directie Juridische en Operationele Aangelegenheden
Bestuurlijke en Juridische Zaken

Datum
18 november 2016

Ons kenmerk
804726

5
Is het waar dat, nu blijkt dat het OM niet kan voldoen aan de eigen norm om zorgvuldig naar aangiften van discriminatie te kijken, de genoemde Aanwijzing wordt aangepast? Zo ja, deelt u de mening dat het naar beneden bijstellen van de verwachtingen niet helpt om dit probleem van discriminatie daadwerkelijk aan te pakken, maar dat juist extra inspanningen om wel aan die verwachtingen te voldoen beter op hun plaats zouden zijn? Hoe gaat u voor die extra inspanningen zorgen? Zo nee, waarom niet?

Antwoord op vraag 5
Nee, dat is niet correct. De Aanwijzing wordt herzien omdat de looptijd ervan bijna is verstreken (1 januari 2007 – 31 december 2016). Deze herziening is reeds in januari van dit jaar met uw Kamer gecommuniceerd in de brief over het Nationaal Actieprogramma tegen Discriminatie 2016-2020[2].
In het proces dat leidt tot deze herziening heeft het OM wel aangegeven dat politie en OM worden geconfronteerd met nieuwe vormen van communicatie in onze samenleving en daarmee met nieuwe platforms waarop discriminatie plaatsvindt. Daarmee worden de aangiftes complexer en kan tevens één aangifte een veelvoud aan uitingen betreffen. Om die reden is afgesproken dat politie en OM gaan bezien hoe meldingen over online discriminatie het beste kunnen worden aangepakt. De uitkomst van dat proces is wat mij betreft een aanpak die uitvoerbaar is, die een concrete oplossing biedt en een breed draagvlak heeft in de Nederlandse samenleving. Ik acht het niet opportuun nu reeds vooruit te lopen op de uitkomst van dit proces.

6
Deelt u de mening dat het onvoldoende gevolg geven aan aangiften wegens discriminatie de aangiftebereidheid zal doen afnemen en dat daarmee het signaal wordt afgegeven dat discriminatie onbestraft blijft? Zo ja, wordt daarmee het probleem van discriminatie in de samenleving daardoor niet groter gemaakt? Zo ja, welke conclusies en gevolgen verbindt u hier aan? Zo nee, waarom niet?

Antwoord op vraag 6
Die mening deel ik. Feitelijk is deze situatie gelukkig niet aan de orde. De opsporing en vervolging van discriminatiezaken blijft onverminderd een prioriteit. Het is van belang dat mensen die zich schuldig maken aan discriminatie en discriminatoir geweld ter verantwoording worden geroepen en bestraft. Daarop is het beleid ook gebaseerd.

7
Is het waar dat het OM "wel heel alert [is] op de zaken die van belang zijn" en die wel aanpakt? Zo ja, aan de hand van welke criteria wordt het onderscheid tussen zaken die wel en niet van belang zijn gemaakt? Hoe

[2] Kamerstukken II, Vergaderjaar 2015-2016, 30950 nr. 84

Directoraat-Generaal Rechtspleging en Rechtshandhaving
Directie Juridische en Operationele Aangelegenheden
Bestuurlijke en Juridische Zaken

Datum
18 november 2016

Ons kenmerk
804726

verhoudt zich dat tot het feit dat de in het tweede bericht genoemde belediging van het "Sieg Heil" roepen niet is vervolgd? Was deze belediging dan geen zaak van belang en wat zijn dat dan wel? Zo nee, wat is er niet waar?

Antwoord op vraag 7
Het OM wil met strafrechtelijk ingrijpen een duidelijke strafrechtelijke grens stellen en een effectief signaal afgeven. Bij het opsporingsonderzoek wordt gekeken naar de vervolgbaarheid, de ernst van het feit en maatschappelijke onrust, om met een eventuele vervolging de bovenstaande doelen te verwezenlijken.
Dat de zaak waar aan u refereert niet door het OM is opgepakt, is een omissie waaraan geen beleidsoverweging ten grondslag heeft gelegen. Het dossier is blijven liggen, en dat had niet mogen gebeuren.
Het Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden heeft in deze zaak op 22 juli 2016 bevolen dat de verdachte alsnog vervolgd dient te worden. Het OM heeft aangegeven een nader onderzoek te zullen starten en op basis van de uitkomsten van dit nader onderzoek een vervolgingsbeslissing te zullen nemen.

1) http://www.rtlnieuws.nl/nederland/om-kan-aangiften-discriminatie-niet-aan-slechts-kwart-behandeld
2) http://www.rtlnieuws.nl/nederland/man-riep-sieg-heil-naar-joodse-martin-maar-politie-doet-niets

2016Z17658

Vragen van de leden Van Miltenburg en Van Oosten (beiden VVD) aan de ministers van Veiligheid en Justitie en van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties over het bericht 'OM kan aangiften discriminatie niet aan, slechts kwart behandeld' (ingezonden 29 september 2016)

1
Bent u bekend met het bericht van RTL Nieuws van 22 september 2016 'OM kan aangiften discriminatie niet aan, slechts kwart behandeld'?

Antwoord op vraag 1
Ja.

2
Klopt het bericht dat slechts een kwart van de aangiftes behandeld worden door het openbaar ministerie (OM)?

3
Waarom wordt slechts een klein deel van de aangiftes door de politie doorgestuurd naar het OM? Hoe beoordeelt u het feit dat er zoveel aangiftes bij de politie blijven liggen?

Antwoord op de vragen 2 en 3
Ja, dat klopt. Voor een verklaring hiervoor verwijs ik naar het antwoord op de vragen 2 en 3 van het lid Marcouch (2016Z17325).

Directoraat-Generaal Rechtspleging en Rechtshandhaving
Directie Juridische en Operationele Aangelegenheden
Bestuurlijke en Juridische Zaken

Datum
18 november 2016

Ons kenmerk
804726

4
In het WODC rapport 'Discriminatie: van aangifte tot vervolging' uit 2015 kon het OM niet verklaren waarom het aantal geregistreerde specifieke discriminatiezaken bij het OM afneemt; hoe kan het dat het OM het nu wel kan verklaren?

Antwoord op vraag 4
Het WODC-onderzoek waar u naar verwijst heeft een wetenschappelijke status. Er kan geen wetenschappelijk geverifieerde verklaring worden gegeven voor de afname van het aantal bij het OM geregistreerde discriminatiezaken.

5
Hoe verhoudt dit lage percentage zich tot de oproep van het kabinet om altijd aangifte van discriminatie te doen? Hoe is de prioritering bij de politie en het OM ten opzichte van aangiftes over andere zaken?

Antwoord op vraag 5
Het beleid ten aanzien van de opvolging van aangiftes van discriminatie staat opgenomen in de Aanwijzing Discriminatie. Vigerend beleid is dat alle aangiften betreffende discriminatie door de politie worden opgenomen. Een aangifte leidt tot opname op de lijst van discriminatie-incidenten.
Daarnaast is het beleid dat een aangifte altijd leidt tot een strafrechtelijk gevolg (dagvaarding, strafbeschikking, sepot e.d.), tenzij de aangifte geen betrekking heeft op een strafbaar feit en in overleg met het OM wordt besloten dat de aangifte achteraf als melding wordt bestempeld. Ook meldingen en aangiften met betrekking tot internet worden conform het bovenstaande behandeld. Internet aangiften worden in beginsel regionaal afgedaan.
De politie dient ten tijde van de melding zorgvuldig af te wegen of deze melding dient te leiden tot een aangifte. Het criterium daarvoor is of er enige kans is op een strafzaak die eindigt in een strafbeschikking of dagvaarding. Indien dit het geval is dient de politie dit aan de melder in overweging te geven. Een melding heeft in beginsel geen strafrechtelijk vervolg. In het geval dat de melding niet tot een aangifte leidt, verwijst de politie – indien dit in de rede ligt – de melder zoveel mogelijk door naar een antidiscriminatievoorziening (ADV).

6
Deelt u de mening dat deze berichtgeving over het OM geen positieve impuls zal geven aan de aangiftebereidheid van slachtoffers? Wat vindt u hiervan? Hoe gaat u de aangiftebereidheid juist stimuleren?

Antwoord op vraag 6
Ja, die mening deel ik en ik heb hierover ook mijn zorgen geuit aan de voorzitter van het College van Procureurs-Generaal. Over de maatregelen die worden getroffen om de aangiftebereidheid te verhogen bent u geïnformeerd in de brief over het Nationaal Actieprogramma tegen Discriminatie 2016-2020[3].

7
Deelt u de mening dat iedere vorm van discriminatie een ernstige zaak is en dat hier serieus naar gekeken dient te worden? Zo ja, waarom wel? Zo

[3] Kamerstukken II, Vergaderjaar 2015-2016, 30950 nr. 84, bijlage 1 p. 8 e.v.

Directoraat-Generaal Rechtspleging en Rechtshandhaving
Directie Juridische en Operationele Aangelegenheden
Bestuurlijke en Juridische Zaken

Datum
18 november 2016

Ons kenmerk
804726

nee, waarom niet? Wat vindt u ervan dat het OM voornemens is de richtlijn aanwijzing discriminatie aan te passen?

Antwoord op vraag 7
Die mening deel ik. De opsporing en vervolging van discriminatiezaken blijft onverminderd een prioriteit. Het is van belang dat mensen die zich schuldig maken aan discriminatie en discriminatoir geweld ter verantwoording worden geroepen en bestraft. Daarop is het beleid ook gebaseerd.
Voor een antwoord op het tweede gedeelte van uw vraag verwijs ik naar het antwoord op vraag 5 van het lid Marcouch (2016Z17325).

[Toelichting:
Deze vragen dienen ter aanvulling op eerdere vragen terzake van het lid Marcouch (PvdA), ingezonden 26 september 2016 (vraagnummer 2016Z17325).]

2016Z17662
Vragen van het lid Kuzu (Groep Kuzu/Öztürk) aan de ministers van Veiligheid en Justitie, van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en van Sociale Zaken en Werkgelegenheid over het bericht dat slechts een kwart van de aangiften van discriminatie in behandeling wordt genomen door het openbaar ministerie (ingezonden 29 september 2016)

1
Bent u bekend met het bericht 'OM kan aangiften discriminatie niet aan, slechts kwart behandeld'? 1)

Antwoord op vraag 1
Ja.

2
Klopt het, zoals RTL Nieuws stelt op basis van eigen onderzoek, dat driekwart van de aangiften van discriminatie blijft liggen, omdat slechts een kwart van de aangiften door gaat naar het openbaar ministerie (OM)?

Antwoord op vraag 2
Nee, dat klopt niet. Voor een verklaring hiervoor verwijs ik naar het antwoord op de vragen 2 en 3 van het lid Marcouch (2016Z17325).

3
Wat denkt u dat een dergelijk bericht doet met de aangiftebereidheid van mensen en bent u bereid met kracht en spoed mensen op te roepen, via verschillende kanalen, om wel aangifte te doen van discriminatie? Zo nee, waarom niet?

4
Wat gaat u concreet doen om deze cijfers met grote urgentie te verbeteren?

Antwoord op vragen 3 en 4
Ik sluit niet uit dat deze berichtgeving over het OM geen positieve impuls zal geven aan de aangiftebereidheid van slachtoffers (zie ook mijn antwoord op vraag 6 van de leden Van Miltenburg en Van Oosten, vraagnummer 2016Z17658). Ik

Directoraat-Generaal Rechtspleging en Rechtshandhaving
Directie Juridische en Operationele Aangelegenheden
Bestuurlijke en Juridische Zaken

Datum
18 november 2016

Ons kenmerk
804726

heb hierover ook mijn zorgen geuit aan de voorzitter van het College van Procureurs-Generaal. Over de maatregelen die worden getroffen om de aangiftebereidheid te verhogen bent u geïnformeerd in de brief over het Nationaal Actieprogramma tegen Discriminatie 2016-2020[4].

5
Deelt u de mening dat het de rechtspositie en de sociale veiligheid van mensen aantast als er door capaciteitsproblemen gekozen dient te worden uit aangiften van discriminatie, zoals een woordvoerder van het College van procureurs-generaal stelt dat met de komst van sociale media, waarop heel makkelijk beledigingen, bedreigingen, discriminerende uitingen worden gedaan, zij het niet meer kunnen bolwerken en keuzes moeten maken?2) Zo ja, wat gaat u doen om deze kwalijke toestand te verhelpen? Zo nee, waarom niet?

Antwoord op vraag 5
Die mening deel ik. Feitelijk is deze situatie gelukkig niet aan de orde. De opsporing en vervolging van discriminatiezaken blijft onverminderd een prioriteit. Het is van belang dat mensen die zich schuldig maken aan discriminatie ter verantwoording worden geroepen en bestraft. Daarop is het beleid ook gebaseerd. Voor een verdere toelichting op de herziening van de Aanwijzing Discriminatie, waarbij ook nadrukkelijk zal worden gekeken naar de afdoening van online discriminatiezaken, verwijs ik u naar het antwoord op vraag 5 van het lid Marcouch (2016Z17325).

6
Wat vindt u ervan dat de richtlijn, waarin staat dat alle aangiften zorgvuldig moeten worden bekeken en beoordeeld, volgens bronnen niet meer past in de huidige tijdsgeest? 3)

7
Klopt het dat het OM voornemens is de richtlijn aan te passen, waarbij er voortaan zal worden gekeken of het om een ernstige zaak gaat en of er sprake is van maatschappelijke onrust? 4)

8
Wie zal bepalen of er sprake is van ernst en maatschappelijke onrust en zal dit in de praktijk niet op een arbitraire wijze geschieden? Zo nee, waarom niet?

9
Deelt u de mening dat er nooit zaken mogen blijven liggen op grond van onvoldoende ernst en maatschappelijke onrust en dat daarom een verhoging van het budget en de capaciteit bij het OM en de politie de voorkeur zouden moeten genieten boven een dergelijke aanpassing van de richtlijn? Zo nee, waarom niet?

Antwoord op de vragen 6 tot en met 9
De Richtlijn dateert uit 2007 en is gedeeltelijk herzien in 2011. In de tussentijd is niet alleen onze maatschappij veranderd, maar ook de uitingsvormen van discriminatie. Het OM heeft erop gewezen dat politie en OM worden

[4] Kamerstukken II, Vergaderjaar 2015-2016, 30950 nr. 84, bijlage 1, p. 8 e.v.

Directoraat-Generaal Rechtspleging en Rechtshandhaving
Directie Juridische en Operationele Aangelegenheden
Bestuurlijke en Juridische Zaken

Datum
18 november 2016

Ons kenmerk
804726

geconfronteerd met nieuwe vormen van communicatie in onze samenleving en daarmee met nieuwe platforms waarop discriminatie plaatsvindt. Daarmee worden de aangiftes complexer en kan tevens één aangifte een veelvoud aan uitingen betreffen. Om die reden is afgesproken dat politie en OM gaan bezien hoe meldingen over online discriminatie het beste kunnen worden aangepakt. De uitkomst van dat proces is wat mij betreft een aanpak die uitvoerbaar is, die een concrete oplossing biedt en een breed draagvlak heeft in de Nederlandse samenleving. Ik acht het niet opportuun nu reeds vooruit te lopen op de uitkomst van dit proces.

10
Wat is het resultaat van de gesprekken die de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid heeft gevoerd met Twitter en Facebook met betrekking tot discriminatie 5) en wat heeft het kabinet tijdens zijn zittingsperiode concreet gedaan om discriminatie op sociale media te bestrijden?

Antwoord vraag 10
De gesprekken met Twitter en Facebook hebben onder meer geresulteerd in concrete werkafspraken met het meldpunt internetdiscriminatie MiND, waardoor MiND snel met deze bedrijven kan schakelen om discriminerende uitingen verwijderd te krijgen. Daarnaast heeft in samenwerking met Twitter een training aan maatschappelijke organisaties plaatsgevonden, gericht op het spelen van een (effectievere) rol in het tegengaan van discriminatie op *social media*. Tijdens het Nederlandse voorzitterschap van de Europese Unie in de eerste helft van 2016 is er een gedragscode (*Code of Conduct*) voor het tegengaan van online hate speech afgesloten tussen de Europese Commissie en Facebook, Twitter, Google/Youtube en Microsoft. De *Code of Conduct* zorgt voor een snelle afhandeling van meldingen en het stimuleren van tegengeluiden (‘*counter speech*’).

11
Bent u bereid discriminatie op sociale media met meer prioriteit te bestrijden, door (meer) personeel op discriminatie op sociale media in te zetten en door concrete en effectieve afspraken met sociale media platforms te maken? Zo ja, hoe gaat u dit vormgeven? Zo nee, waarom, niet?

Antwoord vraag 11
Er is geen gebrek aan capaciteit om online discriminatiezaken via het strafrecht aan te pakken. Het maken van concrete en effectieve afspraken met social media platforms is reeds vigerend beleid en geschiedt zowel op nationaal als op EU-niveau. Zie ook de beantwoording van vraag 10.

12
Bent u nu wel bereid een racismeregister in te voeren, waarin racistische en discriminatoire uitingen van mensen op social media worden vastgelegd en waarbij een dergelijke registratie ertoe leidt dat iemand niet meer voor de overheid kan werken?

Antwoord vraag 12
Nee, daartoe ben ik niet bereid. Het doen van racistische uitingen verhoudt zich niet tot hetgeen van overheidspersoneel verwacht mag worden. Een veroordeling van een racistische uitlating of gedrag kan aan een voor een bepaalde functie

noodzakelijk goed gedrag in de weg staan. Binnen de overheid bestaat hiervoor de procedure om – indien de aard van de functie en het risico dat aan de werkzaamheden is verbonden hierom vragen – van de sollicitant een zogenaamde Verklaring omtrent gedrag (VOG) te vragen. Ik ben geen voorstander van een apart racismeregister zoals dat door u wordt voorgestaan, naast de justitiële en politiegegevens die al geraadpleegd worden bij een VOG-procedure.

Directoraat-Generaal Rechtspleging en Rechtshandhaving
Directie Juridische en Operationele Aangelegenheden
Bestuurlijke en Juridische Zaken

Datum
18 november 2016

Ons kenmerk
804726

13
Bent u bereid een deel van het geld dat het ministerie van Veiligheid en Justitie er het komende begrotingsjaar bij krijgt te besteden aan de vergroting van de expertise en de capaciteit op het gebied van het afnemen van aangiften van discriminatie door de politie? Zo ja, hoeveel? Zo nee, waarom niet?

14
Bent u bereid een deel van het geld dat het ministerie van Veiligheid en Justitie er het komende begrotingsjaar bij krijgt te besteden aan de vergroting van de expertise en de capaciteit op het gebied van het verwerken van aangiften van discriminatie door het OM? Zo ja, hoeveel? Zo nee, waarom niet?

Antwoord vragen 13 en 14
Nee, daar is geen aanleiding voor.

15
Zijn de doelen die de politie in het document 'De Kracht van het Verschil' met betrekking tot de eigen diversiteit en de professionalisering van de aanpak van discriminatie in zicht? 6) + Kunt u een gespecificeerd overzicht geven van de gestelde doelen, de acties en de resultaten?

16
Kunt u een concreet overzicht geven van wat het kabinet doet en heeft gedaan in het kader van het feit dat in de gehele strafrechtketen bevordering van de deskundigheid op het gebied van (herkennen van) discriminatie, versterking van de ketenaanpak en samenwerking met andere betrokken spelers aandacht krijgt? 7)

17
Kunt u een concreet overzicht geven van de acties in het kader van de uiting of investeert het kabinet in een meer optimale wijze van rapporteren door Antidiscriminatievoorzieningen (ADV's) en de politie? 8)

Antwoord op de vragen 15 tot en met 17
Voor het antwoord op de vragen 15 tot en met 17 verwijs ik u naar de brief over het Nationaal Actieprogramma tegen Discriminatie 2016-2020[5]. In de voortgangsbrief, die begin 2017 aan uw Kamer zal worden gestuurd, zal over acties en resultaten worden gerapporteerd. Over de actuele resultaten met betrekking tot diversiteit van het politiepersoneel bent u reeds geïnformeerd in de Voortgangsbrief Politie van 20 juni 2016[6].

[5] Kamerstukken II, Vergaderjaar 2015-2016, 30950 nr. 84
[6] Kamerstukken II, Vergaderjaar 2015-2016, 29628 nr. 643

Directoraat-Generaal Rechtspleging en Rechtshandhaving
Directie Juridische en Operationele Aangelegenheden
Bestuurlijke en Juridische Zaken

Datum
18 november 2016

Ons kenmerk
804726

18
Bent u nu wel bereid een racismepolitie op te richten, een specialistische eenheid binnen de politieorganisatie die zich bezighoudt met racisme en discriminatie? Zo nee, waarom niet?

Antwoord vraag 18
Het kabinet is om diverse redenen geen voorstander van een aparte racisme-politie. Vanaf begin 2017 is bij de politie een centraal punt dat discriminatiezaken uit het politiesysteem destilleert en bij de eenheden adresseert voor goede opvolging. Met het nieuwe beleidskader diversiteit en discriminatie zijn de taken steviger verankerd in de politieorganisatie, met als portefeuillehouder de eenheid chef Den Haag, die hierbij door medewerkers wordt ondersteund.
Daarnaast zijn ook de registratie- en rapportage-activiteiten van de politie geïntensiveerd. De politie heeft een forse verbeterslag gemaakt in de gegevensverzameling en analyse van discriminatiezaken: het rapport over 2015 is als bijlage bij de brief van de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid van 29 september jongstleden aan de Kamer gestuurd[7].

1) http://www.rtlnieuws.nl/nederland/om-kan-aangiften-discriminatie-niet-aan-slechts-kwart-behandeld
2) http://nos.nl/artikel/2133897-openbaar-ministerie-kan-aangiften-wegens-discriminatie-niet-aan.html
3) http://nos.nl/artikel/2133897-openbaar-ministerie-kan-aangiften-wegens-discriminatie-niet-aan.html
4) http://www.rtlnieuws.nl/nederland/om-kan-aangiften-discriminatie-niet-aan-slechts-kwart-behandeld
5) http://www.nu.nl/internet/4122236/asscher-in-gesprek-met-twitter-en-facebook-aanpak-discriminatie.html
6) https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2016/01/22/kamerbrief-nationaal-actieprogramma-tegen-discriminatie
7) https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2016/01/22/kamerbrief-nationaal-actieprogramma-tegen-discriminatie
8) https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2016/01/22/kamerbrief-nationaal-actieprogramma-tegen-discriminatie

[Toelichting:
Deze vragen dienen ter aanvulling op eerdere vragen terzake van het lid Marcouch (PvdA), ingezonden 26 september 2016 (vraagnummer 2016Z17325) en van de leden Van Miltenburg en Van Oosten (beiden VVD), ingezonden 29 september 2016 (vraagnummer 2016Z17658).]

[7] Kamerstukken II, Vergaderjaar 2015-2016, 30950 nr. 104

Tweede Kamer
DER STATEN-GENERAAL

Commissie V&J

Intermediary Foundation of the Universal Declaration of
Human Rights (IFUD of Human Rights)
t.a.v. J.P. van den Wittenboer
Postbus 324
5660 AH Geldrop

Plaats en datum:	Den Haag, 18 februari 2016
Betreft:	Verzoek IFUD of Human Rights om strafaangifte tegen ministers, staatssecretaris en ex-Kamervoorzitter volgens artikel 119 GW en artikel 361 Wetboek van strafrecht naar aanleiding van debat over omstreden Teevendeal
Ons kenmerk:	2016Z02057/2016D06496
Uw brief van:	17 december 2015

Geachte heer/mevrouw Van den Wittenboer,

Uw bovengenoemde brief is op 17 februari 2016 door de vaste commissie voor Veiligheid en Justitie in een procedurevergadering behandeld.

In deze vergadering heeft de commissie besloten de inhoud van uw brief voor kennisgeving aan te nemen. Dit betekent dat de commissie als zodanig verder geen actie zal ondernemen.
Dit neemt niet weg dat de individuele leden de inhoud van uw brief kunnen betrekken bij hun oordeelsvorming over dit onderwerp.

Namens de commissie dank ik u voor de toezending van uw brief.

Hoogachtend,

de griffier van de vaste commissie voor Veiligheid en Justitie,

D.S. Nava

Tweede Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

T. 070-3182211
E. cie.vj@tweedekamer.nl

Arrondissementsparket Den Haag

Postadres postbus 20302, 2500 EH Den Haag

Bezoekadres
Paleis van Justitie
Prins Clauslaan 60
2595 AJ Den Haag
Telefoon (088) 699 1300

IFUD of Human Rights
T.a.v. J.P. van den Wittenboer
Postbus 324
5660 AH Geldrop

Onderdeel	Beleid & Strategie
Contactpersoon	mr. D.G. Lammerts van Bueren / mr. J.P. Vliegenthart
Doorkiesnummer(s)	(088) 6 99 78 74
Datum	21 APR. 2016
Parketnummer	-
Ons kenmerk	HO 15.GAN.19774
Uw kenmerk	-
Onderwerp	Reactie op uw aangifte d.d. 26 maart 2016

Gaarne bij uw reactie onderdeel, contactpersoon, parketnummer / ons kenmerk en datum vermelden

Geachte heer Van den Wittenboer,

In reactie op uw brief d.d. 26 maart 2016, waarin u aangifte doet tegen de voormalig Tweede Kamervoorzitter, mevrouw A. van Miltenburg, bericht ik u als volgt.

Met betrekking tot uw aangifte tegen mevrouw Van Miltenburg, wil ik u er op wijzen dat het Openbaar Ministerie niet bevoegd is om op eigen initiatief leden van de Staten-Generaal strafrechtelijk te vervolgen ter zake van ambtsmisdrijven. Op grond van artikel 119 van de Grondwet kan in dergelijke gevallen, uitsluitend bij koninklijk besluit of bij een besluit van de Tweede Kamer opdracht worden gegeven tot vervolging.

Hoewel mevrouw Van Miltenburg haar functie als Tweede Kamervoorzitter op 12 december 2015 heeft neergelegd, blijft zij lid van de Tweede Kamer. Daarbij hebben de gedragingen, waarvan u stelt dat het strafbare gedragingen betreft, plaatsgevonden in de uitoefening van Tweede Kamervoorzitter. Gelet op vorenstaande is het Openbaar Ministerie niet bevoegd om eigener beweging strafrechtelijk onderzoek in te stellen tegen de voormalig Tweede Kamervoorzitter en zal ik geen vervolging instellen jegens mevrouw Van Miltenburg.

Ik vertrouw erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

A.J.A.M. Nieuwenhuizen
Hoofdofficier van justitie

Alliance of LIBERALS and DEMOCRATS for Europe

SEMINAR

NOTHING BUT THE TRUTH

the protection of whistle-blowers at EU level

An initiative by Mr **JEAN-MARIE CAVADA**, ALDE JURI coordinator, MEP
& Ms **CECILIA WIKSTRÖM**, ALDE LIBE coordinator, MEP

WEDNESDAY 27JANUARY 2016

Room Paul Henri Spaak 5 B 001 / 15:30 - 18:30

Information and registration on **www.alde.eu/event-seminar/**

Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights

---

TER BETEKENING

BETEKENEN AAN GEADRESEERDE IN PERSOON DOOR DE DEURWAARDER

Aan: EUROPEES HOF VAN JUSTITIE VAN DE EUROPESE UNIE

de voorzitter
Koen Lenaerts

“Palais de la Cour de Justice”
Boulevard Konrad Adenauer
Kirchberg
L-2925 Luxembourg
LUXEMBOURG

[language Dutch – taal Nederlands]

Heden, heb ik Joannes Petrus van den Wittenboer van Nederlandse nationaliteit en voorzitter van de stichting IFUD of Human Rights die is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel in Eindhoven onder nummer 41092925, de stukken laten betekenen

aan het Europees Hof van Justitie van de Europese Unie,aan de voorzitter Koen Lenaerts, "Palais de la Cour de Justice" ,Boulevard Konrad Adenauer Kirchberg L-2925 Luxembourg, Luxembourg. J.P. van den Wittenboer woonachtig ten adres Kastanje 28, Mierlo,onder de stichting IFUD of Human Rights,te dezer zake woonplaats kiezende te Mierlo aan de Kastanje 28 ten woonadres van J.P. van den Wittenboer,(zelfde adres).Volledig adres: Kastanje 28,5731NK Mierlo - Nederland,en tevens ter zake deze betekening ten adres van het kantoor van de gerechtsdeurwaarder gekozen.

Inleiding:

Het Europees Hof ziet toe op de naleving van de Europese wetgeving door de lidstaten en op de geldigheid van de Europese wetten zelf.

Aanzegging:

1. Dat requirante aan gerequireerde verzoekt adequaat toezicht op de naleving van de wetgeving, (zie inleiding)

2. Dat hierbij uitdrukkelijk naar de inhoud van de ten deze betekende stukken wordt verwezen,welke als hier ingelast dienen te worden beschouwd en onlosmakelijk deel van het deurwaarder exploot uitmaken.

Vermelding:

Betreft: Verzoekschrift nr. 0794/2015, ingediend door Joannes Petrus van den Wittenboer / Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights (Nederlandse nationaliteit), over Hate Crime in lidstaten van de Europese Unie -speciaal lidstaat Nederland- ,verder de Europese Ombudsman,Europese Commissie en Europees Parlement.

1. (samenvatting van het verzoekschrift)

Requirante uit zijn bezorgdheid over de recente ontwikkelingen in Nederland en de EU, meer bepaald over zich als Minister van Algemene Zaken van lidstaat Nederland en de Voorzitter van het Europees Parlement -gedogen zonder proactief optreden- laten portretteren en verspreiden via het internet als figuren uit het Derde Rijk ,voorzien van beledigende geschriften,geheel in uniform met SS-tekens en hakenkruizen.

Requirante heeft de Nederlandse regering,Europese Commissie,Europese Ombudsman en Europees Parlement hierover reeds aangeschreven,de stukken laten betekenen door de deurwaarder. Hij beschouwt deze misdadige aanvallen als aanvallen tegen alle EU-burgers en, nog belangrijker, tegen een mens.

Requirante vraagt zich af of wij in de EU menselijke waardigheid nog naar waarde schatten. Indien ja, dring hij er bij de voorzitter van het Europese Hof van Justitie van de Europese Unie op aan de nodige maatregelen te nemen om er bij de Europese Commissie en Europees Parlement ertoe aan te zetten het nodige te doen. Requirante vindt dat de laksheid ten aanzien van racisme en intolerantie in verschillende EU-landen en de Europese Unie te ver is gegaan.Er verschijnen van tijd tot tijd rapporten,en er volgen toespraken in conferenties over racisme en antisemitisme.Er worden conferenties gehouden over de rechten van klokkenluiders en mensenrechtenverdedigers.Het gaat over daadwerkelijk optreden en handelen in de praktijk.

2.(ontvankelijkheid)
Een verzoekschrift gericht aan het petitie comité van het Europees Parlement –verzoekschrift nr 0794/2015 is ontvankelijk verklaard op 8 april 2016, nr D306790. De Commissie verzoekschriften ziet geen redenen om het Europees Parlement voor te stellen een motie van wantrouwen tegen de Europese Commissie danwel Tegen het Europees Parlement aan te nemen.Het petitie comité van het Europees Parlement is van opvatting dat de Europese Commissie,de verzoeken en klacht correct heeft behandeld. Voorts is de commissie het volledig eens met de de Europese Ombudsman ten aanzien van geen nader onderzoek in te stellen in verband met de klacht.Requirante is het met deze stelling geheel oneens. De Europese Unie is van oordeel - en draagt dat ook voortdurend uit - dat alle vormen en uitingen van racisme en vreemdelingenhaat onverenigbaar zijn met de waarden die aan de EU ten grondslag liggen. “In 2013 vergeleek een politicus van Lega Nord, Roberto Calderoli, Kyenge, die in de Democratische Republiek Congo geboren is, met een orang-oetan”.Tijdens een thematoespraak op 12 november 2013 tijdens de grondrechtenconferentie over haatmisdaad, en verwijzend naar de betreurenswaardige verbale aanvallen tegen voormalig minister Kyenge –verzoekschrift nr. 1193/2013,ingediend door Elagoz Vahram (Oostenrijke nationaliteit)-, verwelkomde Cecilia Malmström, de Europees commissaris voor binnenlandse zaken, de "Verklaring van Rome" van 17 EU-ministers van Integratie van september van dat jaar, waarin deze de schandelijke racistische beledigingen aan het adres van voormalig minister Kyenge veroordeelden.*(worden heden deze schandelijke racistische beledigingen aan het adres van de Minister van Algemene Zaken van lidstaat Nederland en de Voorzitter van het Europees Parlement niet veroordeeld door de Europese Commissie,Europese Ombudsman en het petitie comité van het Europees Parlement).* In deze verklaring, die bedoeld was om Europa te herinneren aan de fundamentele waarden die aan haar ten grondslag liggen, wordt onderstreept dat de strijd tegen racisme, discriminatie op grond van ras, en vreemdelingenhaat een verantwoordelijkheid van ons allemaal is. Erkend wordt dat politieke leiders een specifieke verantwoordelijkheid hebben om te strijden tegen onverdraagzaamheid, zowel in woorden, als in daden. Op 27 januari 2014, Holocaust

Remembrance Day, hechtte de Commissie goedkeuring aan haar eerste verslag over de tenuitvoerlegging - door de lidstaten - van Kaderbesluit2008/913/JBZ van de Raad betreffende de bestrijding van bepaalde vormen en uitingen van racisme en vreemdelingenhaat door middel van het strafrecht, een belangrijke stap in het proces dat erop gericht is de ernstigste uitingen van racisme en vreemdelingenhaat in de hele Europese Unie als strafbare feiten aan te merken en passend te bestraffen.

Europees Parlement:

Hoewel het Europees Parlement de verbale aanvallen tegen voormalig minister Kyenge betreurt, worden de racistische aanvallen tegen Minister van Algemene Zaken,Mark Rutte van lidstaat Nederland en de voorzitter van het Europees Parlement Martin Schulz getolereerd.(Mark Rutte): Van der Velde van Hal & Peers gerechtsdeurwaarders exploot / dossier L3600573,datum 9 maart 2016 en (Martin Schulz): Dielen gerechtsdeurwaarders exploot / dossier L151343,datum 22 september 2015,(producties data DvD-rom).En dan nog de volgende link naar het internet,waar de voorzitter van de europese commissie wordt afgebeeld als Adolf Hitler met snor,en op de achtergrond hakenkruisvlaggen: https://ejbron.wordpress.com/2016/01/30/juncker-eu-keulen-had-niets-te-maken-met-vluchtelingencrisis/

Europese Commissie:

citeer eerste vice-voorzitter Europese Commissie Frans Timmermans uit zijn toespraak aan het Europees Parlement in Straatsburg,12 februari 2015-SPEECH/15/4402- oorspronkelijk in het engels:er kan geen Europa zijn zonder de volledige eerbiediging van onze gemeenschappelijke waarden.Deze Commissie is gewijd aan het bevorderen van de grondrechten en de rechtsstaat. “Ik zal er persoonlijk op toezien dat de Commissie handelt in een **niet-ideologische** wijze,en beoordeelt ieder geval afzonderlijk eerlijk en objectief,op basis van de feiten van de zaak en op de wet”,(einde citaat).

Toezegging:

(Prof.Bernd Martenczuk namens het Kabinet van Eerste vicevoorzitter Frans Timmermans,aan Joannes Petrus van den Wittenboer / IFUD of Human Rights, 13-08-2015, BM/kr Ares (2015)2715348)

Nu de commissie sinds 1 december 2014 de bevoegdheid heeft om onder controle van het Hof van Justitie toezicht te houden op de toepassing van kaderbesluiten,is zij begonnen bilaterale dialogen met de lidstaten te voeren,inclusief met Nederland,om de volledige en correcte omzetting en uitvoering van het kaderbesluit te verzekeren.De commissie zal niet aarzelen om op die basis inbreukprocedures in te leiden indien nodig.

Bescherming klokkenluiders:

(ALDE Seminar “Noting but the truth”The protection of whistle-blowers at EU level)

Europese Liberalen en Democraten, hebben op 27 januari 2016, opgeroepen tot een horizontale wetgevend kader voor de bescherming van klokkenluiders op EU-niveau. Tijdens een seminar in het Europees Parlement, de leden van de ALDE-fractie debatteerde met advocaten, journalisten en klokkenluiders over de voorwaarden en de uitdagingen van dit Europees kader. Op de relatie tussen klokkenluiders en handelsgeheimen, Jean- Marie Cavada, vice-voorzitter van de commissie juridische zaken van de Europese Parlement, zei: "De bescherming van klokkenluiders is nog steeds een controversiele kwestie, zoals blijkt uit de interinstitutionele onderhandelingen over de handel geheimen richtlijn, waar veel uitzonderingen ten gunste van de vrijheid van meningsuiting, de persvrijheid en de bescherming van klokkenluiders waren onderworpen aan knelpunten "."Ik heb altijd betoogd dat handelsgeheimen en persvrijheid moet compatibel, zoals onderzoeksjournalistiek draagt bij aan de verdediging en behoud van een gezonde ondernemersgeest en institutionele omgeving, "volgens de woorden van Cavada”.
"Het is paradoxaal om te zien dat de EU een uitgebreide wetgeving heeft inzake fundamentele rechten, maar heeft nagelaten om wetgeving voor de bescherming van klokkenluidersregelingen. Ze werken in het voordeel van het algemeen belang en ze zijn verplicht om dat te doen. De EU heeft een lange weg te gaan als het gaat om hun wettelijke bescherming ". Over de noodzaak van een Europese status voor klokkenluiders, Cecilia Wikström, ALDE coördinator van de commissie burgerlijke vrijheden, zei:
"Helaas, ondanks de vitale rol klokkenluiders tijdens de laatste vijf jaar hebben gespeeld om informatie te verstrekken in de strijd tegen corruptie, fraude en onveiligheid, de meeste van hen zijn nog steeds onbeschermd en vaak het gezicht van intimidatie, ontslagen, zwarte lijsten, bedreigingen en zelfs fysiek geweld. Dit Parlement heeft de Commissie verzocht een wetgevingsvoorstel in te dienen voorstel tot vaststelling van een effectieve en uitgebreide Europese klokkenluidersregelingen klokkenluiders bescherming programma.We hebben dringend behoefte aan horizontale wetgevende kader voor de bescherming van klokkenluiders op EU-niveau. De voordelen van een dergelijk kader zijn cruciaal bij het waarborgen van een effectieve bescherming van alle fundamentele rechten,volgens Wikstrom.

Mensenrechtenverdedigers:
(Dielen gerechtsdeurwaarders exploot 22-09-2015)

(OSCE / ODIHR)

Citeer “Guidelines on the Protection of Human Rights Defenders” blz 19- 20,(OSCE/ODIHR-2014,ISBN:978-92-9234-885-4.(citeer):

C. confronteren stigmatiseren en marginalisering

37.
Staatsinstellingen en ambtenaren moeten zich onthouden van lastercampagnes,negatieve beeldvorming of de stigmatisering van mensenrechtenverdedigers en hun werk.Dit omvat de negatieve etikettering van verdedigers van mensenrechten,in diskrediet brengen van mensenrechtenwerk en mensenrechtenverdedigers of belasteren op geen enkele manier.

38.
Lidstaten moeten proactief maatregelen nemen om lastercampagnes tegen stigmatisering van de verdedigers van de mensenrechten, met inbegrip begaan door derden.Ze moeten publicaties natrekken en erkennen de noodzaak om de verdedigers van de mensenrechten en het belang te beschermen van hun werk,geef erkenning op individuele mensenrechtenverdedigers en daardoor versterking van de legitimiteit en de status die van hun mensenrechtenwerk in de samenleving.,(einde citaat).

Berne Conclusions:

Aangenomen standpunten tijdens de “Joint Conference” OSCE / ODIHR Switzerland 10- 11 June 2014, Hotel Schweizerhof,Berne,Switzerland, “The Budapest Document 20 Years On” The OSCE and Human Rights Defenders.Een panel met diverse deelnemers en sprekers o.a. Nils Muižnieks, Council of Europe Commissioner for Human Rights.

Cecilia Wikström:

ONTWERPRESOLUTIE
naar aanleiding van de verklaringen van de Raad en de Commissie ingediend overeenkomstig over de versterking van de strijd tegen racisme, vreemdelingenhaat, artikel 110, lid 2, van het Reglement antisemitisme, islamofobie, zigeunerhaat, homofobie, transfobie en alle andere vormen van op vooroordelen gebaseerd geweld

(2013/2543(RSP))

Renate Weber, Sonia Alfano, **Cecilia Wikström**, Louis Michel,
Sarah Ludford, Nathalie Griesbeck, Sophia in ‘t Veld, Leonidas Donskis,
Ramon Tremosa i Balcells, Frédérique Ries, Marielle de Sarnez
namens de ALDE-Fractie

B7-0122/2013

Resolutie van het Europees Parlement over de versterking van de strijd tegen racisme, vreemdelingenhaat, antisemitisme, islamofobie, zigeunerhaat, homofobie, transfobie en alle andere vormen van op vooroordelen gebaseerd geweld
(2013/2543(RSP))

Het Europees Parlement,

– gezien de internationale mensenrechteninstrumenten die discriminatie verbieden, met name het VN-Verdrag inzake de uitbanning van alle vormen van rassendiscriminatie (UNCERD),
– gezien het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens, en met name artikel 14 daarvan, dat een verbod inhoudt op "enig onderscheid op welke grond ook, zoals geslacht, ras, kleur, taal, godsdienst, politieke of andere mening, nationale of maatschappelijke afkomst, het behoren tot een nationale minderheid, vermogen, geboorte of andere status", alsook protocol nr. 12 tot wijziging van dat verdrag, inzake het algemene verbod op discriminatie, en de desbetreffende jurisprudentie van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens,
– gezien artikel 21 van het Handvest van de grondrechten, dat "elke discriminatie, met name op grond van geslacht, ras, kleur, etnische of sociale afkomst, genetische kenmerken, taal, godsdienst of overtuigingen, politieke of andere denkbeelden, het behoren tot een nationale minderheid, vermogen, geboorte, een handicap, leeftijd of seksuele geaardheid", alsook op grond van nationaliteit verbiedt,

– gelet op artikel 2 van het Verdrag betreffende de Europese Unie (VEU), waarin bepaald is dat "[…] de Unie berust [op waarden als] eerbied voor de menselijke waardigheid, vrijheid, democratie, gelijkheid, de rechtsstaat en eerbiediging van de mensenrechten, waaronder de rechten van personen die tot minderheden behoren. Deze waarden hebben de lidstaten gemeen in een samenleving die gekenmerkt wordt door pluralisme, nondiscriminatie, verdraagzaamheid, rechtvaardigheid, solidariteit en gelijkheid van vrouwen en mannen",
– gezien artikel 10 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU), waarin bepaald is dat "[de Unie] bij de bepaling en de uitvoering van haar beleid en optreden streeft naar bestrijding van iedere discriminatie op grond van geslacht, ras of etnische afkomst, godsdienst of overtuiging, handicap, leeftijd of seksuele gerichtheid",
– gezien artikel 19 VWEU, dat de EU een politiek mandaat geeft om passende maatregelen te nemen om discriminatie op grond van geslacht, ras of etnische afstamming, godsdienst of overtuiging, handicap, leeftijd of seksuele geaardheid te bestrijden,
– gezien artikel 67 VWEU, waarin staat dat "de Unie […] ernaar [streeft] een hoog niveau van veiligheid te waarborgen, door middel van maatregelen ter voorkoming en bestrijding van […] racisme en vreemdelingenhaat",
– gezien artikel 83, lid 2, VWEU, dat de Unie in staat stelt "indien onderlinge aanpassing van de wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen van de lidstaten op het gebied van het strafrecht nodig blijkt voor een doeltreffende uitvoering van beleid van de Unie op een gebied waarop harmonisatiemaatregelen zijn vastgesteld, […] bij richtlijnen minimumvoorschriften [vast te stellen] met betrekking tot de bepaling van strafbare feiten en de sancties op het betrokken gebied",
– gezien zijn vorige resoluties over racisme, vreemdelingenhaat, antisemitisme, islamofobie, zigeunerhaat, homofobie, transfobie, discriminatie, op vooroordelen gebaseerd geweld, extremisme en een EU-benadering van het strafrecht,
– gezien het Bureau voor de grondrechten (FRA) en zijn werkzaamheden op het gebied van non-discriminatie, racisme, vreemdelingenhaat en aanverwante vormen van onverdraagzaamheid en op vooroordelen gebaseerd geweld,
– gezien artikel 110, lid 2, van zijn Reglement,

A. overwegende dat racisme, vreemdelingenhaat, antisemitisme, islamofobie, zigeunerhaat, homofobie, transfobie, en aanverwante vormen van onverdraagzaamheid berusten op overtuigingen, vooroordelen en gedragingen die discriminatie, geweld en haat op bepaalde gronden – inclusief kenmerkende eigenschappen en sociale status – verantwoorden;
B. overwegende dat discriminatie en haatdelicten – d.w.z. geweld en misdrijven ingegeven door racisme, vreemdelingenhaat, zigeunerhaat of godsdienstige onverdraagzaamheid, op grond van seksuele geaardheid, genderidentiteit of het behoren tot een minderheidsgroep

of op grond van de redenen uit de niet-uitputtende lijst die is opgenomen in artikel 21 van het Handvest van de grondrechten – in de EU blijven plaatsvinden, hoewel alle lidstaten met het oog op gelijkheid voor iedereen het verbod op discriminatie in hun rechtsstelsels hebben ingevoerd;

C. overwegende dat toespraken, campagnes, publicaties en programma's die aanzetten tot haat en onverdraagzaamheid worden bevorderd door extremistische en populistische leiders wiens partijen in sommige lidstaten inmiddels zijn vertegenwoordigd in het parlement;
D. overwegende dat het belangrijk is dat de EU en haar lidstaten in zowel de particuliere als de openbare sector actie ondernemen ter bestrijding van dergelijk gedrag, door ervoor te zorgen dat via het onderwijs een cultuur van respect en tolerantie wordt gecreëerd die zulk gedrag kan voorkomen, en erop toe te zien dat dit soort gedrag wordt gemeld door de slachtoffers, onderzocht door de wetshandhavingsinstanties en bestraft door het gerechtelijk apparaat;
E. overwegende dat de EU een reeks instrumenten in het leven heeft geroepen om dergelijke daden en discriminatie te bestrijden, met name Richtlijn 2000/43/EG van de Raad houdende toepassing van het beginsel van gelijke behandeling van personen ongeacht ras
1 Verslag over een EU-benadering van het strafrecht (2010/2310(INI), verslag-De Jong), goedgekeurde tekst
P7_TA(2012)0208.
2 Bijvoorbeeld: ‘Making hate crime visible in the European Union: acknowledging victims’ rights’,
of etnische afstamming (de richtlijn rassengelijkheid), Richtlijn 2000/78/EG van de Raad tot instelling van een algemeen kader voor gelijke behandeling in arbeid en beroep (de richtlijn inzake gelijke behandeling in arbeid), Kaderbesluit 2008/913/JBZ van de Raad betreffende de bestrijding van bepaalde vormen en uitingen van racisme en vreemdelingenhaat door middel van het strafrecht (het kaderbesluit betreffende racisme en vreemdelingenhaat) en het EU-kader voor nationale strategieën inzake de integratie van Roma;
F. overwegende dat Richtlijn 2012/12/EU van het Europees Parlement en de Raad tot vaststelling van minimumnormen voor de rechten, de ondersteuning en de bescherming van slachtoffers van strafbare feiten de lidstaten ertoe verplicht slachtoffers van op vooroordelen gebaseerd geweld zonder onderscheid te beschermen en te ondersteunen, en dat in diezelfde richtlijn wordt erkend dat slachtoffers van strafbare feiten die zijn ingegeven door vooroordelen of discriminatie die in het bijzonder verband kunnen houden met hun persoonlijke kenmerken, specifieke bescherming kunnen behoeven vanwege de specifieke aard van het strafbare feit;

G. overwegende dat het Commissievoorstel uit 2008 voor een richtlijn van de Raad ter bescherming van gelijke behandeling op andere gebieden van werkgelegenheid, ongeacht godsdienst of overtuiging, handicap, leeftijd of seksuele gerichtheid (de richtlijn gelijke behandeling) na vijf jaar van discussie niet de goedkeuring van de Raad heeft gekregen wegens hevige tegenkanting van een paar lidstaten;
H. overwegende dat uit verslagen van het FRA blijkt dat één op vier personen uit minderheidsgroepen al het slachtoffer is geworden van een misdaad op grond van ras, dat tot 90% van alle aanrandingen of bedreigingen waarmee migranten of leden van etnische minderheidsgroepen te maken krijgen, niet bij de politie wordt gemeld, dat slechts vier EU-lidstaten gegevens verzamelen of bekendmaken over specifieke misdaden jegens Roma en dat slechts acht lidstaten een register bijhouden van misdaden op grond van de (vermoede) seksuele geaardheid van het slachtoffer;
I. overwegende dat het Parlement de Commissie, de Raad en de lidstaten herhaaldelijk heeft gevraagd om de strijd tegen geweld en discriminatie op basis van vooroordelen, zoals racisme, vreemdelingenhaat, antisemitisme, islamofobie, zigeunerhaat, homofobie en transfobie, op te voeren;
J. overwegende dat het Parlement meer bepaald heeft verzocht om:
a) de volledige tenuitvoerlegging van de reeds goedgekeurde antidiscriminatierichtlijnen en van het kaderbesluit betreffende racisme en vreemdelingenhaat;
b) de onverwijlde goedkeuring van de richtlijn gelijke behandeling;
c) de herziening van het kaderbesluit betreffende racisme en vreemdelingenhaat met als doel het toepassingsgebied ervan uit te breiden en de bepalingen en doeltreffendheid ervan te versterken;
d) de erkenning van haatmisdrijven, de vooroordelen die hieraan ten grondslag liggen en het effect dat deze misdrijven hebben op slachtoffers in zowel het recht van de lidstaten als het Europees recht, en de verzameling van gegevens over deze problematiek;
e) de lancering van een routekaart voor gelijkheid ongeacht seksuele geaardheid en genderidentiteit;
f) maatregelen ter versterking van de strijd tegen zigeunerhaat en ter bescherming van de grondrechten van de Roma in het kader van vervolging, discriminatie en uitwijzingen;
g) het zich onthouden door publieke persoonlijkheden van verklaringen in het openbaar die aanzetten of aanmoedigen tot haat of stigmatisering van bevolkingsgroepen op basis van de redenen uit de niet-uitputtende lijst die is opgenomen in artikel 21 van het Handvest van de grondrechten;
K. overwegende dat het Ierse voorzitterschap tijdens de informele Raad Justitie en Binnenlandse Zaken van 17 en 18 januari 2013 een discussie heeft opgestart inzake EU-maatregelen ter bestrijding van haatmisdaden, racisme, antisemitisme, vreemdelingenhaat en homofobie, en daarbij benadrukte dat er behoefte is aan betere bescherming en gegevensverzameling, alsmede aan een grotere inzet van leiders voor de 'actieve instandhouding van de Europese waarden en voor de bevordering van een klimaat van wederzijds respect voor en inclusie van personen met een verschillende religieuze of etnische achtergrond of seksuele geaardheid'.

L. overwegende dat commissaris Malmström in het licht van de verspreiding van gewelddadig extremisme onlangs waarschuwde voor politieke debatten met een racistische, extremistische en populistische inslag, die er onder meer toe kunnen leiden dat 'eenzame wolven' overgaan tot het plegen van willekeurige moorden;
M. overwegende dat de verzameling van collectieve, vergelijkbare, betrouwbare en uitgesplitste gegevens noodzakelijk is om in gerechtelijke procedures bewijs te kunnen leveren voor discriminatie, ongelijkheden en diversiteit te kunnen meten, de doeltreffendheid van de antidiscriminatiewetgeving te kunnen beoordelen en een efficiënt overheidsbeleid te kunnen uitwerken;
N. overwegende dat er in het toekomstige verslag van het FRA over discriminatie tegenover homoseksuelen, lesbiennes, biseksuelen en transseksuelen en het tot slachtoffer maken van deze mensen, naar verwachting bijzondere aandacht zal worden besteed aan de omvang van het fenomeen van homo- en transfobe haatmisdrijven en -propaganda in de EU;
O. overwegende dat alle landen die lid zijn van de Organisatie voor Veiligheid en Samenwerking in Europa (OVSE), waaronder alle EU-lidstaten, hebben erkend dat haatmisdrijven (dat wil zeggen strafbare feiten die zijn gepleegd op grond van vooroordelen) met behulp van het strafrecht en specifieke, op maat gemaakte beleidsmaatregelen moeten worden bestreden;
1. vraagt de Commissie, de Raad en de lidstaten om de strijd tegen geweld en discriminatie op basis van vooroordelen en haat op te voeren door:

a) een ambitieuze herziening voor te stellen van kaderbesluit 2008/913/JBZ, conform de suggesties van het Parlement, en bepaalde vormen en uitingen van antisemitisme, islamofobie, zigeunerhaat, homofobie en transfobie uitdrukkelijk in dit besluit op te nemen;
b) erop toe te zien dat alle relevante strafrechtelijke EU-instrumenten – inclusief het kaderbesluit – onder meer op het vlak van de vrijheid van meningsuiting volledig in overeenstemming zijn met de mensenrechtennormen en de waaier van mogelijke graduele administratieve en penale sancties uit te breiden, onder meer – indien toepasselijk – met boetes en alternatieve straffen zoals taakstraffen;
c) een veelomvattende strategie uit te werken voor de bestrijding van haatmisdrijven, op vooroordelen gebaseerd geweld en discriminatie;
d) de richtlijn gelijke behandeling onverwijld goed te keuren, aangezien deze richtlijn een van de belangrijkste EU-instrumenten vormt om werkelijk gelijke kansen in de EU te bevorderen en te waarborgen en vooroordelen en discriminatie tegen te gaan;
e) toe te zien op de volledige tenuitvoerlegging van het EU-kader voor nationale

strategieën inzake de integratie van Roma en de versterking ervan, onder meer door de strijd tegen zigeunerhaat op lange termijn te steunen en lokale en regionale instanties in staat te stellen om met inachtneming van de mensenrechten en met gebruik van de beschikbare middelen, inclusief EU-middelen, doeltreffende beleidsmaatregelen, programma's en acties voor de integratie van Roma uit te werken en uit te voeren; er nauwlettend op toe te zien dat de grondrechten worden geëerbiedigd en de richtlijn inzake vrij verkeer wordt uitgevoerd;

f) de deskundigheid die is verworven dankzij de verschillende relevante EU-programma's (Daphne, Grondrechten en Burgerschap 2007-2013, Rechten en Burgerschap 2014-2020 en Justitie 2014-2020) systematisch te beoordelen, evenals de participatie van de verschillende maatschappelijke organisaties;

g) ervoor te zorgen dat er ruimere, betrouwbare gegevens over haatdelicten worden verzameld, dat wil zeggen waarbij ten minste de volgende informatie wordt vastgelegd: het aantal incidenten waarvan het publiek aangifte heeft gedaan en het aantal misdrijven dat door de autoriteiten is geregistreerd, het aantal veroordelingen van overtreders, de redenen om misdrijven als discriminerend te bestempelen, de opgelegde straf, alsook enquêtes naar misdrijf en slachtoffers over de aard en de omvang van misdrijven waarvan geen aangifte is gedaan, de ervaringen van slachtoffers van misdrijven met wetshandhavingsinstanties, de redenen om geen aangifte te doen en of slachtoffers van haatdelicten zich bewust zijn van hun rechten;

h) mechanismen op te zetten om ervoor te zorgen dat haatdelicten zichtbaar worden in de EU (door te laten zien dat de autoriteiten haatdelicten serieus nemen), slachtoffers en getuigen van haatdelicten te stimuleren om aangifte te doen van incidenten en ervoor te zorgen dat de mogelijkheid er is om de daders aan te klagen;

i) gehoor te geven aan het herhaalde verzoek van het Parlement om een routekaart voor gelijkheid ongeacht seksuele gerichtheid en genderidentiteit;

j) de EU het UNCERD te doen ondertekenen, aangezien alle lidstaten dit verdrag al hebben geratificeerd;

k) de desbetreffende verbintenissen na te komen die de lidstaten in het kader van andere internationale fora zijn aangegaan, waaronder Besluit nr. 9/09 van de OVSEministerraad ter bestrijding van haatdelicten en Aanbeveling CM/Rec(2010)5 van het comité van ministers van de Raad van Europa betreffende maatregelen voor het bestrijden van discriminatie op grond van seksuele gerichtheid en genderidentiteit;

l) nationale maatregelen en programma's te ondersteunen en aan te vullen, voornamelijk met het doel geweld tegen mensen met een handicap uit te bannen bij het uitvoeren van de Europese strategie inzake handicaps 2010-2020;

m) kwesties die verband houden met alle vormen van op vooroordelen gebaseerd geweld te verwerken in het werkprogramma van de EU-agentschappen (zoals het FRA, Eurofound, de Europese Politieacademie, Eurojust, Frontex en het Europees

Ondersteuningsbureau voor asielzaken);
2. vraagt dat de lidstaten die bezwaar hebben tegen de richtlijn gelijke behandeling en deze tegenhouden, de redenen hiervoor bekendmaken, met als doel een openbaar debat erover mogelijk te maken;
3. verzoekt de lidstaten erop toe te zien dat leiders en autoriteiten op alle niveaus en op alle gebieden (de regering, nationale, regionale en plaatselijke overheidsdiensten, wetshandhavingsinstanties, de rechterlijke macht, politieke partijen, politieke en religieuze leiders enz.) in hun optreden en verklaringen niet aanzetten tot discriminatie, geweld en haat of zulks vergoelijken;
4. verzoekt zijn Voorzitter deze resolutie te doen toekomen aan de Raad, de Commissie en de regeringen en parlementen van de lidstaten.

OSCE:
(Chiara Adamo) european commission
Facing Facts, Brussel 4 maart 2015 “Make Hate Crimes Visible”

De voorzitter van Tweede Kamer der Staten-Generaal lidstaat Nederland:
(Khadija Arib)

1.Parliamentary Assembly (Council of Europe),Doc.13828, 23 June 2015 “Ending cyberdiscrimination and online hate” (motion for a resoltution) signed by: Khadija Arib,Netherlands,SOS.
2.Parliamentary Assembly (Council of Europe),Resolution 1967 (2014) final version “a strategy to prevent racism and intolerance in Europe”

Europese Ombudsman:
(Emily O’Reilly)

1.Brief:15-06-2015 Europese Ombudsman aan: IFUD of Human Rights,over “elkaar de hand boven het hoofd houden”.In de zaak van IFUD of Human Rights staat de anti-discriminatie antenne van O’Reilly op niveau “nul”.Dit roept vragen op,(onderzoek op eigen initiafief naar hate crime door O’Reilly).De Europese ombudsman kan ook zelf een onderzoek starten maar doet dat niet.

2.Europese Ombudsman “Emily O’Reilly” Auschwitz Memorial,29 april 2015”

“Er is geen betere reactie op criminaliteit,genocide en gewapende agressie dan de bescherming van mensenrechten”,verklaarde ombudsmannen uit meer dan 30 Europese landen en regio’s na een bezoek aan het Auschwitz Memorial.De delegatie,waaronder de Poolse Human Rights

Defender Professor Irena Lipowicz en Europese ombudsman Emilly O'Reilly,bezocht het Auschwitz Museum op 29 april."Er is geen betere reactie op criminaliteit,genocide en gewapende agressie dan de bescherming van de mensenrechten.Daarom hebben we – vertegenwoordigers van de Europese ombudsmaninstellingen- een beroep doen op parlementen,regeringen en leiders van dit continent om deze rechten "slagvaardig en effectief te implementeren,dat was de tekst van de verklaring van de Europese ombudsmannen ondertekend in het Museum gastenboek.

Oproep nieuw onderzoek:

Op 26 januari 2016 heeft de commissie van het Parliamentary Assembly Gelijkheid en non-discriminatie, een hoorzitting gehouden over het werken aan de bestrijding van hate speech met de Europese commissie tegen racisme en intolerantie (ECRI).Met deelname van Miroslaw Wyrzykowski van de Poolse afdeling ECRI en Michael Whine lid van ECRI Verenigd koninkrijk. Er moet dieper onderzoek komen.Ten doelstelling feiten te onderzoeken tot op de bodem,ter opheldering van ernstige misdrijven die in georganiseerd verband worden of werden beraamd of gepleegd en daarna getolereerd.Dat moet geen schijnonderzoek worden zoals door de Europese Commissie,Europese Ombudsman en het petitie Comité van het Europees Parlement.Het gaat daarbij om een complex van personen - verschillende onderdelen van hoog tot laag- in dienstbetrekking bij de Staat der Nederlanden,Europese Commissie,Europese Ombudsman en Europees Parlement in het kader van de werkzaamheden waarbij Zij zijn of waren belast.Zij waren geen hoeders van rechtvaardigheid en van de democratie en mensenrechten,integendeel,ze gebruikten de bevoegdheden die hen ten dienste stonden om de rechten van IFUD of Human Rights en mensenrechtenverdediger J.P. van den Wittenboer met voeten te treden.(Dielen gerechtsdeurwaarders exploot 22-09-2015, dossier L151343)

link: http://www.archive.org/details/EUROPESECOMMISSIEJUNCKER

Te betekenen stukken door de deurwaarder:

- Poster seminar ALDE “Nothing But The Truth” the protection of whistle-blowers at EU level

- De samenvatting door IFUD of Human Rights van de ter betekening aangeboden stukken aan de deurwaarder inzake het Hof van Justitie,de voorzitter Koen Lenaerts 2016

- Deurwaarder exploot dossiernr: L3600573 van der Velde van Hal & Peers gerechtsdeurwaarders met de aanhechtingen,datum 9 maart 2016

- Europees Parlement JH/mb[IPOL-COM-PETI D (20160 14262] beslissing op verzoekschrift nr 0794/2015, datum besluit 8 april 2016,Cecilia Wikström Voorzitter van de commissie verzoekschriften

- Europees Parlement,betreft verzoekschrift nr. 1193/2013,ingediend door Elagoz Vahram (Oostenrijkse nationaliteit),over racisme in Italië,(belediging Cecile Kyenge Kashetu,(mededeling aan de leden)

- Europese Ombudsman: (Emily O’Reilly), brief:15-06-2015 Europese Ombudsman aan: IFUD of Human Rights,over “elkaar de hand boven het hoofd houden”.
- Europese Ombudsman “Emily O’Reilly” bezoek Auschwitz Memorial,29 april 2015”
- OSCE: (Chiara Adamo) european commission Facing Facts, Brussel 4 maart 2015 “Make Hate Crimes Visible”
- Parliamentary Assembly (Council of Europe),Doc.13828, 23 June 2015 “Ending cyberdiscrimination and online hate” (motion for a resoltution) signed by: Khadija Arib,Netherlands,SOS.
- Parliamentary Assembly (Council of Europe),Resolution 1967 (2014) final version “a strategy to prevent racism and intolerance in Europe”

- Europese Commissie,kabinet van eerste Vicevoorzitter Frans Timmermans, 13 augustus 2015, BM/nr Ares(2015)2715348
- Parliamentary Assembly “Countering Hate Speech” 26 januari 2016, met Miroslaw Wyrzykowski en Michael Whine
- Bewerkte afbeeldingen , waarop Juncker,Schulz en Rutte onder meer met hitlersnorren en hakenkruizen en SS-symbolen worden afgebeeld op het internet

IFUD of Human Rights

de voorzitter

J.P. van den Wittenboer

Correspondence:Po.box 324, 5660AH Geldrop The Netherlands

Offices:Kastanje 28, 5731NK Mierlo The Netherlands

C.o.C.reg:41092925 Eindhoven N.L.

E-mail: ifudofhumanrights@yahoo.com

Internet: http://ifudofhumanrights.webs.com

Phone:+31 -(0)6 50 425 552

van der Velde van Hal & Peers
gerechtsdeurwaarders en incassobureau

91162

Deze zaak wordt behandeld door Intermediaire Stichting van de Univ te GELDROP (5660 AH, Postbus 324), onder referentie IFUD of Human Rights/JP vd Wittenboer.

Dossiernr.: L3600573

Heden, de negende maart tweeduizendzestien,

ten verzoeke van **de stichting Intermediaire Stichting van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens, zetelend te MIERLO,** te dezer zake woonplaats kiezende te 's-Gravenhage aan het Nassauplein 21 ten kantore van de gerechtsdeurwaarders G.Th. van der Velde en mr E.J.M. van Hal, alsmede te Amsterdam aan de Overschiestraat 63 ten kantore van gerechtsdeurwaarder D.D. Peers

Heb ik,

mr. Erik Jozef Maria van Hal,
gerechtsdeurwaarder gevestigd te 's-Gravenhage
en daar kantoorhoudende aan het Nassauplein 21

AAN:

het hoge college van staat de Tweede Kamer der Staten-Generaal, meer speciaal haar voorzitter Khadija Arib, zetelend te 'S-GRAVENHAGE, kantoorhoudende te 'S-GRAVENHAGE aan het Plein 2, aldaar mijn exploit doende en afschrift dezes, alsmede van na te melden stukken latende aan:

mw R. Voss,
griffier, aldaar woonachtig

BETEKEND:

- Verzoek strafaangifte Artikel 119 Gw en Artikel 361 Wetboek van Sr, door IFUD of Human Rights aan Tweede Kamer der Staten-Generaal, dd 17 december 2015
- Spong advocaten: Anouchka van Miltenburg en het ambtsmisdrijf van Art. 361 Wetb v Sr, (uitleg)
- Brief G.A. van der Steur (Minister van Justitie aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, kenmerk : Nader onderzoek Commissie-Oosting dd 25 januari 2016
- Tweede Kamer der Staten-Generaal, kenmerk: TK 106-7779, datum: 2 september 2008
- Tweede Kamer der Staten-Generaal, Vergaderjaar 2015 – 2016, kenmerk: 34340 nr 9
- Brief door IFUD of Human Rights aan Ministerie van Algemene Zaken t.a.v. Zijne excellentie Mark Rutte, Minister-President, kenmerk: EU-voorzitterschap-2016, datum: 9 november 2015
- Tweede Kamer der Staten-Generaal, Vergaderjaar 2014 – 2015, kenmerk 34166 nr 17
- Tweede Kamer der Staten-Generaal (Commissie V&J) aan IFUD of Human Rights, datum 16 september 2014, kenmerk: 2014Z14890/2014D30693
- Deurwaardersexploot Dielen gerechtsdeurwaarders, kenmerk: L151343, datum 22 september 2015
- Tweede Kamer (aanhangsel van de handelingen), vergaderjaar 2015 – 2016, kenmerk 1124

Onze Algemene Voorwaarden, zoals gedeponeerd ter Griffie van de Rechtbank te 's-Gravenhage, zijn van toepassing op alle aanbiedingen, overeenkomsten en de uitvoering daarvan en worden op verzoek toegezonden. Voor alle opdrachten geldt dat de aansprakelijkheid wordt beperkt tot het bedrag dat onze beroepsaansprakelijkheidsassuradeur in het betreffende geval zal uitkeren. Van der Velde van Hal & Peers is een handelsnaam van Gerechtsdeurwaarderskantoor nassauplein B.V. Kvk nr.: 27345084

Voorts heb ik, gerechtsdeurwaarder, op uitdrukkelijk verzoek van insinuante

AANGEZEGD:

dat hierbij uitdrukkelijk naar de inhoud van de ten deze betekende stukken wordt verwezen welke als hier ingelast dienen te worden beschouwd en een onlosmakelijk deel van dit exploot uitmaken;

dat insinuante aan de geïnsinueerde een termijn van veertien dagen vanaf heden stelt -redelijk acht- om aan het verzoek te voldoen als nader omschreven in de ten deze betekende stukken "ambtsmisdrijven" artikel 119 van de Grondwet

dat anders geïnsinueerde een zodanig houding ten aanzien van de betekende stukken heeft aangenomen (volgens inschatting van insinuante) dat daaruit zou kunnen worden afgeleid dat niet voldoende proactieve houding is aangenomen door geïnsinueerde "er wat mee te gaan doen", geen verdere actie ondernemen, berusten in de stukken

gerechtsdeurwaarder

G.Th. van der Velde • Mr E.J.M. van Hal • M. Koper
Nassauplein 21 • 2585 EC 's-Gravenhage
Tel. 070 346 07 07 • Fax 070 346 97 55

Mw. D.D. Peers
Overschiestraat 63 • 1062 XD Amsterdam
Tel. 020 346 02 50 • Fax 020 346 02 55

Correspondentieadres: Postbus 85880, 2508 CN 's-Gravenhage • algemeen@veldehal.nl • www.veldehal.nl • Kantooruren: ma-do 09.00-17.00, vrij 09.00-16.00
ING IBAN: NL34INGB0000019390 BIC:INGBNL2A • ABNAMRO IBAN: NL18ABNA0550107509 BIC:ABNANL2A • t.n.v.: Gerechtsdeurwaarderskantoor Nassauplein B.V.

Onze Algemene Voorwaarden, zoals gedeponeerd ter Griffie van de Rechtbank te 's-Gravenhage, zijn van toepassing op alle aanbiedingen, overeenkomsten en de uitvoering daarvan en worden op verzoek toegezonden. Voor alle opdrachten geldt dat de aansprakelijkheid wordt beperkt tot het bedrag dat onze beroepsaansprakelijkheidsassuradeur in het betreffende geval zal uitkeren. Van der Velde van Hal & Peers is een handelsnaam van Gerechtsdeurwaarderskantoor nassauplein B.V. Kvk nr.: 27345084

Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights

Aan:Tweede Kamer der Staten Generaal

Postbus:20018

2500EA,DEN HAAG

Verzoek om Strafaangifte

betreft ministers,staatssecretaris en ex-kamervoorzitter
Art 119 GW en Art 361 Wetboek van Strafrecht

door:
IFUD of Human Rights
24 Juni 2015

aan:
Tweede Kamer der Staten Generaal

Mierlo,17 december 2015

Het kabinet is gisteravond zwaar beschadigd geraakt in het debat over de omstreden Teevendeal.Bijna de voltallige oppositie steunde een motie van afkeuring tegen VVD-bewindslieden,(Trouw 17-12-2015).

Soeiharde woorden door de diverse fracties in de Kamer en daarna een boetedoening door ministers en staatssecretaris met een ex-kamervoorzitter die ziek thuis zit.(kent U het spreekwoord) “blaffende honden bijten niet” Daarom verzoek Ik de Kamer strafaangifte te doen bij het O.M. tegen Van Miltenburg en gebruik te maken van Art.119 GW bij Ministers en Staatssecretaris.

HOOGACHTEND,
IFUD of Human Rights
De Voorzitter
J.P. van den Wittenboer

Correspondence:Po.box 324, 5660AH Geldrop The Netherlands

Offices:Kastanje 28, 5731NK Mierlo The Netherlands

C.o.C.reg:41092925 Eindhoven N.L.

E-mail: ifudofhumanrights@yahoo.com

Internet: http://ifudofhumanrights.webs.com

Phone:+31 -(0)6 50 425 552

Spong

advocaten

Anouchka van Miltenburg en het ambtsmisdrijf van art 361 WvSr

In het tv-programma Pauw van 14 december 2015 stelde Gerard Spong dat voormalig Kamervoorzitter Anouchka van Miltenburg vermoedelijk het misdrijf van artikel 361, eerste lid, van het Wetboek van Strafrecht (WvSr) heeft gepleegd. Dit vermoeden is gegrond op het volgende.

1. Artikel 361, eerste lid, WvSr: “De ambtenaar of een ander met enige openbare dienst voortdurend of tijdelijk belast persoon, die opzettelijk zaken bestemd om voor de bevoegde macht tot overtuiging of bewijs te dienen, akten, bescheiden of registers, welke hij in zijn bediening onder zich heeft verduistert, vernielt, beschadigt of onbruikbaar maakt, of toelaat dat zij door een ander worden weggemaakt, vernield, beschadigd of onbruikbaar gemaakt, of die ander daarbij als medeplichtige ter zijde staat, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste vier jaren en zes maanden of geldboete van de vijfde categorie.”

2. Artikel 84, eerste lid, WvSr, bepaalt: “Onder ambtenaren worden begrepen leden van algemeen vertegenwoordigende organen.” Van Miltenburg is dus een “ambtenaar” in de zin van artikel 361, eerste lid, WvSr.

3. De (kopieën van de) anonieme brieven waarover Van Miltenburg beschikte zijn “bescheiden” en werden haar in haar functie als Kamervoorzitter toevertrouwd. Zij had deze brieven dus in haar functie — “in zijn bediening” — onder zich.

4. Met het door de papierversnipperaar halen van (kopieën van) die brieven door Van Miltenburg zelf, dan wel door een van haar medewerkers op grond van beleid of een opdracht van Van Miltenburg, heeft laatstgenoemde die bescheiden “vernield, beschadigd of onbruikbaar gemaakt”, althans “toegelaten dat zij door een ander worden vernield, beschadigd of onbruikbaar gemaakt”.

5. Voor zover mede gelet op het vereiste opzet moet worden aangenomen dat de bestemming “om voor de bevoegde macht tot overtuiging of bewijs te dienen”, ook relevant moet worden geacht bij de “bescheiden”, verdient het volgende aandacht.

5a. De termen “zaken” en “akten, bescheiden of registers” zien niet uitsluitend op zaken (etc.) die aan een burgerlijke rechter of strafrechter worden voorgelegd (NLR, aant. 2 bij art. 200 WvSr). De woorden “de bevoegde macht” zijn bewust ruim gekozen en omvatten ook de Raad van State en andere colleges en ambtenaren (NLR, idem). Onder deze ruime definitie kan zeer wel ook een minister van Veiligheid en Justitie of een door hem ingestelde onderzoekscommissie worden geschaard.[1]

5b. Uit hetgeen onder 5a is gesteld, volgt dat het bestanddeel “tot overtuiging of bewijs te dienen” niet is beperkt tot bewijs in een juridische bewijsvoering, of tot de overtuiging van een burgerlijke rechter of strafrechter. Het is verder voldoende dat de zaak of het bescheid (etc.) tot bewijs kán dienen (vgl. de annotatie van Van Veen onder HR 12 januari 1982, NJ 1982/295).

6. Opzet. In Tekst & Commentaar Strafrecht wordt het volgende opgemerkt over het schuldverband in artikel 361 WvSr.[2] “Geen bijzonder oogmerk is hier vereist. Wel moet de dader zich bewust zijn van de bewijsbestemming van de stukken die hij onder zich heeft. Dat bewustzijn zal bij ambtenaren zeer zelden ontbreken. In ieder geval volstaat voorwaardelijk opzet.” In het geval van Van Miltenburg kan het vereiste opzet worden gegrond op de volgende feiten:

a) Het was algemeen bekend dat de minister van Veiligheid en Justitie op 1 mei 2015 een commissie had ingesteld die onderzoek deed naar de zogeheten Teeven-deal;

b) Nieuwsuur-redacteur Haan gaf Van Miltenburg op 17 juni 2015 persoonlijk een kopie van de anonieme brief[3];

c) Deze anonieme brief bevatte bijzonderheden over het exacte aan Cees H. overgemaakte bedrag[4];

d) Van Miltenburg overlegde met haar medewerkers over de door redacteur Haan aan haar ter hand gestelde kopie van de brief en gaf daarna opdracht die te vernietigen.[5]

Anders dan de Commissie Oosting zeer welwillend stelt (blz. 220), is het onaannemelijk dat Van Miltenburg zich kennelijk niet heeft gerealiseerd dat inhoud van de bewuste brief naar haar aard van belang was te achten voor de onderzoekscommissie.

[1] Zie het Besluit van de Minister van Veiligheid en Justitie van 1 mei 2015, houdende instelling van de Onderzoekscommissie Ontnemingsschikking (Instellingsbesluit Onderzoekscommissie Ontnemingsschikking), Staatscourant 2015, 12787.

[2] C.P.M. Cleiren en M.J.M. Verpalen, Tekst & Commentaar Strafrecht, Kluwer, Deventer 2010 (8e druk), art. 361, aant. 9.

[3] Rapport Onderzoekscommissie Ontnemingsschikking, blz. 220.

[4] Rapport Onderzoekscommissie Ontnemingsschikking, blz. 218.

[5] Rapport Onderzoekscommissie Ontnemingsschikking, blz. 220.

Ministerie van Veiligheid en Justitie

> Retouradres Postbus 20301 2500 EH Den Haag

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Directie Wetgeving en Juridische Zaken
Sector Juridische Zaken

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/venj

Ons kenmerk
...

Datum 25 januari 2016
Onderwerp Nader onderzoek Commissie-Oosting

Afgelopen dinsdag, 19 januari jl., nam de heer Haan, journalist bij Nieuwsuur, contact op met mijn ministerie omdat hij over informatie beschikt die vragen oproept die niet in het rapport van de Erfgoedinspectie en in het rapport van de Onderzoekscommissie Ontnemingsschikking aan de orde zijn gekomen. Dit heeft geleid tot een gesprek op vrijdag 22 januari op mijn ministerie van de heer Haan met de secretaris-generaal in aanwezigheid van een medewerker van de Directie Voorlichting. De heer Haan heeft daarbij enkele geanonimiseerde e-mails van begin juni 2014 overhandigd. Diezelfde dag nog is nagegaan of deze e-mails voorkomen op servers van het Rijk. Dat is het geval. In deze mails wordt gesproken over back-ups van financiële systemen. De geanonimiseerde e-mailwisseling treft u als bijlage bij deze brief aan. Ik heb ervoor gekozen deze mee te zenden vanwege het bijzondere karakter van de zaak.

De heer Haan heeft op 19 januari jl. over dezelfde kwestie contact gezocht met voormalig voorzitter Oosting van de inmiddels opgeheven Onderzoekscommissie Ontnemingsschikking. Op 20 januari jl. heeft hij de geanonimiseerde e-mailwisseling gezonden aan de heer Oosting. De heer Oosting heeft een afschrift van zijn brief waarin hij de door de heer Haan gestelde vragen beantwoordt, op vrijdag 22 januari aan mij gezonden. U treft hierbij een afschrift van de brief aan.

De heer Oosting stelt in deze brief onder meer dat indien de Onderzoekscommissie in de loop van haar onderzoek ook inzage zou hebben gekregen in de e-mailwisseling die nu is voorgelegd, dat haar aanleiding zou hebben gegeven tot nader onderzoek (met bijbehorend wederhoor) van dat spoor.

Op basis hiervan constateer ik dat de Onderzoekscommissie tijdens haar onderzoek de emailwisseling niet tot haar beschikking heeft gehad en het spreekt voor zich dat ik nader onderzoek in deze kwestie van belang acht.

In het belang van de continuïteit in dezen heb ik afgelopen vrijdag met de heer Oosting gesproken en hem de vraag gesteld of hij en de andere leden van de voormalige Onderzoekscommissie bereid zouden zijn dit nadere onderzoek te verrichten. De heren Oosting, Bauduin en Van den Berge zijn daartoe bereid. De

heer Borgers is niet beschikbaar in verband met andere verplichtingen. Alle bevoegdheden en taken van de Onderzoekscommissie "herleven" ten behoeve van dit nieuwe onderzoek.

De commissie zal haar onderzoek zo snel mogelijk aanvangen en afronden. In overleg met de commissie wordt bezien welke tijd zij nodig heeft om het onderzoek op verantwoorde wijze te doen. Ik ben bereid met uw Kamer te overleggen over de precieze inhoud van de opdracht.

Over de uitkomsten van het onderzoek zal ik uw Kamer onverwijld informeren.

De Minister van Veiligheid en Justitie,

G.A. van der Steur

Directie Wetgeving en Juridische Zaken
Sector Juridische Zaken

Datum
…

Ons kenmerk
…

een, inzake beantwoording van vragen van de vaste commissie voor Volksgezondheid, Welzijn en Sport;
een, inzake beantwoording van vragen van de vaste commissie voor Volksgezondheid, Welzijn en Sport.

De Voorzitter stelt voor, deze brieven door te zenden aan de betrokken commissies;

8. de volgende brieven:
een, van R. Huisken, over haar persoonlijke omstandigheden;
een, van J.P. van den Witteboer, over het vervolgen van de minister-president, minister van Algemene Zaken de heer J.P. Balkenende;
een, van W. Haag, over een zieke werknemer en het UWV;
een, van ing. A.M.L. van Rooij, over een verzoek om een parlementaire enquête;
een, van de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, inzake benoeming van drs. G.M. de Vries tot lid van de Algemene Rekenkamer;
een, van de President van het Europees Parlement inzake verkiezing van de heer Jan Cremers tot lid van het Europees Parlement;
een, van R.R. de Miranda, over een formele klacht tegen het Koninkrijk Spanje inzake flagrante schendingen van mensen- en burgerrechten;
een, van W. Stevenhagen, over windturbines op Aruba, Bonaire en Curaçao.

Deze brieven e.a. liggen op de Griffie ter inzage.

□

De Voorzitter en de eerste en tweede ondervoorzitter stellen voor, te stellen in handen van

a. de vaste commissie van Justitie:
- Wijziging van de Uitvoeringswet EG-betekeningsverordening ter uitvoering van Verordening (EG) nr. 1393/2007 van het Europees Parlement en de Raad van 13 november 2007 inzake de betekening en de kennisgeving in de lidstaten van gerechtelijke en buitengerechtelijke stukken in burgerlijke of in handelszaken (''de betekening en de kennisgeving van stukken''), en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 1348/ 2000 (PbEU L 324/79) (31522);
- Wijziging van het Burgerlijk Wetboek (opneming verhuiskostenvergoeding bij renovatie) (31528);
- Wijziging van de Vreemdelingenwet 2000 in verband met nationale visa en enkele andere onderwerpen (31549);
- Wijziging van het Wetboek van Strafrecht en het Wetboek van Strafvordering in verband met de beëindiging van de maatregel van terbeschikkingstelling met bevel tot verpleging van overheidswege door de minister van Justitie (31552);
- Implementatie van het kaderbesluit nr. 2006/783/JBZ van de Raad van de Europese Unie van 6 oktober 2006 inzake de toepassing van het beginsel van wederzijdse erkenning op beslissingen tot confiscatie (PbEG L 328/59) (wijziging Wet wederzijdse erkenning en tenuitvoerlegging strafrechtelijke sancties in verband met de toepassing op beslissingen tot confiscatie) (31555);

b. de vaste commissies voor Justitie en voor Buitenlandse Zaken gezamenlijk:
- Goedkeuring van het voornemen tot intrekking van voorbehouden bij een aantal verdragen en protocollen inzake de bestrijding van terrorisme (31539, R1865);

c. de vaste commissie voor Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties:
- Wijziging van de Wet schadeloosstelling, uitkering en pensioen leden Europees Parlement in verband met de totstandkoming van het Statuut van de leden van het Europees Parlement (31561);
- Wijziging van de Wet gemeentelijke basisadministratie persoonsgegevens in verband met het mogelijk maken van systematische verstrekking van gegevens aan instellingen voor schulden- en kredietregistratie (31563);

d. de vaste commissies voor Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en voor Justitie:
- Wijziging van de Politiewet 1993 in verband met het vervallen van de facilitaire diensten van het Korps landelijke politiediensten (31564);

e. de vaste commissie voor Defensie:
- Goedkeuring van het op 18 oktober 2007 te Velsen totstandgekomen Verdrag tussen het Koninkrijk Spanje, de Franse Republiek, de Italiaanse Republiek, het Koninkrijk der Nederlanden en de Portugese Republiek tot oprichting van het Europees Gendarmeriekorps EUROGENDFOR (Trb. 2007, 227) (31538);

f. de vaste commissie voor Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer:
- Wijziging van de Wet hygiëne en veiligheid badinrichtingen en zwemgelegenheden en de Wet op de waterhuishouding (aanwijzing en kwaliteit van zwemwateren) (31527);

g. de algemene commissie voor Wonen, Wijken en Integratie:
- Wijziging van de Huisvestingswet (mogelijkheid van bestuurlijke boete voor enkele overtredingen) (31556);

h. de vaste commissie voor Verkeer en Waterstaat:
- Wijziging van de Tracéwet, Spoedwet wegverbreding en de Wet ruimtelijke ordening met het oog op de verbetering van de beroepsprocedure (31546);
- Grenzeloos Genoeg(en)?; Visie op grensoverschrijdend regionaal personentreinverkeer (31553);
- Wijziging van de Wegenverkeerswet 1994 in verband met een herziening en vereenvoudiging van de voertuigregelgeving, ter implementatie van richtlijn nr. 2007/46/EG betreffende de goedkeuring van voertuigen en enkele andere technische wijzigingen (31562);

i. de vaste commissie voor Economische Zaken:
- Voorstel van wet van de leden Ten Hoopen, Aptroot en Vos houdende wijziging van de Mededingingswet ter versoepeling van de uitzondering op het verbod van mededingingsafspraken (versoepeling uitzondering verbod van mededingingsafspraken) (31531);
- Wijziging van de Wet informatie-uitwisseling ondergrondse netten in verband met uitsluiting van huisaansluitingen (31540);

Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2015–2016

34 340 Instellen van een commissie van onderzoek

Nr. 9

MOTIE VAN HET LID KROL

Voorgesteld 28 januari 2016

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

spreekt uit het niet moreel verdedigbaar te vinden, en schadelijk te achten voor het aanzien en de geloofwaardigheid van de politiek, indien Kamerleden die in hun functie een ambtsmisdrijf hebben begaan zitting hebben en blijven hebben in deze Kamer,

en gaat over tot de orde van de dag.

Krol

kst-34340-9
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2016

Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights

Aan:

MINISTERIE VAN ALGEMENE ZAKEN

t.a.v. Zijne excellentie Mark Rutte Minister-President

Postbus:20001

2500EA,DEN HAAG

Onderwerp: EU-voorzitterschap-2016

Mierlo,9 november 2015

Zijne excellentie Minister van Algemene Zaken Rutte,

Het voorzitterschap van de EU in 2016 biedt een uitgelezen kans de Nederlandse “handel agenda” op Europees niveau verder vorm te geven.Ook een belangrijk aandachtspunt zijn de mensenrechten en haatzaaien op het internet.Nederland heeft hierin een voorbeeldrol te vervullen.Nederland is ook de verplichting aangegaan op grond van het kaderbesluit bestrijding racisme 2008/913/JBZ wat zich laat uitleggen in een pro-actief vervolgingsbeleid door de Nederlandse Staat.

De jurisprudentie van de rechtspraak waarin de verdachte zich heeft schuldig gemaakt aan smaadschrift jegens minister-president Balkenende -ECLI:NL:GHSGR:2010:BO4035- door bewerkte foto’s op internet te plaatsen, waarop de minister-president onder meer met hitlersnorren en hakenkruizen werd afgebeeld.Tevens had de verdachte een bijbehorende tekst op internet geplaatst, waarin de minister-president met Adolf Hitler werd

Vergeleken.Staat U heden op internet als SS-er afgebeeld vergeleken met Heinrich Himmler,en de suggestie dat U als Minister van Algemene Zaken voorstander bent van het nazisme en tevens een groot voorstander van het nieuwe "Vierde Rijk" wat dan waarschijnlijk de EU zal moeten voorstellen.De Europese Commissie zal niet aarzelen om op basis van het kaderbesluit inbreukprocedures in te leiden indien nodig tegen lidstaten.Die toezegging heb Ik onlangs schriftelijk mogen ontvangen van de Heer Timmermans via Prof. Bernd Martenczuk,Kabinet van eerste Vicevoorzitter Frans Timmermans, kenmerk:BM/kr Ares (2015) 2715348,datum 13-08-2015.

Ter afsluiting van deze informatie nog de link naar de internet.

https://ejbron.wordpress.com/2015/06/22/rutte-als-ss-er-moet-dat-nou/

IFUD of Human Rights

de Voorzitter

J.P. van den Wittenboer

Correspondence:Po.box 324, 5660AH Geldrop The Netherlands

Offices:Kastanje 28, 5731NK Mierlo The Netherlands

C.o.C.reg:41092925 Eindhoven N.L.

E-mail: ifudofhumanrights@yahoo.com

Internet: http://ifudofhumanrights.webs.com

Phone:+31 -(0)6 50 425 552

Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2014–2015

34 166 Staat van de Europese Unie 2015

Nr. 17

MOTIE VAN HET LID BISSCHOP C.S.

Voorgesteld 2 april 2015

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat antisemitisme ook in de lidstaten van de Europese Unie een hardnekkig probleem is en leidt tot gevoelens van ernstige onveiligheid en vervreemding bij veel Joden;

voorts constaterende dat Nederland in de eerste helft van 2016 het voorzitterschap vervult van de Raad van de Europese Unie en als een van de prioriteiten hiervoor heeft aangewezen «een Unie die verbindt»;

verzoekt de regering om, tijdens het Nederlandse voorzitterschap de aanpak van antisemitisme in Europa expliciet onderdeel te laten zijn van de gestelde prioriteit «een Unie die verbindt»,

en gaat over tot de orde van de dag.

Bisschop
Segers
Van Klaveren
Omtzigt
Maij

kst-34166-17
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2015

Tweede Kamer
DER STATEN-GENERAAL

Commissie V&J

Intermediary Foundation of the Universal Declaration of
Human Rights (IFUD of Human Rights)
Aan de heer J.P. van den Wittenboer
Postbus 324
5660 AH Geldrop

Plaats en datum:	Den Haag, 16 september 2014
Betreft:	Aanbieding verzoekschrift m.b.t. artikel 119 Grondwet van IFUD of Human Rights
Ons kenmerk:	2014Z14890/2014D30693
Uw brief van:	2 september 2014

Geachte heer Van den Wittenboer,

Uw bovengenoemde brief is op 10 september 2014 door de vaste commissie voor Veiligheid en Justitie in een procedurevergadering behandeld.

In deze vergadering heeft de commissie besloten de inhoud van uw brief voor kennisgeving aan te nemen.
Dit betekent dat de commissie als zodanig verder geen actie zal ondernemen.
Dit neemt niet weg dat de individuele leden de inhoud van uw brief kunnen betrekken bij hun oordeelsvorming over dit onderwerp.

Namens de commissie dank ik u voor de toezending van uw brief.

Hoogachtend,

de griffier van de vaste commissie voor Veiligheid en Justitie,

A.E.A.J. Hessing-Puts

Tweede Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

T. 070-3182211
E. cie.vj@tweedekamer.nl

DIELEN
GERECHTSDEURWAARDERS

Schuttershofweg 1 4538 AA Terneuzen
Postbus 408 4530 AK Terneuzen
T 0115 612797 F 0115 694824
info@dielengerechtsdeurwaarders.nl
www.dielengerechtsdeurwaarders.nl

Kenmerk: L151343

Heden, tweeëntwintig september tweeduizendvijftien,

ten verzoeke van de stichting **INTERMEDIAIRE STICHTING VAN DE UNIVERSELE VERKLARING VAN DE RECHTEN VAN DE MENS**, gevestigd te 5731 NK Mierlo, gemeente Geldrop-Mierlo, aan de Kastanje 28, hierna te noemen requirante, te dezer zake domicilie kiezende ten kantore van requirante, ten deze vertegenwoordigd door J.P. van den Wittenboer, voorzitter van requirante, alsmede te 4538 AA Terneuzen aan de Schuttershofweg 1, ten kantore van Dielen Gerechtsdeurwaarders,

heb ik, Paulus Johannes Dielen, gerechtsdeurwaarder met vestigingsplaats Terneuzen, aldaar woonplaats hebbende en kantoorhoudende aan de Schuttershofweg 1,

AAN:

het rechtspersoonlijkheid bezittend orgaan **EUROPEES PARLEMENT, VOORZITTER VAN COMMISSIES PETI / VERZOEKSCHRIFTEN VAN HET EUROPEES PARLEMENT**, zetelende en kantoorhoudende te 1047 Brussel (België), aan de Wiertzstraat 60, hierna te noemen gerequireerde, zonder bekende woon- of verblijfplaats in Nederland, mitsdien ten deze ex artikel 56 lid 2 Rv. en uit kracht van de EG-verordening nr 1393/2007 van de Raad van de Europese Unie van 13 november 2007 (EU Betekenings-Verordening) twee exemplaren van dit exploot gesteld in de Nederlandse taal per aangetekende post verzonden naar de ontvangende instantie in België, te weten:

Gerechtsdeurwaarder Claude Mollet, gevestigd en kantoorhoudende te 1040 Etterbeek (België) aan de Sneessensstraat 13,

Het formulier als bedoeld in artikel 4 lid 3 van genoemde verordening is door mij, gerechtsdeurwaarder ingevuld in de Nederlandse taal.

Aan de ontvangende instantie heb ik verzocht om dit exploot te betekenen, daarvan kennis te geven op de wijze als onder 5 in het hiervoor genoemd formulier "aanvraag om betekening of kennisgeving van stukken" omschreven, te weten betekening volgens de wet van de aangezochte staat (5.1. formulier).

BETEKEND:

een herinnering verzoekschrift ex artikel 227 VWEU met bijlagen, houdende de bevoegdheden van het Hof van Justitie van de Europese Unie.

MET AANZEGGING:

1. dat requirante aan gerequireerde een termijn van twee maanden vanaf heden stelt, om aan de verplichting te voldoen als nader omschreven in de ten deze betekende stukken.

2. dat hierbij uitdrukkelijk naar de inhoud van de ten deze betekende stukken wordt verwezen, welke als hier Ingelast dienen te worden beschouwd en onlosmakelijk deel van dit exploot uitmaken.

Geschiedende deze betekening ten effecte rechtens en ter voldoening aan de wettelijke bepalingen.

De kosten dezes zijn voor mij, gerechtsdeurwaarder:

Exploot	€ 65,91
verschot conform artikel 9 Btag (portokosten)	€ 11,00
verschot conform artikel 10 Btag (btw)	€ 13,84
	€ 90,75

Hierbij verklaart ondergetekende dat bovenstaande verschotten zijn gemaakt voor de goede verrichting van de ambtshandeling en noodzakelijk waren, alsmede dat hij geen rechtstreeks of middellijk belang heeft in de onderneming of derde die bovenstaande verschotten factureert.

De kosten zijn verhoogd met de btw nu de verzoekende partij niet btw-plichtig is.

gerechtsdeurwaarder

Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights

HERINNERING
verzoekschrift
Artikel 227 VWEU

BETEKENEN AAN GEADRESEERDE IN PERSOON DOOR DE DEURWAARDER

Aan: EUROPEES PARLEMENT
Voorzitter van Commissies Peti / Verzoekschriften van het Europees Parlement
Cecilia Wikström
Wiertzstraat 60

B-1047 BRUSSEL
BELGIË

[language Dutch – taal Nederlands]

Heden, heb ik Joannes Petrus van den Wittenboer van Nederlandse nationaliteit en voorzitter van de stichting IFUD of Human Rights die is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel in Eindhoven onder nummer 41092925, een herinnering laten betekenen op een eerder verzonden verzoekschrift Artikel 227 VWEU, via aangetekende post verzonden de data 24 juni 2015,onder aantekenregistratie nummer:RN688057471NL,

aan het Europees Parlement te Brussel,Petitions Committee European Parliament,B-1047 Brussels,Belgium,nadien ingeschreven in het algemene register onder nummer **0794/2015**,datum registratie verzoekschrift negenentwintig Juli tweeduizend en vijftien (29-07-2015),verzoeker J.P. van den Wittenboer woonachtig ten adres Kastanje 28, Mierlo,onder de stichting IFUD of Human Rights,te dezer zake woonplaats kiezende te Mierlo aan de Kastanje 28 ten woonadres van J.P. van den Wittenboer,(zelfde adres).Volledig adres: Kastanje 28,5731NK Mierlo - Nederland,en tevens ter zake deze betekening ten adres van het kantoor van de gerechtsdeurwaarder gekozen.

Inleiding:

De reden dat Ik deze herinnering verstuur is om geadreseerde te behoeden voor mogelijk nalaten:in strijd met het recht van de Europese Unie,heeft nagelaten een besluit te nemen,(nalaten artikel 265 VWEU).Op eerder verzoek van 24 juni 2015 is geen inhoudelijke reactie binnengekomen,het verzoekschrift is wel ingeschreven in het algemene register met een nummer.Daarom stel Ik een nieuwe termijn van twee maanden om aan de verplichting te voldoen.De termijn loopt vanaf de datum van de betekening,een in het exploot nauwkeurig aangegeven datum.[Verordening (EG)nr.1348/2000 van de Raad van 29 mei 2000 inzake de betekening en de kennisgeving in de lidstaten van gerechtelijke en buitengerechtelijke stukken in burgerlijke of in handelszaken,vervangen in 2013 door COM(2013)858 final].

Haatmisdaden:

Lidstaat Nederland samen met Europese Commissie "Juncker": handelen of niet handelen met gebruikmaking van verschillende laakbare instrumenten en constructies om deze misdaden te kunnen wegmaken / omzeilen om veroordeling te ontkomen.De aanhechtingen bij het verzoek om strafvervolging Artikel 119 GW lidstaat Nederland zijn dezelfde aanhechtingen als van Artikel 258 VWEU verzoekschrift inbreukprocedure aan Europese Commissie.Deze producties staan op data DvD-rom.Zowel Lidstaat Nederland alsmede de Europese Commissie is in het bezit van de producties.

Vermelding:

Het verzoekschrift Artikel 227 VWEU maakt thans onderdeel uit van een nieuw boek met de titel "Europese Commissie Juncker",barcode,UPC nummer:1230000406284.het boek is verder geregistreerd onder ISBN nummer:9789402133653. In opdracht van IFUD of Human Rights onder leiding van J.P. van den Wittenboer,2015, 805 blz- pdf,(link voor downloaden) http://www.archive.org/details/EUROPESECOMMISSIEJUNCKER

Europese Commissie:

citeer eerste vice-voorzitter Europese Commissie Frans Timmermans uit zijn toespraak aan het Europees Parlement in Straatsburg,12 februari 2015-SPEECH/15/4402- oorspronkelijk in het

engels:er kan geen Europa zijn zonder de volledige eerbiediging van onze gemeenschappelijke waarden.Deze Commissie is gewijd aan het bevorderen van de grondrechten en de rechtsstaat. "Ik zal er persoonlijk op toezien dat de Commissie handelt in een **niet-ideologische** wijze,en beoordeelt ieder geval afzonderlijk eerlijk en objectief,op basis van de feiten van de zaak en op de wet",(einde citaat).

Kaderbesluit 2008/913/JBZ van de Raad:

Het publiekelijk verspreiden of uitdelen van geschriften,afbeeldingen of ander materiaal en het verregaand bagatelliseren van "Hitler's Inferno" en "40 maanden Oranienburg" in combinatie met de inzet door IFUD of Human Rights / J.P. van den Wittenboer het waarschuwen tegen de gevaren van fascisme en onrecht,en de herinnering van het verleden levendig te houden als les voor de toekomst.Elke lidstaat neemt de nodige maatregelen om ervoor te zorgen dat het instellen van onderzoek naar of vervolging,indien de gedraging op zijn grondgebied is begaan niet afhankelijk is alleen van de aangifte door de aangever.Leden van de Tweede Kamer der Staten Generaal zijn hierdoor verplicht –proactief optreden- de verzoekschriften om strafvervolging in handen te stellen van de Hoge Raad der Nederlanden.Lidstaat Nederland heeft dit nagelaten,en voldoet hierdoor niet aan het kaderbesluit. (Verzoek onderzoek naar strafbare feiten waarvan de Hoge Raad in eerste aanleg kennis neemt – te weten ministers en staatssecretarissen personen in hun hierna gemelde betrekking beweerdelijk gepleegde ambtsmisdrijven als bedoeld in art. 76 RO- maar de opdracht tot vervolging ter zake van zodanige ambtsmisdrijven kan niet worden gegeven door de Hoge Raad maar uitsluitend bij Koninklijk besluit of bij een besluit van de Tweede Kamer der Staten-Generaal (art. 119 Grondwet;art. 4-9 Wet van 22 april 1855,Stb.33,houdende regeling der verantwoordelijkheid van de hoofden der Ministeriële Departementen;art. 483 leden 1 en 2 Sv.).

OSCE / ODIHR:

Citeer "Guidelines on the Protection of Human Rights Defenders" blz 19- 20,(OSCE/ODIHR-2014,ISBN:978-92-9234-885-4.(citeer):

C. confronteren stigmatiseren en marginalisering

37.
Staatsinstellingen en ambtenaren moeten zich onthouden van lastercampagnes,negatieve beeldvorming of de stigmatisering van mensenrechtenverdedigers en hun werk.Dit omvat de negatieve etikettering van verdedigers van mensenrechten,in diskrediet brengen van mensenrechtenwerk en mensenrechtenverdedigers of belasteren op geen enkele manier.

38.
Lidstaten moeten proactief maatregelen nemen om lastercampagnes tegen stigmatisering van de verdedigers van de mensenrechten, met inbegrip begaan door derden.Ze moeten publicaties natrekken en erkennen de noodzaak om de verdedigers van de mensenrechten en het belang te beschermen van hun werk,geef erkenning op individuele mensenrechtenverdedigers en daardoor versterking van de legitimiteit en de status die van hun mensenrechtenwerk in de samenleving., (einde citaat).

Berne Conclusions:

Aangenomen standpunten tijdens de "Joint Conference" OSCE / ODIHR Switzerland 10- 11 June 2014, Hotel Schweizerhof,Berne,Switzerland, "The Budapest Document 20 Years On" The OSCE and Human Rights Defenders.Een panel met diverse deelnemers en sprekers o.a. Nils Muižnieks, Council of Europe Commissioner for Human Rights.

Europees Hof van Justitie:

[Arrest van het Europees Hof van Justitie (grote kamer) van 9 december 2014- Peter Schönberger / Europees Parlement,(Zaak C-261/13P)].

Het petitierecht komt voor in de artikelen 20, lid 2, sub d, VWEU, 24, tweede alinea, VWEU en 227 VWEU alsook in artikel 44 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie.Uit deze bepalingen tezamen volgt dat het petitierecht tot de fundamentele rechten behoort en wordt uitgeoefend overeenkomstig het bepaalde in artikel 227 VWEU.Het petitierecht is een instrument waarmee de burger aan het democratisch leven van de Unie deelneemt.Het is een van de wegen van de rechtstreekse dialoog tussen de burger van de Unie en zijn vertegenwoordigers.Het petitierecht, dat onmisbaar is voor de participatie van en de democratische controle door de burgers, versterkt dus de communicatie tussen het Parlement en de burgers en ingezetenen van de Unie, aan wie het een open, democratisch en transparant mechanisme biedt waarmee zij, indien legitiem en gerechtvaardigd, een buitengerechtelijke oplossing voor hun klachten kunnen krijgen. Anderzijds is het verzoekschrift een instrument waarmee de burgers van de Unie achteraf kunnen controleren of het recht van de Unie correct is toegepast.Verzoekschriften zijn immers een waardevolle bron van informatie waarmee tekortkomingen in het Unierecht kunnen worden opgespoord. Het Parlement verplicht is te voorzien in mechanismen die verzoekers in staat stellen toegang tot het Parlement te krijgen via doeltreffende en transparante procedures. Alleen de invoering van deze mechanismen kan dus worden onderworpen aan toetsing door de Unierechter middels een beroep wegens nalaten krachtens artikel 265 VWEU. Toetsing door de Unierechter is alleen geboden wanneer het Parlement een zodanige houding aanneemt dat sprake is van een ernstige en voortdurende schending van het petitierecht waardoor de uitoefening van het petitieinstrument als zodanig in het gedrang komt, met name wanneer het weigert verzoekschriften in ontvangst te nemen of deze niet beantwoordt. Een dergelijke houding vormt

immers een schending van de verplichting die op het Parlement rust krachtens de artikelen 20 VWEU en 227 VWEU en artikel 44 van het Handvest.Het Parlement moet niet alleen de ontvankelijkheid van verzoekschriften onderzoeken, maar de ontvankelijk verklaarde verzoekschriften ook inhoudelijk beoordelen. De weigering om een verzoekschrift inhoudelijk te behandelen belemmert de uitoefening van het petitierecht en ontneemt de indiener van het verzoekschrift de mogelijkheid om een bijdrage te leveren aan de verbetering van het Unierecht en deel te nemen aan het democratisch bestel van de Unie in de zin van de artikelen 10, lid 3, VEU en 24, tweede alinea, VWEU. Een negatieve beslissing van het Parlement over de vraag of de voorwaarden van artikel 227 VWEU vervuld zijn moet zodanig worden gemotiveerd dat de indiener van het verzoekschrift kan zien aan welke van die voorwaarden in zijn geval niet is voldaan. Anders dan het Gerecht heeft geoordeeld in punt 28 van zijn arrest Tegebauer/Parlement (T-308/07, EU:T:2011:466, punt28), beantwoordt een beknopte motivering, zoals die in het besluit van het Parlement in de zaak waarin dat arrest is gewezen, aan dit vereiste.

IFUD of Human Rights

de voorzitter

J.P. van den Wittenboer

-aanhechtingen-

(de bevoegdheden van het Hof van Justitie van de Europese Unie)

Correspondence:Po.box 324, 5660AH Geldrop The Netherlands

Offices:Kastanje 28, 5731NK Mierlo The Netherlands

C.o.C.reg:41092925 Eindhoven N.L.

E-mail: ifudofhumanrights@yahoo.com

Internet: http://ifudofhumanrights.webs.com

Phone:+31 -(0)6 50 425 552

Европейски парламент Parlamento Europeo Evropský parlament Europa-Parlamentet Europäisches Parlament Euroopa Parlament Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο European Parliament Parlement européen Parlaimint na hEorpa Europski parlament Parlamento europeo Eiropas Parlaments Europos Parlamentas Európai Parlament Parlament Ewropew Europees Parlement Parlament Europejski Parlamento Europeu Parlamentul European Európsky parlament Evropski parlament Euroopan parlamentti Europaparlamentet

DE BEVOEGDHEDEN VAN HET HOF VAN JUSTITIE VAN DE EUROPESE UNIE

Deze EU-infopagina gaat over de bevoegdheden van het Hof van Justitie van de Europese Unie. Het Hof van Justitie omvat drie rechtscolleges: het eigenlijke Hof van Justitie, het Gerecht van eerste aanleg en het Gerecht voor ambtenarenzaken. Bij het Hof van Justitie kunnen verschillende rechtsmiddelen worden ingesteld (zie artikel 19 VEU, de artikelen 251 t/m 281 VWEU, artikel 136 Euratom en Protocol nr. 3 betreffende het statuut van het Hof van Justitie van de Europese Unie, gehecht aan de Verdragen).

HET HOF VAN JUSTITIE

A. Rechtstreekse beroepen tegen lidstaten of instellingen, organen en instanties van de Europese Unie.

Het Hof doet uitspraak in procedures tegen lidstaten of instellingen die de krachtens het recht van de Europese Unie op hen rustende verplichtingen niet zijn nagekomen.

1. Beroepen tegen lidstaten wegens niet-nakoming van een verplichting

Een dergelijke zaak wordt aanhangig gemaakt door:

— hetzij de Commissie, na een precontentieuze procedure (artikel 258): de staat krijgt de gelegenheid opmerkingen te maken (het met redenen omkleed advies) (1.3.8);

— hetzij door een lidstaat tegen een andere lidstaat, nadat de klacht eerst aan de Commissie is voorgelegd (art. 259).

Taken van het Hof van Justitie:

— vaststellen dat de betrokken lidstaat zijn verplichtingen niet is nagekomen. In dat geval is deze staat gehouden de maatregelen te nemen die nodig zijn ter uitvoering van het arrest van het Hof;

— indien de Commissie van oordeel is dat de betrokken lidstaat deze maatregelen niet heeft genomen, kan zij (na de hierboven genoemde precontentieuze procedure) het Hof van Justitie verzoeken de lidstaat een forfaitaire som of dwangsom op te leggen, waarvan de hoogte wordt bepaald door het Hof op basis van een voorstel van de Commissie (artikel 260).

2. Beroepen tegen EU-instellingen tot nietigverklaring en wegens nalaten

Inzake: gevallen waarin een instelling een handeling heeft vastgesteld die in strijd is met het recht van de Europese Unie (nietigverklaring: artikel 263) of gevallen waarin een instelling, in strijd met het recht van de Europese Unie, heeft nagelaten een besluit te nemen (nalaten: artikel 265).

Aanhangigmaking: een zaak kan aanhangig worden gemaakt door de lidstaten, de EU-instellingen of door natuurlijke of rechtspersonen als de zaak betrekking heeft op een handeling die zich tot hen richt.

Taken van het Hof: het Hof verklaart de handeling nietig of verklaart dat er sprake is van nalatigheid. De betrokken instelling is gehouden de maatregelen te nemen die nodig zijn ter uitvoering van het arrest van het Hof van Justitie (artikel 266).

3. Overige rechtstreekse beroepen

Beroepen tegen een besluit van de Commissie waarbij een onderneming een boete wordt opgelegd (artikel 261).

Vorderingen tot vergoeding van schade die door de instellingen of hun personeelsleden is veroorzaakt (artikel 268),

Beroepen van EU-ambtenaren en andere personeelsleden tegen hun instellingen (artikel 270) — de bevoegdheid om hierover uitspraak te doen ligt momenteel bij het Gerecht voor ambtenarenzaken (zie hieronder).

Beroepen inzake door de EU gesloten overeenkomsten (artikel 272).

B. Indirecte beroepen: vragen over de geldigheid van handelingen, opgeworpen voor een rechterlijke instantie van een der lidstaten (artikel 267)

Indien een zaak dat verlangt, is de nationale rechter in de regel gehouden het EU-recht toe te passen. Wanneer evenwel voor een nationale rechterlijke instantie een vraag wordt opgeworpen over de uitlegging van het Unierecht, kan deze instantie het Hof van Justitie verzoeken over deze vraag een uitspraak te doen. Wanneer de nationale instantie optreedt als hoogste rechter, dan is zij daartoe zelfs verplicht.

C. Bevoegdheid in hogere voorziening

De bevoegdheid van het Hof van Justitie om in hogere voorziening uitspraken van het Gerecht van eerste aanleg te toetsen, beperkt zich tot rechtsvragen. Een bij het Hof ingestelde hogere voorziening heeft geen schorsende werking.

Het Hof is tevens bevoegd om kennis te nemen van beroepen tegen uitspraken van gespecialiseerde rechtbanken (Gerecht voor ambtenarenzaken, zie hieronder) of beslissingen van het Gerecht van eerste aanleg over prejudiciële vragen. Deze heroverwegingsprocedure is een uitzonderlijke procedure, die slechts betrekking kan hebben op gevallen waarin een ernstig risico bestaat dat de eenheid of de samenhang van het recht van de Unie wordt aangetast.

Wanneer de uitspraak van het Hof gevolgen kan hebben voor de beslissing in de procedure waarop de beslissing in eerste aanleg betrekking had, is er geen sprake van een beroep "in het belang van de wet".

INVLOED

Het Hof van Justitie is bij de Europese integratie een belangrijke factor en volgens sommigen zelfs een stuwende kracht gebleken.

A. Algemeen

Het arrest van het Hof van Justitie in de zaak *Costa/Enel* van 15 juli 1964 is van doorslaggevend belang geweest, omdat het Hof daarin bepaalde dat het Europese recht een autonome rechtsorde is die voorrang heeft boven het nationale recht van de lidstaten. Ook de uitspraak in de zaak *Van Gend & Loos* van 5 februari 1963 was van groot belang, omdat daarin werd bepaald dat

het gemeenschapsrecht rechtstreeks voor de nationale rechter ingeroepen kan worden. Andere belangrijke uitspraken hebben betrekking op de bescherming van de rechten van de mens, zoals het arrest van 14 mei 1974 in de zaak *Nold*, waarin het Hof van Justitie verklaarde dat de fundamentele rechten een integrerend deel uitmaken van de algemene rechtsbeginselen waarvan het de eerbiediging verzekert (2.1.2).

B. Specifieke onderwerpen

— Het recht van vestiging: het arrest van 8 april 1976 in de zaak *Royer*, waarin het Hof bevestigde dat een onderdaan van een lidstaat het recht heeft om op het grondgebied van willekeurig welke andere lidstaat te verblijven, onafhankelijk van de vraag of hem door het ontvangende land een verblijfsvergunning is verstrekt.

— Het vrije verkeer van goederen: het arrest van 20 februari 1979 in de zaak *Cassis de Dijon*, waarin het Hof van Justitie bepaalde dat elk product dat in een lidstaat legaal is geproduceerd en in de handel gebracht, in beginsel moet worden toegelaten tot de markt van elke andere lidstaat.

— De externe bevoegdheid van de Gemeenschap: het arrest van 31 maart 1971 in de zaak *Commissie/Raad* (*AETR-arrest*), waarin het Hof vaststelde dat de Gemeenschap de bevoegdheid heeft internationale overeenkomsten te sluiten op terreinen die onder het toepassingsgebied van de communautaire wetgeving vallen.

— Recente arresten waarin het Hof bepaalt dat lidstaten die richtlijnen niet of niet tijdig in nationaal recht omzetten, schadevergoeding moeten betalen.

— Diverse arresten met betrekking tot sociale zekerheid en mededinging.

— Arresten inzake schendingen van het Gemeenschapsrecht door de lidstaten; deze arresten zijn van essentieel belang voor de goede werking van de gemeenschappelijke markt.

Een van de voornaamste verdiensten van het Hof van Justitie was de formulering van het uitgangspunt dat de Verdragen niet star moeten worden uitgelegd, maar moeten worden bezien in het licht van de stand van de integratie en van de doelstellingen van de Verdragen zelf. Dit beginsel heeft het mogelijk gemaakt wetgeving uit te vaardigen op enkele terreinen waarvoor in de Verdragen geen specifieke bepalingen zijn opgenomen, zoals de strijd tegen aantasting van het milieu (zo heeft het Hof van Justitie in het arrest van 13 september 2005 (zaak C-176/03) bepaald dat het de Europese Unie is toegestaan maatregelen te nemen die verband houden met het strafrecht, indien dit "noodzakelijk" is om doelstellingen op het gebied van milieubescherming te bereiken).

HET GERECHT VAN EERSTE AANLEG

(1.3.9.)

A. Bevoegdheden van het Gerecht van eerste aanleg (artikel 256)

Het Gerecht van eerste aanleg is bevoegd om in eerste aanleg kennis te nemen van beroepen op de volgende terreinen, tenzij het beroep wordt ingesteld door een lidstaat, een EU-instelling of de Europese Centrale Bank, in welk geval alleen het Hof van Justitie bevoegd is (artikel 51 van het statuut van het Hof van Justitie van de Europese Unie ("het statuut")):

— beroepen tot nietigverklaring of beroepen wegens nalaten, ingesteld tegen de instellingen (artikelen 263 en 265);

— beroepen tot vergoeding van schade die door de instellingen is veroorzaakt (artikel 268); beroep inzake door of namens de Unie gesloten publiekrechtelijke dan wel privaatrechtelijke overeenkomsten (artikel 272).

Via het Statuut kan de bevoegdheid van het Gerecht van eerste aanleg tot andere terreinen worden uitgebreid.

Tegen de uitspraken van het Gerecht van eerste aanleg staat beroep open bij het Hof van Justitie, echter uitsluitend voor zover het rechtsvragen betreft.

B. Bevoegdheden in eerste en laatste aanleg

Het Gerecht van eerste aanleg is bevoegd prejudiciële beslissingen te nemen (art. 267) inzake de in het statuut genoemde aangelegenheden. Deze beslissingen kunnen bij uitzondering door het Hof van Justitie worden heroverwogen, wanneer er "een ernstig risico bestaat dat de eenheid of de samenhang van het Gemeenschapsrecht wordt aangetast". De heroverwegingsprocedure heeft geen schorsende werking.

Wanneer de uitspraak van het Hof van Justitie gevolgen kan hebben voor de beslissing in de procedure waarop het arrest van het Gerecht van eerste aanleg betrekking had, is er geen sprake van een beroep "in het belang van de wet":

— in geval van heroverweging van beslissingen van het Gerecht van eerste aanleg inzake beslissingen van gespecialiseerde rechtbanken (zie hieronder) verwijst het Hof van Justitie de zaak terug naar het Gerecht van eerste aanleg, dat gebonden is aan de beslissing van het Hof over de rechtsvragen. Wanneer echter de beslissing in de zaak, gelet op het resultaat van de heroverweging, gebaseerd is op dezelfde feiten als de feiten die ter kennis van het Gerecht van eerste aanleg waren gebracht, oordeelt het Hof van Justitie zelf over de zaak; wanneer het Hof van Justitie bij heroverweging van uitspraken van het Gerecht van eerste aanleg over prejudiciële vragen van oordeel is dat er een ernstig gevaar bestaat dat de eenheid of de samenhang van het EU-recht wordt aangetast, komt de beslissing van het Hof in de plaats van die van het Gerecht (artikel 256; artikel 62 van het statuut).

C. Vatbaarheid voor beroep

Tegen beslissingen van het Gerecht van eerste aanleg kan binnen twee maanden een tot rechtsvragen beperkte hogere voorziening worden ingesteld bij het Hof van Justitie.

HET GERECHT VOOR AMBTENARENZAKEN VAN DE EUROPESE UNIE

(1.3.9.)

Om het Gerecht van eerste aanleg te ontlasten, voorziet artikel 257 VWEU in de mogelijkheid tot het instellen van gespecialiseerde rechtbanken die in eerste aanleg kennis nemen van bepaalde categorieën van beroepen "in specifieke aangelegenheden". Overeenkomstig deze bepaling is bij Besluit 2004/752/EG, Euratom van de Raad van 2 november 2004 een Gerecht voor ambtenarenzaken van de Europese Unie ingesteld, toegevoegd aan het Gerecht van eerste aanleg. Krachtens artikel 270 VWEU is het Gerecht voor ambtenarenzaken bevoegd om kennis te nemen van geschillen tussen de Europese Unie en haar personeelsleden. Het gaat om ongeveer 120 zaken per jaar op een personeelsbestand van ongeveer 35 000 personen. Deze geschillen betreffen niet alleen de arbeidsverhoudingen als zodanig (bezoldiging, loopbaanverloop, aanwerving, tuchtmaatregelen, enz.), maar ook de socialezekerheidsregelingen (ziekte, ouderdom, invaliditeit, arbeidsongevallen, enz.).

Het Gerecht voor ambtenarenzaken is ook bevoegd voor de geschillen tussen organen en instanties en hun personeelsleden ten aanzien waarvan het Hof van Justitie van de Europese Unie bevoegd is verklaard (bijvoorbeeld geschillen tussen Europol, het Bureau voor harmonisatie binnen de interne markt (BHIM) of de Europese Investeringsbank en hun personeelsleden).

Het kan evenwel geen kennis nemen van geschillen tussen nationale overheidsinstanties en hun personeelsleden.

Tegen beslissingen van het Gerecht voor ambtenarenzaken kan binnen twee maanden een tot rechtsvragen beperkte hogere voorziening worden ingesteld bij het Gerecht van eerste aanleg.

Udo Bux
04/2014

Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2015–2016

Aanhangsel van de Handelingen

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

1124

Vragen van het lid **Marcouch** (PvdA) aan de Minister van Veiligheid en Justitie over *het rapport «Racisme, antisemitisme en extreemrechts geweld in Nederland»* (ingezonden 9 december 2015).

Antwoord van Minister **Van der Steur** (Veiligheid en Justitie) (ontvangen 13 januari 2016) Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2015–2016, nr. 1068

Vraag 1
Kent u het bericht «Stijging racistische incidenten» en de Vierde rapportage racisme, antisemitisme, en extreemrechts geweld in Nederland. Incidenten, aangiftes, verdachten en afhandeling in 2014»?[1]

Antwoord 1
Ja.

Vraag 2 en 3
Hoe komt het dat er sprake is van een zeer grote stijging van het aantal meldingen van racistische incidenten? In hoeverre is er sprake van een betere registratie door de politie en in hoeverre is er daadwerkelijk sprake van een toename van racisme?
Deelt u de mening dat het zorgelijk is dat dat aantal incidenten al jarenlang stijgt? Zo ja, waarom en wat gaat u doen om deze tendens te keren? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 2 en 3
Het kabinet spant zich in om racisme te voorkomen en te bestrijden. In het nieuwe interdepartementale actieprogramma tegen discriminatie krijgt dit verder vorm.
Met mijn brief van 16 november 2015[2], heb ik de Kamer geïnformeerd over de «Discriminatiecijfers politie 2014» en «Cijfers in Beeld 2014» waarin de discriminatiecijfers van het Openbaar Ministerie (OM) zijn opgenomen.
De politie werkt doorlopend aan een verbetering van de registratie van discriminatie, mede ingegeven door nieuwe internationale en nationale

[1] http://www.annefrank.org/nl/Nieuws/Nieuwsberichten/2015/December/Stijging-racistische-incidenten/
[2] Kamerstuk 30 950/29 268, nr. 82.

ah-tk-20152016-1124
ISSN 0921 - 7398
's-Gravenhage 2016

afspraken en inzichten. De verbeteringen hebben voor de Discriminatiecijfers politie 2014 geleid tot een nieuwe methodiek van dataverzameling. Een toelichting hierop is gegeven in de hierboven genoemde brief.
Keerzijde hiervan is echter dat door de nieuwe landelijke werkwijze een vergelijking met de cijfers van de voorgaande jaren veelal niet meer kan worden gemaakt. Ik verwacht dat wanneer de komende jaren aan de hand van deze nieuwe landelijke eenduidige werkwijze wordt gerapporteerd, een vergelijking wel mogelijk zal zijn.
Daarnaast wil ik benadrukken dat de berichten gaan over het aantal door de politie geregistreerde racistische incidenten. De toename van het aantal door de politie geregistreerde incidenten kan, naast een toename van het aantal daadwerkelijke incidenten, ook afhangen van andere factoren zoals de maatschappelijke aandacht voor racisme en een verandering in de meldingsbereidheid. Ten aanzien van dit laatste is van belang dat het kabinet de laatste jaren heeft benadrukt dat het belangrijk is dat mensen die discriminatie en racisme ervaren dit ook melden. Alleen op deze manier kunnen degenen die zich schuldig maken aan discriminatie ter verantwoording worden geroepen en als de discriminatie is bewezen, worden aangepakt. Bovendien bieden meldingen van discriminatie inzicht in de aard en omvang van het probleem.
Er zijn door de politie over 2014 in totaal 5.721 discriminatoire incidenten geïdentificeerd. De discriminatiegrond ras (2.987) komt het meeste voor. De politie registreerde daarnaast 358 incidenten met een antisemitische grondslag en 279 incidenten met godsdienst als grondslag. Ten aanzien van het aantal gericht antisemitische incidenten (van 61 in 2013 naar 76 in 2014) en moslimdiscriminatie (van 150 in 2013 naar 206 in 2014) is een stijging waarneembaar. Op deze gronden is een vergelijking met voorgaande jaren wel mogelijk vanwege de beschikbaarheid van eerdere rapporten, waarbij ten opzichte van onderhavig rapport een vrijwel identieke methode is gehanteerd.
Uit de OM-cijfers in «Cijfers in Beeld» blijkt dat er sinds 2009 sprake is van een daling van het aantal ingestroomde discriminatiefeiten; in 2014 is er echter weer een aanzienlijke stijging ten opzichte van 2013 te zien. Desondanks is het aantal ingestroomde feiten nog altijd lager dan in de jaren voor 2009. Het is op dit moment nog onduidelijk wat de oorzaak is van de lagere aantallen ingestroomde feiten in 2013 en de jaren daaraan voorafgaand. Hier wordt door het Landelijk Expertise Centrum Discriminatie (LECD) OM onderzoek naar gedaan.
Het aandeel van de discriminatiegrond ras is bij het OM in 2014 net als in voorgaande jaren het hoogst en omvat 47% van alle ingestroomde feiten. De grond ras omvat meerdere groepen op wie de discriminatie gericht kan zijn. 30% van de feiten betreft antisemitisme, 14% is gericht tegen personen van Afrikaanse afkomst.

Vraag 4
Is het waar dat de inzet van de strafrechtelijke discriminatieverboden zeer beperkt is? Zo ja, waarom is dat zo? Zo nee, waar blijkt het tegendeel uit?

Antwoord 4
Discriminatie is bij wet verboden (artikel 137c – 137g en 429quater Wetboek van Strafrecht). Indien sprake is van een van de in deze artikelen genoemde vormen van discriminatie, volgt een strafrechtelijke beoordeling. Veruit het grootste gedeelte van strafrechtelijke discriminatiezaken betreft echter commune feiten met een discriminatoir aspect.

Vraag 5
Is het waar dat delicten met een discriminatoir aspect nog niet goed door het Openbaar Ministerie worden geregistreerd? Zo ja, waarom is dat en wanneer wordt dit verbeterd? Zo nee, wat is er dan niet waar?

Antwoord 5
In «Cijfers in Beeld» wordt gerapporteerd over de bij het OM ingestroomde en afgedane discriminatiefeiten; feiten die instromen en worden afgedaan op grond van één van de discriminatieartikelen uit het Wetboek van Strafrecht (Sr.): artikel 137c, 137d, 137e, 137f, 137g of 429quater Sr. Het onderscheid tussen het aantal ingestroomde feiten en het aantal zaken dient in het oog te

worden gehouden; één zaak kan meerdere feiten omvatten, bijvoorbeeld als aan één verdachte in een zaak twee discriminatiefeiten ten laste wordt gelegd.
Tevens dienen de discriminatiefeiten onderscheiden te worden van de commune delicten met een discriminatoir aspect. Dit zijn delicten zoals mishandeling en vernieling, waarbij een discriminatoir aspect een rol speelt, bijvoorbeeld als motief op de achtergrond. Sinds 1 januari 2015 is een begin gemaakt met de registratie van commune delicten met een discriminatoir aspect. Hoewel deze registratie om verschillende redenen nog niet volledig is doorgevoerd, zal naar verwachting in het rapport «Cijfers in Beeld 2015» wel een indicatie gegeven kunnen worden van het aantal commune delicten met discriminatoir aspect dat is ingestroomd.

Vraag 6
Is het waar dat er ten opzichte van 2014 «veel minder OM-afdoeningen en gerechtelijke uitspraken zijn geweest» voor delicten met een discriminatoir karakter? Zo ja, in hoeverre komt dat en waar is dat anders dan administratieve redenen uit te verklaren? Zo nee, wat is er niet waar?

Antwoord 6
De cijfers over 2015 zijn, als gesteld, nog niet bekend. Het Landelijk Expertisecentrum Discriminatie meldde aan het OM dat met een OM-afdoening in 2014 145 discriminatiefeiten werden afgedaan, in 2013 90 feiten en in 2012 131 feiten. In 2014 waren er 77 rechterlijke uitspraken, in 2013 89 en in 2012 85.

Vraag 7
In hoeveel gevallen was er in 2014 sprake van respectievelijk aangifte, vervolging en veroordeling wegens aan racisme, antisemitisme of moslimhaat gerelateerde delicten?

Antwoord 7
Bij brief van 16 november 2015 heb ik u geïnformeerd over de rapporten «Discriminatiecijfers Politie 2014» en «Cijfers in Beeld 2014». In het rapport «Discriminatiecijfers Politie» wordt uitgebreid ingegaan op het aantal bij de politie geregistreerde incidenten. Incidenten betreffen zowel aangiftes als mutaties (melding of eigen waarneming). Het OM gaat over de vervolging van strafbare feiten. Het rapport «Cijfers in beeld» geeft een overzicht van het aantal vervolgingen dat door het OM is ingesteld op grond van discriminatie. Omdat het OM pas sinds afgelopen jaar commune feiten met een discriminatoir aspect registreert, zijn er over 2014 geen gegevens voorhanden over de aantallen commune delicten met een aan racisme, antisemitisme of moslimhaat gerelateerd aspect die het OM heeft vervolgd.

European Parliament

The Chair
Committee on Petitions

Brussel,
JH/mb[IPOL-COM-PETI D (2016)14262]

D 306790 08.04.2016

De heer Joannes Petrus van den Wittenboer
Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights
Kastanje 28
5731 NK Mierlo
NEDERLAND

Betreft: Verzoekschrift nr 0794/2015

Geachte heer van den Wittenboer,

De Commissie verzoekschriften heeft uw verzoekschrift onderzocht en in overeenstemming met het Reglement van het Europees Parlement ontvankelijk verklaard, aangezien het onderwerp tot de werkterreinen van de Europese Unie behoort.

De Commissie verzoekschriften ziet geen redenen om het Europees Parlement voor te stellen een motie van wantrouwen tegen de Europese Commissie aan te nemen. De commissie is namelijk van opvatting dat de Europese Commissie, na de oorspronkelijke vertraging bij de registratie, uw klacht correct heeft behandeld. Voorts is de commissie het volledig eens met de opmerkingen van de Europese Ombudsman ten aanzien van een nader onderzoek in verband met uw klacht.

Hiermee is de behandeling van uw verzoekschrift door het Europees Parlement afgerond en is het dossier gesloten.

Hoogachtend,

Cecilia Wikström
Voorzitter van de
Commissie verzoekschriften

30.7.2014

MEDEDELING AAN DE LEDEN

Betreft: Verzoekschrift nr. 1193/2013, ingediend door Elagoz Vahram (Oostenrijkse nationaliteit), over racisme in Italië

1. Samenvatting van het verzoekschrift

Indiener uit zijn bezorgdheid over de recente ontwikkelingen in Italië, meer bepaald over herhaaldelijke betreurenswaardige aanvallen tegen één van de regeringsleden van Italië, dr. Cecile Kyenge Kashetu, minister voor Integratie. Indiener heeft de Italiaanse regering hierover reeds aangeschreven. Hij beschouwt deze aanvallen als aanvallen tegen alle EU-burgers en, nog belangrijker, tegen een mens. Hij vraagt zich af of wij in de EU menselijke waardigheid nog naar waarde schatten. Indien ja, dring hij er bij de EU op aan de nodige maatregelen te nemen om er bij de Italiaanse regering ertoe aan te zetten het nodige te doen en deze hierin bij te staan. Hij vindt dat de laksheid ten aanzien van racisme en intolerantie in verschillende EU-landen te ver is gegaan.

2. Ontvankelijkheid

Ontvankelijk verklaard op 18 maart 2014. De Commissie is om inlichtingen verzocht (artikel 216, lid 6, van het Reglement).

3. **Antwoord van de Commissie**, ontvangen op 30 juli 2014

De Commissie is van oordeel - en draagt dat ook voortdurend uit - dat alle vormen en uitingen van racisme en vreemdelingenhaat onverenigbaar zijn met de waarden die aan de EU ten grondslag liggen.

Tijdens een thematoespraak op 12 november 2013 tijdens de grondrechtenconferentie over haatmisdaad, en verwijzend naar de betreurenswaardige verbale aanvallen tegen voormalig minister Kyenge, verwelkomde Cecilia Malmström, de Europees commissaris voor binnenlandse zaken, de "Verklaring van Rome" van 17 EU-ministers van Integratie van september van dat jaar, waarin deze de schandelijke racistische beledigingen aan het adres van voormalig minister Kyenge veroordeelden. In deze verklaring, die bedoeld was om Europa te herinneren aan de fundamentele waarden die aan haar ten grondslag liggen, wordt onderstreept dat de strijd tegen racisme, discriminatie op grond van ras, en vreemdelingenhaat een verantwoordelijkheid van ons allemaal is. Erkend wordt dat politieke leiders een specifieke verantwoordelijkheid hebben om te strijden tegen onverdraagzaamheid, zowel in woorden, als in daden.

Op 27 januari 2014, Holocaust Remembrance Day, hechtte de Commissie goedkeuring aan haar eerste verslag over de tenuitvoerlegging - door de lidstaten - van Kaderbesluit 2008/913/JBZ van de Raad betreffende de bestrijding van bepaalde vormen en uitingen van racisme en vreemdelingenhaat door middel van het strafrecht[1], een belangrijke stap in het proces dat erop gericht is de ernstigste uitingen van racisme en vreemdelingenhaat in de hele Europese Unie als strafbare feiten aan te merken en passend te bestraffen. De komende maanden gaat de Commissie bilaterale gesprekken voeren met de lidstaten, waaronder uiteraard ook Italië, om hier nader invulling aan te geven. Er zij evenwel op gewezen dat de eindverantwoordelijkheid voor het onderzoeken en eventueel instellen van vervolging in verband met afzonderlijke gevallen van racisme en vreemdelingenhaat een zaak van nationale verantwoordelijkheid is en zal blijven.

Conclusie

Hoewel de Commissie de verbale aanvallen tegen voormalig minister Kyenge betreurt, wijst zij erop dat de eindverantwoordelijkheid voor het onderzoeken en eventueel instellen van vervolging in verband met afzonderlijke gevallen van racisme en vreemdelinhaat een zaak van nationale verantwoordelijkheid is en zal blijven.

[1] http://ec.europa.eu/justice/fundamental-rights/files/com_2014_27_en.pdf

Europese Ombudsman

Emily O'Reilly
Europese Ombudsvrouw

De heer VAN DEN WITTENBOER
IFUD of Human Rights

ifudofhumanrights@yahoo.com

Straatsburg, 15-6-2015

Uw brief van 20 mei betreffende mijn besluit over uw klacht 461/2015/OV tegen de Europese Commissie

Geachte heer van den Wittenboer,

I schrijf in antwoord op uw brief van 20 mei 2015 waarin u reageert op mijn besluit van 20 mei 2015 waarbij ik u informeerde dat ik van oordeel was dat verder onderzoek naar uw klacht niet gerechtvaardigd was omdat de Commissie uw klacht geregistreerd heeft en ook haar verontschuldigingen heeft aangeboden voor de vertraging bij de registratie.

In uw brief herhaalt u sommige van uw eerdere argumenten en stelt u ook dat u sterk de indruk heeft dat ik en de Commissie "*elkaar de hand boven het hoofd houden*".

In antwoord op uw brief, verwerp ik ten sterkste elke bewering of insinuatie van samenspanning tussen de Commissie en de Ombudsvrouw of dat ik niet objectief zou zijn.

Hoogachtend,

Emily O'Reilly

1 avenue du Président Robert Schuman
CS 30403
F - 67001 Strasbourg Cedex

T. + 33 (0)3 88 17 23 13
F. + 33 (0)3 88 17 90 62

www.ombudsman.europa.eu
eo@ombudsman.europa.eu

AUSCHWITZ-BIRKENAU
MEMORIAL AND MUSEUM

News

European Ombudsmen at the Auschwitz Memorial

29-04-2015

“There is no better response to crime, genocide and armed aggression than the protection of human rights”, stated ombudsmen from over 30 European countries and regions after visiting the Auschwitz Memorial. The delegation, including Polish Human Rights Defender Professor Irena Lipowicz and European Ombudsman Emily O'Reilly, visited the Auschwitz Museum on April 29.

“There is no better response to crime, genocide and armed aggression than the protection of human rights. This is why we – representatives of Europe’s ombudsman institutions – call on parliaments, governments and leaders of this continent to decisively and effectively implement these rights”, that was the text of the statement the European Ombudsmen signed in the Museum Guest Book.

Photo:Pawel Sawicki

There is no better response to crime, genocide and armed aggression than the protection of human rights.
This is why we –
representatives of Europe's ombudsman institutions –
call on parliaments, governments and leaders of this continent to decisively and effectively implement these rights.

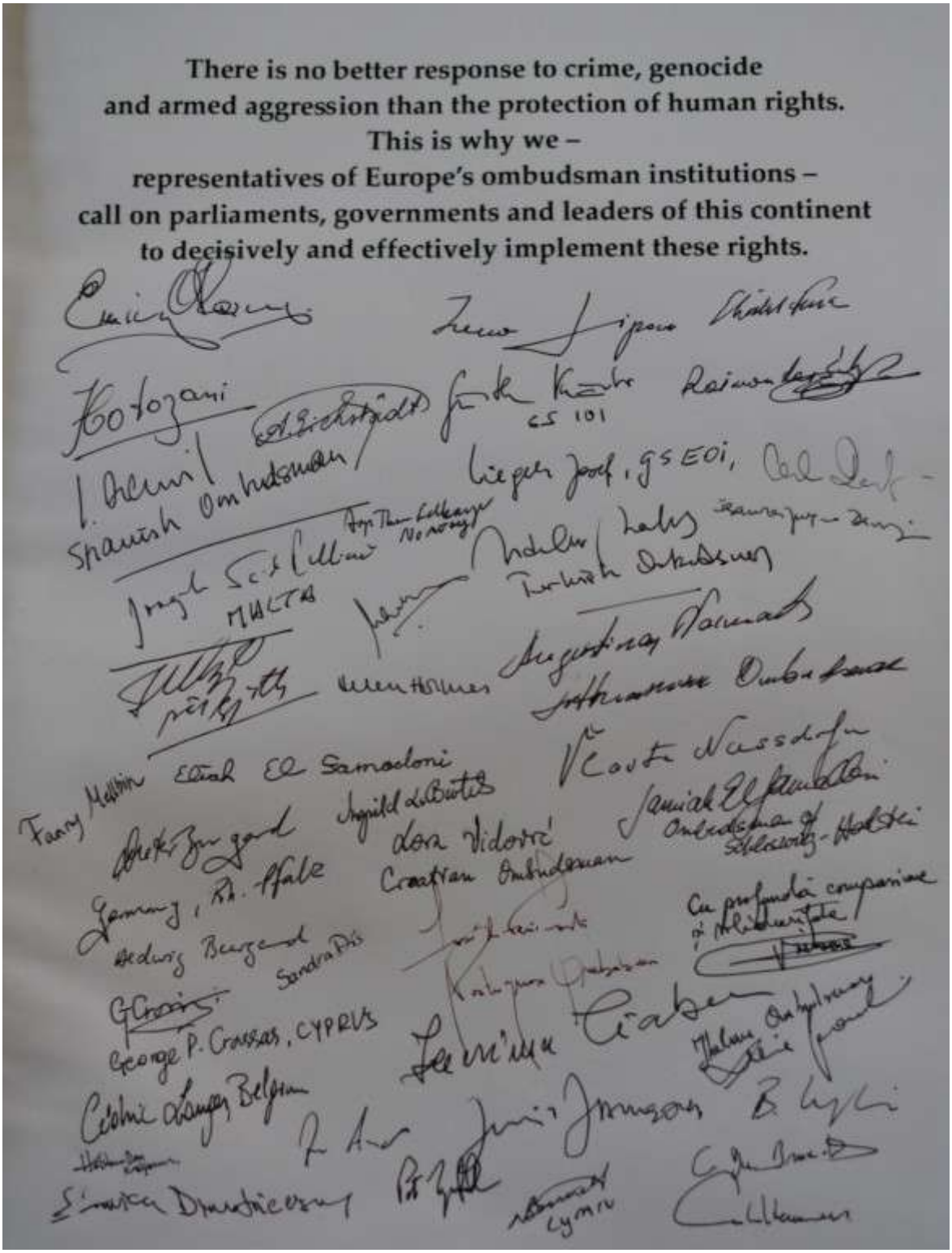

Next

The guests were welcomed by Dr. Piotr M.A. Cywiński, director of the Museum. “Auschwitz is a real antinomy of human rights. New legal order was, however, built upon this tragic experience after the war. It included such notions as genocide and crimes against humanity. The Universal Declaration of Human Rights was adopted in 1948 by the United Nations General Assembly also basing on this experience, together with the European Convention on Human Rights adopted in 1950”, recalled director Cywiński. “In this way Auschwitz, as an important place for numerous individuals and institutions, is a particularly fundamental Memorial Site for European Ombudsmen”, added Cywiński.

“Ombudsmen from all European countries protect basic human rights standards in their countries and make sure we do not forget what is the state and all its organization for. It should protect the weak and protect human dignity,” said Prof. Irena Lipowicz. ”Signing this declaration here, at the Auschwitz Memorial, has enormous power. Many of them are here for the first time. It is a very difficult meeting for someone who devoted all his life tracking even small expressions of contempt for man. The encounter with the enormity of contempt of the industry of death, the entire Nazi ideology, is very difficult but it is necessary to remember together and to confirm human rights here,” she added.

The Ombudsmen visited part of the main exhibition, among others Block 4 devoted to the extermination of Jews by the Germans in Auschwitz, Block 5, where personal possessions robbed from the victims are presented, Block 27 – Jewish exhibition, as well as the crematorium and gas chamber in the former Auschwitz I camp.

Second part of the visit was devoted to the former Auschwitz II-Birkenau camp. The Ombudsmen walked along the ramp where the Germans performed the selection of Jews deported to the camp for extermination. They also saw the ruins of the gas chambers and crematoria. The guests paid tribute to the victims of the camp and lit symbolic candles at the monument in Birkenau.

The visit, which was a part of 10th Seminar of the European Network of Ombudsmen, ended in the so called Sauna in Birkenau, where the Ombudsmen signed their declaration.

Civil society and government authorities must work together to accurately record hate crime in Europe, say conference participants

4 March 2015

Joanna Perry, hate crime officer from OSCE/ODIHR (l) with Chiara Adamo from European Commission-Fundamental Rights and Rights of the Child and Valentin Gonzalez from Movimiento Contra la Intolerancia (r) in Brussels, 4 March 2015 (OSCE) **Photo details**

Co-operation among police and civil society in monitoring and recording hate crimes was the focus of the conference "Facing Facts Forward", organized by CEJI – A Jewish Contribution to an Inclusive Europe, in collaboration with the OSCE Office for Democratic Institutions and Human Rights (ODIHR), the European Union Agency for Fundamental Rights (FRA) and the European Commission against Racism and Intolerance (ECRI), in Brussels on 3 and 4 March 2015.

During the conference, which brought together more than 100 representatives from civil society, governments and international organizations, participants discussed ways to support collaboration between civil society and authorities to further develop the reporting mechanisms related to hate crimes.

"Civil society organizations working with victims of hate crime can help public authorities improve their ability to recognize these crimes and encourage victims to report them, but effort needs to be made to build trusting relationships between communities and local authorities" ODIHR Hate Crime Officer Joanna Perry told the conference.

ODIHR's 2013 data continued to reveal significant gaps in official information on hate crimes, illustrating the ongoing challenges to implementing OSCE commitments on hate crime recording in participating States. ODIHR's information also included incidents reported by 109 civil society organizations and groups, covering 45 countries.
"Many victims don't report hate crimes because they don't know that what has happened to them can be reported," said Robin Sclafani, Director of CEJI. "This is why we launched our Do you know what a hate crime is? video, to give a crystal clear message about what hate crimes are and that they should be reported."

Parliamentary Assembly
Assemblée parlementaire
http://assembly.coe.int

COUNCIL OF EUROPE
CONSEIL DE L'EUROPE

Doc. 13828
23 June 2015

Ending cyberdiscrimination and online hate

Motion for a resolution
tabled by Ms Marit MAIJ and other members of the Assembly

This motion has not been discussed in the Assembly and commits only those who have signed it

Every day, countless individuals are targeted by online hate. Inflammatory and hateful statements are ubiquitous in comments forums following news items on migrants, Roma, Muslims, LGBT persons and persons with disabilities; women politicians are subjected to online harassment; racist groups proliferate on social networks.

The Internet both creates a sense of anonymity and facilitates encounters between people expressing similar views. The authors of online abuse thus feel vindicated, while their targets are exposed to discrimination and hatred.

Attacking people because of their innermost or inalienable characteristics denies their humanity. Hate speech is also prohibited by law. But prosecuting online hate is difficult: its authors may be hard to identify, international borders are often crossed, and individual victims do not always come forward to complain.

If the flow of online hate is not stopped, generations will grow up believing hate speech is just a part of life; very young children are already exposed to it every day. The Council of Europe is already engaged in combating this phenomenon, through legal instruments as well as initiatives such as the No Hate Speech movement and No Hate Parliamentary Alliance. Some media outlets and internet service providers are also taking action in this field.

It is time to take a concerted look at cyber discrimination and online hate and the efforts being made to counter them. The Parliamentary Assembly should identify good practices and develop concrete proposals to strengthen the work of the Council of Europe, member States and other key actors, in order to put an end to such abuse.

Signed (see overleaf)

Signed[1]*:*

MAIJ Marit, Netherlands, SOC
ANDERSON Donald, United Kingdom, SOC
ANDREOLI Paride, San Marino, SOC
ARIB Khadija, Netherlands, SOC
AZMANI Malik, Netherlands, ALDE
BACKER Joris, Netherlands, ALDE
BIGOT Jacques, France, SOC
BİLGEHAN Gülsün, Turkey, SOC
BONET PEROT Sílvia Eloïsa, Andorra, SOC
ĆATOVIĆ Marija Maja, Montenegro, SOC
CHRISTOFFERSEN Lise, Norway, SOC
DÍAZ TEJERA Arcadio, Spain, SOC
ELZINGA Tuur, Netherlands, UEL
FLEGO Gvozden Srećko, Croatia, SOC
FRANKEN Hans, Netherlands, EPP/CD
GIOVAGNOLI Gerardo, San Marino, SOC
GUNNARSSON Jonas, Sweden, SOC
GUZENINA Maria, Finland, SOC
HAIDER Monica, Sweden, SOC
HEINRICH Gabriela, Germany, SOC
IORDACHE Florin, Romania, SOC
JANSSON Eva-Lena, Sweden, SOC
JONICA Snežana, Montenegro, SOC
KOMŠIĆ Željko, Bosnia and Herzegovina, SOC
MAELEN Dirk, Van der, Belgium, SOC
MAGAZINOVIĆ Saša, Bosnia and Herzegovina, SOC
MAURY PASQUIER Liliane, Switzerland, SOC
MEALE Alan, United Kingdom, SOC
MESTERHÁZY Attila, Hungary, SOC
MILADINOVIĆ Stefana, Serbia, SOC
MULIĆ Melita, Croatia, SOC
MUTTONEN Christine, Austria, SOC
NICOLETTI Michele, Italy, SOC
NOONE Catherine, Ireland, EPP/CD
OBRADOVIĆ Žarko, Serbia, SOC
OHLSSON Carina, Sweden, SOC
PARVIAINEN Olli-Poika, Finland, NR
PÂSLARU Florin Costin, Romania, SOC
QUINTANILLA Carmen, Spain, EPP/CD
RAWERT Mechthild, Germany, SOC
SCHENNACH Stefan, Austria, SOC
SCHMIDT Frithjof, Germany, SOC
SCHWABE Frank, Germany, SOC
ŠEHOVIĆ Damir, Montenegro, SOC
SUTTER Petra, De, Belgium, SOC
WURM Gisela, Austria, SOC

1. SOC: Socialist Group
EPP/CD: Group of the European People's Party
ALDE: Alliance of Liberals and Democrats for Europe
EC: European Conservatives Group
UEL: Group of the Unified European Left
NR: Representatives not belonging to a Political Group

Parliamentary Assembly
Assemblée parlementaire
http://assembly.coe.int

COUNCIL OF EUROPE
CONSEIL DE L'EUROPE

Resolution 1967 (2014)[1]
Final version

A strategy to prevent racism and intolerance in Europe

Parliamentary Assembly

1. Racism, hatred and intolerance are long-standing problems in Europe. Over the last decade, however, despite Council of Europe member States having strengthened their legal framework against hate crime and hate speech, physical and verbal expressions of intolerance against individuals belonging to some groups have increased both in gravity and in number.

2. The effects of the economic crisis on the social fabric and governments' failure to devise and implement adequate policies on social cohesion, migration and Roma inclusion have triggered this upsurge, which has been amplified by the increasing use of the Internet and social media.

3. A report by the European Network Against Racism has emphasised the responsibility borne by political decision makers who, on the pretext of not remaining silent on real problems, issue dangerous and stigmatising statements against certain communities. The rise of the far right and its rhetoric may also influence conventional political discourse.

4. The fact that some national legislation does not consider racist insults and discrimination as criminal offences effectively sends out a negative signal to European populations, as there is no provision for any official sanction against these actions.

5. The Parliamentary Assembly believes that it has become urgent to address racism, hatred and intolerance in Europe through a strategic rather than a piecemeal approach. The urgency becomes even more acute considering that these phenomena have repercussions that go well beyond the single individuals that are directly targeted: they affect entire groups, leading to group victimisation; they create divides in society between different groups, affecting human rights and social cohesion; and they erode even further the trust in public authorities, the rule of law and ultimately democracy.

6. A strategic approach to racism, hatred and intolerance implies the introduction or strengthening of a comprehensive legal framework, accompanied by greater efforts to ensure its effective implementation. The strategy should place emphasis on prevention, awareness raising and human rights education, while relying on the Internet and social media as valuable tools to reach out to a wider public.

7. Government representatives and politicians in general should lead the efforts to eliminate racism, hatred and intolerance with resolve and set an example by publicly challenging, rejecting and condemning expressions of hatred, from whatever quarters they come. In this regard, the Assembly expresses its support for the Declaration of Rome against racism and intolerance, which was signed by 17 ministers of European Union member States in September 2013.

1. *Assembly debate* on 28 January 2014 (4th Sitting) (see Doc. 13385, report of the Committee on Equality and Non-Discrimination, rapporteur: Mr Jonas Gunnarsson). *Text adopted by the Assembly* on 28 January 2014 (4th Sitting).
See also Recommendation 2032 (2014).

8. In the light of these considerations, the Assembly calls on the Council of Europe member States to:

8.1. as regards the legal framework on hate speech and hate crime, and its implementation:

8.1.1. ensure that the legal framework on hate speech and hate crime includes the broadest possible range of discriminatory motives, including sex, race, colour, ethnicity, language, religion, disability, migrant status, sexual orientation and gender identity;

8.1.2. require mandatory recording, investigation and public prosecution of suspected hate crimes;

8.1.3. introduce binding guidelines for law-enforcement officials to ensure that any alleged hate motive associated with a crime is promptly, impartially, effectively and thoroughly investigated and duly taken into account in the prosecution and sentencing of those crimes;

8.1.4. train criminal justice personnel, including prosecutors and judges, on how to deal with hate crimes and work with victims;

8.1.5. ensure that the hate motives behind a crime are explicitly mentioned in judicial decisions;

8.1.6. encourage victims and witnesses to report hate speech and hate crimes to the authorities, by:

8.1.6.1. circulating, as widely as possible, information on how to report them;

8.1.6.2. ensuring that reporting can be done on the Internet and in other ways that are easily accessible;

8.1.6.3. waiving any fee for reporting or lodging a complaint;

8.1.6.4. ensuring that, when they are in an irregular situation, those who report cannot be expelled while co-operating with law-enforcement authorities;

8.1.7. sign and ratify the Additional Protocol to the Convention on Cybercrime concerning the criminalisation of acts of a racist and xenophobic nature committed through computer systems (ETS No. 189);

8.2. as regards data classification and collection:

8.2.1. collect and publish on an annual basis disaggregated data on hate speech and crime, thereby enabling a better understanding and comparability of patterns of victimisation and offending;

8.3. as regards prevention:

8.3.1. support the Council of Europe campaign entitled No Hate Speech Movement;

8.3.2. organise large-scale awareness-raising campaigns on combating racism, hatred and intolerance, also using the Internet and social media;

8.3.3. promote the publication of educational material and the provision of training on combating racism, hatred and intolerance in schools;

8.3.4. ensure that law-enforcement officials are trained in diversity and equality issues;

9. The Assembly invites its members to join the national committees set up in the context of the No Hate Speech Movement and encourages the Committee on Equality and Non-Discrimination to empower its members to conduct campaigning activities against racism, hatred and intolerance, in co-operation with their national parliaments. The Assembly also calls on its members to co-operate more closely with the European Commission against Racism and Intolerance (ECRI).

10. The Assembly invites national parliaments to adopt codes of conduct for their members including safeguards against hate speech and hate crime, on whatever grounds.

EUROPESE COMMISSIE
Kabinet van Eerste Vicevoorzitter Frans Timmermans

Lid van het Kabinet

Brussel, 13. 08. 2015
BM/kr Ares (2015) 2715348

Geachte heer Van den Wittenboer,

De eerste vicevoorzitter van de Europese Commissie, de heer Frans Timmermans, belast met betere regelgeving, interinstitutionele betrekkingen, rechtsstatelijkheid en het handvest van de grondrechten, heeft mij gevraagd u te bedanken voor uw brief van 24 juni 2015 inzake de toepassing door Nederland van de Europese regelgeving inzake racisme.

In uw brief vraagt u de Commissie om tegen Nederland een inbreukprocedure in te leiden wegens niet-nakoming van zijn verplichtingen op grond van Kaderbesluit 2008/913/JBZ betreffende de bestrijding van bepaalde vormen en uitingen van racisme en vreemdelingenhaat door middel van het strafrecht. Tevens stelt u dat de Commissie niet aan haar verplichting heeft voldaan om onpartijdig, eerlijk en binnen een redelijke termijn klachten te behandelen en haar rol als hoedster van de verdragen niet vervult bij het waarborgen van de fundamentele waarden van de Unie en het bestrijden van criminaliteit, racisme en vreemdelingenhaat in de lidstaten, zoals het gebruik van nazisymbolen. U wijst ook op een brief die u in september 2014 hebt verstuurd aan het Nederlandse parlement over deze kwestie en een petitie die u op 24 juni 2015 hebt verstuurd aan het Europees Parlement overeenkomstig artikel 227 VWEU.

U hebt deze kwesties reeds aangekaart bij de Europese Commissie in een klacht die wij hebben ontvangen op 8 januari 2015 (referentienummer CHAP(2015)00917) en in een later schrijven van 21 april 2015. De bevoegde dienst heeft u, na een zorgvuldige analyse van uw op- en aanmerkingen, een uitvoerig antwoord gegeven bij brief van 21 april 2015. In deze brief zijn de lopende acties en initiatieven van de Commissie beschreven die de correcte en effectieve omzetting en uitvoering van het kaderbesluit betreffende racisme en vreemdelingenhaat door de lidstaten moeten garanderen.

./..

De heer J.P. VAN DEN WITTENBOER
Voorzitter
Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights

E-mail: ifudofhumanrights@yahoo.com

Commission européenne, B-1049 Bruxelles / Europese Commissie, B-1049 Brussel - Belgium.
Office: BERL 12/231. Phone: direct line (32-2) 2965058

E-mail: bernd.martenczuk@ec.europa.eu

Na deze brief, en omdat u geen nieuwe wezenlijke informatie heeft verstrekt, heeft de Commissie u bij brief van 15 juni 2015 op de hoogte gesteld van haar beslissing om het dossier betreffende uw klacht af te sluiten.

Zoals reeds werd aangegeven in de aangehaalde antwoorden, kunnen individuele personen aan de Commissie weliswaar feitelijke of juridische informatie overleggen over aan een lidstaat toe te rekenen maatregelen of praktijken die onverenigbaar met een bepaling of beginsel van het recht van de Unie worden geacht, maar heeft de Commissie discretionaire bevoegdheid om te beslissen of de instelling van een procedure tegen een lidstaat wegens niet-nakoming van zijn verplichtingen op grond van het recht van de Unie op zijn plaats is.

Sta mij niettemin toe u nogmaals te verzekeren dat de Commissie streng toezicht uitoefent op de omzetting en uitvoering van het kaderbesluit door Nederland, net zoals zij dat doet voor alle andere lidstaten. Nu de Commissie sinds 1 december 2014 de bevoegdheid heeft om onder controle van het Hof van Justitie toezicht te houden op de toepassing van kaderbesluiten, is zij begonnen bilaterale dialogen met de lidstaten te voeren, inclusief met Nederland, om de volledige en correcte omzetting en uitvoering van het kaderbesluit te verzekeren. De Commissie zal niet aarzelen om op die basis inbreukprocedures in te leiden indien nodig.

Met vriendelijke groet,

Bernd MARTENCZUK

Countering hate speech: a new challenge

- **12/02/2016**
- **EQUALITY AND NON-DISCRIMINATION**

On 26 January 2016, the Committee on Equality and Non-Discrimination held a hearing on the work on combating hate speech of the European Commission against Racism and Intolerance (ECRI) with the participation of Miroslaw Wyrzykowski, member of ECRI in respect of Poland, and Michael Whine, member of ECRI in respect of the United Kingdom.

“Hate speech and populism have created new challenges for governments”, said M. Wyrzykowski. He commented that while the precise extent of hate speech remained unclear because of a lack of reporting, it was certainly on the rise.

“Hate speech undermines the rule of law and is a threat to cohesion and democracy”, underlined M. Whine. “Strong legislative tools are essential and parliamentarians can make an important contribution to the fight against hate speech”, he continued. They

both highlighted the importance of education and awareness-raising among youth on the need to prevent and combat hate speech, including online.

In order to provide Council of Europe member States with a concrete policy tool, ECRI members recently adopted a General Policy Recommendation on combating hate speech based on good practices, soon to be made public.

The Committee on Equality and Non-Discrimination will be working in the coming months on preventing and combating online hate speech, in the framework of the preparation of a report on “Ending cyber-discrimination and online hate” by Marit Maij (Netherlands, SOC). Combating hate speech is also one of the priorities of the No Hate Parliamentary Alliance.

- A video interview of Mirosław Wyrzykowski, ECRI member in respect for Poland

IMMUNITEIT VAN DE LEDEN VAN DE EUROPESE PARLEMENT

De leden van het Europees Parlement (EP) genieten twee categorieën van de immuniteit: - non-aansprakelijkheid voor uitgebrachte stemmen en meningen die in de uitoefening van hun functie(absolute immuniteit), - en de bescherming tegen vervolging en beperkingen van hun persoonlijke vrijheid tijdens de sessies van het Europees Parlement (onschendbaarheid of relatieve immuniteit). Overwegende dat met deze bepaling wordt gewaarborgd dat de leden van het Europees Parlement in beginsel het recht op vrijheid van meningsuiting genieten, maar dat dit recht geen vrijbrief is voor smaad, beschimping, aanzetten tot haat, lasterlijke of andere beledigende uitlatingen, die in strijd zijn met artikel 21 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie overwegende dat de bepalingen inzake parlementaire immuniteit uitgelegd moeten worden in het licht van de waarden, doelstellingen en beginselen van de Europese verdragen.

Waar eindigt wat is toegelaten en waar begint misbruik

- Rob Muntz (tv-maker VPRO liep door Wenen als Hitler in 2000. Zo declameert hij op het bordes van het parlement uit volle borst passages uit het partijprogramma van de FPO in de stijl van de NSDAP. Op straat liep hij met gestrekte arm tussen politie-agenten, 'eins-zwei' roepend.
- In Duitsland “Er ist wieder da” satirische film in 2015 waarin Adolf Hitler opnieuw ontwaakt in het Berlijn van heden.
- In Amerika hadden we Mel Brooks fictieve musical uit 1968 "The Producers" De act begint met een muzikaal nummer "Springtime for Hitler" begeleid door Stormtroopers die dansen op het toneel.
- De VPRO met “Jiskefet” dat werd uitgezonden tussen 1990 en 2005, met o.a. Duitse officieren “Wiedergutmachungssnitzel”.

De vraagstelling is: Waar eindigt wat is toegelaten en waar begint misbruik.
(daar gaat altijd uiteraard de Officier van Justitie over in ieder individueel geval los) maar als je nu een algemene difinitie zou moeten geven om niet steeds verder af te glijden.Hoe ver moet de overheid gaan met iets toelaten of verbieden.

Based on Mel Brooks' much loved Academy Award-winning movie, ***The Producers*** is a hilarious musical comedy that has taken Broadway and the West End by storm, winning a record-breaking 12 Tony Awards and 3 Olivier Awards.

Featuring the all time classic Springtime For Hitler and starring award-winning comedian **Jason Manford** as Leo Bloom, **Phill Jupitus** and **Ross Noble** as Franz Liebkin, choreographer and TV personality **Louie Spence** as Carmen Ghia and **Cory English** as Max Bialystock, ***The Producers*** may be the funniest Broadway musical of all time.

"Thanks for coming to see our show, sad to tell you, we gotta go...adios, au revoir, auf wiedersehen, ta ta ta, good bye, get lost, get out!"
@PRODUCERSTOUR

'A COMBINATION OF UNSTOPPABLE LAUGHTER AND SHEER HAPPINESS'
DAILY TELEGRAPH

'PUTS THE COMEDY BACK INTO MUSICAL COMEDY'
THE GUARDIAN

THE TOUR IS NOW FINISHED!

BOOK BY MEL BROOKS & THOMAS MEEHAN
MUSIC & LYRICS BY MEL BROOKS
ORIGINAL DIRECTION & CHOREOGRAPHY BY SUSAN STROMAN
DIRECTED BY MATTHEW WHITE
BY SPECIAL ARRANGEMENT WITH STUDIOCANAL
PRESENTED BY ARRANGEMENT WITH JOSEF WEINBERGER LIMITED ON BEHALF OF MUSIC THEATRE INTERNATIONAL OF NEW YORK

theproducersmusical.co.uk

Lachen om Hitler, mag dat? In Amerika,Duitsland en Oostenrijk leidt dat altijd weer tot discussie. Behalve in Berlijn. Daar kreeg een Hitler-persiflage een staande ovatie.

-

The Producers van Mel Brooks: een persiflage op Hitler en het Nazidom (Trouw - 2009)

“Das Musical „The Producers“ kommt in den Admiralspalast”

Tanzende Nazis, singende SA-Truppen und das lustigste Musical der? Welt: Mel Brooks’ The Producers kommt in den Admiralspalast.

Photo: operacast.com 2009

Photo: Olney Theatre Center 2015

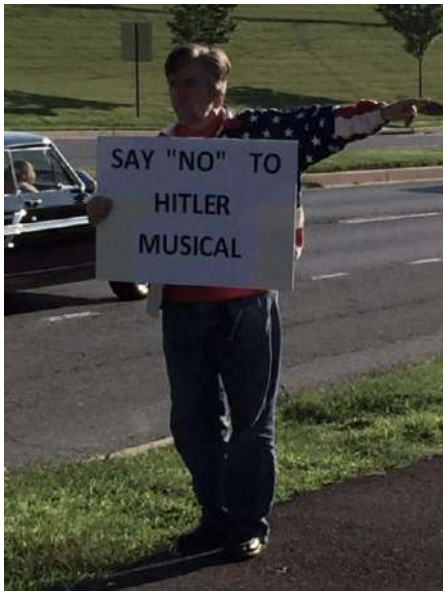

Photo: realcourage.org 2015

Een demonstrant in 2015 is tegen "Springtime for Hitler" Olney Theatre Centre, Olney-Sandy Spring Road.Het theater is op ongeveer 25 km afstand gelegen van het USHMM, Amerikaanse holocaust museum, Washington DC. (bij een schietpartij in het Holocaustmuseum in Washington in 2009 is een beveiliger van Afrikaanse afkomst doodgeschoten door een blanke racist van 88 jaar).

UNITED STATES HOLOCAUST MEMORIAL MUSEUM

Stephen Tyrone Johns (1969–2009)

SHARE

The Museum will never forget Officer Stephen Tyrone Johns, who died heroically in the line of duty on June 10, 2009, while protecting Museum visitors and staff from a brutal attack by an avowed racist and antisemite. The memory of Officer Johns's outgoing personality, affection for people, and irrepressible optimism continues to inspire us to counter hate. His memory occupies a permanent place in our hearts, as do our thoughts for his family.

This attack is a painful reminder that the ideals Officer Johns sacrificed his life for are far from being realized. Confronting hate is an urgent and ongoing challenge.

As a living tribute to Officer Johns, the Museum established an endowment fund for the Stephen Tyrone Johns Summer Youth Leadership Program, enabling 50 outstanding young people every year from the Washington, DC, area to learn the timeless lessons of the Holocaust and to embrace the ideals our colleague sacrificed his life to protect. Developed in consultation with Officer Johns's family, the program is creating a cadre of committed young people who actively engage with society, reach out to others, and promote human dignity.

Take It Down: Maryland And Our Responsibility To Protest Nazi Symbols Of Racist Hate

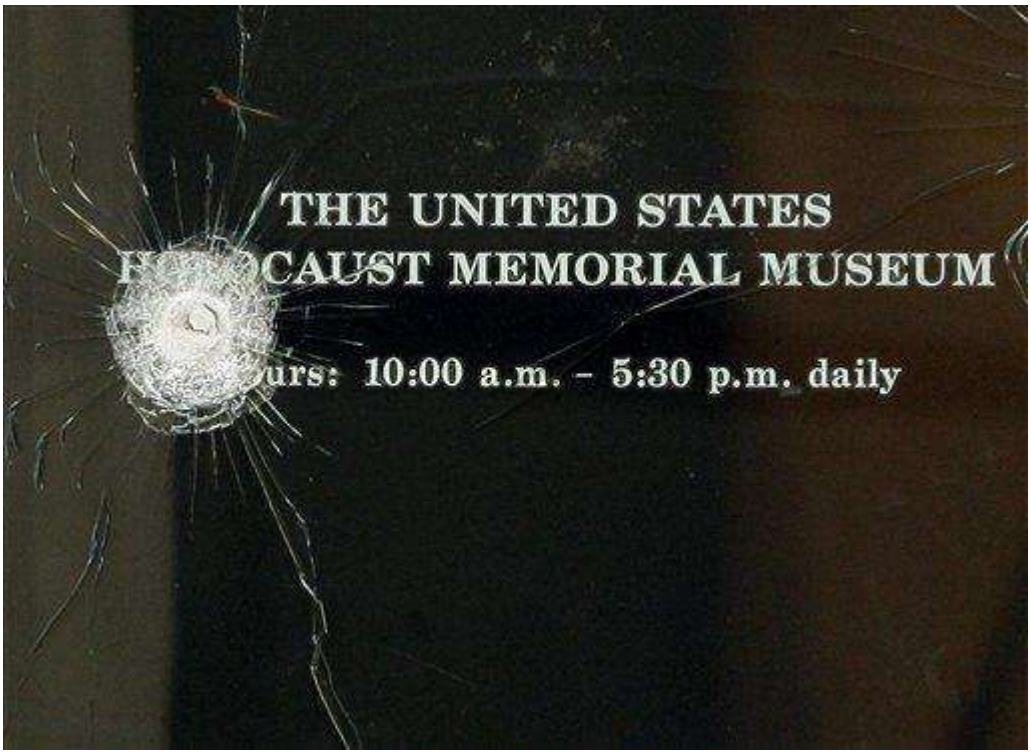

POSTED BY: R.E.A.L. COURAGE JULY 8, 2015

It is the position of the volunteer human rights group Responsible for Equality And Liberty (R.E.A.L) that the growing national commitment to eliminate symbols of white supremacist hatred in public areas, must include the Confederate Flag and monument, as well as the racist symbols of Nazism and Adolf Hitler.

While patriotic Americans across this nation are turning their back on the white supremacy symbol of hatred, racism, and slavery of the Confederate flag, you would imagine more of the American people have developed a determination to stand up against such symbols of hate. The **"normalization" of the racist image of that universal monster against humanity, Adolf Hitler,** is a disgrace and a racist attack on the human rights of all human beings – of every religion, every race, and every identity group. We must Never Forget.

You would think that the message "Take It Down" is being heard by many of the white Americans in this nation.

Yet less than 20 miles from the **U.S. Holocaust Memorial Museum** in Washington DC, a Maryland suburb's theater group has decided **that this is the best time** to do a production of the musical "The Producers," described by the Washington Post with a headline "Hitler musical caper rides again in the 'The Producers' at Olney."

Hitler… musical… caper….?
The **obscenity** of the words together is beyond description.
But that's the Washington Post entertainment section, even in 2015. The argument rationalizing such obscenity as entertainment cannot outweigh our concerns for the future and our responsibility to defy the legacy of racist hatred that Adolf Hitler has left.

Washington Post describes Olney Theatre Center in Maryland showing "Hitler musical caper" (Screenshot: Washington Post)

Olney Theatre Center Refers to its "Hitler Musical" on Twitter

While our nation is under attack by white supremacist terrorists from Confederates and their Nazi allies, the **Olney Theatre Center (OTC)** in Olney, Maryland suburbs of Washington DC has decided now is a good time to have a "satire" with the hate symbol of Adolf Hitler, and a musical number to Adolf Hitler. The Olney Theatre Center board president, **attorney Jennifer Kneeland**, defends this "Hitler musical caper," because she states to us that this is "a satire," which "has been well-received by our community and praised."

The concept that the hate image of **Adolf Hitler** and his swastika is somehow less offensive than the despicable Confederate flag demonstrates the failure of Americans to understand the history behind the monster Hitler and his disciples' twisted involvement with the white supremacy movement around the world and (as we have seen from recent terrorist attacks) within the United States.

It is a repugnant idea that we should need to remind any Americans of Adolf Hitler and his Nazi "racially superior" crimes against humanity in the **Holocaust murder of 6 million Jews** , **2 million non-Jewish Ukrainians**, another **9 million Russian soldiers killed**, **11.7 non-Jewish Russian and Russian territory citizens**, (a total **estimated 26 million killed** in former Soviet nations), the Nazi killing of many others: non-Jewish women, other Europeans, gays, disabled, children, people of African descent, and numerous others. Within the United States of America, **400,000 soldiers died** fighting Hitler and his Axis powers. In the former Soviet countries, He stands alone as one of the most notorious symbols of racial hatred not

only in the past century, but in all of human history, as truly an **ENEMY OF MANKIND.** **But the most important fact remains, Nazi murders continue in the United States of America and around the world today.**

The **Universal Declaration of Human Rights** created in December 10, 1948, after the atrocities of Hitler and his Nazi acknowledges to the WORLD that"disregard and contempt for human rights have resulted in **barbarous acts which have outraged the conscience of mankind.**"

Americans would certainly like to believe that the violence and crimes of the Nazi ideology died with the **Mass Murderer Hitler** and the defeat of Nazi Germany in World War II, a war where over **400,000** American soldiers gave their lives – nearly the same amount of American patriotic soldiers who died in the fight a century earlier against the Confederate forces of slavery. Many from American families fought and died to fight against the mass-murderer Adolf Hitler as well as the criminal Confederate forces of slavery.

These Americans were not just inconvenienced. They did not just lose some money. They paid the ultimate sacrifice – willing and knowingly – to defy such forces and symbols of racist hatred, mass-murder, and violence. Is our weakness how we honor their sacrifices?

B'nai B'rith International Understands that We Must Defy Symbols of Racist Hate

The cruel reality has been for many years, that the Nazi ideology continues to attack and spread in this and other nations, and its criminals of hatred continue to take the lives of Americans. In league with their Confederate white supremacist brethren, it now takes on a heightened threat to African-Americans in this nation.

Nazi terrorism in the United States and around the world has grown as "normalization" of such Nazi images of racist hate continue to grow and become "acceptable." Unlike 1968, this is not a few Nazi extremist, but using the Internet, Nazi extremist gangs are becoming a growing global network of Nazi hatred and racist violence, including regular murder and torture. "The Producers" fails to recognize that while audiences laugh at the idea of past Nazis, present day Nazi commit regular acts of terrorism: synagogues are attacked, churches are attacked, African-Americans are killed, children are murdered, women are killed, and gay men are being kidnapped, raped, and killed by Nazi terrorists. These Nazi terrorists are enabled to recruit others in such ideologies of hate, aided in part by the "normalization" of such symbols of hatred.

Our nation saw such a terrorist attack on the U.S. Holocaust Memorial Museum in June 2009. I know that this particularly well, because I had been assisted by the only victim of that terrorist attack, an African-American man from Maryland named Stephen Tyrone Johns.

I had the opportunity to assist in April 2009 at the U.S. Holocaust Memorial Museum (USHMM) reading of the names of those who were killed in Adolf Hitler's crimes against humanity. This is done on Holocaust Remembrance Day (Yom HaShoah) in the Hall of Remembrance with an eternal flame which flickers to remember those who Adolf Hitler had murdered. On the wall is a quote from Deuteronomy, which I have mentioned before, "I call heaven and Earth to witness this day; I have put before you life and death, blessing and curse, choose life – that you and your offspring shall live."

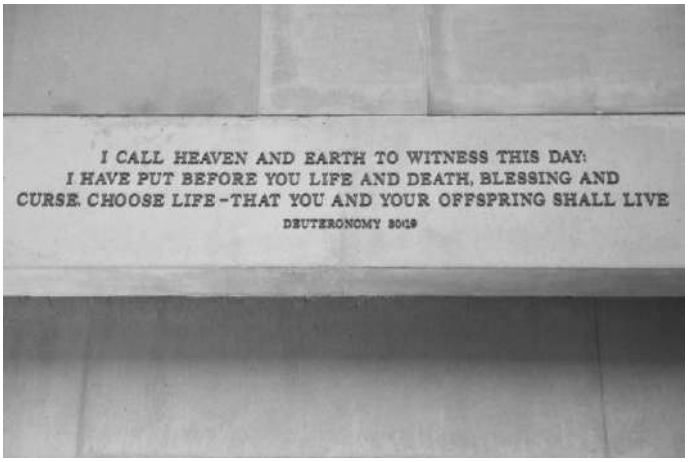

U.S. Holocaust Memorial Museum – "Choose Life"

When we choose racism and when we decide that it is not "our responsibility" to challenge racism that we WITNESS, we don't "choose life," but we abandon our moral accountability for life not just for others, but also for ourselves.

As I am not Jewish, I thought I might felt awkward in my role to help in the reading of the names, but it was clear that the readers shared our conviction that such CRIMES AGAINST HUMANITY should never be forgotten, and people read the names from all races, religions, ethnic groups. I could see the compassion in the hearts of a young Asian girl who teared, and an African-American girl whose tears ran down her face as she REMEMBERED – NEVER AGAIN.

Genocide is an open wound on the human soul, and only our joint determination to defy such criminals and those who would trivialize their crimes will allow the wound to begin to heal.

Leaving the museum, I was helped out by a young African-American man who was a security guard, Maryland's Stephen Tyrone Johns.

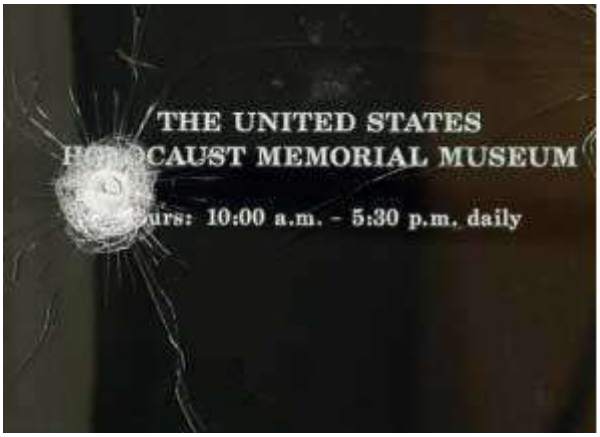

Terrorist Attack on U.S. Holocaust Memorial Museum and Murder of Stephen Tyrone Johns (Photos: Left – AP, Right – USHMM)

I recognized his photograph in the news, two months later, when a white supremacist with the twisted hybrid of Confederate and Nazi ideologies named James Von Brunn attacked this USHMM in our nation's capital. The terrorist Von Brunn murdered African-American security guard Stephen Tyrone Johns, whose only crime was to try to open the door for the man. His death managed to slow the terrorist enough to alert the other guards to stop the terrorist Von Brunn.

Nazi-Inspired Terrorist James Von Brunn Attacked U.S. Holocaust Museum in Washington, D.C.

The U.S. Holocaust Memorial Museum was FULL of young schoolchildren, during Nazi white supremacist James Von Brunn's terrorist attack. If he had not been stopped…

The whitestream media failed to call this the "terrorist attack" that it was. It is a source of never-ending shame to these great United States of America that when an African-American is killed, somehow our media can't find its way to call that a "terrorist attack." Days after the attack, Nazis and white supremacists were openly praising Von Brunn's terrorism, and the story was readily forgotten by the local press. R.E.A.L. continued to report on this, while the local media moved on.

Maryland's Stephen Tyrone Johns was buried in Maryland. His **funeral was held** at the Ebenezer African Methodist Episcopal (AME) church in Fort Washington. Prior to the funeral, the church received threats from white supremacists, but Pastor Grainger Browning Jr. stood his ground in his eulogy to Stephen Johns.

Ebenezer AME Pastor Browning said **that "the same hate that created slavery was the same hate that caused the Holocaust."**

It is the same hate and the same common enemy to the human race of every color and religion.

We have seen such Nazi-led and inspired terrorism in the United States over the past 20 years. In recent time, this included **the Oklahoma City terrorist attack** on April 19, 1995 (the day before Hitler's birthday celebrated by such Nazi terrorists) on the **Oklahoma City federal building** by terrorist Timothy McVeigh. The terrorist was **inspired by the Nazi Turner Diaries** and his Nazi terrorist co-conspirators, who murdered 169 Americans including 19 babies and children killed in the day care center there.

Timothy McVeigh's Terrorist Attack on the Alfred P. Murrah Building

Nor would it be the last Nazi-inspired terror attack we would witness. R.E.A.L. reported that **Stormfront member Daniel Cowart** shot the windows out of a Tennessee church and with his Confederate terror co-conspirator Paul Schlesselman, he plotted the terrorist attack on another African-American church, planning to kill over 100 as well as assassinate Barack

Obama. Their initial target was to kill 88 African-Americans. Why 88? The number "88" in white supremacist world stands for "HH," or "Heil Hitler."

Convicted Terrorist Daniel Cowart with Swastika Tattoo and Rifle (Photo: Inquister)

The terrorist was part of a combined Nazi-Confederate organization called the "Supreme White Alliance" (SWA), holding **birthday parties and celebrations for Adolf Hitler, singing for Hitler.** The number 88 is typically seen along with a reference to 14, or **14 words in the slogan of white supremacists**, which was inspired by Adolf Hitler's Mein Kampf.

Just Like Maryland Theater Singing for Hitler – Nazi White Supremacist Terrorist Daniel Cowart and White Supremacist Singing for Adolf Hitler (Source: SPLC)

We have seen other connections to terrorist attacks by Nazis in this country, linked to the white supremacist Stormfront group, including **Wade Michael Page**, and Stormfront members' support for terrorist attacks on **the U.S. Pentagon** and **an IRS building in Texas**,

as well as praise by Stormfront members for the terrorist attack by Dylann Roof. (The **FBI is finally beginning to investigate** this Stormfront organization.)

Stormfront Member and Terrorist Wade Michael Page Killed 6 Sikhs

In June 2015, we saw **the terrorist attack by Dylann Roof** killing 9 African-American Christian worshipers during a Bible Study meeting at the Emmanuel AME church in Charleston, South Carolina. The whitestream media refers to it as a "shooting," rather than a terrorist attack, but those with a conscience know exactly what it was.

Charleston White Supremacist Terrorist Dylann Roof Believed to be Part of Nazi Web Site

An analysis of the terrorist Dylann Roof's "manifesto" **by the Southern Poverty Law Center (SPLC)** shows that it is likely that the white supremacist terrorist Dylann Roof was a regular user named "Aryanblood1488" on the Nazi forum "The Daily Stormer." Dylann Roof's terrorist attack on the Emmanuel AME church left 9 dead during a prayer session; the killer murdered them simply because they were African-Americans.

The folly of tolerating or dismissing **Adolf Hitler's legacy of "racial purity"** hate has led to yet more American deaths.

Once again, Maryland's Ebenezer AME Pastor Grainger Browning Jr. was at a funeral for victims of a terrorist attack at the Charleston Emmanuel AME church, but this time it was for a fellow pastor and eight other African-American worshipers.

Just as Nazi Daniel Cowart attacked African-American churches and Dylann Roof's recent terrorist attack on the Charleston African-American churches, so we have seen numerous other attacks on African-American churches, as well as synagogues, mosques, and diverse

houses of worship. The same racist hatred follows in these attacks including a reported **three arson attacks on African-American churches** in Tennessee, Georgia, and North Carolina, and suspected in South Carolina. **180 uncontrolled deliberate arson fires are set to destroy American houses of worship every year.** The attacks on African-American churches may officially be viewed as "isolated incidents," but we know better. We don't need a court of law to know the truth.

Racist Hatred and Terrorism Continues to Attack African-American Churches and Other Houses of Worship

No, racist hate is not "history." It remains a near and present danger to the American people, their freedoms, and their lives.

Adolf Hitler is and has been a symbol of hatred not just to the Jews he targeted in his twisted Holocaust, but also to African-Americans and anyone who failed to meet his white supremacist "racial purity" terrorist model of seeking a twisted **cause of "racial hygiene," which continues today**. Adolf Hitler, the swastika, and the Nazi ideology remains a symbol of global racist terrorism, in cases that we have repeatedly seen in the United States of America.

These despicable figures and symbols of Nazi racist hatred in public facilities is just as much a symbol of racist hatred as the Confederate flag in defense of white supremacy. The United States Department of Justice is responsible for enforcing the law to prevent racist from using methods of intimidation to people due to their race, religion, etc. in public facilities under the 1968 Civil Rights Act. This is described in **federal law 18 U.S.C. § 245(b)(2)**, which includes public theaters and places of entertainment, as **described in 18 U.S.C. § 245(b)(2)(f)**. We will actively call upon the Department of Justice to enforce this law.

We know too well here in Maryland about the terrorist hate and violence spawned Adolf Hitler's Nazi ideology. Maryland citizens have **paid the price with their lives** by those inspired by Adolf Hitler's Nazi ideology, such as **Maryland terrorist James Von Brunn**. Our citizens' blood is on the mass-murdering hands of Adolf Hitler and his disciples of hate.

Americans in Olney have faced threats from such Nazi racist disciples of the mass-murderer Adolf Hitler.

Maryland's Stephen Johns will not be remembered by enough people as a courageous hero in African-American history; like all of us, he will be too quickly forgotten, even by his neighbors in Maryland, and those who should **know better**. But his sacrifice **will not be forgotten here by those who are Responsible for Equality And Liberty**. He will never be forgotten in our hearts and our prayers. The lesson to defy white supremacist Nazi terror in our midst will also never be forgotten.

R.E.A.L. Volunteers Remember the Terrorist Attack on U.S. Holocaust Memorial Museum

After the attack on the Washington DC USHMM, the white supremacist hate group VDARE organization held a rally with Patrick Buchanan in McLean, Virginia. VDARE's Peter Brimelow had praised Nazi terrorist James Von Brunn as an "intelligent man." R.E.A.L. was there to protest VDARE in McLean, in Baltimore, and other locations. White supremacists then sought to have massive recruitment campaigns in our nation's capital, and as history shows that did not happen. We challenge and defy such white supremacist across the nation and the world, as nothing less than an ideology of terrorism.

R.E.A.L.'s Jeffrey Imm urges passing motorists to let VDARE know how they feel about racism

Responsible for Equality And Liberty also makes this promise. We will defend every city and every nation from these racist monsters, to the best of our volunteers' ability. Patriotic Americans will defy racists and symbols of racism wherever they go.

But to those promoting racism and with the symbols of racist hatred, know this. You will not succeed in the Washington DC area without **our DEFIANT PROTEST.** There has been more than enough racist filth smeared on our nation's capital in our life times. From Freedom Plaza outward, we will defy those with the ideology and symbols of racist hatred. The blood of Stephen Johns and the bullet holes in the U.S. Holocaust Memorial Museum was the moment we had to **say ENOUGH.**

Not here.

We will **continue** to defy white supremacist organizations and their ideology of racist hatred, and their enablers. Those promoting the symbols of racial hatred and violence will find the defenders of human rights and dignity are stubborn and persistent. After all, it is the least we can do.

In protection of Americans at the Holocaust Memorial Museum, Stephen Johns gave his LIFE. Surely we can be inconvenienced. Surely we can find the time and the energy to defy Nazi white supremacist hatred. Surely we can find the room in our lives to tell those who think Adolf Hitler is a joke, how **WRONG THEY ARE.**

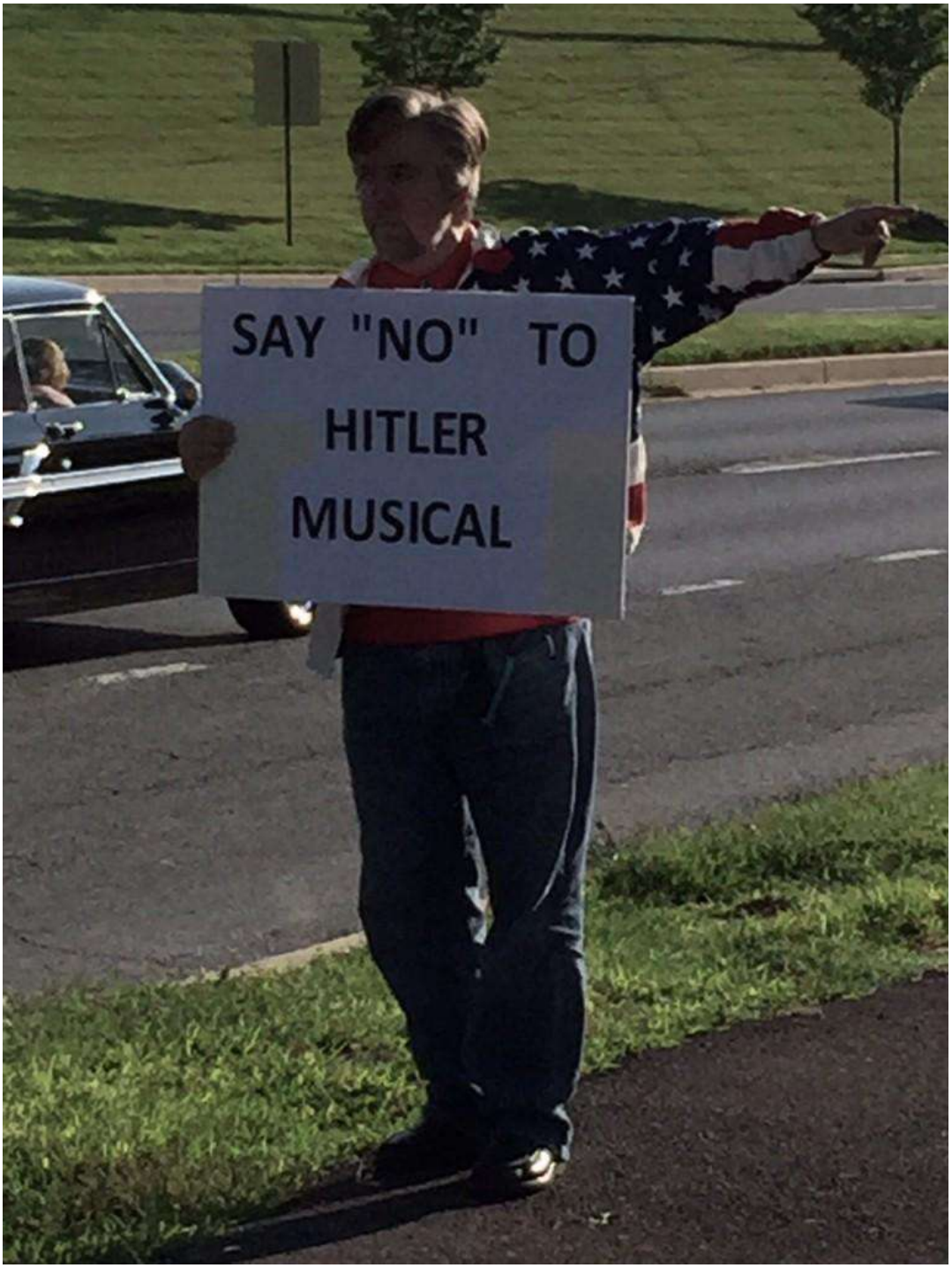

R.E.A.L.'s Jeffrey Imm at Protest in Front of Olney Theatre Center. Prior to Protest, theater called to police to try to stop protest

So to my fellow patriotic Americans and friends in human rights, Responsible for Equality And Liberty is inviting to join us in Maryland to protest the Nazi symbols which represent racist hatred. We contacted the Olney Theatre Center first; we pleaded with them to reconsider. They stand by their "comedy satire" on the racist mass-murderer Adolf Hitler, while the victims of the latest terror attack have just been buried, and burned down houses of worship are in ashes.

We urge you to **contact the Olney Theatre Center** and let them know **you don't think Adolf Hitler is "funny."** You can let them know **on Twitter** at **@OlneyTheatre**. You can see their postings of how they think Adolf Hitler is "funny," and one actor thinks it is a joke to "see what the fuhrer is about." This normalization of a racist, mass-murderer and a SYMBOL of Racism is what we must REJECT.

Some of those publicly "favoriting" such mocking comments like "see what all the fuhrer is about" are conservative **"Ace of Spades" blog writer Gabriel Malor** (**screenshot**) and Brandon Ambrosino (**screenshot**). Baltimore dancer (who apparently works on this show) **Brandon Ambrosino** claims to write for the New York Times, Atlantic, Time, etc., but really does **VOX blog articles**. Brandon Ambrosino spent 30 minutes arguing with me at the July 11 protest claiming that when theater goers enjoy Racist Hate symbols like Hitler, we shouldn't protest Hitler events. After all, he argued – if there are more people singing for Hitler than those protesting, shouldn't those singing for Hitler be right? **The efforts to "normalize" racist symbol Adolf Hitler are in direct contradiction to America's rejection of the racist symbol of the Confederate Flag**. Americans respecting human rights know the difference between **RIGHT** and **WRONG.**

We need you to urge them to end the scenes in the Olney Theatre presentation about Adolf Hitler and the twisted "comedy" of "Springtime for Hitler." They will tell you it is a satire. They will tell you it is their artistic freedom. They will get Mel Brooks and theater reviewers to defend how "funny" it is. Mr. Brooks, actors, and comedians have a right to their personal twisted sense of humor. But when symbols of racist hatred are displayed in public areas, mocking the tragedies the world has suffered, they need to take their sense of "humor" elsewhere.

TELL THEM "ENOUGH."

Adolf Hitler and the Nazi swastika belong in the same trash can of history with the Confederate Flag and Confederate monuments.

Maryland, our nation, and the world has paid with **enough blood, enough tears, and enough misery** that we have a right to defend the human dignity of all those who have suffered in American and around the world from these racist mass-murderers and monsters, should not be trivialized and made into "comedy." Enough.

TELL THEM "TAKE IT DOWN."

R.E.A.L. urges you to contact the **Olney Theatre Center's** Board President **Jennifer Kneeland**, Managing Director **Deborah Ellinghaus**, Artistic Director **Jason Loewith**,

Director of Production **Dennis A. Blackledge**, and Public Relations Manager **Heather Andrews**, and let them know you reject symbols of racist hatred as "comedy." Let them know you don't find Adolf Hitler to be "entertaining."

The **Olney Theatre Center** is located at: 2001 Olney-Sandy Spring Road, Olney, MD 20832. It's telephone number is: 301-924-4485, and the fax number is: 301-924-2654

Let actors **Jason Graee** and **Michael Kostroff** know that you just don't think that the racist monster Adolf Hitler is "funny."

To those of you in the Washington DC area, we will be holding public protests on the public street outside the Olney Theatre Center. For more information, contact us at usa@realcourage.org. We will keep the local police informed to ensure safety and protection. We held protests on July 11 and July 12. At our July 12 protest, theater goers screamed curse words from their automobiles. One theater goer came up to me and told me that he thought that the Holocaust "was funny." I urge those who cannot protest to pray for these individuals.

As we MUST defy the Confederate Flag of white supremacy, racism, slavery, and hate, so we MUST also defy the symbols of racist Nazi ideology and the monster who inspired the death of so many Jews, so many people, so many children, so many families, and also certainly so many Americans – even in the Washington DC area, and continuing today.

We MUST DEFY this…. EVIL to all of humanity.

Behind the Eternal Flame in the Hall of Remembrance, it reads: "Only guard yourself and guard your soul carefully, lest you forget the thing your eyes saw, and lest these things depart your heart all the days of your life, and you shall make them known to your children to your children's children."

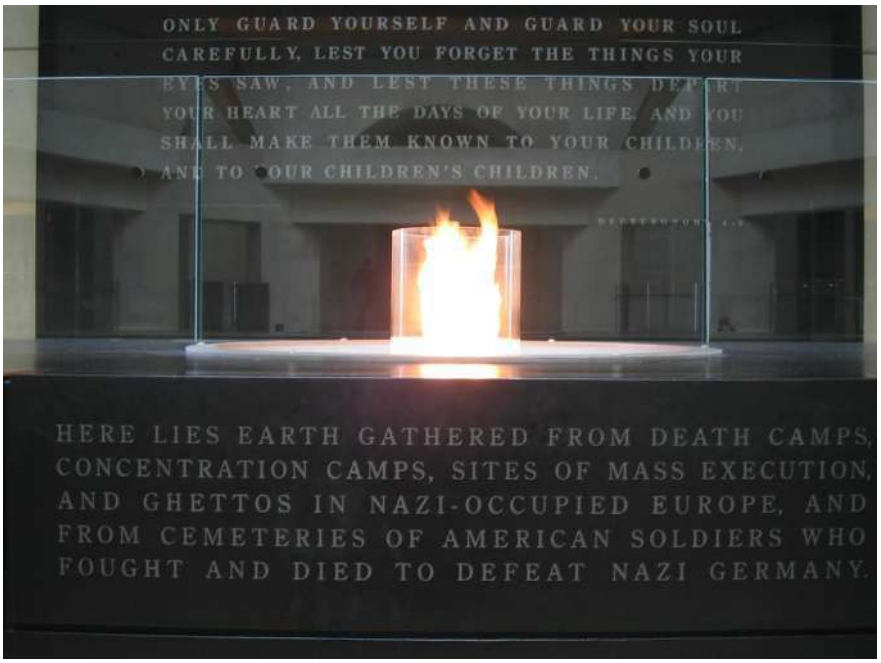

We will Never Forget, Maryland.

America, we must continue to work together for all people of all religions, all races, and all identity groups.

NEVER AGAIN.

That is why we MUST be **Responsible for Equality And Liberty.**

realcourage.org

2015

Mel Brooks

"Mel Brooks" *The Producers*:
Tracing American Jewish Culture
Through Comedy, 1967–2007
29 pages

Kirsten Fermaglich

"Mel Brooks in the cultural Industries"

Alex Symons

Hardcover: 232 pages, Publisher: Edinburgh University Press; 1 edition (September 30, 2012),
Language: English, ISBN-10: 0748649581, ISBN-13: 978-0748649587

Zoekresultaten 5 minuten surfen op internet.

'SMAKELOZE' PERSIFLAGE VAN KONINGSHUIS IN 'KOEFNOEN'

(AVROTROS) NPO1 15 oktober 2016 Koefnoen

16.10.2016 | 09:32 uur | Kirsten Zijderveld

HAKENKRUIS

In de sketch zien we de prinsesjes verkleed beneden komen, één van hen met een hakenkruis op haar jas. Het gezin gaat naar zolder, ontdekt allerlei spullen van vroeger en 'Willem-Alexander' doet een nazi-loopje. Later verkopen ze de spullen, inclusief de jas met het hakenkruis, in het park.

Bron: lindanieuws.nl

2016

© avro/kro

Moet Koefnoen worden aangeklaagd?

Jeroen Schmale 18-10-16,

MAJESTEITSSCHENNIS

Een burger die koning Willem-Alexander een moordenaar noemt krijgt een maand cel, tv-makers die de familie in een SS-uniform laten lopen, horen niets van justitie. Expert Gerard Aalders noemt het klassenjustitie.

'SMAKELOZE' PERSIFLAGE VAN KONINGSHUIS IN 'KOEFNOEN'

Foto AVRO/TROS NPO1, 15 oktober 2016 “Koefnoen”

https://ejbron.files.wordpress.com/2015/06/screenshot_1031.png

https://kopjetheemetsuikergraag.files.wordpress.com/2014/09/buma-gestapo.jpg?w=300&h=300

http://f.jwwb.nl/public/r/b/p/gederfde-levensvreugde/MENGELE.jpg

http://www.fransmuthert.files.wordpress.com/2011/08/schijt1.jpg

https://fubarbaar.files.wordpress.com/2015/08/b6huefiieaajlsf.jpg?w=640

http://i13.tinypic.com/6jz0ps1.jpg

http://zaplog.nl/zaplog/article/2008_henk_kampf_bashing_jaar

Voorzitter

Tweede Kamer
DER STATEN-GENERAAL

Aan de IFUD of Human Rights
T.a.v. dhr. J.P. van den Wittenboer
Postbus 324
5660 AH Geldrop

Binnenhof 1a
2513 AA Den Haag
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

070 318 20 00

voorzitter@tweedekamer.nl
www.tweedekamer.nl

Den Haag, 23 maart 2016

Betreft: reactie op de via de deurwaarder betekende stukken

Geachte heer Van den Wittenboer,

Via de deurwaarder ontving ik op 9 maart jl. uw aanzegging gericht aan de Tweede Kamer, meer speciaal aan haar voorzitter mw. Arib, waarin u vraagt om binnen 14 dagen "aan het verzoek te voldoen als nader omschreven in de ten deze betekende stukken "ambtsmisdrijven" artikel 119 van de Grondwet".

Daarbij is vermeld dat uit het niet voldoen aan dat verzoek "zou kunnen worden afgeleid dat niet voldoende proactieve houding is aangenomen door geïnsinueerde "er wat mee te gaan doen", geen verdere actie ondernemen, berusten in de stukken".

Bij de aanzegging zijn 10 stukken gevoegd, waarvan het overzicht is opgenomen in de bijlage bij deze brief. Voor zover dit gaat om stukken gericht aan de Tweede Kamer reageer ik op uw verzoek als volgt.

* op uw brief van 15 juli 2008 over het vervolgen van de minister-president dhr. J.P. Balkenende hebt u op 15 september 2008 het antwoord ontvangen van de Tweede Kamer dat van de brief mededeling is gedaan aan de Kamer en dat de brief voor de leden ter inzage is gelegd.

* op uw brief van 2 september 2014 over aanbieding van een verzoekschrift m.b.t. artikel 119 Grondwet hebt u op 16 september 2014 een antwoord ontvangen van de vaste commissie voor Veiligheid en Justitie, dat deze uw brief in haar procedurevergadering van 10 september 2014 heeft behandeld en dat de Commissie heeft besloten uw brief voor kennisgeving aan te nemen.

* op uw brief van 17 december 2015 over het Verzoek om strafaangifte betreffende ministers, staatssecretaris en ex-Kamervoorzitter, hebt u op 18 februari 2016 een antwoord ontvangen van de Vaste Commissie voor Veiligheid en Justitie, dat deze uw brief op 17 februari 2016 in haar procedurevergadering heeft behandeld en dat de Commissie heeft besloten de inhoud van uw brief voor kennisgeving aan te nemen.

Ik stel vast dat de verzoeken die u aan de Tweede Kamer heeft gericht zijn behandeld en ik verwijs u ten overvloede nogmaals naar de brieven die u daarover van de Tweede Kamer hebt ontvangen.

Ik beschouw uw verzoek daarmee als afgehandeld.

Hoogachtend,

Mw. K. Arib,

Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

BIJLAGE: GIDS VOOR DE INDIENERS VAN EEN AANVRAAG VOOR RECHTSBIJSTAND EN MODEL VOOR DE AANVRAAG VOOR RECHTSBIJSTAND

GERECHT VOOR AMBTENARENZAKEN VAN DE EUROPESE UNIE

AANVRAAG VOOR RECHTSBIJSTAND

GIDS VOOR DE INDIENERS VAN EEN AANVRAAG VOOR RECHTSBIJSTAND EN MODEL VOOR DE AANVRAAG VOOR RECHTSBIJSTAND

I. GIDS VOOR DE INDIENERS VAN EEN AANVRAAG VOOR RECHTSBIJSTAND[1]

A. Toepasselijke bepalingen

1. Bevoegdheid van het Gerecht

Ontvankelijkheid van de bij het Gerecht ingestelde beroepen

De aandacht van de indiener van een aanvraag voor rechtsbijstand wordt gevestigd op:

– artikel 270 VWEU, dat van toepassing is op het EGA-Verdrag krachtens artikel 106 bis ervan, alsmede artikel 1 van bijlage I bij het statuut van het Hof van Justitie van de Europese Unie, betreffende de bevoegdheid van het Gerecht;

– de artikelen 90 en 91 van het Ambtenarenstatuut, waarin een aantal voorwaarden voor de ontvankelijkheid van bij het Gerecht ingestelde beroepen worden gepreciseerd.

2. Toepasselijke bepalingen inzake rechtsbijstand

[1] De onderhavige gids vormt een integrerend deel van het model voor het indienen van een aanvraag voor rechtsbijstand. De gegeven informatie is afkomstig uit het Reglement voor de procesvoering van het Gerecht en uit de Praktische aanwijzingen voor de partijen.

De bepalingen inzake rechtsbijstand zijn opgenomen in het Reglement voor de procesvoering.

Uit deze bepalingen blijkt met name het volgende:

a. Voorwaarden voor de toekenning van rechtsbijstand

– Iedere persoon die wegens zijn financiële situatie geheel of ten dele niet in staat is de kosten in verband met de bijstand en de vertegenwoordiging in rechte voor het Gerecht te dragen, heeft recht op rechtsbijstand (artikel 110, lid 1, eerste alinea, van het Reglement voor de procesvoering).

– De financiële situatie wordt beoordeeld aan de hand van objectieve criteria, zoals inkomen, vermogen en gezinssituatie (artikel 110, lid 1, tweede alinea, van het Reglement voor de procesvoering).

– De aanvraag voor rechtsbijstand moet vergezeld gaan van alle inlichtingen en bewijsstukken op grond waarvan de financiële situatie van de verzoeker kan worden beoordeeld, zoals een verklaring van een nationale bevoegde autoriteit betreffende deze economische situatie (artikel 111, lid 3, eerste alinea, van het Reglement voor de procesvoering).

– Rechtsbijstand kan worden aangevraagd voordat beroep wordt ingesteld of zolang dit aanhangig is. De aanvraag kan zonder bijstand van een advocaat worden ingediend (artikel 111, lid 1, van het Reglement voor de procesvoering).

– Indien de aanvraag vóór de instelling van het beroep wordt ingediend, moet de aanvrager summier het voorwerp van het in te stellen beroep, de feiten van de zaak en de argumenten ter ondersteuning van het beroep uiteenzetten. De aanvraag dient vergezeld te gaan van de desbetreffende bewijsstukken (artikel 111, lid 3, tweede alinea, van het Reglement voor de procesvoering).

– Rechtsbijstand wordt geweigerd indien de rechtsvordering ten behoeve waarvan zij wordt gevraagd, kennelijk niet-ontvankelijk of kennelijk ongegrond voorkomt of indien het Gerecht kennelijk onbevoegd is om daarvan kennis te nemen (artikel 110, lid 2, eerste alinea, van het Reglement voor de procesvoering).

– Wanneer in de loop van het geding blijkt dat de omstandigheden op grond waarvan de rechtsbijstand is verleend, zijn gewijzigd, kan de president, ambtshalve dan wel op verzoek, de betrokkene gehoord, de desbetreffende beschikking intrekken (artikel 114 van het Reglement voor de procesvoering).

– De aanvraag voor rechtsbijstand moet worden ingediend overeenkomstig het op de website van het Gerecht beschikbare model, dat onderdeel vormt van deze gids (artikel 111, lid 2, van het Reglement voor de procesvoering).

b. Procedure

– Indien de betrokkene niet zelf een advocaat heeft voorgesteld, of indien zijn keuze niet kan worden bekrachtigd, zendt de griffier een afschrift van de beschikking

waarbij de aanvraag voor rechtsbijstand wordt toegekend en een afschrift van de aanvraag aan de bevoegde instantie van de betrokken lidstaat genoemd in het Additioneel reglement bij het Reglement voor de procesvoering van het Hof van Justitie. De advocaat die met de vertegenwoordiging van de aanvrager wordt belast, wordt aangewezen met inachtneming van de door deze instantie toegezonden voorstellen (artikel 112, lid 3, tweede alinea, van het Reglement voor de procesvoering).

– De indiening van een aanvraag voor rechtsbijstand schorst de voor de instelling van het beroep bepaalde termijn tot en met de datum van betekening van de beschikking waarbij op deze aanvraag wordt beslist, of, in de gevallen waarin in die beschikking geen advocaat is aangewezen om de betrokkene te vertegenwoordigen, tot en met de datum van betekening van de beschikking waarbij een advocaat wordt aangewezen die de betrokkene dient te vertegenwoordigen (artikel 112, lid 5, van het Reglement voor de procesvoering).

c. Gedeeltelijke rechtsbijstand

In de beschikking waarbij de aanvraag voor rechtsbijstand wordt toegekend, kan een bedrag worden vastgesteld dat aan de met de vertegenwoordiging van de betrokkenen belaste advocaat zal worden betaald, of voor de verschotten en honoraria van de advocaat een maximum worden bepaald dat in beginsel niet mag worden overschreden. Daarin kan worden voorzien in een bijdrage van de betrokkene aan de in artikel 110, lid 1, van het Reglement voor de procesvoering bedoelde kosten, rekening houdend met zijn financiële situatie (artikel 112, lid 4, van het Reglement voor de procesvoering).

d. Tenlasteneming van de kosten

– Wanneer op grond van de beslissing waardoor een einde komt aan het geding, de begunstigde van de rechtsbijstand zijn eigen kosten moet dragen, stelt de president bij met redenen omklede beschikking waartegen geen hogere voorziening openstaat de verschotten en honoraria van de advocaat vast die ten laste van de kas van het Gerecht komen (artikel 113, lid 2, van het Reglement voor de procesvoering).

– Wanneer het Gerecht in de beslissing waardoor een einde komt aan het geding, een andere partij heeft veroordeeld om de kosten van de begunstigde van de rechtsbijstand te dragen, dient deze andere partij de aan rechtsbijstand voorgeschoten bedragen aan de kas van het Gerecht te vergoeden (artikel 113, lid 3, eerste alinea, van het Reglement voor de procesvoering).

– Wanneer de begunstigde van de rechtsbijstand in het ongelijk wordt gesteld, kan het Gerecht, indien de billijkheid dit vergt, bij zijn uitspraak over de kosten in de beslissing waardoor een einde komt aan het geding, gelasten dat een of meer andere partijen hun eigen kosten dragen of dat deze bij wege van rechtsbijstand geheel of ten dele ten laste komen van de kas van het Gerecht (artikel 113, lid 4, van het Reglement voor de procesvoering).

B. Wijze van indiening van de aanvraag voor rechtsbijstand

Overeenkomstig punt 47 van de Praktische aanwijzingen voor de partijen moet voor het indienen van een aanvraag voor rechtsbijstand verplicht het onderhavige model voor de aanvraag voor rechtsbijstand worden gebruikt. Een anders dan op basis van het model ingediende aanvraag om rechtsbijstand zal niet in behandeling worden genomen.

Zoals aangegeven in punt 48 van de Praktische aanwijzingen voor de partijen kan de aanvraag voor rechtsbijstand slechts via e-Curia worden neergelegd door de advocaat die de partij die om rechtsbijstand verzoekt vertegenwoordigt.

In geval van toezending in papieren vorm, kan de toezending van het origineel worden voorafgegaan door een toezending per telefax. De datum van toezending van de telefax wordt dan in aanmerking genomen voor de schorsing van de beroepstermijn, mits het origineel het Gerecht binnen tien dagen na de verzending van de telefax bereikt.

Het origineel van de aanvraag voor rechtsbijstand moet door de aanvrager zelf of door zijn advocaat worden ondertekend. Zo niet, wordt de aanvraag niet behandeld en wordt het document teruggezonden. Wanneer de aanvraag evenwel via e-Curia wordt neergelegd door de advocaat van de aanvrager, is de ondertekening door de advocaat niet vereist.

Indien de aanvraag voor rechtsbijstand door de advocaat van de aanvrager wordt ingediend vóór de neerlegging van het verzoekschrift, moet hij vergezeld gaan van documenten waaruit blijkt dat de advocaat bevoegd is om op te treden voor een rechterlijke instantie van een lidstaat of een staat – niet zijnde een lidstaat – die partij is bij de EER-Overeenkomst.

C. Gevolg van de regelmatige indiening van een aanvraag voor rechtsbijstand vóór de instelling van het beroep

De aanvraag voor rechtsbijstand die regelmatig is ingediend vóór de instelling van het beroep, schorst de voor de instelling van dit beroep bepaalde termijn tot en met de datum van betekening van de beschikking waarbij op dit verzoek is beslist, of van de beschikking waarbij een advocaat wordt aangewezen om de aanvrager te vertegenwoordigen. De beroepstermijn loopt dus niet gedurende de tijd dat de aanvraag voor rechtsbijstand door het Gerecht wordt onderzocht. Het is raadzaam om deze aanvraag tijdig in te dienen, om te vermijden dat de rest van de beroepstermijn te kort wordt.

D. Inhoud van de aanvraag voor rechtsbijstand en bewijsstukken

1. Financiële situatie van de aanvrager

De aanvraag moet vergezeld gaan van alle inlichtingen en bewijsstukken op grond waarvan de financiële situatie van de verzoeker ten tijde van de indiening van de aanvraag kan worden beoordeeld, zoals een verklaring van een nationale bevoegde autoriteit betreffende deze financiële situatie.

Als voorbeelden van dergelijke stukken kunnen worden genoemd:

– verklaringen van socialebijstands- of werkloosheidsinstanties;

– inkomstenaangiften of belastingaanslagen;

– salarisafrekeningen;

– bankafschriften.

Plechtige verklaringen, opgesteld en ondertekend door de aanvrager zelf, volstaan niet als bewijs dat deze geheel of ten dele niet in staat is de proceskosten te dragen.

De in de aanvraag voor rechtsbijstand vermelde gegevens betreffende de financiële situatie van de aanvrager en de tot staving van deze gegevens overgelegde bewijsstukken strekken ertoe, een volledig beeld te geven van diens financiële situatie.

De aanvrager wordt erop gewezen dat hij het Gerecht niet alleen gegevens over zijn inkomen moet verstrekken, maar ook gegevens aan de hand waarvan het Gerecht zich een beeld kan vormen van zijn vermogen.

Een aanvraag die niet rechtens genoegzaam aantoont dat de verzoeker niet in staat is om de proceskosten te dragen, wordt afgewezen.

De aanvrager dient het Gerecht zo spoedig mogelijk in kennis te stellen van elke wijziging in zijn financiële situatie die de toepassing kan rechtvaardigen van artikel 114 van het Reglement voor de procesvoering, volgens hetwelk, wanneer in de loop van het geding blijkt dat de omstandigheden op grond waarvan de rechtsbijstand is verleend, zijn gewijzigd, de president, ambtshalve dan wel op verzoek, de betrokkene gehoord, de rechtsbijstand kan intrekken.

2. <u>Voorwerp van het in te stellen beroep, feiten van de zaak en argumenten ter ondersteuning van het beroep</u>

Indien de aanvraag voor rechtsbijstand vóór de instelling van het beroep wordt ingediend, moet de verzoeker summier het voorwerp van het in te stellen beroep, de feiten van de zaak en de argumenten ter ondersteuning van het beroep uiteenzetten. In het model voor de aanvraag voor rechtsbijstand is daarvoor een rubriek voorzien.

Bij het verzoek moet een kopie worden gevoegd van elk bewijsstuk dat relevant is voor de beoordeling van de ontvankelijkheid en de gegrondheid van het in te stellen beroep. Bijvoorbeeld:

– in voorkomend geval, de handeling waarvan nietigverklaring wordt gevraagd;

– in voorkomend geval, de klacht in de zin van artikel 90, lid 2, van het Ambtenarenstatuut en het besluit houdende antwoord op de klacht met vermelding van de datum van indiening van het verzoek en van kennisgeving van het besluit;

– in voorkomend geval, het verzoek in de zin van artikel 90, lid 1, van het Ambtenarenstatuut en het besluit houdende antwoord op dat verzoek met vermelding van de datum van indiening van het verzoek en van kennisgeving van het besluit;

– de briefwisseling met de toekomstige verwerende partij.

3. Andere nuttige preciseringen

Originelen worden niet teruggezonden. De verzoeker wordt dus aangeraden fotokopieën van de bewijsstukken toe te zenden.

Een aanvraag kan niet achteraf met addenda worden aangevuld. Indien dergelijke addenda worden ingediend zonder dat het Gerecht daarom heeft verzocht, worden zij teruggezonden. Het is dus van wezenlijk belang dat alle noodzakelijke informatie in de aanvraag voor rechtsbijstand wordt opgenomen en dat daarbij een kopie wordt gevoegd van elk document dat deze informatie kan staven. In buitengewone gevallen kunnen bewijsstukken betreffende de omstandigheid dat de aanvrager geheel of ten dele niet in staat is de proceskosten te dragen, echter achteraf nog worden aanvaard, indien een rechtvaardiging wordt gegeven voor de te late indiening ervan.

Indien de ruimte onder een rubriek van het model voor de aanvraag voor rechtsbijstand niet volstaat, kan de rest van de informatie worden verstrekt op gewoon papier dat bij het verzoek wordt gevoegd.

II. MODEL VOOR EEN AANVRAAG VOOR RECHTSBIJSTAND

AANVRAAG VOOR RECHTSBIJSTAND

GERECHT VOOR AMBTENARENZAKEN VAN DE EUROPESE UNIE

AANVRAGER

Mevrouw ☐	De heer ☐	
(Geboorte)naam:		
(Eventueel) huwelijksnaam:		
Voornamen:		
Geboortedatum (dd / mm / jjjj): ..... / ..... /		
Geboorteplaats:		
Adres:		
Postcode:	Gemeente:	
Land:		
Telefoon (facultatief):		
Telefax (facultatief):		
E-mail (facultatief):		
Beroep of huidige situatie:		

BEROEP DAT ZAL WORDEN INGESTELD

Indien de onderhavige aanvraag voor rechtsbijstand vóór de instelling van het beroep wordt ingediend, dient de naam van de partij tegen wie u het beroep wilt instellen, te worden vermeld.

Voorwerp van het beroep dat u wilt instellen, feiten van de zaak en argumenten ter ondersteuning van dat beroep:

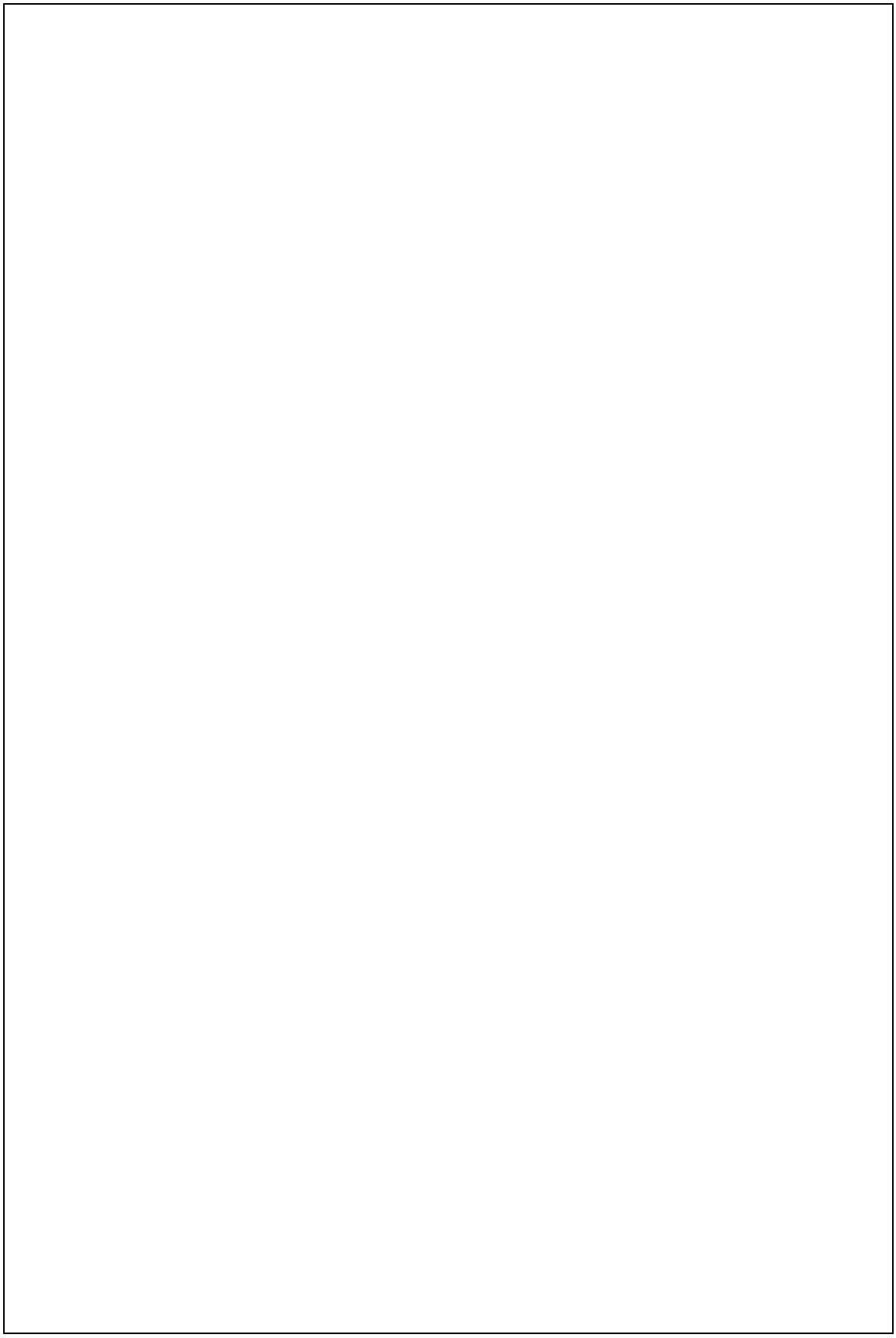

FINANCIËLE SITUATIE VAN DE VERZOEKER

A. INKOMSTEN

– In aanmerking zullen worden genomen de inkomsten die u bij de nationale autoriteiten hebt aangegeven voor de periode van 1 januari tot en met 31 december van het voorafgaande jaar (of voor de periode waarvoor u rechtens verplicht bent uw inkomsten aan te geven) (tabel nr. 1).

– Indien uw financiële situatie sinds het vorige jaar aanzienlijk is gewijzigd, dient u ook uw inkomsten voor de periode van 1 januari van dit jaar (of van het begin van het lopende belastingtijdvak) tot op de dag van uw aanvraag te vermelden (tabel nr. 2).

1. Tabel nr. 1: inkomsten tijdens de referentieperiode

		Eigen inkomsten	**Inkomsten van uw echtgenoot/ echtgenote of partner**	**Inkomsten van iedere andere persoon die gewoonlijk deel uitmaakt van het huishouden (kind of persoon ten laste). Specificeer:** .....
a.	**Geen inkomsten**	☐ ***	☐	☐
b.	**Belastbaar nettoloon** (vermeld op uw loonstrook)			
c.	**Inkomsten anders dan uit loondienst** (landbouw-, industriële, commerciële of niet-commerciële inkomsten)			
d.	**Kinderbijslag**			
e.	**Werkloosheidsuitkeringen**			
f.	**Dagvergoedingen** (ziekte, moederschap, beroepsziekte, arbeidsongeval)			
g.	**Pensioenen, renten en vervroegde pensioenen**			
h.	**Alimentatie-uitkeringen** (daadwerkelijk ontvangen bedrag)			
i.	**Andere inkomsten** (bijv. huurontvangsten, inkomsten uit kapitaal, inkomsten uit effecten ...)			

***: Indien dit vak wordt aangekruist, dient de aanvrager uit te leggen hoe hij in zijn onderhoud voorziet:

2. Tabel nr. 2: inkomsten tijdens het lopende belastingtijdvak

		Eigen inkomsten	Inkomsten van uw echtgenoot/ echtgenote of partner	Inkomsten van iedere andere persoon die gewoonlijk deel uitmaakt van het huishouden (kind of persoon ten laste). Specificeer: .....
a.	**Geen inkomsten**	☐ ***	☐	☐
b.	**Belastbaar nettoloon** (vermeld op uw loonstrook)			
c.	**Inkomsten anders dan uit loondienst** (landbouw-, industriële, commerciële of niet commerciële inkomsten)			
d.	**Kinderbijslag**			
e.	**Werkloosheidsuitkeringen**			
f.	**Dagvergoedingen** (ziekte, moederschap, beroepsziekte, arbeidsongeval)			
g.	**Pensioenen, renten en vervroegde pensioenen**			
h.	**Alimentatie-uitkeringen** (daadwerkelijk ontvangen bedrag)			
i.	**Andere inkomsten** (bijv. huurontvangsten, inkomsten uit kapitaal, inkomsten uit effecten ...)			

***: Indien dit vak wordt aangekruist, dient de aanvrager uit te leggen hoe hij in zijn onderhoud voorziet:

B. VERMOGEN

Specificeer de aard en de waarde van uw roerende goederen (aandelen, obligaties, kapitaal, enz.) en de ligging en de waarde van uw onroerende goederen (woningen, grond, enz.) ook al leveren zij geen inkomsten op:

C. LASTEN

Vermeld in volgende tabel de personen ten laste of die gewoonlijk bij u inwonen (bijv. kinderen):

Na(a)m(en) en voornamen	Familieband (bijv.: zoon, neef, moeder)	Geboortedatum (dd / mm / jjjj)
.....	.....	..... / ..... / .....
.....	.....	..... / ..... / .....
.....	.....	..... / ..... / .....
.....	.....	..... / ..... / .....
.....	.....	..... / ..... / .....
.....	.....	..... / ..... / .....
.....	.....	..... / ..... / .....
.....	.....	..... / ..... / .....

Vermeld het bedrag van de alimentatie-uitkeringen die u aan derden betaalt:

Vermeld het bedrag van de huur voor uw hoofdverblijf of het bedrag dat u aan bankinstellingen stort ter afbetaling van leningen die u voor de aankoop van uw hoofdverblijf bent aangegaan:

D. DIVERSEN

In de volgende rubriek kunt u aanvullende inlichtingen verstrekken over uw situatie, zowel met betrekking tot de inkomsten als met betrekking tot de lasten (bijv. afbetaling van andere leningen dan die welke u voor de aankoop van uw hoofdverblijf bent aangegaan, enz.):

GEGEVENS OVER DE VOORGESTELDE ADVOCAAT

Door de volgende tabel in te vullen kunt u het Gerecht een voorstel doen voor een advocaat om u te vertegenwoordigen.

Indien u deze tabel niet invult, zal het Gerecht toepassing geven aan artikel 112, lid 3, tweede alinea, van zijn Reglement voor de procesvoering, volgens welke de advocaat die met de vertegenwoordiging van de aanvrager wordt belast, wordt aangewezen met inachtneming van de voorstellen die zijn toegezonden door de bevoegde instantie van de betrokken lidstaat, genoemd in het Additioneel reglement bij het Reglement voor de procesvoering van het Hof van Justitie.

Mevrouw / De heer:	
Adres:	
Postcode:	Gemeente: .....
Land:	
Telefoon:	
Telefax (facultatief):	
E-mail (facultatief):	

VERKLARING OP EREWOORD

Ondergetekende verklaart op erewoord dat de inlichtingen in deze aanvraag voor rechtsbijstand juist en volledig zijn:

Datum: ..... / ..... /	Handtekening van de aanvrager of van zijn advocaat:

LIJST VAN DE BEWIJSSTUKKEN

Bewijsstukken aan sde hand waarvan uw financiële situatie kan worden beoordeeld:

- .....
- .....
- .....
- .....
- .....
- .....
- .....
- .....
- .....
- .....
- .....
- .....
- .....
- .....
- .....
- .....
- .....
- .....
- .....
- .....
- .....

Indien het beroep nog niet is ingesteld, bewijsstukken die relevant zijn voor de beoordeling van de ontvankelijkheid en de gegrondheid van het in te stellen beroep:

- .....
- .....
- .....
- .....
- .....
- .....
- .....
- .....
- .....
- .....
- .....
- .....
- .....
- .....
- .....
- .....
- .....
- .....
- .....
- .....
- .....
- .....

RECHTSBIJSTAND AAN RECHTSPERSONEN

ARREST VAN 22. 12. 2010 — ZAAK C-279/09
ARREST VAN HET HOF (Tweede kamer)22 december 2010 *

In zaak C-279/09,

betreffende een verzoek om een prejudiciële beslissing krachtens artikel 234 EG, ingediend door het Kammergericht (Duitsland) bij beslissing van 30 juni 2009, ingekomen bij het Hof op 22 juli 2009, in de procedure

DEB Deutsche Energiehandels- und Beratungsgesellschaft mbH

tegen
Bundesrepublik Deutschland,

Het verzoek om een prejudiciële beslissing betreft de uitlegging van het in de rechtspraak van het Hof van Justitie van de Europese Unie neergelegde doeltreffendheidsbeginsel en houdt in of ingevolge dit beginsel rechtsbijstand aan rechtspersonen moet worden verleend.

Sending Down the Sparrows

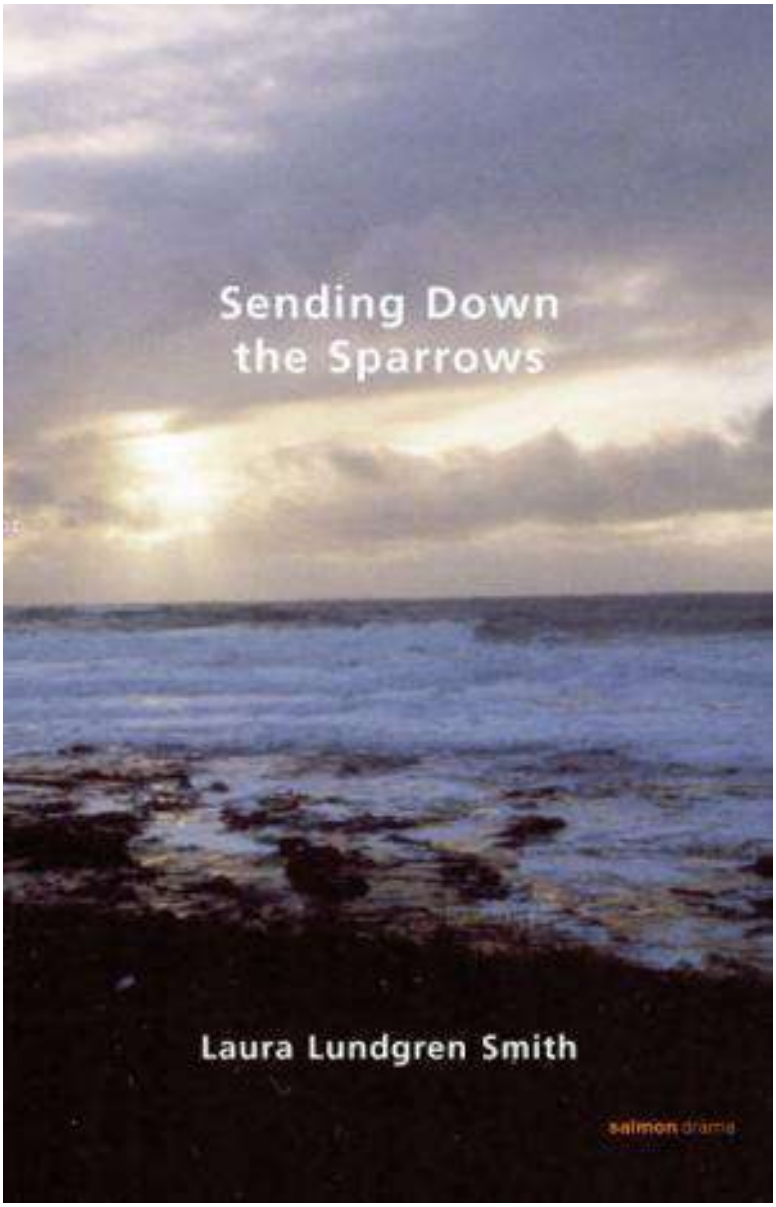

Sending Down the Sparrows, a work of historical fiction, bears witness to the systematic persecution and extermination of the handicapped by Nazi Germany through the character of Viktor, a young man who is a reluctant member of the Hitler Youth.

Viktor has a secret; a mentally handicapped sister who is the ward of a state institution. Viktor soon finds himself caught between the Nazi ideologies of racial and genetic purity and the love of a sister for whom he feels shame. As the play unfolds, he must choose whether to continue protecting his secret himself or to come to the defense of his sister.

Laura Lundgren Smith, a native of Texas, lives in Fort Worth with her husband Ben and daughter India Samhaoir. She holds a Bachelor of Arts with Honors in Theatre and English and a Master of Arts in Theatre from Texas A&M University at Commerce. She was awarded an Arts Council of Ireland Commissions Grant in 2004 for playwriting. Her plays *Sending Down the Sparrows* (Salmon, 2001), *Digging up the Boys* (Salmon, 2007), and *The Shape of the Grave*have been produced many times across the United States. In 2007, her play *Seamless* was chosen by Dallas' Kitchen Dog Theatre to be part of their renowned New Works Festival.

Mrs. Beth Tilton

Theatre Arts I

Theatre Production

One Act Play

Mrs. Tilton graduated from Otterbein College in Westerville, Ohio, with a B.A. in Speech/Theatre and French. She earned a Master's Degree in Secondary Educational Supervision from the University of Akron where she was also a Ph.D. candidate until moving to San Antonio, Texas. She has performed in over 100 different productions,counting among her favorite roles Christine in ***A Chorus Line***; Lucinda in***Into The Woods***; Alma Rose in ***Playing For Time***; The Beggar Woman in ***Sweeny Todd***; Patsy in ***Crazy For You*** and Charlotte Cardoza in ***Titanic***.She also had the honor of performing with Louis Gossett Jr in ***Othello*** and Pat Hingle in ***A Man For All Seasons.*** In addition, she has choreographed and directed over 50 productions and rates the 2007 BHS performances of ***The Insanity of Mary Girard***and ***Titanic*** as among her favorites.

- **Tilton, Beth** <beth.tilton@boerne-isd.net>

- Today at 2:51 PM february- 16 2016

To

- ifudofhumanrights@yahoo.com

Message body

To Who It May Concern:

I have attached the digital copy of ***SENDING DOWN THE SPARROWS*** by Laura Lundgren Smith, published by Salmon Poetry in order to secure permission to use music [not exceeding 30 seconds per instance] from ***HITLER'S INFERNO*** in the Boerne Champion High School production of said play at The University Interscholastic League One Act Play contest on March 11, 2016. Music is an integral part of any theatrical production as it provides the atmosphere for the author's words and the director's vision. In the case of performing an historically set piece; it is essential to be as accurate as possible. To this end, we began our search in September; purchased the albums in October; and have been tracking ownership since that time. If you consent to grant us permission to the use of music from ***HITLER'S INFERNO*** to enhance our production, I would sincerely appreciate knowledge of what steps we would then need to follow to receive written verification. The University Interscholastic League Rules require that we provide our Contest manager with such written proof of permission to use copyrighted materials.

My students and I sincerely thank you for your time and consideration in this matter.

From: Siobhán Hutson [mailto:siobhan@salmonpoetry.com]
Sent: Tuesday, February 16, 2016 6:04 AM
To: Tilton, Beth <beth.tilton@boerne-isd.net>
Subject: Re: Trying to get music approval

Hi Beth,

Here is Sparrows in pdf format... Please feel free to send it along to Audio Rarities.

Let us know if we can be of any further help.

All the best,

Siobhan

Siobhán Hutson
Salmon Poetry
Knockeven
Cliffs of Moher
County Clare
Ireland

siobhan@salmonpoetry.com
http://www.salmonpoetry.com

Salmon Poetry receives financial assistance from The Arts Council / An Chomhairle Ealaíon

- sparrows_insidetext.pdf

Like a boss.

SAMUEL V. CHAMPION HIGH SCHOOL

CHARGER THEATRE

2015-2016 HANDBOOK

MRS. BETH TILTON, DIRECTOR

201 CHARGER BLVD.

BOERNE, TEXAS 78006

830. 357.2736 [OFFICE PHONE]

beth.tilton@boerne-isd.net

http://teacherweb.com/TX/ChampionHS/tilton

TABLE OF CONTENTS

WELCOME TO CHARGER THEATRE	**PG. 3**
COURSE DESCRIPTIONS	**PG. 4**
COURSE GOALS	**PG. 4**
THEATRE ACTIVITIES 2015-2016	**PG. 5**
GRADING SYSTEM	**PG. 7**
CONDUCT	**PG. 8**
CLASSROOM CONDUCT	**PG. 9**
PERFORMANCE EXPECTATIONS	**PG. 9**
GENERAL COURSE REQUIREMENTS	**PG. 10**
ATTENDANCE	**PG. 11**
SYLLABUS	**PG. 11**
CHAMPION CHARGER THEATRE COMPANY AUDITION CONTRACT	**PG. 14**
COURSE EXPECTATION AGREEMENT	**PG. 17**

WELCOME TO CHARGER THEATRE!

We are so excited you are a part of our community, Boerne Samuel V. Champion High School and to have the privilege to work with its wonderful teachers and administration! We are even more excited about the new school year, our plans and our goals many of which have been implemented and are underway. Now that **YOU** are here, you will be able to participate in an exciting theatre program in Boerne ISD – the Charger Theatre Company!

In the following pages, you will find information that will help you begin the new year on the right foot and will help you meet the exciting challenges that his magnificent theatre holds for all of us. You will also find in the back of this handbook several documents that **YOU** and **YOUR PARENT[S]/ GUARDIAN[S]** must sign and return to the theatre office within the first two weeks of school.

Our expectations are high that **YOU** will succeed while working as an actor or a technician with the Charger Theatre Company. We truly expect that once you have begun working with each other and with us, you will want to make the theatre *your home away from home*. The doors to the theatre are always open for you as long as you are willing to follow the policies and guidelines outlines in this handbook.

Please be sure to read the documents with your parents and return the forms. If you or they have any questions regarding the forms or anything within the handbook, please contact me at beth.tilton@boerne-isd.net.

Again, I look forward to a wonderful year working with each of you!

Sincerely,

Mrs. Beth Tilton, Theatre Director

COURSE DESCRIPTIONS

THEATRE ARTS I, I, III, IV; TECHNICAL THEATRE I, II, III; THEATRE PRODUCTION *A.K.A.ONE ACT PLAY* are process centered, participatory theatre studies. The first level [Theatre Arts I] is a survey course which introduces you to theatre activities, historical applications, and the acting process. The resource text available in the classroom is ***THE STAGE AND THE SCHOOL***. The curricula for all theatre course levels are TEKS [Texas Essential Knowledge and Skills] driven and are published by the Texas Education Agency. These are available for you or your parents through the TEA website.

As a first year student of theatre, you will be introduced, or as a second, third or fourth year student in any of the courses, continue learning about a wide range of theatre elements to include but not limited to

Stage Elements	Stage Properties	Crew Assignments	Problem Solving
Dramatic Structure	Historical Applications	Theatre Appreciation	Scene Design*
Makeup Application*	Costume Design*	Publicity/Public Relations	Sound Design*
Light Design*	Script Analysis	Nonverbal Communication	Movement
Stage Management	Musical Theatre*	[* advanced level courses]	

COURSE GOALS

LIVING TRUTHFULLY IN IMAGINARY CIRCUMSTANCES.

PRACTICAL APPLICATIONS OF ACTING-RELATED SKILLS TO LIFE.

These two short definitions depict the Charger Theatre goals as we audition, rehearse, construct sets, plan and plot, and encourage a life- long love for live theatre and the fine arts. Actors use the tools of everyday life experiences to bring believable characters to the stage and while engaged in that awesome experience, tell that character's story to an audience. As a student of theatre, one develops real life skills which carry into our everyday lives as students and adults whether or not one chooses theatre as a career choice. Theatre develops not only an appreciation for the acting process, but also for all fine arts since without visual arts, without music, and without movement or dance, theatre would not exist. It is the goal of the Charger Theatre Department to develop the life-long love for all theatre – that of live and that of the stage.

ONE ACT PLAY PRODUCTION: *HOW THE GRINCH STOLE CHRISTMAS*

How the Grinch Stole Christmas! is a children's story by Theodor "Dr. Seuss" Geisel written in rhymed verse with illustrations by the author. It follows the Grinch, a grouchy, solitary creature who attempts to put an end to Christmas by stealing Christmas-themed items from the homes of the nearby town Whoville on Christmas Eve. Despite his efforts, Whoville's inhabitants still celebrate the holiday, so the Grinch returns everything he stole and is the guest of honor at the Whos' Christmas

Auditions are scheduled for mid to late September with the production scheduled for December 3rd and 4th @7:00pm and December 5th @ 2:30pm in the Black Box Theatre.

THE FINE ARTS DEPARTMENT SCHOOL-WIDE PRODUCTION: *SNOOPY THE MUSICAL*

It's remarkable! Fantastic! Entertaining! Yes, Charles M. Schulz has done it again. SNOOPY!!! the musical sequel to YOU'RE A GOOD MAN, CHARLIE BROWN deserves each of its three exclamation points. Based on the world renowned "Peanuts" comic strip, it delights every audience with the quiet knowledge and wit of its characters. Musical numbers include *The Big Bow-Wow, Don't Be Anything Less* (*Than Everything You Can Be*), *Where Did That Little Dog Go* and *Daisy Hill.*

Auditions are scheduled for early October with the production scheduled for January 28th, 29th, 30th @ 7:00pm on the Main Stage.

UIL ONE ACT PLAY PRODUCTION: *SENDING DOWN THE SPARROWS*

Sending Down the Sparrows, a work of historical fiction, bears witness to the systematic persecution and extermination of the handicapped by Nazi Germany through the character of Viktor, a young man who is a reluctant member of the Hitler Youth. Viktor has a secret; a mentally handicapped sister who is the ward of a state institution. Viktor soon finds himself caught between the Nazi ideologies of racial and genetic purity and the love of a sister for whom he feels shame. As the play unfolds, he must choose whether to continue protecting his secret himself or to come to the defense of his sister.

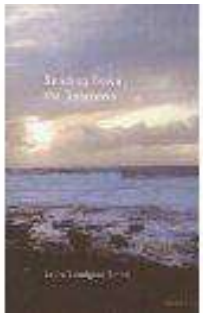

Auditions are scheduled for early October with the production scheduled for March 3rd, 4th, 5th @ 7:00pm on the Main Stage

DISTRICT 27 AAAAA COMPETITION

WE ARE ZONE IIAND WILL BE THE FOURTH SCHOOL TO PERFORM ON FRIDAY, MARCH 11TH THREE SCHOOL WILL ADVANCE TO DISTRICT FROM EACH ZONE. THE DISTRICT CONTEST IS TUESDAY, MARCH 24TH . THREE SCHOOLS WILL ADVANCE FROM DISTRICT TO THE BI-DISTRICT CONTEST WHICH WILL BE ON THURSDAY, APRIL 1ST. ZONE AND DISTRICT WILL BE HELD AT SAN MARCOS HIGH SCHOOL; BI-DISTRICT WILL BE HELD AT JEFERSON HIGH SCHOOL

TO BE ANNOUNCED SENIOR OAP STUDENT DIRECTED SHOW

Production scheduled for APRIL 7TH 8TH, AND 9TH @ 7:00PM IN the Black Box Theatre.

SCHOOL-WIDE SPRING SHOW: *TBA*

Production scheduled for MAY 5TH, 6TH, 7TH @ 7:00PM ON the Main Stage.

GRADING SYSTEM FOR CLASSES

THEATRE ARTS I

PERFORMANCE – 70%

As long as evidence of preparation is apparent in conjunction with the student making a sincere attempt to perform, no grade lower than a 70 will be given. Class time for preparation, demonstration, and clarification will be provided.

QUIZ GRADES/TEST GRADES – 15%

Quiz grades may be awarded for an actual quiz; or, the grade may be given to written work that is deemed important.

Several tests may be given during the grading period. Tests will be announced well in advance.

DAILY/HOMEWORK GRADES – 15%

Work must be turned into the Class Folder in a timely manner. Except in the case of illness, work that is one day late will be -15 on said grade. If it is more than one day late, it will not be graded.

THEATRE ARTS II, III, IV; TECHNICAL THEATRE I, II, III, THEATRE PRODUCTION A.K.A. ONE ACT

PERFORMANCE – 70%

As long as evidence of preparation is apparent in conjunction with the student making a sincere attempt to perform, no grade lower than a 70 will be given. Class time for preparation, demonstration, and clarification will be provided.

QUIZ GRADES-5%

Quiz grades may be awarded for an actual quiz; or, the grade may be given to written work that is deemed important.

TEST GRADES – 10%

Several tests may be given during the grading period. Tests will be announced well in advance.

DAILY/HOMEWORK GRADES – 10%

Work must be turned into the Class Folder in a timely manner. Except in the case of illness, work that is one day late will be -15 on said grade. If it is more than one day late, it will not be graded.

CONDUCT

Charger Theatre Students have high profile on campus and in the community. It is imperative that the conduct and appearance of all theatre students be above reproach. Theatre students will have the opportunity to participate in many exciting events on stage and behind the scenes. As representatives of Boerne ISD and Champion High School, our students must reflect an image of positive leadership, character, responsibility, and good sportsmanship.

Any student who receives an ***N*** or a ***U*** in conduct in any class will not be allowed to participate in theatre extra-curricular activities.

Any student assigned to in school suspension the day before or on the day of a contest or field trip will not be allowed to participate in that activity.

Any student who walks out of a rehearsal or quits during a rehearsal process for a performance without just cause will not be allowed to participate in another theatre performance for the year.

Any student who is not directly connected to the production through the audition, casting, and technical assignment process shall not be allowed in the rehearsal process backstage.

Any student who does not use theatre safety and etiquette guidelines established by the Charger Theatre Department will not be allowed to participate in any theatre activity for the remainder of the year.

Please refer to the CHS Student Handbook regarding ***TARDIES*** and ***ABSENCES***.

CLASSROOM CONDUCT:

Self-discipline is critical to the success of the Charger Theatre Department. Theatre students are expected to follow the Samuel V. Champion High School Student Code of Conduct Rules. Due to the nature of the theatre facility, the following rules shall also be enforced.

- **NO GUM! NO GUM! NO GUM!**
- **NO FOOD OR DRINK ALLOWED IN ANY THEATRE SPACE.** WATER WILL BE ALLOWED IF IN ITS ORIGINAL BOTTLE AND IT IS CAPPED.

- PRACTICE THEATRE SAFETY AND ETIQUETTE IN ALL THEATRE SPACES AT ALL TIMES **THERE ARE NO EXCEPTIONS**. YOUR SAFETY AND YOUR HEALTH COULD DEPEND ON IT! ANY IRRESPONSIBLE OR UNAUTHORIZED USE OF TOOLS, EQUIPMENT, MATERIALS AND/OR THEATRE SPACES IS AGAINST POLICY AND WILL BE DEALT WITH ACCORDINGLY.
- THOROUGHLY CLEAN ALL WORK AREAS AND STORE MATERIALS [TOOLS, PROPS, COSTUMES] IN THE APPROPRIATE AREA BEFORE BEGINNING ANOTHER TASK OR LEAVING THE THEATRE AREAS.
- HARD SOLED SHOES ARE PREFERRED WHILE WORKING IN THE THEATRE. SHOES SHALL BE WORN IN THE THEATRE AT ALL TIMES – **NO BARE FEET**!
- RESPECT EACH OTHER, ALL ADULTS, AND YOUR DIRECTORS. TREAT OTHERS AS YOU WISH TO BE TREATED.
- BE PROMPT!
- BE PREPARED! BRING ALL MATERIALS [SCRIPTS, NOTEBOOK, PENS, ETC.] WITH YOU EVERY DAY.

PERFORMANCE EXPECTATIONS

- Students are expected not to talk during all performances. Students may not speak or make noise for any reason when someone is performing. Such behavior is not only rude; it is distracting to those on stage. Failure to follow these instructions may result in an audience performance grade of a zero

- Students are expected not to laugh if someone makes a mistake. Remember, we are all human and goof up from time to time! Laughing is only acceptable if something in a performance is intentionally funny.

- Students are expected not to make fun of anyone's performance for any reason. We learn from the poor as well as the great!

- Students are expected to face the performance(s) and give them full attention.

- Students are expected to applaud reasonably at the end of a performance – no matter what!
- Be polite! Raise your hand to speak and respect others and their property.
- Be respectful of the property of others. If items do not belong to you, do not pick them up, move them, etc. This rule applies to materials in the shop as well. Many props belong either to other students or for upcoming shows. You *may* be able to use them; but, you **MUST ASK** prior to using them. Failure to do so will result in you not being able

to use any of the props in the classroom. If you are permitted to use them, please put them back in their original spot.

- Be productive. Remain on task at all times. You are not Pavlov's Dog!! When the bell rings at the end of the class, you are to wait to be dismissed. Thank you!

GENERAL COURSE REQUIREMENTS

- **I.** Maintain a portfolio [notebook] of your work and bring it to class daily = 1 major test grade per semester. The director will also periodically check the portfolio for organization and objectives.
  - Your portfolio is compiled by you. The following are required to be in the portfolio:
    - The syllabus
    - A journal for crew/lab scene assessment
    - All exams with corrections
    - Evaluation rubrics
    - Vocabulary
    - Play analyses: Viewing and Reading
- **II**. View **TWO LIVE THEATRE EVENTS** [at least one per semester] during the course and evaluate the performance. Each viewing shall equal a major test grade. **You shall have a program and/or ticket stub attached to the written critique of the viewing experience** within a 24-hour period of the play attendance.
  - ***LIVE THEATRE*** includes plays, operas, and dance events such as a ballet.
    - The production may be a school production, BCT production, seeing a professional production in San Antonio [or any city]
  - ***LIVE THEATRE*** is **NOT** a video taped event, TV shows, movies or rock concerts.
  - Written critiques will NOT be accepted after the following dates of each semester:
    - Thursday, December 11, 2014 or Friday, December 12, 2014
    - Thursday, May 14, 2015 or Friday, May 15, 2015

ATTENDANCE

Absences are **DISCOURAGED** since a large portion of your grade each 9 weeks is taken from assessments of *hands-on* work or work with partners and groups. If due to illness or family emergencies several absences have been accrued, an alternate assignment will be specified.

SYLLABUS

THEATRE ARTS I

I. Expectations, Explorations
   a. Getting to know you activities
   b. Jargon
   c. Theatre Safety
   d. Warm Ups/Improvisations/Theatre Games
   e. Facilities and Procedures
   f. Stages, Ground Plans and Elements

II. Acting
   a. Pantomime: creating believable action
   b. Vocal Mechanism
   c. Strengthening the Imagination
   d. Following Stage directions
   e. Basic Movement
   f. Utilizing Motivation
   g. Special Movement Problems
   h. Interpreting the Character's Lines
   i. Improvisation
      i. Scenes with pictures
      ii. Ambiguous scenes
   j. Creating a character in a play
   k. Memorization
   l. Underscoring

III. Theatre History

a. Greek Theatre
b. Theatre in the Middle Ages
c. Renaissance Theatre in Italy, France and Germany
d. Elizabethan Theatre
    i. Shakespearean monologue

IV. Dramatic Structure
a. How to read a play and enjoy it!
b. Storyboard

V. Auditioning

THEATRE ARTS II, III, IV TECHNICAL THEATRE I, II, III, THEATRE PRODUCTION A.K.A. ONE ACT

I. Review Expectations, Explorations
a. Getting to know you activities
b. Jargon
c. Theatre Safety
d. Warm Ups/Improvisations/Theatre Games
e. Facilities and Procedures
f. Stages, Ground Plans and Element

II. Acting Skills
a. Believability of character: Lip Sync
b. Voice and Diction
    i. Oral Interpretation of a song
c. Physical Acting
d. Characterization Study
e. Scene Work

III. Production

a. Auditioning Techniques
b. Rehearsals
    i. Blocking
    ii. Line
    iii. Dress
    iv. Props
    v. Costumes
        1. Historical application
        2. Building a Costume
        3. Sewing Projects
    vi. Makeup
c. Lighting and sound

IV. Stage Elements
a. Ground Plans
b. Lumber, hardware
c. Set design
d. Flats/Platforms/Soft Scenery

V. Stage Management
a. The Production Team
    i. Box Office/ Playbills/ Press Releases/Photography

VI. The Actor Prepares
a. Final Portfolios
    i. Resume Writing

AS AN ACTOR OR TECHNICIAN, YOU WILL RECEIVE THIS AT THE TIME YOU AUDITION FOR ANY PRODUCTION

CHAMPION CHARGER THEATRE COMPANY

AUDITION CONTRACT

Dear Parents, Guardians, and Students:

Welcome to the Champion Charger Theatre Company's audition process. Being selected as a member of a theatre company, either as a performer or technician/crew personnel is an incredible commitment of time and energy on both the part of the student and the parents/family. We are honored that you have chosen to make such a commitment to our theatre company.

Please read thoroughly this document and the attached calendar. Make note and highlight all known conflicts with the rehearsal and performance schedule, sign this document and the calendar and return it to the director. A copy will be made and returned to you.

Please note that students are only required to attend those rehearsals in which they are needed as indicated on the calendar. The exception to this is the final two weeks of rehearsal. There are no unexcused absences. Exceptions for family emergencies, severe illness are granted on a case-by-case basis with approval of the directors. If at all possible, approval must be obtained in advance of the rehearsal being missed. The directors may be reached via email beth.tilton@boerne-isd.net and, in the case of the musical mary.hill@boerne-isd.net

Please note that auditioning for a production as a performer or technician/crew personnel is a process. A student will be given at least one opportunity to audition and/or interview. Students must be present for his/her entire audition/interview process or until released by the directors. Not all who audition may be selected to participate and auditioning and/or completing the audition process does not, in any manner, ensure or guarantee a place in the production. There

are a number of aspects of the student that must be considered. Some of these are, but not limited to the following: personal and professional attitude, ability to focus, ability to work as part of an ensemble, chemistry with others, artistic ability, movement, voice, look, emotional levels, ability to listen, ability to take and follow direction and do so with a professional attitude, ability to work as a team, schedule conflicts, ability to meet deadlines , ability to follow rules, regulations and procedures, commitment to the program, and needs and requirements of each individual production. Still with all of these aspects and more to consider a certain amount of subjectivity is involved. It is important to understand the ultimate decision will be that of the directors.

Following the announcement of all cast and crew assignments, students may make an appointment with the director to discuss their audition the week after final cast and crew are posted. Only the student's work in the audition/interview will be discussed. No other student's work or any comparisons to others will be discussed. This is for educational purposes only so the student will have some point of reference to continue working towards the next audition. It is important that all students and parents understand fully that only a limited number of students may be chosen. Again, not all who audition may be chosen. Parents must support their children by staying positively focused and maintaining a positive attitude about the education value of trying out for a position and learning how the student can work towards making the next audition better. Staying positive, acting in a sportsman-like manner and focusing on the education aspect of the audition is paramount to the overall success of the student in high school and in life.

Students may be removed from a production for reasons or actions including, but not limited to the following:

- Ineligible grades on the progress report or nine-weeks grading period.
- Any disciplinary referral
- Continued tardiness to rehearsals
- Illegal activity or behavior
- Any behavior in rehearsal, production, school function or in public that reflects poorly on the Champion High School or the Charger Theatre Company
- Disrespect of any kind towards directors, teachers, students, administrators, parents or school personnel
- Inability to follow direction from the director, student leader or any personnel involved in the production
- Failure to behave in a safe and focused manner while onstage, in the shop, or in rehearsal

This form and attached calendar with highlighted conflicts must be signed and returned in order for the student to be considered for the production.

I have read and accept the terms of the contract stated herein and further understand that acceptance of these terms in no manner is regarded as assurance or guarantee of participation in this or any other Charger Theatre Company Production. In addition, I will maintain a focused and positive attitude regarding the audition process and fully support the final decisions of the director.

The audience paid for the entire seat; but we want you to keep them on the edge of their chair!

STUDENTS : [Print very clearly as most communications will be by email.]

Student Name_____ Grade: _____

Home Phone #: _____ Student Cell Phone #: _____

Email to contact student: _____

Signature: _____ Date: _____, 201____

Parent Name_____

Signature: _____ Date: _____, 201____

COURSE EXPECTATION AGREEMENT

Please review the Theatre Handbook outline course and/or company participation expectations with your parents/guardians and return this form by Thursday, September 4, 2014 or Friday, September 5, 2014.

We have reviewed and understand the expectations and materials needed for participation in the CHS Theatre Classes [Theatre Arts I, Theatre Arts II, Theatre Production, Technical Theatre, and OAP] and am/are prepared to support my son's/daughter's obligations for this class/company.

Date_____

_____ _____

Parent/Guardian Printed Name *Student Printed Name*

_____ _____

Parent/Guardian Signature *Student Signature*

*Best Time to Call*_____

Parent's Telephone Information

Home:_____

Father's Work: _____ Father's Cell: _____

Mother's Work: _____ Mother's Cell: _____

Parent's Email:_____

Hitler's Inferno

Audio-Rarities

2010 • 2 songs • Pop • Contemporary Pop • Audio-Rarities

Buy album $9.99

分享

Pin it

1.	Part-One	Audio-Rarities	Hitler's Inferno	19:54	$0.99

open in browser PRO version Are you a developer? Try out the HTML to PDF API pdfcrowd.com

2.	Part-Two	Audio-Rarities	Hitler's Inferno	17:34	$0.99

Additional info

Genres	Pop, Contemporary Pop
Label	Audio-Rarities
Total duration	37:28
Songs	2
Copyright	(C) 1945 Audio-Rarities
Format	MP3
MP3 download	When you buy an album or a song, you can also download it on Android, Windows 10, Windows 8, and Windows Phone 8.

Portions of content provided by rovi - © 2017 Rovi Corporation

open in browser PRO version Are you a developer? Try out the HTML to PDF API pdfcrowd.com

English (United States)

Contact us Privacy & cookies Terms of use Trademarks About our ads © 2016 Microsoft

open in browser PRO version Are you a developer? Try out the HTML to PDF API pdfcrowd.com

Hitler’s Inferno negatief weggezet door de media

Journalisten hebben de morele en maatschappelijke plicht om feiten objectief weer te geven en zich te onthouden van onvolledige,suggestieve berichtgeving. -combinatie van de algemene stigmatiserende denkbeelden polariserende wijze van verslag doen- de berichtgeving zodanig verpakt dat het lezers onwillekeurig in een bepaalde richting doet denken. Hierdoor is bij het publiek algemeen een negatief beeld ontstaan over “Hitler’s Inferno” getuigenis als van gisteren waarschuwing voor de toekomst. De verschenen publicatie in Trouw van 1 maart 1997 werd “Hitler’s Inferno” in een adem genoemd met het extreem- rechtse circuit. Het is betreurenswaardig dat de media heeft nagelaten een duidelijk onderscheid te maken tussen de lessen over de holocaust en het neo-nazisme.

Suggestieve informatie bevatten

De nazitijd als vergelijkingsmateriaal bezigde

Smakeloos gaan vinden.

Een adem genoemd met extreem- rechtse circuit

Negatief portret

deVerdieping
Trouw

Nazi-marsen op cd 'als waarschuwing'

LOUIS CORNELISSE − 01/03/97, 00:00

MIERLO - Het staat op de cd Hitlers Inferno: Deutschland über alles, Die Fahne hoch, Wenn die SS und SA marchiert. Dat alles gelardeerd met toespraken van Hilter en Goebbels. Voer voor neo-nazi's? Het tegendeel is de bedoeling.

Jan van den Wittenboer heeft het beste met de mensheid voor. De 41-jarige Brabander zonder vaste woon- en verblijfplaats ziet dreigende oorlogen waar bijna niemand ze (nog) ziet. Daarom wil hij geen adres, zelfs geen postbus. In Mierlo, waar hij nog het meest wordt gesignaleerd wordt van hem gezegd: 'Hij heeft ze alle vijf wel op een rijtje, maar ze werken in ploegendienst'.

De dolende verkondiger van verschrikkelijk wapengekletter ('als de mensheid weer niet oplet') heeft duizend keer de cd Hitlers Inferno laten drukken. “Die opnamen heb ik van een langspeelplaat. Een hele ouwe, uit 1945”, verklaart Van den Wittenboer. “Ik ben jaren bezig geweest om de rechten te krijgen voor mijn bedrijf Audio Rarities, maar die waren niet meer te achterhalen.”

Waarom staat er dan op de hoes dat alle rechten toebehoren aan de 'Freistaat Bayern', waar Hitler en zijn nazi's hun oorsprong hadden. Van den Wittenboer: “Beieren heeft toestemming gegeven voor het drukken van de opnamen, als ik ze maar waardig gebruik. Dat doe ik. Dit zijn geluiden ter waarschuwing. Om de discussie op gang te brengen.”

Op de cd zijn zoals gezegd marsen uit het derde rijk te horen een toespraak van de Führer in Wenen. Van den Wittenboer ziet in de rede van Hitler in de Oostenrijkse hoofdstad parallelen met het heden. “Let op, tijdens die toespraak in 1939 spreekt hij ook over 'uitbreiding naar het oosten', net als de Navo nu.”

Van den Wittenboer heeft de anonieme Amerikaanse commentaarstem van de lp op de cd overgenomen. Die zegt na een onverstaanbare donderspeech van Hitler in Rome: “Dit was Adolf Hitler de man die...” Of na de hymne 'Heil Hitler dir!': “Hoe kunnen die mannen zo vrolijk zingen en spelen, terwijl miljoenen mensen worden vermoord.”

Voor wie zijn de inferno-cd's bedoeld? Van den Wittenboer: “Ik heb er al 160 verkocht of verstuurd. Aan betrouwbare mensen, die geen sensatie zoeken. Aan minister Zalm van financiën, aan een muziekuitgever in Schagen en aan de burgemeester van Mierlo, mevrouw Jacobs.” Inderdaad is op het gemeentehuis van Mierlo de cd binnengekomen. De burgemeester: “Deze man bedoelt het goed. Ik hoop en denk niet dat deze cd furore maakt. Op het gemeentehuis wordt hij in ieder geval niet gedraaid.”

Is Van den Wittenboer niet bang dat het inferno-schijfje toch in verkeerde handen valt en, na het verwijderen van het kritische commentaar de nazigeluiden in 'volle glorie' overblijven? Van den Wittenboer: “Mensen die er misbruik van kunnen maken zijn er zeker. Dit cd'tje is eerlijk, de wereld is slecht”.

MINISTERIE VAN ALGEMENE ZAKEN

Minister-President

Music Company International
t.a.v. de heer
J.P. van den Wittenboer
Postbus 324
5660 AH GELDROP

Nr. 97M006796

's-Gravenhage, 29 september 1997

Zeer geachte heer Van den Wittenboer,

Uw brief van 28 augustus jl. met bijlagen heb ik in goede orde ontvangen.
Ik was met name onder de indruk van de CD met originele opnamen van toespraken en liederen uit Hitler-Duitsland, voorzien van een anti-fascistisch commentaar. Hartelijk dank daarvoor. Ik bewonder uw inspanningen om te waarschuwen tegen de gevaren van fascisme en onrecht.

Met de meeste hoogachting,

W. Kok

Postbus 20001 - 2500 EA 's-Gravenhage - Binnenhof 20 - Tel. (070) 3564100 - Fax (070) 3564683

Uittreksel Handelsregister Kamer van Koophandel

KvK-nummer 17090220

Onderneming

Handelsnaam	Audio-Rarities
Rechtsvorm	Eenmanszaak
Startdatum onderneming	31-08-1995
Activiteiten	SBI-code: 46435 - Groothandel in beeld- en geluidsdragers
Werkzame personen	0

Vestiging

Vestigingsnummer	000010995021
Handelsnaam	Audio-Rarities
Bezoekadres	Kastanje 28, 5731NK Mierlo
Postadres	Postbus 324, 5660AH Geldrop
Telefoonnummer	0650425552
Datum vestiging	31-08-1995
Activiteiten	SBI-code: 46435 - Groothandel in beeld- en geluidsdragers
Activiteiten	Groothandel in cd's en Mp3 (smal assortiment met slechts één enkel product "Hitler's Inferno)
Werkzame personen	0

Eigenaar

Naam	van den Wittenboer, Joannes Petrus
Geboortedatum en -plaats	14-05-1955, Mierlo
Adres	Kastanje 28, 5731NK Mierlo
Datum in functie	31-08-1995

Uittreksel is vervaardigd op 08-12-2016 om 13.27 uur.

Waarmerk KvK

Dit uittreksel is gewaarmerkt met een digitale handtekening en is een officieel bewijs van inschrijving in het Handelsregister. In Adobe kunt u de handtekening bovenin het scherm controleren. Meer informatie hierover vindt u op www.kvk.nl/egd. De Kamer van Koophandel adviseert dit uittreksel alleen digitaal te gebruiken zodat de integriteit van het document gewaarborgd en de ondertekening verifieerbaar blijft.

2016-12-08 13:27:29

AUDIO-RARITIES

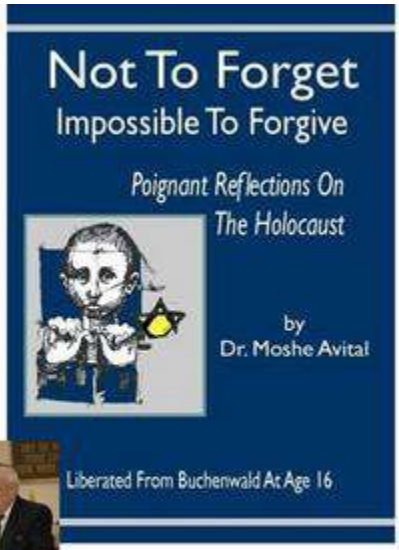

UNITED STATES HOLOCAUST MEMORIAL MUSEUM

EUROPEAN HOLOCAUST RESEARCH INFRASTRUCTURE

Mary Jo Devlin

"Hitler's Inferno",(Side Two)

Adolf Hitler Speaks in Vienna. 1939 - (annexation of Austria)

"What now chancellor Hitler who just said a time of change has taken place which we are witnessing today that will be up to the future generation to value it. It has often been stated that we have to fulfill our mission, but now the chancellor's explaining which mission shall and must be fulfilled. Chancellor just praised hail to Austria…the German Reich, which has been united into the German nation."

"Hitler's Inferno",(Side Two)

November 20, 1945 Nuremberg Tribunal: on the First Day of the historic trail, the President: "I will now call upon the defendants to plead quilty or not quilty".

Hitler's Inferno

Marching Songs Of Nazi Germany 1932 – 1945

Hitler’s Inferno Vinyl LP

Audio Rarities, LPA 2445

33 RPM

Vinyl

12” mono

Narration by Bill Forrest

Production staged by Mary Jo Devlin

United States USA

Side One: Adolf Hitler - Speaks In Rome. 1937, The Crowd Cheer And Sing, "Deutschland Über Alles", The Nazi Storm Troopers Sing, "Die Fahne Hoch" (Horst Wessel Lied), The Nazi Storm Troopers Sing, "Heil Hitler Dir!", Paul Joseph Goebbels - Introduces Adolf Hitler. 1934

Side Two: Adolf Hitler - Speaks In Vienna. 1939, The Nazi Storm Troopers Sing, "Heil Deutschland", The Nazi Storm Troopers Sing, "Wenn Die S.S. Und Die S.A. Aufmarschiert", The Small Berlin School Children Sing, "Die Jugend Marschiert", Goering, Hess, Von Ribbentrop The Defendents, (Goering, Hess, Von Ribbentrop, Etc.) Plead "Not Guilty" At The Nuremberg War Crimes Trial.

"Never before has this shocking material been heard in the United States. Most of these songs and speeches were taken from German radio stations after the war. Their joyous quality is frightening when one thinks of the murder and destruction that followed. It must never happen again in the civilized world.

"Hitler's Inferno" label Audio Fidelity "AF" AF 2445 H, (1958-1961..)

A later stereo record "Hitler's Inferno" label: Audiofidelityenterprises "AFE" (1965..)

Audio Fidelity, Inc. was sold in 1965 the company's name was changed to Audiofidelityenterprises,Inc.In 1985 the company became Milestone Records..At this date much of the catalog is being re-mastered and re-released digitally by

Reach Entertainment and The Copyright Group.In 1997, the compamy was purchased out of bankruptcy by Colliers Media Company.

RESEARCH:

The research by IFUD of Human Rights between 1994-1995 was not directed towards Audio Fidelity,kinor or Dauntless International in New York,the American distributor of the vinyl record "Hitler's Inferno" in the period 1954-1961,but focuses on the Hitler's Inferno by Bill Forrest and Mary Jo Devlin.The speeches and songs of Nazi-germany "Die Lieder der NS-Zeit",*(with the fall of the Third Reich in May 8 -1945,the Allied Control Council banned also the Deutschlandlied)*:The German government,Freistaat Bayern:(Kontrollratsgesetz Nr 2 vom 10-10-1945 und Kontrollrat Direktive Nr 50 vom 29-04-1947).Dieses Verbot ist aufgrund 86a StGB in Deutschland bis heute im Kraft.The fact the work "Hitler's Inferno" for the most part concists of songs and speeches from Nazi Germany doesn't matter.The artistic performance of the author "Bill Forrest" is definitely in 1945 "end of the War" presented to the American public in person:"Never before has this shocking material been heard in the United States.Most of these songs and speeches were taken from german radio stations after the war.Their joyous quality is frightening,when one thinks of the murder and destruction that followed.It must never happen again in the civilized world".The songs and speeches chosen by the author "news politics and government are in 1945 free "public domain" transformed into a new anti-facist work "Hitler's Inferno",a new original work in the sense of the Copyright Law of the moral "personality right"of the author.Modification and changes of an orignal work is a violation of the author's moral rights,are not allowed.The Germans in Nazi-Germany destroyed most documentation that did exist before the end of the war.The documents that survived and related directly to the killing program were virtually all clasified and stamped "Geheime Reichssache",(Top Secret).Hitler ordered that the killings not be spoken of directly in German documentation or in public statements.

(Hitler's Inferno) distribution by cdbaby

cdbaby's warehouse USA (photo The New York Times)

Available on iTunes

Buy Now from amazon.com

alternative CD - CDR - Mp3 download

| amazon | amiest | didiom | emusic | inprodicon | itunes | lala | lastfm | limewire | liqdigital | napster | od2 | rhapsody | shockhound | spotify | tradebit | vcast | zune | cdbaby | mog | yahoo | yesasia.com | jpc.de | meteli.net | tecca | bestbuy | megastore.se | wowhd.nl | monstermusicsc.com | 2coolmovies.com | barnes & noble | cdpince.hu | electricfetus.com | tower records | fye.com | pricegrabber.com | deezer.com | XBox | waterloo records | arukereso.hu | cdconnection.com | megastore.se | ziarecords.com | arukereso.hu | galleryofsound.com | waterloorecords.com | exlibris.ch/de/ | leeknot.com | deezer.com | cdvpodarok.ru | junglee.com | grooves-inc | kmart.com | cdvpodarok.ru | cdbaby.com | boomerangshop.com |

Suppliers.com

Onderzoek Hitler’s Inferno en Audio-Rarities

Link:

http://www.archive.org/details/RESEARCHHitlersInferno

AUDIO
RARITIES
"HITLER'S INFERNO"
2445-1
33⅓ RPM
Words and Music of
Nazi Germany
Part One
A KINOR
RELEASE
UNBREAKABLE
VINYLITE

AUDIO RARITIES

2445

HITLER'S INFERNO

in words, in music 1932-1945

MARCHING SONGS OF NAZI GERMANY

HITLER'S INFERNO

In words, in music

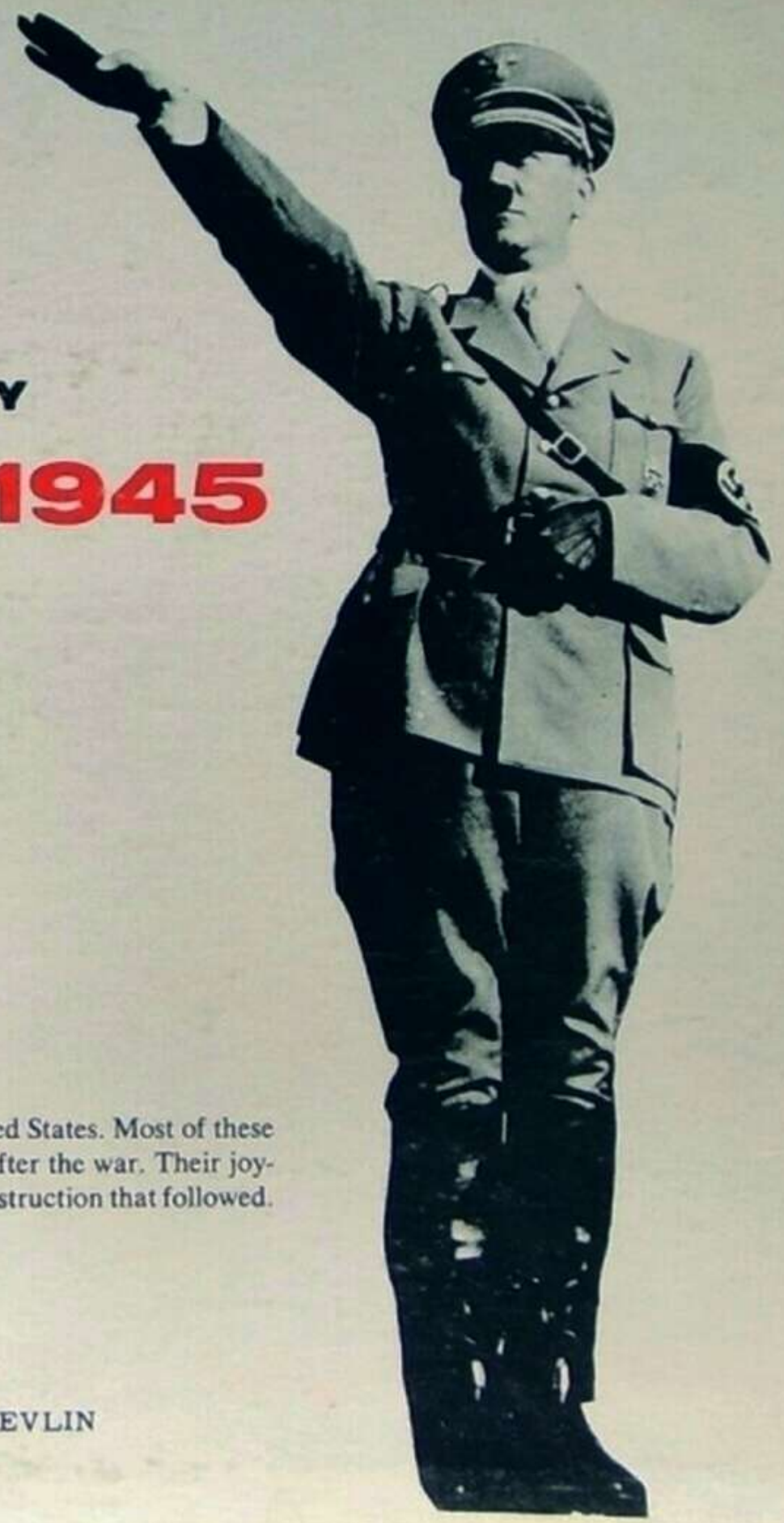

MARCHING SONGS OF NAZI GERMANY

1932-1945

contents

Adolf Hitler speaks in Rome. 1937
The crowds cheer and sing, "Deutschland Uber Alles"
The Nazi Storm Troopers sing, "Die Fahne Hoch" (Horst Wessel Lied)
The Nazi Storm Troopers sing, "Heil Hitler Dir!"
Paul Joseph Goebbels introduces Adolf Hitler. 1934

Adolf Hitler speaks in Vienna. 1939
The Nazi Storm Troopers sing, "Heil Deutschland"
The Nazi Storm Troopers sing, "Wenn Die S.S. Und Die S.A. Aufmarschiert"
The small Berlin school children sing, "Die Jugend Marschiert"
The defendents, (Goering, Hess, Von Ribbentrop, etc.) plead "Not Guilty" at the Nuremberg War Crimes Trial.

AUDIO RARITIES

2445

Never before has this shocking material been heard in the United States. Most of these songs and speeches were taken from German radio stations after the war. Their joyous quality is frightening, when one thinks of the murder and destruction that followed. It must never happen again in the civilized world.

NARRATION BY BILL FORREST

PRODUCTION STAGED BY MARY JO DEVLIN

stemra

Stichting Stemra

Buma/Stemra-huis
Prof. E.M. Meijerslaan 3
1183 AV Amstelveen
Telefoon 020-5407911

Postbus 725 1180 AS Amstelveen
Telefax 020-5407496
KvK Amsterdam S 198521

ABN•AMRO bank 43.30.73.500
ING bank 69.73.60.016
Postbank 372484

Aangesloten bij het
Internationaal Bureau voor
Mechanisch Reproduktierecht
BIEM te Parijs

INTERMEDIARY FOUNDATION OF THE
UNIVERSAL DECLARATION OF HUMAN RIGHTS
Postbus 324
5660 AH GELDROP
T.a.v. dhr. J.P. van den Wittenboer

Datum 24 maart 1994
Doorkiesnr 5407 232
Onze ref. GvL/MW
Betreft

Geachte heer Van den Wittenboer,

Naar aanleiding van uw schrijven d.d. 21/3 jl., doen wij u hierbij het adres toekomen van onze Amerikaanse zusterorganisatie, t.w.:

HARRY FOX AGENCY
205, East 42 Street
NEW YORK (N.Y. 10017)
Verenigde Staten

Met een vriendelijke groet,
STICHTING STEMRA

G.J. van Laar

THE HARRY FOX AGENCY, INC.
a subsidiary of NATIONAL MUSIC PUBLISHERS' ASSOCIATION, INC.

April 8, 1994

Mr. J.P. van den Wittenboer
Intermediary Foundation of the
Universal Declaration of
Human Rights
Postbus 324
5660 AH Geldrop
The Netherlands

Dear Mr. van den Wittenboer:

We are in receipt of your letter dated March 25 and regret to advise you that our database has no information on the record company AUDIO RARITIES.

However, STEMRA is the Dutch representative of our agency's repertoire, and will be able to handle any mechanical licensing and royalty issues arising from your audio documentary.

Kindest regards,

Audrey Chan
International Relations Coordinator

cc: Edward P. Murphy
Yoshio Inomata
Frank S. Rittman

205 EAST 42 STREET, NEW YORK, NEW YORK 10017 (212) 370-5330 FAX: (212) 953-2384

stemra

Stichting Stemra

Buma/Stemra-huis
Prof. E.M. Meijerslaan 3
1183 AV Amstelveen
Telefoon 020-5407911

Postbus 725 1180 AS Amstelveen
Telefax 020-5407496
KvK Amsterdam S 198521

ABN•AMRO bank 43.30.73.500
ING bank 69.73.60.016
Postbank 372484

Aangesloten bij het
Internationaal Bureau voor
Mechanisch Reproduktierecht
BIEM te Parijs

Intermediary Foundation of the Universal Declaration of
Human Rights
Postbus 324
5660 AH GELDROP

t.a.v. de heer J.P. van de Wittenboer

Datum 24 juni 1994
Doorkiesnr 5407 418
Onze ref. JPV
Betreft Produktie in eigen beheer

Geachte heer Van de Wittenboer,

Hierbij zenden wij de door u ingezonden aanvragen voor toestemming retour. Alvorens wij deze aanvragen in behandeling nemen verzoeken wij u de naam en voornaam van componist/tekstdichter van de werken te vermelden opdat wij kunnen bepalen of deze werken tot ons repertoire behoren.

Overeenkomstig artikel 6 van de voorwaarden produktie in eigen beheer delen wij u mee dat de opnamen op rechtmatige wijze moeten zijn vervaardigd met instemming van de uitvoerende artiesten en/of met toestemming van de fonografische fabrikant, indien het om de overname van een reeds bestaande geluidsdrager gaat. Voor meer informatie over naburige rechten verwijzen wij u naar de Stichting SENA, Vaartweg 51, 1211 JE HILVERSUM, tel,: 035-244653.

Ter uwer informatie delen wij u mee dat het copyright van NSDAP c.q. NSB repertoire voor Duitse versies berust bij de staat Beieren en voor Nederlandse versies bij de staat der Nederlanden. Stemra mag deze werken **nooit** afrekenen aan welke rechthebbende dan ook en bewerkingen zijn niet toegestaan.

Vervolgvel - 1 -
Datum 24 juni 1994
Aan de heer J.P. van de Wittenboer

Tevens bevestigen wij de ontvangst van het door u vervaardigde manuscript "De één zijn dood is de ander zijn brood" met bijlagen. Aangezien dit manuscript geen nadere informatie geeft over componist/auteur van de door u gebruikte werken sturen wij bijgaand het manuscript retour.

Wij vertrouwen erop u hiermee van dienst te zijn geweest.

Met vriendelijke groet,
STICHTING STEMRA

J.P. Vink
Hoofd Audio Produkties

c.c. Salisbury Sound B.V.

Bijlagen: 3

SENA
STICHTING TER EXPLOITATIE
VAN NABURIGE RECHTEN

Intermediary Foundation of the Universal
Declaration of Human Rights
Tav. de heer J.P. van den Wittenboer
Postbus 324
5660 AH Geldrop

Hilversum, 28 juni 1994

Geachte heer Wittenboer,

De door u gevraagde informatie vermeld in uw brief van 27 juni jl. betreffende artiest/componist/jaartal etc. van de musicassette "Hitler's Inferno" is bij Sena niet bekend. Wij zijn een organisatie die de belangen behartigt van uitvoerende kunstenaars en producenten, indien hun werk vanaf een commerciële geluidsdrager op de radio, tv of in openbare ruimten wordt afgespeeld. Voor wat betreft de gegevens van componisten kunt u terecht bij de Buma te Amstelveen.

In bovengenoemde brief maakt u melding van een brief die u aan de heer Vink van de Stichting Stemra heeft gestuurd en die als bijlage bij de brief aan Sena had moeten zitten, maar deze brief hebben wij niet van u ontvangen.

Voor uitgebreide informatie over Sena en haar doelstellingen sluit ik hierbij onze brochure in.

Mocht u nog vragen hierover hebben dan kunt u ons bereiken op tel.nr. 035 - 244653.

Met vriendelijke groet,

Marijke Remkes

Bijlage: brochure

VAARTWEG 51 / 1211 JE HILVERSUM
TELEFOON 035 - 244 653 / FAX 035 - 280 971
BANK: ABN • AMRO HILVERSUM / REK. NR. 48.37.00.487
DE SENA HEEFT EEN SECTIE UITVOERENDE KUNSTENAARS
EN EEN SECTIE PRODUCENTEN

THE HARRY FOX AGENCY, INC.
a subsidiary of NATIONAL MUSIC PUBLISHERS' ASSOCIATION, INC.

July 12, 1994

Mr. J.P. van den Wittenboer
I.F.U.D.H.R.
Postbox 324
5660 AH Geldrop
The Netherlands

Dear Mr. van den Wittenboer:

I am writing in response to your letter dated July 1 to Ms. Audrey Chan, who is no longer affiliated with the Harry Fox Agency, Inc.

I have researched our database and regret to inform you we have no information concerning KINOR, Audio Rarities, or the recording referenced in your letter, "Hitler's Inferno."

Sincerely,

Frank S. Rittman, Esq.
International Business Administrator

cc: Edward P. Murphy
Yoshio Inomata

205 EAST 42 STREET, NEW YORK, NEW YORK 10017 (212) 370-5330 FAX: (212) 953-2384

Advies inzake "Hitler's Inferno" 15 september 1994

De stichting Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights[1], (hierna te noemen "de stichting"), heeft het voornemen om het werk "HITLER'S INFERNO", vastgelegd op een 33⅓ toeren langspeelplaat[2] (hierna te noemen "de plaat"), opnieuw uit te brengen op cassette en CD, in eerste instantie in Nederland.

Gelet op dit voornemen wil de stichting zich een beeld vormen over de auteursrechtelijke aspecten die verbonden zijn aan het opnieuw uitbrengen van deze plaat.

Beschrijving van de plaat.

De plaat bestaat uit 1) geluidsopnames van Nazi-liederen, van toespraken van Hitler en Goebbels en een korte geluidsopname van het Neurenberg proces (hierna te noemen "Duitse geluidsopnames") en 2) anti-fascistisch commentaar in de Engelse taal door een Amerikaanse verteller.

Volgens de plaathoes zijn de Duitse geluidsopnames na WOII uitgezonden door Duitse radiostations (volgens de stichting onder meer via kortegolfzenders die ook in Amerika te ontvangen waren).

Aangezien de plaat geen copyright notice bevat, kan niet precies bepaald worden in welk jaar deze is uitgebracht. De stichting gaat vooralsnog uit van 1945.

Beschermd werk.

De vraag of de plaat als een werk kan worden beschouwd en of daarop auteursrecht is ontstaan, moet in het algemeen overeenkomstig het territorialiteitsbeginsel beantwoord worden, d.w.z. op basis van het recht van het land waar de bescherming effectief moet zijn, dus in beginsel op basis van het Nederlands auteursrecht.

---

[1] Postbus 324, 5660 AH Geldrop. Geregistreerd bij de Kamer van Koophandel te Eindhoven onder nummer S92925.

[2] Audio Rarities LPA 2445 USA, a Kinor release.

Advies inzake "Hitler's Inferno" 15 september 1994

Naar Nederlands auteursrecht moet aangenomen worden dat de plaat te kwalificeren is als een werk van letterkunde, wetenschap of kunst in de zin van art. 1 jo. art. 10 Auteurswet (Aw). Bij deze kwalifikatie speelt een grote rol dat de plaat een eigen, oorspronkelijk karakter bezit dat het persoonlijk stempel van de maker draagt. Het feit dat de plaat voor het grootste gedeelte bestaat uit een vastlegging van Duitse geluidsopnames doet hieraan niet af. Omdat nl. de Duitse geluidsopnames in een door de maker gekozen volgorde zijn geplaatst en voorzien zijn van anti-fascistisch commentaar, is hiermede een nieuw oorspronkelijk werk ontstaan in de zin van het Nederlands auteursrecht.

Dit betekent dat de maker van de plaat of diens rechtverkrijgende op grond van art. 1 Aw het exclusieve recht heeft om de plaat openbaar te maken en te verveelvoudigen.

Onderzoek door de stichting.

De stichting heeft een onderzoek ingesteld naar de auteursrechthebbende van de plaat. In dit verband wordt gewezen op correspondentie met Stemra en haar Amerikaanse tegenhanger Harry Fox Agency, Inc. te New-York. Dit onderzoek heeft niet geleid tot de opsporing van de auteursrechthebbende. Wel kan uit informatie van Stemra afgeleid worden, dat de Staat Beieren mogelijk auteursrechthebbende van de Duitse geluidsopnames is.

Scenario I.

Indien de stichting de plaat in Nederland op cassette en/of CD uitbrengt, is het denkbaar dat de maker van de plaat of diens rechtverkrijgende zich aanmeldt en het auteursrecht op de plaat claimt. In dit geval zou nader onderzoek de geldigheid van deze claim moeten uitwijzen.

Dit betekent dat de aanmelder in eerste instantie moet aantonen dat hij als auteursrechthebbende aangemerkt dient te worden. Indien hij hierin zou slagen, is het vervolgens de vraag

of hij i.c. zijn auteursrecht kan doen gelden, aangezien op de plaat geen copyright notice is aangebracht. Verder is het mogelijk dat zijn auteursrecht inmiddels door tijdsverloop verstreken is (50 jr. na de dood van de maker of na eerste openbaarmaking).

Indien echter uit dit nader onderzoek zou blijken dat de aanmelder inderdaad aan te merken is als auteursrechthebbende en hij zijn auteursrecht kan doen gelden, kan hij of de exploitatie van de plaat door de stichting verbieden of aan de stichting toestemming verlenen voor de exploitatie in ruil voor een vergoeding (licentie).

Scenario II.

Indien de stichting de plaat in Nederland op cassette en/of CD uitbrengt, moet -gelet op de informatie verkregen van Stemra- eveneens rekening gehouden worden met de mogelijkheid, dat de Staat Beieren zich aanmeldt en het auteursrecht en de daarbij behorende exclusieve exploitatierechten op de *originele Duitse geluidsopnames* claimt. Ook in dit geval zou nader onderzoek de geldigheid van deze claim moeten uitwijzen.

Dit betekent dat de Staat Beieren in ieder geval zou moeten aantonen dat de Duitse geluidsopnames, die vlak na WOII door Duitse radiostations zijn uitgezonden, auteursrechtelijk beschermd zijn. Naar huidig Nederlands auteursrecht moet in dit verband aangenomen worden dat de kans groot is dat de destijds uitgezonden Duitse geluidsopnames voor auteursrechtelijke bescherming in aanmerking komen.

Echter, indien vast zou komen te staan dat de Duitse geluidsopnames inderdaad auteursrechtelijk beschermd zijn, kan de stichting op goede gronden aanvoeren dat er i.c. sprake moet zijn van een beperking van het auteursrecht op de uitgezonden Duitse geluidsopnames. De stichting kan nl. het standpunt innemen dat de Duitse geluidsopnames destijds uitgezonden werden door

en/of vanwege de openbare macht en derhalve in beginsel publiek domein zijn.

In dit verband stelt art. 15b Aw dat: "Als inbreuk op het auteursrecht op een door of vanwege de openbare macht openbaar gemaakt werk van letterkunde, wetenschap of kunst wordt niet beschouwd verdere openbaarmaking of verveelvoudiging daarvan, tenzij het auteursrecht, hetzij in het algemeen bij wet, besluit of verordening, hetzij in een bepaald geval blijkens mededeling op het werk zelf of bij openbaarmaking daarvan uitdrukkelijk is voorbehouden ..."

Uit een kort onderzoek van het destijds geldende Duitse auteursrecht is vooralsnog niet gebleken van een wet, besluit of verordening op grond waarvan het auteursrecht op destijds door en/of vanwege de openbare macht uitgezonden Duitse geluidsopnames uitdrukkelijk is voorbehouden. Evenmin is op dit moment aannemelijk dat het auteursrecht destijds bij uitzending van de Duitse geluidsopnames uitdrukkelijk is voorbehouden. Dit betekent dat een beroep van de stichting op de beperking van het auteursrecht ingevolge art. 15b Aw -behoudens tegenbewijs van de Staat Beieren- een **goede kans van slagen**[3] zou hebben.

Echter, indien dit beroep niet zou slagen, moet rekening gehouden worden met de mogelijkheid dat de Staat Beieren als auteursrechthebbende op de destijds uitgezonden Duitse geluidsopnames verdere exploitatie kan verbieden of kan onderwerpen aan haar toestemming.

Conclusies.

Door verdere exploitatie van de plaat zou de stichting geconfronteerd kunnen worden met auteursrechtelijke aanspraken van de maker van de plaat of diens rechtverkrijgende. In deze situatie kan de stichting een beroep doen op het ontbreken van een copyright notice en mogelijkerwijze op de afloop van de beschermingsduur van het auteursrecht.

[3] Vetgedrukt op verzoek van de stichting.

Verder zou de stichting geconfronteerd kunnen worden met auteursrechtelijke aanspraken van de Staat Beieren. In deze situatie kan de stichting een beroep doen op art. 15b Aw.

Indien in een eventuele rechterlijke procedure de genoemde verweren van de stichting niet gehonoreerd zouden worden, kan de stichting haar voornemen om de plaat in Nederland op cassette en/of CD uit te brengen slechts realiseren door middel van een licentie van de auteursrechthebbende.

De beoordeling door de stichting van de vraag of verdere exploitatie van de plaat een **goede kans van slagen**[4] heeft, zal dienen te geschieden met inachtneming van de hiervoor genoemde risiko's die verbonden zijn aan deze verdere exploitatie.

W de Zeeuw.

Mr. W. de Zeeuw.

[4] Vetgedrukt op verzoek van de stichting.

stemra

Stichting Stemra

Buma/Stemra-huis
Prof. E.M. Meijerslaan 3
1183 AV Amstelveen
Telefoon 020-5407911

Postbus 725 1180 AS Amstelveen
Telefax 020-5407496
KvK Amsterdam S 198521

ABN•AMRO bank 43.30.73.500
ING bank 69.73.60.016
Postbank 372484

Aangesloten bij het
Internationaal Bureau voor
Mechanisch Reproduktierecht
BIEM te Parijs

Intermediary Foundation of the Universal Declaration of
Human Rights
Postbus 324
5660 AH GELDROP

t.a.v. de heer J.P. van de Wittenboer

Datum 17 oktober 1994
Doorkiesnr 5407 418/242
Onze ref. JPV/Jolanda van Dam
Betreft Produktie in eigen beheer

Geachte heer van de Wittenboer,

Bij deze bevestigen wij het ontvangst van het juridisch rapport inzake "Hitler's Inferno".

In het vertrouwen u hiermee van dienst te zijn geweest.

Met vriendelijke groeten,
STICHTING STEMRA

J.P. Vink

THE HARRY FOX AGENCY, INC.
a subsidiary of NATIONAL MUSIC PUBLISHERS' ASSOCIATION, INC.

October 17, 1995

Mr. J.P. van den Wittenboer
Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights
Postbox 324
5660 AH Geldrop
THE NETHERLANDS

Re: Hitler's Inferno Project

Dear Mr. van den Wittenboer:

Thank you for your letter dated August 16th; please excuse my delay in responding to your inquiry. I regret that we cannot provide you with any recommendations on U.S. record companies who may wish to act as your distributor. I am, however, enclosing a section from the *1995 Billboard International Buyer's Guide* in the event you wish to contact any of them directly.

Sincerely,

Frank S. Rittman
International Business Administrator

encl.
cc: Edward P. Murphy
Yoshio Inomata

711 THIRD AVENUE, NEW YORK, NEW YORK 10017 (212) 370-5330 FAX: (212) 953-2384

PAYTON

BUSINESS LEGAL ADVICE

Vestdijk 9
5611 CA Eindhoven
The Netherlands
Tel +31-40-465117
Fax +31-40-455202

John W. Payton, Esq.
Mr. W. de Zeeuw
Dutch Counsel
Mr. G. H. M. Rooijackers
Of Counsel

Intermediary Foundation of the
Universal Declaration of Human Rights
Postbus 324
5660 AH Geldrop
T.a.v. de heer J.P. van den Wittenboer.

Declaratie: 940183 28 juni 1994.

Geachte heer Van den Wittenboer,

Gelieve hierbij mijn declaratie aan te treffen naar aanleiding van ons gesprek van vandaag, waarin ik u geadviseerd heb met betrekking tot de auteursrechtelijke aspecten van een CD release van "Hitler's Inferno".

Advieskosten	f	200.00	
Administratiekosten 5%	f	10.00	+
Totaal	f	210.00	
BTW 17.5%	f	36.75	+
Totaal verschuldigd	f	246.75	
		======	

Ik verzoek u om dit bedrag binnen 30 dagen na dagtekening te voldoen door overmaking naar de Rabobank, rek.nr. 11.37.58.510, onder vermelding van bovenstaand declaratienummer.

Hoogachtend,

W de Zeeuw.

Mr. W. de Zeeuw.

PAYTON

BUSINESS LEGAL ADVICE

Vestdijk 9
5611 CA Eindhoven
The Netherlands
Tel +31-40-465117
Fax +31-40-455202

John W. Payton, Esq.
Mr. W. de Zeeuw
Dutch Counsel
Mr. G. H. M. Rooijackers
Of Counsel

Intermediary Foundation of the
Universal Declaration of Human Rights
Postbus 324
5660 AH Geldrop
T.a.v. de heer J.P. van den Wittenboer.

Declaratie: 940193 25 augustus 1994.

Geachte heer Van den Wittenboer,

Gelieve hierbij een specificatie aan te treffen met betrekking tot de door ons verleende diensten in de afgelopen maand.

Kosten dienstverlening	f	483.00
BTW 17.5%	f	84.53 +
Totaal verschuldigd	f	567.53
		======

Ik verzoek u om dit bedrag binnen 30 dagen na dagtekening te voldoen door overmaking naar de Rabobank, rek.nr. 11.37.58.510, onder vermelding van bovenstaand declaratienummer.

Hoogachtend,

John Payton

John W. Payton.

PAYTON
BUSINESS LEGAL ADVICE

Specificatie: 26/07/94 - 25/08/94

Zaak	Uren Mr. de Zeeuw
Hitler's inferno	
- gesprek 27/07/94	1.30
- voorbereiding advies	1.00

Totaal uren		2.30	
Uurtarief	f	200.00	
Subtotaal	f	460.00	
Administratiekosten 5%	f	23.00	+
Kosten dienstverlening	f	483.00	
BTW 17.5%	f	84.53	+
Totaal verschuldigd	f	567.53	

PAYTON
BUSINESS LEGAL ADVICE

Vestdijk 9
5611 CA Eindhoven
The Netherlands
Tel +31-40-465117
Fax +31-40-455202

John W. Payton, Esq.
Mr. W. de Zeeuw
Dutch Counsel
Mr. G. H. M. Rooijackers
Of Counsel

I.F.U.D.H.R.
Postbus 324
5660 AH Geldrop
T.a.v. de heer van den Wittenboer.

Declaratie: 940203 26 September 1994.

Geachte heer van den Wittenboer,

Gelieve hierbij een specificatie aan te treffen met betrekking tot de door ons verleende diensten in de afgelopen maand.

Kosten dienstverlening	f	735.00
BTW 17.5%	f	128.63
Totaal verschuldigd	f	863.63

Ik verzoek u om dit bedrag binnen 30 dagen na dagtekening te voldoen door overmaking naar de Rabobank, rek.nr. 11.37.58.510, onder vermelding van bovenstaand declaratienummer.

Hoogachtend,

John Payton

John W. Payton.

PAYTON
BUSINESS LEGAL ADVICE

Specificatie: 26/08/94 - 25/09/94

Zaak		Uren Mr. de Zeeuw
Hitler's inferno		
- advies		2.50
- gesprek 12/09/94		1.00
Totaal uren		4.50
Uurtarief	f	200.00
Subtotaal	f	700.00
Administratiekosten 5%	f	35.00
Kosten dienstverlening	f	735.00
BTW 17.5%	f	128.63
Totaal verschuldigd	f	863.63

PAYTON
BUSINESS LEGAL ADVICE

Vestdijk 9
5611 CA Eindhoven
The Netherlands
Tel +31-40-465117
Fax +31-40-455202

John W. Payton, Esq.
Mr. W. de Zeeuw
Dutch Counsel
Mr. G. H. M. Rooijackers
Of Counsel

I.F.U.D.H.R.
Postbus 324
5660 AH Geldrop
T.a.v. de heer van den Wittenboer.

Declaratie: 940212 26 oktober 1994.

Geachte heer van den Wittenboer,

Gelieve hierbij een specificatie aan te treffen met betrekking tot de door ons verleende diensten in de afgelopen maand.

Kosten dienstverlening	f	210.00
BTW 17.5%	f	36.75
Totaal verschuldigd	f	246.75

Ik verzoek u om dit bedrag binnen 30 dagen na dagtekening te voldoen door overmaking naar de Rabobank, rek.nr. 11.37.58.510, onder vermelding van bovenstaand declaratienummer.

Hoogachtend,

John Payton

John W. Payton.

PAYTON
BUSINESS LEGAL ADVICE

Specificatie: 26/09/94 - 25/10/94

Zaak	Uren Mr. de Zeeuw
Hitler's inferno - gesprek 11/10/94	1.00

Totaal uren		1.00
Uurtarief	f	200.00
Subtotaal	f	200.00
Administratiekosten 5%	f	10.00
Kosten dienstverlening	f	210.00
BTW 17.5%	f	36.75
Totaal verschuldigd	f	246.75

PAYTON

BUSINESS LEGAL ADVICE

Vestdijk 9
5611 CA Eindhoven
The Netherlands
Tel +31-40-465117
Fax +31-40-455202

John W. Payton, Esq.
Mr. W. de Zeeuw
Dutch Counsel
Mr. G. H. M. Rooijackers
Of Counsel

I.F.U.D.H.R.
Postbus 324
5660 AH Geldrop
T.a.v. de heer van den Wittenboer.

Declaratie: 940218 25 november 1994.

Geachte heer van den Wittenboer,

Gelieve hierbij een specificatie aan te treffen met betrekking tot de door ons verleende diensten in de afgelopen maand.

Kosten dienstverlening	f	315.00
BTW 17.5%	f	55.13
Totaal verschuldigd	f	370.13

Ik verzoek u om dit bedrag binnen 30 dagen na dagtekening te voldoen door overmaking naar de Rabobank, rek.nr. 11.37.58.510, onder vermelding van bovenstaand declaratienummer.

Hoogachtend,

John Payton

John W. Payton.

PAYTON
BUSINESS LEGAL ADVICE

Specificatie: 26/10/94 - 25/11/94

Zaak	Uren Mr. de Zeeuw
Hitler's inferno	
- gesprek 28/10/94	0.50
- meeting 11/11/94	1.00

Totaal uren		1.50
Uurtarief	f	200.00
Subtotaal	f	300.00
Administratiekosten 5%	f	15.00
Kosten dienstverlening	f	315.00
BTW 17.5%	f	55.13
Totaal verschuldigd	f	370.13

PAYTON

BUSINESS LEGAL ADVICE

Vestdijk 9
5611 CA Eindhoven
The Netherlands
Tel +31-40-465117
Fax +31-40-455202

John W. Payton, Esq.
Mr. W. de Zeeuw
Dutch Counsel
Mr. G. H. M. Rooijackers
Of Counsel

I.F.U.D.H.R.
Postbus 324
5660 AH Geldrop
T.a.v. de heer van den Wittenboer.

Declaratie: 950008 27 maart 1995.

Geachte heer van den Wittenboer,

Gelieve hierbij een specificatie aan te treffen met betrekking tot de door ons verleende diensten in de afgelopen maand.

Kosten dienstverlening	f	168.00
BTW 17.5%	f	29.40
Totaal verschuldigd	f	197.40
		======

Ik verzoek u om dit bedrag binnen 30 dagen na dagtekening te voldoen door overmaking naar de Rabobank, rek.nr. 11.37.58.510, onder vermelding van bovenstaand declaratienummer.

Hoogachtend,

John Payton

John W. Payton.

PAYTON
BUSINESS LEGAL ADVICE

Specificatie: 26/02/95 - 25/03/95

Zaak	Uren Mr. de Zeeuw
Hitler's inferno - meeting 28/02/95	0.80

Totaal uren		0.80
Uurtarief	f	200.00
Subtotaal	f	160.00
Administratiekosten 5%	f	8.00
Kosten dienstverlening	f	168.00
BTW 17.5%	f	29.40
Totaal verschuldigd	f	197.40

EXECUTIVE SUMMARY

Fifteen years of experience gained from working in the American, Asian and European marketplaces enables Payton Business Legal Advice ("PBLA") to provide a unique selection of legal services, including the areas of :

- **U.S. LITIGATION**

  Expert, efficient and economic solutions for dealing with the very un-European demands of the U.S. judicial system.

- **INTELLECTUAL PROPERTY RIGHTS**

  In addition to the traditional fields of licensing patents, trademarks and know-how, PBLA has special expertise in exploiting licensing of software copyrights in the fast developing field of new media for interactive products.

- **LEGAL RISK MANAGEMENT**

  The increasing awareness and exercise of legal rights has created a corresponding increase in legal risks. PBLA has developed a comprehensive system for analysing and managing the legal risks inherent in your business.

- **CORPORATE GOVERNANCE**

  The Netherlands is an ideal location from which foreign companies can manage their European organisations. A widespread fluency in English among a highly skilled labour force, together with excellent access to the transportation structure of the European Union provides a firm foundation to an international company's decision to place a European organisation in Holland. PBLA can guide you in dealing with the formal requirements and procedures for doing business in the Netherlands.

It is our intention that this documentation will give you a clear and concise overview of the services we can provide for you. Should questions arise during your review of the more in-depth information contained in this brochure, or should you desire to discuss one or more issues of concern, please contact our office and arrange for a convenient appointment.

We at Payton Business Legal Advice look forward to being of service to you in the future.

PAYTON

BUSINESS LEGAL ADVICE

Vestdijk 9, 5611 CA Eindhoven, The Netherlands

Tel +31-40-465117 - Fax +31-40-455202

LICENSING OF INTELLECTUAL PROPERTY RIGHTS

Payton Business Legal Advice benefits from 15 years of experience in licensing transactions between and among American, Asian and European clients. In addition to the traditional fields of licensing patents, trademarks and know-how, Payton Business Legal Advice has special expertise in exploiting licensing of software copyrights in the fast developing field of new media for interactive products, including CDI and Personal Digital Assistants. Licensing can benefit your company in two ways, viz. granting royalty-bearing licenses under your Intellectual Property Rights, and acquiring licenses under the rights of others.

Often overlooked aspects of licensing include:

- Establishing joint ventures;
- Licensing secret know-how to trustworthy parties in other markets;
- Licensing secret know-how from other parties;
- Exploiting well-known trademarks in new markets and territories; and
- Benefiting from non-exclusive licensing.

Effective exploitation of your Intellectual Property Rights can generate substantial royalty income. The experience and expertise offered by Payton Business Legal Advice can help your company achieve optimal exploitation of your intellectual property.

PAYTON

BUSINESS LEGAL ADVICE

Vestdijk 9, 5611 CA Eindhoven, The Netherlands

Tel +31-40-465117 - Fax +31-40-455202

CORPORATE GOVERNANCE

Dutch law prescribes a variety of formal requirements and procedures for doing business through Dutch subsidiaries or branch offices. Corporate Governance is the general term used to describe the process of complying with the formal requirements and procedures applicable to setting up, financing, operating, and/or liquidating a corporation (including a subsidiary) or other entity, particularly in its relationship with government agencies.

Aspects of Corporate Governance include:

- Setting up a subsidiary or a branch office;
- Establishing a holding structure in the Netherlands for your European subsidiaries;
- Designing or changing the Articles of Association of your subsidiary to meet the needs of your business;
- Issuing and/or transferring shares;
- Appointing corporate officers;
- Publishing the annual accounts;
- Organising the annual general meeting of shareholders and the meetings of other corporate bodies; and
- Legal aspects of employing and dismissing local personnel.

All of these activities involve extensive contacts with representatives of various Government agencies such as the Ministry of Justice, Municipal and Provincial authorities, tax authorities, and public unemployment and disability insurance association (GAK). The strength of Payton Business Legal Advice is our ability to act as an interface between your company and these agencies. Additionally, our network of specialists in such fields as trademarks and trade names registration, environmental and other issues can facilitate your smooth transition into doing business in the Netherlands.

PAYTON

BUSINESS LEGAL ADVICE

Vestdijk 9, 5611 CA Eindhoven, The Netherlands

Tel +31-40-465117 - Fax +31-40-455202

LEGAL RISK MANAGEMENT

From the moment your company enters into a contractual relationship, you inevitably create legal risks. Legal Risk Management is the process of establishing and maintaining procedures for identifying and avoiding the consequences of legal risks. Failure to manage your legal risks effectively can result in civil and/or criminal sanctions being imposed by (inter)national judicial institutions.

Regardless of size, specific areas of potential risk to a business include:

- Unauthorised representation;
- Conflicts among existing contractual arrangements;
- Anti-Trust and unfair business practices;
- Product liability; and
- Regulatory compliance with respect to issues such as employees, share certificates and environmental issues.

Certain contractual relationships by nature carry particularly high levels of risk. Such relationships include:

- Mergers and joint ventures;
- Acquisitions and divestitures; and
- Licensing Agreements.

THE LEGAL AUDIT -- YOUR KEY TO LEGAL RISK MANAGEMENT

Payton Business Legal Advice has developed a comprehensive system for analysing and managing the legal risks inherent in your business, which we refer to as "The Legal Audit". The Legal Audit is an analysis of all contracts and other legal documents which define a company's relationship with other companies and with Government organisations, and the legal risks inherent in these relationships.

PAYTON

BUSINESS LEGAL ADVICE

Vestdijk 9, 5611 CA Eindhoven, The Netherlands

Tel +31-40-465117 - Fax +31-40-455202

U.S. LITIGATION

The high rewards and unlimited opportunities offered by the U.S. marketplace carry with them the responsibility of working within the U.S. legal system. The following aspects of the American legal system have broad similarities to European practice, but can have very different consequences.

TYPES OF U.S. LITIGATION

- **Product Liability**

The concept of Product Liability in America is essentially identical to that of European concepts, in that the manufacturer is responsible for the damage caused by the products he creates. The main difference lies in the high jury damage awards of the American judicial system.

- **Anti-Trust**

American Anti-Trust concepts are broadly similar to European anti-cartel concepts. However, the already high jury damage awards are automatically tripled as punishment for violations.

- **Pre-Merger Notification**

Unlike European procedures, U.S. Pre-Merger Notification may also entail a U.S. Government request to conduct an extensive search of the files of the companies involved (Document Discovery).

PRE-TRIAL DISCOVERY

One of the surprising aspects of U.S. litigation in these three areas is its reliance on Pre-Trial (or Pre-Merger) Discovery as a tool for providing each party with the evidence in the possession of the other, thereby allowing the parties an insight into the strength of each other's position. Your opponent, or in the case of mergers, the U.S. Government, has a right to all relevant information discovered according to the rules applicable to Discovery. Failure to comply with Discovery requests can lead to a verdict in favour of your opponent.

Pre-Trial (or Pre-Merger) Discovery includes:

- **Interrogatories**

Interrogatories are written questions requesting specific information, documents and/or objects, and must be reasonably calculated to lead to the discovery of admissible evidence without being unduly burdensome to the other party.

PAYTON

BUSINESS LEGAL ADVICE

Vestdijk 9, 5611 CA Eindhoven, The Netherlands

Tel +31-40-465117 - Fax +31-40-455202

- **Document Discovery**

Document Discovery is an extremely invasive aspect of Discovery requiring the production of copies of documents that are relevant to the case and responsive to specific document requests. It can often involve the review of hundreds of thousands of pages of files, and the production of tens of thousands of pages of copies.

Virtually all files kept by a company or any of its employees are subject to Document Discovery.

- **Depositions**

Depositions are interviews, translated when necessary, under oath of one party or its employees by the attorney of the other party. Questions and answers are written down by an official court reporter, and may be submitted in evidence. In Europe, the nearest U.S. Consul often administers the oath.

MANAGING U.S. LITIGATION

Payton Business Legal Advice provides an expert, efficient and economic solution for dealing with the very un-European demands of the U.S. judicial system. We work as a cost-effective team of specialists in the field of in-house preparation for U.S. litigation. Our services cover all aspects of Pre-Trial Discovery including:

- Preliminary file searches in order to assist your lead attorney in defining the issues involved;
- Co-ordination of responses to Interrogatories;
- Comprehensive file searches in response to document requests;
- Arranging document copying, translation and shipment services; and
- Co-ordination of the deposition process including witness preparation and arranging for interpretation, Consular and court reporting services.

Fifteen years of expertise gained from working within the European marketplace enables us to provide a sensitive and experienced interface between you and your U.S. lawyer. Our services can be of essential value to you at a time when you are facing a baffling and seemingly unfair process.

BUNDESKANZLERAMT

121 - K - 204 857/95/0001
(Bei Antwort bitte angeben)

Bundeskanzleramt 53106 Bonn

53106 Bonn, den 15. Mai 1995

Adenauerallee 141

Fernruf 0228/56- 0
oder 0228/560 (Vermittlung)

Telex 886750
Telefax 0228/562357

An
Intermediary Foundation of the
Universal Declaration of Human Rights
z.Hd. des Vorsitzenden
Herrn J.P. van den Wittenboer
Postbox: 3 24
5660 AH Geldrop
Niederlande

Sehr geehrter Herr van den Wittenboer,

ich bestätige den Eingang Ihres Schreibens vom 8. Mai 1995 zu dem Projekt "Hitler's Inferno". Darin geht es um Urheberrechte, die aufgrund besatzungsrechtlicher Maßnahmen nach dem 2. Weltkrieg auf der Grundlage des Gesetzes zur Befreiung von Nationalsozialismus und Militarismus dem Freistaat Bayern übertragen worden sind.

Ich habe deshalb Ihr Schreiben sowie sämtliche mitgesandten Anlagen (darunter 2 Tonband-Cassetten) dem Bayerischen Staatsministerium der Finanzen zugeleitet. Weitere Antwort wollen Sie bitte von dort erwarten.

Mit freundlichen Grüßen
Im Auftrag

Gerlach
Gerlach

Press release

"Orphan" works: informal deal done between MEPs and Council

Committees: Committee on Legal Affairs

A photo, a film or a poem that is covered by a copyright, but whose right holder cannot be found, could be made publicly available across the EU, under draft legislation informally agreed by Parliament and Council representatives on Wednesday. This legislation would allow everyone to access such "orphan works" and take forward the project of making Europe's cultural heritage available online.

Lidia Geringer de Oedenberg (S&D, PL), who is steering the legislation through Parliament and led the negotiations, welcomed the deal as a: "first step towards harmonisation of copyright rules in the EU". "The regulation will promote culture and finally make it possible to make some hidden treasures available to the general public", she added at the end of the negotiating round.

Parliament's negotiating team secured provisions to make it safer and easier for public institutions such as museums and libraries to search for and use orphan works. These provisions include clear rules on compensation for right holders who come forward after a work has been placed on line and a possibility for institutions to use any revenue from its use to pay search and digitisation costs.

Today, digitising an orphan work can be difficult if not impossible, since in absence of the right holder there is no way to obtain permission to do so. The new rules would protect institutions using orphan works from future copyright infringement claims, and thus avoid court cases like that in the US, in which a Google project to digitise and share all kinds of books, including orphan works, was blocked on the grounds that the orphan works question should be settled by legislation, not private agreements.

"Diligent" search to protect copyright

According to the agreed text, a work would be deemed to be orphan if, after a "diligent" search made in good faith, it was not possible to identify or locate the copyright holder. The draft legislation lays down criteria for carrying out the search.

Works granted orphan status would be then made public, through digitisation and only for non-profit purposes. A work deemed to be "orphan" in any one Member State would be deemed as such throughout the EU. This would apply to any audiovisual or printed material, including a photograph or an illustration embedded in a book, published or broadcast in any EU country. It would also apply to works not published but nonetheless made available by institutions, provided that they could reasonably assume that the right holder would not object to this act.

Compensation if copyright holder shows up

MEPs agreed that the right holder should be entitled to put an end to the orphan status of a work at any time and claim an appropriate compensation for the use made out of it.

Press Service
Directorate for the Media
Director - Spokesperson : Jaume DUCH GUILLOT
Reference No:20120606IPR46383
Press switchboard number (32-2) 28 33000

They nonetheless inserted a provision to protect public institutions from the risk of having to pay large sums to authors who show up later. compensation would have to be calculated case by case, taking account of the actual damage done to the author's interests and the fact that the use was non-commercial. This should ensure that compensation payments remain small.

Council representatives also agreed to a proposal by MEPs that a new article be inserted in the draft legislation to allow public institutions to generate some revenue from the use of an orphan work (e.g. goods sold in a museum shop). All of this revenue would have to be used to pay for the search and the digitisation process.

Next steps

The outcome will need final approval from the Committee on Legal Affairs, Parliament as a whole and in the Council.

Contact :

Federico DE GIROLAMO
BXL: (+32) 2 28 31389
STR: (+33) 3 881 72850
PORT: (+32) 498 98 35 91
EMAIL: lega-press@europarl.europa.eu

EUROPEAN COMMISSION

Brussels, 24.5.2011
COM(2011) 289 final

2011/0136 (COD)

Proposal for a

DIRECTIVE OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL

on certain permitted uses of orphan works

(Text with EEA relevance)

{SEC(2011) 615 final}
{SEC(2011) 616 final}

EXPLANATORY MEMORANDUM

1. CONTEXT OF THE PROPOSAL

Prior authorisations are necessary to make works protected by copyright available to the public in an online digital library or archive. When the relevant copyright owner cannot be identified or found the works in question are known as orphan works. Consequently, the necessary authorisations to make available works online cannot be obtained. Libraries or other institutions that make works available online to the public without prior authorisation risk infringing copyright.

The main objective of this proposal is to create a legal framework to ensure the lawful, cross-border online access to orphan works contained in online digital libraries or archives operated by a variety of institutions that are specified in the proposal when such orphan works are used in the pursuance of the public interest mission of such institutions. Such works include works which are published in the form of books, journals, newspapers, magazines or other writings, including works embedded in them, as well as audiovisual and cinematographic works in the collections of film heritage institutions, and audio, audiovisual and cinematographic works contained in the archives of public service broadcasting organisations and produced by them. With regard to the archives of public service broadcasters and the special position of public service broadcasters as producers there is a need to limit the phenomena of orphan works by providing a cut off date for works that are within the scope of the proposal.

This aim is to be achieved through a system of mutual recognition of the orphan status of a work. In order to establish the "orphan work" status, libraries, educational establishments, museums or archives, film heritage institutions and public service broadcasting organisations are required to carry out a prior diligent search, in line with the requirements specified in the proposed directive, in the Member State where the work was first published. Once the diligent search establishes the "orphan status" of a work, the work in question will be deemed an orphan work throughout the EU, obviating the need for multiple diligent searches. On this basis, it will be possible to make orphan works available online for cultural and educational purposes without prior authorisation unless the owner of the work puts an end to the orphan status.

This initiative builds on the Commission's 2006 Recommendation on the digitisation and online accessibility of cultural content and digital preservation[1]. Despite the Recommendation, only a handful of Member States have implemented orphan works legislation. The few existing national solutions are circumscribed by the fact that they limit online access to citizens resident in their national territories.

The creation of a legal framework to facilitate the cross-border digitisation and dissemination of orphan works in the single market is also one of the key actions identified in the Digital Agenda for Europe[2] which is part of the Europe 2020 Strategy[3].

---

1 Commission Recommendation 2006/585/EC of 24 August 2006 on the digitisation and online accessibility of cultural content and digital preservation (OJ L 236, 31.8.2006, p. 28-30).

2 A Digital Agenda for Europe - COM(2010) 245.

3 Europe 2020: A strategy for smart, sustainable and inclusive growth: http://ec.europa.eu/eu2020/index_en.htm

2. RESULTS OF CONSULTATIONS WITH THE INTERESTED PARTIES AND IMPACT ASSESSMENTS

- **Consultation of interested parties**

In 2006, a High Level Expert Group on Digital Libraries was established bringing together stakeholders concerned with digitization and online accessibility of cultural material, including orphan works[4]. The Group adopted a "Final Report on Digital Preservation, Orphan Works and Out-of-Print Works"[5]. A "Memorandum of Understanding on Diligent Search Guidelines for Orphan Works" was signed by representatives of libraries, archives and rightholders[6].

In 2008, the Commission's Green Paper on Copyright in the Knowledge Economy[7] sought the views of stakeholders on, *inter alia*, the necessity of further action in relation to orphan works[8]. On 19 October 2009, the Commission adopted the follow-up Communication on Copyright in the Knowledge Economy[9] in which it announced that it would carry out an impact assessment on how to deal with orphan works in the EU.

On 26 October 2009, the Commission held a public hearing where all interested parties presented their views on orphan works. On 10 November 2009, the Swedish Presidency and the European Parliament organised a joint hearing on orphan works and access to works for the visually impaired.

Throughout 2009-2010, the Commission services held meetings with a variety of stakeholders on a bilateral basis to discuss the relevant issues in more detail.

- **Impact assessment**

The impact assessment analyses six options: (1) do nothing, (2) a statutory exception to copyright, (3) extended collective licensing, (4) an orphan-specific licence granted by collecting societies, (5) an orphan-specific licence granted by a public body, and (6) the mutual recognition of national solutions regarding orphan works.

All policy options (except Option 1) are premised on the adoption of a directive that will require all Member States to enact specific orphan works legislation within a specified timeframe. All policy options, except Option 3, are premised on the requirement that a diligent search is necessary prior to the making available of an orphan work in an online digital library.

---

4 Commission Decision of 27 February 2006 on setting up a High Level Expert Group on Digital Libraries (OJ L 63, 4.3.2006, p. 25-27). The Group was subsequently renewed by Commission Decision of 25 March 2009 (OJ 82, 28.3.2009, p. 9-11).

5 http://ec.europa.eu/information_society/activities/digital_libraries/experts/hleg/index_en.htm

6 http://ec.europa.eu/information_society/activities/digital_libraries/doc/hleg/orphan/guidelines.pdf

7 COM(2008) 466.

8 Responses to the consultation are available at http://circa.europa.eu/Public/irc/markt/markt_consultations/library?l=/copyright_neighbouring/consultation_copyright&vm=detailed&sb=Title. See Annex, Chapters 1 and 2 for the analysis of the responses.

9 COM(2009) 532.

The statutory exception (Option 2) would avoid the burden of obtaining a copyright licence but maintain the prior diligent search. However, this option provides for less legal certainty as there is no third party certification of the diligent search.

Option 3, the model of "extended collective licences" assumes that, once a collecting society authorises a library to make books available on a website, this licence, by virtue of a statutory extension, will cover all works in that category, including orphan works (i.e., books, films). The collecting society is considered to represent such "outliers" independent of whether it has carried out a diligent search to identify or locate the author. The absence of a diligent search prevents an approach based on mutual recognition of the orphan work status. An extended collective licence is also normally only valid in the national territory in which the statutory presumption applies.

The specific licence for orphan works (Option 4) provides libraries and the other beneficiaries with a high level of legal certainty against damage claims by reappearing owners. This option requires both a diligent search to determine the orphan status prior to the granting of the licence and a specific licensing arrangement pertaining to orphan works.

The government licence covering orphan works (Option 5) constitutes a public certification of the diligent search and thus grants a high level of legal certainty to the digital library. But this certainty comes at a price in terms of administrative burden. This is why earlier incarnations of this system have had limited impact and are not used in relation to large scale digital library projects.

An approach based on mutual recognition of the orphan status (Option 6) allows libraries and other beneficiaries to enjoy legal certainty as to the "orphan status" of a particular work. Mutual recognition ensures that the orphan works contained in a digital library would be available to citizens across Europe.

3. LEGAL ELEMENTS OF THE PROPOSAL

- **Summary of the proposed action**

The proposal deals with the diligent search necessary to identify whether a particular work is an orphan work and, once this has been established, to make it legal to make this work available to the public online under certain conditions and for specific purposes. The proposal also clarifies the application of extended collective licences to works which are potentially orphan works.

- **Legal basis**

Article 114 TFEU

- **Subsidiarity principle**

A legislative proposal in the form of a directive is necessary because voluntary approaches, notably Commission Recommendation 2006/585/EC of 24 August 2006, have not produced the desired result. In addition, the coexistence of uncoordinated national approaches

governing orphan works in online libraries makes it difficult for a library to make orphan works available across EU Member States[10].

- **Proportionality principle**

Because the orphan work problem is a major impediment to the creation of digital libraries, a coherent EU framework for online access to orphan works is the least intrusive option to achieve the desired result. All other approaches would require significantly more administrative overhead and licensing infrastructures just for orphan works.

- **Choice of instruments**

Proposed instrument: Directive.

Main articles of the proposal

Article 1 sets out the scope and subject matter of the Directive as a variety of material contained in public libraries, educational establishments, museums and archives as well as in the collections of film heritage institutions and archives of public service broadcasting organisations. In the print sector, it also covers visual works such as photographs and illustrations contained in these published works.

Article 2 contains the definition of an orphan work. The definition of an orphan work incorporates the requirement of a diligent search.

Article 3 explains how the diligent search is to be carried out by those who are permitted to use orphan works. Article 3 clarifies that a diligent search need only be carried out in the Member State of first publication of the work.

Article 4 establishes the principle of mutual recognition whereby a work deemed to be an orphan work after a diligent search carried out in accordance with Article 3 shall be considered an orphan work in all Member States.

Article 5 concerns the possibility to put an end to the orphan work status.

Article 6 enumerates the uses that the named beneficiaries are permitted to undertake with respect to orphan works (to make them available to the public, within the meaning of Article 3 of Directive 2001/29/EC, and to reproduce such works, within the meaning of Article 2 of Directive 2001/29/EC, for the purposes of achieving their public interest mission).

Article 7 specifies how Member States may permit certain additional uses under specific conditions.

4. BUDGETARY IMPLICATION

The proposal has no implication for the Union budget.

---

[10] In some Member States, e.g. France, preparatory work on a legislative solution expressly acknowledges that a European solution is required - Conseil Supérieur de la Propriété Littéraire et Artistique *Commission sur les œuvres orphelines,* p. 19.

5. OPTIONAL ELEMENTS

- **European Economic Area**

The proposed act concerns an EEA matter and should extend to the European Economic Area.

2011/0136 (COD)

Proposal for a

DIRECTIVE OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL

on certain permitted uses of orphan works

(Text with EEA relevance)

THE EUROPEAN PARLIAMENT AND THE COUNCIL OF THE EUROPEAN UNION,

Having regard to the Treaty on the Functioning of the European Union, and in particular Articles 49, 56 and 114 thereof,

Having regard to the proposal from the European Commission,

After transmission of the draft legislative act to the national Parliaments,

Having regard to the opinion of the European Economic and Social Committee[11],

Acting in accordance with the ordinary legislative procedure,

Whereas:

(1) Libraries, museums, archives, edcuational establishments, film heritage institutions and public service broadcasting organisations are engaged in large-scale digitisation of their collections or achives in order to create European Digital Libraries. Libraries, museums, archives, edcuational establishments, film heritage institutions and public service broadcasting organisations in the Member States contribute to the preservation and dissemination of European cultural heritage, which is also important for the creation of European Digital Libraries, such as Europeana. Technologies for mass scale digitisation of print materials and for search and indexing enhance the research value of the libraries' collections.

(2) The need to promote free movement of knowledge and innovation in the internal market is an important component of the Europe 2020 Strategy, as set out in the Communication from the Commission "Europe 2020: A strategy for smart, sustainable and inclusive growth"[12], which includes as one of its flagship initiatives the development of a Digital Agenda for Europe.

(3) Creating a legal framework to facilitate the digitisation and dissemination of works for which no author is identified or, even if identified, is not located, so called orphan works, is a key action of the Digital Agenda for Europe, as set out in the

[11] OJ C , , p. .
[12] COM(2010) 2020.

Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of Regions – A Digital Agenda for Europe[13].

(4) The exclusive rights for authors of reproduction and of making available to the public of their works, as harmonised under Directive 2001/29/EC of the European Parliament and Council of 22 May 2001 on the harmonisation of certain aspects of copyright and related rights in the information society[14], require the consent of the author prior to the digitisation and making available of a work.

(5) In the case of orphan works, such prior consent to carry out acts of reproduction or of making available to the public cannot be obtained.

(6) Different approaches in the Member States to the recognition of orphan work status can present obstacles to the functioning of the internal market and the use and cross-border access to orphan works. Such different approaches can also result in restrictions on the free movement of goods and services which incorporate cultural content. Therefore, ensuring the mutual recognition of such status is appropriate.

(7) In particular, a common approach to determine the orphan status and the permitted uses of orphan works is necessary to ensure legal certainty in the internal market with respect to the use of orphan works by libraries, museums, educational establishments, archives, film heritage institutions and public service broadcasting organisations.

(8) Cinematographic, audio and audiovisual works in the archives of public service broadcasting organisations and produced by them include orphan works. Taking into account the special position of broadcasters as producers of audio and audiovisual material and the need to adopt measures to limit the phenomena of orphan works in the future, it is appropriate to set a cut off date relating to the application of this Directive as far as the works in the archives of broadcasting organisations are concerned.

(9) For the purposes of this Directive, cinematographic, audio and audiovisual works in the archives of public service broadcasting organisations should be understood as including works commissioned by such organisations for their exclusive exploitation.

(10) The creation of large online libraries facilitate electronic search and discovery tools which open up new sources of discovery for researchers and academics that would otherwise have to content themselves with more traditional and analogue search methods.

(11) For reasons of international comity, this Directive should only apply to works that are first published or broadcast in a Member State.

(12) Before a work can be considered an orphan work, a good faith and reasonable diligent search for the author should be carried out. Member States should be permitted to provide that such a diligent search may be carried out by the organisations referred to in this Directive or by other organisations.

---

13 COM(2010) 245.

14 OJ L 167, 22.6.2001, p. 10.

(13) It is appropriate to provide for a harmonised approach concerning such diligent search in order to ensure a high level of protection of copyright in the Union. A diligent search should involve the consultation of publicly accessible databases that supply information on the copyright status of a work. Moreover, in order to avoid duplication of costly digitisation, Member States should ensure that use of orphan works by the organisations referred to in this Directive is recorded in a publicly accessible database. To the extent possible, publicly accessible databases of search results and use of orphan works should be designed and implemented so as to permit interlinkage with each other on a pan-European level and consultation thereof through a single entry point.

(14) Orphan works may have several authors or include other works or protected subject matter. This Directive should not affect the rights of known or identified rightholders.

(15) In order to avoid duplication of search efforts, a diligent search should be conducted only in the Member State where the work was first published or broadcast. In order to enable other Member States to ascertain whether the orphan status of a work has been established in another Member State, Member States should ensure that the results of diligent searches carried out in their territories are recorded in a publicly accessible database.

(16) It is appropriate to provide that authors are entitled to put an end to the orphan status in case they come forward to claim their works.

(17) In order to promote learning and culture, Member States should permit libraries, educational establishments and museums which are publicly accessible, as well as archives, film heritage institutions and public service broadcasting organisations, to make available and reproduce orphan works, provided such use fulfils their public interest missions, notably preservation, restoration and the provision of cultural and educational access to works contained in their collections. Film heritage institutions should, for the purposes of this Directive, cover organisations designated by Member States to collect, catalogue, preserve and restore films forming part of their cultural heritage.

(18) Contractual arrangements may play a role in fostering the digitisation of European cultural heritage, it being understood that libraries, educational establishments, museums or archives and film heritage institutions may, with a view to undertake the uses permitted under this Directive, conclude agreements with commercial partners for the digitisation and making available of orphan works. These agreements may include financial contributions by such partners.

(19) In order to foster the Union's citizens' access to Europe's cultural heritage, it is also necessary to ensure that orphan works which have been digitised and made available to the public in one Member State are also available in other Member States. Publicly accessible libraries, educational establishments, museum, archives, film heritage institutions and public service broadcasting organisations that use an orphan work in order to achieve their public interest missions should be able to make the orphan work available to the public in other Member States.

(20) This Directive should be without prejudice to existing arrangements in the Member States concerning the management of rights such as extended collective licences.

(21) Member States should also be allowed to permit the use of orphan works for purposes which go beyond the public interest missions of the organisations covered by this Directive. In such circumstances, the rights and legitimate interests of rightholders should be protected.

(22) When a Member State authorises, under the conditions established in this Directive, the use of orphan works by publicly accessible libraries, educational establishments, museums, archives, film heritage institutions or public service broadcasting organisations for purposes beyond their public interest mission, rightholders who come forward to claim their works should be remunerated. Such remuneration should take account of the type of work and the use concerned. Member States may provide that revenues collected from such use of orphan works for the purpose of remuneration but which are unclaimed after the expiry of the period fixed in accordance with this Directive should contribute to financing rights information sources that will facilitate diligent search, by low-cost and automated means, in respect of categories of works that fall actually or potentially within the scope of application of this Directive.

(23) Since the objectives of the action to be taken, namely legal certainty with respect to the use of orphan works, cannot be sufficiently achieved by the Member States and can therefore, by reason of the uniformity of the rules governing the use of orphan works be better achieved at Union level, the Union may adopt measures, in accordance with the principle of subsidiarity as set out in Article 5 of the Treaty on European Union. In accordance with the principle of proportionality, as set out in that Article, this Directive does not exceed what is necessary to achieve those objectives.

HAVE ADOPTED THIS DIRECTIVE:

Article 1
Subject matter and scope

1. This Directive concerns certain uses of orphan works undertaken by publicly accessible libraries, educational establishments or museums as well as by archives, film heritage institutions and public service broadcasting organizations.

2. This Directive applies to works first published or broadcast in a Member State and which are:

   (1) Works published in the form of books, journals, newspapers, magazines or other writings, and which are contained in the collections of publicly accessible libraries, educational establishments, museums or archives, or

   (2) Cinematographic or audiovisual works contained in the collections of film heritage institutions, or

   (3) Cinematographic, audio or audiovisual works produced by public service broadcasting organisations before the 31 December 2002 and contained in their archives.

Article 2
Orphan works

1. A work shall be considered an orphan work if the rightholder in the work is not identified or, even if identified, is not located after a diligent search for the rightholder has been carried out and recorded in accordance with Article 3.

2. Where a work has more than one rightholder, and one of the rightholders has been identified and located, that work shall not be considered an orphan work.

Article 3
Diligent search

1. For the purposes of establishing whether a work is an orphan work, the organisations referred to in Article 1(1) shall ensure that a diligent search is carried out for each work, by consulting the appropriate sources for the category of works in question.

2. The sources that are appropriate for each category of works shall be determined by each Member State, in consultation with rightholders and users, and include, the sources listed in the Annex.

3. A diligent search is required to be carried out only in the Member State of first publication or broadcast.

4. Member States shall ensure that the results of diligent searches carried out in their territories are recorded in a publicly accessible database.

Article 4
Mutual recognition of orphan work status

A work which is considered an orphan work according to Article 2 in a Member State shall be considered an orphan work in all Member States.

Article 5
End of orphan work status

Member States shall ensure that a rightholder in a work considered to be orphan has, at any time, the possibility of putting an end to the orphan status.

Article 6
Permitted uses of orphan works

1. Member States shall ensure that the organisations referred to in Article 1(1) are permitted to use an orphan work in the following ways:

   (a) by making the orphan work available, within the meaning of Article 3 of Directive 2001/29/EC;

(b) by acts of reproduction, within the meaning of Article 2 of Directive 2001/29/EC, for the purposes of digitization, making available, indexing, cataloguing, preservation or restoration.

2. However, unless otherwise provided in Article 7, the organisations referred to in Article 1(1) may not use orphan works in order to achieve aims other than their public interest missions, notably preservation, restoration and the provision of cultural and educational access to works contained in their collections.

3. This Directive is without prejudice to the freedom of contract of such organisations in the pursuit of their public interest missions.

4. Member States shall ensure that the organisations referred to in Article 1(1), when using orphan works in accordance with paragraph 1, maintain records of their diligent search and publicly accessible records of use.

Article 7
Authorised uses of orphan works

1. Member States may authorise the organisations referred to in Article 1(1) to use an orphan work for purposes other than those referred to in Article 6(2), provided that:

(1) the organisations referred to in Article 1(1) maintain records of their diligent search;

(2) the organisations maintain publicly accessible records of their use of orphan works;

(3) in the case of an orphan work where a rightholder has been identified but not located, the name of the righholder is indicated in any use of the work;

(4) rightholders which put an end to the orphan status of the work, within the meaning of Article 5, are remunerated for the use that has been made of the work by the organisations referred to in Article 1(1);

(5) rightholders may claim their remuneration under point (4) within a period fixed by Member States and which shall not be less than five years from the date of the act giving rise to the claim.

2. Member States may chose the means for authorising use within the meaning of paragraph 1 and remain free to decide on the use of any revenues which are unclaimed after the expiry of the period fixed in accordance with paragraph 1(5).

Article 8
Continued application of other legal provisions

This Directive shall be without prejudice to provisions concerning in particular patent rights, trade marks, design rights, utility models, topographies of semi-conductor products, type faces, conditional access, access to cable of broadcasting services, protection of national treasures, legal deposit requirements, laws on restrictive practices and unfair competition,

trade secrets, security, confidentiality, data protection and privacy, access to public documents, the law of contract.

Article 9
Application in time

1. The provisions of this Directive shall apply in respect of all works referred to in Article 1 which are, on *[transposition date]*, protected by the Member States' legislation in the field of copyright.

2. This Directive shall apply without prejudice to any acts concluded and rights acquired before [*transposition date*].

Article 10
Transposition

1. Member States shall bring into force the laws, regulations and administrative provisions necessary to comply with this Directive by […] at the latest. They shall forthwith communicate to the Commission the text of those provisions and a correlation table between those provisions and this Directive.

   When Member States adopt those provisions, they shall contain a reference to this Directive or be accompanied by such a reference on the occasion of their official publication. Member States shall determine how such reference is to be made.

2. Member States shall communicate to the Commission the text of the main provisions of national law which they adopt in the field covered by this Directive.

Article 11
Review clause

The Commission shall keep under constant review the development of rights information sources and shall, at the latest one year after the entry into force of this Directive, and at annual intervals thereafter, submit a report concerning the possible inclusion in the scope of application of this Directive of works or other protected subject matter not currently included in such scope, and in particular phonograms and stand alone photographs and other images.

By *[one year after transposition date]*, the Commission shall submit to the European Parliament, the Council and the Economic and Social Committee, a report on the application of this Directive, in the light of the development of digital libraries.

When necessary, in particular to ensure the functioning of the Internal Market, the Commission shall submit proposals for the amendment of this Directive.

Article 12
Entry into Force

This Directive shall enter into force on the day following that of its publication in the *Official Journal of the European Union*.

Article 13

This Directive is addressed to the Member States.

Done at Brussels,

For the European Parliament	*For the Council*
The President	*The President*

ANNEX

The sources referred to in Article 3(2) shall be the following:

(1) For published books:

(a) Legal deposit;

(b) Existing databases and registries, including ARROW (Accessible Registries of Rights Information and Orphan Works) and WATCH (Writers, Artists and their Copyright Holders) and the ISBN (International Standard Book Number);

(c) The databases of the relevant collecting societies, in particular reproduction rights organisations.

(2) For journals and periodicals:

(a) The ISSN (International Standard Serial Number) for periodical publications;

(b) Indexes and catalogues from library holdings and collections.

(3) For newspapers and magazines:

(a) The publishers association in the respective country and the authors and journalists associations;

(b) Legal deposit;

(c) The databases of relevant collecting society including Reproduction rights organisations.

(4) For visual works, including fine art, photography, illustration, design, architecture, sketches of the latter works and others that are contained in books, journals, newspapers and magazines:

(a) The sources referred to in points (1), (2) and (3);

(b) The databases of the relevant collecting societies in particular for visual arts and including reproduction rights organisations;

(c) The databases of picture agencies where applicable.

(5) For audiovisual works contained in the collections of film heritage institutions and public service broadcasting organisations:

(a) Legal deposit;

(b) Databases of film heritage institutions and national libraries;

(c) Databases with relevant standards and identifiers such as ISAN for audiovisual material;

(d) The databases of the relevant collecting societies in particular for authors, performers, phonogram producers and audiovisual producers.

Bungling EU officials almost LOSE rare Nazi artefacts after sending them to WRONG address

BUMBLING European Parliament officials sent rare sets of headphones used by Nazis during the Second World War to a private art collector after loaning them for a Brussels history museum.

By ZOE EFSTATHIOU
PUBLISHED: 00:24, Thu, Oct 20, 2016 | UPDATED: 00:39, Thu, Oct 20, 2016

express.co.uk

14 2

The European Parliament sent the headphones to a private art dealer in a spectacular blunder

The rare headphones, which were used for translation by the Nazis, had been intended for the House of European History (HEH) - a €55.4million museum the European Parliament has been due to open in Brussels.

The headphones had been due to appear in a collection of rare artefacts from the post-Second World War Nuremburg trials, but ended up being delivered to the doorstep of a private art collector in the Netherlands.

The collector, who did not want to be named, had sent the European Parliament 25 protective folders for posters, worth €5,000, and requested their return.

But the museum mistakenly sent him the war artefacts instead.

The headphones were meant to be included in an exhibit at the House of European History

The HEH notified the Memorial in turn and took all necessary action to correct the mistake and keep the artefact safe

Parliamentary spokesperson Marjory Van Den Broeke

The box was labelled 'Holocaust Museum' and also contained ration cards, whistles, letters, ID tags and artefacts from concentration camps.

All of the items were on loan from the United States Holocaust Memorial Museum as 75 percent of the items set to appear in the EU's museum are loaned.

The collector immediately notified officials from the House of European History and told them about the mistake.

Parliamentary spokesperson Marjory Van Den Broeke said: "The HEH notified the Memorial in turn and took all necessary action to correct the mistake and keep the artefact safe.

The headphones had been used in the Nuremburg trials

"The Holocaust Memorial was satisfied with the course taken by the HEH and the condition of the artefacts upon their return to Brussels."
The art dealer said the mix-up reflected the mismanagement of the European Parliament's museum project, which was originally due to open in early 2015.

He said that he loaned the the protective poster encasements to the European Parliament for six months, but the museum held onto them for longer due to delays to the project.

The opening of the museum was rescheduled for November 2016, but has been delayed even longer due to an upgrade in the building's security after the Brussels terror attacks.

Selected and prepared by the
United Nations War Crimes Commission

1947–1949

VOLUME I | VOLUME II | VOLUME III | VOLUME IV | VOLUME V

VOLUME VI | VOLUME VII | VOLUME VIII | VOLUME IX | VOLUME X

VOLUME XI | VOLUME XII | VOLUME XIII | VOLUME XIV | VOLUME XV

The Hague
Institute for Global Justice

US Holocaust Memorial Museum and The Hague Institute Announce Appointment of Stephen Rapp as Distinguished Fellow

30 September 2015

United States Mission Geneva

The United States Holocaust Memorial Museum and The Hague Institute for Global Justice are pleased to announce the appointment of Ambassador Stephen Rapp, former US Ambassador-at-Large for Global Criminal Justice, as a Sonia and Harry Blumenthal Distinguished Fellow for the Prevention of Genocide in the Museum's Simon-Skjodt Center. During his one-year appointment at the United States Holocaust Memorial Museum, Ambassador Rapp will create a manual that sets standards for documenting human rights violations to help ensure that perpetrators can be brought to justice.

"Too often, evidence gathered in the aftermath of mass atrocities is of little value to prosecutors," said Cameron Hudson, Director of the Museum's Simon-Skjodt Center for the Prevention of Genocide. "Ambassador Rapp will play a crucial role in setting concrete standards for collecting and safeguarding evidence and taking witness statements. This

manual will serve as a model for governments and human rights organizations around the world."

As part of this fellowship, Ambassador Rapp will spend six months in The Hague, where he will join the Rule of Law Program at The Hague Institute for Global Justice. Ambassador Rapp will focus on developing principles and best practices to help ensure that investigations into serious human rights violations lead to perpetrators being held accountable in international and national judicial proceedings, and ultimately, deter the commission of future crimes. "Ambassador Rapp will build on an existing project at The Hague Institute on fact-finding, an issue which requires the attention of both scholars and practitioners," said Dr. Abiodun Williams, President of The Hague Institute. Officially authorized inquiries and fact-finding missions are increasingly mandated by the UN Human Rights Council, UN Security Council, African Union and individual states. At the same time, human rights reporting by UN missions and NGOs has increased dramatically in recent years.

Ambassador Rapp brings to his fellowship an extraordinary record of scholarship and government service. Prior to his work at the US State Department as Ambassador-at-Large for Global Criminal Justice, a position he took up in 2009, he served as Prosecutor of the Special Court for Sierra Leone, Senior Trial Attorney and Chief of Prosecutions at the International Criminal Tribunal for Rwanda.

While working from both Washington, DC and The Hague, Ambassador Rapp will have access to key institutions, including US government agencies, leading practitioners in the field of fact-finding and the courts, tribunals and international organizations in The Hague.

This collaboration between the United States Holocaust Memorial Museum and The Hague Institute builds on a previous partnership. The organizations collaborated in 2014 and 2015 on two major conferences examining the failure to prevent genocide in Rwanda and Bosnia.

ABOUT THE UNITED STATES HOLOCAUST MEMORIAL MUSEUM

A living memorial to the Holocaust, the United States Holocaust Memorial Museum seeks to inspire citizens and leaders worldwide to confront hatred, prevent genocide, and promote human dignity. The Museum's Simon-Skjodt Center for the Prevention of Genocide works to make the prevention of genocide and related crimes against humanity a national and international priority. Find out more about the Museum's work on International Decision Making in the Age of Genocide initiative.

ABOUT THE HAGUE INSTITUTE FOR GLOBAL JUSTICE

The Hague Institute for Global Justice is an independent, nonpartisan organization established in 2011 by the city of The Hague and key Hague-based organizations and with support from the Dutch government to conduct interdisciplinary policy-relevant research, develop practitioner tools and convene experts, practitioners and policymakers to facilitate knowledge sharing to contribute to, and further strengthen, the global framework for preventing and resolving conflict and promoting international peace.

European Commission - Statement

Message by President Jean-Claude Juncker to the Jewish community on the occasion of Holocaust Remembrance Day 2016

Brussels, 27 January 2016

Message by President Jean-Claude Juncker to the Jewish community on the occasion of Holocaust Remembrance Day 2016

"Condemned to hide" – I never imagined I would see headlines like this in my lifetime. I never imagined a Rabbi in Marseille would have to tell his Community it might be better to hide the kippa, I never imagined that Jewish schools and Synagogues would have to be guarded, I never imagined a Europe where Jews feel so insecure that immigration to Israel reaches an all-time high. 71 years after the liberation of Auschwitz this is intolerable.

Europe cannot and will not accept this. Attacks on Jews are attacks on all of us – against our way of living, against tolerance and against our identity. Today's Europe has a lot to be proud of but we must never forget where we come from: Europe saw the worst horrors that humans can inflict on each other. This tragedy lies deep in our soul when we commemorate today the death of 6 million Jews - men, women and children – 6 million unlived lives. But as Claude Lanzmann once explained, the Hebrew word for honouring the death also means to remember and to recall – and Europe's responsibility is to remember for the future.

Never again! This was the solemn promise of our founding fathers when they rebuilt this continent on the debris of WWII and the ashes of the Shoah. Since those dark days Europe has come a long way: we have enshrined European values, democracy and fundamental rights in our Treaties. They are the foundation of our Union and our institutions. These values are not a given, we need to defend them every day - especially in difficult times. This is a matter of humanity and a historical responsibility. It is our moral duty to help those who are in need of shelter, who are fleeing from war, dictatorship and religious and political persecution. At the same time we must counter the dangerous rise of extremism, racism, xenophobia, nationalism and Anti-Semitism.

Our entire society has a duty to prevent Anti-Semitism and we must fight it on every corner – whether on the extreme right or the extreme left or when it is instigated by extreme Islamists. The European Commission is doing everything in its powers: We recently appointed a coordinator on combating Antisemitism, we ensure that legislation tackling Anti-Semitism - as well as racism and xenophobia more generally - is correctly applied across all Member States. This includes Holocaust denial which is already prohibited by EU law, but 15 countries still don't apply it properly. I want Europe to be a home for all communities.

We are determined: Never again. Because a Europe of hate is one that we refuse. Because a Europe without Jews would be no longer Europe.

STATEMENT/16/158

Press contacts:

Mina ANDREEVA (+32 2 299 13 82)
Natasha BERTAUD (+32 2 296 74 56)

General public inquiries: Europe Direct by phone 00 800 67 89 10 11 or by email

AUDIO RARITIES
2445
HITLER'S INFERNO
in words, in music 1932-1945
MARCHING SONGS OF NAZI GERMANY
AUDIO RARITIES
"HITLER'S INFERNO"

Legacy of Light
Society

Door de beperkte financiële middelen van de stichting een voor niet-professionele vertaling van de tekst in de brief

NEVER AGAIN
WHAT YOU DO MATTERS

THE CAMPAIGN FOR THE UNITED STATES HOLOCAUST MEMORIAL MUSEUM

May 31, 2016

J.P. van den Wittenboer
Kastanje 28
Mierlo, Noord-Brabant 5731 NK
Netherlands

Dear Mr. van den Wittenboer:

I am pleased to extend a formal welcome to you as a member of the United States Holocaust Memorial Museum's Legacy of Light Society. Legacy of Light Society members are individuals – like you – who have thoughtfully included the Museum in their estate plans or otherwise established a charitable gift annuity, charitable remainder trust or other planned gift for the benefit of the Museum. It is through these gifts that the Museum seeks to ensure that this institution remains a vibrant and transformative force in the 21st century. We welcome your partnership in this historic task.

You are joining us at an exciting time as we are engaged in a comprehensive campaign to raise $540 million - $300 million in cumulative annual funds, $40 million in capital commitments to build a state-of-the-art collections and conservation center, and $200 million in endowment commitments. Enclosed you will find a Confirmation of Deferred Commitment Form. Signing this form will allow the Museum to designate any funds we receive through your estate to the institution's Permanent General Endowment Fund, and be counted today towards our campaign goal. Taking this simple extra step will make your legacy gift that much more powerful. Please note that the form may be rescinded at any time.

Also enclosed is a Consent Form. Please take a moment to complete and return this form as well so that you may receive all the benefits to which you are eligible for, including:

- Legacy of Light Society Memorial Candle
- Membership Pin
- Legacy of Light Membership Card
- Recognition in the Annual Report
- Subscription to the Museum's magazine
- Museum passes for individual and family visits
- 10% Discount at the Museum Shop

Legacy of Light Society

In addition, as the Director of Stewardship, for the Legacy of Light Society, you can always contact me with any question or Museum needs. My direct line is 202.488.2634; I can also be reached via email at cmaier@ushmm.org.

Because of the planned gifts from members of the Legacy of Light Society, the Museum is confident that we will succeed in the campaign, which will provide the resources it will take to meet any and all challenges that lie ahead. We are deeply grateful for your commitment to this institution and to the permanence of Holocaust memory.

Sincerely,

Celeste Z. Maier, Director of Stewardship
Legacy of Light Society

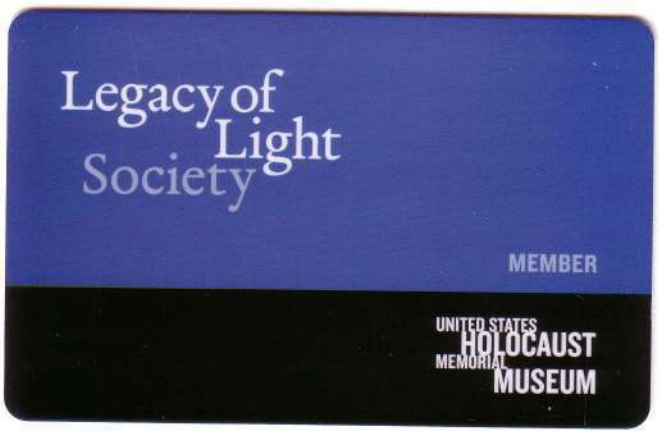

Legacy of Light Society

May 31, 2016

J.P. van den Wittenboer
Kastanje 28
Mierlo, Noord-Brabant 5731 NK
Netherlands

Dear Mr. van den Wittenboer:

Although you will receive an official letter of welcome into the US Holocaust Memorial Museum's *Legacy of Light Society*, I wanted to add my own personal note of thanks.

As someone who lost many members of his immediate family in the Holocaust, and as the *Legacy of Light Society*'s National Chair, it is always a great pleasure and a source of comfort when a new member joins the *Society*. The creation of the Museum was made possible by the collective vision of men and women, determined to establish a permanent place to remember and to honor all the victims of the Holocaust. But the Museum is more than a memorial, more than a place to bear witness to the horrors of the Holocaust, it is also a place that gives voice to the victims and allows them to remind the world about the destructive nature of prejudice and hatred and to call on every individual not to stand by in the face of hatred, but to speak up, to act and to make a difference.

The Museum is now 20 years old and has become a magnet for millions who come through its doors and millions more who visit it through its Web site. Our new challenge is to ensure that the Museum will always remain a vibrant institution with the resources to reach out far beyond its walls not just today but for generations to come.

That is why your planned gift is so important. I wanted to express my own deep appreciation for your thoughtfulness in including the Museum in your estate plans. I hope that you are as proud of your decision to strengthen the Museum's future as I am to welcome you as a partner in this sacred task.

Sincerely,

Alfred Munzer

Alfred Munzer, National Chair
Legacy of Light Society

UNITED STATES HOLOCAUST MEMORIAL MUSEUM 100 Raoul Wallenberg Place, SW Washington, DC 20024-2126 T 202.488.0400 F 202.488.2690 ushmm.org

Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights

---

DONATION

Donation by IFUD of Human Rights to USHMM (Legacy of Light Society):

FROM:

IFUD of Human Rights

(J.P. van den Wittenboer) chairman

Kastanje 28, 5731NK Mierlo

THE NETHERLANDS

TO:

UNITED STATES HOLOCAUST MUSEUM

(Legacy of Light Society)

Celeste Maier "Director of Stewardship,Planned Giving and Endowments"

100 Raoul Wallenberg Place,SW Washington,DC 20024-2126

UNITED STATES

(by registered post)

The original "certify copy" made by notary date "twenty-one June two thousand seven" by notary mr.Theodorus Hubertus Johannes Maria op de Laak,notary Budel,municipality of Cranendonck the Netherlands.*[changes and comments not allowed in this deed],ballpoint,marker etc.*

DONATION

Today the twenty-seventh of June Two thousand sixteen.

Ninety percent (90%) of **20.040.000,00 euro** Total **amount twenty million and forty thousand euro.** *(ninety percent (90%) of the amount **10.000,00 euros per offense** by violation at each new date on the calendar, up to amaximum sum of two million euros a year) to:* **USHMM United States Holocaust Memorial Museum,(Legacy of Light Society).**

Revenues sales CD's and Mp3 Hitler's Inferno are **no part** of this donation.Audio-Rarities and IFUD of Human Rights are **no part** of this the donation.

Extra cost

breakfast,lunch,dinner,hotel,travel,fees,lawyer needed to liquidate this claim are for USHMM.

(The claim in the notarial deed is not unuseful for hate speech and holocaust denial in the Netherlands and Europe the amount 10.000 euro (Dutch Law) refer to the jurispudence Siegfried Verbeke and Anne Frank onthe authenticity of Anne Frank's Diary Gerechtshof Amsterdam in the Year 2000).

http://www.archive.org/details/KopieAfschriftNotarieleAkte_2007

Notarial acts have a special meaning

Once a notarial act has been signed by the notary the date of signature is deemed to be the date of the act in relation to everyone.And everyone can rely on the fact that the act has been signed by the persons mentioned as signatories.Anyone who has arranged for a notarial act to be drawn up receives a copy (also know as an "execution copy",wich enables him to prove the agreements it contains.If a debtor has acknowledged in a notarial act that he owes a sum of money an then fails to perform his obligations,the creditor may proceeddirectly to execution (i.e. the sale of debtor's goods) on the strength on the execution copy.In such a case there is no need for the creditor to apply to the courts for leave to execute.The notary is an impartial expert whorepresents the interest of all involved in the drawing up of a notarial act.The notarial act must be kept in perpetuity.If the notary ceases practising,his notarial records will be transferred to another notary (his successor). In general, the parties may, if desired, an amount which forfeited is offense be captured in a notarial deed and *knowingly and willingly* agree that this Act provides grounds for an enforcement order to the extent that the obligations laid down therein are appropriate for effective implementation. If the Parties have agreed in the act and the notary deed is signed by the parties involved.The fact that the Dutch State was not present at that moment at the office from the notary for signing the act,a title to enforcement is "**only allowed by court"**

"The deed created by notary may (is) not directly executable"

So, if a defendant does not show up in a procedure the court will in most

cases a judgment rendered in absent. Would convict in absent party subsequently more defenses than the law allows him to go into opposition.

"A document which has the appearance of an authentic instrument shall be treated as such, subject to proof to the contrary"

The Dutch State not disputing the content of the notarial deed in civil court,also shows an attitude not to go to court.

“The Dutch State is inadmissible in court.”

[You should not ignore the claim. If you do, it will be assumed that you admit to the truth of what is claimed against you. The plaintiff can then get a judgment against you, with no further notice to you, just as if there had been a trial. The judgment can then be enforced against you. To learn about what enforcement activities are available to the plaintiff to enforce a judgment, refer to “default judgment”].

Article 285A of the Penal Code

Second Book. crime

Title XVIII. Crimes against personal freedom

Article 285A 1.

Who intentionally verbally, through gestures, in writing or image itself against a person out, apparently for his freedom to influence to make a statement of truth or conscience in front of a judge or civil servant, as he knowsor has serious reason to suspect that this statement will be issued, shall be punished with imprisonment of exceeding four years or a fine of the fourth category.

Statement of claim definition

*[A written statement of the initiating litigant, called a **plaintiff**, in which he/she must state their case: the facts on which they intend to rely upon and the relief they seek, to the **defendant** and for the public record, for which they seek a civil **trial** and judicial determination.]*

Hate Crimes

In November 2003 published De Telegraaf for the first time an article about Justice Minister Piet Hein Donner together with Attorney General J.L. deWijkerslooth depicted as

Adolf Hitler on the Internet and which also 60,000 e-mails sent worldwide. Later on Balkenende,Rutte, Schulz and Juncker depicted online as Nazi.(Today 2016 more than 500.000 e-mails sent worldwide)

De Telegraaf

In wereldwijde smaadcampagne beledigt Karel de Werd minister Donner, maar justitie grijpt niet in

SMERIGE STRIJD OM RECHT

door RON COUWENHOVEN

AMSTERDAM, zaterdag

'Mijnheer De Werd, u heeft zeer hooggeplaatste personen onherstelbaar beschadigd. Ik moet u dringend verzoeken hiermee te stoppen.' Zo verzocht een inspecteur van de Criminele Recherche Inlichtingendienst op 31 juli in café 't Sluisje aan de Nieuwendammerdijk in Amsterdam-Noord beleefd aan Karel de Werd zijn smaadcampagne op internet te staken. Op 16 juli had De Werd de twee hoogste justitiële autoriteiten van Nederland, minister van Justitie P.H. Donner en de voorzitter van het college van procureurs-generaal J.L. de Wijkerslooth, als Adolf Hitler afgebeeld op zijn internetsite, begeleid door een uiterst grof smaadschrift.

Justitie ondernam verder niets. De Werd werd niet gearresteerd en dat terwijl hij de eerste exemplaren van zijn smaadcampagne rechtstreeks aan beide prominente slachtoffers zond met vermelding van zijn volledige adres.

'Het enige dat gebeurde was het gesprek tussen die inspecteur en mij', zegt De Werd (60), die in 1975 zijn florerende aannemersbedrijf in Amsterdam failliet zag gaan na een onterechte staking die door de vakbonden bij zijn bedrijf was uitgeroepen. Er volgden tientallen rechtszaken en meer dan zeventig rechters bogen zich over de onverkwikkelijke affaire. Het gerechtshof in Amsterdam eiste van justitie tot driemaal toe de vervolging van twee vakbondsleiders wegens meineed, maar justitie stopte deze bevelen rechtstreeks in de doofpot. Door de meinedige verklaringen van de

In zijn stamcafé 't Sluisje had Karel de Werd op 31 juli een lang gesprek met een afgezant van het ministerie van Justitie, die hem beleefd verzocht zijn smaadcampagne tegen hem te staken.

FOTO: HANS PETERS

Minister Donner.

De Werd zegt: 'Dat klopt inderdaad. Mijn vrouw lag toen op sterven en ik ging zelf ook kapot aan de leugens van justitie.

http://www.archive.org/details/2008913JBZ

http://www.archive.org/details/HateCrimeNL2014

http://www.archive.org/details/InternationalNetworkForHateStudies_201506

http://www.archive.org/details/HAATMISDADEN

http://www.youtube.com/watch?v=V6v8bT3ByP0

http://www.archive.org/details/SocialeDatabankNederland_201606

http://www.mstsnl.net/oppositie/archief/cd-rom-van%20karel-de-werd.jpg

http://www.mstsnl.net/oppositie/archief/aanzichtkaart.gif

http://www.mstsnl.net/oppositie/archief/aas-harten-donner.gif

http://www.mstsnl.net/oppositie/archief/aas-klaver-fernhout.gif

http://www.mstsnl.net/oppositie/archief/aas-ruiten-balkenende.gif

http://www.mstsnl.net/oppositie/archief/aas-schoppen-wijkerslooth.gif

http://www.mstsnl.net/oppositie/archief/adolf-1.gif

http://www.mstsnl.net/oppositie/archief/donner-verdachte.gif

http://www.mstsnl.net/oppositie/archief/haken-1.gif

http://www.mstsnl.net/oppositie/archief/ss.gif

http://www.mstsnl.net/oppositie/archief/ss-lauwerenkrans.gif

http://www.mstsnl.net/oppositie/archief/balkenende-ss2.jpg

http://www.mstsnl.net/oppositie/archief/donner-compleet.jpg

http://www.mstsnl.net/oppositie/archief/fernhout-2ss.jpg

http://www.mstsnl.net/oppositie/archief/haken-0.jpg

http://www.mstsnl.net/oppositie/archief/hakenkruis.jpg

http://www.mstsnl.net/oppositie/archief/wijkerslooth-hakenkruis.jpg

http://www.fransmuthert.files.wordpress.com/2011/08/schijt1.jpg

https://ejbron.wordpress.com/2015/06/22/rutte-als-ss-er-moet-dat-nou/

https://ejbron.files.wordpress.com/2016/01/screenshot_1913.png

http://www.archive.org/details/HogeRaadBJ6941

http://www.youtube.com/watch?v=iYOoQJ8-4rg

http://www.archive.org/details/EuropeesHofVanJustitie_201604

Legacy of Light Society (USHMM)

http://www.archive.org/details/LegacyOfLightSociety

European Commission and IT Companies announce Code of Conduct on illegal online hate speech

Brussels, 31 May 2016

European Commission - Press release

The Commission together with Facebook, Twitter, YouTube and Microsoft ("the IT companies") today unveil a code of conduct that includes a series of

commitments to combat the spread of illegal hate speech online in Europe.

The IT Companies support the European Commission and EU Member States in the effort to respond to the challenge of ensuring that online platforms do not offer opportunities for illegal online hate speech to spread virally. They share, together with other platforms and social media companies, a collective responsibility and pride in promoting and facilitating freedom of expression throughout the online world. However, the Commission and the IT Companies recognise that the spread of illegal hate speech online not only negatively affects the groups or individuals that it targets, it also negatively impacts those who speak out for freedom, tolerance and non-discrimination in our open societies and has a chilling effect on the democratic discourse on online platforms. In order to prevent the spread of illegal hate

speech, it is essential to ensure that relevant national laws transposing the Council Framework Decision on combating racism and xenophobia are fully enforced by Member States in the online as well as the in the offline environment. While the effective application of provisionscriminalising hate speech is dependent on a robust system of enforcement of criminal law sanctions against the individual perpetrators of hate speech, this work must be complemented with actions geared at ensuring that illegal hate speech online is expeditiously reviewed by online intermediaries and social media platforms, upon receipt of a valid notification, in an appropriate time-frame. To be considered valid in this respect, a notificationshould not be insufficiently precise or inadequately substantiated. Věra **Jourová**, EU Commissioner for Justice, Consumers and Gender Equality, said, *"The recent terror attacks have reminded us of the urgent need to address illegal online hate speech. Social media is unfortunately one of the tools that terrorist groups use to radicalise young people and racist use to spread violence and hatred. This agreement is an important step forward to ensure that the internet remains a place of free and democratic expression, where European values and laws are respected. I welcome the commitment of worldwide IT companies to review the majority of valid notifications for removal of illegal hate speech in less than 24 hours and remove or disable access to such content, if necessary."* Twitter's Head of Public Policy for Europe, Karen White, commented:*"Hateful conduct has no place on Twitter and we will continue to tackle this issue head on alongside our partners in industry and civil society. We remain committed to letting the Tweets flow. However, there is a clear distinction between freedom of expression and conduct that incites violence and hate. In tandem with actioning hateful conduct that breaches Twitter's Rules, we also leverage the platform's incredible capabilities to empower positive voices, to challenge prejudice and to tackle the deeper root causes of intolerance. We look forward to further constructive dialogue between the European Commission, member states, our partners in civil society and our peers in the technology sector on this issue."* Google's Public Policy and Government Relations Director, Lie Junius, said: *"We're committed to giving people access to information through our services, but we have always prohibited illegal hate speech on our platforms. We have efficient systems to review valid notifications in less than24 hours and to remove illegal content. We are pleased to work with the Commission to develop co- and self-regulatory approaches to fighting hate speech online."* Monika Bickert, Head of Global Policy Management at Facebook said: "*We welcome today's announcement and the chance to continue our work with the Commission and wider tech industry to fight hate speech. With a global community of 1.6 billion people we work hard to balance giving people the power to express themselves whilst ensuring we provide a*

respectful environment. As we make clear in our Community Standards, there's no place for hate speech on Facebook. We urge people to use our reporting tools if they find content that they believe violates our standards so we can investigate. Our teams around the world review these reports around the clock and take swift action." John Frank, Vice President EU Government Affairs at Microsoft, added: *"We value civility and free expression, and so our terms of use prohibit advocating violence and hate speech on Microsofthostedconsumer services. We recently announced additional steps to specifically prohibit the posting of terrorist content. We will continue to offer our users a way to notify us when they think that our policy is being breached. Joining the Code of Conduct reconfirms our commitment to this important issue."* By signing this code of conduct, the IT companies commit to continuingtheir efforts to tackle illegal hate speech online. This will include the continued development of internalprocedures and staff training to guarantee that they review the majority of valid notifications for removal of illegal hate speech in less than 24 hours and remove or disable access to such content, if necessary. The IT companies will also endeavour to strengthen their ongoing partnerships with civil society organisations who will help flag content that promotes incitement to violence and hateful conduct. The IT companies and the European Commission also aim to continue their work in identifying and promoting independent counter-narratives, new ideas and initiatives, and supporting educational programs that encourage critical thinking. The IT Companies also underline that the present code of conduct is aimed at guiding their own activities as well as sharing best practices with other internet companies, platforms and social media operators.

http://europa.eu/rapid/press-release_IP-16-1937_en.htm

Research Hitler's Inferno (online)

http://www.archive.org/details/RESEARCHHitlersInferno

http://www.youtube.com/watch?v=hB1VauWoup0

European Court of Justice

EXHIBITION "ANNE FRANK - A HISTORY FOR TODAY" AT THE EUROPEAN COURT OF JUSTICE

Under the 2004 Dutch Presidency of the European Union, Vassilios Skouris, President of the Court, in the presence of Piet Hein Donner, Minister of Justice of the Netherlands, opened the exhibition. Vassilios Skouris, President of the Court of Justice of the European Communities, adopted today in the presence ofPiet Hein Donner, Minister of Justice of the Netherlands, the exhibition “Anne Frank A History for Today” opened. This traveling exhibition, which follows the exhibition “The World of Anne Frank”, has more than 10 million visitors in 60 different countries.

http://www.archive.org/details/CJE0486NL

[Imagine this brutality, shamelessness wrongdoing the Minister of Justice of the Netherlands when he knew he is depicted online as Adolf Hitler without problem also open the Anne Frank exhibition at the European Court of Justice in Luxembourg]

Swept under the carpet

Abuse of power by the political establishment placing himself above the law. Under the 2016 Dutch Presidency of the European Union, Dutch prime Minister Rutte, president Schulz of the European Parliament and Juncker of the European Commission shown in SS uniforms online. Neither the Dutch government, European Commission nor the European Parliament ordered to open an investigation into the posting of fabricated photo’s. **All complaints against by IFUD of Human Rights, swept under the carpet.**

Default Judgment

Request a default Judgment by court in the Netherlands. Ask the court to enter a judgment in USHMM favor "Default judgment" because the Dutch State didn't begin a falseness investigation for the court to the notarial deed, notarial deeds enjoys a special Legal status. This deed is not be falsely certified by the notary. The court may even directly speak out a

default judgment. After the default judgment a European enforcement order may be

requested by the lawyer in Dutch court. The European Enforcement Order is a simple procedure that can be used for uncontested cross-border claims. This procedure allows a judgment in an uncontested claim delivered in one Member State to be easily recognised and enforced in another Member State.

http://www.archive.org/details/DutchNotaris

http://www.archive.org/details/VALSHEIDSPROCEDURESommatie2014

http://www.archive.org/details/PRIMEMINISTEROFTHENETHERLANDS

Data DVD-ROM

DVD-ROM 1: Part of the notarial deed is a data DVD-ROM with detailed information. Refer to section **7b**.TheDVD-ROM is in the office at the notary.

DVD-ROM 2: There is also a second data DVD-ROM specifying content refer to an infringement complaint to the European Commission against the Dutch member State. That DVD is at the office in Mierlo from IFUD of Human Rights.

Concluding sentence

Finally, it doesn't matter whether the Dutch State considers that everything in the notarial deed is not the truth.The notarial deed has recognized in accordance with the Law the status of the legal truth.

IFUD of Human Rights

Chairman

J.P. van den Wittenboer

Correspondence:Po.box 324, 5660AH Geldrop The Netherlands

Offices:Kastanje 28, 5731NK Mierlo The Netherlands

C.o.C.reg:41092925 Eindhoven N.L.

E-mail: ifudofhumanrights@yahoo.com

Internet: http://ifudofhumanrights.webs.com

Phone:+31 -(0)6 50 425 552

AFSCHRIFT

RECTIFICATIE

Op **één en twintig juni tweeduizend zeven** ----------
verscheen voor mij, mr Theodorus Hubertus Johannes Maria op de Laak, notaris te ----
Budel, gemeente Cranendonck:----------
de heer **Joannes Petrus van den Wittenboer**, planned change agent en voorzitter ---
van de "Intermediaire stichting van de Universele Verklaring van de Rechten van de ---
Mens", tevens eigenaar van de eenmanszaak "Audio-Rarities", volgens zijn verklaring
geboren te Mierlo veertien mei negentienhonderd vijf en vijftig, woonachtig ten adres --
Kastanje 28, 5731 NK Mierlo, van Nederlandse nationaliteit, ongehuwd en nooit -------
gehuwd geweest en niet geregistreerd of geregistreerd geweest als partner, ----------
legitimatie: paspoort nummer NF8802866. ----------
De voormelde stichting is statutair gevestigd te Geldrop, en is ingeschreven in het ------
register bij de Kamer van Koophandel en Fabrieken voor Zuidoost Brabant te ----------
Eindhoven onder dossiernummer 41092925, de stichting is geregistreerd met het ------
adres op het woonadres van Joannes Petrus van den Wittenboer, waar ook de ---------
eenmanszaak op is geregistreerd, deze eenmans is bekend bij de Kamer van ----------
Koophandel en Fabrieken voor Zuidoost Brabant te Eindhoven onder dossiernummer -
17090220. ----------
De comparant verklaarde dat hij een eerder gedane **"onder ede verklaring van** -------
zestien juli tweeduizend vier"wil rectificeren. ----------
De comparant rectificeert het navolgende: ----------
De partijen: ----------
1a).Hoofdpartij. de publiekrechtelijke rechtspersoon Staat der Nederlanden, ----------
Binnenhof 19, Den Haag, "N.L.", waarbij de publiekrechtelijke rechtspersoon de --------
Nederlandse Staat niet in de specifieke bestuurstaak heeft gehandeld, maar in de ------
ondernemersactiviteit, public relations, en de wetenschap, bestaat er geen voldoende -
grond haar anders te bejegenen dan privaatrechtelijke rechtspersonen die dezelfde of
vergelijkbare activiteiten verrichten. ----------
2a).Hoofdpartij. Eenmanszaak Audio Rarities, Kastanje 28, 5731 NK, Mierlo, "N.L.", --
directeur J.P. van den Wittenboer die op **uitdrukkelijke uitnodiging van de Staat der Nederlanden** "Ministerie van Economische Zaken in Den Haag" een rechtsverhouding
is aangegaan voor "fair use only" met het project "Hitler's Inferno" in verband met -------
zakendoen in Japan in negentienhonderd acht en negentig, door de Nederlandse ------
overheid in verband met vierhonderd (400) jaar handelsbetrekkingen tussen Nederland
en Japan. Op één en twintig september negentienhonderd acht en negentig ----------
"spreekdagen" zijn door Audio-Rarities,de heer J.P. van den Wittenboer ten adres van
het Ministerie van Economische Zaken persoonlijk en mondeling de ----------
licentievoorwaarden voor "fair use only" met het Hitler's Inferno"project grondig ---------
besproken. Gesproken is met Mr. Hendrik E.C. Koets. Er is geen schriftelijke "fair use -
only-agreement" vastgelegd tussen de Staat en Audio-Rarities, wel is een schriftelijke -
bevestiging door de Nederlandse Staat op veertien december negentienhonderd acht -
en negentig, vanuit Tokio, Japan verzonden, waarin de mondelinge afspaak van één --
en twintig september negentienhonderd acht en negentig en wat besproken is, kort ----
samengevat is bevestigd. De Staat heeft zich vrijwillig zelf partij gekozen. ----------
3a).Secondiare-partij. De privaatrechtelijke rechtspersoon de Stichting Intermediary --
Foundation of the Universal Declaration of Human Rights, Kastanje 28, 5731 NK, ------
Mierlo, "N.L.", voorzitter J.P. van den Wittenboer. Als exclusieve internationaal ---------
licentiehouder "fair use only" over het werk Hitler's Inferno, door Audio Rarties LPA ----
2445 USA, nineteenhundred fourty five, World-War II, werkzaam tevens als ----------
intermediair, wetenschappelijk, mensenrechten. ----------

4a).Secondiare-partij. de publiekrechtelijke rechtspersoon Zuid-Duitse Deelstaat ------ Freistaat Bayern, Duitsland, Alexandera Strasse 3, 80538, München, Deutschland. Als algemeen auteursrechthouder over het werk "Hitler's Inferno". Kontrollratdirektive 50. -- **5a).Secondiare-partij.** de publiekrechtelijke rechtspersoon de Amerikaanse auteurs -- en muziekrechtenorganisatie The Harry Fox Agency Inc., New York U.S.A., 771 Third - Avenue, New York, 10017 USA, vertegenwoordigd door Frank S. Rittman in de functie van International Business Administrator, die zich laat vergezellen door Edward --------- P.Murpy en Yoshio Inomata. Aangaande het verstrekken van een schriftelijke ---------- internationale exclusieve-licentie "Hitler's Inferno" voor "fair use only", datum afgifte ---- licentie zeventien augustus negentienhonderd vijf en negentig.----------

Voorwaarden en condities "fair use only" voor wetenschappelijk en bibliotheek - gebruik.----------

Hitler's Inferno is een werk van letterkunde, wetenschap of kunst, hetwelk bestaat uit -- afzonderlijke werken van liederen en toespraken uit het tijdperk Hitler Duitsland in een door de maker Audio Rarities (USA) in een logische anti-fascistische vorm aan ---------- elkander in de Engelse taal gesproken commentaar in negentienhonderd vijf en veertig in de USA, het einde van de Tweede Wereldoorlog, hierbij wordt, onverminderd het ---- auteursrecht op ieder werk afzonderlijk, als de maker aangemerkt Audio Rarities (USA) degene, onder wiens leiding en toezicht het totale werk is tot stand gebracht. Het ------- auteursrecht over de Duitse toespraken en geluidsopnames door Adolf Hitler en -------- NSDAP -bij overdracht door de geallieerden na negentienhonderd vijf en veertig- ------- berusten bij de Zuid-Duitse deelstaat Freistaat Bayern, en de nederlandse versies van toespraken en liederen van de NSB bij de staat der Nederlanden. Hierbij is in het geval van het werk "Hitler's Inferno" het totale auteursrecht in eigendom van Freistaat -------- Bayern, het doel hiervan is om misbruik onder controle te kunnen houden door de ------ staat en strafbaar te stellen in verband met het ondeskundig gebruik van toespraken, - liederen, afbeeldingen en gedragingen die na negentienhonderd vijf en veertig na de -- val van het Derde Rijk bewezen en ernstig fout waren bevonden door het Tribunaal in - Neurenberg. Zowel de hedendaagse Duitse wet-en regelgeving (Duitse grondwet) ----- alsmede de Amerikaanse en Nederlandse wet- en regelgeving alsmede Europese en - Internationale Verdragen maken uitzonderingen voor het gebruiken van materialen ---- voor historische, wetenschappelijke en educatieve doelstellingen voor gebruik door ---- bibliotheken en op scholen, studie of gebruik door wetenschappers, (Title 17, United -- States Code). Bij het auteursrecht moet nog iets anders worden onderscheiden en wel het zogenaamde persoonlijkheidsrecht droit moral door Audio Rarities (USA). Het ------ persoonlijkheidsrecht van de auteur van het werk gaat nimmer teniet. Dit recht moet --- alzo beschouwd worden als een absoluut en exclusief zelfstandig recht, staande naast het auteurschap. Uit het een en ander volgt, dat het persoonlijkheidsrecht ---------- onafhankelijk van het auteursrecht een zelfstandig, niet overdraagbaar recht vormt. Als de toespraken en liederen in negentienhonderd vijf en veertig op rechtmatige manier -- zijn verzameld, hetgeen uit onderzoek is gebleken en moet worden aangenomen, heeft Audio Rarities (USA) het exclusieve recht de plaat "Hitler's Inferno" in eigenbeheer te - vermenigvuldigen en te verspreiden. Het droit moral kan na overlijden van de maker --- worden uitgeoefend door degenen die hij daartoe bij uiterste wilsbeschikking heeft ----- aangewezen. Zonder uiterste wilsbeschikking door de maker zelf afgegeven, of bij ----- ontbreken van informatie over de maker,alleen mogelijk met een schriftelijke licentie --- door de auteursrechtenorganisatie.Intermediary Foundation of the Universal ---------- Declaration of the Universal Declaration of Human Rights, postbus 324, 5660 AH, ------ Geldrop Nederland heeft sinds negentienhonderd vijf en negentig bij schriftelijke ------- licentie door de Amerikaanse Auteursrechten organisatie "The Harry Fox Agency Inc" - in New York USA, te gelden als exclusieve licentiehouder op het mogen beheren en ---

internationaal verspreiden van het intellectueel & mechanische eigendomsrechten ----- "Hitler's Inferno", hiernaast kunnen bibliotheken, archieven, musea als niet-exclusieve licentiehouders fungeren en wetenschappers-agreementen verstrekken aan ---------- onderzoekers. Het op de geluidsdragers vastgelegde materiaal is gegarandeerd ------- authentiek. Het werk "Hitler's Inferno" is gegarandeerd geen nazisme of neo-nazisme. Het is een getuigenis over de holocaust. De juridische afhandeling over de ---------- auteursrechten en over het werk zijn in negentienhonderd negen en negentig en ------- daarna op zestien juli tweeduizend vier met een titel "In naam der Koningin" notarieel - vastgelegd bij Notariaat op de Laak, Capucijnerplein 38, Budel Nederland. Het werk is verder geregistreerd met een registratienummer bij de Belastingdienst "registratie en -- successie" in Nederland. Op één maart negentienhonderd negen en tachtig traden de Verenigde Staten toe tot de "Berner Conventie ", een tussen een aantal staten ---------- gesloten verdrag, (Berner Conventie, gedefinieerd onder sectie 101 van Title 17,United States Code) waarbij het auteursrecht van onderdanen van elk van de deelnemende -- Staten beschermd wordt in alle aangesloten Staten, waaronder ook Nederland. -------- Stichting Stemra is de Nederlandse zusterorganisatie van de Amerikaanse ---------- auteursrechtenorganisatie The Harry Fox, Inc New York. Vervaardigde opnamen van - uitzonderlijke documentaire waarde naast andere items mogen in officiële archieven -- worden bewaard. Hitler's Inferno is opgenomen in de USA, bij de Universiteit van ------- Kansas City, Missouri, in de Miller Nicols Library,en maakt deel uit van een ---------- wetenschappelijke verzameling van items over de holocaust onder de rubriek ---------- "Suzanne Statland Collections in Holocaust Studies" a bibliography of research -------- materials. ----------

Toegelaten: hetgeen in overeenstemming is met de wettelijke en de morele norm met hetgeen naar de regels van het maatschappelijke verkeer redelijkerwijs geoorloofd is -- met inachtneming van Artikel 25 A W en title 17 United States Code, in combinatie met in kracht rechtsgeldige Europese en Internationale Verdragen (Berner Conventie, ------ WIPO- Verdragen, Rome Conventie, TRIPS agreement van World Trade ---------- Organisation), Internationaal Verdrag inzake Economische, Sociale en Culturele ------- Rechten, waarin de auteursrechten van wetenschappers en de beoefening van de ----- wetenschap, mensenrechten zijn geworden, waar individuele aangesloten---------- Staten aan zijn verbonden. ----------

Verboden: in het algemeen iedere gehele of gedeeltelijke mechanische overname, ---- bewerking of nabootsen inbreuk op intellectueel eigendom in gewijzigde vorm voor een ander doel of een daadwerkelijk verschil vertonen dan het oorspronkelijke doel door de maker zelf verkozen; alle produkten die niet in overeenstemming zijn met de wettelijke en de morele norm, en alles wat met hetgeen naar de regels van het maatschappelijke verkeer redelijkerwijs niet geoorloofd is en als redelijkerwijs aannemelijk is, dat ook de maker die inbreuken zou hebben afgekeurd; ten gehore brengen of vertonen in het ---- openbaar, illegaal verspreiden van produkten of misbruik van gedachtengoed, ---------- negativisme, obsceniteit, obscurantisme; gebaren, uitdrukkingen, emblemen, ---------- geschiedvervalsing; muziek gezongen en gesproken alsmede instrumentale ---------- bewerkingen, met inbegrip van de beschikbaarstelling voor het publiek op zodanige --- wijze dat deze voor leden van het publiek op een door hen individueel gekozen plaats en tijd toegankelijk zijn, hierbij inbegrepen omroepuitzendingen, sportevenementen, al dan niet per kabel satelite, en internettransmissies.----------

Indien aan twee of meer personen een gemeenschappelijk auteursrecht op een zelfde werk toekomt, kan, tenzij anders is overeengekomen, de handhaving van dit recht door ieder hunner geschieden. De Staat de monopoliehouder over het vervolgen van ------- strafbare feiten in overeenstemming met wat hierover is vastgelegd in ---------- negentienhonderd vijf en veertig door de geallieerden controleraad op grond van de ---

wetgeving ter voorkoming van nationalisme en militairisme van de Tweede ----------
Wereldoorlog "kontrollratdirektive 50". ----------
De volgende partijen zijn aanwezig.----------
Bij de ondertekening van deze notariële rectificatie zijn de volgende partijen aanwezig:
J.P. van den Wittenboer in de functie als directeur Audio-Rarities en in de functie als --
Voorzitter van Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights.
De overige partijen zijn niet in persoon vertegenwoordigd bij de ondertekening van de -
rectificatie van de notariële akte.----------
Originele schriftelijke bewijzen zullen aan de akte worden gehecht, wanneer niet ----
origineel zal worden aangegeven dat het een kopie of een print betreft Onder de -------
originele aanhechtingen zit ook een "originele Kiezerspas voor de verkiezingen voor ---
Provinciale Staten Noord-Brabant die gehouden is op zeven en twintig maart ----------
tweeduizend zeven. De kiezerspas was bestemd voor de heer Joannes Petrus van ----
den Wittenboer, adres Kastanje 28, 5731 NK, Mierlo, waarbij door hemzelf de volmacht
aan de Voorzitter van de Stichting Intermediary Foundation of the Universal ----------
Declaration of Human Rights is afgegeven op de kiezerspas om te gaan stemmen. Het
stemrecht is een grondrecht,en dat moet hoog worden gehouden. De burgerij is vrij om
de eigen mening te geven over de volksvertegenwoordigers. Gezien de verklaring -----
onder ede in de notariële akte de dato twee en twintig juni negentienhonderd vier en --
negentig, kan niet worden uitgegaan van een democratie, maar is sprake van een -----
schijndemocratie. **Er is geen stem uitgebracht.** Er zal eerst een integraal ----------
parlementair openbaar onderzoek moeten geschieden naar de toestand van de --------
rechtsstaat en de democratie. De bewindsman Hirsch Ballin die zijn kabinetszetel -----
verloor door de IRT-affaire in negentienhonderd vier en negentig (verwijs ook naar -----
notariële akte van een verklaring de dato één en twintig januari negentienhonderd vier
en negentig), die aftrad als minister van justitie omdat de Tweede Kamer hem had -----
verboden verdere bemoeienis te hebben met de zware criminaliteit, deze bewindsman
die later in tweeduizend zeven wederom de post van "minister van justitie" mag --------
bekleden onder Balkenende, heeft nu kennelijk de opdracht om onderzoek te ----------
verrichten naar de misdaadorganisatie waar hij zelf lid van is " Kabinet Balkenende IV"
In rubriek "15" van akte notarieel "in naam der koningin" de diverse boekwerkjes met --
bewijzen en brieven van Audio-Rarities en de Stichting, zijn thans digitaal vastgelegd -
op een DVD-rom, met actualisering tot en met tweeduizend zeven inbegrepen. Op de -
DVD-rom zijn daarnaast extra opgenomen een complete website door de sociale -------
databank Nederland, in Huizen, Noord-Holland, "N.L.", en een rapport in ----------
pdfbestandsformaat "naboek 20e editie 2006" door H.M. Walker uit Berlicum en -------
Stichting Werkgroep negentienhonderd zeventig, in Tilburg, "N.L". De DVD-rom en de
inhoud hiervan alle aanwezige stukken maakt thans onderdeel uit van de **notariële ----
rectificatie**.----------
De rubrieken "15 en 16" immateriële of naamschade. Door de Staat der Nederlanden -
het mondeling agreement "fair use only" Hitler's Inferno te hebben geschonden op een
of meer keren en / of tijden en / of data. Te concretiseren in een geldvordering. ---------
Wordt de echtheid van deze authentieke akte en de titel betwist. Wanneer een ----
gerechtsdeurwaarder komt met een betekende grosse, waarvan de echtheid en / of ---
onjuistheid wordt betwist. De gerechtsdeurwaarder dient dan zijn opdrachtgever aan te
spreken en vervolgens dient de opdrachtgever de Staat der Nederlanden waartegen --
de grosse is betekend te benaderen voor verificatie van de echtheid en onjuistheid. ----
Wordt de echtheid en / of onjuistheid van een authentieke akte betwist; dan vermeldt --
artikel. 159 lid 1 Rv:een geschrift dat het uiterlijk heeft van een authentieke akte,geldt -
als zodanig behoudens bewijs van het tegendeel.----------

Algemeen geldt, dat het tegenbewijs tegen de authentieke akte drukt op degene die --- haar onjuistheid en / of valsheid beweert, in een speciale "Valsheidsprocedure" bij de - civiele rechter. Bij deze notariële akte met de titel geldt, dat deze procedure voor de --- civiele rechter **absoluut en alleen in combinatie van een openbaar parlementair --- onderzoek** naar het rechtssysteem volgt, met horen van alle getuigen onder ede. In --- een "valsheidsprocedure" worden de notariële akte van een verklaring de dato één en twintig januari negentienhonderd vier en negentig en notariële akte onder ede de dato twee en twintig juni negentienhonderd vier en negentig onderdeel van één totale ------- valsheidsprocedure op alle akten. ----------

Artikel 430 Rv. Geeft algemene regels, voor grossen van excecutoriale titels en de ----- betekening daarvan, voordat zij ten uitvoer kunnen worden gelegd. ----------

De kracht van het schriftelijk bewijs is in de oorspronkelijke akte (minuutakte) gelegen. Grossen en gehele afschriften van een authentieke akte die volgens de wettelijke ------ voorschriften moeten worden bewaard, leveren, wanneer zij zijn afgegeven door een -- daartoe bevoegde ambtenaar (in dit geval de notaris) hetzelfde bewijs op als de ------- oorspronkelijke akte. ----------

Problemen met het vinden van een gerechtsdeurwaarder door de opdrachtgever.

Problemen bij het bereid vinden van een gerechtsdeurwaarder voor het uitvoeren van - de opdracht "ministerieplicht" kunnen zich voordoen. Te denken valt van het naar ------ elkander en op elkander afschuiven van de opdracht. Daarbij moet opdrachtgever ------ eerst alle gerechtsdeurwaarders in Den Haag schriftelijk benaderen om daarna zich te kunnen richten tot de Koninklijke Beroepsorganisatie van Gerechtsdeurwaarders ------ KBvG, postbus:12, 3740 AA in Baarn. Uiteindelijk moet via de Tweede Kamer de ------ ministeriële verantwoordelijkheid van de Minister van Justitie worden geactiveerd om -- ambtshalve een gerechtsdeurwaarder aan te wijzen die de opdracht moet uitvoeren. -- De minister van justitie heeft de taak algemeen te zorgen dat de rechtsbedeling -------- behoorlijk kan functioneren. Men spreekt wel van apparaatzorg. Verder te denken valt (gezien de aard en de opstelling door de Nederlandse Staat (de goodwill-belangen), --- dat de Staat de status quo zal handhaven zo lang enigszins mogelijk is, en zich -------- daarom om die reden van geen enkele Wet, Verdrag rekenschap en verantwoording -- zal geven. ----------

De geconstateerde feiten. Op datum zeventien augustus tweeduizend vijf is het ------ Duitse volkslied gezongen ten gehore gebracht via de TV -omroep SBS6 om acht ------ (20.00) uur, voorafgaande aan het voetbalinterland Nederland tegen Duitsland in ------ Rotterdam, daarna is op datum vijf april tweeduizend zes het Duitse volkslied ---------- instrumentaal (kort in een reclame van Achmea) ten gehore gebracht via TV -omroep - NOS Nederland 1, voor het (acht) 20.00 - uur journaal, daarna is op datum zeven april tweeduizend zes het Duitse volkslied instrumentaal (kort in de reclame van Achmea) -- ten gehore gebracht via TV-omroep RTL4 voor het (half acht)19.30- uur journaal. ------ Verder is sprake van over langere periode plegen van negativisme en ---------- wetenschappelijke sabotage onder hoofdverantwoordelijkheid van de Nederlandse ---- Staat gericht tegen de stichting, Audio-Rarities met het Hitler's Inferno project,verwijs -- naar rubriek "15"DVDrom. Verder: Nederlandse Staat laat het toe dat Zij door derden - als Adolf Hitler op Internet is geportretteerd, in de vorm van een (ex)-minister van ------ Justitie die thans de post bekleed van minister van sociale zaken mr. J.P.H. Donner --- met "hitlerkapsel", en een procureur-generaal Jhr. Mr. De Wijkerslooth de Weerdesteijn als "Adolf Hitler" die het onderwerp discriminatie in zijn takenpakket heeft,afgebeeld --- met een "hakenkruis" op het hoofd en met "Hitlersnor". De Nederlandse Staat laat dit -- ondanks de bekendheid met de websites en de bekendheid wie achter deze websites - zitten, (de heer K.H de Werd en Stichting Sociale Databank Nederland,R.M. ----------

Brockhus), bewust voortbestaan. De bewijzen zijn te vinden op de DVD-rom in rubriek "15". Er zijn door die derden K.H. de Werd inmiddels zestigduizend (60.000) e-mails --- hiervan internationaal verzonden.----------
Dat er tussen de hoofdpartijen de Staat der Nederlanden en Audio-Rarities (kamer van Koophandel: 17090220) een rechtsversverhouding bestaat of heeft bestaan niet in ----- specifieke bestuurstaak, uithoofde van "fair use only" "Hitler's Inferno" Audio Rarities -- LP A 2445, uithoofde waarvan de schuldenaar nog iets van de Staat der Nederlanden had te vorderen, nu te vorderen heeft of nog in de toekomst te vorderen zal krijgen in - verband met schenden afspraken / overeenkomst.----------
Gevorderd wordt. Voor naamschade en omzetderving een geldbedrag van **twintig --- miljoen euro (€ 20.000.000,00)**, hierbij op te tellen de wettelijke rente jaarlijks, extra -- de bedragen per overtreding tot een maximum per jaar, executie en ---------- administratiekosten. Alle daaruit voortvloeiende kosten komen geheel voor rekening --- van de schuldenaar. ----------
Verbeurd zullen worden. Bij het ten gehoren laten brengen van Duitse volkslied of --- andere zaken zonder vergunning die zich buiten het referentiekader "fair use only" ----- vallen), op Nederlands grondgebied en / of het zich op internet als Adolf Hitler laten ---- afbeelden op de Website van K.H. de Werd casu quo Sociale Databank Nederland, --- R.M. Brockhus, of via een andere manier, (bij Ministerie van Justitie bekende websites ,en regelmatig bezocht door ministerie van Justitie). Letterlijk van de website van de --- Sociale Databank Nederland, citeer: *GEEN AANKLACHT. Justitie zal geen vervolging instellen wegens smaad tegen Karel de Werd, terwijl hij toch minister van Justitie mr. -- J.P.H. Donner en de voorzitter van het college van procureursgeneraal mr. J.P. de ----- Wijkerslooth als Adolf Hitler op zijn website heeft gezet.Het ministerie liet via ---------- voorlichter Ivo Hommes weten: "Er zal geen aangifte gedaan worden. Het is deze ------ persoon enkel en alleen te doen om aandacht voor zijn zaak en daar werken wij niet -- aan mee." (De Telegraaf van achttien oktober tweeduizend drie), einde citaat.* **Bedrag tienduizend euro (€ 10.000,00) per overtreding per constatering per keer per ------ iedere nieuwe data op de kalender, oplopen tot een geldbedrag maximum van --- twee miljoen euro (€ 2.000.000,00) per jaar.** Buiten beslag vallen goederen voor ----- openbare dienst van de Staat,artikel 436 Burgerlijk Wetboek.----------
Voor beslag zijn vatbaar. Bedragen bestemd voor educatieve en wetenschappelijke - doelen tot een maximum van honderd duizend euro (€ 100.000,00). De marktwaarde - (in geld) afgeschreven en verouderd materieel Landmacht, Marine en Luchtmacht die - niet meer voor de openbare dienst van de Staat dienen. Deze zaken kunnen zonder --- limiet worden beslagen indien niet aan de betekening, van het bevel van de ---------- gerechtsdeurwaarder wordt voldaan door de Nederlandse Staat. Verder kan beslag --- worden gelegd op roerende zaken die niet bestemd zijn voor de openbare dienst van - de Staat:oude metalen, afgeschreven computers, afgeschreven ---------- kantoorinventaris,sloopmaterialen uit gebouwen van de overheid die na verbouwingen vrijkomen en die op de dumphandel te verkopen zijn, alles waar enigszins een --------- geldbedrag aan toe te kennen valt. Verder alle roerende en niet roerende zaken die --- niet onder de openbare dienst vallen met inbegrip van derdenbeslag op tegoeden ------ onder de Nederlandse Staat die niet te kwalificeren vallen voor openbare dienst. -------
Het totaalbedrag van de schuldvordering. twintig miljoen euro (€ 20.000.000,00) ---- met bijtelling van veertig duizend euro (€ 40.000,00) voor viermaal geconstateerde ----- overtredingen, maakt **Totaal bedrag twintig miljoen veertig duizend euro ---------- (€ 20.040.000,00).** ----------
De volgende stukken DVD-rom, brieven, licentie zullen aan deze akte worden ----- gehecht. ----------

1b. De originele brief door de Nederlandse Staat "Royal Netherlands Embassy" Tokio, Japan, datum veertien december negentienhonderd acht en negentig, inzake het ------- werkbezoek van één en twintig september negentienhonderd acht en negentig, de ----- mondelinge bespreking van de voorwaarden voor "fair use only" ten Ministerie van ----- Economische Zaken in Den Haag met Audio- Rarities. ----------
2b. Kleurenprint van de uitnodiging door Ministerie van Economische Zaken "speciale spreekdagen voor genodigden" Zakendoen in Japan, gericht aan Music Company ----- International, J.P. van den Wittenboer is (Audio-Rarities). Contact inzake verwerking -- van de uitnodiging, EVD, Lucy Wentholt. ----------
3b. De originele brief "licentie" door de Amerikaanse auteurs en muziekrechten -------- organisatie Harry Fox Agency Inc, New York USA, zeventien augustus ---------- negentienhonderd vijf en negentig, inzake Hitler's Inferno project. ----------
4b. De originele brief door de DCO Bestuur en Onderwijs Commissie van Justitie van - de Tweede Kamer, Den Haag, datum veertien september tweeduizend zes, kenmerk - "Hitler's Inferno". ----------
5b. De originele brief door Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie, achttien december negentienhonderd acht en negentig, kenmerk: BRF 51.04JH/kk, verwijs naar rubriek -- "20" akte notarieel zestien juli tweeduizend vier "In naam der Koningin". ----------
6b. De originele brief door de Hoge Raad der Nederlanden van vier januari ---------- tweeduizend zeven, inzake reageren op het verzoek de onechtheid of valsheid van de notariële akte van twee en twintig juni negentienhonderd vier en negentig te bewijzen - of kunnen aantonen, kenmerk: 73 91 /SvdO/rk. ----------
7b. DvD-rom door Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human ----- Rights en Audio-Rarities, met de stukken en getuigen onder rubriek "15" aangevuld en onderdeel van deze rectificatie. ----------
8b. De originele Stempas voor de provinciale staten Noord-Brabant, kieskring 1 -------- ('s-Hertogenbosch), om te stemmen op zeven maart tweeduizend zeven, in Gemeente Geldrop en Mierlo, waarbij J.P. van den Wittenboer de Voorziter van Intermediary ------ Foundation of the Universal Declaration of Human Rights, volmacht geeft de stem uit - te brengen. Kaartnummer:**17710161113**. ----------
In het hoofd van deze akte de woorden "In naam der Koningin", uitvoerbaar bij -- voorraad, tenzij de schuldenaar de combinatie de vordering, de titel, de akte(n) -- onrechtmatig of ongegrond voorkomt,een door de schuldenaar aan te spannen - "Valsheidsprocedure" via de civiele Rechter. ----------
De voormelde rectificatie op de notariële grosse "In naam der Koningin" de dato -------- zestien juli tweeduizend vier heeft comparant met een **eed** versterkt in handen van mij, notaris, afgelegd, nadat hij mij had verklaard de betekenis van de eed te beseffen en te weten dat de wet het plegen van meineed strafbaar stelt. ----------
SLOTBEPALINGEN ----------
Voormelde opgave, volledige voorlezing, afvraging en beantwoording hebben ---------- plaatsgehad in tegenwoordigheid van de getuigen. ----------
De comparant en de getuigen zijn mij, notaris, bekend en hun identiteit is door mij, ----- notaris, aan de hand van de hiervoor gemelde en daartoe bestemde ---------- documenten vastgesteld.

Waarvan akte, --------
in minuut opgemaakt, is verleden te Budel, gemeente Cranendonck, op de datum in --- het hoofd van deze akte vermeld, in tegenwoordigheid van de dames ---------- mevrouw Catharina Jacoba van Casteren-Daniëls, geboren te Weert ---------- twee en twintig januari negentienhonderd negen en zestig en ---------- Hendrina Maria Antonia Meeuwissen, geboren te Budel negen en twintig november ---- negentienhonderd zes en vijftig, als getuigen. ----------

Na zakelijke opgave van de inhoud en toelichting van deze akte aan de comparant, ----
heeft deze verklaard tijdig voor het verlijden te hebben kennis genomen van de inhoud
van deze akte en daarmee in te stemmen. Vervolgens is deze akte onmiddellijk na ----
volledige voorlezing door de comparant, de getuigen en mij, notaris, ondertekend. ------

Volgen handtekeningen van de comparant, de getuigen en de notaris.

UITGEGEVEN VOOR AFSCHRIFT:

Mr. Th.H.J.M. op de Laak
Notaris te Cranendonck

Netherlands-Japan
1600-2000

ROYAL NETHERLANDS EMBASSY
6-3 Shiba Koen 3-chome, Minato-ku, Tokyo 105-0011 Phone (03)5401-0411 Fax(03)5401-0420

Audio Rarities
Music Company International
T.a.v. dhr. J.P. van den Wittenboer
Postbus 324
5660 AH GELDROP

Tokio, 14 december 1998

Re: Werkbezoek september j.l.

Geachte heer Van den Wittenboer,

Onder verwijzing naar het gesprek op 21 september j.l. betreffende "Zakendoen Japan" heb ik de eer u het volgende te berichten. De afgelopen periode is dezerzijds getracht kanalen te vinden om bekendheid te kunnen geven aan de informatie rond de cd "Hitler's Inferno - de les van gisteren (getuigenis als les voor de toekomst)".
Zoals reeds in Den Haag besproken is dit geen eenvoudige aangelegenheid. Japan kampt zelf met een oorlogsverleden - waarvoor grote aandacht bestaat - maar waarover het nog moeilijk is te spreken. Voor wat de oorlog in Europa betreft bestaat wel degelijk de kennis, maar in de Japanse beleving heeft de eerdere opkomst van het facisme in Europa duidelijk een eigen dimensie.

Een tweetal dezerzijds benaderde "recordshops" (van belangrijke ketens) toonde geen bereidheid voor het t.g.t. opzetten van een display en ook voor toezending van nadere informatie bestond geen interesse. Met uw goedvinden zal ik deze weg dan ook verder staken en bezien of wellicht binnen meer wetenschappelijke kring belangstelling bestaat.

Met vriendelijke groet,

Hendrik E.C. Koets
Ambassaderaad Economie en Handel

オランダ大使館 〒105-0011 東京都港区芝公園3丁目6番3号 Tel.(03)5401-0411 Fax.(03)5401-0420

KOPIE

EVD

MINISTERIE VAN EDCONOMISCHE ZAKEN

Postbus 20105
2500 EC Den Haag
Telefoon: (070) 3 79 89 33
Telefax: (070) 3 79 78 78

Port betaald
Nederland
Port payé
Pays-Bas

Iwaco Company International
Postbus 524
5960 AH Geldrop

t.a.v. J.P. van den Wittenboer

KOPIE

EVD

MINISTERIE VAN ECONOMISCHE ZAKEN

Voorlichtingsbijeenkomst "Zakendoen in Japan" 23 september 1998

Misschien juist vanwege de huidige problemen blijft Japan in de belangstelling staan. Om Nederlandse bedrijven de mogelijkheid te bieden de ontwikkelingen in het land beter te volgen organiseert de EVD in samenwerking met de Kamer van Koophandel Rotterdam, de Japan Trade Club, NCH en de Fenedex op 23 september de voorlichtingsbijeenkomst 'Zakendoen in Japan'.

Daarnaast wordt een aantal spreekdagen georganiseerd met vertegenwoordigers van de Nederlandse ambassade te Tokio en het Consulaat-Generaal te Osaka. Deze spreekdagen bieden Nederlandse bedrijven de gelegenheid bij hun plannen en activiteiten in Japan gebruik te maken van de medewerking van de Nederlandse vertegenwoordigingen in Japan. De gesprekken vinden plaats op 21 (EVD Den Haag), 22 (KvK Apeldoorn) en 23 september a.s. (KvK Gouda).

Locatie voorlichtingsbijeenkomst:
Kamer van Koophandel Gouda
Burg. van Reenensingel 101
Gouda
(circa 5 min. vanaf het NS Station Gouda, uitgang Bloemendaal. Ruime parkeergelegenheid bij het KvK-gebouw)

Tijd voorlichtingsbijeenkomst:
10.00 - 14.00 uur
(vanaf 09.30 uur inschrijving)

Kosten:
De deelnamekosten voor de voorlichtingsbijeenkomst bedragen *f* 125,-- p.p.
Deelname aan de individuele gesprekken is gratis.

Aanmelding voorlichtingsbijeenkomst:
Aanmelding is alleen mogelijk via het bijgevoegde aanmeldingsformulier; sluitingsdatum voor inschrijving van de voorlichtingsbijeenkomst is vrijdag 18 september a.s.
U ontvangt *geen* bevestiging van uw aanmelding aan de voorlichtingsbijeenkomst.

Aanmelding spreekdagen:
Via bijgevoegd formulier. Omstreeks twee weken voor aanvang van de spreekdagen wordt u benaderd door de coördinator van de EVD of de betrokken Kamer van Koophandel voor een definitieve afspraak waarvan schriftelijk bevestiging volgt.

Annulering:
Bij verhindering kan de plaats van de deelnemer worden ingenomen door een medewerker van hetzelfde bedrijf. Deelnamekosten zijn niet verschuldigd wanneer *uiterlijk een dag* voor de datum van de bijeenkomst is geannuleerd.

Mailing:
Voor de mailing van deze bijeenkomst is gebruik gemaakt van verschillende adresbestanden. Hierdoor kan het voorkomen dat u meer dan een aankondiging ontvangt.

Inlichtingen:
EVD, Lucy Wentholt
telefoon: 070-3797013

96/98 - EVD - 0101

fenedex NCH KAMER VAN KOOPHANDEL ROTTERDAM ASIA HOUSE

THE HARRY FOX AGENCY, INC.
a subsidiary of NATIONAL MUSIC PUBLISHERS' ASSOCIATION, INC.

October 17, 1995

Mr. J.P. van den Wittenboer
Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights
Postbox 324
5660 AH Geldrop
THE NETHERLANDS

Re: Hitler's Inferno Project

Dear Mr. van den Wittenboer:

Thank you for your letter dated August 16th; please excuse my delay in responding to your inquiry. I regret that we cannot provide you with any recommendations on U.S. record companies who may wish to act as your distributor. I am, however, enclosing a section from the *1995 Billboard International Buyer's Guide* in the event you wish to contact any of them directly.

Sincerely,

Frank S. Rittman
International Business Administrator

encl.
cc: Edward P. Murphy
Yoshio Inomata

711 THIRD AVENUE, NEW YORK, NEW YORK 10017 (212) 370-5330 FAX: (212) 953-2384

DCO Bestuur en Onderwijs
Commissie Justitie

Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights
T.a.v. de heer J.P.van den Wittenboer
Postbus 324
5660 AH GELDROP

Plaats en Datum	Den Haag, 14 september 2006
Betreft	"Hitler's Inferno
Ons kenmerk	JUST060608
Uw kenmerk	K05/1077/12Sv
Uw brief van	14 september 2006

Geachte heer Van den Wittenboer,

Uw bovengenoemde brief is onder de leden van de vaste commissie voor Justitie verspreid.

In haar vergadering van 6 september 2006 heeft de commissie besloten geen verdere actie te ondernemen.

Dit betekent dat de leden van de commissie individueel wel actie kunnen ondernemen naar aanleiding van uw brief. Zij kunnen uw opmerkingen bijvoorbeeld gebruiken bij de behandeling van wetsvoorstellen of vragen stellen aan de regering.

Hoogachtend,

mevr. mr. N.J.P. Coenen
griffier van de vaste commissie voor Justitie

Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Plein 2
Den Haag

Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Tel: 070-318 2007
Fax: 070-318 3444

E-mail: cie.just@tweedekamer.nl

K·N·B

KONINKLIJKE NOTARIËLE BEROEPSORGANISATIE

Music Company International
T.a.v. de heer J.P. van den Wittenboer
Postbus 324
5660 AH GELDROP

Den Haag, 18 december 1998

Ons kenmerk : BRF51.04 JH/kk
Doorkiesnr : (070) 330 71 61

Geachte heer Van den Wittenboer,

Hierbij bevestig ik de ontvangst van uw brief, met bijlagen, van 11 december 1998 op 14 december daarna.

U heeft een tekst meegestuurd over de betekenis van de notariële akte, gebaseerd op hetgeen u aan informatie van een notaris hebt verkregen en verder daarover in de vakliteratuur hebt gevonden. U verzoekt de KNB de tekst waar nodig aan te vullen, dan wel een algemene uitleg te geven.

Naar aanleiding daarvan deel ik u mee dat de KNB een vereniging van notarissen en kandidaat-notarissen in Nederland is en als zodanig slechts algemene informatie op notarieel gebied verstrekt. Dit geschiedt door de uitgifte van folders en informatiekaarten, door het periodiek uitgeven van een krant voor cliënten van notariskantoren en door de instelling van de Notaristelefoon, waar ook algemene informatie kan worden ingewonnen. Concrete vragen kunnen door de KNB niet worden beantwoord.

In het algemeen kan ik u wel het volgende meedelen.
Notariële akten zijn akten opgemaakt door een notaris in functie. Eén van de voordelen van een notariële akte is dat de dagtekening, de echtheid en de juistheid van de notariële akte terstond vaststaan. Een ander voordeel is dat die akte steeds bewaard blijft en dat er dus altijd duplicaten van kunnen worden gemaakt. De akte wordt opgemaakt door een onpartijdige deskundige die er naar zal streven de akte zo op te stellen dat rechterlijke procedures worden voorkomen.
Van een notariële akte kan een grosse, een officieel en gewaarmerkt bijzonder afschrift, worden uitgegeven. De daarop rechthebbende kan hiermee zonder rechterlijk vonnis zijn rechten uitoefenen.

Spui 184
2511 BW Den Haag

Postbus 16020
2500 BA Den Haag

Telefoon 070 - 330 71 11
Telefax 070 - 345 32 26

ABN AMRO 43.01.82.953
Postbank 125185

Vanwege deze voordelen van een notariële akte en omwille van de rechtszekerheid heeft de wet voor sommige overeenkomsten en rechtshandelingen de notariële akte verplicht gesteld.

./. Voor een opsomming, alsmede voor meer informatie over de notariële akte en de functie van de notaris verwijs ik u naar de folder "Functie en werkterrein van de notaris", welke u hierbij aantreft.

Hoogachtend,

p.o. CM v/d Kooijnenburg

mw mr F.C. van der Steur-de Jong

Spui 184
2511 BW Den Haag

Postbus 16020
2500 BA Den Haag

Telefoon 070 - 330 71 11
Telefax 070 - 345 32 26

ABN AMRO 43.01.82.953
Postbank 125185

HOGE RAAD DER NEDERLANDEN

Aan de heer J.P. van den Wittenboer
Inermediary Foundation of the Universal Declaration of
Human Rights
Postbus 324
5660 AH GELDROP

Datum 4 januari 2007 **Kenmerk** `7391/SvdO/rk

Geachte heer Van den Wittenboer,

Hierbij deel ik u mede dat de Procureur-Generaal kennis heeft genomen van uw brief van 2 januari 2007 gericht aan de 'Voorzitter van het College van procureurs-generaal van de Hoge Raad der Nederlanden', betreffende 'bewijzen valsheid en onechtheid notariële akte d.d. 22 juni 1994'.

Ter voorkoming van misverstand wijs ik u erop dat de Procureur-Generaal bij de Hoge Raad, mr. J.W. Fokkens, en de Voorzitter van het College van procureurs-generaal, mr. H.N. Brouwer, verschillende functionarissen zijn. De Procureur-Generaal bij de Hoge Raad is geen lid van het College van procureurs-generaal en behoort niet tot het Openbaar Ministerie.

Uit uw brief blijkt niet dat de Procureur-Generaal u - gelet op zijn taken en bevoegdheden - van dienst zou kunnen zijn. De Procureur-Generaal zal daarom niet ingaan op de inhoud van die brief en de door u meegezonden bijlagen.

Hoogachtend,

De Kabinetschef van de Procureur-Generaal,

Mr. S. van den Oever

Postbus 20303 | 2500 EH Den Haag | Telefoon 070 361 13 11
Lange Voorhout 34 | Bezoekadres: Kazernestraat 52 | www.hogeraad.nl

2

Stemmen in een andere gemeente binnen de provincie

Als u in een andere gemeente, binnen de provincie, aan de verkiezing wilt deelnemen, dient u in persoon uiterlijk
: maart 2007 deze stempas bij uw gemeente te laten omzetten in een kiezerspas. Een schriftelijk verzoek tot het
temmen in een andere gemeente, dient u uiterlijk 21 februari 2007 in te dienen bij de gemeente.

Stemmen bij volmacht

Als u niet zelf aan de stemming kunt deelnemen, kunt u een andere kiezer machtigen om voor u te gaan stemmen.
s deze kiezer *in dezelfde gemeente* ingeschreven, dan kunt u gebruik maken van onderstaand volmachtbewijs. Wilt u een
iezer machtigen die in een andere gemeente is ingeschreven, dan dient u uiterlijk 21 februari 2007 een schriftelijk verzoek
n te dienen bij de gemeente. De gemachtigde kan een volmachtstem uitsluitend tegelijk met de eigen stem uitbrengen!

De formulieren voor de schriftelijke verzoeken zijn verkrijgbaar ter gemeentesecretarie.

VOLMACHTBEWIJS (Met blokletters invullen)

Naam gemachtigde	: I.F.U.D of Human Rights	Paraaf stembureau
Adres en woonplaats	: Kastanje 128, 5731NK Mierlo	

De gemachtigde verklaart zich door mede-ondertekening bereid voor de volmachtgever bij volmacht
te stemmen en met inbegrip van deze machtiging niet meer dan twee volmachten als gemachtigde
te hebben aangenomen.

Geef uw stempas pas aan een ander mee, nadat u zelf hebt ingevuld wie [illegible] uw stem.

Handtekening volmachtgever:

Handtekening gemachtigde:

I.F.U.D of Human Rights
Voorzitter

LET OP:
Het is strafbaar om op naam van een ander aan de stemming deel te nemen (art. 128 Wetboek van Strafrecht).
Neem uw identificatiebewijs mee! De voorzitter van het stembureau is bevoegd van u te verlangen dat u zich identificeert.
Indien u geen stempas heeft, kunt u niet stemmen!

De ondergetekende, mr. Theodorus Hubertus Johannes Maria op de Laak, notaris te Budel, gemeente Cranendonck, verklaart dat de afgedrukte fotokopieën door hem zijn vergeleken met de originele stukken en dat deze fotokopieën volledig overeenstemmen met de originele stukken.
Getekend te Budel, gemeente Cranendonck, zeven en twintig juni tweeduizend zeven.

Koninklijke Notariële
Beroepsorganisatie

Artikel 15 Verzekeringsplicht

1. De notaris moet voldoende verzekerd zijn tegen vermogensschade als gevolg van aansprakelijkheid, ongeacht uit welken hoofde deze aansprakelijkheid kan ontstaan.

2. Voor de verzekering van het risico van beroepsaansprakelijkheid van de notaris en zijn protocolvoorgangers geldt het volgende:
   a. schaden die lopen tot vijfentwintig miljoen euro (€ 25.000.000) moeten zijn gedekt;
   b. het te verzekeren risico moet zijn gedekt via een te goeder naam en faam bekend staande verzekeringsmaatschappij;
   c. de verzekering of verzekeringen dienen minimaal te voldoen aan de volgende voorwaarden:
      1. de verzekering van de notaris dekt ook in geval van zijn schorsing of ontzetting mede de aansprakelijkheid van de protocolverzekerden en de kandidaat-notaris die het notarisambt waarneemt in de zin van de Wet op het notarisambt;
      2. de verzekering dekt mede de burgerrechtelijke aansprakelijkheid van de notaris voor handelen en nalaten van personen die onder zijn verantwoordelijkheid werkzaam zijn;
      3. de verzekerde limieten vormen het minimaal door de notaris te verzekeren bedrag van vijfentwintig miljoen euro (€ 25.000.000) per aanspraak en vijftig miljoen euro (€ 50.000.000) per verzekeringsjaar; zij gelden onafhankelijk van elkaar voor de notaris en per individuele protocolvoorganger;
      4. voor de protocolverzekerden mag geen eigen risico gelden. De protocolontvanger moet het protocol verzekeren voor minimaal hetzelfde bedrag als waarvoor de protocolhouder was verzekerd;
      5. indien een schade van de protocolverzekerden niet gedekt is op basis van de polisvoorwaarden van de protocolopvolger dient dekking te worden geboden overeenkomstig de polisvoorwaarden die voor de protocolvoorganger(s) van kracht waren ten tijde van het begaan van de fout, echter als waren die polisvoorwaarden op basis van het systeem waarbij voor de polisdekking het moment van de aanspraak of de omstandighedenmelding bepalend is voor de polisdekking (claims made basis);
      6. aan de polisrechten van protocolverzekerden mag geen afbreuk worden gedaan door een schending van een premiebetalings- of polisverplichting door de protocolopvolger, voor zover die schending heeft plaatsgevonden buiten weten of wil van de protocolverzekerde die aanspraak maakt op verzekeringsdekking. Omgekeerd mag aan polisrechten van de protocolopvolger geen afbreuk worden gedaan bij schending van polisverplichtingen door de protocolvoorganger welke schending buiten weten of wil van de protocolopvolger heeft plaatsgevonden;
      7. een vordering van de verzekeraar op de protocolverzekerden mag niet in de weg staan aan het recht op uitkering van de protocolopvolger. Omgekeerd mag een vordering van de verzekeraar op de protocolopvolger niet in de weg staan aan het recht op uitkering van de protocolverzekerden;
      8. indien verzekeraars bij de aanvang van de verzekering van de protocolopvolger geen door de protocolvoorganger(s) ingevuld aanvraagformulier hebben ontvangen, mag de verzekeraar tegenover de protocolvoorganger van wie geen formulier is ontvangen, geen beroep meer doen op een schending van de mededelingsplicht;
      9. de verzekering van de notaris biedt, met een minimum van 3 maanden, dekking gedurende de periode waarin nog geen aanwijzing van diens protocolopvolger heeft plaatsgevonden (zwevend protocol).
      10. de dekking voor de protocolverzekerden dient in de polissen te zijn geregeld van de protocolopvolger die vanaf 1 januari 2004 een notaris in het protocol is opgevolgd;
      11. de protocolopvolger dient te beschikken over een verklaring waarin de verzekeraar bevestigt dat de verzekering voldoet aan het in dit reglement bepaalde.

3. Schaden in het kader van beroepsaansprakelijkheid lopende van één miljoen euro (€ 1.000.000) tot vijfentwintig miljoen euro (€ 25.000.000), alsmede schaden van honderdduizend euro (€ 100.000) tot vijf miljoen euro (€ 5.000.000) als gevolg van fraude door personeel en als gevolg van het verlies van waarden tijdens transport of verblijf op kantoor en schaden tot een bedrag van vierhonderd vierenvijftigduizend euro (€ 454.000 euro) als gevolg van administratieve betaalfouten, moeten worden gedekt in een door de KNB afgesloten collectieve verzekering. De notaris is verplicht om zijn aandeel in de kosten die gemoeid zijn met deze verzekeringen te dragen.

Het behoort bij de bijzondere positie van de notaris in het rechtsverkeer en het daarbij behorende vertrouwen, dat de notaris voldoende is verzekerd tegen het risico van beroepsaansprakelijkheid. Het bestuur van de KNB heeft dan ook regels vastgesteld over de beroepsaansprakelijkheidsverzekering en een collectieve beroepsaansprakelijkheidsverzekering (excedent) afgesloten voor het notariaat. Sinds de invoering van de beroepsaansprakelijkheidsverzekering (excedent) op 1 april 1979 is de regeling met betrekking tot beroepsaansprakelijkheid (excedent) eens in de twee à drie jaar ter heroverweging voorgelegd aan de ledenraad van de KNB. Telkens heeft de ledenraad besloten de bestaande regeling voort te zetten al dan niet met een verhoging van de dekking. Dienovereenkomstig stelt de Algemene ledenvergadering steeds jaarlijks de bijdragen voor de collectieve verzekeringen vast.
Nadat de dekking per 1 januari 2007 werd verhoogd tot 25 miljoen euro, hebben verschillende notarissen bezwaar geuit tegen de (verplichte deelname aan) collectieve beroepsaansprakelijkheidsverzekering (excedent). Het bestuur van de KNB heeft deze bezwaren afgewezen, maar het bestuur besloot wel tot een heroverweging van het systeem en de hoogte van de beroepsaansprakelijkheidsverzekering.

De beslissingen op bezwaar hebben in het ordejaar 2010/2011 tot twee bestuursrechtelijke beroepsprocedures geleid.
In de eerste, door de KNB geëntameerde proefprocedure bij de bestuursrechter in Amsterdam, oordeelde deze op 11 oktober 2011 dat het bij de wettelijke taak van de KNB hoort om een verplichte collectieve verzekering voor haar leden af te sluiten. De KNB is wettelijk belast met het bevorderen van de goede beroepsuitoefening (artikel 61 Wna) en hier hoort bij dat een notaris voldoende tegen beroepsfouten is verzekerd. In dit kader, zo meende de Amsterdamse rechter, past het juist bij het stimuleren van de goede beroepsuitoefening om een verplichte collectieve verzekering voor alle leden af te sluiten.
In de tweede procedure, bij de rechtbank Leeuwarden, kwam de bestuursrechter op 24 november 2011 tot het tegengestelde oordeel. Deze rechter meende dat in de regelgeving niet is opgenomen dat notarissen verplicht zijn deel te nemen aan een door de KNB collectief afgesloten excedentverzekering. Dit heeft volgens de rechter tot gevolg dat het afsluiten van een beroepsaansprakelijkheidsverzekering niet behoort tot de taken van de KNB en dat de KNB hiervoor dan ook geen bijdrage kan innen.
De uitspraak van 24 november 2011 was aanleiding voor het bestuur van de KNB om hoger beroep in te stellen bij de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State (ABRvS) en de ontstane tegenstelling en onduidelijkheid aldaar voor te leggen.

Daarnaast besloot het bestuur, teneinde discussie in de toekomst te voorkomen, de door de rechter in Leeuwarden gestelde tekortkomingen in de regelgeving te herstellen.
Om te beginnen is bij besluit van 25 januari 2012 de hoogte van de te verzekeren schaden en de verplichte deelname aan de beroepsaansprakelijkheidsverzekering (excedent) expliciet in het Reglement beroepsaansprakelijkheid 2011 opgenomen. Voorts heeft het bestuur de ledenraad voorgesteld deze verplichtingen in een verordening op te nemen en de ledenraad heeft daarmee in zijn vergadering van 15 februari 2012 ingestemd.

Uitgangspunt is dat een individuele notaris 'voldoende verzekerd' is wanneer schaden tot € 25 miljoen door een beroepsaansprakelijkheidsverzekering zijn gedekt. Per 1 januari 2007 is dit bedrag vastgesteld op € 25 miljoen. In de beroepsprocedures is geopperd dat een lagere dekking ook voldoende zou zijn, althans dat de verplichting zou moeten worden gedifferentieerd, al naar gelang de aard van de praktijk en de regio waar de notaris is gevestigd. Gebleken is echter dat elke praktijk kan worden geconfronteerd met transacties die dit bedrag overstijgen. Het betreft niet alleen de grote kantoren in de randstad, maar ook kleinere kantoren met één of twee notarissen in de rest van het land. Overigens plegen de grote, internationale, kantoren, die meer met dergelijke transacties hebben te maken, een verzekering bovenop de verplichte dekking van € 25 miljoen af te sluiten.

Het bereiken van een dergelijke dekkingsgraad is alleen mogelijk door een combinatie van een collectieve en een individuele verzekeringsplicht. De door het bestuur van de KNB ten behoeve van alle leden gesloten collectieve verzekeringen dekken schaden die lopen van € 1 miljoen tot € 25 miljoen. De door de individuele notaris af te sluiten verzekering moet schaden tot € 1 miljoen dekken. Dit was als voorwaarde opgenomen in het Reglement

beroepsaansprakelijkheid 2010 en wordt nu opgenomen in de verordening, evenals de overige voorwaarden aan die verzekering, die nu in het reglement staan.

In de voorgestelde verordening zijn de nadere regels uit het Reglement 2011 in hun geheel overgenomen. Dit reglement dient daarmee te vervallen.

Het reglement bevat een toelichting op het claims made systeem, die voor de duidelijkheid hier wordt overgenomen. Een verzekering op claims made basis wil zeggen het systeem waarbij voor de polisdekking het moment van de aanspraak of de omstandighedenmelding bepalend is voor de polisdekking. Sinds 1 januari 2004 zijn de voorwaarden van de primaire beroepsaansprakelijkheidsverzekering in die zin gewijzigd, dat is overgegaan van een loss occurrence naar een claims made systeem. Hierdoor diende, als de bestaande regeling ongewijzigd zou blijven, de defungerende notaris zich voor de uitloop van het risico gedurende 30 jaar na defungeren bij te verzekeren. De feitelijke situatie was half november 2004, dat de verzekeraars zich het recht voorbehielden premie en condities te wijzigen, respectievelijk dusdanige premieverhogingen in het vooruitzicht stelden, ter hoogte van 140 %, dat de onzekerheid voor gedefungeerde notarissen en hun erfgenamen, onaanvaardbaar moest worden geacht. Met de verzekeraars is overeengekomen, dat deze onzekerheid kon worden opgeheven, door de overnemende notaris te verplichten ook de aansprakelijkheid van zijn voorgangers te verzekeren. Daardoor geldt de dekking ook voor de voorgaande notarissen. De verplichting werd in het reglement neergelegd. Omdat de protocolverzekerden zijn meeverzekerd onder de polis van de notaris als protocolopvolger, is het mede de verplichting van de notaris als protocolopvolger om bij een schade tegen de protocolverzekerden er voor te waken dat jegens de verzekeraar de polisverplichtingen bij schade worden nageleefd. De limiet van twee gebeurtenissen per jaar per notaris blijft gelden. Na defungeren is geen eigen risico van toepassing.

(Toelichting van 26 september 2012)

Een aantal leden van de KNB kon zich niet vinden in de verplichte verzekering voor beroepsaansprakelijkheid. Dit heeft geleid tot een aantal juridische procedures. Uiteindelijk heeft de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State (ABRS) definitief uitspraak gedaan in dit geschil (15 mei 2013, ECLI:NL:RVS:2013:CAO134). De uitspraak hield in dat de KNB haar leden mag verplichten om verzekerd te zijn voor beroepsaansprakelijkheid, dat de KNB eisen aan deze verzekering mag stellen waaronder een minimale dekking, maar dat de KNB onvoldoende had aangetoond dat het verplichte karakter van de verzekering noodzakelijk was voor de goede beroepsuitoefening van de notaris. Hiermee kon de KNB de verplichte verzekering niet langer handhaven.

Indien een protocol wordt overgenomen is het van belang dat de opvolger (protocolontvanger) het protocol verzekert voor hetzelfde bedrag waarvoor de notaris die het protocol overdraagt (de protocolhouder) was verzekerd. Een cliënt moet er immers vanuit kunnen gaan dat het protocol, waartoe zijn akte behoort, verzekerd blijft tot minimaal hetzelfde bedrag.

(Toelichting van 8 april 2015)

Login KNB-leden

Mijn selectie
U heeft niets geselecteerd.

Snel naar
- Wet op het notarisambt
>Download pdf-versie Wet
>Download pdf-versie Regelgeving
- www.knb.nl
- www.notaris.nl

Afkortingen Handleiding Over KNB Responsible disclosure

13.02.2016 - ODG

UNESCO strengthens partnership with United States Holocaust Memorial Museum

On 11 February, the Director General emphasized the need to address the root causes of anti-semitism and countering the extremist narrative of hate during the visit to the United States Holocaust Memorial Museum (USHMM), a strong partner of UNESCO in the field of education on the Holocaust and genocides.

Ms Bokova met with the Memorial Director Sara Bloomfield, the Vice Chairman of the memorial's Council Allan Holt, the White House Jewish Community Liaison Matt Nosanchuk, representatives of the U.S. State Department and Jewish organizations, and members of the museum's Memorial Council.

During the meeting, she spoke about the programmes of UNESCO that advance the agenda of tolerance, diversity and cultural sensitivity.

"Our work includes educating young people against hate speech and seeking out ways in which we can counter the radicalization of young people, especially online".

As the Director-General viewed the museum extensive exhibit on the Holocaust, her concern turned to extracting the lessons of this tragic history and the responsibility of the individual to fight for social inclusion and tolerance.

She thanked the Museum for the excellent and sustained cooperation with UNESCO, in particular for the recent launch of the UNESCO-USHMM Conference for International Holocaust Education, which will gather every two years educators from all across the globe for training, and for the presentation at

UNESCO of the USHMM’s exhibition State of Deception: the Power of Nazi propaganda.

Ms Bloomfield underlined the central role played by UNESCO in disseminating information and knowledge about the history of the Holocaust worldwide and its important function as a catalyst for organizations committed to education and the prevention of genocide.

Ms Bokova and Bloomfield also focused on the threat of antisemitism, including denial and relativization of the Holocaust, and how to fight against it through education, and discussed the initiatives taken by the Museum to alert about the danger of genocide and mass atrocities in the contemporary world, including in the context of ongoing conflicts in Iraq and Syria.

Persbericht: Wim Kok voorzitter Raad van Toezicht Anne Frank stichting

Gepubliceerd 16 december, 2004 | Door De Redactie

Oud minister-president Wim Kok is per 15 december jl. aangetreden als voorzitter van de Raad van Toezicht van de Anne Frank Stichting. Hij is de opvolger van Johan Stekelenburg, die in september 2003 overleed.

De Raad van Toezicht van de Anne Frank Stichting bestaat uit zeven leden. Naast Wim Kok zijn dat Ted Musaph (vicevoorzitter), Jacqueline Biesheuvel, Henk Koning, Pauline Kruseman, Martin Simon en Herman Tjeenk Willink.

De Anne Frank Stichting beheert het Anne Frank Huis in Amsterdam, in bezoekersaantallen op dit moment het tweede museum van Nederland. Daarnaast voert de Stichting educatieve projecten uit in binnen- en buitenland en wordt onderzoek gedaan naar racisme en antisemitisme. De Stichting heeft 125 medewerkers in dienst.

Meer informatie: mw. Patricia Bosboom, afdeling Communicatie, Anne Frank Stichting. Telefoon: 020-5567100, e-mail p.bosboom@annefrank.nl

ANNE FRANK STICHTING

Intermediary Foundation of the Universal
Declaration of Human Rights
T.a.v. de heer J.P. van den Wittenboer
Postbus 324
5660 AH GELDROP

Amsterdam, 16 mei 2008

Onze ref. : DI/08-094/sm
Betreft : Anne Frank hyve

Geachte heer Van den Wittenboer,

Dank voor uw brief van 14 mei waarin u ons er op attent maakt dat ene drs. W. Kok, deel uitmaakt van de Gary Lauck website.

Ik laat u graag weten dat de voorzitter van onze Raad van Toezicht, Wim Kok, geen doctorandus is en zich verre houdt van nazi-websites.

Met vriendelijke groet,
ANNE FRANK STICHTING

Drs. J.F. Westra
Algemeen directeur

Postadres: Postbus 730, 1000 AS Amsterdam. *Kantooradres:* Westermarkt 10
Telefoon: 020 5567100, *Fax:* 020 6207999
BIC: SNSBNL2A. IBAN: NL92 SNSB 0635 3178 50. SNS bank 63 53 17 850. Postbank 11 19 64
Kamer van Koophandel 33129466. BTW-nummer: NL002954485B01
www.annefrank.org

In de reactie door de algemeen directeur van Anne Frank Stichting is te bespeuren een patroon van negeren en ontkennen, “negeren en wegmoffelen” Wim Kok in bescherming nemen.Lauck distributeur van haat materiaal in 10 talen en 30 landen.Een computer animatie van Wim Kok in de inleiding,als voorbeeld van het blanke ras met een link naar de NSDAP / AO website.

SPEECH14 March 2016

Speech by First Vice-President Timmermans at the 3rd Inter-Parliamentary Conference for Combating Anti-Semitism (ICCA) in Berlin

[CHECK AGAINST DELIVERY] european commission

(Speech by Frans Timmermans)

Chancellor,

Excellencies,

Honourable membres,

Ladies and gentlemen,

There is this book that's been on my mind for months now. I re-read it in June, it's by one of my favourite authors, a German author, Erich Maria Remarque. I keep going back to it, it's called 'Liebe deinen Nächsten', he wrote it in 1939. It tells the reality of exile through the eyes of German Jewish refugees drifting across Europe, a grim, matter-of-fact story of stigma, fear, indifference and casual cruelty.

We never learn.

Until recently, such stories would make us think: ‘Never forget: it could happen again.’

Today – and it saddens me beyond words – we find ourselves explaining to our children: ‘Look around you: it is happening again.’

It means much to me to be with you here in Berlin, and I'd like to pay tribute to the Bundestag for hosting us, and thank in particular Doris Barnett for her role in organising this event and for her kind words of introduction. Back in December, my two youngest children celebrated Hannukah for the first time. And last weekend when telling them about my coming visit to Berlin, this conference and the refugee centre I'll be visiting this afternoon, I showed them a picture from last December here in Berlin, when Syrian children and local Jewish children lit, in the darkness of winter, a giant menorah at this most symbolic of places, the Brandenburg Gate.

There has been tremendous solidarity, tremendous compassion for refugees fleeing war these past months, and nowhere more so than in Germany. This gives me hope.

And some of the most poignant calls for compassion precisely came from Europe's Jewish communities. It lifted my heart, and I want to pay them particular tribute – because I appreciate what it takes to step forward and say 'We know what it was like to be refugees once, to be demonised for seeking safety' at a time when your own community is itself again fearful for its own security, again feeling a target.

It is happening again.

Jewish children leaving public schools for fear of harassment, teachers no longer daring to teach the Holocaust in a multicultural classroom, Synagogues heavily guarded, students warned to hide their kippahs beneath baseball caps for fear of being knifed on the streets.

This is NOT our Europe!

Anyone who knows anything about our history knows that antisemitism is Europe's most pernicious disease. It is the red-line that we must never, ever cross. Yet we see age-old naked antisemitism at the far right, we see antisemitism that often hides behind anti-Zionism on the far left of the political spectrum and sometimes, sadly, even among anti-racism movements, and we see the deadly antisemitism of religious extremism, in particular from islamist extremists.

But as we saw in the terrorist attacks in Paris in November – it starts with the Jews, but it never stops there.

Many of us have been saying it for a long time, incident after incident for years now. But we have to recognise that as societies we have been too timid, we have been too silent. We've allowed a huge sentiment of loneliness to develop among European Jews.

Denouncing antisemitism is a collective responsibility, just like anti-Muslim sentiment needs to be denounced by society as a whole.

And politicians, Parliamentarians, have a very strong responsibility to be the first to speak up, to keep these issues high, and make clear that there is no tolerance whatsoever towards such hatred, that nothing can explain, and nothing can excuse hatred of this kind in our countries today.

The legislation is there. It is EU-wide, it is clear. It makes serious manifestations of racism and xenophobia punishable by means of criminal law.

But it is still not enforced everywhere, for everyone.

This is not acceptable.

To take only one example: only 13 out of 28 Member States have criminalised Holocaust denial.

So we are pushing and will keep pushing at the European Commission – using all our powers – to make sure these rules are correctly translated into national legislation and correctly enforced. That is the basic minimum, and on this I count on all the parliaments presented in this room.

And enforcement means: also online. This was perhaps the main issue at the Colloquium I hosted last autumn on antisemitism and anti-Muslim hatred– the main issue for communities on both sides.

The internet is no legal black hole, no free haven for hate speech.

So at EU level, we've stepped up our talks with Google, Facebook, Twitter and Microsoft – the set-up is partly inspired in fact by the German task-force model.

The last meeting was a week ago, the next one is coming soon, and so far the talks are tough but encouraging. What we are asking IT platforms is that when they examine content flagged as hate speech they do not hide behind US law but abide by EU law and national laws that apply. When the alert comes from public authorities or trusted watchdogs, it has already been vetted: there is no reason why hate speech cannot be taken down within hours.

Platforms make large profits. They cannot leave the responsibility for countering hate speech to charities, public authorities and taxpayers, so we expect them to shoulder their share in supporting those who flag and develop counter-narratives.

There is one particular aspect that I want to stress and that is absolutely vital: education, education, education – still the most important instrument at the end of the day against ignorance, intolerance, indifference.

Education in the classroom and outside of the classroom.

To our history, to our values – that democracy and the rule of law are our bedrock, that equality between men and women is non-negotiable, and yes, also that there is zero tolerance towards antisemitism.

Integration is going to be a huge challenge, especially for the countries that have seen the biggest influx of refugees – and I know the particular nervousness among Jewish communities.

As the President of the Bundestag, Norbert Lammert, said this morning: Whoever immigrates to Germany immigrates into our Constitution. This must be true for Europe as a whole.

Stressing the message that our values are paramount is going to be an important part of the process of integration.

Not just preaching that message – but applying it in practice. The accent on our values, on fundamental rights has to be across the board. In our media, in our public spaces – and nowhere more urgently than in our schools. We have been so bad at making our own youth feel integrated, feel that they belong. And for some of them, our values simply no longer resonate. We need to find ways to make them resonate again, to make these young people feel again that they belong. This is their home.

I've spoken long but I want to say a word about Holocaust remembrance – how we keep the memory alive of how it happened, how we keep it connected to our lives and our world today, and our responsibility, too, towards those survivors who are still with us, who deserve dignity in their old age, and the second generation, their children, who carry their memory.

At the Commission, together with the Wannsee Conference memorial, we've set up trainings for our staff on the role of the civil service in bringing about the Holocaust. I think this is something from which every civil service could benefit.

What derails a society as a whole, ladies and gentlemen, is not hatred: it's indifference. It's turning a blind eye, out of ignorance, lack of courage, self-centredness.

The key lesson from the Holocaust – the key message we need to hold high – is that individual decisions made a difference then and that they make a difference now.

Or in the words of Elie Wiesel, who survived Buchenwald as a child: "There may be times when we are powerless to prevent injustice, but there must never be a time when we fail to protest."

We will not fail to protest. We will not fail to fight, for freedom, for equality, for fraternity in Europe.

Thank you.

Die Bundesregierung

INTERNATIONALE KONFERENZ IN BERLIN

Entschieden gegen Antisemitismus

Merkel: Antisemitismus und Vorurteile gegenüber anderen Menschen haben in Deutschland keinen Platz.Foto: *Bundesregierung/Denzel*

"Der Kampf gegen Antisemitismus ist unsere gemeinsame staatliche wie bürgerliche Pflicht", sagte Bundeskanzlerin Merkel. Dem oft gesagten "Nie wieder!" müssten auch Taten folgen. Wie das umgesetzt werden kann, ist Thema der Interparlamentarischen Konferenz zur Bekämpfung des Antisemitismus.

Bundeskanzlerin Angela Merkel hat klargestellt, dass Hass auf Juden, aber auch jede Form der Fremdenfeindlichkeit in Deutschland keinen Platz haben. Dies gelte für alle Menschen in Deutschland, ob sie alteingesessen seien oder neu hinzugekommen. In ihrer Rede zum Thema "Wahrnehmung und Bekämpfung von Antisemitismus" ging sie insbesondere auf Hass im Internet sowie Antisemitismus im Sport und in der Migrationsgesellschaft ein.

Ziel der **Interparlamentarischen Konferenz zur Bekämpfung des Antisemitismus** ist es, Erkenntnisse, Verfahren und Empfehlungen auszutauschen und deren Verbreitung zu fördern, um wirksamer gegen Antisemitismus vorzugehen. Es nehmen 140 Parlamentarier aus der ganzen Welt teil. Veranstalter sind das Auswärtige Amt und der Deutsche Bundestag.

Entschlossenes Vorgehen

Die Kanzlerin appellierte, die Erinnerung lebendig zu halten: "Wer sich auf das Grauen der Shoa einlässt, indem er sich zum Beispiel ein ehemaliges Konzentrationslager anschaut, wer sich mit den vielfältigen Zeugnissen einer unseligen Leidenszeit

befasst, der wird davon tief im Innersten berührt." Die Erinnerung mache die Verantwortung deutlich, auf die oft gesagten Wort des "Nie wieder!" auch Taten folgen zu lassen, insbesondere, wenn die Würde des Menschen bedroht oder verletzt werde, sagte die Kanzlerin.

Es seien gerade die Zeitzeugen, deren Berichte und Erinnerungen dafür sorgten, dass die Schrecken des Nationalsozialismus nicht in Vergessenheit gerieten. "Die meisten Zeitzeugen sind inzwischen gestorben, doch ihre Erzählungen bleiben in unserem Gedächtnis fest verankert." Dies sei umso wichtiger, weil Antisemitismus auch im heutigen Alltag präsent sei, betonte Merkel. Beispielhaft nannte die Kanzlerin das Schänden jüdischer Grabsteine, Angriffe auf Synagogen oder verbale Attacken. "Deshalb nehmen unsere Sicherheitsbehörden jeden Übergriff auf Juden und jüdische Einrichtungen ernst. Antisemitische Straftaten werden konsequent mit allen rechtsstaatlichen Mitteln verfolgt", so die Kanzlerin.

Gegen Antisemitismus im Sport

Merkel betonte auch, dass gegen antisemitische Übergriffe im Sport vorgegangen werden müsse. Wie notwendig dies sei, zeigten beispielsweise die Übergriffe auf Spieler des jüdischen Turn- und Sportvereins Makkabi in Berlin.

Die Kanzlerin dankte in diesem Zuge allen Fußballvereinen und Fangruppen, "die dieses Thema entschlossen angehen" und verwies darauf, dass der Deutsche Fußballbund und die UEFA an der Konferenz teilnehmen.

Herausforderungen des Internets annehmen

Im Hinblick auf Hass und Hetze, die über das Internet verbreitet werden, erinnerte die Kanzlerin an den Beschluss der Interparlamentarischen Konferenz zur Bekämpfung von Antisemitismus in London von 2009. Dieser Beschluss sei nach wie vor gültig und zeige wichtige Ansätze zur Auseinandersetzung mit Antisemitismus, so Merkel.

Merkel wies zudem darauf hin, dass Hass auf Juden und Hass auf Israel zu oft eine unheilvolle Allianz bildeten: "Wenn wir also Antisemitismus in Deutschland und Europa verurteilen, dann gilt das für jede Form von Judenfeindlichkeit. Das umfasst dann auch alle antisemitischen Äußerungen und Übergriffe, die als vermeintliche Kritik an der Politik des Staates Israel daherkommen, tatsächlich aber einzig und allein Ausdruck des Hasses auf jüdische Menschen sind."

Vertrauen ist eine deutsche Verpflichtung

Vor mehr als 50 Jahren haben Israel und die Bundesrepublik Deutschland diplomatische Beziehungen aufgenommen. Die enge deutsch-israelische Zusammenarbeit scheine heute selbstverständlich, so die Kanzlerin, "doch mit Blick auf den von Deutschland begangenen Zivilisationsbruch der Shoa ist sie das nicht."

Deshalb müsse das Vertrauen, das Deutschland heute entgegengebracht wird, "uns Deutschen eine Verpflichtung sein, eine gute Zukunft nur im Bewusstsein unserer immerwährenden Verantwortung für die Vergangenheit gestalten zu können", sagte Merkel.

Die 3. Interparlamentarische Konferenz zur Bekämpfung des Antisemitismus tagt vom 13. bis 15. März im Marie-Elisabeth-Lüders-Haus des Bundestages und im Auswärtigen Amt. Veranstalter ist die Interparlamentarische Koalition zur Bekämpfung von Antisemitismus (ICCA).

Montag, 14. März 2016

OSCE
Deutschland 2016

Vienna, 11 October 2016

Independent Evaluation Report of the German Institute for Human Rights

Excellencies,
Dear colleagues,

Please find attached the independent evaluation report regarding the implementation of selected OSCE commitments on human rights and democracy in Germany, which was initiated on the occasion of the German OSCE Chairmanship 2016 and recently presented in a side event at the HDIM in Warsaw.

Following the Swiss and Serbian examples, and in the spirit of our strong focus on implementation of commitments, Germany as OSCE Chairmanship has undergone an evaluation of its implementation of OSCE human dimension commitments, which was carried out by the German Institute for Human Rights, the German national human rights institution.

The German Institute for Human Rights independently selected the following thematic areas to be evaluated:

1. Tolerance and non-discrimination: Combatting discrimination and hate crime
2. Gender equality:
   - Data collection to prevent and combat violence against women
   - Pay equity

To:

- **all Heads of OSCE Missions / Delegations**
- **all Heads of Delegations of Partners for Co-operation**
- **all Heads of OSCE institutions**
- **the OSCE Special Representative/Co-ordinator for Combating Trafficking in Human Beings and the OSCE Special Representative/Senior Adviser on Gender Issues**

Permanent Mission of Germany to the OSCE, Gauermanngasse 2-4, 1010 Vienna
Phone: +43 1 711 54 171 | Fax: +43 1 711 54 6 67112 | E-mail: reg1-osze@wien.diplo.de

- Women, peace and security: Germany's implementation of UN Security Council Resolution 1325

3. Combatting trafficking in human beings
4. Voting rights: Voting rights of persons with disabilities
5. Transparency and democratic institutions: Income transparency of political parties and representatives and of political advocacy groups

NGOs and civil society actors as well as responsible Ministries of the Federal Government have commented on the evaluation report. Please also find attached the Ministries' commentary and the comments from civil society.

I extend my gratitude to all involved, the Institute, colleagues from the line ministries, and civil society organizations for their efforts and time in this important endeavor.

We hope that this is to become good practice for OSCE participating States on a voluntary basis to put emphasis on the implementation of our joint human dimension commitments.

Yours sincerely,

Eberhard Pohl
Ambassador
Chairperson of the Permanent Council

Download report:

http://www.osce.org/cio/273961?download=true

CIO.GAL/184/16
20 October 2016

ENGLISH
Original: GERMAN

OSCE Chairmanship Conference on Tolerance and Diversity

Speech by OSCE Chairperson-in-Office and Foreign Minister Dr. Frank-Walter Steinmeier

20 October 2016
Federal Foreign Office, Berlin

Ministers, Nikola Poposki, Andrei Galbur,
Ms Mijatovic
Mr Link,
Mr Muiznieks,
Mr Barenboim,
Ms Demirkan,
Ladies and gentlemen,

'Discrimination and intolerance have never worked before, and won't work now. "Those who fail to learn from history are doomed to repeat it," the saying goes.'

These are words that a major Canadian newspaper recently used to describe its great concern vis-à-vis the situation here in Europe, and especially in Germany.

What on earth is going on here right now?

On the one hand, we are currently witnessing the incredible willingness on the part of countless Germans to help their fellow human beings, people who have sought refuge here in Germany – from war and violence. They are teaching German, training refugees in their companies, looking after their new neighbours – with openness, a thirst for knowledge and empathy.

However, at the same time, we are also hearing very different sentiments on Germany's streets and squares. We are witnessing nastiness against anything that is foreign and insults against people with a darker skin colour or foreign appearance, and where those who have different opinions or beliefs are being shouted down with mindless slogans. Isolation is being called for, a return to nationalist policies, and "an end to tolerance" for other cultures and religions. The Internet is being used to issue threats, harass people and stir up fears. And, yes, we are even seeing stones being thrown in Germany. Incendiary devices are being hurled at religious buildings and refugee accommodations.

It seems to me that my country still has a great deal to learn in the search for responses to intolerance, hate and hate speech.

And it is also for this reason that I am delighted that you have all accepted our invitation to discuss the topic of tolerance and diversity with us here today.

I am looking forward to your views, your insights and your experiences and to as enriching a discussion as possible – that is also part and parcel of diversity. After all, I strongly believe that the question as to how we promote tolerance and diversity, but also how we handle growing intolerance, concerns all of us – from Vancouver to Berlin and further to Vladivostok.

The philosopher Rainer Forst emphasises that tolerance requires us to consciously endure and respect especially those ways of life, practices and opinions that we consider to be wrong – up to a point that marks the limits of tolerance. However, this point must, Forst contends, neither be determined by religious norms nor by the "house rules" of the majority of a society, but by principles of justice, especially human rights.

One thing is clear to me personally, which is that we need a framework of principles in order to identify and stake out the limits of tolerance. And, to my mind, this framework stands on firm and tried and tested foundations, namely our Basic Law in Germany and the principle that is the rule of law. These are our fundamental rights, with human dignity at the forefront.

I cannot and will not tolerate actions or attitudes that violate or jeopardise people's lives, freedom or equality. We must stand up to such behaviour across the board. And this goes for each and every one of us – the rule of law, we who shoulder responsibility as politicians, and also civil society.

This, ladies and gentlemen, has to do with how we coexist within our society.

However, I believe there is also a clear system of principles and values at the international level that regulates our coexistence within the international community. These are the comprehensive bodies of rules of international law, the Universal Declaration of Human Rights, and all of the agreements and treaties to which we have committed ourselves both nationally and internationally.

Moreover, the principles and obligations that we have elaborated in the OSCE for over four decades are an integral part of this system of values.

The OSCE's security order based on the Helsinki Final Act has made it possible for countries with different political systems and interests to coexist peacefully for decades. This is founded on our shared rules and principles, the principle of non violence and mutual recognition that we are equals and with equal rights.

In international affairs, too, tolerance should not be misunderstood as mere endurance or disinterest. We also need to make a special effort to communicate with people whose opinions we do not share. We must stand up for tolerance also in our capacity as participating States of the OSCE. But at the same time it is important that we must not tolerate any actions that compromise our common principles and threaten our common order.

Back in the 1990s, we created institutions at the OSCE in order to support our mutual efforts to combat intolerance, including the High Commissioner on National Minorities, the Representative on Freedom of the Media and the Office for Democratic Institutions and Human Rights.

And, together with these institutions, we have made the fight against intolerance and discrimination a key focus of our Chairmanship.

This is, ladies and gentlemen, what this conference is all about. And I am looking forward to our discussions.

Before we do that, allow me to make two further points.

Firstly, about the breeding ground of populism and intolerance, and secondly about the role of foreign policy.

There is no doubt in my mind that if we intend to oppose attitudes and actions that we cannot tolerate, then we must watch and listen carefully to establish how and why such attitudes spread.

What are the concerns of the people who are susceptible to the temptations of crude populists?

We can see that monster of nationalism that is rearing its ugly head once more feeds on only one thing: fear. Whether Geert Wilders in the Netherlands, Marine Le Pen in France, the AfD in Germany or Donald Trump, these people play on people's fears. They are turning fear into policies.

And what is particularly unsettling is the fact that the rules of political debate appear to be turned on their heads here. Indeed, debate no longer seems to be desirable. People no longer aspire to convince others with facts and arguments. Instead, fears and emotions are played upon that have nothing, literally nothing, to do with facts.

How else can we explain the fact that voters are so vehemently opposed to refugees precisely in regions where scarcely any refugees live? How else can we explain the fact that political solutions or demands are often absent from political demonstrations these days, with demonstrators contenting themselves with mindless slogans and attacks on the so-called establishment instead, be it in the political arena, church or other institutions.

It is enough to drive us to despair. But that won't help us. Complaining about this so-called "post-factual world" won't help us. We must instead devote ourselves to tackling this phenomenon.

We must be steadfast in our arguments against simplifications and twisting of facts. We must come up with better answers for how we can master the great challenges of the present in the long term.

And, ladies and gentlemen – and this is my second point – I believe that foreign policy in particular has a special obligation here.

For if people are afraid of the future,

- if they are afraid that the political leaders are losing control,
- if they feel that they are not sufficiently protected against the risks of globalisation,
- if they are no longer able to cope in the face of an increasingly confusing world with many different conflicts,

Then the call for isolation might appear to be advisable. However, we must be even more passionate and patient when explaining why it is that isolating ourselves from each other is actually not the solution.

And then we must be even better at explaining that we will only be able to find solutions to precisely those problems that worry so many people right now by working together.

What we need on this path is multilateralism, taking responsibility together and a plurality of voices and experiences.

This applies to seeking solutions to crises and conflicts:

This is demonstrated by the agreement on the Iranian nuclear programme, which we were able to conclude in 2015 after years of negotiations. It was thanks to the success of an international negotiating team – the US, Russia, China, the UK, France and Germany – that we managed to arrive at a solution here and avoid a war.

And, turning our focus to Ukraine, I would like to say that, even though we are still far from a solution right now, the OSCE in particular continues to bring a measure of stability to the situation in the region through its Special Monitoring Mission.

The fact that we can only get ahead when we work together also applies to the fight for greater justice. I am well aware of the fact that many people feel “abandoned”, that they sense that the promise of greater prosperity driven by globalisation just does not ring true for them. However, if we intend to create a more just world, then we must also work together here. We took an important step in this direction last year with the 2030 Agenda for Sustainable Development. The Agenda is a global pact on the world’s future that sets out concrete objectives. It is the focal point, the point of convergence for our joint actions. It will be the benchmark for our success.

The fact that we can only make progress by working together applies to the great challenges of the 21st century – the climate, water, energy and migration. We are increasingly powerless to address these issues by ourselves and must cooperate with other partners ever more often.

Populism and isolationism are not the answer, nor is pulling up the drawbridge. They are a threat.

- Isolationism poses a threat to our societies – because it stokes intolerance, racism and discrimination.
- Isolationism poses a threat to our economy as it fuels protectionism.

- And isolationism has the potential to wreck our foreign policy because going it alone prevents us from making any progress at all – with the great global challenges of our age.

Let us therefore point to the better solutions – and approach them together by allowing our diversity and the richness of our experiences and traditions to come to the fore, not seeing these as a threat, but as an opportunity.

I am extremely delighted that we now have an opportunity to listen to someone who has taken these words more profoundly to heart than scarcely anyone else: Daniel Barenboim.

Welcome!

NOTARIËLE AKTEN EN DE NOTARIS

De wet verbindt aan de akte bepaalde rechtsgevolgen,zoals bijzondere bewijskracht.
Na ondertekening door de notaris van de notariële akte staat de datum,de voor de notaris verschenen partijen en aanwezige getuigen vast. De mogelijkheid om tegenbewijs (art. 151 Rv) te leveren tegen een notariële akte inhoudende een partij-verklaring is niet beperkt tot de stelling dat ten overstaan van de notaris anders is verklaard dan in de akte is opgenomen. Het tegenbewijs kan ook betrekking hebben op de stelling dat de in de akte opgenomen verklaring niet overeenstemt met de werkelijkheid. Een geschrift dat het uiterlijk heeft van een authentieke akte, geldt als zodanig behoudens bewijs van het tegendeel (art. 159 Rv). Iedere notaris is verplicht de inhoud van de akte in de juiste notariële en juridische vorm te gieten,een akte die voldoet aan de door KNB geformuleerde voorwaarden,namelijk,dat de vorm waarin de akte is opgemaakt voldoet aan de daaraan te stellen eisen van de door de Wet daaraan gesteld. De kernfunctie van zowel de notaris als de door hem opgestelde akten is het verschaffen van rechtszekerheid. Op deze wijze vervult de notaris een belangrijke rol ter voorkoming van gerechtelijke procedures. De kerntaak van de notaris is aldus het opmaken van authentieke akten, waarbij hij als onafhankelijk adviseur tevens een advies-, informatie- en waarschuwingsplicht heeft waarmee hij een inhoudelijke inbreng heeft en toegevoegde waarde biedt. Uitgangspunt hierbij is dat de consument erop moet kunnen vertrouwen dat de notaris voldoende toezicht houdt en op onpartijdige wijze alle belangen behartigt, inclusief die van derde partijen zoals de Staat en de fiscus. Kernfunctie van de vertrouwenspositie is de zwaarwegende zorgplicht van de notaris tot wilscontrole en de *Belehrungs-plicht*: een notaris mag in zijn ambtsuitoefening niet te lijdelijk zijn. Ook de adviesrol van de notaris (*Beratung*) is deel van de kerntaak van de notaris.

Artikel door BASE advocaten over de zorgplicht van een notaris

De notaris heeft mij niet gewezen op de gevolgen. Wat nu?

ARTIKELEN 02 May 2016

De maatschappij bestaat uit verschillende partijen met uiteenlopende belangen. Om het onderlinge verkeer tussen deze partijen zo soepel mogelijk te laten verlopen, zijn niet alleen afspraken, maar ook bijvoorbeeld notarissen, die zulke afspraken rechtsgeldig vastleggen, nodig.

Hoe de notaris bij het vastleggen van afspraken tewerk moet gaan is wettelijk geregeld. Zo staat in de wet dat de notaris zijn ambt in onafhankelijkheid moet uitoefenen en dat hij de belangen van alle betrokken partijen op onpartijdige wijze en met de grootst mogelijke zorgvuldigheid moet behartigen. Dat betekent dat de notaris niet alleen moet opschrijven wat partijen verklaren, maar ook wat partijen bedoelen. Ook moet de notaris zich ervan overtuigen dat partijen de consequenties overzien van hetgeen hij optekent. Met andere woorden, de notaris moet zich ervan vergwissen of hetgeen hij opschrijft ook daadwerkelijk de wil van partijen is.

De wetgever heeft in een aantal gevallen (denk bijvoorbeeld aan een testament of aan de levering van een huis of aandelen) het van groot belang gevonden dat de wil van partijen wordt vastgelegd in een zogenaamde notariële akte. Dat is een akte die moet voldoen aan een aantal wettelijke vereisten, zowel qua vorm als qua inhoud. Als aan die vereisten is voldaan mag iedereen ervan uitgaan dat de akte precies weergeeft wat partijen zijn overeengekomen en dat partijen zich ook volledig bewust waren van de consequenties.

Wat nu als blijkt dat wat in de notariële akte staat niet overeenstemt met de wil van één van de partijen. Is de betrokken partij dan gebonden aan de akte en zo ja, welke acties kan deze partij dan eventueel ondernemen?

Als wettelijk beginsel geldt dat de schriftelijke partijverklaring tegenover de wederpartij dwingend bewijs oplevert. Gelet daarop zal het in de praktijk buitengewoon lastig – zo niet onmogelijk – zijn te bewijzen dat hetgeen in de notariële akte staat toch niet overeenstemt met de wil. Uitgangspunt is dan ook dat de notariële akte die partij, die stelt dat hetgeen in de akte staat niet met zijn wil overeenstemt, toch bindt.

Vloeit daar voor deze partij schade uit voort, dan zou hij de notaris daarvoor aansprakelijk kunnen stellen. Het is immers de taak van de notaris om ervoor te zorgen dat de verklaring (de notariële akte) overeenstemt de wil van de betrokken partij. De Hoge Raad heeft die specifieke taak van de notaris nader ingekleurd.

"Een notaris dient als beroepsbeoefenaar de zorgvuldigheid te betrachten die van een redelijk bekwaam en redelijk handelend vakgenoot mag worden verwacht. Afhankelijk van de omstandigheden van het geval kan deze zorgvuldigheidsplicht meebrengen dat de notaris bij het verlijden van een akte niet slechts de zakelijke inhoud daarvan meedeelt en toelicht, maar ook wijst op de gevolgen die uit die inhoud voortvloeien."

Het uitgangspunt is dat op degene die stelt dat de notaris deze zorgvuldigheid niet heeft betracht, de bewijslast rust van feiten en omstandigheden die dat oordeel kunnen dragen. Dat zou betekenen dat bewezen moet worden dat de notaris niet heeft gewezen op de gevolgen. Dat lijkt een onmogelijke opgave. De Hoge Raad heeft in het verlengde van het voorgaande dan ook geoordeeld dat van de notaris kan worden verlangd dat hij voldoende feitelijke gegevens verstrekt ter motivering van zijn betwisting. De notaris kan dus niet volstaan met een niet onderbouwde betwisting; hij moet gegevens, bijvoorbeeld aantekeningen verstrekken waaruit bijvoorbeeld blijkt dat de notaris wel op de gevolgen heeft gewezen. "Voor zover de notaris geen aantekeningen bijhoudt en bewaart van hetgeen hij in het kader van zijn voorlichtingsplicht met de betrokkene heeft besproken, kan dat ertoe leiden dat hij niet aan de zojuist genoemde motiveringsplicht kan voldoen, hetgeen dan voor zijn risico komt", aldus de Hoge Raad.

In zijn arrest van 19 februari 2016 (ECL:NL:HR:2016:288) heeft de Hoge Raad geoordeeld dat de notaris in strijd met zijn zorgplicht heeft gehandeld. De Hoge Raad betoogt dat geen feiten of omstandigheden zijn vastgesteld waaruit blijkt dat de notaris voorlichting heeft gegeven, dan wel deze voorlichting achterwege kon laten. Bij zijn oordeel heeft de Hoge

Raad het van belang geacht dat het ontbreken van schriftelijke vastlegging – waaronder ook valt de onvolledigheid van vastlegging – voor risico van de notaris dient te blijven.

Het geven van voorlichting en het bekend zijn met de wil van partijen zijn communicerende vaten. Hoe duidelijker het voor de notaris behoort te zijn wat de wil partijen is, hoe meer op hem de verplichting rust om partijen te wijzen op mogelijke ongewenste gevolgen van de inhoud van een akte. De wil van (een der) partijen kan uit stukken, maar ook uit (email-)correspondentie blijken. Mocht het zo zijn dat de wil van partijen de notaris bekend behoorde te zijn, maar hij partijen desondanks geen voorlichting heeft gegeven en hij evenmin aantekeningen kan overleggen waaruit het tegendeel blijkt, dan lijkt de aansprakelijkheid van de notaris een feit.

Hoewel er situaties denkbaar zijn dat de notaris met succes aansprakelijk gesteld kan worden, geldt uiteraard dat voorkomen beter is dan genezen. Zorg er voor dat de notaris begrijpt wat u wil, zodat op de notaris de verplichting komt te rusten om u te wijzen op de (ongewenste) gevolgen.

Mocht u naar aanleiding van dit artikel vragen hebben, neem dan contact op met mr. R.A.W.J. van Eijck of een van de andere advocaten van de sectie Corporate & Commercial Litigation.

- See more at: https://www.baseadvocaten.nl/nl/news/123/56/De-notaris-heeft-mij-niet-gewezen-op-de-gevolgen-Wat-nu#sthash.lq1m42wx.dpuf

LETTERLIJKE TEKSTBLOKKEN UIT NOTARIËLE AKTE ONDER EDE

Op zeventien augustus negentienhonderd negenennegentig ----------
verscheen voor mij, Meester Theodorus Hubertus Johannes ----------
Maria op de Laak, notaris te Budel, gemeente Cranendonck:----------
de Heer **Joannes Petrus van den Wittenboer**, planned change --------

2. Ik ben voorzitter en enig bestuurslid van de Intermediaire ----------
Stichting van de----------
Universele Verklaring van de Rechten van de Mens,----------
statutair gevestigd te Geldrop, ingeschreven in het----------
handelsregister te Eindhoven onder inschrijfnummer ----------
41092925.----------
Het postadres van deze stichting is Postbus 324, 5660 AH --------
Geldrop. Het feitelijke adres (hoofdkantoor en tevens enige--------

bestuursfunctie binnen deze stichting is onbezoldigd.----
Mijn activiteiten voor deze stichting verricht ik zonder da
ik daar een vergoeding voor ontvang. ----------

Ik bezit een eenmanszaak met de handelsnaam----------
Audio Rarities. Het hoofdkantoor (tevens enige vestiging) ----------
van Audio Rarities is op hetzelfde adres gevestigd ----------

Noch uit de onderneming, noch uit de stichting geniet ik ----------
een inkomen.----------

De - belangrijke - maatschappelijke doelstelling van Audio --------
Rarities is----------
het in stand houden van de les van gisteren als een ----------
getuigenis, als een les voor de toekomst. ----------
Audio Rarities verricht activiteiten van wetenschappelijke----------
en maatschappelijke aard in algemene zin, zonder----------
bedrijfseconomisch winstoogmerk; alle eventuele winst----------
wordt bestemd voor de stichting. Door Audio Rarities wordt--------
deelgenomen aan het maatschappelijke verkeer en het----------
streven van Audio Rarities is duurzaam.----------

.De materiële waarde van de onderneming Audio Rarities ----------
en die van de stichting kunnen----------
momenteel gesteld worden op nihil. ----------
Maar het werk "Hitler's Inferno", eigendom----------
van Audio Rarities, en diverse boekwerkjes met bewijzen ----------
en brieven van Audio Rarities en de stichting, ----------
vertegenwoordigen een hoge immateriële waarde.----------
Dit project, Hitler's Inferno, geniet reeds----------
landelijke bekendheid en bij dit project zijn diverse ----------
gerenommeerde personen en bedrijven betrokken. ----------
De voortzetting van "Hitler's Inferno", alsmede het werk van-------
de stichting, mag derhalve niet in gevaar komen. ----------

draagt.----------
De voormelde verklaring heeft de comparant met een **eed**----------
versterkt in de handen van mij, notaris, afgelegd, nadat hij mij ----------
had verklaard de betekenis van de eed te beseffen en te weten----------
dat de wet het plegen van meineed strafbaar stelt----------
De comparant en de na te noemen getuigen zijn mij, notaris, ----------
bekend.

Waarvan akte ----------
in minuut is verleden te Budel, gemeente Cranendonck, op de----------
datum in het hoofd dezer akte vermeld, in tegenwoordigheid van --------
Meester Johannes Petrus Joseph van Knegsel, geboren te Eindhoven-
op tweeëntwintig juni negentienhonderd achtenvijftig, ongehuwd, niet--
geregistreerd of geregistreerd geweest als partner, en Adriana----------
Gertruda Henrica van Zon, geboren te Budel op vijf februari ----------
negentienhonderd negenenzestig, ongehuwd, niet geregistreerd of ----
geregistreerd geweest als partner,----------
als getuigen. Na zakelijke opgave van de inhoud van deze akte----------
en de volledige voorlezing van het geheel is deze akte door de----------
comparant, de getuigen en mij, notaris, ondertekend. ----------

Rijksoverheid

Mensenrechtenverdedigers steunen

Overal zetten mensen, groeperingen en maatschappelijke instanties zich op vreedzame wijze in voor mensenrechten. Nederland steunt wereldwijd mensenrechtenverdedigers.

Mensenrechtenverdedigers kaarten misstanden door autoriteiten aan, verspreiden informatie en staan slachtoffers van schendingen van mensenrechten bij. Ze nemen daarbij soms grote risico's. Regelmatig worden ze slachtoffer van intimidatie en geweld.

Nederland ondersteunt mensenrechtenverdedigers op basis van het Actieplan Mensenrechtenverdedigers. Dit plan richt zich op capaciteitsopbouw, innovatie en veiligheid. Er wordt bijvoorbeeld gewerkt aan de zichtbaarheid en bekendheid van mensenrechtenverdedigers, omdat zichtbaarheid bescherming biedt. Nederland steunt mensenrechtenverdedigers onder meer op de volgende manieren:

- Samenwerken binnen de Europese Unie (EU). Hiervoor gebruiken de vertegenwoordigers van de EU en de ambassades de 'EU richtsnoeren over mensenrechtenverdedigers'.
- Bijwonen van rechtszaken tegen mensenrechtenverdedigers om toe te zien op een eerlijk proces.
- Organiseren van de bijeenkomst 'Speak Truth to Power' op 21 en 22 januari 2014. De deelnemers waren mensenrechtenverdedigers en vertegenwoordigers van het ministerie van Buitenlandse Zaken, van de lidstaten van de Europese Unie.
- Steunen van het Shelter City-initiatief om bedreigde mensenrechtenverdedigers tijdelijk onderdak te bieden om op adem te komen. Den Haag is sinds maart 2012 een Shelter City. Middelburg sloot zich aan in januari 2014.
- Uitreiken van de jaarlijkse Mensenrechtentulp aan een organisatie of persoon. De prijs bevordert creatieve en innovatieve ideeën over mensenrechten en brengt deze onder de aandacht. Genomineerden voor deze prijs kunnen van over de hele wereld komen. In 2013 ging de prijs naar de Pakistaanse organisatie Aahung. Deze organisatie zet zich in voor seksuele en reproductieve rechten in Pakistan.

Mensenrechtenverdedigers steunen Rijksoverheid:

meer informatie Data DvD-rom

AANHECHTINGEN/PROD-GROEP-02/Map-17/12.pdf

Mensenrechten op lokaal niveau

Gemeente Den Haag

"Shelter City Den Haag"

Wethouder Cultuur, Binnenstad
en Internationaal

Marjolein de Jong

Gemeente Den Haag

Retouradres: Postbus 12600, 2500 DJ Den Haag

De voorzitter van Commissie Bestuur

Uw brief van

Uw kenmerk

Ons kenmerk
BSD/2013.503 – RIS 258841
Doorkiesnummer
070 – 353 6015
E-mailadres

Aantal bijlagen

Datum
7 mei 2013

Onderwerp
Voortgangsrapportage pilot "Shelter City Den Haag"

Geachte voorzitter,

Naar aanleiding van de aanname van het gewijzigd initiatiefvoorstel van de fracties van GroenLinks en D66 inzake Shelter City (RIS 179294) in de raadsvergadering van 15 maart 2012, bericht ik u over de voortgang van dit project.

Internationale mensenrechtenverdedigers kunnen middels het project “Shelter City” in Den Haag, Internationale stad van Vrede en Recht, op adem komen en na een periode van drie maanden weer terugkeren naar het land van herkomst. Het op deze manier organiseren van tijdelijke opvang is een laatste redmiddel wanneer opvang in de regio van het land van herkomst niet mogelijk blijkt en de veiligheid van de mensenrechtenverdediger in kwestie daar niet te garanderen is. Een belangrijk uitgangspunt daarbij is dat mensenrechtenverdedigers hun werk vanuit Den Haag voort kunnen zetten, ook als dat tijdelijk op afstand is.

Den Haag is de eerste ‘Shelter City’ van Europa. Daarom is er door de raad besloten het project met een pilot te starten. De verantwoordelijkheid voor en de uitvoering van het pilotproject ligt in handen van de Haagse NGO “Justitia et Pax”. Het project krijgt in 2012/2013 financiële steun van de gemeente Den Haag (€50.000,00 gelijkelijk verdeeld over de budgetten van Burgerschap, Internationale Zaken, Cultuur/regeling participatie en Onderwijs), het ministerie van Buitenlandse Zaken, Fonds 1818, ASN Foundation en Justitia et Pax zelf. Andere, in meer of mindere mate betrokken partners, zijn: OOM verzekeringen, Stichting Noodopvang Haaglanden, Fox-IT, Humanity House, Alfrink College, Hivos, Cordaid, Melania, werkgroep 1325, Movies that Matter en Lawyers for Lawyers.

In het pilotproject worden vier mensenrechtenverdedigers achtereenvolgend in Den Haag opgevangen. Mensenrechtenverdedigers uit de hele wereld kunnen zich voor “Shelter City Den Haag” aanmelden. Justitia et Pax nodigt, na raadpleging van een adviesgroep, per drie maanden één van hen voor een verblijf in Den Haag uit.

Inlichtingen bij
Eveline Hamelink - van Rens

De mogelijkheid en de wens tot terugkeer naar het land van herkomst is bij de selectie een voorwaarde. In verband met de veiligheid, wordt de naam van de gekozen mensenrechtenverdediger niet openbaar gemaakt, tenzij de mensenrechtenverdediger in kwestie hier zelf prijs op stelt.

Tussen oktober 2012 en januari 2013 is de eerste mensenrechtenverdediger in Den Haag opgevangen. Het betrof een advocaat uit de Noord-Kaukasus, die zich inzet voor de rechten van verdachten in strafzaken. Vanwege zijn werk werd en wordt hij ernstig bedreigd. Zo overleefde hij eind 2011 een aanslag op zijn leven. Sinds zijn verblijf in Den Haag heeft hij veel internationale steun ontvangen. Zo is Amnesty International een schrijfactie gestart om de Russische overheid te dwingen de bedreigingen te onderzoeken. De schrijfactie is nationaal en internationaal door diverse mensenrenrechtenorganisaties overgenomen. Op dit moment is de tweede mensenrechtenverdediger, een advocate en mensenrechtenverdediger uit Congo, in Den Haag aanwezig. Zij zal eind mei naar het land van herkomst terugkeren.

Justitia et Pax geeft aan dat beide mensenrechtenverdedigers hun verblijf in Den Haag als een welkome rustpauze (hebben) ervaren. Het feit dat ze gedurende een periode van drie maanden niet de hele tijd over hun schouder hoeven te kijken en een normaal leven leiden, is een last die van hen afvalt. Beide mensenrechtenverdedigers wilden ook terug naar het land van herkomst. Ze zijn enorm gedreven in hun strijd voor rechtvaardigheid in het thuisland, ondanks alle bedreigen aldaar.

Naast het op adem komen, het volgen van cursussen en het opbouwen van een netwerk op professioneel of politiek terrein, is er ook aandacht geweest voor het contact met de inwoners van Den Haag, dat door de gemeenteraad als belangrijk punt in het voorstel werd benoemd. Zo zijn er door Justitia et Pax in het Humanity House bijeenkomsten voor scholieren en geïnteresseerden georganiseerd, waarbij zij kennis konden maken met de mensenrechtenverdedigers, hun werk en hun levensverhaal. Daarnaast hebben beide mensenrechtenverdedigers -op eigen initiatief- ervoor gekozen om hun levensverhaal in lokale en nationale media onder de aandacht te brengen.

Er is afgesproken dat het pilotproject en de inzet van Justitia et Pax na afronding -15 november 2013 - geëvalueerd worden. Een eventueel vervolg van het project, inclusief de financiering ervan, wordt vervolgens bezien.

Met vriendelijke groet,

de wethouder Cultuur, Binnenstad
en Internationaal
Marjolein de Jong

Rijksoverheid

Plasterk lanceert nieuwe campagne tegen discriminatie

Nieuwsbericht | 02-09-2015 | 16:30

Minister Plasterk van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties heeft de nieuwe anti-discriminatiecampagne van de Rijksoverheid gelanceerd. Dat deed hij samen met de waarnemend voorzitter van het College voor de Rechten van de Mens, Emile Hofhuis.

Het thema van de campagne is ‘Zet een streep door discriminatie’. Een eerste serie tv-spots wijst op artikel 1 van de Grondwet. Daarin staat dat in Nederland discriminatie op welke grond dan ook niet is toegestaan. In een tweede serie spots en in ander campagnemateriaal zetten bekende Nederlanders een streep door het woord discriminatie.

Bekende Nederlanders sporen de rest van Nederland aan om ook zo’n statement te maken. Online kan iedereen zijn eigen poster, banner of afbeelding voor social media maken. Ook bedrijven, organisaties en gemeenten kunnen de campagne ondersteunen en materiaal maken met de naam of logo van hun organisatie. Al het campagne materiaal is hier beschikbaar:http://toolkit.discriminatie.nl/

De vernieuwde website discriminatie.nl wijst mensen die gediscrimineerd worden de snelste weg om melding doen. Daarnaast biedt de site informatie en antwoord op vragen.

De campagne richt zich op verschillende vormen van discriminatie, zoals leeftijd, herkomst, geslacht, handicap/chronische ziekte, seksuele gerichtheid en godsdienst, en op verschillende plekken waar discriminatie

plaatsvindt, zoals bijvoorbeeld de werkvloer, de openbare ruimte en school. Naast de brede campagne voor heel Nederland komen er deelcampagnes voor specifieke vormen van discriminatie.

Poster anti-discriminatiecampagne

De campagne is tot stand gekomen door een samenwerking tussen de ministeries van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties; Sociale Zaken en Werkgelegenheid; Veiligheid en Justitie; Onderwijs, Cultuur en Wetenschap en Volksgezondheid, Welzijn en Sport.

Het College voor de Rechten van de Mens is een onafhankelijke toezichthoudende organisatie op gebied van gelijke behandeling en discriminatie. Het College onderzoekt individuele klachten over discriminatie, houdt zittingen en doet uitspraak.

☎ Per 10-10-1995: (0495) 49 32 32

H.G.M.Th. DERKS
NOTARIS
Keizer Ottostraat 4, Budel
Postbus 2005, 6020 AA Budel
Telefoon 04958-93232
Telefax 04958-91931

Postbank	1.10.40.98
Rabobank Budel	10.95.03.848
ABN/AMRO Budel	
Capucijnerplein	48.34.73.332
Marktstraat	52.87.15.631
Rabobank Soerendonk	14.79.01.693
Rabobank Maarheeze	13.07.02.900
ING Bank Weert	68.30.63.065

AANTEKENEN

BUDEL, 27 januari 1997,

KOPIE

De gemeente Mierlo
t.a.v. Mevrouw P.H.M. Jacobs-Aarts, burgemeester
Postbus 190
5730 AD Mierlo

Edelachtbare Vrouwe,

Deze brief schrijf ik U op uitdrukkelijk verzoek van de Heer J.P. van den Wittenboer, op wiens uitdrukkelijke verzoek ik U deze brief aangetekend toezend.

De Heer J.P. van den Wittenboer is zonder officiële woon- of verblijfplaats. Hij stond ingeschreven in het Centraal Persoonsregister (dat in Den Haag werd gehouden), totdat dat register werd opgeheven. Zijn paspoort, nummer W000711, is afgegeven in de gemeente Den Haag, maar op de plaats waar de woonplaats ingevuld dient de worden, staan slechts streepjes.

De Heer Van den Wittenboer is de voorzitter (en waarschijnlijk het enige bestuurslid) van de Intermediaire Stichting van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens (in het Engels: de Intermediairy Foundation of the Universal Declaration of Human Rights) . Dit voorzitterschap is een (vermoedelijk) onbezoldigde bezigheid. Deze stichting (K.v.K. Eindhoven, nummer S92925) is een eigen stichting van de Heer Van den Wittenboer en met deze stichting strijdt hij tegen misstanden.
Daarnaast is de Heer Van den Wittenboer de eigenaar van het bedrijfje Audio Rarities (handelsregister K.v.K. Eindhoven, nummer 17090220). Dat bedrijfje probeert bekendheid te geven aan een compact disc getiteld "Hitler's Inferno" om de wereld te waarschuwen. Voor zover mij bekend is dat bedrijfje momenteel niet winstgevend. Audio Rarities hanteert het adres Kastanje 13 te Mierlo, het woonadres van de moeder van de Heer Van den Wittenboer, als firma-adres.

De Heer Van den Wittenboer kwam vandaag op mijn kantoor en hij had een grote envelop bij zich. Die envelop was een aangetekend poststuk van de politie Brabant Zuid-Oost, afdeling Geldrop-Nuenen-Mierlo, had het P.T.T.-registratienummer Gdp (=Geldrop) 689 en betrof een retourzending.
In deze zending zaten onder andere de bijgaande kopie-brieven van de gemeente Den Haag, een van 13 september 1995, een van 28 september 1995 en een van 9 oktober 1995, betreffende sociale rechten en een aanvraag van een bijstandsuitkering.
In een begeleidend briefje verwees de politie de Heer Van den Wittenboer naar een notaris (voor zaken als depot).

De Heer Van den Wittenboer heeft zich vooral geërgerd aan de brief van de gemeente Den Haag aan hem van 28 september 1995, waarin hij wordt verwezen naar het Leger des Heils! De ergernis betrof vooral het feit dat een gemeente in kwesties van mensenrechten niet naar instellingen als het Leger des Heils mag doorverwijzen of afschuiven. Daar zijn die instellingen niet voor.

De Heer J.P. (Joannes Petrus) van den Wittenboer, geboren te Mierlo op 14 mei 1955, is ook bij U bekend.
Aan U als Burgemeester van Mierlo heeft de Heer van den Wittenboer de volgende vragen.
1. Of de handelwijze van de gemeente Den Haag overeenkomstig de Nederlandse wet is.
2. Of U achter de standpunten en de handelwijze van de gemeente Den Haag staat.
3. Of dat U een andere visie hebt.

Voor de duidelijkheid meld ik U dat de Heer Van den Wittenboer in het verleden al eens via de huisarts dokter Verhelst bij de gemeente Mierlo een uitkering heeft aangevraagd voor zijn moeder.

De Heer Van den Wittenboer ontvangt gaarne van U binnen tien dagen antwoord. Zijn postadres is: Postbus 324, 5660 AH Geldrop.
Wilt U een kopie van Uw antwoord aan mij toezenden?

Voor de goede orde herhaal ik dat ik deze brief aan U en de bijlagen daarbij aan U toezend op uitdrukkelijk verzoek van de Heer J.P. van den Wittenboer.
Ik neem in deze kwestie geen standpunt in en speel daarin ook geen bemiddelende rol.

Hoogachtend,

P.S. Een kopie van deze brief zend ik ter kennisneming naar de Heer J.P. van den Wittenboer.

Amnesty houdt de fakkel brandend

GELDROP – MIERLO - Mensenrechten staan in heel wat landen onder druk. Amnesty International komt op voor mensenrechten en strijdt tegen de schending ervan. In het bijzonder op de Dag van de Mensenrechten, 10 december, vraagt Amnesty aandacht hiervoor. Ook in Geldrop-Mierlo. Zoals elk jaar was dit jaar in Geldrop op 10 december een fakkeloptocht om de vlam van de mensenrechtenstrijd brandend te houden.

Schrijfmarathon

In Mierlo en in Geldrop deed Amnesty - opnieuw welkom in de bibliotheek - mee met de internationale Schrijfmarathon voor gewetensgevangenen in verscheidene landen waar je gevangengezet wordt om het uiten van je politieke of levensbeschouwelijke overtuiging. Mensen komen bij de Schrijfmarathon brieven schrijven naar de overheid in die landen, omdat ze hun protest tegen een onrechtvaardige behandeling willen laten horen. Ze deden het al vaker of doen het nu, omdat het er eerder nog niet van kwam. Of mensen schrijven groetenkaarten aan gewetensgevangenen. Met als het kan een persoonlijke tekst, omdat je juist daarmee een gevangene een hart onder de riem kunt steken.

Acties hebben effect

Zoals persoonlijke aandacht werkt, heeft publieke druk echt effect. Zo hoefde voor een van de beoogde gevangenen voor de Schrijfmarathon niet geschreven te worden: de Azerbeidjaanse Leyla Yunus was juist op 9 december, zij het voorwaardelijk, vrijgelaten. Zo'n bericht vormt een stimulans om door te gaan met acties, vinden al degenen die in Geldrop en Mierlo meedoen met het werk van Amnesty of het ondersteunen. In deze geest beleefden ze ook het Mensenrechtenontbijt op zondag 13 december in De Dreef in Geldrop. Actiekoor Lopend Vuurtje kwam er de aanwezigen inspireren.

Meedoen in Geldrop-Mierlo

Maar je hoeft geen lid van Amnesty te zijn om aan acties mee te doen. Je kunt op de website van Amnesty een brief downloaden of (kosteloos) een petitie ondertekenen. In Geldrop-Mierlo bestaat bovendien de mogelijkheid van een schrijfabonnement. Voor 10,00 per jaar krijg je 10 keer per jaar een kant-en-klare actiekaart met postzegel in de bus. Deze onderteken je en je doet de kaart in de brievenbus. Aanmelden voor het schrijfabonnement kan bij Bas Sprengers, Langenakker 18, Mierlo, tel. 0492-662773, of Jeu Linssen, Schepenenstraat 32, Geldrop, tel. 040-2862244.

Middenstandsbelangen / week 51 23-dec 2015

Wethouder Steenbakkers Gemeente Geldrop-Mierlo fakkeldrager Amnesty 2015

Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights

Aan:Burgemeester van Geldrop-Mierlo
B.H.M. Link
Postbus:10101
5660GA,GELDROP.

Mierlo,17 september 2015

Onderwerp:
“decentralisaties mensenrechten”

Geachte Hoogedelachtbare burgemeester,

IFUD of Human Rights ziet zich ongelijk behandeld en achtergesteld door Uw gemeente.

Het a priori afstand nemen door de gemeente. Amnesty is de vaste en erkende gesprekspartner van Gemeente Geldrop-Mierlo op gebied van de mensenrechten.IFUD of Human Rights heeft geen erkenning in de cluster “vorming en educatie” door de gemeente (brief gemeente Geldrop-Mierlo aan de stichting,datum11 februari 2010,kenmerk:brmj020110/ 201001558) en krijgt hierdoor nimmer uitnodigingen,waardoor tevens het blokkeren creëren van een maatschappelijk podium.Maatwerk leveren aan de stichting is volgens de gemeente niet nodig.Het bij herhaling dreigen met verstoken geraken elementaire basisvoorzieningen van de Voorzitter van de stichting door stopzetten uitkering met 100%,(het voorzitterschap bij de stichting is een onbezoldigde bezigheid,en met de stichting strijdt hij tegen misstanden,het vermogen van de stichting is “Nihil”,van tijd tot tijd doet de Heer van den Wittenboer kleine giften afkomstig van zijn uitkering voor persoonlijk levensonderhoud).Daarnaast is de Heer van den Wittenboer de eigenaar van Audio-Rarities (handelsregister K.v.K. Eindhoven,nummer 17090220).Audio-Rarities probeert bekendheid te geven aan de compact disc getiteld “Hitler’s Inferno” welk sinds 25 juni 2014 permanent deel uitmaakt van de bibliotheek van “United States Holocaust Memorial Museum” library als

onderdeel van de verzameling van stukken over de holocaust om de wereld te waarschuwen en als getuigenis.Alle opbrengsten van Audio-Rarities en de Compact disc komen ten goede aan de stichting.In een brief door de Tweede Kamer der Staten Generaal,(DCO Bestuur en Onderwijs Commissie Justitie),kenmerk: JUST060608, betreft: Hitler's Inferno: inbreng hierover te gebruiken bij behandeling van wetsvoorstellen en voor vragen aan de regering,verwijs ook brief Werkplein regio Helmond namens het College van Burgemeester en Wethouders Geldrop-Mierlo aan de Heer van den Wittenboer,datum 31 mei 2012. De Heer van den Wittenboer heeft zich vooral geërgerd aan de brief van de gemeente Den Haag in 1995 en nu nog,waarin hij wordt verwezen naar het Leger des Heils! De ergernis betrof vooral het feit dat een gemeente in kwesties van mensenrechten niet naar instellingen als het Leger des Heils mag doorverwijzen of afschuiven.Daar zijn die instellingen niet voor.In "EU-richtsnoeren over mensenrechtenverdedigers" is het begrip samengevat wie zich mensenrechtenverdediger mag noemen en hun rol in de maatschappij.Op 26 juni 2013 verzond Jon Hermans-Vloedbeld,(burgemeester Almelo) een schriftelijke uitnodiging aan burgemeesters en raadsleden van alle gemeenten in Nederland.Het onderwerp: "Wat houdt u minimaal overeind?" bestuursdebat over mensenrechten op het Provinciehuis te Lelystad op 11 oktober 2013,met o.a. mensenrechten als uitgangspunt voor de decentralisaties in het sociaal domein.Op 5 januari 2015 vroeg de stichting in een brief het college van Burgemeester en wethouders van Geldrop-Mierlo aandacht voor de mensenrechten als randvoorwaarden in het beleid.Op 3 juni 2015 verscheen de brief van Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, R.H.A. Plasterk kenmerk:2015Z06197/2015D15940,onderwerp: Decentralisaties en Scholing i.r.t. het Nationaal Actieplan Mensenrechten.De stichting verkoopt een e-book in eigenbeheer via bol.com,de titel: "40 Maanden Oraniënburg".De stichting heeft in 2015 een verzameling van totaal 2943 bestanden (uploads) publiek beschikbaar voor online lezen en gratis downloaden.Onlangs in 2015, in opdracht van de stichting en onder leiding van J.P. van den Wittenboer verschenen het boek over de Europese Commissie,805 blz, "Europese Commissie Juncker",te koop aangeboden via payhip.com.

https://payhip.com/b/hYpm

Een onderzoek naar Hate Crime in Nederland door de stichting in 2014,is opgenomen in een verzameling van documenten door wetenschappers en onderzoekers over bestrijden haatmisdaden door "International Network for Hate Studies", Cardiff University.

http://www.archive.org/details/InternationalNetworkForHateStudies_201506

De kansen op de arbeidsmarkt zijn "Nihil" voor de Heer van den Wittenboer omdat de leeftijd 60 jaar een barriére vormt,(Verkennende studie Tegenprestatie WWB,2013) bepaalde onbeloonde maatschappelijk nuttige activiteiten te verrichten zoals dat in de Wet Werk en Bijstand is opgenomen"Voor wat,hoort wat" Het opzetten en geven cursussen.

Ik verzoek U het “overdrachtsdossier burgemeester” te controleren op de aanwezigheid van de brief door notaris mr. H.G.M.Th Derks,notaris te Budel,destijds verzonden op 27 januari 1997 aan de gemeente Mierlo t.a.v. burgemeester P.H.M. Jacobs-Aarts.

IFUD of Human Rights
De voorzitter
J.P. van den Wittenboer

Correspondence:Po.box 324, 5660AH Geldrop The Netherlands

Offices:Kastanje 28, 5731NK Mierlo The Netherlands

C.o.C.reg:41092925 Eindhoven N.L.

E-mail: ifudofhumanrights@yahoo.com

Internet: http://ifudofhumanrights.webs.com

Phone:+31 -(0)6 50 425 552

Geldrop-Mierlo

IFUD of Human Rights
De heer Van den Wittenboer
Kastanje 28
5731 NK MIERLO

uw brief	17 september 2015	*ons kenmerk*	nr. 2015.15974 I2015.16979
behandeld door	W. Geboers	*onderwerp*	decentralisaties mensenrechten
Geldrop	1 oktober 2015		

VERZONDEN 6 OKT 2015

Geachte heer Van den Wittenboer,

Op 17 september schreef u mij een brief over "decentralisaties mensenrechten". U verzocht mij om het "overdrachtsdossier burgemeester" te controleren op de aanwezigheid van een brief die u eerder toegezonden heeft aan de burgemeester van de voormalige gemeente Mierlo, mevr. Jacobs-Aarts.

Er heeft een overdracht van het dossier door mijn voorganger, de heer R. van Diessen, aan mij plaatsgevonden. Over de inhoud van dit overdrachtsdossier kan ik u, gelet op de wetgeving, geen mededelingen doen.

Heeft u nog vragen over deze brief? Of wilt u meer informatie? Neemt u dan contact op met afdeling Publiekszaken, te bereiken via telefoonnummer 14 040.

Hoogachtend,

B.H.M Link
burgemeester

Gemeentehuis Geldrop-Mierlo, Hofstraat 4, Geldrop | Postbus 10101, 5660 GA Geldrop | Tel. 14 040 | gemeente@geldrop-mierlo.nl | www.geldrop-mierlo.nl

http://www.archive.org/details/ZetEenStreepDoorDiscriminatie

Uitnodiging

Mensenrechten Bijeenkomst

8 december 2016

Geachte heer, mevrouw,

Gemeenten hebben dagelijks te maken met vraagstukken die bezien kunnen worden vanuit een mensenrechtenperspectief zoals de zorg, het jeugdbeleid, de inclusieve samenleving en de opvang van vluchtelingen. De gemeente staat als eerste overheid het dichtst bij de mensen in de samenleving en heeft daardoor een actieve rol in het beschermen en bevorderen van de mensenrechten.

Op welke manier komen mensenrechten in uw gemeentelijk beleid naar voren? Hoe maken we als gemeente de juiste afwegingen? Hoe zorgen we ervoor dat zowel bestuurders als ambtenaren de internationale mensenrechtenkaders voldoende kennen en deze ook zoveel mogelijk inzetten?

Ik nodig u graag uit om over deze vragen van gedachten te wisselen tijdens de bijeenkomst “Mensenrechten op lokaal niveau” die georganiseerd wordt door de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) in samenwerking met het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties op **8 december 2016** van **09:00-14.30 u** bij MeetUp, Utrecht.

Het programma voor de bijeenkomst “Mensenrechten op lokaal niveau” volgt binnenkort. Wilt u zich nu al aanmelden, dan kan dit via deze link.

Aanmelding is mogelijk tot 1 december 2016.

Hoogachtend,

Harald Bergmann
Burgemeester Middelburg
Portefeuillehouder mensenrechten VNG Commissie Europa en Internationaal
Woordvoerder mensenrechten voor het Congres van Lokale en Regionale Autoriteiten

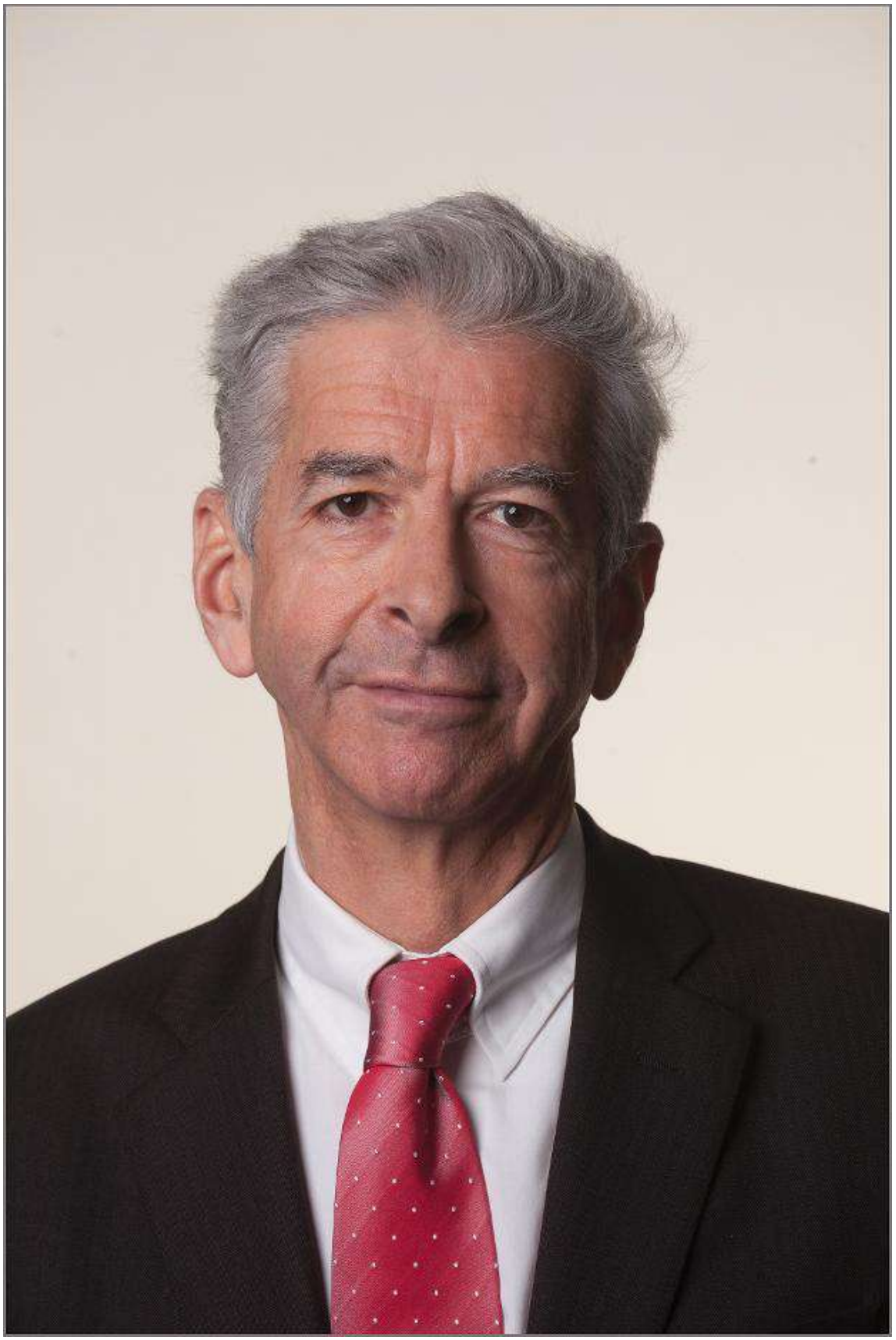

Foto: Rijksoverheid / Ronald Plasterk

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

> Retouradres Postbus 20011 2500 EA Den Haag

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Postbus 20011
2500 EA Den Haag
www.rijksoverheid.nl
www.facebook.com/minbzk
www.twitter.com/minbzk

Kenmerk
2015-0000299578

Uw kenmerk
2015Z06197/2015D15940

Datum 3 juni 2015
Betreft Decentralisatie en scholing i.r.t. het Nationaal Actieplan Mensenrechten

Uw vaste commissie voor Binnenlandse Zaken heeft in haar brief d.d. 21 april 2015 verzocht om ten behoeve van het algemeen overleg over het Nationaal Actieplan Mensenrechten van 24 juni a.s. een schriftelijke toelichting te ontvangen op aspecten van decentralisatie en scholing in relatie tot het Nationaal Actieplan Mensenrechten. [1] Met deze brief geef ik gevolg aan dit verzoek.

Decentralisaties en mensenrechten
Met de drie decentralisaties in het sociaal domein hebben gemeenten een groot aantal nieuwe taken gekregen. Bij deze taken speelt de bescherming van mensenrechten een rol. Bij de nieuwe verantwoordelijkheden op het gebied van jeugdzorg, werk en inkomen en zorg aan langdurig zieken en ouderen, moeten gemeenten bijvoorbeeld rekening houden met kinderrechten, sociaal-economische rechten, maar ook met het recht op privacy in relatie tot het verwerken van gevoelige persoonsgegevens.

Gemeenten zijn evenals de Rijksoverheid gebonden aan mensenrechtenverplichtingen en daarom is het van belang dat gemeenten goed op de hoogte zijn van deze verplichtingen. Dit wordt ook onderkend in het Nationaal Actieplan Mensenrechten. Er is vanuit de Rijksoverheid de afgelopen periode dan ook aandacht besteed aan bewustwording en kennisoverdracht op dit gebied. Via het BZK-programma "Gemeenten van de Toekomst" ontvangen gemeenten ondersteuning bij de drie decentralisaties en kennisverspreiding op het gebied van mensenrechten is hier een onderdeel van. Zo is op de website www.gemeentenvandetoekomst.nl bijvoorbeeld de handreiking over mensenrechten voor lokale en regionale overheden van het EU-Grondrechtenagentschap en het Comité van de Regio's geplaatst en op korte termijn zal ook een handreiking over sociaal-economische rechten volgen. Ook zal de folder "BAAT bij mensenrechten in het sociale domein" van het College voor de Rechten van de Mens binnenkort op deze website beschikbaar zijn, waarin een mensenrechtelijk kader geschetst wordt dat gemeenten handvatten biedt bij het vormgeven van beleid.[2] Daarnaast is er met de VNG-Academie contact over de

[1] *Kamerstukken II* 2013/14, 33 826, nr. 1 en bijlage.
[2] http://www.mensenrechten.nl/publicaties/detail/34852.

mogelijkheid van aanvullende onderwijsmodules.

In het Nationaal Actieplan Mensenrechten is tevens verwezen naar het Netwerk Mensenrechten Lokaal: een samenwerkingsverband tussen de VNG, de gemeente Utrecht, University College Roosevelt (UCR), het College voor de Rechten van de Mens en Amnesty Nederland dat zich op verschillende wijzen bezighoudt met de bevordering van mensenrechtenbescherming op lokaal niveau. Op 10 oktober 2014 heeft dit netwerk met financiële en deels inhoudelijke steun van het ministerie van BZK een landelijke inspiratiebijeenkomst "Mensenrechten en decentralisaties in het sociale domein" georganiseerd. Tijdens deze bijeenkomst kwamen raadsleden, (gemeente)ambtenaren en vertegenwoordigers van NGO's in Utrecht bijeen om in gesprek te gaan over welke rol mensenrechten spelen bij decentralisaties. Na een algemene plenaire sessie werden door de deelnemers in drie workshops good practices uitgewisseld, knelpunten geïdentificeerd en aanbevelingen gedaan over de onderwerpen “huiselijk geweld”, “privacy” en “discriminatie, diversiteit en etnisch profileren”. Zoals het Nationaal Actieplan Mensenrechten ook bevestigt, is mensenrechtenbescherming gebaat bij een voortdurende dialoog over het onderwerp. Kennisuitwisselingen zoals deze landelijke inspiratiebijeenkomst bieden een nuttige bijdrage aan deze dialoog.

Specifiek op het gebied van privacy is op 27 mei 2014 de beleidsvisie "Zorgvuldig en bewust: gegevensverwerking en privacy in een gedecentraliseerd sociaal domein" naar de Kamer gestuurd.[3] Deze visie is gebouwd op drie pijlers: 1) balans tussen de noodzakelijke gegevensverwerking vanuit de maatschappelijke opgave in het sociaal domein en borging van de privacy; 2) versterking van de positie van de burger; en 3) versterken van de democratische verantwoording over gegevensverwerking en privacy op lokaal niveau. Ook is op 7 november 2014 het Privacy Impact Assessment (PIA) over het sociale domein aangeboden aan de Kamer ("PIA gemeentelijke 3D informatiehuishouding"). De werkprocessen van verschillende gemeenten zijn doorgenomen op privacyrisico's op basis van modellen van VNG/KING. Het rapport biedt concrete handvatten en richtlijnen om de gemeentelijke organisatie van de gedecentraliseerde taken te toetsen op privacyrisico's en waar nodig maatregelen te treffen.

Gemeenten die ondersteuning behoeven bij het borgen van de privacy kunnen hiervoor contact opnemen met de privacyhelpdesk van het hierboven genoemde programma Gemeenten van de Toekomst. Daarnaast is inmiddels in samenwerking met de VNG en de ministeries van BZK, VenJ, VWS en SZW gestart met een reeks opleidingen voor medewerkers van gemeenten over het borgen van privacy bij de uitvoering van de gedecentraliseerde taken (de opleiding Privacy-3D).

Tijdens het AO Mensenrechten van 10 april 2014 kwam vanuit uw Kamer de vraag of ik aandacht voor deskundigheidsbevordering bij het waarborgen van mensenrechten kon aanjagen in overleg met de VNG en lokale bestuurders. Dit heb ik toegezegd en daarbij de Brede Regietafel Decentralisaties als geschikte plek genoemd om het onderwerp te beleggen. Het creëren van aandacht voor dit onderwerp is echter effectiever op grotere schaal, zoals door de verspreiding van kennismateriaal en het bespreken van het onderwerp bij grotere bijeenkomsten,

[3] *Kamerstukken II* 2013/14, 32 761, nr. 62.

zoals hierboven beschreven.

Overigens mag niet vergeten worden dat naast uitdagingen, de decentralisaties ook grote kansen bieden op het gebied van mensenrechten. Doordat de uitvoering van het beleid dichter bij de burger gebracht wordt, kan maatwerk geleverd worden, wat de rechten van burgers ten goede komt. Bij dit maatwerk zullen mensenrechtenstandaarden tegelijkertijd ook altijd een belangrijke ondergrens vormen: de beleidsvrijheid van gemeenten is immers niet onbegrensd, maar beweegt zich binnen een door de wetgever te bepalen bandbreedte.

Ten slotte is er in het geval dat er toch klachten over mogelijke mensenrechtenschendingen zijn een uitgebreide mensenrechteninfrastructuur beschikbaar. Dit wordt ook benadrukt en uitvoerig besproken in het Nationaal Actieplan Mensenrechten. Binnen gemeenten zijn er mogelijkheden om klachten kenbaar te maken, bijvoorbeeld via de antidiscriminatievoorzieningen (ADV's) en lokale ombudsmannen. Daarbuiten kan men zich bijvoorbeeld wenden tot het College voor de Rechten van de Mens, de Nationale Ombudsman, de Kinderombudsman, het College bescherming persoonsgegevens, of tot de rechter.

Mensenrechteneducatie
Het onderwijs heeft de belangrijke taak om kennis over te brengen over het functioneren van onze democratische rechtsstaat en over de kernwaarden die daaraan ten grondslag liggen. Deze waarden – o.a. neergelegd in onze Grondwet, in het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden (EVRM), in de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens en de daarop gebaseerde VN-mensenrechtenverdragen – gelden altijd, overal en voor iedereen, ongeacht ras, geslacht, levensovertuiging, afkomst of enige andere status. Daarnaast hebben scholen de opdracht om bij te dragen aan de burgerschapsvorming van hun leerlingen.

In het Nationaal Actieplan Mensenrechten is aangekondigd dat door het ministerie van OCW het voorstel bezien werd om “mensenrechten, waaronder kinderrechten, expliciet te benoemen in de kerndoelen van het funderend onderwijs.” Momenteel wordt een maatschappelijke debat gevoerd over de koersbepaling voor toekomstgericht funderend onderwijs, onder regie van het Platform Onderwijs2032. Burgerschap is één van de kernelementen in deze discussie. Ook mensenrechtenorganisaties en NGO’s hebben de mogelijkheid om aan de discussies deel te nemen en hun wensen en ideeën kenbaar te maken. Het advies van het platform wordt eind 2015 verwacht. In de beleidsreactie zal de staatssecretaris van OCW ingaan op de positie van burgerschap in het curriculum.

De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,

dr. R.H.A. Plasterk

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

www.rijksoverheid.nl
www.facebook.com/minbzk
www.twitter.com/minbzk

Kenmerk
2016-0000005243

Uw kenmerk

Bijlage(n)
4

Datum 22 januari 2016
Betreft Nationaal Actieprogramma tegen discriminatie

In de Voortgangsbrief discriminatie van 11 februari 2015[1] en in het algemeen overleg discriminatie in de Tweede Kamer op 1 april 2015, voortgezet op 9 september 2015,[2] heb ik aangegeven dat het kabinet, nog meer dan nu het geval is, vanuit de huidige maatschappelijke context wil kijken naar de aard, oorzaken en effecten van uitsluiting en discriminatie in de samenleving en van daaruit wil werken aan een meer doeltreffende en samenhangende aanpak om discriminatie te voorkomen en tegen te gaan. De huidige maatschappelijke context, waarin steeds meer signalen opkomen van (dreigende) spanningen tussen verschillende groepen in de samenleving, vraagt om een duidelijk signaal van dit kabinet tegen uitsluiting en discriminatie. Gedurende de afgelopen maanden hebben de vijf betrokken departementen gezamenlijk en in gesprek met betrokken maatschappelijke partijen daarom een herijking van de huidige aanpak van discriminatie uitgevoerd.

Mede namens de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, de minister van Veiligheid en Justitie, de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap en de staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport bied ik u hierbij, als sluitstuk van de herijking, het Nationaal actieprogramma tegen discriminatie aan. In deze brief zal eveneens een reactie worden gegeven op het maatschappelijk initiatief 'Onderhuids', zoals verzocht door de vaste commissie voor Sociale Zaken en Werkgelegenheid.

De interdepartementale aanpak van discriminatie komt voort uit het actieprogramma 'bestrijding van discriminatie' uit 2010,[3] de aanscherping van dat actieprogramma uit 2011[4] en de jaarlijkse voortgangsbrieven over het discriminatiebeleid. Daarnaast wordt door de minister van SZW sinds mei 2014 op basis van op het actieplan arbeidsmarktdiscriminatie specifiek ingezet op de bestrijding van discriminatie op de arbeidsmarkt.[5]

[1] Kamerstukken II 2014/15, 30950, nr. 76.
[2] Kamerstukken II 2014/15, 30950, nr. 77 en Kamerstukken II 2015/16, 30950, nr. 81.
[3] Kamerstukken II 2009/10, 32 123 VII, nr. 74.
[4] Kamerstukken II 2010/11, 30 950, nr. 34.
[5] Kamerstukken II 2013/2014, 29 544, nr. 523 en Kamerstukken II 2014/2015, 29 544, nr. 649.

De in dit Nationaal actieprogramma tegen discriminatie genoemde maatregelen vormen een aanvulling op (lopende) departementale beleidstrajecten gericht op specifieke doelgroepen (mensen met een beperking, vrouwen, lesbische vrouwen, homoseksuele mannen, biseksuelen en transgenders (LHBT's) en Nederlanders met een biculturele achtergrond), zoals uiteengezet in bijlage II bij deze brief. De verantwoordelijkheid en inzet van alle betrokken bewindspersonen voor specifieke onderdelen van het discriminatiebeleid blijven dan ook voorop staan. Het Nationaal actieprogramma tegen discriminatie is complementair aan het kabinetsbeleid op het gebied van onder meer veiligheid, integratie, arbeidsmarkt, mensenrechten en emancipatie. Het is een instrument om tot meer overzicht, synergie en samenwerking te komen. Teneinde dit overzicht goed te kunnen bieden, zijn zowel lopende maatregelen als nieuwe impulsen in dit actieprogramma opgenomen.

1. Discriminatie in Nederland

Discriminatie is een verschijnsel met complexe oorzaken en vele uitingsvormen. Het kan op verschillende manieren voorkomen: in opvattingen of vooroordelen, uitingen, uitsluitende handelingen, bedreiging of geweld. En het kan overal voorkomen: bijvoorbeeld op het werk, op school, in de zorg, in winkels, in het uitgaansleven, bij het sporten, in de wijk of in de openbare ruimte en op internet.

De gevolgen van discriminatie zijn groot. Voor degene die wordt weggepest uit een wijk; die niet wordt aangenomen voor een baan of een stage; die op school of op straat wordt uitgescholden, bedreigd of mishandeld of die een café of sportschool niet in komt. Het kan diegene het gevoel geven niet mee te tellen of niet openlijk zichzelf te kunnen zijn. Dat kan leiden tot frustraties of tot gevoelens van onveiligheid. Het kan ertoe leiden dat mensen hun toekomstdromen niet kunnen verwezenlijken of zelfs tot vervreemding van de Nederlandse samenleving. Maar ook voor die samenleving heeft discriminatie grote gevolgen. Discriminatie en ongelijke kansen kunnen er bijvoorbeeld toe leiden dat niet de beste persoon wordt aangenomen en het kan leiden tot uitval op school en op het werk. Daardoor wordt het potentieel van mensen niet optimaal benut en gaat talent verloren.

Discriminatie heeft ook gevolgen voor de onderlinge verbondenheid in de samenleving. Zoals toenmalig Kamerlid Van Dam (PvdA) signaleerde in zijn motie van 2 juli 2015,[6] is onderlinge verbondenheid, gestoeld op gedeelde waarden, noodzakelijk voor een weerbare democratie. Daar hoort een samenleving bij die naar alle burgers toe open staat, in alle facetten inclusief is ingericht en kansen biedt. Zo'n samenleving schept het juiste klimaat voor onderlinge verbondenheid. Uitsluiting en discriminatie tasten de onderlinge verbondenheid daarentegen juist aan en druisen in tegen belangrijke gedeelde waarden en de fundamenten van de

[6] Motie ingediend tijdens het VAO over de notitie 'anti-democratische groeperingen', Kamerstukken II 2014/15, 29 279, nr. 226 en Handelingen TK 2014/15, 104. De kabinetsreactie op de motie Van Dam zal voor de zomer 2016 naar de Tweede Kamer worden verzonden (Kamerstukken II 2015/16, 29279, nr. 291).

democratische rechtsstaat. Daarom pakt het kabinet met dit Nationaal actieprogramma openlijke discriminatie hard aan en neemt zij maatregelen om meer onbewuste, subtiele vormen van discriminatie tegen te gaan. Daarmee geeft dit discriminatiebeleid van het kabinet mede invulling aan de oproep verwoord in de motie Van Dam om de onderlinge verbondenheid in de samenleving te versterken.

Het kabinet zet zich er voortdurend voor in een goed beeld te krijgen over aard, oorzaken en omvang van discriminatie in Nederland. Dit gebeurt onder meer op basis van de jaarlijkse rapportages van de gemeentelijke antidiscriminatievoorzieningen (ADV's), de politie, het Openbaar Ministerie (OM) en het College voor de Rechten van de Mens. Daarnaast geven onderzoeken naar ervaren discriminatie en naar specifieke vormen en gronden van discriminatie de benodigde verdiepende informatie. Voorbeelden daarvan zijn het onderzoek naar discriminatie in de werving- en selectiefase,[7] naar incidenten van moslimdiscriminatie op scholen[8] of naar de aanpak van LHBT discriminatie in de woonomgeving.[9] Ook vinden er in dit kader regelmatig gesprekken plaats met organisaties en sleutelfiguren uit het maatschappelijk middenveld, die een waardevolle bijdrage leveren in het verzamelen van informatie over discriminatie.

Uit onderzoek naar ervaren discriminatie door het Sociaal en Cultureel Planbureau (SCP)[10] blijkt dat de meldingsbereidheid laag is, waardoor de conclusie gerechtvaardigd is dat de meldingen slechts het topje van de ijsberg vormen. En vaak komen alleen zeer ernstige of opvallende vormen van discriminatie in de publiciteit. Alle signalen wijzen er echter op dat discriminatie een voortdurend en urgent maatschappelijk probleem is en dat het aantal meldingen daarover, met name over racisme, toeneemt.
Bijgevoegd bij deze brief (bijlage III) is het jaarlijkse rapport over het aantal meldingen dat in 2014 in alle gemeenten bij de ADV's zijn ontvangen. Bij de 403 rapporterende gemeenten zijn in 2014 in totaal 15.897 meldingen geregistreerd. Dit is aanzienlijk meer dan het totaal aantal meldingen in de voorgaande jaren. Zo bedroeg het totaal aantal meldingen in 2013 6.038. Evenals in de twee voorgaande jaren gaan de meeste meldingen over discriminatie wegens ras (waaronder afkomst, huidskleur). In 2014 is het totaal aantal meldingen over discriminatie wegens ras daarbij fors hoger dan in de voorgaande jaren, namelijk 12.163 in 2014 tegen 3.346 in 2013. Op afstand volgen meldingen over discriminatie op grond van leeftijd (839), geslacht (540) en handicap (502). Het aantal meldingen van discriminatie op grond van seksuele gerichtheid ligt in 2014 (412) lager dan in 2013 (509). De gestegen omvang van het aantal meldingen

[7] Onderzoek van Panteia in opdracht van het ministerie van SZW, 'Discriminatie in de wervings- en selectiefase – resultaten van 'virtuele' praktijktests', 1 juni 2015.
[8] Onderzoek van Panteia in opdracht van de Anne Frank Stichting en Forum, 'Moslimdiscriminatie in het voortgezet onderwijs – een studie onder docenten', 12 februari 2015.
[9] Onderzoek van Lokaal Centraal in opdracht van de Gay – Straight Alliantie Natuurlijk Samen, ''Gestreden als Don Quichot tegen windmolens' – onderzoek naar geweld tegen burgers vanwege hun seksuele gerichtheid of genderidentiteit in hun directe woonomgeving', 10 juni 2014.
[10] SCP, 'Ervaren discriminatie in Nederland', 24 januari 2014.

over discriminatie wegens ras bestaat in belangrijke mate uit meldingen over discriminatie in de publieke en politieke opinie (9618), onder meer door een hoog aantal meldingen over de uitlatingen van de heer Wilders tijdens een campagne bijeenkomst in Den Haag (maart 2014).

In de brief van 16 november 2015 heeft de minister van Veiligheid en Justitie u de politie- en OM-cijfers over discriminatie in 2014 doen toekomen.[11] Er zijn in 2014 door de politie in totaal 5.721 discriminatoire incidenten geïdentificeerd. In de grootstedelijke gebieden worden meer incidenten per 1.000 inwoners geregistreerd dan in de meer rurale gebieden. De meldingen hebben vooral betrekking op de discriminatiegronden ras (2.987) en seksuele gerichtheid (1.403), gevolgd door antisemitisme (358) en godsdienst (279, hoofdzakelijk discriminatie van moslims). De discriminatiegronden geslacht, handicap en levensovertuiging komen respectievelijk 68, 54 en 4 keer voor. De meest voorkomende verschijningsvorm over alle discriminatiegronden betreft belediging (37%), gevolgd door vernieling/bekladding (19%), bedreiging (7%) en mishandeling (4%). Vanwege de nieuwe, landelijke registratiewerkwijze van de politie kan een vergelijking met cijfers van voorgaande jaren veelal niet worden gemaakt, behoudens in het geval van moslimdiscriminatie, waarin een stijging is te zien ten opzichte van 2013.

Bij het meldpunt voor internetdiscriminatie (MiND) is in 2015 fors meer gemeld. MiND ontving het afgelopen jaar 652 meldingen over discriminerende online uitingen, een ruime verdubbeling ten opzichte van een jaar eerder. De meeste meldingen hadden betrekking op discriminatie op grond van ras (44%) en godsdienst (22%). Ruim de helft van de uitingen (64%) werd gedaan op social media.[12]

2. Herijking antidiscriminatiebeleid

In 2015 heeft een herijking plaatsgevonden van het actieprogramma 'bestrijding van discriminatie' uit 2010.[13] Het proces van de herijking omvatte diverse consultaties van onder meer belangenorganisaties, sleutelfiguren en ketenpartners, een interne evaluatie van beleidsinstrumenten, een onderzoek van het WODC naar de strafrechtelijke aanpak van discriminatie (bijlage IV) en een kenniskamer over gedragswetenschappelijke oorzaken van discriminatie.

Daarnaast zijn de uitkomsten van maatschappelijk initiatieven meegenomen, zoals het maatschappelijk akkoord 'Onderhuids' en de uitkomsten van het project 'Face-2-Face'. Het project Face-2-Face, gericht op het bevorderen van de meldingsbereidheid onder minderheidsgroepen, is uitgevoerd door verschillende

[11] Kamerstukken II 2014/2015, 30 950/29 628, nr. 82.
[12] https://www.mindnederland.nl/actueel/jaarcijfers2015/.
[13] Kamerstukken II 2009/10, 32 123 VII, nr. 74. Dit beleid is aangescherpt in 2011, Kamerstukken II 2010/11, 30 950 nr. 34, en in de jaarlijkse voortgangsbrieven over de bestrijding van discriminatie. De meest recente voortgangsbrief dateert van 11 februari 2015, Kamerstukken II 2014/15, 30950, nr. 76.

migrantenorganisaties in samenwerking met ADV's en het College voor de rechten van de mens. In het kader van dit project is onder meer voorlichting gegeven over de verschillende manieren waarop discriminatie gemeld kan worden.
De campagne 'Onderhuids' is in 2014 gestart met het doel racisme in Nederland bespreekbaar te maken. Onderdeel hiervan is het maatschappelijk akkoord over racisme, met 28 concrete aanbevelingen, ondertekend door meer dan 200 organisaties. De vaste Kamercommissie voor Sociale Zaken en Werkgelegenheid heeft verzocht om een specifieke reactie op dit maatschappelijke initiatief. Voorop staat dat het kabinet dit initiatief, tegen de hierboven geschetste achtergrond, verwelkomt als een waardevolle bijdrage aan bewustwording, dialoog en gemeenschappelijk maatschappelijk initiatief. Bij de uitwerking van het kabinetsbeleid in het Nationaal actieprogramma tegen discriminatie zijn de 28 aanbevelingen van 'Onderhuids' betrokken. Dit komt nader naar voren in deze brief en in bijlagen I en II.

Tijdens de consultaties en de interne evaluatie in het kader van de herijking bleek onder meer dat er eensgezindheid bestaat onder alle betrokken partners ten aanzien van de noodzaak om meer en intensiever te investeren in een preventieve aanpak om discriminatie te voorkomen. Het is belangrijk dat er aandacht is voor preventie en bewustwording in het onderwijs, bij buurtverenigingen, bij welzijnsorganisaties, bij sleutelfiguren en bij professionals. Om dit te realiseren zou vaker een beroep op de ADV's kunnen worden gedaan. Ook een actieve inzet op diversiteit op het werk kan een belangrijke bijdrage leveren aan de preventie van discriminatie. De overheid moet hierin een voorbeeldrol vervullen.

Daarnaast werd in de consultaties en de interne evaluatie geconcludeerd dat de aanpak van discriminatie aan effectiviteit kan winnen als er geïnvesteerd wordt in de samenwerking tussen alle bij de bestrijding van discriminatie betrokken partners, zowel binnen als buiten de overheid. Daarbij kan worden gedacht aan het beter op elkaar laten aansluiten van werkwijzen, versterken van de rol van ADV's en overlegstructuren en voortdurende aandacht binnen de ketenpartners voor kennis over en omgang met discriminatie(klachten). Uit de herijking volgt ook dat algemeen een noodzaak wordt gevoeld voor een effectieve en zichtbare aanpak van ondubbelzinnige uitingen van discriminatie. Daarbij hoeft niet altijd primair naar het strafrecht te worden gekeken: een strafrechtelijke aanpak moet worden ingezet als 'optimum remedium' bij de bestrijding van discriminatie, dat wil zeggen dat dit instrument gericht wordt ingezet wanneer en op een wijze die een toegevoegde waarde heeft, bijvoorbeeld voor slachtoffers. Omdat discriminatie echter vaak niet ondubbelzinnig is maar besloten ligt in subtiele vormen van uitsluiting, vormt strafrechtelijke opsporing en vervolging niet altijd de meest aangewezen weg. Betere samenwerking tussen gemeenten, ADV's, politie en OM kan helderheid bieden aan ketenpartners en aan slachtoffers over de vraag wanneer het strafrecht moet worden ingezet en wanneer een andere aanpak meer effect zou kunnen sorteren. Het is daarom ook zinvol om meer te investeren in de ketenaanpak: de aanpak van een bepaalde vorm van discriminatie vanuit meerdere invalshoeken en taken, bijvoorbeeld met zowel preventief als repressief beleid, door verschillende ketenpartners. In de keten neemt ieder zijn verantwoordelijkheid en blijft betrokken bij het vervolg.

Ook kwam prominent naar voren dat gemeenten een grotere rol kunnen spelen. Discriminatie vindt plaats in de woonomgeving, op het werk, op school, tijdens het sporten, kortom; op het lokale niveau. Daarom moet de aanpak van discriminatie daar plaatsvinden, bij voorkeur met beleid gericht op brede inclusie en bestrijding van alle vormen van discriminatie. Sommige gemeenten voeren een actief discriminatiebeleid, maar dit geldt niet voor alle gemeenten. Het kabinet zou gemeenten meer moeten faciliteren om een actievere rol te nemen in de aanpak van discriminatie. Het belang om op lokaal niveau de samenwerking en verbinding te zoeken met maatschappelijke initiatieven en sleutelfiguren werd eveneens onderkend.

Daarbij zou het kabinet moeten inzetten op een evenwichtige combinatie van generiek en specifiek beleid. Immers, aan veel vormen van discriminatie liggen vergelijkbare mechanismen ten grondslag. Geconcludeerd werd dat het zinvol is om te bekijken of een aanpak die werkt voor één bepaalde groep, breder – dus voor meer groepen – kan worden ingezet, om zodoende een meer samenhangende en effectieve aanpak van discriminatie te ontwikkelen. Tegelijkertijd was er ook een duidelijke roep om specifiek beleid, omdat de diverse groepen te maken hebben met verschillende, voor die groep specifieke vooroordelen, problemen en achtergrondfactoren. Specifieke aandacht is vaak nodig (geweest) om deze vormen van discriminatie daadwerkelijk aan te pakken. Een uitsluitend generieke aanpak draagt het risico in zich dat de specifieke aandacht voor bepaalde problemen weer op de achtergrond raakt. Er zal dan ook altijd een noodzaak blijven bestaan om óók specifieke beleidsmaatregelen te nemen; algemeen beleid zal daaraan complementair zijn. Daarbij vragen internationale toezichthouders als het comité bij het Internationaal Verdrag inzake de uitbanning van alle vormen van rassendiscriminatie (CERD) en de European Committee against Racism and Intolerance (ECRI) bijvoorbeeld om specifieke aandacht voor racisme.

Ten slotte werd geconstateerd dat de aandacht in het actieprogramma uit 2010 voor specifieke groepen evenwichtiger kon: hierin werd nauwelijks aandacht besteed aan discriminatie van moslims, vrouwen, mensen met een handicap en aan anti-zwart racisme. Daar was een inhaalslag nodig, die zijn weerslag vindt in bijlage II.

Op basis van het voorgaande is geconcludeerd dat het nieuwe actieprogramma zich met name moet richten op verbinding en samenhang tussen alle gronden, terreinen en aanpakken, maar dat ook de specifieke gronden op evenwichtige wijze aan de orde moeten komen. Dit actieprogramma geeft daarom – op een vergelijkbare wijze als het Nationaal Actieplan Mensenrechten[14] - inzicht in nieuwe, lopende en al aangekondigde beleidsmaatregelen en initiatieven om discriminatie op specifieke gronden en terreinen te bestrijden, zoekt de verbinding door maatregelen zo mogelijk naar meerdere gronden te verbreden en stimuleert

[14] Kamerstukken II 2013/14, 33826, nr. 1.

samenwerking op landelijk en lokaal niveau, tussen alle ketenpartners en tussen overheid, maatschappelijke organisaties en bedrijfsleven.

3. Aanpak Nationaal actieprogramma tegen discriminatie

Uit de herijking leidt het kabinet vier uitgangspunten af voor dit Nationaal actieprogramma tegen discriminatie, die richtinggevend zijn voor de verdere invulling van het kabinetsbeleid. In bijlage I zullen de concrete maatregelen waarmee het kabinet invulling zal geven aan deze uitgangspunten, worden toegelicht.

A. Aanpak meer richten op preventie en bewustwording
Naast een repressieve aanpak is een sterkere preventieve aanpak van discriminatie en inzet op inclusie nodig, gericht op het vergroten van bewustwording over (onbewuste) discriminatie en uitsluiting.

Doelstelling: Duurzaam bevorderen van een inclusieve samenleving

Een belangrijk onderdeel van de aanpak van discriminatie ligt in de bewustwording van het probleem van negatieve beeldvorming, uitsluiting en discriminatie in onze maatschappij en van het gegeven dat iedereen vooroordelen en negatieve beelden heeft die ons gedrag kleuren en anderen (onbewust) op afstand zetten. Impliciete negatieve associaties en gedachten over bepaalde groepen zijn vaak moeilijk bij te sturen, zelfs als iemand erop gericht is om niet te discrimineren. Daarom is het voor het bevorderen van een inclusieve samenleving van belang om niet alleen bepaald gedrag te verbieden, maar moet er ook op ingezet worden om door bewustwording, ontmoetingen en dialoog vooroordelen weg te nemen en het (onbedoelde) effect van vooroordelen en negatieve beelden te verkleinen.

Ook ligt een belangrijke sleutel in de realisatie dat in de diversiteit van de Nederlandse samenleving veel kracht en waarde besloten ligt. Op basis hiervan kan het inzicht groeien dat we niet alleen een gezamenlijke verantwoordelijkheid dragen voor een inclusieve samenleving waar iedereen daadwerkelijk gelijke kansen krijgt, maar dat we daar ook als samenleving en persoonlijk van kunnen profiteren. Scholen, werkgevers, instellingen, professionals en media kunnen hier een belangrijke rol in spelen. Van bijzondere waarde in dit verband zijn ook de vele maatschappelijke initiatieven en individuele burgers die zich uitspreken over de pijn van uitsluiting en discriminatie en hier aandacht voor opeisen zodat er hierover een maatschappelijke dialoog in gang wordt gezet.

De toegang tot de arbeidsmarkt is van bijzonder belang voor het realiseren van een inclusieve samenleving. Het kabinet zet zich er daarom voor in om de arbeidsmarkt meer een afspiegeling te laten zijn van de Nederlandse bevolking en wil hierin ook zelf een voorbeeldrol vervullen. Diversiteit binnen bedrijven kan een belangrijke bijdrage leveren aan het tegengaan van discriminatie en het bevorderen van gelijke kansen op de arbeidsmarkt. Het levert daarnaast

toegevoegde waarde op ten aanzien van innovatie en het aanboren van nieuwe markten, productiviteit en dienstverlening. Het belang van aandacht voor diversiteit blijkt ook uit recent onderzoek naar cao-afspraken over diversiteit.[15] In circa 80% van de onderzochte cao's zijn afspraken opgenomen over diversiteit. Met de uitvoering van dit onderzoek is invulling gegeven aan een verzoek van de heer Van Weyenberg (D66)[16], zoals toegezegd in de voortgangsrapportage bij het actieplan arbeidsmarktdiscriminatie van 1 september 2015.[17]

Tegen deze achtergrond zet het kabinet er op in middels een landelijke publiekscampagne de bewustwording over discriminatie te vergroten. Ook zal er sterker worden ingezet op (bewustwording over) diversiteit binnen de (semi-) overheid en het bedrijfsleven. Uiteraard blijven alle inspanningen die geleverd worden binnen het onderwijs om leerlingen burgerschapsvaardigheden bij te brengen en hen een veilige schoolomgeving te bieden, onverminderd van belang bij de preventie van discriminatie. Burgerschapsonderwijs is ook onderdeel van het advies van het Platform#2032 dat uw Kamer eind januari ontvangt, vergezeld van een beleidsreactie. In dit verband is er ook aandacht voor discriminatie bij het vinden van stages en werk binnen de aanpak van jeugdwerkloosheid. Relatief nieuw is ook de aandacht bij social media bedrijven voor het tegengaan van discriminatie in de sociale media.

B. Aanpak inzetten op versterkte samenwerking en infrastructuur
Om de gezamenlijke aanpak van discriminatie te versterken zal met alle betrokken partijen binnen en buiten de overheid actiever worden ingezet op versterking van het stelsel, meer onderlinge samenwerking en verbreding van de (keten)aanpak van discriminatie.

Doelstelling: Betere samenwerking, sterkere infrastructuur

In het stelsel van organisaties die gezamenlijk discriminatie bestrijden, vervullen de ADV's en gemeenten een centrale rol. De Wet gemeentelijke antidiscriminatievoorzieningen (Wga) bepaalt dat gemeenten zorg dienen te dragen voor onafhankelijke organisaties die professioneel zijn toegerust om meldingen van discriminatie te registreren en bijstand te verlenen bij het eventueel verder aanhangig maken van een zaak of in de bemiddeling rond een klacht. Vanuit hun expertise kunnen zij, samen met de persoon die de melding maakt, inschatten welke vervolgstappen mogelijk zijn. Die meldingen leiden ook tot een lokaal, regionaal en nationaal beeld van de problematiek van discriminatie die de basis vormt voor verdere gecoördineerde acties vanuit de diverse bestuurslagen en vanuit ketenpartners als politie en OM.

Idealiter vullen preventie, voorlichting, bemiddeling door ADV's, aanpak van discriminatie door gemeenten en waar mogelijk strafrechtelijke vervolging elkaar aan om zo een alomvattende aanpak van discriminatie te realiseren. Zo heeft voorlichting om de meldingsbereidheid te vergroten slechts blijvend effect als

[15] De resultaten van het onderzoek zijn terug te vinden op: http://cao.minszw.nl/index.cfm.
[16] Kamerstukken II 2014/15, 29 544, nr. 548.
[17] Kamerstukken II 2014/15, 29 544, nr. 649.

incidenten tijdig worden gesignaleerd, opgepakt en behandeld, en er goede nazorg wordt verleend.

Voor een dergelijk stelsel is een sterke rol van de ADV's onontbeerlijk, net als goed functionerende samenwerkingsverbanden en overlegstructuren en regelmatige voeding vanuit en betrokkenheid van de samenleving. Daarom zal het kabinet, zoals eerder aangekondigd, onderzoeken hoe de lokale en regionale positie van ADV's kan worden geborgd en versterkt, waarbij ook wordt gekeken naar de rol van ADV's in de regionale discriminatie overleggen (RDO's) en naar hetgeen ADV's (kunnen) betekenen bij preventie en bewustwording op lokaal niveau. Ook zal het kabinet het overleg met het maatschappelijk middenveld structureel inbedden. Een gedegen aanpak van discriminatie vergt dat de betrokken partners blijven investeren in kennis van discriminatie en handvatten voor de aanpak ervan. De politie heeft met het visie- en beleidsdocument '*De Kracht van het Verschil'* duidelijke doelen gesteld met betrekking tot de eigen diversiteit en de professionalisering van de aanpak van discriminatie, terwijl in de gehele strafrechtketen bevordering van de deskundigheid op het gebied van (herkennen van) discriminatie, versterking van de ketenaanpak en samenwerking met andere betrokken spelers aandacht krijgt. Tot slot investeert het kabinet in een meer optimale wijze van rapporteren door ADV's en de politie.

C. Meer aandacht voor de lokale aanpak van discriminatie
Discriminatie kan het best worden bestreden daar waar het plaatsvindt: op lokaal niveau. Gemeenten worden gestimuleerd om de lokale aanpak van discriminatie op te pakken of te versterken, zo mogelijk grondenbreed.

Doelstelling: effectieve lokale aanpak van discriminatie

Discriminatie vindt plaats op internet en in de publieke opinie, zoals uit de discriminatiecijfers blijkt. Maar ook in de woonomgeving, op straat, op het werk, op school, in de sportvereniging of bij het winkelen of uitgaan, kortom: op lokaal niveau. Het lokale beleid vormt een belangrijk onderdeel van de aanpak van discriminatie.

Uit de herijking volgt echter dat niet alle gemeenten een actief discriminatiebeleid voeren om bijvoorbeeld homofoob, racistisch en antisemitisch geweld tegen te gaan. Zij nemen hun rol als regisseur bij het bestrijden van discriminatoir geweld nog niet altijd en pakken ook andere vormen van uitsluiting niet altijd aan. Tegelijkertijd zijn er ook veel gemeenten die voorop lopen in de bevordering van inclusief werkgeverschap, het bevorderen en verbinden van effectieve interventies, de aanpak van homodiscriminatie, moslimdiscriminatie of discriminatie in de horeca. Het kabinet wil door het breder beschikbaar maken van kennis en *best practices* stimuleren dat meer gemeenten actief werk maken van de bestrijding van discriminatie. Zij kunnen daarbij gebruik maken van de samenwerking met de ketenpartners van de gemeente. Het kabinet wil gemeenten ook stimuleren de aanpak van discriminatie niet alleen in te richten vanuit openbare-orde doelstellingen maar ook ter bevordering van het welzijn van burgers en van de emancipatie en diversiteit binnen de eigen gemeente.

Daarbij wordt vanuit het kabinet gestimuleerd dat maatregelen breed worden ingezet. Zoals in de herijking benoemd, is het beleid gericht op de bestrijding van discriminatie vaak enkel gericht op bepaalde doelgroepen: er zijn beleidsmaatregelen en initiatieven die zich richten op het bespreekbaar maken van seksuele diversiteit op scholen en daarnaast zijn er maatregelen die zich richten op discriminatie van moslims, die aandacht vragen voor antisemitisme of voor de positie van ouderen of van gehandicapten op de arbeidsmarkt. Er zijn weinig maatregelen die zich richten op meerdere gronden terwijl het goed denkbaar is dat een aanpak die werkt voor de ene groep, ook werkt voor andere groepen. Zoals tijdens de herijking is geconstateerd, zal niet iedere aanpak zich lenen voor uitbreiding op alle gronden, omdat er tussen verschillende gediscrimineerde groepen een grote verscheidenheid is waar te nemen. Veel van de (psychologische) mechanismen die veroorzaakt worden door vooroordelen en negatieve stereotypen zijn echter hetzelfde, hoe verschillend die stereotypen ook zijn. Er moet meer worden gedaan om de synergie tussen beleid voor een specifieke doelgroep en beleid dat breder kan worden ingezet, te bevorderen. Daardoor kunnen beide beleidsvormen aan kwaliteit winnen. Daarom zal er bij toekomstige maatregelen worden bekeken of die maatregelen breder kunnen worden ingezet, voor meerdere groepen. Zo kunnen de lessen van de Alliantie Natuurlijk samen over discriminatie van LHBT's en veiligheid in de woonomgeving, breder worden benut voor discriminatie op andere gronden.

Tegen deze achtergrond zet het kabinet zich er voor in de gemeenten te stimuleren om de lokale aanpak van discriminatie te intensiveren. Daar waar mogelijk zal worden bezien of effectief gebleken rijks- en lokaal beleid voor meerdere gronden kan worden ingezet. De gemeentelijke aanpak van horeca discriminatie zal worden geëvalueerd en de lokale aanpak van discriminatie zal een terugkerend onderwerp van gesprek vormen in het periodieke overleg tussen de rijksoverheid en de vier grote gemeenten (G4).

D. Ondersteuning door kennis en onderzoek
De aanpak van discriminatie zal worden ondersteund door interdisciplinaire kennis over de oorzaken van discriminatie en de effectiviteit van interventies.

Doelstelling: grondenbrede uitwisseling en bundeling van kennis en ervaringen.

Een grondenbrede benadering betekent ook dat er bij het uitzetten van onderzoek gekeken zal worden waar er raakvlakken bestaan met andere gronden of vormen van discriminatie. Onderzoeken zullen zo mogelijk breder getrokken worden of resultaten zullen zo mogelijk breder worden verspreid. Daarnaast zal vanuit alle relevante beleidsterreinen kennis en praktijkervaring over een effectieve invulling van de aanpak van discriminatie worden gebundeld en uitgewisseld.

4. Voortgangsrapportage

Voorop staat dat de verantwoordelijke bewindspersonen op hun eigen beleidsterrein zullen (blijven) rapporteren over de voortgang. Daarnaast zal ik u over een jaar een rapportage toezenden over de voortgang van dit actieprogramma.

De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,

dr. R.H.A. Plasterk

Lodewijk Asscher / foto rijksoverheid

Ministerie van Sociale Zaken en
Werkgelegenheid

> Retouradres Postbus 90801 2509 LV Den Haag

De Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Binnenhof 1 A
2513 AA S GRAVENHAGE

Postbus 90801
2509 LV Den Haag
Parnassusplein 5
T 070 333 44 44
F 070 333 44 00
www.rijksoverheid.nl

Onze referentie
2016-0000210626

Bijlagen
Discriminatiecijfers 2015

Datum 29 september 2016
Betreft Racisme en moslimdiscriminatie

Op 25 mei 2016 is er door uw Kamer verzocht om een brief naar aanleiding van het SPIOR-rapport 'Islamofobie in zicht'[1] en de uitzending van Nieuwsuur (van 24 mei 2016) over "Hoe racistisch is Nederland?"[2]. Tevens is het rapport Discriminatiecijfers 2015 op 20 september 2016 opgeleverd. Mede namens de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en de minister van Veiligheid en Justitie bied ik u hierbij de gevraagde brief en het rapport 'Discriminatiecijfers 2015' aan.

Nationaal actieprogramma tegen discriminatie
Discriminatie is onaanvaardbaar. Het kabinet staat voor een samenleving waarin iedereen gelijke kansen krijgt, en niet afgerekend wordt op vermeende groepskenmerken maar op individuele kwaliteiten. Een samenleving waar iedereen zich veilig voelt om in vrijheid vorm te geven aan de eigen etnische, religieuze, seksuele en culturele identiteit binnen de kaders van de rechtsstaat.

Zowel de Nieuwsuur uitzending over racisme als het SPIOR-rapport over moslimdiscriminatie tonen voorbeelden van onverdraagzaamheid en discriminatie. Er is een verharding in het debat op social media en de drempel voor negatieve uitlatingen op deze media lijkt laag. Verschillen en tegenstellingen worden uitvergroot. Dit heeft een schadelijke impact op de onderlinge verbondenheid binnen de samenleving en wakkert polarisatie aan. De signalen die Nieuwsuur en SPIOR hebben gebracht, geven opnieuw aan dat we de strijd tegen discriminatie blijvend en volhardend aan moeten gaan.

Door dit kabinet wordt de bestrijding van alle vormen van discriminatie dan ook actief vormgegeven en uitgevoerd binnen het Nationaal Actieprogramma tegen discriminatie[3]. De brief 'Nationaal Actieprogramma tegen discriminatie' die namens de ministers van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, Veiligheid en Justitie, Sociale Zaken en Werkgelegenheid, Onderwijs, Cultuur en Wetenschap en de staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, op 22 januari 2016 naar uw Kamer is verstuurd, bevat zowel generiek als op specifieke gronden gericht beleid. Het programma bevat maatregelen gericht op preventie en bewustwording, versterking van en meer samenwerking tussen ketenpartners,

[1] Islamofobie in zicht, Stichting Platform Islamitische Organisaties Nederland, Rotterdam, mei 2016.
[2] 2016Z10220/2016Z10218, 25 mei 2016
[3] Kamerstukken II 2015/16, 30950, nr. 84.

stimulering van lokaal, breed discriminatiebeleid en de opzet van een gezamenlijk kennisprogramma.
Op 23 maart 2016 hebben wij met uw Kamer het debat gevoerd over de kabinetsaanpak in het Nationaal actieprogramma tegen discriminatie tijdens een Algemeen overleg Discriminatie. Uw Kamer wordt begin 2017 geïnformeerd over de voortgang van de uitvoering van het actieprogramma.

Discriminatiecijfers 2015
Het is voor het eerst dat op landelijk niveau een jaarrapport over discriminatie verschijnt waarin de registraties van politie en anti-discriminatievoorzieningen (ADV's) in samenhang worden gepresenteerd. Dit geeft een volledieger beeld van de aard van discriminatie-incidenten en –meldingen die zich voordoen in de maatschappij. Dit beeld wordt nog verrijkt doordat in dit rapport ook meldcijfers van andere organisaties zijn opgenomen en aanvullende bronnen zijn geraadpleegd.

Enkele belangrijke ontwikkelingen uit het rapport Discriminatie in 2015:
- De ontwikkeling van het aantal discriminatieregistraties bij politie en ADV's laat een lichte daling zien. Het aantal meldingen bij de twee landelijke meldpunten voor discriminatie op het internet nam juist toe. In 2015 registreerde de politie landelijk 5.506 discriminatie-incidenten, 4% minder dan in 2014. Bij de ADV's zijn in 2015 landelijk 4.561 meldingen van discriminatie binnengekomen, 11% minder dan in 2014. MiND en MDI kregen in 2015 samen 1.585 meldingen binnen, bijna 7% meer dan in 2014.
- Ongeveer de helft van de discriminatieregistraties ging over de discriminatiegrond herkomst[4], wat overeenkomt met het beeld in eerdere jaren. Veel van deze incidenten en meldingen hadden betrekking op huidskleur.
- Het aantal registraties van antisemitische incidenten nam bij de politie ten opzichte van 2014 met twintig procent toe: 428 registraties. Deze betroffen zowel incidenten gericht tegen Joodse personen of doelwitten als schelden met het woord 'jood'. Bij de ADV's, de meldpunten voor discriminatie op internet en ook het CIDI is juist een daling te zien in het aantal registraties.
- De politie, ADV's en meldpunten voor discriminatie op het internet registreerden in 2015 meer discriminatie-ervaringen van moslims vanwege hun geloof. Bij de politie zijn in 2015 439 incidenten geregistreerd; meer dan een verdubbeling ten opzichte van 2014. Bij de ADV's nam het aantal meldingen van moslims die discriminatie ervoeren vanwege hun geloof toe van 165 in 2014 naar 240 in 2015. De twee meldpunten voor discriminatie op het internet zagen het aantal meldingen over discriminatie vanwege de islam in 2015 bijna verdubbelen tot 472. Bij het particuliere meldpunt Meld Islamofobie kwamen in 2015 158 meldingen binnen.
- Landelijk steeg het aantal politieregistraties over de grond seksuele gerichtheid van 1403 in 2014 naar 1574 in 2015. Bij de politie is dit na herkomst de meest geregistreerde discriminatiegrond. Een vermoedelijk groot deel van de geregistreerde incidenten in deze categorie gaat over het gebruik van het woord 'homo' als algemeen scheldwoord. Bij ADV's, MiND en MDI kwamen hierover relatief weinig meldingen binnen.

Uit een toename of afname van het aantal registraties kan niet direct geconcludeerd worden dat meer of minder mensen zich gediscrimineerd hebben gevoeld. Het is evenzogoed mogelijk dat veranderingen in meldgedrag

[4] Met discriminatie op grond van 'herkomst' wordt in het rapport gedoeld op discriminatie op grond van 'huidskleur', 'etniciteit' en 'herkomst'.

meespelen. Wel geven de cijfers aan dat inzet op bestrijding van discriminatie actueel en urgent blijft.

Het rapport biedt geen inzicht in de totale omvang van (ervaren) discriminatie in Nederland. De voornaamste reden daarvoor is dat uit onderzoek bekend is dat slechts 1 op de 8 discriminatie-ervaringen ergens wordt gemeld. In de registraties blijft dus veel buiten beeld. Om hier meer inzicht in te krijgen zal het onderzoek naar ervaren discriminatie van het Sociaal en Cultureel Planbureau (SCP) in 2017 herhaald worden.

Reactie op het SPIOR-rapport 'Islamofobie in zicht'
Het rapport van SPIOR over islamofobie[5] geeft een beeld van concreet ervaren moslimdiscriminatie in de regio Rotterdam-Rijnmond. Het rapport is via meldingen en gesprekken tot stand gekomen. Het geschetste beeld komt overeen met bevindingen van politie, ADV's (zoals in het bovengenoemde rapport Discriminatiecijfers in 2015) en onderzoekers: een groeiend aantal incidenten, in een aantal gevallen met geweld. Vooral de duidelijk zichtbare en herkenbare symbolen van de Islam zijn doelwitten van moslimdiscriminatie. Opvallend vaak zijn moslima's met hoofddoek doelwit van verbaal en fysiek geweld. Daarnaast blijkt dat moskeeën geconfronteerd worden met vernieling en bedreigingen. Verder blijkt dat er sprake is van een hoge mate van onderrapportage.

Het SPIOR-rapport bevat een aantal aanbevelingen die onder meer pleiten voor meerjaren-onderzoek, het verhogen van meldingsbereidheid door als politie, ADV's en moslimgemeenschap gezamenlijk naar de gemeenschappen toe te gaan om kennis te vergroten en vertrouwen te versterken en een faciliterende rol vanuit de overheid ten aanzien van de verschillende initiatieven die zich richten op het aanpakken van onderrapportage. Tot slot wordt er aandacht gevraagd voor het vergroten van weerbaarheid (de versterking van 'eigen kracht').

De aanbevelingen in het rapport sluiten grotendeels aan op de aanpak van (moslim)discriminatie in Rotterdam[6] en de nationale aanpak van moslimdiscriminatie binnen het Nationaal actieprogramma tegen discriminatie: versterking kennis en inzicht en het verhogen van meldingsbereidheid en versterking eigen kracht en de versterking van lokale samenwerking. Deze activiteiten behelzen onder meer een onderzoek naar 'Triggerfactoren moslimdiscriminatie' dat begin 2017 afgerond zal worden. Naar aanleiding van dit rapport en na overleg met betrokken partners zal besloten worden welke vervolgactiviteiten ter preventie van moslimdiscriminatie, in 2017 en verder, uitgevoerd worden. Voor het vergroten van meldingsbereidheid, 'eigen kracht' en een versterking van lokale samenwerking wordt er een vijftal regionale bijeenkomsten georganiseerd waarbij vertegenwoordigers van gemeenten, politie, ADV's en moslimgemeenschappen bij elkaar komen om samenwerking verder te versterken. Deze bijeenkomsten zullen plaatsvinden in de tweede helft 2016 tot en met begin 2017.
Deze activiteiten zijn ook te vinden in bijlage II van het Nationaal actieprogramma tegen discriminatie en worden zoveel mogelijk uitgevoerd op lokaal niveau en met betrokkenheid van partners en moslimgemeenschappen. De maatregelen ter

[5] SPIOR en enkele andere organisaties gebruiken de term islamofobie terwijl er bij de overheid en bij reguliere meldpunten meestal de term 'moslimdiscriminatie' gebruikt wordt.
[6] Brief college Rotterdam 'Reactie gezagsdriehoek op het Jaarrapport Discriminatie 2015' van Radar [politie-eenheid Rotterdam] en het onderzoeksrapport 'Islamofobie in zicht' van SPIOR', 14 september 2016

versterking van de strafrechtelijke aanpak zijn te vinden in bijlage I van het actieprogramma. Zoals eerder genoemd zijn de meeste kabinetsmaatregelen tegen discriminatie grondenoverstijgend en bestrijden dus ook discriminatie van moslims, bijvoorbeeld activiteiten in het onderwijs en op de arbeidsmarkt. Over discriminatie op de arbeidsmarkt zal uw Kamer eind 2016 nader worden bericht in de voortgangsrapportage over het Actieplan Arbeidsmarktdiscriminatie.

Tot slot

Discriminatie is een gemeenschappelijk probleem van alle Nederlanders. Uit onderzoeken en rapportages blijkt dat discriminatie voornamelijk plaatsvindt tussen burgers onderling. Het is daarmee een ieders verantwoordelijkheid discriminatie en uitsluiting tegen te gaan. Het gaat om respect, fatsoen en gelijke behandeling voor iedereen overal in de samenleving: in de woonomgeving, op de arbeidsmarkt, in het onderwijs, in de (sociale) media en op het sportveld. Het is van groot belang dat de dialoog gevoerd blijft worden om het onderlinge vertrouwen te blijven verbeteren. Het is een complexe taak die het Kabinet oppakt maar die wij niet alleen kunnen doen. Alleen samen kan de aanpak slagen.

De Minister van Sociale Zaken
en Werkgelegenheid,

L.F. Asscher

#GivingTuesday: Help us confront hate and antisemitism

- **Dana Weinstein, US Holocaust Memorial Museum** <information@ushmm.org>
-
- Today 11-29 2016 at 4:22 PM

To

- ifudofhumanrights@yahoo.com

Message body

NEVER AGAIN BEGINS WITH YOU

#GIVINGTUESDAY

WATCH NOW

J.P.,
When we say "Never Again Begins with You," we mean it.
With the recent surge of hate and antisemitism, the lessons of the Holocaust take on a new urgency. What each of us does matters—words and actions alike.
That is why we are challenging you to help us **fight hate and antisemitism this #GivingTuesday and meet our goal to raise $25,000 in one day.**
The Holocaust did not begin with killing—it began with words. By accepting our #GivingTuesday challenge, you will help the Museum educate people worldwide to recognize hate and empower them to use their voice to make a difference.

WATCH NOW

This #GivingTuesday, help us fulfill the promise of Never Again by confronting hate and antisemitism. **Support our work today.**
Sincerely,

Dana Weinstein
Director, Membership
P.S. We hope you'll find this short video as powerful as we do and that you'll be moved to donate today.
Photo: Aryan Nations demonstrators march through the streets of Coeur d'Alene, Idaho, with a Nazi flag. *David Butow/Corbis via Getty Images*

DONATE

Keep Holocaust memory alive to inspire citizens and leaders to confront hatred, prevent genocide, and promote human dignity in a constantly changing world. Visit ushmm.org/campaign to learn more.

UNITED STATES HOLOCAUST MEMORIAL MUSEUM
100 Raoul Wallenberg Place, SW, Washington, DC 20024-2126
202.488.0400

VIEW AS WEB PAGE
UNSUBSCRIBE
PRIVACY POLICY
CONTACT US

So fresh and so clean.

Joint Conference

by the Swiss OSCE Chairmanship and the OSCE Office for Democratic Institutions and Human Rights (ODIHR) with the support of the incoming Serbian OSCE Chairmanship

The OSCE and Human Rights Defenders: The Budapest Document 20 Years On

10-11 June 2014

Hotel Schweizerhof,
Berne, Switzerland

CHAIRMANSHIP CONCLUSIONS ("Berne Conclusions")

Recalling the 1994 Budapest Document that emphasizes the need for the protection of human rights defenders, the Helsinki Final Act of 1975 that recognizes the right of everyone to know and act upon their rights and other OSCE human dimension commitments that have consistently re-affirmed the important role of civil society in the promotion of human rights and fundamental freedoms;

Recalling also the United Nations Declaration on the Right and Responsibility of Individuals, Groups and Organs of Society to Promote and Protect Universally Recognized Human Rights and Fundamental Freedoms as well as the rights and fundamental freedoms enshrined in international and regional human rights instruments as re-affirmed in OSCE commitments;

Deeply disturbed by the serious human rights violations those striving for the promotion and protection of human rights frequently experience as a result of their legitimate and peaceful activities – including: threats and attacks against their lives and physical integrity; intolerance and discrimination, criminalization and stigmatization, intimidation, harassment, hatred and violence against them; unlawful killings, acts of torture and other cruel, inhuman or degrading treatment or punishment; arbitrary arrests and detention; denial of due process and fair trial guarantees; undue curtailment of their fundamental freedoms such as their rights to freedom of expression, peaceful assembly and association;

The Chairmanship:

1. Calls for the implementation of the commitment by OSCE participating States to protect human rights defenders and for greater efforts to bring about a safe and enabling environment for human rights defenders to carry out their vital work without fear;

2. Recognizes all those who steadfastly stand up for their or others' human rights despite being targeted, and calls for greater public of legitimacy of the vital role human rights defenders perform in a democratic society, including from the highest political levels of the State in accordance with the OSCE commitments agreed by participating States;

3. Remains concerned about the particular risks certain groups of human rights defenders face, including women human rights defenders, LGBTI human rights defenders, those belonging to or defending the rights of members of national or ethnic, religious and linguistic minorities; those fighting against discrimination and intolerance, those working in rural or remote regions and on human rights issues that are perceived controversial in society;

4. Firmly condemns all attacks, threats, intimidation and other abuses against human rights defenders and calls on competent authorities of participating States to end impunity for all such abuses by bringing the perpetrators to justice and by providing an effective remedy for the victims;

5. Calls, in the spirit of the 1994 Budapest Document, for a renewed genuine partnership – at the local, regional, national and international levels – between authorities, civil society, and other relevant actors for the improved protection of human rights defenders and the promotion of human rights;

6. Commends ODIHR for the launch of the Guidelines on the Protection of Human Rights Defenders, which shall serve as a valuable instrument in enhancing the protection of human rights defenders and the implementation of OSCE human dimension commitments participating States have agreed upon;

7. Urges all participating States to demonstrate political will and leadership by taking steps to ensure effective follow-up to the Guidelines and work together with civil society, social and political leaders at the local, regional and national levels in devising practical measures for their implementation;

8. Calls on participating States to cooperate with the ODIHR in their efforts to strengthen the implementation of their human dimension commitments with respect to the protection of human rights defenders, including in relation to capacity building and training of public officials and other relevant actors, awareness raising and human rights education to promote a culture of respect for human rights and the ones who defend them;

9. Encourages ODIHR to assist participating States in implementing the Guidelines; and encourages participating States to support ODIHR's human rights defenders programme, including the development of further activities contributing to the protection of human rights defenders.

10. Urges all OSCE institutions, field operations and executive structures to apply the Guidelines within their respective mandates and on the basis of existing commitments (including sharing information from the field with the OSCE institutions and executive structures as well as the Permanent council and CiO, engaging in dialogue with the State and civil society and designating focal points for Human Rights Defenders);

11. Calls on all international organizations – including the OSCE, the United Nations and the Council of Europe and other regional bodies – to continue their cooperation in an effort to strengthen the protection of human rights defenders and support the creation and consolidation of a safe and enabling environment that is conducive to their work.

Dear IFUD Of Human Rights,

10 December is a day to celebrate the adoption of the Universal Declaration of Human Rights and the achievements since 1949 towards equality and the protection of human dignity for all. It is also an opportunity to further promote and educate for Human Rights and solidarity, especially in new and developing areas such as the Internet.

Action day for Human Rights Online

OPENBAAR MINISTERIE

OM Den Haag gaf openbaar college 'Uitingsdelicten'

Bron: Openbaar Ministerie

OM Den Haag gaf openbaar college 'Uitingsdelicten'

Dec 2016 - Arrondissementsparket Den Haag
Theater aan het Spui, Spui 187, Den Haag

Het Openbaar Ministerie in Den Haag gaf op zaterdag 10 december 2016 in het Theater aan het Spui een openbaar college. Onderwerp van dit college was wat - volgens het Nederlandse strafrecht - strafbare uitingen zijn. 10 December is tevens de internationale Dag van de Mensenrechten.

Regelmatig speelt in het publieke debat de vraag of bepaalde uitingen wel of niet strafbaar zijn: mogen bepaalde vlaggen wel of niet getoond worden, wat kan een cabaretier zich veroorloven, is het beledigen van het koningshuis strafbaar, mag je zo maar iets zeggen over homo's, negers, moslims?
Wat is fatsoenlijk en wie bepaalt dat? Of heeft een strafrechtelijke beoordeling van dit soort uitingen niets met fatsoen te maken? En welke rol heeft het OM bij de aanpak van uitingsdelicten als discriminatie? Waar liggen voor het OM de beperkingen en wanneer zijn andere spelers aan zet?

Normaliter geeft het Openbaar Ministerie achteraf een oordeel over wat wel of niet als strafbare uiting te duiden is. Eenmalig gaf discriminatieofficier Ingeborg Doves van het Haagse parket met een openbaar college uitleggen wat wel of niet strafbaar is, welke afwegingen daarbij te maken zijn.
In het college werd uitgelegd hoe de Nederlandse strafwet op dit punt in elkaar zit en wat Nederlandse en Europese rechters in reeds afgeronde strafzaken bepaald hebben. Er werd gelegenheid geboden tot het stellen van vragen. Tijdens het college is niet stil gestaan bij nog lopende
strafzaken (zoals de Wilders-zaak).

Het Haagse Openbaar Ministerie met dit college willen schetsen hoe een grondrecht als de vrijheid van meningsuiting soms in botsing kan komen met andere grondrechten, zoals het verbod op discriminatie. Het heeft hiermee een bijdrage willen leveren aan het publieke debat over dit onderwerp.

Council of the EU

PRESS
EN

PRESS RELEASE
694/16
09/12/2016

Declaration by the High Representative Federica Mogherini on behalf of the European Union on Human Rights Day, 10 December 2016

On 10 December, the European Union and its Member States celebrate Human Rights Day. As inequality and violations of human rights pose increasing challenges across the world, and conflict continues in countries such as Syria, it is all the more important that we redouble our efforts to defend the rights of all people. This is why this year we join the United Nations in calling upon people to **stand up for someone's rights**.

Each of us has an individual responsibility to stand up for these rights. We can draw inspiration from human rights defenders, who bravely face increasing pressure and threats in many countries. The European Union resolves to protect them, and to promote civil society space. EU officials at all levels do this by meeting with human rights defenders, monitoring their trials, visiting them in detention and raising their cases with governments. In 2016, the EU has also provided financial support through the EIDHR Emergency Fund to more than 250 human rights defenders and their families who are at risk because of their daily work.

Whilst individual action is essential, the European Union as a whole will continue to play a leading role in promoting a rules-based global order, with respect for human rights at its core. The EU's Special Representative for Human Rights, Stavros Lambrinidis, is actively raising the profile of EU human rights policy globally. Meanwhile, EU delegations are working tirelessly to defend human rights in their host countries. The EU remains a vocal advocate for human rights in multilateral fora and lends its full support to the UN human rights system, which is fundamental to protecting universal human rights and monitoring compliance.

In the coming year, the EU will be pursuing the follow up to the new Global Strategy for the EU's Foreign and Security Policy, launched in June 2016, in which we pledged to foster respect for human rights both within and outside the EU. This includes ensuring the highest level of human rights protection for migrants and refugees in all EU action on migration and development. We will also be assessing progress on our ambitious Action Plan on Human Rights and Democracy for 2015-2019. Equally, we will renew our commitment to combatting torture and ill-treatment and protecting the rights of the child by reviewing our EU guidelines and further strengthening the impact of our policies on these issues.

Today and every day this year, the EU will stand up for human rights worldwide, and will commit its full support to every individual who does the same.

Press office - General Secretariat of the Council
Rue de la Loi 175 - B-1048 BRUSSELS - Tel.: +32 (0)2 281 6319
press.office@consilium.europa.eu - www.consilium.europa.eu/press

Protection of human rights defenders is vital to realize OSCE human rights commitments, says OSCE/ODIHR Director Link

HAMBURG 9 December 2016

Michael Georg Link, Director of the OSCE Office for Democratic Institutions and Human Rights (OSCE ODIHR), at the Human Dimension Implementation Meeting (HDIM) in Warsaw, 19 September 2016 (OSCE/Piotr Markowski) **Photo details**

HAMBURG, 9 December 2016 – The protection of human rights defenders is essential for OSCE participating States to realize their human dimension commitments in practice, Michael Georg Link, Director of the OSCE Office for Democratic Institutions and Human Rights (ODIHR) said today at the close of the 23rd OSCE Ministerial Council, in advance of international Human Rights Day on 10 December.

"Human rights defenders are often the focus of threats, attacks and legal harassment simply for trying to protect the rights of society's most vulnerable people, without discrimination," Director Link said. "I encourage OSCE participating States to seriously consider the Hamburg Declaration, which outlines many important actions to safeguard human rights defenders from restrictions contrary to OSCE commitments."

On 7 December 2016, the parallel civil society conference at the OSCE Ministerial Council presented the Hamburg Declaration on Protecting and Expanding Civil Society Space to the incoming 2017 Austrian OSCE Chairperson-in-Office, as well as to ODIHR and the OSCE Representative on Freedom of the Media.
"OSCE participating States emphasized the need for protection of human rights defenders in Budapest in 1994, yet defenders are under threat more than ever, now over 20 years later," said Director Link. "ODIHR will continue to bring attention to the situation of human rights defenders across the OSCE region, so that states can better protect human rights defenders and support their role in addressing some of today's greatest challenges in the human dimension of security."

In 2016, the annual UN Human Rights Day calls on all to "Stand up for someone's rights today!"
ODIHR is presently engaged in a three-year project on the protection of human rights defenders across the entire OSCE region, building upon the OSCE Guidelines on the Protection of Human Rights Defenders.

Contacts

Thomas Rymer

Spokesperson

OSCE Office for Democratic Institutions and Human Rights (ODIHR)

Ul. Miodowa 10

00-251 Warsaw

Poland

Office: +48 22 520 0640

Mobile: +48 609 522 266

Thomas.Rymer@odihr.pl

OSCE Office for Democratic Institutions and Human Rights

Public Affairs Unit

Ul. Miodowa 10

00-251 Warsaw

Poland

Office: +48 22 520 06 00

Fax: +48 22 520 06 05

PublicAffairs@odihr.pl

Bundesregierung Deutschland/ 29-12-2016

Kingdom of the Netherlands

#KingdomNL supports human rights defenders

Contact with governments

to address individual and collective cases

Attend trials

to ensure a correct process

Human Rights Tulip

for innovative and brave human rights defenders

Training and protection

funding NGOs which support human rights defenders

Temporary shelter

in NL, provided by Shelter City

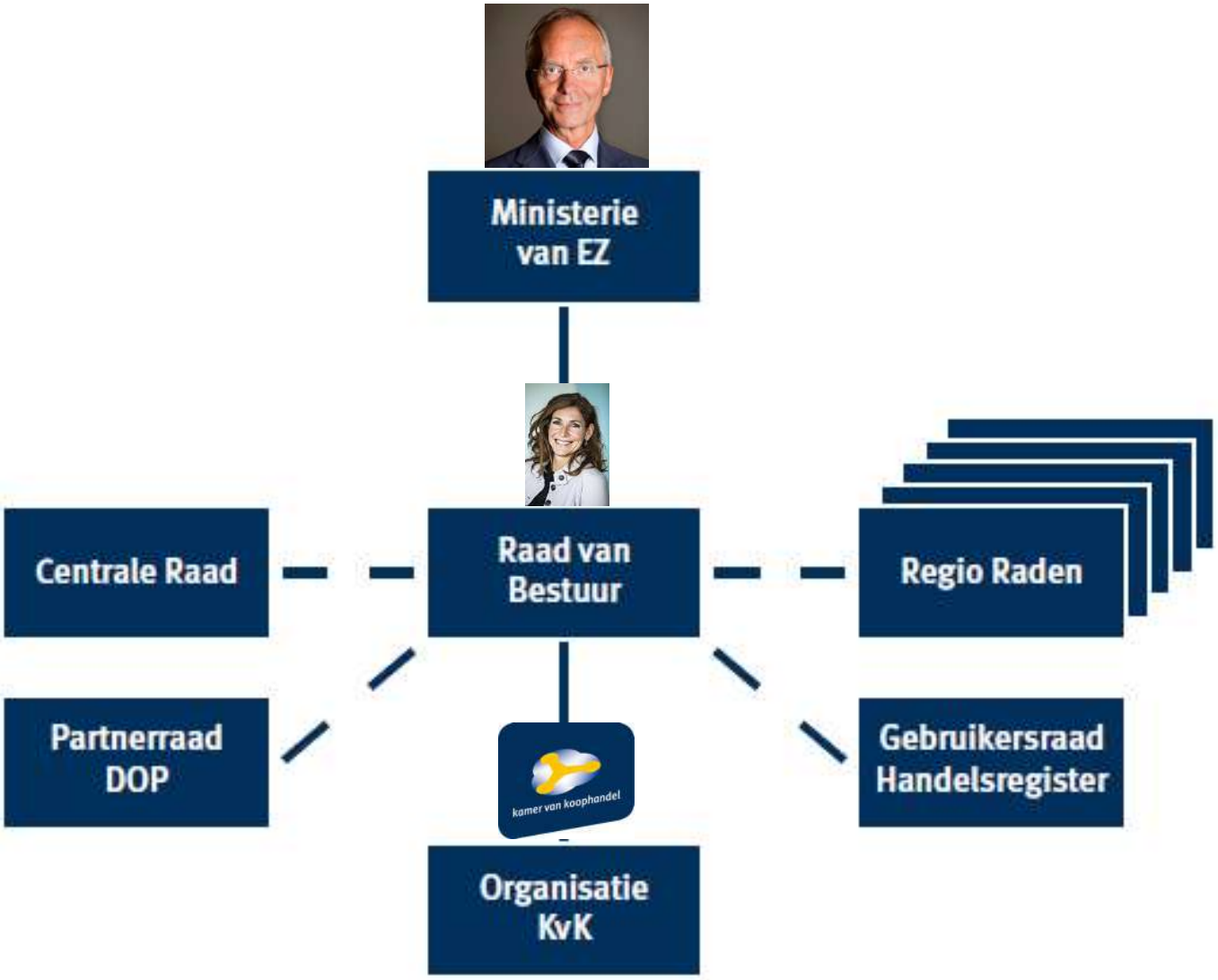

Figuur: Governance KvK

AUDIO-RARITIES

De stichting Intermediaire Stichting van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens (KvK nr:41092925),tekent bezwaar aan tegen het besluit van de Kamer van Koophandel i.v.m. eenmanszaak Audio-Rarities te schrappen uit het handelsregister.Omdat door de Kamer van Koophandel gehanteerde salamitactiek de authentieke akte bij de notaris en de onder ede verklaring door J.P. van den Wittenboer over Audio-Rarities “Hitler’s Inferno”-(de les van gisteren getuigenis als les voor de toekomst) vertekent en sytematisch bagalliseert door stukken uit het dossier weg te laten of niet te vermelden in correspondenties en Haar systeem van registratie .We zien de correspondentie van de Kamer van Koophandel over dit onderwerp uit 2011,en daarna die van 2016.

Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights

OPLEGGEN VALSHEIDSPROCEDURE

Notariële akte(n) onder ede

Heden,de achttiende oktober tweeduizendelf,ten verzoeke van:

Joannes Petrus van den Wittenboer,handelende onder de naam Audio-Rarities en voorzitter / secretaris en penningmeester van de Stichting Intermediaire stichting van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens,wonende te Mierlo,gemeente Geldrop-Mierlo, (5731NK) aan de Kastanje 28,planned change agent.

AAN:

Mr. W.A.M. te Lintelo (Kamer van Koophandel Brabant) Eindhoven,John F. Kennedylaan 2 aldaar,werkzaam als hoofd van het bedrijvenregister, mijn verzoek inzake het opleggen van de "Valsheidsprocedure" over de notariële akte van rectificatie onder ede,de dato van 21 Juni 2007,door mr.Th H.J.M. op de laak,notaris te Cranendonck.

MET UITDRUKKELIJKE VERMELDING:

In het hoofd van deze akte de woorden "In naam der Koningin",uitvoerbaar bij voorraad.Tenzij:

Mr.W.A.M. te Lintelo -hierna verder aangeduid als de wederpartij- de combinatie de vordering,de akte(n) onrechtmatig of ongegrond voorkomt,een door Lintelo aan te spannen "Valsheidsprocedure" via de civiele rechter,aanhangig te maken bij de Rechtbank van 's-Hertogenbosch,afdeling civiele rechtspraak,ten adres Leeghwaterlaan 8, (5223BA) 's-Hertogenbosch.

TERMIJN:

Tot en met **elf november tweeduizendelf.** (11-11-2011)

Correspondence:Po.box 324, 5660AH Geldrop The Netherlands
Offices:Kastanje 28, 5731NK Mierlo The Netherlands
C.o.C.reg:41092925 Eindhoven N.L.
E-mail: ifudofhumanrights@yahoo.com
Internet: http://ifudofhumanrights.webs.com/
Phone:+31 -(0)6 50 425 552

TENEINDE:

De notariële akte,tevens de aangehechte stukken collactionee waaronder de DVD-rom rubriek 7b,op verzoek een origineel afschrift door de notaris aan de civiele rechter te overleggen.

DE PRODUCTIES:

1. Kopie brief Kamer van Koophandel Brabant,verzonden door mr.W.A.M. te Lintelo dd,elf oktober tweeduizendelf (11-10-2011),gericht aan Audio-Rarities,Kastanje 28,5731NK,Mierlo.Deze brief draagt het kenmerk:kvk nr.17090220,en met als onderwerp uitschrijving van uw onderneming.
2. Kopie opleggen valsheidsprocedure Staat der Nederlanden van de achtste februari tweeduizendacht.

MITSDIEN:

Geen nieuwe argumenten door de wederpartij of de rechter naar voren worden gebracht,die de notariële akte onder ede ontkrachten,wanneer het de rechtbank behaagt bij vonnis,de woorden "In naam der Koningin" aan het hoofd van de notariële akte en dat deze voor grosse kan worden uitgegeven.

GEVORDERD WORDT:

Bedrag tienduizend euro (€ 10.000) -zoals in de notariële akte is opgenomen- per iedere nieuwe data op de kalender,oplopen tot een geldbedrag maximum van twee miljoen euro (€ 2.000.000,00) per jaar,dat Audio-Rarities kvk nr. 17090220, middels een controle op het handelsregister is uitgeschreven zonder <u>eerst</u> in die beoordeling ook de notariële akte(n) mee in te hebben betrokken daadwerkelijk.

TOELICHTING:

De notariële akte wordt als niet betwist beschouwd indien:

- De wederpartij zich in de loop van de civiel gerechtelijke procedure "Valsheidsprocedure" niet tegen de notariële akte(n) heeft verweerd.

Correspondence:Po.box 324, 5660AH Geldrop The Netherlands
Offices:Kastanje 28, 5731NK Mierlo The Netherlands
C.o.C.reg:41092925 Eindhoven N.L.
E-mail: ifudofhumanrights@yahoo.com
Internet: http://ifudofhumanrights.webs.com/
Phone:+31 -(0)6 50 425 552

- De wederpartij zich niet door middel van een verzoek waarin de desbetreffende "Valsheidsprocedure"voorziet,rechtsgeldig heeft verweerd.
- De wederpartij ter terechtzitting waarin over de notariële akte(n) de desbetreffende "Valsheidsprocedure"voorziet,niet is verschenen.

AUDIO-RARITIES

INTERMEDIAIRE STICHTING VAN DE

UNIVERSELE VERKLARING VAN DE RECHTEN VAN DE MENS

J.P. van den Wittenboer

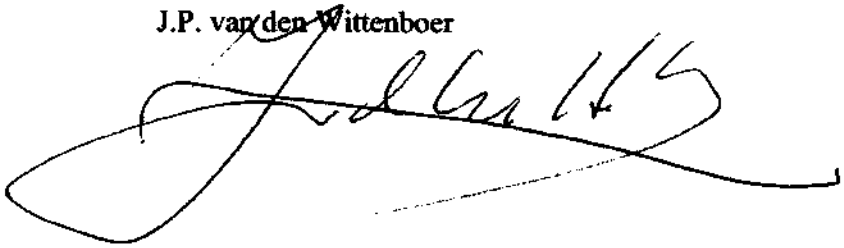

Per aangetekende post versturen aan:

Kamer van Koophandel Brabant

T.a.v.: mr.W.A.M. te Lintelo

(afd. bedrijvenregister)

Postbus:735,

5600AS,EINDHOVEN

INFORMATIE NOTARIS:

Notariaat op de laak

Bezoekadres: 't Inne 2, 6021DA Budel

Postbus: 2005, 6020AA Budel

Correspondence:Po.box 324, 5660AH Geldrop The Netherlands
Offices:Kastanje 28, 5731NK Mierlo The Netherlands
C.o.C.reg:41092925 Eindhoven N.L.
E-mail: ifudofhumanrights@yahoo.com
Internet: http://ifudofhumanrights.webs.com/
Phone:+31 -(0)6 50 425 552

Kamer van Koophandel Brabant
Postbus 735 5600 AS Eindhoven
T (040) 23 23 881 F (040) 244 95 05
www.kvk.nl

Audio-Rarities
Kastanje 28
5731 NK Mierlo

17

uw kenmerk	*ons kenmerk*	*datum*
	KvK nr. 17090220	11 oktober 2011
bijlagen	*onderwerp*	*e-mail*
	uitschrijving van uw onderneming	deregistratie@brabant.kvk.nl

Geachte heer, mevrouw,

De Kamer van Koophandel controleert op dit moment of bedrijven en organisaties die zijn ingeschreven in het Handelsregister nog actief zijn. Dit doen we omdat het Handelsregister een weergave moet zijn van actuele en actieve ondernemingen en rechtspersonen in Nederland. Er is sprake van een onderneming als er daadwerkelijk en met regelmaat in betekenende mate wordt deelgenomen aan het economisch verkeer.

Uw inschrijving
Uit de vergelijking met het bestand van de Belastingdienst blijkt dat uw inschrijving in dit bestand niet (meer) voorkomt als actieve onderneming. Dit signaal levert het vermoeden op, dat u op dit moment ten onrechte met een onderneming in het Handelsregister bent ingeschreven. Is dit inderdaad het geval? Dan hoeft u niets te doen. De Kamer van Koophandel haalt uw registratie in dat geval over ca. 4 weken door. U ontvangt daarvan van ons een bevestiging.

Als er tóch ondernemingsactiviteiten door u worden uitgeoefend of als u daaraan twijfelt, vragen wij u om binnen twee weken contact met ons op te nemen. Bij voorkeur via het bovenstaande e-mailadres.
Er zal dan door de Kamer van Koophandel een toets worden uitgevoerd aan de hand van de formele definitie die betrekking heeft op het ondernemingsbegrip.

Waarom voert de Kamer van Koophandel deze controle uit?
De overheid verbetert de dienstverlening aan burgers en bedrijven door al bekende gegevens binnen de overheid te delen. Andere overheidsorganisaties moeten een aantal basisgegevens uit het Handelsregister binnenkort verplicht gaan gebruiken. Om de gegevens te kunnen delen wordt op dit moment een stelsel van basisregistraties opgezet. Het Handelsregister maakt daar deel van uit. Daarom wordt het Handelsregister momenteel in overeenstemming gebracht met de werkelijke situatie, waarbij gebruik wordt gemaakt van de gegevens van andere overheidsinstanties.

Met vriendelijke groet,

mevrouw mr. W.A.M. te Lintelo
Hoofd Bedrijvenregister
Kamer van Koophandel Brabant

Kamer van Koophandel Brabant

Kantoor Eindhoven
John F. Kennedylaan 2
Postbus 735, 5600 AS Eindhoven
T (040) 2323911 F (040) 2449505
www.kvk.nl

Audio-Rarities
T.a.v. de heer J.B. van den Wittenboer
Postbus 324
5660 AH GELDROP

kenmerk	*behandeld door*	*datum*
17090220	R. Adriaans	1 november 2011
onderwerp	*doorkiesnummer*	*emailadres*
Inschrijving	040 2323873	wetsuitvoering@brabant.kvk.nl

Geachte heer van den Wittenboer,

Naar aanleiding van uw brief met bijbehorende stukken, die wij op 19 oktober 2011 hebben ontvangen delen wij u mee dat de inschrijving van de eenmanszaak in het handelsregister gehandhaafd blijft. Dit is ook al eerder op 18 oktober 2011 telefonisch aan u meegedeeld.

Met vriendelijke groet,
Kamer van Koophandel Brabant

R. Adriaans
Specialist Bedrijvenregister

Kamer van Koophandel
Blaak 40
Postbus 450
3000 AL Rotterdam
088-5851585
www.kvk.nl/contact

Audio-Rarities
Kastanje 28
5731NK Mierlo

Onderwerp	*KvK-nummer*	*Datum*
Ambtshalve uitschrijving	17090220	14 december 2016

Geachte heer/mevrouw,

Wij hebben geconstateerd dat uw onderneming geen of onvoldoende activiteiten heeft die een inschrijving in het Handelsregister rechtvaardigen.

Om die reden hebben wij ambtshalve de uitschrijving in het Handelsregister geregistreerd. Deze bevoegdheid hebben wij op grond van art. 38 Handelsregisterwet. In het bijgevoegde ´overzicht van wijzigingen´ kunt u de registratie van de uitschrijving zien.

Als u vindt dat de uitschrijving in het Handelsregister niet juist is, kunt u bij ons bezwaar aantekenen. De termijn daarvoor is zes weken. Deze termijn start op de dag na dagtekening van deze brief.

Heeft u nog vragen, neem dan gerust contact met ons op.

Met vriendelijke groet,
Kamer van Koophandel

Dit is een automatisch gegenereerd bericht en daarom niet ondertekend.

Overzicht van wijzigingen - KvK-nummer 17090220

De eenmanszaak Audio-Rarities is opgeheven met ingang van 14-12-2016

Gegevens Eenmanszaak

Naam	Joannes Petrus van den Wittenboer
Geboortedatum	14-05-1955
Geboorteplaats	Mierlo
Geboorteland	Nederland
Woonadres	Kastanje 28, 5731NK Mierlo

Gegevens Onderneming

Betreft inschrijving van	Audio-Rarities, KvK-nummer 17090220
Einddatum onderneming	14-12-2016
Handelsnaam	Audio-Rarities
Activiteit	46435 - Groothandel in beeld- en geluidsdragers
Aantal full-time werkzame personen	0
Aantal part-time werkzame personen	1

Gegevens Vestiging

Betreft inschrijving van	Audio-Rarities, KvK-nummer 17090220
Startdatum vestiging	31-08-1995
Einddatum vestiging	14-12-2016
Bezoekadres	Kastanje 28, 5731NK Mierlo
Postadres	Postbus 324, 5660AH Geldrop
Handelsnaam	Audio-Rarities
Activiteitomschrijving	Groothandel in cd's en Mp3 (smal assortiment met slechts één enkel product "Hitler's Inferno)
Activiteit	46435 - Groothandel in beeld- en geluidsdragers
Importeert de vestiging producten?	Nee
Exporteert de vestiging producten?	Ja
Telefoonnummer	0650425552
Aantal full-time werkzame personen	0
Aantal part-time werkzame personen	1

Bezwaar en beroep

Als de KvK een besluit (‘beschikking’) heeft genomen waarmee u het oneens bent, kunt u bezwaar aantekenen bij de KvK en vervolgens (bij besluiten aangaande het Handelsregister) eventueel beroep aantekenen bij het College van Beroep voor het Bedrijfsleven te Den Haag. Neem van tevoren contact op met de KvK om te bepalen of bezwaar indienen het juiste middel is. Ook tegen een weigering om een besluit te nemen (of het niet tijdig nemen van een besluit) kunt u bezwaar maken of beroep instellen.

Bezwaarschrift

U kunt bezwaar indienen tegen een besluit door een bezwaarschrift in te dienen bij de KvK. Dit moet binnen 6 weken na bekendmaking van het besluit. De KvK vermeldt in het besluit of bezwaar mogelijk is, binnen welke termijn en naar welk postadres u het kunt sturen.

Een bezwaarschrift moet in ieder geval de volgende onderdelen bevatten:

- naam en adres;
- datum;
- omschrijving van het besluit waartegen u bezwaar maakt (bij voorkeur met een bijgevoegd afschrift van het besluit);
- reden waarom u bezwaar maakt (motivering);
- handtekening.

U kunt hiervoor gebruikmaken van een modelbezwaarschrift.

De bezwaarprocedure bij de KvK is van administratiefrechtelijke aard en betreft uitsluitend de beslissing van de KvK. Onderliggende civielrechtelijke kwesties, zoals bijvoorbeeld de rechtmatigheid van benoeming en ontslag van bestuurders of de overdracht van een onderneming, kunnen alleen door de civiele rechter worden beslecht. Heeft u vragen, neem dan gerust contact met ons op.

Beroepschrift

Voor het beroepschrift gelden dezelfde eisen. De KvK verwijst in het besluit op bezwaar naar de mogelijkheid van beroep en binnen welke termijn dat mogelijk is.

Advocaat of deskundige inschakelen

U bent niet verplicht om een advocaat of een andere deskundige in te schakelen, maar het kan zowel bij bezwaar als bij beroep raadzaam zijn.

Zie ook

- Een klacht indienen
- Plan online uw afspraak bij de Kamer van Koophandel
- Non-mailing-indicator inschakelen of uitschakelen
- Afspraak maken bij de KvK
- Indienen van een klacht over het gedrag van een medewerker
- Mededingingsklacht
- KvK Ondernemersplein Amsterdam
- KvK kantoor Amsterdam
- KvK Kantoor Amsterdam
- Afspraak maken en langskomen
- KvK Ondernemersplein Groningen
- KvK Ondernemersplein Arnhem
- KvK Ondernemersplein Eindhoven
- KvK Ondernemersplein Rotterdam
- KvK kantoor Zwolle
- KvK kantoor Utrecht
- KvK kantoor Rotterdam
- KvK kantoor Roermond
- KvK kantoor Middelburg

Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights

BETEKENEN AAN GEADRESEERDE DOOR DE DEURWAARDER

Heden, heb ik Joannes Petrus van den Wittenboer van Nederlandse nationaliteit en voorzitter van de stichting IFUD of Human Rights die is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel in Eindhoven onder nummer 41092925, de stukken laten betekenen

Aan: Hoofdofficier van justitie: mw. mr. N.G. Zandee,OM Oost-Brabant Leeghwaterlaan 8 , 5223 BA ’s-Hertogenbosch,
J.P. van den Wittenboer woonachtig ten adres Kastanje 28, Mierlo,onder de stichting IFUD of Human Rights,te dezer zake woonplaats kiezende te Mierlo aan de Kastanje 28, ten woonadres van J.P. van den Wittenboer,(zelfde adres).Volledig adres: Kastanje 28,5731NK Mierlo - Nederland,en tevens ter zake deze betekening ten adres van het kantoor van de gerechtsdeurwaarder gekozen.

Aangifte van –mogelijk- begaan strafbaar feit belemmering van verklaringsvrijheid,en uitlokking plegen meineed.

Tweede Boek. Misdrijven

Titel XVIII. Misdrijven tegen de persoonlijke vrijheid

Artikel 285a

1.

Hij die opzettelijk mondeling, door gebaren, bij geschrift of afbeelding zich jegens een persoon uit, kennelijk om diens vrijheid om naar waarheid of geweten ten overstaan van een rechter of ambtenaar een verklaring af te leggen te beïnvloeden, terwijl hij weet of ernstige reden heeft te vermoeden dat die verklaring zal worden afgelegd, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste vier jaren of geldboete van de vierde categorie.

Jurisprudentie verklaringsvrijheid

- Hoge Raad,30 augustus 2005, ECLI:NL:PHR:2005:AT7093
- Gerechtshof Amsterdam, 6 april 2016, ECLI:NL:GHAMS:2016:1271

Beoordelingskader:
Het Gerechtshofhof stelt voorop dat artikel 285a Sr niet vereist dat de getuige die wordt benaderd daadwerkelijk in zijn verklaringsvrijheid is belemmerd. Uit de tekst van voornoemd wetsartikel en de wetsgeschiedenis volgt dat voor een bewezenverklaring voldoende is dat komt vast te staan dat de uiting kennelijk was bedoeld om de vrijheid van de betrokken persoon om naar waarheid of geweten ten overstaan van een rechter of ambtenaar een verklaring af te leggen te beïnvloeden en dat niet is vereist dat die bedoeling ook daadwerkelijk dat effect heeft gehad. Aldus is de strekking van deze bepaling ruim.

Personen:

1. W.A.M. te Lintelo,in 2011 nog werkzaam bij Kamer van Koophandel Brabant,en in de functie van hoofd Bedrijvenregister werkzaam,
2. R.Adriaans,in 2011 nog werkzaam bij de Kamer van Koophandel Brabant,en in de functie van Specialist Bedrijvenregister,
3. Hircan Dosun-Orak,in 2016 werkzaam bij Kamer van Koophandel Noordwest-Holland,en in de functie van Medewerker Frontoffice,Frontoffice Zuid West I,
4. P.J.M. Peters,in 2014 nog werkzaam bij de belastingdienst,en in de functie van belastinginspecteur,
5. Henk Kamp,in 2016 werkzaam bij Ministerie van Economische Zaken in Den Haag voor de Staat der Nederlanden,en in de functie als Minister van Economische Zaken,
6. Jeroen Dijsselbloem,in 2016 werkzaam bij Ministerie van Financiën voor de Staat der Nederlanden,en in de functie van Minister van Financiën,
7. Bert Koenders,in 2016 werkzaam bij Ministerie van Buitenlandse Zaken in Den Haag voor de Staat der Nederlanden,in de functie van Minister van buitenlandse Zaken,
8. Ronald Plasterk,in 2016 werkzaam bij Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties in Den Haag voor de Staat der Nederlanden,in de functie van Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

Doet voorts tevens deze aangifte tegen de leden van de Raad van Bestuur van de Kamer van Koophandel,Postbus:48,3500AA UTRECHT, de personen:

1. Claudia Zuiderwijk (drs.C.Zuiderwijk-Jacobs),voorzitter Raad van Bestuur van Kamer van Koophandel,
2. Hankie van Baasbank,lid van de Raad van Bestuur van de Kamer van Koophandel,
3. Rob Coolen,lid van de Raad van Bestuur van Kamer van Koophandel,
4. Henk ten Cate,lid van de Raad van Bestuur van Kamer van Koophandel

Vermelding:

(begin vermelding)
Tegen de Ministers – 5 t/m 8- doet Intermediaire Stichting van de Universele Verklaring zelf de strafaangifte bij de Tweede Kamer der Staten Generaal per aangetekende brief

TWEEDE KAMER DER STATEN GENERAAL
politieke fracties en kamerleden
(griffier)
Postbus:20018
2500EA,DEN HAAG

Verzoek onderzoek naar strafbare feiten waarvan de Hoge Raad in eerste aanleg kennis neemt te weten door hierna te vernoemen personen in hun hierna gemelde betrekking beweerdelijk gepleegde ambtsmisdrijven als bedoeld in art. 76 RO- maar de opdracht tot vervolging ter zake van zodanige ambtsmisdrijven kan niet worden gegeven door de Hoge Raad maar uitsluitend bij Koninklijk besluit of bij een besluit van de Tweede Kamer der Staten-Generaal (art. 119 Grondwet;art. 4-9 Wet van 22 april 1855,Stb.33,houdende regeling der verantwoordelijkheid van de hoofden der Ministeriële Departementen;art. 483 leden 1 en 2 Sv.).

(einde vermelding)

Handhavingsmaatregelen

Ervoor zorgen dat het huidige beleid, wet- en regelgeving en handhavingsmaatregelen effectief zijn in het aanpakken van de risico's van het bedrijfsleven met hun betrokkenheid bij grove schendingen van de mensenrechten,(United Nations A/HRC/17/31).De Kamer van Koophandel vormt een afspiegeling van het totaal aantal ingeschreven ondernemingen en is hierbij algemeen gezien een afspiegeling van het bedrijfsleven.----------
---
De bovengenoemde personen wegens "het opzettelijk beïnvloeden van de vrijheid van een persoon J.P. van den Wittenboer -de voorzitter van de stichting Intermediaire Stichting van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens,(KvKNr.41092925) en werkzaam voor eenmanszaak "Audio-Rarities",(tot voor kort nog ingeschreven onder KvKNr. 17090220,en uitgeschreven door de KvK op 8 december 2016)- om onder ede een verklaring ten overstaan van een ambtenaar "een notaris" af te leggen,terwijl bovengenoemde personen bekend geacht zijn met de akte(s) en de inhoud hiervan begrijpen,en dat ontbreken door hun eigen schuld van niet adequate dossiervoering in dit verband voor hun eigen rekening komt. Dat bovengenoemde personen in de hoedanigheid van de uitoefening van hun beroep of ambt willens en wetens hebben bijgedragen aan het begaan van die delicten betrekking tot authentieke aktes en de verklaringsvrijheid,dat hierdoor rechtstreekse schade is ontstaan bij degene die op de juistheid van de betreffende authentieke akte(s) afgaat en ook moet kunnen afgaan,maar daarnaast ook de schade die aan het notarisambt wordt toegebracht en de gehele beroepsgroep door de integriteit van het instituut in twijfel te trekken.Moeten notarisen in de

toekomst nog kunnen blijven fungeren als juridische dienstverleners die door rechtzoekenden onvoorwaardelijk in vertouwen genomen kunnen worden,wanneer hun authentieke aktes gewoon terzijde kunnen worden gelegd door de belastingdienst,Kamer van Koophandel en de nederlandse overheid.Het Nederlandse rechtssysteem moet daarom dergelijke misdrijven vervolgen.Wordt dit echter nagelaten,dan bevordert dat niet alleen strafeloze inbreuken op de rechtsorde doch stelt het door de wetgever geschonken vertouwen in een democratische rechtsstaat in de waagschaal. De wet verbindt aan de akte bepaalde rechtsgevolgen,zoals bijzondere bewijskracht. Na ondertekening door de notaris van de notariële akte staat de datum,de voor de notaris verschenen partijen en aanwezige getuigen vast. De mogelijkheid om tegenbewijs (art. 151 Rv) te leveren tegen een notariële akte inhoudende een partij-verklaring is niet beperkt tot de stelling dat ten overstaan van de notaris anders is verklaard dan in de akte is opgenomen. Het tegenbewijs kan ook betrekking hebben op de stelling dat de in de akte opgenomen verklaring niet overeenstemt met de werkelijkheid. Een geschrift dat het uiterlijk heeft van een authentieke akte, geldt als zodanig behoudens bewijs van het tegendeel (art. 159 Rv). Iedere notaris is verplicht de inhoud van de akte in de juiste notariële en juridische vorm te gieten,een akte die voldoet aan de door KNB geformuleerde voorwaarden,namelijk,dat de vorm waarin de akte is opgemaakt voldoet aan de daaraan te stellen eisen van de door de Wet daaraan gesteld. De kernfunctie van zowel de notaris als de door hem opgestelde akten is het verschaffen van rechtszekerheid. Op deze wijze vervult de notaris een belangrijke rol ter voorkoming van gerechtelijke procedures. De kerntaak van de notaris is aldus het opmaken van authentieke akten, waarbij hij als onafhankelijk adviseur tevens een advies-, informatie en waarschuwingsplicht heeft waarmee hij een inhoudelijke inbreng heeft en toegevoegde waarde biedt. Uitgangspunt hierbij is dat de consument erop moet kunnen vertrouwen dat de notaris voldoende toezicht houdt en op onpartijdige wijze alle belangen behartigt, inclusief die van derde partijen zoals de Staat en de fiscus. Kernfunctie van de vertrouwenspositie is de zwaarwegende zorgplicht van de notaris tot wilscontrole en de *Belehrungs-plicht*: een notaris mag in zijn ambtsuitoefening niet te lijdelijk zijn. Ook de adviesrol van de notaris (*Beratung*) is deel van de kerntaak van de notaris.

<u>Belehrungs-plicht</u>

Bij de beantwoording van vragen van het lid Van der Steur over een alternatief voor de traditionele rechtspraak (stichting e-Court) en de rol van de deurwaarder,(brief van de staatssecretaris F. Teeven van Veiligheid en Justitie 23 juni 2011),Vergaderjaar 2010- 2011, 29279, Nr.122,Tweede Kamer der Staten Generaal, de wijze van verkrijging van een executoriale titel op grond van een notariële akte.

(Fred Teeven begin)fragment 29279,Nr.122

In zijn algemeenheid kunnen partijen desgewenst een bindend advies in een notariële akte laten vastleggen en *welbewust en uit vrije wil* overeenkomen dat deze akte grond voor een executoriale titel oplevert voor zover de daarin neergelegde verplichtingen zich lenen voor daadwerkelijke tenuitvoerlegging. Indien partijen dit bij de notaris overeengekomen zijn en de notariële akte door betrokken partijen wordt ondertekend, is sprake van een partij-akte. Ik begrijp de e-Courtprocedure aldus, dat het de intentie is om de beslissing van e-Court door een notaris te laten vastleggen in een proces-verbaalakte, een akte die niet door partijen ondertekend behoeft te worden. De voorafgaande instemming van partijen met het vastleggen van het bindend advies van e-Court in een notariële akte, bijvoorbeeld via algemene

voorwaarden die verwijzen naar het procesreglement van e-Court, wordt door e-Court voldoende basis geacht waarop de notaris de wilsovereenstemming van partijen kan vaststellen ten aanzien van de inhoud van de akte. Een zodanige constructie verdraagt zich echter niet met de wettelijke rol van de notaris die de op de rechtsgevolgen van de totstandkoming van notariële akte gerichte wil van partijen moet kunnen vaststellen, partijen dient te informeren over deze rechtsgevolgen (*Belehrungs-plicht*) en dient te voorkomen dat één der partijen misbruik maakt van feitelijk overwicht. Het voorafgaand aan de procedure bij voorbaat instemmen met vastlegging van het bindend advies in een notariële akte met executoriale kracht, bijvoorbeeld via algemene voorwaarden, kan daarvoor geen substituut vormen. Dit knelt met name in gevallen waarin de vrijwilligheid van partijen moeilijk is vast te stellen, zoals bijvoorbeeld bij incassozaken die bij verstek, dus zonder dat de schuldenaar hierin op enig moment van zich heeft laten horen, worden afgedaan. De wetgever stelt uitdrukkelijk zware eisen aan het verkrijgen van een executoriale titel. De tenuitvoerlegging van een executoriale titel heeft een dwingend karakter en dient mede om die reden vooraf te worden gegaan door tussenkomst van de rechter, of, in geval van vrijwilligheid van partijen, door een notariële – door partijen ondertekende – akte.

(Fred Teeven einde)fragment 29279,Nr.122

Notariële Akte (Afschrift rectificatie)

De op één en twintig juni tweeduizend zeven door mr. Theodorus Hubertus Johannes Maria op de Laak,notaris te Budel gemeente Cranendonck,afschrift van een notariële akte:
Het verkrijgen van een executoriale titel dient vooraf te worden gegaan door tussenkomst van de rechter omdat hier niet sprake is van vrijwilligheid van partijen,en omdat sprake is niet door alle in de akte betrokken partijen ondertekende akte.1).Hoofdpartij,de publiekrechtelijke rechtspersoon Staat der Nederlanden,Binnenhof 19,Den Haag,en 2). eenmanszaak Audio-Rarities,Kastanje 28, 5731NK,Mierlo,Hoofdpartij 1). was niet aanwezig bij ondertekenen van de akte.De Nederlandse Staat heeft nadien kenbaar gemaakt bij brief aan hoofdpartij 2).,de akte niet bij de rechter wensen te gaan betwisten of het voeren van een valsheidsprocedure over de akte.Dat blijkt ook uit de houding,geen verdere actie ondernemen,berusten in de stukken,brief Tweede Kamer der Staten-Generaal,23 maart 2016,K.Arib, Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal,aan IFUD of Human Rights,J.P. van den Wittenboer.Betreft: via de deurwaarder betekende stukken,kenmerk: dossiernr: L3600573,deurwaarder exploot de negende maart tweeduizendzestien.In dit deurwaarder exploot is uitdrukkelijk naar de inhoud van de stukken verwezen,en een van de stukken is de registratie van een verzoekschrift dat op 1 september 2014 is verzonden aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal.Dit verzoekschrift is door de Tweede Kamer geregistreerd onder nummer: 2014Z14890/2014D306931,en maakt samen met andere stukken onlosmakend onderdeel uit van het deurwaarder exploot.Bij de brief van 1 september 2014 door de stichting aan de Tweede Kamer behoren de aanhechtingen “producties” op data- DvD-rom.De Stichting heeft op deze DvD-rom van notariële akten een foto kopie gezet,opdat ieder lid in de Tweede Kamer het kan lezen,(DvD-rom: AANHECHTINGEN/PROD-GROEP-02/Map-05/02.pdf) verwijs ook in dezelfde Map naar 03.pdf.Verder heeft de Staat der Nederlanden na de betekening nog ruim de tijd gehad –in het geval niet kunnen vinden data DvD-rom- een duplikaat te vragen bij de stichting.Er is dus zeker geen sprake van onbekendheid met de stukken.

Valsheidsprocedure
(onderdeel civiele rechtspraak)

In een valsheidsprocedure worden de notariële akte van een verklaring de dato één en twintig januari negentienhonderd vierennegentig en notariële akte onder ede de dato twee en twintig juni negentienhonderd vierennegentig onderdeel één valsheidsprocedure op alle akten. ln rubriek 7b van akte notarieel " de diverse boekwerkjes met bewijzen en brieven van Audio-Rarities en de Stichting,digitaal vastgelegd op een DVD-rom,met actualisering tot en met tweeduizendzeven. De DVD-rom en de inhoud hiervan met daarop alle aanwezige stukken maakt thans onderdeel uit van de notariële-rectificatie

Protest

Intermediaire Stichting van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens die werkzaam is voor Audio-Rarities protesteert tegen de handelswijze door Gemeente Den Haag en gemeente Geldrop-Mierlo, belastingdienst,Kamer van Koophandel en de Staat der Nederlanden waarin Audio-Rarities is weggezet als maatschappelijk niet nuttig en niet educatief, J.P. van den Wittenboer een 'meinedige' profiteur van de holocaust die het alleen toch maar om het geld is te doen met zijn zogenaamde CD-verkoop,CD's die overigens toch niemand wil kopen.Zelfs al krijgt men ze gratis.De belastingdienst komt er ook geen snars verder mee want immers alleen kapitaal en omzet tellen voor de belastingdienst,en onbegrijplijk dat dergelijk schandaal ook nog ingeschreven mag zijn in het handelsregister van de Kamer van Koophandel.Dat een notaris aan die onzin nog zijn medewerking wenst te verlenen is nog meer onbegrijplijk.Het is ook nog in een notariële akte opgenomen.Is die notaris wel goed bij zijn hoofd? Met een niveau van een kleuter begrijpt de zogenaamde notaris zelfs niet de Wet- en regelgeving rond eenmanszaken,(een dergelijke beeldvorming is ontstaan rond Audio-Rarities).

Resumerend: het ongunstig beoordelen en neerhalen van Audio-Rarities om bekendheid te geven aan de informatie rond de cd "Hitler's Inferno" –de les van gisteren (getuigenis als les voor de toekomst) door de Staat der Nederlanden.

Belastingdienst

(begin belastingdienst)

Beoordeling ondernemerschap

Onder welke bron uw inkomsten vallen, is afhankelijk van een aantal factoren. De wet en de rechtspraak stellen bepaalde eisen waaraan ondernemers moeten voldoen. Na uw aanmelding beoordelen wij aan de hand van uw omstandigheden of u aan die eisen voldoet. Wij letten bijvoorbeeld op:

- Maakt u winst? Zo ja, hoeveel?
  Als u alleen een heel kleine winst hebt of structureel verlies lijdt, is het niet aannemelijk dat u winst gaat maken. Er is dan geen sprake van een onderneming.
- Hoe zelfstandig is uw onderneming?
  Als anderen bepalen hoe u uw onderneming moet inrichten en hoe u uw werkzaamheden uitvoert, ontbreekt de zelfstandigheid en is er meestal geen sprake van een onderneming.
- Beschikt u over kapitaal?
  Kapitaal is voor veel ondernemingen noodzakelijk. U moet investeren in bijvoorbeeld machines, reclame, inhuur van mensen en verzekeringen. Voldoende kapitaal om een onderneming te starten en enige tijd draaiende te houden, wijst erop dat u mogelijk een onderneming hebt.
- Hoeveel tijd steekt u in uw werkzaamheden?
  Als u erg veel tijd aan een activiteit besteedt zonder dat dat rendement oplevert, is er meestal geen sprake van een onderneming. U moet daarentegen wel voldoende tijd aan uw werkzaamheden besteden om deze rendabel te maken.
- Wie zijn uw opdrachtgevers?
  U streeft ernaar meerdere opdrachtgevers te hebben, onder andere om betalings- en continuïteitsrisico's te verminderen. Wanneer u meerdere opdrachtgevers hebt, neemt uw afhankelijkheid van een of enkele opdrachtgevers af en neemt uw zelfstandigheid toe.
- Hoe maakt u uw onderneming bekend naar buiten?
  U bent voor uw bestaan afhankelijk van opdrachtgevers. Om ondernemer te zijn, moet u zich voldoende kenbaar maken, bijvoorbeeld door reclame, een internetsite, een uithangbord of eigen briefpapier.
- Loopt u 'ondernemersrisico'?
  Bestaat er een kans dat uw opdrachtgevers niet betalen? Gebruikt u uw goede naam voor de uitoefening van uw werkzaamheden? Bent u afhankelijk van de vraag naar en het aanbod van uw producten en diensten? Loopt u 'ondernemersrisico', dan hebt u waarschijnlijk een onderneming.
- Bent u aansprakelijk voor de schulden van uw onderneming?
  Als u aansprakelijk bent voor de schulden van uw onderneming, dan bent u mogelijk ondernemer.

Eenmanszaak

- Bij een eenmanszaak drijft u de onderneming alleen. Dat is het geval als u een zelfstandig beroep uitoefent (bijvoorbeeld notaris of huisarts) of als u de enige eigenaar van uw bedrijf bent. U kunt dus ook een eenmanszaak hebben als u personeel in dienst hebt.
- Als u aan de eisen voor het ondernemerschap voldoet, bent u voor de inkomstenbelasting voortaan ondernemer. U kunt dus gebruikmaken van de speciale regelingen voor ondernemers. Ook voor de btw bent u zelf ondernemer en zijn de btw-regels op u van toepassing. Als u personeel in dienst neemt, krijgt u te maken met loonheffingen.

- De eenmanszaak is geen rechtspersoon. Als u een eenmanszaak hebt, bent u dus aansprakelijk voor de schulden van uw onderneming.

(einde belastingdienst)

J.P. van de Wittenboer heeft 90 procent van de claim tegen de Staat der Nederlanden in de notariële akte, toegezegd aan The Legacy of Light Society van het Amerikaanse holocaust museum USHMM.Van den Wittenboer is lid van The Legacy of Light Society. Het doel van The Legacy of Light Society is vermogen werven voor het Museum te ondersteunen om zijn rol als een levend monument voor de komende generaties te vervullen.

De Minister van Algemene Zaken Wim Kok

Brief:

DE MINISTER VAN ALGEMENE ZAKEN
Kenmerk: Nr. 97M006796
’s-Gavenhage, 29 september 1997

Zeer geachte heer van den Wittenboer,

Uw brief van 28 augustus j.l. met bijlagen heb ik in goede orde ontvangen.

Ik was met name onder de indruk van de CD met originele opnamwn van toespraken en liederen uit Hitler-Duitsland,voorzien van een anti-fascistisch commentaar.Hartelijk dank daarvoor.
Ik bewonder uw inspanningen om te waarschuwen tegen de gevaren van fascisme en onrecht.

Met de meeste hoogachting,
W.Kok

De partner van Audio-Rarities is distributeur cd baby,13909NE,Airport Way Portland,OR 97230, USA.CD’s en Mp3 worden o.a. verkocht internationaal via internetshops:

| amazon | amiest | didiom | emusic | inprodicon | itunes | lala | lastfm | limewire | liqdigital | napster | od2 | rhapsody | shockhound | spotify | tradebit | vcast | zune | cdbaby | mog | yahoo | yesasia.com | jpc.de | meteli.net | tecca | bestbuy | megastore.se | wowhd.nl | monstermusicsc.com | 2coolmovies.com | barnes & noble | cdpince.hu | electricfetus.com | tower records | fye.com | pricegrabber.com | deezer.com | XBox | waterloo records | cdconnection.com | megastore.se | ziarecords.com | arukereso.hu | galleryofsound.com | arukereso.hu | waterloorecords.com | exlibris.ch/de/ | leeknot.com | deezer.com | cdvpodarok.ru | junglee.com | grooves-inc | kmart.com | cdvpodarok.ru | cdbaby.com | boomerangshop.com |

UPC

UPC numbers 634479825064 and 884502413557 are associated with **Hitler's Inferno**

Een andere niet onbelangrijke partner van Audio-Rarities is het USHMM holocaust museum in Washington ,USA.

De stichting Intermediaire Stichting van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens heeft de toestemming “licentie” om de CD’s en Mp3 “Hitler’s Inferno te verspreiden internationaal,aanhechtingen notariële akte 3b. De originele brief "licentie" door de Amerikaanse auteursrechten organisatie “The Harry Fox” Agency,New York USA.

Rijksoverheid nieuwsbericht

(begin nieuwsbericht)

Ploumen en Dijsselbloem ondertekenen met banken convenant over mensenrechten
Nieuwsbericht | 28-10-2016 |

Ministers Ploumen (Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking) en Dijsselbloem (Financiën) hebben vanochtend hun handtekening gezet onder het convenant Bancaire Sector. Het convenant bevat afspraken over het aanpakken en voorkomen van mensenrechtenschendingen bij investeringen van banken en hun zakelijke partners. 13 Nederlandse banken, de NVB, vakbonden, ngo’s en de overheid doen mee, onder begeleiding van de SER. Ploumen en Dijsselbloem: ‘Nederlandse banken nemen verantwoordelijkheid voor het respecteren van mensenrechten wereldwijd. Dat is een belangrijke stap om mondiale productieketens eerlijker en duurzamer te maken.’

Het bankenconvenant is het tweede convenant over maatschappelijk verantwoord ondernemen dat –na het textielconvenant- tot stand komt. Minister Ploumen, die het initiatief heeft genomen voor het convenantentraject: ‘Bedrijven die betrokken zijn bij slechte arbeidsomstandigheden, milieuvervuiling of het oneerlijk onteigenen van land hebben allemaal een bankrekening of een lening. Banken spreken nu af dat zij hun invloed willen gebruiken om deze mensenrechtenschendingen door hun klanten tegen te gaan. Hiermee heeft het convenant een heel breed bereik en kan het de levens van miljoenen mensen verbeteren.’

Minister Dijsselbloem vindt het convenant een mooi voorbeeld van publiek-private samenwerking: ‘Ik ben blij dat de Nederlandse banken afspraken hebben gemaakt met maatschappelijke organisaties om mensenrechtenschendingen te voorkomen en aan te pakken. Banken kunnen eraan bijdragen dat hun klanten mensenrechten respecteren en geen kinderarbeid of gedwongen arbeid in hun productieketens hebben. In het convenant zijn ook afspraken gemaakt over transparantie. Het moet duidelijk zijn voor consumenten in welke sectoren banken investeren en hoe zij hun klanten aanspreken op hun mensenrechtenbeleid.’

Volgens de afspraken in het convenant zullen banken en andere partijen samen inventariseren waar risico's zijn in de investeringsketen van hun zakelijke klanten. Denk bijvoorbeeld aan een bedrijf dat een lening aanvraagt voor een fabriek in een regio waar veel kinderarbeid of landroof plaatsvindt. Met zo'n bedrijf zullen banken afspraken maken over hoe deze risico's het beste aangepakt kunnen worden.

Het convenant is vrijwillig maar de afspraken zijn niet vrijblijvend. Jaarlijks rapporteren de banken over hun resultaten via een onafhankelijk secretariaat bij de Sociaal Economische Raad aan een monitoringscommissie en een stuurgroep. Banken die hun afspraken niet nakomen, worden door de andere partijen hierop aangesproken en kunnen uiteindelijk zelfs uit het convenant gezet worden.

Minister Ploumen en Minister Dijsselbloem willen zich inzetten om op internationaal niveau tot vergelijkbare afspraken te komen. Zij zullen hierover spreken met hun collega's in de EU en de OESO. De komende maanden zullen meer convenanten worden gesloten, onder meer in de goudsector en levensmiddelsector en met verzekeraars.

(einde nieuwsbericht)

Maatschappelijk ondernemen

De term maatschappelijk ondernemen is niet nieuw in het bedrijfsleven. Maatschappelijk verantwoord ondernemen: het perspectief vanuit de overheid Notitie naar aanleiding van het advies van de Sociaal Economische Raad "De winst van waarden", 15 december 2000. Sinds 21 maart 2011 zijn door de Verenigde Naties de "Guiding Priciples on Business and Human Rights" A/HRC/17/31 vastgelegd.De Staat der Nederlanden heeft via Ministerie van Buitenlandse Zaken "Nationaal Actieplan Bedrijfsleven en Mensenrechten" geschreven.Het Europees Parlement heeft het onderwerp ook op de agenda staan,(zittingsdocument A8-0243/2016,van 19-07-2016) betreft de strafrechtelijke aansprakelijkheid van bedrijven en de schending van mensenrechten. Ministers Ploumen (Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking) en Dijsselbloem (Financiën) hebben op 28-10-2016 hun handtekening gezet onder het convenant Bancaire Sector. Het convenant bevat afspraken over het aanpakken en voorkomen van mensenrechtenschendingen.

UNITED NATIONS

A

General Assembly

Distr.
GENERAL

A/RES/53/144
8 March 1999

Fifty-third session
Agenda item 110 (*b*)

RESOLUTION ADOPTED BY THE GENERAL ASSEMBLY

[*on the report of the Third Committee (A/53/625/Add.2)*]

53/144. Declaration on the Right and Responsibility of Individuals, Groups and Organs of Society to Promote and Protect Universally Recognized Human Rights and Fundamental Freedoms

The General Assembly,

Reaffirming the importance of the observance of the purposes and principles of the Charter of the United Nations for the promotion and protection of all human rights and fundamental freedoms for all persons in all countries of the world,

Taking note of Commission on Human Rights resolution 1998/7 of 3 April 1998,[1] in which the Commission approved the text of the draft declaration on the right and responsibility of individuals, groups and organs of society to promote and protect universally recognized human rights and fundamental freedoms,

Taking note also of Economic and Social Council resolution 1998/33 of 30 July 1998, in which the Council recommended the draft declaration to the General Assembly for adoption,

Conscious of the importance of the adoption of the draft declaration in the context of the fiftieth anniversary of the Universal Declaration of Human Rights,[2]

---

[1] See *Official Records of the Economic and Social Council, 1998, Supplement No. 3* (E/1998/23), chap. II, sect. A.

[2] Resolution 217 A (III).

1. *Adopts* the Declaration on the Right and Responsibility of Individuals, Groups and Organs of Society to Promote and Protect Universally Recognized Human Rights and Fundamental Freedoms, annexed to the present resolution;

2. *Invites* Governments, agencies and organizations of the United Nations system and intergovernmental and non-governmental organizations to intensify their efforts to disseminate the Declaration and to promote universal respect and understanding thereof, and requests the Secretary-General to include the text of the Declaration in the next edition of *Human Rights: A Compilation of International Instruments*.

85th plenary meeting
9 December 1998

ANNEX

Declaration on the Right and Responsibility of Individuals, Groups and Organs of Society to Promote and Protect Universally Recognized Human Rights and Fundamental Freedoms

The General Assembly,

Reaffirming the importance of the observance of the purposes and principles of the Charter of the United Nations for the promotion and protection of all human rights and fundamental freedoms for all persons in all countries of the world,

Reaffirming also the importance of the Universal Declaration of Human Rights[2] and the International Covenants on Human Rights[3] as basic elements of international efforts to promote universal respect for and observance of human rights and fundamental freedoms and the importance of other human rights instruments adopted within the United Nations system, as well as those at the regional level,

Stressing that all members of the international community shall fulfil, jointly and separately, their solemn obligation to promote and encourage respect for human rights and fundamental freedoms for all without distinction of any kind, including distinctions based on race, colour, sex, language, religion, political or other opinion, national or social origin, property, birth or other status, and reaffirming the particular importance of achieving international cooperation to fulfil this obligation according to the Charter,

Acknowledging the important role of international cooperation for, and the valuable work of individuals, groups and associations in contributing to, the effective elimination of all violations of human rights and fundamental freedoms of peoples and individuals, including in relation to mass, flagrant or systematic violations such as those resulting from apartheid, all forms of racial discrimination, colonialism, foreign domination or occupation, aggression or threats to national sovereignty, national unity or territorial integrity and from the refusal to recognize the right of peoples to self-determination and the right of every people to exercise full sovereignty over its wealth and natural resources,

[3] Resolution 2200 A (XXI), annex.

Recognizing the relationship between international peace and security and the enjoyment of human rights and fundamental freedoms, and mindful that the absence of international peace and security does not excuse non-compliance,

Reiterating that all human rights and fundamental freedoms are universal, indivisible, interdependent and interrelated and should be promoted and implemented in a fair and equitable manner, without prejudice to the implementation of each of those rights and freedoms,

Stressing that the prime responsibility and duty to promote and protect human rights and fundamental freedoms lie with the State,

Recognizing the right and the responsibility of individuals, groups and associations to promote respect for and foster knowledge of human rights and fundamental freedoms at the national and international levels,

Declares:

Article 1

Everyone has the right, individually and in association with others, to promote and to strive for the protection and realization of human rights and fundamental freedoms at the national and international levels.

Article 2

1. Each State has a prime responsibility and duty to protect, promote and implement all human rights and fundamental freedoms, *inter alia*, by adopting such steps as may be necessary to create all conditions necessary in the social, economic, political and other fields, as well as the legal guarantees required to ensure that all persons under its jurisdiction, individually and in association with others, are able to enjoy all those rights and freedoms in practice.

2. Each State shall adopt such legislative, administrative and other steps as may be necessary to ensure that the rights and freedoms referred to in the present Declaration are effectively guaranteed.

Article 3

Domestic law consistent with the Charter of the United Nations and other international obligations of the State in the field of human rights and fundamental freedoms is the juridical framework within which human rights and fundamental freedoms should be implemented and enjoyed and within which all activities referred to in the present Declaration for the promotion, protection and effective realization of those rights and freedoms should be conducted.

Article 4

Nothing in the present Declaration shall be construed as impairing or contradicting the purposes and principles of the Charter of the United Nations or as restricting or derogating from the provisions of the

Universal Declaration of Human Rights,[2] the International Covenants on Human Rights[3] and other international instruments and commitments applicable in this field.

Article 5

For the purpose of promoting and protecting human rights and fundamental freedoms, everyone has the right, individually and in association with others, at the national and international levels:

(*a*) To meet or assemble peacefully;

(*b*) To form, join and participate in non-governmental organizations, associations or groups;

(*c*) To communicate with non-governmental or intergovernmental organizations.

Article 6

Everyone has the right, individually and in association with others:

(*a*) To know, seek, obtain, receive and hold information about all human rights and fundamental freedoms, including having access to information as to how those rights and freedoms are given effect in domestic legislative, judicial or administrative systems;

(*b*) As provided for in human rights and other applicable international instruments, freely to publish, impart or disseminate to others views, information and knowledge on all human rights and fundamental freedoms;

(*c*) To study, discuss, form and hold opinions on the observance, both in law and in practice, of all human rights and fundamental freedoms and, through these and other appropriate means, to draw public attention to those matters.

Article 7

Everyone has the right, individually and in association with others, to develop and discuss new human rights ideas and principles and to advocate their acceptance.

Article 8

1. Everyone has the right, individually and in association with others, to have effective access, on a non-discriminatory basis, to participation in the government of his or her country and in the conduct of public affairs.

2. This includes, *inter alia*, the right, individually and in association with others, to submit to governmental bodies and agencies and organizations concerned with public affairs criticism and proposals for improving

their functioning and to draw attention to any aspect of their work that may hinder or impede the promotion, protection and realization of human rights and fundamental freedoms.

Article 9

1. In the exercise of human rights and fundamental freedoms, including the promotion and protection of human rights as referred to in the present Declaration, everyone has the right, individually and in association with others, to benefit from an effective remedy and to be protected in the event of the violation of those rights.

2. To this end, everyone whose rights or freedoms are allegedly violated has the right, either in person or through legally authorized representation, to complain to and have that complaint promptly reviewed in a public hearing before an independent, impartial and competent judicial or other authority established by law and to obtain from such an authority a decision, in accordance with law, providing redress, including any compensation due, where there has been a violation of that person's rights or freedoms, as well as enforcement of the eventual decision and award, all without undue delay.

3. To the same end, everyone has the right, individually and in association with others, *inter alia*:

(*a*) To complain about the policies and actions of individual officials and governmental bodies with regard to violations of human rights and fundamental freedoms, by petition or other appropriate means, to competent domestic judicial, administrative or legislative authorities or any other competent authority provided for by the legal system of the State, which should render their decision on the complaint without undue delay;

(*b*) To attend public hearings, proceedings and trials so as to form an opinion on their compliance with national law and applicable international obligations and commitments;

(*c*) To offer and provide professionally qualified legal assistance or other relevant advice and assistance in defending human rights and fundamental freedoms.

4. To the same end, and in accordance with applicable international instruments and procedures, everyone has the right, individually and in association with others, to unhindered access to and communication with international bodies with general or special competence to receive and consider communications on matters of human rights and fundamental freedoms.

5. The State shall conduct a prompt and impartial investigation or ensure that an inquiry takes place whenever there is reasonable ground to believe that a violation of human rights and fundamental freedoms has occurred in any territory under its jurisdiction.

Article 10

No one shall participate, by act or by failure to act where required, in violating human rights and fundamental freedoms and no one shall be subjected to punishment or adverse action of any kind for refusing to do so.

Article 11

Everyone has the right, individually and in association with others, to the lawful exercise of his or her occupation or profession. Everyone who, as a result of his or her profession, can affect the human dignity, human rights and fundamental freedoms of others should respect those rights and freedoms and comply with relevant national and international standards of occupational and professional conduct or ethics.

Article 12

1. Everyone has the right, individually and in association with others, to participate in peaceful activities against violations of human rights and fundamental freedoms.

2. The State shall take all necessary measures to ensure the protection by the competent authorities of everyone, individually and in association with others, against any violence, threats, retaliation, de facto or *de jure* adverse discrimination, pressure or any other arbitrary action as a consequence of his or her legitimate exercise of the rights referred to in the present Declaration.

3. In this connection, everyone is entitled, individually and in association with others, to be protected effectively under national law in reacting against or opposing, through peaceful means, activities and acts, including those by omission, attributable to States that result in violations of human rights and fundamental freedoms, as well as acts of violence perpetrated by groups or individuals that affect the enjoyment of human rights and fundamental freedoms.

Article 13

Everyone has the right, individually and in association with others, to solicit, receive and utilize resources for the express purpose of promoting and protecting human rights and fundamental freedoms through peaceful means, in accordance with article 3 of the present Declaration.

Article 14

1. The State has the responsibility to take legislative, judicial, administrative or other appropriate measures to promote the understanding by all persons under its jurisdiction of their civil, political, economic, social and cultural rights.

2. Such measures shall include, *inter alia*:

(*a*) The publication and widespread availability of national laws and regulations and of applicable basic international human rights instruments;

(*b*) Full and equal access to international documents in the field of human rights, including the periodic reports by the State to the bodies established by the international human rights treaties to which it is a party, as well as the summary records of discussions and the official reports of these bodies.

3. The State shall ensure and support, where appropriate, the creation and development of further independent national institutions for the promotion and protection of human rights and fundamental freedoms

in all territory under its jurisdiction, whether they be ombudsmen, human rights commissions or any other form of national institution.

Article 15

The State has the responsibility to promote and facilitate the teaching of human rights and fundamental freedoms at all levels of education and to ensure that all those responsible for training lawyers, law enforcement officers, the personnel of the armed forces and public officials include appropriate elements of human rights teaching in their training programme.

Article 16

Individuals, non-governmental organizations and relevant institutions have an important role to play in contributing to making the public more aware of questions relating to all human rights and fundamental freedoms through activities such as education, training and research in these areas to strengthen further, *inter alia*, understanding, tolerance, peace and friendly relations among nations and among all racial and religious groups, bearing in mind the various backgrounds of the societies and communities in which they carry out their activities.

Article 17

In the exercise of the rights and freedoms referred to in the present Declaration, everyone, acting individually and in association with others, shall be subject only to such limitations as are in accordance with applicable international obligations and are determined by law solely for the purpose of securing due recognition and respect for the rights and freedoms of others and of meeting the just requirements of morality, public order and the general welfare in a democratic society.

Article 18

1. Everyone has duties towards and within the community, in which alone the free and full development of his or her personality is possible.

2. Individuals, groups, institutions and non-governmental organizations have an important role to play and a responsibility in safeguarding democracy, promoting human rights and fundamental freedoms and contributing to the promotion and advancement of democratic societies, institutions and processes.

3. Individuals, groups, institutions and non-governmental organizations also have an important role and a responsibility in contributing, as appropriate, to the promotion of the right of everyone to a social and international order in which the rights and freedoms set forth in the Universal Declaration of Human Rights and other human rights instruments can be fully realized.

Article 19

Nothing in the present Declaration shall be interpreted as implying for any individual, group or organ of society or any State the right to engage in any activity or to perform any act aimed at the destruction of the rights and freedoms referred to in the present Declaration.

Article 20

Nothing in the present Declaration shall be interpreted as permitting States to support and promote activities of individuals, groups of individuals, institutions or non-governmental organizations contrary to the provisions of the Charter of the United Nations.

De belangrijke – maatschappelijke doelstelling van Audio-Rarities is **het in stand houden van de les van gisteren als een getuigenis, als les voor de toekomst.**Audio-Rarities verricht activiteiten van wetenschappelijke en maatschappelijke aard in algemene zin, zonder bedrijfseconomisch winstoogmerk; alle eventuele winst wordt bestemd voor de stichting.Door Audio-Rarities wordt deelgenomen aan het maatschappelijke verkeer en het streven van Audio-Rarities is duurzaam. De materiële waarde van de onderneming Audio-Rarities en die van de stichting kunnen momenteel gesteld worden op nihil.Maar het werk "Hitler's Inferno,eigendom van Audio-Rarities en de stichting.Audio-Rarities vertegenwoordigen een hoge immateriële waarde.Dit project,Hitler's Inferno,geniet ondertussen internationale bekendheid,en bij dit project zijn diverse gerenommeerde personen en bedrijven betrokken,zelfs het USHMM holocaust museum in Washington in USA.De voortzetting van "Hitler's Inferno,alsmede het werk van de stichting,mag derhalve niet in gevaar komen. De officier van justitie,dient daarom een goede kennis van de geschiedenis te hebben –of anders zich te laten informeren- en het belang van de geschiedenis als een les voor de toekomst onderschrijven en moet dit in zijn functie in zijn werk ook uitdragen.De situatie rond Hitler's Inferno moet zodanig worden uitgedragen dat de naam van Audio-Rarities, van de stichting en van betrokken derden (personen en bedrijven) inzake het project Hitler's Inferno niet ten onrechte met nazisme of neo-nazisme in verband wordt gebracht of dat enige andere wijze naamschade plaatsvindt.Onder de relaties en contacten van de stichting en Audio-Rarities kan twijfel ontstaan en onzekerheid,door de handelswijze van de Kamer van Koophandel Audio-Rarities uit te schrijven uit het handelsregister.Er zou een beeld kunnen opkomen dat "Hitler's Inferno niet meer is toegelaten dus verboden is.Dat is niet goed voor het imago.

Nu de stukken toch in handen zijn van de Officier van Justitie –voor de personen die Ik niet heb verzocht- de bovengenoemde personen te verzoeken de onjuistheid van de notariële akte te bewijzen.Ik stel hiervoor twee maanden vanaf de datum van betekening door de deurwaarder van het exploot de mogelijkheid open. Er voldoende tijd om contact te zoeken met de notaris voor het opvragen van de authentieke aktes.

Aan dit verzoek zijn de volgende stukken gehecht:

Producties:

1. Fotokopie van akte notarieel van rectificatie onder ede,dd 21 juni 2007,
2. CD Hitler's Inferno,
3. Data DvD-rom als naslagwerk met details en jurisprudentie,(deze DvD-rom is ook al in het bezit van Vaste Commissie van V&J van de Tweede Kamer Staten Generaal) verzonden door de stichting per 1 september 2014,
4. Brief USHMM "never again campaign",31 mei 2016, Geleste Z. Maier,Director of Stewardship "Legacy of Light Society",

5. Brief “Legacy of Light Society”,31 mei 2016, Alfred Munzer, National Chair “Legacy of Light Society”,

6. CD-rom met daarop het Jaarverslag 2016 door de stichting.In het verslag ook de informatie en opbrengsten Audio-Rarities,(pdf-bestand),

7. Opleggen valsheidsprocedure aktes notarieel belastingdienst,dd 28-09-2009,

8. Belastingdienst bedrijfsbezoek dd,10-06-2014,kenmerk:8031.87.269,P.J.M. Peters belastinginspecteur,

9. Opleggen valsheidsprocedure aktes notarieel Kamer van Koophandel Brabant,W.A.M. te Lintelo, Hoofd Bedrijvenregister,dd 18-10-2011,

10. Brief Kamer van Koophandel,dd 11-10-2011, “uitschrijving Audio-Rarities”,kenmerk: KvK nr. 17090220,W.A.M. te Lintelo,Hoofd Bedrijvenregister,Kamer van Koophandel Brabant,

11. Brief Kamer van Koophandel,dd 01-11-2011,R.Adriaans, Specialist Bedrijvenregister,dat de inschrijving van de eenmanszaak “Audio-Rarities gehandhaafd blijft naar aanleiding van de stukken van de aanbieding opleggen valsheidsprocedure,dd 18-10-2011,

12. Fotokopie gegevens Audio-Rarities KvK,dd, 30-06-2014,

13. Kopie e-mail Kamer van Koophandel,dd 06-12-2016,Hicran Dosun-Orak,medewerker Frontoffice,(Frontoffice Zuid West I),met de mededeling dat de Kamer van Koophandel genoodzaakt is Audio-Rarities uiterlijk op 8 december 2016 uit te schrijven van het handelsregister.

Link promo Hitler’s Inferno:
https://vimeo.com/194594536

Link onderzoek Hitler’s Inferno:
http://www.archive.org/details/RESEARCHHitlersInferno

Slotwoord

MVO Nederland werkt nauw samen met brancheorganisaties, kamers van koophandel, de EVD en werkgeversverenigingen. MVO Nederland is een platform en aanspreekpunt voor alle partijen die MVO-activiteiten (willen) ondernemen. Als onafhankelijke stichting stimuleert MVO Nederland de samenwerking tussen bedrijven, ondernemersorganisaties, overheid, maatschappelijke organisaties, onderzoek en onderwijs. De Europese Commissie heeft bijvoorbeeld alle lidstaten in haar strategie ‘MVO 2011-2014’ gevraagd een actieplan mensenrechten en bedrijfsleven op te stellen voor de implementatie van de UN Guiding Principles on Business and Human Rights. In 2011 zijn hierover wereldwijde afspraken gemaakt in de UN Guiding Principles for Business and Human Rights. De basis van deze principes is: Overheden hebben de plicht om mensen te beschermen tegen mensenrechtenschendingen, ook door bedrijven. Deze plicht staat beschreven in internationale verdragen tussen staten. Kamer van Koophandel vormt een afspiegeling van het bedrijfsleven,daarom heeft de Kamer de verantwoordelijkheid om mensenrechten te respecteren.Verwijs naar productie nummer “1” het (kopie) afschrift rectificatie van de notariële akte,de aanhechtingen “1b”en “4b” betreft Audio-Rariries “Hitler’s Inferno” de taak voor politiek de getuigenis als les voor de toekomst te gebruiken bij de behandeling van wetsvoorsellen of vragen te stellen aan de regering.De eenmanszaak “Audio-Rarities (kvk-nr 17090220) **niet** te schrappen uit het handelsregister van de Kamer van Koophandel.

Dit verzoekschrift/ aangifte samen met de producties welke als hier ingelast dienen te worden beschouwd en uitdrukkelijk deel van de betekening uitmaken,en dat hierbij uitdrukkelijk naar de inhoud van die stukken wordt verwezen.

IFUD of Human Rights
de voorzitter
J.P. van den Wittenboer

Correspondence:Po.box 324, 5660AH Geldrop The Netherlands
Offices:Kastanje 28, 5731NK Mierlo The Netherlands
C.o.C.reg:41092925 Eindhoven N.L.
E-mail: ifudofhumanrights@yahoo.com
Internet: http://ifudofhumanrights.webs.com

Vraagstelling

- Is hier sprake van onzorgvuldig dossierbeheer door de Kamer van Koophandel,
- Is hier sprake van een nauwgezette bureaucraat een uitvoerder van wetten van wat hem bevolen wordt,
- Is hier sprake van een gewetenloze bureaucraat,
- Is hier sprake van instructies van hogerhand,
- Wanneer sprake is van onzorgvuldig dossierbeheer zonder opzet.Hoe liggen de verhoudingen van aanrekenbare verantwoordelijkheid en aanprakelijkheid bij een hiërarchisch hogere functionaris als die van het hoofd bedrijvenregister en tussen een lagere medewerker van het front office.

Valsheidsmisdrijven

De Juiste informatie over eenmanszaken in het algemeen door de belastingdienst projecteren op eenmanszaak Audio-Rarities door “Hitler’s Inferno” geheel buiten de beoordeling te laten, compleet met de notariële akte onder ede waarin alles is vastgelegd.Dat is niet alleen het vertrouwen in het notariaat in gedrang brengen,maar ook vertrouwen in het rechtssysteem.Wetens en willens vermommen van de doelstelling “Hitler’s Inferno”-getuigenis als waarschuwing en les voor de toekomst.Bewust onjuist in het totaalbeeld plaatsen door eenzijdige informatie te verstrekken,onderdelen te negeren of te verzwijgen.

Heractivering Audio-Rarities 17090220

- **Rano Lerrick** <rano.lerrick@kvk.nl>

-
- Today Dec 20- 2016 at 2:59 PM

To

- 'ifudofhumanrights@yahoo.com'

Message body
Geachte heer Van den Wittenboer,

Naar aanleiding van uw brief inzake de uitschrijving van uw onderneming Audio-Rarities uit het Handelsregister onder dossiernummer 17090220, deel ik u hierbij mee dat wij de inschrijving zullen herstellen.
U zult hiervan bericht ontvangen.

Ik hoop u voldoende te hebben geïnformeerd en dank u voor uw medewerking.

Met vriendelijke groet,

Rano Lerrick
Team Deregistratie

Rano Lerrick

Projectmedewerker Deregistratie

t +31 88 585 15 85
e rano.lerrick@kvk.nl

Kamer van Koophandel

www.kvk.nl

Uittreksel Handelsregister Kamer van Koophandel

KvK-nummer 17090220

Onderneming

Handelsnaam	Audio-Rarities
Rechtsvorm	Eenmanszaak
Startdatum onderneming	31-08-1995
Activiteiten	SBI-code: 46435 - Groothandel in beeld- en geluidsdragers
Werkzame personen	0

Vestiging

Vestigingsnummer	000010995021
Handelsnaam	Audio-Rarities
Bezoekadres	Kastanje 28, 5731NK Mierlo
Postadres	Postbus 324, 5660AH Geldrop
Telefoonnummer	0650425552
Datum vestiging	31-08-1995
Activiteiten	SBI-code: 46435 - Groothandel in beeld- en geluidsdragers
Activiteiten	Groothandel in cd's en Mp3 (smal assortiment met slechts één enkel product "Hitler's Inferno)
Werkzame personen	0

Eigenaar

Naam	van den Wittenboer, Joannes Petrus
Geboortedatum en -plaats	14-05-1955, Mierlo
Adres	Kastanje 28, 5731NK Mierlo
Datum in functie	31-08-1995

Uittreksel is vervaardigd op 20-12-2016 om 15.47 uur.

Waarmerk KvK

Dit uittreksel is gewaarmerkt met een digitale handtekening en is een officieel bewijs van inschrijving in het Handelsregister. In Adobe kunt u de handtekening bovenin het scherm controleren. Meer informatie hierover vindt u op www.kvk.nl/egd. De Kamer van Koophandel adviseert dit uittreksel alleen digitaal te gebruiken zodat de integriteit van het document gewaarborgd en de ondertekening verifieerbaar blijft.

2016-12-20 15:47:58

Bevoegdheid voeren van gerechtelijke procedures

De Stichting brengt samen met Audio-Rarities "Hitler's Inferno" wereldwijd onder de aandacht, ter bezinning op de gevaren van antisemitisme, racisme en discriminatie, en het belang van vrijheid, gelijke rechten en democratie. De stichting heeft verder ten doel het bemiddelen inzake aangelegenheden van de rechten van de mens in de ruimste zin des woords naar vorm en inhoud,zoals omschreven in haar statuten.De statuten bepalen voorts dat de stichting bevoegd is haar doel na te streven door het voeren van gerechtelijke procedures. Bezoedeling van de nagedachtenis 'Hitler's Inferno" treft speciaal mensen van Joodse afkomst,en tevens "in de ban doen" ook de doelstelling van de stichting met Audio-Rarities.

OSCE / ODIHR:

Citeer "Guidelines on the Protection of Human Rights Defenders" blz 19- 20,(OSCE/ODIHR-2014,ISBN:978-92-9234-885-4.(citeer):

37.
Staatsinstellingen en ambtenaren moeten zich onthouden van lastercampagnes,negatieve beeldvorming of de stigmatisering van mensenrechtenverdedigers en hun werk.Dit omvat de negatieve etikettering van verdedigers van mensenrechten,in diskrediet brengen van mensenrechtenwerk en mensenrechtenverdedigers of belasteren op geen enkele manier.

38.
Lidstaten moeten proactief maatregelen nemen om lastercampagnes tegen stigmatisering van de verdedigers van de mensenrechten, met inbegrip begaan door derden.Ze moeten publicaties natrekken en erkennen de noodzaak om de verdedigers van de mensenrechten en het belang te beschermen van hun werk,geef erkenning op individuele mensenrechtenverdedigers en daardoor versterking van de legitimiteit en de status die van hun mensenrechtenwerk in de samenleving., (einde citaat).

Hof van Justitie van de Europese Unie (HvJEU)

OP DEZE PAGINA

- In het kort
- Wat doet het HvJEU?
- Structuur
- Hoe werkt het HvJEU?
- Het HvJEU en u
- Contact

In het kort

- **Rol**: Ervoor zorgen dat het EU-recht in alle EU-landen op dezelfde manier wordt geïnterpreteerd en toegepast. Erop toezien dat de EU-landen en -instellingen zich aan de EU-wetgeving houden.
- **Leden**:
  - Hof van Justitie: één rechter uit elk EU-land, en elf advocaten-generaal
  - Gerecht één rechter per EU-land
  - Gerecht voor ambtenarenzaken: 7 rechters
- **Opgericht in**: 1952
- **Vestigingsplaats**: Luxemburg
- **Website**: Hof van Justitie van de Europese Unie (HvJEU)

Het Hof van Justitie ziet erop toe dat de EU-wetgeving **in alle landen van de EU op dezelfde wijze** wordt geïnterpreteerd en toegepast. Het regelt verder **juridische geschillen** tussen nationale regeringen en EU-instellingen.

In bepaalde omstandigheden kunnen ook **particulieren, bedrijven en organisaties**zaken bij het Hof aanhangig maken als zij menen dat hun rechten door een EU-instelling zijn geschonden.

Wat doet het HvJEU?

Het Hof doet uitspraak in zaken die bij het Hof aanhangig zijn gemaakt. De meest voorkomende zaken zijn:

- Verzoeken om **interpretatie van de wetgeving** (prejudiciële beslissingen): nationale rechtbanken moeten zorgen dat de EU-wetgeving wordt nageleefd, maar de interpretatie kan van land tot land verschillen. Als een nationale rechter twijfelt over de interpretatie of de geldigheid van een EU-besluit, kan hij het Hof om uitleg verzoeken. Er kan ook worden gevraagd om een prejudiciële beslissing om te bepalen of de nationale wetgeving en praktijken verenigbaar zijn met de EU-wetgeving.
- Zaken ter **handhaving van de wet** (inbreukprocedures) wanneer de regering van een EU-land de EU-wetgeving niet toepast. Kan worden ingeleid door de Europese Commissie of een ander EU-land. Blijkt het land de regels te hebben overtreden, dan moet het dit onmiddellijk corrigeren of er wordt een tweede zaak aangespannen, wat kan resulteren in een geldboete.
- **Nietigverklaringen van EU-wetgeving** (beroep tot nietigverklaring): als een EU-land, de Raad, de Commissie of (onder voorwaarden) het Parlement bepaalde EU-wetgeving onrechtmatig vindt, dan kunnen zij het Hof verzoeken deze nietig te verklaren.
  Zo'n beroep kan ook worden ingesteld door particulieren wanneer een EU-wet hen als individuele persoon benadeelt.
- De **EU tot maatregelen dwingen** (beroep wegens nalatigheid): volgens het Verdrag moeten Parlement, Raad en Commissie in bepaalde omstandigheden bepaalde beslissingen nemen. Doen ze dat niet, dan kunnen EU-landen, andere EU-instellingen en (soms) particulieren of ondernemingen dit bij het Hof aanklagen.
- **EU-instellingen terechtwijzen** (*vorderingen tot schadevergoeding*): personen of bedrijven die schade hebben geleden als gevolg van het optreden of juist het niet-optreden van de EU of haar personeel, kunnen bij het Gerecht een vordering tot schadevergoeding instellen.

Structuur

Het Hof van Justitie omvat **drie instanties**:

- Het Hof van Justitie behandeling verzoeken van nationale rechtbanken om een prejudiciële beslissing, bepaalde nietigverklaringen en beroepen.
- Het Gerecht behandelt beroepen van particulieren, bedrijven en in sommige gevallen EU-regeringen. In de praktijk betekent dit dat het Gerecht zich voornamelijk bezighoudt met het mededingingsrecht, staatssteun, handel, landbouw en merkenrecht.
- Het Gerecht voor ambtenarenzaken beslecht geschillen tussen de Europese Unie en haar ambtenaren.

De ambtsperiode van iedere **rechter of advocaat-generaal** bedraagt zes jaar en kan worden verlengd. De regeringen van de EU-landen besluiten in onderling overleg wie er wordt voorgedragen. Elk gerecht kiest uit zijn rechters een **president** voor een hernieuwbare termijn van drie jaar.

Hoe werkt het HvJEU?

Iedere zaak die bij het Hof aanhangig wordt gemaakt, wordt aan een rechter ("rechter-rapporteur") en een advocaat-generaal toegewezen. De procedure kent **twee fasen**:

- **Schriftelijk**
  - Om te beginnen dienen alle betrokken partijen bij de rechter een schriftelijke verklaring in. Ook nationale instanties, EU-instellingen en soms particulieren kunnen opmerkingen indienen.
  - Dit alles wordt samengevat door de rechter-rapporteur en vervolgens besproken in de algemene zitting van het Hof, dat besluit:
    - hoeveel rechters de zaak zullen behandelen (nl. 3, 5 of 15 rechters – het hele Hof – afhankelijk van het belang en de complexiteit van de zaak). De meeste gevallen worden behandeld door 5 rechters, en maar zelden behandelt het hele Hof een zaak.
    - of een hoorzitting (mondeling) moet worden gehouden en de advocaat-generaal een conclusie moet uitbrengen.
- **Mondeling**, de **openbare terechtzitting**
  - Advocaten van beide partijen houden hun pleidooi voor de rechters en de advocaat-generaal, die vragen kunnen stellen.
  - Als het Hof had besloten dat de advocaat-generaal een conclusie moest vaststellen, dan volgt die enkele weken na de terechtzitting.
  - Daarna bespreken de rechters de zaak en komen zij tot een arrest.
- De **procedure bij het Gerecht** is vergelijkbaar, maar de meeste zaken worden door drie rechters behandeld, en er is geen rol voor de advocaat-generaal.

Het HvJEU en u

Als u, als particulier of bedrijf, schade heeft geleden als gevolg van **het optreden of juist het niet-optreden** van de **EU** of haar personeel, dan kunt u op twee manieren naar de rechter stappen:

- onrechtstreeks via de **nationale rechter** (*die de zaak kan doorverwijzen naar het Hof van Justitie*)
- rechtstreeks bij het **Gerecht**, als een EU-besluit u rechtstreeks en als individu heeft getroffen.

Vindt u dat de **overheid** van een EU-land de **EU-wetgeving overtreedt**, dan moet u de officiële klachtenprocedure volgen.

Meer over uw rechten

Zie ook

Wie is wie bij de EU

Meest recente arresten en conclusies

Jurisprudentie

Publicaties

Bezoek het Hof van Justitie

Vacatures

Contact

Adres:

Palais de la Cour de Justice

Boulevard Konrad Adenauer

Kirchberg

L-2925 Luxembourg

Luxembourg

DIELEN
GERECHTSDEURWAARDERS

Schuttershofweg 1 4538 AA Terneuzen
Postbus 408 4530 AK Terneuzen
T 0115 612797 F 0115 694824
info@dielengerechtsdeurwaarders.nl
www.dielengerechtsdeurwaarders.nl

Intermediaire Stichting van de Universele
Verklaring van de Rechten van de Mens
T.a.v. de heer J.P. van den Wittenboer
Postbus 324
5660 AH Geldrop

Terneuzen, 10 november 2016

Betreft : IFUD OF HUMAN RIGHTS/HvJEU
Uw kenmerk : 3SRPKS773129447
Ons kenmerk : L161538

Geachte heer Van den Wittenboer,

In bovengenoemde zaak hebben wij uw opdracht in goede orde ontvangen en in behandeling genomen onder kenmerk L161538.

Conform afspraak zullen wij voor spoedige betekening door de Luxemburgse collega laten zorgdragen en u omtrent het verdere verloop op de hoogte houden.

Op onze werkzaamheden zijn onze algemene voorwaarden van toepassing, die u bijgaand aantreft.

Mocht u vragen hebben dan vernemen wij die graag.

Met vriendelijke groet,

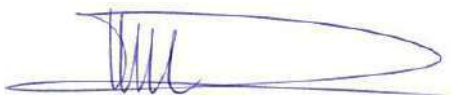

Dielen Gerechtsdeurwaarders

DIELEN
GERECHTSDEURWAARDERS

Schuttershofweg 1 4538 AA Terneuzen
Postbus 408 4530 AK Terneuzen
T 0115 612797 F 0115 694824
info@dielengerechtsdeurwaarders.nl
www.dielengerechtsdeurwaarders.nl

Kenmerk: L161538

Heden, tien november tweeduizendzestien,

ten verzoeke van de stichting **INTERMEDIAIRE STICHTING VAN DE UNIVERSELE VERKLARING VAN DE RECHTEN VAN DE MENS**, gevestigd te 5731 NK Mierlo, gemeente Geldrop-Mierlo, aan de Kastanje 28, hierna te noemen requirante, te dezer zake domicilie kiezende ten kantore van requirante, ten deze vertegenwoordigd door J.P. van den Wittenboer, voorzitter van requirante, alsmede te 4538 AA Terneuzen aan de Schuttershofweg 1, ten kantore van Dielen Gerechtsdeurwaarders, alsmede te L-1461 Luxemburg (Luxemburg), aan het adres 65, rue d'Eich, ten kantore van gerechtsdeurwaarder Carlos Calvo,

heb ik, Paulus Johannes Dielen, gerechtsdeurwaarder met vestigingsplaats Terneuzen, aldaar woonplaats hebbende en kantoorhoudende aan de Schuttershofweg 1,

AAN:

Het rechtspersoonlijkheid bezittend lichaam **EUROPEES HOF VAN JUSTITIE VAN DE EUROPESE UNIE**, (de voorzitter Koen Lenaerts),zetelend in het "Palais de la Cour de Justice" te L-2925 Kirchberg, (Luxemburg), aan het adres Boulevard Konrad Adenauer, zonder bekende woon- of verblijfplaats in Nederland, mitsdien ten deze ex artikel 56 lid 2 Rv. en uit kracht van de EG-verordening nr 1393/2007 van de Raad van de Europese Unie van 13 november 2007 (EU Betekenings-Verordening) twee exemplaren van dit exploot gesteld in de Nederlandse taal per aangetekende post verzonden naar de ontvangende instantie in Luxemburg, te weten:

-Gerechtsdeurwaarder Carlos Calvo, zetelende en kantoorhoudende te L-1461 Luxemburg (Luxemburg) aan het adres 65, rue d'Eich,-

Het formulier als bedoeld in artikel 4 lid 3 van genoemde verordening is door mij, gerechtsdeurwaarder ingevuld in de Nederlandse en in de Franse taal.

Aan de ontvangende instantie heb ik verzocht om dit exploot te betekenen, daarvan kennis te geven op de wijze als onder 5 in het hiervoor genoemd formulier "aanvraag om betekening of kennisgeving van stukken" omschreven, te weten betekening volgens de wet van de aangezochte staat (5.1. formulier).

BETEKEND:

Na te melden documenten, welke zijn gebundeld in een boekwerk getiteld: "Nothing but the truth, the Protection of whistle-blowers at EU level".

- Poster seminar ALDE "Nothing But The Truth" the protection of whistle-blowers at EU Level

- De samenvatting door IFUD of Human Rights van de ter betekening aangeboden stukken aan de deurwaarder inzake het Hof van Justitie,de voorzitter Koen Lenaerts 2016

- Deurwaarder exploot dossiernr: L3600573 van der Velde van Hal & Peers gerechtsdeurwaarders met de aanhechtingen,datum 9 maart 2016

- Europees Parlement JH/mb [IPOL-COM-PETI D (20160 14262] beslissing op verzoekschrift nr 0794/2015, datum besluit 8 april 2016,Cecilia Wikström Voorzitter van de commissie verzoekschriften

- Europees Parlement,betreft verzoekschrift nr. 1193/2013,ingediend door Elagoz Vahram (Oostenrijkse nationaliteit),over racisme in Italië,(belediging Cecile Kyenge Kashetu,(mededeling aan de leden)

- Europese Ombudsman: (Emily O'Reilly), brief:15-06-2015 Europese Ombudsman aan: IFUD of Human Rights,over "elkaar de hand boven het hoofd houden"

- Europese Ombudsman "Emily O'Reilly" bezoek Auschwitz Memorial,29 april 2015"

- OSCE: (Chiara Adamo) european commission Facing Facts, Brussel 4 maart 2015 "Make Hate Crimes Visible"

- Parliamentary Assembly (Council of Europe),Doc.13828, 23 June 2015 "Ending cyberdiscrimination and online hate" (motion for a resoltution) signed by: Khadija Arib,Netherlands,SOS

- Parliamentary Assembly (Council of Europe),Resolution 1967 (2014) final version "a strategy to prevent racism and intolerance in Europe"

- Europese Commissie,kabinet van eerste Vicevoorzitter Frans Timmermans, 13 augustus 2015, BM/nr Ares(2015)2715348

- Parliamentary Assembly "Countering Hate Speech" 26 januari 2016, met Miroslaw Wyrzykowski en Michael Whine

- Bewerkte afbeeldingen , waarop Juncker,Schulz en Rutte onder meer met hitlersnorren en hakenkruizen en SS-symbolen worden afgebeeld op het internet

- Brief Europees Gerecht van de Europese Gemeenschappen CVRIA Luxemburg – de griffier E.Coulon- verzonden aan IFUD of Human Rights,datum 25 april 2016.

MET AANZEGGING:

a. dat gerequireerde de ontvangst van de hierbij betekende stukken kan weigeren indien deze niet zijn gesteld in:
- een door de aangezochte staat erkende taal
- een taal van requirante die gerequireerde begrijpt

b. dat hierbij uitdrukkelijk naar de inhoud van de ten deze betekende stukken wordt verwezen.

Geschiedende deze betekening ten effecte rechtens en ter voldoening aan de wettelijke bepalingen.

De kosten dezes zijn voor mij, gerechtsdeurwaarder:

Exploot	€ 67,58
verschot conform artikel 9 Btag (portokosten)	€ 11,50
verschot conform artikel 10 Btag (btw)	€ 14,19
	€ 93,27

Hierbij verklaart ondergetekende dat bovenstaande verschotten zijn gemaakt voor de goede verrichting van de ambtshandeling en noodzakelijk waren, alsmede dat hij geen rechtstreeks of middellijk belang heeft in de onderneming of derde die bovenstaande verschotten factureert.

De kosten zijn verhoogd met de btw nu de verzoekende partij niet btw-plichtig is.

gerechtsdeurwaarder

4

DIELEN
GERECHTSDEURWAARDERS

Schuttershofweg 1 4538 AA Terneuzen
Postbus 408 4530 AK Terneuzen
T 0115 612797 F 0115 694824
info@dielengerechtsdeurwaarders.nl
www.dielengerechtsdeurwaarders.nl

AANVRAAG OM BETEKENING OF KENNISGEVING VAN STUKKEN

(Artikel 4, lid 3, van Verordening (EG) nr. 1393/2007 van het Europees Parlement en de Raad van 13 november 2007 inzake de betekening en de kennisgeving in de lidstaten van gerechtelijke en buitengerechtelijke stukken in burgerlijke of in handelszaken (1))

(1) PB L 324 van 10.12.2007, blz. 79.
(*) Facultatief.

Referentienummer: L161538

1. VERZENDENDE INSTANTIE

1.1. Naam	: Dielen Gerechtsdeurwaarders
1.2. Adres:	
1.2.1. Straat en nummer/postbus	: Schuttershofweg 1 - Postbus 408
1.2.2. Postcode + Plaats	: 4538 AA Terneuzen - 4530 AK Terneuzen
1.2.3. Land	: Nederland
1.3. Telefoon	: (0031) (0)115 612797
1.4. Fax (*)	: (0031) (0)115 649824
1.5. E-mail (*)	: info@dielengerechtsdeurwaarders.nl

2. ONTVANGENDE INSTANTIE

2.1. Naam	: Carlos Calvo, Kurdyban - Lisé, Huissiers de Justice
2.2. Adres:	
2.2.1. Straat en nummer/postbus	: Rue d'Eich 65
2.2.2. Postcode + Plaats	: L-1465 Luxembourg
2.2.3. Land	: Luxemburg
2.3. Telefoon	: 00352441333-1
2.4. Fax (*)	: 00352441898
2.5. E-mail (*)	: info@huissier-luxembourg.com

3. AANVRAGER

3.1. Naam	: Intermediaire Stichting van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens
3.2. Adres	: Kastanje 28 | Postbus 324 5731 NK Mierlo | 5660 AH Geldrop
3.2.1. Land	: Nederland
3.3. Telefoon (*)	:
3.4. Fax (*)	:
3.5. E-mail (*)	:

4

4. GEADRESSEERDE

4.1. Naam : Europees Hof van Justitie van de Europese Unie
4.2. Adres: "Palais de la Cour de Justice"
4.2.1. Straat en nummer/postbus : Boulevard Konrad Adenauer
4.2.2. Postcode + Plaats : L-2925 Kirchberg
4.2.3. Land : Luxemburg
4.3. Telefoon (*) :
4.4. Fax (*) :
4.5. E-mail (*) :
4.6. Persoonlijk identificatienummer, Sociale zekerheidsnummer, organisatienummer of gelijkwaardig kenmerk (*) :

5. WIJZE VAN BETEKENING OF KENNISGEVING

☒ 5.1. Volgens de wet van de aangezochte lidstaat
☐ 5.2. Op de volgende bijzondere wijze :
5.2.1. Indien deze wijze onverenigbaar is met de wet van de aangezochte lidstaat, moet van het/de stuk(ken) betekening of kennisgeving geschieden in overeenstemming met de wet van die lidstaat:
☐ 5.2.1.1. Ja
☐ 5.2.1.2. Neen

6. STUK WAARVAN BETEKENING OF KENNISGEVING MOET GESCHIEDEN

6.1. Soort stuk
☒ 6.1.1. Gerechtelijk
☐ 6.1.1.1. procesinleidend stuk
☐ 6.1.1.2. rechterlijke beslissing
☐ 6.1.1.3. hoger beroep, cassatie, verzet
☒ 6.1.1.4. overige :
☐ 6.1.2. Buitengerechtelijk
6.2. Datum of uiterste termijn, waarna de betekening en kennisgeving niet meer vereist zijn(*) :
6.3. Taal van het stuk:
6.3.1. origineel
☐ BG ☐ ES ☐ CS ☐ DE ☐ ET ☐ EL ☐ EN ☐ FR
☐ GA ☐ IT ☐ LV ☐ LT ☐ HU ☐ MT ☒ NL ☐ PL
☐ PT ☐ RO ☐ SK ☐ SL ☐ FI ☐ SV ☐ andere:
6.3.2. vertaling (*)
☐ BG ☐ ES ☐ CS ☐ DE ☐ ET ☐ EL ☐ EN ☐ FR
☐ GA ☐ IT ☐ LV ☐ LT ☐ HU ☐ MT ☐ NL ☐ PL
☐ PT ☐ RO ☐ SK ☐ SL ☐ FI ☐ SV ☐ andere:
6.4. Aantal bijgevoegde documenten : 2 x exploot en 1 x bijlage

7. TERUGZENDING VAN EEN KOPIE VAN HET STUK MET HET CERTIFICAAT (artikel 4, lid 5 van Verordening (EG) nr. 1393/2007)

☒ 7.1. Ja (in dit geval moet het stuk waarvan betekening of kennisgeving moet plaatsvinden in tweevoud worden toegezonden)

☐ 7.2 Neen

1. Op grond van artikel 7, lid 2, van Verordening (EG) nr. 1393/2007 dient u zo spoedig mogelijk en in ieder geval binnen een maand na ontvangst van het stuk het nodige te doen voor de betekening of kennisgeving ervan. Indien de betekening of kennisgeving echter niet binnen een maand na ontvangst ervan heeft kunnen plaatsvinden, moet deze u instantie daarvan in kennis stellen door dit aan te geven in punt 13 van het certificaat van al dan niet betekening of kennisgeving van de stukken.
2. Indien u niet kunt voldoen aan deze aanvraag om betekening of kennisgeving met behulp van de toegezonden informatie of stukken, dient u op grond van artikel 6, lid 2, van Verordening (EG) nr. 1393/2007 langs de snelst mogelijke weg contact op te nemen met deze instantie om de ontbrekende informatie of stukken te verkrijgen.

(1) PB L 324 van 10.12.2007, blz. 79.
(*) Facultatief.

Plaats	: Terneuzen
Datum	: 10/11/2016
Ondertekening en/of stempel	: P.J. (Hans) Dielen, gerechtsdeurwaarder

DIELEN
GERECHTSDEURWAARDERS

DIELEN
GERECHTSDEURWAARDERS

ANNEXE I

DEMANDE DE SIGNIFICATION OU DE NOTIFICATION D'ACTES

[Article 4, paragraphe 3, du règlement (CE) no 1393/2007 du Parlement européen et du Conseil du 13 novembre 2007 relatif à la signification et à la notification dans les États membres des actes judiciaires et extrajudiciaires en matière civile ou commerciale (1)]

No de référence:

L161538

1. ENTITÉ D'ORIGINE

1.1. Nom:

Dielen Gerechtsdeurwaarders

1.2. Adresse:

1.2.1. Numéro/boîte postale et rue:

Schuttershofweg 1 | Postbus 408

1.2.2. Localité et code postal:

4538 AA Terneuzen | 4530 AK Terneuzen

1.2.3. Pays:

Pays-Bas

1.3. Téléphone:

0031115612797

1.4. Télécopieur (*):

0031115694824

1.5. Adresse électronique (*):

hans@dielengerechtsdeurwaarders.nl

2. ENTITÉ REQUISE

2.1. Nom:

Carlos Calvo

2.2. Adresse:

2.2.1. Numéro/boîte postale et rue:

65, rue d'Eich | B.P. 2625

2.2.2. Localité et code postal:

L-2925 Kirchberg | L-1026 Luxembourg

2.2.3. Pays:

Luxembourg

2.3. Téléphone:

2.4. Télécopieur (*):

2.5. Adresse électronique (*):

3. REQUÉRANT

3.1. Nom:

(1) JO L 324 du 10.12.2007, p. 79.

(*) Facultatif.

Généré par le portail e-Justice européen

DIELEN
GERECHTSDEURWAARDERS

Intermediaire Stichting van de Univerele Verklaring van de rechten van de mens

3.2. Adresse:

3.2.1. Numéro/boîte postale et rue:

Kastanje 28 | Postbus 324

3.2.2. Localité et code postal:

5731 NK Mierlo | 5660 AH Geldrop

3.2.3. Pays:

Nederland

3.3. Téléphone (*):

3.4. Télécopieur (*):

3.5. Adresse électronique (*):

4. DESTINATAIRE

4.1. Nom:

Europees Hof van Justitie van de Europese Unie (att. Koen Lenaerts)

4.2. Adresse:

4.2.1. Numéro/boîte postale et rue:

Palais de la Cour de Justice, Boulevard Konrad Adenauer

4.2.2. Localité et code postal:

L-2925 Kirchberg

4.2.3. Pays:

Luxembourg

4.3. Téléphone (*):

4.4. Télécopieur (*):

4.5. Adresse électronique (*):

4.6. Numéro d'identification/numéro de sécurité sociale/numéro d'organisation/ou équivalent (*):

5. MODE DE SIGNIFICATION OU DE NOTIFICATION

5.1. Selon la loi de l'État membre requis ☒

5.2. Selon le mode particulier suivant:

5.2.1. Si ce mode est incompatible avec la loi de l'État membre requis, l'acte ou les actes devraient être signifiés ou notifiés conformément à la loi de cet État membre:

5.2.1.1. Oui ☐

5.2.1.2. Non ☐

6. ACTE À SIGNIFIER OU À NOTIFIER

(*) Facultatif.

Généré par le portail e-Justice européen

DIELEN
GERECHTSDEURWAARDERS

6.1. Nature de l'acte

6.1.1. Judiciaire [X]

6.1.1.1. Acte introductif d'instance [ ]

6.1.1.2. Décision [ ]

6.1.1.3. Recours [ ]

6.1.1.4. Autre [X]

Boekwerk met documenten

6.1.2. Extrajudiciaire [ ]

6.2. Date ou délai à partir de laquelle/duquel la signification ou la notification n'est plus requise (*):

(jour) (mois) (année)

6.3. Langue de l'acte:

6.3.1. Original (BG, ES, CS, DE, ET, EL, EN, FR, GA, HR, IT, LV, LT, HU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SL, FI, SV, autre):

NL

6.3.2. Traduction (*) (BG, ES, CS, DE, ET, EL, EN, FR, GA, HR, IT, LV, LT, HU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SL, FI, SV, autre):

6.4. Nombre de pièces:

2

7. UN EXEMPLAIRE DE L'ACTE DOIT ÊTRE RETOURNÉ AVEC L'ATTESTATION DE SIGNIFICATION OU DE NOTIFICATION [article 4, paragraphe 5, du règlement (CE) no 1393/2007]

7.1. Oui (dans ce cas, l'acte doit être envoyé en double exemplaire) [X]

7.2. Non [ ]

1. Aux termes de l'article 7, paragraphe 2, du règlement (CE) no 1393/2007, vous êtes tenu de prendre toutes les mesures nécessaires pour assurer la signification ou la notification de l'acte dans les meilleurs délais et, en tout état de cause, dans un délai d'un mois à compter de la réception. S'il ne vous a pas été possible de procéder à la signification ou à la notification dans un délai d'un mois à compter de la réception, vous devez en informer cette entité en l'indiquant au point 13 de l'attestation d'accomplissement ou de non-accomplissement de la signification ou de la notification des actes.

2. S'il n'est pas possible de faire aboutir la présente demande de signification ou de notification en l'état des informations ou des pièces transmises, vous êtes tenu, aux termes de l'article 6, paragraphe 2, du règlement (CE) no 1393/2007, de vous mettre en relation par les moyens les plus rapides avec cette entité afin d'obtenir les informations ou les pièces qui font défaut.

Fait à:

Terneuzen (Nederland)

Date:

10 / 11 / 2016

Signature et/ou cachet:

DIELEN
GERECHTSDEURWAARDERS

(*) Facultatif.

Généré par le portail e-Justice européen

ETUDE Carlos CALVO
HUISSIERS DE JUSTICE ASSOCIÉS
Luxembourg

HUISSIERS DE JUSTICE
Carlos CALVO
Frank SCHAAL

L-1461 LUXEMBOURG • 65, rue d'Eich (Adr. Postale : B.P.2625 • L-1026 Luxembourg)

JoDe

ONTVANGEN 2 9 NOV 2016

CALVO & SCHAAL - Huissiers de Justice - B.P. 2625 - L-1026 LUXEMBOURG
DIELEN
GERECHTSDEURWAARDERS
Huissiers de Justice
Schuttershofweg 1 - Postbus 408
NL-4538 AA Terneuzen (ETR10531)

LUXEMBOURG, le 22/11/2016

Affaire:
n.réf.: ETR10531
v.réf.: L161538
votre personne de contact : Audrey BERNARD | (+352) 44 13 33-24 | audrey.bernard@huissier-luxembourg.com

Mes Chers Confrères

En réponse à votre courrier du 10 novembre 2016, je vous indique qu'il est impossible de procéder à la signification demandée.

Les intances européennes refusent toute signification par huissier.

Il convient de procéder par la voie diplomatique.

Vous trouverez ci-joint vorte acte en retour.

Veuillez agréer, Mes Chers Confrères l'expression de mes sentiments distingués.

Carlos CALVO
Huissier de Justice

Poster: eristwiederda.de

Asda supermarkt cambridge

metro.co.uk

Man doet boodschappen als nazi

Photo: mirror.co.uk

Klanten van een supermarkt in Cambridge zijn in 2013 geschrokken van de uitdossing van een man in de Asda supermarkt. De man droeg een SS-uniform, compleet met rode band om zijn arm met een swastika erop.

Outrage after Hitler, Anne Frank Halloween costumes go viral

Pictures making rounds on social media show offensive Halloween costumes involving Nazi insignia, 'ashes' of dead Jews.

Photo: cjnews.com

Op de foto boven in Amerika een Hitler Halloween outfit.Niet alleen in de Verenigde Staten. Sleutelfiguren uit de politiek van lidstaten van de Europese Unie en die van de EU die zich laten uitdossen met vlaggetjes,vaandels uit het Derde Rijk.Een Kamerlid van lidstaat Nederland die groepsbelediging uit het wetboek wil halen. Wat zijn de laatste nieuwe ontwikkelingen op Europese vlak in wet- en regelgeving.Ik verzoek de Hoofdofficier van Justitie Parket Oost-brabant zich hierover bij het Europese Hof te laten informeren. Waar liggen de grenzen tussen van wat nog wel is toegestaan en wat is verboden in de Europese Unie. Wil Europa een heropleving van het nationaalsocialisme met een “Hitler comeback”.

De prejudiciële procedure

Naast het EU-Hof is de nationale rechter belast met de handhaving van EU-recht. Om een uniforme toepassing te waarborgen, voorziet art. 267 EU-Werkingsverdrag in een samenwerking tussen het Hof en nationale rechtscolleges: bestaat onduidelijkheid over de vraag hoe een bepaling van gemeenschapsrecht moet worden toegepast of uitgelegd, dan heeft de nationale rechter de mogelijkheid - en in sommige gevallen de verplichting- deze vraag voor te leggen aan het Hof. Het Hof zal de vraag beantwoorden, waarna de nationale rechter uitspraak doet met inachtneming van de door het Hof gegeven uitleg van het gemeenschapsrecht.

Tweede Kamer wil groepsbelediging niet uit de wet schrappen

De Tweede Kamer sprak donderdag over een initiatiefwet die de veroordeling van PVV-leider Geert Wilders had kunnen voorkomen. Maar een ruime meerderheid van de Kamer moet van het voorstel niets hebben.

nrc.nl / christiaan Pelgim- 15 december 2016

Over de veroordeling van PVV-leider Geert Wilders werd weinig gesproken in het debat over de vrije meningsuiting. Toch had de initiatiefwet van Tweede Kamerlid Joram van Klaveren (VNL) die veroordeling kunnen voorkomen: door zijn wetswijziging zouden groepsbelediging en aanzetten tot haat of discriminatie uit het wetboek worden geschrapt. Dat zijn precies de twee artikelen waarvoor Wilders vorige week is veroordeeld.

STALMAN & RIJKEN
gerechtsdeurwaarders

Bezoekadres
Oranje Nassaulaan 1
5211 AR 's-Hertogenbosch
Postadres
Postbus 282
5201 AG 's-Hertogenbosch

Telefoon +31 (0)73 69 18 181
Fax +31 (0)73 69 18 189
Mail info@stalman.nl
Internet www.stalman.nl
ABN Amro NL44 ABNA 0520 2797 35
ING NL68 INGB 0000 6944 80
BTW-nr.: NL8051.60.644.B01
KvK 's-Hertogenbosch 160 866 94

Intermediaire stichting van de Universele
Verklaring van de Rechten van de Mens
T.a.v. Dhr. J.P. van den Wittenboer
Postbus 324
5660 AH Geldrop

per e-mail: ifudofhumanrights@yahoo.com

Uw kenmerk :IFUD/Hof van Justitie
Ons kenmerk:L1601731/MANA
Inzake :IFUD/Hof van Justitie
Onze e-mail :yjg@stalman.nl
Telefoon :0736918182

's-Hertogenbosch, 8 december 2016

Geachte heer Van den Wittenboer,

In opgemelde zaak bevestigen wij u hierbij via collega Van der Vlies alhier, de ontvangst van de door u aan ons verstrekte **losse opdracht**. Deze opdracht is in behandeling genomen en wordt zo spoedig mogelijk uitgevoerd.

Facturering geschiedt conform het Besluit Tarieven Ambtshandelingen Gerechtsdeurwaarder en onze algemene voorwaarden en tarieven (bijlage). Onze algemene voorwaarden en tarieven vindt u ook op onze website.

Het originele exploot zullen wij u direct toesturen na ontvangst van het verschuldigde bedrag ad € 129,24 (kosten betekening + redigeren exploot + btw). De stukken afhalen op ons kantoor onder gelijktijdige betaling van de nota, behoort ook tot de mogelijkheden; U kunt hiervoor contact opnemen met ondergetekende.

Wij verzoeken u vriendelijk om bij correspondentie het onderhavige dossiernummer **L1601731** te vermelden en danken u alvast voor de door u verstrekte opdracht.

Hoogachtend,

Stalman & Rijken Gerechtsdeurwaarders
namens deze,
mw. Y.A.M. Heijmans
Office manager

Balans

IFUD of Human Rights — Balans

		2015		2016
Activa				
Huidige activa:				
Contant geld 2,50		-		
Kantoor apparatuur		-		100,00
		-		-
		-		-
		-		-
		-		-
Totaal van huidige activa	**€**	**-**	**€**	**100,00**
Vlottende activa				
		-		
Liquide middelen (kas)		-		2,50
		-		
Vermogen 20.040.000,00 schenking ushmm af 90 %		-		2.004.000,00
Netto vaste activa	**€**	**-**	**€**	**2.004.002,50**
Overige activa				
Goodwill		-		-
Totaal van overige activa	**€**	**-**	**€**	**2.004.002,50**
Totaal van activa	**€**	**-**		

		2015		2016
Vermogen				
Kas		-		2,50
Schuld Staat der Nederlanden aan IFUD of Human Rights	(*)			2.004.000,00
Kantoor apparatuur		-		100,00
goodwill		-		-
niet ontvangen vorderingen 2.0004.000,00		-		-
		-		-
Totaal	**€**	**-**	**€**	**2.004.102,50**
baten				
Ontvangen giften van J.P. van den Wittenboer		-		680,94
ontvangen royalty e-book verkoop	**€**	**-**	**€**	**17,36**
Lasten				
Kosten onderhoud stichting		-	-	680,94
		-		-
	€	**-**	**€**	**2.004.102,50**
Totaal Vermogen	**€**	**-**	**€**	**2.004.102,50**

Saldo Kas	**€**	**-**	**€**	**2,50**

* De stichting heeft thans onvoldoende financiële middelen om een advocaat in de arm te nemen om deze schuldvordering op de Nederlandse Staat "resterende / overgebleven deel 10%" te gelde kunnen maken.

BLAD:

KASBOEK

Jaar:	**2016**
Instelling:	IFUD of Human Rights

Datum	Omschrijving	Kas
01.01.2016	ontv gift 25,00 USD v. J.P. vd. Wittenboer v donatie USHMM	€ 22,92
01.01.2016	donatie USHMM 25,00 USD (af) Pay P	-€ 22,92
11.01.2016	royalty 40 M-Oranienburg e-book	€ 5,79
01.03.2016	ontv.gift van J.P. vd Wittenboer	€ 8,50
01.03.2016	opdracht deurwaarder verzenden	-€ 8,50
10.03.2016	ontv.gift van J.P. vd Wittenboer	€ 108,90
10.03.2016	Uit gerechtsdeurwaarder	-€ 108,90
26.04.2016	ontv gift J.P. vd Wittenboer	€ 40,22
26.04.2016	Uit Ezbook bestelling #43447	-€ 40,22
01.06.2016	Uit aantekenen Dielen	-€ 8,15
13.06.2016	bij royalty 40 M-Oranienburg e-book	€ 11,57
27.06.2016	donatie USHMM 90% claim Akte	€ 0,00
27.06.2016	Af. Aantekenen USA USHMM	-€ 16,50
30.10.2016	ontv. Gift van J.P. vd Wittenboer	€ 22,95
30.12.2016	Uit 123inkt	-€ 22,95
05.11.2016	ontv. Gift van J.p. vd Wittenboer	€ 8,15
05.11.2016	Uit brief verz gerechtsdeurwaarder	-€ 8,15
14.11.2016	ontv. Gift van J.P. vd Wittenboer	€ 93,27
14.11.2016	Uit gerechtsdeurwaarder Dielen	-€ 93,27
08.12.2016	gift. J.P. vd Wittenboer	€ 10,00
08.12.2016	Uit KvK uitr voor Audio-Rarities	-€ 7,50
09.12.2016	gift. J.P. vd Wittenboer	€ 4,79
09.12.2016	ontv. Gift J.P. vd Wittenboer	€ 129,24
09.12.2016	Uit. Stalman & Rijken ger.deurw	-€ 129,24
14.12.2016	gift. J.P. vd Wittenboer	€ 223,85
14.12.2016	uit. Post nl bv postbus	-€ 223,85
14.12.2016	gift J.P. vd Wittenboer	€ 8,15
14.12.2016	Uit. Aant. KvK RvB utrecht	-€ 8,15
20.12.2016	Uit KvK uitr voor Audio-Rarities	-€ 7,50
	2015 eind kas	€ 10,00
	In Kas eind 2016	€ 2,50

Audio-Rarities — Balans

		2015		2016
Activa				
Huidige activa:				
Saldo Pay Pal geen		-		-
Saldo ING		-		304,56
Voorraden CD's 279 inkoopwaarde		-		2.262,66
giften /gemaakte kosten		-		
Af versturen cd post usa,aankoop ebay netbook,gift ushmm,gift internet archive (86,85)		-	-	86,85
Bij Ontvangen giften J.P. vd Wittenboer		-		88,14
Totaal van huidige activa	**€**	**-**	**€**	**2.568,51**
Vaste activa				
Onroerend goed en apparatuur		-		-
Verbeteringen aan gehuurde onroerende zaken		-		-
Vermogen en andere investeringen		-		-
Verminderd met cumulatieve afschrijvingen		-		-
Netto vaste activa	**€**	**-**	**€**	**-**
Overige activa				
Goodwill		-		-
Totaal van overige activa	**€**	**-**	**€**	**-**
Totaal van activa	**€**	**-**	**€**	**2.568,51**

		2015		2016
Verplichtingen en vermogen van eigenaar				
Huidige verplichtingen:				
Crediteuren		-		-
Verschuldigde loonkosten		-		-
Toegenomen compensatie		-		-
Verschuldigde inkomstenbelasting		-		-
Transitorische passiva		-		-
Overige		-		-
Totaal van huidige verplichtingen	**€**	**-**	**€**	**-**
Langetermijnverplichtingen				
Verschuldigde hypotheek		-		-
Totaal van langetermijnverplichtingen	**€**	**-**	**€**	**-**
Vermogen				
Kantoor apperatuur		-		61,73
Kas		-		1,29
	€	**-**	**€**	**63,02**
Opbrengst CD/Mp3 en streaming	**€**	**-**	**€**	**305,85**

Totaal vermogen				
	Saldo **€**	**-**	**€**	**2.568,51**

(*) notariële akte

Intermediaire Stichting van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens

31 december 2016

VOORZITTER / BESTUUR

J.P. van den Wittenboer

IFUD of Human Rights

http://ifudofhumanrights.webs.com

Europees Hof van Justitie- Koen Lenaerts Foto: EuroparlTV

DEEL 2

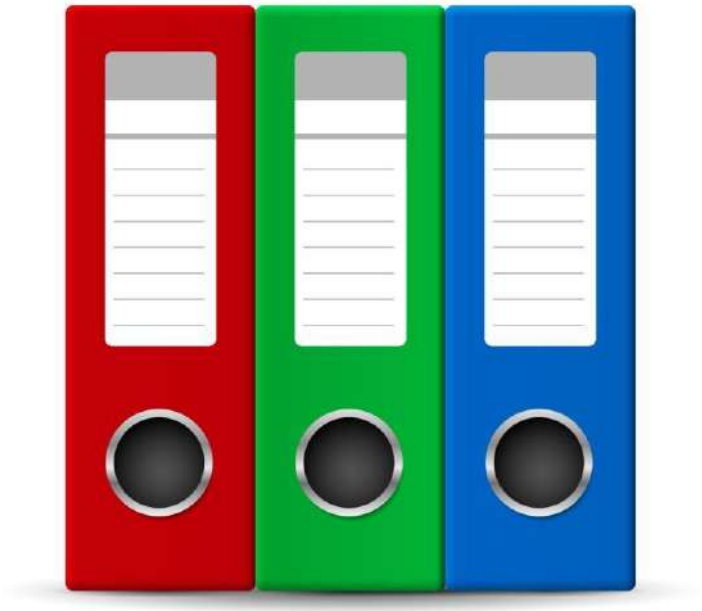

Jaarverslag 2017

IFUD of Human Rights

KAMER VAN KOOPHANDEL

Dossiernummer: 41092925 Blad 00001

Uittreksel uit het handelsregister van de Kamers van Koophandel
Deze inschrijving valt onder het beheer van de Kamer van Koophandel voor Brabant

Rechtspersoon:

Rechtsvorm	:Stichting
Statutaire naam	:Intermediaire Stichting van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens
Verkorte naam	:I.F.U.D. of Human Rights
Statutaire zetel	:Geldrop
Adres	:Kastanje 28, 5731NK Mierlo
Correspondentieadres	:Postbus 324, 5660AH Geldrop
Telefoonnummer	:06-50425552
Oprichting	:15-10-1993
Activiteit	:Ideële organisaties

Bestuurder(s):

Naam	:van den Wittenboer, Joannes Petrus
Geboortedatum en -plaats	:14-05-1955, Mierlo
Infunctietreding	:15-10-1993
Titel	:Voorzitter/secretaris/penningmeester
Bevoegdheid	:Alleen/zelfstandig bevoegd

Alleen geldig indien door de kamer voorzien van een ondertekening.

Eindhoven, 18-11-2009
Uittreksel is vervaardigd om 09.52 uur

Voor uittreksel

Mevrouw mr. W.A.M. te Lintelo
Hoofd Bedrijvenregister

Inleiding

In dit Jaarverslag een analyse van de juridische ontwikkelingen sinds eind 2016. Met onderwerpen over de rechtspraak,vluchtelingen,gezondheidszorg,milieu, mensenrechten, haatzaaien en de politiek in Nederland met die van Donald J. Trump in de Verenigde Staten van Amerika. Is Geert Wilders de Nederlandse Donald Trump? Of is het alleen maar nadoen om meer politieke aanhang? Wij leven in een individualistische samenleving. In een gefragmenteerde samenleving leiden mensen over het algemeen een onsamenhangend bestaan. De groep die terughoudend is tegenover politieke veranderingen is veel groter dan de groepinitiatiefrijke mensen die het voortouw pakken die veel kleiner is. Is het de ongevoeligheid die door de dagelijkse sleur veroorzaakt wordt? Is het de smartphone? Is ons geweten gevoed met politieke propaganda? Nederlanders blinken uit in uitmuntend vakmanschap en zijn bekend om geweldige prestaties in de sport.Doch ieder mens heeft een geweten dat afgestompt kan raken. Als individueel persoon kritiek hebben op het establishment van gevestigde orde kan duur komen staan, dat ondervonden in het verleden defensie klokkenluider Fred Spijkers en Paul van Buitenen. Fred Spijkers was bedrijfsmaatschappelijk werker bij Defensie, en weigerde om de weduwe van de bij een mijnongeval verongelukte beproevingsambtenaar te vertellen dat haar man door eigen onvoorzichtigheid om het leven was gekomen. In werkelijkheid waren er al lange tijd technische problemen met dit type mijn, waardoor in 1983 ook al zeven militairen waren verongelukt. Paul van Buitenen was in 2004-2009 lid van het Europees Parlement voor de door hem opgerichte partij Europa Transparant. Prominent klokkenluider. De heer van Buitenen werkte ruim tien jaar voor de Europese Commissie, en haalde in 1999 de internationale pers met onthullingen over budgettaire misstanden bij dit EU-orgaan.

Talen:
Nederlands met afwisseling Engels en bepaalde stukken Duits.

IFUD of Human Rights
31-12-2017

De eenzame elite

Volgens de voormalige bestuursvoorzitter van AkzoNobel Van Lede past de selecte groep van echt invloedrijke mensen in het bedrijfsleven, de politiek en de ambtenarij op ‘één velletje A4’. Een schaduwmacht die buiten de schijnwerpers de politieke besluitvorming beïnvloedt, onttrokken aan democratische controle. Deze groep is invloedrijk en machtig vanwege de belangrijke institutionele posities die ze bekleden in vooral economie, politiek en bestuur. Tot deze machtselite behoren diegenen die in staat zijn beslissingen te nemen die van invloed zijn op het leven van veel mensen, eventueel tegen de zin van andere elites of de bevolking in. Er wordt tevens gespeculeerd over een wereldwijde *superclass elite*, waarbij een kleine groep zeer machtige mensen achter de schermen aan de touwtjes trekt.

- De eenzame elite: Hoogleraar Prof.dr. J.J.M. de Hart, C. Vrooman, M. Gijsberts en J. Boelhouwer (red.), *Verschil in Nederland: sociaal en cultureel rapport 2014*. Den Haag: SCP (pp. 203-224) (met Pepijn van Houwelingen) scp.nl

De burger tegen het ambtelijk apparaat

February 8, 2010
Prof. Dr. P. Groeneboom

Ik vind het bijzonder mooi om te zien dat bepaalde burgers het op blijven nemen tegen in Nederland oppermachtige ambtelijke apparaten, zoals het OM, de rechterlijke macht en het NFI. Een recent voorbeeld daarvan wordt gegeven in: Als slager NFI zijn eigen vlees keurt van Maurice de Hond. Wie zich serieus in de Deventer moordzaak heeft verdiept en niet klakkeloos gelooft wat Bas Haan daarover in zijn boek heeft gerapporteerd, moet verbijsterd zijn over de manier waarop hier justitie samen met NFI en de firma Eikelenboom heeft geopereerd. Wie dan ook nog (zoals ik) het boek van Louwes Schuldig en de boeken Broddelwerk van Wagenaar en De slapende rechter van Wagenaar heeft gelezen is misschien al weer wat minder verbijsterd, omdat de verbijstering over bijvoorbeeld het "strepen" in verklaringen van getuigen als die niet kloppen met de veroordeling (zonder zelfs door puntjes aan te geven dat er iets weggelaten) dat in het strafrecht "usance" schijnt te zijn al eerder heeft toegeslagen. Het blijft er niet minder erg om! Mijn eigen ervaring in verband met de Lucia de Berk zaak (Lucia de B) is dat de meeste mensen er eigenlijk liever niets over willen horen, en zeker niet de moeite willen doen om zich te verdiepen in wat er allemaal misgaat bij veroordelingen in Nederland. Des te meer bewondering heb ik daarom voor mensen die blijven strijden tegen deze in Nederland oppermachtige ambtelijke apparaten. Zeer treurig is wel dat deze instanties door de voorstellen van minister Hirsch Ballin hun monopolie blijven behouden en dat er in Nederland geen onafhankelijke revisieraad naar Engels model komt. Nee, we moeten het doen met de sussende woorden van Harm Brouwer, die in Officieren van justitie in de fout onder andere beweerde dat het sjoemelen van het OM door "cursussen" bestreden zou worden.

Wat Trump met ons doet

De Amerikaanse president Donald Trump maakt het steeds bonter. We wisten al dat hij lomp, rancuneus, leugenachtig, vrouwonvriendelijk, ondiplomatiek en geen vriend van journalisten is. Nu dreigt hij openlijk met een kernoorlog en wekt de schijn neonazi's de hand boven het hoofd te houden. Trumps opstelling wakkert de tegenstellingen in Amerika en de rest van de wereld aan. In Amerika is vóór of tégen Trump zijn een splijtzwam. Het rijt vriendschappen, families, buurten en partijen uiteen. In de rest van de wereld groeit nu de angst dat Trump binnenkort een uitglijder met rampzalige gevolgen maakt.

maxvandaag.nl

17 augustus 2017

Kim Jong Un is cruel and dangerous but not crazy, North Korean experts say

Jim Michaels

USA TODAY

Aug. 2, 2017

President Trump is Unstable, Dangerous and Could Start Nuclear War, Doctors Warn

Linley Sanders

europe.newsweek.com

Newsweek•October 14, 2017

President Donald Trump poses a significant threat of nuclear war and is increasingly dangerous, according to leading psychologists who are stepping forward to warn Americans of his escalatingly threatening behavior.

The Duty to Warn PAC, an organization of psychologists who believe Trump has a personality disorder called malignant narcissism, will host marches across the nation Saturday to warn people about a perceived increase in his volatility and unpredictability in his performance as president.

Donald Trump

Photo: palmbeachpost.com / Allen Eyestone

'House of Cards' en de Amerikaanse verkiezingen: 'Er zit zeer veel van Frank Underwood in Donald Trump'

Maandag 14 maart 2016 - 17:51, door (die zeit)

Wanneer **Kevin Spacey** als president **Frank Underwood** in de camera kijkt, denkt hij al vier jaar lang maar aan één man: **Donald Trump**. Véél kans dat Trump een grote fan van **'House of Cards'** is, 'want net als Underwood is hij maar in één ding geïnteresseerd: macht,' zegt scenariste **Laura Eason**.

Het vierde seizoen van 'House of Cards' is sinds begin maart beschikbaar op Netflix, en het vijfde seizoen staat al in de steigers: voor Laura Eason en haar vijf collega-scenaristen zit het werk er net op. Nu hebben ze tijd zat om zich erover te verbazen hoe fictie en realiteit dag na dag meer in elkaar overvloeien.

humo.be

Trump is 'op alle fronten ongeschikt als president'

TROUW.NL
Sybilla Claus – 28 januari 2017

Donald J. Trump / AP

Een Amerikaanse psycholoog analyseerde op verzoek de persoon Donald Trump. Zijn oordeel: 'Extreem extravert, extreem onaardig, narcist, wil altijd winnen.

Inez Weski luidt noodklok over rechtsstaat

Foto: Erasmus Universiteit - 2015

https://www.youtube.com/watch?v=8N4Swo4BuIg

Rechtsstaat

Het recht beschermt en bevoordeelt de politieke en economische heersende klasse.Het recht is een monopolitisch machtsmiddel van de heersende klasse met een eigen staat van heersers in de staat. Zodra klokkenluiders er een vinger naar uitstrekken sluit het systeem zich hermetisch.Iedere aanval op de staat en het systeem wordt door het O.M. en de rechters onmiddellijk afgeblokt ten detrimente van de sociale emancipatie en de ontplooiingsmogelijkheden van de zwakken of machtelozen.

Advocate Inez Weski over zaken die de rechtsstaat kunnen bedreigen:

Auteur: Inez Weski - Taal: Nederlands – 2014
ISBN: 109021455127

Ministerie van Buitenlandse Zaken

Aan de Voorzitter van de
Tweede Kamer der Staten-Generaal
Binnenhof 4
Den Haag

Directie Integratie Europa
Bezuidenhoutseweg 67
2594 AC Den Haag
Postbus 20061
Nederland
www.rijksoverheid.nl

Onze Referentie
MINBUZA-2014.344069

Datum 4 juli 2014
Betreft Toezeggingen n.a.v. AO Rechtsstatelijkheid 14 mei jl.

Via deze brief informeert het Kabinet u over de bestaande (sanctie)mechanismen op het terrein van rechtsstatelijkheid in de Raad van Europa en de EU, de synergie tussen de EU en de Raad van Europa en de rol van niet-gouvernementele organisaties (ngo's) op dit terrein, zoals toegezegd aan uw Kamer tijdens het Algemeen Overleg Rechtsstatelijkheid d.d. 14 mei 2014.

Mechanismen van de Raad van Europa en de Europese Unie

In Europa functioneren verschillende soorten instrumenten op het terrein van de rechtsstaat in de brede zin van het woord, zowel binnen de Raad van Europa als binnen de EU. De aard daarvan varieert.

Raad van Europa
Vanwege de bewezen waarde voor de handhaving van de rechtsstatelijkheid door de Raad van Europa, verdient het Europees Verdrag tot Bescherming van de Rechten van de Mens en de Fundamentele Vrijheden (EVRM) als eerst vermeld te worden. Op basis van het EVRM kan het Europees Hof voor de Rechten van de Mens (EHRM) uitspraken doen over schending van het Verdrag, met name naar aanleiding van individuele verzoekschriften. Uitspraken van het Hof zijn bindend voor de betrokken lidstaten. Het Comité van Ministers van de Raad van Europa houdt toezicht op de naleving van de Hofuitspraken. Die naleving kan variëren van het betalen van billijke genoegdoening aan een verzoeker tot het wijzigen van nationale wetgeving, afhankelijk van de inhoud van de uitspraak. Indien een lidstaat niet afdoende gevolg geeft aan een uitspraak, kan het Comité van Ministers de staat door middel van (interim-)resoluties de wacht aanzeggen. De ultieme sanctie is royement uit de Raad van Europa.

Daarnaast kent de Raad van Europa onder de Parlementaire Assemblee commissies die de situatie van rechtsstaat, mensenrechten en democratie monitoren; in het bijzonder het *Committee on the honouring of Obligations and Commitments by Member States of the Council of Europe (Monitoring Committee)*, *Committee on Legal Affairs and Human Rights* en het *Committee on Equality and Non-Discrimination*. De commissies rapporteren over de naleving van de

verplichtingen van lidstaten in de Raad van Europa. Deze rapporten worden in de Parlementaire Assemblee besproken. Indien daartoe aanleiding is, kan de Parlementaire Assemblee als ultiem middel de geloofsbrieven van een lid intrekken of de lidstaat de toegang tot een volgende zitting weigeren.

De *European Commission for Democracy through Law* ofwel Venetië-Commissie is het adviserend orgaan van de Raad van Europa op het gebied van constitutionele zaken en geeft lidstaten en andere betrokken staten op aanvraag advies om juridische en institutionele structuren in lijn te brengen met Europese standaarden op het gebied van democratie, mensenrechten en rechtsstaat. De Venetië-Commissie bestaat uit onafhankelijke en onpartijdige leden aangewezen door de lidstaten. De EU-lidstaten c.q. de Europese Unie kunnen de Venetië-Commissie om advies verzoeken.

De *European Commission for the Efficiency of Justice* (CEPEJ) van de Raad van Europa is gericht op het verbeteren van rechtsstelsels van de lidstaten; daartoe behoren analyses en aanbevelingen. Lidstaten kunnen steun krijgen bij de implementatie van aanbevelingen. Met de oprichting van de Groep van Staten tegen Corruptie (GRECO) is een monitorings- en evaluatiemechanisme opgezet waardoor de bestrijding en aanpak van corruptie in de Raad van Europa blijvend geagendeerd wordt. Evaluatie geschiedt op thematische basis in alle aangesloten lidstaten.

Ten aanzien van mensenrechten verdient een aantal specifieke instellingen binnen de Raad van Europa de aandacht. In de eerste plaats de Commissaris voor de Mensenrechten, die lidstaten bezoekt, daarover rapporten uitbrengt en aanbevelingen doet voor verbetering van de mensenrechtensituatie. Ook draagt de Commissaris bij aan bewustwording over mensenrechten. Het Commissariaat is een onafhankelijk instituut binnen de Raad van Europa.

In de tweede plaats de *Committee for the Prevention of Torture* (CPT), dat bestaat uit onafhankelijke en onpartijdige experts met uiteenlopende achtergronden (medici, advocaten, en specialisten op gebied van politie en justitie). Leden van de CPT hebben (onaangekondigd) toegang tot gevangenissen in lidstaten en rapporteren hierover aan lidstaten. Rapporten bevatten bevindingen en aanbevelingen, waarop de betrokken lidstaat wordt verzocht te reageren. Indien daar naar aanleiding van de reactie van de lidstaat aanleiding toe is, kan de CPT besluiten aanbevelingen publiek te maken.

In de derde plaats de *European Commission against racism and intolerance* (ECRI), dat bestaat uit onafhankelijke en onpartijdige leden benoemd op grond van moreel gezag en erkende deskundigheid op het gebied van racisme, xenofobie en onverdraagzaamheid. ECRI rapporteert over deze thema's en doet aanbevelingen aan de lidstaten. Jaarlijks worden 9 à 10 landen bezocht in een cyclus van 4 tot 5 jaar.

Daarnaast is er de *Group of Experts on Action against Trafficking in Human Beings* (GRETA); het monitoringsmechanisme onder het Europees verdrag tegen Mensenhandel. GRETA rapporteert over de omzetting van het verdrag in lidstaten en doet aanbevelingen om de situatie m.b.t. tegengaan van mensenhandel te verbeteren.

Tot slot is er het Adviescomité bij het Kaderverdrag inzake de bescherming van nationale minderheden. Dit comité evalueert de implementatieverplichtingen van de verdragspartijen voor wat betreft de positie en behandeling van nationale minderheden. Naar aanleiding van een bezoek aan een van de staten, wordt een evaluatierapport uitgebracht aan het Comité van Ministers. De rapportage bevat adviezen voor verbeteringen in de positie van minderheden. Het adviescomité bestaat uit 18 onafhankelijke experts op het gebied van minderhedenbescherming afkomstig uit de bij het Kaderverdrag aangesloten landen.

Europese Unie
De belangrijkste preventie- en sanctiemechanismen op het terrein van rechtsstaat als waarde waarop de EU berust zijn neergelegd in artikel 7 van het EU-verdrag. Dit artikel voorziet, in ultimo, in de mogelijkheid een lidstaat stemrechten te ontnemen. De procedure is echter zwaar; dit artikel is dan ook nog nooit toegepast.

Daarnaast is er de mogelijkheid een inbreukprocedure te starten jegens een lidstaat wegens schending van EU-recht (artikel 258 VWEU). De mogelijkheden voor de Commissie om inbreukprocedures in te zetten indien de rechtsstaat in een lidstaat wordt bedreigd zijn begrensd, aangezien er sprake moet zijn van schending van een specifiek voorschrift op grond van het EU-recht. De toepasselijkheid van het EU Handvest voor de Grondrechten is gekoppeld aan de toepasselijkheid van het EU-recht. Per 1 december 2014 zijn de huidige beperkingen voor judiciële toetsing door het Europese Hof aangaande politiële en justitiële samenwerking in strafzaken niet langer geldig, waarna de Commissie gebruik kan maken van de mogelijkheid om ook op dit terrein een inbreukprocedure te starten. In uiterste gevallen kunnen via het Hof van Justitie boetes worden opgelegd.

Ook is er het Europese Unie Agentschap voor de Grondrechten (Grondrechtenagentschap) dat onder andere thematische rapporten publiceert. Rapporten van het Grondrechtenagentschap kunnen in de Raad worden gepresenteerd en besproken.

Het *EU Justitieel Scorebord* is erop gericht door vergelijkend onderzoek inzicht te krijgen in het functioneren van de justitiële systemen in de lidstaten. In het kader van het Europees Semester worden de gegevens uit het Justitieel Scorebord gebruikt om aanbevelingen te doen aan lidstaten over de effectiviteit en kwaliteit van de rechterlijke macht.

Eveneens relevant is het tweejaarlijkse anti-corruptierapport waarin de Commissie inspanningen van lidstaten beoordeelt om corruptie tegen te gaan. Per lidstaat worden in dat rapport aanbevelingen gedaan, waarbij wordt samengewerkt met GRECO.

Onder het coöperatie en verificatie mechanisme (CVM) Roemenië en Bulgarije, worden beide landen gemonitord op het terrein van justitie, anti-corruptie en de strijd tegen de georganiseerde misdaad.

In dit verband dient ook het Schengen-evaluatiemechanisme te worden genoemd, waaronder implementatie van Schengen-instrumenten geëvalueerd en gecontroleerd wordt. Mede op Nederlands initiatief is het hieronder ook mogelijk

op rechtsstatelijke elementen te toetsen. De Commissie brengt tweemaal per jaar een verslag uit over het functioneren van de Schengenruimte.

Ten slotte moet ook gewezen worden op rapportages van het Europees Parlement (EP). Het EP rapporteert regelmatig over de grondrechtensituatie in de EU. Over rechtsstaat in lidstaten is ook door het EP gerapporteerd, onder andere naar aanleiding van de grondwetswijziging in Hongarije in 2012 (Tavares rapport). Naar aanleiding van de rapporten kan het EP resoluties aannemen.

Naar de mening van het kabinet zijn er, gelet op bovenstaand overzicht, voldoende juridische, sanctionerende en onderzoeksinstrumenten voorhanden binnen de EU en de Raad van Europa. Er is echter geen mechanisme om de rechtsstaat politiek bespreekbaar te maken. Doel van het EU-rechtsstaatsinitiatief is het ontwikkelen van een aanvullend EU-mechanisme dat voorziet in een politieke dialoog over de rechtsstatelijke ontwikkelingen in EU-lidstaten, dat complementair is aan de bestaande instrumenten. Er is een politieke lacune die gevuld moet worden in de EU; geen juridische of sanctionerende.

Synergie tussen Raad van Europa en de Europese Unie

Uitgangspunt van het kabinet bij het EU-rechtsstatelijkheidsinitiatief is synergie met het werk van de Raad van Europa. Duplicatie moet voorkomen worden. Binnen de EU moet gebruik worden gemaakt van het werk van de Raad van Europa en daarop worden voortgebouwd.

De Mededeling van de Commissie vermeldt verschillende mogelijkheden om de synergie tussen de EU en de Raad van Europa te versterken. Alle lidstaten van de EU zijn lid van de Raad van Europa en hebben de verplichtingen die voortvloeien uit dat lidmaatschap onderschreven.

De drie fasen van het EU-kader voor de rechtsstaat, die in de Mededeling worden genoemd, evaluatie, aanbeveling en follow-up, voorzien in betrokkenheid van (onderdelen van) de Raad van Europa. In de dialoogfase kunnen de organen van de Raad van Europa en het Bureau van de Europese Unie voor de Grondrechten belangrijke aanwijzingen opleveren voor de vraag of sprake is van systemische bedreiging van de rechtsstaat. Ten aanzien van de evaluatie en follow-up stelt de Commissie in de Mededeling: 'De Commissie zal, als regel en in de toepasselijke gevallen, de Raad van Europa en/of zijn Commissie van Venetië om advies vragen en haar analyse met hen coördineren in alle gevallen waarin de kwestie ook tot hun aandachtsgebied behoort of onderwerp is van hun analyse'. De Venetië-Commissie kan nu reeds op initiatief van de Europese Commissie adviezen geven.

Daarmee kan aan de synergie concrete invulling worden gegeven zonder wijziging van de bestaande verdragsrechtelijke kaders en wordt overlap tussen de respectievelijke verantwoordelijkheid van de Raad van Europa en haar organen en de Europese Commissie en Europese agentschappen voorkomen.

Betrokkenheid van niet-gouvernementele organisaties

Naar de mening van het kabinet kunnen ngo's, zoals mensenrechtenorganisaties en netwerken van advocaten of rechters, een belangrijke rol spelen in het EU-rechtsstatelijkheidsmechanisme als bron van objectieve, onafhankelijke informatie over rechtsstatelijke ontwikkelingen.

Ook de Commissie heeft reeds aangegeven veel waarde te hechten aan de inbreng van ngo's op dit terrein en zich open te stellen voor bijdragen van het maatschappelijk middenveld. De Mededeling van de Commissie biedt verschillende mogelijkheden waarop ngo's kunnen bijdragen aan het rechtsstaatsmechanisme. Zo wordt vermeld dat evaluaties gebaseerd kunnen zijn op de aanwijzingen die worden ontvangen van beschikbare bronnen en instellingen, met inbegrip van de organen van de Raad van Europa en het Bureau van de Europese Unie voor de Grondrechten. De dialoog tussen het maatschappelijk middenveld en de EU-instellingen is vastgelegd in artikel 11 VEU. De Verordening waarmee het Bureau van de Europese Unie voor de grondrechten is opgezet (nr. 168/2007 van de Raad) voorziet in samenwerking met het maatschappelijk middenveld waaronder ngo's (zie artikel 4, lid 1 onder a en artikel 10 van deze verordening). Op deze manier draagt de inbreng van ngo's direct en indirect bij aan het rechtsstaatsmechanisme. Uiteraard bestaat voor ngo's en het maatschappelijk middenveld ook de mogelijkheid lidstaten aan te spreken.

Binnen de Raad van Europa is betrokkenheid van internationale ngo's vastgelegd in de *Conference of International Non-Governmental Organisations of the Council of Europe*. Hiermee is betrokkenheid van niet-gouvernementele organisaties onder de rechtsstaatsinstrumenten op verschillende niveaus verankerd.

De Minister van Buitenlandse Zaken,

Frans Timmermans

Timmermans wordt vice-president van de Europese Commissie

WO 10 SEP 2014

Frans Timmermans minister van Buitenlandse Zaken in Nederland gaat zich als Europees Commissaris de komende 5 jaar bezighouden met Europese regelgeving, relaties tussen de Europese instellingen, rechtsregels en fundamentele (mensen)rechten. Frans Timmermans wordt vice-president van de Europese Commissie. Timmermans wordt daarmee de hoogste plaatsvervanger van de toekomstig voorzitter van de Europese Commissie Jean-Claude Juncker.

Mr. P.P.M. Ruijs over het rechtssysteem in Nederland

Op 20 mei 1997 bracht Mr. P.P.M. Ruijs het onderwerp over het rechtssysteem -wat er mis is met suggesties ter verbetering- onder de aandacht van de Minister-President van Algemene Zaken, Wim Kok middels een schrijven. In 2001 verscheen zijn boek via uitgeverij Aspekt. “Wij zien u wel in de rechtszaal: Klassenjustitie in Nederland?”

De schijn van belangenverstrengeling

CULTUUR

JOOP BOUMA– 18 augustus 2001

REVIEW

Paul Ruijs heeft een hekel aan advocaten, de ANWB, de Consumentenbond en aan rechters en hun plaatsvervangers. Wie zijn boek 'We zien u wel in de rechtszaal' leest, begrijpt waarom. De rechtspraak in Nederland wordt, als we Ruijs geloven, geschraagd door een hecht systeem van vrindjespolitiek, belangenverstrengeling, opportunisme en bedrog. Van dit verhulde vlechtwerk maken grote belangenorganisaties als ANWB en Consumentenbond zonodig schaamteloos gebruik. 'Soms moet een burger zelf maar eens een klok luiden', schrijft Ruijs.

Bron: trouw.nl

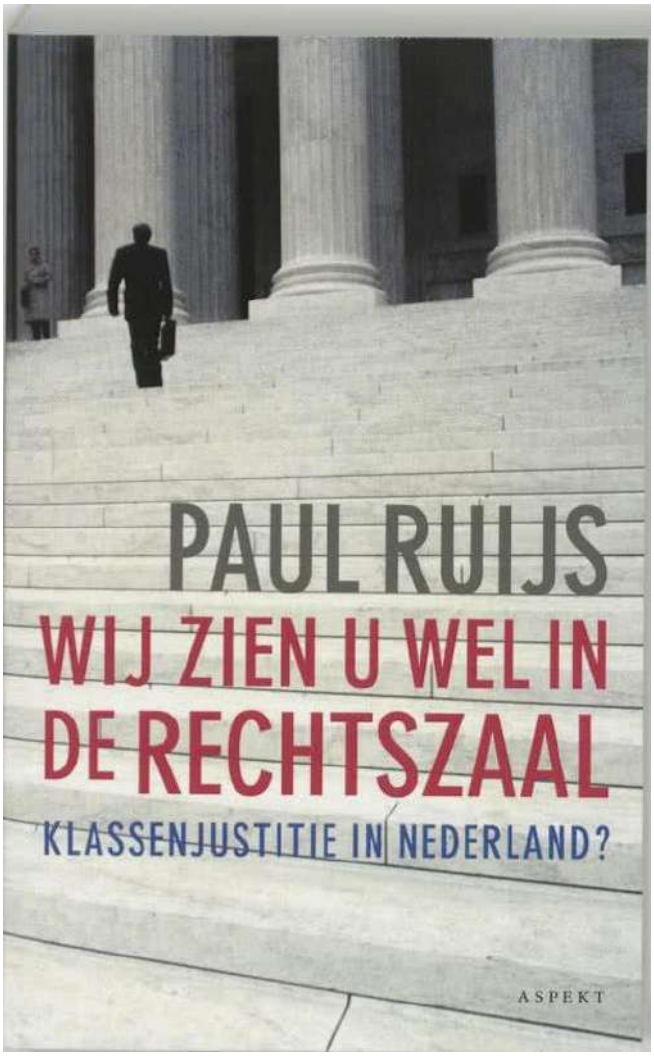

Titel	Wij zien u wel in de rechtszaal: klassenjustitie in Nederland?
Auteur	Paul Ruijs
Editie	2
Uitgever	Aspekt, 2001
ISBN	9059110110, 9789059110113
Lengte	293 pagina's

Schiphol drama

Foto: Indymedia - 2005

In amsterdam zijn in 2005 op diverse lokatie in de stad spandoeken opgehangen in verband met het schiphol drama.

Aangifte tegen Verdonk na cellenbrand

De stichting Een Royaal Gebaar wil de regering aanklagen wegens `dood door nalatigheid', in verband met de elf doden van de Schipholbrand. De actie is een initiatief van schrijfster Marion Bloem.

21 november 2005

Op de internetpagina www.eenroyaalgebaar.nl hebben bijna 15.000 mensen steun betuigd voor een strafrechtelijke aangifte tegen minister Donner (Justitie, CDA) en minister Verdonk (Vreemdelingenzaken, VVD). Volgens de tekst van de `aanklacht' op de website wil de organisatie dat de ministers `hun fouten erkennen' en aftreden. Onder anderen Freek de Jonge, Geert Mak en Jan Pronk steunen de actie.
De aanklacht volgt op aangiftes over en weer over spandoeken met leuzen tegen Verdonk die de afgelopen weken aan gevels van kraakpanden waren opgehangen.

Bron: nrc.nl

Piet Hein Donner

Piet Hein Donner (CDA) van 22 juli 2002 tot 21 september 2006. Trad af na de presentatie van het rapport van de Onderzoeksraad voor Veiligheid naar de Schipholbrand waarbij elf illegale personen omkwamen.

Bron: NOS

https://archive.org/details/CrisisInDeRechtsstaat

Advocatenkantoor Steijnen, Olof & Stelling

Couwenhoven 52-05

3703 ER Zeist

tel. 030-6956867

email: sagitar@hetnet.nl

Aan de Hoofdofficier van Justitie

van het ressort Haarlem

de heer mr. B.W.J. Steensma

Postbus 601

2003 RP Haarlem

Aan de Hoofdofficier van Justitie

van het ressort Den Haag

de heer mr. H.J. Moraal

Postbus 20302

2500 EH Den Haag

2 december 2005

Geachte heer/mevrouw,

Hierbij verzoek ik u, als gemachtigde van de aan de voet van deze aangifte nader genoemde personen, tegen de minister van Justitie Donner en de minister van Integratie en Vreemdelingenbeleid Verdonk vervolging in te stellen wegens Schipholcomplex Schiphol-Oost, waarin op 27 oktober 2005 11 mensen levend verbrandden. (intro aangifte)

19.10.2007
Recht.nl

Hoge Raad: ministers niet vervolgen om Schipholbrand

De Hoge Raad zal geen opdracht geven tot vervolging van de voormalige ministers Piet Hein Donner en Rita Verdonk in verband met de Schipholbrand. Een groep mensen was naar de Hoge Raad gestapt met een verzoek tot vervolging, wegens vermeende ambtsmisdrijven in de Schipholbrand-affaire. Volgens de Hoge Raad kunnen ministers echter alleen bij Koninklijk besluit, of in opdracht van de Tweede Kamer vervolgd worden voor ambtsmisdrijven.

- Geen strafrechtelijke vervolging van oud ministers Donner en Verdonk voor de Schipholbrand (Hoge Raad)

- Hoge Raad 19 oktober 2007, LJN: BA8454 (Rechtspraak.nl)

ECLI:NL:HR:2007:BA8454

Instantie	Hoge Raad
Datum uitspraak	19-10-2007
Datum publicatie	19-10-2007
Zaaknummer	R07/019HR
Formele relaties	Conclusie: ECLI:NL:PHR:2007:BA8454
Rechtsgebieden	Civiel recht
Bijzondere kenmerken	Cassatie
Inhoudsindicatie	Beklag ex art. 13a Sv. bij Hoge Raad over niet-vervolging van oud-ministers Donner en Verdonk voor beweerdelijk gepleegde ambtsmisdrijven als bedoeld in art. 76 RO rond de Schipholbrand; ontvankelijkheid; regeling besluitvorming tot strafvervolging aangelegenheid van nationaal recht, art. 7 IVBPR, art. 3 EVRM en art. 16 AFV verzetten zich niet tegen de exclusieve bevoegdheid van Kroon en Tweede Kamer zoals neergelegd in art. 119 Grondwet.
Wetsverwijzingen	Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten 7, geldigheid: 2007-10-19 Wet op de rechterlijke organisatie 76, geldigheid: 2007-10-19
Vindplaatsen	Rechtspraak.nl NJ 2008, 26 JOL 2007, 681 RvdW 2007, 878 NJB 2007, 2144 JWB 2007/341

Uitspraak

19 oktober 2007

Eerste Kamer

Rek.nr. R07/019HR

RM

Hoge Raad der Nederlanden

Beschikking

in de zaak van:

[Klager] en 29 anderen,

KLAGERS,

advocaat: mr. N.M.P. Steijnen,

t e g e n

1. mr. J.P.H. DONNER, de oud minister van Justitie,

2. drs. M.C.F. VERDONK, de oud minister voor Vreemdelingenzaken en Integratie,

BEKLAAGDEN,

niet verschenen.

1. Het beklag

1.1 Bij brief van 5 december 2005 heeft mr. N.M.P. Steijnen als gemachtigde van klagers zich gewend tot het hoofd van het arrondissementsparket Den Haag met het verzoek een strafvervolging in te stellen tegen de toenmalige minister van justitie,

J.P.H. Donner, en de toenmalige minister van vreemdelingenzaken en integratie, M.C.F. Verdonk, ter zake van het onderwerpen van de slachtoffers van de brand die in de nacht van 26 op 27 oktober 2005 heeft gewoed in het detentie- en uitzetcentrum Schiphol-Oost, aan een wrede en onmenselijke behandeling als bedoeld in art. 16 van het Verdrag tegen foltering en andere wrede, onmenselijke of onterende behandeling of bestraffing van 10 december 1984, Trb. 1985, 69, of als bedoeld in art. 7 van het Internationaal verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten van 16 december 1966, Trb. 1969, 99 (IVBPR). Volgens het verzoek maken van deze wrede en onmenselijke behandeling gedragingen en nalatigheden van de beide ministers deel uit, die van een zodanige aard zijn dat zij hebben geleid tot dood door schuld en medeplichtigheid aan het toebrengen van zwaar lichamelijk letsel. De bedoelde gedragingen en nalatigheden zijn vermeld in een bijlage bij het verzoek, welke bijlage is gehecht aan het hierna vermelde schriftelijke verslag van de Advocaat-Generaal F.F. Langemeijer.

1.2 Bij brief van 17 maart 2006 heeft het hoofd van het parket aan klagers geantwoord, kort gezegd, dat hij het hiervoor in 1.1 vermelde verzoek beschouwt als een aangifte van door de beide ministers gepleegde ambtsmisdrijven als bedoeld in art. 119 Grondwet en dat de officier van justitie daarom niet-ontvankelijk is ten aanzien van een vervolging van de beide bewindslieden, zodat van een strafrechtelijk onderzoek door of in opdracht van de officier van justitie ook geen sprake kan zijn.

1.3 Op 19 mei 2006 heeft mr. Steijnen namens de klagers een op 15 mei 2006 gedateerd klaagschrift als bedoeld in art. 12 Sv. ingediend bij het gerechtshof te 's-Gravenhage. Volgens het klaagschrift zijn de gestelde gedragingen en nalatigheden van de beide ministers, niet alleen aan te merken als een wrede en onmenselijke behandeling in de zin van de reeds genoemde verdragsbepalingen, maar ook als een onmenselijke behandeling in de zin van art. 3 Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden van 4 november 1950, Trb. 1951, 154.

1.4 Bij beschikking van 17 november 2006 heeft het hof zich op grond van het bepaalde in art. 76 RO en art. 13a Sv. onbevoegd verklaard kennis te nemen van het beklag en de zaak verwezen naar de Hoge Raad.

1.5 Het schriftelijk verslag van de Advocaat-Generaal strekt ertoe klagers niet-ontvankelijk te verklaren in hun beklag.

1.6 Bij brief van 5 juli 2007 heeft mr. Steijnen als gemachtigde van klagers een schriftelijk commentaar op dit verslag gegeven.

2. Beoordeling van de ontvankelijkheid van het beklag

2.1 Het beklag betreft weliswaar strafbare feiten waarvan de Hoge Raad in eerste aanleg kennis neemt - te weten door genoemde personen in hun voormelde betrekking beweerdelijk gepleegde ambtsmisdrijven als bedoeld in art. 76 RO - maar de opdracht tot vervolging ter zake van zodanige ambtsmisdrijven kan niet worden gegeven door de Hoge Raad maar uitsluitend bij Koninklijk besluit of bij een besluit van de Tweede Kamer der Staten-Generaal (art. 119 Grondwet; art. 4-19 Wet van 22 april 1855, Stb. 33, houdende regeling der verantwoordelijkheid van de hoofden der Ministeriële Departementen; art. 483 leden 1 en 2 Sv.).

Geen van de hiervoor in 1 genoemde verdragen, die de besluitvorming omtrent vervolging van strafbare feiten overlaten aan het nationale recht van de verdragsluitende staten, verzet zich tegen deze exclusief aan de Tweede Kamer en de Kroon gegeven bevoegdheid.

Die bevoegdheid is bij de parlementaire behandeling van art. 119 Grondwet, mede in verband met art. 14 lid 5 IVBPR en het door Nederland met betrekking tot deze bepaling gemaakte voorbehoud, opnieuw afgewogen en gehandhaafd (Kamerstukken II 1979/80, 16 164 (R 1147), nr. 3, onder 5). Daarbij is door de regering beklemtoond dat doordat de beslissing tot vervolging van de in art. 119 genoemde politieke ambtsdragers in handen van politieke organen bij uitstek is gebleven (hetzij de regering, hetzij de Tweede Kamer), recht wordt gedaan aan de omstandigheid dat de beoordeling van de draagwijdte en de inhoud van ambtsmisdrijven van kamerleden, ministers en staatssecretarissen in sterke mate een politiek karakter draagt. Daaraan werd toegevoegd dat door de beslissing omtrent vervolging exclusief in handen te laten van de regering of de Tweede Kamer, de betrokken ambtsdragers worden beschermd tegen een op lichtvaardige gronden ingestelde vervolging.

In het licht hiervan moet art. 13a Sv. aldus worden begrepen dat een beklag op de voet van dat artikel niet ertoe kan leiden dat, in plaats van de Kroon of de Tweede Kamer, de Hoge Raad opdracht tot vervolging van een dergelijk misdrijf zou geven.

2.2 Nu uit het voorgaande volgt dat de Hoge Raad niet bevoegd is opdracht te geven tot vervolging van ambtsmisdrijven als door [klager] c.s. bedoeld, is het beklag kennelijk niet-ontvankelijk. Dit brengt mee dat oproeping van klagers achterwege kan blijven (HR 20 maart 1998, nr. 9076, NJ 1998, 549).

3. Beslissing

De Hoge Raad verklaart klagers niet-ontvankelijk in hun beklag.

Deze beschikking is gegeven door de president W.J.M. Davids, als voorzitter, vice-president J.B. Fleers en de raadsheren C.A. Streefkerk, W.M.E. Thomassen en W.D.H. Asser, en in het openbaar uitgesproken door de raadsheer W.D.H. Asser op 19 oktober 2007.

Gedrag Balkenende `onbehoorlijk'

Rob Schoof
28 augustus 2004

Premier Balkenende en de ministers Donner (Justitie) en Remkes (Binnenlandse Zaken) hebben zich in augustus 2002 niet behoorlijk gedragen en waren onvoldoende zorgvuldig bij de beantwoording van Kamervragen over een onderzoek van de Maastrichtse hoogleraar staats- en bestuursrecht prof.mr. A.Q.C. Tak.
Dat concludeert de Nationale ombudsman op basis van een onderzoek dat is ingesteld naar aanleiding van klachten van Tak over de kabinetsleden. De uitspraak komt na een woordenstrijd van ruim twee jaar.

Tak publiceerde in 2002 een tweedelig handboek over het Nederlandse bestuursprocesrecht: Nederlands bestuursprocesrecht in theorie en praktijk. Hij oordeelde daarin uiterst kritisch over het functioneren van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State.
Tak concludeerde onder meer dat er voor de individuele burger geen rechtsbescherming meer bestaat in conflicten met de overheid, en dat de formalistische houding van de bestuursrechter leek op ,,formulierencontrole" en op een spelletje ,,tikkertje-af".

Bron: nrc.nl

2004

24 augustus 2004

2004/328 de Nationale ombudsman

Schijndemocratie

Leden van de vriendenkring rond de Minister-President genieten in Nederland de volledige politieke macht. De burgers zijn machteloos om dit te laten herstellen door de corrupte rechtbanken en corrupte Tweede Kamer.Alleen op papier is er democratie en rechtsstaat.In de parktijk blijkt er totaal geen sprake van democratie en rechtsstaat.

Twee Vandaag over Nederlandse rechtssysteem

Tros Twee Vandaag Ned 2 uitzending 25 juli 2005 rechtssysteem SP-kamerlid J. de Wit

In een uitzending van Twee Vandaag van de Tros (25 juli 2005: 'Nederlandse staat aangeklaagd bij VN'), werd bekendgemaakt, dat drie Nederlandse burgers zich, na een teleurstellende rechtsgang in Nederland tot aan het hoogste orgaan, zelfs bij de VN in Genève hebben vervoegd om zich (bij het Mensenrechten Comité) te beklagen over het Nederlandse rechtssysteem. In het genoemde programma Twee Vandaag wijst mr. J. de Wit (Tweede Kamer voor de SP) ons er op, dat het recht in Nederland steeds meer een recht van de rijken wordt; zij kunnen het zich permitteren om tot het uiterste door te blijven procederen. De molens van de rechtspraak draaien zeer traag en het duurt heel lang voordat een zaak bij de rechter komt en vervolgens duurt het weer eindeloos, voordat er een uitspraak is. In deze uitzending wordt vooral stevige kritiek geuit op het feit, dat rechters en plaatsvervangende rechters er nogal eens (vaak zelfs verzwegen) nevenfuncties op nahouden, die een onafhankelijke benadering van een zaak in de weg (zouden kunnen) staan. Prof. Twan Tak gaat zelfs zo ver, dat hij stelt, dat 'juridisch gezien Nederland is verworden tot een dictatuur!' Uit zijn onderzoek blijkt; 'alle aanvallen, alle acties van de burgers op de overheidsposities en de gevestigde posities worden, door de rechters met name, zo snel en zo efficiënt mogelijk buiten spel gezet, omdat ze een bedreiging vormen.

https://archive.org/details/DeOnafhankelijkheidVanHetNederlandseRechtssysteem

“rechter-plaatsvervangers”

Tweede Kamer,vergaderjaar 2004–2005

29 937 nr 4

Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights
t.a.v. de heer J.P. van den Wittenboer, voorzitter
Postbus 324
5660 AH Geldrop

Den Haag, 1 maart 2006

Geachte heer Van den Wittenboer,

Dank voor uw brief met CD-rom van 14 februari 2006.

Uit uw brief, die mij overigens niet geheel duidelijk was, begrijp ik dat u zich zorgen maakt over de rechtsstaat. Dit onderwerp ligt ook de SP na aan het hart. Wij zetten ons al jaren in om een einde te maken aan het fenomeen van de 'rechter-plaatsvervangers' met een betaalde hoofdfunctie en wij hameren op meer openheid en transparantie bij de rechterlijke macht. Ook de toegang tot het recht voor mensen met een lager inkomen is voor de SP een belangrijk thema.

Hoewel er veel is dat verbeterd moet worden, zien wij op dit moment geen aanleiding om de huidige minister van Justitie te willen vervolgen. Overigens vond de SP wel dat deze minister had moeten aftreden vanwege zijn verantwoordelijkheid in de zaak van de Schiedammer parkmoord.

Met vriendelijke groet,

Jan de Wit
SP Tweede-Kamerlid

SP-*eerste weg links*
Tweede-Kamerfractie, Plein 2, Postbus 20018, 2500 EA 's-Gravenhage
T (070) 318 30 44 **F** (070) 318 38 03 **E** kamer@sp.nl **I** www.sp.nl

CDA

TWEEDE KAMERFRACTIE

Intermediary Foundation of the
Universal Declaration of Human
Rights
t.a.v. de heer J.P. van den Wittenboer,
voorzitter
Postbus 324
560 AH GELDROP

's-GRAVENHAGE, 8 maart 2006
C 019669/dk.

Geachte heer Van den Wittenboer,

Onder dankzegging bevestig ik de ontvangst van uw brief van 14 februari j.l.

In het kader van een taakverdeling binnen de CDA-fractie is uw brief in handen gesteld van mevrouw mr. drs. J.N. van Vroonhoven, die dit onderwerp in de fractiecommissie Justitie behandelt.

In vertrouwen u hiermee van dienst te zijn,

Met vriendelijke groet,

Mr. B. van Beers
Beleidsmedewerker Justitie

Postbus 30805
2500 GV 's-Gravenhage

telefoon : (070) 3183020
telefax : (070) 3182602

Bezoekadres: Plein 2
2511 CR 's-Gravenhage

CDA

CDA

TWEEDE KAMERFRACTIE

Dhr. J.P. Van den Wittenboer
Kastanje 28
5731 NK Mierlo

Ons kenmerk	Inlichtingen bij	Doorkiesnummer	Den Haag
			20 maart 2006
Onderwerp		Bijlage(n)	Uw brief
rechtssysteem			14 februari 2006

Geachte heer Van den Wittenboer,

Hartelijk dank voor uw brief d.d. 14 februari jl. die mij de tweede week van maart bereikte. In deze brief verwijst u naar uw eerdere brief aan de vaste Kamercommissie Justitie waarin u een onderzoek naar het rechtssysteem in Nederland aanbiedt. U stelt dat er vele slachtoffers zijn van de rechtstaat in Nederland. Ik deel uw conclusies niet.

In het algemeen kan ik hier het volgende over zeggen. Rechtzoekenden krijgen soms gelijk van de rechter, en dan zijn het tevreden klanten. Soms ook worden zij door de rechter in het ongelijk gesteld. Het kan voorkomen dat men het met die uitspraak niet eens is, en zich daar niet bij neer wil leggen. Om de onafhankelijkheid van ons rechtssysteem in dat geval te kunnen garanderen is de mogelijkheid van hoger beroep en beroep in cassatie mogelijk. Zo ontstaat een systeem van 'checks and balances', dat onze rechtstaat kan garanderen.

Meer specifiek: u haalt in uw brief ook een concrete situatie aan waarin u van mening bent dat de staat op een 'oneigenlijke manier' inbreuk maakt op het auteursrecht. Dit betreft een individuele situatie waar ik mij als kamerlid niet in kan en niet in wil mengen.
Van deze afstand kan ik de exacte situatie namelijk onvoldoende beoordelen. Bovendien is het de taak van de rechter en niet van een politicus om te beoordelen of regels op de juiste wijze zijn toegepast. Die verhoudingen moeten we principieel zuiver houden.

Ik hoop u hiermee voldoende geïnformeerd te hebben.

Met vriendelijke groet,

Nicolien van Vroonhoven
CDA Tweede Kamerlid

Postbus 30805
2500 GV 's-Gravenhage

telefoon : (070) 3183020
telefax : (070) 3182602

Bezoekadres: Plein 2
2511 CR 's-Gravenhage

CDA

De overheid Justitieel apparaat een machtsbolwerk dat zich van burgers weinig of niets aantrekt.

Aan

de Vaste Commissie van Justitie
Tweede Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

[redacted], [redacted], 26 november 2007

Betreft: klacht tegen de Hoofdofficier van Justitie te Zwolle

---

Geachte leden van de commissie,

Opnieuw wenden wij, 71 bezorgde burgers, ons tot uw commissie. Het afgelopen jaar zijn er diverse brieven en e-mails naar u gestuurd door diverse burgers over de Deventer moordzaak en de vermeende fraude die het OM daarbij gepleegd heeft. Tot onze teleurstelling heeft u zo ver wij weten nimmer gereageerd op deze brieven en e-mails. Zelfs een ontvangstbevestiging kon er in de meeste gevallen niet vanaf. En dit terwijl wij ons niet kunnen voorstellen dat zulke flagrante schendingen van onze rechtstaat u niet zouden kunnen interesseren. Volgens ons is het u primaire taak om namens de burgers, door wie u gekozen bent, te waken over onze rechtstaat.

Wij hebben heden, 26 november 2007, een officiële klacht ingediend bij de minister van Justitie tegen de Hoofdofficier van Justitie te Zwolle, omdat hij al ruim een jaar alle aangiftes tegen het OM blijft negeren. Negeren betekent in dit geval dat hij zelfs niet een beslissing wenst te nemen de aangiftes al dan niet te gaan behandelen. Een kopie van deze klacht aan de minister kunt u als bijlage bij deze brief vinden.

Minister Donner heeft na de ontknoping in de Schiedammer parkmoord u willen doen geloven dat het hier om een incident ging. Wij constateren echter dat in veel strafzaken (b.v Puttens moordzaak, Lucia de B., Deventer moordzaak) identieke patronen te herkennen zijn, waarbij het OM de gemaakte fouten niet wenst te erkennen en in plaats daarvan niet schroomt om informatie te manipuleren en informatie achter te houden. Ook blijkt dat het OM alles wenst te doen om een verdachte veroordeeld te krijgen en eenmaal veroordeeld dat ook zo te houden. Men is daartoe zelfs bereid om processen verbaal te vervalsen. In De Deventer moordzaak ligt het volgens ons zelfs een graad erger, omdat het OM al 8 jaar lang op de hoogte moet zijn dat men, bewust, een onschuldige heeft laten veroordelen. U bent mogelijk van mening dat dit alles niet waar is of niet waar kan zijn, maar dat is nog geen reden om geen kennis te nemen van de bewijzen die hiervoor worden geleverd.
Onze zorgen over de gang van zaken in al deze zaken omvatten drie aspecten:

1. De zaak zelf, de wijze van onderzoek, het grote aantal gemaakte fouten, het achterhouden van informatie voor NFI en rechters, het verwijderen van ontlastend materiaal uit het dossier etc.

2. Fraude gepleegd door het OM omvattende het vervalsen van processen verbaal, wijzigen van getuigen verklaringen, wijzigen van politie dossiers etc.
3. Het negeren van aangiftes tegen het OM betreffende de bovenstaande fraude.

Wij kunnen ons voorstellen dat u als Tweede Kamer en de politiek in het algemeen zich terughoudend opstelt in zaken die nog "onder de rechter" zijn. Maar de hier genoemde punten 2 en zeker 3 behoort u zich aan te trekken. U kunt en mag zich daar niet aan onttrekken. Doet u dat wel dan geeft u het Openbaar Ministerie een vrijbrief om ongecontroleerd haar gang te gaan. Onze rechtstaat staat en valt in dat geval bij de integriteit van het OM, zonder dat u daar enige invloed op hebt. En er zijn aanwijzingen genoeg om aan te nemen dat de integriteit van het OM niet zo vanzelfsprekend is als wij allen zo graag zouden willen zien.

Nu terugkomend op onze klacht bij de minister. Het OM weigert dus alle aangiftes in deze zaak die tegen het OM zelf gericht zijn ook maar naar te kijken. Het OM voedt daarmee de indruk dat zij enerzijds de aangiftes niet kan weerleggen en anderzijds geen strafrechtelijke vervolging tegen mensen binnen de eigen organisatie wenst te starten. Wij kunnen hieruit alleen de conclusie trekken dat onze bewijzen voor de gepleegde fraude onweerlegbaar zijn en dat het OM, van uit haar standpunt niet geheel onbegrijpelijk, deze fraude onder het tapijt wil vegen. Het is aan u om dat niet te laten gebeuren. Nu wij alle ons ter beschikking staande wegen hebben bewandeld zij wij wel genoodzaakt om ons tot u te wenden. Wij zouden anders niet meer weten hoe wij deze mistand boven water moeten krijgen.

Wij verzoeken u daarom om ons een ontvangstbevestiging te sturen en deze brief door te sturen naar alle leden van uw commissie. Verder vragen wij u om ons mede te delen hoe u deze brief gaat behandelen. Als u van mening zou zijn dat u er niets mee gaat doen, hetgeen wij gezien het bovenstaande absoluut niet zouden kunnen begrijpen, zouden wij graag deelgenoot worden van uw overwegingen.

Hoogachtend namens 69 medeondertekenaars,

[redacted]

U kunt uw correspondentie naar bovenstaande adressen sturen.

bijlagen: brief aan de minister

[redacted]

Aan

Minister van Justitie
mr. E.M.H. Hirsch Ballin
Postbus 20301
2500 EH Den Haag

betreft uw referentie: 5452144/06/AJ

---

2 januari 2007

Geachte minister Hirsch Ballin,

Op 15 november heeft u gereageerd op mijn e-mail naar aanleiding van ontwikkelingen in de Deventer moordzaak (DMZ) (uw referentie 5452144/06/AJ). In mijn e-mail heb ik proberen aan te geven dat het OM, om het zacht uit te drukken, niet altijd even objectief naar de waarheid zoekt. Ik en met mij velen anderen maken zich hier grote zorgen over. Onlangs las ik uw antwoord opnieuw en zeker in het licht van de laatste ontwikkelingen kwam ik een toch wel opmerkelijke conclusie van u tegen: *"In juni heeft dit oriënterende onderzoek geleid tot de constatering dat het OM geen aanleiding zag nader strafrechtelijk onderzoek in te stellen. Ik heb van het rapport en de conclusies kennis genomen. Ik meen dat het OM in redelijkheid tot deze conclusie kon komen. Ik zie dan ook geen reden om tot nader oordeel te komen".* U heeft wel een blind vertrouwen in het zelfreinigende vermogen van het OM. Helaas bewijzen de feiten dat dat vertrouwen niet zo vanzelfsprekend is.

Verder verbaast het me dat voor u een eventueel strafrechtelijk onderzoek het enige resultaat zou kunnen zijn. Een strafrechtelijk onderzoek naar wie? Een andere verdachte, het OM zelf? Zou het resultaat niet kunnen zijn dat blijkt dat de rechtsgang zo slecht verlopen is dat de heer Louwes daarop nooit veroordeeld had mogen worden (dat zijn niet mijn woorden, maar van diverse hooggeleerde juristen) en dat dus de rechtzaak opnieuw zou moeten worden gedaan?

Voordat ik op de DMZ inga wil ik u wijzen op de afhandeling van de Schiedamse parkmoord. Ten eerste is het goed te beseffen dat als Wik H. zich niet zelf had aangegeven Kees B. nog jaren vast zou hebben gezeten. Ondanks dat daarvoor al feiten in de openbaarheid waren gebracht die grote twijfels brachten aan het vonnis, bleef het OM tot het laatst ontkennen fouten te hebben gemaakt. Een onderzoek van een jaar door het OM in Utrecht heeft tot de conclusie geleid dat niemand bij het OM iets te verwijten valt. Een opmerkelijke uitspraak in het licht van het feit dat **beëdigde** juristen van het OM zo ernstige fouten maken, dat hierdoor iemand voor jaren ten onrechte is veroordeeld. Een schrijnend contrast met de beslissing van hetzelfde OM om een niet beëdigde medewerkster van Jeugdzorg strafrechtelijk te laten vervolgen voor gemaakte fouten die tot een causaal veel minder duidelijk drama hebben geleid. Meneer de Minister, gelooft u echt in het zelfreinigende vermogen van het OM?

[redacted]

De DMZ kent heel veel overeenkomsten met de zaak in Schiedam. In beide gevallen heeft het OM in een redelijk vroeg stadium iemand aangewezen als schuldige en is daar de bewijsvoering op gaan richten met alle mogelijke middelen, zoals het negeren van ontlastende getuigen (zelfs de moeder van Wik H. vertrouwde haar zoon al in een vroeg stadium niet), het weglaten van niet passend bewijs en getuigen (het signalement gegeven door het slachtoffer) en het afdwingen van valse bekentenissen (u denkt toch niet dat Kees B. vrijwillig een bekentenis heeft afgegeven?). Nadat het OM eenmaal zo een weg op is gegaan, is de weg terug steeds lastiger. **Het eigen gezicht van het OM wordt daarmee belangrijker dan de waarheid**.

Het door u aangehaalde oriënterende onderzoek in de DMZ kon alleen plaatsvinden omdat de aanwijzingen tegen de veroordeling van de heer Louwes zo sterk werden dat dit gestopt moest worden. Het onderzoek zou zich richten op de informatie die door de heer de Hond is aangeleverd. Het resultaat is door de heer Brouwer op de persconferentie op drie punten in de openbaarheid gebracht:

1. *Er waren volgens hem geen aanleidingen om te veronderstellen dat de rechter een verkeerde beslissing heeft genomen.* Hierbij werden onder meer de aangedragen ontlastende getuigen genegeerd met het argument dat de getuigenissen na zes jaar niet meer betrouwbaar zijn. Daarmee voorbijgaand aan het feit dat verschillende van die getuigenissen ook al in 1999 waren gedaan en toen ook zijn genegeerd. Het is verder de schuld van het OM zelf dat het zes jaar heeft moeten duren, want men had deze getuigen ook eerder kunnen horen. Maar dit argument geldt blijkbaar totaal niet voor het alibi van de heer De Jong. In 1999 vijf dagen na de moord verklaarde hij om 16.30 uur thuis te zijn geweest. Toen bleek dat de Jong tussen 16.30 en 19.30 drie maal naar huis had gebeld veranderde hij zijn verklaring in 19.30. Tijdens het proces tegen Louwes werd door Officier van Justitie Duyts gelogen (meineed) door te stellen *dat De Jong een sluitend alibi had en/of niet op een leugen betrapt kon word*en. Maar in 2006 hebben De Jong en zijn vriendin verklaard de hele avond op de soos te zijn geweest. Nu is opeens een verklaring zes jaar later betrouwbaarder dan een van vijf dagen na de moord. Brouwer zegt hierop: *"De aanvankelijke verklaringen van De J. en M.W. (= vriendin) bevatten een aantal tegenstrijdigheden. Hun verklaringen van 8 mei 2006 daarentegen zijn consistent"*. Begrijpt u het nog?

2. *Een onderzoek naar de herkomst van een in de tuin gevonden briefje was vrijwel zeker niet afkomstig van M.W.* Dit is een belangrijk onderdeel waarop het OM onderzoek heeft gericht. Alleen blijkt nu dat dit onderzoek zeer waarschijnlijk vervalst is. Het gaat hier te ver om alle details van deze fraude te bespreken, maar vastgesteld is dat de ondertekenaars van het onderzoek niet, zoals het rapport meldt, uit district IJsselland komen maar uit Apeldoorn. Alle vier genoemde politiebeambten hebben verklaard niets met de zaak te maken te hebben en zeker geen schrijfproeven te hebben afgenomen. Bovendien lijkt het vrijwel zeker dat twee van de vier schrijfproeven door eenzelfde persoon zijn geschreven. Hiervan is aangifte gedaan bij het OM (waar kun je dat anders doen?) en de beschuldigde Hoofdofficier van Justitie Vast, onder wiens verantwoording de schrijfproeven zijn gedaan, mocht deze aangifte zelf behandelen. Hij heeft geantwoord met de woorden *"De naam van de betrokken verbalisant werd, zo werd ons bericht, (gemakshalve) ingevuld door een van de verbalisanten, Van Roemburg, die vervolgens abusievelijk ook een paraaf plaatste in een ander dan voor hem bedoeld kader."* en hij besluit met *"Aan uw aangifte of melding van vermeende malversaties zal ik dan ook geen gevolg geven."* Had u anders verwacht?

3. *Bij DNA onderzoek is meer DNA van Louwes gevonden, wat hem nog meer bestempelt als dader.* Ten eerste is het verbazend dat een onderzoek naar door de Hond aangedragen informatie leidt tot een uiterst moeilijk en ingewikkeld onderzoek naar zes jaar oud DNA. Dit onderzoek valt eigenlijk buiten het oorspronkelijke doel van het

[redacted]

oriënterende onderzoek. Waarom wel dit onderzoek naar meer belastend materiaal en niet een veel eenvoudiger onderzoek naar een paar ontlastende getuigen? Verder is het maar de vraag of meer bewijs van hetzelfde iets toevoegt. Het zegt nog helemaal niets over de wijze waarop het DNA op de bewuste blouse is gekomen. Had de heer Brouwer maar gezocht naar het vest dat mevrouw Wittenberg aan had tijdens de moord, daar zou je pas DNA kunnen vinden. Maar helaas dat is toevallig weg. (Doet me denken aan fotorolletjes). Onbedoeld door het OM lijkt het erop dat dit extra bewijs de hele hypothese van het OM, waarop Louwes veroordeeld is, onderuit haalt. Zie hiervoor de pleitnota van Knoops bij de Hoge Raad.

Hopelijk begrijpt u waarom ik het resultaat van het oriënterende onderzoek niet zo gemakkelijk accepteer als u gedaan heeft. Het onderzoek heeft alle schijn dat het een doofpotoperatie is. Als u dat niet gelooft, kunt u eenvoudig antwoord geven op de vele vragen die over deze zaak gesteld zijn en die nooit zijn beantwoord. Maar ik denk dat u ze ook niet kunt, wilt en zult beantwoorden.

Meneer de Minister, ik verzoek u om uw mening over het oriënterende onderzoek nogmaals te overwegen. Ik hoop dat u hierbij niet a priori het OM vertrouwt in een onderzoek naar zichzelf, waarbij zij waarschijnlijk een niet zo fraaie rol hebben gespeeld. De lange duur van de zaak en de starheid en arrogantie van het OM, maken het steeds lastiger om terug te komen op eerder genomen besluiten en meningen. U bent ongeveer de enige in dit land die enig tegenspel kan bieden. U mag zich er niet van afmaken door uw ogen te sluiten. De politiek heeft zich al veel te lang verscholen achter *"de scheiding der machten"*, *"het is onder de rechter"* en *"we houden ons niet met individuele gevallen bezig"*. Het gaat hier om de essentie van onze rechtstaat. Die moet boven elke twijfel verheven staan. In deze moderne tijd van communicatie met o.a. internet en een goed opgeleid volk zal die taak steeds lastiger, maar ook belangrijker, worden. De rechtstaat van 1848 past niet meer in 2007, daarom zou een hervorming van de rechtelijke macht hoog op de politieke agenda geplaatst behoren te worden.

Hoogachtend,

[redacted]

DCO Bestuur en Onderwijs
Commissie Justitie

Intermediairy Foundation of the Universal Declaration of Human Rights
De heer J.P. van den Wittenboer
Postbus 324
5660 AH GELDROP

Plaats en Datum	Den Haag, 8 november 2007
Betreft	Onderzoek rechtsstaat door Tweede Kamer
Ons kenmerk	JUST070656
Uw kenmerk	Opleggen valsheidsprocedures notariële akten
Uw brief van	27 september 2007

Geachte heer Van den Wittenboer,

Uw bovengenoemde brief is onder de leden van de vaste commissie voor Justitie verspreid.

Dit betekent dat alle leden van de commissie kennis hebben kunnen nemen van uw brief.

Namens de commissie zeg ik u dank voor de toezending van uw brief.

Hoogachtend,

mr. D.S. Nava,
griffier vaste commissie voor Justitie

Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Plein 2
Den Haag

Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Tel: 070-318 2007
Fax: 070-318 3444

E-mail: cie.just@tweedekamer.nl

Onderwerp: ADVIES
Raad voor de Rechtspraak
7 oktober 2008
mr. E.A.K.G. Ruys
kenmerk UIT 13279 / ONTW SR

onderwerp Conceptwetsvoorstel hervorming herzieningsregeling – advies

https://archive.org/details/ConceptwetsvoorstelHervormingHerzieningsregelingAdvies

Nieuw bewijs in Deventer moordzaak, waarschijnlijk wéér onschuldige jarenlang opgesloten

Twee van Putten, Lucia de Berk, Ernest Louwes...het gaat fantastisch met de rechtstaat

14-04-2017, tpo.nl

TNO heeft nieuw ontlastend bewijs gevonden in de Deventer moordzaak. Het gaat om het telefoonverkeer. Na nieuw onderzoek concludeert TNO dat het alibi van Ernest Louwes, kan kloppen, aldus de *Volkskrant*.

De belastingadviseur, die werd veroordeeld voor de moord, beweert al jaren dat hij kort voor het tijdstip van de moord reed op de A28 bij Harderwijk. Hij telefoneerde vanuit de auto. Omdat zijn telefoon een telefoonmast in Deventer aanstraalde, moet Louwes in de buurt van de plaats delict zijn geweest, oordeelde het gerechtshof in 2004. TNO haalt die veronderstelling onderuit.

Deventer moordzaak

Peter R de Vries

https://www.youtube.com/watch?v=ZVJd9DSCLK4

Overtuigend bewijs

Peter van Koppen
Nieuw Amsterdam
2011
ISBN10:9046809749
ISBN13:9789046809747

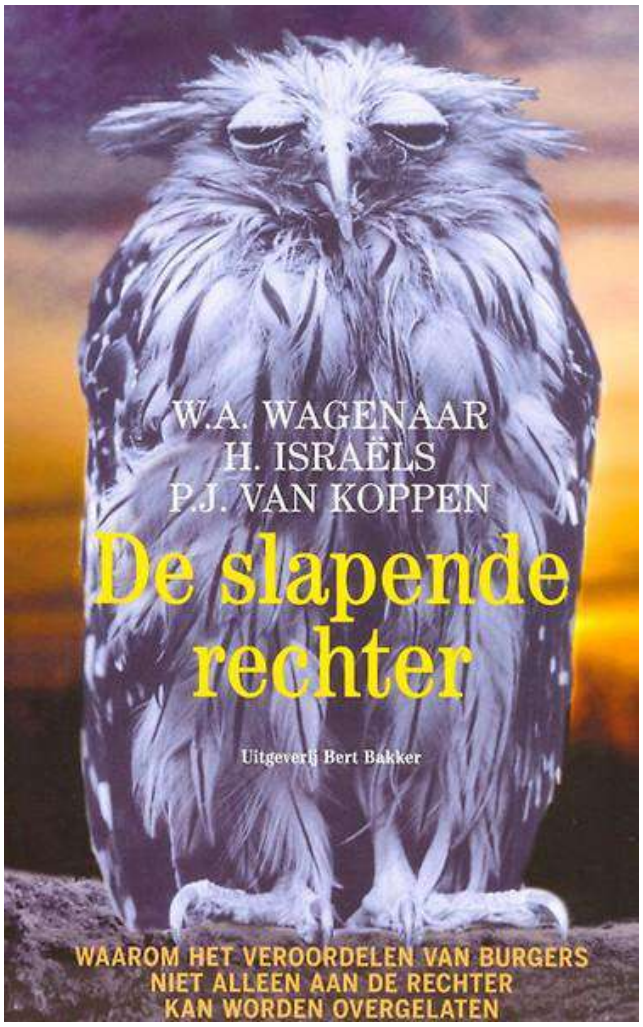

De slapende rechter

W.A. Wagenaar | H. Israëls | P.J. van Koppen

Uitgeverij Bert Bakker

2009

239 blz

EAN: 9789035132283

Raadsheer Marc Loth van de Hoge Raad slaat in het Nederlands Juristenblad hard terug naar het boek “De slapende rechter”. Kritiek wordt niet geduld binnen het gesloten bolwerk van gevestigde orde van rechterlijke macht en overheid. Wie toch kritiek heeft is een nestbevuiler die door de media vervolgens snel en effectief belachelijk en kapot moet worden gemaakt. Volgens het boek door Wagenaar, Van Koppen en Israels, is de rechtspraak een organisatie die de gelederen gesloten houdt (p. 78), die selectief citeren en daarmee bedrog plegen (p. 216), zonder het risico van sancties (p. 127) belangrijke delen uit het dossier worden gewoon weggestreept (p. 204), deskundigen worden weggestreept (p. 203), relevante delen van de redenering worden onttrokken aan de rechtsgang, er geen sprake meer van een fair trial, zoals het EVRM dat eist’ (p. 201). Volgens Marc Loth in NJB 18/09 is het ronduit lariekoek en suggestieve taalgebruik door de auteurs. NRC “mislukt boek zet rechters in kwaad daglicht”,(Folkert Jensma NRC) 11 mei 2009: De auteurs hangen een complottheorie aan, en het boek “de slapende rechter” is een uitglijder.

De Puttense moordzaak

J.A. Blaauw

De Fontein

2009

EAN: 9789026126802

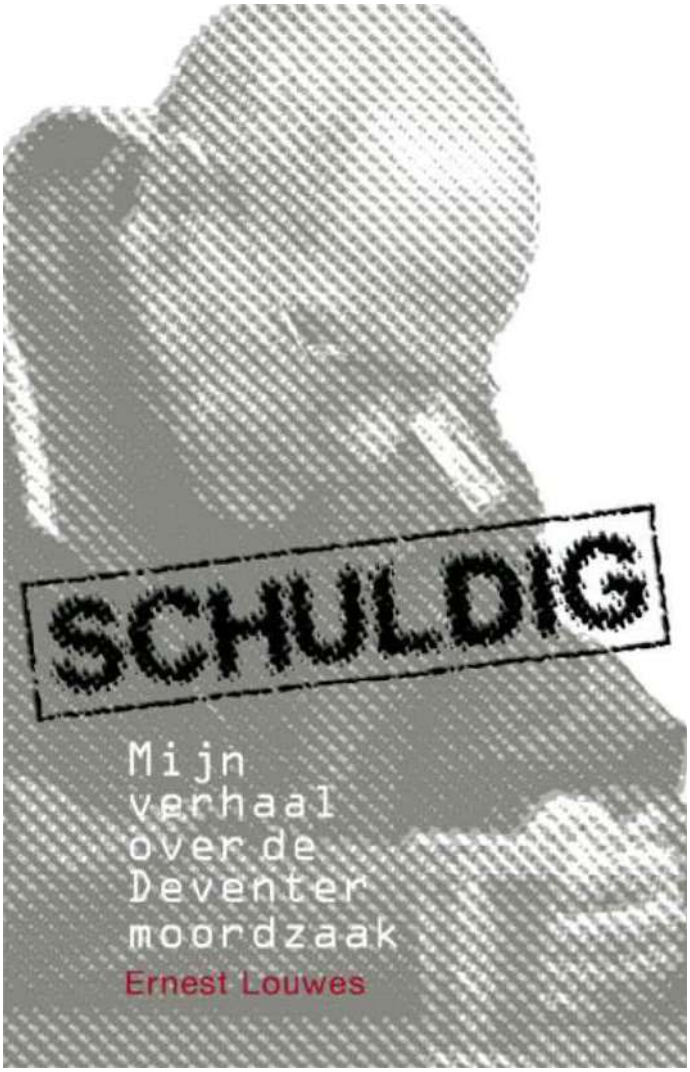

Deventer moordzaak

Ernest Louwes

Kosmos uitgevers

2009

Nederlands

192 blz

ISBN10:9021545497

ISBN13:9789021545493

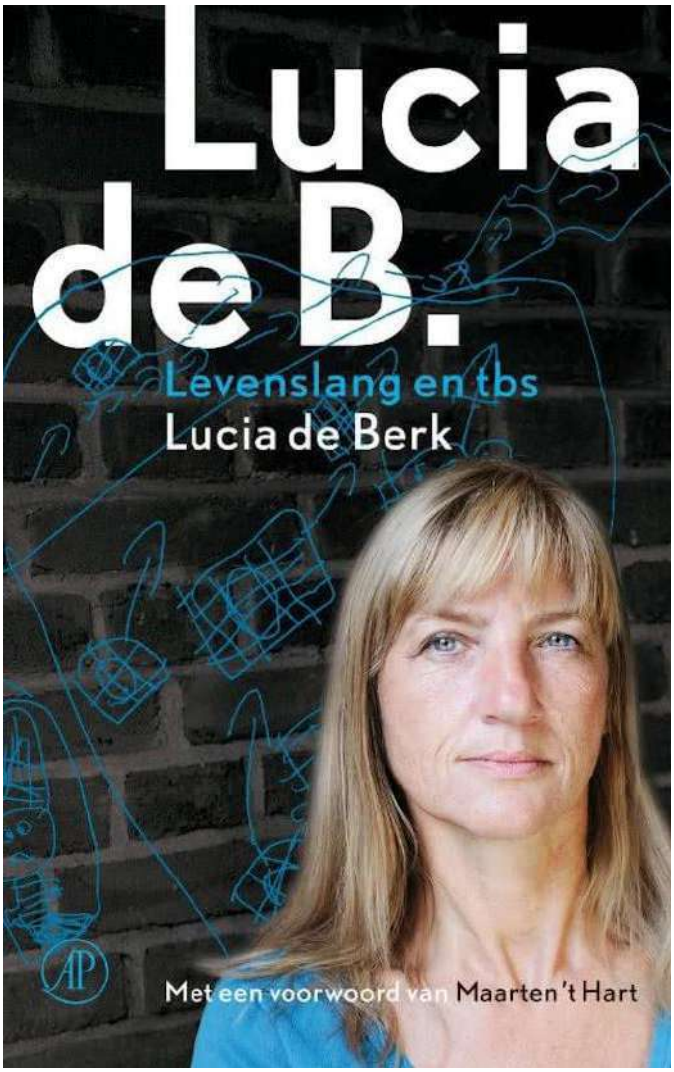

Lucia de B

Lucia de Berk

de Arbeiderspers

april 2010

262 pagina's

Nederland

9789029572620

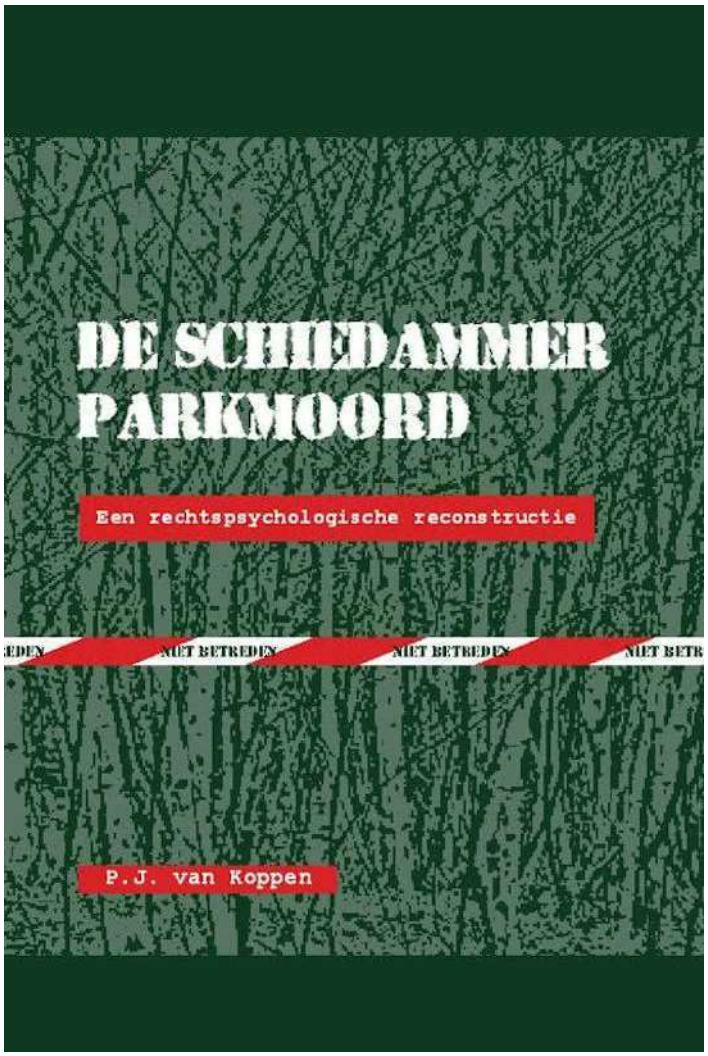

de Schiedammer parkmoord

P.J. van Koppen

Juridische Uitgeverij Ars Aequi

Nederlandstalig

9789069164847

2003

AFWIJZEN TERUGBLIK DOOR KABINET NA SCHIPHOLBRAND IS ONACCEPTABEL

18 OKTOBER 2006 NIEUWS
SP.NL

In de kabinetsreactie op het rapport over de Schipholbrand geeft de regering veel te weinig blijk van verantwoordelijkheidsbesef. Dat de overheid faalde en de eigen regels werden overtreden wil men onbesproken laten, zoals ook wordt gezwegen over de schuldvraag en falende nazorgverlening. “Dat is gewoon niet acceptabel,” zegt SP-Kamerlid Jan de Wit. “Je kunt niet alleen naar de toekomst kijken zonder lessen te trekken uit het verleden.”

De Onderzoeksraad heeft aangegeven dat er geen of minder slachtoffers te betreuren zouden zijn geweest als de overheid zich aan de eigen regels had gehouden. Bovendien was er na de rampen in Enschede en Volendam opnieuw sprake van een falende overheid. “Dat mag niet onbesproken blijven,” zegt De Wit. “Het is goed om te zien dat de regering de aanbevelingen van Van Vollenhoven ter harte neemt en met uitvoerige maatregelen komt op het gebied van de brandveiligheid. Maar de totale afwezigheid van reflectie op de achterliggende oorzaken van de brand is onbegrijpelijk. We moeten lering trekken uit het verleden.”

“Hoe is het mogelijk dat het met de brandveiligheid, na Enschede en Volendam, zó mis kon gaan,” vraagt De Wit zich nog steeds af. “Hoe is het mogelijk dat er na 2002, toen er brand was in een ander deel van het cellencomplex te Schiphol, geen maatregelen zijn genomen? Waarom heeft niemand binnen de DJI aan de bel getrokken over de veiligheid? Die vragen moeten óók door de regering beantwoord worden.”

De Wit wil weten waarom er niet is geleerd van Enschede en Volendam. “Anders ben ik er niet gerust op dat er wél wordt geleerd van de Schipholbrand. De kabinetreactie wekt de indruk dat met het aftreden van de ministers Donner en Dekker de vraag naar de verantwoordelijkheid van de overheid is afgedaan. Maar zo eenvoudig kan het niet zijn. Van Vollenhoven geeft aan dat er op volstrekt onacceptabele wijze is omgegaan met mensenlevens en dat onnodig slachtoffers zijn gevallen. We hebben er recht op van het kabinet te horen hoe dat heeft kunnen gebeuren.”

Ontevreden is De Wit ook over het uitblijven van een reactie van de regering op de kritiek van de Raad op de nazorg aan de slachtoffers. Hiervoor was minister Verdonk verantwoordelijk. De Wit: “Van Vollenhoven concludeert dat de opvang en de nazorg onder de maat was. Dat is harde kritiek en extra pijnlijk als je bedenkt dat de minister keer op keer de Kamer heeft verzekerd dat de nazorg goed geregeld was. Over die kritiek lezen we in de brief geen woord. Er wordt zelfs gesuggereerd dat het allemaal wel in orde is geweest. Ik vind dat schandelijk. Kwetsbare mensen die net een afschuwelijke gebeurtenis hadden meegemaakt, hebben niet de

benodigde zorg en aandacht gekregen. Daar mogen het kabinet en de Kamer niet zomaar overheen stappen.”Volgende week debatteert de Kamer met de betrokken ministers over het onderzoek naar de Schipholbrand.

Doden Schipholbrand gevolg van fouten overheid

In de nacht van 26 op 27 oktober 2005 ontstond brand in één van de cellen van het cellencomplex op Schiphol-Oost. Wat een onschuldig brandje had kunnen blijven, mondde uit in nachtmerrie, die aan elf mensen het leven kostte. Vreemdelingen zonder geldige papieren, overgeleverd aan de zorg van de overheid, stierven in hun cel een tragische dood. In de aanloop naar de tragedie hadden diverse overheden fout op fout gestapeld: het gebouw was niet brandveilig, het personeel was onervaren en ongeoefend. De brandweer was te laat en op de verkeerde plaats. Twee ministers en een burgemeester traden af. De Onderzoekraad voor Veiligheid kwam in september 2006 met een vernietigend rapport, op het ministerie moesten enkele ambtenaren het veld ruimen. Vanaf dag één probeerde Justitie de brand in de schoenen te schuiven van de Libische vreemdeling Al Jeballi in wiens cel de brand leek te zijn ontstaan. Al Jeballi werd zowel door de rechtbank als het Gerechtshof veroordeeld. Maar na een herziening door de Hoge Raad werd hij in maart 2013, ruim 7,5 jaar na de brand, uiteindelijk helemaal vrijgesproken. Een zware tegenvaller voor het Openbaar Ministerie. De eenzijdige jacht op een zondebok was uiteindelijk tevergeefs gebleken. Wat de oorzaak van de brand wel is geweest, zal nooit meer worden opgehelderd. Het onderzoek is definitief gesloten, het cellencomplex is afgebroken. Willem de Haan en Bart Zuidervaart zochten de betrokkenen op en spraken met overlevenden, nabestaanden, personeel, de brandweer, officieren van justitie en enkele ambtenaren. De auteurs kregen inzage in geheime documenten en reconstrueerden zo het aangrijpende verhaal vol onvoorstelbare gebeurtenissen, menselijk drama en machtspolitiek. De Schipholbrand – de vergeefse jacht op een zondebok is de geactualiseerde versie van het in 2005 verschenen boek van dezelfde auteurs.
ako.nl

Willem de Haan, Bart Zuidervaart

eBook, 221 pagina's

EPUB

Fosfor , Verschijningsjaar: 2015

ISBN-13 9789462251694

ISBN-10 946225169X

Nederlands

Onderzoeksraad voor Veiligheid onderzocht brand cellencomplex Schiphol

De Raad concludeert in zijn rapport onder meer dat drie overheidsinstanties tekort zijn geschoten. Bij deze overheidsinstanties heeft veiligheid en in het bijzonder brandveiligheid te weinig aandacht gehad. Het gaat allereerst om de Dienst Justitiële Inrichtingen (DJI) als opsteller van het Programma van Eisen voor de bouwer, als uiteindelijke gebruiker van het cellencomplex Schiphol-Oost en als verantwoordelijke voor de veiligheid van de gedetineerden. Vervolgens noemt de Raad de Rijksgebouwendienst (RGD), opdrachtgever voor de bouw en eigenaar van het cellencomplex Schiphol-Oost. Ten slotte draagt de gemeente Haarlemmermeer verantwoordelijkheid, als vergunningverlener voor de bouw en het gebruik, als toezichthouder en handhaver en als verantwoordelijke voor de brandweerzorg. De Raad beschouwt de DJI als de primair verantwoordelijke partij ten aanzien van de brandveiligheid. Deze drie instanties hebben op diverse punten verzuimd inhoud te geven aan de geldende wet- en regelgeving met betrekking tot brandveiligheid alsmede aan de informele regelgeving (waaronder het 'Brandbeveiligingsconcept Cellen en Celgebouwen'). Dat vindt de Raad 'een teleurstellende conclusie aangezien het waarborgen van de veiligheid van burgers een onomstreden kerntaak is van de overheid'.

Bron: onderzoeksraad.nl

Asielzoeker Schipholbrand eist ruim half miljoen euro van staat

De uitgezette Libische asielzoeker Ahmed al-Jeballi eist ruim 6,5 ton schadevergoeding van de Nederlandse staat. De illegaal werd in maart vrijgesproken van opzettelijke brandstichting in het cellencomplex op Schiphol.

Dat melden zijn advocaten Raymond Frijns en Eduard Damman dinsdag. Het gerechtshof buigt zich op 14 januari over het verzoek.

Vrijgesproken

De asielzoeker werd na jarenlange rechtsvervolging in maart in hoger beroep op alle punten vrijgesproken van schuld aan de brand die in 2005 uitbrak in het cellencomplex op Schiphol-Oost bij Oude Meer.

In eerste aanleg werd de illegaal nog veroordeeld tot een celstraf van drie jaar, maar de raadsheren van het hof oordeelden dat de Libiër niet kon weten dat hij een brand kon veroorzaken door zijn sigarettenpeuk weg te schieten.

Schadevergoeding

De elf doden die bij de brand vielen, komen volgens het hof dan ook niet voor rekening van de Libiër. Door bouwfouten was het inmiddels gesloten cellencomplex niet brandveilig.

De andere illegalen die de brand overleefden hebben al een schadevergoedinggekregen. Ook al-Jeballi kan nu rekenen op een forse vergoeding.

Bron: elsevierweekblad.nl

24 dec 2013

GERECHTSHOF DEN HAAG

ECLI:NL:GHDHA:2014:438

25-02-2014

BESLISSING

Het hof:

Verklaart de verzoeker niet-ontvankelijk in het verzoekschrift ex artikel 89 van het Wetboek van Strafvordering, voor zover betrekking hebbend op de periode van 25 oktober 2005 tot en met 6 november 2005.

Wijst het verzoek ex artikel 89 van het Wetboek van Strafvordering voor het overige toe en kent aan de verzoeker ten laste van de Staat een schadevergoeding toe tot een bedrag van in totaal

€ 47.880,-- (ZEVENENVEERTIGDUIZEND ACHTHONDERDTACHTIG EURO).

Wijst af het meer of anders verzochte.

Wijst het verzoek ex artikel 591a van het Wetboek van Strafvordering toe en kent aan de verzoeker ten laste van de Staat een schadevergoeding toe tot een bedrag van in totaal

€ 550,-- (VIJFHONDERDVIJFTIG EURO).

Raadsheer weg uit protest

Camil Driessen

depers.nl

Burgers staan in hun hemd bij rechtszaken tegen de overheid. Raadsheer Tak kan het niet meer aanzien en stapt op uit de Centrale Raad van Beroep.

Jaren en jaren streed hij voor de rechtsbescherming van burgers die onverhoopt in een proces tegenover de overheid komen te staan. Maar vanaf nu niet meer met een hamer in de hand. Raadsheer en emeritus hoogleraar Staats- en Bestuursrecht Twan Tak heeft deze week zijn ontslag ingediend bij de Centrale Raad van Beroep: de hoogste Nederlandse bestuursrechter bij geschillen op het terrein van de sociale zekerheid en in ambtenarenzaken.

Met zijn 27 jaar ervaring was hij er een van de oudste nog dienende raadsheren. In zijn ontslagbrief schrijft Tak: ‘De veelgeprezen rechterlijke blinddoek dient in de huidige bestuursrechtspraak blijkbaar nog alleen om de rechtzoekenden aan het rechterlijk oog te onttrekken.’ De burger en de rechtvaardigheid die hij zoekt zijn ingewisseld voor onder meer algemeen belang, efficiency en kostendekkendheid.

Sinds de Algemene wet bestuursrecht in 1994 werd ingevoerd is de rechtspraak van de Raad veranderd, afgedwaald van hoe die ooit bedoeld was. ‘Rechtspraak is rechtdoen in het concrete geval. Rekening houden met de mens en de feiten waarin die terecht is gekomen, niet een doffe algemene norm toepassen’, zegt Tak telefonisch.

Alarmerend

Tak hekelt de onpersoonlijke ‘formulierencontrole’ die inmiddels ook tot de Centrale Raad van Beroep is doorgedrongen. Die Raad heeft zich moeten voegen in het spoor dat de door Tak fel bekritiseerde Raad van State heeft uitgezet.

Juist vanwege zijn kritiek op de Raad van State is de hoogleraar en raadsheer nooit populair geweest in Haagse regenteske kringen. Met zijn magnum opus Het Nederlandse bestuursprocesrecht in theorie en praktijkuit 2002 deed hij het nodige stof opwaaien. Zijn conclusie dat het systeem van rechtsbescherming van de burger tegen de overheid alarmerende vormen heeft aangenomen, werd na Kamervragen weggewuifd door premier Balkenende en ministers Donner en Remkes.

De bevindingen van de professor zouden niet ‘op gedegen wetenschappelijk onderzoek berustten, maar op impressies’. Tak diende een klacht in bij de Ombudsman wegens misleiding van de Tweede Kamer. Hij won, de klacht werd gegrond verklaard.

Tak zegt zijn besluit ‘met veel pijn en tegenzin’ te hebben genomen. De druppel die de emmer deed overlopen was de vierde druk van zijn boek waarin hij constateert dat de rechtspositie van burgers nog slechter is geworden. ‘Ik moest mezelf de vraag stellen of ik het nog wel kon verantwoorden om hier deel van uit te blijven maken.’

Raadsheer Centrale Raad van Beroep stapt op uit protest

Burgers staan in hun hemd bij rechtszaken tegen de overheid. Raadsheer prof.mr. Tak kan het niet meer aanzien en stapt op uit de Centrale Raad van Beroep. Met zijn 27 jaar ervaring was hij er een van de langst zittende rechters.

- Raadsheer weg uit protest (De Pers)
- Bestuursrechter protesteert tegen bestuursrecht (Weblog Publiekrecht & Politiek)
- Ontslagbrief Twan Tak (Mr. Online)
- Raadsheer uit forse kritiek op rechtspraak (Mr. Online)

Bron: recht.nl

09-09-2011

Prof. mr. A.Q.C. Tak
Em. hoogleraar Staatsrecht en Bestuursrecht
Universiteit van Maastricht
Adviseur bestuursjuridische aangelegenheden

Humcovenderveld 2
6231 HW Meerssen

Telefoon 043-3581006 (zakelijk)
Telefoon 043-3581008 (privé)
www.Tak-Teunissen.nl

Aantekenen

Meerssen,
9 september '11

Gerechtsbestuur Centrale Raad van Beroep
Postbus 16002
3500 DA Utrecht

Onderwerp: Open brief

Geachte collegae van de Raad,

Zoals u weet heb ik als plaatsvervangend lid de Raad sinds 1983 mogen dienen, en ben daarmee één van de oudste nog dienende Raadsheren (zo niet de oudste).
Het is dan ook met grote tegenzin dat ik mij thans genoodzaakt zie het volgende onder uw aandacht te brengen.

Sinds de invoering van de Algemene wet bestuursrecht is de rechtspraak van de Raad onmiskenbaar veranderd. Na de sociale-zekerheidsrechtspraak heeft ook de ambtenarenrechtspraak zich moeten voegen in het spoor dat sindsdien wordt uitgezet door de Raad van State. Ook daar is niet langer object van berechting de rechtspositie van de justitiabele die zich om bescherming wendt tot de Raad. Dat object is thans enkel een overheidsformulier dat bekend staat als 'besluit'. Dit besluit wordt in de rechtspraktijk slechts gecontroleerd, getoetst op zijn regel-matigheid, met maximale mogelijkheden voor het bestuursorgaan tot herstel van onvolkomenheden. De veelgeprezen rechterlijke blinddoek dient in de huidige bestuursrechtspraak blijkbaar nog alleen om de rechtzoekenden aan het rechterlijk oog te onttrekken. De burger die de zaak aanhangig maakt is niet langer in beeld; het 'suum cuique tribuere', de individuele rechtvaardigheid, is ingewisseld voor (vermeend) algemeen belang, efficiëncy, kostendekkendheid en gelijkschakeling.
Onder deze omstandigheden meen ik een functioneren bij de Raad niet langer in overeenstemming te kunnen brengen met mijn persoonlijk geweten, ook al laat ik daarbij nog altijd het wetenschappelijk belang wegen dat gemoeid is met interne praktijkkennis van de Nederlandse rechtsbedeling.

Ik moet u dan ook verzoeken mij met onmiddellijke ingang ontslag te verlenen uit mijn functie.

Het spijt mij, dat een verband van meer dan een kwart eeuw aldus moet eindigen. Mijn gedachten gaan daarbij met zekere weemoed uit aan de oud-collegae uit de tijden van 'Schipper, Kloos en Boesjes', met wie ik het steeds een eer heb gevonden te mogen samenwerken.

Hoogachtend,

Prof.mr. A.Q.C. Tak

Bezuinigingen op gefinancierde rechtsbijstand

In 2013 vond in Nederland een staking plaats tegen de bezuinigingen op de gefinancierde rechtsbijstand door advocaten. In Den Haag kwamen ze bijeen om de rechtsbijstand ten grave te dragen. SP-leider Emile Roemer en SP-Kamerlid Jan de Wit waren daarbij aanwezig. De Wit: 'Deze regering gooit onze rechtsstaat in de uitverkoop. Als alleen rijken hun recht kunnen halen heet dat gewoon klassenjustitie.'

Bron: sp.nl
2013

Klassenjustitie

SP-programma de verkiezingen van 15 maart 2017 “Pak De Macht” het onderwerp “Toegankelijk recht zonder klassenjustitie”uitgelicht.

9 TOEGANKELIJK RECHT ZONDER KLASSENJUSTITIE

Waarom is het onbetaalbaar geworden om je recht te halen? Hoe kan het dat zoveel strafzaken op de plank blijven liggen? Waarom worden 'gewone' criminelen volwaardig gestraft, maar komen veel witteboorden-criminelen weg met een schikking?

1 KLASSENJUSTITIE WORDT BESTREDEN

We verbeteren de toegang tot het recht, om klassenjustitie te voorkomen. De griffierechten gaan omlaag, de inkomensgrenzen voor gesubsidieerde rechtsbijstand worden verruimd en de vergoedingen voor sociaal advocaten worden verhoogd. Misdaad mag niet lonen, daarom gaan we meer geld afpakken van veroordeelde criminelen. We verbeteren de samenwerking tussen politie, Openbaar Ministerie en belastingdienst om crimineel geld op te sporen en af te nemen. Met witteboordencriminelen wordt niet geschikt, deze criminelen gaan we financieel plukken en hard straffen.

2 Er komt meer capaciteit bij de politie en het Openbaar Ministerie (OM) om aangiften in behandeling te nemen en onderzoeken af te ronden. Voor ingewikkelde zaken, zoals kinderporno, cybercrime, fraude, milieudelicten, mensenhandel en zedendelicten, krijgen politie, OM en rechters meer mensen.

3 Wachttijden bij het Openbaar Ministerie en het Nederlands Forensisch Instituut moeten voorkomen worden. Daarom gaan we extra investeren om de kwaliteit van het opsporingswerk te garanderen.

4 In de rechtspraak moet meer worden geïnvesteerd om kwaliteit te kunnen blijven leveren en de digitalisering in goede banen te leiden. Om de werkdruk bij de zittende mensen te verlagen worden extra rechters aangesteld. De rechtspraak moet zo dicht mogelijk kunnen plaatsvinden bij de plek waar mensen wonen, bijvoorbeeld door spreekuur te houden in de buurt, zodat laagdrempelig, snel en goedkoop een probleem kan worden opgelost.

5 Alternatieven voor traditionele procedures bij rechtbanken, zoals mediation, het Juridisch Loket en de Geschillencommissies voor consumentenzaken, gaan we ondersteunen.

6 Justitiële dwalingen moeten gemakkelijker worden hersteld. We willen een fonds om opnieuw onderzoek te kunnen doen bij twijfelachtige veroordelingen.

7 We moeten zuinig zijn op de juridische beroepen. Betrouwbare advocaten, notarissen en gerechts¬deurwaarders dragen bij aan een betrouwbare rechtsstaat. Niet-integer gedrag in de beroeps¬uitoefening of in relatie tot de beroepsuitoefening wordt direct aangepakt.

8 Sport moet integer zijn. Fraude, corruptie, doping, matchfixing en agressie in de sport zullen daarom krachtig worden bestreden.

9 Dierenmishandeling wordt aangepakt en harder bestraft. De kennis en de capaciteit bij toezichthouders wordt uitgebreid. Dierenbeulen krijgen een verbod om dieren te houden.

10 Het ministerie van Veiligheid en Justitie wordt gesplitst. Handhaving van de openbare orde en andere politietaken worden ondergebracht bij Binnenlandse Zaken. De rechtspraak is een onafhankelijke staatsmacht en krijgt daarom een aparte begroting. De rechtsprekende taak wordt weggehaald bij de Raad van State, de bestuursrechtspraak wordt in het geheel ondergebracht bij de gewone rechtelijke macht.

11 We zijn voor meer internationale justitiesamenwerking en samenwerking op het gebied van criminaliteitsbestrijding. Opsporingsdiensten en inlichtingendiensten moeten effectiever samenwerken in de strijd tegen terrorisme en andere vormen van georganiseerde misdaad. Een Europees Openbaar Ministerie wijzen we echter af, onderzoek en vervolging van onze burgers blijft een nationale aangelegenheid.

12 Fraudeurs hebben nog te vaak vrij spel. Fraude kost de maatschappij elk jaar ongeveer acht miljard euro. Daarom komt er een Nationale Fraudeautoriteit, om gecoördineerd fraude aan te pakken, maar vooral ook om fraude te voorkomen. We willen niet dat er schikkingen worden getroffen, maar dat fraudeurs worden gestraft.

Donner vicepresident Raad van State

Foto: ANP

DEN HAAG – Minister Piet Hein Donner (Binnenlandse Zaken) stapt over naar de Raad van State om daar Herman Tjeenk Willink op te volgen als vicepresident. De ministerraad heeft de voordracht tot benoeming vrijdag officieel afgerond.

h.bluemink Herman Bluemink 16-12-2011,

CDA-gedeputeerde in Zuid-Holland Liesbeth Spies volgt Donner op als minister van Binnenlandse Zaken. Spies is inmiddels langsgeweest bij de koningin op paleis Huis ten Bosch.

Schipholbrand

Tjeenk Willink was sinds 1997 vicepresident van de Raad van State, het belangrijkste adviesorgaan van het kabinet. Donner was van juli 2002 tot 21 september 2006 minister van Justitie in drie kabinetten onder leiding van CDA-premier Jan Peter Balkenende. Donner trad in 2006 af vanwege de Schipholbrand. In het vierde kabinet-Balkenende was hij minister van Sociale Zaken. Vorig jaar oktober nam Donner zitting in het minderheidskabinet van VVD en CDA als minister van Binnenlandse Zaken.

Politie

Cartoon: Telegraaf 1993-1994 IRT-affaire Fred Soeteman "Politieagenten stalen als raven"

Hun taak was bestrijding van criminaliteit, maar ze stelen zelf als de raven. Veel strafrechtadvocaten hebben te maken met het verdwijnen van geld en waardevolle goederen o.a. merkkleding, sieraden en dure horloges van hun cliënten bij inbeslagname door politie en Justitie. De politie kampt met de ene na de andere bezuiniging, geldsmijterij in de politietop dure feestjes en andere vormen van geldverspilling. Politiemensen die zich kritisch uitlaten worden niet serieus genomen, gepest of op een andere manier het leven zuur gemaakt.

Angstcultuur bij politie

telegraaf.nl

25-09- 2013

WOERDEN - Bij de politie is een angstcultuur ontstaan doordat politiemensen die zich uitspreken over misstanden worden aangepakt. Dat stellen de voorzitters van de vakbonden voor politiepersoneel, de NPB, VMHP, ANPV en ACP, woensdag samen in een verklaring.

De vakorganisaties zien dat de afgelopen maanden steeds meer disciplinaire onderzoeken naar politiemensen worden ingesteld. Ook krijgen steeds meer leden te horen dat ze over knelpunten geen contact mogen opnemen met de vakbonden en medezeggenschap.

„Precieze aantallen hebben we niet, maar alle bonden zien deze trend", aldus voorzitter Han Busker van de Nederlandse Politiebond (NPB). „Mensen zijn bang dat ze op een zijspoor worden gezet.

Volgens de Minister Opstelten is er bij de politie geen sprake van een angstcultuur

Ik herken het geschetste beeld van de voorzitters van de vakbonden niet. De politie is een professionele organisatie waarin ruimte voor medewerkers is om eventuele klachten en problemen te uiten.

I.W. Opstelten
Minister van Veiligheid en Justitie
kenmerk
436502
10-10-2013

Bron: hermanvogel.nl / 2014

Herman Vogel

https://www.google.nl/search?q=gestapo+teeven4&source=lnms&tbm=isch&sa=X&ved=0ahUKEwiQxKyB19fVAhUPZVAKHfXMCoAQ_AUICigB&biw=1600&bih=794#imgrc=G7jJml0_liAYPM:

Exterieur van het ministerie van Veiligheid en Justitie. © ANP

Justitiemedewerkers durven angstcultuur niet te bespreken

Veiligheid en Justitie wil de angstcultuur op de werkvloer bespreekbaar maken, maar stuit op een probleem: de ambtenaren durven niet.

Koen Voskuil 08-04-2017

Er heerst een angst- en een afrekencultuur op het bestuursdepartement van Veiligheid en Justitie, bleek uit een in januari gepubliceerd tevredenheidsonderzoek onder ruim 1.300 medewerkers. Geen wonder dat Secretaris-Generaal Siebe Riedstra die cultuur met bespreeksessies, procesbegeleiders en clusterplannen te lijf wil gaan.

Maar echt voorspoedig gaat het verbetertraject niet. De ondernemingsraad heeft Riedstra gewaarschuwd dat ambtenaren van Veiligheid en Justitie niet vrijuit durven te praten tijdens de bespreeksessies. Dat blijkt uit een interne notitie, in handen van deze krant.

Volgens Riedstra hekelt de ondernemingsraad van het bestuursdepartement de manier waarop leidinggevenden de gesprekken leiden: ,,De medewerker moet zich veilig voelen in de relatie met zijn collega's en leiding. (..) De GOR (groepsondernemingsraad) heeft signalen ontvangen dat dit open gesprek niet altijd kan plaatsvinden."

Uit het tevredenheidsonderzoek bleek dat bijna één op de vier ambtenaren van Veiligheid en Justitie van plan zijn op te stappen, zo onthulde deze krant eerder. Medewerkers klagen ondermeer over een hoge werkdruk. ,,Werk blijft komen, weigeren wordt niet geaccepteerd en extra formatieplaatsen zijn onbespreekbaar."

Veiligheid en Justitie noemde de resultaten van het onderzoek 'zorgelijk'.

Van der Steur ontkent angstcultuur

Van der Steur ontkent de aantijgingen van een angstcultuur. In een brief aan de Tweede Kamer schrijft hij dat er op het departement alle ruimte voor medewerkers is om misstanden te melden.

Fred Teeven Raad van State

Zoals destijds in 2006 met Donner die aftrad wegens de Schipholbrand. Fred Teeven te nauw bij de bonnetjesaffaire betrokken toch voorgedragen als lid van de Raad van State, betuigt geen respect voor de burger, en is tevens het bewijs voor vriendjespolitiek

Fred Teeven voorgedragen als lid van Raad van State

Foto: Fred Teeven ANP

ad.nl
Redactie,11-02-2017

Tweede Kamerlid en oud-staatssecretaris van Veiligheid en Justitie Fred Teeven (VVD) is voorgedragen om in dienst te treden bij de Raad van State. Dat meldt NRC.

Oud-staatssecretaris Fred Teeven heeft zich teruggetrokken voor een benoeming bij de Raad van State. Dat bevestigen Haagse bronnen na berichtgeving door het AD. In februari ontstond politieke ophef over de mogelijke voordracht van Teeven.

nos.nl
1 juli, 2017

LEIDRAAD
ONPARTIJDIGHEID EN NEVENFUNCTIES
IN DE RECHTSPRAAK

JANUARI 2014

Nederlandse Vereniging voor Rechtspraak

Systeemwaarborgen voor de kernwaarden van de rechtspraak

mr.dr.M.L. van Emmerik, mr. J.P. Loof, mr. Y.E. Schuurmans

2014

De Rechtspraak, Raad voor de Rechtspraak

Onafhankelijkheid WODC

nos.nl
6 DECEMBER 2017

BINNENLAND, POLITIEK

NIEUWSUUR

GESCHREVEN DOOR
Bas Haan
verslaggever

De onafhankelijkheid van het Wetenschappelijk Onderzoeks- en Documentatiecentrum (WODC) is ernstig aangetast. Dat blijkt uit een uitgebreid onderzoek van Nieuwsuur. Het WODC heeft een grote invloed op het politieke beleid van Nederland. De politiek heeft jarenlang onderzoeken beïnvloed om uitkomsten te krijgen die het eigen gelijk van ministers en topambtenaren zouden moeten bewijzen.

Opstelten: minister liegt niet

https://archive.org/details/EenMinisterLiegtNiet

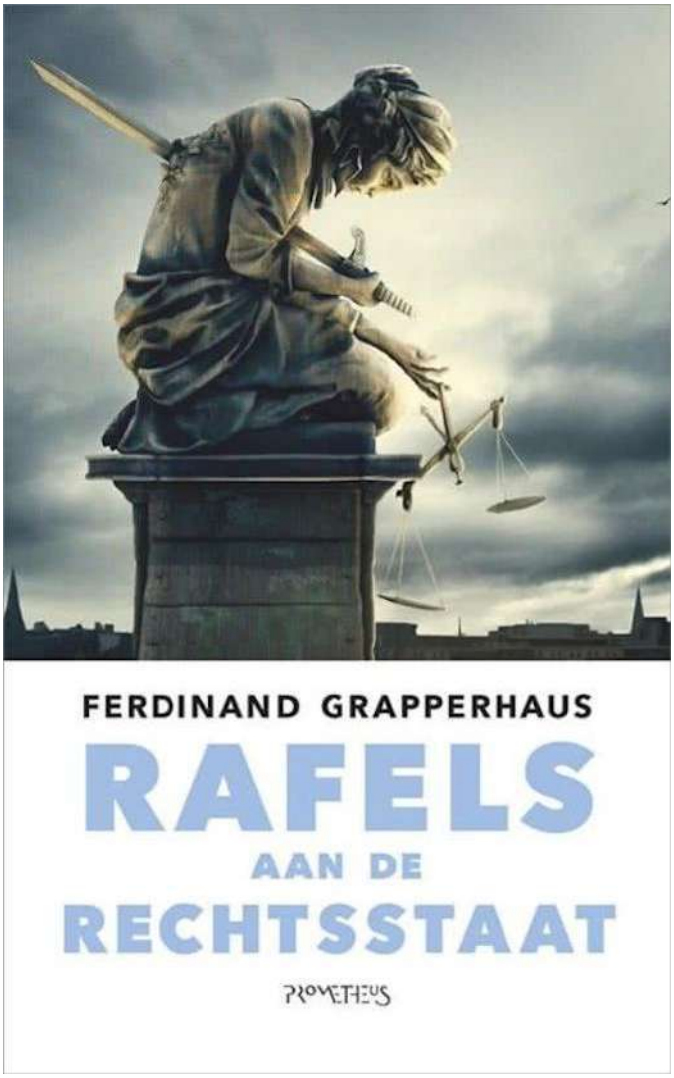

Ferdinand Grapperhaus
Prometheus

Nederlands

februari 2017

ISBN10:9044631780
ISBN13:9789044631784

Kabinet: doe aangifte discriminatie sociale media

23-09-2016, 12:07

POLITIEK

Video afspelen

01:49

Rutte: aanpak discriminatie sociale media heeft hoge prioriteit

Het kabinet roept mensen op om vooral aangifte te doen van discriminatie op sociale media. Uit onderzoek van RTL Nieuws blijkt dat het Openbaar Ministerie maar een kwart van de aangiftes bekijkt. "Maar het is echt verschrikkelijk belangrijk dat mensen het bij de politie melden", zegt premier Rutte.

Ook minister Van der Steur vindt dat mensen zich niet moeten laten ontmoedigen. Hij wijst erop dat meerdere aangiften tegen één persoon de ernst van een overtreding kunnen aantonen. "En serieuze, ernstige zaken worden altijd met voorrang behandeld."

Verdachte vinden

RTL meldde gisteren dat het OM zijn eigen richtlijn om alle aangiften van discriminatie zorgvuldig te bekijken, niet naleeft. Tussen 2005 en 2013 zijn er gemiddeld 416 aangiftes per jaar gedaan. Daarvan zouden er 123 bij het OM zijn terechtgekomen.

"Dat is natuurlijk niet wat we willen", zegt Rutte. Hij wijst erop dat het OM meldingen van discriminatie zeer serieus neemt, maar vanwege de hoge aantallen prioriteiten moet stellen. Daarbij wordt dan gekeken naar de ernst van de uitingen, de maatschappelijke onrust die erdoor ontstaat en naar de mogelijkheden om mensen te vervolgen.

Rutte benadrukt dat het kabinet volledig aan de kant staat van de Marokkaanse of Turkse Nederlander die wordt gediscrimineerd, en dat die nooit het hoofd moet laten hangen en altijd de politie moet inlichten. "Wij wijzen de domme, foute, verwerpelijke neiging tot discriminatie totaal af."

Van der Steur gaat volgende week met het OM om de tafel om te kijken of er meer aangiften kunnen worden behandeld.

Video afspelen

01:34

Kabinet: doe aangifte discriminatie sociale media

Stuitend gebrek aan normen & waarden, respect en fatsoen. De stuitende minachting voor de documentaire “Hitler’s Inferno” getuigen en een les voor de toekomst. Het laarbaar gedrag door de Nederlandse Staat.

Niet-geïnteresseerde hoofdofficier van Justitie bij het O.M.

Foto: Openbaar Ministerie / Hoofdofficier Nicole Zandee
René Vegter

STALMAN
&RIJKEN
gerechtsdeurwaarders

12/12/16

Correspondentie uitsluitend aan: Intermediaire stichting van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens, Postbus 324, 5660 AH Geldrop o.v.v. dossier: IFUD/Hof van Justitie.

Heden, de negende december tweeduizendzestien

Heb ik, Gijsbertha Johanna Baks-van Haaften, als toegevoegd gerechtsdeurwaarder werkzaam ten kantore van Jennemieke Maria Rijken gerechtsdeurwaarder met vestigingsplaats 's-Hertogenbosch en aldaar kantoorhoudende aan de Oranje Nassaulaan 1;

OP VERZOEK VAN:

De stichting **Intermediaire stichting van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens**, gevestigd te Mierlo, gemeente Geldrop-Mierlo aan de Kastanje 28 en aldaar woonplaats kiezende van welke stichting de voorzitter Dhr. J.P. van den Wittenboer de zaak behandeld;

A A N :

Het openbaar lichaam **Arrondissementsparket Oost-Brabant**, zetelend te **'s-Hertogenbosch**, aan de **Leeghwaterlaan 8**, mitsdien aldaar aan laatstgenoemd adres mijn exploit doende en afschrift dezes en na te melden ingebonden verzoekschrift met bijlagen, genaamd "Nothing but the Truth" latende aan de aldaar werkzame:

dhr. O.T.W.M. Claassen

B E T E K E N D :

een ingebonden verzoekschrift (43 bedrukte pagina's) getiteld:

"Nothing but the Truth the protection of whistle-blowers at EU level.
An initiative by Mr. JEAN-MARIE CAVADA Alde Juri coordinator, MEP & Ms. CECILIA WIKSTRÖM, Alde Libe coordinator MEP" gedateerd Wednesday 27 january 2016,
beginnende met "BETEKENEN AAN ….. en eindigende met "A video interview ….. (waarna nog een pagina met 3 foto's volgt);

waarin requirante verzoekt om een **Prejudiciële verwijzing**, naar de inhoud van welk ingebonden verzoekschrift ten deze uitdrukkelijk wordt verwezen, en welke inhoud als hier letterlijk herhaald en ingelast dient te worden beschouwd;

De kosten dezes zijn € 76,81 + € 16,13 btw

Ondergetekende verklaart opgemelde kosten te hebben verhoogd met een percentage gelijk aan het percentage, bedoeld in art. 9, eerste lid van de Wet op de Omzetbelasting 1968, aangezien de verzoekende partij de hem in rekening gebrachte omzetbelasting niet op grond van genoemde wet kan verrekenen;

tgv. gerechtsdeurwaarder.

Alliance of LIBERALS and DEMOCRATS for Europe

SEMINAR

NOTHING BUT THE TRUTH

the protection of whistle-blowers at EU level

An initiative by Mr **JEAN-MARIE CAVADA**, ALDE JURI coordinator, MEP
& Ms **CECILIA WIKSTRÖM**, ALDE LIBE coordinator, MEP

WEDNESDAY 27JANUARY 2016

Room Paul Henri Spaak 5 B 001 / 15:30 - 18:30

Information and registration on **www.alde.eu/event-seminar/**

Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights

---

TER BETEKENING

BETEKENEN AAN GEADRESEERDE IN PERSOON DOOR DE DEURWAARDER

Aan: EUROPEES HOF VAN JUSTITIE VAN DE EUROPESE UNIE

de voorzitter
Koen Lenaerts

“Palais de la Cour de Justice”
Boulevard Konrad Adenauer
Kirchberg
L-2925 Luxembourg
LUXEMBOURG

[language Dutch – taal Nederlands]

Heden, heb ik Joannes Petrus van den Wittenboer van Nederlandse nationaliteit en voorzitter van de stichting IFUD of Human Rights die is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel in Eindhoven onder nummer 41092925, de stukken laten betekenen

aan het Europees Hof van Justitie van de Europese Unie,aan de voorzitter Koen Lenaerts, "Palais de la Cour de Justice" ,Boulevard Konrad Adenauer Kirchberg L-2925 Luxembourg, Luxembourg. J.P. van den Wittenboer woonachtig ten adres Kastanje 28, Mierlo,onder de stichting IFUD of Human Rights,te dezer zake woonplaats kiezende te Mierlo aan de Kastanje 28 ten woonadres van J.P. van den Wittenboer,(zelfde adres).Volledig adres: Kastanje 28,5731NK Mierlo - Nederland,en tevens ter zake deze betekening ten adres van het kantoor van de gerechtsdeurwaarder gekozen.

Inleiding:

Het Europees Hof ziet toe op de naleving van de Europese wetgeving door de lidstaten en op de geldigheid van de Europese wetten zelf.

Aanzegging:

1. Dat requirante aan gerequireerde verzoekt adequaat toezicht op de naleving van de wetgeving, (zie inleiding)

2. Dat hierbij uitdrukkelijk naar de inhoud van de ten deze betekende stukken wordt verwezen,welke als hier ingelast dienen te worden beschouwd en onlosmakelijk deel van het deurwaarder exploot uitmaken.

Vermelding:

Betreft: Verzoekschrift nr. 0794/2015, ingediend door Joannes Petrus van den Wittenboer / Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights (Nederlandse nationaliteit), over Hate Crime in lidstaten van de Europese Unie -speciaal lidstaat Nederland- ,verder de Europese Ombudsman,Europese Commissie en Europees Parlement.

1. (samenvatting van het verzoekschrift)

Requirante uit zijn bezorgdheid over de recente ontwikkelingen in Nederland en de EU, meer bepaald over zich als Minister van Algemene Zaken van lidstaat Nederland en de Voorzitter van het Europees Parlement -gedogen zonder proactief optreden- laten portretteren en verspreiden via het internet als figuren uit het Derde Rijk ,voorzien van beledigende geschriften,geheel in uniform met SS-tekens en hakenkruizen.

Requirante heeft de Nederlandse regering,Europese Commissie,Europese Ombudsman en Europees Parlement hierover reeds aangeschreven,de stukken laten betekenen door de deurwaarder. Hij beschouwt deze misdadige aanvallen als aanvallen tegen alle EU-burgers en, nog belangrijker, tegen een mens.

Requirante vraagt zich af of wij in de EU menselijke waardigheid nog naar waarde schatten. Indien ja, dring hij er bij de voorzitter van het Europese Hof van Justitie van de Europese Unie op aan de nodige maatregelen te nemen om er bij de Europese Commissie en Europees Parlement ertoe aan te zetten het nodige te doen. Requirante vindt dat de laksheid ten aanzien van racisme en intolerantie in verschillende EU-landen en de Europese Unie te ver is gegaan.Er verschijnen van tijd tot tijd rapporten,en er volgen toespraken in conferenties over racisme en antisemitisme.Er worden conferenties gehouden over de rechten van klokkenluiders en mensenrechtenverdedigers.Het gaat over daadwerkelijk optreden en handelen in de praktijk.

2.(ontvankelijkheid)
Een verzoekschrift gericht aan het petitie comité van het Europees Parlement –verzoekschrift nr 0794/2015 is ontvankelijk verklaard op 8 april 2016, nr D306790. De Commissie verzoekschriften ziet geen redenen om het Europees Parlement voor te stellen een motie van wantrouwen tegen de Europese Commissie danwel Tegen het Europees Parlement aan te nemen.Het petitie comité van het Europees Parlement is van opvatting dat de Europese Commissie,de verzoeken en klacht correct heeft behandeld. Voorts is de commissie het volledig eens met de de Europese Ombudsman ten aanzien van geen nader onderzoek in te stellen in verband met de klacht.Requirante is het met deze stelling geheel oneens. De Europese Unie is van oordeel - en draagt dat ook voortdurend uit - dat alle vormen en uitingen van racisme en vreemdelingenhaat onverenigbaar zijn met de waarden die aan de EU ten grondslag liggen. “In 2013 vergeleek een politicus van Lega Nord, Roberto Calderoli, Kyenge, die in de Democratische Republiek Congo geboren is, met een orang-oetan”.Tijdens een thematoespraak op 12 november 2013 tijdens de grondrechtenconferentie over haatmisdaad, en verwijzend naar de betreurenswaardige verbale aanvallen tegen voormalig minister Kyenge –verzoekschrift nr. 1193/2013,ingediend door Elagoz Vahram (Oostenrijke nationaliteit)-, verwelkomde Cecilia Malmström, de Europees commissaris voor binnenlandse zaken, de "Verklaring van Rome" van 17 EU-ministers van Integratie van september van dat jaar, waarin deze de schandelijke racistische beledigingen aan het adres van voormalig minister Kyenge veroordeelden.*(worden heden deze schandelijke racistische beledigingen aan het adres van de Minister van Algemene Zaken van lidstaat Nederland en de Voorzitter van het Europees Parlement niet veroordeeld door de Europese Commissie,Europese Ombudsman en het petitie comité van het Europees Parlement).* In deze verklaring, die bedoeld was om Europa te herinneren aan de fundamentele waarden die aan haar ten grondslag liggen, wordt onderstreept dat de strijd tegen racisme, discriminatie op grond van ras, en vreemdelingenhaat een verantwoordelijkheid van ons allemaal is. Erkend wordt dat politieke leiders een specifieke verantwoordelijkheid hebben om te strijden tegen onverdraagzaamheid, zowel in woorden, als in daden. Op 27 januari 2014, Holocaust

Remembrance Day, hechtte de Commissie goedkeuring aan haar eerste verslag over de tenuitvoerlegging - door de lidstaten - van Kaderbesluit2008/913/JBZ van de Raad betreffende de bestrijding van bepaalde vormen en uitingen van racisme en vreemdelingenhaat door middel van het strafrecht, een belangrijke stap in het proces dat erop gericht is de ernstigste uitingen van racisme en vreemdelingenhaat in de hele Europese Unie als strafbare feiten aan te merken en passend te bestraffen.

Europees Parlement:

Hoewel het Europees Parlement de verbale aanvallen tegen voormalig minister Kyenge betreurt, worden de racistische aanvallen tegen Minister van Algemene Zaken,Mark Rutte van lidstaat Nederland en de voorzitter van het Europees Parlement Martin Schulz getolereerd.(Mark Rutte): Van der Velde van Hal & Peers gerechtsdeurwaarders exploot / dossier L3600573,datum 9 maart 2016 en (Martin Schulz): Dielen gerechtsdeurwaarders exploot / dossier L151343,datum 22 september 2015,(producties data DvD-rom).En dan nog de volgende link naar het internet,waar de voorzitter van de europese commissie wordt afgebeeld als Adolf Hitler met snor,en op de achtergrond hakenkruisvlaggen: https://ejbron.wordpress.com/2016/01/30/juncker-eu-keulen-had-niets-te-maken-met-vluchtelingencrisis/

Europese Commissie:

citeer eerste vice-voorzitter Europese Commissie Frans Timmermans uit zijn toespraak aan het Europees Parlement in Straatsburg,12 februari 2015-SPEECH/15/4402- oorspronkelijk in het engels:er kan geen Europa zijn zonder de volledige eerbiediging van onze gemeenschappelijke waarden.Deze Commissie is gewijd aan het bevorderen van de grondrechten en de rechtsstaat. “Ik zal er persoonlijk op toezien dat de Commissie handelt in een **niet-ideologische** wijze,en beoordeelt ieder geval afzonderlijk eerlijk en objectief,op basis van de feiten van de zaak en op de wet”,(einde citaat).

Toezegging:

(Prof.Bernd Martenczuk namens het Kabinet van Eerste vicevoorzitter Frans Timmermans,aan Joannes Petrus van den Wittenboer / IFUD of Human Rights, 13-08-2015, BM/kr Ares (2015)2715348)

Nu de commissie sinds 1 december 2014 de bevoegdheid heeft om onder controle van het Hof van Justitie toezicht te houden op de toepassing van kaderbesluiten,is zij begonnen bilaterale dialogen met de lidstaten te voeren,inclusief met Nederland,om de volledige en correcte omzetting en uitvoering van het kaderbesluit te verzekeren.De commissie zal niet aarzelen om op die basis inbreukprocedures in te leiden indien nodig.

Bescherming klokkenluiders:

(ALDE Seminar “Noting but the truth”The protection of whistle-blowers at EU level)

Europese Liberalen en Democraten, hebben op 27 januari 2016, opgeroepen tot een horizontale wetgevend kader voor de bescherming van klokkenluiders op EU-niveau. Tijdens een seminar in het Europees Parlement, de leden van de ALDE-fractie debatteerde met advocaten, journalisten en klokkenluiders over de voorwaarden en de uitdagingen van dit Europees kader. Op de relatie tussen klokkenluiders en handelsgeheimen, Jean- Marie Cavada, vice-voorzitter van de commissie juridische zaken van de Europese Parlement, zei: "De bescherming van klokkenluiders is nog steeds een controversiele kwestie, zoals blijkt uit de interinstitutionele onderhandelingen over de handel geheimen richtlijn, waar veel uitzonderingen ten gunste van de vrijheid van meningsuiting, de persvrijheid en de bescherming van klokkenluiders waren onderworpen aan knelpunten "."Ik heb altijd betoogd dat handelsgeheimen en persvrijheid moet compatibel, zoals onderzoeksjournalistiek draagt bij aan de verdediging en behoud van een gezonde ondernemersgeest en institutionele omgeving, "volgens de woorden van Cavada”.
"Het is paradoxaal om te zien dat de EU een uitgebreide wetgeving heeft inzake fundamentele rechten, maar heeft nagelaten om wetgeving voor de bescherming van klokkenluidersregelingen. Ze werken in het voordeel van het algemeen belang en ze zijn verplicht om dat te doen. De EU heeft een lange weg te gaan als het gaat om hun wettelijke bescherming ". Over de noodzaak van een Europese status voor klokkenluiders, Cecilia Wikström, ALDE coördinator van de commissie burgerlijke vrijheden, zei:
"Helaas, ondanks de vitale rol klokkenluiders tijdens de laatste vijf jaar hebben gespeeld om informatie te verstrekken in de strijd tegen corruptie, fraude en onveiligheid, de meeste van hen zijn nog steeds onbeschermd en vaak het gezicht van intimidatie, ontslagen, zwarte lijsten, bedreigingen en zelfs fysiek geweld. Dit Parlement heeft de Commissie verzocht een wetgevingsvoorstel in te dienen voorstel tot vaststelling van een effectieve en uitgebreide Europese klokkenluidersregelingen klokkenluiders bescherming programma.We hebben dringend behoefte aan horizontale wetgevende kader voor de bescherming van klokkenluiders op EU-niveau. De voordelen van een dergelijk kader zijn cruciaal bij het waarborgen van een effectieve bescherming van alle fundamentele rechten,volgens Wikstrom.

Mensenrechtenverdedigers:
(Dielen gerechtsdeurwaarders exploot 22-09-2015)

(OSCE / ODIHR)

Citeer “Guidelines on the Protection of Human Rights Defenders” blz 19- 20,(OSCE/ODIHR-2014,ISBN:978-92-9234-885-4.(citeer):

C. confronteren stigmatiseren en marginalisering

37.
Staatsinstellingen en ambtenaren moeten zich onthouden van lastercampagnes,negatieve beeldvorming of de stigmatisering van mensenrechtenverdedigers en hun werk.Dit omvat de negatieve etikettering van verdedigers van mensenrechten,in diskrediet brengen van mensenrechtenwerk en mensenrechtenverdedigers of belasteren op geen enkele manier.

38.
Lidstaten moeten proactief maatregelen nemen om lastercampagnes tegen stigmatisering van de verdedigers van de mensenrechten, met inbegrip begaan door derden.Ze moeten publicaties natrekken en erkennen de noodzaak om de verdedigers van de mensenrechten en het belang te beschermen van hun werk,geef erkenning op individuele mensenrechtenverdedigers en daardoor versterking van de legitimiteit en de status die van hun mensenrechtenwerk in de samenleving.,(einde citaat).

Berne Conclusions:

Aangenomen standpunten tijdens de “Joint Conference” OSCE / ODIHR Switzerland 10- 11 June 2014, Hotel Schweizerhof,Berne,Switzerland, “The Budapest Document 20 Years On” The OSCE and Human Rights Defenders.Een panel met diverse deelnemers en sprekers o.a. Nils Muižnieks, Council of Europe Commissioner for Human Rights.

Cecilia Wikström:

ONTWERPRESOLUTIE
naar aanleiding van de verklaringen van de Raad en de Commissie ingediend overeenkomstig over de versterking van de strijd tegen racisme, vreemdelingenhaat, artikel 110, lid 2, van het Reglement antisemitisme, islamofobie, zigeunerhaat, homofobie, transfobie en alle andere vormen van op vooroordelen gebaseerd geweld

(2013/2543(RSP))

Renate Weber, Sonia Alfano, **Cecilia Wikström**, Louis Michel,
Sarah Ludford, Nathalie Griesbeck, Sophia in ‘t Veld, Leonidas Donskis,
Ramon Tremosa i Balcells, Frédérique Ries, Marielle de Sarnez
namens de ALDE-Fractie

B7-0122/2013

Resolutie van het Europees Parlement over de versterking van de strijd tegen racisme, vreemdelingenhaat, antisemitisme, islamofobie, zigeunerhaat, homofobie, transfobie en alle andere vormen van op vooroordelen gebaseerd geweld
(2013/2543(RSP))

Het Europees Parlement,

– gezien de internationale mensenrechteninstrumenten die discriminatie verbieden, met name het VN-Verdrag inzake de uitbanning van alle vormen van rassendiscriminatie (UNCERD),
– gezien het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens, en met name artikel 14 daarvan, dat een verbod inhoudt op "enig onderscheid op welke grond ook, zoals geslacht, ras, kleur, taal, godsdienst, politieke of andere mening, nationale of maatschappelijke afkomst, het behoren tot een nationale minderheid, vermogen, geboorte of andere status", alsook protocol nr. 12 tot wijziging van dat verdrag, inzake het algemene verbod op discriminatie, en de desbetreffende jurisprudentie van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens,
– gezien artikel 21 van het Handvest van de grondrechten, dat "elke discriminatie, met name op grond van geslacht, ras, kleur, etnische of sociale afkomst, genetische kenmerken, taal, godsdienst of overtuigingen, politieke of andere denkbeelden, het behoren tot een nationale minderheid, vermogen, geboorte, een handicap, leeftijd of seksuele geaardheid", alsook op grond van nationaliteit verbiedt,

– gelet op artikel 2 van het Verdrag betreffende de Europese Unie (VEU), waarin bepaald is dat "[…] de Unie berust [op waarden als] eerbied voor de menselijke waardigheid, vrijheid, democratie, gelijkheid, de rechtsstaat en eerbiediging van de mensenrechten, waaronder de rechten van personen die tot minderheden behoren. Deze waarden hebben de lidstaten gemeen in een samenleving die gekenmerkt wordt door pluralisme, nondiscriminatie, verdraagzaamheid, rechtvaardigheid, solidariteit en gelijkheid van vrouwen en mannen",
– gezien artikel 10 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU), waarin bepaald is dat "[de Unie] bij de bepaling en de uitvoering van haar beleid en optreden streeft naar bestrijding van iedere discriminatie op grond van geslacht, ras of etnische afkomst, godsdienst of overtuiging, handicap, leeftijd of seksuele gerichtheid",
– gezien artikel 19 VWEU, dat de EU een politiek mandaat geeft om passende maatregelen te nemen om discriminatie op grond van geslacht, ras of etnische afstamming, godsdienst of overtuiging, handicap, leeftijd of seksuele geaardheid te bestrijden,
– gezien artikel 67 VWEU, waarin staat dat "de Unie […] ernaar [streeft] een hoog niveau van veiligheid te waarborgen, door middel van maatregelen ter voorkoming en bestrijding van […] racisme en vreemdelingenhaat",
– gezien artikel 83, lid 2, VWEU, dat de Unie in staat stelt "indien onderlinge aanpassing van de wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen van de lidstaten op het gebied van het strafrecht nodig blijkt voor een doeltreffende uitvoering van beleid van de Unie op een gebied waarop harmonisatiemaatregelen zijn vastgesteld, […] bij richtlijnen minimumvoorschriften [vast te stellen] met betrekking tot de bepaling van strafbare feiten en de sancties op het betrokken gebied",
– gezien zijn vorige resoluties over racisme, vreemdelingenhaat, antisemitisme, islamofobie, zigeunerhaat, homofobie, transfobie, discriminatie, op vooroordelen gebaseerd geweld, extremisme en een EU-benadering van het strafrecht,
– gezien het Bureau voor de grondrechten (FRA) en zijn werkzaamheden op het gebied van non-discriminatie, racisme, vreemdelingenhaat en aanverwante vormen van onverdraagzaamheid en op vooroordelen gebaseerd geweld,
– gezien artikel 110, lid 2, van zijn Reglement,

A. overwegende dat racisme, vreemdelingenhaat, antisemitisme, islamofobie, zigeunerhaat, homofobie, transfobie, en aanverwante vormen van onverdraagzaamheid berusten op overtuigingen, vooroordelen en gedragingen die discriminatie, geweld en haat op bepaalde gronden – inclusief kenmerkende eigenschappen en sociale status – verantwoorden;
B. overwegende dat discriminatie en haatdelicten – d.w.z. geweld en misdrijven ingegeven door racisme, vreemdelingenhaat, zigeunerhaat of godsdienstige onverdraagzaamheid, op grond van seksuele geaardheid, genderidentiteit of het behoren tot een minderheidsgroep

of op grond van de redenen uit de niet-uitputtende lijst die is opgenomen in artikel 21 van het Handvest van de grondrechten – in de EU blijven plaatsvinden, hoewel alle lidstaten met het oog op gelijkheid voor iedereen het verbod op discriminatie in hun rechtsstelsels hebben ingevoerd;

C. overwegende dat toespraken, campagnes, publicaties en programma's die aanzetten tot haat en onverdraagzaamheid worden bevorderd door extremistische en populistische leiders wiens partijen in sommige lidstaten inmiddels zijn vertegenwoordigd in het parlement;
D. overwegende dat het belangrijk is dat de EU en haar lidstaten in zowel de particuliere als de openbare sector actie ondernemen ter bestrijding van dergelijk gedrag, door ervoor te zorgen dat via het onderwijs een cultuur van respect en tolerantie wordt gecreëerd die zulk gedrag kan voorkomen, en erop toe te zien dat dit soort gedrag wordt gemeld door de slachtoffers, onderzocht door de wetshandhavingsinstanties en bestraft door het gerechtelijk apparaat;
E. overwegende dat de EU een reeks instrumenten in het leven heeft geroepen om dergelijke daden en discriminatie te bestrijden, met name Richtlijn 2000/43/EG van de Raad houdende toepassing van het beginsel van gelijke behandeling van personen ongeacht ras
1 Verslag over een EU-benadering van het strafrecht (2010/2310(INI), verslag-De Jong), goedgekeurde tekst
P7_TA(2012)0208.
2 Bijvoorbeeld: ‘Making hate crime visible in the European Union: acknowledging victims’ rights’,
of etnische afstamming (de richtlijn rassengelijkheid), Richtlijn 2000/78/EG van de Raad tot instelling van een algemeen kader voor gelijke behandeling in arbeid en beroep (de richtlijn inzake gelijke behandeling in arbeid), Kaderbesluit 2008/913/JBZ van de Raad betreffende de bestrijding van bepaalde vormen en uitingen van racisme en vreemdelingenhaat door middel van het strafrecht (het kaderbesluit betreffende racisme en vreemdelingenhaat) en het EU-kader voor nationale strategieën inzake de integratie van Roma;
F. overwegende dat Richtlijn 2012/12/EU van het Europees Parlement en de Raad tot vaststelling van minimumnormen voor de rechten, de ondersteuning en de bescherming van slachtoffers van strafbare feiten de lidstaten ertoe verplicht slachtoffers van op vooroordelen gebaseerd geweld zonder onderscheid te beschermen en te ondersteunen, en dat in diezelfde richtlijn wordt erkend dat slachtoffers van strafbare feiten die zijn ingegeven door vooroordelen of discriminatie die in het bijzonder verband kunnen houden met hun persoonlijke kenmerken, specifieke bescherming kunnen behoeven vanwege de specifieke aard van het strafbare feit;

G. overwegende dat het Commissievoorstel uit 2008 voor een richtlijn van de Raad ter bescherming van gelijke behandeling op andere gebieden van werkgelegenheid, ongeacht godsdienst of overtuiging, handicap, leeftijd of seksuele gerichtheid (de richtlijn gelijke behandeling) na vijf jaar van discussie niet de goedkeuring van de Raad heeft gekregen wegens hevige tegenkanting van een paar lidstaten;
H. overwegende dat uit verslagen van het FRA blijkt dat één op vier personen uit minderheidsgroepen al het slachtoffer is geworden van een misdaad op grond van ras, dat tot 90% van alle aanrandingen of bedreigingen waarmee migranten of leden van etnische minderheidsgroepen te maken krijgen, niet bij de politie wordt gemeld, dat slechts vier EU-lidstaten gegevens verzamelen of bekendmaken over specifieke misdaden jegens Roma en dat slechts acht lidstaten een register bijhouden van misdaden op grond van de (vermoede) seksuele geaardheid van het slachtoffer;
I. overwegende dat het Parlement de Commissie, de Raad en de lidstaten herhaaldelijk heeft gevraagd om de strijd tegen geweld en discriminatie op basis van vooroordelen, zoals racisme, vreemdelingenhaat, antisemitisme, islamofobie, zigeunerhaat, homofobie en transfobie, op te voeren;
J. overwegende dat het Parlement meer bepaald heeft verzocht om:
a) de volledige tenuitvoerlegging van de reeds goedgekeurde antidiscriminatierichtlijnen en van het kaderbesluit betreffende racisme en vreemdelingenhaat;
b) de onverwijlde goedkeuring van de richtlijn gelijke behandeling;
c) de herziening van het kaderbesluit betreffende racisme en vreemdelingenhaat met als doel het toepassingsgebied ervan uit te breiden en de bepalingen en doeltreffendheid ervan te versterken;
d) de erkenning van haatmisdrijven, de vooroordelen die hieraan ten grondslag liggen en het effect dat deze misdrijven hebben op slachtoffers in zowel het recht van de lidstaten als het Europees recht, en de verzameling van gegevens over deze problematiek;
e) de lancering van een routekaart voor gelijkheid ongeacht seksuele geaardheid en genderidentiteit;
f) maatregelen ter versterking van de strijd tegen zigeunerhaat en ter bescherming van de grondrechten van de Roma in het kader van vervolging, discriminatie en uitwijzingen;
g) het zich onthouden door publieke persoonlijkheden van verklaringen in het openbaar die aanzetten of aanmoedigen tot haat of stigmatisering van bevolkingsgroepen op basis van de redenen uit de niet-uitputtende lijst die is opgenomen in artikel 21 van het Handvest van de grondrechten;
K. overwegende dat het Ierse voorzitterschap tijdens de informele Raad Justitie en Binnenlandse Zaken van 17 en 18 januari 2013 een discussie heeft opgestart inzake EU-maatregelen ter bestrijding van haatmisdaden, racisme, antisemitisme, vreemdelingenhaat en homofobie, en daarbij benadrukte dat er behoefte is aan betere bescherming en gegevensverzameling, alsmede aan een grotere inzet van leiders voor de 'actieve instandhouding van de Europese waarden en voor de bevordering van een klimaat van wederzijds respect voor en inclusie van personen met een verschillende religieuze of etnische achtergrond of seksuele geaardheid'.

L. overwegende dat commissaris Malmström in het licht van de verspreiding van gewelddadig extremisme onlangs waarschuwde voor politieke debatten met een racistische, extremistische en populistische inslag, die er onder meer toe kunnen leiden dat 'eenzame wolven' overgaan tot het plegen van willekeurige moorden;
M. overwegende dat de verzameling van collectieve, vergelijkbare, betrouwbare en uitgesplitste gegevens noodzakelijk is om in gerechtelijke procedures bewijs te kunnen leveren voor discriminatie, ongelijkheden en diversiteit te kunnen meten, de doeltreffendheid van de antidiscriminatiewetgeving te kunnen beoordelen en een efficiënt overheidsbeleid te kunnen uitwerken;
N. overwegende dat er in het toekomstige verslag van het FRA over discriminatie tegenover homoseksuelen, lesbiennes, biseksuelen en transseksuelen en het tot slachtoffer maken van deze mensen, naar verwachting bijzondere aandacht zal worden besteed aan de omvang van het fenomeen van homo- en transfobe haatmisdrijven en -propaganda in de EU;
O. overwegende dat alle landen die lid zijn van de Organisatie voor Veiligheid en Samenwerking in Europa (OVSE), waaronder alle EU-lidstaten, hebben erkend dat haatmisdrijven (dat wil zeggen strafbare feiten die zijn gepleegd op grond van vooroordelen) met behulp van het strafrecht en specifieke, op maat gemaakte beleidsmaatregelen moeten worden bestreden;
1. vraagt de Commissie, de Raad en de lidstaten om de strijd tegen geweld en discriminatie op basis van vooroordelen en haat op te voeren door:

a) een ambitieuze herziening voor te stellen van kaderbesluit 2008/913/JBZ, conform de suggesties van het Parlement, en bepaalde vormen en uitingen van antisemitisme, islamofobie, zigeunerhaat, homofobie en transfobie uitdrukkelijk in dit besluit op te nemen;
b) erop toe te zien dat alle relevante strafrechtelijke EU-instrumenten – inclusief het kaderbesluit – onder meer op het vlak van de vrijheid van meningsuiting volledig in overeenstemming zijn met de mensenrechtennormen en de waaier van mogelijke graduele administratieve en penale sancties uit te breiden, onder meer – indien toepasselijk – met boetes en alternatieve straffen zoals taakstraffen;
c) een veelomvattende strategie uit te werken voor de bestrijding van haatmisdrijven, op vooroordelen gebaseerd geweld en discriminatie;
d) de richtlijn gelijke behandeling onverwijld goed te keuren, aangezien deze richtlijn een van de belangrijkste EU-instrumenten vormt om werkelijk gelijke kansen in de EU te bevorderen en te waarborgen en vooroordelen en discriminatie tegen te gaan;
e) toe te zien op de volledige tenuitvoerlegging van het EU-kader voor nationale

strategieën inzake de integratie van Roma en de versterking ervan, onder meer door de strijd tegen zigeunerhaat op lange termijn te steunen en lokale en regionale instanties in staat te stellen om met inachtneming van de mensenrechten en met gebruik van de beschikbare middelen, inclusief EU-middelen, doeltreffende beleidsmaatregelen, programma's en acties voor de integratie van Roma uit te werken en uit te voeren; er nauwlettend op toe te zien dat de grondrechten worden geëerbiedigd en de richtlijn inzake vrij verkeer wordt uitgevoerd;

f) de deskundigheid die is verworven dankzij de verschillende relevante EU-programma's (Daphne, Grondrechten en Burgerschap 2007-2013, Rechten en Burgerschap 2014-2020 en Justitie 2014-2020) systematisch te beoordelen, evenals de participatie van de verschillende maatschappelijke organisaties;

g) ervoor te zorgen dat er ruimere, betrouwbare gegevens over haatdelicten worden verzameld, dat wil zeggen waarbij ten minste de volgende informatie wordt vastgelegd: het aantal incidenten waarvan het publiek aangifte heeft gedaan en het aantal misdrijven dat door de autoriteiten is geregistreerd, het aantal veroordelingen van overtreders, de redenen om misdrijven als discriminerend te bestempelen, de opgelegde straf, alsook enquêtes naar misdrijf en slachtoffers over de aard en de omvang van misdrijven waarvan geen aangifte is gedaan, de ervaringen van slachtoffers van misdrijven met wetshandhavingsinstanties, de redenen om geen aangifte te doen en of slachtoffers van haatdelicten zich bewust zijn van hun rechten;

h) mechanismen op te zetten om ervoor te zorgen dat haatdelicten zichtbaar worden in de EU (door te laten zien dat de autoriteiten haatdelicten serieus nemen), slachtoffers en getuigen van haatdelicten te stimuleren om aangifte te doen van incidenten en ervoor te zorgen dat de mogelijkheid er is om de daders aan te klagen;

i) gehoor te geven aan het herhaalde verzoek van het Parlement om een routekaart voor gelijkheid ongeacht seksuele gerichtheid en genderidentiteit;

j) de EU het UNCERD te doen ondertekenen, aangezien alle lidstaten dit verdrag al hebben geratificeerd;

k) de desbetreffende verbintenissen na te komen die de lidstaten in het kader van andere internationale fora zijn aangegaan, waaronder Besluit nr. 9/09 van de OVSEministerraad ter bestrijding van haatdelicten en Aanbeveling CM/Rec(2010)5 van het comité van ministers van de Raad van Europa betreffende maatregelen voor het bestrijden van discriminatie op grond van seksuele gerichtheid en genderidentiteit;

l) nationale maatregelen en programma's te ondersteunen en aan te vullen, voornamelijk met het doel geweld tegen mensen met een handicap uit te bannen bij het uitvoeren van de Europese strategie inzake handicaps 2010-2020;

m) kwesties die verband houden met alle vormen van op vooroordelen gebaseerd geweld te verwerken in het werkprogramma van de EU-agentschappen (zoals het FRA, Eurofound, de Europese Politieacademie, Eurojust, Frontex en het Europees

Ondersteuningsbureau voor asielzaken);
2. vraagt dat de lidstaten die bezwaar hebben tegen de richtlijn gelijke behandeling en deze tegenhouden, de redenen hiervoor bekendmaken, met als doel een openbaar debat erover mogelijk te maken;
3. verzoekt de lidstaten erop toe te zien dat leiders en autoriteiten op alle niveaus en op alle gebieden (de regering, nationale, regionale en plaatselijke overheidsdiensten, wetshandhavingsinstanties, de rechterlijke macht, politieke partijen, politieke en religieuze leiders enz.) in hun optreden en verklaringen niet aanzetten tot discriminatie, geweld en haat of zulks vergoelijken;
4. verzoekt zijn Voorzitter deze resolutie te doen toekomen aan de Raad, de Commissie en de regeringen en parlementen van de lidstaten.

OSCE:
(Chiara Adamo) european commission
Facing Facts, Brussel 4 maart 2015 “Make Hate Crimes Visible”

De voorzitter van Tweede Kamer der Staten-Generaal lidstaat Nederland:
(Khadija Arib)

1.Parliamentary Assembly (Council of Europe),Doc.13828, 23 June 2015 “Ending cyberdiscrimination and online hate” (motion for a resoltution) signed by: Khadija Arib,Netherlands,SOS.
2.Parliamentary Assembly (Council of Europe),Resolution 1967 (2014) final version “a strategy to prevent racism and intolerance in Europe”

Europese Ombudsman:
(Emily O’Reilly)

1.Brief:15-06-2015 Europese Ombudsman aan: IFUD of Human Rights,over “elkaar de hand boven het hoofd houden”.In de zaak van IFUD of Human Rights staat de anti-discriminatie antenne van O’Reilly op niveau “nul”.Dit roept vragen op,(onderzoek op eigen initiafief naar hate crime door O’Reilly).De Europese ombudsman kan ook zelf een onderzoek starten maar doet dat niet.

2.Europese Ombudsman “Emily O’Reilly” Auschwitz Memorial,29 april 2015”

“Er is geen betere reactie op criminaliteit,genocide en gewapende agressie dan de bescherming van mensenrechten”,verklaarde ombudsmannen uit meer dan 30 Europese landen en regio’s na een bezoek aan het Auschwitz Memorial.De delegatie,waaronder de Poolse Human Rights

Defender Professor Irena Lipowicz en Europese ombudsman Emilly O'Reilly,bezocht het Auschwitz Museum op 29 april."Er is geen betere reactie op criminaliteit,genocide en gewapende agressie dan de bescherming van de mensenrechten.Daarom hebben we – vertegenwoordigers van de Europese ombudsmaninstellingen- een beroep doen op parlementen,regeringen en leiders van dit continent om deze rechten "slagvaardig en effectief te implementeren,dat was de tekst van de verklaring van de Europese ombudsmannen ondertekend in het Museum gastenboek.

Oproep nieuw onderzoek:

Op 26 januari 2016 heeft de commissie van het Parliamentary Assembly Gelijkheid en non-discriminatie, een hoorzitting gehouden over het werken aan de bestrijding van hate speech met de Europese commissie tegen racisme en intolerantie (ECRI).Met deelname van Miroslaw Wyrzykowski van de Poolse afdeling ECRI en Michael Whine lid van ECRI Verenigd koninkrijk. Er moet dieper onderzoek komen.Ten doelstelling feiten te onderzoeken tot op de bodem,ter opheldering van ernstige misdrijven die in georganiseerd verband worden of werden beraamd of gepleegd en daarna getolereerd.Dat moet geen schijnonderzoek worden zoals door de Europese Commissie,Europese Ombudsman en het petitie Comité van het Europees Parlement.Het gaat daarbij om een complex van personen - verschillende onderdelen van hoog tot laag- in dienstbetrekking bij de Staat der Nederlanden,Europese Commissie,Europese Ombudsman en Europees Parlement in het kader van de werkzaamheden waarbij Zij zijn of waren belast.Zij waren geen hoeders van rechtvaardigheid en van de democratie en mensenrechten,integendeel,ze gebruikten de bevoegdheden die hen ten dienste stonden om de rechten van IFUD of Human Rights en mensenrechtenverdediger J.P. van den Wittenboer met voeten te treden.(Dielen gerechtsdeurwaarders exploot 22-09-2015, dossier L151343)

link: http://www.archive.org/details/EUROPESECOMMISSIEJUNCKER

Te betekenen stukken door de deurwaarder:

- Poster seminar ALDE “Nothing But The Truth” the protection of whistle-blowers at EU level

- De samenvatting door IFUD of Human Rights van de ter betekening aangeboden stukken aan de deurwaarder inzake het Hof van Justitie,de voorzitter Koen Lenaerts 2016

- Deurwaarder exploot dossiernr: L3600573 van der Velde van Hal & Peers gerechtsdeurwaarders met de aanhechtingen,datum 9 maart 2016

- Europees Parlement JH/mb[IPOL-COM-PETI D (20160 14262] beslissing op verzoekschrift nr 0794/2015, datum besluit 8 april 2016,Cecilia Wikström Voorzitter van de commissie verzoekschriften

- Europees Parlement,betreft verzoekschrift nr. 1193/2013,ingediend door Elagoz Vahram (Oostenrijkse nationaliteit),over racisme in Italië,(belediging Cecile Kyenge Kashetu,(mededeling aan de leden)

- Europese Ombudsman: (Emily O’Reilly), brief:15-06-2015 Europese Ombudsman aan: IFUD of Human Rights,over “elkaar de hand boven het hoofd houden”.
- Europese Ombudsman “Emily O’Reilly” bezoek Auschwitz Memorial,29 april 2015”
- OSCE: (Chiara Adamo) european commission Facing Facts, Brussel 4 maart 2015 “Make Hate Crimes Visible”
- Parliamentary Assembly (Council of Europe),Doc.13828, 23 June 2015 “Ending cyberdiscrimination and online hate” (motion for a resoltution) signed by: Khadija Arib,Netherlands,SOS.
- Parliamentary Assembly (Council of Europe),Resolution 1967 (2014) final version “a strategy to prevent racism and intolerance in Europe”

- Europese Commissie,kabinet van eerste Vicevoorzitter Frans Timmermans, 13 augustus 2015, BM/nr Ares(2015)2715348
- Parliamentary Assembly “Countering Hate Speech” 26 januari 2016, met Miroslaw Wyrzykowski en Michael Whine
- Bewerkte afbeeldingen , waarop Juncker,Schulz en Rutte onder meer met hitlersnorren en hakenkruizen en SS-symbolen worden afgebeeld op het internet

IFUD of Human Rights

de voorzitter

J.P. van den Wittenboer

Correspondence:Po.box 324, 5660AH Geldrop The Netherlands

Offices:Kastanje 28, 5731NK Mierlo The Netherlands

C.o.C.reg:41092925 Eindhoven N.L.

E-mail: ifudofhumanrights@yahoo.com

Internet: http://ifudofhumanrights.webs.com

Phone:+31 -(0)6 50 425 552

van der Velde van Hal & Peers
gerechtsdeurwaarders en incassobureau

91162

Deze zaak wordt behandeld door Intermediaire Stichting van de Univ te GELDROP (5660 AH, Postbus 324), onder referentie IFUD of Human Rights/JP vd Wittenboer.

Dossiernr.: L3600573

Heden, de negende maart tweeduizendzestien,

ten verzoeke van **de stichting Intermediaire Stichting van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens, zetelend te MIERLO,** te dezer zake woonplaats kiezende te 's-Gravenhage aan het Nassauplein 21 ten kantore van de gerechtsdeurwaarders G.Th. van der Velde en mr E.J.M. van Hal, alsmede te Amsterdam aan de Overschiestraat 63 ten kantore van gerechtsdeurwaarder D.D. Peers

Heb ik,

mr. Erik Jozef Maria van Hal,
gerechtsdeurwaarder gevestigd te 's-Gravenhage
en daar kantoorhoudende aan het Nassauplein 21

AAN:

het hoge college van staat de Tweede Kamer der Staten-Generaal, meer speciaal haar voorzitter Khadija Arib, zetelend te 'S-GRAVENHAGE, kantoorhoudende te 'S-GRAVENHAGE aan het Plein 2, aldaar mijn exploit doende en afschrift dezes, alsmede van na te melden stukken latende aan:

mw R. Voss,
griffier, aldaar woonachtig

BETEKEND:

- Verzoek strafaangifte Artikel 119 Gw en Artikel 361 Wetboek van Sr, door IFUD of Human Rights aan Tweede Kamer der Staten-Generaal, dd 17 december 2015
- Spong advocaten: Anouchka van Miltenburg en het ambtsmisdrijf van Art. 361 Wetb v Sr, (uitleg)
- Brief G.A. van der Steur (Minister van Justitie aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, kenmerk : Nader onderzoek Commissie-Oosting dd 25 januari 2016
- Tweede Kamer der Staten-Generaal, kenmerk: TK 106-7779, datum: 2 september 2008
- Tweede Kamer der Staten-Generaal, Vergaderjaar 2015 – 2016, kenmerk: 34340 nr 9
- Brief door IFUD of Human Rights aan Ministerie van Algemene Zaken t.a.v. Zijne excellentie Mark Rutte, Minister-President, kenmerk: EU-voorzitterschap-2016, datum: 9 november 2015
- Tweede Kamer der Staten-Generaal, Vergaderjaar 2014 – 2015, kenmerk 34166 nr 17
- Tweede Kamer der Staten-Generaal (Commissie V&J) aan IFUD of Human Rights, datum 16 september 2014, kenmerk: 2014Z14890/2014D30693
- Deurwaardersexploot Dielen gerechtsdeurwaarders, kenmerk: L151343, datum 22 september 2015
- Tweede Kamer (aanhangsel van de handelingen), vergaderjaar 2015 – 2016, kenmerk 1124

Onze Algemene Voorwaarden, zoals gedeponeerd ter Griffie van de Rechtbank te 's-Gravenhage, zijn van toepassing op alle aanbiedingen, overeenkomsten en de uitvoering daarvan en worden op verzoek toegezonden. Voor alle opdrachten geldt dat de aansprakelijkheid wordt beperkt tot het bedrag dat onze beroepsaansprakelijkheidsassuradeur in het betreffende geval zal uitkeren. Van der Velde van Hal & Peers is een handelsnaam van Gerechtsdeurwaarderskantoor nassauplein B.V. Kvk nr.: 27345084

Voorts heb ik, gerechtsdeurwaarder, op uitdrukkelijk verzoek van insinuante

AANGEZEGD:

dat hierbij uitdrukkelijk naar de inhoud van de ten deze betekende stukken wordt verwezen welke als hier ingelast dienen te worden beschouwd en een onlosmakelijk deel van dit exploot uitmaken;

dat insinuante aan de geïnsinueerde een termijn van veertien dagen vanaf heden stelt -redelijk acht- om aan het verzoek te voldoen als nader omschreven in de ten deze betekende stukken "ambtsmisdrijven" artikel 119 van de Grondwet

dat anders geïnsinueerde een zodanig houding ten aanzien van de betekende stukken heeft aangenomen (volgens inschatting van insinuante) dat daaruit zou kunnen worden afgeleid dat niet voldoende proactieve houding is aangenomen door geïnsinueerde "er wat mee te gaan doen", geen verdere actie ondernemen, berusten in de stukken

gerechtsdeurwaarder

G.Th. van der Velde • Mr E.J.M. van Hal • M. Koper
Nassauplein 21 • 2585 EC 's-Gravenhage
Tel. 070 346 07 07 • Fax 070 346 97 55

Mw. D.D. Peers
Overschiestraat 63 • 1062 XD Amsterdam
Tel. 020 346 02 50 • Fax 020 346 02 55

Correspondentieadres: Postbus 85880, 2508 CN 's-Gravenhage • algemeen@veldehal.nl • www.veldehal.nl • Kantooruren: ma-do 09.00-17.00, vrij 09.00-16.00
ING IBAN: NL34INGB0000019390 BIC:INGBNL2A • ABNAMRO IBAN: NL18ABNA0550107509 BIC:ABNANL2A • t.n.v.: Gerechtsdeurwaarderskantoor Nassauplein B.V.

Onze Algemene Voorwaarden, zoals gedeponeerd ter Griffie van de Rechtbank te 's-Gravenhage, zijn van toepassing op alle aanbiedingen, overeenkomsten en de uitvoering daarvan en worden op verzoek toegezonden. Voor alle opdrachten geldt dat de aansprakelijkheid wordt beperkt tot het bedrag dat onze beroepsaansprakelijkheidsassuradeur in het betreffende geval zal uitkeren. Van der Velde van Hal & Peers is een handelsnaam van Gerechtsdeurwaarderskantoor nassauplein B.V. Kvk nr.: 27345084

Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights

Aan:Tweede Kamer der Staten Generaal

Postbus:20018

2500EA,DEN HAAG

Verzoek om Strafaangifte

betreft ministers,staatssecretaris en ex-kamervoorzitter
Art 119 GW en Art 361 Wetboek van Strafrecht

door:
IFUD of Human Rights
24 Juni 2015

aan:
Tweede Kamer der Staten Generaal

Mierlo,17 december 2015

Het kabinet is gisteravond zwaar beschadigd geraakt in het debat over de omstreden Teevendeal.Bijna de voltallige oppositie steunde een motie van afkeuring tegen VVD-bewindslieden,(Trouw 17-12-2015).

Soeiharde woorden door de diverse fracties in de Kamer en daarna een boetedoening door ministers en staatssecretaris met een ex-kamervoorzitter die ziek thuis zit.(kent U het spreekwoord) “blaffende honden bijten niet” Daarom verzoek Ik de Kamer strafaangifte te doen bij het O.M. tegen Van Miltenburg en gebruik te maken van Art.119 GW bij Ministers en Staatssecretaris.

HOOGACHTEND,
IFUD of Human Rights
De Voorzitter
J.P. van den Wittenboer

Correspondence:Po.box 324, 5660AH Geldrop The Netherlands

Offices:Kastanje 28, 5731NK Mierlo The Netherlands

C.o.C.reg:41092925 Eindhoven N.L.

E-mail: ifudofhumanrights@yahoo.com

Internet: http://ifudofhumanrights.webs.com

Phone:+31 -(0)6 50 425 552

Spong

advocaten

Anouchka van Miltenburg en het ambtsmisdrijf van art 361 WvSr

In het tv-programma Pauw van 14 december 2015 stelde Gerard Spong dat voormalig Kamervoorzitter Anouchka van Miltenburg vermoedelijk het misdrijf van artikel 361, eerste lid, van het Wetboek van Strafrecht (WvSr) heeft gepleegd. Dit vermoeden is gegrond op het volgende.

1. Artikel 361, eerste lid, WvSr: “De ambtenaar of een ander met enige openbare dienst voortdurend of tijdelijk belast persoon, die opzettelijk zaken bestemd om voor de bevoegde macht tot overtuiging of bewijs te dienen, akten, bescheiden of registers, welke hij in zijn bediening onder zich heeft verduistert, vernielt, beschadigt of onbruikbaar maakt, of toelaat dat zij door een ander worden weggemaakt, vernield, beschadigd of onbruikbaar gemaakt, of die ander daarbij als medeplichtige ter zijde staat, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste vier jaren en zes maanden of geldboete van de vijfde categorie.”

2. Artikel 84, eerste lid, WvSr, bepaalt: “Onder ambtenaren worden begrepen leden van algemeen vertegenwoordigende organen.” Van Miltenburg is dus een “ambtenaar” in de zin van artikel 361, eerste lid, WvSr.

3. De (kopieën van de) anonieme brieven waarover Van Miltenburg beschikte zijn “bescheiden” en werden haar in haar functie als Kamervoorzitter toevertrouwd. Zij had deze brieven dus in haar functie — “in zijn bediening” — onder zich.

4. Met het door de papierversnipperaar halen van (kopieën van) die brieven door Van Miltenburg zelf, dan wel door een van haar medewerkers op grond van beleid of een opdracht van Van Miltenburg, heeft laatstgenoemde die bescheiden “vernield, beschadigd of onbruikbaar gemaakt”, althans “toegelaten dat zij door een ander worden vernield, beschadigd of onbruikbaar gemaakt”.

5. Voor zover mede gelet op het vereiste opzet moet worden aangenomen dat de bestemming “om voor de bevoegde macht tot overtuiging of bewijs te dienen”, ook relevant moet worden geacht bij de “bescheiden”, verdient het volgende aandacht.

5a. De termen “zaken” en “akten, bescheiden of registers” zien niet uitsluitend op zaken (etc.) die aan een burgerlijke rechter of strafrechter worden voorgelegd (NLR, aant. 2 bij art. 200 WvSr). De woorden “de bevoegde macht” zijn bewust ruim gekozen en omvatten ook de Raad van State en andere colleges en ambtenaren (NLR, idem). Onder deze ruime definitie kan zeer wel ook een minister van Veiligheid en Justitie of een door hem ingestelde onderzoekscommissie worden geschaard.[1]

5b. Uit hetgeen onder 5a is gesteld, volgt dat het bestanddeel “tot overtuiging of bewijs te dienen” niet is beperkt tot bewijs in een juridische bewijsvoering, of tot de overtuiging van een burgerlijke rechter of strafrechter. Het is verder voldoende dat de zaak of het bescheid (etc.) tot bewijs kán dienen (vgl. de annotatie van Van Veen onder HR 12 januari 1982, NJ 1982/295).

6. Opzet. In Tekst & Commentaar Strafrecht wordt het volgende opgemerkt over het schuldverband in artikel 361 WvSr.[2] “Geen bijzonder oogmerk is hier vereist. Wel moet de dader zich bewust zijn van de bewijsbestemming van de stukken die hij onder zich heeft. Dat bewustzijn zal bij ambtenaren zeer zelden ontbreken. In ieder geval volstaat voorwaardelijk opzet.” In het geval van Van Miltenburg kan het vereiste opzet worden gegrond op de volgende feiten:

a) Het was algemeen bekend dat de minister van Veiligheid en Justitie op 1 mei 2015 een commissie had ingesteld die onderzoek deed naar de zogeheten Teeven-deal;

b) Nieuwsuur-redacteur Haan gaf Van Miltenburg op 17 juni 2015 persoonlijk een kopie van de anonieme brief[3];

c) Deze anonieme brief bevatte bijzonderheden over het exacte aan Cees H. overgemaakte bedrag[4];

d) Van Miltenburg overlegde met haar medewerkers over de door redacteur Haan aan haar ter hand gestelde kopie van de brief en gaf daarna opdracht die te vernietigen.[5]

Anders dan de Commissie Oosting zeer welwillend stelt (blz. 220), is het onaannemelijk dat Van Miltenburg zich kennelijk niet heeft gerealiseerd dat inhoud van de bewuste brief naar haar aard van belang was te achten voor de onderzoekscommissie.

[1] Zie het Besluit van de Minister van Veiligheid en Justitie van 1 mei 2015, houdende instelling van de Onderzoekscommissie Ontnemingsschikking (Instellingsbesluit Onderzoekscommissie Ontnemingsschikking), Staatscourant 2015, 12787.

[2] C.P.M. Cleiren en M.J.M. Verpalen, Tekst & Commentaar Strafrecht, Kluwer, Deventer 2010 (8e druk), art. 361, aant. 9.

[3] Rapport Onderzoekscommissie Ontnemingsschikking, blz. 220.

[4] Rapport Onderzoekscommissie Ontnemingsschikking, blz. 218.

[5] Rapport Onderzoekscommissie Ontnemingsschikking, blz. 220.

Ministerie van Veiligheid en Justitie

> Retouradres Postbus 20301 2500 EH Den Haag

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Directie Wetgeving en Juridische Zaken
Sector Juridische Zaken

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/venj

Ons kenmerk
...

Datum 25 januari 2016
Onderwerp Nader onderzoek Commissie-Oosting

Afgelopen dinsdag, 19 januari jl., nam de heer Haan, journalist bij Nieuwsuur, contact op met mijn ministerie omdat hij over informatie beschikt die vragen oproept die niet in het rapport van de Erfgoedinspectie en in het rapport van de Onderzoekscommissie Ontnemingsschikking aan de orde zijn gekomen. Dit heeft geleid tot een gesprek op vrijdag 22 januari op mijn ministerie van de heer Haan met de secretaris-generaal in aanwezigheid van een medewerker van de Directie Voorlichting. De heer Haan heeft daarbij enkele geanonimiseerde e-mails van begin juni 2014 overhandigd. Diezelfde dag nog is nagegaan of deze e-mails voorkomen op servers van het Rijk. Dat is het geval. In deze mails wordt gesproken over back-ups van financiële systemen. De geanonimiseerde e-mailwisseling treft u als bijlage bij deze brief aan. Ik heb ervoor gekozen deze mee te zenden vanwege het bijzondere karakter van de zaak.

De heer Haan heeft op 19 januari jl. over dezelfde kwestie contact gezocht met voormalig voorzitter Oosting van de inmiddels opgeheven Onderzoekscommissie Ontnemingsschikking. Op 20 januari jl. heeft hij de geanonimiseerde e-mailwisseling gezonden aan de heer Oosting. De heer Oosting heeft een afschrift van zijn brief waarin hij de door de heer Haan gestelde vragen beantwoordt, op vrijdag 22 januari aan mij gezonden. U treft hierbij een afschrift van de brief aan.

De heer Oosting stelt in deze brief onder meer dat indien de Onderzoekscommissie in de loop van haar onderzoek ook inzage zou hebben gekregen in de e-mailwisseling die nu is voorgelegd, dat haar aanleiding zou hebben gegeven tot nader onderzoek (met bijbehorend wederhoor) van dat spoor.

Op basis hiervan constateer ik dat de Onderzoekscommissie tijdens haar onderzoek de emailwisseling niet tot haar beschikking heeft gehad en het spreekt voor zich dat ik nader onderzoek in deze kwestie van belang acht.

In het belang van de continuïteit in dezen heb ik afgelopen vrijdag met de heer Oosting gesproken en hem de vraag gesteld of hij en de andere leden van de voormalige Onderzoekscommissie bereid zouden zijn dit nadere onderzoek te verrichten. De heren Oosting, Bauduin en Van den Berge zijn daartoe bereid. De

heer Borgers is niet beschikbaar in verband met andere verplichtingen. Alle bevoegdheden en taken van de Onderzoekscommissie "herleven" ten behoeve van dit nieuwe onderzoek.

De commissie zal haar onderzoek zo snel mogelijk aanvangen en afronden. In overleg met de commissie wordt bezien welke tijd zij nodig heeft om het onderzoek op verantwoorde wijze te doen. Ik ben bereid met uw Kamer te overleggen over de precieze inhoud van de opdracht.

Over de uitkomsten van het onderzoek zal ik uw Kamer onverwijld informeren.

De Minister van Veiligheid en Justitie,

G.A. van der Steur

Directie Wetgeving en Juridische Zaken
Sector Juridische Zaken

Datum
…

Ons kenmerk
…

een, inzake beantwoording van vragen van de vaste commissie voor Volksgezondheid, Welzijn en Sport;
een, inzake beantwoording van vragen van de vaste commissie voor Volksgezondheid, Welzijn en Sport.

De Voorzitter stelt voor, deze brieven door te zenden aan de betrokken commissies;

8. de volgende brieven:
een, van R. Huisken, over haar persoonlijke omstandigheden;
een, van J.P. van den Witteboer, over het vervolgen van de minister-president, minister van Algemene Zaken de heer J.P. Balkenende;
een, van W. Haag, over een zieke werknemer en het UWV;
een, van ing. A.M.L. van Rooij, over een verzoek om een parlementaire enquête;
een, van de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, inzake benoeming van drs. G.M. de Vries tot lid van de Algemene Rekenkamer;
een, van de President van het Europees Parlement inzake verkiezing van de heer Jan Cremers tot lid van het Europees Parlement;
een, van R.R. de Miranda, over een formele klacht tegen het Koninkrijk Spanje inzake flagrante schendingen van mensen- en burgerrechten;
een, van W. Stevenhagen, over windturbines op Aruba, Bonaire en Curaçao.

Deze brieven e.a. liggen op de Griffie ter inzage.

□

De Voorzitter en de eerste en tweede ondervoorzitter stellen voor, te stellen in handen van

a. de vaste commissie van Justitie:
- Wijziging van de Uitvoeringswet EG-betekeningsverordening ter uitvoering van Verordening (EG) nr. 1393/2007 van het Europees Parlement en de Raad van 13 november 2007 inzake de betekening en de kennisgeving in de lidstaten van gerechtelijke en buitengerechtelijke stukken in burgerlijke of in handelszaken (''de betekening en de kennisgeving van stukken''), en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 1348/ 2000 (PbEU L 324/79) (31522);
- Wijziging van het Burgerlijk Wetboek (opneming verhuiskostenvergoeding bij renovatie) (31528);
- Wijziging van de Vreemdelingenwet 2000 in verband met nationale visa en enkele andere onderwerpen (31549);
- Wijziging van het Wetboek van Strafrecht en het Wetboek van Strafvordering in verband met de beëindiging van de maatregel van terbeschikkingstelling met bevel tot verpleging van overheidswege door de minister van Justitie (31552);
- Implementatie van het kaderbesluit nr. 2006/783/JBZ van de Raad van de Europese Unie van 6 oktober 2006 inzake de toepassing van het beginsel van wederzijdse erkenning op beslissingen tot confiscatie (PbEG L 328/59) (wijziging Wet wederzijdse erkenning en tenuitvoerlegging strafrechtelijke sancties in verband met de toepassing op beslissingen tot confiscatie) (31555);

b. de vaste commissies voor Justitie en voor Buitenlandse Zaken gezamenlijk:
- Goedkeuring van het voornemen tot intrekking van voorbehouden bij een aantal verdragen en protocollen inzake de bestrijding van terrorisme (31539, R1865);

c. de vaste commissie voor Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties:
- Wijziging van de Wet schadeloosstelling, uitkering en pensioen leden Europees Parlement in verband met de totstandkoming van het Statuut van de leden van het Europees Parlement (31561);
- Wijziging van de Wet gemeentelijke basisadministratie persoonsgegevens in verband met het mogelijk maken van systematische verstrekking van gegevens aan instellingen voor schulden- en kredietregistratie (31563);

d. de vaste commissies voor Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en voor Justitie:
- Wijziging van de Politiewet 1993 in verband met het vervallen van de facilitaire diensten van het Korps landelijke politiediensten (31564);

e. de vaste commissie voor Defensie:
- Goedkeuring van het op 18 oktober 2007 te Velsen totstandgekomen Verdrag tussen het Koninkrijk Spanje, de Franse Republiek, de Italiaanse Republiek, het Koninkrijk der Nederlanden en de Portugese Republiek tot oprichting van het Europees Gendarmeriekorps EUROGENDFOR (Trb. 2007, 227) (31538);

f. de vaste commissie voor Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer:
- Wijziging van de Wet hygiëne en veiligheid badinrichtingen en zwemgelegenheden en de Wet op de waterhuishouding (aanwijzing en kwaliteit van zwemwateren) (31527);

g. de algemene commissie voor Wonen, Wijken en Integratie:
- Wijziging van de Huisvestingswet (mogelijkheid van bestuurlijke boete voor enkele overtredingen) (31556);

h. de vaste commissie voor Verkeer en Waterstaat:
- Wijziging van de Tracéwet, Spoedwet wegverbreding en de Wet ruimtelijke ordening met het oog op de verbetering van de beroepsprocedure (31546);
- Grenzeloos Genoeg(en)?; Visie op grensoverschrijdend regionaal personentreinverkeer (31553);
- Wijziging van de Wegenverkeerswet 1994 in verband met een herziening en vereenvoudiging van de voertuigregelgeving, ter implementatie van richtlijn nr. 2007/46/EG betreffende de goedkeuring van voertuigen en enkele andere technische wijzigingen (31562);

i. de vaste commissie voor Economische Zaken:
- Voorstel van wet van de leden Ten Hoopen, Aptroot en Vos houdende wijziging van de Mededingingswet ter versoepeling van de uitzondering op het verbod van mededingingsafspraken (versoepeling uitzondering verbod van mededingingsafspraken) (31531);
- Wijziging van de Wet informatie-uitwisseling ondergrondse netten in verband met uitsluiting van huisaansluitingen (31540);

Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2015–2016

34 340 Instellen van een commissie van onderzoek

Nr. 9

MOTIE VAN HET LID KROL

Voorgesteld 28 januari 2016

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

spreekt uit het niet moreel verdedigbaar te vinden, en schadelijk te achten voor het aanzien en de geloofwaardigheid van de politiek, indien Kamerleden die in hun functie een ambtsmisdrijf hebben begaan zitting hebben en blijven hebben in deze Kamer,

en gaat over tot de orde van de dag.

Krol

kst-34340-9
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2016

Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights

Aan:

MINISTERIE VAN ALGEMENE ZAKEN

t.a.v. Zijne excellentie Mark Rutte Minister-President

Postbus:20001

2500EA,DEN HAAG

Onderwerp: EU-voorzitterschap-2016

Mierlo,9 november 2015

Zijne excellentie Minister van Algemene Zaken Rutte,

Het voorzitterschap van de EU in 2016 biedt een uitgelezen kans de Nederlandse “handel agenda” op Europees niveau verder vorm te geven.Ook een belangrijk aandachtspunt zijn de mensenrechten en haatzaaien op het internet.Nederland heeft hierin een voorbeeldrol te vervullen.Nederland is ook de verplichting aangegaan op grond van het kaderbesluit bestrijding racisme 2008/913/JBZ wat zich laat uitleggen in een pro-actief vervolgingsbeleid door de Nederlandse Staat.

De jurisprudentie van de rechtspraak waarin de verdachte zich heeft schuldig gemaakt aan smaadschrift jegens minister-president Balkenende -ECLI:NL:GHSGR:2010:BO4035- door bewerkte foto’s op internet te plaatsen, waarop de minister-president onder meer met hitlersnorren en hakenkruizen werd afgebeeld.Tevens had de verdachte een bijbehorende tekst op internet geplaatst, waarin de minister-president met Adolf Hitler werd

Vergeleken.Staat U heden op internet als SS-er afgebeeld vergeleken met Heinrich Himmler,en de suggestie dat U als Minister van Algemene Zaken voorstander bent van het nazisme en tevens een groot voorstander van het nieuwe "Vierde Rijk" wat dan waarschijnlijk de EU zal moeten voorstellen.De Europese Commissie zal niet aarzelen om op basis van het kaderbesluit inbreukprocedures in te leiden indien nodig tegen lidstaten.Die toezegging heb Ik onlangs schriftelijk mogen ontvangen van de Heer Timmermans via Prof. Bernd Martenczuk,Kabinet van eerste Vicevoorzitter Frans Timmermans, kenmerk:BM/kr Ares (2015) 2715348,datum 13-08-2015.

Ter afsluiting van deze informatie nog de link naar de internet.

https://ejbron.wordpress.com/2015/06/22/rutte-als-ss-er-moet-dat-nou/

IFUD of Human Rights

de Voorzitter

J.P. van den Wittenboer

Correspondence:Po.box 324, 5660AH Geldrop The Netherlands

Offices:Kastanje 28, 5731NK Mierlo The Netherlands

C.o.C.reg:41092925 Eindhoven N.L.

E-mail: ifudofhumanrights@yahoo.com

Internet: http://ifudofhumanrights.webs.com

Phone:+31 -(0)6 50 425 552

Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2014–2015

34 166 Staat van de Europese Unie 2015

Nr. 17

MOTIE VAN HET LID BISSCHOP C.S.

Voorgesteld 2 april 2015

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat antisemitisme ook in de lidstaten van de Europese Unie een hardnekkig probleem is en leidt tot gevoelens van ernstige onveiligheid en vervreemding bij veel Joden;

voorts constaterende dat Nederland in de eerste helft van 2016 het voorzitterschap vervult van de Raad van de Europese Unie en als een van de prioriteiten hiervoor heeft aangewezen «een Unie die verbindt»;

verzoekt de regering om, tijdens het Nederlandse voorzitterschap de aanpak van antisemitisme in Europa expliciet onderdeel te laten zijn van de gestelde prioriteit «een Unie die verbindt»,

en gaat over tot de orde van de dag.

Bisschop
Segers
Van Klaveren
Omtzigt
Maij

kst-34166-17
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2015

Tweede Kamer
DER STATEN-GENERAAL

Commissie V&J

Intermediary Foundation of the Universal Declaration of
Human Rights (IFUD of Human Rights)
Aan de heer J.P. van den Wittenboer
Postbus 324
5660 AH Geldrop

Plaats en datum:	Den Haag, 16 september 2014
Betreft:	Aanbieding verzoekschrift m.b.t. artikel 119 Grondwet van IFUD of Human Rights
Ons kenmerk:	2014Z14890/2014D30693
Uw brief van:	2 september 2014

Geachte heer Van den Wittenboer,

Uw bovengenoemde brief is op 10 september 2014 door de vaste commissie voor Veiligheid en Justitie in een procedurevergadering behandeld.

In deze vergadering heeft de commissie besloten de inhoud van uw brief voor kennisgeving aan te nemen.
Dit betekent dat de commissie als zodanig verder geen actie zal ondernemen.
Dit neemt niet weg dat de individuele leden de inhoud van uw brief kunnen betrekken bij hun oordeelsvorming over dit onderwerp.

Namens de commissie dank ik u voor de toezending van uw brief.

Hoogachtend,

de griffier van de vaste commissie voor Veiligheid en Justitie,

A.E.A.J. Hessing-Puts

Tweede Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

T. 070-3182211
E. cie.vj@tweedekamer.nl

DIELEN
GERECHTSDEURWAARDERS

Schuttershofweg 1 4538 AA Terneuzen
Postbus 408 4530 AK Terneuzen
T 0115 612797 F 0115 694824
info@dielengerechtsdeurwaarders.nl
www.dielengerechtsdeurwaarders.nl

Kenmerk: L151343

Heden, tweeëntwintig september tweeduizendvijftien,

ten verzoeke van de stichting **INTERMEDIAIRE STICHTING VAN DE UNIVERSELE VERKLARING VAN DE RECHTEN VAN DE MENS**, gevestigd te 5731 NK Mierlo, gemeente Geldrop-Mierlo, aan de Kastanje 28, hierna te noemen requirante, te dezer zake domicilie kiezende ten kantore van requirante, ten deze vertegenwoordigd door J.P. van den Wittenboer, voorzitter van requirante, alsmede te 4538 AA Terneuzen aan de Schuttershofweg 1, ten kantore van Dielen Gerechtsdeurwaarders,

heb ik, Paulus Johannes Dielen, gerechtsdeurwaarder met vestigingsplaats Terneuzen, aldaar woonplaats hebbende en kantoorhoudende aan de Schuttershofweg 1,

AAN:

het rechtspersoonlijkheid bezittend orgaan **EUROPEES PARLEMENT, VOORZITTER VAN COMMISSIES PETI / VERZOEKSCHRIFTEN VAN HET EUROPEES PARLEMENT**, zetelende en kantoorhoudende te 1047 Brussel (België), aan de Wiertzstraat 60, hierna te noemen gerequireerde, zonder bekende woon- of verblijfplaats in Nederland, mitsdien ten deze ex artikel 56 lid 2 Rv. en uit kracht van de EG-verordening nr 1393/2007 van de Raad van de Europese Unie van 13 november 2007 (EU Betekenings-Verordening) twee exemplaren van dit exploot gesteld in de Nederlandse taal per aangetekende post verzonden naar de ontvangende instantie in België, te weten:

Gerechtsdeurwaarder Claude Mollet, gevestigd en kantoorhoudende te 1040 Etterbeek (België) aan de Sneessensstraat 13,

Het formulier als bedoeld in artikel 4 lid 3 van genoemde verordening is door mij, gerechtsdeurwaarder ingevuld in de Nederlandse taal.

Aan de ontvangende instantie heb ik verzocht om dit exploot te betekenen, daarvan kennis te geven op de wijze als onder 5 in het hiervoor genoemd formulier "aanvraag om betekening of kennisgeving van stukken" omschreven, te weten betekening volgens de wet van de aangezochte staat (5.1. formulier).

BETEKEND:

een herinnering verzoekschrift ex artikel 227 VWEU met bijlagen, houdende de bevoegdheden van het Hof van Justitie van de Europese Unie.

MET AANZEGGING:

1. dat requirante aan gerequireerde een termijn van twee maanden vanaf heden stelt, om aan de verplichting te voldoen als nader omschreven in de ten deze betekende stukken.

2. dat hierbij uitdrukkelijk naar de inhoud van de ten deze betekende stukken wordt verwezen, welke als hier Ingelast dienen te worden beschouwd en onlosmakelijk deel van dit exploot uitmaken.

Geschiedende deze betekening ten effecte rechtens en ter voldoening aan de wettelijke bepalingen.

De kosten dezes zijn voor mij, gerechtsdeurwaarder:

Exploot	€ 65,91
verschot conform artikel 9 Btag (portokosten)	€ 11,00
verschot conform artikel 10 Btag (btw)	€ 13,84
	€ 90,75

Hierbij verklaart ondergetekende dat bovenstaande verschotten zijn gemaakt voor de goede verrichting van de ambtshandeling en noodzakelijk waren, alsmede dat hij geen rechtstreeks of middellijk belang heeft in de onderneming of derde die bovenstaande verschotten factureert.

De kosten zijn verhoogd met de btw nu de verzoekende partij niet btw-plichtig is.

gerechtsdeurwaarder

Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights

HERINNERING
verzoekschrift
Artikel 227 VWEU

BETEKENEN AAN GEADRESEERDE IN PERSOON DOOR DE DEURWAARDER

Aan: EUROPEES PARLEMENT
Voorzitter van Commissies Peti / Verzoekschriften van het Europees Parlement
Cecilia Wikström
Wiertzstraat 60

B-1047 BRUSSEL
BELGIË

[language Dutch – taal Nederlands]

Heden, heb ik Joannes Petrus van den Wittenboer van Nederlandse nationaliteit en voorzitter van de stichting IFUD of Human Rights die is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel in Eindhoven onder nummer 41092925, een herinnering laten betekenen op een eerder verzonden verzoekschrift Artikel 227 VWEU, via aangetekende post verzonden de data 24 juni 2015,onder aantekenregistratie nummer:RN688057471NL,

aan het Europees Parlement te Brussel,Petitions Committee European Parliament,B-1047 Brussels,Belgium,nadien ingeschreven in het algemene register onder nummer **0794/2015**,datum registratie verzoekschrift negenentwintig Juli tweeduizend en vijftien (29-07-2015),verzoeker J.P. van den Wittenboer woonachtig ten adres Kastanje 28, Mierlo,onder de stichting IFUD of Human Rights,te dezer zake woonplaats kiezende te Mierlo aan de Kastanje 28 ten woonadres van J.P. van den Wittenboer,(zelfde adres).Volledig adres: Kastanje 28,5731NK Mierlo - Nederland,en tevens ter zake deze betekening ten adres van het kantoor van de gerechtsdeurwaarder gekozen.

Inleiding:

De reden dat Ik deze herinnering verstuur is om geadreseerde te behoeden voor mogelijk nalaten:in strijd met het recht van de Europese Unie,heeft nagelaten een besluit te nemen,(nalaten artikel 265 VWEU).Op eerder verzoek van 24 juni 2015 is geen inhoudelijke reactie binnengekomen,het verzoekschrift is wel ingeschreven in het algemene register met een nummer.Daarom stel Ik een nieuwe termijn van twee maanden om aan de verplichting te voldoen.De termijn loopt vanaf de datum van de betekening,een in het exploot nauwkeurig aangegeven datum.[Verordening (EG)nr.1348/2000 van de Raad van 29 mei 2000 inzake de betekening en de kennisgeving in de lidstaten van gerechtelijke en buitengerechtelijke stukken in burgerlijke of in handelszaken,vervangen in 2013 door COM(2013)858 final].

Haatmisdaden:

Lidstaat Nederland samen met Europese Commissie "Juncker": handelen of niet handelen met gebruikmaking van verschillende laakbare instrumenten en constructies om deze misdaden te kunnen wegmaken / omzeilen om veroordeling te ontkomen.De aanhechtingen bij het verzoek om strafvervolging Artikel 119 GW lidstaat Nederland zijn dezelfde aanhechtingen als van Artikel 258 VWEU verzoekschrift inbreukprocedure aan Europese Commissie.Deze producties staan op data DvD-rom.Zowel Lidstaat Nederland alsmede de Europese Commissie is in het bezit van de producties.

Vermelding:

Het verzoekschrift Artikel 227 VWEU maakt thans onderdeel uit van een nieuw boek met de titel "Europese Commissie Juncker",barcode,UPC nummer:1230000406284.het boek is verder geregistreerd onder ISBN nummer:9789402133653. In opdracht van IFUD of Human Rights onder leiding van J.P. van den Wittenboer,2015, 805 blz- pdf,(link voor downloaden) http://www.archive.org/details/EUROPESECOMMISSIEJUNCKER

Europese Commissie:

citeer eerste vice-voorzitter Europese Commissie Frans Timmermans uit zijn toespraak aan het Europees Parlement in Straatsburg,12 februari 2015-SPEECH/15/4402- oorspronkelijk in het

engels:er kan geen Europa zijn zonder de volledige eerbiediging van onze gemeenschappelijke waarden.Deze Commissie is gewijd aan het bevorderen van de grondrechten en de rechtsstaat. "Ik zal er persoonlijk op toezien dat de Commissie handelt in een **niet-ideologische** wijze,en beoordeelt ieder geval afzonderlijk eerlijk en objectief,op basis van de feiten van de zaak en op de wet",(einde citaat).

Kaderbesluit 2008/913/JBZ van de Raad:

Het publiekelijk verspreiden of uitdelen van geschriften,afbeeldingen of ander materiaal en het verregaand bagatelliseren van "Hitler's Inferno" en "40 maanden Oranienburg" in combinatie met de inzet door IFUD of Human Rights / J.P. van den Wittenboer het waarschuwen tegen de gevaren van fascisme en onrecht,en de herinnering van het verleden levendig te houden als les voor de toekomst.Elke lidstaat neemt de nodige maatregelen om ervoor te zorgen dat het instellen van onderzoek naar of vervolging,indien de gedraging op zijn grondgebied is begaan niet afhankelijk is alleen van de aangifte door de aangever.Leden van de Tweede Kamer der Staten Generaal zijn hierdoor verplicht –proactief optreden- de verzoekschriften om strafvervolging in handen te stellen van de Hoge Raad der Nederlanden.Lidstaat Nederland heeft dit nagelaten,en voldoet hierdoor niet aan het kaderbesluit. (Verzoek onderzoek naar strafbare feiten waarvan de Hoge Raad in eerste aanleg kennis neemt – te weten ministers en staatssecretarissen personen in hun hierna gemelde betrekking beweerdelijk gepleegde ambtsmisdrijven als bedoeld in art. 76 RO- maar de opdracht tot vervolging ter zake van zodanige ambtsmisdrijven kan niet worden gegeven door de Hoge Raad maar uitsluitend bij Koninklijk besluit of bij een besluit van de Tweede Kamer der Staten-Generaal (art. 119 Grondwet;art. 4-9 Wet van 22 april 1855,Stb.33,houdende regeling der verantwoordelijkheid van de hoofden der Ministeriële Departementen;art. 483 leden 1 en 2 Sv.).

OSCE / ODIHR:

Citeer "Guidelines on the Protection of Human Rights Defenders" blz 19- 20,(OSCE/ODIHR-2014,ISBN:978-92-9234-885-4.(citeer):

C. confronteren stigmatiseren en marginalisering

37.
Staatsinstellingen en ambtenaren moeten zich onthouden van lastercampagnes,negatieve beeldvorming of de stigmatisering van mensenrechtenverdedigers en hun werk.Dit omvat de negatieve etikettering van verdedigers van mensenrechten,in diskrediet brengen van mensenrechtenwerk en mensenrechtenverdedigers of belasteren op geen enkele manier.

38.
Lidstaten moeten proactief maatregelen nemen om lastercampagnes tegen stigmatisering van de verdedigers van de mensenrechten, met inbegrip begaan door derden.Ze moeten publicaties natrekken en erkennen de noodzaak om de verdedigers van de mensenrechten en het belang te beschermen van hun werk,geef erkenning op individuele mensenrechtenverdedigers en daardoor versterking van de legitimiteit en de status die van hun mensenrechtenwerk in de samenleving., (einde citaat).

Berne Conclusions:

Aangenomen standpunten tijdens de "Joint Conference" OSCE / ODIHR Switzerland 10- 11 June 2014, Hotel Schweizerhof,Berne,Switzerland, "The Budapest Document 20 Years On" The OSCE and Human Rights Defenders.Een panel met diverse deelnemers en sprekers o.a. Nils Muižnieks, Council of Europe Commissioner for Human Rights.

Europees Hof van Justitie:

[Arrest van het Europees Hof van Justitie (grote kamer) van 9 december 2014- Peter Schönberger / Europees Parlement,(Zaak C-261/13P)].

Het petitierecht komt voor in de artikelen 20, lid 2, sub d, VWEU, 24, tweede alinea, VWEU en 227 VWEU alsook in artikel 44 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie.Uit deze bepalingen tezamen volgt dat het petitierecht tot de fundamentele rechten behoort en wordt uitgeoefend overeenkomstig het bepaalde in artikel 227 VWEU.Het petitierecht is een instrument waarmee de burger aan het democratisch leven van de Unie deelneemt.Het is een van de wegen van de rechtstreekse dialoog tussen de burger van de Unie en zijn vertegenwoordigers.Het petitierecht, dat onmisbaar is voor de participatie van en de democratische controle door de burgers, versterkt dus de communicatie tussen het Parlement en de burgers en ingezetenen van de Unie, aan wie het een open, democratisch en transparant mechanisme biedt waarmee zij, indien legitiem en gerechtvaardigd, een buitengerechtelijke oplossing voor hun klachten kunnen krijgen. Anderzijds is het verzoekschrift een instrument waarmee de burgers van de Unie achteraf kunnen controleren of het recht van de Unie correct is toegepast.Verzoekschriften zijn immers een waardevolle bron van informatie waarmee tekortkomingen in het Unierecht kunnen worden opgespoord. Het Parlement verplicht is te voorzien in mechanismen die verzoekers in staat stellen toegang tot het Parlement te krijgen via doeltreffende en transparante procedures. Alleen de invoering van deze mechanismen kan dus worden onderworpen aan toetsing door de Unierechter middels een beroep wegens nalaten krachtens artikel 265 VWEU. Toetsing door de Unierechter is alleen geboden wanneer het Parlement een zodanige houding aanneemt dat sprake is van een ernstige en voortdurende schending van het petitierecht waardoor de uitoefening van het petitieinstrument als zodanig in het gedrang komt, met name wanneer het weigert verzoekschriften in ontvangst te nemen of deze niet beantwoordt. Een dergelijke houding vormt

immers een schending van de verplichting die op het Parlement rust krachtens de artikelen 20 VWEU en 227 VWEU en artikel 44 van het Handvest.Het Parlement moet niet alleen de ontvankelijkheid van verzoekschriften onderzoeken, maar de ontvankelijk verklaarde verzoekschriften ook inhoudelijk beoordelen. De weigering om een verzoekschrift inhoudelijk te behandelen belemmert de uitoefening van het petitierecht en ontneemt de indiener van het verzoekschrift de mogelijkheid om een bijdrage te leveren aan de verbetering van het Unierecht en deel te nemen aan het democratisch bestel van de Unie in de zin van de artikelen 10, lid 3, VEU en 24, tweede alinea, VWEU. Een negatieve beslissing van het Parlement over de vraag of de voorwaarden van artikel 227 VWEU vervuld zijn moet zodanig worden gemotiveerd dat de indiener van het verzoekschrift kan zien aan welke van die voorwaarden in zijn geval niet is voldaan. Anders dan het Gerecht heeft geoordeeld in punt 28 van zijn arrest Tegebauer/Parlement (T-308/07, EU:T:2011:466, punt28), beantwoordt een beknopte motivering, zoals die in het besluit van het Parlement in de zaak waarin dat arrest is gewezen, aan dit vereiste.

IFUD of Human Rights

de voorzitter

J.P. van den Wittenboer

-aanhechtingen-

(de bevoegdheden van het Hof van Justitie van de Europese Unie)

Correspondence:Po.box 324, 5660AH Geldrop The Netherlands

Offices:Kastanje 28, 5731NK Mierlo The Netherlands

C.o.C.reg:41092925 Eindhoven N.L.

E-mail: ifudofhumanrights@yahoo.com

Internet: http://ifudofhumanrights.webs.com

Phone:+31 -(0)6 50 425 552

Европейски парламент Parlamento Europeo Evropský parlament Europa-Parlamentet Europäisches Parlament Euroopa Parlament Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο European Parliament Parlement européen Parlaimint na hEorpa Europski parlament Parlamento europeo Eiropas Parlaments Europos Parlamentas Európai Parlament Parlament Ewropew Europees Parlement Parlament Europejski Parlamento Europeu Parlamentul European Európsky parlament Evropski parlament Euroopan parlamentti Europaparlamentet

DE BEVOEGDHEDEN VAN HET HOF VAN JUSTITIE VAN DE EUROPESE UNIE

Deze EU-infopagina gaat over de bevoegdheden van het Hof van Justitie van de Europese Unie. Het Hof van Justitie omvat drie rechtscolleges: het eigenlijke Hof van Justitie, het Gerecht van eerste aanleg en het Gerecht voor ambtenarenzaken. Bij het Hof van Justitie kunnen verschillende rechtsmiddelen worden ingesteld (zie artikel 19 VEU, de artikelen 251 t/m 281 VWEU, artikel 136 Euratom en Protocol nr. 3 betreffende het statuut van het Hof van Justitie van de Europese Unie, gehecht aan de Verdragen).

HET HOF VAN JUSTITIE

A. Rechtstreekse beroepen tegen lidstaten of instellingen, organen en instanties van de Europese Unie.

Het Hof doet uitspraak in procedures tegen lidstaten of instellingen die de krachtens het recht van de Europese Unie op hen rustende verplichtingen niet zijn nagekomen.

1. Beroepen tegen lidstaten wegens niet-nakoming van een verplichting

Een dergelijke zaak wordt aanhangig gemaakt door:

— hetzij de Commissie, na een precontentieuze procedure (artikel 258): de staat krijgt de gelegenheid opmerkingen te maken (het met redenen omkleed advies) (1.3.8);

— hetzij door een lidstaat tegen een andere lidstaat, nadat de klacht eerst aan de Commissie is voorgelegd (art. 259).

Taken van het Hof van Justitie:

— vaststellen dat de betrokken lidstaat zijn verplichtingen niet is nagekomen. In dat geval is deze staat gehouden de maatregelen te nemen die nodig zijn ter uitvoering van het arrest van het Hof;

— indien de Commissie van oordeel is dat de betrokken lidstaat deze maatregelen niet heeft genomen, kan zij (na de hierboven genoemde precontentieuze procedure) het Hof van Justitie verzoeken de lidstaat een forfaitaire som of dwangsom op te leggen, waarvan de hoogte wordt bepaald door het Hof op basis van een voorstel van de Commissie (artikel 260).

2. Beroepen tegen EU-instellingen tot nietigverklaring en wegens nalaten

Inzake: gevallen waarin een instelling een handeling heeft vastgesteld die in strijd is met het recht van de Europese Unie (nietigverklaring: artikel 263) of gevallen waarin een instelling, in strijd met het recht van de Europese Unie, heeft nagelaten een besluit te nemen (nalaten: artikel 265).

Aanhangigmaking: een zaak kan aanhangig worden gemaakt door de lidstaten, de EU-instellingen of door natuurlijke of rechtspersonen als de zaak betrekking heeft op een handeling die zich tot hen richt.

Taken van het Hof: het Hof verklaart de handeling nietig of verklaart dat er sprake is van nalatigheid. De betrokken instelling is gehouden de maatregelen te nemen die nodig zijn ter uitvoering van het arrest van het Hof van Justitie (artikel 266).

3. Overige rechtstreekse beroepen

Beroepen tegen een besluit van de Commissie waarbij een onderneming een boete wordt opgelegd (artikel 261).

Vorderingen tot vergoeding van schade die door de instellingen of hun personeelsleden is veroorzaakt (artikel 268),

Beroepen van EU-ambtenaren en andere personeelsleden tegen hun instellingen (artikel 270) — de bevoegdheid om hierover uitspraak te doen ligt momenteel bij het Gerecht voor ambtenarenzaken (zie hieronder).

Beroepen inzake door de EU gesloten overeenkomsten (artikel 272).

B. Indirecte beroepen: vragen over de geldigheid van handelingen, opgeworpen voor een rechterlijke instantie van een der lidstaten (artikel 267)

Indien een zaak dat verlangt, is de nationale rechter in de regel gehouden het EU-recht toe te passen. Wanneer evenwel voor een nationale rechterlijke instantie een vraag wordt opgeworpen over de uitlegging van het Unierecht, kan deze instantie het Hof van Justitie verzoeken over deze vraag een uitspraak te doen. Wanneer de nationale instantie optreedt als hoogste rechter, dan is zij daartoe zelfs verplicht.

C. Bevoegdheid in hogere voorziening

De bevoegdheid van het Hof van Justitie om in hogere voorziening uitspraken van het Gerecht van eerste aanleg te toetsen, beperkt zich tot rechtsvragen. Een bij het Hof ingestelde hogere voorziening heeft geen schorsende werking.

Het Hof is tevens bevoegd om kennis te nemen van beroepen tegen uitspraken van gespecialiseerde rechtbanken (Gerecht voor ambtenarenzaken, zie hieronder) of beslissingen van het Gerecht van eerste aanleg over prejudiciële vragen. Deze heroverwegingsprocedure is een uitzonderlijke procedure, die slechts betrekking kan hebben op gevallen waarin een ernstig risico bestaat dat de eenheid of de samenhang van het recht van de Unie wordt aangetast.

Wanneer de uitspraak van het Hof gevolgen kan hebben voor de beslissing in de procedure waarop de beslissing in eerste aanleg betrekking had, is er geen sprake van een beroep "in het belang van de wet".

INVLOED

Het Hof van Justitie is bij de Europese integratie een belangrijke factor en volgens sommigen zelfs een stuwende kracht gebleken.

A. Algemeen

Het arrest van het Hof van Justitie in de zaak *Costa/Enel* van 15 juli 1964 is van doorslaggevend belang geweest, omdat het Hof daarin bepaalde dat het Europese recht een autonome rechtsorde is die voorrang heeft boven het nationale recht van de lidstaten. Ook de uitspraak in de zaak *Van Gend & Loos* van 5 februari 1963 was van groot belang, omdat daarin werd bepaald dat

het gemeenschapsrecht rechtstreeks voor de nationale rechter ingeroepen kan worden. Andere belangrijke uitspraken hebben betrekking op de bescherming van de rechten van de mens, zoals het arrest van 14 mei 1974 in de zaak *Nold*, waarin het Hof van Justitie verklaarde dat de fundamentele rechten een integrerend deel uitmaken van de algemene rechtsbeginselen waarvan het de eerbiediging verzekert (2.1.2).

B. Specifieke onderwerpen

— Het recht van vestiging: het arrest van 8 april 1976 in de zaak *Royer*, waarin het Hof bevestigde dat een onderdaan van een lidstaat het recht heeft om op het grondgebied van willekeurig welke andere lidstaat te verblijven, onafhankelijk van de vraag of hem door het ontvangende land een verblijfsvergunning is verstrekt.

— Het vrije verkeer van goederen: het arrest van 20 februari 1979 in de zaak *Cassis de Dijon*, waarin het Hof van Justitie bepaalde dat elk product dat in een lidstaat legaal is geproduceerd en in de handel gebracht, in beginsel moet worden toegelaten tot de markt van elke andere lidstaat.

— De externe bevoegdheid van de Gemeenschap: het arrest van 31 maart 1971 in de zaak *Commissie/Raad* (*AETR-arrest*), waarin het Hof vaststelde dat de Gemeenschap de bevoegdheid heeft internationale overeenkomsten te sluiten op terreinen die onder het toepassingsgebied van de communautaire wetgeving vallen.

— Recente arresten waarin het Hof bepaalt dat lidstaten die richtlijnen niet of niet tijdig in nationaal recht omzetten, schadevergoeding moeten betalen.

— Diverse arresten met betrekking tot sociale zekerheid en mededinging.

— Arresten inzake schendingen van het Gemeenschapsrecht door de lidstaten; deze arresten zijn van essentieel belang voor de goede werking van de gemeenschappelijke markt.

Een van de voornaamste verdiensten van het Hof van Justitie was de formulering van het uitgangspunt dat de Verdragen niet star moeten worden uitgelegd, maar moeten worden bezien in het licht van de stand van de integratie en van de doelstellingen van de Verdragen zelf. Dit beginsel heeft het mogelijk gemaakt wetgeving uit te vaardigen op enkele terreinen waarvoor in de Verdragen geen specifieke bepalingen zijn opgenomen, zoals de strijd tegen aantasting van het milieu (zo heeft het Hof van Justitie in het arrest van 13 september 2005 (zaak C-176/03) bepaald dat het de Europese Unie is toegestaan maatregelen te nemen die verband houden met het strafrecht, indien dit "noodzakelijk" is om doelstellingen op het gebied van milieubescherming te bereiken).

HET GERECHT VAN EERSTE AANLEG

(1.3.9.)

A. Bevoegdheden van het Gerecht van eerste aanleg (artikel 256)

Het Gerecht van eerste aanleg is bevoegd om in eerste aanleg kennis te nemen van beroepen op de volgende terreinen, tenzij het beroep wordt ingesteld door een lidstaat, een EU-instelling of de Europese Centrale Bank, in welk geval alleen het Hof van Justitie bevoegd is (artikel 51 van het statuut van het Hof van Justitie van de Europese Unie ("het statuut")):

— beroepen tot nietigverklaring of beroepen wegens nalaten, ingesteld tegen de instellingen (artikelen 263 en 265);

— beroepen tot vergoeding van schade die door de instellingen is veroorzaakt (artikel 268); beroep inzake door of namens de Unie gesloten publiekrechtelijke dan wel privaatrechtelijke overeenkomsten (artikel 272).

Via het Statuut kan de bevoegdheid van het Gerecht van eerste aanleg tot andere terreinen worden uitgebreid.

Tegen de uitspraken van het Gerecht van eerste aanleg staat beroep open bij het Hof van Justitie, echter uitsluitend voor zover het rechtsvragen betreft.

B. Bevoegdheden in eerste en laatste aanleg

Het Gerecht van eerste aanleg is bevoegd prejudiciële beslissingen te nemen (art. 267) inzake de in het statuut genoemde aangelegenheden. Deze beslissingen kunnen bij uitzondering door het Hof van Justitie worden heroverwogen, wanneer er "een ernstig risico bestaat dat de eenheid of de samenhang van het Gemeenschapsrecht wordt aangetast". De heroverwegingsprocedure heeft geen schorsende werking.

Wanneer de uitspraak van het Hof van Justitie gevolgen kan hebben voor de beslissing in de procedure waarop het arrest van het Gerecht van eerste aanleg betrekking had, is er geen sprake van een beroep "in het belang van de wet":

— in geval van heroverweging van beslissingen van het Gerecht van eerste aanleg inzake beslissingen van gespecialiseerde rechtbanken (zie hieronder) verwijst het Hof van Justitie de zaak terug naar het Gerecht van eerste aanleg, dat gebonden is aan de beslissing van het Hof over de rechtsvragen. Wanneer echter de beslissing in de zaak, gelet op het resultaat van de heroverweging, gebaseerd is op dezelfde feiten als de feiten die ter kennis van het Gerecht van eerste aanleg waren gebracht, oordeelt het Hof van Justitie zelf over de zaak; wanneer het Hof van Justitie bij heroverweging van uitspraken van het Gerecht van eerste aanleg over prejudiciële vragen van oordeel is dat er een ernstig gevaar bestaat dat de eenheid of de samenhang van het EU-recht wordt aangetast, komt de beslissing van het Hof in de plaats van die van het Gerecht (artikel 256; artikel 62 van het statuut).

C. Vatbaarheid voor beroep

Tegen beslissingen van het Gerecht van eerste aanleg kan binnen twee maanden een tot rechtsvragen beperkte hogere voorziening worden ingesteld bij het Hof van Justitie.

HET GERECHT VOOR AMBTENARENZAKEN VAN DE EUROPESE UNIE

(1.3.9.)

Om het Gerecht van eerste aanleg te ontlasten, voorziet artikel 257 VWEU in de mogelijkheid tot het instellen van gespecialiseerde rechtbanken die in eerste aanleg kennis nemen van bepaalde categorieën van beroepen "in specifieke aangelegenheden". Overeenkomstig deze bepaling is bij Besluit 2004/752/EG, Euratom van de Raad van 2 november 2004 een Gerecht voor ambtenarenzaken van de Europese Unie ingesteld, toegevoegd aan het Gerecht van eerste aanleg. Krachtens artikel 270 VWEU is het Gerecht voor ambtenarenzaken bevoegd om kennis te nemen van geschillen tussen de Europese Unie en haar personeelsleden. Het gaat om ongeveer 120 zaken per jaar op een personeelsbestand van ongeveer 35 000 personen. Deze geschillen betreffen niet alleen de arbeidsverhoudingen als zodanig (bezoldiging, loopbaanverloop, aanwerving, tuchtmaatregelen, enz.), maar ook de socialezekerheidsregelingen (ziekte, ouderdom, invaliditeit, arbeidsongevallen, enz.).

Het Gerecht voor ambtenarenzaken is ook bevoegd voor de geschillen tussen organen en instanties en hun personeelsleden ten aanzien waarvan het Hof van Justitie van de Europese Unie bevoegd is verklaard (bijvoorbeeld geschillen tussen Europol, het Bureau voor harmonisatie binnen de interne markt (BHIM) of de Europese Investeringsbank en hun personeelsleden).

Het kan evenwel geen kennis nemen van geschillen tussen nationale overheidsinstanties en hun personeelsleden.

Tegen beslissingen van het Gerecht voor ambtenarenzaken kan binnen twee maanden een tot rechtsvragen beperkte hogere voorziening worden ingesteld bij het Gerecht van eerste aanleg.

Udo Bux
04/2014

Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2015–2016

Aanhangsel van de Handelingen

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

1124

Vragen van het lid **Marcouch** (PvdA) aan de Minister van Veiligheid en Justitie over *het rapport «Racisme, antisemitisme en extreemrechts geweld in Nederland»* (ingezonden 9 december 2015).

Antwoord van Minister **Van der Steur** (Veiligheid en Justitie) (ontvangen 13 januari 2016) Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2015–2016, nr. 1068

Vraag 1
Kent u het bericht «Stijging racistische incidenten» en de Vierde rapportage racisme, antisemitisme, en extreemrechts geweld in Nederland. Incidenten, aangiftes, verdachten en afhandeling in 2014»?[1]

Antwoord 1
Ja.

Vraag 2 en 3
Hoe komt het dat er sprake is van een zeer grote stijging van het aantal meldingen van racistische incidenten? In hoeverre is er sprake van een betere registratie door de politie en in hoeverre is er daadwerkelijk sprake van een toename van racisme?
Deelt u de mening dat het zorgelijk is dat dat aantal incidenten al jarenlang stijgt? Zo ja, waarom en wat gaat u doen om deze tendens te keren? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 2 en 3
Het kabinet spant zich in om racisme te voorkomen en te bestrijden. In het nieuwe interdepartementale actieprogramma tegen discriminatie krijgt dit verder vorm.
Met mijn brief van 16 november 2015[2], heb ik de Kamer geïnformeerd over de «Discriminatiecijfers politie 2014» en «Cijfers in Beeld 2014» waarin de discriminatiecijfers van het Openbaar Ministerie (OM) zijn opgenomen.
De politie werkt doorlopend aan een verbetering van de registratie van discriminatie, mede ingegeven door nieuwe internationale en nationale

[1] http://www.annefrank.org/nl/Nieuws/Nieuwsberichten/2015/December/Stijging-racistische-incidenten/
[2] Kamerstuk 30 950/29 268, nr. 82.

ah-tk-20152016-1124
ISSN 0921 - 7398
's-Gravenhage 2016

afspraken en inzichten. De verbeteringen hebben voor de Discriminatiecijfers politie 2014 geleid tot een nieuwe methodiek van dataverzameling. Een toelichting hierop is gegeven in de hierboven genoemde brief.
Keerzijde hiervan is echter dat door de nieuwe landelijke werkwijze een vergelijking met de cijfers van de voorgaande jaren veelal niet meer kan worden gemaakt. Ik verwacht dat wanneer de komende jaren aan de hand van deze nieuwe landelijke eenduidige werkwijze wordt gerapporteerd, een vergelijking wel mogelijk zal zijn.
Daarnaast wil ik benadrukken dat de berichten gaan over het aantal door de politie geregistreerde racistische incidenten. De toename van het aantal door de politie geregistreerde incidenten kan, naast een toename van het aantal daadwerkelijke incidenten, ook afhangen van andere factoren zoals de maatschappelijke aandacht voor racisme en een verandering in de meldingsbereidheid. Ten aanzien van dit laatste is van belang dat het kabinet de laatste jaren heeft benadrukt dat het belangrijk is dat mensen die discriminatie en racisme ervaren dit ook melden. Alleen op deze manier kunnen degenen die zich schuldig maken aan discriminatie ter verantwoording worden geroepen en als de discriminatie is bewezen, worden aangepakt. Bovendien bieden meldingen van discriminatie inzicht in de aard en omvang van het probleem.
Er zijn door de politie over 2014 in totaal 5.721 discriminatoire incidenten geïdentificeerd. De discriminatiegrond ras (2.987) komt het meeste voor. De politie registreerde daarnaast 358 incidenten met een antisemitische grondslag en 279 incidenten met godsdienst als grondslag. Ten aanzien van het aantal gericht antisemitische incidenten (van 61 in 2013 naar 76 in 2014) en moslimdiscriminatie (van 150 in 2013 naar 206 in 2014) is een stijging waarneembaar. Op deze gronden is een vergelijking met voorgaande jaren wel mogelijk vanwege de beschikbaarheid van eerdere rapporten, waarbij ten opzichte van onderhavig rapport een vrijwel identieke methode is gehanteerd.
Uit de OM-cijfers in «Cijfers in Beeld» blijkt dat er sinds 2009 sprake is van een daling van het aantal ingestroomde discriminatiefeiten; in 2014 is er echter weer een aanzienlijke stijging ten opzichte van 2013 te zien. Desondanks is het aantal ingestroomde feiten nog altijd lager dan in de jaren voor 2009. Het is op dit moment nog onduidelijk wat de oorzaak is van de lagere aantallen ingestroomde feiten in 2013 en de jaren daaraan voorafgaand. Hier wordt door het Landelijk Expertise Centrum Discriminatie (LECD) OM onderzoek naar gedaan.
Het aandeel van de discriminatiegrond ras is bij het OM in 2014 net als in voorgaande jaren het hoogst en omvat 47% van alle ingestroomde feiten. De grond ras omvat meerdere groepen op wie de discriminatie gericht kan zijn. 30% van de feiten betreft antisemitisme, 14% is gericht tegen personen van Afrikaanse afkomst.

Vraag 4
Is het waar dat de inzet van de strafrechtelijke discriminatieverboden zeer beperkt is? Zo ja, waarom is dat zo? Zo nee, waar blijkt het tegendeel uit?

Antwoord 4
Discriminatie is bij wet verboden (artikel 137c – 137g en 429quater Wetboek van Strafrecht). Indien sprake is van een van de in deze artikelen genoemde vormen van discriminatie, volgt een strafrechtelijke beoordeling. Veruit het grootste gedeelte van strafrechtelijke discriminatiezaken betreft echter commune feiten met een discriminatoir aspect.

Vraag 5
Is het waar dat delicten met een discriminatoir aspect nog niet goed door het Openbaar Ministerie worden geregistreerd? Zo ja, waarom is dat en wanneer wordt dit verbeterd? Zo nee, wat is er dan niet waar?

Antwoord 5
In «Cijfers in Beeld» wordt gerapporteerd over de bij het OM ingestroomde en afgedane discriminatiefeiten; feiten die instromen en worden afgedaan op grond van één van de discriminatieartikelen uit het Wetboek van Strafrecht (Sr.): artikel 137c, 137d, 137e, 137f, 137g of 429quater Sr. Het onderscheid tussen het aantal ingestroomde feiten en het aantal zaken dient in het oog te

worden gehouden; één zaak kan meerdere feiten omvatten, bijvoorbeeld als aan één verdachte in een zaak twee discriminatiefeiten ten laste wordt gelegd.
Tevens dienen de discriminatiefeiten onderscheiden te worden van de commune delicten met een discriminatoir aspect. Dit zijn delicten zoals mishandeling en vernieling, waarbij een discriminatoir aspect een rol speelt, bijvoorbeeld als motief op de achtergrond. Sinds 1 januari 2015 is een begin gemaakt met de registratie van commune delicten met een discriminatoir aspect. Hoewel deze registratie om verschillende redenen nog niet volledig is doorgevoerd, zal naar verwachting in het rapport «Cijfers in Beeld 2015» wel een indicatie gegeven kunnen worden van het aantal commune delicten met discriminatoir aspect dat is ingestroomd.

Vraag 6
Is het waar dat er ten opzichte van 2014 «veel minder OM-afdoeningen en gerechtelijke uitspraken zijn geweest» voor delicten met een discriminatoir karakter? Zo ja, in hoeverre komt dat en waar is dat anders dan administratieve redenen uit te verklaren? Zo nee, wat is er niet waar?

Antwoord 6
De cijfers over 2015 zijn, als gesteld, nog niet bekend. Het Landelijk Expertisecentrum Discriminatie meldde aan het OM dat met een OM-afdoening in 2014 145 discriminatiefeiten werden afgedaan, in 2013 90 feiten en in 2012 131 feiten. In 2014 waren er 77 rechterlijke uitspraken, in 2013 89 en in 2012 85.

Vraag 7
In hoeveel gevallen was er in 2014 sprake van respectievelijk aangifte, vervolging en veroordeling wegens aan racisme, antisemitisme of moslimhaat gerelateerde delicten?

Antwoord 7
Bij brief van 16 november 2015 heb ik u geïnformeerd over de rapporten «Discriminatiecijfers Politie 2014» en «Cijfers in Beeld 2014». In het rapport «Discriminatiecijfers Politie» wordt uitgebreid ingegaan op het aantal bij de politie geregistreerde incidenten. Incidenten betreffen zowel aangiftes als mutaties (melding of eigen waarneming). Het OM gaat over de vervolging van strafbare feiten. Het rapport «Cijfers in beeld» geeft een overzicht van het aantal vervolgingen dat door het OM is ingesteld op grond van discriminatie. Omdat het OM pas sinds afgelopen jaar commune feiten met een discriminatoir aspect registreert, zijn er over 2014 geen gegevens voorhanden over de aantallen commune delicten met een aan racisme, antisemitisme of moslimhaat gerelateerd aspect die het OM heeft vervolgd.

European Parliament

The Chair
Committee on Petitions

Brussel,
JH/mb[IPOL-COM-PETI D (2016)14262]

D 306790 08.04.2016

De heer Joannes Petrus van den Wittenboer
Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights
Kastanje 28
5731 NK Mierlo
NEDERLAND

Betreft: Verzoekschrift nr 0794/2015

Geachte heer van den Wittenboer,

De Commissie verzoekschriften heeft uw verzoekschrift onderzocht en in overeenstemming met het Reglement van het Europees Parlement ontvankelijk verklaard, aangezien het onderwerp tot de werkterreinen van de Europese Unie behoort.

De Commissie verzoekschriften ziet geen redenen om het Europees Parlement voor te stellen een motie van wantrouwen tegen de Europese Commissie aan te nemen. De commissie is namelijk van opvatting dat de Europese Commissie, na de oorspronkelijke vertraging bij de registratie, uw klacht correct heeft behandeld. Voorts is de commissie het volledig eens met de opmerkingen van de Europese Ombudsman ten aanzien van een nader onderzoek in verband met uw klacht.

Hiermee is de behandeling van uw verzoekschrift door het Europees Parlement afgerond en is het dossier gesloten.

Hoogachtend,

Cecilia Wikström
Voorzitter van de
Commissie verzoekschriften

30.7.2014

MEDEDELING AAN DE LEDEN

Betreft: Verzoekschrift nr. 1193/2013, ingediend door Elagoz Vahram (Oostenrijkse nationaliteit), over racisme in Italië

1. Samenvatting van het verzoekschrift

Indiener uit zijn bezorgdheid over de recente ontwikkelingen in Italië, meer bepaald over herhaaldelijke betreurenswaardige aanvallen tegen één van de regeringsleden van Italië, dr. Cecile Kyenge Kashetu, minister voor Integratie. Indiener heeft de Italiaanse regering hierover reeds aangeschreven. Hij beschouwt deze aanvallen als aanvallen tegen alle EU-burgers en, nog belangrijker, tegen een mens. Hij vraagt zich af of wij in de EU menselijke waardigheid nog naar waarde schatten. Indien ja, dring hij er bij de EU op aan de nodige maatregelen te nemen om er bij de Italiaanse regering ertoe aan te zetten het nodige te doen en deze hierin bij te staan. Hij vindt dat de laksheid ten aanzien van racisme en intolerantie in verschillende EU-landen te ver is gegaan.

2. Ontvankelijkheid

Ontvankelijk verklaard op 18 maart 2014. De Commissie is om inlichtingen verzocht (artikel 216, lid 6, van het Reglement).

3. **Antwoord van de Commissie**, ontvangen op 30 juli 2014

De Commissie is van oordeel - en draagt dat ook voortdurend uit - dat alle vormen en uitingen van racisme en vreemdelingenhaat onverenigbaar zijn met de waarden die aan de EU ten grondslag liggen.

Tijdens een thematoespraak op 12 november 2013 tijdens de grondrechtenconferentie over haatmisdaad, en verwijzend naar de betreurenswaardige verbale aanvallen tegen voormalig minister Kyenge, verwelkomde Cecilia Malmström, de Europees commissaris voor binnenlandse zaken, de "Verklaring van Rome" van 17 EU-ministers van Integratie van september van dat jaar, waarin deze de schandelijke racistische beledigingen aan het adres van voormalig minister Kyenge veroordeelden. In deze verklaring, die bedoeld was om Europa te herinneren aan de fundamentele waarden die aan haar ten grondslag liggen, wordt onderstreept dat de strijd tegen racisme, discriminatie op grond van ras, en vreemdelingenhaat een verantwoordelijkheid van ons allemaal is. Erkend wordt dat politieke leiders een specifieke verantwoordelijkheid hebben om te strijden tegen onverdraagzaamheid, zowel in woorden, als in daden.

Op 27 januari 2014, Holocaust Remembrance Day, hechtte de Commissie goedkeuring aan haar eerste verslag over de tenuitvoerlegging - door de lidstaten - van Kaderbesluit 2008/913/JBZ van de Raad betreffende de bestrijding van bepaalde vormen en uitingen van racisme en vreemdelingenhaat door middel van het strafrecht[1], een belangrijke stap in het proces dat erop gericht is de ernstigste uitingen van racisme en vreemdelingenhaat in de hele Europese Unie als strafbare feiten aan te merken en passend te bestraffen. De komende maanden gaat de Commissie bilaterale gesprekken voeren met de lidstaten, waaronder uiteraard ook Italië, om hier nader invulling aan te geven. Er zij evenwel op gewezen dat de eindverantwoordelijkheid voor het onderzoeken en eventueel instellen van vervolging in verband met afzonderlijke gevallen van racisme en vreemdelingenhaat een zaak van nationale verantwoordelijkheid is en zal blijven.

Conclusie

Hoewel de Commissie de verbale aanvallen tegen voormalig minister Kyenge betreurt, wijst zij erop dat de eindverantwoordelijkheid voor het onderzoeken en eventueel instellen van vervolging in verband met afzonderlijke gevallen van racisme en vreemdelinhaat een zaak van nationale verantwoordelijkheid is en zal blijven.

[1] http://ec.europa.eu/justice/fundamental-rights/files/com_2014_27_en.pdf

Europese Ombudsman

Emily O'Reilly
Europese Ombudsvrouw

De heer VAN DEN WITTENBOER
IFUD of Human Rights

ifudofhumanrights@yahoo.com

Straatsburg, 15-6-2015

Uw brief van 20 mei betreffende mijn besluit over uw klacht 461/2015/OV tegen de Europese Commissie

Geachte heer van den Wittenboer,

I schrijf in antwoord op uw brief van 20 mei 2015 waarin u reageert op mijn besluit van 20 mei 2015 waarbij ik u informeerde dat ik van oordeel was dat verder onderzoek naar uw klacht niet gerechtvaardigd was omdat de Commissie uw klacht geregistreerd heeft en ook haar verontschuldigingen heeft aangeboden voor de vertraging bij de registratie.

In uw brief herhaalt u sommige van uw eerdere argumenten en stelt u ook dat u sterk de indruk heeft dat ik en de Commissie "*elkaar de hand boven het hoofd houden*".

In antwoord op uw brief, verwerp ik ten sterkste elke bewering of insinuatie van samenspanning tussen de Commissie en de Ombudsvrouw of dat ik niet objectief zou zijn.

Hoogachtend,

Emily O'Reilly

1 avenue du Président Robert Schuman
CS 30403
F - 67001 Strasbourg Cedex

T. + 33 (0)3 88 17 23 13
F. + 33 (0)3 88 17 90 62

www.ombudsman.europa.eu
eo@ombudsman.europa.eu

AUSCHWITZ-BIRKENAU
MEMORIAL AND MUSEUM

News

European Ombudsmen at the Auschwitz Memorial

29-04-2015

“There is no better response to crime, genocide and armed aggression than the protection of human rights”, stated ombudsmen from over 30 European countries and regions after visiting the Auschwitz Memorial. The delegation, including Polish Human Rights Defender Professor Irena Lipowicz and European Ombudsman Emily O'Reilly, visited the Auschwitz Museum on April 29.

“There is no better response to crime, genocide and armed aggression than the protection of human rights. This is why we – representatives of Europe’s ombudsman institutions – call on parliaments, governments and leaders of this continent to decisively and effectively implement these rights”, that was the text of the statement the European Ombudsmen signed in the Museum Guest Book.

Photo:Pawel Sawicki

There is no better response to crime, genocide and armed aggression than the protection of human rights.
This is why we –
representatives of Europe's ombudsman institutions –
call on parliaments, governments and leaders of this continent to decisively and effectively implement these rights.

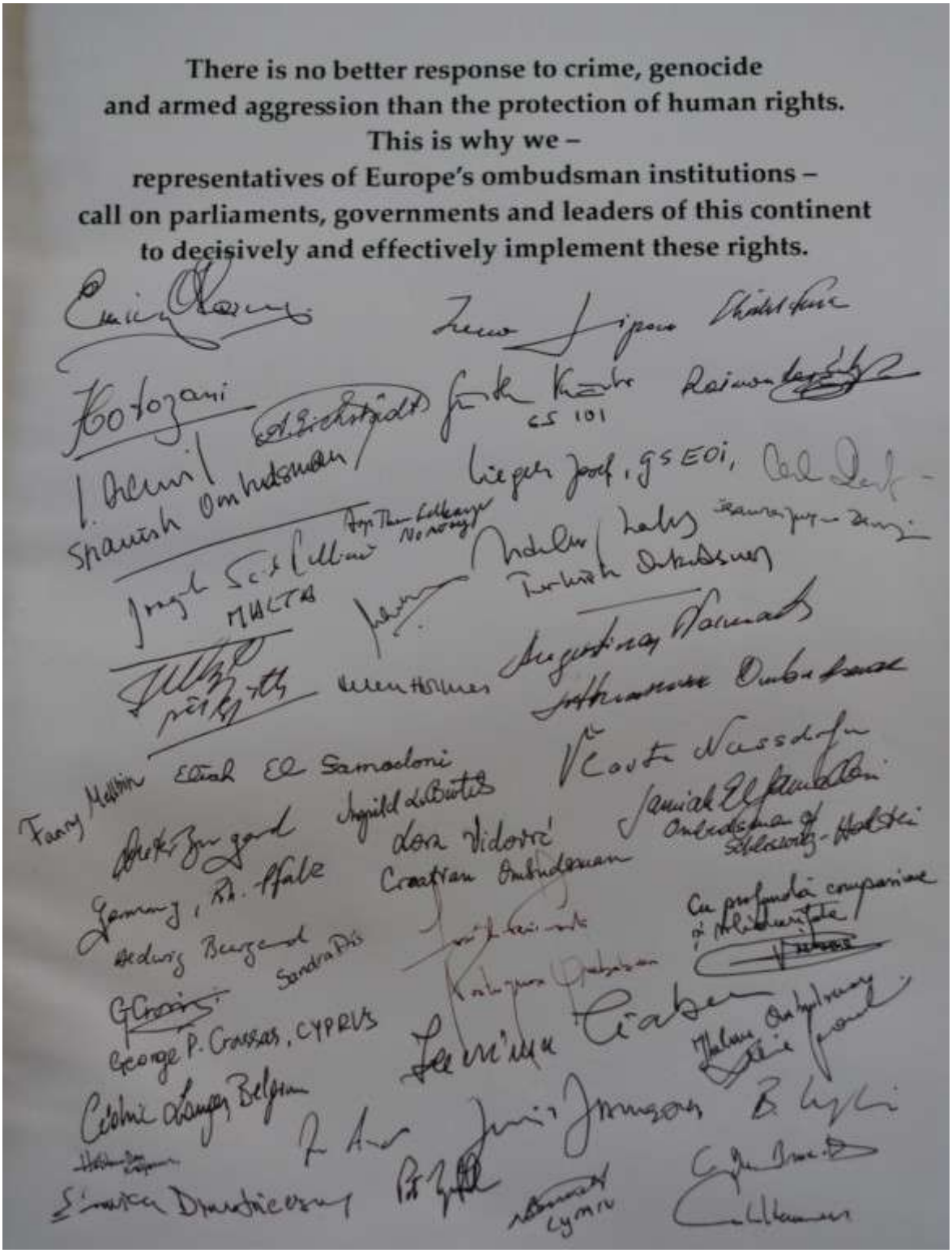

Next

The guests were welcomed by Dr. Piotr M.A. Cywiński, director of the Museum. “Auschwitz is a real antinomy of human rights. New legal order was, however, built upon this tragic experience after the war. It included such notions as genocide and crimes against humanity. The Universal Declaration of Human Rights was adopted in 1948 by the United Nations General Assembly also basing on this experience, together with the European Convention on Human Rights adopted in 1950”, recalled director Cywiński. “In this way Auschwitz, as an important place for numerous individuals and institutions, is a particularly fundamental Memorial Site for European Ombudsmen”, added Cywiński.

“Ombudsmen from all European countries protect basic human rights standards in their countries and make sure we do not forget what is the state and all its organization for. It should protect the weak and protect human dignity,” said Prof. Irena Lipowicz. ”Signing this declaration here, at the Auschwitz Memorial, has enormous power. Many of them are here for the first time. It is a very difficult meeting for someone who devoted all his life tracking even small expressions of contempt for man. The encounter with the enormity of contempt of the industry of death, the entire Nazi ideology, is very difficult but it is necessary to remember together and to confirm human rights here,” she added.

The Ombudsmen visited part of the main exhibition, among others Block 4 devoted to the extermination of Jews by the Germans in Auschwitz, Block 5, where personal possessions robbed from the victims are presented, Block 27 – Jewish exhibition, as well as the crematorium and gas chamber in the former Auschwitz I camp.

Second part of the visit was devoted to the former Auschwitz II-Birkenau camp. The Ombudsmen walked along the ramp where the Germans performed the selection of Jews deported to the camp for extermination. They also saw the ruins of the gas chambers and crematoria. The guests paid tribute to the victims of the camp and lit symbolic candles at the monument in Birkenau.

The visit, which was a part of 10th Seminar of the European Network of Ombudsmen, ended in the so called Sauna in Birkenau, where the Ombudsmen signed their declaration.

Civil society and government authorities must work together to accurately record hate crime in Europe, say conference participants

4 March 2015

Joanna Perry, hate crime officer from OSCE/ODIHR (l) with Chiara Adamo from European Commission-Fundamental Rights and Rights of the Child and Valentin Gonzalez from Movimiento Contra la Intolerancia (r) in Brussels, 4 March 2015 (OSCE) **Photo details**

Co-operation among police and civil society in monitoring and recording hate crimes was the focus of the conference "Facing Facts Forward", organized by CEJI – A Jewish Contribution to an Inclusive Europe, in collaboration with the OSCE Office for Democratic Institutions and Human Rights (ODIHR), the European Union Agency for Fundamental Rights (FRA) and the European Commission against Racism and Intolerance (ECRI), in Brussels on 3 and 4 March 2015.

During the conference, which brought together more than 100 representatives from civil society, governments and international organizations, participants discussed ways to support collaboration between civil society and authorities to further develop the reporting mechanisms related to hate crimes.

"Civil society organizations working with victims of hate crime can help public authorities improve their ability to recognize these crimes and encourage victims to report them, but effort needs to be made to build trusting relationships between communities and local authorities" ODIHR Hate Crime Officer Joanna Perry told the conference.

ODIHR's 2013 data continued to reveal significant gaps in official information on hate crimes, illustrating the ongoing challenges to implementing OSCE commitments on hate crime recording in participating States. ODIHR's information also included incidents reported by 109 civil society organizations and groups, covering 45 countries.
"Many victims don't report hate crimes because they don't know that what has happened to them can be reported," said Robin Sclafani, Director of CEJI. "This is why we launched our Do you know what a hate crime is? video, to give a crystal clear message about what hate crimes are and that they should be reported."

Parliamentary Assembly
Assemblée parlementaire
http://assembly.coe.int

COUNCIL OF EUROPE
CONSEIL DE L'EUROPE

Doc. 13828
23 June 2015

Ending cyberdiscrimination and online hate

Motion for a resolution
tabled by Ms Marit MAIJ and other members of the Assembly

This motion has not been discussed in the Assembly and commits only those who have signed it

Every day, countless individuals are targeted by online hate. Inflammatory and hateful statements are ubiquitous in comments forums following news items on migrants, Roma, Muslims, LGBT persons and persons with disabilities; women politicians are subjected to online harassment; racist groups proliferate on social networks.

The Internet both creates a sense of anonymity and facilitates encounters between people expressing similar views. The authors of online abuse thus feel vindicated, while their targets are exposed to discrimination and hatred.

Attacking people because of their innermost or inalienable characteristics denies their humanity. Hate speech is also prohibited by law. But prosecuting online hate is difficult: its authors may be hard to identify, international borders are often crossed, and individual victims do not always come forward to complain.

If the flow of online hate is not stopped, generations will grow up believing hate speech is just a part of life; very young children are already exposed to it every day. The Council of Europe is already engaged in combating this phenomenon, through legal instruments as well as initiatives such as the No Hate Speech movement and No Hate Parliamentary Alliance. Some media outlets and internet service providers are also taking action in this field.

It is time to take a concerted look at cyber discrimination and online hate and the efforts being made to counter them. The Parliamentary Assembly should identify good practices and develop concrete proposals to strengthen the work of the Council of Europe, member States and other key actors, in order to put an end to such abuse.

Signed (see overleaf)

Signed[1]*:*

MAIJ Marit, Netherlands, SOC
ANDERSON Donald, United Kingdom, SOC
ANDREOLI Paride, San Marino, SOC
ARIB Khadija, Netherlands, SOC
AZMANI Malik, Netherlands, ALDE
BACKER Joris, Netherlands, ALDE
BIGOT Jacques, France, SOC
BİLGEHAN Gülsün, Turkey, SOC
BONET PEROT Sílvia Eloïsa, Andorra, SOC
ĆATOVIĆ Marija Maja, Montenegro, SOC
CHRISTOFFERSEN Lise, Norway, SOC
DÍAZ TEJERA Arcadio, Spain, SOC
ELZINGA Tuur, Netherlands, UEL
FLEGO Gvozden Srećko, Croatia, SOC
FRANKEN Hans, Netherlands, EPP/CD
GIOVAGNOLI Gerardo, San Marino, SOC
GUNNARSSON Jonas, Sweden, SOC
GUZENINA Maria, Finland, SOC
HAIDER Monica, Sweden, SOC
HEINRICH Gabriela, Germany, SOC
IORDACHE Florin, Romania, SOC
JANSSON Eva-Lena, Sweden, SOC
JONICA Snežana, Montenegro, SOC
KOMŠIĆ Željko, Bosnia and Herzegovina, SOC
MAELEN Dirk, Van der, Belgium, SOC
MAGAZINOVIĆ Saša, Bosnia and Herzegovina, SOC
MAURY PASQUIER Liliane, Switzerland, SOC
MEALE Alan, United Kingdom, SOC
MESTERHÁZY Attila, Hungary, SOC
MILADINOVIĆ Stefana, Serbia, SOC
MULIĆ Melita, Croatia, SOC
MUTTONEN Christine, Austria, SOC
NICOLETTI Michele, Italy, SOC
NOONE Catherine, Ireland, EPP/CD
OBRADOVIĆ Žarko, Serbia, SOC
OHLSSON Carina, Sweden, SOC
PARVIAINEN Olli-Poika, Finland, NR
PÂSLARU Florin Costin, Romania, SOC
QUINTANILLA Carmen, Spain, EPP/CD
RAWERT Mechthild, Germany, SOC
SCHENNACH Stefan, Austria, SOC
SCHMIDT Frithjof, Germany, SOC
SCHWABE Frank, Germany, SOC
ŠEHOVIĆ Damir, Montenegro, SOC
SUTTER Petra, De, Belgium, SOC
WURM Gisela, Austria, SOC

1. SOC: Socialist Group
EPP/CD: Group of the European People's Party
ALDE: Alliance of Liberals and Democrats for Europe
EC: European Conservatives Group
UEL: Group of the Unified European Left
NR: Representatives not belonging to a Political Group

Parliamentary Assembly
Assemblée parlementaire
http://assembly.coe.int

COUNCIL OF EUROPE
CONSEIL DE L'EUROPE

Resolution 1967 (2014)[1]
Final version

A strategy to prevent racism and intolerance in Europe

Parliamentary Assembly

1. Racism, hatred and intolerance are long-standing problems in Europe. Over the last decade, however, despite Council of Europe member States having strengthened their legal framework against hate crime and hate speech, physical and verbal expressions of intolerance against individuals belonging to some groups have increased both in gravity and in number.

2. The effects of the economic crisis on the social fabric and governments' failure to devise and implement adequate policies on social cohesion, migration and Roma inclusion have triggered this upsurge, which has been amplified by the increasing use of the Internet and social media.

3. A report by the European Network Against Racism has emphasised the responsibility borne by political decision makers who, on the pretext of not remaining silent on real problems, issue dangerous and stigmatising statements against certain communities. The rise of the far right and its rhetoric may also influence conventional political discourse.

4. The fact that some national legislation does not consider racist insults and discrimination as criminal offences effectively sends out a negative signal to European populations, as there is no provision for any official sanction against these actions.

5. The Parliamentary Assembly believes that it has become urgent to address racism, hatred and intolerance in Europe through a strategic rather than a piecemeal approach. The urgency becomes even more acute considering that these phenomena have repercussions that go well beyond the single individuals that are directly targeted: they affect entire groups, leading to group victimisation; they create divides in society between different groups, affecting human rights and social cohesion; and they erode even further the trust in public authorities, the rule of law and ultimately democracy.

6. A strategic approach to racism, hatred and intolerance implies the introduction or strengthening of a comprehensive legal framework, accompanied by greater efforts to ensure its effective implementation. The strategy should place emphasis on prevention, awareness raising and human rights education, while relying on the Internet and social media as valuable tools to reach out to a wider public.

7. Government representatives and politicians in general should lead the efforts to eliminate racism, hatred and intolerance with resolve and set an example by publicly challenging, rejecting and condemning expressions of hatred, from whatever quarters they come. In this regard, the Assembly expresses its support for the Declaration of Rome against racism and intolerance, which was signed by 17 ministers of European Union member States in September 2013.

1. *Assembly debate* on 28 January 2014 (4th Sitting) (see Doc. 13385, report of the Committee on Equality and Non-Discrimination, rapporteur: Mr Jonas Gunnarsson). *Text adopted by the Assembly* on 28 January 2014 (4th Sitting).
See also Recommendation 2032 (2014).

8. In the light of these considerations, the Assembly calls on the Council of Europe member States to:

8.1. as regards the legal framework on hate speech and hate crime, and its implementation:

8.1.1. ensure that the legal framework on hate speech and hate crime includes the broadest possible range of discriminatory motives, including sex, race, colour, ethnicity, language, religion, disability, migrant status, sexual orientation and gender identity;

8.1.2. require mandatory recording, investigation and public prosecution of suspected hate crimes;

8.1.3. introduce binding guidelines for law-enforcement officials to ensure that any alleged hate motive associated with a crime is promptly, impartially, effectively and thoroughly investigated and duly taken into account in the prosecution and sentencing of those crimes;

8.1.4. train criminal justice personnel, including prosecutors and judges, on how to deal with hate crimes and work with victims;

8.1.5. ensure that the hate motives behind a crime are explicitly mentioned in judicial decisions;

8.1.6. encourage victims and witnesses to report hate speech and hate crimes to the authorities, by:

8.1.6.1. circulating, as widely as possible, information on how to report them;

8.1.6.2. ensuring that reporting can be done on the Internet and in other ways that are easily accessible;

8.1.6.3. waiving any fee for reporting or lodging a complaint;

8.1.6.4. ensuring that, when they are in an irregular situation, those who report cannot be expelled while co-operating with law-enforcement authorities;

8.1.7. sign and ratify the Additional Protocol to the Convention on Cybercrime concerning the criminalisation of acts of a racist and xenophobic nature committed through computer systems (ETS No. 189);

8.2. as regards data classification and collection:

8.2.1. collect and publish on an annual basis disaggregated data on hate speech and crime, thereby enabling a better understanding and comparability of patterns of victimisation and offending;

8.3. as regards prevention:

8.3.1. support the Council of Europe campaign entitled No Hate Speech Movement;

8.3.2. organise large-scale awareness-raising campaigns on combating racism, hatred and intolerance, also using the Internet and social media;

8.3.3. promote the publication of educational material and the provision of training on combating racism, hatred and intolerance in schools;

8.3.4. ensure that law-enforcement officials are trained in diversity and equality issues;

9. The Assembly invites its members to join the national committees set up in the context of the No Hate Speech Movement and encourages the Committee on Equality and Non-Discrimination to empower its members to conduct campaigning activities against racism, hatred and intolerance, in co-operation with their national parliaments. The Assembly also calls on its members to co-operate more closely with the European Commission against Racism and Intolerance (ECRI).

10. The Assembly invites national parliaments to adopt codes of conduct for their members including safeguards against hate speech and hate crime, on whatever grounds.

EUROPESE COMMISSIE
Kabinet van Eerste Vicevoorzitter Frans Timmermans

Lid van het Kabinet

Brussel, 13. 08. 2015
BM/kr Ares (2015) 2715348

Geachte heer Van den Wittenboer,

De eerste vicevoorzitter van de Europese Commissie, de heer Frans Timmermans, belast met betere regelgeving, interinstitutionele betrekkingen, rechtsstatelijkheid en het handvest van de grondrechten, heeft mij gevraagd u te bedanken voor uw brief van 24 juni 2015 inzake de toepassing door Nederland van de Europese regelgeving inzake racisme.

In uw brief vraagt u de Commissie om tegen Nederland een inbreukprocedure in te leiden wegens niet-nakoming van zijn verplichtingen op grond van Kaderbesluit 2008/913/JBZ betreffende de bestrijding van bepaalde vormen en uitingen van racisme en vreemdelingenhaat door middel van het strafrecht. Tevens stelt u dat de Commissie niet aan haar verplichting heeft voldaan om onpartijdig, eerlijk en binnen een redelijke termijn klachten te behandelen en haar rol als hoedster van de verdragen niet vervult bij het waarborgen van de fundamentele waarden van de Unie en het bestrijden van criminaliteit, racisme en vreemdelingenhaat in de lidstaten, zoals het gebruik van nazisymbolen. U wijst ook op een brief die u in september 2014 hebt verstuurd aan het Nederlandse parlement over deze kwestie en een petitie die u op 24 juni 2015 hebt verstuurd aan het Europees Parlement overeenkomstig artikel 227 VWEU.

U hebt deze kwesties reeds aangekaart bij de Europese Commissie in een klacht die wij hebben ontvangen op 8 januari 2015 (referentienummer CHAP(2015)00917) en in een later schrijven van 21 april 2015. De bevoegde dienst heeft u, na een zorgvuldige analyse van uw op- en aanmerkingen, een uitvoerig antwoord gegeven bij brief van 21 april 2015. In deze brief zijn de lopende acties en initiatieven van de Commissie beschreven die de correcte en effectieve omzetting en uitvoering van het kaderbesluit betreffende racisme en vreemdelingenhaat door de lidstaten moeten garanderen.

./..

De heer J.P. VAN DEN WITTENBOER
Voorzitter
Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights

E-mail: ifudofhumanrights@yahoo.com

Commission européenne, B-1049 Bruxelles / Europese Commissie, B-1049 Brussel - Belgium.
Office: BERL 12/231. Phone: direct line (32-2) 2965058

E-mail: bernd.martenczuk@ec.europa.eu

Na deze brief, en omdat u geen nieuwe wezenlijke informatie heeft verstrekt, heeft de Commissie u bij brief van 15 juni 2015 op de hoogte gesteld van haar beslissing om het dossier betreffende uw klacht af te sluiten.

Zoals reeds werd aangegeven in de aangehaalde antwoorden, kunnen individuele personen aan de Commissie weliswaar feitelijke of juridische informatie overleggen over aan een lidstaat toe te rekenen maatregelen of praktijken die onverenigbaar met een bepaling of beginsel van het recht van de Unie worden geacht, maar heeft de Commissie discretionaire bevoegdheid om te beslissen of de instelling van een procedure tegen een lidstaat wegens niet-nakoming van zijn verplichtingen op grond van het recht van de Unie op zijn plaats is.

Sta mij niettemin toe u nogmaals te verzekeren dat de Commissie streng toezicht uitoefent op de omzetting en uitvoering van het kaderbesluit door Nederland, net zoals zij dat doet voor alle andere lidstaten. Nu de Commissie sinds 1 december 2014 de bevoegdheid heeft om onder controle van het Hof van Justitie toezicht te houden op de toepassing van kaderbesluiten, is zij begonnen bilaterale dialogen met de lidstaten te voeren, inclusief met Nederland, om de volledige en correcte omzetting en uitvoering van het kaderbesluit te verzekeren. De Commissie zal niet aarzelen om op die basis inbreukprocedures in te leiden indien nodig.

Met vriendelijke groet,

Bernd MARTENCZUK

Countering hate speech: a new challenge

- **12/02/2016**
- **EQUALITY AND NON-DISCRIMINATION**

On 26 January 2016, the Committee on Equality and Non-Discrimination held a hearing on the work on combating hate speech of the European Commission against Racism and Intolerance (ECRI) with the participation of Miroslaw Wyrzykowski, member of ECRI in respect of Poland, and Michael Whine, member of ECRI in respect of the United Kingdom.

“Hate speech and populism have created new challenges for governments”, said M. Wyrzykowski. He commented that while the precise extent of hate speech remained unclear because of a lack of reporting, it was certainly on the rise.

“Hate speech undermines the rule of law and is a threat to cohesion and democracy”, underlined M. Whine. “Strong legislative tools are essential and parliamentarians can make an important contribution to the fight against hate speech”, he continued. They

both highlighted the importance of education and awareness-raising among youth on the need to prevent and combat hate speech, including online.

In order to provide Council of Europe member States with a concrete policy tool, ECRI members recently adopted a General Policy Recommendation on combating hate speech based on good practices, soon to be made public.

The Committee on Equality and Non-Discrimination will be working in the coming months on preventing and combating online hate speech, in the framework of the preparation of a report on “Ending cyber-discrimination and online hate” by Marit Maij (Netherlands, SOC). Combating hate speech is also one of the priorities of the No Hate Parliamentary Alliance.

- A video interview of Mirosław Wyrzykowski, ECRI member in respect for Poland

13/1/17

Dossier: **L1700017**

Correspondentie uitsluitend aan: Intermediaire stichting van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens, Postbus 324, 5660 AH Geldrop o.v.v. dossier: IFUD/HOvJ.

Heden, de dertiende januari tweeduizendzeventien des namiddags te 14.30 uur

Heb ik, Gijsbertha Johanna Baks-van Haaften, als toegevoegd gerechtsdeurwaarder werkzaam ten kantore van Jennemieke Maria Rijken gerechtsdeurwaarder met vestigingsplaats 's-Hertogenbosch en aldaar kantoorhoudende aan de Oranje Nassaulaan 1;

OP VERZOEK VAN:

de stichting **Intermediaire stichting van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens**, gevestigd te Mierlo, gemeente Geldrop-Mierlo aan de Kastanje 28 en aldaar woonplaats kiezende van welke stichting de voorzitter Dhr. J.P. van den Wittenboer de zaak behandeld;

A A N :

Mw. Mr. N.G. Zandee, zijnde de Hoofdofficier van Justitie van het Openbaar Ministerie van het Arrondissement Oost-Brabant, kantoorhoudende te **'s-Hertogenbosch**, aan de **Leeghwaterlaan 8**, mitsdien aldaar aan dat adres mijn exploot doende en afschrift dezes, en van na te melden door requirant ondertekend, doch niet gedateerd stuk inclusief producties, alsmede nader te noemen CD's latende aan de aldaar werkzame:

mw. M.A.M.R. van Beek

B E T E K E N D :

1 een schriftelijke mededeling met dertien producties, geredigeerd door- afkomstig van- en ondertekend door J.P. van den Wittenboer voornoemd, gericht aan gerequireerde voornoemd, waarbij requirant aangifte doet van een -mogelijk- begaan strafbaar feit, naar de verdere inhoud van welk schrijven ten deze uitdrukkelijk wordt verwezen, en welke inhoud als hier letterlijk herhaald en ingelast dient te worden beschouwd;

2. een witte envelop door mij afgesloten en voorzien van een labelsticker met kantoorstempel "Stalman & Rijken Gerechtsdeurwaarders" gedateerd op heden en getekend waarin:

- een dichtgeplakt karton met daarop 2x de vermelding: prod. 2 CD Hitler's Inferno;
- een disc van de Hema (type DVD + R 4.7 GB) met daarop de vermelding prod. 3, in een open wit envelopje met daarop de vermelding prod 3;
- een disc van het Kruidvat (type CD-R 700 mb / 80 min / UV resistant / 1-52x speed) met daarop de vermelding productie 6 jaarverslag 2016, in een wit open envelopje met daarop de vermelding prod 6 jaarverslag 2016;

Geschiedende deze betekening ten effecte rechtens.

De kosten dezes zijn nihil.

tgv.gerechtsdeurwaarder.

STALMAN
&RIJKEN
gerechtsdeurwaarders

Bezoekadres
Oranje Nassaulaan 1
5211 AR 's-Hertogenbosch
Postadres
Postbus 282
5201 AG 's-Hertogenbosch

Telefoon +31 (0)73 69 18 181
Fax +31 (0)73 69 18 189
Mail info@stalman.nl
Internet www.stalman.nl
ABN Amro NL44 ABNA 0520 2797 35
ING NL68 INGB 0000 6944 80
BTW-nr.: NL8051.60.644.B01
KvK 's-Hertogenbosch 160 866 94

Intermediaire stichting van de
Universele Verklaring van de
Rechten van de Mens
Postbus 324
5660 AH Geldrop

's-Hertogenbosch, 16 januari 2017

Uw kenmerk : IFUD/HOvJ
Ons kenmerk : **L1700017**
Inzake : IFUD/HOvJ
Notanummer : 201701200

Geachte heer/mevrouw,

Bijgaand het/de originele exploit(en), waarvoor u onderstaand onze declaratie aantreft. Van u (eventueel) ontvangen originele stukken gaan hierbij retour.

Wij ontvingen inmiddels van u € 160,00 op onze rekening. Wij zullen het verschil ad € 2,70 aan u terugstorten.

De kosten bedragen:			**btw**	
betekeningen				
- betekening	€	100,00	21,00	(21,00%)
overige kosten belast				
- Extra bemoeiingen	€	30,00	6,30	(21,00%)
Totaal kosten	€	130,00	27,30	

Door u te ontvangen € **2,70**

Wij zullen het u toekomende saldo spoedig aan u terugstorten.

Vriendelijk dank voor uw opdracht en het in ons gestelde vertrouwen.

Met vriendelijke groeten,
Stalman & Rijken Gerechtsdeurwaarders,
voor deze,
mw. Y.A.M. Heijmans

Deze nota is automatisch gegenereerd en derhalve niet ondertekend.

Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights

BETEKENEN AAN GEADRESEERDE DOOR DE DEURWAARDER

Heden, heb ik Joannes Petrus van den Wittenboer van Nederlandse nationaliteit en voorzitter van de stichting IFUD of Human Rights die is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel in Eindhoven onder nummer 41092925, de stukken laten betekenen

Aan: Hoofdofficier van justitie: mw. mr. N.G. Zandee,OM Oost-Brabant Leeghwaterlaan 8 , 5223 BA ’s-Hertogenbosch,
J.P. van den Wittenboer woonachtig ten adres Kastanje 28, Mierlo,onder de stichting IFUD of Human Rights,te dezer zake woonplaats kiezende te Mierlo aan de Kastanje 28, ten woonadres van J.P. van den Wittenboer,(zelfde adres).Volledig adres: Kastanje 28,5731NK Mierlo - Nederland,en tevens ter zake deze betekening ten adres van het kantoor van de gerechtsdeurwaarder gekozen.

Aangifte van –mogelijk- begaan strafbaar feit belemmering van verklaringsvrijheid,en uitlokking plegen meineed.

Tweede Boek. Misdrijven

Titel XVIII. Misdrijven tegen de persoonlijke vrijheid

Artikel 285a

1.

Hij die opzettelijk mondeling, door gebaren, bij geschrift of afbeelding zich jegens een persoon uit, kennelijk om diens vrijheid om naar waarheid of geweten ten overstaan van een rechter of ambtenaar een verklaring af te leggen te beïnvloeden, terwijl hij weet of ernstige reden heeft te vermoeden dat die verklaring zal worden afgelegd, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste vier jaren of geldboete van de vierde categorie.

Jurisprudentie verklaringsvrijheid

- Hoge Raad,30 augustus 2005, ECLI:NL:PHR:2005:AT7093
- Gerechtshof Amsterdam, 6 april 2016, ECLI:NL:GHAMS:2016:1271

Beoordelingskader:
Het Gerechtshofhof stelt voorop dat artikel 285a Sr niet vereist dat de getuige die wordt benaderd daadwerkelijk in zijn verklaringsvrijheid is belemmerd. Uit de tekst van voornoemd wetsartikel en de wetsgeschiedenis volgt dat voor een bewezenverklaring voldoende is dat komt vast te staan dat de uiting kennelijk was bedoeld om de vrijheid van de betrokken persoon om naar waarheid of geweten ten overstaan van een rechter of ambtenaar een verklaring af te leggen te beïnvloeden en dat niet is vereist dat die bedoeling ook daadwerkelijk dat effect heeft gehad. Aldus is de strekking van deze bepaling ruim.

Personen:

1. W.A.M. te Lintelo,in 2011 nog werkzaam bij Kamer van Koophandel Brabant,en in de functie van hoofd Bedrijvenregister werkzaam,
2. R.Adriaans,in 2011 nog werkzaam bij de Kamer van Koophandel Brabant,en in de functie van Specialist Bedrijvenregister,
3. Hircan Dosun-Orak,in 2016 werkzaam bij Kamer van Koophandel Noordwest-Holland,en in de functie van Medewerker Frontoffice,Frontoffice Zuid West I,
4. P.J.M. Peters,in 2014 nog werkzaam bij de belastingdienst,en in de functie van belastinginspecteur,
5. Henk Kamp,in 2016 werkzaam bij Ministerie van Economische Zaken in Den Haag voor de Staat der Nederlanden,en in de functie als Minister van Economische Zaken,
6. Jeroen Dijsselbloem,in 2016 werkzaam bij Ministerie van Financiën voor de Staat der Nederlanden,en in de functie van Minister van Financiën,
7. Bert Koenders,in 2016 werkzaam bij Ministerie van Buitenlandse Zaken in Den Haag voor de Staat der Nederlanden,in de functie van Minister van buitenlandse Zaken,
8. Ronald Plasterk,in 2016 werkzaam bij Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties in Den Haag voor de Staat der Nederlanden,in de functie van Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

Doet voorts tevens deze aangifte tegen de leden van de Raad van Bestuur van de Kamer van Koophandel,Postbus:48,3500AA UTRECHT, de personen:

1. Claudia Zuiderwijk (drs.C.Zuiderwijk-Jacobs),voorzitter Raad van Bestuur van Kamer van Koophandel,
2. Hankie van Baasbank,lid van de Raad van Bestuur van de Kamer van Koophandel,
3. Rob Coolen,lid van de Raad van Bestuur van Kamer van Koophandel,
4. Henk ten Cate,lid van de Raad van Bestuur van Kamer van Koophandel

Vermelding:

(begin vermelding)
Tegen de Ministers – 5 t/m 8- doet Intermediaire Stichting van de Universele Verklaring zelf de strafaangifte bij de Tweede Kamer der Staten Generaal per aangetekende brief

TWEEDE KAMER DER STATEN GENERAAL
politieke fracties en kamerleden
(griffier)
Postbus:20018
2500EA,DEN HAAG

Verzoek onderzoek naar strafbare feiten waarvan de Hoge Raad in eerste aanleg kennis neemt te weten door hierna te vernoemen personen in hun hierna gemelde betrekking beweerdelijk gepleegde ambtsmisdrijven als bedoeld in art. 76 RO- maar de opdracht tot vervolging ter zake van zodanige ambtsmisdrijven kan niet worden gegeven door de Hoge Raad maar uitsluitend bij Koninklijk besluit of bij een besluit van de Tweede Kamer der Staten-Generaal (art. 119 Grondwet;art. 4-9 Wet van 22 april 1855,Stb.33,houdende regeling der verantwoordelijkheid van de hoofden der Ministeriële Departementen;art. 483 leden 1 en 2 Sv.).

(einde vermelding)

Handhavingsmaatregelen

Ervoor zorgen dat het huidige beleid, wet- en regelgeving en handhavingsmaatregelen effectief zijn in het aanpakken van de risico's van het bedrijfsleven met hun betrokkenheid bij grove schendingen van de mensenrechten,(United Nations A/HRC/17/31).De Kamer van Koophandel vormt een afspiegeling van het totaal aantal ingeschreven ondernemingen en is hierbij algemeen gezien een afspiegeling van het bedrijfsleven.----------
---
De bovengenoemde personen wegens "het opzettelijk beïnvloeden van de vrijheid van een persoon J.P. van den Wittenboer -de voorzitter van de stichting Intermediaire Stichting van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens,(KvKNr.41092925) en werkzaam voor eenmanszaak "Audio-Rarities",(tot voor kort nog ingeschreven onder KvKNr. 17090220,en uitgeschreven door de KvK op 8 december 2016)- om onder ede een verklaring ten overstaan van een ambtenaar "een notaris" af te leggen,terwijl bovengenoemde personen bekend geacht zijn met de akte(s) en de inhoud hiervan begrijpen,en dat ontbreken door hun eigen schuld van niet adequate dossiervoering in dit verband voor hun eigen rekening komt. Dat bovengenoemde personen in de hoedanigheid van de uitoefening van hun beroep of ambt willens en wetens hebben bijgedragen aan het begaan van die delicten betrekking tot authentieke aktes en de verklaringsvrijheid,dat hierdoor rechtstreekse schade is ontstaan bij degene die op de juistheid van de betreffende authentieke akte(s) afgaat en ook moet kunnen afgaan,maar daarnaast ook de schade die aan het notarisambt wordt toegebracht en de gehele beroepsgroep door de integriteit van het instituut in twijfel te trekken.Moeten notarisen in de

toekomst nog kunnen blijven fungeren als juridische dienstverleners die door rechtzoekenden onvoorwaardelijk in vertouwen genomen kunnen worden,wanneer hun authentieke aktes gewoon terzijde kunnen worden gelegd door de belastingdienst,Kamer van Koophandel en de nederlandse overheid.Het Nederlandse rechtssysteem moet daarom dergelijke misdrijven vervolgen.Wordt dit echter nagelaten,dan bevordert dat niet alleen strafeloze inbreuken op de rechtsorde doch stelt het door de wetgever geschonken vertouwen in een democratische rechtsstaat in de waagschaal. De wet verbindt aan de akte bepaalde rechtsgevolgen,zoals bijzondere bewijskracht. Na ondertekening door de notaris van de notariële akte staat de datum,de voor de notaris verschenen partijen en aanwezige getuigen vast. De mogelijkheid om tegenbewijs (art. 151 Rv) te leveren tegen een notariële akte inhoudende een partij-verklaring is niet beperkt tot de stelling dat ten overstaan van de notaris anders is verklaard dan in de akte is opgenomen. Het tegenbewijs kan ook betrekking hebben op de stelling dat de in de akte opgenomen verklaring niet overeenstemt met de werkelijkheid. Een geschrift dat het uiterlijk heeft van een authentieke akte, geldt als zodanig behoudens bewijs van het tegendeel (art. 159 Rv). Iedere notaris is verplicht de inhoud van de akte in de juiste notariële en juridische vorm te gieten,een akte die voldoet aan de door KNB geformuleerde voorwaarden,namelijk,dat de vorm waarin de akte is opgemaakt voldoet aan de daaraan te stellen eisen van de door de Wet daaraan gesteld. De kernfunctie van zowel de notaris als de door hem opgestelde akten is het verschaffen van rechtszekerheid. Op deze wijze vervult de notaris een belangrijke rol ter voorkoming van gerechtelijke procedures. De kerntaak van de notaris is aldus het opmaken van authentieke akten, waarbij hij als onafhankelijk adviseur tevens een advies-, informatie en waarschuwingsplicht heeft waarmee hij een inhoudelijke inbreng heeft en toegevoegde waarde biedt. Uitgangspunt hierbij is dat de consument erop moet kunnen vertrouwen dat de notaris voldoende toezicht houdt en op onpartijdige wijze alle belangen behartigt, inclusief die van derde partijen zoals de Staat en de fiscus. Kernfunctie van de vertrouwenspositie is de zwaarwegende zorgplicht van de notaris tot wilscontrole en de *Belehrungs-plicht*: een notaris mag in zijn ambtsuitoefening niet te lijdelijk zijn. Ook de adviesrol van de notaris (*Beratung*) is deel van de kerntaak van de notaris.

<u>Belehrungs-plicht</u>

Bij de beantwoording van vragen van het lid Van der Steur over een alternatief voor de traditionele rechtspraak (stichting e-Court) en de rol van de deurwaarder,(brief van de staatssecretaris F. Teeven van Veiligheid en Justitie 23 juni 2011),Vergaderjaar 2010- 2011, 29279, Nr.122,Tweede Kamer der Staten Generaal, de wijze van verkrijging van een executoriale titel op grond van een notariële akte.

(Fred Teeven begin)fragment 29279,Nr.122

In zijn algemeenheid kunnen partijen desgewenst een bindend advies in een notariële akte laten vastleggen en *welbewust en uit vrije wil* overeenkomen dat deze akte grond voor een executoriale titel oplevert voor zover de daarin neergelegde verplichtingen zich lenen voor daadwerkelijke tenuitvoerlegging. Indien partijen dit bij de notaris overeengekomen zijn en de notariële akte door betrokken partijen wordt ondertekend, is sprake van een partij-akte. Ik begrijp de e-Courtprocedure aldus, dat het de intentie is om de beslissing van e-Court door een notaris te laten vastleggen in een proces-verbaalakte, een akte die niet door partijen ondertekend behoeft te worden. De voorafgaande instemming van partijen met het vastleggen van het bindend advies van e-Court in een notariële akte, bijvoorbeeld via algemene

voorwaarden die verwijzen naar het procesreglement van e-Court, wordt door e-Court voldoende basis geacht waarop de notaris de wilsovereenstemming van partijen kan vaststellen ten aanzien van de inhoud van de akte. Een zodanige constructie verdraagt zich echter niet met de wettelijke rol van de notaris die de op de rechtsgevolgen van de totstandkoming van notariële akte gerichte wil van partijen moet kunnen vaststellen, partijen dient te informeren over deze rechtsgevolgen (*Belehrungs-plicht*) en dient te voorkomen dat één der partijen misbruik maakt van feitelijk overwicht. Het voorafgaand aan de procedure bij voorbaat instemmen met vastlegging van het bindend advies in een notariële akte met executoriale kracht, bijvoorbeeld via algemene voorwaarden, kan daarvoor geen substituut vormen. Dit knelt met name in gevallen waarin de vrijwilligheid van partijen moeilijk is vast te stellen, zoals bijvoorbeeld bij incassozaken die bij verstek, dus zonder dat de schuldenaar hierin op enig moment van zich heeft laten horen, worden afgedaan. De wetgever stelt uitdrukkelijk zware eisen aan het verkrijgen van een executoriale titel. De tenuitvoerlegging van een executoriale titel heeft een dwingend karakter en dient mede om die reden vooraf te worden gegaan door tussenkomst van de rechter, of, in geval van vrijwilligheid van partijen, door een notariële – door partijen ondertekende – akte.

(Fred Teeven einde)fragment 29279,Nr.122

Notariële Akte (Afschrift rectificatie)

De op één en twintig juni tweeduizend zeven door mr. Theodorus Hubertus Johannes Maria op de Laak,notaris te Budel gemeente Cranendonck,afschrift van een notariële akte:
Het verkrijgen van een executoriale titel dient vooraf te worden gegaan door tussenkomst van de rechter omdat hier niet sprake is van vrijwilligheid van partijen,en omdat sprake is niet door alle in de akte betrokken partijen ondertekende akte.1).Hoofdpartij,de publiekrechtelijke rechtspersoon Staat der Nederlanden,Binnenhof 19,Den Haag,en 2). eenmanszaak Audio-Rarities,Kastanje 28, 5731NK,Mierlo,Hoofdpartij 1). was niet aanwezig bij ondertekenen van de akte.De Nederlandse Staat heeft nadien kenbaar gemaakt bij brief aan hoofdpartij 2).,de akte niet bij de rechter wensen te gaan betwisten of het voeren van een valsheidsprocedure over de akte.Dat blijkt ook uit de houding,geen verdere actie ondernemen,berusten in de stukken,brief Tweede Kamer der Staten-Generaal,23 maart 2016,K.Arib, Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal,aan IFUD of Human Rights,J.P. van den Wittenboer.Betreft: via de deurwaarder betekende stukken,kenmerk: dossiernr: L3600573,deurwaarder exploot de negende maart tweeduizendzestien.In dit deurwaarder exploot is uitdrukkelijk naar de inhoud van de stukken verwezen,en een van de stukken is de registratie van een verzoekschrift dat op 1 september 2014 is verzonden aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal.Dit verzoekschrift is door de Tweede Kamer geregistreerd onder nummer: 2014Z14890/2014D306931,en maakt samen met andere stukken onlosmakend onderdeel uit van het deurwaarder exploot.Bij de brief van 1 september 2014 door de stichting aan de Tweede Kamer behoren de aanhechtingen “producties” op data- DvD-rom.De Stichting heeft op deze DvD-rom van notariële akten een foto kopie gezet,opdat ieder lid in de Tweede Kamer het kan lezen,(DvD-rom: AANHECHTINGEN/PROD-GROEP-02/Map-05/02.pdf) verwijs ook in dezelfde Map naar 03.pdf.Verder heeft de Staat der Nederlanden na de betekening nog ruim de tijd gehad –in het geval niet kunnen vinden data DvD-rom- een duplikaat te vragen bij de stichting.Er is dus zeker geen sprake van onbekendheid met de stukken.

Valsheidsprocedure
(onderdeel civiele rechtspraak)

In een valsheidsprocedure worden de notariële akte van een verklaring de dato één en twintig januari negentienhonderd vierennegentig en notariële akte onder ede de dato twee en twintig juni negentienhonderd vierennegentig onderdeel één valsheidsprocedure op alle akten. ln rubriek 7b van akte notarieel " de diverse boekwerkjes met bewijzen en brieven van Audio-Rarities en de Stichting,digitaal vastgelegd op een DVD-rom,met actualisering tot en met tweeduizendzeven. De DVD-rom en de inhoud hiervan met daarop alle aanwezige stukken maakt thans onderdeel uit van de notariële-rectificatie

Protest

Intermediaire Stichting van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens die werkzaam is voor Audio-Rarities protesteert tegen de handelswijze door Gemeente Den Haag en gemeente Geldrop-Mierlo, belastingdienst,Kamer van Koophandel en de Staat der Nederlanden waarin Audio-Rarities is weggezet als maatschappelijk niet nuttig en niet educatief, J.P. van den Wittenboer een 'meinedige' profiteur van de holocaust die het alleen toch maar om het geld is te doen met zijn zogenaamde CD-verkoop,CD's die overigens toch niemand wil kopen.Zelfs al krijgt men ze gratis.De belastingdienst komt er ook geen snars verder mee want immers alleen kapitaal en omzet tellen voor de belastingdienst,en onbegrijplijk dat dergelijk schandaal ook nog ingeschreven mag zijn in het handelsregister van de Kamer van Koophandel.Dat een notaris aan die onzin nog zijn medewerking wenst te verlenen is nog meer onbegrijplijk.Het is ook nog in een notariële akte opgenomen.Is die notaris wel goed bij zijn hoofd? Met een niveau van een kleuter begrijpt de zogenaamde notaris zelfs niet de Wet- en regelgeving rond eenmanszaken,(een dergelijke beeldvorming is ontstaan rond Audio-Rarities).

Resumerend: het ongunstig beoordelen en neerhalen van Audio-Rarities om bekendheid te geven aan de informatie rond de cd "Hitler's Inferno" –de les van gisteren (getuigenis als les voor de toekomst) door de Staat der Nederlanden.

Belastingdienst

(begin belastingdienst)

Beoordeling ondernemerschap

Onder welke bron uw inkomsten vallen, is afhankelijk van een aantal factoren. De wet en de rechtspraak stellen bepaalde eisen waaraan ondernemers moeten voldoen. Na uw aanmelding beoordelen wij aan de hand van uw omstandigheden of u aan die eisen voldoet. Wij letten bijvoorbeeld op:

- Maakt u winst? Zo ja, hoeveel?
  Als u alleen een heel kleine winst hebt of structureel verlies lijdt, is het niet aannemelijk dat u winst gaat maken. Er is dan geen sprake van een onderneming.
- Hoe zelfstandig is uw onderneming?
  Als anderen bepalen hoe u uw onderneming moet inrichten en hoe u uw werkzaamheden uitvoert, ontbreekt de zelfstandigheid en is er meestal geen sprake van een onderneming.
- Beschikt u over kapitaal?
  Kapitaal is voor veel ondernemingen noodzakelijk. U moet investeren in bijvoorbeeld machines, reclame, inhuur van mensen en verzekeringen. Voldoende kapitaal om een onderneming te starten en enige tijd draaiende te houden, wijst erop dat u mogelijk een onderneming hebt.
- Hoeveel tijd steekt u in uw werkzaamheden?
  Als u erg veel tijd aan een activiteit besteedt zonder dat dat rendement oplevert, is er meestal geen sprake van een onderneming. U moet daarentegen wel voldoende tijd aan uw werkzaamheden besteden om deze rendabel te maken.
- Wie zijn uw opdrachtgevers?
  U streeft ernaar meerdere opdrachtgevers te hebben, onder andere om betalings- en continuïteitsrisico's te verminderen. Wanneer u meerdere opdrachtgevers hebt, neemt uw afhankelijkheid van een of enkele opdrachtgevers af en neemt uw zelfstandigheid toe.
- Hoe maakt u uw onderneming bekend naar buiten?
  U bent voor uw bestaan afhankelijk van opdrachtgevers. Om ondernemer te zijn, moet u zich voldoende kenbaar maken, bijvoorbeeld door reclame, een internetsite, een uithangbord of eigen briefpapier.
- Loopt u 'ondernemersrisico'?
  Bestaat er een kans dat uw opdrachtgevers niet betalen? Gebruikt u uw goede naam voor de uitoefening van uw werkzaamheden? Bent u afhankelijk van de vraag naar en het aanbod van uw producten en diensten? Loopt u 'ondernemersrisico', dan hebt u waarschijnlijk een onderneming.
- Bent u aansprakelijk voor de schulden van uw onderneming?
  Als u aansprakelijk bent voor de schulden van uw onderneming, dan bent u mogelijk ondernemer.

Eenmanszaak

- Bij een eenmanszaak drijft u de onderneming alleen. Dat is het geval als u een zelfstandig beroep uitoefent (bijvoorbeeld notaris of huisarts) of als u de enige eigenaar van uw bedrijf bent. U kunt dus ook een eenmanszaak hebben als u personeel in dienst hebt.
- Als u aan de eisen voor het ondernemerschap voldoet, bent u voor de inkomstenbelasting voortaan ondernemer. U kunt dus gebruikmaken van de speciale regelingen voor ondernemers. Ook voor de btw bent u zelf ondernemer en zijn de btw-regels op u van toepassing. Als u personeel in dienst neemt, krijgt u te maken met loonheffingen.

- De eenmanszaak is geen rechtspersoon. Als u een eenmanszaak hebt, bent u dus aansprakelijk voor de schulden van uw onderneming.

(einde belastingdienst)

J.P. van de Wittenboer heeft 90 procent van de claim tegen de Staat der Nederlanden in de notariële akte, toegezegd aan The Legacy of Light Society van het Amerikaanse holocaust museum USHMM.Van den Wittenboer is lid van The Legacy of Light Society. Het doel van The Legacy of Light Society is vermogen werven voor het Museum te ondersteunen om zijn rol als een levend monument voor de komende generaties te vervullen.

De Minister van Algemene Zaken Wim Kok

Brief:

DE MINISTER VAN ALGEMENE ZAKEN
Kenmerk: Nr. 97M006796
’s-Gavenhage, 29 september 1997

Zeer geachte heer van den Wittenboer,

Uw brief van 28 augustus j.l. met bijlagen heb ik in goede orde ontvangen.

Ik was met name onder de indruk van de CD met originele opnamwn van toespraken en liederen uit Hitler-Duitsland,voorzien van een anti-fascistisch commentaar.Hartelijk dank daarvoor.
Ik bewonder uw inspanningen om te waarschuwen tegen de gevaren van fascisme en onrecht.

Met de meeste hoogachting,
W.Kok

De partner van Audio-Rarities is distributeur cd baby,13909NE,Airport Way Portland,OR 97230, USA.CD’s en Mp3 worden o.a. verkocht internationaal via internetshops:

| amazon | amiest | didiom | emusic | inprodicon | itunes | lala | lastfm | limewire | liqdigital | napster | od2 | rhapsody | shockhound | spotify | tradebit | vcast | zune | cdbaby | mog | yahoo | yesasia.com | jpc.de | meteli.net | tecca | bestbuy | megastore.se | wowhd.nl | monstermusicsc.com | 2coolmovies.com | barnes & noble | cdpince.hu | electricfetus.com | tower records | fye.com | pricegrabber.com | deezer.com | XBox | waterloo records | cdconnection.com | megastore.se | ziarecords.com | arukereso.hu | galleryofsound.com | arukereso.hu | waterloorecords.com | exlibris.ch/de/ | leeknot.com | deezer.com | cdvpodarok.ru | junglee.com | grooves-inc | kmart.com | cdvpodarok.ru | cdbaby.com | boomerangshop.com |

UPC

UPC numbers 634479825064 and 884502413557 are associated with **Hitler's Inferno**

Een andere niet onbelangrijke partner van Audio-Rarities is het USHMM holocaust museum in Washington ,USA.

De stichting Intermediaire Stichting van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens heeft de toestemming “licentie” om de CD’s en Mp3 “Hitler’s Inferno te verspreiden internationaal,aanhechtingen notariële akte 3b. De originele brief "licentie" door de Amerikaanse auteursrechten organisatie “The Harry Fox” Agency,New York USA.

Rijksoverheid nieuwsbericht

(begin nieuwsbericht)

Ploumen en Dijsselbloem ondertekenen met banken convenant over mensenrechten
Nieuwsbericht | 28-10-2016 |

Ministers Ploumen (Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking) en Dijsselbloem (Financiën) hebben vanochtend hun handtekening gezet onder het convenant Bancaire Sector. Het convenant bevat afspraken over het aanpakken en voorkomen van mensenrechtenschendingen bij investeringen van banken en hun zakelijke partners. 13 Nederlandse banken, de NVB, vakbonden, ngo’s en de overheid doen mee, onder begeleiding van de SER. Ploumen en Dijsselbloem: ‘Nederlandse banken nemen verantwoordelijkheid voor het respecteren van mensenrechten wereldwijd. Dat is een belangrijke stap om mondiale productieketens eerlijker en duurzamer te maken.’

Het bankenconvenant is het tweede convenant over maatschappelijk verantwoord ondernemen dat –na het textielconvenant- tot stand komt. Minister Ploumen, die het initiatief heeft genomen voor het convenantentraject: ‘Bedrijven die betrokken zijn bij slechte arbeidsomstandigheden, milieuvervuiling of het oneerlijk onteigenen van land hebben allemaal een bankrekening of een lening. Banken spreken nu af dat zij hun invloed willen gebruiken om deze mensenrechtenschendingen door hun klanten tegen te gaan. Hiermee heeft het convenant een heel breed bereik en kan het de levens van miljoenen mensen verbeteren.’

Minister Dijsselbloem vindt het convenant een mooi voorbeeld van publiek-private samenwerking: ‘Ik ben blij dat de Nederlandse banken afspraken hebben gemaakt met maatschappelijke organisaties om mensenrechtenschendingen te voorkomen en aan te pakken. Banken kunnen eraan bijdragen dat hun klanten mensenrechten respecteren en geen kinderarbeid of gedwongen arbeid in hun productieketens hebben. In het convenant zijn ook afspraken gemaakt over transparantie. Het moet duidelijk zijn voor consumenten in welke sectoren banken investeren en hoe zij hun klanten aanspreken op hun mensenrechtenbeleid.’

Volgens de afspraken in het convenant zullen banken en andere partijen samen inventariseren waar risico's zijn in de investeringsketen van hun zakelijke klanten. Denk bijvoorbeeld aan een bedrijf dat een lening aanvraagt voor een fabriek in een regio waar veel kinderarbeid of landroof plaatsvindt. Met zo'n bedrijf zullen banken afspraken maken over hoe deze risico's het beste aangepakt kunnen worden.

Het convenant is vrijwillig maar de afspraken zijn niet vrijblijvend. Jaarlijks rapporteren de banken over hun resultaten via een onafhankelijk secretariaat bij de Sociaal Economische Raad aan een monitoringscommissie en een stuurgroep. Banken die hun afspraken niet nakomen, worden door de andere partijen hierop aangesproken en kunnen uiteindelijk zelfs uit het convenant gezet worden.

Minister Ploumen en Minister Dijsselbloem willen zich inzetten om op internationaal niveau tot vergelijkbare afspraken te komen. Zij zullen hierover spreken met hun collega's in de EU en de OESO. De komende maanden zullen meer convenanten worden gesloten, onder meer in de goudsector en levensmiddelsector en met verzekeraars.

(einde nieuwsbericht)

Maatschappelijk ondernemen

De term maatschappelijk ondernemen is niet nieuw in het bedrijfsleven. Maatschappelijk verantwoord ondernemen: het perspectief vanuit de overheid Notitie naar aanleiding van het advies van de Sociaal Economische Raad "De winst van waarden", 15 december 2000. Sinds 21 maart 2011 zijn door de Verenigde Naties de "Guiding Priciples on Business and Human Rights" A/HRC/17/31 vastgelegd.De Staat der Nederlanden heeft via Ministerie van Buitenlandse Zaken "Nationaal Actieplan Bedrijfsleven en Mensenrechten" geschreven.Het Europees Parlement heeft het onderwerp ook op de agenda staan,(zittingsdocument A8-0243/2016,van 19-07-2016) betreft de strafrechtelijke aansprakelijkheid van bedrijven en de schending van mensenrechten. Ministers Ploumen (Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking) en Dijsselbloem (Financiën) hebben op 28-10-2016 hun handtekening gezet onder het convenant Bancaire Sector. Het convenant bevat afspraken over het aanpakken en voorkomen van mensenrechtenschendingen.

UNITED NATIONS

A

General Assembly

Distr.
GENERAL

A/RES/53/144
8 March 1999

Fifty-third session
Agenda item 110 (*b*)

RESOLUTION ADOPTED BY THE GENERAL ASSEMBLY

[*on the report of the Third Committee (A/53/625/Add.2)*]

53/144. Declaration on the Right and Responsibility of Individuals, Groups and Organs of Society to Promote and Protect Universally Recognized Human Rights and Fundamental Freedoms

The General Assembly,

Reaffirming the importance of the observance of the purposes and principles of the Charter of the United Nations for the promotion and protection of all human rights and fundamental freedoms for all persons in all countries of the world,

Taking note of Commission on Human Rights resolution 1998/7 of 3 April 1998,[1] in which the Commission approved the text of the draft declaration on the right and responsibility of individuals, groups and organs of society to promote and protect universally recognized human rights and fundamental freedoms,

Taking note also of Economic and Social Council resolution 1998/33 of 30 July 1998, in which the Council recommended the draft declaration to the General Assembly for adoption,

Conscious of the importance of the adoption of the draft declaration in the context of the fiftieth anniversary of the Universal Declaration of Human Rights,[2]

---

[1] See *Official Records of the Economic and Social Council, 1998, Supplement No. 3* (E/1998/23), chap. II, sect. A.

[2] Resolution 217 A (III).

1. *Adopts* the Declaration on the Right and Responsibility of Individuals, Groups and Organs of Society to Promote and Protect Universally Recognized Human Rights and Fundamental Freedoms, annexed to the present resolution;

2. *Invites* Governments, agencies and organizations of the United Nations system and intergovernmental and non-governmental organizations to intensify their efforts to disseminate the Declaration and to promote universal respect and understanding thereof, and requests the Secretary-General to include the text of the Declaration in the next edition of *Human Rights: A Compilation of International Instruments*.

85th plenary meeting
9 December 1998

ANNEX

Declaration on the Right and Responsibility of Individuals, Groups and Organs of Society to Promote and Protect Universally Recognized Human Rights and Fundamental Freedoms

The General Assembly,

Reaffirming the importance of the observance of the purposes and principles of the Charter of the United Nations for the promotion and protection of all human rights and fundamental freedoms for all persons in all countries of the world,

Reaffirming also the importance of the Universal Declaration of Human Rights[2] and the International Covenants on Human Rights[3] as basic elements of international efforts to promote universal respect for and observance of human rights and fundamental freedoms and the importance of other human rights instruments adopted within the United Nations system, as well as those at the regional level,

Stressing that all members of the international community shall fulfil, jointly and separately, their solemn obligation to promote and encourage respect for human rights and fundamental freedoms for all without distinction of any kind, including distinctions based on race, colour, sex, language, religion, political or other opinion, national or social origin, property, birth or other status, and reaffirming the particular importance of achieving international cooperation to fulfil this obligation according to the Charter,

Acknowledging the important role of international cooperation for, and the valuable work of individuals, groups and associations in contributing to, the effective elimination of all violations of human rights and fundamental freedoms of peoples and individuals, including in relation to mass, flagrant or systematic violations such as those resulting from apartheid, all forms of racial discrimination, colonialism, foreign domination or occupation, aggression or threats to national sovereignty, national unity or territorial integrity and from the refusal to recognize the right of peoples to self-determination and the right of every people to exercise full sovereignty over its wealth and natural resources,

[3] Resolution 2200 A (XXI), annex.

Recognizing the relationship between international peace and security and the enjoyment of human rights and fundamental freedoms, and mindful that the absence of international peace and security does not excuse non-compliance,

Reiterating that all human rights and fundamental freedoms are universal, indivisible, interdependent and interrelated and should be promoted and implemented in a fair and equitable manner, without prejudice to the implementation of each of those rights and freedoms,

Stressing that the prime responsibility and duty to promote and protect human rights and fundamental freedoms lie with the State,

Recognizing the right and the responsibility of individuals, groups and associations to promote respect for and foster knowledge of human rights and fundamental freedoms at the national and international levels,

Declares:

Article 1

Everyone has the right, individually and in association with others, to promote and to strive for the protection and realization of human rights and fundamental freedoms at the national and international levels.

Article 2

1. Each State has a prime responsibility and duty to protect, promote and implement all human rights and fundamental freedoms, *inter alia*, by adopting such steps as may be necessary to create all conditions necessary in the social, economic, political and other fields, as well as the legal guarantees required to ensure that all persons under its jurisdiction, individually and in association with others, are able to enjoy all those rights and freedoms in practice.

2. Each State shall adopt such legislative, administrative and other steps as may be necessary to ensure that the rights and freedoms referred to in the present Declaration are effectively guaranteed.

Article 3

Domestic law consistent with the Charter of the United Nations and other international obligations of the State in the field of human rights and fundamental freedoms is the juridical framework within which human rights and fundamental freedoms should be implemented and enjoyed and within which all activities referred to in the present Declaration for the promotion, protection and effective realization of those rights and freedoms should be conducted.

Article 4

Nothing in the present Declaration shall be construed as impairing or contradicting the purposes and principles of the Charter of the United Nations or as restricting or derogating from the provisions of the

Universal Declaration of Human Rights,[2] the International Covenants on Human Rights[3] and other international instruments and commitments applicable in this field.

Article 5

For the purpose of promoting and protecting human rights and fundamental freedoms, everyone has the right, individually and in association with others, at the national and international levels:

(*a*) To meet or assemble peacefully;

(*b*) To form, join and participate in non-governmental organizations, associations or groups;

(*c*) To communicate with non-governmental or intergovernmental organizations.

Article 6

Everyone has the right, individually and in association with others:

(*a*) To know, seek, obtain, receive and hold information about all human rights and fundamental freedoms, including having access to information as to how those rights and freedoms are given effect in domestic legislative, judicial or administrative systems;

(*b*) As provided for in human rights and other applicable international instruments, freely to publish, impart or disseminate to others views, information and knowledge on all human rights and fundamental freedoms;

(*c*) To study, discuss, form and hold opinions on the observance, both in law and in practice, of all human rights and fundamental freedoms and, through these and other appropriate means, to draw public attention to those matters.

Article 7

Everyone has the right, individually and in association with others, to develop and discuss new human rights ideas and principles and to advocate their acceptance.

Article 8

1. Everyone has the right, individually and in association with others, to have effective access, on a non-discriminatory basis, to participation in the government of his or her country and in the conduct of public affairs.

2. This includes, *inter alia*, the right, individually and in association with others, to submit to governmental bodies and agencies and organizations concerned with public affairs criticism and proposals for improving

their functioning and to draw attention to any aspect of their work that may hinder or impede the promotion, protection and realization of human rights and fundamental freedoms.

Article 9

1. In the exercise of human rights and fundamental freedoms, including the promotion and protection of human rights as referred to in the present Declaration, everyone has the right, individually and in association with others, to benefit from an effective remedy and to be protected in the event of the violation of those rights.

2. To this end, everyone whose rights or freedoms are allegedly violated has the right, either in person or through legally authorized representation, to complain to and have that complaint promptly reviewed in a public hearing before an independent, impartial and competent judicial or other authority established by law and to obtain from such an authority a decision, in accordance with law, providing redress, including any compensation due, where there has been a violation of that person's rights or freedoms, as well as enforcement of the eventual decision and award, all without undue delay.

3. To the same end, everyone has the right, individually and in association with others, *inter alia*:

(*a*) To complain about the policies and actions of individual officials and governmental bodies with regard to violations of human rights and fundamental freedoms, by petition or other appropriate means, to competent domestic judicial, administrative or legislative authorities or any other competent authority provided for by the legal system of the State, which should render their decision on the complaint without undue delay;

(*b*) To attend public hearings, proceedings and trials so as to form an opinion on their compliance with national law and applicable international obligations and commitments;

(*c*) To offer and provide professionally qualified legal assistance or other relevant advice and assistance in defending human rights and fundamental freedoms.

4. To the same end, and in accordance with applicable international instruments and procedures, everyone has the right, individually and in association with others, to unhindered access to and communication with international bodies with general or special competence to receive and consider communications on matters of human rights and fundamental freedoms.

5. The State shall conduct a prompt and impartial investigation or ensure that an inquiry takes place whenever there is reasonable ground to believe that a violation of human rights and fundamental freedoms has occurred in any territory under its jurisdiction.

Article 10

No one shall participate, by act or by failure to act where required, in violating human rights and fundamental freedoms and no one shall be subjected to punishment or adverse action of any kind for refusing to do so.

Article 11

Everyone has the right, individually and in association with others, to the lawful exercise of his or her occupation or profession. Everyone who, as a result of his or her profession, can affect the human dignity, human rights and fundamental freedoms of others should respect those rights and freedoms and comply with relevant national and international standards of occupational and professional conduct or ethics.

Article 12

1. Everyone has the right, individually and in association with others, to participate in peaceful activities against violations of human rights and fundamental freedoms.

2. The State shall take all necessary measures to ensure the protection by the competent authorities of everyone, individually and in association with others, against any violence, threats, retaliation, de facto or *de jure* adverse discrimination, pressure or any other arbitrary action as a consequence of his or her legitimate exercise of the rights referred to in the present Declaration.

3. In this connection, everyone is entitled, individually and in association with others, to be protected effectively under national law in reacting against or opposing, through peaceful means, activities and acts, including those by omission, attributable to States that result in violations of human rights and fundamental freedoms, as well as acts of violence perpetrated by groups or individuals that affect the enjoyment of human rights and fundamental freedoms.

Article 13

Everyone has the right, individually and in association with others, to solicit, receive and utilize resources for the express purpose of promoting and protecting human rights and fundamental freedoms through peaceful means, in accordance with article 3 of the present Declaration.

Article 14

1. The State has the responsibility to take legislative, judicial, administrative or other appropriate measures to promote the understanding by all persons under its jurisdiction of their civil, political, economic, social and cultural rights.

2. Such measures shall include, *inter alia*:

(*a*) The publication and widespread availability of national laws and regulations and of applicable basic international human rights instruments;

(*b*) Full and equal access to international documents in the field of human rights, including the periodic reports by the State to the bodies established by the international human rights treaties to which it is a party, as well as the summary records of discussions and the official reports of these bodies.

3. The State shall ensure and support, where appropriate, the creation and development of further independent national institutions for the promotion and protection of human rights and fundamental freedoms

in all territory under its jurisdiction, whether they be ombudsmen, human rights commissions or any other form of national institution.

Article 15

The State has the responsibility to promote and facilitate the teaching of human rights and fundamental freedoms at all levels of education and to ensure that all those responsible for training lawyers, law enforcement officers, the personnel of the armed forces and public officials include appropriate elements of human rights teaching in their training programme.

Article 16

Individuals, non-governmental organizations and relevant institutions have an important role to play in contributing to making the public more aware of questions relating to all human rights and fundamental freedoms through activities such as education, training and research in these areas to strengthen further, *inter alia*, understanding, tolerance, peace and friendly relations among nations and among all racial and religious groups, bearing in mind the various backgrounds of the societies and communities in which they carry out their activities.

Article 17

In the exercise of the rights and freedoms referred to in the present Declaration, everyone, acting individually and in association with others, shall be subject only to such limitations as are in accordance with applicable international obligations and are determined by law solely for the purpose of securing due recognition and respect for the rights and freedoms of others and of meeting the just requirements of morality, public order and the general welfare in a democratic society.

Article 18

1. Everyone has duties towards and within the community, in which alone the free and full development of his or her personality is possible.

2. Individuals, groups, institutions and non-governmental organizations have an important role to play and a responsibility in safeguarding democracy, promoting human rights and fundamental freedoms and contributing to the promotion and advancement of democratic societies, institutions and processes.

3. Individuals, groups, institutions and non-governmental organizations also have an important role and a responsibility in contributing, as appropriate, to the promotion of the right of everyone to a social and international order in which the rights and freedoms set forth in the Universal Declaration of Human Rights and other human rights instruments can be fully realized.

Article 19

Nothing in the present Declaration shall be interpreted as implying for any individual, group or organ of society or any State the right to engage in any activity or to perform any act aimed at the destruction of the rights and freedoms referred to in the present Declaration.

Article 20

Nothing in the present Declaration shall be interpreted as permitting States to support and promote activities of individuals, groups of individuals, institutions or non-governmental organizations contrary to the provisions of the Charter of the United Nations.

De belangrijke – maatschappelijke doelstelling van Audio-Rarities is **het in stand houden van de les van gisteren als een getuigenis, als les voor de toekomst.**Audio-Rarities verricht activiteiten van wetenschappelijke en maatschappelijke aard in algemene zin, zonder bedrijfseconomisch winstoogmerk; alle eventuele winst wordt bestemd voor de stichting.Door Audio-Rarities wordt deelgenomen aan het maatschappelijke verkeer en het streven van Audio-Rarities is duurzaam. De materiële waarde van de onderneming Audio-Rarities en die van de stichting kunnen momenteel gesteld worden op nihil.Maar het werk "Hitler's Inferno,eigendom van Audio-Rarities en de stichting.Audio-Rarities vertegenwoordigen een hoge immateriële waarde.Dit project,Hitler's Inferno,geniet ondertussen internationale bekendheid,en bij dit project zijn diverse gerenommeerde personen en bedrijven betrokken,zelfs het USHMM holocaust museum in Washington in USA.De voortzetting van "Hitler's Inferno,alsmede het werk van de stichting,mag derhalve niet in gevaar komen. De officier van justitie,dient daarom een goede kennis van de geschiedenis te hebben –of anders zich te laten informeren- en het belang van de geschiedenis als een les voor de toekomst onderschrijven en moet dit in zijn functie in zijn werk ook uitdragen.De situatie rond Hitler's Inferno moet zodanig worden uitgedragen dat de naam van Audio-Rarities, van de stichting en van betrokken derden (personen en bedrijven) inzake het project Hitler's Inferno niet ten onrechte met nazisme of neo-nazisme in verband wordt gebracht of dat enige andere wijze naamschade plaatsvindt.Onder de relaties en contacten van de stichting en Audio-Rarities kan twijfel ontstaan en onzekerheid,door de handelswijze van de Kamer van Koophandel Audio-Rarities uit te schrijven uit het handelsregister.Er zou een beeld kunnen opkomen dat "Hitler's Inferno niet meer is toegelaten dus verboden is.Dat is niet goed voor het imago.

Nu de stukken toch in handen zijn van de Officier van Justitie –voor de personen die Ik niet heb verzocht- de bovengenoemde personen te verzoeken de onjuistheid van de notariële akte te bewijzen.Ik stel hiervoor twee maanden vanaf de datum van betekening door de deurwaarder van het exploot de mogelijkheid open. Er voldoende tijd om contact te zoeken met de notaris voor het opvragen van de authentieke aktes.

Aan dit verzoek zijn de volgende stukken gehecht:

Producties:

1. Fotokopie van akte notarieel van rectificatie onder ede,dd 21 juni 2007,
2. CD Hitler's Inferno,
3. Data DvD-rom als naslagwerk met details en jurisprudentie,(deze DvD-rom is ook al in het bezit van Vaste Commissie van V&J van de Tweede Kamer Staten Generaal) verzonden door de stichting per 1 september 2014,
4. Brief USHMM "never again campaign",31 mei 2016, Geleste Z. Maier,Director of Stewardship "Legacy of Light Society",

5. Brief “Legacy of Light Society”,31 mei 2016, Alfred Munzer, National Chair “Legacy of Light Society”,

6. CD-rom met daarop het Jaarverslag 2016 door de stichting.In het verslag ook de informatie en opbrengsten Audio-Rarities,(pdf-bestand),

7. Opleggen valsheidsprocedure aktes notarieel belastingdienst,dd 28-09-2009,

8. Belastingdienst bedrijfsbezoek dd,10-06-2014,kenmerk:8031.87.269,P.J.M. Peters belastinginspecteur,

9. Opleggen valsheidsprocedure aktes notarieel Kamer van Koophandel Brabant,W.A.M. te Lintelo, Hoofd Bedrijvenregister,dd 18-10-2011,

10. Brief Kamer van Koophandel,dd 11-10-2011, “uitschrijving Audio-Rarities”,kenmerk: KvK nr. 17090220,W.A.M. te Lintelo,Hoofd Bedrijvenregister,Kamer van Koophandel Brabant,

11. Brief Kamer van Koophandel,dd 01-11-2011,R.Adriaans, Specialist Bedrijvenregister,dat de inschrijving van de eenmanszaak “Audio-Rarities gehandhaafd blijft naar aanleiding van de stukken van de aanbieding opleggen valsheidsprocedure,dd 18-10-2011,

12. Fotokopie gegevens Audio-Rarities KvK,dd, 30-06-2014,

13. Kopie e-mail Kamer van Koophandel,dd 06-12-2016,Hicran Dosun-Orak,medewerker Frontoffice,(Frontoffice Zuid West I),met de mededeling dat de Kamer van Koophandel genoodzaakt is Audio-Rarities uiterlijk op 8 december 2016 uit te schrijven van het handelsregister.

Link promo Hitler’s Inferno:
https://vimeo.com/194594536

Link onderzoek Hitler’s Inferno:
http://www.archive.org/details/RESEARCHHitlersInferno

Slotwoord

MVO Nederland werkt nauw samen met brancheorganisaties, kamers van koophandel, de EVD en werkgeversverenigingen. MVO Nederland is een platform en aanspreekpunt voor alle partijen die MVO-activiteiten (willen) ondernemen. Als onafhankelijke stichting stimuleert MVO Nederland de samenwerking tussen bedrijven, ondernemersorganisaties, overheid, maatschappelijke organisaties, onderzoek en onderwijs. De Europese Commissie heeft bijvoorbeeld alle lidstaten in haar strategie ‘MVO 2011-2014’ gevraagd een actieplan mensenrechten en bedrijfsleven op te stellen voor de implementatie van de UN Guiding Principles on Business and Human Rights. In 2011 zijn hierover wereldwijde afspraken gemaakt in de UN Guiding Principles for Business and Human Rights. De basis van deze principes is: Overheden hebben de plicht om mensen te beschermen tegen mensenrechtenschendingen, ook door bedrijven. Deze plicht staat beschreven in internationale verdragen tussen staten. Kamer van Koophandel vormt een afspiegeling van het bedrijfsleven,daarom heeft de Kamer de verantwoordelijkheid om mensenrechten te respecteren.Verwijs naar productie nummer “1” het (kopie) afschrift rectificatie van de notariële akte,de aanhechtingen “1b”en “4b” betreft Audio-Rariries “Hitler’s Inferno” de taak voor politiek de getuigenis als les voor de toekomst te gebruiken bij de behandeling van wetsvoorsellen of vragen te stellen aan de regering.De eenmanszaak “Audio-Rarities (kvk-nr 17090220) **niet** te schrappen uit het handelsregister van de Kamer van Koophandel.

Dit verzoekschrift/ aangifte samen met de producties welke als hier ingelast dienen te worden beschouwd en uitdrukkelijk deel van de betekening uitmaken,en dat hierbij uitdrukkelijk naar de inhoud van die stukken wordt verwezen.

IFUD of Human Rights
de voorzitter
J.P. van den Wittenboer

Correspondence:Po.box 324, 5660AH Geldrop The Netherlands
Offices:Kastanje 28, 5731NK Mierlo The Netherlands
C.o.C.reg:41092925 Eindhoven N.L.
E-mail: ifudofhumanrights@yahoo.com
Internet: http://ifudofhumanrights.webs.com

Audio-Rarities tegen Staat der Nederlanden

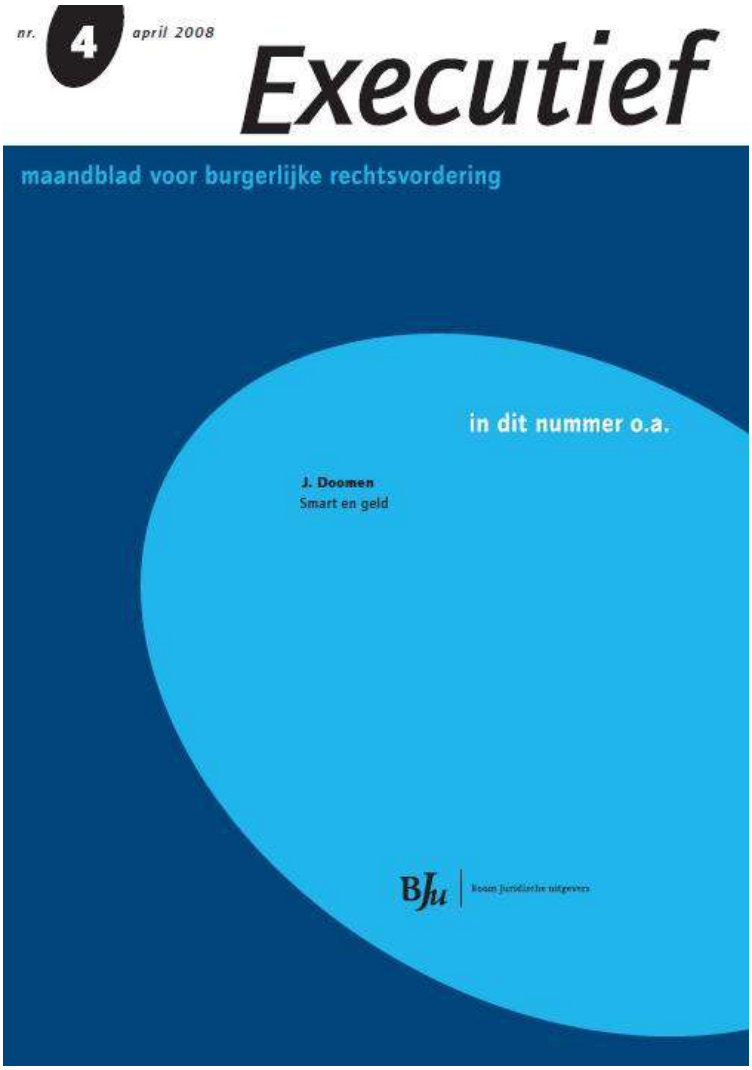

Executief nr 4 april 2008

Boom Juridische Uitgevers

De Zaak Audio-Rarities tegen de Staat der Nederlanden

21 februari 2008 , Zaaknummer: KG 07/13 14

Blz 62- 63

nr. 4 april 2008

Executief

maandblad voor burgerlijke rechtsvordering

in dit nummer o.a.

J. Doomen
Smart en geld

BJu | Boom Juridische uitgevers

nen, zodat deze op grond van artikel 93 Rv onder a door de kantonrechter dienen te worden behandeld en beslist. Bij gebreke van een wettelijke regeling in geval van subjectieve cumulatie, zou verwijzing echter betekenen dat de vorderingen van Fortis en Brouwers afzonderlijk, door andere rechters, zouden worden beoordeeld. Waar de vorderingen van Fortis en Brouwers beoordeeld dienen te worden aan de hand van dezelfde feitelijke en juridische grondslag, strookt verwijzing niet met het door de wetgever met de verwijzingsregels beoogde doel dat met elkaar samenhangende vorderingen zo veel mogelijk door dezelfde rechter worden behandeld en beslist. De rechtbank zal de zaak van Brouwers daarom niet naar de kantonrechter verwijzen en ook de vorderingen van Brouwers beoordelen.

Vzr. Rb. Arnhem 20 februari 2008 LJN: BC5839

(...) Allereerst heeft [eiser] aangevoerd dat het beslag op het melkquotum nietig is omdat de bij de arbitragecommissie ingestelde eis niet is betekend het COS (Centraal Orgaan van de Superheffing van het Productschap Zuivel, red.). Beslag op melkquotum moet volgens [eiser] worden gezien als een derdenbeslag, zodat artikel 721 Rv van overeenkomstige toepassing is. De voorzieningenrechter overweegt te dien aanzien dat een melkquotum kan worden gekarakteriseerd als een vermogensrecht, dat toekomt aan de melkveehouder. Beslag hierop moet dan ook onder de melkveehouder, in casu [eiser], gelegd worden ex artikel 474bb Rv. Nu dit ook zo is gedaan en het beslag tevens is overbetekend aan het COS wordt de stelling van [eiser] verworpen.

HR 14 maart 2008 LJN: BC1245

Bij dagvaarding van 24 juli 2000 wordt opgeroepen tegen de zitting van 19 december 2000, doch de zaak wordt dan niet ingeschreven. Bij exploot van 12 december 2000 heeft de curator, met betekening van de dagvaarding van 24 juli 2000, [eiser] c.s. aangezegd dat hij om hem moverende redenen de zittingsdatum van 19 december 2000 wenst op te schuiven en nader wenst te bepalen op 27 maart 2001 en heeft [eiser] c.s. vervolgens opgeroepen in rechte te verschijnen op laatstgenoemde datum. Wederpartij verschijnt, dient inhoudelijk van antwoord, maar beroept zich (pas) in een later processtuk op de niet-ontvankelijkheid. De rechtbank verklaarde (oorspronkelijk) eiser daarop niet-ontvankelijk onder verwijzing naar Hoge Raad 15 december 2000, *NJ* 2002, 33. In hoger beroep oordeelt het Hof wél inhoudelijk. Het hof stelt vast dat de inleidende dagvaarding niet tijdig ter rolle is ingeschreven, immers niet op de aangezegde zitting van 19 december 2000, zodat in beginsel niet-ontvankelijkverklaring dient te volgen. Het exploot van 12 december 2000 brengt daarin op zich geen verandering nu dit exploot niet diende tot herstel van processuele fouten of verzuimen. Daarvan was op 12 december 2000 (nog) geen sprake. Dit is slechts anders wanneer de zaak met toestemming van de wederpartij alsnog op de rol wordt geplaatst of wanneer de wederpartij geacht kan worden die toestemming (stilzwijgend) verleend te hebben. Die situatie doet zich hier voor. Door [betrokkene 1] is er in zijn eerste processtuk, in dit geval de conclusie van antwoord, geen melding van gemaakt dat hij niet instemde met het op een latere datum aanbrengen van de zaak maar is door hem inhoudelijk op de zaak zelf ingegaan. Hierin ligt, gelet op het door de curator aangehaalde arrest, besloten dat [betrokkene 1] ermee instemde. In hoeverre die instemming eventueel (ook) uit de hiervoor in 4.2 onder (b) vermelde correspondentie is af te leiden is bij deze stand van zaken niet relevant, zodat hier niet nader op ingegaan behoeft te worden.

Vzr. Rb. Den Bosch 6 maart 2008 LJN: BC6321

Verplichtingen in een executoriale titel moeten zodanig zijn geformuleerd dat zij ook als zodanig geëxecuteerd kunnen worden. Bij gebreke van een zodanig deugdelijke formulering, zal alsnog een vonnis ter zake aan de rechter moeten worden gevraagd. Daarbij kan uitleg van de bepalingen in de vaststellingsovereenkomst (Haviltex-criterium) door de rechter onvermijdelijk zijn.

I.c. werd in een eerdere procedure buiten de rechter om een vaststellingsovereenkomst gesloten. De rechter heeft vonnis gewezen en daarbij beslist zoals door de procureurs van partijen aan haar schriftelijk was meegedeeld. Daarbij doet zich het probleem voor dat partijen zich kennelijk niet hebben gerealiseerd dat een executoriale titel een zodanige formulering van rechten en plichten dient te bevatten dat deze voor gedwongen ten uitvoerlegging vatbaar zijn. Dat laatste is hier niet het geval.

Het is daarom dat [eiser] zich opnieuw tot de rechter – ditmaal in kort geding – diende te wenden, nu hij naar zijn mening moest constateren dat [gedaagden] niet vrijwillig aan het septembervonnis wensten te voldoen. Nu vordert [eiser] weliswaar 'volledige nakoming van de overeenkomst' (en dus het septembervonnis), maar bij een dergelijke formulering van de eis doet zich weer hetzelfde probleem voor. Gelet op de dagvaarding, waar vermeld wordt dat het hem gaat om de niet-nakoming van de punten 3.15 tot en met 3.18 van het dictum van het septembervonnis, is het echter voldoende duidelijk dat [eiser] veroordeling van [gedaagden] wenst om aan de uit die punten af te leiden verplichtingen te voldoen.

Anders dan [gedaagden] hebben aangevoerd, is met een dergelijke veroordeling wel degelijk een spoedeisend belang gemoeid, al was het maar omdat de strekking van de schikking – waarover aanstonds nader – onder meer is dat partijen zo snel mogelijk definitief van elkaar af zouden zijn. In dat licht bezien is het dus ook in het belang van [gedaagden] om in dit geding een inhoudelijke beslissing te verkrijgen, ook al kleven daaraan de bezwaren die in het algemeen nu eenmaal voor een procedure in kort geding gelden.

Rb. Den Haag (Vzr.) 21 februari 2008

KG 07/13 14 van:

(opdrachtgever)

in persoon verschenen,

tegen:

de Staat der Nederlanden, zetelende te 's-Gravenhage, waarvoor verschenen is de heer J.J.F. Versluijs (ministerie van Justitie),

in welke zaak gerechtsdeurwaarder Jan-Anne de Swart te Den Haag zich bij proces-verbaal van 31 oktober 2007 tot de voorzieningenrechter heeft gewend op grond van artikel 438 lid 4 Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering.

Partijen zullen hierna worden aangeduid als [opdrachtgever], de Staat en de deurwaarder.

1. De feiten

Op grond van de stukken en het verhandelde ter zitting van 6 februari 2008 wordt in dit geding van het volgende uitgegaan.

[opdrachtgever] heeft bij aangetekende brief van 10 oktober 2007 onder

meer een grosse van een notariële akte (hierna ook: de notariële akte) aan de deurwaarder doen toekomen, met het verzoek deze te betekenen aan de schuldenaar (de Staat) en executoriale maatregelen te nemen. De notariele akte, verleden ten overstaan van notaris mr. T.H.J.M. op de Laak, notaris te Budel (gemeente Cranendonck) op 21 juni 2007, bevat een eenzijdige verklaring van {opdrachtgever}, onder meer inhoudende dat de Staat hem schuldig is een bedrag van € 20.040.000.

2. Het geschil en de beoordeling daarvan

2.1. De deurwaarder heeft zich tot de voorzieningenrechter gewend omdat ten aanzien van de executie van de notariële akte bezwaren zijn gerezen: de akte heeft weliswaar de kenmerken van een voor executie vatbare titel rnaar de inhoud ervan is onsamenhangend en de notariële akte is bovendien buiten medeweten van de Staat tot stand gekomen. Volgens de deurwaarder kan de notariële akte daarom niet geexecuteerd worden.

2.2. De voorzieningenrechter is van oordeel dat deze bezwaren gegrond zijn. Anders dan [opdrachtgever] kennelijk meent betekent het enkele feit dat de eenzijdige verklaring van [opdrachtgever] is vastgelegd in een notariële akte nog niet dat er sprake is van een schuld van de Staat aan [opdrachtgever]. De notariële akte levert slechts dwingend bewijs op van het feit dat [opdrachtgever] ten overstaan van de notaris de in de notariële akte opgenomen verklaring heeft afgelegd. Noch de omstandigheid dat de Staat voorafgaand aan het verlijden van de notariële akte hierover zou zijn geinformeerd — daargelaten of dit (rechtsgeldig) is gebeurd —, noch het feit dat de Staat de vordering niet (op enige wijze) heeft betwist, kan aan bet voorgaande afdoen. Aan hetgeen verder nog door [opdrachtgever] is aangevoerd wordt voorbijgegaan nu dit geen wijziging in het hiervoor overwogene meebrengt.

2.3. De conclusie is dat de notariële akte niet voor executie jegens de Staat vatbaar is. Het zal de deurwaarder daarom worden verboden om deze te executeren.

2.4. De voorzieningenrechter merkt nog op dat op het verzoek van {opdrachtgever} tot waarmerking van de notariële akte als Europese executoriale titel afzonderlijk behandeld zal worden.

2.5. [opdrachtgever] zal, als de in het ongelijk gestelde partij, worden veroordeeld in de proceskosten van de Staat. Voor het overige is er geen aanleiding tot een proceskostenveroordeling.

3. De beslissing

De voorzieningenrechter:

verbiedt de deurwaarder de onder 1 bedoelde notariële akte ten uitvoer te leggen. ●

SOUMAN|HERMANUS
GERECHTSDEURWAARDERS & INCASSO

Seminar 'Beslag- en executierecht en tuchtrecht' op Sint Maarten

Ook dit najaar kunt u als (kandidaat-)gerechtsdeurwaarder naar de Nederlandse Antillen om deel te nemen aan ons seminar!
Ons aankomende seminar vindt namelijk plaats van **20 tot en met 23 oktober 2008 op Sint Maarten**!

In vier avonden wordt u uitgebreid ingelicht over nieuwe juridische en vakinhoudelijke ontwikkelingen, wat noodzakelijk is voor de uitoefening van uw beroep. Als (kandidaat-)gerechtsdeurwaarder krijgt u door deelname bovendien **15 opleidingspunten** toegekend door de KBvG! U hoeft dus zich geen zorgen meer te maken over het behalen van uw opleidingspunten, waarvoor u anders verschillende cursussen had moeten volgen. Dit bespaart u tijd, geld en energie en het levert u bovendien een interessant seminar op Sint Maarten op!

In het kort

Thema:	Beslag- en executierecht en tuchtrecht
Onderwerpen:	Actualiteiten beslag- en executierecht Nieuwe beslagsyllabus 2008 Bewijsbeslag en deelgenotenbeslag Tuchtrecht
Datum:	20 t/m 23 oktober 2008
Tijd:	17.00u - 21.00u
Locatie:	Sonesta Great Bay Beach Resort & Casino, Sint Maarten
Docenten:	mr. J.M. Wisseborn, gerechtsdeurwaarder mr. L.J. Saarloos, rechter te rechtbank Alkmaar
Opleidingspunten:	15
Kosten:	ANG. 2500,00 (exclusief 5% OB)

Het seminar zal worden afgesloten met het uitreiken van een certificaat en een 'happy hour' op het strand.

Meld u aan!

Wilt u zich aanmelden, download dan via www.souman.an het aanmeldingsformulier.
Retourneer deze aan ons en u bent zich verzekerd van deelname!
Voor eventuele vragen en/of opmerkingen kunt u contact opnemen met Rudsel Martina via info@souman.an of 005999 736 9588.

Souman|Hermanus Gerechtsdeurwaarders & Incasso

Foto: Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Mr. J.J.F. (Friso) Versluijs, directeur van de directie Juridische Zaken bij het Ministerie van Defensie, in 2008 werkzaam bij Ministerie van Justitie.

Loopbaan: J.F.F. Versluijs

Friso Versluijs is per 1 oktober 2015 benoemd tot directeur van de Directie Juridische Zaken bij de Bestuursstaf van het ministerie van Defensie. Hij volgt Marc Gazenbeek op die is benoemd tot plaatsvervangend secretaris-generaal bij Defensie.

J.J.F (Friso) Versluijs was hoofd Juridische en Algemene Zaken bij de Directie Migratiebeleid van het ministerie van Veiligheid en Justitie. In de periode 2008 tot 2010 was hij lid van het managementteam van de Directie Europa Mededinging en Consumenten bij het ministerie van Economische Zaken. Eerder werkte hij als plaatsvervangend juridisch adviseur bij het ministerie van Justitie en had hij meerdere functies bij de Onafhankelijke Post en Telecommunicatie Autoriteit, die is opgegaan in de Autoriteit Consument en Markt. Zijn loopbaan begon hij als advocaat bij advocatenkantoor Stibbe.

Friso Versluijs volgde onder andere de Beroepsopleiding van de Nederlandse Orde van Advocaten en de Interdepartementale Management Leergang aan de Nederlandse School voor Openbaar Bestuur.

Bron: Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Aantekeningen J.J.F. Versluijs

Kort geding: Staat der Nederlanden / Johannes Petrus van den Wittenboer

Voorzieningenrechter te 's-Gravenhage,
6 februari 2008, 12:00 uur

De vordering van de heer van den Wittenboer dient als onrechtmatig en ongegrond te worden afgewezen.

De door de deurwaarder in zijn proces-verbaal aan de orde gestelde bezwaren zijn terecht. De deurwaarder weigert terecht de door de heer van den Wittenboer verstrekte opdracht tot betekening en executie van de grosse. Mr. De Swart merkt in zijn proces-verbaal op dat de grosse weliswaar de kenmerken vertoont van een voor executie vatbare titel, doch dat de inhoud althans de strekking van voormelde grosse bepaald onsamenhangend althans niet éénduidig is. De Staat is het hiermee eens.

De inhoud van de grosse is zonder mede weten van de Staat opgesteld. De grosse is niet door de Staat ondertekend. De grosse voldoet niet aan de daaraan te stellen eisen.

De Staat is niet bekend met een vordering van de heer Van den Wittenboer op de Staat der Nederlanden. Ook niet van omstandigheden die een dergelijke vordering zouden rechtvaardigen. Het is de Staat niet duidelijk wat de heer Van den Wittenboer met de grosse wenst te bereiken.

Artikel 438 Rv.
Door zich bij de president te vervoegen maakt de deurwaarder een kort geding tussen de betrokken partijen aanhangig. In de daarop volgende procedure is de deurwaarder niet de eisende partij. Procesvertegenwoordiging is noch voor partijen, noch voor de deurwaarder verplicht (artikel 255, derde lid Rv.).

Proceskostenveroordeling
De Staat verzoekt de voorzieningenrechter om de heer Van den Wittenboer, als de executant, te veroordelen in de betaling van de proceskosten (griffierechten).

In de procedure bij de rechtbank van Den Haag voor de voorzieningenrechter die heeft geleid tot het vonnis van 21 februari 2008, KG 07/ 1314 waar zijn verschenen de gerechtsdeurwaarder Jan-Anne de Swart met de executie belast, de schuldenaar de Staat der Nederlanden J.J.F. Versluijs (Ministerie van Justitie), en schuldeiser Joannes Petrus van den Wittenboer h.o.d.n. Audio-Rarities. De gerechtdeurwaarder de in dit executiegeschil opgeworpen argumenten als verweer had aangevoerd. De te executeren notariële akte berust klaarblijkelijk op een juridische misslag door de notaris, die de executie belemmeren.Een zodanige constructie verdraagt zich echter niet met de wettelijke rol van de notaris die de op de rechtsgevolgen van de totstandkoming van notariële akte gerichte wil van partijen moet kunnen vaststellen, partijen dient te informeren over deze rechtsgevolgen (*Belehrungs-plicht*) en dient te voorkomen dat één der partijen misbruik maakt van feitelijk overwicht.In zijn algemeenheid kunnen partijen desgewenst een bindend advies in een notariële akte laten vastleggen en *welbewust en uit vrije wil* overeenkomen dat deze akte grond voor een executoriale titel oplevert voor zover de daarin neergelegde verplichtingen zich lenen voor daadwerkelijke tenuitvoerlegging. Indien partijen dit bij de notaris overeengekomen zijn en de notariële akte door betrokken partijen wordt ondertekend, is sprake van een partij-akte. De wetgever stelt uitdrukkelijk zware eisen aan het verkrijgen van een executoriale titel. De tenuitvoerlegging van een executoriale titel heeft een dwingend karakter en dient mede om die reden vooraf te worden gegaan door tussenkomst van de rechter, of, in geval van vrijwilligheid van partijen, door een notariële – door partijen ondertekende – akte.

OVERIGE JURISPRUDENTIE:

Onderwerp: De notaris die een eenzijdige notariële akte heeft gepasseerd en daarvan een grosse heeft uitgegeven.

DE KAMER VAN TOEZICHT OVER DE NOTARISSEN EN KANDIDAAT-NOTARISSEN IN HET ARRONDISSEMENT MAASTRICHT

zaak onder nummer van: N 011/073

ECLI:NL:TNOKMAA:2012:YC0815

Partij A verwijt de notaris dat hij zonder aanwezigheid van Partij A, noch op grond van uitdrukkelijke volmacht, op verzoek van Partij B een eenzijdige notariële akte heeft gepasseerd en daarvan een grosse heeft uitgegeven.

OVERIGE:

Onderwerp: Proces-verbaal van constatering

DIELEN
GERECHTSDEURWAARDERS

PROCES-VERBAAL VAN CONSTATERING

Een proces-verbaal van constatering is een door een gerechtsdeurwaarder opgestelde verklaring, waarin een door die gerechtsdeurwaarder gedane waarneming is vastgelegd. Het gaat hier in juridische zin om een akte, om een schriftelijk stuk dat dient tot het leveren van bewijs. In de rechtspraktijk wordt een proces-verbaal van constatering als bijzonder sterk ervaren. Met name als het gaat om de neutrale vastlegging van een waarneming waarvoor geen specialistische kennis is vereist.

Hierbij kunt u denken aan bijvoorbeeld de staat van een woning, een verkeerd geplaatste erfafscheiding, schade aan uw auto of hinder en geluidsoverlast. Van alle zaken die in aanmerking komen om vast te leggen, kunnen wij een proces-verbaal opmaken. In dit proces-verbaal beschrijft de gerechtsdeurwaarder wat hij heeft geconstateerd.

KONINKLIJKE BEROEPSORGANISATIE VAN GERECHTSDEURWAARDERS

Secretariaat
Prinses Margriet-plantsoen 49
2595 BR Den Haag

Telefoon
+31 (0)70 890 35 30

E-mail
kbvg@kbvg.nl
Internet
www.kbvg.nl

Kamer van Koophandel
27356362
BTW nr.
8101.34.809

IBAN Nummers
NL46INGB0589131990
NL43ABNA0510721664

De Minister van Veiligheid en Justitie
Postbus 20301
2500 EH DEN HAAG

Den Haag, 4 augustus 2016

Betreft: proces-verbaal van constatering
Uw kernmerk: 755808
Ons kenmerk: WD/JR/902-0804

Excellentie,

Bij brief van 21 april 2016 zond u de Koninklijke Beroepsorganisatie van Gerechtsdeurwaarders (KBvG) – naar aanleiding van door u tijdens de plenaire behandeling van het wetsvoorstel tot wijziging van de Gerechtsdeurwaarderswet gedane toezeggingen – een aantal vragen over het proces-verbaal van constatering (p-v van constatering). In onze reactie op de daaraan voorafgegane internetconsultatie heeft de KBvG ervoor gepleit om het p-v van constatering de status van authentieke akte te geven en daarmee dwingende bewijskracht.[1] Wij zijn verheugd dat onze opmerkingen er mede toe hebben geleid dat het p-v van constatering nu in uw belangstelling en die van de Kamer staat. In deze reactie treft u de beantwoording van uw vragen.

In welke gevallen (op wiens verzoek en in welk type situaties) wordt gebruik gemaakt van het proces-verbaal van constatering?

Het p-v van constatering dient als vastlegging van feiten om in een vroegtijdig stadium bewijs te conserveren ter voorkoming van geschillen of ter ondersteuning van procedures. De opsteller schetst de feitelijke omstandigheden van een situatie op een bepaald tijdstip, zonder daarbij enig standpunt in te nemen over de oorzaken en/of gevolgen. Het p-v van constatering kan worden opgemaakt op verzoek van de rechter of (een van beide) partijen. Aldus kan tot de volgende definitie worden gekomen, waarbij de opstellers van deze notitie ervan uit zijn gegaan dat het p-v van constatering door een gerechtsdeurwaarder wordt opgemaakt:

> "(...) een op verzoek van de rechter of van een van beide partijen opgemaakte akte, uitsluitend bestemd om in civiele geschillen tot bewijs te dienen van de daarin door de gerechtsdeurwaarder gerelateerde en door deze persoonlijk waargenomen feiten van stoffelijke aard."

[1] Zie voor een nadere duiding van het begrip 'authentieke akte': J. Rijsdijk, 'Elk exploot is een ambtshandeling', *de Gerechtsdeurwaarder* 2016-2, p. 13 en 14.

De definitie maakt duidelijk dat het p-v van constatering naar zijn aard bijna ongelimiteerd is. In beginsel is bijna de gehele materiële verschijningswereld voor vastlegging in een p-v van constatering vatbaar. Dat illustreren ook de antwoorden die gerechtsdeurwaarders verbonden aan 58 verschillende kantooororganisaties[2] hebben gegeven op een naar aanleiding van uw vragen door de KBvG uitgezette enquête. Daaruit komt naar voren dat het p-v van constatering – onder meer – betrekking heeft op:

- De vaststelling van namaak en modellen;
- De vaststelling van oneerlijke handelspraktijken;
- De vaststelling van geluidsoverlast;
- De vaststelling van burenhinder;
- De vaststelling dat aan een vonnis is voldaan;
- De vaststelling van de inhoud van een kluis of safeloket;
- De vaststelling dat bepaalde documenten zijn teruggegeven;
- De vaststelling van bepaalde uitlatingen op internet;
- De vaststelling van een productieproces;
- De vaststelling van een lotingsproces;
- De vaststelling van huurschade;
- De vaststelling dat bepaalde werkzaamheden worden verricht;
- De vaststelling dat een omgangsregeling niet wordt nagekomen;
- De vaststelling van bezoekersaantallen en/of de omstandigheden bij een evenement;
- De vaststelling van de staat waarin zich een ruimte of woning bevindt;
- De vaststelling van de toestand waarin bepaalde koopwaar of voorwerpen zich bevinden;
- De vaststelling dat een woning (niet) wordt bewoond;
- De vaststelling dat een clausule uit een contract wordt geëerbiedigd;
- De vaststelling dat een bepaalde vergadering heeft plaatsgevonden;
- De vaststelling van de wijze waarop bepaalde stemmingen hebben plaatsgevonden;
- De vaststelling van bepaalde situaties betreffende de staat van personen.
- De vaststelling dat goederen zich op een bepaalde plaats bevinden;
- De vaststelling van de inhoud van een inventaris;
- De vaststelling dat dwangsommen zijn verbeurd.

Uit de enquête blijkt dat het p-v van constatering het vaakst wordt gebruikt bij de vaststelling van huurschade en de vaststelling van de staat waarin zich een ruimte of een woning bevindt (25 keer). Daarna volgen de vaststelling dat een woning (niet) wordt bewoond en de vaststelling van de inhoud van een inboedel (20 keer). De vaststelling van bezoekersaantallen en/of de omstandigheden bij een evenement wordt slechts één keer genoemd.

Minstens even divers zijn de degenen die om een p-v van constatering verzoeken. Het gaat om:

- Aannemers, bouwbedrijven;
- Advocaten;
- Banken;
- Bewindvoerders, schuldhulpverleners;

[2] In totaal telt de beroepsgroep 162 kantooororganisaties (stand per 1 juli 2016). Dit komt neer op een respons van 36%.

05-04/12.000

- Collega-gerechtsdeurwaarders;
- Curatoren;
- Eigenaren van goederenwagons;
- Eigenaren van merkrechten;
- Fotografen;
- Gemeenten (onder andere in het kader van het project *Landelijke aanpak adreskwaliteit*[3]);
- Huurders;
- Leveranciers;
- Niet-commerciële verhuurders;
- Notarissen;
- Pandhouders;
- Tuinbouwbedrijven;
- Verzekeraars;
- Woningbouwcorporaties, overige commerciële verhuurders.

Uit de enquête blijkt dat woningbouwcorporaties het vaakst verzoeken om een p-v van constatering op te maken (33 keer). De advocatuur volgt op enige afstand (26 keer). Eigenaren van goederenwagons en fotografen worden het minst genoemd; slechts één keer.

Hoe vaak wordt een dergelijk p-v door een gerechtsdeurwaarder opgesteld?

In de enquête is ook gevraagd hoe vaak de aan een bepaalde kantoororganisatie verbonden ambtelijk bevoegden in 2015 en de eerste vijf maanden van 2016 een p-v van constatering hebben opgemaakt. De antwoorden lopen sterk uiteen. Zo zijn er 20 kantoororganisaties die in 2015 en de eerste maanden van 2016 in totaal tien keer of minder een p-v van constatering hebben opgemaakt. Vijf kantoororganisaties hebben alleen al in de eerste maanden van 2016 meer dan 100 keer een p-v van constatering opgemaakt. De piek ligt bij een kantoororganisatie die in 2015 434 keer een p-v van constatering heeft opgemaakt. Uit de antwoorden kan worden geconcludeerd dat een kantoororganisatie op jaarbasis gemiddeld enkele tientallen keren een p-v van constatering opmaakt. Een aantal dat (ruim) onder het gemiddelde in België en Frankrijk ligt.[4]

Welke behoefte dient het p-v?

Partijen met een geschil over subjectieve rechten kunnen hun geschil aan de civiele rechter voorleggen. Voor toewijzing van de vordering van de eiser is noodzakelijk dat de relevante feiten komen vast te staan. Mocht de gedaagde daartegen een verweer voeren, dan dienen de daartoe relevante feiten evenzeer vast komen te staan. Zowel eiser als gedaagde lopen het risico dat zulks niet gebeurt, waarbij het gevolg zal zijn dat de procedure op dat punt wordt verloren. Dit risico, dat in iedere procedure bestaat, heet het bewijsrisico.

In een civiele procedure kan het bewijs door en met alle middelen worden geleverd, waarbij de bewijswaardering, behoudens in die gevallen waarin de wet anders bepaalt, aan de rechter

[3] Zie voor meer informatie over dit project: *www.ictu.nl/projecten/landelijke-aanpak-adreskwaliteit*.
[4] Voor de aantallen in België en Frankrijk wordt verwezen naar de beantwoording van de voorlaatste vraag.

05-06/12.000

is overgelaten (vlg. art. 152 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering (Rv)). Hoe groter de bewijskracht is die door de wet of de rechter aan een ingebracht middel wordt toegekend, hoe kleiner het bewijsrisico.[5]

Voor een goede en effectieve rechtspleging is het van belang dat er zo min mogelijk discussie bestaat over de feiten. In een rapport van de voormalige Koninklijke Vereniging van Gerechtsdeurwaarders (KVG) over het p-v van constatering wordt dit als volgt verwoord:

> "Alle rechtsvinding berust in de eerste plaats op het vaststellen van de relevante feiten. Deze moeten snel en goed worden vastgelegd. Anders vindt een vertekening van het beeld plaats en dreigt het daarop gefundeerde rechterlijke vonnis eveneens onjuist uit te vallen."[6]

Of in de woorden van Teekens:

> "Het proces-verbaal van constatering is een deugdelijk middel om de waarheid sneller en beter te kunnen achterhalen, wat toch bijzonder belangrijk is voor de rechtsvinding."[7]

Het p-v van constatering kan als authentieke akte een waardevolle bijdragen leveren aan de waarheidsvinding. Door de feiten helder en onafhankelijk vast te leggen, kunnen procedures (een descente wordt bijvoorbeeld overbodig) worden bekort of zelfs helemaal voorkomen. Bovendien heeft het p-v van constatering op sommige meer klassieke bewijsmiddelen voor dat het voortijdig, doeltreffend en relatief goedkoop kan worden ingezet.[8]

Zou er behoefte zijn om de status van het proces-verbaal te verzwaren? Wat zouden hiervan de gevolgen zijn (voor- en nadelen)? Zijn er implicaties voor de bewijskracht?[9]

Het p-v van constatering is naar huidig recht een onderhandse akte. In het KVG-rapport wordt nader ingegaan op het verschil in bewijskracht tussen een door een gerechtsdeurwaarder opgemaakt p-v van constatering en andere door hem opgestelde relaasakten:

> "Gesteld zou kunnen worden, dat het geen verschil behoort te maken voor de bewijskracht van een door een gerechtsdeurwaarder opgemaakt proces-verbaal, of het een proces-verbaal van beslag betreft of een proces-verbaal van constatering. In het eerste geval levert het proces-verbaal dwingende bewijskracht op. Waarom dan niet een proces-verbaal van constatering? Ook dan betreft het een akte van een ambtenaar waartoe de wetgever hem bevoegd heeft verklaard, en steunt de bewijskracht op de betrouwbaarheid van de auteur."[10]

---

[5] E. van Wijk, 'Ik zie, ik zie, wat gij niet ziet! – een gemiste kans in ons bewijsstelsel', *TvPP* 2016-2, p. 27.
[6] KVG, *Het proces-verbaal van constatering*, Baarn: KVG (ongedateerd), p. 3.
[7] M. Teekens, 'Het proces-verbaal van constatering. Een nieuw bewijsmiddel', *de Gerechtsdeurwaarder* 1986-3, p. 69.
[8] Zie ook: de reactie van de KBvG op de internetconsultatie die voorafgaand aan de plenaire behandeling van het wetsvoorstel tot wijziging van de Gerechtsdeurwaarderswet is gehouden en die u eerder is toegestuurd.
[9] Deze vraag vertoont enige overlap met de volgende vraag. Het verdient daarom aanbeveling om de antwoorden op beide vragen in onderlinge samenhang te lezen.
[10] KVG, *Het proces-verbaal van constatering*, Baarn: KVG (ongedateerd), p. 13.

05-06712.000

In het kader van zijn scriptie heeft Groen in 2004 de weinige jurisprudentie die over het p-v van constatering is verschenen (hetgeen nadien niet noemenswaardig is veranderd), bestudeerd. Hij komt tot de conclusie dat de wijze waarop het p-v van constatering wordt gewaardeerd van rechter tot rechter verschilt. Zo zijn er rechters die bijzondere bewijskracht toekennen aan een p-v van constatering (het valt dan in tussen het dwingende bewijs van een authentieke akte en de vrije bewijskracht van een verklaring opgesteld door een willekeurig persoon) en rechters die dat niet doen.[11] Dit zorgt voor rechtsonzekerheid- en ongelijkheid. Het is daarom aan te bevelen dat aan het p-v van constatering opgemaakt door een gerechtsdeurwaarder dwingende bewijskracht wordt toegekend zoals dat ook geldt voor de andere akten die hij verlijdt.[12] Daarbij heeft het onze voorkeur om een onderscheid te maken in drie varianten:
1. Het p-v van constatering dat wordt opgemaakt op verzoek van (een van beide) partijen;
2. Het p-v van constatering dat wordt opgemaakt op verzoek van (een van beide) partijen, waarbij verlof is verleend om bij weerspannigheid met dwang binnen te treden;
3. Het p-v van constatering dat wordt opgemaakt in opdracht van de rechter.

In de enquête is gevraagd of gerechtsdeurwaarders verwachten dat een meer formele status van het p-v van constatering (het wordt bijvoorbeeld in de wet verankerd en krijgt dwingende bewijskracht) er vaker toe zal leiden dat een gerechtsdeurwaarder gevraagd wordt om een p-v van constatering op te maken. Gerechtsdeurwaarders verbonden aan 43 kantoororganisaties (74% van het totale aantal respondenten)[13] verwachten inderdaad dat dit het geval zal zijn. Enkele reacties:

> "Het bewijs in civiele procedures laat meer dan eens te wensen over. Het p-v van constatering kan in die gevallen, mits opgemaakt door een openbaar ambtenaar, een doorslaggevende rol spelen."
>
> "Opdrachtgevers hebben al diverse keren aangegeven vaker van het p-v van constatering gebruik te zullen maken, indien het een wettelijke status krijgt en hieraan dwingende bewijskracht wordt toegekend."
>
> "Het p-v van constatering krijgt dan een wettelijke basis, maar belangrijker nog: alle rechters kennen er dezelfde bewijskracht aan toe."
>
> "Partijen zullen in dat geval het p-v van constatering vaker gebruiken om een zaak buiten rechte af te doen. Het p-v van constatering brengt lijn in een lopende discussie, omdat het emotionele aspect buiten beeld blijft door de onafhankelijke rol die de gerechtsdeurwaarder vervult."
>
> "Een wettelijke grondslag en dwingende bewijskracht zullen de status van het p-v van constatering aanzienlijk versterken en er ook toe leiden dat er in de praktijk vaker van dit middel gebruik zal worden gemaakt. Dat leren ook de ervaringen in België en Frankrijk."

---

[11] R. Groen, *Proces-verbaal van constatering. Is een wettelijke regeling gewenst?* (HBO-scriptie HU), 2004, p. 22 en 23.
[12] Voorbeelden zijn de akte van beslag onder derden, de dagvaardingsakte en de akte van beslag op de roerende zaken.
[13] Zie voor een nadere duiding van de enquête: noot 1.

05-06/12.000

> "Daar ben ik van overtuigd, zeker gelet op de huidige (civiele) procespraktijk waarin de nadruk wordt gelegd op substantiëring. Een p-v van constatering kan een zaak dan maken of breken."

De verwachting van de respondenten wordt onderstreept door de informatie die de Belgische en Franse beroepsorganisaties hebben aangeleverd voor de beantwoording van de voorlaatste vraag. Uit die informatie blijkt dat het p-v van constatering in België en Frankrijk, juist door de dwingende bewijskracht die eraan wordt toegekend, een veelgebruikt en breed gewaardeerd bewijsmiddel is. Dat vormt op zichzelf al voldoende reden om het p-v van constatering een meer formele status te geven. Niet goed valt in te zien waarom de waardering van het p-v van constatering in Nederland anders zou moeten zijn dan in ons omringende landen.

Heeft een verzwaarde juridische status volgens u ook financiële gevolgen? Zo ja, welke?

Het toekennen van een meer formele status aan het p-v van constatering heeft geen noemenswaardige financiële gevolgen. In de eerste plaats is het p-v van constatering onderworpen aan de vrije tariefonderhandelingen tussen gerechtsdeurwaarder en opdrachtgever. Voorstelbaar is dat dergelijke kosten een basis krijgen in artikel 6:96, tweede lid, van het Burgerlijk Wetboek als zijnde kosten ter vaststelling van schade en aansprakelijkheid. Bij de beantwoording van de vorige vraag hebben wij drie varianten van het p-v van constatering onderscheiden. Denkbaar is dat bij de tweede en derde variant de met het opmaken van een p-v van constatering gemoeide kosten, bijvoorbeeld als onderdeel van de proceskosten, ter liquidatie aan de rechter worden voorgelegd. In het Besluit tarieven ambtshandelingen gerechtsdeurwaarders zou daarvoor een tarief kunnen worden bepaald.

Zouden alleen gerechtsdeurwaarders een p-v van constatering moeten kunnen opmaken of zouden ook anderen een dergelijke akte moeten kunnen opmaken? Wat is volgens u de situatie op dit moment op dit punt?

De gerechtsdeurwaarder is om meerdere redenen zeer geschikt om een p-v van constatering op te maken. Zo heeft de wetgever hem in de conflictensfeer van het civiele recht, waarin ook nagenoeg het p-v van constatering altijd zal verkeren, onder meer belast met de opstelling van diverse relaasakten (met dwingende bewijskracht).[14] Met name op het brede terrein van inbeslagnemingen worden persoonlijk waargenomen feiten van stoffelijke aard door de gerechtsdeurwaarder gerelateerd.[15]
Verder is de gerechtsdeurwaarder op basis van opleiding en ervaring gekwalificeerd om materiële feiten waar te nemen en adequaat schriftelijk weer te geven. In het al eerder genoemde KVG-rapport wordt opgemerkt dat de gerechtsdeurwaarder "als getraind hulplichaam van de justitie zeer gevoelig is voor de onderkenning van de juridische relevantie en implicaties van de materiële feiten, hetgeen hem in staat stelt zich bij het opmaken van het p-v van constatering te beperken tot hetgeen juridisch van belang kan zijn."[16]

---

[14] Zie voor enkele voorbeelden: noot 7.
[15] A.W. Jongbloed & A.C.J.J.M. Seuren, 'Een nieuw bewijsmiddel? Het proces-verbaal van constatering door de gerechtsdeurwaarder', *Adv.bl.* 1994-6, p. 225.
[16] KVG, *Het proces-verbaal van constatering*, Baarn: KVG (ongedateerd), p. 6.

05-06/12.000

Tot slot bekleedt de gerechtsdeurwaarder een openbaar ambt met gereglementeerd toezicht, terwijl hij in de uitoefening van zijn taken onpartijdig is. Daar komt bij dat de gerechtsdeurwaarder bij uitstek ambulant is, dat wil zeggen: iemand die veelal op stap pleegt te zijn.[17] In het medio september te verschijnen KBvG-beleidsplan wordt het ambulante karakter van de gerechtsdeurwaarder als volgt verwoord:

> "De gerechtsdeurwaarder (...) heeft zijn taak op straat en komt als enige in contact met alle partijen. Zo ziet hij mensen in hun leefomgeving, in alle openheid en zonder masker (...)."[18]

Overigens wordt er in de beperkte literatuur die over het p-v van constatering is verschenen op gewezen dat de rechtspraktijk er al lang geleden voor heeft gekozen om de gerechtsdeurwaarder bijna bij uitsluiting in te schakelen voor het opmaken van een p-v van constatering.[19] Gewezen wordt op de nauwe ambtelijke betrokkenheid van de gerechtsdeurwaarder bij het burgerlijk proces en de tenuitvoerlegging van rechterlijke vonnissen. Daarbij wordt vaak de vergelijking gemaakt met die andere openbaar ambtenaar, de notaris. Seuren en Jongbloed verwoorden het verschil tussen beide 'authentieke-akten-mannen' als volgt:

> " (...) de belangensfeer van de notariële akte (ligt) doorgaans in gerelateerde verklaringen van niet conflicterende partijen, terwijl het proces-verbaal van constatering de fixering van een geschilpunt tussen partijen beoogt. De notaris ziet zich als de conflictvermijder. Het zal weinig verbazing wekken dat de taak van de gerechtsdeurwaarder dan eerder op het terrein van conflictregistratie moet worden gezocht."[20]

---

[17] Idem, p. 6.

[18] KBvG, *Ik zal handhaven. Meerjarenbeleidsplan van de Koninklijke Beroepsorganisatie van Gerechtsdeurwaarders 2016,* Den Haag: KBvG 2016, p 23 (nog niet gepubliceerd).

[19] Zie: R. Groen, *Proces-verbaal van constatering. Is een wettelijke regeling gewenst?* (HBO-scriptie HU), 2004, p, 12; A.W. Jongbloed & A.C.J.J.M. Seuren, 'Een nieuw bewijsmiddel? Het proces-verbaal van constatering door de gerechtsdeurwaarder', *Adv.bl.* 1994-6, p. 225; A.C.J.J.M. Seuren, *Het proces-verbaal van constatering door een gerechtsdeurwaarder. Bespreking in verband met het leerstuk van onrechtmatig verkregen bewijs en in het licht van het voorstel van wet Gerechtsdeurwaarderswet nr. 22 775* (HBO-scriptie HU), 1993, p. 5.
In het kader van zijn scriptie heeft Groen bij de rechterlijke macht en de advocatuur navraag gedaan door welke functionaris zij bij voorkeur een p-v van constatering (zouden) laten opmaken. Uit die navraag komt naar voren dat zij de gerechtsdeurwaarder daartoe het meest geëquipeerd achten; R. Groen, *Proces-verbaal van constatering. Is een wettelijke regeling gewenst?* (HBO-scriptie HU), 2004, p. 23 en 24.
In het KVG-rapport wordt geen keuze gemaakt tussen de gerechtsdeurwaarder en de notaris: "In het algemeen (...) zal de notaris de gerechtsdeurwaarder niet 'bijten'. Ieders werkterrein zal worden bepaald door het effect van de van hem gevraagde verrichting voor het daarmee beoogde doel. De praktijk zal uitwijzen wie voor welk terrein de best gekwalificeerde persoon is. Er zijn terreinen, welke de notaris meer liggen en andere terreinen waarop de gerechtsdeurwaarder zich meer thuis voelt. Wat deze laatste terreinen betreft, denken wij vooral aan die feiten en omstandigheden, welke verband houden met een aanhangig of dreigend rechtsgeding"; KVG, *Het proces-verbaal van constatering*, Baarn: KVG (ongedateerd), p. 22.

[20] A.W. Jongbloed & A.C.J.J.M. Seuren, 'Een nieuw bewijsmiddel? Het proces-verbaal van constatering door de gerechtsdeurwaarder', *Adv.bl.* 1994-6, p. 225.

Groen laat zich in min of meer dezelfde bewoordingen uit:

> "Constateringen bij de notaris zijn met name geënt op geschillen-voorkoming. Het proces-verbaal van constatering (...) zal zich met name in het veld van geschil-beëindiging voordoen. Voorts is de functie van notaris bepaald niet ambulant te noemen, in uiterst contrast tot het ambt van de gerechtsdeurwaarder."[21]

Heeft u ervaringen met de situatie in België en Frankrijk? Zo ja, kunt u aangeven in hoeverre die ervaring ook voor Nederland bruikbaar kan zijn?

België

Het proces-verbaal van vaststelling (p-v van vaststelling) is een ambtshandeling van de gerechtsdeurwaarder waarvoor de ministerieplicht geldt (vlg. art. 519 van het Gerechtelijk Wetboek (Ger. W)). Bij het opmaken van een p-v van vaststelling dient een gerechtsdeurwaarder zich te beperken tot het waarnemen van zuiver materiële feiten, zonder enig advies uit te brengen met betrekking tot de gevolgen in feite of in rechte die daaruit zouden kunnen voortvloeien. In de literatuur wordt het p-v van vaststelling als volgt gedefinieerd:

> "Het instrumentum waarin een gerechtsdeurwaarder, optredend als gerechtsdeurwaarder, akte neemt van gebeurtenissen die zich in zijn afwezigheid hebben afgespeeld, de staat beschrijft van de zaken en plaatsen zoals hij die zelf heeft waargenomen en de gebeurtenissen rapporteert die hij heeft gehoord; dit alles zonder persoonlijke appreciatie en zonder de oorzaken en de gevolgen te onderzoeken."[22]

In tegenstelling tot het p-v van constatering heeft het p-v van vaststelling een wettelijke basis en wordt er dwingende bewijskracht aan toegekend. De echtheid van de door de gerechtsdeurwaarder waargenomen zuiver materiële feiten kan enkel worden betwist in een procedure van valsheid in geschrifte (vlg. art. 895 e.v. Ger. W.).

Er bestaan drie verschillende soorten vaststellingen:

<u>1) Vaststelling op grond van bijzondere wetsbepalingen</u>

Enkele voorbeelden:

- Het p-v van beslaglegging op roerend goed (art. 1506 Ger. W.);
- Het p-v van affichering (art. 1518 Ger. W., opgesteld naar aanleiding van de laatste verwittiging van de schuldeiser dat een openbare verkoop van de in beslag genomen goederen zal plaatsvinden);
- Het p-v van verkoop (art. 1525 Ger. W., opgesteld naar aanleiding van een openbare verkoop van in beslag genomen goederen).

---

[21] R. Groen, *Proces-verbaal van constatering. Is een wettelijke regeling gewenst?* (HBO-scriptie HU), 2004, p. 12.
[22] De juridische dienst, 'Het proces-verbaal van vaststelling onder de loep', *Tijdschrift van de Nationale Kamer van gerechtsdeurwaarders van België* 2013-4, p. 4.

2) Vaststelling op verzoek van een particulier

Enkele voorbeelden:

- Vaststelling van huurschade;
- Plaatsbeschrijving van de gehuurde goederen bij de aanvang en bij het einde van de huur;
- Vaststelling van namaak van warenmerken en modellen;
- Vaststelling van oneerlijke handelspraktijken;
- Vaststelling van burenhinder;
- Vaststelling van echtscheidingsgronden;
- Proces-verbaal van vaststelling van feiten die een dringende reden tot ontslag uitmaken;
- Vaststelling van geluidsoverlast.

3) De vaststelling als gevolg van aanstelling door de rechter

Enkele voorbeelden:

- Vaststelling van overspel (art. 1016 bis Ger. W.);
- Aanstelling van een deurwaarder als deskundige.

Gerechtsdeurwaarders maken regelmatig een p-v van vaststelling op; gemiddeld zo'n 60 keer per persoon per jaar. Met een beroepsgroep die bestaat uit ongeveer 1200 leden betekent dit dus dat jaarlijks tenminste 72.000 keer een p-v van vaststelling wordt opgemaakt. Een gerechtsdeurwaarder van een grote Antwerpse kantoororganisatie gaf tijdens de laatste algemene ledenvergadering van de KBvG[23] (ALV) aan dat er dagelijks zo'n vijf verzoeken per dag binnenkomen. De functionaliteit van het p-v van vaststelling wordt breed gewaardeerd: door het vroegtijdig conserveren van bewijs worden gerechtelijke procedures bekort of soms zelfs helemaal voorkomen. Bovendien is het p-v van vaststelling in voorkomende gevallen een adequaat alternatief voor de klassieke onderzoeksmethoden.[24]

Frankrijk

Het 'proces-verbal de constat' (constat) kan op verzoek van een particulier of op bevel van de rechter worden opgemaakt. De opsteller schetst de feitelijke omstandigheden van een situatie op een bepaald tijdstip, zonder daarbij enig standpunt in te nemen over de oorzaken/gevolgen. Het constat heeft een wettelijke basis, is een ambtshandeling van de gerechtsdeurwaarder en er wordt dwingende bewijskracht aan toegekend (vlg. art. 1 van Ordannance n° 45-2592).

De gerechtsdeurwaarder die op bevel van de rechter een constat opmaakt, heeft ruimere bevoegdheden dan wanneer hij alleen maar handelt op verzoek van een particulier. Tijdens het verrichten van een constatering kan een gerechtsdeurwaarder zich laten bijstaan door gespecialiseerde technici. De rechter kan bij het geven van de opdracht aan de gerechtsdeurwaarder zulks uitdrukkelijk toestaan of zelfs voorschrijven.

[23] Het betreft de ALV van 27 mei 2016.
[24] De informatie over het p-v van vaststelling is aangeleverd door de Belgische beroepsorganisatie.

05-06/12000

Het constat kan op zeer verschillende onderwerpen betrekking hebben, zoals:

- Schade aan de waterleiding;
- Bederf van allerlei goederen;
- Het certificaat van een document door een kopie daarvan aan het constat te hechten;
- De toestand waarin zich gemeenschappelijke muren bevinden voor de sloop en de bouw van een onroerend goed;
- De eerbiediging van een clausule van een huur- of pachtcontract;
- Het verifiëren van bepaalde situaties betreffende de staat van personen;
- Het vastleggen van bepaalde uitlatingen op internet;
- Het ambtelijk vaststellen van een vergadering van een rechtspersoon of welke vergadering dan ook.

Gerechtsdeurwaarders maken veelvuldig een constat op; zo'n 150 tot 200 keer per persoon per jaar. Met een beroepsgroep van ongeveer 3200 leden betekent dit dat jaarlijks dus ten minste 500.000 constats worden opgemaakt, maar niet uitgesloten is dat het er nog meer zijn. In een oud rapport wordt gesproken van meer dan 800.000 constats per jaar.[25] De ervaringen met het constat zijn positief. De beroepsorganisatie geeft aan dat door het vroegtijdig conserveren van bewijs gerechtelijke procedures worden bekort of zelfs helemaal worden voorkomen.[26]

Wat wilt u mij verder over dit onderwerp meegeven?

Wij doen u de suggestie – in lijn met hetgeen de Nederlandse Orde van Advocaten u heeft geadviseerd – om bij gelegenheid van de aanstaande herziening van het bewijsrecht aan het p-v van constatering de noodzakelijke en gewenste formele status toe te kennen. Daartoe kan aansluiting worden gezocht bij artikel 1019d Rv. Het daarin opgenomen proces-verbaal van gedetailleerde beschrijving was aanvankelijk slechts bestemd voor zaken in de sfeer van de intellectuele eigendomsrechten. De Hoge Raad heeft naar aanleiding van een in een prejudiciële procedure gestelde vragen echter verduidelijkt dat "moet worden aangenomen dat de art. 730 en 843a Rv voldoende grondslag bieden voor het leggen van bewijsbeslag ook in niet-IE-zaken; de art. 1019a leden 1 en 3, 1019b leden 3 en 4 en 1019c Rv zijn, voor zover nodig, overeenkomstig van toepassing."[27]

Wanneer u dat nuttig en nodig acht, zijn wij graag tot nader overleg bereid.

Hoogachtend,
Het bestuur van de KBvG,
Namens deze,

W.W.M. van de Donk, voorzitter

[25] KVG, *Het proces-verbaal van constatering*, Baarn: KVG (ongedateerd), p. 13.
[26] De informatie over het constat is aangeleverd door de Franse beroepsorganisatie.
[27] HR 13 september 2013, *NJB* 2013, 2022, *RvdW* 2013, 1059, *JOR* 2013, 330 m.nt. Loesberg, *IER* 2014, 9 m.nt. Eijsvogels, *NJ* 2014, 455 m.nt. Krans (r.o. 3.6.1).

Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights

VERZOEKSCHRIFT
A A N T E K E N E N
Aan:TWEEDE KAMER DER STATEN GENERAAL
politieke fracties en kamerleden
(griffier)
Postbus:20018
2500EA,DEN HAAG

Heden,**de twintigste januari tweeduizend-en-zeventien** heb ik Joannes Petrus van den Wittenboer voorzitter van de stichting IFUD of Human Rights een verzoekschrift verzonden per brief,per aangetekende post aan de griffier van de Tweede Kamer der Staten Generaal bestemd voor de fractie leiders van de politieke partijen en de kamerleden,met uitdrukkelijk verzoek deze stukken in handen te stellen en ter inzage te leggen.De Tweede Kamer gevestigd in Den Haag,Plein2. IFUD of Human Rights handelende tevens als gemachtigde namens en voor Audio- Rarities,te dezer zake woonplaats kiezende te Mierlo aan de Kastanje 28 ten adres van IFUD of Human Rights,(zelfde adres).

Het verzoek:
Verzoek onderzoek naar strafbare feiten waarvan de Hoge Raad in eerste aanleg kennis neemt te weten door hierna te vernoemen personen in hun hierna gemelde betrekking beweerdelijk gepleegde ambtsmisdrijven als bedoeld in art. 76 RO- maar de opdracht tot vervolging ter zake van zodanige ambtsmisdrijven kan niet worden gegeven door de Hoge Raad maar uitsluitend bij Koninklijk besluit of bij een besluit van de Tweede Kamer der Staten-Generaal (art. 119 Grondwet;art. 4-9 Wet van 22 april 1855,Stb.33,houdende regeling der verantwoordelijkheid van de hoofden der Ministeriële Departementen;art. 483 leden 1 en 2 Sv.).

Personen:

1. Henk Kamp,in 2016 werkzaam bij Ministerie van Economische Zaken in Den Haag voor de Staat der Nederlanden,en in de functie als Minister van Economische Zaken,

2. Jeroen Dijsselbloem,in 2016 werkzaam bij Ministerie van Financiën voor de Staat der Nederlanden,en in de functie van Minister van Financiën,

3. Bert Koenders,in 2016 werkzaam bij Ministerie van Buitenlandse Zaken in Den Haag voor de Staat der Nederlanden,in de functie van Minister van buitenlandse Zaken,

4. Ronald Plasterk,in 2016 werkzaam bij Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties in Den Haag voor de Staat der Nederlanden,in de functie van Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

Aangifte van –mogelijk- begaan strafbaar feit belemmering van verklaringsvrijheid,en uitlokking plegen meineed:

Tweede Boek. Misdrijven
Titel XVIII. Misdrijven tegen de persoonlijke vrijheid
Artikel 285a

1.
Hij die opzettelijk mondeling, door gebaren, bij geschrift of afbeelding zich jegens een persoon uit, kennelijk om diens vrijheid om naar waarheid of geweten ten overstaan van een rechter of ambtenaar een verklaring af te leggen te beïnvloeden, terwijl hij weet of ernstige reden heeft te vermoeden dat die verklaring zal worden afgelegd, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste vier jaren of geldboete van de vierde categorie.

Jurisprudentie verklaringsvrijheid

- Hoge Raad,30 augustus 2005, ECLI:NL:PHR:2005:AT7093
- Gerechtshof Amsterdam, 6 april 2016, ECLI:NL:GHAMS:2016:1271

Beoordelingskader:

Het Gerechtshofhof stelt voorop dat artikel 285a Sr niet vereist dat de getuige die wordt benaderd daadwerkelijk in zijn verklaringsvrijheid is belemmerd. Uit de tekst van voornoemd wetsartikel en de wetsgeschiedenis volgt dat voor een bewezenverklaring voldoende is dat komt vast te staan dat de uiting kennelijk was bedoeld om de vrijheid van de betrokken persoon om naar waarheid of geweten ten overstaan van een rechter of ambtenaar een verklaring af te leggen te beïnvloeden en dat niet is vereist dat die bedoeling ook daadwerkelijk dat effect heeft gehad. Aldus is de strekking van deze bepaling ruim.

Notariële Akte:
De Minister-President Mark Rutte is blijkbaar de onjuiste opvatting toegedaan dat de Staat der Nederlanden in een Kort geding van dd,28 februari 2008 in een vonnis van de Rechtbank van Den Haag,de gehele inhoud van de notariële akte dd, 21 juni 2007 heeft betwist samen met de verklaring onder ede van J.P. van den Wittenboer.De Nederlandse Staat heeft echter alleen de Titel “In Naam der Koningin” door de notaris op deze akte betwist.Ik verwijs hierbij

naar de uitleg door Fred Teeven. Ter voorkoming van misverstanden attendeer Ik de Staat der Nederlanden erop dat Ik **uitdrukkelijk achter mijn verklaring onder ede blijf staan in de notariële akte(n).**

(Fred Teeven) fragment 29279,Nr.122

Brief van de Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie Fred Teeven,dd 23-06-2011 aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten Generaal,inzake uitleg over e-courtprocedure en het Notariaat cq de rol van de notaris en de gerechtsdeurwaarder.

In zijn algemeenheid kunnen partijen desgewenst een bindend advies in een notariële akte laten vastleggen en *welbewust en uit vrije wil* overeenkomen dat deze akte grond voor een executoriale titel oplevert voor zover de daarin neergelegde verplichtingen zich lenen voor daadwerkelijke tenuitvoerlegging. Indien partijen dit bij de notaris overeengekomen zijn en de notariële akte door betrokken partijen wordt ondertekend, is sprake van een partij-akte. Ik begrijp de e-Courtprocedure aldus, dat het de intentie is om de beslissing van e-Court door een notaris te laten vastleggen in een proces-verbaalakte, een akte die niet door partijen ondertekend behoeft te worden. De voorafgaande instemming van partijen met het vastleggen van het bindend advies van e-Court in een notariële akte, bijvoorbeeld via algemene voorwaarden die verwijzen naar het procesreglement van e-Court, wordt door e-Court voldoende basis geacht waarop de notaris de wilsovereenstemming van partijen kan vaststellen ten aanzien van de inhoud van de akte. Een zodanige constructie verdraagt zich echter niet met de wettelijke rol van de notaris die de op de rechtsgevolgen van de totstandkoming van notariële akte gerichte wil van partijen moet kunnen vaststellen, partijen dient te informeren over deze rechtsgevolgen (*Belehrungs-plicht*) en dient te voorkomen dat één der partijen misbruik maakt van feitelijk overwicht. Het voorafgaand aan de procedure bij voorbaat instemmen met vastlegging van het bindend advies in een notariële akte met executoriale kracht, bijvoorbeeld via algemene voorwaarden, kan daarvoor geen substituut vormen. Dit knelt met name in gevallen waarin de vrijwilligheid van partijen moeilijk is vast te stellen, zoals bijvoorbeeld bij incassozaken die bij verstek, dus zonder dat de schuldenaar hierin op enig moment van zich heeft laten horen, worden afgedaan. De wetgever stelt uitdrukkelijk zware eisen aan het verkrijgen van een executoriale titel. De tenuitvoerlegging van een executoriale titel heeft een dwingend karakter en dient mede om die reden vooraf te worden gegaan door tussenkomst van de rechter, of, in geval van vrijwilligheid van partijen, door een notariële – door partijen ondertekende – akte.

(Fred Teeven) einde fragment 29279,Nr.122

Mogelijkheid opzettelijke beïnvloeding:

Is hier sprake van opzettelijke beïnvloeding door de ministeries,door de bewindspersonen richting de Inspecteur bij de belastingdienst en het Hoofd bedrijvenregister Kamer van

Koophandel,(beide bekend met de notariële akte). Het negeren door de belastingdienst en Kamer van Koophandel van de notariële akte met de onder ede verklaring J.P. van den Wittenboer. Ik verzoek de Tweede Kamer der Staten Generaal om een schriftelijke verklaring onder ede door de bewindslieden dat geen instructies zijn gegeven de notariële akte te negeren. Bij weigering van het afleggen van verklaring verzoek Ik de Tweede Kamer Der Staten Generaal aangifte te doen bij de Hoge Raad (artikel 119 Gw) tegen bewindslieden inzaken verdenking plegen strafbaar de strafbare feiten onder "belemmering verklaringsvrijheid en uitlokking meineed".

AANHECHTINGEN / PRODUCTIES

1. Kopie gerechtsdeurwaarder exploot Van Mastright & Partners 12-11-2007, dossiernr:563123,
2. Kopie brief Landsadvocaat mr. G.J.H. Houtzagers,(advocaat) dd,02-05-2014,kenmerk:GJH/hvd/-,
3. Kopie brief Minister-president Mark Rutte,dd 09-05-2014,
4. Kopie brief IFUD of Human Rights aan Notariaat Op de Laak,mr Th J.M. op de Laak,(notaris),dd,02-06-2014,
5. Kopie brief i.v.m. bedrijfsbezoek belastingdienst,10-06-2014,kenmerk:8031.87.269,P.J.M. Peters belastingdienst,

6. Data CD-rom met daarop het Jaarverslag 2016 van IFUD of Human Rights / Audio-Rarities,pdf-bestand,
7. Kopie gerechtsdeurwaarders exploot dossier:L1700017, Gerechtsdeurwaarders Stalman & Rijken,dd 13-01-2017 aan mr. N.G. Zandee,zijn de Hoofdofficier O.M. te ’s-Hertogenbosch.

IFUD of Human Rights

De Voorzitter

J.P. van den Wittenboer

Correspondence:Po.box 324, 5660AH Geldrop The Netherlands

Offices:Kastanje 28, 5731NK Mierlo The Netherlands

C.o.C.reg:41092925 Eindhoven N.L.

E-mail: ifudofhumanrights@yahoo.com

Internet: http://ifudofhumanrights.webs.com

Phone:+31 -(0)6 50 425 552

VAN MASTRIGT & PARTNERS
Gerechtsdeurwaarders en Incassospecialisten

Bezuidenhoutseweg 115-117
2594 AD 's-Gravenhage

Postadres:
Postbus 95301
2509 CH 's-Gravenhage

Telefax: (070) 34 76 025
E-mail: admin@mastrigt.ggn.nl
Website: www.mastrigt.ggn.nl

Gegevens vestigingen
Zoetermeer en Leiden
zie achterzijde

ABN AMRO: 46 09 66 219
IBAN: NL20 ABNA 0460966219
Swift: ABNANL2A
Postbank: 67 40 44
IBAN: NL56 PSTB 0000674044

Behalve per kas op ons kantoor is contante betaling ook mogelijk bij GWK Travelex

B.T.W. nummer: NL 8024.13.456.B.01

Kantooruren:
ma-vr 08.30 - 17.00 uur

J.P. van den Wittenboer
Kastanje 28
5731 NK MIERLO

Uw ref.	: "Hitler's Inferno"(Audio-Rarities/Staat n.l.)
Dossiernr.	: 563123
Inzake	: Wittenboer/Staat der Nederlanden
Behandeld door	**: Mr. J.A. de Swart**
Doorkiesnr.	: 070-331 56 74

Geachte heer Van den Wittenboer,

Hierbij bevestigen wij de goede ontvangst van uw opdracht welke wij onder dossiernummer 563123 in behandeling hebben genomen.

Teneinde een vlotte afwikkeling te bewerkstelligen, verzoeken wij u bovenvermeld dossiernummer in alle correspondentie te vermelden.

Uw opdracht wordt in behandeling genomen en uitgevoerd conform de algemene GGN voorwaarden, gedeponeerd bij de Kamer van Koophandel te Eindhoven. Desgewenst kunnen wij u een exemplaar toezenden.

Alvorens over te gaan tot de door u gevraagde ambtshandeling(en) heb ik de stukken nader bestudeerd. Daarbij ben ik op één of meerdere bezwaren gestuit die mijn noodzaken op korte termijn een zogenaamd "deurwaarders-kort-geding" aanhangig te maken bij de Voorzieningenrechter te 's-Gravenhage.

Gezien het bovenstaande verzoek ik u mij binnen 7 dagen na heden te berichten of u daarmee instemt.

Gaarne vernemend.

Hoogachtend,

J.A. de Swart

Algemene Voorwaarden onder nr. 18063075 KvK te Eindhoven

GGN heeft vestigingen in heel Nederland

GGN BRABANT
Gerechtsdeurwaarders en Incassospecialisten

Gegevens vestigingen
Tilburg en Eindhoven
zie achterzijde

Rabobank: 15 36 77 007
IBAN: NL19 RABO 0153 6770 07
Swiftadres: RABONL2U

ING: 6863 10 357

Postbank: 110 95 45

KBC-Bank België: 418 145 3831 44

GWK Travelex
Contante betaling is mogelijk bij GWK Travelex

BTW nr. NL8151.77.318.B.01

Kantooruren:
maandag t/m vrijdag
08.30 - 17.00 uur

dossiernummer 563123 DW

Heden, de twaalfde november tweeduizendzeven;
(~~Heb~~ ik, : lus :)

Heb ik, Mr. Mathias Petrus Maria van Lierop, kandidaat-gerechtsdeurwaarder, als toegevoegd kandidaat-gerechtsdeurwaarder werkzaam ten kantore van Petrus Johannes van Gompel, gerechtsdeurwaarder ter vestigingsplaats Eindhoven, aldaar woonplaats hebbende en kantoorhoudende aan de Beukenlaan no. 127;

A A N :

Joannes Petrus van den Wittenboer, handelende onder de naam Audio-Rarities en voorzitter /secretaris/ penningmeester van de stichting Intermediaire Stichting van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens, wonende te Mierlo, gemeente Geldrop-Mierlo, (5731 NK) aan de Kastanje 28, aldaar mijn exploot doende en afschrift dezes alsmede van na te melden stuk(ken) latende aan:

~~de adres in gesloten enveloppe~~ overeenkomstig de wet, omdat ik daar niemand aantrof aan wie rechtsgeldig afschrift kon ~~worden gelaten~~

hem in persoon

I. B E T E K E N D :

een afschrift van een proces-verbaal ex artikel 438 lid 4 Rv. d.d. 31 oktober 2007 opgemaakt door t.k.-gerechtsdeurwaarder Mr. J.A. de Swart te 's-Gravenhage, met daaraan gehecht de in dat proces-verbaal genoemde producties, waarmee voornoemde t.k.-gerechtsdeurwaarder zich heeft gewend tot de Voorzieningenrechter te 's-Gravenhage;

voorts heb ik, (t.k.-)gerechtsdeurwaarder, krachtens mondelinge last van de Voorzieningenrechter te 's-Gravenhage, voornoemde gerekwireerde;

II. O P G E R O E P E N :

om op donderdag 13 december tweeduizendzeven, des voormiddags te 9.00 uur, in persoon of bij procureur te verschijnen ter terechtzitting van de Voorzieningenrechter te 's-Gravenhage, rechtdoende in kort geding, alsdan en aldaar gehouden wordende in het Paleis van Justitie aan de Prins Clauslaan 60 te 's-Gravenhage;

Algemene Voorwaarden onder
nr. 18063075 KvK te Eindhoven

GGN heeft vestigingen
in heel Nederland

GGN BRABANT
Gerechtsdeurwaarders en Incassospecialisten

Gegevens vestigingen
Tilburg en Eindhoven
zie achterzijde

Rabobank: 15 36 77 007
IBAN: NL19 RABO 0153 6770 07
Swiftadres: RABONL2U

ING: 6863 10 357

Postbank: 110 95 45

KBC-Bank België: 418 145 3831 44

Contante betaling is mogelijk bij GWK Travelex

BTW nr. NL8151.77.318.B.01

Kantooruren:
maandag t/m vrijdag
08.30 - 17.00 uur

III. TENEINDE:

alsdan en aldaar tezamen met de **Staat der Nederlanden**, zetelende te 's-Gravenhage, door voormelde Voorzieningenrechter te horen beslissen op de in voornoemd proces-verbaal gerelateerde gerezen bezwaren.

Voorzover rechtens vereist en toepasselijk in de onderhavige zaak, heb ik, (t.k.-) gerechtsdeurwaarder de gerekwireerde voornoemd,

IV. AANGEZEGD:

dat indien gerekwireerde niet op de voorgeschreven wijze in het geding verschijnt en de voorgeschreven termijnen en formaliteiten in acht zijn genomen, de Voorzieningenrechter tegen gerekwireerde verstek zal verlenen en de vordering zal toewijzen, tenzij deze hem onrechtmatig of ongegrond voorkomt;

dat bij verschijning een vast recht zal worden geheven van € 251,00 en dat aan on-en minvermogenden vermindering van dit vast recht kan worden verleend.

De kosten dezes zijn:

Exploot	: €	56,05
Opslag (B.T.W.)	: €	10,65
Totaal	: €	66,70

w.g. en v.a.
Mr. M.P.M. van Lierop

Algemene Voorwaarden onder
nr. 18063075 KvK te Eindhoven

GGN heeft vestigingen
in heel Nederland

New Babylon
Bezuidenhoutseweg 57
2594 AC Den Haag

Postbus 11756
2502 AT Den Haag
telefoon (070) 515 30 00
www.pelsrijcken.nl

Pels Rijcken
& Droogleever
Fortuijn *advocaten*
en notarissen

De heer J.P. van den Wittenboer
Postbus 324
5660 AH GELDROP

onze ref. GJH/hvd/-
uw ref. -
inzake uw brief d.d. 28 april 2014

G.J.H. Houtzagers
advocaat
t (070) 515 30 00
f (070) 515 31 00
info@pelsrijcken.nl

2 mei 2014

Geachte heer Van den Wittenboer,

Bij deze brief stuur ik u de sommatie van 28 april jl. met bijlagen retour.

Als landsadvocaat treed ik uitsluitend op voor de Staat als ik een opdracht heb gekregen om een zaak in behandeling te nemen. In dit geval beschik niet over een dergelijke opdracht.

Een sommatie aan de Staat dient u te richten aan het ministerie dat het aangaat. Het adres kunt u vinden op via www.rijksoverheid.nl.

U dient uw sommatie derhalve opnieuw te sturen naar het juiste adres.

Hoogachtend,
Pels Rijcken & Droogleever Fortuijn N.V.

G.J.H. Houtzagers

Alle werkzaamheden worden verricht op grond van een overeenkomst van opdracht met de naamloze vennootschap Pels Rijcken & Droogleever Fortuijn N.V. gevestigd te Den Haag en ingeschreven in het Handelsregister onder nr. 27283716. Op de overeenkomst zijn de algemene voorwaarden van toepassing, die zijn gedeponeerd ter griffie rechtbank Den Haag onder nr. 27/2013. Daarin is een aansprakelijkheidsbeperking opgenomen. De algemene voorwaarden worden op verzoek toegezonden of zijn te raadplegen op www.pelsrijcken.nl/algemene-voorwaarden. Kwaliteitsrekening notariaat NL72ABNA0213013495. Rekening Stichting Beheer Derdengelden Advocatuur Pels Rijcken & Droogleever Fortuijn NL68ABNA0257546073.

Minister-President
Minister van Algemene Zaken

> Retouradres Postbus 20001 2500 EA Den Haag

De heer J.P. van den Wittenboer
Postbus 324
5660 AH GELDROP

Minister-President

Binnenhof 19
2513 AA Den Haag
Postbus 20001
2500 EA Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Onze referentie
3761189

Datum 9 mei 2014
Betreft Uw brief van 28 april 2014

Geachte heer van den Wittenboer,

Via de Landsadvocaat ontving ik een door u –als voorzitter van de IFUD of Human Rights- ondertekende sommatie om een op 21 juni 2007 verleden notariële akte te betwisten.

In het archief van mijn ministerie trof ik correspondentie tussen U en mijn ambtsvoorgangers W. Kok en J.P. Balkenende uit de periode van 1997 tot en met 2008 aan, alsmede een vonnis van de Rechtbank Den Haag van 21 februari 2008.

Ik verwijs naar die rechterlijke uitspraak en naar de brief van toenmalig Minister-President Balkenende van 28 maart 2008, kenmerk 3318172. Beiden hebben betrekking op dezelfde notariële akte. Aan de inhoud van die laatste brief –waarvan ik een copie bijsluit- heb ik niets toe te voegen. Het standpunt is onveranderd.

Hoogachtend,

DE MINISTER-PRESIDENT,
Minister van Algemene Zaken,

Mark Rutte

Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights

KOPIE

Aan: NOTARIAAT OP DE LAAK
T.a.v.: mr.T.h.J.M. op de Laak,notaris

Postbus:2005
6020AA,BUDEL

Your letter of	
Your reference	
Our letter of	
Our reference	Afschrift akte notarieel 21 Juni 2007
Enclosure(s)	
Contact	J.P. van den Wittenboer / IFUD of Human Rights
Direct line	
Re	*Kort Geding 21 februari 2008,rolnummer KG 07 / 1314,mr R.J.Paris*

Mierlo,2 juni 2014

Geachte weledelgestrenge mr. op de Laak,

Hierbij verzoek ik U notaris in het kader van de rechtszekerheid het afschrift van de notariële akte dd, 27 juni 2007 - de akte- in de formele juiste vorm te gieten en op die manier –geheel voor uw kosten- de inhoud van deze akte correct en ondubbelzinnig rectificeren,niet onsamenhangend zoals door de voorzieningenrechter in zijn vonnis gesteld.Vonnis in kort geding van 21 februari 2008,rolnummer KG 07/1314,Rechtbank Den Haag.
Wanneer er een executoriale titel nodig is moet dit **via de normale rechter**,en mag dit niet rechtstreeks door de notaris.(uitgesproken door mr.R.J.Paris ter openbare zitting in tegenwoordigheid van de griffier).

*De schuldenaar mag destijds danwel niet aanwezig zijn geweest bij ondertekening van de akte,doch is in de periode daarna ruim bekend geworden met de akte en de inhoud daarvan.Schuldenaar heeft meerdere malen schriftelijk aangegeven de notariële akte niet te gaan betwisten bij de gewone rechter met het voeren van een "valsheidsprocedure".U moet als bekwaam notaris zorgen dat de akte geheel juist is,niet-betwiste schuldvorderingen kunnen door de gewone rechter **wél** worden uitgesproken bij verstek "In naam des Konings".Opdat ik de deurwaarder alsnog opdracht kan geven tot leggen "executoriaal beslag" bij de Staat der Nederlanden.*

Correspondence:Po.box 324, 5660AH Geldrop The Netherlands
Offices:Kastanje 28, 5731NK Mierlo The Netherlands
C.o.C.reg:41092925 Eindhoven N.L.
E-mail: ifudofhumanrights@yahoo.com
Internet: http://ifudofhumanrights.webs.com/
Phone:+31 -(0)6 50 425 552

(samenvatting)

"de inhoud van de notariële akte is onsamenhangend" (mr.R.J.Paris)

J.P. van den Wittenboer: "de suggestieve woordcombinatie die de voorzieningenrechter zichzelf toegeëigend heeft over de zorgplicht van de notaris maken mij niet blij gezien het feit dat dit ten minste zodanig gemotiveerd had moeten zijn dat het voldoende inzicht gaf in de daaraan ten grondslag liggende gedachtegang om dit standpunt zowel voor partijen als voor derden (de eventuele hogere rechter daaronder begrepen) controleerbaar en aanvaardbaar te maken". De suggestie is destijds de wereld in geholpen door kandidaat-gerechtsdeurwaarder (thans gerechtsdeurwaarder) mr.Jan-Anne de Swart (GNN Van Mastrigt & Partners, Bezuidenhoutseweg 115 's-Gravenhage. U mag van mij contact op nemen met mr. de Swart over "inhoud akte onsamenhangend" of Hij daar U meer duidelijkheid over kan geven.

Het gaat in een kort geding zuiver alleen om geschillen die in verband met een executie rijzen.(Artikel 438 Wetboek van burgerlijke rechtsvordering).Een dieper onderzoek naar de akte "valsheidsprocedure" valt onder de competentie van de gewone rechter.Algemeen moet de deelnemer aan het rechtsverkeer kunnen vertrouwen op de kwaliteit en dienstverlening van de notaris.Ik verwijs naar de brief door KNB in de aanhechtingen van de akte,brief dd. 18 december 1998,kenmerk:BRF 51.04JH/kk.

de feiten:

Op grond van de stukken en het verhandelde ter zitting van 6 februari 2008 wordt in dit geding van het volgende uitgegaan;
Van den Wittenboer heeft bij aangetekende brief van 10 oktober 2007 onder meer Een grosse van een notariële akte (hierna ook: de notariële akte) aan de deurwaarder doen toekomen,met het verzoek deze te betekenen aan de schuldenaar (de Staat) en executoriale maatregelen te nemen.De notariële akte,verleden ten overstaan van notaris mr. T.H.J.M. op de Laak, notaris te Budel (gemeente Cranendonck) op 21 juni 2007, bevat een eenzijdige verklaring van Van den Wittenboer ,ondermeer inhoudende dat de Staat hem schuldig is een bedrag van € 20.040.000,00.

het oordeel:
De notaris mag geen grosse "In Naam der Koningin" uitgeven over de (eenzijdige)-schuldvordering opgenomen in een notariële akte waarbij de schuldenaar in dit geval de (Staat der Nederlanden) zelf niet aanwezig was bij de ondertekening van de akte.Het Nederlandse recht verbiedt n.l. het principe van eigenrichting.Dit houdt in dat een schuldeiser,die zich
geconfronteerd ziet met een schuldenaar welke onwillig is om tot betaling en / of prestatie over te gaan, **niet het recht in eigen handen kan nemen** om de schuldenaar door eigen

Correspondence:Po.box 324, 5660AH Geldrop The Netherlands
Offices:Kastanje 28, 5731NK Mierlo The Netherlands
C.o.C.reg:41092925 Eindhoven N.L.
E-mail: *ifudofhumanrights@yahoo.com*
Internet: http://ifudofhumanrights.webs.com/
Phone:+31 -(0)6 50 425 552

dwang tot betaling / prestatie te verplichten, maar zich **in rechte** moet voorzien van een **uitvoerbare titel.**Vanaf het moment dat de schuldeiser over een uitvoerbare titel beschikt, kan hij beroep doen op derden, namelijk de gerechtsdeurwaarder, om de invordering via dwang te laten gebeuren.
Wanneer U als notaris zélf van oordeel bent dat de opstelling van de notariële akte **juist** is "wel samenhangend",en als U meent destijds in 2008 ten onrechte op dit punt te zijn weggezet als onbekwaam notaris.Is er wellicht de mogelijkheid dat U zich nog hierover kunt beklagen voor aantasting goede naam van Uw notariskantoor.(verwijs naar beroepsaansprakelijkheidsverzekering gerechtsdeurwaarderskantoor of een claim neerleggen bij de Nederlandse Staat)
Om te voorkomen dat er opnieuw problemen ontstaan bij de interpretatie over de inhoud van de akte verzoek Ik U mijn schriftelijk te berichten en de akte te rectificeren **binnen veertien dagen na heden** verbetering –woordgebruik en geheel voldoen aan vormvereisten- fouten die U als notaris heeft gemaakt in de opstelling van de akte.Een rectificatie door U verricht mag niet tornen aan de door mezelf onder ede verklaring in de akte,de rectificatie mag de onder ede verklaring in de akte niet ondermijnen.
Gelet de behoorlijke ambtsvervulling voortvloeiende verplichting mag Ik als opdrachtgever vertrouwen dat U de notaris heeft gehandeld zoals van een redelijk bekwaam notaris mag worden verwacht.Als een notaris n.l. in strijd handelt met zijn zorgplicht kan er sprake zijn van toerekenbare tekortkoming in de nakoming van zijn verplichtingen uit hoofde van de overeenkomst met zijn opdrachtgever.[Hoge Raad:op de notaris rust in zijn hoedanigheid,uit hoofde van zijn taak bij het opmaken van een akte,een zwaarwegende zorgplicht ter zake van hetgeen nodig is voor het intreden van de rechtsgevolgen die zijn beoogd met de in die akte opgenomen rechtshandelingen (HR 28 september 1990,LJN AC0095,NJ 1991/473 en HR 20 december 2002,LJN AF0198, NJ 2003/325.] Ik maak U ook geen verwijt,maar ga uit van "In Naam der Koningin" van het vonnis van 21 februari 2008 door mr.R.J.Paris.Uit het vonnis door de rechter volgt dat U notaris de aansprakelijke partij bent.Als cliënt / opdrachtgever mag Ik dus een goed geleverd product eisen daar heb Ik immers voor betaald. "een notariële akte die 100% goed is conform de eisen van de Wet.Alle kosten die U moet maken aan nog uit te voeren werkzaamheden onderzoeken en juridische procedures –in en buiten rechte- komen voor rekening van U notaris.Alle kosten die dezerzijds na de aangegeven datum moeten worden gemaakt indien U als notaris in gebreke blijft –in en buiten rechte- komen voor Uw rekening.(beroepsaansprakelijkheid KNB)

HOOGACHTEND,
IFUD of Human Rights
de voorzitter

J.P. van den Wittenboer.

Correspondence:Po.box 324, 5660AH Geldrop The Netherlands
Offices:Kastanje 28, 5731NK Mierlo The Netherlands
C.o.C.reg:41092925 Eindhoven N.L.
E-mail: ifudofhumanrights@yahoo.com
Internet: http://ifudofhumanrights.webs.com/
Phone:+31 -(0)6 50 425 552

Notaris en

BEROEPS-AANSPRAKELIJKHEID

KNB
Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie

Inleiding

De KNB (Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie) is een publiekrechtelijk orgaan, waarvan alle kandidaat-notarissen en notarissen in Nederland (verplicht) lid zijn.

De KNB vindt het in het belang van de cliënten van het notariaat essentieel dat notarissen optimaal verzekerd zijn voor het geval zij (beroeps-)fouten maken. De cliënten mogen in die – gelukkig weinig voorkomende – gevallen immers geen schade lijden. Daarom heeft de KNB ervoor gezorgd dat alle leden zo goed mogelijk verzekerd zijn. Daartegenover is het logisch dat notarissen geen (beroeps)aansprakelijkheid aanvaarden voor zover eventuele schade het maximum van de verzekering te boven gaat.

Door de KNB zijn voor de beroepsaansprakelijkheid van notarissen algemene voorwaarden opgesteld, die door de notaris van toepassing verklaard kunnen worden. In deze informatiekaart wordt aangegeven hoe de algemene voorwaarden er uit zien, hoe de verzekering werkt en in welke mate de beroeps-aansprakelijkheid van de notaris beperkt wordt.

Algemene voorwaarden voor de beroepsaansprakelijkheid

In onze samenleving komen op veel terreinen algemene voorwaarden voor: in het bedrijfsleven, in de dienst-verlening en bij de overheid. Algemene voorwaarden zijn algemene regels die bij levering van een product of verlening van een dienst van toepassing kunnen zijn. De algemene voorwaarden, die door elk notaris-kantoor toegepast kunnen worden, geven aan hoe de verzekering tegen de gevolgen van beroepsfouten er uit ziet en hoe de beperking van de beroepsaanspra-kelijkheid werkt. Als de algemene voorwaarden van toepassing zijn, wordt daarmee voor iedere (potentiële) cliënt zichtbaar op basis van welke voorwaarden een dienst wordt geleverd.

De dekking

De verzekering die de KNB voor alle notarissen heeft afgesloten geeft een optimale dekking, dat wil zeggen dat de dekking zo hoog is als redelijkerwijs op de verzekeringsmarkt verkrijgbaar is.
Met ingang van 1 januari 2007 is iedere notaris per schadegeval voor € 25.000.000,- verzekerd, met een maximum van € 50.000.000,- voor alle schadegevallen in een jaar per notaris (Voor 01-01-'07 golden andere bedragen). Daarnaast heeft de KNB voor alle leden nog een vangnetverzekering afgesloten. Deze dekking is bedoeld om de notaris, wiens maximum in een jaar zou zijn bereikt, aan aanvullende dekking te helpen. Ook na pensionering van een notaris kan deze wegens een beroepsfout tijdens zijn werkzame periode worden aangesproken. De hiervoor bedoelde dekking geldt ook voor deze gevallen. Door deze regeling kan een cliënt ervan uitgaan dat de aansprakelijkheid van een notaris voor schade ten gevolge van eventuele beroepsfouten tot een maximum van € 25.000.000,- afgedekt is.

Beperking van de aansprakelijkheid

De KNB streeft naar een wettelijke beperking van de beroepsaansprakelijkheid, omdat de continuïteit van de notariële dienstverlening op den duur in gevaar kan komen als notarissen onbeperkt (tot astronomische bedragen) aansprakelijk zijn. Bovendien is niemand gebaat met "Amerikaanse toestanden" waarbij veroor-delingen tot onvoorstelbaar hoge schadevergoedingen voorkomen. Uiteindelijk zijn het toch de consument en het bedrijfsleven die de rekening betalen.
De overheid voelt op dit moment evenwel weinig voor een wettelijke beperking. Daarom heeft de KNB zelf in de algemene voorwaarden een dergelijke beperking opgenomen. De publieke status van de notaris vormt geen belemmering voor beperking van de beroeps-aansprakelijkheid tot het bedrag dat tegen een redelijke premie verzekerbaar is.
De algemene voorwaarden houden in dat de individuele notarissen, als zij de algemene voorwaarden van toepassing verklaren, hun beroepsaansprakelijkheid beperken tot het bedrag waarvoor de beroepsaanspra-kelijkheidsverzekering aanspraak op uitkering geeft.

Of een notaris de algemene voorwaarden toepast kunt u bijvoorbeeld zien aan een vermelding hiervan op het briefpapier of wanneer hij op andere wijze informatie hierover verstrekt. De vermelding op het briefpapier zou als volgt kunnen luiden:
"De aansprakelijkheid van de notaris is beperkt tot het bedrag waarvoor de beroepsaansprakelijkheids-verzekering in voorkomend geval de notaris aanspraak op uitkering geeft. Op de aansprakelijkheid zijn de algemene voorwaarden van toepassing. Deze zijn gedeponeerd bij de Kamer van Koophandel Haaglanden te Den Haag en bij de griffie van de rechtbank te Den Haag. De algemene voorwaarden zijn kosteloos verkrijgbaar bij de notaris en bij de KNB."

Algemene voorwaarden voor de beroepsaansprakelijkheid per artikel

Artikel 1
Overeenkomstig de voorschriften van de KNB (Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie) heeft elke notaris die lid is van de KNB zijn beroeps-aansprakelijkheid verzekerd in overeenstemming met hetgeen voor een notaris redelijkerwijs door verzekering valt te dekken.

Artikel 2
De verzekeringsvoorwaarden van deze door de KNB voorgeschreven verzekering zijn als volgt:

- verzekerde som: € 25.000.000,- als maximum per gebeurtenis per notaris per jaar
- jaarmaximum: € 50.000.000,- per verzekeringsjaar en per notaris
- verzekerden: notarissen, waarnemend (kandidaat-) notarissen, oud-notarissen en erfgenamen van overleden notarissen in Nederland

Artikel 3
Indien in de werkzaamheden, die worden verricht ter uitvoering van de aan de notaris gegeven opdracht, een of meer fouten zijn gemaakt, is de met betrekking tot die werkzaamheden aan de opdrachtgever(s) en derden te betalen totale schadevergoeding beperkt tot het bedrag waarvoor de aansprakelijkheidsverzekering in voorkomend geval de notaris aanspraak op uitkering geeft vermeerderd met het bedrag van het eigen risico dat volgens de verzekeringsvoorwaarden niet ten laste van de verzekeraar(s) is.

Artikel 4
De in artikel 3 omschreven aansprakelijkheidsbeperking geldt tevens voor het geval de notaris aansprakelijk is voor fouten van door hem ingeschakelde derden of voor het niet deugdelijk functioneren van door hem bij de uitvoering van de opdracht gebruikte apparatuur, software, gegevensbestanden, registers of andere zaken, geen uitgezonderd.

Artikel 5
De aansprakelijkheidsbeperking als omschreven in artikel 3 geldt ook indien de notaris ten onrechte zijn dienst heeft geweigerd en hieruit schade is voortgevloeid.

Artikel 6
De aansprakelijkheidsbeperking als opgenomen in de artikelen 3, 4 en 5 van deze voorwaarden is mede gemaakt ten behoeve van de waarnemer van de notaris en allen die op zijn kantoor werkzaam zijn, zodat dezen zich evenzeer op deze aansprakelijkheidsbeperking kunnen beroepen.

Artikel 7
Op de aansprakelijkheid van de notaris, zijn waar-nemer en zijn medewerkers in de zin van artikel 6 is Nederlands recht van toepassing. Geschillen zullen uitsluitend worden beslecht door de bevoegde Nederlandse rechter.

Denkt u eraan om bij een bezoek aan de notaris een geldig identiteitsbewijs mee te nemen: onderdanen van EU/EER-landen of Zwitserland kunnen zich laten identificeren aan de hand van een geldig nationaal paspoort of rijbewijs (mits de houder in Nederland woont en het rijbewijs is voorzien van een foto) of een geldige Europese identiteitskaart (mits voorzien van een foto van de houder). Andere personen kunnen zich laten identificeren aan de hand van een geldig reisdocument of een geldig vreemdelingendocument.

Met algemene notariële vragen kunt u ook terecht bij de Notaristelefoon: iedere werkdag van 9.00 tot 14.00 uur, telefoon 0900 - 346 93 93, € 0,80 per minuut tot een maximum van € 40,00 per gesprek. Voor algemene notariële informatie kunt u ook terecht op www.notaris.nl.

Hoewel de uiterste zorg is besteed aan de inhoud van deze brochure, aanvaardt de Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie geen aansprakelijkheid voor onvolledigheid of onjuistheid, noch voor de gevolgen daarvan.

Versie juli 2011
Uitgave Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie
Postbus 16020, 2500 BA Den Haag
Ontwerp Okap. Corporate identity atelier, Rotterdam

KNB
Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie

13/1/17

Dossier: **L1700017**

Correspondentie uitsluitend aan: Intermediaire stichting van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens, Postbus 324, 5660 AH Geldrop o.v.v. dossier: IFUD/HOvJ.

Heden, de dertiende januari tweeduizendzeventien des namiddags te 14.30 uur

Heb ik, Gijsbertha Johanna Baks-van Haaften, als toegevoegd gerechtsdeurwaarder werkzaam ten kantore van Jennemieke Maria Rijken gerechtsdeurwaarder met vestigingsplaats 's-Hertogenbosch en aldaar kantoorhoudende aan de Oranje Nassaulaan 1;

OP VERZOEK VAN:

de stichting **Intermediaire stichting van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens**, gevestigd te Mierlo, gemeente Geldrop-Mierlo aan de Kastanje 28 en aldaar woonplaats kiezende van welke stichting de voorzitter Dhr. J.P. van den Wittenboer de zaak behandeld;

A A N :

Mw. Mr. N.G. Zandee, zijnde de Hoofdofficier van Justitie van het Openbaar Ministerie van het Arrondissement Oost-Brabant, kantoorhoudende te **'s-Hertogenbosch**, aan de **Leeghwaterlaan 8**, mitsdien aldaar aan dat adres mijn exploot doende en afschrift dezes, en van na te melden door requirant ondertekend, doch niet gedateerd stuk inclusief producties, alsmede nader te noemen CD's latende aan de aldaar werkzame:

mw. M.A.M.R. van Beek

B E T E K E N D :

1 een schriftelijke mededeling met dertien producties, geredigeerd door- afkomstig van- en ondertekend door J.P. van den Wittenboer voornoemd, gericht aan gerequireerde voornoemd, waarbij requirant aangifte doet van een -mogelijk- begaan strafbaar feit, naar de verdere inhoud van welk schrijven ten deze uitdrukkelijk wordt verwezen, en welke inhoud als hier letterlijk herhaald en ingelast dient te worden beschouwd;

2. een witte envelop door mij afgesloten en voorzien van een labelsticker met kantoorstempel "Stalman & Rijken Gerechtsdeurwaarders" gedateerd op heden en getekend waarin:

- een dichtgeplakt karton met daarop 2x de vermelding: prod. 2 CD Hitler's Inferno;
- een disc van de Hema (type DVD + R 4.7 GB) met daarop de vermelding prod. 3, in een open wit envelopje met daarop de vermelding prod 3;
- een disc van het Kruidvat (type CD-R 700 mb / 80 min / UV resistant / 1-52x speed) met daarop de vermelding productie 6 jaarverslag 2016, in een wit open envelopje met daarop de vermelding prod 6 jaarverslag 2016;

Geschiedende deze betekening ten effecte rechtens.

De kosten dezes zijn nihil.

tgv.gerechtsdeurwaarder.

Belastingdienst

Belastingdienst

Postbus 70505 5201 CG S-HERTOGENBOSCH

Telefoon (0800) 0543
Mkb+
Doorkiesnummer (088) 1577741

Intermediaire Stichting van de Universele
Verklaring Van De Rechten Van De Mens
De heer J.P. van den Wittenboer
Kastanje 28
5731 NK Mierlo

Datum
10 juni 2014

Uw kenmerk

Kenmerk
8031.87.269

Betreft
Bedrijfsbezoek

Geachte heer Van den Wittenboer,

Hierbij bevestig ik de op 10 juni 2014 via e-mail met u gemaakte afspraak om op 12 juni 2014 rond 09:15 uur een bedrijfsbezoek bij u af te leggen op het adres Kastanje 28 te Mierlo.

Doel van het bezoek
De inrichting van de administratie van uw stichting is een belangrijke factor om aan uw aangifte- en betalingsverplichtingen te kúnnen voldoen. We willen als Belastingdienst met u een gesprek voeren over de inrichting van de administratie van uw onderneming.
Hierbij inventariseren wij samen of zaken goed gaan, of er knelpunten zijn en, indien nodig, welke mogelijke oplossingen er zijn om tot aanvaardbare aangiften te komen.

Dit heeft voor ons als voordeel dat wij inzicht krijgen in uw bedrijfsvoering en uw administratie. Voor u heeft het als voordeel dat u weet waar de Belastingdienst op let en u zoveel mogelijk verrassingen achteraf kunt voorkomen.

Concreet betekent dit dat tijdens het gesprek de volgende onderwerpen besproken worden:

- De activiteiten van de stichting;
- De inrichting van de administratie;
- Arbeidsvoorwaarden van werknemers
- Beheersingsmaatregelen met betrekking tot de (fiscale) processen

Het kan voorkomen, dat we tijdens het gesprek onderdelen van de administratie samen doornemen om de zaken duidelijker te krijgen. Het is daarom handig als u uw administratie bij de hand heeft, zodat wij deze samen kunnen bekijken.

Vanzelfsprekend is er alle ruimte voor u om vragen te stellen.

Na afloop van het bezoek zal ik u door middel van een verslag informeren over hetgeen wij hebben besproken.

Met nadruk wordt er op gewezen dat aan dit bezoek geen vertrouwen kan worden ontleend betreffende de aanvaardbaarheid van enige fiscale aangifte, omdat er geen enkele toetsing van enige fiscale aangifte zal plaatsvinden.

Als u een adviseur hebt, dan is deze natuurlijk welkom bij dit bezoek. U moet daarvoor zelf contact opnemen met de adviseur.

Als u vragen hebt, dan kunt u mij bellen op doorkiesnummer (088) 1577741 of e-mailen via pjm.peters@belastingdienst.nl.

Hoogachtend,

namens de inspecteur

P.J.M. Peters

Openbaar Ministerie

Arrondissementsparket Oost-Brabant

Parketleiding

Postadres: Postbus 70581, 5201 CZ 's-Hertogenbosch

Bezoekadres:
Leeghwaterlaan 8
5223 BA 's-Hertogenbosch
Telefoon: (088) 699 1800
Fax: (088) 699 0231

Intermediaire Stichting van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens
Postbus 324
5660 AH Geldrop

Onderdeel	Beleid en Strategie
Doorkiesnummer(s)	
Datum	13-4-2017
Ons kenmerk	5041-17
Uw kenmerk	Uw aangifte dossdier L 1700017
Onderwerp	Beoordeling aangifte

Bij beantwoording de datum en ons (eventuele) kenmerk vermelden

Geachte hr. Van de Wittenboer,

Met uw aan mij gerichte schrijven met bijlagen, voorzien van het kenmerk L 1700017, deed u aangifte ter zake het belemmeren van verklaringsvrijheid en het uitlokken tot het plegen van meineed.

Uw aangifte richt zich tegen dhr/mw W.A.M. te Lintelo, R. Adriaans, H.Dosun-Orak, P.J.M. Peters, alsmede de ministers H. Kamp, J. Dijsselbloem, B. Koenders en R. Plasterk en leden van de Raad van Bestuur van de Kamer van koophandel te Utrecht.

Ik kan echter aan de hand van de door u aangeleverde documenten en bijlagen geen sluitend bewijs voor de door u geopperde strafbare feiten construeren, zodat ik tegen deze personen geen strafvervolging zal doen instellen. (sepot 02)

Indien u zich niet met mijn oordeel kunt verenigen, dan kunt u daar ingevolge artikel 12 van het wetboek van strafvordering schriftelijk beklag tegen indienen bij het gerechtshof te 's-Hertogenbosch, met het verzoek om alsnog tot

strafvervolging te doen overgaan.

Hoogachtend,

Mr. N.G. Zandee
Hoofdofficier van justitie

BIJLAGE 1

OVERZICHT SEPOTGRONDEN

TECHNISCHE SEPOTS

	Toelichting
01 ten onrechte als verdachte aangemerkt	Deze sepotgrond is uitsluitend bedoeld voor de gevallen waarin er in het opsporingsonderzoek feiten en omstandigheden naar voren komen die - bezien naar het huidige moment - ondubbelzinnig wijzen op de onschuld van betrokkene. Met andere woorden, als diezelfde feiten en omstandigheden al bekend zouden zijn geweest bij de start van het opsporingsonderzoek, dan was de betrokkene niet als verdachte aangemerkt. Dat neemt niet weg dat de aanvankelijke verdenking op goede gronden kan zijn gerezen. De gebleken onschuld van de betrokkene kan bijvoorbeeld volgen uit een persoonsverwisseling, een verkeerde inboeking bij politie/ parket of een valse aangifte. Maar ook uit resultaten van het opsporingsonderzoek, zoals een vastgesteld alibi, uitsluiting op basis van DNA of andere feiten en omstandigheden waaruit bewijs naar voren komt ten aanzien van de onschuld van de betrokkene.
02 onvoldoende bewijs	Hiervan is sprake wanneer er onvoldoende bewijs is of bewijs dat niet voldoende overtuigt. Sepotgrond 02 kan pas aan de orde zijn nadat is geoordeeld dat geen grond bestaat voor een sepot 01.

TECHNISCHE SEPOTS	
	Als de sepotbeslissing geheel en al gedragen kan worden door sepotgrond 07, dan komt sepotgrond 02 niet voor toepassing in aanmerking.
03 niet ontvankelijk	Bijv. wegens verjaring, overlijden, klachtdelict zonder klacht, verdachte jonger dan 12 jaar.
04 burgerlijke rechter niet bevoegd	Dit gaat niet om de onbevoegdheid van een rechtbank maar om de onbevoegdheid van de burgerlijke rechter als zodanig, bijvoorbeeld in zaken waarin de militaire rechter bevoegd is.
05 feit niet strafbaar	In geval bestanddeel delict ontbreekt.
06 dader niet strafbaar	In geval van noodweer/ -exces; in geval van psychische overmacht. Deze sepotgrond kan worden gebruikt in het geval dat de dader, zelf slachtoffer van mensenhandel, het strafbare feit onder dwang heeft gepleegd (non-punishmentbeginsel); indien de (technische) sepotgrond 06 niet in aanmerking komt, kan (beleids)sepotgrond 42 worden gebruikt.
07 onrechtmatig verkregen bewijs	In geval (een gedeelte van) het bewijs onrechtmatig is verkregen en geen veroordeling kan volgen.
08 bestuurlijke boete: strafrechter niet	In geval het betreffende feit met een

TECHNISCHE SEPOTS

bevoegd	bestuurlijke boete moet worden afgedaan en de strafrechter op basis van de wettelijke regeling niet bevoegd is kennis te nemen van dat feit in die omstandigheden.
09 rechtmatige geweldsaanwending (politie)ambtenaar	Indien na onderzoek blijkt dat de opsporingsambtenaar heeft gehandeld binnen de wettelijke kaders en rechtmatig geweld heeft aangewend.

BELEIDSSEPOTS

Gronden samenhangende met maatregelen genomen of nog te nemen door anderen dan de officier van justitie

	Toelichting
20 ander dan strafrechtelijk ingrijpen prevaleert	Plaats gehad hebbend of te verwachten bestuurlijk of semi-strafrechtelijk (d.w.z. tuchtrechtelijk of administratief, bijv. fiscaal) ingrijpen prevaleert op gronden van billijkheid of doelmatigheid boven strafvervolging.
21 civielrechtelijke jeugdmaatregel	Een reeds genomen of nog te nemen maatregel van het civiele kinderrecht wordt doelmatiger geoordeeld.
22 strafrechtelijke jeugdmaatregel	In verband met een reeds lopende PIJ wordt een nieuwe strafvervolging onnodig geacht.

TECHNISCHE SEPOTS	
23 TBS	In verband met een reeds lopende TBS wordt een nieuwe strafvervolging onnodig geacht.

Gronden samenhangende met de algemene rechtsorde	
	Toelichting
30 landsbelang	Staatsveiligheid, ontzien van buitenlandse betrekkingen, voorkomen van ongewenste maatschappelijke onrust.
31 wetswijziging	In verband met te verwachten wetswijziging op grond van wijziging van inzicht in strafbaarheid of strafwaardigheid.
32 onvoldoende nationaal belang	Voorkeur wordt gegeven aan berechting in het buitenland; de verdachte is uitgezet dan wel uitgeleverd; de verdachte verblijft in het buitenland en is niet bereikbaar, dan wel de kosten van vervolging wegen niet op tegen het te beschermen belang.

Gronden samenhangende met het gepleegde feit

Gronden samenhangende met de algemene rechtsorde

	Toelichting
40 gering feit	Het feit is een zo geringe inbreuk op de rechtsorde of heeft zo weinig schade veroorzaakt, dat een strafvervolging terzake het strafbare feit waaronder het is te brengen onevenredig zwaar zou zijn in verhouding tot wat heeft plaatsgevonden.
41 gering aandeel in het feit	Het feit, door samenwerking van meer dan één persoon gepleegd, is op zich zelf wel ernstig genoeg voor een strafvervolging maar het aandeel van de verdachte daarin is zo gering, dat een strafvervolging van hem onevenredig zwaar zou zijn.
42 geringe strafwaardigheid van het feit	Hoewel aan de formele eisen van een strafbaar feit is voldaan en een rechtvaardigingsgrond of schulduitsluitingsgrond (overmacht, noodweer e.d.) in strikte zin ontbreekt, is het gebeurde ten aanzien van een strafuitsluitingsgrond een zodanig randgeval dat een strafvervolging onevenredig zwaar zou zijn. Deze sepotgrond kan worden gebruikt in het geval dat de dader zelf slachtoffer van mensenhandel is en er een zodanig directe relatie bestaat tussen het strafbare feit en de genoemde mensenhandel dat vervolging van de verdachte niet opportuun is, terwijl sepot 06 niet aan de orde is (non-punishmentbeginsel)
43 oud feit	Het belang van strafrechtelijk ingrijpen is te gering geworden in verband met de

Gronden samenhangende met de algemene rechtsorde	
	lange tijd die is verstreken na het plegen van het feit, hoewel dit nog niet verjaard is, of de ‘redelijke termijn' van artikel 6 EVRM is verstreken; vervolging kan daarom onbillijk of ondoelmatig worden geacht.
44 maatschappelijk belangenconflict	Hoewel formeel strafbaar, is het feit een uitvloeisel van een sociaal economisch of politiek conflict met een ideologische achtergrond dat zich moeilijk leent tot incidentele strafrechtelijke beoordeling en beïnvloeding; het is daarbij niet van zodanige ernst, dat strafvervolging desondanks geboden zou zijn als bijv. ernstige geweldsdaden; gedacht is aan bedrijfsbezettingen, alternatieve hulp aan minderjarigen, e.d..

Gronden samenhangende met de persoon van de verdachte	
	Toelichting
50 leeftijd	Hoewel strafvervolging op grond van de leeftijd wel mogelijk is, wordt in verband met de jeugdige of gevorderde leeftijd vervolging niet doelmatig of te zwaar geacht.
51 recente bestraffing	In verband met een recente strafoplegging (inclusief strafbeschikking) of transactie wordt een nieuwe strafvervolging overbodig geacht, omdat het feit, was het eerder bekend geweest, in

Gronden samenhangende met de persoon van de verdachte	
	die strafrechtelijke reactie zou zijn meegenomen (vgl. art. 63 Sr).
52 door feit of gevolgen getroffen	Door eigen letsel; door letsel of verlies van naasten; in zijn maatschappelijke positie of in de verhouding tot zijn naaste omgeving; door ernstige financiële schade, rechtstreeks uit het feit voortvloeiend of door verplichte schadevergoeding; door een reactie van de overheid op het gepleegde feit, welke reactie voldoende representatief, te zwaar of minder juist blijkt te zijn geweest, bijv. inverzekeringstelling, hard politieoptreden of onjuiste formaliteiten.
53 gezondheidstoestand	Dit heeft betrekking op tijdelijke of permanente, zowel geestelijke als lichamelijke toestand van verdachte.
54 reclasseringsbelang	Strafrechtelijk ingrijpen zou hulpverlening door reclassering, kinderbescherming, dan wel andere instantie, doorkruisen.
55 gewijzigde omstandigheden	Verbeterd levensgedrag van verdachte; dan wel omstandigheden die tot het delict hebben geleid of die tot recidive zouden kunnen leiden, bestaan niet meer of zijn in belangrijke mate gewijzigd.
56 verdachte onvindbaar	Ondanks naspeuringen blijkt de verdachte niet te vinden, vervolging lijkt daarom weinig zin te hebben

Gronden samenhangende met de persoon van de verdachte	
58 corporatie wordt vervolgd	
59 leidinggever wordt vervolgd	

Gronden samenhangende met de verhouding tussen verdachte en benadeelde	
	Toelichting
70 verhouding tot de benadeelde geregeld	Het conflict is door verzoening of schadevergoeding zodanig opgelost, dat vervolging geen zin meer heeft.
71 medeschuld van de benadeelde	De benadeelde heeft het feit uitgelokt of de verdachte getergd of het hem zeer gemakkelijk gemaakt.
72 vervolging in strijd met belang van benadeelde	Hoewel niet een geval als genoemd in de voorgaande twee gronden (70-71) aanwezig is, brengt de benadeelde te respecteren redenen naar voren om geen vervolging in te stellen, vreest moeilijkheden, wil liever niet in de openbaarheid komen; er is niet een meer algemeen belang. dat om vervolging vraagt.
73 beperkte kring	Het feit heeft zich in zo beperkte kring afgespeeld - gezin, buren, e.d. - dat, in verband met de

Gronden samenhangende met de persoon van de verdachte	
	mate van ernst van het feit, onvoldoende gemeenschapsbelang aanwezig lijkt om een strafvervolging te rechtvaardigen.
74 civiel en administratief recht	Er is wel formeel een strafbaar feit te construeren - zoals verduistering, onttrekken aan beslag, zaakbeschadiging - maar het gemeenschapsbelang is zeer gering en de aan de benadeelde toegebrachte schade lijkt beter langs civielrechtelijke of administratiefrechtelijke weg te kunnen worden geregeld; er is geen reden tot overheidsingrijpen; partijen kunnen hun conflict beter onderling gerechtelijk uitvechten.

Gronden samenhangende met de beëindiging van de executie *van de strafbeschikking*	
	Toelichting
77 Beëindiging executie strafbeschikking: niet ontvankelijk	De executie van de strafbeschikking zal gestaakt moeten worden zodra de executie verjaard is.
82 Beëindiging executie strafbeschikking: civielrechtelijke jeugdmaatregel	In deze gevallen is de tenuitvoerleggingvan de straf of maatregel geheel of gedeeltelijk mislukt en zal de zaak opnieuw beoordeeld moeten worden. Er kunnen dan redenen zijn de zaak niet te dagvaarden.
83 Beëindiging executie strafbeschikking: strafrechtelijke jeugdmaatregel	

Gronden samenhangende met de beëindiging van de executie *van de strafbeschikking*	
84 Beëindiging executie strafbeschikking: TBS	Tevens kunnen er bij de tenuitvoerlegging van de straf of maatregel feiten of omstandigheden bekend worden, die aanleiding kunnen zijn om vanwege opportuniteitsredenen de (verdere) executie van de straf of maatregel te staken. De hier genoemde sepotgronden zijn hiervoor reeds toegelicht.
85 Beëindiging executie strafbeschikking: wetswijziging	
86 Beëindiging executie strafbeschikking: onvoldoende nationaal belang	
90 Beëindiging executie strafbeschikking: oud feit	
91 Beëindiging executie strafbeschikking: leeftijd	
92 Beëindiging executie strafbeschikking: recente bestraffing	
93 Beëindiging executie strafbeschikking: door feit of gevolgen getroffen	
94 Beëindiging executie strafbeschikking: gezondheidstoestand	
95 Beëindiging executie strafbeschikking: reclasseringsbelang	
96 Beëindiging executie strafbeschikking:	

Gronden samenhangende met de beëindiging van de executie *van de strafbeschikking*	
gewijzigde omstandigheden	
97 Beëindiging executie strafbeschikking: verdachte onvindbaar	
98 Beëindiging executie strafbeschikking: gijzeling toegepast	In deze gevallen wordt afgezien van het dagvaarden omdat de bestrafte reeds gegijzeld is geweest ter zake van de hem bij strafbeschikking opgelegde geldboete.
Administratief sepot	
99 feit dubbel ingeboekt in COMPAS/GPS	In een enkel geval worden zaken dubbel ingeboekt (bijvoorbeeld bij een ingevorderd rijbewijs). Eén van deze zaken zal administratief afgeboekt moeten worden.

[1] Art. 7, eerste lid, onder a van het Besluit justitiële en strafvorderlijke gegevens.

a-priori

Als een rode draad door de onderzoeken van aanklachten door IFUD of Human Rights a-priori (vooronderstelling wat van tevoren al vastlag) zonder diepgaand zich over het dossier te buigen opzij zetten. Niet alleen door de hoofdofficier van Justitie en de Nederlandse Staat, maar ook door de europese ombudsman, europese commissie en later het europees parlement.

Hitler’s Inferno

Wim Kok gaf wel schriftelijke reacties betreft de CD ’Hitler’s Inferno in 1997:

De Minister van Algemene Zaken Wim Kok

Brief:

DE MINISTER VAN ALGEMENE ZAKEN

Kenmerk: Nr. 97M006796
’s-Gavenhage, 29 september 1997

Zeer geachte heer van den Wittenboer,

Uw brief van 28 augustus j.l. met bijlagen heb ik in goede orde ontvangen.
Ik was met name onder de indruk van de CD met originele opnamen van toespraken en liederen uit Hitler-Duitsland,voorzien van een anti-fascistisch commentaar.Hartelijk dank daarvoor.

Ik bewonder uw inspanningen om te waarschuwen tegen de gevaren van fascisme en onrecht.

Met de meeste hoogachting,
W.Kok

De belastingdienst heeft “Hitler’s Inferno” de status van “maatschappelijk niet nuttig” aangemeten.

Jeroen Dijsselbloem die zichzelf de status aparte heeft aangemeten. De arrogantie en ijdelheid weerhielden deze politieke dandy om terug te schrijven, op een brief van 20 juni 2014 inzake het onderwerp de CD “Hitler’s Inferno”, rond de belastingtechnische kwestie rond de eenmanszaak Audio-Rarities en de Stichting IFUD of Human Rights. Evenals de Minister van Financiën, de gemeente, de belastingdienst, de Kamer van Koophandel, het Openbaar Ministerie en het Gerechtshof hadden geen belangstelling voor Hitler’s Inferno. De Officier van Justitie doet niets, en talloze verantwoordelijke personen en instellingen gaan niet serieus op de zaak in of laten niets van zich horen.

Bezoedeling nagedachtenis

Nagedachtenis.

De belangrijke – maatschappelijke doelstelling van Audio-Rarities is het in stand houden van de les van gisteren als een getuigenis, als les voor de toekomst**.**Audio-Rarities verricht activiteiten van wetenschappelijke en maatschappelijke aard in algemene zin, zonder bedrijfseconomisch winstoogmerk; alle eventuele winst wordt bestemd voor de stichting.Door Audio-Rarities wordt deelgenomen aan het maatschappelijke verkeer en het streven van Audio-Rarities is duurzaam. De voortzetting van "Hitler's Inferno, Audio-Rarities alsmede het werk van de stichting,mag derhalve niet in gevaar komen. De officier van justitie dient daarom een goede kennis van de geschiedenis te hebben en het belang van de geschiedenis als een les voor de toekomst onderschrijven en moet dit in zijn functie in zijn werk ook uitdragen.

Onpartijdigheid.

Er is een sterke aanwijzing dat de persoonlijke instelling van de Hoofd Officier van Justitie een vooringenomenheid koestert in de zin van het niet onderschrijven en niet in de functie van zijn werk uitdragen van het belang van de geschiedenis als een les voor de toekomst. Daarom is de diepgaande bestaande vrees gerechtvaardigd dat de Hoofd Officier niet onpartijdig is danwel ongeschikt op deze casus.

Geluidsdragers.

Het op de geluidsdragers vastgelegde materiaal is gegarandeerd authentiek. Het werk "Hitler's Inferno" is gegarandeerd geen nazisme of neo-nazisme. Het is een getuigenis over de holocaust.

Beschrijving van de plaat.

De plaat bestaat uit geluidsopnames van Nazi-liederen, van toespraken van Hitler en Goebbels en korte geluidsopname van het Neurenberg proces te noemen "Duitse geluidsopnames" en anti-fascisisch commentaar in de Engelse taal door een Amerikaanse verteller in 1945. De Duitse geluidsopnames zijn destijds in een door de maker gekozen volgorde zijn geplaatst en voorzien van anti-fascistisch commentaar, hiermee is volgens het auteursrecht een nieuw oorspronkelijk werk ontstaan in destijds in Amerika. Het feit dat de plaat voor het grootste gedeelte bestaat uit een vastlegging van Duitse geluidsopnames en op de hoes van de LP hakenkruizen staan met de afbeelding van Adolf Hitler doet hieraan niet af. Omdat n.l. de Duitse geluidsopnames in een door de maker gekozen volgorde zijn geplaatst en voorzien zijn van anti-fascistisch commentaar, is hiermede een nieuw oorspronkelijk werk ontstaan in 1945 in de zin van het auteursrecht. De "fair use"voorwaarden "Hitler's Inferno" zijn op 21 juni 2007 vastgelegd in een notariële akte met aanhechtingen van brieven en data DVD-rom (7b aanhechtingen akte) door mr. Th.H.J.M op de Laak,notaris te Budel,gemeente Cranendonck.

Jurisprudentie Rechtbank.

IFUD of Human Rights heeft nog verder gezocht in de jurisprudentie van de rechtspraak over

uitspraken door de rechtbank van ’s-Hertogenbosch over “holocaust ontkenning”, en vond een vonnis van 21 december 2004, ECLI:NL:RBSHE:2004:AR7891 met de toepasselijke wetsartikelen Wetboek van Strafrecht: art. 10,14a,14b, 14c, 137c. Tevens in het vonnis de verwijzing naar artikel 10 lid2 EVRM vrijheid van meningsuiting. Verdachte heeft zich opzettelijk beledigend uitgelaten over een groep mensen, te weten de joden, waarbij o.a. door verdachte de holocaust wordt ontkent.

Link promo Hitler’s Inferno:
https://vimeo.com/194594536

Link onderzoek Hitler’s Inferno:
http://www.archive.org/details/RESEARCHHitlersInferno

Link review Hitler’s Inferno
https://archive.org/details/HitlersInfernoRecord

Parket van de Procureur-Generaal bij het Gerechtshof te 's-Hertogenbosch

De heer J.P. van den Wittenboer
Voorzitter van de Intermediary
Foundation of the Universal
Declaration of Human Rights
Postbus 324
5660 AH GELDROP

Kenmerk : 3222-766-95 HG/FvB
Kaart : ---
Uw kenmerk : ---
Bijlagen : diverse
Onderwerp : Adres.

's-Hertogenbosch, 25 augustus 1995

Geachte heer Van den Wittenboer,

Hierbij zend ik u het cassettebandje "Hitler's Inferno" en twee foto's retour.
Ik stel geen prijs op ongevraagde toezending van dergelijke zaken.

Op de inhoud van uw brief zal ik niet reageren. Verdere correspondentie lijkt mij zinloos.

Hoogachtend,

De Procureur-Generaal,
namens deze,

Drs. H.E. Grootmeijer,
Kabinetschef.

Bezoekadres : Spinhuiswal 2
Postadres : Postbus 90155
5200 MG 's-Hertogenbosch
Telefoon : 073 - 816124
Telefax : 073 - 816499

https://archive.org/details/HitlersInfernoRecord

UNITED STATES HOLOCAUST MEMORIAL MUSEUM

Hitler's inferno : words and music of Nazi Germany.

Title:	Hitler's inferno : words and music of Nazi Germany.
Variant Title:	Hitler's inferno in words, in music 1932-1945 Marching songs of Nazi Germany
Other Authors/Editors:	Hitler, Adolf, 1889-1945.
Publisher:	AH Geldrop, Netherlands : Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights, 1995.
Description:	1 audio disc (38 min.) : digital ; 4 3/4 in.
Contents:	Hitler in Rome 1937 Deutschland über alles Die Fahne hoch (Horst Wessel Lied) Heil Hitler dir! Goebbels introduces Hitler 1934 Marching songs medley Hitler speaks in Vienna 1939 Heil Deutschland Wenn die S.S. und die S.A. aufmarschiert Die Jugend marschiert Goering, Hess, Ribbentrop, etc. plead "Not Guilty" at Nuremberg.
Subjects:	Nationalsozialistische Deutsche Arbeiter-Partei--Songs and music. Nationalsozialistische Deutsche Arbeiter-Partei. World War (1939-1945) World War, 1939-1945--Germany. Germany. Music. Songs
Notes:	Title from disc label. Originally released on LP by Audio Rarities, recorded in 1945. Commentary in English. Compact disc.

Holdings Information

Location:	Compact Discs
Call Number:	CD-0204
Status:	Available
Notes:	Filed by number. Ask at Reference Desk for assistance.

UNITED STATES HOLOCAUST MEMORIAL MUSEUM

Hitler's inferno : words and music of Nazi Germany.

Title: Hitler's inferno : words and music of Nazi Germany.
Format: Nonmusical Sound Recording1 audio disc (38 min.) :

Holdings Information:

Location: Compact Discs
Call Number: CD-0204
Number of Items: 1
Status: Available
Notes:
Filed by number. Ask at Reference Desk for assistance.

United States Holocaust Memorial Museum Library
http://www.ushmm.org/research/library/
(202) 479-9717
reference@ushmm.org

USHMM Hitler’s Inferno

https://collections.ushmm.org/search/catalog/bib256113

"Hitler's Inferno" keine Sensation, sondern ein Zeugnis **"Seid wachsam für die Zukunft"**

USA **RELEASE**

HITLER'S INFERNO

1. Hitler in Rome 1937. **2.** Deutschland Über Alles. **3.** Die Fahne Hoch. **4.** Heil Hitler Dir! **5.** Goebbels introduces Hitler 1934. **6.** The Marching Songs Medley. **7.** Hitler speaks in Vienna 1939. **8.** Heil Deutschland. **9.** Wenn Die S.S. Und Die S.A. Aufmarschiert. **10.** Die Jugend Marschiert. **11.** plead "Not Guilty" at Nuremberg.

Never before has this shocking material been heard in the United States. Most of these songs and speeches were taken from German radio stations after the war. Their joyous quality is frightening, when one thinks of the murder and destruction that followed. It must never happen again in the civilized world. In 1945 these songs and speeches were recorded on L.P. by Audio Rarities in the U.S.A. Now in 1995, this work was recorded on CD by: **Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights. P.O. Box 324 - 5660 AH Geldrop - the Netherlands.**

RUNNING TIME: 38 MINUTES

WARNING: All rights reserved.
Freistaat Bayern, Postfach: 220030 - 80535 München Deutschland.

ANTI-FASCIST COMMENTARY BY AMERICAN NARRATOR

Registration code: C6231

Hitler’s Inferno Audio-Rarities

https://www.upcindex.com/634479825064

Prejudiciële vragen door de nationale rechter

Naast het EU-Hof is de nationale rechter belast met de handhaving van EU-recht

Iedere rechter van een EU-lidstaat "ook de Nederlandse rechter", mag en kan vragen stellen over de toepassing van EU-wetten met nationale wetgeving. Dit verzoek doet de nationale rechter bij het Europees Gerechtshof wanneer dat nodig is. NGO's als IFUD of Human Rights mogen die verzoeken bij het Europees Hof van Justitie niet voorleggen, lees Calvo.

Court of Justice of the European Union
PRESS RELEASE No 121/15
Luxembourg, 8 October 2015

Press and Information

Mr Koen Lenaerts is elected President of the Court of Justice of the European Union

Following the partial replacement of the Members of the Court of Justice,[1] Mr Koen Lenaerts has today been elected by his peers to serve as President of the Court of Justice of the European Union for the period from 8 October 2015 to 6 October 2018. He succeeds Mr Vassilios Skouris following the end of the latter's term of office.

Curriculum vitae of Mr Koen Lenaerts

Born 1954; lic. iuris, Ph.D. in Law (Katholieke Universiteit Leuven); Master of Laws, Master in Public Administration (Harvard University); Lecturer (1979-83), subsequently Professor of European Law, Katholieke Universiteit Leuven (since 1983); Legal Secretary at the Court of Justice (1984-85); Professor at the College of Europe, Bruges (1984-89); member of the Brussels Bar (1986-89); Visiting Professor at the Harvard Law School (1989); Judge at the Court of First Instance of the European Communities from 25 September 1989 to 6 October 2003; Judge at the Court of Justice since 7 October 2003; Vice-President of the Court of Justice from 9 October 2012 to 7 October 2015; President of the Court of Justice of the European Union since 8 October 2015.

Unofficial document for media use, not binding on the Court of Justice.

Press contact: Christopher Fretwell ☎ (+352) 4303 3355

[1] See Press Release No 113/15 of 5 October 2015.

ETUDE Carlos CALVO
HUISSIERS DE JUSTICE ASSOCIÉS
Luxembourg

HUISSIERS DE JUSTICE
Carlos CALVO
Frank SCHAAL

L-1461 LUXEMBOURG • 65, rue d'Eich (Adr. Postale : B.P.2625 • L-1026 Luxembourg)

JoDe

ONTVANGEN 2 9 NOV 2016

CALVO & SCHAAL - Huissiers de Justice - B.P. 2625 - L-1026 LUXEMBOURG
DIELEN
GERECHTSDEURWAARDERS
Huissiers de Justice
Schuttershofweg 1 - Postbus 408
NL-4538 AA Terneuzen (ETR10531)

LUXEMBOURG, le 22/11/2016

Affaire:
n.réf.: ETR10531
v.réf.: L161538
votre personne de contact : Audrey BERNARD | (+352) 44 13 33-24 | audrey.bernard@huissier-luxembourg.com

Mes Chers Confrères

En réponse à votre courrier du 10 novembre 2016, je vous indique qu'il est impossible de procéder à la signification demandée.

Les intances européennes refusent toute signification par huissier.

Il convient de procéder par la voie diplomatique.

Vous trouverez ci-joint vorte acte en retour.

Veuillez agréer, Mes Chers Confrères l'expression de mes sentiments distingués.

Carlos CALVO
Huissier de Justice

Terlach McGonagle

Verwijzing naar Jurisprudentie van het EU Hof van Justitie:

IFUD of Human Rights: Koen Lenaerts (toen nog de kamerpresident) bij het EU-Hof, de zaken c-244/10 en c-245/10 onderwerp "haatzaaien via de media".

Volgens McGonagle het is jammer dat het Hof deze gelegenheid niet heeft gegrepen om het vraagstuk "aansporing tot haat" nader te ontleden. Met dit arrest levert het Hof uiteindelijk maar een heel bescheiden bijdrage aan het verhelderen van de "jurisdictie" en van de draagwijdte van het begrip "haatzaaien".

Tarlach McGonagle

dr. T. McGonagle (Tarlach)

Tarlach McGonagle is gespecialiseerd in internationale en Europese mensenrechten, met name op het gebied van vrijheid van meningsuiting en religie, rechten van minderheden en culturele en linguistische rechten. Daarnaast is hij gespecialiseerd in internationale, Europese en vergelijkend mediarecht en beleid. Thema's als pluralisme, diversiteit, tolerantie en "hate speech" hebben een centrale plek in zijn onderzoek. In 2008 is hij gepromoveerd bij de Universiteit van Amsterdam op zijn proefschrift waarin hij de raakvlakken tussen de vrijheid van meningsuiting en de rechten van minderheden onder internationaal recht heeft bestudeerd. Daarnaast heeft hij een LL.M. in International Human Rights Law (Universiteit van Essex, 2001) en een B.A. International in Law and French (National University of Ireland, Galway, 1998). Hij schrijft regelmatig rapporten voor de verschillende afdelingen van de Raad van Europa, de OVSE en andere intergouvernementele organisatie's en NGO's. Hij is lid van en rapporteur bij de Committee of experts on protection of journalism and safety of journalists (MSI-JO) van de Raad van Europa. Hij was uitgenodigd als expert spreker bij the Thematische Discussie over "Racistische Hate Speech, georganiseerd door de United Committee on the Elimination of Racial Discrimination in 2012. In het voorjaar van 2013 was hij Visiting Scholar bij het Center for Global Communication Studies (CGCS), Annenberg School for Communication, University of Pennsylvania en Visiting Fellow bij het Rutgers Institute for Information Policy and Law (RIIPL), Rutgers School of Law - Camden, New Jersey. Hij is lid van de Euromedia Research Group en senior onderzoeker bij de (Nederlandse) School of Human Rights Research. Hij is ook lid van de Editorial Board of the European Audiovisual Observatory. Daarnaast is hij de coördinator van de gespecialiseerde *Informatierecht* master van het Instituut voor Informatierecht. Hij coördineert en verzorgt ook onderwijs bij een aantal verplichte vakken en keuzevakken van de master en is hij coordinator van de scripties in deze master.

bron: ivir.nl

McGonagle, T. (2012). The troubled relationship between free speech and racist hate speech: the ambiguous roles of the media and internet. In Committee on the Elimination of Racial Discrimination: Thematic Discussion On "Racist hate speech", 28 August 2012, Palais des Nations, Conference room (tbc): contributions Geneva: Office of the United Nations High Commissioner for Human Rights, Commission on the Elimination of Racial Discrimination.

Swept under the carpet

The European Commission and European Parliament not effectively dealing with the complaint. The Complaint swept under the carpet. Never investigation is taking place, neither by the Dutch government officials nor the commission and parliament. Never receive any support from the citizens and the media.

EUROPESE COMMISSIE
DIRECTORAAT-GENERAAL JUSTITIE EN CONSUMENTENZAKEN
Directoraat C : Grondrechten en burgerschap van de Unie
Eenheid C1 : Grondrechten en rechten van het kind
Eenheidshoofd

Brussel
JUST/C1/LR

21 AVR. 2015

Mr J.P. van den Wittenboer
Voorzitter van de Intermediary
Foundation of the Universal Declaration
of Human Rights
Postbus 324
5660 AH Geldrop
Nederland

Betreft: uw klacht van 8 januari 2015 (CHAP (2015)00917)

Geachte heer Van den Wittenboer,

Op 8 januari 2015 ontvingen wij uw klacht waarbij u de Europese Commissie de brief d.d. 10 september 2014 deed toekomen die u de Tweede Kamer zond vanwege het uitblijven van een effectieve reactie van de Nederlandse autoriteiten op gevallen van racisme en vreemdelingenhaat in Nederland en waarbij u de Commissie verzoekt een inbreukprocedure in te stellen tegen Nederland wegens schendingen van zijn verplichtingen krachtens Kaderbesluit 2008/913/JBZ van 28 november 2008 betreffende de bestrijding van bepaalde vormen en uitingen van racisme en vreemdelingenhaat door middel van het strafrecht (hierna "het Kaderbesluit inzake racisme en vreemdelingenhaat" genoemd). Ik bied u mijn verontschuldigingen aan voor de vertraging bij de registratie van uw klacht.

Net als alle andere lidstaten was Nederland verplicht het Kaderbesluit inzake racisme en vreemdelingenhaat uiterlijk op 28 november 2010 in nationaal recht om te zetten. Voor een aantal voorafgaande overwegingen inzake de omzetting van het Kaderbesluit door lidstaten verwijs ik u naar het in januari 2014 goedgekeurde rapport van de Commissie over de tenuitvoerlegging van deze wetgeving.[1]

Na afloop van de bij Protocol nr. 36 bij de Verdragen ingestelde overgangsperiode, heeft de Commissie met ingang van 1 december 2014 volledige handhavingsbevoegdheden gekregen met betrekking tot kaderbesluiten, met inbegrip van het Kaderbesluit inzake racisme en vreemdelingenhaat. De Commissie voert thans een zorgvuldige beoordeling uit van de

[1] Te vinden op http://ec.europa.eu/justice/fundamental-rights/racism-xenophobia/framework-decision/index_en.htm

nationale bepalingen waarbij het Kaderbesluit in alle lidstaten, waaronder Nederland, is omgezet.

In uw klacht verzoekt u de Commissie een inbreukprocedure jegens Nederland in te leiden omdat dit land niet aan zijn verplichtingen op grond van het Kaderbesluit inzake racisme en vreemdelingenhaat voldoet. Uw verzoek is gebaseerd op de algemene bewering dat de Nederlandse autoriteiten, en met name de Tweede Kamer, niet de maatregelen vaststellen die nodig zijn voor een effectief onderzoek en een effectieve reactie op gevallen van racisme en vreemdelingenhaat in Nederland en geen gevolg geven aan de zorgen van uw organisatie.

Dat wat u aanvoert, is zeer algemeen geformuleerd en verschaft geen concrete elementen waaruit kan worden afgeleid dat Nederland de bepalingen van het Kaderbesluit inzake racisme en vreemdelingenhaat niet juist omzet of uitvoert. Graag wijs ik u erop dat individuele personen aan de Commissie weliswaar feitelijke of juridische informatie mogen overleggen over aan een lidstaat toe te rekenen maatregelen of praktijken (wetgeving, regelgeving of administratieve handelingen) die onverenigbaar met een bepaling of beginsel van het recht van de Unie worden geacht, maar de Commissie geen enkele verplichting heeft om op een bepaalde wijze gevolg te geven aan een klacht. Zij heeft steeds een discretionaire bevoegdheid bij de beoordeling van de wetgeving en praktijken van lidstaten en om te beslissen of de instelling van een procedure tegen een lidstaat wegens niet-nakoming van zijn verplichtingen op grond van het recht van de Unie zijn plaats is[2].

U kunt er in ieder geval van verzekerd zijn dat er streng toezicht wordt uitgeoefend op de omzetting en uitvoering van het Kaderbesluit inzake racisme en vreemdelingenhaat door Nederland, net zoals dat bij alle andere lidstaten het geval is, en dat de Commissie niet zal nalaten om indien nodig een inbreukprocedure in te leiden.

Tegelijkertijd wijs ik u er graag op dat de toepassing op bepaalde gedragingen (eventuele strafbare feiten) van het nationale strafrecht waarin dit Kaderbesluit is omgezet, is voorbehouden aan de nationale autoriteiten (bijvoorbeeld de officier van Justitie). Het is aan de nationale rechter om op grond van de concrete omstandigheden en context te beoordelen of in een concrete situatie sprake is van aansporing tot haat of geweld van xenofobische of racistische aard. De Commissie kan niet treden in de beoordeling van de betrokken strafrechter op nationaal niveau. Niettemin is de Commissie vastbesloten ervoor te zorgen dat lidstaten niet alleen wetgeving invoeren, maar ook actief en effectief zorgen voor de handhaving daarvan in de praktijk. Met het oog daarop ondersteunt de Commissie activiteiten ter ondersteuning van de lidstaten door te zorgen voor de instrumenten en praktijken die nationale autoriteiten in staat stellen alle beweerdelijke gevallen van racisme of vreemdelingenhaat direct te onderzoeken en effectief te vervolgen. Daarbij gaat het onder meer om de ondersteuning van platforms voor de uitwisseling van beste praktijken, zoals de Deskundigengroep van de Commissie inzake het Kaderbesluit[3] en de door het Bureau van de Europese Unie voor de grondrechten in samenwerking met de Commissie opgerichte

[2] Arrest van 10 april 2003, Commissie tegen Duitsland (C-20/01 and C-28/01, Jurispr. blz. I-3609) (punten 29-30); zie ook: zaak 167/73, Commissie tegen Frankrijk, Jurispr. 1974, blz. 359, punt 15; zaak C-431/92 Commissie tegen Duitsland, Jurispr. 1995, blz. I-2189, punt 21; zaak C-471/98, Commissie tegen België, Jurispr. 2002, blz. I-9861, punt 39; en zaak C-476/98, Commissie tegen Duitsland, Jurispr. 2002, blz. I-9855, punt 38.

[3] http://ec.europa.eu/transparency/regexpert/index.cfm?do=groupDetail.groupDetail&groupID=2394

werkgroep inzake de verbetering van de verslaglegging en registratie van haatmisdrijven[4]. Er zij op gewezen dat Nederland actief aan deze beide platforms deelneemt.

Ik hoop dat bovenstaande informatie uw bezorgdheid afdoende wegneemt. Tenzij wij binnen vier weken na de verzending van deze brief nieuwe informatie van u ontvangen waaruit blijkt dat er sprake is van schending van het EU-recht, zullen wij het dossier betreffende uw klacht afsluiten

Hoogachtend,

Chiara Adamo

[4] http://fra.europa.eu/en/news/2014/fra-co-hosts-inaugural-meeting-hate-crime-working-party

Europese Commissie, 1049 Brussel, BELGIË - Tel. +32 22991111
Bureau: MO 59 - 5/68 - Doorkiesnummer +32 229-80163

EUROPEAN COMMISSION
DIRECTORATE-GENERAL JUSTICE AND CONSUMERS

Directorate C : Fundamental Rights and Rule of Law
Unit C2 : Fundamental Rights Policy

Minutes of the second meeting of the EU High Level Group on combating racism, xenophobia and other forms of intolerance

Brussels, 7 December 2016

The second meeting of the High Level Group registered a **very broad participation,** with **53 representatives from all Member States,** representatives of various services of the European Commission (**DG JUST, DG CNECT, DG HOME**) and the **European External Action Service (EEAS)**, **EU Agency for Fundamental Rights (FRA),** the **European Parliament (Secretariat of the Anti-Racism and Diversity Intergroup (ARDI))** and the **Council General Secretariat**, representatives of **OSCE/ODIHR, UNHCR and OHCHR**, as well as representatives from **33 civil society organisations** and **4 private IT companies (Facebook, Microsoft, Twitter, YouTube)**.

The meeting was chaired by Mr Paul Nemitz, DG JUSTICE C Fundamental Rights and Rule of Law (Director) and by Ms Chiara Adamo, DG JUSTICE C.2 Fundamental Rights Policy (Head of Unit).

Summary of discussions

The meeting was opened by a keynote **address by the Slovak Presidency of the Council,** in which the Presidency acknowledged the **need for all Member States to transpose and effectively implement relevant legislation including provisions transposing the Framework Decision 2008/916/JHA**, as also recalled in the October Justice and Home Affairs Council by Commissioner Jourová, and underlined the need to **better protect victims of hate crime** and work on improving **recording and data collection**. The area of **online hate speech** was also mentioned as a priority as reflected in ongoing work at EU level.

The **morning session** of the meeting was devoted to an **in-depth discussion on standards, practices and challenges on hate crime training for law enforcement and judicial authorities**. Discussions, structured around a **background paper** prepared by the services of DG JUSTICE C.2 and circulated ahead of the meeting, were divided into **a plenary session followed by two parallel sessions** focussing on, respectively, "Training police in the identification and handling of hate crime cases" and "Training judicial authorities to better prosecute and sentence hate crimes". An open debate was fostered between all participants in each session, kicked off by **introductory interventions of international bodies** (OSCE/ODIHR, read out of written contribution of the Council of Europe), **civil society organisations** (Migrant Centre Northern Ireland (UK), InIustitia (CZ), Pan African Movement for Justice (SE) and Háttér Társaság (HU)) as well as **Member States' representatives** (AT, RO, EL). The main elements on which broad agreement among participants emerged during discussions included the **importance of a structured and concerted training needs' analysis**; the importance of developing a model to allow for **fruitful and trustworthy cooperation with civil society throughout all stages**, from the needs' analysis to the delivery and evaluation of trainings, and the **direct involvement of victims and target groups** where possible, in order to reflect the victims' perspective and improve the authorities' response to their needs; the issue of **leadership and executive's awareness and commitment**; the importance of **pre-service training and continuity**; the importance to address, besides horizontal issues, the **specificities of police and**

judicial authorities in terms of training needs; the relevance and impact of a **hands on approach and the use of case studies** to enhance involvement and interaction; the importance of **addressing attitudes as well as bias of authorities themselves**; the issue of **resources**. Various **Member States shared their own experiences and practices**, including BE, DE, ES, FI, FR, IT, SK, UK. The compilation of **guiding principles and an overview of existing supporting initiatives**, strengthened **cooperation with international** bodies, further **targeted resources** and possible **initiatives to foster mutual learning and cooperation between Member States**, including on a **bilateral or regional level**, possibly in **cooperation with civil society**, were mentioned among the areas to focus on to make progress. The **Commission** committed to follow up on these discussions, including by reworking its background paper into a **document compiling main guiding principles on hate crime training**, with best practices examples, and gathering input from all stakeholders to **map existing and upcoming initiatives in this area.** The Commission encouraged participants to use this as an **opportunity for willing Member States and civil society organizations** to explore the possibility of targeted follow up initiatives such as seminars, workshops, practical exchanges and study visits.

The morning was concluded through an **info point session**, where participants were debriefed on a number of relevant initiatives in the area of preventing and combating racism, xenophobia and other forms of intolerance. Representatives of **UNHCR** and **OHCHR** were invited to intervene to briefly present **UN level initiatives to combat racism, xenophobia and anti-migrant hatred**, including the UNHCR *#withrefugees* campaign[1] and the idea of a Joint Strategy for Addressing Racism and Xenophobia bringing together several different international organisations. In relation to this, a representative of the EEAS later took the floor to flag their **upcoming symposium with the UN Alliance of Civilizations on hate speech against migrants in the media**, scheduled on 27 January 2017 and expected to give rise to some concrete suggestions and actions in particular in the field of ethical journalism, addressing hate speech online and building partnerships between media and civil society to identify and counter hate speech against migrants in the media. The **European Network Against Racism (ENAR)**, together with the **NL delegation**, was invited to present the **outcomes of the roundtable on ethnic profiling**[2] hosted by ARDI in the European Parliament on 6 December 2016. In this context, some **recommendations** to the European Commission, FRA, CEPOL as well as Member States were formulated by the ENAR, including the creation of a dedicated sub-group of the High Level Group on fair and efficient policing gathering Member States experts and the compilation of European standards on fair and efficient policing. In this respect, the Commission recalled that **in order to address the issue of ethnic profiling by the police more comprehensively, there is a need to go beyond the remit of the High Level Group**, and work together with representatives of police forces with the support of FRA, CEPOL and FRONTEX to enhance the development of a human rights based approach to policing. The High Level Group can build on discussions held on the issue of hate crime training: from its side, the Commission will be glad to facilitate the organisation of any relevant follow-up initiatives coming from Member States, including targeted seminars, workshops, practical exchanges and will continue to give visibility to relevant funding priorities, such as the one introduced in the last REC call which expressly covers tackling discriminatory attitudes by police, to support joint initiatives by law enforcement officials and civil society organisations in this area. As a last info point, the **Open Society Foundations (OSF),** together with the **DE delegation**, presented the **outcomes of the seminar on combating**

[1] http://www.unhcr.org/news/latest/2016/6/57625e2e4/stars-ask-you-to-stand-withrefugees.html

[2] http://www.enar-eu.org/Round-table-on-ethnic-profiling-towards-EU-guidelines-for-fair-and-efficient

anti-Gypsyism[3] held in Brussels on 15 November 2016, presenting in particular the main contents of a study by CEPS commissioned by OSF on mapping promising practices and experiences in this area in a number of Member States (DE, RO, SE, ES, UK) and at EU level, as well as the idea of building a coalition on the basis of the **joint statement by the IT and DE government on combating antigypsyism**, published as conclusions of the seminar, underlying the need of building leadership throughout national ministries and take action through a diversified set of instruments.

The first part of the **afternoon session** was devoted to the issue of **online hate speech**, and in particular to debrief **on the progress made in the implementation of the Code of conduct on countering illegal hate speech online**[4]. **Commissioner Jourová** intervened to present the **results of the first monitoring exercise** of the implementation of the Code of Conduct conducted in between October and November 2016 by 12 organisations located in 9 Member States during a period of 6 weeks. The results of the monitoring were compiled in a **factsheet**[5] which was presented by the Commissioner to the participants. Results evidenced that, while some improvement and common engagement by IT Companies was to be noted, further progress and actions should be made to ensure compliance with commitments relating to the assessment and time of review of the notifications on alleged hate speech under the Code of conduct. The Commission informed participants that a **second monitoring exercise will take place in the first semester of 2017 and requested IT Companies to strive making further progress and present improvements** in the next 3-5 months to test the effectiveness of the Code of conduct as a self-regulation tool. The **Commission also encouraged IT Companies to present empirics on their own self-evaluation of the implementation of the Code of Conduct** and to communicate to the general public about the results and main trends regarding hate speech in Europe. **IT companies** (Facebook, Twitter, Microsoft and YouTube/Google) **informed participants of the latest improvements made to their reporting systems and policy tools** to progress on the assessment and, where needed, to take down illegal hate speech content in line with the commitments under the Code of Conduct. IT Companies also referred to a number of initiatives to **increase and develop counter-narratives**. Some of the **organisations participating to the monitoring exercise** (INACH, jugendschutz.net, FSM, LICRA, ZARA, UNAR and CFE) took the floor to present the **specific results of the monitoring exercise** for their organisations. Moreover, **FR and SI also presented the results of their parallel monitoring exercise at national level.** There was **broad support within the High Level Group for the leadership shown by the Commission to take initiatives on combating hate speech online more effectively** and for the process put in place after the announcement of the Code of Conduct last May 2016.

The last session of the meeting was dedicated to a debrief of the High Level Group on the **work of the sub-group on methodologies for recording and collecting data on hate crime**. **FRA**, who is leading on this work, presented the **draft terms of reference and plan of activities of the sub-group**, which met for the first time in October in Vienna. The High Level Group **tacitly approved** the terms of reference and plan of activities, after a number of participants both from Member States' delegations and civil society organisations intervened to underline the importance for the sub-group to **involve and build on the expertise of civil society organisations**, ensure no duplication and **synergies with relevant international organisations** such as OSCE/ODIHR, as well as the importance of **working in partnership with different national authorities** (not only police but also

[3] https://www.opensocietyfoundations.org/events/which-steps-towards-european-policies-against-anti-gypsyism

[4] http://ec.europa.eu/justice/fundamental-rights/files/hate_speech_code_of_conduct_en.pdf

[5] http://ec.europa.eu/newsroom/document.cfm?doc_id=40573

the judiciary) and the need to **focus on essential core elements** of an ideal methodology, which shall be defined in a way which leaves **room for their implementation to be adapted to the different national contexts**.

Under **AOB**, the **BG delegation** asked for the floor to provide to the High Level Group further information and clarifications on the **follow up to the so called Mitko case**, mentioned during the launch meeting, following the note distributed to participants ahead of the meeting upon request of BG. The BG delegation illustrated the outcome of judicial proceedings brought against the perpetrator, who was subject to a conditional sentence of 11 months of imprisonment and a correction measure for using violence against the victim because of his ethnic origin as well as for trivial bodily injury committed out of racist or xenophobic motives, while the judge also imposed special protection measures on the victim[6].

The **MT delegation** also intervened to announce its intention to host during its Presidency a **seminar on hate speech online**, foreseen on **7 April 2017 in Valletta**.

Conclusions

In its concluding remarks, in terms of follow up the Commission:

I. reiterated its intention to build on discussions held during the meeting on **hate crime training** to produce a **document compiling main guiding principles for hate crime training and a living mapping of existing and upcoming initiatives in this area**, based on the input which will be gathered from the participants and other relevant stakeholders. Such document will be published on a dedicated page which is being created for the High Level Group on DG JUSTICE website;

II. as regards **hate speech online**, expressed the intention to support **another monitoring exercise in the coming months**, and **encouraged Member States and civil society organizations to flag their willingness to participate in order to broaden the scope of the exercise**;

III. concerning the sub-group on **methodologies for recording and collecting data on hate crime**, FRA will lead the **first phase of its work in line with the adopted terms of reference and plan of activities**, and will announce the date of the **second meeting of the sub-group to be held in the first semester of 2017.**

As it concerns the **next meeting of the High Level Group**, which is planned to be held towards the **end of the first semester of 2017 (end of May/beginning of June)**, the Commission mentioned that it will be soon working on a possible agenda and **encouraged participants to convey their own reflections on possible items for discussion**, including in the light of issues emerged during the meeting.

[6] The judicial decisions provided by the BG delegation are distributed to all participants together with the minutes.

Persvrijheid

HRC 2016/140 EHRM, 02-02-2016, 22947/13
Vrijheid van meningsuiting, Persvrijheid, Internetproviders, Aansprakelijkheid, Smaad, Chilling effect

Aflevering	2016 afl. 7
Rubriek	Uitspraken EHRM
College	Europees Hof voor de Rechten van de Mens
Datum	2 februari 2016
Rolnummer	22947/13
Rechter(s)	De Gaetano Sajó Zupancic Tsotsoria Wojtyczek Kūris Kucsko-Stadlmayer
Partijen	Magyar Tartalomszolgátatók Egyesülete (MTE) en Index.hu Zrt tegen Hongarije
Noot	*dr. T. McGonagle*
Trefwoorden	Vrijheid van meningsuiting, Persvrijheid, Internetproviders, Aansprakelijkheid, Smaad, Chilling effect
Regelgeving	EVRM - 10

» Samenvatting

MTE is een samenwerkingsverband tussen internetproviders dat ook een eigen internetportal heeft waarop nieuwsberichten verschijnen. Index is de eigenaar van een van de grootste nieuwssites in Hongarije. Beiden beschikken voor hun portals over een notice-and-take-down-procedure; Index kan bovendien commentaren modereren en eventueel verwijderen. Op enig moment is op de portals een nieuwsbericht geplaatst met commentaar op onoirbare advertentiepraktijken door een vastgoedbedrijf, waarop enkele voor dat bedrijf beledigende commentaren zijn geplaatst. Daarop is het vastgoedbedrijf een smaadprocedure gestart, in het kader waarvan de klagers beide volledig verantwoordelijk zijn gehouden voor de commentaren die op de portals zijn verschenen. Volgens klagers levert dat een schending van de vrijheid van meningsuiting op. Er is enig debat tussen de partijen over de voorzienbaarheid van de regelgeving, nu de EU-richtlijn 2000/31 eigenlijk niet lijkt toe te staan dat internetproviders volledig verantwoordelijk worden gehouden voor bepaalde uitingen, maar het EHRM gaat daarop niet echt in en geeft vooral aan dat de wettelijke bepalingen voldoende voorzienbaar maakten dat deze aansprakelijkheid kon bestaan. Vervolgens roept het Hof de uitgangspunten in zijn rechtspraak over de rechten en verantwoordelijkheden van journalisten in herinnering, nu het in dit geval gaat om exploitatie van nieuwssites, net als de rechtspraak over smaad en in het bijzonder de eerdere uitspraak in Delfi, waarin het criteria heeft vastgesteld over verantwoordelijkheid van exploitanten van internetportals. Ook al gaat het in dit geval niet, zoals in Delfi, over hate speech en evenmin over commercieel geëxploiteerde sites, de daar geformuleerde criteria zijn ook hier relevant. Het Hof constateert vervolgens dat de opmerkingen betrekking hadden op een onderwerp van algemeen belang; dat het ging om waardeoordelen; dat weliswaar sprake was van vulgair taalgebruik maar dat dat niet relevant mag zijn voor de beoordeling; dat de nationale autoriteiten ten onrechte niet hebben nagegaan of de klagers voldoende mogelijkheden hadden om onwelgevallige opmerkingen te (laten) verwijderen; dat die mogelijkheden er in dit geval wel degelijk waren

en dat ze effectief konden zijn; dat de beoordeling van volledige verantwoordelijkheid voor de exploitanten neer kan komen op een voortdurende, onuitvoerbare en excessieve hoeveelheid controle op de commentaren die de vrijheid van meningsuiting op het internet kan ondermijnen; dat de reputatie die hier op het spel staat uitsluitend commercieel van aard is en dat het bedrijf toch al aan kritiek onderhevig was vanwege zijn praktijken; en dat de aansprakelijkheidsstelling als zodanig – nog los van de precieze financiële consequenties – een chilling effect kan hebben. Schending art. 10 EVRM.

beslissing/besluit

» Uitspraak

I. Alleged violation of Article 10 of the Convention

29. The applicants complained that the rulings of the Hungarian courts establishing objective liability on the side of Internet websites for the contents of users' comments amounts to an infringement of freedom of expression as provided in Article 10 of the Convention, which reads as follows:

"1. Everyone has the right to freedom of expression. This right shall include freedom to hold opinions and to receive and impart information and ideas without interference by public authority and regardless of frontiers. This Article shall not prevent States from requiring the licensing of broadcasting, television or cinema enterprises.

2. The exercise of these freedoms, since it carries with it duties and responsibilities, may be subject to such formalities, conditions, restrictions or penalties as are prescribed by law and are necessary in a democratic society, in the interests of national security, territorial integrity or public safety, for the prevention of disorder or crime, for the protection of health or morals, for the protection of the reputation or rights of others, for preventing the disclosure of information received in confidence, or for maintaining the authority and impartiality of the judiciary."

30. The Government contested that argument.

A. Admissibility

31. The Court notes that the application is not manifestly ill-founded within the meaning of Article 35 § 3 (a) of the Convention. It further notes that it is not inadmissible on any other grounds. It must therefore be declared admissible.

B. Merits

1. The parties' submissions

(a) The applicants

32. At the outset, the applicants drew attention to the EU framework governing intermediary liability and the relevant international standards developed by the United Nations Special Rapporteur on Freedom of Expression as well as the Council of Europe expressed notably by the Committee of Ministers.

33. Moreover, in their view, it was immaterial which precise domestic legal provisions had served as the basis of the restriction complained of. The State interference resulted in the applicants' objective liability for the comments made on their websites.

34. They disputed the rulings of the Hungarian courts according to which the comments had violated others' right to good reputation. Those comments had appeared in a public debate on a matter of common interest. The debate concerned the unethical conduct of a service-provider, where there should be little restriction on expressions, even disturbing ones, especially when it comes to value judgments as in the present case. In any case, the comments could not be equated with edited readers' letters.

35. The applicants also contended that the lawfulness of the interference leaves a lot to be desired because the domestic legal practice was divergent in such cases.

36. As to the Government's suggestion that liability for comments could be avoided either by pre-moderation or by disabling commenting altogether, the applicants argued that both solutions would work against the very essence of free expression on the Internet by having an undue chilling effect.

37. The applicants furthermore contended that imposing strict liability on online publications for all third-party contents would amount to a duty imposed on websites to prevent the posting, for any period of time, of any user-generated content that might be defamatory. Such a duty would place an undue burden on many protagonists of the Internet scene and produce significant censoring, or even complete elimination, of user comments to steer clear of legal trouble – whereas those comments tend to enrich and democratise online debates.

38. It was noteworthy that the law of the European Union and some national jurisdictions contained less restrictive rules for the protection of rights of others and to manage liability of hosting service providers. Indeed, the application of the "notice and take down" rule was the adequate way of enforcing the protection of reputation of others.

39. The stance of the Hungarian authorities had resulted in disproportionate restriction on the applicants' freedom of expression in that they had had to face a successful civil action against them, even though they had removed the disputed contents at once after they had learnt, from the court action, that the company concerned had perceived them as injurious. The legal procedure, along with the fees payable, must be seen as having a chilling effect.

40. To conclude, the applicants maintained that the simple application of the traditional rules of editorial responsibility, namely strict liability, was not the answer to the new challenges of the digital era. Imposing strict liability on online publications for all third-party content would have serious adverse repercussions for the freedom of expression and the democratic openness in the age of Internet.

(b) The Government

41. The Government conceded that there had been an interference with the applicants' right to freedom of expression, albeit one prescribed by law and pursuing the legitimate aim of the protection of the rights of others. In their view, the authorities had acted within their margin of appreciation essentially because by displaying the comments the applicants had exceeded the limits of freedom of expression as guaranteed under the Convention.

42. The Government noted that the courts had not availed themselves of the notion of objective liability to be borne by Internet service providers for users' comments. Pursuant to its Section 1(4), Act no. CVIII of 2001 on Electronic Commercial Services (see paragraph 22 above) had not been applicable in the case, since its scope did not extend to communications made by persons acting outside the sphere of economic or professional activities or public duties by making use of an information society-related service. The applicants' objective liability had occurred since they had disseminated opinions privately expressed by

other persons in a manner violating the law. Consequently, the general provisions of the Civil Code governing the protection of personality rights had been relied on by the courts. As they stated, an expression damaging reputation might also be committed by imparting and disseminating information obtained from other persons. The expressions published had contained unduly injurious, insulting and humiliating statements of facts which were contrary to the rules governing the expression of opinions. The publication of a fact might also amount to an opinion since the circumstances of the publication might reflect an opinion. Honour and reputation, however, did constitute an outer limit even to opinions or value judgments. Under Articles 75(1) and 78(1)-(2) of the Civil Code, the statement or dissemination of an injurious and untrue fact concerning another person, or the presentation with untrue implications of a true fact relating to another person constituted defamation.

43. The applicants' own right to impart and disseminate information and ideas was in no way violated. Indeed, they had not disputed that the comments had infringed the plaintiff's personality rights. As regards the publication of the ideas of others, to avoid the legal consequences of allowing the comments the applicants could have pre-moderated them or not disallowed them altogether. Those who enabled the display of unmoderated comments on their websites should foresee that unlawful expressions might also be displayed – and sanctioned under the rules of civil law.

44. In assessing the necessity of the interference, the Government argued that the case involved a conflict between the right to freedom of expression and the protection of the honour and rights of others. The national courts had solved the conflict by weighing the relevant considerations in a manner complying with the principles laid down in Article 10 of the Convention. The comments were undoubtedly unlawful; and the sanctions applied were not disproportionate in that the courts limited themselves to establishing the breach of the law and obliging the applicants to pay only the court fees.

2. The Court's assessment

45. The Court notes that it was not in dispute between the parties that the applicants' freedom of expression guaranteed under Article 10 of the Convention had been interfered with by the domestic courts' decisions. The Court sees no reason to hold otherwise.

46. Such an interference with the applicant company's right to freedom of expression must be "prescribed by law", have one or more legitimate aims in the light of paragraph 2 of Article 10, and be "necessary in a democratic society".

47. In the present case the parties' opinion differed as to whether the interference with the applicants' freedom of expression was "prescribed by law". The applicants argued that under the European legislation hosting service providers had restricted liability for third-party comments. The Government referred to section 1(4) of Act no. CVIII of 2001 to the effect that private expressions, such as the impugned comments, fell outside the scope of that Act. They relied on section 75(1) and 78(1)-(2) of the Civil Code and argued that the applicants were liable for imparting and disseminating private opinions expressed by third-parties.

48. The Court observes that the Court of Appeal concluded that the applicants' case did not concern electronic commercial activities, and, in any case, pursuant to its section 1(4), Act no. CVIII of 2001 was not applicable to the impugned comments (see paragraph 20 above). The *Kúria*, while upholding the second-instance judgment found, without further explanation, that the applicants were not intermediaries in terms of section 2(lc) of that Act (see paragraph 22 above).

The domestic courts, thus, chose to apply Article 78 of the Civil Code, although, apparently, for different reasons.

49. The Court reiterates in this context that it is not its task to take the place of the domestic courts. It is primarily for the national authorities, notably the courts, to interpret and apply domestic law (see, among others, *Rekvényi v. Hungary* [GC], no. 25390/94, § 35, ECHR 1999 III). The Court also reiterates that it is not for it to express a view on the appropriateness of methods chosen by the legislature of a respondent State to regulate a given field. Its task is confined to determining whether the methods adopted and the effects they entail are in conformity with the Convention (see *Gorzelik and Others v. Poland* [GC], no. 44158/98, § 67, ECHR 2004 I). Thus, the Court confines itself to examining whether the *Kúria*'s application of the relevant provisions of the Civil Code to the applicants' situation was foreseeable for the purposes of Article 10 § 2 of the Convention. As the Court has previously held, the level of precision required of domestic legislation – which cannot provide for every eventuality – depends to a considerable degree on the content of the law in question, the field it is designed to cover and the number and status of those to whom it is addressed (see *Centro Europa 7 S.r.l. and Di Stefano v. Italy* [GC], no. 38433/09, § 142, ECHR 2012). The Court has found that persons carrying on a professional activity, who are used to having to proceed with a high degree of caution when pursuing their occupation, can on this account be expected to take special care in assessing the risks that such activity entails (see*Lindon, Otchakovsky-Laurens and July v. France* [GC], nos. 21279/02 and 36448/02, § 41, ECHR 2007 IV).

50. The Court notes that the *Kúria* did not embark on an explanation whether and how Directive 2000/31/EC was taken into account when interpreting section 2(lc) of Act no. CVIII of 2001 and arriving to the conclusion that the applicants were not intermediaries in terms of that provision, despite the applicants' suggestion that the correct application of the EU law should have exculpated them in the circumstances.

51. Nonetheless, the Court is satisfied on the facts of this case that the provisions of the Civil Code made it foreseeable for a media publisher running a large Internet news portal for an economic purpose and for a self-regulatory body of Internet content providers, that they could, in principle, be held liable under domestic law for unlawful comments of third-parties. Thus, the Court considers that the applicants was in a position to assess the risks related to their activities and that they must have been able to foresee, to a reasonable degree, the consequences which these could entail. It therefore concludes that the interference in issue was "prescribed by law" within the meaning of the second paragraph of Article 10 of the Convention (see mutatis mutandis,*Delfi AS*, cited above, §§ 125 to 129).

52. The Government submitted that the interference pursued the legitimate aim of protecting the rights of others. The Court accepts this.

53. It thus remains to be ascertained whether it was "necessary in a democratic society" in order to achieve the aim pursued.

(a) General principles

54. The fundamental principles concerning the question whether an interference with freedom of expression is "necessary in a democratic society" are well established in the Court's case-law and have been summarised as follows (see, among other authorities, *Hertel v. Switzerland*, 25 August 1998, § 46, *Reports of Judgments and Decisions* 1998 [illegible]*Steel and Morris v. the United Kingdom*, no. 68416/01, § 87, ECHR 2005 [illegible]*Mouvement raëlien suisse v. Switzerland* [GC], no. 16354/06, § 48, ECHR 2012; *Animal Defenders International v. the United Kingdom* [GC], no. 48876/08, § 100, ECHR 2013; and most recently in *Delfi AS*, cited above, § 131):

“(i) Freedom of expression constitutes one of the essential foundations of a democratic society and one of the basic conditions for its progress and for each individual’s self-fulfilment. Subject to paragraph 2 of Article 10, it is applicable not only to ‘information’ or ‘ideas’ that are favourably received or regarded as inoffensive or as a matter of indifference, but also to those that offend, shock or disturb. Such are the demands of pluralism, tolerance and broadmindedness without which there is no ‘democratic society’. As set forth in Article 10, this freedom is subject to exceptions, which ... must, however, be construed strictly, and the need for any restrictions must be established convincingly ...

(ii) The adjective ‘necessary’, within the meaning of Article 10 § 2, implies the existence of a ‘pressing social need’. The Contracting States have a certain margin of appreciation in assessing whether such a need exists, but it goes hand in hand with European supervision, embracing both the legislation and the decisions applying it, even those given by an independent court. The Court is therefore empowered to give the final ruling on whether a ‘restriction’ is reconcilable with freedom of expression as protected by Article 10.

(iii) The Court’s task, in exercising its supervisory jurisdiction, is not to take the place of the competent national authorities but rather to review under Article 10 the decisions they delivered pursuant to their power of appreciation. This does not mean that the supervision is limited to ascertaining whether the respondent State exercised its discretion reasonably, carefully and in good faith; what the Court has to do is to look at the interference complained of in the light of the case as a whole and determine whether it was ‘proportionate to the legitimate aim pursued’ and whether the reasons adduced by the national authorities to justify it are ‘relevant and sufficient’... In doing so, the Court has to satisfy itself that the national authorities applied standards which were in conformity with the principles embodied in Article 10 and, moreover, that they relied on an acceptable assessment of the relevant facts ...”

55. Furthermore, the Court has emphasised the essential function the press fulfils in a democratic society. Although the press must not overstep certain bounds, particularly as regards the reputation and rights of others and the need to prevent the disclosure of confidential information, its duty is nevertheless to impart – in a manner consistent with its obligations and responsibilities – information and ideas on all matters of public interest (see Bladet Troms⌀ *and Stensaas v. Norway* [GC], no. 21980/93, § 58, ECHR 1999 III; *Jersild v. Denmark*, 23 September 1994, § 31, Series A no. 298; and *De Haes and Gijsels v. Belgium*, 24 February 1997, § 37, *Reports* 1997 I). Journalistic freedom also covers possible recourse to a degree of exaggeration, or even provocation (see *Couderc and Hachette Filipacchi Associés v. France* [GC] (no. 40454/07, § 89, 10 November 2015; Bladet Troms⌀ *and Stensaas*, cited above, § 59; and *Prager and Oberschlick v. Austria*, 26 April 1995, § 38, Series A no. 313). The limits of permissible criticism are narrower in relation to a private citizen than in relation to politicians or governments (see, for example, *Delfi AS*, cited above, § 132; *Castells v. Spain*, 23 April 1992, § 46, Series A no. 236; *Incal v. Turkey*, 9 June 1998, § 54, *Reports* 1998 IV; and *Tammer v. Estonia*, no. 41205/98, § 62, ECHR 2001 I).

56. Moreover, the Court has previously held that in the light of its accessibility and its capacity to store and communicate vast amounts of information, the Internet plays an important role in enhancing the public’s access to news and facilitating the dissemination of information in general (see *Ahmet Yildirim v. Turkey*, no. 3111/10, § 48, ECHR 2012; *Times Newspapers Ltd v. the United Kingdom (nos. 1 and 2)*, nos. 3002/03 and 23676/03, § 27, ECHR 2009; and *Delfi*, cited above, § 133). At the same time, in considering the “duties and responsibilities” of a journalist, the potential impact of the medium concerned is an important factor (see *Delfi*, cited above, § 134; see also *Jersild v. Denmark*, cited above, § 31).

57. The Court further reiterates that the right to protection of reputation is a right which is protected by Article 8 of the Convention as part of the right to respect for private life (see *Chauvy and Others v. France*,

no. 64915/01, § 70, ECHR 2004 VI; and *Polanco Torres and Movilla Polanco* v. Spain, no. 34147/06, § 40, 21 September 2010). In order for Article 8 to come into play, however, an attack on a person's reputation must attain a certain level of seriousness and be made in a manner causing prejudice to personal enjoyment of the right to respect for private life (see *Delfi AS*, cited above, § 137; *Axel Springer AG v. Germany* [GC], no. 39954/08, § 83, 7 February 2012; and *A. v. Norway*, no. 28070/06, § 64, 9 April 2009).

58. When examining whether there is a need for an interference with freedom of expression in a democratic society in the interests of the "protection of the reputation or rights of others", the Court may be required to ascertain whether the domestic authorities have struck a fair balance when protecting two values guaranteed by the Convention which may come into conflict with each other in certain cases, namely on the one hand freedom of expression protected by Article 10, and on the other the right to respect for private life enshrined in Article 8 (see *Delfi AS*, cited above, § 138; *Axel Springer AG*, cited above, § 84; *Hachette Filipacchi Associés v. France*, no. 71111/01, § 43, 14 June 2007; *MGN Limited v. the United Kingdom*, no. 39401/04, § 142, 18 January 2011).

59. The Court has found that, as a matter of principle, the rights guaranteed under Articles 8 and 10 deserve equal respect, and the outcome of an application should not vary according to whether it has been lodged with the Court under Article 10 of the Convention by the publisher of an offending article or under Article 8 of the Convention by the person who has been the subject of that article. Accordingly, the margin of appreciation should in principle be the same in both cases (see *Axel Springer AG*, cited above, § 87, and *Von Hannover v. Germany (no. 2)* [GC], nos. 40660/08 and 60641/08, § 106, ECHR 2012, with further references to the cases of *Hachette Filipacchi Associés*, cited above, § 41; *Timciuc v. Romania* (dec.), no. 28999/03, § 144, 12 October 2010; and *Mosley v. the United Kingdom*, no. 48009/08, § 111, 10 May 2011). Where the balancing exercise between those two rights has been undertaken by the national authorities in conformity with the criteria laid down in the Court's case-law, the Court would require strong reasons to substitute its view for that of the domestic courts (see *Axel Springer AG*, cited above, § 88, and *Von Hannover (no. 2)*, cited above, § 107, with further references to *MGN Limited*, cited above, §§ 150 and 155; and *Palomo Sánchez and Others v. Spain* [GC], nos. 28955/06, 28957/06, 28959/06 and 28964/06, § 57, 12 September 2011). In other words, there will usually be a wide margin afforded by the Court if the State is required to strike a balance between competing private interests or competing Convention rights (see *Delfi AS*, cited above, § 139; *Evans v. the United Kingdom* [GC], no. 6339/05, § 77, ECHR 2007 I; *Chassagnou and Others v. France* [GC], nos. 25088/94, 28331/95 and 28443/95, § 113, ECHR 1999 III; and *Ashby Donald and Others v. France*, no. 36769/08, § 40, 10 January 2013).

(b) Application of those principles to the present case

(i) Preliminary remarks and applicable criteria

60. In order to determine the standards applicable in the instant case, the Court will consider the nature of the applicants' rights of expression in view of their role in the process of communication and the specific interest protected by the interference, namely – as was implied by the domestic courts – the rights of others.

61. The Court notes that both the first applicant, as a self-regulatory body of internet service providers, and the second applicant, as a large news portal, provided forum for the exercise of expression rights, enabling the public to impart information and ideas. Thus, the Court shares the Constitutional Court's view according to which the applicants' conduct must be assessed in the light of the principles applicable to the press (see paragraph 25 above).

62. The Court reiterates in this regard that although not publishers of the comments in the traditional sense, Internet news portals must, in principle, assume duties and responsibilities. Because of the particular nature of the Internet, those duties and responsibilities may differ to some degree from those of a traditional publisher, notably as regards third-party contents (see *Delfi AS*, cited above, § 113).

63. In particular, the Court has examined in the case of *Delfi AS* the duties and responsibilities under Article 10 § 2 of large Internet news portals where they provide, for economic purposes, a platform for user-generated comments and where the users of such platforms engage in clearly unlawful expressions, amounting to hate speech and incitement to violence.

64. However, the present case is different. Although offensive and vulgar (see paragraphs 12 and 14 above), the incriminated comments did not constitute clearly unlawful speech; and they certainly did not amount to hate speech or incitement to violence. Furthermore, while the second applicant is the owner of a large media outlet which must be regarded as having economic interests, the first applicant is a non-profit self-regulatory association of Internet service providers, with no known such interests.

65. The domestic courts found that the impugned statements violated the personality rights and reputation of the plaintiff company, a moral person. At this juncture the Court notes that the domestic authorities accepted without any further analysis or justification that the impugned statements were unlawful as being injurious to the reputation of the plaintiff company.

66. As the Court has previously held, legal persons could not claim to be a victim of a violation of personality rights, whose holders could only be natural persons (see *Sdruzení Jihoceské Matky v. Czech Republic* (dec.), no. 19101/03, 10 July 2006). There is a difference between the commercial reputational interests of a company and the reputation of an individual concerning his or her social status. Whereas the latter might have repercussions on one's dignity, for the Court, interests of commercial reputation are devoid of that moral dimension (see *Uj v. Hungary*, no. 23954/10, § 22, 19 July 2011). Moreover, the Court reiterates that there is an interest in protecting the commercial success and viability of companies, for the benefit of shareholders and employees, but also for the wider economic good. The State therefore enjoys a margin of appreciation as to the means it provides under domestic law to enable a company to challenge the truth, and limit the damage, of allegations which risk harming its reputation (see *Steel and Morris v. the United Kingdom*, no. 68416/01, § 94, ECHR 2005-II; *Kuliś and Rózycki v. Poland*, no. 27209/03, § 35, ECHR 2009).

67. However, in the present case it is not necessary to decide whether the plaintiff company could justifiably rely on its right to reputation, seen from the perspective of Article 8 of the Convention. It suffices to observe that the domestic courts found that the comments in question constituted an infringement of its personality rights. Indeed, it cannot be excluded that the impugned comments were injurious towards the natural person behind the company and that, in this sense, the decisions of the domestic courts intended to protect, in an indirect manner, that person from defamatory statements. The Court will therefore proceed under the assumption that – giving the benefit of the doubt to the domestic courts' stance identifying a valid reputational interest – there was to be a balancing between the applicants' Article 10 rights and the plaintiff's Article 8 rights.

68. The Court has already had occasion to lay down the relevant principles which must guide its assessment in the area of balancing the protection of freedom of expression as enshrined in Article 10 and the protection of the reputation of those against whom allegations were made, a right which, as an aspect of private life, is protected by Article 8 of the Convention. It identified a number of relevant criteria, out of which the particularly pertinent in the present case, to which the Court will revert below, are: contribution to

a debate of public interest, the subject of the report, the prior conduct of the person concerned, the content, form and consequences of the publication, and the gravity of the penalty imposed on the journalists or publishers (see *Couderc and Hachette Filipacchi Associés v. France* [GC], cited above, § 93; *Von Hannover v. (no. 2)*, cited above, §§ 108 to 113, ECHR 2012; and *Axel Springer AG*, cited above, §§ 90-95, 7 February 2012). At this juncture the Court would add that the outcome of such a balancing performed by the domestic courts will be acceptable in so far as those courts applied the appropriate criteria and, moreover, weighed the relative importance of each criterion with due respect paid to the particular circumstances of the case.

69. In the case of *Delfi AS*, the Grand Chamber identified the following specific aspects of freedom of expression in terms of protagonists playing an intermediary role on the Internet, as being relevant for the concrete assessment of the interference in question: the context of the comments, the measures applied by the applicant company in order to prevent or remove defamatory comments, the liability of the actual authors of the comments as an alternative to the intermediary's liability, and the consequences of the domestic proceedings for the applicant company (see*Delfi AS,* cited above, §§ 142-43).

70. These latter criteria were established so as to assess the liability of large Internet news portals for not having removed from their websites, without delay after publication, comments that amounted to hate speech and incitement to violence. However, for the Court, they are also relevant for the assessment of the proportionality of the interference in the present case, free of the pivotal element of hate speech. It is therefore convenient to examine the balancing, if any, performed by the domestic courts and the extent to which the relevant criteria (see *Von Hannover (no. 2)*, cited above, §§ 108 to 113) were applied in that process, with regard to the specific aspects dictated by the applicants' respective positions (see *Delfi AS*, cited above, §§ 142-43).

71. Consequently, it has to be ascertained if the domestic authorities struck an appropriate balance between the applicants' right under Article 10, as protagonists in providing Internet platform for, or inviting expressions from, third-parties on the one hand, and the rights of the plaintiff company not to sustain allegations infringing its rights under Article 8, on the other. In particular, in the light of the *Kúria*'s reasoning, the Court must examine whether the domestic courts' imposition of liability on the applicants for third-party comments was based on relevant and sufficient reasons in the particular circumstances of the case.

The Court itself will proceed to assess the relevant criteria as laid down in its case-law to the extent that the domestic authorities failed to do so.

(ii) Context and content of the impugned comments

72. As regards the context of the comments, the Court notes that the underlying article concerned the business practice of two large real estate websites, which was deemed misleading and injurious to their clients, thus there was a public interest in ensuring an informed public debate over a matter concerning many consumers and Internet users. The conduct in question had already generated numerous complaints to the consumer protection organs and prompted various procedures against the company concerned (see paragraph 16 above). The Court is therefore satisfied that the comments triggered by the article can be regarded as going to a matter of public interest.

Moreover, against this background, the article cannot be considered to be devoid of a factual basis or provoking gratuitously offensive comments.

73. The Court attaches importance to the fact that the second applicant is the owner of a large news portal, run on a commercial basis and obviously attracting a large number of comments. On the contrary, there is no appearance that the situation of the first applicant, the self-regulatory association of Internet content providers, was in any manner similar; indeed, the latter's publication of contents of predominantly professional nature was unlikely to provoke heated discussions on the Internet. At any rate, the domestic courts appear to have paid no attention to the role, if any, which the applicants respectively played in generating the comments.

74. As regards the contents of the comments, the domestic courts found that they had overstepped the acceptable limits of freedom of opinion and infringed the right to reputation of the plaintiff company, in that they were unreasonably offensive, injurious and degrading.

75. For the Court, the issue in the instant case is not defamatory statements of fact but value judgments or opinions, as was admitted by the domestic courts. They were denouncements of a commercial conduct and were partly influenced by the commentators' personal frustration of having been tricked by the company. Indeed, the remarks can be considered as an ill-considered reaction (compare and contrast *Palomo Sánchez and Others* cited above, § 73). They were posted in the context of a dispute over the business policy of the plaintiff company perceived as being harmful to a number of clients.

76. Furthermore, the expressions used in the comments were offensive, one of them being outright vulgar. As the Court has previously held, offence may fall outside the protection of freedom of expression if it amounts to wanton denigration, for example where the sole intent of the offensive statement is to insult (see *Skalka v. Poland*, no. 43425/98, § 34, 27 May 2003); but the use of vulgar phrases in itself is not decisive in the assessment of an offensive expression. For the Court, style constitutes part of the communication as the form of expression and is as such protected together with the content of the expression (see *Uj*, cited above, § 23).

77. Without losing sight of the effects of defamation on the Internet, especially given the ease, scope and speed of the dissemination of information (see *Delfi AS*, cited above,§ 147), the Court also considers that regard must be had to the specificities of the style of communication on certain Internet portals. For the Court, the expressions used in the comments, albeit belonging to a low register of style, are common in communication on many Internet portals – a consideration that reduces the impact that can be attributed to those expressions.

(iii) Liability of the authors of the comments

78. As regards the establishment, in the civil proceedings, of the commentators' identities, the Court notes that the domestic authorities did not at all address its feasibility or the lack of it. The Constitutional Court restricted its analysis to stating that the injured party was unlikely to receive any compensation without the liability of the operator of the Internet portal.

At this juncture, the Court notes that there is no appearance that the domestic courts enquired into the conditions of commenting as such or into the system of registration enabling readers to make comments on the applicants' websites.

79. The national courts were satisfied that it was the applicants that bore a certain level of liability for the comments, since they had "disseminated" defamatory statements (see paragraph 42 above), however without embarking on a proportionality analysis of the liability of the actual authors of the comments and that of the applicants. For the Court, the conduct of the applicants providing platform for third-parties to exercise their freedom of expression by posting comments is a journalistic activity of a particular nature

(see *Delfi AS*, cited above, §§ 112-13). Even accepting the domestic courts' qualification of the applicants' conduct as "disseminating" defamatory statements, the applicant's liability is difficult to reconcile with the existing case-law according to which "punishment of a journalist for assisting in the dissemination of statements made by another person in an interview would seriously hamper the contribution of the press to discussion of matters of public interest and should not be envisaged unless there are particularly strong reasons for doing so" (see *Jersild*, cited above, § 35; *Thoma v. Luxembourg*, no. 38432/97, § 62, ECHR 2001 III; and, mutatis mutandis, *Verlagsgruppe News GmbH v. Austria*, no. 76918/01, § 31, 14 December 2006, *Print Zeitungsverlag GmbH v. Austria*, no. 26547/07, § 39, 10 October 2013; and *Delfi AS*, cited above, § 135).

(iv) Measures taken by the applicants and the conduct of the injured party

80. The Court observes that although the applicants immediately removed the comments in question from their websites upon notification of the initiation of civil proceedings (see paragraphs 15 above), the *Kúria* found them liable on the basis of the Civil Code, since by enabling readers to make comments on those websites and in connection to the impugned article, they had assumed objective liability for any injurious or unlawful comments made by those readers. As the Budapest Court of Appeal held, the circumstances of removing the comments were not a matter relevant for the assessment of objective liability but one for the assessment of any compensation (see paragraph 20 above).

81. The Court observes that the applicants took certain general measures to prevent defamatory comments on their portals or to remove them. Both applicants had a disclaimer in their General terms and conditions stipulating that the writers of comments – rather than the applicants – were accountable for the comments. The posting of comments injurious to the rights of third parties were prohibited. Furthermore, according to the Rules of moderation of the second applicant, "unlawful comments" were also prohibited. The second applicant set up a team of moderators performing partial follow-up moderation of comments posted on its portal. In addition, both applicants had a notice-and-take-down system in place, whereby anybody could indicate unlawful comments to the service provider so that they be removed. The moderators and the service providers could remove comments deemed unlawful at their discretion (see paragraphs 7-10 above).

82. The domestic courts held that, by allowing unfiltered comments, the applicants should have expected that some of those might be in breach of the law. For the Court, this amounts to requiring excessive and impracticable forethought capable of undermining freedom of the right to impart information on the Internet.

83. The Court also observes that the injured company never requested the applicants to remove the comments but opted to seek justice directly in court – an element that did not attract any attention in the domestic evaluation of the circumstances.

Indeed, the domestic courts imposed objective liability on the applicants for "having provided space for injurious and degrading comments" and did not perform any examination of the conduct of either the applicants or the plaintiff.

(v) Consequences of the comments for the injured party

84. As the Court has previously held in the context of compensation for the protraction of civil proceedings, juristic persons may be awarded compensation for non-pecuniary damage, where consideration should be given to the company's reputation (see *Comingersoll S.A. v. Portugal* [GC], no. 35382/97, § 35, ECHR 2000 IV). However, the Court reiterates that there is a difference between the commercial reputational interests of a company and the reputation of an individual concerning his or her social status. Whereas the latter might have repercussions on one's dignity, for the Court interests of commercial reputation are

primarily of business nature and devoid of the same moral dimension which the reputation of individuals encompasses. In the instant application, the reputational interest at stake is that of a private company; it is thus a commercial one without relevance to moral character (see, mutatis mutandis, *Uj*, cited above, § 22).

85. The consequences of the comments must nevertheless be put into perspective. At the time of the publication of the article and the impugned comments, there were already ongoing inquiries into the plaintiff company's business conduct (see paragraph 17 above). Against this background, the Court is not convinced that the comments in question were capable of making any additional and significant impact on the attitude of the consumers concerned. However, the domestic courts do not appear to have evaluated whether the comments reached the requisite level of seriousness and whether they were made in a manner actually causing prejudice to a legal person's right to professional reputation (see paragraph 57 above).

(vi) Consequences for the applicants

86. The applicants were obliged to pay the court fees, including the fee paid by the injured party for its legal representation (see paragraph 22 above), but no awards were made for non-pecuniary damage. However, it cannot be excluded that the court decision finding against the applicants in the present case might produce legal basis for a further legal action resulting a damage award. In any event, the Court is of the view that the decisive question when assessing the consequence for the applicants is not the absence of damages payable, but the manner in which Internet portals such as theirs can be held liable for third-party comments. Such liability may have foreseeable negative consequences on the comment environment of an Internet portal, for example by impelling it to close the commenting space altogether. For the Court, these consequences may have, directly or indirectly, a chilling effect on the freedom of expression on the Internet. This effect could be particularly detrimental for a non-commercial website such as the first applicant (compare and contrast *Delfi AS*, cited above, § 161).

87. The Constitutional Court held that the operation of Internet portals allowing comments without prior moderation was a forum of the exercise of freedom of expression (see paragraph 25 above). Indeed, the Court stressed on many occasions the essential role which the press plays in a democratic society (see *De Haes and Gijsels v. Belgium*, cited above, § 37) – a concept which in modern society undoubtedly encompasses the electronic media including the Internet.

88. However, the Court cannot but observe that the Hungarian courts paid no heed to what was at stake for the applicants as protagonists of the free electronic media. They did not embark on any assessment of how the application of civil-law liability to a news portal operator will affect freedom of expression on the Internet. Indeed, when allocating liability in the case, those courts did not perform any balancing at all between this interest and that of the plaintiff. This fact alone calls into question the adequacy of the protection of the applicants' freedom-of-expression rights on the domestic level.

(vii) Conclusion

89. The Court considers that the rigid stance of the Hungarian courts reflects a notion of liability which effectively precludes the balancing between the competing rights according to the criteria laid down in the Court's case law (see *Von Hannover (no. 2)*, cited above, § 107).

90. At this juncture, the Court reiterates that it is not for it to express a view on the appropriateness of methods chosen by the legislature of a respondent State to regulate a given field. Its task is confined to determining whether the methods adopted and the effects they entail are in conformity with the Convention (see *Gorzelik and Others v. Poland*, cited above, § 67).

91. However, in the case of *Delfi AS*, the Court found that if accompanied by effective procedures allowing for rapid response, the notice-and-take-down-system could function in many cases as an appropriate tool for balancing the rights and interests of all those involved. The Court sees no reason to hold that such a system could not have provided a viable avenue to protect the commercial reputation of the plaintiff. It is true that, in cases where third-party user comments take the form of hate speech and direct threats to the physical integrity of individuals, the rights and interests of others and of the society as a whole might entitle Contracting States to impose liability on Internet news portals if they failed to take measures to remove clearly unlawful comments without delay, even without notice from the alleged victim or from third parties (see *Delfi AS*, cited above, § 159). However, the present case did not involve such utterances.

The foregoing considerations are sufficient for the Court to conclude that there has been a violation of Article 10 of the Convention.

II. Application of Article 41 of the Convention

92. Article 41 of the Convention provides:

"If the Court finds that there has been a violation of the Convention or the Protocols thereto, and if the internal law of the High Contracting Party concerned allows only partial reparation to be made, the Court shall, if necessary, afford just satisfaction to the injured party."

A. Damage

93. The applicants made no damage claim.

B. Costs and expenses

94. The applicants, jointly, claimed 5,100 euros (EUR) for the costs and expenses incurred before the Court. This sum corresponds to 85 hours of legal work billable by their lawyer at an hourly rate of EUR 60.

95. The Government contested this claim.

96. According to the Court's case-law, an applicant is entitled to the reimbursement of costs and expenses only in so far as it has been shown that these have been actually and necessarily incurred and are reasonable as to quantum. In the present case, regard being had to the documents in its possession and the above criteria, the Court considers it reasonable to award the full sum claimed.

C. Default interest

97. The Court considers it appropriate that the default interest rate should be based on the marginal lending rate of the European Central Bank, to which should be added three percentage points.

For these reasons, the Court, unanimously,

1. *Declares* the application admissible;

2. *Holds* that there has been a violation of Article 10 of the Convention;

3. *Holds*

(a) that the respondent State is to pay the applicants, jointly, within three months from the date on which the judgment becomes final in accordance with Article 44 § 2 of the Convention, EUR 5,100 (five thousand one hundred euros), plus any tax that may be chargeable to the applicants, in respect of costs and

expenses, to be converted into the currency of the respondent State at the rate applicable at the date of settlement;

(b) that from the expiry of the above-mentioned three months until settlement simple interest shall be payable on the above amount at a rate equal to the marginal lending rate of the European Central Bank during the default period plus three percentage points.

Concurring opinion of Judge Kūris

1. Somewhat similarly to *Delfi AS v. Estonia* (GC] (no. 64569/09, ECHR 2015), which was, in the Court's own words, "the first case in which the Court has been called upon to examine a complaint of this type [regarding the liability of Internet providers for the contents of comments]", the present case is the first in which the principles set forth in *Delfi AS*, to the balanced reasoning in which I subscribe, have been called upon to be applied and, at the same time, tested.

2. Together with my colleagues, I voted for the finding of a violation of Article 10 of the Convention. The vulgar and offensive comments dealt with in the present case were value judgments of no value whatsoever; however, they did not incite violence, did not stoop to the level of hate speech and, at least in this most important respect, could not *a priori* be viewed by the applicants as "clearly unlawful". This is essentially what distinguishes these comments from the hate speech dealt with in *Delfi AS*. This decisive difference is rightly noted in, *inter alia*, paragraph 64 of the judgment. Thus, although it results in the opposite conclusion to that found in *Delfi AS*, the present judgment does not, in my opinion, depart from the *Delfi AS* principles.

3. Consequently, this judgment should in no way be employed by Internet providers, in particular those who benefit financially from the dissemination of comments, whatever their contents, to shield themselves from their own liability, alternative or complementary to that of those persons who post degrading comments, for failing to take appropriate measures against these envenoming statements. If it is nevertheless used for that purpose, this judgment could become an instrument for (again!) whitewashing the Internet business model, aimed at profit at *any* cost.

If, alas, such a regrettable turn of events should occur, those in the Internet business would not stand alone in their moral responsibility for further contamination of the public sphere. And we cannot pretend that we do not know *who* – if not personally, still certainly *institutionally* – would have to share that responsibility. If things develop in that direction, then Judge Bostjan Zupancic's pointed remark in his concurring opinion in *Delfi AS* would become even more pertinent (emphasis added):

"I do not know why the national courts hesitate in adjudicating these kinds of cases and affording strict protection of personality rights and decent compensation to those who have been subject to these kinds of abusive verbal injuries, but I suspect that *our own case-law has something to do with it*."

4. This is the first post-*Delfi* judgment, but, of course, it will not be the last. It is confined to the individual circumstances of this particular case. There will inevitably be other cases dealing with liability for the contents of Internet messages and the administration thereof. Today, it is too early to draw generalising conclusions. One should look forward to these future cases, with the hope that the present judgment, although it may now appear to some as a step back from *Delfi AS*, will prove to be merely further evidence that the balance to be achieved in cases of this type is a very subtle one.

» Noot

1. The European Court of Human Rights' judgment in the case of *Magyar Tartalomszolgátatók Egyesülete (MTE) en Index.hu Zrt* had been much anticipated because it presented the Court with its first opportunity to re-engage with issues of Internet intermediary liability since its Grand Chamber judgment in the *Delfi* case (*Delfi AS* v. *Estonia* ECHR 16 June 2015 [GC], no. 64569/09, «EHRC» 2015/172 case comment Van der Sloot). In *Delfi*, the Estonian courts held a large online news portal liable for the unlawful third-party comments posted on its site in response to one of its own articles, despite having an automated filtering system and a notice-and-take-down procedure in place. The Court found that this did not amount to a violation of Article 10 of the European Convention on Human Rights (ECHR). The judgment has proved controversial, particularly among free speech advocates, who fear that such liability would create pro-active monitoring obligations for Internet intermediaries, leading to private censorship and a chilling effect on freedom of expression (for critical analysis, see: D. Voorhoof, 'De aansprakelijkheid van online nieuwsplatforms na Delfi', *Mediaforum* 2015-6, p. 194-204).

2. Essentially, the present case also concerned the responsibility and liability of Internet service providers for comments posted on their sites by users of their services – in the broader context of a robust public debate on matters of societal interest.

3. The facts and issues thus show a strong resemblance to those of the *Delfi* case. Indeed, the present judgment never really manages to fully emerge from the long shadow cast by *Delfi*, even though the Court was at pains to emphasize what it saw as notable differences between the two cases.

4. In its *Delfi* judgment, the Court stressed that the implications of its findings were limited to the particular set of circumstances with which it was presented (*Delfi*, para. 116). It underscored the particularity of the news portal site and its business model, as well as the nature of some of the impugned statements, which it qualified as "hate speech". This was an exercise in "damage control", according to the Joint Dissenting Opinion of Judges Sajó and Tsotsoria (*Delfi*, Joint Dissenting Opinion, para. 9).

5. In the present case, despite distinguishing the *Delfi* case, the Court used a revised version of the *Delfi* criteria for its examination of whether the interference with the applicants' right to freedom of expression was necessary in a democratic society: the context and content of the impugned comments; the liability of the authors of the comments; the measures taken by the applicants and the conduct of the injured party; the consequences of the comments for the injured party, and the consequences for the applicants (paras. 69 *et seq*.). The focus in this case-note is on the content-related and contextual factors and on their relevance for determining the scope and nature of public debate.

6. Concerning the *content*, the Court emphatically distinguished the two cases on the basis of the nature of the comments. Whereas it had deemed that some of the comments in *Delfi* amounted to hate speech, it described the comments at issue in the present case as "offensive and vulgar", but found that they "did not constitute clearly unlawful speech" and "certainly did not amount to hate speech or incitement to violence" (para. 64).

7. This distinction, which positions hate speech and incitement to violence at the far end of the spectrum of dangerous speech, is consistent with the broad lines of the Court's case-law on the right to freedom of expression. The Court has repeatedly held, for instance, that "a prison sentence for a press offence will be compatible with freedom of expression *only in exceptional circumstances*, namely when other human rights have been *seriously impaired*, for instance *in cases of hate speech or incitement to violence*" [emphasis added] (*Cumpana and Mazare* v.*Romania* ECHR 17 December 2004 [GC], no. 33348/96, «EHRC» 2005/16, par 115, ECHR 2004-XI). Nevertheless, in the absence of a legally-binding definition of hate

speech, as well as inconsistencies in the Court's application of the term, the precise scope of the term remains uncertain and problematic from the perspective of legal certainty and foreseeability.

8. Another content-related question concerned whether the comments damaged the reputational interests of the plaintiff companies. The impugned statements were comments posted in response to an article about the business practices of the plaintiffs - two large real estate websites. The Court has long held that business strategies and practices are a matter of public interest (see, for an early authority, *Markt intern Verlag GmbH and Klaus Beermann* v. *Germany*, ECHR 20 November 1989, no. 10572/83, Series A no. 165) and this was also true in the present case insofar as it dealt with a matter concerning consumers and Internet users. Although not specifically referenced in the present judgment, the Court has held in the past that companies, especially "large public" companies, "inevitably and knowingly lay themselves open to close scrutiny of their acts and, as in the case of the businessmen and women who manage them, the limits of acceptable criticism are wider in the case of such companies" (*Steel and Morris* v. *United Kingdom*, ECHR 15 February 2005, no. 68416/01, «EHRC» 2005/37 case comment Gerards, para. 94).

9. Robust public debate therefore contributes to openness in business practices (*Markt intern*, para. 35), but there is also a countervailing "interest in protecting the commercial success and viability of companies, for the benefit of shareholders and employees, but also for the wider economic good" (para. 66). It is against this background that the commercial reputational interests of the plaintiff company had to be assessed. In making that assessment, the Court distinguished between "the commercial reputational interests of a company and the reputation of an individual concerning his or her social status" (para. 66 (and para. 84), following *Uj* v. *Hungary*, ECHR 19 July 2011, no. 23954/10, para. 22). While the latter might have an impact on an individual's dignity, the former lacks "that moral dimension" (*ibid*.).

10. The Court agreed with the domestic courts' finding that the impugned statements were not defamatory statements of fact, but value judgments or opinions. Following its *locus classicus* on such issues, *Lingens* v. *Austria* (8 July 1986, no. 9815/82, Series A no. 103), the Court held that whereas facts are susceptible of proof, value judgments are not (although they are usually expected to have some factual basis) (*MTE & Index*, para. 75). The fact that the statements were offensive or vulgar – without amounting to "wanton denigration" or having the sole intent to insult (*ibid*., para. 76) – was not decisive for the assessment of whether the statements deserved protection. Article 10 of the Convention covers both the substance and the form of expression, including the style in which a statement is made.

11. Concerning the *context*, in *casu*, the two applicant Internet service providers were a self-regulatory body of Internet service providers and a large online news portal. Both applicants' websites allowed users to post comments in response to the articles they published. Thus, as they provided a forum for the exchange of information and ideas – one of the tasks typically fulfilled by the press in democratic societies – the Court agreed with the Hungarian Constitutional Court's view that the applicants' activities should be governed by principles relating to press freedom (para. 61). The Court even described the provision of a platform for comments as "a journalistic activity of a particular nature" (para. 79).

12. This represents a logical, contemporary interpretation of press freedom. By providing space to comment on articles, media and news organizations can involve readers in their reporting activities. Such involvement – sometimes referred to as open journalism – facilitates public (including expert) input into news-gathering, thereby making it a more dynamic and diverse exercise. It also facilitates public fact-checking, thereby enhancing the quality of the reporting. Readers and users can in these ways make valuable contributions to public debate (*Steel and Morris* v.*United Kingdom*; *Delfi*, dissenting opinion, para. 39) and to the public watchdog activities of the press (see further: T. McGonagle, 'User-generated Content

and Audiovisual News: The Ups and Downs of an Uncertain Relationship', in S. Nikoltchev (ed.), *Open Journalism, IRIS plus* 2013-2, Strasbourg: European Audiovisual Observatory, p. 7-25).

13. The framing of the applicants' activities as press-like activities has important consequences. It means that the body of principles developed by the Court to guarantee journalists', editors' and publishers' right to freedom of expression is applicable *mutatis mutandis* to Internet service providers. For example, the Court recalls the relevance of one of the key principles established in its *Jersild* judgment, i.e., that journalists should not ordinarily be held liable for comments made by others (e.g. in interviews) as that would "seriously hamper the contribution of the press to discussion of matters of public interest" (*Jersild* v. *Denmark*, ECHR 23 September 1994 [GC], no. 15890/89, para. 35, Series A no. 298).

14. However, the Court knew it would have to tread carefully when going down the press freedom road. It therefore cautioned against equating Internet news portals with "publishers of the comments in the traditional sense" (para. 62). It then limited itself to observing that "because of the particular nature of the Internet", the duties and responsibilities to be assumed by Internet news portals "may differ to some degree from those of a traditional publisher, notably as regards third-party contents" (*ibid*.).

15. These cautionary remarks can be explained in part by the fact that as a rule, publishers are aware of the content they publish before they actually publish it. That is patently not the case for users' comments in response to articles on online fora (unless systematic pre-moderation takes place). The analogy with a traditional publisher is therefore only of limited value. Instead, the suggestion in *Delfi*, following the Council of Europe's Committee of Ministers' CM/Rec(2011)7 Recommendation to member states on a new notion of media (21 September 2011), for a "differentiated and graduated" approach, appears to have informed the present judgment, without it having been specifically referenced. Such an approach focuses on the functions carried out by different types of media or other non-media actors.

16. It is clear that Internet intermediaries are wielding increasing power when it comes to shaping public debate, especially in the online environment (see further: R. Broekstra, 'Private communicatiemachthebbers en onze uitingsvrijheid', *Mediaforum* 2015-1, p. 2-11). This places private companies in positions of influence and/or control of dominant modes of public communication. The public interest in robust freedom of expression and strong data protection does not always coincide with intermediaries' private interests, such as commercial goals and the avoidance of legal liability for users' content (see further: P. Leerssen, 'Cut Out By The Middle Man: The Free Speech Implications Of Social Network Blocking and Banning In The EU', 6 (2015)*JIPITEC* 99).

17. With great power comes great responsibility, as the adage goes. If Internet intermediaries are indeed to be seen as the makers and shakers in online public debate, then it is imperative to examine their role, their impact *and* their duties and responsibilities. In *Delfi*, the Court pointed out that the applicant company had channelled users' comments insofar as it had invited reactions to an article it had posted itself (*Delfi*, para. 116). This was seen as a form of influence or control over the direction and nature of the comments. Nevertheless, the Court did not develop this point in a meaningful way in *Delfi* – much to the dissatisfaction of the dissenting judges (*Delfi*, Joint Dissenting Opinion, paras. 27 and 32). Nor was the point examined in a meaningful way in the present case – the Court limited itself to noting that the Estonian courts did not appear to pay any attention to the question either (para. 73). This issue is, however, sure to return in future case-law: there is a correlation between control/influence over the generation and dissemination of content and liability for the same. The Court will only manage to clarify this very grey area if and when it explores it in a detailed manner.

18. Finally, unlike in *Delfi* and perhaps smarting from the critical fall-out to *Delfi*, the Court seems keen in the present judgment to talk up the importance of Internet intermediaries in fostering public debate online. It refers to them as “protagonists”, i.e., principal actors, “of the free electronic media” (para. 88; see also para. 69). While this realization of the broader implications of intermediary liability for robust public debate may well be a first firm step out of *Delfi*’s shadow, the Court still has a long distance to travel before it can claim to have taken an approach that differentiates between different media and other actors according to their functions, impact, duties and responsibilities and re-purposes its existing case-law on freedom of expression and press freedom for optimal application in the online environment. Analogous reasoning based on understandings of traditional or legacy media need to be rethought in light of insights into the capabilities and use of so-called new media technologies.

dr. T. McGonagle, Senior researcher at the Institute for Information Law (IViR), Faculty of Law, University of Amsterdam

Bron: ivir.nl

Council of Europe / report "Journalism at Risk" , page: 272

POSITIVE OBLIGATIONS CONCERNING FREEDOM OF EXPRESSION: MERE POTENTIAL OR REAL POWER? *(page 11- 38)*
Tarlach McGonagle

OM belooft 'modernere' aanpak van aangiften discriminatie

23-09-2016, 16:38

BINNENLAND

EPA

Het Openbaar Ministerie gaat de richtlijnen voor de aangiften van discriminatie aanpassen "aan de moderne tijd". Het OM laat dit vandaag weten naar aanleiding van cijfers die gisteren naar buiten kwamen en waaruit blijkt dat de afgelopen jaren driekwart van de aangiftes nooit serieus is bekeken.

RTL meldde gisteren dat het OM zijn eigen richtlijn om alle aangiften van discriminatie zorgvuldig te bekijken, niet naleeft. Tussen 2005 en 2013 zijn er gemiddeld 416 aangiftes per jaar gedaan. Daarvan zouden er 123 bij het OM terechtkomen.

"Dat is natuurlijk niet wat we willen", zegt premier Rutte. Hij wijst erop dat het OM meldingen van discriminatie zeer serieus neemt, maar vanwege de hoge aantallen prioriteiten

moet stellen. Het kabinet roept mensen echter op om vooral aangifte te doen van discriminatie op sociale media.

Die aangifte, zo laat een woordvoerder van het Openbaar Ministerie weten, is pas een begin. "De politie moet eerst een verdachte vinden voordat er op vervolging kan worden overgegaan. Zolang er geen verdachte in beeld is, zal de politie een aangifte niet insturen naar het OM. Dit betekent dat lang niet alle aangiftes het OM bereiken", zo laat het OM vandaag in een reactie weten.

Grote onrust

Gisteravond liet het College van procureurs-generaal al weten dat de richtlijn uit 2007, waarin staat dat er altijd opsporingsonderzoek moet worden gedaan, vanwege de opkomst van sociale media niet meer in de huidige tijdgeest past.

"Er verschijnen tienduizenden uitingen per dag op internet, we moeten keuzes maken. Als het gaat om zaken die een grote maatschappelijke onrust met zich meebrengen of als het om ernstige discriminatie gaat, zullen we die uiteraard blijven behandelen", aldus de OM-woordvoerder.

Minister Van der Steur van Justitie gaat volgende week met het Openbaar Ministerie om tafel om te kijken of er meer aangiften kunnen worden behandeld.

Dit is de richtlijn van het Openbaar Ministerie over hoe om te gaan met online discriminatie

Discriminatie heeft prioriteit bij het OM; het thema staat bovenaan de agenda en het streven is om in dit soort zaken tot een vlotte afhandeling te komen. Daarom is een goede selectie noodzakelijk, welke zaak pak je wel en niet op. De ernstigste zaak moet voorgaan. De aanwijzing discriminatie wordt aangepast, omdat de bestaande aanwijzing niet meer goed past in het huidige tijdsbeleid waarin social media voor een zeer groot en divers werkaanbod zorgt.

De huidige aanwijzing discriminatie is geschreven in 2007. Het uitgangspunt was toen dat in alle discriminatieaangiften opsporingsonderzoek werd gedaan naar de identiteit van de verdachte. Daar waar afgeweken werd van het uitgangspunt, diende overleg te worden gevoerd met het OM. Een aangifte leidde in principe tot een onderzoek naar de identiteit van de verdachte en als dat succesvol was, tot een strafrechtelijk gevolg (dagvaarding, strafbeschikking, sepot e.d.).

Als de aangifte geen betrekking had op een strafbaar feit, werd in overleg met het OM besloten dat de aangifte achteraf als melding werd bestempeld. Dit is geschreven in een tijd waarin er een relatief beperkt aantal aangiften was van discriminatie en er meer moeite gedaan moest worden om tot strafrechtelijke onderzoeken te komen. Daarom was het beleid erop gericht elk serieus signaal op te pakken.

Door de komst van social media is de aard en omvang van discriminatie veranderd en speelt de prioritering van zaken ook bij discriminatie een steeds sterkere rol. Er moeten keuzes gemaakt worden welke zaken wel en niet opgepakt worden. Dit is een van de redenen dat de huidige aanwijzing momenteel herschreven wordt. Naar verwachting zal een nieuwe aanwijzing discriminatie rond de jaarwisseling klaar zijn.

Daarnaast is het overigens zo dat er meerdere aangiftes kunnen liggen voor dezelfde zaak, denk aan de zaak Wilders. Dus niet iedere aangifte is een aparte zaak. En als uit een aangifte niet duidelijk wordt wie de dader zou kunnen zijn, of andere essentiële informatie ontbreekt om tot vervolging over te gaan, zal de politie zo'n aangifte niet insturen naar het OM. Lang niet alle aangiftes bereiken het OM.

Tekst: Openbaar Ministerie

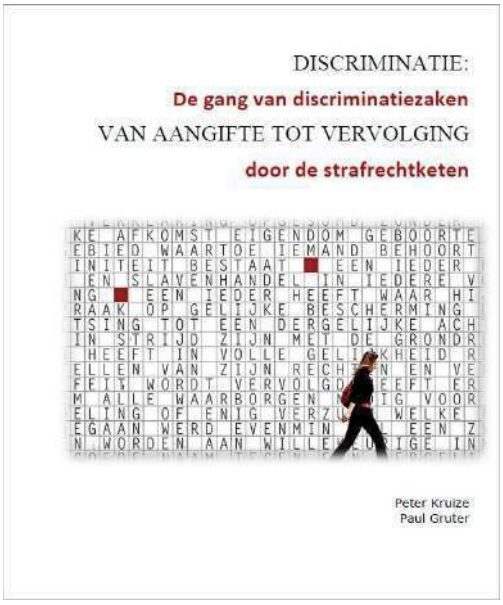

DISCRIMINATIE: Van aangifte tot vervolging

WODC 2015

Peter Kruize

Paul Gruter

143blz

Hate Crime

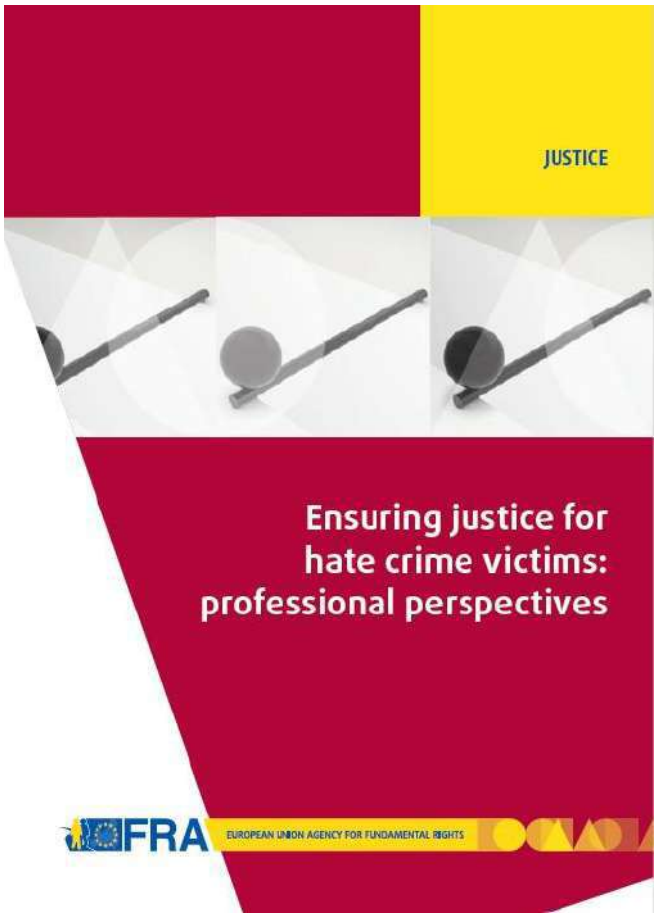

FRA report “Ensuring Justice for Hate Crime”2016

Hate crime is the most severe expression of discrimination and a core fundamental rights abuse. It demeans victims and calls into question an open society’s commitment to pluralism and human dignity. The European Union (EU) has demonstrated its resolve to tackle hate crime with legislation such as the 2008 Framework Decision on combating certain forms and expressions of racism and xenophobia by means of criminal law. Nonetheless, the majority of hate crimes perpetrated in the EU remain unreported, unprosecuted and therefore invisible, leaving victims without redress for their suffering. It is essential for EU Member States to take measures to prevent such crimes from taking place, but it is equally important to ensure that victims have access to justice. This means enabling them to report their experiences to competent institutions, and then providing them with the support they need. At the same time, hate crime must be promptly and effectively investigated, and the perpetrators punished.

Europa negeert de dodelijke dreiging van extreem-rechts die groter is dan islamitische terreur

De dreiging van extreem-rechtse terroristen wordt door overheden en de autoriteiten categorisch genegeerd. Dit blijkt uit het grootste onderzoek naar de terreur van ‘lone wolves’ in Europa van de afgelopen 15 jaar, gedaan door universiteit Leiden, de denktanks Royal United Services Institute en Chatham House, en Institute for Strategic Dialogue. Dat meldt the Guardian.

Bron: joop.vara.nl

01-03-2016

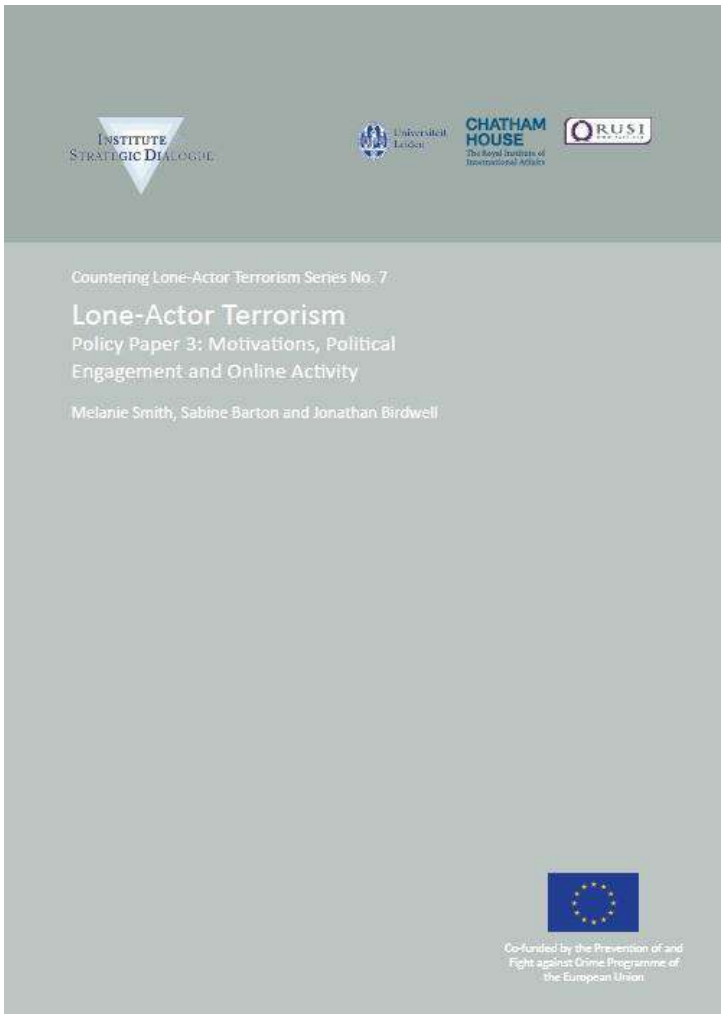

Lone-Actor Terrorism - Policy Paper 3:

Motivations, Political
Engagement and Online Activity

Melanie Smith, Sabine Barton and Jonathan Birdwell

(Institute Strategic Dialogue, Universiteit Leiden, Chatham House, Rusi, European Union)

2016

Voetbalsport

SPREEKKOREN IN HET VOETBAL

Voetbal is het mooiste als iedereen met respect behandeld wordt. De KNVB vindt dan ook elke discriminerende of elke andere vorm van kwetsende uitspraken op en rond de voetbalvelden weerzinwekkend en niet te tolereren. Bij spreekkoren gaat het vaak om een kleine groep individuen die met haar gedrag het voetbalplezier van alle andere mensen in het stadion in de weg staat. Om dergelijke spreekkoren in het voetbal tegen te gaan, is de Richtlijn Bestrijding Verbaal Geweld opgesteld. Omdat clubs hun supporters het beste kennen en in het stadion beschikken over de faciliteiten om spreekkoren zowel repressief als preventief tegen te gaan, is afgesproken dat de verantwoordelijkheid voor het bestrijden van spreekkoren bij de thuisspelende club ligt. Samen met clubs streeft de KNVB er op deze wijze naar verbaal geweld in en rondom het veld tegen te gaan. Als een speler te maken krijgt met kwetsende spreekkoren, kan hij zowel bij de arbitrage als de club hier melding van maken. Als door de aanhoudende spreekkoren de speler en/of arbiter niet meer in staat is te functioneren, kan de arbiter besluiten de wedstrijd stil te leggen.

Bron: KNVB

Wedstrijd stilleggen bij discriminerende Spreekkoren

Voetbalsupporters mogen voor of tijdens wedstrijden geen antisemitische, racistische en op een andere manier discriminerende teksten plaatsen op spandoeken. Ook mogen zij geen antisemitische, racistische en op een andere manier discriminerende liederen zingen (spreekkoren). Als een spreekkoor zich voordoet, bestaat de mogelijkheid om de wedstrijd stil te leggen. Bij aanhoudende spreekkoren bestaat de mogelijkheid om de wedstrijd volledig te staken.

(bron: Rijksoverheid).

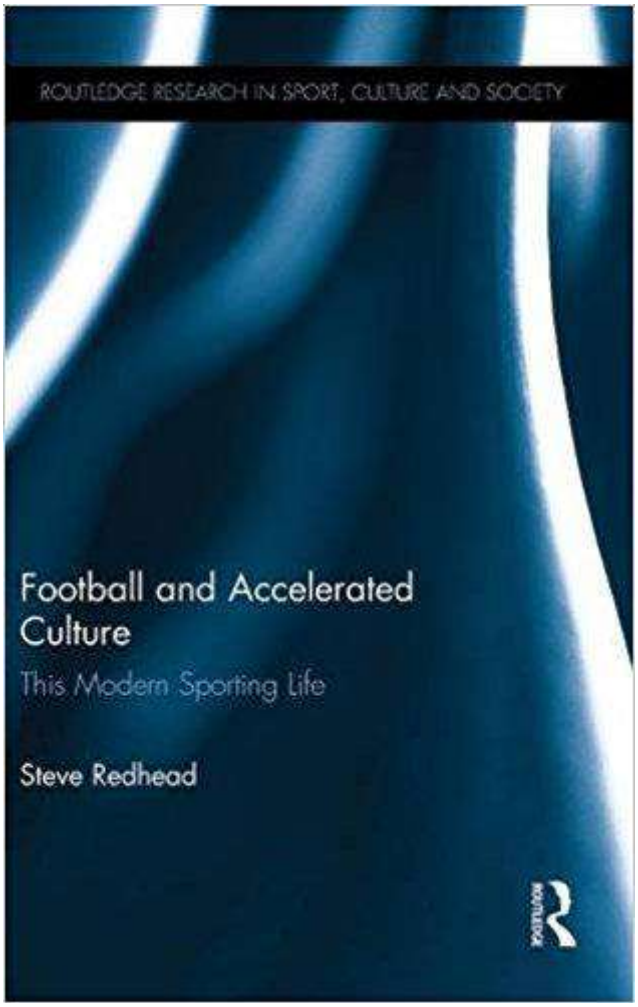

Football and Accelerated Culture
Steve Redhead
Taylor & Amp: Francis Ltd
2015
Engelstalig
134 pagina's

ISBN-13: 978-1138923157
ISBN-10: 113892315X

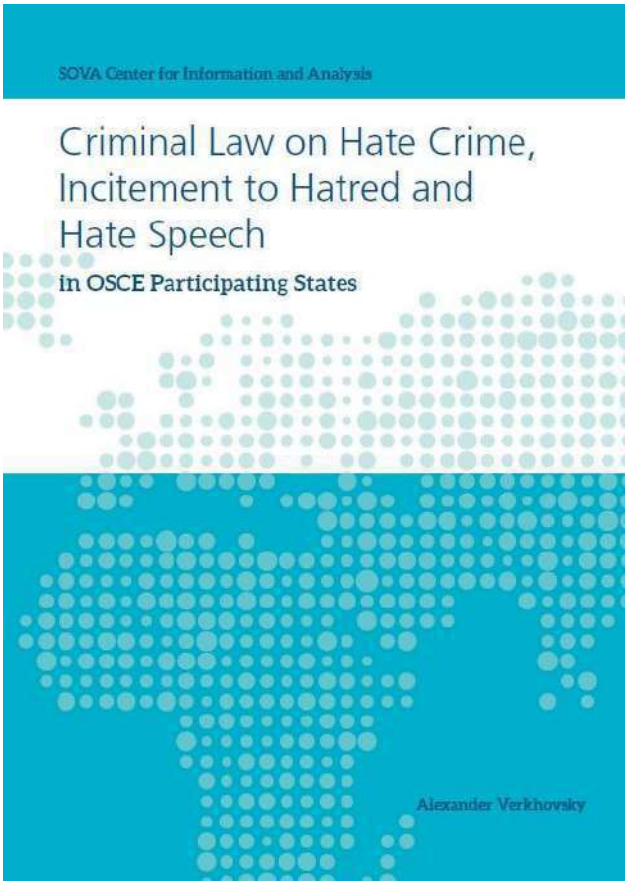

Alexander Verkhovsky. Criminal Law on Hate Crime, Incitement to Hatred and Hate Speech in OSCE Participating States – The Hague: SOVA Center, 2016 - 136 pages.
ISBN 978-5-98418-039-9

European Parliament
2014-2019

Plenary sitting

B8-0383/2017

29.5.2017

MOTION FOR A RESOLUTION

to wind up the debate on the statements by the Council and the Commission

pursuant to Rule 123(2) of the Rules of Procedure

on combating anti-Semitism
(2017/2692(RSP))

Roberta Metsola, Heinz K. Becker
on behalf of the PPE Group
Juan Fernando López Aguilar, Birgit Sippel, Claude Moraes, Monika Flašíková Beňová, Cécile Kashetu Kyenge, Elly Schlein, Ana Gomes, Sylvia-Yvonne Kaufmann, Marju Lauristin, Emilian Pavel, Tanja Fajon, Viorica Dăncilă
on behalf of the S&D Group
Cecilia Wikström, Beatriz Becerra Basterrechea, Nathalie Griesbeck
on behalf of the ALDE Group

B8-0383/2017

European Parliament resolution on combating anti-Semitism (2017/2692(RSP))

The European Parliament,

– having regard to the preamble to the Treaty on European Union (TEU), and in particular the second indent, the fourth to seventh indents, Article 2, the second indent of Article 3(3) and Article 6 thereof,

– having regard to Article 17 of the Treaty on the Functioning of the European Union,

– having regard to the Charter of Fundamental Rights of the European Union of 7 December 2000,

– having regard to Council Framework Decision 2008/913/JHA of 28 November 2008 on combating certain forms and expressions of racism and xenophobia by means of criminal law[1],

– having regard to Directive 2012/29/EU of the European Parliament and of the Council of 25 October 2012 establishing minimum standards on the rights, support and protection of victims of crime, and replacing Council Framework Decision 2001/220/JHA[2],

– having regard to the adoption in 2015 of the European Agenda on Security,

– having regard to Council of Europe Resolution 2106 (2016) of 20 April 2016 on 'Renewed commitment in the fight against antisemitism in Europe',

– having regard to the conclusions of the Commission's First Annual Colloquium on Fundamental Rights, held in Brussels on 1 and 2 October 2015 under the title 'Tolerance and respect: preventing and combating anti-Semitic and anti-Muslim hatred in Europe',

– having regard to the appointment in December 2015 of a Commission Coordinator on Combating Anti-Semitism,

– having regard to the establishment in June 2016 of the EU High Level Group on combating racism, xenophobia and other forms of intolerance,

– having regard to the Code of Conduct on countering illegal hate speech online agreed on 31 May 2016 between the Commission and leading IT companies as well as with other platforms and social media companies,

– having regard to its resolution of 13 December 2016 on the situation of fundamental

[1] OJ L 328, 6.12.2008, p. 55.
[2] OJ L 315, 14.11.2012, p. 57.

rights in the European Union in 2015[1],

– having regard to the targeted violent and terrorist attacks against members of the Jewish community which have occurred in recent years in several Member States,

– having regard to the prime responsibility of governments for the security and safety of all their citizens, and therefore their primary responsibility for monitoring and preventing violence, including anti-Semitic violence, and prosecuting the perpetrators;

– having regard to Rule 123(2) of its Rules of Procedure,

A. whereas the number of anti-Semitic incidents in EU Member States has risen significantly in recent years, as reported by the Organisation for Security and Cooperation in Europe (OSCE) and the EU Agency for Fundamental Rights (FRA), among other bodies;

B. whereas it has been reported that targeted security measures, once put in place, have helped to prevent and decrease the number of violent anti-Semitic attacks;

C. whereas combating anti-Semitism is a responsibility for society as a whole;

1. Stresses that hate speech and all kinds of violence against European Jewish citizens are incompatible with the values of the European Union;

2. Calls on the Member States and the Union institutions and agencies to adopt and apply the working definition of anti-Semitism employed by the International Holocaust Remembrance Alliance (IHRA)[2] in order to support the judicial and law enforcement authorities in their efforts to identify and prosecute anti-Semitic attacks more efficiently and effectively, and encourages Member States to follow the example of the UK and Austria in this regard;

3. Calls on the Member States to take all necessary steps to actively contribute to ensuring the security of their Jewish citizens and Jewish religious, educational and cultural premises, in close consultation and dialogue with Jewish communities;

4. Welcomes the appointment of the Commission Coordinator on Combating Anti-Semitism, and urges the Commission to provide all the necessary tools and support to make this function as effective as possible;

5. Calls on the Member States to appoint national coordinators on combating anti-Semitism;

6. Encourages members of national and regional parliaments and political leaders to systematically and publicly condemn anti-Semitic statements and to engage in counter-speech and alternative narratives, and to set up cross-party parliamentary groups against anti-Semitism so as to strengthen the fight across the political spectrum;

7. Stresses the important role of civil society organisations and education in preventing

[1] Texts adopted, P8_TA(2016)0485.
[2] http://ec.europa.eu/newsroom/just/item-detail.cfm?item_id=50144

and combating all forms of hatred and intolerance, and calls for increasing financial support;

8. Calls on the Member States to encourage the media to promote respect for all faiths and appreciation of diversity, as well as training for journalists concerning all forms of anti-Semitism, in order to address possible bias;

9. Calls on those Member States where there has as yet been no invocation of motives based on race, national or ethnic origin or religion or belief as constituting an aggravating factor in a criminal offence to remedy this as quickly as possible, and to act to have the Council Framework Decision on combating certain forms and expressions of racism and xenophobia by means of criminal law fully and properly implemented and enforced, so as to ensure that anti-Semitic acts are prosecuted by the Member States' authorities in the online as well as in the offline environment;

10. Insists on the need to provide enforcement authorities with targeted training on combating hate crime and discrimination, and on the need to set up dedicated anti-hate crime units in police forces where such units do not yet already exist, and calls on EU agencies and international organisations to assist Member States in providing such training;

11. Encourages cross-border cooperation at all levels in the prosecution of hate crimes, and above all in the prosecution of serious criminal acts such as terrorist activities;

12. Calls for the EU and its Member States to step up efforts to ensure that a comprehensive and efficient system is put in place for the systematic collection of reliable, relevant and comparable data on hate crimes, disaggregated by motivation and including acts of terrorism;

13. Calls on the Member States, regarding the Code of Conduct agreed between the Commission and leading IT companies, to urge online intermediaries and social media platforms to take expeditious action to prevent and combat anti-Semitic hate speech online;

14. Highlights that schools offer a unique opportunity to transmit the values of tolerance and respect, since they reach out to all children from an early age;

15. Encourages the Member States to promote the teaching of the Holocaust (the Shoah) in schools and to ensure that teachers are adequately trained for this task and equipped to address diversity in the classroom; also encourages the Member States to consider reviewing school textbooks to ensure that Jewish history and contemporary Jewish life are presented in a comprehensive and balanced way and that all forms of anti-Semitism are avoided;

16. Asks the Commission and the Member States to increase financial support for targeted activities and educational projects, to build up and strengthen partnerships with Jewish communities and institutions, and to encourage exchanges between children and young people of different faiths via joint activities, launching and supporting awareness-raising campaigns in that regard;

17. Calls on the Commission to closely liaise with international actors such as UNESCO, the OSCE and the Council of Europe, as well as other international partners, in order to combat anti-Semitism at international level;

18. Calls on the Commission to request advisory status within the IHRA;

19. Encourages each Member State to officially commemorate International Holocaust Remembrance Day on 27 January;

20. Instructs its President to forward this resolution to the Council, the Commission, the governments and parliaments of the EU Member States and candidate countries, the Council of Europe, the OSCE and the United Nations.

Europees Parlement
2014-2019

Zittingsdocument

B8-0383/2017

29.5.2017

ONTWERPRESOLUTIE

naar aanleiding van verklaringen van de Raad en de Commissie

ingediend overeenkomstig artikel 123, lid 2, van het Reglement

over de bestrijding van antisemitisme
(2017/2692(RSP))

Roberta Metsola, Heinz K. Becker
namens de PPE-Fractie
Juan Fernando López Aguilar, Birgit Sippel, Claude Moraes, Monika Flašíková Beňová, Cécile Kashetu Kyenge, Elly Schlein, Ana Gomes, Sylvia-Yvonne Kaufmann, Marju Lauristin, Emilian Pavel, Tanja Fajon, Viorica Dăncilă
namens de S&D-Fractie
Cecilia Wikström, Beatriz Becerra Basterrechea, Nathalie Griesbeck
namens de ALDE-Fractie

B8-0383/2017

Resolutie van het Europees Parlement over de bestrijding van antisemitisme (2017/2692(RSP))

Het Europees Parlement,

– gezien de preambule bij het Verdrag betreffende de Europese Unie (VEU), en in het bijzonder het tweede gedachtestreepje, het vierde tot en met het zevende gedachtestreepje, artikel 2, artikel 3, lid 3, het tweede gedachtestreepje, en artikel 6 daarvan,

– gezien artikel 17 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie,

– gezien het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie van 7 december 2000,

– gezien Kaderbesluit 2008/913/JBZ van de Raad van 28 november 2008 betreffende de bestrijding van bepaalde vormen en uitingen van racisme en vreemdelingenhaat door middel van het strafrecht[1],

– gezien Richtlijn 2012/29/EU van het Europees Parlement en de Raad van 25 oktober 2012 tot vaststelling van minimumnormen voor de rechten, de ondersteuning en de bescherming van slachtoffers van strafbare feiten, en ter vervanging van Kaderbesluit van de Raad 2001/220/JBZ[2],

– gezien de goedkeuring in 2015 van de Europese Veiligheidsagenda,

– gezien Resolutie 2106(2016) van de Raad van Europa van 20 april 2016 over "Renewed commitment in the fight against antisemitism in Europe",

– gezien de conclusies van het eerste jaarlijkse colloquium van de Commissie over grondrechten, dat op 1 en 2 oktober 2015 in Brussel plaatsvond onder de titel "Tolerance and respect: preventing and combating anti-Semitic and anti-Muslim hatred in Europe",

– gezien de benoeming – in december 2015 – van een "coördinator bestrijding antisemitisme" binnen de Commissie,

– gezien de oprichting – in juni 2016 – van de EU-groep op hoog niveau voor de bestrijding van racisme, vreemdelingenhaat en andere vormen van onverdraagzaamheid,

– gezien de gedragscode ter bestrijding van onrechtmatige haatuitingen op internet die op 31 mei 2016 tussen de Commissie en grote IT-bedrijven alsmede andere platforms en socialemediabedrijven overeengekomen is,

– gezien zijn resolutie van 13 december 2016 over de situatie van de grondrechten in de

[1] PB L 328 van 6.12.2008, blz. 55.
[2] PB L 315 van 14.11.2012, blz. 57.

Europese Unie in 2015[1],

– gezien de gerichte, gewelddadige en terroristische aanvallen op leden van de joodse gemeenschap die de afgelopen jaren in meerdere lidstaten hebben plaatsgevonden,

– gezien de primaire verantwoordelijkheid van regeringen voor de beveiliging en veiligheid van al hun burgers, en derhalve hun primaire verantwoordelijkheid voor het uitoefenen van toezicht op en het voorkomen van geweld, waaronder antisemitisch geweld, en voor het vervolgen van de daders,

– gezien artikel 123, lid 2, van zijn Reglement,

A. overwegende dat het aantal antisemitische incidenten in de lidstaten van de EU de afgelopen jaren is toegenomen, zoals blijkt uit informatie van – onder andere – de Organisatie voor Veiligheid en Samenwerking in Europa (OVSE) en het Bureau voor de grondrechten van de Europese Unie (FRA);

B. overwegende dat gerichte veiligheidsmaatregelen, eenmaal genomen, bleken bij te dragen aan het voorkomen en reduceren van het aantal gewelddadige antisemitische aanvallen;

C. overwegende dat de bestrijding van antisemitisme een verantwoordelijkheid voor de hele samenleving is;

1. onderstreept dat haatzaaiende uitingen en alle vormen van geweld tegen Europese joodse burgers onverenigbaar zijn met de waarden van de Europese Unie;

2. vraagt de lidstaten en de EU-instellingen en -agentschappen de door de International Holocaust Remembrance Alliance (IHRA)[2] gehanteerde werkdefinitie aan te nemen en toe te passen teneinde politie en justitie te helpen bij hun inspanningen om antisemitische aanvallen nog volledi ger en doeltreffender in kaart te brengen en te vervolgen, en spoort de lidstaten aan in dit opzicht het voorbeeld van het Verenigd Koninkrijk en Oostenrijk te volgen;

3. vraagt de lidstaten alle nodige maatregelen te nemen om actief bij te dragen aan het waarborgen van de veiligheid van hun joodse burgers en van joodse religieuze, educatieve en culturele gebouwen, en dat in nauwe samenwerking en dialoog met de joodse gemeenschappen;

4. juicht de benoeming van een "coördinator bestrijding antisemitisme" binnen de Commissie toe, en vraagt de Commissie met klem alle nodige instrumenten en steun ter beschikking te stellen om de coördinator in staat te stellen zijn werk zo doeltreffend mogelijk te doen;

5. vraagt de lidstaten nationale "coördinatoren bestrijding antisemitisme" te benoemen;

6. spoort de leden van nationale en regionale parlementen alsmede de politiek leiders aan

[1] Aangenomen teksten, P8_TA(2016)0485.
[2] http://ec.europa.eu/newsroom/just/item-detail.cfm?item_id=50144

om antisemitische uitingen stelselmatig en publiekelijk te veroordelen en tegenargumenten en een alternatief discours te bieden, en om in hun parlementen inter-partijwerkgroepen ter bestrijding van antisemitisme op te zetten met het doel de strijd in het hele politieke spectrum op te voeren;

7. benadrukt de belangrijke rol van maatschappelijke organisaties en educatie bij het voorkomen en bestrijden van alle vormen van haat en intolerantie, en dringt aan op meer financiële steun;

8. roept de lidstaten op de media aan te sporen tot bevordering van respect voor alle geloofsovertuigingen en acceptatie van diversiteit, en tot scholing voor journalisten met betrekking tot alle vormen van antisemitisme, met het doel mogelijke vooroordelen aan te pakken;

9. verzoekt de lidstaten waar motieven die berusten op ras, nationaliteit, etnische herkomst of godsdienst of overtuiging tot dusver geen verzwarende factor vormen bij een strafbaar feit, hierin onverwijld verandering te brengen, en ervoor te zorgen dat het Kaderbesluit van de Raad betreffende de bestrijding van bepaalde vormen en uitingen van racisme en vreemdelingenhaat door middel van het strafrecht volledig en naar behoren wordt uitgevoerd en gehandhaafd, teneinde te waarborgen dat antisemitische daden – zowel online als offline – door de autoriteiten van de lidstaten worden vervolgd;

10. dringt erop aan op de noodzaak dat handhavingsautoriteiten gerichte scholing wordt geboden wat betreft de bestrijding van haatmisdrijven en discriminatie en dat binnen de politie specifieke afdelingen ter bestrijding van haatmisdrijven worden opgezet waar zulks nog niet het geval is, en roept de EU-agentschappen en internationale organisaties op de lidstaten hulp te bieden bij het verstrekken van dergelijke scholing;

11. moedigt grensoverschrijdende samenwerking op alle niveaus aan bij de vervolging van haatmisdrijven en bovenal de vervolging van zware misdrijven zoals terroristische activiteiten;

12. roept de EU en de lidstaten op hun inspanningen op te voeren om ervoor te zorgen dat er een breed opgezet, efficiënt systeem komt voor de systematische verzameling van betrouwbare, relevante en vergelijkbare gegevens over haatmisdrijven, opgesplitst per motief en met inbegrip van terroristische daden;

13. roept de lidstaten op om met betrekking tot de gedragscode die tussen de Commissie en leidende IT-bedrijven overeengekomen is, online-intermediairs en socialemediaplatforms aan te sporen om onverwijld maatregelen te nemen om antisemitische online-haatuitingen te voorkomen en te bestrijden;

14. wijst erop dat scholen een unieke gelegenheid bieden om waarden als tolerantie en respect uit te dragen, daar zij alle kinderen al vanaf jonge leeftijd kunnen bereiken;

15. spoort de lidstaten aan op scholen aandacht te besteden aan de holocaust (de "shoah") en ervoor te zorgen dat leraren hiervoor, én voor het behandelen van het onderwerp verscheidenheid, de juiste opleiding krijgen; spoort de lidstaten daarnaast aan schoolboeken - daar waar nodig - aan te passen om ervoor te zorgen dat de joodse

geschiedenis en het moderne joodse leven uitgebreid en evenwichtig gepresenteerd worden en dat alle vormen van antisemitisme worden vermeden;

16. vraagt de Commissie en de lidstaten meer financiële steun ter beschikking te stellen voor gerichte activiteiten en onderwijsprojecten, te werken aan het tot stand brengen en uitbouwen van partnerschappen met joodse gemeenschappen en instellingen, en uitwisselingen tussen kinderen en jongeren met een verschillende godsdienst aan te moedigen middels gemeenschappelijke activiteiten, waaronder het ontwikkelen en ondersteunen van bewustmakingscampagnes;

17. vraagt de Commissie bij de bestrijding van antisemitisme op internationaal vlak nauw samen te werken met internationale actoren zoals UNESCO, de OVSE en de Raad van Europa, alsmede andere internationale partners;

18. vraagt de Commissie de status van adviseur in de IHRA aan te vragen;

19. spoort alle lidstaten aan 27 januari als International Holocaust Remembrance Day aan te wijzen;

20. verzoekt zijn Voorzitter deze resolutie te doen toekomen aan de Raad, de Commissie, de regeringen en parlementen van de EU-lidstaten en de kandidaat-landen, de Raad van Europa, de OVSE en de Verenigde Naties.

Pippi Longstocking (Wikström)

Do NOT send Your petition to Pippi

PIPPI

Commitee on Petitions
of the European Parliament

European Parliament committee Petitions

Chair

Cecilia Wikström

Photo: Cecilia Wikström / Twitter

European Parliament

HOLOCAUST HERDENKEN

Hitler gebruikte de Olympische Spelen als politiek instrument

De Olympische Spelen werden een groot succes voor het Derde Rijk. Ze leverden veel positieve publiciteit op en er kwamen meer dan drie miljoen bezoekers. Bezoekers en media waren enthousiast over de Spelen. Ook de economie van Duitsland profiteerde mee, door de vele bouwprojecten en het kapitaal dat buitenlandse gasten meebrachten.

Bron: duitslandinstituut.nl

Cigaretten-Bilderdienst Altona-Bahrenfeld / “Die Olympischen Spiele 1936” Berlin Band2

Vandalisme

Foto: Jan Bregonje / NH nieuws 2014

VELSERBROEK Schokkend vandalisme in Velserbroek: hakenkruizen, jodensterren en antisemitische leuzen, abri en poster Anne Frank musical.

Bron: nhnieuws.nl

11 mei 2014

eo.nl
5 augustus 2014 in het dossier POLITIEK EN GELOOF

Rutte spreekt joodse organisaties over antisemitisme

'In Nederland is geen plaats voor discriminatie'

Premier Mark Rutte en de ministers Ivo Opstelten (Veiligheid en Justitie) en Lodewijk Asscher (Integratie) hebben maandag op het Catshuis een gesprek gehad met vertegenwoordigers van joodse organisaties. Aanleiding voor het onderhoud waren de zorgen om antisemitische incidenten onlangs in Nederland, aldus de Rijksvoorlichtingsdienst maandagavond.

In een gezamenlijke verklaring stellen de deelnemers aan het gesprek: "Wij verwerpen antisemitisme en elke vorm van discriminatie. In Nederland is daarvoor geen plaats". En: "We zijn er met elkaar voor verantwoordelijk dat conflicten die zich elders in de wereld afspelen niet leiden tot oplopende spanningen en conflicten tussen bevolkingsgroepen in onze Nederlandse samenleving".

Maatregelen
In de verklaring staat verder dat de Nederlandse overheid "alle beschikbare maatregelen" neemt om antisemitisme en discriminatie tegen te gaan en minderheidsgroepen te beschermen. Joodse instellingen zullen extra worden beveiligd, zolang dat nodig is. Het kabinet en de betrokken organisaties zullen oplopende spanningen tussen groepen blijven bespreken.

De voorzitter van het Centraal Joods Overleg, Jaap Fransman, roemt de daadkracht van het

kabinet in deze zaak. "Nu is heel expliciet gezegd dat het kabinet niet accepteert dat een bevolkingsgroep gediscrimineerd wordt. Dat sterkt ons in ons gevoel van veiligheid."

Israel
Ook in Nederland is door het offensief van Israël in de Gazastrook sprake van groeiende spanning tussen bevolkingsgroepen. Zo zei bijvoorbeeld de Amsterdamse burgemeester Eberhard van der Laan al eerder dat vooral in de Joodse gemeenschap meer angst is en er regelmatig incidenten zijn die met antisemitisme te maken hebben. Ook werden onder meer onlangs tijdens een betoging in Den Haag anti-joodse leuzen geroepen en droegen de demonstranten zwarte vlaggen van de islamitische terreurbeweging IS.

Bij het gesprek maandagavond op het Catshuis waren vertegenwoordigers van het CJO (Centraal Joods Overleg), bestaande uit Nederlands-Israëlitisch Kerkgenootschap (NIK), Nederlands Verbond voor Progressief Jodendom (NVPJ), Portugees-Israëlitisch Kerkgenootshap (PIK), Joods Maatschappelijk Werk (JMW), Stichting bij Leven & Welzijn (BI&W), Federatie Nederlandse Zionisten (FNZ) en het Centrum voor Informatie en Documentatie Israël (CIDI).

Bron: ANP

Dit artikel zit in de dossiers:

- POLITIEK EN GELOOF
- ISRAEL

Deel dit artikel:

Tweede Kamer 2014

https://archive.org/details/TweedeKamer2014

productie door Rijksoverheid

2014

https://archive.org/details/RijksoverheidBestrijdenHaatzaaienEnExtremisme

Vierde rapportage ‘Racisme, antisemitisme en extreemrechts geweld in Nederland

Ministerie van Sociale Zaken en
Werkgelegenheid

> Retouradres Postbus 90801 2509 LV Den Haag

De Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Binnenhof 1 A
2513 AA S GRAVENHAGE

Postbus 90801
2509 LV Den Haag
Parnassusplein 5
T 070 333 44 44
F 070 333 44 00
www.rijksoverheid.nl

Onze referentie
2016-0000004569

Datum 9 februari 2016
Betreft Reactie op Vierde rapportage 'Racisme, antisemitisme en extreemrechts geweld in Nederland'

Met deze brief kom ik tegemoet aan het verzoek van de vaste commissie voor Sociale zaken en Werkgelegenheid van 17 december 2015 om een reactie op de Vierde rapportage 'Racisme, antisemitisme en extreemrechts geweld in Nederland' van 7 december 2015.

Het kabinet zet zich voortdurend in om racisme en discriminatie effectief te bestrijden. We leven in een samenleving waarin zichtbaar sprake is van uitsluiting en discriminatie. We worden geconfronteerd met beelden van toenemende onverdraagzaamheid. Negatieve oordelen gebaseerd op de groep waartoe iemand behoort, staan een land waarin iedereen in veiligheid zichzelf kan zijn in de weg. Het is onaanvaardbaar dat groepen burgers het doelwit zijn van haatzaaien en discriminatoire incidenten.

In opdracht van de Anne Frank Stichting deed het Verwey-Jonker Instituut kwantitatief onderzoek naar meldingen bij de politie van overtredingen en misdrijven over deze thema's in 2014. De Vierde rapportage geeft een aanvullend beeld op het rapport met cijfers over door de politie geregistreerde discriminatie-incidenten dat uw Kamer jaarlijks van de minister van Veiligheid en Justitie ontvangt.[1]

Door de gehanteerde onderzoeksmethode en de wijze van presentatie wijken de cijfers in de Vierde rapportage op enkele punten af van de politiecijfers. Deze verschillen hangen samen met de nadruk op vergelijkbaarheid in het kader van longitudinaal onderzoek van de Vierde rapportage en het juridische perspectief van de politierapportage.

Cijfermatig beeld
De opvallendste constatering in het cijferbeeld van de Vierde rapportage is de grote stijging van het aantal racistische incidenten, een stijging van 26 procent ten opzichte van 2013. Binnen de racistische incidenten werd een grote stijging gevonden van incidenten van moslimdiscriminatie (35 in 2013, 142 in 2014). Ook het aantal gerichte antisemitische incidenten nam toe (van 61 naar 76). Voorts valt op dat in de grootstedelijke regio's Amsterdam, Rotterdam en Den Haag meer antisemitische en racistische incidenten voorkomen dan in de rest van Nederland.

Overigens nam het totaal aantal incidenten af (van 4283 naar 4092), wat te maken heeft met een sterke afname van het aantal scheldincidenten (van 2218

[1] Tweede Kamer, vergaderjaar 2014-2015, 30 950/29 628, nr. 82

naar 1535). Als mogelijke verklaring hiervoor wordt gegeven dat het gebruikte type scheldwoord modegevoelig is.

Inzet kabinet
Deze cijfers bevestigen een tendens die al enkele jaren zichtbaar is: een stijging in geregistreerde racistische incidenten waarvan mensen met een Islamitische, Joodse of andere achtergrond het slachtoffer zijn. Het kabinet zet zich als gezegd voortdurend in om discriminatie effectief te bestrijden.

In de voortgangsbrief Agenda Integratie 2015[2] die ik uw Kamer d.d. 18 december jl. heb gestuurd, staan de maatregelen die al in gang zijn gezet en nog zullen worden ondernomen m.b.t. het bestrijden van discriminatie op grond van afkomst, huidskleur en religie. Uw kamer zal daarnaast begin 2016 een nieuw nationaal actieprogramma discriminatie ontvangen.

De toename van het aantal door de politie geregistreerde incidenten kan, naast een toename van het aantal daadwerkelijke incidenten, ook afhangen van andere factoren zoals de maatschappelijke aandacht voor racisme en een verandering in de meldingsbereidheid. Ten aanzien van dit laatste benadrukt het kabinet dat het belangrijk is dat mensen die discriminatie en racisme ervaren dit ook melden. Alleen op deze manier kunnen degenen die zich schuldig maken aan discriminatie ter verantwoording worden geroepen en als de discriminatie is bewezen, worden aangepakt. Bovendien bieden meldingen van discriminatie inzicht in de aard en omvang van het probleem.

Verschillen antisemitische en racistische incidenten
Uit verdiepend onderzoek komt in de Vierde rapportage naar voren dat er bij antisemitisch geweld relatief vaker sprake is van antisemitische intenties (71%) dan dat er bij ander racistisch geweld sprake is van racistische intenties (39%). Waar een derde van de onderzochte racistische incidenten een escalatie van bijvoorbeeld een burenruzie of een verkeersruzie is, is dit bij antisemitische incidenten veel minder vaak het geval.

Dat dergelijke (bewuste) intenties, gebaseerd op negatieve oordelen, vaak de aanleiding zijn voor incidenten, vind ik een ernstige bevinding. Het is van belang om zicht te krijgen op de oorzaken hiervan. In dat kader heb ik vorige jaar het onderzoek *Oorzaken en triggerfactoren antisemitisme*[3] uit laten voeren. Dit jaar zal ik een onderzoek laten uitvoeren naar oorzaken en triggerfactoren van moslimdiscriminatie.

Positie extreemrechts
In de rapportage wordt geconstateerd dat het aantal incidenten met een klassiek extreemrechtse achtergrond steeg van 17 in 2013 naar 42 in 2014. De onderzoekers zien deze incidenten in relatie met de sterk gepolariseerde discussie in Nederland rond thema's als Zwarte Piet en de Islam.

In 2015 zijn daar de nieuwe omstandigheden met betrekking tot de vluchtelingencrisis bijgekomen als voedingsbodem voor extreemrechtse groeperingen. Zoals aangegeven in *Dreigingsbeeld Terrorisme Nederland 40,* dat de Minister van Veiligheid en Justitie uw Kamer d.d. 9 november 2015 heeft doen

[2] Tweede Kamer, Vergaderjaar 2015–2016, 32 824, nr. 118
[3] Tweede Kamer, Vergaderjaar 2014-2015, 30 950, nr. 78

toekomen[4], is het daarom van belang ontwikkelingen in deze hoek scherp in de gaten te houden.

Registratie en afdoening discriminatiezaken
De Vierde rapportage gaat in op de registratie door de politie van discriminatiezaken en op de gerechtelijke afdoening daarvan. Voor een reactie op dit onderdeel van de rapportage verwijs ik u naar de antwoorden van de Minister van Veiligheid en Justitie d.d. 12 januari 2016 op de Kamervragen van het lid Marcouch over de Vierde rapportage, alsmede naar het nationaal actieprogramma discriminatie dat uw Kamer begin 2016 zal ontvangen (met het actieprogramma wordt ook het WODC-onderzoek naar de gang van discriminatiezaken door de strafrechtsketen aan uw Kamer aangeboden).

De Minister van Sociale Zaken
en Werkgelegenheid,

L.F. Asscher

[4] Tweede Kamer, Vergaderjaar 2015-2016, 29 754, nr. 325

https://archive.org/details/AanpakDiscriminatieDoorHetOM

NIEUWE SAMENSTELLING RAAD VAN TOEZICHT ANNE FRANK STICHTING

Woensdag 1 maart 2017
amsterdamsdagblad.nl

AMSTERDAM - Ernst Hirsch Ballin is per 1 januari 2017 benoemd tot voorzitter van de Raad van Toezicht van de Anne Frank Stichting. Hij is onder meer hoogleraar rechten van de mens aan de Universiteit van Amsterdam, universiteitshoogleraar bij Tilburg University en oud-minister van Justitie en van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. Sinds 2011 is hij lid van de Raad van Toezicht. Ernst Hirsch Ballin heeft de voorzittershamer overgenomen van Wim Kok, die na twaalf jaar afscheid heeft genomen wegens het bereiken van de maximale zittingstermijn.

Ernst Hirsch Ballin over dagboek van Anne Frank NOS Met het Oog Op Morgen, 11 juni 2017, 23:03 uur nporadio1.nl

https://archive.org/details/ErnstHirschBallinDagboekAnneFrank

Sociale mediacampagne 12 - 25 juni 2017
Dagboek Anne Frank 75 jaar

12 juni 2017 is het precies 75 jaar geleden dat Anne Frank voor haar dertiende verjaardag het roodgeruite dagboek cadeau kreeg en er voor het eerst in schreef. En het is dit jaar 70 jaar geleden dat Anne Franks dagboek werd gepubliceerd, op 25 juni 1947. Van 12 juni t/m 25 juni willen wij met een sociale mediacampagne mensen over de hele wereld oproepen om bij Anne Franks dagboek en de betekenis ervan stil te staan.

Bron: Anne Frank Stichting

Frans Timmermans - Anne Frank

Frans Timmermans toenmalig minister van Buitenlandse Zaken van Nederland opende in 2009 in Tokyo de reizende tentoonstelling 'Anne Frank - een geschiedenis voor vandaag' op de universiteit Sophia. Toenmalig Minister Frans Timmermans (Buitenlandse Zaken) woonde in 2014 op Capitol Hill in Washington de inwijdingsceremonie van een loot van de Anne Frank boom bij.

Herdenken is noodzaak.
NOS

Uitbuiting van de Holocaust door de Nederlandse staat voor politieke doelstellingen

Ze konden beter voor een meer gepaste spreker hebben gekozen dan Mark Rutte voor een toespraak ter herdenking van de Holocaust.

Rijksoverheid

Toespraak van minister-president Mark Rutte tijdens de Nationale Holocaust Herdenking

Toespraak | 29-01-2017

Toespraak van minister-president Mark Rutte tijdens de Nationale Holocaust Herdenking op 29 januari 2017 in Amsterdam.

In het voorjaar van 1943 verscheen in de illegale pers een gedicht waarin een Joodse man beschrijft hoe de vrouw van wie hij zielsveel hield, tijdens een razzia werd opgepakt en nooit meer terugkeerde naar huis.
Haar naam was Debora Appel.
De echtgenoot en dichter bleek na de oorlog de historicus Jacques Presser te zijn, die later zo indringend schreef over de Jodenvervolging in Nederland.

Ik citeer een paar regels uit het gedicht:

‘Een lentemorgen trad je uit ons huis
In een dun bloesje, zonnig en tevreden
En geen van beiden hoorde 't zacht geruisch
Zag de vale schaduw neergegleden
Van 't noodlot wiekend boven 't jonge hoofd
Dat glimlachend zich nog naar me wendde.’

Die glimlach bleek een definitieve afscheidsgroet.
Zes dagen na haar arrestatie stierf Debora Appel in de gaskamers van Sobibor.

Niet veel later, aan het begin van de zomer, tekende een jonge Amsterdamse vrouw in haar dagboek met afgrijzen op hoe om haar heen Joodse gezinnen tijdens meedogenloze klopjachten uit hun huizen werden verdreven en als beesten afgevoerd.
Naar Westerbork.
‘Wat moet die ellende daar onbeschrijflijk zijn’, noteerde zij.
En: ‘Wat zullen we na de oorlog nog allemaal te weten komen, als we het ooit te weten komen.’

Dames en heren, wij weten het.
Westerbork was voor bijna 102.000 Joodse Nederlanders en honderden Nederlandse Sinti en Roma het voorportaal van een onmenselijk lot en een zekere dood.
Slachtoffers van een massamoord op industriële schaal.
In heel Europa werden zes miljoen Joden en een half miljoen Sinti en Roma systematisch

ontmenselijkt en de dood ingejaagd, om wie zij waren.
Met Auschwitz als ultiem symbool van mechanische vernietiging.

Wij weten het.
Wij kennen de feiten, het onrecht, de wreedheid.
En toch kan ons voorstellingsvermogen de gruwelijke waarheid nauwelijks aan.
Bij zo'n groot en onzegbaar kwaad staat het verstand - staat ons bevattingsvermogen bijna stil.
Tot het onzegbare zegbaar wordt.
Tot het leed een naam krijgt.

Abel Herzberg schreef het enkele jaren na de oorlog: 'Er zijn geen zes miljoen Joden vermoord, er is één Jood vermoord en dat is zes miljoen keer gebeurd.'
Dat besef dwingt tot herdenken.
Zes miljoen keer.
En nog een half miljoen keer.
Hoe anders kunnen wij het verleden bevatten?
Hoe anders kunnen wij de slachtoffers hun menselijkheid teruggeven?
Hoe anders blijven wij waakzaam in het hier en nu?
Want uitsluiting, antisemitisme en discriminatie zijn geen voltooid verleden.

Herdenken is noodzaak.
Om recht te doen aan alle vrouwen, mannen en kinderen die onder barbaarse omstandigheden hun leven verloren, gedoemd om voorgoed naamloos te blijven.
Laat ons zeggen: hun namen doen ertoe.

In het boek Jesaja in de Tenach staat: 'Ik geef hem een eeuwige naam, een naam die onvergankelijk is.'
Dames en heren, wie in herinnering blijft, leeft voort.

Dutch government allocates over $8.5 million to establishing Holocaust museum

News Brief

jta.org

February 1, 2017

Dutch Prime Minister Mark Rutte at the Council of the European Union In Brussel, Oct. 20, 2016. (Jack Taylor/Getty Images)

AMSTERDAM (JTA) – The Dutch government allocated more than $8.5 million to the ongoing establishment of a Holocaust museum in Amsterdam and a commemorative wall for victims.

The Cabinet of Prime Minister Mark Rutte last week announced the funding — one of the largest expenditures ever undertaken in the Netherlands on Holocaust commemoration — of the museum of approximately $6 million and the remaining $2.5 million or so for a wall bearing the names of more than 100,000 Dutch Jews murdered in the Holocaust.

The museum opened last year thanks to a fundraising campaign led by the Jewish Cultural Quarter – a platform representing several institutions. Featuring artworks and videos, it was opened while in development with an eye toward expanding its modest display into an

institution on par with some of Europe's more established museums commemorating the genocide.

Nazis and local collaborators murdered 75 percent of the Netherlands' pre-Holocaust Jewish population of 140,000 — the highest death rate in occupied Western Europe.

Most of the Netherlands' Jews lived in Amsterdam, which already has several low-key monuments commemorating them. A decade ago, Jewish community activists began pushing for a more noticeable monument, which after some debate was set to be erected in the former Jewish quarter, near the Holocaust museum. The city approved the project, which is estimated to cost nearly $7 million in total, last year.

Architect Daniel Libeskind designed the Memorial of Names, which features a multifaceted black marble wall with underground lighting, onto which names of known victims are to be engraved. It is scheduled to be unveiled next year.

"The murder of 102,000 Dutch Jews, Roma and Sinti is hard to grasp," State Secretary for Health, Welfare and Sport Martin van Rijn said in a statement about the funding for the two projects. "It therefore remains forever our duty to remember and commemorate them."

Rijksoverheid

Kabinet steunt Nationale Holocaust Museum en Namenmonument

Nieuwsbericht | 27-01-2017 | 18:19

Om te begrijpen wat het betekent om in vrijheid te leven, blijft het herdenken van de Tweede Wereldoorlog en de Holocaust cruciaal. Daarom steunt staatssecretaris Martin van Rijn (VWS) twee initiatieven die het herdenken van en de herinnering aan de Holocaust en haar slachtoffers invulling geven: het Nationale Holocaust Museum en het Namenmonument in Amsterdam.

Het kabinet draagt 5,6 miljoen euro bij aan het Nationale Holocaust Museum en 2,3 miljoen euro aan de Namenwand. Van Rijn: '102.000 keer moord op Nederlandse Joden, Roma, Sinti… dat is eigenlijk niet te bevatten. Het blijft daarom tot in de lengte der dagen onze plicht om te herinneren en te herdenken. Ik verwelkom deze nieuwe plaatsen van herdenking en bezinning en steun deze initiatieven van harte. We blijven de levens van alle slachtoffers eren. We blijven hun namen noemen.'

Reactie Nederlands Auschwitz Comité en Joods Cultureel Kwartier

Jacques Grishaver: 'Het Nederlands Auschwitz Comité is blij met de bijdrage van de Nederlandse staat aan het Nationaal Holocaust Namenmonument. De realisatie ervan is hiermee een zeer grote stap dichterbij gekomen.'

Emile Schrijver: 'Het Joods Cultureel Kwartier is bijzonder blij met de voorgenomen overheidssteun voor het Nationaal Holocaust Museum. Wij zien die als een onmisbare steun in de rug voor ons initiatief. Het is vooral een fantastisch uitgangspunt voor de verdere ontwikkeling van het museum en de start van onze nationale en internationale wervingscampagne.'

Nationale Holocaust Museum

Het Holocaust Museum is gevestigd in de voormalige Hervormde Kweekschool in Amsterdam. Het is het gebouw vanwaar 600 joodse kinderen gered zijn, die in de naastgelegen crèche gevangen werden gehouden. De Hollandsche Schouwburg - de eigenlijkeUmschlagplatz aan de overkant van de straat - was namelijk overvol. Tegenwoordig wordt in de Hollandsche Schouwburg de deportatie van tienduizenden joden naar vernietigingskampen als Auschwitz en Sobibor herdacht, terwijl de Kweekschool de hoop weerspiegelt die uitgaat van de redding van deze kinderen.

Namenmonument

Het Namenmonument, een gedenkplaats waarop de namen van ruim 102.000 Nederlandse slachtoffers staan gegrift, is een initiatief van het Nederlands Auschwitz Comité. Het monument komt in het Joods Cultureel Kwartier in Amsterdam, in de nabijheid van de Hollandsche Schouwburg en het Nationaal Holocaust Museum. Het ontwerp van Daniel Libeskind voorziet in muren van baksteen, met elk aanraakbaar de naam van een slachtoffer. Het monument fungeert ook als blijvende waarschuwing voor de verschrikkingen van extreme ideologieën en racisme.

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

> Retouradres Postbus 20350 2500 EJ Den Haag

De Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Bezoekadres
Parnassusplein 5
2511 VX Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Kenmerk
1089492-160836-DMO

Bijlage(n)
-

Uw brief

Correspondentie uitsluitend richten aan het retouradres met vermelding van de datum en het kenmerk van deze brief.

Datum 27 januari 2017
Betreft Kamerbrief over VWS-bijdragen NHM i.o. en Namenwand

Geachte voorzitter,

Op 3 november 2016 heb ik u per brief geïnformeerd over de actuele ontwikkelingen op het beleidsterrein van oorlogsgetroffenen en de herinnering van de Tweede Wereldoorlog (Kamerstuk 50454, nr. 123). Ik heb u de vernieuwing geschetst in de vormgeving van de herinnering van de Tweede Wereldoorlog. Een herinnering die immers nog steeds van cruciaal belang is, onder andere door de terreur tegen burgers, de systematische en geïndustrialiseerde vernietiging van Joden, Sinti en Roma en andersdenkenden, de buiten werkingstelling van de rechtstaat indertijd en de wereldwijde omvang van het conflict. De Tweede Wereldoorlog en deze genocide zijn hiermee kort gezegd het morele ijkpunt voor hoe wij onze samenleving nooit meer willen. Met het wegvallen van de generatie ooggetuigen moeten komende generaties hierover blijvend worden geïnformeerd, zodat begrepen wordt wat het betekent om in vrijheid te leven.

Daarbij vervult het herdenken een grote rol. De internationale organisatie die educatie over, herinnering van en onderzoek naar de Holocaust bevordert is de 31 lidstaten tellende International Holocaust Remembrance Alliance (IHRA), waarin Nederland zeer actief is. De slachtoffers van de Holocaust en de genocide op Roma en Sinti worden wereldwijd herdacht op of rond 27 januari. In Nederland wordt die herdenking jaarlijks gehouden in het Wertheimpark in Amsterdam, dit jaar op zondag 29 januari. Alle Nederlandse gevallenen van de Tweede Wereldoorlog en oorlogssituaties en vredesmissies nadien worden nationaal herdacht op De Dam op 4 mei.

Op dit moment zijn er in Amsterdam twee nationale initiatieven die het herdenken van en de herinnering aan de Holocaust en haar slachtoffers op een eigentijdse manier invulling geven. Over zowel de plannen om een Namenmonument op te richten als de doorontwikkeling van het Nationaal Holocaust Museum (NHM) heb ik intensief met de initiatiefnemers gesproken. Bij de ontwikkeling van dergelijke initiatieven past vanuit de Rijksoverheid vanwege de geschiedenis bescheidenheid en met het oog op de toekomst betrokkenheid. In overleg met de initiatiefnemers ben ik gekomen tot concrete bijdragen die realisatie en uitbouw verder mogelijk moeten maken.

De gemeente Amsterdam heeft vorig jaar €10 miljoen aan de Joodse gemeenschap toegekend. Dit besluit volgde op het NIOD-onderzoek naar de opgelegde betalingen aan Joodse slachtoffers van de Holocaust na de Tweede Wereldoorlog. Onderhavig voorstel hangt samen met dit Amsterdamse initiatief.

Kenmerk
1089492-160836-DMO

Bijna alle Europese landen hebben een Holocaust museum of een Holocaust herinneringscentrum. In 2016 heeft het Nationaal Holocaust Museum i.o. haar deuren geopend aan de Plantage Middenlaan 27 in Amsterdam. Deze voormalige Hervormde Kweekschool is het gebouw van waaruit 600 joodse kinderen gered zijn, die in de naastgelegen crèche gevangen werden gehouden omdat de eigenlijke *Umschlagplatz* aan de overkant van de straat, de Hollandsche Schouwburg, overvol was. De *Umschlagplatz* Hollandsche Schouwburg herdenkt de deportatie van tienduizenden Joden naar de vernietigingskampen, terwijl de Kweekschool de hoop weerspiegelt die uitgaat van de redding van deze kinderen. Het Nationaal Holocaust Museum reageert nadrukkelijk op de actualiteit en zoekt voortdurend naar nieuwe vormen van verbeelding en musealisering van de geschiedenis. Het laat via educatie, tentoonstellingen en randprogrammering zien waarom we ook aan de volgende generaties moeten vertellen over de Holocaust. Als bijdrage aan het NHM stel ik de komende jaren € 5,6 miljoen ter beschikking. Hiermee wordt een noodzakelijk fundament gelegd onder de werving van andere binnen- en buitenlandse middelen en wordt een belangrijke ideële impuls gegeven aan de verdere uitbouw van het museum en de exploitatie daarvan.

Op initiatief van het Nederlands Auschwitz Comité is lang gewerkt aan de realisatie van een Nationaal Holocaust Namenmonument, een gedenkplaats waarop de namen van ruim 102.000 Nederlandse slachtoffers staan gegrift. De locatie is het plantsoen aan de Amsterdamse Weesperstraat geworden, gelegen in het Joods Cultureel Kwartier en in de nabijheid van de Hollandsche Schouwburg, het Joods Historisch Museum, de Portugese Synagoge en het Nationaal Holocaust Museum. Het ontwerp van Daniel Libeskind voorziet in muren van baksteen (met elk aanraakbaar de naam van een slachtoffer) en roestvrij staal in de vorm van het Hebreeuwse ‘ter herinnering van.’ Het monument fungeert daarmee ook als blijvende waarschuwing voor de verschrikkingen van extreme ideologieën en racisme, ook voor toekomstige generaties. Ik stel hiervoor € 2,3 miljoen ter beschikking welke ook als noodzakelijk fundament en stimulans naar verdere fondsenwerving kan werken.

Ik verwelkom deze nieuwe herdenkings- en bezinningsplaatsen, die ik zie als een belangrijke bijdrage aan het herinneringslandschap en de educatie over de Holocaust.

Hoogachtend,

de staatssecretaris van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport,

drs. M.J. van Rijn

Rijksoverheid

Toespraak minister-president Rutte bij de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties in New York

Deze toespraak is uitgesproken in het Engels.

Mr President,

Mr Secretary-General,

Your Excellencies,

fellow delegates,

ladies and gentlemen,

Every era, every decade has its problems, great and small. The problems we face now seem overwhelming. These days, many people worry about the future. And that's understandable. The last few years have been marked by terrorist attacks all over the world. In countries like Myanmar, Syria, the Central African Republic and Yemen, the population is suffering as a result of wars and conflicts. More and more people are fleeing their homes because of violence, scarcity or poverty, leaving behind everything they have. Only recently, floods claimed lives in the United States and Asia, and hurricane Irma has left a trail of destruction in its wake, including in the Caribbean part of the Kingdom of the Netherlands. Nuclear issues are once again a major concern, and geopolitical tensions are increasing. That is the picture today. But if you take a long-term perspective – and as a historian, I like to do that – there are grounds for optimism.

This building here in New York – UNHQ – is concrete proof that progress is possible. Here in this inviolable international zone, thousands of people from every continent work together to foster peace, justice and development, in a world governed by international law. And that's no easy task – far from it. But advances are being made. Sometimes it's three steps forward and two steps back, but if you take a long view, you can see clear progress.

Think back to when the UN was established in 1945. Europe lay in ruins, as did Asia. Two nuclear bombs had been dropped on Japan. The Cold War was round the corner, and would hold the world in its grip for decades. But the destruction caused by two world wars united the nations of the world in a shared belief that it should never happen again.

Franklin D. Roosevelt put it this way in February 1945: 'The point in history at which we stand is full of promise and danger. The world will either move forward toward unity and widely shared prosperity – or it will move apart.'

The world of today is a much better world. And not just geopolitically. In 2015 we took stock of the progress we'd made on the Millennium Goals. Extreme poverty and maternal mortality had been halved, child mortality had been almost halved, 90% of children in developing countries now receive primary education. So despite all the very real problems that confront us today, I still see grounds for optimism. We can't change the world overnight, but we can improve the lives of individuals step by step. And we are doing so.

The UN plays a crucial role in these achievements. The UN is the only organisation where everyone sits at the table – and remains there. And while other institutions struggle with an increasing lack of credibility, faith in the added value of the UN remains strong among the world's citizens. We must not let them down.

The Netherlands and its kingdom partners Curaçao, Aruba and St Maarten have always attached great importance to cooperation within the UN. Our small, outward-looking kingdom could not exist without strong multilateral institutions and an effective international legal order. As a trading nation our prosperity depends on a stable world. And after the MH17 disaster, and attacks in neighbouring countries, the people of the Netherlands are increasingly aware that our domestic security depends on cooperation with other countries. It is very important to the Netherlands, and to the victims' next of kin, that justice is seen to be done for those who perished on flight MH17. It has been agreed that the next step – the prosecution and trial of those responsible – will take place in the Netherlands. To make this possible we are of course working with all the countries involved.

The problems confronting today's world – climate change, migration, food security, terrorism and cybercrime – are by definition international. No single country can tackle them in isolation. We need each other. So instead of becoming more inward-looking, as united nations we need to take a step outwards. In this turbulent world, the importance of the UN is growing every day.

Next year, the Kingdom of the Netherlands will be even more focused on the UN. In January 2018, we begin our one-year term on the Security Council, taking over from Italy. This shared arrangement is a good example of European partnership within international organisations. We'd like to see more such cooperation. Our two countries even share some of the same priorities, like tackling people-smuggling in Libya, an issue that is of great concern to Europe.

Next year, as a temporary member of the Security Council, we have set three priorities: a strong UN in a secure and sustainable world. And we will work in a transparent way to achieve this goal, each element of which is equally important.

The first priority, a strong UN, is essential. For this, reform and modernisation are crucial. As the new Secretary-General António Guterres has said, 'The onus falls on the UN to prove its worth'. He has been active from Day One, working to adapt the UN to new realities. His ambitious agenda inspires confidence for the future. The Kingdom of the Netherlands supports his vision and approach, and I would like to take this opportunity to call for a joint effort to implement his reform plans. It's time to follow through. And I don't only mean the Secretary-General, but all of us here in this great hall. Saying that the onus falls on the UN means that the onus falls on us.

The Kingdom of the Netherlands wants to see a more effective and efficient UN, with better cooperation between the various agencies. After all, the fields in which the UN is active – human rights, peace and security, and sustainable development goals – are all inextricably linked. The Netherlands already works in this way. We call it the 3D approach: an integrated effort to tackle development, defence and diplomacy.

We would also like to see the role of the Resident Coordinator reinforced. And the UN will have to work in a results-oriented way, adopt a more modern personnel policy and bolster its internal transparency and accountability. These are all issues which we will press for in the coming period.

Our second priority next year is of course security. The key word here is 'prevention'. We are not devoting enough attention to the early stages of conflict development. That has to change. We need an organisation equipped and ready for action at all stages of conflict. This is already happening in the MINUSMA mission in Mali, in which the Netherlands is participating, and will continue to participate in 2018. What is new is that we are using intelligence to carry out long-range reconnaissance missions. In this way we can anticipate conflict, instead of waiting for it to come our way.

We see MINUSMA as a model for future missions. For this, however, we need not only better intelligence, but also task-oriented training for UN personnel, high-grade equipment and a clear mandate. This year the Kingdom of the Netherlands is co-organising the UN Peacekeeping Conference in Vancouver. There we will press for rotation schedules to ensure timely deployment and rotation of both personnel and materiel. This will make countries more willing to participate and extend the potential life span of a mission.

Another issue on which the UN is rightly focusing more and more is counterterrorism. After all, the UN is the prime forum for global norm-setting and international cooperation in the field. When it comes to preventing terrorism, cooperation is key. A good example of such cooperation is the Global Counterterrorism Forum, which the Netherlands co-chairs, together with Morocco. In it, 29 countries work together to achieve a single goal: to keep our citizens safe. And it's producing concrete results. For instance, at least 60 countries and the UN now contribute foreign terrorist profiles to Interpol. Interpol already has over 16,000 profiles. When the GCTF was set up, it had fewer than a thousand. This work is not high-profile – most of it goes on behind the scenes – but it saves many lives.

Prevention of violence and conflict ties in with our third priority: sustainability. And with it, the implementation of the Sustainable Development Goals. The SDGs precede everything I have just discussed. They are the ultimate prevention agenda. They address the drivers and root causes of instability and conflict. Investing in human dignity, eradicating poverty, fostering climate resilience and promoting economic and social progress will reduce the incidence of conflict, instability and despair. Development and lasting peace – all in one package.

The Netherlands and its kingdom partners Curaçao, Aruba and St Maarten are working together to implement the SDGs. We believe that the key to success in attaining these goals is our willingness to form partnerships at national and international level, with businesses, civil society organisations, knowledge institutions, local authorities and youth organisations. Working together across sectors is part of our countries' tradition.

Our most important area of expertise is water management. Much of the Netherlands lies below sea level, so we have centuries of experience in water technology, urban delta

management and maritime technology. Expertise that we're keen to share with the rest of the world.

Working together on water issues is more crucial than ever before. It's nearly five years since thousands of people here in New York had to flee their homes when the streets flooded in the wake of Hurricane Sandy. The destruction caused by Harvey in Texas and the floods in Asia show that water issues have only become more urgent in the last five years. The impact of climate change on the water cycle is brought home to us every day, all over the world, sometimes violently. The people of St Maarten in the Caribbean part of the Kingdom are still struggling to cope with the devastation caused by Hurricane Irma.

The UN predicts that by 2050, 200 million people will have become displaced because of climate change. Water plays a key role in almost all SDGs. We learn most by working with others and by sharing knowledge. We deploy our expertise all over the world, for example in projects in Vietnam, Peru, Myanmar and Bangladesh. It's one of the reasons why I'm a member of the High-Level Panel on Water.

Ladies and gentlemen,

This hall, this building – all of you – represent one of the greatest achievements of mankind. All the nations working together in partnership to foster peace, justice and development in the world. This is a unique organisation, and that entails a heavy responsibility. In these turbulent times, the UN needs to prove its worth more than ever.

Adlai Stevenson, an American politician who experienced two world wars and died when the Cold War was at its height, once said: 'The United Nations is like a spade; it is not self-operating. It is what we make of it, for purposes that we can find in common with our neighbours in the world.' I couldn't agree more. We face great problems in the present age. Conflict and natural disasters affect the lives of many, and cause widespread concern. In this unstable world, the UN represents stability and a chance to shape the world for the good. So we need to make progress with the reforms proposed by Secretary-General Guterres.

Consider what we have achieved in recent decades. As they say, past results are no guarantee of future performance. But they do represent a promise for the future. Let's do all we can to make good that promise.

Together we make the UN a success. In the year ahead, the Kingdom of the Netherlands will commit itself fully to this endeavour.

Thank you.

Verantwoordelijk

- **Ministerie van Algemene Zaken**

Government of the Netherlands

https://www.government.nl/contact

Plotlines of Victimhood. Holocaust in German and Dutch History Textbooks, 1960-2010”

Erasmus University, Senaatszaal, A-building, Rotterdam, NL

On Thursday September 14, 2017, CHC member Marc van Berkel will defend his PhD thesis “Plotlines of Victimhood. Holocaust in German and Dutch History Textbooks, 1960-2010” at Erasmus University Rotterdam.
Before the 1960s, most history textbooks in Western Europe hardly contained any information about the ‘Holocaust’. This was partly because contemporary history still was a rudimentary part of the history curriculum. In addition, many teachers and textbook authors did not seem to be willing to discuss the persecutions of the Jews in class. Other (military) aspects of the Second World War gained more attention.

Anno 2017, the situation has changed completely: the Holocaust has become one of the most important historical themes in the national curricula of many (western) countries. In 2010 (the last year of my research period), National Socialism and the Holocaust have become mandatory parts of the secondary education curricula in Germany and the Netherlands.

In his dissertation, Van Berkel studied fifty years of narrating the Holocaust in history textbooks for upper secondary education, published between 1960 and 2010, in North Rhine-Westphalia (one of the federal states of Germany) and the Netherlands. Although the number of Holocaust studies has increased sharply since the 1990s, comparative research into the Holocaust in education and textbooks is scarce.

The central research question in Van Berkel’s dissertation is: Which narrative plotlines of victimhood and agency about the Holocaust are present in German and Dutch history textbooks between 1960 and 2010, and how can possible changes in these plotlines be explained?

More information www.eshcc.eur.nl
SHARE

Prins Bernhard

De geschiedenis door de bril van de Nederlandse Staat bezien was Prins Bernhard de steun en toeverlaat van Wilhelmina en het Nederlands verzet. De Prins als natuurbeschermer en met het charmante karakter heeft de Prins veel bereikt in het kader van de economische betrekkingen van Nederland. Prins Bernhard stond ook aan de wieg van de Bilderbergconferentie. De steekpenningen affaire van de Prins (Lockheed-schandaal) ten spijt. De Prins hield van snelle sportauto's en had oog voor mooie vrouwen en de Prins had bonje met zijn vrouw. De Prins was een echte kerel. Het is de afgunst en jaloezie van anderen en de media die de Prins in een kwaad daglicht stellen.

resumerend:

de prinselijke leugens en affaires onder het tapijt vegen door de Staat der Nederlanden. Gerard Aalders: "De Prins kan mij nog meer vertellen"

.

"De Prins kan mij nog meer vertellen"
G. Aalders
2009

ISBN10: 9038919069
ISBN13:9789038919065

European Commission

•
Toespraak van Commissaris Jourová ter gelegenheid van Internationale Holocaust Remembrance Day
•
SPEECH 24 januari 2017

Toespraak van Commissaris Jourová ter gelegenheid van Internationale Holocaust Remembrance Day

excellences,
Geachte opperrabbijn Lau,
Dames en heren,

Het is een eer om hier vandaag aanwezig te zijn bij u ter gelegenheid van Holocaust Remembrance Day later deze week. Het herinneren van de wreedheden van de Shoah is moeilijk; het voelt als pijn in mijn hart en een draai in de maag. Ik kan alleen maar voorstellen wat een Yom HaShoah moet zijn als voor de Joodse gemeenschap, hoe het zou zijn om te onthouden moet zijn het vergaan van de familie, van de voorouders. Dit jaar hebben we markeren de 75ste verjaardag van de Wannsee-conferentie, een90 minuten durende vergadering die verborgen het lot van het Europese jodendom. In de moderne democratieën hebben we de neiging om te denken dat de instellingen en de civiele diensten te garanderen beschaving, vooruitgang en de rechtsstaat. 75 jaar geleden een dergelijke gestructureerde en goed beschouwd instellingen kwamen bij elkaar om plannen, organiseren en uit te voeren in koude bureaucratische taal de vernietiging van een essentieel onderdeel van de Europese bevolking - de Joden. Wij hebben geen criminelen, sadisten of gekken, maar van bestuurders, advocaten, rechters en technocraten die spreken vaak niet meer dan het ondertekenen van papieren, het ontwikkelen van de dienstregeling, het toevoegen van nummers en het deelnemen aan conferenties

doen. Ze waren in staat om het vernietigen van een heel volk bij zitten op hun bureau. De late Zygmunt Baumann sprak over het idee van de 'Endlösung' als resultaat van bureaucratische cultuur: *"We weten van vele slachtingen, pogroms, moorden massa ', inderdaad gevallen niet ver verwijderd van genocide, die zonder moderne bureaucratie hebben gepleegd, (...). De Holocaust was echter duidelijk ondenkbaar zonder een dergelijke bureaucratie. "* Het opbouwen van veerkracht en burgermoed onder het personeel bij de Europese instellingen is een doel van onze jaarlijkse interne Training commissie die we organiseren ter gelegenheid van de Internationale Herdenkingsdag voor de Holocaust en ik kijk uit naar de ontmoeting met de deelnemers aan het einde van een volledige dag van leren en workshops aanstaande Donderdag. Op een grotere schaal, vorige maand de onlangs opgerichte groep op hoog niveau over de bestrijding van racisme, vreemdelingenhaat en andere vormen van onverdraagzaamheid gesproken over het onderwerp van de opleiding van politie en justitie met de EU-lidstaten en de civiele maatschappij. We zullen binnenkort publiceren belangrijkste uitgangspunten voor de opleiding haatmisdaad. Het afgelopen jaar een aantal overlevenden van de Holocaust is overleden, onder wie Nobelprijswinnaar Elie Wiesel, die- *Net als u, Rabbi Lau* - werd opgesloten in concentratiekamp Buchenwald waar zijn vader omgekomen. overal zijn leven probeerde hij woorden voor de wreedheden van de Shoah te vinden, aan te dringen dat *"Memory een heilige plicht van alle is geworden mensen van goede wil "*. Zoals de overlevenden voorbijgaan we moeten de dragers van hun berichten te worden. De Europese Unie is het volledig eens met deze plicht. In deze moeilijke tijden, is het cruciaal om te onthouden waar we begonnen. Het geheugen is niet alleen een herinnering aan het verleden, het is een leidraad voor de toekomst geen fouten te herhalen, niet te vallen in de Hetzelfde vallen, niet te laten discriminatie en haat opnieuw verspreiden. Antisemitisme vandaag verschijnt in vele vormen en is niet altijd gemakkelijk te ontmaskeren. In mei 2016 de International Holocaust Remembrance Alliance (IHRA), waar de 24 EU-lidstaten zijn lid, aangenomen met eenparigheid van stemmen een definitie van antisemitisme als een niet-bindend instrument. De Commissie verwelkomt ieder initiatief gericht op voorkoming en bestrijding van antisemitisme. Ter gelegenheid van dit jaar de Holocaust Remembrance Day zullen we maken de IHRA definitie beschikbaar op onze website gewijd aan de strijd tegen antisemitisme. Ik kan u verzekeren, ik persoonlijk, en de Europese Commissie als geheel, zijn vastbesloten om antisemitisme te bestrijden in al zijn vormen. Er zijn, natuurlijk, voor de hand liggende gevallen van antisemitisme, omdat meer dan 70 jaar na de Shoah,

Antisemitische incidenten blijven schrikbarend hoog te zijn: bijvoorbeeld, verklaren de Holocaust Memorial site in het hart van Berlijn een schande voor Duitsland is een van hen. We zullen dergelijke herschrijving van de Europese geschiedenis, zoals pogingen om niet tolereren uitsterven van de herinnering aan de Holocaust in lijn met een nationalistische en antisemitische agenda. Een ander duidelijk Antisemitische incidenten zijn brandstichting aanslagen op synagogen: Er is geen rechtvaardiging voor Molotov cocktails in tempels wordt gegooid. Geen conflict overal in de wereld rechtvaardigt geweld tegen joden of andere persoon op Europese bodem. In plaats van: We zullen doorgeven aan het geheugen dat synagoges, met inbegrip van de synagoge in Wuppertal, werden verbrand op Crystal nacht in november 1938. En we zullen herinneren waar deze vlammen geleid. En Antisemitisme kan soms verschuilen achter antizionisme. We hebben gezien in Europa, in diverse University campussen, een betreurenswaardig en gevaarlijk samensmelting van Jodenhaat en vooringenomen gedrag ten opzichte van Israël als een staat. Ik ben van plan om Israël te bezoeken dit jaar en om te zien onder andere hoe we verder krachten kunnen bundelen in de preventie en de strijd tegen antisemitisme. Ten derde, religieus extremisme: oproepen tot, medeplichtigheid aan of rechtvaardigen het doden of beschadigen van de Joden in de naam van een radicale ideologie of een extremistische kijk op religie is niet alleen Antisemitische, het is ook beledigend voor onze moslim Europese bevolking, die ook slachtoffer van geweld. Het is gewoon een strafbaar feit en moet worden vervolgd als zodanig. Het afgelopen jaar heeft teruggezien gruwelijke terreur aanslagen, waaronder de meest recente bestanden van het rijden vrachtwagens in menigte:

Nice-Berlin-Jeruzalem. Onze gedachten zijn bij de familie en de vrienden van de slachtoffers. En onze vastberadenheid kon niet sterker zijn ter voorkoming en bestrijding dergelijke aanvallen gedreven door extremisten in zoveel delen van de wereld. Israël en Europa met soortgelijke bedreigingen. Op de recente [illegible] bestaan van de EU-Israël Seminar over de bestrijding van racisme en antisemitisme, nauwere samenwerking over de bestrijding van illegale online hate speech werd geïdentificeerd als een gemeenschappelijk doel. We beschouwen het als nuttig - samen met De lidstaten - om opnieuw af te dwingen onderwijs, niet alleen over de Holocaust, de pogroms en de donkere kanten, maar ook over het jodendom in een meer holistische manier, over de bijdrage die het Jodendom heeft geleverd aan de Europese geschiedenis en cultuur door de eeuwen heen. Het seminar ook gekeken naar manieren om het bereiken van de moslimgemeenschap

in deze context. Ik ben ervan overtuigd, als we streven ernaar om de Holocaust en de rol die het speelde in de opbouw van het naoorlogse Europa om moslim te leggen jeugd, moeten we ook zorgen om de discriminaties ze misschien zelf ondervinden aan te pakken. We moeten uitleggen waarin discriminatie heeft geleid tot in het verleden en waarom het zo belangrijk is om het te stoppen in een vroeg stadium. Tegelijkertijd moeten we niet in de val van generalisatie of stigmatisering: discriminatie en stigmatisering van moslims is aanzienlijk toegenomen en we vechten om deze trend te doorbreken. Haat kan niet toevertrouwd aan een hoek van de samenleving; vroeg of laat zal de lucht die we ademen allemaal besmetten. Daarom staan we alle vormen van haat en xenofobie te bestrijden.

Dames en heren,

Enkele weken geleden heeft de voormalige Duitse president Roman Herzog overleden. Hij was het die - in 1996 - verankerd in het Duitse recht de 27 januari als de herdenkingsdag van de nazi- slachtoffers. Op basis van dit initiatief van de dag werd in 2005 Internationale Holocaust Remembrance Day uitgeroepen door de Verenigde Naties, het markeren van de 60ste verjaardag van de bevrijding van het nazi-vernietigingskamp in Auschwitz Birkenau. Toch Holocaust ontkenners blijven om een publiek te hebben. De zogenaamde "harde" ontkenning van de Holocaust strafbaar door de wet. Dit geldt ook voor het ontkennen dat de holocaust ooit gebeurd, dat Auschwitz bestonden of Europese wetgeving stelt: "publiekelijk vergoelijken, ontkennen of verregaand bagatelliseren van genocide, misdaden tegen de menselijkheid en oorlogsmisdaden". Maar wat vaak gezien wordt als "subtiele" ontkenning van de Holocaust is veel moeilijker te ontmaskeren. Subtiele ontkenning van de Holocaust beschuldigt de Joden als volk of anderen van overdrijven van de Shoah,of de Holocaust proberen te kleineren door te wijzen op andere situaties die gebeuren in de wereld. Ik geloof dat ontkenning van de Holocaust in welke manier dan ook heeft geen plaats in onze samenleving. Op donderdag, in samenwerking met het Europees Joods Congres en de Amerikaanse Holocaust Memorial Museum, we zal screening van de film "denial" hier in Brussel. De film laat zien hoe Professor Deborah Lipstadt werd aangeklaagd wegens smaad in Groot-Brittannië in 1996 door de holocaust ontkenner David Irving nadat ze hem een leugenaar noemde in een van haar boeken. De zaak vond plaats in een rechtbank in Londen.

De rechter deed uitspraak in de zaak tegen Irving in 2000, de rechter vond dat hij niet belasterd was door Lipstadt. We zijn erg blij dat na de screening van de hoofdpersoon van de film, Professor Lipstadt, zal deelnemen aan een debat met mijn collega Frans Timmermans, Commission's eerste vice-president in een debat gemodereerd door Sara Bloomfield, de directeur van het US Holocaust Memorial Museum.

Dames en heren,

In het licht van de stijgende Antisemitische en andere vormen van haat, in het gezicht van de stijgende Antisemitische incidenten en zolang als Holocaust ontkenners zijn nog steeds rond, de Europese Commissie is vastbesloten om te voorkomen en te bestrijden Antisemitisme in al zijn vormen en om ervoor te zorgen dat de joden het leven dat ze willen in Europa leven kan leiden. Ik geloof dat het tijd om de krachten te bundelen om te stoppen met werken in onze eigen kleine hoekjes, de verschillen die we met betrekking zou kunnen hebben te negeren naar andere kwesties en op te komen voor een gemeenschappelijke strijd tegen haat en antisemitisme.

Bedankt voor jullie aandacht!

INTERNATIONAL
HOLOCAUST
REMEMBRANCE DAY

Sara J. Bloomfield
Director of the
US Holocaust Memorial Museum

Photo: European Commission / 26-01-2017

Frans Timmermans, first Vice-President of the EC, at the debate organised in Brussels on the occasion of the International Holocaust Remembrance Day. Photo Sara Bloomfield,Director USHMM, Frans Timmermans and Deborah Lipstadt, American historian.

Photo: European Commission / 2017

On 30 January 2017, Věra Jourová, Member of the EC in charge of Justice, Consumers and Gender Equality, participated at the International Holocaust Remembrance Day in Brussels. The Member of the EC opened an exhibition by Mémorial de la Shoah (Paris) on Auschwitz-Birkenau in the European Commission's headquarter. This opening was followed by a debate in the presence of Alban Perrin, Coordonator at Mémorial de la Shoah, Bruno Boyer, Head of the International Relations at the Memorial de la Shoah, Paul Sobol and Claude Bloch, Holocaust Survivors.

Israel observes Holocaust Remembrance Day

Israeli Prime Minister Benjamin Netanyahu started Holocaust Remembrance Day on Sunday April 23 by saying the lessons of the Holocaust guide him "every morning and every evening,"

Israel Prime Minister Benjamin Netanyahu joined the rest of his country in remembering victims of the genocide.

dw.com

2017

The New York Times

Trump Takes Forceful Tone at Holocaust Remembrance: 'Never Again'

By GLENN THRUSH APRIL 25, 2017

Share This Page

President Trump at the United States Holocaust Memorial Museum's National Days of Remembrance ceremony at the Capitol on Tuesday. CreditDoug Mills/The New York Times

WASHINGTON — President Trump sent a powerful message to those who doubt his will to fight anti-Semitism — and to his own supporters in the white nationalist movement — during an annual Holocaust remembrance ceremony at the Capitol on Tuesday.

The president, who was slow to denounce campaign endorsements by racists including David Duke, made an unequivocal statement of support for Israel

and pledged to “confront anti-Semitism” in a speech attended by lawmakers and survivors of Hitler’s war on European Jewry.

“We pledge — never again,” said Mr. Trump, invoking the phrase adopted by Jewish leaders after World War II. “We must never shrink away about telling the truth about evil in our time. We know that in the end, good will triumphs over evil.”

The president, who was with Israel’s ambassador to the United States, Ron Dermer — an American-born former Republican operative close to American conservatives — vowed to protect the Jewish people in the United States and abroad, and he criticized those who deny that the mechanized murder of six million Jews ever happened.

“Those who deny the Holocaust are complicit in it,” the president said.
Some Jewish groups have called out the president for what they say is a flirtation with the far right — a tolerance of anti-Semitic sentiment in service of retaining the support of fringe conservatives.

They have repeatedly expressed concern about the White House chief strategist, Stephen K. Bannon, who was accused by a former wife of making anti-Jewish comments. Several groups have also called for Mr. Trump to fire a Bannon deputy, Sebastian Gorka, who has been accused of having links to far-right groups in Europe.

The criticism goes back to the 2016 presidential campaign, when Trump supporters fired anti-Semitic attacks at his opponents and at journalists viewed as hostile to his candidacy.

“I do not claim to know what is in Trump’s heart,” said Simon Greer, a progressive Jewish activist who opposed Mr. Trump’s participation in Tuesday’s ceremony. “But I do believe that many of the people and ideas populating this administration could pose a threat to us. And something must be done.”

The controversy over Mr. Trump’s relationship with the Jewish community is one of the more bewildering story lines in a young administration brimming with paradox.

In late January, the White House released a Holocaust remembrance statement that did not include any mention of Jews.

Sean Spicer, the White House press secretary, added fuel to the controversy by playing down the significance of the omission, telling reporters, “To suggest that remembering the Holocaust and acknowledging all of the people — Jewish, Gypsies, priests, disabled, gays and lesbians — I mean, it is pathetic that people are picking on a statement.”

This month, Mr. Spicer said incorrectly that Hitler had not used chemical weapons against his own people. Mr. Spicer later apologized.

During Tuesday's ceremony at the Capitol, the president enunciated the word "Nazi" in an unusual way, pronouncing it with a "z" sound instead of the "tz" sound as is typically done.

Mr. Trump's connections to Jews are lifelong: He grew up in a largely Jewish neighborhood in Queens; his family's real estate empire employed many Jews in its upper echelons; and he has surrounded himself with Jewish advisers in the White House, including his Orthodox Jewish son-in-law, Jared Kushner.

Mr. Kushner's wife, Ivanka Trump, the president's daughter and a White House adviser, is a convert to Judaism and is raising her children Jewish. As Mr. Trump was making his remarks, she was in Berlin en route to that city's Holocaust memorial.

The president is clearly seeking a reset in his relationship with the Jewish community, and his public statements on the issue have become increasingly emphatic, emotional and rooted in the historical suffering of the Jewish people.

On Sunday night, in a video shown to the plenary session of a World Jewish Congress event in New York City, Mr. Trump gave his most extensive remarks so far about the atrocities of the Holocaust as evidence of his "passion" on the topic, what he called "the darkest chapter of human history."

"We mourn, we remember, we pray and we pledge: Never again. I say it, never again," Mr. Trump said in the video. "The mind cannot fathom the pain, the horror and the loss. Six million Jews, two-thirds of the Jews in Europe, murdered by the Nazi genocide. They were murdered by an evil that words cannot describe, and that the human heart cannot bear."

Donald Trump Hitler-comparisons

Independent.co.uk / February 8- 2017 (A demonstrator holds a placard showing a picture of US President-elect Donald Trump modified to add a swastika and an Adolf Hitler-style moustache during a protest outside the US Embassy in London) *AFP/Getty Images*

Comparing him to Nazi leader Adolf Hitler, Donald Trump calling the comparisons "terrible"

ABC News March 6- 2017 Glenn Beck: Trump is Hitler…

ABC News March 8- 2017 Donald Trump: I'm not happy about that, I don't wanted that comparisons.

Victory Day Parade on Red Square 2017

Russia Today / Vladimir Putin Russian President

On Victory Day, Vladimir Putin joined the Immortal Regiment march with a portrait of his father, who fought in the war.

Vladimir Putin Russian President/ Russian Government

The **2017 Moscow Victory Day Parade** was a military parade that took place in Red Square in Moscow on 9 May 2017 to commemorate the 72nd anniversary of the capitulation of Nazi Germany in 1945. Happy victories! On the day of victory, Vladimir Putin, with the portrait of his father-war participated in a rally "Immortal Regiment".

ראש הממשלה
PRIME MINISTER

May 2017

Dear Mr. President,

It gives me great pleasure to congratulate you and the Russian people on the occasion of Victory Day.

The Red Army's heroic triumph over the Nazis will forever be remembered in Jewish history as the end of the systematic annihilation of European Jewry and the liberation of the remaining survivors from the concentration and death camps in Poland and Germany. The Soviet troops that entered Majdanek, Łódź, Auschwitz-Birkenau, Monowitz and others offered a ray of light to the broken and infirm survivors of the Nazi extermination machine and helped reveal to the world the magnitude of the horrors perpetrated behind the gates of the camps.

It is hard to imagine what the world would look like today had it not been for the Russian people's incredible sacrifice. Today, millions across the globe gather to salute those brave men and women who fought to free the world of Nazi tyranny.

A special chapter in Jewish history is dedicated to the hundreds of thousands of Jewish men and women who fought in the ranks of the Soviet Army, many of whom served at the highest levels of command and went on to receive the Order of the Red Star, the Hero of the Soviet Union and other citations. Jewish fighters showed exceptional courage in battle, fighting shoulder to shoulder with their comrades. Highly decorated officers like Anatoly Shapira, Semyon Krivoshein and Yakov Kreiser reflect the story of Jewish fighters' invaluable contribution to the defeat of Nazi Germany.

Israel, which is home to many Jewish Red Army veterans, joins you in celebrating this historic event. Each year, elderly veterans don uniforms decorated with Red Army medals and march the streets of Israel in honor of Victory Day.

I extend warm congratulations to you and the Russian people on this important day.

Sincerely,

Benjamin Netanyahu

H.E. Vladimir Putin
President of the Russian Federation
Moscow

Jerusalem, Israel

Lens of History

United States Holocaust Memorial Museum

Legacy of Light Society

September 18, 2017

J.P. van den Wittenboer
Kastanje 28
Mierlo, Noord-Brabant 5731 NK
THE NETHERLANDS

Dear Mr. van den Wittenboer:

A picture is worth a thousand words. How often have you heard this phrase? When you look through the pages of the Museum's 2018 calendar, **Lens of History**, you will be reminded of just how true that is.

Featuring photos from the Museum's photo archives, this calendar will transport you to a place and time when ordinary people faced extraordinary circumstances. You will see the faces of boys and girls trying to cope with the destruction of their world. Desperate mothers trying to protect their children. Determined men trying to help while others looked away.

Every month of your calendar presents a different moment in Holocaust history; and each allows you to see the event through the eyes of both the camera and its subjects. Throughout the year, the calendar will show you pivotal moments in Holocaust history – through this most personal lens.

Individuals everywhere constantly make choices throughout their lives. And, the passive or active actions taken based on these choices impact every life's outcome - both for good and bad.

For Jews across the globe, in this time of the High Holy Days, individuals focus their own personal lens on their lives – past, present, and future. They re-evaluate the choices they have made and the paths they have taken, while seriously considering the course corrections they must make for their own future. On Rosh Hashanah, it is said, Jews do not only ask for life, but ask that this new year of life infuse them with the kinds of values, ideals and choices that fill their days with meaning, purpose, and goodness.

As a champion of Holocaust education and remembrance, by including the Museum in your estate plans, you have taken a decisive action today that will help future generations learn to promote human dignity and value individual responsibility through the lens of history.

May the coming new year bring the fullness of a good and meaningful life to you and to all people throughout the world.

Sincerely,

Celeste Z. Maier
Director of Stewardship
Legacy of Light Society

UNITED STATES HOLOCAUST MEMORIAL MUSEUM 100 Raoul Wallenberg Place, SW Washington, DC 20024-2126 T 202.488.0400 F 202.488.2690 ushmm.org

VRIJHEID
IS VAN
ALLE
GENERATIES
GEEF VRIJHEID DOOR

Wederkerig respect

Oud-minister Ernst Hirsch Ballin bij de 5-meiherdenking in 2013 ANP

Toespraak burgemeester Van der Laan
Nationale Dodenherdenking 4 mei 2017, Dam

Op 9 mei 1945 sprak verzetsman Henk van Randwijk hier op de Dam een uitgelaten menigte toe die bijeen was om de bevrijding te vieren. Hij dankte de bevrijders en besloot zijn toespraak met *"Wij zullen altijd bondgenooten en vrienden zijn! Want wij hebben jaren verloren, maar wij kunnen een eeuw winnen."*

Die droom van langdurige vrede was bijzonder, gezien de naar schatting 60 miljoen doden die waren gevallen, onder wie 6 miljoen Joden; de ergste misdaad uit de geschiedenis. Nog maar twee dagen eerder werden hier 32 burgers vermoord toen militairen van de Duitse Kriegsmarine, dáár vanuit De Groote Club, het vuur openden op een mensenmassa die uitkeek naar de komst van de geallieerden.

Van die eeuw van Van Randwijk zijn 72 jaar verstreken. Al net zo lang herdenken wij jaarlijks de gevallenen en slachtoffers van de Tweede wereldoorlog. Ook staan wij stil bij de Nederlanders die na de oorlog slachtoffer werden van andere oorlogssituaties en vredesmissies. Wij betuigen ons respect aan hen allen.

Tijdens de bezetting vergde het moed en plichtsbesef om in verzet te gaan. Zoals Henriëtte Pimentel, directrice van de crèche tegenover de Hollandsche Schouwburg, die geholpen heeft vele honderden Joodse kinderen te laten onderduiken en zelf vermoord werd in Auschwitz.
De Drentse boer Schutten die de regeringskoerier Bestebreurtje op zijn land vond. Die was 's nachts uit een Engels vliegtuig gesprongen met een geheime missie, maar hij had bij de landing zijn been gebroken. Een verslaggever interviewde boer Schutten, jaren later. *"Wat ging er door u heen, die vroege morgen, toen u Bestebreurtje in uw weiland zag liggen?" "Ik wou dat ie daar niet gelegen had," zei de boer, "maar toen hij er lag, lag hij er voor mij."*

Op een dag als vandaag beseffen we hoeveel slachtoffers de bezetter heeft gemaakt en hoeveel mensen hun leven voor onze vrijheid in de waagschaal stelden. We beseffen welke grote verworvenheden als democratie, grondrechten en rechtstaat wij – mede dankzij hen – mogen koesteren en moeten onderhouden. En we beseffen zodra onverdraagzaamheid de kop opsteekt, dat wij die op tijd moeten bestrijden zonder zelf onverdraagzaam te worden. Dat zijn wij verplicht aan allen die wij vanavond herdenken.

Laten we juist op 4 mei onze zegeningen tellen en daaruit de hoop en het zelfvertrouwen putten om voort te gaan op de weg van vrede. We zouden - elk jaar opnieuw - Van Randwijks droom moeten nazeggen: *"Wij kunnen een eeuw winnen."*

Personen hebben belangrijke figuren uit de politiek met bewerkte foto's afgebeeld als nazi met symbolen uit het Derde Rijk op het internet. De Tweede Kamer is hiermee bekend maar er worden geen vragen over gesteld. Dientengevolge moeten de toespraken van de Voorzitter van de Tweede Kamer Arib en Rutte over de Holocaust met een korrel zout worden genomen.

"Oorlogsverhalen herinneren ons eraan dat onze democratie even mooi als broos is"

De Voorzitters van de Tweede en Eerste Kamer, Khadija Arib en Ankie Broekers-Knol, leggen een krans bij de 'Erelijst van Gevallenen'

Vandaag, 4 mei 2017, legde Tweede Kamervoorzitter Khadija Arib samen met de Voorzitter van de Eerste Kamer een krans bij de ‘Erelijst van Gevallenen’ in de hal van de Tweede Kamer. In haar toespraak stond zij stil bij het thema ‘Geef vrijheid door’. “Herdenken is méér dan stilstaan bij iets wat is geweest. De oorlog is niet alleen van daar en toen, maar ook van hier en nu. De verhalen van toen en de lessen die wij daaruit kunnen trekken zijn nog altijd actueel en van betekenis. Ze laten ons zien dat onze democratie even mooi als broos is. De universele en tijdloze waarden waar in de oorlog voor is gevochten – waarden zoals vrijheid, gelijkheid, solidariteit en medemenselijkheid – staan op veel plekken in de wereld nog altijd onder druk. Als we de oorlog herdenken, herinneren we onszelf eraan hoe belangrijk het is om die waarden vast te houden. Om ze te verinnerlijken en uit te dragen. In woord en daad.”

Bij de herdenking legden demissionair vicepremier Lodewijk Asscher en de staatssecretaris van VWS, Martin van Rijn, een krans namens de Raad van Ministers van het Koninkrijk. Ook leerlingen van de Johan de Witt Scholengroep legden een krans.

Lees hier de volledige toespraak.

Foto: Tweede Kamer / Arib

Herdenking bij de Erelijst van Gevallenen
Door de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, Khadija Arib 4 mei 2017

Het gesproken woord geldt.

Dames en heren,

De Tweede Wereldoorlog is steeds meer iets uit boeken, van foto's of uit films. De verhalen die wij erover horen, zijn vaak in de derde persoon. Er zijn niet veel mensen meer die kunnen putten uit hun eigen oorlogservaringen. Die hun kinderen en kleinkinderen persoonlijk kunnen vertellen over hoe het was. Eind vorig jaar overleed ook luitenant-generaal Ted Meines. Hij was niet alleen verzetsheld, maar ook de man die aan de wieg stond van het Nederlandse veteranenbeleid. Zijn leven lang heeft hij zijn herinneringen kunnen delen.

Heel veel mensen hebben die kans níet gehad. Op de 'Erelijst van Gevallenen' staan de namen van 18.000 mensen die in de oorlog zijn omgekomen. Het is maar een fractie van de miljoenen Joden, Sinti en Roma, Jehova's getuigen en Indiëgangers die tussen 1940 en 1945 de dood vonden. Maar het zijn 18.000 individuen… 18.000 mannen en vrouwen, met allemaal hun eigen angsten en dromen, hun eigen familie en vrienden, hun eigen verhaal.

Sommige van deze verhalen leven voort. Worden van generatie op generatie doorgegeven. Soms tot in de kleinste details. Er zijn ook verhalen die nu pas naar boven komen. Die niet compleet of áf waren. Een soort puzzels, waarbij het jaren heeft geduurd voordat de stukjes in elkaar pasten. Mensen vertelden niet alles en zelfs familieleden wisten niet altijd wat iemand deed. Zo kwam de NOS er eerder deze week achter dat er iemand ten onrechte in deze Erelijst is opgenomen. Hij was geen marechaussee, maar een collaborateur. Het is goed dat dit soort signalen serieus wordt genomen. Dat geschiedenissen worden uitgepluisd. Dat moeten we blijven doen. Iedereen verdient een verhaal dat recht doet aan zijn of haar leven. En deze Erelijst verdient het dat de namen die erin staan klóppen. Het is een symbool van de moed die mensen hebben getoond, in een tijd dat zij doodsbang moeten zijn geweest.

Maar hoewel er af en toe nieuwe verhalen naar boven komen – of in een nieuw licht komen te staan –, verdwijnen er ook steeds meer verhalen naar de achtergrond. Het verleden verplaatst zich meer en meer naar rituelen. Naar herdenkingen zoals vandaag. Het is belangrijk dat we daaraan vasthouden. Vorig jaar las ik in *Het Parool* een stuk van Theodor Holman. Daarin schreef hij dat hij altijd moeite heeft gehad met het herdenken van de Tweede Wereldoorlog. Tot zijn ouders gestorven waren en de oorlog als toetssteen in zijn gezin opeens onvindbaar leek. Langzaam kwam hij tot het besef dat herdenken zinvol is, omdat de verhalen onze moraal vormen en scherpen.

Herdenken is méér dan stilstaan bij iets wat is geweest. De oorlog is niet alleen van daar en toen, maar ook van hier en nu. Ja, we leven al meer dan zeventig jaar in een vrij land. In een open en inclusieve samenleving, waarin we onze onvrede én ons vertrouwen een stem kunnen geven. Via sociale en andere media kunnen we ons iedere dag opnieuw uitspreken. Voor veel mensen is dat een gegeven. Maar we hoeven maar om ons heen te kijken om te zien dat dit een groot goed is. Op veel plekken in de wereld kunnen burgers níet terugvallen op onafhankelijke rechtspraak. Is kritiek leveren gevaarlijk. Gaan mensen gebukt onder oorlog, onderdrukking en conflict.

Juist daarom zijn de verhalen van toen en de lessen die wij daaruit kunnen trekken nog altijd actueel en van betekenis. Ze laten ons zien dat onze democratie even mooi als broos is. De universele, tijdloze waarden waar tóen voor is gevochten – waarden zoals vrijheid, gelijkheid, solidariteit en medemenselijkheid – staan nog altijd onder druk. Als we de oorlog herdenken, staan we ook stil bij hoe belangrijk het is om aan die waarden vast te houden. Om ze te verinnerlijken en uit te dragen. In woord en daad. In de woorden van Theodor Holman: herdenken is het oppoetsen van onze moraal. Oorlogsverhalen zorgen ervoor dat we verantwoordelijker handelen dan wanneer we de verhalen niet zouden kennen.

De verhalen van Ted Meines en van de 18.000 mensen op de ‘Erelijst van Gevallenen’ dienen dus een hoger doel. Op een dag als vandaag staan we stil bij de verschrikkingen die zij hebben moeten doorstaan. Maar we slaan óók een brug naar het heden. De oorlog houdt ons een spiegel voor. De oorlogsverhalen die wij met ons meedragen – of dat nu

eigen herinneringen zijn, of verhalen die we kennen uit boeken of films – zijn van invloed op de manier waarop wij ons vandaag tot elkaar verhouden. Hoe we met andersdenkenden omgaan. Hoe we samenleven. Voor welke waarden we staan, en hoe niets waar wij zó aan hechten vanzelfsprekend is. De verhalen uit de oorlog vormen dus niet alleen onze geschiedenis. Ze bepalen ook onze toekomst. Ze helpen ons – nee, ze zijn onmisbaar – om vrijheid door te geven.

Dank u wel.

North Korea War Would Be ‘Catastrophic,’ and ‘Worst in Most People’s Lifetimes,' U.S. Defense Secretary Mattis Warns

CBS News, May 28- 2017

NORTH KOREA'S BALLISTIC MISSILES
North Korea's ballistic missile program is one of the most rapidly developing threats to global security. In recent years, an unprecedented pace of missile testing has included new and longer range missiles, sea-launches, and the orbiting of satellites. The most notable of these advances is North Korea's development of a new intercontinental ballistic missile, the Hwasong-14, which can likely reach the continental United States.
CSIS | CENTER FOR STRATEGIC & INTERNATIONAL STUDIES | MISSILE DEFENSE PROJECT
32m/105ft
0m
KN-02 | 150km
HWASONG-6 | 500km
HWASONG-7 | 800km
KN-11 (sub launched) | 1,200km
KN-15 | 1,200km
NO-DONG | 1,500km
MUSUDAN BM-25 | 4,000km
HWASONG-12 | 4,500km
HWASONG-13 (KN-08/14)* | 8,000km
HWASONG-14 | 10,000+km
TAEPODONG-2 / UNHA-3 | 10,000+km
*Not yet flight tested.

CSIS

North Korea – Europe

telegraph.co.uk
5 SEPTEMBER 2017

North Korea could develop ballistic missiles that reach Europe sooner than expected, France's defence minister has warned. "The scenario of an escalation towards a major conflict can not be discarded," Florence Parly said in a speech to the French military.

North Korea Could Drop Nuclear Bombs on Europe, NATO Warns

Cristina Silva,Newsweek
Oct, 30- 2017

North Korea Could Drop Nuclear Bombs on Europe, NATO Warns
North Korea could attack Europe or the U.S. with a nuclear missile, the leader of the military alliance said Monday. North Atlantic Treaty Organization (NATO) Secretary General Jens Stoltenberg said North Korean Kim Jong Un had developed the weapons to put Western nations in danger.

NORTH KOREA TIMES
Oldest online newspaper in North Korea

North Korea Times - Wednesday 12th April, 2017

As reports emerge of Chinese troops heading to North Korea border, Seoul warns of possible pre-emptive U.S. strike

North Korea Crisis: Russia’s Putin Warns of ‘Global Catastrophe’

NBCNEWS.COM
Sept. 5 - 2017
BY F. BRINLEY BRUTON

Russian President Vladimir Putin warned Tuesday that ramping up the "military hysteria" around North Korea's escalating nuclear and missile tests could lead to a “global catastrophe.”

Poster: Kim Jong-un (Chairman of the State Affairs Commission North Korea) 2017

Trump at UN: US may “have no choice but to totally destroy North Korea”

Photo: UN Sept 19- 2017 Donald Trump addresses the General Assembly

https://archive.org/details/PresidentDonaldTrumpAddressesTheUnitedNationsAssembly2017

NKorea: Trump insult makes attack on US 'more inevitable'

EDITH M. LEDERER,
Associated Press
Sept 24- 2017

UNITED NATIONS (AP) — 2017

North Korea's foreign minister told world leaders Saturday that U.S. President Donald Trump's insult calling leader Kim Jong Un "rocket man" makes "our rocket's visit to the entire U.S. mainland inevitable all the more."

Donald J. Trump
@realDonaldTrump

Follow

Just heard Foreign Minister of North Korea speak at U.N. If he echoes thoughts of Little Rocket Man, they won't be around much longer!

5:08 AM - Sep 24, 2017

28,183 18,952 59,155

The UN adopted a treaty banning nuclear weapons. But no nuclear-armed nations are on board.

pri.org
July 11, 2017 ·
By: The World staff

A global treaty banning nuclear weapons was adopted at the United Nations on Friday despite opposition from nuclear powers Britain, France and the United States which said it disregards the reality of dealing with international security threats such as North Korea.

The treaty was adopted by a vote of 122 in favor with one country — NATO member the Netherlands — voting against, while Singapore abstained.

None of the nine countries that possess nuclear weapons — the United States, Russia, Britain, China, France, India, Pakistan, North Korea and Israel — took part in the negotiations or the vote.

Even Japan — the only country to have suffered atomic attacks, in 1945 — boycotted the talks as did most NATO countries.

Treaty banning nuclear weapons opens for signature at UN

Signing ceremony at UN Headquarters in New York for the Treaty on the Prohibition of Nuclear Weapons, 20 September 2017. UN Photo/Paulo Filgueiras

20 September 2017 – The world's first legally-binding treaty prohibiting nuclear weapons opened for signature today at United Nations Headquarters in New York at a ceremony at which speakers from international organizations, governments and civil society hailed this milestone in achieving a world free of such arsenals as well as the work that remains to be done.

"The Treaty on the Prohibition of Nuclear Weapons is the product of increasing concerns over the risk posed by the continued existence of nuclear weapons, including the catastrophic humanitarian and environmental consequences of their use," UN Secretary-General António Guterres said at the ceremony, held on the margins of the General Assembly's high-level debate.

"The Treaty is an important step towards the universally-held goal of a world free of nuclear weapons. It is my hope that it will reinvigorate global efforts to achieve it," he added, acknowledging the contributions made by civil society and the hibakusha – the atomic bomb survivors.

At the same time, Mr. Guterres, highlighted the difficult road ahead by recalling that there remain some 15,000 nuclear weapons in existence. "We cannot allow these doomsday weapons to endanger our world and our children's future," he said.

The Treaty – adopted on 7 July this year at a UN conference in New York by a vote of 122 in favour to one against (Netherlands), with one abstention (Singapore) – prohibits a full range of nuclear-weapon-related activities, such as undertaking to develop, test, produce, manufacture, acquire, possess or stockpile nuclear weapons or other nuclear explosive devices, as well as the use or threat of use of these weapons.

However, nuclear-armed States and most of their allies stayed out of the negotiations. Immediately following its adoption, the United States, the United Kingdom and France issued a joint press statement saying that they "have not taken part in the negotiation of the treaty… and do not intend to sign, ratify or ever become party to it."

The Treaty will enter into force 90 days after it has been ratified by at least 50 countries.

At today's ceremony, chaired by UN High Representative for Disarmament Affairs Izumi Nakamitsu, 42 countries signed the Treaty, with more expected later in the day. The Holy See and Thailand not only signed but also ratified it.

The President of the General Assembly, Miroslav Lajčák, noted at the ceremony that the Treaty demonstrates the will of Member States to bring about change.

"It will raise public awareness about the risks of nuclear weapons. It will keep us on track for achieving our goal of a world in which nuclear weapons exist only in movies or books. But we need to do more to get the whole way there."

News Tracker: past stories on this issue
UN conference adopts treaty banning nuclear weapons

By: United Nations

2017

DEN NORSKE
NOBELKOMITE
The Norwegian Nobel Committee

The Nobel Peace Prize for 2017

The Norwegian Nobel Committee has decided to award the Nobel Peace Prize for 2017 to the International Campaign to Abolish Nuclear Weapons (ICAN). The organization is receiving the award for its work to draw attention to the catastrophic humanitarian consequences of any use of nuclear weapons and for its ground-breaking efforts to achieve a treaty-based prohibition of such weapons.

Why has this utopia failed?

UN utopias of peace if none of the world’s nine nuclear-armed countries participated in.

International Campaign to Abolish Nuclear Weapons wins Nobel Peace Prize 2017

'We live in a world where the risk of nuclear weapons being used is greater than it has been for a long time,' says leader of the committee

independent.co.uk
Tom Batchelor
Oct 6- 2017

Activists from the International Campaign to Abolish Nuclear Weapons protest against the conflict between North Korea and the US AP

The International Campaign to Abolish Nuclear Weapons has won the 2017 Nobel Peace Prize.

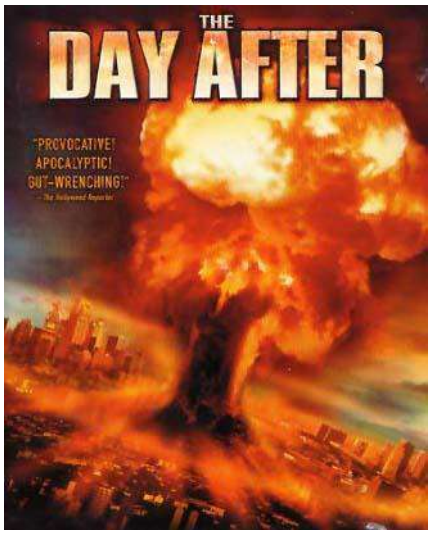

The Day After 1983

The film takes place in and around Kansas City, Missouri and Lawrence, Kansas, which are in the geographic center of the United States. At first, the film follows the daily lives of a number of locals; a Kansas City physician (Dr. Russell Oakes) and his wife (Helen Oakes), a University of Kansas professor (Joe Huxley), one of the students there (Stephen Klein), a family of farmers from Harrisonville, Missouri (the Dahlbergs), and a soldier (Billy McCoy) stationed at Whiteman Air Force Base, home to a number of Minuteman II missile silos. Things don't stay normal for long. The Soviet Union commences a military buildup in East Germany to intimidate the U.S. and NATO into withdrawing from West Berlin. The situation deteriorates rapidly, with unheeded ultimatums erupting into a shooting war that rampages across Western Europe, then quickly goes all-out nuclear after tactical nuclear weapons are employed.
The final caption of the movie is "The catastrophic events you have witnessed.

by:tvtropes.org

The US can survive a nuclear North Korea — but a first strike could start World War III

businessinsider.com
Alex Lockie,Business Insider Jun 6- 2017

Despite President Donald Trump's bold proclamation that a North Korean nuclear missile capable of hitting the US "won't happen," Kim Jong Un appears to be on his way — faster than many had thought — to an intercontinental ballistic missile that could flatten Washington. But a nuclear-armed North Korea wouldn't be the end of the world, according to some senior military officials.

North Korea EMP attack could ‘shut down US power grid and kill 90% of Americans’

Independent.co.uk | 2017

Het gevaar dat Noord Korea de complete elektronische infrastructuur van de VS zou kunnen vernietigen met een elektomagnetische puls, is aanwezig.

NAVO

Sinds het einde van de Koude Oorlog is de slagkracht van de NAVO zodanig afgenomen dat de alliantie vreest niet opgewassen te zijn tegen een eventuele Russische aanval in het oosten van de regio. Dat meldt het Duitse weekblad Der Spiegel, dat de hand kon leggen op een vertrouwelijk rapport van de NAVO.

Bron: nieuwsblad.be / BELGA

20-10-2017

De Navo is klaar voor een nieuwe koude oorlog

De opgelopen spanning aan de oostgrenzen van Europa maakt het volgens de Navo noodzakelijk daar snel paraat te kunnen zijn. Een nieuw transportcommando moet daarvoor zorgen.

trouw.nl

Marno de Boer

8 november 2017

Merkel

Foto TV:H

In 2017 door de straten van Duitsland Halle met vlaggen en spandoeken “Heil Merkel”

The United States Holocaust Memorial Museum has announced that it will present the 2017 Elie Wiesel Award, the institution's highest honor, to Chancellor Angela Merkel. A Turkish pro-government newspaper depicted Chancellor Angela Merkel on its front page in Nazi uniform with a Hitler-style moustache, labelling the German leader "She Hitler"

March 23- 2017

SAYFA 01 CMYK

Angela Merkel
Chancellor

PRESS RELEASES

German Chancellor Merkel to Receive Museum's 2017 Elie Wiesel Award

SHARE

PRINT THIS PAGE

MARCH 23, 2017

Press Contacts

Andrew Hollinger
Director, Communications
202.488.6133
ahollinger@ushmm.org

GERMAN CHANCELLOR ANGELA MERKEL TO RECEIVE UNITED STATES HOLOCAUST MEMORIAL MUSEUM'S 2017 ELIE WIESEL AWARD

Chancellor Merkel to accept via video; German Ambassador Peter Wittig to deliver remarks

WASHINGTON — The United States Holocaust Memorial Museum will present the 2017 Elie Wiesel Award, the institution's highest honor, to German Chancellor Angela Merkel, recognizing her singular contributions in support of Holocaust memory and education. Chancellor Merkel will accept the award by video at the Museum's National Tribute Dinner on Monday, April 24, during Days of Remembrance when the Museum leads the nation in remembering the victims of the Holocaust. German Ambassador Peter Wittig will offer remarks on her behalf. Author and presidential historian Doris Kearns Goodwin will deliver the keynote address.

"Chancellor Merkel has demonstrated an unwavering commitment to making the preservation of Holocaust memory a priority for Germany," said Museum Chairman Tom A. Bernstein. "The Museum has partnered with the German government and institutions on many initiatives and those partnerships have only grown deeper and more fruitful under Chancellor Merkel."

When the Museum was facing staunch opposition in its effort to open the largest closed Holocaust archive in the world, the International Tracing Service, Chancellor Merkel changed her government's policy and sent her justice minister to the Museum to announce Germany's support for opening the archives, thereby enabling thousands of survivors and their families to discover for the first time the fate of loved ones.

The Chancellor has supported the creation and strengthening of Holocaust-related institutions in Germany which have become among the Museum's most important partners. She has repeatedly and vigorously condemned all manifestations of antisemitism. Her visit to Buchenwald with the Museum's founding chairman Elie Wiesel in 2009 was symbolic of the many efforts that have been made by Germany to confront its past.

Established in 2011, the Elie Wiesel Award is named in honor of its inaugural recipient, Nobel Peace laureate and the Museum's founding chairman. Engraved on the award are words from Wiesel's Nobel Prize acceptance speech, "One person of integrity can make a difference."

The Museum presents the award at its National Tribute Dinner to an internationally prominent individual whose actions have advanced the Museum's vision of a world where people confront hatred, prevent genocide, and promote human dignity.

In spring 2018, the Museum will launch a new exhibition examining Americans' responses to the Holocaust. The Dinner's keynote speaker is presidential historian Doris Kearns Goodwin, author of six critically acclaimed, New York Times best-selling books, including No Ordinary Time: Franklin and Eleanor Roosevelt, The Home Front in World War II. An assistant to Lyndon Johnson during his last year as president, Goodwin later helped him prepare his memoirs. She has won several awards for her writing, including the Pulitzer Prize.

The Museum's National Tribute Dinner will be held on Monday, April 24, at 6 p.m. at the Washington Marriott Marquis. The event's co-chairs are Nancy and Marc Duber and Melanie and Larry Nussdorf.

As part of Days of Remembrance, the Museum will commemorate those who perished in the Holocaust with the annual Names Readings. The readings will be held daily in the Museum's Hall of

Remembrance from Saturday, April 22, through Wednesday, April 26, from 10:30 a.m. to 4:30 p.m. Museum visitors and members of the community are invited to participate. More information on Days of Remembrance activities can be found at ushmm.org/remembrance/dor.

A living memorial to the Holocaust, the United States Holocaust Memorial Museum inspires citizens and leaders worldwide to confront hatred, prevent genocide, and promote human dignity. Its far-reaching educational programs and global impact are made possible by generous donors. For more information, visit www.ushmm.org.

###

Haatzaaien op het internet

Verdubbeling straf op haatzaaien

DEN HAAG - De straf voor aanzetten tot haat en discriminatie van mensen om ras, geloof of seksuele voorkeur wordt verdubbeld van maximaal 1 naar 2 jaar. Dat staat in het regeerakkoord van VVD, CDA, D66 en ChristenUnie. De partijen willen dit „om de ernst van het delict te benadrukken".

Bron: telegraaf.nl

10-10-2017

Minister-president

In een open samenleving kunnen we allemaal vrij onze mening uiten, ook als die mening kritisch is. Maar hoe garanderen we die vrijheid in een sterk gedigitaliseerde wereld? Hoe gaan we om met nepnieuws en digitale manipulatie? En wat voor effect hebben sociale media zoals Facebook en Twitter op het vrije debat?

Deze vragen staan centraal in de lezing die Michael Ignatieff – publicist, politicus en wetenschapper – vanmiddag geeft voor de Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid (WRR). Jaarlijks nodigt de WRR internationaal gerenommeerde wetenschappers uit om hun standpunten over een actueel onderwerp te presenteren op het snijvlak van wetenschap en beleid. Vanochtend heb ik al even met Michael Ignatieff kunnen spreken in het Torentje.

Bron: facebook Minister-President (Mark Rutte) Nederland
23-11-2017

Michael Ignatieff

Michael Ignatieff , hij maakte aangrijpende documentaires Blood and Belonging (over nationalisme) en Future War (over de toekomst van de oorlog).

Karel de Werd Sociale Databank Nederland bewerkte foto van Minister Donner

Sociale Databank Nederland geprek met Karel de Werd

Fotobewerking Minister Donner

https://archive.org/details/SocialeDatabankNederland_201606

https://archive.org/details/KarelDeWerd

Donner: elke aangifte discriminatie opnemen

Door: redactie
16-2-2006

DEN HAAG - De politie moet elke aangifte van discriminatie opnemen. Dat is al zo, maar toch zal minister Donner (Justitie) er bij de politie opnieuw op laten aandringen dit ook altijd te doen. Hij kondigde dat donderdag aan tijdens een overleg in de Tweede Kamer.

Eerder bleek al uit onderzoek dat mensen die aangifte doen van discriminatie daar niet altijd tevreden over zijn. Ook zijn er signalen dat de politie soms geen aangifte wil opnemen of zelfs mensen wegstuurt, omdat de zaak toch geen kans van slagen zou hebben. Donner zal de kwestie via het Openbaar Ministerie (OM) laten aankaarten bij de Raad van Hoofdcommissarissen.

Gestage groei

Volgens de minister is er sprake van een ,,gestage" groei van het aantal discriminatiezaken die bij het OM worden aangebracht. In 2004 ging het om 223 zaken, waarvan er 111 hebben geleid tot een veroordeling. Donner gaat ervan uit dat het om het topje van de ijsberg gaat, omdat het alleen zaken betreft die bij het OM terecht zijn gekomen.

Hoeveel aangiftes van discriminatie er daadwerkelijk bij de politie binnenkomen, is niet bekend omdat een centraal registratiesysteem nog altijd ontbreekt. Donner noemde dat laatste treurig, maar wees erop dat

er al wel maatregelen zijn genomen om een en ander te verbeteren. Zo krijgt het OM rond de zomer een ,,googleachtige zoekmachine" om bij de regionale politie te kunnen onderzoeken welke discriminatiezaken zijn aangemeld.

(ANP)

Justitie verzuimt aanpak nazi-uitingen op internet

Justitie doet te weinig aan extreem-rechtse uitingen op internet, ondanks de enorme groei hiervan. Dat vindt een kamermeerderheid van PvdA en CDA. De kamerleden Mirjam Sterk (CDA) en Aleid Wolfsen (PvdA) roepen daarom de Ministers Donner en Verdonk dinsdag naar de Kamer en willen tekst en uitleg. Wolfsen: "Het roer moet nu definitief om bij Justitie"

Bron; eenvandaag.avrotros.nl

30-03-2006

Haatzaaien op internet

Een Vandaag 30-03-2007

https://archive.org/details/HaatzaaienOpInternet

Kamervragen haatzaaiende sites op internet aan de Minister van Justitie

Op 19 september 2008 de schriftelijke vragen van de leden **Gerkens** en **De Wit** (beiden SP) aan de minister van Justitie Hirsch Ballin over haatzaaiende sites. Hoeveel websites zijn er in het afgelopen jaar geblokkeerd naar aanleiding van haatzaaiende boodschappen?

De praktische uitvoering van de aanpak laat te wensen over. Er verschijnen telkens rapporten en ook komen er steeds nieuwe toezeggingen door de Minister van Justitie van hoe het zou moeten en kunnen gebeuren.Politie en Justitie doen te weinig om haatzaaien aan te pakken. Tot overmaat van ramp is in de correspondentie tussen Minister van Justitie en Tweede Kamer in 2008 bewust weggelaten de informatie over de notariële akte, verleden ten overstaan van notaris mr. T.H.J.M. op de Laak, notaris te Budel (gemeente Cranendonck op 21 juni 2007. Rechtbank Den Haag 21 februari 2008, KG 07/13/ 13 14. Namens de Staat der Nederlanden is verschenen mr. J.J.F. Versluijs, (Ministerie van Justitie). Het ging om een executiegeschil aangespannen door de gerechtsdeurwaarder. Naast een schuldvordering tegen de Nederlandse Staat, maakt de notariële akte ook melding van haatzaaien op internet.

In 2017 staat de aanpak van haatzaaien op internet hoog op de nationale en europese politieke agenda.

Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2008–2009

Aanhangsel van de Handelingen

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

420

Vragen van de leden **Gerkens** en **De Wit** (beiden SP) aan de minister van Justitie over *haatzaaiende sites.* (Ingezonden 19 september 2008)

1
Hoeveel websites zijn er in het afgelopen jaar geblokkeerd naar aanleiding van haatzaaiende boodschappen?

2
Hoeveel meldingen van haatzaaiende sites komen er bij het meldpunt Cybercrime binnen? In hoeveel procent van de gevallen leiden deze meldingen daadwerkelijk tot blokkering van websites?

3
Hoe lang duurt het gemiddeld voordat vanuit een melding overgegaan wordt op een eventuele blokkering?

4
Bent u bekend met sites die in Nederland worden gehost en waarop aantoonbaar aangezet wordt tot haat?[1]

5
Zijn deze sites bekend bij het meldpunt Cybercrime? Waarom zijn deze nog steeds bereikbaar? Wat gaat u hieraan doen?

6
Als websites niet geblokkeerd worden, wat is daarvoor dan de reden?

7
Wordt er door de politie gesurveilleerd op haatzaaiende sites? Zo ja, hoe vaak leidt dit tot het blokkeren van bepaalde sites? Zo neen, waarom niet?

[1] http://www.albasrah.net/index.php, www.alkavkaz.com, http://www.freewebs.com/poldermujahideen/, http://el-tewhid.com/

Mededeling

Mededeling van minister **Hirsch Ballin** (Justitie). (Ontvangen 24 oktober 2008)

Hierbij deel ik u mede dat de schriftelijke vragen van de leden Gerkens en De Wit (beiden SP) van uw Kamer aan de minister van Justitie over haatzaaiende sites, ingezonden 19 september 2008, niet binnen de gebruikelijke termijn kunnen worden beantwoord, aangezien nog niet alle benodigde informatie is ontvangen. Ik streef ernaar de vragen zo spoedig mogelijk te beantwoorden.

KVR33776
2080900370
0809tkkvr420
ISSN 0921 - 7398
Sdu Uitgevers
's-Gravenhage 2008

φ1

Postadres: Postbus 20301, 2500 EH Den Haag

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Bezoekadres
Schedeldoekshaven 100
2511 EX Den Haag
Telefoon (070) 3 70 39 11
Fax (070) 3 70 79 31
www.justitie.nl

Onderdeel	NCTb/Directie Regie
Datum	17 november 2008
Ons kenmerk	5573150/08/NCTb
Onderwerp	Antwoorden kamervragen inzake haatzaaiende internetsites

Bij beantwoording de datum en ons kenmerk vermelden. Wilt u slechts één zaak in uw brief behandelen.

Hierbij bied ik u de antwoorden aan op de vragen van de leden Gerkens en De Wit (beiden SP), ingezonden 19 september 2008, met kenmerk 2080900370 over haatzaaiende sites.

De Minister van Justitie,

Antwoorden van de Minister van Justitie op de vragen van de leden Gerkens en De Wit (beiden SP) over haatzaaiende sites.
(ingezonden 19 september 2008, nr. 2080900370)

Vraag 1
Hoeveel websites zijn er in het afgelopen jaar geblokkeerd naar aanleiding van haatzaaiende boodschappen?

Antwoord op vraag 1
In het afgelopen jaar zijn geen sites geblokkeerd naar aanleiding van haatzaaiende boodschappen.

Vraag 2
Hoeveel meldingen van haatzaaiende sites komen er bij het meldpunt Cybercrime binnen? In hoeveel procent van de gevallen leiden deze meldingen daadwerkelijk tot blokkering van websites?

Vraag 3
Hoe lang duurt het gemiddeld voordat vanuit een melding overgegaan wordt op een eventuele blokkering?

Antwoord op vraag 2 en 3
Door het Meldpunt Cybercrime van het KLPD zijn tot op heden geen meldingen ontvangen van haatzaaiende sites die zodanig van aard waren dat er aanleiding bestond om daartegen actie te ondernemen.

Vraag 4
Bent u bekend met sites die in Nederland worden gehost en waarop aantoonbaar aangezet wordt tot haat? 1)

Vraag 5
Zijn deze sites bekend bij het meldpunt Cybercrime? Waarom zijn deze nog steeds bereikbaar? Wat gaat u hieraan doen?

Vraag 6
Als websites niet geblokkeerd worden, wat is daarvoor dan de reden?

Vraag 7
Wordt er door de politie gesurveilleerd op haatzaaiende sites? Zo ja, hoe vaak leidt dit tot het blokkeren van bepaalde sites? Zo neen, waarom niet?

Antwoord op vraag 4, 5, 6 en 7

Ik ben bekend met de vier in de voetnoot genoemde sites.

Om operationele redenen is het niet wenselijk publiekelijk in te gaan op de aanpak van individuele internetsites. Wanneer op een website strafbare uitingen worden aangetroffen kan op verschillende wijzen worden gehandeld.

Ten aanzien van de mogelijkheden en onmogelijkheden tot het blokkeren van internetsites is uw Kamer geïnformeerd bij brief van 14 april 2008 inzake rechtshandhaving en het internet (Kamerstukken II, 2007–2008, 28 684, nr. 133) .

Waar het gaat om het blokkeren van internetsites heeft zelfregulering door marktpartijen geleid tot de ontwikkeling van een Notice-and-Take-Down-systematiek (NTD) op basis van een gedragscode. Met deze gedragscode die op 9 oktober 2008 is gepresenteerd, hebben aanbieders van een (telecommunicatie)dienst op internet een eigen toegankelijke NTD-procedure voor meldingen van onrechtmatige of strafbare content op internet. Tussenpersonen kunnen voortaan een melding altijd afdoen en zorgen dat onrechtmatige en strafbare content van internet verwijderd wordt.

Indien noodzakelijk, kan de officier van justitie een NTD-bevel geven, bijvoorbeeld wanneer de beoordeling of er sprake is van strafbare gedragingen leidt tot verschillende inzichten bij de private en publieke partij. De desbetreffende procedure is geformuleerd in artikel 54a van het Wetboek van Strafrecht, waarin staat dat een provider niet aan vervolging bloot staat voor het doorgeven van verboden boodschappen, indien hij voldoet aan het bevel van de officier van justitie (daartoe gemachtigd door de rechter-commissaris) om voldoende maatregelen te nemen om die informatie ontoegankelijk te maken. Dit artikel is niet vanzelfsprekend een makkelijk en snel toepasbare manier om tot verwijdering van ongewenste of strafbare informatie te komen. Een juridische analyse van de Universiteit van Tilburg wijst op knelpunten inzake de wettelijke basis voor een NTD-bevel. De conclusies van dit rapport worden betrokken bij de toegezegde analyse van de wettelijke instrumenten.

1) http://www.albasrah.net/index.php, http://www.alkavkaz.com, http://www.freewebs.com/poldermujahideen/, http://el-tewhid.com/

Anouchka van Miltenburg

NOS Van Miltenburg tijdens het algemeen overleg discriminatie 23 maart 2016

Algemeen overleg discriminatie op 23 maart 2016.

Onderwerpen:

- Nationaal actieprogramma tegen discriminatie.
- Vierde rapportage “Racisme, antisemitisme en extreemrechts geweld in Nederland.

Kamer: te veel papieren aanpak van discriminatie

PvdA-Kamerlid Ahmed Marcouch ANP

NOS

23-03-2016

De Tweede Kamer vindt dat discriminatie harder moet worden aangepakt. In een debat over een actieplan van het kabinet was bijna de hele Kamer overtuigd van de goede wil van de ministers. Maar veel fracties vragen zich af of er niet te veel sprake is van een papieren werkelijkheid.

Kamerleden die niet kritisch durven zijn

SP-Kamerlid Ronald van Raak bij Nieuwsuur sprak over de Schaduwmacht in Nederland. ‘Het is slecht als mensen Kamerlid willen worden voor het geld of dit zien als een opstapje voor hun carrière. Dan krijg je Kamerleden die niet kritisch durven zijn en zich niet durven uit te spreken. De banencarrousel in Den Haag bedreigt daarom onze democratie.’

Bron: facebook / SP
22-11-2017

van der Velde van Hal & Peers
gerechtsdeurwaarders en incassobureau

91162

Deze zaak wordt behandeld door Intermediaire Stichting van de Univ te GELDROP (5660 AH, Postbus 324), onder referentie IFUD of Human Rights/JP vd Wittenboer.

Dossiernr.: L3600573

Heden, de negende maart tweeduizendzestien,

ten verzoeke van **de stichting Intermediaire Stichting van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens, zetelend te MIERLO,** te dezer zake woonplaats kiezende te 's-Gravenhage aan het Nassauplein 21 ten kantore van de gerechtsdeurwaarders G.Th. van der Velde en mr E.J.M. van Hal, alsmede te Amsterdam aan de Overschiestraat 63 ten kantore van gerechtsdeurwaarder D.D. Peers

Heb ik,

mr. Erik Jozef Maria van Hal,
gerechtsdeurwaarder gevestigd te 's-Gravenhage
en daar kantoorhoudende aan het Nassauplein 21

AAN:

het hoge college van staat de Tweede Kamer der Staten-Generaal, meer speciaal haar voorzitter Khadija Arib, zetelend te 'S-GRAVENHAGE, kantoorhoudende te 'S-GRAVENHAGE aan het Plein 2, aldaar mijn exploit doende en afschrift dezes, alsmede van na te melden stukken latende aan:

mw R. Voss,
griffier, aldaar woonachtig

BETEKEND:

- Verzoek strafaangifte Artikel 119 Gw en Artikel 361 Wetboek van Sr, door IFUD of Human Rights aan Tweede Kamer der Staten-Generaal, dd 17 december 2015
- Spong advocaten: Anouchka van Miltenburg en het ambtsmisdrijf van Art. 361 Wetb v Sr, (uitleg)
- Brief G.A. van der Steur (Minister van Justitie aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, kenmerk : Nader onderzoek Commissie-Oosting dd 25 januari 2016
- Tweede Kamer der Staten-Generaal, kenmerk: TK 106-7779, datum: 2 september 2008
- Tweede Kamer der Staten-Generaal, Vergaderjaar 2015 – 2016, kenmerk: 34340 nr 9
- Brief door IFUD of Human Rights aan Ministerie van Algemene Zaken t.a.v. Zijne excellentie Mark Rutte, Minister-President, kenmerk: EU-voorzitterschap-2016, datum: 9 november 2015
- Tweede Kamer der Staten-Generaal, Vergaderjaar 2014 – 2015, kenmerk 34166 nr 17
- Tweede Kamer der Staten-Generaal (Commissie V&J) aan IFUD of Human Rights, datum 16 september 2014, kenmerk: 2014Z14890/2014D30693
- Deurwaardersexploot Dielen gerechtsdeurwaarders, kenmerk: L151343, datum 22 september 2015
- Tweede Kamer (aanhangsel van de handelingen), vergaderjaar 2015 – 2016, kenmerk 1124

Onze Algemene Voorwaarden, zoals gedeponeerd ter Griffie van de Rechtbank te 's-Gravenhage, zijn van toepassing op alle aanbiedingen, overeenkomsten en de uitvoering daarvan en worden op verzoek toegezonden. Voor alle opdrachten geldt dat de aansprakelijkheid wordt beperkt tot het bedrag dat onze beroepsaansprakelijkheidsassuradeur in het betreffende geval zal uitkeren. Van der Velde van Hal & Peers is een handelsnaam van Gerechtsdeurwaarderskantoor nassauplein B.V. Kvk nr.: 27345084

Voorts heb ik, gerechtsdeurwaarder, op uitdrukkelijk verzoek van insinuante

AANGEZEGD:

dat hierbij uitdrukkelijk naar de inhoud van de ten deze betekende stukken wordt verwezen welke als hier ingelast dienen te worden beschouwd en een onlosmakelijk deel van dit exploot uitmaken;

dat insinuante aan de geïnsinueerde een termijn van veertien dagen vanaf heden stelt -redelijk acht- om aan het verzoek te voldoen als nader omschreven in de ten deze betekende stukken "ambtsmisdrijven" artikel 119 van de Grondwet

dat anders geïnsinueerde een zodanig houding ten aanzien van de betekende stukken heeft aangenomen (volgens inschatting van insinuante) dat daaruit zou kunnen worden afgeleid dat niet voldoende proactieve houding is aangenomen door geïnsinueerde "er wat mee te gaan doen", geen verdere actie ondernemen, berusten in de stukken

gerechtsdeurwaarder

G.Th. van der Velde • Mr E.J.M. van Hal • M. Koper
Nassauplein 21 • 2585 EC 's-Gravenhage
Tel. 070 346 07 07 • Fax 070 346 97 55

Mw. D.D. Peers
Overschiestraat 63 • 1062 XD Amsterdam
Tel. 020 346 02 50 • Fax 020 346 02 55

Correspondentieadres: Postbus 85880, 2508 CN 's-Gravenhage • algemeen@veldehal.nl • www.veldehal.nl • Kantooruren: ma-do 09.00-17.00, vrij 09.00-16.00
ING IBAN: NL34INGB0000019390 BIC:INGBNL2A • ABNAMRO IBAN: NL18ABNA0550107509 BIC:ABNANL2A • t.n.v.: Gerechtsdeurwaarderskantoor Nassauplein B.V.

Onze Algemene Voorwaarden, zoals gedeponeerd ter Griffie van de Rechtbank te 's-Gravenhage, zijn van toepassing op alle aanbiedingen, overeenkomsten en de uitvoering daarvan en worden op verzoek toegezonden. Voor alle opdrachten geldt dat de aansprakelijkheid wordt beperkt tot het bedrag dat onze beroepsaansprakelijkheidsassuradeur in het betreffende geval zal uitkeren. Van der Velde van Hal & Peers is een handelsnaam van Gerechtsdeurwaarderskantoor nassauplein B.V. Kvk nr.: 27345084

World Jewish Congress slams YouTube over neo-Nazi videos

AFP/The Local
thelocal.de

2 May 2016

Photo: DPA.

The World Jewish Congress on Monday accused the German unit of YouTube of failing to stop neo-Nazis from using the online video channel to distribute thousands of anti-Semitic tracks.

Chiara Adamo
@chiaradaa
Volgen
@EU_Justice code of conduct to tackle illegal hate speech online agreed today europa.eu/rapid/press-re ...
03:26 - 31 mei 2016
3 retweets
3

3RD MEETING OF THE
EU HIGH LEVEL GROUP ON COMBATING RACISM, XENOPHOBIA AND OTHER FORMS OF INTOLERANCE
31 MAY – 1 JUNE 2017

AGENDA

Wednesday, 31 May 2017

Venue: Berlaymont, Salle Schuman - Rue de la Loi 200, 1049 Bruxelles

Registration starts at 13:30

Chair:	Chiara Adamo, Head of Unit Fundamental Rights Policy, DG JUST, EC

Opening remarks

14:00 – 14:30	Věra Jourová, Commissioner for Justice, Consumers and Gender Equality, EC

Reporting from the sub-group on countering hate speech online: one year on from the agreement on the Code of Conduct

14:30 – 15:30	Progress made one year from the agreement on the Code of Conduct: second monitoring exercise on the implementation of the Code of Conduct

Interventions by:

- IT Companies
  - Lie Junius, EU Public Policy and Government Relations Director, Google Belgium and Juniper Downs, Director, Public Policy and Government Relations, YouTube (Google)
  - Richard Allan, Vice President Public Policy EMEA, Facebook
  - Karen White, Public Policy Senior Manager, Twitter
  - Cornelia Kutterer, EU Government Affairs & Digital Policy Director, Microsoft
- Civil society organisations:
  - Roberto Bortone, UNAR, Italy
  - Andrej Motl, Spletno oko, Slovenia
  - Tamás Dombos, Hátter Society, Hungary
- Member States:
  - Donatien Le Vaillant, DILCRA, France representing PHAROS Platform

15:30 – 15:45	Coffee break

15:45 – 16:15 Drawing the line between free speech and illegal hate speech: brief illustration of recent case-law and national practices

Interventions by:

- Hallvard Gorseth, Head of Anti-Discrimination Department and Denis Roth-Fichet, ECRI, Council of Europe
- Raquel de Miguel Morante, Public Prosecutor/Advisor, Ministry of Justice, Spain

16:15 – 17:00 Next steps on preventing and combating hate speech

- *Mapping judicial actions against illegal hate speech online* – Presentation by Christel Mercadé, Fundamental Rights Policy Unit, DG JUST, EC
- *Mid-term review of the Digital Single Market Strategy on illegal content* – Presentation by Prabhat Agarwal, E-Commerce and Platforms Unit, DG CNECT, EC
- *National initiatives on combatting hate speech online* – interventions by:
  - Gerd Billen, State Secretary at the Federal Ministry of Justice and Consumer Protection, Germany
  - Anthony Borg, Office of the Attorney General, Malta

Thursday, 1 June 2017

Venue: Berlaymont, Salle Schuman - Rue de la Loi 200, 1049 Bruxelles

Registration starts at 9:00

Chair:	Chiara Adamo, Head of Unit Fundamental Rights Policy, DG JUST, EC

Ensuring justice, protection and support for victims of hate crime and hate speech

9:30 – 11:00 I. Standards, practices, challenges

Introduced by:

- Linda Ravo, Fundamental Rights Policy Unit, DG JUST, EC – *Presentation of Commission background paper "Ensuring justice, protection and support for victims of hate crime and hate speech: standards, practices, challenges"*

Keynote interventions:

- Paul Iganski, Professor of Criminology & Criminal Justice, Lancaster University Law School – *The victims' perspective*
- Katarzyna Janicka-Pawlowska, Procedural Criminal Law Unit, DG JUST, EC – *EU standards and their implementation*
- Cristina Finch, Head of Tolerance and Non-Discrimination Department, OSCE ODIHR – *Role and responsibilities of criminal justice system agencies*
- Gerdjan Hoekendijk, European Network on Victims' Rights – *Practices and challenges*

11:00 – 11:30	Coffee break

11:30 – 13:00 II. Parallel sessions

II.A Enabling and encouraging access to justice (Salle Schuman)

Moderator: Henri Nickels, Head of Sector Equality, Equality and Citizens' Rights department, EU Agency for Fundamental Rights

Rapporteur: Fredrik Selin, The Crime Victim Compensation and Support Authority, Sweden

Discussion, including experiences from:

- Nicoletta Charalambidou, KISA, Cyprus – *Case study on undocumented migrants victims of hate crime*
- Deaglán Ó Briain, Principal, Equality Division, Department of Justice and Equality, Ireland – *Raising awareness and improving access to justice for hate crime victims in Ireland*
- Cristina Hernández Martín, RAIS Fundación, Spain – *Case study on homeless people victims of hate crime*

II.B Providing effective protection (Room 4a)

Moderator: Katrin Hugendubel, Advocacy Director, ILGA-Europe

Rapporteur: Maria Kidmose Hansen, National Police, Denmark

Discussion, including experiences from:

- Tina Kolos Orbán, Transvanilla, Hungary – *Case study on victims of transphobic crime*
- Kristijan Kevešević, Advisor at Government Office, Office for Human Rights and Rights of National Minorities, Croatia – *Protecting hate crime victims: standards and tools in Croatia's practice*
- Alan Anstead, UK Race and Europe Network, United Kingdom – *Case study on Roma victims of hate crime*

II.C Ensuring adequate support services (Room 6b)

Moderator: Joanna Perry, Senior Policy Researcher, Facing All The Facts project

Rapporteur: Wirginia Prejs-Idczak, Counsellor to the Minister, Ministry of the Interior and Administration, Poland

Discussion, including experiences from:

- Miro Griffiths, European Network on Independent Living – *Case study on persons with disabilities victims of hate crime*
- Katariina Westman, Regional Manager, Victims Support Finland – *Targeting support to hate crime victims: the experience of Victim Support Finland*
- Robert Kusche, RAA Sachsen E.V., Germany – *Case study on victims of hate crime with multiple vulnerabilities*

13:00 – 14:30 Lunch

DG JUST's Programme Management unit will provide to interested participants a debrief on the call for action grants on hate crime and hate speech restricted to Member States' authorities under REC Annual Work Programme 2017

14:30 – 15:30 III. Reporting back from parallel sessions and final discussion

Reporting from the sub-group on methodologies for recording and collecting data on hate crime

15:30 – 16:30 Towards a set of common core elements for an appropriate recording and data collection system

Discussion, including presentation by:

- Niraj Nathwani, Equality and Citizens' Rights department, EU Agency for Fundamental Rights

Reporting from the joint day of action against Antisemitism and anti-Muslim hatred and discrimination

16:30 – 17:30 Information and updates by:

- Cristina Finch, Head of Tolerance and Non-Discrimination Department, OSCE ODIHR
- David Friggieri, European Commission Coordinator on combating anti-Muslim hatred
- Katharina von Schnurbein, European Commission Coordinator on combating Antisemitism

Conclusions and next steps

Gedragscode Europese Commissie voor Bestrijding illegale haatuitingen op internet IP-16-1937, van 31 mei 2016 mogelijk op gespannen voet met recht op eerlijk proces

De Europese Commissie heeft samen met grote techbedrijven een gedragscode (pdf) opgesteld tegen haatzaaien. Het gaat om Facebook, Microsoft, Twitter en YouTube. Samen staan ze voor de missie van de Europese lidstaten: het tackelen van illegaal haatzaaien. Het kan soms moeilijk zijn om in te schatten welke uitingen onder haatzaaien vallen en welke beschermd moeten worden onder de vrijheid van meningsuiting.Dit heeft te maken met de context waarin de vermeende strafbare feiten zijn begaan. Eenieder die een strafbaar feit heeft gepleegd, wordt bestempeld als (vermeende) verdachte. Eenieder die verdacht wordt van een strafbaar feit, al dan niet ernstig, heeft recht op juridische bijstand van een (liefst in het strafrecht gespecialiseerde) advocaat. Het is van groot belang dat de strafrechtadvocaat nauwkeurig in de gaten houdt dat het OM zich aan de wet houdt. Iedereen heeft immers recht op een eerlijk proces.

http://europa.eu/rapid/press-release_IP-16-1937_nl.htm

FAQ: EU Code of Conduct on illegal hate speech

EDRi
By Joe McNamee
31 May 2016

The European Commission signed a "Code of Conduct on countering illegal hate speech online" with four US online companies. This initiative came as a response to what is generally seen as a significant increase in extreme hate speech and a growth in violence against minorities.

Both incitement to violence and violence itself are utterly unacceptable. However, this abhorrent behaviour must also not result in attacks on core principles of our society. In particular, any restrictions must be proportionate, necessary and genuinely meet their objectives. This means that we need clear laws and clear responsibilities for all parties involved: states, providers and civil society.

1. Does the Code of Conduct ask companies to apply EU law on illegal hate speech?

No. According to research funded by the European Commission that looked at implementation of hate speech laws in ten EU Member States, there are "huge disparities" with regard to what constitutes illegal hate speech in the European Union. For example, the study concluded that:

only 2 countries criminalise the incitement to hatred based on peoples' "colour", and only 4 of them criminalise the incitement to hatred based on their "descent" or "origin".

Therefore, there is no consistent "EU law" for the social media companies to implement. If Member States disagree on the definition of "illegal hate speech", how can the Code assume companies are better suited to judge what constitutes "illegal" hate speech?

2. Does the Code ensure the European Commission or Member States take the lead in fighting illegal hate speech?

No. The Code asks the signatory companies to "take the lead". Sadly and surprisingly, the press release of the European Commission emphasises this point.

3. Is the purpose of the Code to ensure the law is enforced?

It is perhaps surprising, but the answer is "no". According to the Code, the four companies do not need to check if the content they delete is illegal or not. In the Code, the companies committed (and the Commission agreed) to review complaints against "their rules and community guidelines" and only, "where necessary", national laws. In documents obtained by EDRi, it is confirmed companies did not commit to follow the law and the European Commission was conscious about it when it signed to it.

4. Shouldn't these companies play their part in upholding the law?

Of course they should. However…

- if these private companies delete content on the basis of their terms of service and not the law;
- if there are huge disparities in the implementation of EU law; and
- if the companies did not commit to report illegal behaviour to the competent law enforcement authorities;

…they aren't playing their part in upholding the law; they are the ones defining what needs to be deleted and judging when to do so, with little or no involvement of public authorities.

5. Is the problem of illegal hate speech solved by the Code?

Unfortunately not, as explained above. The disparity between what the companies are actually doing and what should be done is illustrated by a response to a German parliamentary question. A Parliamentarian asked how many of the reportedly 100 000 deletions made by Facebook in the month of August 2016 were breaches of criminal law. In response to the parliamentary question, the German Justice Minister stated that the Government had no information about:

- how many of the deleted messages were breaches of criminal law;
- whether any investigations or prosecutions at all were undertaken on the basis of these 100 000 potential crimes.

6. Is the Commission's support for this initiative in line with its legal obligations?

No. The restrictions are not provided for by law – terms of service take precedence. Furthermore, as demonstrated by the German parliamentary question, the proportionality cannot be assessed as the State is not in possession of useful data.

Guide to the Code of Conduct on Hate Speech (03.06.2016)
https://edri.org/guide-code-conduct-hate-speech/

EDRi: New documents reveal the truth behind the Hate Speech Code (07.09.2016)
https://edri.org/new-documents-reveal-truth-behind-hate-speech-code/

EDRi: ENDitorial: "Hate speech": Who's the German for hypocrisy (20.09.2016)
https://edri.org/hate-speech-whos-the-german-for-hypocrisy/

The European legal framework on hate speech, blasphemy and its interaction with freedom of expression
http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2015/536460/IPOL_STU(2015)536460_EN.pdf

Mandola Project: Monitoring and Detecting Online Hate Speech – D2.1. Intermediate report. Definition of illegal hatred and implications (20.07.2016)
http://mandola-project.eu/m/filer_public/7b/8f/7b8f3f88-2270-47ed-8791-8fbfb320b755/mandola-d21.pdf

European Commission: Press release – European Commission and IT Companies announce Code of Conduct on illegal online hate speech (31.05.2016)
http://europa.eu/rapid/press-release_IP-16-1937_en.htm

German parliamentary question
http://andrej-hunko.de/start/download/doc_download/863-schriftliche-frage-zur-groessenordnung-der-100-000-von-facebook-geloeschten-internetinhalte

(Contribution by Joe McNamee and Maryant Fernández Pérez, EDRi)

Fair Trail

Toegang tot de rechter

De Europese Unie is gebaseerd op cruciale mensenrechtenbeginselen, met inbegrip van die beperkingen die door de wet worden voorzien. De leidende rol uit handen geven aan particuliere bedrijven ondermijnt de fundamentele vrijheden van een eerlijk proces en toegang tot het recht voor eenieder wat noodzakelijk is volgens de europese wet-en-regelgeving om de daadwerkelijke toegang tot de rechter te waarborgen, (Europese Commissie IP/16/291 , datum 12-02-2016).

European Commission - Press release

Right to a fair trial: New rules to guarantee presumption of innocence

Brussels, 12 February 2016

Today, Ministers from the EU Member States have adopted new rules that will guarantee the presumption of innocence of anyone accused or suspected of a crime by the police or justice authorities.

The Directive also ensures that everyone benefits from the right to be present at their trial. The new rules, proposed by the Commission in 2013 (IP/13/1157), will ensure these fundamental rights are fully and equally respected on the ground across the EU.

Commissioner Věra **Jourová**, EU's Commissioner for Justice, Consumers and Gender Equality, said: *"The right to a fair trial is a fundamental right and must be respected in practice everywhere in Europe. Today, there are still some disparities in the protection of the presumption of innocence across the European Union. The new common rules will guarantee that the rights of citizens involved in criminal proceedings are respected by police and judicial authorities. Before the verdict, anyone accused should be protected by the presumption of innocence. A fair trial also requires suspects to benefit from the right to remain silent and to be present at their trial. This will help build a true European Area of Justice and Fundamental Rights based on mutual trust. "*

The new rules apply to all people suspected or accused in criminal proceedings. They will enforce the following fundamental rights:

- **Innocence until proven guilty:** The new rules prohibit public authorities and judicial decisions from making any public references to guilt, before a person is proven guilty. There is now a common definition across all Member States of what the presumption of innocence is.
- **Burden of proof on the prosecution:** The new rules clarify that the burden of proof for establishing guilt is on the prosecution, rather than on the accused person to prove that they are not guilty. Any doubt is to the benefit of the suspected or accused person.
- **Right to remain silent:** The right to remain silent and not to self-incriminate are also protected. This cannot be used against suspects and accused persons to secure conviction.
- **Right to be present at trial:** The right to be present at trial is essential to guarantee a fair trial. Breaching this right will grant suspects or accused persons a right to a new trial.

The new rules are based on EU fundamental rights laid down in the EU Charter of Fundamental Rights and the European Convention of Human Rights. The rights set in the Directive will be part of EU law and will be enforced as such by the Member States.

These EU fundamental rights will be equally applied on the ground in all EU Member States. This will enhance the trust Member States place in each other's judicial decisions and it will allow easier mutual recognition of criminal justice decisions.

Next steps

Following today's formal adoption of the new rules by Council, Member States will have two years to comply with the Directive. The Commission will work closely with Member States to ensure that the Directive is correctly implemented.

Background

In October 2015, the European Parliament, the Council and European Commission agreed upon the final text for the new rules on presumption of innocence and right to be present at trial. The European Parliament adopted its position on 20 January (see press release).

This Directive will apply to all Member States, except Denmark and the UK.

Today's new rules are part of an important package to guarantee the right to a fair trial for citizens in criminal proceedings, proposed by the Commission in November 2013 (see IP/13/1157). This package included three legislative proposals:

- The Directive on Presumption of innocence and the right to be present at trial in criminal

proceedings, adopted today;

- The Directive on special safeguards for children, agreed upon by the European Parliament, Council and Commission in December 2015 (see MEX/15/6350) and still to be adopted by Council;
- A Directive on provisional legal aid for persons deprived of liberty and legal aid in European Arrest Warrant proceedings, for which negotiations are underway.

The Commission has put forward several proposals strengthening the rights of suspects and accused persons by setting common minimum standards on fair trial rights. Three directives have already been adopted: the Directive on the right to interpretation and translation in criminal proceedings (2010); the Directive on the right to information in criminal proceedings (2012); and the Directive on the right of access to a lawyer and to communicate with third parties (2013). The Victims' rights directive became applicable on 16 November 2015.

For more information

Directive on Presumption of innocence and the right to be present at trial in criminal proceedings

Rights of suspected and accused

Impact assessment: European Court of Human rights cases on the violation of presumption of innocence (2007-2012)

IP/16/291

Press contacts:

Christian WIGAND (+32 2 296 22 53)
Melanie VOIN (+ 32 2 295 86 59)

General public inquiries: Europe Direct by phone 00 800 67 89 10 11 or by email

Europese Commissie - Persbericht

Recht op een eerlijk proces: nieuwe regels om het vermoeden van onschuld te garanderen

Brussel, 12 februari 2016

De ministers van de EU-lidstaten hebben vandaag nieuwe regels vastgesteld om het beginsel van het vermoeden van onschuld van iedereen die door de politie of de justitiële autoriteiten aangeklaagd of van een strafbaar feit verdacht wordt, te garanderen.

De richtlijn garandeert verder dat iedereen het recht heeft bij zijn proces aanwezig te zijn.

De nieuwe regels, die de Commissie in 2013 heeft gepresenteerd (IP/13/1157), moeten ervoor zorgen dat deze grondrechten ten volle en op gelijke wijze in de gehele EU worden gewaarborgd.

"*Het recht op een eerlijk proces is een grondrecht dat in de praktijk overal in Europa moet worden gewaarborgd. Binnen de Europese Unie bestaan er nog altijd een aantal verschillen wat de bescherming van het vermoeden van onschuld betreft. De nieuwe gemeenschappelijke regels garanderen dat de politie en de justitiële autoriteiten de rechten van burgers in strafzaken respecteren. Voorafgaand aan de uitspraak geldt voor alle beklaagden het vermoeden van onschuld. Voor een eerlijk proces is verder vereist dat verdachten het recht hebben om te zwijgen en om bij hun proces aanwezig te zijn. Dit draagt bij tot een echte, op wederzijds vertrouwen gebaseerde Europese ruimte van recht en grondrechten",* aldus Věra **Jourová**, EU-commissaris voor Justitie, Consumentenzaken en Gendergelijkheid.

De nieuwe regels gelden voor alle verdachten of beklaagden in strafprocedures. De volgende grondrechten worden gewaarborgd:

- **Het beginsel van het vermoeden van onschuld:** krachtens de nieuwe regels mag door de overheid en in gerechtelijke vonnissen niet publiekelijk naar iemands schuld worden verwezen alvorens de schuld is komen vast te staan. Er is nu een gemeenschappelijke definitie in alle lidstaten van het beginsel van het vermoeden van onschuld.
- **Bewijslast van de aanklager:** de nieuwe regels verduidelijken dat de bewijslast op de aanklager rust; de beklaagde hoeft niet zelf zijn onschuld te bewijzen. Het voordeel van de twijfel ligt bij de verdachte of de beklaagde.
- **Het zwijgrecht:** ook het zwijgrecht en het recht om zichzelf niet te beschuldigen, worden gewaarborgd. Dit mag niet tegen verdachten of beklaagden worden gebruikt om tot een veroordeling te komen.
- **Het recht heeft om bij het proces aanwezig te zijn:** het recht om zelf bij het proces aanwezig te zijn, is essentieel voor een eerlijk proces. Bij schending van dit recht heeft een verdachte of beklaagde recht op een nieuw proces.

De nieuwe regels zijn gebaseerd op de EU-grondrechten, zoals neergelegd in het EU-Handvest van de grondrechten en het Europees Verdrag voor de rechten van de mens. De rechten in de richtlijn maken deel uit van het Unierecht en worden als zodanig door de lidstaten gehandhaafd.

Deze EU-grondrechten worden op gelijke wijze in alle EU-lidstaten toegepast. Dit bevordert het vertrouwen dat de lidstaten in elkaars gerechtelijke beslissingen stellen en vereenvoudigt de wederzijdse erkenning van vonnissen in strafzaken.

Volgende stappen

Na de formele vaststelling van de nieuwe regels door de Raad vandaag hebben de lidstaten een termijn van twee jaar om aan de richtlijn te voldoen. De Commissie zal nauw met de lidstaten samenwerken om ervoor te zorgen dat de richtlijn correct wordt uitgevoerd.

Achtergrond

Het Europees Parlement, de Raad en de Europese Commissie hebben in oktober 2015

overeenstemming bereikt over de definitieve tekst van de nieuwe regels over het vermoeden van onschuld en het recht om bij het proces aanwezig te zijn. Het Europees Parlement heeft op 20 januari 2016 zijn standpunt vastgesteld (zie persbericht).

Deze richtlijn is van toepassing op alle lidstaten, met uitzondering van Denemarken en het Verenigd Koninkrijk.

De nieuwe regels van vandaag zijn een onderdeel van een belangrijk pakket ter waarborging van het recht op een eerlijk proces voor burgers in strafprocedures dat de Commissie in november 2013 heeft gepresenteerd (IP/13/1157). Dit pakket omvat drie wetgevingsvoorstellen:

- De vandaag vastgestelde richtlijn betreffende het vermoeden van onschuld en het recht om in strafprocedures bij de terechtzitting aanwezig te zijn;
- De richtlijn betreffende speciale waarborgen voor kinderen. Het Europees Parlement, de Raad en de Europese Commissie hebben hierover in december 2015 overeenstemming bereikt (zie MEX/15/6350); de Raad moet deze nog vaststellen;
- Een richtlijn betreffende voorlopige rechtsbijstand voor personen wie de vrijheid is ontnomen en rechtsbijstand in procedures ter uitvoering van een Europees aanhoudingsbevel, waarover nog wordt onderhandeld.

De Commissie heeft verscheidene voorstellen ingediend om de rechten van verdachten en beklaagden te versterken middels het vastleggen van gemeenschappelijke minimumnormen voor rechten op een eerlijk proces. Drie richtlijnen zijn reeds vastgesteld: de richtlijn betreffende het recht op vertolking en vertaling in strafprocedures (2010); de richtlijn betreffende het recht op informatie in strafprocedures (2012); en de richtlijn betreffende het recht op toegang tot een advocaat en het recht om met derden te communiceren (2013). De richtlijn betreffende de rechten van slachtoffers is op 16 november 2015 in werking getreden.

Meer informatie

Richtlijn betreffende het vermoeden van onschuld en het recht om in strafprocedures bij de terechtzitting aanwezig te zijn;

De rechten van verdachte en beklaagde personen

Effectbeoordeling: zaken bij het Europees Hof voor de Rechten van de Mens betreffende de schending van het beginsel van het vermoeden van onschuld

IP/16/291

Contactpersoon voor de pers:
Christian WIGAND (+32 2 296 22 53)
Melanie VOIN (+ 32 2 295 86 59)

Voor het publiek: Europe Direct per telefoon 00 800 67 89 10 11 of e-mail

Juncker Hitler comparisons

INFOWARS (Alex Jones)

https://i.ytimg.com/vi/C8BM4-9X2tY/maxresdefault.jpg

Timmermans: ‘Stop nationalisme en voorkom nieuw nazi-tijdperk’

23 augustus 2017 — 10:38

De Europese Commissie is standvastig in haar voornemen om een opleving van nationalisme, vreemdelingenhaat en extremisme te voorkomen. Dat liet Eurocommissaris Frans Timmermans vandaag weten in een gezamenlijke verklaring met collega-commissaris Vera Jourova.

Bron: wnl.tv

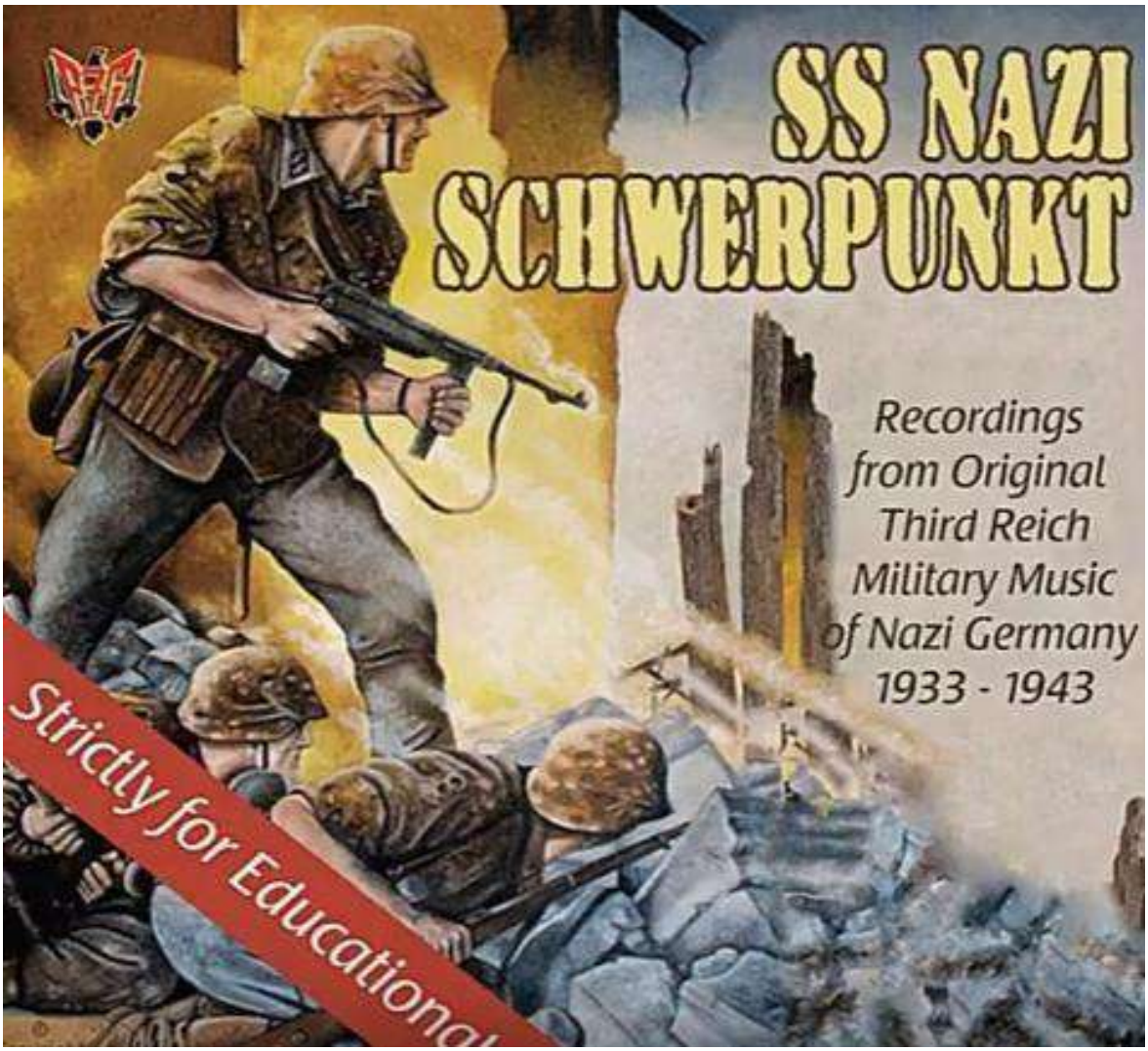

SS Schwerpunkt

Label:

PzG–PZG 280

Format:

CD, Compilation, Remastered

Country:

USA / cdbaby

Field Recording, Marches, Military

Tracklist

1	Deutschland, Deutschland Über Alles (Choral)	3:22
2	Horst Wessel Lied (Choral)	2:17
3	1944 SS General Leon Degrelle & Rexist Hymn (Choral - Belgium)	1:45
4	Vlaamserex Lied (Choral - Belgium)	2:17

5	Marsch Der Liebstandarte	2:49
6	Vi Kjemper (Choral - Norway)	0:49
7	Kamerat Vi Marsjerer (Choral - Norway)	2:57
8	Treue Um Treue	2:52
9	Canto A La Division Azul (Choral - Spain)	1:35
10	Panzerwagenlied	2:29
11	Lied Der Estnischen Legion (Choral - Estonia)	3:06
12	Hindenburg Marsch	2:51
13	Mustapaitojen (Choral - Finland)	2:52
14	Marsch Der 33rd SS Div Charlemagne (France)	3:06
15	Soldatenlied Der Honved (Choral - Hungary)	1:32
16	Viktoria Marsch	2:34
17	Giovinezza (Choral - Italy)	3:12
18	Deutschlandlied, Horst Wessel, Wenn Alle Untreu (Norway)	3:48
19	Radio Paris SS Volunteers Of Charlemagne Div (Choral - France)	1:31
20	Flamme Empor! (Choral)	3:10
21	Hört Ihr Es Grollen (Choral)	2:33
22	Flieg, Deutsch Fahne, Flieg (Choral)	3:22
23	Volk Ans Gewehr (Choral)	3:10
24	Von Finland Bis Zum Shwerben Meer (Choral)	3:09
25	Heil Hitler Dir! (Choral)	3:03
26	Wenn Alle Untreu Werden (Choral)	2:34

https://archive.org/details/WennAlleUntreuWerden_201708

The Nazi's Patriotic Song "Wenn Alle Untreu Werden", 'Treuelied' set to the tune of Wilhelmus by the nazi's. The Dutch National anthem, the Wilhelmus, is a song that was used by S S officers in these Wehrmacht waffen S S marches.

Wilhelmus

11-02-2014 | Tjanne Hartman | Blog
tjannehartman.nl

Het Wilhelmus werd gezongen door SS'ers, de paramilitaire organisatie van de Duitse nazipartij. Niet met 'onze' tekst, maar wel dezelfde melodie. Ónze melodie. Misschien is het een hiaat in mijn geschiedkennis, maar ik wist dit niet. Afgelopen weekend keek ik de BBC-documentaire ´Auschwitz: Inside the Nazi State´. Op een – nagespeelde – bijeenkomst van SS-kopstukken stonden de fascisten een Duitse tekst te zingen op de melodie van het Wilhelmus. Ik was verbaasd en keek het fragment een paar keer terug om er zeker van te zijn dat het het Wilhelmus was. Hoorde ik het goed? Ja dus. In een andere aflevering kwam het melodietje nog eens terug. Hadden de documentairemakers een stomme fout gemaakt? Want in de Tweede Wereldoorlog was het Wilhelmus toch al ons volkslied?

Propaganda

Internet bood uitkomst en ik las her en der dat de nazi's inderdaad de melodie van ons volkslied gebruikten voor hun zogenoemde Treuelied. Oorspronkelijk op een andere melodie, maar later gebruikten ze er het Wilhelmus voor. Zullen ze wel mooier gevonden hebben. De nazi's annexeerden volgens diverse geschiedenispagina´s namelijk wel vaker traditionele liederen en marsen voor hun politieke propaganda.

NEW DUTCH GOVT. WANTS SCHOOLS TO TEACH KIDS THE NATIONAL ANTHEM

nltimes.nl by Janene Pieters on August 16, 2017

Dutch flag (Photo: Ninane/Wikimedia Commons). Dutch flag (Photo: Ninane/Wikimedia Commons)

The four parties currently negotiating forming a new Dutch government together want to obligate schools to teach their students the text, meaning and melody of the Wilhelmus, the Dutch national anthem, AD reports based on a draft text of the government agreement the newspaper managed to get hold of.

The text written by the VVD, CDA, D66 and ChristenUnie also states that on their 18th birthday all Dutch must get a booklet about the history of the Netherlands which explains our "democratic constitutional state", according to the newspaper. With this booklet and teaching kids the anthem, the parties think that "coherent" attention will be paid to "elements that are important for the national identity". They also want to make locations with a "historical meaning" accessible and indicate these locations clearly.

These two measures seem to be a nod to the CDA's campaign promises to restore the "norms and values" of the Netherlands. Though CDA leader Sybrand Buma's plan to have kids stand and sing the Wilhelmus in schools apparently did not make it in, AD reports.

Simon Wiesenthal Centrum: Over terreur en antisemitisme op het Internet
[Manfred Gerstenfeld]

22 augustus 2012
Brabosh.com

Rabbijn Abraham Cooper is Associate Dean van het Simon Wiesenthal Center in Los Angeles

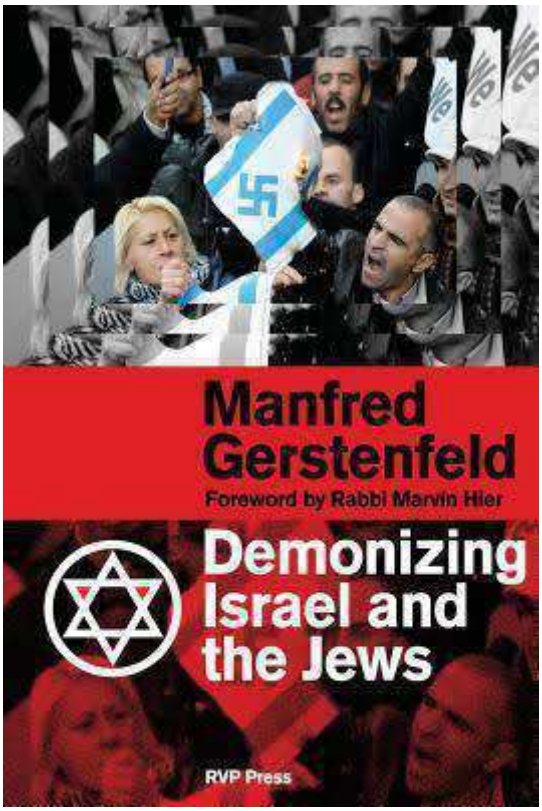

Auteur	Manfred Gerstenfeld
Taal	Nederlands
Uitgever	Praag, Uitgeverij Van
ISBN	9781618613363
Productsoort	Boek
Categorie	Politieke geschiedenis
Verschenen	augustus 2013
Pagina's	228

Simon Wiesenthal Center Denounces Stern Magazine Cover Depicting Hitler-Style Seiging President Trump

Simon Wiesenthal Center Denounces Stern Magazine Cover Depicting Hitler-Style Seiging President Trump

August 24, 2017

Officials from the Simon Wiesenthal Center denounced the latest cover of Stern magazine (see below), one of Germany's most popular publications, that depicts US President Donald Trump doing a "Sieg Heil" salute while wrapped in an American flag. **"This cover is a culmination of an increasingly alarming use of the Swastika and other Nazi symbols, depicting the elected President of the United States."**

"The Simon Wiesenthal Center has been outspoken in criticizing President Trump for failing to make a distinction between Nazis and KKK protesters and those who opposed them on the streets of Charlottesville,"declared Rabbis Marvin Hier and Abraham Cooper, dean and founder of the Simon Wiesenthal Center and Associate Dean and Director of Global Social Action of the leading Jewish Human Rights NGO named in honor of the late Nazi hunter.

"There is no comparing the genocidal ideology of Nazism which would finish Hitler's vision of a Jew-free world, the KKK, whose ideology would eliminate all Blacks and Latinos in the US and those who oppose these anti-Semites and racists," they added.

"President Trump is fair game for serious criticism by the public and media

at home and abroad. But the depiction of the president as a latter-day Hitler by a major German publication is untrue and beyond the pale," Hier and Cooper said.

"Germans must surely know that by misappropriating the Swastika, the Sieg Heil, and other Nazi symbols and terms associated with Adolf Hitler, they belittle and becloud the crimes of the past, and add heat but shed no light or perspective on the serious struggles and disagreements that currently beset our democracy," they concluded.

For more information, please contact 310-553-9036, join the Center on Facebook, www.facebook.com/simonwiesenthalcenter, or follow @simonwiesenthal for news updates sent direct to your Twitter feed.

The Simon Wiesenthal Center is one of the largest international Jewish human rights organizations with over 400,000 member families in the United States. It is an NGO at international agencies including the United Nations, UNESCO, the OSCE, the OAS, the Council of Europe and the Latin American Parliament (Parlatino).

Prime Minister
Minister of General Affairs

> Return Address Postbus 20001 2500 EA DEN HAAG

Rabbi Abraham Cooper and Mr Mark Weitzman
Simon Wiesenthal Center
1399 South Roxbury Drive
Los Angeles, California 90035-4709
UNITED STATES OF AMERICA

Prime Minister

Binnenhof 19
2513 AA DEN HAAG
Postbus 20001
2500 EA DEN HAAG
www.rijksoverheid.nl

T +3170 356 44 50
F +3170 356 46 83

Our reference
3699140

Date 19 March 2013
Subject Response to your letter

Dear Rabbi Cooper and Mr Weitzman,

Thank you for your letter urging me to investigate and combat antisemitic attitudes such as those expressed in a Dutch television programme last month. I can assure you that the Dutch government fully agrees that those statements were both shocking and reprehensible. We are taking vigorous action to tackle prejudice of this kind. The fight against antisemitism demands both public education and active intervention by civil society: by parents, schools, local government and the people of our neighbourhoods and communities. Where criminal offences have been committed, action must be taken under criminal law. This kind of malice calls for forceful responses from society.

The Dutch government has reached agreement with the Dutch Central Jewish Board (CJO) and the Dutch Centre for Information and Documentation on Israel (CIDI) on plans to discuss antisemitism with young people. We will also begin discussions with the Turkish Community Advisory Association on antisemitism within the Dutch Turkish community. These discussions will lay the basis for considering further action. As I write, there are also several surveys being conducted to deepen our understanding of the nature and extent of antisemitism in the Netherlands.

Antisemitism is a matter of grave concern to me. I hope you will accept my assurance that the Dutch government is doing everything possible to fight it in Dutch society.

Yours sincerely,

Mark Rutte
Prime Minister of the Kingdom of the Netherlands

The Dutch Prime-Minister Mark Rutte wrote to Rabbi Abraham Cooper and Mr. Mark Weitzman, (Simon Wiesenthal Center USA) on March 19th 2013:

- Antisemitism is a matter of grave concern to me. I hope you will accept my assurance that the Dutch government is doing every thing possible to fight antisemitism in Dutch society.

De Minster van Algemene Zaken Mark Rutte van Nederland schreef aan Rabbi Abraham Cooper en de heer Mark Weitzman, (Simon Wiesenthal Centrum in Verenigde Staten) op 19 maart 2013:

- Antisemitisme is een van grote zorg voor mij. Ik hoop dat u mijn toezegging wil aanvaarden dat de Nederlandse overheid al het mogelijke doet om antisemitisme te bestrijden in nederlandse samenleving.

De volkskrant in Nederland komt op 15 augustus 2014 met een artikel met een kop *"Rutte: staat grijpt altijd in bij antisemitisme en haatzaaien"* en twee jaren later op 9 november 2016 schrijft AT 5 "Echt Amsterdams Nieuws" een artikel met de kop "*Rutte: Vuist maken tegen kruipend antisemitisme in de samenleving".*

Minister-President Mark Rutte is volgens IFUD of Human Rights onbetrouwbaar in zijn toezeggingen over het bestrijden van antisemitisme en haatzaaien alsmede de Tweede Kamer der Staten Generaal. Er liggen over dit onderwerp diverse stukken bij de Minister-President en de Tweede Kamer. Tot de verbazing doen ze er niets mee. Ook liggen stukken bij het Openbaar- Ministerie, maar de hoofdofficier van Justitie laat de zaken ook op zijn beloop.De hoofdofficier doet ook niets.

Rutte: staat grijpt altijd in bij antisemitisme en haatzaaien

volkskrant.nl
15 augustus 2014

'Laat ik glashelder zijn: voor antisemitisme en discriminatie is in dit land geen plaats.' Premier Rutte sprak vandaag op zijn eerste wekelijkse persconferentie na het reces stevige woorden over demonstraties waarbij anti-Joodse leuzen werden gescandeerd.

Jeroen Dijsselbloem

AFP PHOTO / KCNA VIA KNS

Bron: Algemeen Dagblad - 19/02/15

Jeroen Dijsselbloem Kim Jong-un comparison by the Greece

The Dutch finance minister played a key role in negotiating a deal on the Greek debt crisis and, although part of a centre-left party himself, he was accused by some on the left of promoting austerity policies.

bbc.com

Austerity measures in Greece undermining human rights, says UN independent expert

Athens residents protest the Greek government's handling of the financial crisis during a national strike in September 2012. Photo: IRIN/Kristy Siegfried

1 May 2013 – Greece and its international bailout lenders must adopt a human rights-based approach to economic reform, a United Nations expert reiterated today, warning that some austerity measures are undermining people's access to jobs, health, water and energy.
"More than 10 per cent of the population in Greece now lives in extreme poverty, and unemployment amongst youth has reached an unprecedented rate of 59.3 per cent," the UN independent expert on foreign debt and human rights, Cephas Lumina, said in a news release issues at the end of his week-long mission to the country.
In order to avoid default, Greece agreed in 2010 with the European Commission, the European Central Bank, and the International Monetary Fund to implement radical cuts in Government expenditure in return for a bailout loan, he said. Greece also adopted a structural reform programme aimed at reducing the country's fiscal deficit and returning the economy to growth.

Yet, despite the stringent austerity measures, the Greek economy has shrunk by about 25 per cent and continues in recession. The austerity programme, he said in the news release, was being implemented in the context of a social protection system ill-equipped to absorb the shock of unemployment, salary cuts and tax increases.
Access to essential public services is likely to become even more challenging as the Government moves forward with plans to raise its coffers by privatizing State-owned assets, including water and energy. Mr. Lumina urged that "privatization should be undertaken

cautiously and with sensitivity to the rights of the population."
Prolonged unemployment is also impacting people's access to health care, particularly among the poor and marginalized groups. "Nearly one third of the Greek population is without public health insurance," he noted, adding that an increasing number of Greek citizens rely on free of charge volunteer clinics.

Among the negative impacts of the economic crisis is the significant increase in attacks on foreigners by extremist groups. The Government has said it took significant measures to stop hate crimes, including appointing a related Special Prosecutor in Athens, as well as some 70 anti-racist police units.
While welcoming these developments, Mr. Lumina urged authorities needed "to send a strong message that such criminal acts would not be tolerated," by strengthening the legal and institutional framework.

Independent experts or special rapporteurs are appointed by the UN Human Rights Council to examine and report back, in an unpaid capacity, on specific human rights themes. Mr. Lumina will present his report to the Geneva-based Council in March 2014.

UN News Centre
un.org
2013

United Nations E/C.12/GRC/2
Economic and Social Council Distr.: General
16 December 2013
Original: English
https://archive.org/details/EC12GRC2

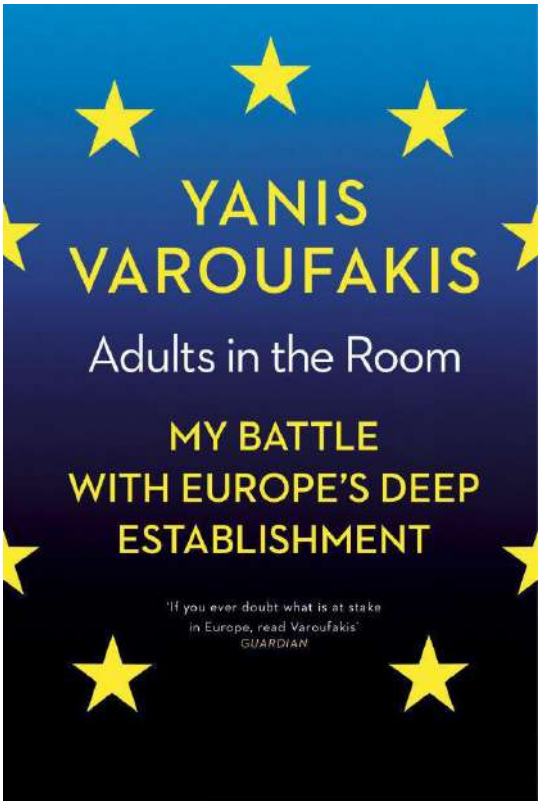

Yanis Varoufakis: Adults in the Room.
My Battle with Europe's Deep Establishment

Bodley Head, 550 blz

2017

Dijsselbloem is leaving Dutch politics

THE HAGUE, Netherlands (AP) - Jeroen Dijsselbloem, the head of the 19-country eurozone, is leaving Dutch politics after 12 years as a lawmaker and nearly five as the Netherlands' finance minister. Dijsselbloem said in a letter published Wednesday on his Labor Party's website that he will leave Parliament later this month, but will complete his mandate, which ends in January, as chairman of the eurogroup.

dailymail.co.uk
october 11- 2017

PvdA

(Aan: de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal)

Door Jeroen Dijsselbloem op 11 oktober 2017
Geachte voorzitter,

Met deze brief informeer ik u over mijn besluit om per 25 oktober mijn Kamerlidmaatschap neer te leggen. Ik verlaat daarmee de Nederlandse politiek. En dat valt me zwaar.

Het was een eer zoveel jaren lid te mogen zijn van uw Kamer, deel uit te maken van het kabinet Rutte-Asscher en Nederland te hebben mogen vertegenwoordigen in het buitenland.

Ik kan alleen maar met dankbaarheid terugkijken op ruim twaalf jaar Kamerlidmaatschap en bijna vijf jaar ministerschap. Een intensieve tijd, waarin onder onze ogen de samenleving razendsnel is veranderd en we de opdracht hadden Nederland steeds weer aan te passen, met behoud van de verworvenheden waar we zo trots op zijn. Ik heb geprobeerd in mijn "politieke tijd" daar vanuit mijn sociaal-democratische idealen aan bij te dragen. Ik leen het begrip "politieke tijd" van Saskia Stuiveling; de tijd die ons is gegeven, de beschikbare tijd. En die verhoudt zich slecht tot de vele ambities die we hebben.

Als optimist geloof ik in voortdurende verbetering van de samenleving, in kleine stapjes. Maar de crisis dwong ons grotere stappen te zetten. En deze brachten ons waar we nu zijn. Nederland doet het weer goed, we zitten in de kopgroep van Europa en de Eurozone is weer een motor van de wereldeconomie. De Partij van de Arbeid heeft daar opnieuw aan bijgedragen. En daar ben ik trots op. Maar de grote stappen van de afgelopen jaren hebben ook hun sporen nagelaten. En de uitslag van 15 maart is de politieke prijs die daarvoor betaald is. Deze uitslag brengt ons in een nieuwe periode waarin mijn partij de koers opnieuw moet uitzetten voor de toekomst.

Het is nooit af en dat maakt het bepalen van het moment van vertrek zo moeilijk. De afweging weer op de lijst te gaan staan was deze keer moeilijker dan ooit. Mijn naasten hebben ook aandacht nodig, meer dan ik ze de afgelopen jaren heb kunnen geven. Loyaliteit aan mijn partij en de plicht die ik voelde om in de campagne ook verantwoording af te leggen over de gemaakte keuzes in de afgelopen jaren, gaven de doorslag.

De verkiezingsuitslag van 15 maart heeft uiteindelijk toch het moment van vertrek bepaald. De Partij van de Arbeid, mijn partij, moet verder en heeft daarvoor negen kanonnen nodig. Ik ben nu tot de conclusie gekomen dat ik in deze rol, in deze fase, die vuurkracht niet heb.

Voorzitter, ik verlaat nu de Kamer.

Ik zal de komende maanden, tot medio januari, mijn mandaat als voorzitter van de Eurogroep afmaken. Het was een eer zoveel jaren lid te mogen zijn van uw Kamer, deel uit te maken van het kabinet Rutte-Asscher en Nederland te hebben mogen vertegenwoordigen in het buitenland. Ik dank u, de collega's en alle medewerkers voor de fijne samenwerking. Het ga u goed.

Jeroen Dijsselbloem

Belediging burgemeester Amsterdam in Turkse media

Avrupa Türk Gazetesi / ÖZEL HABER 10 augustus 2015 (fotobewerking van Eberhard van der Laan als Hitler)

In de Turkse krant AVRUPA Türk Gazetesi werd burgemeester van Amsterdam Eberhard van der Laan afgebeeld als Adolf Hitler. Eberhard van der Laan is in 2017 overleden.

Hitler comparisons Dutch Prime Minister Mark Rutte

Logicfreezone / 13-03-2017

https://logicfreezone.wordpress.com/2017/03/13/turkije-is-er-veel-slechter-aan-toe-dan-je-zou-vermoeden/

Anti-Netherlands campaign on Twitter

Ali Serttaş @serttasali1 · 2u

Bizi hiçbir şekilde yıldıramayacaksınız !
#NaziKalıntısıHollanda

https://twitter.com/hakbuyuk/status/840578052354691073

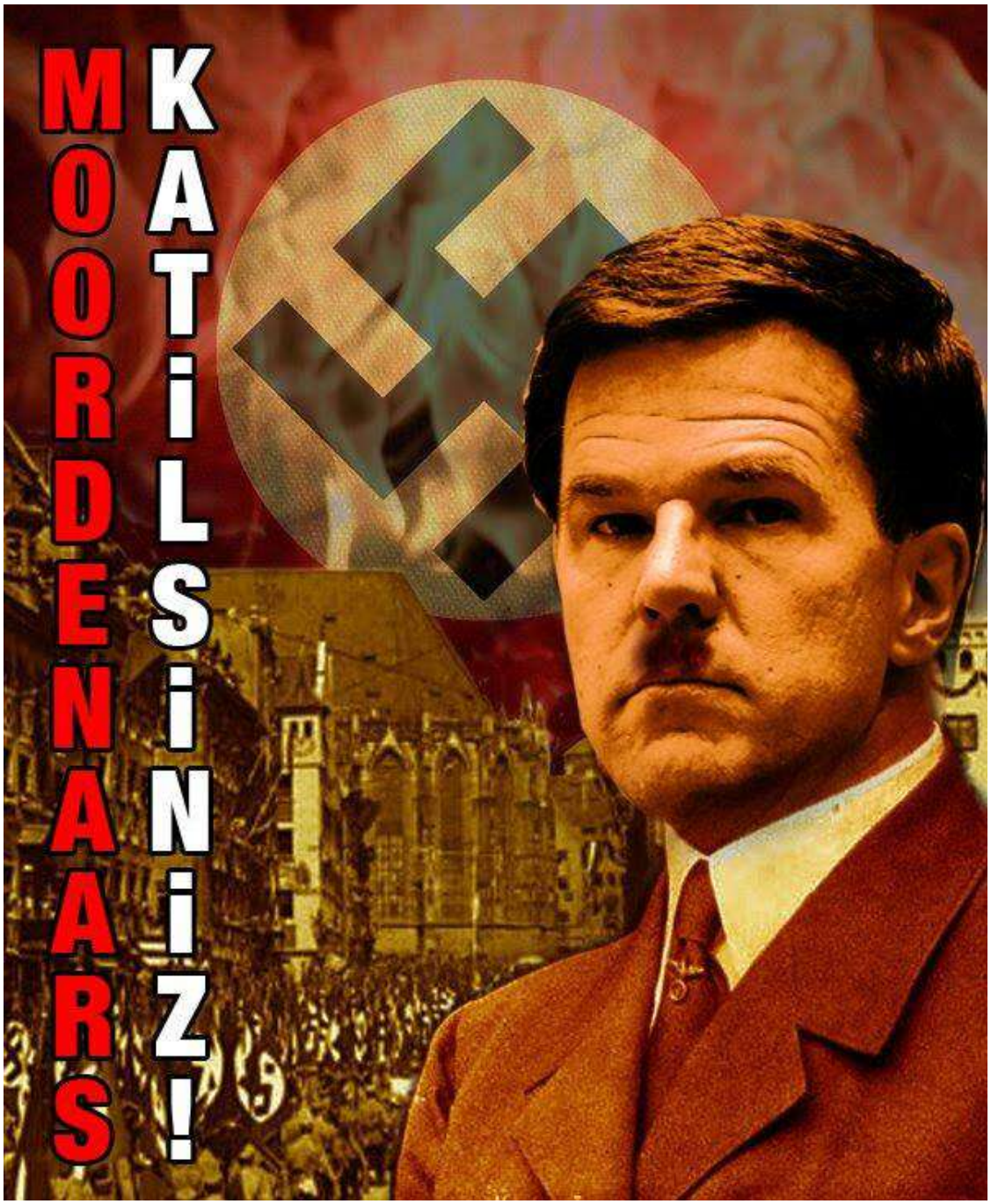

https://twitter.com/hakbuyuk/status/840578052354691073

Gokay DASDELEN @Dasdele... · 30m

Demokrasi ve ifade özgürlüğünün artık bulunmadığı bir Avrupa vizyona girdi.
Ne yapsanız boş!
Biz bize yeteriz..

#HollandadanNaziUygulaması

https://twitter.com/hakbuyuk/status/840578052354691073

https://pbs.twimg.com/media/C6rZ145WsAA5-v-.jpg

Anti PVV artikel op het internet met fotobewerking van Machiel de Graaf PVV)

Wordpress.com fotobewerking Machiel de Graaf (PVV) 2014

https://kopjetheemetsuikergraag.files.wordpress.com/2014/11/nazi-machiel1.jpg

Een bewerkte afbeelding van Machiel de Graaf PVV in hitlerpak de hitlergroet brengend,en op de pet het PVV-logo, die voor een vlag staat met daarop het hakenkruis. In de linker onderkant van de afbeelding nog de tekst: *“Alle moskeeën gaan plat! Elk haatpaleis zullen wij met de grond gelijk maken”*

Onder de afbeelding de tekst kort samengevat:

De PVV is een neofascistische beweging die de grondrechten opzij schuift. Daarom is het de hoogste tijd dat moslims zich meer in de Tweede Kamer vertegenwoordigd gaan zien. De fractie Kuzu en Öztürk zou wel eens uitkomst kunnen bieden. Vervolgens staat nog onder de post de naam “Robert Jean Konrad”

Geert Wilders

Youtube / 2015

https://www.youtube.com/watch?v=6L5rT5xkDBA

Een video montage op youtube door gebruiker “ShagStars Extra’s” gepubliceerd op 18-07-2015, met de Nederlandse PVV politicus Geert Wilders en op de achtergrond een hakenkruis , tevens voorzien van stemgeluid van Adolf Hitler.

EU: haatzaaiende berichten binnen 24 uur van internet af

Volkskrant, 31 mei 2016

Samen met Microsoft, Facebook, YouTube en Twitter heeft de Europese Commissie een gedragscode tegen haatzaaien op internet opgesteld. Daarin is onder andere vastgelegd dat dergelijke inhoud binnen 24 uur verwijderd wordt.

Europese Commissie roept techbedrijven op: treed sneller op tegen haatzaaien
BNR Nieuws

5 december 2016

Eurocommissaris Věra Jourová vindt dat techbedrijven als Facebook, Twitter, YouTube en Microsoft sneller moeten optreden bij online haatzaaien. Zes maanden geleden hebben deze bedrijven een vrijwillige gedragscode hierover ondertekend.

Fotomontage van Frans Timmermans

Fotomontage: zeepertje wordpress – 2017 Frans Timmermans

Link: https://zeepertje.files.wordpress.com/2017/08/timmermans-eu-in-plane-plans-isis-flag1.jpg?w=350&h=200&crop=1

Niet adequaat opnemen discriminatie en haatzaaien door overheid

Het niet adequaat opnemen van discriminatie en haatzaaien door de overheid kan kopieergedrag in de hand werken. Door deze houding raken mensen immuun omdat zij het zullen interpreteren als dat het mag, dat de overheid toch niets doet.

Europese Commissie - Persbericht

Bestrijding van online haatuitingen – Commissie boekt vooruitgang met initiatief voor samenwerking met sociale media en maatschappelijk middenveld

Brussel, 1 juni 2017

Een jaar gelden kwamen de Europese Commissie en vier belangrijke socialemediaplatforms met een gedragscode voor de bestrijding van illegale haatuitingen op internet.

Deze code omvatte een aantal toezeggingen van Facebook, Twitter, YouTube en Microsoft om de verspreiding van dit soort content in Europa tegen te gaan. Bij het eenjarig bestaan van deze code zijn de resultaten bekendgemaakt van een evaluatie die door ngo's en overheidsinstanties in 24 lidstaten is verricht. De bedrijven blijken grote vooruitgang te hebben geboekt bij het nakomen van hun beloften.

Vicevoorzitter **Andrus Ansip**, die belast is met Digitale Eengemaakte Markt, juicht de vooruitgang toe: "*Samenwerking met het bedrijfsleven en maatschappelijke organisaties bij de bestrijding van illegale haatuitingen blijkt goede resultaten op te leveren. We zullen deze samenwerking dan ook intensiveren. We werken nu aan betere coördinatie tussen de diverse initiatieven en fora die we samen met onlineplatforms in het leven hebben geroepen. Ook zullen we de meldings- en actieprocedures verduidelijken, zodat illegale content nog efficiënter kan worden verwijderd. Daarbij moet vanzelfsprekend de vrijheid van meningsuiting worden beschermd.”*

Věra Jourová, commissaris voor Justitie, Consumentenzaken en Gendergelijkheid: *"De resultaten van onze tweede evaluatie van de gedragscode stemmen hoopvol. De bedrijven verwijderen nu tweemaal zo veel illegale haatuitingen en treden ook sneller op dan zes maanden geleden. Dit is een belangrijke stap in de goede richting; het betekent dat zelfregulering kans van slagen heeft, als alle actoren meewerken. De betrokken bedrijven dragen echter een grote verantwoordelijkheid en moeten meer in het werk stellen om al hun beloften na te komen. Ook vind ik het belangrijk dat de IT-bedrijven feedback geven aan degenen die illegale haatzaaiende content op internet hebben gemeld.”*

De Europese Unie is gegrondvest op eerbied voor de menselijke waardigheid, vrijheid, democratie, gelijkheid, de rechtsstaat en de grondrechten. Zowel de EU en haar lidstaten als de sociale media en andere platforms moeten er samen voor zorgen dat internet geen vrijplaats wordt voor haat en geweld.

Door de gedragscode te ondertekenen, hebben de IT-bedrijven zich er met name toe verbonden om binnen 24 uur de meeste geldige meldingen van illegale haatuitingen te beoordelen en de betrokken content zo nodig te verwijderen of ontoegankelijk te maken op grond van de nationale wetgeving waarin het Europees recht is omgezet. Ook wordt in de gedragscode benadrukt dat er nader overleg nodig is over hoe transparantie kan worden bevorderd en tegengeluiden kunnen worden gestimuleerd.

Nu de gedragscode een jaar van kracht is, is er belangrijke vooruitgang geboekt, maar niet alle problemen zijn opgelost:

- Na melding van een illegale haatuiting werd de **content** in gemiddeld **59 %** van de gevallen **verwijderd**.Dit is ruim **twee maal** zo vaak als zes maanden eerder **(28%)**;
- Het **aantal meldingen dat binnen 24 uur wordt beoordeeld, is in diezelfde periode gestegen van 40 % tot 51 %**. Overigens lukt het alleen Facebook om het leeuwendeel van de meldingen binnen een dag te beoordelen;
- Ten opzichte van de situatie van zes maanden geleden slagen de IT-ondernemingen er nu beter in om meldingen door burgers op dezelfde wijze te behandelen als meldingen van organisaties die gebruikmaken van betrouwbare rapportagekanalen. Toch zijn er nog verschillen en leidt een melding van een willekeurige burger minder vaak tot verwijdering.
- Ten slotte is gebleken dat waar Facebook zijn gebruikers altijd feedback geeft over de beoordeling van hun melding, andere IT-bedrijven dat lang niet altijd doen. De feedback waarin de beslissing wordt toegelicht, is voor verdere verbetering vatbaar.

De behandeling van gebruikersklachten en de samenwerking met het maatschappelijk middenveld zijn verbeterd

In de loop van het afgelopen jaar hebben de IT-bedrijven hun meldsystemen verbeterd, waardoor het gemakkelijker is geworden om haatzaaien te rapporteren. Zij hebben hun personeel getraind en zijn nauwer gaan samenwerken met het maatschappelijk middenveld. Door de toepassing van de gedragscode is het netwerk van betrouwbare rapporteurs van de IT-bedrijven in heel Europa versterkt en uitgebreid.

De nauwere samenwerking met maatschappelijke organisaties heeft geleid tot betere meldingen, snellere behandeling en betere reacties op de meldingen.

Volgende stappen

De Commissie zal de toepassing van de gedragscode blijven volgen met de hulp van maatschappelijke organisaties. Van de IT-bedrijven wordt met name verwacht dat zij transparanter omgaan met de criteria voor het analyseren van gemelde content en meer werk maken van de feedback aan gebruikers.

De Commissie zal de resultaten van deze evaluatie in aanmerking nemen bij de werkzaamheden die zijn aangekondigd in de tussentijdse evaluatie van de uitvoering van de strategie voor de digitale interne markt. Ook zal de Commissie blijven aansturen op een doeltreffender samenwerking tussen de IT-bedrijven en de nationale autoriteiten.

Achtergrond

Het publiekelijk aanzetten tot geweld of haat tegen een groep personen, of een lid van zo'n groep, die wordt gedefinieerd op basis van ras, huidskleur, godsdienst, afstamming, dan wel nationale of etnische afkomst, wordt door het kaderbesluit ter bestrijding van racisme en vreemdelingenhaat strafbaar gesteld. Aanzetten tot haat in de zin van dit kaderbesluit is ook strafbaar als het online plaatsvindt.

Een recente Europese enquête heeft uitgewezen dat 75 % van de mensen die online discussies volgt of voert, wel eens is gestuit op verbaal geweld, bedreigingen of haatzaaien. Bijna de helft van de respondenten verklaarde daarom liever niet aan online discussies deel te nemen.

De EU en haar lidstaten, de sociale media en andere platforms hebben samen de plicht om de uitoefening van de vrijheid van meningsuiting in de hele online wereld te bevorderen en vergemakkelijken. Deze partijen moeten er echter ook voor zorgen dat het internet niet verwordt tot een vrijplaats voor geweld en haat.

Om het hoofd te bieden aan het groeiende probleem van illegale haatuitingen op het internet hebben de Europese Commissie en vier grote IT-bedrijven (Facebook, Microsoft, Twitter en YouTube) op 31 mei 2016 een gedragscode voor de bestrijding van haatzaaiende uitlatingen op het internet gepresenteerd.Op 7 december 2016 heeft de Commissie de resultaten bekendgemaakt van een eerste evaluatie van de uitvoering van deze gedragscode.

Op 10 mei 2017 is de eerste tussentijdse evaluatie van de uitvoering van de strategie voor de digitale interne markt gepubliceerd. Daarin wordt opnieuw gepleit voor procedurele minimumvereisten voor online tussenpersonen om een “meldings- en actieprocedure” te starten. Daarbij gaat het onder meer om de kwaliteitscriteria voor dergelijke meldingen, procedures die in een kennisgeving van verweer (counter-notice) voorzien, rapportageverplichtingen, mechanismen voor de raadpleging van derden en geschillenbeslechtingssystemen. Ook het voorstel van de Commissie tot herziening van de richtlijn audiovisuele mediadiensten bevat krachtige bepalingen om platforms ertoe te verplichten te voorzien in een waarschuwingssysteem voor audiovisueel materiaal dat online tot haat aanzet.

De Commissie heeft een aantal dialogen op touw gezet met onlineplatforms binnen de digitale eengemaakte markt (onder meer het EU-Internetforum, de gedragscode voor het bestrijden van illegale haatzaaiende uitlatingen op internet en het memorandum van overeenstemming over de internetverkoop van namaakgoederen) en zij zal deze initiatieven coördineren met het oog op efficiëntie en optimale resultaten.

Met deze inspanningen wordt ook rekening gehouden door de leiders van de G7, die onlangs hebben toegezegd de sector te zullen helpen bij de bestrijding van online extremisme en ook het maatschappelijk middenveld daar nauwer bij te zullen betrekken.

Meer informatie

Q&A

Factsheet over de tweede evaluatie

Presentatie van de gedragscode voor het bestrijden van illegale haatzaaiende uitlatingen op internet

Gedragscode

Bestrijding van haatzaaiende uitlatingen op het internet: eerste evaluatie van de nieuwe gedragscode

Factsheet – Eerste evaluatie van de gedragscode

Tussentijdse evaluatie van de digitale interne markt

Factsheet – Tussentijdse evaluatie van de strategie voor een digitale eengemaakte markt van 2015

IP/17/1471

Contactpersoon voor de pers:

Christian WIGAND (+32 2 296 22 53)
Melanie VOIN (+ 32 2 295 86 59)

Voor het publiek: Europe Direct per telefoon 00 800 67 89 10 11 of e-mail

European Commission - Press release

Countering online hate speech – Commission initiative with social media platforms and civil society shows progress

Brussels, 1 June 2017

One year ago, the European Commission and four major social media platforms announced a Code of Conduct on countering illegal online hate speech.

It included a series of commitments by Facebook, Twitter, YouTube and Microsoft to combat the spread of such content in Europe. An evaluation carried out by NGOs and public bodies in 24 Member States, released on the first anniversary of the Code of Conduct, shows that the companies have made significant progress in following up on their commitments.

Andrus Ansip, European Commission Vice President for the Digital Single Market, welcomed progress:"*Working closely with the private sector and civil society to fight illegal hate speech brings results, and we will redouble our joint efforts. We are now working to ensure closer coordination between the different initiatives and forums that we have launched with online platforms. We will also bring more clarity to notice and action procedures to remove illegal content in an efficient way - while preserving freedom of speech, which is essential."*

Věra Jourová, EU Commissioner for Justice, Consumers and Gender Equality, said, *"The results of our second evaluation of the Code of Conduct are encouraging. The companies* are now removing twice as many cases of illegal hate speech and at a faster rate when compared to six months ago. *This is an important step in the right direction and shows that a self-regulatory approach can work, if all actors do their part. At the same time, companies carry a great responsibility and need to make further progress to deliver on all the commitments. For me, it is also important that the IT companies provide better feed-back to those who notified cases of illegal hate speech content."*

The European Union is founded on the values of respect for human dignity, freedom, democracy, equality, rule of law and fundamental rights. The EU and its Member States, together with social media companies and other platforms have a responsibility to act so that the internet does not become a free haven for illegal hate speech and violence.

By signing the Code of Conduct, the IT companies committed in particular to reviewing the majority of valid notifications of illegal hate speech in less than 24 hours and to removing or disabling access to such content, if necessary, on the basis of national laws transposing European law. The Code also underlined the need to further discuss how to promote transparency and encourage counter and alternative narratives.

One year after its adoption, the Code of Conduct on countering illegal hate speech online has deliveredsome important progress, while some challenges remain:

- On average,in **59%** of the cases, the IT companies responded to notifications concerning illegal hate speech by **removing the content.** This is more than **twice** the level of **28%** that was recorded six months earlier.
- The **amount of notifications reviewed within 24 hours improved from 40% to 51%** in the same six months period. Facebook is however the only company that fully achieves the target of reviewing the majority of notifications within the day.
- As compared with the situation six months ago the IT companies have become better at treating notifications coming from citizens in the same way as those coming from organisations which use trusted reporters channels. Still, some differences persist and the overall removal rates remain lower when a notification originates from the public.
- Finally, the monitoring showed that while Facebook sends systematic feedback to users on how their notifications have been assessed, practices differed considerably among the IT companies. Quality of feedback motivating the decision is an area where further progress can be made.

Improvements in the handling of complaints from users and cooperation with civil society

Within the last year, the IT companies have strengthened their reporting systems and made it easier to report hate speech. They have trained their staff and they have increased their cooperation with civil society. The implementation of the Code of Conduct has strengthened and enlarged the IT companies'

network of trusted flaggers throughout Europe.

The increased cooperation with civil society organisations has led to a higher quality of notifications, more effective handling times and better results in terms of reactions to the notifications.

Next steps

The Commission will continue to monitor the implementation of the Code of conduct with the help of civil society organisations. Improvements are expected by IT companies in particular on transparency of the criteria for analysing flagged content and feedback to users.

The Commission will take the results of this evaluation into account as part of the work announced in its mid-term review on the implementation of the Digital Single Market Strategy. The Commission will also continue its work to promote more efficient cooperation between the IT companies and national authorities.

Background

The Framework Decision on Combatting Racism and Xenophobia criminalises the public incitement to violence or hatred directed against a group of persons or a member of such a group defined by reference to race, colour, religion, descent or national or ethnic origin. Hate speech as defined in this Framework Decision is a criminal offence also when it occurs in the online world.

A recent European survey showed that 75% of those following or participating in debates online had come across episodes of abuse, threat or hate speech. Almost half of these respondents said that this deterred them from engaging in online discussions.

The EU, its Member States, together with social media companies and other platforms, all share a collective responsibility to promote and facilitate freedom of expression throughout the online world. At the same time, all of these actors have a responsibility to ensure that the internet does not become a free haven for violence and hatred.

To respond to the increased problem of illegal hate speech in the online world, the European Commission and four major IT companies (Facebook, Microsoft, Twitter and YouTube) presented a " Code of conduct on countering illegal hate speech online"on the 31 May 2016.On 7 December 2016 the Commission presented the results of a first monitoring exercise to evaluate the implementation of this code of conduct.

The mid-term review on the implementation of the Digital Single Market Strategy issued on 10 May 2017 confirmed the need to continue working towards minimum procedural requirements for the ' notice and action' procedures of online intermediaries, including as concerns quality criteria for notices, counter-notice procedures, reporting obligations, third-party consultation mechanisms and dispute resolution systems. In the same vein, the Commission's proposal for a revision of the Audiovisual Media Services Directive contains strong provisions to oblige platforms to set in place a flagging system for audiovisual material containing hate speech online.

The Commission has set up several dialogues with online platforms within the Digital Single Market (e.g. EU Internet Forum, Code of Conduct on illegal online hate speech, and Memorandum of Understanding on the Sale of Counterfeit Goods over the Internet) and plans to coordinate these in a more efficient way to ensure the best possible results. These IT companies are also members of the "Alliance to better protect minors online", a multi-stakeholder platform facilitated by the European Commission to provide a better and safer digital environment to tackle harmful content and behaviour.

These efforts, initiated by the Commission, also contribute to the action of G7 leaders who have recently committed to supporting industry efforts and increasing engagement with civil society to combat online extremism.

For more information

Q&A

Factsheet on the 2nd evaluation

Code of Conduct on illegal online hate speech launch

Code of Conduct

Fighting illegal online hate speech: first assessment of the new code of conduct

Factsheet - First evaluation of the Code of Conduct

Digital Single Market mid-term review

Factsheet on the mid-term review of the 2015 Digital Single Market strategy

IP/17/1471

Press contacts:

Christian WIGAND (+32 2 296 22 53)
Melanie VOIN (+ 32 2 295 86 59)

General public inquiries: Europe Direct by phone 00 800 67 89 10 11 or by email

Europees Parlement
2014-2019

AANGENOMEN TEKSTEN
Voorlopige uitgave

P8_TA-PROV(2017)0243

Bestrijding van antisemitisme

Resolutie van het Europees Parlement van 1 juni 2017 over de bestrijding van antisemitisme (2017/2692(RSP))

Het Europees Parlement,

– gezien het Verdrag betreffende de Europese Unie (VEU), en in het bijzonder het tweede gedachtestreepje, het vierde tot en met het zevende gedachtestreepje van de preambule, en artikel 2, artikel 3, lid 3, het tweede gedachtestreepje, en artikel 6 daarvan,

– gezien artikel 17 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie,

– gezien het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie van 7 december 2000,

– gezien Kaderbesluit 2008/913/JBZ van de Raad van 28 november 2008 betreffende de bestrijding van bepaalde vormen en uitingen van racisme en vreemdelingenhaat door middel van het strafrecht[1],

– gezien Richtlijn 2012/29/EU van het Europees Parlement en de Raad van 25 oktober 2012 tot vaststelling van minimumnormen voor de rechten, de ondersteuning en de bescherming van slachtoffers van strafbare feiten, en ter vervanging van Kaderbesluit van de Raad 2001/220/JBZ[2],

– gezien de goedkeuring in 2015 van de Europese Veiligheidsagenda,

– gezien Resolutie 2106(2016) van de Raad van Europa van 20 april 2016 over "Renewed commitment in the fight against antisemitism in Europe",

– gezien de conclusies van het eerste jaarlijkse colloquium van de Commissie over grondrechten, dat op 1 en 2 oktober 2015 in Brussel plaatsvond onder de titel "Tolerance and respect: preventing and combating anti-Semitic and anti-Muslim hatred in Europe",

– gezien de benoeming – in december 2015 – van een "coördinator bestrijding

1 PB L 328 van 6.12.2008, blz. 55.
2 PB L 315 van 14.11.2012, blz. 57.

antisemitisme" binnen de Commissie,

– gezien de oprichting – in juni 2016 – van de EU-groep op hoog niveau voor de bestrijding van racisme, vreemdelingenhaat en andere vormen van onverdraagzaamheid,

– gezien de gedragscode ter bestrijding van onrechtmatige haatuitingen op internet die op 31 mei 2016 tussen de Commissie en grote IT-bedrijven alsmede andere platforms en socialemediabedrijven overeengekomen is,

– gezien zijn resolutie van 13 december 2016 over de situatie van de grondrechten in de Europese Unie in 2015[1],

– gezien de gerichte, gewelddadige en terroristische aanvallen op leden van de joodse gemeenschap die de afgelopen jaren in meerdere lidstaten hebben plaatsgevonden,

– gezien de primaire verantwoordelijkheid van regeringen voor de beveiliging en veiligheid van al hun burgers, en derhalve hun primaire verantwoordelijkheid voor het uitoefenen van toezicht op en het voorkomen van geweld, waaronder antisemitisch geweld, en voor het vervolgen van de daders,

– gezien artikel 123, lid 2, van zijn Reglement,

A. overwegende dat het aantal antisemitische incidenten in de lidstaten van de EU de afgelopen jaren is toegenomen, zoals blijkt uit informatie van – onder andere – de Organisatie voor Veiligheid en Samenwerking in Europa (OVSE) en het Bureau voor de grondrechten van de Europese Unie (FRA);

B. overwegende dat gerichte veiligheidsmaatregelen, eenmaal genomen, bleken bij te dragen aan het voorkomen en reduceren van het aantal gewelddadige antisemitische aanvallen;

C. overwegende dat de bestrijding van antisemitisme een verantwoordelijkheid voor de hele samenleving is;

1. onderstreept dat haatzaaiende uitingen en alle vormen van geweld tegen Europese joodse burgers onverenigbaar zijn met de waarden van de Europese Unie;

2. vraagt de lidstaten en de EU-instellingen en -agentschappen de door de International Holocaust Remembrance Alliance (IHRA)[2] gehanteerde werkdefinitie aan te nemen en toe te passen teneinde politie en justitie te helpen bij hun inspanningen om antisemitische aanvallen nog volledi ger en doeltreffender in kaart te brengen en te vervolgen, en spoort de lidstaten aan in dit opzicht het voorbeeld van het Verenigd Koninkrijk en Oostenrijk te volgen;

3. vraagt de lidstaten alle nodige maatregelen te nemen om actief bij te dragen aan het waarborgen van de veiligheid van hun joodse burgers en van joodse religieuze, educatieve en culturele gebouwen, en dat in nauwe samenwerking en dialoog met de joodse gemeenschappen, middenveldorganisaties en ngo's op het gebied van antidiscriminatie;

---

1 Aangenomen teksten, P8_TA(2016)0485.

2 http://ec.europa.eu/newsroom/just/item-detail.cfm?item_id=50144

4. juicht de benoeming van een "coördinator bestrijding antisemitisme" binnen de Commissie toe, en vraagt de Commissie met klem alle nodige instrumenten en steun ter beschikking te stellen om de coördinator in staat te stellen zijn werk zo doeltreffend mogelijk te doen;

5. vraagt de lidstaten nationale "coördinatoren bestrijding antisemitisme" te benoemen;

6. spoort de leden van nationale en regionale parlementen alsmede de politiek leiders aan om antisemitische uitingen stelselmatig en publiekelijk te veroordelen en tegenargumenten en een alternatief discours te bieden, en om in hun parlementen inter-partijwerkgroepen ter bestrijding van antisemitisme op te zetten met het doel de strijd in het hele politieke spectrum op te voeren;

7. benadrukt de belangrijke rol van maatschappelijke organisaties en educatie bij het voorkomen en bestrijden van alle vormen van haat en intolerantie, en dringt aan op meer financiële steun;

8. roept de lidstaten op de media aan te sporen tot bevordering van respect voor alle geloofsovertuigingen en acceptatie van diversiteit, en tot scholing voor journalisten met betrekking tot alle vormen van antisemitisme, met het doel mogelijke vooroordelen aan te pakken;

9. verzoekt de lidstaten waar motieven die berusten op ras, nationaliteit, etnische herkomst of godsdienst of overtuiging tot dusver geen verzwarende factor vormen bij een strafbaar feit, hierin onverwijld verandering te brengen, en ervoor te zorgen dat het Kaderbesluit van de Raad betreffende de bestrijding van bepaalde vormen en uitingen van racisme en vreemdelingenhaat door middel van het strafrecht volledig en naar behoren wordt uitgevoerd en gehandhaafd, teneinde te waarborgen dat antisemitische daden – zowel online als offline – door de autoriteiten van de lidstaten worden vervolgd;

10. dringt aan op de noodzaak dat handhavingsautoriteiten gerichte scholing wordt geboden wat betreft de bestrijding van haatmisdrijven en discriminatie en dat binnen de politie specifieke afdelingen ter bestrijding van haatmisdrijven worden opgezet waar zulks nog niet het geval is, en roept de EU-agentschappen en internationale organisaties op de lidstaten hulp te bieden bij het verstrekken van dergelijke scholing;

11. moedigt grensoverschrijdende samenwerking op alle niveaus aan bij de vervolging van haatmisdrijven en bovenal de vervolging van zware misdrijven zoals terroristische activiteiten;

12. roept de EU en de lidstaten op hun inspanningen op te voeren om ervoor te zorgen dat er een breed opgezet, efficiënt systeem komt voor de systematische verzameling van betrouwbare, relevante en vergelijkbare gegevens over haatmisdrijven, opgesplitst per motief en met inbegrip van terroristische daden;

13. roept de lidstaten op om met betrekking tot de gedragscode die tussen de Commissie en leidende IT-bedrijven overeengekomen is, online-intermediairs en socialemediaplatforms aan te sporen om onverwijld maatregelen te nemen om antisemitische online-haatuitingen te voorkomen en te bestrijden;

14. wijst erop dat scholen een unieke gelegenheid bieden om waarden als tolerantie en

respect uit te dragen, daar zij alle kinderen al vanaf jonge leeftijd kunnen bereiken;

15. spoort de lidstaten aan op scholen aandacht te besteden aan de holocaust (de "shoah") en ervoor te zorgen dat leraren hiervoor, én voor het behandelen van het onderwerp verscheidenheid, de juiste opleiding krijgen; spoort de lidstaten daarnaast aan schoolboeken - daar waar nodig - aan te passen om ervoor te zorgen dat de joodse geschiedenis en het moderne joodse leven uitgebreid en evenwichtig gepresenteerd worden en dat alle vormen van antisemitisme worden vermeden;

16. vraagt de Commissie en de lidstaten meer financiële steun ter beschikking te stellen voor gerichte activiteiten en onderwijsprojecten, te werken aan het tot stand brengen en uitbouwen van partnerschappen met joodse gemeenschappen en instellingen, en uitwisselingen tussen kinderen en jongeren met een verschillende godsdienst aan te moedigen middels gemeenschappelijke activiteiten, waaronder het ontwikkelen en ondersteunen van bewustmakingscampagnes;

17. vraagt de Commissie bij de bestrijding van antisemitisme op internationaal vlak nauw samen te werken met internationale actoren zoals UNESCO, de OVSE en de Raad van Europa, alsmede andere internationale partners;

18. vraagt de Commissie de status van adviseur in de IHRA aan te vragen;

19. spoort alle lidstaten aan 27 januari als International Holocaust Remembrance Day aan te wijzen;

20. verzoekt zijn Voorzitter deze resolutie te doen toekomen aan de Raad, de Commissie, de regeringen en parlementen van de EU-lidstaten en de kandidaat-landen, de Raad van Europa, de OVSE en de Verenigde Naties.

European Parliament
2014-2019

TEXTS ADOPTED
Provisional edition

P8_TA-PROV(2017)0243

Combating anti-semitism

European Parliament resolution of 1 June 2017 on combating anti-Semitism (2017/2692(RSP))

The European Parliament,

– having regard to the Treaty on European Union (TEU), and in particular the preamble, second indent, fourth to seventh indents, and Article 2, the second subparagraph of Article 3(3) and Article 6 thereof,

– having regard to Article 17 of the Treaty on the Functioning of the European Union,

– having regard to the Charter of Fundamental Rights of the European Union of 7 December 2000,

– having regard to Council Framework Decision 2008/913/JHA of 28 November 2008 on combating certain forms and expressions of racism and xenophobia by means of criminal law[1],

– having regard to Directive 2012/29/EU of the European Parliament and of the Council of 25 October 2012 establishing minimum standards on the rights, support and protection of victims of crime, and replacing Council Framework Decision 2001/220/JHA[2],

– having regard to the adoption in 2015 of the European Agenda on Security,

– having regard to Council of Europe Resolution 2106 (2016) of 20 April 2016 on 'Renewed commitment in the fight against antisemitism in Europe',

– having regard to the conclusions of the Commission's First Annual Colloquium on Fundamental Rights, held in Brussels on 1 and 2 October 2015 under the title 'Tolerance and respect: preventing and combating anti-Semitic and anti-Muslim hatred in Europe',

– having regard to the appointment in December 2015 of a Commission Coordinator on Combating Anti-Semitism,

---

1 OJ L 328, 6.12.2008, p. 55.
2 OJ L 315, 14.11.2012, p. 57.

– having regard to the establishment in June 2016 of the EU High Level Group on combating racism, xenophobia and other forms of intolerance,

– having regard to the Code of Conduct on countering illegal hate speech online agreed on 31 May 2016 between the Commission and leading IT companies as well as with other platforms and social media companies,

– having regard to its resolution of 13 December 2016 on the situation of fundamental rights in the European Union in 2015[1],

– having regard to the targeted violent and terrorist attacks against members of the Jewish community which have occurred in recent years in several Member States,

– having regard to the prime responsibility of governments for the security and safety of all their citizens, and therefore their primary responsibility for monitoring and preventing violence, including anti-Semitic violence, and prosecuting the perpetrators,

– having regard to Rule 123(2) of its Rules of Procedure,

A. whereas the number of anti-Semitic incidents in EU Member States has risen significantly in recent years, as reported by the Organisation for Security and Cooperation in Europe (OSCE) and the EU Agency for Fundamental Rights (FRA), among other bodies;

B. whereas it has been reported that targeted security measures, once put in place, have helped to prevent and decrease the number of violent anti-Semitic attacks;

C. whereas combating anti-Semitism is a responsibility for society as a whole;

1. Stresses that hate speech and all kinds of violence against European Jewish citizens are incompatible with the values of the European Union;

2. Calls on the Member States and the Union institutions and agencies to adopt and apply the working definition of anti-Semitism employed by the International Holocaust Remembrance Alliance (IHRA)[2] in order to support the judicial and law enforcement authorities in their efforts to identify and prosecute anti-Semitic attacks more efficiently and effectively, and encourages Member States to follow the example of the UK and Austria in this regard;

3. Calls on the Member States to take all necessary steps to actively contribute to ensuring the security of their Jewish citizens and Jewish religious, educational and cultural premises, in close consultation and dialogue with Jewish communities, civil society organisations, and anti-discrimination NGOs;

4. Welcomes the appointment of the Commission Coordinator on Combating Anti-Semitism, and urges the Commission to provide all the necessary tools and support to make this function as effective as possible;

5. Calls on the Member States to appoint national coordinators on combating anti-Semitism;

---

1 Texts adopted, P8_TA(2016)0485.

2 http://ec.europa.eu/newsroom/just/item-detail.cfm?item_id=50144

6. Encourages members of national and regional parliaments and political leaders to systematically and publicly condemn anti-Semitic statements and to engage in counter-speech and alternative narratives, and to set up cross-party parliamentary groups against anti-Semitism so as to strengthen the fight across the political spectrum;

7. Stresses the important role of civil society organisations and education in preventing and combating all forms of hatred and intolerance, and calls for increasing financial support;

8. Calls on the Member States to encourage the media to promote respect for all faiths and appreciation of diversity, as well as training for journalists concerning all forms of anti-Semitism, in order to address possible bias;

9. Calls on those Member States where there has as yet been no invocation of motives based on race, national or ethnic origin or religion or belief as constituting an aggravating factor in a criminal offence to remedy this as quickly as possible, and to act to have the Council Framework Decision on combating certain forms and expressions of racism and xenophobia by means of criminal law fully and properly implemented and enforced, so as to ensure that anti-Semitic acts are prosecuted by the Member States' authorities in the online as well as in the offline environment;

10. Insists on the need to provide enforcement authorities with targeted training on combating hate crime and discrimination, and on the need to set up dedicated anti-hate crime units in police forces where such units do not yet already exist, and calls on EU agencies and international organisations to assist Member States in providing such training;

11. Encourages cross-border cooperation at all levels in the prosecution of hate crimes, and above all in the prosecution of serious criminal acts such as terrorist activities;

12. Calls for the EU and its Member States to step up efforts to ensure that a comprehensive and efficient system is put in place for the systematic collection of reliable, relevant and comparable data on hate crimes, disaggregated by motivation and including acts of terrorism;

13. Calls on the Member States, regarding the Code of Conduct agreed between the Commission and leading IT companies, to urge online intermediaries and social media platforms to take expeditious action to prevent and combat anti-Semitic hate speech online;

14. Highlights that schools offer a unique opportunity to transmit the values of tolerance and respect, since they reach out to all children from an early age;

15. Encourages the Member States to promote the teaching about the Holocaust (the Shoah) in schools and to ensure that teachers are adequately trained for this task and equipped to address diversity in the classroom; also encourages the Member States to consider reviewing school textbooks to ensure that Jewish history and contemporary Jewish life are presented in a comprehensive and balanced way and that all forms of anti-Semitism are avoided;

16. Asks the Commission and the Member States to increase financial support for targeted activities and educational projects, to build up and strengthen partnerships with Jewish communities and institutions, and to encourage exchanges between children and young

people of different faiths via joint activities, launching and supporting awareness-raising campaigns in that regard;

17. Calls on the Commission to closely liaise with international actors such as UNESCO, the OSCE and the Council of Europe, as well as other international partners, in order to combat anti-Semitism at international level;

18. Calls on the Commission to request advisory status within the IHRA;

19. Encourages each Member State to officially commemorate International Holocaust Remembrance Day on 27 January;

20. Instructs its President to forward this resolution to the Council, the Commission, the governments and parliaments of the EU Member States and candidate countries, the Council of Europe, the OSCE and the United Nations.

Ministerie van Veiligheid en Justitie

> Retouradres Postbus 20301 2500 EH Den Haag

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Directoraat-Generaal Rechtspleging en Rechtshandhaving
Directie Rechtshandhaving en Criminaliteitsbestrijding
Criminaliteit en Veiligheid

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/venj

Ons kenmerk
2092275

Bij beantwoording de datum en ons kenmerk vermelden. Wilt u slechts één zaak in uw brief behandelen.

Datum 29 juni 2017
Onderwerp Strafbare discriminatie in beeld - OM 2016

Jaarlijks ontvangt uw Kamer een rapport met cijfers over discriminatiezaken die hebben gespeeld bij het OM. Bijgaand treft u het rapport "Strafbare discriminatie in beeld Openbaar Ministerie 2016" van het Landelijk Expertise Centrum Discriminatie (LECD) van het Openbaar Ministerie (OM). De aanpak van discriminatie is een speerpunt van het OM; het rapport geeft door het in beeld brengen van discriminatiezaken inzicht in de aanpak van discriminatie door het OM. Sinds 2015 registreert het OM ook commune delicten met een discriminatoir aspect.

Bij het interpreteren van de cijfers en het vaststellen van dalingen en stijgingen in de discriminatiefeiten is van belang dat het – ook in absolute zin – gaat om een klein aantal feiten waarover wordt gerapporteerd. Het is veelal niet mogelijk hieruit eenduidige trends te destilleren of tot diepgaande analyse van de gegenereerde gegevens te komen. Om die reden heeft het rapport voornamelijk een beschrijvend karakter en wordt er terughoudend omgegaan met het trekken van conclusies.

De Minister van Veiligheid en Justitie,

S.A. Blok

Duitsland wil boete Facebook bij haatzaaien

De Telegraaf

Foto: FOTO BLOOMBERG

14 MRT 2017

BERLIJN - Duitsland wil social media-bedrijven als Facebook, Twitter en Snapchat hoge boetes opleggen als deze netwerken verzuimen haatzaaiende boodschappen binnen bepaalde termijn weg te halen. De Duitse minister van Justitie Heiko Maas heeft dinsdag een wetsvoorstel daarvoor ingediend.

In de nieuwe wet staan regels hoe netwerken voor social media moeten omgaan met haatpraat en dat de netwerken verplicht worden posts die strijdig zijn met de Duitse wetten, zo snel mogelijk weg te halen. Doen Facebook of Twitter dat niet snel genoeg, dan kan de Duitse justitie boetes tot 50 miljoen euro opleggen. De directeur van deze bedrijven kan ook een persoonlijke boete van 5 miljoen euro krijgen.

Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2016–2017

30 950 Rassendiscriminatie

Nr. 108

MOTIE VAN DE LEDEN SEGERS EN VAN DAM

Voorgesteld 6 april 2017

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat in Duitsland aan een boetewet wordt gewerkt om socialmediabedrijven te dwingen duidelijke meldingsprocedures in te richten en snel actie te ondernemen tegen strafbare gedragingen of uitingen op hun platforms, zoals discriminatie;

verzoekt de regering, te onderzoeken in hoeverre een dergelijke wet naar Duits model in Nederland haalbaar en gewenst is,

en gaat over tot de orde van de dag.

Segers
Van Dam

kst-30950-108
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2017

Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2016–2017

30 950 Rassendiscriminatie

Nr. 138

BRIEF VAN DE MINISTERS VAN VEILIGHEID EN JUSTITIE EN VAN BINNENLANDSE ZAKEN EN KONINKRIJKSRELATIES

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 5 juli 2017

Inleiding

Tijdens het plenair debat over racisme en discriminatie op 6 april jongstleden (Handelingen II 2016/17, nr. 65, item 7) hebben de leden Segers en Van Dam een motie[1] ingediend die de regering vraagt naar de wenselijkheid en haalbaarheid van een wet die sociale-mediabedrijven dwingt om duidelijke meldingsprocedures in te richten en snel actie te ondernemen tegen strafbare gedragingen of uitingen op hun platforms, zoals discriminatie, naar Duits model. In deze brief geven wij, mede namens de Ministers van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, Economische Zaken en Buitenlandse Zaken en de Staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, aan hoe in Nederland wordt omgegaan met strafbare online content (waaronder discriminatie en ander vormen van *hate speech*), mede in het licht van de Duitse wet.

Netzwerkdurchsetzungsgesetz

De Duitse *Bundestag* heeft op 30 juni jongstleden een wet aangenomen die toeziet op het verbeteren van de rechtshandhaving jegens sociale-mediabedrijven als Twitter, Facebook en Google/YouTube (*Netzwerkdurchsetzungsgesetz – NetzDG*). Doel van de wet is het beter geëquipeerd optreden tegen ongewenste fenomenen als online discriminatie (*hate speech*) en het tegengaan van nepnieuws op internet. De wet heeft een impact op de zogenaamde «diensten van de informatiemaatschappij»

[1] Kamerstuk 30 950, nr. 108

kst-30950-138
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2017

zoals die staan gedefinieerd in de Richtlijn inzake elektronische handel[2] en was daarom conform de bepalingen van diezelfde Richtlijn onderhavig aan een notificatieprocedure bij de Europese Commissie.

De wet codificeert standaarden voor afhandeling van meldingen van gebruikers die moeten garanderen dat sociale-mediabedrijven direct reageren op meldingen en verplicht worden om manifest illegale content binnen 24 uur van hun online platformen te verwijderen. De afhandeling van meldingen en onmiddellijke verwijdering van strafbare content moet op een effectieve en transparante wijze plaatsvinden. De mogelijkheid om een melding te maken moet op een gebruiksvriendelijke manier worden aangeboden. Sociale-mediabedrijven worden verplicht eens per kwartaal inzage te geven in de wijze waarop zij meldingen afhandelen. Voldoen zij niet aan de verplichtingen dan wordt dit beschouwd als een overtreding waarop een administratieve boete van € 5 miljoen staat. De boete wordt gekoppeld aan de wijze waarop het afhandelingsproces van meldingen is ingericht. Heeft een onderneming geen enkele serieuze poging gedaan om een afhandelingsproces in te richten, dan kan de boete oplopen tot € 50 miljoen.

De wet richt zich op sociale-mediabedrijven met online platforms die gebruikers in staat stellen om online content met elkaar te delen of die content voor het publiek toegankelijk te maken. Alle platforms met tenminste 2 miljoen gebruikers in Duitsland vallen onder de nieuwe wet. Platforms met een wetenschappelijke of journalistieke functie vallen buiten de wet. Daarnaast worden sociale-mediabedrijven verplicht een juridisch aanspreekpunt in Duitsland te hebben, onafhankelijk waar de hoofdzetel van het netwerk is gevestigd.

Volgens de wet zal het *Bundesamt für Justiz* verantwoordelijk zijn voor de vervolging en het opleggen van boetes. Het *Bundesamt* is zelf niet verantwoordelijk om vast te stellen of de online content strafbaar is; daarvoor is een voorafgaande rechterlijke beslissing noodzakelijk.

Europese context

Niet alleen in Duitsland, maar ook in Nederland en in andere Europese landen is een significante toename van illegale online content waar te nemen, bijvoorbeeld waar het gaat om discriminatoire uitingen of het aanzetten tot haat en geweld.[3] EU-instituties, nationale overheden en andere relevante partijen zijn op verschillende niveaus en in verschillende gremia met elkaar in gesprek om tot een antwoord op dit fenomeen te komen. Ook is er een toenemende wens bij enkele lidstaten om wet- en regelgeving mede van toepassing te verklaren op online activiteiten, zoals bij de discussie over de uitbreiding van de reikwijdte van de Audiovisuele Mediadiensten Richtlijn tot aanbieders van videoplatforms. Bij diverse gelegenheden hebben de Europese Raad en de (JBZ-)Raad zich uitgesproken over illegale online content en de risico's erkend die voortvloeien uit het toenemende gebruik van *social media*, zoals de snelle verspreiding van nepnieuws en het zich discriminerend uitlaten tegenover migranten. Nederland onderstreept daarbij steeds weer het belang van een gezamenlijke Europese aanpak en de belangrijke rol van onderwijs en het ontwikkelen van kritisch denkvermogen en mediawijsheid.

---

[2] Richtlijn nr. 2000/31/EG van het Europees parlement en de Raad van de Europese Unie van 8 juni 2000 betreffende bepaalde juridische aspecten van de diensten van de informatiemaatschappij, met name de elektronische handel, in de interne markt (PbEG L 178), beter bekend als de «E-commerce Richtlijn»)

[3] Zie bijvoorbeeld de speech van Europees Commissaris Jourová bij de lancering van de EU High Level Group on Combating Racism, Xenophobia and other forms of intolerance.

Tijdens het Nederlandse voorzitterschap van de Europese Unie in 2016 werd door de Europese Commissie, gezamenlijk met Facebook, Microsoft, Twitter en Google/YouTube een Gedragscode gepresenteerd om online *hate speech* tegen te gaan. De belangrijkste inspanningsverplichting die uit de Gedragscode voortvloeit betreft de afdoening en eventuele verwijdering van haatzaaiende uitingen na meldingen van gebruikers binnen 24 uur. Daarnaast bevat de Gedragscode afspraken over monitoring van de afspraken. Ter gelegenheid van de derde bijeenkomst van de EU-Groep op Hoog Niveau aangaande het tegengaan van racisme, vreemdelingenhaat en andere vormen van intolerantie op 31 mei en 1 juni jongstleden heeft de Europese Commissie gerapporteerd over de resultaten van deze monitoring. De resultaten laten zien dat significante vooruitgang is geboekt ten aanzien van de efficiëntie en snelheid van afdoening van meldingen, verbetering van de rapportagesystematiek, een betere opleiding van medewerkers, verbeterde samenwerking met betrokken partijen en verbetering van de eenduidigheid in behandeling, ongeacht wie de melder is. Tegelijkertijd zijn ook verbeterpunten geconstateerd, vooral waar het de transparantie over de criteria van afdoening en de terugkoppeling naar gebruikers betreft.[4]

Beoordeling van de Duitse wet

Met het aannemen van de *NetzDG* lijkt de Duitse regering een andere koers te kiezen ten opzichte van lopende trajecten binnen de EU en de gezamenlijke aanpak waar de Europese Raad en de JBZ-Raad zich voor hebben uitgesproken. Het kabinet wijst erop dat de evaluatie van de Gedragscode laat zien dat het systeem van monitoring zijn vruchten lijkt af te werpen.

a. Aansprakelijkheid van de sociale-mediabedrijven

De Duitse wet richt zich volledig op het verwijderen van ongewenste online content door sociale-mediaplatforms en lijkt daarbij voorbij te gaan aan de verantwoordelijkheid van de gebruiker die strafbare content online plaatst. Diverse instanties hebben tijdens de wetsconsultatie aangegeven dat dit uitgangspunt strijdig is met de uitgangspunten van de Richtlijn inzake elektronische handel.

b. Handhaving

Voor het kabinet geldt in eerste instantie het uitgangspunt dat de *online community* zichzelf reguleert en controleert. Wat dat betreft beoordeelt het kabinet de systematiek waarbij sociale-mediabedrijven zelf klachten over ongewenste content toetsen als positief. Het verwijderen moet echter niet doorslaan naar ongewenste, maar niet strafbare content. Dan wordt de vrijheid van meningsuiting onnodig beknot. Met de dreiging van boetes bij het onjuist beoordelen neemt het risico daarop toe. Het kabinet staat huiverig tegenover het laten toetsen van uitingen door belangenorganisaties of overheidsinstellingen met een specifiek belang, maar zoekt de balans in een onafhankelijke juridische toetsing. Daarvan lijkt in de Duitse wet geen sprake. Bovendien bevat de *NetzDG* geen handvat voor het maken van bezwaar tegen ten onrechte gewiste content.

Nog los van het bovenstaande zet het kabinet vraagtekens bij de feitelijke handhaafbaarheid van een wet naar Duits model. Immers, uiteindelijk zal de rechter steeds moeten bepalen of een sociale-mediabedrijf zich schuldig heeft gemaakt aan overtreding van de wet. Bij grote aantallen

[4] http://ec.europa.eu/newsroom/just/item-detail.cfm?item_id=71674

meldingen lijkt dat een onmogelijke opgave. De wet lijkt daarom vooral symbolische meerwaarde te hebben.

c. Beoordeling van de meldingen

Uit de *NetzDG* vloeit voort dat meldingen binnen bepaalde korte termijnen getoetst moeten worden aan de eigen standaarden van het sociale-mediabedrijf. Gelet op de korte reactietermijnen en de hoge boetes die kunnen volgen is het niet ondenkbaar dat sociale-mediabedrijven kiezen voor een benadering die de risico's op een boete minimaliseert, en veiligheidshalve kiezen voor verwijdering van (niet strafbare) content. Daarmee wordt de vrijheid van meningsuiting onnodig beperkt. Voor het kabinet geldt als uitgangspunt dat de vrijheid van meningsuiting alleen wordt beperkt op grond van een wettelijke bepaling die zulks voorschrijft. In Nederland zijn deze uitingen strafbaar gesteld onder de artikelen 137c (groepsbelediging), 137d (aanzetten tot haat of geweld), 137e (belediging, discriminatie en haat zaaien wegens ras of godsdienst), 261 (laster), 262 (smaad) en 266 (eenvoudige belediging) van het Wetboek van Strafrecht. Basis is steeds de vrijheid van meningsuiting zoals vastgelegd in artikel 7 van de Grondwet, artikel 10 Europees Verdrag van de Mens (EVRM) en artikel 11 van het Handvest van de Grondrechten van de Europese Unie (EU-Handvest). Voor het kabinet geldt het uitgangspunt dat bij een conflict tussen wetgeving en de *community standards* van grote sociale-mediabedrijven als Facebook[5] de nationale wetgeving uiteindelijk doorslaggevend is.

Nederlandse positie en werkwijze

In EU-verband heeft Nederland zich, gezien de vooruitgang die is geboekt onder de Gedragscode, uitgesproken voor de voortzetting en uitbreiding van de Gedragscode, inclusief de monitoring door de Europese Commissie. Daarnaast dringt Nederland aan op meer transparantie van de betrokken sociale-mediabedrijven ten aanzien van interne procedures en de aantallen verzoeken om verwijdering van illegale inhoud en de afdoening daarvan, analoog aan de transparantie-rapportages die sommige van deze ondernemingen publiceren inzake verzoeken die zij van overheden ontvangen.[6]
In Nederland kan naast het direct melden bij een sociale-mediaplatform ook melding worden gedaan bij het Meldpunt internetdiscriminatie (MiND), dat is ondergebracht bij de Stichting NL Confidential. Dit Meldpunt beoordeelt meldingen door het maken van een inschatting of de gewraakte uiting op het internet als een strafbaar feit kan worden aangemerkt vanwege strijdigheid met de discriminatie- en aanverwante artikelen in het Nederlandse wetboek van strafrecht. Wordt strijdigheid geconstateerd, dan volgt een verzoek tot verwijdering van de uiting. Wordt hieraan geen gehoor gegeven dan kan binnen de sociale-media-bedrijven worden opgeschaald. Krijgt een melding dan nog geen opvolging, dan volgt doormelding naar het Openbaar Ministerie. In de afgelopen twee jaar is dat drie maal gebeurd. In één geval heeft het OM deze zaak voor de rechter gebracht. Deze zaak loopt nog.

[5] https://www.facebook.com/communitystandards#hate-speech
[6] https://govtrequests.facebook.com/

Tabel 1: afdoening meldingen over uitingen op *social media platforms* via MiND

	Meldingen over uitingen op social media	Verwijderings-verzoeken social media	Resultaat
2015	417	48	Positief: 46 Negatief: 2
2016	522	58	Positief: 57 Negatief: 1
2017 (t/m 13 juni)	511	24	Positief: 12 Negatief: 4 (1 zaak) In behandeling: 8

De Nederlandse aanpak lijkt daarmee effectief: MiND is een onafhankelijke organisatie die toetst op objectiveerbare criteria (namelijk de discriminatie-artikelen in het Wetboek van Strafrecht). Indien geen gevolg wordt gegeven aan het verzoek tot verwijdering, wordt een zaak gemeld bij het Openbaar Ministerie.

Voor illegale content (bijvoorbeeld kinderporno en aanbod van illegale goederen) gelden reeds *notice-and-take-down* procedures.[7] Voor verwijdering van niet-illegale content (bijvoorbeeld schelden of pesten) staat de mogelijkheid van een civiele procedure open.[8]

Daarmee is een sluitend systeem tot stand gebracht, waardoor aanvullende wetgeving op dit moment geen toegevoegde waarde heeft voor de Nederlandse werkwijze en wellicht eerder contraproductief kan werken, bijvoorbeeld ten opzichte van het onnodig beperken van de vrijheid van meningsuiting. Het kabinet acht het daarom niet nodig te komen tot een wet naar Duits model om ongewenste online content tegen te gaan. Nader onderzoek daarnaar, zoals gevraagd in de motie Segers/Van Dam, zal daarom ook geen toegevoegde waarde hebben. Europese voorstellen tot harmonisatie van wetgeving rondom het tegengaan van illegale online content zullen in beginsel kritisch tegen het licht worden houden, zowel vanuit het perspectief van vrijheid van meningsuiting als de gevolgen voor gebruikers en de platforms.

De Minister van Veiligheid en Justitie,
S.A. Blok

De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,
R.H.A. Plasterk

[7] Zie bijvoorbeeld: https://www.nctv.nl/binaries/Gedragscode%20Notice%20and%20Take%20Down_tcm31–31665.pdf

[8] De civiele rechtsgang staat overigens ook open in geval van (strafrechtelijke) belediging of bij het onrechtmatig openbaren van privéinformatie.

deVerdieping Trouw

Boetes tot 50 miljoen euro voor sociale media door controversiële Duitse wet

SAMENLEVING

Redactie– 17:08, 30 juni 2017

© ANP XTRA

In Duitsland is een wet aangenomen die sociale netwerksites als Facebook, YouTube en Twitter kan beboeten tot 50 miljoen euro wanneer zij aanstootgevende berichten niet binnen 24 uur verwijderen.

De wet volgt op een afspraak die al in 2015 werd gemaakt tussen de drie sociale media en de Duitse regering om haatzaaiende berichten binnen 24 uur te beoordelen en te verwijderen. Daar houden de bedrijven zich nog niet aan.
Uit onderzoek blijkt op Twitter maar 1 procent van de meldingen van strafbare feiten van een gebruiker tot verwijdering te leiden. Bij Facebook is dat 39 procent en bij YouTube 90 procent.

Met de vandaag aangenomen *Netzwerkdurchsetzungsgesetz* (NetzDG), in de volksmond ook wel de Facebookwet, wil de Duitse minister van Justitie Heiko

Maas afdwingen dat haat en andere strafbare online uitingen op zeer korte termijn worden verwijderd. “Het is duidelijk dat we de druk op sociale netwerken moeten verhogen”, aldus Maas in een verklaring. De boetes beginnen bij 5 miljoen euro en kunnen oplopen tot 50 miljoen euro.

Nepnieuws

Overheden wereldwijd worstelen met de vraag hoe om te gaan met online haat, discriminatie en de verspreiding van nepnieuws. Vorige maand bijvoorbeeld stemde de Europese Commissie in met voorstellen die social media video's laat blokkeren die haatzaaiende teksten bevatten of terrorisme promoten.

Maar op de Duitse wet, een van de strengste in zijn soort, is ook veel kritiek. Zo betekent het in praktijk dat beursgenoteerde ondernemingen (deels) op de stoel van de rechter gaan zitten. Deze privatisering van de rechtsorde wordt door onwenselijk geacht omdat de boetedreiging leidt tot overcensurering; sociale media zouden geneigd zijn voor de zekerheid twijfelachtige uitingen maar offline te halen uit financiële overwegingen. Het etmaal dat ze hebben om tot een goede beoordeling te komen zou bovendien te kort zijn. Hierdoor komt de vrijheid van meningsuiting onder druk te staan, waarschuwen burgerrechtenorganisaties en politieke partijen als Die Linke en Alternatieve für Deutschland.

Ook in Nederland?

In Den Haag wordt de Duitse wetgeving met interesse gevolgd, onder meer door de formerende partijen VVD en ChristenUnie. CU-leider Segers riep het demissionaire kabinet kortgeleden op te onderzoeken of de Duitse wet ook in Nederland haalbaar is. VVD-minister Stef Blok (Justitie) gaf in reactie hierop aan het ‘intrigerend’ te vinden wat er in Duitsland gebeurt en gaat bekijken ‘welke lessen wij daar in Nederland uit kunnen trekken’, maar gaf tevens aan dat de wet ‘zeer wezenlijke grondrechten raakt’.

Doorgestreept hakenkruis mag in Duitsland

Bundesgerichtshof hebt "Hakenkreuz-Urteil" auf
15 März 2007
Karlsruhe. Der Bundesgerichtshof (BGH) hat heute das Urteil gegen einen Versandhändler aufgehoben, der vom Landgericht Stuttgart wegen des Vertriebs von Anti-Nazi-Symbolen verurteilt worden war. Damit ist die Verwendung beispielsweise von durchgestrichenen Hakenkreuzen als Zeichen der Ablehnung höchstrichterlich erlaubt, wenn die Distanzierung zum Nationalsozialismus eindeutig ist.

Het Duitse postorderbedrijf 'Nix Gut' die speldjes en kleding met doorgestreepte hakenkruisen verspreidt, gaat vrijuit. Dit heeft het Federale Gerechtshof in Karlsruhe in 2007 besloten in een cassatiezaak. De 32-jarige dealer Jürgen Kamm uit Winnenden in de Rems-Murr-Kreis werd in 2006 door de regionale rechtbank van Stuttgart voor het gebruik van nationale socialistische kenmerken veroordeeld voor 3600 euro boete.

Landgericht Stuttgart \18 Große Strafkammer
Sitzung vom 27-09-2006 und 29-09-2006
Geschattsnummer: 18 Kls 4 Js 63331/05

Paragraaf 86a

Op het gebruik van vlaggen van ongrondwettelijke organisaties van nationaal socialisme en fascisme staat een straf volgens paragraaf 86a Duitse strafwetgeving van maximaal drie jaar gevangenisstraf of financiële boete. Wat hiermee wordt bedoeld, is vooral de symbolen van het arsenaal van nazi-propaganda: vlaggen, badges, uniformen, slogans etc. Het doel van de bepaling is om de heropleving van het nazisme en militarisme te bestrijden. De bepaling van paragraaf 86a heeft betrekking niet alleen op het gebruik van dergelijke symbolen door neo-nazi's, maar ook het gebruik in reclame, muziek cd's, Mp3,video's ,boeken en afbeeldingen.

Toegestaan in kunst, wetenschap, rapportage.

Aan de andere kant is het niet strafbaar wanneer het gebruik van hakenkruizen verband houden met scholing over het nazi-regime, musea of voor kunst,wetenschap rapportage, en nieuwsberichten.

Holocaust Museum

RTL-Nieuws Dutch Prime Minister Mark Rutte Yad Vashem – 2013 ANP

Heiko Maas: Aufstehen statt wegducken

Heiko Maas
"Aufstehen statt wegducken. Eine Strategie gegen rechts."

Piper Verlag
Erscheinungsdatum: 23. Mai 2017
ISBN: 978-3-492-05841-4

Europese Commissie - Persbericht

Bestrijding van online haatuitingen – Commissie boekt vooruitgang met initiatief voor samenwerking met sociale media en maatschappelijk middenveld

Brussel, 1 juni 2017

Een jaar gelden kwamen de Europese Commissie en vier belangrijke socialemediaplatforms met een gedragscode voor de bestrijding van illegale haatuitingen op internet.

Deze code omvatte een aantal toezeggingen van Facebook, Twitter, YouTube en Microsoft om de verspreiding van dit soort content in Europa tegen te gaan. Bij het eenjarig bestaan van deze code zijn de resultaten bekendgemaakt van een evaluatie die door ngo's en overheidsinstanties in 24 lidstaten is verricht. De bedrijven blijken grote vooruitgang te hebben geboekt bij het nakomen van hun beloften.

Vicevoorzitter **Andrus Ansip**, die belast is met Digitale Eengemaakte Markt, juicht de vooruitgang toe: "*Samenwerking met het bedrijfsleven en maatschappelijke organisaties bij de bestrijding van illegale haatuitingen blijkt goede resultaten op te leveren. We zullen deze samenwerking dan ook intensiveren. We werken nu aan betere coördinatie tussen de diverse initiatieven en fora die we samen met onlineplatforms in het leven hebben geroepen. Ook zullen we de meldings- en actieprocedures verduidelijken, zodat illegale content nog efficiënter kan worden verwijderd. Daarbij moet vanzelfsprekend de vrijheid van meningsuiting worden beschermd.”*

Věra Jourová, commissaris voor Justitie, Consumentenzaken en Gendergelijkheid: *"De resultaten van onze tweede evaluatie van de gedragscode stemmen hoopvol. De bedrijven verwijderen nu tweemaal zo veel illegale haatuitingen en treden ook sneller op dan zes maanden geleden. Dit is een belangrijke stap in de goede richting; het betekent dat zelfregulering kans van slagen heeft, als alle actoren meewerken. De betrokken bedrijven dragen echter een grote verantwoordelijkheid en moeten meer in het werk stellen om al hun beloften na te komen. Ook vind ik het belangrijk dat de IT-bedrijven feedback geven aan degenen die illegale haatzaaiende content op internet hebben gemeld.”*

De Europese Unie is gegrondvest op eerbied voor de menselijke waardigheid, vrijheid, democratie, gelijkheid, de rechtsstaat en de grondrechten. Zowel de EU en haar lidstaten als de sociale media en andere platforms moeten er samen voor zorgen dat internet geen vrijplaats wordt voor haat en geweld.

Door de gedragscode te ondertekenen, hebben de IT-bedrijven zich er met name toe verbonden om binnen 24 uur de meeste geldige meldingen van illegale haatuitingen te beoordelen en de betrokken content zo nodig te verwijderen of ontoegankelijk te maken op grond van de nationale wetgeving waarin het Europees recht is omgezet. Ook wordt in de gedragscode benadrukt dat er nader overleg nodig is over hoe transparantie kan worden bevorderd en tegengeluiden kunnen worden gestimuleerd.

Nu de gedragscode een jaar van kracht is, is er belangrijke vooruitgang geboekt, maar niet alle problemen zijn opgelost:

- Na melding van een illegale haatuiting werd de **content** in gemiddeld **59 %** van de gevallen **verwijderd**.Dit is ruim **twee maal** zo vaak als zes maanden eerder **(28%)**;
- Het **aantal meldingen dat binnen 24 uur wordt beoordeeld, is in diezelfde periode gestegen van 40 % tot 51 %**. Overigens lukt het alleen Facebook om het leeuwendeel van de meldingen binnen een dag te beoordelen;
- Ten opzichte van de situatie van zes maanden geleden slagen de IT-ondernemingen er nu beter in om meldingen door burgers op dezelfde wijze te behandelen als meldingen van organisaties die gebruikmaken van betrouwbare rapportagekanalen. Toch zijn er nog verschillen en leidt een melding van een willekeurige burger minder vaak tot verwijdering.
- Ten slotte is gebleken dat waar Facebook zijn gebruikers altijd feedback geeft over de beoordeling van hun melding, andere IT-bedrijven dat lang niet altijd doen. De feedback waarin de beslissing wordt toegelicht, is voor verdere verbetering vatbaar.

De behandeling van gebruikersklachten en de samenwerking met het maatschappelijk middenveld zijn verbeterd

In de loop van het afgelopen jaar hebben de IT-bedrijven hun meldsystemen verbeterd, waardoor het gemakkelijker is geworden om haatzaaien te rapporteren. Zij hebben hun personeel getraind en zijn nauwer gaan samenwerken met het maatschappelijk middenveld. Door de toepassing van de gedragscode is het netwerk van betrouwbare rapporteurs van de IT-bedrijven in heel Europa versterkt en uitgebreid.

De nauwere samenwerking met maatschappelijke organisaties heeft geleid tot betere meldingen, snellere behandeling en betere reacties op de meldingen.

Volgende stappen

De Commissie zal de toepassing van de gedragscode blijven volgen met de hulp van maatschappelijke organisaties. Van de IT-bedrijven wordt met name verwacht dat zij transparanter omgaan met de criteria voor het analyseren van gemelde content en meer werk maken van de feedback aan gebruikers.

De Commissie zal de resultaten van deze evaluatie in aanmerking nemen bij de werkzaamheden die zijn aangekondigd in de tussentijdse evaluatie van de uitvoering van de strategie voor de digitale interne markt. Ook zal de Commissie blijven aansturen op een doeltreffender samenwerking tussen de IT-bedrijven en de nationale autoriteiten.

Achtergrond

Het publiekelijk aanzetten tot geweld of haat tegen een groep personen, of een lid van zo'n groep, die wordt gedefinieerd op basis van ras, huidskleur, godsdienst, afstamming, dan wel nationale of etnische afkomst, wordt door het kaderbesluit ter bestrijding van racisme en vreemdelingenhaat strafbaar gesteld. Aanzetten tot haat in de zin van dit kaderbesluit is ook strafbaar als het online plaatsvindt.

Een recente Europese enquête heeft uitgewezen dat 75 % van de mensen die online discussies volgt of voert, wel eens is gestuit op verbaal geweld, bedreigingen of haatzaaien. Bijna de helft van de respondenten verklaarde daarom liever niet aan online discussies deel te nemen.

De EU en haar lidstaten, de sociale media en andere platforms hebben samen de plicht om de uitoefening van de vrijheid van meningsuiting in de hele online wereld te bevorderen en vergemakkelijken. Deze partijen moeten er echter ook voor zorgen dat het internet niet verwordt tot een vrijplaats voor geweld en haat.

Om het hoofd te bieden aan het groeiende probleem van illegale haatuitingen op het internet hebben de Europese Commissie en vier grote IT-bedrijven (Facebook, Microsoft, Twitter en YouTube) op 31 mei 2016 een gedragscode voor de bestrijding van haatzaaiende uitlatingen op het internet gepresenteerd.Op 7 december 2016 heeft de Commissie de resultaten bekendgemaakt van een eerste evaluatie van de uitvoering van deze gedragscode.

Op 10 mei 2017 is de eerste tussentijdse evaluatie van de uitvoering van de strategie voor de digitale interne markt gepubliceerd. Daarin wordt opnieuw gepleit voor procedurele minimumvereisten voor online tussenpersonen om een “meldings- en actieprocedure” te starten. Daarbij gaat het onder meer om de kwaliteitscriteria voor dergelijke meldingen, procedures die in een kennisgeving van verweer (counter-notice) voorzien, rapportageverplichtingen, mechanismen voor de raadpleging van derden en geschillenbeslechtingssystemen. Ook het voorstel van de Commissie tot herziening van de richtlijn audiovisuele mediadiensten bevat krachtige bepalingen om platforms ertoe te verplichten te voorzien in een waarschuwingssysteem voor audiovisueel materiaal dat online tot haat aanzet.

De Commissie heeft een aantal dialogen op touw gezet met onlineplatforms binnen de digitale eengemaakte markt (onder meer het EU-Internetforum, de gedragscode voor het bestrijden van illegale haatzaaiende uitlatingen op internet en het memorandum van overeenstemming over de internetverkoop van namaakgoederen) en zij zal deze initiatieven coördineren met het oog op efficiëntie en optimale resultaten.

Met deze inspanningen wordt ook rekening gehouden door de leiders van de G7, die onlangs hebben toegezegd de sector te zullen helpen bij de bestrijding van online extremisme en ook het maatschappelijk middenveld daar nauwer bij te zullen betrekken.

Meer informatie

Q&A

Factsheet over de tweede evaluatie

Presentatie van de gedragscode voor het bestrijden van illegale haatzaaiende uitlatingen op internet

Gedragscode

Bestrijding van haatzaaiende uitlatingen op het internet: eerste evaluatie van de nieuwe gedragscode

Factsheet – Eerste evaluatie van de gedragscode

Tussentijdse evaluatie van de digitale interne markt

Factsheet – Tussentijdse evaluatie van de strategie voor een digitale eengemaakte markt van 2015

IP/17/1471

Contactpersoon voor de pers:

Christian WIGAND (+32 2 296 22 53)
Melanie VOIN (+ 32 2 295 86 59)

Voor het publiek: Europe Direct per telefoon 00 800 67 89 10 11 of e-mail

European Commission - Press release

Countering online hate speech – Commission initiative with social media platforms and civil society shows progress

Brussels, 1 June 2017

One year ago, the European Commission and four major social media platforms announced a Code of Conduct on countering illegal online hate speech.

It included a series of commitments by Facebook, Twitter, YouTube and Microsoft to combat the spread of such content in Europe. An evaluation carried out by NGOs and public bodies in 24 Member States, released on the first anniversary of the Code of Conduct, shows that the companies have made significant progress in following up on their commitments.

Andrus Ansip, European Commission Vice President for the Digital Single Market, welcomed progress:"*Working closely with the private sector and civil society to fight illegal hate speech brings results, and we will redouble our joint efforts. We are now working to ensure closer coordination between the different initiatives and forums that we have launched with online platforms. We will also bring more clarity to notice and action procedures to remove illegal content in an efficient way - while preserving freedom of speech, which is essential."*

Věra Jourová, EU Commissioner for Justice, Consumers and Gender Equality, said, *"The results of our second evaluation of the Code of Conduct are encouraging. The companies* are now removing twice as many cases of illegal hate speech and at a faster rate when compared to six months ago. *This is an important step in the right direction and shows that a self-regulatory approach can work, if all actors do their part. At the same time, companies carry a great responsibility and need to make further progress to deliver on all the commitments. For me, it is also important that the IT companies provide better feed-back to those who notified cases of illegal hate speech content."*

The European Union is founded on the values of respect for human dignity, freedom, democracy, equality, rule of law and fundamental rights. The EU and its Member States, together with social media companies and other platforms have a responsibility to act so that the internet does not become a free haven for illegal hate speech and violence.

By signing the Code of Conduct, the IT companies committed in particular to reviewing the majority of valid notifications of illegal hate speech in less than 24 hours and to removing or disabling access to such content, if necessary, on the basis of national laws transposing European law. The Code also underlined the need to further discuss how to promote transparency and encourage counter and alternative narratives.

One year after its adoption, the Code of Conduct on countering illegal hate speech online has deliveredsome important progress, while some challenges remain:

- On average,in **59%** of the cases, the IT companies responded to notifications concerning illegal hate speech by **removing the content.** This is more than **twice** the level of **28%** that was recorded six months earlier.
- The **amount of notifications reviewed within 24 hours improved from 40% to 51%** in the same six months period. Facebook is however the only company that fully achieves the target of reviewing the majority of notifications within the day.
- As compared with the situation six months ago the IT companies have become better at treating notifications coming from citizens in the same way as those coming from organisations which use trusted reporters channels. Still, some differences persist and the overall removal rates remain lower when a notification originates from the public.
- Finally, the monitoring showed that while Facebook sends systematic feedback to users on how their notifications have been assessed, practices differed considerably among the IT companies. Quality of feedback motivating the decision is an area where further progress can be made.

Improvements in the handling of complaints from users and cooperation with civil society

Within the last year, the IT companies have strengthened their reporting systems and made it easier to report hate speech. They have trained their staff and they have increased their cooperation with civil society. The implementation of the Code of Conduct has strengthened and enlarged the IT companies'

network of trusted flaggers throughout Europe.

The increased cooperation with civil society organisations has led to a higher quality of notifications, more effective handling times and better results in terms of reactions to the notifications.

Next steps

The Commission will continue to monitor the implementation of the Code of conduct with the help of civil society organisations. Improvements are expected by IT companies in particular on transparency of the criteria for analysing flagged content and feedback to users.

The Commission will take the results of this evaluation into account as part of the work announced in its mid-term review on the implementation of the Digital Single Market Strategy. The Commission will also continue its work to promote more efficient cooperation between the IT companies and national authorities.

Background

The Framework Decision on Combatting Racism and Xenophobia criminalises the public incitement to violence or hatred directed against a group of persons or a member of such a group defined by reference to race, colour, religion, descent or national or ethnic origin. Hate speech as defined in this Framework Decision is a criminal offence also when it occurs in the online world.

A recent European survey showed that 75% of those following or participating in debates online had come across episodes of abuse, threat or hate speech. Almost half of these respondents said that this deterred them from engaging in online discussions.

The EU, its Member States, together with social media companies and other platforms, all share a collective responsibility to promote and facilitate freedom of expression throughout the online world. At the same time, all of these actors have a responsibility to ensure that the internet does not become a free haven for violence and hatred.

To respond to the increased problem of illegal hate speech in the online world, the European Commission and four major IT companies (Facebook, Microsoft, Twitter and YouTube) presented a " Code of conduct on countering illegal hate speech online"on the 31 May 2016.On 7 December 2016 the Commission presented the results of a first monitoring exercise to evaluate the implementation of this code of conduct.

The mid-term review on the implementation of the Digital Single Market Strategy issued on 10 May 2017 confirmed the need to continue working towards minimum procedural requirements for the ' notice and action' procedures of online intermediaries, including as concerns quality criteria for notices, counter-notice procedures, reporting obligations, third-party consultation mechanisms and dispute resolution systems. In the same vein, the Commission's proposal for a revision of the Audiovisual Media Services Directive contains strong provisions to oblige platforms to set in place a flagging system for audiovisual material containing hate speech online.

The Commission has set up several dialogues with online platforms within the Digital Single Market (e.g. EU Internet Forum, Code of Conduct on illegal online hate speech, and Memorandum of Understanding on the Sale of Counterfeit Goods over the Internet) and plans to coordinate these in a more efficient way to ensure the best possible results. These IT companies are also members of the "Alliance to better protect minors online", a multi-stakeholder platform facilitated by the European Commission to provide a better and safer digital environment to tackle harmful content and behaviour.

These efforts, initiated by the Commission, also contribute to the action of G7 leaders who have recently committed to supporting industry efforts and increasing engagement with civil society to combat online extremism.

For more information

Q&A

Factsheet on the 2nd evaluation

Code of Conduct on illegal online hate speech launch

Code of Conduct

Fighting illegal online hate speech: first assessment of the new code of conduct

Factsheet - First evaluation of the Code of Conduct

Digital Single Market mid-term review

Factsheet on the mid-term review of the 2015 Digital Single Market strategy

IP/17/1471

Press contacts:

Christian WIGAND (+32 2 296 22 53)
Melanie VOIN (+ 32 2 295 86 59)

General public inquiries: Europe Direct by phone 00 800 67 89 10 11 or by email

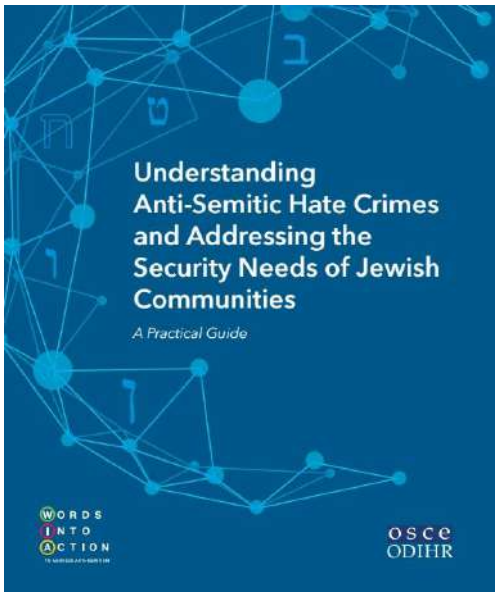

A Practical Guide by OSCE – ODIHR 2017

ISBN 978-92-9234-945-5

Timmermans en Arib

Nederland nazivergelijking

Arib: Kuzu had afstand moeten nemen van Erdogan

POLITIEK

KadhijaArib
ANP

Denk-lijsttrekker Tunahan Kuzu had afstand moeten nemen van de uitspraken van de Turkse president Erdogan. Dat zei Kamervoorzitter Khadija Arib vanmiddag in de radio-uitzending van *EenVandaag*. Arib staat op de tweede plaats van de PvdA-kandidatenlijst.

Arib doelde op Erdogans uitspraak dat Nederland een ‘nazi-overblijfsel’ is. "Dat kan absoluut niet en is onacceptabel. Dan verwacht ik van een volksvertegenwoordiger in Nederland dat hij dat ver van zich werpt. Dat is niet gebeurd en dat is jammer."

'Ik had liever gehad dat Kuzu afstand had genomen van de uitspraken van Erdogan'

Bron: NOS

15-03-2017

Frans Timmermans

Frans Timmermans:

Frans Timmermans de vice-voorzitter van de Europese Commissie is zeker geen talentloze opschepper, maar iemand met capaciteiten op het gebied van vreemde talen en bekend geworden om zijn vurige toespraken over de onderwerpen racisme en antisemitisme. Zijn gedrag baarbij is onaangenaam geworden, geholpen door spindoctors op het schouwtoneel van de Europese Commissie, gaat de vice-voorzitter geheel op in het typetje dat hij zelf gecreëerd heeft als voorvechter voor de mensenrechten en antisemitisme.

Timmermans: ‘Erdogan is doorgeschoten’

Maandag,

13-03-2017

De Turkse president Recep Tayyip Erdoğan is volgens Frans Timmermans “te ver doorgeschoten” met zijn opmerking dat Nederlanders ‘nazi-overblijfselen en fascisten’ zijn. “De vergelijking met nazi-praktijken door de Turkse president is onaanvaardbaar”, zegt de Nederlandse vice-voorzitter van de Europese Commissie maandag in Brussel tegen de NOS.

Bron: hartvannederland.nl

Speech by President Juncker at the European Parliament on the European Council of 9 March and of the Informal Meeting of 27 Heads of State or Government

Strasbourg, 15 March 2017

Presidente Tajani,

Mr President of the European Council, Dear Donald,

Presidente del Consiglio, dear Paolo, carissimo Paolo,

When I am speaking Dutch it is better than the one of the President of the European Council, but I recognise that he made a huge effort to address the Dutch nation.

And by the way, following your assessment, I was scandalised by what was said coming from Turkey on the Netherlands, on Germany and on others. I will never accept this comparison between the Nazis and the governments currently in power. You know my home country, Luxembourg, was occupied by the Nazis, our people were suffering. My father was forced into the German army, together with his three brothers. If you are establishing a comparison of that period with our times – this is totally unacceptable. And the one who is doing this is taking distance from Europe and not trying to enter the European Union. The European Union is not joining Turkey – Turkey is joining the European Union.

I wanted to congratulate my good friend Donald for having been re-elected. It was the first meeting the European Council had in its new building. This new building – I am referring to this new building as being the 'Tusk Tower'. I prefer the 'Tusk Tower' to the other one. And so I am happy that Donald has been re-elected because we have not only – as human beings, as persons – excellent personal relations, but also we do have good interinstitutional relations, and I am very grateful for that.

Things could have happened differently because my first ambition was to become President of the European Council. Now you are there, I am here, and it is excellent in that way.

Nous avons eu, au Conseil européen de la semaine passée, un débat intense sur les Balkans occidentaux, et je voudrais dire ici au nom de la Commission et au nom de la Haute Représentante, qui est aussi Vice-présidente de la Commission donc une personnalité obligatoirement schizophrène, que, en tant que Commission, nous voulons offrir aux pays des Balkans occidentaux une perspective européenne non équivoque. Je sais bien que, lorsque j'ai dit au début de notre mandat qu'il n'y aurait pas de nouvelles adhésions avant 2019, cette phrase a créé la confusion aux Balkans. Or, nous continuons nos débats, nos négociations d'adhésion avec les pays des Balkans. C'est la région la plus compliquée de l'Europe et donc nous devons apporter à nos relations avec les pays des Balkans occidentaux tous les soins requis. Et les conclusions que nous avons adoptées à 27 – parce que la Pologne, pour des raisons inexpliquées et inexplicables, n'a pas pu se joindre aux conclusions du Conseil européen – disent très clairement quelles sont nos ambitions et nos intentions en ce qui concerne les Balkans occidentaux.

Nous avons évoqué entre nous la situation économique de l'Union européenne et de la zone euro en particulier. Nous nous sommes félicités du fait que le chômage baisse, que la croissance augmente, que le taux d'emploi ne cesse d'augmenter, qu'il y a une création d'emploi tout à fait remarquable, mais cela ne devrait pas nous induire en erreur. L'Europe n'est pas sortie de la crise économique qui est la sienne. La crise sociale perdure. Et donc nous devons apporter à toutes ces questions gravitant autour du sujet économico-social toute notre attention. Je voudrais que nous soyons prêts en avril, en tant que Commission, pour adopter nos propositions en matière de mise en place du pilier des droits sociaux. Je voudrais qu'au mois de novembre en Suède – nous aurons tous ensemble un débat sur la poursuite de la politique sociale en Europe; je veux dire par-là un meilleur ameublement de la dimension sociale, insuffisamment ameublée jusqu'à ce jour – je voudrais qu'en novembre nous puissions terminer ce débat.

La raison pour laquelle la politique sociale n'a pas eu toute l'attention que certains d'entre vous auraient voulu qu'elle ait lors de la présentation du Livre blanc est due au fait que, sur la politique sociale, nous sommes sur le court terme. Nous voulons mener à bon port le débat social au cours de cette année, alors que le Livre blanc porte sur une durée plus longue puisqu'il vise, en termes d'accomplissement de nos ambitions, l'année 2025. Donc il ne faut pas lire le Livre blanc comme

prenant congé et de la distance par rapport aux ambitions sociales de l'Europe. C'est pour tout de suite. L'Europe sociale ne peut plus attendre, il faut faire maintenant et pas seulement en 2025.

Je suis tout de même toujours impressionné que lorsqu'on fait des blagues, lorsqu'on attaque les autres, les applaudissements du Parlement sont nourris. Mais lorsqu'on parle de la politique sociale, vous êtes d'une timidité qui m'impressionne.

Wir haben auch, Herr Präsident, anlässlich des Rates der letzten Woche über unsere Handelsbeziehungen mit anderen Teilen der Welt gesprochen. Ich möchte hier noch einmal zum Ausdruck bringen: Ich bin kein *free trader.* Das passt nicht zu mir. Als Europäische Union müssen wir unsere Chancen nutzen. Die Amerikaner, so wie es aussieht, gehen auf Distanz zu multilateralen Handelsverträgen. Das ist bedauernswert, aber es ist eine Chance für uns, weil je mehr Menschen ich aus Asien, Afrika und von sonst woher empfange, umso deutlicher wird mir klar, dass andere in der Welt von uns erwarten, dass wir die Führung in internationalen Handelsfragen übernehmen. Das sollten wir auch tun. Die Welt wartet auf Europa und wir müssen da sein, wenn die Welt auf uns wartet. Deshalb werden wir so schnell wie möglich – Donald hat dies erwähnt – mit Japan zum Abschluss der Freihandelsverhandlungen kommen; nicht zu den Bedingungen, die uns nicht passen, sondern zu den Bedingungen, Wünschen, Herausforderungen, Bedürfnissen, die wir uns selbst gestellt haben. Wir werden den japanischen Premierminister, Herr Tusk und ich, am 21. März in Brüssel empfangen, und wir werden dies so schnell wie nur irgendwie möglich in die richtige Richtung bewegen. Und ich hätte gerne, dass Frau Malmström vor Abschluss der Verhandlungen mit Japan sich noch einmal mit den Sozialpartnern zusammensetzt, weil ich bin strikt der Auffassung, dass wir nicht alleine, so aus Gottesgewalt heraus, Handelsverträge abschließen können. Wir müssen auch mit anderen darüber reden – mit der Zivilgesellschaft, mit den Sozialpartnern und mit anderen.

Zu Verteidigungsfragen sage ich nichts, weil Federica ist da führend. Only one sentence on defence: I do think that the point the U.S. is making is right. We have to take care of our own defence and we have to increase our defence budgets. Mister Trump is not the first one who is saying this – Mister Trump is the fourth President of the United States I have to deal with. George W. Bush, Bill Clinton, and Barack Obama were saying exactly the same. And we made a commitment, I think in Britain, in Wales, which is part of Britain. We signed a commitment and we have to respect that commitment. But I am strictly against this restricted concept of defence. International stability is more than defence expenditures – aid development; expenditures, money to be given to the humanitarian action of our countries is as important as military expenses. And I would like to insist on that.

Was das Weißbuch der Kommission anbelangt, haben wir, obwohl das nicht auf der Tagesordnung stand, uns damit beschäftigen müssen. Ich werde dazu nichts weiter sagen als dass ich hier noch einmal wiederhole, dass es eine Verkürzung der Lektüre des Weißbuches ist, diese Lektüre ausschließlich auf das Europa der zwei oder mehreren Geschwindigkeiten zu begrenzen. Hätte Frau Merkel nicht in einer Pressekonferenz nach dem Informellen Treffen der Staats- und Regierungschefs in Valletta davon gesprochen, dann hätte dies überhaupt nicht die Bedeutung gekriegt, die es gekriegt hat. Ich möchte noch einmal deutlich machen, es geht uns nicht darum, einen neuen Eisernen Vorhang zwischen Ost und West in Europa zu ziehen. Es geht uns darum, dass wir deutlich machen, dass wenn nicht alle können oder wollen, dass wir weiter gehen können in Sachen Vertiefung der Europäischen Integration. Und im Übrigen, wenn Sie sich einmal im Detail ansehen, dort, wo es bis jetzt Verstärkte Zusammenarbeit gegeben hat, werden Sie unschwer feststellen können, dass in allen Fällen, alle sogenannten neuen Mitgliedstaaten – ich mag diesen Ausdruck nicht – bei Verstärkter Zusammenarbeit mitmachen, aber einige Gründungsmitglieder nicht mitmachen.

Beispiel: Europäische Staatsanwaltschaft. Wer macht nicht mit? Die Niederlande. Wer macht mit? Alle in 2004 beigetreten Mitgliedstaaten der Europäischen Union. Also diese Vorstellung, dass dies ein Entwurf wäre, um Europa wiederum in zwei Teile aufzuteilen, ist ein Vorwurf, der die Wirklichkeit nicht trifft. Ich wäre froh, wenn jetzt alle in Europa – Europaparlament, nationale Parlamente, *whosoever* – sich an dieser breit angelegten Debatte über die Europäische Zukunft beteiligen würden. Die Kommission wollte nicht ein Diktat vorlegen. Wir wollten nicht sagen: so muss es sein und so darf es nicht sein. Obwohl ich das Szenario 2 hier im Parlament ausgeschlossen habe. Europa ist mehr als Binnenmarkt, als Markt, als Geld, und als Warenaustausch. Europa ist zuvorderst das Europa der Menschen. Deshalb dieses Szenario, dieses kleine Szenario des nur Europäischen Binnenmarktes trifft nicht meine Zustimmung.

Aber ich hätte gerne, dass wir alle diese Szenarien diskutieren. Das sind nicht die Szenarien der Kommission, das sind die Szenarien, die zurzeit sich in der Debatte befinden. Und ich hätte gerne, dass wir uns bei dieser Debatte nicht ducken, sondern dass wir alle Elemente in Betracht ziehen, auch die Berichte, die das Europäische Parlament im letzten Monat angenommen hat.

Ich bedanke mich für die Aufmerksamkeit.

Vrijheid van meningsuiting

VN: internettoegang is mensenrecht en mag nooit worden afgesloten

tweakers.net

Arnoud Wokke, zaterdag 4 juni 2011

Toegang tot internet is een recht van ieder mens en mag daarom nooit worden afgesloten, ook niet vanwege schendigen van het auteursrecht of politieke onrust. Dat concludeert de Mensenrechtenraad van de Verenigde Naties.

United Nations A/HRC/17/27

General Assembly

Distr.: General
16 May 2011

Original: English

Human Rights Council
Seventeenth session
Agenda item 3
Promotion and protection of all human rights, civil, political, economic, social and cultural rights, including the right to development

Report of the Special Rapporteur on the promotion and protection of the right to freedom of opinion and expression, Frank La Rue*

Summary

This report explores key trends and challenges to the right of all individuals to seek, receive and impart information and ideas of all kinds through the Internet. The Special Rapporteur underscores the unique and transformative nature of the Internet not only to enable individuals to exercise their right to freedom of opinion and expression, but also a range of other human rights, and to promote the progress of society as a whole. Chapter III of the report underlines the applicability of international human rights norms and standards on the right to freedom of opinion and expression to the Internet as a communication medium, and sets out the exceptional circumstances under which the dissemination of certain types of information may be restricted. Chapters IV and V address two dimensions of Internet access respectively: (a) access to content; and (b) access to the physical and technical infrastructure required to access the Internet in the first place. More specifically, chapter IV outlines some of the ways in which States are increasingly censoring information online, namely through: arbitrary blocking or filtering of content; criminalization of legitimate expression; imposition of intermediary liability; disconnecting users from Internet access, including on the basis of intellectual property rights law; cyber-attacks; and inadequate protection of the right to privacy and data protection. Chapter V addresses the issue of universal access to the Internet. The Special Rapporteur intends to explore this topic further in his future report to the General Assembly. Chapter VI contains the Special Rapporteur's conclusions and recommendations concerning the main subjects of the report.

* Late submission.

Please recycle

The first addendum to the report comprises a summary of communications sent by the Special Rapporteur between 20 March 2010 and 31 March 2011, and the replies received from Governments. The second and third addenda contain the findings of the Special Rapporteur's missions to the Republic of Korea and Mexico respectively.

Contents

		Paragraphs	*Page*
I.	Introduction	1–3	4
II.	Activities of the Special Rapporteur	4–18	5
	A. Communications	4	5
	B. Participation in meetings and seminars	5–10	5
	C. Country visits	11–18	5
III.	General principles on the right to freedom of opinion and expression and the Internet	19–27	6
IV.	Restriction of content on the Internet	28–59	9
	A. Arbitrary blocking or filtering of content	29–32	9
	B. Criminalization of legitimate expression	33–37	10
	C. Imposition of intermediary liability	38–48	11
	D. Disconnecting users from Internet access, including on the basis of violations of intellectual property rights law	49–50	14
	E. Cyber-attacks	51–52	14
	F. Inadequate protection of the right to privacy and data protection	53–59	15
V.	Access to the Internet and the necessary infrastructure	60–66	16
VI.	Conclusions and recommendations	67–88	19
	A. Restriction of content on the Internet	69–84	19
	B. Access to the Internet and the necessary infrastructure	85–88	22

I. Introduction

1. The present report is submitted to the Human Rights Council by the Special Rapporteur on the promotion and protection of the right to freedom of opinion and expression pursuant to Human Rights Council resolution 7/36. In particular, the resolution requests the Special Rapporteur "to continue to provide his/her views, when appropriate, on the advantages and challenges of new information and communication technologies, including the Internet and mobile technologies, for the exercise of the right to freedom of opinion and expression, including the right to seek, receive and impart information and the relevance of a wide diversity of sources, as well as access to the information society for all".[1] On this basis, the report expands upon the previous mandate holders' reports on topics related to the Internet,[2] taking into account recent developments and information gathered through five regional consultations organized by the Special Rapporteur in 2010 and 2011.[3]

2. While the Internet has been in existence since the 1960s, its current use throughout the world across different age groups, and incorporation into virtually every aspect of modern human life, has been unprecedented. According to the International Telecommunication Union, the total number of Internet users worldwide is now over 2 billion.[4] Active users of Facebook, an online social networking platform, grew from 150 million to 600 million between 2009 and 2011. The Special Rapporteur believes that the Internet is one of the most powerful instruments of the 21st century for increasing transparency in the conduct of the powerful, access to information, and for facilitating active citizen participation in building democratic societies. Indeed, the recent wave of demonstrations in countries across the Middle East and North African region has shown the key role that the Internet can play in mobilizing the population to call for justice, equality, accountability and better respect for human rights. As such, facilitating access to the Internet for all individuals, with as little restriction to online content as possible, should be a priority for all States.

3. In this regard, the Special Rapporteur would like to underscore that access to the Internet has two dimensions: access to online content, without any restrictions except in a few limited cases permitted under international human rights law; and the availability of the necessary infrastructure and information communication technologies, such as cables, modems, computers and software, to access the Internet in the first place. The first dimension is addressed in Chapter IV of the report, which outlines some of the ways in which States are restricting the flow of information online through increasingly sophisticated means. The second dimension is examined in Chapter IV. The Special Rapporteur intends to explore the latter issue further in his future report to the General Assembly.

[1] Human Rights Council resolution 7/36, para. 4(f).

[2] E/CN.4/1998/40; E/CN.4/1999/64; E/CN.4/2000/63; E/CN.4/2001/64; E/CN.4/2002/75; E/CN.4/2005/64; E/CN.4/2006/55; A/HRC/4/27; A/HRC/7/14.

[3] See para. 5 for further information.

[4] International Telecommunication Union, StatShot No.5, January 2011 Available from: http://www.itu.int/net/pressoffice/stats/2011/01/index.aspx.

II. Activities of the Special Rapporteur

A. Communications

4. Between 20 March 2010 and 31 March 2011, the Special Rapporteur sent 195 communications, 188 of which were submitted jointly with other special procedures mandate holders. The geographical distribution of the communications was as follows: 29 per cent for Asia and the Pacific; 26 per cent for the Middle East and North Africa; 16 per cent for Africa; 15 per cent for Latin America and the Caribbean; and 14 per cent for Europe, Central Asia and North America. The summary of communications sent and replies received from Governments can be found in the first addendum to this report (A/HRC/17/27/Add.1).

B. Participation in meetings and seminars

5. The Special Rapporteur, with the support of local organizations, organized a series of expert regional consultations, beginning in March 2010 in Stockholm, followed by Buenos Aires (18-19 October 2010), Bangkok (18-19 November 2010), Cairo (11-13 January 2011), Johannesburg (15-16 February 2011), and Delhi (2-3 March 2011). The regional consultations concluded on 30 March 2011 with an expert meeting in Stockholm, organized by the Ministry of Foreign Affairs of Sweden. These meetings brought together experts and human rights defenders working on a range of Internet and freedom of expression-related issues in order to better understand their experience, needs and priorities in different countries and regions for the purposes of this report.

6. From 14 to 17 September 2010, the Special Rapporteur attended the Fifth Internet Governance Forum in Vilnius.

7. On 30 November 2010, the Special Rapporteur participated in an expert round table entitled “Equality, Non-discrimination and Diversity: Challenge or Opportunity for the Mass Media?” in Geneva, organized by the Office of the High Commissioner for Human Rights (OHCHR).

8. On 9 and 10 February 2011 and on 6 and 7 April 2011, the Special Rapporteur participated as an expert in the regional expert workshops on the prohibition of incitement to national, racial or religious hatred organized by OHCHR in Vienna and Nairobi respectively.

9. On 16 March 2011, the Special Rapporteur shared his views regarding the compatibility of blocking child pornography on the Internet with the right to freedom of expression in the context of discussions on the proposal for a directive of the European Parliament and of the Council on combating the sexual abuse and sexual exploitation of children and child pornography.

10. The Special Rapporteur also participated in a series of academic events in other countries, including Guatemala, Mexico, the Philippines, South Africa, Sweden and the United States of America.

C. Country visits

11. The Special Rapporteur notes that country visits remain central to his mandate. Requests sent to Governments to undertake a country mission are based on several factors, such as visits undertaken and requested by the former mandate holders, trends that emerge from communications sent on alleged violations of the right to freedom of opinion and

expression, and consideration of geographical balance. The Special Rapporteur hopes that visit requests will be favourably received by the Governments concerned.

1. Missions undertaken in 2010 and 2011

12. From 5 to 15 May 2010, the Special Rapporteur undertook a mission to the Republic of Korea. The mission report is included as an addendum to this report (A/HRC/17/27/Add.2).

13. From 10 to 21 August 2010, the Special Rapporteur undertook a mission to Mexico, together with the Special Rapporteur for Freedom of Expression for the Inter-American Commission on Human Rights, Catalina Botero. The mission report is included as an addendum to this report (A/HRC/17/27/Add.3).

14. From 3 to 5 April 2011, the Special Rapporteur visited the Republic of Hungary, at the invitation of the Government, to provide expert advice to the Government regarding Hungarian media legislation. The press release with his conclusions and recommendations can be found on the OHCHR website.[5]

15. From 10 to 17 April 2011, the Special Rapporteur undertook a mission to Algeria. The mission report will be presented at a future session of the Human Rights Council in 2012. The press release with his initial conclusions and recommendations can be found on the OHCHR website.[6]

2. Upcoming missions

16. The visit to Israel and the occupied Palestinian territory, which was scheduled to take place in May 2011, has been postponed. The new dates of the visit have yet to be agreed upon.

17. The Special Rapporteur would like to thank the Italian Government for its letter dated 6 August 2010 in response to his request for a visit. He hopes that a mutually convenient set of dates can be agreed upon for a visit in 2011.

3. Pending requests

18. As of March 2011, the following visit requests from the Special Rapporteur were pending: the Islamic Republic of Iran (requested in February 2010), Sri Lanka (requested in June 2009), Tunisia (requested in 2009), and the Bolivarian Republic of Venezuela (requested in 2003 and 2009).

III. General principles on the right to freedom of opinion and expression and the Internet

19. Very few if any developments in information technologies have had such a revolutionary effect as the creation of the Internet. Unlike any other medium of communication, such as radio, television and printed publications based on one-way transmission of information, the Internet represents a significant leap forward as an interactive medium. Indeed, with the advent of Web 2.0 services, or intermediary platforms that facilitate participatory information sharing and collaboration in the creation of content, individuals are no longer passive recipients, but also active publishers of information. Such

[5] Available from: http://www.ohchr.org/en/NewsEvents/Pages/DisplayNews.aspx?NewsID=10916&LangID=E.

[6] Ibid.

platforms are particularly valuable in countries where there is no independent media, as they enable individuals to share critical views and to find objective information. Furthermore, producers of traditional media can also use the Internet to greatly expand their audiences at nominal cost. More generally, by enabling individuals to exchange information and ideas instantaneously and inexpensively across national borders, the Internet allows access to information and knowledge that was previously unattainable. This, in turn, contributes to the discovery of the truth and progress of society as a whole.

20. Indeed, the Internet has become a key means by which individuals can exercise their right to freedom of opinion and expression, as guaranteed by article 19 of the Universal Declaration of Human Rights and the International Covenant on Civil and Political Rights. The latter provides that:

(a) Everyone shall have the right to hold opinions without interference;

(b) Everyone shall have the right to freedom of expression; this right shall include freedom to seek, receive and impart information and ideas of all kinds, regardless of frontiers, either orally, in writing or in print, in the form of art, or through any other media of his choice;

(c) The exercise of the rights provided for in paragraph 2 of this article carries with it special duties and responsibilities. It may therefore be subject to certain restrictions, but these shall only be such as are provided by law and are necessary:

(d) for respect of the rights or reputations of others;

(e) for the protection of national security or of public order (*ordre public*), or of public health or morals.

21. By explicitly providing that everyone has the right to express him or herself through any media, the Special Rapporteur underscores that article 19 of the Universal Declaration of Human Rights and the Covenant was drafted with foresight to include and to accommodate future technological developments through which individuals can exercise their right to freedom of expression. Hence, the framework of international human rights law remains relevant today and equally applicable to new communication technologies such as the Internet.

22. The right to freedom of opinion and expression is as much a fundamental right on its own accord as it is an “enabler” of other rights, including economic, social and cultural rights, such as the right to education and the right to take part in cultural life and to enjoy the benefits of scientific progress and its applications, as well as civil and political rights, such as the rights to freedom of association and assembly. Thus, by acting as a catalyst for individuals to exercise their right to freedom of opinion and expression, the Internet also facilitates the realization of a range of other human rights.

23. The vast potential and benefits of the Internet are rooted in its unique characteristics, such as its speed, worldwide reach and relative anonymity. At the same time, these distinctive features of the Internet that enable individuals to disseminate information in “real time” and to mobilize people has also created fear amongst Governments and the powerful. This has led to increased restrictions on the Internet through the use of increasingly sophisticated technologies to block content, monitor and identify activists and critics, criminalization of legitimate expression, and adoption of restrictive legislation to justify such measures. In this regard, the Special Rapporteur also emphasizes that the existing international human rights standards, in particular article 19, paragraph 3, of the International Covenant on Civil and Political Rights, remain pertinent in determining the types of restrictions that are in breach of States’ obligations to guarantee the right to freedom of expression.

24. As set out in article 19, paragraph 3, of the Covenant, there are certain exceptional types of expression which may be legitimately restricted under international human rights law, essentially to safeguard the rights of others. This issue has been examined in the previous annual report of the Special Rapporteur.[7] However, the Special Rapporteur deems it appropriate to reiterate that any limitation to the right to freedom of expression must pass the following three-part, cumulative test:

(a) It must be provided by law, which is clear and accessible to everyone (principles of predictability and transparency); and

(b) It must pursue one of the purposes set out in article 19, paragraph 3, of the Covenant, namely (i) to protect the rights or reputations of others, or (ii) to protect national security or of public order, or of public health or morals (principle of legitimacy); and

(c) It must be proven as necessary and the least restrictive means required to achieve the purported aim (principles of necessity and proportionality).

Moreover, any legislation restricting the right to freedom of expression must be applied by a body which is independent of any political, commercial, or other unwarranted influences in a manner that is neither arbitrary nor discriminatory, and with adequate safeguards against abuse, including the possibility of challenge and remedy against its abusive application.

25. As such, legitimate types of information which may be restricted include child pornography (to protect the rights of children),[8] hate speech (to protect the rights of affected communities),[9] defamation (to protect the rights and reputation of others against unwarranted attacks), direct and public incitement to commit genocide (to protect the rights of others),[10] and advocacy of national, racial or religious hatred that constitutes incitement to discrimination, hostility or violence (to protect the rights of others, such as the right to life).[11]

26. However, in many instances, States restrict, control, manipulate and censor content disseminated via the Internet without any legal basis, or on the basis of broad and ambiguous laws, without justifying the purpose of such actions; and/or in a manner that is clearly unnecessary and/or disproportionate to achieving the intended aim, as explored in the following sections. Such actions are clearly incompatible with States' obligations under international human rights law, and often create a broader "chilling effect" on the right to freedom of opinion and expression.

27. In addition, the Special Rapporteur emphasizes that due to the unique characteristics of the Internet, regulations or restrictions which may be deemed legitimate and proportionate for traditional media are often not so with regard to the Internet. For example, in cases of defamation of individuals' reputation, given the ability of the individual concerned to exercise his/her right of reply instantly to restore the harm caused, the types of sanctions that are applied to offline defamation may be unnecessary or disproportionate.

[7] A/HRC/14/23, paras. 72 - 87.

[8] Dissemination of child pornography is prohibited under international human rights law, see e.g. Optional Protocol to the Convention on the Rights of the Child on the sale of children, child prostitution and child pornography, art. 3, para. 1(c).

[9] See for example *Faurisson v. France*, United Nations Human Rights Committee, communication 550/1993, views of 8 November 1996. The issue of hate speech has also been addressed in previous reports, see inter alia E/CN.4/1999/64; E/CN.4/2000/63; E/CN.4/2002/75; and A/HRC/4/27.

[10] See for example article 3(c) of the Convention on the Prevention and Punishment of the Crime of Genocide.

[11] See for example article 20, paragraph 2, of the International Covenant on Civil and Political Rights.

Similarly, while the protection of children from inappropriate content may constitute a legitimate aim, the availability of software filters that parents and school authorities can use to control access to certain content renders action by the Government such as blocking less necessary, and difficult to justify.[12] Furthermore, unlike the broadcasting sector, for which registration or licensing has been necessary to allow States to distribute limited frequencies, such requirements cannot be justified in the case of the Internet, as it can accommodate an unlimited number of points of entry and an essentially unlimited number of users.[13]

IV. Restriction of content on the Internet

28. As outlined under Chapter III, any restriction to the right to freedom of expression must meet the strict criteria under international human rights law. A restriction on the right of individuals to express themselves through the Internet can take various forms, from technical measures to prevent access to certain content, such as blocking and filtering, to inadequate guarantees of the right to privacy and protection of personal data, which inhibit the dissemination of opinions and information. The Special Rapporteur is of the view that the arbitrary use of criminal law to sanction legitimate expression constitutes one of the gravest forms of restriction to the right, as it not only creates a "chilling effect", but also leads to other human rights violations, such as arbitrary detention and torture and other forms of cruel, inhuman or degrading treatment or punishment.

A. Arbitrary blocking or filtering of content

29. Blocking refers to measures taken to prevent certain content from reaching an end-user. This includes preventing users from accessing specific websites, Internet Protocol (IP) addresses, domain name extensions, the taking down of websites from the web server where they are hosted, or using filtering technologies to exclude pages containing keywords or other specific content from appearing. For example, several countries continue to block access to YouTube,[14] a video-sharing website on which users can upload, share and view videos. China, which has in place one of the most sophisticated and extensive systems for controlling information on the Internet, has adopted extensive filtering systems that block access to websites containing key terms such as "democracy" and "human rights".[15] The Special Rapporteur is deeply concerned that mechanisms used to regulate and censor information on the Internet are increasingly sophisticated, with multi-layered controls that are often hidden from the public.

30. The Special Rapporteur is also concerned by the emerging trend of timed (or "just-in-time") blocking to prevent users from accessing or disseminating information at key political moments, such as elections, times of social unrest, or anniversaries of politically or historically significant events. During such times, websites of opposition parties, independent media, and social networking platforms such as Twitter and Facebook are

[12] Center for Democracy & Technology, "Regardless of Frontiers: The International Right to Freedom of Expression in the Digital Age," version 0.5 - Discussion draft (April 2011), p.5.

[13] However, this does not apply to registration with a domain name authority for purely technical reasons or rules of general application which apply without distinction to any kind of commercial operation.

[14] See OpenNet Initiative, "YouTube Censored: A Recent History". Available from: http://opennet.net/youtube-censored-a-recent-history.

[15] Reporters without Borders, "Enemies of the Internet," March 2010. Available from: http://en.rsf.org/IMG/pdf/Internet_enemies.pdf, pp. 8-12.

blocked, as witnessed in the context of recent protests across the Middle East and North African region. In Egypt, users were disconnected entirely from Internet access.

31. States' use of blocking or filtering technologies is frequently in violation of their obligation to guarantee the right to freedom of expression, as the criteria mentioned under chapter III are not met. Firstly, the specific conditions that justify blocking are not established in law, or are provided by law but in an overly broad and vague manner, which risks content being blocked arbitrarily and excessively. Secondly, blocking is not justified to pursue aims which are listed under article 19, paragraph 3, of the International Covenant on Civil and Political Rights, and blocking lists are generally kept secret, which makes it difficult to assess whether access to content is being restricted for a legitimate purpose. Thirdly, even where justification is provided, blocking measures constitute an unnecessary or disproportionate means to achieve the purported aim, as they are often not sufficiently targeted and render a wide range of content inaccessible beyond that which has been deemed illegal. Lastly, content is frequently blocked without the intervention of or possibility for review by a judicial or independent body.

32. The Special Rapporteur notes that child pornography is one clear exception where blocking measures can be justified, provided that the national law is sufficiently precise and there are effective safeguards against abuse or misuse, including oversight and review by an independent and impartial tribunal or regulatory body. However, he is also concerned that States frequently rely heavily on blocking measures, rather than focusing their efforts on prosecuting those responsible for the production and dissemination of child pornography. Additionally, as child pornography is often a by-product of trafficking and prostitution of children, the Special Rapporteur urges States to take holistic measures to combat the root problems that give rise to child pornography.

B. Criminalization of legitimate expression

33. The types of action taken by States to limit the dissemination of content online not only include measures to prevent information from reaching the end-user, but also direct targeting of those who seek, receive and impart politically sensitive information via the Internet. Physically silencing criticism or dissent through arbitrary arrests and detention, enforced disappearance, harassment and intimidation is an old phenomenon, and also applies to Internet users. This issue has been explored in the Special Rapporteur's report to the General Assembly under the section on "protection of citizen journalists" (A/65/284). Such actions are often aimed not only to silence legitimate expression, but also to intimidate a population to push its members towards self-censorship.

34. The Special Rapporteur remains concerned that legitimate online expression is being criminalized in contravention of States' international human rights obligations, whether it is through the application of existing criminal laws to online expression, or through the creation of new laws specifically designed to criminalize expression on the Internet. Such laws are often justified on the basis of protecting an individual's reputation, national security or countering terrorism, but in practice are used to censor content that the Government and other powerful entities do not like or agree with.

35. One clear example of criminalizing legitimate expression is the imprisonment of bloggers around the world. According to Reporters without Borders, in 2010, 109 bloggers were in prison on charges related to the content of their online expression.[16] Seventy-two

[16] Available from: http://en.rsf.org/press-freedom-barometer-journalists-killed.html?annee=2010.

individuals were imprisoned in China alone, followed by Viet Nam and Iran, with 17 and 13 persons respectively.[17]

36. Imprisoning individuals for seeking, receiving and imparting information and ideas can rarely be justified as a proportionate measure to achieve one of the legitimate aims under article 19, paragraph 3, of the International Covenant on Civil and Political Rights. The Special Rapporteur would like to reiterate that defamation should be decriminalized, and that protection of national security or countering terrorism cannot be used to justify restricting the right to expression unless the Government can demonstrate that: (a) the expression is intended to incite imminent violence; (b) it is likely to incite such violence; and (c) there is a direct and immediate connection between the expression and the likelihood or occurrence of such violence.[18]

37. Additionally, the Special Rapporteur reiterates that the right to freedom of expression includes expression of views and opinions that offend, shock or disturb. Moreover, as the Human Rights Council has also stated in its resolution 12/16, restrictions should never be applied, inter alia, to discussion of Government policies and political debate; reporting on human rights, Government activities and corruption in Government; engaging in election campaigns, peaceful demonstrations or political activities, including for peace or democracy; and expression of opinion and dissent, religion or belief, including by persons belonging to minorities or vulnerable groups.[19]

C. Imposition of intermediary liability

38. One of the unique features of the Internet is that the way in which information is transmitted largely depends on intermediaries, or private corporations which provide services and platforms that facilitate online communication or transactions between third parties, including giving access to, hosting, transmitting and indexing content.[20] Intermediaries thus range from Internet service providers (ISPs) to search engines, and from blogging services to online community platforms. With the advent of Web 2.0 services, individuals can now publish information without the centralized gateway of editorial review common in traditional publication formats. The range of services offered by intermediaries has flourished over the past decade, mainly due to the legal protection that they have enjoyed from liability for third-party content that Internet users send via their services. However, the Special Rapporteur notes that in recent years, intermediaries' protection from liability has been eroding.

39. Many States have adopted laws which impose liability upon intermediaries if they do not filter, remove or block content generated by users which is deemed illegal. For example, in Turkey, Law 5651 on the Prevention of Crime Committed in the Information Technology Domain, which was enacted in 2007, imposes new obligations on content providers, ISPs and website hosts. It also grants authority to an agency to issue administrative orders to block websites for content hosted outside of Turkey, and to take down eight broad types of unlawful content,[21] including "crimes against Ataturk", which

[17] Reporters without Borders, "Enemies of the Internet," March 2010. Available from: http://en.rsf.org/IMG/pdf/Internet_enemies.pdf.

[18] Johannesburg Principles on National Security, Freedom of Expression and Access to Information, Principle 6, as endorsed in E/CN.4/1996/39.

[19] Human Rights Council resolution 12/16, para. 5(p).

[20] Organisation for Economic Cooperation and Development, *The Economic and Social Role of Internet Intermediaries* (April 2010).

[21] Law 5651, art. 8.

includes "insulting" the founder of the Republic of Turkey, Mustafa Kemal Ataturk. In Thailand, the 2007 Computer Crimes Act imposes liability upon intermediaries that transmit or host third-party content and content authors themselves.[22] This law has been used to prosecute individuals providing online platforms, some of which are summarized in the first addendum.

40. In other cases, intermediary liability is imposed through privacy and data protection laws. For example, a court in Italy convicted three Google executives for violating the Italian data protection code after a video depicting cruelty to a disabled teenager was posted by a user on the Google video service. Even though the video was taken down within hours of notification by Italian law enforcers, the judge found the Google executives guilty.[23] The Government of China requires ISPs and web platforms to conduct surveillance on their users, and they are also held directly responsible for content posted by users.[24] Companies that fail to comply with this obligation risk losing their business licences. Holding intermediaries liable for the content disseminated or created by their users severely undermines the enjoyment of the right to freedom of opinion and expression, because it leads to self-protective and over-broad private censorship, often without transparency and the due process of the law.

41. Several States have sought to protect intermediaries through adopting variations on what is known as a "notice-and-takedown" regime. Such a system protects intermediaries from liability, provided that they take down unlawful material when they are made aware of its existence. For example, under the European Union-wide E-Commerce Directive, a provider of hosting services for user-generated content can avoid liability for such content if it does not have actual knowledge of illegal activity and if it expeditiously removes the content in question when made aware of it.[25] Similarly, the Digital Millennium Copyright Act of the United States of America also provides safe harbour for intermediaries, provided that they take down the content in question promptly after notification.[26]

42. However, while a notice-and-takedown system is one way to prevent intermediaries from actively engaging in or encouraging unlawful behaviour on their services, it is subject to abuse by both State and private actors. Users who are notified by the service provider that their content has been flagged as unlawful often have little recourse or few resources to challenge the takedown.[27] Moreover, given that intermediaries may still be held financially or in some cases criminally liable if they do not remove content upon receipt of notification by users regarding unlawful content, they are inclined to err on the side of safety by over-censoring potentially illegal content. Lack of transparency in the intermediaries' decision-making process also often obscures discriminatory practices or political pressure affecting the companies' decisions. Furthermore, intermediaries, as private entities, are not best placed to make the determination of whether a particular content is illegal, which requires careful balancing of competing interests and consideration of defences.

[22] Computer Crimes Act B.E.2550 (2007), sections 14 and 15.

[23] Reporters without Borders, "Google conviction could lead to prior control over videos posted online", 24 February 2010.

[24] Reporters without Borders, "Enemies of the Internet," March 2010. Available from: http://en.rsf.org/IMG/pdf/Internet_enemies.pdf, pp. 8-12.

[25] E/Commerce Directive, 2000/31/EC, art. 14.

[26] Digital Millennium Copyright Act, Section 512.

[27] N. Villeneuve, "Evasion Tactics: Global Online Censorship is Growing, but so are the Means to challenge it and Protect Privacy", *Index on Censorship* Vol. 36 No. 4, (November 2007); Center for Democracy and Technology, "Campaign takedown troubles: how meritless copyright claims threaten online political speech" (September 2010).

43. The Special Rapporteur believes that censorship measures should never be delegated to a private entity, and that no one should be held liable for content on the Internet of which they are not the author. Indeed, no State should use or force intermediaries to undertake censorship on its behalf, as is the case in the Republic of Korea with the establishment of the Korea Communications Standards Commission, a quasi-State and quasi-private entity tasked to regulate online content (see A/HRC/17/27/Add.2). The Special Rapporteur welcomes initiatives taken in other countries to protect intermediaries, such as the bill adopted in Chile, which provides that intermediaries are not required to prevent or remove access to user-generated content that infringes copyright laws until they are notified by a court order. [28] A similar regime has also been proposed in Brazil.[29]

Responsibility of intermediaries

44. Given that Internet services are run and maintained by private companies, the private sector has gained unprecedented influence over individuals' right to freedom of expression and access to information. Generally, companies have played an extremely positive role in facilitating the exercise of the right to freedom of opinion and expression. At the same time, given the pressure exerted upon them by States, coupled with the fact that their primary motive is to generate profit rather than to respect human rights, preventing the private sector from assisting or being complicit in human rights violations of States is essential to guarantee the right to freedom of expression.

45. While States are the duty-bearers for human rights, private actors and business enterprises also have a responsibility to respect human rights. In this regard, the Special Rapporteur highlights the framework of "Protect, Respect and Remedy" which has been developed by the Special Representative of the Secretary-General on the issue of human rights and transnational corporations and other business enterprises. The framework rests on three pillars: (a) the duty of the State to protect against human rights abuses by third parties, including business enterprises, through appropriate policies, regulation and adjudication; (b) the corporate responsibility to respect human rights, which means that business enterprises should act with due diligence to avoid infringing the rights of others and to address adverse impacts with which they are involved; and (c) the need for greater access by victims to effective remedy, both judicial and non-judicial.[30]

46. The Special Rapporteur notes that multi-stakeholder initiatives are essential to deal effectively with issues related to the Internet, and the Global Network Initiative serves as a helpful example to encourage good practice by corporations.[31] Although only three corporations, namely Google, Microsoft, and Yahoo!, have participated in this initiative so far, the Special Rapporteur welcomes their commitment to undertake a human rights impact assessment of their decisions, including before entering a foreign market, and to ensure transparency and accountability when confronted with situations that may undermine the rights to freedom of expression and privacy. Google's Transparency Report[32] is an outcome of such work, and provides information on Government inquiries for information about users and requests for Google to take down or censor content, as well as statistical information on traffic to Google services, such as YouTube. By illustrating traffic patterns for a given country or region, it allows users to discern any disruption in the free flow of information, whether it is due to Government censorship or a cable cut.

[28] Ley No. 20435, Modifica La Ley No.17.336 Sobre Propiedad Intelectual, chap. III, art. 85-L – art. 85-U, adopted on 4 May 2010.

[29] "New Draft Bill Proposition: Available for Download", Marco Civil da Internet, 21 May 2010.

[30] A/HRC/17/31, para. 6.

[31] See http://www.globalnetworkinitiative.org/principles/index.php.

[32] See www.google.com/transparencyreport.

47. The Special Rapporteur commends such initiatives to enhance the responsibility of Internet intermediaries to respect human rights. To avoid infringing the right to freedom of expression and the right to privacy of Internet users, the Special Rapporteur recommends intermediaries to: only implement restrictions to these rights after judicial intervention; be transparent to the user involved about measures taken, and where applicable to the wider public; provide, if possible, forewarning to users before the implementation of restrictive measures; and minimize the impact of restrictions strictly to the content involved. Finally, there must be effective remedies for affected users, including the possibility of appeal through the procedures provided by the intermediary and by a competent judicial authority.

48. More generally, the Special Rapporteur encourages corporations to establish clear and unambiguous terms of service in line with international human rights norms and principles, increase transparency of and accountability for their activities, and continuously review the impact of their services and technologies on the right to freedom of expression of their users, as well as on the potential pitfalls involved when they are misused.

D. Disconnecting users from Internet access, including on the basis of violations of intellectual property rights law

49. While blocking and filtering measures deny access to certain content on the Internet, States have also taken measures to cut off access to the Internet entirely. The Special Rapporteur is deeply concerned by discussions regarding a centralized "on/off" control over Internet traffic.[33] In addition, he is alarmed by proposals to disconnect users from Internet access if they violate intellectual property rights. This also includes legislation based on the concept of "graduated response", which imposes a series of penalties on copyright infringers that could lead to suspension of Internet service, such as the so-called "three-strikes-law" in France[34] and the Digital Economy Act 2010 of the United Kingdom.[35]

50. Beyond the national level, the Anti-Counterfeiting Trade Agreement (ACTA) has been proposed as a multilateral agreement to establish international standards on intellectual property rights enforcement. While the provisions to disconnect individuals from Internet access for violating the treaty have been removed from the final text of December 2010, the Special Rapporteur remains watchful about the treaty's eventual implications for intermediary liability and the right to freedom of expression.

E. Cyber-attacks

51. Cyber-attacks, or attempts to undermine or compromise the function of a computer-based system, include measures such as hacking into accounts or computer networks, and often take the form of distributed denial of service (DDoS) attacks. During such attacks, a group of computers is used to inundate a web server where the targeted website is hosted with requests, and as a result, the targeted website crashes and becomes inaccessible for a certain period of time. As with timed blocking, such attacks are sometimes undertaken during key political moments. The Special Rapporteur also notes that websites of human

[33] "Reaching for the kill switch", *The Economist*, 10 February 2011.

[34] Decision 2009-580, Act furthering the diffusion and protection of creation on the Internet, (original: Loi favorisant la diffusion et la protection de la création sur internet), Conseil Constitutionnel, 10 June 2010. Available from: http://www.conseil-constitutionnel.fr/conseil-constitutionnel/root/bank_mm/anglais/2009_580dc.pdf.

[35] Digital Economy Act 2010, sections 3-16.

rights organizations and dissidents are frequently and increasingly becoming targets of DDoS attacks, some of which are included in the first addendum to this report.

52. When a cyber-attack can be attributed to the State, it clearly constitutes inter alia a violation of its obligation to respect the right to freedom of opinion and expression. Although determining the origin of cyber-attacks and the identity of the perpetrator is often technically difficult, it should be noted that States have an obligation to protect individuals against interference by third parties that undermines the enjoyment of the right to freedom of opinion and expression. This positive obligation to protect entails that States must take appropriate and effective measures to investigate actions taken by third parties, hold the persons responsible to account, and adopt measures to prevent such recurrence in the future.

F. Inadequate protection of the right to privacy and data protection

53. The right to privacy is essential for individuals to express themselves freely. Indeed, throughout history, people's willingness to engage in debate on controversial subjects in the public sphere has always been linked to possibilities for doing so anonymously. The Internet allows individuals to access information and to engage in public debate without having to reveal their real identities, for example through the use of pseudonyms on message boards and chat forums. Yet, at the same time, the Internet also presents new tools and mechanisms through which both State and private actors can monitor and collect information about individuals' communications and activities on the Internet. Such practices can constitute a violation of the Internet users' right to privacy, and, by undermining people's confidence and security on the Internet, impede the free flow of information and ideas online.

54. The Special Rapporteur is deeply concerned by actions taken by States against individuals communicating via the Internet, frequently justified broadly as being necessary to protect national security or to combat terrorism. While such ends can be legitimate under international human rights law, surveillance often takes place for political, rather than security reasons in an arbitrary and covert manner. For example, States have used popular social networking sites, such as Facebook, to identify and to track the activities of human rights defenders and opposition members, and in some cases have collected usernames and passwords to access private communications of Facebook users.

55. A number of States are also introducing laws or modifying existing laws to increase their power to monitor Internet users' activities and content of communication without providing sufficient guarantees against abuse. In addition, several States have established a real-name identification system before users can post comments or upload content online, which can compromise their ability to express themselves anonymously, particularly in countries where human rights are frequently violated. Furthermore, steps are also being taken in many countries to reduce the ability of Internet users to protect themselves from arbitrary surveillance, such as limiting the use of encryption technologies.

56. The Special Rapporteur also notes that there are insufficient or inadequate data protection laws in many States stipulating who is allowed to access personal data, what it can be used for, how it should be stored, and for how long. The necessity of adopting clear laws to protect personal data is further increased in the current information age, where large volumes of personal data are collected and stored by intermediaries, and there is a worrying trend of States obliging or pressuring these private actors to hand over information of their users. Moreover, with the increasing use of cloud-computing services, where information is stored on servers distributed in different geographical locations, ensuring that third parties also adhere to strict data protection guarantees is paramount.

57. The right to privacy is guaranteed by article 12 of the Universal Declaration of Human Rights and article 17 of the International Covenant on Civil and Political Rights. The latter provides that "(1) no one shall be subjected to arbitrary or unlawful interference with his privacy, family, home or correspondence, nor to unlawful attacks on his honour and reputation; (2) everyone has the right to the protection of the law against such interference or attacks." Although "correspondence" primarily has been interpreted as written letters, this term today covers all forms of communication, including via the Internet.[36] The right to private correspondence thus gives rise to a comprehensive obligation on the part of the State to ensure that e-mails and other forms of online communication are actually delivered to the desired recipient without interference or inspection by State organs or by third parties.[37]

58. In addition, the protection of personal data represents a special form of respect for the right to privacy.[38] States parties are required by article 17(2) to regulate, through clearly articulated laws, the recording, processing, use and conveyance of automated personal data and to protect those affected against misuse by State organs as well as private parties. In addition to prohibiting data processing for purposes that are incompatible with the Covenant, data protection laws must establish rights to information, correction and, if need be, deletion of data and provide effective supervisory measures. Moreover, as stated in the Human Rights Committee's general comment on the right to privacy, "in order to have the most effective protection of his private life, every individual should have the right to ascertain in an intelligible form, whether, and if so, what personal data is stored in automatic data files, and for what purposes. Every individual should also be able to ascertain which public authorities or private individuals or bodies control or may control their files."[39]

59. The Special Rapporteur notes that the right to privacy can be subject to restrictions or limitations under certain exceptional circumstances. This may include State surveillance measures for the purposes of administration of criminal justice, prevention of crime or combating terrorism. However, such interference is permissible only if the criteria for permissible limitations under international human rights law are met. Hence, there must be a law that clearly outlines the conditions whereby individuals' right to privacy can be restricted under exceptional circumstances, and measures encroaching upon this right must be taken on the basis of a specific decision by a State authority expressly empowered by law to do so, usually the judiciary, for the purpose of protecting the rights of others, for example to secure evidence to prevent the commission of a crime, and must respect the principle of proportionality.[40]

V. Access to the Internet and the necessary infrastructure

60. The Internet, as a medium by which the right to freedom of expression can be exercised, can only serve its purpose if States assume their commitment to develop effective policies to attain universal access to the Internet. Without concrete policies and

[36] Manfred Nowak, *UN Covenant on Civil and Political Rights. CCPR Commentary* (Kehl am Rhein, Engel, 2005), p. 401.

[37] Ibid.

[38] Ibid.

[39] Human Rights Committee, general comment No. 16 on article 17 of the International Covenant on Civil and Political Rights, para. 10.

[40] Manfred Nowak, *UN Covenant on Civil and Political Rights. CCPR Commentary* (Kehl am Rhein, Engel, 2005), pp. 401-402.

plans of action, the Internet will become a technological tool that is accessible only to a certain elite while perpetrating the "digital divide".

61. The term "digital divide" refers to the gap between people with effective access to digital and information technologies, in particular the Internet, and those with very limited or no access at all. In contrast to 71.6 Internet users per 100 inhabitants in developed States, there are only 21.1 Internet users per 100 inhabitants in developing States.[41] This disparity is starker in the African region, with only 9.6 users per 100 inhabitants.[42] In addition, digital divides also exist along wealth, gender, geographical and social lines within States. Indeed, with wealth being one of the significant factors in determining who can access information communication technologies, Internet access is likely to be concentrated among socio-economic elites, particularly in countries where Internet penetration is low. In addition, people in rural areas are often confronted with obstacles to Internet access, such as lack of technological availability, slower Internet connection, and/or higher costs. Furthermore, even where Internet connection is available, disadvantaged groups, such as persons with disabilities and persons belonging to minority groups, often face barriers to accessing the Internet in a way that is meaningful, relevant and useful to them in their daily lives.

62. The Special Rapporteur is thus concerned that without Internet access, which facilitates economic development and the enjoyment of a range of human rights, marginalized groups and developing States remain trapped in a disadvantaged situation, thereby perpetuating inequality both within and between States. As he has noted previously, to combat situations of inequality it is critical to ensure that marginalized or disadvantaged sections of society can express their grievances effectively and that their voices are heard. [43] The Internet offers a key means by which such groups can obtain information, assert their rights, and participate in public debates concerning social, economic and political changes to improve their situation. Moreover, the Internet is an important educational tool, as it provides access to a vast and expanding source of knowledge, supplements or transforms traditional forms of schooling, and makes, through "open access" initiatives, previously unaffordable scholarly research available to people in developing States. Additionally, the educational benefits attained from Internet usage directly contribute to the human capital of States.

63. The Special Rapporteur notes that several initiatives have been taken in an attempt to bridge the digital divide. At the international level, Target 8f of the Millennium Development Goals calls upon States, "in consultation with the private sector, [to] make available the benefits of new technologies, especially information and communications." The necessity of achieving this target was reiterated in the 2003 Plan of Action adopted at the Geneva World Summit on the Information Society, which outlines specific goals and targets to "build an inclusive Information Society; to put the potential of knowledge and [information communication technologies] (ICTs) at the service of development; to promote the use of information and knowledge for the achievement of internationally agreed development goals."[44] To implement this plan of action, in 2005, the International Telecommunication Union launched the "Connect the World" project.[45] Another initiative to spread the availability of ICTs in developing countries is the "One Laptop Per Child"

[41] "Key Global Telecom Indicators for the World Telecommunication Service Sector," International Telecommunication Union, 21 October 2010.

[42] Ibid.

[43] See A/HRC/14/23.

[44] WSIS-03/GENEVA/DOC/5-E, World Summit on the Information Society, 12 December 2003. Available from: http://www.itu.int/wsis/docs/geneva/official/poa.html.

[45] "Connect the World," International Telecommunication Union. Available from: http://www.itu.int/ITU-D/connect.

project that has been supported by the United Nations Development Programme. This project distributes affordable laptops that are specifically customized for the learning environment of children. Since this project was mentioned in the previous mandate holder's report in 2006, 2.4 million laptops have been distributed to children and teachers worldwide.[46] In Uruguay, the project has reached 480,000 children, amounting to almost all children enrolled in primary school.[47] States in Africa lag behind, but in Rwanda, over 56,000 laptops have been distributed, with plans for the figure to reach 100,000 by June 2011.[48]

64. At the national level, the Special Rapporteur notes that a number of initiatives have also been taken by States to address the digital divide. In India, Common Service Centres, or public "e-Kiosks", have been established by the Government in collaboration with the private sector as part of the National E-Governance Plan of 2006. As of January 2011, over 87,000 centres have reportedly been established,[49] although the Special Rapporteur notes that the majority of the country's population still remains without Internet access. In Brazil, the Government has launched a "computers for all" programme which offers subsidies for purchasing computers.[50] Additionally, over 100,000 publicly sponsored Internet access centres, known as "Local Area Network (LAN) Houses" with fast broadband Internet connections, have been established.[51] Such public access points are particularly important to facilitate access for the poorest socio-economic groups, as they often do not have their own personal computers at home.

65. In some economically developed States, Internet access has been recognized as a right. For example, the parliament of Estonia passed legislation in 2000 declaring Internet access a basic human right.[52] The constitutional council of France effectively declared Internet access a fundamental right in 2009, and the constitutional court of Costa Rica reached a similar decision in 2010.[53] Going a step further, Finland passed a decree in 2009 stating that every Internet connection needs to have a speed of at least one Megabit per second (broadband level).[54] The Special Rapporteur also takes note that according to a

[46] E/CN.4/2006/55, 30 December 2005, para. 34; "Map," One Laptop per Child. Available from: http://one.laptop.org/map.

[47] Available from: http://laptop.org/en/children/countries/index.shtml.

[48] Frank Kanyesigye, "OLPC Extends to Over 100 Schools," New Times, 11 February 2011. Available from: http://www.newtimes.co.rw/index.php?issue=14533&article=38241.

[49] "ICT Ministers meet tomorrow for speeding-up delivery of e-services," Press Information Bureau, Government of India, 26 October 2009; and "E-Governance Initiatives-Changing Lives for the better," Press Information Bureau, Government of India, 24 January 2011. Available from: http://pib.nic.in/newsite/erelease.aspx?relid=69324.

[50] Ronaldo Lemos and Paula Martini, "LAN Houses: A new wave of digital inclusion in Brazil", 21 September 2009. Available from: http://publius.cc/lan_houses_new_wave_digital_inclusion_brazil/091509.

[51] Ibid.

[52] Colin Woodard, "Estonia, where being wired is a human right," Christian Science Monitor, 1 July 2003.

[53] Decision 2009-580, Act furthering the diffusion and protection of creation on the Internet.

[54] "732/2009, Decree of the Ministry of Transport and Communications on the minimum rate of a functional Internet access as a universal service," (original: Liikenne- ja viestintäministeriön asetus tarkoituksenmukaisen internet-yhtyeden vähimmäisnopeudesta yleispalvelussa), FINLEX, 22 October 2009. Available from: http://www.finlex.fi/en/laki/kaannokset/2009/en20090732.

survey by the British Broadcasting Corporation in March 2010, 79% of those interviewed in 26 countries believe that Internet access is a fundamental human right.[55]

66. Given that access to basic commodities such as electricity remains difficult in many developing States, the Special Rapporteur is acutely aware that universal access to the Internet for all individuals worldwide cannot be achieved instantly. However, the Special Rapporteur reminds all States of their positive obligation to promote or to facilitate the enjoyment of the right to freedom of expression and the means necessary to exercise this right, including the Internet. Hence, States should adopt effective and concrete policies and strategies – developed in consultation with individuals from all segments of society, including the private sector as well as relevant Government ministries – to make the Internet widely available, accessible and affordable to all.

VI. Conclusions and recommendations

67. **Unlike any other medium, the Internet enables individuals to seek, receive and impart information and ideas of all kinds instantaneously and inexpensively across national borders. By vastly expanding the capacity of individuals to enjoy their right to freedom of opinion and expression, which is an "enabler" of other human rights, the Internet boosts economic, social and political development, and contributes to the progress of humankind as a whole. In this regard, the Special Rapporteur encourages other Special Procedures mandate holders to engage on the issue of the Internet with respect to their particular mandates.**

68. **The Special Rapporteur emphasizes that there should be as little restriction as possible to the flow of information via the Internet, except in few, exceptional, and limited circumstances prescribed by international human rights law. He also stresses that the full guarantee of the right to freedom of expression must be the norm, and any limitation considered as an exception, and that this principle should never be reversed. Against this backdrop, the Special Rapporteur recommends the steps set out below.**

A. Restriction of content on the Internet

69. **The Special Rapporteur is cognizant of the fact that, like all technological inventions, the Internet can be misused to cause harm to others. As with offline content, when a restriction is imposed as an exceptional measure on online content, it must pass a three-part, cumulative test: (1) it must be provided by law, which is clear and accessible to everyone (principles of predictability and transparency); (2) it must pursue one of the purposes set out in article 19, paragraph 3, of the International Covenant on Civil and Political Rights , namely: (i) to protect the rights or reputations of others; (ii) to protect national security or public order, or public health or morals (principle of legitimacy); and (3) it must be proven as necessary and the least restrictive means required to achieve the purported aim (principles of necessity and proportionality). In addition, any legislation restricting the right to freedom of expression must be applied by a body which is independent of any political, commercial, or other unwarranted influences in a manner that is neither arbitrary nor discriminatory. There should also be adequate safeguards against abuse, including the possibility of challenge and remedy against its abusive application.**

[55] "Four in five regard Internet access as a fundamental right: global poll," BBC News, 8 March 2010. Available from: http://news.bbc.co.uk/1/shared/bsp/hi/pdfs/08_03_10_BBC_internet_poll.pdf.

1. Arbitrary blocking or filtering of content on the Internet

70. **The Special Rapporteur is deeply concerned by increasingly sophisticated blocking or filtering mechanisms used by States for censorship. The lack of transparency surrounding these measures also makes it difficult to ascertain whether blocking or filtering is really necessary for the purported aims put forward by States. As such, the Special Rapporteur calls upon States that currently block websites to provide lists of blocked websites and full details regarding the necessity and justification for blocking each individual website. An explanation should also be provided on the affected websites as to why they have been blocked. Any determination on what content should be blocked must be undertaken by a competent judicial authority or a body which is independent of any political, commercial, or other unwarranted influences.**

71. **With regard to child pornography, the Special Rapporteur notes that it is one clear exception where blocking measures are justified, provided that the national law is sufficiently precise and there are sufficient safeguards against abuse or misuse to prevent any "mission creep", including oversight and review by an independent and impartial tribunal or regulatory body. However, the Special Rapporteur calls upon States to focus their efforts on prosecuting those responsible for the production and dissemination of child pornography, rather than on blocking measures alone.**

2. Criminalization of legitimate expression

72. **The Special Rapporteur remains concerned that legitimate online expression is being criminalized in contravention of States' international human rights obligations, whether it is through the application of existing criminal laws to online expression, or through the creation of new laws specifically designed to criminalize expression on the Internet. Such laws are often justified as being necessary to protect individuals' reputation, national security or to counter terrorism. However, in practice, they are frequently used to censor content that the Government and other powerful entities do not like or agree with.**

73. **The Special Rapporteur reiterates the call to all States to decriminalize defamation. Additionally, he underscores that protection of national security or countering terrorism cannot be used to justify restricting the right to expression unless it can be demonstrated that: (a) the expression is intended to incite imminent violence; (b) it is likely to incite such violence; and (c) there is a direct and immediate connection between the expression and the likelihood or occurrence of such violence.**

3. Imposition of intermediary liability

74. **Intermediaries play a fundamental role in enabling Internet users to enjoy their right to freedom of expression and access to information. Given their unprecedented influence over how and what is circulated on the Internet, States have increasingly sought to exert control over them and to hold them legally liable for failing to prevent access to content deemed to be illegal.**

75. **The Special Rapporteur emphasizes that censorship measures should never be delegated to private entities, and that intermediaries should not be held liable for refusing to take action that infringes individuals' human rights. Any requests submitted to intermediaries to prevent access to certain content, or to disclose private information for strictly limited purposes such as administration of criminal justice, should be done through an order issued by a court or a competent body which is independent of any political, commercial or other unwarranted influences.**

76. **In addition, while States are the primary duty-bearers of human rights, the Special Rapporteur underscores that corporations also have a responsibility to respect human rights, which means that they should act with due diligence to avoid infringing the rights of individuals. The Special Rapporteur thus recommends intermediaries to: only implement restrictions to these rights after judicial intervention; be transparent to the user involved about measures taken, and, where applicable, to the wider public; provide, if possible, forewarning to users before the implementation of restrictive measures; and minimize the impact of restrictions strictly to the content involved. Finally, there must be effective remedies for affected users, including the possibility of appeal through the procedures provided by the intermediary and by a competent judicial authority.**

77. **The Special Rapporteur commends the work undertaken by organizations and individuals to reveal the worldwide status of online impediments to the right to freedom of expression. He encourages intermediaries in particular to disclose details regarding content removal requests and accessibility of websites. Additionally, he recommends corporations to establish clear and unambiguous terms of service in line with international human rights norms and principles and to continuously review the impact of their services and technologies on the right to freedom of expression of their users, as well as on the potential pitfalls involved when they are misused. The Special Rapporteur believes that such transparency will help promote greater accountability and respect for human rights.**

4. Disconnecting users from Internet access, including on the basis of intellectual property rights law

78. **While blocking and filtering measures deny users access to specific content on the Internet, States have also taken measures to cut off access to the Internet entirely. The Special Rapporteur considers cutting off users from Internet access, regardless of the justification provided, including on the grounds of violating intellectual property rights law, to be disproportionate and thus a violation of article 19, paragraph 3, of the International Covenant on Civil and Political Rights.**

79. **The Special Rapporteur calls upon all States to ensure that Internet access is maintained at all times, including during times of political unrest. In particular, the Special Rapporteur urges States to repeal or amend existing intellectual copyright laws which permit users to be disconnected from Internet access, and to refrain from adopting such laws.**

5. Cyber-attacks

80. **The Special Rapporteur is deeply concerned that websites of human rights organizations, critical bloggers, and other individuals or organizations that disseminate information that is embarrassing to the State or the powerful have increasingly become targets of cyber-attacks.**

81. **When a cyber-attack can be attributed to the State, it clearly constitutes, inter alia, a violation of its obligation to respect the right to freedom of opinion and expression. Although determining the origin of cyber-attacks and the identity of the perpetrator is often technically difficult, it should be noted that States have an obligation to protect individuals against interference by third parties that undermines the enjoyment of the right to freedom of opinion and expression. This positive obligation to protect entails that States must take appropriate and effective measures to investigate actions taken by third parties, hold the persons responsible to account, and adopt measures to prevent such recurrence in the future.**

6. Inadequate protection of the right to privacy and data protection

82. **The Special Rapporteur is concerned that, while users can enjoy relative anonymity on the Internet, States and private actors have access to technology to monitor and collect information about individuals' communications and activities on the Internet. Such practices can constitute a violation of Internet users' right to privacy, and undermine people's confidence and security on the Internet, thus impeding the free flow of information and ideas online.**

83. **The Special Rapporteur underscores the obligation of States to adopt effective privacy and data protection laws in accordance with article 17 of the International Covenant on Civil and Political Rights and the Human Rights Committee's general comment No. 16. This includes laws that clearly guarantee the right of all individuals to ascertain in an intelligible form whether, and if so what, personal data is stored in automatic data files, and for what purposes, and which public authorities or private individuals or bodies control or may control their files.**

84. **He also calls upon States to ensure that individuals can express themselves anonymously online and to refrain from adopting real-name registration systems. Under certain exceptional situations where States may limit the right to privacy for the purposes of administration of criminal justice or prevention of crime, the Special Rapporteur underscores that such measures must be in compliance with the international human rights framework, with adequate safeguards against abuse. This includes ensuring that any measure to limit the right to privacy is taken on the basis of a specific decision by a State authority expressly empowered by law to do so, and must respect the principles of necessity and proportionality.**

B. Access to the Internet and the necessary infrastructure

85. **Given that the Internet has become an indispensable tool for realizing a range of human rights, combating inequality, and accelerating development and human progress, ensuring universal access to the Internet should be a priority for all States. Each State should thus develop a concrete and effective policy, in consultation with individuals from all sections of society, including the private sector and relevant Government ministries, to make the Internet widely available, accessible and affordable to all segments of population.**

86. **At the international level, the Special Rapporteur reiterates his call on States, in particular developed States, to honour their commitment, expressed inter alia in the Millennium Development Goals, to facilitate technology transfer to developing States, and to integrate effective programmes to facilitate universal Internet access in their development and assistance policies.**

87. **Where the infrastructure for Internet access is present, the Special Rapporteur encourages States to support initiatives to ensure that online information can be accessed in a meaningful way by all sectors of the population, including persons with disabilities and persons belonging to linguistic minorities.**

88. **States should include Internet literacy skills in school curricula, and support similar learning modules outside of schools. In addition to basic skills training, modules should clarify the benefits of accessing information online, and of responsibly contributing information. Training can also help individuals learn how to protect themselves against harmful content, and explain the potential consequences of revealing private information on the Internet.**

Guide to the Code of Conduct on Hate Speech

Jun 03- 2016
By Joe McNamee

On 31 May, the European Commission, together with Facebook, YouTube (Google), Twitter and Microsoft, agreed a "code of conduct" (pdf) on fighting hate speech.

We believe that the code of conduct will damage enforcement of laws on hate speech, and undermine citizens' fundamental rights. In a joint press release, EDRi and Access Now have therefore announced our decision to leave the Internet Forum. In this blogpost we explain our analysis. The quality, effectiveness, predictability and review processes for existing laws is a separate and important issue, which we will not address in this post.

From the European Commission's perspective, the scope of the agreed code of conduct is that messages containing hate speech will be deleted quickly. Hate speech is defined in the 2008 Framework Decision on Racism and Xenophobia, which requires EU Member States to ensure that the intentional public incitement "to violence or hatred directed against a group of persons or a member of such a group defined by reference to race, colour, religion, descent or national or ethnic origin" to be made "punishable".

So, what happens to illegal online material under the "voluntary" code of conduct?

Firstly, the code recognises that the companies are "**taking the lead** on countering the spread of illegal hate speech online." It seems peculiar that either the European Commission or the EU Member States should not to take the lead.

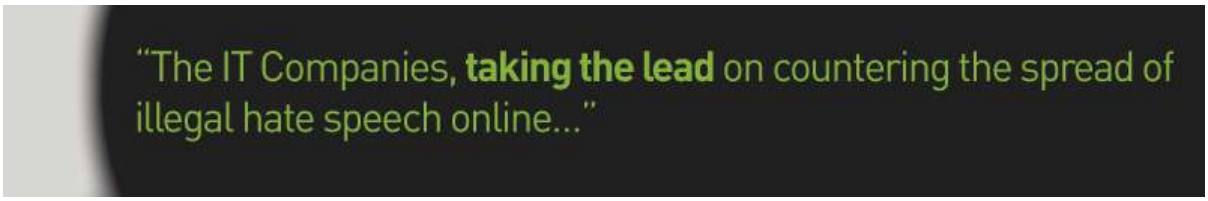

In a society based on the rule of law, private companies should not take the lead in law enforcement, theirs should always have only a supporting role – otherwise this leads to arbitrary censorship of our communications.

Secondly, the companies agree to prohibit the promotion of incitement to "violence and hateful conduct". This is in addition to the often very broad, unpredictable and vague prohibitions that are already in their "community standards" for example, Facebook allows

images of "crushed limbs" but not breastfeeding photos. It is important to note that the code does not refer to "illegal activity" here:

This creates a problem because internal rules are mixed together with legal obligations, with no clear distinction between them – it then becomes unclear what is against the law and what is not, what is legitimate speech and what is not.

Thirdly, when the companies receive a "valid removal notification" (not an accusation of illegality), they will review it against their terms of service, not against the law. Only "where necessary", would the notification be checked against national laws. In practice, **as illegal activity will be banned by terms of service, it will never be "necessary" to check a report against the law**.

This is problematic since alleged "hate speech" will be deleted based on community guidelines, the companies will not possess evidence of something that they recognise as being civil or criminal offence. This also means that nothing will be forwarded to Member State authorities. Ultimately, this means that the author of a criminal or civil offence will not have to worry about being punished. Or repeating the offence.

On the other hand, the code of conduct also "encourages" civil society organisations to report content that violates the terms of service. Again, civil society organisations are not being trained to report violations of the law, but of the contracts users have with these four companies.

This is part of a wider trend to over-reliance on companies' terms of service (see for example Europol's work with IT companies).

In the code of conduct, there is not a single mention about the essential role of judges in our democratic societies. There is no mention about the enforcement of the law by public authorities. At each crucial point where law should be mentioned, it is not.

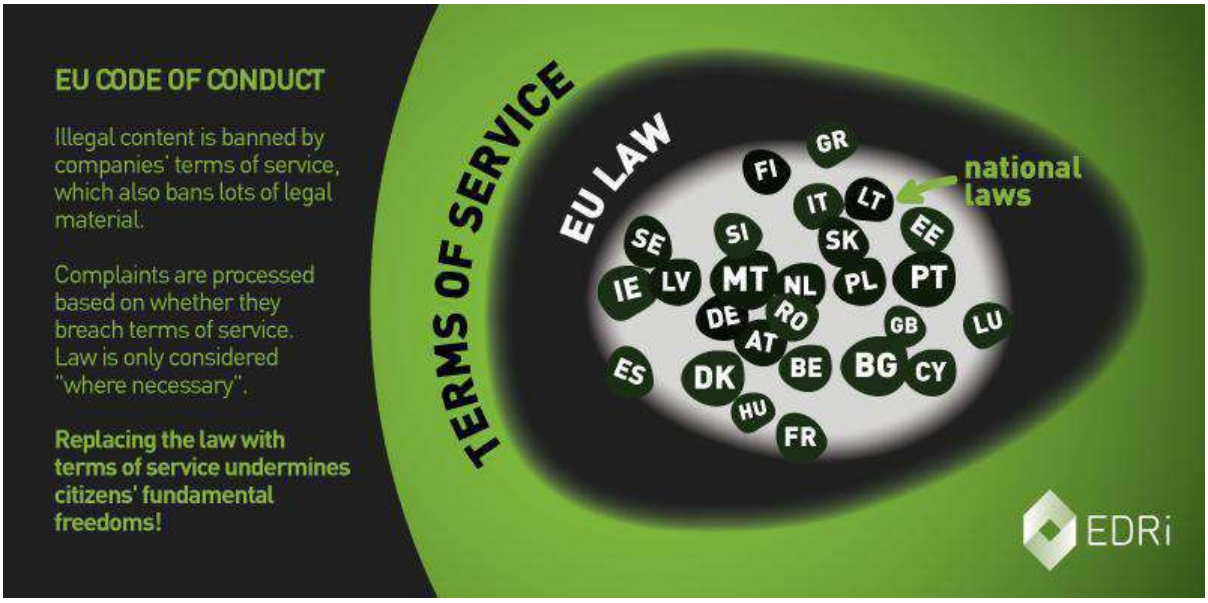

Conclusion

The European Union is founded on crucial human rights principles, including that restrictions should be provided for by law. Giving private companies the "lead" role in dealing with a serious societal problem and replacing the law with arbitrary implementation of terms of service is not a durable answer to illegal hate speech. Ignoring the risk of counterproductive impacts is reckless. At the same time as not solving the problems that this code was created to address, it undermines fundamental freedoms.

22 May 2017

Germany's Draft Network Enforcement Law is a threat to freedom of expression, established EU law and the goals of the Commission's DSM Strategy -- the Commission must take action

Dear President Juncker,
dear First Vice-President Timmermans,
dear High Representative Mogherini,
dear Vice-President Ansip,
dear Vice-President Katainen,
dear Commissioner Bieńkowska,
dear Commissioner Jourová,
dear Commissioner Oettinger,

The signatories to this letter represent civil and human rights organisations as well as industry bodies representing the Internet technology sector. We are writing to call on the Commission to ensure compliance of Germany's draft Network Enforcement Law (as notified on 27 March 2017) with EU law, including the EU Charter of Fundamental Rights.

While no one would object to the aim of curbing illegal hate speech and other unlawful content online, the draft law would unquestionably undermine freedom of expression and information. In practice, a distinction between content that is 'manifestly' unlawful and not manifestly unlawful is very difficult to make. The legality of individual statements must always be assessed in its specific context. **This, coupled with very tight time limits (24 hours or 7 days) for takedowns and draconian sanctions, will strongly incentivise online companies to simply take reported content down, thereby chilling freedom of speech online**.

Beyond that, the draft law also requires social networks to immediately remove or block any copies of the unlawful content that are located on the platform. This obligation would, in practice, necessitate content filters searching the whole platform to automatically take down content in a fully undifferentiated manner. Automatically identified content, which is used in a totally different context, e.g. a parody, would be taken down because filters are 'blind' to contextual circumstances. **We would like to stress that these kinds of content filters would be unprecedented in a free democracy -- so far only a handful of countries with serious democratic deficits require similar systems.**

With respect to the above, we also see grave conflicts with established EU law. In various cases **the European Courts stressed that measures put in place to protect a public interest, including the protection of a fundamental right, *must* strike an appropriate balance with other fundamental rights. We do not see how a proposal that profoundly undermines freedom of expression would pass that test**.

Furthermore, the law's content filtering requirement runs counter to EU law that protects fundamental rights by prohibiting general monitoring obligations.

In addition, the draft law will also have negative economic implications for the EU. **The German draft law is a national measure which will lead to far greater regulatory fragmentation and runs against the Commission's policy agenda as well as the spirit of a Digital Single Market**. That is particularly obvious with respect to the obligation to store removed content within the Federal Republic.

On the basis of our concerns, we call on the Commission to live up to its role of guardian of the Treaties and make sure national rules are compliant with EU law and case law. **In concrete terms, this would translate into at least responding to Germany with a detailed opinion expressing incompatibility with EU law under the ongoing notification process**.

We would like to thank you for your time and attention.

With kind regards,

James Waterworth Vice-President, CCIA Europe	Siada El Ramly Director General, EDiMA	Joe McNamee Executive Director, EDRi
TJ McYntyre Chair, Digital Rights Ireland	Fanny Hidvégi European Policy Manager, Access Now	Jens-Henrik Jeppesen Director, Center for Democracy and Technology

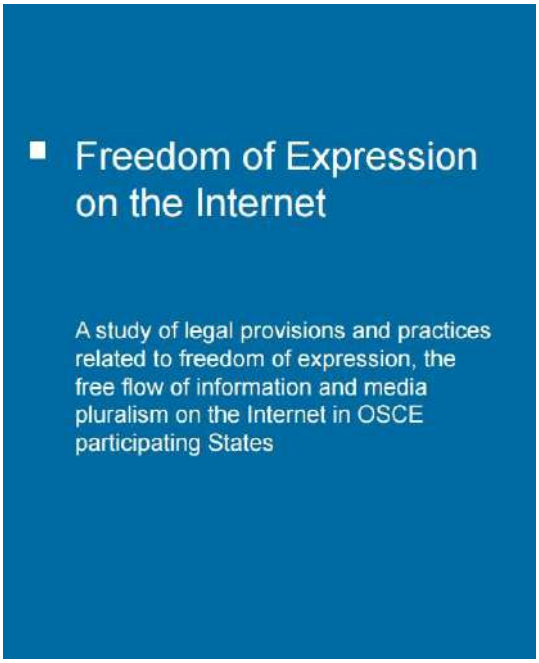

OSCE / 2012

Freedom of the Media

Report 345 pages

Language EN

ISBN: 978-92-9234-636-6

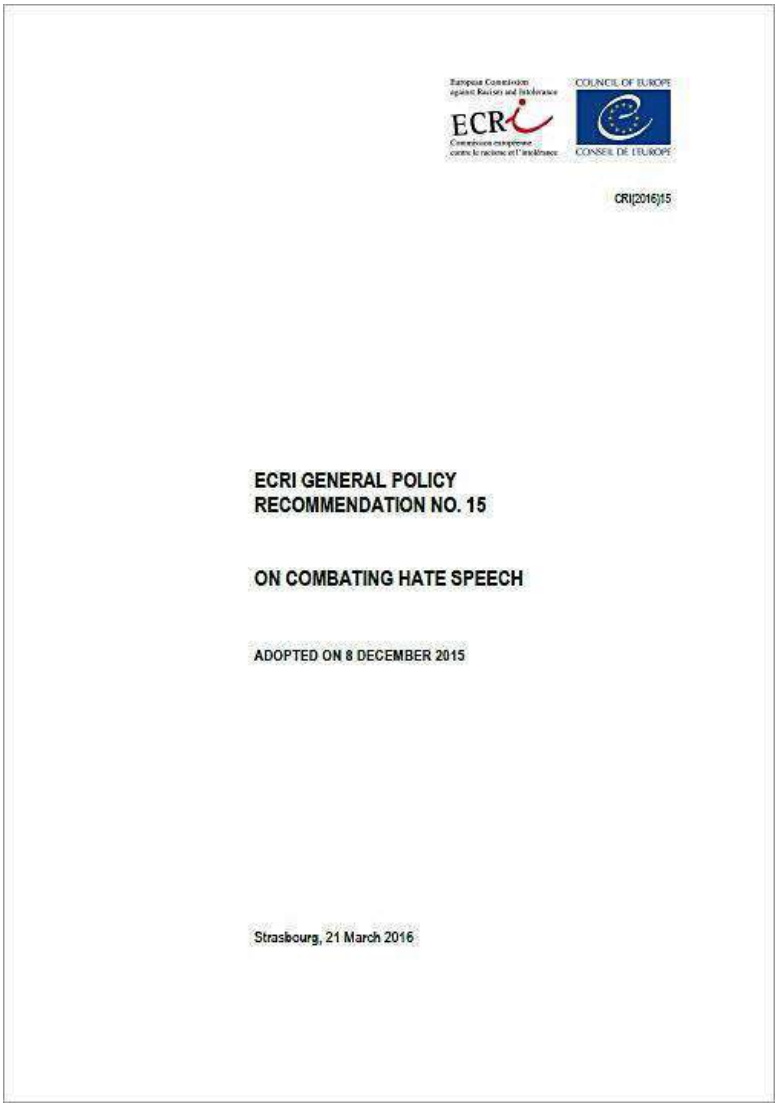

ECRI GENERAL POLICY RECOMMENDATION NO. 15
ON COMBATING HATE SPEECH
ADOPTED ON 8 DECEMBER 2015
Strasbourg, 21 March 2016

Reuters Institute
Digital News Report 2017

Nic Newman with Richard Fletcher, Antonis Kalogeropoulos,
David A. L. Levy and Rasmus Kleis Nielsen

Reuters Institute for the Study of Journalism

No Hate speech = less hate crimes!
NO HATE
Don't just walk away from hate... see it, fight it, report it!
Action Day for Victims of Hate Crime
★ 22/07/2017 ★
HTTPS://NOHATESPEECHMOVEMENT.ORG/
©IRA.T

Verdubbeling straf op haatzaaien

telegraaf.nl

10 okt. 2017 in BINNENLAND

DEN HAAG - De straf voor aanzetten tot haat en discriminatie van mensen om ras, geloof of seksuele voorkeur wordt verdubbeld van maximaal 1 naar 2 jaar. Dat staat in het regeerakkoord van VVD, CDA, D66 en ChristenUnie. De partijen willen dit „om de ernst van het delict te benadrukken”.

No Hate Speech Movement <info@nohatespeechmovement.org> Today at 3:24 PM

To ifudoffiumanrights@yahoo.com

Version francaise en dessous

NO HATE

Celebrate Human rights and cultural diversity

Dear IFUD Of Human Rights,

Examples of antisemitism are easily found everywhere. Last month, fans of the Italian football club Lazio posted images of Holocaust victim Anne Frank wearing the jersey of a rival football club, alongside antisemitic slogans. But this is just one of many examples of how antisemitism remains a very serious problem. Everyone involved in the No Hate Speech Movement campaign can and must combat antisemitic hate speech and speak up for human rights.

Action day

Antisemitism persists in most European countries, found the European Commission against Racism and Intolerance (ECRI) in its 2016 annual report. Participants at the seminar combatting antisemitic hate speech in May 2017 called for joint action to show solidarity, strengthen human rights education, challenge holocaust denial, raise awareness and effectively implement anti-discrimination legislation. The Action Days countering antisemitic hate speech **on 9-10 November therefore call out** antisemitic hate speech and **speaks up for Human rights and cultural diversity**. To learn more about antisemitic hate speech join the online discussion in English or French on 9 November or review examples from across Europe. You can also flag antisemitic hate speech and provide counter narratives; organise human rights education activities on antisemitism, discrimination and holocaust remembrance using Bookmarks, Compass and We CAN!. And please share the action day logo on your social media channels.

Beschrijving van de modus operandi van de politieke bovenwereld en de verwevenheid met de zakenbanken en multinationals.

Politiek Nederland

Balkenende oorlogsmisdadiger

De onderzoekscommissie-Davids kwam in 2010 al tot de conclusie dat de invasie in Irak volkenrechtelijk niet deugde.. Volgens strafrechtadvocaat Gerard Spong is Balkenende een oorlogsmisdadiger die voor het Internationaal Strafhof moet worden gebracht. Althans voor medeplichtigheid aan het plegen van oorlogsmisdaden begaan tijdens en bij de inval in Irak in 2003. Als je materiële steun verleent aan een illegale oorlog, ben je een oorlogsmisdadiger. Je zou kunnen zeggen dat politieke steunverlening vertaald in strafrechtelijke termen in de buurt komt van medeplichtigheid. In juridische termen volgens Spong heeft Balkenende "voorwaardelijk opzet" op een illegale oorlog.

Bron: Column Algemeen Dagblad eind 2008 /
artikel in Vrij Nederland 6 februari 2010, door Tomas Vanheste en Marian Husken.

Oorlog Irak

https://archive.org/details/IrakOorlog

https://archive.org/details/InvasieIrak2003

https://archive.org/details/BalkenendeIrak

Balkenende neemt afscheid in Mercedes

DEN HAAG - Demissionair premier Jan Peter Balkenende heeft woensdag in stijl afscheid genomen. Hij verscheen in een Mercedes-sportwagen op het Binnenhof.

Volkskrant, 13 oktober 2010

Balkenende wil nieuw debat over waarden en normen

Oud-premier Jan Peter Balkenende vindt dat het debat over waarden en normen een nieuwe impuls moet krijgen. In het verleden was het vooral toegespitst op de omgang van burgers met elkaar in de openbare ruimte en stond het begrip 'respect' voorop. Volgens Balkenende zou de discussie ook moeten gaan over zaken als populisme en nationalisme, de financiële crisis, klimaatverandering, armoede en corruptie.

Bron: volkskrant.nl

2013

–

(armoede)

Balkenende verdient 4 ton en dat is meer dan de balkenendenorm

Philip de Witt Wijnen /23 augustus 2014 / nrc.nl

–

Jan Peter Balkenende heeft een schitterende villa van ruim meer dan een miljoen gekocht en ook nog eens cash betaald! De 60-jarige Balkenende, was van 22 juli 2002 tot 14 oktober 2010 namens het CDA minister-president van Nederland en ging toen het bedrijfsleven in. Daar heeft hij blijkbaar goed geboerd.

Bron: hollywoodhuizen.nl

2017

–

Bron: sleutelstad.nl

Poster vredesdemonstratie op 15 februari 2003 op de Dam in Amsterdam.

Rapport Davids

Foto: Dagblad van het Noorden - 2010

Premier Balkenende ontvangt het rapport Davids, uit handen van de voormalige president van de Hoge Raad der Nederlanden.

Balkenende geeft niets toe over Irak-oorlog

De Tweede Kamer debatteerde over het Davids-rapport. Na zeven jaar werd er een streep gezet onder 'Irak'.

nrc.nl
Derk Stokmans
Mark Kranenburg

17 februari 2010

Het was een bijzonder debat. Voor het eerst in de parlementaire geschiedenis kreeg een premier een tegen hem persoonlijk gerichte motie van wantrouwen. Premier Balkenende (CDA) overleefde het: de Tweede Kamer verwierp de motie vannacht met 96 tegen 40 stemmen. GroenLinks, SP, PVV, D66 en Partij voor de Dieren stemden voor. Ook dat maakte de nacht bijzonder: niet eerder hadden GroenLinks en D66 een motie van wantrouwen tegen dit kabinet gesteund. Daarmee is de SGP de enige niet-regeringspartij die nog vertrouwen heeft in het kabinet. En het was bijzonder omdat hiermee een streep werd gezet onder een onderwerp dat de nationale politiek lang heeft belast. Na zeven jaar, zestien debatten en tien moties die vroegen om onderzoek naar de politieke steun die het kabinet-Balkenende I in 2003 aan de Irak-inval gaf, en een zeer kritisch rapport van de commissie-Davids, lijkt de politieke discussie wel uitgeput. Een parlementaire enquête, waar sommige partijen nog om vroegen, komt er niet.

Tweede Kamer debat oorlog in Irak

https://archive.org/details/TweedeKamerIrak-debat2010

Sociale verandering versus sociale actie

PROTEST VOORSPELLEN IS ZO EENVOUDIG NOG NIET

Rede
36 blz.

uitgesproken bij de aanvaarding van het ambt van
hoogleraar Social Conflict and Change
aan de Faculteit Sociale Wetenschappen
van de Vrije Universiteit Amsterdam
op vrijdag 16 juni 2017

door

Jacquelien van Stekelenburg

Protest voorspellen is zo eenvoudig nog niet. Sociale veranderingen lokken geregeld conflict uit, maar vaak ook niet. Neem de vluchtelingencrisis. Die levert grote spanningen op in Europa, ook in Nederland. De opvang van vluchtelingen leidde tot protest tijdens inspraakavonden, blokkades van geplande AZCs, en bedreigingen van bestuurders. Tegelijkertijd werden welkomstfeesten georganiseerd, inzamelingsacties op poten gezet en andere praktische hulp geboden. Ten tijde van de vluchtelingencrisis had menig gemeentebestuur graag geweten of de komst van een AZC zou leiden tot protest of niet (Boekkooi et al. 2016). Maar protest voorspellen is zo eenvoudig nog niet.
Natuurlijk spelen de zorgen en frustraties van individuele burgers een belangrijke rol. Ze zijn bang hun baan te verliezen, ze vrezen dat de veiligheid in de gemeente in het geding komt, ze vinden dat er te veel gemeenschapsgeld naar de vluchtelingen gaat.

Maar ontevredenheid alleen maakt niet opstandig (Klandermans 1987). Even van de vluchtelingencrisis naar de anti-oorlogsdemonstraties op15 februari 2003. Over de hele wereld werd actie gevoerd tegen de plannen om Irak binnen te vallen. Zo ook in Amsterdam, waar 70.000 mensen de kou trotseerden. Ze waren verontwaardigd over de plannen van Bush, maar dat zegt nog weinig want dat was 80% van de Nederlanders! Van deze 12 miljoen verbolgen Nederlanders protesteerde slechts 0,6%. Waarom sommige ontevreden mensen wél protesteren en anderen 6 niét is een vraag waar sociaalwetenschappers zich al decennia lang het hoofd over breken…..

Verstrengeling tussen boven- en onderwereld

De verstrengeling tussen boven- en onderwereld tijdens de IRT-affaire , waarbij de grenzen tussen overheid en de georganiseerde misdaad vervagen : “wie is wie”. Twee ministers moesten aftreden.

Maarten Van Traa

Kamerdebat 1994
IRT-affaire

Maarten Van Traa: Het is niet voor niks, en dat hebben we ook niet toevallig gekozen, dat we spreken van een crisis in de opsporing. Er is meer aan de hand dan een incident. Er moet anders gewerkt worden.

Wim Kok: En dat kan niet anders dan hoogst ernstig worden genomen, ook door het Kabinet.

Maarten Van Traa: Het is aan de ene kant volkstrekt duidelijk, wie ons rapport leest, dat het met het vertrek van één procureur-generaal niet opgelost is. Het moet ú aan de andere kant ook volstrekt duidelijk zijn dat de commissie niet de intrim-manager is op het Ministerie van Justitie.

Bron: jaaroverzicht NOS 1996

deVerdieping Trouw

Aftreden van minister Hirsch Ballin verwacht

HOME
27 mei 1994

Van onze parlementsredactie DEN HAAG - CDA-minister Hirsch Ballin zal vandaag vrijwel zeker aftreden, nadat hij nog verder beschadigd is geraakt in de IRT-affaire. Een vertrek van de bewindsman maakt het ook voor PvdA-minister Van Thijn zo goed als onmogelijk zijn werk af te maken in het CDA-PvdA-kabinet.

Deals met criminelen? Levensgevaarlijk!

In zijn nieuwe roman De IRT-infiltrant heeft oud-politiecommissaris Joop van Riessen zijn ervaringen met de IRT-affaire verwerkt. ,,Het is allemaal waargebeurd.

ad.nl
Peter Winterman
01-06-2015

De politie zet weer criminele infiltranten in. Oud-politiecommissaris Joop van Riessen, die ooit de IRT-affaire aan het rollen bracht, is faliekant tegen: ,,Blijkbaar hebben we ons lesje nog niet geleerd."

Een oude bekende in het Nederlandse strafproces: de criminele burgerinfiltrant. Met boeven vang je boeven

van Oscar Pluimer (masterscriptie Strafrecht, Universiteit Utrecht, begeleider: prof. Mr. A.A. Franken, tweede lezer: prof. Mr. P.T.C. van Kampen.)

Onder het mom van het politie gezegde - ‘met boeven vang je boeven’ - heeft minister Opstelten van Veiligheid en Justitie het voorstel gedaan het verbod op de inzet van criminele burgerinfiltranten op te heffen. Dit heeft geleid tot de aanname van de motie Recourt in de Tweede Kamer. Als gevolg daarvan is het sinds kort (weer) toegestaan dat politie en justitie gebruik maken van criminele burgerinfiltratie bij de bestrijding van de georganiseerde criminaliteit.

Bron: Nederlands Juristenblad

Opscheppen over de echte rechtsstaat

Foto: Felix Meritis

(bewerking foto door ifudofhumanrights satire politiek)

Op de foto zien we Ernst Hirsch Ballin met in zijn handen een boek van Juliet Jonkers enSadik Harchoui, (uitgeverij Boom / Lemma) “Leve de rechtsstaat!”

Deze afgehaakte Minister van Justitie Professor Ernst Hirsch Ballin. Maakt zichzelf wijs dat hij een goede minister van justitie was, en kent hierdoor ook geen schuldbesef omdat hij aftrad om de IRT-affaire. Deze gesjeesde professor,die zijn leugens over het rechtssysteem worden voor hem tot werkelijkheid “over de echte rechtsstaat en rechtsontwikkeling” de termen die hij tot vervelens toe herhaald, in zijn boeken en toespraken. Omdat hij geen enkel schuldbesef kent is de kwalificatie “pseudologia fantastica” beter op zijn plek dan dat hij als een pathologische leugenaar kan worden weggezet. De pseudologia fantastica liegt veel, net als de pathologische leugenaar. Een belangrijk verschil is dat hij niet weet dat hij liegt.

‘Met boeven vang je boeven’ – heeft minister Opstelten van
Veiligheid en Justitie op 5 juli 2013 aangekondigd het verbod op de inzet van criminele burgerinfiltranten op te heffen. Minister Ed Van Thijn is geschokt over het voorstel van het kabinet om weer te gaan werken met criminele burgerinfiltranten. De PvdA'er uit zijn verontwaardiging dinsdagavond in het NCRV-programma *Altijd Wat*. Van Thijn was burgemeester van Amsterdam toen in 1993 werd ontdekt dat de werkwijze van het zogeheten IRT-politieteam met criminele infiltranten volledig uit de hand was gelopen. "Ik ben verbijsterd", stelt Van Thijn nu. "Leren we dan nooit van het verleden? Het parlement heeft geen collectief geheugen." “Altijd Wat”NCRV 20-08-2013

Profiel Human 2doc datum 09-03-2011, (Hirsch Ballin: “Ik ben door de IRT-affaire niet getraumatiseerd).

Doorlaten partijen partijen drugs

DEN HAAG - De ChristenUnie, de SP en D66 willen tekst en uitleg van minister Ard van der Steur over de bewering van een politie-informant dat de politie partijen drugs zou hebben doorgelaten. De drie partijen wijzen erop dat die praktijk, bedoeld om ’grote vissen’ te kunnen pakken, sinds de IRT-affaire is verboden.

Bron: telegraaf.nl

10-01-2017

Ministerie van Veiligheid en Justitie

> Retouradres Postbus 20301 2500 EH Den Haag

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Directoraat-Generaal Rechtspleging en Rechtshandhaving
Directie Juridische en Operationele Aangelegenheden

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/venj

Datum 17 februari 2017
Onderwerp Antwoorden Kamervragen over het bericht dat drugs met medeweten van de politie Nederland in zijn gesmokkeld

Ons kenmerk
2047622

Uw kenmerk
2017Z00164

Bij beantwoording de datum en ons kenmerk vermelden. Wilt u slechts één zaak in uw brief behandelen.

In antwoord op brief van 10 januari 2017 deel ik u mee dat de schriftelijke vragen van de leden Verhoeven (CU), Segers (D66) en Van Nispen (SP) over het bericht dat drugs met medeweten van de politie Nederland in zijn gesmokkeld worden beantwoord zoals aangegeven in de bijlage van deze brief.

De Minister van Veiligheid en Justitie,

S.A. Blok

Antwoorden Kamervragen van de leden Van Nispen (SP), Segers (ChristenUnie) en Verhoeven (D66) aan de minister van Veiligheid en Justitie over het bericht dat drugs met medeweten van de politie Nederland in zijn gesmokkeld (ingezonden 10 januari 2017, nr. 2017Z00164)

Directoraat-Generaal Rechtspleging en Rechtshandhaving
Directie Juridische en Operationele Aangelegenheden
AJO

Datum
17 februari 2017

Ons kenmerk
2047622

Vraag 1:
Wat is uw reactie op het bericht dat grote partijen cocaïne met medeweten van politieagenten van het Team Criminele Inlichtingen (TCI) Nederland in zouden zijn gevoerd? 1)

Vraag 2:
Kan bevestigd worden dat de tipgever die in de uitzending aan het woord komt informatie aan de politie heeft gegeven over containers met cocaïne die naar Nederland worden gesmokkeld? Is het waar dat in ruil voor deze informatie tipgeld is toegezegd? Zo ja, hoeveel? Hoeveel tipgeld is uiteindelijk uitgekeerd?

Vraag 3:
Kan eveneens bevestigd worden dat met de door deze tipgever verstrekte informatie handelend is opgetreden door politie en justitie? Zo ja, op welke wijze en in hoeveel gevallen? Zo niet, waarom niet, en in hoeveel gevallen was dat niet het geval?

Vraag 5:
Was u op de hoogte van deze praktijk? Zo ja, hoe verhoudt die wetenschap zich met het wettelijk verbod op het doorlaten van drugs? Zo nee, hoe is het mogelijk dat Justitie langs of over de randen van de wet opereert, zonder dat u daarvan op de hoogte bent?

Antwoord op vraag 1, 2, 3 en 5:

Gelet op het feit dat de strafzaak momenteel onder de rechter is, past het mij niet om inhoudelijk in te gaan op deze vragen.

Vraag 4:
Deelt u de mening dat het doorlaten van drugs terecht verboden is en dat dit verboden moet blijven, gelet op de ervaringen uit het verleden waarbij partijen drugs niet gevolgd werden maar kwijt raakten, criminelen er alsnog veel geld aan verdienden en de integriteit van de opsporing op het spel stond?

Antwoord op vraag 4:
Het zogenoemde doorlaatverbod van artikel 126ff Wetboek van Strafvordering (hierna: Sv) is van groot belang voor de integriteit van de opsporing. Dit artikel schrijft voor dat de opsporingsambtenaar die handelt in het kader van de bijzondere opsporingsbevoegdheden verplicht is gebruik te maken van zijn inbeslagnemingsbevoegdheden, indien hij weet heeft van de vindplaats van verboden of gevaarlijke voorwerpen.

Uit de Aanwijzing opsporingsbevoegdheden van het Openbaar Ministerie volgt verder dat, hoewel 'in artikel 126ff lid 1 en 4 Sv de verplichting tot

Directoraat-Generaal Rechtspleging en Rechtshandhaving
Directie Juridische en Operationele Aangelegenheden
AJO

Datum
17 februari 2017

Ons kenmerk
2047622

inbeslagneming is beperkt tot die situaties waarin sprake is van toepassing van de bijzondere opsporingsbevoegdheden genoemd in de titels IVa tot en met Va van het Wetboek van Strafvordering, de verplichting tot onmiddellijke inbeslagneming (gelet op het stelsel van het Wetboek van Strafvordering), voor zover dit redelijkerwijs mogelijk is, ook voor alle andere situaties geldt waarin opsporingsambtenaren de vindplaats weten van verboden schadelijke of gevaarlijke voorwerpen'.

Volgens de Aanwijzing is er sprake van 'weten' in de zin van artikel 126ff Sv op het moment dat bij opsporingsambtenaren een voldoende mate van zekerheid bestaat over het verboden karakter van de voorwerpen en de vindplaats hiervan. Het zal in dit geval moeten gaan om aanwijzingen die redelijkerwijs geen ruimte voor twijfel laten dat de in artikel 126ff Sv aangeduide voorwerpen op de betreffende plaats aanwezig zijn. Indien er slechts een redelijk vermoeden bestaat omtrent de aard en/of de vindplaats van de voorwerpen dan geldt er dus geen verplichting tot inbeslagneming.'

Vraag 6:
Is er de afgelopen jaren, sinds de Interregionaal Recherche Team-affaire (IRT-affaire), op enigerlei wijze sprake geweest van schending van het wettelijk verbod op het doorlaten van drugs? Zo ja, wanneer en hoe vaak?

Antwoord op vraag 6:
Zoals gezegd is de opsporingsambtenaar, indien er een voldoende mate van zekerheid bestaat over het verboden karakter van schadelijke of gevaarlijke voorwerpen zoals genoemd in artikel 126ff Sv en de vindplaats hiervan, verplicht tot inbeslagname daarvan. Artikel 126ff van het Wetboek van Strafvordering biedt twee mogelijkheden om (tijdelijk) van onmiddellijke inbeslagname af te zien. In belang van het onderzoek kan de inbeslagneming tijdelijk worden uitgesteld (gecontroleerde aflevering). Bij een zwaarwegend opsporingsbelang kan, na voorafgaande schriftelijke toestemming van het College van procureurs-generaal na overleg met de Minister van Veiligheid en Justitie, van inbeslagneming worden afgezien (doorlaten). In de Aanwijzing Opsporingsbevoegdheden van het Openbaar Ministerie is dit nader uitgewerkt. Het Openbaar Ministerie handelt binnen deze kaders.

Vraag 7:
Bent u bereid dit zo nodig grondig te laten onderzoeken zodat uitgesloten kan worden dat politie en justitie zich op enig moment niet aan de regels hebben gehouden?

Antwoord op vraag 7:
Ik zie op dit moment geen aanleiding voor een dergelijk onderzoek.

1) http://justitie.eenvandaag.nl/tv-items/71379/_drugs_met_medeweten_politie_land_in_gesmokkeld_

Marcel Haenen & Tom Meeus
Balans

ISBN: 109050183301

ISBN13: 9789050183307

De overheid als drugsdealer

Wanneer de overheid gaat verdienen met telen en verkopen van wiet is het gevaar daar, dat de handel in wiet door de overheid als het ware een eigen leven gaat leiden, en dat dit voorbij schiet aan het oorspronkelijke doel vermindering van drugsgebruikers.

Kabinet-Rutte III omarmt de Rook- tabakvrije Generatie

Uit het regeerakkoord van het kabinet-Rutte III blijkt onder meer dat het nieuwe kabinet de doelstelling om te komen tot een Rookvrije Generatie steunt.

Bron: alliantienederlandrookvrij.nl
2017

Breda, 17 oktober 2017

Betreft: Vragen ex. Art.30 Reglement van Orde m.b.t. Wietteelt experiment in Brabant

Geacht college,

Op 10 oktober 2017 heeft het nieuwe kabinet het regeerakkoord 'Vertrouwen in de toekomst' gepresenteerd. Over het algemeen kan de SP zich niet vinden in de gemaakte afspraken, we zijn echter positief verrast over de plannen van het kabinet m.b.t. gereguleerde wietteelt.

"Er komt wet- en regelgeving ten behoeve van uniforme experimenten met het gedoogd telen van wiet voor recreatief gebruik. Het kabinet komt daartoe zo mogelijk binnen zes maanden met wetgeving. Deze experimenten wordt uitgevoerd in een aantal (middel)grote gemeenten (zes á tien). Doel van de experimenten is om te bezien of en hoe op kwaliteit gecontroleerde wiet gedecriminaliseerd aan de coffeeshops toegeleverd kan worden (gesloten coffeeshopketen) en wat de effecten hiervan zijn. De experimenten worden onafhankelijk geëvalueerd, waarna het kabinet beziet wat het te doen staat."

De legalisering van Cannabis in diverse Amerikaanse staten heeft inmiddels een aantal positieve effecten gehad. Zo daalden bijvoorbeeld in Colorado het aantal geweldsmisdrijven zoals moord en aanranding met bijna 7 procent en ging het aantal diefstallen en inbraken zelfs met 11 procent naar beneden. Daarnaast zijn de economische cijfers veelbelovend.

De SP-fractie is van mening dat regulering van de cannabisteelt kan leiden tot een vermindering van de ondermijnende criminaliteit, een betere kwaliteitscontrole, meer werkgelegenheid en meer belastinginkomsten voor de overheid. Het lijkt ons dan ook een goed idee om in Brabant een pioniersrol te spelen in dit experiment. We roepen het college dan ook op bij het nieuwe kabinet te lobbyen om gedurende het experiment de kweek, kennis en know-how in onze provincie te centraliseren. De fractie van de SP stelt daarom hierover de volgende vragen:

1. Deelt het college het enthousiasme van de SP met betrekking tot het aangekondigde wietteelt experiment van het nieuwe kabinet?
2. Is het college bereid om bij het nieuwe kabinet te lobbyen om het volledige aangekondigde wietteelt experiment in Noord-Brabant plaats te laten vinden?
3. Is het college bereid in gesprek te gaan met de diverse burgemeesters van Brabantse steden om tot een gezamenlijk gedragen oproep te komen?

Met vriendelijke groet,

Joep van Meel
SP Noord-Brabant

https://www.kabinetsformatie2017.nl/documenten/publicaties/2017/10/10/regeerakkoord-vertrouwen-in-de-toekomst

http://www.onderzoeksredactie.fhj.nl/onderzoek/de-gevolgen-van-cannabis-in-de-vs/

Rijksoverheid

Drugsgebruik voorkomen

Het gebruik van drugs kan schadelijk zijn voor de gezondheid van de gebruiker. Bovendien leidt drugsgebruik regelmatig tot overlast zoals vernielingen of geweld. De overheid wil voorkomen dat mensen drugs gaan gebruiken.

Betrouwbare informatie over risico's drugs

De overheid geeft betrouwbare informatie over de risico's die samenhangen met het gebruik van drugs.

Drugsgebruik voorkomen via ouders en school

De overheid wil voorkomen dat jongeren drugs gaan gebruiken. Ouders krijgen voorlichting via bijvoorbeeld:

- Uwkindenblowen.nl;
- Drugsinfo.nl.

Ook voor scholen zijn er diverse lesprogramma's. Het meest gebruikte schoolprogramma is het preventieprogramma De gezonde school en genotmiddelen.

Red alert app gevaarlijke pillen

De Red Alert app waarschuwt direct als er gevaarlijke pillen in omloop zijn. Dit zijn uitgaansdrugs met een extra groot risico voor de gezondheid. Welke pillen dit zijn bepaalt het Trimbos-instituut via wetenschappelijke informatie. Meer informatie over de app is te vinden via www.drugsredalert.nl.

Wilt u als eerste op de hoogte zijn van gevaarlijke drugs in het uitgaanscircuit? Download dan de Red Alert app via de App Store en Google Play.

Gebruikt uw kind uitgaansdrugs? Op de website uwkindenuitgaansdrugs.nl vindt u tips om met uw kind in gesprek te gaan over drugsgebruik.

Zie ook

- **Wet maakt verschil tussen harddrugs en softdrugs**
- **Gedoogbeleid softdrugs en coffeeshops**
- **Aanpak illegale hennepteelt**
- **Verslavingszorg bij drugsgebruik**
- **Aanpak drugscriminaliteit en drugsoverlast**
- **Internationale aanpak drugshandel en criminaliteit**
- **Tegengaan drugshandel en drugssmokkel**
- **Drugsinfo.nl** Trimbos-instituut
- **Drugs Infolijn** Trimbos-instituut

Verantwoordelijk

- **Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport**

Rapport:

“Georganiseerde criminaliteit en integriteit van rechtshandhavingsorganisaties”

In opdracht van het Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum van het Ministerie van Veiligheid en Justitie.

136 blz

September 2017

Nationale Politie Volkskrant, 1 januari 2013

Minder bureaucratie, minder tijd kwijt aan papierwerk, betere samenwerking en meer agenten op straat. Dat zijn volgens minister Ivo Opstelten de voordelen van één Nationale Politie. En de kosten dalen door besparingen op huisvesting en goedkopere inkoop. Maar er is ook veel kritiek op de reorganisatie van de politie, die sinds dinsdag officieel bestaat. De politiebonden liepen bij het overleg met Opstelten weg.

1 januari 2013

SP VRAAGT AGENTEN NAAR MENING OVER NATIONALE POLITIE

SP.NL
18 JULI 2017

Bij het invoeren van de Nationale Politie in 2013 deed de regering allerlei beloften aan agenten. Er zouden meer agenten komen, de werkdruk zou minder worden en de ICT zou op orde komen. De Tweede Kamer gaat binnenkort met de regering bespreken of de beloften van de Nationale Politiek zijn ingelost. De SP wil eerst de ervaringen weten van medewerkers bij de politie. SP-Kamerlid Ronald van Raak is daarom een enquête onder agenten gestart. Hebben zij nu voldoende collega's, hoe staat het nu met de overbodige bureaucratie, kunnen zij nu echt wel beter hun werk doen?

Medewerkers politie maken zwartboek discriminatie

Zesentwintig politiemedewerkers klagen de intolerante cultuur bij de politie aan. ‘Een leidinggevende kwam ooit de koffiekamer in met de vraag: ‘Waar is die neger?’

Bron: nrc.nl

Thomas Rueb

24 november 2017

Iraq

George W Bush taken to US court for his war crimes in Iraq

George W Bush and five of his co-conspirators in the illegal war against Iraq are being taken to court for their violation of international law An Iraqi single mother and refugee now living in Jordan has filed a lawsuit against George W Bush, Richard Cheney, Colin Powell, Condoleezza Rice, Donald Rumsfeld and Paul Wolfowitz in a federal court in California.

Source: Information Clearing House

http://witnessiraq.com/wp-content/uploads/2013/12/Amended-Complaint-FINAL-Stamped.pdf

Obama DOJ Asks Court to Grant Immunity to George W. Bush For Iraq War

Obama accept millions from Wall Street bankers in donations for the White House campaigns in 2008

Barack Obama ran for president as a man of the people, standing up to Wall Street. In 2017 former US President Barack Obama is being criticised for reportedly agreeing a $400,000 fee for a speech to a Wall Street bank.

George W. Bush

By Whitney Webb
Posted on December 12, 2016

For centuries, the US has committed war crimes around the world and rarely suffered negative consequences as a result. Some of the US most notable war criminals, such as Henry Kissinger and Barack Obama, have received numerous accolades, including the Nobel Peace Prize, despite their dark legacies. However, things may soon change as former President George W. Bush may be forced to stand trial over the war crimes his administration committed in Iraq. The US Court of Appeals for the Ninth Circuit in California **recently confirmed** that Judges Susan Graber and Andrew Hurwitz will hear oral arguments in the case of Saleh v. Bush, beginning tomorrow December 12th. Other members of Bush's administration, such as Dick Cheney, Colin Powell, Condoleezza Rice, Donald Rumsfeld, and Paul Wolfowitz, are also named as defendants in the case. The case was brought against Bush by Sundus Shaker Saleh, an Iraqi woman who charges Bush and high-ranking officials in his administration with breaking international and US law by planning and executing the invasion and subsequent occupation of Iraq. Saleh maintains that Bush and his colleagues are guilty of the "crime of aggression," which was defined as the "supreme international crime" at the 1946 Nuremberg Trials.

Demonstrators protest outside the Queen Elizabeth Conference Centre in London where former prime minister Tony Blair gave evidence to the Chilcot Inquiry

dailymail.co.uk

Photo: AFP 2017 / Saul Loeb

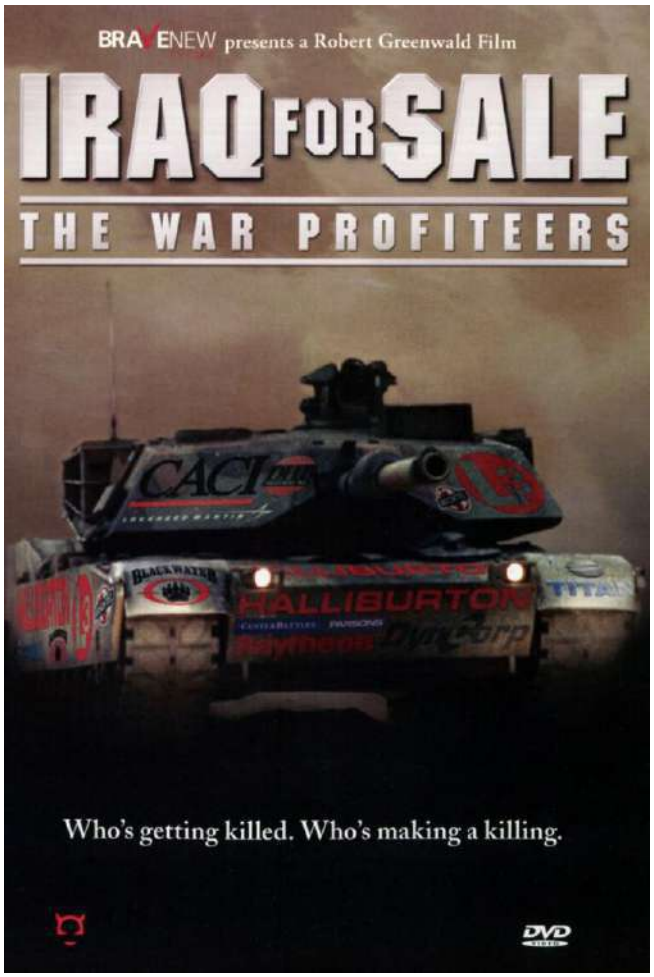

Iraq For Sale: The War Profiteers

Robert Greenwald

2006

Documentary

DvD

ISBN: 1-932857-52-4

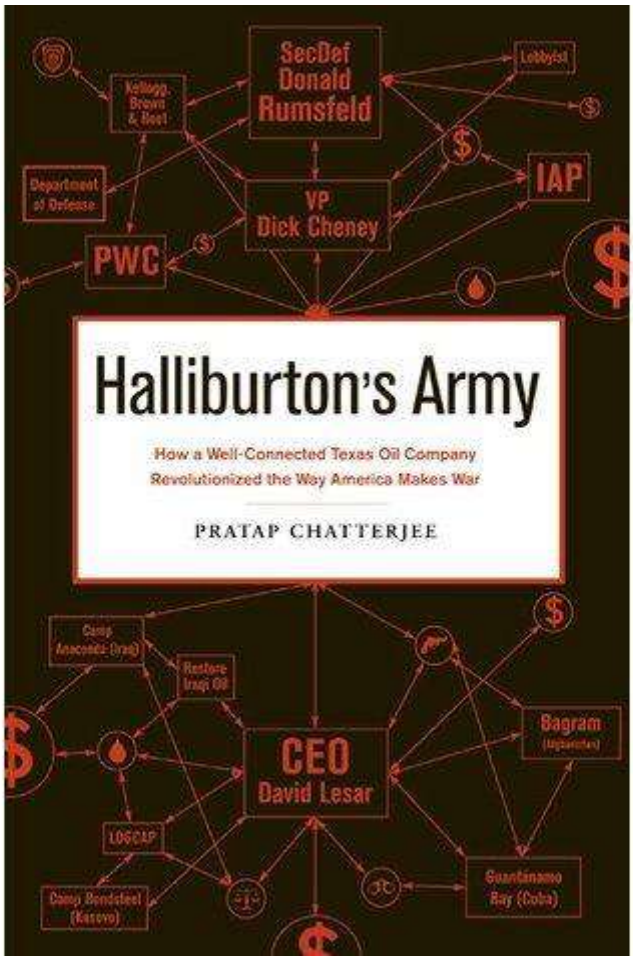

America Makes War
by Pratap Chatterjee

Halliburton's Army

Hardcover, 304 pages
Published February 3rd 2009 by Nation Books (first published 2009)

Original Title
Halliburton's Army: How a Well-Connected Texas Oil Company Revolutionized the Way America Makes War

ISBN
1568583923 (ISBN13: 9781568583921)
Edition Language
English

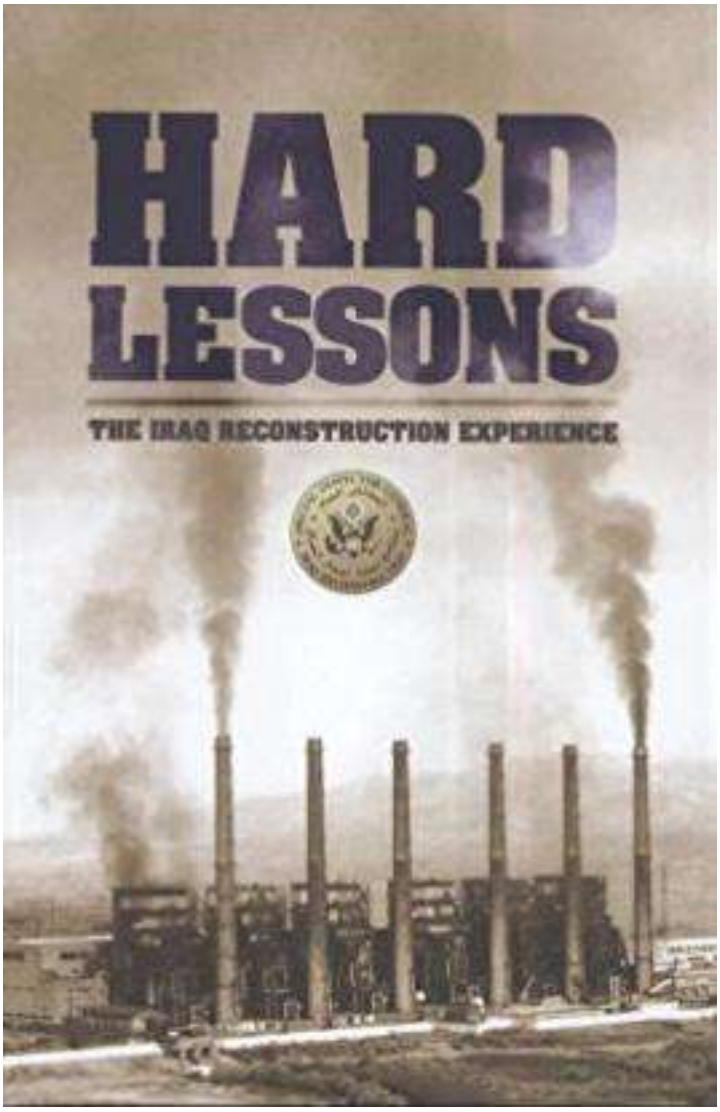

ISBN-13: 978-0160808173
ISBN-10: 0160808170

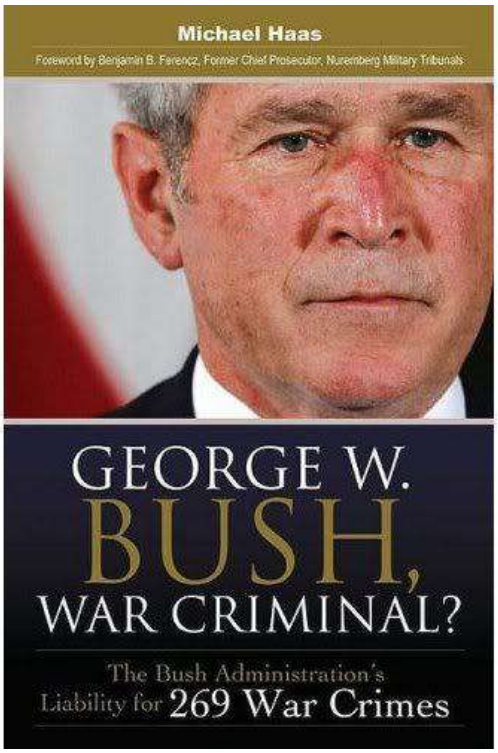

ISBN-13: 978-0313364990
ISBN-10: 0313364990

Michael Haas

2008

Bush, Blair and the Chilcot report: the diverging fates of Iraq war orchestrators

Tony Blair has faced calls for impeachment for the 2003 invasion, while George W Bush has largely avoided responsibility, which published inquiry could change

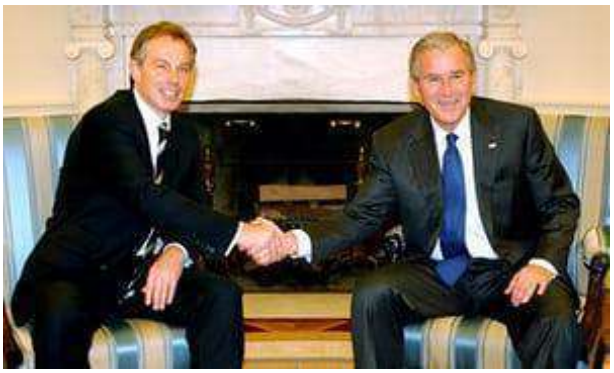

Though Bush was the Iraq invasion's prime architect, Tony Blair has taken the greatest flak of the war, including calls for impeachment and criminal charges. Photograph: Ron Sachs/Rex/Shutterstock

theguardia.com
Ed Pilkington in New York

Wednesday 6 July 2016 08.00 BSTLast modified on Friday 14 July 2017 20.07 BST

As George W Bush celebrates his 70th birthday today, an occasion marked by a six-foot tall birthday card in the lobby of his presidential library in Dallas, he will have a rather unconventional present to enjoy: 2.6m words of the Chilcot inquiry report into the Iraq war.

The timing of the much awaited British report could not have been more awkward for the 43rd US president. His official website was inviting well-wishers to sign a virtual birthday card at precisely the moment that he was being chided over the Atlantic for having ignored British warnings about the handling of Iraq after the invasion.

The report also publishes for the first time the details of top-secret contact between Bush and Blair in the run-up to invasion in March 2003.

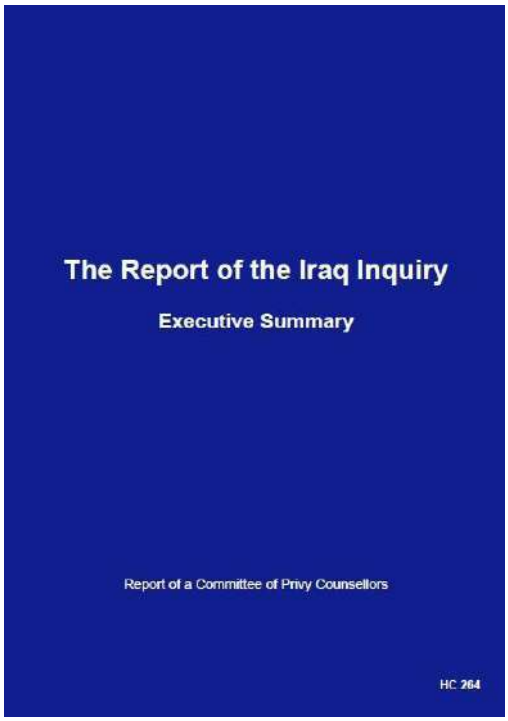
The Report of the Iraq Inquiry
Executive Summary
Report of a Committee of Privy Counsellors
HC 264

THE IRAQ INQUIRY

Address: 35 Great Smith Street,
London SW1P 3BQ

Website: www.iraqinquiry.org.uk

Committee: Sir John Chilcot (Chairman)
Sir Lawrence Freedman
Sir Roderic Lyne
Baroness Usha Prashar

10 Downing Street
London SW1A 2AA

July 2016

Dear Prime Minister

I am very pleased to send you the completed Report of the Iraq Inquiry, commissioned by the then Prime Minister The Rt Hon Gordon Brown MP, in 2009. Following final typesetting, it comprises an Executive Summary and 12 volumes of evidence, findings and conclusions.

The Report provides an impartial, fair and accurate account of events from which the Inquiry has drawn its conclusions, but which will also allow the reader to draw their own.

My colleagues on the Inquiry Committee and I would like to thank Dame Rosalyn Higgins and General Sir Roger Wheeler for their invaluable expert advice; everyone who appeared as a witness before the Inquiry and those who assisted them; the departments and agencies which have supported the Inquiry's gathering and declassification of material; and the Inquiry Secretariat, led by Margaret Aldred, all of whose members – temporary and permanent – have made an outstanding contribution of the highest quality over a sustained period.

Yours sincerely,

John Chilcot

SIR JOHN CHILCOT

Bush and Blair found guilty of war crimes for Iraq attack

WEDNESDAY, NOV 23, 2011

A tribunal in Malaysia applies the Nuremberg Principles to brand the two leaders as war criminals

GLENN GREENWALD
by:salon.com

The Politicization of the Holocaust

Israel's relationship to the Holocaust, and the manner in which that event has been used and abused for contemporary political purposes, has been the subject of much discussion.

It’s shameful that holocaust museum Yad Vashem give a platform to persons as Tony Blair

Yad Vashem

Wednesday, May 4, 2011

Tony Blair at Yad Vashem Today

Today, Quartet Representative Tony Blair took an in-depth tour of the Holocaust History Museum at Yad Vashem. Following his visit, he wrote the following in the guestbook:

"Thank you for what will remain with me forever. It is hard to describe what this means to me or how profoundly it affects my emotions. For me, this is a memorial, it is a tribute, it is a reflection of an event almost too terrible to contemplate. But it is also a warning, a warning of the wickedness of which humanity is capable. I leave here with that warning in my mind. I also leave, however, with a sense of hope, because amidst all the evil and tragedy, those that

survived built a better world and had the grace and wisdom then to build this testament to suffering and to the human spirit."

Posted by Yad Vashem at 8:59 PM

Vertaling NL

(gastenboek van het holocaust museum) Yad Vashem

Tony Blair:

"Dank u voor wat voor altijd bij me blijft. Het is moeilijk om te beschrijven wat dit voor mij betekent of hoe diep het mijn emoties beïnvloedt. Voor mij is dit een herdenking, het is een eerbetoon, het is een weerspiegeling van een evenement bijna te verschrikkelijk om te overwegen. Maar het is ook een waarschuwing, een waarschuwing voor de boosheid waarvan de mensheid in staat is. Ik verlaat hier met die waarschuwing in mijn gedachten. Ik verlaat echter ook met een gevoel van hoop, want temidden van al het kwaad en de tragedie, die die overleefde een betere wereld gebouwd en had de genade en de wijsheid om dit testament te bouwen lijden en aan de menselijke geest. "

Norman G. Finkelstein.

Zijn vader,die Auschwitz overleefde,en zijn moeder die overleefde Majdanek. Volgens Finkelstein wordt de herinnering aan de nazi-holocaust misbruikt voor politieke doelstellingen door corrupte Joodse organisaties in Amerika louter om geld, macht en tevens voor het Amerikaanse en Israëlische beleid in het Midden-Oosten.

“The Holocaust Industry”

Met zijn boek roept Finkelstein het beeld op van hebzuchtige rijke Joden die de Holocaust misbruiken als poltitiek instrument. Finkelstein gaf als professor les aan de DePaul universiteit van Chicago en werd ontslagen. Wat betekent dit voor de academische vrijheid?

The Vatican

Photo: The Vatican / Pope Francis May 24- 2017

Melania Trump

Photo: Host-TV / CNN May 20- 2017

Melania Trump did not wear a headscarf in Saudi Arabia visit,but Melania follow Vatican dress code to visit the Pope.

The Vatican Billions

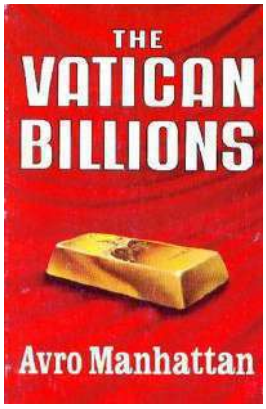

Have you ever wondered how wealthy the church really is? In his book, '**The Vatican Billions**', writer and philosopher Avro Manhattan gives us a glimpse of the true financial worth of the catholic church:
"The Vatican has large investments with the Rothschilds of Britain, France and America, with the Hambros Bank, with the Credit Suisse in London and Zurich. In the United States it has large investments with the Morgan Bank, the Chase-Manhattan Bank, the First National Bank of New York, the Bankers Trust Company, and others. "The Vatican has billions of shares in the most powerful international corporations such as Gulf Oil, Shell, General Motors, Bethlehem Steel, General Electric, International Business Machines, T.W.A., etc."

by Alexander Light, HumansAreFree.com

Paus

De huidige paus Franciscus nam na zijn aantreden diverse maatregelen tot een sobere leefstijl waarmee de kerk haar bescheiden positie in de samenleving geloofwaardig wil tonen. Niet het bestrijden van de armoede -anders dan deze christen doet- hij aanbidt de godsdienst van het geld.

Paus Franciscus: ‘Gehechtheid aan geld maakt mensen kapot’

Ninefornews.nl / 23 oktober 2013

Tijdens de ochtendmis afgelopen maandag heeft paus Franciscus uitgehaald naar de verheerlijking van geld. De paus zei dat de gehechtheid aan geld leidt tot de vernietiging van gezinnen, vrienden en het individu. “Het [geld] leidt tot afgoderij, het maakt je relatie met anderen kapot,” zei hij volgens Radio Vatican. “Het gaat niet om het geld, maar de houding, die we hebzucht noemen. Deze hebzucht maakt je ziek omdat je alles ziet in termen van geld. Het maakt je kapot, het maakt je ziek.” De paus legde verder uit dat hebzucht een instrument is van afgoderij. “De apostel Paulus vertelt ons dat Jezus Christus, die rijk was, zichzelf arm maakte om ons te verrijken. Dat is het pad van God: bescheidenheid, jezelf verlagen om te dienen. Hebzucht leidt ons daarentegen naar het tegenovergestelde pad,” zei hij. “Jezus waarschuwt mensen waakzaam te zijn tegen alle hebzucht, want men kan rijk zijn, maar het leven bestaat niet uit bezittingen.” Franciscus richt zich vaker op sociale problemen, waaronder armoede. Begin dit jaar riep hij wereldleiders op om een einde te maken aan de verering van geld.

Bron: Rawstory.com

Bescheidenheid siert Fransiscus. Geen dure, grote en nieuwe ‘pausmobiel’, maar een prachtige Renault 4 met 300.000 kilometer op de teller.

Bron: leenaardkanselaar.nl

30-12-2013

De kritiek van Bergoglio over een economie die doodt en Vaticaanexpert Sandro Magister publiceerde een lijst met al de financiële magnaten en technocraten die Bergoglio een privé-audiëntie verleende, voor 2016 alleen al, en van wie hij grote lof toegezwaaid krijgt.Hij is de eerste “paus” die op zo’n korte tijd zoveel hoge en bovenal rijke ‘piefen’ ontving. Bergoglio die vertegenwoordigers van financiële instellingen en andere superrijken ontvangt, is een contradictie. Bergoglio is ‘keihard’ tegen de rijke man die de arme Lazarus laat verhongeren, hij is keihard tegen wat hij noemt de ‘economie die doodt’, maar aan de andere zijde wil hij vriend zijn met de groten der aarde, de heersers van deze wereld.

Bron: restkerk.net

12-03-2016

Opus Dei

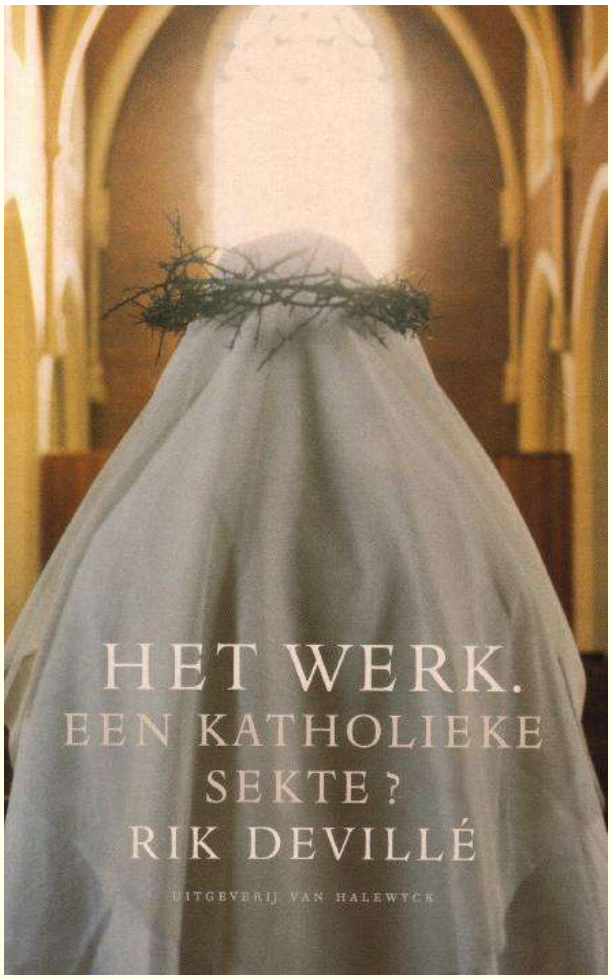

Devillé, Rik - Het werk. Een katholieke sekte?

Het werk. Een katholieke sekte?

Devillé, Rik

Nederlands

Leuven, van Halewijck, 1996

Parlementair onderzoek naar Het Werk

Door Paul Seelen

BRUSSEL/VENLO • De parlementaire commissie die sinds mei in België onderzoek doet naar sektes, gaat zich ook bezighouden met de in opspraak geraakte religieuze beweging Het Werk.

Dat heeft de Belgische parlementariër L. Willems (Christelijke Volks Partijen), die tevens lid is van de commissie, gisteren bevestigd. Reden voor de belangstelling voor Het Werk is een aantal publicaties in onder meer deze krant en het verschijnen van een boek, vorige week, van de Vlaamse priester/auteur Rik Devillé. De laatste zal in de loop van de maand oktober door de commissie worden ondervraagd. In een later stadium komen wellicht ook nog ex-leden van Het Werk aan bod. De commissie houdt zich naast Het Werk bezig met de Scientology Church en Sahaya Yoga, bewegingen die eveneens verdacht worden van ongeoorloofde sektarische praktijken. De commissie zal eind dit jaar rapport uitbrengen.
Volgens Willems zal dit rapport aanbevelingen bevatten voor het gerechtelijk apparaat en de regering om in de toekomst een aantal uitwassen van sektes te kunnen aanpakken.

WERKGROEP MENSENRECHTEN IN DE KERK

Onstaansgeschiedenis

In september 1992 ondernam het Aartsbisdom Mechelen-Brussel in België een poging om het eerste boek van de katholieke priester Rik Devillé, nl. “De Laatste Dictatuur”, uitgegeven door Kritak – Leuven, te verbieden.

Dat mislukte door de grote belangstelling van de pers, die juist omwille van dat verbod zo groot was. Het boek is een analyse van de toen opkomende malaise in de katholieke kerk. Rik Devillé kwam tot het besluit dat er in de RKK slechts één groot probleem was, nl. de middeleeuwse bestuursvorm van Rome, het pausdom.

Ook al wordt er in dat boek met geen woord gerept over de problematiek van seksueel misbruik binnen de kerk, toch vonden meteen heel wat slachtoffers van diezelfde Rooms-Katholieke Kerk de weg naar Devillé, bij wie ze hun negatieve ervaringen met die kerk konden ventileren. Heel snel, al een paar weken later reeds, was de “Vlaamse Werkgroep Mensenrechten in de Kerk” (VWMK) geboren, tot in 2010 de enige vereniging van slachtoffers van seksueel misbruik in België.

De eerste maandelijkse samenkomsten gingen door in de lokalen van Pax Christi-Vlaanderen aan de Italiëlei in Antwerpen. Er was enorm veel belangstelling. Zelfs kerkjuristen en theologen namen aan de

besprekingen deel. Ondertussen liepen de meldingen van allerlei mensenrechtenschendingen in de RKK binnen.

Om efficiënt te werken werd de werkgroep in drie groepen opgesplitst: een kerkrechtelijke werkgroep, een groep voor theologische onderbouw en een groep voor bijstand aan de slachtoffers.

In 1994 resulteerde dat alles in de uitgave van het boek van Rik Deville,“De Katholieke Ziekte, een diagnose”, uitgeverij Kritak – Leuven.

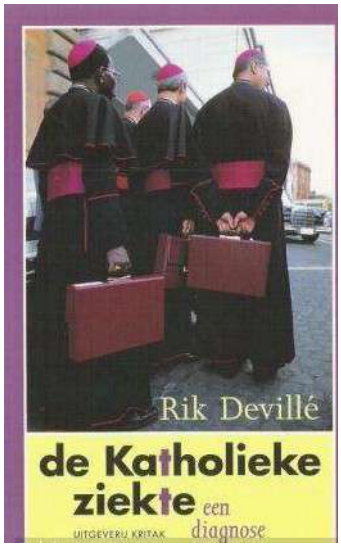

Daarin wordt voor het eerst het probleem van machtsmisbruik in de Belgische kerk in kaart gebracht. Er werden mechanismen blootgelegd (o.a. de backlash) en methodes aangereikt voor genezing en heling. Maar ook dit aanbod werd door de bisschoppen genegeerd. Daarom besloot de VWMK om in 1997 met het studieboek “In de Ban van de Kerk”, uitgegeven door Van Halewijck – Leuven, een handleiding te maken voor kerkelijke oversten en hun diensten om op een meer evangelische en correcte wijze met de problematiek van seksueel en ander machtsmisbruik in eigen rangen om te gaan.

The case of the Pope

Geoffrey Robertson

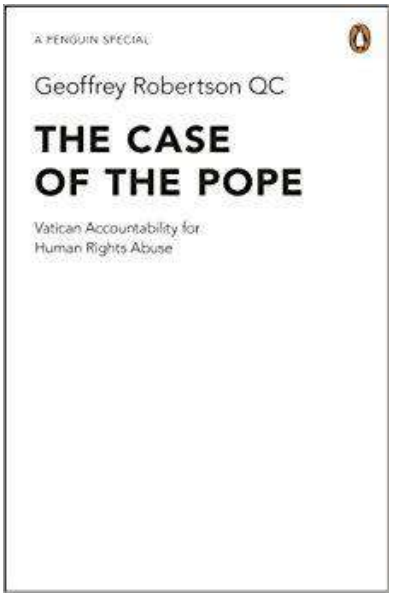

In *The Case of the Pope* Geoffrey Robertson delivers a devastating indictment of the way the Vatican has run a secret legal system that shields pedophile priests from criminal trial around the world. Is the Pope morally or legally responsible for the negligence that has allowed so many terrible crimes to go unpunished? Should he and his seat of power, the Holy See, continue to enjoy an immunity that places them above the law? Geoffrey Robertson , a distinguished human rights lawyer and judge, evinces a deep respect for the good works of Catholics and their church. But, he argues, unless Pope Benedict XVI can divest himself of the beguilements of statehood and devotion to obsolescent canon law, the Vatican will remain a serious enemy to the advance of human rights.

The Case of the Pope: Vatican Accountability for Human Rights Abuse

Paperback, 240 pages
Published, 2010 by
Penguin UK
ISBN,0241953847 (ISBN13: 9780241953846)
English

Photo: Russia Today

The Jesuits Power / Karen Hudes

https://archive.org/details/TheJesuitspower

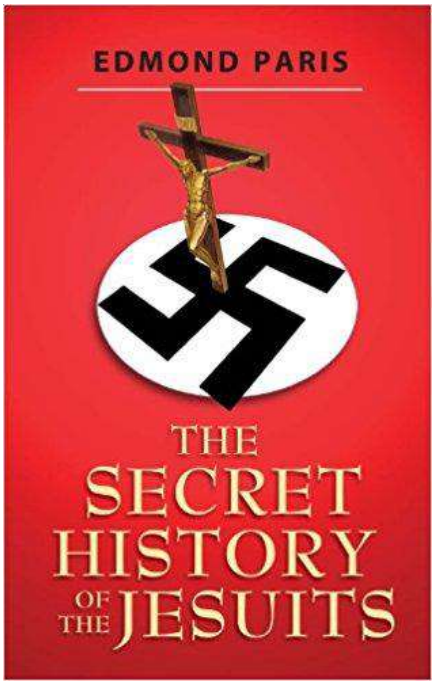

The Secret Histoty of the Jesuits

Edmond Paris

Chick publications / USA

287 pages

ISBN-13: 978-0937958100
ISBN-10: 0937958107

Military-Industrial Complex

Miljarden pensioengeld naar wapens

Ook verzekeraars steken veel geld in 'foute' bedrijven

volkskrant.nl

18 juni 2015

Door: Remy Koens Jarl Van der Ploeg

BELEGGINGEN Acht van de tien grote verzekeraars in Nederland en een aantal grote Nederlandse pensioenfondsen investeren in totaal miljarden euro's in bedrijven die betrokken zijn bij wapenproductie. Van dat geld komt een aanzienlijk deel terecht bij fabrikanten die wapens leveren aan controversiële landen zoals Saoedi-Arabië.

Pensioengeld in kerncentrales

Nederlandse pensioenfondsen hebben een kwart miljard van ons pensioengeld geïnvesteerd in onveilige Belgische kerncentrales. Deze rommelreactoren brengen honderdduizenden mensen in gevaar.

Bron: sp.nl
15 december 2017

Schatrijk van uw pensioenpremie

Maandag 13 juli 2015 · 20:25 · NPO 2 · 56 minuten Cees Grimbergen in “Zwarte Zwanen”

Hoe worden de bijna 1300 miljard pensioeneuro's van Nederlandse burgers belegd? Wie profiteert, wie draait op voor de risico's, wie fraudeert? En waarom blijft er zoveel geheim?

Onderzoeksjournalistiek van MAX naar de geldstromen van onze pensioenfondsen. MAX noemt verplicht afgedragen pensioenpremies van werknemers Ander Mans Geld (AMG). Met Ander Mans Geld maken pensioenbeleggers wereldwijd schimmige transacties. Democratische controle van die geldstromen is onmogelijk. Maker Cees Grimbergen onthult dat pensioenbeleggers zichzelf systematisch verrijken aan andermans geld.

In deze documentaire blijkt dat in de pensioenindustrie gouden handdrukken van miljoenen en extreem hoge rekeningen voor kleine werkzaamheden al vele jaren gewoon zijn. MAX citeert uit tot nu toe onbekende recente documenten van rechtbanken in New York en Londen. Daaruit blijkt dat zakenbank Goldman Sachs, die miljarden Nederlandse pensioeneuro’s onder beheer heeft, fraudeerde met geld van ABP en Pensioenfonds Vervoer.

Voor het eerst laat MAX een voormalige Nederlandse zakenbankier aan het woord. Met 25 jaar ervaring in de financiële wereld waarschuwt deze Michael van Bemmelen voor de gevaren die ons pensioenstelsel bedreigen. Van Bemmelen kon de mentaliteit van de financiële wereld niet langer met zijn geweten verenigen.

De Amerikaanse econoom Eileen Appelbaum legt uit hoe Nederlandse pensioengeld gebruikt wordt om gezonde bedrijven leeg te halen. Ze voorspelt dat het Nederlandse V&D dankzij Nederlands pensioengeld op een zelfde manier zal worden ‘leeggezogen’ als het Amerikaanse warenhuis Mervyns. Ook pensioenonderzoeker Ted Siedle wijst Nederlandse pensioenpremiebetalers en gepensioneerden op de gevaren die ons stelsel bedreigen.

Bron: omroepmax / NPO 2015

Prins Friso Goldman Sachs

Per 1 augustus 1998 trad Prins Friso in dienst van de Amerikaanse zakenbank Goldman Sachs bij het Londense filiaal. Door een noodlottig ski-ongeluk in 2012 in coma, overleed de Prins in 2013.

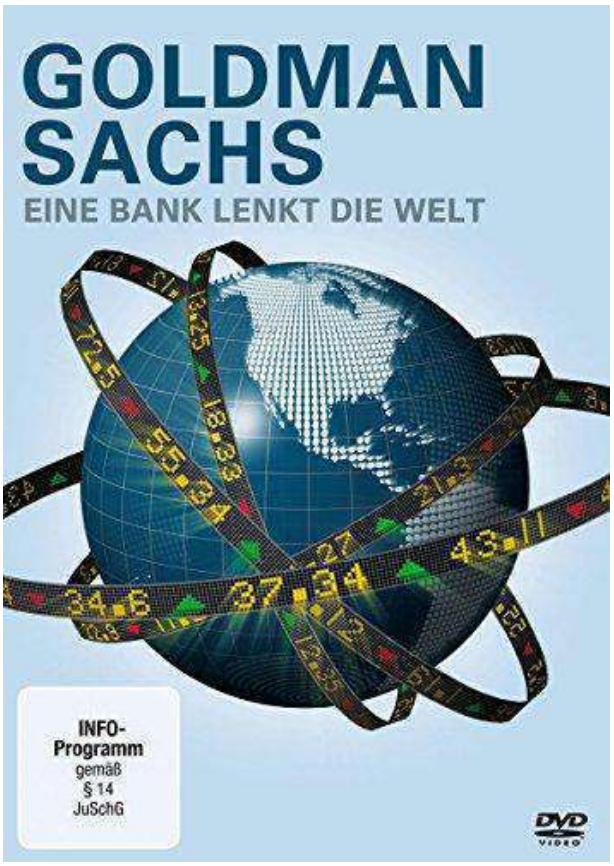

Goldman Sachs - Eine Bank lenkt die Welt

Jérôme Fritel Fritel (Regisseur), Marc Roche (Regisseur) Alterseinstufung: Infoprogramm Format: DVD

Eileen Appelbaum

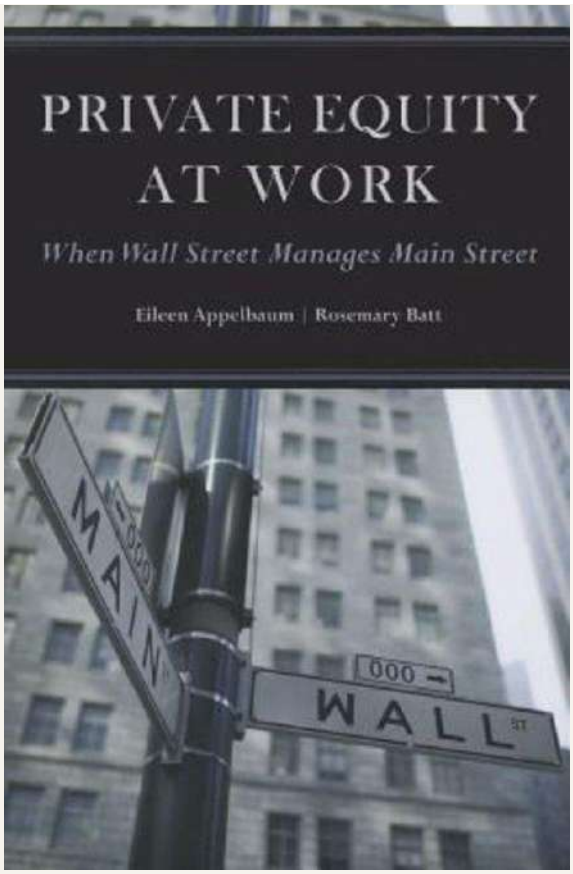

Auteur: Eileen Appelbaum Rosemary Batt
Uitgever: Russell Sage Foundation

- Engelstalig
- 395 pagina's
- ISBN: 9780871540393
- mei 2014

Nederland nummer vijf grootste wapenexporteurs

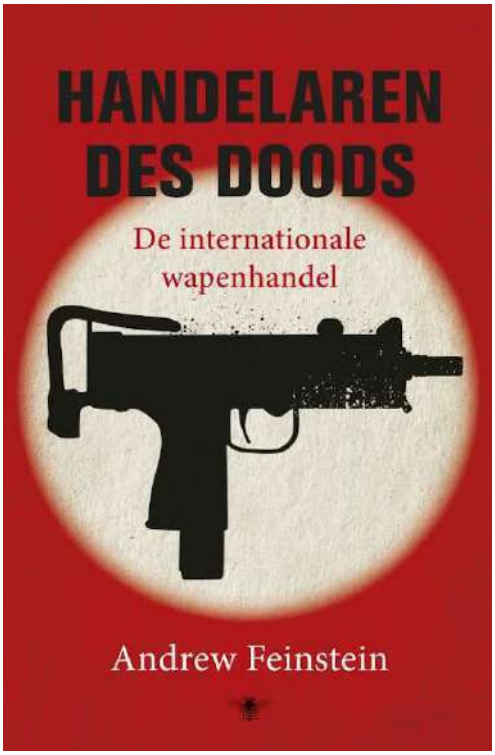

Andrew Feinstein

2011

Nederlands | ISBN10: 902346463X | ISBN13: 9789023464631

Nederland staat op nummer vijf van de lijst van grootste wapenexporteurs ter wereld. België staat op nummer twintig. Niet alleen lokaal, maar ook internationaal is wapenhandel een enorme business: er is tussen de 35 en de 55 miljard euro omzet per jaar mee gemoeid. Veertig procent van de wereldwijde corruptie hangt met de wapenhandel samen. Ondanks deze grote omvang is de wapenhandel een ondoorzichtige economie waarin wereldleiders, financiers, tussenpersonen, agenten en criminelen een rol spelen. Daarover gaat Handelaren des doods.

Militair-Industrieel complex

De Staat moet voldoende waarborgen bieden om de burgers te beschermen tegen vijandelijkheden en rechtstreekse aanvallen. De Staat moet deelnemen aan internationale vredesmissies. Hiervoor is een leger en materieel nodig,en daar is immers niets op tegen.Het begrip bewaken van de vrede is zich echter een geheel eigen leven gaan leiden. Naties orkestreren moorddadige oorlogen en conflicten voor meer omzet van de wapenindustrie. Dit gemilitariseerde systeem noemt men het Militair-industrieel complex.

Global War Economy: The Empire of the US Military Industrial Complex

By Gilbert Mercier
NEWS JUNKIE POST
Aug 30, 2012

Arguably, since entering World War II, the United States of America's economy has been a war economy. Starting or fostering wars became essentially, independently of geopolitical reasons, a "good" business proposition. The early 1940s marked the start of the era of systematic wars for profit: war defined as the ultimate capitalist enterprise. The extraordinary war efforts of World War II turned the US into a giant global arms factory for the war in Europe and in the Pacific. Manufacture for war was even, cynically, credited as being the main factor in ending the Great Depression that started in 1929.

This trend continued at a slower pace, but without any real interruption, with the Korean war in the early 1950s, the Vietnam war in the 1960s until the early 1970s, and various proxy wars worldwide, including Afghanistan in the 1980s, against the Soviet Union. The events of 9/11/ 2001 gave American politicians the unique opportunity to start the perfect war on behalf of their friends and patrons of the military industrial complex. It is the endless war: the "war on terror" without geographic boundaries, time frame or even the necessity for a well-defined enemy.

This permanent war business proposition is criminal in nature but absolutely fool proof in terms of maximum returns on the investment. Money is made when the weapons are manufactured. They are used to kill millions and to destroy countries that eventually will get rebuild through programs such as the Marshall Plan used in the aftermath of World War II in Europe.

The SIPRI Top 100 arms-producing and military services companies in the world excluding China, 2010	Figures for arms sales, total sales and profit are in US$ m. Dots (. .) indicate that data is not available									
Rank, 2010	**Rank, 2009**	**Company**	**Country**	**Sector**	**Arms sales, 2010**	**Arms sales, 2009**	**Total sales, 2010**	**Arms sales as % of total sales, 2010**	**Total profit, 2010**	**Total employment, 2010**
1	1	Lockheed Martin	USA	Ac El Mi Sp	35,730	33,430	45,803	78	2,926	132,000
2	2	BAE Systems	UK	Ac A El Mi MV SA/A Sh	32,880	32,540	34,609	95	1,671	98,200
3	3	Boeing	USA	Ac El Mi Sp	31,360	32,300	64,306	49	3,307	160,500
4	4	Northrop Grumman	USA	Ac El Mi Sh Sp	28,150	27,000	34,757	81	2,053	117,100
5	5	General Dynamics	USA	A El MV SA/A Sh	23,940	23,380	32,466	74	2,624	90,000
6	6	Raytheon	USA	El Mi	22,980	23,080	25,183	91	1,879	72,400
S	S	BAE Systems Inc. (BAE Systems, UK)	USA	A El MV SA/A	17,900	19,280	17,903	100	1,966	46,900
7	7	EADS	Trans-European	Ac El Mi Sp	16,360	15,930	60,599	27	732	121,690
8	8	Finmeccanica	Italy	Ac A El Mi MV SA/A	14,410	13,280	24,762	58	738	75,200
9	9	L-3 Communications	USA	El Ser	13,070	13,010	15,680	83	955	63,000
10	10	United Technologies	USA	Ac El Eng	11,410	11,110	54,326	21	4,711	208,220
11	11	Thales	France	A El Mi MV SA/A Sh	9,950	10,200	17,384	57	60	63,730
12	12	SAIC	USA	Ser Comp(MV)	8,230	8,030	11,117	74	618	43,400
13	27	Oshkosh Truck	USA	MV	7,080	2,770	9,842	72	790	12,400
14	13	Computer Sciences Corp.	USA	Ser	5,940	6,050	16,042	37	759	91,000
15	14	Honeywell	USA	El	5,400	5,380	33,370	16	2,022	130,000
16	16	Safran	France	El	4,800	4,740	14,252	34	673	54,260
S	S	Sikorsky (United Technologies)	USA	Ac	4,530	3,980	6,684	68	. .	18,000
17	19	Rolls-Royce	UK	Eng	4,330	4,260	16,794	26	839	38,900
18	18	General Electric	USA	Eng	4,300	4,700	150,211	3	11,644	287,000
S	S	Pratt & Whitney (United Technologies)	USA	Eng	4,080	3,940	12,935	32	. .	35,000
19	17	ITT Corp.	USA	El	4,000	4,730	10,995	36	654	40,000
20	22	Almaz-Antei[d]	Russia	Mi	3,950	3,260	4,436	89	24	88,700
S	S	MBDA (BAE Systems, UK/EADS, trans-European/Finmeccanica, Italy)	Trans-European	Mi	3,710	3,610	3,709	100	219	10,010
21	28	United Aircraft Corp.[d]	Russia	Ac	3,440	2,710	4,222	82	–639	95,900
22	21	DCNS	France	Sh	3,320	3,340	3,315	100	181	12,500
23	15	KBR[e]	USA	Ser	3,310	4,990	10,099	33	327	35,000
24	26	URS Corp.	USA	El	3,030	2,770	9,177	33	288	47,000
25	24	Mitsubishi Heavy Industries[f]	Japan	Ac Mi MV Sh	2,960	2,810	33,080	9	343	68,820
S	S	Eurocopter Group (EADS, trans-European)	France	Ac	2,940	3,050	6,397	46	. .	16,760
S	S	AgustaWestland (Finmeccanica)	Italy	Ac	2,920	2,800	4,827	61	273	13,570
26	23	Alliant Techsystems	USA	SA/A	2,870	2,810	4,842	59	313	15,000
27	33	Rockwell Collins	USA	El	2,860	2,580	4,665	61	561	20,000
28	31	Saab	Sweden	Ac El Mi	2,780	2,640	3,390	82	63	12,540
29	42	Babcock International Group	UK	Ser Sh Oth	2,770	2,010	4,475	62	162	27,340
30	34	Textron	USA	Ac El Eng MV	2,740	2,570	10,525	26	86	32,000
31	32	Rheinmetall	Germany	A El MV SA/A	2,660	2,640	5,283	50	230	19,980
32	51	Hewlett-Packard	USA	Ser	2,570	1,580	126,033	2	8,761	324,600
33	47	ManTech International Corp.	USA	Ser	2,490	1,920	2,604	96	125	10,100
34	38	Hindustan Aeronautics	India	Ac Mi	2,480	2,130	2,756	90	. .	. .
35	29	Elbit Systems	Israel	El	2,480	2,700	2,607	95	183	12,320
S	S	EADS Astrium (EADS, trans-European)	France	Sp	2,450	2,400	6,626	37	. .	15,340
36	25	Navistar	USA	MV	2,410	2,800	12,145	20	223	18,700

The SIPRI Top 100 arms-producing and military services companies in the world excluding China, 2010	Figures for arms sales, total sales and profit are in US$ m. Dots (. .) indicate that data is not available									
Rank, 2010	Rank, 2009	Company	Country	Sector	Arms sales, 2010	Arms sales, 2009	Total sales, 2010	Arms sales as % of total sales, 2010	Total profit, 2010	Total employment, 2010
37	41	Israel Aerospace Industries	Israel	Ac El Mi	2,400	2,030	3,150	76	94	16,000
38	30	DynCorp International (Cerberus Capital) [g]	USA	Ser	2,390	2,650	3,387	71	–9	23,000
39	40	CACI International	USA	Ser	2,320	2,080	3,149	74	107	13,100
40	36	Cobham	UK	Comp(Ac El)	2,260	2,260	2,941	77	298	11,640
41	44	Goodrich	USA	Comp(Ac)	2,230	2,010	6,967	11	579	16,300
42	37	CEA	France	Oth	2,200	2,160	5,485	40	90	15,850
S	S	MBDA France (MBDA, trans-European)	France	Mi	2,190	1,740	2,187	100	219	4,300
43	48	Harris	USA	El	2,130	1,900	5,206	41	562	15,800
44	39	Serco	UK	Ser	2,130	2,110	6,688	32	243	70,000
45	45	Navantia	Spain	Sh	2,010	1,980	2,102	96	–61	5,230
46	55	Indian Ordnance Factories[h]	India	A SA/A	1,960	1,440	2,451	80	. .	. .
S	S	Alenia Aeronautica (Finmeccanica)	Italy	Ac	1,920	1,810	2,861	67	58	10,050
47	73	Vertolety Rossii (OPK Oboronoprom)[d]	Russia	Ac	1,910	810	2,677	71	204	38,490
48	20	AM General[i]	USA	MV	1,900	3,720	. .	. .	. .	2,500
49	53	ST Engineering (Temasek)	Singapore	Ac El MV SA/A Sh	1,750	1,450	4,384	40	360	6,570
50	49	QinetiQ	UK	Ser	1,730	1,770	2,512	69	–98	13,080
51	–	United Shipbuilding Corp. [d]	Russia	Sh	1,650	. .	2,359	70	. .	71,280
52	50	Krauss-Maffei Wegmann[j]	Germany	MV	1,590	1,630	1,693	94	391	. .
53	62	Kongsberg Gruppen	Norway	El Mi SA/A	1,500	1,090	2,564	58	248	5,680
54	53	Rafael	Israel	Ac Mi SA/A Oth	1,470	1,570	1,500	98	. .	6,500
55	57	Nexter	France	A MV SA/A	1,430	1,230	1,425	100	217	2,700
S	S	BAE Systems Australia (BAE Systems, UK)	Australia	Ac Sh	1,380	1,090	1,376	100	. .	6,500
S	S	Sukhoi (United Aircraft Corp.)[d]	Russia	Ac	1,360	1,440	1,466	93	53	26,900
56	44	ThyssenKrupp	Germany	Sh	1,340	1,980	56,452	2	1,228	177,350
S	S	Irkut Corp. (United Aircraft Corp.)[d]	Russia	Ac	1,330	1,060	1,548	86	56	14,030
57	–	IHI Group[f]	Japan	Eng Sh	1,330	280	13,526	10	339	26,040
58	36	Agility	Kuwait	Ser	1,310	2,480	5,596	23	87	22,000
59	89	Fluor[k]	USA	Ser	1,300	710	20,849	6	358	39,230
60	59	Samsung	South Korea	A El Eng MV Sh	1,290	1,170	133,756	1	13,967	344,000
61	55	Groupe Dassault	France	Ac	1,270	1,360	5,546	23	523	11,490
62	91	United Engine Corp.[d]	Russia	Eng	1,250	680	2,805	44	92	69,580
S	–	Sevmash (United Shipbuilding Corp.)[d]	Russia	Sh	1,240	530	1,381	90	–23	. .
63	64	Diehl	Germany	Mi SA/A	1,210	1,070	3,609	34	29	13,570
64	46	Mitsubishi Electric [f]	Japan	El Mi	1,160	1,950	41,528	3	1,419	114,440
65	–	Triumph Group	USA	Ac Comp(Oth) Ser	1,080	480	2,905	37	150	12,100
S	S	Thales Nederland (Thales, France)	Netherlands	El	1,060	880	1,062	100	52	. .
66	60	GKN	UK	Comp(Ac)	1,050	1,110	8,391	13	502	39,900
S	S	Samsung Techwin (Samsung)	South Korea	A El Eng MV	1,030	930	2,249	46	. .	. .
67	69	Jacobs Engineering Group[l]	USA	Ser	1,020	880	9,915	10	246	38,500
68	59	Kawasaki Heavy Industries[f]	Japan	Ac Eng Mi Sh	1,020	1,110	13,978	7	296	32,710
69	68	TRV Corp.[d]	Russia	Mi	1,010	910	1,120	90	62	. .
70	77	NEC[f]	Japan	El	980	770	35,491	3	–143	115,840

The SIPRI Top 100 arms-producing and military services companies in the world excluding China, 2010	Figures for arms sales, total sales and profit are in US$ m. Dots (. .) indicate that data is not available									
Rank, 2010	Rank, 2009	Company	Country	Sector	Arms sales, 2010	Arms sales, 2009	Total sales, 2010	Arms sales as % of total sales, 2010	Total profit, 2010	Total employment, 2010
71	67	Bharat Electronics	India	El	970	920	1,214	80	. .	11,100
72	66	Moog	USA	Comp(El Mi)	960	920	2,114	46	108	10,120
73	71	Fincantieri	Italy	Sh	940	860	3,809	25	–164	10,210
S	S	IHI Marine United (IHI Group)[f]	Japan	Sh	890	. .	2,163	41	15	. .
74	80	Chemring Group	UK	SA/A	890	750	923	96	103	4,280
75	74	Ultra Electronics	UK	El	880	810	1,097	80	102	4,150
76	87	CAE	Canada	El	840	710	1,582	53	165	7,500
77	84	RUAG	Switzerland	Ac A Eng SA/A	830	730	1,722	48	88	7,720
S	S	Selex Galileo (Finmeccanica)	Italy	El	820	770	899	91	45	2,690
78	61	Shaw Group[m]	USA	Ser	810	1,100	7,001	12	93	27,000
79	81	LIG Nex1	South Korea	El	810	750	822	99	35	. .
80	70	Precision Castparts Corp.	USA	Comp(Ac)	810	880	6,220	13	1,015	18,300
81	86	Cubic Corp.	USA	Comp(El) Ser	810	710	1,194	68	71	6,100
82	75	Meggitt	UK	Comp(Ac El) Oth	780	810	1,796	44	215	7,370
83	–	Hawker Beechcraft	USA	Ac	780	600	2,805	28	–304	6,800
84	65	Indra	Spain	El	780	940	3,387	23	249	28,610
85	79	Curtiss-Wright Corp.	USA	Comp(Ac Sh)	780	760	1,893	41	107	7,600
86	83	Alion Science and Technology	USA	Ser	770	740	834	93	–15	3,100
87	95	Aselsan	Turkey	El	760	640	792	97	160	4,010
S	S	Selex Communications (Finmeccanica)	Italy	Comp(El Oth)	750	810	943	80	30	4,140
88	90	Mitre[n]	USA	Ser	740	700	1,310	57	. .	7,540
89	76	Uralvagonzavod [d]	Russia	MV	730	800	1,814	40	188	27,930
90	78	SRA International	USA	El	700	760	1,667	42	18	7,100
91	98	Esterline Technologies	USA	Comp(A Ac SA/A Sh)	690	640	1,527	45	142	8,980
92	–	MMPP Salyut[d]	Russia	Comp(Ac)	690	490	721	95	. .	. .
S	S	Thales Australia (Thales, France)	Australia	A El Mi MV SA/A Sh	680	630	681	100	. .	3,300
93	72	VSE Corp.	USA	Ser	680	840	866	78	24	2,900
94	–	Embraer	Brazil	Ac	670	470	5,364	12	346	17,150
95	85	Teledyne Technologies	USA	El	670	720	1,644	41	121	9,200
96	93	Patria	Finland	Ac MV SA/A	660	660	747	88	5	3,400
97	64	Force Protection	USA	MV	660	980	656	100	15	1,280
98	99	AAR Corp.	USA	Ser	650	610	1,352	48	45	5,800
99	100	GenCorp	USA	El Eng	650	610	838	77	7	3,140
S	S	MBDA Italia (MBDA, trans-European)	Italy	Mi	640	610	644	100	7	1,260
100	82	MTU Aero Engines	Germany	Eng	640	740	3,586	18	188	7,670
S	S	Raytheon Australia (Raytheon, USA)	Australia	Comp(Ac) Ser	640	490	641	100	. .	1,350

Donald Trump Goes All In for the Military-Industrial Complex

By John Nichols / thenation.com

FEBRUARY 28, 2017

Income and wealth inequality

At a time of massive income and wealth inequality, when 43 million Americans are living in poverty and half of older Americans have no retirement savings, we should not slash programs that senior citizens, children, and working people rely on in order to provide a massive increase in spending to the military industrial complex." —Sen. Bernie Sanders, Vermont

By Deirdre Fulton / commondreams.org

MARCH 16, 2017

War Profiteers Puppet-allies

Netherlands assumes role of spare parts distributor for JSF fighter jet. The deal will result in extra orders for some 70 Dutch companies, including transport firms, IT companies and aircraft manufacturer Fokker. The paper puts the total value of the warehousing deal at €1bn.

dutchnews.nl
August 17, 2017

Germany Ordering Five Warships in Face of Russian Military Aggression

europe.newsweek.com
Damien Sharkov
September 18, 2017

Germany is on the verge of striking a $2 billion deal for five new Braunschweig-class corvettes that would improve its capabilities and help meet NATO defense spending commitments.

US approves $15 billion THAAD missile defense sale to Saudi Arabia

independent.co.uk

Mohammad Zargham Washington DC
Oct 6- 2017

The US State Department has approved the possible sale of a anti-missile defence system to Saudi Arabia at an estimated cost of $15 billion, the Pentagon has said as it labelled Iran a regional threat.

Oorlog voeren een doel op zichzelf

Oorlog voeren is verworden tot een doel op zichzelf omdat er met het voeren van oorlog grof geld te verdienen is. Oorlog voeren is een methode om geld naar de elite te pompen ten koste van de welvaart van de belasting betalende middenklasse en de levens van de arme onderklasse.

Bron: achterdesamenleving.nl

Anti-oorlog propaganda

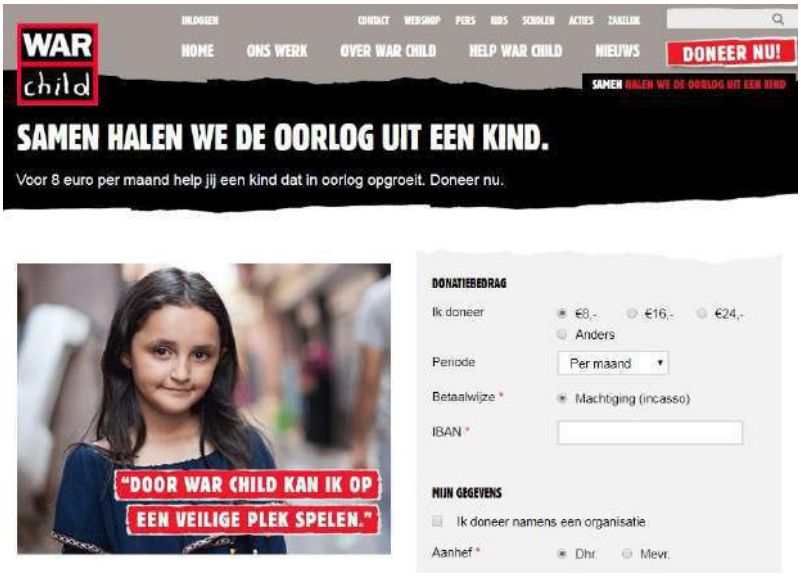

schermafdruk warchild.nl

Propaganda doet altijd zijn intrede als er een conflict/oorlog is. Kinderen daarvoor misbruiken is ook al een hele oude truc. Het doet de harten beroeren van de mensen en geeft regeringen de legitimiteit om een oorlog te beginnen of om er verder mee te gaan.

Nederlandse wapenexport

Hoewel ruim achter grote exporteurs als de VS en Rusland is Nederland een van de grootste militaire exporteurs ter wereld; volgens onderzoeksinstituut SIPRI . Dat komt niet alleen door de productie van nieuwe militaire goederen, maar ook door de export van tweedehands wapens van de Nederlandse krijgsmacht.

Bron: stopwapenhandel.org

New billions dollars weapons sales

Sep.05- 2017

President Donald Trump agreed to support billions of dollars in new weapons sales to South Korea after the north's nuclear test over the weekend. Bloomberg's Yvonne Man reports on "Bloomberg Daybreak: Europe."

Photo: Daily News

- War-based economy
- An army of lobbyists and companies
- Billions of dollars

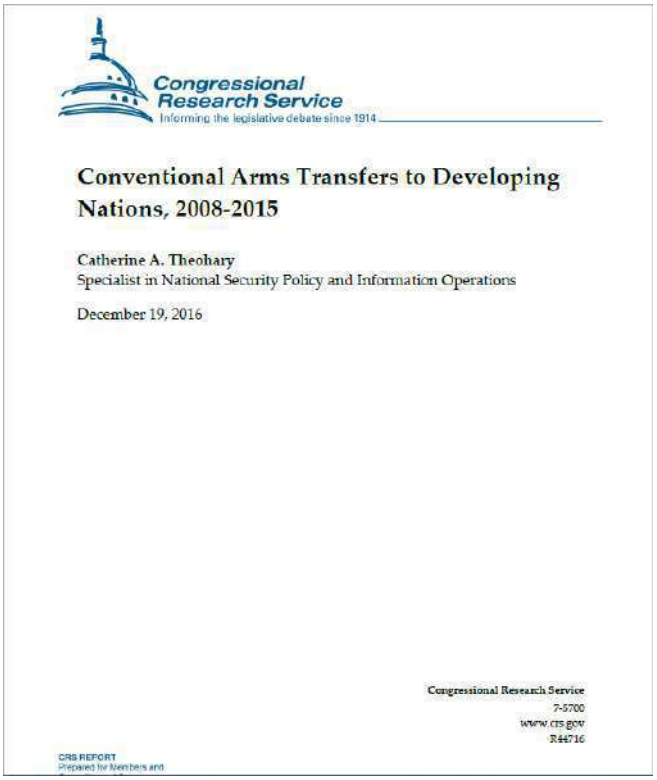

Conventional Arms Transfers to Developing Nations, 2008-2015
Catherine A. Theohary
Specialist in National Security Policy and Information Operations
67 page report
December 19, 2016

www.crs.gov

Paradise Papers

The Paradise Papers are the largest leak in history with more than 13.4 million files revealing the workings of the tax haven industry.

Over half of those documents, 6.8 million, emanate from the offshore law firm, Appleby, but the leak also includes roughly half-a-million documents from the Singapore-based Asiaciti Trust and a further 6 million documents from corporate registries located in 19 tax havens.

The cache of documents reveals an industry designed to sell secrecy. It also offers rare insights into the complex offshore structures used by multinationals to minimise their tax bills.

The leaks were obtained by the German newspaper Suddeutsche Zeitung and shared with the International Consortium of Investigative Journalists and over 90 media partners including Four Corners.

The files include emails, bank statements, court documents and client records covering a period of 66 years — from 1950 to 2016.

By: abc.net.au

Nov, 05 - 2017

The small group of single individuals or small group corrupt for self-serving purpose rule the world. Donald Trump Says Hillary Clinton is corrupt.Donald Trump:not only should Hillary go to jail but what about George Soros…

George Soros

405 Views

Donald Trump added a new video.
1 hr ·

DO YOU THINK GEORGE SOROS SHOULD BE IN PRISON?
LIKE + SHARE IF YOU AGREE!

Donald Trump / facebook Nov 02- 2017

White House petition asks Trump to declare George Soros a terrorist

washingtonexaminer.com

by Caitlin Yilek | Aug 31, 2017, 1:52 PM

Share on Twitter Share on Facebook Email this article Share on LinkedIn Print this article

A White House petition is calling on President Trump to declare liberal billionaire George Soros a terrorist and seize the assets of organizations tied to him. (AP Photo Manuel Balce Ceneta, File)

A White House petition is calling on President Trump to declare liberal billionaire George Soros a terrorist and seize the assets of organizations tied to him.

The petition, which needs 100,000 signatures by Sept. 19 to garner a White House response, has almost 60,000 signatures as of Thursday afternoon.

Why calling Niger "Trump's Benghazi" doesn't make sense

"Whereas George Soros has willfully and on an ongoing basis attempted to destabilize and otherwise commit acts of sedition against the United States and its citizens … The US Federal government, the DOJ should immediately declare George Soros and all of his organizations and staff members to be domestic terrorists, and have all of his personal an organizational wealth and assets seized under Civil Asset Forfeiture law," the petition posted by E.B. reads.

Soros has helped organize opposition against Trump.

Another petition asking Trump to recognize the antifa movement as a terrorist group recently reached the 100,000-signature threshold after which the White House must reply.

The White House has yet to respond to that petition.

Caitlin Yilek Petitions George Soros Donald Trump Terrorism White House News Politics

Kushner

Kushners Are Partners With One of Israel's Wealthiest Families

bloomberg.com
David Kocieniewski and Caleb Melby
April 26- 2017

- Unreported links could complicate Jared Kushner's policy role
- Steinmetz diamond family member co-owns Manhattan buildings

Jared Kushner is Donald Trump's Senior Advisor. He is also his son-in-law. And the two have a lot in common. Both were born outside Manhattan, both eventually became major players in Manhattan real-estate, and now both will govern America with no prior public sector experience. This is how Jared Kushner went from real estate mogul, to media titan to Donald Trump's right-hand man. (Source: Bloomberg)

A member of one of Israel's richest families is among the largest investors in the companies owned by the family of Jared Kushner, President Donald Trump's son-in-law and senior adviser.

Raz Steinmetz, whose family built its fortune as diamond traders, has been partnering with Kushner Cos. since at least 2012, and they now co-own about 15 buildings in downtown Manhattan worth more than $150 million. Since then, the Kushner and Steinmetz families have also become co-investors in the Trump Bay Street tower in Jersey City, which licensed the Trump brand from the president's business organization.

His Majesty King Willem-Alexander of the Netherlands Meets with Uganda's dictator

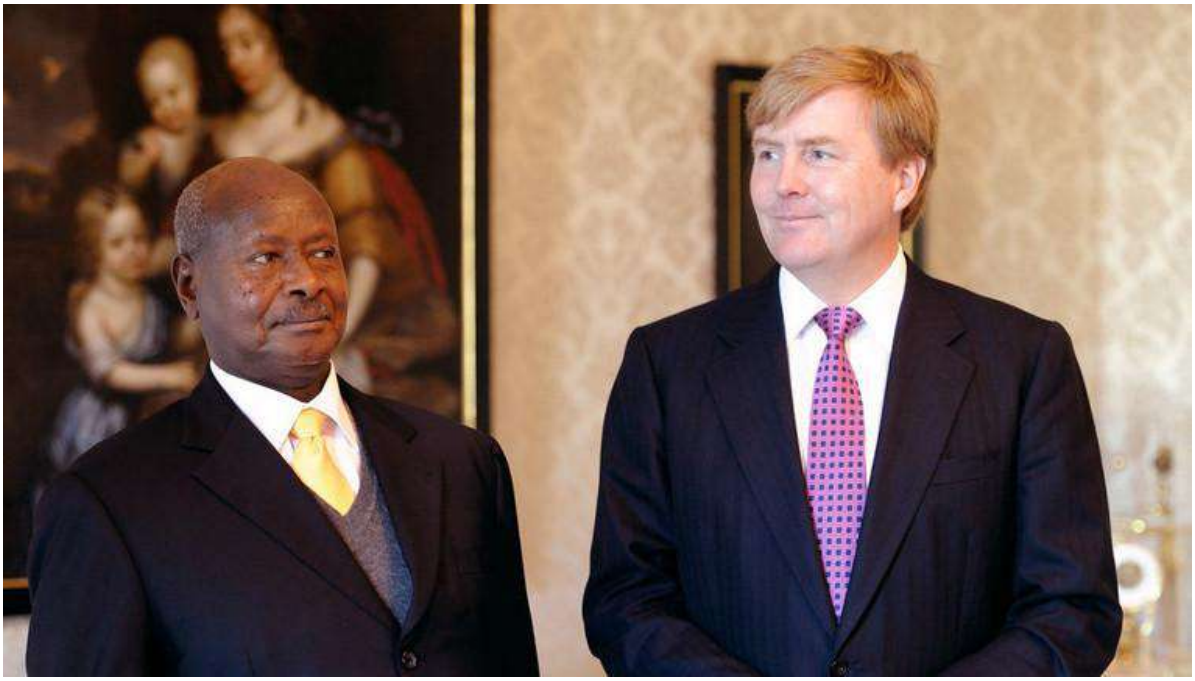

Koning Willem-Alexander ontvangt president Yoweri Kaguta Museveni van Oeganda in audientie op Paleis Huis ten Bosch © ANP

On Monday, September 30, 2013, His Majesty King Willem-Alexander of the Netherlands met with the President of Uganda, Yoweri Kaguta Museveni, at Paleis Huis ten Bosch.

royalcorrespondent.com

Koning Willem-Alexander vooral koning van de handel

27—04-2015

NIEUWSUUR

BINNENLAND ECONOMIE

In Nederland Kritiek op bezoek koning aan Saudi-Arabië

NOS 24-01-2015

Koning Willem-Alexander komt aan in Saudi-Arabië EPA

Er is kritiek op het besluit van koning Willem-Alexander om naar Saudi-Arabië af te reizen voor een condoleancebezoek na de dood van koning Abdullah.

“dat de koning van Nederland de oliekraan aanbidt als het om onze oliebelangen gaat, en vragen aan Rutte dat "Saudi-Arabië een dictatuur is die bekend staat om zijn systematische en ernstige mensenrechtenschendingen”

HET KONINKLIJK HUIS

Koning bij viering 100-jarig bestaan Shell Technology Centre Amsterdam

Nieuwsbericht | 17-06-2014 | 01:00

Zijne Majesteit Koning Willem-Alexander is op woensdagmiddag 2 juli aanwezig bij de viering van 100 jaar Shell Technology Centre Amsterdam (STCA). Het thema van het 100-jarig bestaan is ‘Shaping the future of energy through innovation’.

De Koning neemt die middag het boek 'The colours of energy' in ontvangst

The Colours of Energy

han.nl / Shell 02-07-2014

Zijne Majesteit Koning Willem-Alexander heeft het boek 'The colours of energy' op bijzondere wijze in ontvangst mogen nemen. Het boek was vervoerd met de Arval Inspire II van HAN Hydromotive. Naast de koning staat Ben van Beurden, Chief Executive Officer Royal Dutch Shell

Openbrief

brief aan de Koning
30-10-2015

Beste Willem-Alexander Claus George Ferdinand, Koning der Nederlanden, Prins van Oranje-Nassau, Jonkheer van Amsberg,

Als uw onderdaan in uw Koninkrijk voel ik mij geroepen om u iets onder de aandacht te brengen. Iets dat wringt, dat knelt, iets dat eigenlijk niet kan, maar wel gewoon gebeurt en de schaamte ver voorbij is. Ik wil het niet hebben over uw stijgende loon, over uw belastingvrije voet, over de onderhoudskosten van uw zeiljacht De Groene Draeck, over uw villa in Griekenland, of over het reisje naar China. Daar wordt al genoeg over geschreven. Ik schrijf u over Royal Dutch Shell.

Shell en de warme banden met Oranje-Nassau

De Koninklijke Olie Shell is al sinds ongeveer de kolonisatie het paradepaardje van het Nederlandse bedrijfsleven. Volgens de overlevering en hele sterke geruchten bent u zelfs in bezit van een behoorlijke portie aandelen in Shell. De één zegt dat u een grootaandeelhouder bent, de ander denkt te weten dat het slechts om enkele aandelen gaat. Nergens op internet wordt duidelijk hoeveel aandelen het exact zijn, maar zeker is dat er warme banden zijn tussen Shell en uw familie.

Zo reist uw moeder, toen nog als Koningin, in 2011 en 2012 langs een aantal dubieuze oliestaten, zoals de Verenigde Arabische Emiraten, Oman en Brunei. Niet om mensenrechten onder de aandacht te brengen. Niet om op te komen voor ter dood veroordeelden. Wel vanwege de olie die in de grond zit. Shell heeft namelijk een stevige vinger in de pap in de oliewinning in die contreien. In Brunei en Oman wordt zelfs meer dan 50 procent van de olie gewonnen door Shell. Alle reden om de banden met die landen aan te halen.

Toen nog Koningin Beatrix op bezoek in Brunei

Saoedi-Arabië en Oost-Oekraïne

Zo worden vaker banden aangehaald met dubieuze regimes in naam van de Koninklijke Olie. U bent een tijdje geleden op bezoek geweest in Saoedi-Arabië bijvoorbeeld. Voorzichtig reppen over mensenrechten, terwijl u ondertussen de weg naar de Saoedische olie vrijmaakt voor Shell. Het bedrijf dat mondiaal over mensenrechten heen walst. Banden aanhalen gebeurt niet alleen in oliestaten in het Midden-Oosten, ook dichter bij huis. In Oekraïne bijvoorbeeld. Dit keer wordt niet u, of uw moeder op pad gestuurd voor Shell, maar premier Rutte.

In 2013 sluit Shell, onder toeziend oog van Rutte, een megadeal met de inmiddels afgezette regering in Oekraïne. Shell mag volgens de afspraak schaliegas gaan winnen in Oost Oekraïne, nu oorlogsgebied. De wijze van winning die Shell wil toepassen is in Nederland verboden, want veel te belastend voor mens en milieu. Maar onder toeziend oog van uw regering wordt toch het miljardencontract getekend. Want geld voor de Koninklijke Olie is belangrijker dan de toekomst en levensvatbaarheid van Oost Oekraïne en haar inwoners.

Van Canada tot Filipijnen, van Groningen tot Curacau

Dit is niet het enige schandaal dat Shell op haar geweten heeft. De lijst is zelfs eindeloos lang. Zo wil Shell olie winnen onder de Noordpool. Ieder weldenkend mens

vreest het smelten van de Poolkappen, Shell viert feest want de olievoorraad onder de Noordpool ligt ineens voor het grijpen. Wel ten koste van het milieu, want wat als daar wat misgaat… Maar dat deert niet, want *money talks*, moeder aarde zwijgt.

En wat te denken van het asfaltmeer op Curacau. Al in 1916 bouwt Shell een olieraffinaderij midden op het eiland. Tientallen jaren lang dumpt het bedrijf giftige afvalproducten in een nabijgelegen baai. Tegenwoordig gaat de baai door het leven als het ‘asfaltmeer’. Het water is bedekt met een laag asfalt van 90 centimeter. Desondanks vloeien tal van giftige stoffen het grondwater in.

Zwaar vervuilde teerzand in Canada – foto: Greenpeace

Shell en het smeltende topje van de ijsberg

In de jaren 80 is de regering van Curacau er klaar mee en stellen ze milieueisen aan Shell. Kort hierna besluit het bedrijf om te vertrekken. Voor het symbolische bedrag van een paar Antilliaanse guldens verkoopt Shell de raffinaderij aan het eiland, inclusief de gigantische vervuiling. Shell ontkent tot en met vandaag iedere verantwoordelijkheid. En ook het handelen van Shell op het tropische eiland is slechts een topje van de ijsberg (die door toedoen van hetzelfde bedrijf in rap tempo smelt).

What about de ellende die Shell in Canada achterlaat? In Canada heb je enorme teerzanden; gebieden van zanderige grond, doordrenkt met dikke en kleverige aardolie. Om de olie te winnen wordt een dikke laag zand afgegraven en schoongemaakt met schadelijke chemicaliën. Het resultaat: ernstige vervuiling van

lucht en water en een landschap van kilometers lang dat er uitziet alsof er een atoombom is ontploft. De bevolking van Canada maakt zich ernstig zorgen om de vervuiling van de Athabasca-rivier in Alberta.

Dankzij TTIP machtiger dan de democratie

Niet alleen de bevolking maakt zich zorgen, ook de Canadese politiek. Daarom hebben ze in Canada democratisch besloten om de winning een halt toe te roepen. Zonder resultaat, want dankzij een vergelijkbaar verdrag als TTIP heeft Shell de Canadese regering met succes aangeklaagd. De Koninklijke mag doorgaan met de extreem vervuilende oliewinning, ondanks het democratisch genomen besluit om ermee te stoppen. Daar heeft Shell natuurlijk lak aan, want euro's gaan voor de toekomst van Canada en het Canadese volk.

Het blijft niet bij deze opsomming. In tal van landen hebben ze te maken met de rampspoed die Shell achterlaat. Ze kunnen erover meepraten in Brazilië, op de Filipijnen en in Argentinië. Woedend zijn ze in al die landen op het handelen van de Koninklijke. Shell verliest namelijk rechtszaak op rechtszaak en wordt verplicht tot het opruimen van olie en vervuilde grond. Maar Shell geeft zelden gehoor aan de oproep van de rechterlijke macht. Shell staat boven de wet en heeft er lak aan. Overal in de wereld, zelfs in Groningen.

Olieramp in Argentinië door toedoen van Shell

Groningen versus Shell

Want ook in uw eigen land negeert Shell mensenrechten zolang er maar gas kan worden gewonnen. Groningers leven elke dag met de dreiging van de beloofde zwaardere aardbeving. En ondanks dat die nog niet is gekomen en het ongewis is of die überhaupt komt, is de ellende in Groningen nu al amper te overzien. Tientallen gezinnen worden onrechtmatig uit huizen gehaald omdat die niet veilig zijn. Scholen sluiten omdat kinderen onder een laag puin verdwijnen als die beving komt.

Mensen met schade staan met de rug tegen de muur en moeten hun recht halen tegen een leger aan duur betaalde advocaten van Shell. Een onmogelijke opgave, zeker nu duidelijk is dat Groningers van Den Haag geen financiële ondersteuning krijgen voor rechtshulp en nu duidelijk is dat het voor Groningers onmogelijk is een rechtsbijstandverzekering af te sluiten. Zoals het overkoepelende orgaan van verzekeraars zegt: “We verzekeren ook geen brandende huizen.”

Shell en Den Haag zijn beste vrienden

Zo kijkt verzekerend Nederland dus naar Groningen: ze zien een brandend huis. In de fik gestoken door Shell (NAM is voor 50 procent Shell), geen stoobreed in de weg gelegd door uw regering. Sterker: ze worden aan alle kanten gefaciliteerd door Den Haag. Door de overheid die veiligheid van inwoners als kerntaak moet hebben, maar in realiteit alleen maar opkomt voor het belang van Shell.

Het gaat zelfs zover dat Shell diep is geinfiltreerd in democratische controlerende machten in Nederland. Bij de afdeling seismologie van het KNMI zwaait een oud Shell-directeur de scepter. De baas van het Staatstoezicht op de Mijnen (de instantie die waakt over veilige winning van grondstoffen) moet wieberen na een vernietigend rapport over de verzwegen en genegeerde risico’s van gaswinning.

Door bevings bedreigd en gesloten monumentaal pand in Groningen – foto: Schokkend Groningen

Infiltratie van democratische machten

Zijn opvolger is dhr. Van der Meijden, voorheen directeur van Shell Nigeria en dus persoonlijk verantwoordelijk voor het om zeep helpen van de Nigerdelta. Ooit de vruchtbaarste lagune van Afrika, nu een dood en macaber landschap waar geen gewas meer groeit, waar geen vis meer zwemt, waar alleen maar olie lekt. De gast die dat op zijn geweten heeft, waakt nu over de veiligheid van Groningen. Dat voelt als ingezetene van Groningen niet goed, kan ik u schrijven.

Over de Nigerdelta gesproken: er lopen meerdere rechtszaken in Europa en Amerika tegen Shell vanwege de vervuiling in Nigeria. Die vervuiling is getuige de beelden enorm, schandalig en onmenselijk groot zelfs. Tientallen vierkante kilometers vruchtbare aarde zijn bedekt onder een dikke laag smerige olie. En het blijft niet bij verontreiniging van water en land.

Het grove schandaal van de Nigerdelta

Voorbeeldje: Shell fakkelt, tegen internationale verdragen in, restproducten af bij de oliewinning in Nigeria. Het afvakkelen zorgt voor 25 procent van de luchtvervuiling van het hele Afrikaanse continent. In een aantal zaken heeft de rechter inmiddels heel begrijpelijk besloten dat Shell verantwoordelijk is voor de inmense vervuiling en dat het bedrijf de troep moet opruimen.

Maar wat blijkt: dat doet Shell dus lekker niet. “Shell verzuimt Nigerdelta schoon te maken,” kopt Nu.nl vandaag, en nog kwalijker: “Olieconcern Shell geeft schaamteloos valse verklaringen af over zijn pogingen de met olie zwaar vervuilde Nigerdelta in Nigeria schoon te maken.”

Zo rolt Shell

Gewoon niet de uitspraak van de rechter opvolgen en de lokale bevolking voorliegen en laten barsten. Zo rolt uw Koninklijke Shell. Dat is althans de conclusie van Amnesty International en het Nigeriaanse instituut Centrum voor Milieu, Mensenrechten en Ontwikkeling die een rapport hebben geschreven over de staat van vervuiling en het in hun ogen falen van Shell bij de opruiming.

Het is een terugkerend beeld bij Shell, waar ze ook in de wereld actief zijn. Ze halen miljarden uit de grond, laten de regio vervuild of in gevaar achter en weigeren om ook maar iets op te ruimen of op te lossen. Die kosten en ellende zijn uiteindelijk voor de lokale bevolking en overheden. Zo handelt Shell in de Nigerdelta, in Canada, op de Filipijnen, op Curacau en ook in Groningen.

Shell vervuilt, de belastingbetaler draait er voor op

Shell bedreigt in Stad en Ommeland met gaswinning de hele regio. Huizen staan op instorten, cultuur historisch erfgoed wordt gesloopt, want niet meer veilig en de rekening gaat grotendeels naar de staat. De belastingbetaler draait op voor de rampspoed. Shell gaat er vandoor met het dikke geld.

Dit bedrijf voorziet u van het predicaat Konlinklijk. In dit bedrijf heeft u volgens de overlevering meer dan één aandeel. Voor dit bedrijf reist uw familie en uw regering de wereld over. Niet om excuses aan te bieden, wat zou passen en moeten, maar om de weg vrij te maken voor nog meer vervuiling en nog meer verkrachting van de aarde.

De Nigerdelta nadat Shell heeft huisgehouden

De Duivel in een Koninklijk jasje

Geld is namelijk de enige waarde die de multinational kent. Niet zo gek, een bedrijf heeft als insteek winst maken, en opkomen voor de belangen van het milieu of lokale bevolking is in strijd met de enige doelstelling. Wat wel gek is, is dat u uw zegen geeft aan deze koloniale en schofterige handelswijze van Shell door ze het predicaat Koninklijk te geven.

Dat één van de grootste en roekelooste vervuilers van de aarde die titel mag dragen is een gotspe, een farce, een klap in het gezicht van al die gedupeerden en slachtoffers in de hele wereld die machteloos staan tegenover het leger aan duurbetaalde juristen van Shell.

Krokodillentranen in Groningen

U kunt wel heel empathisch op bezoek gaan in Groningen bij gedupeerden van bevings en vol meelij uw afschuw over de situatie uitspreken, het zijn krokodillentranen zolang u niet Shell wijst op zijn verantwoordelijkheid. Het zijn huichelachtige woorden zolang u het bedrijf de eretitel Koninklijk schenkt. Het zijn valse doekjes voor het bloeden zolang u ook maar één aandeel heeft in Shell.

Daarom het verzoek om te overwegen of Shell nog wel het predicaat Konlinklijk waard is. Het bedrijf gedraagt zich in ieder geval allesbehalve Koninklijk. En misschien zou u ook uw aandelen van de hand kunnen doen, of juist middels die

aandelen druk kunnen uitoefenen op de top van Shell om menselijker met mensen om te gaan, om verantwoordelijker met de aarde om te gaan.

Hoe legt u dit uit aan uw kleinkinderen?

Want er is maar één aarde en daar moeten we het allemaal mee doen. Shell, maar ook uw onderdanen, uw kinderen, toekomstige generaties en al die andere mensen in de wereld. U wilt toch later niet aan uw kleinkinderen uitleggen dat opa een bijdrage heeft geleverd aan het verneuken en leegroven van moeder aarde. Aan het uitbuiten van volkeren. Aan het moedwillig in gevaar brengen van Groningers. Aan het uithollen van de toekomst. Dat kunt en wilt u toch niet uitleggen?

Afwachtende uw reactie verblijf ik,
Met vriendelijke groet,

Willem Groeneveld

(sikkom.nl)

Dutch Shell

Oct 1st, 2016
by John Donovan

EBOOK BY JOHN DONOVAN: SIR HENRI DETERDING AND THE NAZI HISTORY OF ROYAL DUTCH SHELL

Royal Dutch Shell en de nazi's

door john donovan

In de "Fortune Global 500 Ranking by Revenue 2010" is Royal Dutch Shell Gerangschikt als het na grootste bedrijf ter wereld, na Wal-Mart Stores.
Veel mensen weten iets over de controversiële track record van de olie-reuzen in Nigeria. Het omvat decennia lang plunderen en vervuiling, met betrokkenheid bij Spionage, corruptie, marteling, moord en andere mensenrechtenschendingen. Sommige mensen zijn zich bewust van Shell's gewetenloze relaties met despotische regimes In Irak, Iran en Libië. Shell opzettelijk vermomde scheepvaartbewegingen van Irak en Iraanse olie tijdens UNsanctions. Zeer weinig mensen hebben een indruk van Shell's cruciale steun voor Hitler en de nazi Feest. In principe redde Shell de nazi-partij toen het in gevaar kwam van een financiële ineenstorting En bleef gedurende meer dan tien jaar geld in het nazi-project pompen. Als een
Als gevolg hiervan was Shell waarschijnlijk indirect verantwoordelijk voor meer dan 30 miljoen sterfgevallen In de Tweede Wereldoorlog. Ik heb al een serie artikelen over dit explosieve onderwerp gepubliceerd, de meeste recente hoofdartikel onder de kop: "Royal Dutch Shell Nazi Secrets" De Nederlandse oliebaron Sir Henri Deterding droeg Shell's steun voor de nazi's. Hij was de dictatorische oprichter van Royal Dutch Shell openbaar beschreven als de 'Napoleon van Petroleum' en 'De Krachtigste Man in de Wereld'. Meneer henri was gevangen genomen met Hitler en de nazi's. Een officieel verslag van de geschiedenis van de olie-reus - 'Een geschiedenis van het Koninklijk Nederlands Shell "- geschreven door eminente historici verbonden aan de Universiteit Utrecht, verstrekte onschatbare informatie tijdens mijn onderzoek. De historici werden gegeven onbeperkte toegang tot Royal Dutch Shell-archieven. Het onderzoeksinstituut voor geschiedenis en cultuur begeleid het project. De gehele 4-volumeschiedenis gepubliceerd In 1997 kost £ 140 (meer dan $ 200). Ik heb pdf-bestanden gemaakt op basis van relevante pagina's van Volumes 1 & 2voor publicatie over het internet. Publiek belang in het kennen van de waarheid over zo'n historisch belangrijk Zaken die mijns inziens groter zijn dan koperspecifieke problemen. In plaats van de informatie te zijn begraven in een dure reeks geschiedenisboeken die hoofdzakelijk in een paar verwijzingen beschikbaar zijn bibliotheken voor onderzoek door academici, de informatie is nu vrij beschikbaar op de wereld wijde web. Het publiek en de investeerders moeten zich bewust zijn van het nazi-verleden van Shell. Sommige mensen, misschien familieleden van die arme zielen die gruwelijke doden in het nazi-gas hebben geleden kamers, zou willen dat Shell alleen op deze terreinen boycot wordt. Shell's nazi
business partner, de beruchte IG Farben, leverde het gebruikte Zyklon-B gas

Tijdens de Holocaust miljoenen mensen uit te roeien, inclusief kinderen. Informatie in Shell's eigen geautoriseerde geschiedenis van het bedrijf bevestigt dat Shell op verschillende manieren in de Nazi's gepompt, was soms antisemitisch, verkocht zijn eigen nederlandse Joodse werknemers uit naar de nazi's en samenzweren direct met Hitler. Lezers kunnen zelf zien op de onderstaande pagina's dat Shell haar voortgezet heeft partnerschap met de nazi's in de jaren na het aftreden van sir Henri Deterding als leider van het bedrijf. Sir Henri bleef een directeur na zijn pensioen van de topbaan en maakte enorme donaties aan voedsel voor Nazi-Duitsland die wijd waren gerapporteerd. Dit betekende dat Shell zich bewust was van zijn activiteiten en hem toestaat blijven als directeur; Geen verrassing met inachtneming dat Shell haar ook heeft voortgezet partnerschap met de nazi's (zelfs na de daaropvolgende dood van Sir Henri). Als een lange termijn campagne tegen Shell management misdeeds, mijn objectiviteit en onpartijdigheid is open voor de vraag. Dit is de reden waarom Icreated pdfs bevatten relevante pagina's uit "A History of Royal Dutch Sheil", zodat geïnteresseerden kunnen lees Shell's eigen account van relevante evenementen. Aangezien de historici door Shell werden betaald, volgt dat hun objectiviteit en onpartijdigheid is ook open voor de vraag. Ze lijken ook te hebben genoten globale jet instelling gefinancierd door Shell. De relevante historici - Joost Jonker en Jan Luiten van Zanden - speelden af het centrale probleem van Shell financierde de nazi's op basis van Hitler dat niet zou doen eens met Sir Henri ontmoeten. Mijn eigen onderzoek, inclusief krantenverslagen uit de jaren 1930 opgegraven in The New York Times-archief, onthulde dat kon niet verder uit de waarheid zijn geweest. Agenten die gezamenlijk voor Hitler en Sir Henri na de twee betrokken zijn mannen hadden een privé vier-daagse topbijeenkomst bij Hitler's bergtop retraite in Berchtesgaden. Beide dictators hadden ontwerpen op de Russische olievelden. Wat al die jaren geleden is gebeurd, heeft duidelijk geen reflectie op de huidige Shell werknemers, de overgrote meerderheid van hen zijn fatsoenlijke hardwerkende mensen. De vreselijke gebeurtenissen vallen echter altijd de naam Royal Dutch Shell en het merk waarmee het bedrijf het best bekend is over de hele wereld: Shell.

John Donovan
Maart 2011

http://royaldutchshellplc.com/2016/10/01/index-of-shell-leadership-financial-support-for-the-nazis/

Kingsday in the Netherlands

Photo: leefbaar3b.nl

Kingsdag is the most famous national holiday in The Netherlands. The Netherlands permanent brainwashing of the 16 million inhabitants.

Jorge Zorreguieta

Posted on 29/10/2011 by admin
geschiedenis.nu

Iedereen is blijkbaar vergeten dat Nederland na de VS de belangrijkste steunpliaar was van het regime Videla. De handel met Argentinië bloeide als nooit tevoren en Nederlandse investeringen vloeiden met honderden miljoenen naar het land van Máxima. Alle grote bedrijven deden goede zaken:

Philips, Shell, Gasunie, AMRO-bank, Fokker, BosKalis, Albert Heijn, Hunter Douglas, noem ze allemaal maar op.

Jorge Zorreguieta werd met steun van de Nederlandse regering benoemd tot bestuurslid van de ISO, de Internationale Suikerorganisatie.

Jorge Zorreguieta (1928-2017), de man die zweeg

Frans Dijkstra– 12:09, 9 augustus 2017

Jorge Zorreguieta, de vader van Koningin Maxima, is op 8 augustus 2017 overleden. Zorreguieta zweeg -*vanwege zijn betrokkenheid bij het moorddadige generaalsbewind in de jaren zeventig*- op dringend advies van het koninklijk huis. Dat koninklijke zwijgen heeft resultaat gehad, want de publieke aandacht verplaatste zich al gauw naar de charmes van Máxima.

Bron: trouw.nl

Gerard Aalders- Zorreguieta

gerardaalders.nl
5 juli 2017

Gerard Aalders: Jorge Zorreguieta, werd al jarenlang verdacht van medeplichtigheid aan de verdwijning van politieke gevangenen in Argentinië. Hem was tot altijd weinig in de weg gelegd want de schoonvader van koning Willem-Alexander voor de rechter slepen deden we liever niet. Dat is immers altijd al zo geweest. Zorreguieta heeft altijd beweerd nooit iets te hebben geweten van de verdwijningen. Uniek, want praktisch geen Argentijn is dat ontgaan. De hele wereld kende de beelden van de`Dwaze Moeders' op het Plaza de Mayo in Buenos Aires.

Sinds het rapport-Baud is er veel veranderd in Argentinië, maar Zorreguieta heeft nooit iets laten blijken van spijt, laat staan van medegevoel voor de slachtoffers. Zijn Nederlandse schoonzoon en toen nog kroonprins Willem-Alexander zweeg niet, maar bleek weinig van de kwestie te hebben begrepen. Toen de RVD even niet oplette, beweerde de prins dat je ook anders naar de zaak kon kijken. De conclusie van Baud was ook maar een mening waar andere tegenover stonden. De prins doelde op een ingezonden brief (uit `open bron', zoals hij het noemde) die – naar spoedig zou blijken - door Videla zelf was geschreven.

Máxima gelooft heilig in de onschuld van haar vader. Ze heeft het hem recht op de man af gevraagd, maar pappa had echt géén idee dat het regime dat hij als minister diende - en waarvoor hij dus medeverantwoordelijkheid draagt - zich aan misdaden en beschuldigingen had schuldig gemaakt.

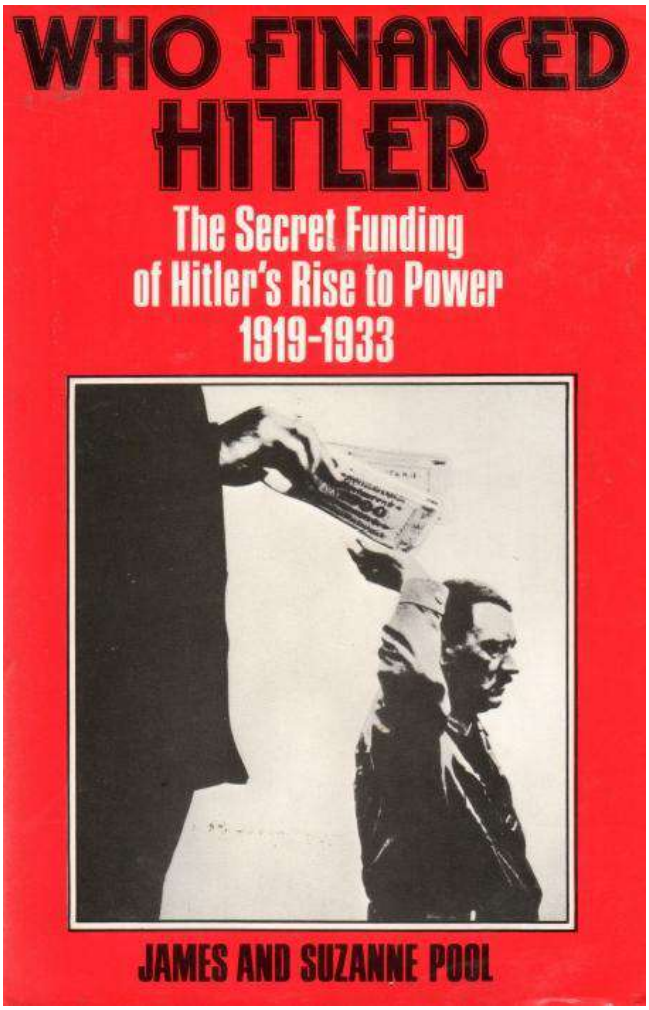

"Who Financed Hitler"

byJames E. Pool III and Suzanne Pool
A Raven Book 1978

This is ajoint project of
Macdonald and jane's Publishers Limited
and Futura Publications Limited
First published in Great Britain in 1979 by
Macdonald and jane's Publishers Limited
Paulton House
8 Shepherdess Walk
London N17LW
ISBN 0 354 04395 1
Reproduced from camera-ready copy supplied
Printed and bound in Great Britain by
Richard Clay (The Chaucer Press) Limited
Bungay, Suffolk

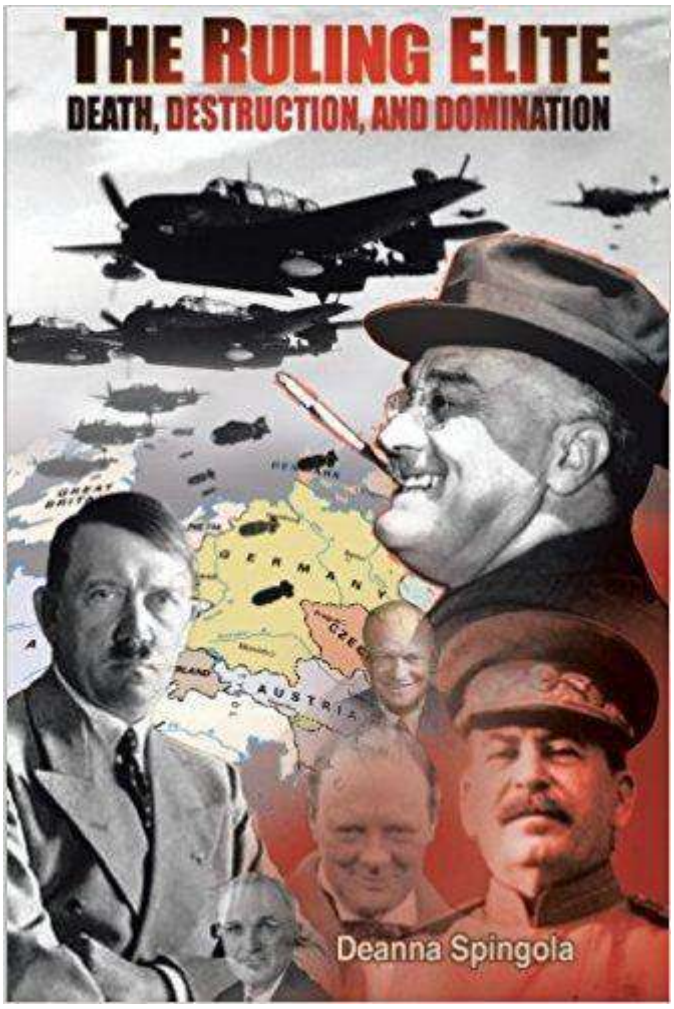

“The Ruling Elite”

Deanna Spingola

Trafford publishing

ISBN: 978=1-4907-3474-352877

Trump ontdekt nu hoe lucratief wapenhandel is

De Verenigde Staten en het Verenigd Koninkrijk blijven maar wapens leveren aan Saoedi-Arabië. Onbegrijpelijk, vindt wapenhandelexpert Andrew Feinstein.

Bron: nrc.nl

Maartje Somers
20 mei 2017

‘Encouraging’: Ivanka & Melania Trump praise Saudi Arabia’s progress on women’s rights

rt.com
Published time: 21 May, 2017

Ivanka Trump in Riyadh on May 20, 2017. © Mandel Ngan / AFP

“systematische schendingen van de mensenrechten in Saoedi-Arabië. De Verenigde Staten bieden alleen gedempte kritiek op de Saoedische mensenrechten schendingen.Saoedi-Arabië verdraagt geen openbare aanbidding door aanhangers van andere religies dan de Islam. De autoriteiten bleven discrimineren tegen vrouwen en religieuze minderheden. Saoedi-Arabië past Sharia (Islamitische Wet) toe onder zijn nationale wetgeving.Critici wezen er op dat Trump zakenbelangen heeft in onder meer Saoedi-Arabië en Egypte, alle landen in het Midden-Oosten waar Trump zakelijke belangen heeft, bleven van de moslimban verschoond”

U.S. in final stages of $100 billion arms deal for Saudi Arabia: White House official

By Steve Holland,Reuters May- 13 2017

By Steve Holland

WASHINGTON (Reuters) - The United States is close to completing a series of deals to sell Saudi Arabia more than $100 billion in American arms and related maintenance, a senior White House official said on Friday, as President Donald Trump prepares to visit Riyadh in a week.

The official, who spoke to Reuters on condition of anonymity, said the arms package could end up surpassing more than $300 billion over a decade to help Saudi Arabia boost its defensive capabilities while maintaining U.S. ally Israel's qualitative military edge.

"We are in the final stages of a series of deals," the official said. The package is being developed to coincide with Trump's visit to Saudi Arabia. Trump leaves for the kingdom on May 19, the first stop on his maiden international trip.

(Reporting by Steve Holland; Editing by Yara Bayoumy and Tom Brown)

Trump arrives in Saudi Arabia in first foreign trip

ALJAZEERA: MAY 20- 2017

US president receives warm welcome by King Salman as he seeks to repair ties with Washington's closest Arab ally.

Photo: Reuters /Aljazeera 2017

Trump: Qatar must stop funding terrorism

By: Nicole Gaouette, Dan Merica and Ryan Browne, CNN

June 10, 2017

U.S. sells $12 billion fighter jets to Qatar despite terrorism accusations

UPI

June 14 (UPI) -- Despite President Donald Trump's accusations against the government of Qatar for supporting terrorism, the Pentagon approved a deal to sell $12 billion worth of F-15 fighter jets to the country. "Secretary of Defense Jim Mattis met today with Qatari Minister of State for Defense ...

The People

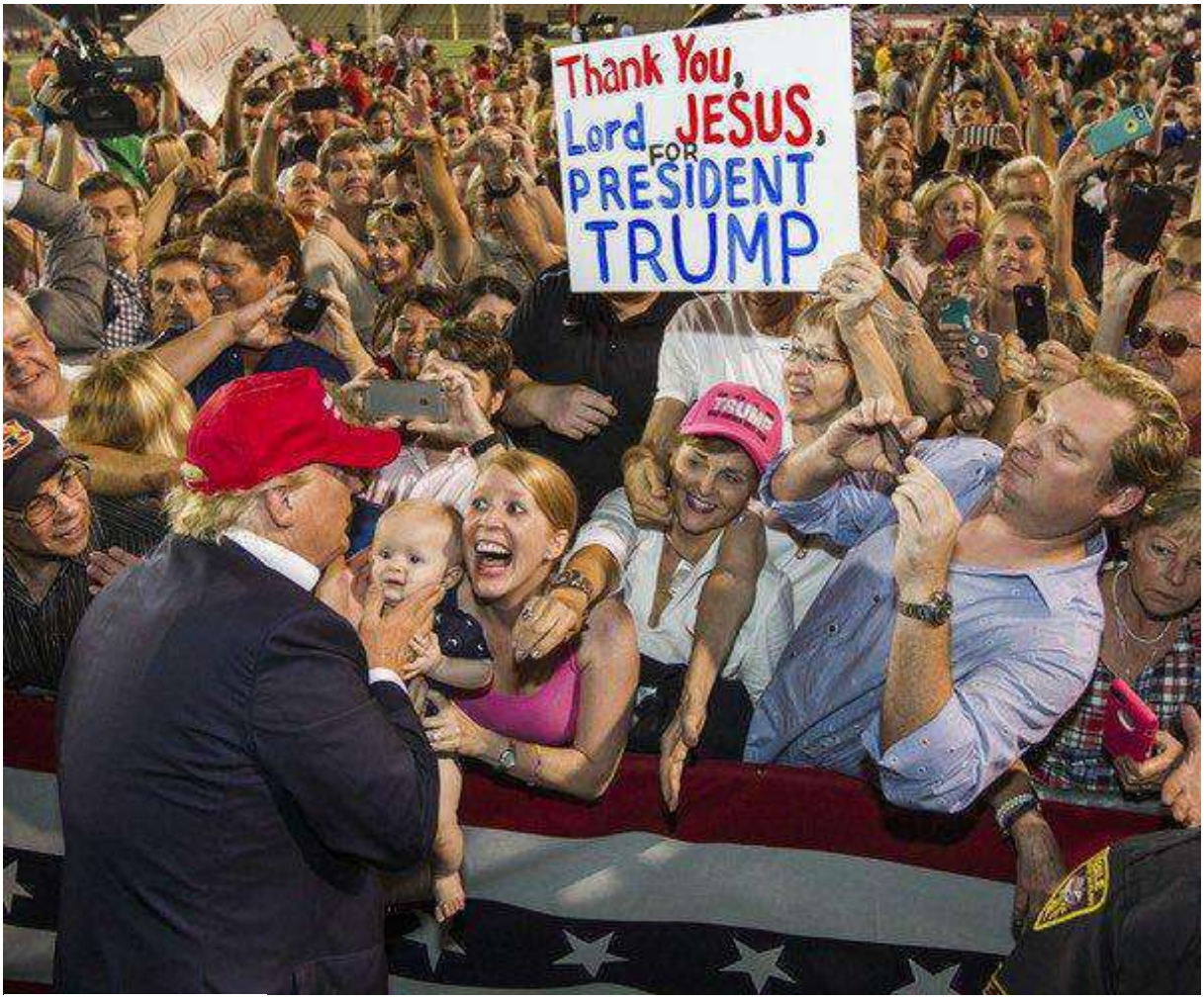

Mark Wallheiser/Getty Images

Are American voters actually just stupid?

“government serve the bankers on Wall Street”

Donald Trump: and we are fighting for every American who believes government should serve the people ... *“we are transferring power from Washington, D.C. and giving it back to you, the people”*. Donald Trump which serves the interests of the military-industrial complex at the expense of the American people.

Political cartoons

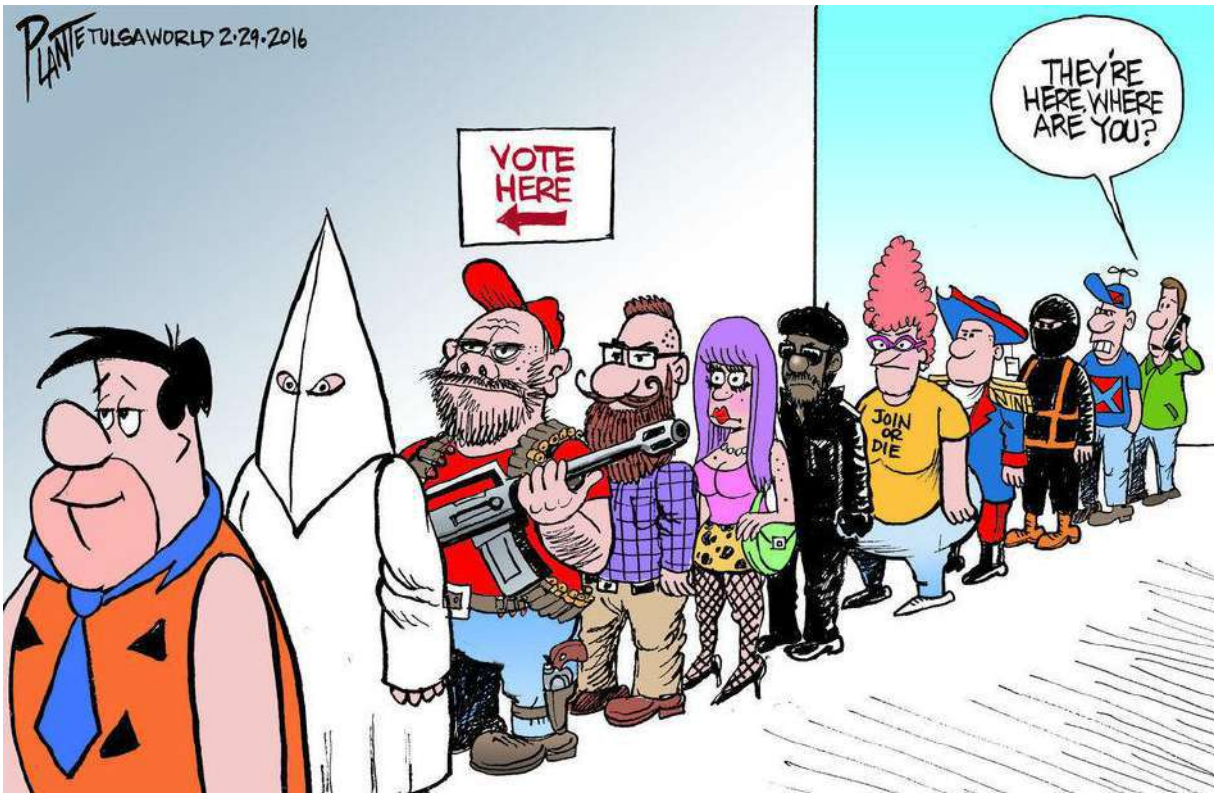

Cartoon: Bruce Plante / tulsaworld 2016

Cartoon: taken from whistleblower-newswire.com 2017

Why do millions think Trump is the savior of the working class?

Newsweek
05 Feb- 2017

In Johnstown, Pennsylvania, Republican presidential nominee Donald Trump told supporters he would bring back jobs to the depressed steel town (AFP)

Why do millions of white working class and middle class people believe that Donald Trump cares about them?

rawstory.com
2016

top 10 most expensive things owned by Donald Tump the president of the United States of America

Photo: gearheads.org / Trump Rolls-Roys Phantom V12 2015

Gepubliceerd op 19 feb. 2017
therichest.com

Before he was voted to be the next President of the United States Donald Trump was already known for his billions and billions of dollars. He made some of his money from investing and developing properties in New York's Manhattan area, but he's also known for his appearances on 'The Apprentice'. While most of it probably wouldn't have been possible without his father's money, he has made quite a name and fortune for himself over the years. And with that fortune comes ridiculously expensive things that most people would have no use for. https://www.youtube.com/watch?v=u9CtzalboVg

David Valnetinc

Refugees Will Cost Taxpayers an Estimated $4.1 Billion in FY 2017

Breitbart News / Feb 19- 2017

Photo: Getty

Donald Trump budget proposal to force millions off food stamps

The plans have already received widespread criticism

Andrew Buncombe New York
Monday 22 May 2017 / independent.co.uk

The plan would cut up to $193bn from food stamps over the next decade *AP*

Millions of people will be driven off food stamps as part of the spending cuts being planned for Donald Trump's first budget. The President's proposals would cut up to $1.7trillion over the next ten years, with saving coming from cuts to programmes such as Medicaid, federal employee pensions, welfare benefits and farm subsidies. The *Washington Post* said Mr Trump would cut $800bn alone from Medicaid, the state-federal programme that provides health care to low-income citizens. Up to 10m people could lose out over the next decade.

Sun-Times 2017

Ashlee Rezin/Sun-Times
23 mrt. 2017

Hundreds marched through the streets of Chicago to protest the American Health Care Act and mark the 7th anniversary of the Affordable Care Act on Thursday, March 23, 2017. House Republicans on Thursday postponed a planned vote on the GOP's bill to repeal and replace the ACA.

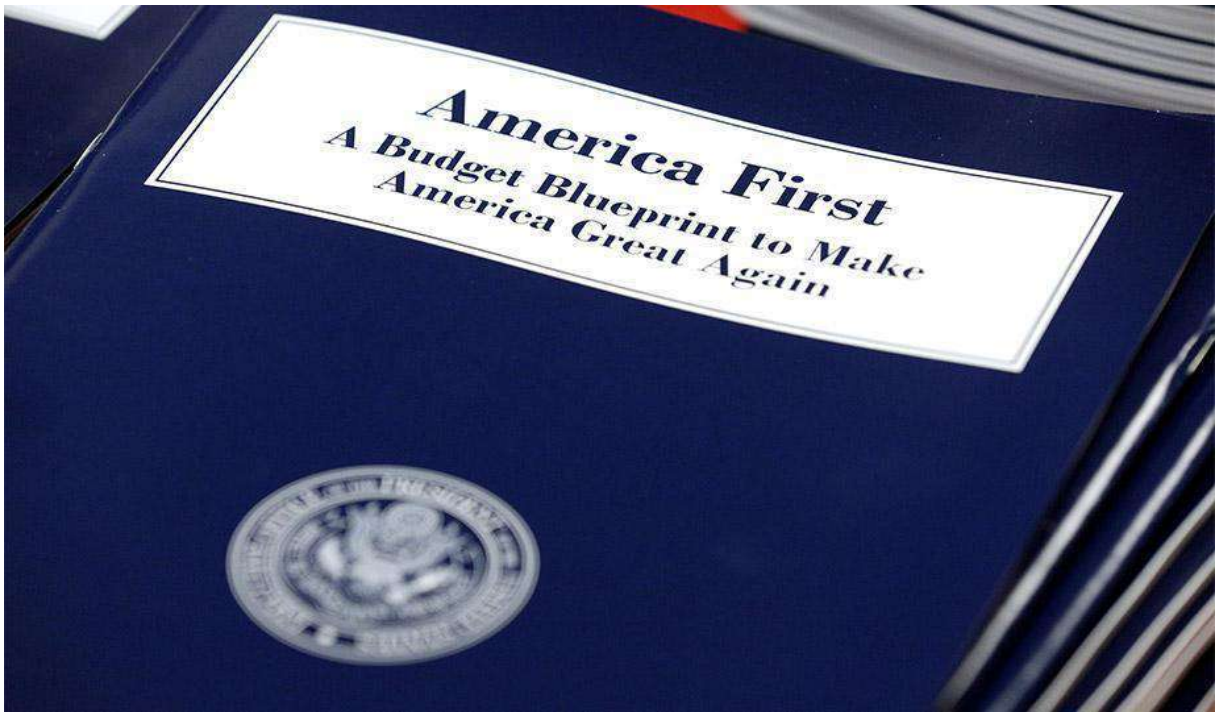

(Reuters photo: Joshua Roberts) / nationalreview.com

Pharmaceutical companies the biggest criminals

Ivan Illich

In 1975, Ivan Illich warned that medical professionals and pharmaceutical firms have a vested interest in sponsoring sickness by creating unrealistic health demands that require more treatments. Illich considered this to be a part of the undesirable medicalization of our lives.

med.uottawa.ca

20 Signs That The Health Care Industry Has Become All About Making As Much Money As Possible

theeconomiccollapseblog.com

By Michael Snyder, on September 8th, 2010

Once upon a time in America, people became doctors and nurses because they wanted to help people, building hospitals was a labor of love, lawyers didn't chase ambulances, health insurance companies did not openly abuse their customers and greedy pharmaceutical companies did not dominate the entire health care industry. But today all of that has changed. Why do most people choose a career in the health care industry today? It is because they want to make a lot of money and live a comfortable lifestyle. Why do most health facilities get built today? They get built because someone is hoping to make a huge profit. Why do so many lawyers specialize in medical malpractice? Here's a hint – it is not because they want to make life better for people. Why do health insurance companies keep raising premiums even while they are making record profits? It is because they can and because they are greedy. Why are pharmaceutical corporations some of the most profitable companies on the face of the earth even though their products are harming tens of millions of people? It is because our health care system has become wildly corrupt and is now about making as much money as possible.

Not that everyone in the health care industry is motivated by greed. Some doctors and nurses volunteer a ton of their time to assist the poor and the needy. Others use their vacation time to go overseas and provide free medical care in third world nations. Many religious groups and non-profit organizations build hospitals and clinics because they are truly trying to help people. And there are a few health insurance companies that are trying to play the game honestly.

But unfortunately, those with noble intentions in the health care industry are the exception rather than the rule. Overall, the health care industry in America is all about the money, and it is about time that we quit pretending otherwise.

The following are 20 signs that the health care industry in the United States has become all about making as much money as possible….

1 – Even as the rest of the U.S. economy deeply struggles, America's health insurance companies increased their profits **by 56 percent** in 2009.

2 – According to a report by Health Care for America Now, America's five biggest for-profit health insurers ended 2009 **with a combined profit of $12.2 billion**.

3 – The top executives at the five largest for-profit health insurance companies in the United States received **nearly $200 million** in total compensation in 2009.

4 – According to an article on the Mother Jones website, health insurance premiums for small employers in the United States **increased 180%** between 1999 and 2009.

5 – Health insurance premium increases are getting totally out of control. For example, the **39% increase in health insurance premiums** that Anthem Blue Cross imposed on some California customers last year was so obscene that it made national headlines.

6 – Since 2003, health insurance companies have shelled out **more than $42 million**in state-level campaign contributions.

7 – There were **more than two dozen pharmaceutical companies** that made over a billion dollars in profits in 2008.

8 – Each year, **tens of billions of dollars** is spent on pharmaceutical marketing in the United States alone.

9 – **Nearly half of all Americans** now use prescription drugs on a regular basis according to a CDC report that was just released. According to the report, approximately one-third of all Americans use two or more pharmaceutical drugs, and more than ten percent of all Americans use five or more prescription drugs on a regular basis.

10 – According to the CDC, **approximately three quarters of a million people a year** are rushed to emergency rooms in the United States because of adverse reactions to pharmaceutical drugs.

11 – **According to a very surprising new study**, 85 percent of new pharmaceutical drugs are "lemons" and pose serious health risks to their users.

12 – The Food and Drug Administration reported **1,742 prescription drug recalls** in 2009, which was a gigantic increase from 426 drug recalls in 2008.

13 – Shocking new research has found that expectant mothers taking antidepressants **have an astounding 68 percent increase** in the overall risk of miscarriage. Yet the pharmaceutical companies are essentially doing nothing to stop this.

14 – The use of psychiatric medications among 18 to 34 year old members of the U.S. military and their wives **increased by 42 percent** between 2005 and 2009.

15 – There are some disturbing new medical studies that suggest that many of the most popular anti-depressant drugs **are no more effective than a placebo**.

16 – Pharmaceutical companies continue to rake in billions of dollars from selling vaccines and are encouraging even pregnant women to take them, even though there is mounting evidence that taking vaccines while pregnant **dramatically increases the rate of miscarriage**.

17 – One woman in New Hampshire **is seeking more than $24 million** in damages from the manufacturer of a prescription drug that she took for shoulder pain. It turns out that as a result of taking the drug, she is now blind and has been left scarred by internal and external burns.

18 – **According to one stunning new study**, the medical liability system in the United States added approximately $55.6 billion to the cost of health care in 2008.

19 – Pharmaceutical companies have become so greedy that now they are even attempting to patent our genes. It is being reported that **over three million gene patent applications** have been filed with the U.S. government so far. Tens of thousands of gene patents have already been granted at this point. It is estimated that companies hold approximately 40,000 patents on sections of the human genome right now. Those patents cover approximately 20% of our genes.

20 – According to a recent report, Americans **spend about twice as much** as residents of other developed countries on health care, but get much lower quality and far less efficiency in return.

Pharma Whistleblowers

September 7, 2015 by Joel Edwards
Last updated on: January 9, 2016

It turns out, that old adage is true – money does not buy everything. For some, money does not buy a clear conscience. Despite earning high incomes, these former pharmaceutical employees left their jobs and are now sharing the truth of what goes on behind the curtain. Many of them have written books, participated in documentaries, and shared their stories through online videos.

Here are a few.

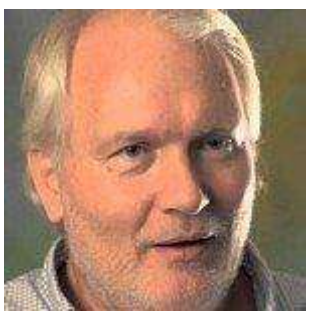

Dr. Peter Rost, Former Vice President of Pfizer

Dr. Rost, a former anesthesiologist and pharmaceutical VP, is the author of *The Whistleblower, Confessions of a Healthcare Hitman*. Dr. Rost is an expert witness on Big Pharma in the areas of patent infringement, pharmaceutical marketing, drug product liability, drug marketing and promotion, and drug sales.

Rost: Universities, health organizations, everybody that I've encountered in my former career as a pharmaceutical executive, are out there with their hands out. You know everybody's begging for money, nobody has any money. The government doesn't have any money. The universities don't have money. Nobody has money. The only ones that have money are these big multinational corporations, and they have lots of money. And they use that money to basically buy influence.

Dr. John Rengen Virapen

Dr. John Virapen is plagued by a guilty conscience. After completing his medical training, Dr. Virapen started in the pharmaceutical industry as a salesman. Eventually, he rose to the top ranks and became the general manager of Eli Lilly and Company in Sweden. He admits he participated in bribery, giving false information and deception to launch and market several popular drugs. After becoming a father at age 62, he grew a conscience. He has vowed to dedicate his remaining years to speaking out against the very industry that made him a wealthy man.

Virapen: I have spent 35 years of my life working in an industry, the pharmaceutical industry, and they do nothing but annihilate the population of this world. Why do they do that? Because they want to make money, money, money, money, money…They don't care about your lives. They only care about their wallets.

Kathleen Slattery-Moschkau, Pharmaceutical Sales Rep for 10 Years

Kathleen is the writer and director of the film *Side Effects* starring Katherine Heigl. She helps to explain the difference between cutting edge marketing, and scientific progress.Slattery-Moschkau:

The psychiatric market is huge and every company out there wants a little piece of that pie because it is so lucrative. We did a lot of lunches and dinners and we brought in speakers and those speakers were obviously paid by us and we would we wave, you know, renowned studies at them from renowned journals but of course we would never say that these studies were paid for by our company and that it was written by a ghost writer who is paid by our company or that our company tends to do a ton of advertising within that particular medical journal.

Gwen Olson, a 15-Year Sales Rep Who Worked For Johnson & Johnson, Syntex Labs, Bristol-Myers Squibb, Abbott Laboratories and Forest Laboratories

Over time, Gwen had what she describes as a spiritual awakening as she observed the harm that pharmaceuticals caused people. This led her to come forward and to speak out against the pharmaceutical companies. She explains what their priorities really are.
Olson: What the pharmaceutical industry is in the business of doing is disease maintenance and symptoms management. They are not in the business to cure cancer, to cure Alzheimer's, to cure heart disease, because if they were, they would be in the business of putting themselves out of business. And that in fact doesn't make sense.

Sources:

- *Peter Rost: Influencing The Medical Establishment* – One More Girl Excerpts -You Tube
- Peter Rost – Blog
- *John Rengen Virapen (1/4) Big Pharma Whistleblower Speaks Out at the AZK in Germany* – You Tube
- *Ex-Pharmaceutical Rep: Billions Spent on Drug Ads* – You Tube
- *Pharma Not in Business of Health, Healing, Cures, Wellness* – You Tube
- *Former Salesman For Vaccine Maker Merck & Co. Wouldn't Vaccinate His Son* –You Tube
- *Former Merck Rep Says Mandatory Vaccination Is For Profit and Not Public Health* – You Tube

Bron: organiclifestylemagazine.com

Trump promises reforms on drug prices, saying companies ‘getting away with murder’

By DYLAN SCOTT
JANUARY 11, 2017

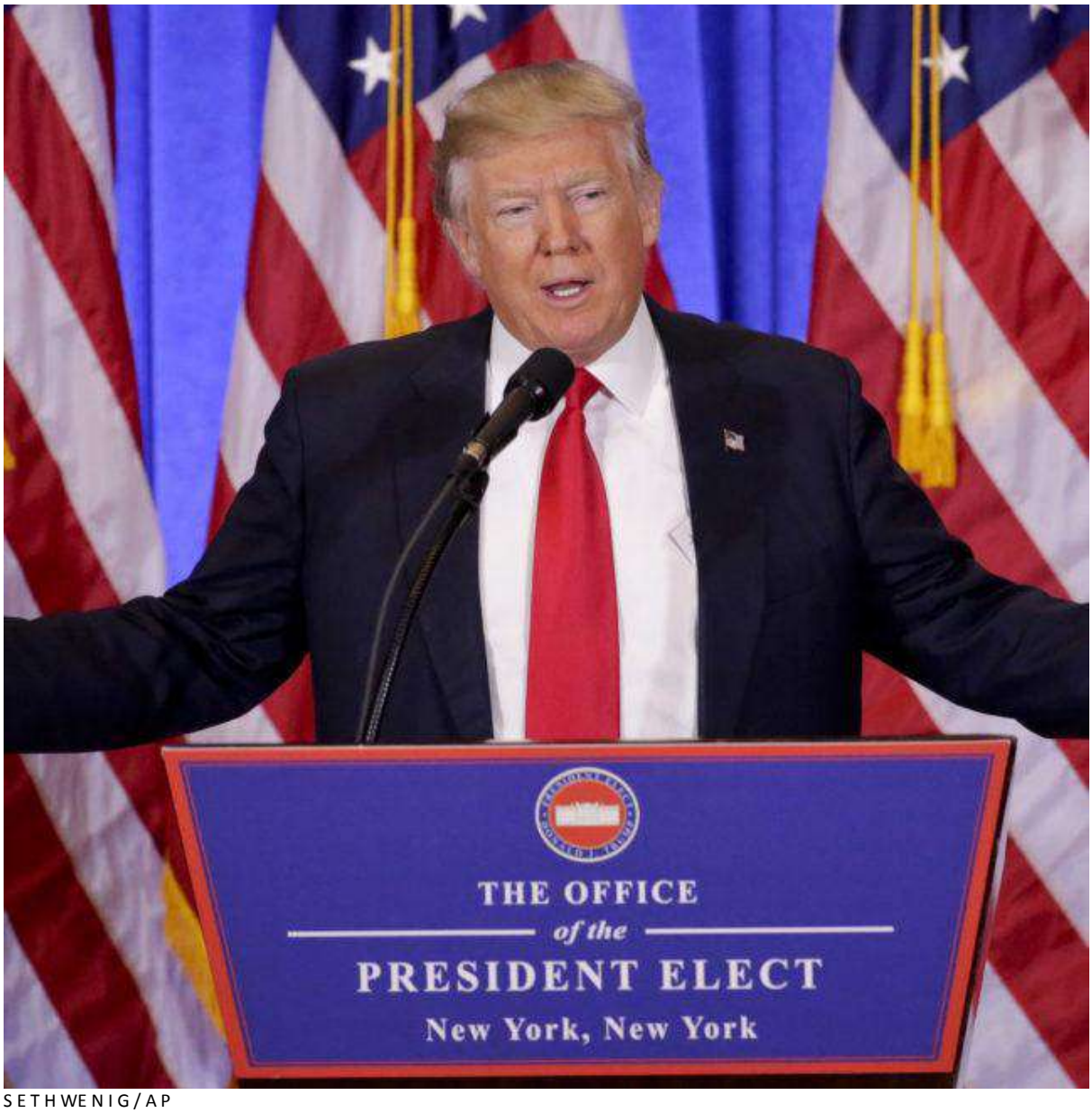

SETH WENIG/AP

In his first press conference Wednesday as president-elect, Donald Trump swiftly slammed the pharmaceutical industry.

https://www.youtube.com/watch?v=0tlH-9hvOgE

statnews.com
2017

Twitter

Donald J. Trump

I am working on a new system where there will be competition in the Drug Industry. Pricing for the American people will come way down!

3:46 PM - Mar 7, 2017

twitter.com

How the American Health Care Act Leaves Near-Elderly People Behind

The bill cuts the deficit and lowers premiums for the wealthy and healthy by squeezing the poor, old, and sick out of health-care markets and government-benefit programs.

theatlantic.com

March 14, 2017

the capitalist network that runs the World

article: newsscientist.com

October 19, 2011

By Andy Coghlan and Debora MacKenzie

"a few bankers control the global economy"

a relatively small group of companies, mainly banks, with disproportionate power over the global economy. The top JPMorgan Chase & Co, and The Goldman Sachs Group.

It’s only money…

The annual J.P. Morgan Healthcare Conference is the largest and most informative healthcare investment symposium in the industry, bringing together industry leaders, emerging fast-growth companies, innovative technology creators, and members of the investment community.

Banking on Cluster Bombs: JP Morgan Invests in Banned Weapons

telesurtv.net

Published 16 June 2016

"It is an absolute outrage that financial institutions are investing billions into ... weapons which are banned under international law."

More than 155 financial institutions have invested billions of dollars in companies making cluster bombs, weapons banned under international law because of their impact on civilians, an advocacy group said Thursday, according to Reuters.

RELATED:
Netherlands Is the Tax Haven of Choice for Global Arms Dealers

The firms invested more than US$28 billion in seven producers of cluster munitions between June 2012 and April 2016, according to a report by PAX, a Dutch campaigning organization.

"It is an absolute outrage that financial institutions are investing billions into companies that produce weapons which are banned under international law," said Suzanne Oosterwijk, author of the report. "It is time for financial institutions to stop disregarding the international norm."

Oil & Gas: Money,Money,Money…

J.P. Morgan's Global Oil & Gas Investor Conference brings together the senior management of global oil & gas companies, industry experts and institutional investors. The format of the day will be a combination of panel sessions, expert presentations, as well as one-on-one meetings.

Hitler’s Inferno de les van gisteren (getuigenis als les voor de toekomst)

Adolf Hitler kwam aan de macht mede door de financiële en materiële steun van de groot-industriëlen in Duitsland. Hitler werd zelfs in 1939 genomineerd voor de Nobelprijs voor de vrede. Des te meer reden voor ons om waakzaam te zijn opdat de geschiedenis zich niet mag herhalen. Uit het verleden kunnen mensen de lessen trekken.

Dutch cardinal: Bishops warned of euthanasia's slippery slope

- Jonathan Luxmoore
- Cruxnow.com

Aug 2, 2017

CATHOLIC NEWS SERVICE

Cardinal Willem Eijk of Utrecht, Netherlands. (Credit: Simon Caldwell/CNS.)

OXFORD, England - Recent increases in euthanasia and assisted suicide deaths among psychiatric and dementia patients reflect the concerns church officials expressed years ago, said a Dutch cardinal.

Cardinal Willem Eijk of Utrecht, Netherlands, said psychiatrist Boudewijn Chabot was right to complain that doctors were now ignoring legal requirements that a patient requesting death should be "suffering unbearably and without prospect."
Writing in the *NRC Handelsblad* daily, Chabot, a pioneer of the Dutch euthanasia law, said he fully favored "self-determination" and was unconcerned about the increase in euthanasia deaths. However, he added that he was alarmed by euthanasia's extension to psychiatric patients, as well as to dementia sufferers, 141 of whom were killed in 2016, compared to just 12 in 2009.

In an August 1 statement to *Catholic News Service*, Eijk, who heads the Dutch bishops' medical ethics commission, said, "Chabot is now complaining about a development he himself initiated.

"Of course, it's good to read that an initiator and early advocate of euthanasia and assisted suicide is now concerned," the cardinal said. "But the Dutch bishops' conference has warned from the beginning against violating the intrinsic dignity of human life through euthanasia or assisted suicide, because it is never ever allowable to violate intrinsic values, and because in doing so you put yourself on a slippery slope.

Sociaal Darwinisme

Pro-euthanasie -lees- Peter Singer,C.W. Rietdijk "De Holle diamant" en Ezekiel Emanual,USA), "Die Freigabe der Vernichtung lebensunwerten Lebens" Karl Binding / Alfred Hoche 1920.

SWR-geschichte 2015 Euthanasie in het Derde Rijk
https://archive.org/details/EuthanasieSWRGeschichte

“Das Erbe” propaganda film Derde Rijk uit 1935 en “Ich Klage an”uit 1941 om de euthanasie te rechtvaardigen.

Tweede Kamer der Staten Generaal
Hendriks Lid Tweede Kamer
Vraag:

In De Telegraaf
van 11 februari jl. stond het artikel
''Gehandicapte als de dood voor de
medische wetenschap''. Ik heb er
behoefte aan om de regering met
een concrete vraag te confronteren.
Ik verwoord hier de vraag van
degene die in dat artikel wordt
ondervraagd, Pauline Versteeg, zelf
gehandicapt. Ik heb er behoefte aan
om haar woorden aan de minister
van Volksgezondheid voor te leggen.
Twee jaar geleden was mevrouw
Borst, de huidige minister van
Volksgezondheid, vice-voorzitter van
een congres tijdens welke de
International Association of
Bio-ethics werd opgericht. De
Australieër Peter Singer was
medeoprichter en tevens spreker op
het congres. In zijn boeken poneerde
hij de stelling dat ± en nu komt het ±
gehandicapten, langdurig zieken en
bejaarden onpersonen zijn die geen
waarde voor de maatschappij meer
hebben en derhalve gedood zouden
moeten kunnen worden. Tot zover
mevrouw Versteeg.
Voorzitter! Was mevrouw Borst
twee jaar geleden als medeorganisator
op de hoogte van deze
verwerpelijke ideeeën van mijnheer
Singer? Ik verwacht hierop een
duidelijk antwoord. Is de regering het
met deze stelling van de heer Singer
eens? Ik dring er bij de minister van
Justitie op aan, deze kernvraag over
te brengen aan haar overige
collega's en ik verzoek de regering,
de Kamer een eenduidig standpunt
als antwoord te doen toekomen.

Bron: Tweede Kamer der Staten Generaal

h-tk-19941995-48-3078-3117.pdf

Brieven IFUD of Human Rights onderwerp over euthanasie in nederland

https://archive.org/details/BeleidEuthanasieNederland

https://archive.org/details/NeueRevueEuthanasieTheNetherlands

De Groene Amsterdammer- Optimaal geluk

WIM RIETDIJK, fysicus, cultuurfilosoof en voorstander van een breed euthanasie- en eugeneticadebat, heeft een dikke huid. Dat komt goed uit. Hij is de afgelopen weken dom, gevaarlijk en weerzinwekkend genoemd. Hij zou aanzetten tot massamoord. Hij wordt vermoedelijk voor de rechter gesleept. Kamerleden stellen de minister van Justitie vragen over zijn uitlatingen. Rietdijk blijft er stoïcijns onder. ‘Natuurlijk roei ik tegen de stroom op. Maar ik heb daar geen moeite mee. Het zal wel in mijn aard zitten.’

door Diederik van Hoogstraten
24 februari 1999

Het is ondertussen Rietdijk zelf die van belediging wordt beschuldigd. De Gehandicaptenraad en de Stichting Down Syndroom hebben aangifte gedaan in respectievelijk Utrecht en Haarlem. In De holle diamant, een bundel interviews over New Age, pleit Rietdijk voor toepassing van eugenetica, ‘omdat de natuur de laatste eeuwen niet meer zo selecteert’. In een gewraakte passage spreekt Rietdijk van 'categorieën geestelijke en lichamelijke onvolwaardigheid, die soms voor het kind en bijna altijd voor de ouders een groot lijden betekenen, en verder voor de maatschappij een heleboel extra (financiële) zorg. Als we nu toch al te veel mensen hebben, heb ik geen enkele morele aarzeling deze kinderen via abortus of later via euthanasie in te laten slapen.

Tweede-Kamerlid Kees van der Staaij (SGP) heeft vragen gesteld aan minister Korthals van Justitie waarin deze wordt verzocht te onderzoeken of het Openbaar Ministerie Rietdijk kan vervolgen.

Versterven gelijk aan euthanasie

DEN HAAG - Versterven, een patiënt verdoven en geen voedsel en vocht meer toedienen, staat juridisch gelijk aan euthanasie. Dat stelt J. de Wijkerslooth, voorzitter van het college van procureurs-generaal van het Openbaar Ministerie donderdag in het blad Opportuun.

Bron: nu.nl
26 juni 2003

VWS en Justitie: Terminale sedatie en versterving zijn geen euthanasie

Terminale sedatie en versterving zijn normale medische handelingen en zijn daarmee iets anders dan euthanasie. Dit antwoordt minister Donner van Justitie op Tweede Kamervragen die gesteld zijn naar aanleiding van uitlatingen van Procureur-Generaal De Wijkerslooth.

Bron: recht.nl
21.08.2003

’t Blauwbörgje

De demente patiënt, R. Mulder, werd door zijn familieleden uit het verpleeghuis gehaald nadat ze hem daar uitgedroogd hadden aangetroffen. Hij weigerde te eten.Verzoeken om een vochtinfuus zouden door het personeel zijn geweigerd, aldus de familie, omdat 't Blauwbörgje een 'verstervingsbeleid' voerde. Hierover zou echter geen overleg zijn gevoerd met de familie.Na opname in een ziekenhuis deden de dochter en ex-vrouw van de man aangifte van poging tot moord.

Bron: volkskrant.nl

29 augustus 1997

Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2003–2004

29 200 XVI

Vaststelling van de begrotingsstaat van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (XVI) voor het jaar 2004

Nr. 12

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN VOLKSGEZONDHEID, WELZIJN EN SPORT

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 8 oktober 2003

Met mijn brief van 9 mei 2003 (VWS 03-557) heb ik u het onderzoeksrapport «Al dan niet afzien van kunstmatige toediening van vocht en/of voedsel bij psychogeriatrische verpleeghuispatiënten – besluitvorming, klinisch beloop en kwaliteit van sterven» aangeboden.
Middels deze brief wil ik u mijn standpunt ten aanzien van dit onderzoek en de acties die ik ga uitvoeren kenbaar maken.

In de zomer van 1997 is er in de media veel aandacht geweest voor «versterven», ofwel «het al dan niet afzien van het kunstmatig toedienen van voeding en/of vocht bij met name psycho-geriatrische verpleeghuisbewoners».
Directe aanleiding daarvoor was de klacht van familie van een patiënt/bewoner in verpleeghuis 't Blauwbörgje te Groningen, dat men aldaar zonder medeweten van de familie een patiënt bewust zou hebben laten uitdrogen. Dit leidde tot een publieke discussie, waarbij onder meer werd gesuggereerd dat «versterven» zonder medeweten van de familie van de patiënt veel voor zou komen in verpleeghuizen.

De toenmalig minister en mijn toenmalige ambtsvoorganger hebben naar aanleiding van het specifieke geval in het Groningse verpleeghuis en de publieke discussie die daarop volgde alsmede naar aanleiding van vragen vanuit het parlement op 9 september 1997 een brief aan de Tweede Kamer gezonden (Tweede Kamer, 1996–1997, 25 000 XVI, nr. 81). Overigens had op dat moment de Inspectie voor de Gezondheidszorg op grond van onderzoek geconcludeerd dat er in het betreffende geval van het Blauwbörgje met name sprake was geweest van miscommunicatie en niet van laakbaar medisch handelen. Het Openbaar Ministerie heeft ook onderzoek gedaan en besloten niet tot strafrechtelijke vervolging van de verpleeghuisarts over te gaan.
Mijn ambtsvoorgangers vonden desondanks in 1997 dat er aanleiding bestond nader onderzoek te laten uitvoeren naar het voorkomen van het al dan niet kunstmatig toedienen van voedsel en/of vocht bij psychogeria-

KST70854
0304tkkst29200XVI-12
ISSN 0921 - 7371
Sdu Uitgevers
's-Gravenhage 2003

trische verpleeghuispatiënten. De opdracht daartoe werd verstrekt aan het Instituut voor Extramuraal Geneeskundig Onderzoek van de VU.

Bij de start van het onderzoek was nog veel onduidelijk en ontbraken empirische gegevens om de opdracht te beantwoorden. Daarom is de onderzoeksopdracht «vertaald» in de algemene onderzoeksvraagstellingen die feitelijke informatie moesten opleveren.
De vraagstellingen waren:

1. Hoe vaak, op welke wijze, bij welke patiënten en onder welke omstandigheden wordt het kunstmatige toedienen van vocht en/of voedsel gestaakt of niet ingesteld met name bij psychogeriatrische patiënten in verpleeghuizen?
2. Hoe en op grond van welke (medische en andere) criteria wordt besloten om vocht en/of voedsel al dan niet kunstmatig (te blijven) toedienen bij patiënten die niet of nauwelijks meer eten en/of drinken en hoe wordt bij de besluitvorming rekening gehouden met de wil en levensbeschouwing van de patiënten en de mening van diens familie/naasten?
3. Wat is het klinisch beloop en wat is de kwaliteit van leven c.q. sterven bij het niet (meer) kunstmatig toedienen van vocht en/of voedsel en bij het wel kunstmatig toedienen van vocht en/of voedsel bij psychogeriatrische verpleeghuispatiënten die niet of nauwelijks meer eten en/of drinken?

Bij versterven gaat het om situaties in het zicht van het levenseinde waarin een patiënt nauwelijks vocht en/of voedsel tot zich neemt en waarin de medische beslissing wordt genomen om niet te beginnen of om te stoppen met het kunstmatig toedienen van vocht en/of voedsel. Het gaat in die gevallen om het niet belemmeren van het natuurlijk verloop van het stervensproces. Soms is er een duidelijke oorzaak voor het niet meer eten en drinken. Maar in veel gevallen gaat de patiënt geleidelijk en zonder duidelijke aanleiding steeds minder eten en drinken, waarbij op een gegeven moment een kritische grens wordt overschreden. De beslissing om vervolgens al dan niet te starten met kunstmatige toediening van vocht en/of voedsel is een onderdeel van het normaal medisch handelen en valt daarmee binnen het autonoom handelen van een medicus.
De Commissie Aanvaardbaarheid Levensbeëindigend handelen van de Koninklijke Nederlandsche Maatschappij tot bevordering der Geneeskunst (KNMG) geeft aan dat in dergelijke situaties vier aspecten moeten meewegen in de besluitvorming: de veronderstelde wil van de patiënt (wilsverklaring, informatie familie, indruk verpleging), de belasting die het handelen teweegbrengt voor de patiënt, de effecten van het handelen en het belang van de patiënt.

Voor alle duidelijkheid, versterving is iets anders dan terminale sedatie. Onder het laatste wordt verstaan het verminderen van het bewustzijn van een patiënt aan het einde van het leven, wanneer duidelijk is dat een patiënt zal overlijden, door het toedienen van medicamenten om hem of haar als het ware voortdurend te laten slapen. Op terminale sedatie zal ik in het standpunt naar aanleiding van het rapport «Medische besluitvorming aan het einde van het leven» terugkomen.

Algemene conclusies onderzoek

Het onderzoek levert veel informatie op over de huidige praktijk en biedt een wetenschappelijk inzicht in de verschillende onderzochte aspecten. Daarmee voldoet het aan de opdracht die destijds is verleend. Ik vat de belangrijkste conclusies hieronder samen:

* De keus valt vaker op het afzien van kunstmatig toedienen van vocht

en voedsel dan dat er toe wordt overgegaan; verpleeghuisartsen zijn over het algemeen zeer terughoudend bij ernstig demente bewoners. Het besluit wordt vooral bepaald door een acute en/of intercurrente aandoening zoals een hersenbloeding.

* De arts hanteert niet alleen strikt medische overwegingen bij de beslissing om al dan niet af te zien van het kunstmatig toedienen van vocht- en/of voedsel. Het verloop van de ziekte (ziektetraject) en met name de toestand van de patiënt zijn belangrijker bij het besluit al dan niet af te zien van kunstmatige toediening van vocht en/of voedsel dan eerder gemaakte afspraken over behandelingen in mogelijke toekomstige situaties.

* Besluitvorming vindt zorgvuldig plaats en in overleg met betrokken partijen. Familie en verzorging zijn tevreden over de besluitvorming. Gevoelens en wensen van de familie spelen een belangrijke en vaak bepalende rol in de besluitvorming al dan niet af te zien van kunstmatige toediening van vocht en voedsel.

* De levensbeschouwelijke overtuiging van de patiënt heeft volgens de artsen, verzorgenden en familie weinig invloed op de besluitvorming al dan niet af te zien van kunstmatige vocht en voedsel. De psychogeriatrische verpleeghuisbewoners zelf beslissen nauwelijks mee.

* De meeste patiënten/bewoners die kunstmatig geen vocht en voedsel krijgen, overlijden binnen een week nadat dit besluit is genomen. In driekwart van de gevallen is dit het gevolg van uitdroging (dehydratie en/of cachexie); bij tweederde van de patiënten spelen één of meerdere acute ziekten daarnaast een rol. De aanwezigheid van een acute ziekte op het moment van het besluit hangt samen met een kortere overlevingsduur. De verpleeghuisarts kan de overlevingsduur en het ongemak redelijk goed voorspellen.

* Patiënten die niet of nauwelijks drinken en die niet kunstmatig vocht en voedsel krijgen, voelen zich gemiddeld genomen «niet anders» dan wanneer wel gedwongen voedsel en vocht wordt toegediend. De meeste patiënten die geen kunstmatige vocht en voeding krijgen, blijven of gaan weer drinken.

Acties

Op basis van dit onderzoek lijkt het zeer waarschijnlijk dat de situatie in het verpleeghuis in 1997 een incident betrof, het onderzoek maakt in ieder geval duidelijk dat het betrekken van de familie zeker algemene praktijk is. Niettemin bevat het onderzoek voldoende aanknopingspunten voor een aantal gerichte acties voor verdere kwaliteitsverbetering.
De onderzoeksresultaten geven wat mij betreft een verantwoord inzicht in de verschillende aspecten van de onderzochte materie.
De onderzoekers en de begeleidingscommissie doen op basis van het onderzoek een groot aantal aanbevelingen. De belangrijkste zijn wat mij betreft:

- Onderstrepen van het belang van een goede communicatie tussen arts, verzorgende en familie voordat wordt besloten al dan niet te starten met kunstmatige voeding en vocht. Hieraan moet in de opleidingen volop aandacht besteed worden, zowel in de opleiding van verpleeghuisarts als verzorgende.
- Meer aandacht besteden aan de problematische, voor verzorgenden moeilijke situatie rondom eten en drinken. Dit thema moet prominenter in de opleiding aan de orde komen.
- Vooraf duidelijkheid krijgen over het standpunt van de patiënt en zijn

of haar familie; dit kan bijvoorbeeld door het thema aan de orde te stellen in een gesprek voor of direct na opname.
- Het opstellen van een wilsverklaring maakt onderdeel uit van de hierboven geschetste duidelijkheid «voor het geval dat».
- Schriftelijke procedures voor een goede besluitvorming moeten op ruimere schaal aanwezig zijn.

Gelet op het gegeven dat versterven het niet belemmeren van het natuurlijk stervensproces in het zicht van de dood is waartoe door een arts weloverwogen en in diens normale beroepsuitoefening wordt besloten, maar waarbij naast de patiënt ook diens familie als ook de arts zelf en de instelling waar de patiënt verblijft zijn betrokken, kan ik mij goed vinden in de aanbevelingen. Ik verwacht dat het toepassen ervan een verdere bijdrage kan leveren aan zorgvuldige afwegingen en een nog betere kwaliteit van zorg. Ik ben overigens van mening dat het niet alleen draait om procedures maar dat bejegening en houding ten opzichte van mensen in deze besluitvorming een belangrijke rol speelt. Goede communicatie tussen betrokkenen voorafgaande aan de besluitvorming en helderheid over wat er gebeurt in de zorg voor patiënt/bewoner zijn zeker zo belangrijk.

Ik ga de koepelorganisatie Arcares, de Nederlandse Vereniging van Verpleeghuisartsen (NVVA) en de verantwoordelijke inspectie voor een gesprek uitnodigen over de toepassing van de Multidisciplinaire richtlijn «verantwoorde vocht en voedselvoorziening voor verpleeghuisgeïndiceerden», zoals die eind 2001 is tot standgekomen en wordt toegepast. Bezien zal worden of er noodzaak bestaat verdergaande afspraken met elkaar te maken.

Ik zal u tezijnertijd van de uitkomsten van deze gesprekken op de hoogte stellen.

De Staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport,
C. I. J. M. Ross-van Dorp

Euthanasie, omdat de zorg het laat afweten

De manier waarop wij omgaan met dementerenden maakt dat zij de dood verkiezen. Dat stelt verpleegkundige en medisch socioloog Hugo van der Wedden.

volkskrant.nl
Hugo van der Wedden
18 november 2011

Arts moet stoppen met te lang doorbehandelen

metronieuws.nl
5 maart 2015

Artsenfederatie KNMG roept artsen op te stoppen met het te lang doorbehandelen van patiënten. Veel artsen zetten de behandeling momenteel liever voort, dan dat ze met hun patiënt de dood bespreken, zo meldt *De Persdienst*. "Dokters schieten door in de wil om mensen beter te maken", zegt hoogleraar Kwaliteit van zorg Gerrit van der Wal. "Ze kunnen steeds meer, maar dat is lang niet altijd wenselijk." Van der Wal presenteert donderdag het rapport 'Niet alles wat kan, hoeft', het resultaat van anderhalf jaar overleg tussen artsen, patiënten- en ouderenorganisaties.

Ineke Stinissen lag zestien jaar in coma, op 9 januari 1990 werd behandeling stopgezet. Bij Prins Friso werd ruim een jaar kunstmatig in leven gehouden na het ski-ongeval op 17 februari 2012.Uiteindelijk ging de stekker eruit op 12 augustus 2013. Victor Lamme: Mensen die in coma (na reanimatie) zijn geraakt en na ***72 uur*** *niet reageren worden in Nederland opgegeven. In de V.S. ontstond in 2009 grote ophef over de uitspraak van Obama –de manier de kosten voor behandeling van ouderen in te kunnen dammen- Obama's Health Care Solution for Elderly:"just take a painkiller".*

Nederland doet te weinig voor gehandicapten

AMSTERDAM - Nederland doet te weinig om mensen met een beperking volledig te laten deelnemen aan de samenleving, concludeert het College voor de Rechten van de Mens in een vrijdag verschenen rapport.

Bron: telegraaf.nl

01-12-2017

Uitzichtloze situatie

Arbeidsbeperkten vinden geen werk

trouw.nl

Ingrid Weel– 29 december 2017

Arbeidsbeperkten die voorheen op sociale werkplaatsen terechtkonden, zijn in een uitzichtloze situatie beland nu zij onder de Participatiewet vallen en werk moeten vinden bij een reguliere werkgever. Dat lukt niet, blijkt uit onderzoek van de Inspectie SZW: 80 procent van hen had na twee jaar nog steeds geen werk gevonden.

Ouderen voelen zich last van de samenleving

- Oud, slecht ter been verkeerslichten die te snel op rood springen,
- Verdwijnen pinautomaten groot probleem voor ouderen,
- Ouderen kunnen digitalisering niet meer bijbenen.

Euthanasie: herhaalt de geschiedenis zich?

Boek review door**:** Lisette Lagendijk
04-04-2008

Titel: Euthanasie:herhaalt de geschiedenis zich?
[ISBN:9789033605086]
Uitgever:De Banier
Auteur: Emerson Vermaat
Jaar: 2001

BOEKBESPREKINGEN:

Review van het boek:

De Eerste Kamer aanvaarde op 10 april 2001 het wetsvoorstel ‘Toetsing levensbeëindiging op verzoek en hulp bij zelfdoding’. Deze aanvraag vond plaats onder heftige discussie binnen en buiten het parlement. De discussie betrof de vraag: Bestaat er enige overeenkomst tussen de euthanasie in nazi-Duitsland en de Nederlandse nieuwe euthanasiewet? De reacties liepen zeer uiteen.
De overeenkomst die er zou bestaan is deze: Er wordt een onderscheid gemaakt tussen leefbaar en niet-leefbaar leven. Gezegd moet worden dat de euthanasiepraktijk in nazi-Duitsland niet alleen datgene is waar de tegenpartij voor huivert. Voor de tijd van de nazi-praktijken was er in Duitsland ook al veel sprake van euthanasie. Stervenshulp, dood op verzoek en te weinig artsen en ziekenhuisbedden waren al voor 1933 centrale thema’s en praktijken.
Door deze al bestaande praktijken brak er op hoog niveau een discussie los, die ging over criteria waarbinnen euthanasie moest plaatsvinden. Dit om misbruik tegen te gaan. Zo gebeurde het dat er rond 1940 allerlei wetsvoorstellen circuleerde in de directe omgeving van Hitler. Hitler wilde zelf geen wetsvoorstel, omdat hij bang was dat predikanten en bisschoppen erover zouden afgeven vanaf de kansels.

Intern ging het debat echter verder. Hitler stemde er in het geheim in toe dat zieken met een ongeneeslijke ziekte, na alle medische onderzoeken, de ‘genadedood’ konden krijgen. Dit betekende dat die ‘genadedood’ massale moord werd op patiënten. Vooral geesteszieken en bejaarden waren de klos. Karl Brandt zou zeggen: ‘Het was nooit bedoeld als moord’. Men had mensen willen helpen.
Sommigen beweren dat we niet bang hoeven te zijn voor herhaling van de geschiedenis, omdat we nu betere humanistische inzichten hebben en meer kennis. Anderen reageren met te zeggen dat het een gevaarlijke conclusie is, omdat morele lessen snel worden vergeten.
De geschiedenis herhaalt zich wel, maar nooit op precies dezelfde manier.
Het maatschappelijk denken over leven en dood bepaalt de praktijk van abortus en euthanasie in Nederland. Niet de zorgvuldigheidseisen die worden geformuleerd rondom abortus en euthanasie. Al regelmatig zijn deze eisen en grenzen verlegd, omdat de praktijk liet zien dat ze achterhaald waren.
Onze maatschappij vergrijst snel. De druk wordt groter om geen ruimte meer te bieden aan mensen die langdurig verpleegd moeten worden. Ook de houding richting gehandicapten en gehandicapt ongeboren leven verandert snel. In nazi-Duitsland ging de ontwikkeling op een soort gelijke manier. Ook voor hen golden zowel economische als eugenetische (als gevreesd wordt voor erfelijke afwijking) argumenten.
Onder het mom van ‘leed dat voorkomen moet worden’ bepleit men het aborteren van gehandicapt ongeboren leven. Men zegt zelfs al dat een dergelijke baby ‘met kans op een ongelukkig leven’ plaats mag maken voor een baby ‘met kans op een nog veel gelukkiger leven’. Deze ontwikkeling illustreert het hellend vlak waarop Nederland zich beweegt. En, ook in Duitsland begon het klein…
Kohnstamm zegt dat de Nederlandse normen met betrekking tot euthanasie niet in de buurt komen van wat ‘toen’ is gebeurd. Hij heeft gelijk, maar onze zorgvuldig geformuleerde eisen nemen niet alle gevaar van ontsporing weg. Wie zijn wij om ons in te beelden dat zoiets bij ons nóóit zal gebeuren? Hitler zei ook ‘kolossaal humaan’ te zijn.
Protesten tegen euthanasie komen vooral van mensen uit kerkelijke kring. Deze worden helaas afgedaan met de reactie: ‘die mensen begrijpen niets van de moderne tijd’.
Hoofdstuk 1 De ‘humane idealist’ dr. Karl Brandt
Dr. Karl Brandt was leider van Hitlers euthanasieprogramma. In de zomer van 1934 wordt hij benoemd als persoonlijke ‘begeleidingsarts’ van Hitler. Op dat zelfde moment treedt hij toe tot de SS. Hij is geen ruwe nazi, maar een intellectueel. Binnen de SS maakt hij snel carrière.
Met euthanasie in het Derde Rijk is het klein begonnen. Hitler stuurt Brandt naar ouders met een misvormd zoontje: blind, één been, misvormd armpje en waarschijnlijk verstandelijk gehandicapt. Hitler geeft Brandt toestemming, als het kind er echt zo slecht aan toe is, het de ‘genadedood’ te geven. Ook de behandelende artsen menen dat er geen reden is dit kind in leven te houden. Na toestemming van Brandt laten ze het kind op pijnloze wijze inslapen. De genadedood is in de ogen van de ouders, artsen, Brandt en Hitler de beste uitweg, zeker in een rijk waar kracht en het recht van de sterkste geldt.
Na dit ene geval besluit Hitler dat in dergelijke gevallen euthanasie mogelijk gemaakt moet worden. Dit wordt wat later door hem op papier gezet als decreet en persoonlijk ondertekend. Hiermee krijgt euthanasie een semi-legale status. Brandt en Bouhler dragen verantwoording voor de uitvoering van de wet. Dit decreet is trouwens geheim, dus maar een aantal mensen weten van het bestaan af. Ook spreekt dit decreet niet over zaken als toestemming die nodig is van ouders of het kind zelf om euthanasie te

plegen. Het gebeurt dan ook regelmatig zonder toestemming.
Als Brandt later, na de oorlog, in Neurenberg terecht moet staan, zegt hij dit:
“Het achterliggend motief was dit: de mens te hulp komen die zichzelf niet kan helpen en die daardoor zijn kwaalvolle bestaan verlengt. Deze overweging is toch zeker niet onmenselijk. Ik zelf heb er nooit iets in gezien dat in strijd was met ethiek en moraal.”
In de praktijk blijkt echter dat het niet gaat over uitzonderingen, zoals Brandt zegt, maar het decreet werd steeds verder opgerekt. Uiteindelijk kwamen alle ‘ongewensten’ voor euthanasie in aanmerking. Brandt werd beticht van het zelf hanteren van een dodelijke injectiespuit en was betrokken bij experimenten op gevangenen met gifgas. Doordat de grens van het decreet werd opgerekt, zijn er meer dan 100.000 mensen door gedood. Brandt was een ster in mensen voor zich winnen met zijn charme, intellect en oprechtheid. Ondertussen gaf hij wel leiding aan dit diep ontspoorde euthanasieprogramma.
In 1942 wordt hij zelfs benoemd tot ‘Algemeen Commissaris voor de Geneeskundige Dienst en de Gezondheidszorg’. Hiermee wordt hij de belangrijkste medische autoriteit van nazi-Duitsland. Ook krijgt hij een steeds hogere functie binnen de waffen-SS. Op 16 april 1945 wordt hij opgepakt. Hij is de belangrijkste aangeklaagde op het artsenproces te Neurenberg. Hij wordt veroordeeld tot de dood en zegt zelfs op het schavot (20 augustus 1947) dat hij onschuldig is.
Hoofdstuk 2 ‘We zouden commissies moeten instellen!’
De eerste pagina’s van dit hoofdstuk worden gewijd aan een fragment uit de speelfilm ‘Ich klage an’. Deze film gaat in augustus 1941 in première, is een nazi-propagandafilm en gaat over vrijwillige euthanasie. Getoond wordt hoe en man terecht staat om het doden op verzoek van zijn ongeneeslijk zieke vrouw. Dit gerecht brengt veel discussie met zich mee, met als grootste ‘mening’ dat de wetten rondom euthanasie moeten worden aangepast, omdat ze mensen ervan weerhouden waardig te handelen. Bovendien komt men tot de conclusie dat je zo’n beslissing niet aan een arts alleen over kan laten, dus dat er commissies nodig zijn.
Deze film wordt gerekend tot de beste en meest geraffineerde nazi-films. Deze film had veel invloed, omdat consequent redelijk klinkende argumenten werden gebruikt. Zelfs in op één na alle Nederlandse kranten werd lovend geschreven over de film. Het grootste deel van de Duitse bevolking onderschreef de boodschap dat een mens recht heeft op een snelle dood bij zwaar lijden zonder uitzicht.
Het verraderlijke van de film was dat hij sterk verschilde van andere nazi-films. Er waren geen opzichtige hakenkruizen te zien of Hitlergroeten, om een zo breed mogelijk publiek te bereiken. Vier weken voor de première kwamen klachten binnen van kerkleiders op euthanasiepraktijken. Daardoor heeft men nog snel een aantal scènes uit de film gewist, om hem ook voor christenen beïnvloedbaar te maken.
Het in de film genoemde idee van commissies werd sterk bekritiseerd door de SD. De rede daarvoor was dat het een propagandafilm was; het verhulde de grove nazipraktijken. De film wilde alleen de volksopinie peilen over een mogelijke euthanasiewet mét zorgvuldigheidseisen. Echter waren reacties van kerken en sommige artsen op dit idee zo fel, dat Hitler zelfs afzag van het tekenen van euthanasiewetten. Hij vreesde dat het felle protest de Duitse oorlogsinzet zou schaden. Bovendien kon hij toch gewoon het decreet blijven handhaven, omdat deze geheim was. Zo kon hij gewoon doorgaan met ieder ongewenst mens opruimen.
Hoofdstuk 3 Hitlers ‘euthanasieprogramm’: achtergrond en praktijk
Het euthanasieprogramma is niet helemaal uit de lucht komen vallen in Duitsland, want er waren al twee zorgelijke ontwikkelingen. Men deed al moeilijk over het opnemen van zoveel bejaarden in verpleeghuizen en nazi-Duitsland was een totalitaire staat waar

vreemde regels en praktijken bestonden rondom de vernietiging van ongewenste mensen.
Ten grondslag aan het euthanasieprogramma ligt de sociaal-darwinistische en het Hegeliaanse idee over vooruitgang van rassen. Hitler ging verkondigen dat het Arische ras het eindproduct was van de vooruitgang. Andere rassen waren er ondergeschikt aan. Zwakken, gehandicapten en ongeneeslijk zieken moesten worden verboden zich voort te planten. Dit moest leiden tot rasverbetering.
Binding en Hoche schrijven in 1920 een boek waarin zij stellen dat de mens vrij moet zijn om zijn leven te (laten) beëindigen als hij dat zelf wil. Ze hebben 4 groepen mensen van wie het leven beëindigd kan worden, omdat ze 'levensonwaardig' zijn geworden:
1. comapatiënten (door ongeluk)
2. mensen die een ziekte of verwonding hebben die niet te redden is en graag dood willen
3. mensen die ongeneeslijk idioot zijn en een zware last zijn voor familie en maatschappij
4. mismaakt geborenen
In de jaren '20 was dit zeker geen gemeengoed, maar nazi's pasten ze later volop toe om kosten te besparen. Het was pure bezuiniging.
Nadat de nazi's aan de macht kwamen, probeerden ze ook veel macht uit te oefenen op de medische wereld en de universiteiten. Na 5 jaar waren er geen joodse artsen en studenten meer en was éénderde tot de helft van de artsen lid van de NSDAP. De gevolgen voor de medische ethiek waren, zoals te verwachten valt, fataal. Een voorbeeld: jonge professoren liepen liever rond in een SS-jas dan dat ze goed onderwijs gaven.
De medische ethiek begon in jaren '20 te verslechteren. Na 20 jaar afglijden van de ethiek werden rond 1940 de meest gruwelijke misdaden gepleegd. Het begon met het standpunt dat er leven is dat niet waard is om geleefd te worden. Het begon met ernstig en langdurig zieken en eindigde bij alle niet-Duitsers. Toch waren er nog steeds, vooral oudere, artsen die tegen euthanasie waren. Officieel was euthanasie ook nog steeds verboden, maar er werden speciaal artsen voor uitgezocht van hogerhand.
Al snel werd het euthanasie decreet opgerekt tot doden van demente bejaarden, mensen met erfelijke afwijkingen, abortus op embryo's met afwijkingen, doden van gebrekkige kinderen, enz.
In augustus 1939 kwam er de verplichting dat artsen en vroedvrouwen ieder kind beneden de 3 jaar met afwijkingen in welke vorm dan ook moesten melden. Ze werden dan overgebracht naar een behandelcentrum om gedood te worden. Later moest ieder kind en ieder gebrekkige volwassene gemeld en gedood worden. Zo waren kinderen de eerste slachtoffers van euthanasie en zo werd bezuinigd op toekomstige kosten in de gezondheidszorg.
De categorieën personen die voor euthanasie in aanmerking kwamen breidde snel uit in 1939. Men had het zelfs al over overspannen mensen, 'onnutte eters' en nietproductieven.
Nog wat later kwam men tot de conclusie dat koolmonoxide (CO) het
beste middel was voor de 'genadedood'. Vergasung werd systematisch uitgevoerd, nog voor de jodenvergassing in de kampen begon.
Er kwamen in 1940 zes moordcentra, gefinancierd door de NSDAP om ongewenste bemoeienis te voorkomen van rijksorganen. Artsen en psychiaters moesten vragenlijsten invullen over hun patiënten. Als deze patiënten als onnut werden beoordeeld door T4 (groep uitgekozen medici die werkte onder strikte geheimhouding, om zoveel mogelijk mensen te doden door euthanasie) dan werden ze overgeplaatst zonder dat hun artsen en psychiaters wisten dat het naar moordcentra was. Daar

werden ze dan binnen 24 uur vergast.
Er kwam protest en Hitler deed even net alsof alle euthanasie werd stil gezet, maar stiekem ging het gewoon door.
Na 1941 brak de periode van ‘wilde euthanasie’ aan. Euthanasie werd minder georganiseerd, maar artsen deden het steeds meer zelf.
Himmler kreeg interesse in T4 en breidde euthanasie uit tot in de concentratiekampen onder de codenaam ‘Sonderaktion 14 f 13’. Dit was het dieptepunt van de hele euthanasietragedie. Hier kon men niet meer spreken van een hellend vlak, maar van een loodrechte diepte.
Door euthanasieacties zijn veel mensen omgekomen. Tijdens het artsenproces in Neurenberg is zelfs het getal 275.000 gevallen.
Beschreven praktijken hebben weinig overeenkomst met de euthanasiepraktijk in Nederland. In Duitsland liep misbruik van euthanasie erg uit de hand, doordat artsen zich op een hellend vlak begaven; ethisch en moreel, in de context van een totalitaire staat. Het begon met één klein kind, maar eindigde in de Holocaust.
Hitlers euthanasieprogramma had sterke ideologische wortels; alleen de sterkste moest overleven. Hij wilde ziekenhuisbedden vrijmaken voor mensen die nog wel konden genezen. Er was een structureel tekort aan artsen, verpleegsters, bedden, enz. Daar overheen werden alle joodse (vaak zeer bekwame) artsen ontslagen. Van overheidswege was gezondheidszorg een ondergeschoven kindje; alle aandacht ging uit naar bewapening. Er was dus puur gebrek aan capaciteit om alle zieken te verzorgen.
Hoofdstuk 4 Protesten en pogingen tot legalisering
Nazi’s hadden een hekel aan kerken en hun leiders. Hitler schakelde ze nog niet uit, omdat hij de kerken nu nog nodig had. Heel wat nazi’s waren protestant of katholiek en hij probeerde dus zoveel mogelijk steun van de kerken te krijgen voor zijn Partijprogramma.
Er werden aangiften van moord gedaan door mensen die niet achter de euthanasiepraktijk stonden. Er was echter al snel van hogerhand instructie gegeven om deze aangifte niet in behandeling te nemen.
Sommige van de mensen werden opgepakt, anderen werden met rust gelaten. Er kwamen predikanten en bisschoppen die veel lef hadden en allerlei dingen probeerden om het tij te keren. Echter zonder resultaat. Sommigen deden zelfs zoveel mogelijk om patiënten te redden van de euthanasiepraktijk.
Nazi’s waren het meest gevoelig voor openlijke protesten. Een voorbeeld was Bisschop August Clemens Graf Von Galen. Hij bad na de Kristallnacht openlijk voor de joden, ging voor overleg met de paus naar hem toe en hield 3 preken ‘tegen’ euthanasie op ‘onproductieven’. Hij zei in één van die preken: “Als men ervan uitgaat dat de nietproductieve mens mag worden gedood, wee dan ons allen, wanneer wij zelf oud en zwak worden.” Hij deed aangifte van moord, maar er werd niet op gereageerd. Hitler besloot Von Galen na de oorlog pas te straffen, omdat hij onder velen populair was geworden.
Door de meeste bisschoppen, predikanten en priesters werd echter te lang gezwegen over de moord op de joden.
Een aantal artsen, hoogleraren en verpleegsters verzetten zich ook tegen de euthanasiepraktijk.
Dr. Franz Gürtner was minister van Justitie. Hij ervoer zijn minister zijn steeds meer als hopeloze lijdensweg, omdat hij moeite had met het brute optreden van de Gestapo en de SD. Hitler trok zich niets aan van Gürtners protesten en had een hekel aan Justitie, omdat deze alles wilde vastleggen in rechtsregels e.d. Het Derde Rijk was geen rechtsstaat, maar domein van Hitler zelf. Hij wilde geen ingewikkelde wetsteksten, maar

geheime decreten. Steeds als Hitler een wetsvoorstel onder zijn neus geschoven kreeg, waarin men trachtte euthanasie te ‘regelen’ om het zo binnen de perken te houden, zei hij dat oorlogstijd geen geschikt moment is om te oordelen over zo’n voorstel. Hij zag de hele juristij als een obstakel voor zijn Rijksprogramma.

Hoofdstuk 5 De vragen van leven en dood nu

Het eerste deel van dit hoofdstuk beschrijft de euthanasiepraktijk in Nederland. Met behulp van definities en getallen wordt beschreven dat na nauwkeurig onderzoek is gebleken dat er veel mensen sterven door euthanasie ‘niet-op-verzoek’. Hierbij horen ook mensen die nog wilsbekwaam waren. Dit gebeurde door het stoppen van behandelingen terwijl dat nog niet nodig was, het geven van een extra dosis morfine, enz. In 1995 was er een kwart van de artsen die verklaarde ooit levensbeëindigend te hebben gehandeld zonder uitdrukkelijk verzoek van de patiënt.

In het (jaar van het) onderzoek ging men uit van een nauwe definitie van euthanasie. Daardoor waren er slechts 2300 gevallen. Had men een bredere definitie genomen, dan was het aantal gevallen van euthanasie veel groter geweest.

Er is een groot verschil met de nazi-praktijken en die van Nederland. In Nederland is de wet ‘Toetsing levensbeëindiging op verzoek en hulp bij zelfdoding’ via normale parlementaire kanalen overgenomen. Er is geen sprake van een van bovenaf opgelegd euthanasieprogramma. Ook staat in deze wet de vrijwilligheid centraal. In Nederland streeft men naar transparantie, niet naar geheimhouding. Toch is er in Nederland een grote praktijk van euthanasie zonder verzoek. Meer dan 50% van de artsen meldt niet wat ze doen.

In Nederland staat wel de opvatting centraal dat de mens zelf vrij moet zijn om te beschikken over leven en dood en er is geen sprake van een ideologie binnen een totalitaire staat, zoals in Duitsland. Toch moeten we onder ogen zien dat er ook in Nederland factoren zijn die de vrije keus onder druk zetten, zoals crisis in de zorg, vergrijzing en tekort aan artsen en bedden. Juist vanuit Duitsland is gewaarschuwd voor een hellend vlak in Nederland.

De kloof tussen toen en nu is groot, maar niet onoverbrugbaar. Toen is het ook klein begonnen. Zoals het in Duitsland ging om kostenbesparing, zo zijn er nu ook al in Nederland kleine aanzetten tot verandering van houding tegenover mensen die nu of later lang verpleging nodig hebben. En weer begint het bij de embryo’s met ongewenste aandoeningen. En dat, zoals in Duitsland onder het humane mom van besparing van leed en lijden, terwijl men stiekem al lang de financiële kosten overrekend heeft. Johannes Rau formuleerde het treffend:

“Dan wordt misschien gevraagd: kunnen we de hoge verpleegkosten bij het levenseinde wel veroorloven? Is het economisch niet verstandiger als ouderen en zieken tijdig instemmen met euthanasie? Ik weet dat niemand zoiets voorstelt. Maar we weten ook dat de beste bedoelingen vaak niet verhinderen dat uiteindelijk gebeurt wat niemand wilde.”

De wet ‘Toetsing van levensbeëindiging op verzoek’ formuleert de zorgvuldigheidscriteria waaraan de arts moet voldoen bij euthanasie. Regionale toetsingscommissies moeten de gevallen van levensbeëindiging op verzoek toetsen. De leden van die commissie worden uitgezocht en het valt op dat er bijvoorbeeld nooit een christen of iemand die eigenlijk tegen euthanasie is, wordt gevraagd. Bovendien functioneren deze commissies niet naar wens, omdat veel artsen niet alles melden. Ook houden ze het OM (Openbaar Ministerie) op afstand. Alleen bij overtreding wordt melding gemaakt bij het OM. De vraag rijst dan: Wie controleert de commissies, waarvan objectiviteit niet gewaarborgd is, omdat alle leden ‘pro-euthanasie’ zijn? Ook in Duitsland stelde men voor om in commissies te werken, in de film ‘Ich klage an’. Het

idee is niet nieuw, hoewel de intenties nu wel anders zijn.
Het grootste probleem is de interpretatie van de zorgvuldigheidseisen. Wat is bijvoorbeeld ‘ondragelijk lijden’? Inmiddels rekent de Hoge Raad psychisch lijden ook tot goede grond voor euthanasie. Het begrip ‘ondragelijk lijden’ is dus heel rekbaar en wordt ook steeds verder opgerekt. Ook wanneer de psychiatrische patiënt de dood wenst en zijn behandelingen geen resultaat meer geven, moet de arts hem helpen of bij gewetensbezwaar doorverwijzen naar een andere arts.
In 2000 was er een rechtszaak tegen de huisarts van oud-senator Brongersma, omdat hij euthanasie had gepleegd terwijl Brongersma alleen ‘leed aan het leven’ en naar eigen zeggen levensmoe was. In de politiek gaf me duidelijk aan dat ‘levensmoeheid’ niet onder de werking van de euthanasiewet valt, maar dat tijden en inzichten kunnen veranderen.
Op dit moment kan dus iedereen in Nederland die zijn lijden als ondragelijk ervaart, ongeacht de oorzaak van dat lijden, een arts om euthanasie verzoeken.
Wilsonbekwamen, zoals comapatiënten en baby’s, worden soms uit eigen beweging van de arts gedood. Men noemt het dan euforisch ‘levensbeëindiging niet-op-verzoek’. Het woord euthanasie laat men dan niet vallen.
Zelfs toen in 1987 verpleegkundigen een aantal comapatiënten hadden gedood, werden ze niet veroordeeld, terwijl volgens de wet alleen een arts deze handeling mag verrichten.
Beschreven wordt vervolgens hoe minister Borst van Volksgezondheid wetten en praktijken rondom euthanasie door duwde en de negatieve reacties erop minachtte.
Borst pleitte er tevens voor om stervenshulp (de gevallen van euthanasie die niet door artsen worden gemeld, omdat het formeel gezien nog strafbaar is) te rekenen tot normaal medisch handelen.
Haar opmerkingen over de pil van Drion, de zelfmoordpil voor bejaarden, zijn nog wel het meest opzienbarend:
“Borst vertelde de NRC-journaliste eerst over twee hoogbejaarden van 95 die ‘er gewoon schoongenoeg van hadden. Zij verveelden zich te pletter – en helaas verveelden ze zich niet dood. Want dat was wat ze eigenlijk wilden’.”
Een nieuw criterium wordt dus in de politiek genoemd: levensmoe. De vraag is dan: Hoe ver zijn we hier nog verwijderd van Lebensunwertes Leben (levensonwaardig leven)?
Borst werd door deze uitspraken wel in de Tweede Kamer op het matje geroepen.
Achteraf kunnen we concluderen dat Borst meer betrokken wilde zijn bij degenen die het leven wilde beëindigen dan bij degenen die zolang mogelijk een gelukkige dag wilden.

"Kennis en opvattingen van publiek en professionals over medische besluitvorming en behandeling rond het einde van het leven Het KOPPEL-onderzoek"

ZonMw

2011

J.J.M. van Delden, A. van der Heide, S. van de Vathorst, H. Weyers, D.G. van Tol (red.)

Canards in de media

'Zorgpremie ongezonde mensen moet omhoog kunnen'

Bijna de helft van de Nederlanders vindt dat de premie van mensen die ongezond leven omhoog moet kunnen. Dat blijkt donderdag uit een onderzoek van onderzoeksinstituut NIVEL en een onderzoek van het Sociaal Cultureel Planbureau (SCP) die onafhankelijk van elkaar zijn gedaan.

Bron:

29 november 2012,

volkskrant.nl

Internationale Verdragen en die van de mensenrechten.

(IVBPR) en het Internationale Verdrag inzake economische, sociale en culturele rechten (IVESCR) aan. Na de 35e ratificatie traden beide verdragen in 1976 in werking. Voor Nederland zijn de verdragen van kracht sinds 11 maart 1979.

Landen hebben zich verplicht om mensenrechten voor iedereen te garanderen. Dat betekent dat zij zich daar ook op laten controleren. Bij het afsluiten van een internationaal verdrag wordt er een toezichthoudend comité ingesteld. Als een lidstaat zo'n verdrag ratificeert, accepteert het ook het internationale toezicht. De overheid, niet-gouvernementele organisaties (ngo's) en mensenrechteninstituten rapporteren om de paar jaar aan zulke toezichthoudende comités over hoe de lidstaat het betreffende verdrag implementeert. Op basis van de rapportages volgt dan een gesprek (de zogenaamde dialoog) tussen het comité en de overheid. Daaruit volgen aanbevelingen aan de lidstaten om de mensenrechten in het eigen land te verbeteren.

Bron: mensenrechten.nl

Systeem op basis van selecteren

De zorgpremie verhogen voor bepaalde groepen in de samenleving die ongezond leven is niet toegestaan door de Internationale Verdragen die garanties moeten bieden voor iedere burger. Bovendien als dit wel zou kunnen, dan was het einde snel zoek. Wat is gezond of ongezond? Wat is gevaarlijk en wat niet. Moeten bejaarden en gehandicapten dan maar geen of minder zorg om kostenbesparing voor de samenleving en de overheid?

Bron: IFUD of Human Rights

Euthanasie-marketing

volkskrant.nl

Victor Lamme,16 februari 2016

Ouderen wordt aangepraat dat het 'mooi' is om het heft in eigen handen te nemen. Tenslotte is het zeer de vraag hoe 'vrij' mensen zijn bij het invullen van zo'n wilsbeschikking. Er komt steeds meer druk op ouderen. Er wordt ze aangepraat dat ziektekosten worden verspild in de laatste levensjaren, en dat ze hun kinderen niet tot last moeten willen zijn. En dat het allemaal zo 'mooi' is om het heft in eigen handen te nemen. Dat soort sociale druk kan heel dwingend werken, bewust of onbewust, ook daar is legio wetenschappelijk bewijs voor. Onderschat niet de kracht van alle 'euthanasie-marketing' van de laatste jaren, met verenigingen als 'Uit Vrije Wil', die niet schromen marketingtrucs als celebrity endorsement toe te passen door op de website te pronken met BN-ers zoals Hedy d'Ancona, Mies Bouwman, Frits Bolkestein of Dick Swaab. Zo wordt het min of meer de norm om er een einde aan te maken als het allemaal wat minder wordt.

Victor Lamme is hoogleraar Cognitieve Neurowetenschap aan de Universiteit van Amsterdam (UvA)

Uitvaartbranche groeit als kool

De een zijn dood is de ander zijn brood. Voor de begrafenisbranche gaat dat letterlijk op. Het aantal uitvaartbedrijven is in de afgelopen tien jaar bijna verdubbeld. De branche is goed voor een omzet van 1,15 miljard euro.

Bron: nos.nl

07-09-2017

Frank Koerselman: ‘Psychiater moet niet doden, maar hoop bieden’

Nederlands dagblad
05 augustus 2017
nd.nl
Aaldert van Soest

Emeritus hoogleraar psychiatrie Frank Koerselman maakt zich grote zorgen over de euthanasiepraktijk in Nederland.

Verwaarlozing van de psychiatrie is levensgevaarlijk

nrc.nl

23 augustus 2017

De psychiatrie is verworden tot een industrie. Voor een meer geestelijke behandeling is te weinig tijd. Dat leidt tot een groeiende vraag naar euthanasie bij mensen met ernstig psychisch lijden, waarschuwt Jim van Os.

---

de Levenseindekliniek / Frank Koerselman / Jim van Os

Uitzending Een Vandaag Ned1

11-11-2017

27.000 overlijdens per jaar met palliatieve sedatie: dat schreeuwt om onderzoek

Palliatieve sedatie in de laatste levensfase is de afgelopen vijftien jaar enorm gestegen; een op de vijf Nederlanders sterft inmiddels gesedeerd, terwijl de behandeling voorheen alleen in noodsituaties voorkwam. Het is hoog tijd voor onderzoek hiernaar, betogen Elise van Hoek-Burgerhart van de NPV en Rob Bruntink, expert palliatieve zorg, op de opiniepagina van Trouw.

Bron: trouw.nl
Elise van Hoek-Burgerhart en Rob Bruntink
24 november 2017

End-of-life counselling

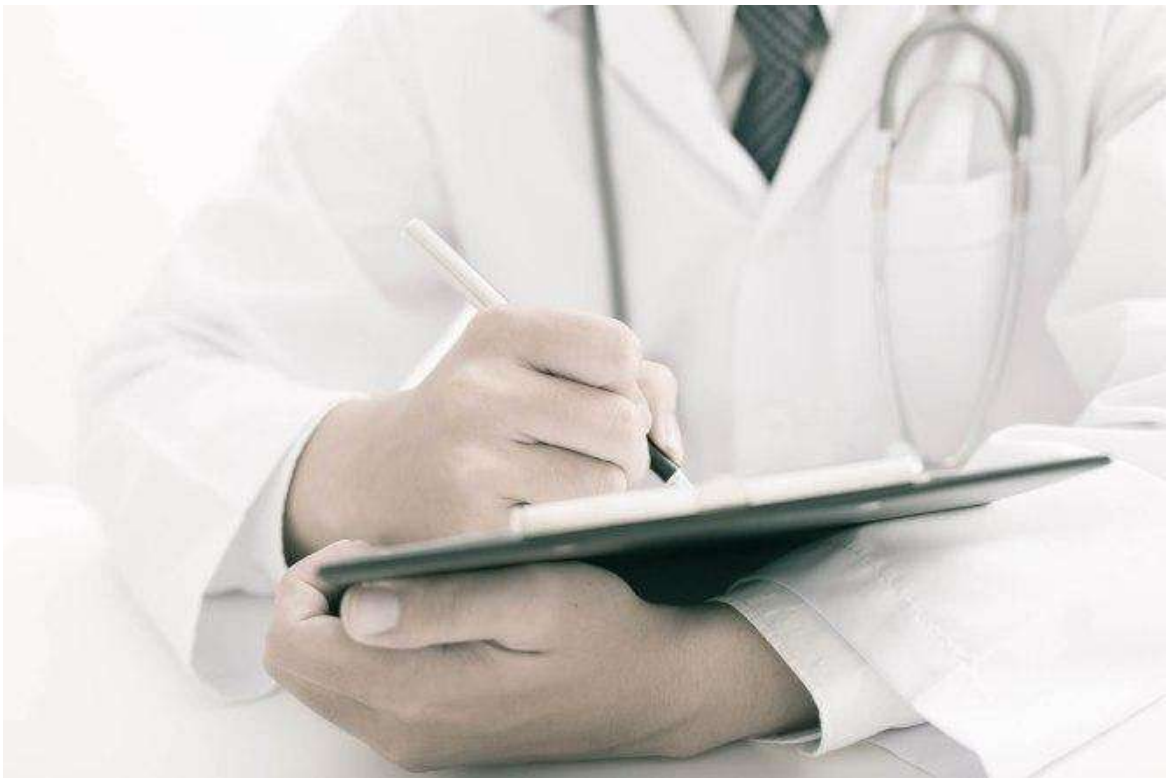

Shutterstock

nypost.com
By Betsy McCaughey
July 12, 2015

"End-of-life counselling": Death panels are back

It's being sold as "death with dignity," but it's more like dying for dollars. In 2009, President Obama said seniors are getting too many procedures and maybe they're "better off not having the surgery, but taking the painkiller." Obama's health guru Ezekiel Emanuel argues the elderly should be a lower priority because "they have already had more life-years." It's the perfect storm of ideology and industry greed, with hospice providers lobbying lawmakers to make end-of-life counseling the standard.

Betsy McCaughey is a senior fellow at the London Center for Policy Research

The Luxury exit sarco suicide machine machine Philip Nitschke “Dr. Death” made in The Netherlands

Zelfmoordkist in de maak in Nederland

De Australische voormalige arts Philip Nitschke ijvert al twintig jaar voor een zelfgekozen levenseinde. Sinds twee jaar woont hij in Nederland waar hij iets nieuws heeft ontwikkeld: een zelfmoordkist waarin met behulp van vloeibare stikstof iemand binnen een paar minuten overlijdt.

D-66-plan voltooid leven

“maakt voort, maakt voort”

wnl.tv

Goedemorgen Nederland - 18 december 2017 — 07:54

Segers over D66-plan voltooid leven: ‘Ontzettend onverstandig’

ChristenUnie-leider Gert-Jan Segers heeft vanmorgen bij Goedemorgen Nederland gereageerd op het plan van D66-Kamerlid Pia Dijkstra om haast te maken met het onderzoek naar mensen met een voltooid leven. “Haast maken is ontzettend onverstandig.”

Dijkstra wil dat er haast wordt gemaakt, omdat ze daarna haar initiatiefwet daarover kan indienen. Dat zei zij in een interview met *NRC*. Die wet moet het voor ouderen die in principe gezond zijn mogelijk maken om euthanasie te plegen als zij vinden dat hun leven voltooid is. Het is een gevoelig onderwerp binnen de coalitie. Segers noemde het plan eerder al “levensgevaarlijk.”

Tijdens de kabinetsformatie werd afgesproken dat er een onderzoek zou komen naar voltooid leven, maar Segers wil geen haast maken. Hij wil dat er zorgvuldig naar de kwestie wordt gekeken. “Er is ook veel weerstand tegen het plan”, aldus Segers. “Artsen, psychiaters en psychologen. Die hebben allemaal gezegd: ‘dit moeten we niet doen’. Luister ook naar de tegenstanders.” Segers vindt het plan dermate ingrijpend dat hij vindt dat haast het laatste is wat er nodig is.

Door: Thijs Kroezen

Soylent Green (1973)

Soylent Green Movie Death Centre

This early cautionary 70s science-fiction film by Richard Fleischer, set in an overpopulated, impoverished and polluted world of 2022, contained a well-known surprise ending.

New York City Detective Thorn (Charlton Heston) had been assigned to investigate the murder of a wealthy businessman, William R. Simonson (Joseph Cotten), an influential board member of the financially-profitable Soylent Corporation that was manufacturing healthy, high-energy green wafers from ocean plankton.

In the film's conclusion - a moving deathbed sequence, Detective Thorn was at the death bed of Sol Roth (Edward G. Robinson in his final film role) in an assisted-suicide facility known as the "Home" (within Madison Square Garden). He had chosen a poignant, painless and suicidal death in the euthanasia clinic's chamber. He was put to rest (to "go home") with orange-hued lighting, classical music playing (Tchaikovsky's "Pathetique" Symphony No. 6, Beethoven's "Pastoral" Symphony No. 6, and segments of Grieg's "Peer Gynt Suite") and projected video (of a peaceful and "beautiful" green Earth ages ago when animal and plant life thrived and there was no pollution).

Sol died amidst the musical and visual montages with his tearful friend Thorn near him in a sealed control room. Before dying, Sol told Thorn: "I've lived too long." Thorn replied: "I love you, Sol." Thorn was astounded by the images: "How could I know? How could I, how could I ever imagine?"

Then Sol revealed what he had learned about Soylent Green and its major secret, before choosing assisted suicide with a lethal drug:

Horrible. Simonson. Soylent. Listen to me, Thorn. Thorn, listen....You've got to prove it, Thorn. Go to the Exchange. Please, Thorn. You've got to prove it. Thorn. The Exchange.

Thorn then proved the horrifying, predictable discovery of the true composition of the Soylent Corporation's new artificial food product Soylent Green - it was not composed of ocean plankton - ruled an impossibility by The Exchange (a group of oceanographic researchers) due to barren ocean conditions. Instead, it was composed of the recycled bodies of the deceased inhabitants of the society's euthanasia centers.

filmsite.org

Soylent Green “Euthanasia”

https://www.youtube.com/watch?v=yOV8mBjHHYg

Soylent Green is Mercy

huffingtonpost.com
Joseph A. Domino, Contributor
Adjunct Professor, Retired
03/09/2017 09:11 am ET Updated Mar 13, 2017

Soylent Green is Mercy

Congressional Republicans and the their mutant version occupying the White House appear intent on repealing the Affordable Care Act. Thousands could die but this is dismissed as "fake news," or simply ignored.

I was deeply moved by the plight of a potential victim addressing Senator Tom Cotton (RAR) in a recent raucous town hall. The young lady presented a detailed and articulate summation of her condition, indicating that loss of insurance would be literally fatal. Senator Cotton, rather than address the issue, simply stated, "let's move on to another question." The crowd erupted in protest.

Tom Cotton Town Hall

It's a long video. The portion I'm referring to begins at about the 20-minute mark.
This puts me in mind of an old sci-fi classic film, *Soylent Green* (1973), based on a novel called *Make Room, Make Room* (1966) by Harry Harrison. The story posits a dystopian future in the year 2022 (two years into Trump's second term, or Pence's first), a scant five years from now. It featured a society of very wealthy and very poor, disastrous overpopulation, famine, and climate havoc, wrought by pollution, carbon emissions, and apparent dissolutions of environmental protections. Couldn't happen, right?

In Soylent Green's near future, euthanasia is legal and it's implied it's even encouraged. Watching the film in 1973 as a 20-year old college student I was captivated by Edward G. Robinson's character, Sol Roth, who somehow gave me the impression that in 2022 I would be that character's age (69). In fact, it was Robinson's last role and he died two weeks after film completion from bladder cancer. Robinson was 80.

In addition to quality of life issues, Roth discovers a horrible secret: "about the supposedly hydroponically-produced food the populace survives on: the oceans are dying and there is not enough algae left to support the populace" (imdb.com). The "surplus population" is being fed by recycled deceased humans, not a few of which are generated by the euthanasia clinics. Sol decides to visit a clinic where he can simply sign in, lie on a table, be injected with euphoria-inducing drugs, listen to classical music and view scenes of nature from his past which no longer exist before the fatal injection. Best scene in the film.

Repealing the ACA will results in thousands of deaths, more than in the 9/11 attacks. People dying from terminal illnesses will suffer long and hard before their demise. As we approach Soylent Green's 2022, much of which is looking eerily prophetic, perhaps Trump and his

party could at least consider some compassionate end of life policy. They can't hide behind their "sanctity of life" mantra which applies only to unborn fetuses, but they could legalize voluntary euthanasia, and relieve the suffering, which seems less a byproduct and more willful objective wrought by a perverse sadistic bent.

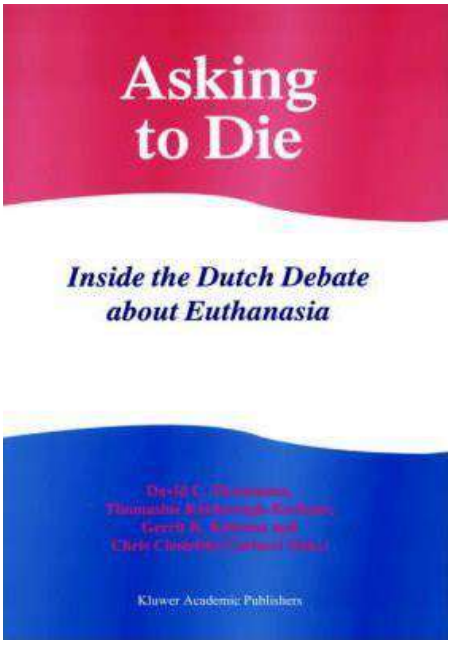

“Asking to Die: Inside the Dutch Debate about Euthanasia”

Edited by David C. Thomasma , Edited by Thomasine Kushner , Edited by G.L. Kimsma , Edited by C. Ciesielski-Carlucci

- Format Paperback | 588 pages
- Dimensions 160 x 233.7 x 33mm | 975.23g
- Publication date 31 Oct 1998
- Publisher Springer
- Publication City/Country Dordrecht, Netherlands
- Language English
- Edition statement 1998 ed.
- Illustrations note XX, 588 p.
- ISBN10 079235186X
- ISBN13 9780792351863

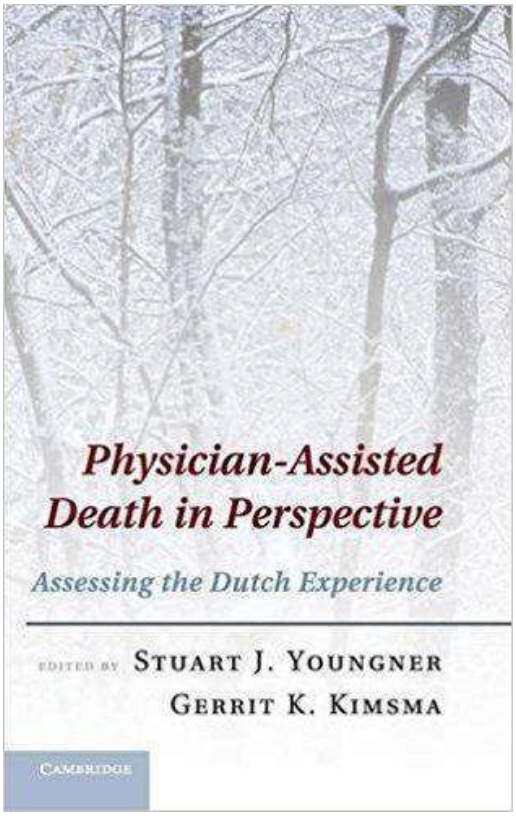

Physician-Assisted Death in Perspective

Assessing the Dutch Experience

Edited by Stuart J. Youngner
Case Western Reserve University, Ohio

Gerrit K. Kimsma
University of Amsterdam

2012

English

Hardback

ISBN-13: 978-1107007567
ISBN-10: 1107007569

Antipsychotics: Are They Killing OLD People?

BY ANH-USA ON JANUARY 31, 2017

ANH-USA.ORG

STOP CRONY HEALTHCARE

More reason to question their common use among the very old and very young.

A **new study** has found that taking powerful antipsychotic drugs significantly increases the likelihood of premature death for Alzheimer's patients. The study looked at 58,000 people diagnosed with Alzheimer's between 2005 and 2011. Those who were prescribed antipsychotics (usually to control the unruly behavior some Alzheimer's patients display) had a 60% higher risk of dying than those who didn't take the drugs.

The study confirms current recommendations that antipsychotics be used only for the most difficult cases for a short period of time.

As we've reported previously, this advice has not been heeded. A 2015 report from the Government Accountability Office found that **nearly one third of seniors** with dementia who spend more than 100 days in a nursing home were given antipsychotic drugs—despite the fact that the FDA has never approved such drugs to be used for behavioral problems from dementia. That's just the beginning. We've also reported that antipsychotics are routinely given to **kids in foster care** and even **toddlers *as young as two years old***. **Brain-damaged veterans** are also commonly given these drugs.

Other than increasing risk of death, antipsychotics have many other side effects, including hypotension, movement disorders, and metabolic syndrome issues.

The pain caused by these drugs is avoidable—but natural approaches are demonstrating far more exciting results:

- We've **reported before** that there has been strong evidence to show that coconut oil can prevent, and even reverse, Alzheimer's disease and dementia.
- Fish oil **has also been found** to reduce the inflammation associated with dementia, with **one study** finding that the risk of all forms of dementia could be reduced by almost half with fish oil. **Encouraging work** has shown that B vitamins could reduce the rate of brain atrophy in patient with mild cognitive impairment—50% of which go on to develop Alzheimer's.
- HBOT (hyperbaric oxygen therapy) is **one of the best treatments for brain damage**. Most hospitals have the HBOT tanks. But because they are not FDA-approved for this use, they **sit empty most of the time**.

Note the irony here: it's fine to use antipsychotics for unapproved uses, even on toddlers, while it is not fine to use HBOT for anything not yet approved! And the FDA knows full well that because the tanks are generally beyond patent protection, nobody will spend the money to get other uses approved.

Prescription euthanasia: Elderly being killed off by antipsychotic drugs… is it on purpose?

Thursday, February 02, 2017 by: Vicki Batts
Tags: Alzheimer's disease, dementia, harmful medication, harmful medicine

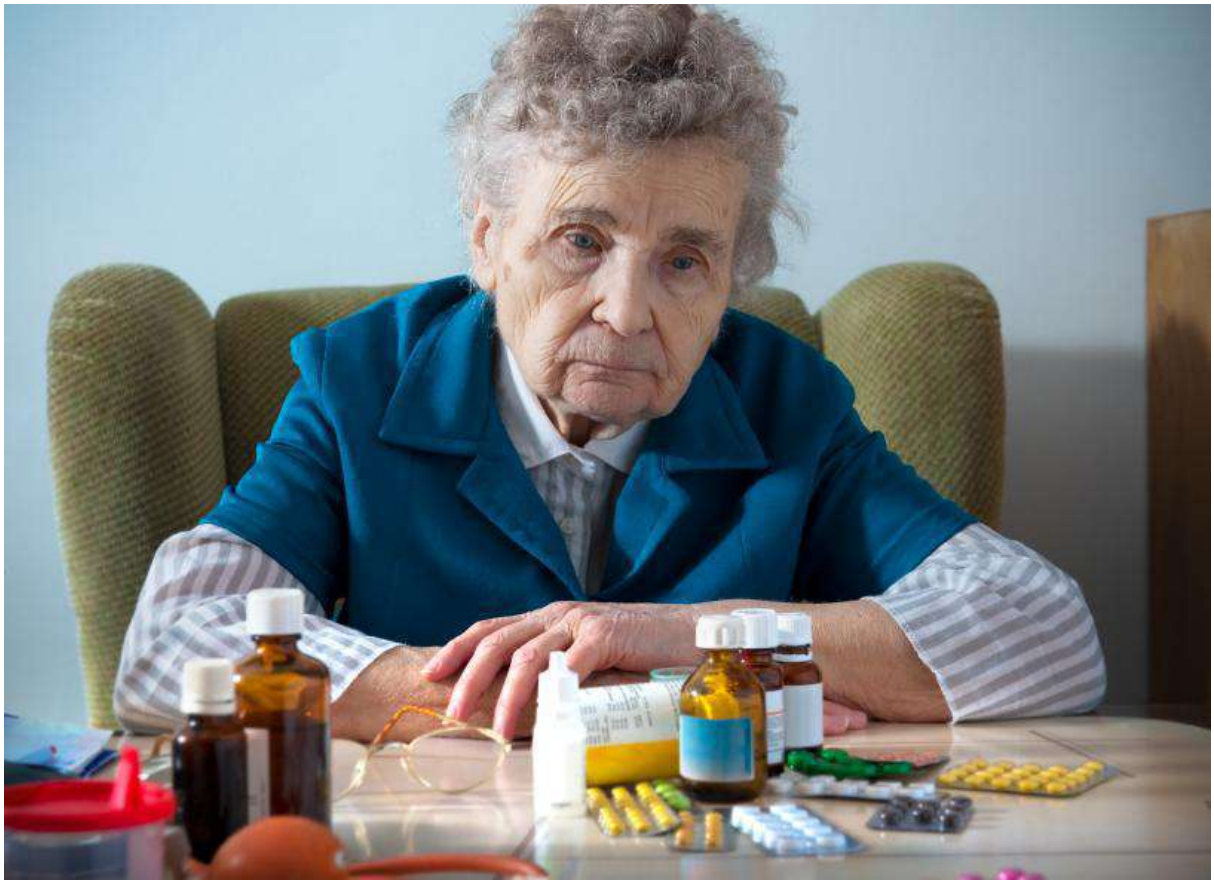

(Natural News) Older individuals living with Alzheimer's disease are often prescribed antipsychotic drugs. This controversial practice has been frowned upon for many years. New research has now found that the use of these drugs in Alzheimer's patients substantially increases their risk of mortality — which begs the question: is this risky practice being conducted with malicious intentions?

The majority of people who suffer from Alzheimer's disease are 65 years of age or older. It affects over five million people in the United States alone, but it is estimated by the year 2050, that number will reach up to 16 million. And in 2016, it was estimated that Alzheimer's disease and other types of dementia would cost the US roughly $216 billion. It is costly and time-consuming — by 2050, it is expected the costs of caring for people with some form of dementia will reach a devastating $1 trillion.

In other words: to promoters of the depopulation agenda, old people with Alzheimer's disease are an easy target. They're costly and they can't function independently; a more cynical person might even say that they are a drain on the system. And in many nursing homes,

patients with dementia or Alzheimer's disease are often given antipsychotic drugs simply to keep them quiet and placid in their new environment — even in spite of the tremendous risks they pose.

Study shows antipsychotics increase mortality risk

Between the years of 2005 and 2011, a team of researchers studied some 58,000 patients with Alzheimer's disease. Just over 25 percent of the patients in the study were prescribed some type of antipsychotic medication. Those taking the drugs exhibited a stark increase in mortality risk; they were 60 percent more likely to die because of their medication.

The risk of death was at its peak when patients first began to take the new drugs, but the patients' mortality risk remained elevated even when the drugs were taken long-term. Patients that were taking more than one antipsychotic exhibited an even higher risk than those taking just one of the risky medications; taking two nearly doubled the chances of dying early. [RELATED: Keep up with the latest research at Scientific.news]

While the study found a correlation between taking an antipsychotic and a higher risk of death in Alzheimer's patients, a direct cause-and-effect link was not ascertained. The research team, led by Marjaana Koponen, a doctoral student from the School of Pharmacy at the University of Eastern Finland, does say that their findings support previous data, however.

Unapproved and Unsafe

Antipsychotic drugs have never been approved for use in dementia or Alzheimer's patients by the FDA, but the practice remains frighteningly common. Approximately one-third of dementia patients who spend at least 100 days in a nursing facility will be given some type of antipsychotic — roughly 300,00 people each year. [RELATED: Keep up with the latest regulatory headlines at FDA.news]

Along with the increased risk of mortality, antipsychotics increase the risk of other health conditions in older people. They can cause low blood pressure, movement disorders, and also tend to increase the patients' risks of falling and getting hurt.

Attorney Joni Moore says that she has sued numerous nursing homes in the state of California "for failing to get informed consent when they use antipsychotic drugs, as required by law." Moore told NPR, "We learned that the families really weren't told anything other than, 'The doctor has ordered this medication for you; please come sign a form,'" says Moore.

One of her clients was a Ms. Kathi Levine, whose mother Patricia Thomas, had Alzheimer's disease. Thomas had appeared to be doing well until she had a nasty fall and fractured her pelvis. After a brief hospital stay, Thomas went to a nursing home for rehabilitation. Within a week of her arrival at the facility, "[S]he was in a wheelchair, slumped over, sucking on her hand, mumbling to herself, completely out of it, not even aware that I was there."

Thomas was so out of it, she was unable to participate in her rehabilitation exercises, so she was discharged. It was then that her daughter learned that the nursing home had loaded her mother up on heavy-duty antipsychotics. Ms. Thomas had been prescribed both Risperdal *and* Haldol — two very strong drugs. It is worth noting that this drug combination

is known to be potentially life-threatening to begin with. She never spoke again and two months after being discharged, she passed away.

Levine and her attorney, Moore filed a class-action lawsuit against the nursing home and a settlement was eventually reached.

It's not just the failure of nursing homes to get informed consent — it is the very concept of using drugs to "quiet" patients that should be intolerable. It seems rather unlikely that most doctors who prescribe these drugs to the elderly are totally unaware of the potential risks; it's not even an FDA-approved practice, and these drugs come with black-box warning labels on them that explicitly state they are risky for patients with dementia. So you have to wonder: is it really on purpose? (RELATED: Follow more news on brain health at Brain.news.)

Sources:

ANH-USA.org

USNews.com

Alz.org

NPR.org

https://www.youtube.com/watch?v=6Eixy_rZHkE

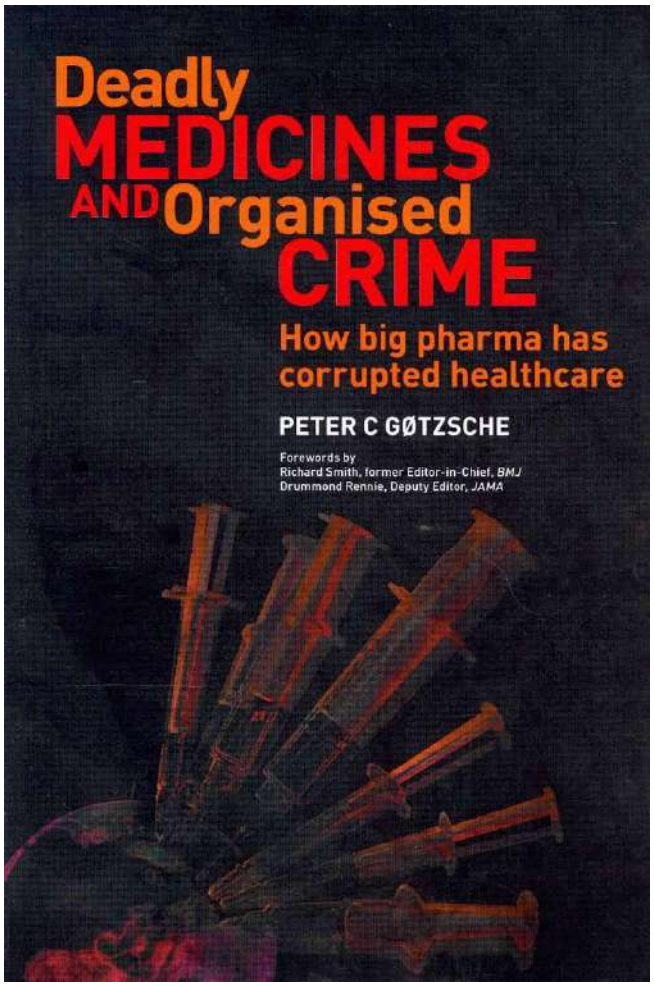

Auteur: Peter C. Gotzsche
Uitgever: Taylor & Francis Ltd

Engelstalig

322 pagina's

9781846198847

augustus 2013

'De farmaceutische industrie heeft juist veel verdiensten'

Henk Jan Out
11 november 2015

De voorbeelden die Gotzsche noemt in zijn boek zijn vrijwel allemaal gedateerd en miskennen de enorme veranderingen die de laatste decennia hebben plaatsgevonden in de sector. Geneesmiddelfabrikanten omschrijven als de maffia is eigenlijk te schandalig voor woorden.

Bron: trouw.nl

2015

Leve het geneesmiddel !
Henk Jan Out
ISBN: 9789044631104
04-09-2016
3de druk
Taal: Nederlands
Uitgever: Prometheus
Aantal paginas: 224
Auteur: Henk Jan Out

Patiënten volgen trouw verwijzing van hun huisarts

trouw.nl

Francine Wildenborg

25-09-2017

Het gros van de patiënten vertrouwt blind de huisarts.

Medicijnverslaving

In Nederland zijn ongeveer een half miljoen mensen verslaafd aan medicijnen. Het gaat hierbij vaak om slaap- en kalmeringsmiddelen en pijnstillers. Slaap- en kalmeringsmiddelen zijn benzodiazepinen. Dokters schrijven het voor bij angst, stress en slapeloosheid. Pijnstillers zijn soms opiaten. Opiaten schrijven artsen voor bij hevige pijn.

Bron: brijder.nl

Dit college wordt mede mogelijk gemaakt door honderdduizenden pijnstillerverslaafden

Universiteit Leiden ontvangt jaarlijks 2,5 miljoen van pillenproducent Sackler

ARTIKEL Sackler is de naam van een filantropenfamilie die onder andere doneert aan de Universiteit Leiden. In de VS liggen de Sacklers onder vuur, vanwege de productie van dubieuze pijnstillers.

Door: Michael Persson

9 december 2017

volkskrant.nl

Slaappillen leiden tot ongelukken bij ouderen

metronieuws.nl

17 februari 2017

Jessica Heijmans

Jaarlijks belanden duizenden mensen in het ziekenhuis door verkeerd medicijngebruik, vooral de groep 65-plussers is groot. Slaapmiddelen (oftewel: benzodiazepines) maken ouderen suf en kunnen leiden tot evenwichtsverlies. Het gevolg: ongeveer 7000 65-plussers belanden jaarlijks na een valpartij als gevolg van medicijngebruik in het ziekenhuis. Grofweg 1,7 miljoen Nederlanders gebruiken een of meer slaapmiddelen. Het gebruik van benzodizepines neemt toe met de leeftijd.Bijna 30 procent van de 80-jarigen gebruikt een slaapmiddel, aldus de SFK in het Pharmaceutisch Weekblad. Uit onderzoek naar medicatieveiligheid dat het Erasmus MC heeft uitgevoerd voor het ministerie van VWS, blijkt dat het aantal geneesmiddel-gerelateerde ziekenhuisopnames is toegenomen van 39.000 in 2008 naar 49.000 in 2013.

Bron: metronieuws.nl

Hans van der Linde

Hans van der Linde, de afgelopen tien jaar werd hij bekend als de huisarts die kritisch staat tegenover de farmaceutische industrie, medische opinieleiders met conflicterende belangen. In artikel in Trouw van 15 augustus 2012 onder de kop "Klacht: Hoogleraar zou 'soldaat farmaceutische industrie' zijn".

Hans van der Linde uit Capelle aan den IJssel, die bekendstaat als een criticus van de farmaceutische industrie.Hoogleraar Henk Jan Out is volgens van der Linde 'soldaat farmaceutische industrie'. Van der Linde vindt dat Out zijn leerstoel misbruikt voor marketingdoeleinden. Daarbij wijst hij op een reeks publicaties van de hoogleraar op de medische website artsennet.nl. Daar betoont Out zich 'een dappere soldaat van de farmaceutische industrie', vindt Van der Linde. Out werkt bij het farmaceutische bedrijf MSD uit Oss. Zijn leerstoel wordt betaald door Merck, het moederbedrijf van MSD. Volgens van der Linde zou de hoogleraar zou zijn titel misbruiken om 'marketing te bedrijven voor zijn baas'.

“Dodelijke Medicijnen en georganiseerde misdaad”

Peter C. Gøtzsche

ISBN10: 9047707346

ISBN13: 9789047707349

Lemniscaat

2015

_

https://archive.org/details/PeterGtzscheFarmaceutischeIndustrie

De medicijnenmaffia knoeit voort

Karel Berkhout
22 januari 2016

De farmaceutische industrie staat bol van de schandalen. Een lange aanklacht vol pijnlijke details onthult vele misstanden. Hoogtijd voor onafhankelijke onderzoeksinstituten.

Bron: nrc.nl

2016

Minister Schippers farmaceutische Industrie

Minister Schippers zond een brief aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal,datum 29 januari 2016, betreft Haar visie op geneesmiddelen: Nieuwe geneesmiddelen snel bij de patiënt tegen aanvaardbare kosten, kenmerk: 899467-145972-GMT Bijlage(n) 2**,** Aantal blz 26.

Schippers is o.a. van mening:

Geneesmiddelen spelen een belangrijke rol in de kwaliteit van leven van heel veel Nederlanders.Mensen herstellen dankzij medicatie sneller. De Minister geeft ook enkele voorbeelden van meer kwaliteit van leven dankzij steeds betere medicijnen. Om een gelijkwaardige gesprekspartner van de mondiaal georganiseerde farmaceutische industrie te kunnen zijn, moeten overheden (nationaal en in EU-verband) volgens de Minister meer kennis en informatie delen en waar mogelijk veel meer gaan samenwerken. De maatregelen de Minister in de brief heeft beschreven bieden volgens Haar een solide basis, die leidt tot goede farmaceutische zorg: nu en in de toekomst.

Op 20 april 2016 kopt NRC 'Groot deel medicijnstudies deugt niet' artikel door Karel Berkhout:

Bij een bezoek aan de Tweede Kamer op 29 maart 2016 waarschuwde de Deense hoogleraar Peter Gøtzsche tegen gevaarlijke pillen door de farmaceutische industrie , ze zijn peperduur en vertonen nogal eens – dodelijke – bijwerkingen. In zijn boek *Dodelijke medicijnen* breekt Gøtzsche de staf over de farmaceutische industrie en over de registratieautoriteiten, die laks zouden zijn. Ook het politieke en maatschappelijke debat zwelt aan, doordat geneesmiddelen onbetaalbaar dreigen te worden. De Tweede Kamer sprak er over met minister Edith Schippers (Volksgezondheid, VVD), die van dure medicijnen een speerpunt heeft gemaakt omdat Nederland een halfjaar voorzitter van de Europese Unie was. Bert Leufkens, toezichthouder geneesmiddelen. Leufkens en de zijnen zijn op de Europese medicijnmarkt de poortwachters, die besluiten over mensenlevens en miljarden euro's. Bij het besluit of en wanneer een nieuw medicijn op de Europese markt komt, heeft Bert Leufkens een heel zware stem. Leufkens is voorzitter van het College ter Beoordeling van Geneesmiddelen (CBG). Net als de andere nationale registratieautoriteiten in de Europese Unie beoordeelt het CBG nieuwe middelen onder de vlag van de European Medicines Agency (EMA). „Gøtzsche vindt dat er niet genoeg naar de veiligheid is gekeken. Volgens Leufkens "hebben we dat wel". Wat in "*The Lancet"* staat;klopt niet, dit is geselecteerd. Bert Leufkens (Heerlen, 1954) is sinds 2007 voorzitter van het College ter Beoordeling van Geneesmiddelen (CBG). De apotheker en epidemioloog is tevens hoogleraar farmaco-epidemiologie aan de Universiteit Utrecht en gasthoogleraar farmacologie aan de universiteit van Lissabon.

College ter Beoordeling van Geneesmiddelen

SP-Kamerlid Henk van Gerwen zet in 2013 vraagtekens bij betrouwbaarheid van de analyse door het College ter Beoordeling van Geneesmiddelen (CBG): Loopt het CBG niet te veel aan de leiband van de farmaceutische industrie? Prof. Dr. Bert Leufkens vertrok in 2017 als voorzitter van het College ter Beoordeling van Geneesmiddelen (CBG).

BELANGENVERSTRENGELING BIJ HET CBG?

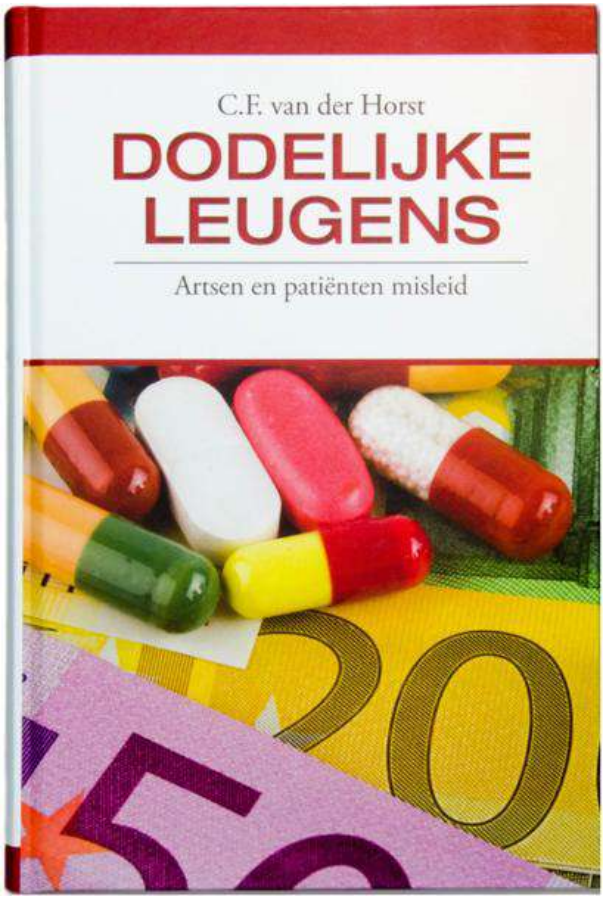

ISBN: 978-90-90-27908-4 | gebonden, met illustraties, tabellen en leeslint | 448 pagina's met essentiële informatie over gezond zijn en blijven (tweede druk)

In Nederland bepaalt het College ter Beoordeling van Geneesmiddelen (CBG) welke medicijnen op de markt worden toegelaten. Het zou een waakhond moeten zijn. Het college verricht echter geen onafhankelijk onderzoek om te beoordelen of de gemaakte claims over effectiviteit en veiligheid juist zijn. Is er sprake van belangenverstrengeling?

CBG doet niet moeilijk voor de fabrikant

Door C.F. van der Horst

In plaats van een eigen studie stelt het CBG een beoordelingsrapport op over de onderzoeksopzet van de fabrikant en over alle testresultaten uit het registratiedossier dat door de farmaceutische producent is ingediend. Aan de hand van de aangeleverde gegevens wordt van het geneesmiddel de balans werkzaamheid/ schadelijkheid opgemaakt. Het onderzoek in het dossier is door de fabrikant zelf opgezet en uitgevoerd. Men kan het daardoor zonder problemen manipuleren door o.a. een voor de producent gunstige opzet en statistische bewerking. Hierdoor is het niet bijster moeilijk om van het CBG een handelsvergunning voor de Nederlandse markt te krijgen. Omdat er een geldstroom vanuit de industrie naar het college gaat, is belangenverstrengeling niet ondenkbaar.

Die Weisse Maffia	Die Krankheits Erfinder
Frank Wittig	Jörg Blech
Riva Verlag	Fischer
2015	2005

Tweede Kamer
DER STATEN-GENERAAL

Den Haag, 22 maart 2016

Noot: **Leden kunnen zich aanmelden voor deze activiteit middels de knop "Inschrijving" op het tabblad "Deelnemers" van deze Parlisactiviteit of via e-mail (cie.vws@tweedekamer.nl).**

Voortouwcommissie: **vaste commissie voor Volksgezondheid, Welzijn en Sport**

Activiteit: **Gesprek**
Datum: dinsdag 29 maart 2016
Tijd: 16.15 – 17.15 uur
Openbaar/besloten: openbaar

Onderwerp: C. Gøtzsche - internist, hoogleraar en onderzoeker over geneesmiddelensector

---

Agendapunt: **Gesprek met de heer C. Gøtzsche, internist, hoogleraar en onderzoeker, over geneesmiddelensector.**

Zaak: Brief derden - Stichting Wemos te Amsterdam – 14 maart 2016
Verzoek Stichting Wemos, namens dhr. C. Gøtzsche - internist, hoogleraar en onderzoeker, om gesprek met vaste commissie voor Volksgezondheid, Welzijn en Sport over geneesmiddelensector - 2016Z05315

Griffier: Drs. A.J.M. Teunissen

Activiteitnummer: 2016A01153

Expert Peter C. Gøtzsche dinsdag in de Tweede Kamer

Persbericht 24 maart 2016

Op uitnodiging van Stichting Wemos komt de heer Peter C. Gøtzsche aanstaande dinsdag 29 maart in de Tweede Kamer spreken. Deze bijeenkomst is van 16.15 tot 17.15 voor Kamerleden van de Commissie Volksgezondheid Welzijn en Sport en is openbaar voor publiek.

Op 29 januari j.l. schreef minister Schippers een belangrijke brief aan de Tweede Kamer met de strekking dat de macht van de farmaceutische industrie moet worden ingeperkt. De torenhoge prijzen die fabrikanten vragen voor nieuwe medicijnen, moeten aan banden worden gelegd. Dat kan alleen als we de discussie openen over zaken die tot nog toe onbespreekbaar waren. In dit veld van belangenverstrengeling zijn er maar weinig werkelijk onafhankelijke deskundigen. Een van hen is de vooraanstaande Deense internist, hoogleraar en onderzoeker Peter C. Gøtzsche. Gøtzsche hield eerder lezingen voor het Europese Parlement en het Britse Parlement om hen te informeren. Nu is hij bereid om datzelfde ook in Nederland te komen doen.

Gøtzsche is een vooraanstaand onderzoeker in de wereld van medische literatuur en geneesmiddelen. Hij is medeoprichter van de Cochrane Collaboration, een organisatie die zich inzet voor het optimaliseren van evidence-based medicine. Gøtzsche is zelf jarenlang werkzaam geweest in de farmaceutische industrie en weet dus waarover hij praat. Vorig jaar won hij de British Medical Association's Book Award met zijn boek *Deadly medicines and organized crime*, inmiddels vertaald als *Dodelijke medicijnen en georganiseerde misdaad*. Daarin beschrijft hij, op basis van eigen ervaring en grondig aanvullend speurwerk, de op winstbejag gerichte manier waarop farmaceutische bedrijven patenten verkrijgen en hun marktaandeel in stand houden. De belangen van de samenleving worden daarbij veronachtzaamd. De lezingen die Gøtzsche over zijn boek gaf in Nederland trokken veel belangstelling en er werd lovend over geschreven in de pers. Daarbij valt op dat niemand de feiten die hij noemt, in twijfel durft te trekken.

Toegang met legitimatiebewijs bij de Tweede Kamer via Bezoekersingang: Lange Poten 4. Aanmelding van te voren is niet nodig. De bijeenkomst vindt plaats in de Thorbeckezaal

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met Ella Weggen, tel: 020-4352062 of 06-41293088,
E-mail: ella.weggen@wemos.nl

Wemos streeft naar een wereld waarin het recht op gezondheid van ieder mens is gewaarborgd. Een wereld waarin de voorwaarden voor een gezond leven aanwezig zijn en iedereen daar in gelijke mate van profiteert. Een wereld waarin overheden hun verplichtingen nakomen om het recht op gezondheid te respecteren, beschermen en verwezenlijken. Wij pleiten voor bescherming van de volksgezondheid wereldwijd en stellen in beleidsprocessen volksgezondheid boven andere belangen. Wij pleiten voor eerlijke medicijnen en ethische medicijntesten. Meer informatie vindt u hier.

De bijeenkomst is ook online te volgen: https://www.tweedekamer.nl/vergaderingen/livedebat/thorbeckezaal

Meer informatie over de bijeenkomst dinsdag in de Tweede Kamer:
https://www.tweedekamer.nl/vergaderingen/commissievergaderingen/details?id=2016A01153

Meer informatie over het boek. "Dodelijke medicijnen en georganiseerde misdaad' - Gøtzche's ontnuchterende ontmaskering van Big Pharma": https://www.ftm.nl/artikelen/dodelijke-medicijnen-en-georganiseerde-misdaad-gotzches-ontnuchterende-ontmaskering-van-big-pharma

Meer informatie over de Kamerbrief van minister Schippers: Nieuwe geneesmiddelen snel bij de patiënt tegen aanvaardbare kosten:
https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2016/01/29/kamerbrief-over-visie-op-geneesmiddelen

17 AUGUSTUS 2016 NIEUWS

- ZORG, WELZIJN EN SPORT

HARDE AANKLACHT TEGEN DE PILLENINDUSTRIE

Het gaat niet om kapitalisme, het gaat niet over het verdienen van geld; zorg gaat over het helpen van mensen

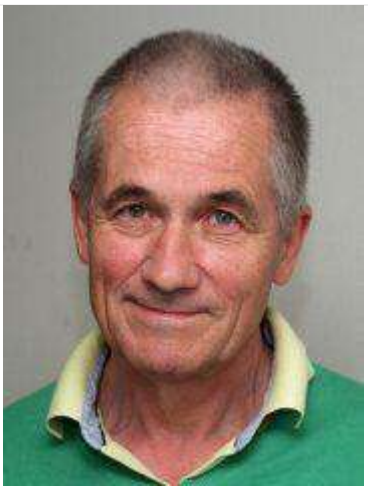

‘De farmaceutische industrie is te vergelijken met georganiseerde misdaad.’ ‘Vergeet het kapitalisme.’ ‘Marktwerking werkt niet in de zorg.’ ‘We hebben een heel nieuw systeem nodig.’ Deze en vele andere stevige boodschappen klonken op 29 maart in de Tweede Kamer. Uitgesproken door Peter Gøtzsche, professor in klinisch medisch onderzoek aan de Universiteit van Kopenhagen, auteur van meer dan 70 wetenschappelijke artikelen, ex-werknemer van de farmaceutische bedrijven Astra en Astra-Syntex en medeoprichter van Cochrane Collaboration, een organisatie van medici die zich inspant om alle bewijzen van de werking van bestaande medicijnen geregeld tegen het licht te houden. Maar bovenal pleitbezorger van een revolutie in de farmaceutische industrie.

Eind 2015 kwam zijn boek Dodelijke medicijnen en georganiseerde misdaad in Nederland uit. Het ruim 500 pagina’s tellende boek is een harde aanklacht tegen de pillenindustrie. Het verscheen inmiddels in 11 talen en won de prijs voor Boek van het Jaar in de categorie Basic Medicine van de British Medical Association, de beroepsorganisatie van artsen in het Verenigd Koninkrijk.

Georganiseerde misdaad

‘Als je wilt weten wat het probleem is, moet je simpelweg even googelen op de naam van een farmaceutisch bedrijf met daarachter het woord fraude,’ hield Peter Gøtzsche de Tweede Kamerleden voor. Als je zoekt op Pfizer en fraude krijg je informatie over een rechtszaak waarbij Pfizer een boete van 2,3 miljard dollar moest betalen. In het boek Dodelijke medicijnen beschrijft Gøtzsche dat een dochtermaatschappij van Pfizer incorrecte informatie over geneesmiddelen had verstrekt met de intentie om te frauderen en te misleiden. Pfizer wist dat zijn acht keer duurdere antibioticum Zyvox slechter werkte dan het middel vancomycine. Toch bleef Pfizer tegen artsen beweren dat Zyvox meer levens redde dan vancomycine.

Als je op GlaxoSmithKline met de toevoeging fraude zoekt, krijg je eveneens ontluisterende resultaten, zo laat Gøtzsche in zijn boek zien. GlaxoSmithKline moest 3 miljard dollar betalen omdat het ten onrechte reclame had gemaakt voor niet goedgekeurde toepassingen van zijn geneesmiddelen. Ook betaalde GlaxoSmithKline smeergeld aan artsen en liet het te veel betalen voor zijn medicijnen.

Dit zijn geen incidenten. Gøtzsche geeft in Dodelijke medicijnen meer recente voorbeelden van bedrijven die recordboetes ontvingen wegens fraude, zoals Novartis (423 miljoen dollar), Johnson & Johnson (1,1 miljard dollar), Eli Lilly (1,4 miljard dollar) en Abbott (1,5 miljard dollar).

‘We kunnen de farmaceutische industrie en het door hen gesponsorde onderzoek niet vertrouwen,’ sprak Gøtzsche in de Tweede Kamer. Dat is niet alleen de conclusie van hemzelf, maar ook van Marcia Angell, die 20 jaar hoofdredacteur was van het vooraanstaande medische tijdschrift New England Journal of Medicine. Zowel in de Tweede Kamer als in zijn boek haalt Gøtzsche haar uitspraak aan: ‘Een groot deel van het klinische onderzoek (is) eenvoudigweg niet langer geloofwaardig.’

Het systeem is corrupt en de farmaceutische industrie is georganiseerde misdaad, is de conclusie van Gøtzsche. De geneesmiddelenindustrie en de door haar gesponsorde onderzoeken zijn onbetrouwbaar. De industrie is gericht op het maken van zoveel mogelijk winst, is veel te machtig en maakt vele slachtoffers. Gøtzsche pleit daarom voor een revolutie. Spanning sprak met hem over die revolutie en wat wij kunnen doen.

Vergeet het kapitalisme, vergeet marktwerking

Wellicht zijn belangrijkste oproep is dat gezondheidszorg weer moet gaan over het helpen van mensen, dus over altruïsme. ‘Dit gaat niet over markten en marktwerking, we moeten ophouden met het denken in termen van vrije markten. Het gaat niet om kapitalisme, het gaat niet over het verdienen van geld; zorg gaat over het helpen van mensen.’ Altruïsme in plaats van kapitalisme moet volgens Gøtzsche weer centraal staan. ‘Als je medicijnen niet kunt betalen zou je ze gratis moeten krijgen.’

Het belangrijkste doel van Gøtzsche is goed en betrouwbaar medicijnonderzoek en medicijnen die gratis of betaalbaar zijn voor iedereen die ze nodig heeft. Dat vraagt volgens hem om een nieuw systeem. Het huidige medicijnonderzoek dat betaald wordt door de industrie is onbetrouwbaar. ‘Als je weet wie het betaald heeft, weet je vaak al wat de uitkomst is.’ Simpelweg betere controle werkt volgens hem niet. ‘Het systeem is kapot. We worden uitgezogen en moeten af van kapitalistische bastards aan de top.’

Gøtzsche pleit ervoor dat al het medicijnonderzoek wordt gedaan door de publieke sector. Doorbraken in het medicijnonderzoek komen nu al van publiek geld en niet van door de industrie betaald onderzoek. Het is volgens Gøtzsche maar een kleine stap om te komen tot publieke farmaceutische bedrijven. Als tussenoplossing stelt hij voor om innovatieve bedrijven een bedrag te geven voor hun nieuwe medicijnen en de medicijnen vervolgens kosteloos ter beschikking te stellen voor iedereen. Dit alternatieve systeem van medicijnonderzoek en -ontwikkeling wordt delinkage genoemd.

In het huidige systeem worden in de woorden van Gøtzsche 'obscene' winsten gemaakt, maar geen grote investeringen gedaan in onderzoek. De industrie kiest vooral voor blockbusters waarmee geld te verdienen valt. Een publiek in plaats van een privaat systeem om medicijnen te ontwikkelen is goed voor patiënten omdat het voor betere en betrouwbaardere medicijnen zorgt, ook voor ziektes waarop niet veel te verdienen valt. Een publiek systeem kan ook financieel voordeel opleveren. 'Er wordt zoveel geld verspild in het huidige systeem,' aldus Gøtzsche. Hij doelt hier onder andere op de grote winsten en de hoge kosten voor marketing. Ook ziet hij patenten als principieel immoreel omdat iedereen die het nodig heeft een medicijn zou moeten kunnen krijgen. Daarnaast drijven patenten de prijs van medicijnen op.

Bij een grote verandering in het onderzoek hoort volgens Gøtzsche ook dat alle onderzoeksgegevens openbaar moeten worden gemaakt. 'Als je de data niet kunt krijgen moet je het onderzoek niet vertrouwen. Zonder openheid is onderzoek slechts marketing en geen wetenschap,' aldus de professor.

Spanning vroeg ook wat we nu direct al kunnen doen. 'Laat nieuwe medicijnen niet zomaar toe. Vraag alle data en test de medicijnen eerst in publiek gesponsord onderzoek.' Uit een extra belasting voor de farmaceutische industrie zou dit onderzoek kunnen worden betaald.

Geneesmiddelen horen voor zichzelf te spreken

Naast publiek onderzoek en openbaarheid van alle onderzoeksgegevens pleit Gøtzsche ook voor beter toezicht. Het tegengaan van belangenverstrengeling en het beperken van marketing en reclame voor geneesmiddelen. Nu geeft de farmaceutische industrie twee keer zoveel geld uit aan marketing als aan onderzoek. De farmaceutische industrie heeft zeer veel macht. Dat dat ook in Nederland het geval is bleek eind maart, toen onder andere website SKIPR.nl kopte: 'Farmaceuten beïnvloeden artsen in voorschrijven medicijnen.' Deze conclusie kwam van de Nederlandse Zorgautoriteit (NZa). In ruil voor bijvoorbeeld onderzoeksgeld beloven artsen om medicijnen in te kopen.

In zijn boek Dodelijke medicijnen geeft Gøtzsche veel voorbeelden van reclame en marketing die ervoor zorgen dat de verkeerde medicijnen worden voorgeschreven, vaak ook nog tegen een te hoge prijs. 'Geneesmiddelen hoeven niet gepromoot te worden, omdat ze voor zichzelf horen te spreken,' stelt Gøtzsche. Hij pleit er dan ook voor om een einde te maken aan advertenties voor geneesmiddelen, aan verkopers van pillen en artsenbezoekers met een commercieel doel en aan sponsoring van congressen en nascholing. Ook pleit hij voor veel beter geneesmiddelentoezicht dat publiek moet worden gefinancierd, zonder belangenverstrengeling en concurrentie.

De plannen van minister Schippers

Eind januari kopten verschillende kranten ‘Schippers wil macht farmaceuten indammen’. Spanning vroeg Gøtzsche om een reactie op dit medicijnplan. Een belangrijk aspect uit het plan wordt door hem geroemd. De minister wil dat verschillende Europese landen samen gaan onderhandelen met de farmaceutische industrie om lagere prijzen voor medicijnen af te dwingen. Gøtzsche noemt dit een goed begin: ‘Laat je spierballen zien, samen heb je meer macht om het gevecht tegen de machtige industrie aan te gaan.’ Tegelijkertijd heeft hij ook kritiek op het plan en vindt hij de voorstellen van minister Schippers lang niet ver genoeg gaan. ‘Schippers wil samenwerken met Big Pharma, als gelijke partner. Doe het niet. Het is geen ethische industrie. We moeten niet samenwerken met criminelen. We moeten het zelf gaan doen.’ Zeer fel wordt Gøtzsche als het gesprek op TTIP en CETA komt, de handelsverdragen tussen Europa en respectievelijk de Verenigde Staten en Canada. ‘What the hell is going on?’Gøtzsche roept op tot een strijd tegen de verdragen. ‘We moeten dit stoppen. Het is verschrikkelijk. Zij geven nog meer macht aan een al veel te machtige industrie.’ De industrie zou via de handelsverdragen meer macht krijgen doordat ze beslissingen van overheden die tegen hun belangen ingaan, juridisch kunnen aanvechten. ‘Je geeft Somalische piraten toch ook geen compensatie als het ze niet lukt genoeg gijzelaars te maken. Waarom zou je dat bij de farmaceutische industrie dan wel doen?’

Gøtzsches conclusie over het medicijnplan van minister Schippers en het uitblijven van protest van het kabinet tegen TTIP en CETA: ‘Schippers werkt binnen het oude systeem. Dat werkt niet, het systeem is kapot. We hebben een nieuw systeem nodig.’

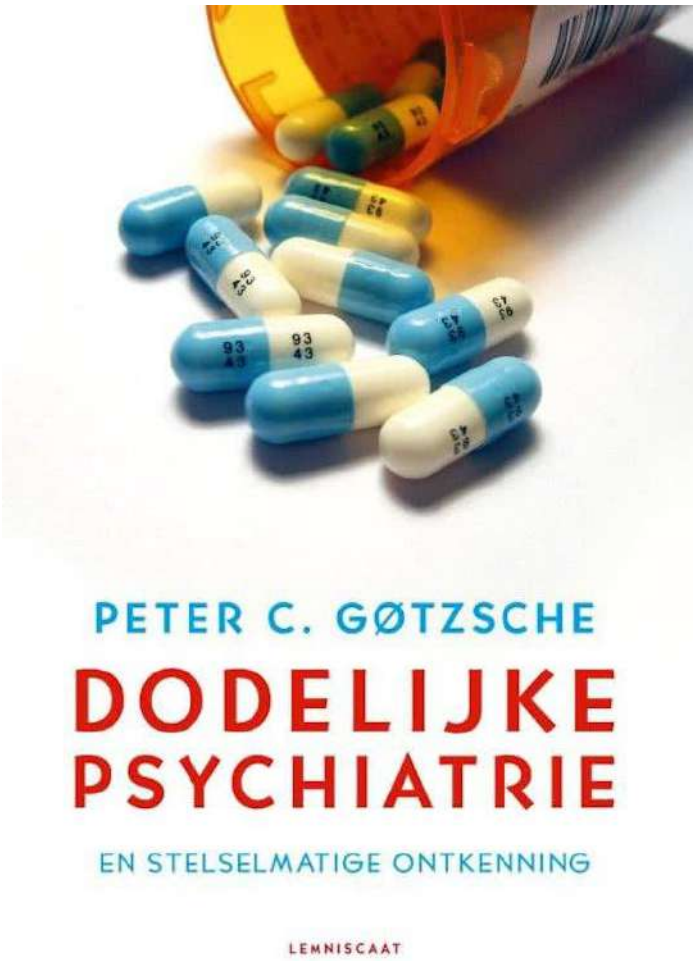

Auteur: Peter C. Gotzsche
Uitgever: Lemniscaat B.V., Uitgeverij

Nederlandstalig

464 pagina's

9789047708414

januari 2017

Healthcare in the Netherlands

Ziekenhuizen verzwijgen elk jaar honderden dodelijke medische missers

Honderden ziekenhuispatiënten komen elk jaar om het leven door medische missers die niet worden aangemeld bij de inspectie. Dat is af te leiden uit de lijsten van ziekenhuisdoden die de Inspectie voor de Gezondheidszorg na een jarenlange juridische strijd aan RTL Nieuws heeft gegeven.

Bron: rtlnieuws.nl

30 mei 2016

Hans Simons

Van 1989 tot 1994 was hij staatssecretaris van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur in het kabinet-Lubbers III en had volksgezondheid en gehandicaptenbeleid in zijn portefeuille. In die periode ontwikkelde hij plannen voor een nieuw stelsel van ziektekostenverzekering en financiering van de gezondheidszorg, die echter nooit werden uitgevoerd (het zogenoemde plan-Simons).

Bron: wikipedia.org

Plan Simons

In 1990 verschijnt een nota van het ministerie van WVC onder de titel **"***Werken aan Zorgvernieuwing"*. In dit zogenaamde 'Plan Simons', dat een radicale stelselherziening van het Nederlandse gezondheidszorgsysteem voorstelt, wordt ten aanzien van de patiënten aandacht besteed aan rechtspositie, klachtbehandeling, medezeggenschap, organisaties en platforms, voorlichting, de positie van de verzekerde en het actieprogramma patiënten / consumenten. De staatssecretaris beoogde hiermee de positie van de patiënt / consument te versterken. Verder aan de orde destijds het stellen van grenzen aan de zorg, het verrichten van medische experimenten en het vraagstuk van de euthanasie.

Bron: "Keuze in de Zorg vanuit patiëntenperspectief kaders en aspecten" , (1988-1993) F.H. Boeringa / M.A.W. Moons, Mei 1994, Nivel, ISBN: 90-6905-246-6

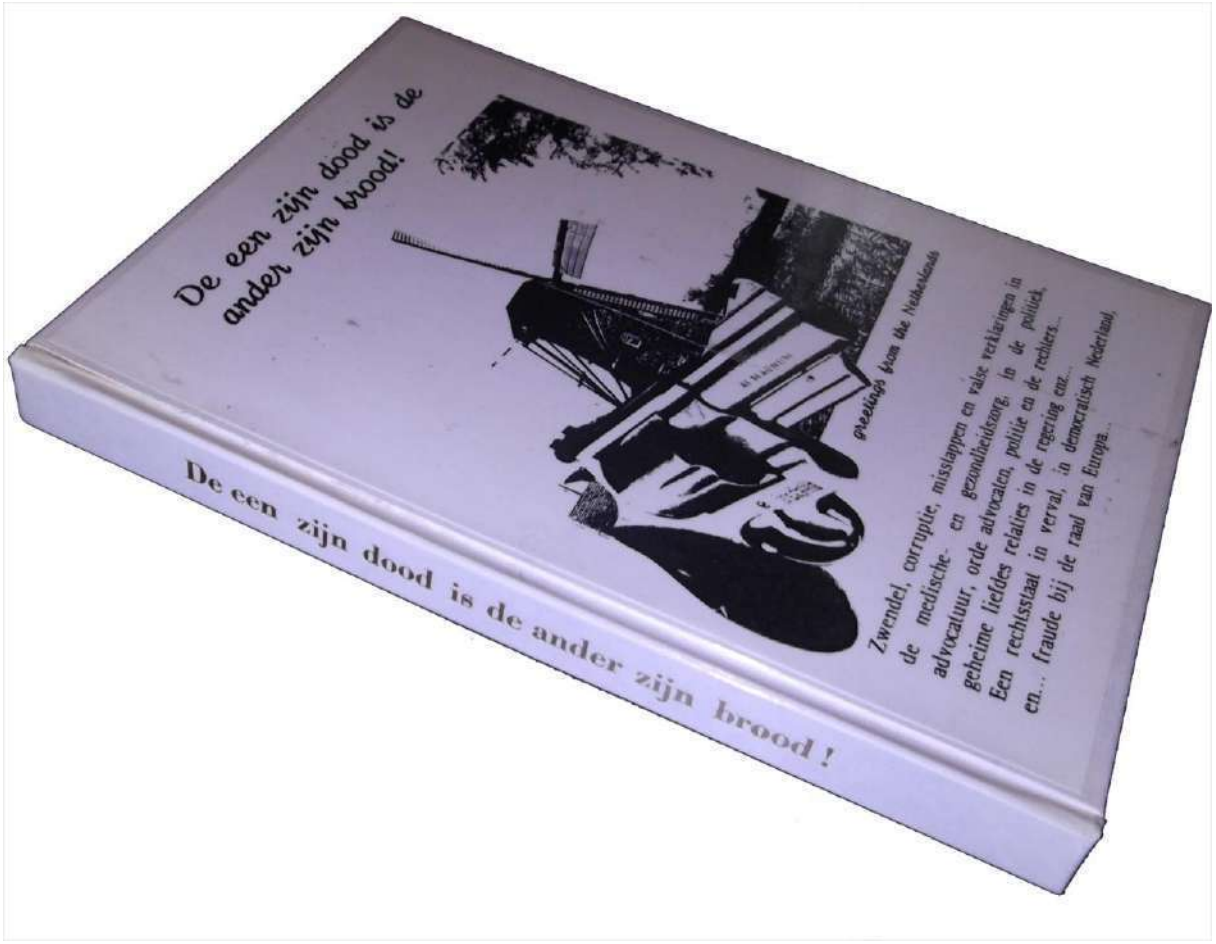

Foto: IFUD of Human Rights - 2017

“De een zijn dood is de ander zijn brood!”

J.P. van den Wittenboer

195 blz

1994

MEER OVER MEDISCH

door RENÉ STEENHORST

„Grotere achterdocht van artsen zeer noodzakelijk"

■ Hoeveel mensen in ons land een niet-natuurlijke dood sterven blijft onduidelijk door onvoldoende kritische diagnoses. FOTO: CHRIS TAVENIER

NIET-NATUURLIJKE DOOD TE WEINIG OPGESPOORD

Vrijwel zeker sterven in ons land méér mensen een niet-natuurlijke dood dan officieel uit de statistieken blijkt. Geneeskundige blunders blijven hierdoor onopgemerkt. En ook misdrijven komen zo nimmer aan het licht.

Volgens de forensisch geneeskundige B. Cohen en de forensisch toxicoloog D. Uges, is een grotere achterdocht bij het beoordelen van een sterfgeval zeer gewenst. De twee medici bespraken onlangs deze problematiek op een congres over hun vakgebied, de forensische geneeskunde.

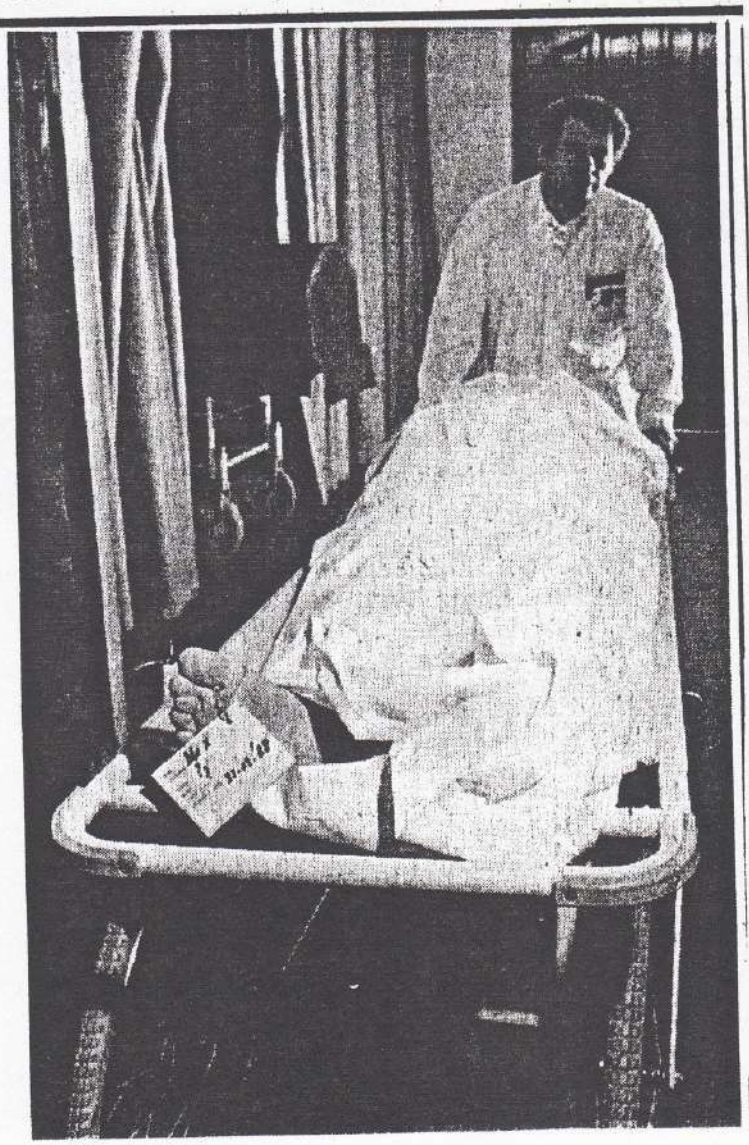

Zij zijn van mening dat huisartsen en gemeentelijke lijkschouwers (dat zijn eveneens artsen) te vaak een onjuiste diagnose stellen ten aanzien van een wel- of niet-natuurlijke dood. „Het is heel goed mogelijk dat zij bang zijn voor de gevolgen van hun waarneming dat iemand een niet-natuurlijke dood is gestorven," zo menen Cohen en Uges.

Gebrek aan kennis

Er is sprake van een gebrek aan kennis bij het vaststellen van ziekte- en doodsoorzaken met een juridische achtergrond, vinden de twee deskundigen. De kern van het probleem is naar hun mening „de gebrekkige scholing" van studenten geneeskunde: „In tegenstelling tot het buitenland wordt binnen de medische opleiding in Nederland geen of nauwelijks aandacht besteed aan de gerechtelijke kanten van het artsenvak. Zo zou bijna geen enkele student weten wat het beroepsgeheim van een arts inhoudt," aldus de deskundigen.

In Groningen is nu als enige universiteit in Nederland dit jaar forensische geneeskunde een verplicht onderdeel geworden van de medische opleiding.

Inspecteur verpleeghuizen maant ziekenverzorgers tot fatsoen

HET STILLE PROTEST VAN DE WILLOZE PATIËNT

door RENÉ STEENHORST

UTRECHT, donderdag

Ziekenverzorgers in Nederlandse verpleeghuizen gaan regelmatig tactloos en bot om met hun patiënten. De bewoners van verpleeginrichtingen op hun beurt, durven niet of nauwelijks van zich af te bijten. „Velen van hen zijn bang om te klagen, uit vrees dat zij daardoor zullen worden buitengesloten en minder aandacht en verzorging krijgen."

Tot deze ronduit onthutsende conclusie komt de Geneeskundig Inspecteur van de Volksgezondheid in de provincie Utrecht, mevrouw J.A.H. van Veen.

In haar afstudeerscriptie 'Ik mag niet klagen...', stelt zij dat veel verpleeghuispatiënten juist heel wat redenen tot klagen hebben: „Vooral over de wijze waarop zij dikwijls tegemoet worden getreden door degenen van wie zij qua verzorging afhankelijk zijn."

Inspecteur Van Veen stelt dat in verreweg de meeste verpleeghuizen de patiënten ondergeschikt zijn gemaakt aan de organisatie: „Daaruit volgt dat ziekenverzorgers de neiging hebben de regels van de organisatie boven het individuele belang van de patiënt te stellen."

Vaktijdschrift

In het vaktijdschrift 'Verpleegkunde Nieuws' voor verplegenden en verzorgenden beschrijft zij het keurslijf van de organisatie en de gevolgen daarvan voor de bewoners: „De tijden waarop wordt gegeten, koffie wordt gedronken, maar ook het uur waarop naar bed wordt gegaan en weer wordt opgestaan, liggen vast. Ja zelfs het tijdstip waarop patiënten naar het toilet gaan, is in een tijdschema vervat."

Dit kan volgens Van Veen tot situaties leiden waarbij de patiënt zich in het nauw gedreven voelt en zaken opgedrongen krijgt. Getuige een citaat uit de scriptie, die inspecteur Van Veen schreef na een onderzoek van zes weken in een verpleeghuis in het noordoosten: „Een patiënte wordt tegen half vijf 's middags gevraagd of ze naar het toilet moet. Deze antwoordt: „Als ik nu niet ga, dan moet ik zeker lang wachten?" De zuster antwoordt veelbetekenend: „Dat zou weleens kunnen..." De patiënt laat zich dus maar tegen haar zin naar het toilet brengen."

Indertijd ingestelde klachtencommissies voor patiënten blijken hoegenaamd geen functie te hebben: veel patiënten besluiten zich uiteindelijk maar naar de regels van het huis te voegen. „Dat gebeurt in een subtiel samenspel tussen patiënten, die op elkaar een zekere dwang uitoefenen, om toch maar niet lastig te zijn. Maar soms ook dringen familieleden aan op een gedweeë houding."

Van Veen: „Openlijk verzet is er dan ook nauwelijks, hoogstens van een enkele nieuwkomer. Maar er wordt wel degelijk onderhuids verzet gepleegd."

Isolement

Nog een voorbeeld: een reumapatiënte die zichzelf niet kon verplaatsen in haar rolstoel en zó door de ziekte was getroffen dat zij haar hoofd niet kon bewegen, werd op zeker moment achteloos door een 'zuster' met het gezicht naar een blinde muur gezet. De vrouw was hevig ontdaan door deze actie van de ziekenverzorgster, die haar zo, onbewust, in een isolement bracht. Dat ontlokte bij de vrouw de opmerking: „Niemand heeft hier in de gaten hoe erg het is als je niets meer kunt..."

Inspecteur Van Veen benadrukt: „Dit is dus heel erg. Doch vaak vindt foutieve bejegening onbedoeld plaats. Men staat er dikwijls niet bij stil wat bewoners wordt aangedaan. Het is indirect een gevolg van het systeem. Maar, het is wel een ingesleten, volstrekt foutieve manier van omgaan met mensen. Een houding die dringend moet worden veranderd. Want verkeerde opmerkingen en onvriendelijk gedrag van ziekenverzorgenden hebben een grotere invloed dan vaak wordt beseft. Als een ziekenverzorger wat snerpend opmerkt: „Wie heeft er nu weer gebeld...?" kan dat voor de rest van de patiënten aanleiding zijn om maar niet meer te bellen."

De Inspectie voor de Volksgezondheid begint dit jaar een onderzoek naar klachten over de dagelijkse zorg in Nederlandse verpleeghuizen, waar ouderen met zwaardere lichamelijke of dementie-problemen verblijven. "Wij willen in tien procent van de verpleeghuizen inventariseren hoe het nu werkelijk gesteld is." Dat zegt mevrouw drs. J.A.H. van Veen, Inspecteur voor de Volksgezondheid in Utrecht, die zich speciaal bezighoudt met verpleeghuizen, in Argos. Van Veen denkt dat het bij veel klachten om structurele problemen gaat. "Bijvoorbeeld het lang moeten wachten op de toiletgang, het lang zitten in incontinentiemateriaal. Dat horen wij heel vaak uit de verpleeghuizen."

Bron: VPRO /Argos
22 maart 1996

DE HEER J.P. VAN DEN WITTENBOER
POSTBUS 324
5660 AH GELDROP.

A A N T E K E N E N.

STAATSTOEZICHT OP DE VOLKSGEZONDHEID
De Weledelgeleerde Heer Staatssecretaris SIMONS
Postbus 5406
2280 HK RIJSWIJK

P E R S O O N L I J K

Geldrop, 24 augustus 1993

Betreft: Klachtenbrief 3 volgbladen + verslag 12 bladen.

Geachte Weledelgeleerde Heer de Staats-Secretaris,

Ik voorspel U dat uw positie als Staats-Secretaris voor de Volksgezondheid, spoedig daarop getroffen zal worden door een catastrofe, waarvan zij zich niet meer zal herstellen. Ik heb U inmiddels - tot tweemaal toe - brieven naar uw postbus verstuurd.

Ik ben een zwendel en corruptie op het spoor van misstappen en valse verklaringen in de medische- en gezondheidszorg - met bewijs - die het Nationaal-systeem dermate ondermijnen, dat het niet getolereerd kan en mag worden, het een en ander in de doofpot wordt gedeponeerd,. Zulks deraillement in het gezondheidsgebeuren is U blijkbaar niet vreemd, ook U loopt van tijd tot tijd langs de rails en weet zelfs die rails niet meer te liggen. Ondanks mijn brieven, bleef uw antwoord als een stolp over leegte. Zoals sommige diersoorten zich voor hun belagers doodhouden, zo vlucht U voor uw verantwoordelijkheden in een toestand van uiterste zelfingekeerdheid en kapselt U zich vervolgens hierdoor - hermetisch - af van het Nederlandse Volk. Dit doet mij wel enigszins (behoorlijk) radikaal vreemd voorkomen, bestaande in het effect van een weinig gewone denktucht, een nuance van een geforceerde vluchtweg met hier en daar een beetje oppervlakkige denkmethodieken. Uw handelswijze en wandel echter brachten U juist in een ijle atmosfeer, dat is: In nauwelijks - zogenaamd - weten, (uw intelligentie is goed, zelfs zeer goed, maar de belangstellingssfeer is beperkt uni-lateraal), even daarna zelfs een leegte, in een niet weten.
Uw positie als Staats-Secretaris is in dit raamwerk adherent de barriére, een toestand die radicaal - inzulke situatie - versplinterd moet worden, ten behoeve van het nieuwe evenwicht. Evenwicht betekent hier immers gezondheid - de normale situatie - en het ontbreken van het evenwicht duidt op ziekte van het Nationale Gezondheidssysteem.

AANTEKENEN 24-8-1993
POSTBUS 5406, RIJSWIJK

Het moge hier duidelijk wezen, heer Simons, dat het lanceren van dergelijk literair vernuft de subjectieve knopen zal lossnijden uit het draadwerk van uw innerlijke en van uw innerlijk ze uit dit innerlijk uitlichten, ze door het metafysische gordijn dat uw innerlijk hermetisch omhult heen smokkelen en ze vervolgens in de vrije buitenlucht op het Volk los te laten, zodat die er massaal innerlijk door omslaan. De bewegingsstorm die dit teweeg brengen gaat, doet de haren rechtop waaien op de hoofden van de mensen. U laat steeds de wind van het ongewisse door de voorvallen waaien. Het vraagstuk van en over de Gezondheidszorg, ligt heden weer volop in het middelpunt van de belangstelling. Als het hier gaat om een gebeurtenis die een zodanige verstoring van het evenwicht betekent, dat er op dit moment en ook in de toekomst niet mee in het reine kan worden gekomen en iedere Burger vraagtekens blijft plaatsen is er een crisis.
"Een noodbrug over een te wijd geworden kloof, een kloof die als maar groter wordt en waar overigens de bruggehoofden van ontbreken."

Tot op dit moment in deze brief ontvouwde zich in vogelvlucht voor uw geest een worsteling van intellect, waar enige denktucht aan vooraf is gegaan. Was het niet dat u aan de grond genageld stond en niet tot veel meer in staat was dan grenzeloze verbazing. Deze verbazing zou U trachten te verjagen, door de overweging dat - ik - een (voorals nog voor U niet te begrijpen) grap met U had uitgehaald. Maar juist op dat ogenblik dat u nog maar even met deze gedachtengang de natuurlijke orde van zaken had hersteld en tot overeenkomstige maatregelen kon overgaan, smolten uw voorgenomen maatregelen weg en moest U getuigen zijn van een mirakel, ware het niet dat u nadien het onnatuurlijke had verdrongen en deze literatuur nogmaals in ogenschouw heeft genomen. Namelijk de wetenschap kan niet blijven stilstaan bij het konstateren van alleen feiten, zij zoekt naar samenhang en veklaring. Daarna zullen er keuzes moeten worden gemaakt en kiezen is niet alleen een veilige vluchtweg zoeken tussen alle verklaringen en - zig zag - tussendoor, dat zou al schuivende een veilige vluchtweg zoeken zijn. De herinnering zou hier voorgoed zijn weggebleven, maar de feiten bleven wel, geraamte als zij waren van het verleden. Maar het eigen van de feiten, dat wat de feiten tot "verleden" maakte, tot het verleden dat ons, wanneer het zich aan ons meldt, de adem doet inhouden. Het verleden echter, was wel toegankelijk maar ten koste van veel moeite en talent, deze toegankelijkheid moest veroverd worden met niet weg te cijferen inzet.
Bewijzen kunnen ook heden onbelemmerd tot ons doordringen. Het is voldoende een kroniek van rapporten te openen en de feiten marcheren zo naar ons toe. Het is daarom toe te juichen dat derhalve door mijzelf - met deskundige ondersteuning - naar een gecoördineerd vooronderzoek is gestreefd en aktiviteiten te ontplooien die het onderzoek in deze richting stimuleert, ondanks dat recenteljk de zaak weer even een wending leek te krijgen, een heimelijk stigma als gevolg waarvan zij "ondergronds " dreigde te gaan.

Mijn persoonlijke geest heeft mij, bij mijn eerste wel zéér wankele schreden op dit pad begeleid, mij nadien steeds opnieuw aangemoedigd om vol te houden, als het pad weer alle tekenen van een doodlopende weg leek te hebben. Luikjes werden voor mij hierdoor geopend, die mij een breder blikveld gaven dan voorheen het geval was. Ik had U al getracht enigszins los te woelen uit het door u ingenomen hopeloze zwijgen, het onkruid moet met wortel en al uit de grond worden gerukt om voort woekeren te beletten. Deze oninvoelbaarheid uwerzijds, heeft tot gevolg dat ik u heden als ongrijpbaar beleef. Het ontbreken van een niet naar behoren gevoerd beleid gaat zich wreken. Horizonverruiming moet dan de vertroebelde situatie overwinnen, om plaats te maken voor een nieuw vergezicht.

AANTEKENEN 24-8-1993
POSTBUS 5406, RIJSWIJK

Voorts:
Elke Nederlander als Staatsburger, alleen of in groepsverband, heeft het recht en ook de plicht, om onvolkomenheden of uitwassen in het Nationaal Gezondheidszorg-systeem aan de kaak te stellen en verbetering te eisen.

De Nationale Medische- en Gezondheidszorg is op sommige plaatsen gekenmerkt door een zekere wildgroei van aktiviteiten, anderzijds het blijven voort bestaan van blinde vlekken op de kaart.
De Nationale en Lokale gezondheidsvraagstukken blijven naast de algemene en partiële vraagstukken onverminderd nog steeds om een oplossing vragen. Aan dit laatste wordt - jammerlijk genoeg - niet altijd de hand gehouden. Er is een indrukwekkend bouwsel ontstaan waarvan de indeling uiterst ondoorzichtig is. "De lappendeken van de Gezondheidszorg". De ondoorzichtigheid is er in de loop der jaren niet minder op geworden, ondanks de vele pogingen om daarin verheldering te brengen. Ook de sterk toegenomen kosten van geneeskundige en gezondheidszorg, met daarnaast de twijfel aan het feitelijke rendement ervan zijn problemen van de eerste orde. De oplossing om te komen tot betere afstemming van de onderlinge funkties zijn soms een kwestie van beter Management of ander beleid en bestuur of betere programering en duidelijke prioriteiten te stellen. Soms liggen deze problemen in de politieke sfeer of in andere financiële regelingen. De werkelijkheid is ook hier weer de pendante tegenstelling en laat ons zien dat oplossingen niet of niet tijdig worden uit-gevoerd, of soms niet aan de orde worden gesteld. In de redeneertrant van het volk haar visie, wil dat zeggen, dat de keuze van het in te zetten instrument voor de bevordering van de gezondheidszorg "onjuist" is.

Een polarisatie vanuit de politiek-dualistische denkmodellen genieten thans bijzondere populariteit, als hulpmiddel voor de verklaring van het gezondheids en de Sociale werkelijkheid en als instrument voor het Sociaal-Politiek handelen (micro, meso en macro-niveau van besluitvorming). Uit dualistische denkmodellen (dyaden) spruit voort stagnatie en revolutie. Een ander voorbeeld is de beschrijving van de sociale werkelijkheid vanuit de tegenstelling conflict en harmonie. Een voorbeeld zou genoemd kunnen worden voor de mogelijheid voor modelbouw in het sociale leven c.q. het gezondheidsvlak. Hierbij wordt geen gebruik gemaakt van het denken in dyaden, maar van het denken in drieheden (triaden). We kunnen daarom over een triaden ook spreken als een drieledig model of beleidsplan. Bij de Polarisatie Strategen als u volgt bij een tweeling model van denken een dwingende keuze.
Een protest uit onvrede vanuit het Volk volgt dan meestal. Bij het drieledig model is er in het beleidsplan nog een - tussenfase - eigenlijk zou men moeten stellen men blijft voortdurend bijsturen in positieve gedachten en uitvoer en betrekt hierbij het Volk in totaal.
Wij noemen dit "beheerste discontinuïteit" en dit geniet duidelijke voorkeur boven het polarisatiesysteem.

Waarom is het dus van belang om beheerste discontinuïteit als een afzonderlijke veranderingsstrategie (planned Change) te onderkennen. Het antwoord is dus: dat de mens, "het Volk" in het plan zelf kan mee denken (groeien) hoe de toekomst er uit zal moeten zien en hoe deze te verwerkelijken. Deze keuze kan pas bewust gebeuren, wanneer alle mogelijkheden gekend worden en de consequenties overzien worden. Wie kiest voor Polarisatie versterkt onherroepelijk het wantrouwen, vergroot de intolerantie en moet tenslotte de consequentie van de onvermijdelijke Revolutie aanvaarden.

AANTEKENEN 24-8-1993
POSTBUS 5406, RIJSWIJK

Dit gehele betoog, mijn persoonlijke klachten en tevens ook de Nationale situatie aan de kaak te stellen over de verschillende funkties, c.q. problematiek in een bepaalde zin samenvattende, zou gesteld kunnen worden, globaal dat: in wetten en voorschriften over het Volk wordt beslist, dat voorzieningen er voor het Volk zijn en bij de educatieve interventie met het Volk samen wordt gezocht naar en gewerkt wordt aan een oplossing van het Nationaal Gezondheidsvraagstuk. In deze constellatie van de entrope van voorstellingen met de polariteit van licht en duister is heden uw positie als Staats-Secretaris der Volksgezondheid adherent de barriére.
"Een toestand die radikaal versplinterd moet worden ten behoeve van het nieuwe evenwicht".

Resumerende worden als samenvatting de volgende opvattingen gehuldigd, globaal neergezet de volgende opsommingen;

* Corruptie en zwendel, valse verklaring in het medisch en gezondheidsgebeuren, welke het Regionaal en Nationaal systeem danig ondermijnen.
  Vinden wij dat juist?

* Het vóórkomen dat de zaak een wending krijgt, een heimelijk stigma als gevolg waarvan ze "ondergrond" gaat, is van ieders belang.

* Dat u in uw ijver om de mensheid te dienen, de naaste voorbij loopt is bekend, het Volk wordt hier tot een volgzaam kuddedier verlaagd.
  Vinden wij dat juist?

* Een barriére die radikaal versplinterd moet worden ten behoeve van een nieuw evenwicht.

* Het vraagstuk van het gezondheidsgebeuren en daarmede het samenhangende probleem van de verhoudingen onderling ligt heden weer in het middelpunt van de belangstelling.

* Elke Nederlander heeft als Staatsburger, alleen of in groepsverband het recht en ook de plicht om onvolkomenheden of uitwassen in het Nationale Gezondheids-zorgsysteem aan de kaak te stellen en verbetering te eisen.

* Doelstellingen:
  Het doorbreken van verstarde patronen en opheffing van schijnzekerheden en het scheppen van horizonverruiming in een constellatie van - momenteel - met de polariteit tussen licht en duister.

Inmiddels verblijf ik,
hoogachtend,

J.P. van der Wittenboer

Ministerie van WVC
Directoraat Generaal
van de Volksgezondheid

Postbus 3008
2280 MK Rijswijk
Telefoon (070) 340 79 11

WELZIJN VOLKSGEZONDHEID CULTUUR

De heer J.P. van den Wittenboer
Postbus 324
5660 AH GELDROP

Ons kenmerk	Inlichtingen bij	Doorkiesnummer	Rijswijk
BB-U-933723	J.Penninga	070-3407356	22 SEP. 1993

Onderwerp	Bijlage(n)	Uw brief
Het gezondheidszorgstelsel		24 augustus 1993

Geachte heer Van den Wittenboer,

Uw brief van 24 augustus 1993 heb ik met belangstelling gelezen. In het bijzonder de resultaten van uw studie naar de tekortkomingen en de mogelijke verbeteringen in het huidige stelsel van gezondheidszorg trokken mijn aandacht. U geeft daarin blijk van uw grote betrokkenheid bij dit onderwerp.

Zoals u weet is ook het beleid van het kabinet erop gericht om verbetering te brengen in het functioneren van het stelsel van gezondheidszorg. Dat is echter niet iets dat door de politiek alleen gedaan kan worden; alle burgers zijn daarbij partij. Ik vind het dan ook noodzakelijk dat ook burgers daarin actief en kritisch meedenken. Bijdragen zoals van u - ook al zijn ze kritisch van toon - zijn dan ook altijd welkom ten behoeve van de verdere ontwikkeling en toetsing van het beleid.

Hoogachtend,

de Staatssecretaris van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur,

Hans J. Simons

Provincie
Noord-Brabant

Provinciehuis
Brabantlaan 1
Correspondentie-adres:
Postbus 90151, 5200 MC 's-Hertogenbosch
Telefax: 073- 141115 Telex: 50796 pbnb

drs. L.J.J. van Nistelrooij
Lid van Gedeputeerde Staten

telefoon 073-812124

De Weledele Heer J.P.van den
Wittenboer
Postbus 324
5660 AH Geldrop.

's-Hertogenbosch, 18 november 1993.

Geachte Heer Wittenboer,

Met belangstelling heb ik kennis genomen van uw brieven inzake de volksgezondheid. Onlangs heb ik mijn mening over de voortgang in de stelselherziening - met name voor de ouderenzorg - nog eens uiteen mogen zetten in het Eindhovens Dagblad.
Samen met u ben ik zeer benieuwd wat de landelijke politiek, met name na de verkiezingen met deze ideeën zal doen. Ook de onlangs ingestelde commissie Welschen kan in dit proces van groot belang zijn.

Met vriendelijke groet,

Martin Batenburg

p/a Stichting Peppelrode
Os.Th.Fliednerstraat 5 app.520
5631 BM EINDHOVEN
tel: 040 - 46 10 56

Aan de Voorzitter van
Intermediary Foundation of the Universal
Declaration of HUMAN RIGHTS,
De Weledele Heer J.P.van den Wittenboer
Postbox 324
5660 AH GELDROP N.L.

Eindhoven, 5 december 1993

Geachte Heer van den Wittenboer,

Ik heb het de laatste weken te druk gehad om snel Uw brief van 23 november jl. te beantwoorden i.v.m. de oprichting van ons VERBOND op 1 december 1993, waarvoor mijn excuus.

Hierbij zend ik U de voorlopige richtlijnen van ons VERBOND en hieronder een paar opmerkingen.

1. Onze wens is om als Ouders en Grootouders in de volksvertegenwoordigende lichamen plaats te nemen, erkend en herkend te worden en van daaruit in de eerste plaats op te komen voor de zwakken in de samenleving. In een goed functionerend gezin is dat een van de voornaamste taken van de ouders.

2. De Ouderen- en gezondheidszorg is blijkbaar de sluitpost op de begroting, waardoor in deze sectoren alles mis gaat. De regering denkt via bezuinigingen geld over te houden voor (wellicht minder belangrijke) andere zaken. Zie laatste zin punt 1. Het tegengestelde is het gevolg omdat de warmte voor de medemens verdwijnt, de geestkracht afneemt en stress en ziekte steeds meer de overhand krijgen, zowel bij de verzorgers als bij de verzorgden. Effectieve hulp voor zieken en hulpbehoevende ouderen kan alleen gegeven worden in een klimaat van warmte en voldoende ruimte in denken en handelen voor de verzorgenden.

3. De huidige samenleving jaagt op geld en macht, en vergeet haar dienende taak, waarvoor zij eigenlijk op de wereld behoort te zijn.
   Het ALGEMEEN OUDEREN VERBOND zet zich in om hierin verandering te krijgen.

Gaarne bereid tot wisseling van gedachten, teken ik
met vriendelijke groet,

Hoogachtend,

M.C. Batenburg
Voorzitter AOV

Tweede Kamer der Staten Generaal

Herdenking van de heer Batenburg

Op 5 juni 2002 overleed Martinus Coenraad Batenburg op 83-jarige leeftijd. Martin Batenburg maakte in 1995, met voorkeurstemmen gekozen, zijn entree in de Eerste Kamer. Hij was daarvóór vooral in het bedrijfsleven werkzaam geweest, belast met personeelsaangelegenheden. Zijn entree in de Kamer geschiedde in de Ridderzaal, omdat onze eigen vergaderzaal toen gerenoveerd werd. Er is nog een veelzeggende foto van de heer Batenburg die zijn zetel inneemt naast het toen ook verkozen lid Hendriks, waarmee hun politiek uiteengroeien van medestanders naar tegenstanders geportretteerd werd.

In zijn persoon verenigde het lid Batenburg meerdere functies die niet zo gebruikelijk waren, namelijk senator -- voor hemzelf in de dubbele betekenis van het woord, zoals hij dat benadrukte -- met die van voorzitter van zijn eigen fractie en die van oprichter en voorzitter van een partij in 1993, het Algemeen Ouderen Verbond, dat hem ten slotte ook weer verliet. In 1997/1998 trachtte Batenburg met een nieuwe groepering, het Nieuw Solidair Ouderen Verbond, weer voet aan de grond in de Tweede Kamer te krijgen, toen het AOV uit die Kamer verdween, maar tevergeefs. De vraag mag gesteld worden in hoeverre alle partijpolitieke strubbelingen en versnipperingen Martin Batenburg gehinderd hebben, in deze Kamer de rol te spelen waarop hij gehoopt had. Overigens verwerkte hij de versnippering van zijn ouderenpartij met een bepaald gevoel voor humor, toen hij eens opmerkte: "Er zijn nu een stuk of zes fracties, dus er is zeker een markt voor ouderenpartijen!".

Hij kwam ook als een man met een missie. Die betrof deels de discriminatie die ouderen in de Nederlandse samenleving ondervonden. Daarover merkte hij op, in zijn maidenspeech nog wel: "Ik hoor dat men het lastig vindt om met ouderenpartijen van doen te hebben. Ik kan alleen maar zeggen dat mensen die dat zeggen, zich schuldig maken aan leeftijdsdiscriminatie." De missie bleek ook uit zijn oproepen tot grotere solidariteit in de samenleving, gebaseerd op een vernieuwing van mentaliteit en een herbeleving van normen en waarden, waarbij de waarden in het intermenselijk verkeer voorop zouden moeten staan. Die missie kwam ook tot uiting in zijn blijvend pleidooi voor begrijpelijke regelgeving, ontbureaucratisering en het ontwikkelen van een veelomvattende solidariteitswet waarbij een ieder van de overheid een leefbaar inkomen zou moeten ontvangen.

Zijn meest opzienbare politieke actie was wel dat hij tot verrassing van velen in tweede lezing tegen het ontstaan van het correctief referendum stemde, terwijl hij in eerste lezing nog voor een dergelijke Grondwetswijziging gestemd had, waarmee hij de tegenstanders aan een nipte meerderheid hielp. Zijn grapje dat de betiteling die deze stemming kreeg als de Nacht van Wiegel evengoed die van de Nacht van Batenburg zou kunnen krijgen, was dus niet geheel zonder grond.

Terugdenkend aan Martin Batenburg zullen de toen aanwezige leden zich het beeld kunnen herinneren hoe hij in een hoekje van de hal met zijn politieke assistente -- dat wil zeggen zijn echtgenote, die vandaag deze herdenking bijwoont -- ook wel genoeglijk bij elkaar kon zitten. Toen voor hem in 1999 het doek in deze Kamer viel, verheugde hij zich op een rustige toekomst. "Het is tijd voor mij geworden, rustig van mijn sigaartje te gaan genieten. Mijn geheugen wil niet zo meer. Maar mijn

vrouw Mieke is twintig jaar jonger en zij zal doorgaan." Hij ging ook met de overtuiging in de toekomst het gelijk voor zijn opvattingen te zullen krijgen. Daar was hij blijkbaar gerust op en wel zodanig, dat hij drie jaar geleden weer lid werd van het CDA en daarbij opmerkte: "Wij zijn weer thuis!".

Wie Martin Batenburg in deze Kamer heeft meegemaakt, zal zich een gedreven man herinneren die ongetwijfeld meer voor zijn missie had willen bereiken, maar ook een heel aardige man. Graag wens ik zijn echtgenote, de wederzijdse kinderen en zijn klein- en achterkleinkinderen heel veel sterkte met het verwerken van dit verlies.

Staatstoezicht op de volksgezondheid

STAATSTOEZICHT OP DE VOLKSGEZONDHEID
geneeskundige inspectie van de volksgezondheid voor Noord-Holland

Koninginneweg 111
2012 GM Haarlem
Tel.: (0 23) 16 03 30
Fax: (0 23) 32 72 36

Correspondentie uitsluitend:
Postbus 3125
2001 DC HAARLEM

Bereikbaar vanaf station NS Haarlem
met de busiijnen 6, 50 en 90

VERTROUWELIJK
De heer J.P. van den Wittenboer
Postbus 324
5660 AH GELDROP

Uw brief : 22 november 1993
Uw kenmerk :
Ons kenmerk: MN/MN/93/1075 Doorkiesnummer: 023-(1603)
Onderwerp : Ontwikkeling van positieve lijn in de gezondheidssector

Haarlem,
30 november 1993

Geachte heer Van den Wittenboer,

Hierbij bevestig ik de ontvangst van uw brief van 22 november jl. Ik dank u voor uw bijdrage tot het gezamenlijk opstellen van nieuwe positieve ontwikkeling in het landelijk gezondheidsstelsel.

De Inspectie van de Volksgezondheid heeft een toezichthoudende taak op de volksgezondheid en geen beleidsvormende taak.
Met belangstelling wacht ik het werk van de enquête commissie af.

Hoogachtend,

De Geneeskundig Inspecteur van de
Volksgezondheid voor Noord-Holland

dr. P. Lens

Bijlagen:

G.H.I.-model 160

Verzoeke ons kenmerk, dagtekening en onderwerp in uw antwoord te vermelden.

121

Een onderzoek naar dysfunctioneren van specialisten

P.LENS EN G. VAN DER WAL

Ned Tijdschrift Geneeskd 1994 28 mei;138(22)

Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport

Directoraat-Generaal van de Volksgezondheid

Intermediary Foundation of the Universal
Declaration of Human Rights
t.a.v. De heer J.P. van den Wittenboer
Postbus 324
5660 AH GELDROP

Ons kenmerk	Inlichtingen bij	Doorkiesnummer	Rijswijk
BB-954385		070-3407300	1 augustus 1995
Onderwerp		Bijlage(n)	Uw brief
			4 juli 1995

Geachte heer Van den Wittenboer,

Met belangstelling heb ik uw uitvoerige brief gelezen. Het is steeds weer boeiend wanneer personen uit de Nederlandse samenleving ten behoeve van het door het kabinet te voeren beleid ons deelgenoot maken van hun visies en levensbeschouwingen ten aanzien van vele vraagstukken die in onze maatschappij leven.
U hebt reeds meerdere malen geschreven; het kritisch volgen van de ontwikkelingen en het meedenken over maatschappelijke veranderingen wordt altijd op prijs gesteld.

Met vriendelijke groeten,
de Minister van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport,
namens deze,
de wnd. Directeur Ziekenhuiszorg en Topzorg,

drs. N.C. Oudendijk

Postbus 3008
2280 MK Rijswijk
Telefoon (070) 340 79 11
Fax (070) 340.78.34

Bezoekadressen:
Sir W. Churchilllaan 368
Sir W. Churchilllaan 362
Rijswijk

Correspondentie uitsluitend richten aan het postadres met vermelding van de datum en het kenmerk van deze brief

Telex Rijswijk
31680 vwsrw nl
32347 vwsrw nl

ZiekenfondsRaad

Bezoekadres
Prof. J.H. Bavincklaan 2
1183 AT Amstelveen

Postadres
Postbus 396
1180 BD Amstelveen

Telefoon 020-547 89 11
Telefax 020-647 34 94

Intermediary Foundation of the Universal
Declaration of Human Rights
t.a.v. voorzitter de heer J.P. van den Witteboer
Postbus 324
5660 AH Geldrop

Uw brief van	Uw kenmerk	Datum
17 juli 1995		17 augustus 1995
Ons kenmerk	**Behandeld door/Documentnummer**	**Doorkiesnummer**
JA/33318/95	mr. Van Donk/JA9/399	020-5478703

Onderwerp
Stelsel sociale ziektekostenverzekering

Geachte heer Witteboer,

In uw brief van 17 juli 1995 verwijst u naar de brief die u op 4 juli 1995 zond aan minister Borst van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS). Uit uw brief leid ik af dat u in de veronderstelling verkeert dat een brief aan de minister van VWS automatisch ook ter kennis van de Ziekenfondsraad komt. Dat is echter niet het geval. De Ziekenfondsraad maakt namelijk geen onderdeel uit van het ministerie van VWS, maar is als zelfstandig bestuursorgaan een overheidsorgaan op enige afstand van de centrale overheid. Als zodanig heeft de Ziekenfondsraad eigen wettelijke taken en bevoegdheden, die in de Ziekenfondswet en de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten zijn vastgelegd. Ter informatie doe ik u hierbij een brochure toekomen met een beschrijving van de taken en de werkwijze van de Ziekenfondsraad.

Om uw brief op adequate wijze te kunnen beantwoorden heb ik de vrijheid genomen om het ministerie van VWS te vragen mij een afschrift te zenden van uw brief van 4 juli 1995. Van die brief en de daarin verwoorde kritische visie op de gezondheidszorg heb ik inmiddels kennisgenomen. Zoals u uit de brochure over de Ziekenfondsraad kunt opmaken is de Ziekenfondsraad één van de vaste adviesorganen van de overheid voor de gezondheidszorg en de sociale verzekering. Relevante suggesties uit uw brief kunnen bij de advisering door de Raad worden betrokken en zodoende een rol spelen bij de beleidsvorming in de gezondheidszorg.

Ik dank u daarom hartelijk voor het feit dat u de moeite hebt genomen om uw visie op papier te zetten en aan mij toe te zenden.

Hoogachtend,

mr. J.L.P.G. van Thiel
Secretaris

In Uw antwoord graag datum en ons kenmerk vermelden

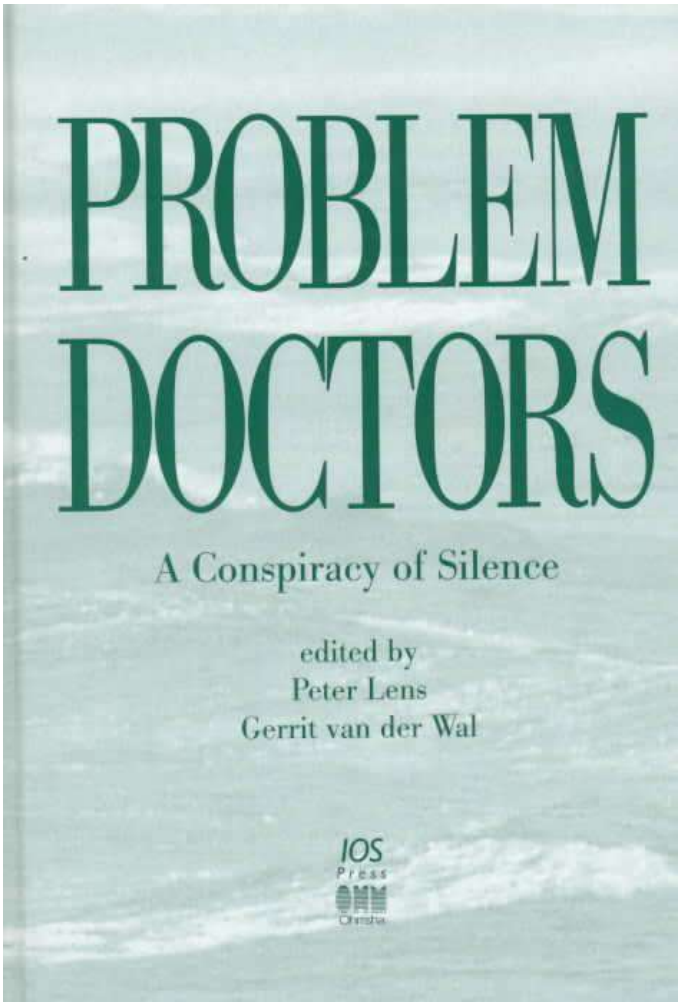

Problem Doctors: A Conspiracy of Silence

Editors
Lens, P., Van Der Wal, G.
Pub. date
January 1997
Pages
284
Binding
hardcover
ISBN
978-90-5199-287-8

The problem of malfunctioning doctors is internationally recognised. Estimates in different countries of the number of disfunctioning doctors are around 5little literature on problem doctors. This book is about understanding problem doctors and helping the profession find better ways to help them and protect the public, the patients. It describes the following questions: Which definitions of malfunctioning are being used? What is the nature of malfunctioning and to what extend does it occur? Are there any data about the incident or prevalence of problem doctors? What kind of regulations exist to deal with malfunctioning doctors and which solutions to tackle the problem have been found? How is or how could malfunctioning doctors be prevented? The first part of the book explores themes like the

doctor as iatrogenic factor, the damage doctors may cause, the incompetent physician behind closed doors, the impaired physician, sexual contact between doctors and patients, and fraud and misconduct in medical science. The second part gives an overview of the problem doctor in different countries around the world and of the informal mechanisms used to cope with this problem. Part three covers the measures during the university training to prevent doctors from malfunctioning. How can we select better doctors in the future? And if every thing fails, is outplacement possible?

iospress.nl

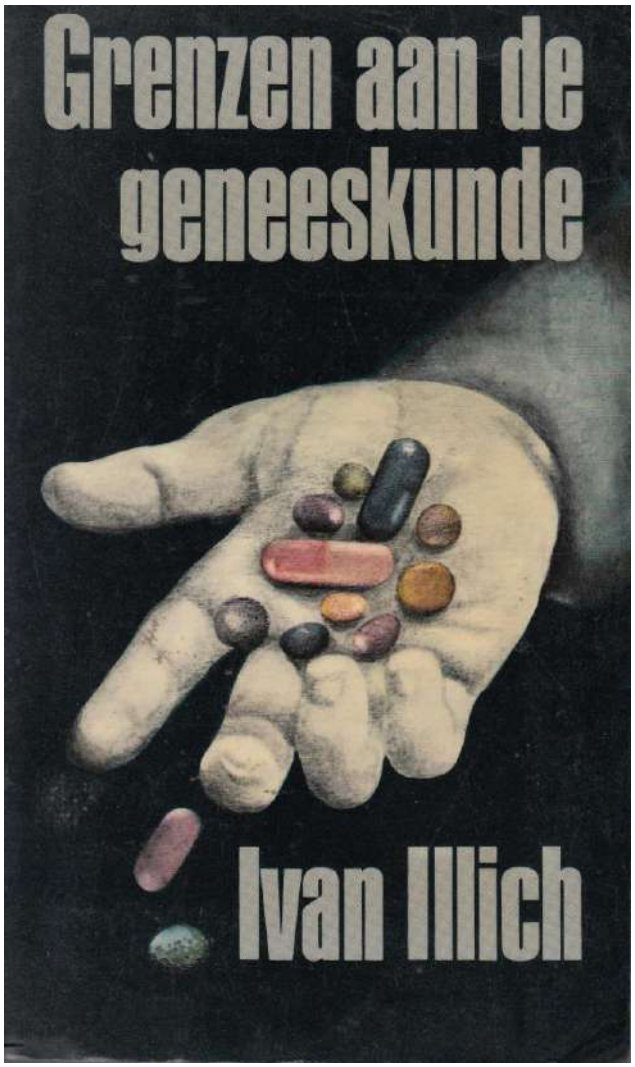

“Grenzen aan de geneeskunde”

Ivan Illich

Uitgeverij: Het wereldvenster

319 blz

Eerste druk april 1978

Tweede druk november 1979

Derde Druk april 1981

Vertaling uit het Engels in Nederlands

ISBN: 9029396237

CDA verkiezingsposter 1994

https://archive.org/details/Cda-poster1994

https://archive.org/details/RuudLubbers_438

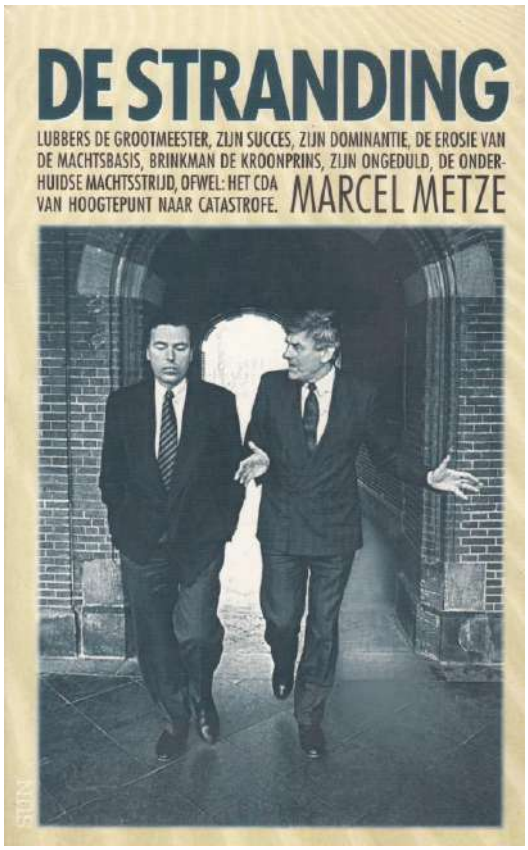

“De stranding”

Marcel Metze

Uitgeverij: SUN

287 blz

ISBN: 9061684366

1995

Aan de Heer J.P. van den Wittenboer
Intermediary Foundation of the Universal
Declaration of Human rights
Postbus 324
5660 AH GELDROP

Berlicum, 21 december 2005.

Geachte heer v.d. Wittenboer,

Hartelijk dank voor de vele stukken die u mij zond.
Ik heb over de behandeling ervan nauw overleg met de heer Bousardt. Wij zijn het erover eens dat sommige suggesties vrijwel letterlijk kunnen worden toegepast, en uit andere stukken de gedachtengang die wij delen een plaats kan krijgen in het rapport en in de website.

Dit zal mij geruime tijd vergen en verder doorsijpelen in onze uitingen.

Een paar specifieke opmerkingen daarover:

- Het kopblad van door u gezonden kopie van het rapport draagt de niet door ons gedane aanduiding *negende druk*. Het betreft hier echter de *negentiende druk* zoals ook in de volgende pagina's blijkt.
- Uw suggestie voor Hoofdstuk 3.10 is verwerkt
- Uw suggestie met betrekking tot de inleidingspagina van onze website is verwerkt

Sinds 2 november 2005 staat de 19e druk **Rapport Arbeidsongeschiktheid, Ziekte en Letsel** (voorheen het Logboek) op www.werkgroep1970.nl
Dit is evenals **mijn boek gratis van het web te downloaden/lezen.**

Als alles goed gaat verschijnt binnenkort de 20e druk van het rapport op het web.

Over wijzigingsconcepten heb ik bijna dagelijks contact met de heer Bousardt.

Wij willen dit zo laten. Tijd en energie beperken de mogelijkheid om het overleg op conceptueel niveau naar u uit te breiden. Wij vertrouwen op uw begrip daarvoor.

Vriendelijke Groet,

Hans Walker.

igz.nl

Nederlands huisartsen congres

Toespraak | 03-12-2007 | | Gerrit van der Wal

Toespraak Inspecteur-generaal voor de Gezondheidszorg Gerrit van der Wal op het Nederlands Huisartsen Congres, 23 november 2007 te MECC Maastricht. Huisarts en Farmacotherapie.

In de gezondheidszorg - ook in de huisartsen- wereld is men zich er nog veel te weinig van bewust dat er oom nadelige kanten aan de zorgverlening kunnen kleven. Een aantal risicogebieden; Diagnostiek (niet, te laat of te vroeg verwijzen). Overdrachtsituaties (onvoldoende gegevens, misverstanden, onduidelijke verantwoordelijkheden). Attitude (onvoldoende erkennen en herkennen van eigen tekortkomingen). Coördinatie en regie (versnippering, onduidelijke verantwoordelijkheidstoedeling). Medicatiefactoren.

Dames en heren,

Het is een bijzondere eer voor mij om op dit NHG congres de openingslezing te mogen verzorgen. Zeker als voormalig huisarts, bezoeker van NHG-congressen in de jaren ’70 en ’80 van de vorige eeuw en nog steeds buitengewoon lid van het NHG. Nu sta ik hier als de toezichthouder die namens de overheid waakt over de kwaliteit en veiligheid van de gezondheidszorg. Om die veiligheid is veel te doen de laatste tijd en dat is mede een reden dat ik nu in uw programma pas, want farmacotherapie en veiligheid hebben veel met elkaar van doen.

Uw voorzitter schreef het al in zijn inleiding in het programmaboekje. Ook de huisarts moet meer aandacht hebben voor de schade die patiënten in het zorgproces op kunnen lopen.

Doeke Post (oud-huisarts en emeritus hoogleraar sociale geneeskunde) stuurde mij onlangs zijn één-na laatste exemplaar van zijn boek Iatrogene ziekten. Hij had in zijn huisartspraktijk een onderzoek gedaan naar de iatrogene schade bij de door hem verwezen patiënten. Zijn boek werd destijds niet geaccepteerd. Men verweet hem dat hij zijn collega’s afviel. Zijn voorstel voor onderzoek naar iatrogene schade in de huisartspraktijk wilde niemand financieren. De tijd was kennelijk niet rijp. André Tempelaar, ook oud-huisarts, publiceerde een paar jaar later zijn artikel in Huisarts en Wetenschap over ‘sterfte en iatrogene schade’. Het werd voor kennisgeving aangenomen.

Marc Conradi promoveerde in 1995 op een onderzoek naar ‘fouten van huisartsen’. Hij pleitte in zijn studie voor meer aandacht en maatregelen om fouten te voorkomen. Er zou volgens hem een MIP/FONA-commissie in de huisartsenzorg moeten komen vergelijkbaar met de ziekenhuizen. Deze studie heeft helaas weinig navolging gekend. Maar ook meer in het algemeen is er relatief weinig aandacht geweest voor patient-onveiligheid in de huisartspraktijk (dat geldt trouwens ook voor de andere zorgsectoren)-in ieder geval tot voor kort . Bij het WOK in Nijmegen en het EMGO-instituut in Amsterdam lopen nu enkele studies.

In 1999 publiceert het Amerikaanse Institute of Medicine het opzienbarende onderzoek ‘To err is human’ (Vergissen is menselijk). Hierin laat dit instituut zien dat er in Amerika ieder jaar tussen de 44.000 en 98.000 patiënten overlijden door medische fouten. In de jaren daarna ontstaat er steeds meer aandacht voor het optreden van onbedoelde en vermijdbare schade. Voor patientveiligheid dus. Ook in Nederland. Denk aan de EMGO/NIVEL-studie van dit voorjaar. Deze studie spreekt van 30.000 patiënten met iatrogene schade en van 1500-2000 potentieel vermijdbare doden per jaar in de Nederlandse ziekenhuizen. Deze studie heeft bijgedragen aan een breder gedeeld gevoel van urgentie.

Er gebeuren in de gezondheidszorg dingen met patiënten die niet de bedoeling waren, en vooral voor hen, maar ook voor de gezondheidszorgprofessionals een enorme last betekenen – in meerdere opzichten. In de gezondheidszorg - ook in de huisartsen-wereld - is men zich er nog veel te weinig van bewust dat er ook nadelige kanten aan de zorgverlening kunnen kleven. En hebben we niet juist beloofd bij het ontvangen van onze artsenbul dat we als eerste ‘schade door ons handelen’ zullen voorkomen? Primum non nocere! Het kan en mag niet zo zijn dat patiënten schade ondervinden door ons handelen. Wij hebbent de plicht alles in het werk te stellen dat te voorkomen. En daar ontbreekt het helaas nogal eens aan.

Als we naar de huisartsenzorg kijken, wat zou dan de top 5 van onveilige situaties kunnen zijn waar patiënten aan blootgesteld worden en waar we ons bij de aanpak van onveiligheid op zouden moeten richten? Dat is helaas nog niet systematisch onderzocht. In willekeurige volgorde kom ik zelf op een aantal risicogebieden:

1. Diagnostiek (niet, te laat of te vroeg verwijzen)
2. Overdrachtsituaties (onvoldoende gegevens, misverstanden, onduidelijke verantwoordelijkheden)
3. Attitude (onvoldoende erkennen en herkennen van eigen tekortkomingen en feilbaarheid, onverschilligheid) 4. Coördinatie/regie (versnippering, onduidelijke verantwoordelijkheidstoedeling)-vooral ook tussen huisarts+specialist
5. Medicatiefactoren (met name op dit laatste punt kom ik zo terug)

Deze opsomming is vooral gebaseerd op informatie die de inspectie ontvangt van klachtencommissies, meldingen en tuchtzaken. Vaak is de afloop ernstig. De inspectie heeft in het afgelopen jaar ongeveer 130 meldingen met dodelijke afloop vanuit de eerste lijn behandeld. Dat zijn dan nog alleen de incidenten die bij de inspectie bekend zijn! Waarschijnlijk het topje van de ijsberg!!

Inmiddels heeft het ministerie aan het NIVEL opdracht gegeven een studie naar onveiligheid in de extramurale zorg te doen. We hopen dat die studie duidelijker aanknopingspunten geeft. Gezien het hoofdthema van het congres ga ik nu nader in op medicatieveiligheid. Ik zal dat doen aan de hand van een aantal recente en relevante studies.

Enkele weken geleden verscheen het proefschrift van de reumatoloog Harald Vonkeman, werkzaam in het Medisch Spectrum Twente. Hij berekende dat er in Nederland jaarlijks 540 mensen door een maagbloeding onnodig overlijden omdat ze langdurig diclofenac of ibuprofen hebben geslikt. Jaarlijks krijgen ruim 5000 mensen die deze ontstekingsremmers slikken een ernstige maagbloeding. En dat terwijl 2 van de 3 maagbloedingen te voorkomen waren geweest door gelijktijdig maagbeschermende middelen te gebruiken.

Deze ontstekingsremmers waren voorgeschreven door de huisarts of specialist, of door de patient zelf bij apotheek of drogist gekocht. Een nader onderscheid heeft de onderzoeker helaas niet kunnen maken. Toch is er weinig fantasie voor nodig om hier een patientveiligheid bevorderende rol voor de huisarts te zien –ook in geval van zelfmedicatie of een specialist die voor heeft geschreven.

Dan de HARM-studie. Een jaar geleden werd het HARM onderzoek gepubliceerd. HARM staat voor Hospital Admissions Related to Medication. Een studie die voor huisartsen uiterst relevant is. Dat lijkt in eerste instantie niet zo omdat het een studie is die zich in ziekenhuizen afspeelt. Het tegendeel is waar. Het gaat over de ziekenhuisopnames waarbij medicatie een rol speelde. Medicatie die veelal door de huisarts werd geïnitieerd.

Wat laat de studie zien? Van alle ziekenhuisopnames bleek 2.4% geneesmiddel gerelateerd te zijn (dwz 1:40 opnames); voor acute opnames was dat 5,6% (dus 1:18). Van deze opnames bijna de helft als potentieel vermijdbaar beoordeeld. Geëxtrapoleerd naar heel Nederland betekent dit 41.000 geneesmiddel gerelateerde ziekenhuisopnames en 19.000 potentieel vermijdbare opnames per jaar. Van die potentieel vermijdbaar opgenomen patiënten is uiteindelijk 6,6% tijdens die ziekenhuisopname overleden.

Dat wil zeggen dat naar schatting 1250 mensen per jaar overlijden aan potentieel vermijdbare geneesmiddelenproblematiek, die aanvankelijk optrad buiten het ziekenhuis, dus in de thuis-, verpleeg- of verzorgingshuissituatie is ontstaan. Dus deels ook door huisartsen moet zijn veroorzaakt! Gastro-intestinale bloedingen, cardiovasculaire problemen, respiratoire aandoeningen en ontregelde diabetes mellitus waren de meest gevonden geneesmiddel gerelateerde opname-diagnosen. De geneesmiddelen die de meeste problemen veroorzaakten waren trombocyten-aggregatieremmers, coumarines, NSAIDs, psycholeptica, antidiabetica en corticosteroïden.

Therapieontrouw, leeftijd-ouder zijn, verminderde cognitie, verminderde nierfunctie, niet zelfstandig wonen, meerdere aandoeningen in de medische voorgeschiedenis en polyfarmacie werden geïdentificeerd als de belangrijkste onafhankelijke risicofactoren. De onderzoekers stellen dat het aanbeveling verdient om patiënten met de eerder genoemde kenmerken proactief te benaderen voor extra medicatiebegeleiding, bijvoorbeeld in de vorm van een periodieke medicatiereview. Dan moet gekeken worden naar bijwerkingen, ongewenste polyfarmacie, therapietrouw en effectiviteit.

In een vergelijking tussen 7 Europese landen komt Nederland wat betreft medicatiereview er als slechtste uit. Hier kan dus laag hangend fruit worden geplukt. Een studie waaraan ook het WOK van Richard Grol mee doet. Het ligt voor de hand dat dit een gezamenlijke aanpak van de verschillende behandelaren vraagt –met m.i. een hoofdrol voor de huisarts. Een regierol die u dan wel moet pakken. Ook moet veel meer gebruik gemaakt worden van geautomatiseerde medicatiebewaking, met daarbij speciale aandacht voor de nierfunctie en comorbiditeit. De

inmiddels uitgewerkte richtlijn voor medicatieoverdracht zal zeker bijdragen aan het terugdringen van vermijdbare problemen.

Eén van de speerpunten van de inspectie is dat de gezondheidszorg veiliger wordt. In de ziekenhuissector is een veiligheidsprogramma gestart 'voorkom schade, werk veilig'. Alle veldpartijen in de ziekenhuissector hebben in juni van dit jaar tegenover de minister en de inspectie de ambitie uitgesproken de potentieel vermijdbare doden en schade de komende vijf jaar met 50% terug te dringen. De inspectie zal er op toezien die ambitie gehaald wordt.

Dat veiligheidsprogramma bestaat uit een aantal structurele maatregelen om de risico's op onveilige zorg zoveel mogelijk te beperken, het zogenaamd veiligheidsmanagementsysteem, het VMS. Daarin is onder meer opgenomen een systeem waarbinnen incidenten veilig kunnen worden gemeld en geanalyseerd (achteraf) en een analyse van de meest risicovolle processen (vooraf dus). Nog belangrijker is een beleid waardoor de cultuur gaat veranderen, zodat die meer is gericht op veiligheid, het leren van fouten enz.

Andere maatregelen die genomen worden betreffen het verplicht implementeren van een aantal best practices en interventies waarvan vaststaat dat die bijdragen aan meer veiligheid (zoals bepaalde hygiënische maatregelen, een intensivist op elke IC, en preoperatieve al dan niet laparascopische procedures). Ook daar zal de inspectie toezicht op houden.

Gisteren vond het tweede inspectie-congres dit jaar over patientveiligheid plaats, en wel als startconferentie van de derde week van de patiëntveiligheid, want daar zit u met uw congres in. Daar hebben de veldpartijen uit de verpleeghuis- en verzorgingshuissector, de thuiszorg, de gehandicaptenzorg en de geestelijke gezondheidszorg een vergelijkbaar veiligheidsprogramma aan de staatssecretaris aangeboden. Ook in dit programma is het uitvoeren van best practices geen vrijblijvendheid meer. En ook voor dit programma heeft de inspectie een handhavingsplan gemaakt.

U zult zich nu wel afvragen wat er met de huisartsen gebeurt. Eerst de ziekenhuizen, dan de care en de ggz, dan zullen nu de huisartsen wel komen. Inderdaad! In 2008 wordt een heel programma voor de eerste lijn uitgerold. Als het goed is, zijn met name de organisaties van huisartsen en apothekers daar al mee bezig. In juni zal de inspectie voor de gehele eerstelijn een bijeenkomst organiseren waar de verschillende beroepsgroepen hun plannen van aanpak om de patientveiligheid te vergroten kunnen presenteren.

De inspectie zal op basis daarvan, ons baserend op de intrinsieke motivatie van de professionals (zoals huisartsen) en dev primaire verantwoordelijkheid van dezen voor de kwaliteit van hun zorgverlening, een handhavingsplan opstellen en er met u voor zorgen dat onveiligheid in de patiëntenzorg zoveel mogelijk wordt uitgebannen. Hiervoor verwacht zowel de minister als de inspectie een grote inzet van u als beroepsbeoefenaar.

Bewustwording van onveiligheid in de zorg is stap één. Het detecteren van die risico's en het ontwikkelen van plannen ter voorkóming daarvan zijn de logische vervolgstappen. Ik nodig u dan ook bij deze uit om in juni 2008 het jaarlijks patiëntveiligheidscongres van de inspectie bij te wonen -tegen betaling natuurlijk- dat wel. Naast medicatie-veiligheid is er nog een onderwerp dat daar zeker aan de orde komt. Dat is het onderwerp waar ik het in het begin al overhad: melden en onderzoeken van incidenten.

Er is een beeld dat wanneer er wat mis gaat, daar zo snel mogelijk overheen gestapt moet worden. Niets is minder waar. Wanneer er wat mis gaat, en dat maakt iedereen mee, heb je heel wat te doen. In de eerste plaats moet datgene wat misgegaan is worden hersteld. Dat lijkt een dooddoener, maar is het bepaald niet. Hoe vaak wordt niet gedacht, dat het wel weer goed zal komen. U moet juist actief inzetten op een correctie van een misser.

Het tweede wat moet gebeuren is dat aan de patiënt wordt verteld, dat er iets is misgegaan. Ook dat is iets wat veel te weinig gebeurt. Erken gewoon dat het niet goed is gegaan. De patiënt zal u er dankbaar voor zijn. En het mag ook best van de schadeverzekeraar -ondanks dat vaak het tegendeel wordt beweerd. Het is bovendien gebleken dat openheid klachten voorkomt. De derde stap is voorkomen dat het nog een keer gebeurt. En dat kunt u het beste met anderen samen doen.

De maatschappij verlangt van u dat het noch bij u noch bij anderen opnieuw kan gebeuren. Dat vereist heel wat -zowel in termen van cultuur als structuur. In grotere zorginstellingen bestaan al vele jaren FONA commissies, tegenwoordig vaak MIP commissies (meldingen incidenten patiëntenzorg) geheten. Die commissies verzamelen de gerapporteerde incidenten, onderzoeken ze en geven adviezen aan de melder en aan het bestuur van de organisatie. De bedoeling van die procedure is dat wanneer er iets mis is gegaan de organisatie ervan leert. Leren van incidenten die vermijdbaar waren geweest. Het gaat niet om verwijtbaarheid.

Ondanks de bekende meldingsprocedure in ziekenhuizen wordt er nog té weinig gemeld zeker door artsen en worden er té weinig incidenten onderzocht. Om die reden wordt er nu veel aandacht geschonken aan het zogenaamde systeem van veilig melden. Dat wil zeggen dat wanneer iemand een incident meldt, dit geen consequenties voor deze melder heeft. We zetten daar in de ziekenhuissector hard op in. Er is de inspectie veel aan gelegen om te bewerkstelligen dat medewerkers incidenten melden en dat ze onderzocht worden.

Zeer verheugend is dat in sommige huisartsenposten een goede ontwikkeling is te zien op het gebied van het melden en onderzoeken van incidenten. In mijn visie fungeert er straks op het niveau van de huisartsenpost een meldingscommissie voor incidenten in de gehéle huisartsenzorg. Daar kan een goede objectieve analyse plaatsvinden en kan er, los van identiteiten van hulpverleners en patiënten, aan leermomenten worden gewerkt, niet alleen voor degenen die het is overkomen, maar ook voor alle andere huisartsen uit die regio.

Ik roep de huisartsenorganisaties LHV en NHG op hier actief op in te zetten. We komen er in ieder geval op het patiëntveiligheidcongres van juni 2008 uitgebreid op terug. Dat geldt ook voor medicatieveiligheid. Maar farmacotherapie in den brede is zo'n essentieel onderdeel van het huisartsgeneeskundig handelen dat een apart congres erover–zoals dat van vandaag- volkomen op zijn plaats is . Een zeer goede zaak dus en een compliment voor het NHG.

Ik hoop dat u na vandaag zich nog meer bewust bent van het feit dat farmacotherapie risicovol is. Dat u het gepast toepast en dat u en uw collega's van incidenten leren. Ik wens u een leerzaam congres. Ik dank u voor uw aandacht.

'IGZ schiet tekort'

Kritiek op het functioneren van de inspectie

Inspecteur-generaal Gerrit van der Wal nam op 1 juli 2012 afscheid van de Inspectie voor de Gezondheidszorg (IGZ).

Volgens Radar en Brenninkmeijer schoot de inspectie schromelijk tekort in het toezicht op de gezondheidszorg in Nederland. Mensen die hun beklag deden bij de IGZ werden vaak niet gehoord.

Bron: skipr.nl

2012

Fouten medicatie verpleeghuizen

AFSCHRIFT

Op negen maart negentienhonderd drieënnegentig ----------
verscheen voor mij, Henricus Gerardus Maria Theresia Derks, notaris -
te Budel, in tegenwoordigheid van de beide na te noemen getuigen: --
de Heer **Joannes Petrus van den Wittenboer**, zonder beroep, volgens --
zijn verklaring geboren te Mierlo veertien mei negentienhonderd -----
vijfenvijftig, zonder woonplaats en adres, maar wel ingeschreven in --
het Centraal Persoonsregister te 's-Gravenhage en zijn postadres ----
hebbende: Postbus 324, 5660 AH Geldrop, ongehuwd en nooit gehuwd --
geweest. ----------
De comparant verklaarde dat zijn vader wordt verpleegd in het -------
verpleeghuis Jan de Witkliniek te Bakel, gemeente Bakel en Milheeze,
en dat bij diens opname op negentien mei negentienhonderd tweeën- ---
negentig een goede zorg is beloofd. De comparant verklaarde dat ----
zijn vader dement is en chronisch longpatiënt. De comparant ---------
verklaarde dat hij zijn vader vijftien jaar lang liefdevol thuis ------
heeft verzorgd en dat hij bezorgd is over het wel en wee van zijn ----
vader. ----------
De comparant verklaarde dat ondanks schriftelijke beloften van het --
verpleeghuis dat de contacten met verschillende verpleeghuisartsen -
goed zouden zijn en vlot tot stand zouden komen, hem vanaf zijn vaders
opnamedatum zeer frequent van het tegendeel is gebleken en dat die -
contacten vaak pas na zeer langdurig en moeizaam proberen tot ------
stand komen. ----------
De comparant verklaarde dat er gebrek aan discipline heerst bij de --
verpleging en dat dat al enkele malen tot gevaarlijke, onacceptabele
toestanden heeft geleid. ----------
De comparant verklaarde dat het ----------
in de regel geen probleem is met de centrale van het verpleeghuis -
te telefoneren of rechtstreeks met de directie of met de directie- -
secretaresse, dat díe contacten wèl professioneel snel en soepel ---
tot stand komen, maar dat de telefonische doorverbinding met -------
andere personen, waaronder personen die het verpleeghuis zelf als --
contactpersonen in zijn correspondentie noemt, uiterst ----------
moeizaam verloopt en dat daarvoor niet zelden een half tot vier en -
een half uur proberen nodig blijkt te zijn, hetgeen de comparant -----
verklaarde abnormaal en vooral onacceptabel te vinden. ----------
De comparant verklaarde zeer ontevreden te zijn over de behandeling -
en de verzorging van zijn vader door het verpleeghuis, dat de -------
verpleging aldaar zeer frequent vergissingen maakt bij de toediening
van medicijnen aan zijn vader en dat hij dit alles niet accepteert. ---
De comparant verklaarde dat hij op drie maart negentienhonderd ------
drieënnegentig vanuit Mierlo per aangetekende post een brief heeft -
gezonden naar de geneeskundig inspecteur voor de volksgezondheid ---
in Noord-Brabant te 's-Hertogenbosch, de Heer Meester H. Plokker, --
dat die aangetekende brief door de posterijen is voorzien van het ---
zogeheten R-nummer 341 en dat die brief de volgende inhoud had, ----
zijnde op verzoek van de comparant in de aanhaling ----------
spelfouten verbeterd: ----------

Het gaat nog te vaak mis met medicatie in verpleeghuizen

Geplaatst op 16 mei 2017 door Alexander Inia

fouten bij het verstrekken van medicatie aan patiënten levert gevaarlijke situaties op en soms gaat het ook echt mis. Bewoners van verpleeghuizen en hun mantelzorgers vertellen, regelmatig over fouten met medicatie.

Medicijnen te laat toegediend

Medicijnen vergeten toe te dienen

Medicatieproblemen, geen toelichting

Problemen bij wijziging medicatie

Slechte controle bij toedienen medicijnen

Verkeerde medicijnen toegediend

Te veel medicatie toegediend

Medicatie op verkeerde manier toegediend

Bron: zorgkaartnederland.nl

De spotjes door de overheid over de bejaarden

Rijksoverheid

https://archive.org/details/SpotjesBejaardenRijksoverheid

Bezuiniging Zorg

Foto: Diederik Olders

SP'ers roepen staatssecretaris Van Rijn ter verantwoording; hier in Amersfoort waar SP-fractievoorzitter Ad Meijer hem de gouden zorgsloophamer aanbood.

Onder het motto 'Stop de sluiting van verzorgingshuizen' overhandigde de SP in september 45.000 handtekeningen aan staatssecretaris Van Rijn. Want komende jaren moeten naar verwachting 800 tot1.300 verzorgingshuizen sluiten. Gevolg: vele duizenden ouderen moeten gedwongen verhuizen. Mensen moeten langer thuis(kunnen) blijven wonen, vindt het kabinet. Maar hoe moet dat dan, nu gemeenten uitgerekend op de thuiszorg fors gaan bezuinigen?

Bron: Nieuwsblad van de SP • jaargang 50 • nr. 11 • december 2014 • www.sp.nl

Van Rijn bij Pauw over falende zorg moeder

Foto: Pauw 2015

Verpleeghuis

Met minder personeel dezelfde zorg verlenen. Gaten worden gevuld door te laag geschoolden of te onervaren krachten. De druk op de vaste medewerkers neemt daardoor alleen maar toe.

• Cliënten worden al om 15.30 uur naar bed gebracht om de avonddienst te ontlasten.

• Frustrerend als je niet de zorg kunt bieden die mensen nodig hebben en waar ze recht op hebben.

• Bewoners wachten eindeloos voordat ze naar het toilet kunnen/mogen.

• Mijn oma krijgt zorg onder de maat. Haar kamer vervuilt, regelmatig krijgt ze geen eten en zit de hele dag in dezelfde luier.

• Bewoners worden soms pas om 12.00 uur uit bed gehaald.

• Billen stuk door lang aanhouden van luiers.

• Zonder hulp van familie is het voor bewoners niet mogelijk om aan tafel te ontbijten.

• We staan dagelijks onderbezet. Soms met hulp van uitzendkrachten die nog nooit een verpleeghuis van binnen hebben gezien.

• Het komt bijna dagelijks voor dat er niet voldoende tijd is om bewoners voldoende eten en drinken te geven.

• We zitten met z'n negenen in de klas (opleiding niveau 3 IG), maar als het op deze manier moet gaan, twijfelen we er over of we dit werk wel willen blijven doen.

• De druk op het vaste personeel is zo hoog dat je hoofd overloopt en dat je dingen gaat vergeten, zoals antibiotica geven op vaste tijdstippen.

• Twee assistenten (die dus alleen mogen assisteren) moeten samen een unit runnen.

Bron: nu91

Veel klachten over verpleeghuizen

Bijna een op de vijf bewoners van verpleeghuizen klaagt in 2016 over personeelstekort en de gevolgen daarvan. Dat schrijft De Telegraaf maandag op basis van een rapport van Patiëntenfederatie Nederland. De klagers zeggen ontevreden te zijn over de soms matige verzorging, de minimale aandacht die ze krijgen maar ook bijvoorbeeld over het lange wachten op een wc-bezoek.

Bron: radar.tros.nl
10-10-2016

deVolkskrant

Instellingen bezuinigen op vast personeel en flexmedewerkers en uitzendkrachten moeten de tekorten opvullen. Ook dit leidt weer tot taakverzwaring van de vaste medewerkers. Zij zijn het die zich meestal verantwoordelijk voelen voor de zorg en het begeleiden van dit tijdelijke personeel. En, hoe goed je ook bent opgeleid, als je steeds teveel taken op je bordje krijgt en teveel cliënten om te verzorgen, wordt het op den duur voor iedereen te zwaar en is de ziektewet soms een tijdelijke uitkomst. Daarmee stijgt het ziekteverzuim en is de cirkel rond!

volkskrant.nl
20 juli 2016
Theo Bakker,(verpleegkundige)

Spreekwoord:*“Veel beloven en daarna weinig geven doet iedere gek in vreugde leven”*

Rutte wil 2 miljard euro voor verpleeghuizen, maar belooft niets

rtlnieuws.nl

07 februari 2017

foto: ANP / Rutte op bezoek bij senioren in Haagse Christiaanhof

Hugo Borst en Carin Gaemers pleitten eerder in hun Manifest Scherp op Ouderenzorg voor een bedrag van 2 miljard euro om de zorg op orde te krijgen. De VVD lijkt nu ook achter dat plan te staan.

Lijsttrekker Mark Rutte van de liberalen zegt in het AD ook 2 miljard uit te willen trekken voor betere zorg in verpleeghuizen. Hij noemt dit overigens geen belofte: "Want het hangt af van de formatie en wat de verpleeghuizen nodig hebben. Het is wel onze inzet."

Multinationals in de watten leggen en de bejaarden en armlastigen een poot uitdraaien

Onrust over nieuwe megabezuiniging zorg

Ziekenhuizen, verpleegkundigen en huisartsen luiden de noodklok over een nieuwe grootscheepse zorgbezuiniging van het kabinet Rutte III. Ze vrezen dat de zorg voor kwetsbare mensen straks door de bodem zakt, door financiële problemen en een personeelsgebrek.

ed.nl

12-10-2017

Edwin van der Aa en Deborah Jongejan

Jan Slagter

In 2014 kwam Jan op het idee om dit verzorgingstehuis te openen nadat Ben Oude Nijhuis in het programma Pauw de noodklok luidde. Zijn verhaal over de schrijnende situatie waarin zijn vrouw zorg kreeg deed destijds veel stof opwaaien. Jan is te gast samen met hoofd zorg Rita Keijman in de uitzending van 1 augustus 2017 bij Jinek.

In 2017 gaan de deuren van het Ben Oude NijHuis open, een kleinschalige woonvorm voor mensen met dementie. Een initiatief van MAX-directeur Jan Slagter: Goede zorg, met veel handen aan het bed, voor mensen met een kleine beurs. Een prachtig plan. Maar hoe realiseer je dat? Het is te zien in de documentaire Ben Oude NijHuis die in 2017 wordt uitgezonden.De makers volgen Jan Slagter en zijn team in de zoektocht naar een geschikt betaalbaar pand, naar een solide financiering en naar bezielde medewerkers voor wie de bewoner centraal staat. Te zien is hoe ingewikkeld het is ver weg te blijven van alle regels en protocollen die vaak zo verlammend werken in de zorg. Ook te zien is hoe weigerachtig woningcorporaties zijn om mee te werken aan goede huisvesting voor kwetsbare ouderen met een kleinebeurs.

Het Ben Oude NijHuis is genoemd naar de man die eind 2014 landelijke aandacht kreeg voor de manier waarop zijn vrouw verzorgd werd in een verpleeghuis in Den Haag. De ervaringen van Ben Oude Nijhuis waren voor MAX-directeur Jan Slagter mede aanleiding zelf een kleinschalig verpleeghuis op te zetten. Om te laten zien dat er met het beschikbarebudget uit Den Haag wel degelijk goede zorg te leveren is.

Bron: omroepmax.nl

Bezuiniging in de wijkverpleging onacceptabel

zorgwelzijn.nl
WIJKTEAM
13 OKT 2017

Vanaf 2019 moet er bezuinigd worden op de wijkverpleging. Dat is een van de onderdelen van het regeerakkoord van het nieuwe kabinet. Volgens brancheorganisatie ActiZ ‘onacceptabel’. Langer zelfstandig thuis wonen gaat samen met uitbreiding van de zorg thuis.

Massaontslag in de zorg verwacht

nos.nl
15-06-2014

Werknemers van verzorgingshuizen, verpleeghuizen en in de thuiszorg staat een grote ontslaggolf te wachten. Volgens ActiZ, de werkgeversorganisatie in de zorg, zijn vanwege de bezuinigingen van 2,5 miljard euro de afgelopen maanden al 11.000 ontslagen aangekondigd, maar de grote bulk moet nog komen.

Tekort aan handjes: zorg smeekt ontslagen werknemers terug te keren

ad.nl
Arnold Mandemaker
03-08-2017

De Nederlandse zorginstellingen gaan de vele tienduizenden mensen die de afgelopen jaren zijn ontslagen als gevolg van zware bezuinigingen persoonlijk aanschrijven met het verzoek om terug te keren. Dit onder het motto 'De zorg heeft u weer nodig'.

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

> Retouradres Postbus 20350 2500 EJ Den Haag

De Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Bezoekadres:
Parnassusplein 5
2511 VX Den Haag
T 070 340 79 11
F 070 340 78 34
www.rijksoverheid.nl

Ons kenmerk
1198393-166690-MEVA

Bijlagen
1

Uw brief
07 augustus 2017

Correspondentie uitsluitend richten aan het retouradres met vermelding van de datum en het kenmerk van deze brief.

Datum 23 augustus 2017
Betreft Kamervragen

Geachte voorzitter,

Hierbij zend ik u de antwoorden op de vragen van de Kamerleden Gerbrands (PVV) en Agema (PVV) over het bericht 'Tekort aan handjes: zorg smeekt ontslagen werknemers terug te keren' (2017Z10696).

Hoogachtend,

de staatssecretaris van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport,

drs. M.J. van Rijn

Antwoorden op Kamervragen van de Kamerleden Gerbrands (PVV) en Agema (PVV) over het bericht 'Tekort aan handjes: zorg smeekt ontslagen werknemers terug te keren' (2017Z10696).

Vraag 1
Bent u bekend met het bericht 'Tekort aan handjes: zorg smeekt ontslagen werknemers terug te keren'? 1)

Antwoord op vraag 1:
Ja.

Vraag 2
Hoe kan het, gezien dat de afgelopen jaren tienduizenden werknemers onnodig zijn ontslagen door uw beleid, dat er alleen maar naar de harde euro's is gekeken die zonodig bezuinigd moesten worden en niet naar de gevolgen, waar meerdere malen voor gewaarschuwd is?

Antwoord op vraag 2
De afgelopen jaren heeft het kabinet noodzakelijke hervormingen doorgevoerd, omdat de eisen die we stellen aan de organisatie van de zorg veranderden en de zorg harder groeide dan we als maatschappij aan konden. Het beter, efficiënter en goedkoper organiseren van de langdurige zorg en ondersteuning heeft ook tot verlies van werkgelegenheid geleid.

Het Kabinet heeft de afgelopen jaren – veelal samen met werkgevers, werknemers en gemeenten – verschillende maatregelen genomen om deze transitie op de arbeidsmarkt op een verantwoorde manier te laten plaatsvinden. Daarbij heeft het kabinet ingezet op het voorkomen van onnodige ontslagen en daar waar ontslag onvermijdelijk was, mensen zo goed mogelijk naar een andere baan helpen. Denk hierbij onder andere aan de regionale sectorplannen, waarbij werknemers in de zorg zijn om- en bijgeschoold zodat ze beter in staat zijn in te spelen op de veranderingen in de zorg. Een ander voorbeeld is de huishoudelijke hulp toelage, de code verantwoord marktgedrag thuisondersteuning en het akkoord van 4 december met vakbonden en gemeenten.

Vraag 3
Is het niet van de zotte dat er eerst tienduizenden werknemers ontslagen worden en het doel nu is dat er dit jaar nog 200 vluchtelingen in de zorg gaan werken? Wie heeft dit doel gesteld en wat zegt dit over de kwaliteit van zorg?

Vraag 4
Wie verzint dat mensen met een fysieke of geestelijke beperking actief worden benaderd om in de zorg te komen werken, terwijl er nog altijd wordt gesneden in verzorgenden niveau 2 en 3? Wat zegt dit over de kwaliteit van zorg?

Antwoord op vraag 3 en 4
Er ligt een grote opgave voor de hele zorgsector om voldoende nieuwe mensen aan te trekken en bestaand personeel te behouden om aan de stijgende vraag naar personeel te kunnen voldoen. In dat kader heeft de werkgeversvereniging Transvorm het plan Zonder Zorg 2020 gelanceerd gericht op de aanpak van het (dreigende) personeelstekort in de zorg in de regio Noord-Brabant. Partijen in de

regio hebben bestuurlijke afspraken gemaakt, ondermeer over het streven naar 15 opleidingsplaatsen op elke 100 zorginhoudelijke werkers. Om een grotere instroom te kunnen realiseren kijken ze daarbij ook naar mogelijkheden van het werven en scholen van migranten en mensen met enige vorm van beperking.

De kwaliteit en veiligheid van de zorg blijft daarbij voorop staan. De Wet kwaliteit, klachten en geschillen zorg (Wkkgz) en de Wet Beroepen in de Individuele Gezondheidszorg (BIG) zijn gewoon van toepassing. Dit betekent onder andere dat zorgverleners – indien van toepassing - bevoegd en voldoende bekwaam (gekwalificeerd) moeten zijn om de zorg te verlenen en dat zij moeten handelen in overeenstemming met de op hen rustende verantwoordelijkheid voortvloeiende uit de professionele standaard.

Vraag 5
Waarom zijn er nog steeds studentenstops op sommige hbo-opleidingen?

Antwoord op vraag 5
Het aantal nieuwe hbo- verpleegkundige studenten is in de afgelopen jaren sterk gestegen. Het aantal steeg van ruim 5.000 in 2014 naar bijna 6.500 in 2017. Voor het komende schooljaar verwachten de hogescholen nog eens ruim 2.000 extra voltijd studenten op te leiden. Een aantal opleidingen hbo-verpleegkunde heeft vanwege deze sterke stijging in de afgelopen jaren een numerus fixus gehanteerd om zo de kwaliteit van de opleiding te waarborgen. Een specifiek aandachtspunt is voldoende kwalitatieve stages. Hiervoor hebben we het Stagefonds Zorg (€ 112 miljoen euro per jaar) voor de begeleiding van studenten. Om de komende periode de groei van het aantal studenten vast te houden, zetten we het Stagefonds nadrukkelijker in op beroepen in de zorg waar een tekort dreigt, zoals hbo-verpleegkundigen. Daarnaast gaan hogescholen en werkgevers in het kader van de Arbeidsmarktagenda 2023 *Aan het werk voor ouderen* op regionaal niveau afspraken maken over het aantal stages. Ook gaan deze partijen met de ministeries van OCW en VWS op landelijk niveau eventuele knelpunten adresseren die (goede) stages kunnen belemmeren.

Vraag 6
Hoe gaat u er voor zorgen dat er zo spoedig mogelijk een passende oplossing komt voor het groeiende tekort aan personeel in de zorg?

Antwoord op vraag 6
Op 12 juli jl. is de arbeidsmarktagenda 'Aan het werk voor ouderen' gepresenteerd waarin een aantal partijen (ActiZ, BTN, CNV, FNV, de MBO-raad, NVZ en VWS) hebben afgesproken om gezamenlijk te werken aan oplossingen. VWS faciliteert en stimuleert deze aanpak actief. Daarnaast geven we de agenda een extra impuls met de voor de periode 2017 tot 2021 bij Voorjaarsnota extra beschikbaar gestelde €72 miljoen. Dit bedrag is bestemd voor het verbeteren van het beeld van werken in de zorg en voor scholing van nieuw aan te trekken personeel. Dit komt bovenop het bestaande instrumentarium, zoals het hierboven genoemde Stagefonds Zorg.

Vraag 7
Wanneer wordt er eens gestopt met zorgmedewerkers als speelballen te gebruiken die al naar gelang hoe de politieke pet erbij hangt moeten vertrekken danwel weer teruggehaald worden?

Antwoord op vraag 7
Zoals aangegeven in het antwoord op vraag 2 heeft het kabinet de afgelopen jaren noodzakelijke hervormingen doorgevoerd, omdat de eisen die we stellen aan de organisatie van de zorg veranderden en de zorg harder groeide dan we als maatschappij aan konden. Veranderingen in de zorg, bijvoorbeeld van lichte ondersteuning naar complexe zorg, zullen ook veranderingen in werkgelegenheid met zich (blijven) meebrengen. In de arbeidsmarktagenda 'Aan het werk voor ouderen' is afgesproken toe te werken naar het bieden van werkzekerheid in de sector, zodat goed zorgpersoneel behouden blijft.

1) AD, 4 augustus 2017

Nederland heeft zorgmoeras

In de gedecentraliseerde gezondheidszorg staan instanties nu lijnrecht tegenover patiënten. Mensen met een levenslange beperking of een chronische ziekte voelen zich vaak niet serieus genomen als ze zorg of voorzieningen aanvragen. Het gevolg is dat het krijgen van goede ondersteuning enorm veel energie kost en soms helemaal niet lukt. Dat blijkt uit zo'n vijftig interviews die koepelorganisatie Ieder(in) hield met met aanvragers van zorg of ondersteuning. Veel geïnterviewden melden dat bezuinigen vaak een belangrijker doel lijken dan het helpen oplossen van problemen.

Bron: Nieuwsuur

20-11-2017

Zorgrelatie centraal

De Raad voor Volksgezondheid en Samenleving (RVS) is een onafhankelijk strategisch adviesorgaan. De RVS heeft tot taak de regering en de Eerste en Tweede Kamer van de Staten-Generaal te adviseren over hoofdlijnen van beide beleidsterreinen.

Samenstelling Raad

Voorzitter: Pauline Meurs.
Raadsleden: Daan Dohmen, Jan Kremer, Bas Leerink, José Manshanden (raadslid tot 1 juli 2017), Liesbeth Noordegraaf-Eelens, Greet Prins en Loek Winter.
Algemeen secretaris a.i.: Luc Donners.
Adjunct-directeur: Marieke ten Have.

Raad voor Volksgezondheid en Samenleving
Parnassusplein 5
Postbus 19404
2500 CK Den Haag
T +31 (0)70 340 5060
mail@rvens.nl
www.raadrvs.nl
Twitter: @raadrvs

Publicatie 17-08
ISBN: 978-90-5732-270-9
Grafisch ontwerp: Studio Koelew

Grootverdieners in de zorg

Foto: Pixabay

Philadelphia een zorginstellingen met grootverdieners in de zorg. De 4 bestuurders verdienden er gezamelijk 896.094 euro.In augustus 2008 bleek Philadelphia in grote financiële problemen te zijn geraakt.Door slecht beleid was het eigen vermogen van Philadelphia geslonken van 41 miljoen euro enkele jaren daarvoor tot 400.000 euro in december 2008. Elco Brinkman was destijds voorzitter van de Raad van Commissarissen Philadelphia Gehandicaptenzorg.

Bron: medicalfacts.nl
2009

Lobbynetwerk

Na financieel wanbeleid bij Philadelphia Zorg kon Elco Brinkman op 7 juni 2011 toch gewoon lid en fractievoorzitter van de CDA-fractie in de Eerste Kamer worden. De innige band tussen politiek en zorglobby staat hierbij zo vast als een rots**.**Theo Kralt en Frits Brink hebben een Gouden handdruk gekregen bij Philadelphia. Doelbewuste fraudeurs bij de overheid en het lobbynetwerk krijgen wachtgeld en Gouden handdruk en worden amper aangepakt. Mensen aan de onderkant van de samenleving met een uitkering worden gecriminaliseerd en gekort op hun uitkering en doorverwezen naar voedselbanken. Elsevier schrijft in een column van 15 maart 2015 dat Eerste Kamer vol zit met lobbyisten. Dat aan de top van dergelijke lobby's vrijwel altijd politici of ex-politici staan. De zorgindustrie is natuurlijk een zeer interessante sector om politici bij in te schakelen.Aardig wat van de politici die beroepslobbyist werden, keerden daarna terug in de politiek: zo niet als kabinetsinformateur, dan wel als minister of fractievoorzitter of als gewoon lid van de Eerste Kamer.

Syp Wynia:

Zo belandde ook de top van het laatste kabinet-Balkenende in de zorgindustrie. Vicepremier André Rouvoet (ChristenUnie) werd voorzitter van de Zorgverzekeraars, vicepremier Wouter Bos (PvdA) was eerst zorgconsultant van KPMG en werd vervolgens directievoorzitter van het VUMC, minister van Volksgezondheid Ab Klink (CDA) werd eerst zorgconsultant en vervolgens bestuurder van een ziektekostenverzekeraar.

Zorgelite gaat elk jaar gezellig op reis

Jaarlijks gaan de nederlandse zorgelite bestaande uit: zorgbestuurders, ambtenaren van het ministerie, farmaceuten en zorgverzekeraars gezellig op reis. Ze doen dit al dertien jaar, in 2011 ging minister Schippers ook mee. Deze reis is een ideale plek voor lobbyactiviteiten en achterkamertjesoverleg, de grote mijnheren en mevrouwen gaan dan eens, via het handjeklap principe, bepalen waar het geld van de zorg heen gaat.

Bron: gezondheidenvoeding.nl

Actiz top 50

Actiz top 50, een lijst van grootverdieners in de zorg.

Psychofarmaca in verpleeghuizen

radar.avrotros.nl

26-05-2014

avro.tros.nl 2014 Prof Rob vam Marum

Een derde van de demente ouderen in verpleeghuizen wordt rustig gehouden met psychofarmaca. Ze zitten vaak de hele dag levenloos in hun stoel, kunnen niet meer praten of eten. In Nederlandse verpleeg- en verzorgingshuizen krijgt ongeveer een derde van de dementerende ouderen een antipsychoticum. Ze krijgen deze medicatie niet om een psychose te behandelen, maar de middelen ervoor zorgen dat je heel rustig wordt. Zo rustig zelfs dat demente ouderen er vaak apathisch bijzitten, niet meer kunnen eten of drinken en totaal van zichzelf vervreemden. Als iemand dementerend is, kan hij of zij agressief en onrustig gedrag vertonen. Door de hoge werkdruk in verpleeghuizen, is er vaak onvoldoende tijd om een verwarde bewoner rustig te krijgen en tijd of aandacht te geven. Ouderen krijgen daarom dikwijls medicijnen waar ze rustig van worden. Niet zonder risico, blijkt uit onderzoek. Gebruikers van antipsychotica hebben een grotere kans op een beroerte, een longontsteking en zelfs overlijden. Het effect van deze medicatie is daarnaast maar bij een geringe groep gebruikers positief te noemen. Slechts 20% heeft er daadwerkelijk wat aan; bij 40% is er geen effect te zien en bij de overige 40% zie je zelfs een verslechterend effect. In de nabije toekomst verandert de wet. In deze nieuwe wet (Zorg en Dwang) zijn nieuwe richtlijnen vastgelegd over het toedienen van psychofamaca. Deskundigen denken echter niet dat deze nieuwe regels ervoor zullen zorgen dat het gebruik zal verminderen. Daarvoor is een cultuuromslag nodig qua personeel: meer en beter geschoolde medewerkers.

---

korte samenvatting (audio) onrustmedicatie in verpleeghuizen,en de gevolgen voor de verpleeghuisbewoners.
NETWERK-TV ncrv EO NED1, 09-10-2008
https://archive.org/details/ChemischVastbinden

Valpartijen en botbreuken door slaapmedicatie

Radar.avrotros.nl

17-02-2017

Het gebruik van slaappillen door ouderen leidt jaarlijks tot duizenden valpartijen met botbreuken. De pillen maken ouderen suf en wankel op de benen, waardoor ze hun evenwicht kunnen verliezen en met botbreuken in het ziekenhuis belanden.

Bij de 7000 65-plussers die jaarlijks na zo'n valpartij worden opgenomen, is de grootste boosdoener slaapmedicatie. Dat blijkt uit nieuw onderzoek naar medicatieveiligheid dat is uitgevoerd door het Erasmus MC.

Meer ouderen sterven door val

(Fake news door Telegraaf) *niet de vergrijzing maar voor een belangrijk deel de slaappillen zijn de oorzaak toename valpartijen met botbreuken en dodelijke afloop. Gevolg is extra ziekenhuisopnames en hierdoor stijging kosten gezondheidszorg. Alleen de farmaceutische industrie is er beter door.*

telegraaf.nl

26-10-2017

BINNENLAND

DEN HAAG - Zeker 3884 Nederlanders zijn vorig jaar overleden door een noodlottige valpartij, bijna 400 (11 procent) meer dan in 2015. Volgens het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) komt de toename voor een belangrijk deel door de vergrijzing.

Oudere betaalt boete voor valpartij

Thinkstock - Zorginstellingen laten ouderen soms extra betalen als ze te vaak noodhulp inschakelen na een val

Zorginstellingen laten ouderen soms extra betalen als ze te vaak noodhulp inschakelen na een val. Als ze meer dan drie keer per jaar hun persoonlijke alarmknop gebruiken, brengen ze tientallen euro's per incident in rekening. Belachelijk, vindt ouderenbond ANBO.

Cliënten van Aafje Thuiszorg betalen na de derde val waarbij het personenalarmeringssysteem wordt ingeschakeld 37,50 euro per incident. Ook voor bewoners van het Dordtse woonzorgcentrum De Merwelanden begint de teller te lopen na drie vallen of noodoproepen. Ze betalen voor de tijd dat de verpleegkundige hulp verleent: 49,95 euro per uur.

ad.nl
Ingrid de Groot en Tonny van der Mee
04-11-2017

Terugdringen oneigenlijk Psychofarmacagebruik

Psychofarmaca (kalmerende medicijnen) bij dementie

Dementie vraagt veel van verzorgers en mantelzorgers; zij moeten omgaan met onbehandelbaar verward gedrag. Het gebeurt regelmatig dat psychofarmaca (kalmerende medicijnen) wordt voorgeschreven bij probleemgedrag. 1 op de 4 bewoners met dementie krijgt een antipsychoticum voorgeschreven (Monitor Woonvormen Dementie, 2015, Trimbos-instituut). Psychofarmaca kan acute symptomen bestrijden, maar lost de onderliggende oorzaak doorgaans niet op. De medicatie kent veel bijwerkingen en heeft bijna altijd een negatief effect op de persoonlijke levenssfeer van de cliënten. Bewust omgaan met psychofarmaca is daarom noodzakelijk.
Bron: zorgvoorbeter.nl

Aan:De Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal Postbus 20018 2500 EA DEN HAAG, 29 maart 2016 Betreft Terugdringen oneigenlijk psychofarmacagebruik: op weg naar nul, Kenmerk 926876-147654-LZ
de staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, drs. M.J. van Rijn

"De route naar nul oneigenlijk psychofarmacagebruik De route naar terugdringing gaat – zeker in eerste aanleg – vooral langs de weg van bewustwording en het werken aan een cultuuromslag bij zorgprofessionals, - aanbieders en mantelzorgers. Dit is ook de rode draad die door mijn plan van aanpak 'Het kán beter met mínder!"

Het gaat nog te vaak mis met medicatie in verpleeghuizen
zorgkaartnederland.nl
Geplaatst op 16 mei 2017

Sommige verpleeghuizen maken nog steeds fouten bij het verstrekken van medicatie aan patiënten. Dat levert gevaarlijke situaties op.

Medicijnen te laat toegediend
Medicijnen vergeten toe te dienen
Medicatieproblemen, geen toelichting
Problemen bij wijziging medicatie
Slechte controle bij toedienen medicijnen
Verkeerde medicijnen toegediend
Te veel medicatie toegediend
Medicatie op verkeerde manier toegediend

'Medicijnen te laat door werkdruk'

Het komt het vaakst voor dat het personeel de medicatie te laat geeft. Vaak komt dit doordat het personeel het te druk heeft.

Verkeerde medicijnen

Bijna net zo vaak komen we tegen dat het personeel vergeet bewoners hun medicijnen te geven. Ook lezen we dat er problemen zijn met het wijzigen van medicatie. Dan gaat het met name over het wijzigen van de medicatie zonder dat het verpleeghuis dit met de bewoners en/of hun mantelzorgers overlegt. Een nog groter probleem is dat bewoners soms de verkeerde medicijnen krijgen. Niet alleen is het voor kwetsbare ouderen gevaarlijk om ineens een forse dosering van een onbekend medicijn te krijgen, in veel gevallen betekent dit ook dat iemand anders zijn vaste medicatie niét krijgt.

Haal de drempels voor cultuuromslag weg

IFUD of Human Rights
24 juli 2017

- Stop bezuiniging op personeel verpleeghuizen
- Meer inzetten gekwalificeerd personeel
- Doorbreek het monopolie van de farmaceut

Schrijnende verhalen in de zorg

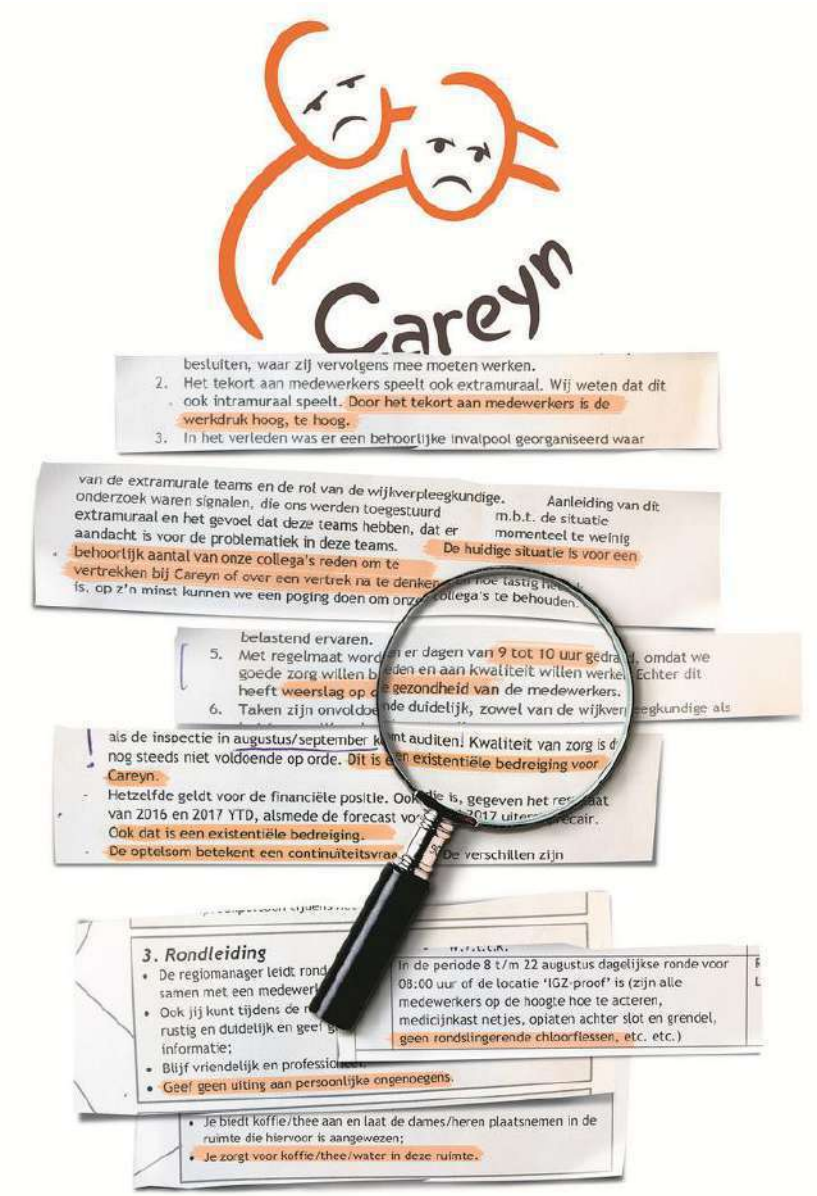

Hanneke van Houwelingen en Sander van Mersbergen 12-08-2017, ad.nl

Opnieuw in 2017 kwamen schrijnende verhalen naar buiten. Cliënten die hun plas moeten ophouden, vieze afdelingen, onderbezetting en bezuinigingen op de dagbesteding, voedingsassistenten en de nachtdienst.

Protest banen in de zorg

Werknemers van de failliete thuiszorginstelling Thebe protesteren in 2014 in Breda. Archieffoto Joyce van Belkom/Het Fotoburo © Unknown

Zorg wil ontslagen mensen terug

OPROEPEINDHOVEN - De nood in de zorg is hoog: meer vraag en oplopend tekort aan personeel. Werkgevers doen alles om aan handjes te komen. De nieuwste stap: eerder ontslagen mensen een baan aanbieden.

Arnold Mandemaker 04-08-17, 03:00 **Laatste update:** 10:02

Bron: ed.nl

04-08-2017

deVerdieping Trouw

Nijpend personeelstekort: vluchtelingen ingezet om ouderen te verzorgen

SAMENLEVING

Rianne Oosterom– 17:31, 4 augustus 2017

Een man in een rolstoel wacht op de lift. © ANP XTRA

Brabantse zorginstellingen gaan ex-werknemers aanschrijven met het verzoek om terug te keren, werd gisteren bekend. Hoe nijpender de personeelstekorten in de zorg, hoe onorthodoxer de oplossingen. Vier voorbeelden.

In Katwijk werden vorig jaar al tien vluchtelingen met een verblijfsstatus intern opgeleid om ouderen te verplegen. Inmiddels heeft ook de rest van de Nederlandse zorginstellingen hun oog laten vallen op nieuwe Nederlanders. Door heel Nederland onderzoeken zij momenteel of het een goed idee is deze groep actief te benaderen.

Dat laat RegioPlus weten, het samenwerkingsverband van veertien regionale werkgeversorganisaties in zorg en welzijn. De aangesloten organisaties onderzoeken de mogelijke instroom van vluchtelingen met een verblijfsvergunning, weet beleidsadviseur Karin Luidens. Na deze zomer willen zij namelijk een concreet actieplan hebben, met daarin afspraken om de tekorten terug te dringen op regionaal niveau.

Francis Bolle van Verpleegkundigen & Verzorgenden Nederland (V&VN) herkent deze ontwikkeling. “Het is een creatieve manier om te bekijken: waar zit potentieel? Kunnen we deze groep in korte tijd omscholen? Natuurlijk moet je goed bekijken hoe goed iemand de taal spreekt. Dat is heel belangrijk in de zorg.”

Persoonlijke terugkeerbrieven

Brabantse zorginstellingen gaan een verleidingsoffensief starten. Zij sturen ex-werknemers brieven of ansichtkaarten met het verzoek om terug te keren, maakt Transvorm, de Brabantse vereniging voor werkgevers in zorg en welzijn, bekend. Dat doen zij onder het motto: 'De zorg heeft u weer nodig', vertelt bedenker Marc Veldhoven.

In het noorden van de provincie zijn alleen al meer dan duizend vacatures. Omdat de zorginstellingen in Brabant de namen en adressen van ontslagen medewerkers nog hebben, gaan zij hen aanschrijven. Luidens van RegioPlus ‘sluit het voor de nabije toekomst niet uit’ dat andere regionale organisaties deze methode ook gaan gebruiken.

Inzetten van mensen met afstand tot de arbeidsmarkt

De vijver zorgmedewerkers om uit te vissen wordt niet zomaar groter, weten instellingen inmiddels. Transvorm gaat ook bekijken of de inzet van verstandelijk of lichamelijk beperkten helpt. Francis Bolle van V&VN: “Dat is iets nieuws. Het idee van de participatiemaatschappij speelt op de achtergrond: het idee dat iedereen een bijdrage kan leveren.”

Deze groep kan bijvoorbeeld verpleegkundigen en verzorgenden ondersteunen, volgens Bolle. “Want er zijn in zorginstellingen ook mensen nodig die koffie en thee rondbrengen, een praatje maken – cruciale taken waar nu steeds minder tijd voor is. Als je deze mensen hiervoor in kunt zetten, voelen ze zich waardevol en sla je twee vliegen in één klap.”

Aanbrengpremies en bonussen

Bij webshops krijg je soms korting als je een nieuwe klant aanlevert. Dat model hebben zorginstellingen vertaald in een wervingstechniek, zien de beroepsvereniging V&VN en brancheorganisatie Actiz. Wie een nieuwe werknemer aandraagt en strikt, krijgt in ruil daarvoor geld. Dit heet officieel een ‘aanbrengpremie schaarsteprofessionals’.

Wie bijvoorbeeld werkzaam is bij Amie Ouderenzorg in Bentveld, Noord-Holland, en iemand aandraagt, krijgt 250 euro. Ook de nieuwe medewerker krijgt een bonus: een extra maandsalaris bij een jaar verlenging van het eerste jaarcontract. “Medewerkers zijn het kloppend hart van Amie”, valt op de website van de zorgorganisatie te lezen.

Verpleegkundigen luiden noodklok: werkdruk moet lager

Maandag 9 oktober 2017 - BINNENLAND

UTRECHT - De hoge werkdruk in de zorg heeft invloed op de gezondheid of het privéleven van ruim driekwart van de verpleegkundigen en verzorgenden. Dat blijkt uit een enquête van de beroepsvereniging V&VN onder 17.000 leden. De V&VN wil dat via een noodplan de werkdruk wordt verlaagd. Verpleegkundigen moeten meer tijd kunnen besteden aan patiënten.

Bron: telegraaf.nl

Het aantal robots in de zorg zal toenemen.Maar wat betekent dat voor mensen,organisaties en de maatschappij?

- Sociale robots: Sociale robots, robots die sociale taken vervullen. Autonoom op via telepresence toepassingen waarbij de mantelzorger of de zorgverlener op afstand contact onderhoud.

- Service robots: Service robots, robots die service taken vervullen. Autonoom op via telepresence toepassingen waarbij de mantelzorger of de zorgverlener op afstand de robot kunnen aansturen.

Bron: robotzorg.nl

De robots komen eraan!

Bergen, Wouter van

9789047009566

Business Contact

2016

VPRO Tegenlight

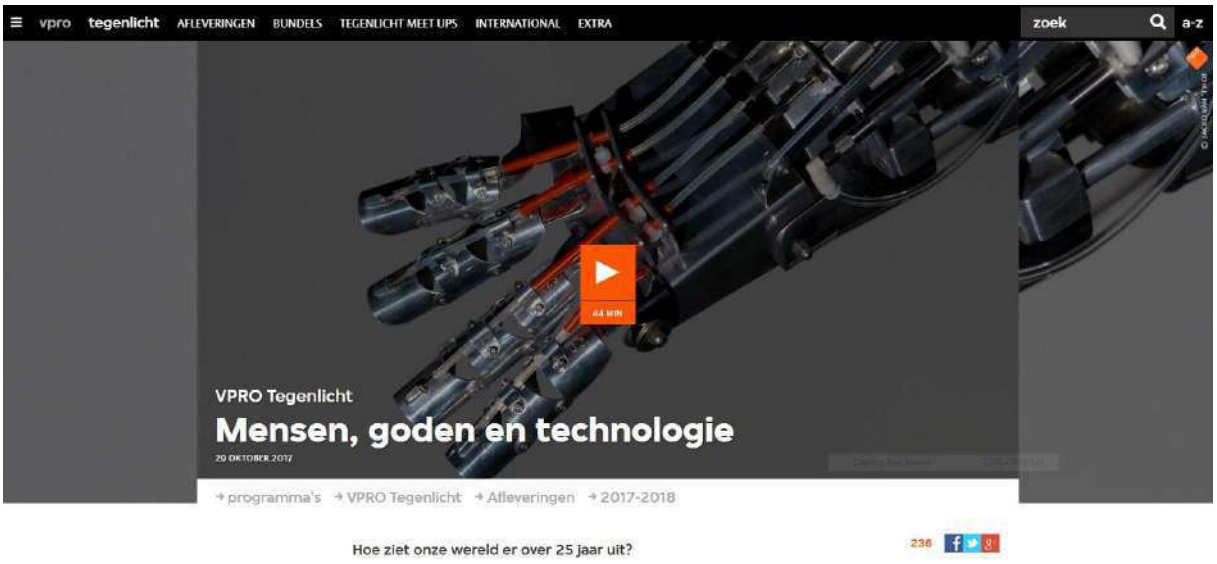

Kunstmatige intelligentie big data-algoritmen

VPRO Tegenlicht
29-10-2017
Yuval Harari (historicus)

Grote groepen van de mensheid verliezen hun economische waarde, hun politieke macht en controle over hun leven. Een extreem ongelijke samenleving met een hele kleine elite hetzij van geüpgrade mensen, die eigenaar zijn van master-algoritmen. Die kleine elite is de baas over de wereld.

Bezuiniging in de zorg

(audio fragment)

IFUD of Human Rights

2017

https://archive.org/details/BezuinigingOpPersoneelInVerpleeghuizen

Maatschappijhervorming

Het gros van de samenleving berust op beperkt rationeel handelen.Het gros van de samenleving zijn hierdoor geen maatschappijhervormers die planmatig werken door rationele, handelende doelen te stellen en die doelen vervolgens op intelligente wijze nastreven.Het handelen van het gros van de samenleving berust op emotionele drijfveren.Er blijkt ook gebrek aan voorstellingsvermogen of interesse.

Niets doen, de dingen op hun beloop laten: “Gods water over Gods akker laten lopen”

Bijstand, Werkloosheid, tussen wal en schip vallen, of toch nog genieten van een pensioen? Een gehersenspoelde alcohol, pillenslikkende appende samenleving. Altijd bezig op de smartphone in een virtuele schijnwereld verre van wat in de echte wereld speelt. De pensionado’s aan de Spaanse costa’s met bierbuiken roepen: “we hebben het nog niet zo slecht”. Waarom zouden wij ons nu zorgen moeten maken. Aan de andere kant een steeds grotere groep, die zonder spaarcenten die eenzaam zijn en zich vervelen. Die “klaar zijn met het leven” die hulp bij zelfdoding vragen.

STRATEGISCHE PLANNING

PLANNING

O feiten verzameling.
O documenten analyse (waar de informatieknooppunten zich bevinden).
O oriëntatie omtrent de problematiek.
O verdere detaillering en lokalisering van de problematiek.
O doel bepaling en het stellen van de diagnose.
O formulering van realistische probleemstellingen.
O operationele analyse.
O operationele doelstellingen.
O financiële analyse.
O haalbaarheids analyse.
O strategie bepaling.
O het stimuleren van initiatiefvoorstellen.
O opstellen van actie programma's.
O tijds planning.
O het overzien van het proces als geheel.

VERDELING VAN TAKEN ONDERLING

O leiderschap en delegatie.
O sterkte-zwakte-onderzoek.
O tact,ijver,opleiding of ervaring.
O verdelen van taken en rollen.

SOCIALE TECHNIEKEN EN VAARDIGHEDEN

O sociaal inzicht (kennis).
O sociale sensitiviteit (inlevingsvermogen).
O sociale techniek (strategisch denken).

ORGANISATIES.

O kennis van netwerken en organisaties.

Vertrouwen in de overheid

Bij vertrouwen in de overheid gaat het er om dat de burgers bijvoorbeeld het gevoel hebben dat zij tegemoet worden getreden door een onafhankelijke, betrouwbare en deskundige overheid, en dat de overheid de burgers met respect tegemoet treden, zich geïnteresseerd tonen, de tijd nemen goed te luisteren en adequaat reageren op vragen in de maatschappij. In het licht van toenemende kritiek op bijvoorbeeld de gezondheidszorg,volksgezondheid,milieu rechtssysteem en de politiek algemeen, maakt men zich zorgen over het vertrouwen dat overheidsorganisaties en publieke figuren genieten.

Bureaucratie en regelgeving

Verstikkende bureaucratie overheidsorganisatie

nos.nl
29-09-2017

I, Daniel Blake

Herman Tjeenk Willink refereert in een bijlage van zijn eindverslag aan de Brits-Franse dramafilm *I, Daniel Blake,* waarin een 59-jarige Engelse meubelmaker na een hartinfarct voor het eerst in zijn leven hulp nodig heeft van de overheid, maar verstrikt raakt in de bureaucratische rompslomp. Hij noemt die film omdat burgers ook in Nederland volgens hem slachtoffer worden van regels, formulieren en een verstikkende bureaucratie. Dat leidt volgens de oud-informateur tot groot politiek ongenoegen.

Zwartboek UWV

Op 27 mei 2014 werd door nieuwsdienst de Stentor een ‘Zwartboek UWV’ aan uw Kamer aangeboden. Het door de Stentor aangeboden ‘Zwartboek UWV’ maakt gewag van misstanden in de uitvoering van UWV. Dit Zwartboek bevat een verzameling van uiteenlopende ervaringen van (voormalige) klanten van UWV. Het betreft onder meer klachten over harde of onduidelijke regels, snel opgelegde boetes, strenge medische keuringen.

Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

Datum 10 juli 2014, Schriftelijke reactie op 'Zwartboek UWV' referentie: 2014-0000096202

Gestapo-methode UWV

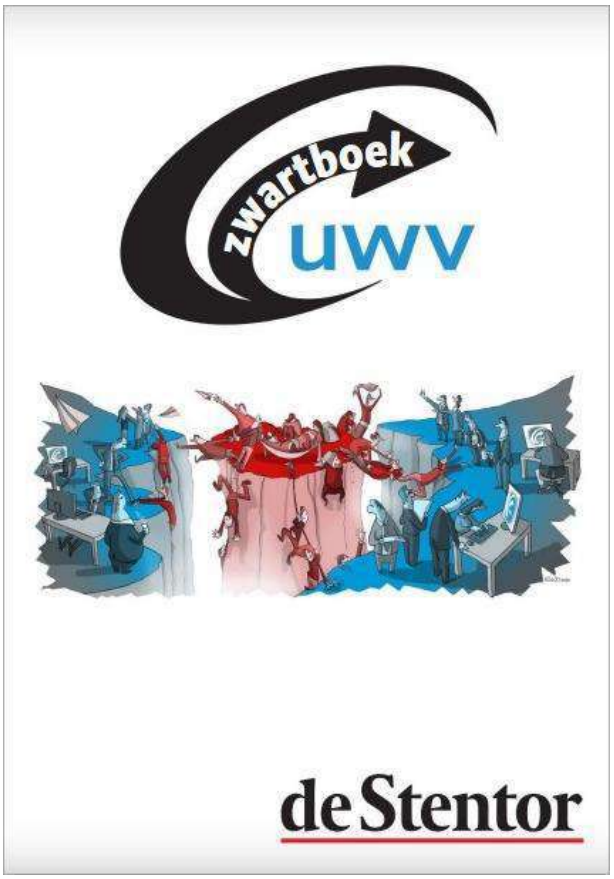

Het Zwartboek UWV, dat eind mei 2014 door de Stentor aan de Vaste Kamercommissie voor Sociale Zaken en Werkgelegenheid is aangeboden.

Het door de Stentor aangeboden ‘Zwartboek UWV’ maakt gewag van misstanden in de uitvoering van UWV. Dit Zwartboek bevat een verzameling van uiteenlopende ervaringen van (voormalige) klanten van UWV. Het betreft onder meer klachten over harde of onduidelijke regels, snel opgelegde boetes, strenge medische keuringen.

Brief aan de Tweede Kamer Minister van Sociale Zaken L.F. Asscher, ref: 2014-0000096202 / datum 10 juli 2014, Asscher die er zich vervolgens met een jantje-van-leiden vanaf maakt door te verklaren dat Hij niet kan ingaan op individuele gevallen.

Geen lessen uit UWV-Zwartboek

destentor.nl
11-03-2017

UWV zou beter en menselijker gaan werken. Staatssecretaris Jette Kleinsma deed op 9 oktober 2016 die belofte aan de Vaste Kamercommissie voor sociale zaken. Het UWV maakt de belofte echter niet waar.

Laagdunkend en ziekmakend

Degenererend, frustrerend, kinderachtig, bevoogdend en betuttelend. Ze geven tegenstrijdige opmerkingen, handelen tegenstrijdig, luisteren niet, En ze hebben geen aandacht voor de individuele situatie.

Boetes straf en tucht

Boetes via het UWV leveren de overheid op jaarbasis een hoop geld op: in 2013 werd bijna 24 miljoen euro aan boetes geïncasseerd. Het UWV is meer een politie-organisatie dan een uitkerende instantie, het zijn gewoon schoften.Mensen worden nerveus,gespannen en gestrest,en gaan bovendien hierdoor meer medicijnen gebruiken, wat weer goed is voor de omzet van de farmaceutische industrie. Het UWV is een onpersoonlijke organisatie en maakt mensenlevens kapot! De overheid in den Haag heeft overal schijt aan. Mensen worden zelfs door het UWV d.m.v. een stel corrupte omgekochte keuringsartsen zó geestelijk mishandeld dat een bepaalde groep besluit om vervolgens maar zelfmoord te plegen.

Bron: destentor.nl
2017

De opvoedkundige doelstellingen van het UWV

Volgens de overheid is het UWV een instantie met opvoedkundige doelstellingen ten behoeve van de maatschappij. In werkelijkheid is het UWV de inquisitie van de moderne tijd.De brandstapels zijn gedoofd, maar de mensen worden thans moreel en geestelijk afgebrand door het UWV middels Stalinistische richtlijnen.

Bron: IFUD of Human Rights
2017

UWV schendt privacy zieke werknemers

De werkwijze van het UWV is al jaren in strijd met de Wet bescherming persoonsgegevens. De Tweede Kamer stelde al in 2013 vragen over de manier waarop UWV omging met medische gegevens. Op 14 november 2017 tikte de Autoriteit Persoonsgegevens (AP) het uitvoeringsinstituut op de vingers.

Bron: trouw.nl
Ingrid Weel
14 november 2017

Keukentafelgesprek

De privacy bij veel gemeenten blijkt onvoldoende is gewaarborgd. Zo worden de mensen die hulp willen om in zogeheten keukentafelgesprekken medisch vertrouwelijke informatie te delen, terwijl ambtenaren niet bevoegd zijn om te beoordelen over dergelijke informatie. De meeste senioren die een beroep op de gemeente doen voor ondersteuning voelen zich kwetsbaar en afhankelijk van de gemeente. De mensen worden via een omweg vooraf verzocht toestemming te ondertekenen voor toegang tot hun medische gegevens en toestemming betreden woning, anders kan hun aanvraag voor hulp niet in behandeling worden genomen.

Medisch dossier

Artsen hebben niet voor niets een beroepsgeheim. Medische informatie is privé, maar gemeentes hebben daar lak aan. Ambtenaren eisen steeds vaker inzage in alle medische gegevens van een patiënt. Zij zullen dan, niet gehinderd door enige medische kennis, beoordelen of je zorg krijgt of niet. Daarover schrijft de Groene Amsterdammer. Zowel de Autoriteit Persoonsgegevens als patiëntenorganisaties, zorgverleners en juristen waarschuwden al ruim voor de decentralisatie van de zorg dat de medische privacy van burgers gevaar loopt. Gemeentes vinden het echter noodzakelijk om alle medische gegevens te hebben van mensen om op basis daarvan voorzieningen toe te kennen of af te wijzen. Het is een probleem dat medische gegevens bij willekeurige ambtenaren terechtkomen terwijl ze alleen beschikbaar zouden moeten zijn voor een arts met beroepsgeheim.

Bron:welingelichtekringen.nl

Jeannette Kras

4 mei 2017

Rompslomp kost zorgverlener veel werktijd

Zorgverleners besteden gemiddeld 40 procent van hun werkweek aan administratie. Dat blijkt uit een onderzoek van de denktank (Ont)Regel de Zorg, die zich richt op het terugdringen van bureaucratie in de zorg. Het onderzoek werd gedaan onder maag-darm-leverartsen, fysiotherapeuten, apothekers, (wijk)verpleegkundigen en psychiaters. Wijkverpleegkundigen zijn de meeste tijd kwijt aan het invullen van formulieren: bijna de helft (48,5 procent) van hun werkweek gaat daaraan op.

Bron: rd.nl

18-11-2017

Milieu en volksgezondheid

Staatsblad van het Koninkrijk der Nederlanden
238 Jaargang 2004

Besluit van17 mei 2004,houden de regels met betrekking tot met arseenverbindingen behandeld houtenwijziging van enige andere algemene maatregelen van bestuur (Besluit met arseenverbindingen behandeld houtWms).

https://archive.org/details/stb-2004-238

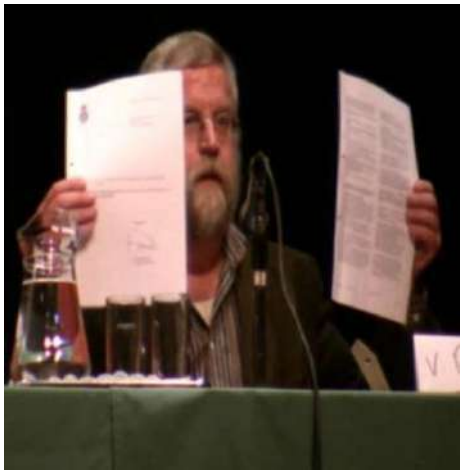

Foto: sdnl.nl / ing. A.M.L. van Rooij / 2008

Door ing. A.M.L. van Rooij, een verzoek om parlementair onderzoek arseenverbindingen behandeld hout, 2 september 2008, TK 106 106-7779.

https://archive.org/stream/h-tk-20072008-7779
https://archive.org/details/VerzoekOmEenParlementairOnderzoek

Trouw: artikel door Jan Sloothaak, 24 augustus 1996, onderwerp ing. A.M.L. van Rooij over de mogelijke verbonden gevaren van impregneren voor milieu en volksgezondheid.

https://archive.org/details/IMPREGNERENTrouw

Minister-President
Ministerie van Algemene Zaken

Postadres
Postbus 20001
2500 EA Den Haag

Bezoekadres
Binnenhof 19, Den Haag

Telefoon
+31 70 356 44 50

Fax
+31 70 356 46 83

Datum
26 augustus 2008

Kenmerk
3370579

De heer ing. A.M.L. van Rooij
`t Achterom 9 a
5491 XD SINT OEDENRODE

Geachte heer Van Rooij,

Uw zeer omvangrijke dossier, gedateerd op 28 juli 2008, heb ik ontvangen. Hierin hebt u verschillende verzoeken. Ik kan u meedelen dat ik niet op deze verzoeken inga. Uit uw dossier blijkt dat u vele jaren correspondeert met verschillende overheidsinstanties. Mijn ambtvoorgangers hebben u laten weten niet meer op uw brieven te zullen reageren. Hier sluit ik mij bij aan.

Hoogachtend,

DE MINISTER-PRESIDENT,
Minister van Algemene Zaken,

Mr.dr. J.P. Balkenende

Directoraat-Generaal Milieu
Directie Stoffen, Afvalstoffen, Straling
Stoffen en Normstelling SN

Rijnstraat 8
Postbus 30945
2500 GX Den Haag
Interne postcode 645

www.vrom.nl

De Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Petitie gezondheidsrisico's geïmpregneerde speeltoestellen

Datum

Kenmerk
SAS/2008011369

Geachte Voorzitter,

Mede namens minister Klink van VWS geef ik u onderstaand een reactie op de petitie die de griffier van de vaste commissie voor VWS ons op 13 december gezonden heeft. De petitie heeft betrekking op de gezondheidsrisico's van met wolmanzouten geïmpregneerde speeltoestellen voor kinderen.

Alvorens op de petitie in te gaan hecht ik er aan eerst meer in het algemeen in te gaan op het impregneren van hout in ons land en op de mogelijke gezondheidsrisico's. Aansluitend zal ik ingaan op de wettelijke situatie en tot slot op de petitie.

Met wolmanzouten impregneren van hout
Een van de manieren om hout te verduurzamen is door behandeling met een chemisch middel op basis van koper-chroom-arseenverbindingen, ook bekend onder de naam wolmanzouten. Deze stoffen worden in verschillende samenstellingen gebruikt voor dit doel. Voor het behandelen van hout met dergelijke als bestrijdingsmiddelen gekwalificeerde stoffen is een toelating nodig van het College voor de Toelating van Gewasbeschermingsmiddelen en Biociden (CTGB). Wolmanzouten bevatten de stoffen koper-, chroom- en arseen en met wolmanzouten behandeld hout wordt ook wel CCA-hout genoemd. Daarin is arseen de verbinding die het meest tot bezorgdheid aanleiding geeft.

Gezondheidsrisico's
Het RIVM heeft mede op basis van signalen vanuit uw Kamer op diverse momenten in de afgelopen 15 jaar de mogelijke gezondheidsrisico's van deze zouten in geïmpregneerd hout geëvalueerd. Bij het berekenen van de mogelijke risico's wordt uitgegaan van zogenaamde 'worst case' scenario's; er wordt uitgegaan van vers geïmpregneerd hout van 'slechte kwaliteit' (hoge residuen op de oppervlakte), hoog uitlogingspercentage en intensief (dagelijks) contact met zowel houten speeltoestellen van met CCA-geïmpregneerd hout en met de grond die zich direct onder de toestellen bevind.

Op basis van deze worst case scenario's concludeert het RIVM voor het gebruik van geïmpregneerd hout in onder andere speeltoestellen:

- Bij dermaal contact bestaat er een gering risico op allergische huidreacties bij mensen die reeds overgevoelig zijn voor chroom.
- Blootstelling via de orale route geeft geen risico's voor chroom en koper (blootstelling blijft onder de limieten voor levenslange blootstelling). Voor arseen vindt in het 'worst case' scenario een overschrijding plaats van de grenswaarde. Bij gemiddelde blootstelling wordt deze grenswaarde niet overschreden.

Indien met wolmanzouten geïmpregneerd hout enige tijd buiten heeft gestaan zijn de residuen op het oppervlak en de uitloging van zware metalen veel lager. Blootstelling aan koper, chroom en arseen vanuit geïmpregneerd hout, bijvoorbeeld bij oudere speeltoestellen, is in dat geval veel lager. Gezondheidsrisico's zijn in dat geval niet te verwachten.

Wettelijke regels
De Europese Commissie is in 2003 overgegaan tot wijziging van de Europese Stoffenverbodsrichtlijn betreffende het gebruik van arseen voor onder meer het behandelen van hout. Deze richtlijn is, wat met CCA-behandeld hout betreft, omgezet in het Besluit met arseenverbindingen behandeld hout Wet milieugevaarlijke stoffen (Wms). Die omzetting betrof een strikte implementatie. De richtlijn en daarmee ook het Besluit met arseenverbindingen behandeld hout Wms verbiedt onder meer de invoer, de handel en het gebruik van met CCA-behandeld hout voor toepassingen waarbij gevaar van herhaald huidcontact bestaat. Dat betekent dat onder meer het gebruik van met CCA-behandeld hout vanaf 9 juni 2004 (de datum waarop het Besluit met arseenverbindingen behandeld hout Wms in werking is getreden) in ons land verboden is. Door dit verbod op het gebruik van arseen in houtverduurzamingsmiddelen wordt het gezondheidsrisico geminimaliseerd.
Bij Besluit van 16 november 2007 is het Besluit met arseenverbindingen behandeld hout Wms gewijzigd om uitvoering te geven aan richtlijn 2006/139/EG, waarbij de regels voor met arseenverbindingen behandeld hout weer zijn aangepast. Doel van deze laatste wijziging was om tot meer Europese harmonisatie en toepassing van wetgeving te komen. Inhoudelijk betekent de wijziging van de Richtlijn (en daarmee ook het Besluit) onder meer dat met arseenverbindingen behandeld hout op zijn plaats mag blijven en mag worden gebruikt tot het einde van zijn levensduur.
In het Besluit is nadrukkelijk vastgelegd dat alle toepassingen, waarbij gevaar bestaat voor herhaald huidcontact, zijn verboden.
Concreet betekent dit in formele zin dat toepassing van wolmanzouten in speeltoestellen na 9 juni 2004 niet meer is toegestaan. Oudere toepassingen zijn op grond van het Besluit nog wel toegestaan.
Voor de volledigheid wordt er nog op gewezen dat sinds 1 september 2006 het gebruik van arseen voor onder meer het behandelen van hout op grond van de Europese Biocidenrichtlijn volledig is verboden.

De petitie
De petitie maakt melding van ernstige gezondheidsrisico's. Hoewel ik begrip heb voor de zorgen die ouders zich maken, merk ik op dat de resultaten van onderzoek naar mogelijke gezondheidsrisico's geen aanleiding geven om het huidige beleid aan te passen. De mogelijke risico's voor de gezondheid zijn beperkt en zullen vanwege het verbod op deze toepassing sinds 9 juni 2004 in de tijd gezien steeds verder afnemen. De blootstellingsrisico's bij speeltoestellen van voor die datum zijn volgens het RIVM veel lager dan de grenswaarden, die hiervoor gelden.
Concreet betekent dit dat de speeltoestellen die nu verkocht worden, niet behandeld mogen zijn met arseen. Indien blijkt dat dit wel het geval is, zal de inspectie daartegen optreden.

Conclusie
Ik vertrouw erop dat met het vorenstaande duidelijk is dat de petitie niet hoeft te leiden tot aanpassing van de regelgeving betreffende met wolmanzouten behandeld hout.

Hoogachtend,
de Minister van Volkshuisvesting,
Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer,

dr. Jacqueline Cramer

Verduurzaamd hout: risico's van hexavalent
chroom voor de volksgezondheid
Briefrapport 607711001/2011
G. Wolterink | H.J. Bremmer | M.H.M.M. Montforts
41 blz

Dit is een uitgave van:
Rijksinstituut voor Volksgezondheid
en Milieu
Postbus 1 | 3720 ba Bilthoven
www.rivm.nl

https://archive.org/details/OnderzoeksrapportVerduurzaamdHoutRIVM

Den Haag, 15 september 2008

Aan J.P. van den Witteboer
Kastanje 28
5731 NK Mierlo

Hierbij bevestig ik u de ontvangst van uw schrijven aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal van 15 juli 2008.

Van het inkomen is mededeling gedaan aan de Kamer. De leden zijn hierover ingelicht en uw brief is voor hen ter inzage gelegd.

Hoogachtend

J.H. Goudswaard
Hoofd van de Griffie

een, inzake beantwoording van vragen van de vaste commissie voor Volksgezondheid, Welzijn en Sport;
een, inzake beantwoording van vragen van de vaste commissie voor Volksgezondheid, Welzijn en Sport.

De Voorzitter stelt voor, deze brieven door te zenden aan de betrokken commissies;

8. de volgende brieven:
een, van R. Huisken, over haar persoonlijke omstandigheden;
een, van J.P. van den Witteboer, over het vervolgen van de minister-president, minister van Algemene Zaken de heer J.P. Balkenende;
een, van W. Haag, over een zieke werknemer en het UWV;
een, van ing. A.M.L. van Rooij, over een verzoek om een parlementaire enquête;
een, van de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, inzake benoeming van drs. G.M. de Vries tot lid van de Algemene Rekenkamer;
een, van de President van het Europees Parlement inzake verkiezing van de heer Jan Cremers tot lid van het Europees Parlement;
een, van R.R. de Miranda, over een formele klacht tegen het Koninkrijk Spanje inzake flagrante schendingen van mensen- en burgerrechten;
een, van W. Stevenhagen, over windturbines op Aruba, Bonaire en Curaçao.

Deze brieven e.a. liggen op de Griffie ter inzage.

□

De Voorzitter en de eerste en tweede ondervoorzitter stellen voor, te stellen in handen van

a. de vaste commissie van Justitie:
- Wijziging van de Uitvoeringswet EG-betekeningsverordening ter uitvoering van Verordening (EG) nr. 1393/2007 van het Europees Parlement en de Raad van 13 november 2007 inzake de betekening en de kennisgeving in de lidstaten van gerechtelijke en buitengerechtelijke stukken in burgerlijke of in handelszaken ("de betekening en de kennisgeving van stukken"), en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 1348/ 2000 (PbEU L 324/79) (31522);
- Wijziging van het Burgerlijk Wetboek (opneming verhuiskostenvergoeding bij renovatie) (31528);
- Wijziging van de Vreemdelingenwet 2000 in verband met nationale visa en enkele andere onderwerpen (31549);
- Wijziging van het Wetboek van Strafrecht en het Wetboek van Strafvordering in verband met de beëindiging van de maatregel van terbeschikkingstelling met bevel tot verpleging van overheidswege door de minister van Justitie (31552);
- Implementatie van het kaderbesluit nr. 2006/783/JBZ van de Raad van de Europese Unie van 6 oktober 2006 inzake de toepassing van het beginsel van wederzijdse erkenning op beslissingen tot confiscatie (PbEG L 328/59) (wijziging Wet wederzijdse erkenning en tenuitvoerlegging strafrechtelijke sancties in verband met de toepassing op beslissingen tot confiscatie) (31555);

b. de vaste commissies voor Justitie en voor Buitenlandse Zaken gezamenlijk:
- Goedkeuring van het voornemen tot intrekking van voorbehouden bij een aantal verdragen en protocollen inzake de bestrijding van terrorisme (31539, R1865);

c. de vaste commissie voor Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties:
- Wijziging van de Wet schadeloosstelling, uitkering en pensioen leden Europees Parlement in verband met de totstandkoming van het Statuut van de leden van het Europees Parlement (31561);
- Wijziging van de Wet gemeentelijke basisadministratie persoonsgegevens in verband met het mogelijk maken van systematische verstrekking van gegevens aan instellingen voor schulden- en kredietregistratie (31563);

d. de vaste commissies voor Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en voor Justitie:
- Wijziging van de Politiewet 1993 in verband met het vervallen van de facilitaire diensten van het Korps landelijke politiediensten (31564);

e. de vaste commissie voor Defensie:
- Goedkeuring van het op 18 oktober 2007 te Velsen totstandgekomen Verdrag tussen het Koninkrijk Spanje, de Franse Republiek, de Italiaanse Republiek, het Koninkrijk der Nederlanden en de Portugese Republiek tot oprichting van het Europees Gendarmeriekorps EUROGENDFOR (Trb. 2007, 227) (31538);

f. de vaste commissie voor Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer:
- Wijziging van de Wet hygiëne en veiligheid badinrichtingen en zwemgelegenheden en de Wet op de waterhuishouding (aanwijzing en kwaliteit van zwemwateren) (31527);

g. de algemene commissie voor Wonen, Wijken en Integratie:
- Wijziging van de Huisvestingswet (mogelijkheid van bestuurlijke boete voor enkele overtredingen) (31556);

h. de vaste commissie voor Verkeer en Waterstaat:
- Wijziging van de Tracéwet, Spoedwet wegverbreding en de Wet ruimtelijke ordening met het oog op de verbetering van de beroepsprocedure (31546);
- Grenzeloos Genoeg(en)?; Visie op grensoverschrijdend regionaal personentreinverkeer (31553);
- Wijziging van de Wegenverkeerswet 1994 in verband met een herziening en vereenvoudiging van de voertuigregelgeving, ter implementatie van richtlijn nr. 2007/ 46/EG betreffende de goedkeuring van voertuigen en enkele andere technische wijzigingen (31562);

i. de vaste commissie voor Economische Zaken:
- Voorstel van wet van de leden Ten Hoopen, Aptroot en Vos houdende wijziging van de Mededingingswet ter versoepeling van de uitzondering op het verbod van mededingingsafspraken (versoepeling uitzondering verbod van mededingingsafspraken) (31531);
- Wijziging van de Wet informatie-uitwisseling ondergrondse netten in verband met uitsluiting van huisaansluitingen (31540);

Cyberaanvallen en verouderde kerncentrales

Zeven partijen uit de Maastrichtse gemeenteraad starten een publieksactie tegen de kerncentrales in Tihange en Doel

Poster

Politieke partijen van de gemeenteraad in Zuid-Limburg gaan duizenden gele affiches verspreiden als protest tegen de centrales. Het is de bedoeling dat bewoners en ondernemers de posters voor het raam ophangen.

Bron: limburger.nl
21-06-2017

Aachen: Jod als "Beruhigungspille" gegen Tihange | DW Deutsch

1 Sept- 2017
DW Deutsch

DW- 2017

https://www.youtube.com/watch?v=S55WEjyEdbU

Kernreactoren in Tihange

Al jaren maken inwoners van de grensstreek zich zorgen over Tihange. Een ramp die de volledige regio voor decennia onbewoonbaar zou maken. De Belgische regering houdt vol dat de centrale veilig is. De kernreactoren in Tihange werden in 1975 gebouwd; samen leveren zij nog altijd ongeveer een kwart van de Belgische elektriciteit. Lang was het de bedoeling dat de centrale in 2015 dicht zou gaan wegens veroudering, maar enkele jaren geleden verlengde premier Elio Di Rupo die termijn tot 2023. Voor België staan er dan ook grote economische belangen op het spel. De centrale zou de staat dagelijks 1 miljoen euro winst opleveren.

Bron: volkskrant.nl

Greenpeace

Greenpeace België kwam in 2012 met een protest video “Electrabel gijzelt Elio” Greenpeace gebruikt termen als die van nucleaire maffia die met toestemming van Di Rupo nucleaire woekerwinsten maakt en daarbij een loopje neemt met de veiligheid en volksgezondheid.

Elio Di Rupo:

Belgische politicus van Parti Socialiste.Periode 2011- 2014 premier van België.

Meeste cyberaanvallen tegen kerncentrales halen de pers niet

nl.express.live
Marc Horckmans
oktober 5, 2015

Over de hele wereld hanteren kerncentrales een cultuur van ontkenning over de risico's van cyberaanvallen. Vele nucleaire installaties laten na om zichzelf tegen digitale aanvallen te beschermen. Dat heeft de Britse zakenkrant Financial Times gezegd op basis van een rapport van de Britse denktank Chatham House, die erop wijst dat wereldwijd in nucleaire installaties minstens vijftig cyberincidenten dienden te worden opgetekend, waarvan uiteindelijk slechts een minimum openbaar werd gemaakt.

Cyber Security at
Civil Nuclear Facilities
Understanding the Risks

Chatham House Report
Caroline Baylon with Roger Brunt and David Livingstone
September 2015

De veiligheid van de in Petten opgeslagen vaten, de inhoud daarvan

Paul Schaap bekend geworden als klokkenluider van de Onderzoeksreactor Petten.In 2016 werkte Schaap mee aan de documentaire Stank voor dank.

Kamervragen in 2016 over de nucleaire veiligheid dat er sprake is van een ophoping van kernafval in Petten door falende apparatuur aan de Minister van infrastructuur en Milieu.

Kenniscentrum kernenergie

https://wisenederland.nl/kernenergie

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

www.rijksoverheid.nl
www.facebook.com/minbzk
www.twitter.com/minbzk

Kenmerk
2017-0000321193

Uw kenmerk

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500EA DEN HAAG

Datum 5 september 2017

Betreft Beantwoording Kamervragen over de onwenselijkheid van beleggingen van pensioenfondsen in de kerncentrales Tihange en Doel

Hierbij zend ik u, mede namens de staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid en de minister van Financiën, de antwoorden op de vragen van het lid Wassenberg (PvdD) over Nederlandse pensioenfondsen die beleggen in de kerncentrales van Tihange en Doel.

De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,

dr. R.H.A. Plasterk

2017Z08799

Vragen van het lid Wassenberg (PvdD) aan de ministers van Financiën en van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties over Nederlandse pensioenfondsen die beleggen in de kerncentrales van Tihange en Doel (ingezonden 22 juni 2017)

1
Kent u de uitzending van EenVandaag van 20 juni 2017 over het feit dat verschillende Nederlandse pensioenfondsen beleggen in de uitbater van de krakkemikkige Belgische kerncentrales in Tihange en Doel? 1)

Antwoord vraag 1
Ja.

2
Wat vindt u ervan dat ambtenaren verplicht zijn zich aan te sluiten bij het ABP-pensioenfonds en daardoor gedwongen beleggen in deze verouderde kerncentrales?

Antwoord vraag 2
In algemene zin willen werknemers in Nederland dat hun pensioenuitvoerder op hun ingelegde pensioenpremies op verantwoorde en duurzame wijze rendement maakt, zodat een goed pensioen wordt bereikt. Voor sommige werknemers kan dat betekenen dat zij niet willen dat er in kernenergie wordt belegd.

Het Nederlandse pensioenstelsel kent vele bedrijfstakpensioenfondsen waar werkgevers en werknemers van de betreffende bedrijfstak verplicht bij zijn aangesloten, en waar werknemers dus zelf geen directe keuze hebben in de aard en vorm van de beleggingen van dat fonds. Het ABP is het bedrijfstakpensioenfonds voor overheid en onderwijs. De werkgeversvers- en werknemersvertegenwoordigers maken afspraken over de inhoud van de pensioenregeling. Het ABP-bestuur gaat over de uitvoering van de pensioenregeling, inclusief het beleggingsbeleid. Het beleggingsbeleid van het ABP past binnen (inter)nationale wet- en regelgeving. Bij een paritair bestuursmodel, zoals bij het ABP, worden vertegenwoordigers van sociale partners door de betreffende organisaties voorgedragen en benoemd in het bestuur.

Daarnaast maken vertegenwoordigers van werknemers en gepensioneerden onderdeel uit van het verantwoordingsorgaan. In het verantwoordingsorgaan worden de belangen van werkgevers, werknemers en pensioengerechtigden behartigd en hun opvattingen meegewogen binnen de eigenstandige integrale bestuurstaak van het fonds, om zo tot een zo goed mogelijk pensioenresultaat te komen. Ook is het verantwoordingsorgaan bevoegd om een oordeel te geven over het handelen van het bestuur, over het gevoerde beleggingsbeleid en de bestuurskeuzes voor de toekomst. Dit oordeel wordt opgenomen in het bestuursverslag. Kortom, ambtenaren kunnen via vertegenwoordigers in het verantwoordingsorgaan invloed uitoefenen op het beleggingsbeleid.

3
Wat vindt u ervan dat werknemers van het ABP in Heerlen en ambtenaren in de provincies Limburg, Brabant en Zeeland in september van de Rijksoverheid jodiumpillen krijgen toegestuurd, die hen moeten beschermen tegen een deel van de gevolgen van een mogelijke kernramp bij de kerncentrales waarin zij gedwongen beleggen via hun pensioenfonds?

Antwoord vraag 3
De kans op een kernongeval is bijzonder klein. Ondanks dat de kans klein is, vind ik het wenselijk dat de Rijksoverheid uit voorzorg jodiumtabletten verspreidt. Jodiumtabletten voorkomen dat het lichaam radioactief jodium opneemt. Deze tabletten worden niet gericht onder ambtenaren verspreid, maar onder bepaalde groepen die het meeste kans hebben om schildklierkanker te ontwikkelen. De kans op schildklierkanker door radioactief jodium neemt af naarmate mensen ouder zijn. Het tweede element in de vraagstelling is de stelling dat de betrokken ambtenaren geen directe keuze hebben in het beleggingsbeleid van het ABP. Hiervoor gaf ik al aan op welke wijze deze werknemers deze invloed wél hebben.

4
Bent u bereid om uw invloed aan te wenden om beleggingen van pensioenfondsen in kerncentrales als die in Tihange en Doel te stoppen? Zo ja, op welke wijze en op welke termijn? Zo nee, waarom niet?

Antwoord vraag 4
Het pensioenfonds ABP gaat over het eigen beleggingsbeleid en hanteert specifiek beleid inzake verantwoord beleggen. Dit beleid past binnen de nationale en internationale wet- en regelgeving en internationale standaarden. Eén van de bedrijven waar ABP in belegt, is het energiebedrijf Engie, dat grote stappen zet in de overgang naar meer duurzame energie (ongeveer 16% van de energieproductie). Dit bedrijf wekt ook energie op via kerncentrales (ongeveer 15%). ABP voert als aandeelhouder gesprekken met Engie over veiligheid en over de kerncentrales. Daarbij ligt de nadruk op de gevolgen voor mens en milieu en spreken zij het bedrijf aan indien dat nodig is. Kortom, naast het zoeken naar rendement op investeringen gebruikt het ABP zijn positie als aandeelhouder om het belang van veiligheid bij de kerncentrales te blijven benadrukken bij het management van Engie.

5
Deelt u de mening dat ambtenaren invloedrecht hebben op de beleggingen van hun pensioenfonds? Zo ja, op welke wijze kunt u de mogelijkheid voor ambtenaren creëren om niet langer via hun pensioenfonds te beleggen in de kerncentrales van Doel en Tihange? Zo nee, waarom niet?

Antwoord vraag 5
De mogelijkheden van pensioendeelnemers om invloed uit te oefenen op het beleggingsbeleid van hun pensioenfonds vloeit voort uit de wet versterking bestuur pensioenfondsen. (Voormalig) ambtenaren hebben invloed op het beleggingsbeleid van het ABP-bestuur via de werknemersvertegenwoordiging en de vertegenwoordiging van pensioengerechtigden. Daarnaast maken zij, zoals

hierboven vermeld, onderdeel uit van het verantwoordingsorgaan. De invloed van deelnemers is hiermee al aanzienlijk.

1) EenVandaag, Pensioenfondsen beleggen in omstreden kerncentrales, http://economie.eenvandaag.nl/tv-items/74919/pensioenfondsen_beleggen_in_omstreden_kerncentrales

sp.nl

30-10-2017

Teleurstellend dat pensioenfondsen verouderde en gebrekkige kerncentrales bij Doel en Tihange niet willen helpen sluiten. Terwijl Tweede Kamer, gemeenteraden en de provincie Limburg voor sluiting zijn draaien de kerncentrales door mede doordat onze pensioenfondsen er een kwart miljard in belegd hebben. Wij willen niet in gevaar worden gebracht met ons eigen pensioenkapitaal. We vroegen de fondsen ABP, zorg en welzijn en metaal en techniek druk te zetten op de eigenaar van de rommel reactoren hun beleggingen te gebruiken als drukmiddel om de eigenaar van de centrales, Engie, ze te laten sluiten. Zo niet dan moet ons geld daar weg. Na de weigering van de fondsen beraad de SP zich op vervolgacties. Wij gaan de pensioenspaarders oproepen om zich uit te spreken tegen het nog langer openhouden van de centrales met ons geld.

sp.nl

Affaire Eurogrit 594 bedrijven blijken gewerkt met astbesthoudende grit

“miljoenenschade straalbedrijven door astbestschandaal”

eenvandaag.avrotrots.nl
22-11-2017

Fragment interview Eurogrit 2006

Niet alleen de wettelijke veiligheidseisen, maar ook de nieuwe ontwikkelingen op het gebied van roestbestrijding hebben Eurogrit gestimuleerd tot een vergaande specialisatie in straalmiddelen. Begin jaren ‘70 worden de eerste schreden gezet op het exportpad. Met kwaliteit, snelheid en service is inmiddels een wereldwijde reputatie opgebouwd en een groot deel van de omzet wordt nu gerealiseerd in vrijwel alle delen van de wereld.” De mogelijkheden van gebruik zijn praktisch onbeperkt: te land en ter zee, onder en boven water, binnen en buiten, droog, nat of vochtig stralen. Fijn, medium of grof, onder lage of hoge druk. De kracht van Eurogrit ligt op het gebied van de logistiek. De klant krijgt het product geleverd waar hij het hebben wil. Een groot voordeel is onze ligging (Dordrecht), vlak bij Rotterdam, waardoor de kosten van voortransport beperkt zijn. Straalgrit is een relatief laagwaardig product. De eindprijs wordt grotendeels bepaald door de transportkosten en elke besparing die je daar kunt realiseren vergroot de concurrentiekracht.

Bron: Eurogrit

2006

Beerput Nederland

KRO-NCRV / 2doc

4 december 2017

Interview met regisseur Wilfried Koomen over Beerput Nederland

Diepgaand onderzoek naar milieucriminaliteit in Nederland. Milieurechercheurs vertellen in de documentaire 'Beerput Nederland' hoe frauduleuze afvalbedrijven al decennialang ongestoord hun gang kunnen gaan.

Eind 2016 staat een Nederlandse inzamelaar van scheepsafvalstoffen voor de rechter. Hij wordt ervan verdacht 30 miljoen liter giftig afvalwater uit Angola illegaal naar Nederland te hebben laten verschepen en te hebben gesjoemeld met transportdocumenten. Op papier is de giftige substantie keurig verwerkt, maar het gros van de betrokken afvalverwerkers kan volgens het strafdossier niet goed uitleggen wat ze met het afval hebben gedaan. De politie vermoedt dat een groot deel in het milieu is beland, wellicht ook in het IJ in Amsterdam.

Gezonde leefstijl Rutte III

Hogere btw op groente en fruit is slecht voor een gezonde leefstijl

trouw.nl

Emiel Hakkenes– 14 oktober 2017

BTW-tarief

Het lage btw-tarief gaat onder het nieuwe kabinet van 6 naar 9 procent. Haagse bronnen bevestigen dat vandaag . Dat lage btw-tarief geldt onder meer voor de dagelijkse boodschappen. De Nederlandse groente- en fruit-lobby, supermarktorganisatie CBL en organisaties en onderwijsinstellingen die een gezonder eetpatroon in ons land voorstellen, tonen zich verbolgen. Het nieuwe beleid zou de gang naar een gezondere consumptie in de weg staan.

Bron: foodlog.nl

Cécile Janssen
6 okt 2017

Voedselveiligheid

2,5 miljoen kippen geruimd na eierschandaal

Tientallen pluimveehouders hebben tot dusver in totaal 2,5 miljoen kippen laten ruimen als gevolg van het fipronilschandaal, blijkt uit cijfers die EenVandaag heeft opgevraagd bij de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA).

Bron: eenvandaag.avrotros.nl
Herman Zaalberg
Jan Salden
11-09-2017

Vleesschandaal

Vleeskeurmeesters luiden de noodklok over de situatie in veel Nederlandse slachthuizen. Ze stellen dat er poep op het vlees zit en dat steekproeven worden gemanipuleerd. Er is sprake van een grote angstcultuur, melden zowel de dierenartsen als de keurmeesters die de controles moeten uitvoeren.

Bron: eenvandaag.avrotros.nl
Cas de Jong - Kimo Demoed
05-12-2017

Rijksoverheid

Rijksoverheid bevordert productie gezonde voeding

De Rijksoverheid zet zich met het voedselbeleid in voor gezonde en verantwoorde voeding. Zo moedigt de Rijksoverheid het bedrijfsleven aan verantwoord voedsel te produceren met minder zout, vet en suiker.

Voedselagenda: Nederland koploper in gezonde en duurzame voeding

Nederland moet koploper worden in gezonde en duurzame voeding. Het kabinet wil dat Nederland voorop loopt met vernieuwende en gezonde producten. Deze producenten bevatten meer groente en plantaardige eiwitten. De productie van het voedsel gaat gepaard met zo min mogelijk uitstoot van broeikasgassen. En met het laagste gebruik van gewasbeschermingsmiddelen en antibiotica. Met de kennis en technologie die daarvoor nodig is, kan Nederland de exportpositie versterken.

Dit staat in de Voedselagenda voor veilig, gezond en duurzaam voedsel.

Akkoord over minder zout, verzadigd vet en suiker in voedsel

De overheid wil dat er meer gezond voedsel verkrijgbaar is voor consumenten. Daarom werkt de overheid samen met producenten, supermarkten, cateraars en horeca. Samen zorgen zij voor een betere samenstelling van voedingsmiddelen. De partijen hebben een akkoord gesloten voor vermindering van zout, verzadigd vet en suiker in producten.

Consument moet voor gezond eten kunnen kiezen

Consumenten moeten makkelijk kunnen kiezen voor gezonde voeding. Daarom financiert de overheid het Voedingscentrum. Het Voedingscentrum geeft onafhankelijke voorlichting over verantwoorde en gezonde voeding en over voedselveiligheid. Gezonde voeding helpt ziekten en overgewicht voorkomen. Een gezond voedingspatroon volgt de Schijf van Vijf.

Etiketten, logo's en keurmerken voor gezond voedsel

Consumenten kiezen gezonde voeding via:

- Informatie op etiketten van voedselproducten. Op een etiket staat welke ingrediënten in het product zitten. En wat de voedingswaarde is. Bijvoorbeeld hoeveel calorieën een product bevat. Ook kleurstoffen, smaakstoffen en conserveermiddelen staan bij de ingrediënten.
- Keurmerken op voeding. Deze voldoen aan verschillende vastgestelde eisen. Bijvoorbeeld het EKO-keurmerk.

Gezond eten voor jongeren bevorderen

Voor scholen zijn er speciale lesprogramma's die leerlingen bewust maken van gezond eten. Bijvoorbeeld:

- Europees Schoolfruit Programma: scholieren krijgen 3 keer per week een stuk groente of fruit. Zowel basisonderwijs als voortgezet onderwijs doen mee aan het programma.
- Gezonde Schoolkantine: dit programma helpt schoolkantines in het voortgezet onderwijs en het middelbaar beroepsonderwijs met een gezonder aanbod.

- Jong Leren Eten. Met dit onderwijspakket kunnen scholen kinderen leren wat goed en gezond eten is. Bijvoorbeeld met smaak- en kooklessen en schooltuinen.

Ouderen helpen gezond te eten

De overheid wil dat ouderen gezond eten en zo gezond ouder worden. Daarom is op 29 september 2017 de Taskforce "Gezond eten met ouderen" gestart. De Taskforce verzamelt goede ideeën en activiteiten rondom gezond eten met ouderen. Bijvoorbeeld zorgaanbieders die speciale afspraken maken met lokale groentenleveranciers. Ook moet er meer bekendheid komen met het nut van gezonde voeding voor ouderen.

Advies voor overheidsbeleid gezonde voeding

De overheid baseert haar beleid voor gezond eten op:

- adviezen van de Gezondheidsraad over gezonde voeding;
- adviezen van het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM). Het RIVM meet regelmatig wat Nederlanders eten en drinken.

Documenten

- **Voedselagenda: Nederland internationaal koploper in gezonde en duurzame voeding**
  Nederland moet over vijf tot tien jaar wereldwijd de onbetwiste koploper zijn in gezonde en duurzame voeding. Samen met de...

  Nieuwsbericht | 21-11-2016 | 10:33

- **Kamerbrief voortgang Voedselagenda voor veilig, gezond en duurzaam voedsel**
  Staatssecretaris Van Dam (EZ) en minister Schippers (VWS) sturen de voortgang Voedselagenda voor veilig, gezond en duurzaam...

  Kamerstuk: Kamerbrief | 21-11-2016

- **Minister Schippers vervangt 'Vinkje' door app**
  Minister Edith Schippers (Volksgezondheid) heeft besloten het 'Vinkje' te vervangen door een voedingsapp. Zij laat daarom een...

  Nieuwsbericht | 19-10-2016 | 07:00

- **Kabinet: bijna 6 miljoen euro voor lespakket over gezond eten**
  Het kabinet komt met een uitgebreid totaalpakket voor voedseleducatie waaruit scholen zelf eenvoudig een keuze kunnen maken om...

  Nieuwsbericht | 30-09-2016 | 08:47

- **Roadmap for Action on Food Product Improvement**
  De roadmap is opgesteld tijdens de Europese conferentie in Amsterdam over de verbetering van voedingsmiddelen. In het document...

  Formulier | 22-02-2016

Trump’s Budget

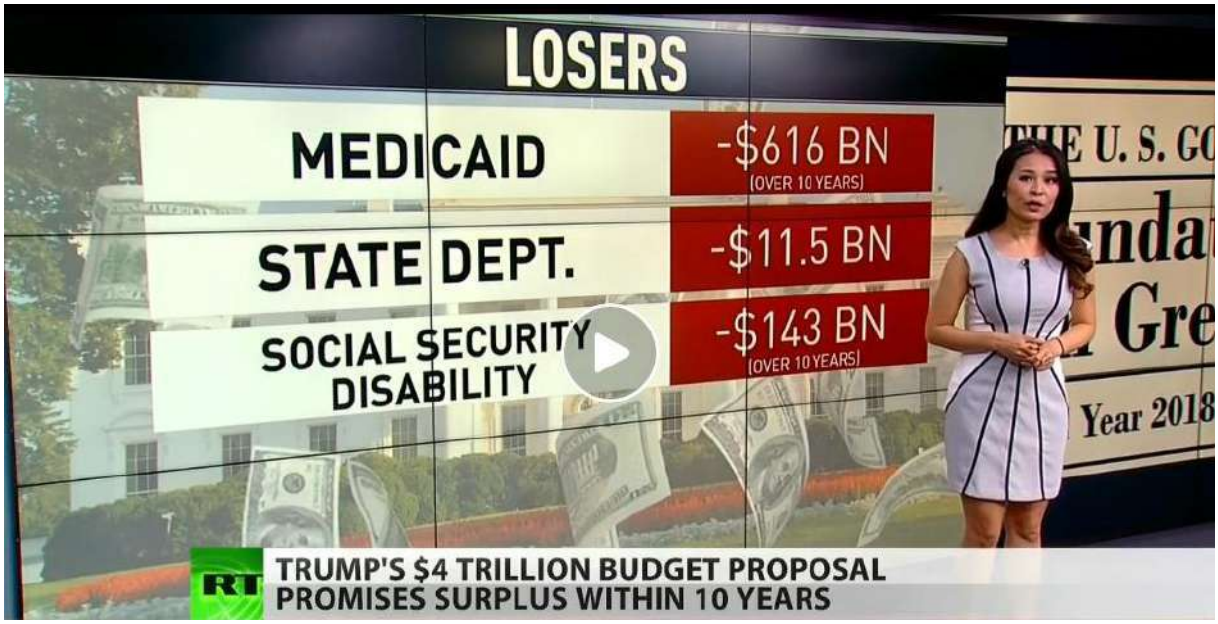

Russia Today May 24- 2017

Trump's budget: Will it bring jobs or hurt the poor? The Trump administration's $4.1 billion budget proposal calls for increased spending on law enforcement, military and the US-Mexico wall, but cuts spending for programs for the poor, slashing funding for Medicaid and food stamps.

Trumpcare is dead, at least for now: But the health care fight will never end

salon.com
TUESDAY, JUL 18, 2017

Obamacare

http://www.archive.org/details/HealthCareAmerica_945

Trump speech Obamacare, July 24, 2017

Photo: Channel TV 90 - 2017

President Trump statement on healthcare July 24, 2017

https://archive.org/details/PresidentTrumpStatementObamacare

Photo: youtube President Trump - 2017

PRESIDENT DONALD TRUMP & MELANIA RALLY IN YOUNGSTOWN, OHIO 7/25/2017

https://www.youtube.com/watch?v=CMSbYpHQ45I

Senate blocks proposal to repeal and replace ObamaCare

Published July 26, 2017
Fox News

Twitter

Donald J. Trump

If a new HealthCare Bill is not approved quickly, BAILOUTS for Insurance Companies and BAILOUTS for Members of Congress will end very soon!

6:27 PM - Jul 29, 2017

INFO NOTE

UNITED NATIONS HUMAN RIGHTS OFFICE OF THE HIGH COMMISSIONER

HUMAN RIGHTS OF OLDER PERSONS

Summary of the Report of the Secretary-General to the General Assembly[1]

The world's population is ageing. Almost 700 million people are now over 60. In 2050, for the first time in human history, there will be more persons over 60 than children in the world - more than one in five of the world's population will be aged 60 or older. Women already outnumber men among those aged 60 or older, and are twice as numerous among those aged 80 or over.

A 2011 report to the UN Secretary-General examines the human rights challenges and trends presented by population ageing faster than at any other time in history.

Whilst the report stresses that persons over 60 face diverse challenges depending on their context, nonetheless, there are a number of clearly identifiable challenges which require strategies at the national and global levels. All of these questions should be viewed through a human rights prism, in developed and developing countries alike.

CHALLENGES

- Discrimination: Ageism is too often tolerated in societies across the world. Discrimination on the basis of age is often combined with other forms of discrimination, on the grounds of gender, race and ethnicity, religion, disability, health or socio-economic conditions, among others negatively affecting the enjoyment of the full range of human rights of older persons.
- Poverty: The single most pressing challenge to the welfare of older persons is poverty, characterized by homelessness, malnutrition, unattended chronic diseases, lack of access to safe drinking water and sanitation, unaffordable medicines and treatments and income insecurity. Despite their own poverty, older persons are often the main providers for the household and the primary caregivers for grandchildren and other family members.
- Violence and abuse: Abuse of older persons - physical, emotional and/or sexual - by someone in a position of trust, occurs worldwide. Financial exploitation, too, is not infrequent and goes under-reported, and under-documented.
- Lack of specific measures and services: There are not enough resources and facilities to cope with the growing demand, particularly for specialized services such as residential centres, and long term home-care programmes or geriatric services, necessary to guarantee the human rights of older persons.

INTERNATIONAL NORMS AND STANDARDS RELATED TO OLDER PERSONS

The report summarizes existing norms and standards, offers some illustration of how they have been applied and explores remaining gaps. Since 1982, the international community has explored the situation of older persons in a series of international declarations such as the Madrid International Plan of Action on Ageing (endorsed by the General Assembly in 2002) which called for the elimination of age discrimination, neglect, abuse and violence.

International obligations to older persons are implicit in most core human rights treaties, such as the two Covenants, on Economic, Social and Cultural Rights and on Civil and Political Rights, the Convention on the Elimination of All Forms of Discrimination against Women and the Convention on the Rights of Persons with Disabilities. However, explicit references to older persons in binding international human rights instruments are scarce.

[1] The report (A/66/173) is submitted pursuant to the General Assembly resolution 65/182 of December 2010. Approximately 80 written contributions were received for the preparation of this report, from member states, national human rights institutions, United Nations entities and non-governmental organizations, coalitions and other groups.

Office of the High Commissioner for Human Rights
Room DC1-0511
New York, New York 10017

www.ohchr.org
Email: sotomayor @un.org
Tel: +1 917 367 3095

Some treaty monitoring mechanisms and special rapporteurs have applied existing norms specifically to the situation of older persons, including in relation to the right to social security, the right to health, equality before the law, and guarantees of an adequate standard of living without discrimination on any ground.

NATIONAL RESPONSES TO SPECIFIC HUMAN RIGHTS ISSUES

The report stresses that older persons are not a homogenous group. The experience of old age varies greatly between men and women and may be very different for someone in their 60's versus another person in his or her 80's. Nonetheless, what is often shared by older persons as a group is the experience of being stereotype, of political disempowerment and economic and social disadvantage. The report offers various examples of measures taken in response to the challenges facing older people and also outlines some of the major gaps in the responses.

Some Governments, particularly in recent years, have begun to address the need to afford special protection to older persons, for example, by recognizing in their constitutions the principle of equality and non-discrimination; by introducing laws and policies that address age-related discrimination in employment, and by reforming pensions to offer broader coverage.

Globally however, the response has been inconsistent. Efforts to protect the rights of older men and women are scattered and insufficient, with a general lack of comprehensive, targeted legal and institutional frameworks.

The report identifies several areas where much work remains to be done:

- Strengthening the international protection regime for the human rights of older persons: In spite of the challenges outlined in this report, there is still no dedicated international protection regime on older persons
- Violence against older persons and women in particular: Closely linked with disempowerment and discrimination, violence often goes unreported and under-documented as older persons are reluctant or unable to report incidents.
- Financial exploitation: Older persons continue to face multiple threats of financial exploitation, including fraud, arbitrary deprivation of their property, theft and expropriation of their land, property and goods.
- Health: Older persons suffer discrimination in health care and tend to be overlooked in health policies, programmes and resource allocation. There are few comprehensive health policies which include prevention, rehabilitation and care of the terminally ill.
- Long-term care: Much remains to be developed in this area. Long-term care is often inadequate, affected by labour shortages and low quality services. The situation is worsened by lack of legal frameworks to monitor human rights violations in long-term care facilities.
- Participation in policymaking and political life: Direct and informed participation of older persons in the design of public policy is central to their integration as right-holders. The report highlights as particularly lacking, mechanisms ensuring participation and accountability.
- Work: A few countries have enacted non-discrimination legislation in employment based on age. The European Council, for example, has approved a directive which requires all Member States to introduce legislation prohibiting discrimination at work based on age. The report notes it will be important to follow up on how the directive is enforced.

➢ **The report is available in all UN languages at: http://www.un.org/Docs/ (Search by number A/66/173)**

➢ **For more information on human rights of older persons, visit our web site at: http://www.ohchr.org/EN/Issues/OlderPersons**

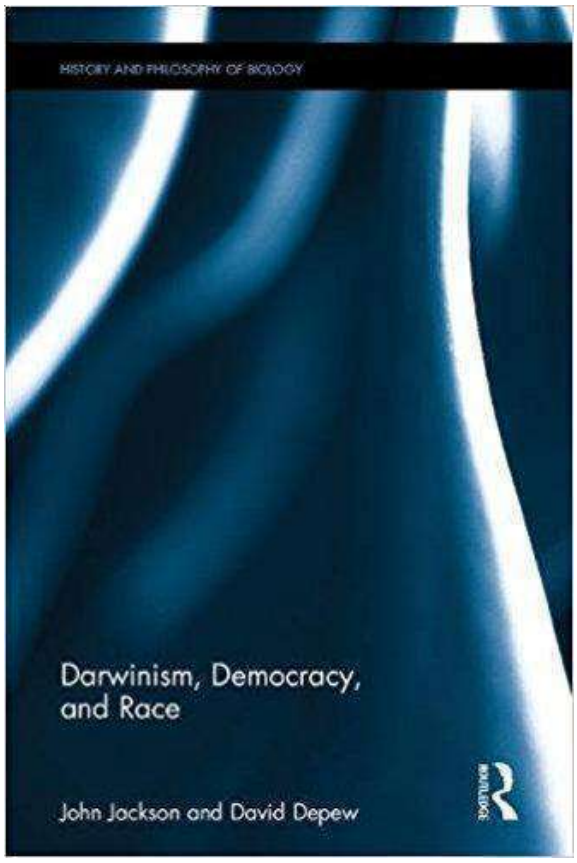

Darwinism, Democracy, and Race : American Anthropology and Evolutionary Biology in the Twentieth Century Hardback
by John P., Jr. Jackson, David Depew
Part of the History and Philosophy of Biology series
Information

Format: Hardback
Pages: 240 pages
Publisher: Taylor & Francis Ltd
Publication Date: 23/06/2017
Category: Ethnic studies
ISBN: 9781138628175

Middle East tour

Next stop for Trump is Israel, in pursuit of 'ultimate deal'

JULIE PACE and JOSEF FEDERMAN,Associated Press

May 21- 2017

JERUSALEM (AP) — President Donald Trump has cast the elusive pursuit of peace between Israelis and Palestinians as the "ultimate deal." But he will step foot in Israel having offered few indications of how he plans to achieve what so many of his predecessors could not.

Trump has handed son-in-law Jared Kushner and longtime business lawyer Jason Greenblatt the assignment of charting the course toward a peace process. The White House-driven effort is a sharp shift from the practice of U.S. previous administrations that typically gave secretaries of state those reins.

Kushner and Greenblatt were to accompany Trump on his two-day visit, set to begin Monday and include separate meetings with Israeli Prime Minister Benjamin Netanyahu and Palestinian Authority President Mahmoud Abbas. Trump also planned to visit the Holocaust memorial Yad Vashem and the Western Wall, an important key Jewish holy site.

Hope for Peace

Photo: ABC News - 2017

Photo: ABC News – 2017

Donald Trump- Israel May 22- 2017

Speech “Hope for Peace”

Anti-Trump protesters

theguardian.com / May 22- 2017

Palestinian demonstrators protested the visit, holding signs reading "US policy is shameful to humanity" at the Qalandia checkpoint in the occupied West Bank
Photograph: Abbas Momani/AFP/Getty Images

Trump to meet with Abu Mazen and visit Yad Vashem

Israelnationalnews.com

May 23- 2017

United States President Donald Trump is scheduled to meet with Palestinian Authority Chairman Mahmoud Abbas in Bethlehem on Tuesday May 23- 2017. Trump will then return to Jerusalem to visit the Yad Vashem Holocaust and Heroism Memorial Museum. His last stop before leaving Israel will be the Israel Museum, where he is scheduled to speak.

Visit of President Donald J. Trump to Yad Vashem

The President of the United States of America, H.E. Mr. Donald J. Trump, will participate in a memorial ceremony at Yad Vashem on Tuesday, 23 May 2017 at 13:00. Yad Vashem Chairman Avner Shalev will accompany President Donald J. Trump and First Lady Melania Trump while at Yad Vashem. Israel's Prime Minister Benjamin Netanyahu and his wife Mrs. Sara Netanyahu, and Chairman of the Yad Vashem Council Rabbi Israel Meir Lau will also join the President during his visit to Yad Vashem.

While the President's visit to Israel is brief, he has chosen to commemorate the six million Jewish victims of the Holocaust by participating in a memorial ceremony in the Hall of Remembrance. During the ceremony, the President will rekindle the eternal flame and lay a wreath on a stone slab under which ashes from extermination camps are buried. El Maleh Rachamim, a Jewish prayer for the souls of the martyrs' of the Holocaust, will be sung by a cantor.

President Trump will be invited to sign the Yad Vashem guest book and Yad Vashem Chairman Avner Shalev will present the President with a token of remembrance, an exact replica of the original Holocaust-era personal album that belonged to Ester Goldstein who was murdered during the Holocaust at the age of 16. Ester's sister Margot Herschenbaum, the sole survivor of her immediate family, will attend the Presidential event at Yad Vashem. Ms. Colette Avital, Chairperson of the Center Organization of Holocaust Survivors in Israel will be present at the ceremony at Yad Vashem.

More...

Trump's Yad Vashem visit highlights mixed Holocaust record

By ARON HELLER published May 23, 2017
foxnews.com

JERUSALEM – President Donald Trump's brief visit to the Yad Vashem Holocaust memorial may prove to be the most explosive stop during a hypersensitive trip to Israel. While Trump touts his Jewish daughter and his strong support for Israel, he has suffered a series of missteps on Jewish issues and appeared cavalier at times about the Holocaust. Nearly all foreign leaders make a pilgrimage to Yad Vashem's vast complex in Jerusalem during official trips to Israel and most visits typically last about an hour and a half and include a tour of the museum. Previous American presidents have had lengthy, emotional visits.

Trump hails signing of deals worth 'billions' with Vietnam

REUTERS Jun 1- 2017

WASHINGTON

Roberta Rampton and David Brunstrom

President Donald Trump discussed trade with Vietnamese Prime Minister Nguyen Xuan Phuc during a White House visit on Wednesday and welcomed the signing of business deals worth billions of dollars.

Donald Trump Gives a City to the Jews

afflictor.com Donald Trump comparison (political satire) 2017

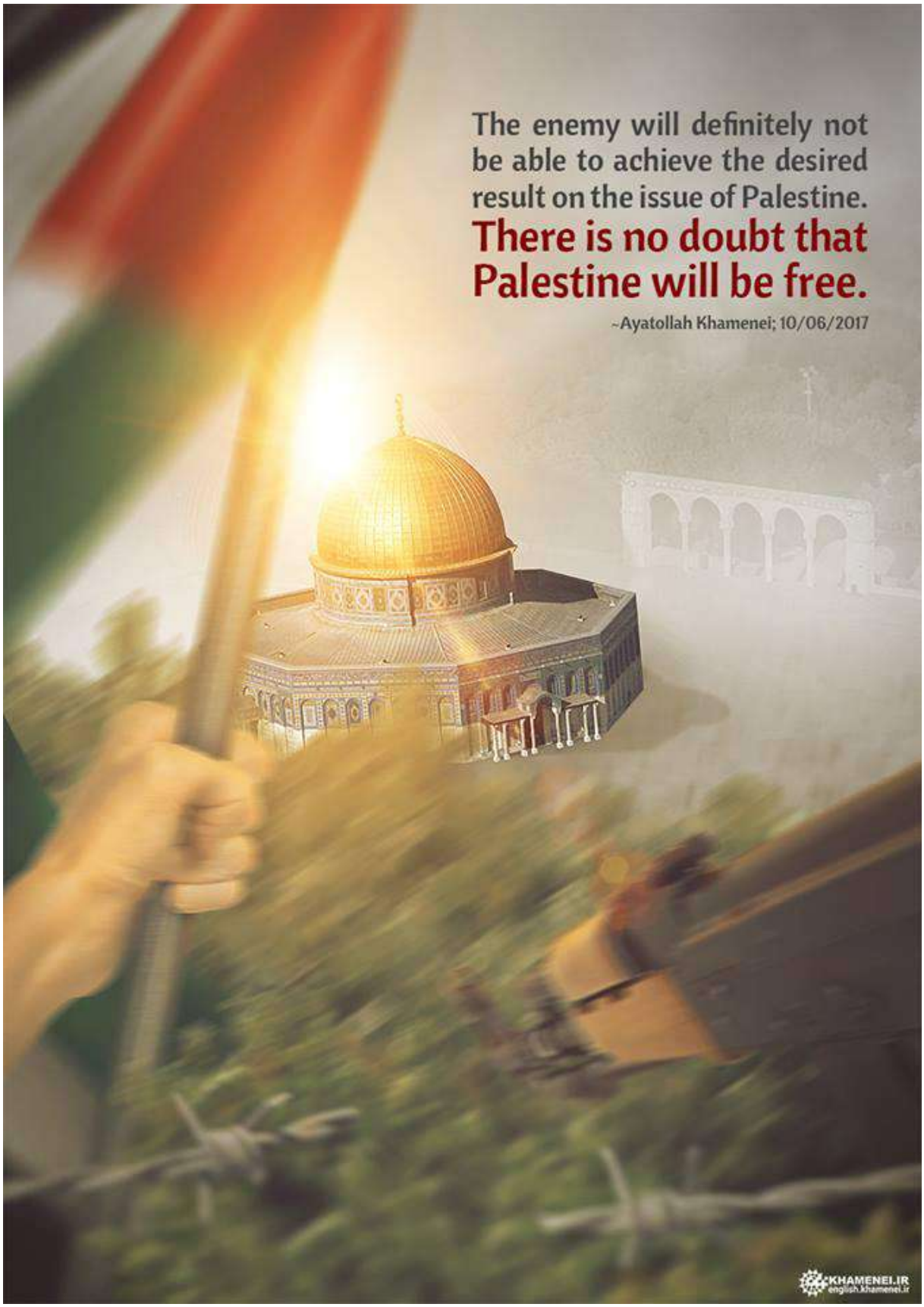

Ayatollah Khamenei 2017

UN Resolution 181 recommending the partition of Palestine, passed by the General Assembly on 29 November 1947.

Trump's Jerusalem Plan Is a Deadly Provocation

Palestinian women shout slogans during a protest in Gaza City on December 6, 2017.Mohammed Salem / Reuters

The decision to recognize the city as Israel's capital increases the odds of violence because it deepens Palestinian despair.

THEATLANTIC.COM

PETER BEINART

DEC 6, 2017

Raad van Ministers: doet een beroep op de Amerikaanse regering om de Amerikaanse ambassade niet naar Jeruzalem over te brengen of Jeruzalem als hoofdstad van Israël te erkennen

Government of Palestine- PMO Raad van Ministers tijdens zijn wekelijkse vergadering gehouden op dinsdag in de stad Ramallah.

palgove.ps

05-12-2017

United Nations
Educational, Scientific and
Cultural Organization

Executive Board

Two hundred and first session

201 EX/PX/DR.30.1
PARIS, 28 April 2017
Original: English

PROGRAMME AND EXTERNAL RELATIONS COMMISSION (PX)

Item 30: OCCUPIED PALESTINE

DRAFT DECISION

Submitted by: Algeria, Egypt, Lebanon, Morocco, Oman, Qatar, and Sudan

The Executive Board,

1. Having examined document 201 EX/30,

2. Recalling the provisions of the four Geneva Conventions (1949) and their additional Protocols (1977), the 1907 Hague Regulations on Land Warfare, the Hague Convention for the Protection of Cultural Property in the Event of Armed Conflict (1954) and its additional Protocols, the Convention on the Means of Prohibiting and Preventing the Illicit Import, Export and Transfer of Ownership of Cultural Property (1970) and the Convention for the Protection of the World Cultural and Natural Heritage (1972), the inscription of the Old City of Jerusalem and its Walls at the request of Jordan on the World Heritage List (1981) and on the List of World Heritage in Danger (1982), and the recommendations, resolutions and decisions of UNESCO on the protection of cultural heritage, as well as resolutions and decisions of UNESCO relating to Jerusalem, also recalling previous UNESCO decisions relating to the reconstruction and development of Gaza as well as UNESCO decisions on the two Palestinian sites in Al-Khalil/Hebron and in Bethlehem,

3. Affirming that nothing in the current decision, which aims, *inter alia*, at the safeguarding of the cultural heritage of Palestine and the distinctive character of East Jerusalem, shall in any way affect the relevant Security Council and United Nations resolutions and decisions on the legal status of Palestine and Jerusalem, including United Nations Security Council resolution 2334 (2016),

30.I Jerusalem

4. Reaffirming the importance of the Old City of Jerusalem and its Walls for the three monotheistic religions,

5. Reminding that all legislative and administrative measures and actions taken by Israel, the occupying Power, which have altered or purport to alter the character and status of the Holy City of Jerusalem, and in particular the “basic law” on Jerusalem, are null and void and must be rescinded forthwith,

6. Further recalling the 11 decisions of the Executive Board: 185 EX/Decision 14, 187 EX/Decision 11, 189 EX/Decision 8, 190 EX/Decision 13, 192 EX/Decision 11, 194 EX/Decision 5.D, 195 EX/Decision 9, 196 EX/Decision 26, 197 EX/Decision 32,

199 EX/Dec.19.1, 200 EX/Decision 25 and the seven World Heritage Committee decisions: 34 COM/7A.20, 35 COM/7A.22, 36 COM/7A.23, 37 COM/7A.26, 38 COM/7A.4, 39 COM/7A.27, 40 COM/7A.13,

7. Regrets the failure of the Israeli occupying authorities to cease the persistent excavations, tunneling, works and projects in East Jerusalem, particularly in and around the Old City of Jerusalem, which are illegal under international law and reiterates its request to Israel, the occupying Power, to prohibit all violations which are not in conformity with the provisions of the relevant UNESCO conventions, resolutions and decisions;

8. Also regrets the Israeli refusal to implement the UNESCO request to the Director-General to appoint a permanent representative to be stationed in East Jerusalem to report on a regular basis about all aspects covering the fields of competence of UNESCO in East Jerusalem, and reiterates its request to the Director-General to appoint, as soon as possible, the above-mentioned representative;

9. Stresses again the urgent need to implement the UNESCO reactive monitoring mission to the Old City of Jerusalem and its Walls, and invites the Director-General and the World Heritage Centre, to exert all possible efforts, in line with their mandates and in conformity with the provisions of the relevant UNESCO conventions, decisions and resolutions, to ensure the prompt implementation of the mission and, in case of non-implementation, to propose possible effective measures to ensure its implementation;

30.II Reconstruction and development of Gaza

10. Deplores the military confrontations in and around the Gaza Strip and the civilian casualties caused, as well as the continuous negative impact in the fields of competence of UNESCO, the attacks on schools and other educational and cultural facilities, including breaches of the inviolability of United Nations Relief and Works Agency for Palestine Refugees in the Near East (UNRWA) schools;

11. Also deplores the continuous Israeli closure of the Gaza Strip, which harmfully affects the free and sustained movement of personnel, students and humanitarian relief items and requests Israel to immediately ease this closure;

12. Thanks the Director-General for initiatives that have already been implemented in Gaza in the fields of education, culture and youth and for the safety of media professionals, calls upon her to continue her active involvement in the reconstruction of Gaza's damaged educational and cultural components and reiterates, in this regard, its request to her to upgrade the UNESCO Antenna in Gaza and to organize, as soon as possible, an information meeting on the current situation in Gaza in the fields of competence of UNESCO and on the outcome of the projects conducted by UNESCO;

30.III The two Palestinian sites of *Al-Haram Al-Ibrahimi/Tomb of the Patriarchs* in Al-Khalil/Hebron and the *Bilal Ibn Rabah Mosque/Rachel's Tomb* in Bethlehem

13. Reaffirms that the two concerned sites located in Al-Khalil/Hebron and in Bethlehem are an integral part of the Occupied Palestinian Territory, and shares the conviction affirmed by the international community that the two sites are of religious significance for Judaism, Christianity and Islam;

14. Deplores the ongoing Israeli excavations, works, construction of private roads for settlers and of a Wall inside the Old City of Al-Khalil/Hebron which are illegal under international law and harmfully affect the authenticity and integrity of the site, and the subsequent denial of freedom of movement and freedom of access to places of worship and asks Israel, the

occupying Power, to end all violations which are not in conformity with the provisions of relevant UNESCO conventions, resolutions and decisions;

15. Regrets the visual impact of the Wall on the site of Bilal Ibn Rabah Mosque/Rachel's Tomb in Bethlehem as well as the strict ban on access of Palestinian Christian and Muslim worshippers to the site, and demands that the Israeli authorities restore the original character of the landscape around the site and to lift the ban on access to it;

30.IV

16. Decides to include these matters under an item entitled "Occupied Palestine" in the agenda at its 202nd session, and invites the Director-General to submit to it a progress report thereon.

The White House

The White House
Office of the Press Secretary
For Immediate Release

December 06, 2017

President Donald J. Trump's Proclamation on Jerusalem as the Capital of the State of Israel

"My announcement today marks the beginning of a new approach to the conflict between Israel and the Palestinians." – President Donald J. Trump

RECOGNIZING JERUSALEM: President Donald J. Trump is following through on his promise to recognize Jerusalem as the capital of the State of Israel and has instructed the State Department to begin to relocate the U.S. Embassy to Israel from Tel Aviv to Jerusalem.

- Today, December 6, 2017, President Trump recognized Jerusalem, the ancient capital of the Jewish people, as the capital of the State of Israel.
  - In taking this action, President Trump fulfilled a major campaign promise of his and many previous Presidential candidates.

- The Trump Administration is fully coordinated in supporting this historic action by the President, and has engaged broadly with both our Congressional and international partners on this issue.
  - President Trump's action enjoys broad, bipartisan support in Congress, including as expressed in the Jerusalem Recognition Act of 1995. This Act was reaffirmed by a unanimous vote of the Senate only six months ago.
- President Trump has instructed the State Department to develop a plan to relocate the U.S. Embassy from Tel Aviv to Jerusalem.
- Departments and Agencies have implemented a robust security plan to ensure the safety of our citizens and assets in the region.

STATUS OF JERUSALEM: President Trump recognizes that specific boundaries of sovereignty in Jerusalem is highly sensitive and subject to final status negotiations.

- President Trump recognizes that the status of Jerusalem is a highly-sensitive issue, but he does not think the peace process is aided by ignoring the simple truth that Jerusalem is home to Israel's legislature, supreme court, President, and Prime Minister.
- President Trump recognizes that the specific boundaries of Israeli sovereignty in Jerusalem are subject to final status negotiations between the parties.
- President Trump reaffirms United States support for the status quo at the Temple Mount, also known as Haram al Sharif.

COMMITTED TO THE PEACE PROCESS: President Trump is committed to achieving a lasting peace agreement between Israelis and Palestinians.

- President Trump remains committed to achieving a lasting peace agreement between the Israelis and Palestinians, and he is optimistic that peace can be achieved.
- Delaying the recognition of Jerusalem as the capital of Israel has not helped achieve peace over the past two decades.
- President Trump is prepared to support a two-state solution to the dispute between the Israelis and Palestinians, if agreed to by the parties.

https://archive.org/details/DonaldTrumpRecognizeJerusalemCapitalIsraelState

Wars that will never end

CNN.COM Dec 7- 2017 Abbas

Dutch say Trump ‘unwise and counterproductive’ with Jerusalem move

Dutch foreign minister Halbe Zijlstra said ‘The two-state solution remains the Dutch objective,’ Zijlstra said, adding that the UN Security Council resolution is clear: ‘ The annexation of east-Jerusalem is illegal. PVV leader Geert Wilders by contrast welcomed Trump’s decision.

DutchNews.nl

December 7- 2017

WATCH: UN Security Council holds meeting on Jerusalem, current state of foreign affairs

https://www.youtube.com/watch?v=R-u9KQKFkIA

by: PBS NewsHour

December 8- 2017

The UN Security Council is considering a draft resolution affirming that any change to the status of Jerusalem has no legal effect and must be reversed, in response to the US decision to recognize the city as Israel's capital.

UNITED NATIONS
GENERAL ASSEMBLY
GA/PAL/1401
14 DECEMBER 2017

The Prime Minister of Israel

The Prime Minister of Israel
Dec 17- 2017

Prime Minister Benjamin Netanyahu made the following remarks at the start of the weekly Cabinet meeting:

"This week we will warmly welcome US Vice President Mike Pence. He is a great friend of Israel; he is a great friend of Jerusalem. Once again I would like to express special appreciation for the determined leadership of President Trump and his administration in defending the truth of Israel, for vigorously rejecting the attempts to use the UN as a platform against Israel and for [their] general support. We will warmly welcome him here and at the Knesset.

This week I will meet – along with the Finance Minister and the Economy Minister – with the CEO of Teva. I spoke with him last week and I told him that our first goal is to minimize the blow to workers. This is the first thing. The second thing, of course, is to do everything possible to prevent the closure of plants in Jerusalem. The third thing is to ensure that Teva remains in the State of Israel. It employs thousands of workers. It started as an Israeli company and we want it to remain as an Israeli company. We will use various means at our disposal to try and achieve these goals.

The third item regards cyber. Today the Cabinet will make a very significant decision, as per my recommendation, to unite two authorities into one main agency that will oversee cyber defense. Soon I will submit my candidate to head this united agency. Several years ago I set a vision that Israel would be one of the five great cyber powers in the world. And indeed we are meeting this goal. Whoever has visited the cyber authority in Be'er Sheva – not every civilian can do so – gains the impression that we are among the leaders, if not the leaders, in the world in defending our citizens, their bank accounts, our electricity grid and all of our other existential infrastructures against cyberattack. This is not to say that there are no cyberattacks; there are, all the time. But Israel is developing pioneering technology and methods of organizing in the world in order to defend against these assaults. Today's decision will advance us in this direction."

General Assembly demands all States comply with UN resolutions regarding status of Jerusalem

Panels in the General Assembly Hall showing the final count for the resolution on 'the status of Jerusalem, during the resumed 10th Emergency Special Session on Illegal Israeli actions in Occupied East Jerusalem and the rest of the Occupied Palestinian Territory. UN Photo/Manuel Elias

21 December 2017 – By an overwhelming majority, Member States in the United Nations General Assembly on Thursday "demanded" that all countries comply with Security Council resolutions regarding the status of Jerusalem, following an earlier decision by the United States to recognize the Holy City as the capital of Israel.

Through a resolution adopted by a recorded vote of 128 in favour to nine against, with 35 abstentions, the 193-member Assembly expressed "deep regret" over recent decisions concerning the status of Jerusalem and stressed that the Holy City "is a final status issue to be resolved through negotiations in line with relevant UN resolutions."

Action in the Assembly today follows a failed attempt by the Security Council on Monday adopt a similar text reflecting regret among the body's members about "recent decisions regarding the status of Jerusalem," with a veto from the United States, a permanent member of the Council.

Ahead of that failed resolution, Nickolay Mladenov, Special Coordinator for the Middle East Peace Process, told the Security Council that the security situation in Israel and the Occupied

Palestinian Territory had become more tense in the wake of US President Donald Trump's decision on 6 December to recognize Jerusalem as the capital of Israel.

Subsequently, Yemen and Turkey, in their respective capacities as Chair of the Arab Group and the Chair of the Summit of the Organization of the Islamic Cooperation, requested the President of the General Assembly to "urgently resume' the tenth emergency special session of the General Assembly in accordance with the so-named 'Uniting for peace' procedure.

This procedure, under Assembly resolution 377 (1950), is a pathway around a Security Council veto. By it, the Assembly can call an emergency special session to consider a matter "with a view to making appropriate recommendations to members for collective measures," if the Security Council fails to act or if there is lack of unanimity among the Council's permanent members, China, France, Russia, United Kingdom, and the United States.

Since the tenth such meeting, the Assembly has temporarily adjourned the emergency special session and authorized "the President of the General Assembly […] to resume its meeting upon request from Member States," allowing for speedy consideration by the body of urgent issues.

The most recent resumed emergency session was in 2009 when the Assembly called a meeting on East Jerusalem and the Occupied Palestinian Territory.

Resolutions in the Assembly are non-binding and do not carry the force of international law as do measures agreed in the Security Council.

Find out more about the Assembly's emergency special sessions and resolution 377 (1950) here

Today's resolution demanded that "all States comply with Security Council resolutions regarding the Holy City of Jerusalem, and not recognize any actions or measures contrary to those resolutions."

The General Assembly further affirmed that "any decisions and actions which purport to have altered the character, status or demographic composition of the Holy City of Jerusalem have no legal effect, are null and void and must be rescinded in compliance with relevant resolutions of the Security Council."

In that regard the Assembly also called upon all States to refrain from the establishment of diplomatic missions in the Holy City of Jerusalem, pursuant to Security Council resolution 478 adopted in 1980.

Reiterating its call for the reversal of the negative trends that endanger the two-State solution, the Assembly urged greater international and regional efforts and support aimed at achieving, without delay, a comprehensive, just and lasting peace in the Middle East.

News Tracker: past stories on this issue
Middle East: Security Council fails to adopt resolution on Jerusalem

UN News Centre

un.org

ABC NEWS 2017

Bethlehem

Bethlehem (Prime Minister of Palestinian state / december 24 2017)

People are proud to be saying Merry Christmas again. I am proud to have led the charge against the assault of our cherished and beautiful phrase. MERRY CHRISTMAS!!!!!

Photo by: Donald J. Trump December 25- 2017

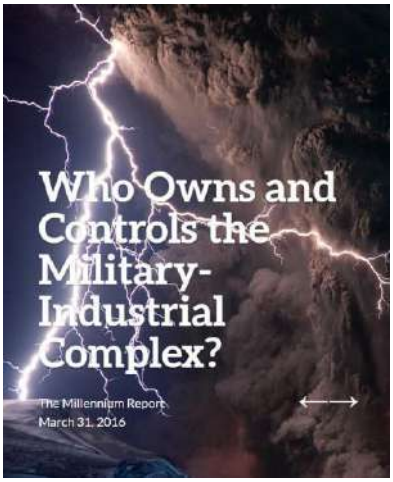

http://themillenniumreport.com/2016/03/who-owns-and-controls-the-military-industrial-complex/

Islamic banks

GLOBAL INVESTING HOT SPOTS

Hot trend in 2017: Rise of Islamic banks on Main St. USA

Riyadh Mohammed, special to CNBC.com
Friday, 2 Dec 2016 | 9:16 AM ETCNBC.com

Getty Images
The General Motors Building in New York City

In the United States a quiet financial revolution is going on under the radar of the public eye. It's the rise of Islamic financial institutions — ranging from small community banks in the Midwest to nationwide investment banks and brokerage firms.

Herrenvolk

HERRENVOLK

Herrenvolk: Tweede Wereldoorlog - Naam die de Duitsers zichzelf graag gaven gedurende de nationaal-socialistische periode (1934-1945). Daarmee gaven zij aan dat zij zich verheven voelden boven de andere volken.

Politiek Herrenvolk in Den Haag:

Politici en personen met macht op sleutelposities die zich verheven voelen boven de normale burger, politieke kaste: “ons kent ons”. De marionetten van grote multinationals, die tot het politieke Herrenvolk behoren waar topfuncties en hoge posities rouleren in de banencarrousel. Waar men loyaal is aan elkaar, die het grootkapitaal aanbidden en die daarna als braverik roepen in de media over mensenrechten en hoe zeer ze wel begaan zijn met de onderklasse van de maatschappij. Over dat soort maffia-achtige “staat-binnen-de-staat” misdaadorganisatie spreken we wanneer het hebben over politieke Herrenvolk.

Tot het politieke Herrenvolk kunnen behoren: ministers, staatssectretarissen, politieke commissies, burgemeesters , ambtenaren, rechters, advocaten en deurwaarders.

De Schaduwmacht Top 10:

Volgens Duyvendak, Tweede Kamer der Staten- Generaal vergaderjaar 2003-2004, kst 29508:

1. Hans Alders
2. Roel In 't Veld
3. Elco Brinkman
4. Joan Leemhuis-Stout
5. Loek Hermans
6. Hans Blankert
7. Jan Terlouw
8. Wim Meijer
9. Alexander Rinnooy Kan
10. Piet Hein Donner

Sleutelbegrippen:

- kameraadschap
- politieke lobby
- wachtgelden
- banencarrousel

De schaduwmacht van de politiek

Elco Brinkman koning van de bijbanen

Adviescommissies in de politiek worden vaak door dezelfde prominente personen uit de gevestigde partijen voorgezeten. Deze commissies moeten de moeilijke besluiten nemen waar de regering niet uitkomt. Is er sprake van een schaduwmacht binnen de politiek? 'Schaduwmacht in de schijnwerpers' van GroenLinks Tweede-Kamerlid Wijnand Duyvendak. De publicatie volgt op een onderzoeksnota van Groen Links over politieke commissies. De partij denkt dat moeilijke besluiten door dit soort commissies in achterkamertjes worden voorgekookt, waarna ze zonder problemen worden overgenomen door de regering. Hoe komt het dat in deze commissies vaak dezelfde mensen zitten? Is er sprake van vriendjespolitiek? En hoeveel macht hebben deze mensen? In TweeVandaag de 'Schaduwmacht top 10', een lijst van de personen die het meest de rol van voorzitter in deze commissies vervuld hebben.De top-10 is als volgt:1. Elco Brinkman 2. Joan leemhuis-stout 3. Loek Hermans 4. Hans Alders 5. Roel in ’t Veld 6. Hans Blankert 7. Wim Deetman 8. Jan terlouw 9. Wim Meijer 10. Alexander Rinnooy Kan.

bron: Twee Vandaag

2005

De volledige Volkskrant Top 200 van meest invloedrijke Nederlanders 2016

De Volkskrant presenteert dit jaar voor de elfde keer de Volkskrant Top 200 van invloedrijkste Nederlanders. Hoe wordt die ranglijst samengesteld?

Lees hier het artikel: https://www.volkskrant.nl/4433332

Politici na hun Haagse carrière beloond met een mooie baan elders

Jetta Klijnsma is op 1 december 2017 geïnstalleerd als commissaris van de Koning in Drenthe en Henk Kamp is de voorzitter van Actiz, de werkgeversorganisatie van verpleeghuizen, thuiszorg en wijkverpleging geworden.

Nieuwsuur schaduwmacht

Nieuwsuur 2017

In deel 1 van de serie “schaduwmacht” 22 november 2017, Thierry Baudet over sleutelposities en partijkartel in de politiek.

Nieuwsuur

Ned2

22 november 2017

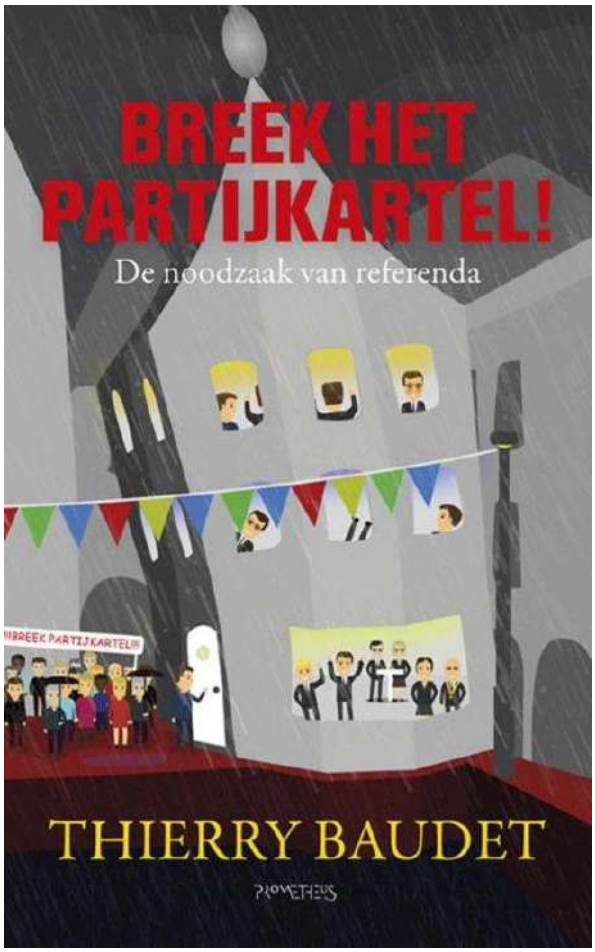

Breek het Partijkartel

Thierry Baudet

Prometheus

2017

ISBN: 9789044633689

Complottheorieën

Door de gevestigde orde van overheid worden echte wetenschappers en klokkenluiders die waarschuwen voor onveilige situaties op de werkplek of in de maatschappij maar al te vaak afgeschilderd als doemdenkers of nestbevuilers om de status-quo te handhaven. Klokkenluiders en mensenrechtenverdedigers zijn onmisbaar in de samenleving waar ze te maken krijgen met o.a. intimidatie,zwaar nadeel in hun loopbaan,ontslag. Raken geleidelijk aangewezen op de partner of op de bijstand. Problemen met het gezin en de omgeving waar ze niet begrepen worden. Bespotting en criminalisatie door jaren gesol met de overheid, omdat diezelfde overheid ze na verloop van tijd als lastpost begint te ervaren wanneer hun onderwerpen steeds dieper in de stukken en feiten graven. Daarnaast is er ook de groep van de complotdenkers. Vaak zijn verhalen getuigenissen en documenten van complotdenkers aantoonbare onzin dat men dit als overheid niet serieus hoeft te nemen. Alles bij voorbaat onder het tapijt vegen is een foutieve instelling omdat dit nieuwe complotten kan voeden. Complotten zijn niet altijd verzinsels, doofpotaffaires die daadwerkelijk hebben plaatsgevonden en waarvoor het bewijs geleverd is, zijn o.a. de misbruikschandalen binnen de Rooms Katholieke Kerk. Daarom is het zeer belangrijk dat de overheid en de Europese Unie niet als de gatekeeper gaan opereren, de filter die beslist wat mensen nog mogen lezen en wat niet. Dat mensen louter te zien en de horen krijgen dat wat in de kraam past: alleen nog maar alles wat pro-EU is, en kritiek op de EU is verboden.

- ALGEMEEN DAGBLAD: een artikel over complotdenkers Chris Klomp 19-11-2015.
- TROUW: Willemien Groot– 5 maart 2017,artikel over het proefschrift Socioloog Jaron Harambam over de sociale wereld van de complottheorieën

Machteloze woede: proefschrift over complotdenkers in Nederland

Hoe gevaarlijk zijn complotdenkers? Niet zo erg, concludeert Jelle van Buuren in de studie waarop hij promoveerde aan de Universiteit Leiden. Ze slaan gewelddadige taal uit, maar een gevaar voor de nationale veiligheid zijn ze niet. Belangrijk zijn ze wel: complotdenkers zijn kanaries in de kolenmijn, zegt Van Buuren. Ze signaleren dat de geloofwaardigheid van het bestel onder druk staat.

Een Nederlands proefschrift over complottheorieën: het werd eens tijd. Complotten zijn in. Sociale mediastaan er bol van, in de Amerikaanse presidentsverkiezingen gaat het over niets anders, overheden maken zich zorgen over het gevaar van complotdenkers.

Jelle van Buuren: *Doelwit Den Haag? Complotconstructies en systeemhaat in Nederland 2000-2014*. Universiteit Leiden.

Complotdenker / Holocaust ontkenner Micha Kat

De interim-directeur Meldpunt Discriminatie Internet heeft op 31 oktober 2011 aangifte gedaan tegen Micha Kat van groepsbelediging, omdat in de periode van 30 september 2011 tot en met 10 oktober 2011 op de site klokkenluideronline.nl van Micha Kat artikelen zijn verschenen onder de naam van Micha Kat die de strekking hebben: dat de Holocaust een hoax is; dat de belangen van de 'Holocaust-industrie' op basis van deze hoax gevestigd en dus belangen van de staat Israël groot zijn. Volgens Micha Kat wijst alles erop dat de Holocaust zoals dat begrip thans wordt gebruikt een zorgvuldig gecreëerde mythe is.

Micha Kat

In het boek -uitgeverij Aspekt- van 277 pagina’s door Maarten Reijnders over compoltdenkers als Micha Kat. De complottheorieën die aan de persoon Micha Kat zijn verbonden gaan over o.a. prins Johan Friso en de zaak rond Marianne Vaatstra , en Joris Demmink . Kat is ook van mening dat de holocaust een hoax is. De interim-directeur Meldpunt Discriminatie Internet (MDI), heeft aangifte gedaan van groepsbelediging, omdat op de site klokkenluideronline.nl artikelen zijn verschenen onder de naam van Kat, met daarin de ontkenning van de holocaust.

ECLI:NL:RBDHA:2013:BZ3281, Rechtbank Den Haag, datum 05-03-2013

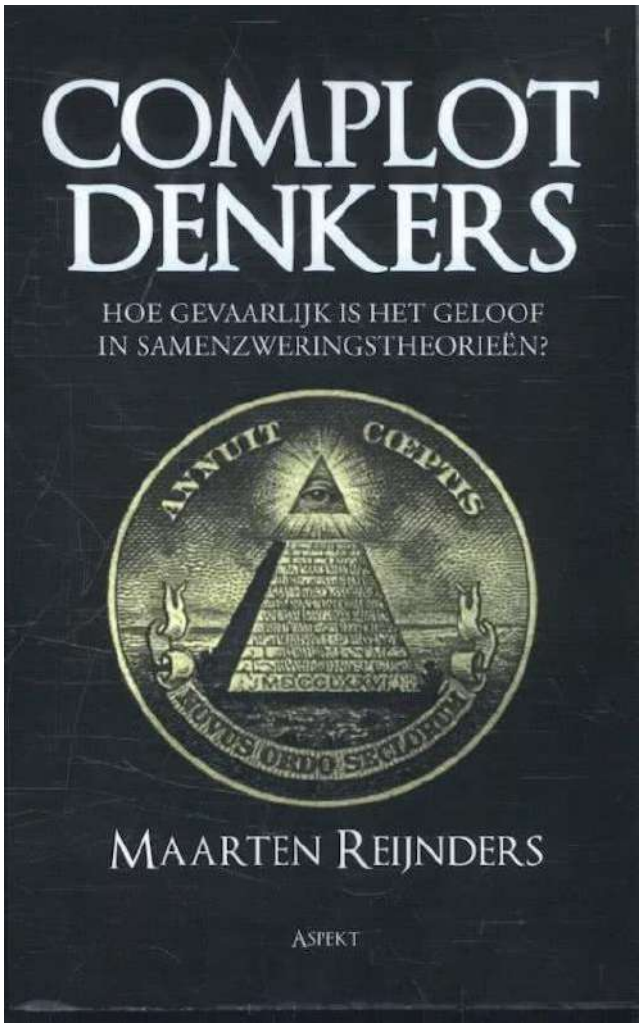

Maarten Reijnders

Aspekt B.V.

2016

312 pagina's

9789463380669

Nederlands

Bisschop Williamson

Williamson gaf begin 2009 in Duitsland een interview aan een Zweedse tv-zender waarin hij het bestaan van gaskamers in de naziconcentratiekampen loochende. Ook zei hij dat in de kampen 'slechts' 200.000 tot 300.000 Joden zijn gestorven. In Duitsland is het verboden de Holocaust te ontkennen. Circa 6 miljoen Joden werden vermoord in de Tweede Wereldoorlog.

Bron: parool.nl

Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2008–2009

Aanhangsel van de Handelingen

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

1588

Vragen van het lid **Van Bommel** (SP) aan de minister van Buitenlandse Zaken over *de holocaustontkenning door de Britse bisschop Williamson.* (Ingezonden 30 januari 2009)

1
Bent u op de hoogte van het feit dat de Britse bisschop Richard Williamson blijft ontkennen dat er tijdens de Tweede Wereldoorlog miljoenen Joden zijn vermoord en stelt dat er «geen enkele jood gestorven is in de gaskamers» in die periode?[1]

2
Is het waar dat bisschop Williamson ondanks zijn standpunten met betrekking tot de Holocaust door het staatshoofd van Vaticaanstad, paus Benedictus XVI, afgelopen weekend is gerehabiliteerd?[2]

3
Bent u bereid de diplomatiek vertegenwoordiger van het Vaticaan in Nederland, de apostolisch nuntius, te ontbieden en om opheldering te vragen over de rehabilitatie door de paus alsmede over de herhaalde holocaustontkenning van bisschop Williamson? Zo nee, waarom niet?

4
Bent u bereid de Nederlandse ambassadeur bij Vaticaanstad te laten protesteren tegen de holocaustontkenning door bisschop Richard Williamson?Zo nee, waarom niet?

[1] www.ikonrtv.nl/kerknieuws/nieuws.asp?old=14692
[2] Trouw, 29 januari 2009.

Antwoord

Antwoord van minister **Verhagen** (Buitenlandse Zaken) (ontvangen 17 februari 2009)

1 t/m 4
De uitlatingen van Bisschop Williamson waarin hij ontkent dat de Holocaust zou hebben plaatsgevonden zijn aantoonbaar onjuist, buitengewoon verwerpelijk en grievend voor veel mensen. In het bijzonder ten aanzien van toenemende anti-semitische getoonzette demonstraties en uitingen in de afgelopen tijd.
Ik heb er via de diplomatiek vertegenwoordiger van de Paus in Den Haag, Monseigneur Bacqué, op aangedrongen dat de Paus de opvattingen van deze bisschop expliciet veroordeelt en dat Williamson publiekelijk excuses moet aanbieden aan de mensen die hij gegriefd heeft.
Inmiddels heeft de Paus, op 4 februari jl., de uitspraken over en ontkenning van de Holocaust door Williamson expliciet afgekeurd. Bovendien stelde het Vaticaan dat Williamson op ondubbelzinnige en publiekelijk afstand moet nemen van zijn standpunten met betrekking tot de Holocaust om zijn bisschoppelijke functie uit te mogen oefenen. Ik blijf van mening dat Williamson publiekelijk zijn excuses moet aanbieden aan de mensen die hij gegriefd heeft.

KVR35064
2080911470
0809tkkvr1588
ISSN 0921 - 7398
Sdu Uitgevers
's-Gravenhage 2009

Geiten en ramskoppen zijn Heilig in Hekserij en Satanisme

"These people were Luciferians"

Paul Joseph Watson | Infowars.com - MAY 2, 2017

A former Dutch banker has given a sit down interview during which he claims that he was forced by members of the financial elite to participate in satanic ritual ceremonies.

Former FBI Chief Exposes “Illuminati, Satanism, Pedophile Rings”

December 10, 2016 yournewswire.com

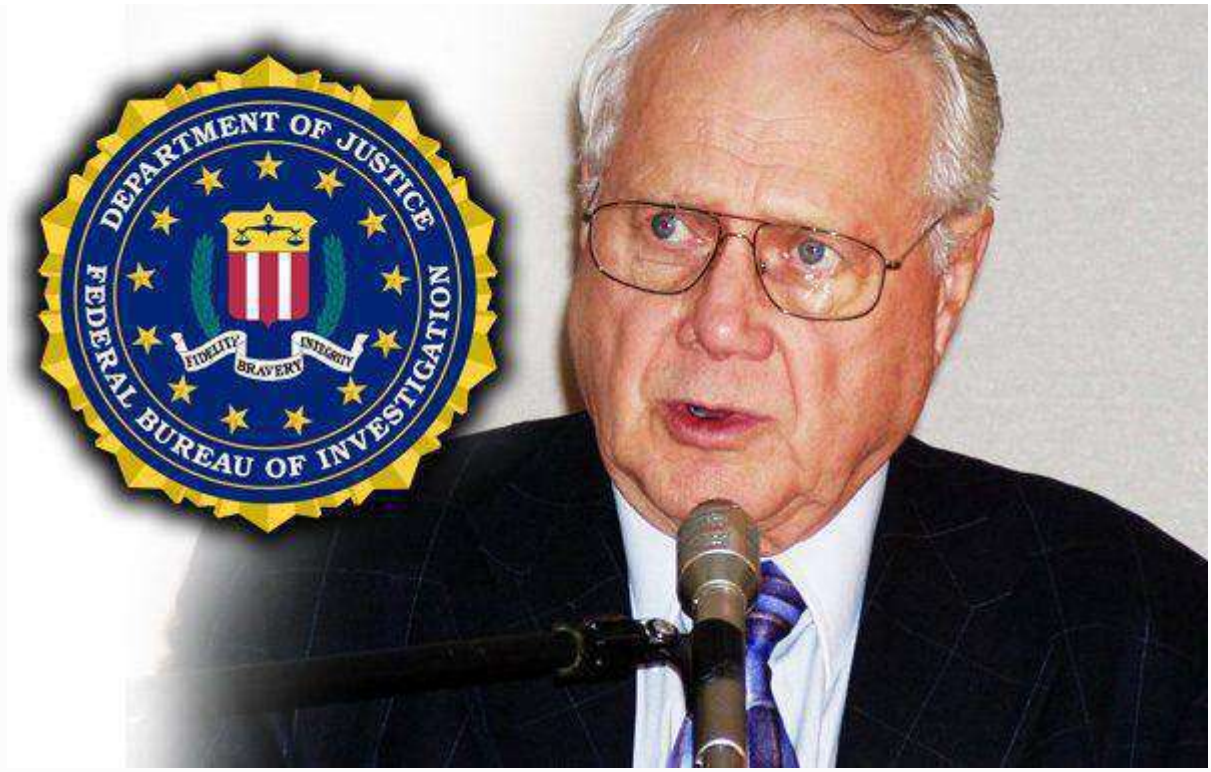

Former FBI chief and whistle blower Ted Gunderson exposed satanism in the CIA, the illuminati and pedophile rings and more before his death in 2011.

Satanic Ritual Abuse Exposed - DVD

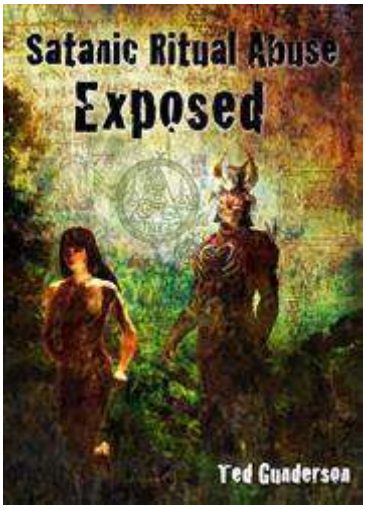

Description

Retired FBI agent Ted Gunderson exposes the Satanic cult that rules the world. Learn the 25 aims of the Illuminati and how they are part of a powerful network of drugs, paedophilia, prostitution, pornography and child trafficking (conducted through CIA fronts). He presents proof of Satanic Ritual Abuse, including human sacrifice, animal bones and satanic symbols in the dirt. Satanists get a dark “high” from drinking the blood of their tortured victims, which contains emotional neurochemicals released into the blood at the time of their death. This is a ghastly topic, but if we want to stop it, we need to face the fact that is it happening all over the US and the world as part of an organized conspiracy. 69-min. DVD

toolsforfree.com

Rutte geeft rondleiding in het torentje,vol trots:

“Mark Rutte”: dit schijnt een soort afscheidscadeau van Jan Peter Balkenende aan mij te zijn…

NOS journaal interview met Mark Rutte, 12 november 2010

STEL EEN VRAAG AAN DE TWEEDE KAMER

vraag antwoord discussie Tweede Kamer

Menu

Ramskop in het Torentje

7 februari 2012 · Geen reacties · Geschreven door Sjaak Bijman

foto: NOS.nl

Vraag aan de CU, D66, de PvdD en de SP (kamerlid Voordewind, kamerlid van der Ham, kamerlid Ouwehand en kamerlid van Dijk)
Een groep mensen zou graag meer weten over de herkomst en betekenis van de 'ramskop' hangende in het 'torentje' zoals getoond in de video (vanaf 30 sec) premier Rutte in het Haagse torentje. Wat is de achtergrond van de aanwezigheid van deze schedel, ook wel gekend vanwege z'n occulte symboliek? En kan dit onderzocht worden?

Geen antwoord van de CU (7/5, kamerlid Voordewind)
Na 3 maanden en twee keer rappelleren is geen antwoord ontvangen.

Geen antwoord van D66 (7/5, kamerlid van der Ham)
Na 3 maanden en twee keer rappelleren is geen antwoord ontvangen.

Geen antwoord van de PvdD (7/5, kamerlid Ouwehand)
Na 3 maanden en twee keer rappelleren is geen antwoord ontvangen.

Geen antwoord van de SP (7/5, kamerlid van Dijk)

Bron: vraagde2ekamer.nl

Satanische sekte en satanische rituelen

Het bestaan van sekten In alle tijden en overal ter wereld wordt melding gemaakt van sekten. Sommige daarvan opereren openlijk en anderen werken vooral ondergronds. Van de laatste zijn satanische sekten een voorbeeld: zij eisen volledige geheimhouding van de sekteleden en hun slachtoffers.SRA is een zeer systematische en sadistische vorm van lichamelijke, seksuele en psychologische mishandeling van kinderen en volwassenen, veelal in zogenoemde satanische rituelen. Vaak gaat ritueel misbruik gepaard met andere vormen van mishandeling, incest.

Een korte beschrijving van SRA (Hoewel menigeen dergelijke beschrijvingen te gruwelijk vindt om te kunnen geloven)

Voorbeelden:

- angstaanjagende offerrituelen.
- gebruik van symbolen zoals een omgekeerd kruis of pentagram.
- gebruik van liederen en spreuken.
- kinderprostitutie en misbruik van kinderen voor pornografische opnamen door zowel mannen als vrouwen.
- vastgebonden, opgesloten en/of in snel tempo rondgedraaid worden.
- getuige zijn van, gedwongen actieve deelname aan en zelf moeten ondergaan van lichamelijke mishandeling en marteling.
- getuige zijn van en gedwongen deelname aan het mishandelen en doden van dieren.
- herhaaldelijke bedreiging met de dood, verbaal en/of door het slachtoffer daadwerkelijk bijna dood te laten gaan (bijvoorbeeld korte tijd levend begraven).
- gedwongen druggebruik.
- getuige zijn van en gedwongen deelname aan het offeren van (soms heel kleine) kinderen en volwassenen.
- gedwongen zwangerschappen, gedwongen afstaan van de baby (al dan niet volgroeid) om te worden geofferd.
- onthouding van slaap en voedsel • gedwongen drinken van bloed.
- achtervolgd of in de gaten gehouden worden.
- psychische mishandeling, vernedering, hersenspoeling, onderdrukking, programmering, manipulatie.

Bron: Stichting Alternatief Beraad

Het gegeven dat mensenrechtenverdedigers of de echte klokkenluiders uitgeschakeld worden door de politiek door het label "complottheorie" opgeplakt te krijgen, moet worden gezien als een zeer ernstige schending van het recht op vrij wetenschappelijk onderzoek en persvrijheid. Er bestaan wel complotdenkers die beweren van het bestaan van pedofilienetwerken en satanische sektes in de hoogste kringen van de elite die zijn verweven met de Illuminati, de koningshuizen, de top van de politiek en de Rooms Katholieke kerk.

Jelle van Buuren proefschrift "Doelwit Den Haag?"

Het stelselmatig misbruik van kinderen binnen de Rooms Katholieke kerk - algemeen bekend geworden door diverse onderzoeken- is geen verzinsel of complottheorie gebleken nadien.

Cloyne report

The report (officially known as the Commission of Investigation, Dublin Archdiocese, Catholic Diocese of Cloyne) has examined how allegations of sexual abuse of children in the diocese were dealt with by the church and state.

http://www.archive.org/details/CloyneReportSpeech
http://www.archive.org/details/CloyneReport

Top adviser to Pope charged with sexual assault offenses

CNN Cardinal George Pell

By Joshua Berlinger and Laura Smith-Spark, CNN
June 30, 2017

(CNN) Cardinal George Pell, a senior adviser to Pope Francis and the third-ranking official in the Holy See, is taking leave from the Vatican to fight historical sexual assault charges in his home country of Australia. The case is the latest black mark against the Catholic Church, which has been reeling from sexual abuse scandals across several countries that date back decades. It could also have ramifications for Pope Francis, who counts Pell among his closest aides.

Onderzoek naar ritueel misbruik door overheid

Rapport van de werkgroep ritueel misbruik

44 blz
April 1994
Ministerie van Justitie
Directie Staats- en Strafrecht
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
Telefoon 070 – 370 71 98

Seksueel misbruik van minderjarigen in de Rooms Katholieke kerk
Wim Deetman
9789460035609
(ebook)
304 blz
Uitgeverij Balans
2011

Foto: hartvannederland.nl 2017

In opdracht van
Ministerie van Veiligheid en Justitie, Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum (WODC)

Met medewerking van
Sjors Ferwerda
Ilse van Leiden
Karin Tijhof
Antoon Smulders
Vertaling samenvatting
Ingrid Smeets (Inkwell)

GVO Drukkers & Vormgevers B.V.

Anton van Wijk, Bo Bremmers, Manon Hardeman, Tjaza Appelman en Henk Ferwerda

"Het warme bad en de koude douche"

Een onderzoek naar misstanden in nieuwe religieuze bewegingen en de toereikendheid van het instrumentarium voor recht en zorg

ISBN/EAN
978-90-75116-87-8
2013, WODC, ministerie van Veiligheid en Justitie.

Jos Aalders

Tot het uiterste getergd

Als Zorro. Gekleed in het bekende zwarte kostuum inclusief masker beklom Aalders die dag het dak van paleis Soestdijk. Met deze actie vroeg hij de aandacht voor de rechten van het kind. Daarnaast voerde hij meerdere malen gesprekken met Nederlandse politici.
Met het voorstel voor een minister van jeugd- en kinderzaken en het instellen van een kinderombudsman in 2004, bereikte Aalders dat er een debat in de Tweede Kamer op gang kwam. Aalders diende in 2009 een verzoekschrift in bij het Europees Parlement "Petities", 1260/2009, over de verplichting voor minderjarigen tot het dragen van een fietshelm.

Bron: trouw.nl
Lotte Salome
7 januari 2005

Jeugdzorg behandelt kinderen als objecten die geld opleveren

Hoogleraar en columnist Arnold Heertje trekt al geruime tijd publiekelijk van leer tegen de jeugdhulpverlening. "Er wordt uitvoering gegeven aan een programma van geestelijke kindermishandeling, uitgevoerd door hardvochtige leken. Ook hekelde hij de uithuisplaatsing van kinderen. In zijn boek Economie legt Heertje bloot wat er aan schort op de werkvloer van de Nederlandse samenleving. Het afschuwelijkste dossier is volgens hem de jeugdzorg. Heertje merkt op dat deze sector tot zover het inhumane optreden van bestuurders, gezinsvoogden, pleegouders, de Raad voor de Kinderbescherming en de bureaus Jeugdzorg aan het oog van de samenleving weet te onttrekken door een beroep op privacy.

Bron:ninefornews.nl
21 september 2014

Arnold Heertje

26 maart 2014

Volkskrant

Perverse financiële prikkels maken van hulpbehoevende kinderen in de jeugdzorg winstgevende en werkgelegenheidscheppende producten ten behoeve van tientallen elkaar de financiële bal toespelende instellingen met de formele karakteristieken van **een criminele organisatie**, omdat de kinderen om wier bescherming het gaat uit beeld zijn verdwenen.

Jeugdzorg versus Heertje 6 Mei 2014

Via Von youtube
Gepubliceerd op 6 mei 2014

Professor Arnold Heertje geïnterviewd door de Joodse omroep, opgenomen door Nico van den Ham.

https://www.youtube.com/watch?v=zn2Mal2VVAQ

Bron: opname Nico van Ham

6 mei 2014

Humanisering van de Jeugdzorg

Tegen inhumaan beleid en gedrag van bureaucratische instanties

Arnold Heertje
Jeugdzorg op het kruispunt van misdaad en humaniteit
30 DECEMBER 2014

Met angst en beven kijken gemeentebesturen uit naar 1 januari, de dag waarop zij de zorg voor de jeugdzorg in hun bij voorbaat onvoorbereide maag gesplitst krijgen. Kernprobleem is dat de gemeenten op beleidsniveau geen benul hebben van de misdadige praktijken op de werkvloer van jeugdzorg. Het ontstellende en onheilspellende gebrek aan kennis gaat voor een belangrijk deel terug op bewust beleid van de bestuurders van jeugdzorg. Zij hebben geen belang bij openheid omtrent de perverse prikkels, het feit dat niet het beschermen van kinderen voorop staat, maar het genereren van geldstromen en werkgelegenheid. Door het maximeren van uithuisplaatsingen, ondertoezichtstellingen, ambulante hulp en speciaal onderwijs. Door het malafide gedrag van gezinsvoogden en teammanagers en andere pseudodeskundigen jegens de kinderen en hun ouders blijkens intimiderende brieven en handelingen. Door het met behulp van de politie (soms acht of tien agenten) heimelijk kinderen uit hun huis halen. Op het niveau van de politiek heeft in een vorige periode Rouvoet door zijn beleid veel boter op het hoofd gekregen en nu schuift staatssecretaris van Rijn de hete aardappel van zijn bord. Blijkens de brieven die hij schrijft over jeugdzorg doet hij niets aan het daadwerkelijk beschermen van de kinderen en vervalt hij slechts in inhumane, formele teksten.

Brief:

De zwarte lijst van jeugdzorg

29 DECEMBER 2014

In het kader van het blootleggen van het wangedrag van jeugdzorg is het ten behoeve van de bestuurders van de gemeenten van belang dat zij op de hoogte zijn van het gedrag van managers en van uitvoerders van het wanbeleid op de werkvloer; met naam en toenaam. Bijgaande brief is aan tientallen jeugdzorgmedewerkers en –bestuurders gestuurd.

Dames en heren,

Zoals u weet houd ik mij op afstand en intensief bezig met vrijwel alle bureaus jeugdzorg in Nederland. In het bijzonder richt ik mij op het inhumane gedrag van managers en medewerkers op de werkvloer jegens kinderen en hun ouders. Daartoe breng ik nauw gezet in kaart de handelwijze van de betrokkenen. Ik wijs u in dit verband op de jarenlang volgehouden mishandeling van kinderen en moeder in de zogenaamde Ilja-casus waaraan onlangs door de kinderrechter in Arnhem rigoureus een einde is gemaakt, omdat alle beschuldigingen van jeugdzorg, het Leger des Heils en de Raad voor de Kinderbescherming over dit gezin volledig onjuist zijn gebleken. In deze casus kan een enorme schadeclaim jegens de betrokken instanties tegemoet worden gezien.
Ook in dit geval was het zeer inhumane gedrag van de uitvoerenden op de werkvloer opmerkelijk. Volstrekt onbegrijpelijk zijn in dit verband de a-christelijke mores van het Leger des Heils. Het gedrag van jeugdzorg-medewerkers verwijdert zich vaak ver van wat in het maatschappelijk verkeer normale, menselijke gedragspatronen zijn. Daarvoor is geen aanleiding en geen redelijke verklaring, behalve dat managers de bescherming van kinderen opofferen aan een niets ontziende strijd om geld en werkgelegenheid. Het motief van uitvoerenden om hieraan mee te doen, moet worden gezocht in hun familieachtergrond. Mishandeling van andere mensen is – zoals bekend – vaak intergenerationeel: runs in families. Zowel managers als uitvoerenden moeten rekening houden met kinderen die als volwassenen verhaal komen halen, vooral nu jeugdzorg-medewerkers via internet steeds makkelijker te vinden zijn.

Tegen de achtergrond van de overgang van jeugdzorg van de centrale overheid naar de gemeenten informeer ik de politiek verantwoordelijken op lokaal niveau over het wangedrag van jeugdzorg-medewerkers waartoe u ook behoort. Daarin betrek ik ook het optreden van bureaus jeugdzorg, het Leger des Heils en de Raad voor de Kinderbescherming in de rechtszaal en met name de valse voorlichting die telkens wordt gegeven. Zoals bekend deed de Kinderombudsman ook al onderzoek naar de vele foutieve rapportages van jeugdzorg, maar het verkeerd voorlichten van de rechterlijke macht is nog altijd aan de orde van de dag. Sinds ik begon registreer ik wel een bescheiden kentering in de houding van kinderrechters en ook van kortgedingrechters waardoor minder slaafs de beweringen van bureaus jeugdzorg worden gevolgd. Van tijd tot tijd breng ik u via onze website http://humaniseringvandejeugdzorg.nl op de hoogte van onze vorderingen.
Hoogachtend,

A.Heertje

Bron: humaniseringvandejeugdzorg.nl
2014

Stop machtsmisbruik door WSG en Jeugdzorg

20.698 ondertekeningen

DE PETITIE ZAL AAN HET EUROPEES PARLEMENT TE BRUSSEL WORDEN AANGEBODEN!
Minister Rouvoet reageerde op onze petitie met **"Ik herken de geschetste problemen niet"** Nu na ruim 2 jaar, zonder enige echte verbetering en met een nieuwe regering willen wij nogmaals een poging wagen, voor al die kinderen, die zonder hun ouders moeten opgroeien en zo graag naar huis willen. Ons verzoek; *tuchtcollege voor jeugdhulpverleners* vertegenwoordigers van WSG/jeugdzorg staan in de rechtszaal onder ede en zijn daardoor persoonlijk verantwoordelijk voor al hetgeen door of via hen aan de rechter is voorgelegd.

Petitie

Wij

Ouders, grootouders, familie en andere belangstellenden die gedupeerd zijn door jeugdzorg, maken ons grote zorgen over de huidige gang van zaken bij jeugdzorg, de William Schikkerstichting e.a.
Wij zien het nut van de instellingen wel in maar kunnen ons niet verenigen met de misstanden die nu aan de orde van de dag zijn.

constateren

Dat kinderen zonder enige vorm van onderzoek, machtiging kinderrechter of reden met politiegeweld uit huis gehaald worden, met alle psychische gevolgen van dien

- Dat voogden er geen enkele moeite mee hebben de wet te overtreden wat onder andere blijkt uit het vernietigen van meldingen van het AMK, meineed, vervalsing van rapporten van deskundigen, het vaststellen van persoonlijkheidsstoornissen door niet-deskundigen, het incasseren van bonussen (3% van het salaris) voor het uit huis plaatsen van kinderen, etc.
- Dat kinderrechters en voogden van te voren zaken doorspreken (Utrecht)
- Dat kinderrechters slechts drie kwartier hebben om over een kind te beslissen en niet aan waarheidsbevinding doen. Zij varen blind op het oordeel van kinderbescherming en jeugdzorg.
- Dat voogden kinderen weg halen zonder ook maar enige poging te ondernemen de thuissituatie van het kind te verbeteren zodat het kind thuis kan blijven
- Dat voogden kinderen uit huis halen louter en alleen op mening van derden, zelf zien zij het kind noch de ouders voordien
- Dat ouders, wiens kind (al dan niet terecht) uit huis is geplaatst hun kind zelden of nooit mogen zien en er geen begeleiding is om hen hiermee te helpen
- Dat voogden geen enkele moeite doen om kinderen terug te plaatsen, er wordt niet gewerkt met ouders en kinderen om dit doel tot stand te brengen
- Dat de rechten en de wensen van het kind niet gerespecteerd worden, voor zover al gehoord, door zowel de voogd als de rechter
- Dat de gevangenis een alternatief is voor een pleeggezin of opvang
- Dat de rechtbank Jeugdzorg toestaat art. 5 van de Europese grondwet te overtreden waardoor ouders niet de kans hebben zich te verdedigen
- Dat de rechtbank uitspraak doet in zaken en indien een van de partijen zich niet aan de uitspraak houd heeft dit geen gevolgen
- Dat zorgende ouders vrijuit kunnen bepalen of er omgang plaats vindt of niet, ook als er een voogd in gemengd is en dat de niet-zorgende ouder geen enkel recht lijkt te hebben.
- Dat de politie weigert om de wet te handhaven en geen aangifte aanneemt van ouders die in hun recht staan, ouders die problemen hebben met de omgang niet bijstaat, geen aangifte aanneemt bij huiselijk geweld als jeugdzorg in een gezin betrokken is.
- Jeugdzorginspectie niet mag ingaan op individuele gevallen.

en verzoeken

- Omgangsrecht voor ouders en kinderen ten allen tijde, tenzij daadwerkelijk een strafrechtelijk feit tegen het kind is gepleegd door een van beide of beide ouders
- Minder kinderen per voogd en strengere controle op het doen en laten van de voogd
- Gespecialiseerde kinderrechters aan te stellen die alleen kinderrechten behartigen en beoordeeld worden op kwaliteit en niet op kwantiteit
- Dat elke melding aan het AMK ook door het AMK behandeld mag worden
- Meldplicht van instanties bij (vermoeden van) mishandeling, misbruik, verwaarlozing, etc.
- Een verbod op de bonussen voor het uit huis plaatsen van kinderen
- Een wet die Jeugdzorg verplicht om (aangetoond) alles te doen om het kind thuis te laten en pas in het uiterste geval tot uit huis plaatsing over te gaan
- Een gespecialiseerde opleiding voor aankomend voogden
- Informatieplicht van de voogd aan de ouders en inzage in het gehele dossier

- Als een onderzoek vereist is van de ouders dan wel de kinderen dat dit bij elke erkende psycholoog gedaan mag worden en niet alleen bij een door Jeugdzorg aan te wijzen instituut
- Een wet die iedereen binnen het civielrecht automatisch onder ede stelt bij het betreden van de rechtszaal
- Vast te stellen dat uit huis plaatsen alleen mag gebeuren na een rechtszaak waarin alle partijen gehoord zijn en na uitdrukkelijke instemming van de rechter, tenzij bij aantoonbaar levensgevaar van het kind
- Meer inspecteurs Jeugdzorg die ook op individuele gevallen mogen in gaan
- Dat Jeugdzorg onder verantwoording van de gemeente komt te vallen i.p.v onder de provincie, zoals nu het geval is.
- Een daadwerkelijk onafhankelijke klachtencommissie voor Jeugdzorg waarbij de uitspraak ook bindend is
- Het recht voor ouders zich te laten bijstaan in de rechtszaal door wie zij willen alsmede hen toe te staan getuigen te laten horen, zoals bijvoorbeeld deskundigen.

Bron: petities.nl
2014

Truus Barendse

Truus Barendse
Uitgeverij Eigen Boek B.V.
Nederlands
2015
ISBN10 9461291779
ISBN13 9789461291776

De Zaak Demmink in Nederland

Oud-gevangenisdirecteuren klagen Opstelten aan voor rol in zaak-Demmink

volkskrant.nl
13 september 2014

Zes voormalige gevangenisdirecteuren hebben aangifte gedaan tegen minister Ivo Opstelten van Veiligheid & Justitie vanwege zijn rol in de zaak-Demmink. Zij vinden dat de minister politiek verantwoordelijk is voor het vertragen van de aangiften tegen oud-secretaris-generaal van Justitie Joris Demmink, die wordt verdacht van kindermisbruik.

Aangifte
pdf (1.5 MB)

MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS
OF THE RUSSIAN FEDERATION
REPORT ON THE HUMAN RIGHTS SITUATION IN THE EUROPEAN UNION

Moscow, 2013

Het rapport door de Russian Federation in 2013 maakt melding dat Nederland in het onderzoek in de zaak Demmink Lanzarote schendt.

VASTLEGGING VERKLARING
Repertoriumnummer: 20.212
(Zaaknummer: 2130517/XS)

Datum: 17-05-2013

- Notaris mr. Alexander Stuijt, notaris te Haarlem.

- De heer Jacobus Franciscus van Huet (afleggen verklaring in akte notarieel) Op deze verklaring heeft de heer Jacobus Franciscus van Huet de belofte afgelegd in handen van de notaris.

Volgens de verklaring van de heer van Huet heeft hij in mei 1992 vergezeld van meerdere personen een reis naar Londen gemaakt. Hij noemt de personen vervolgens bij naam. Speciale aandacht voor Mevrouw A. Storm van ’s-Gravenzande, die zich volgens verklaring van Van Huet zou beklagen over het feit dat ze opdrachten kreeg van de heer Demmink om via de telefoon jonge jongens te regelen.

Ambtenaar ontkent onder ede verhaal over Demmink

ad.nl, 10-03-2014

Een ambtenaar van het ministerie van Veiligheid en Justitie heeft vandaag ontkend dat zij ooit heeft gezegd dat zij voor topambtenaar Joris Demmink jonge jongens voor seks moest regelen. De ambtenaar, Anneke Storm van 's Gravenzande, deed dat tijdens een verhoor als getuige door de rechter-commissaris in Utrecht. Storm zou haar uitlatingen hebben gedaan tegen twee voormalige gevangenisdirecteuren, tijdens een dienstreis in 1992 naar Londen. De directeuren, Bert Molenkamp en Jacques van Huet, hebben dit verhaal vorig jaar in een verklaring bij de notaris laten vastleggen. Volgens beiden was Storm zeer verontwaardigd over de rol die ze van Demmink opgedrongen zou hebben gekregen.

Rolodex

In 1998, an Amsterdam police investigation in the Netherlands, called the Rolodex Affair, was conducted into a pedophile network of influential Dutch customers of boys brothels. The investigation targeted high-ranking Dutch officials and politicians suspected of abusing young boys in Amsterdam brothels.

Opstelten ziet geen rol Demmink in Zedenzaak

nu.nl

05 maart 2014

De oud-topambtenaar Joris Demmink is "op geen enkele wijze" voorgekomen in het zogenoemde Rolodexonderzoek, aldus minister Ivo Opstelten (Veiligheid en Justitie).

Tweede Kamer
DER STATEN-GENERAAL

Commissie V&J

Ministerie van Veiligheid en Justitie
Aan de minister
Postbus 20301
25000 EH Den Haag

Plaats en datum:	Den Haag, 13 maart 2014
Betreft:	Informatievoorziening Kamer met betrekking tot Rolodex-onderzoek
Ons kenmerk:	2014Z04091/2014D09410

Geachte heer Opstelten,

De vaste commissie voor Veiligheid en Justitie heeft besloten u een reactie te vragen op het punt of de Kamer juist is geïnformeerd inzake het niet voorkomen van de naam van een oud-secretaris-generaal van het Ministerie van Veiligheid en Justitie in het kader van het zogenaamde Rolodex-onderzoek. Dit naar aanleiding van uw uitlatingen hierover in de media.

Volledigheidshalve verwijs ik naar berichtgeving hierover op NU.nl:
http://www.nu.nl/binnenland/3718674/opstelten-ziet-geen-rol-demmink-in-zedenzaak.html

Bij dezen breng ik u het besluit van de commissie over.

Hoogachtend,

de griffier van de vaste commissie voor Veiligheid en Justitie,

P.T.M. van Doorn

Tweede Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

T. 070-3182211
E. cie.vj@tweedekamer.nl

Ministerie van Veiligheid en Justitie

> Retouradres Postbus 20301 2500 EH Den Haag

Aan de voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Directoraat-Generaal Rechtspleging en Rechtshandhaving
Directie Juridische en Operationele Aangelegenheden
BJZ

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/venj

Ons kenmerk
496384

Bij beantwoording de datum en ons kenmerk vermelden. Wilt u slechts één zaak in uw brief behandelen.

Datum 27 maart 2014
Onderwerp Informatievoorziening met betrekking tot het Rolodex-onderzoek

Bij brief van 13 maart 2014 heeft de Commissie voor Veiligheid en Justitie mij gevraagd of de Tweede Kamer juist is geïnformeerd inzake het niet vóórkomen van de naam van een oud-secretaris-generaal van het ministerie van Veiligheid en Justitie in het kader van het zogenaamde Rolodex-onderzoek.

Naar aanleiding van een getuigenverklaring, afgelegd in de door de Stichting De Roestige Spijker geëntameerde civielrechtelijke voorlopige getuigenverhoren, heb ik desgevraagd in de media aangegeven dat de oud-secretaris-generaal op geen enkele manier is voorgekomen in het Rolodex-onderzoek. De toenmalige Minister van Justitie heeft dit in 2007 in antwoord op schriftelijke vragen ook medegedeeld (TK 2006-2007, Aanhangsel Handelingen nr. 2109). In mijn brief aan uw Kamer van 3 oktober 2012 (TK 2012-2013, 33 400 VI nr. 3) heb ik naar deze antwoorden verwezen.

Het Rolodex-onderzoeksdossier is door het Openbaar Ministerie recent wederom bestudeerd. De voorzitter van het College van procureurs-generaal heeft mij bij ambtsbericht van 24 maart 2014 laten weten, dat opnieuw is vastgesteld dat de oud-secretaris-generaal op geen enkele wijze in dit onderzoek naar voren is gekomen.

Naar aanleiding van eerdergenoemde getuigenverklaring hecht ik eraan in algemene zin een toelichting te geven op de wijze waarop informatie kan worden betrokken in een strafrechtelijk onderzoek. Voorafgaand aan – en ook tijdens – een strafrechtelijk onderzoek kan informatie ter beschikking van de politie komen, die mogelijk voor het onderzoek van belang is. Hieronder valt een breed scala aan informatie die kan variëren van geruchten en bewuste misleidingen tot serieuze aanwijzingen over mogelijke strafbare feiten en daarmee in verband te brengen personen. Voor dergelijke informatie geldt een strikte wettelijke geheimhoudingsplicht voor diegenen die daarover de beschikking hebben of hebben gehad.

Of en in hoeverre dergelijke informatie bruikbaar is in een strafrechtelijk onderzoek, hangt af van de beoordeling van de aard en de betrouwbaarheid daarvan. Die beoordeling geschiedt door de politie onder verantwoordelijkheid van het Openbaar Ministerie. Deze beoordeling kan leiden tot startinformatie die aan de basis staat van een strafrechtelijk onderzoek of die daarin kan worden gevoegd.

Directoraat-Generaal Rechtspleging en Rechtshandhaving
Directie Juridische en Operationele Aangelegenheden
BJZ

Datum
27 maart 2014

Ons kenmerk
496384

Het Rolodex-onderzoek is in augustus 1998 gestart naar aanleiding van een verklaring die door een verdachte van zedenmisdrijven in een ander strafrechtelijk onderzoek was afgelegd. Deze verklaring had geen betrekking op de oud-secretaris-generaal. Ook in de startinformatie die destijds betrokken is in het Rolodex-onderzoek, kwam de naam van de oud-secretaris-generaal niet voor.

Over het Rolodex-onderzoek heeft de toenmalige Minister van Justitie uw Kamer in zijn antwoord op schriftelijke vragen reeds ingelicht (TK 2006-2007, Aanhangsel Handelingen nr. 2109). Naar aanleiding van een verzoek op grond van de Wet openbaarheid van bestuur is op 23 december 2013 een ruime samenvatting en een inventarisatie van het Rolodex-onderzoek openbaar gemaakt. Deze samenvatting en de inventarisatie zijn gepubliceerd op rijksoverheid.nl. Deze stukken voeg ik ter informatie bij deze brief bij.

Ik hecht er voorts aan te benadrukken dat er over twee hoofdofficieren van justitie die in het Rolodex-onderzoek wel zijn genoemd, geen informatie naar voren is gekomen op grond waarvan een strafrechtelijk (vervolg)onderzoek gerechtvaardigd zou zijn. Beiden zijn dan ook niet als verdachte aangemerkt.

In mijn hiervoor aangehaalde brief van 3 oktober 2012 ben ik ook ingegaan op de rol van de Algemene Inlichtingen- en Veiligheidsdienst (AIVD) bij benoemingen van hoge ambtenaren. Zoals gebruikelijk bij dergelijke vertrouwensfuncties is met regelmaat door de AIVD ten aanzien van betrokkene onderzoek gedaan naar de vraag of er bezwaren bestaan tegen de vervulling van zijn functie. Dit is een dynamisch proces. Zo'n onderzoek door de AIVD is bij uitstek geschikt om eventuele aantijgingen te onderzoeken. Ten aanzien van de oud-secretaris-generaal merk ik op dat alle informatie waarover de AIVD beschikte, ook als opvolger van de Binnenlandse veiligheidsdienst, altijd is betrokken en gewogen in de onderzoeken. De AIVD heeft mij bericht dat er nimmer aanleiding is gevonden om een verklaring van geen bezwaar te weigeren of deze te heroverwegen.

Tenslotte deel ik u mede, zoals ik u al eerder berichtte, dat op dit moment onder gezag van het Openbaar Ministerie een strafrechtelijk onderzoek gaande is naar aanleiding van een aangifte van strafbare feiten die zouden zijn begaan in Turkije. In het kader van dit strafrechtelijk onderzoek zal alle daarvoor relevante informatie vanzelfsprekend aan de orde komen en worden onderzocht.

De Minister van Veiligheid en Justitie,

I. W. Opstelten

Opstelten: Demmink echt niet in beeld in Rolodex-onderzoek

volkskrant.nl
27 maart 2014,

Joris Demmink, de oud-secretaris-generaal van het ministerie van Veiligheid en Justitie die door sommigen wordt beschuldigd van seksueel misbruik van jongens, is echt niet eerder in het zogenoemde Rolodex-onderzoeksdossier voorgekomen. Dat staat in een brief van minister Ivo Opstelten aan de Tweede Kamer.

Download hier de Kamerbrief 'Informatievoorziening met betrekking tot het Rolodexonderzoek'
pdf (167.8 kB)

Beoordelingskader bewijsminimum

Volgens artikel 342 lid 2 Sv. - dat de tenlastelegging in haar geheel betreft en niet een onderdeel daarvan - kan het bewijs dat de verdachte het tenlastegelegde feit heeft begaan, door de rechter niet uitsluitend worden aangenomen op de verklaring van één getuige. Deze bepaling strekt ter waarborging van de deugdelijkheid van de bewijsbeslissing, in die zin dat zij de rechter verbiedt tot een bewezenverklaring te komen ingeval de door één getuige gereleveerde feiten en omstandigheden op zichzelf staan en onvoldoende steun vinden in ander bewijsmateriaal. De vraag of aan het bewijsminimum van art. 342, tweede lid, Sv is voldaan, laat zich niet in algemene zin beantwoorden, maar vergt een beoordeling van het concrete geval. De Hoge Raad kan daarom geen algemene regels geven over de toepassing van art. 342, tweede lid, Sv, maar daaromtrent slechts tot op zekere hoogte duidelijkheid verschaffen door het beslissen van concrete gevallen (vgl. HR 26 januari 2010, LJN BK2094 en LJN: BM2440, Hoge Raad, 15 juni 2010).

Dit algemene beoordelingskader volgt tevens uit de volgende uitspraken:

- HR 6 maart 2012, LJN: BQ6144, NJ 2012, 252, m.n.t T.M. Schalken, rov. 3.2.
- HR 6 maart 2012, LJN: BS7910, NJ 2012, 251;
- HR 6 maart 2012, LJN: BT6458, NJ 2012, 250;
- HR 4 januari 2011, LJN: BO4493;
- HR 29 maart 2011, LJN: BP3747;
- HR 25 januari 2011, LJN: BO6753, NJ 2011, 64;
- HR 5 oktober 2010, LJN: BN1728, NJ 2010, 612 m.nt. M.J. Borgers.

Aangifte moet voldoende worden ondersteund

Alhoewel de Hoge Raad derhalve aangeeft geen algemene regels te kunnen geven over de toepassing van artikel 342, tweede lid, van het Wetboek van Strafvordering, vallen uit diverse arresten van de Hoge Raad (vgl. HR 30 juni 2009, LJN BG7746 en HR 30 juni 2009, LJN BH3704) conclusies te trekken omtrent de bandbreedte van de rechtsregel van het tweede lid van artikel 342 van het Wetboek van Strafvordering. In de genoemde arresten was weliswaar naast de verklaring van de getuige sprake van overige bewijsmiddelen, maar deze bewijsmiddelen gaven onvoldoende steun aan de verklaring van de getuige. De Hoge Raad heeft bij zijn arresten van 30 juni 2009 (LJN BH3704 en BG7746) het aangescherpt criterium aangelegd dat een aangifte in voldoende mate moet worden ondersteund door andere bewijsmiddelen.

Wat die voldoende steun precies inhoudt, is nog niet zo eenvoudig aan te geven. Uit de jurisprudentie van de Hoge Raad(HR 26 januari 2010, LJN: BK2094, NJ 2010/512 en HR 6 maart 2012, LJN: BS7910, NJ 2012/251.) kan worden opgemaak dat de Hoge Raad niet eist dat het springende punt steun vindt in ander bewijsmateriaal, maar dat voldoende lijkt te zijn dat de gebezigde verklaring op specifieke punten steun vindt in ander bewijsmateriaal, zodat die verklaring "niet op zichzelf staat", maar als het ware is ingebed in een concrete context die bevestiging vindt uit andere bron.

Toetsing bewijsminimum in cassatie

Wanneer de zaak uiteindelijk aan de Hoge Raad moet worden voorgelegd, geldt er een beperkte toets: Opmerking verdient nog dat het bij de in cassatie aan te leggen toets of aan het bewijsminimum van art. 342, tweede lid, Sv is voldaan, van belang kan zijn of de feitenrechter zijn oordeel dat dat het geval is, nader heeft gemotiveerd (vgl. HR 13 juli 2010, LJN BM2452, NJ 2010/515).

Naar uit in het bijzonder HR 29 juni 2010, LJN: BL1493, NJ 2010/514 kan worden afgeleid dat van elkaar moeten worden onderscheiden enerzijds het - al dan niet naar aanleiding van een uitdrukkelijk onderbouwd standpunt ter zake gemotiveerde - oordeel van de rechter dat het gebezigde bewijsmateriaal betrouwbaar is en anderzijds het al dan niet gemotiveerde oordeel van de rechter dat aan de eis van art. 342 lid 2 Sv is voldaan. Dit brengt aan de ene kant mee dat, wanneer de rechter van oordeel is dat aan het bewijsminimum is voldaan, hij in het algemeen niet gehouden is dat oordeel te motiveren, ook niet in geval van een verweer op dit punt. Een dergelijk verweer kan zijn weerlegging namelijk vinden in de bewijsvoering.(HR 29 juni 2010, LJN: BL1493, NJ 2010, 514, rov. 2.5.) Iets anders is dat in grensgevallen een gemotiveerd oordeel van de rechter - waarin hij aangeeft welke bewijsmiddelen het vereiste steunbewijs opleveren en waarom - de bewijsvoering over de streep kan trekken. Die motivering is dan vereist ongeacht de vraag of door de verdediging een beroep is gedaan op art. 342 lid 2 Sv.

Het bedoelde onderscheid brengt aan de andere kant mee dat de motivering van het oordeel dat de verklaring van de getuige betrouwbaar is, hoe uitvoerig en overtuigend die motivering misschien ook moge zijn, niet kan worden aangemerkt als een motivering van het oordeel dat er voldoende steunbewijs voorhanden is. De achterliggende gedachte is vermoedelijk dat een gemotiveerd oordeel over de betrouwbaarheid van de getuigenverklaring het gebrek aan steunbewijs niet kan compenseren.

Bron: bewijs-in-strafzaken.nl

Bewijskracht notariële akten en onder ede verklaring

Een rechter mag de bewijskracht van notariële akten waarin ze zijn opgenomen niet miskennen. Hij schendt immers de bewijskracht van de akte als hij over die akte of de inhoud iets doet zeggen wat er niet in staat of, als hij zegt dat iets in de akte niet te vinden is terwijl het er wel in staat. Artikel 159 Rv lid 1; een geschrift dat er uitziet als een authentieke akte geldt als een authentieke akte behoudens bewijs van het tegendeel. Alle verklaringen onder ede of belofte door rechter-commissaris opgeroepen getuigen opgelegd gelden voor de wet als een juridische waarheid zolang ze niet worden betwist via de procedure van betichting van valsheid,meineed.

Leendert de Koter

Opstelten gaf foute informatie over Demmink.Politie en Justitie waren al in 1997 op de hoogte van de mogelijke betrokkenheid van oud-topambtenaar Joris Demmink en drie hoofdofficieren van justitie bij seksueel misbruik van minderjarige jongens. De namen werden bij de start van het zogeheten Rolodex-onderzoek al genoemd. Leendert de Koter, was destijds als rechercheur van de criminele inlichtingendienst (CRI) betrokken bij Rolodex-onderzoek. Hij verklaarde ten overstaan van de rechter-commissaris in Utrecht onder ede dat de Rijksrecherche de namen van Demmink en de drie officieren van justitie - Holthuis, Wabeke en Wooldrik - destijds heeft aangedragen. Volgens de onder ede verklaring van de Koter waren de ministers van Justitie Ernst Hirsch Ballin, Ivo Opstelten en Piet Hein Donner op de hoogte van het opduiken van de namen in het onderzoek.

Bron: volkskrant.nl

5 maart 2014

Broersma

Ex-rechercheur Emile Broersma gaf destijds leiding aan het observatieteam van de Centrale Recherche Informatiedienst (CRI). Broersma verklaarde in de rechtbank dat Demmink één van vier verdachten was tegen wie 'informatie was binnengekomen'. De anderen waren volgens hem drie Hoofdofficieren van Justitie: Jan Wolter Wabeke, Hans Holthuis en Henk Wooldrik. Broersma kreeg opdracht om de vier te laten observeren. Dit was een onderdeel van het zogenoemde Rolodex-onderzoek. De verklaring van Broersma gaat lijnrecht in tegen wat minister Opstelten (Veiligheid en Justitie) bij herhaling heeft gemeld aan de Tweede Kamer. Opstelten stelt dat Demmink 'op geen enkele wijze is voortgekomen' in dat zogenoemde Rolodex-onderzoek naar het misbruik van minderjarigen. Broersma leek dan aanvankelijk ook huiverachtig te verklaren. Hij gaf voor zijn verhoor te kennen dat hij vanwege zijn ambtsgeheim niets wilde zeggen over mensen naar wie hij in het verleden onderzoek heeft gedaan. Ook omdat hem dat kwetsbaar zou kunnen maken voor rechtszaken. De rechter-commissaris liet echter weten dat hij geen beroep kan doen op zijn verschoningsrecht. Uiteindelijk ging Broersma met die beslissing akkoord.

De getuigen onder ede

De verklaringen onder ede met betrekking tot het Rolodex-onderzoek

"*In het onderzoek naar betrokkenheid van hooggeplaatste magistraten bij seksfeestjes met minderjarigen in 1998 (Rolodex-onderzoek) is in tegenstelling tot beweringen van justitieministers wel degelijk ook topambtenaar Joris Demmink in beeld gekomen"*

In het voorlopig getuigenverhoor voor de Rechtbank Midden-Nederland zijn volgende elf getuigen gehoord:

- de heer **Bart van Well**, voormalig prostitué in jongensbordeel d.d. 4 maart 2014
- de heer **Leen de Koter**, oud CIE rechercheur d.d. 5 maart 2014
- de heer **Jaap Hoek**, oud hoofdinspecteur kinder- en zedenpolitie d.d. 5 mei 2014
- mevrouw **Anneke Storm van ´s Gravesande**, (voormalig) stafmedewerkster Ministerie van Justitie d.d. 10 maart 2014
- de heer **Jacques van Huet**, voormalig gevangenisdirecteur, d.d. 14 maart 2014
- de heer **Klaas Langendoen**, voormalig chef CID, d.d. 24 maart 2014
- de heer **Bart Molenkamp**, voormalig gevangenisdirecteur, d.d. 25 maart 2014
- de heer **Henk Krol**, voormalig hoofdredacteur van de Gay Krant, d.d. 11 april 2014
- de heer **John Moeliker**, voormalig topmanager bij het Ministerie van Justitie d.d.
- 11 april 2014
- de heer **Emile Broersma**, voormalig commandant van het observatieteam bij de afdeling Terrorisme en Bijzondere Taken, Bijzondere Recherchezaken CRI d.d. 15 april 2014
- de heer **Tjeerd Postma**, voormalig hoofd facilitaire zaken van het Ministerie van Justitie d.d. 15 april 2014.

Bron: Boekx Advocaten Amsterdam
Boekx.nl
Mr. Matthijs Kaak, advocaat

Ministerie van Veiligheid en Justitie

Beantwoording vragen Vaste Commissie voor Veiligheid en Justitie Tweede Kamer der Staten Generaal, inzake het gedogen van pedofilie door de overheid, Minister van Justitie G.A. van der Steur,datum: 1 juli 2015, kenmerk:651159

Oud-topambtenaar Demmink niet vervolgd voor misbruik

18 augustus 2017

Demmink, voormalig secretaris-generaal op het departement van Veiligheid en Justitie, ligt al jaren onder vuur vanwege beschuldigingen van seksuele misdrijven. Juni 2013: Bekend wordt dat twee voormalige gevangenisdirecteuren bij de notaris een verklaring hebben afgelegd met beschuldigingen over de pedoseksuele belangstelling van Demmink. Jacob van Huet en Bart Molenkamp zouden hebben gezegd dat ze in 1992 tijdens een dienstreis in Londen een stafmedewerkster van het ministerie hebben horen klagen over Demmink. Ze zou hebben gezegd dat ze “via de telefoon jonge jongens” moest regelen voor Demmink, die overigens niet mee was naar Londen. Demmink verwierp destijds de aantijgingen bij monde van zijn advocaat Haro Knijff, (bron: nrc.nl). Het Gerechtshof concludeert vandaag dat er een 'zeer uitgebreid en gedegen" onderzoek heeft plaatsgevonden 'waarbij geen steen op de andere is gelaten'. Naar het oordeel van het hof heeft het onderzoek 'overtuigend' aangetoond dat er 'slechts sprake is van speculaties en veronderstellingen', ECLI:NL:GHARL:2017:6716.Dan verschijnen twee artikelen in de Volkskrant op 18 en 21 augustus daarna.In deze artikelen worden zowel de cliënten als strafrecht advocaat van der Plas beschuldigd van valsheid in geschrifte dan wel het gebruikmaken van een vervalst geschrift.Volgens mr. van der Plas is die beschuldiging ongegrond. Er is volgens advocaat van der Plas sprake van onzorgvuldige journalistiek door het toepassen van zonder wederhoor klakkeloos overnemen in de bewuste artikelen. Advocaat van der Plas heeft de krant schriftelijk verzocht beide artikelen nog dezelfde week te rectificeren en met haar te overleggen over de wijze waarop dit dient te gebeuren,(kenmerk: B. en Y. / klachtprocedure artikel 12 Sv 40489 PL/pl) datum: 21 augustus 2017 / mr. Adéle van der Plas, (Bakker Schut & van der Plas advocaten te Amsterdam).

ECLI:NL:GHARL:2017:6716

Instantie	Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden
Datum uitspraak	18-08-2017
Datum publicatie	18-08-2017
Zaaknummer	K16/0688
Rechtsgebieden	Strafrecht
Bijzondere kenmerken	Raadkamer Beschikking
Inhoudsindicatie	Bewilliging ex art. 243, lid 5 Sv. Na uitvoerig onderzoek geen enkele verdenking ter zake van verkrachting van minderjarige jongens in Turkije door voormalig topambtenaar. Bevel vervolging gepubliceerd onder ECLI:NL:GHSHE:2014:61
Vindplaatsen	Rechtspraak.nl

Uitspraak

K16/0688

K13/0494

Beschikking op een verzoek van de officieren van justitie mr. R.E.J. Steen en mr. D.M.A. van der Zwan bij het Landelijk Parket in de beklagzaak van

[klager] , klager,

domicilie kiezende ten kantore van zijn gemachtigde,

mr. A.G. van der Plas, advocaat te Amsterdam,

tegen

[verdachte] , verdachte,

domicilie kiezende ten kantore van zijn raadsman,

mr. J.T.C. Leliveld, advocaat te Amsterdam.

Het hof heeft te beslissen op een verzoek om bewilliging in een kennisgeving van niet verdere vervolging als bedoeld in artikel 243, vijfde lid, van het Wetboek van Strafvordering.

1. Bij beschikking van 20 januari 2014 onder nummer K13/0494 heeft het gerechtshof

's-Hertogenbosch, zitting houdende te Arnhem, in het kader van een procedure als bedoeld in artikel 12 van het Wetboek van Strafvordering bevolen dat door de officier van justitie bij het Landelijk Parket een strafvervolging tegen [verdachte] zal worden ingesteld ter zake van het misdrijf omschreven in artikel 242 van het Wetboek van Strafrecht en gelast dat door middel van een vordering als bedoeld in artikel 181 van het Wetboek van Strafvordering nader onderzoek zal worden ingesteld.

In bedoelde beschikking heeft het hof onder andere het volgende bepaald:

Het strafrechtelijk onderzoek dient in elk geval te bestaan uit het horen van de Turkse politieagent [betrokkene 1] . Het horen van het voormalig hoofd van de politie in Istanbul [betrokkene 2] is niet meer mogelijk, omdat hij volgens de gemachtigde van klager een aantal maanden geleden is overleden.

Voorts dient nader onderzoek te worden verricht naar de inhoud van het document van 25 december 2002 (pagina 429 van het dossier) met daarop vermeende reisdata van beklaagde naar Turkije na 1986. Hierbij dient in het bijzonder aandacht te worden besteed aan de stelling van de gemachtigde van klager dat beklaagde bij zijn reizen naar Turkije een diplomatiek paspoort zou hebben gebruikt, hetgeen volgens haar verklaart waarom de naam van beklaagde niet in de reguliere registers van de Turkse afdeling Vreemdelingen, Grenzen en Asiel voorkomt. In dit kader moeten ook eventuele reizen van beklaagde in het kader van het zogenaamde K4-comité van de Raad van de Europese Unie/Raad van Europa onderzocht worden.

Ook de inhoud van de Turkse sepotbeslissing van 22 april 2013 en de daaraan ten grondslag liggende feiten en omstandigheden moeten nader onderzocht worden.

Voorts wordt de rechter-commissaris verzocht om dat onderzoek te verrichten dat hij op grond van zijn bevindingen noodzakelijk oordeelt, waaronder het horen van beklaagde zelf.

2. Naar aanleiding van voornoemde beschikking is een strafrechtelijk onderzoek ingesteld en heeft de rechter-commissaris, belast met de behandeling van strafzaken in de rechtbank Den Haag, onderzoekshandelingen verricht als gerelateerd in haar proces-verbaal van bevindingen van 17 mei 2016.

3. De officieren van justitie hebben het gerechtshof Den Haag bij brief van 30 juni 2016 verzocht om bewilliging in de kennisgeving van niet verdere vervolging in deze zaak omdat het nader onderzoek geen aanwijzingen heeft opgeleverd voor betrokkenheid van verdachte bij de beweerdelijke verkrachtingen.

4. De advocaat-generaal steunt de visie van de officieren van justitie. Zijn advies dienaangaande van 12 oktober 2016 is op 13 oktober 2016 ter griffie van het hof ingekomen.

Verloop bewilligingsprocedure

1. Het verzoek tot bewilliging is gericht aan het gerechtshof Den Haag. Dit hof heeft de behandeling van het verzoek bij beschikking van 1 juli 2016 verwezen naar het gerechtshof 's-Hertogenbosch. Vervolgens heeft dit hof de zaak bij beschikking van 15 juli 2016 ter behandeling verwezen naar het gerechtshof Arnhem-Leeuwarden.

2. Bij brief van 19 augustus 2016 heeft het hof, onder meer in reactie op de op 16 augustus 2016 ingekomen brief van mr. Van der Plas en de op 26 juli 2016 ingekomen brief van mr. Leliveld, partijen meegedeeld dat de procesdeelnemers zoveel als mogelijk en nodig is over dezelfde processtukken dienen te beschikken en dat, indien beslist wordt dat er een zitting zal worden gehouden, deze ingevolge de van toepassing zijnde wettelijke bepalingen niet openbaar zal zijn. Het hof heeft tevens de officieren van justitie verzocht een gespecificeerde en beargumenteerde opgave te doen toekomen van de gedeelten van het procesdossier die in hun visie niet aan klager en/of diens gemachtigde dienen te worden verstrekt.

3. Op 9 september 2016 hebben de officieren van justitie per e-mailbericht een opgave gedaan van de stukken die aan klager onthouden zouden moeten worden. Nadat mr. Van der Plas en mr. Leliveld in de gelegenheid zijn geweest op deze opgave te reageren, is bij voorzittersbeslissing (met bijlagen) van 14 november 2016 en aanvullend bij beslissing van 18 november 2016, beslist van welke stukken de kennisneming aan klager en diens gemachtigde zal worden onthouden.

4. Op 8 december zijn de "geschoonde dossiers" aan partijen toegezonden, met als bijlage een - ook digitaal verstrekte - tijdlijn.

5. Bij brief van 9 januari 2017 en aanvullend bij brief van 10 februari 2017 heeft mr. Van der Plas op het bewilligingsverzoek gereageerd.

6. Bij brief van 25 januari 2017 heeft de voorzitter de officieren van justitie verzocht alsnog de volledige tijdlijnen over te leggen, alsmede een aanvullend proces-verbaal omtrent ontbrekende notulen en twee documenten.

7. Mr. Leliveld heeft bij brief van 23 februari 2017 bezwaar gemaakt tegen het ter beschikking stellen van de volledige tijdlijnen. De advocaat-generaal heeft bij brief van 22 maart 2017 een aantal documenten overgelegd en verzocht om, gelet op de bescherming van de persoonlijke levenssfeer van verdachte en derden, niet de volledige tijdlijn naar buiten te brengen.

8. Uiteindelijk is door de voorzitter bij brief van 9 juni 2017 aan partijen meegedeeld dat een deel van de tijdlijn, vastgelegd op een door de advocaat-generaal bij brief van 24 mei 2017 aangeleverde cd-rom "tijdlijn Hof/RC", als bijlage bij de brief aan partijen ter beschikking wordt gesteld. En voorts dat de bestanden op de tweede aangeleverde cd-rom getiteld "tijdlijn 95/96/97" van kennisneming worden uitgesloten, in het belang van de bescherming van de persoonlijke levenssfeer van verdachte en betrokken derden, over wier priveleven talloze verwijzingen in die stukken staan vermeld. Die niet aan klagers verstrekte bestanden zijn door het hof tegen de achtergrond van het dossier als geheel op volledigheid gecontroleerd.

Het strafrechtelijk onderzoek

Onder leiding van de officieren van justitie bij het Landelijk Parket, mr. R.E.J. Steen en

mr. D.M.A. van der Zwan, heeft de rijksrecherche een strafrechtelijk onderzoek tegen verdachte ingesteld onder de naam "Tamarix."

Op 7 maart 2014 is daarnaast een vordering onderzoekshandelingen ex artikel 181 van het Wetboek

van Strafvordering bij de rechter-commissaris in de rechtbank te Den Haag gedaan.

Uit het proces-verbaal van bevindingen van de rechter-commissaris van 17 mei 2016 blijkt dat onder haar leiding onder meer de volgende onderzoekshandelingen zijn verricht:

- op 27 maart 2014 vond een doorzoeking ter inbeslagneming plaats van de woning van verdachte;

- op 22 april 2014 en aanvullend op 13 mei 2014 is een rechtshulpverzoek

ingediend bij de Turkse autoriteiten om in Turkije zeven getuigen te mogen horen. Dit verzoek is door de Turkse autoriteiten afgewezen;

- op 17 oktober 2014 is een herzien rechtshulpverzoek ingediend. Ook dit rechtshulpverzoek is afgewezen. De rechter-commissaris heeft op 24 oktober 2014 en 20 oktober 2015 het parket te Istanbul bezocht;

- op 20 mei 2015 is onder leiding van de rechter-commissaris een bezoek gebracht aan het ministerie van justitie te Ankara. Zij heeft aldaar opnieuw een rechtshulpverzoek aan de autoriteiten overhandigd;

- op 12 november 2015 is wederom een rechtshulpverzoek bij de Turkse autoriteiten ingediend. De beide laatstbedoelde verzoeken zijn eveneens afgewezen;

- de rechter-commissaris heeft de volgende getuigen gehoord:

- [getuige 1] op 22 juli 2014 en 5 november 2014,
- [getuige 2] op 19 september 2014,
- [getuige 3] op 9 december 2014,
- [getuige 4] op 16 december 2014 en

-op 22 april 2016 is verdachte door de rechter-commissaris gehoord.

De rechtshulpverzoeken aan de Turkse autoriteiten betroffen onder meer het horen van getuigen, het verstrekken van (informatie over mogelijke) in- en uitreisgegevens van verdachte in/uit Turkije, het opvragen van het dossier dat ten grondslag ligt aan de Turkse sepotbeslissing van 22 april 2013 en een nader onderzoek naar de inhoud van een zich bij de stukken bevindende Turkse notitie van onzekere herkomst, gedateerd 25 december 2002, waarin specifieke data zijn opgenomen van bezoeken die verdachte in de jaren 1995, 1996 en/of 1997 aan Turkije zou hebben gebracht.

Het hof stelt vast dat, ondanks alle inspanningen daartoe, het niet mogelijk is gebleken om toestemming van de Turkse autoriteiten te krijgen tot het horen van getuigen in Turkije, onder wie [betrokkene 1] , over wie hieronder meer. De Turkse autoriteiten hebben bovendien te kennen gegeven dat het buiten hen om naar Nederland halen van de getuigen teneinde hen in Nederland te horen, niet aanvaardbaar wordt geacht. De Turkse autoriteiten hebben zich ten overstaan van de rechter-commissaris telkens op het standpunt gesteld dat ten aanzien van deze kwestie sprake is van verjaring van de feiten en van toepasselijkheid van het zogenoemde *ne bis in idem* beginsel, dat wil zeggen dat iemand niet twee keer voor hetzelfde feit kan worden vervolgd. De rechter-commissaris heeft die standpunten telkens beargumenteerd bestreden, wat echter niet tot een gewijzigde opstelling van de Turkse autoriteiten heeft geleid.

De rijksrecherche heeft voorts langs andere wegen onderzocht of verdachte op de in de notitie uit 2002 genoemde dagen in Turkije kan zijn geweest. Daartoe zijn onder meer de volgende bronnen geraadpleegd:

- de agenda's van verdachte van de jaren 1990 tot en met 1998, waarbij de agenda's van de jaren 1995, 1996 en 1997 door het Nederlands Forensisch Instituut ook technisch op mogelijke valsheid zijn onderzocht,

- de agenda’s van derden,

- creditcard afschriften,
- bankafschriften,
- (gespecificeerde) telefoonrekeningen,
- vluchtgegevens,
- dienstreizen en
- vergaderverslagen.

Tevens zijn - ter verificatie van de inhoud en strekking van bovenbedoelde stukken - verschillende getuigen gehoord.

Het onderzoek in raadkamer

Op 30 juni 2017 is het verzoek tot bewilliging in raadkamer behandeld. Bij de behandeling waren de gemachtigde van klager, verdachte en zijn raadsman, alsmede de advocaat-generaal aanwezig. Zij zijn in raadkamer gehoord.

Het standpunt van de klager en zijn gemachtigde

Mr. Van der Plas heeft betoogd dat het openbaar ministerie in de zaken tegen verdachte jammerlijk heeft gefaald in het licht van de internationale verdragen ter bescherming van de mensenrechten en tegen kindermisbruik. Het door Nederland ondertekende Verdrag van Lanzarote waarborgt dat strafrechtelijke onderzoeken naar seksueel kindermisbruik prioriteit krijgen en zonder onnodige vertraging worden uitgevoerd. Ondanks de aangiften, de getuigenverklaringen en het overige ondersteunend bewijsmateriaal is in aanvang slechts een "oriënterend onderzoek" verricht, waaruit werd geconcludeerd dat er geen redelijk vermoeden van schuld was en er derhalve geen basis was voor een rechtshulpverzoek aan Turkije.

Voorts heeft mr. Van der Plas uiteengezet dat ook de Turkse autoriteiten de verdragen - met name het EVRM - schenden, nu er na het bevel van het hof tot vervolging stelselmatig is geweigerd om de verzochte rechtshulp te verlenen. Daarbij is volkomen ten onrechte een beroep gedaan op het *ne bis in idem* beginsel. In de zaak is immers noch een rechterlijk oordeel geveld noch heeft er een vervolging plaatsgevonden, waardoor geen legitiem beroep op dit beginsel kan worden gedaan.

Mr. Van der Plas heeft aangegeven dat zij het openbaar ministerie verantwoordelijk houdt voor de vertragingstactieken en de getoonde onwil om aan de bepalingen van de verdragen te voldoen.

Verder heeft mr. Van der Plas aangevoerd dat er voldoende bewijs in het dossier voorhanden is om verdachte verder te vervolgen. Het dossier en in het bijzonder verdachtes agenda laat voldoende ruimte voor reizen naar Turkije op de data zoals in het document van 25 december 2002 zijn vermeld en toont daar zelfs serieuze aanwijzingen voor. De verklaringen van de aangevers tegenover de politie, van getuige [getuige 1] en van de journalist [journalist] bevestigen elkaar op diverse details.

[betrokkene 1] begeleidde en beveiligde verdachte tijdens diens bezoeken aan Turkije. Hij heeft zowel in een afgedrukt interview als op video bevestigd dat hij bemiddelde tussen de jongens en verdachte. De authenticiteit van [betrokkene 1] en diens functie zijn tegenover de rechter-commissaris tijdens haar bezoek aan Turkije niet weersproken. De Turkse autoriteiten hebben evenmin aan het onderzoeksteam meegedeeld dat aangevers onbetrouwbare, omgekochte personen zouden zijn, wat de meest eenvoudige weg zou zijn geweest om van de Nederlandse delegatie af te komen.

Hetzelfde kan volgens mr. Van der Plas worden aangevoerd voor het aan de Turkse autoriteiten overgelegde document van 25 december 2002 met daarop inreisdata van verdachte in Turkije. [naam 3] , hoofd van het Turkse Directoraat Internationale Rechtshulp, heeft aangegeven dat het om informatie van de politie lijkt te gaan en heeft daaraan toegevoegd dat, als verdachte via de VIP-ingang Turkije is binnen gekomen, het goed mogelijk is dat dit niet is genoteerd. Ook de door de Turkse officier van justitie [naam 4] genoemde inreisdatum 20 juli 1996 correspondeert wonderwel met de - op het document van 25 december 2002 vermelde

datum van 23 juli 1996 waarop verdachte een bespreking in Antalya heeft bijgewoond. Ook het rapport van [naam 5] , voormalig adviseur van de minister van Binnenlandse Zaken en veiligheidsadviseur voor diverse Turkse instanties, bevestigt de aangiften, de verklaringen van getuigen en de inhoud van het document van 25 december 2002. Dit bewijs is noch door het onderzoek van de rechter-commissaris noch door het Tamarix-team ontkracht of tegengesproken.

De door het openbaar ministerie overgelegde tijdlijn is volgens mr. Van der Plas grotendeels gebaseerd op de agenda's van verdachte. Dat is, gezien de vele doorhalingen, onleesbare krabbels en enkele tipp-ex verwijderingen in de agenda's, een zwakke basis voor de samenstelling van de tijdlijn, nu helemaal niet vast staat dat de agenda's niet zijn gemanipuleerd. De gemachtigde heeft uit de overgelegde tijdlijn geconcludeerd dat verdachte op 11 en 12 november 1995, 17 februari 1996 en 7 juli 1996 in Turkije kan zijn geweest. Ook op de eerdergenoemde inreisdatum 20 juli 1996 met een bespreking op 23 juli 1996 is er ruimte in de agenda voor een bezoek aan Turkije. De eetafspraak met 'Mr. Mayer' op 20 juli 1996 bleek eerder al eens niet te zijn doorgegaan en de ministerstaf van 22 juli 1996 is in verdachtes agenda doorgestreept. Een aan het dossier toegevoegde zogenoemde minuut waarop was vermeld dat deze *voor* 23 juli 1996 moest uitgaan, is pas *op* 23 juli 1996 door verdachte geparafeerd. Het laat de mogelijkheid open dat verdachte op 23 juli 1996 in de ochtend nog in Antalya was, daarna terugvloog en de spoedeisende brief nog diezelfde avond parafeerde. Op 9 oktober 1996 verbleef verdachte in Genève en op de ochtend van de volgende dag zou hij naar Amsterdam kunnen zijn gevlogen. Of dat daadwerkelijk is gebeurd, is niet duidelijk.

Verdachte heeft wel op 11 oktober 1996 stortingen bij de ABNAMRO bank gedaan. Het bankafschrift vermeldt:

Uw kasstorting verkoop TR CH USD 550,-- F 300,-- contant.

De afkorting TR en CH worden in het bankwezen ook wel gebruikt als afkorting en verwijzing naar de landen Turkije respectievelijk Zwitserland. Er is voorlopig geen andere uitleg dan dat verdachte US dollars, Zwitserse franken en Turkse lira heeft ingeleverd. Dat zou een zeer sterk bewijs vormen voor de reizen naar Turkije zoals vermeld op het document van 25 december 2002.

De agenda's laten voorts, aldus nog steeds mr. Van der Plas, een merkwaardige leegte zien tussen 17

en 21 oktober 1996. Op 21 oktober 1996 is er weer een K4-overleg waar verdachte verifieerbaar aanwezig was. De overgelegde K4-documenten zijn echter niet compleet. Op 9 en 10 maart 1998 is een delegatie van hoge Europese ambtenaren naar Turkije afgereisd. Het verslag van die vergadering van 21 april 1998 vermeldt geen namen van deelnemers. Het is onaannemelijk dat beklaagde niet bij dit overleg aanwezig was. Dat zou zijn bewering logenstraffen dat hij sinds 1987 niet meer in Turkije is geweest.

Mr. Van der Plas heeft het hof - gezien het voorgaande - verzocht alsnog een onderzoek te laten doen naar de stortingen op 11 oktober 1996, de ontbrekende stukken van het K4-comité aan het dossier toe te voegen en het bewilligingsverzoek af te wijzen.

Het standpunt van de verdachte en zijn raadsman

[verdachte] wordt al vijftien jaar achtervolgd door allerhande ongefundeerde beschuldigingen. Alle beschuldigingen zijn terug te voeren op een onderzoek in de strafzaak tegen [naam 6] door de adviseur van mr. Van der Plas, [getuige 1] . Gesuggereerd wordt dat de samenwerking tussen Turkije en Nederland in de zaak [naam 6] gelegen is in het feit dat er door de Turkse autoriteiten druk is uitgeoefend op de top van het Nederlandse ministerie van justitie door gebruik te maken van chantage. Die chantage zou mogelijk zijn omdat [verdachte] zich met medeweten van en ondersteuning door de Turkse inlichtingendiensten in Turkije schuldig zou hebben gemaakt aan het misbruiken van minderjarige jongens.

Het valt ook in het perspectief van [verdachte] te betreuren dat er na de beschikking van het hof slechts ten dele onderzoek heeft kunnen plaatsvinden. Een onderzoek naar het document van 25 december 2002 zou ongetwijfeld hebben aangetoond dat het een vals document betreft. Het is een slecht in elkaar geflanste kopie en de genoemde data zijn voor het overgrote deel, door harde bewijzen van het tegendeel, te ontkrachten. De afgelegde verklaringen zijn ongeloofwaardig, van de taxiritjes om samen te gaan shoppen, het nemen van foto's met de mobiele telefoon (wat ten tijde van de beweerdelijk gepleegde feiten technisch nog helemaal niet mogelijk was), de verzoeken om een laptop voor de dochter van een van de klagers tot de vooropgezette show omtrent de fotoconfrontatie.

De gangen van [verdachte] zijn minutieus nagegaan en vele bronnen zijn kritisch onderzocht. In het proces-verbaal van bevindingen met betrekking tot de tijdlijn wordt geconcludeerd dat er geen enkele aanwijzing naar voren is gekomen dat [verdachte] in 1995, 1996 of 1997 in Turkije is geweest. Er zijn weliswaar een paar data onbekend gebleven, maar die betroffen maximaal vier aaneengesloten dagen. Het betreft bovendien geen van de data die in het document van 25 december 2002 worden genoemd, terwijl de verklaringen van aangevers met zich brengen dat [verdachte] in 1995, 1996 en 1997 ten minste vijf keer, meer dagen en in ieder geval twee keer langer dan twee dagen in Turkije zou moeten zijn geweest. Dit is, zo blijkt uit het verrichte onderzoek, onmogelijk.

Van niet-deugdelijke agenda's is niets gebleken. De getuigenverklaringen van de toenmalige secretaresses van [verdachte] zijn kristalhelder. Ook overigens sluit de agenda telkens naadloos aan bij de overige informatie over daarin genoteerde afspraken die op andere wijze in het onderzoek aan de orde is gekomen.

De door de gemachtigde van klager aangegeven data waarop [verdachte] in Turkije geweest zou kunnen zijn, zijn verifieerbaar onjuist. Zo staat in het document van december 2002 dat [verdachte] op 17 februari 1996 Turkije zou zijn ingereisd. In zijn agenda staan op 16 en 17 februari 1996 privé-afspraken vermeld. Deze zouden volgens de gemachtigde van klager gemakkelijk kunnen zijn afgezegd. Een getuige heeft echter verklaard dat [verdachte] op 17 februari 1996 in een groter gezelschap bij haar heeft gegeten en dat zij de avond daarvoor bovendien met hem naar een concert is geweest.

De gemachtigde van klager heeft voorts onder meer aangegeven dat [verdachte] in de periode van 20 juli 1996 tot 23 juli 1996 in Turkije is geweest.

Dat wordt afgeleid uit het document van december 2002, waarop 23 juli 1996 als inreisdatum wordt vermeld. Vast staat echter dat [verdachte] in de onderhavige periode op het ministerie van justitie waarnam voor de toenmalige secretaris-generaal [naam 7] , die in die periode met vakantie was. Op 20 juli 1996 vond een betaling plaats in Nederland, op 22 juli 1996 is de betaalpas van [verdachte] gebruikt en staan er diverse afspraken in de agenda.

Er blijft derhalve geen spaan heel van de suggesties aangaande het inreizen in Turkije.

De raadsman heeft verzocht het verzoek tot bewilliging toe te wijzen.

Het standpunt van de advocaat-generaal

Het openbaar ministerie heeft ook in de begintijd van deze kwestie zeer veel verkennend onderzoek verricht, maar wel op de gebruikelijke en wenselijke basis, namelijk die van integere afwegingen over de bewijspositie in het dossier en daaraan gekoppeld de vraag of er wel voldoende is om te kunnen spreken van een verdenking.

Nu, ruim drie jaar na de beschikking van het hof tot vervolging, is het openbaar ministerie van oordeel dat verdere vervolging niet haalbaar zal blijken. Er resteert onvoldoende aanwijzing voor schuld.

De aangifte van klager verwijst naar een gesprek dat klager heeft gevoerd met de Turkse journalist [journalist] . [getuige 1] heeft klager vervolgens geïnterviewd. Dat zijn de enige twee kenbronnen inzake de aangifte van klager. Ondanks alle inspanningen van justitie om hem naar Nederland te halen, is dat niet gelukt en heeft de rijksrecherche klager dus nooit kunnen horen.

[journalist] is door de rijksrecherche gehoord. Hij verklaarde dat [betrokkene 1] hem had verteld dat er geen misbruik had plaatsgevonden tussen klager en verdachte, maar wel dat er met een andere minderjarige jongen misbruik had plaatsgevonden. [journalist] verklaarde voorts dat klager hem niet heeft verteld dat hij een seksuele relatie heeft gehad en dat hij, [journalist] , niet wist of klager verdachte heeft ontmoet of gezien.

Tegenover [getuige 1] heeft aangever in het geheel geen seksuele handelingen vermeld, de emoties liepen zo hoog op dat aangever de kamer is uitgelopen. Later heeft klager tegen [getuige 1] verteld dat er ongewenste intimiteiten in de auto naar Bodrum hadden plaatsgevonden: "Ik werd gestreeld over mijn hand, mijn hoofd, mijn wangen."

De meest directe bronnen over wat aangever overkomen zou zijn, te weten de *de-auditu* ("van horen zeggen") verklaringen van [journalist] en [getuige 1] , bieden dus weinig houvast waar het gaat om de feitelijke gebeurtenissen. Juridisch is op basis hiervan bepaald nog niet duidelijk dat het om verkrachting gaat. Maar op zijn minst zo belangrijk is de vraag of het bewijsbaar is dat het om de in deze zaak als verdachte aangemerkte persoon gaat.

De fotoconfrontatie, verzorgd door [getuige 1] , is bijzonder. Vlak voordat hem de foto's werden getoond, vroeg klager om een laptop voor zijn dochter. De uitvoering van de fotoconfrontatie was verder zo gebrekkig dat de bewijsrechtelijke gevolgen dramatisch zullen zijn. De conclusie moet zijn dat de bewijspositie in de zaak van klager minimaal, zo niet nihil is.

Na de beschikking van het hof is er een rijksrechercheteam samengesteld, dat alle gelegenheid en middelen heeft gekregen om een diepgaand onderzoek uit te voeren onder leiding van twee zeer ervaren officieren van justitie. Nu beklaagde als verdachte kon worden aangemerkt, konden ook allerlei Bijzondere Opsporings Bevoegdheden worden toegepast. Zo is de telefoon van verdachte getapt en is zijn woning doorzocht, waarbij een groot aantal voorwerpen in beslag is genomen. Er is navraag gedaan bij verschillende inlichtingendiensten en er werden gegevens opgevraagd bij verdachtes werkgever.

Uit alle verkregen inlichtingen en stukken is vervolgens een tijdlijn samengesteld. Op basis van al die informatie moet worden geconcludeerd dat het niet mogelijk is dat verdachte in 1995, 1996 en 1997 tenminste vier bezoeken aan Turkije heeft gebracht, waarvan één bezoek, rekening houdend met de aangifte, minimaal vijf dagen zou moeten hebben geduurd. Daarbij moet in aanmerking worden genomen dat een vliegreis naar Turkije in de jaren '90 een grotere onderneming was dan vandaag de dag. Het aantal vluchten per dag lag toentertijd ook duidelijk lager dan in de huidige tijd. Er is helemaal niets teruggevonden over reizen van verdachte naar Turkije, terwijl er toch zo ongelooflijk veel gegevens over het leven van verdachte zijn teruggevonden.

Het document van 25 december 2002 vermeldt inreisdata die aan de hand van de verkregen informatie uit het onderzoek Tamarix alle weerlegd kunnen worden. Uit de verklaring van getuige [getuige 3] komt naar voren dat verdachte op 21 juni 1997 in Turkije zou zijn geweest. Verdachte was toen echter aantoonbaar niet in Turkije. Ook het onderzoek naar de bijeenkomsten van het K4-comité heeft geen enkele aanwijzing opgeleverd dat verdachte in die periode in Turkije is geweest.

Naar de mening van het openbaar ministerie is alles gedaan om klaarheid te brengen in deze zaak. Er zijn thans geen voldoende aanwijzingen meer voor de schuld van verdachte aan de verkrachting van klager, zodat het verzoek tot bewilliging voor toewijzing gereed ligt.

De overwegingen van het hof

De aangifte

Op 11 september 2008 en 25 mei 2010 heeft mr. Van der Plas namens klager schriftelijk aangifte gedaan van verkrachting en van seksueel misbruik van iemand jonger dan 16 jaar. De (summiere) aangifte van 11 september 2008 is gebaseerd op een e-mailbericht van de Turkse onderzoeksjournalist [journalist] d.d. 12 december 2007 aan mr. Van der Plas, waarin [journalist]

verslag doet van zijn onderzoek in de zaak [naam 6] . Het levensverhaal dat klager aan [journalist] heeft verteld, is een onderdeel van dit e-mailbericht. Klager heeft [journalist] verteld dat hij als 12- of 13-jarige op de stadsmuren van Topkapi in Istanbul, Turkije, leefde. Hij zou op enig moment door twee politiefunctionarissen naar een hotelkamer zijn gebracht, waar hij werd geconfronteerd met iemand die even oud was als zijn vader. In het e-mailbericht van [journalist] staat hierover: *"Nadat die functionaris was vertrokken zijn er een aantal dingen gebeurd. We zijn namelijk samen in bed gegaan en hij kuste en streelde mij onophoudelijk. Nadat deze gemeenschap enige tijd had geduurd, heeft hij mij verleid. Ik heb die nacht twee keer een dergelijke gemeenschap gehad met deze persoon."*

Twee dagen later zou deze persoon hem hebben meegenomen naar een hotel in Bodrum. Hier werd hij echter weggestuurd door het hotelpersoneel.

In het e-mailbericht bij de aangifte wordt voorts gerefereerd aan een verklaring van de Turkse politieman [betrokkene 1] , die [journalist] vertelde dat hij een persoon, [verdachte] , beveiligde tijdens drie van diens bezoeken aan Turkije. Bij het tweede bezoek heeft hij op zaterdagavond een jongen, waarvan hij dacht dat hij 14 of 15 jaar oud was en die op de stadsmuren leefde, opgehaald en naar de kamer van die persoon gebracht. De jongen zou hem de volgende dag hebben verteld dat zij seks hadden gehad. Op maandag is de man, volgens [betrokkene 1] , met de jongen naar Izmir en omgeving gereden.

In het e-mailbericht bij de aangifte valt verder te lezen dat [betrokkene 2] , oud-politiechef van Istanbul, tegenover [journalist] heeft verklaard dat zijn veiligheidsdienst de beveiliging verzorgde van [verdachte] . [betrokkene 2] vertelde dat [verdachte] , voor zover hij wist, in Turkije kwam in verband met de zaak [naam 6] . Sommige collega's, zo vertelde hij verder, zouden voor deze persoon een aantal diensten hebben verricht, "u mag ze zelf benoemen, zelfs in die jaren spraken wij al van een pedofiel", aldus zijn relaas tegenover [journalist] .

Vervolgens is klager op verzoek van mr. Van der Plas op 13 december 2009 in Turkije gehoord door de oud-politieman en adviseur van mr. Van der Plas, [getuige 1] , die op 22 juli 2014 bij de rechter-commissaris verklaarde dat hij sinds 2001 (als zelfstandige) aan de zaak [naam 6] werkt. Dit verhoor van klager is door twee videocamera's geregistreerd. Naar aanleiding van dit verhoor heeft mr. Van der Plas op 25 mei 2010 opnieuw aangifte gedaan van verkrachting en van seksueel misbruik van iemand jonger dan 16 jaar en voorts onder meer van mishandeling, omdat klager tegen [getuige 1] ook had verteld dat hij was mishandeld en bedreigd om hem te bewegen zijn aangifte in te trekken. In de aangifte van 25 mei 2010 heeft mr. Van der Plas gesteld dat klager bij een door [getuige 1] op 13 december 2009 verrichte fotoconfrontatie "zonder aarzeling" de foto van [verdachte] uit een reeks foto's heeft gekozen en dat hij ook [betrokkene 1] herkende als degene die hem als veiligheidsagent bij [verdachte] had gebracht.

Het onderzoek

Het hof dient in het kader van het thans voorliggende verzoek om bewilliging te beoordelen of het standpunt van het openbaar ministerie moet worden gevolgd, inhoudend dat na de in 2014 door het hof bevolen vervolging van verdachte in de vorm van een nader onderzoek, onvoldoende bewijs is vergaard om verdachte met succes ter zake van verkrachting te kunnen vervolgen.

Het openbaar ministerie dient immers in geval van een verdere vervolging ter zake van verkrachting te bewijzen dat er sprake is geweest van afgedwongen seksuele handelingen die mede het binnendringen van het lichaam van klager omvatten. Voorts moet worden bewezen dat [verdachte] degene is geweest die de verkrachting heeft gepleegd.

De aangifte die door mr. Van der Plas namens klager in 2008 is gedaan, bevat geen concretisering van het verwijt dat [verdachte] wordt gemaakt. De aangifte grijpt terug op een verklaring van de Turkse journalist [journalist] , tegenover wie klager zijn (levens)verhaal zou hebben gedaan. Dat verhaal van

klager zou ondersteund worden door verklaringen van [betrokkene 1] en [betrokkene 2] , eveneens afgelegd tegenover [journalist] . Na het horen van klager door [getuige 1] in 2009, is de aangifte in 2010 namens klager herhaald en aangevuld. Die aangifte grijpt voor wat betreft de concretisering van het verwijt aan verdachte terug op de verklaring tegenover [getuige 1] .

Het hof constateert dat het niet mogelijk is gebleken om klager of [betrokkene 1] in het kader van deze beklagzaak nader te horen over het relaas dat door hen zou zijn gedaan tegenover de journalist [journalist] . Oud-politiechef [betrokkene 2] is volgens informatie van mr. Van der Plas inmiddels overleden. De verhalen die [journalist] uit de mond van klager, [betrokkene 1] en [betrokkene 2] zegt te hebben opgetekend, konden op deze manier dus niet nader worden beoordeeld op waarheidsgehalte, betrouwbaarheid en authenticiteit.

[journalist] is in het kader van een eerdere beklagprocedure in februari 2011 door de rijksrecherche gehoord.

Het hof heeft zich door het verhoor van [getuige 1] door de rechter-commissaris op 22 juli 2014 en de videoregistratie van de verklaring die klager in 2009 tegenover [getuige 1] heeft afgelegd wel een oordeel kunnen vormen over de manier waarop die verklaring van klager en de bij gelegenheid van die verklaring uitgevoerde fotoconfrontatie tot stand zijn gekomen. Daarbij springen de volgende punten het meest in het oog.

[getuige 1] heeft tijdens zijn verhoor bij de rechter-commissaris verklaard dat hij in 1974 in dienst van de politie was getreden en betrokken was geweest bij de opsporing van zware criminaliteit. Hij verklaarde geen ervaring te hebben met fotoconfrontaties (*foslo's*), omdat die destijds door de technische recherche werden uitgevoerd. Ook had hij geen specifieke kennis om aangevers in zedenzaken te (kunnen) horen. Hij gaf aan sinds 1998 als zelfstandige te werken.

[getuige 1] verklaarde dat hij de reeks foto's voor de fotoconfrontatieset zelf had samengesteld, maar niet meer wist hoe hij die foto's had geselecteerd. Hij had het “niet volgens de regels der kunst gedaan, anders had hij het anders gedaan”, aldus [getuige 1] . De foto's had hij van internet gehaald, maar niet aan de hand van een door klager gegeven signalement. Het hof merkt hierbij op dat uit het dossier blijkt dat in de door [getuige 1] gebruikte fotoconfrontatieset onder meer foto’s zaten van de (oud) politici [naam 1] en [naam 2] .

Over de mogelijkheid dat klager voorafgaand aan de fotoconfrontatie al een foto van [verdachte] had gezien, verklaarde [getuige 1] op 24 maart 2014, toen hij in het kader van een *voorlopig getuigenverhoor* in een civiele procedure tegen [verdachte] door een rechter-commissaris werd gehoord, dat hij niet wist of klager eerder foto's van [verdachte] had gezien, omdat dit in zijn verhoor van klager in 2009 niet aan de orde zou zijn gekomen. Toen [getuige 1] tijdens zijn verhoor op 22 juli 2014 door de rechter-commissaris in het kader van deze beklagzaak werd geconfronteerd met een passage uit zijn verhoor van klager in 2009, waarin die hem vertelde over de foto's die de chauffeur zou hebben gemaakt van [verdachte] en van klager, verklaarde [getuige 1] dat hij in de volle overtuiging verkeerde dat beide aangevers, voorafgaand aan de door hem uitgevoerde *foslo,* géén foto's hadden gezien van verdachte, maar dat “het kan zijn dat hij een fout heeft gemaakt als het zo is gegaan”.

Uit het eerdergenoemde verhoor van [journalist] bij de rijksrecherche is verder gebleken dat [journalist] klager al eerder, voorafgaand aan het verhoor door [getuige 1] , foto's van [verdachte] heeft getoond.

De rechter-commissaris heeft [getuige 1] op 22 juli 2014 voorts gevraagd naar het verzoek van klager, vlak vóór de *foslo*, om de volgende keer een laptop voor zijn dochter mee te brengen. [getuige 1] heeft daarop als volgt gereageerd:

“U, de rechter-commissaris, houdt mij voor dat ik op dat moment toch na had moeten denken. Ik heb het

al meermalen verteld. Ik heb niet geprobeerd om de zaak rond te maken of iemand te beschuldigen. U, de rechter-commissaris, wijst me erop dat ik misschien wat kritischer had moeten zijn. U, de raadsman, vraagt mij of ik de betrouwbaarheid van de aangevers relevant vond. De taal was anders, de lichaamstaal begreep ik niet, ik ben er van uit gegaan dat er sprake was van echte identiteitsbewijzen."

Uit de transcriptie van het verhoor van klager door [getuige 1] blijkt overigens dat de identiteit van de gehoorde niet was te verifiëren. De gehoorde, van wie dus niet vaststaat dat het klager was, was bovendien kennelijk verbaasd dat er namens hem aangifte in Nederland was gedaan en verklaarde onder meer dat hij door een politieagent was voorgesteld aan een "oude, heel rijke, zakenman". Voorts verklaarde hij ten overstaan van [getuige 1] afwijkend ten opzichte van zijn verhaal aan [journalist] over de gebeurtenissen die op die kennismaking volgden.

Uit het bovenstaande blijkt in ieder geval dat de aangifte die namens klager is gedaan niet, zoals gebruikelijk in zedenzaken, kan worden geconcretiseerd door daartoe opgeleide en bevoegde zedenrechercheurs. De aangifte is vaag en op tal van punten onvoldoende gedetailleerd en roept door de manier waarop zij tot stand is gekomen - en door het verhoor van [getuige 1] verder is 'uitgewerkt' - op tal van punten vragen op voor wat betreft authenticiteit, betrouwbaarheid en waarheidsgehalte, die door eerdergenoemd gebrek aan medewerking van de Turkse autoriteiten niet meer geverifieerd kunnen worden.

Een cruciaal punt dat ter beoordeling voorligt is voorts dat het niet mogelijk is gebleken om met zekerheid vast te stellen dat de in de aangiftes van 2008 en 2010 bedoelde persoon c.q. dader daadwerkelijk [verdachte] betreft.

Uit de fotoconfrontatie die [getuige 1] met klager heeft gehouden kan op dit punt geen enkele conclusie worden getrokken, omdat bij de totstandkoming van die fotoconfrontatie immers in de verste verte niet is voldaan aan de eisen die in het strafprocesrecht aan een *foslo* worden gesteld. De gebreken in de uitvoering van de *foslo* zijn bovendien onherstelbaar. De verklaringen die [betrokkene 2] en [betrokkene 1] volgens de Turkse journalist [journalist] over de dader van de beweerdelijke verkrachting van klager hebben afgelegd, bieden op dit punt ook geen soelaas. Weliswaar noemen beiden op enig moment de naam [verdachte] , maar er wordt geen enkele concretisering genoemd op basis waarvan met zekerheid vastgesteld kan worden dat het hier daadwerkelijk [verdachte] betrof. Een enkele opmerking, zoals bijvoorbeeld die van [betrokkene 1] , over "de mijnheer was de persoon die ik ken als degene waarover ik later heb vernomen dat hij [verdachte] heet" is daarvoor volstrekt onvoldoende.

Dat de aangifte die namens klager is gedaan daadwerkelijk (het handelen van) *[verdachte]* betreft, staat naar het oordeel van het hof dan ook in het geheel niet vast.

Vervolgens dient te worden beoordeeld of er ondersteunend bewijs is voortgekomen uit het onderzoek door de rijksrecherche en de rechter-commissaris.

Het hof stelt vast dat de rechter-commissaris met grote inzet, vasthoudendheid en met valide juridische argumenten, heeft getracht de medewerking van de Turkse autoriteiten te bewerkstelligen. Wat er ook zij van de gronden waarop de verzoeken zijn geweigerd, de realiteit is dat niet te verwachten valt dat er van Turkse zijde nog medewerking zal komen. De rijksrecherche heeft alternatieve wegen gezocht om te onderzoeken of [verdachte] in de bedoelde jaren, en met name op de in het document van 25 december 2002 genoemde data, in Turkije kan zijn geweest.

De doorzoeking van het woonhuis van verdachte heeft een schat aan informatie opgeleverd die, voor zover mogelijk, is geverifieerd bij derden, onder andere door middel van agenda's van verdachte en van derden, bankafschriften, geldopnamen, vergaderverslagen, vluchtgegevens, telefoonrekeningen en zelfs concertprogramma's.

Er is tijdens de doorzoeking zoveel materiaal inbeslaggenomen, dat er een – voor de beoordeling van deze beklagzaak - compleet beeld van het leven van [verdachte] over de jaren 1995, 1996 en 1997 kon worden samengesteld. Dat beeld is vastgelegd op tijdlijnen, waaruit over alle drie die jaren per dag kan worden afgeleid of hij zich al of niet in Turkije kon bevinden.

Het hof heeft kennisgenomen van de volledige tijdlijnen en heeft deze geverifieerd aan de hand van de onderliggende stukken. Aan de hand daarvan is het hof tot de conclusie gekomen dat er geen enkele steun te vinden is voor de stelling dat [verdachte] in 1995, 1996 of 1997 in Turkije is geweest. De in het Turkse document van 25 december 2002 genoemde data zijn nauwkeurig in kaart gebracht en het beeld rondom deze dagen wijkt niet af van het levenspatroon van [verdachte] op andere dagen. Voor de meeste data die in dit document worden genoemd, geldt dat hij aantoonbaar elders was, waardoor ernstig aan de authenticiteit en de betrouwbaarheid van het document moet worden getwijfeld.

Verzoeken klager

Mr. Van der Plas heeft in haar toelichting in raadkamer gesteld dat het hof met lege handen lijkt te staan. In haar conclusie heeft ze het hof verzocht te bevelen dat het onderzoek gecompleteerd zal worden door:

- een nader onderzoek naar de storting op 11 oktober 1996 bij de ABNAMRO-bank en met name de betekenis van de afkortingen TR en CH;
- de K-4 documenten van 1998 aan het dossier toe te voegen.

Het hof stelt over dit eerste punt vast dat het proces-verbaal van de Rijksrecherche in het onderzoek Tamarix op bladzijde 590 vermeldt dat "op valutadatum 11 oktober 1996 een tweetal kasstortingen op de rekening van [verdachte] heeft plaatsgevonden inzake verkoop TR CH USD 550,- F 300,- contant en diverse vreemde valuta".

[verdachte] heeft in raadkamer toegelicht dat TR CH een afkorting betreft van Travelers Cheques en dat dit bankafschrift dus weergeeft dat hij travelers cheques ter waarde van 500 US dollars heeft ingeleverd/gestort. Nader onderzoek dienaangaande acht het hof niet noodzakelijk.

De documenten van het K4-comité over het jaar 1998, het tweede onderdeel van het verzoek van mr. Van der Plas, hebben gelet op het jaartal 1998 naar het oordeel van het hof geen relevantie voor de aangifte van klager en worden derhalve niet in het dossier gevoegd.

Het hof wijst beide verzoeken af.

Conclusie

Het hof heeft in 2014 bevolen om een strafrechtelijk onderzoek naar de aangifte van klager in te stellen, mede opdat er duidelijkheid geschapen kon worden ten aanzien van (een deel van) de geruchten en beschuldigingen die [verdachte] al jaren begeleiden.

Er heeft een zeer uitgebreid en gedegen onderzoek plaatsgevonden, waarbij geen steen op de andere is gelaten.

Er is namens klager aangevoerd dat het onderzoek nieuw bewijs zou hebben opgeleverd. Naar het oordeel van het hof heeft het onderzoek - integendeel - overtuigend aangetoond dat er ten aanzien van de gerezen verdenkingen slechts sprake is van speculaties en veronderstellingen.

Er is geen begin van aannemelijkheid dat [verdachte] in de jaren 1995, 1996 en/of 1997 in Turkije is geweest.

Ook overigens is het op grond van alle bevindingen in dit onderzoek hoogst onwaarschijnlijk dat de later oordelende strafrechter op basis van de voorliggende aangifte tot het bewijs van verkrachting zou kunnen komen, net zo min als tot de vaststelling dat het [verdachte] is geweest die voor dat feit verantwoordelijk is.

Het hof is daarom - met de advocaat-generaal - van oordeel dat van verdere vervolging van [verdachte] voor dit feit moet worden afgezien en zal derhalve als volgt beslissen.

Beslissing

Het hof:

wijst af het verzoek nader onderzoek te bevelen;

wijst af het verzoek documenten in het dossier te voegen;

bewilligt in het verzoek van de officieren van justitie tot het doen uitgaan van een kennisgeving van niet verdere vervolging.

Deze beschikking is gegeven door mr. H. Abbink, voorzitter,

mr. H.M.E. Tebbenhoff Rijnenberg en mr. M.L.H.E. Roessingh-Bakels, raadsheren,

in tegenwoordigheid van mr. N.E. Versloot, griffier, op 18 augustus 2017

en ondertekend door de voorzitter en de griffier.

Hoofdofficier van Justitie Istanbul

VERTALING UIT HET TURKS

REPUBLIEK TURKIJE
HET PARKET VAN DE HOOFDOFFICIER VAN JUSTITIE TE ISTANBUL
Bureau Bescherming van het Gezin en Voorkoming van Geweld tegen Vrouwen

Onderzoek nr. : **2013/7918**
Beslissing nr. : **2013/23448**

BESLISSING TOT NIET VERVOLGEN

DE EISER: DE OPENBAAR AANKLAGER
DE KLAGER

VERDACHTE:
1- JORIS DEMMINK
2- MEHMET AĞAR, oud Algemeen Directeur Veiligheidszaken
3- MEHMET EMİN ASLAN, oud plv. Directeur Veiligheidszaken te Istanbul
4- FERRUH TANKUŞ, oud directeur Narcoticazaken te Istanbul
5- HÜDAİ SAYIN, oud Hoofd Veiligheidszaken te Istanbul.

HET DELICT : Ambtsmisbruik, gekwalificeerd misbruik van een minderjarige
DATUM EN PLAATS DELICT: 1996 ISTANBUL/STAD

Het onderzoeksbescheiden is bestudeerd:

Hoezeer er met betrekking tot de beweringen van de klager ook is aangevangen met een strafrechtelijk onderzoek, is uit de in- en uitreisgegevens uit het onderzoeksdossier gebleken dat de verdachte Joris op 20/07/1996 Turkije is ingereisd, dat volgens de verklaringen van de getuige en klager de pleegdatum juli 1996 is,
Dat tijdens de pleegdatum de Turkse Strafwet nummer 765 van kracht was en het gestelde viel onder artikel 417/1van de Turkse Strafwet nummer 765, dat volgens artikel 102/3 van de Turkse Strafwet nummer 765 een verjaringstermijn gold van 10 jaren en dat zodoende het delict in juli 2006 is verjaard.
Gezien de uiteengezette redenen is conform de artikelen 172 en 173 van het Turks Wetboek van Strafvordering beslist:
Dat er geen plaats is om strafvervolging in te stellen tegen de verdachte,
De klager deze beslissing uit te reiken,
Tegen deze beslissing kan binnen vijftien dagen na uitreiking beroep worden ingesteld middels een schriftelijk verzoek welke ingediend dient te worden bij de Rechtbank voor Zware Strafzaken te Bakırköy of ons parket van de hoofdofficier van justitie te Istanbul ter verzending aan de Rechtbank voor Zware Strafzaken te Bakırköy. 22/04/2013

SELİM BERNA ALTAY
Officier van Justitie
30477

Vertaald door M. Demir (RBTV nr. 2907) te Den Haag op 17 mei 2013.

Hüseyin Baybaşin

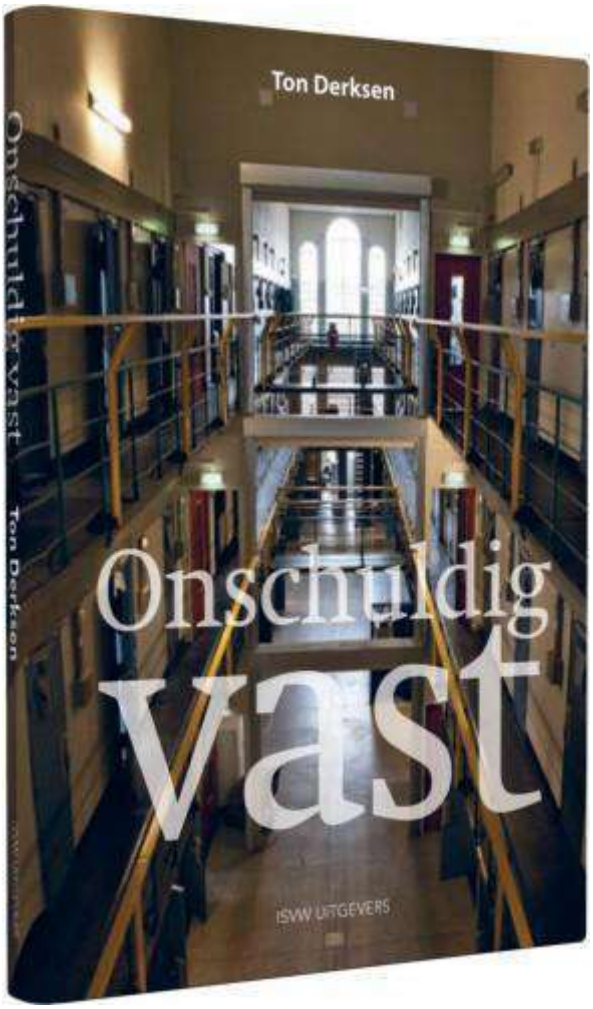

Onschuldig Vast
Ton Derksen
ISVW uitgevers
Nederlands
240 blz
november 2016
ISBN10: 9491693239
ISBN13: 9789491693236

Nr. 11/02065 H
Zitting: 4 juli 2017

Conclusie van de advocaat-generaal bij de Hoge Raad der Nederlanden, mr. D. Aben,
naar aanleiding van het herzieningsverzoek van H. Baybaşin

Raadsvrouw: mw. mr. A.G. van der Plas, advocaat te Amsterdam

1730 blz (pdf-bestand)

rechtspraak.nl

Download:

https://www.rechtspraak.nl/Organisatie-en-contact/Organisatie/Hoge-Raad-der-Nederlanden/Documents/Aben%20-%20Conclusie%20Baybasin%20170703.pdf

parlementair onderzoek versus enquête

De Tweede Kamer kan een zelfstandig parlementair onderzoek of enquête instellen. Artikel 70 van de Grondwet kent aan de Staten-Generaal het recht van enquête toe: ‘Beide Kamers hebben, zowel ieder afzonderlijk als in verenigde vergadering, het recht op onderzoek (enquête), te regelen door de wet.’ Naast het grondwettelijke recht van enquête is er ook een Wet op de parlementaire enquête. Deze wet stamt uit 1850, maar is in 2008 helemaal vernieuwd. Als de Tweede Kamer dus vindt dat een bepaalde zaak tot op de bodem uitgezocht moet worden, kan de Tweede Kamer zelfstandig een parlementair onderzoek of enquête instellen. Het verschil tussen een enquête en een onderzoek is dat een parlementaire enquêtecommissie getuigen onder ede mag ondervragen. Dit betekent dat een getuige een eed of belofte aflegt dat hij of zij de vragen naar waarheid beantwoordt. Als blijkt dat de getuige niet naar waarheid heeft geantwoord, kan hij of zij strafrechtelijk worden vervolgd. Een parlementaire onderzoekscommissie heeft deze bevoegdheid niet.

Politiek

Chanowski Productions Fabeltjeskrant

Wij politici beloven alles wat jullie maar willen horen.
Als Jullie maar op ons stemmen.Na de verkiezingen laten wij jullie toch barsten

Wij beloven:

- Luisteren naar de mensen en betrokkenheid in hun zorgen.
- Alles in de politiek moet anders en beter.
- De allerrijksten moeten inleveren.
- De controlerende taak van de Tweede Kamer moet uitgebreid.
- Ruimte voor andersdenkenden en waardigheid van ieder mens.
- Racisme en discriminatie actief bestreden en zal zwaarder bestraft.
- Politiek en rechters zijn de steunpilaren van onze rechtsstaat en samenleving.
- Toegang tot het recht voor de allerarmsten.
- Toegang tot de zorg voor de allerarmsten.
- Je recht kunnen krijgen tegen de overheid.
- Aandacht voor ouderen moet er zijn.
- Liefde voor de mensen.
- Recht op rustige oude dag en pensioen.
- De allerarmsten gaan er op vooruit.

Naamswijziging ministeries 'kost miljoenen'

metronieuws.nl
23 oktober 2017

_____

“Gegoochel met namen”

telegraaf.nl

Door ALEXANDER BAKKER
23-10-2017

BINNENLAND

DEN HAAG - Het aantreden van het nieuwe kabinet betekent tegelijkertijd de komst van een aantal ’nieuwe’ ministeries, en dat gaat miljoenen kosten. Behalve de verandering van ’Veiligheid en Justitie’ naar ’Justitie en Veiligheid’, krijgt ook het huidige ministerie van Infrastructuur en Milieu een nieuwe naam: Infrastructuur en Waterstaat.

Rutte-III: lasten omhoog voor Nederlanders, omlaag voor multinationals

Forum Democratie
15 nov. 2017

Foto Thierry Baudet / Forum Democratie 2017

Thierry Baudet (FVD) tijdens het debat over de afschaffing van de dividendbelasting: "Rutte-III verhoogt structureel de lasten voor gewone Nederlandse burgers en ondernemers en geeft €1,4 miljard aan zijn vrienden bij buitenlandse multinationals."

HET DOMME VOLK

WIJ GAAN STEMMEN OMDAT WIJ GELOVEN
IN DE MOOIE WOORDEN DOOR DE POLITIEK
POLITICI STAAN VOOR HET VOLKSBELANG
DAT IS ONZE VASTE OVERTUIGING

slavenmentaliteit

De minste eigenschap van een slaaf is niet noodzakelijk zijn onbekwaamheid om de waarheid te zien. De slaaf ziet en begrijpt deze terdege, maar kiest ervoor de realitieit te negeren. De slaaf heeft zich erbij neergelegd. Terwijl de meeste mensen persoonlijke onzekerheid in hun leven met vallen en opstaan proberen te overwinnen, neemt de slaaf de gemakkelijke weg door zich aan bureaucratie over te geven.

Bron: wijwordenwakker.org

Kiezer wordt een rad voor de ogen gedraaid

Of je het nu geheel of gedeeltelijk eens of oneens bent met de verkiezingsbeloften van je favoriete partij, het grote punt is dat politieke partijen verkiezingsbeloften doen waarvan ze eigenlijk heel goed weten dat die uiteindelijk niet uitvoerbaar blijken te zijn.

Bron: politiek.tpo.nl

14-02-2017

Ontbrekende partijpolitieke belangstelling voor corruptie?

Hebben politieke partijen belangstelling voor het sociaal-economische verschijnsel dat wij meestal aanduiden met het woord *'corruptie'*, en met de tegenhanger hiervan *'integriteit'*, voorzover die belangstelling zou kunnen blijken uit de tekst van hun Verkiezingsprogramma 2017-2021?
Neen, die belangstelling hebben ze niet, althans die woorden komen nauwelijks voor.

http://www.iffc.nl/uploads/files/analyse-verkiezingsprogramma-rsquos-michel-van-hulten.pdf

Bron: iffc.nl
Michel van Hulten, 15 februari 2017

Dit is een schijndemocratie

telegraaf.nl

24 APR 2017

“Watuzegt”

(ingezonden brieven)

fragment uit de brief

Wanneer wordt het volk nu echt gehoord? Eén keer in 4 jaar worden we tot in den treure lastig gevallen en gepusht om toch vooral te gaan stemmen, omdat het volk er werkelijk toe zou doen, om daarna weer te worden overgeleverd aan de arrogantie van de macht en vervolgens weer 4 jaren te worden vergeten.

Dat is geen democratie, dat is schijndemocratie. Iedereen snapt dat er bij het vormen van een parlement water bij de wijn moet worden gedaan, maar in de praktijk wordt er voorbij gegaan aan de mening van een groot deel van de bevolking! Hoe democratisch is dat?

Cobie Bos, Barsingerhorn

15 MAART 2017
TWEEDE KAMERVERKIEZINGEN
STEM OOK!
Niet
maar
VVD
NEDERLAND
STERKER & SOCIALER
PvdA
CDA
Samen
Sybrand Buma
En nu
vooruit
D66
de verandering
SGP
Daad bij het Woord
Hou vast aan je
idealen
GELOOF GEEN
POSTER
INFORMEER
JEZELF
Piratenpartij
BRENG HET HART
NAAR DE POLITIEK!
MenS
LIJST 13
STOP VERSPILLING
Nederland
Lokaal
Ton Schijvenaars
www.nederlandlokaal.nl
BRINKMAN
STEM
50
PLUS
LibDem
Én liberaal
én sociaal
Lijst 17
ANTI EUROPA
PARTIJ
Lijst 18
Lijst 19
SOPN
KIES
ZELF
20

Foto: tes.com

Photo: european commission (Letter sent by President Jean-Claude Juncker to Dutch Prime Minister Mark Rutte)

March 16- 2017

"Dear Prime Minister, Dear Mark,

I would like to warmly congratulate you for your clear victory at yesterday's election in the Netherlands. The people of the Netherlands voted overwhelmingly for the values Europe stands for: free and tolerant societies in a prosperous Europe.
The result of this election is an inspiration for many.

I look forward to continuing our excellent working relations, in particular our work on the future of Europe.

Laten we samen bouwen aan een sterk Europa!"

Regeerakkoord 2017 Rutte III

Het nieuwe regeerakkoord Rutte III blijkt achteraf “doos van pandora” van problemen,ellende en misére voor de gewone burger, gehandicapten en bejaarden.

Horrorkabinet RutteIII

Horrorscenario:

Nederland walhalla voor buitenlandse multinationals en spooktent voor bejaarden, gehandicapten en de onderklasse van de maatschappij.

“De Telegraaf:PvdA over Rutte III: multinationals boven mensen”

“Facebook: SP: Dit kabinet kiest voor multinationals”

“Elsevier weekblad:PVV: Mark Rutte is een politieke oplichter”

“de domheid van het hossende volk. Het volk wil gewoon belazerd worden”

Waarom liegen politici mensen systematisch voor? En waarom nemen mensen politici nog serieus?

De Nederlandse overheid liegt systematisch haar eigen volk voor puur en alleen maar vanuit zelfbehoud. Overheden zullen zoals elke heersende klasse altijd moeten liegen en bedriegen om zichzelf staande te houden. Liegen is het principe waar het voortbestaan van de heersende klasse op berust. Maar een systematische leugenaar zijn is niet genoeg. De leugens moeten geloofd worden. Door mensen zoals u en ik. En zolang genoeg mensen geloven in de leugens komt de leugenaar ermee weg. De verantwoordelijkheid ligt dus niet alleen bij de leugenaar maar ook bij de mensen die de leugens geloven. Kortom als je nog luistert naar een totaal corrupte en psychopate heersende klasse dan moet je je eens af gaan vragen waar je zelf eigenlijk mee bezig bent.

Bron: achterdesamenleving.nl

2017

de telegraaf op zaterdag 16 september 2017

Goed nieuws in uitgelekte miljoenennota

Geld rolt weer naar burger

Tolerantie en respect

Foto: Omroep West / Minister President Mark Rutte 2017

De kinderen van groep 5 van de Haagse basischool De Kameleon kregen in 2017 les van een wel heel bijzondere meester. Premier Mark Rutte kwam een uurtje les geven. Hij vertelde er over tolerantie, respect en dat je niet mag liegen. En hij deelde er natuurlijk handtekeningen uit…

Bron: omroepwest.nl

2017

Kabinet-Rutte III

De volledige lijst:

NAAM	PARTIJ	MINISTERIE	FUNCTIE
Wopke Hoekstra	CDA	Financiën	minister
Menno Snel	D66	Financiën (mogelijk Belastingdienst)	staatssecretaris
Eric Wiebes	VVD	Economische Zaken (+ klimaat)	minister
Carola Schouten	CU	Economische Zaken (landbouw)	minister
Mona Keijzer	CDA	Economische Zaken	staatssecretaris
Wouter Koolmees	D66	Sociale Zaken en Werkgelegenheid	minister
Tamara van Ark	VVD	Sociale Zaken en Werkgelegenheid	staatssecretaris
Halbe Zijlstra	VVD	Buitenlandse Zaken	minister
Sigrid Kaag	D66	Buitenlandse Zaken (ontwikkelingssamenwerking)	minister
Kajsa Ollongren	D66	Binnenlandse Zaken	minister
Raymond Knops	CDA	Binnenlandse Zaken (Koninkrijksrelaties)	staatssecretaris
Ank Bijleveld	CDA	Defensie	minister
Barbara Visser	VVD	Defensie	staatssecretaris
Ferdinand Grapperhaus	CDA	Veiligheid en Justitie	minister
Sander Dekker	VVD	Veiligheid en Justitie (rechtspraak en advocatuur)	minister
Mark Harbers	VVD	Veiligheid en Justitie (asielzaken)	staatssecretaris
Arie Slob	CU	Onderwijs, Cultuur en Wetenschap	minister
Ingrid van Engelshoven	D66	Onderwijs, Cultuur en Wetenschap	minister
Hugo de Jonge	CDA	Volksgezondheid, Welzijn en Sport	minister

NAAM	PARTIJ	MINISTERIE	FUNCTIE
Bruno Bruins	VVD	Volksgezondheid, Welzijn en Sport	minister
Paul Blokhuis	CU	Volksgezondheid, Welzijn en Sport	staatssecretaris
Cora van Nieuwenhuizen	VVD	Infrastructuur en Milieu	minister
Stientje van Veldhoven	D66	Infrastructuur en Milieu (portefeuille infra)	staatssecretaris

Bron: nos.nl

20-10-2017

Slechts 8 miljardairs bezitten evenveel als de armste helft van de wereldbevolking

(OXFAM Novib)

Het klootjesvolk

Klootjesvolk: mensen met weinig fantasie en geen interesse in de politiek en samenleving in het algemeen die wel gaan stemmen.De politiek maakt misbruik van het politieke onbenul van de gemiddelde Nederlanders. Het domme volk is niet in staat de ballon door te prikken om de leugen te kunnen doorzien.

In Sheep's Clothing: Understanding and Dealing with Manipulative People

by George K. Simon Ph.D. (Author)

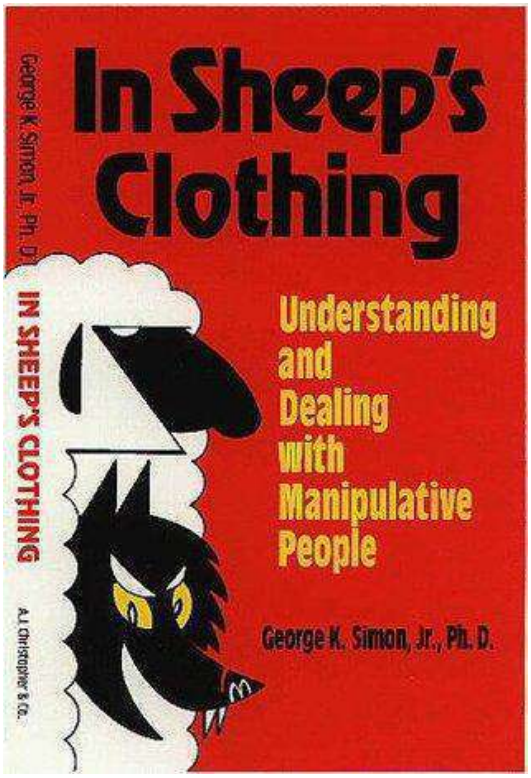

In Sheep's Clothing: Understanding and Dealing with Manipulative People

George K. Simon Ph.D.

Published by Parkhurst Brothers Publishers Inc (2010)

ISBN 10: 1935166301 ISBN 13: 9781935166306

Gebakken Lucht

Nick Davies

Nederlands

Uitgever: Lebowski

ISBN: 9789048803026

2010

(er is ook de oorspronkelijk versie van in het Engels)

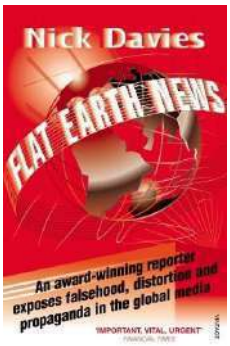

Geen vertrouwen in de politiek

De gewone man heeft geen vertrouwen meer in de politiek. Politiek interesseert de gewone man niet en die leest ook de kamerstukken niet. Alles in de media dat is die vrij snel daarna vergeten. Voor de gewone man maakt het ook niet uit, zolang die maar zijn kratje bier en voetbalwedstrijdje kan blijven genieten, de rest kan hem verder geen moer schelen. Maar ze moeten van “Zwarte Piet”afblijven want dat is traditie. Naast “Zwarte Piet” is het enige waar je in dit land een menigte voor op de been krijgt verzet op de komst van vluchtelingen. Van tijd tot tijd zien we protesten opkomen in de samenleving die hevig en kortstondig zijn. De protesten richten zich tegen onveilige kerncentrales, milieu, zorg, en bezuiniging door de overheid algemeen.

Samengevat:

De niet-politiek geïnteresseerde burger heeft geen of weinig verstand van ingewikkelde politieke onderwerpen. Handelen vaak impulsief heftig met een opgefokt oververhit hoofd uit gevoelens van onvrede over zaken die hun persoonlijke belangen onmiddellijk raken, wat zich dan uit in kortstondig claimend gedrag. Maar de ontevredenheid kan ook ontstaan door ergernis die zich in de hoofden van de mensen is blijven opstapelen over een specifiek onderwerp in de maatschappij.

Linkse radicalen willen G20 ‘aanvallen en vernietigen’ in Hamburg

Hamburg/ Duitsland
06/07 juli 2017

Scholen sluiten tijdelijk, winkeliers timmeren hun ramen dicht. Hamburg bereidt zich voor op een weekeinde vol geweld en vandalisme: 100.000 demonstranten zijn op de been voor de G20-top, van wie een deel naar verwachting voor onrust en geweld zal zorgen. Extreem links is massaal aanwezig in Hamburg. 'Aanvallen en vernietigen' is het doel van de tienduizenden demonstranten, gewapend met spandoeken, molotovcocktails, en in een aantal gevallen zelfs vuurwapens. Aanleiding is de G20-top in de Duitse stad. Politie Hamburg vraagt om versterking: anti-G20-rellen duren voort, zeker 110 agenten zijn gewond geraakt bij rellen in Hamburg op donderdagavond. De radicale betogers, die zich verzetten tegen de G20-top in de Duitse stad, gingen hard tekeer tegen de Mobiele Eenheid. Gewapend met molotovcocktails, spandoeken en rookbommen protesteerden radicale demonstranten tegen de G20-top, die neoliberalisme, oorlog en hebzucht zou symboliseren.

elsevierweekblad.nl

Foto: NOS / 2017

In Hamburg zijn protesten tegen de G20-top opnieuw uitgelopen op ongeregeldheden. Gewelddadige demonstranten wierpen op straat barricaden op en staken deze in brand. Ook werden winkels geplunderd.

Top-down social control

- Top-down social control
- Banking barons
- Military industrial complex (weapons,oil,pharma,chemical,construction)
- Political marionettes
- Underclass

Underclass Definition:

Popular Terms People who are at the bottom of a society having become victims of poverty trap. This class is largely composed of the young unemployed, long-unemployed, chronically-sick, disabled, old, or single-parent (usually the mother) families. It also includes those who are systematically excluded from participation in legitimate economic activities, such as cultural, ethnic, or religious minorities or illegal immigrants. Children of the underclass (specially those from single-parent families) often lack educational qualifications and social and other skills and are, therefore, unable to rise out of it.

businessdictionary.

Most action groups are stuck due to lack of professional approach, lack of resources, ideological fragmentation and aversion to transform into a lake permanent organization. It is precisely the organizations they oppose. What you see In action groups is the spontaneity and temporality. People are driven by acute indignation, and general dissatisfaction with the functioning of society as such.

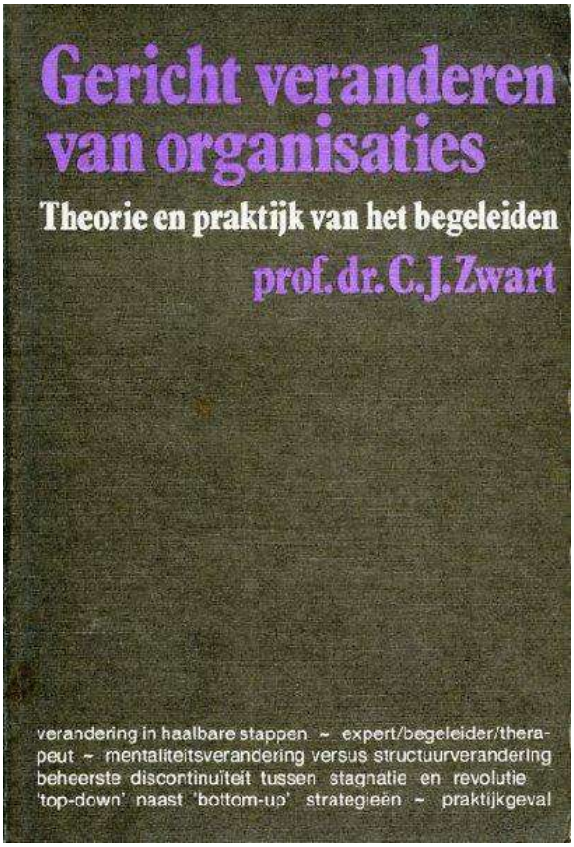

Prof.dr.C.L. Zwart

Titel: Gericht veranderen van organisaties

ISBN: 9060692837

Taal: Nederlands

Uitgever: Lemniscaat

Gericht veranderen van organisaties

Prof.dr. C.J. Zwart

De huidige machthebbers immers zullen alles in het werk stellen om de status quo te handhaven, aangezien deze hun eigen belangen het meest dient.

Gericht Veranderen, Zwart: 2.5.4; blz 126 t/m 129 “Het actie model”

Groepen in de samenleving (sociale actie):

De meeste actiegroepen lopen vast door gebrek aan professionele aanpak, gebrek aan middelen, ideologische versplintering en afkeer om zich om te vormen tot een meer permanente organisatie. Het zijn juist de organisaties waartegen zij zich verzetten. Wat je ziet bij actiegroepen is de spontaniteit en tijdelijkheid. Mensen zijn gedreven door acute verontwaardiging, en algemene onvrede met het functioneren van de samenleving als zodanig.

Om totale systeemverandering te kunnen bewerkstellen is nodig:

- systematische doelrelatie,
- permanente actie.

fake-democracy

(censorship by the EU of the internet freedom of expression and speech)

The Netherlands is a hybrid regime"Bilderbergers versus government", where the fundamental freedoms and rights of the people are not fully respected. Human rights used for self-promotion and as a political instrument by the establishment. See what's happen in America today under Trump and see what's happen today in de European Union.

Theresienstadt: *Theresienstadt setup by the Nazi's as a showmodel to mislead the outside world what's really happen". Where living conditions were relatively better than in the rest of the camps. "The führer donates the Jews one city" a propaganda film by the Nazi's between 1944 and 1945.*

Donald Trump: You are fake news…

ABC / Jan 11- 2017

Donald Trump refused to answer a question from CNN reporter Jim Acosta during the Jan- 11 news conference in 2017.

For more: http://abcnews.go.com/Politics/trump-.

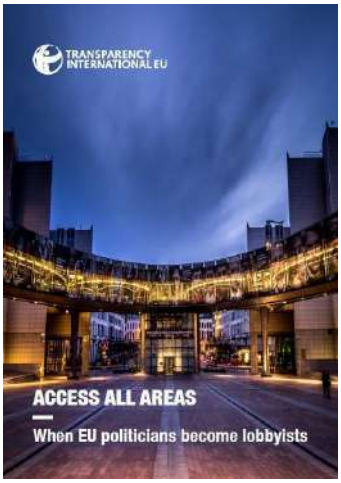

“When EU-politicians become lobbyists”

Raphaël Kergueno

report

2017

Transparency International

150.000 handtekeningen tegen bankjob Barroso

- 12 oktober 2016 17:58

José Manuel Barroso © EPA

Europese ambtenaren vragen de opschorting van de pensioenrechten van hun voormalige Commissievoorzitter José Manuel Barroso.

- Lobbyist Barroso

- 'Barroso schond gedragscode EU niet'

Toen Barroso in juli meldde dat hij aan de slag ging bij de Amerikaanse bankreus Goldman Sachs wekte dat bij eurocraten ergernis.
Een handvol ambtenaren kroop in de pen en startte een petitie tegen de 'moreel laakbare' keuze van de oud-voorzitter en de **'onverantwoordelijke draaideurpolitiek'** die de Europese instellingen imagoschade berokkent.
De petitie werd door 151.000 mensen ondertekend, waaronder **20.000 uit België**.
Vandaag overhandigden de ambtenaren hun protestbrief aan vertegenwoordigers van de Europese Commissie, de Europese Raad en het Europees Parlement.
Barroso, die de Commissie leidde van 2004 tot 2014, respecteerde de afkoelingsperiode van achttien maanden vooraleer hij aan de slag ging bij Goldman Sachs. Niettemin stak er een storm van protest op tegen diens aanstelling bij een bank die in opspraak kwam in de financiële crisis.
Zijn opvolger Jean-Claude Juncker heeft het dossier doorverwezen naar het adviescomité over ethische kwesties.

Dat driekoppige comité buigt zich intussen ook over de recente onthulling dat oud-eurocommissaris **Neelie Kroes** tijdens haar mandaat directeur was bij een vennootschap op de Bahama's.

Bron: Belga

tijd.be
belga
2016

The European Union Democratic Values Barroso versus Farage

http://www.archive.org/details/TheEuropeanUnionDemocraticValues

(audio-parts European Parliament 2010): Barroso part State of the Union 2010 versus Farage, (montage by IFUD of Human Rights 2012)

The New York Times

Goldman Sachs Names Elisha Wiesel Chief Information Officer

By NATHANIEL POPPER JAN. 9, 2017

Continue reading the main storyShare This Page

Photo

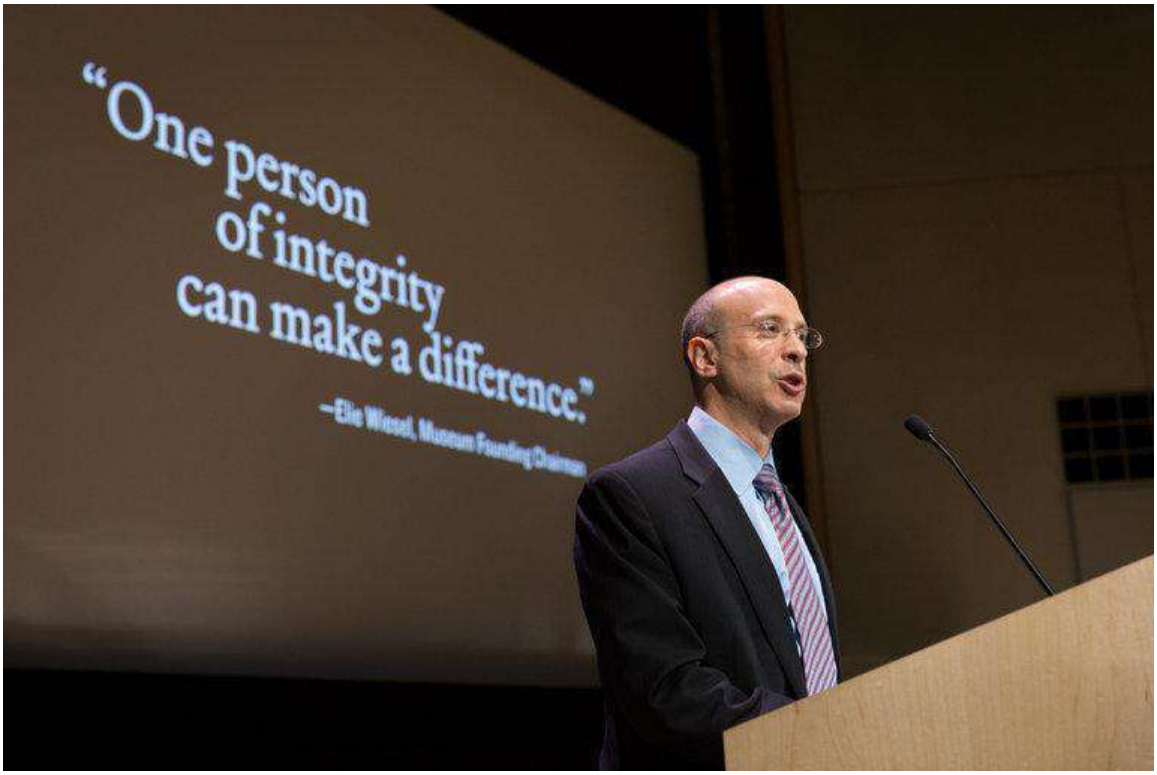

Elisha Wiesel, 44, is best known for his life outside Goldman Sachs, as the only child of Elie Wiesel, the Nobel Peace Prize winner and author of "Night," who died last summer. CreditU.S. Holocaust Memorial Museum

The son of the Holocaust survivor and activist Elie Wiesel, Elisha Wiesel, is taking over the top technology job at Goldman Sachs.

Goldman announced on Monday that Mr. Wiesel would become the chief information officer, taking over from R. Martin Chavez, a prominent executive who pushed to make Goldman more of a forward-looking technology firm.

Mr. Chavez was recently elevated to become Goldman's chief financial officer after one of the firm's top executives, Gary Cohn, left to join Donald J. Trump's administration. Mr. Chavez will step into that role this spring, succeeding Harvey Schwartz, who has been named one of two co-presidents of the bank.

Within Goldman's traditionally button-down culture, Mr. Chavez is known for openly talking about how his personal life — as a Latino and gay man — played into his work.

Mr. Wiesel, 44, is also best known for his life outside of Goldman, as the only child of the Nobel Peace Prize winner and author of "Night," who died last summer.

The younger Mr. Wiesel said in an interview last year that early on his father gave him one rule that grew out of his desire to see the Jewish people continue on after the Holocaust: marry Jewish.

"I remember I came home from college with a purple mohawk my freshman year, and my dad was not fazed," Mr. Wiesel said in the interview. "He said: 'I love you, and I would walk down the street with you any time, anywhere. I am not embarrassed. I would take you to shul like this and out to dinner. I love you. You are my son. You can do anything you want as long as you marry Jewish.' "

Mr. Wiesel came to Goldman as a result of his love of programming computer games, he said in an internal event at Goldman. While at Goldman, Mr. Wiesel has been the organizer of a vast, after-hours scavenger hunt that raised millions of dollars for charity.

Mr. Wiesel joined Goldman in 1994, in the same division where Mr. Chavez and the firm's chief executive, Lloyd Blankfein, once worked, the J. Aron trading division. Most recently, he has been the chief risk officer in the firm's overall trading division.

In his new job, Mr. Wiesel will report to Mr. Chavez, who has been a longtime mentor.

Goldman also announced on Monday that the longtime head of the technology division, Don Duet, is retiring from the firm. He will be replaced by two younger executives, John Madsen and Umesh Subramanian.

The Daily Telegraph

Tony Blair to earn £2m as JP Morgan adviser

Tony Blair's earnings from the new post provoked fury among MPs

By Toby Helm and Bruno Waterfield
12:01AM GMT 11 Jan 2008

Tony blair will earn around £2 million a year in his part-time role as **adviser to the Wall Street bank JP Morgan** without ever having to go into the office, The Daily Telegraph has learnt.

- **James Kirkup: Blair, the financial doofus of Wall Street**
- **Blair's decade in power: the full story**
- **UK politics: The latest news and analysis**

The salary - far higher than reported so far - is proof that Mr Blair is well on course to becoming the richest former prime minister in history.

Last night rumours were growing that he is also increasingly keen on landing the job as the first fully fledged president of the European Union - meaning he would be mixing part-time

posts advising businesses with one of the most powerful positions in world politics.

A spokesman for JP Morgan refused to comment on Mr Blair's salary last night but said the bank viewed the appointment as particularly vital at a time when the world economy was entering one of the most difficult periods in recent history.

"We thought that in these turbulent times he would be especially valuable for the company," he said.

JP Morgan is part of JP Morgan Chase & Co, a financial services firm with assets of around £760 billion in more than 60 countries.

Sources close to the bank said Mr Blair would not need to have an office on Wall Street as he would be called upon "as needed" - and would give much of his advice over the telephone. He might occasionally attend a board meeting or go on visits to parts of the world where the bank had major interests.

Mr Blair said on Wednesday that he expected to land a "small handful" of other similar posts with firms in different sectors in the coming months.

Mr Blair's earnings from the new post provoked fury among Labour and Opposition MPs. Ian Gibson, the Labour MP for Norwich North, said it was "unbelievable" that Mr Blair was making such sums.

"It really is extraordinary when many people are fighting for their jobs and millions of public sector workers, including the police, are being denied a decent pay rise.

"What does he know about banking anyway? What use is he to JP Morgan other than a face and a mouth?"

Des Turner, the Labour member for Brighton Kemptown, accused the former prime minister of "cashing in big-time". Gerald Howarth, the Tory defence spokesman, said the payments would appal servicemen in Iraq and Afghanistan, who were risking their lives for their country for only modest financial rewards.

"I think it will be viewed with some contempt by the Armed Forces that he picks up this large cheque when he was happy to send British troops into battle ill-equipped and in insufficient numbers," he said.

News of the appointment came as Mr Blair prepared to return to the front line of European politics with a speech tomorrow alongside the French President, Nicolas Sarkozy, in Paris. Mr Sarkozy is pushing for Mr Blair to be installed as EU president next year.

Later this month Mr Blair will be centre stage again when he will serve as a co-chairman of the World Economic Forum in Davos, Switzerland. A spokesman for the forum said he would not be paid for the work.

Another of the co-chairmen at the Davos event will be JP Morgan's chairman, Jamie Dimon, who was responsible for recruiting Mr Blair to his bank.

The former premier's presence at the prestigious Davos gathering of global business leaders and politicians is unlikely to please Gordon Brown, who will be attending the event for the first time as Prime Minister.

Since leaving office, Mr Blair has already signed a deal reported to be worth at least £5 million as the advance for writing his memoirs.

This is in addition to £550,000 already earned in speaking engagements since he left Downing Street last June.

Friends say he is now able to command fees of at least £100,000 a time on the international lecture circuit without any difficulty.

In 2004 the Blairs took out a huge mortgage on a £3.65 million house in Connaught Square, London, which lands the couple with a monthly bill of £16,000.

Last year they also bought the adjoining mews house for £800,000. Together with the payments on their house in Trimdon Colliery, Co Durham, and two flats in Bristol, this took their total mortgage payments to over £20,000 a month.

EU officials said there would be no barrier to Mr Blair becoming the first EU President of the Council of Ministers while advising private sector companies at the same time.

BANK OF TONY - IN

£5m as an advance for writing memoirs.

£2m a year for part-time advice to JP Morgan bank.

£1.2m a year in estimated (minimum) earnings from the global lecture circuit.

£117,500 a year from Combined Prime Ministerial and MP's pension.

£90,000 a year in Public Service Allowance for the costs a former Prime Minister incurs from running an office.

£2m in expected (minimum) income from other private advisory roles.

£200,000 a year as (potential) EU president.

Total £10.6m

BANK OF TONY - OUT

£282,000 a year in total mortgage payments: on two properties in central London, a house in Co Durham and two flats in Bristol.

£200,000 a year in office running costs.

£100,000 a year in costs providing for children while at school and university.

£25,000 a year for the cost of a live-in nanny for seven-year-old Leo.

Total £607,000

deVolkskrant BUITENLAND

Tony Blair en Jean-Claude Juncker. © EPA

Tony Blair is terug, en gaat zich actief mengen in het Brexit-debat

Tony Blair gaat zich actief mengen in het Brexitdebat. Dat kondigde de oud-premier aan op de Dag van de Arbeid en de 20ste verjaardag van zijn eerste van drie verkiezingsoverwinningen. Volgens de 63-jarige sociaal-democraat zal een Brexit het land grote schade toebrengen, zo beweerde hij tegenover The Daily Mirror. Hij vindt dat de huidige leider van de Labour Partij, Jeremy Corbyn, niet genoeg doet om het tij te keren.

Door: Patrick van IJzendoorn 1 mei 2017

Top-down social control

- Banking barons
- Military industrial complex (weapons,oil,pharma,chemical,construction)
- Political marionettes

Underclass

underclass Definition:

Popular Terms People who are at the bottom of a society having become victims of poverty trap. This class is largely composed of the young unemployed, long-unemployed, chronically-sick, disabled, old, or single-parent (usually the mother) families. It also includes those who are systematically excluded from participation in legitimate economic activities, such as cultural, ethnic, or religious minorities or illegal immigrants. Children of the underclass (specially those from single-parent families) often lack educational qualifications and social and other skills and are, therefore, unable to rise out of it.

http://www.businessdictionary.com/definition/underclass.html

BILDERBERG 2015

A woman holds a sign reading, “Stop Bilderberg Mafia,” in front of a police checkpoint on a road leading to the Interalpen-Hotel Tyrol, the venue of the Bilderberg Meeting, near Telfs, Austria, June 12, 2015. Photo: Christian Bruna/AFP/Getty Images

2016 Bilderberg Conference In Dresden

In This Photo: **Sharon Dijksma**

Dutch politician Sharon Dijksma arrives at the Hotel Taschenbergpalais Kempinski Dresden for the 2016 Bilderberg Group conference on June 9, 2016 in Dresden, Germany. The Taschenbergpalais is hosting the 2016 Bilderberg Group gathering that will bring together 130 leading international players from politics, industry, finance, academia and media to discuss globally-relevant issues from today until June 12. A wide spectrum of groups have announced protests to be held nearby. Critics charge the secretive nature of the Bilderberg Group annual meetings is undemocratic.

(June 8, 2016 - Source: Sean Gallup/Getty Images Europe) zimbio.com

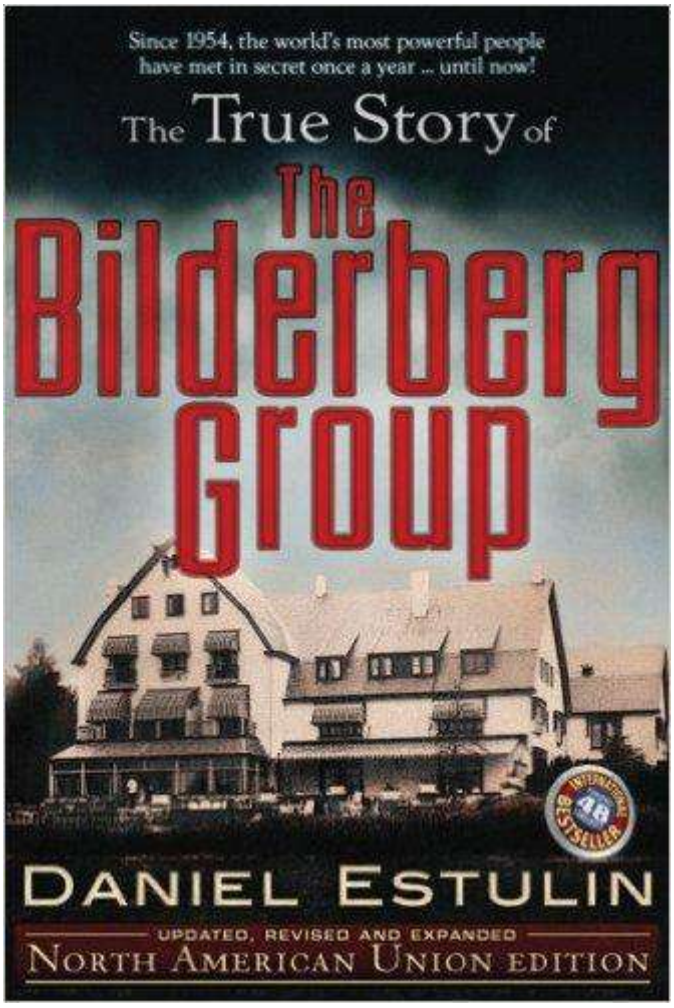

Auteur
Daniel Estulin
Taal
Engels
Verschijningsdatum
januari 2017
ISBN10
1634240871
ISBN13
9781634240871

Skull & Bones

America's Secret Establishment

An Introduction to the Order of Skull & Bones

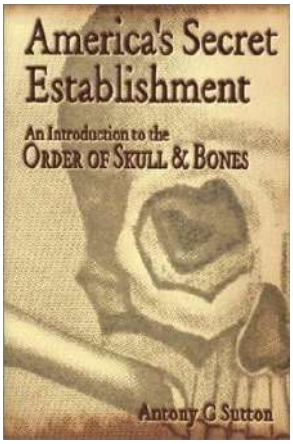

The story behind America's most exclusive brotherhood

For 170 years they have met in secret. From out of their initiates come presidents, senators, judges, cabinet secretaries, and plenty of spooks. They are the titans of finance and industry and have now installed a third member as United States President George W. Bush. This intriguing behind-the-scenes look documents Yale's secretive society, the Order of the Skull and Bones, and its prominent members, numbering among them Tafts, Rockefellers, Pillsburys, and Bushes. Far from being a campus fraternity, the society is more concerned with the success of its members in the post-collegiate world. Included are a verified membership list, rare reprints of original Order materials revealing the interlocking power centers dominated by Bonesmen, and a peek inside the Tomb, their 140-year-old private clubhouse.

Antony C. Sutton was a research fellow at the Hoover Institution at Stanford University and an economics professor at California State University, Los Angeles. He is the author of 21 books, including Wall Street and the Rise of Hitler.

http://www.trineday.com/index.html

MEDIA

Nederlandse journalisten zijn beïnvloedbaar, onderdanig en weinig moedig

Nieuwe serie - Journalist te koop: Udo Ulfkotte spreekt

19-02-2015,
Arnold Karskens

De Nederlandse journalist is beïnvloedbaar, onderdanig aan de autoriteit en weinig moedig. Dit meent Udo Ulfkotte (55), voormalig verslaggever van de *Frankfurter Allgemeine Zeitung*. Het eerste interview in een nieuwe serie op *TPO Magazine*: 'Journalist te koop'.

(Voormalig redacteur van de Frankfurter Allgemeine Zeitung (FAZ) en auteur Udo Ulfkotte is in 2017 overleden aan de gevolgen van een hartinfarct. Hij is 56 jaar oud geworden)

Journalisten laten zich omkopen, liegen en heulen met de machthebbers

Udo Ulfkotte

Kopp Verlag
Gekaufte Journalisten
gebunden • 336 Seiten
ISBN: 978-3-86445-143-0

Hat Deutschland eine "Lügenpresse"?

Nach einer Umfrage des Forsa-Institutes stimmen 44 Prozent der Befragten ganz oder in Teilen zu, es gebe eine "Lügenpresse", wie es die Pegida-Bewegung behauptet. Medienexperten prüfen, was daran wahr sein könnte.

Medien in Deutschland würden "von ganz oben gesteuert" und daher "geschönte und unzutreffende" Berichte verbreiten - dieser Meinung war beinahe jeder zweite der aktuell vom Meinungsforschungsinstitut Forsa repräsentativ ausgewählten rund 1000 befragten Bundesbürger. Die Flüchtlingsbewegung beherrscht die Medienberichterstattung, gleichzeitig erleben die Deutschen das Thema "live" in der eigenen Umgebung. Seitdem ergeben sich offenbar deutliche Unterschiede in der Wahrnehmung von Bürgern und der Darstellung von Journalisten. Ob es diese Differenzen wirklich gibt und wie groß sie inzwischen sind, beschäftigt Medienexperten bereits seit den Veröffentlichungen des früheren Berliner Finanzsenators Thilo Sarrazin, der die Integration von Zuwanderern in Deutschland als "gescheitert" bezeichnete. Der mediale Shitstorm, der sich über das SPD-Mitglied ergoss, war enorm. Das wiederholte sich infolge der Berichte über die islamkritische Pegida-Bewegung. "Wir leben weit entfernt von einer Meinungsfreiheit", sagte Norbert Bolz, Kommunikationsforscher an der TU Berlin dazu im Rahmen eines Fernsehinterviews. Es sei eine Sache, immer gute Beispiele von sehr gut integrierten Migranten in der Presse zu zeigen. Aber zum vollständigen Bild gehöre auch, über negative Entwicklungen zu berichten. Das geschehe aber beim Thema Zuwanderung nicht immer und lasse den Verdacht von Manipulationen aufkommen. Viele Medien seien seinen Beobachtungen zufolge von einem linksintellektuellen Diskurs geprägt. "Ausgerechnet die, die früher für Aufklärung, Presse- und Meinungsfreiheit kämpften, sind heute die großen Tabumächte", beklagt Bolz. "Zur Meinungsfreiheit gehört aber vor allem der Respekt vor Andersdenkenden." Den vermisse er häufig. Bolz wird von Praktikern aus der Branche bestätigt.

Viele Medienvertreter bieten offenbar nicht die vom Bürger gewünschte Meinungsvielfalt ab Vorverurteilung oder Weglassen Nachdem er in seinem Internet-Blog Kritisches über den russischen Präsidenten Putin schrieb, erfuhr der Publizist Roland Tichy eine Protestwelle von Putin-Anhängern. "Man versuchte, uns niederzuwalzen". Viele Journalisten hätten angesichts solcher Mechanismen aufgehört, sich zu wehren. Das sei ein Fehler. Tichy, der erfahrene Diplom-Volkswirt, Chefredakteur mehrerer großer Wirtschaftspublikationen und heutige Vorstandsvorsitzende der Ludwig-Erhard-Stiftung, präsentierte auf einer Veranstaltung des Instituts noch weitere Beispiele zum Thema "Medien und Wahrheit". "Die Grenzen zwischen Lügen, Verschweigen und Selbstzensur sind fließend."

Roland Tichy: "Im Internet wird zurückgeschrieben"
Beispiel Sebnitz: In dem sächsischen 8000-Einwohner-Ort, in dem Rechtsradikale immer wieder für Schlagzeilen sorgten, verunglückte der Sohn eines deutsch-irakischen Apotheker-Paares tödlich. Sofort hieß die Schlagzeile: "Neonazis ertränken Kind." Die Wahrheit: Es handelte sich um einen Badeunfall nach einem Herzleiden des Jungen. Eine Zeitung, die über

die wahren Umstände berichtete, schrieb dennoch sinngemäß: So,wie die Stimmung in Sebnitz sei, hätten aber Neonazis die Täter sein können.
Es geht in den Medien vor allem um die Wortwahl: Die BBC World meldete: "In Den Haag wurde der niederländische Politiker Geert Wilders vom Vorwurf der Volksverhetzung freigesprochen." Die deutsche Tagesschau sprach in dem Zusammenhang vom "islamfeindlichen und rechtspopulistischen Politiker Geert Wilders".
Deutsche Journalisten haben nach einem internationalen Vergleich der Ludwig-Erhard-Stiftung ein anderes Selbstverständnis als ihre Kollegen im Ausland. Tichy: "Sie sind Propheten einer Sache, und sie kämpfen für etwas, statt über etwas zu berichten."
Beispiel Worte und Bilder: Antifaschisten mit Knüppeln in der Hand hatten auf Polizisten eingeprügelt. In einer Bilderstrecke sah man aber nur Pegida-Demonstranten auf Polizisten zugehen. Tichy dazu: "Pegida-Anhänger 'grölen' immer, die Gegenbewegung 'ruft' nur."
Beispiel Täterbeschreibungen: Per Gerichtsbeschluss sei Tichy verboten worden, den Namen eines Wirtschaftsbetrügers zu nennen, der nach einer verbüßten Haftstrafe wieder anfing, Anleger mit dubiosen Ölaktien zu gewinnen. "Hier erleben wir eine Spannung, in der Journalisten gezwungen sind, die Wahrheit nicht mehr zu sagen", klagt Tichy. Über die ethnische oder religiöse Zugehörigkeit von überführten und verurteilten Straftätern dürfe er als Journalist auch nur in Ausnahmefällen schreiben, so will es der Kodex des Presserates. "Ist das jetzt Schutz oder Zensur?", fragt der Medienfachmann.

Pressevielfalt am Kiosk

Internet bietet Vergleiche

Mit der verstärkten Nutzung von Internetquellen und der Vernetzung in sozialen Medien könne das, was die Medien berichten, umgehend verglichen und ausgetauscht werden. Die Deutungshoheit der Journalisten sei vergangen, sagen viele der führenden Medienwissenschaftler. Vor allem Blogs offenbarten auch Gedanken, die nicht vom Mainstream der Hauptmedien abgedeckt würden. Dies werfe verstärkt Zweifel auf, ob immer wahrheitsgemäß berichtet werde.

Lutz Hachmeister: "Wohlfühl-Journalismus bringt nichts"
"Es ist auf jeden Fall zu einfach, den Vorwurf der Lügenpresse in die rechtspopulistische Ecke abzutun." So äußert sich Lutz Hachmeister, Kommunikationswissenschaftler und langjähriger Leiter des Adolf-Grimme-Instituts, im DW-Interview. Für den Vorwurf gebe es eine Grundlage: "Es gibt Eliteverflechtungen zwischen Journalismus, Politik und Industrie. Das fällt den Leuten natürlich auf. Die denken dann, diese Eliten hängen irgendwie zusammen, sind verflochten und verfilzt und informieren uns nicht korrekt, nicht unabhängig genug." Lutz Hachmeister hat in seinen Publikationen immer wieder über diese Eliteverflechtungen geschrieben. Anzutreffen sei diese Verflechtung zum Beispiel im öffentlich-rechtlichen Sendersystem. Ein Höhepunkt: 2014 erklärte das Bundesverfassungsgericht die Strukturen der Aufsichtsgremien des Zweiten Deutschen Fernsehens (ZDF) für gesetzeswidrig.
Alles von oben gesteuert ?
Steuern die Eliten die Presse in Deutschland? "Das ist eine Verschwörungstheorie, die so nicht stimmt", meint Hachmeister, "aber es stellt sich schon die Frage, wann was berichtet wird und wann über Dinge erst mal nicht berichtet wird." Das entscheide sich oft nach den bestehenden Verflechtungen der Medienhäuser mit gesellschaftlichen Eliten. "Da merkt das Publikum schon, dass es weniger Unabhängigkeit gibt, als die Presse gerne von sich selbst behauptet", stellt Hachmeister fest. Seitdem sich die politischen Polaritäten abgeschliffen hätten, gebe es definitiv auch weniger "Gatekeeper" in den Medien, die bestimmte Berichte anordnen oder Tendenzen vorgeben würden, so Hachmeister.
Dennoch hielten schon vor einem Jahr in einer Umfrage des britischen Markt- und Meinungsforschungsinstituts YouGov 47 Prozent der befragten Deutschen die Berichte über den Ukraine-Konflikt für einseitig. Nur 40 Prozent glaubten an eine objektive und unabhängige deutsche Presse.

WWW-LINKS

Deutsch lernen mit der DW

Hier finden Sie zu diesem Artikel eine vereinfachte Version für Deutschlerner – mit Vokabelglossar und Audio.

- **Datum** 30.10.2015
- **Autorin/Autor** Wolfgang Dick
- **Themenseiten** Pegida, Fake News
- **Schlagwörter** Lügenpresse, Pegida, Medienwissenschaft, Presse, Medien

- **Teilen** Versenden Facebook Twitter google+ mehr ...

- **Kommentieren** 6 Kommentare
- **Feedback**: Schreiben Sie uns!
- **Drucken** Seite drucken

dw.com

2015

Markus Gärtner

Lügenpresse

gebunden, 284 Seiten, zahlreiche Grafiken
Verlag: Kopp Verlag
Artikelnummer : 946800
ISBN-13: 9783864452406

The UN provides life-saving assistance to more than 65 million displaced persons.

United Nations

www.un.org

Vereniging van
Nederlandse Gemeenten

Vaste commissie voor Veiligheid en Justitie
uit de Tweede Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA 'S-GRAVENHAGE

doorkiesnummer	uw kenmerk	bijlage(n)
(070) 373 8785		-
Betreft	**ons kenmerk**	**datum**
opvang (niet rechtmatig verblijvende) vreemdelingen en uitspraak ECSR	ECSD/U201402109	12 november 2014

Geachte Tweede Kamerleden,

Uw commissie behandelt in het Algemeen Overleg van 20 november a.s. onder meer het beleid inzake opvang en onderdak van (niet-rechtmatig verblijvende) vreemdelingen en de bevindingen van het Europees Comité voor Sociale Rechten (ECSR). Deze luidt dat Nederland iedereen die kwetsbaar is, moet voorzien van basale levensvoorzieningen, zoals onderdak, voedsel en kleding. De uitspraak heeft grote gevolgen voor gemeenten waar uitgeprocedeerde asielzoekers op straat leven. De VNG wil uw commissie graag het volgende meegeven:

Gemeenten constateren dat met het terugkeerbeleid, zoals geformuleerd in het Bestuursakkoord 2007, in de praktijk nog onvoldoende resultaat wordt geboekt. Een groot deel van de uitgeprocedeerden wordt of kan niet worden uitgezet en dezen vinden we terug in onze gemeenten. Niets doen leidt tot risico's voor betrokkenen en maatschappelijke risico's wat betreft volksgezondheid en openbare orde en veiligheid. De uitspraak van de ECSR bevestigt gemeenten in de opvatting dat er iets moet gebeuren.

De uitspraak negeren is geen optie, noch in de internationale verhoudingen en noch in de interbestuurlijke verhoudingen in Nederland. Terugkeerbeleid is een verantwoordelijkheid van de Rijksoverheid. In de interbestuurlijke verhoudingen zijn kosten die een gevolg zijn van falend rijksbeleid voor rekening van het Rijk.

Opvang moet geen aanzuigende werking hebben. Daarom willen gemeenten een uiterst sobere 'bed-bad en brood'-opvang. Daarnaast willen gemeenten een opvang-plus-voorziening die alleen bestemd is voor mensen van wie duidelijk is dat er iets mee moet gebeuren zoals medische gevallen en kwetsbaren. Het bieden van sobere voorzieningen biedt van daaruit meer kans op terugkeer dan het leven op straat.

De VNG heeft de staatssecretaris voorstellen gedaan over de manier waarop de opvang vorm kan krijgen. Dit past uiteraard in het perspectief van het terugkeerbeleid. De VNG vraagt het Rijk om deze voorstellen in goed overleg gezamenlijk uit te werken. Wij vragen uw commissie om ondersteuning van ons standpunt en hopen dat u de staatssecretaris vraagt om op korte termijn de manier waarop de opvang vorm kan krijgen samen met de VNG verder uit te werken.

Hoogachtend,
Vereniging van Nederlandse Gemeenten

J. Kriens
Voorzitter directieraad

Gemeente Amsterdam
Gemeenteraad
Gemeenteblad

Initiatiefvoorstel

R

Jaar	**2014**
Afdeling	**1**
Nummer	*****
Publicatiedatum	*****
Agendapunt	*****
Datum initiatiefvoorstel	**21-11-2014**

Onderwerp

Initiatiefvoorstel ter instemming van het raadslid mevrouw Femke Roosma (GroenLinks) van 21-11-2014, getiteld: ‘Een Toegankelijke Opvang voor Dak- en Thuislozen II: Geen regiobinding, maar bed, bad en brood voor iedereen’ en kennisnemen van de bestuurlijke reactie

Met dit initiatiefvoorstel stel ik u voor het volgende besluit te nemen:

Tekst van openbare besluiten wordt gepubliceerd

De gemeenteraad van Amsterdam

Gezien het initiatiefvoorstel van het raadslid mevrouw Femke Roosma (GroenLinks) van 21-11-2014, getiteld: ‘Een Toegankelijke Opvang voor Dak- en Thuislozen II: Geen regiobinding, maar bed, bad en brood voor iedereen’,

Mede gezien de bestuurlijke reactie op het initiatiefvoorstel en de behandeling in de raadscommissie voor Zorg en Sport;

besluit:

I. in te stemmen met genoemd initiatiefvoorstel;

II. het college van burgemeester en wethouders op te dragen:
- In het vervolg voor de laagdrempelige opvang (inloop en nachtopvang) géén toegangscriteria te stellen en dus bed, bad en brood voor alle dak- en thuislozen (ongeacht verblijfsstatus, regiobinding of inschrijving in het GBA) aan te bieden.
- Het criterium van regiobinding te schrappen uit de toegangsregels voor alle vormen van maatschappelijke opvang en duidelijk te communiceren dat het beleid op dit punt gewijzigd is.
- De dak- of thuisloze na opvang te betrekken bij en inspraak te geven in het bepalen van in welke gemeente een individueel traject voor uitstroom naar een woning of woonvoorziening het meest kansrijk is
- Ook het OGGZ-criterium te schrappen uit de toegangsregels en een algemener criterium toegang te hanteren in lijn met wat in de nieuwe WMO wordt benoemd als: “niet in staat zijn zich op eigen kracht te handhaven in de samenleving.”

III. kennis te nemen van de bestuurlijke reactie op het initiatiefvoorstel.

Wettelijke grondslag

Gemeentewet art. 147a, lid 1

Een ieder heeft recht op 'bed bad-en-brood'

Meerderjarige uitgeprocedeerde vreemdelingen hebben onvoorwaardelijke recht op sobere opvang zoals nu door de gemeente Amsterdam feitelijk geboden bed-bad-en-broodvoorziening. Dat blijkt uit uitspraken die de rechtbank Amsterdam vandaag heeft gedaan in de zaken van zeven vreemdelingen. Zij hadden beroep ingesteld tegen de weigering van de gemeente hen maatschappelijke opvang te bieden op grond van de Wet Maatschappelijke Ondersteuning 2007 (Wmo). De gemeente vindt dat alleen specifieke groepen voor deze opvang in aanmerking komen. Anderen kunnen gebruik maken van de opvang door de Dienst Terugkeer & Vertrek.

De rechtbank oordeelt met verwijzing naar de uitspraak van het Europees Comité van de Sociale Rechten (ESCR) dat de gemeente onrechtmatig verblijvende (meerderjarige) vreemdelingen noodopvang moet bieden. Toegang weigeren tot de bed-bad-en-broodvoorziening raakt het respect voor de menselijke waardigheid zodanig dat het recht op een privéleven van een persoon (art. 8 EVRM) onmogelijk wordt gemaakt.

De aanspraak op een basisvoorziening geldt naar het oordeel van de rechter onvoorwaardelijk en mag niet afhankelijk worden gemaakt aan het meewerken van de vreemdeling aan zijn uitzetting.

Overigens betekent dit niet dat aan elk verzoek van onrechtmatig verblijvende vreemdelingen voor noodopvang hoeft te worden voldaan. Alleen als er geen aanspraak kan worden gemaakt op andere opvangvoorzieningen, bijvoorbeeld door het COA, kan er een beroep worden gedaan op de Wmo. De bed-bad-en-broodvoorziening geldt als laatste vangnet en is tijdelijk van aard.

Uitspraken

- ECLI:NL:RBAMS:2015:2651
- ECLI:NL:RBAMS:2015:2655
- ECLI:NL:RBAMS:2015:2653
- ECLI:NL:RBAMS:2015:2650
- ECLI:NL:RBAMS:2015:2649
- ECLI:NL:RBAMS:2015:2654
- ECLI:NL:RBAMS:2015:2656

Bron: rechtspraak.nl
08 mei 2015

Eén op tien Nederlanders voelt niks voor gelijke rechten voor vluchtelingen

Eén op de tien Nederlanders vindt dat mensenrechten niet moeten gelden voor vluchtelingen in ons land.

Dat blijkt uit onderzoek van het College van de rechten van de Mens. Vandaag is het de Internationale dag van de rechten van de mens.

Voor iedereen
Een ruime meerderheid (63 procent) van de ondervraagden vindt dat Nederland er wél alles aan moet doen om de mensenrechten van vluchtelingen te beschermen.

Voorzitter van het College voor de Rechten van de Mens, Adriana van Dooijeweert, laat het Reformatorisch Dagblad weten dat mensenrechten juist voor iedereen gelden. "We moeten mensen hiervan bewust maken, want ons onderzoek laat zien dat niet iedereen dit vanzelfsprekend vindt. Die bewustwording begint bij kinderen op school."

Rechten beschermen
Uit het onderzoek blijkt verder dat meer dan de helft van de Nederlanders (53 procent) vindt dat Nederland er alles aan moet doen om de rechten van vluchtelingen in Nederland te beschermen. 13 procent van de ondervraagden vindt dat juist niet.

Drie op de tien Nederlanders maakt zich zorgen over de schending van de rechten van vluchtelingen in Nederland. Een net zo'n grote groep maakt zich geen zorgen.

Bron: rtlnieuws.nl

10 december 2015

Nederland schond regels bij 'bed, bad, brood'

Trouw

HOME

redactie– 15:12, 15 april 2015

Vluchtelingen in Amsterdam moesten deze week de Vluchtgarage verlaten. Momenteel bivakkeert een deel van hen in tenten in de Amsterdamse Pijp. Foto: anp

Nederland heeft Europese regels overtreden bij de opvang van uitgeprocedeerde asielzoekers. Deze mensen zonder papieren hebben recht op voedsel, kleding en onderdak (bed, bad en brood).

Het kabinet benadrukt dat in Nederland basale voorzieningen beschikbaar zijn voor iedere vreemdeling, ook voor hen die hier zonder geldige verblijfstatus verblijven, zoals medisch noodzakelijke zorg. Daarbij spant de Nederlandse regering zich in om te voorkomen dat (uitgeprocedeerde) asielzoekers in Nederland dakloos op straat verblijven.

Dossier Bed-Bad-Brood

Een chronologisch overzicht

Dit is een overzicht van alle gebeurtenissen inzake de 'bed-bad-brood' opvang, waarover de afgelopen jaren op deze site artikelen zijn gepubliceerd. Door op de **titel** van de alinea te klikken gaat u naar het oorspronkelijke bericht. Door op het **jaartal** hieronder te klikken verspringt de cursor naar het begin van de berichten uit dat jaar.

2014
2015
2016
2017

---

17 jan 2013 –Protestantse Kerk klaagt Nederlandse Staat aan bij Raad van Europa

De Protestantse Kerk in Nederland (PKN) dient via haar koepelorganisatie de 'Conference of European Churches' (CEC) een klacht in tegen de Nederlandse Staat bij de Raad van Europa. De klacht richt zich op het onthouden van het recht op voedsel, kleding en onderdak aan ongedocumenteerden, in strijd met het Europees Sociaal Handvest. Het recht op voedsel, kleding en onderdak is nauw verbonden met het recht op leven en is cruciaal voor het respect voor ieders menselijke waardigheid. PKN-scriba dr Arjan Plaisier: "*Het is bijbels om de menselijke waardigheid te beschermen. Ieder mens is tenslotte geschapen naar Gods beeld. Dat geldt nadrukkelijk ook voor mensen die op straat gezet worden. De kerk kan niet anders dan voor hun waardigheid opkomen*."

1 jul 2013 – Klacht PKN ontvankelijk verklaard

Het Europees Comité voor Sociale Rechten, bestaande uit deskundigen uit de bij de Raad van Europa aangesloten landen met de taak toe te zien op de naleving van het Europees Sociaal Handvest door de lidstaten, verklaart de klacht van de PKN ontvankelijk. Dat betekent dat het Comité de zaak nu inhoudelijk zal gaan behandelen. Een oordeel van dit comité van onafhankelijke deskundigen is bindend, zo is vastgelegd in een aanvullend protocol dat het collectief klachtrecht regelt en dat in 2006 ook door Nederland is ondertekend.

25 okt 2013 – tussenuitspraak ECSR: *decision on immediate measures*

Voor mensen die buiten alle voorzieningen vallen dreigt ernstige, onherstelbare schade aan hun leven en lichamelijke integriteit als zij uitgesloten worden van opvang, voedsel en kleding. Het eindoordeel van het ECSR kan echter nog maanden op zich laten wachten. Daarom heeft de PKN ook om een ordemaatregel (een soort 'voorlopige voorziening') gevraagd en die is op 25 oktober door het comité toegewezen ('*decision on immediate measures*'). In deze 'tussenuitspraak' wordt de Nederlandse Staat opgedragen "*alle mogelijke maatregelen te nemen met het oog op het vermijden van ernstige, onherstelbare*

schade aan de lichamelijke integriteit van personen die het risico lopen verstoken te blijven van onderdak, voeding en kleding".
Het comité spreekt daarbij expliciet van "*een gecoördineerde aanpak op nationaal en gemeentelijk niveau"* om er voor te zorgen dat er in de basisbehoeften wordt voorzien. Alle betrokken publieke instellingen dienen van deze beslissing op de hoogte te worden gebracht. Verwacht wordt dat Nederlandse rechters deze tussenuitspraak in hun beslissingen zullen laten meewegen.

13 nov 2013 – PKN stuurt reactie op standpunt Nederlandse overheid

Het recht op leven en menselijke waardigheid is onvoorwaardelijk; het onthouden van basisvoorzieningen als onderdak, eten en kleding, mag nooit worden gebruikt als drukmiddel om iemand te dwingen een land te verlaten. Aldus betoogt de PKN in haar reactie aan het ECSR op het standpunt van de Nederlandse overheid d.d. 27 sep 2013. De overheid wijst herhaaldelijk op de eigen verantwoordelijkheid van de vreemdeling: zij die meewerken aan hun vertrek krijgen opvang en ondersteuning. Bovendien stelt de Nederlandse overheid zich op het standpunt dat de bepalingen van het Handvest alleen van toepassing zijn op rechtmatig verblijvenden.
De PKN verwijst naar een eerdere klacht in 2008 van Defence for Children International bij het ECSR, die er voor heeft gezorgd dat er een einde kwam aan het op straat zetten van (gezinnen met) kinderen. Ongedocumenteerde vreemdelingen die zonder basisvoorzieningen op straat worden gezet en aan hun lot worden overgelaten zijn net als kinderen evenzeer kwetsbaar en hebben dus ook een minimale vorm van bescherming nodig, aldus de PKN.

15 jan 2014 – uitspraak Centrale Raad van Beroep

De Centrale Raad van Beroep spreekt uit dat het Europees Sociaal Handvest niet is geschonden in een zaak van een asielzoekster die op wisselende adressen bij kennissen opvang heeft. Daarom verklaart de CRvB de *decision on immediate measures* van het ECSR niet van toepassing.

8 mei 2014 – uitspraak Rechtbank Amsterdam

De Rechtbank Amsterdam erkent het "*recht op menswaardig bestaan waarvoor voedsel, kleding en onderdak een vereiste zijn*", zich daarbij baserend op de ECSR uitspraak van 25/10/13. De gemeente kan niet worden gedwongen een bijstandsuitkering te verstrekken, maar de rechtbank spreekt wel van een "*positieve verplichting voor de Staat der Nederlanden*" om in voedsel, kleding en onderdak te voorzien.

16 mei 2014 – uitspraak Rechtbank Den Haag

De Rechtbank Den Haag sluit zich op 16 mei hierbij aan en voegt toe: "*Naar het oordeel van de rechtbank richt een immediate measure zich evengoed tot lokale autoriteiten*".

1 juli 2014 – College voor de Rechten van de Mens

Het College beveelt in de op deze dag gepubliceerde 'Jaarrapportage 2013' aan dat er een basale voorziening voor vreemdelingen zonder verblijfsvergunning die in nood verkeren zou moeten komen. Het College verwijst hierbij ook naar de tussenuitspraak van het Europees Comité voor Sociale Rechten, die Nederland in oktober 2013 al opdroeg om onmiddellijk maatregelen te treffen voor de opvang van kwetsbare vreemdelingen om te voorkomen dat zij nog verder beschadigd raken. De staatssecretaris heeft echter niets gedaan met deze tussenuitspraak.

4 juli 2014 – uitspraak Rechtbank Den Haag

De Voorzieningenrechter van de Rechtbank Den Haag beslist dat een dakloze vreemdeling recht heeft op opvang door de gemeente Den Haag in het kader van de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO). De gemeente stelde zich op het standpunt dat het rijk in opvang zou moeten voorzien, in weerwil van de tussenuitspraak van het ECSR, die ook de mede-verantwoordelijkheid van gemeentelijke overheden benoemde. De rechtbank vindt het aanbod van de Vrijheidsbeperkende Locatie (VBL) geen voorliggende voorziening.

17 juli 2014 – beantwoording Kamervragen over oordeel ECSR

Uit de (opmerkelijk snelle) beantwoording van Kamervragen over de definitieve ECSR-uitspraak, die op 9 juli vertrouwelijk aan de procespartijen (d.w.z. de Nederlandse Staat en de PKN) en aan het Comité van Ministers is toegezonden, blijkt dat de verantwoordelijke staatssecretaris voorlopig niet van plan is maatregelen te treffen. De reden dat de uitspraak pas over 4 maanden openbaar zal worden gemaakt is nu juist dat de aangeklaagde partij dan de gelegenheid heeft beleidsaanpassingen te doen voordat het Comité van Ministers een resolutie aanneemt. Staatssecretaris Teeven wil echter afwachten tot het Comité van Ministers zich over de bevindingen van het ECSR heeft uitgesproken. Dat is dezelfde struisvogel-politiek die de Nederlandse regering ook hanteerde toen het ECSR in oktober 2009 besliste dat minderjarige kinderen niet op straat mochten worden gezet.

10 nov 2014 – definitieve uitspraak ECSR: Nederland schendt basisrecht op voeding, kleding en onderdak

De definitieve uitspraak van het ECSR, die al op 9 juli 2014 ter kennis van de Nederlandse regering is gebracht, wordt na vier maanden openbaar gemaakt: de klacht van de PKN is gegrond verklaard. Nederland schendt enkele basisrechten van asielzoekers en ongedocumenteerde migranten door hen uit te sluiten van basisvoorzieningen zoals voeding, kleding en onderdak. Dat tast de menselijke waardigheid aan en daarom mag de werking van het Handvest niet worden beperkt tot alleen mensen met verblijfsrecht, hoewel niet alle rechten uit het Handvest van toepassing zijn op ongedocumenteerden.

17 dec 2014 – uitspraak voorzieningenrechter CRvB

Rekening houdend met de recente uitspraak van het ECSR beslist de Voorzieningenrechter van de Centrale Raad van Beroep dat de gemeente Amsterdam per direct nachtopvang, douche, ontbijt en een avondmaaltijd moet bieden aan een aantal dakloze vreemdelingen. Centrumgemeenten worden, op grond van de 'gezaghebbende uitspraak' van het ECSR door de CRvB verplicht 'bed-bad-brood' voorzieningen te bieden, in ieder geval tot twee maanden nadat het Comité van Ministers van de Raad van Europa een standpunt zal hebben bepaald

over de uitspraak van het ECSR. Meerdere gemeenten besluiten daar niet op te wachten en richten voor het invallen van de winter noodopvang-voorzieningen in; de staatssecretaris is echter niet bereid hiervoor te betalen.

23 dec 2014 - uitspraak Rechtbank Utrecht

De staatssecretaris van Veiligheid en Justitie moet 'bed-bad-brood' bieden aan een vreemdeling die daarom bij de staatssecretaris (en dus niet bij een gemeente) heeft verzocht. De rechtbank verwijst naar de uitspraken van het ECSR van 10 nov en de CRvB van 17 dec en naar art 8 EVRM, op grond waarvan "*een positieve verplichting op de Staat rust om eiser toegang tot onderdak, eten en kleding te verstrekken*". Een aanbod voor opvang in de VBL is naar het oordeel van de rechtbank niet voldoende om aan die positieve verplichting te voldoen. Bovendien wijst de rechtbank er op dat "*de beslissing van het ECSR in zoverre bindend is dat het Comité van Ministers dient uit te gaan van het juridisch oordeel van het ECSR*".

20 jan 2015 – Rijk gaat toch betalen voor gemeentelijke BBB-voorzieningen

De VNG maakt de uitkomst bekend van overleg met staatssecretaris Teeven: omdat uitgeprocedeerde asielzoekers vallen onder verantwoordelijkheid van het rijk zullen centrumgemeenten die op grond van de uitspraak van de CRvB van 17 dec 2014 sobere opvang bieden aan dakloze asielzoekers een financiële tegemoetkoming ontvangen. Opmerkelijk is wel dat de staatssecretaris de hoogte daarvan pas wil vaststellen na de standpuntbepaling door het Comité van Ministers van de Raad van Europa.

22 jan 2015 – rechtbanken over inhoud BBB-voorzieningen

Uit uitspraken van de Rechtbanken van Breda (16/1/15) en Arnhem (22/1/15) blijkt dat sobere BBB-opvang niet altijd afdoende is; rekening houdend met specifieke (medische of psychiatrische) omstandigheden moet soms bijvoorbeeld ook een eigen kamer met douchegelegenheid beschikbaar worden gesteld.

20 feb 2015 - uitspraak Rechtbank Amsterdam in kort geding

De voorzieningenrechter van de Rechtbank Amsterdam verbiedt in kort geding de ontruiming van de zgn. Vluchtgarage. De rechtbank vindt het inhumaan de groep van ongeveer 125 asielzoekers die daar verblijft onder de huidige winterse omstandigheden op straat te zetten. Ontruiming wordt tot 1 mei 2015 verboden; de civiele rechter vindt dus ook dat alleen nachtopvang onvoldoende is voor deze betrokkenen, die zich in een uitzichtloze situatie bevinden.

16 mrt 2015 - BBB+ in Groningen opent in Formule 1 hotel

Omdat "*INLIA beschikt over deskundigheid op het gebied van vreemdelingenrecht en ruime ervaring heeft in de omgang met afgewezen asielzoekers*" heeft INLIA van de gemeente Groningen de opdracht gekregen om "*op zo kort mogelijke termijn een sobere opvangvoorziening in te richten voor uitgeprocedeerde asielzoekers*".

Om de eerste groep mensen die zich meldde meteen onderdak te kunnen bieden is eerst tijdelijke extra woonruimte ingehuurd. Medio maart 2015 kon de vml. noodopvanglocatie aan de Helsinkistraat (het vroegere Formule 1 Hotel) worden geopend. Inmiddels verblijven daar meer dan 70 gasten, sommigen afkomstig uit eerdere noodopvanglocaties, anderen nadat ze op straat waren gezet vanuit Ter Apel of een andere rijksopvanglocatie van het COA.
Zij krijgen niet alleen nachtopvang, maar mogen ook overdag gebruik maken van faciliteiten en ondersteuning om een duurzaam toekomstperspectief te ontwikkelen in het land van herkomst, in Nederland of in een derde land. Zoals al vaker gemeld: ongeveer een derde van de vreemdelingen in de bed-bad-brood voorzieningen verblijft legaal in Nederland op grond van nog lopende procedures. Zij zijn dus niet uitgeprocedeerd en hebben dus ook geen vertrekplicht; de rijksoverheid heeft ze echter wel zonder enige voorziening op straat gezet.

<u>31 maart 2015 – uitspraak Gerechtshof Amsterdam</u>

Het Hof vernietigt de uitspraak in kort geding d.d. 20 februari 2015 van de Voorzieningenrechter van Rechtbank Amsterdam. Voor het Hof telt het belang van de gemeente Amsterdam (die een grasveld wil aanleggen) zwaarder dan dat van de dakloze asielzoekers, voor wie volgens het Hof de minimale Amsterdamse bed-bad-brood voorziening (alleen nachtopvang) als toereikend geldt. De ontruiming van de 'Vluchtgarage' mag dus doorgaan.

<u>15 apr 2015 - resolutie Comité van Ministers van de Raad van Europa</u>

Bekendmaking van de langverwachte resolutie van het Comité van Ministers van de Raad van Europa aangaande de uitspraak van het ECSR die op 10 nov 2014 is gepubliceerd; de vage formulering van deze politieke aanbeveling doet niets af aan de geldigheid van de juridisch bindende uitspraak van het ECSR.
Het verschijnen van de resolutie van het Comité van Ministers leidt tot koortsachtig overleg in politiek Den Haag; de coalitie lijkt er door overvallen, wat wel verbazingwekkend mag heten, aangezien de regering al sinds juli 2014 op de hoogte was van de definitieve, niet voor beroep vatbare uitspraak van het ECSR. De crisis-sfeer is vooral het gevolg van het steeds maar uitstellen van besluitvorming over de consequenties die het oordeel van het ECSR zou moeten hebben voor het Nederlandse beleid.

<u>22 apr 2015 – Haags akkoord</u>

Het kabinet Rutte II was bijna gevallen – de coalitie bereikt na een week topberaad met nachtelijke vergaderingen een zwaar bekritiseerd compromis over 'Bed-Bad-Brood'. Het voorstel behelst tijdelijke opvang in een soort ‘pre-VBL’s’ in Amsterdam, Rotterdam, Den Haag, Utrecht en Eindhoven, daarna doorzending naar VBL Ter Apel. Wie niet meewerkt gaat de straat op en andere gemeenten die blijven opvangen zullen financieel worden gekort. Haagse wenselijkheid tegenover de praktijk in de gemeenten - welk probleem wordt hiermee eigenlijk opgelost? Het akkoord schendt de mensenrechten (aldus VN-rapporteur Alston) en is in strijd met de ECSR-uitspraak.

<u>24 april 2015 - BBB-voorziening in Groningen blijft open</u>

Reactie van wethouder Ton Schroor van Groningen op het Haagse akkoord: “*een bizarre deal*” (…) “*Na ruim een week vergaderen is een Haags probleem vakkundig opgelost en over de schutting gegooid. Gemeenten mogen zich er mee redden*”. Hij weigert om de zeventig

bewoners van het Formule 1 Hotel op straat te zetten of met een treinkaartje enkele reis naar Den Haag te sturen: "*Het slepen met mensen vinden we moreel verwerpelijk*".
Uit dankbaarheid voor de steun van de gemeente leggen gasten uit de Groningse bed-bad-brood voorziening op 24 april tijdens een 'lawaai-demonstratie' op de Grote Markt witte rozen op de stoep van het stadhuis.

8 mei 2015 - uitspraak Rechtbank Amsterdam

De Rechtbank Amsterdam bevestigt in een belangwekkende uitspraak op 8 mei 2015 het onvoorwaardelijke recht op bed-bad-brood voor iedereen die geen aanspraak kan maken op andere, voorliggende voorzieningen. De rechtbank baseert zich daarbij op de beslissing van het ECSR van 1 juli 2014 (gepubliceerd op 10 nov 2014) en op artikel 8 van het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens, dat het recht op een menswaardig bestaan en privéleven beschermt.
De zaak was aangespannen tegen de Gemeente Amsterdam door bewoners van de voormalige 'Vluchthaven', aan wie de gemeente had geweigerd voorzieningen in het kader van de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO) te verstrekken. De rechtbank vernietigt het besluit van de gemeente en bepaalt dat betrokkenen recht hebben op "*maatschappelijke opvang overeenkomstig de bed-bad-brood voorziening*".
Opmerkelijk: de rechtbank besteedt in het geheel geen aandacht aan de politieke resolutie van het Comité van Ministers van de Raad van Europa d.d. 15 april 2015, waaraan door de staatssecretaris van Veiligheid & Justitie en de coalitiepartners zo veel belang was gehecht.

28 aug 2015 – rapport VN-Comité

Het VN-Comité inzake de Uitbanning van Rassendiscriminatie heeft de Nederlandse overheid in een recent rapport opgeroepen dakloze ongedocumenteerde vreemdelingen niet zonder basale levensbehoeften zoals voedsel en onderdak te laten. "*Ensure that undocumented migrants are provided with food and shelter, as appropriate, in all circumstances prior to deportation, and that they are granted the right to obtain healthcare in all constituent parts of the State party*." (paragraaf 22-c).
Speciale aandacht wordt gevraagd voor kwetsbare personen ("*migrants in especially vulnerable situations*", par 22-b).

8 sept 2015 - uitspraak Rechtbank Haarlem en 1 okt 2015 - uitspraak Rechtbank Noord-Nederland

Op 8 sept en 1 okt 2015 oordeelden respectievelijk de Rechtbank Haarlem en de Rechtbank Noord-Nederland dat gemeenten 'bed-bad-brood' moeten blijven bieden aan dakloze vreemdelingen; het verweer van de gemeente dat betrokkene mogelijk terecht zou kunnen in de Vrijheidsbeperkende Locatie (VBL) in Ter Apel en er daarom sprake is van een 'voorliggende voorziening' is door de rechtbanken verworpen.
De rechtbanken hebben uitgesproken dat het VBL geen voorliggende voorziening is, omdat aan de opvang in het VBL voorwaarden verbonden zijn, zoals dat men moet meewerken aan het vertrek. Hiernaast gelden er vrijheidsbeperkende maatregelen ten aanzien van deze opvang. In de uitspraak van het ECSR (gepubliceerd op 10 nov 2014) staat echter expliciet dat men deze voorwaarden niet aan een 'bed-bad-brood' -voorziening mag verbinden. De rechtbanken volgen hierin dus het ECSR. Het wachten is nu nog altijd op de uitspraak in de bodemprocedure van de zaak waarin op 17 december 2014 de voorlopige voorzieningen door de CRvB werden toegewezen.

26 nov 2015 – uitspraken Raad van State en Centrale Raad van Beroep

De Raad van State bepaalde dat de Nederlandse staat voorwaarden mag verbinden aan de opvang van uitgeprocedeerde asielzoekers. Zo moeten ze vrijheidsbeperkingen aanvaarden en meewerken aan vertrek; dan kunnen ze terecht in de Vrijheidsbeperkende Locatie (VBL). Wie niet wil meewerken krijgt geen opvang. De uitspraak van de Centrale Raad van Beroep sloot hierbij aan. Volgens INLIA zijn we hiermee "terug bij af".
De Raad van State noemt het oordeel van het ECSR "*weliswaar gezaghebbend, maar niet bindend*". De Centrale Raad van Beroep ging eerder (voorzieningenrechter, 17 dec 2014) wèl mee met het oordeel van het Europees Comité, maar heeft nu een draai gemaakt. Volgens de Raad is er nu geen noodzaak meer gemeenten te verplichten 'bed-bad-brood'-opvang te bieden. Dat is opvallend, want de VBL bestond ook al ten tijde van de uitspraak van 17 dec 2014, toen de CRvB nog oordeelde dat gemeenten onvoorwaardelijk bed, bad en brood dienden te verstrekken aan dakloze vreemdelingen. Opvallend is ook dat zowel de Raad van State als de Centrale Raad van Beroep oordelen van het ECSR als 'gezaghebbend' betitelen, maar vervolgens de belangrijkste overweging van dit Comité volkomen negeren.
De uitspraken van 26 november 2015 hebben uitsluitend betrekking op mensen die uitgeprocedeerd zijn. Ze zeggen dus niets over mensen wiens procedure nog loopt. Dat is nog een aanzienlijke groep: zo'n dertig procent van de mensen die op straat staan of in de huidige 'bed-bad-brood'-opvang zitten. Zij kunnen door deze uitspraken eigenlijk nergens meer terecht.

27 nov 2015 – teleurstelling bij landelijke en gemeentelijke politici

Een 'papieren reactie op een weerbarstige praktijk'; geen 'juridische werkelijkheid' maar 'pragmatische aanpak' – Kamerleden en wethouders reageren overwegend teleurgesteld op de uitspraken van RvS en CRvB; gemeenten laten weten door te zullen gaan met opvang bieden.

4 dec 2015 – VBL realistisch alternatief voor BBB?

Om vast te kunnen stellen of de VBL inderdaad een goed alternatief voor de BBB-opvang is onderzoekt INLIA de uitstroomcijfers vanuit de VBL naar landen van herkomst. Uit de middels een WOB-verzoek bij de DT&V opgevraagde informatie blijkt echter dat helemaal niet wordt geregistreerd hoeveel van de 440 in 2014 in de VBL opgenomen vreemdelingen naar hun land van herkomst zijn vertrokken; wel wordt duidelijk dat slechts een klein deel daadwerkelijk terugkeert. Een groot deel van de vreemdelingen belandt vanuit de VBL alsnog op straat. Dat is wel opmerkelijk te noemen, omdat zij allemaal voor toelating in de VBL zijn gescreend op hun bereidheid mee te willen werken aan hun vertrek.

24 feb 2016 – uitspraak CRvB

De Centrale Raad van Beroep heeft opnieuw uitgesproken dat opvang in een Vrijheidsbeperkende Locatie (VBL) een 'voldoende voorziening' biedt voor dakloze vreemdelingen die op grond van de WMO om opvang of leefgeld van een gemeente hebben gevraagd. Om in aanmerking te komen voor de VBL dient men echter mee te werken aan vertrek. Deze voorwaarde voor opvang is evident in strijd met de uitspraak van het Europees Comité voor Sociale Rechten (ECSR) van 10 november 2014. Dit gezaghebbende orgaan heeft immers uitgesproken dat de voorwaarde van meewerken aan terugkeer niet verbonden mag worden aan de opvang van vreemdelingen.

14 apr 2016 – criteria voor toelating tot de VBL

Omdat de hoogste rechters hebben bepaald dat de VBL een voorliggende voorziening is, heeft INLIA met een WOB-verzoek de criteria voor toelating tot de VBL opgevraagd bij de Dienst Terugkeer en Vertrek (DT&V). Uit de beantwoording blijkt dat meewerken aan vertrek 'essentieel' is, dat het vertrek binnen 12 weken dient te worden gerealiseerd en dat alleen onrechtmatig verblijvenden terecht kunnen in de VBL. Wie bijvoorbeeld wacht op een beslissing op een aanvraag ingevolge artikel 64 VW (uitstel van vertrek om medische redenen) kan er niet terecht. Dit ontkracht de stelling van de CRvB dat het opvangbeleid 'sluitend' is.

29 juni 2016 – uitspraken RvS

De Raad van State heeft in twee uitspraken op 29 juni 2016 aangegeven dat gemeenten geen specifieke bevoegdheid hebben om Bed-Bad-Brood – opvang te verstrekken. Volgens de Raad van State biedt de staatssecretaris al opvang aan deze doelgroep in de Vrijheidsbeperkende Locatie (VBL) en zijn gemeenten daarom niet verplicht Bed-Bad-Brood – opvang te verstrekken, omschreven als "buitenwettelijk begunstigend beleid".
Een asielzoeker kan dus wel procederen over Bed-Bad-Brood – opvang tegen een (centrum)gemeente, maar in een dergelijke procedure wordt alleen getoetst of de opvang in overeenstemming is met het gemeentelijke beleid t.a.v. Bed-Bad-Brood - opvang. Indien een (centrum)gemeente echter niets doet aan Bed-Bad-Brood - opvang, dan is het niet verstrekken van BBB–voorzieningen aan bepaalde vreemdelingen, dus ook in overeenstemming met het gemeentelijke beleid op dit punt.
Voor het overige zijn de twee uitspraken van de Raad van State het logische gevolg van de eerdere gezamenlijke uitspraak van de RvS en de Centrale Raad van Beroep van 26 november 2015, waarin de VBL (waarvoor als voorwaarde voor de opvang geldt dat asielzoekers moeten meewerken aan hun vertrek en dit binnen drie maanden gerealiseerd zou moeten kunnen worden) werd aangemerkt als voorliggende voorziening voor de Bed-Bad-Brood - opvang. Volgens het persbericht van de RvS staat deze uitspraak van 29 juni 2016 over gemeentelijke opvang echter los van die van 26 november 2015 over rijksopvang.

28 juli 2016 – uitspraak EHRM: Bed-Bad-Brood voorkomt extreme armoede

Het Europees Hof voor de Rechten van de Mens (EHRM) heeft op 28 juli in de zaak Hunde geoordeeld dat het voorzieningenstelsel van de Nederlandse overheid voor irreguliere migranten, waarmee expliciet ook de gemeentelijke Bed-Bad-Brood-opvang bedoeld wordt, tezamen een adequaat systeem vormt om te voorkomen dat zij in een situatie van extreme armoede terechtkomen.
De overheid (i.c. de gemeente) handelt dus in overeenstemming met de mensenrechten door BBB-voorzieningen te bieden, en de rijksoverheid zal zich schuldig maken aan schending van het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens als het de gemeenten verbiedt BBB te bieden (en zelf ook geen voorzieningen zonder voorwaarden vooraf biedt).

21 nov 2016 - Staatssecretaris breekt onderhandelingen af en stopt financiering

De onderhandelingen tussen de Vereniging van Nederlandse Gemeenten en het Ministerie van Veiligheid &Justitie om te komen tot een bestuursakkoord over de BBB zijn door staatssecretaris Dijkhoff afgebroken. Hij besluit ook per direct de financiering door het Rijk van de gemeentelijke BBB-voorzieningen stop te zetten.
Reactie van wethouder Schroor van Groningen: "*Als gezamenlijke gemeenten dachten wij dat een akkoord binnen handbereik leek, maar de deur wordt nu hard dichtgegooid door de staatssecretaris. Dat is zeer spijtig en onbegrijpelijk.* (…) "*Dit onderwerp mag en kan niet langer op de onderhandelingstafel blijven liggen*", aldus Schroor. "*We kunnen niet uit de voeten met een papieren werkelijkheid, we hebben een oplossing nodig die in de praktijk werkt. En die oplossing hebben we in Groningen. Bied de groep mensen die uit de vrijheidsbeperkende locatie worden gezet een sobere opvang en geef ze begeleiding op maat. Dat werkt!*", zo zegt de wethouder. "*Het is wat mij betreft geen discussie tussen politiek links en rechts. We moeten staan voor een humane oplossing*", vervolgt Schroor. "*In Groningen hoeft niemand onder een brug te slapen.*"
Ondanks het ontbreken van een akkoord gaat de gemeente Groningen wat de wethouder betreft door met de huidige 'Bed-Bad-Brood' - opvang in de stad, inclusief de recent aangekondigde capaciteitsuitbreiding.
Schroor: "*De staatssecretaris kondigt maatregelen aan die onze succesvolle aanpak kunnen frustreren. Dat is onacceptabel. Ik kan me voorstellen dat we in gezamenlijkheid de komende maanden kijken, wellicht door een onafhankelijke commissie van wijze mensen, hoe we wel een oplossing kunnen vinden.*"

23 jan 2017 - Bed-Bad-Brood Boot in gebruik genomen

Halverwege januari 2017 is in Groningen, onder veel belangstelling van de media, een 'slaap-boot' in gebruik genomen voor de opvang van asielzoekers zonder rijksopvang. Door de gestage groei van het aantal mensen dat in de provincie Groningen uit de rijksopvang wordt gezet en een beroep doet op 'bed-bad-brood' was er al een hele tijd onvoldoende plek in de opvang in het voormalige Formule 1-hotel. Dat telt zo'n 100 bedden. Daarom heeft de gemeente Groningen opdracht gegeven voor nieuwbouw naast het hotel en voor de tijdelijke inzet van deze boot, die plaats biedt aan maximaal 112 personen. Daarmee kan alvast een einde komen aan decentrale opvang, verspreid over een groot aantal adressen van tijdelijke woningen en appartementen in de stad Groningen. Als de nieuwbouw bij het Formule 1-hotel gereed is zullen de gasten die nu op de boot zijn ondergebracht dus opnieuw verhuizen.

9 juni 2017 - 'Bed-Bad-Brood' is bittere noodzaak

Het stopzetten van opvang leidt er niet toe dat mensen eerder uit Nederland vertrekken. Die conclusie kan worden getrokken uit een landelijk onderzoek naar de effecten van 'bed-bad-brood'-opvang. Het onderzoek werd gedaan in opdracht van Amnesty International en de Stichting Landelijk Ongedocumenteerden Steunpunt (LOS).
In de bevindingen staat dat "het onthouden van voorzieningen leidt tot onnodig lijden" en dat dit "geen resultaat zal opleveren". Volgens de onderzoekers werken rust, stabiliteit en laagdrempelige begeleiding veel beter als het gaat om het werken aan een nieuwe toekomst en het opbouwen van een legaal bestaan.
Het onderzoek laat daarmee geen spaan heel van de argumentatie van het Rijk, dat zegt dat het stopzetten van opvang nodig is om afgewezen asielzoekers te dwingen terug te keren naar het land van herkomst. Het onderzoek toont aan dat dit niet zo werkt: mensen zijn zonder opvang bezig te overleven en dus niet in staat om te werken aan een toekomst.

23 juni 2017 - Nederland schendt VN-verdrag Economische, Sociale en Culturele Rechten

Het Comité inzake Economische, Sociale en Culturele Rechten van de Verenigde Naties (CESCR) heeft onderzocht in hoeverre de Nederlandse overheid het Internationaal Verdrag inzake Economische, Sociale en Culturele Rechten (IVESCR) in de praktijk naleeft. Het CESCR stelt vast dat de Nederlandse praktijk t.a.v. ongedocumenteerde vreemdelingen niet in overeenstemming is met het verdrag.

12 okt 2017 - INLIA ziet kansen in 'bed,bad,brood'-passage regeerakkoord
Vluchtelingenorganisatie INLIA ziet in het nieuwe regeerakkoord aanknopingspunten om de 'bed,bad,brood èn begeleiding'-opvang goed te regelen. Veel zal afhangen van de nadere uitleg en invulling van de - redelijk summiere - passage in het akkoord.

Bron: inlia.nl

Nieuwsuur over zelfredzame dakloze

Nieuwsuur ntr/NOS 19 december 2017

NJB 44 (2017)

De zelfredzame dakloze

Over het eigen-kracht-criterium bij beslissingen over toegang tot maatschappelijke opvang

JOCHEM WESTERT EN CAROLINE DE GROOT

Gemeenten bieden dakloze mensen zonder psychiatrische problemen of verslaving opvang in de vorm van een algemene voorziening, maar dit is niet of nauwelijks juridisch afdwingbaar. Dakloze mensen zonder psychische problemen of verslavingsproblematiek worden in feite geacht zichzelf te redden, al dan niet met behulp van het eigen netwerk of aanvullende particuliere initiatieven. De verwachtingen die de overheid heeft van de dakloze burger en zijn netwerk zijn niet reëel.

Recht op opvang op grond van het herziene Europees Sociaal Handvest

Op basis van artikel 31 van het herziene Europees Sociaal Handvest (hierna: ESH) moet de Staat niet alleen toegang tot adequate huisvesting bevorderen, maar ook dak- en thuisloosheid voorkomen teneinde het geleidelijk uit te bannen. Hieraan verwant is het recht op sociale en geneeskundige bijstand, neergelegd in artikel 13 ESH. Volgens vaste rechtspraak van het ECSR is het recht op opvang niet beperkt tot mensen in een kwetsbare groep, maar geldt het voor iedere dakloze mens die in een noodsituatie verkeert die ingaat tegen zijn waardigheid.

Bron: straatjurist.nl

Het doemscenario dat zieken en zwakkeren worden afgeschreven

Euthanasie bespaart de overheid op het pensioen dat niet meer hoeft te worden uitbetaald. Het vrijgekomen geld kan dan vervolgens worden besteed aan de opvang van vluchtelingen en asielzoekers.

Actieplan mensenrechten voor lokale en regionale overheden

Naar Lokale autonomie in Europa

31 maart 2017

Tijdens de 32e zitting van het Congres van Lokale en Regionale Overheden heeft Harald Bergmann, burgemeester van Middelburg, het actieplan mensenrechten op lokaal niveau gepresenteerd. Bij de presentatie van de mensenrechtenstrategie zei hij: 'Mensenrechten zijn het fundament van lokale democratie'.

Bergmann vervolgde: "En het is onmogelijk om stabiliteit en sociale cohesie te bevorderen als de fundamentele rechten van inwoners niet gerespecteerd worden". Het actieplan mensenrechten bestaat uit een aantal concrete activiteiten om bewustzijn over mensenrechten onder lokale en regionale overheden te bevorderen.

Doel

Het doel van het actieplan is om concrete handvatten te bieden aan gemeenten. In het kader van het actieplan is er een expert groep mensenrechten opgericht en volgt nog publicatie van een aantal handleidingen over mensenrechten.

Handleiding

De eerste handleiding gaat over het recht op non-discriminatie. Deze handleiding biedt goede voorbeelden en concrete tips voor de ontwikkeling van beleid dat discriminatie tegengaat. De handleiding gaat in op drie categorieën van groepen die geregeld met discriminatie te maken hebben in Europa: vluchtelingen, asielzoekers en migranten, LGBTi personen, en de Roma en nomadische volkeren.

Bergmann benadrukte dat lokale en regionale overheden op een dagelijkse basis te maken hebben met situaties die betrekking hebben op mensenrechten. Het is dus vooral belangrijk om kennis en ervaringen te delen.

Meer informatie

- Mocht u een interessant voorbeeld hebben over non-discriminatie nodigen wij u graag uit om dit te delen via het standaardformulier dat kunt u ingevuld sturen naar anika.timmerman@vng.nl.

De overheid heeft de verplichting om de menselijke waardigheid van ieder mens te beschermen. Ieder mens heeft recht op het genot van de mensenrechten

Menswaardig bestaansminimum

deVolkskrant

Duitse bijstand druist in tegen 'recht op bestaansminimum'

Een Duits hof heeft een uitspraak gedaan met mogelijk grote consequenties voor de beroemde Hartz IV-wet...

Van onze correspondent Merlijn Schoonenboom 10 februari 2010

Dinsdag sprak het bondsgerechtshof in Karlsruhe zijn oordeel uit over de Hartz IV-regeling, misschien wel de beroemdste wet van Duitsland. Volgens het hof druist het pakket sociale uitkeringen in tegen ‘het recht op een menswaardig bestaansminimum’, en moet volledig opnieuw berekend worden.

https://archive.org/details/HartzIv-karlsruhe

Socialezekerheidsrechten

Gijsbert Vonk, Nederlands Juristenblad JAARGANG 89, 17 januari 2014, blz 13 “Repressieve verzorgingsstaat”. Een door de overheid patroon van steeds strenger wordende verplichtingen dat geleidelijk de socialezekerheidsrechten ondermijnt.

De Cliënt Centraal: De betekenis van mensenrechten voor ouderen in verpleeghuizen

Foto: mensenrechten.nl / 2016

Utrecht, 3 februari 2016 - Het College voor de Rechten van de Mens presenteert vandaag zijn rapport ‘De Cliënt Centraal’. Hierin staan de resultaten van een kwalitatief onderzoek naar de mensenrechten van ouderen in verpleeghuizen.

Bron:mensenrechten.nl

2016

Ook Nederland schendt mensenrechten

Frank van der Linden

Veel mensen die chronisch ziek zijn, worden bewust door verzekeringsartsen goedgekeurd en met arbeid belast: dat is een ernstige vorm van lichamelijke en geestelijke mishandeling. Nederland schendt mensenrechten op grote schaal.

Bron: oneworld.nl

2013

IFUD of Human Rights vraagt aandacht voor een gemarginaliseerde groep Nederlanders. Deze groep krijgt geen aandacht door het VNG in het "actieplan mensenrechten voor lokale en regionale overheden". Omdat de VNG de aandacht richt op categorieën van groepen als die van vluchtelingen, asielzoekers en migranten, LGBTi personen, en de Roma en nomadische volkeren. De Nederlandse bejaarden, Nederlandse mensen met een uitkering krijgen geen aandacht in het actieplan van de VNG. Dat gaat om bejegening van mensen in de bijstand door strenge regelgeving en door het UWV waar mensen die ziek zijn toch moeten werken, of ander gekort of stopzetten uitkering. Het gaat ook over belemmering waardige zorg in verpleeghuizen. Dat zijn ernstige schendingen van de mensenrechten.

BRIEF VAN DE MINISTER VAN SOCIALE ZAKEN EN WERKGELEGENHEID

Vergaderjaar 2013- 2014
26448
Nr 518

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 10 juli 2014

Op 27 mei jl. werd door nieuwsdienst de Stentor een «Zwartboek UWV» aan uw Kamer aangeboden. Uw Kamer heeft mij verzocht daar schriftelijk op te reageren. Hierbij ontvangt u mijn reactie. Het door de Stentor aangeboden «Zwartboek UWV» maakt gewag van misstanden in de uitvoering van UWV. Dit Zwartboek bevat een verzameling van uiteenlopende ervaringen van (voormalige) klanten van UWV. Het betreft onder meer klachten over harde of onduidelijke regels, snel opgelegde boetes, strenge medische keuringen……

De Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid,L.F. Asscher

---

"Wat lezen we in de media na 10 juli 2014 na de brief door de Minister aan de Tweede Kamer"

UWV wil terminale kankerpatiënten aan het werk hebben

Mensen met kanker worden goedgekeurd, tegen het advies van specialisten in en voelen zich geschoffeerd door medewerkers en keuringsartsen.

joop.vara.nl
15 november 2014

UWV DRIJFT LYMEPATIËNTEN TOT WANHOOP

In april 2014 maakte de Nederlandse Vereniging voor Lymepatiënten melding van een zorgwekkend aantal zelfdodingen onder hun leden, daartoe gedreven door hun medisch uitzichtloze situatie. Ook stelt de vereniging dat de artsen van het UWV vaak onvoldoende oog hebben voor de beperkingen die de ziekte met zich meebrengt.* Lymepatiënten worden door het UWV tot wanhoop gedreven.

CONGRESS OF LOCAL AND REGIONAL AUTHORITIES

The Congress
Le Congrès

COUNCIL OF EUROPE
CONSEIL DE L'EUROPE

CONGRESS HUMAN RIGHTS MANUAL FOR LOCAL AUTHORITIES/ MANUEL DES DROITS DE L'HOMME DU CONGRES A L'USAGE DES COLLECTIVITES LOCALES

BEST PRACTICES/BONNES PRATIQUES

AN INITIATIVE OF THE CONGRESS OF LOCAL AND REGIONAL AUTHORITIES OF THE COUNCIL OF EUROPE

UNE INITIATIVE DU CONGRES DES POUVOIRS LOCAUX ET REGIONAUX DU CONSEIL DE L'EUROPE

PLEASE RETURN THE FILLED OUT FORM TO/
VEUILLEZ RETOURNER LE FORMULAIRE COMPLETE A:
CONGRESS.MONITORING@COE.INT

BEST PRACTICES / BONNES PRATIQUES

(en français ci-dessous)

Title of the project	
Category	Best practice Human Rights
Sub-category*	Human Rights for all
Country	The Netherlands
City	Geldrop-Mierlo
Description (Stakeholders involved, objectives, preliminary outcomes, challenges, duration etc.)	Dutch people are not mentioned on the from, they forgotten Dutch citizens.
Website	Ifudofhumanrights.webs.com
Contact details	
Address	Kastanje 28, 5731NK, Mierlo The Netherlands
Contact person	J.P. van den Wittenboer
Position	Chairman IFUD of Human Rights
Email address	ifudofhumanrights@yahoo.com
Phone number	+31 –(0)6 50 425 552

* **Sub-categories**:
  - Refugees, Asylum seekers and Migrants
  - LGBTI persons
  - Roma and travellers

*added extra to the sub-categories by IFUD of Human Rights:

Human rights are rights to all human beings, not only refugees,asylum seekers and migrant, LGBTI person and Roma and travellers. In the Netherlands the ordinary locals “Dutch People” are also the group. They may not the forgotten group.

Titre	
Catégorie	Bonne pratique
Sous-catégorie*	
Pays	
Ville	
Description (acteurs impliqués, objectifs, résultats, enjeux, durée etc.)	
Site internet	
Cordonnées	
Adresse	
Personne de contact	
Poste	
Adresse e-mail	
Téléphone	

* **Sous-catégories**:
- Réfugiés, demandeurs d'asile et migrants
- Personnes LGBTI
- Roms et Gens de voyage

Poster manifestatie 'Vluchtelingen Welkom' die maandag 14 september 2015 om 17:30 uur werd georganiseerd op de Grote Markt in Groningen.

Vluchtelingen Welkom

HEEL NEDERLAND
INITIATIEF DELEN:

- Vluchtelingen Welkom is van mening dat persoonlijk contact tussen Nederlanders en vluchtelingen en de daarmee verbonden culturele uitwisseling bijdragen aan succesvolle wederzijdse integratie. Door middel van het ‘matchen’ van gastvrije Nederlanders met statushouders willen wij een ‘wij cultuur’ creëren, in plaats van een ‘zij vs. wij-cultuur’.

  Website www.vluchtelingen-welkom.nl

Vluchtelingen verzorgen ouderen in verpleeghuis

NOS
27-01-2016

BINNENLAND

Vluchtelingen aan het werk in de ouderenzorg in Katwijk **NOS / MARC-ROBIN VISSCHER**

GESCHREVEN DOOR

Babette olde Hanhof

Redacteur Asiel

Het Centraal Orgaan opvang Asielzoekers (COA) noemt het "een uniek concept, waaraan we graag meewerken". Tien vluchtelingen die in Nederland mogen blijven, krijgen in Katwijk woonruimte in een verpleeghuis en worden tegelijk opgeleid om ouderen te verplegen.

zorgmedewerkers verliezen hun baan

Het kabinet bezuinigt flink op de zorg. Hierdoor verliezen veel ouderen, zieken en gehandicapten hun zorg, maar ook heel veel zorgmedewerkers verliezen hun baan. Afgelopen jaar hebben veel zorginstellingen de tijdelijke contracten al niet verlengd, dus deze medewerkers zijn hun baan al kwijt.

http://www.ontslagenindezorg.nl

Nationaal Zorgdebat

Publicatiedatum: 23 januari 2017

Hoe kwetsbare ouderen de dupe zijn van de miljardenbezuinigingen in de zorg. Daarover gaat het Nationaal Zorgdebat. U ziet het MAX-programma maandag 23 januari, live om 20.25 uur vanuit het Westfriesgasthuis in Hoorn.

Bezuinigingen in de zorg raakt vooral ouderen

De afgelopen jaren werd in de zorg bijna 11 miljard bezuinigd. Verzorgingshuizen werden gesloten, het eigen risico verhoogd en thuiszorg verminderd. Voor dagbesteding en langdurige zorg thuis betalen mensen nu fikse eigen bijdragen. Dit alles raakt vooral ouderen. De zorg voor hen is uitgehold. Ze moeten het thuis langer zien te rooien met hulp van dierbaren en buren. Hierdoor ontstaat een groot 'gat in de zorg': ouderen die het eigenlijk niet redden thuis, maar nog te goed zijn voor het verpleeghuis. Ze belanden op de spoedeisende hulp en in zogeheten 'noodopvang voor ouderen'. MAX bezoekt een 86-jarige man uit Flevoland. Hij moet op korte termijn toch weer naar huis en zegt daarover: "Dan kunnen ze me nog beter voor de trein gooien".

Financiële problemen

Ook de tweedeling in de zorg komt aan bod. Sommige ouderen komen in financiële problemen door oplopende zorgkosten. Zorgmijders vertellen bij MAX hoe ze vanwege de kosten afzien van medicijnen en behandelingen. MAX presenteert eigen onderzoek, gedaan onder huisartsen en apothekers. Zij waarschuwen voor het groeiende probleem van deze groep die 'onverantwoorde risico's' neemt.

Het Nationaal Zorgdebat

Aan de vooravond van de verkiezingen: Hoe staat de zorg voor ouderen in Nederland er anno 2017 voor? Te gast zijn onder anderen: Jos Schols (hoogleraar ouderengeneeskunde), Chantal van het Zandt (huisarts), John Bos (thuiszorgorganisatie Woonzorg Flevoland), Wim van der Meeren (zorgverzekeraar CZ) en bestuursvoorzitter Hugo Keuzenkamp van het Westfriesgasthuis.

Rechten van Ouderen

2010

EUSTaCEA,onder Daphne III programma

Download Europese Charter rechten ouderen (pdf)

https://archive.org/details/EuropeseCharterVoorDeRechtenEnVerantwoordelijkhedenVoorOuderenMetEen

Zendtijd media voor politieke propaganda voor schijn liefdadigheid

Foto: rtlXL – 2016 “Geer en Goor op bezoek bij Mark Rutte in het torentje”

Geer & Goor: Zoeken Een Hobby!

Geer & Goor: Zoeken een hobby! Nederlands televisieprogramma uitgezonden op RTL 4.
Eerste aflevering: 21 april 2016

Foto: ouderenfonds.nl - Gerard Joling en Gordon

Wilders vindt verzoek Rutte aan Geer en Goor gênant

mediacourant.nl
22 April 2016

Geert Wilders heeft donderdagavond met stijgende verbazing gekeken naar het optreden van Mark Rutte in de eerste aflevering van de RTL 4-reeks Geer & Goor: Zoeken Een Hobby. Dat laat hij blijken in Kamervragen aan de minister-president. De tv-reeks van Gerard Joling en Gordon opende in het Torentje van Rutte, die hen met klem vroeg om hun werk voor de ouderen in Nederland voort te zetten. "*Bent u echt bereid iets voor eenzame ouderen te doen?*", vraagt Wilders zich af.

Wilders vindt het gênant dat hij Geer en Goor inschakelt om iets te doen voor de bejaarden in ons land. "*Schaamt u zich niet kapot dat u, als minister-president van Nederland, een verzoek doet om iets te doen voor eenzame ouderen, terwijl door uw eigen beleid de ouderenzorg helemaal kapotbezuinigd is?*", vraagt hij aan de premier.

Het optreden van Rutte is lekker hypocriet, vindt de leider van de PVV. "*Bent u bekend met het feit dat uw eigen partij, de VVD, niet alleen het budget voor de huishoudelijke hulp wil halveren maar helemaal wil schrappen en ouderen daardoor alleen maar méér vereenzamen, vervuilen en verpieteren?*"

Rutte kan veel meer doen aan eenzaamheid onder bejaarden dan Geer en Goor kunnen, aldus Wilders. "*Bent u bereid de verzorgingshuizen te heropenen zodat beginnend dementerende hoogbejaarden niet meer eenzaam en alleen thuis hoeven te blijven wonen? Zo nee, waarom niet? Wat zegt dit over uw oproep?*"

"*Bent u bereid de bezuiniging op de huishoudelijke hulp terug te draaien zodat hoogbejaarden niet eenzaam en alleen hoeven te verpieteren ? Zo nee, waarom niet? Wat zegt dit over uw oproep?*"

Het programma van Geer en Goor trok donderdag maar liefst 1,8 miljoen kijkers naar RTL 4.

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

> Retouradres Postbus 20350 2500 EJ Den Haag

De Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Bezoekadres:
Parnassusplein 5
2511 VX Den Haag
T 070 340 79 11
F 070 340 78 34
www.rijksoverheid.nl

Ons kenmerk
965357-150105-DMO

Bijlagen
1

Uw brief
25 april 2016

Correspondentie uitsluitend richten aan het retouradres met vermelding van de datum en het kenmerk van deze brief.

Datum 17 mei 2016
Betreft Kamervragen

Geachte voorzitter,

Hierbij zend ik u, mede namens de minister-president minister van Algemene Zaken, de antwoorden op de vragen van de Kamerleden Wilders (PVV) en Agema (PVV) over het TV-programma 'Geer en Goor zoeken een hobby' waarin de minister-president oproept iets voor eenzame ouderen te doen. (ingezonden 25 april 2016) (2016Z08442).

Hoogachtend,

de staatssecretaris van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport,

drs. M.J. van Rijn

Antwoorden op kamervragen van de Kamerleden Wilders (PVV) en Agema (PVV) over het TV-programma 'Geer en Goor zoeken een hobby' waarin de minister-president oproept iets voor eenzame ouderen te doen. (ingezonden 25 april 2016).
(2016Z08442)

1
Bent u bekend met het TV-programma 'Geer en Goor zoeken een hobby'? 1)

1

Ja.

2
Schaamt u zich niet kapot dat u, als minister-president van Nederland, een verzoek doet om iets te doen voor eenzame ouderen, terwijl door uw eigen beleid de ouderenzorg helemaal kapotbezuinigd is?

2

Om het Nederlandse zorgstelsel betaalbaar te houden en tegelijkertijd de kwaliteit van de zorg te waarborgen zijn beleidswijzigingen doorgevoerd, waarmee uw Kamer heeft ingestemd. U legt ten onrechte een verband met de aanpak van eenzaamheid, waarvoor (meer) zorg namelijk niet primair de oplossing biedt. Het huidige stelsel van zorg en ondersteuning waarborgt dat professionele zorg wordt geboden aan iedereen die dat nodig heeft. Daarbij wordt zo goed mogelijk aangesloten bij wat in de specifieke situatie nodig is, waaronder bijvoorbeeld de wens van velen om zo lang mogelijk in de eigen vertrouwde omgeving te blijven wonen. Daarbij wordt ook gekeken naar wat betrokkene zelf (nog) kan doen en of er mensen in zijn omgeving zijn die een bijdrage kunnen en willen leveren aan het ondersteunen van betrokkene, zoals een mantelzorger of vrijwilliger. Het programma 'Geer en Goor zoeken een hobby' geeft velen een stimulans om meer naar elkaar om te zien. Bijvoorbeeld door zich aan te melden als vrijwilliger voor het Ouderenfonds. De Minister-president heeft om die reden zijn medewerking aan de eerste uitzending verleend.

3
Bent u bekend met het feit dat uw eigen partij, de VVD, niet alleen het budget voor de huishoudelijke hulp wil halveren maar helemaal wil schrappen en ouderen daardoor alleen maar méér vereenzamen, vervuilen en verpieteren?

4
Bent u bereid de verzorgingshuizen te heropenen zodat beginnend dementerende hoogbejaarden niet meer eenzaam en alleen thuis hoeven te blijven wonen? Zo nee, waarom niet? Wat zegt dit over uw oproep?

5
Bent u bereid de bezuiniging op de huishoudelijke hulp terug te draaien zodat hoogbejaarden niet eenzaam en alleen hoeven te verpieteren? Zo nee, waarom niet? Wat zegt dit over uw oproep?

3, 4 en 5

Eenzaamheid bij ouderen is een serieus probleem. Of zij nu in een instelling verblijven, waar eenzaamheid ook voorkomt, of thuis in hun vertrouwde omgeving. Deze gevoelens van eenzaamheid kunnen voor sommige mensen zeer intens zijn. Opname in een verzorgingshuis of extra zorg thuis is echter geen oplossing voor eenzaamheid. De hervorming in de langdurige zorg, die zorg en ondersteuning dichterbij de mensen heeft georganiseerd, vergroot de mogelijkheden om eenzaamheid tijdig te signaleren en actie te ondernemen. Het bezoek van een betaalde professional, zoals een huishoudelijke hulp of thuiszorgmedewerker, moet niet het hoogtepunt van de dag of week zijn. Belangrijker is een samenleving waarin we weer meer naar elkaar omkijken. Het programma 'Geer en Goor zoeken een hobby' roept daar onder andere toe op.

6
Bent u echt bereid iets voor eenzame ouderen te doen? Zo ja, wat gaat u doen?

6

Meer dan een miljoen Nederlanders voelt zich erg eenzaam en sommige van hen lijden hier zwaar onder en voelen zich dagelijks somber. Een betrokken samenleving, waarin mensen meer naar elkaar omkijken, helpt om eenzaamheid te voorkomen en het terug te dringen.

Bij brief van 20 juli 2014 is uw Kamer geïnformeerd over de impuls die gericht is op het voorkomen en terugdringen van eenzaamheid. Een essentieel onderdeel van het actieplan 'intensiveren en verankeren aanpak eenzaamheid', dat duurt tot en met 2016, is om lokaal iedereen die is betrokken bij het aanpakken van eenzaamheid goed samen te laten werken. Gemeenten, professionele zorg- en welzijnsorganisaties, vrijwilligersorganisaties, bedrijven en kennisinstituten doen al veel op het gebied van eenzaamheid, maar er is meer aandacht nodig om eenzaamheid tijdig te herkennen en de juiste interventies in te zetten. In 20 koplopergemeenten is gewerkt aan het goed organiseren van die lokale infrastructuur. Hun ervaringen en lessen worden gedeeld op 22 september 2016, tijdens de week tegen eenzaamheid, zodat ook elders een betere integrale aanpak gevoerd kan worden. Het actieplan biedt ook handvatten voor de zorgprofessional om eenzaamheid tijdig te herkennen en daar op de juiste wijze mee om te gaan (zorgtegeneenzaamheid.nl). Daarnaast draagt het programma Waardig&Trots bij aan het helpen voorkomen en terugdringen van eenzaamheid binnen verpleeghuizen.

1) RTL4, 'Geer en Goor zoeken een hobby', 21 april 2016

Stigmatisering werklozen

Rutte: “Gebruik vakantiegeld bijstandsgerechtigden voor opvangen vluchtelingen”.

nieuwsplaats.nl

18 juli 2017

In februari pleitte VVD-leider, Mark Rutte voor het afschaffen van vakantiegeld voor bijstandsgerechtigden. Volgens hem moet je bijstandsgerechtigden niet belonen, maar juist meer stimuleren om werk te gaan zoeken.

Om het vakantiegeld van bijstandsgerechtigden goed te kunnen gebruiken, kwam de VVD met het idee om deze te gaan gebruiken om meer vluchtelingen op te kunnen vangen.

Menselijke Waardigheid

In 2014 stelde het Europees Comité voor Sociale Rechten dat Nederland ongedocumenteerden toegang moest teven tot gezondheidszorg, onderdak en voedsel, ter bescherming van hun menselijke waardigheid. Dat heet in de wandeling de ‘bed-bad-brood-regeling’. (Amnesty)

Onderzoek naar mensenrechten van vluchtelingen

Amnesty maakt zich sterk voor de bescherming van de rechten van vluchtelingen. Amnesty-onderzoekers leggen de omvang van het vluchtelingenprobleem vast. We rapporteren over schendingen van mensenrechten in landen waar vluchtelingen vandaan vertrekken, zoals Libië, Eritrea en Syrië. We monitoren de reddings- en opsporingsoperaties, zodat we kunnen beoordelen hoe effectief die zijn. We onderzoeken of de mensenrechten van de vluchtelingen die Europa bereiken worden nageleefd. We spreken regeringen aan op hun verantwoordelijkheid om vluchtelingen te beschermen.

IFUD of Human Rights: Nederlandse mensen in de bijstand, de bejaarden en gehandicapten… hun mensenrechten moeten ook een stem krijgen in Den Haag zoals die van vluchtelingen. Mark Rutte van de VVD had in begin 2017 het plan om mensen in de bijstand hun vakantiegeld af te pakken…Los van de mensenrechtenvraagstukken is het bovendien erg stigmatiserend voor deze groep. Minister President Mark Rutte: Dat wordt door de groep bijstandsaanvragers als ernstig stigmatiserend ervaren.

Dit rapport is geschreven door Art.1 in opdracht van de Nationale Politie en medegefinancierd door het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

Het beeld wat de Nederlandse overheid schetst over discriminatie is onjuist gemeten in het totaal. Het medegefinancierd door het Ministerie rapport van Politie en Art 1 is eenzijdig en hierdoor onjuist. Discriminatie richt zich volgens het rapport tegen buitenlanders allochtonen of vluchtelingen dan wel asielzoekers, moslims en Joodse personen en organisaties. Het rapport geeft geen informatie over discriminatie autochtonen. De bejaarden en mensen met een uitkering die te maken hebben met instanties als UWV. Het rapport geeft ook geen beeld van discriminatie binnen de Politieorganisatie, of die van binnen de organisatie van het Ministerie van Justitie of Defensie.

Deze cijfers mocht u van de overheid niet zien

Jorn Jonker en Jan-Willem Navis

30 juni 2017

AMSTERDAM –

De Telegraaf publiceert vandaag wat u eigenlijk niet mocht lezen: onthullingen uit politierapporten over vreemdelingencriminaliteit. De politie deed er alles aan om dit onder de pet te houden. Vooral de misdaad onder kansloze asielzoekers uit veilige landen blijkt welig te tieren, er wordt op bestelling geroofd en dit kan zelfs straffeloos gebeuren. Asielzoekers die misdaden plegen en worden gepakt, worden lang niet altijd vervolgd. Een deel wordt zonder straf vrijgelaten. Dat gebeurt in de hoop dat ze zo sneller uit te zetten zijn, maar die hoop is regelmatig tevergeefs. Het is een van de vele schokkende onthullingen die uit stapels politie-documenten over vreemdelingencriminaliteit naar voren komen.

Bron: telegraaf.nl

Italië legt schip van Duitse reddingsorganisatie aan de ketting

NOS

WOENSDAG, 2 AUGUSTUS 2017

BUITENLAND

De Iuventa, het schip van de Duitse hulporganisatie Jugend Rettet EPA

De Italiaanse autoriteiten hebben een schip van een Duitse reddingsorganisatie die bootvluchtelingen probeert op te vangen aan de ketting gelegd. Italië beschuldigt de organisatie ervan bij de kust van Libië vluchtelingen rechtstreeks over te nemen van mensensmokkelaars.

De informateur, mevrouw E. I. Schippers
p/a de Tweede Kamer
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Europalaan 40
3526 KS Utrecht
t 030 - 3 400 600
e info@kbo-pcob.nl
i www.kbo-pcob.nl

Utrecht, 29 maart 2017

Betreft: Een seniorvriendelijk regeerakkoord

Geachte mevrouw Schippers,

Van koopkracht tot voltooid leven, van ouderenwerkloosheid tot verpleeghuizen: senioren en de thema's die hen raken waren een belangrijk onderwerp tijdens de verkiezingscampagne. Diverse partijen, waaronder ook de partijen die nu met elkaar praten over de vorming van een nieuw kabinet, gaven aan dat zij veel willen doen om Nederland seniorvriendelijker te maken. Dat kwam onder meer tot uiting in het breed gesteunde Zilveren Pact.

Onze prioriteiten
KBO-PCOB, met ruim een kwart miljoen leden de grootste seniorenorganisatie van Nederland, is vanzelfsprekend blij met die mooie plannen. Maar het mag natuurlijk niet alleen bij fraaie voornemens blijven. Wij willen u en de onderhandelaars daarom vragen deze woorden nu om te zetten in daden. In deze brief geven we aan waar voor KBO-PCOB de prioriteiten liggen.

1. Stel een coördinerend bewindspersoon ouderenbeleid aan
Een eerste belangrijke stap richting een seniorvriendelijk kabinetsbeleid is het aanstellen van een coördinerend bewindspersoon voor ouderenbeleid. Senioren hebben nu te maken met versnipperd beleid, waardoor bijvoorbeeld onverantwoorde stapeling van zorgkosten optreedt. Een coördinerend bewindspersoon kan ervoor zorgen dat maatregelen op het gebied van koopkracht, zorg, wonen, welzijn, zingeving, digitalisering en veiligheid elkaar niet meer tegenwerken, maar juist versterken.

2. Kies voor persoonsvolgende bekostiging
De afgelopen jaren is de zorg ingrijpend veranderd. Eén van de doelen daarbij was deze beter te laten aansluiten bij de behoefte van patiënten en cliënten. Daarvan ziet KBO-PCOB nog te weinig terug. Wmo, Wlz en Zorgverkeringswet sluiten nog niet goed op elkaar aan en mensen belanden te vaak tussen wal en schip. Persoonsvolgende bekostiging kan helpen dit soort problemen terug te dringen en moet wat KBO-PCOB snel de standaard worden.

3. Maak werk van preventie
KBO-PCOB wil meer aandacht voor en investeringen in preventie, juist onder ouderen. Ook voor hen loont het in alle opzichten om meer te bewegen en gezonder te eten. Bij het realiseren van een rookvrije generatie kunnen grootouders een belangrijke rol spelen.

4. Investeer in alternatieve woonvormen en beloon zorgen voor elkaar
Nu het aantal verzorgingshuizen afneemt maar de zorgbehoefte niet, moet er meer geïnvesteerd worden in de bouw van levensloopbestendige woningen en in alternatieve woon-zorgvormen. Gemeenten hebben voldoende budgetten en beleidsruimte nodig om adequate zorg, hulp en ondersteuning aan huis te kunnen bieden. Zorgen voor elkaar moeten we belonen in plaats van tegenwerken. De kostendelersnorm voor mensen met een AIO-aanvulling willen we daarom terugdraaien. Vanzelfsprekend willen we ook geen kostendelersnorm in de AOW.

5. Pak eenzaamheid krachtig aan
Meer dan de helft van de 65-plussers in Nederland voelt zich eenzaam. Het nieuwe kabinet moet alles op alles zetten dat percentage fors terug te dringen. Zorgverleners dienen signalen over eenzaamheid beter door te geven aan welzijnsorganisaties. Gemeenten moeten de juiste ondersteuning bieden aan lokale (vrijwilligers)organisaties die eenzaamheid onder ouderen tegengaan en deze organisaties betrekken bij het lokale ouderenbeleid. Ook hebben zij de taak om via huisbezoeken het welzijn van ouderen goed in kaart te brengen en te zorgen dat de huishoudelijke hulp op orde is.

6. Maak ruimte voor liefdevolle zorg tijdens de laatste levensfase
Er valt nog een wereld te winnen ten aanzien van zorg aan ouderen in de laatste levensfase. Ouderen moeten erop kunnen vertrouwen dat zij goed verzorgd worden én dat er goed naar hen wordt geluisterd. Bijvoorbeeld wanneer zij aangeven af te willen zien van verdere behandelingen. Gesprekken hierover zijn van wezenlijk belang en kunnen angst en eenzaamheid wegnemen. Geestelijke zorg speelt hierbij een belangrijke rol en mag geen sluitpost zijn op de begroting.

7. Benut de waarde van vrijwilligers en ondersteun mantelzorgers
Vrijwilligers zijn van onschatbare waarde, zeker in zorg aan en ondersteuning van ouderen. Daarom moet de Verklaring Omtrent het Gedrag (VOG) voor vrijwilligers die met ouderen werken gratis zijn. Vrijwilligerswerk met ouderen is geen reden om te korten op de uitkering. Landelijk werkende vrijwilligersorganisaties krijgen de kans om door het gehele land vrijwilligersnetwerken te verstevigen of op te bouwen. Mantelzorgers, die hun werk met liefde doen maar niet zelden overbelast raken, dienen beter ondersteund te worden. Gemeenten moeten daarom verplicht worden om hun ondersteuningsaanbod zo in te richten dat alle mantelzorgers niet alleen bereikt worden, maar ook optimale ondersteuning krijgen die past bij hun behoefte. Dagbesteding en respijtzorg dienen beschikbaar te zijn om mantelzorgers te ontlasten.

8. Zorg voor gelijkmatige koopkrachtontwikkeling
Diverse ontwikkelingen – van het uitblijven van indexatie van pensioenen tot een stijging van eigen bijdragen in de zorg – hebben ervoor gezorgd dat veel ouderen in de afgelopen jaren hebben moeten inleveren. Sinds 2009 is de koopkracht van gepensioneerden vrijwel continu gedaald en waar werkenden in de afgelopen twee jaar een plusje zagen, bleef de koopkracht van veel ouderen achter. Het is tijd voor een inhaalslag en daar bieden de overheidsfinanciën ook ruimte voor. Kies er bijvoorbeeld voor om de ouderenkorting niet abrupt, maar gelijkmatig af te bouwen en dring de hoogte van de eigen bijdrage in de zorg terug.

9. Kies voor een generatie-evenwichtig en toekomstbestendig pensioenstelsel
In Den Haag en daarbuiten wordt al jarenlang, ook door en met KBO-PCOB, gesproken over een nieuw pensioenstelsel. Een nieuw kabinet moet, ook wat KBO-PCOB betreft, nadrukkelijk sámen met de sociale partners én gepensioneerden, de knoop gaan doorhakken. Wij willen een solidair, generatie-evenwichtig, toekomstbestendig pensioenstelsel waarin iedere werknemer een toereikend pensioen opbouwt. We willen dat deelnemers collectief blijven beleggen en risico's met elkaar blijven delen.

10. Investeer in de digitale vaardigheden van senioren en in eHealth
eHealth biedt steeds meer mogelijkheden: van het maken van een online afspraak tot een e-consult met een psychotherapeut en zorgrobots. Veel van deze ontwikkelingen gaan echter aan senioren voorbij. Dit wordt komt vooral doordat de basale digitale vaardigheden bij hen ontbreken. Maar ook voor hen kan eHealth, als aanvulling op reguliere zorg, veel voordelen bieden. KBO wil daarom dat er blijvend geïnvesteerd wordt in het verbeteren van de digitale vaardigheden van senioren (bijvoorbeeld via ouderenbonden) en in eHealth en dat senioren hier, veel meer dan nu het geval is, in een vroegtijdig stadium bij betrokken worden.

11. Heb oog voor veiligheid in en rondom het huis
In tijden van wereldwijde onrust en dreiging bestaat de kans dat de zogeheten kleine criminaliteit over het hoofd gezien wordt. Dat terwijl de impact daarvan, zeker op ouderen, heel groot kan zijn. KBO-PCOB pleit daarom voor blijvende aandacht bij politie en justitie voor het tegengaan van onder meer babbeltrucs en inbraak. Ook willen we meer investeringen in de brandveiligheid bij ouderen thuis en bewustwording daaromtrent flink vergroten.

We hopen dat u en de onderhandelaars, met deze aanbevelingen in de hand, de komende tijd gaan werken aan een seniorvriendelijk regeerakkoord waarin jong en oud elkaar vinden. Namens ruim een kwart miljoen leden van KBO-PCOB en vele andere senioren in Nederland: heel hartelijk dank.

Met vriendelijke groet,

Manon Vanderkaa
Directeur KBO-PCOB

Landelijk Bureau

Postbus 2894 1000 CW Amsterdam

Aan de informateur
van de Tweede Kamer der Staten-Generaal
drs. E.I. Schippers
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Landelijk Bureau
Postbus 2894
1000 CW Amsterdam
Telefoon (020) 346 72 00
Helpdesk (020) 346 72 50
Fax (020) 617 81 55
www.vluchtelingenwerk.nl
info@vluchtelingenwerk.nl

Datum 6 april 2017
Betreft nieuw regeerakkoord
Ons kenmerk O.2.1.17-102.DM

Geachte mevrouw Schippers,

Vluchtelingen moeten in Nederland niet alleen kunnen rekenen op een veilige plek, maar ook snel kunnen integreren om zo een toekomst op te bouwen en een bijdrage te leveren aan onze samenleving. VluchtelingenWerk Nederland gaat ervan uit dat vluchtelingenbeleid, zowel wat betreft integratie als asiel, in het komende regeerakkoord aan de orde komt. Veel politieke partijen hebben in hun verkiezingsprogramma's en tijdens de campagne hiervoor terecht aandacht gevraagd. Blijvende inzet op integratie is urgenter dan ooit. Dit wordt bevestigd door het recente pleidooi van vijf adviescolleges voor een zo vroeg en zo intensief mogelijke deelname van vluchtelingen aan de Nederlandse samenleving[1].
Dagelijks zetten 14.000 vrijwilligers van VluchtelingenWerk, gesteund door 60.000 donateurs, zich in voor vluchtelingen in ons land. Zij worden hierbij dagelijks geconfronteerd met de (on)mogelijkheden van 'Haags' beleid en de uitwerking daarvan in de praktijk.
Vanuit deze kennis en expertise wil VluchtelingenWerk Nederland een aantal aanbevelingen doen:

Investeer in arbeidsparticipatie
Het hebben van betaald werk is een effectieve manier om deel te nemen én bij te dragen aan de samenleving. Toch blijkt keer op keer uit onderzoek dat de arbeidsparticipatie van vluchtelingen laag is, ook na meerdere jaren verblijf in Nederland.[2] Het is daarom van groot

1 Signalering van voorzitters adviescolleges *'Vluchtelingen: van opvang naar volwaardige participatie'*, CRM, SER, WRR, ACVZ, ROB, 27 maart 2017

2 Zie onder andere Policy brief WRR/SCP/WODC 'Geen tijd verliezen; van opvang naar integratie van asielmigranten', 16 december 2015

CBF ERKEND GOED DOEL

belang dat de arbeidsparticipatie van vluchtelingen actief wordt bevorderd, met ruimte voor maatwerk én voor scholing en training gericht op het vergroten van de kans op een baan. Gemeenten moeten hiertoe wél in de gelegenheid worden gesteld, bijvoorbeeld door te beschikken over bruikbare informatie uit de screening- en matchingsgesprekken die in de opvang plaatsvinden. Met deze informatie kunnen gemeenten samen met de vluchteling een individueel plan van aanpak opstellen. Bovendien pleit VluchtelingenWerk ervoor dat het voor werkgevers gemakkelijker wordt om vluchtelingen goede kansen te bieden op de arbeidsmarkt. Het begint ermee dat werkgevers deze potentiële werknemers beter kunnen vinden. Dat betekent dat gemeenten en werkgeversservicepunten bij een vraag naar arbeid snel profielen moeten kunnen aanleveren én dat werkgevers en vluchtelingen elkaar online goed kunnen vinden. Ook het bieden van (werkervarings)banen in combinatie met extra taalles blijkt effectief te zijn, maar dit wordt nog te weinig ingezet. Werkgevers willen hierover goede informatie ontvangen, ondersteund worden bij het aanbieden van deze trajecten en achteraf niet onnodig veel verantwoordingsinformatie moeten aanleveren. Tot slot pleit VluchtelingenWerk ervoor dat werkgevers ontzorgd worden door gemakkelijk gebruik te maken van jobcoaching/begeleiding op de werkvloer. Alle werkende vergunninghouders zouden daarom in de eerste werkzame jaren recht moeten hebben op jobcoaching.

Versnel het integratieproces

Meedoen begint met het leren van de taal en het maken van contact. Vluchtelingen die Nederlands spreken, kunnen zich sneller zelfstandig redden. Daarom pleit VluchtelingenWerk ervoor dat de overheid zorgt dat vluchtelingen vanaf dag één professionele taalles volgen. Ook is het belangrijk dat vluchtelingen ondersteuning krijgen om vanaf dag één volwaardig mee te doen via vrijwilligerswerk, een stage of betaald werk. Het integratieproces wordt effectiever door het koppelen van huisvesting, taal/inburgering, opleiding en arbeidstoeleiding. Samenwerking tussen overheid, werkgevers en maatschappelijke partners is daarbij van cruciaal belang. In het afgelopen jaar hebben alle partners constructief samengewerkt in de Taskforce Werk en Integratie Vluchtelingen. VluchtelingenWerk hecht waarde aan het voortzetten van deze samenwerking om de versnellende maatregelen te implementeren, te borgen en de ervaringen en effecten te monitoren, zodat gericht verder wordt gewerkt aan een betere participatie. VluchtelingenWerk adviseert om een Vluchtelingen Integratie Akkoord te sluiten tussen overheid, werkgevers en maatschappelijke organisaties met als doel de arbeidsparticipatie van vluchtelingen drastisch te verhogen. De recente signalering van de SER[3] en de ervaringen tot nu toe bieden relevante aanknopingspunten.

3 Sociaal Economische Raad, Signalering “Nieuwe wegen naar een meer succesvolle arbeidsmarktintegratie van vluchtelingen’, 8 december 2016

Maak inburgering echt mogelijk
De overheid vindt het belangrijk dat vluchtelingen binnen de gestelde termijn het inburgeringsexamen halen. Dat moet voor hen dan ook echt mogelijk zijn. Daarom bepleit VluchtelingenWerk dat de (uitvoering van de) huidige Wet Inburgering waar nodig en mogelijk wordt verbeterd. Op basis van de wetsevaluatie in het voorjaar van 2018 wordt dan beoordeeld of substantiële wijzigingen in de inburgering nodig zijn. Nu al grote wijzigingen doorvoeren, is niet in het belang van de huidige nieuwkomers en leidt de aandacht af van noodzakelijke verbeteringen in de uitvoering van de huidige wet. Wij pleiten er concreet voor dat haast wordt gemaakt met de aangekondigde verbeteringen in de (uitvoering van de) huidige wet, zoals het instellen van extern toezicht op de kwaliteit van het cursusaanbod.
En daarnaast de huidige wet- en regelgeving te vereenvoudigen, belemmerende en bureaucratische regels te verminderen en hierover in gesprek te gaan met deskundigen uit het veld. Het is cruciaal om te leren van het verleden: maak een analyse op basis van de ervaringen met de diverse inburgeringsstelsels (vanaf 1998) en betrek deze bij de conclusies en aanbevelingen voor de officiële wetsevaluatie van de huidige Wet Inburgering 2013 (begin 2018). Hiermee kan inzicht worden verkregen in elementen uit deze stelsels die de inburgering hebben bevorderd dan wel hebben belemmerd. Verder adviseren wij om de nieuwkomers te benaderen vanuit vertrouwen dat zij graag willen inburgeren en te realiseren dat dit voor velen geen eenvoudige opdracht is.

Bied snelle zekerheid van verblijf en spoedige naturalisatie
Voor de integratie van vluchtelingen is het essentieel dat zij snel zekerheid krijgen over een duurzaam verblijf zodat zij hun toekomst in Nederland kunnen opbouwen. Uit onderzoek blijkt dat vluchtelingen zonder Nederlandse nationaliteit en met een tijdelijke status veel moeilijker aan het werk komen. Ook op grond van internationaal recht moet de mogelijkheid tot naturalisatie voor vluchtelingen worden vergemakkelijkt. Gelijktrekking met de naturalisatietermijn voor staatlozen (drie jaar) ligt het meest voor de hand.

Verhoog het quotum van uitgenodigde vluchtelingen
Hervestiging is een beproefd instrument om de meest kwetsbare vluchtelingen, die in de regio verblijven, naar Nederland te halen om hen hier de noodzakelijke bescherming te bieden. Voor 2017 zijn volgens de UNHCR wereldwijd 1,2 miljoen plaatsen nodig, terwijl slechts 100.000 plaatsen zijn aangeboden door andere landen. Daarom zijn er veel grotere aantallen voor hervestiging nodig. Ook op grond van de VN New York Declaration for Refugees and Migrants van 19 september 2016 is Nederland gehouden aan het verhogen van het hervestigingsquotum en het introduceren van veilige routes voor vluchtelingen. Nederland heeft al sinds 1987 een quotum van 500 uitgenodigde vluchtelingen per jaar. Wij dringen aan op het substantieel verhogen van dit quotum door Nederland.

Onderzoek de mogelijkheden van een private sponsorship programma
Bij een private sponsorship programma zeggen private partijen – bijvoorbeeld een groep particulieren, NGO's, kerkgemeenschappen of bedrijven – voor een bepaalde periode toe om geselecteerde vluchtelingen financiële, sociale en emotionele steun te bieden. Canada kent sinds 1978 een dergelijk programma en andere landen, zoals Australië, Duitsland en Groot Brittannië doen hiermee ook ervaring op. Voordeel van dit programma is het creëren van draagvlak binnen de samenleving én een snellere integratie van vluchtelingen. VluchtelingenWerk adviseert dat Nederland deze mogelijkheid onderzoekt.

Graag zijn wij bereid om de bovenstaande aanbevelingen toe te lichten.
Wij blijven ons ook in de komende tijd inzetten voor de belangen van vluchtelingen in Nederland. Hierbij werken we nauw samen met de betrokken overheden en maatschappelijke organisaties. We waarderen deze samenwerking en stellen onze kennis en expertise ook in de komende kabinetsperiode graag gevraagd en ongevraagd ter beschikking. Op deze wijze willen wij een bijdrage leveren aan een humaan en duurzaam vluchtelingenbeleid en het behoud van draagvlak hiervoor in de samenleving.

Hoogachtend,

Dorine Manson
Bestuursvoorzitter VluchtelingenWerk Nederland

Bijlage: Actiepunten voor een humaan en duurzaam vluchtelingenbeleid

'Stop massa-immigratie om verzorgingsstaat betaalbaar te houden'

immigratie-deskundige Jan van de Beek, ad.nl

Vluchtelingen zijn een lucratieve handel dat ook de mafia er wel brood in zag

Mafia took control of Italian migrant centre for a decade, received tens of millions of euros from state funds

abc.net.au

15 May 2017

'Fairy godmother' brings migrants to Europe on a flying carpet after helping them get past Baltic border guards in EU-backed cartoon

Short film Eurodame, Help! shows Middle Eastern family fleeing war to Europe
Guided by an EU fairy, they are first turned away by eastern European protesters
They are then brought to the west where they are welcomed and given jobs
Online critics have blasted the cartoon, describing it as 'propaganda'

---

dailymail.co.uk
By: CHRIS PLEASANCE FOR MAILONLINE
PUBLISHED: 16 May 2017

A short film which shows a 'fairy godmother' bringing refugees to western Europe has been criticised as 'propaganda'. The cartoon was produced by non-profit organisation Europeens Sans Frontières but backed by the European Commission, among others.

IJsmerk Ben & Jerry's: haal meer vluchtelingen naar Europa

Er moeten meer kwetsbare vluchtelingen vanuit opvangkampen in de hele wereld naar Europa worden gehaald, stellen VluchtelingenWerk én ijsmerk Ben & Jerry’s in een campagne die vandaag begint. Home Safe Home, heet het in Ben & Jerry’s taal.

ed.nl
Cyril Rosman 20-07-17

Rutte III: meer vluchtelingen welkom

telegraaf.nl
JORN JONKER
05-10-2017

BINNENLAND

DEN HAAG - Nederland gaat meer vluchtelingen uitnodigen. De onderhandelende partijen hebben de laatste, grote hobbel in de formatie genomen en een akkoord bereikt over het beladen onderwerp asiel. Nederland nodigt nu 500 vluchtelingen per jaar uit. De CU wil dat het er 1500 worden en zou deels haar zin hebben gekregen.

Wanhopige brief burgemeesters aan Merkel: ‘We zitten vol’

Wir schaffen das

'*Wir schaffen das*', zei kanselier Merkel op 31 augustus 2015. Daarmee doelde ze op de opvang en de integratie van de rond 1 miljoen vluchtelingen in Duitsland. Ze kreeg voor haar uitspraak veel bijval, maar ook veel kritiek.

Bron: duitslandinstituut.nl

Frau Merkel, haben Sie in der Flüchtlingsfrage Fehler gemacht?

KANZLERIN IM INTERVIEW 27-08-2017

Merkel “Welt am Sonntag”**:** Alle wichtigen Entscheidungen des Jahres 2015 würde ich wieder so treffen.

Städte- und Gemeindebund
Nordrhein-Westfalen

Bürgermeisterinnen und Bürgermeister der Mitgliedsstädte und -gemeinden im Städte- und Gemeindebund NRW
Kaiserswerther Straße 199-201 - 40474 Düsseldorf

Frau Bundeskanzlerin
Dr. Angela Merkel
Bundeskanzleramt
Willy Brandt Straße 1
10557 Berlin

21. Oktober 2015

Städte und Gemeinden in Nordrhein-Westfalen sind am Ende ihrer Leistungsfähigkeit angekommen bei der Unterbringung von Flüchtlingen

Sehr geehrte Frau Bundeskanzlerin Dr. Merkel,

wir wenden uns in großer Sorge um unser Land, aber auch um die von uns vertretenen Städte bzw. Gemeinden an Sie. Anlass ist der massive und in erheblichem Umfang auch unkontrollierte Zustrom von Flüchtlingen nach Deutschland und in unsere Städte und Gemeinden.

Die am 15.10.2015 vom Bundestag verabschiedeten Regelungen des Asylverfahrensbeschleunigungsgesetzes sind ein erster Schritt in die richtige Richtung. Denn das Gesetz verfolgt u.a. das Ziel, den Zustrom spürbar zu verringern, aber auch die vorhandenen kommunalen Ressourcen für die Unterbringung und Integration zu Gunsten derjenigen Flüchtlinge einzusetzen, welche sich erfolgreich auf das Grundrecht auf Asyl berufen können. Ob diese Maßnahmen die gewünschte Wirkung zeitnah entfalten, ist zweifelhaft. Es ist zu befürchten, dass Deutschland trotz des Asylpaketes weiterhin attraktiv für viele Flüchtlinge sein wird. Da die vielfältigen Krisenherde der Erde eher zu- als abnehmen, ist anzunehmen, dass der Zustrom der Flüchtlinge auf hohem Niveau verharren wird.

Der bisherige massive Zustrom von Flüchtlingen in unsere Städte und Gemeinden hat dazu geführt, dass so gut wie alle verfügbaren Unterbringungsmöglichkeiten mittlerweile erschöpft sind. Selbst die Unterbringung von Flüchtlingen in Zelten sowie Wohncontainern ist kaum noch zu bewerkstelligen. Der Betrieb der kommunalen Unterbringungseinrichtungen bindet in ganz erheblichem Umfang kommunales Personal. Dies führt dazu, dass wir viele andere kommunale Pflichtaufgaben nicht oder nur noch sehr eingeschränkt erfüllen können.

Wir begrüßen, dass Sie sich auf europäischer und internationaler Ebene für die Bekämpfung der Fluchtursachen sowie eine faire Verteilung der Flüchtlinge einsetzen. Uns ist bekannt, dass hierzu langwierige Verhandlungen notwendig sind. Sie sind daher kaum geeignet, den zu hohen Zustrom von Flüchtlingen zeitnah und spürbar zu begrenzen.

Deshalb sind über die in dem Asylverfahrensbeschleunigungsgesetz beschlossenen Maßnahmen noch weitere Schritte notwendig.

Von daher möchte wir Sie bitten, die in dem als **Anlage** beigefügten Forderungskatalog aufgelisteten Maßnahmen umzusetzen.

Wir haben uns mit gleichlautendem Schreiben auch an den Vizekanzler Herrn Gabriel und mit ähnlichen Schreiben an die Ministerpräsidentin Frau Kraft sowie die stellvertretende Ministerpräsidentin Frau Löhrmann gewandt.

Mit freundlichen Grüßen

BM Dr. Eckhard Ruthemeyer
Stadt Soest

BM Rainer Weber
Gemeinde Uedem

BM Georg Moenikes
Stadt Emsdetten

BM Prof. Dr. Willi Linkens
Stadt Baesweiler

BM Matthias Lürbke
Gemeinde Lippetal

BM Heinrich Holtkötte,
Gemeinde Anröchte

BM Hermann Temme,
Stadt Brackel

BM Jürgen Frantzen
Gemeinde Titz

BM Udo Rosenkranz,
Gemeinde Wachtendonk

BM Dr. Christoph Holtwisch
Stadt Vreden

BM Michael Grossmann
Stadt Werl

BM Peter Wirtz
Stadt Königswinter

BM Dietmar Persian
Schloss-Stadt Hückeswagen

BM Alexander Büttner
Stadt Bad Münstereifel

BM Heiner Buß
Gemeinde Heiden

BM Rainer Vidal
Stadt Nieheim

BM Paul Wagener
Stadt Netphen

BM Dr. Rüdiger Storch
Gemeinde Eitorf

BM Andreas Grotendorst
Gemeinde Raesfeld

BM Josef Uphoff
Stadt Sassenberg

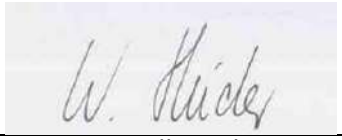

BM Willi Heider
Gemeinde Kürten

BM Hubert Effkemann
Stadt Gescher

BM Robert Wenking
Stadt Horstmar

BM Erik Lierenfeld
Stadt Dormagen

BM Lutz Urbach
Stadt Bergisch Gladbach

BM Hubert Wegener
Gemeinde Ense

BM Dietmar Heß
Gemeinde Finnentrop

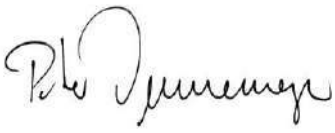

BM Peter Vennemeyer
Stadt Greven

BM Klaus Geise
Stadt Blomberg

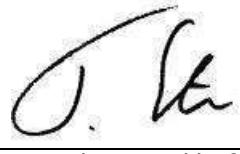

BM Tobias Stockhoff
Stadt Dorsten

BM Michael Dreier
Stadt Paderborn

BM Albert Bergmann
Stadt Zülpich

BM Christoph Gerwers
Stadt Rees

BM Hilko Redenius
Gemeinde Nümbrecht

BM Harald Zillikens
Gemeinde Jüchen

BM Norbert Büscher
Gemeinde Much

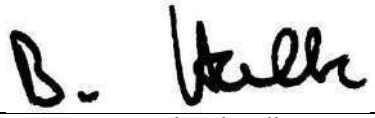

BM Bernhard Halbe
Stadt Schmallenberg

BM Bert Spilles
Stadt Meckenheim

BM Christoph Fleischhauer
Stadt Moeres

stv. BM Peter Hüvelmann
Gemeinde Vettweiß

BMin Nicole Moenikes
Stadt Waltrop

i.V. des BM Dr. Jan Heinisch
Michael Beck Stadtkämmerer,
Heiligenhaus

BM Bernd Günther
Kreisstadt Mettmann

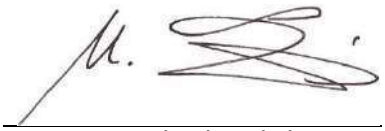

BM Michael Stickeln
Hansestadt Warburg

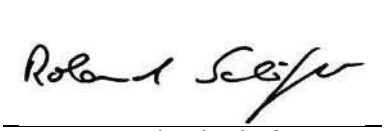

BM Roland Schäfer
Stadt Bergkamen

BM Dr. Uwe Friedl
Stadt Euskirchen

BM Peter Wessel
Stadt Erwitte

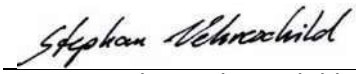

BM Stephan Vehrenschild
Stadt Niederkassel

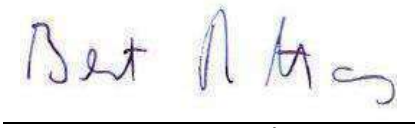

BM Dr. Bert Risthaus
Gemeinde Ascheberg

BM Andreas Sunder
Stadt Rietberg

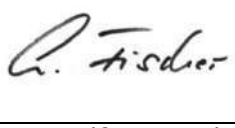

BM Wolfgang Fischer
Stadt Olsberg

BM Christian Thegelkamp
Gemeinde Wadersloh

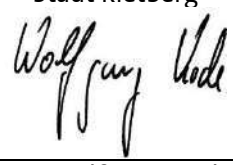

BM Wolfgang Koch
Stadt Bünde

BM Frank Schneider
Stadt Langenfeld

BM Rüdiger Gennies
Gemeinde Reichshof

BM Ulli Winkelmann
Stadt Sprockhövel

BM Peter Brüser
Gemeinde Wenden

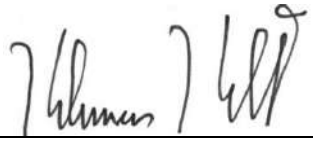

BM Klemens Keller
Stadt Borgholzhausen

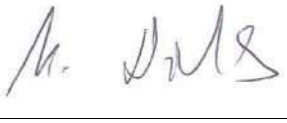

BMin Marion Dirks
Stadt Billerbeck

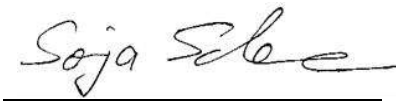

BMin Sonja Schemmann
Gemeinde Nordwalde

BM Heinrich Stommel
Stadt Jülich

BM Dieter Blume
Stadt Petershagen

BM Michael Esken
Stadt Hemer

BM Frank Helmenstein
Stadt Gummersbach

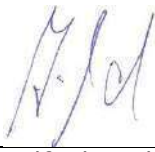

BM Alfred Sonders
Stadt Alsdorf

BM Michael Kronauge
Stadt Hallenberg

BM Rainer Eßkuchen
Gemeinde Bönen

BM Ulrich Janssen
Stadt Geldern

BM Lothar Christ
Stadt Werne

allg. Vertreters des BM
Heinz-Josef Senneka, Steinheim

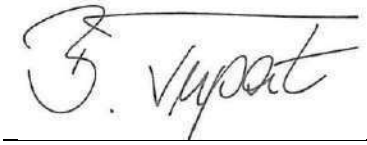

BMin Birgit Tupat
Gemeinde Nachrodt-Wiblingwerde

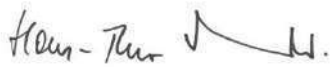

BM Hans-Theo Mennicken
Stadt Rheinberg

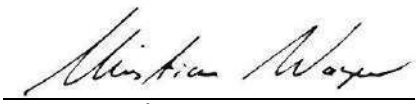

BM Christian Wagner
Stadt Nettetal

Stv. BM Ingo Kielmann
Gemeinde Ladbergen

BM Rolf Hartmann
Gemeinde Blankenheim

BM Dr. Karl-Uwe Strothmann
Stadt Beckum

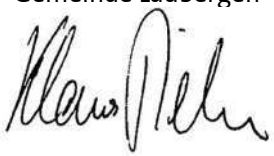

BM Klaus Rieke
Stadt Enger

BM Hermann Heuser
Gemeinde Niederzier

BM Dieder
Stadt Heinsberg

BM Peter Jansen
Stadt Erkelenz

BM Hans Hermann Bluhm
Stadt Willebadessen

BM Rainer Rauch
Stadt Borgentreich

BM Stefan Raetz
Stadt Rheinbach

BM Ulrich Knorr
Gemeinde Schlangen

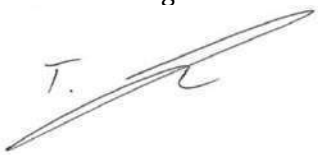

BM Thomas Grosche
Hansestadt Medebach

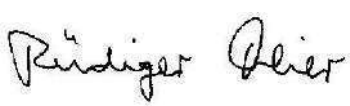

BM Rüdiger Meier
Gemeinde Kirchlengern

BM Dr. Schulze Pellengahr
Stadt Velen

BM Winfried Pohlmann
Gemeinde Hopsten

BM Antonius Wiesemann
Stadt Neuenrade

BMin Elisabeth Kammann
Gemeinde Beelen

BM Franz-Josef Weilinghoff
Gemeinde Heek

BM Heinrich Böckelühr
Stadt Schwerte

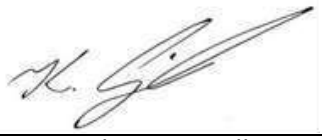

BM Klaus Gromöller
Gemeinde Havixbeck

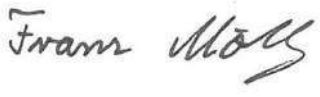

BM Franz Möllering
Gemeinde Neuenkirchen

BM Robert Klocke
Stadt Marienmünster

BM Theo Brauer
Stadt Kleve

BM Heinrich Göbbels
Gemeinde Langerwehe

BM Werner Peitz
Stadt Delbrück

BM Stefan Hundt
STADT LENNESTADT

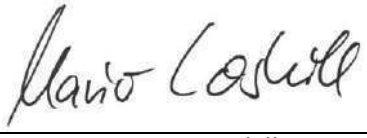

BM Mario Loskill
Gemeinde Ruppichteroth

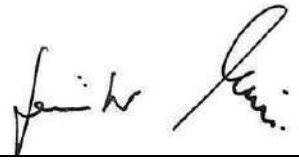

BM Günter Steins
Gemeinde Kranenburg

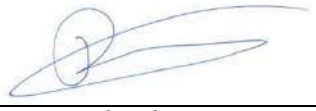

BM Richard Borgmann
Stadt Lüdinghausen

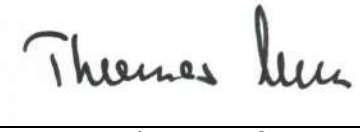

BM Thomas Goßen
Stadt Tönisvorst

BM Heinz Hüppe
Stadt Hörstel

BM Malte Dahlhoff
Gemeinde Bad Sassendorf

BM Jan Lembach
Gemeinde Dahlem

BM Gerd Rybak
Gemeinde Stemwede

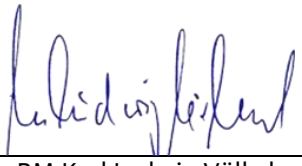

BM Karl Ludwig Völkel
Gemeinde Erndtebrück

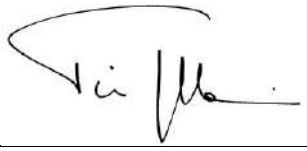

BM Dr. Grüttemeier
Kupferstadt Stolberg (Rhld.)

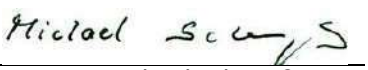

BM Michael Schweiß
Gemeinde Hille

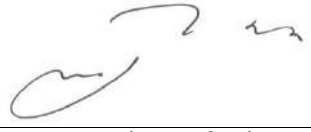

BM Mike Rexforth
Gemeinde Schermbeck

BM Wolfgang Pieper
Stadt Telgte

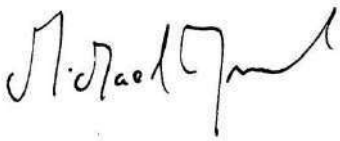

BM Michael Berens
Sennegemeinde Hövelhof

BM Jörg Bukowski
Gemeinde Morsbach

BM André Dahlhaus
Hansestadt Breckerfeld

BMin Ursula Kwasny
STADT GREVENBROICH

BM Dirk Lukrafka
Stadt Velbert

BM Marko Steiner
Stadt Preußisch Oldendorf

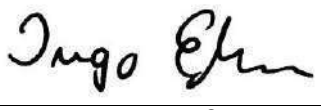

BM Ingo Eßer
Gemeinde Kreuzau

BM Horst Müller
Stadt Olpe

BM Rainer Lammers
Gemeinde Lotte

BM Friedrich Ehlert
Gemeinde Dörentrup

BM Jochen Paus
Gemeinde Altenberge

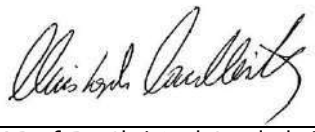

BM Prof. Dr. Christoph Landscheidt
Stadt Kamp-Lintfort

BM Hubertus Mühling
Stadt Balve

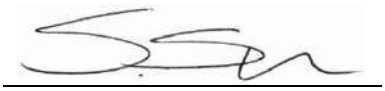

BMin Susanne Stupp
Stadt Frechen

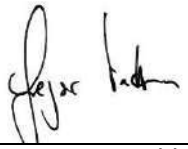

BM Gregor Krabbe
Gemeinde Metelen

Robert Graaf
Stadt Hamminkeln

BM Bernhard Tholen
Gemeinde Gangelt

BM Herbert Corsten
Gemeinde Selfkant

BM Wilfried Roos
Gemeinde Saerbeck

BM Ulrich Berger
Stadt Salzkotten

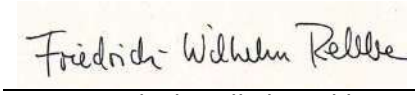

BM Friedrich-Wilhelm Rebbe
Stadt Fröndenberg/Ruhr

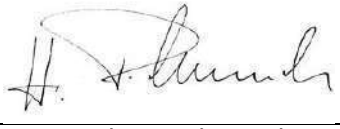

BM Herbert Radermacher
Gemeindeverwaltung Kall

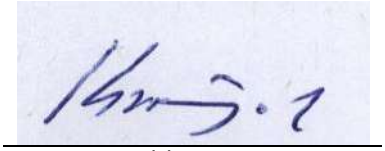

Stadtkämmerer
Mathias Krümpel, Rheine

BM Dietmar Bergmann
Gemeinde Nordkirchen

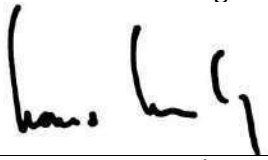

BM Hans Hoppenberg
Gemeinde Extertal

BM Christoph Sommer
Stadt Lippstadt

BM Michael Pesch
Gemeinde Schwalmtal

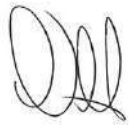

BM Jan Nesselrath
Stadt Meinerzhagen

BM Volker Erner
Stadt Erftstadt

BM Frank Haberbosch
Stadt Lübbecke

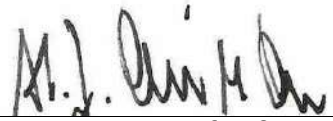

BM Hans-Josef Linßen
Stadt Straelen

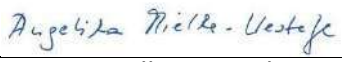

BMin Mielke-Westerlage
Stadt Meerbusch

BM Bernd Hedtmann
Stadt Porta Westfalica

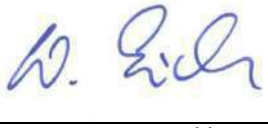

BM Werner Eickler
Stadt Winterberg

BM Peter Driessen
Bedburg-Hau

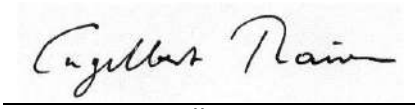

BM Engelbert Rauen
Gemeinde Wettringen

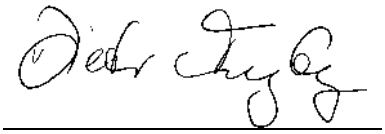

BM Dieter Freytag
Stadt Brühl

BM Heinz Steingröver
Stadt Ibbenbüren

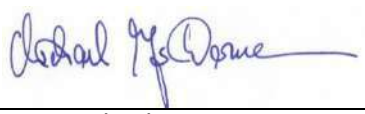

BM Michael Meyer-Hermann
Stadt Versmold

BMin Große-Heitmeyer
Westerkappeln

BM Bernd Fuhrmann
Stadt Bad Berleburg

BM Gerhard Fonck
Stadt Kalkar

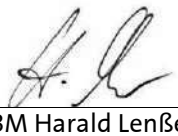

BM Harald Lenßen
Stadt Neukirchen-Vluyn

BM Uwe Schmalenbach
Gemeinde Herscheid

BM Dr. Alexander Berger
Stadt Ahlen

BM Frank Emde
Stadt Kierspe

BM Horst Krybus
Stadt Lohmar

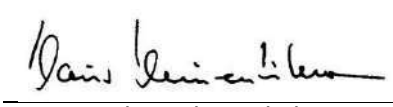

BM Klaus Kleinenkuhnen
Gemeinde Rheurdt

BM Udo Meister
Stadt Schleiden

BM Christoph Schultz
Stadt Erkrath

BM Heinz Reker
Stadt Lügde

BM Frank Gellen
Gemeinde Brüggen

BM Bodo Klimpel
Haltern am See

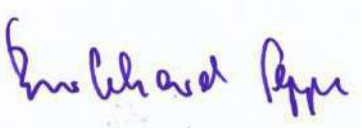

BM Burkhard Deppe
Stadt Bad Driburg

BM Dirk Haarmann
Stadt Voerde

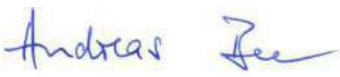

BM Andreas Bee
Bad Lippspringe

BM Karl-Heinz Wassong
Gemeinde Niederkrüchten

BM Erichlandwehr
Stadt Schloß Holte-Stukenbrock

BM Berthold Streffing
Stadt Sendenhorst

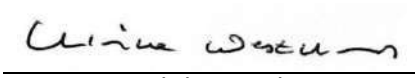

BMin Ulrike Westkamp
Stadt Wesel

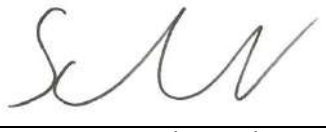

BM Uwe Schumacher
Gemeinde Welver

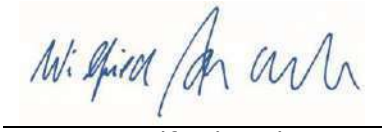

BM Wilfried Pracht
Eifelgemeinde Nettersheim

BM Jörn Langefeld
Gemeinde Inden

Stv. BM Markus Tempelmann
Stadt Halver

BMin Christina Rählmann
Gemeinde Mettingen

BM Michael von Rekowski
Stadt Wipperfürth

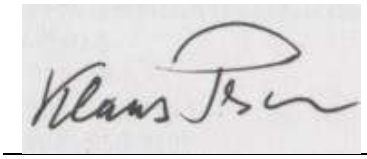

BM Klaus Pesch
Stadt Ratingen

Hubert Wewering
Stadtverwaltung Rhede

BM Ralf Péus
Gemeinde Bestwig

BM Christoph Ewers
GEMEINDE BURBACH

Stv. BM Rainer Ritsche
Stadt Wülfrath

BM Peter Cremer
Stadt Heimbach

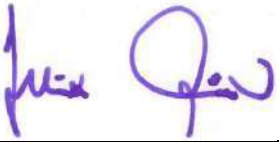

BM Felix Büter
Stadt Ahaus

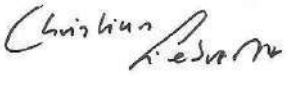

BM Christian Liebrecht
Stadt Lage

BM Wolfgang Jungnitsch
Stadt Übach-Palenberg

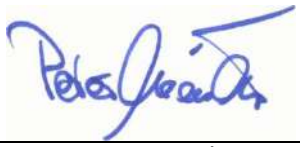

BM Peter Weiken
Stadt Rüthen

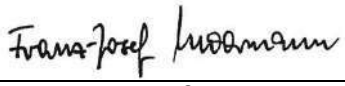

BM Franz Josef Moormann
Stadt Kaarst

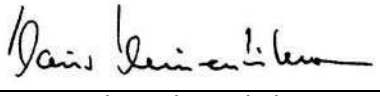

BM Klaus Kleinenkuhnen
Gemeinde Rheurdt

BM Stefan Caplan
Stadt Burscheid

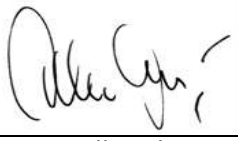

BM Volker Fleige
Stadt Menden

BM Dr. Christof Bartsch
Stadt Brilon

BMin Lisa Stremlau
Stadt Dülmen

BM Alfred Holz
Gemeinde Senden

BM Rudi Bertram
Stadt Eschweiler

BM Dr. Thorsten Spillmann
Bad Laaspher

BM Christian Pospischil
Hansestadt Attendorn

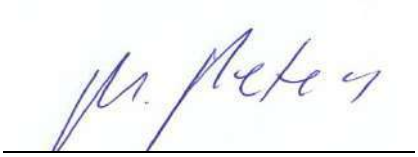

BM Dr. Martin Mertens
Gemeinde Rommerskirchen

BM Michael Esken
Stadt Verl

BM Dr. Remco van der Velden
Stadt Geseke

BM Otto Neuhoff
Bad Honnef

BM Burkhard Schwuchow
Stadt Büren

BM Ulrich Francken
Gemeinde Weeze

BM Thomas Ahls
Gemeinde Alpen

BM Arno Nelles
Stadt Würselen

BM Heinz Öhmann
STADT COESFELD

BM Axel Buch
Gemeinde Hürtgenwald

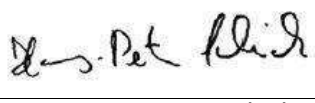

BM Dr. Hans-Peter Schick
Stadt Mechernich

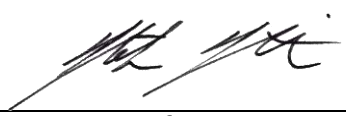

BM Stefan Streit
Stadt Tecklenburg

PRO-REFUGEES ORGANIZATION IN AMERICA

TAKE ACTION

1. Sign the MoveOn.org Petition
Tell the President that America is a welcoming country and that stopping this program will have profound and detrimental consequences.
2. Call your U.S. Senators and Representatives to tell them you welcome refugees, and that our country should live up to its values and remaining a welcoming place. Here are ideas of what else you can tell them.
3. Call and thank your mayor and other local officials who are supporting immigrants and refugees, or urge them to do so.
4. Support local organizations that help immigrants and refugees. They need your help more than ever. Volunteer, donate, or support a refugee family. Find volunteer opportunities here.
You can help Welcoming America's efforts to welcome immigrants and refugees

https://www.welcomingamerica.org/

Left-wing propaganda group SPLC trying to silence critics of refugee resettlements across America

newstarget.com
By: Don Wrightman
Date: December 07, 2016

The entrenched establishment is demonizing those who hold views on immigration similar to the way President-elect Donald Trump does. The Southern Poverty Law Center has teamed up with the media to silence critics of refugee resettlements across the country. What tactics are they using? They can portray the critics as racist, Islamophobic, anti-Muslim, and so on. This, in their eyes, will negate the "opinions" of bad people. However, simply providing factbased research on the US government's refugee resettlement program does not make one a bad person.

James Simpson

watchdog.org

James Simpson is an economist, investigative journalist, businessman and former analyst for the White House Office of Management and Budget (OMB). Since 1995, he has written non-fiction articles for various periodicals based both on his experiences in government and business, and a longstanding avocation in public policy. Mr. Simpson's work has been published in the Washington Times, WorldNet Daily, American Thinker, Accuracy in Media, Breitbart, Capital Research Center, Fox Nation and many others.

Southern Poverty Law Center wants to silence James Simpson because…

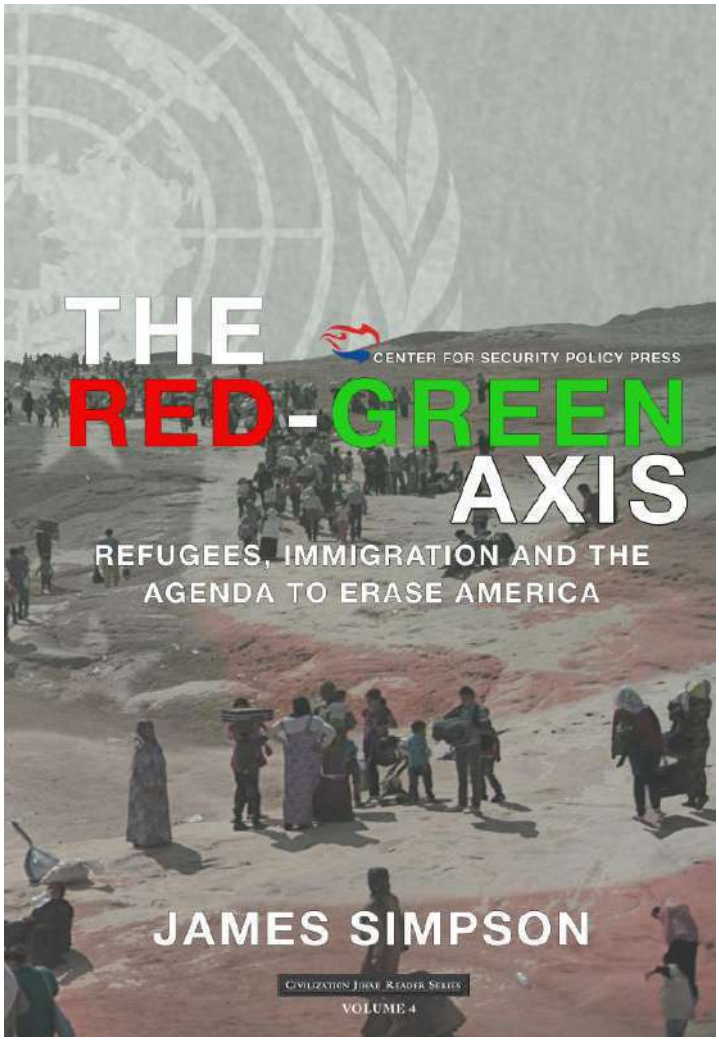

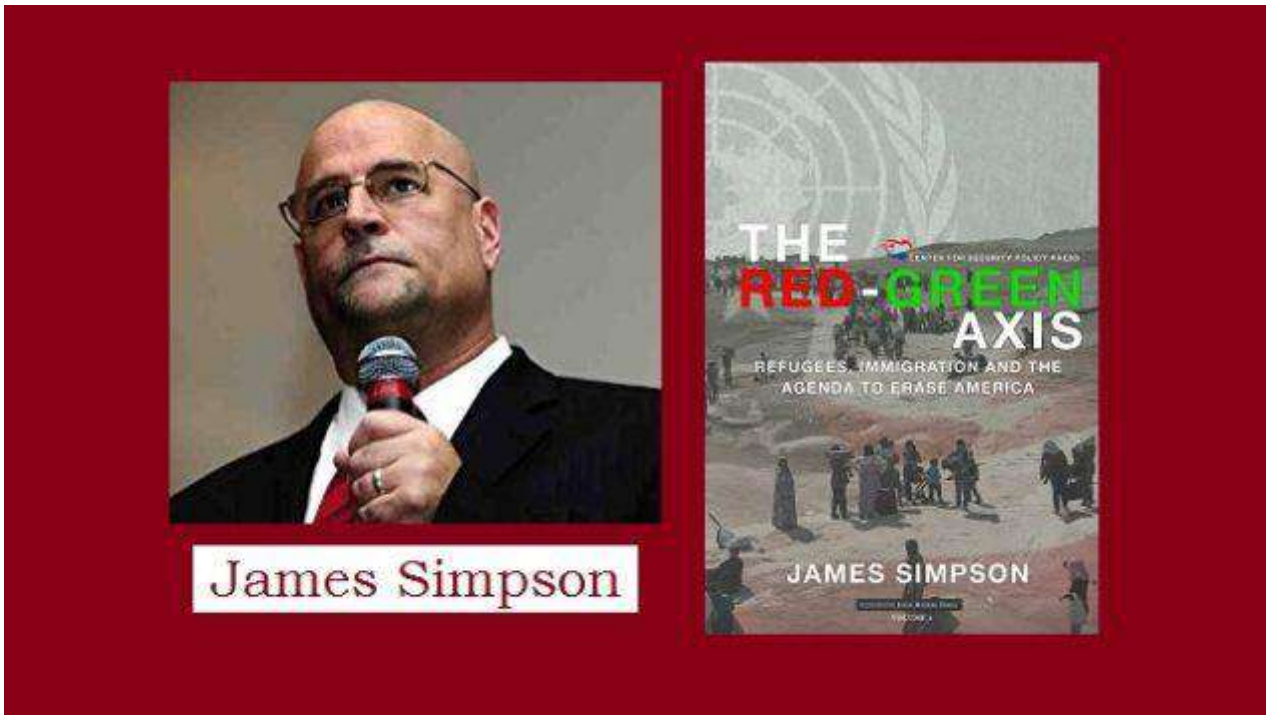

November 28, 2016 / in Courts & Law, Immigration, National Security, Waste, Fraud and Abuse /by Ann Corcoran

….the SPLC has got to keep the donations flowing in (they have fat salaries to pay)!

Many of you are familiar with author/investigator James Simpson and may even have read his monograph that followed ***mine*** at the ***Center for Security Policy***.

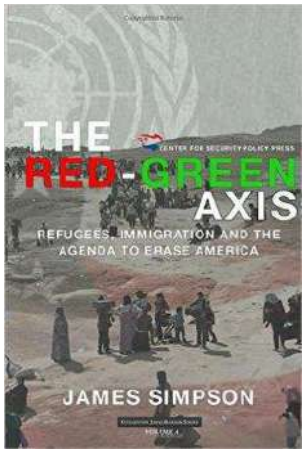

A prolific writer and speaker, Simpson travels to many towns and cities to explain to the public how the UN/US Refugee Admissions Program works. This week he is scheduled to speak in Michigan, but the Southern Poverty Law Center would be all too happy to shut him

https://www.youtube.com/watch?v=zt9abJueG3A

De asielbusiness: grof geld verdienen aan vluchtelingen

curiales.nl

10 oktober 2015 Bart Bohemen

Op het eerste gezicht lijkt er een duidelijke tweedeling te bestaan omtrent het vluchtelingenvraagstuk. Voorstanders in het debat baseren hun drijfveren vooral op het humanitaire gedachtegoed en solidariteit. Tegenstanders zijn bezorgd over het behoud van hun cultuur en de veiligheid. Toch bestaat er wel degelijk een omvangrijke derde groep die vanuit de schaduw opereert. Hoewel deze groep tevens voorstander is van een ruimhartig asielbeleid, worden zij gedreven door solidariteit noch humanitarisme. Hun enige beweegreden is geld.

Wilders doet aangifte tegen Rutte wegens discriminatie van Nederlanders

PVV-leider Geert Wilders heeft aangekondigd dat hij aangifte gaat doen tegen Mark Rutte wegens “discriminatie van Nederlanders”. Wilders maakte dit voornemen zojuist wereldkundig op een speciaal hiervoor opgezette site: rutte3discrimineert.nl.

“Wij worden als tweederangs burgers behandeld in ons eigen land”

Bron: wnl.tv

20-11-2017

Die Asyl-Industrie

In de uitzending van Pauw en Witteman 29 april 2014 Paul Jansen over de asielindustrie. Linkse partijen hebben hechte banden met de asielindustrie. De PvdA zit in de tang van deze belangenclubs. De asielindustrie is een miljoenenbusiness, honderden verdienen er hun brood mee. In Nederland wijdde Telegraaf-columnist Paul Jansen twee columns aan de werkwijze van asieladvocaten. Die Asyl-Industrie, Udo Ulfkotte.

KOPP

Bücher, die Ihnen die Augen öffnen

Beschreibung

Udo Ulfkotte

Die Asylindustrie

gebunden, 272 Seiten

Das Milliardengeschäft mit den Flüchtlingen

Reich werden mit Armut. Das ist das Motto einer Branche, die sich nach außen sozial gibt und im Hintergrund oft skrupellos abkassiert. Die deutsche Flüchtlingsindustrie macht jetzt Geschäfte, von denen viele Konzerne nur träumen können. Pro Monat kostet ein Asylbewerber den Steuerzahler etwa 3500 Euro. Bei einer Million neuer Asylbewerber allein 2015 sind das monatlich 3,5 Milliarden Euro - also pro Jahr 42 Milliarden Euro. Das ist die Summe, die in einem Jahr an alle Arbeitslosen ausgezahlt wird. Es sind nicht nur Betreuer, Dolmetscher und Sozialpädagogen oder Schlepper und Miet-Haie, die davon profitieren. Die ganz großen Geschäfte machen die Sozialverbände, Pharmakonzerne, Politiker und sogar einige Journalisten. Für sie ist die Flüchtlingsindustrie ein profitables Milliardengeschäft mit Zukunft.

Es ist ein Tabu, über die Profiteure der Flüchtlingswelle zu sprechen.

Jeder neue Zuwanderer bringt der Asyl-Industrie Gewinn. Wer die Zustände bei der Asylpolitik verstehen will, der kommt um unbequeme Fakten nicht herum. Wissen Sie, wie gewinnorientierte Aktiengesellschaften an Flüchtlingen verdienen? Dass die Pharmaindustrie wegen der vielen Flüchtlinge mit einem Umsatz-plus in Milliardenhöhe rechnet? Dass Polizisten und Journalisten einen Maulkorb beim Thema Kriminalität von Asylbewerbern verpasst bekommen haben? Dass viele SPD-Politiker nebenberuflich Posten in Organisationen haben, welche Unterkünfte von Asylbewerbern betreiben? Wie Parteien über die Betreuung von Flüchtlingen eine illegale Parteien-finanzierung betreiben? Wie Journalisten für tränenreiche Geschichten über Asylbewerber geschmiert werden? Wo die Bundeswehr insgeheim schon jetzt künftige Kampfeinsätze probt, um die innere Sicherheit gewährleisten zu können? Wie stark die Immobilienpreise in der Umgebung von Asylunterkünften fallen? Dass die Bremer Flüchtlings-Großfamilie Miri pro Jahr 5,1 Millionen Euro an Sozialhilfe erhält und zugleich noch mindestens 50 Millionen Euro im Rauschgifthandel erwirtschaftet? Dass die 3000 Moscheen in Deutschland beim Flüchtlingsstrom aus Nahost und Nordafrika wegschauen und das Helfen lieber christlichen Organisationen überlassen? Ein Buch voller Fakten, Fakten, Fakten ... und mit über 750 Quellenangaben belegt!

www.kopp-verlag.de

De PVV doet niet meer mee met de formatie. Waarom niet?

VR 24 MAART, 2017

NOS

POLITIEK

ANP/ PVV-leider Wilders in de Tweede Kamer op weg naar de werkkamer van verkenner Schippers

"Zoveel stemmen op de PVV worden gewoon in de prullenbak gegooid", "hoezo democratisch? PVV is de tweede partij maar ze gaan Wilders gewoon voorbij alsof hij niet bestaat" en "als de PVV genegeerd wordt in de politiek wordt er niet naar het volk geluisterd".

Oud-minister Zalm (VVD) wordt nieuwe informateur

NOS

MAANDAG, 15 JUNI 2017

NOS- 2017

(Trouw, artikel Paul Frentrop van 11 mei 2002 over de demonisering van Pim Fortuyn)

In dit artikel: Gerrit Zalm noemde destijds Pim Fortuyn in Buitenhof een bedrieger van het volk en een gevaarlijk man. Fortuyn werd ook in een adem verbonden met Le Pen.

Het is een vooral links gesloten wereldje in Den Haag die de status quo wil behouden. Ze moeten daarom niets van de PVV van Geert Wilders hebben, precies zoals toen met Pim Fortuyn het geval was. Over bedrog gesproken. De VVD is de partij met de meeste integriteitschandalen. Veel mensen zijn terecht afgeknapt op de manier waarop in Den Haag linkse politiek wordt bedreven en hebben daarom op de PVV gestemd voor politieke verandering. Veel Nederlanders zien in Rutte (VVD) thans een bedrieger. Wie kritiek heeft over onderwerpen als de vluchtelingen of de Islam wordt onmiddellijk weggezet als racist of als rechts extremist. Dat is niet alleen in Nederland. In Duitsland werd Udo Ulfkotte wegezet als racist en fascist om zijn boeken over de vluchtelingen en de islam.

Der antimuslimische Rassist Udo Ulfkotte hat mal wieder mit der Schreibfeder zugeschlagen. Im rechten KOPP-Verlag mit Sitz in Rottenburg erschien das Buch „Mekka Deutschland. Die stille Islamisierung“. Das Titelbild des Buches ähnelt dem Titelbild des Spiegel-Magazins Nr. 13/2007. Der Titel ist sogar exakt derselbe. An dem Beispiel zeigt sich die Resonanz von Leitmedien und politischer Rechten, wenn erstere selber kulturrassistische Klischees reproduzieren.

eisberg.blogspot.de
2015 / 06

Facebook sperrt Ulfkotte wegen neuem Buch

pi-news.net /2016/07/facebook-sperrt-ulfkotte-wegen-neuem-buch/

In den letzten Wochen und Monaten ist ja hier viel über Zensur bei Facebook etc. gepostet worden. Seit heute betrifft es auch mich. Ich hatte auf meinen Facebook-Seiten rund 30.000 Follower (zusammen mit den Freunden), habe täglich aktuelle Berichte und vor allem Links und Hinweise jeweils mit Quellenangaben dort eingestellt, insg. viele tausend Posts.

(Von Udo Ulfkotte, veröffentlicht am 4.7.16)

Vor wenigen Tagen habe ich dort ein zusammen mit dem Ex-Polizisten und Bestsellerautor Stefan Schubert neu verfasstes Sachbuch über die Straftaten von Migranten angekündigt ("Grenzenlos kriminell") und vorgestellt. Daraufhin wurde ich zunächst für einen Tag gesperrt, als ich es abermals vorstellte, wurde ich für 3 Tage gesperrt und heute früh hieß es zu meiner Überraschung, ich würde nun noch einmal für 7 Tage gesperrt und dürfe selbst nichts posten. Seit 12 Uhr hat Facebook meine Seite nach Angaben von Dutzenden Followern, die bei mir nachfragen, komplett offline genommen mit dem Hinweis "Leider ist dieser Inhalt derzeit nicht verfügbar". Und das alles, weil der Ex-Polizist Stefan Schubert und ich ein politisch nicht korrektes Sachbuch auf den Markt gebracht haben, Titel: Grenzenlos kriminell, Was uns Politik und Massenmedien über die Straftaten von Migranten verschweigen.

Auszug aus dem neuen Buch von Udo Ulfkotte

pi-news.net/2016/09/auszug-aus-dem-neuen-buch-von-udo-ulfkotte/

PI

Alles wird gut. Sagen uns Politiker und Lügenmedien. Geheimdienste sehen das anders. Sie prognostizieren uns: Im deutschsprachigen Raum nähern sich Wohlstand, Demokratie und Ruhe ihrem Ende zu. Aber brauchen wir für diese Erkenntnis wirklich Geheimdienste? Schauen wir uns die Realität an: Jede vierte Kommune ist bankrott. Wegen der immer höheren Hartz-IV-Ausgaben geht nichts mehr. Für Schulen und Kindergärten ist kein Geld mehr da. Dabei sind Kinder doch unsere Zukunft. Und ebenso marode sieht es beim Blick in die Gegenwart aus: Die Polizei hat kein Geld mehr, um Schießen zu üben.

Auch Weihnachts- und Urlaubsgeld wurde den Beamten gestrichen. Nicht anders ist es bei der Infrastruktur. Sie wird auf Verschleiß gefahren. Straßen, Schienen und Brücken verfallen schneller als nachgebaut und saniert wird. Wir leben immer mehr in einer Welt, die wir früher nur aus dem Fernsehen kannten – von schaurigen Reportagen aus den Slums der Dritten Welt, wo alles verfällt und Kriminalität und Korruption gedeihen. Wir werden noch darauf zurückkommen. Festzuhalten bleibt, dass wir uns diesen Verfall schönreden.

Dort, wo alles verfällt, erodiert auch die Sicherheit. Noch suggeriert uns die mediale Propaganda Wohlstand und Sicherheit. Dabei ist beides in der Realität längst nur noch eine Fiktion. Unser existenziell vom Export abhängiges und deutlich überbevölkertes Land wird bei der nächsten großen Weltwirtschaftskrise als erstes zusammenbrechen. Wir haben keine Reserven mehr. Nirgendwo. Weder Rentenkassen noch Arbeitslosen- oder Krankenkassen haben die erforderlichen Rücklagen, um eine ganz normale Krise zu überstehen. Die nächste Massenarbeitslosigkeit, die mit dem absehbaren Wiederaufleben der Finanzkrise ganz sicher kommen wird, bringt die Menschen im deutschsprachigen Raum in eine katastrophale und existenziell kritische Lage. Wir haben für viele fremde Staaten finanzielle Rettungspakete bereitgestellt – nur uns selbst haben wir vergessen.

Wir träumen uns derweilen die Welt schön und bunt. Wir haben uns jetzt alle schrecklich lieb. Wir haben in Deutschland dafür sogar eine Mitkuschelzentrale. Nein, das ist kein Scherz. Die gibt es tatsächlich. Und die heißt auch so. Da treffen sich Menschen aller Rassen und Hautfarben, aus allen Kulturen und Nationen, einfach nur so zum Kuscheln. Weil wir uns doch alle so lieb haben. Es gibt nur wenige, die da aus dem Liebhab-Raster fallen. Männliche Eintagsküken etwa. Die dürfen auch nach dem Willen der Bundesregierung weiter lebend geschreddert werden.

In dieser kuscheligen neuen Welt wollen Vordenker der EU sogar, dass wir heimgekehrte IS-Kämpfer „nicht länger kriminalisieren“. Gilles de Kerchove, der oberste Anti-Terror-Chef der EU, fordert, dass wir IS-Kämpfer mit unseren Sozialleistungen befrieden. Anstelle von Haftstrafen sollen sie Sozialprogramme mit finanziellen Zuwendungen bekommen. Und wir „bekämpfen“ sie jetzt, indem wir sie einfach künftig in unsere Anti-Terror-Arbeit integrieren.

Es gibt Menschen in anderen Ländern, die haben den Geheimplan unserer klugen Politiker noch nicht verstanden. Die lachen über uns. Da empört sich der Londoner Daily Telegraph darüber, dass deutsche Soldaten bei einem internationalen NATO-Manöver, welches eigentlich vier Wochen dauern sollte, schon nach 12 Tagen wieder abgezogen sind. Die deutschen Soldaten hatten die normale Arbeitszeit und die erlaubten Überstunden da schon überschritten. Die Briten haben halt keine Mitkuschelzentrale. Vielleicht verstehen sie ja deshalb nicht, dass wir Deutschen jetzt nur noch während der offiziellen Bürozeiten Kriege führen können. Und damit auch wirklich keiner Angst vor uns haben muss, zog die Bundeswehr bei einem anderen Manöver schon mal mit schwarz angestrichenen Besenstilen ins Gefecht. Die Besenstile sollten das Rohr an der Waffenanlage des GTK Boxer simulieren. Wir sparen uns das Geld für die Landesverteidigung lieber, kaufen ein paar Besenstile und brüllen „peng!“ und „krachbum!“. Das alles sind keine „Einzelfälle“ – das alles hat System bei der Bundeswehr, die früher

einmal für die Gefahrenabwehr zuständig war. Sicherheit wird in Deutschland heute eben auf allen Ebenen nur noch simuliert.

Wir leben eben in einer absurden und völlig irrealen „Wir-haben-uns-alle-lieb-Welt“. Innere Sicherheit ist schließlich eine gottgegebene Selbstverständlichkeit, scheinen Politik und Leitmedien zu denken. Und es wird alles noch besser, wenn wir uns nur alle noch mehr lieb haben.

Die Generation junger Menschen, die im deutschsprachigen Raum in diesem kuscheligen bequemen Denken von naturgegebenem Frieden und Sicherheit groß wird, lebt eben nicht in der Realität, sondern in einer illusionären Welt. Sie ist grenzenlos naiv, kann aber nichts dafür. Denn mit unserem bunten „Liebhab“ Gefasel bauen wir in ihren Köpfen Realitäten auf, die auf jeder Büttenrede klar denkender Menschen der Kracher wären. Wir wollen eine super-soziale Welt, in der jeder Platz hat. Eine kuschelige Welt, in der man sich ohne weiteres Nachdenken einfach nimmt, was man gerade haben will. Wir räumen deshalb auch gern unsere Kasernen und Polizeiwachen. Wir machen Platz für Menschen, die bestimmt nur deshalb zu uns kommen, weil es hier so kuschelig ist. Wir wollen schließlich niemanden ausgrenzen. Also machen wir uns den ganzen Tag nur Gedanken darüber, ob wir auch wirklich niemanden diskriminieren, uns ökologisch korrekt verhalten und auch keine verbotenen Wörter benutzten.

Wenn Menschen trotz unserer signalisierten Kuschelbedürftigkeit und Entwaffnung nicht mit uns kuscheln, schwere Straftaten verüben und leider vorübergehend ins Gefängnis müssen, dann muss auch das so angenehm wie möglich sein. Dafür haben wir jetzt weltweit die erste Gewerkschaft für Kriminelle. Deutschland ist das erste Land der Welt, in dem Straftäter eine eigene Gewerkschaft haben. Gegründet wurde die GGBO (Gefangenen-Gewerkschaft/Bundesweite Organisation) vom Häftling Mehmet A. in der Berliner Haftanstalt Tegel als nicht eingetragener Verein. Migrant A., der mehr als 20 Jahre im Gefängnis gesessen hat, organisiert inzwischen in mehr als 70 deutschen Haftanstalten Proteste gegen die zu „geringe Bezahlung“ der Häftlingsarbeit (Straftäter dürfen derzeit in der Haft täglich elf Euro verdienen). Wir nicken alles ab. Schließlich ist Multikulti die Zukunft. Und kein Mensch ist wirklich kriminell. Sagen uns jedenfalls Politiker und Leitmedien. Die Polizei sagt etwas anders. Sie spricht inzwischen ganz offen vom „Zusammenbruch der inneren Sicherheit“. Weil wir beispielsweise unsere Grenzen für einen nur noch als Völkerwanderung zu bezeichnenden Zustrom von Menschen mit völlig anderen Wertesystemen geöffnet haben.

Vielleicht sollten wir uns einmal daran erinnern, dass wir Menschen Teil einer Entwicklungsgeschichte sind. Und völlig egal, ob wir nun politisch links oder rechts oder nirgendwo stehen, schwarz oder weiß sind, religiös oder nichtreligiös, arm oder reich – es gibt da einige Dinge, die uns von der Natur mitgegeben wurden. Nur, wer die Feinheiten kennt, versteht auch, warum es Sicherheit im deutschsprachigen Raum künftig nicht mehr geben wird.

» Udo Ulfkotte & Stefan Schubert: “Grenzenlos kriminell”, gebunden, 318 Seiten (19,95 €), weitere Informationen und Bestellmöglichkeit hier und hier

Bekladding

Telegraaf 07-09-2017

De woning van Thierry Baudet is beklad met anarchristenteken en een vrouwenteken.

Extreem-links heeft niets geleerd van moord op Fortuyn

Carla Joosten

8 Sept- 2017

Extreem-links slaat weer eens toe. En wat blijkt? Van de moord op Pim Fortuyn, door een linkse activist, hebben diens opvolgers weinig geleerd blijkt uit de bekladding van het huis en daarmee bedreiging van Kamerlid Thierry Baudet (Forum voor Democratie).

Bron: elsevierweekblad.nl

Udo Ulfkotte overleed op 13 januari 2017 aan een hartinfarct.

“Gevestigde media pleegde karaktermoord op Ulfkotte, net als op Fortuyn”

Udo Ulfkotte:

extreemrechtse complotgek en nazipropagandist

Pim Fortuyn:

Jij vuile, kale nepprofessor, jij hebt de intelligentie van Adolf Hitler en de charme van Heinrich Himmler. Jij leeft van haat en daarom hoop ik dat je in die darkroom van je zo gauw mogelijk aids krijgt.'
Journalist Matty Verkamman, 22 december 2001 in Trouw

Pim Fortuyn versus Marcel van Dam (PvdA), 1997 VARA “Lagerhuis”

VARA- Lagerhuis 1997

http://www.archive.org/details/PimFortuyn

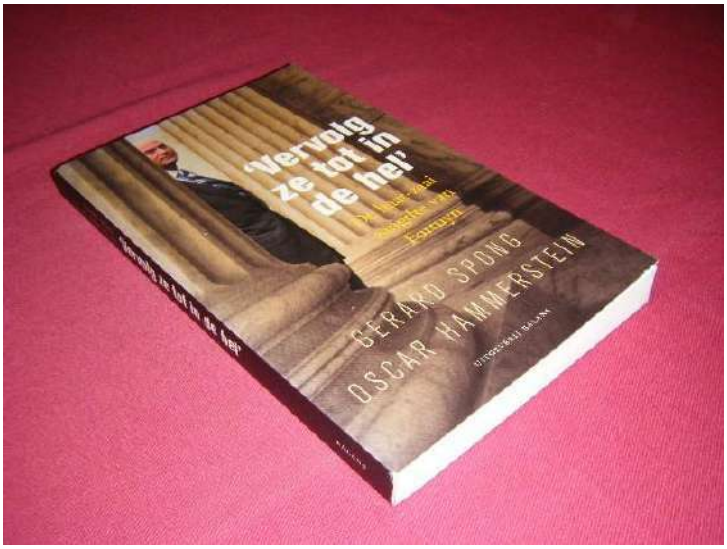

Author: GERARD SPONG EN OSCAR HAMMERSTEIN
Title: Vervolg ze tot in de hel, De haatzaai-aangifte van Fortuyn
Description: Balans, 2003 (Eerste druk), 176 blz., ISBN 9789050186087, Paperback
(foto: antiqbook.nl)

Jaap van Donselaar

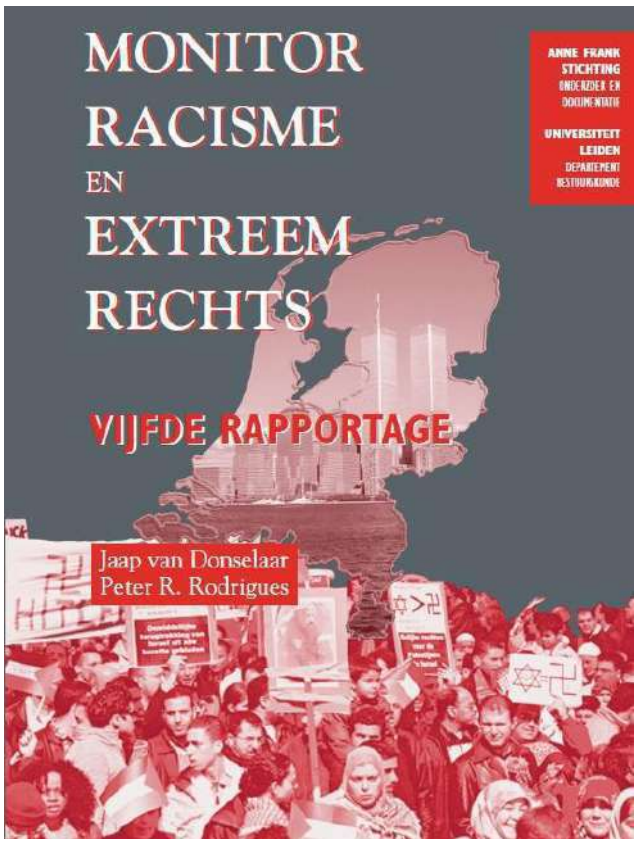

Monitor 2002

Pim Fortuyn werd afgeschilderd als rechts populist door Anne Frank Stichting samen met de demoniserende media en linkse Haagse politiek.Jaap van Donselaar en de Anne Frank Stichting bezetten met steun van de nederlandse overheid een sleutelpositie in het onderzoek naar extreem-rechts,voor extreem-links hebben de monitoren geen belangstelling. Anne Frank Stichting is met hun selectieve wetenschappelijke interpretaties en onderzoeken over racisme de spreekbuis van de (gevestigde) linkse politiek in Den Haag geworden.Het boek Eco Nostra door Peter Siebelt legt het extreem-linkse netwerk bloot achter Volkert van der Graaf, de man die Pim Fortuyn op gruwelijke wijze om het leven bracht.

Eco Nostra

Siebelt schetst in Eco Nostra een samenzwering als een 'spekkoek' van linkse politieke partijen en allerlei maatschappelijke organisaties die actief zijn op het gebied van milieu en ontwikkelingssamenwerking.

Bron: resource.wur.nl

Peter Siebelt, Eco Nostra - Het netwerk achter Volkert van der Graaf, Aspekt, ISBN 9059112873

Kabinet trekt portemonnee voor ontwikkelingshulp

Het nieuwe kabinet trekt fors extra geld uit voor ontwikkelingssamenwerking. Bronnen rond de onderhandelaars melden dat het om 1,8 miljard euro gaat.

Hanneke Keultjes 09-10-2017
ad.nl

Tweede Kamer der Staten-Generaal

Vergaderjaar 1994-1995

570

Kamervragen over Gary Lauck verspreiding Nazi -propaganda

Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 1994–1995

Aanhangsel van de Handelingen

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

570

Vragen van de leden **Apostolou** (PvdA), **Dankers** (CDA), **H.G.J. Kamp** (VVD), **Dittrich** (D66) en **Rabbae** (GroenLinks) over *verspreiding van Nazi-propaganda-materiaal.* (Ingezonden 23 februari 1995)

1
Kent u de berichten als zou vanuit de Verenigde Staten Nazi-propaganda-materiaal worden verspreid in Nederland en andere Europese landen?[1]

2
Bent u bereid een onderzoek naar deze zaak te laten instellen en over de bevindingen de Kamer te informeren?

3
Acht u de inhoud van dit propagandamateriaal van dien aard dat tegen het in Nederland eventueel aanwezige netwerk onmiddellijk tot strafvervolging zou moeten worden overgegaan? Zo ja, welke stappen gaat u ondernemen? Op welke termijn?

4
Bent u bereid in contact te treden met de regering van de Verenigde Staten teneinde de mogelijkheden te onderzoeken om de verzending en verspreiding van deze Nazi-propaganda in ons land stop te zetten en eventueel maatregelen te nemen tegen Gary Lauck die dit materiaal vervaardigt en verspreidt?

5
Deelt u de mening, dat Nazi-propaganda – mede op Europees niveau – bestreden moet worden? Zo ja, welke initiatieven gaat u ontwikkelen om in EU-verband regelingen met betrekking tot de bestrijding van rassendiscriminatie op te stellen? Ziet u mogelijkheden in het kader van de herziening van het Unieverdrag in 1996 bepalingen hieromtrent in het Verdrag op te nemen?

[1] Uitzending KRO-Brandpunt van 20 februari 1995.

Antwoord

Antwoord van minister **Sorgdrager** (Justitie), mede namens de ministers van Binnenlandse Zaken en van Buitenlandse Zaken. (Ontvangen 20 maart 1995)

1
Ja.

2
De Binnenlandse Veiligheidsdienst (BVD) en de Divisie Centrale Recherche Informatie van het Korps Landelijke Politiediensten (DCRI-KLPD) hebben reeds een onderzoek naar deze zaak ingesteld. Uit dit onderzoek is het volgende naar voren gekomen. De NSDAP/AO (National Sozialistische Deutsche Arbeiter Partei/Auslands- und Aufbau Organisation) verzendt uit de Verenigde Staten nazi-propagandamateriaal naar Nederland en andere Europese landen. De NSDAP/AO is een in de Verenigde Staten gevestigde instelling die fascistisch propagandamateriaal in verschillende talen uitgeeft en distribueert, onder andere in Nederland. In 1973 werd de NSDAP/AO in West-Duitsland opgericht door de neo-nazi Gary Lauck. Lauck vestigde zich in 1974 in de Verenigde Staten. In de Bondsrepubliek Duitsland, de grootste afzetmarkt voor de gewraakte propaganda, is de NSDAP/AO een verboden organisatie. Dit houdt tevens in dat het importeren en het in bezit hebben van het propagandamateriaal en connexe handelingen in strijd met het Duitse strafrecht zijn. Kennelijk om strafvervolging te bemoeilijken heeft de organisatie voor – onder meer – de verspreiding in Duitsland haar toevlucht gezocht in buurlanden zoals Denemarken, Nederland en Oostenrijk.

3
Voor het antwoord op deze vraag moge ik u verwijzen naar bijgaand ambtsbericht van de procureur-generaal bij het gerechtshof te Amsterdam.[1] Te zijner tijd zal ik de Kamer over de bevindingen (vertrouwelijk) informeren.

4
Uit mij door het ministerie van Buitenlandse Zaken verstrekte informatie blijkt dat pogingen van het

51U9203
ISSN 0921 - 7398
Sdu Uitgeverij Plantijnstraat
's-Gravenhage 1995

Amerikaanse Congres en de Amerikaanse regering om publiceren en distribueren van propaganda als de onderhavige door wettelijke maatregelen of anderszins aan banden te leggen, steeds weer op the First Amendment of the Constitution of the United States of America, waarin ondermeer de zogenaamde «Freedom of Speech» is gegarandeerd, zijn gestuit. Er bestaat in de Verenigde Staten dus geen expliciete strafbaarstelling. Het ontbreken van de strafbaarstelling in de Verenigde Staten heeft als consequentie dat verzoeken om internationale rechtshulp aan de Verenigde Staten in een eventuele Nederlandse strafzaak op basis van de bestaande bilaterale rechtshulpverdragen, niet of slechts in beperkte mate ingewilligd kunnen worden. Dit neemt overigens niet weg dat ik, indien de uitkomsten van het onderzoek zoals genoemd in vraag 3 daartoe aanleiding geven, bereid ben in contact te treden met de regering van de Verenigde Staten om te onderzoeken welke mogelijkheden er overblijven om verzending en verspreiding van nazi-propagandamateriaal tegen te gaan en eventueel maatregelen te nemen tegen Lauck.

5
Ja. Op basis van het Unie-verdrag kan racisme en xenofobie op Europees niveau, door intensievere samenwerking en uitwisseling van informatie tussen de lidstaten, worden bestreden. Ter uitvoering van de verklaring van de Europese Raad van Korfu is binnen de Europese Unie deze problematiek breed aangepakt. Stuurgroep III (de groep internationaal georganiseerde criminaliteit) heeft een inventarisatie gemaakt van de wetsbepalingen van de lidstaten ter bestrijding van racisme en vreemdelingenhaat. In dit verband is ook geïnventariseerd welke rechtsmiddelen de lidstaten ter beschikking hebben om onder meer de verspreiding van propagandamateriaal met racistische of xenofobe inhoud en het aanzetten tot racisme en xenofobie te bestraffen. Uit deze inventarisatie is onder andere gebleken dat alle lidstaten wetsbepalingen ter bestrijding van racisme en vreemdelingenhaat kennen. Er zijn evenwel verschillen ten aanzien van de delictomschrijvingen en de toepasselijke procedures. In dit verband is de JBZ-raad van 9 en 10 maart j.l. dan ook akkoord gegaan met het voorstel van het Comité van Permanente Vertegenwoordigers om grondig te onderzoeken op welke wijze de lacunes in de nationale wetgeving en de verdragen die internationale samenwerking in de weg staan, kunnen worden aangevuld. Gelet op het feit dat artikel K.1 van het Unieverdrag strafrechtelijke samenwerking reeds mogelijk maakt en het verdrag er niet toe strekt elk soort strafbaar feit afzonderlijk te benoemen zie ik geen aanleiding met betrekking tot de bestrijding van rassendiscriminatie specifieke bepalingen in het Verdrag op te laten nemen.

[1] Ter inzage gelegd bij de afdeling Parlementaire Documentatie.

Wim Kok NSDAP / AO

De schriftelijke response van 16 mei 2008 door drs. J.F. Westra aan IFUD of Human Rights over Wim Kok de voorzitter van de Raad van Toezicht van de Anne Frank Stichting.

Wim Kok maakt al jaren deel uit van de Gary Lauck website NSDAP/ AO in de USA, door Lauck neergezet als boegbeeld van het blanke ras, met oproep om de NSDAP / AO te steunen en verder tal van onsmakelijke beledigende teksten,spreuken en materiaal op deze website. De arrogantie en zelfingenomenheid door de toenmalig directeur Westra van Anne Frank Stichting in de brief riepen ergernis op.

Intermediary Foundation of the Universal
Declaration of Human Rights
T.a.v. de heer J.P. van den Wittenboer
Postbus 324
5660 AH GELDROP

Amsterdam, 16 mei 2008

Onze ref. : DI/08-094/sm
Betreft : Anne Frank hyve

Geachte heer Van den Wittenboer,

Dank voor uw brief van 14 mei waarin u ons er op attent maakt dat ene drs. W. Kok, deel uitmaakt van de Gary Lauck website.

Ik laat u graag weten dat de voorzitter van onze Raad van Toezicht, Wim Kok, geen doctorandus is en zich verre houdt van nazi-websites.

Met vriendelijke groet,
ANNE FRANK STICHTING

Drs. J.F. Westra
Algemeen directeur

Geert Wilders

Extreem-rechts is Geert Wilders niet, maar conservatief nog minder. Dat blijkt, volgens Paul Lucardie, uit zijn liberale opvattingen over ethische kwesties....

volkskrant.nl

Paul Lucardie 26 februari 2009

Volgens Paul Schnabel, directeur van het Sociaal en Cultureel Planbureau, is Geert Wilders een modern en nationalistisch conservatief, maar géén rechts-extremist (de Volkskrant, 23 februari). Een paar maanden eerder beweerde Jaap van Donselaar van de Anne Frank Stichting in een uitvoerig gedocumenteerde bijdrage voor de Monitor Racisme & Extremisme dat Wilders wél rechts-extremistisch genoemd moet worden. Wie heeft gelijk? Ik kies voor Schnabel. Dat wil ik onderbouwen met een analyse van het begrip rechts-extremisme – een term die vaak gebruikt, maar zelden omschreven wordt. De term ‘rechts’ verwijst doorgaans naar stromingen die ongelijkheid benadrukken op sociaal-economisch, staatkundig of cultureel gebied, terwijl ‘links’ juist meer gelijkheid verlangt. Extremisme duidt op een systematische poging een idee tot in de uiterste consequenties in alle delen van de samenleving door te voeren. Rechts-extremisten streven dus naar vergaande ongelijkheid. Een duidelijk voorbeeld vormden de nationaal-socialisten, die alle macht wilden toekennen aan een ‘raszuivere’ Germaanse elite, die de Untermenschen van andere herkomst als slaven zou uitbuiten of uitroeien. Er bestaan nog steeds aanhangers van deze ideologie in Nederland. Maar niet erg veel. De intussen opgeheven partij Centrumdemocraten (CD) ging lang niet zover, aar pleitte wel voor een voorkeursbeleid voor Nederlanders bij de verdeling van werk, bij zorgverzekeringen, WW en AOW – dus voor meer ongelijkheid tussen Nederlandse staatsburgers en migranten. Het Front National in Frankrijk doet dat nog steeds. In het programma van de Partij voor de Vrijheid kom ik dit voorkeursbeleid niet tegen, op één uitzondering na: migranten mogen pas na tien jaar een uitkering ontvangen. Dat gaat wel een stap in de richting van rechts-extremisme, maar niet all the way.Pas als Wilders alle moslims hun burgerrechten zou willen ontnemen of alle Nederlanders van Marokkaanse afkomst deporteren, zou hij in mijn opvatting het predicaat ‘rechts-extremist’ verdienen. Gezien zijn liberale verleden lijkt het me onwaarschijnlijk dat hij die kant opgaat, maar helemaal uit te sluiten is het niet.Als Wilders geen rechts-extremist is, wat dan wel? Zijn strijd voor een onafhankelijk Nederland, binnen maar eventueel ook buiten de Europese Unie, en liefst verenigd met Vlaanderen, acht ik kenmerkend voor een nationalist. Wilders koppelt dat nationalisme aan vrijheid voor de burger. Schnabel noemt hem daarom een nieuw soort nationalist. Ook in sociaal-economische en ethische kwesties neemt de PVV meestal liberale standpunten in. Daarom begrijp ik niet waarom Schnabel Wilders ‘de exponent van het modern conservatisme’ noemt. Rechts is hij zonder meer vanwege zijn discriminatie van moslims, zijn afkeer van de verzorgingsstaat en van inkomensnivellering via belastingen. Daarnaast verdient Wilders het etiket ‘populistisch’, vanwege zijn aanvallen op de ‘politieke klasse’ die de ‘band met het volk verloren dan wel opgegeven heeft’; en zijn daarop aansluitende voorstellen voor referenda en de verkiezing van de minister-president. Met nationaal-populisten valt nog te praten, met rechts-extremisten niet. Die kun je alleen met juridische middelen bestrijden. Dat lijkt me een belangrijk onderscheid.

'Links veel gevaarlijker dan rechts'

03 NOV 2010 / Bart Olmer

DEN HAAG - De dreiging die uitgaat van rechts-extremisten is ’nagenoeg verdwenen’. Dit stelt de Algemene Inlichtingen- en Veiligheidsdienst (AIVD) in een gisteren gepresenteerd rapport. Daarentegen komt de echte dreiging vanuit extreemlinkse organisaties, aldus de geheime dienst.

Bron: telegraaf.nl

Links activisme en extremisme in Nederland
AIVD / Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
2013

Meer documenten AIVD:

https://www.aivd.nl/onderwerpen/extremisme/documenten

Foreign Funded Islamist Extremism

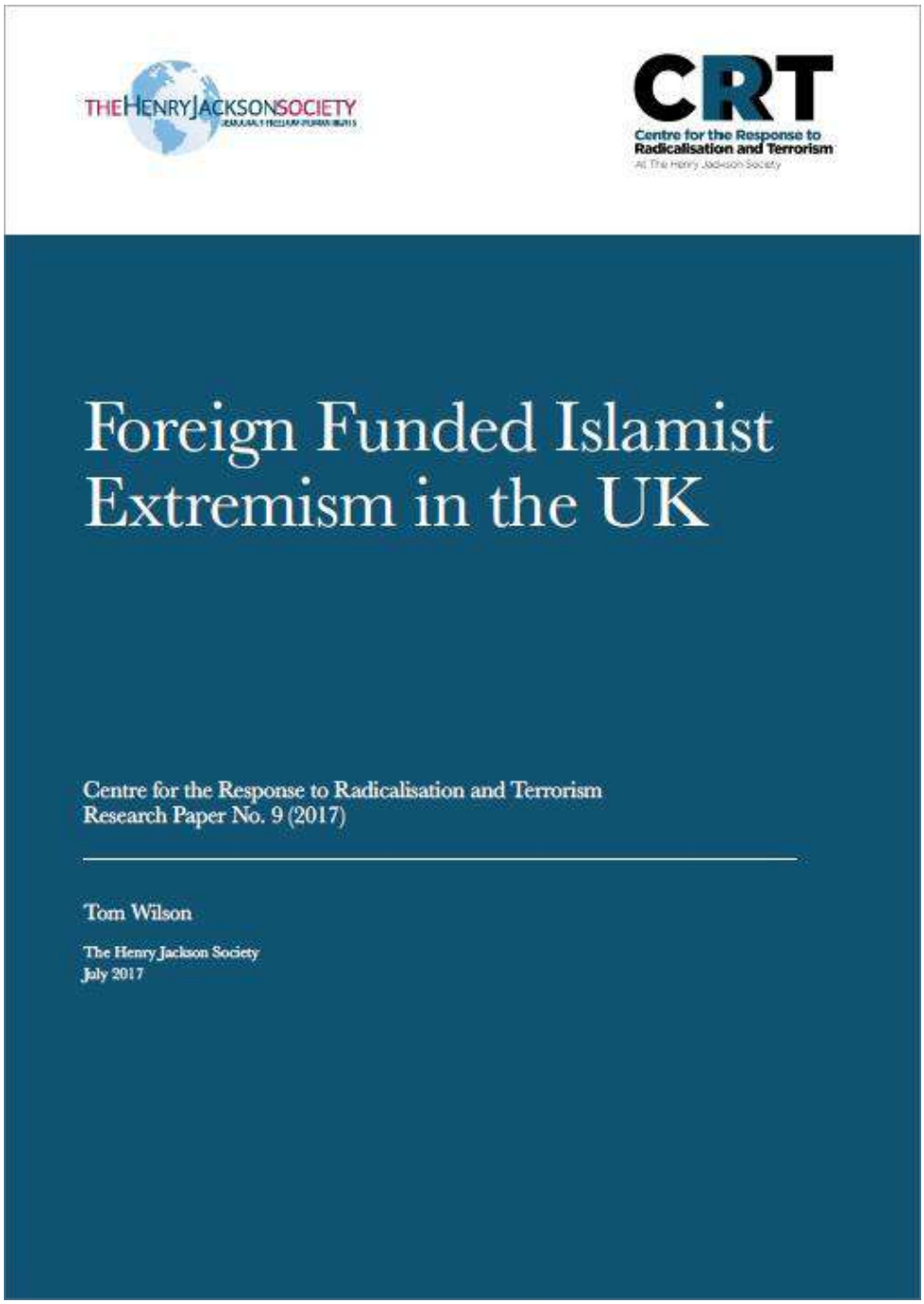

The Henry Jackson Society

2017

Academische vrijheid

Wie het nieuws een beetje kritisch volgt, ziet dat de berichtgeving eenzijdig en pro-Amerikaans is. De Duitse journalist Udo Ulfkotte, die 17 jaar bij de Frankfurter Allgemeine Zeitung werkte, doet een boekje open over de invloed van de geheime diensten op de grote media in Duitsland. Hij werd veelvuldig gesmeerd door geheime diensten en politici, was door en door corrupt. Hij zag dit ook bij anderen gebeuren. Stuk voor stuk werden ze opgenomen in de netwerken van Amerikaanse elite-organisaties. Aan de hand van vele praktijkvoorbeelden toont hij hoe politici en media een wel heel eenzijdige en pro-Amerikaanse visie op de gebeurtenissen in de wereld verkondigen. Deze elite is gebaat bij oorlogen – daaraan valt immers geld te verdienen. Dezelfde elite is eigenaar van alle grote media en manipuleert zo de publieke opinie. Het wordt steeds duidelijker zichtbaar hoe geraffineerd onze maatschappij gedomineerd werd en wordt door deze kleine groep mensen, die uit is op wereldheerschappij. De EU is hun instrument om alle Europese landen onder controle te krijgen. Steeds meer bevoegdheden worden overgedragen aan de EU, waardoor we steeds minder zeggenschap krijgen over ons eigen geld en onze eigen levens, bron: metronieuws.nl . Het is een taboe om er over te praten. Journalisten en wetenschappers worden zo gemuilkorfd als het gaat om cijfers over criminaliteit door asielzoekers of om de kosten voor de opvang, (wiskundige & cultureel antropoloog Jan van de Beek). Zo kreeg van de Beek een lading kritiek over zich heen door een artikel met Wierd Duk , 27-04-2017 in AD. Zijn stelling is: de verzorgingsstaat wordt door de massa-immigratie onhoudbaar. En dat soort feiten, dat mag dus helemaal niet in het universitaire wereldje, dus moet Van de Beek verdacht en kapot worden gemaakt, tpo.nl 27=04-2017. Van Agt wijst erop dat Israël door blijft gaan met het bouwen in bezet gebied, oud premier Dries van Agt (CDA) vindt dat Netanyahu zelfs moet worden opgepakt voor oorlogsmisdaden bij zijn bezoek aan nederland. Dat zei hij in het tv-programma “Een Vandaag” 05-09-2017. Hoofdredacteur Esther Voet van het ‘NIW’ – tevens ex-directeur van het CIDI – “Wij weten allemaal dat het toch niet klopt”. Voet stelt dat Israël het enige democratische land is in het Midden-Oosten. Het bezoek van Netanyahu is volgens Voet goed voor Nederland. “Het is onze enige echte vriend in het

Midden-Oosten. Norman Finkelstein hij staat vooral bekend als auteur van boeken en artikelen over het Israëlisch-Palestijnse conflict en de hedendaagse omgang met de herinnering aan de Holocaust. Finkelstein introduceerde de term "De Holocaust-industrie" in een boek met een gelijknamige titel. In mei 2008 werd Finkelstein de toegang tot Israël geweigerd, bron:wikipedia .

Academische Vrijheid

Academic Freedom
a legal exploration

Proefschrift
ter verkrijging van de graad van doctor aan de
Erasmus Universiteit Rotterdam
op gezag van de
rector magnificus
Prof.dr. H.A.P. Pols

en volgens besluit van het College voor Promoties.
De openbare verdediging zal plaatsvinden op
vrijdag 24 februari 2017 om 11.30 uur door

Joris Ruben Groen
geboren te Heerenveen

Islamitische radicalisering in Nederland

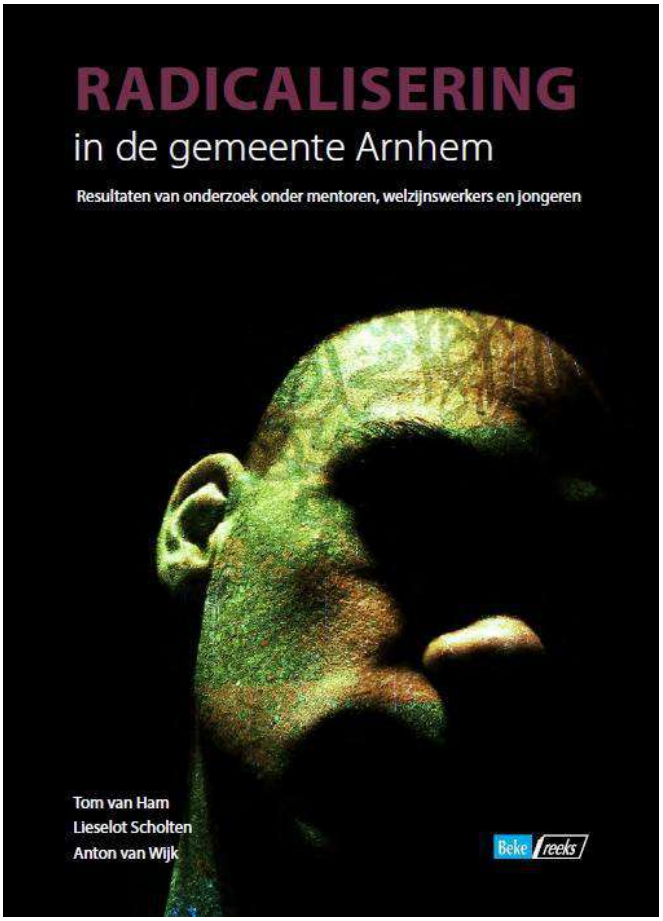

RADICALISERING
in de gemeente Arnhem
Resultaten van onderzoek onder mentoren, welzijnswerkers en Jongeren

128 blz

Bureau Beke

Tom van Ham
Lieselot Scholten
Anton van Wijk

In opdracht van
Gemeente Arnhem
Met medewerking van
Maarten Holtackers
Anouk Lenders
Omslagontwerp en opmaak
Marcel Grotens
Drukwerk
Russell print
ISBN
978-94-92255-17-4

2016

In Nederlands onderzoek en Nederlandse beleidsstukken ligt de nadruk bij radicalisering overwegend op het islamitisch perspectief. In beperkte mate komt de term radicalisering terug rondom andere thema's zoals rechts- en linksradicaal gedachtegoed (Verhagen, Reitsma & Spee, 2010).

Israel-Palestina

PM Netanyahu meets with King Willem-Alexander of the Netherlands

09.06.2016

Prime Minister Benjamin Netanyahu held a private meeting with King Willem-Alexander of the Netherlands at the Noordeinde Palace in the Hague.

PM Netanyahu with King Willem-Alexander at the Noordeinde Palace in the HagueCopyright: GPO/Amos Ben Gershom

(Communicated by the Prime Minister's Media Adviser)

Prime Minister Benjamin Netanyahu, a short while ago today (Tuesday, 6 November 2016, at the Noordeinde Palace in the Hague, held a private meeting with King Willem-Alexander of the Netherlands. This was the Prime Minister's first meeting with the Dutch monarch, who succeeded to the throne on 30 April 2013.

By: embassies.gov.il

Consultate General of Israel san Francisco

Putin:Israeli–Palestinian conflict to be resolved only through negotiations

Russian President Vladimir Putin (R) shakes hands with his Palestinian counterpart Mahmoud Abbas prior to a meeting at the Bocharov Ruchei residence in the Black Sea resort of Sochi, Russia, on May 11, 2017. (Photo by AFP)

Russian President Vladimir Putin says the conflict between the Israeli regime and Palestinians could only be resolved through political means based on international law.

By: presstv.ir

Trump vows to broker Israeli-Palestinian peace, offers no new policies

The Times of Israel / US President Donald Trump meets with Palestinian Authority President Mahmoud Abbas in the Oval Office of the White House on May 3, 2017 in Washington, DC. (AFP/MANDEL NGAN)

Trump - Abbas

Photo: Reuters / 2017

May 23- 2017

dailymail.co.uk

Abbas hopes to convince the unpredictable U.S. president to remain committed to an independent Palestinian state.

Photo: Israel government / 2017

Yad Vashem

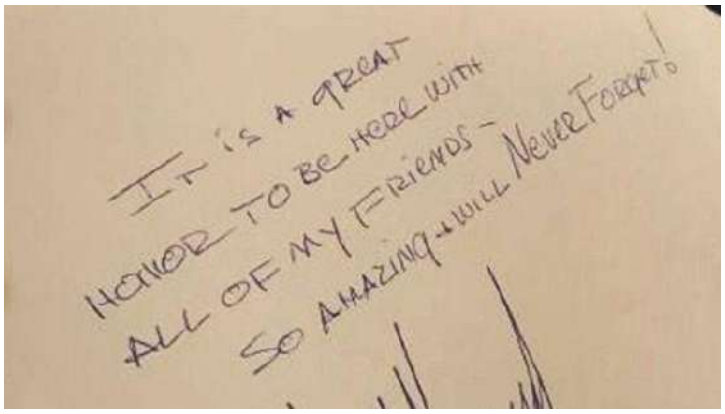

PHOTO: The note that President Trump wrote in the guestbook during his visit to Yad Vashem in Jerusalem, May 23, 2017. (Yad Vashem)

Yad Vashem / GPO May 23- 2017

Trump: “Never Again” and remember the 6 million victims of the Holocaust

Nethanyahu:The importance the international recognation of Israel as a Jewish State and mention also the terrorist attact in Manchester in his speech today the more importance to fight terrorism.

Zelfmoordaanslagen goedpraten of zelfs blij zijn "als Israël ook eens getroffen wordt" of de Holocaust ontkennen.Dergelijke zaken zulllen strafbaar moeten zijn. Niet strafbaar is de Israëlische regeringspolitiek bekritiseren. Schrijven over een Joodse lobby is in principe niet verboden, mits daarbij de gehele Joodse bevolking niet over een kam wordt geschoren.

Auteur: Dries van Agt
Uitgever: De Bezige Bij

Nederlandstalig

- 367 pagina's
- ISBN: 9789023454830
- september 2009

Waarom mag Israël niet bestaan in het Midden-Oosten?

Dr. Hans Jansen

Gebonden1017 pagina's
Uitgever: Jongbloed
ISBN: 9789088971099

..

Are we being brainwashed as a society?

From the moment you start school is the moment "they" start re-programming you. They fill your head with restrictions saying "you can't do this". They teach you if you are "bad" or "disobedient" to "their" system you will be punished. And if your follow the system you will be rewarded. They are re-programming your way of thinking and restricting our minds. We are constantly being told what we can and can't do which leads to self-doubt. We as humans have the capability to access our entire minds, but because of the mass brainwashing from the media. Government, schools etc we have been taught to doubt our own abilities. The system is almost impossible to escape because we are trapped by the poisons they are constantly spraying in the sky, in our food, the poison they spread through the media and so called "education".

from: debate.org

How many people voting for Trump have been brainwashed by mainstream news media

Network

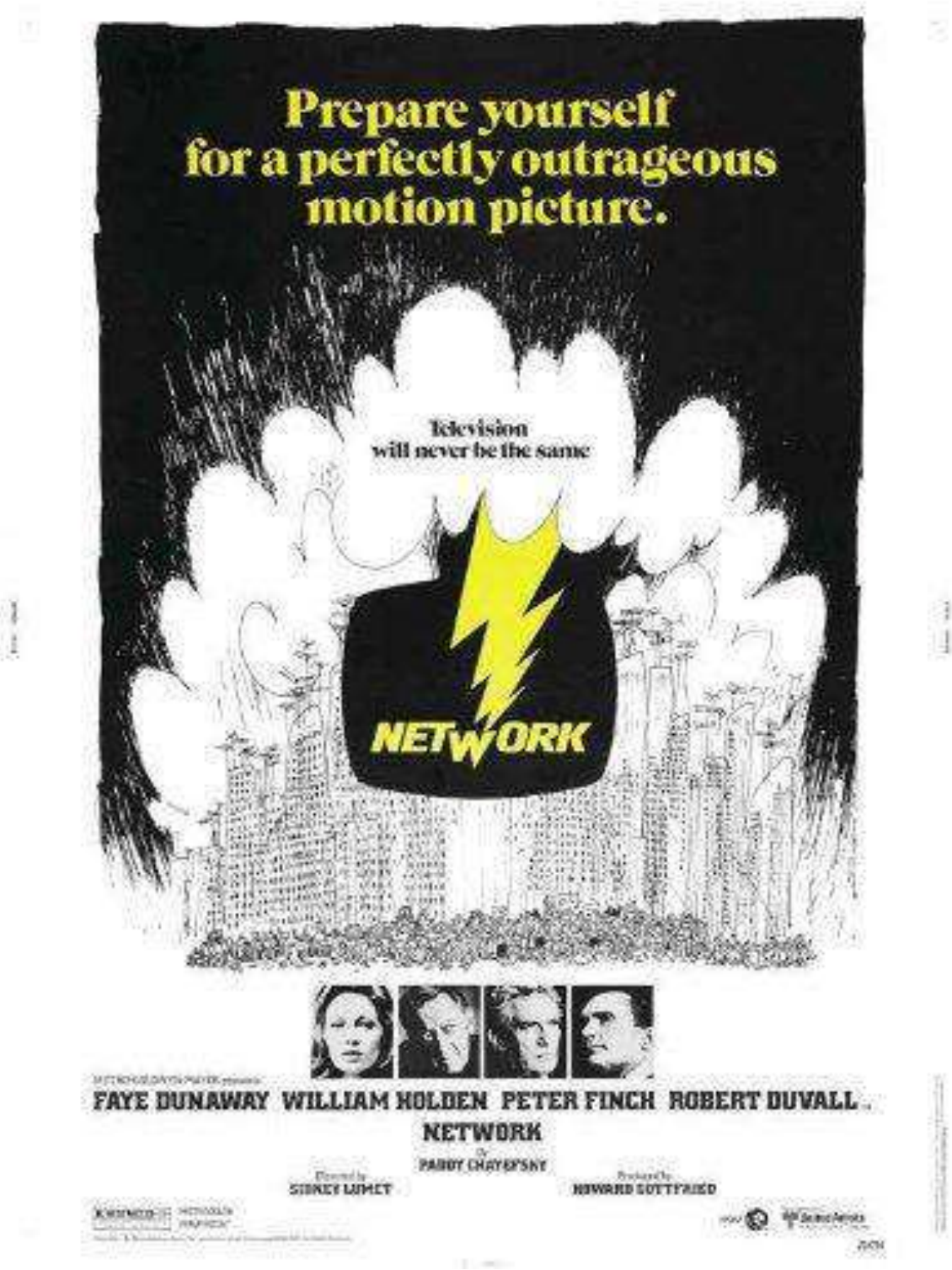

Imdb.com / Filmposter

Network is a 1976 American satirical film written by Paddy Chayefsky and directed by Sidney Lumet, about a fictional television network, UBS, with Peter Finch as Howard Beale.

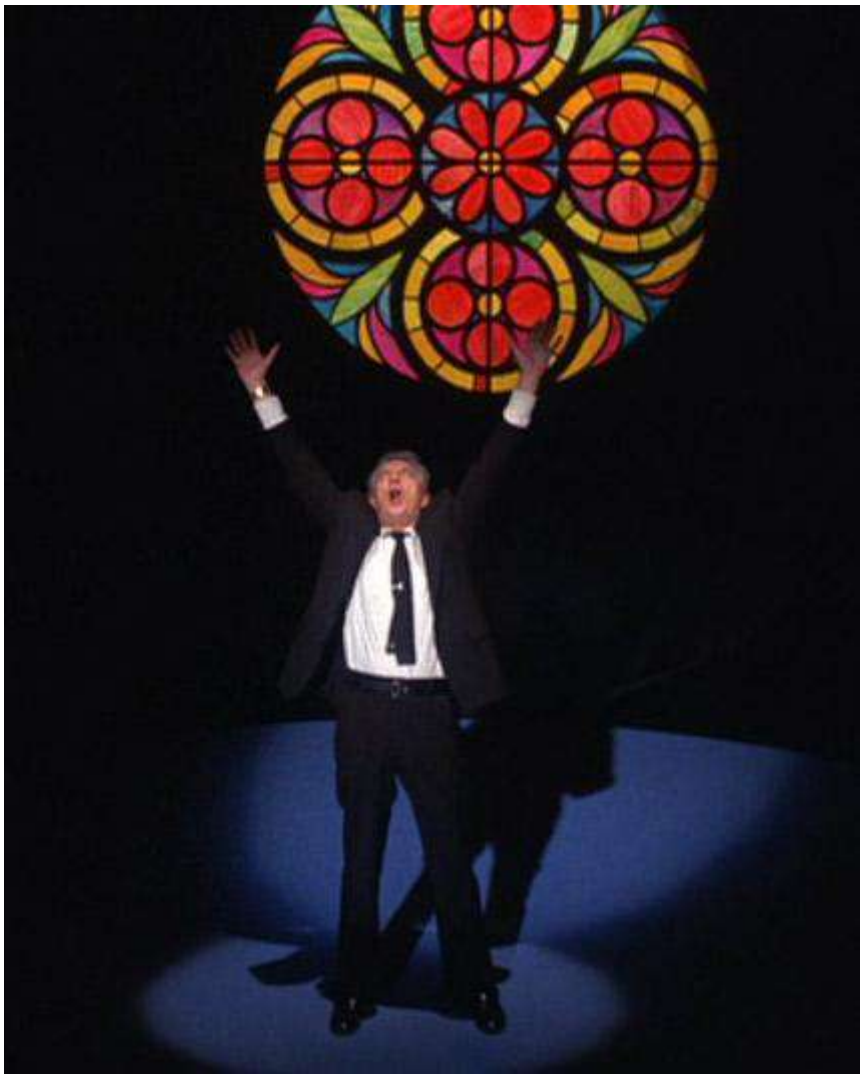

Photo: Network (1976)

https://archive.org/details/WeDealInIllusionsHowardBealeNetworkTV1976

THE FIRST 100 DAYS OF TRUMP

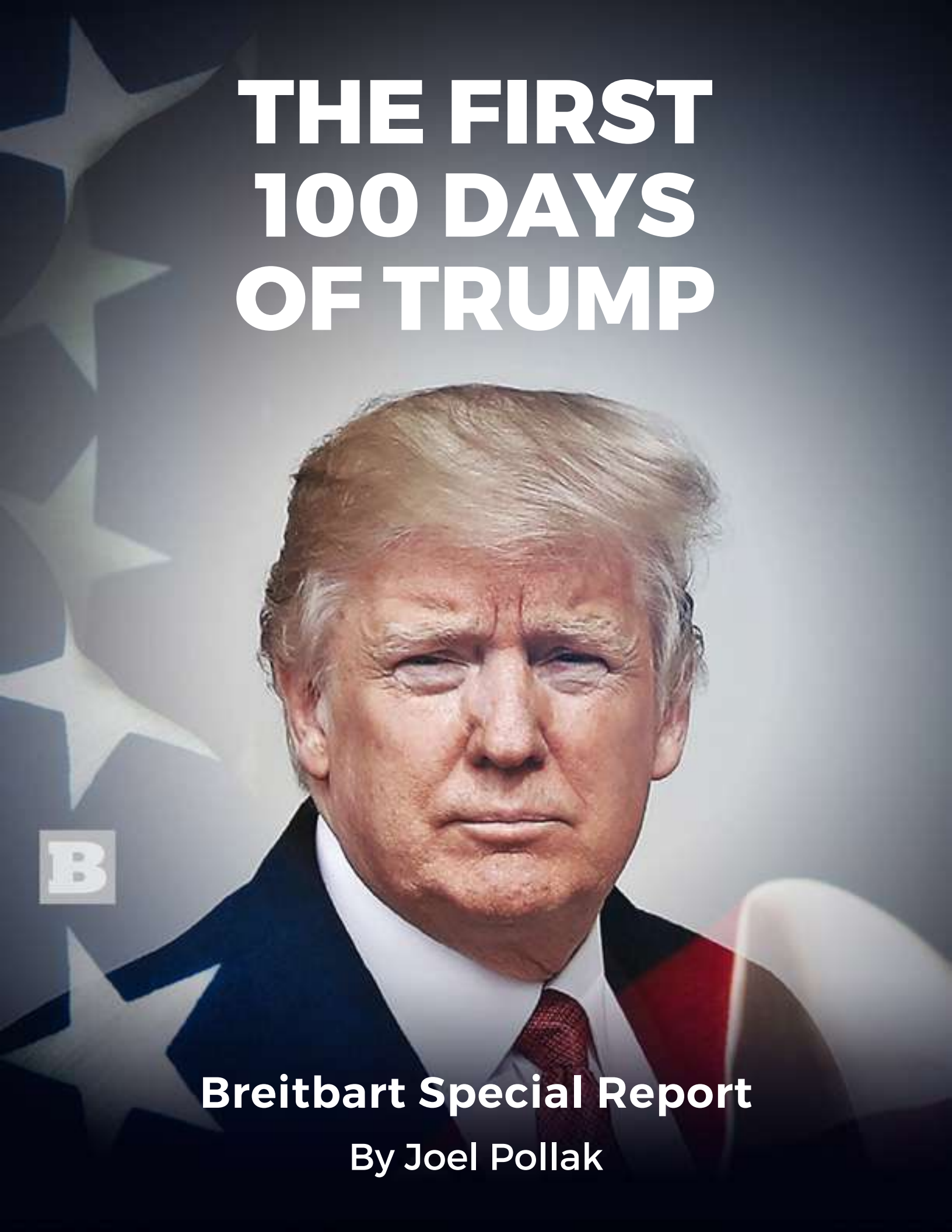

Breitbart Special Report

By Joel Pollak

President Donald J. Trump

we are transferring power from Washington, D.C. and giving it back to you, the American People

The Facts

Jews control the money in America

the U.S.A. is totally dominated by Jews

this is no propaganda against Jews.This is nothing against Jewish people,and nothing against religion

Israel Lobby

De lobby-organisatie AIPAC

Veruit de invloedrijkste pro-Israël-lobby in de Verenigde Staten is de AIPAC (het Amerikaans-Israëlische Comité voor Openbare Zaken). De AIPAC is een mantelcomité van vrijwel alle Amerikaans-joodse instellingen, met in totaal 4,5 miljoen leden. De Amerikaans-joodse gemeenschap is zeer verschillend en verdeeld, behalve op één punt: bijna iedereen is pro-Israël. Volgens het Amerikaanse blad Forbes is de AIPAC de invloedrijkste lobbyclub in de Verenigde Staten na de wapenlobby en de ouderenlobby.

Bron: mijn-kijk-op.infonu.nl

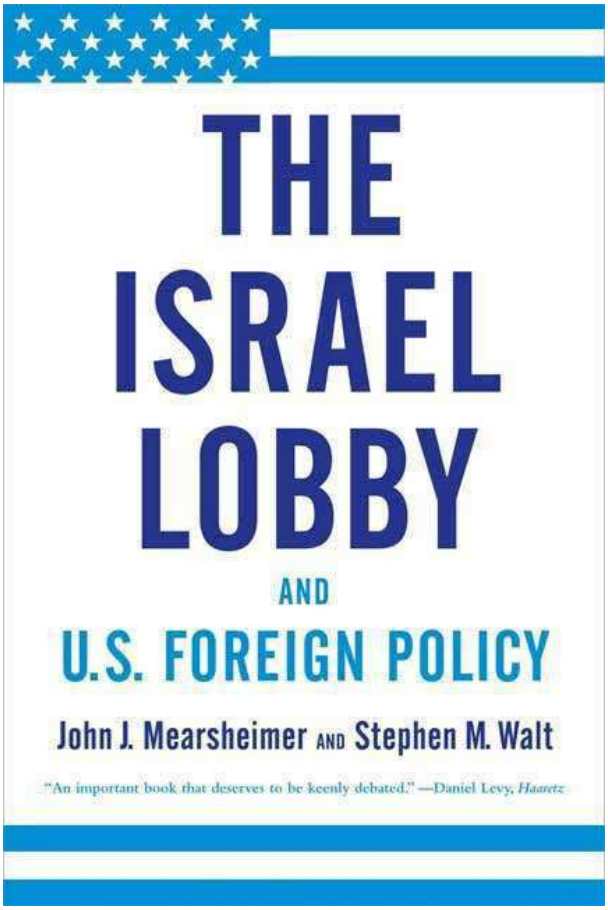

The Israel Lobby and US Foreign Policy
John J. Mearsheimer, Stephen M. Walt
Farrar, Straus and Giroux, 4 sep. 2007 - 496 pagina's
ISBN: 9780141031231

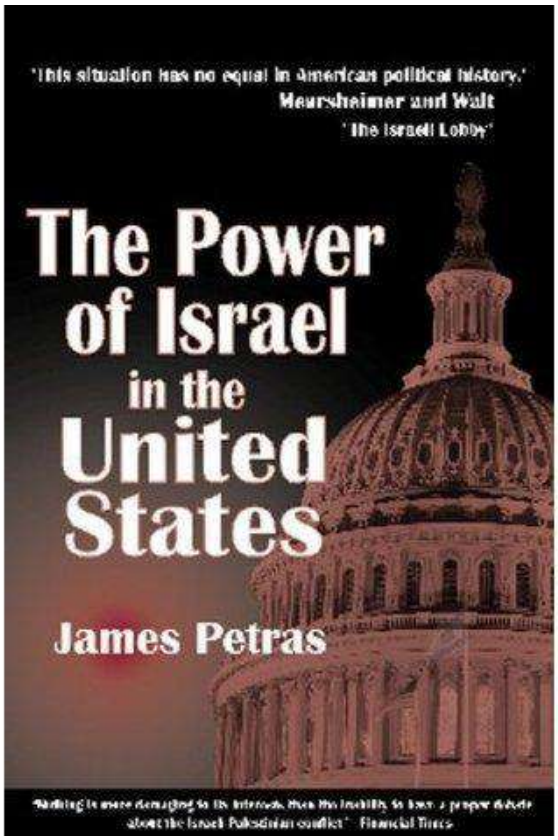

The Power of Israel
in the United States

James Petras
Clarity Press Inc

192 pp

2006

e-book

ISBN: 0-932863-51-5

Prime Minister of Israel

Photo: United Nations / 2012

Minister Benjamin Netanyahu's address to the United Nations General Assembly on September 27, 2012.

Self-defense

Israel does not need permission to exercise its right to self-defense against Iran's nuclear drive and Syrian chemical weapons, Prime Minister Binyamin Netanyahu told the BBC. "Israel's right to defend its existence is not subject to a traffic light. We don't need anyone to give us the right to prevent a new Holocaust," he said regarding the Iranian nuclear threat.

jpost.com / April 18- 2013

Books Israel

The Bomb in the Basement Manufactured Crisis

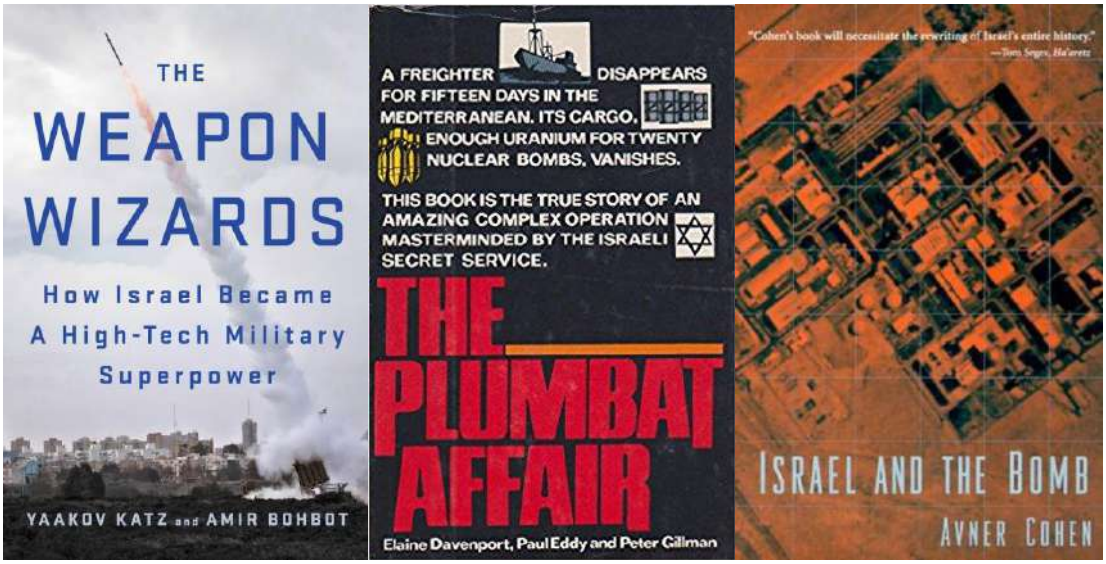

The Weapon Wizard The Plumbat Affair 1978 Israel and the Bomb

Iran Military

Iran army warns against 'any strategic mistake' by enemies

PRESSTV / Commander of Iran's Army Major General Ataollah Salehi

Sun Apr 16, 2017

Chief Commander of Iran's Army Major General Ataollah Salehi has warned that "any strategic mistake by the enemy" against the Islamic Republic will be met with a "decisive, severe and destructive" response.

“Today, the Islamic Republic of Iran Army … has full readiness … to decisively counter any adventurism against the Islamic Republic by the ill-wishers,” Salehi said in a message on Sunday ahead of the National Army Day.

The army, he said, “continues its glorious path of boosting its defensive power and deterrence” based on the experiences of the Iraqi war against Iran in the 1980s and the teachings of Leader of the Islamic Revolution Ayatollah Seyyed Ali Khamenei, who is the commander-in-chief of the Iranian armed forces.

Iran has recently made major breakthroughs in its defense sector and attained self-sufficiency in producing important military equipment and hardware.

The Islamic Republic says its military power poses no threat to other countries and is merely based on the doctrine of deterrence.

Ayatollah Khamenei

Photo: english.khamenei.ir / 2017

"The Islamic Republic which gives us an environment of freedom: Ayatollah Khamenei"

May 17, 2017

The following is the full text of the speech delivered on May 17, 2017 by Ayatollah Khamenei, the Supreme Leader of the Islamic Revolution, in a meeting with people from various social backgrounds. The meeting was held two days before presidential elections.

In the Name of Allah, the Beneficent, the Merciful

All praise is due to Allah, the Lord of the Worlds, and peace and greetings be upon our Master and Prophet, Ab-al-Qassem Al-Mustafa Muhammad, and upon his pure, immaculate, chosen and infallible household especially the one remaining with Allah on earth, and may God curse all their enemies

You are quite welcome, dear brothers, dear sisters. On these important and auspicious days, you have enlightened our hussainiyah with your presence, with your sincerity and with your kindness.

These days are very valuable days because they are the last days of the auspicious month of Sha'ban. We should always keep in mind that we should make the most of the opportunities that Allah the Exalted provides for us. One of these opportunities is the auspicious month of Sha'ban which is the month of praying, of supplication, of reliance on God and of waiting [for the re-appearance of the Imam of the Age (a.s.)].

Another great blessing is the blessed month of Ramadan which is imminent. In the month of Sha'ban, it will be very appropriate for us to prepare ourselves for the month of Ramadan. The month of Ramadan is the month of divine banquet. Entrance into the arena of divine banquet requires some preparedness. We should prepare the ground for this preparedness in ourselves.

This is easier for you dear youth than for us. With their pure and sincere hearts and without the impurities that emerge in individuals over the course of time, youth can be more prepared. And they should appreciate the value of this preparedness and the value of the prayers of the auspicious month of Sha'ban – in particular Dua Sha'baniyah and the well-known prayers that have been narrated by the Imams (greetings be upon them).

Once, I asked our magnanimous Imam (r.a.), "Which ma'thur prayer [prayers which have been narrated by the Infallible Imams (a.s.)] from Ahlul Bayt (greetings be upon them) are you more interested in and more attached to?" he answered, "Dua Sha'baniyah and Dua Kumayl." Imam (r.a.) – that experienced mystic who was a man of action on the path of God – paid special attention to these two prayers. I hope that by Allah's favor, all of us can benefit from the remaining days of the month of Sha'ban and that we can achieve spirituality in this arena of divine mercy. This is the main issue.

Another point that is noteworthy on these days and that I prefer to discuss a little is the issue of the upcoming elections. The people – the Iranian nation – are preparing themselves for a great epic which is the upcoming elections and they are doing so in an enthusiastic and excited manner. According to the things that I have heard and the information that I have received, the excitement and enthusiasm about elections thankfully exists in the people throughout the country. The people are preparing themselves. Well, this is very important.

This is the shining of the people of Iran in another great epic. Every election that you participate in is an epic and a great popular movement which is visible to people throughout the world. These elections increase the people's dignity and national power. Elections are like this. They display Islamic democracy to those who make extravagant claims about politics in the world. Religious or Islamic democracy was a new idea and a new experience for humanity which was presented by the Islamic Republic and our magnanimous Imam (r.a.). You will display and demonstrate this on Friday in front of the eyes of people all over the world – including politicians, analysts, officials, managers, non-managers and the masses of people. Such is the significance of elections.

And I will tell you that everyone in the world has pinned their eyes on these elections of yours. When I say, "everyone", I mean the officials of countries including the governmental organizations of the U.S., European governments and countries, the governments that follow America in the region and that broken-neck prime minister of the Zionist regime [audience laugh]. All these countries and governments have pinned their eyes on you so that they can see how, with what level of participation, and with what spirit you will enter the arena on Friday. Everyone is watching. This is one side of the issue.

Another side of the issue is related to regional peoples most of whom look up to the people of Iran. Many of them envy the freedom and democracy which exists here. They look and they admire the people of Iran. They are your friends and they have also pinned their eyes on Friday elections. If our elections turn out to be weak elections and if the turnout of the people is low, they will make certain judgments and decisions and if the people participate in an intelligent and

strong manner and with a high turnout, they will make different judgments and express different opinions.

The Islamic Republic truly finds fresh impetus by repeating these elections in specific years and in specific eras. It shows itself – to the hearts and eyes of people throughout the world - in a new and outstanding form and in the form of a special entity. That is why election days are days of celebration for the Islamic Republic. They are days of joy and excitement.

If you look at the region – our region: West Asia and North Africa – you will see that it is drowned in insecurity today, whether because of the presence of terrorists and armed elements who are mostly strengthened by malicious and vicious governments, or because of civil wars in some countries. In the case of the latter too, we can again witness the hands of colonialist powers. This is insecurity. The environment is not safe. Take a look at regional countries and see if there is any country which is free of this insecurity. Among these dangerous countries and environments, the Islamic Republic is thankfully busy organizing elections with security and tranquility.

Only two days remain until the elections. Thankfully, the environment of the country is a safe, calm and tranquil environment. These things are very valuable. Dear brothers, dear sisters, we should greatly appreciate the value of these things because they are very precious. An election is being held in an eighty-million country – they said that fifty-plus million people are eligible to vote – and the people are preparing themselves in an excited and enthusiastic manner, but peace is established everywhere. This is very valuable. This is very significant. Therefore, the value of this should be appreciated.

It was the Islamic Republic which gave us an environment of freedom despite the fact that some people show ingratitude. These people use this free environment, but they deny the existence of freedom. This is ingratitude and ungrateful. Well, they are free to do so. There is thankfully a free environment in the country. There is an environment for the presence of the people and for the people to exert influence through their votes. The people can vote, express their opinion and make decisions in the area of electing the highest-ranking executive official of the country which is presidency and also in electing civic managers during city and village council elections. This is very valuable.

Certain peoples in our region – whose governments are supported by the regime of the United States of America – envy and covet this condition that the people of Iran enjoy. It is a dream for them to be able to enter the scene. It is a dream for our regional countries to witness that two, three, five individuals compete about the presidency and that the people have the right to choose one of them. This is being repeated every four years in our country. the people enter the arena and they choose. This is very valuable. Therefore, the value of this should be appreciated.

The people's presence on this scene is very meaningful. This is suggestive of two major points. Of course, there are other points as well which follow these two points, but there are two points which are more fundamental in this popular presence: one is the people's trust and interest in the Islamic Republic: their bond with the Islamic Republic. And another is the people's power to make decisions. These two points are very important.

When you show your presence on the scene, you show that you are attached to the Islamic Republic which has managed to bring the country independence and freedom. And you also show that the people of Iran are a lively, prepared, determined and decisive nation. You show this as well. Both these things are of great value for the country. Of course, there are subcategories and additional advantages for each of these two things. The more the people show their presence and the stronger the discipline that thankfully exists among the people, the more the people of Iran will be valued and respected in the eyes of global spectators.

The point that I raised about discipline is a very important point. The people's discipline is very significant and valuable, both before, during – the day of elections - and after elections. The people's discipline and commitment to order and to the law is very important. This is what many countries do not have, but our people are thankfully showing that they have it. We people of Iran have learned this from previous experiences. We have experienced this. It is many years now that we have been experiencing it. The people of Iran have experienced how beneficial this discipline is and how detrimental lack of discipline and lawlessness is. The people of Iran have experienced this.

Well, there are many candidates in the arena. They speak and express their opinion and each of them has their own supporters. There is nothing wrong with this. One of these candidates will finally "win", as is commonly said. I myself do not believe in winning and losing. One person will finally be voted and some individuals will not, but the main winner in this event is the people of Iran. No matter who will be voted, the main winner will be the Islamic Republic. The main winner will be the people of Iran. No matter who will be at the top, those who will actually win will be the people who choose a person with their votes. This is very valuable.

Well, various organizations are thankfully in charge of the elections. I should tell you this: everyone should know that executive organizations and organizations in charge of exercising supervision and ensuring security are busy working seriously. They are trustworthy and they are working. And they are doing so in a well-organized manner. Despite this, I stress that these trustworthy organizations should protect and guard the people's votes. They should protect the people's trust. Well, it is possible that in this process, some people might want to commit some wrongdoings. However, these organizations – whether organizations in charge of supervision, executive organization or the organizations in charge of ensuring security - are thankfully trustworthy and reliable. All these are valuable organizations and they are busy working.

Of course, everyone should be vigilant and know that the people of Iran have certain enemies. In the face of the enemy, the people should take on an appearance which is suggestive of decision-making, self-confidence, tranquility and peace. These two qualities should exist: firm determination and willpower in those situations where one should make a decision, and self-confidence and a feeling of power and capability accompanied by reliance on Allah the Exalted. Fortunately, the people of Iran enjoy this quality and we can feel it.

Well, during electoral debates, certain statements were made which did not befit the status of the great people of Iran, but the presence of the people will resolve all these matters. By Allah's favor, these things will not influence the presence of the people. By Allah's favor, the people – all men and women – throughout the country will participate and grant dignity to the Islamic Republic with their presence and firm determination.

I would like to say something to the supporters of presidential candidates. Well, each of these honorable gentlemen has certain supporters, advocates and devoted and ardent fans. They should keep their equanimity. Both supporters and their committees should preserve their equanimity and discipline. Their goal should be to fulfil their duties. This is what is important to us. This short life and this short era of working and making efforts – whether by this or that person – will pass. What will remain is our actions which will be calculated by God and for which we will have to be answerable: "And help me when you ask me questions tomorrow."

On Judgment Day, Allah the Exalted will ask us certain questions. Therefore, we should think of and work for it. The masses of the people, the candidates who have entered the arena of the elections, their supporters and their friends should act in a way that every move that they make is considered as a good deed by the angels who record our actions. They should act in a way that their actions, their behavior and their statements are considered as a good deed before Allah the Exalted. They should act in a way that Allah the Exalted rewards them for their good actions.

When will this happen? It will happen when we do things for the sake of God. Everyone should try hard, launch campaigns and work. This is good, but they should make their intentions divine. If this happens, Allah the Exalted will bestow His blessings on our work. He will bestow His blessings on the people of Iran. By Allah's favor, that which is to the advantage of the people of Iran will happen. In any case, all of us have the responsibility of observing and being committed to the law and legal discipline.

Dear brothers, dear sisters, I will tell you that in every era that the Islamic Republic has gone through, the Islamic Republic has moved forward with the various conditions that have existed in the world, in the region and in our country itself. The performance of officials like me might not have been positive, perfect and comprehensive in some areas, but the great movement of the Islamic Republic, the presence of the people and their cooperation with the Islamic government have done their job and thus we have moved forward.

By Allah's favor, this progress will continue on a daily and periodic basis and the Islamic Republic will see the day when the enemies become disappointed and stop making threats and extravagant claims against the Islamic Republic and the people of Iran, God willing.

I hope that Allah the Exalted bestows His blessings on the people of Iran.

I hope that Allah the Exalted blesses the big test that is ahead of us, God willing.

I hope that He will make happen those events which are in the interests of the country and the people.

Greetings be upon you and Allah's mercy and blessings

MEDIA ALMOST ALL OWNED OR CONTROLLED BY US, THE ROTHSCHILDS

Rothschild and its agents in government, banking, business, media, military etc.

When none knows what it’s all about, it’s all about money, not about you…

OLIGARCHY

Oligarchy is a society or social system ruled by a few people. The word oligarchy is from the Greek words for "few" (olígos) and "rule" (arkhe). As societies or organizations become large it is thought that political power becomes concentrated in the hand of a few individuals. Oligarchy means "the rule of the few.

sociologindex.com

_____

thebalance.com
By Kimberly Amadeo
April 03, 2017

An oligarchy is when a few businesses, families or individuals rule a country. Their power flows through their relationships with each other. An oligarchy can coexist with a democracy, theocracy, or kingdom.

"Is a oligarchy also if a few businesses, bankers, families or individuals rule the World?"

MACRON: ANOTHER POLITICAL PUPPET OF THE ROTHSCHILDS

Photo: theguardian

Billionaire Wilbur Ross, former head of Rothschild & Co Donald Trump’s Secretary of Commerce

Wilbur Ross Confirmed as Donald Trump's Commerce Secretary

Lawmakers signed off on the billionaire investor to head Trump's Commerce Department in a Monday confirmation vote.

By Andrew Soergel, Economy Reporter | Feb. 27, 2017 / usnews.com

Billionaire investor Wilbur Ross attends a meeting with President Donald Trump and White House Senior Adviser Jared Kushner on Feb. 2 in the White House. PABLO MARTINEZ MONSIVAIS/AP

I want to change America to serve the people instead of a political system that wants to serve itself

stickpng.com / Donald Trump

Savior of the working class

(redder van de arbeidersklasse)

Donald Trump beschrijft zich vaak als een redder van de arbeidersklasse die je "beschermt"

Donald Trump often portrays himself as a savior of the working class who will "protect your job." But a USA TODAY NETWORK analysis found he has been involved in more than 3,500 lawsuits over the past three decades — and a large number of those involve ordinary Americans, like the Friels, who say Trump or his companies have refused to pay them.

https://www.usatoday.com/story/news/politics/elections/2016/06/09/donald-trump-unpaid-bills-republican-president-laswuits/85297274/

https://www.usatoday.com/pages/interactives/trump-lawsuits/

Bankers in Davos See Trump Making Wall Street Great Again

MOMENT Magazine / edition Aug 1996

(Michael Medved)

6 Corporations Control 90% Of The Media In America

Photo: watchingamerica / Christina Virkus 27-12-2016

Fourteen Propaganda Techniques Fox "News" Uses to Brainwash Americans

Saturday, July 02-2011,article “propaganda techniques” *by Dr Cynthia Boaz, Truthout | News Analysis*

Link:

http://www.truth-out.org/news/item/1964:fourteen-propaganda-techniques-fox-news-uses-to-brainwash-americans

Mainstream Media

Tedx Talk / Sharyl Attkisson

Onderzoeksjournalist Sharyl Attkisson van CBS News legt uit hoe de mainstream media het volk hersenspoelen.

Wist je dat 90 procent van de Amerikaanse media in handen zijn van slechts zes bedrijven? Zij bepalen wat er op de radio komt, wat er in de kranten staat en wat er op tv te zien is. We hebben het over Comcast, News Corp, Disney, Viacom, Time Warner en CBS.
Sinds Operatie Mockingbird, een initiatief van de CIA om de mainstream media te controleren, zijn steeds meer mensen bezorgd geworden over hersenspoeling door de media. Via de televisie worden continu leugens verspreid over met name gezondheid, voedsel, oorlog, terrorisme en armoede. Meerdere beroemdheden hebben zich hier over uitgesproken. Roseanne Barr heeft bijvoorbeeld gezegd dat Hollywood in een ijzeren greep wordt gehouden door MK-ULTRA, een geheim experiment van de CIA met betrekking tot hersenspoeling. Met handige marketingtrucs wordt de publieke opinie beïnvloed. Het wordt tijd dat we ons afvragen wat hier aan de hand is en goed gaan kijken naar de informatie waarmee we 24 uur per dag worden gebombardeerd. In onderstaande video laat onderzoeksjournalist (en voormalig verslaggever van CBS News) Sharyl Attkisson zien hoe nep-bewegingen, die worden gefinancierd door de politiek of het bedrijfsleven, mediaberichten op zeer effectieve wijze manipuleren en verdraaien. Wil je dat er een einde komt aan hersenspoeling door de mainstream media?

Bron: ninefornews.nl

Today,Jewish Americans run the vast majority of US television networks, the printed press, the Hollywood movie industry, the book publishing industry, and the recording industry. Most of these industries are bundled into huge media conglomerates.

Media USA

Who Owns What on Television?
Alex Santoso • Monday, July 7, 2008
neatorama.com

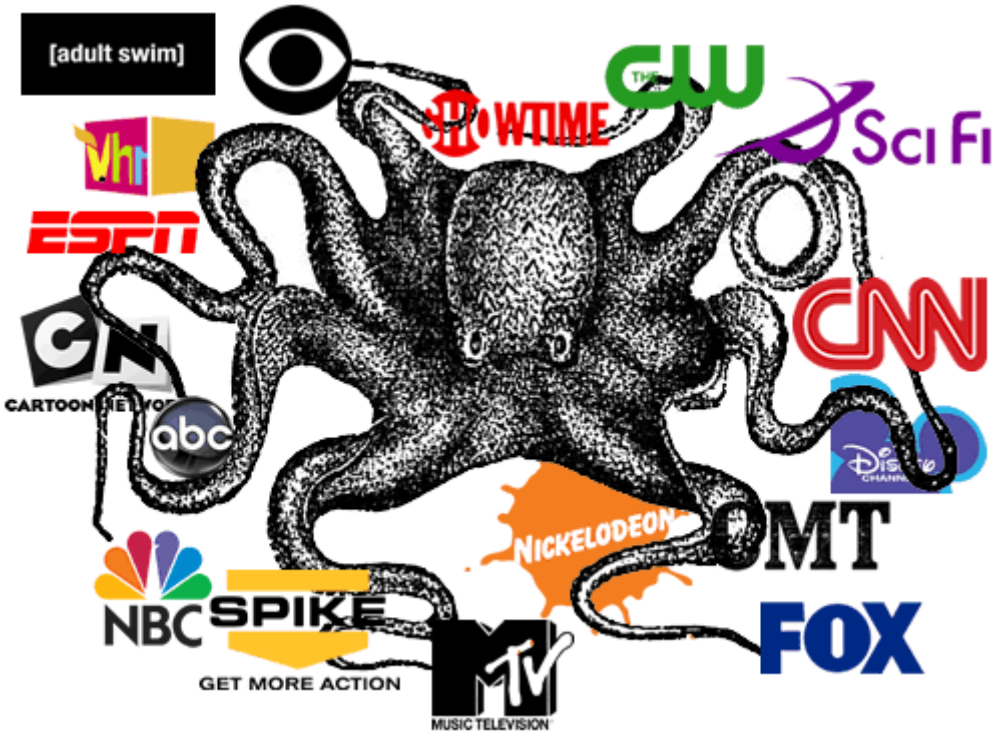

All those hundreds of TV channels may lead you that there's a true diversity and variety in today's television ... but you'd be wrong. A handful of large companies control what you see, hear, and read every day.

- General Electric
- Time Warner
- The Walt Disney Company
- News Corporation
- CBS
- Viacom

General Electric

Time Warner

TimeWarner
CNN
CNN EN ESPAÑOL
CNN TÜRK
CNN
CNN
CNN IBN
HeadlineNews
HBO max
CARTOON NETWORK
[adult swim]
BOOMERANG
TNT WE KNOW DRAMA
Nuts tv
tbs
TCM TURNER CLASSIC MOVIES
TCM 2 TURNER CLASSIC MOVIES
tru TV NOT REALITY. ACTUALITY.
NEWS 8 AUSTIN
Capital NEWS 9
NEWS 10 NOW
NEWS 14 Carolina
R News
TWC SPORTS32
SNY SPORTSNET NEW YORK
TIME WARNER SPORTS
Peachtree TV
cartoonito
THE CW

The Walt Disney Company

News Corporation

CBS

CBS
CBS COLLEGE SPORTS
CBS SPORTS
SHOWTIME
THE CW
THE MOVIE CHANNEL
movies for movie lovers
Smithsonian CHANNEL
FLIX ON DEMAND
FLIX

Viacom

viacom
MTV
MUSIC TELEVISION
MTV2
JAMS
MTV U
MHD
MUSIC: HIGH DEFINITION
CMT
HITS
tr3s
VH1
VH1 CLASSIC
VH1 soul
CMT
CMT pure country
SPIKE
GET MORE ACTION
COMEDY CENTRAL
TV LAND
NOGGIN
NICKELODEON
NICK JR.
NICK at nite
NICKTOONS NETWORK
BET
BET Gospel
BET HIP HOP
BET J
TEMPO
Logo
the N

Kinderarbeid

De Rabo Tehuisdoos
In samenwerking met Terre des Hommes

Help kinderen wereldwijd

U verzamelt heel wat spullen in huis. Daarom helpen we u graag een handje als u wellicht gaat verhuizen. Stop de spullen die u niet meer gebruikt in de Rabo Tehuisdoos en wij zorgen ervoor dat ze een nieuw thuis krijgen. Dit gebeurt via de ruim 40 winkels van kinderhulporganisatie Terre des Hommes waar tweedehands spullen worden verkocht. De Rabo Tehuisdoos kunt u ophalen bij een Rabobank bij u in de buurt.

Bekijk de inzendingen op Tehuisdoos.nl

De opbrengst

Met de opbrengst steunt Terre des Hommes projecten in ontwikkelingslanden om kinderuitbuiting, zoals kinderarbeid en kinderprostitutie, te stoppen. Met uw spullen maakt u dus niet alleen iemand anders in Nederland blij, maar helpt u ook kinderen wereldwijd.

Bron: rabobank

ING en Rabobank financieren granietbedrijven die betrokken zijn bij kinderarbeid

Bron: eerlijkegeldwijzer.nl

donderdag 14 december 2017

Canards door de media

Rabobank krijgt klacht over misleidende reclame: 'Ze doen zich voor als wereldhelper, schijnheilig'

In de nieuwste reclamecampagne suggereert de Rabobank dat zij vluchtelingenstromen gaat indammen, conflicten dempen en ook nog het wereldvoedselprobleem oplossen. 'Misleidend' en 'oneerlijk', oordeelt de Reclame Code Commissie nu.

Bron: volkskrant.nl

Koen Haegens

17 november 2017

“Overheid is grootste producent nepnieuws”

NOVINI

door **ERIC VAN DE BEEK** *op 11 FEBRUARI 2017*

Cees Hamelink, emeritus hoogleraar internationale communicatie, vindt dat overheden en journalisten de hand in eigen boezem moeten steken, in plaats van anderen te beschuldigen van nepnieuws. En mediaconsumenten moeten zich kritischer opstellen.
U adviseert geen *NOS Journaal* meer te kijken. Waarom niet?

“Als je het *NOS Journaal* kijkt om te weten wat er in de wereld gebeurt, dan is het zonde van je tijd. Er zijn tegenwoordig zoveel alternatieve bronnen, die veel informatiever zijn. Zoals de website *Other News* van Roberto Savio, de voormalige baas van Inter Press Service (IPS). Hij attendeert op interessante artikelen uit de wereldpers, en schrijft ook zelf prachtige analyses. Dan kun je beter dagelijks één zo’n artikel lezen, dan naar het *NOS Journaal* kijken. Het biedt je meer greep op de werkelijkheid en het blijft ook beter hangen. We deden vroeger wel onderzoek naar wat mensen opsteken van het *NOS Journaal*. We vroegen dan: “Wat herinnert u zich te hebben gezien?” Het enige wat mensen zich dan vaak bleken te herinneren was het weerbericht.
Jaren gelden had je de Slow Food beweging. Ik ben zelf betrokken geweest bij de Slow Science beweging. Die bewegingen zijn allemaal voortgekomen uit de gedachte dat wij allemaal zo hard rennen, dat we niet meer zien wat we doen. De druk op de snelheid van het nieuws is enorm toegenomen, en daarmee het aantal fouten dat gemaakt wordt. De vraag ‘klopt het wel?’ schiet er bij in.”

Naast u op de bank ligt een exemplaar van *de Volkskrant*. U ontraadt de mensen niet de krant te lezen?
De kranten behandelen dezelfde thema’s en hanteren dezelfde invalshoeken. Vaak weinig kritisch en afstandelijk.
“Je kunt beter de krant lezen dan naar het *NOS Journaal* kijken. Journaals selecteren het nieuws op de beschikbaarheid van bewegende beelden. Dat beperkt de manier waarop je met de werkelijkheid omgaat. Kranten hebben dat probleem niet. En daarnaast bieden ze meer context en diepgang. Van de andere kant: kranten, en met name *de Volkskrant*, zijn erg opiniërend geworden. De mening van journalisten interesseert mij niet wezenlijk. Ik zie liever dat ze nauwkeurig beschrijven wat er gaande is.
Later op de dag worden ook nog het *NRC* en *Het Parool* bij mij bezorgd. En één maal wekelijks komt er een aantal buitenlandse kranten binnen, en veel tijdschriften. Je kunt je rijk rekenen met het idee dat je goed op de hoogte bent als je maar genoeg kranten in huis haalt. Maar dat is misschien wel een illusie. De kranten die in de middag komen zijn niet zo heel veel anders dan *de Volkskrant*. Ze behandelen dezelfde thema’s en hanteren dezelfde invalshoeken. Vaak weinig kritisch en afstandelijk.”
Van uw hand verscheen in 2006 het boek *Regeert de leugen?* Die titel was gebaseerd op een uitspraak van de toenmalige koningin Beatrix, die daarmee haar ongenoegen kenbaar maakte over het functioneren van de pers in Nederland. Is het voor u een vraag of een weet, dat de leugen regeert?

“Ik had het boek willen noemen *De leugen regeert*. Maar dat mocht niet van de VARA. Deze ooit socialistische omroep bleek de woordencombinatie ‘De leugen regeert’ als merk te hebben gedeponeerd bij het Benelux-merkenbureau en zich deze dus eigenlijk particulier te hebben toegeëigend.

Opsporen van leugen en bedrog

REGEERT DE LEUGEN?

Mediaplichtigheid aan leugen en bedrog

Coos J. Hamelink

Liegen is van alle tijden

Boom

Maar bij nader inzien bleek de vragende vorm van de formulering toch een betere titel voor het boek. De uitspraak van de koningin veronderstelt dat de media de grote leugenaars zijn. Dat is niet helemaal waar. Zelf liegen doen ze meestal niet. Wat journalisten vooral doen is het verspreiden van de leugens van anderen, met name van overheden. Dat zijn altijd de grootste leugenaars geweest, de grootste producenten van wat we nu nepnieuws noemen. Op zijn minst kun je dus zeggen dat de media medeplichtig zijn aan het verspreiden van nepnieuws. Zie de oorlogen uit het recente verleden, in Srebrenica, Kosovo, Irak, Libië, en nu ook in Syrië en Oekraïne. De journalisten waren of zijn daar zelf niet de grote leugenaars. Dat zijn de spin doctors en pr-professionals van overheden, inlichtingendiensten en andere instanties. Zij creëren ware, maar ook veel onware verhalen over genocide, systematische verkrachtingen en andere gruwelijkheden. Journalisten verspreiden die verhalen, vaak zonder die op feitelijkheid te toetsen.
De media gaan veel te gemakkelijk mee met de vijandbeelden die de politiek hanteert. Er is altijd wel een ‘monster’ in de aanbieding. Naarmate de vijand gevaarlijker wordt afgeschilderd, neemt de bereidheid toe onder de bevolking om ten strijde te trekken.

De gebruikelijke procedure is dat journalisten politici napraten en vervolgens elkaar weer napraten. We horen politieke journalistiek vaak meer over wat een politicus vindt, meent en ervaart, dan over politieke feiten en hun achtergronden.

Het probleem is: de grote leugenaars zijn nieuws, ook al hebben zij niks nieuws te vertellen. Zij krijgen steeds weer een ruim podium. Zij hebben een oneindig groter bereik dan hun critici. Alles wat Donald Trump roept is nieuws. Ongeacht of het waar is wat hij zegt. Het gaat de hele wereld over. Vergelijk dat met het bereik van een intellectueel als Noam Chomsky of een kritische journaliste als Amy Goodman van *Democray Now*. Hun analyses kunnen nog zo goed zijn, de aandacht die zij krijgen valt in het niets bij die van de Amerikaanse president."

In plaats van de schuld te zoeken bij zichzelf hebben de politiek en media de aanval geopend op alternatieve websites die nepnieuws zouden verspreiden. Schuilt daarin een gevaar?

"Het bestrijden van nepnieuws door overheden zie ik als een groter kwaad dan het bestaan van nepnieuws. Overheden hebben altijd geprobeerd elke vorm van nieuws te manipuleren, te beïnvloeden. Ze kunnen dus het argument van nepnieuws gebruiken om nieuws te bestrijden dat helemaal niet nep is.

Het sluiten van kranten of platleggen van websites zal niet snel gebeuren bij ons in het Westen. In een land als de VS bijvoorbeeld is dat heel lastig met het Eerste Amendement. Maar toch beschikken overheden over veel manieren om journalisten onder druk te zetten. Ik herinner mij dat in de jaren zeventig journalisten die lastige vragen stelden op persconferenties in het Witte Huis hiervoor 'gestraft' werden door de Belastingdienst op ze af te sturen. Er waren journalisten die hierdoor in de problemen kwamen. Want als je heel strikt naar de belastingaangifte van mensen gaat kijken, dan vind je altijd wel wat.

Het wordt een linke aangelegenheid als overheden een zekere steun krijgen voor het ingrijpen in de publieke nieuwsvoorziening, want dat loopt geheid uit op censuur. En dat is een groot kwaad."

Het zijn vooral de Russen die ervan beschuldigd worden nepnieuws te verspreiden. De EU, en landen als de VS en Nederland financieren organisaties die Russische propaganda moeten ontzenuwen, en die Russischtaligen moeten voorzien van degelijke informatie. Wat vindt u daarvan?

"Het doet erg denken aan de Koude Oorlog. De Sovjets hadden een departement van Desinformatie. De Amerikanen hebben nooit willen toegeven dat ze ook zoiets hadden. Die spraken liever van 'democratische informatie' en 'vrije informatie'. Maar die radiostations van de Amerikanen, *Voice of America* en *Radio Liberty*, die trouwens nooit opgehouden zijn te bestaan, waren geen haar beter. Dus de Russische vertekening van het nieuws werd dan tegengegaan door vormen van informatie die evenzeer onevenwichtig waren.
Belastinggeld naar 'fact checking' organisaties en zogenaamde onafhankelijke media is weggegooid geld.
Belastinggeld naar 'fact checking' organisaties en zogenaamde onafhankelijke media is weggegooid geld. Er wordt vanuit gegaan dat die fact checkers buitengewoon betrouwbare journalisten zijn, en die onafhankelijke journalisten onafhankelijk. Maar wie bepaalt dat? De overheden door wie ze betaald worden?

Ik ben daar niet voor. Als het heel duidelijk is dat nieuws nep is, dan is het goed om het aan de kaak te stellen. Dus bijvoorbeeld in het geval er gemeld wordt dat er twee miljoen mensen hebben gedemonstreerd, terwijl uit foto's blijkt dat het er niet meer dan 50.000 geweest

kunnen zijn. Dan is het goed dat te laten zien. Maar als het ingewikkelder zit, zoals in het geval van het conflict in Oekraïne. Hoe moet je dan de contraire visies van Rusland en de VS op feiten controleren? Dat is toch bijna onmogelijk?

Je kunt je sowieso afvragen of het zin heeft, dat factchecking. Als je bijvoorbeeld kijkt naar Wilders of Le Pen. Die spreken een deel van de bevolking aan dat zich een bepaald beeld heeft gevormd van de werkelijkheid. Dan kun je praten tot je blauw in je gezicht ziet, maar je bereikt er niks mee. De Poolse socioloog Zygmunt Bauman zei: 'Mensen zoeken naar comfortzones. Sociale media zijn geen communicatiemiddelen, het zijn middelen om voor jezelf een plekje te vinden dat goed voelt, een club waar je bij wilt horen.' Als ik dus die Wilders wel een aardige man vind en mij goed voel bij zijn aanhangers, dan kun jij als fact checker nog zo goed aantonen dat het van geen kant deugt, maar dat maakt dan niks uit. Dan ben en blijf ik een fan van Wilders en zijn club."

Hoe zou het nepnieuws dan moeten worden tegengegaan?

"Het publiek speelt een belangrijke rol in de bedrieglijkheid van de media. Als mensen de waarheid liever niet willen horen of zien, maakt een leugen meer of minder niet zoveel uit. De mediaconsument die vooral hapklare brokken informatie en vermaak wil hebben, die tevreden is met brood en spelen en die niet wil weten hoe de wereld werkelijk in elkaar steekt, roept de leugens over zich af. Het begint met mensen die 's ochtends de krant op de mat krijgen, en gemakshalve aannemen: Het zal wel waar wezen. Dan kun je die krant net zo goed niet lezen.

We hadden ooit een prachtig project in Nederland, *Krant in de klas*, dat kinderen leerde de krant kritisch te lezen. Ik pleit er voor dat project nieuw leven in te blazen, en in een nieuw jasje te steken, want in deze tijd uiteraard ook met alle aandacht voor internet. Het zou een vak moeten zijn op elke basisschool. Want als je kiest voor een open, democratische samenleving, waarin mensen deelnemen aan het maatschappelijk debat, dan moeten ze goed geïnformeerd zijn, weten hoe de media werken en leren om een opinie te vormen. Zodat je bijvoorbeeld, als je vandaag in *de Volkskrant* een artikel leest met de kop "Zo raakt Poetin zijn tegenstanders kwijt', zelfstandig tot de conclusie komt 'Nou, dat verhaal over Poetin, ik weet niet of ik dat moet geloven'."

Journalisten nemen iedereen de maat, inclusief websites die nepnieuws zouden verspreiden. Maar wie controleert de journalisten? U zou geen voorstander zou zijn van een factchecker die de mainstream media controleert?

"De aloude vraag is: Wie bewaakt de bewakers? Dat factchecking kan zo'n enorme industrie worden, dat je vervolgens weer een controlemechanisme nodig hebt op de factchekers. Je vertrekt ook vanuit een geweldige aanmatiging. Jij publiceert een verhaal, en ik denk: 'Het deugt niet.' En dan ga ik na of het deugt. Daar kan ik dan een heel ander verhaal tegenoverstellen. Maar is het dan zeker dat de gegevens waar ik mijn verhaal op baseer wel kloppen?

Alles staat of valt uiteindelijk bij de instelling van de afnemers van het nieuws. Zonder kritische burgers, geen kwaliteitsjournalistiek."

Een kritische burger, Max van der Werff, heeft in Oekraïne het artikel nagetrokken van *AD* en *Correct!v* over de BUK-installatie die MH17 zou hebben

neergehaald. Het bleek dat tenminste één van de door de krant opgevoerde getuigen nooit geïnterviewd is. Van der Werff heeft dit aangekaart bij het *AD*, maar heeft geen enkele respons gekregen. Laat staan een rectificatie.
"Je bent verplicht zoiets te melden aan je lezers. Een krant die dit nalaat is dus een slecht journalistiek product."

U bent zelf ook nog het slachtoffer geworden van nepnieuws. U zou een brief hebben medeondertekend aan Vladimir Poetin.

"Dat was een brief waarin een groep goedwillende Nederlanders excuses aanbood aan Poetin voor de manier waarop de Nederlandse media de berichtgeving hebben vertekend over MH17. Onder die brief stond een voetnoot naar een college dat ik had gegeven met de titel *Waarom moet je niet geloven wat in de krant staat?* Andere organisaties en websites die de brief overnamen, maakten uit die voetnoot op dat ik de brief had medeondertekend. En dus namen ze dat in de brief op. En zo werd de brief ook steeds leuker, want in steeds meer talen vertaald, en ook amicaler. In de laatste versie die ik zag, spreek ik Poetin aan met 'Dear Vladimir… Best wishes Cees.'
Het was het *NOS Journaal* dat mij op de hoogte bracht van het bestaan van de brief, toen ze mij opbelden met de mededeling: "We willen graag vanavond om acht uur het nieuws met u openen". De brief heeft mij wereldberoemd gemaakt, want ik werd gebeld door *Associated Press*, *Izvestia*, *Russia Today* en tal van andere buitenlandse media. Ik kreeg ook honderden reacties van mensen die het heerlijk vonden dat de media eindelijk eens op hun vestje waren gespuugd. Daar zaten de meest wonderlijke reacties tussen: "All of Croatia stands behind you". En: "U bent een held in Hongarije". De brief ging zozeer een eigen leven leiden dat toen ik ontkende de afzender te zijn geweest, er bloggers waren die schreven: "Nou weten we het zeker, want omdat hij het ontkent heeft hij het dus gedaan". En uiteindelijk zit ik in mijn favoriete jazz-café, en de eigenaar brengt mij zijn beste fles wijn, en hij zegt: "Deze fles schenk ik je vanwege die moedige brief van je aan de Russische president."
U lobbyt bij de Verenigde Naties (VN) voor een '<u>Media Alert System</u>', dat de VN in actie moet brengen als media oproepen tot genocide. Zouden we ook niet zoiets moeten hebben voor media die het publiek opwarmen voor een oorlog, door de leider van een land te demoniseren?
"Oproepen tot haat zijn ingewikkelder om aan te pakken dan het oproepen tot geweld of discriminatie. Want haat is op zichzelf geen strafbaar feit. Ik mag mij volledig vrij voelen mijn buurman te haten. Het is niet fatsoenlijk, maar het is meer een moreel dan een juridisch probleem.

Om te bewijzen dat die haat leidt tot geweld is een ingewikkelde route, en het lukt ook bijna nooit bij rechtbanken. Dus heb ik gezegd: Laten we ons concentreren op iets waar we niet over van mening kunnen verschillen. Al sinds 1947 is, naar aanleiding van het proces van Neurenberg, in het internationale recht vastgelegd dat iedereen die aanzet tot genocide strafbaar is. En eigenlijk is dat vaak al ingewikkeld genoeg om te bewijzen. In Rwanda waren de uitspraken heel duidelijk: "Er zitten nog een paar Tutsi's in een kerk buiten Kigali, laten we ze de hersens inslaan." Maar na verloop van tijd begonnen ze door te krijgen dat ze het beter voorzichtiger konden aanpakken. Dan werd op radio *Mille Collines* gezegd: "Laten we vandaag aan het werk gaan."
In de aanloop naar genocide kun je vier fasen onderscheiden. Het begint met onrust en agressie, die al dan niet bewust gecreëerd wordt. Vervolgens wijs je een groep aan die hiervoor verantwoordelijk zou zijn. Vervolgens ga je die groep dehumaniseren; je toont aan

dat ze tot een ander moreel universum behoren. Ten slotte roep je op tot afslachten, vaak met de rechtvaardiging dat het uit zelfverdediging is, omdat als jij het niet doet, zij het zullen doen bij jou.

Eind vorig jaar gaf ik hierover een college op de Universiteit van Amsterdam. Ik vroeg de studenten in welke fase zij dachten dat we inmiddels in Nederland zijn aangekomen. De meerderheid van de studenten zei: We zitten in fase 3. Dat denk ik ook. En wereldwijd is dat ook wel heel duidelijk."

En dan hebben we het nog niet eens gehad over de spanningen met Rusland.

"Het zou het een zegen zijn als Trump het goed kan vinden met Poetin. De toekomst van de wereld hangt op korte termijn heel erg af van de verstandhouding tussen de Amerikaanse en Russische president. Obama heeft er alles aan gedaan Poetin zover mogelijk te isoleren en te beledigen. Terwijl je natuurlijk voorzichtig moet omgaan met een klein mannetje met nucleaire wapens. Daarom had ik ook mijn bedenkingen bij Hillary Clinton, want zij is een militaire interventionist. Ik denk niet dat zij goed met Poetin overweg had gekund. Trump is net zo'n straatvechter als Poetin. Ik denk dat ze dat in elkaar herkennen."

Volgens uw jongere vakgenoot Tabe Bergman, die heeft aangetoond <u>dat het propagandamodel van Noam Chomsky ook op de Nederlandse pers van toepassing is</u>, bent u de enige van uw generatie communicatiewetenschappers die zich nog op een kritische manier met de media bezighoudt.
Van kritisch wetenschappelijk onderzoek naar de rol van de media in de samenleving is bijna niks meer over.
"Van kritisch wetenschappelijk onderzoek naar de rol van de media in de samenleving is bijna niks meer over. De generatie die zich daarmee heeft beziggehouden, begint langzaam uit te sterven, en ik zie geen jongere generatie die dit overneemt. Dat komt doordat de academische vrijheid de afgelopen decennia enorm is ingeperkt. Als je in deze tijd tot een vakgroep behoort en de hoogleraar geeft aan dat hij graag wil dat bepaalde thema's onderzocht worden, dan is het onverstandig om te zeggen dat je liever iets anders onderzoekt. Tenzij je een buitenpromovendus bent, maar dan moet je alles uit eigen zak betalen.

De enigen die nog hardop kunnen praten over wat er mis is met de media in de samenleving zijn de mensen van mijn generatie voor zover ze er nog zijn, want voor ons maakt het niks meer uit. We kunnen niet worden ontslagen, we hebben geen mooie promoties meer nodig, of mooie prijzen, die staan allemaal al in de kast. Maar het is waar. Ik zie helaas weinig leeftijdsgenoten die zich nog kritisch uitspreken."

bron: novini.nl

Gecontroleerde maatschappij

Dutch senate agrees controversial tapping law

Sleepwet

Onlangs keurde de Eerste Kamer de nieuwe Wet op de Inlichtingen- en Veiligheidsdiensten goed. Door deze wet wordt massa-surveillance in Nederland binnenkort een feit. Dit vormt een historische breuk met het verleden. Enkele van de meest totalitaire bevoegdheden uit de nieuwe wet op een rij:

- De geheime diensten (AIVD en MIVD) zullen het internet massaal mogen aftappen. Terecht wordt deze nieuwe bevoegdheid daarom een digitaal sleepnet genoemd.
- De data die middels deze bevoegdheid worden verzameld zullen jarenlang worden opgeslagen en bovendien massaal en ongeëvalueerd worden uitgewisseld met buitenlandse geheime diensten.
- Alles wat in verbinding staat met het internet zal door de geheime diensten kunnen worden gehackt, zelfs als het apparatuur van onschuldige burgers betreft.
- Bedrijven en personen kunnen verplicht worden om encrypted data te ontsleutelen, op straffe van hechtenis.
- Op verzoek zal iedere databank bij de overheid en het bedrijfsleven opengesteld kunnen worden voor rechtstreekse, volledige toegang door de geheime diensten.
- Bij dit alles zal onafhankelijk en effectief (rechterlijk) toezicht ontbreken.

Bron: privacyfirst.nl

Aftapwet

NOS

12-07- 2017

De inlichtingendiensten krijgen ruimere bevoegdheden om terrorisme te bestrijden. Na de Tweede is ook de Eerste Kamer akkoord gegaan met de "Aftapwet" van het kabinet. Volgens minister Plasterk zijn de huidige regels verouderd en moeten ze aan de tijd worden aangepast.

De nieuwe wet, die op 1 januari 2018 ingaat, geeft inlichtingendiensten AIVD en MIVD de mogelijkheid om grote hoeveelheden internetverkeer via de kabel af te tappen. Het gaat in eerste instantie om het verzamelen van metadata: de inlichtingendiensten kunnen zien met wie iemand communiceert, waar hij is en welke websites hij bezoekt.

Mocht daaruit iets opvallends blijken, kan de inlichtingendienst besluiten om nader onderzoek te doen. Relevante gegevens mogen drie jaar worden bewaard.

Critici vinden dat de bevoegdheden te ver gaan en dat diensten te veel kunnen verzamelen; bovendien is volgens hen het toezicht niet sterk genoeg. Ook zetten sommigen vraagtekens bij de bewaartermijn.

Wet past beter in militaire dictatuur

Volgens berichten Elsevier willen de Nederlandse Vereniging van Journalisten, de Nederlandse Vereniging van Strafrechtadvocaten en het Platform Bescherming Burgerrechten, en Privacy First een zaak aanspannen tegen de staat.

Buma: Kabinet zal 'nee' bij referendum over de sleepwet negeren

Bron: volkskrant.nl

27-10-2017

Hergeboorte STASI in Nederland

door Oliver Alexander op Nov.22, 2014, onder Politiek

Overheid wil toegang tot al uw gegevens

Het kabinet wil inlichtingendiensten toegang geven tot al uw data. Van telefoon en internet tot uw bankgegevens is straks niets meer veilig voor de overheid. Indien de Nederlandse bevolking nu niet van zich laat horen dat zij niet gediend zijn van een overheid die, net als de Amerikaanse NSA alles over zijn burgers verzamelt, dan kunnen we erop wachten dat wanneer de tijd komt deze macht misbruikt wordt.
Het lijkt allemaal onschuldig maar niets is minder waar. Er is gevaar, moeten we aannemen van minster Plasterk, het 'gevaar' van bijvoorbeeld de Taliban en ISIS want we weten immers niet wat hun plannen zijn. In de tijd van de Tweede Wereldoorlog waren er in Duitsland precies dezelfde geluiden te horen.
Het gevaar en de veiligheid, waar ministers het maar liever niet over hebben, is dat zijzelf vaak het gevaar vormen, door openlijk met geheimverklaringen de waarheid achter slot en grendel te zetten. Een helder en moreel verantwoordelijke overheid heeft Nederland al lang niet meer.

Nederland heeft intussen zijn eigen 9/11, een tragische gebeurtenis waarbij vele vragen openblijven voor een verbijsterd volk. Gevolgd door een onverbiddelijke overheid die zelf alles geheim houdt maar wel alles van zijn burgers wil weten. Indien de Nederlanders werkelijk zouden onderzoeken wat er zich allemaal op de politieke tribune afspeelt, dan zouden ze net zo collectief als bij de rouwstoet van de slachtoffers van MH17 op het malieveld moeten gaan staan en protesteren met borden waarop staat: "TOT HIER EN NIET VERDER!".
Met de hergeboorte van een overheid die STASI- praktijken aan zijn inlichtingendiensten verleent, gaat een staat een richting in die niets meer met vrijheid en democratie te maken heeft, maar langzaam afgeleid in een dictatuur.

Bron: gewoon-nieuws.nl

2014

Panopticon: documentaire over bedreiging van de privacy

Filmmaker Peter Vlemmix heeft van zijn zoektocht naar antwoorden op vragen over de privacy van de Nederlander en de inbreuk daarop, een indringende, overzichtelijke filmdocumentaire gemaakt. Hij ging ook op bezoek in buurland Duitsland waar uit gesprekken bleek dat daar een heel andere, namelijk zeer kritische houding heerst jegens schending van de privacy en het obsessief verzamelen van privé gegevens.

Nederlanders zijn notoir laks over hun privacy. Ze vinden het op een enkele uitzondering na niet erg als ze d.m.v. gezichtsherkenningapparatuur gescand worden in de Rotterdamse tram waar bovendien ook hun gesprekken worden afgeluisterd en opgenomen. Van alle Europeanen hebben de Nederlanders het meeste vertrouwen in de overheid. "Wij zijn een braaf, gezagsgetrouw volkje", aldus een van Vlemmix' gesprekspartners. Nederlanders zeggen dat ze "niets te verbergen hebben", en vinden het allemaal wel best.

Intussen kent Nederland 20 kliklijnen en een Burgernet met als doel elkaar in de gaten te houden en waar 800.000 mensen lid van zijn. In de toekomst komt er nog een hulpje bij, *precrime*, proactief optreden tegen mensen die wel eens iets onwettigs zouden kunnen doen. Elke beweging van mogelijke verdachten wordt tot de millimeter in kaart gebracht.

Een ander plan is "the internet of things", alle objecten voorzien van een sensor, chip of snuffel-etiket die gelezen kunnen worden en bijvoorbeeld in kleding worden aangebracht. Moeten we dit willen? Als we het willen komen we terecht in een panopticum-maatschappij. Een panopticum is een in de 18e eeuw bedacht type gevangenis waar vanuit een centraal punt alle gevangenen dag en nacht bewaakt en gecontroleerd worden. Een voorbeeld is de koepelgevangenis van Breda.

Volgens Vlemmix worden we klaargestoomd voor een volledig gecontroleerde maatschappij waarin we alle risico's willen uitsluiten.
Panopticon - de docu over jouw privacy beleefde zijn première op internet op 25 oktober 2012. Daarin gesprekken met o.a. een psychiater die zijn praktijk eraan gegeven heeft vanwege schending van de privacy van patiënten na invoering van de diagnosebehandelcombinatie (DBC), internetdeskundigen Bart Jacobs, Alexander Klöpping, Brenno de Winter, Rob van Kranenburg, Duitse parlementsleden en privacy deskundigen. Let ook op de tekst van de VN-wet uit 1966 inzake burgerrechten die begint: Niemand mag worden onderworpen aan willekeurige of onwettige inmenging in zijn privé leven, in zijn

gezinsleven, zijn huis en zijn briefwisseling...
Duur van de film is 57 minuten.
Meer info op de site Panopticon: **http://panopticondefilm.nl**

beroepseer.nl

12-11-2012

Niemand controleert big brother

Sensoren volgen burgers ongemerkt in de stad. Garanties voor privacy ontbreken, blijkt uit onderzoek van Trouw.

De moderne stad hangt vol sensoren die het gedrag van bewoners volgen. Maar waar ze hangen, wat ze precies meten en wat er met de verzamelde gegevens gebeurt, is vaak onduidelijk. Contracten tussen gemeenten en bedrijven die de technieken leveren, blijven geheim. Experts hekelen dat gebrek aan transparantie.

Het gaat onder meer om beveiligingscamera's en geluidsmeters die schreeuwen herkennen, parkeersensoren die kentekens fotograferen en trackers die via smartphones routes van voorbijgangers volgen.

Bron: trouw.nl
Kristel van Teeffelen en Saskia Naafs
5 december 2017

DDR en de Stasi

Das Leben der Anderen is een Duitse film uit 2006 van regisseur Florian Henckel von Donnersmarck.

Iedereen is potentieel crimineel

Big Brother

Raf Jespers

isbn: 9789064456183 · 2010 · paperback (15 x 22,5 cm) - 408p. · epo

Big Brother: grote broer houdt u in de gaten. Hoe? Check, inspectie, toezicht, surveillance, bewaking, controle. Met welk gereedschap? RFID-chips, observatiecamera's, websnuffelaars, scanners, DNA-kits, spyware, databanken met algoritmeprogramma's, afluistersatellieten... Het dagelijkse leven is ervan vergeven. Of hoe mensen niet alleen hun vertrouwelijkheid maar ook hun zelf kwijtraken. Glazen overheid en glazen ondernemingen zijn veraf, maar de glazen burger is een hete realiteit. Zo kan democratie niet functioneren. Vooral de Europese Unie pusht deze realiteit. Met Europol en Eurojust, de grenswachters van Frontex, e-border concepten, Galileo en dure proefprojecten in het veiligheidsonderzoek, Europese webchecks, een Europese politieacademie, bijzondere opsporings- en inlichtingenmethodes... De Unie bouwt een gevaarlijke veiligheidsarchitectuur uit in dienst van de vrijheid van de markteconomie. Ze ziet burgers als potentiële veiligheidsrisico's. Democratische, sociale en culturele rechten duwt ze daarbij in een keurslijf. De war on terror werd een alibi om de vrijheden drastisch in te perken. Raf Jespers zet alles op een rij. Het resultaat is hoogst explosief. Burgerrechten en vrijheden beschermt men niet door ze af te schaffen. Een nieuw Europees Charter voor de bescherming van de fundamentele rechten dringt zich op.

We
leven in een
surveillancestaat

De postbode moet niet voor wijkopzichter spelen

Een postbode die niet alleen brieven bezorgt, maar ook in de gaten houdt of er in uw straat toevallig geen vuilnis naast de afvalcontainer ligt? Als het aan PostNL ligt, zouden postbodes in de toekomst met een dubbele missie op pad gestuurd kunnen worden. Postbezorgers die op hun rondgang langs huisadressen ook speuren naar misstanden in de wijk en overlast doorgeven aan de gemeente. Zodat er accuraat ingegrepen kan worden.

Bron: rtvoost.nl

Security robots are being used to ward off San Francisco's homeless population

Security robots are being used to ward off San Francisco's homeless population
Is it worse if a robot instead of a human is used to deter the homeless from setting up camp outside places of business?

One such bot cop recently took over the outside of the San Francisco SPCA, an animal advocacy and pet adoption clinic in the city's Mission district, to deter homeless people from hanging out there -- causing some people to get very upset.

Silicon Valley game developer and Congressional candidate Brianna Wu tweeted yesterday her dismay at the move, saying, "I'm sorry for being so frank but this absolutely disgusts me as someone that experienced homelessness."

The homelessness issue in S.F. is thorny and complicated. One could get whiplash at seeing the excess of wealth and privilege juxtaposed with the dire circumstances just steps outside Twitter headquarters on Market Street.

However, the city's homeless are also associated with higher rates of crime, violence and sometimes episodes of psychosis, leading to safety issues that many feel San Francisco has not had an adequate handle on.

The S.F. SPCA rolled out the use of a robot unit dubbed K9 from security startup Knightscope a month ago, citing these same safety concerns.

"Over the summer our shelter was broken into twice. The inside was vandalized and property and cash donations were stolen," S.F. SPCA spokesperson Krista Maloney told TechCrunch. "Furthermore, many staff members and volunteers have filed complaints about damage to cars and harassment they experienced in our parking lot when leaving work after dark. We currently employ security guards, but we have a large campus and they can only be in one area at a time.

The K9 units are also cheaper than humans. One robot costs $6 an hour to use vs. paying a security guard the average $16 an hour.

"Unfortunately, in the last year we've been forced to spend a significant amount of money to ensure the security and safety of the people on our campus as well as the animals in our care," Maloney said.

And, according to both the S.F. SPCA and Knightscope, crime dropped after deploying the bot.

However, the K9 unit was patrolling several areas around the shop, including the sidewalk where humans walk, drawing the ire of pedestrians and advocacy group Walk SF, which previously introduced a bill to ban food delivery robots throughout the city.

"We're seeing more types of robots on sidewalks and want to see the city getting ahead of this," said Cathy DeLuca, Walk SF policy and program director, who also mentioned S.F. district 7 supervisor Norman Yee would be introducing legislation around sidewalk use permits for robots in the beginning of 2018.

Last week the city ordered the S.F. SPCA to stop using these security robots altogether or face a fine of $1,000 per day for operating in a public right of way without a permit.

The S.F. SPCA says it has since removed the robot and is working through a permitting process. It has already seen "two acts of vandalism" since the robot's removal.

But putting permits and public use of sidewalks aside, it seems the robot could do more than just discourage homeless camps. It could keep an eye on the surrounding area and report crimes, yes, but it could also possibly be used to alert police and social workers to areas where homelessness seems to have increased or look for anyone who may be facing violence or a psychotic episode and in need of intervention.

The Knightscope bots are equipped with four cameras able to read more than 300 license plates per minute. They can move about and keep tabs on an area, noting anyone on a list of those who shouldn't be there.

Already the S.F. SPCA said it has experienced a drop in crime when using the bot cop. The same might be said if it had increased the use of human security guards but humans, as

mentioned above, cost more. They also can't monitor 24/7 or immediately upload what they see to the cloud.

Further, robots aren't going away. While it isn't clear what solution San Francisco's city council will come up with to handle the increase of these types of bots on our sidewalks in the future, it's inevitable we're going to see more of them.

It's an age-old human vs. machine argument. But machines usually win.

techcrunch.com

Sarah Buhr

Dec, 13- 2017

Security Robot

https://www.youtube.com/watch?v=PbLdf47-Pk4

Verdragen van Rome 60 jaar

Zestig jaar geleden werd in Rome de basis gelegd voor het Europa zoals we dat vandaag kennen. Het was het begin van de langste periode van vrede in de geschiedenis van Europa. Bij de Verdragen van Rome besloten zes landen een gemeenschappelijke markt op te richten waar mensen, goederen en diensten zich vrij kunnen bewegen. Zij legden zo de basis voor welvaart en stabiliteit.

Op deze verjaardag kunnen we in Europa trots op het verleden terugblikken en hoopvol naar de toekomst kijken. Al zestig jaar lang bouwen we aan een Unie die vreedzame samenwerking, de menselijke waardigheid, vrijheid, democratie, gelijkheid en solidariteit tussen de Europese naties en volkeren verdedigt. Nu is het aan ons om samen aan een betere toekomst te werken.

Europese Unie

Controverse rond Europa-museum in Brussel

mei 5, 2017

Een van de zalen in het Huis van de Europese Geschiedenis die verhaalt over de Tweede Wereldoorlog / Foto: Reuters - Eric Vidal

Het Huis van de Europese Geschiedenis in Brussel, een museum dat op initiatief van het Europees Parlement het publiek informeert over de naoorlogse geschiedenis van Europa om zo meer draagvlak voor de Europese samenwerking te creëeren. Maar zowel voor- als tegenstanders van de EU beschouwen het nieuwe museum echter als propaganda met een prijskaartje van 55 miljoen euro.

museumactueel.nl

Farmaceutische Industrie

"Foute Farma"

Productspecificaties
Auteur: Ben Goldacre
Uitgever: de Geus

Nederlandstalig

507 pagina's

9789044529203

oktober 2013

(Engelstalige versie “Foute Farma”)

“Bad Science”

By Dr Ben Goldacre

Harpercollins Publishers

English

288 page

9780007284870

april 2009

Gebruik van zware pijnstillers neemt toe

EenVandaag / 2017

Het gebruik van heftige pijnstillers neemt toe. Het gaat dan bijvoorbeeld om opiaten zoals het middel Oxycodon. Huisarts Jos van Bemmel maakt zich zorgen over die toename. Gebruikers kunnen namelijk verslaafd raken aan de tabletten. "In 2016 slikten 440 duizend mensen in Nederland Oxycodon volgens de stichting Farmaceutische kerngetallen. […] Als we dit probleem niet rigoureus aanpakken, dan zien we binnenkort dezelfde problematiek als nu in Amerika," schrijft de Amersfoortse huisarts op medischcontact.nl.

EenVandaag, Ned2

23-11-2017

Maarten Kolsloot

Dr. Andrew Kolodny: The Prescription Opioid Addiction Crisis

Sept 22- 2016

California Health Care Foundation

In this riveting presentation, Dr. Andrew Kolodny, founder of Physicians for Responsible Opioid Prescribing, lays bare the origins of the opioid epidemic that is devastating families and communities across California and nationwide -- and makes the case for a multi-faceted public health response. Kolodny is also chief medical officer of Phoenix House, a leading nonprofit addiction treatment provider. He spoke at the CHCF-supported Opioid Safety Convening in Oakland, California, in September 2016.

Dr. Andrew kolodny

https://www.youtube.com/watch?v=UIkHt7l47Ts

Opioids killed more Americans in 2016 than in the entire 19-year Vietnam War, staggering new report shows

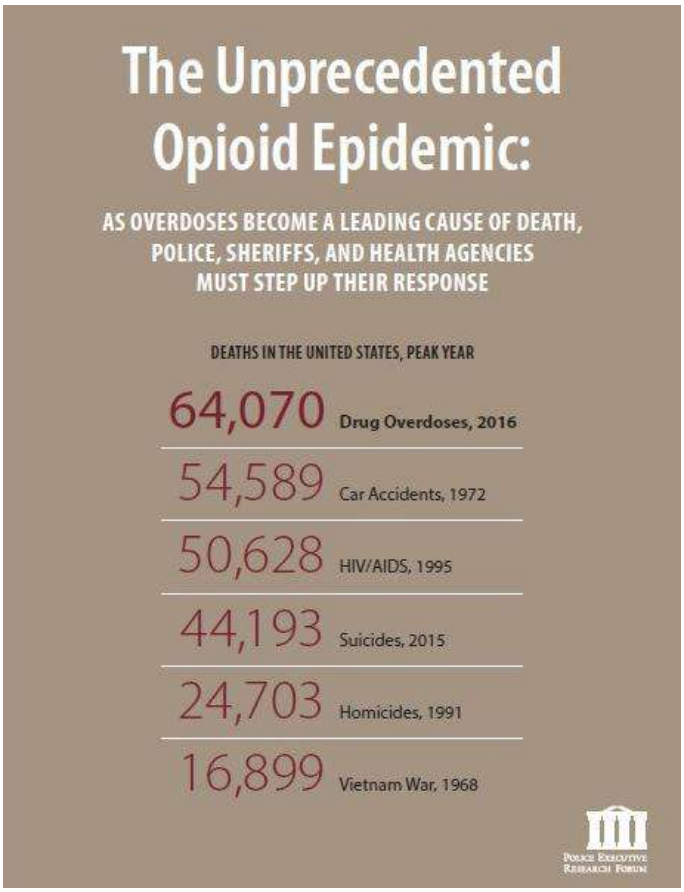

This publication was supported by the Howard G. Buffett Foundation. The points of view expressed herein are the authors' and do not necessarily represent the views of the Howard G. Buffett Foundation or of all Police Executive Research Forum members.

Police Executive Research Forum, Washington, D.C. 20036

2017 by Police Executive Research Forum

ISBN: 978-1-934485-39-2

The Vietnam War claimed 58,200 American lives in 19 years and six months
In 2016, 64,070 Americans died of an overdose from opioids or heroin The new paper by the Police Executive Research Forum issues a call to arms for law enforcement to devise innovative ways to tackle the deadly epidemic.

By Mia De Graaf For Dailymail.com
18 October 2017

De Nazi-Roots van de Brusselse EU

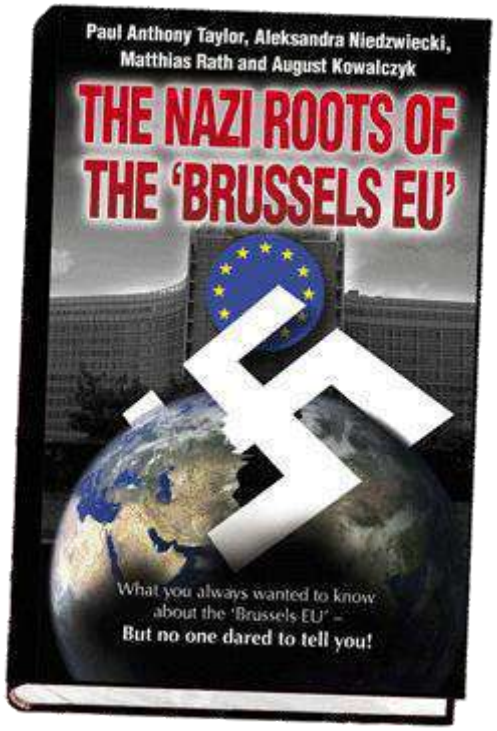

Het wordt hoog tijd dat de Europese burgers worden geïnformeerd over het criminele verleden van het farmaceutische kartel. Men moet zich bewust worden van het feit een herhaling van de fouten die in het verleden werden gemaakt op de loer ligt. Het leven van miljoenen mensen wordt ook nu weer in de waagschaal gelegd, zoals dat ook het geval was met de genocide in WO II. Driekwart eeuw geleden bestond het chemische en farmaceutische kartel IG Farben uit multinationals zoals Bayer, BASF, Hoechst en andere. Deze bedrijven financierden de opkomst van het dictatoriale naziregime in Duitsland. Toen, net zoals ook nu, was het doel van het kartel hetzelfde: het veroveren en heersen over Europa en uiteindelijk ook over de rest van de wereld, met alle mogelijke politieke, economische en militaire middelen. Zoals beschreven in het baanbrekende boek " De Nazi wortels van de 'Brusselse EU'"

Juncker calls for action on fake news

European Commission President Jean-Claude Juncker | Thierry Charlier/AFP via Getty Images

By ZOYA SHEFTALOVICH
12/26/16, 8:55 AM CET

European Commission President Jean-Claude Juncker has called on social media firms to do more to combat fake news spread via their platforms in an interview with Germany's Funke Mediengruppe, published Monday.

politico.eu

Verbieden anti-EU propaganda

Europees parlement
2014-2019
TEKSTEN VASTGESTELD
Voorlopige editie
P8_TA-PROV (2016) 0441
EU-strategische communicatie om de anti-EU-propaganda tegen te gaan
Partijen
Resolutie van het Europees Parlement van 23 november 2016 over de strategische communicatie van de EU
Propaganda tegen derden tegen te gaan (2016/2030 (INI))

Maatregelen door de EU om anti-EU-propaganda en desinformatie te bestrijden met als uiteindelijke doelstelling dat alleen de informatie van de EU gezien en gehoord mag worden!

'Fake news' and the EU's response

Fake news – deliberately fabricated stories posing as journalism with the aim of manipulating readers – became an increasingly visible global phenomenon during last year's presidential election campaign in the United States, not least due to the growing use of social media as a source for news. Whereas recent research indicates that a majority of people have difficulties determining when news is fake, the EU's steps towards countering this growing information challenge are still tentative.

A global phenomenon with political impact

The phenomenon of 'fake news' is as old as the printing press. However, it gained momentum and global visibility during the final months of the 2016 US presidential election, when viral fake news across the political spectrum received more engagement on Facebook than real news. The Australian Macquarie Dictionary (AMD) – which chose 'fake news' as its word of the year for 2016 – defines it as 'disinformation and hoaxes published on websites for political purposes or to drive web traffic, the incorrect information being passed along by social media'. Explaining the choice, the AMD argued that the term 'captures an interesting evolution in the creation of deceptive content as a way of herding people in a specific direction'. Social media and their personalisation tools have accelerated the spread of 'fake news'. A growing number of EU citizens (46 % on average in 2016) follow news on social media; six out of ten news items shared are passed on without being read first; and US research has shown that most young, digital-savvy school and college students have difficulties in identifying fake news.

Disinformation as an information warfare tool

Fake news headlines seem tailored to trick users into sharing the stories, making them spread fast and far amongst like-minded users. Sometimes the aim is simply to generate traffic ('clickbait'). However, when designed to deceive users for political purposes, it falls under 'disinformation': dissemination of deliberately false information. Disinformation is part of a strategic tool kit that non-state and state actors can use to undermine adversaries. Russia has been using information operations in its on-going hybrid war against Ukraine, and continues to apply it in its 'holistic' information warfare against the EU and the West. Fake news proliferation during the US presidential campaign was accompanied by selective leaks of emails from Democratic Party officials. A declassified US intelligence assessment said that Russia used professional 'trolls' (internet warriors) and Russian state broadcaster RT 'as part of its influence efforts'. In March 2017, a cyber-security expert told a US Senate panel investigating President Donald Trump's alleged ties to Russia that the information measures had worked, because Trump and his team promoted narratives, including false ones, serving Russian interests. In the same hearing, the Senate Intelligence Committee's Mark Warner claimed that Russia paid thousands of people to create and pedal fake anti-Hillary Clinton news, targeting key swing states.

The Kremlin has acknowledged its information warfare capabilities ahead of key elections in Europe

So far, Russia has denied all allegations of interference in the US election. But on 22 February 2017, Russian Defence Minister, Sergey Shoigu, announced that 'information operations forces have been established that are expected to be a far more effective tool than all we used before for counter-propaganda purposes', arguing that Russian 'propaganda needs to be clever, smart and efficient'. At the same time, Russia's foreign ministry itself began to publish 'materials that contain false information about Russia' on its website. Security analysts say that Shoigu's announcement indicates that Russia can no longer deny propaganda activities. The most likely targets for Russian information operations are its immediate neighbours (Ukraine, Belarus, and the Baltic States), the western Balkans, and major EU countries holding elections in 2017, in particular France and Germany). There is also concern that the 2019 European Parliament elections could be targeted. Pro-Kremlin information campaigns boost Moscow's narrative of a 'weak and morally decayed EU that is about to collapse'.

EPRS | European Parliamentary Research Service
Author: Naja Bentzen, **Members' Research Service**
PE 599.384
Disclaimer and Copyright: The content of this document is the sole responsibility of the author and any opinions expressed therein do not necessarily represent the official position of the European Parliament. It is addressed to the Members and staff of the EP for their parliamentary work. Reproduction and translation for non-commercial purposes are authorised, provided the source is acknowledged and the European Parliament is given prior notice and sent a copy. © European Union, 2017.

'Fake news' as a slur for unwelcome media reports: a 'post-truth' phenomenon?

The 'fake news' trend is seen as an element in the deeper democratic challenge of what is known as the 'post-truth' era. Post-truth – the Oxford Dictionaries' word of the year for 2016 – is defined as 'relating to or denoting circumstances in which objective facts are less influential in shaping public opinion than appeals to emotion and personal belief'. In a move that allegedly signified this 'new reality', President Trump's counsellor, Kellyanne Conway, used the notion of 'alternative facts' to describe claims made by White House press secretary, Sean Spicer, about the size of the crowds attending the inauguration ceremony, contradicting what he called 'shameful and wrong' mainstream media reports. The same day, Trump – talking to Central Intelligence Agency staff – called the media 'some of the most dishonest human beings on earth'. Trump has repeatedly described news (outlets) that he appears to dislike as 'fake news', 'dishonest', an 'enemy of the people' and 'the opposition'.

International media watchdogs warn against 'misleading the public'

Information freedom watchdogs, such as Reporters Without Borders, warned in March 2017 that Trump's statements could set a 'dangerous example for the world's press freedom predators' who see the notion of 'fake news' as justification to criminalise critical media. Also in March, the UN special rapporteur on freedom of opinion and expression, the OSCE representative on freedom of the media, and other international monitors of freedom of expression issued a joint declaration on 'fake news', disinformation and propaganda. They expressed alarm at 'instances in which public authorities denigrate, intimidate and threaten the media, including by stating that the media is "the opposition" or is "lying"', thus undermining public trust and confidence in journalism as a public watchdog, with the risk of misleading the public by 'blurring the lines between disinformation and media products containing independently verifiable facts'.

Growing concern in Europe raises pressure on social media companies

In Europe, reflecting the increased concern over the 'fake news' phenomenon, the European Parliament's then-President, Martin Schulz, in December 2016 called for a European solution to the problem of fake news. Andrus Ansip, European Commission Vice-President in charge of the digital single market as well as digital economy and society, said in January 2017 he was 'worried' about fake news, 'especially after the elections in the United States'. He urged Facebook and other social media firms to boost their efforts to counter 'fake news', adding that self-regulatory measures in the sector could be complemented by 'some kind of clarification' from the EU. On 14 March, German Justice Minister, Heiko Maas, proposed imposing fines of up to €50 million on social media companies who fail to remove hate speech and 'fake news'. Also in March, Sweden announced plans to boost the resilience of its society ahead of the 2018 general election. Fact-checking websites are currently mushrooming across the world, among others the pan-European fact-checking coalition CrossCheck. Although social media platforms have resisted being labelled as publishers, Facebook in December 2016 announced a tool that enables users to 'flag' fake news reports for review by third-party fact-checkers from the International Fact Checking Network (IFCN). The initiative cooperates with media outlets in EU Member States and became operational on 22 March 2017. There are also increasing calls, including from the Organisation for Economic Co-operation and Development, for children to be taught in schools how to spot fake news.

Increasing calls to strengthen the EU's 'myth-busting' team

The European Council in 2015 asked the EU High Representative, Federica Mogherini, to submit an action plan on strategic communication to address Russia's ongoing disinformation campaigns. As a result, the EEAS's East StratCom task force was set up in September 2015. Since then, the team – consisting of some ten people – has been working without its own budget, drawing on the existing EU strategic communication budget and staff from EU institutions and Member States. It relies heavily on volunteers to collect the disinformation stories (more than 2 500 examples in 18 languages since 2015) it presents and explains in its weekly newsletters, as part of its efforts.

The European Parliament, in its 23 November 2016 resolution on EU strategic communication to counteract propaganda, warned against Russian anti-EU propaganda, and called for reinforcement of the East StratCom task force, including through 'proper staffing and adequate budgetary resources'.

A number of prominent European security experts, historians and lawmakers – including Members of the European Parliament –in an open letter of 21 March 2017 criticised Mogherini's alleged 'irresponsibly weak' stance on Russia's 'brutally aggressive disinformation campaign' (boosted by over €1 billion annually by the Kremlin). The signatories called for a budget in single million euros for the East Stratcom task force, 'so it can start fulfilling its mandate.' They added that 'Europeans need to know by who and how they are being manipulated.'

It is only a small step to blocking all Sites facing against the ruling politically-correct European positions

xandernieuws.punt.nl

Het is nu nog maar een kleine stap om alle sites die tegen de heersende politiek-correcte Europese standpunten te blokkeren.

xandernieuws.punt.nl

Met andere woorden **Russia Today** en **Sputnik News** en Chinese nieuwszenders kunnen worden gecensureerd. Vanaf dat moment krijgen we alleen nog dingen te horen die de Europese Unie zijn burgers wil laten weten. Dus bijvoorbeeld eenzijdige berichtgeving.

delangemars.nl

Fake news: how to counter misinformation

European Parliament
10-04-2017

Social media not only serves as a source of news for nearly half of Europeans, but it also has made spreading fake news easier and faster. Six out of ten news items are shared without actually being read. MEPS raised concerns about the spread of disinformation, political propaganda and hate speech in plenary on 5 April. However, they disagreed on the best way to respond to the problem. Watch our video above for an overview of the debate.

Fake news consists of fabricated stories posing as genuine journalism with the aim of manipulating readers. As old as the printing press, the phenomenon gained momentum during last year's presidential campaign in the United States, not least due to the growing use of social media as a source for news. In fact viral fake news received more engagement on Facebook than real news in the final three months of the 2016 campaign for the White House.

Fake news consists mainly of "clickbait" and disinformation, content whose main purpose is to attract attention, generate traffic to a certain webpage and thereby gain revenue from advertising. It can also entail deceptive content created to undermine political opponents. Russia, for example, has been using disinformation in its ongoing hybrid war against Ukraine.

What can the EU do about fake news?

A plenary debate in Parliament on 5 April demonstrated that there is no agreement between MEPs on how to best tackle the proliferation of hate speech and fake news online. Some MEPs such as Slovenian S&D member Tanja Fajon called for fines to be to be imposed on those who fail to eliminate fake news or illegal content, whereas others including UK ECR member Andrew Lewer questioned who should decide what hate speech is.

A number of MEPs vigorously criticised any moves to introduce limits on free speech online. "Censorship is not an alternative when we're trying to make the rule of law meaningful online," asserted Dutch ALDE member Marietje Schaake. She added: "I am not reassured when Silicon Valley or Mark Zuckerberg are the de-facto designers of our realities or of our truths."

German EPP member Monika Hohlmeier also spoke in favour of fighting fake news with appropriate legislation: "We do have freedom of opinion, but you don't have alternative facts, you just have facts. It's essential that we take legal measures at the EU level so that we can react effectively."

However, German GUE/NGL member Martina Michels described it as naive to believe that the problem of fake news would disappear with regulation: "If you take a look at the causes of populism and hate speech, they are not on the internet. They are found within society itself and it is the climate in society that we will have to change."

German Greens/EFA member Julia Reda was also sceptical: "No technology is qualified to make the difficult decision needed to qualify hate speech. By relying solely on technology, we are not helping the victims and we are silencing free speech." She called for more investment in law enforcement regarding hate speech and spoke of the need to make it easier to report online hate crimes.

Nepnieuws

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

>Retouradres Postbus 20010, 2500 EA Den Haag

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal
Binnenhof 4
2513 AA Den Haag

Datum 13 november 2017
Betreft Toezegging aan lid Buma (CDA) inzake beinvloeding van de publieke opinie door statelijke actoren

Met deze brief voldoet het kabinet aan de toezegging gedaan door de minister-president aan het lid van de Tweede Kamer Van Haersma Buma (CDA) in het debat over de regeringsverklaring van 2 november 2017 over de invloed vanuit andere landen op de publieke opinie in Nederland, daarbij verwijzend naar de mogelijke rol van Rusland bij het Brexit-referendum in het Verenigd Koninkrijk en de presidentsverkiezingen in de Verenigde Staten.

Politieke beïnvloeding door statelijke actoren in Nederlandse interne aangelegenheden of democratische processen (waaronder de verkiezingen) vindt het kabinet volstrekt onwenselijk. Hier zal het kabinet in voorkomende gevallen tegen optreden. Er zijn meerdere statelijke actoren die belang hebben bij beïnvloeding van bevolkingsgroepen, politieke besluitvorming en van de publieke opinie in Nederland. Deze vorm van politieke beïnvloeding omvat de integrale, veelal heimelijke inzet van (drog-) argumenten, selectieve informatie en desinformatie (omtrent politiek gevoelige thema's) ten behoeve van het realiseren van politieke doeleinden richting een vooraf bepaald publiek. Het is geen nieuw fenomeen. De opkomst van het internet heeft het echter wel een nieuwe dynamiek gegeven; brede verspreiding van desinformatie kan makkelijk, anoniem, snel en goedkoop.

De afgelopen jaren is in diverse publicaties zoals de jaarverslagen van de Nederlandse inlichtingen- en veiligheidsdiensten en het Cyber Security Beeld Nederland (CSBN) 2017 gerapporteerd over statelijke heimelijke politieke beïnvloeding. Een van de kernbevindingen van het CSBN 2017 is zelfs dat digitale aanvallen worden gebruikt om democratische processen te beïnvloeden. In het jaarverslag 2016 van de AIVD is voorts gesteld dat digitale beïnvloeding door statelijke actoren in toenemende mate een bedreiging vormt voor de nationale veiligheid. Geconstateerd is ook dat overheidsinstellingen herhaaldelijk doelwit waren van omvangrijke en hardnekkige digitale cyberaanvallen.

Nederland staat in het vizier van onder meer Russische inlichtingendiensten. In Nederland zijn structureel Russische inlichtingenofficieren aanwezig, die zich in uiteenlopende geledingen van de samenleving begeven om onder valse vlag informatie te verzamelen die voor Rusland van belang is. Naast deze klassieke inlichtingenoperaties via inlichtingenofficieren zet Rusland ook digitale middelen in voor beïnvloeding van besluitvormingsprocessen, beeldvorming en de publieke opinie. Ook in Nederland zijn er dossiers en (politieke) processen die voor Rusland van belang zijn en waarbij beïnvloeding en manipulatie een voorstelbare dreiging

zijn, bijvoorbeeld het MH-17 proces.

Zo is in het verleden een gefingeerde website in Rusland waargenomen. De website wekte de indruk een officiële Nederlandse overheidssite te zijn. De vervalste website bevatte onder meer desinformatie over MH17.

Zoals in het rapport van de Amerikaanse inlichtingen- en veiligheidsdiensten van 7 januari 2017 beschreven laten de gebeurtenissen rondom de presidentsverkiezingen in de Verenigde Staten zien dat statelijke actoren niet alleen de intentie en de capaciteit hebben om zich via digitale middelen actief te mengen in democratische processen, maar dat ook daadwerkelijk doen.

Nederland heeft een hoogwaardige en goedontwikkelde ICT-infrastructuur en is daarmee aantrekkelijk als doorvoerhaven van digitale aanvallen. De AIVD heeft dan ook diverse statelijke actoren gedetecteerd die via de Nederlandse digitale infrastructuur andere landen aanvallen. Vaak worden daartoe meerdere servers of serviceproviders tegelijk gebruikt, waardoor attributie niet of nauwelijks mogelijk is.

Om zicht te krijgen en houden op dit fenomeen is onderzoek naar de intenties en de capaciteiten van statelijke actoren nodig. De Nederlandse inlichtingen- en veiligheidsdiensten doen dit onderzoek. De AIVD onderzoekt de digitale dreiging en deelt — indien mogelijk- informatie over aanvalskenmerken met overheids- en private organisaties opdat zij over kunnen gaan tot het treffen van maatregelen. In dat kader wordt nauw samengewerkt met de MIVD en het NCSC in het Nationaal Detectie Netwerk (NDN) zodat vroegtijdig aanvallen onderkend worden en betrokken instanties geïnformeerd. In voorkomende gevallen kunnen de inlichtingen- en veiligheidsdiensten ook verstorende activiteiten ondernemen. Voor het blijven verrichten van dit onderzoek is het wettelijke kader van de Wiv 2017 noodzakelijk. Over de uitgangspunten die het kabinet heeft opgenomen in het regeerakkoord aangaande de Wiv zal ik u zoals toegezegd op korte termijn nader schriftelijk informeren.

Het is van belang dat de maatschappij zich bewust is dat de digitale dreiging zich in de volle breedte ook in Nederland kan manifesteren. Het kabinet blijft zich dan ook inspannen om dit bewustzijn te stimuleren, zoals ook gemeld in de Kamerbrief van 21 juni 2017 bij verschijning van het CSBN 2017. Tegelijkertijd spelen media en technologiebedrijven een belangrijke rol bij de afweging of er sprake is van bijvoorbeeld valse berichtgeving op social media. Het kabinet zal in gesprek gaan met deze partijen over hoe (heimelijke) politieke beïnvloeding kan worden tegen gegaan.

In het Regeerakkoord zijn extra middelen beschikbaar gesteld ten behoeve van digitale veiligheid. Hiervoor wordt structureel 95 miljoen euro gereserveerd. De middelen worden onder andere ingezet voor de uitbreiding van personele capaciteit en ICT-voorzieningen en verdeeld over de departementen Justitie en Veiligheid (NCTV), Defensie, Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (AIVD), Buitenlandse Zaken, Infrastructuur en Waterstaat en Economische Zaken en Klimaat.

Begin 2017 is uw Kamer geïnformeerd dat het kabinet in de aanloop naar de Tweede Kamerverkiezingen van 15 maart 2017 een analyse heeft gemaakt van mogelijke kwetsbaarheden in het verkiezingsproces en de daaraan gekoppelde maatregelen. Zo is er voorlichting gegeven om de digitale weerbaarheid van

politieke partijen en organisaties betrokken bij de verkiezingen te vergroten. Ook in aanloop naar de gemeenteraadsverkiezingen en het referendum van maart 2018 zal het kabinet de opgedane ervaringen meenemen en blijven zorgdragen voor een integer verloop van het verkiezingsproces.

De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,

drs. K.H. Ollongren

Brussels accused of insulting taxpayers by spending millions on pro-EU 'propaganda'

express.co.uk

By ALISON LITTLE

Mon, Aug 14, 2017

BRUSSELS has been accused of insulting taxpayers by spending millions of pounds of their money on pro-European Union "propaganda" projects. The stated aim is to "channel criticism into a useful, constructive and positive driver for European integration in the long run".

Klokkenluiders en mensenrechtenverdedigers

Strafrechtadvocaat Carlo Liefting doet aangiften tegen Van Miltenburg

Anouchka van Miltenburg zij had een brief van een klokkenluider over de Teevendeal in de shredder gegooid in plaats van hem door te spelen aan de onderzoekscommissie van Marten Oosting. Dat is strafbaar, stelt Carlo Liefting in gesprek met verslaggever Joost de Vries van de Volkskrant op 15 december 2015

PERSOONLIJK VERTROUWELIJK

Aan de voorzitter van de tweede kamer.
Mevrouw A. van Miltenburg
Postbus 20018
2500EA Den Haag

10 november 2014

Geachte mevrouw van Miltenburg.

Hierbij wil ik uw aandacht vragen voor het volgende:

De afgelopen tijd is er enige ophef geweest over de "deal" die zou zijn gesloten door de heer Fred Teeven met de heer C. H——
Doordat ik destijds werkzaam was bij het Openbaar Ministerie in Amsterdam heb ik kennis kunnen nemen van de "deal" en dan in het bijzonder de financiële afhandeling ervan.

Al geruime tijd worden er onjuistheden verteld over de "deal" en omdat deze onjuistheden zelfs door de minister van Veiligheid en Justitie worden herhaald in de tweede kamer, maak ik mij grote zorgen over de rechtmatigheid van het optreden van Openbaar Ministerie hier in Amsterdam.
Vandaar dat ik nu deze brief schrijf.

Ik ben van mening dat de minister de tweede kamer juist moet informeren, een leugentje voor bestwil is volgens mij uitgesloten.
Minister Opstelten vertelde tegen de tweede kamer dat er geen bewijzen meer te vinden zijn over de hoogte van het bedrag dat destijds aan de advocaat van de heer H—— is uitgekeerd. omdat dit niet zo is, heb ik het idee gekregen dat er iets te verbergen valt.

Ik beschik niet over een bankafschrift van het overschrijven van het bedrag maar ik beschik wel over alle gegevens die destijds gebruikt zijn bij de overschrijving van het bedrag.

Ik zal hieronder die gegevens vermelden en hoop zo dat er onderzoek gedaan kan worden naar de reden waarom de heer Opstelten de tweede kamer onjuist heeft geïnformeerd.

De zaak van de heer H—— heeft diverse nummers gehad binnen het Openbaar Ministerie in Amsterdam.
Parketnummer: 0192525726 DS 521. Arrondissementsparket Amsterdam.

Het kenmerk van het parket is 0000199544 betreffende C.J. H[redacted].
Onder parketnummer: 13/017023/95 is op 10 september 2001 een bedrag van
Fl. 4.710.627.18 over gemaakt op de derderekening van het advocaten kantoor van de heer Doedens in Utrecht.

Deze gegevens wijken erg af van de mededelingen die de minister in de tweede kamer heeft gedaan.
Er zijn bij het parket in Amsterdam meerdere mensen (waaronder ik) die zich grote zorgen maken of en wat er mis is met deze deal omdat de waarheid over de hoogte van het bedrag én de aanvullende voordelen die C.H[redacted] heeft genoten niet worden verteld aan de tweede kamer.

Tot mijn spijt kan het niet anders dan dat ik u deze brief anoniem stuur.
Bij het bekend worden van mijn identiteit zal ik onmiddellijk op non-actief gesteld worden en waarschijnlijk mijn baan verliezen.
Binnen justitie wordt keihard opgetreden tegen mensen die, buiten de leiding om, mensen in de politiek op de hoogte brengen van misstanden.

Omdat ik vind dat ik hier iets mee moest doen wil ik u als voorzitter van de tweede kamer informeren over de onjuiste handelingen in de zaak/deal met C. H[redacted].

Ik hoop dat u, als voorzitter van ons parlement, ook gaat voor de waarheid en dat u zult zorgen dat de waarheid in deze zaak boven water zal komen en dat er een einde wordt gemaakt aan het bewust onjuist en leugenachtig informeren van onze volksvertegenwoordiging.

U mag mijn brief gebruiken op de manier die u wenst maar laat u hem alstublieft niet verdwijnen zonder deze zaak goed uit te zoeken.

Hoogachtend.

X

European Parliament / Marta Andreasen 2011

https://archive.org/details/RussiaToday_eu-fraud

Tweede Kamer der Staten-Generaal

Mali-debat 03-10-2017

Tweede Kamer der Staten-Generaal / Minister van Defensie Jeanine Hennis-Plasschaert

Mali-debat van 03-10-2017

Minister van Defensie Hennis-Plasschaert:

“ingestudeerde kletspraat Hennis-Plasschaert”

De zorg voor nabestaanden staat centraal, en over de openheid van de defensie organisatie.Defensie is heel betrokken en begaan,en het gaat de minister aan het hart. Ook veiligheidsbewustzijn staat prominent op de agenda van defensie. Veiligheid is een kernbegrip voor het personeel opdat de militairen niet nodeloos aan risico’s worden blootgesteld. Bij dood van de militairen is er niet de relatie tot het tekort aan financiële middelen bij defensie.

De kritiek van de Kamer:

“het wegredeneren”

Het zigzag tussen een zwaar onderzoek van het rapport over het mortierongeluk cq de defensieorganisatie en de kritiek van alle verklaringen en feiten een veilige vluchtweg zoeken door de Minister.

Door foute mijnen acht doden “Defensie bleef jarenlang afgekeurd explosief gebruiken”

ALDERT SCHIPPER– 9 juli 1997

CULEMBORG - Acht militairen en burgermedewerkers van de landmacht zijn in 1983 en 1984 omgekomen bij ongelukken op schietkamp 't Harde met een mortiermijn waarvan dertien jaar eerder al bij Defensie bekend was dat het explosief niet deugde.
Dat zegt Fred Spijkers, voormalig maatschappelijk werker bij het ministerie van defensie. Spijkers was begin jaren '80 door Defensie ingeschakeld bij de afhandeling van het overlijden van Robert Leendert Ovaa.

Bron: trouw.nl

Ouders omgekomen militair: 'Hier is sprake van dood door schuld'

RTVNOORD.NL

DONDERDAG 28 SEPTEMBER 2017

Defensie

Als in 2016 in Mali tijdens een oefening een mortiergranaat ontploft waardoor twee Nederlandse militairen worden gedood en één zwaar gewond raakt, is dat het resultaat van een opeenstapeling van fouten binnen Defensie. Zelfs een expliciete waarschuwing werd genegeerd, concludeert de Onderzoeksraad voor veiligheid.

Fred Spijkers uit Culemborg kreeg landelijke bekendheid toen hij in 1983 onthulde dat de krijgsmacht ondeugdelijke mijnen gebruikte, die tot de dood van een instructeur leidden.

De mortiergranaat die in 2016 te vroeg ontplofte en het leven eiste van twee Nederlandse militairen in Mali, kwam uit een partij granaten waarvan was geadviseerd om die af te keuren. Tijdens de Nederlandse missie in Mali is defensie 'ernstig tekortgeschoten' in de zorg voor de veiligheid van uitgezonden militairen.

Bron: Trouw
27-09-2017

Aangifte commando's tegen Defensie om dodelijk ongeluk Ossendrecht

nos.nl
30-09-2017

Vijf commando's doen aangifte tegen het ministerie van Defensie vanwege een ongeluk tijdens een oefening in Ossendrecht waarbij vorig jaar een collega om het leven kwam, meldt het AD. De vijf verwijten hun werkgever dood door schuld.

Tijdens de oefening op de schietbaan van de Politieacademie in Ossendrecht werd een 35-jarige instructeur, een sergeant, doodgeschoten. De Onderzoeksraad voor Veiligheid (OVV) bracht in juni een rapport uit over het ongeluk waarin stond dat tijdens de oefening niets ging zoals het zou moeten gaan. De conclusie van de OVV was dat Defensie commandotroepen jarenlang heeft laten oefenen onder gevaarlijke omstandigheden.

Procedure ambtsmisdrijven gebaseerd op artikel 119 van de Grondwet.

In artikel 119 van de Grondwet. Hierin wordt bepaald dat leden van de Staten-Generaal en bewindspersonen tijdens en na de bekleding van hun ambt voor ambtsmisdrijven alleen voor de Hoge Raad terechtstaan. Een opdracht tot vervolging bij de Hoge Raad kan volgens de Grondwet alleen worden gegeven bij koninklijk besluit of bij besluit van de Tweede Kamer. Hoe de Tweede Kamer dit besluit kan nemen, is geregeld in de Wmv. Deze wet bevat op hoofdlijnen de door de Kamer te volgen procedure bij het komen tot een vervolgingsbeslissing over bewindspersonen. Deze procedure is tevens van toepassing op Kamerleden door artikel 483 van het Wetboek van Strafvordering jo artikel 76 van de Wet op de rechterlijke organisatie.

De te volgen procedure

De procedure uit de Wmv bestaat grofweg uit de volgende stappen:

– de aanklacht door vijf leden;
– de overweging van de aanklacht;
– de instelling van een commissie van onderzoek;
– de bespreking van het verslag van de commissie door de Kamer;
– het nemen van een besluit door de Kamer.

Indien de Kamer overgaat tot het geven van een last, dan moet de procureur-generaal van de Hoge Raad vervolgen. Hij mag dan niet meer afzien van vervolging (artikel 483, derde lid, Wetboek van Strafvordering). Deze hele procedure bij de Kamer mag bovendien niet meer dan drie maanden in beslag nemen. Daarna wordt de aanklacht geacht te zijn verworpen.

Schaamteloze VVD-coryfee Neelie Kroes vindt dat Jeanine Hennis gewoon mag terugkeren als minister: “Waarom niet?”

dagelijksestandaard.nl
Tim Engelbart

14 oktober 2017

Hennis is pas opgestapt als bewindsvrouw, maar nu al willen VVD-prominenten haar weer terug als minister nadat onder haar eigen verantwoordelijkheid de veiligheid van Nederlandse militairen op missies ernstig verslechterde. Neelie Kroes durfde er gewoon open en bloot voor te pleiten bij Pauw.

Klokkenluiders stelselmatig tegengewerkt

Klokkenluiders die door het politieke establishment stelselmatig worden tegengewerkt terwijl de overtreders vaak ongemoeid worden gelaten. Klokkenluiders die tegen het establishment van de gevestigde orde in het geweer komen betalen een hoge prijs. Zij stellen misstanden aan de kaak en worden vervolgens beschimpt, bedreigd en opgejaagd. Fred Spijkers, hij stelde in 1984 misstanden bij defensie aan de kaak en die van klokkenluider Victor van Wulfen misstanden bij de Vliegbasis Eindhoven. Hetty van de Laar SNS-bank. In Europa: Paul van Buitenen en Marta Andreasen.

De Staat, de Europese Commissie en het Europees Parlement moeten zich onthouden van lastercampagnes,negatieve beeldvorming of de stigmatisering van klokkenluiders en mensenrechtenverdedigers en hun werk. Dit omvat de negatieve etikettering van klokkenluiders en verdedigers van mensenrechten, in diskrediet brengen van mensenrechtenwerk en mensenrechtenverdedigers of belasteren op geen enkele manier. Zij moeten proactief maatregelen nemen om lastercampagnes tegen stigmatisering van de verdedigers van de mensenrechten en klokkenluiders, met inbegrip begaan door derden.

(Guidelines on Protection of Human Rights Defenders) blz 19-20 (OSCE / ODIHR 2014, ISBN: 978-92-9234-885-4.

Guidelines on the Protection of Human Rights Defenders

Organization for Security and Co-operation in Europe

Organization for Security and Co-operation in Europe
10 June 2014

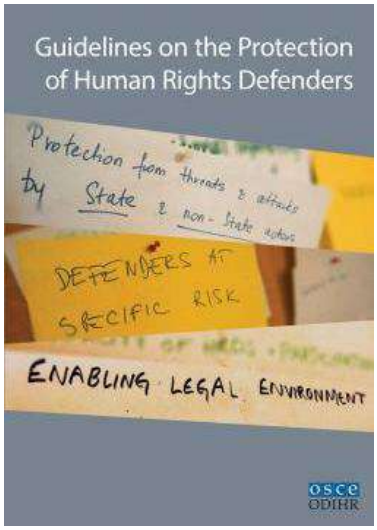

The present guidelines are based on OSCE commitments and universally recognized human rights standards that OSCE participating States have undertaken to adhere to. The guidelines are informed by key international instruments relevant to the protection of human rights defenders, in particular the UN Declaration mentioned above. The guidelines do not set new standards or seek to create “special” rights for human rights defenders but concentrate on the protection of the human rights of those who are at risk as a result of their human rights work. As such, the guidelines aim to contribute to promoting equal protection of human rights for all.

Hetty van de Laar
Bertram + de Leeuw Uitgevers bv
192 blz
Nederlands
2013
ISBN10: 9461561458
ISBN13: 9789461561459

Documentaire over klokkenluiders

KRO-NCRV 2016

Documentaire “Stank voor dank”, Frans Bromet, 17 oktober 2016 KRO-NCRV 2Doc, NPO2, (55 Min)
Het verhaal van klokkenluiders die hun nek hebben uitgestoken om misstanden op het werk aan te kaarten. Dat wordt hen meestal niet in dank afgenomen.

Hoge ambtenaar bij gemeente financieel kapotgemaakt

Het gemeentebestuur van een Gemeente in Nederland heeft willens en wetens een integriteitsrapport vervalst om een hoge ambtenaar met strafontslag te kunnen sturen.De burgemeester zou leiding hebben gegeven aan de manipulaties. De hoge ambtenaar werd op staande voet ontslagen vanwege een integriteitskwestie. In afwachting van het integriteitsonderzoek stond de ambtenaar al 10 maanden op non-actief. Hij diende een bezwaarschrift in. De ambtenaar werkte al vele jaren voor de gemeente en had graag zijn baan terug. Wrang, schandalig en ongelooflijk dat zo'n ambtenaar die zich kapot heeft gewerkt voor de gemeente op deze manier brodeloos wordt gemaakt.' Wie met strafontslag wordt gestuurd, heeft geen recht op WW. Deze man die ook kleine kinderen heeft. Die moet zijn huis verkopen en gaat de bijstand in.

Bron: binnenlandsbestuur.nl

Angstcultuur ambtenarenapparaat en medewerkers van organisaties en instellingen

Medewerkers lijken vervreemd van hun werk:

-Manipuleren.

-Afbranden.

-Minachten.

-Isoleren.

-Overplaatsing naar onaantrekkelijke functie bijvoorbeeld eentonig werk.

-Vervalsen van medische onderzoeken.

-Suggereren psychische problemen.

-Financiële problemen en ziek thuis.

-Echtscheidingen en problemen in gezin.

-Zelfmoorden.

- De angstcultuur in ziekenhuis neemt 'ongezonde vormen' aan. Onder artsen en verpleegkundigen heerst een hoge mate van onvrede en binnen het ziekenhuis wordt slecht en verkeerd gecommuniceerd.
- Ambtenaren bij diverse gemeenten bevestigen angstcultuur op werkvloer.
- Klokkenluiders kwamen met verschillende aantijgingen waaronder het bestaan van een angstcultuur binnen de Belastingdienst.
- Bij de politie is een angstcultuur ontstaan doordat politiemensen die zich uitspreken over misstanden worden aangepakt. Dat stellen de voorzitters van de vakbonden voor politiepersoneel in een verklaring.
- Er heerst een angst- en een afrekencultuur op het bestuursdepartement van Veiligheid en Justitie. Justitiemedewerkers durven angstcultuur niet te bespreken.
- Angstcultuur heerst bij defensie: intimidatie, machtsmisbruik, wantrouwen.

- Angstcultuur op werkvloer sociale werkplaats.Intimidatie en chantage van medewerkers zijn aan de orde van de dag. Het begeleidend personeel wisselt sterk en is vaak niet toegerust om de doelgroep goede ondersteuning te bieden. Daarbij voelen medewerkers zich niet gewaardeerd; frustraties van leidinggevenden worden vaak op ondergeschikten afgereageerd.
- Bij de vakbonden kwamen klachten binnen over zorginstelling. Intimidatie, en angst voor het management. Er werd ook wel gesproken van een ‘angstcultuur’ en als gevolg van de negatieve signalen stond de instelling onder streng toezicht van de inspectie. De Inspectie voor de Gezondheidszorg bracht een rapport uit waarin niet alleen werd gesproken over intimidatie en angst binnen de organisatie, maar ook over mishandeling van demente ouderen, het inzetten van onervaren uitzendkrachten voor medische taken en onverantwoord medicijngebruik.

KLOKKENLUIDERS KRIJGEN TE MAKEN MET:

-machtsmisbruik door de overheid.
-belangenverstrengeling.
-intimidatie.
-insinuaties.
-frauduleus dossierbeheer.
-tot querulant en zielig bestempelen.
-moeilijk leven.
-in kwaad daglicht stellen.
-suggereren van psychische problemen.
-geen toegang tot de rechter tegen de overheid.
-uitputten.
-verliezen hun baan.
-heimelijke manipulaties.
-bannen en isoleren.
-verdachtmaken en demoniseren.
-elimineren.

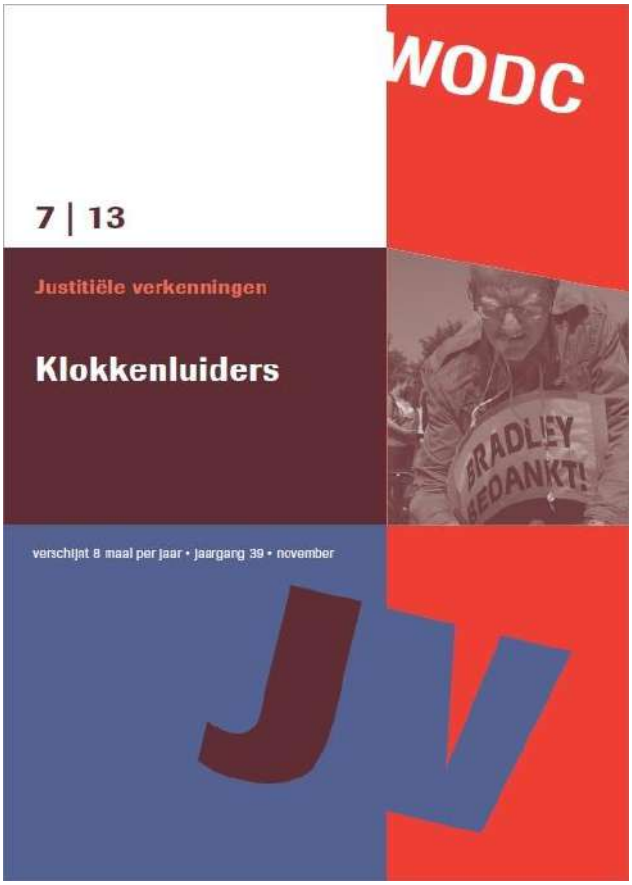

“Klokkenluiders”

Uitgever: Boom Lemma

2013

WODC / Justitiële verkenningen

Jaargang 39, nr7

ISSN: 0167-5850

Rijksoverheid 2016

In deze Mensenrechtenrapportage 2016 door de Nederlandse overheid, o.a.:

"Mensenrechtendag 2016 – Mensenrechtenverdedigersdag"

De Internationale Dag van de Mensenrechten stond in 2016 in het teken van de mensenrechtenverdediger, mede in het kader van de *Stand Up-campagne* van de Verenigde Naties waarin iedereen werd opgeroepen op te komen voor de rechten van anderen – op straat, op school, op de werkplek, op het sportveld etc. De Mensenrechtendag wordt in Nederland en op de posten traditiegetrouw zeer actief en op creatieve wijze gevierd. De Nederlandse ambassades organiseerden op of rondom deze dag evenementen met speciale aandacht voor de Nederlandse mensenrechtenprioriteiten, zoals paneldiscussies met mensenrechtenactivisten, denktanks en het *corps diplomatique*.

- Mensenrechtenverdedigers zijn onmisbaar,
- EU-Richtsnoeren voor mensenrechtenverdedigers,
- Shelter City.

IFUD of Human Rights:

De Nederlandse Staat moet maar eens stoppen met deze neprapporten over mensenrechten van nul en generlei waarde. Het is door de overheid gemaakt louter om goodwill te kweken en zelfpromotie.

Enkele Internationaal zeer bekende klokkenluiders:

- Chelsea Manning, een Amerikaanse soldaat die gelachtsverandering onderging,
- Edward Snowden, een voormalige werknemer voor de CIA,
- Julian Assange oprichter van Wikileaks,
- Malala Yousafzai.
-

Wikileaks klokkenluider Chelsea Manning vrijgelaten uit gevangenis en Zweedse aanklagers hebben een Europees arrestatiebevel tegen Julian Assange opgeheven in 2017.

Trump arrives in Brussels for first NATO, EU talks

presstv.ir
Wed May 24, 2017 3:28PM

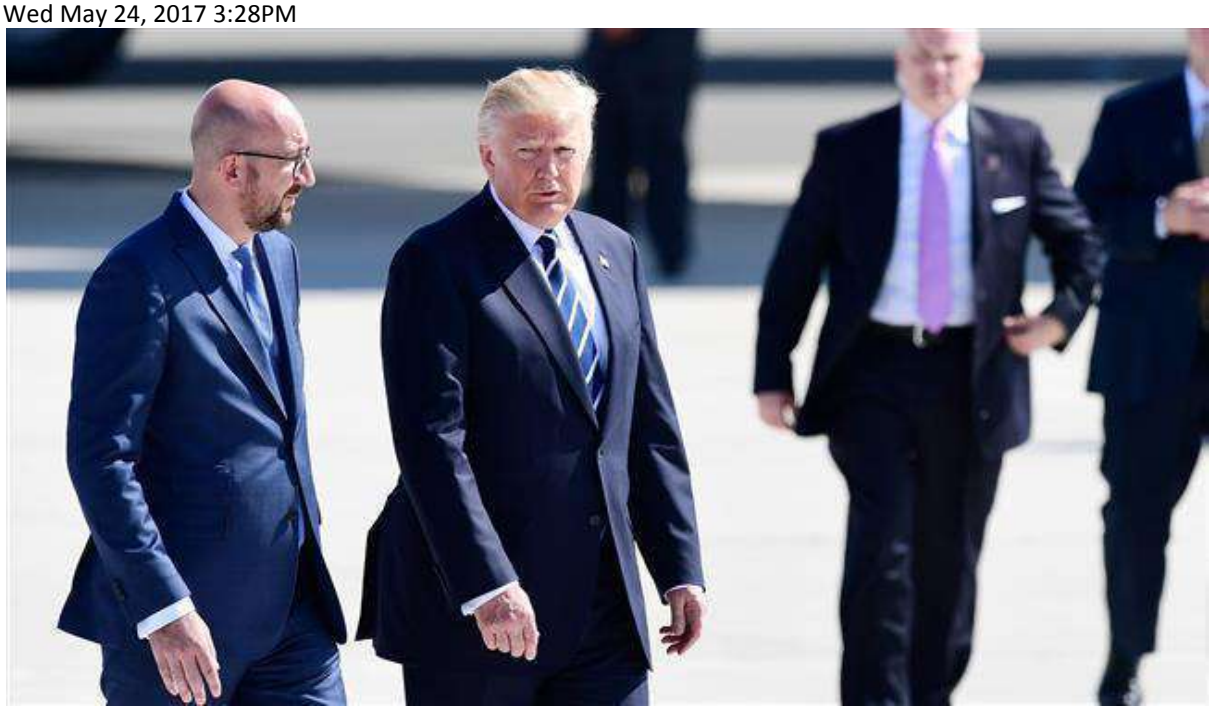

US President Donald Trump (2nd L) speaks with Belgian Prime Minister Charles Michel (L) upon arrival at the Melsbroek military airport in Steenokkerzeel on May 24, 2017. (AFP photo)

Thousands protest Trump in Belgium

A diverse crowd demonstrated against the American president who came to Brussels for a NATO meeting.

By **PETER BAUGH**
POLITICO.EU
May 24- 2017

Protesters carry effigies of U.S. President Donald Trump and Belgian Prime Minister Charles Michel | Eric Feferberg/AFP via Getty Images

European Union

Photo: EU / Donald Tusk May 25- 2017

Brussels

Photo: EU / Donald Tusk May 25- 2017

Photo: The White House / EU Brussels May 25- 2017

Donald Tusk

Photo: EU / Donald Tusk May 25- 2017

Donald Tusk: with President Donald J. Trump at Council of the European Union.
May 25- 2017 · Brussels, Belgium…

After meeting President Donald J. Trump my feeling is that we agreed on many areas. But some issues remain open, like climate and trade. And I am not 100 per cent sure that we can say today that we have a common opinion about Russia. But my main message to the US president was that we need to stand together to defend the values of freedom and human rights.

European Council

PRESS
EN

PRESS RELEASE
300/17
25/05/2017

Remarks by President Donald Tusk after meeting with President Donald Trump

During my meeting with President Trump, we discussed foreign policy, security, climate and trade relations.

My feeling is that we agreed on many areas. First and foremost, on counterterrorism, and I am sure that I do not have to explain why. But some issues remain open, like climate and trade. And I am not 100 per cent sure that we can say today -we meaning Mr. President Trump and myself- that we have a common opinion about Russia, although when it comes to the conflict in Ukraine, it seems that we were on the same line.

However, my main message to President Trump was that what gives our cooperation and friendship its deepest meaning are fundamental Western values, like freedom, human rights and respect for human dignity.

The greatest task today is the consolidation of the whole free world around those *values*, and not just *interests*.

Values and principles first - this is what we, Europe and America, should be saying.

Press office - General Secretariat of the Council
Rue de la Loi 175 - B-1048 BRUSSELS - Tel.: +32 (0)2 281 6319
press.office@consilium.europa.eu - www.consilium.europa.eu/press

Trade

The EU is in prime position when it comes to global trade. The openness of our trade regime has meant that the EU is the biggest player on the global trading scene and remains a good region to do business with.

The EU has achieved a strong position by acting together with one voice on the global stage, rather than with 28 separate trade strategies.

The EU is an attractive market to do business with

- We have 500 million consumers looking for quality goods
- We are the world's largest single market with transparent rules and regulations
- We have a secure legal investment framework that is amongst the most open in the world
- We are the most open market to developing countries in the world

Europe has become deeply integrated into global markets. Thanks to the ease of modern transport and communications, it is now easier to produce, buy and sell goods around the world which gives European companies of every size the potential to trade outside Europe.

Workers often deliver their services across different countries within a multinational or by specific service contracts.

As investors thrive in a stable, sound and predictable environment, they are looking for investment barriers to be dismantled and investments to be protected.

- Every day, Europe exports hundred of millions of euros worth of goods and imports hundreds of millions more.
- Europe is the world's largest exporter of manufactured goods and services, and is itself the biggest export market for around 80 countries.
- Together, the European Union's 28 members account for 16% of world imports and exports.

NATO - OTAN

Photo: NATO - OTAN May 25- 2017 (by Dutch Prime Minister Mark Rutte, facebook)

UITBREIDEN MILITAIRE MACHT VAN DE EU

ELSEVIERWEEKBLAD.NL / 03-06-2017

De Europese Commissie wil dat de EU-lidstaten nauwer gaan samenwerken op het gebied van defensie. Woensdag presenteert Brussel drie scenario's voor het uitbreiden van de militaire macht van de EU.

vredesactie.be

Nov 10- 2016

Today over one hundred peace activists take action at the annualconference of the European Defence Agency. They block the entrance to the conference to protest the decision taken by the European Union to subsidize military research, which may hand over billions of euros to the arms industry.

Europese Unie wil wapenindustrie financieren/ EU money for arms industry

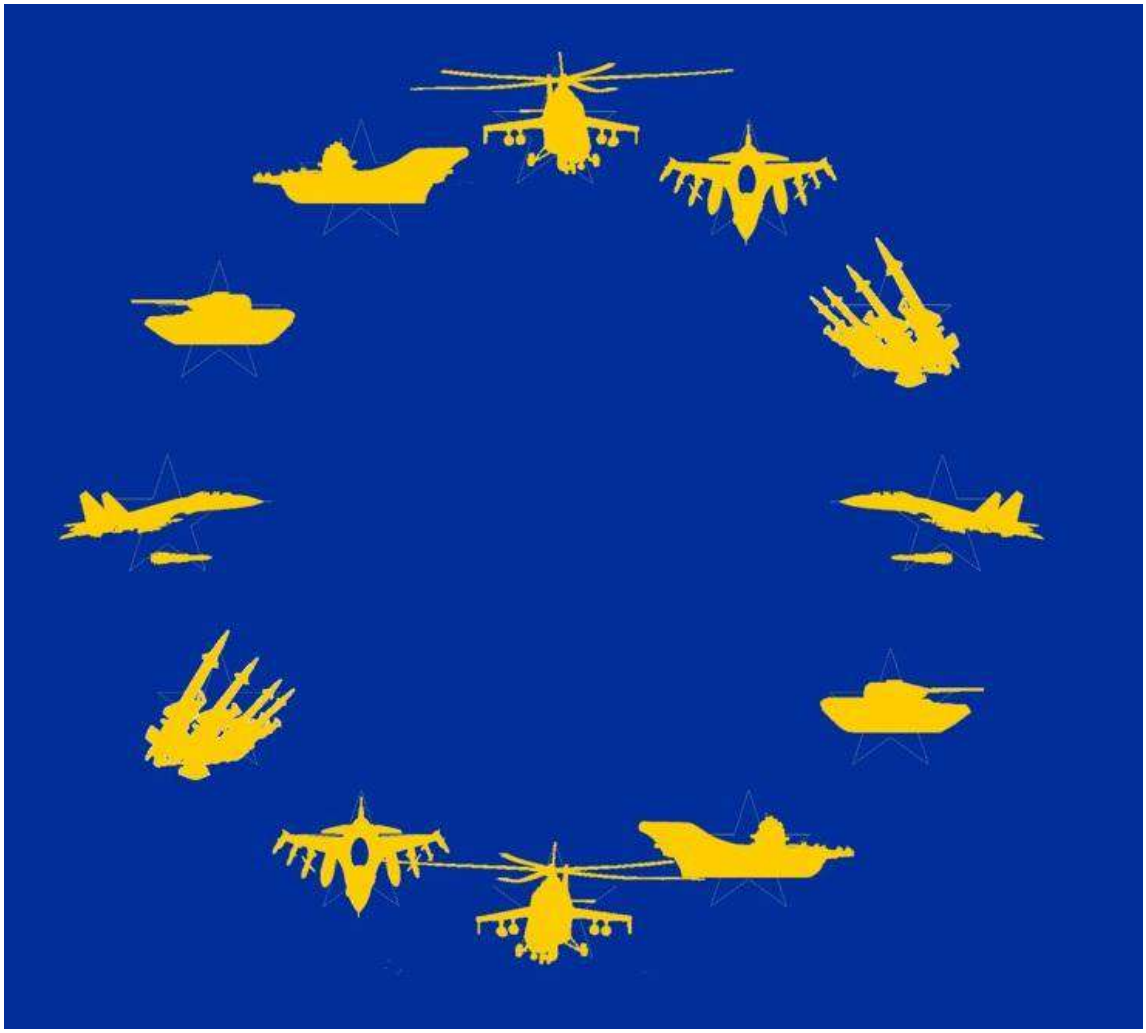

Van alle plannen voor meer Europese defensiesamenwerking die de Europese Commissie het afgelopen jaar heeft ontvouwd zijn de plannen voor het financieren van de wapenindustrie het meest concreet. Dat staat in het vandaag verschenen rapport '*Europees geld voor de wapenindustrie*'.
Also available in English as *'European money for the arms industry'*

English below

De EU-regels voor wapenexportcontrole worden sluipenderwijs uitgehold. Het risico dat wapenexport vormt voor vrede, veiligheid en mensenrechten wordt ondergeschikt gemaakt aan een efficiënte Europese wapenmarkt en het bevorderen van de mondiale concurrentiepositie van de Europese wapenindustrie. Het argument dat militaire productie goed is voor werkgelegenheid en technische ontwikkeling wordt daarbij veelvuldig gebruikt, hoewel dat door diverse onderzoekers is weerlegd.

Ontwapening en conflictpreventie worden in 'Brussel' nauwelijks genoemd als mogelijkheid om de veiligheid van Europese burgers te bevorderen. Voetstoots wordt aangenomen dat de Europese bewapening omhoog moet, terwijl de EU na de Verenigde Staten al de hoogste bewapeningsuitgaven ter wereld heeft, vele malen hoger dan Rusland en China bijvoorbeeld.

Bij ontwikkeling van het Europese beleid ten aanzien van vrede en veiligheid wordt vrijwel alleen gekeken naar militaire middelen. Er wordt niet gesproken over het oplossen van problemen maar alleen naar bestrijden van de gevolgen. Mogelijk komt dat, omdat het beleid wordt ontwikkeld in nauwe samenwerking met de wapenindustrie. De Europese Unie, die bij oprichting streefde naar vrede door samenwerking en het onder controle breken van de wapenindustrie, dreigt daarmee zijn idealen overboord te gooien.

Lees het repport Europees geld voor de wapenindustrie

English

Plans to open the EIB to military production are a step back for ethical banking. That military production is stimulating employment and technical development is refuted in various investigations. Disarmament and conflict prevention are better ways to improve the safety of European citizens.

The weakening of arms export control is adding to this worrying development. The risk that arms exports induce for peace, security and human rights is apparently considered of less importance than an efficient European arms market and the global competitiveness of the European arms industry.

Download factsheet *European money for the arms industry*

Bron: stopwapenhandel.org

Europees geld voor de wapenindustrie

Stop Wapenhandel, mei 2017
Wendela de Vries

Stopwapenhandel.org / 2017

Rapport door Wendela de Vries

Protesting Corruption at the Council of Europe

Obyektiv TV 2017

Protest in front of the Council of Europe Headquarters

January 23rd, 2017

23 January the Institute for Reporters Freedom and Safety (IRFS), in cooperation with Strasbourg-based Azerbaijani activists, organised a protest outside the Palace of Europe. The Palace of Europe in Strasbourg France is the home of the Council of Europe. The protesters demanded that the Parliamentary Assembly of the Council of Europe (PACE) put an end to corruption and lobbying practices, appoint a rapporteur for political prisoners and suspend voting rights for the Azerbaijani delegation.

To Members of the Parliamentary Assembly of the Council of Europe (PACE)

Council of Europe
Avenue de l'Europe
F-67075 Strasbourg Cedex
FRANCE

16 January 2017

We are writing with a view to the criminal case against the former Vice President of the Parliamentary Assembly of the Council of Europe (PACE), Mr. Luca Volonte, who is being investigated by the Milan public prosecutor's office for allegedly accepting €2.39m in bribes from two members of PACE, Mr. Elkhan Suleymanov and Mr. Muslim Mammadov, in exchange for his efforts to thwart the 2013 critical resolution on political prisoners in Azerbaijan.
We urge you to immediately expel the two members of the Azerbaijani delegation accused of bribing other members (Elkhan Suleymanov and Muslim Mammadov), pending a full investigation. Furthermore, we urge you to suspend the voting rights of the entire Azerbaijani delegation, which we believe were completely aware of the bribery but failed to take a single step to stop it.

The European Stability Initiative's report: The European Swamp (Caviar Diplomacy Part 2) – Prosecutors, Corruption and the Council of Europe Parliamentary Assembly [1] as well as the investigation conducted by the Italian broadcaster RAI reveal shameful details of the corruption scam.
To this end, the 2013 vote on Mr. Christoph Strässer's resolution may not be considered legitimate. As a matter of urgency, PACE should immediately re-establish the mandate of a special rapporteur on political prisoners in Azerbaijan – a credible member of PACE with a solid record of scrutinising and reporting on human rights abuses – to write an objective report, in cooperation with the Council of Europe INGO conference experts and internationally-recognised rights watchdogs.

We recall that, in 2014, PACE, through its Committee on Legal Affairs and Human Rights (AS Jur) decided to proceed with a separate report titled "Azerbaijan's Chairmanship of the Council of Europe: What follow-up on respect for human rights". Since then, there has been no meaningful follow-up after the 2014 decision. In the most recent example, neither the As Jur rapporteur nor his colleagues at the Monitoring Committee, and not even the PACE

leadership, reacted to the harsh ten-year sentences handed down by a court in Azerbaijan to young political activists Giyas Ibrahimov and Bayram Mammadov, along with allegations of ill-treatment during their detention. To the contrary, the European Union immediately issued a statement, in which they called the sentences "particularly worrying [2]".
On 18 November 2016, the highest court in Azerbaijan considered the appeal by the Azerbaijani political prisoner and opposition leader Mr. Ilgar Mammadov against his seven-year long prison sentence and ruled to uphold it. The continued illegal imprisonment of Mr. Mammadov constitutes a blatant breach of Azerbaijan's explicit legal obligations, and is an affront to the Committee of Ministers of the Council of Europe, which has repeatedly demanded that Azerbaijan comply with the 2014 decision by the European Court of Human Rights and immediately and unconditionally release Ilgar Mammadov. Contrary to the Committee of Ministers, which is now considering legal action against Azerbaijan, PACE has failed to take a decisive action against such a flagrant and persistent violation of the Convention and of the principles on which it is founded, including respect for the binding judgments of the European Court of Human Rights.
To this end, we call on PACE to eliminate any trace of corruption and misconduct within the Pan-European human rights organisation, and to demonstrate a strong and consolidated stance on human rights violations in Azerbaijan.

Specifically, we urge you do the following:

- · {C}Immediately expel the two members of the Azerbaijani delegation accused of bribing other members (Elkhan Suleymanov and Muslim Mammadov), pending a full investigation.
  · {C}Suspend the voting rights of the entire Azerbaijani delegation, pending a full investigation into the corruption and until Ilgar Mammadov and other political prisoners have been released.
  · {C}Re-establish the mandate of a special rapporteur on political prisoners in Azerbaijan – a credible member of PACE with a solid record of scrutinising and reporting on human rights abuses – to write an objective report in cooperation with the Council of Europe INGO conference experts and internationally-recognised rights watchdogs.
  · {C}Call for an urgent debate on the corruption scam within the Council of Europe; appoint a special ethical commission to investigate alleged involvement of the other members of PACE in the bribery case.
  Thank you for considering this important matter.
- **Undersigned:**

- 1. Intigam Aliyev, Chairman, Legal Education Society
  2. Rasul Jafarov, human rights defender
  3. Khadija Ismayilova, investigative journalist
  4. Leyla Yunus, Director, Institute for Peace and Democracy
  5. Mehman Aliyev, Director, Turan Information Agency
  6. Annaghi Hajibayli, Chairman, Azerbaijani Lawyers Association
  7. Asabali Mustafayev, President, Democracy and Human Rights Resource Center
  8. Gubad Bayramov (Ibadoghlu), Chairman, Public Initiatives Center
  9. Avaz Zeynalli, Editor-in-chief, Khural newspaper
  10. Ogtay Gulaliyev, Coordinator, Public Alliance "Azerbaijan Without Political Prisoners"
  11. Khalid Baghirov, lawyer
  12. Khalig Bahadir, journalist
  13. Natig Jafarli, Executive secretary, Republican Alternative Movement
  14. Shahin Hajiyev, Editor, Turan Information Agency

15. Fariz Namazov, attorney
16. Nemat Karimli , attorney
17. Hafiz Babali, Deputy chairman, Institute for Reporters' Freedom and Safety
18. Hakimeldostu Mehdiyev, journalist
19. Bashir Suleymanli, Director, Institute for Citizens' Rights
20. Samira Aghayeva, lawyer
21. Parvin Guliyev, Youth Club public union
22. Zaur Akbar, President, Youth Atlantic Treaty Association
23. Ruslan Mustafayev, lawyer
24. Latafat Malikova, Chairwoman , Regional Human Rights and Education Center
25. Ulvi Hasanli, NIDA Civic Movement
26. Ilgar Taghi, brother of murdered journalist Rafig Taghi, human rights activist
27. Ilgar Gasimov, Legal Aid Public Union, Chairman
28. Mehman Huseynov, Chairman, Institute for Reporters' Freedom and Safety
29. Elchin Hasanzade, journalist
30. Ramiz Guliyev, journalist, former political prisoner
31. Elshan Hasanov, Chairman, Monitoring Centre for Political Prisoners
32. Fargana Novruzova, journalist
33. Yashar Aghazade, lawyer
34. Emin Huseynov, Co-founder, Institute for Reporters' Freedom and Safety
35. Rashid Hajili, Director, Media Rights Institute
36. Alovsat Aliyev, Director, LEQAT LLC
37. Tahmina Taghiyeva, journalist
38. Gullu Jahangirova, human rights activist
39. Jasur Mammadov, Director, Caspian Defense Studies Institute
40. Lachin Mamishov, journalist
41. Elchin Mammad, Chairman, Public Association "Legal Education of Sumgayit Youth"
42. Orkhan Mammad, journalist, Meydan TV
43. Emin Aslanov, lawyer
44. Fikrat Huseynli, journalist, Azadliq newspaper
45. Arif Mammadov, Co-chairman, Democracy for Azerbaijan
46.

Allegations of dodgy deals rock Council of Europe

Luca Volontè, the former chair of the European People's Party group in the Council of Europe | Vano Shlamov /AFP via Getty Images

By JACOPO BARIGAZZI / POLITICO.EU
2/16/2017

Italian member of Parliamentary Assembly accused of receive money from Azerbaijan to influence decisions. It’s a money laundering scandal that has tainted one of Europe’s most venerable human rights organizations with allegations of shady money transfers, votes for cash and an autocratic regime buying favorable coverage.

EU superstate plan

European Commission - Press release

The State of the Union 2017: Catching the wind in our sails

Brussels, 13 September 2017

The State of the Union 2017: Catching the wind in our sails

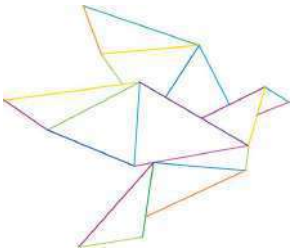

European Commission President Jean-Claude Juncker today delivered his 2017 State of the Union Address, before the Members of the European Parliament in Strasbourg, presenting his priorities for the year ahead and outlining his vision for how the European Union could evolve by 2025 (see full speech). He presented a Roadmap for a More United, Stronger and More Democratic Union (see Roadmap Factsheet).

European Commission President **Jean-Claude Juncker** said today: "*The wind is back in Europe's sails. But we will go nowhere unless we catch that wind. (…) We should chart the direction for the future. As Mark Twain wrote, years from now we will be more disappointed by the things we did not do, than by the ones we did. Now is the time to build a more united, stronger and more democratic Europe for 2025.*"

President Juncker's speech in the European Parliament was accompanied by the adoption of **concrete initiatives** by the European Commission on trade, investment screening, cybersecurity, industry, data and democracy, putting words immediately into action.

A **series of factsheets** published today also expand on some of the key elements touched upon in the President's speech.

Key Messages of the 2017 State of the Union Address

Wind in Our Sails

"*Ten years since crisis struck, Europe's economy is finally bouncing back. And with it, our confidence. Our EU27 leaders, the Parliament and the Commission are putting the Europe back in our Union. Together, we are putting the Union back in our Union.*"

Staying Course

"*As we look to the future, we cannot let ourselves be blown off course. (…) We must finish what we started in Bratislava.*"

Trade: "*Partners across the globe have started lining up at our door to conclude trade agreements with us. (…) Today, we are proposing to open trade negotiations with Australia and New Zealand.*"

"*Let me say once and for all: we are not naïve free traders. Europe must always defend its strategic interests. This is why today we are proposing a new EU framework for investment screening.*"

Industry: "*I am proud of our car industry. But I am shocked when consumers are knowingly and deliberately misled. I call on the car industry to come clean and make it right."*

"The new Industrial Policy Strategy we are presenting today will help our industries stay or become the world leaders in innovation, digitisation and decarbonisation."

Fight against Climate Change: "*Set against the collapse of ambition in the United States, Europe will ensure we make our planet great again. It is the shared heritage of all of humanity.*"

Cybersecurity: "*Cyber-attacks can be more dangerous to the stability of democracies and economies than guns and tanks. (…) Today, the Commission is proposing new tools, including a European Cybersecurity Agency, to help defend us.*"

Migration: "*Europe is and must remain the continent of solidarity where those fleeing persecution can*

find refuge."

"*We have common borders but Member States that by geography are the first in line cannot be left alone to protect them. Common borders and common protection must go hand in hand.*"

"*I cannot talk about migration without paying strong tribute to Italy for their tireless and noble work. (…) Italy is saving Europe's honour in the Mediterranean.*"

European Solidarity Corps (see Factsheet): "*I am particularly proud of the young Europeans (…) who are serving in our new European Solidarity Corps. They are bringing European solidarity to life.*"

Africa (see Factsheet): "*We must also show solidarity with Africa. Africa is a noble and young continent, the cradle of humanity. Our €2.7 billion EU-Africa Trust Fund is creating employment opportunities across the continent.*"

Setting Sail

"*Now is the time to draw the first conclusions from the debate [on the future of Europe]. Time to move from reflection to action. From debate to decision. Today I would like to present you my view: my own 'scenario six', if you will.*"

"*For me, Europe is more than just a single market. More than money, more than the euro. It was always about values.*"

East to West: "*Europe extends from Vigo to Varna. From Spain to Bulgaria. East to West: Europe must breathe with both lungs. Otherwise our continent will struggle for air."*

Posting of Workers (see Factsheet): "*In a Union of equals, there can be no second class workers. Workers should earn the same pay for the same work in the same place.*"

A European Labour Authority (see Factsheet): "*It seems absurd to have a Banking Authority to police banking standards, but no common Labour Authority for ensuring fairness in our single market. We will create one.*"

Dual Foods (see Factsheet): "*In a Union of equals, there can be no second class consumers. I will not accept that in some parts of Europe, consumers are sold food of lower quality than in other countries (…) Slovaks do not deserve less fish in their fish fingers. Hungarians less meat in their meals. Czechs less cacao in their chocolate.*"

Rule of Law: "I*n Europe the strength of the law replaced the law of the strong. (…)The rule of law is not optional in the European Union. It is a must.*"

"*The judgements of the Court have to be respected by all. To undermine them, or to undermine the independence of national courts, is to strip citizens of their fundamental rights.*"

Schengen area: "*If we want to strengthen the protection of our external borders, then we need to open the Schengen area to Bulgaria and Romania immediately. We should also allow Croatia to become a full Schengen member once it meets all the criteria*. "

Euro area (see Factsheet): "*If we want the euro to unite rather than divide our continent, then it should be more than the currency of a select group of countries. The euro is meant to be the single currency of the European Union as a whole.*"

Enlargement: "*We must maintain a credible enlargement perspective for the Western Balkans (…) It is clear that there will be no further enlargement during [this] mandate. (…) But thereafter the European Union will be greater than 27 in number."*

Turkey: "*Turkey has been taking giant strides away from the European Union for some time."*

"Journalists belong in newsrooms not in prisons. They belong where freedom of expression reigns."

"*The call I make to those in power in Turkey is this: Let our journalists go*."

Qualified Majority Voting for Tax: "*I am strongly in favour of moving to qualified majority voting for decisions on the common consolidated corporate tax base, on VAT, on fair taxes for the digital industry and on the financial transaction tax.*"

European Minister of Economy and Finance (see Factsheet): "*We need a European Minister of Economy and Finance: a European Minister that promotes and supports structural reforms in our Member States."*

"We do not need parallel structures (…) The Parliament of the euro area is the European Parliament."

The fight against terrorism: "*I call for a European intelligence unit that ensures data concerning terrorists and foreign fighters are automatically shared among intelligence services and with the police.*"

A stronger global actor: "*I want Member States to look at which foreign policy decisions could be*

moved from unanimity to qualified majority voting. The Treaty already provides for this."

Better Regulation (see Factsheet): "*We should not meddle in the everyday lives of European citizens (…) We should not march in with a stream of new initiatives or seek ever growing competences. We should give back competences to Member States where it makes sense."*

"*I will be setting up a Subsidiarity and Proportionality Task Force as of this month to take a very critical look at all policy areas to make sure we are only acting where the EU adds value.*"

Institutional Reform: "*Europe would function better if we were to merge the Presidents of the European Commission and the European Council (…) Europe would be easier to understand if one captain was steering the ship (…) Having a single President would better reflect the true nature of our European Union as both a Union of States and a Union of citizens.*"

"If you want to strengthen European democracy, then you cannot reverse the democratic progress seen with the creation of lead candidates – 'Spitzenkandidaten'."

Roadmap

"*Our future cannot remain a scenario (…) We have to prepare the Union of tomorrow, today.*"

"*On 30 March 2019, we will be a Union of 27. I suggest that we prepare for this moment well, amongst the 27 and within the EU institutions.*"

"*My hope is that on 30 March 2019, Europeans will wake up to a Union where we all stand by our values. Where all Member States firmly respect the rule of law. (…)Where we have shored up the foundations of our Economic and Monetary Union so that we can defend our single currency in good times and bad, without having to call on external help. (…) Where a single President leads the work of the Commission and the European Council, having been elected after a democratic Europe-wide election campaign.*"

"*We started to fix the roof. But we must now complete the job now that the sun is shining and whilst it still is. (…) So let's throw off the bowlines. Sail away from the harbour. And catch the trade winds in our sails.*"

Background

Every year in September, the President of the European Commission delivers his State of the Union Address before the European Parliament, taking stock of achievements of the past year and presenting priorities for the year ahead. The President also sets out how the Commission will address the most pressing challenges the European Union is facing. The speech is followed by a plenary debate. This kick-starts the dialogue with the European Parliament and Council to prepare the Commission Work Programme for the following year.

In addition, President Juncker and First Vice-President Timmermans sent today a Letter of Intent to the President of the European Parliament and the Presidency of the Council that sets out in detail the actions the Commission intends to take by means of legislation and other initiatives until the end of the following year (2018 in this case). This is specifically foreseen in the 2010 Framework Agreement on relations between the European Parliament and the European Commission.

For More Information

2017 State of the Union brochure including:

- The authorised State of the Union Address
- The Letter of Intent
- Progress on the Commission's ten priorities
- Roadmap for a More United, Stronger and More Democratic European Union

State of the Union 2017 web page

The 10 political priorities of the European Commission

IP/17/3164

Press contacts:

Margaritis SCHINAS (+ 32 2 296 05 24)
Mina ANDREEVA (+32 2 299 13 82)
Natasha BERTAUD (+32 2 296 74 56)

General public inquiries: Europe Direct by phone 00 800 67 89 10 11 or by email

The Nazi Roots of the Brussels EU

written by

Paul Anthony Taylor, Aleksandra Niedzwiecki, Matthias Rath and August Kowalczyk,

Dr. Rath Health
Foundation, 2012,

ISBN 978 - 90-76332-85-7

European Union is a megalomaniac trading bloc. EU money has been used to brainwash even children

https://archive.org/details/EuropeanUnion_201707

Nawoord

De meeste mensen willen de werkelijke realiteit van deze ingewikkelde wereld liever niet onder ogen zien. Omdat de werkelijkheid vaak kwetst gaan mensen snel vluchtgedrag vertonen, en leven daarom liever verder in hun eigen fantasiewereld. De politiek maakt misbruik van het politieke onbenul van de gemiddelde nederlander. De samenleving is blijkbaar niet of onvoldoende in staat die ballon door te prikken om de realiteit te kunnen doorzien.

Wat niet weet wat niet deert.

De meldingen van IFUD of Human Rights aan de Nederlandse staat over misstanden , de Nederlandse staat die vervolgens de gemelde misstanden niet serieus nam of naar andere gremia verwees. De Officier van Justitie doet ook al niets en taloze verantwoordelijke instellingen en personen gaan ook niet serieus op de zaak in zoals ook het geval in 1994, dan dat zij de klachten willen behandelen,(lees blz 40 van dit Jaarverslag, samenvatting de notaris). Verzoekschriften aan de Europese Commissie en Europees Parlement werden op die manier ook routinematig buiten de deur gehouden en op die onder het tapijt geschoven.

Democratische betrokkenheid en burgerparticipatie"Europa voor de burger". Een mooi staaltje europese propaganda.

Naast de farmaceutische industrie hebben alle grote wapenbedrijven kantoren in Brussel, waar ze hun belangen verdedigen via een web van lobbyisten, denktanks, clubs en informele netwerken. Deze belangengroepen, de machtige ondernemersorganisaties, de banken en concerns maken de dienst uit. De Europese Unie is een doorgeefluik van deze belangengroepen. Aan deelname van alle door de EU gesubsidieerde projecten zijn publiciteitsverplichtingen van toepassing. De gesubsidieerden ondertekenen een subsidieovereenkomst met de EU waardoor ze in aanmerking komen voor financiële steun om hun project uit te voeren. Altijd geldt een minimale publiciteitsverplichting voor elk gesubsidieerd project. In alle bekendmakingen of publicaties ongeacht in welke vorm of via welk medium deze geschieden, inclusief via het internet of ter gelegenheid van de activiteiten waarvoor de subsidie wordt gebruikt, moeten de begunstigden duidelijk aangeven dat ze steun hebben ontvangen van de Europese Unie. De gesubsidieerde moet tenminste een affiche op A3 formaat ophangen op een voor het publiek goed zichtbare plek. Als sponsor van een project ziet Europa graag haar naam terug. Een van de subsidievoorwaarden is dan ook dat de begunstigde actief uitdraagt dat de Europese Unie (EU) bij het project betrokken is.

Het aan je binden en verplichten van begunstigden in ruil voor gunsten noemt men cliëntelisme.

Hierdoor worden de begunstigen in een "europese dwangbuis" gedrukt en zijn hierdoor uitermate geschikt voor reclame- en promotiedoeleinden voor de EU.
De ontstaansgeschiedenis van de Unie vol fraaie beloften als een opmerkelijk succesverhaal genoemd door de presentatie van de EU in een meest gunstige licht te verspreiden geënsceneerd en ingezet als marketingtool. Publicatiebias een systeem dat kritische geluiden over de EU buiten de deur houdt.

Balans

BLAD:

KASBOEK

Jaar:	**2017**
Instelling:	IFUD of Human Rights

Datum	Omschrijving	Kas
31-12-2016	eind kas	1.29
03-01-2017	Af: aantekenen Stalman Deurwaarder	-€ 8,35
03-01-2017	Bij gift J.P. vd Wittenboer	€ 8,35
16-01-2017	ontv: netbook Audio-Rarities	€ 63,44
	geschonken gratis dorpswerkpl-Mierlo	-€ 63,44
13-01-2017	Terugboeking Stalman Deurwaarder	€ 30,00
22-01-2017	Printer inkt 123inkt	-€ 22,95
24-01-2017	ontv. Tablet Chuwi Hi8 Audio-Rarities	€ 80,66
28-12-2017	Ontv gift J.P. vd Wittenboer	€ 1,16
12-12-2016	Ontv gift J.P. vd Wittenboer	€ 111,92
12-12-2016	Af huur postbus 2017	€ 111,92
28-12-2017	Ontv gift J.P. vd Wittenboer	€ 108,75
28-12-2017	Af energie total	-€ 108,75
	Totaal	€ 9,50

IFUD of Human Rights — Balans

		2016		2017
Activa				
Huidige activa:				
Contant geld		2,50		9,50
Kantoor apparatuur		100,00		180,66
		-		-
		-		-
		-		-
		-		-
Totaal van huidige activa	**€**	**102,50**	**€**	**190,16**
Vaste activa				
		-		-
Liquide middelen (kas)		2,50		9,50
		-		-
voorlopige schatting Vermogen 10% schuldvordering akte notarieel schuldvordering NL-Staat		2.004.000,00		2.004.000,00
Netto vaste activa	**€**	**2.004.002,50**	**€**	**2.004.190,16**
Overige activa				
Goodwill		-		-
Totaal van overige activa	**€**	**2.004.002,50**	**€**	**2.004.190,16**

Totaal van activa

		2016		2017
Vermogen				
Kas		2,5		
voorlopige schuldvordering tegen Staat der Nederlanden		2.004.000,00		2.004.000,00
Kantoor apparatuur		100,00		180,66
goodwill		-		-
niet ontvangen vorderingen 2.0004.00,00 (*)		-		-
		-		-
		-		-
Totaal	**€**	**2.004.102,50**	**€**	**2.004.190,16**
Baten				
Ontvangen giften		698,30		288,48
Lasten				
Kosten onderhoud stichting		680,94		397,23
		-		-
Totaal vermogen van de stichting	**€**	**2.004.102,50**	**€**	**2.004.190,16**

Totaal Vermogen

Saldo Kas	**€**	**2,50**	**€**	**9,50**

(*) De stichting heeft thans onvoldoende financiële middelen om de schuldvordering tegen de Staat der Nederlanden te gelde te kunnen maken. De Stichting zou in principe een beroep op een gratis advocaat kunnen doen maar dat is afgewezen door het Juridisch loket, (instelling aanvraag toevoeging advocaat)

BLAD:

KASBOEK

Jaar:	**2017**
Bedrijf:	Audio-Rarities

Datum	Omschrijving	Kas
24-01-2017	overdracht Tablet ChuwiHi8 aan IFUDofHR	-€ 76,71
	Totaal	€ 0,00
	In eind kas 2016 1,29	

BLAD:1

KASBOEK

Jaar:	**2017**
Bedrijf:	Audio-Rarities ING

Datum	Omschrijving	Kas
	eind saldo ING 2016	304,56 €
	eind kas 2016	**1,29**
03-01-2017	Af donatie USHMM	-€ 24,20
03-01-2017	Af Phablet chuwi Hi8 android-Win10	-€ 80,66
02-02-2017	Bij PayPal Cdbaby	€ 19,68
26-01-2017	Af kosten ING zakelijk	-€ 22,80
24-01-2017	Af dodax test aankoop CD Hitler's Inf	-€ 21,99
14-03-2017	Bij PayPal Cdbaby	€ 18,47
05-04-2017	Bij PayPal Cdbaby	€ 18,31
11-04-2017	Ontv gift J.P. v.d. Wittenboer	16,95
11-04-2017	Af verzenden aantekenen cdbaby	-€ 16,95
19-04-2017	Bij PayPal Cdbaby	€ 22,63
26-04-2017	Af kosten ING zakelijk	-€ 24,51
21-05-2017	Bij PayPal Cdbaby	€ 28,20
04-07-2017	Af kosten ING zakelijk	-€ 22,87
04-08-2017	Bij PayPal Cdbaby	€ 18,35
16-08-2017	Af facebook adds	-€ 20,01
21-08-2017	Af facebook adds	-€ 40,03
21-08-2017	Bij J.P. van den Wittenboer storting	€ 100,00
01-09-2017	Af facebook adds	-€ 2,96
26-07-2017	Af kosten ING zakelijk	-€ 22,87
04-08-2017	Bij PayPal cdbaby	€ 18,35
28-09-2017	Bij PayPal cdbaby	€ 35,06
17-10-2017	Ontv gift J.P. v.d. Wittenboer	€ 16,95
17-10-2017	Af verzenden aantekenen cdbaby	-€ 16,95
04-10-2017	Af kosten ING zakelijk	-€ 24,69
03-11-2017	Bij PayPal Cdbaby	€ 16,89
08-11-2017	Bij PayPal Cdbaby	€ 16,80
21-11-2017	Bij PayPal Cdbaby	€ 26,73
30-11-2017	Af donatie USHMM	-€ 31,32
01-12-2017	Ontv gift J.P. v.d. Wittenboer	€ 16,95
01-12-2017	Af verzenden aantekenen cdbaby	-€ 16,95
	Totaal	€ 305,42

BLAD:2

KASBOEK

Jaar:	**2017**
Bedrijf:	Audio-Rarities ING

Datum	Omschrijving	Kas
	eindsaldo ING 2017	330,12 €
	eind kas 2017	**5,19**
14-12-2017	Bij PayPal CdBaby	€ 20,80
27-12-2017	Gift J.P. vd Wittenboer Ontv	€ 8,71
29-11-2017	Gift J.P. vd Wittenboer Ontv	€ 8,72
29-11-2017	Af Donatie internet archive	-€ 8,72
12-12-2016	Gift J.P. vd Wittenboer Ontv	€ 111,92
12-12-2016	Af huur postbus 2017	-€ 111,92
13-01-2017	gratis CD Hitler's Inf Hoofdofficier O.M.	€ 0,00
28-12-2017	Gift J.P. vd Wittenboer Ontv	108,75
28-12-2017	Af energie total	-€ 108,75
	Totaal	€ 330,12

Audio-Rarities — Balans

		2016		2017
Activa				
Huidige activa:				
Saldo Pay Pal geen		-		-
Saldo ING		304,56		330,12
Voorraden CD's 279 in 2016 en 248 in 2017		2.262,66		2.011,23
giften / gemaakte kosten		-		-
Af versturen cd post usa		-		-
Donatie ushmm gift, gift internet archive, ontv schenking		86,85		64,24
	€	**2.568,51**	**€**	**2.341,35**
Vaste activa				
Onroerend goed en apparatuur		-		-
Verbeteringen aan gehuurde onroerende zaken		-		-
Vermogen en andere investeringen		-		-
Verminderd met cumulatieve afschrijvingen		-		-
Netto vaste activa	**€**	**-**	**€**	**-**
Overige activa				
Goodwill		-		-
Totaal van overige activa	**€**	**-**	**€**	**-**
Totaal van activa	**€**	**2.568,51**	**€**	**2.341,35**

		2016		2017
Verplichtingen en vermogen van eigenaar				
Huidige verplichtingen:				
Crediteuren		-		-
Verschuldigde loonkosten		-		-
Toegenomen compensatie		-		-
Verschuldigde inkomstenbelasting		-		-
Transitorische passiva		-		-
Overige		-		-
Totaal van huidige verplichtingen	**€**	**-**	**€**	**-**
Langetermijnverplichtingen				
Verschuldigde hypotheek		-		-
Totaal van langetermijnverplichtingen	**€**	**-**	**€**	**-**
Vermogen				
Kantoor apperatuur		61,73		61,73
Kas		1,29		5,19
Opbrengst CD / MP3 en streaming	**€**	**305,85**	**€**	**260,27**
Totaal vermogen Saldo	**€**	**2.568,51**	**€**	**2.341,35**

(*) notariële akte

Stroom & Gas Kastanje 28, 5731NK, Mierlo

Audio-Rarities per 12-06-2017 een (zakelijk) contract Total Total Gas & Power Nederland voor de energie.

Kosten in rekening gebracht door leverancier:

Aug /Sept/ Okt / Nov/ Dec 2017 : 435,00 euro

Er staat geen apart gebouw op de balans voor Audio-Rarities. Dan moet je in alle redelijkheid de energienota schatten naar zakelijk en privé. Er is daarom geen extra tussenmeter, maar gewoon één hoofdmeter voor stroom en gas op het adres.

½ deel is privé
¼ deel is Audio-Rarities
¼ deel is Stichting

Dat wil inhouden dat de kosten voor Audio-Rarities in 2017 bedroegen 108,75 euro, voor de Stichting ook 108,75 euro. Deze bedragen zijn voorgeschoten door J.P. van den Wittenboer. Daarom gelden deze bedragen als particuliere giften aan de stichting en audio-rarities in de balans.

Speciale vermelding

De notaris heeft in het verleden een contstructie in een notariële akte toegepast, waarin geen geld van Audio-Rarities naar privé gaat, alles gaat / is voor de stichting. Omdat normaal de eenmanszaak samen is met privé, gaat iedere notaris bij geringe twijfels eerst overleggen met de belastingdienst. Er mogen n.l. geen onduidelijkheden in de notariële akte worden gelaten. Omdat deze constructie nu eenmaal zo in de akte staat volgt Audio-Rarities alsmede de stichting deze constructie.

Huur van de postbus

De huur per jaar voor 2017 voor de postbus bedroeg 223,85 euro.
De verdeelsleutel is ½ Audio-Rarities en ½ stichting. Het bedrag voor Audio-Rarities is aldus 111,92 euro en voor de stichting ook 111,92 euro. De totale bedragen zijn voorgeschoten door J.P. van den Wittenboer. De bedragen zijn giften aan Audio-Rarities en giften aan de stichting. De normale situatie is, dat dergelijke zaken eenmanszaak en privé samenvallen, maar gezien de notariële akte is dat anders geworden rond de eenmanszaak.

Schuldvordering tegen de Nederlandse Staat

Naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid ten aanzien van de schuldvordering in de notariële akte door IFUD of Human Rights tegen de Nederlandse Staat is uitgegaan van jurisprudentie in de rechtspraak. Zoals 27 april 2000 Gerechtshof te Amsterdam in de zaak van Siegfried Maria Theo Corneel Verbeke en de Stichting Anne Frank Stichting inzake het dagboek van Anne Frank, (Siegfried Verbeke is een

beruchte holocaustontkenner).Het Gerechtshof oordeelde destijds een dwangsom van f.25.000,- guldens voor iedere overtreding. Een dergelijk bedrag van die strekking staat ook in de notariële akte met betrekking tot Hitler’s Inferno en Audio-Rarities met de stichting IFUD of Human Rights

Report sale Hitler’s Inferno 2017 CD Baby / Audio-Rarities

https://archive.org/details/HitlersInferno2017SaleReportCdbaby

Intermediaire Stichting van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens

31 december 2017

VOORZITTER / BESTUUR

J.P. van den Wittenboer

IFUD of Human Rights:
http://ifudofhumanrights.webs.com

IFUD of Human Rights

ANNUAL REPORT 2018

Jaarverslag 2018

Statuut + handelsregister

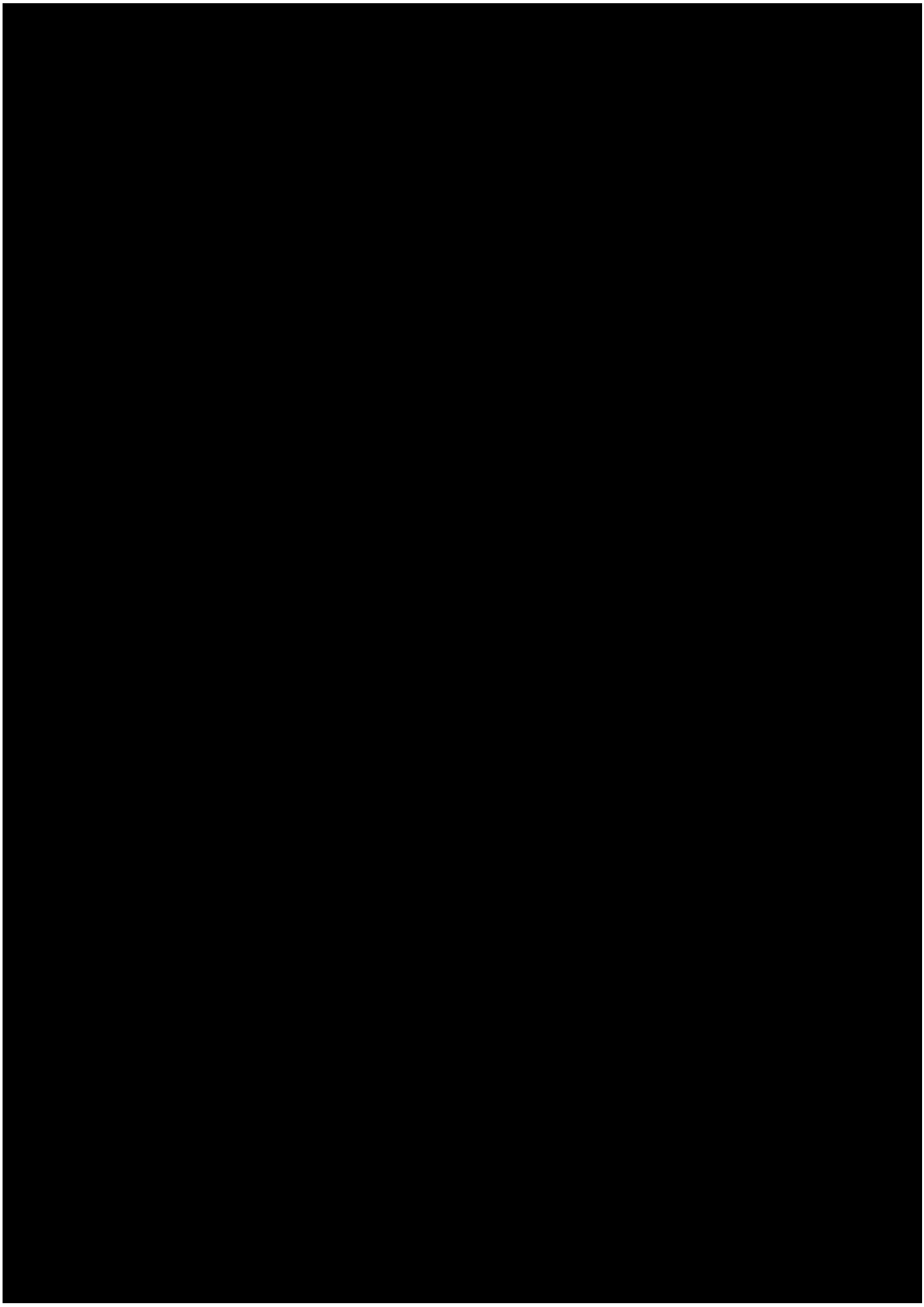

Deze vertegenwoordiging omvat tevens het sluiten van overeenkomsten tot het kopen, vervreemden of bezwaren van registergoederen, het sluiten van overeenkomsten, waarbij de stichting zich als borg of hoofdelijk medeschuldenaar verbindt, zich voor een derde sterk maakt of zich tot zekerheidstelling voor een schuld van een derde verbindt. ----------

2. Alle besluiten worden genomen met gewone meerderheid van stemmen, tenzij deze statuten een andere meerderheid voorschrijven. ------

BOEKJAAR EN GELDMIDDELEN. ----------

Artikel 6. ----------

Het boekjaar valt samen met het kalenderjaar. ----------

Artikel 7. ----------

De geldmiddelen van de stichting bestaan uit: ----------

a. het aanvangskapitaal; ----------

b. subsidies en giften; ----------

c. alle andere haar toevallende baten. ----------

Artikel 8. ----------

Jaarlijks binnen drie maanden na afloop van het boekjaar wordt door de penningmeester een schriftelijke rekening en verantwoording van de financiële gang van zaken over het afgelopen boekjaar opgemaakt.- De goedkeuring van deze stukken door het bestuur strekt tot décharge voor de penningmeester over het betreffende boekjaar. ----------

STATUTENWIJZIGING EN ONTBINDING. ----------

Artikel 9. ----------

Het bestuur is bevoegd wijziging in deze statuten aan te brengen, onverminderd de bevoegdheid van de rechtbank als bedoeld in de artikelen 294 en 296 Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek. ----------

Voor de wijziging van de statuten wordt vereist een bestuursbesluit genomen met een meerderheid van tenminste twee/derde van de in ----- functie zijnde bestuursleden in een speciaal daartoe belegde vergadering. ----------

Artikel 10. ----------

De stichting wordt ontbonden door een besluit van het bestuur en in de gevallen vermeld in het tweede boek van het Burgerlijk Wetboek.-- Voor ontbinding wordt vereist een bestuursbesluit genomen met een meerderheid van tenminste twee/derde van de in functie zijnde bestuursleden in een speciaal daartoe belegde vergadering .----------

Artikel 11. ----------

Ingeval van ontbinding treden de bestuursleden op als liquidateuren. Een eventueel batig saldo der liquidatie zal worden aangewend voor een doel dat aan het doel van de stichting zo nauw mogelijk verwant is. ----------

(HUISHOUDELIJK) REGLEMENT. ----------

Artikel 12. ----------

Tot nadere uitwerking van deze statuten, kan door het bestuur der stichting een huishoudelijk reglement worden vastgesteld. ----------

Ook kan het bestuur andere reglementen vaststellen. ----------

SLOTBEPALING ----------

Artikel 13. ----------

In gevallen waarin deze statuten niet voorzien, beslist het bestuur.-- Tenslotte verklaarde de comparant, dat het bestuur voor de eerste ---- maal zal bestaan uit één lid, te weten de oprichter, zowel in de ----- functie van voorzitter als in die van secretaris als in die van ------ penningmeester.

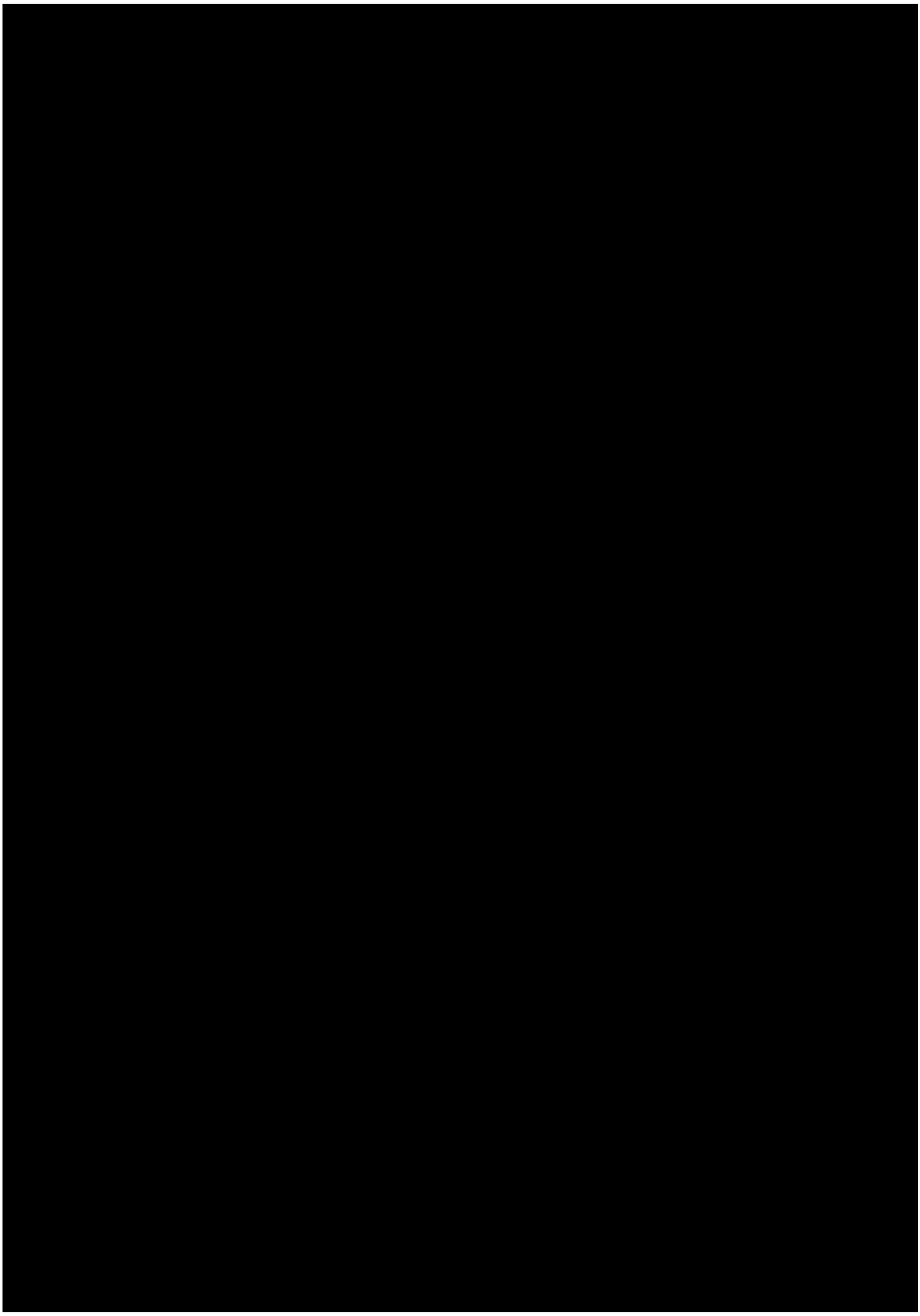

Uittreksel Handelsregister Kamer van Koophandel

KvK-nummer 41092925

Rechtspersoon

RSIN	803187269
Rechtsvorm	Stichting
Statutaire naam	Intermediaire Stichting van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens
Statutaire zetel	Geldrop
Bezoekadres	Kastanje 28, 5731NK Mierlo
Postadres	Postbus 324, 5660AH Geldrop
Telefoonnummer	0650425552
Datum akte van oprichting	15-10-1993
Activiteiten	SBI-code: 94996 - Overige ideële organisaties Ideële organisaties

Bestuurder

Naam	van den Wittenboer, Joannes Petrus
Geboortedatum en -plaats	14-05-1955, Mierlo
Datum in functie	15-10-1993
Titel	Voorzitter/secretaris/penningmeester
Bevoegdheid	Alleen/zelfstandig bevoegd

Uittreksel is vervaardigd op 28-10-2018 om 10.53 uur.

Waarmerk KvK

Dit uittreksel is gewaarmerkt met een digitale handtekening en is een officieel bewijs van inschrijving in het Handelsregister. In Adobe kunt u de handtekening bovenin het scherm controleren. Meer informatie hierover vindt u op www.kvk.nl/egd. De Kamer van Koophandel adviseert dit uittreksel alleen digitaal te gebruiken zodat de integriteit van het document gewaarborgd en de ondertekening verifieerbaar blijft.

2018-10-28 10:53:34

Uittreksel Handelsregister Kamer van Koophandel

KvK-nummer 17090220

Onderneming

Handelsnaam	Audio-Rarities
Rechtsvorm	Eenmanszaak
Startdatum onderneming	31-08-1995
Activiteiten	SBI-code: 46435 - Groothandel in beeld- en geluidsdragers
Werkzame personen	0

Vestiging

Vestigingsnummer	000010995021
Handelsnaam	Audio-Rarities
Bezoekadres	Kastanje 28, 5731NK Mierlo
Postadres	Postbus 324, 5660AH Geldrop
Telefoonnummer	0650425552
Datum vestiging	31-08-1995
Activiteiten	SBI-code: 46435 - Groothandel in beeld- en geluidsdragers Groothandel in cd's en Mp3 (smal assortiment met slechts één enkel product "Hitler's Inferno)
Werkzame personen	0

Eigenaar

Naam	van den Wittenboer, Joannes Petrus
Geboortedatum en -plaats	14-05-1955, Mierlo
Adres	Kastanje 28, 5731NK Mierlo
Datum in functie	31-08-1995

Uittreksel is vervaardigd op 28-10-2018 om 10.46 uur.

Waarmerk KvK

Dit uittreksel is gewaarmerkt met een digitale handtekening en is een officieel bewijs van inschrijving in het Handelsregister. In Adobe kunt u de handtekening bovenin het scherm controleren. Meer informatie hierover vindt u op www.kvk.nl/egd. De Kamer van Koophandel adviseert dit uittreksel alleen digitaal te gebruiken zodat de integriteit van het document gewaarborgd en de ondertekening verifieerbaar blijft.

2018-10-28 10:46:49

Introduction

[EN]

The left-wing government mafia in the Netherlands consists of prominent and powerful people in society , who often operate above the law . Politicians who use their position in government to block or disrupt the domestic agenda of the government mafia are suffering greatly . Anyone who stands in the way of the left-wing government mafia must be politically eliminated and will therefore be labelled extreme right-wing by the Anne Frank House . The mafia of the government has also mastered the art of manipulating the Dutch people . They use television , video and news media , among other things , to manipulate the Dutch people. The government mafia has spent millions of euros on government propaganda to orchestrate human rights and anti-racism in order to divert public attention from the real power structure and the important political issues . in the House of representatives " Tweede Kamer der Staten-Generaal " tells the Dutch society complete nonsense.

https://archive.org/details/PinokkioKabinetRutteIII

Inleiding

[NL]

De linkse overheidsmaffia in Nederland bestaat uit prominente en krachtige mensen in de samenleving, die veelal boven de wet opereren. Politici die hun positie gebruiken in regering om de binnenlandse agenda van de regeringsmaffia te blokkeren of te verstoren krijgen het zwaar te verduren. Iedereen die in de weg staat van de linkse overheidsmaffia, moet politiek worden uitgeschakeld en zal daarom worden bestempeld als extreem-rechts door de Anne Frank Stichting. De maffia van de regering heeft tevens de kunst van het manipuleren van het Nederlandse volk onder de knie. Ze gebruiken o.a. tv, video en nieuwsmedia om het Nederlandse burger te manipuleren. De overheidsmaffia heeft miljoenen euro’s uitgegeven voor overheidspropaganda om mensenrechten en anti-racisme te orkestreren om hierdoor de publieke aandacht af te leiden van de echte machtsstructuur en de belangrijke politieke kwesties.In de Tweede Kamer der Staten-Generaal vertellen ze het Nederlandse volk complete onzin.

https://archive.org/details/PinokkioKabinetRutteIII

- Bewindspersonen
- Ministerraad
- Regeerakkoord 'Vertrouwen in de toekomst'
- Regeringsverklaring
- Over de regering
- Nieuws
- Documenten
- Agenda
- Vraag en antwoord

Hoofdlijnen regeerakkoord 2017

Uitgeschreven tekst

Nieuws

06-07-2018 | 17:50

06-07-2018 | 15:45

03-07-2018 | 12:49

29-06-2018 | 09:56

22-06-2018 | 15:15

22-06-2018 | 15:15

› Meer nieuws

Verantwoordelijk

› Ministerie van Algemene Zaken

Blijf op de hoogte

› Nieuwsberichten via e-mail
› Documenten via e-mail
› Nieuwsberichten via RSS
› Documenten via RSS

Deel deze pagina

Nederlands				

Rutte open brief aan alle Nederlanders:

De VVD trapt de verkiezingscampagne voor de Provinciale Staten vandaag af met een paginagrote krantenadvertentie van partijleider Mark Rutte. Opvallend is dat in die advertentie de naam VVD helemaal niet voorkomt. De advertentie is een open brief van Rutte
Nederland te beschermen.

Bron: ed.nl

17 december 2018

Volop aandacht in de nederlandse media voor Sinterklaas-intocht op zaterdag 17 november 2018

SnapShot: telegraaf.nl 2018

LIVE: zo verloopt de Sinterklaas-intocht

Hij komt, hij komt! Sinds 11:45 bespreken Maarten Steendam en Kamran Ullah vanuit de studio van De Telegraaf alles rondom de Sinterklaas-intocht. Met live-bijdragen vanuit Zaandijk, Groningen en Den Helder.

Bron: telegraaf.nl

17 november 2018

"Bread and games

“bread and games or bread and circuses”

(on the failure of society to take action)

As long as the people are stupid to believe in government lies, politics will constantly distract the society from what really is all about. The term "bread and games" refers to the people which are pacified by their government. The idea that the society can be kept quiet by food and entertainment. The stupid society: people who voluntarily trade their democratic freedoms in exchange for a controlling government for food and entertainment. Bread and games can also include "keeping the people sweet" a short-term solution to alleviate dissatisfaction.

Source:

(over het falen van de burgers om actie te ondernemen)

Zolang het volk te dom is om daarin te blijven geloven,zal de politiek het volk steeds overnieuw afleiden van waar het écht om gaat.
naar het volk welk gepacificeerd wordt door hun regering. Het idee dat mensen kunnen worden rustig gehouden door voedsel en entertainment. Het domme volk: mensen die vrijwillig hun democratische vrijheden verhandelen in ruil voor een controlerende overheid voor eten en vermaak. Brood en spelen kan ook inhouden

te verzachten.

Bron:
het engels) vertaald naar het nederlands.

Demonstraties

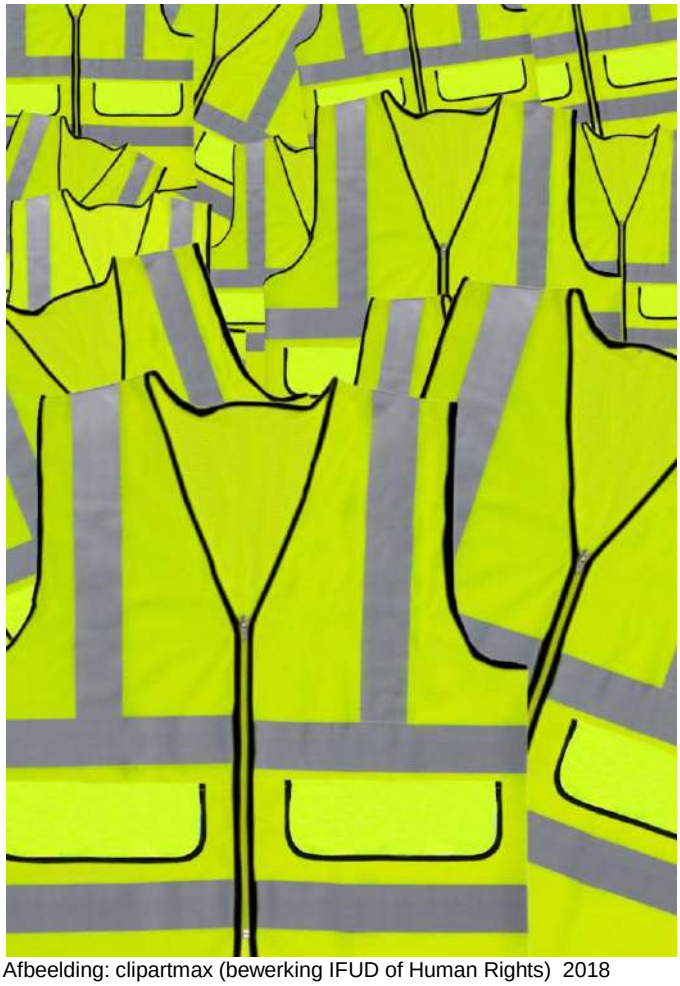

Afbeelding: clipartmax (bewerking IFUD of Human Rights) 2018

De niet-politiek geïnteresseerde burger heeft geen of weinig verstand van ingewikkelde politieke onderwerpen. Handelen vaak impulsief heftig met een opgefokt oververhit hoofd uit gevoelens van onvrede over zaken die hun persoonlijke belangen onmiddellijk raken, wat zich dan uit in kortstondig claimend gedrag. Maar de ontevredenheid kan ook ontstaan door ergernis die zich in de hoofden van de mensen is blijven opstapelen over een specifiek onderwerp in de maatschappij: de sterk gepolariseerde discussie in Nederland rond thema's als bezuiniging door de overheid,Zwarte Piet,de Islam en de migratieverklaring van Marrakech over de rechten van migranten.In Frankrijk de hoge brandstof,demonstraties met vernielingen etc.

Frankrijk overweegt noodtoestand na gewelddadige protestdag 'gele hesjes'

Foto: nos.nl 2 december 2018 / Frankrijk

nos.nl
ZONDAG 2 DECEMBER 2018

BUITENLAND

De Franse regering overweegt een tijdelijke invoering van de noodtoestand om nieuwe gewelddadige protesten van 'gele hesjes' te voorkomen.

Uit boosheid en sociale ontevredenheid, worden gefotoshopte afbeeldingen van politici in nazi outfit over het internet verspreid.

Facebook post by Ibolya Jonas december 9- 2018

Out of anger and social dissatisfaction, photoshopped images of politicians in Nazi outfit are distributed over the internet.

Sociale actie

De acties van de gele hesjes in 2018 zijn gericht op de politieke spelers “Macron moet weg” of Rutte moet opstappen, geschraagd door individueel onbehagen van het volk primair gericht op de directe noden en kwalen van het dagelijkse leven en niet op totale systeemverandering.

blz 126,127,128,129 en 130 (2.5.4 Het actiemodel) boek “Gericht veranderen van organisaties”, Prof.dr. C.J. Zwart,Lemniscaat Rotterdam, 325 blz,1977, ISBN:90 6069 283 7

Organizational Structure

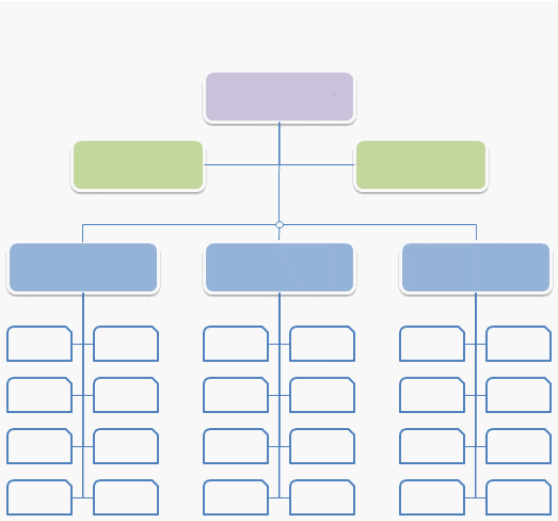

Non-organizational Structure

De Nederlandse rechtsstaat verkeert in zwaar weer

Screenshot NOS, 12-11-2018

Onderzoek rechtsstaat

- Op 14 februari 2006 heeft IFUD of Human Rights een onderzoek verzocht naar de rechtsstaat,(brief SP Jan de Wit). Blz. 844 Annual Report IFUD of Human Rights 2016-2017.

- Tros Twee Vandaag Ned 2 uitzending 25 juli 2005 over het rechtssysteem in Nederland , SP-kamerlid J. de Wit.Blz. 842 Annual Report IFUD of Human Rights 2016-2017.

Link:
https://archive.org/details/ANNUALREPORTIFUDOfHumanRights20162017

Zo zou het moeten zijn…

De Nederlandse Orde van Advocaten, de Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie (KNB) en de Koninklijke Beroepsorganisatie van Gerechtsdeurwaarders (KBvG) hebben de verkiezingsprogramma's van alle politieke partijen die thans in de Tweede Kamer zijn vertegenwoordigd laten doorlichten op rechtsstatelijkheid. De drie juridische beroepsorganisaties hebben hiertoe in juli 2012 een commissie ingesteld met vooraanstaande deskundigen die de partijprogramma's hebben getoetst, de Commissie Rechtsstatelijkheid in Verkiezingsprogramma's. De Commissie bestaat uit voorzitter **mr. A.H. van Delden** (voormalig rechtbankpresident en oud-voorzitter van de Raad voor de rechtspraak), **mr. H.N. Brouwer** (voorzieningenrechter bij kort gedingen), **prof. mr. W.J. Veraart** (hoogleraar Encyclopedie der Rechtswetenschap en Rechtsfilosofie aan de Vrije Universiteit Amsterdam), **prof. dr. I.C. van der Vlies** (hoogleraar Staatsrecht en Bestuursrecht aan de Universiteit van Amsterdam), **mr. I.N. Weski** (strafrechtadvocaat bij Weski Heinrici Advocaten in Rotterdam). De Commissie werd ondersteund door **Dr. F. de Vlaming** (werkzaam bij de leerstoel Internationaal Strafrecht van de Universiteit van Amsterdam).

1) De rechtsstaat geeft garanties ten aanzien van een voorspelbare overheid die zich aan de voor haar geldende regels houdt en in evenredigheid recht doet aan allen die door haar geraakt kunnen worden;

2) De rechtsstaat biedt alle ingezetenen elementaire rechtsbescherming op het terrein van grondrechten en mensenrechten.

3) De rechtsstaat verleent iedereen een effectieve toegang tot een onpartijdige en onafhankelijke rechter.

VAN NISPEN: DE RECHTSSTAAT IS TE BELANGRIJK OM WEG TE BEZUINIGEN

VAN NISPEN SP OP 2 APRIL 2014

Michiel van Nispen heeft op zijn eerste dag als SP-Tweede Kamerlid een vurige oproep gedaan voor een toegankelijke en onafhankelijke rechtsstaat. Volgens Van Nispen vormen de harde bezuinigingen op de rechtsbijstand een bedreiging voor de rechtsstaat: ‘Recht is geen eliteproduct. Ook mensen met een smallere beurs moeten goede hulp van een advocaat kunnen krijgen, maar bovendien moet deze advocaat ook op gedegen en onafhankelijke wijze zijn werk kunnen doen.’

Bron: sp.nl

deVolkskrant

NIEUWS KLASSENJUSTITIE

SP wil onafhankelijk wetenschappelijk onderzoek naar de omvang van klassenjustitie

Een onafhankelijk, wetenschappelijk onderzoek moet uitwijzen of klassenjustitie voorkomt in Nederland. SP-Kamerlid Michiel van Nispen wil de omvang van het probleem in kaart laten brengen: ‘Alleen dan kunnen we het aanpakken.’ Hij wil het onderzoek deze week in de Tweede Kamer afdwingen tijdens de begrotingsbehandeling van Justitie en Veiligheid.

Sandrine Thelosen 18 november 2018, 19:13

Michiel van Nispen (SP) Beeld ANP

Zo’n onderzoek begint bij vermoedens van klassenjustitie. Dat is ongelijke behandeling in vergelijkbare zaken. Van Nispen heeft die: ‘Bijvoorbeeld bij het afkopen van strafrechtelijke vervolging bij grote fraude.’ Hij verwijst naar de recente gebeurtenissen rond ING.

De recente plannen van minister Dekker (Rechtsbescherming) brengen volgens SP’er Van Nispen zeker geen verbetering. ‘Voor grote groepen mensen is het recht straks niet toegankelijk, omdat ze zelf geen advocaat kunnen betalen. Als mensen om die reden hun recht niet kunnen halen, kun je dat niets anders dan klassenjustitie noemen.’

Access to justice

The ordinary citizen is the victim of measures taken by the government that prevent access to make justice more difficult, even lawyers complain. Ordinary citizens are in the practice is insufficiently equipped to stand up for their interests. Obtaining of right in the Netherlands is only available for the very rich by cutting back on Legal aid and fees for lawyers and increase in court fees. The government, on the other hand, can at the expense of the Dutch taxpayer fully continue legal proceedings through the State Advocate. The Netherlands have degenerated into one by the establishment run class society and class justice. The law protects and favours the political and economic ruling class.The law is a mono-political power of the ruling class of its own state of rulers in the state. As soon as whistleblowers reach out a finger at it, every attack of the state and the system made to the O.M. and the judges immediately blocked, to the detriment of social emancipation and the potential development of the weak or powerless.

EXTRA GEBRANDYDEBAT 'TOEGANG TOT HET RECHT'

EXTRA GEBRANDYDEBAT 'TOEGANG TOT HET RECHT'

SCREENSHOT YOUTUBE / NEDERLANDSE ORDE VAN ADVOCATEN (SANDER DEKKER)

Bij uitzondering vond op 6 juni j.l. een extra Gerbrandydebat plaats. Een keur aan sprekers sprak over het stelsel van gefinancierde rechtsbijstand. Raadsheer Ybo Buruma en advocaat Inez Weski verzorgden respectievelijk het inleidende en slotpleidooi.

Het debat, onder leiding van Astrid Joosten, stond geheel in het teken van de toegang tot het recht. Aanleiding vormden de huidige sessies van het ministerie van Justitie en Veiligheid over de toekomst van het stelsel van gefinancierde rechtsbijstand (het zogeheten ‘redesign rechtsbijstand’) en de keuze die de minister voor Rechtsbescherming rond de zomer gaat maken. Sander Dekker, minister voor Rechtsbescherming was de hele avond aanwezig en gaf een toelichting op de stand van zaken van de 'redesign rechtsbijstand'.

- Luister naar **het slotpleidooi van Inez Weski**

Bron: advocatenorde.nl

6 juni 2018

Toegang tot het recht

De gewone burger is de dupe van maatregelen door de overheid die de toegang tot het recht moeilijker maken, ook advocaten klagen. Gewone burgers zijn in de praktijk onvoldoende toegerust om voor hun belangen op te komen. Het verkrijgen van recht in Nederland is alleen weggelegd voor de zeer rijken door bezuiniging op rechtsbijstand en vergoedingen advocaten en verhoging griffierechten.De overheid daarentegen, kan op kosten van de nederlandse belastingbetaler voluit doorprocederen via de Landsadvocaat. Nederland is verworden tot een door het establishment gerunde klassenmaatschappij en klassenjustitie. Het recht beschermt en bevoordeelt de politieke en economische heersende klasse.Het recht is een monopolitisch machtsmiddel van de heersende klasse met een eigen staat van heersers in de staat. Zodra klokkenluiders er een vinger naar uitstrekken sluit het systeem zich hermetisch.Iedere aanval op de staat en het systeem wordt door het O.M. en de rechters onmiddellijk afgeblokt ten detrimente van de sociale emancipatie en de ontplooiingsmogelijkheden van de zwakken of machtelozen.

Advocate Inez Weski over zaken die de rechtsstaat kunnen bedreigen:
Auteur: Inez Weski - Taal: Nederlands – 2014
ISBN: 109021455127

Toegang tot de rechter in Europa

Artikel 47 van het hoofdstuk 'Rechtspleging' van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie waarborgt het recht op een doeltreffende toegang tot de rechter.

Achtergrond

Volgens de internationale en Europese wetgeving inzake de mensenrechten moeten de EU-lidstaten het recht van eenieder waarborgen om naar de rechter te stappen of naar een ander orgaan om geschillen op te lossen en om een voorziening in rechte te krijgen wanneer hun rechten zijn geschonden. Dit is het recht op *toegang tot de rechter*. Verder heeft eenieder krachtens de EU wetgeving recht op een doeltreffende voorziening in rechte om de naleving af te dwingen van de rechten die de EU wetgeving hem geeft. Een belangrijk gebied is de non discriminatiewetgeving: de EU wetgeving verbiedt discriminatie op grond van sekse, ras of etnische afkomst, seksuele geaardheid, leeftijd, handicap en godsdienst of overtuiging. Dit factsheet biedt informatie over toegang tot de rechter in verband met de non discriminatiewetgeving. Er wordt niet ingegaan op het strafrecht.

Belangrijkste punten

Zonder het recht op toegang tot de rechter kan een slachtoffer de naleving van zijn rechten niet afdwingen of de geleden schade niet laten rechtzetten.

Het recht op toegang tot de rechter kan in de volgende onderdelen worden uiteengelegd. Het recht van eenieder op:

- een eerlijke en openbare behandeling van zijn zaak door een onafhankelijke en onpartijdige rechter;
- juridisch advies en verdediging en vertegenwoordiging in een zaak;
- rechtsbijstand als niet kan worden verwacht dat het slachtoffer zich voor de rechter kan vertegenwoordigen en hij/zij geen advocaat kan betalen;
- een uitspraak in de zaak binnen een redelijke termijn en een adequate schadevergoeding.

Stappen voorwaarts

Tijdslimieten

Als een vermeend slachtoffer naar de rechter stapt, is hij/zij verplicht om binnen een bepaalde tijdslimiet gerechtelijke stappen te ondernemen. De tijdslimiet moet een eerlijk midden houden: het slachtoffer heeft voldoende tijd nodig om te beslissen of hij/zij echt een zaak heeft en naar de rechter wil stappen. Maar de tijdslimiet mag ook niet te lang zijn, omdat de vermeende dader al die tijd in onzekerheid verkeert. De meeste EU-lidstaten hebben een tijdslimiet tussen de drie en vijf jaar. Op het gebied van het arbeidsrecht is die periode vaak veel korter, zoals in Slovenië waar zij acht dagen bedraagt.

De EU-lidstaten moeten ervoor zorgen dat de tijdslimieten niet te kort zijn. Zij zouden kunnen overwegen om de tijdslimiet pas te laten ingaan wanneer het slachtoffer zich van de schending bewust wordt.

Procesbevoegdheid

Op het gebied van de non discriminatiewetgeving zijn de EU lidstaten verplicht om verenigingen en verbanden, zoals niet gouvernementele organisaties (ngo's) en vakbonden, het recht te geven om zaken voor de rechter te brengen namens of ter ondersteuning van het slachtoffer, als het slachtoffer daartoe toestemming geeft. In sommige lidstaten (zoals België, Hongarije en Ierland) mogen verenigingen schadevergoedingen eisen, zelfs als niet kan worden vastgesteld wie het slachtoffer is of als er patronen van discriminatie zijn. Dit staat bekend als *actio popularis* (volksvordering). Op andere gebieden dan de non discriminatiewetgeving of de milieuwetgeving kan gewoonlijk alleen het slachtoffer of zijn vertegenwoordiger naar de rechter stappen.

De lidstaten moeten overwegen om actio popularis toe te staan. Dit is belangrijk omdat slachtoffers vaak niet zelf een zaak voor de rechter brengen omdat zij:

- niet weten wat hun rechten zijn;
- zich dit financieel niet kunnen veroorloven;
- bang zijn voor negatieve gevolgen, bijvoorbeeld dat zij hun baan verliezen als zij een klacht tegen hun werkgever indienen.

Procesduur

De tijd die een rechtbank neemt om tot een oordeel te komen, hangt af van de complexiteit van de zaak en hoe vaak beroep wordt aangetekend. Het is dus niet mogelijk om precies te zeggen hoe lang rechtszaken zouden moeten duren. Sommige EU-lidstaten hebben te kampen met ernstige vertragingen. Als slachtoffers te lang moeten wachten, kan het recht op toegang tot de rechter inhoudsloos worden. Ook kunnen langdurige vertragingen slachtoffers ervan weerhouden om naar de rechter te stappen.

De EU-lidstaten moeten overwegen om voor urgente gevallen snelrechtprocedures in te voeren. Wanneer zaken betrekking hebben op schadeclaims voor een lager geldbedrag of wanneer er geen ingewikkelde vragen spelen rond bewijs en recht, zouden eenvoudigere procedures kunnen worden ontwikkeld. Voorbeelden hiervan zijn te vinden in Oostenrijk, België, Hongarije en het Verenigd Koninkrijk.

Juridische kosten en rechtsbijstand

De kosten om naar de rechter te stappen zijn voor veel mensen te hoog. Alle EU-lidstaten bieden een vorm van rechtsbijstand aan waarbij de staat de persoon helpt de kosten van een advocaat te betalen of een advocaat aanwijst die namens de persoon optreedt. Om te bepalen wie recht heeft op *rechtsbijstand* gebruiken sommige lidstaten een ' draagkrachttoets ' die betrekking heeft op de financiële situatie van de persoon. Sommige lidstaten kijken ook hoe groot de kans is dat een zaak succesvol zal zijn.

Hoewel er krachtens de mensenrechtenwetgeving geen absoluut recht op rechtsbijstand bestaat, gebruikt het Europees Hof voor de Rechten van de Mens (EHRM) een andere toets. Het bekijkt hoe belangrijk het recht is waarvan de persoon de naleving probeert te handhaven, alsmede of het ontzeggen van rechtsbijstand ertoe leidt dat de persoon geen eerlijke behandeling krijgt. Omdat het EHRM een soepeler toetsing toepast, is de kans groot dat veel slachtoffers in de EU-lidstaten geen rechtsbijstand krijgen terwijl ze die eigenlijk wel zouden moeten krijgen.

De lidstaten moeten ervoor zorgen dat personen rechtsbijstand kunnen krijgen als dat nodig is om een eerlijke behandeling van hun zaak te krijgen. Zij zouden verder kunnen overwegen om:

- centra in te stellen die gratis juridisch advies geven;
- mensen te stimuleren een rechtsbijstandsverzekering te nemen;
- te stimuleren dat geschillen worden geschikt door organen voor alternatieve geschiloplossing.

Het recht op verhaal

Slachtoffers hebben recht op verhaal ter compensatie van de schade die zij hebben geleden en deze moet nieuwe daders of recidivisten afschrikken. Een financiële schadevergoeding is de meest gebruikelijke vorm van verhaal. Er zijn aanzienlijke verschillen tussen de lidstaten wat betreft de hoogte van de schadevergoeding in discriminatiezaken. Deze verschillen kunnen niet puur worden verklaard door de verschillen in de kosten van het levensonderhoud in de verschillende landen. Bovendien is de schadevergoeding niet altijd hoog genoeg om de daders af te schrikken of de schade te compenseren die het slachtoffer is aangedaan.

De EU-lidstaten zouden een onderzoek kunnen instellen naar de hoogte van de schadevergoeding bij discriminatie om te verzekeren dat deze toereikend is.

Beschikbare voorzieningen in rechte op Europees en internationaal niveau

Wanneer personen door de nationale rechter niet in het gelijk zijn gesteld, kunnen zij zich tot instanties op Europees of internationaal niveau wenden. Het Hof van Justitie van de Europese Unie (HvJ) kan een uitspraak doen in zaken die betrekking hebben op een schending van de EU-wetgeving. Klachten over schendingen van de mensenrechten worden echter vaker tot het Europees Hof voor de Rechten van de Mens (EHRM) gericht, dat nagaat of het Europees Verdrag tot Bescherming van de Rechten van de Mens is nageleefd. Bij het Europees Comité voor Sociale Rechten (ECSR) kunnen door bepaalde organisaties ook 'collectieve' klachten worden ingediend over schendingen van het Europees Sociaal Handvest. Tevens kunnen bepaalde organen van de Verenigde Naties een uitspraak doen over klachten over schendingen van mensenrechtenverdragen van de VN, als de staat met de procedure heeft ingestemd.

Deze systemen kennen verschillende voordelen. Het HvJ heeft strenge regels met betrekking tot de procesbevoegdheid, waardoor het moeilijk is om een claim voor de rechter te brengen. Het EHRM heeft een zeer groot aantal zaken voorliggen, waardoor er vertraging is ontstaan bij het komen tot een uitspraak. Er zijn hervormingen ingevoerd om min of meer identieke zaken gezamenlijk te behandelen. Het ECSR behandelt alleen klachten van specifieke organisaties en niet van individuen. Van de organen van de VN kan tegen geringe kosten gebruik worden gemaakt, omdat men zich niet door een advocaat hoeft te laten vertegenwoordigen. Hun beslissingen zijn echter niet wettelijk bindend.

De EU-lidstaten moeten overwegen om de regels inzake de procesbevoegdheid voor het HvJ te versoepelen. Zij moeten er ook voor zorgen dat zij veranderingen aanbrengen in hun wetgeving die door de uitspraken van het EHRM zijn vereist om min of meer identieke schendingen te voorkomen. Verder zouden zij moeten overwegen om in te stemmen met de klachtenprocedures krachtens de VN verdragen voor zover zij dat niet hebben gedaan.

Meer informatie:

Een overzicht van FRA activiteiten op het gebied van toegang tot een doeltreffende en onafhankelijke rechter in Europa is te vinden op de FRA website via de volgende link:

fra.europa.eu/fraWebsite/research/projects/proj_accessingjustice_en.htm

Het FRA-rapport *Access to justice in Europe: an overview of challenges and opportunities* zal online beschikbaar zijn via de volgende link:

http://fra.europa.eu/fraWebsite/research/publications/publications_en.htm

FRA – Bureau van de Europese Unie voor de Grondrechten

Schwarzenbergplatz 11 ■ 1040 Wenen ● Oostenrijk ▲ tel +43 1 580 30 - 0 ■ fax +43 1 580 30 - 699 ● fra.europa.eu ▲ info@fra.europa.eu

facebook.com/fundamentalrights ■ twitter.com/EURightsAgency

TK-31-11-362-NL-C

(ten tijde van de IRT-affaire Ernst Hirsch Ballin de Justitie Minister,die aftrad, maar later opnieuw Minister van Justitie werd)

de Doelder overheid gideonsbende

De Doelder, hoogleraar strafrecht in Rotterdam: ”Het probleem van onze rechtsstaat is niet alleen de georganiseerde criminaliteit, maar in toenemende mate de ongeorganiseerde Gideonsbende die als 'overheid' ook zelf de fundamenten van de rechtsstaat aantast”.

Bron: nrc.nl

14 mei 1994

Ernst Hirsch Ballin: rechtsstaat

https://archive.org/details/ErnstHirschBallinOverDeRechtsstaat

https://archive.org/details/DEMOCRATUUR

Rechters en officieren luiden de noodklok voor het ‘verval van onze rechtstaat

Door Lars Benthin 14 september 2018

De rechters en officieren van Justitie in Nederland maken zich grote zorgen. Het wordt steeds moeilijker om ons werk te doen op het niveau waar de samenleving recht op heeft, mede als gevolg van het financiële zware weer”, stellen de rechters en officieren van Justitie. De rechtspraak staat al lange tijd onder druk. Daarbij speelt een veelheid aan issues die bovendien een onderlinge complexe samenhang hebben”, staat in de brief.

Bron: dagelijksestandaard.nl
2018

Advocaten slaan alarm: Dekker houdt burgers met weinig geld weg van een advocaat

Minister Sander Dekker voor rechtsbescherming (VVD).
De minister wil burgers met een laag inkomen meer zelf laten betalen voor juridische hulp bij bijvoorbeeld echtscheidingen. Dat stuit op bezwaren bij rechtshulpverleners.

Bron: trouw.nl
Wendelmoet Boersema
13 oktober 2018

Rijksoverheid

Sander Dekker *Minister voor Rechtsbescherming*

De rechtsstaat vormt de basis van onze vrije samenleving. Door bescherming te bieden en hard op te treden tegen criminelen. Maar ook door waarborgen te bieden tegen willekeur en machtsmisbruik, met gedegen wetten en onafhankelijke rechters. Daar zet ik me graag voor in.

Rijksoverheid / Sander Dekker Minister voor Rechtsbescherming

Twee vragen aan de minister

Waarom heeft u 'ja' gezegd tegen deze functie?

'Vanouds behoren veiligheid en rechtsbescherming tot dé kerntaken van de

overheid. Het ministerschap is sowieso eervol, maar de verantwoordelijkheid voor die basis geeft het voor mij wel een extra lading.'

Welke zin uit het regeerakkoord spreekt u het meest aan?
'Het regeerakkoord staat pal voor onze kernwaarden: onze vrijheden met de democratische rechtsstaat als fundament. Daarbij trekken we ook duidelijke grenzen. Ik vind het goed dat we harder gaan optreden tegen mensen en organisaties die juist deze vrijheden willen aantasten en onze democratie ondermijnen.'

SOCIALE ADVOCATUUR GESCHOKT DOOR PLANNEN DEKKER

De Vereniging Sociale Advocatuur Nederland (VSAN) zegt geschokt te zijn door de plannen van minister Dekker (Rechtsbescherming) rondom de sanering van de gefinancierde rechtsbijstand. ‘De minister rekent zich ten onrechte rijk.’

Uit een voorpublicatie van de plannen in het J&V-magazine blijkt dat de minister rechtsbijstand in civiel- en bestuursrecht wil afschaffen, de toegang tot het recht van rechtzoekenden wil beperken en het rechtsbijstandstelsel wil vermarkten, aldus de VSAN in een persbericht. ‘Tegelijkertijd wordt een door de overheid gecontroleerde poortwachter geïntroduceerd, met alle bureaucratische rompslomp van dien.’
VSAN-voorzitter Hein Vogel: ‘Dit nieuwe ministelsel is volgens de VSAN slecht doordacht, per saldo veel duurder dan het huidige stelsel, inefficiënt en funest voor de rechtzoekende die afhankelijk is van goede juridische hulp.’
Volgens Vogel kijkt de minister uitsluitend naar directe kosten op de begroting van het ministerie van Justitie en Veiligheid. ‘Vermarkting van rechtsbijstand lijkt op het eerste gezicht een kostenreductie voor het ministerie. Het is echter een illusie om te denken dat de gemiddelde rechtzoekende in staat is om een marktprijs te betalen voor rechtsbijstand. Of het nu gaat om een rechtsbijstandverzekering, of het betalen van losse diensten: veel mensen zullen zich hiervoor extra in de schulden moeten steken.’ Kosten van (oninbare) schulden worden volgens de VSAN in de plannen van minister Dekker afgewenteld op de gemeenten. ‘Van kostenbesparingen voor de overheid is dus per saldo geen sprake.’

GEVAARLIJK

Vogel noemt het daarnaast gevaarlijk dat de overheid een bepaalde route wil voorschrijven. ‘De minister beperkt de toegang tot het recht door rechtzoekenden te sturen naar de oplossing die de overheid het beste acht. De overheid is vaak partij in juridische geschillen met burgers. Als de overheid de toegang tot het recht actief stuurt, is er sprake van belangenverstrengeling. Mensen moeten in alle vrijheid een beslissing van de overheid kunnen aanvechten.’
Een ander probleem is volgens Vogel dat een ambtenaar zelden kan bepalen wat de beste en snelste oplossing is voor een juridisch probleem. ‘Dat kunnen alleen de rechtshulpverleners in de praktijk. Het belangrijkste is dat de rechtzoekende goede rechtshulp krijgt van gekwalificeerde rechtsbijstandverleners. Deze rechtshulp moet effectief en toegankelijk zijn voor iedereen. Door vooraf beperkingen op te leggen en een poortwachter te introduceren, wordt het systeem bureaucratisch en inefficiënt. De snelle inzet van hulpverlening wordt daardoor alleen maar bemoeilijkt.’

NOODKLOK

De VSAN heeft samen met diverse andere partijen, waaronder de Nederlandse orde van advocaten (NOvA), de afgelopen jaren meerdere keren de noodklok geluid. De vereniging heeft het manifest ‘Red de rechtshulp’ gepresenteerd, met daarin concrete plannen om een goed stelsel overeind te houden. ‘Deze alarmsignalen hebben niet geleid tot juiste beleidskeuzes van de kabinetten Rutte I, II en III. Er wordt elk jaar weer opnieuw beknibbeld op het budget van de gefinancierde rechtsbijstand. Er is geen oog voor het maatschappelijk belang van goede rechtshulp en de mensen voor wie deze hulp vaak het laatste redmiddel is.’ De VSAN roept de politiek en alle organisaties die betrokken zijn bij de gefinancierde rechtsbijstand op om de voorstellen van Dekker in de huidige vorm niet te steunen.

Bron: advocatenblad
FRANCISCA MEBIUS
21 SEPTEMBER 2018

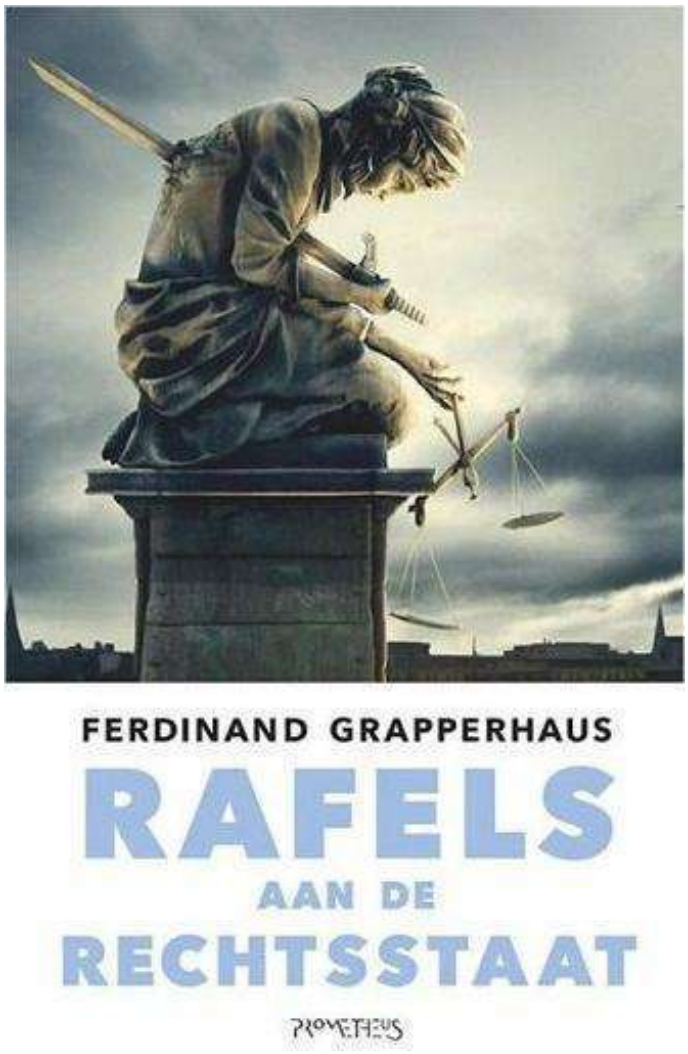

Rafels aan de rechtsstaat

februari 2017
127 pagina's
ISBN13: 9789044631784
Ferdinand Grapperhaus
Prometheus

De toekomst van de rechtspraak

Het is opmerkelijk en zeldzaam: een groep bezorgde rechters en raadsheren stuurt vandaag een brief aan de Tweede Kamer. Ze zijn uiterst bezorgd over de omstandigheden waaronder ze moeten werken en ze vrezen voor de toekomst van onze onafhankelijke rechtspraak. Verenigd onder de naam *Tegenlicht* komen ze in verzet.

"De rechtspraak staat al lange tijd onder druk. Daarbij speelt een veelheid aan issues die bovendien een onderlinge complexe samenhang hebben", staat in de brief. "Door het nijpende tekort aan rechters en officieren van justitie en hun ondersteuning, hun structurele overbelasting en de gebrekkige ICT-voorzieningen, komt de kwaliteit van onze rechtspraak steeds meer in het gedrang."

Bron: NOS / Nieuwsuur

08-11-2018

Angstcultuur binnen organisatie van Openbaar Ministerie

Marcel Haenen NRC, 26-06-2018,Binnen de eigen centrale ondernemingsraad van het OM gaan stemmen op om de volledige leiding van het OM te vervangen. Het zou de enige manier zijn om de angstcultuur in de eigen organisatie te doorbreken. Medewerkers durven elkaar niet aan te spreken op ‘fout’ gedrag uit angst voor repercussies.

Rijksoverheid

Ferdinand Grapperhaus *Minister van Justitie en Veiligheid*

Ik wil benadrukken dat we in Nederland een sterke rechtsstaat hebben. Die rechtsstaat geeft mensen waarborgen, zoals veiligheid. Daar sta ik voor als minister.

Beeld: Arenda Oomen / Minister van Justitie en Veiligheid Ferdinand Grapperhaus

MEDEDELING:

IFUD of Human Rights,Voorzitter J.P. van den Wittenboer: Ik blijf achter de onder ede verklaring staan die Ik heb gedaan bij de notaris,en waarin zaken notarieel in akte onder ede opgenomen. Meer informatie hierover (audio):

https://archive.org/details/DeurwaarderskortgedingJanAnneDeSwartArt438Lid4Rv

Donner gaat met pensioen

Geen oude koeien uit de sloot halen, niet opnieuw beginnen over iets vervelends wat vroeger is voorgevallen en bijna-vergeten zoals het Schiphol drama en de Schiedammer parkmoord.Een positief beeld over Donner in de media over zijn afscheid.

Eind oktober 2018 nam Piet Hein Donner afscheid als vice-voorzitter van de Raad van State. In Trouw van zaterdag 20 oktober verscheen een afscheidsinterview door Wendelmoet Boersema en Lex Oomkes met Donner.

Donner over de rechtsstaat:

Een nog gevaarlijker ontwikkeling vindt Donner de ondermijning van de rechtsstaat in vooral de oostelijke lidstaten, de aanvallen op de rechterlijke macht, de pers, op minderheden en migranten. De eenheid en het functioneren van de Unie berusten in hoge mate op het fundament van de rechtsstaat. Als lidstaten daaraan gaan morrelen, verlies je het fundamentele vertrouwen dat de uitvoering van de Europese verplichtingen verzekerd is. Vroeger begon men bij tegenstellingen een oorlog, zoals bijvoorbeeld de Amerikaanse Burgeroorlog. Maar Europa moet dit zonder geweld door middel van recht zien op te lossen. In die context is het begrijpelijk dat het Europees Parlement naar het Europese Hof stapt om wat er in Hongarije gebeurt.” Met een ironische glimlach: “De fundamentele zwakte van Europa is dat we onenigheid niet meer met geweld oplossen”.

Syrië:

Donner: Daar ga ik nu geen mening over geven.

Lees ook in Annual Report 2016-2017 van IFUD of Human Rights blz 829-864 over Donner (Schiphol drama en Schiedammer parkmoord)

https://archive.org/details/ANNUALREPORTIFUDOfHumanRights20162017

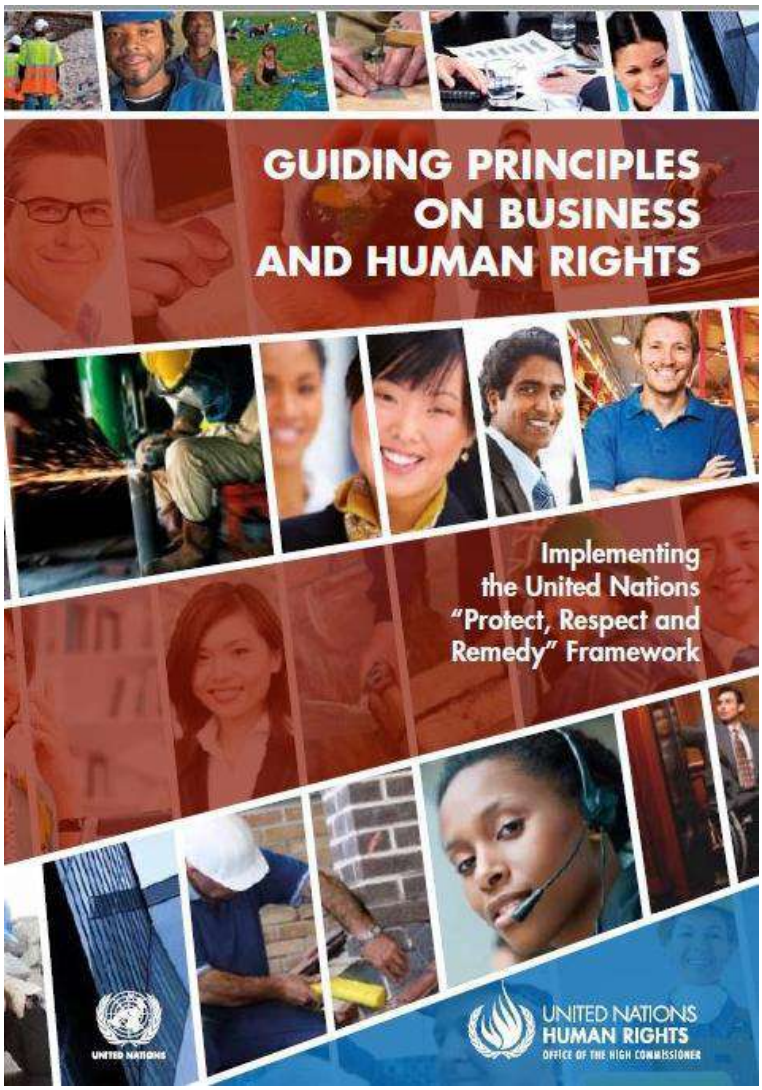

Nederland bevordert de eerbiediging van mensenrechten door het bedrijfsleven. Doel is mensenrechtenschendingen door bedrijven, rechtstreeks of in productieketens te voorkomen. In deze brief zet het kabinet uiteen wat het bestaand beleid is, wat de consultaties over het Ruggie-beleidskader hebben opgeleverd en welke aanvullende stappen worden gezet. Voorop staat dat bedrijven een eigen maatschappelijke verantwoordelijkheid hebben om in het buitenland dezelfde mensenrechtennormen te hanteren als in Nederland. Professor John Ruggie presenteerde in 2008 als VN Speciaal Vertegenwoordiger bedrijfsleven en mensenrechten het *Protect, Respect and Remedy*-beleidskader voor de verhouding tussen bedrijfsleven en mensenrechten. Het beleidskader mondde in 2011 uit in de *United Nations Guiding Principles on Business and Human Rights* (*UN Guiding Principles*). Deze principes zijn in juni 2011 unaniem door de VN-Mensenrechtenraad.

Bron: Ministerie van Buitenlandse Zaken

blikopnieuws.nl
woensdag, 30. september 2015

'ING beschuldigd van betrokkenheid bij witwassen en belastingfraude'

Foto: Archief EHF

Amsterdam
Een financier uit Amsterdam heeft aangifte gedaan tegen ING omdat de bank via zijn bedrijf honderden witwastransacties mogelijk zou hebben gemaakt.
De bank zou niets hebben gedaan om het verdachte geldverkeer tegen te gaan, ondanks een 'ernstig vermoeden van betrokkenheid bij witwassen en belastingfraude'. Dit schrijft de Volkskrant woensdag.

Het gaat om de 71-jarige financier Sam van Doorn die met oud-compagnon Erwin de Ruiter een trustbedrijf runde. Deze ex-compagnon zou via dit gezamenlijke gerunde trustbedrijf grote sommen geld naar belasting paradijzen hebben weggesluisd. Volgens Van Doorn is er op die manier 123 miljoen euro witgewassen. Sam van Doorn is ervan overtuigd dat ING op de hoogte was van het witwassen.

Volgens de advocaat van Van Doorn, Robert Hein Broekhuijsen is de ING transacties is blijven uitvoeren terwijl de bank genoeg gegevens had om 'een ernstig vermoeden van betrokkenheid bij witwassen en belastingfraude' te hebben.

ING bank

De ING Bank heeft jarenlang willens en wetens verzuimd te controleren op witwassen van crimineel geld.Toch komt er geen strafvervolging van de bank of personeelsleden; de zaak is geschikt voor 775 miljoen euro. Zo lijkt ING makkelijk weg te komen.

Bron: trouw.nl

Jarenlang konden criminelen ongestoord hun geld via Nederlandse ING-rekeningen laten lopen omdat de bank zijn controlemechanismen niet op orde had. En hoewel de verantwoordelijke hoofdofficier van het Openbaar Ministerie (OM) in een interview met NRC uitlegde dat deze schikking „zonder twijfel effectiever” is dan een rechtszaak, lijkt lang niet iedereen het daarmee eens.

Bron: tweakers

P E R S B E R I C H T

Lakeman wil dat Openbaar Ministerie ING-topman Hamers vervolgt

Bussum, 10 september 2018 – Voorzitter Pieter Lakeman van Stichting Onderzoek Bedrijfs Informatie SOBI wil dat het Openbaar Ministerie ING-topman Ralph Hamers strafrechtelijk gaat vervolgen. Het OM besloot om ING een boete van 775 miljoen euro op te leggen en af te zien van vervolging van leidinggevenden. Lakeman noemt dat besluit onjuist en onbegrijpelijk en voorziet 'een gevaarlijke verstoring van het maatschappelijk leven, het publieke debat en het financiële stelsel' als verantwoordelijke leidinggevenden vrijuit gaan. Hij vraagt het Gerechtshof in Amsterdam het OM te bevelen Hamers alsnog te vervolgen.

In een brief aan het Amsterdamse gerechtshof stelt SOBI-voorzitter Lakeman dat hij Hamers beschouwt als 'feitelijke leidinggever aan de door ING Bank verrichte verboden gedragingen', ook volgens de normen van de Hoge Raad die het OM blijkens haar eigen verslag kent. De verboden gedragingen betroffen onder meer het niet op orde brengen van het compliance-apparaat en het negeren van waarschuwingen van de Nederlandse Bank en de Europese Centrale Bank. Het systeem dat ING hanteerde om mogelijke misstanden te monitoren was bewust ingesteld op maximaal drie gevallen per dag.

ING investeerde willens en wetens onvoldoende in compliance-deskundigen. De vennootschap maakte mede daardoor jaarlijks 100 miljoen euro extra winst. De SOBI-voorzitter vindt het onacceptabel dat het OM de in de periode 2010-2016 gepleegde strafbare feiten nu alleen toerekent aan de ING als geheel: *"Het OM voert als rechtvaardiging voor dit besluit aan dat het compliance-systeem binnen ING over drie niet of nauwelijks met elkaar samenwerkende deel-organisaties verdeeld zou zijn geweest en dat géén van die deel-organisaties verantwoordelijk was voor het geheel. Als dat al zo is, vind ik het juist een extra argument om Hamers te vervolgen. Want het is de primaire taak van een fatsoenlijke Raad van Bestuur om de organisatie op het gebied van compliance zodanig in te richten dat die goed functioneert. Hamers heeft dat blijkbaar jarenlang achterwege gelaten."*

De SOBI-voorzitter rekent het de ING-topman zwaar aan dat hij waarschuwingen van toezichthouders stelselmatig in de wind heeft geslagen: *"Je denkt toch niet dat als nota bene de Europese Centrale Bank en de Nederlandse Bank herhaaldelijk hun zorgen uitspreken dat in een mail aan de koffiejuffrouw gebeurt? Zulke zaken worden op het hoogste niveau gedeeld dus daar heeft Hamers van geweten."*

SOBI vreest dat wanneer Hamers niet strafrechtelijk wordt vervolgd het in de toekomst vaker gaat gebeuren dat bestuurders die in de fout zijn gegaan 'zich als het ware op kosten van de aandeelhouders vrijkopen door akkoord te gaan met zeer hoge boetes voor de vennootschap waardoor het OM eerder bereid zal zijn af te zien van vervolging van de feitelijke leidinggevenden. Het zijn ook nu weer de onschuldige aandeelhouders die het gelag betalen, terwijl de leidinggevende daders volledig vrijuit gaan." SOBI en Lakeman zijn belanghebbenden bij strafvervolging omdat hun betalingsverkeer al jarenlang via ING Bank loopt.

Noot voor de redactie

Voor aanvullende informatie kunt u terecht bij SOBI-voorzitter Pieter Lakeman, telefoon 06-38150576 of lakeman@sobi.nl.

ING joins industry, unions, NGOs, government in fight to protect human rights

28 October 2016

ING today joined the Dutch Banking Association (NVB) together with other banks, unions, NGOs and the government in the Netherlands in a commitment to work together to improve human rights around the world.

A total of eight parties signed the covenant on international responsible business conduct, with 13 banks based in the Netherlands signing a declaration of adherence. The agreement aims to ensure that global corporate and project finance done by Netherlands-based banks protect and improve human rights in areas including labour practices, freedom to form labour unions, child labour and land rights.

This is a unique cooperation. Banks are in the rare position of being connected to sectors via our clients, and many, including ING, are already using this influence to address human

rights. At the same time, NGOs have access to the local context in countries where there may be human rights issues, and the government has a network of embassies that can establish contact with other governments.

The goal is for all parties to pool their knowledge and experience, learn from each other, and to identify human rights risks as well as actions that can mitigate them.

Positive change

Taking steps to address human rights isn't new for ING. We work to effect positive change in human rights through our involvement in organisations such as the Thun Group, the OECD Advisory Group and as part of the steering committee for the Equator Principles. We also have a human rights policy in our Environmental and Social Risk Framework, which is implemented in each of the 42 countries we're based in.

"At ING, every single corporate client and every single transaction is assessed, monitored and evaluated on potential social and environmental risk," said ING Bank Vice-Chairman Koos Timmermans.

"But It's not always simple for banks, as our involvement is indirect (through clients) and we're far away from the factories and other places where human rights may be violated. We expect this covenant to improve our knowledge and network, so we can ultimately make better decisions that will really help people."

Read more about ING and human rights in our human rights statement.

Duurzaam en betrokken

Maatschappelijk verantwoord ondernemen is voor de ING de gewoonste zaak van de wereld. Wij hebben oog voor onze planeet en al zijn bewoners. Dat is wel het minste wat we kunnen doen.

1. Wat doet de ING op het gebied van mvo?

Als grote Nederlandse bank hebben we een maatschappelijke functie en spelen we een belangrijke rol in het economisch verkeer. We zijn er voor alles en iedereen, of het nu gaat om een grote supermarktketen, een starter op de woningmarkt of de bakker op de hoek. Wij kunnen ons voorstellen dat het voor u als klant prettig is om te weten dat uw bank betrokken is, bij u en bij de samenleving. Onze mvo-activiteiten richten zich op vier thema's

- Toegankelijkheid voor iedereen
- Financiële betrouwbaarheid
- Duurzaam ondernemen
- Ontwikkeling van de jeugd

2. Is de ING toegankelijk voor iedereen?

Ja, iedere klant is welkom bij ons. Iedereen wil zijn geldzaken gemakkelijk en veilig kunnen regelen. Daarom is iedere klant voor ons gelijk: van jong tot oud, met of zonder diploma, rijk of minder rijk. ING is er voor iedereen. Dat merken miljoenen klanten elke dag weer.

De ING heeft kantoren, servicepunten en geldautomaten in heel Nederland, zodat we goed bereikbaar zijn. We zorgen ervoor dat uw dagelijkse bankzaken betaalbaar blijven. We spreken en schrijven duidelijke taal, zodat iedereen begrijpt wat we bedoelen.

Wij houden bovendien rekening met uw persoonlijke omstandigheden. Zo heeft de ING aangepaste geldautomaten en brailleafschriften voor slechtzienden en zijn onze kantoren toegankelijk voor mensen met een beperking. Ook bieden we hulp bij het gebruik van computers en internet.

3. Wat doet de ING om financiële zaken gemakkelijker te maken en klanten te helpen bij keuzes?

Wij begrijpen dat niet iedereen even goed thuis is in geldzaken. Bovendien leven we momenteel in economisch onzekere tijden. We denken daarom graag met onze klanten mee. Waar nodig helpen we ook hun financiële vaardigheden te verbeteren.

Iedereen heeft inzicht en overzicht nodig om financiële besluiten te nemen. Daarom blijven wij deze overzichten en inzichten voor onze klanten continu verbeteren. Wij doen dat op basis van uw suggesties, vragen en klachten. Wij geven online uitgebreide informatie over sparen, hypotheken en pensioenen. U krijgt belastingtips en online seminars over actuele financiële onderwerpen. Met de Hypotheek Stresstest en Afloswijzer bepaalt u welke stappen u kunt zetten om uw financiële situatie te verbeteren.

4. Wat doet de ING aan duurzaam ondernemen?

Bedrijven gebruiken leningen om toekomstplannen te realiseren. Dat leidt tot werkgelegenheid, sociale vooruitgang en economische groei. Daarom is het belangrijk om geld te kunnen lenen van een bank als dat nodig is. Dat is een van onze voornaamste taken en wij willen die rol op een verantwoorde manier spelen. Want net als veel van onze klanten willen wij geen schade aanrichten of problemen veroorzaken.

Uiteraard houd de ING zich aan de wet. Maar we willen ook voldoen aan de eisen die onze klanten en de samenleving stellen op het gebied van maatschappelijk verantwoord ondernemen. Dat betekent in ons geval dat we ons verre houden van

bijvoorbeeld bontproductie, commerciële walvisjacht, dierproeven voor cosmetische doeleinden, ontbossing van het tropisch regenwoud of controversiële wapens.

Wat we daarentegen wel doen, is het aanbieden van duurzame producten en diensten. Zo bieden wij Duurzaam Beleggen of het ING Groen Spaardeposito. Voor bedrijven hebben we sinds 1996 de voordelige Groenlening. Samen met andere bedrijven ontwikkelen we regelmatig duurzame acties voor bijvoorbeeld zonnepanelen en groene energie.

5. Is de ING bezig om de jeugd een goede financiële toekomst te bieden?

We voelen er verantwoordelijk voor om kinderen en jongeren met geld te leren omgaan. Want wij geloven in het spreekwoord ‘jong geleerd is oud gedaan’. Een goede basiskennis draagt bij aan financiële gezondheid op latere leeftijd.

ING geeft gastlessen via het zelf ontwikkelde lespakket ‘Geld en zo’ voor leerlingen van de middelbare school. Hier wordt dieper ingegaan op zaken als online shoppen, lenen en sparen. Verder werken we nauw samen met maatschappelijke partners op dit gebied zoals Nibud.

De ING is hoofdsponsor van het Nederlands Elftal en de KNVB. Door te investeren in jeugd en voetbal investeren we in de ontwikkeling van kinderen. Zo geven we in 2013 500 verenigingen voetbalmaterialen via Welpenvoetbal met als doel kinderen met meer plezier te laten voetballen.

Onze hulp stopt niet bij de landsgrenzen. Sinds 2005 investeren we samen met UNICEF in onderwijsprojecten. Samen met onze klanten en medewerkers willen we ervoor zorgen dat in 2015 één miljoen kinderen toegang heeft tot beter onderwijs, in een gezonde en veilige leefomgeving. Tegelijkertijd zijn we heel trots op het feit dat we al 800.000 kinderen mochten helpen.

Deel deze pagina

Mensenrechten

Conflict, instabiliteit, ontheemding, discriminatie, klimaatverandering – de wereld staat voor grote maatschappelijke uitdagingen op het gebied van menselijke ontwikkeling en mensenrechten. Deze kwesties roepen op tot wereldwijde inspanningen om een echt duurzame en welvarende toekomst te garanderen voor iedereen.

Mensenrechten zijn universeel. Dat betekent dat elk mens op deze wereld het verdient om met respect te worden behandeld en dat ieders belangen gelijk zijn. Overheden hebben de plicht om burgers te beschermen tegen schending van de mensenrechten. Maar ook bedrijven krijgen steeds meer oog voor hun morele, juridische en commerciële verantwoordelijkheden. De OESO-richtlijnen voor multinationale ondernemingen en de Richtlijnen voor bedrijfsleven en mensenrechten van de VN vormen hierbij het uitgangspunt voor bedrijven.

Aan de ene kant kunnen bedrijven de mensenrechten belemmeren, zoals blijkt uit rapportages vanuit de hele wereld over onveilige werkomstandigheden, de uitbuiting van arbeidsmigranten en de schade aan gemeenschappen. Aan de andere kant kunnen bedrijven de mensenrechten ook bevorderen door fatsoenlijk werk aan te bieden, bij te dragen aan betere leefomstandigheden, de rechten van kinderen te beschermen en door op een verantwoorde manier goederen in te kopen.

Als bank leveren we een aanzienlijke bijdrage aan de mensenrechten, als financier, werkgever, belastingbetaler en door vooruitgang en welvaart te bevorderen. Onze invloed is voelbaar op verschillende niveaus:

• op de werkplek;

• in de productieketen;

• in de manier waarop we zaken doen en met wie;

• door samenwerking en kennisuitwisseling.

Zie onze Mensenrechtenverklaring (Engels) voor meer informatie.

- Overige standpunten

Publicaties mensenrechten

- ING publishes Human Rights report (Engels)
- ING's reactie op het Eerlijke Bankwijzer rapport Leefbaar Loon

Meer informatie

- Human rights (Engels)
- Our stance (Engels)
- ESR Framework (PDF in Engels)
- Newsroom Sustainability (Engels)

ING (voorheen Postbank) zond CD “Hitler’s Inferno” retour

POSTBANK

Kantoor Leeuwarden

Postbus 99960
8900 GA Leeuwarden
Telefoon (058) 295 91 11
Postbank N.V., gevestigd te Amsterdam,
handelsregister Amsterdam,
nummer 184.000

AUDIO RARITIES
De heer J.P. van den Wittenboer
Postbus 324
5660 AH GELDROP

datum	ons kenmerk	telefoon	behandeld door
17 september 1997	7745005	(058)2952555	Dsect

onderwerp
CD-Rom

Geachte heer Van Den Wittenboer,

Onlangs deed u ons, na opening van een zakelijke Postbankrekening een CD uit uw assortiment toekomen.

Omdat de Postbank N.V. het beleid voert geen relatiegeschenken aan te nemen, doen wij u hierbij de bewuste CD retour.

Hoogachtend,
Postbank N.V.

mw. drs. M. van der Zwaag
Directeur kantoor Leeuwarden

AKT 36 A LW (10.95)

ING investeringen in kernwapenindustrie

De ING-leeuw die een kruisraket wegtrapt, dat beeld werd maandagavond geprojecteerd op het ING-hoofdkantoor in Amsterdam. Dinsdagochtend wordt iedereen die het gebouw in wil met een geigerteller op nucleaire straling getest. Zo begint PAX een campagne om ING te laten stoppen met investeringen in kernwapenproducenten.

Met €756 miljoen aan investeringen is ING de grootste Nederlandse investeerder in dergelijke bedrijven.

Bron:

paxvoorvrede.nl

15-10-2018

Witwasaffaire ING: Waarom is Ralph Hamers hier niet?

HOORZITTING

Nieuwe inzichten leverde de hoorzitting over de schikking van de grote witwasaffaire bij ING woensdag niet op. ING-bestuursvoorzitter Ralph Hamers en president-commissaris Hans Wijers die waren er niet, wel aanwezig was Steven van Rijswijk, sinds vorig jaar directeur risicobeheer. De topman van ING was door de Kamer niet uitgenodigd voor deze hoorzitting. OM-baas Gerrit van der Burg legde de Kamer nog maar eens uit dat een schikking het meest effectief werd gevonden.

Bron:volkskrant.nl
Wilco Dekker en Pieter Hotse Smit
17 oktober 2018

NOS / Nieuwsuur
06-09-2018
Oud-president Hoge Raad Geert Corstens

https://archive.org/details/INGOpHetMatje

Bankiers staan boven de wet: ING top gaat vrijuit na witwasschandaal

DOOR JDREPORT · 8 DECEMBER 2018

De topbankiers van witwasbank ING worden niet persoonlijk vervolgd. De schikking van 775 miljoen euro die de bank in september 2018 trof met het Openbaar Ministerie wordt voldoende geacht. Niemand aan de top van ING is verantwoordelijk. Niemand hoeft op te stappen, of ontslagen te worden. De Nederlandsche Bank '*kon het bestuur van de financiële instelling nog wel toetsen als er sprake is van een redelijke aanleiding*'.Dat dit nu niet gebeurt is opnieuw een signaal naar de buitenwereld toe. Bankiers staan boven de wet.

Bron: jdreport.com

8 december 2018

ING-bestuurder Hamers:

Mij een loonsverhoging geven was een inschattingsfout,

Trouw 13 december 2018…

Oud-premier Ruud Lubbers (78) overleden

NOS 14 februari 2018 Oud-premier Ruud Lubbers ANP

In zijn woonplaats Rotterdam is oud-premier Ruud Lubbers overleden. Hij was 78 jaar oud

19 mei 2004: De topman van de Verenigde Naties, Kofi Annan, roept Hoge Commissaris voor de Vluchtelingen, Ruud Lubbers, op het matje wegens aantijgingen van seksuele intimidatie. Hij zou een VN-medewerkster 'bij haar achterste' hebben gegrepen.

Bron: volkskrant.nl

20 februari 2005

(fragmenten media verkiezingen in Nederland 1994 en daarna Ruud Lubbers V.N.)

https://archive.org/details/RuudLubbers_20180215

Oud-premier Wim Kok is, 80 jaar oud op 20 oktober 2018 overleden.(bron: NOS)

kort fragment haven en bouwstakingen 1977,Rotterdam Coolsingel FNV Wim Kok (Beeld en geluid 2010), Ned2 2010

https://archive.org/details/KameleonWimKok_96

(nog meer georganiseerde misdaad in de bankensector)

Follow The Money over georganiseerde misdaad in krijtstreeppak’

Clipartstockphotos.com / Free Clipart

In heel Europa zijn landen jaren achtereen doelwit geweest van ‘bendes’ van bankiers, handelaren en hedgefondsen.Via ingenieuze constructies pleegden zij fraude met dividendbelasting. The CumEx-files een onderzoek hoe banken en brokers Europese belastingdiensten voor miljarden beroofden.

Bron: ftm.nl

2018

(more organised crime in the banking sector)

Follow The Money on organised crime in pinstripe suit'.

Clipartstockphotos.com / Free Clipart

Throughout Europe, countries have been the target of gangs of bankers, traders and hedge funds for years in a row, who committed dividend tax fraud through ingenious constructions. The CumEx-files is a study of how banks and brokers robbed European tax authorities of billions.

Source: ftm.nl

2018

Aangifte tegen Nederlandse banken en bedrijven om witwassen

De zakenman Bill Browder heeft aangifte gedaan tegen een aantal banken en bedrijven in Nederland die crimineel geld zouden hebben witgewassen.Het zou gaan om de banken ING, ABN Amro en Rabobank en om tientallen bedrijven. Het gaat om de zogeheten Magnitski-zaak.

Bron: rtlnieuws.nl

05-12-2018

ING Sollicitatiecode

Ter beperking van veiligheidsrisico's wordt doorgaans, aan het einde van de sollicitatieprocedure een zogenaamde pre-employment screening uitgevoerd. Waarbij eerder door de sollicitant verstrekte gegevens opnieuw door ING kunnen worden gecontroleerd en aan de kandidaat wordt gevraagd een VOG (Verklaring Omtrent Gedrag) aan te leveren. Voor sommige functies is een aanvullend veiligheidsonderzoek vereist. Met een veiligheidsonderzoek wordt beoogd een inschatting te maken van de moraliteit en integriteit van betrokkene in relatie tot de te vervullen functie. Voor Balkenende – vermeende medepleger aan oorlogsmisdaden- werkzaam in de functie als commissaris bij ING, was een Verklaring Omtrent Gedrag niet nodig, het medeplegen aan oorlogsmisdaden blijkt kennelijk geen belemmering voor ING.

Conflicting political interests

As in many other industries , the link with politics is strong . And in weapon companies are even stronger than elsewhere . The Netherlands have been blowing a substantial party to the international arms trade . It is true that it is well away from superpowers Russia and the U.S. , the Netherlands are among the top ten largest . Human Rights are increasingly subordinate to exporters . Human Rights are becoming increasingly subordinate to the trade interests . Human Rights are merely used as a political instrument of the Dutch government to win new large projects of millions euro's .

Willem-Alexander, king of the 'ordinary Dutchman'

The royal couple helped in a housing complex where young status holders live ANP

WRITTEN BY

Piet van Asseldonk / Frank van Beek

SATURDAY MARCH 17- 2018

"A king who bakes pancakes for his subjects and Willem-Alexander did last weekend and a visit by the king to a caravan camp in Zeist".

Dictator Museveni together with King Willem-Alexander at the Palace

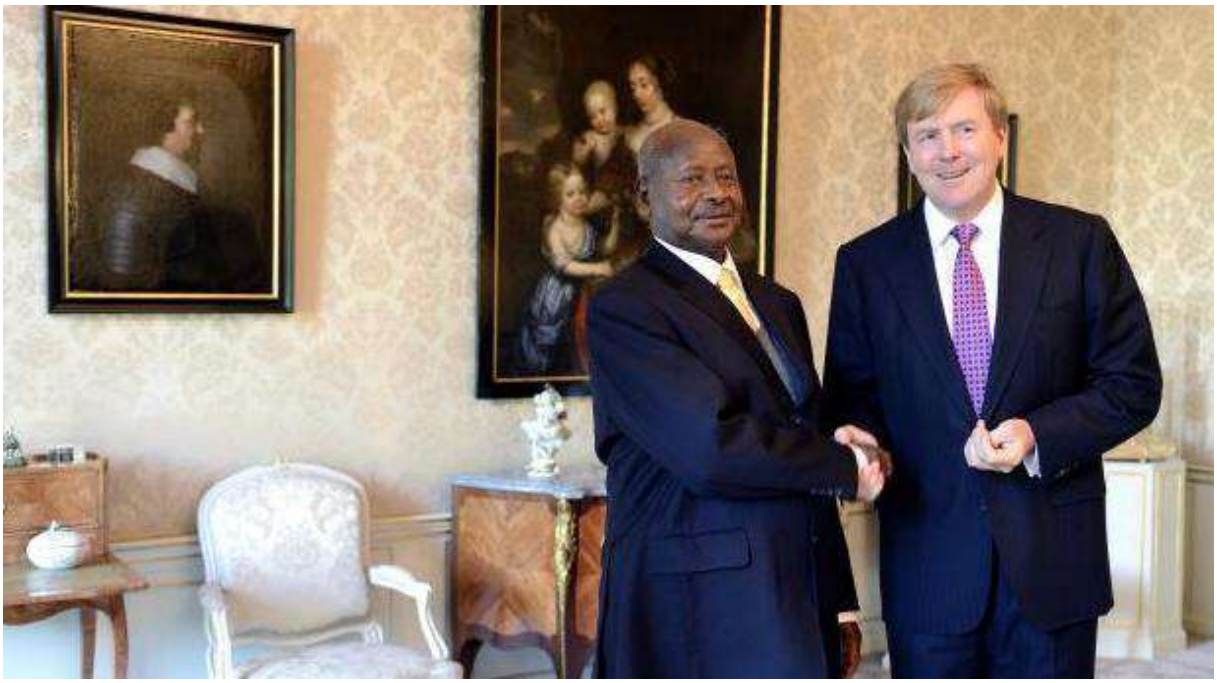

© ANP

King Willem-Alexander shakes hands with the president of Uganda at palace Huis ten Bosch. The president, Yoweri Kaguta Museveni, is on a working visit to the Netherlands to explore the possibilities for investments in the field of agriculture and shipbuilding in Uganda.

Source: rtlnieuws.nl

30 September 2013

King Willem-Alexander especially King of trade

(NOS, 27 April 2015 by Lizette Pellikaan) article

BANEN CARROUSEL

PETER KANNE 22 NOV 2017 WITH ARTICLE UNDER THE HEADLINE: "BESTUURLIJKE ELITE SCHIET ZICHZELF IN DE VOET" . THAT POLITICIANS HAVE SUBSTANTIVE KNOWLEDGE OF THE POLICY AREA, IN THE SECOND PLACE THEY WANT THEM TO HAVE ADMINISTRATIVE EXPERIENCE, BUT OF COURSE IT SHOULD NOT LEAD A LIFE OF ITS OWN FROM WHEN ULTIMATELY THE ORIGINAL OBJECTIVE IS NO LONGER THE GOAL, BUT HAS DEGENERATED INTO ONLY A POLITICAL CAROUSEL OF JOBS, BAUDET: A CARTEL, A CLOSED WORLD, WHERE PEOPLE KEEP THEIR HANDS ABOVE EACH OTHER. REFER TO A SERIES OF REPORTS ENTITLED 'SHADOW POWER', VRIJ NEDERLAND AND NIEUWSUUR ARE INVESTIGATING LEFT-WING PARTIES THAT SHARE POWER AMONG THEMSELVES. "SCHADUWMACHT EN BANENCARROUSEL", AN ARTICLE BY NOS EN NIEUWSUUR ON 22 NOVEMBER 2017. POLITICIANS WHO GIVE EACH OTHER THE BEST JOBS. THOSE WHO END UP IN SENIOR POSITIONS IN THE BOARD OR THE BUSINESS COMMUNITY AND THUS DIVIDE THE POWER IN THE NETHERLANDS AMONG THEMSELVES. (JOOST BERKHOUT, UNIVERSITY OF AMSTERDAM RESEARCH)

SOURCE:
binnenlandsbestuur.nl

2017

BANEN CARROUSEL

Peter Kanne 22 nov 2017 met artikel onder de Kop*: "bestuurlijke elite schiet zichzelf in de voet"* . Dat politici inhoudelijk kennis hebben van het beleidsterrein, in de tweede plaats willen ze dat ze bestuurlijke ervaring hebben, maar het moet natuurlijk niet een eigen leven gaan leiden van wanneer uiteindelijk de oorspronkelijke doelstelling niet meer het doel is, maar is verworden tot alleen een politieke banencarrousel,.Baudet:een kartel, een gesloten wereld, waar men elkaar de handen boven het hoofd houdt. Verwijs naar een serie reportages onder de noemer 'Schaduwmacht', onderzoeken Vrij Nederland en Nieuwsuur.Linkse partijen die de macht onder elkaar verdelen. "Schaduwmacht en banencarrousel" een artikel van nos en nieuwsuur op 22 november 2017. Politici die elkaar de mooiste baantjes toeschuiven. Die in hoge posities in het bestuur of bedrijfsleven belanden en zo de macht in Nederland onderling verdelen. (Joost Berkhout, Universtiteit Amsterdam onderzoek)

Bron: binnenlandsbestuur.nl

2017

De Haagse banencarrousel draait goed…

Ab Klink in raad van bestuur VGZ

Oud-minister van Volksgezondheid Ab Klink (CDA) treedt toe tot de raad van bestuur van zorgverzekeraar VGZ. Dat heeft VGZ vrijdag bekendgemaakt.

Ab Klink was van 2007 tot 2010 minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport in het kabinet-Balkenende IV.

Bron: rtlnieuws.nl

25 oktober 2013

De banencarrousel van de overheid

Hennis-Plasschaert (VVD) verlaat de Tweede Kamer om VN-missie in Irak te leiden.

Bron:
trouw.nl

1 september 2018

Onderzoek

In opdracht van Vrij Nederland en Nieuwsuur onderzocht de Universiteit van Amsterdam alle banen van Tweede Kamerleden sinds 1945. Waar hebben ze gewerkt voor ze parlementariër werden, en welke banen kregen ze daarna?

Bron:
Vrij Nederland / vn.nl
Thijs Broer
20 november 2017

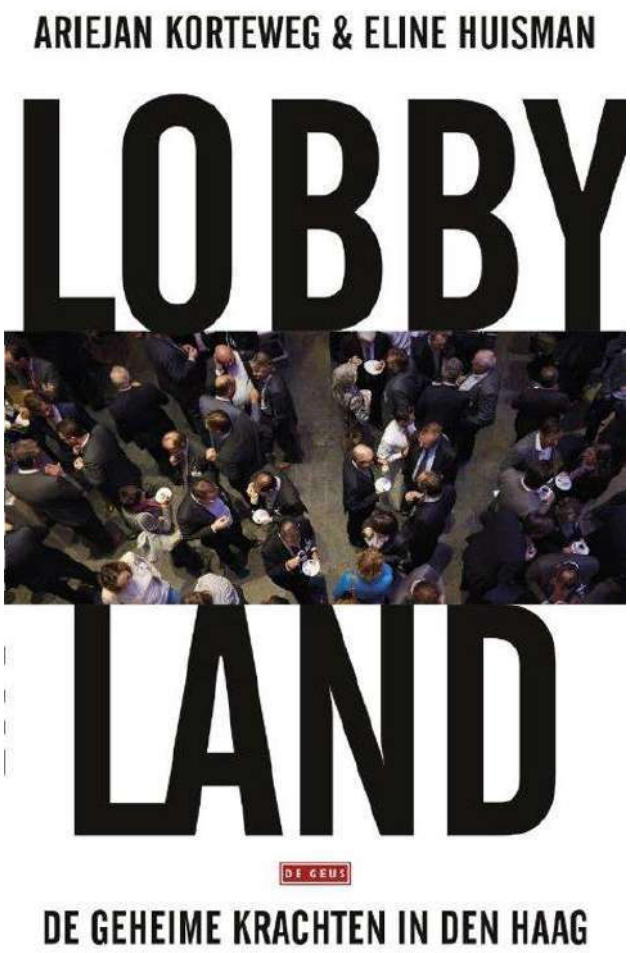

Auteur: Ariejan Korteweg Eline Huisman
Uitgever: de Geus

- Nederlands
- 1e druk
- 9789044538106
- november 2016
- Paperback
- 256 pagina's

(bol.com)

Vrij Nederland 2018
Weekbladpersgroep BV, Amsterdam

Onder de titel ‘Schaduwmacht’ onderzochten Vrij Nederland en Nieuwsuur in 2018 de werking van de democratie. De onderzoekers bogen zich o.a. over onderwerpen als de Haagse banencarrousel en lobbyclubs rond het Binnenhof.

Lobbying in Europe

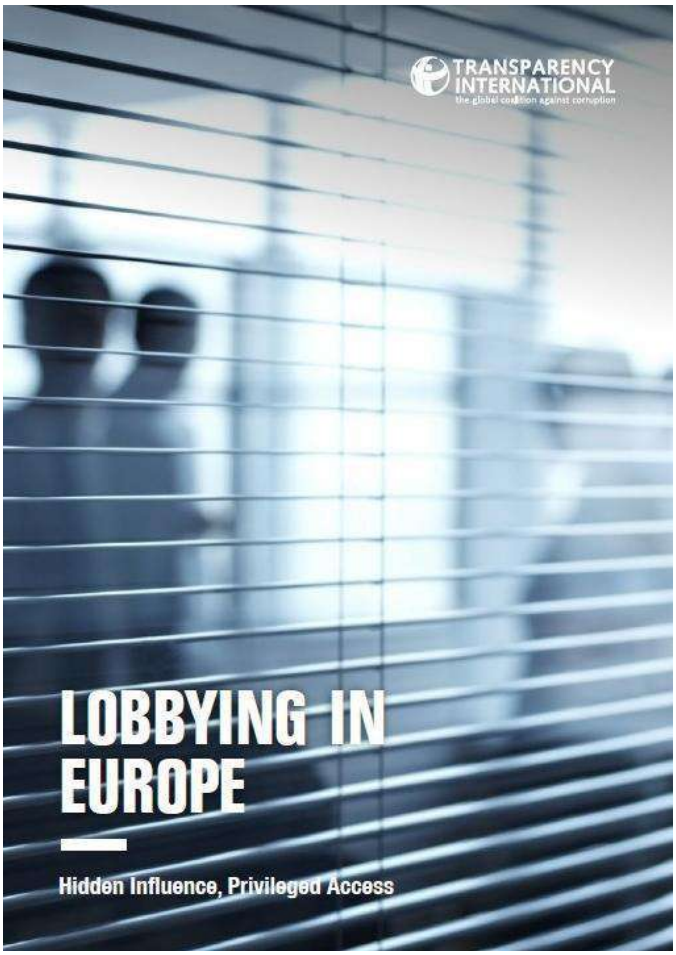

Tranparency International 2015

This report examines the practice of lobbying and the attempts to regulate it in 19 European countries and within the three core EU institutions. It comes at a time when public trust in government is at an all-time low and the practice of lobbying is widely associated with secrecy and unfair advantage. It also comes at a moment when an increasing number of governments in Europe are promising to tackle the problem of undue influence in politics, and the need for good government is particularly pressing given the range of economic, social and political challenges currently faced by European countries and EU institutions.

Lobbyen in Europa

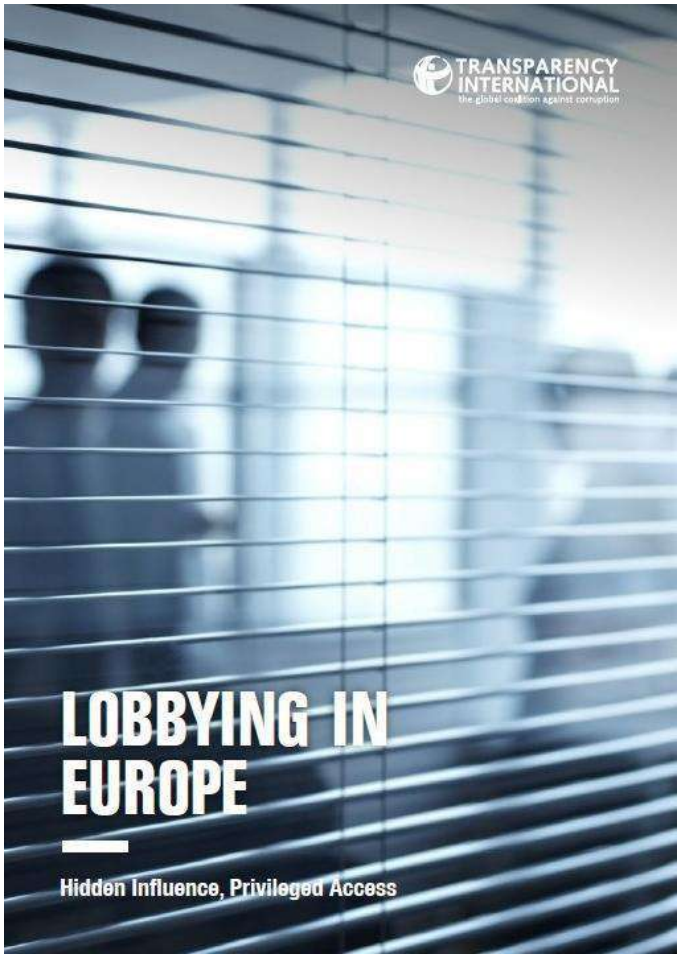

Transparanrency International 2015

Dit rapport onderzoekt de praktijk van lobbyen en de pogingen om het te reguleren in 19 Europese landen en binnen de drie kerninstellingen van de EU. Het komt op een moment dat wanneer het vertrouwen van het publiek in de overheid op een historisch dieptepunt staat en de praktijk van lobbyen wijd en zijd geassocieerd is met geheimhouding en verkrijgen oneerlijk voordeel. Het komt ook op een bepaald moment dat een toenemend aantal regeringen in Europa belooft het probleem aan te pakken en de ongepaste beïnvloeding in de politiek, en de behoefte aan goed bestuur met name in het licht van de economische, sociale en politieke uitdagingen die zich aandienen in de Europese landen en de instellingen van de EU worden die hiermee momenteel geconfronteerd worden.

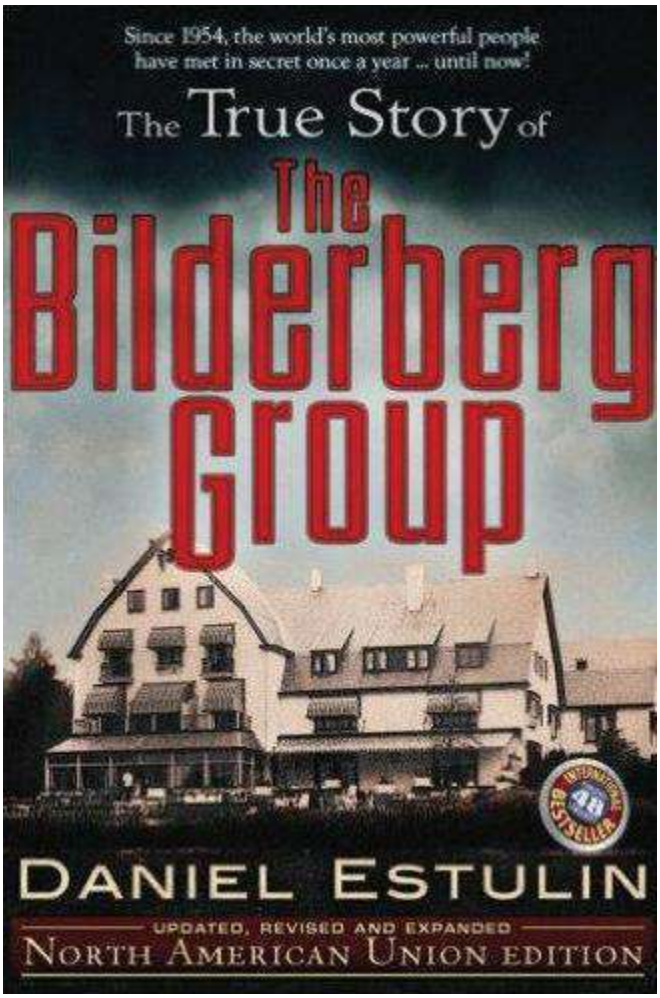

Auteur: Daniel Estulin

taal: engels
januari 2017
ISBN10: 1634240871
ISBN13: 9781634240871

https://archive.org/details/Bilderbergconferentie_201810

2018 BILDERBERG MEETING

Turin, Italy 7-10 June 2018

CHAIRMAN STEERING COMMITTEE

Castries, Henri de (FRA), *Chairman, Institut Montaigne*

PARTICIPANTS

Achleitner, Paul M. (DEU), *Chairman Supervisory Board, Deutsche Bank AG; Treasurer, Foundation Bilderberg Meetings*

Agius, Marcus (GBR), *Chairman, PA Consulting Group*

Alesina, Alberto (ITA), *Nathaniel Ropes Professor of Economics, Harvard University*

Altman, Roger C. (USA), *Founder and Senior Chairman, Evercore*

Amorim, Paula (PRT), *Chairman, Américo Amorim Group*

Anglade, Dominique (CAN), *Deputy Premier of Quebec; Minister of Economy, Science and Innovation*

Applebaum, Anne (POL), *Columnist, Washington Post; Professor of Practice, London School of Economics*

Azoulay, Audrey (INT), *Director-General, UNESCO*

Baker, James H. (USA), *Director, Office of Net Assessment, Office of the Secretary of Defense*

Barbizet, Patricia (FRA), *President, Temaris & Associés*

Barroso, José M. Durão (PRT), *Chairman, Goldman Sachs International; Former President, European Commission*

Beerli, Christine (CHE), *Former Vice-President, International Committee of the Red Cross*

Berx, Cathy (BEL), *Governor, Province of Antwerp*

Beurden, Ben van (NLD), *CEO, Royal Dutch Shell plc*

Blanquer, Jean-Michel (FRA), *Minister of National Education, Youth and Community Life*

Botín, Ana P. (ESP), *Group Executive Chairman, Banco Santander*

Bouverot, Anne (FRA), *Board Member; Former CEO, Morpho*

Brandtzæg, Svein Richard (NOR), *President and CEO, Norsk Hydro ASA*

Brende, Børge (INT), *President, World Economic Forum*

Brennan, Eamonn (IRL), *Director General, Eurocontrol*

Brnabic, Ana (SRB), *Prime Minister*

Burns, William J. (USA), *President, Carnegie Endowment for International Peace*

Burwell, Sylvia M. (USA), *President, American University*

Caracciolo, Lucio (ITA), *Editor-in-Chief, Limes*

Carney, Mark J. (GBR), *Governor, Bank of England*

Castries, Henri de (FRA), *Chairman, Institut Montaigne; Chairman, Steering Committee Bilderberg Meetings*

Cattaneo, Elena (ITA), *Director, Laboratory of Stem Cell Biology, University of Milan*

Cazeneuve, Bernard (FRA), *Partner, August Debouzy; Former Prime Minister*

Cebrián, Juan Luis (ESP), *Executive Chairman, El País*

Champagne, François-Philippe (CAN), *Minister of International Trade*

Cohen, Jared (USA), *Founder and CEO, Jigsaw at Alphabet Inc.*

Colao, Vittorio (ITA), *CEO, Vodafone Group*

Cook, Charles (USA), *Political Analyst, The Cook Political Report*

Dagdeviren, Canan (TUR), *Assistant Professor, MIT Media Lab*

Donohoe, Paschal (IRL), *Minister for Finance, Public Expenditure and Reform*

Döpfner, Mathias (DEU), *Chairman and CEO, Axel Springer SE*

Ecker, Andrea (AUT), *Secretary General, Office Federal President of Austria*

Elkann, John (ITA), *Chairman, Fiat Chrysler Automobiles*

Émié, Bernard (FRA), *Director General, Ministry of the Armed Forces*

Enders, Thomas (DEU), *CEO, Airbus SE*

Fallows, James (USA), *Writer and Journalist*

Ferguson, Jr., Roger W. (USA), *President and CEO, TIAA*

Ferguson, Niall (USA), *Milbank Family Senior Fellow, Hoover Institution, Stanford University*

Fischer, Stanley (USA), *Former Vice-Chairman, Federal Reserve; Former Governor, Bank of Israel*

Gilvary, Brian (GBR), *Group CFO, BP plc*

Goldstein, Rebecca (USA), *Visiting Professor, New York University*

Gruber, Lilli (ITA), *Editor-in-Chief and Anchor "Otto e mezzo", La7 TV*

Hajdarowicz, Greg (POL), *Founder and President, Gremi International Sarl*

Halberstadt, Victor (NLD), *Professor of Economics, Leiden University; Chairman Foundation Bilderberg Meetings*

Hassabis, Demis (GBR), *Co-Founder and CEO, DeepMind*

Hedegaard, Connie (DNK), *Chair, KR Foundation; Former European Commissioner*

Helgesen, Vidar (NOR), *Ambassador for the Ocean*

Herlin, Antti (FIN), *Chairman, KONE Corporation*

Hickenlooper, John (USA), *Governor of Colorado*

Hobson, Mellody (USA), *President, Ariel Investments LLC*

Hodgson, Christine (GBR), *Chairman, Capgemini UK plc*

Hoffman, Reid (USA), *Co-Founder, LinkedIn; Partner, Greylock Partners*

Horowitz, Michael C. (USA), *Professor of Political Science, University of Pennsylvania*

Hwang, Tim (USA), *Director, Harvard-MIT Ethics and Governance of AI Initiative*

Ischinger, Wolfgang (INT), *Chairman, Munich Security Conference*

Jacobs, Kenneth M. (USA), *Chairman and CEO, Lazard*

Kaag, Sigrid (NLD), *Minister for Foreign Trade and Development Cooperation*

Karp, Alex (USA), *CEO, Palantir Technologies*

Kissinger, Henry A. (USA), *Chairman, Kissinger Associates Inc.*

Knot, Klaas H.W. (NLD), *President, De Nederlandsche Bank*

Koç, Ömer M. (TUR), *Chairman, Koç Holding A.S.*

Köcher, Renate (DEU), *Managing Director, Allensbach Institute for Public Opinion Research*

Kotkin, Stephen (USA), *Professor in History and International Affairs, Princeton University*

Kragic, Danica (SWE), *Professor, School of Computer Science and Communication, KTH*

Kravis, Henry R. (USA), *Co-Chairman and Co-CEO, KKR*

Kravis, Marie-Josée (USA), *Senior Fellow, Hudson Institute; President, American Friends of Bilderberg*

Kudelski, André (CHE), *Chairman and CEO, Kudelski Group*

Lepomäki, Elina (FIN), *MP, National Coalition Party*

Leyen, Ursula von der (DEU), *Federal Minster of Defence*

Leysen, Thomas (BEL), *Chairman, KBC Group*

Makan, Divesh (USA), *CEO, ICONIQ Capital*

Massolo, Giampiero (ITA), *Chairman, Fincantieri Spa.; President, ISPI*

Mazzucato, Mariana (ITA), *Professor in the Economics of Innovation and Public Value, University College London*

Mead, Walter Russell (USA), *Distinguished Fellow, Hudson Institute*

Michel, Charles (BEL), *Prime Minister*

Micklethwait, John (USA), *Editor-in-Chief, Bloomberg LP*

Minton Beddoes, Zanny (GBR), *Editor-in-Chief, The Economist*

Mitsotakis, Kyriakos (GRC), *President, New Democracy Party*

Mota, Isabel (PRT), *President, Calouste Gulbenkian Foundation*

Moyo, Dambisa F. (USA), *Global Economist and Author*

Mundie, Craig J. (USA), *President, Mundie & Associates*

Neven, Hartmut (USA), *Director of Engineering, Google Inc.*

Noonan, Peggy (USA), *Author and Columnist, The Wall Street Journal*

Oettinger, Günther H. (INT), *Commissioner for Budget & Human Resources, European Commission*

O'Leary, Michael (IRL), *CEO, Ryanair D.A.C.*

O'Neill, Onora (GBR), *Emeritus Honorary Professor in Philosophy, University of Cambridge*

Osborne, George (GBR), *Editor, London Evening Standard*

Özkan, Behlül (TUR), *Associate Professor in International Relations, Marmara University*

Papalexopoulos, Dimitri (GRC), *CEO, Titan Cement Company S.A.*

Parolin, H.E. Pietro (VAT), *Cardinal and Secretary of State*

Patino, Bruno (FRA), *Chief Content Officer, Arte France TV*

Petraeus, David H. (USA), *Chairman, KKR Global Institute*

Pichette, Patrick (CAN), *General Partner, iNovia Capital*

Pouyanné, Patrick (FRA), *Chairman and CEO, Total S.A.*

Pring, Benjamin (USA), *Co-Founder and Managing Director, Center for the Future of Work*

Rankka, Maria (SWE), *CEO, Stockholm Chamber of Commerce*

Ratas, Jüri (EST), *Prime Minister*

Rendi-Wagner, Pamela (AUT), *MP (SPÖ); Former Minister of Health*

Rivera Díaz, Albert (ESP), *President, Ciudadanos Party*

Rossi, Salvatore (ITA), *Senior Deputy Governor, Bank of Italy*

Rubesa, Baiba A. (LVA), *CEO, RB Rail AS*

Rubin, Robert E. (USA), *Co-Chairman Emeritus, Council on Foreign Relations; Former Treasury Secretary*

Rudd, Amber (GBR), *MP; Former Secretary of State, Home Department*

Rutte, Mark (NLD), *Prime Minister*

Sabia, Michael (CAN), *President and CEO, Caisse de dépôt et placement du Québec*

Sadjadpour, Karim (USA), *Senior Fellow, Carnegie Endowment for International Peace*

Sáenz de Santamaría, Soraya (ESP), *Deputy Prime Minister*

Sawers, John (GBR), *Chairman and Partner, Macro Advisory Partners*

Schadlow, Nadia (USA), *Former Deputy National Security Advisor for Strategy*

Schneider-Ammann, Johann N. (CHE), *Federal Councillor*

Scholten, Rudolf (AUT), *President, Bruno Kreisky Forum for International Dialogue*

Sikorski, Radoslaw (POL), *Senior Fellow, Harvard University; Former Minister of Foreign Affairs, Poland*

Simsek, Mehmet (TUR), *Deputy Prime Minister*

Skartveit, Hanne (NOR), *Political Editor, Verdens Gang*

Stoltenberg, Jens (INT), *Secretary General, NATO*

Summers, Lawrence H. (USA), *Charles W. Eliot University Professor, Harvard University*

Thiel, Peter (USA), *President, Thiel Capital*

Topsøe, Jakob Haldor (DNK), *Chairman, Haldor Topsøe Holding A/S*

Turpin, Matthew (USA), *Director for China, National Security Council*

Wahlroos, Björn (FIN), *Chairman, Sampo Group, Nordea Bank, UPM-Kymmene Corporation*

Wallenberg, Marcus (SWE), *Chairman, Skandinaviska Enskilda Banken AB*

Woods, Ngaire (GBR), *Dean, Blavatnik School of Government, Oxford University*

Yetkin, Murat (TUR), *Editor-in-chief, Hürriyet Daily News*

Zeiler, Gerhard (AUT), *President, Turner International*

Source: bilderbergmeetings.org

Naast de Bilderberg conferentie bestaan er nog talrijke lobbyorganisaties zoals b.v. de Europese Ronde Tafel een invloedrijke lobbyclub van industriëlen in Brussel, en het Wereld Economisch Forum in Davos, en niet te vergeten in Amerika AIPAC de machtige Israël-lobby.

Besides the Bilderberg conference, there are many other lobby organizations such as the European Round Table, an influential lobby club of industrialists in Brussels, and the World Economic Forum in Davos, not forget in America AIPAC, the powerful Israel lobby.

Dutch government invests in human rights

News item | 28-05-2018 | 13:47

The Netherlands is known as a place where people can be themselves, but unfortunately, there are many countries in the world where such freedoms cannot be taken for granted. ‘Human rights are fundamental rights. They apply to everyone,’ foreign minister Stef Blok said recently. ‘This is why the government is investing an additional €36.2 million in this area over the next four years.’

One of the themes covered in the Netherlands’ annual Human Rights Report is the situation in Syria. ‘To secure and examine evidence of the horrendous crimes being committed in Syria, we are earmarking an extra €2.5 million for the International, Impartial and Independent Mechanism (IIIM), an information database on Syria.’ The minister made this announcement today at the UN Security Council. He was there to attend a session on the importance of international law, including human rights obligations. The Netherlands was one of the initiators of the database.

‘But Syria isn’t the only place in the world where human rights are in jeopardy,’ the minister noted. The Netherlands is committed to greater observance of human rights, particularly for three vulnerable groups: religious minorities (including Christians), LGBTI people and journalists. The Netherlands was the co-organiser of the first regional conference on freedom of religion in Armenia in 2017. ‘We advocate freedom of religion and belief and thus a better position for Christians,’ Mr Blok said.

In addition, embassies and the business community have joined forces in the Workplace Pride network to achieve equality in the workplace. The Netherlands will also continue to seek to form partnerships with other countries (for example through UNESCO), so that journalists can do their work without fear of intimidation, violence or even death.

‘The Netherlands will continue to promote respect for human rights for all, at every opportunity and in every possible way,’ Mr Blok concluded.

Source: Dutch Ministry of Foreign Affairs

Nederlandse overheid investeert in mensenrechten

Nieuwsbericht | 28-05-2018 | 13:47

Nederland staat bekend als een plek waar mensen zichzelf kunnen zijn, maar helaas zijn er veel landen in de wereld waar dergelijke vrijheden niet vanzelfsprekend zijn. Mensenrechten zijn fundamentele rechten. Ze gelden voor iedereen', zei minister van Buitenlandse Zaken Stef Blok onlangs. Daarom investeert de overheid de komende vier jaar 36,2 miljoen euro extra op dit gebied.

Een van de thema's in het Nederlandse jaarverslag over de mensenrechten is de situatie in Syrië. Om het bewijs van de gruwelijke misdaden die in Syrië worden gepleegd te verzamelen en te onderzoeken, reserveren we 2,5 miljoen euro extra voor het International, Impartial and Independent Mechanism (IIIM), een informatiebank over Syrië. De minister heeft deze aankondiging vandaag gedaan in de VN-Veiligheidsraad. Hij was aanwezig om een zitting bij te wonen over het belang van het internationaal recht, met inbegrip van de verplichtingen op het gebied van de mensenrechten. Nederland was een van de initiatiefnemers van de databank.

Maar Syrië is niet de enige plaats in de wereld waar de mensenrechten in gevaar zijn", aldus de minister. Nederland zet zich in voor een betere naleving van de mensenrechten, met name voor drie kwetsbare groepen: religieuze minderheden (waaronder christenen), LGBTI's en journalisten. Nederland was mede-organisator van de eerste regionale conferentie over vrijheid van godsdienst in Armenië in 2017. Wij pleiten voor vrijheid van godsdienst en overtuiging en daarmee voor een betere positie voor christenen", aldus Blok.

Daarnaast hebben ambassades en het bedrijfsleven hun krachten gebundeld in het Workplace Pride netwerk om gelijkheid op de werkvloer te bereiken. Nederland zal ook blijven zoeken naar samenwerkingsverbanden met andere landen (bijvoorbeeld via UNESCO), zodat journalisten hun werk kunnen doen zonder angst voor intimidatie, geweld of zelfs de dood.

Nederland zal het respect voor de mensenrechten voor iedereen, bij elke gelegenheid en op elke mogelijke manier blijven bevorderen", aldus Blok.

Bron: Ministerie van Buitenlandse Zaken

Dutch TV NLA-program

The Dutch government has supported an armed group in Syria, who by the Dutch Public Prosecution Service has been classified as a terrorist organisation. ... (Non Lethal Assistance) program, a secret government program.

Nieuwsuur, NPO2
September 10- 2018

Minister possibly punishable

Criminal lawyer Geert-Jan Knoops reacts hard to the revelation of Trouw and 'Nieuwsuur' that the Netherlands has given material support to jihadist groups in Syria. According to Knoops, the Minister of Foreign Affairs, who is responsible for the NLA programme and the support for Jabhat al-Shamiya, may have committed a 'official offence'.
According to Knoops, the Constitution states that the Dutch government has the task of promoting and protecting the international legal order in 'the broadest sense of the word'. The Minister can therefore be prosecuted under criminal law if it appears that he was intentionally negligent, as was possibly the case.
Incidentally, criminal prosecution can only take place by royal decree or by order of the House of Representatives.

Source: trouw.nl
September 10 - 2018

Minister mogelijk strafbaar

Strafrechtadvocaat Geert-Jan Knoops reageert hard op de onthulling van Trouw en ‘Nieuwsuur’ dat Nederland materiële steun heeft gegeven aan jihadistische groepen in Syrië. Volgens Knoops heeft de minister van buitenlandse zaken, die verantwoordelijk is voor het NLA-programma en de steun aan Jabhat al-Shamiya, zich mogelijk schuldig gemaakt aan een ‘ambtsmisdrijf’.
Volgens Knoops staat in de Grondwet dat de Nederlandse regering als taak heeft de internationale rechtsorde te bevorderen en te beschermen in ‘de breedste zin van het woord’. De minister kan dus strafrechtelijk worden vervolgd als blijkt dat hij opzettelijk nalatig is geweest, zoals mogelijk het geval was.
Overigens kan er alleen strafvervolging plaatsvinden bij koninklijk besluit of in opdracht van de Tweede Kamer.

Bron: trouw.nl
10 september 2018

Dutch Government passed the international law advisor in case of interference in Syria

Ghassan Dahhan and Milena Holdert

11 September 2018

The government did not seek advice from its advisor under international law, André Nollkaemper, when deciding to support Syrian battle groups. He now says that the Netherlands may have acted in violation of international law. The authoritative international law expert Willibrord Davids is also surprised.

Source: trouw.nl

Nederlandse regering passeerde de adviseur volkenrecht bij inmenging in Syrië

Ghassan Dahhan en Milena Holdert

september 11- 2018

De regering heeft bij het besluit om Syrische strijdgroepen te steunen geen advies ingewonnen van haar volkenrechtelijk adviseur, André Nollkaemper. Die zegt nu dat Nederland mogelijk in strijd heeft gehandeld met het internationale recht. Ook de gezaghebbende volkenrechtdeskundige Willibrord Davids is verbaasd.

Bron: trouw.nl

Advisor in international law

Professor André Nollkaemper, advisor in international law

Nollkaemper, the Cabinet's current advisor under international law, also responded to the publications. This shows that until the beginning of this year the Netherlands had supported armed opposition groups in Syria with, among other things, pick up trucks and uniforms, which the groups used militarily in their struggle. International law aspects played a major role in the discussion about the political support that the then Balkenende cabinet gave to the American-British invasion of Iraq in 2003.

Source: nos.nl

Nieuwsuur

2018

Volkenrechtelijk adviseur

Professor André Nollkaemper, volkenrechtelijk adviseur

Ook Nollkaemper, de huidige volkenrechtelijk adviseur van het kabinet, reageert op de publicaties. Daaruit blijkt dat Nederland tot aan begin dit jaar gewapende oppositiegroepen in Syrië gesteund heeft met onder andere pick up-trucks en uniformen, die de groeperingen militair gebruiken in hun strijd. Volkenrechtelijke aspecten speelden een grote rol tijdens de discussie over de politieke steun die het toenmalige kabinet-Balkenende in 2003 gaf aan de Amerikaans-Britse inval in Irak.

Bron: nos.nl

Nieuwsuur

2018

De Nederlandse hulp aan Syrië was wel militair van aard

DEMOCRATIE
Ghassan Dahhan en Milena Holdert – 21 november 2018

Nederlandse hulpgoederen aan Syrische rebellen zijn wel degelijk militair ingezet. Minister Blok weersprak dit eerder.

De Nederlandse hulp aan Syrische opstandelingen was expliciet bedoeld voor de strijd, zo valt op te maken uit documenten die zijn opgevraagd door Trouw en Nieuwsuur. Dit staat in schril contrast met verklaringen van minister Stef Blok (buitenlandse zaken) in de Tweede Kamer, waar hij stelde dat de hulp ‘civiel van aard’ was. En de regering onthult informatie die eerder als staatsgeheim is bestempeld. De documenten zijn vrijgegeven na een beroep op de Wet openbaarheid van bestuur en werpen nieuw licht op de Nederlandse rol in de Syrische burgeroorlog. In september berichtten Trouw en Nieuwsuur al over het Nederlandse hulpprogramma aan Syrische strijdgroepen. Daaruit bleek dat sommige van die strijdgroepen mensenrechtenschendingen begingen en zelfs eerder als ‘terroristisch’ door het OM waren bestempeld. Nu blijkt dat vrijwel alle door Nederland geleverde goederen door de Syrische opstandelingen voor de militaire strijd zijn ingezet. Niet alleen zijn pick-uptrucks in aanvalsmissies gebruikt, ook leverde Nederland ‘tactische vesten’ voor wapens als de M-16 en AK-47. Verder hadden onschuldige spullen als voedselpakketten, generatoren en meubels militaire waarde: vooral om het moreel van de strijders op te vijzelen. Laptops werden gebruikt voor het selecteren van militaire doelwitten. Staatsgeheime informatie: In de vrijgegeven documenten blijkt bovendien onbedoeld staatsgeheime informatie te staan. Zo worden onder meer namen genoemd van de betrokken strijdgroepen, informatie waar Blok tot op heden over zweeg. Zo wordt nu ‘Levant Front’(Jabhat al-Shamiya) genoemd, een groepering die Trouw en Nieuwsuur eerder al noemden, maar Buitenlandse Zaken weigerde te bevestigen. Ook wordt in de documenten een nieuwe strijdgroep genoemd: Hama Rebels Gathering. Deze beweging was al in beeld bij Trouw en Nieuwsuur, maar werd vanwege gebrek aan bewijs niet genoemd in eerdere publicaties. Blok weigerde de namen van de betrokken groepen te noemen.

Bron: trouw.nl

Tweede Kamer debat (tekst)

https://archive.org/details/TKPlenaireVerslagen02102018https://archive.org/details/TKPlenaireVerslagen02102018

STATEMENT WILLIBRORD DAVIDS

Davids writes the following statement in a personal capacity.

(short summary)

In its report of the Iraq Research Commission on Decision-making, presented to the Prime Minister on 12 January 2010, page 273, it was recommended to restore the position of an advisor under international law within the Ministry of Foreign Affairs. By letter of 24 May 2011, the Minister of Foreign Affairs informed the President of the Lower House (32 500 V, no. 190) that he had appointed Prof. A. Nollkaemper. In view of these and other problems, it is at the very least remarkable that the Ministry of Foreign Affairs has not asked the independent advisor under international law for advice on this matter.

Source: nos.nl
Nieuwsuur
2018

VERKLARING WILLIBRORD DAVIDS

Davids schrijft onderstaande verklaring op persoonlijke titel.

(verkorte samenvatting)

In haar op 12 januari 2010 aan de minister-president aangeboden Rapport van de Commissie van Onderzoek Besluitvorming Irak is op blz. 273 aanbevolen om de positie van een volkenrechtelijk adviseur binnen het ministerie van Buitenlandse Zaken te herstellen. Bij brief van 24 mei 2011 heeft de Minister van Buitenlandse Zaken aan de Voorzitter van de Tweede Kamer (32 500 V, nr. 190) medegedeeld dat hij Prof. A. Nollkaemper heeft aangesteld. Gelet op deze en andere problemen is het op zijn minst opmerkelijk dat hierover vanuit het Ministerie van buitenlandse zaken geen verzoek aan de onafhankelijk volkenrechtelijk adviseur advies is gevraagd.

Bron: nos.nl
Nieuwsuur
2018

The Netherlands International humanitarian law

Carla del Ponte, former chief prosecutor of the International Criminal Tribunal for the former Yugoslavia and until last year a member of the UN Commission of Inquiry for Syria, is "shocked" that the Netherlands provided support to combat groups that were known to violate human rights. "All parties in the conflict commit crimes. The Netherlands knows that the opposition commits war crimes. Del Ponte reacts to the results of research by Trouw and Nieuwsuur on support for the Syrian armed opposition. From 2012 to 2017 she reported on behalf of the United Nations on war crimes and human rights violations in Syria.

Source: NOS-Nieuwsuur

September 12- 2018

Nederland volkenrecht

Carla del Ponte, voormalig hoofdaanklager van het Joegoslaviëtribunaal en tot vorig jaar lid van de VN-onderzoekscommissie voor Syrië, is "geschokt" dat Nederland steun leverde aan strijdgroepen waarvan bekend was dat zij mensenrechten schonden. "Alle partijen in het conflict plegen misdaden. Nederland weet dat de oppositie oorlogsmisdaden pleegt." Del Ponte reageert op de uitkomsten van onderzoek door *Trouw* en *Nieuwsuur*naar de steun aan de Syrische gewapende oppositie. Ze rapporteerde van 2012 tot 2017 namens de Verenigde Naties over oorlogsmisdaden en mensenrechtenschendingen in Syrië.

Bron: NOS- Nieuwsuur

12 september 2018-09-13

Journalist Jan Dijkgraaf- bericht aan Pieter Omtzigt…

COLUMN

BRIEFJE VAN JAN – Aan Pieter Omtzigt

Telkens werden jij en je CDA-collega Martijn van Helvert met een kluitje in het riet gestuurd

Door: ***Jan Dijkgraaf*** *, 7:01, 15 september 2018*

Beste Pieter,

Ik heb zin in het Tweede Kamerdebat met minister Blok over de steun van de Nederlandse regering aan ‘gematigde rebellen’ in Syrië, die toch niet zo gematigd bleken. Sterker: die kindsoldaten inzetten, burgers als menselijk schild gebruikten, die actief woonwijken vol burgers aanvielen, die samenwerkten met Al-Qaeda en meer van dat door Nieuwsuur en Trouw opgedoken fraais. Jij en je CDA-collega Martijn van Helvert hebben er tig keer vragen over gesteld aan de minister van Buitenlandse Zaken en telkens werden jullie met een kluitje in het riet gestuurd. Jij zelfs een keer door minister-president Rutte; het filmpje daarvan zette je deze week nog maar weer eens op Twitter.
Je retweette ook een tweet van je CDA-collega Martijn van Helvert. Die had een bericht gekregen van een Syrische man met de tekst “Daardoor is ook ons leven in Syrië verwoest en moesten we hier naartoe vluchten”. Daarop antwoordde Martijn van Helvert in Jeugdjournaaltaal: “Daar heb jij gelijk in. Dat is heel erg. En we hebben het de minister ook nog vooraf gezegd. En hij heeft het toch gedaan!” Gezien die tweet en jouw volgens mij instemmende retweet, vinden je CDAcollega Martijn van Helvert en jij blijkbaar dat de achtereenvolgende ministers van Buitenlandse Zaken (Timmermans, Koenders, Zijlstra, Blok) en misschien wel het hele kabinet mede schuldig zijn aan het verwoesten van levens in Syrië. Dat is nogal wat. Maar er komt voor die Syrische man gelukkig wel een heel klein beetje genoegdoening aan: de schuldigen komen er niet mee weg.
Want bovenaan jouw Twitter-timeline staat sinds 18 oktober 2017 niet voor niets in een vastgemaakte tweet: “Als Kamerlid controleer ik de regering. Is mijn grondwettelijke taak, zowel in de oppositie als in de coalitie.”
Dus de formeel verantwoordelijke minister Blok gaat dat debat niet overleven en misschien wel het hele VVD/CDA/D66/CU-kabinet niet. Toch? Je kiezers rekenen op je, Pieter. En misschien nog wel belangrijker: die meneer uit Syrië rekent op je.

Stel hen niet teleur!
Groet,
JanD

P.S. Heb je mijn nieuwsbrief al? Zit een gratis e-book bij voor later.

Bron: tpo.nl

Forum voor Democratie –FVD
Hoorzitting Syrië – 2018

Steun aan Syrische oppositie
27 september 2018Vaste commissie voor Buitenlandse Zaken, Algemene commissie voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking*Rondetafelgesprek / foto: F.v.D. Thierry Baudet*

Deze week was er in de Kamer een hoorzitting over de omstreden steun van de Nederlandse regering aan terroristische rebellengroepen in Syrië. Het kwam tijdens deze hoorzitting tot een fikse aanvaring tussen Thierry Baudet (FVD) en Tunahan Kuzu (DENK).

https://archive.org/details/HoorzitttingSyrie

Bron: F.v.D.
Plaatsing op facebook op 30 september 2018

Tweede Kamer, 7e vergadering

Dinsdag 2 oktober 2018

Aanvang14:00 uur

Sluiting23:47 uur

StatusOngecorrigeerd

Opening

Voorzitter: Arib

Aanwezig zijn 141 leden der Kamer, te weten:

Van Aalst, Aartsen, Agema, Alkaya, Amhaouch, Arib, Asscher, Azarkan, Azmani, Baudet, Becker, Beckerman, Beertema, Belhaj, Van den Berg, Bergkamp, Bisschop, Den Boer, Van den Bosch, Martin Bosma, Bosman, Bouali, Van Brenk, Bromet, Bruins, Bruins Slot, Buitenweg, Van Dam, Diertens, Tony van Dijck, Gijs van Dijk, Jasper van Dijk, Dijkhoff, Pia Dijkstra, Remco Dijkstra, Dik-Faber, Diks, Van Eijs, El Yassini, Ellemeet, Fritsma, Futselaar, Geluk-Poortvliet, Van Gent, Van Gerven, Geurts, De Graaf, Van der Graaf, Graus, De Groot, Groothuizen, Van Haersma Buma, Van Haga, Pieter Heerma, Helder, Hermans, Hiddema, Hijink, Van den Hul, Jetten, De Jong, Karabulut, Van Kent, Kerstens, Klaver, Koerhuis, Koopmans, Van Kooten-Arissen, Kops, Kröger, Krol, Kuik, Kuiken, Kuzu, Kwint, Laan-Geselschap, Laçin, De Lange, Van der Lee, Leijten, Van der Linde, Lodders, Maeijer, Marijnissen, Markuszower, Von Martels, Van Meenen, Middendorp, Van der Molen, Moorlag, Agnes Mulder, Anne Mulder, Edgar Mulder, Nijboer, Van Nispen, Van Ojik, Omtzigt, Van Oosten, Ouwehand, Özdil, Öztürk, Özütok, Paternotte, Pechtold, Peters, Van Raak, Van Raan, Raemakers, Renkema, Rog, Ronnes, Van Rooijen, De Roon, Arno Rutte, Sazias, Segers, Sienot, Sjoerdsma, Slootweg, Smeulders, Sneller, Snels, Van der Staaij, Stoffer, Tellegen, Tielen, Van Toorenburg, Veldman, Verhoeven, Voordewind, Aukje de Vries, Wassenberg, Van Weerdenburg, Westerveld, Weverling, Van Weyenberg, Wiersma, Wilders, Wörsdörfer, Van 't Wout en Yeşilgöz-Zegerius,

en de heer Blok, minister van Buitenlandse Zaken, de heer Dekker, minister voor Rechtsbescherming, de heer Grapperhaus, minister van Justitie en Veiligheid, en de heer Rutte, minister-president, minister van Algemene Zaken.

Nederlandse steun aan de gewapende oppositie in Syrië

Nederlandse steun aan de gewapende oppositie in Syrië

Aan de orde is het debat over Nederlandse steun aan de gewapende oppositie in Syrië.

De voorzitter:

Aan de orde is het debat over Nederlandse steun aan de gewapende oppositie in Syrië. Ik heet de minister van Buitenlandse Zaken van harte welkom. Ik geef de heer Omtzigt namens het CDA als eerste spreker het woord.

De heer Omtzigt (CDA):

Voorzitter. Nederland leverde van 2015 tot 2018 voor meer dan 25 miljoen steun aan de Syrische rebellen. Op 7 maart werd de huidige minister minister en op 7 april is het programma stopgezet. De CDA-fractie denkt dat hij daarmee het juiste besluit heeft genomen, maar we hebben wel vragen over wat er precies gebeurd is tijdens dit programma. Waarom is het programma stopgezet? Waarom is dat stopzetten pas maanden later aan de Kamer gemeld?

We hebben al jaren kritiek op dit programma. In 2015 stemden we tegen de start ervan. In 2013 vroegen we al een volkenrechtelijk advies over mogelijke steun aan rebellen in Syrië. Het is goed dat de minister aangeeft dat hij de berichtgeving serieus neemt. De zaak wordt

grondig onderzocht in samenwerking met Defensie en Justitie en Veiligheid. Voor een deel is de Kamer vertrouwelijk geïnformeerd. Is het onderzoek dat hij heeft gedaan na de aantijgingen bij Nieuwsuur en in Trouw, nu volledig afgerond? Welke zaken worden nog uitgezocht en wanneer krijgen wij de uitkomst daarvan?

We hebben op verzoek van de Kamer een brief gehad met een samenvatting van de volkenrechtelijke adviezen. We gaan ervan uit dat dat een getrouwe samenvatting is. We zouden eigenlijk aan de minister willen vragen of tijdens dit programma de volkenrechtelijke grenzen gehandhaafd zijn. Wat vindt de minister van de kritiek van de volkenrechtelijk adviseur dat het systeem niet gewerkt heeft zoals de heer Davids het bedacht had?

De minister zegt dat de opvatting van de volkenrechtelijk adviseur over niet-letale steun bekend was en verwijst naar het advies uit 2013. In dat advies stond ook een alinea over NLA. Vindt de minister dat de regering met het programma binnen dat advies is gebleven? Hoe beoordeelt de minister nu dat er in die tijd geen extern volkenrechtelijk advies is aangevraagd over dit programma?

Nieuwsuur bericht dat de Sultan Murad Brigade steun ontvangen heeft. De commandant bevestigt dat zij vanaf het midden van 2016 steun ontvingen.

Mevrouw **Karabulut** (SP):
Even op het vorige punt, het volkenrechtelijk advies. De minister heeft geweigerd een advies te vragen aan de extern volkenrechtelijk adviseur. Wij hebben hem wel gehoord. Hij zegt dat de steun op gespannen voet staat en mogelijk, naar grote waarschijnlijkheid, in strijd is met het internationaal recht. Datzelfde zegt Carla del Ponte van de Verenigde Naties. Althans zij zat bij de Verenigde Naties en zij heeft onderzoek gedaan naar die oorlogsmisdaden. Is de CDA-fractie van mening dat dat advies alsnog gevraagd moet worden zodat wij kunnen weten of dit in strijd is geweest met het internationaal recht?

De heer **Omtzigt** (CDA):
Ik wil graag van de regering horen waarop zij baseert of zij binnen het mandaat gebleven is of erbuiten. In het antwoord van de volkenrechtelijk adviseur was ik ook nog hogelijk verbaasd over één andere zaak, namelijk dat hij aangeeft dat bij zijn contractverlenging in maart 2015 — dat is precies een maand voordat dit speelt, maar de contractverlenging stond vast — zijn mogelijkheid tot spontaan advies uitbrengen ingetrokken is. Dat heb ik niet terug kunnen vinden in de Kamerstukken. Is dat nu wel zo wijs, vraag ik mij af vanuit de Kamer, want ik heb liever een advies vooraf dan achteraf. Aangezien vele zaken in hun aard vertrouwelijk zijn — aan welke groepen heb je steun verleend en waar is wat gebleven? — vraag ik de minister zelf om mij te vertellen en te overtuigen dat hij binnen het volkenrecht gehandeld heeft of niet. Waar dat niet gebeurd is, vraag ik hem om te vertellen waar dat dan niet gebeurd is.

Mevrouw **Karabulut** (SP):
Met de steun van de heer Omtzigt hebben wij aan de minister gevraagd om de interne juridische adviezen openbaar te maken. Dat heeft de minister geweigerd. Op het tweede punt deel ik het verzoek van de heer Omtzigt — zo vat ik het maar op — dat inderdaad het mandaat van de volkenrechtelijk adviseur aangepast zou moeten worden door de minister, zodat hij ongevraagd advies kan leveren, als dat is veranderd. Maar het laatste punt gaat over de inhoud. De volkenrechtelijk adviseur zei in het rondetafelgesprek: "We spreken hier dus niet over een hypothetische mogelijkheid, maar over een daadwerkelijke spanning, een

mogelijke strijd met het recht die is ontstaan door deze steun." Is de heer Omtzigt van mening dat we tot op de bodem moeten uitzoeken of het internationaal recht inderdaad geschonden is, ja of nee?

De heer **Omtzigt** (CDA):
Ik wil daar een helder antwoord op hebben. Professor Nollkaemper, die daar niet als volkenrechtelijk adviseur zat, maar natuurlijk wel die functie heeft, spreekt over die spanning, maar hij zei ook dat hij niet precies kon zeggen of het gebeurd was of niet omdat hij niet over het hele feitencomplex beschikte. Dat is eigenlijk wat hij daar zei. De regering kent het hele feitencomplex, het kader dat de heer Nollkaemper schetst en het kader van de interne juridische adviezen, die alleen zeiden "blijf bij niet-militaire goederen, civiele goederen". De regering moet mij overtuigen dat zij daarbinnen gebleven is.

De **voorzitter**:
Gaat u verder.

De heer **Omtzigt** (CDA):
Voorzitter. De Sultan Murad Brigade heeft steun ontvangen vanaf midden 2016. Dat zeggen ze tenminste zelf. Echter, toen de groep in februari 2016 een filmpje zette op zijn eigen YouTubekanaal, liet hij zien hoe hij de Koerdische woonwijk in Aleppo bombardeerde. In mei 2016 zegt Amnesty al: dat hebben zij gedaan. Even later zegt de commissie van Del Ponte, waaraan mijn collega van de SP net refereerde, dat ook. Beide concludeerden dat dit oorlogsmisdrijven waren. De regering zegt dat er openbare bronnen zijn dat ze het niet gedaan hebben. Ik zou graag willen weten welke openbare bronnen zeggen dat zij het niet gedaan hebben en of die geloofwaardiger zijn dan de eigen YouTubefilmpjes waarin ze die bombardementen laten zien.

De heer **Kuzu** (DENK):
Ik ga ook even terug naar het punt over de volkenrechtelijk adviseur. In de beantwoording van de meer dan 300 schriftelijke vragen van de Kamer zegt het kabinet: we waren eigenlijk al op de hoogte van de opvattingen van de volkenrechtelijk adviseur. Hoe duidt de heer Omtzigt dat?

De heer **Omtzigt** (CDA):
Ik duid dat als dat ze dat advies in 2013 goed gelezen hebben. Ik kan even kijken hoe dat er ook alweer uitzag. "Ik merk op dat strikt genomen het non-interventiebeginsel — dat is waar hij zich op baseert — niet alleen wapenleveranties verbiedt, maar ook andere vormen van steun." Daarom zou ik graag van de regering willen weten of deze zin betekent dat het in lijn was met het volkenrecht of niet.

De heer **Kuzu** (DENK):
Maar daarmee heb je toch enigszins een antwoord op de vraag wat het standpunt van de externe volkenrechtelijk adviseur is, zou ik in ieder geval denken. Ik ken de heer Omtzigt als een kritisch Kamerlid, als iemand die echt de onderste steen boven wil krijgen, maar ik proef al vanaf de eerste zin die hij uitspreekt, in zijn toon, een terugtrekkende en minder kritische houding. Hij stelt vragen waarop het antwoord eigenlijk al bekend is, waarvan het antwoord door de minister al in tientallen pagina's is omschreven. Ik zou toch graag die kritische meneer Omtzigt zien, die de minister echt het vuur aan de schenen legt. Ik mis dat.

De heer **Omtzigt** (CDA):
Dank voor de complimenten voor het feit dat ik hier zeven keer Kamervragen over gesteld heb. Andere collega's heb ik dat niet zien doen. Dat heb ik gedaan omdat ik dit een belangrijk programma vind — niet omdat het een groot programma is; 25 miljoen is op de hele rijksbegroting niet het grootste programma — maar omdat je iets doet in het volkenrecht en in de internationale verhoudingen dat zeer belangrijk is. Daarom heb ik me het afgelopen halfjaar zo ingezet om de onderste steen boven te krijgen, en daarom stel ik ook alle vragen in een debat. Volgens mij is een debat om vragen te stellen aan de regering en om haar te controleren, in plaats van te beginnen met een conclusie.

De **voorzitter**:
Tot slot op dit punt.

De heer **Kuzu** (DENK):
Nee, ik trek nog helemaal geen conclusie. Dan zou de heer Omtzigt straks ook naar mijn bijdrage moeten luisteren.

De heer **Omtzigt** (CDA):
Dat ga ik ook doen.

De heer **Kuzu** (DENK):
Volgens mij gaat het er ook om dat we, wanneer er antwoorden zijn gekomen op de vragen, hier niet een herhaling van zetten plegen. Want de vragen heeft u al gesteld en de antwoorden zijn al binnen. Het gaat er dan ook om hoe u die antwoorden duidt. Ik zie inderdaad een kritische houding. Ik heb de afgelopen tijd een kritische houding gezien. En ik zie nu eigenlijk dat u al bent begonnen met het intrekken van de keutel die u de afgelopen zes maanden heeft geprobeerd te leggen.

De heer **Omtzigt** (CDA):
Nou, ik blijf dezelfde vragen stellen, met de citaten van de volkenrechtelijk adviseur, om erachter te komen of dit nou met een en ander in strijd geweest is of niet. Dat lijkt me ongeveer de essentie van wat hier aan de hand is.

Voorzitter. In de brief van 2015 werden er drie voorwaarden gesteld voor het verlenen van steun. De Nederlandse regering zou een eigen vettingprocedure hebben, en er waren doorslaggevende criteria. Eén: er mocht geen sprake zijn van operationele samenwerking met extremistische groepen. Twee: ze zouden moeten streven naar een inclusieve politieke oplossing. En drie: groepen moesten gecommitteerd zijn aan naleving van het humanitair oorlogsrecht. Kan de regering mij vertellen of dit bij alle 22 groepen ook gecheckt is en of zij bij aanvang van de steun aan deze zaken voldeden, en verder hoe de monitoring precies in elkaar gezeten heeft, vooral in het zuiden?

Voorzitter. Dit is voor ons wat moeilijker te controleren, want een gedeelte is staatsgeheim. Daarom vraag ik de regering: wat is voor de Tweede Kamer de beste manier om deze moeilijke vraag te controleren, namelijk: kregen de juiste groepen de steun? Ik snap dat je niet zegt: we hebben dat op dat moment aan die persoon gegeven. Maar als Kamer moeten we het wel kunnen controleren op hoofdlijnen.

Mevrouw **Karabulut** (SP):
In januari vroeg de fractie van het CDA naar het standpunt van Nederland over non-lethal

assistance, die ze niet verleenden aan de Syrian Democratic Forces vanwege zorgen over mensenrechtenschendingen, maar wel aan door HTS gecontroleerde en door Turkije geannexeerde gebieden in Noord-Syrië. Het antwoord van de regering was toen dat zij geen steun verlenen aan groepen waarbij zorgen bestaan over mensenrechtenschendingen, of dit nu de Syrian Democratic Forces zijn of andere groepen. De feiten zoals naar voren gebracht door Nieuwsuur en Trouw — een knap staaltje onderzoeksjournalistiek — zijn dat de criteria die u zojuist heeft opgesomd wel degelijk geschonden zijn. Er is sprake geweest van mensenrechtenschendingen, oorlogsmisdaden en samenwerking met Al Qaida-achtige groepen. Wat is in dit licht uw oordeel over het antwoord van het kabinet?

De heer **Omtzigt** (CDA):
Ik vind het een terechte vraag die gesteld wordt. Ik wil die ook graag stellen aan de regering. Want in januari werd ons inderdaad gezegd: als er twijfels zijn, dan geven we geen steun. Dat is meerdere keren gezegd. Dat is gezegd in de hoorzitting door de aanwezige ambtenaren. Dat is schriftelijk gezegd. Ik wil graag weten: wanneer zijn er twijfels binnengekomen bij het ministerie? Ik zal één voorbeeld geven waarop ik graag een toelichting zou hebben. Gisteren bleek uit Nieuwsuur dat een van de twee bedrijven die zij als operator aanwijzen, Candor, zei dat zij een intern rapport hebben geschreven over de misstanden bij deze hulp. Ik wil graag weten of dit rapport bekend is en of het het ministerie heeft bereikt. En, zeg ik daarbij, of dat rapport is terug te vinden in het archief. Want een andere zaak die mij best wel verwonderde, is dat een van de conclusies van de IOB, die ook onderzoek heeft gedaan, is dat het archief zich niet op één plek bevindt en niet compleet is.

Mevrouw **Karabulut** (SP):
De heer Omtzigt refereerde aan het begin van zijn verhaal ook al aan rapporten van de VN en Amnesty International, die al veel eerder dan in januari 2018, namelijk in 2016, rapporteerden. Wij vroegen ook door, in mei. In mei kwam als antwoord op onze vragen over zorgen inzake de samenwerking met jihadistische groepen: "Als samenwerking met jihadistische groepen aan de orde zou zijn geweest, zou de steun aan de betreffende groep onmiddellijk beëindigd zijn". Dus dat was januari. De rapporten zijn bekend. In mei antwoordt het kabinet wederom dat er niets aan de hand is. U kent de bevindingen van Nieuwsuur en Trouw dat er wel wat aan de hand is. Kunt u daar uw oordeel over geven? Wat vindt u daarvan?

De heer **Omtzigt** (CDA):
Ik vraag aan het kabinet precies of het deze signalen herkent en of deze signalen het kabinet hebben bereikt. Daarom ga ik even naar de twee meest precieze signalen die ik gisteravond heb gehoord. In de eerste plaats het rapport van Candor, dat ergens moet zitten. Ik vraag dus of de regering dat rapport heeft ontvangen en of zij daar iets mee heeft gedaan. En ik vraag naar het feit dat de overdrachtsbewijzen, dus de bewijzen die de rebellen tekenen op het moment dat zij bijvoorbeeld een pick-uptruck in ontvangst nemen, terecht zijn gekomen bij Al-Nusra, zoals wordt beweerd. Dus dat ze allemaal zijn gestolen. Dat laatste is belangrijk, omdat hier werd gezegd dat de overdrachtsbewijzen niet openbaar gemaakt kunnen worden, want dan zouden extremistische clubs als Al-Nusra ze kunnen lezen. Als Al-Nusra ze al heeft buitgemaakt, dan lijkt mij dat als zij zeggen dat zij in gevaar komen als het aan ons in het openbaar wordt meegedeeld, de rebellengroepen ook gevaar moeten lopen op het moment dat Al-Nusra ze heeft afgepakt.

De **voorzitter**:
Tot slot op dit punt.

Mevrouw **Karabulut** (SP):
Inderdaad, de Syrische Al Qaida, Al-Nusra, heeft ontvangstbewijzen in beslag genomen. Het heeft een mobiele bakkerij afgepakt en vervolgens was het zo aardig om die weer terug te schenken. In 2016 waren er signalen, in 2017 waren er signalen. Mag ik de heer Omtzigt dan zo verstaan dat hij al deze feiten boven tafel wil hebben en antwoorden wil hebben?

De heer **Omtzigt** (CDA):
Ik wil graag weten welke signalen er zijn geweest. Overigens begreep ik het terugkrijgen van de bakkerij nog net iets anders, namelijk dat de Nederlandse Staat een rechtszaak bij een shariarechtbank heeft gewonnen. Dat zou ook een eerste keer zijn.

De **voorzitter**:
Gaat u verder.

De heer **Omtzigt** (CDA):
Voorzitter. Aan het begin van het programma zegt de regering toe dat zij in principe geen zaken zal leveren die vergunningplichtig zijn indien zij vanuit Nederland zouden zijn geëxporteerd. Kunt u aangeven of er goederen zijn — dat vraag ik aan de minister en niet aan u, voorzitter — waarvoor je bij de export uit Nederland een vergunning zou moeten hebben? Ofwel, mochten de communicatieapparatuur en de anti-IED pick-ups — die toch echt voor de frontlinie zijn bedoeld, denk ik — worden geleverd aan de rebellen onder het Nederlandse beleid? Natuurlijk werden die spullen niet vanuit Nederland geleverd maar waarschijnlijk lokaal ingekocht in Turkije en Jordanië, maar ik wil toch graag dat die vraag wordt beantwoord.

Voorzitter, tot slot. Wij horen iedere keer nieuwe dingen die zijn misgegaan. Kan de minister in algemene zin aangeven welke andere zaken die nu nog niet bij de Kamer bekend zijn, niet goed zijn gegaan in het programma? Zijn er nog meer problemen met dit programma bij u bekend? Zou u die aan de Kamer kunnen melden? Wanneer zouden wij die kunnen horen?

Dank u wel, voorzitter.

De heer **Baudet** (FvD):
Ik heb een vraag aan de heer Omtzigt. Als hij mag kiezen: een Syrië geregeerd door Assad of een Syrië geregeerd door Al Qaida of aan Al Qaida gerelateerde groepen, wat heeft hij dan liever?

De heer **Omtzigt** (CDA):
Het ideaal dat de regering had, namelijk een inclusief Syrië waarin voor iedereen plek is, zou ik zeer graag willen. Al Qaida is zeker niet te prefereren als bestuur, maar ik ben ook zeker niet vergeten welke mensenrechtenschendingen het regime van Assad bij de eigen bevolking gepleegd heeft.

De heer **Baudet** (FvD):
Ik heb geen antwoord op mijn vraag gehoord en stel die gewoon nog een keer. Als de keuze nou blijkt te zijn geweest, en nog steeds te zijn, tussen enerzijds een dictator als Assad en anderzijds terreurgroepen die islamistisch van insteek zijn, zoals Al Qaida, wat had de heer Omtzigt dan liever?

De heer **Omtzigt** (CDA):
De heer Baudet maakt een vereenvoudiging van de situatie in Syrië, waar 700 groepen streden. Onder die groepen zaten behoorlijk extremistische groepen. Daar wijst de heer Baudet terecht op. Daar zat ook het Syrische regeringsleger bij, dat onder andere gesteund werd door Iran en Rusland. Daar zaten ook, zeker ook aan het allereerste begin, rebellen bij die een wat vrijer en democratisch Syrië wilden hebben. Het is niet aan mij om op dit moment ergens voor te kiezen. Laat ik het zo zeggen: ik ben heel blij dat ik in Nederland woon, niet onder Assad en al helemaal niet onder Al Qaida, Al-Nusra of ISIS. Onder die laatsten zou ik echt nooit willen leven.

De heer **Baudet** (FvD):
Als het allemaal zo ingewikkeld is dat u het niet goed kunt volgen, met allemaal rebellengroepen en dit en dat, waar heeft het CDA zich dan toch mee bemoeid? Wat een hoogmoed! Wat een kinderlijk wereldbeeld! Waar heeft u zich mee bemoeid, als u zegt: ik kan niet kiezen en ik ben blij dat ik in Nederland woon omdat het allemaal heel onoverzichtelijk is?

De heer **Omtzigt** (CDA):
Ik geloof dat de heer Baudet de eerste zin van mijn inbreng gemist heeft: het CDA was tegen dit NLA-programma in 2015. Het heeft de motie van de heer Voordewind ook gesteund, om te zeggen dat we dit niet moeten doen omdat het een oplossing in Syrië waarschijnlijk niet dichterbij brengt. Ik stel overigens wel vast dat de regering dit gewoon democratisch heeft voorgelegd en dat een meerderheid van de toenmalige Kamer er wel mee ingestemd heeft.

De **voorzitter**:
Tot slot, de heer Baudet.

De heer **Baudet** (FvD):
Ik ben blij dat de heer Omtzigt heel langzaam maar zeker mijn kant op manoeuvreert in dit debat, maar stel toch nog één keer de vraag. Als we nu achteraf zeggen dat dit niet zo'n goed idee was, was het dan in 2015 niet beter geweest om gewoon te zeggen: Assad moet in Syrië de orde blijven handhaven, want er is geen alternatief? Waarom heb ik u dat niet veel duidelijker horen zeggen? En waarom zegt u dat nu niet?

De heer **Omtzigt** (CDA):
Omdat er vatenbommen zijn gebruikt en andere oorlogsmisdaden gepleegd zijn, ook door het regime van Assad. Om heel eerlijk te zijn: de mensen die daaronder geleden hebben, ben ik ook niet vergeten. De simpele keuze dat Assad alles goed heeft gedaan, zult u van mij niet horen. Overigens vind ik het heel fijn dat de heer Baudet zegt dat ik zijn kant op beweeg. Ik wil hem erop wijzen dat ik hier nu driekwart jaar vragen over gesteld heb en dat ik er een keer of zeven een debat over heb aangevraagd om dit allemaal boven tafel te krijgen. Ik geloof dat dit een aantal mensen opgevallen is, maar dit is de eerste keer, na anderhalf jaar, dat ik de mening van de heer Baudet hoor over dit programma.

De **voorzitter**:
Dank u wel. Dan ga ik nu naar de heer Voordewind namens de ChristenUnie.

De heer **Voordewind** (ChristenUnie):
Dank u wel, voorzitter. In 2013 bezocht ik Noord-Syrië. Ik sprak daar onder meer met een commandant van het Vrije Syrische Leger. Sinds 2011 woedde daar een burgeroorlog en ik

wilde mij op de hoogte stellen van de verschillende strijdgroepen, met name van de Free Syrian Army, omdat wij hier al via openbare bronnen berichten kregen dat de Free Syrian Army zou samenwerken met Al-Nusra. Ik ben dus afgereisd naar Syrië, heb uiteindelijk die commandant gesproken en heb hem ook de vraag voorgelegd: werkt u op dit moment samen, of bent u dat van plan of hebt u dat gedaan, met Al Qaida of Jabhat al-Nusra? Jabhat al-Nusra was toen gelinkt aan Al Qaida en is na juli 2016 bekend als Jabhat Fatah al-Sham. Het antwoord van de Free Syrian Army was dat het meevocht met elke groepering die het doel had om Assads regime uit Damascus te laten verdwijnen. Dat gold vooral ook voor al-Nusra, zei het er expliciet bij, omdat die op dat moment over modernere wapens beschikte dan de Free Syrian Army. Onder de koepel van de Free Syrian Army, het Vrije Syrische Leger, in 2016, werkte ook mee de Sultan Murat Brigade. Deze brigade kreeg volgens Syriëgezant Koos van Dam NLA ofwel non-lethal assistance van Nederland. Zelfs nadat ze raketten hadden afgeschoten op de Aleppo-wijk Sheikh Maqsoud, waar 83 burgers omkwamen waarbij onder anderen 30 kinderen, kreeg een aantal maanden later deze brigade de hulp van Nederland. Aldus de Syriëgezant Koos van Dam.

Ook de 13de divisie, Shughur el-Jabhat en andere strijdgroepen die vochten onder de koepel van het Vrije Syrische Leger, kregen naar eigen zeggen steun van Nederland. Na 2013 liepen al veel van deze strijders over naar Al Qaida, naar Al-Nusra, dat inmiddels een leidende rol had in de oppositie. De andere grote organisatie die naar eigen zeggen steun van Nederland kreeg, was Jahbat al-Shamiya, een organisatie die zich volgens de Amnesty-rapporten schuldig maakte aan mensenrechtenschendingen, het beheer van shariarechtbanken en standrechtelijke executies.

Toen ik deze informatie tot mij nam en mij verder verdiepte in de openbare bronnen, kwam ik in het debat van april 2015 tot de motie om de Free Syrian Army niet te steunen. Deze motie werd helaas verworpen omdat alleen de fracties van het CDA, de SGP, de SP, de Partij voor de Dieren en 50PLUS de motie op dat moment steunden. Ik constateerde dat het parlement buitenspel was gezet. We wisten niet naar wie de hulp ging, wat ze kregen en waar de hulp terechtkwam. Geen parlementaire controle dus en toch een besluit van dit parlement.

Voorzitter. 2018. Twee citaten. "Indien de Syrische gewapende oppositiegroepen niet waren gesteund, waren er 30.000 doden gevallen in plaats van de nu 500.000". "Ik geloof er geen bal van dat de gematigde oppositie die de Riyadverklaring ondertekende ook in de praktijk gematigd zou zijn". Aldus de Syriëgezant van Nederland, Koos van Dam.

De heer **Kuzu** (DENK):
Het valt mij op dat er een stap wordt gemaakt van maart 2015 naar 2018. In de tussenliggende periode heeft de ChristenUnie ook in deze Kamer een aantal moties ingediend waaronder één die verzoekt om de mogelijkheden te onderzoeken om steun te verwerven bij de bondgenoten om de Koerden in Syrië te ondersteunen. Ik vraag mij af hoe de heer Voordewind daar op dit moment op reflecteert.

De heer **Voordewind** (ChristenUnie):
We hebben inderdaad in 2016 een motie ingediend om tot steun van de Syrian Democratic Council te komen. Dat is een koepel van ongeveer 30 etniciteiten die samenwerken om in Noord-Syrië, tegenwoordig de Noordelijke Federatie genoemd, tot een pluriforme samenleving te komen. Dus we hebben nooit opgeroepen om de PKK of de PYD te steunen. Dus ik denk dat daar een misverstand zit.

De heer **Kuzu** (DENK):
Als ik zo kijk naar de overwegingen, wordt daarin inderdaad gesproken over de Syrische strijdkrachten. We hebben de heer Van Dam in de hoorzitting ook heel nadrukkelijk horen aangeven dat een groot deel van die strijdkrachten bestond uit YPG-strijders. Mijn probleem zit in het volgende. Dat probleem deel ik overigens met de heer Voordewind; laten we daar duidelijk over zijn. Er is inderdaad steun gegaan naar organisaties die het niet zo nauw op hadden met de mensenrechten. Dat deel ik met de heer Voordewind. Maar om dan vervolgens te gaan pleiten en achteraf onvoldoende reflectief inzicht te tonen dat hij eigenlijk andere groepen wilde steunen die zich ook schuldig maakten aan mensenrechtenschendingen, die zich schuldig maakten aan het rekruteren van kindsoldaten en die zich schuldig maakten aan het verdrijven van Arabieren en Turkmenen uit het noorden van Aleppo. Ik vraag de heer Voordewind nogmaals hoe hij daarop reflecteert met de wijsheid van nu.

De heer **Voordewind** (ChristenUnie):
Ik denk dat ...

Ik stop even, want ik hoor allerlei geluiden vanuit de achterbank van de zaal.

De **voorzitter**:
Ja, ik ook. Dat was de heer Öztürk.

De heer **Voordewind** (ChristenUnie):
Als hij wat wil zeggen, dan moet hij naar voren komen, zou ik zeggen, voorzitter.

De **voorzitter**:
Dat vind ik ook, meneer Öztürk.

De heer **Voordewind** (ChristenUnie):
Voorzitter. Ik heb hier de motie voor me, en ik zie nergens het woord "strijdkrachten" staan. We hebben toen opgeroepen om de SDC, de Syrian Democratic Council, te steunen. Maar laat het duidelijk zijn: daar waar mensenrechten geschonden werden of worden, vindt de heer Kuzu mij aan zijn zijde als hij daar kritisch over is. Sterker nog, wij hebben hier organisaties uitgenodigd en ze bevraagd over dat rapport van Amnesty International. Dat heb ik persoonlijk ook gedaan. Ik weet niet of u bij die bijeenkomst geweest bent.

Maar laten we wel het volgende constateren. U heeft het over "de Syrian Democratic Forces". Daarbinnen was er een grote verscheidenheid aan groepen. En als de regering zo kritisch keek naar de zogenaamd gematigde groepen, waarom keek de regering dan niet zo kritisch naar de SDF? Naar de SDF werd heel kritisch gekeken, en naar de gematigde oppositie werd — blijkbaar — niet zo kritisch gekeken. En als we dan de twee groeperingen gaan vergelijken, dan zien we dat de SDF een inclusieve samenleving voorstaan, dat ze niet samenwerkten met extremistische organisaties, dat ze zorgden dat ze samenwerkten met alle groeperingen die daar in het noorden samenwerkten, dat ze zorgden dat ze aan opbouw van de rechtsstaat deden, dat ze de positie van vrouwen beschermden en dat ze de positie van minderheden beschermden. En als de heer Kuzu dát wil vergelijken met jihadistische organisaties die een shariastaat of een islamitisch kalifaat voorstaan, dan vergelijkt hij echt appels met peren.

De heer **Kuzu** (DENK):
Dit is te makkelijk. Om te beginnen zegt de heer Voordewind dat nergens in zijn motie "de Koerdische strijdkrachten" terugkomen. Dan zal ik letterlijk citeren: "overwegende dat de

Koerdische strijdkrachten binnen Syrië aangemerkt kunnen worden als gematigd". En volgens mij is het precies de heer Voordewind die problemen heeft met het woordje "gematigd". Dat heb ik de heer Segers in ieder geval bij verschillende actualiteitenrubrieken vaak horen zeggen. En wat hij nu eigenlijk doet — ik hoop dat hij tot dat inzicht komt en er echt op kan reflecteren — is het beschuldigen van de regering, de coalitiepartijen en de partijen die tegen de motie van de heer Voordewind uit, volgens mij, maart 2015 hebben gestemd. Hij doet precies hetzelfde, maar dan in de andere richting. Ik hoop echt dat hij tot dat inzicht kan komen; wellicht aan het einde van dit debat of na een paar nachtjes slapen, want dat is blijkbaar nodig.

De heer **Voordewind** (ChristenUnie):
Het is wel heel gemakkelijk vanuit de agenda van de heer Kuzu om de Koerden op deze manier aan te vallen. Als de heer Kuzu serieus aan dit debat deelneemt, en zegt dat wat de Koerden probeerden op te bouwen in Noord-Syrië vergelijkbaar is geweest met wat er gebeurde met de groeperingen Al-Sham, Al-Nusra en Al-Shamiya, die vochten tegen de Koerden, die zelfs onderling vochten, die shariawetgeving voorstonden en standrechtelijke executies uitvoerden, dan is hij echt de weg kwijt, zeg ik via u tegen de heer Kuzu, voorzitter. Dan kan hij zich niet goed verdiept hebben in het verschil tussen wat er gebeurde in Noord-Syrië, waar echt werd gewerkt aan de opbouw van een rechtsstaat, en wat er uiteindelijk gebeurde in de rest van Syrië, namelijk de opbouw van een kalifaat.

De **voorzitter**:
De heer Kuzu, tot slot op dit punt.

De heer **Kuzu** (DENK):
Ja, ik ga er kort op reageren, voorzitter. Een rechtsstaat opbouwen doe je volgens mij niet door kindsoldaten te rekruteren, meneer Voordewind. En als u het dan heeft over "de agenda van Kuzu", dan komt u daar niet zo makkelijk mee weg op dit punt. Ú heeft in maart 2015 gepleit voor het steunen van organisaties die openlijk mensenrechtenschendingen hebben begaan. U heeft gepleit voor organisaties. U heeft zelfs bij de opening van een partijbureau van dezelfde organisatie in Den Haag gestaan. En op dit moment bent u die activiteiten aan het verdedigen. Ik had gehoopt — ik meen het oprecht — dat u, in plaats van te vervallen in "de agenda van Kuzu" en dat weg proberen te zetten, zich zou verdiepen in wat úw rol is geweest in dit hele debat.

De heer **Voordewind** (ChristenUnie):
Ik constateer heel simpel dat de heer Kuzu de motie, waarin wij zeiden dat de hulp aan de Free Syrian Army stop zou moeten worden gezet, niet heeft ondersteund. Daarmee heeft hij schijnbaar ingestemd met de steun aan rebellengroeperingen, die uiteindelijk, zoals we nu van Nieuwsuur horen, betrokken zijn geraakt bij een gewapende strijd, bij het vermengen van terrorisme en terroristische organisaties, en bij grove schendingen van het humanitair oorlogsrecht. Als hij die organisaties hier wil verdedigen, dan ga ik met veel belangstelling naar zijn bijdrage luisteren.

De **voorzitter**:
Gaat u verder.

De heer **Voordewind** (ChristenUnie):
Voorzitter, ik was in 2018 aangekomen. Ik citeerde, zoals ik al zei, de heer Koos van Dam, die grote vraagtekens plaatste bij de hulp die uiteindelijk is gegeven.

Voorzitter. Dan kom ik bij de rondetafel die we vorige week hebben gehouden.

De **voorzitter**:
Voordat u verdergaat, mag de heer Kuzu iets rechtzetten.

De heer **Kuzu** (DENK):
Ja, ik maak een persoonlijk feit. Ik vind het echt belachelijk en te gek voor woorden dat de heer Voordewind, op het moment dat zijn argumenten op zijn, ons gaat beschuldigen van het verdedigen van allerlei andere organisaties. Wat een flauwekul, wat een onzin! Debatonwaardig.

De heer **Voordewind** (ChristenUnie):
Ik constateerde dat de heer Kuzu die motie toen niet heeft ondersteund. De afgelopen acht jaar heb ik hem hier niet over gehoord en de afgelopen drie jaar ook niet, toen de hulp gaande was. Dan ga ik er dus stilletjes van uit dat hij het eens is met de hulp die gegeven is, inclusief de hulp aan alle groeperingen waar we het vandaag over hebben, die de mensenrechten en het humanitair oorlogsrecht hebben geschonden. Als dat niet zo is, hoor ik dat graag in zijn eigen termijn.

Mevrouw **Karabulut** (SP):
Een van de door de regering gesteunde zogenaamde gematigde groepen is de Sultan Murad Brigade. De minister of zijn voorganger was er al vanaf 2016 van op de hoogte dat deze brigade betrokken is geweest bij beschietingen op een Koerdische wijk, waarbij 83 burgers om het leven zijn gekomen, waaronder 30 kinderen. Toch ontkent de minister dit in zijn beantwoording en toch, ondanks waarschuwingen en ondanks e-mailwisselingen van Amnesty International met het ministerie, is de hulp niet stopgezet, ondanks de criteria van geen mensenrechtenschendingen en geen oorlogsmisdaden. Wat vindt de ChristenUnie daarvan? Wat is uw oordeel?

De heer **Voordewind** (ChristenUnie):
Goede vraag. Ik heb die net ook gesteld, zoals mevrouw Karabulut heeft kunnen horen. Ik heb precies deze vraag gesteld aan het kabinet. Hoe kan het dat een organisatie is gesteund die betrokken is geweest bij aanvallen op burgers in Aleppo? Hoe kan het dat drie, vier maanden later, in de zomer van 2016, deze organisatie naar eigen zeggen — want we weten formeel niet om welke organisaties het gaat — steun heeft gekregen van Nederland? Ik zie daar geen antwoorden op, ook niet in de openbare beantwoording, dus ik wacht het antwoord van de minister af.

Mevrouw **Karabulut** (SP):
In de openbare beantwoording schrijft de minister dat uit openbare bronnen blijkt dat andere groepen binnen Fatah Halab verantwoordelijk waren voor de beschietingen. De minister ontkent het hier dus glashard. Ik zou graag uw oordeel willen horen. U zei net al dat aan andere groepen — terecht — geen steun werd gegeven vanwege mensenrechtenschendingen, terwijl aan deze groepen keer op keer wel steun werd gegeven, in de wetenschap dat er ernstige mensenrechtenschendingen plaatsvinden. Als ik dit bij elkaar optel, is de Kamer dan verkeerd geïnformeerd? Wat als we deze feiten wel hadden gekend? Ik zou graag een oordeel van u willen horen, want het zijn nogal ernstige feiten. Ik weet dat u zich daar ook jarenlang zorgen om heeft gemaakt. En nu is dit boven tafel gekomen.

De heer **Voordewind** (ChristenUnie):
Dat is een van de vragen die ik nu aan de minister voorleg. Ik zie ook de discrepantie. Enerzijds is er hetgeen de organisatie zelf heeft gezegd in de openbare YouTubefilmpjes die we kunnen bekijken. We constateren daarna dat zij in de zomer van 2016 hulp hebben ontvangen van Nederland; ze bedanken Nederland daar ook voor. Anderzijds is er het antwoord, het afwerende, ontkennende antwoord van het kabinet dat de Murad Brigade niet betrokken zou zijn geweest bij deze aanvallen. Ik vraag daar een verdere duiding van het kabinet van.

De **voorzitter**:
Tot slot.

Mevrouw **Karabulut** (SP):
Tot slot. Zouden we kunnen concluderen dat de minister vele waarschuwingen van de Verenigde Naties en Amnesty International over mensenrechtenschendingen en mogelijke oorlogsmisdaden gewoon heeft genegeerd, omdat die steun moest en zou worden voortgezet?

De heer **Voordewind** (ChristenUnie):
Ik heb twee geluiden gehoord. Dat is ook een deel van mijn inbreng. Ik heb twee geluiden gehoord. De ene stem — die van Koos van Dam bij de rondetafel — zei: als wij mensenrechtenschendingen tegenkwamen, constateerden of ervan hoorden, werd de hulp stopgezet. Dat was ook de belofte die u en ik vroegen van de ambtenaar bij de eerdere briefings die wij gehad hebben. Er werd ons als parlement verzekerd: als we die schendingen tegenkomen, stoppen we met de hulp. En ik zie nu, met u, in de beantwoording van de vragen dat dat niet het geval was, dat het kabinet gesprekken aanging met deze mensen. Ik zie dat er een pad ingezet werd, dat mensenrechtentrainers werden aangeboden. Maar ik lees niet in de beantwoording dat de hulp werd gestopt.

De **voorzitter**:
Gaat u verder.

De heer **Voordewind** (ChristenUnie):
Dat is dus een van de vragen die ik ook richting het kabinet heb gehad. Was het beleid nou dat er zou worden gestopt met de hulp op momenten dat we dit tegenkomen? Of was het beleid dat we nog eens zouden gaan praten met die organisaties en zouden kijken of we ze op het goede pad kunnen krijgen?

Voorzitter. Het beeld dat voor mij uit de rondetafel naar voren kwam, was dat de situatie op de grond in het veld zeer fluïde was. Ik heb al begrepen dat de meeste mensen dat ongeveer zo hebben omschreven. De zogenaamde gematigde oppositie maakte zich schuldig aan mensenrechtenschendingen en/of oorlogsmisdaden en schond het humanitair recht. De naam van de Sultan Murad Brigade is al langsgekomen. Terwijl de vertegenwoordiger van Nederland in de Mensenrechtenraad, toentertijd Karel van Oosterom, er zelfs toe opriep om werk te maken van het berechten van mensenrechtenschenders, zien we dat daar gesprekken mee aangegaan zijn. Er werd wel degelijk samengewerkt met extremistische groeperingen. De hoofdonderzoeker Syrië, Carla del Ponte, constateert ook dat er grote twijfel is over de Nederlandse steun en zij constateert ook ernstige mensenrechtenschendingen bij de brigade.

Voorzitter. Ik kom tot de volgende vragen. Allereerst over het volkenrecht. De regering stelt dat de vraag of NLA aan gewapende groeperingen die verwikkeld zijn in een burgeroorlog in

lijn is met het internationale recht, niet in zijn algemeenheid kan worden beantwoord. Wat kan de regering dan op dit moment wel zeggen, nu we weten om welke hulp het gaat? Die opsomming wordt in de schriftelijke beantwoording gegeven. Kan de minister aangeven welk onderdeel dan wel twijfelachtig was geweest als het gaat om internationaal recht? De externe volkenrechtelijk adviseur zegt dat Nederland vooralsnog te ver is gegaan. Welke lessen leert de minister uit de analyses die nu gemaakt worden over het volkenrecht en de toepassing daarvan? Is de minister van mening dat in het vervolg groeperingen niet meer gesteund dienen te worden als niet kan worden uitgesloten, of laat ik het voorzichtiger zeggen: als er een reëel risico is dat de geleverde goederen — denk aan die trucks, denk aan de legeruniformen — ingezet worden in de gewapende strijd? Kortom, als er een reële kans is op de inzet van hulpmiddelen in de gewapende strijd, vindt de minister het dan nog verantwoord om met deze groeperingen in zee te gaan? Vindt de regering niet dat de externe volkenrechtelijk adviseur de volgende keer weer geraadpleegd zou moeten worden als het gaat om NLA-steun?

Voorzitter. Dan de screening en het selectieproces. Had Nederland de selectie en de screening van de groeperingen niet beter zelf kunnen doen? We waren afhankelijk van anderen voor een deel in het noorden, van derden in het zuiden, van het Verenigd Koninkrijk. Waarom werd er überhaupt steun gegeven aan de Sultan Murad Brigade terwijl het aangaan van de hulp in de zomer van 2016 in openbare bronnen werd vermeld?

Voorzitter. Ik rond af. Concluderend. Er zijn serieuze tekortkomingen te constateren bij de NLA-steun van de vorige regering. Hierdoor ontstonden grote risico's op het maken van misbruik en op het inzetten van door ons geleverd materiaal in het gewapende conflict. Het zou goed zijn als de minister openstaande vragen alsnog beantwoordt en de gebreken in het verleden erkent. Vervolgens vraag ik de minister te reageren op de verbetervoorstellen van de ChristenUnie. We wachten de antwoorden met belangstelling af.

Dank u wel.

De heer **Baudet** (FvD):
Als de heer Voordewind kan kiezen tussen een Syrië geregeerd door Assad of een Syrië geregeerd door Al Qaida of aan Al Qaida gerelateerde groepen, wat kiest hij dan?

De heer **Voordewind** (ChristenUnie):
Als de wereld zo zwart-wit in elkaar zat, dan hadden we hier gewoon kunnen lego'en of strategoën. Maar helaas is dat niet zo. Ik weet niet wat de heer Baudet zelf zou zeggen. Zou hij zelf graag in het Syrië van Assad van vandaag de dag willen leven, een land waar tegenstanders van het regime, advocaten en journalisten vervolgd en gemarteld worden, waar op elk moment van de dag, althans op dit moment zelfs nog in Idlib, vatenbommen gegooid zouden kunnen worden, een land waar politieke tegenstanders in de gevangenis terechtkomen? Ik ben twee, drie keer in het land geweest. Ik heb de mensenrechtenactivisten gesproken. Zou hij zelf in zo'n land willen leven? Die vraag stel ik hem.

De **voorzitter**:
Misschien straks, als de heer Baudet aan het woord is. De heer Baudet.

De heer **Baudet** (FvD):
Dus de heer Voordewind zegt: het is allemaal niet zo zwart-wit. In welke fase denkt hij dan dat er een reëel alternatief zou zijn geweest voor Assad? Of denkt hij dat er nog steeds een reëel alternatief is voor Assad?

De heer **Voordewind** (ChristenUnie):
Nederland staat voor internationaal recht. We zijn hier in Den Haag de hoofdstad van het internationaal recht. Wij zullen — dat vraagt onze Grondwet ook van ons, ook van ons als parlementariër — ons altijd inzetten om tot een rechtvaardiger wereld te komen en om tot eerbiediging van het internationale recht te komen. Dan is het in ieder geval niet aan mijn partij om daarvan af te doen en te zeggen: laten wij genoegen nemen met een dictator die nu in Syrië zit. En: laten we daar zaken mee blijven doen, ondanks de, wat is het, 250.000, 350.000 doden die hij op zijn geweten heeft. Mijn partij wil blijven streven naar het versterken van het internationaal recht, naar eerbiediging van het oorlogsrecht, naar versterking van respect voor minderheden, voor rechten van vrouwen. Daar blijft onze energie naar uitgaan. Wij zullen daar niet van afdoen, in ieder geval zolang wij hier in de Kamer zitten.

De **voorzitter**:
Tot slot, de heer Baudet.

De heer **Baudet** (FvD):
Dus u wilt doorgaan met regimes verzwakken overal ter wereld, alle regimes die niet helemaal overeenkomen met onze waarden? Is dat de conclusie? Overal regime change, overal rebellen steunen, overal Toyota's naartoe sturen? Is dat de visie van de heer Voordewind? Kent hij het spreekwoord "de weg naar de hel is geplaveid met goede bedoelingen"?

De heer **Voordewind** (ChristenUnie):
Voorzitter. Ik weet niet waar de heer Baudet de laatste tijd is geweest; in ieder geval is hij nog maar een jaar in de Kamer. Maar collega Pieter Omtzigt, CDA, en wij hebben juist gestreden tegen de levering van die trucks. Ik weet niet of u dat heeft meegekregen.

De heer **Baudet** (FvD):
U zegt dat u in principe overal ter wereld het internationaal recht wilt promoten, enzovoorts.

De heer **Voordewind** (ChristenUnie):
Voorzitter. Ik zou het omdraaien. Wij zijn niet voor het steunen van gewapende groeperingen. Wij zullen daar waar mensen zich inzetten om meer recht en gerechtigheid te creëren in hun eigen landen en daar hun leven zelfs voor op de waagschaal zetten, die groeperingen willen steunen. Dat doen we via het Mensenrechtenfonds. Dat doen we via het financieren van heel veel organisaties. Onze huivering is dat je op het moment dat je in een oorlogsgebied groeperingen gaat steunen die verwikkeld zijn in een gewapende strijd en er zelf ook aan deelnemen, gerede risico's loopt dat jouw middelen ingezet worden voor het verkeerde doel en dat je krachten versterkt die je eigenlijk niet wilt versterken. Daar heb ik de afgelopen drie jaar voor gewaarschuwd. Daarvoor ben ik naar Syrië gegaan. Als er andere krachten zijn die dat geweldloos doen, op een democratische manier, strevend naar een versterking van de rechtsstaat en respect voor minderheden, dan zullen die groepen altijd onze steun krijgen.

De **voorzitter**:
Dank u wel. Dan ga ik nu naar de heer Van Ojik namens GroenLinks.

De heer **Van Ojik** (GroenLinks):
Voorzitter. Op 10 september berichtten Nieuwsuur en Trouw dat Nederlandse civiele steun in Syrië in handen was gekomen van groepen die zich schuldig maakten aan schendingen van

mensenrechten en die in een enkel geval zelf als terroristisch zouden kunnen worden aangemerkt.

Vandaag zijn we drie weken, honderden Kamervragen, een hoorzitting en talloze artikelen verder, maar de belangrijkste vragen die de onthullingen opriepen, zijn nog niet beantwoord.

Hoe heeft het kunnen gebeuren? Had het voorkomen kunnen worden? Hoe kunnen we het in de toekomst beter doen? En wat betekent dit voor onze toekomstige relatie en onze toekomstige betrokkenheid in Syrië?

Laat ik vooropstellen dat mijn fractie de gedachte achter het programma van civiele steun aan gematigde groepen altijd heeft gesteund. Dat Nederland aan deze groepen voorwaarden stelde, was logisch, maar om in een zo gewelddadige omgeving blijvend aan die voorwaarden te kunnen voldoen, moeten aan selectie en monitoring de allerhoogste eisen worden gesteld. En daar lijkt het fout te zijn gegaan.

Ook in de afgelopen weken is niet duidelijk geworden hoe selectie en monitoring in de praktijk verliepen. We weten dat de VS en het VK zo'n 70 gematigde groepen hadden geselecteerd en dat Nederland er uiteindelijk 22 uitkoos. Het kabinet hanteerde daarbij een eigen vettingprocedure, zegt het kabinet, een selectie op basis van eigen criteria. Hoe deden we dat precies? Wie deed dat? En wat gebeurde er nadat de goederen waren geleverd?

Het kabinet wilde operationele samenwerking met extremistische groepen uitsluiten, maar erkent dat er in bepaalde gevallen sprake was van contacten met jihadistische groepen. Het kabinet wilde dat gesteunde groepen zich committeerden aan het humanitair oorlogsrecht, maar onduidelijk is welke consequenties er werden getrokken als dit niet gebeurde. Aantijgingen van excessen werden besproken met de beschuldigde groepen, zo lezen we. Dat klinkt eerlijk gezegd een beetje soft. In het IOB-rapport staat dat de risico's dat geleverde goederen in handen van extremistische groepen zouden vallen "op het politieke niveau werden onderkend en geaccepteerd". Wat betekent dat? De minister zegt nu dat strakkere monitoring op haar plaats zou zijn geweest. Dat vraagt om een toelichting, want ging het dan in zijn visie mis? Hoe gaan we dit in de toekomst concreet voorkomen?

Voorzitter. In de berichtgeving die aanleiding was voor dit debat, kreeg ook de kwestie van het volkenrechtelijk mandaat terecht veel aandacht. De extern adviseur is destijds niet om advies gevraagd, maar heeft nu alsnog zijn licht over de zaak laten schijnen. Dat is belangrijk. Tot een beslissend oordeel over het NLA-programma komt de heer Nollkaemper niet. Daarvoor kent hij de feiten onvoldoende, zegt hij. Maar in de hoorzitting stelde hij vast dat "de volkenrechtelijke grenzen zijn bereikt en Nederland daar tegenop gebotst is". Het kabinet, dat alle feiten wel kent — daar ga ik althans van uit — is vaag, te vaag, over die volkenrechtelijke grenzen. Het feit dat de steun civiel van aard was, kan de risico's van de schending van het non-interventiebeginsel mitigeren, zo lezen we in de brief van 26 september. Ja, dat kan, maar hoe is dat gegaan? Is dat ook gebeurd? Gisteravond vernamen we uit de brief die we toen nog ontvingen, dat in het interne volkenrechtelijke advies werd aangegeven dat, gezien de civiele aard van de steun, "niet op voorhand kon worden uitgemaakt of deze verenigbaar zou zijn met het internationale recht. Dit zou per onderdeel nader moeten worden vastgesteld". Is dat ook gebeurd, vraag ik de minister. En wat waren toen de conclusies?

Voorzitter. Ik kom aan mijn laatste en misschien wel belangrijkste punt: hoe nu verder? Hoe gaan we nu verder? Het kabinet zegt met zoveel woorden: Assad heeft gewonnen; we kunnen niets meer doen. Ik begrijp dat de NLA is gestopt. Er is eenvoudigweg geen gematigde gewapende oppositie meer over. Maar waarom laten we de White Helmets in de steek? Zelfs de steun die we hun voor dit jaar nog hebben toegezegd, hangt aan een zijden draadje en wordt nu gewogen. Wat is hiervoor de reden? De monitoring is niet op orde, zegt de IOB, maar verbetert snel. Ook de transparantie kan beter. Nou, dan gaan we ze daarmee helpen, stel ik voor, maar we trekken onze steun niet in. Ik vraag de minister om een duidelijke toezegging op dit punt en overweeg in de tweede termijn een motie daarover in te dienen.

Mevrouw **Karabulut** (SP):
Ik weet dat GroenLinks, net als mijn partij, heel veel waarde hecht aan het internationaal recht, maar ook aan de criteria die werden gesteld aan de hulp: mensenrechten, respect voor het oorlogsrecht en niet samenwerken met extremisten. We wisten allemaal niet dat het gebeurde. De onthullingen zijn er omdat onderzoeksjournalisten hun werk hebben gedaan. Stel dat die informatie was gedeeld en niet geheim was verklaard, en dat u van tevoren wist dat de hulp naar jihadisten, mensenrechtenschenders en Al Qaida-achtige groepen zou gaan en die zou versterken. Had u daarmee ingestemd?

De heer **Van Ojik** (GroenLinks):
Ik heb de voorwaarden die mevrouw Karabulut zojuist opnoemt, "logisch" genoemd. Het gaat dan om respect voor het humanitair oorlogsrecht, niet samenwerken met extremistische groepen en werken naar een pluralistische of inclusieve politieke toekomst voor Syrië. Onze steun, de steun die GroenLinks aan het programma heeft gegeven, is natuurlijk wel gegeven in de veronderstelling — dat is, denk ik, ook een veronderstelling die je mag hanteren — dat er wordt ingegrepen op het moment dat aan die voorwaarden niet meer is voldaan. Wat ik zelf opvallend vind, is dat uit al die stukken en al die antwoorden die we nu gekregen hebben, blijkt dat er misschien wel is gereageerd, maar dat dat niet altijd op een heel adequate manier gebeurde. Soms zijn mensen op cursus gestuurd. Soms is er een goed gesprek gevoerd. Soms werd er gezegd dat er weleens contacten moeten zijn in het kader van deconflictie — zo heet dat, geloof ik, met een moeilijk woord — om te voorkomen dat mensen met elkaar slaags raken. Dus kennelijk zijn in de loop van de tijd die criteria nogal opgerekt. Dat is niet wat mijn fractie had verwacht op het moment dat we ja zeiden tegen dit programma.

Mevrouw **Karabulut** (SP):
Daarom stel ik deze vraag ook. Sinds 2016 was op het ministerie met de verantwoordelijke bewindspersonen — dat is deze minister op dit moment, en in het verleden was het een andere minister — bekend dat er sprake was van ernstige mensenrechtenschendingen. De Verenigde Naties, nota bene het instituut waar we ontzettend veel waarde aan hechten en dat oorlogsmisdadigers wil gaan berechten, hebben gewaarschuwd. Amnesty International heeft gemaild. Dat is allemaal genegeerd. Wij hebben daar geen informatie over gekregen. Het is nu boven tafel dankzij de onthullingen. Als u dit had geweten, als we dit hadden geweten, was het programma dan gesteund door GroenLinks, de Partij van de Arbeid en andere fracties?

De heer **Van Ojik** (GroenLinks):
Ik vind het al moeilijk om die vraag voor GroenLinks te beantwoorden, laat staan voor de Partij van de Arbeid en andere fracties. Dan overvraagt mevrouw Karabulut mij. Maar ik heb niet voor niks gezegd — ik herhaal dat toch nog een keer — dat er aan dit programma van civiele steun, waar ik op zich nu nog steeds een voorstander van ben, voorwaarden verbonden waren. Ik denk dat het goed was dat Nederland probeerde om in dat verschrikkelijke

mijnenveld, van aan de ene kant het kalifaat van IS en aan de andere kant die dictator die zijn eigen bevolking bombardeerde, naar vormen van ondersteuning van de gematigde oppositie te zoeken. Maar daar waren voorwaarden aan verbonden, en dat was niet voor niks. Nu weten we dat aan die voorwaarden niet werd voldaan. Maar als we dat toen hadden geweten, hadden we daar natuurlijk toen iets aan moeten doen. Dat is evident. Dat is het antwoord op de vraag: had u dat dan gesteund? Nee, niet als we toen geweten zouden hebben dat aan die voorwaarden niet voldaan zou worden. Achteraf is het natuurlijk makkelijk praten. Dat kan ik makkelijk zeggen, maar daarmee los ik het probleem niet op.

De **voorzitter**:
Tot slot op dit punt, mevrouw Karabulut.

Mevrouw **Karabulut** (SP):
Het is zeker niet makkelijk, maar het is wel ongelofelijk belangrijk. Nu blijkt dat we daar onder het mom van "iets doen" uiteindelijk Assad en zelfs jihadistische groepen hebben versterkt, omdat die daar nu eenmaal militair dominant waren, en dat ook nog eens de grenzen zijn opgezocht. Hoogstwaarschijnlijk is er sprake geweest van het overtreden van internationaal recht. Ik weet dat ook een partij als GroenLinks het internationaal recht toch heel serieus neemt en er heel veel waarde aan hecht, net als aan de rechtsstaat in Nederland. Kunt u daar nog even op reflecteren?

De heer **Van Ojik** (GroenLinks):
Ik heb mevrouw Karabulut net horen zeggen dat het programma — dan spreekt zij over het programma in haar totaliteit — de positie van Assad zou hebben versterkt en extremistische groepen in de kaart zou hebben gespeeld. Maar ik deel die conclusie niet. Gelet op alles wat ik nu gehoord heb, ben ik absoluut niet tot de conclusie gekomen dat het programma in haar totaliteit dit effect heeft gehad. Er zijn zaken fout gegaan met dit programma. Dat is volstrekt duidelijk. Er zijn groepen die steun hebben gekregen, terwijl ze die steun wellicht niet hadden verdiend. Misschien hadden ze die steun überhaupt niet verdiend, of zijn ze later geradicaliseerd, of zijn ze met die spullen zaken gaan doen waarvan we op dat moment dachten dat ze die niet zouden doen, bijvoorbeeld spullen voor militaire doeleinden gebruiken. Maar een algemene conclusie over het falen van dit programma zoals mevrouw Karabulut die formuleert, deel ik niet. Die deel ik niet.

De **voorzitter**:
Gaat u verder.

De heer **Van Ojik** (GroenLinks):
Ik zie de heer Baudet nu naar de microfoon lopen. Voordat de heer Baudet mij gaat vragen te kiezen tussen Hitler en Stalin, o nee, tussen Assad en IS, ga ik verder. Ik had het over de White Helmets. Ik begrijp niet dat in de brief van 7 september, die wij kregen drie dagen voordat Nieuwsuur en Trouw met onthullingen kwamen, zo radicaal gestopt wordt met ook die delen van het stabilisatieprogramma die niet onder de noemer van civiele steun vielen, maar die bijvoorbeeld de humanitaire interventie van de White Helmets betroffen, steun aan lokale raden of steun aan gematigde, überhaupt niet-militante oppositiegroepen. Als er iets mis was met die steun of die organisaties, vind ik dat we die organisaties moeten helpen om die problemen, bijvoorbeeld met transparantie, of monitoring of evaluatie, op te lossen. Dan gaan we niet de steun stoppen. Op dat punt heb ik een toezegging van de minister gevraagd. Ik vraag de minister dus eigenlijk om dat besluit nader toe te lichten. Misschien moet dat in een nieuwe brief.

Ik vraag hem ook of het klopt dat andere donoren, bijvoorbeeld Canada en Duitsland, doorgaan met dergelijke steun. En ik vraag hem — dat is mijn laatste vraag, voorzitter — wat we gaan doen om de burgers van Syrië die zich niet neerleggen bij de overwinning van Assad zo veel mogelijk steun te geven. Want dat is het minste wat we kunnen doen.

De heer **Baudet** (FvD):
Ik hoor de heer Van Ojik zeggen dat hij door wil gaan met het geven van steun aan oppositiegroepen …

De heer **Van Ojik** (GroenLinks):
Ja.

De heer **Baudet** (FvD):
… of in ieder geval aan clubs die in Syrië opereren en die een alternatief zouden moeten presenteren voor Assad. Wat verwacht hij daar reëel gesproken van? Verwacht hij daadwerkelijk dat er binnen afzienbare tijd een alternatief komt voor Assad in Syrië? Of is hij het met mij eens dat het effect alleen maar zal zijn ten eerste het voortduren van de oorlog daar en ten tweede dat vroeg of laat extremistische groepen toch weer greep krijgen op die gematigde groepen en je dus toch weer de keuze krijgt tussen — inderdaad, misschien moet je het zo formuleren — de ene dictatuur en de andere, en dan dus ook de keuze welke we liever hebben, welke het minste kwaad is?

De heer **Van Ojik** (GroenLinks):
Ik deel eerlijk gezegd de analyse niet dat het óf het ene kwaad is, óf het andere kwaad. Vorige week hadden we hier op uitnodiging van collega Van Helvert een viertal heel dappere civiele activisten, vrouwelijke journalisten die deels nog vanuit Syrië, Damascus zelf opereren. Daardoor weet ik dat de keus — "godzijdank" zou ik zeggen — niet is zoals de heer Baudet die hier aan ons allemaal probeert voor te leggen. Er zijn in Syrië wel degelijk nog heel veel burgers, georganiseerd of niet georganiseerd, die zich niet neerleggen bij het feit dat Assad deze oorlog gewonnen heeft en dat we helaas niets meer kunnen doen, zeg ik tegen de heer Baudet. Dat is precies de achtergrond van mijn vragen aan deze minister, die in zijn brieven eigenlijk schrijft: tja, sorry, de realiteit gebiedt om te zeggen dat Assad heeft gewonnen en dus stoppen we onze steun. Dat vind ik niet een goede benadering. Dat is het verschil tussen de heer Baudet en mij.

De heer **Baudet** (FvD):
Oké. Prima. Goede benadering of een moreel juiste benadering, allemaal best. Maar vier vrouwen uit Damascus … Leuk, maar we hebben het over een groot land waar macht uitgeoefend wordt. Ongetwijfeld zijn er allerlei clubs die dingen voorstellen die wij aantrekkelijk vinden. Maar als het niet reëel is dat zij daadwerkelijk de macht gaan overnemen in Syrië, waar zijn we dan mee bezig? Wat is dan het voorland dat de heer Van Ojik ziet?

De heer **Van Ojik** (GroenLinks):
Ik zie in ieder geval niet een voorland voor mij …

De heer **Baudet** (FvD):
Niet wat u níét ziet, maar wat u wél ziet. Wat verwacht u daar dan van? Dat die vier vrouwen uit Damascus de macht gaan overnemen? Waar gaat het heen als het niet een continuering is van de oorlog?

De **voorzitter**:
Helder! Meneer Van Ojik.

De heer **Van Ojik** (GroenLinks):
De heer Baudet maakt nu een karikatuur van een voorbeeld dat ik gebruik om duidelijk te maken dat er tot mijn grote vreugde ook in Syrië nog wel degelijk een beweging is die zich niet neerlegt bij het feit dat Assad deze oorlog heeft gewonnen, die niet wil kiezen uit twee kwaden, zoals de heer Baudet zegt: soms moet je gewoon uit twee kwaden kiezen. Ik denk dat de essentie van de Nederlandse buitenlandse en van buitenlandse politiek überhaupt is dat hoe klein de mogelijkheden vaak ook zijn in al die landen die we elke dag en elke week weer hier bespreken, wij des te meer gehouden zijn om die kleine mogelijkheden maximaal te ondersteunen. Dat is de essentie van buitenlandse politiek. Dat is een realistische buitenlandse politiek, die zich niet laat dwingen tot een keus tussen kwaad of erger zoals de heer Baudet wil, maar die zoekt naar een manier om datgene wat als positieve kracht kan worden gezien maximaal te versterken.

De **voorzitter**:
Dank u wel. Dan geef ik nu het woord aan mevrouw Karabulut namens de SP.

Mevrouw **Karabulut** (SP):
Voorzitter. Na het uitbreken van de aanvankelijk hoopvolle opstanden in Syrië in 2011 hebben Turkije en de Golfstaten met steun van de VS jihadistische groepen in Syrië voor vele miljarden bewapend en gesteund met één doel: Assad moest weg. Dienstbaar als onze regering doorgaans is aan de VS en andere bondgenoten besloot Rutte II het geheime programma voor tientallen miljoenen euro's te steunen door 22 van de zogenaamde gematigde groepen te voorzien van onder andere honderden pick-uptrucks, uniformen en warmteapparatuur. Daarvoor golden heldere criteria: de gewapende groepen zouden het oorlogsrecht en mensenrechten moeten respecteren, streven naar een inclusieve Syrische politieke oplossing en samenwerking met extremistische groepen moeten uitsluiten. Er werd strak gecontroleerd, werd ons keer op keer toevertrouwd, en bij overtreding van de door Nederland gestelde regels zou de hulp worden stopgezet.

Dat is niet gebeurd. Dat bleek uit onthullingen van Trouw en Nieuwsuur. Neem de Sultan Murad Brigade. Gesteund door Nederland voerde deze beweging samen met een aantal andere organisaties binnen de rebellencoalitie genoemd Fatah al-Halab aanvallen uit op de Koerdische woonwijk Sheikh Maqsoud in Aleppo. Bij de beschietingen die plaatsvonden in 2016, vielen meer dan 80 doden, waaronder 30 kinderen. De regering ontkent, maar Amnesty International kwam met overtuigend bewijs van oorlogsmisdaden. Er zijn zelfs video's van de groepen zelf waarop die beschietingen te zien zijn. Kan de minister hierop reageren?

Een tweede groep gesteund door Nederland, Jabhat al-Shamiya, is ook mensenrechtenschender, zo blijkt uit een Amnestyrapport van 2016. In dat rapport schrijft Amnesty dat Jabhat al-Shamiya executies voltrekt, burgers ontvoert en shariarechtbanken runt waar de doodstraf staat op afvalligheid. Keer op keer op keer is de minister door Amnesty gewaarschuwd voor deze groepering. Maar ondanks deze kennis heeft de minister willens en wetens hulp aan deze groep gegeven. Waarom?

Onderzoeker van de VN-Mensenrechtenraad Carla del Ponte wees erop dat alle gewapende groepen ernstige misdaden pleegden. Dat beeld werd bevestigd door andere deelnemers aan het rondetafelgesprek dat we ter voorbereiding als Kamer organiseerden. Daarin is er ook op

gewezen dat door Nederland geleverd materieel in de oorlog is ingezet. Denk bijvoorbeeld aan de pick-uptrucks, waar geschut op gemonteerd kan worden, het favoriete wapen van de rebellen.

Minderheden zoals Assyriërs spreken bovendien van uitsluiting en etnische zuivering. Dat bleek ook toen in 2018 door Nederland gesteunde groepen in navolging van Turkije de wapens opnamen tegen de Koerden in het noorden van het land, waar berichten van etnische zuivering op volgden. Maar daar blijft het niet bij. De door Nederland gesteunde groepen werkten ook samen met jihadistische groepen. Een van de rebellenleiders vatte het als volgt samen: "Gaf je ons bloem, dan at Al Qaida van het brood. Gaf je ons voertuigen, dan zat Al Qaida achter het stuur." Er zijn ook allerlei voorbeelden bekend van door Nederland gesteunde groepen die met Al Qaida en de jihadisten van Ahrar al-Sham samenwerkten in koepelorganisaties. Waarom is dat de Kamer nooit gemeld? Ook zijn er allerlei voorbeelden van dat hulp in handen van Al Qaida viel. Gisteren werd daar nog aandacht aan besteed in een uitzending van Nieuwsuur. Hoe bizar is het verder dat het OM een Syriëganger wil vervolgen vanwege lidmaatschap van een criminele organisatie met een terroristisch oogmerk, Jabhat al-Shamiya, terwijl Nederland die organisatie heeft gesteund?

Wat betekent dit nu concreet? Jaar in, jaar uit heeft mijn fractie samen met vele andere vragen gesteld over deze steun, zorgen geuit en gevraagd of de Syrische tak van Al Qaida niet de lachende derde was. Dat is jaar in, jaar uit systematisch ontkend. Het tegendeel blijkt nu waar. Dat is onverteerbaar. De feiten moeten nu echt boven tafel komen.

Voorzitter. Een land mag niet zomaar een gewapende groep steunen die een regering omver wil werpen. Dat is vastgelegd in het non-interventiebeginsel. Als we dat principe zouden loslaten, is het einde zoek. Het is in strijd met het internationaal recht. Waarom meent deze minister dat wel te mogen doen? Na de Irakoorlog is een extern volkenrechtelijk adviseur aangesteld, omdat toen het internationaal recht terzijde werd geschoven. Dat mocht nooit weer gebeuren. Maar over de steun aan Syrische groepen is de externe adviseur niet eens geraadpleegd. Hoe is dat mogelijk? Heeft dat er misschien mee te maken dat hij nogal kritisch is op deze steun, zo vraag ik de minister.

Voorzitter, tot slot het belangrijkste. Kan de minister eindelijk bevestigen dat aan deze groepen steun is geleverd, aan de groepen zoals door Nieuwsuur en Trouw onthuld? En wie zijn die andere zestien groepen die steun hebben ontvangen? Hebben die ook mensenrechten geschonden, oorlogsmisdaden begaan en samengewerkt met Al Qaida en andere extremisten? Ik ben er sterk, zeer sterk, van overtuigd dat als de Kamer vooraf had geweten dat militaire steun van Nederland naar oorlogsmisdadigers, mensenrechtenschenders, jihadisten en bondgenoten van Al Qaida zou gaan, hier geen steun aan gegeven had kunnen worden. Steun van de Kamer aan dit beleid was alleen mogelijk door het vanaf het begin geheim te verklaren en de honderden vragen hiernaar niet eerlijk te beantwoorden. Ik zou graag willen dat de minister hierop reageert.

Dank u wel.

De **voorzitter**:
Dank u wel. Dan geef ik nu het woord aan de heer Koopmans namens de VVD.

De heer **Koopmans** (VVD):
Dank u wel, voorzitter. In 2015 stond Syrië, die grote oude herberg van volken en van

beschavingen, al vier jaar in lichterlaaie en de bewoners stierven bij honderdduizenden. De brand was aangestoken door de beheerder, president Assad, maar daarnaast had je ook nog de pyromanen van ISIS, die zowel daar als hier in Europa de boel in vuur en vlam wilden zetten. Miljoenen bewoners van die herberg vluchtten, eerst naar de buren en verder ook naar ons in een onhoudbare vluchtelingenstroom. Bijna iedereen in deze Kamer wilde iets doen om die Syrische brand te helpen blussen en ook veel van onze buren en vrienden deden dat. Mijn partij stelde primair voor om ISIS vanuit de lucht te bestrijden, anderen stelden primair voor om de gematigde oppositie te steunen. Uiteindelijk hebben we gezamenlijk beide dingen gedaan, met brede steun van de Kamer.

Er was toen nog hoop dat de bewoners een deel van de brand konden blussen of in ieder geval meester konden worden. We weten allemaal dat het helpen om een brand te bestrijden risico's met zich meebrengt, zeker in die gevaarlijke buurt in een nietsontziende vlammenzee met overal vuurgevaarlijke individuen. Dat risico werd genomen. Maar dan was het wel essentieel dat we alles zouden doen om de bijkomende risico's te beperken, bijvoorbeeld het gevaar dat we verkeerde mensen zouden bijstaan. En nu, drie jaar later, is die Syrische herberg grotendeels verwoest en zijn nog honderdduizenden meer mensen dood. Onze bluswerkzaamheden hebben iets kunnen helpen tegen ISIS, maar konden de voltrekking van die enorme ramp niet stoppen. Dat in zichzelf betekent niet dat het een fout was om te proberen mensen te redden. Waar het om gaat, is of we genoeg hebben gedaan om de risico's zo klein mogelijk te houden, en vooral hoe we dat in de toekomst kunnen aanpakken. Daarom drie vragen aan de minister.

Eén: is het risico voldoende gemanaged? Het programma werd gemonitord door Nederland zelf en door ervaren internationale partners. Was die supervisie genoeg? Welke foutmarges zijn nou eigenlijk realistisch en aanvaardbaar? Het programma werd, en dat weten we ook, als adequaat beoordeeld. Klopt dat nog? Zouden we in de toekomst tot dezelfde besluitvorming en zelfde supervisie komen?

Mijn tweede vraag: is er iets fout gegaan? Dat is een belangrijke vraag en daar moeten we een antwoord op hebben. Daarom nam de VVD het initiatief tot die rondetafel. Daaruit bleek dat de zaken niet altijd zo zwart-wit zijn. Zo zei mevrouw Del Ponte dat ze bij nader inzien toch onvoldoende informatie heeft voor een oordeel. En zo zei de ervaren Syriëdeskundige meneer Lister dat het helemaal niet klopte dat de genoemde groepen jihadistisch of terroristisch zijn. Maar het blijft een vraag. Het is daarmee nog niet beantwoord. Het blijft een vraag. Is er daadwerkelijk steun terechtgekomen bij terroristische groepen? Welke groepen? Welke gevolgen kan dit hebben voor het vervolgingsbeleid van het OM?

En de derde vraag: wat kunnen we hiervan leren? Want daar gaat het om. Het onder minister Koenders begonnen programma is door minister Zijlstra tegen het licht gehouden en teruggeschroefd, en door minister Blok heel snel beëindigd. Dus als antwoorden op sommige van mijn vragen niet volledig positief zijn, dan moeten we naar de toekomst kijken. Is het mogelijk een steunprogramma te ondernemen zonder risico's? Hoe moet daartoe besloten worden? En als we nog terughoudender worden, welke betekenis heeft dit dan voor onze bondgenootschappen, voor onze positie in internationale fora en voor de Nederlandse steun aan buitenlandse ngo's?

Voorzitter. Van veel slachtoffers van de oorlog in Syrië heb ik de handen vastgehouden in mijn vorige positie, toen ik nog werkte bij de vredesonderhandelingen van de Verenigde Naties. Daarom heb ik ook persoonlijk heel veel mensen gehoord over die ongelofelijke

afgrijselijkheden waar we het nu over hebben. Ik heb ook de handen geschud van Syrische regeringsvertegenwoordigers en van gematigde en ook radicale rebellen. Dat heeft mij geleerd dat dit echt een niets en niemand ontziende oorlog is. Een oorlog die je je niet kan voorstellen, maar die wel door iedereen, ook iedereen hier, enorm diep wordt gevoeld. En ik heb geleerd dat je de werkelijkheid dus niet vooraf kan voorspellen, maar ook niet achteraf, met terugwerkende kracht. Als wij besluiten te helpen, zoals we dat hier ooit hebben gedaan, dan moeten we dat doen met grote oplettendheid want de realiteit van oorlogen is hard en mistig. Daar moeten we rekening mee houden als we hier besluiten nemen en als we handelen, maar ook als we achteraf oordelen. De lessen daarvan moeten we blijven leren. Helende handen zijn vaak ook vuile handen. Hoe kunnen we ze toch zo schoon mogelijk houden, zonder dat we ze voortaan uit angst op onze rug binden? Want dat willen we ook niet. Dat is een vraag voor de minister, maar eigenlijk ook voor de Kamer.

Dank u wel.

Mevrouw **Karabulut** (SP):
Gisteren onthulde Nieuwsuur dat Nederlandse hulp terecht was gekomen bij Al Qaida in Syrië. Wat vindt u daarvan?

De heer **Koopmans** (VVD):
Als Nederlandse hulp daadwerkelijk is terechtgekomen bij Al Qaida, dan is dat natuurlijk enorm zorgwekkend. Maar ik vraag aan mevrouw Karabulut om ook goed te kijken waar we het over hebben. Het voorbeeld dat mevrouw Karabulut eerder noemde, was van een bakkerij die was gestolen, meen ik. Die is dus gestolen, dus eerst uit Nederland ergens aan gegeven. Althans beweerdelijk; het moet nog vastgesteld worden. Als dan iemand anders haar steelt, hebben wij dan de dief geholpen? Ik denk niet dat mevrouw Karabulut dat zegt. Dus we moeten wel even goed kijken hoe het nou echt zit.

Mevrouw **Karabulut** (SP):
Maar die steun is dus bij Al Qaida terechtgekomen. Wat was uw oordeel daar ook alweer over?

De heer **Koopmans** (VVD):
Ik heb net gezegd: als steun in handen komt van Al Qaida, is dat natuurlijk iets slechts. We willen Al Qaida niet steunen. Maar ik zeg tegen mevrouw Karabulut dat je eerst moet kijken wat Nederland heeft gedaan. Nederland heeft een programma gehad waar risico's aan zaten. Je kan niet zeggen, zoals ik heb gezegd, dat als het risico zich uiteindelijk materialiseert, het per definitie fout was om iets te proberen te doen. Je aanvaardt namelijk een risico.

Mevrouw **Karabulut** (SP):
Geconcludeerd en geconstateerd kan worden dat er een aantal glasheldere criteria waren. Uit onthullingen blijkt dat groepen zijn gesteund die zich schuldig hebben gemaakt aan mensenrechtenschendingen en oorlogsmisdaden en die direct dan wel indirect samenwerkten met Al Qaida. Dit wetende kan de VVD toch niet volhouden dat dit het doel was van het programma? Of zegt de VVD: oké, wij nemen dit voor lief, dit kan gebeuren, en ja, dat wij hier in Nederland een jongere die is uitgereisd naar een van de die groepen die wij hebben gesteund, proberen te veroordelen voor terrorisme, is een heel ander verhaal?

De heer **Koopmans** (VVD):
Mevrouw Karabulut vraagt hier verschillende dingen. Laat ik op het belangrijkste eerst

antwoorden. Kan je als Nederland bewust aan terroristen steun gaan leveren? Natuurlijk kan dat niet. Natuurlijk zijn we dat niet aan het doen. Als je aan iemand die je wel steun wilt verlenen, steun geeft, en die steun wordt vervolgens gestolen door de terroristen, kan je dan Nederland daarvan de schuld geven? Nee, natuurlijk niet, mevrouw Karabulut. Maar als mevrouw Karabulut daarnaast vraagt of het goed is om steun te geven aan organisaties überhaupt waarvan het mogelijk is dat ze mensenrechten schenden, dan zeg ik: mevrouw Karabulut, kijkt u ook even naar uzelf. Ik wilde het niet doen, maar … Kijk, dit is misschien iets te klein. Daarom heb ik ook een iets grotere. Misschien kunt u zich op deze foto herkennen, mevrouw Karabulut. Hier staat u op een rally bij de groep waarover u net met de heer Voordewind sprak, de Koerdische beweging PYD, die mensenrechten schendt. U zei tegen de heer Voordewind … Ik heb het maar even opgeschreven: terecht dat aan sommige groepen die de mensenrechten schenden, geen hulp is gegeven. Dat ging precies over die beweging. Ja, ik weet niet wat hier gebeurt, maar hier staat u.

Mevrouw **Karabulut** (SP):
Hier doet de VVD een "Erdogannetje". Dat maakt niet uit. Ik kan daar zo antwoord op geven. Maar het ging even over non-letale steun van Nederland en de steun van de VVD aan dit programma. Dus als ik het goed begrijp kan ik concluderen dat het voor de VVD een ingecalculeerd risico is dat deze steun terechtkomt bij jihadistische groepen en/of oorlogsrechtschenders? Ik ben het met de heer Koopmans eens dat de praktijk veel weerbarstiger is. Dat hebben we ook kunnen vernemen tijdens het rondetafelgesprek. Harald Doornbos, die als een van de weinigen in het gebied is geweest, zegt: vanaf 2013 is het gekkenwerk geweest. Dat is het antwoord op de inhoudelijke vraag.

Dan nu die foto. Ik wil dat toch even toelichten, want u bent daarin geïnteresseerd. U had het me ook kunnen vragen. Ik sta daar omdat toen Kobani aangevallen werd. Deze organisaties, een aantal stichtingen in Nederland, nodigden mij uit om daar te komen spreken. Ik heb mijn solidariteit uitgesproken met de volkeren die zich verzetten en strijden tegen IS. Niet meer, niet minder. Mag ik u eraan herinneren dat wij op geen enkele wijze hebben gepleit voor non-letale of letale steun aan deze groepen in Syrië?

De heer **Koopmans** (VVD):
Ik ben mevrouw Karabulut enorm dankbaar, want zij zegt precies waar het om gaat. Zij heeft haar steun uitgesproken voor zo'n groep waarvan net al werd besproken dat die ook aan mensenrechtenschendingen doet: kindsoldaten en dat soort dingen. Maar mevrouw Karabulut zegt: ik sta dan op een manifestatie en dan zeg ik "steun".

Mevrouw **Karabulut** (SP):
Mensenrechtenschendingen …

De **voorzitter**:
Mevrouw Karabulut! Was u uitgepraat, meneer Koopmans?

De heer **Koopmans** (VVD):
Nee, eigenlijk niet.

De **voorzitter**:
U mag uw zin afmaken, en dan krijgt ú het woord, mevrouw Karabulut.

De heer **Koopmans** (VVD):
Want het past in het geheel. Als je meer wilt doen dan alleen op een spandoek schrijven of "steun" roepen, dan moet je besluiten om iets te doen. Als je mensen gaat helpen branden te blussen, dan neem je ook het risico dat er dingen misgaan, dat je zelf ook nog een beetje geraakt wordt, dat je dus een risico aanvaardt, dat je …

Mevrouw **Karabulut** (SP):
Ik neem even …

De heer **Koopmans** (VVD):
… risico aanvaardt. Dat is de realiteit van de oorlog.

Mevrouw **Karabulut** (SP):
Ik neem afstand van alle feiten die de heer Koopmans mij toedicht. Ik was en ben solidair met de Koerdische bevolking en de Syrische bevolking die zich verzetten tegen onderdrukkers en pleiten voor zelfbeschikking. Dat wil niet zeggen dat ik de oorlog steun — dat hebben wij niet gedaan — of andere vormen van steun geef, omdat die praktijk inderdaad heel weerbarstig is. Dat wil niet zeggen dat iedere mensenschending van welke club dan ook even slecht is. Dat wil niet zeggen dat de SP zegt zoals de VVD zegt: als het ons uitkomt voor vuile oorlogen, dan moeten wij dat internationaal recht maar opzijschuiven. Nee, daar is één norm voor. Dat internationaal recht is belangrijk. Mensenrechtenschendingen mogen niet. Ik ben eerlijk gezegd verrast over de eerlijkheid van de heer Koopmans, die zegt: nou ja, als dat dan in de praktijk betekent dat wij jihadisten steunen en/of mensenrechtenschendingen worden begaan, dan was dat niet het doel maar kan dat wel het resultaat zijn.

De heer **Koopmans** (VVD):
Ik denk dat mevrouw Karabulut nu al een klein voorschotje heeft genomen op wat de heer Baudet mij straks gaat vragen; natuurlijk niet. Je kan besluiten, zoals deze Kamer in grote meerderheid heeft gedaan, om te proberen die enorme brand in Syrië te beheersen. Als je besluit om te helpen en dus meer te doen dan alleen op een manifestatie te zeggen "ik steun jullie", dan moet je ook het risico aanvaarden dat er misschien een keertje iets misgaat. Ik zeg alleen dat dat niet per definitie aanvaardbaar is, want dat moet heel goed geselecteerd worden, het moet goed gemonitord worden, het moet geëvalueerd worden en later moeten we de lessen trekken. Dus ik zeg niet "het is per definitie goed" of wat dan ook. Nee, je moet het heel goed volgen, maar je moet wel aanvaarden dat er iets mis kan gaan als je, in een realiteit van een oorlog in het Midden-Oosten, besluit om iets te doen omdat wij allemaal roepen dat er iets moet gebeuren. Daar moet je dan goed mee omgaan. Daar moet je lessen uit trekken.

De **voorzitter**:
Laatste opmerking op dit punt, mevrouw Karabulut.

Mevrouw **Karabulut** (SP):
Daarover zijn wij het dus fundamenteel oneens. Iets doen, humanitaire hulp: prima. Volkeren ondersteunen in hun recht op zelfbescherming: prima. Maar "iets doen" doen wij al vanaf 2001. De illegale oorlog in Irak, Libië, voor een deel Syrië; wat heeft het ons gebracht? U, meneer Koopmans, uw partij steunde dat inderdaad allemaal. Het bracht chaos, onveiligheid, het ontstaan van IS en heel veel doden en onderdrukten. Daar denken wij inderdaad fundamenteel anders over.

De heer **Koopmans** (VVD):
Inderdaad, mevrouw Karabulut begint in 2001, de Twin Towers. De VVD staat dan schouder aan schouder met de slachtoffers en probeert te helpen om de terroristen te pakken. Mevrouw Karabulut kiest er dan voor om spandoeken te schilderen. De jezidi's worden in Irak aangepakt, vermoord door ISIS. De VVD kiest ervoor om F-16's ernaartoe te sturen om die mensen te beschermen. De SP van mevrouw Karabulut kiest ervoor om spandoeken te schilderen. We hebben het nu over Syrië, waar een enorme burgeroorlog woedt en waar we in 2015 nog massaal de hoop hadden dat het nog een beetje ten goede gekeerd kon worden of dat we in ieder geval mensen konden helpen. De VVD besluit om dit programma te steunen mits het goed geselecteerd, gemonitord en gewaarborgd wordt. En mevrouw Karabulut van de SP kiest ervoor om spandoeken te schilderen. Ja inderdaad, we denken over sommige dingen fundamenteel anders.

De **voorzitter**:
Ja, en als u alsmaar mevrouw Karabulut noemt, dan moet ik mevrouw Karabulut ook weer het woord geven om een kort punt te maken, en dan is het voldoende gewisseld.

Mevrouw **Karabulut** (SP):
Ik kan niet anders dan concluderen dat we vele miljarden aan wapens later, vele oorlogen later, vele doden later last hebben van terrorisme, dat de onveiligheid is vergroot voor de volkeren daar maar ook hier, en dat de VVD gewoon wil doorgaan met deze verouderde, totaal mislukte strategie. Inderdaad, als iets doen het steunen en uiteindelijk aanwakkeren van terrorisme betekent, dan kies ik ervoor niets te doen en zij aan zij met die volkeren te strijden …

De **voorzitter**:
U heeft uw punt gemaakt.

Mevrouw **Karabulut** (SP):
… voor vrede. Dat kan ook nog.

De **voorzitter**:
U heeft uw punt gemaakt. Ik ga naar … Wie was er eerder?

De heer **Koopmans** (VVD):
Mag ik er nog iets op zeggen, voorzitter?

De **voorzitter**:
U mag kort reageren, maar niet weer herhalen.

De heer **Koopmans** (VVD):
Als je in het licht van afschuwelijk terrorisme zegt "ik doe niks" of "ik ga een spandoek schilderen", dan lijkt mij dat een hele slechte zaak. Ik probeer liever te kijken wat we wel kunnen doen, mits het heel goed en heel zorgvuldig wordt geselecteerd, gemonitord en geëvalueerd in de hoop dat we iets kunnen bijdragen. Als we dat niet kunnen bijdragen, dan moeten we ermee ophouden. Dat heeft volgens mij deze minister ook gedaan.

De heer **Baudet** (FvD):
Ik ben het grotendeels eens met de positie van mevrouw Karabulut in dit debat. Ik heb daar één vervolgvraag op aan de heer Koopmans. Waar in het Midden-Oosten heeft de

democratische regime-changeagenda positief effect gehad? Afghanistan, Irak, Libië, Egypte? Aan welk land denkt hij? Welk voorbeeld moeten wij nemen om te begrijpen wat hij voor zich ziet aan een ontwikkeling? Wat verwacht hij nou van het steunen van allerlei groepen en F-16's sturen? Waar hebben wij iets kunnen zien waarvan de heer Koopmans zegt: kijk, dát is nou een goed voorbeeld? Waar in het Midden-Oosten hebben we een positieve ontwikkeling gezien na de regime-changeagenda?

De heer **Koopmans** (VVD):
We hebben het nu niet over regime change, maar over de positieve bijdrage, als ik de heer Baudet goed begrijp; dat wil ik heel graag. Ik noemde net al het voorbeeld van de jezidi's. Zij werden op een heuvel, op een berg gedreven door ISIS, dat dreigde dat ze massaal uitgeroeid zouden worden. Toen heeft Nederland besloten — niet alleen Nederland deed dat; wij zijn ook niet een supermacht — om een bijdrage te leveren door F-16's te sturen, die daar die omsingelaars hebben gebombardeerd. Daardoor zijn heel veel van deze mensen gered. Dat lijkt mij een enorm belangrijke bijdrage. Ik hoop dat de heer Baudet het met mij eens is. Is hij het met mij eens?

De heer **Baudet** (FvD):
Het voorbeeld waar u mee komt, is dat te midden van een conflict, waarin één specifiek strijdpunt is geweest, misschien een bepaalde slachting zou zijn voorkomen. Maar is het niet zo dat het ontstaan van ISIS, waar we het in eerste instantie over hebben, het directe gevolg is van de regime-changeagenda die het Westen over Irak en over Syrië heeft uitgerold? Ik kan mij voorstellen dat u zegt dat we een paar mensen hebben gered, maar we hebben wel eerst zelf door die agenda die u ondersteunt dat probleem mede gecreëerd.

De heer **Koopmans** (VVD):
De heer Baudet probeert nu met mij een filosofisch-historische discussie te beginnen.

De heer **Baudet** (FvD):
Nou ja, u neemt toch zelf ook positie in, want u zegt: we moeten overal waar we kunnen F-16's sturen en overal onderdrukte mensen meteen helpen.

De heer **Koopmans** (VVD):
Dat heb ik natuurlijk niet gezegd, maar dat kunnen we straks in de Handelingen nalezen. Ik denk dat het belangrijkere punt dat de heer Baudet eerder probeerde te maken, is of je kan kiezen tussen Assad en Al Qaida. Want dat wil hij echt vragen, toch?

De **voorzitter**:
Gaat u verder, meneer Koopmans.

De heer **Baudet** (FvD):
Dat is inderdaad de achtergrond van deze wat meer detailkwestie.

De **voorzitter**:
Ja, helder! Gaat u verder.

De heer **Koopmans** (VVD):
Op dat punt wil ik het volgende tegen de heer Baudet zeggen. Ik heb met heel veel slachtoffers gesproken, mensen die afschuwelijke dingen hebben meegemaakt. Ongeacht of dat nou was gedaan door Assad is of door Al Qaida, door ISIS of door een oppositiegroep,

hebben die mensen afschuwelijke dingen meegemaakt. Dat heeft mij enorm geraakt. Dat heeft ons, denk ik, allemaal enorm geraakt. Dan vind ik het geheel onpasselijk om een soort van te gaan kwartetten als in "geef mij Al Qaida, dan geef ik jou Assad". Ik weet niet of het beneden de waardigheid is van de heer Baudet, maar ik vind het beneden de waardigheid van die slachtoffers. Dat wil ik niet.

De heer **Baudet** (FvD):
Dat vind ik dus emopolitiek. Natuurlijk is het erg als je slachtoffers spreekt en natuurlijk raakt dat je. Maar je kan toch niet je beleid bepalen op basis van "hé, ik ben erdoor geraakt; laten we íéts doen"? Dat is toch geen serieuze buitenlandse politiek?

De heer **Koopmans** (VVD):
Wij hebben niet gezegd "laten we iets doen, want het is allemaal zo dramatisch". Wat wij met heel veel mensen hier hebben besloten, zoveel jaar geleden toen die Syrische herberg enorm in de fik stond, was dat we gingen kijken of we enorm goed geselecteerd, gemonitord en gewaarborgd bepaalde niet-dodelijke steun konden geven terwijl wij ook, zoals mijn partij dat graag wilde, met F-16's zouden bijdragen in de strijd tegen ISIS. Dat is niet zomaar iets doen. Misschien ziet de heer Baudet het zo, maar ik denk dat dat een realpolitische benadering is, waarbij je ook lessen trekt uit dingen die misgaan. Dat is niet zomaar iets.

De heer **Van Ojik** (GroenLinks):
Ik wou even terug naar het slot van het betoog van de heer Koopmans, vlak voordat het interruptiedebat begon. Toen had hij het over handen: lege handen, schone handen en handen op de rug. We kunnen nu wel onze handen op de rug houden, en dan maken we ook geen vuile handen — ik vat het nou maar even samen — maar dat is hem te makkelijk, zei hij. Ik zou hem dus het volgende willen vragen. Ik heb mij verbaasd over het feit dat alles wat we doen op het gebied van stabilisatieprogramma's wordt stopgezet. Dat staat in de brief van 7 september. Dat is de handen op de rug. Dat is zeggen: ja, sorry, Assad heeft gewonnen; dat vinden we verschrikkelijk, maar we kunnen er niks aan doen. Is de heer Koopmans bereid om met mij aan het kabinet te vragen om het daar niet bij te laten, en om dus goed te kijken of we toch niet een vorm kunnen vinden — ik heb de White Helmets als voorbeeld genoemd, maar misschien zijn er meer — om daarmee door te gaan?

De heer **Koopmans** (VVD):
Het is van belang dat we alles heel kritisch bekijken, want we moeten geen overbodige risico's nemen. We moeten risico's durven nemen; daarom zeg ik: laten we niet met de handen op de rug blijven staan. We moeten onze handen uit durven steken, en daarmee ook mogelijk vuile handen maken. Maar die risico's moeten wel beheersbaar zijn en zo veel mogelijk controleerbaar. Ik vraag de minister dus hoe we daarmee omgaan. Ik denk dat de heer Van Ojik eigenlijk aan mij vraagt wat hij aan de minister wil vragen, namelijk: wat kunnen we wel doen? Dat steun ik dan graag.

De heer **Van Ojik** (GroenLinks):
Dat is een heel algemeen antwoord, maar we hebben het hier over concrete mensen, die in de meest verschrikkelijke oorlog die er is ongelofelijk veel moed tonen in wat ze dagelijks doen. De heer Koopmans weet dat misschien wel beter dan wij. Ik heb het dus niet in abstractie over risico's nemen. Ik heb het over concrete programma's die door Nederland concreet gesteund zijn en die nu concreet worden stopgezet. Ik vraag de heer Koopmans om met mij het kabinet ertoe uit te nodigen om dat te heroverwegen. Dan moet hij niet heel theoretisch antwoorden,

want dat we onze handen moeten uitsteken, dat weet ik ook wel. Daar zijn we het ook wel over eens.

De **voorzitter**:
Volgens mij is de vraag helder.

De heer **Van Ojik** (GroenLinks):
Ja, hè? Dat dacht ik.

De heer **Koopmans** (VVD):
De vraag is dus inderdaad: wat kunnen we nog wel in Syrië en wat kunnen we niet? Dat hebben we gevraagd aan de minister. Dat heeft de heer Van Ojik gevraagd en dat vraag ik. Ik kijk dus uit naar de beantwoording.

De **voorzitter**:
Goed. Dank u wel. Dan geef ik nu het woord aan de heer Kuzu namens DENK.

De heer **Kuzu** (DENK):
Voorzitter. "Geopolitiek" is een vies, vuil en vunzig woord. Het is een schande. De essentiële vraag is waarom landen op duizenden kilometers afstand zich zo massaal buigen over het Midden-Oosten. Waarom heeft de internationale gemeenschap zich in de jaren negentig niet op dezelfde wijze ontfermd over Algerije en Rwanda? Waarom heeft ze zich niet ontfermd over conflictregio's als Jemen en Zuid-Sudan, of over onderdrukte volkeren als de Rohingya of de Oeigoeren? Welk belang speelt er dan in het Midden-Oosten? Het antwoord kent iedereen: olie en geld. Daarom worden er vieze, vuile, vunzige politieke spelletjes gespeeld. Dat is al meer dan 100 jaar zo. Dat was zo toen Thomas Edward Lawrence, beter bekend als Lawrence of Arabia, het vertrouwen won van Arabische stammenleiders om hen te laten vechten voor de Britse leugen van een Arabisch rijk. Na de overwinning lapten de Britten hun belofte van Arabische eenheid aan hun laars. Zij verdeelden het land met een liniaal tussen zo veel mogelijk stammenleiders, en daar is Syrië ook uit voortgekomen. Verdeel-en-heerspolitiek. Een schande.

Voorzitter. De geopolitieke spelletjes werden doorontwikkeld. Op een gegeven moment moet iemand gedacht hebben: waarom zouden we eigenlijk zelf vechten? Waarom laten we mensen niet tegen elkaar vechten? Dan geven we ze wapens, waarmee ze elkaar kunnen afknallen. Dan geven we ze bommen, waarmee ze huis en haard kunnen vernietigen. In de tussentijd werden er bergen geld verdiend door de wapenindustrie en schimmige private bedrijven van de westerse bemoei-industrie.

Voorzitter. Nederland deed daar spijtig genoeg aan mee. Laten we teruggaan naar het begin: de Arabische Lente, maart 2011, toen mensen in Aleppo protesteerden voor burgerrechten en democratie. Assad reageerde wreed en sloeg die opstanden neer. Iedereen wilde Assad weg hebben, behalve Poetin en Thierry Baudet. Allerlei groeperingen werden bewapend en voorzien van goederen om tegen elkaar te vechten, met de belofte dat ze democratie zouden krijgen. Toen de Verenigde Staten vroegen of ook Nederland strijdende groepen in Syrië kon bewapenen, stond oud-minister Koenders te trappelen om op het vliegtuig te stappen naar de Verenigde Staten. Als de chef roept zeg je ja.

Voorzitter. Zo stuurde Nederland auto's, militaire kleding en hulpgoederen naar strijders in Syrië, terwijl onze eigen soldaten niet eens genoeg materieel hebben. Maar erger nog, de

steun kwam in handen van groepen die mensenrechten schenden en die nauw samenwerken met terroristische organisaties. Nederland heeft op die manier bijgedragen aan het faciliteren van oorlogsmisdaden en mensenrechtenschendingen. Dat hadden we kunnen weten. Interne juristen van het ministerie van Buitenlandse Zaken gaven aan dat ze van tevoren niet konden aangeven of het steunprogramma wel in lijn was met het internationaal recht. De meningen van aangetrokken experts en een volkenrechtelijk adviseur werden willens en wetens niet gevraagd of in de wind geslagen. Talloze signalen vanuit Syrië dat de steun terechtkwam bij foute groepen werden gewoon genegeerd. Er is ook nog het verschil in opvatting tussen het ministerie van Buitenlandse Zaken en het Openbaar Ministerie over de aanmerking als terroristische organisatie. Hoe kan het zo zijn dat twee instituties, die onderdeel zijn van dezelfde overheid, groeperingen met terroristische motieven totaal verschillend kwalificeren? Wij overwegen op dit punt dan ook een motie.

Voorzitter. Net als bij de oorlog in Irak is meedoen met Amerika en de westerse bemoei-industrie belangrijker voor de regering dan het internationaal recht. Je zou zelfs kunnen stellen: belangrijker dan mensenlevens. Vanwaar de zucht om mee te doen met de grote jongens? Het antwoord daarop is misschien dat er baantjes worden gecreëerd op internationale posities voor vrienden en vriendinnen van Rutte. Zie Hennis. Maar wat is het resultaat, zeven jaar na de Arabische Lente, in 2018? Meer dan een half miljoen doden en meer dan 5 miljoen mensen zijn op de vlucht geslagen, uit een land dat in puin ligt.

Naast al het menselijke leed in Syrië moeten wij onszelf de vraag stellen wat wij ervan geleerd hebben. Met pijn in het hart moet ik zeggen: bar weinig. Nog steeds redeneren heel veel mensen in dit land: de vijand van mijn vijand is mijn vriend, hoewel daar heel, heel foute groepen bij zitten. Laat ik wat voorbeelden noemen. De heer Koopmans is begonnen met een voorzetje, maar het moet me toch wel van het hart: ChristenUnie-Kamerlid meneer Voordewind vroeg samen met collega's om steun voor de PYD en de YPG. Wij zagen Voordewind zelfs een kantoor openen van de YPG, dat gelieerd is aan de PKK, een erkende terroristische organisatie. Ik weet ook niet wat er op de foto die ik nu in mijn hand heb gebeurt, maar ik neem aan dat de boodschap van de heer Voordewind niet is: u zult geen mensenrechten schenden, u zult geen kindsoldaten rekruteren, u zult mensen niet van hun huis en haard verdrijven. Maar deze ongure bendes zijn wel verantwoordelijk voor talloze mensenrechtenschendingen. Ik spreek nogmaals van een diepe schande.

Zodra een groepering oorlogsmisdaden begaat, moeten we daar keihard afstand van nemen en daar geen steun aan verlenen. We moeten helemaal niet, zoals het Algemeen Dagblad, geromantiseerde artikelen maken over een Brabander die vervolgt wordt voor zijn bijdrage aan oorlogsmisdaden. Devin, een trotse Brabantse Koerd, die zijn achternaam geheim wilde houden, had er geen problemen mee toen het Algemeen Dagblad op de voorpagina zijn foto deelde, waarop hij poseert met een wapen voor een YPG-vlag. Het is werkelijk schandalig. Nederland mag geen veilige thuishaven voor terroristen worden. Nu niet, nooit niet.

Voorzitter, tot slot. Het geblunder in Syrië heeft ertoe geleid dat de regering bestookt is met lastige Kamerleden van coalitiepartijen, tot ongenoegen van minister Blok, want hij viel op Prinsjesdag over CDA-Kamerlid Van Helvert heen. Als een intimidator liet Blok merken dat hij niet gediend is van kritische vragen. Wij vinden dat doodzonde. Kritische Kamerleden — zoals meneer Omtzigt en meneer Van Helvert, die in het verleden echt veel vragen hebben gesteld — moeten we koesteren. We moeten dit niet met ongure methoden proberen onder de pet te houden. Ik wil de minister daarom tot het volgende oproepen. Stop met het intimideren

van Kamerleden. Stop met alle discutabele internationale missies. Het zijn er 61 op dit moment. Begin met het wassen van je handen, niet in onschuld maar in schuld.

Dank u wel, voorzitter.

De **voorzitter**:
Dank u wel. De heer Voordewind heeft nog een vraag.

De heer **Voordewind** (ChristenUnie):
We hebben het hier over de aanvallen op en de steun aan groeperingen in Syrië. We hebben het hier ook over een aanval op Afrin. Een tijdje geleden hebben we daarover een debat gehad. Mag ik de heer Kuzu nog een keer vragen of hij die aanval van de Turkse regering op Afrin hier klip-en-klaar wil veroordelen?

De heer **Kuzu** (DENK):
Net zoals ik destijds in dat debat heb gedaan, blijf ik bij mijn mening. Maar een debat over steun van Nederland aan terroristische organisaties gebruiken ...

De heer **Voordewind** (ChristenUnie):
Voorzitter, ik heb geen antwoord gehad.

De heer **Kuzu** (DENK):
… om de handen van de heer Voordewind in onschuld te wassen en op die manier te framen, dat werkt gewoon niet. Mensen trappen daar ook niet in. Probeer het nou niet. Doe het niet nog een keer. U heeft er talloze vragen over gesteld. De regering heeft er een opvatting over. U kent de opvatting van DENK daarover ook. Gebruik dit debat niet om de Turkije-kaart te trekken, want zo probeert u uw handen in onschuld te wassen, en dat gaat niet lukken.

De heer **Voordewind** (ChristenUnie):
Ik begrijp wel dat de heer Kuzu heel snel weg wil bij Turkije. Ik heb hem een simpele vraag gesteld. Als hij die vraag niet wil beantwoorden en ook niet beantwoord heeft in het verleden, waarom zou hij dan Turkije verdedigen? Waarom neemt hij het op voor Erdogan, die zijn hand overspeelt in Koerdistan, in het noorden van Syrië, en die een gedeelte van Syrië als een soevereine staat bezet op dit moment? Als hij ons iets verwijt over vuile handen maken, laat hem dan zelf even in de spiegel kijken op het moment dat hij het opneemt voor een Erdogan die mensen in de gevangenis gooit omdat ze een andere mening hebben, die de media monddood maakt, die politieke tegenstanders opsluit. Als u het daarvoor opneemt, dan moet u naar uzelf kijken.

De heer **Kuzu** (DENK):
Ik wil de heer Voordewind erop wijzen dat Koerdistan volgens mij niet bestaat op de landkaart, alhoewel de heer Voordewind dat natuurlijk wel heel graag had gezien, gelet op zijn steun aan een organisatie die is gelieerd aan een terroristische organisatie die op de lijst staat van de Europese Unie. De heer Voordewind kan proberen om in dit debat af te leiden van de steun van Nederland aan terroristische organisaties en ook af te leiden van het feit dat hij zelf een motie indiende waarin hij het liefst zag dat de YPG en de PYD gesteund werden. Hij kan proberen daarvan af te leiden, maar dat gaat hem gewoon niet lukken.

De heer **Voordewind** (ChristenUnie):
Ik ben begonnen met de vraag te stellen of de heer Kuzu de aanval van Turkije op een

soevereine staat, namelijk Syrië, en de aanval en de inval van Afrin wil veroordelen. Ik heb geen antwoord gekregen. Wat vindt hij dan van de Sultan Murad Brigade, die deze aanval mede heeft gedaan? Is die brigade een democratische organisatie die gesteund zou moeten worden? Vindt u dat er banden zijn met Turkije? Bent u het eens met die aanval van de Sultan Murad Brigade op Afrin?

De heer **Kuzu** (DENK):
Waar het gaat om de Sultan Murad Brigade heb ik inderdaad de rapporten van Amnesty International ook gelezen. Ik durf hier ook open en eerlijk te zeggen dat op het moment dat er mensenrechten worden geschonden in het conflictgebied in het noorden van Aleppo, in Afrin, ik aan uw zijde sta, maar ik zie dat de heer Voordewind wel heel veel moeite heeft om een organisatie als de YPG te veroordelen en er op 2 juli 2015 juist steun aan wilde verlenen, gesteund door de heer Van der Staaij van de SGP en de heer Knops van het CDA. Ik constateer dat hij dan geen thuis geeft. Nogmaals, het proberen af te leiden van de daadwerkelijke situatie zoals die vandaag op tafel ligt, gaat u niet lukken. U kunt door Kuzu even weg te zetten als lange arm van Turkije, wat u nu doet, uw handen niet schoonwassen.

De heer **Voordewind** (ChristenUnie):
Ik constateer dat u dat zelf dan constateert. Ik heb die woorden nog niet eens in de mond genomen. Ik heb u de simpele vraag gesteld. U leest ons de les over mensenrechtenschendingen. U verdedigt de inval van Turkije in een soeverein land, waarbij sprake is van onschuldige burgers, waaruit heel veel vluchtelingen voort zijn gekomen en waarbij mensen zijn omgekomen en burgerslachtoffers zijn gevallen. U verdedigt Erdogan. Dan wast u samen met Erdogan uw handen in onschuld.

De heer **Kuzu** (DENK):
Dat is precies het probleem. De heer Voordewind zegt dat hij iets niet gezegd zou hebben. Hij is alleen tijdens deze interruptie al bezig met allerlei dingen te noemen die ik nooit heb gezegd. Hoe komt u erbij? En dan zegt u dat u niet aan het framen bent? Nogmaals, u kunt uw vuile handen waar het gaat om deze motie en het steunen van de YPG niet schoonwassen door af te geven op mij of DENK.

De **voorzitter**:
Dank u wel. Dan geef ik nu het woord aan de heer De Roon namens de PVV.

De heer **De Roon** (PVV):
Voorzitter. Ik heb van niemand compromitterende foto's meegenomen, maar ik heb natuurlijk wel een heel goed verhaal.

Voorzitter. De kabinetten-Rutte II en III behoren tot de grootste vrienden van terroristen uit Syrië. Niet alleen wordt de terugkeer van Syriëstrijders naar Nederland toegestaan in plaats van hun de toegang te ontzeggen en hen het Nederlanderschap te ontnemen, en niet alleen staan onze grenzen wagenwijd open voor de vermoedelijk duizenden terroristen die zich nu in Europa ophouden, maar nu is ook gebleken dat terroristen actief door onze regering werden gesteund.

De feiten zijn duidelijk: Nederland steunde terroristen en mensenrechtenschenders in Syrië, direct en indirect, met uniformen, satelliettelefoons, laptops, matrassen, slaapzakken, camera's en pick-uptrucks. De kabinetten-Rutte II en III dienden als een webwinkel voor een

allegaartje aan Syrische strijdgroepen. Daarvan waren de meeste strijders zuivere islamisten, jihadisten of terroristen.

Eén ding waren ze in ieder geval niet: gematigd. Zo steunde Nederland nog geen jaar geleden Jabhat al-Shamiya, een groep die zelfstandig shariarechtbanken runt en publieke executies heeft uitgevoerd. Ook steunde Nederland de Sultan Murad Brigade: loopjongens van Erdogan die het Koerdische Afrin moesten schoonvegen. Dat deden ze onder meer met pick-uptrucks zoals door Nederland geleverd. Ook werd door die groep een Koerdische woonwijk in Aleppo met raketvuur bestookt.

En alsof het niet nog gekker kon, financierde het kabinet van premier Rutte ook lokale verkiezingen in Syrië, in een gebied dat onder controle stond van de strijdgroep Jaish al-Islam, letterlijk vertaald: het leger van islam. En ook deze bandieten hadden een voorliefde voor onderdrukking, voor de sharia en voor publieke executies.

Voorzitter. Wij kunnen niet meer zeggen dat er een vergissing is begaan door de regering. Er is gewoon een krankzinnig wanbeleid gevoerd vanuit het Torentje in Den Haag en vanuit het ministerie van Buitenlandse Zaken.

Ik ga even terug in de tijd, voorzitter. De PVV waarschuwde al in 2012 dat de zogenaamde "gematigde oppositie" geen lang leven beschoren zou zijn. En in 2012 verzetten wij ons al tegen het verlenen van hulp aan Syrische strijdgroepen. Toch ging Nederland in 2015, ondanks duidelijk verzet van de PVV, over tot het verlenen van hulp aan iets dat er allang niet meer was in Syrië, namelijk "gematigde oppositiegroepen". In 2015 kon iedereen via het internet al achterhalen dat het gematigde verzet daar was weggevaagd. Toch moest en zou minister Koenders de Nederlandse steun voor de Syrische oppositie er per se door drukken.

Voorzitter. Ik noemde hiervoor al groepen die nooit, maar dan ook nooit door de keuring hadden mogen komen, ook niet op basis van de selectiecriteria die door de kabinetten van Rutte zelf werden gehanteerd. Maar hoe zit het met al die andere groepen? Er waren er namelijk 22 in totaal. De PVV wil dat deze lijst openbaar wordt gemaakt. Nederland heeft er recht op te weten welke andere mensenrechtenschenders, terroristen en oorlogsmisdadigers, of hoe je ze maar wilt noemen, door de regering werden gesteund. Die beerput moet compleet worden geopend. Ik vraag de minister dat te doen. Is hij daartoe bereid?

Voorzitter. De regering steunde rechtstreeks terroristen en dergelijken met haar beleid van steun aan gewapende Syrische oppositiegroepen. Dat heeft tot gevolg dat nu het risico bestaat dat in Nederland lopende strafzaken tegen terrorismeverdachten worden ondermijnd. Tikkende tijdbommen die voor de Nederlandse rechter moeten verschijnen, komen misschien nog eerder vrij dan vaak al het geval was. Waarom is dat risico genomen, zo vraag ik aan de minister, door steun te verlenen aan Syrische strijdgroepen? Is de minister het met mij eens dat dit een ongewenst en schandalig gevolg is?

Voorzitter. Het is te gek voor woorden dat wij heel veel documenten over het Syrische steunprogramma nog steeds niet mogen inzien. Ze blijven goed verstopt, net als onze premier trouwens, die op dit thema ook wegduikt. En dat terwijl de minister-president nota bene de enige in het huidige kabinet is die gedurende dat hele steunprogramma al die jaren in de ministerraad daarover heeft meebeslist. Daarom wil de PVV weten op welke momenten dit steunprogramma in het kabinet is besproken en op grond van welke stukken. Die stukken moeten openbaar gemaakt worden. Verder wil ik weten of de premier de lijst heeft gezien van

de 22 strijdgroepen en op welke momenten de premier op de hoogte is gebracht van de gruwelijkheden, begaan door deze ongure islamitische mensenrechtenschenders. Wat kan de minister ons daarover vertellen?

Voorzitter. Deze minister van Buitenlandse Zaken is intensief bevraagd over wat er is gebeurd onder het steunprogramma voor die gewapende Syrische oppositiegroepen. Heeft hij openlijk en eerlijk geantwoord? Bepaald niet, zou ik zeggen. In mei liet hij de Kamer nog weten dat operationele samenwerking tussen door Nederland gesteunde groepen en jihadisten voor zover bekend niet is voorgekomen. Maar heel recent kregen we een heel andere reactie van deze zelfde minister, namelijk dat het nu eenmaal zo was dat gematigde groepen gelegenheidsallianties sloten met extremisten. En na het rondetafelgesprek van de Kamer met deskundigen en getuigen liet de minister pas los dat Nederland wel degelijk mensenrechtenschenders hielp. Vanwaar dit gedraai, vraag ik aan de minister.

Tot slot, voorzitter. De Nederlandse regering was zich ervan bewust dat ze mensenrechtenschenders hielp. Commandanten van strijdgroepen kregen als dat gebeurde en het Nederlandse ambtenaren ter ore kwam, een cursusje mensenrechten in plaats van dat, zoals had moeten gebeuren, de steun aan hen onmiddellijk werd beëindigd. De belofte aan de Kamer van een streng toezicht op de strijdgroepen en het handhaven van harde en duidelijke criteria bleek geen cent waard. Dat klopt toch, minister?

Voorzitter. Ik merk op, voor de duidelijkheid, dat de PVV, gelet op al het voorgaande, natuurlijk een enorm vertrouwensprobleem heeft met betrekking tot deze minister, die politiek verantwoordelijk is voor al die wantoestanden. Ik zie uit naar zijn reactie.

Dank u wel.

De heer **Voordewind** (ChristenUnie):
Ik weet dat de PVV hier consistent in is geweest. Zij heeft altijd afstand genomen van de steun aan de gematigde groepen, maar ik wil de heer De Roon toch vragen waarom de PVV toentertijd, toen het ter sprake kwam, toen het besluit voorlag, in april 2015, de motie van de ChristenUnie dan niet heeft gesteund.

De heer **De Roon** (PVV):
In die motie staat dat het geld dat toen uitgetrokken was voor de hulp aan die Syrische strijdgroepen beter besteed kon worden aan vluchtelingen. De heer Voordewind wilde dat geld dus gaan stukslaan en besteden aan vluchtelingenkampen. Dat wilde de PVV niet. Als ik kijk naar het debacle van die motie — u heeft voor die motie maar 40 stemmen weten te vergaren; 108 stemmen waren ertegen — dan is het duidelijk dat het voor de PVV ook geen zin had gehad om zelf met een motie te komen zonder die rare voorwaarde "hevel het geld maar over naar vluchtelingenkampen", want een motie door de PVV ingediend, luidende "hou op met het steunen van die strijdgroepen" zou nog minder dan die 40 stemmen hebben gekregen.

De heer **Voordewind** (ChristenUnie):
Nou valt mijn mond toch wel open van verbazing. Deze motie wilde precies wat de PVV al drie jaar bepleitte, namelijk geen steun aan die gematigde groepen. Dat vond ze verderfelijk; ze voorzag alle risico's, waarvoor applaus. Toen dienden wij een motie in. En nu zegt de heer De Roon: maar ja, zelfs met onze steun had die nog geen meerderheid gehad. Wat doet de PVV als zij ergens voor is? Zij heeft veel afstand genomen van die steun, maar als er dan een

motie komt, krijg ik het antwoord: "dan had u nog steeds geen meerderheid gehad" of "dan had die steun aan de vluchtelingenkampen eruit gemoeten". U bent trouwens ook voor steun aan vluchtelingenkampen, want u bent niet voor ontwikkelingssamenwerking. In uw verkiezingsprogramma staat wel degelijk dat u voor opvang in de regio bent, voor noodhulp, zodat de vluchtelingen in uw ogen daar blijven. Dus daar had u toch ook geen problemen mee kunnen hebben?

De heer **De Roon** (PVV):
De heer Voordewind heeft toch niet goed geluisterd naar mijn eerste reactie. Daar heb ik duidelijk in gezegd dat de PVV niet gediend was van het tweede deel van zijn motie, namelijk: hevel het geld voor die strijdgroepen over naar vluchtelingenkampen. Daar waren we niet voor, dat wilden we niet steunen; daarom hebben we uw motie niet gesteund. Daar heb ik nog aan toegevoegd: als wij zelf met een motie waren gekomen zonder die rare voorwaarde die u erin bakte, dan hadden we nog minder stemmen gekregen dan die 40 die u nog bij elkaar sprokkelde.

De **voorzitter**:
Tot slot, de heer Voordewind.

De heer **Voordewind** (ChristenUnie):
Tot slot. Ik dacht dat ik antwoord gaf op de vragen en de opmerkingen van de heer De Roon, want ik heb gezegd: in uw verkiezingsprogramma staat dat u wel voor noodhulp bent, dat u voor opvang in de regio bent. De motie bevatte twee dingen waar u erg voor was. De motie riep het kabinet ertoe op om niet de Free Syrian Army te steunen en om die vluchtelingen op te vangen. U was daar heel erg voor. Wij zijn er ook voor om de meest kwetsbaren eerlijk te verdelen over Europa, maar deze motie deed precies wat u wilde, en u heeft ertegen gestemd. Ik begrijp dat niet.

De heer **De Roon** (PVV):
Ik doe nog een poging om dat duidelijk te maken aan de heer Voordewind. Wij vonden dat er al genoeg gedaan werd om vluchtelingen op te vangen in de regio. Wij vonden ook dat Nederland daar al genoeg aan bijdroeg. En we wilden dus niet dat het geld dat uitgetrokken was voor die Syrische strijdgroepen, werd overgeheveld naar vluchtelingenkampen. We hadden liever gezien dat dat bijvoorbeeld naar de Nederlandse krijgsmacht was gegaan om voor al die gebreken bij de krijgsmacht waarvan we nu weet hebben, een kleine oplossing te bieden.

De **voorzitter**:
Dank u wel. Dan geef ik nu het woord aan de heer Stoffer, die de heer Van der Staaij vervangt namens de SGP.

De heer **Stoffer** (SGP):
Dank u wel, voorzitter. Ik vervang inderdaad de heer Van der Staaij, die verplichtingen elders heeft en hoopt het tweede deel van het debat bij te wonen.

Voorzitter. In het chaotische Syrië van de afgelopen jaren gonsde het van de gewapende groeperingen. Het waren er meer dan 1.500, die zich ook nog eens om de haverklap hergroepeerden. De scheidslijn tussen gematigd en niet gematigd was flinterdun. Je vriend van vandaag kon morgen ineens je vijand zijn. Daarom kleefde aan de zogenaamde niet-letale steun aan de gematigde oppositie wat de SGP-fractie betreft een te groot risico. Kun je in zo'n

chaotische context werkelijk voorkomen dat spullen in verkeerde handen vallen en voor mensenrechtenschendingen gebruikt worden? Daarom steunde de SGP in 2015 een motie van collega Voordewind die de regering opriep om het niet te doen. En daarom steunen wij de stopzetting.

Toch besloot de regering zich op glad ijs te begeven, met alle gevolgen van dien. Volgens onderzoek van Nieuwsuur en Trouw kwamen Nederlandse spullen bij zeer omstreden oppositiegroepen terecht en werden die goederen hoogstwaarschijnlijk ook voor militaire doeleinden ingezet. De SGP-fractie gaat ervan uit dat het zeer waarschijnlijk is dat niet alle waarborgen die de regering in het vooruitzicht had gesteld, in de praktijk waargemaakt konden worden. Het is dan ook van groot belang dat de regering verantwoording aflegt over de vraag hoe dit kon gebeuren en hoe dit soort misstanden in de toekomst voorkomen kunnen worden.

Voorzitter. Onze eerste vraag is: hoe kijkt de regering met de kennis van nu terug op het besluitvormingsproces rond de steunverlening? Het zou goed zijn als het parlement in de toekomst meer betrokken wordt bij het beoordelen van de vorm en inhoud van dit soort programma's, bijvoorbeeld aan de hand van een speciaal toetsingskader.

Mijn tweede punt betreft de vormgeving van het ondersteuningsprogramma. Uit het evaluatieonderzoek van augustus 2018 en uit de reportage van Nieuwsuur en Trouw blijkt dat er geen sprake was van goede selectie en strakke monitoring. Welke lessen trekt de minister voor de toekomstige vormgeving van dit soort programma's en hoe kunnen de risico's verder worden ingedamd?

In de derde plaats bracht de SGP-fractie in de afgelopen jaren regelmatig bedenkingen te berde over de toekomststrategie voor Syrië. Was het wel mogelijk om een politieke oplossing te vinden voor de toekomst van Syrië zonder medewerking van Assad? Had Nederland niet meer opening moeten laten richting het Assad-regime? Graag een reactie van de regering.

Voorzitter. Mijn laatste vraag betreft de volkenrechtelijke kant. Ik hoor graag de weging van het kabinet van de volkenrechtelijke analyse van de heer Nollkaemper. Ik keek op van de beantwoording door de heer Nollkaemper dat alleen in zeer uitzonderlijke omstandigheden het juridisch een probleem is wanneer landen niets doen terwijl kwetsbare bevolkingsgroepen in andere landen worden afgeslacht. Beloont de huidige stand van het volkenrecht hiermee niet wegkijken? Hoe kan worden bijgedragen aan een meer verfijnde rechtsontwikkeling in dezen?

Dank u wel.

De **voorzitter**:
Dank u wel. Dan geef ik nu het woord aan de heer Krol namens 50PLUS.

De heer **Krol** (50PLUS):
Dank u, voorzitter. Ik sta hier ter vervanging van onze woordvoerder Buitenlandse Zaken, de heer Van Rooijen. Ik sta hier niet omdat 50PLUS zo nodig precies wil weten wie of wat, wanneer, waar en waarvoor. Ik sta hier ook niet om eens en voor altijd haarscherp uitgelegd te krijgen welke oppositiegroepen in Syrië heel erg gematigd, een beetje gematigd, een beetje jihadistisch of hartstikke fout waren. De rondetafelgesprekken van vorige week hebben ons duidelijk gemaakt dat de situatie in Syrië veel te complex is om de verschillende groeperingen

in vakjes te plaatsen. Het gaat 50PLUS vooral om de vraag wat de verwachtingen van het niet-dodelijkehulpprogramma waren en hoe het ministerie van Buitenlandse Zaken ermee om is gegaan.

Van het besluit in 2015 om niet-dodelijke hulp te geven aan de gematigde oppositie in Syrië is geen geheim gemaakt. Omdat het allemaal netjes geregeld leek, ging de meerderheid van de Kamer ermee akkoord. Maar nu zegt journalist Harald Doornbos dat die gematigde oppositie in 2015 nauwelijks nog iets voorstelde. Charles Lister verklaarde dat de hulp te laat kwam en te beperkt was. Wisten ze dat bij Buitenlandse Zaken niet, zo vraag ik de minister.

Het zou allemaal zo goed gecontroleerd worden, zo werd ons verzekerd. Maar hoe en door wie? De heer Van Dam heeft bevestigd dat er nooit eigen controles zijn uitgevoerd. De informatie kwam van andere landen en van zogenoemde uitvoerders. Maar wie zijn die uitvoerders eigenlijk? Volgens Harald Doornbos konden westerlingen alleen met gevaar voor eigen leven in Syrië opereren, tenzij ze kwamen meevechten. Maar wie heeft dan zo precies weten te rapporteren? En hoe? Wat was de relatie van die uitvoerders met de strijdende partijen? Klopt de berichtgeving van gisteravond in Nieuwsuur en van vandaag in Trouw dat het ging om de Amerikaanse organisatie Creative en de Turkse organisatie Candor?

Natuurlijk hebben de 22 ontvangers van de Nederlandse hulpgoederen met de hand op het hart verklaard dat ze op de geleverde pick-uptrucks geen wapens zouden monteren. Nee, hoor. Maar ze zouden er toch ook niet alleen maar boodschappen mee doen? Hoe naïef kun je zijn? Je levert spullen aan groepen die in een gewapende strijd zijn verwikkeld. En die spullen worden vervolgens op de een of andere manier in het kader van die strijd gebruikt. Wat is het wezenlijke verschil tussen een pick-uptruck met een machinegeweer erop gemonteerd en een pick-uptruck met acht zwaar bewapende mannen in de laadbak? Kan de minister dat uitleggen?

Met de niet-dodelijke hulp balanceerden we volkenrechtelijk al op de grens, zo heeft de heer Nollkaemper duidelijk gemaakt. Volgens juristen van het ministerie was het juridische risico beperkt, maar er was dus wel een risico. En natuurlijk, want het is naïef te veronderstellen dat als je iets aan strijdgroepen levert, die goederen nooit militair zullen worden gebruikt. Niemand kan toch verbaasd zijn over de verklaring van vorige week van verschillende experts dat eigenlijk alle strijdgroepen misdaden tegen de menselijkheid hebben begaan? Maar zeg het dan gewoon. Dan zal iedereen begrijpen dat dat gebeurt in heksenketels als Syrië. Kan de minister de Kamer uitleggen waarom hij het niet gewoon erkent? Is hij het met ons eens dat er in dit soort gevallen nooit waterdichte afspraken gemaakt kunnen worden?

Voorzitter. Laten we ophouden met dit soort halfslachtige steunoperaties en laten we niet net doen alsof we een partij wol leverden aan een breiclubje in Damascus. Laten we met elkaar afspreken dat we het zo nooit meer doen.

Dank u zeer.

De **voorzitter**:
Dank u wel. Dan geef ik nu het woord aan de heer Sjoerdsma namens D66.

De heer **Sjoerdsma** (D66):
Voorzitter. De onthullingen van Nieuwsuur en Trouw hebben veel ophef veroorzaakt. Nederland zou een terreurgroep hebben gesteund, door Nederland gesteunde organisaties

zouden grove mensenrechtenschendingen hebben begaan en Nederland zou waarschuwingen van onder andere organisaties als Amnesty in de wind hebben geslagen. Dat er risico's verbonden waren aan deze hulp, aan de Nederlandse hulp, dat wisten wij allemaal. Het Syrië van 2015, en overigens ook het Syrië van nu, is een buitengewoon complex conflictgebied. Destijds zat de Syrische bevolking gevangen tussen de vatenbommen en de chemische wapens van Assad aan de ene kant, en het barbarisme van IS aan de andere kant. De internationale gemeenschap zat gevangen tussen de door Rusland geblokkeerde Veiligheidsraad aan de ene kant, en een groot gevoel van urgentie aan de andere kant. Vaak, en soms terecht, is er gewezen op de risico's van interventie, maar ik vind Syrië ook wel een triest voorbeeld van waartoe non-interventie kan leiden.

Voorzitter. In die context besloot het vorige kabinet tot non-letale steun. Daarmee nam het kabinet risico's, en wel risico's die zowel openbaar als ook vertrouwelijk zijn gecommuniceerd. Maar zijn alle risico's gecommuniceerd? En belangrijker nog, heeft het kabinet alles gedaan wat het beloofde om die risico's te verkleinen door strenge selectie en monitoring? Dat zijn de urgente vragen die wat mijn fractie betreft vandaag voorliggen.

Allereerst het volkenrecht. Het kabinet is helder geweest over de risico's, maar in alle kabinetsbrieven heb ik niets gelezen over volkenrechtelijke risico's. Uit de gisteravond openbaar gemaakte interne advisering bleek dat die risico's er wel degelijk waren. Kan de minister daarom toelichten waarom deze risico-inschattingen destijds niet met de Kamer zijn gedeeld, hoe deze inschattingen het besluitvormingsproces hebben beïnvloed, waarom de externe volkenrechtelijke adviseur niet is geraadpleegd en of het kabinet vindt dat met de door Nederland geleverde steun aan Syrische groeperingen het volkenrecht is geschonden?

Voorzitter. Een ander risico dat hiermee samenhangt, betreft de schending van de EU-richtlijn wapenexport. Nederland, zo schreef voormalig minister Zijlstra, zou nooit vergunningsplichtige zaken hebben geleverd aan groeperingen. Ik vraag de minister waarom hij de volgende geleverde zaken niet vergunningsplichtig acht en of er een relatie is tot artikel ML6.a van de EU-lijst van militaire goederen. Eén, zes counter-IED pick-uptrucks en twee, reguliere pick-ups met een bevestigingspunt voor wapens, namelijk de ijzeren staven, ML6, en ik refereer aan noot 2c.

Mevrouw **Karabulut** (SP):
Mijn vraag gaat nog over het vorige punt. D66 staat ervoor bekend zich in te zetten voor een internationale rechtsorde gebaseerd op dat internationale recht. Het staat ook in onze Grondwet: wij dienen de internationale rechtsorde te bevorderen.

De heer **Sjoerdsma** (D66):
Ja.

Mevrouw **Karabulut** (SP):
Nu heeft de extern volkenrechtelijk adviseur in het rondetafelgesprek, maar ook eerder al, gezegd dat er grenzen zijn opgezocht en dat zeer waarschijnlijk het internationale recht is geschonden. Evenals Carla Del Ponte, die namens de VN-Mensenrechtenraad onderzoek deed naar oorlogsmisdaden in Syrië. Toch is dat advies niet gevraagd. Ik zou aan de heer Sjoerdsma willen vragen of hij mijn mening deelt dat hersteld moet worden dat per definitie de volkenrechtelijk adviseur ongevraagd advies zou moeten kunnen leveren. En twee, deelt hij ook mijn mening dat uitgezocht moet worden of het internationaal recht wel of niet geschonden is?

De heer **Sjoerdsma** (D66):
Ja, voorzitter. Ik kan het heel kort maken door beide vragen met ja te beantwoorden. Ik zou het iets nader willen toelichten. Ik vind het van heel erg groot belang — ik kom daar nog op, maar ik kan het ook nu al meenemen — dat de extern volkenrechtelijk adviseur constateert dat het volkenrechtelijk adviessysteem zoals bedacht door de commissie-Davids in dit geval niet goed heeft gefunctioneerd. Mijn vraag aan deze minister zou zijn of hij het daarmee eens is. Mijn eigen constatering zou zijn dat er wel degelijk ruimte is voor verbetering. Dat kan, wat mij betreft, op twee manieren worden vormgegeven. Enerzijds door de volkenrechtelijk adviseur de mogelijkheid terug te geven om ook ongevraagd advies te geven, maar dat betekent wel dat hij een ander contract zou moeten krijgen. Want ik herinner mij dat hij in de hoorzitting zei dat het aantal dagen dat hij per jaar hieraan kan besteden, anders niet toereikend is. Het tweede wat ik mij kan voorstellen, en daarvan ben ik zelf eigenlijk wel gecharmeerd, is dat de Kamer volkenrechtelijk advies kan vragen aan de externe adviseur. Maar dan zou je goed moeten kijken naar het zetelaantal dat voor zo'n aanvraag nodig is. Dat is nu een meerderheid en ik kan me voorstellen dat we als Kamer zeggen dat het ook bij minderheid kan, omdat dat advies zo zwaarwegend kan zijn.

Mevrouw **Karabulut** (SP):
Dat is alvast goed om te horen. Dan mijn tweede vraag in herhaling: steunt de heer Sjoerdsma ons verzoek om te onderzoeken of met het NLA-programma inderdaad het internationaal recht geschonden is? Ik zeg dit en ik vraag dit, nogmaals, omdat ik weet dat u ook zeer veel waarde hecht aan de internationale rechtsorde en er allerlei geluiden opgaan zoals dat van de heer Colijn, die zegt "nou, als het effe uitkomt, kunnen we dat internationaal recht wel terzijde schuiven." De heer Koopmans is ook van die richting.

De heer **Sjoerdsma** (D66):
Ik denk dat mevrouw Karabulut het comfort dat zij zoekt, kan vinden in een van die vragen die ik net stelde. Ik vroeg of het kabinet vindt dat met de door Nederland geleverde steun aan Syrie inderdaad het volkenrecht is geschonden. Ik neem aan dat dat dezelfde vraag is als die mevrouw Karabulut wil stellen.

Ik zou daarnaast nog willen vragen hoe het kabinet aankijkt tegen iets wat de volkenrechtelijke adviseur in 2013 schreef, want dat vind ik ook een belangrijke vraag. Hij schreef toen het begrijpelijk te vinden dat het principe van non-interventie iets zou moeten worden opgerekt, gezien de praktijk. Hij heeft daarvan zelf gezegd: tot mijn spijt heeft dat in de ontwikkeling van het recht geen gevolg gekregen. Ik snap dat wel een beetje. Zeker in de situatie van Syrië in 2015 heb ik soms het idee gehad dat recht in de praktijk wel heel hard botste. Dat was soms wrang voor de mensen op de grond.

Mevrouw **Karabulut** (SP):
Zeker. Maar recht is recht.

De heer **Sjoerdsma** (D66):
Absoluut.

Mevrouw **Karabulut** (SP):
Dat vinden we van de rechtsstaat, dus waarom zouden we dat internationaal niet vinden? Alleen was mijn vraag wel een iets andere. Want dat de minister de interne adviezen niet vrijgeeft, is één ding. De minister heeft echter ook geen extern advies gevraagd. Ik ben van mening dat we voor de waarheidsvinding in ieder geval zouden moeten weten of in dit

specifieke geval, met dit specifieke programma, het gebeurd is binnen volkenrecht of niet. Dit mede met het oog op de toekomst. Is de D66-fractie er ook voorstander van om die waarheid te achterhalen?

De heer **Sjoerdsma** (D66):
Volgens mij heb ik die vraag net ook beantwoord, tenzij ik me vergis. Ik heb daar "ja" op gezegd. Ik vind het heel belangrijk dat het kabinet antwoord geeft op de vraag of wij als staat, als Nederland, binnen het volkenrecht zijn gebleven. Dat is overigens een vraag die ik volgens mij alle collega's heb horen stellen.

De **voorzitter**:
U maakte een opmerking over de heer Koopmans en ik heb het vermoeden dat de heer Koopmans zich aangesproken voelt.

De heer **Koopmans** (VVD):
Zo is het, voorzitter. Ik wil best een vraag aan de heer Sjoerdsma stellen, maar ik kom eerst terug op het punt van mevrouw Karabulut. Ik dan wel de VVD zou gezegd hebben dat internationaal recht ons geen bal uitmaakt, of iets dergelijks. Dat zijn natuurlijk gewoon verwerpelijke woorden. Laten we daar verder geen woorden aan vuil maken, behalve dat het onzin is.

Dan de vraag aan de heer Sjoerdsma. Het volkenrecht is natuurlijk erg belangrijk. We hebben van de heer Nollkaemper in zijn andere capaciteit gehoord dat hij een bepaalde visie heeft, maar dat hij die visie had zonder dat hij de onderliggende feiten had gezien, want hij was er niet bij betrokken. We weten ook dat er intern juridisch advies is van het ministerie dat waarschijnlijk anders luidt dan wat de heer Nollkaemper heeft gezegd. Kan het dus zo zijn dat het volkenrecht door verschillende mensen op verschillende manieren wordt geïnterpreteerd? Kan ik daarbij de heer Sjoerdsma ook nog in herinnering brengen dat we ook nog een adviesraad voor volkenrechtelijke vraagstukken hebben, die ook ter beschikking staat van de Kamer? Als we het volkenrecht echt serieus nemen, zeg ik maar even zonder naar de bankjes schuin achter me te kijken, moeten we dan ook niet echt gaan kijken naar wat de verschillende meningen zijn en wat we daarmee kunnen?

De heer **Sjoerdsma** (D66):
Volgens mij heeft de heer Nollkaemper in zijn capaciteit als professor tijdens de hoorzitting hierover gezegd dat er best elementen zijn die zien op het non-interventiebeginsel waarover juristen verschillend kunnen denken. Overigens ben ik wel gewend dat juristen verschillend denken over verschillende zaken; zo werkt het nu eenmaal. Het gaat er niet om — dat is even een andere zaak — of er meerdere organisaties zijn en of de CAVV ook een mooie organisatie is waar wij gebruik van kunnen maken, want het antwoord daarop is ja. Het gaat erom dat de commissie-Davids aanbevelingen heeft gedaan om te voorkomen wat er destijds in Irak is gebeurd. Een van die aanbevelingen behelsde het creëren van een dergelijke functie. Die functie hebben we nu. Ik vind dat het belangrijk is dat we die functie niet te snel uithollen. Als ik de spiegel mag omdraaien: ik hoop dat de heer Koopmans dat ook met mij eens is.

De heer **Koopmans** (VVD):
Ik ben het geheel met de heer Sjoerdsma eens dat wij het internationaal recht serieus moeten nemen, dat we per geval dus ook serieus naar de verschillende visies daarop moeten kijken en dat we daarom niet moeten uitgaan van één waarheid die één iemand heeft, zeker niet één

iemand die zegt: ik heb niet alle feiten gezien. Ik denk dat de heer Sjoerdsma dat precies net zoals ik zegt, dus heb ik daar verder geen vragen meer over. Dank u wel.

De **voorzitter**:
Fijn. Gaat u verder.

De heer **Sjoerdsma** (D66):
Voorzitter, dank. Ik weet natuurlijk niet in hoeverre de heer Nollkaemper en de interne volkenrechtelijke juristen van het ministerie van Buitenlandse Zaken het met elkaar eens zijn. Ik wil wel opmerken dat ik in de gisteren openbaar gemaakte adviezen wel degelijk waarschuwingen las die een grote mate van overlap vertonen met datgene waar de heer Nollkaemper ons ook voor heeft gewaarschuwd. Ik ben er dus nog niet van overtuigd dat die interne adviezen bij voorbaat zouden regelen dat dit programma binnen het volkenrecht zou vallen.

De **voorzitter**:
Gaat u verder.

De heer **Sjoerdsma** (D66):
Dan de selectie van de groeperingen. De reële risico's moesten worden verkleind door strenge selectiecriteria. Het kabinet heeft beloofd om enkel steun te verlenen aan groepen die stonden voor een inclusieve politiek, die geen samenwerking hadden met extremistische organisaties, die zich niet schuldig maken aan mensenrechtenschendingen en die het oorlogsrecht naleven. De eerste selectie zou plaatsvinden door bondgenoten en daarna zou nog additionele selectie plaatsvinden door Nederland zelf. In de antwoorden op de feitelijke vragen lees ik dat Nederland een deel van het noordelijke programma overliet aan een uitvoerende organisatie en voor het zuidelijke programma simpelweg aansloot bij het Verenigd Koninkrijk. Ik vind dat op z'n zachtst gezegd opmerkelijk, gezien de herhaalde garanties. Wat hield de Amerikaanse en Britse selectie in? Klopt het dat Nederland niet alle door Nederland gesteunde groeperingen zelf heeft "gevet"? Was de Nederlandse informatiepositie überhaupt zodanig dat wij die selectie zelf konden doen? Kan de minister bevestigen of de door Nederland gesteunde groepen bij aanvang aan alle selectiecriteria voldeden?

Ik vraag dat ook omdat over sommige van de groeperingen die nu in de openbaarheid zijn gekomen — collega's hebben dat al genoemd; noem een Sultan Murad Brigade — er van tevoren ook aanwijzingen waren dat zij zeer ernstige misstanden zouden hebben veroorzaakt. Collega Omtzigt en collega Voordewind noemden al de zelfgemaakte filmpjes. Ik kijk ook graag uit naar beter bewijs dan die filmpjes dat zij niet betrokken zouden zijn bij het bestoken van die woonwijk.

Dan monitoring, mijn derde punt. Goede monitoring was nodig om de risico's te verkleinen. Ik zie mevrouw Karabulut.

De **voorzitter**:
Ik ook, maar misschien kunt u dit punt eerst even afmaken.

De heer **Sjoerdsma** (D66):
Ja, dat kan.

Goede monitoring was ook een belofte om die risico's te verkleinen. Bij goede monitoring gaat het deels over de resultaten. Ik zou toch ook naar de resultaten willen vragen. Als ik de antwoorden zo lees, dan zie ik ook dat door Nederland gesteunde groeperingen IS op verschillende plekken terug hebben weten te dringen. Ook dat is een belangrijk signaal. Hoe vorderde die strijd? Hoe ging dat?

De andere kant van de medaille stel ik maar als vraag. Is de Nederlandse steun ook ingezet om Afrin af te nemen van de Koerden? Heeft de Nederlandse steun bijgedragen aan de rekrutering van kindsoldaten? Dan kom ik bij de monitoring: hoe beoordeelde de externe evaluatie de monitoringsystemen? Wanneer is iets gedaan met de uitkomsten van monitoring? Hoe vaak is eigenlijk vastgesteld dat groepen niet meer voldeden aan de criteria? Collega Van Ojik zei: ik vind dan een gesprekje wel een beetje soft. Ik moet eerlijk zeggen: dat vind ik ook. Hoe vaak is de Nederlandse steun niet stopgezet na mensenrechtenschendingen?

Voorzitter, helemaal tot slot. Het is vandaag een lastig debat, niet in het minst omdat we peddelen tussen openbare en staatsgeheime informatie. Ik denk wel dat zeker is dat dit anders moet als we dit in de toekomst nog een keer zouden willen overwegen. Ik zou de minister willen vragen hoe hij dat ziet. Op welke wijze kunnen we het beste lessen trekken uit deze zaak, uit wat er is gebeurd, en hoe zouden we dat in de toekomst beter kunnen doen om dit soort dingen te voorkomen?

Voorzitter, ik zie mevrouw Karabulut weer.

De **voorzitter**:
Ja. Mevrouw Karabulut.

Mevrouw **Karabulut** (SP):
Ik ben in ieder geval blij om te horen dat D66 alle feiten wil weten over hetgeen naar voren is gekomen door Nieuwsuur en Trouw. Maar er zijn nog zestien andere groepen gesteund, zogenoemde "gematigde groepen". Vindt u net als ik dat we de waarheid over deze groepen ook te weten moeten komen, alleen al omdat bijvoorbeeld Nederland, onder andere minister Kaag, zich in internationaal verband inzet om oorlogsmisdadigers, mensenrechtenschenders, te vervolgen? Vindt u dat we ook van die zestien andere groepen moeten weten of die mogelijk mensenrechtenschending hebben begaan of nog veel ergere zaken?

De heer **Sjoerdsma** (D66):
Ik ga het antwoord splitsen. Als de vraag is of de regering bekend moet maken welke andere groeperingen zijn gesteund, zal mijn antwoord nee zijn. Dat zal nee zijn, ook vanwege mijn ervaringen in Afghanistan met hoe het werkt als je bekend maakt met wie je samenwerkt. Dat betekent dat je een doelwit schildert op de rug van niet alleen mensen die hebben deelgenomen aan die groeperingen, maar ook vaak van hun familie, hun vrouwen en hun kinderen. Dat wil ik niet.

Maar als mevrouw Karabulut mij vraagt of het kabinet vandaag heel duidelijk moet zijn over wat er is gebeurd, over wat er fout is gegaan en op welke schaal, dan is het uiteraard ja. Ik hoop dat we dat vandaag in dit debat af kunnen doen en zo niet, dan heb ik, denk ik, nog wel een paar ideeën om daar in de toekomst mee vooruit te kunnen.

Mevrouw **Karabulut** (SP):
Het gaat mij natuurlijk niet om namen en rugnummers en om individuen. Dat ziet de heer

Sjoerdsma goed. Een aantal van deze groepen heeft Syriërs, onschuldige Syriërs, mogelijk mede vermoord. Dat is ernstig. Dat is een schending van het oorlogsrecht. Dat zijn mensenrechtenschendingen. In internationaal verband zijn wij er trots op — dat draagt de minister uit, en de minister voor OS ook — dat wij dat serieus nemen. Ik ben dus van mening — ik hoop op uw steun — dat we ook de waarheid moeten weten over de zestien andere groepen, of daar inderdaad die harde criteria ook zijn geschonden.

De heer **Sjoerdsma** (D66):
Ja. Ook hiervan had ik het idee dat ik dat al heb gezegd, maar ik zou ook de vraag terug willen leggen. Want als mevrouw Karabulut het antwoord op die vraag wil weten, moet zij ook alles tot zich nemen. Een deel van de dingen die mevrouw Karabulut vandaag vraagt, is wellicht ook te lezen, maar dan moet je bereid zijn om ook vertrouwelijke informatie tot je te nemen. Dan moet je ook bereid zijn om staatsgeheime informatie tot je te nemen. Het is wel echt essentieel, zou ik zeggen, dat het kabinet hier volledig op antwoordt, maar ook dat wij ons volledig inlezen.

Mevrouw **Karabulut** (SP):
De heer Sjoerdsma heeft zich duidelijk ingelezen. Kan hij daar dan iets over vertellen dan?

De heer **Sjoerdsma** (D66):
Nee.

Mevrouw **Karabulut** (SP):
Zijn er oorlogsmisdaden begaan? Dus wat kan ik daarmee? Het gaat mij om onze parlementaire controle en publieke verantwoording en om het in de toekomst al dan niet steunen van dergelijke programma's. Stelt u zich nu eens voor dat van die zestien andere groepen er één, twee of misschien zestien zich mede schuldig hebben gemaakt aan de feiten zoals die nu door de media naar boven zijn gekomen. Wil de heer Sjoerdsma dat dan niet weten opdat er in de toekomst gehandeld kan worden en vooral dat die misdadigers ook berecht kunnen worden?

De heer **Sjoerdsma** (D66):
Ik heb het idee dat mevrouw Karabulut het heel graag met mij oneens wil zijn, maar ik denk dat we het eens zijn. Elke mensenrechtenschending in Syrië was er een te veel. Elke mensenrechtenschending potentieel begaan door een door Nederland gesteunde groep is pijnlijk. Ik wil wel zeggen — dat is waar mevrouw Karabulut en ik dan weer van mening verschillen — dat de risico's op dit soort zaken wel geschetst zijn door het vorige kabinet. De risico's van dit soort zaken zijn uiteengezet. Waar het om gaat vandaag, is niet dat die risico's nooit tot iets verschrikkelijks hadden mogen leiden. Waar het om gaat, is dat het kabinet alles had moeten doen om die risico's zo klein mogelijk te maken. Zo klein als maar kan in deze moeilijke situatie, waarin je aan de ene kant Assad hebt met vatenbommen, aan de andere kant IS en daartussenin nog een beperkt aantal groeperingen. Die les moeten we trekken. En dat betekent inderdaad — dat ben ik met u eens, mevrouw Karabulut — dat duidelijk moet zijn wat dit programma heeft opgeleverd, aan de positieve kant maar zeker ook, gezien de onthullingen van Nieuwsuur en Trouw, aan de negatieve kant. Daar mogen we niet voor wegkijken. Dat ben ik helemaal met u eens. Maar we mogen ook niet categorisch zeggen: dan doen we niks.

De heer **Kuzu** (DENK):
Ik ga even op dit punt door. De heer Sjoerdsma van D66 zegt hier eigenlijk: er zijn een aantal

dingen fout gegaan en we moeten daar lessen uit trekken om het in het vervolg niet meer op deze manier te doen. Hoe beoordeelt hij het feit dat we als land, als kabinet, als bewindspersoon daar een verantwoordelijkheid in hebben, namelijk de verantwoordelijkheid dat wij ons medeschuldig hebben gemaakt aan het faciliteren van terroristische groeperingen?

De heer **Sjoerdsma** (D66):
Elke facilitering van terroristische groeperingen stuit niet alleen mij tegen de borst maar gaat ook in tegen de principes van de Nederlandse rechtsstaat, van de Nederlandse Grondwet, van alles waar de Nederlandse maatschappij voor staat. Elke mensenrechtenschending is zo ver verwijderd van het gedachtegoed van iedereen die in deze zaal zit dat het bijna niet voorstelbaar is dat je daartoe zou komen, maar toch komen mensen ertoe. Ik vind het heel moeilijk en — hoe zal ik het zeggen? — bijna onaanvaardbaar dat het gebeurt.

De heer **Kuzu** (DENK):
Ik deel dat volledig met de heer Sjoerdsma. Het is inderdaad moeilijk. Je vraagt je af: hoe heeft dit in godsnaam kunnen gebeuren? Ik deel die verontwaardiging en ik deel ook hoe lastig het is om hier verder mee te gaan. Maar vervolgens is het volgens mij ook aan ons om daar een consequentie aan te verbinden, om daar een oordeel over te vellen. Ik vind het prachtige woorden en ik schaar me volledig achter de woorden van de heer Sjoerdsma, maar de vraag is: wat nu? Dat zou wat mij betreft niet zo vrijblijvend moeten zijn als "we moeten er lessen uit trekken voor de toekomst".

De heer **Sjoerdsma** (D66):
Ik weet niet wat de heer Kuzu bedoelt met "vrijblijvend". Ik ben zeer benieuwd naar wat hij dan voorstelt en welke consequenties hij hieraan wil verbinden. Daar heeft hij net de kans toe gehad en dat heeft hij niet neergelegd. Ik denk wel, en dat had ik misschien nog in het eerste deel van mijn antwoord moeten meegeven, dat de zaken die hier op tafel liggen, terecht veel ophef hebben veroorzaakt maar dat het er vandaag om gaat dat het kabinet ook uitsluitsel geeft over wat er daadwerkelijk gebeurd is, waar Nederland bij betrokken is geweest en welke consequenties dat moet hebben. Ik vind het echt belangrijk dat we in het proces die stap zetten. Ik zou de heer Kuzu ook willen zeggen, gelet op wat de heer Voordewind hem toevoegde, dat het heel moeilijk is om in dit soort zaken consequent te zijn. Ik denk dat het consequent is om, zeker in het Syrië van 2015, te kijken of je op een of andere manier de gematigde krachten daar zou kunnen steunen. Ik denk dat het consequent is om altijd voor het volkenrecht te staan. Ik heb vandaag veel kritiek gezien op parlementaire steunprogramma's: u zou Erdogan steunen, de SP en de heer Voordewind de YPG. En zo blijft niemand van ons met schone handen achter. Ik geloof niet dat dit debat daarover moet gaan. Het debat moet gaan over wat Nederland in zulke ingewikkelde situaties, in oorlogssituaties, kan doen om toch het lijden van mensen te verlichten, binnen de kern van het volkenrecht. Dat is een enorme uitdaging, en die kan je niet aangaan als je weet dat er nooit iets fout mag gaan. Dat is het ingewikkelde en het pijnlijke van vandaag.

De **voorzitter**:
Tot slot, de heer Kuzu.

De heer **Kuzu** (DENK):
Nogmaals, ik snap de worsteling. Dat gevoel had ik ook in 2015: we mogen er niet voor zorgen dat Assad aan terrein gaat winnen en we moeten ervoor zorgen dat IS wordt bestreden. Achteraf zien we dat onze steun, in de conflictsituatie zoals die op dit moment in Syrië heerst, terechtkomt in foute handen. Dan zou toch de enige logische consequentie moeten zijn dat we

dat niet meer moeten doen, dat we daar gewoon mee moeten stoppen? In dat soort onoverzichtelijke situaties, waarbij de steun die door de Nederlandse belastingbetaler wordt opgebracht en opgehoest, met name in die moeilijke crisisjaren — het gaat om een bedrag van 25 miljoen, maar dat is behoorlijk wat geld, terwijl aan de andere kant ons Defensiepersoneel geen spullen krijgt — vind ik dat de enige consequentie kan zijn: laten we daarmee stoppen, laten we dat niet meer doen. We doen er op dit moment 61 over de wereld. Daar zal binnenkort ook een debat over gevoerd worden. Vindt de heer Sjoerdsma dat we daarmee moeten stoppen?

De heer **Sjoerdsma** (D66):
Dit zijn debatten die ik vaker met de heer Kuzu heb gevoerd. Als ik luister naar zijn buitenlandpolitiek en wat zijn buitenlandpolitiek allemaal vermag, dan gaat het vooral over wat Nederland niet meer mag. Nederland mag in zijn buitenlandpolitiek niet Poetin aanspreken op misstanden. Erdogan overigens ook niet, zoals collega Voordewind terecht opmerkte. Nederland zou geen mensenrechtenorganisaties meer kunnen steunen, omdat dat inmenging is. Nederland zou nooit meer mee mogen doen aan militaire missies. Ik zeg u, meneer Kuzu: wat Nederland in de Grondwet heeft staan, is de bevordering van de internationale rechtsorde. Dat maakt dit zo belangrijk. Dat maakt dit ook zo pijnlijk. Als dit niet binnen het volkenrecht is gebeurd, maakt dat dit des te pijnlijker. Maar het is ook een onderdeel van de internationale rechtsorde dat wij kwetsbare burgers beschermen. U kunt dat dilemma afdoen met: dat moeten we nooit meer doen, daar moeten we niet meer over nadenken; ik heb de conclusies al klaar. Mijn vragen vandaag aan deze minister gaan over de beloftes die het kabinet heeft gegeven op het gebied van de selectie en de monitoring, want die beloftes zouden de risico's beheersbaar hebben moeten maken, en de vraag is of dat is gebeurd.

De **voorzitter**:
Een korte reactie, omdat u bent aangesproken.

De heer **Kuzu** (DENK):
Hoe lastig en moeilijk het ook is, het bevorderen van de internationale rechtsorde doe je niet door terroristische organisaties te faciliteren, en dat is hetgeen er is gebeurd. Dat is hetgeen er is gebeurd. Waar het gaat om de inzet van DENK in de buitenlandpolitiek, die is: laten we doen waar we goed in zijn. En waar is Nederland van oudsher goed in? Wij zijn goed in conflictpreventie. Wij zijn goed in wederopbouw. Wij zijn niet goed in het voeren van oorlog. Wij zijn niet goed in het in een complexe, ingewikkelde situatie allerlei groeperingen voorzien van materieel, waar mensen elkaar afslachten en afknallen.

De **voorzitter**:
U heeft uw punt gemaakt, meneer Kuzu.

De heer **Kuzu** (DENK):
Daar zou de inzet van de Nederlandse buitenlandpolitiek meer op gericht moeten zijn.

De heer **Sjoerdsma** (D66):
Het zou best kunnen dat een van de conclusies van dit debat is dat Nederland niet in staat is om iets complex te doen als non-lethal aid. Het zou best kunnen dat dat een van de conclusies is, maar ik vind het wel iets te vroeg om vóór de beantwoording door het kabinet die conclusie al te trekken.

De **voorzitter**:
Dan zou ik die maar eerst afwachten. Dank u wel.

Dan ga ik naar mevrouw Kuiken namens de PvdA.

Mevrouw **Kuiken** (PvdA):
Voorzitter. Het is 2015. De Syrische bevolking wordt van alle kanten door het kwaad belaagd. Assad moordt zijn eigen volk uit. Chemische wapens worden ingezet. Ziekenhuizen, scholen: niets is veilig. En ondertussen is daar IS. Barbarij door het hele land heen, terroristische aanslagen worden voorbereid en uitgevoerd, en niet alleen in het Midden-Oosten, maar ook vlak bij huis in Europa.

Iedereen die voelt dat hij door het kwaad in het nauw wordt gedreven, weet dat er niet zoiets simpels is als goed en kwaad, weet dat er geen makkelijke oplossingen zijn en dat elke keuze per definitie ingewikkeld is. Dat hebben we allemaal gevoeld. Alle partijen in de Kamer hebben geworsteld met de vraag: wat moeten we doen, wat kunnen we doen om de Syrische bevolking te helpen? Moeten we meedoen met bombardementen? Moeten we grondtroepen steunen? Moeten we de gematigde oppositie steunen met non-letale steun? Moeten we de YPG bewapenen? Of moeten we helemaal niets doen, zoals sommige partijen hebben geopperd?

Maar het dilemma is misschien nog wel het best geschetst door voormalig diplomaat Koos van Dam. Hij zei: wie volledig schone handen wil houden, had zich volledig afzijdig moeten houden. Hij zei: Maar zelfs als je je volledig afzijdig houdt, houd je geen schone handen. Dat is het dilemma en dit schetst misschien heel goed hoe we het allemaal ingewikkeld hebben gehad.

Dat het ingewikkeld was, heeft mijn partij ook gevoeld. We hebben hier lang en zorgvuldig over gedebatteerd en we hebben er uiteindelijk voor gekozen om op een aantal fronten de Syrische bevolking te helpen. En ja, we hebben er ook voor gekozen om de inzet van het kabinet te steunen om non-letale steun te geven. We hebben daarvoor gekozen, ook in de context van een poging om gematigde groepen te helpen, door te pogen ze een positie te geven in dat complexe veld waarin ze moesten opereren. Maar we deden het ook om, voor zover mogelijk, veilige gebieden te creëren, zodat we humanitaire hulp zouden kunnen verlenen. Dat laatste was ontzettend nodig om de noden van de Syrische bevolking te lenigen en om ze daarbij te helpen.

Wisten we dat dat een complexe keuze was? Ja, dat wisten we. Wisten we dat de mensen bij de gematigde oppositie niet allemaal heilige boontjes waren? Ja, dat wisten we ook. En wisten we dat er veel risico's aan verbonden waren? Ja, dat wisten we, want het kabinet had ons daar nadrukkelijk op gewezen. Toch hebben we er toen heel bewust voor gekozen om die non-letale steun te accepteren en dat beleid te steunen, omdat we de Syrische bevolking niet alleen wilden laten.

Mevrouw **Karabulut** (SP):
De heer Van Dam zegt ook: "Van pogingen om het regime ten val te brengen kon dan ook worden verwacht dat deze gepaard zouden gaan met bloedvergieten op enorme schaal." Over regime change zegt hij dat die eerder zou leiden tot verlenging van de bloedige oorlog. En we moeten helaas constateren dat de proxyoorlog, waar allerlei landen bij betrokken zijn, inderdaad heeft geleid tot het verlengen van de bloedige oorlog. Zou u, met de kennis van nu,

wederom zeggen: we moeten iets doen, dus we moeten ons militair in deze zeer ingewikkelde, complexe burgeroorlog mengen? Of zou u met de kennis van nu zeggen: misschien was die gedachte over regime change niet zo heel erg slim en hadden we alles op alles moeten zetten om tot een politieke oplossing te komen?

Mevrouw **Kuiken** (PvdA):
De SP kiest er nooit voor om zich ergens in te mengen. Dat mag. Maar mijn partij zit daar anders in. Elke keer als een bevolking, waar ook maar ter wereld, in nood is, kijken we wat we kunnen doen. Denk aan humanitaire hulp, aan het bestrijden van het gebruik van chemische wapens, aan de inzet van F-16's. Dat zijn keuzes die wij maken. En we hebben er nu ook voor gekozen om mee te gaan met de steun aan non-letale hulp, juist omdat we zagen dat de bevolking werd uitgemoord, juist omdat we zagen dat de bevolking van alle kanten werd opgejaagd, en juist omdat we wisten: niets doen is geen optie. Daarom hebben we dus die steun uitgesproken, en die beslissing steun ik dus nog steeds. Tegelijkertijd moeten we niet spreken over een regime change. We moeten het niet groter maken, maar ook niet kleiner maken dan het is. Dit is juist bedoeld geweest om de gematigde oppositie een positie te geven, maar ook om, waar mogelijk, veilige gebieden te creëren om daar humanitaire steun te kunnen geven. Dat is iets wat we volgens mij allebei willen. En dat was het ook.

Mevrouw **Karabulut** (SP):
Het valt mij tegen dat mevrouw Kuiken wijst naar mijn partij en doet alsof wij op geen enkele wijze internationale solidariteit tonen en alsof wij militaire acties die voldoen aan een aantal voorwaarden en die gepaard gaan met een politieke oplossing, nooit zouden steunen. Dat is gewoon niet waar.

Maar ik mis toch nog een antwoord op mijn vraag. Dit gaat over de strategie. Mevrouw Kuiken zegt: je moet het niet groter maken. Maar uiteindelijk is die schattige non-lethal assistance, met allerlei fantastische Nederlandse criteria om vooral hier in de Kamer steun te kunnen vergaren, wel onderdeel van een grotere strategie. En die strategie was wel degelijk om van Assad af te komen, waarbij Turkije en de Golfstaten jarenlang jihadisten hebben bewapend. De heer Van Dam zegt het en anderen zeggen het. Erkent u, achteraf gezien, dat die bemoeienis van buitenaf uiteindelijk de bloedige burgeroorlog in Syrië heeft verlengd, en dat dit misschien zou moeten worden herzien?

Mevrouw **Kuiken** (PvdA):
Ik houd niet van jij-bakken. Daarom schets ik alleen hoe de SP voortdurend in dit soort debatten zit en dat respecteer ik. Dat is één. Het tweede punt heb ik al geschetst, namelijk: wat is de context waarin wij in 2015 het besluit hebben genomen om op advies van het kabinet over te gaan tot non-letale steun? Dat hebben we overigens niet alleen gedaan. Dat deden we met een aantal andere landen. Dat was niet bedoeld om als Nederland een regime change neer te zetten. Dat deden we om de gematigde oppositie een positie te geven. Dat deden we omdat we hoopten dat we veilige gebieden konden creëren om humanitaire hulp neer te zetten. Dat is de context die ik schets. Nogmaals, in 2015 hebben we na een heel moeilijk debat, waarin we er allemaal mee hebben zitten wikken en wegen, het besluit genomen om dat te steunen. En ja, daar sta ik dus achter.

De **voorzitter**:
Tot slot, mevrouw Karabulut.

Mevrouw **Kuiken** (PvdA):
Laat me dan één punt aanvullen. Gelijktijdig vind ik natuurlijk — daar kom ik straks nog op terug — dat we daar lessen van moeten leren, vind ik dat je kritisch moet zijn op hetgeen er toen is besloten, en heb ik een aantal vragen over de vettingprocedure en het monitoringsysteem. Maar dat zijn allemaal vragen die ik niet kan beantwoorden. Dat zal minister Blok straks moeten doen.

Mevrouw **Karabulut** (SP):
Ik ben blij dat mevrouw Kuiken erkent dat die worsteling bij iedereen speelt, maar ik ken de Partij van de Arbeid ook als een partij die realistisch is, die ook kijkt naar de resultaten. Ik mis dan toch een beetje een reflectie op de huidige resultaten en ook op het handelen in bijvoorbeeld Irak en Libië. Wat heeft ons dat opgeleverd? Zeventien jaar permanente oorlog. Dat heeft geen veiligheid en stabiliteit gebracht. Ik zou tot slot mevrouw Kuiken willen bevragen op de concrete resultaten van dit concrete programma, namelijk dat jihadisten indirect zijn geholpen, dat er mensenrechtenschendingen zijn begaan en zelfs oorlogsmisdaden waar Nederland vanaf 2016 weet van had. Hoe reflecteert de Partij van de Arbeid daarop?

Mevrouw **Kuiken** (PvdA):
Om op dat laatste punt in te gaan: dat zijn heel terechte vragen. Die vragen heb ik ook. Die zal ik straks ook stellen en minister Blok moet daar een goed antwoord op geven.

De heer **Voordewind** (ChristenUnie):
Ik heb een vraag aan mevrouw Kuiken. Wij zaten toen in de oppositie en mevrouw Kuiken en haar collega Michiel Servaes in de coalitie. Een aantal van ons hebben toentertijd kritiek gehad op het besluitvormingsproces, in 2015. We vonden dat we te weinig wisten. We kenden de groeperingen ook niet. Vond de Partij van de Arbeid nu terugkijkend ook wel dat zij te weinig informatie heeft gekregen om het NLA-programma goed en welbewust te kunnen steunen als parlementariër?

Mevrouw **Kuiken** (PvdA):
In alle eerlijkheid: we zijn uitgebreid door het kabinet gewaarschuwd dat er ook risico's aan zaten. Daarom zeg ik ook dat het geen makkelijk debat was. Het was ook niet één debat. Er zijn vele debatten en fractievergaderingen aan gewijd. Sommige zaken zul je niet in de openbaarheid kunnen doen. Aan de andere kant zegt het kabinet zelf ook al: we hadden het toezicht beter moeten doen en de monitoring had beter gekund. Dat zijn ook vragen die ik heb, die u heeft en die stel ik dus zo meteen ook aan minister Blok.

De heer **Voordewind** (ChristenUnie):
We proberen niet alleen terug te kijken, maar ook vooruit: welke lessen kunnen we trekken? Een aantal van ons zeggen dat de besluitvorming beter had gemoeten, dat we beter geïnformeerd hadden moeten worden en dat we misschien een toetsingskader hadden moeten hebben. Hoe kijkt de Partij van de Arbeid nu terug op dat besluit? Even los van of het goed of fout was, hoe kijkt de Partij van de Arbeid terug op dat besluit? Vindt zij ook dat er een toetsingskader zou moeten komen en dat het parlement meer betrokken zou moeten zijn, wat dan ook vertrouwelijk kan als het niet openbaar kan? Maar zijn dat soort lessen nu ook voor de Partij van de Arbeid te trekken?

Mevrouw **Kuiken** (PvdA):
Je moet altijd lessen trekken en kritisch zijn. U spreekt over een verbeterd toetsingskader. Dat

lijkt mij een hele relevante en terechte vraag, die ik dan ook graag stel aan minister Blok. Hoe kunnen we dat gezamenlijk doen en welke rol kan het parlement daarin hebben? Daar steun ik u dus in.

De **voorzitter**:
Tot slot op dit punt, de heer Voordewind.

De heer **Voordewind** (ChristenUnie):
Tot slot, gewoon uit nieuwsgierigheid. Nogmaals, wij zaten niet in de regering, maar heeft de Partij van de Arbeid toen meer informatie gekregen dan andere partijen in dit huis over aan wie de steun zou zijn geleverd?

Mevrouw **Kuiken** (PvdA):
Dat lijkt mij sterk, maar ik was toen geen woordvoerder, dus laat ik niet antwoorden namens iemand die er toen wel was, en ik niet.

De **voorzitter**:
Gaat u verder. Niet reageren op wat er buiten de microfoon wordt gezegd.

Mevrouw **Kuiken** (PvdA):
Dat zal ik niet doen, voorzitter.

Voorzitter. Ik zei het al: dachten we dat het eenvoudig zou zijn? Nee. Wisten we dat het complex was? Ja. Wisten we dat er risico's waren? Ja, daar waren we uitgebreid over geïnformeerd. Toch hebben we gekozen om het wel te doen, omdat wij vonden dat we niet stil konden blijven zitten en dat we wat we maar konden doen, moesten doen om de Syrische bevolking te helpen. Gelijktijdig zei ik al dat dit niet betekent dat we achteraf niet kritisch kunnen zijn en dat we geen lessen moeten trekken over toen en ook vooruitkijkend. Daarom heb ik ook een aantal vragen aan de minister, die niet heel toevallig voor een deel aansluiten bij de vele vragen die door mijn collega's al zijn gesteld.

Voorzitter. De eerste vraag: hoe kijkt de minister nu naar de vettingprocedure, waarbij Nederland ook in samenwerking met de VS en het Verenigd Koninkrijk een afweging heeft gemaakt over aan welke groepen wel of niet steun kon worden gegeven? En vooral: hoe had dat anders gekund? Welke rol had Nederland daar zelf in moeten spelen?

Wat kan de minister zeggen over de wijze waarop het toezicht op de verschillende groepen plaatsvond? Welke lessen over wijze van monitoring zijn er te trekken?

Voorzitter. Mijn derde vraag: welke specifieke informatie heeft er uiteindelijk aan bijgedragen om de non-letale steun aan de gematigde Syrische oppositie in te trekken? Op welk moment was dat precies? Een aantal collega's heeft dat ook al gevraagd.

Hoe wordt er in andere landen gekeken naar de steun die is gegeven aan de Syrische gematigde oppositie? Heeft u contact gehad met ambtsgenoten over de berichten van Nieuwsuur en Trouw over de Nederlandse non-letale steun?

Tot slot, voorzitter. Hoe ziet de minister de kritiek van Carla del Ponte dat Nederland via de VN-Mensenrechtenraad op de hoogte was van de acties van de verschillende strijdgroepen?

Hoe verhoudt dit zich tot de lovende woorden van de speciaal gezant van de Verenigde Naties Staffan de Mistura?

Voorzitter. Dit zijn mijn vragen voor nu.

De heer **Kuzu** (DENK):
Wat vindt de PvdA er eigenlijk zelf van? We kunnen de vragen stellen aan de minister; prima. De minister zal daar straks op terugkomen. Maar wat vindt de PvdA bijvoorbeeld van het feit dat Carla del Ponte aangeeft dat Nederland in de VN-Mensenrechtenraad op de hoogte was van hetgeen er gebeurde in Syrië? Wat vindt de PvdA daar zelf van?

Mevrouw **Kuiken** (PvdA):
Mevrouw Carla del Ponte heeft in de hoorzitting geuit hoe ze ertegen aankijkt. Ik ben ook teruggegaan in de debatten. Er zijn vragen gesteld in het debat. Vervolgens heeft dat geen vervolg gekregen. Ik moet dus oprecht van de minister weten hoe hij daartegen aankijkt. En volgens mij ben ik uitgebreid ingegaan op de vraag wat ik ervan vind dat we steun hebben toegezegd.

De heer **Kuzu** (DENK):
Nou, het antwoord op de laatste vraag was: ja, ik was destijds niet de woordvoerder, dus ik kan daar geen uitspraken over doen.

Mevrouw **Kuiken** (PvdA):
Nee, nee, nee. Dat moet u wel even heel specifiek voor … Er werd gevraagd of ik meer informatie had dan anderen. Daarvan heb ik gezegd: nee, maar ik was destijds ook geen woordvoerder, dus ik kan niet namens een ander antwoorden. Dat even heel specifiek voor de Handelingen.

De heer **Kuzu** (DENK):
Wat ik dus eigenlijk wilde zeggen, is het volgende. Carla del Ponte heeft daar uitspraken over gedaan. Je kan de vraag heel makkelijk parkeren bij minister Blok. Volgens mij hebben heel veel collega's dat ook gedaan. De vraag die ik specifiek voor mevrouw Kuiken van de PvdA heb, is: wat vindt de PvdA er zelf van dat de VN-Mensenrechtenraad en Nederland op de hoogte waren van wat er in Syrië gebeurde? Geeft u daar een oordeel over.

Mevrouw **Kuiken** (PvdA):
Ik heb aan de minister gevraagd hoe hij die kritiek beoordeelt en wat maakt dat het kabinet er wel of niet op heeft gehandeld. Dat zal ik toch echt aan de minister moeten vragen.

De **voorzitter**:
Tot slot.

De heer **Kuzu** (DENK):
Maar wat vindt u zélf? Ik mag toch aannemen dat u daar zelf ook een mening over heeft? Dat hoop ik tenminste. Ik ben zo benieuwd naar de mening van de PvdA, in plaats van dat we het parkeren bij de minister.

Mevrouw **Kuiken** (PvdA):
Wat ik daarvan vind, is dat we er lessen uit moeten trekken. We moeten kijken hoe we de

vettingprocedure en de monitoring anders kunnen doen. Maar je kunt een besluit dat we in 2015 hebben genomen niet terugdraaien.

De **voorzitter**:
Goed. Dank u wel. Mevrouw Karabulut, tot slot, want u bent net geweest.

Mevrouw **Karabulut** (SP):
Tot slot. We staan hier om de waarheid te achterhalen. We staan hier omdat een aantal feiten onthuld zijn door de media, niet omdat we die informatie gehad hebben van het kabinet. Deelt mevrouw Kuiken mijn mening dat we de waarheid over alle steun, groepen en materialen en dus ook mogelijke schendingen of goede dingen zouden moeten achterhalen om die goede lessen voor de toekomst te kunnen trekken?

Mevrouw **Kuiken** (PvdA):
Waar schendingen hebben plaatsgevonden: ja.

Mevrouw **Karabulut** (SP):
Dus als wij, nadat we de minister hebben gehoord, onvoldoende antwoorden hebben, dan steunt u het idee van een uitgebreid en diepgravend onderzoek naar de waarheid?

Mevrouw **Kuiken** (PvdA):
We kijken naar Blok. Daarna gaan wij weer met elkaar …

De **voorzitter**:
Blok is de minister van Buitenlandse Zaken.

Mevrouw **Kuiken** (PvdA):
Excuus, voorzitter. We kijken naar minister Blok. We wachten zijn antwoorden af. Daarna ga ik weer met u het gesprek aan over wat daarna nog nodig is.

Dank u wel, voorzitter.

De **voorzitter**:
Dank u wel. Tot slot de heer Baudet namens Forum voor Democratie.

De heer **Baudet** (FvD):
Dank u wel, mevrouw de voorzitter. Als je kunt kiezen tussen Al Qaida en Assad, wat zou je dan kiezen? Dat is de vraag die ik vandaag aan verschillende woordvoerders heb voorgelegd. En geen van de mensen aan wie ik dat gevraagd heb, kwam met een helder antwoord. Integendeel: ze vluchtten in idealistische beschouwingen over mensenrechten, en zeiden dat we toch nooit de idealen uit het oog mogen verliezen, dat je aan het begin van de strijd wel degelijk allerlei gematigde groepen had — wat dat ook maar moge betekenen — en dat Nederland toch moet blijven strijden voor een "betere wereld". Dat is allemaal mooi, maar we hebben gezien dat toen Assad op zijn zwakst was, mede als gevolg van de actieve Nederlandse pogingen om zijn regering te destabiliseren, het land onder de voet werd gelopen door extremistische islamisten. We hebben dit niet alleen in Syrië gezien, maar ook in Afghanistan, in Irak, in Libië en in Egypte. Overal waar de autocratische heersers of regimes werden verjaagd, ontstonden extremistische islamistische regimes.

Ik vind het belangrijk dat geen van de woordvoerders hier helder wil zijn over de reële keuze die voorligt, in plaats van de idealistische keuzes die we zouden wensen in een ideale wereld. Want ik denk dat het de onwil in het algemeen toont van deze Kamer om de realiteit onder ogen te zien. Niemand betoogt dat Assad een toonbeeld is van democratische waarden. Niemand betoogt dat het fantastisch is dat de wereld in elkaar zit zoals die in elkaar zit. Maar hij was en is wel de enige optie voor een enigszins geordend regime in Syrië, dat nu, onder meer door de westerse en ook Nederlandse steun aan rebellen en extremisten, al jaren in een vreselijke oorlog is verwikkeld.

De heer **Koopmans** (VVD):
Ik hoor de heer Baudet, denk ik, zeggen: "een enigszins geordend regime in Syrië". Ik wil de heer Baudet alleen maar vragen of hij ermee bekend is dat er op dit moment waarschijnlijk meer dan een half miljoen doden zijn in Syrië en dat miljoenen Syriërs hun land zijn ontvlucht. En natuurlijk is er ook ISIS, dat afschuwelijke dingen heeft gedaan. Is de heer Baudet zich ervan bewust dat dit allemaal is gebeurd?

De heer **Baudet** (FvD):
Het antwoord op deze vraag luidt bevestigend: ik ben daarvan op de hoogte. Maar ...

De heer **Koopmans** (VVD):
En als dat het geval is?

De **voorzitter**:
Hij was nog niet klaar.

De heer **Baudet** (FvD):
Ja, ik was volgens mij nog bezig met mijn antwoord.

De **voorzitter**:
Ja, gaat u verder. Dan krijgt de heer Koopmans zo het woord.

De heer **Baudet** (FvD):
Ik denk alleen dat een heel groot deel van die oorlog en van die slachtoffers het gevolg is van de actieve ondermijning van het regime van Assad door onder andere het Westen. Het Westen is al sinds 2005, 2006 bezig om op allerlei manieren het regime van Assad te verzwakken. Op een gegeven moment krijg je een conflict, dat steeds erger wordt. We stimuleren allerlei groepen die Assad steeds verder verzwakken. Natuurlijk gaat die oorlog dan door. Dat is vreselijk. Dat is ook meermaals hier gememoreerd. Doordat onder andere Nederland allerlei groepen heeft gesteund, gaat die oorlog alsmaar door. Ik vind Assad helemaal geen gedroomde leider van welk land dan ook, maar mijn punt is steeds: als je geen realistisch alternatief hebt, maak je de situatie alleen maar erger als je de bestaande orde gaat destabiliseren.

De heer **Koopmans** (VVD):
Ik constateer dat de heer Baudet zegt: de heer Assad brengt enige mate van orde. Dat combineert hij met de wetenschap dat er in Syrië meer dan een half miljoen doden en ik-weet-niet-hoeveel miljoenen vluchtelingen zijn. Zoals experts tijdens de rondetafel hebben gezegd: minstens 80% van die doden is dood als gevolg van de heer Assad, dus door het regime waarvan de heer Baudet zegt dat het een zekere mate van orde brengt. Dat constateer ik.

De heer **Baudet** (FvD):
Dat lijkt me een aaneenschakeling van standpunten waarvan je sommige meer of minder kan betwisten, maar ik voeg er één heel belangrijk ding aan toe. Ik onderken dat er een oorlog is in Syrië en ik onderken dat er veel slachtoffers zijn gevallen. Over die 80% kun je overigens verschillend denken. Er zijn ook mensen die zeggen dat het anders ligt. Ik vind het aantal doden ook niet per se een indicatie voor wie slechter of beter is. Dat is een heel evidente opmerking. Je kunt niet zeggen: er is 1% meer doden aan een bepaalde kant gevallen, dus die moeten we gaan steunen. Nee, een oorlog is vreselijk en doden die vallen, zijn vreselijk. Maar je moet je wel afvragen op welke manier we het snelste een geordende situatie terugkrijgen. De positie van de heer Koopmans en een aantal anderen hier is, zoals we ook vandaag in het debat hebben kunnen horen: we blijven allerlei groepen steunen die een alternatief willen voor Assad. Ik denk dat dit contraproductief is. Ik denk dat je dan de oorlog verlengt en niet verkort. Daar ligt het meningsverschil en daar komt dit positieverschil uit voort.

De heer **Voordewind** (ChristenUnie):
Puur uit nieuwsgierigheid. De heer Baudet gaat een intellectuele discussie aan over geordendheid. Ik hoor dat als criterium dat de heer Baudet gebruikt voor wanneer je wel of niet zou moeten ingrijpen. Noord-Korea is zo'n land waar het er heel goed geordend aan toegaat. Afghanistan was redelijk goed geordend onder de taliban. De taliban hielden Al Qaida verborgen na 9/11. Zijn er dan niet situaties waarvan u zegt dat het ondanks de geordendheid terecht is dat de VN missies uitvoeren om de andere kant te steunen, bijvoorbeeld in het geval van mensenrechtenschendingen, genocide et cetera?

De heer **Baudet** (FvD):
Ik denk dat hiet niet mogelijk is om dit in abstracto voor altijd, voor alle situaties en voor elke missie te zeggen. Ik constateer dat de situatie in Afghanistan bepaald niet evident beter is geworden na de poging om de taliban te verjagen. Ik constateer dat de situatie in Irak bepaald niet beter is geworden na het verjagen van het regime van Saddam Hoessein. Ik constateer dat de situatie in Libië tot totale anarchie heeft geleid. Dus het is allemaal mooi om te zeggen dat we een betere wereld willen, dat we een regimechange willen en dat we mensenrechten willen, maar je moet dan wel kijken naar het concrete effect dat het heeft. Als je de situatie erger, chaotischer maakt en als je bezig bent om een oorlog eindeloos in stand te houden, dan moet je van positie veranderen omdat het anders niet verstandig is. Ik voeg er dan nog het feit aan toe van die vele miljoenen vluchtelingen die naar Europa komen, wat bij ons ook tot ongelofelijke problemen leidt. Dus het is niet alleen dáár dat we problemen creëren maar ook hier.

De heer **Voordewind** (ChristenUnie):
Dus als een regering genocide pleegt op haar eigen bevolking dan zegt de heer Baudet: nou ja, beter een bekende dictator die weliswaar mensenrechten schendt, dan een onbekende en chaotische situatie? Is dat ongeveer de lijn die u voorstaat?

De heer **Baudet** (FvD):
Nee, dit tekent dus de naïviteit of de wereldvreemdheid waarmee de heer Voordewind over wereldproblemen wil praten. In abstracte zin: als er een genocide waar dan ook gebeurt, moeten we dan altijd X, Y of Z doen? Ik denk dat je niet op die manier over buitenlandse politiek kan spreken. Je moet kijken naar de situatie. Als er sprake is van een conflict waarbij ook doden vallen, zal je je moeten afvragen of je de situatie beter kan maken en, zo ja, hoe. Het belangrijkste daarin is dat je een alternatief hebt voor de bestaande orde die je omver wil

werpen. Want dat hebben we steeds gezien: zomaar een regime wegbombarderen zonder enig idee wat ervoor in de plaats moeten komen, leidt tot heel grote problemen.

De **voorzitter**:
Tot slot.

De heer **Voordewind** (ChristenUnie):
We kunnen het concreet maken. We hebben een missie gesteund in Mali, die nu overigens in afbouw is, waar de jihadisten optrokken naar de hoofdstad en waar een vluchtelingenstroom op gang dreigde te komen. Heeft meneer Baudet toen die missie gesteund en wil hij dat alsnog hier zeggen?

De heer **Baudet** (FvD):
Volgens mij is die missie op gang gekomen voordat ik in de Tweede Kamer zat.

De heer **Voordewind** (ChristenUnie):
Steunt u die missie nu?

De heer **Baudet** (FvD):
Ik heb grote twijfels bij onze aanwezigheid in Mali.

De **voorzitter**:
Ik stel voor dat u verdergaat.

De heer **Baudet** (FvD):
In mijn visie is er dus sprake van grote naïviteit in het debat over Syrië, een groot idealisme en weinig realisme. Dat geldt ook voor de groepen die zich braaf presenteerden als gematigd. Dat werd maar klakkeloos aangenomen. "O, ze presenteren zich als gematigd, dan zal het wel zo zijn en dan zullen ze wel de waarheid spreken." En ondertussen maken ze zich schuldig aan het ronselen van kindsoldaten en is er sprake van shariarechtbanken en moordpartijen. Grenzeloos naïef van de regering en de Kamer om te denken dat je wel even democratie gaat brengen in zo'n ingewikkeld land. Hoe vaak hebben we dit al niet fout zien gaan? Waarom leert men niet van de fouten die steeds gemaakt worden? Ik noemde al Irak, Afghanistan en Libië. Steeds hetzelfde patroon. Wat een naïviteit om te denken dat je via formuliertjes en overdrachtsbewijzen in een burgeroorlog kan reguleren wie welke Toyota's gebruikt. Had anders ook nog even een notaris meegestuurd, is een gedachte die opkomt als je ziet hoe deze oorlog door managers en consultants geacht werd gevoerd te kunnen worden vanuit een bureau in Den Haag.

Maar het is niet alleen naïviteit, het is ook cynisme. Cynisme aan de kant van de regering die, zoals duidelijk is geworden in de recente onthullingen, wist dat het niet in de haak was. Rutte II en Rutte III hebben talloze organisaties en groepen gesteund die direct of indirect met ISIS en Al Qaida verband hielden. Dat waren organisaties zoals Jabhat al-Shamiya en de Sultan Murad Brigade. In 2017 is die steun nog eens verlengd en uitgebreid. De Nederlandse regering steunde maar liefst 22 verschillende groepen in Syrië. 22 verschillende groepen! Waarom ging men door terwijl men wist dat het niet in de haak was? Men wist dat er standrechtelijke executies plaatsvonden, dat er, zoals ik al noemde, kindsoldaten werden geronseld, dat er shariarechtbanken waren en dat er dorpen onder vuur werden genomen.

Welke belangen speelden hier? Was het pure incompetentie, of speelde ook de ambitie mee om internationaal een beetje mee te doen? Misschien kon men zo een baantje creëren voor Koenders in de eerste plaats en daarna misschien voor een VVD'er of meerdere VVD'ers? Zo gaat dat immers in de internationale politiek. Zo doe je dat: meedoen met internationale projecten en dan een positie creëren voor een van je partijgenoten.

En aan minister Blok vraag ik het volgende. Wat was de feedback destijds van de operators ter plaatse? Wat is er met deze feedback gedaan? Is het beleid hierop aangepast, of niet?

Volgens Elsevier wordt een man die bij Jabhat al-Shamiya actief was inmiddels door het OM vervolgd wegens deelname aan een criminele organisatie met een terroristisch oogmerk. Hij was in 2015 actief voor deze organisatie, terwijl Bert Koenders niet lang daarna honderden Toyota's verstrekte aan dezelfde groepering. Is er dan niet ook sprake, zou je jezelf kunnen afvragen, van steun vanuit de regering voor een criminele organisatie met een terroristisch oogmerk? Is er dan niet sprake van een ambtsmisdrijf, zoals advocaat Knoops al suggereerde? Of staat Bert Koenders boven de wet? Leidt dat niet tot rechtsongelijkheid? Leidt het niet tot de onmogelijkheid om allerlei Syriëgangers te berechten als blijkt dat Nederland dezelfde organisaties die wij aanduiden als "criminele organisaties" steunde? In het Verenigd Koninkrijk leidde dit al tot grote problemen.

Door het handelen van de Nederlandse regering is Al Qaida hoe dan ook versterkt, inclusief terreurgevaar in Europa. Door het verlengen van de oorlog in Syrië is een gigantische vluchtelingenstroom naar Europa op gang gekomen, waarvan wij elke dag de problemen ondervinden. En de algehele chaos in het Midden-Oosten is groter en groter geworden. Hoeveel doden zijn er gevallen door dit ondoordachte, moralistische wanbeleid?

De regering zat fout. De Kamer zat fout. Laten we dit nooit meer doen.

De **voorzitter**:
Ik zie al de hele tijd de heer Van Ojik bij de interruptiemicrofoon staan, maar blijkbaar wil hij gewoon toekijken.

De heer **Van Ojik** (GroenLinks):
Nee, ik ga iets vragen!

De **voorzitter**:
O. De heer Baudet is al klaar, hoor. Maar dan ga ik eerst naar de heer Kuzu, die ook iets wil vragen.

De heer **Kuzu** (DENK):
Ik heb een informatieve vraag. Hoor ik nu dat de heer Baudet minister Blok strafrechtelijk wil laten vervolgen?

De heer **Baudet** (FvD):
Ik wil in de eerste plaats aan minister Blok vragen of hij collega Grapperhaus het OM de opdracht wil laten geven een onderzoek in te stellen. Als hij hier naar onze mening niet bevredigend op antwoord, dan overwegen wij in de tweede termijn een motie hierover in te dienen.

De **voorzitter**:
Goed. De heer Van Ojik dan.

De heer **Van Ojik** (GroenLinks):
Ja, u zag mij inderdaad al een tijdje staan, voorzitter. Ik luister goed naar de heer Baudet. Als laatste spreker in dit debat zegt hij eigenlijk: mijn collega-woordvoerders zijn naïef en soms zelfs cynisch of moralistisch. Dat zijn allemaal negatieve kwalificaties. Ik heb goed naar hem geluisterd. En als ik het goed samenvat, staat hier dus de woordvoerder van een partij of beweging die "Forum voor Democratie" heet — Forum voor Democratie! — en die zegt eigenlijk in één zin: mijn visie op buitenlands beleid is dat als een dictator er maar goed de wind onder heeft, hij mag blijven zitten. Is dat eigenlijk de visie van het Forum voor Democratie op buitenlands beleid?

De heer **Baudet** (FvD):
De crux van deze vraag zit volgens mij in het gebruik van het woord "mag". Dan mág hij blijven zitten. Ik denk niet dat werkwoorden als "mogen" relevant zijn als we het hebben over de buitenlandse politiek. Daar zit het verschil. Het liefste heb ik natuurlijk dat er overal in de wereld democratieën komen zoals in Zwitserland. Ook in Nederland hoop ik dat we vroeg of laat weer een functionerende democratie zullen hebben. Maar dat betekent niet dat ik denk dat het zomaar in het wilde weg steunen van allerlei groeperingen die dan bestaande regimes omver gaan werpen of in ieder geval gaan verzwakken of die op de een of andere manier de situatie daar gaan destabiliseren, een positieve uitwerking zal hebben. Dus ik denk dat als het gaat om inmenging in andere regimes, je moet kijken naar de consequenties van beleid en niet naar de intenties van beleid. Ik ben niet principieel altijd per definitie tegen elke vorm van inmenging.

De **voorzitter**:
Dank u wel. Daarmee zijn wij aan het eind gekomen van de eerste termijn van de Kamer. Ik schors de vergadering voor een uur, dus tot 20.10 uur.

De vergadering wordt van 19.07 uur tot 20.10 uur geschorst.

De **voorzitter**:
We gaan verder met het debat over Nederlandse steun aan de gewapende oppositie in Syrië. We zijn toegekomen aan de eerste termijn van de zijde van de regering. Ik geef de minister het woord.

Minister **Blok**:
Dank u wel, voorzitter. Wij zijn de afgelopen tijd allemaal onder de indruk geraakt van de berichtgeving van Nieuwsuur en Trouw over de verleende niet-letale steun in Syrië. De manier waarop we onder de indruk zijn, hangt natuurlijk ook af van de initiële stellingname van de verschillende partijen. Een deel van de Kamer was vanaf het begin kritisch of tegen. De heer Omtzigt en de heer Voordewind hebben inderdaad vanaf het begin heel scherpe vragen gesteld. Zij hebben daar als controleur bovenop gezeten. Een ander deel van de Kamer heeft deze steunverlening gesteund en heeft ook in dit debat aangegeven: ja, we hebben het wel gesteund, maar we hebben nu toch wel een aantal vragen. Dat is zeer begrijpelijk. En een ander deel van de Kamer zegt: we waren überhaupt tegen iedere vorm van optreden in Syrië en we zijn daar nog steeds tegen. In ieder geval heb ik het programma dit voorjaar beëindigd. Dat neemt niet weg dat de gegevens die op tafel zijn gekomen na afloop van een uitgebreide ronde van beantwoording van vragen, een uitgebreid debat rechtvaardigen.

Dat allemaal tegen de achtergrond van het feit dat we ons ook realiseren — een groot aantal sprekers ging daarop in — dat de situatie in de Syrische burgeroorlog tijdens de loop van het programma nog steeds zeer ingewikkeld was, met wisselende posities. Ik heb met interesse teruggelezen wat er tijdens de hoorzitting is gezegd. Bij de hoorzitting gaven verschillende deskundigen op verschillende manieren aan hoe zij aankeken tegen de rol die groepen daar speelden en de manier waarop steun is verleend. Maar de cruciale vraag vandaag is natuurlijk: is er nu te veel misgegaan in de uitvoering van programma's, zoals is gesuggereerd, rond het volkenrechtelijk mandaat, rond de vetting van de groepen vooraf, rond de controle op het gedrag van die groepen tijdens het steunprogramma en in de communicatie met de Kamer? Ik zal op die vragen ingaan. Daarbij weet ik me overigens ook gesteund door de onderzoeken die we zelf al gestart waren. Ik noem het IOB-rapport, dat ik ook gedeeld heb met de Kamer.

Het is van belang om ons te realiseren dat wij nu terugkijken vanuit 2018 naar een periode waarin debatten gevoerd zijn en beslissingen genomen zijn. Een aantal woordvoerders gingen daarop in. In die periode hadden wij allemaal de verschrikkelijke beelden voor ogen van wat zich afspeelde in Syrië: de massale mensenrechtenschendingen, het lot van de jezidi's, het gebruik van gifgas. Op dat moment speelde IS nog een heel grote rol. In Nederland maar ook daarbuiten was er de heel breed gedragen wens om het jihadisme van IS een halt toe te roepen. Op dat moment was er ook de breed gedeelde wens om een alternatief te kunnen bieden voor de keuze tussen óf alleen maar IS óf alleen maar Assad. Aangezien er op dat moment nog een behoorlijk gebied in handen van de gematigde oppositie was, was het niet vreemd om te proberen met bondgenoten die gematigde oppositie zo in het zadel te houden dat er ook aan de onderhandelingstafel nog een partij was die een alternatief kon bieden voor die twee extremen, IS of Assad.

Deze steun was dan ook onderdeel van een bredere Syriëstrategie die op dat moment ook omvatte: de militaire rol die Nederland speelde in de bestrijding van IS, de politieke rol die ik net heb geschetst, het zoeken naar een bredere oplossing voor het Syrische conflict onder leiding van de Verenigde Naties, een humanitaire steunlijn waar Nederland steeds actief in is geweest en het vergaren van bewijzen voor de gepleegde misdaden door alle partijen in het Syrische conflict.

Ik ga zo meteen in op de specifieke gestelde vragen, maar de overkoepelende vraag is natuurlijk: is er nu onredelijk veel misgegaan? Ik denk dat de kort samengevatte conclusie — nogmaals, ik zal die zo verder onderbouwen — is: het had beter gekund. Ik heb ook in de brief aangegeven dat bij de uitgevoerde controle en de beoordeling vooraf er scherper geacteerd had kunnen worden. Tegelijkertijd — ook dat punt zal ik zo meteen verder illustreren — is de suggestie die ook rond dit debat hangt, namelijk dat de gesteunde groepen op grote schaal alleen maar met terrorisme bezig waren, ook een onjuiste. De groepen probeerden weerstand te bieden aan een oprukkend IS. Dat deden ze gewapenderhand; dat was vanaf het begin bekend. Ze streden in die positie ook vaak tegen Assad, maar het primaire doel van deze groepen was voorkomen dat het hele land overrompeld zou worden door IS.

Tegen deze achtergrond zal ik de gestelde vragen beantwoorden in vier hoofdstukken, die eigenlijk ook chronologisch zijn. Eerst de vragen die gesteld zijn over de manier waarop de besluitvorming tot stand is gekomen; dan de vragen die gesteld zijn over de uitvoering; dan de vragen die over specifieke aantijgingen gaan, en ten slotte de vragen die gaan over de geleerde lessen en de weg vooruit.

Ik begin met de vragen die gesteld zijn over de manier waarop de besluitvorming heeft plaatsgevonden.

De **voorzitter**:
Voordat u dat doet, zie ik dat mevrouw Karabulut wil interrumperen. Graag heel kort, mevrouw Karabulut.

Mevrouw **Karabulut** (SP):
Ik wil terug naar het begin van het verhaal van de minister. Hij zei dat de hulp in het voorjaar is gestopt. Kan de minister ons vertellen wanneer de hulp precies is stopgezet en waarom de hulp is stopgezet?

Minister **Blok**:
De hulp is in fases stopgezet. Over een deel bent u vertrouwelijk geïnformeerd. Dat had te maken met informatie die wij beschikbaar hadden over de wijze van optreden van groepen in dat deel van Syrië. Daarnaast constateerden we dat door de veranderende omstandigheden op de grond in Syrië het niet reëel meer was om op deze manier niet-letale steun te verlenen.

Mevrouw **Karabulut** (SP):
Dan toch nog even iets preciezer. Wanneer precies heeft de minister besloten om de hulp stop te zetten? En vanaf welke datum werd welke hulp stopgezet om welke reden?

Minister **Blok**:
In januari bent u vertrouwelijk geïnformeerd over het stopzetten van een deel van de steun, en in april is het laatste deel van de steun beëindigd.

Mevrouw **Karabulut** (SP):
En wanneer is dat besluit genomen door de minister en wat was de reden om die steun vanaf april stop te zetten?

Minister **Blok**:
Dat heb ik u aangegeven. Op dat moment was de situatie in Syrië zodanig dat van effectieve, goed controleerbare non-letale steun geen sprake meer kon zijn.

De **voorzitter**:
Tot slot op dit punt.

Mevrouw **Karabulut** (SP):
Om het duidelijk te krijgen: dat was niet met als reden dat een van die groepen criteria zoals gesteld door Nederland, door de minister, heeft geschonden?

Minister **Blok**:
Over de reden van de beëindiging in januari bent u vertrouwelijk geïnformeerd. Over de reden van april heb ik u zojuist geïnformeerd, maar dat is dezelfde informatie die u ook al eerder schriftelijk heeft gehad.

Mevrouw **Karabulut** (SP):
Maar, voorzitter, de minister kan ...

De **voorzitter**:
Nee, mevrouw Karabulut. Ik geef u het woord. Tot slot op dit punt.

Mevrouw **Karabulut** (SP):
Dank, voorzitter. Klopt het — en de minister kan met ja of nee antwoorden — dat de hulp in maart níet is stopgezet vanwege schending van criteria zoals gesteld door de minister aan deze groepen?

Minister **Blok**:
De minister kan niet met ja of nee antwoorden, omdat er twee fases van beëindiging zijn geweest. Over één bent u vertrouwelijk geïnformeerd. Dat was een andere reden dan de reden van de tweede beëindiging.

Mevrouw **Karabulut** (SP):
Voorzitter. Ik heb het over de tweede.

De **voorzitter**:
De minister.

Minister **Blok**:
Over de tweede beëindiging heb ik u antwoord gegeven.

De **voorzitter**:
De heer De Roon.

De heer **De Roon** (PVV):
De minister begint zijn inleiding eigenlijk met het betoog dat we nou niet moeten denken dat het mis was bij al die strijdgroepen die gesteund zijn door de Nederlandse overheid. Er zijn er een paar waarbij het mis was, maar lang niet bij allemaal, zegt de minister. Maar ja, hij zegt het wel, maar wij kunnen het niet controleren. We weten niet wie die groepen zijn. We kunnen de media niet inschakelen om te vragen: kunnen jullie er ook eens naar kijken, zoals je dat bij die andere groepen hebt kunnen doen? Daarmee kom ik bij mijn vraag aan de minister. Dat betekent in wezen dat de regering door dit traject in te gaan al ingecalculeerd heeft dat als er vragen over zouden komen, als er twijfels zouden komen of dat programma wel goed is verlopen en uitgevoerd, dan het stempel "geheimhouding" erop gezet zou worden en de Kamer gewoon buitenspel zou worden gezet. Vindt de minister dat dat de juiste manier is om met de Kamer om te gaan?

Minister **Blok**:
Voorzitter. Vanaf het begin waren onderdelen van deze operatie geheim. Dat was geen afzonderlijke beslissing van mij. Ik verdedig dat vol overtuiging, omdat ik de redenen heel goed begrijp. De redenen zijn ook eerder met de Kamer gedeeld. De eerste is dat het bekendmaken van welke groepen precies steun hebben gekregen de levens van mensen betrokken bij die groepen in gevaar brengt. De tweede is afspraken met bondgenoten en de derde is betrokkenheid van inlichtingendiensten. Drie redenen waarom ik die informatie niet in de openbaarheid kan verstrekken, maar die wel in vertrouwen aan de Kamer heb verstrekt.

De heer **De Roon** (PVV):
Ja, maar we kunnen dus helemaal niks met dat hele verhaal. Ik vraag het toch nog een keer aan de minister. Vindt u dit nou de juiste manier voor de uitvoerende overheid om met de

volksvertegenwoordiging om te gaan: door ons gewoon voor het blok te zetten, ons wel in vertrouwen te informeren, maar ons vervolgens de mond te snoeren?

Minister **Blok**:
Achter de vraag van de heer De Roon zit de suggestie dat het heel uniek is dat een regering bepaalde informatie alleen in vertrouwen kan behandelen. Dat komt vaker voor. Wanneer de Kamer instemt met een militaire operatie, een artikel 100-operatie, geldt ook dat een deel van de operationele informatie niet met de Kamer gedeeld kan worden. Er wordt weleens een vertrouwelijke hoorzitting over gegeven, maar dat komt voor. De Kamer heeft niet voor niets een besloten commissie voor de Inlichtingen- en Veiligheidsdiensten, omdat daar informatie gedeeld wordt die niet in de openbaarheid gedeeld kan worden. Voor het functioneren van een staat is dat helaas, maar onvermijdelijk soms nodig. Omdat ik uw vragen heel goed begrijp, ben ik u zo ver mogelijk tegemoetgekomen door vertrouwelijke informatie ter beschikking te stellen.

De heer **De Roon** (PVV):
Tot slot. Als het gaat om operaties van de inlichtingen- en veiligheidsdiensten, akkoord. Daar hebben we een systeem voor bedacht waardoor er toch informatie kan worden uitgewisseld en er door de volksvertegenwoordiging een toetsing kan plaatsvinden van wat er is gedaan. Maar dat hebben we hier dus niet. Dat hebben we in dit geval helemaal niet. Dan blijf ik zitten met een vraag en die houd ik toch de minister voor. Is dit nou het traject dat je als regering moet inzetten als het gaat om steun aan gewapende oppositie en hulp in land X, dus dat je de Kamer eigenlijk gewoon buitenspel zet?

Minister **Blok**:
De heer De Roon doet nu een bewering die onjuist is. De heer De Roon zegt dat het argument — ik noemde er drie — van betrokkenheid van inlichtingendiensten onjuist zou zijn. Er waren inlichtingendiensten betrokken en dat noodzaakt mij tot geheimhouding.

De heer **Kuzu** (DENK):
Het is een opmerkelijke gang van zaken. De vraag van de heer De Roon is terecht waar het gaat om het classificeren van informatie als geheim. Ik had een andere vraag. Kan de minister uitsluiten of er verband bestaat tussen de procedure zoals die is verlopen en de informatievoorziening naar de Kamer toe met de brief dat het NLA-programma gestopt wordt en de vragen die Nieuwsuur en Trouw bij het ministerie van Buitenlandse Zaken hadden neergelegd?

Minister **Blok**:
Dit is een onnavolgbare vraag. Kunt u die toelichten?

De **voorzitter**:
Nog een keer, meneer Kuzu.

De heer **Kuzu** (DENK):
Ik zal het nog een keer doen, voorzitter. Kan de minister uitsluiten dat de informatievoorziening richting de Kamer totaal losstaat van de vraagstelling die Nieuwsuur en Trouw hadden liggen bij het ministerie van Buitenlandse Zaken?

Minister **Blok**:
Kan de minister uitsluiten dat de informatievoorziening aan de Kamer losstaat van

Nieuwsuur? Een heel groot deel van de informatievoorziening heeft voor de Nieuwsuuruitzendingen plaatsgevonden. Er is een uitgebreide briefwisseling geweest met de Kamer en er zijn debatten geweest. Ik heb net de heer Voordewind en de heer Omtzigt geprezen voor hun vasthoudende zoeken naar de feiten. Een heel groot deel daarvan speelde zich af voor de Nieuwsuuruitzending.

De heer **Kuzu** (DENK):
Vindt de minister het dan niet opmerkelijk dat op het moment dat er een uitzending, een reportage, volgt van Nieuwsuur en een publicatie in Trouw, op een gegeven moment een deel van de informatie wordt bestempeld als geheim? Daar kunnen mensen niet bij. Daar kan de controlerende macht waar het gaat om media niet bij. Daar kan het deel van de Kamer dat ervoor kiest om die geheime informatie niet in te zien, waar ik er een van ben, niet bij. Vindt de minister dat niet enigszins opmerkelijk? Ik zie aan zijn houding dat hij het raar vindt dat deze vraag wordt gesteld, maar het is wel een vraag die bij heel veel mensen speelt. Ik vraag me dus nogmaals af of er een verband is tussen de vragen die bij het ministerie van Buitenlandse Zaken zijn neergelegd en de manier waarop de Kamer is geïnformeerd en informatie geheim is verklaard.

Minister **Blok**:
Ik vind de vraag niet vreemd, maar de heer De Roon had dezelfde vraag al gesteld en ik heb daarop geantwoord dat ik niet heb besloten om het geheim te verklaren. Ik trof een project aan waarvan een deel geheim was verklaard en ik begrijp de drie redenen die daarbij gehanteerd zijn heel goed. Die heb ik ook geschetst: risico voor mensenlevens, betrokkenheid van bondgenoten en betrokkenheid van inlichtingendiensten. Die redenen deel ik, maar de beslissing was eerder genomen.

De **voorzitter**:
Gaat u verder.

Minister **Blok**:
Dan ga ik in op de vragen die gesteld zijn rond de besluitvorming. De heer Voordewind en de heer Sjoerdsma vragen of volkenrechtelijke risico's bij de aanvang van het leveren bekend waren. In de interne juridische advisering zijn inderdaad volkenrechtelijke risico's geschetst. Op grond van die interne advisering is besloten die volkenrechtelijke risico's te mitigeren door te kiezen voor die niet-letale steun.

Dan werd door meerdere leden scherp gevraagd of het volkenrecht dan is geschonden met het NLA-programma. Wat de regering betreft is Nederland met het NLA-programma binnen de grenzen van het volkenrecht gebleven. Dat was ook vanaf het begin de inzet en vandaar dus dat een van de criteria voor groepen die gesteund werden, was dat deze zich zouden committeren aan de naleving van het humanitair oorlogsrecht. En als door groepen die door Nederland zijn gesteund oorlogsmisdrijven of mensenrechtenschendingen zijn gepleegd, verdient dat zonder meer vervolging. Dat is ook een belangrijke reden waarom Nederland het bewijs- en vervolgingsmechanisme voor Syrië steunt. De suggestie, die ook gedaan is, dat Nederland automatisch medeplichtig zou zijn aan dergelijke misdrijven, is niet de onze. Dat heb ik overigens ook uit de stelling van de extern volkenrechtelijk adviseur herleid, waar hij aangeeft dat het volkenrecht geen duidelijke regel kent dat er dan sprake is van medeplichtigheid.

De heer Sjoerdsma en de heer Omtzigt vroegen waarom de extern volkenrechtelijk adviseur niet om advies is gevraagd. Er is, zoals de Kamer bekend is, in 2013 een advies door de extern volkenrechtelijk adviseur beschikbaar gesteld. Dat is ook bekend bij het ministerie. Intern is er herhaaldelijk geadviseerd. Ik heb daar gisteren ook in de brief nog een overzicht van gegeven. Door de combinatie van dat bestaande advies uit 2013 en de interne adviezen die we sindsdien hebben gekregen, was er een voldoende helder beeld van de volkenrechtelijke positie.

De heer Sjoerdsma en de heer Omtzigt vroegen of het systeem zoals dat is voorgeschreven door de commissie-Davids adequaat heeft gewerkt. De commissie-Davids adviseert om een directe advieslijn van de Directie Juridische Zaken naar de minister te creëren. Die directe advieslijn bestaat, dus er is geen strijdigheid tussen het advies van Davids en de huidige advieslijn naar de minister.

Er werd bij het extra volkenrechtelijk advies gevraagd waarom de mogelijkheid van ongevraagd advies in 2015 beëindigd is. In 2015 is sprake geweest van contractverlenging en is, in overleg met de heer Nollkaemper, besloten om alleen nog maar gevraagd te adviseren. Straks, bij het laatste hoofdstuk, over een blik vooruit en geleerde lessen, ga ik graag nog in op de vraag hoe we wat mij betreft in de toekomst kunnen omgaan met volkenrechtelijk advies.

De heer Sjoerdsma vroeg of de inschattingen van de volkenrechtelijke risico's destijds met de Kamer zijn gedeeld. In de brief van 7 april 2015 zijn de risico's benoemd. Maar als ik nu kritisch kijk en me afvraag of dit echt heel specifiek is getoetst, dan moet ik denk ik concluderen dat een les voor de toekomst is om dat in het vervolg systematischer te gaan toetsten, eigenlijk een beetje vergelijkbaar met de artikel 100-procedure voor een militaire operatie.

De heer Van Ojik vroeg hoe dan precies, op grond van dat juridisch advies, invulling is gegeven aan de keuze voor die civiele middelen, omdat dat de manier was om strijd met het volkenrecht te voorkomen. Dat is van geval tot geval beoordeeld. Het ging in ieder geval steeds om niet-vergunningplichtige middelen. De heer Sjoerdsma vroeg daarnaar. Al die middelen waren verkrijgbaar op de civiele markt.

De heer **Omtzigt** (CDA):
Voorzitter …

De **voorzitter**:
Ja, ik zie een aantal woordvoerders al een tijdje bij de interruptiemicrofoon staan, maar de minister is bezig met de volkenrechtelijke kant van de zaak. Volgens mij is hij daar nog mee bezig.

De heer **Omtzigt** (CDA):
Voorzitter, ik wil toch een punt van orde maken.

De **voorzitter**:
Nou, hebt u nog heel even geduld. Ik wil toch even kijken of de minister dit punt bijna heeft afgerond.

De heer **Omtzigt** (CDA):
Voorzitter, het spijt me, maar …

De **voorzitter**:
Nee. Ik vraag de minister of hij dit punt bijna heeft afgerond.

Minister **Blok**:
Ik heb hier nog een paar antwoorden op volkenrechtelijke vragen.

De heer **Voordewind** (ChristenUnie):
Voorzitter, ik wil ook een punt van orde maken. Er zijn zo veel aspecten die de minister nu afloopt, dat het voor ons wel heel ingewikkeld wordt om …

De **voorzitter**:
Goed, dan krijgt u de gelegenheid om vragen te stellen. De heer Voordewind stond het eerst bij de microfoon.

De heer **Voordewind** (ChristenUnie):
Voorzitter, mijn vraag heeft betrekking op het volkenrecht, het eerste blokje. We hebben ambtenaren en we hebben bewindspersonen in eerste instantie horen zeggen: Kamer, weest u gerust, want zodra wij constateren dat er mensenrechtenschendingen plaatsvinden door de geselecteerde groeperingen, dan zullen wij die hulp stoppen. Dat hebben we tijdens de rondetafel nog gehoord van de gezant Koos van Dam, en we hebben het een ambtenaar hier tijdens de rondetafel ook horen zeggen. Was dat nou de inzet van het kabinet? Als er dus ernstige mensenrechtenschendingen zouden plaatsvinden, zou dat dan een reden zijn om de hulp te stoppen?

Minister **Blok**:
Ik kom daarop terug bij het punt over de uitvoering. Dan gaat het namelijk heel erg om de vraag hoe er in de praktijk mee omgegaan is.

De heer **Voordewind** (ChristenUnie):
Maar dit is gekoppeld aan het volkenrecht. Want op het moment dat je met groeperingen in zee zou gaan die mensenrechten schenden, die het oorlogsrecht schenden, heb je een probleem met het volkenrecht. Dit is dus aan elkaar gekoppeld. Misschien kan de minister dan een antwoord op die vraag naar voren halen. Ik vraag nogmaals: was nou de inzet om de hulp te stoppen op het moment dat er ernstige mensenrechtenschendingen plaats zouden vinden?

Minister **Blok**:
Ik blader in mijn papieren en ga even kijken of ik het antwoord op die vraag naar voren kan halen.

De **voorzitter**:
Ik merk dat dat zo gauw niet lukt. Meneer Voordewind, ik wil toch voorstellen dat de minister daar later even op terugkomt. U bent er zelf bij.

Minister **Blok**:
U maakt het mij wel makkelijker, want er zijn zo veel vragen gesteld.

De heer **Voordewind** (ChristenUnie):
Laat ik dan de vraag anders formuleren en dan kom ik hier later op terug. De minister zegt net dat organisaties die betrokken waren bij schendingen van het oorlogsrecht, niet in aanmerking konden komen voor steun. Dat heb ik hem net horen zeggen. De Murad Brigade, die verantwoordelijk was voor de raketaanvallen op de wijk Sheikh Maqsoud in februari 2016 en zelf ook erkent dat ze betrokken was bij die aanvallen, waarbij 80 doden vielen, heeft in de zomer van dat jaar naar eigen zeggen van die club steun ontvangen van Nederland. Hoe verklaart u de link tussen beide?

Minister **Blok**:
Deze vraag moet ik in twee slagen beantwoorden. Ook ik heb gezien dat in de uitzendingen en krantenartikelen een aantal groepen van zichzelf zeiden dat ze steun hadden ontvangen. Vanwege de vertrouwelijkheid die ik eerder benoemd heb, kan ik in het openbaar niet ingaan op de vraag of een groep wel of niet gesteund is. Wel kan ik ingaan op de openbare informatie over de beschietingen in Aleppo waar de heer Voordewind op ingaat. Uit openbare informatie weten we dat die Murad Brigade op dat moment aan de ene kant in gevecht was met de bezetters van Aleppo, aan de andere kant aangevallen werd door Koerdische strijdgroepen en dus op dat moment ook op Koerden vuurde. Die film is inderdaad verschrikkelijk beeld. Of zo'n heel ruwe raket op dat moment een burgerdoel heeft geraakt, kan ik niet beoordelen. Ik kan wel aangeven, maar daar zal ik zo op ingaan bij het onderwerp hoe wij omgingen met signalen van mensenrechtenschendingen, hoe wij omgingen met die signalen, zonder dat ik dat precies per groep kan aangeven.

De heer **Voordewind** (ChristenUnie):
Ik begrijp dat de minister niet kan aangeven welke organisaties gesteund zijn. Mijn vraag is, misschien iets specifieker geformuleerd dan, of hij vond dat er op dat moment bewijzen waren dat de Murad Brigade zich schuldig maakte aan oorlogsmisdaden. Er lagen toen rapporten van Amnesty International. Die waren overhandigd aan het ministerie. Verderop in dat jaar is de hoofdinspecteur van de VN-Mensenrechtenraad, Carla del Ponte, met uitgebreide rapporten gekomen, waar de Murad Brigade ook in werd genoemd. Heeft de minister daar toen kennis van genomen en kan hij dan ook bevestigen dat deze brigade betrokken was bij oorlogsmisdaden?

Minister **Blok**:
Als er sprake was van meldingen van mensenrechtenschendingen — de rapporten van Amnesty en anderen waren inderdaad ook bekend bij het kabinet — dan is er op dat moment actie ondernomen richting genoemde groepen. Soms gaven die groepen informatie op grond waarvan geconstateerd werd dat de schending in dat geval niet van dien aard was als gesuggereerd zou kunnen zijn, bijvoorbeeld een situatie waarin sprake was van het werven van minderjarigen, dus kindsoldaten, maar uitgelegd werd dat het ging om mensen die ingezet werden in functies in de keukens. Daar waar aanvullende maatregelen nodig waren, is aangegeven dat deze acties onacceptabel waren en zijn trainingen aangeboden. Het is niet zo — nogmaals, u heeft ook inzage gekregen in de aantijgingen per organisatie — dat wij een-op-een informatie hebben: "deze door ons gesteunde groep heeft precies die mensenrechtenschending begaan".

De **voorzitter**:
Afrondend.

De heer **Voordewind** (ChristenUnie):
We gaan niet in op groepen die gesteund werden of niet, maar mijn vraag ging over de Murad Brigade. Daar waren rapporten over. Die zijn overhandigd aan het ministerie van Buitenlandse Zaken. Daar hebben ze hier kennis van genomen. Meneer Koenders, toentertijd minister, heeft daar zelf op gereageerd in een debat. Hij zei: dat zijn vreselijke aantijgingen. Carla del Ponte heeft deze brigade expliciet genoemd. Is de minister ervan overtuigd dat dit bewijzen waren die konden leiden tot de conclusie dat hier sprake was van mensenrechtenschendingen en het schenden van humanitair oorlogsrecht?

Minister **Blok**:
De film waar u het over heeft, is schokkend, maar is geen sluitend juridisch bewijs. De rapporten zijn gebruikt op de manier die ik u heb aangegeven. Daar is actie op ondernomen. Ik denk wel dat het zuiver is te vermelden dat gezien de zeer chaotische situatie van een burgeroorlog, en daar waar ik ook geen directe informatie heb dat dié groep expliciet is betrokken bij dié mensenrechtenschending, ik niet voor 100% kan uitsluiten dat ooit door Nederland gesteunde groepen betrokken zijn geweest bij mensenrechtenschendingen. In een onoverzichtelijke gruwelijke situatie als een burgeroorlog heb ik dat totaaloverzicht niet. Ik kan u alleen wel zeggen dat ik geen een-op-eeninformatie daarover heb.

De heer **Omtzigt** (CDA):
Ik ga even terug naar het volkenrecht, want de minister heeft op zich een heldere indeling gemaakt en volgens mij is hij nu bij het volkenrecht. Ik ga even terug naar dat interne juridische advies. Daar staat: "Ten aanzien van niet-letale steun werd aangegeven dat bij deze categorie niet op voorhand kon worden uitgemaakt of deze verenigbaar was met het internationaal recht. Dit zou per onderdeel nader moeten worden vastgesteld." We begonnen met dekens en medicijnen. Mijn gok is dat die het minst problematisch zijn, hoewel we daarover ook andere meningen gehoord hebben. Op een gegeven moment is dat opgeschoven naar nachtkijkers en pick-uptrucks, pick-uptrucks met een systeem waar je wapens op kon monteren — daarvan zei de regering "hm, dat hebben we toch niet zo verstandig gedaan", maar ze zijn wel geleverd — en anti-IED-pick-uptrucks. Die zijn, zeg maar, om in de voorste linie ervoor te zorgen dat je niet geraakt wordt door een explosief. Zijn die getoetst aan het intern volkenrechtelijk kader en zijn die goed bevonden? Dat is vraag één. Vraag twee: vallen deze drie goederen — nachtkijkers, pick-uptrucks waarop dingen zijn gemonteerd waar je wapens op kunt monteren en anti-IED-pick-uptrucks — onder een wapenexportvergunning als je ze vanuit Nederland exporteert naar Syrië?

Minister **Blok**:
Van dat laatste punt heb ik richting de heer Sjoerdsma aangegeven dat het niet onder de wapenexportvergunning valt. De andere vraag wilde ik net beantwoorden richting de heer Van Ojik, maar de heer Omtzigt gaf al de opbouw aan. Het beschikbaar stellen van auto's is niet in strijd met volkenrecht. Ze kunnen ingezet worden op een vreedzame manier. Op het moment dat we inderdaad constateerden dat er ijzeren staven op gemonteerd werden, die op zich ook nog geen wapen zijn, maar wel een mogelijkheid daarvoor bieden, hebben wij aangegeven dat dat niet kan met Nederlands geld. Maar het is niet zo dat het leveren van auto's meteen in strijd is met het volkenrecht.

De heer **Omtzigt** (CDA):
Het woordje "meteen" wordt ertussen gezet en dat is wel cruciaal. We hebben gezien dat de Sultan Murad Brigade, waar we later op terugkomen, deze auto's trots inzet. Op Twitter hebben ze foto's geplaatst van Toyota Hiluxen waarmee ze door de provincie Afrin rijden en

waar ze wapens op gemonteerd hebben. Dat zouden dus Nederlandse wapens kunnen zijn. Er zit geen nummerbord meer op, maar het zou kunnen. Als ze ingezet worden in dat soort strijd, is dat dan in strijd met het volkenrecht of is het dan niet in strijd met het volkenrecht, volgens het ministerie?

Minister **Blok**:
Het gaat om de vraag of de leverantie door Nederland in strijd is, en die leverantie is niet in strijd. Dat je zo'n wagen uiteindelijk om kan bouwen, hebben we geconstateerd, en waar dat aan de orde dreigde te zijn met door ons geleverde spullen, hebben we ingegrepen. Maar de levering zelf is niet in strijd.

De heer **Omtzigt** (CDA):
Dus het antwoord op de vraag of het in strijd is met het volkenrecht gaat tot en met het overhandigen van de autosleutels. Op het moment dat die overhandigd zijn, checken we niet meer, terwijl hier tegen de Kamer gezegd is dat het ook ging om hoe ze ingezet zouden worden. Dan vraag ik mij af: als je wagens levert met een systeem waar je wapens op kunt monteren, of als je wagens levert die zodanig gepantserd zijn dat ze explosieven kunnen opvangen, dan worden ze toch maar op één plek ingezet, namelijk in de frontlinie? Was het toegestaan, volgens het volkenrechtelijk advies, om auto's te leveren waarvan je wist dat ze ingezet zouden worden in de frontlinie?

Minister **Blok**:
De heer Omtzigt voegt een tweede aspect toe, want hij zei: wordt er dan niet meer gecheckt? In de leveringsovereenkomsten werd aangegeven: niet inzetten voor oorlogsdoeleinden. Als dat geconstateerd werd — dat voorbeeld heb ik u net gegeven — is daarop geacteerd. Ook daarbij gebiedt de eerlijkheid mij weer te zeggen dat ik in zo'n situatie van burgeroorlog, zeer onoverzichtelijk met schuivende rolverdelingen, niet kan uitsluiten dat de auto's gebruikt zijn voor offensieve doeleinden. Het was wel een voorwaarde bij de levering dat dit niet zou gebeuren.

De **voorzitter**:
Tot slot op dit punt, de heer Omtzigt.

De heer **Omtzigt** (CDA):
Dus we hebben hier een papieren werkelijkheid gehad dat we aan de ene kant rebellen een briefje laten tekenen met "u mag een auto hebben". Die auto is gepantserd, zodat ze allerlei explosies kunnen opvangen, of op die auto zitten zaken waarop je een mitrailleur of nachtkijkers of wat dan ook kunt zetten. "Maar zolang u tekent dat u die niet zal inzetten met militairen erin, dan krijgt u ze." Dat is dus hoe we aan de ene kant een papieren werkelijkheid creëren terwijl je van tevoren bijna zeker kunt weten dat ze gewoon aan het front gebruikt worden.

Minister **Blok**:
Twee kanttekeningen hierbij. Op het moment dat er werd besloten tot non-letale steun — ik heb net geschetst hoe de verschillende gedachten in de Kamer daarbij waren — aan groepen die op dat moment aan het vechten waren, was bekend dat het risico er was. Daarom zijn een aantal mitigerende maatregelen genomen, waarvan ik in een eerdere brief heb aangegeven dat het onderdeel controle — volgens mij een geleerde les — scherper zou hebben gemoeten. Ook geef ik eerlijk aan dat ik niet kan uitsluiten dat bijvoorbeeld zo'n auto inderdaad ook offensief is ingezet, maar dat is dan wel in strijd met de afspraken.

De heer **Sjoerdsma** (D66):
De minister begon met te zeggen dat wellicht de volkenrechtelijke risico's explicieter hadden moeten worden gedeeld met de Kamer. Ik zou willen zeggen dat deze niet gedeeld zijn. De minister verwijst naar de brief van april 2015, maar het woord "volkenrecht" komt daar niet in voor. Ik heb niet alleen alle brieven teruggelezen, maar ook alle debatten. Volkenrechtelijke risico's werden simpelweg niet geschetst door het vorige kabinet. Ik vind echt dat de Kamer om dat soort risico's niet hoeft te vragen, maar dat het aan het kabinet, aan de regering is om die risico's uit zichzelf te schetsen. Ik zou graag horen van deze minister of hij het daarmee eens is. Ik zou ook graag horen van deze minister of dat voortaan standaardpraktijk wordt.

Minister **Blok**:
Ik heb aangegeven dat ik een van de geleerde lessen nu vind dat die discussie, maar ook de controle daarop, inderdaad te impliciet is geweest in de discussie met de Kamer. Dus mijn antwoord is — we gaan straks bij de blik vooruit komen — dat die volkenrechtelijke toetsing explicieter moet plaatsvinden als we in de toekomst een vergelijkbare operatie doen en dat die explicieter met de Kamer gewisseld moet worden.

De heer **Sjoerdsma** (D66):
Laten we dat dan wat aanscherpen als we straks vooruitkijken. Laat mij het punt oppakken dat collega Omtzigt ook aanstipte. Als je kijkt naar het volkenrecht en naar hetgeen de minister net zei, namelijk dat het kabinet volgens deze minister binnen het volkenrecht blijft, zou mij dat een lief ding waard zijn.

Minister **Blok**:
Zeker.

De heer **Sjoerdsma** (D66):
Ik leg dat wel naast de twee voertuigen die collega Omtzigt hier net naar voren bracht: de counter-IED-pick-uptrucks en de reguliere pick-uptrucks met bevestigingspunten voor wapens. Ik heb de minister in mijn eerste termijn gevraagd om die te leggen naast de gemeenschappelijke EU-lijst van militaire goederen, specifiek ML6.a en ML6.a, noot 2c, waarin volgens mij staat dat deze goederen vallen onder de vergunningsplicht. Het kabinet heeft eerder geschreven: wij hebben geen enkel goed geëxporteerd, direct dan wel indirect, dat valt onder de vergunningsplicht. Ik zou deze minister willen vragen waarom deze goederen volgens deze minister niet onder de vergunningsplicht vallen, want volgens mij vallen ze er wel onder.

Minister **Blok**:
Ik kom in tweede termijn dan nog even terug op het houden naast de door u genoemde lijst. Ik gaf al aan dat de mij beschikbare informatie aangeeft dat ze niet vergunningsplichtig waren, maar we zullen ze nog even naast deze lijsten houden.

De heer **Sjoerdsma** (D66):
Ik vind dat dubbel belangrijk omdat ik ook een akkefietje — ik wil niet zeggen "eenzelfde soort akkefietje", want de omvang en de schaal waren destijds heel anders — had met voormalig minister Ploumen toen het ging over de export van reguliere trucks naar Sudan. Na veel trekken en duwen is het mij toen gelukt om de EU-richtlijnen precies op dit punt aangepast te krijgen, zodat dit soort trucks niet meer zomaar geëxporteerd konden worden zonder vergunning. Dat EU-beleid is toen aangepast. Ik heb dus enige kennis van hoe deze

regeling werkt en hoe die tot stand is gekomen. Ik ben zeer benieuwd hoe dit in de tweede termijn wordt beantwoord.

Minister **Blok**:
Ja. Daar kom ik op terug.

De heer **Van Ojik** (GroenLinks):
De minister zegt dat hij er straks nog op terugkomt, maar ik denk dat het goed is dat hij nu alvast aangeeft dat we in de toekomst de volkenrechtelijke aspecten van interventies zoals we nu bespreken wellicht vanaf het begin beter meewegen en daarover discussiëren. Maar het is toch ook goed om nu nog even terug te kijken naar wat zich nou precies heeft afgespeeld rond dat volkenrecht in de afgelopen jaren. Op het moment dat de minister het besluit nam, heeft hij intern advies gekregen. Dat intern advies luidde eigenlijk: je kunt niet in algemene zin iets zeggen over de vraag of dit soort civiele leveranties al of niet in strijd zijn met het volkenrecht; dat moet je van geval tot geval bekijken. Als we goed luisteren naar de volkenrechtelijk adviseur, die hier dus niet over om advies is gevraagd, horen we dat die eigenlijk wat anders zegt. Hij zegt, en ik citeer uit het stuk dat hij heeft aangeleverd, weliswaar in een andere hoedanigheid, maar toch: "De aard van de goederen waarmee gewapende acties worden ondersteund, is hierbij niet relevant." Met andere woorden, hij zegt: of je nou voedselpakketten levert of pick-uptrucks of wat dan ook, het gaat er natuurlijk om aan wie je het levert en wat ermee gebeurt. Er lijkt een verschil te zijn tussen datgene wat het kabinet op basis van intern volkenrechtelijk advies heeft besloten en datgene wat de volkenrechtelijk adviseur ons nu voorhoudt.

Minister **Blok**:
Daarom is het inderdaad van belang wat ermee gebeurt. Dat is het punt waar de heer Omtzigt ook op inging. Ik maakte daarbij de knip tussen datgene wat de ontvangende partij als instructie meekreeg, namelijk om het niet in te zetten voor de strijd, en de controle die daar vervolgens op plaats moest vinden. Daarvan heb ik aangegeven: als ik er nu naar kijk, vind ik dat dat dat intensiever had gemoeten. De eerlijkheid gebiedt mij te zeggen dat ik niet kan uitsluiten dat materieel, en specifiek die auto's, in die ingewikkelde situatie toch offensief zijn ingezet.

De heer **Van Ojik** (GroenLinks):
Maar als ik datgene wat we op de hoorzitting van de heer Nollkaemper hebben gehoord goed begrijp — en ik geloof dat ik dat doe — dan zegt hij juist: het is vanuit volkenrechtelijke optiek niet per se relevant of het daadwerkelijk gebruikt wordt voor datgene waarvoor het gebruikt kan worden; het gaat erom dat je vanuit volkenrechtelijke optiek het onderscheid niet kunt maken tussen civiele goederen en militaire goederen. Dat lijkt een andere positie te zijn dan de positie die de minister, deels op basis van eigen intern advies, altijd heeft ingenomen, namelijk: zolang we die mensen maar laten tekenen voor het feit dat ze geen lelijke dingen doen met die pick-uptrucks, zitten we volkenrechtelijk in ieder geval goed. Nollkaemper zegt volgens mij dat die redenering niet klopt.

Minister **Blok**:
Maar er is natuurlijk een overgangsgebied. Er zijn goederen waarover iedereen het eens zal zijn dat ze niet offensief ingezet worden, in de sfeer van voedsel en medicijnen. En dan is er de middencategorie, met daarin het type auto's waar we het nu over hebben. Daarbij kun je inderdaad denken aan meerdere toepassingen, zonder dat ze formeel onder de dual-

usecategorie vallen voor het wapenexportbeleid. Daar is dus die extra zekerheid gezocht in de inhoud van de overeenkomst met de ontvangende partij.

De **voorzitter**:
Tot slot.

De heer **Van Ojik** (GroenLinks):
Op het gevaar af dat we iets herhalen: volgens mij is de essentie van wat Nollkaemper zegt — hij zegt dat letterlijk — dat de aard van de goederen niet relevant is. De aard van de goederen waarmee gewapende acties worden ondersteund, is niet relevant. En ook civiele steun aan gematigde gewapende groepen is steun aan gewapende groepen, zij het misschien met voedsel of met medicijnen. Daarom denk ik dat het belangrijk is om daar heel scherp op te zijn. Ik zeg niet dat Nollkaemper gelijk heeft en de minister niet, want dat weet ik niet. Daarvoor heb ik niet lang genoeg doorgestudeerd in het volkenrecht. Maar het is wel een heel wezenlijk verschil om te kunnen beoordelen of datgene dat Nederland de afgelopen jaren heeft gedaan al of niet in strijd met het volkenrecht zou kunnen zijn.

Minister **Blok**:
Maar de stelling dat levering van voedsel en medicijnen onmiddellijk in strijd met het volkenrecht zou zijn, gaat wel heel ver. Vandaar dat ik een schets maak van de heldere categorieën, het overgangsgebied en de categorie wapens, waarbij Nederland überhaupt niet betrokken wilde zijn.

De heer **Van der Staaij** (SGP):
Ik vind het een belangrijke toezegging van de minister dat hij zegt: in de toekomst zullen we met een duidelijk toetsingskader komen in dit verband als we soortgelijke voorstellen willen doen. Ik wil nu voortborduren op het punt van de heer Van Ojik, want ik ben het met hem eens dat er een verschil ligt in de juridische waardering van of dit wel of niet kon. Misschien zijn de pick-uptrucks een goed voorbeeld. Uiteindelijk worden ook die goederen niet geleverd om de kinderen naar school te brengen, maar als onderdeel van de strijd om het regime van Assad omver te werpen en in plaats daarvan de gematigde groepen verder te helpen.

Minister **Blok**:
Ik moet toch even op dat laatste punt ingaan, want dat werd meer gezegd, ook door mevrouw Karabulut. Het doel was niet het omverwerpen van Assad. Het doel was het bieden van ondersteuning aan gematigde groepen om de bevolking te verdedigen, primair tegen IS, maar ook tegen Assad. Ik moet dus echt even corrigerend optreden, omdat ook dat van belang is voor het volkenrechtelijk mandaat. En inderdaad, een pick-uptruck kan breder ingezet worden dan een voedselpakket. Maar dan kom ik op het punt dat ik ook richting de heer Van Ojik schetste: vandaar de extra voorwaarden daaraan.

De heer **Van der Staaij** (SGP):
We komen algauw in juridische haarkloverijen terecht, maar ik herken het punt dat Nederland dan heel precies zegt: onze doelstelling is om alleen maar die beschermende rol te vervullen. Tegelijkertijd zetten die groeperingen zich wel in om hun eigen macht te kunnen vestigen in plaats van de macht van Assad en ISIS. Wat precies wel en niet kan in dat kader wordt dus heel gauw een juridisch wespennest. Hoe ziet de minister dat?

Minister **Blok**:
Het is om juridische redenen, maar ook vanwege de chaos van een burgeroorlog, een zeer

complex traject. Vandaar dat ik begon met het betoog dat er een toch wel brede wil in de Kamer was om iets te doen aan het menselijk lijden. Toen was er ook echt wel een besef van hoe ingewikkeld het was. Van de kant van de regering is aangegeven hoe toch geprobeerd zou worden om met non-letale steun en een aantal voorwaarden een duw de goede kant op te geven. Ik zeg vervolgens, ook met de kennis van nu, dat ik de afwegingen van toen op zich begrijp, maar dat het op een aantal terreinen wel scherper had gemoeten. Laten we die lessen nou leren.

Ik kom vervolgens op de vraag die de heer Stoffer, van de partij van de heer Van der Staaij, stelde over het volkenrechtelijk thema of een staat de plicht heeft om iets te doen wanneer een bevolking in een andere staat wordt afgeslacht. Dat is ook weer een zeer ingewikkeld volkenrechtelijk vraagstuk van de Responsibility to Protect. Eigenlijk is op dit moment de volkenrechtelijke communis opinio dat voor militair ingrijpen door andere staten een volkenrechtelijke rechtsgrond nodig is, maar dat er wel een politieke verantwoordelijkheid kan zijn voor de internationale gemeenschap en dat er eigenlijk alleen sprake kan zijn van een specifieke verplichting wanneer er invloed uitgeoefend kan worden om genocide te voorkomen. Dit is onderwerp van debat. Relevant is bijvoorbeeld — ook daar heb ik de Kamer over geïnformeerd — dat de Europese Unie in 2013 een verordening afkondigde waarin ze staten juist opriep om non-letale steun te verlenen. Dus terwijl er aan de ene kant hier te goeder trouw en met veel overtuiging wordt gevraagd of er wel een mandaat is, hebben we aan de andere kant een EU-verordening — de EU is niet zomaar een organisatie — om juist non-letale steun te verlenen. Dus dat is onderdeel van de rechtsvorming waar de heer Stoffer om vroeg.

Een ander relevant aspect is het volgende. We voeren dit debat hier terecht op het scherp van de snede. Nederland deed dit eigenlijk in teamverband met andere landen. De vraag werd ook gesteld — ik weet niet meer door wie — of er contact is geweest met andere landen over die volkenrechtelijke vraag. Ambtelijk is natuurlijk de afgelopen week dat contact er geweest. Dan is weer het interessante dat in die andere landen, die wij toch kennen als keurige rechtsstatelijke democratie, dit debat niet op deze manier wordt gevoerd. Terwijl volkenrecht bij uitstek iets is wat over grenzen heen gaat, is de scherpte hier aanwezig langs de lijn van "het is op het randje of over het randje", maar wordt dat debat niet zo gevoerd in de Verenigde Staten of het Verenigd Koninkrijk. Ook dat is relevant voor de rechtsvorming waar de SGP om vroeg.

Mevrouw **Karabulut** (SP):
Zo wordt het debat in Nederland wel gevoerd, want in onze Grondwet staat dat we de internationale rechtsorde moeten bevorderen. Net als de minister niet wil dat Rusland troepen in Oekraïne steunt, is het volgens het internationaal recht niet toegestaan om te interveniëren door gewapende of ongewapende steun aan strijdende groepen te geven die tegen het regime vechten. Daarom zegt ook de heer Nollkaemper, de extern volkenrechtelijk adviseur, dat zijn oordeel voorlopig is dat Nederland te ver is gegaan in het verlenen van steun aan groepen, waarbij de goederen zijn gebruikt op een manier die in strijd is met het internationaal recht. Carla del Ponte, de VN-onderzoeker, zegt: "Alle partijen in het conflict plegen misdaden. Nederland weet dat de oppositie oorlogsmisdaden pleegt en we schreven al vanaf 2013 in onze rapporten dat alle strijdgroepen in het Syrisch conflict zich schuldig maken aan oorlogsmisdaden". Is de minister van mening en houdt hij hier staande dat Nederland binnen het internationaal recht heeft geopereerd en, zo ja, waar baseert hij dit op?

Minister **Blok**:
Die vraag heb ik beantwoord. Ik heb aangegeven dat we door de manier waarop we de steun verleend hebben, binnen het volkenrechtelijk mandaat zijn gebleven. Ik heb ook aangegeven dat ik niet kan uitsluiten dat door Nederland gesteunde groepen betrokken zijn geweest bij mensenrechtenschendingen. Het was iedereen bekend dat het strijdende groepen zijn. In een zo bloedige oorlog waar bovendien allianties kunnen veranderen, kan je ook met toezicht niet uitsluiten dat het gebeurt. Ik heb ook aangegeven dat ik vind dat iedere mensenrechtenschending, of die nou gepleegd is door mensen die door ons gesteund zijn of door andere partijen, vervolgd moet worden. Bovendien speelt Nederland een zeer prominente rol in de bewijsbank die voor Syrië in uitvoering is. Die financieren we. We steunen ook de organisatie daarvan. We steunen ook de creatie van een rechtsmechanisme voor Syrië.

Mevrouw **Karabulut** (SP):
Toch zeggen deskundigen, zoals Carla del Ponte, de VN-Mensenrechtenraad, niet de minste, en de extern volkenrechtelijk adviseur die de minister juist niet heeft ingeschakeld terwijl dat had gemoeten, dat dit zo niet kan en niet binnen het volkenrecht valt. De minister houdt staande dat het wel het geval is. Kan de minister toelichten waar hij dat op baseert? Is de minister bereid dit onafhankelijk te laten onderzoeken?

Minister **Blok**:
Ik heb al aangegeven waar ik dat op baseer, namelijk op de invulling. Als ik de hoorzitting goed teruglees, dan geeft zowel mevrouw Del Ponte als de heer Nollkaemper in die hoorzitting aan dat ze niet over voldoende specifieke informatie beschikken om zo'n scherp oordeel te vellen als mevrouw Karabult nu formuleert.

Mevrouw **Karabulut** (SP):
Dus de minister zegt nu dat hij zijn oordeel van toen stoelt op de uitlating van mevrouw Del Ponte tijdens de hoorzitting? Dat kan ik niet helemaal volgen.

Minister **Blok**:
Dat heb ik ook niet gezegd.

Mevrouw **Karabulut** (SP):
Maar wat zegt de minister dan? Waar baseert hij zijn mening op dat het internationaal recht niet is geschonden?

Minister **Blok**:
Ik heb aangegeven dat de Nederlandse overheid binnen het volkenrechtelijk mandaat is gebleven door de leveranties zo in te vullen dat het non-letale middelen waren en dat waar dat op het grensgebied zat — de auto's waar we het net over hadden — er aanvullende voorwaarden aan gesteld zijn.

De **voorzitter**:
Dan ga ik naar ...

Mevrouw **Karabulut** (SP):
Ik kan dan niet anders dan concluderen ... Pardon, voorzitter.

De **voorzitter**:
Ja?

Mevrouw **Karabulut** (SP):
Ik kan dan niet anders dan de volgende zaken concluderen. Eén. De minister heeft het advies niet gevraagd. Twee. Hij is niet bereid de interne adviezen vrij te geven. Drie. We constateren dat in de praktijk het volkenrecht wel degelijk is geschonden. En vier. De minister vraagt nu weer om hem op zijn blauwe ogen te geloven. En ik vind dat zeer pijnlijk op zo'n wezenlijk punt.

De **voorzitter**:
Goed. De conclusies zijn vaak echt voor de tweede termijn bedoeld. Dan de heer Baudet.

De heer **Baudet** (FvD):
Aan de lijst "ontstellend domme denkbeelden over Syrië" hebben we er volgens mij zojuist weer één kunnen toevoegen, namelijk de opmerking van de minister dat het volkomen onduidelijk was wat er zou gebeuren met de pick-uptrucks, die niet toevallig door zo'n beetje alle gewapende rebellengroepen op aarde worden gebruikt om mitrailleurs op te zetten. Hij had geen idee wat daarmee zou gebeuren, want ze hadden net zo goed kunnen worden gebruikt voor het vervoeren van voedselpakketten. Waarom heeft Nederland er dan voor gekozen om uitgerekend de voor terreuractiviteiten zo geschikte Toyota pick-uptrucks te sturen, en niet bijvoorbeeld Volkswagentjes Golf, Volvootjes of desnoods een Chevrolet, met een mooie kofferbak waarin al die voedselpakketten konden, netjes opgeborgen en wel, en die ten principale ongeschikt zouden zijn voor dat andere doel, namelijk de gewapende strijd? Kan de minister daar een toelichting op geven?

Minister **Blok**:
Syrië is een land met een zeer rudimentaire infrastructuur, waar het type gezinsauto waar de heer Baudet op doelt maar een paar kilometer zou kunnen rijden. Dus dat er gekozen is voor een ander type auto, lijkt mij voor de hand liggen.

De heer **Baudet** (FvD):
Oké, een ander type auto. Maar waarom moet het een pick-uptruck zijn die niet alleen geschikt is voor vervoer, maar ook voor het afvuren van mitrailleurwapens? Daar is toch helemaal geen reden toe als het doel van die auto's is om voedselpakketten te vervoeren? Ik kan genoeg auto's noemen die geen open achterkant hebben en geen pick-upauto zijn, maar die wel prima op wat ruwer terrein kunnen rijden.

Minister **Blok**:
Dan moeten we de autocatalogus in gedachten langslopen. Maar het aantal auto's dat tegelijkertijd veel kan vervoeren én over onverharde wegen of überhaupt zonder wegen kan rijden, is ook weer overzichtelijk, zolang je althans niet bij de puur militaire trucks uit wil komen, die duidelijk in strijd zouden zijn met het volkenrechtelijk mandaat.

De heer **Baudet** (FvD):
Wat dacht u van de Volkswagen Transporter?

Minister **Blok**:
We komen nu echt in de sfeer van sluikreclame: we gaan per auto aflopen of die ook ...

De heer **Baudet** (FvD):
Nou, nee! Dit is heel belangrijk ...

De **voorzitter**:
Nee, nee, niet door elkaar heen praten! Meneer Baudet, dit is uw laatste vraag op dit punt.

De heer **Baudet** (FvD):
Dit is heel belangrijk, omdat dit volgens mij laat zien wat nu ook steeds meer uit al die journalistieke onthullingen blijkt: de regering was niet alleen maar op de hoogte van al die terreurdaden die de groepen die Nederland steunde begingen, maar de Nederlandse regering wist ook gewoon dat de materialen die naar Syrië werden vervoerd of die daar werden aangeleverd, gewoon daarvoor gebruikt werden. En dit hele verhaal van "het ging om humanitaire dingen" is zo lek als een mandje. Dat blijkt ook uit het feit dat uitgerekend de voor terreuractiviteiten meest geschikte auto geleverd werd. En kom dan niet aan met een verhaal over voedselpakketten. Geef gewoon toe dat het de strategie van de Nederlandse overheid was om via de gewapende strijd Assad ten val brengen. Dat is mislukt. En nu gaat men een zielig verhaal houden over voedselpakketten. Dat is totaal ongeloofwaardig.

Minister **Blok**:
In dit hele lange betoog van de heer Baudet zit een lange rij onjuistheden. Hij is nu overgestapt van het type auto naar de bewering dat de Nederlandse regering bewust en willens en wetens terroristische organisaties gesteund zou hebben met het doel Assad te verdrijven. Dat is gewoon onjuist. Dat heb ik vandaag ook in mijn betoog ook aangegeven. In de situatie dat er nog een aanzienlijke gematigde oppositie was en zowel IS als Assad aan het oprukken waren, was het doel: die groepen de kans te bieden zichzelf en hun families te verdedigen. Het doel was tegelijkertijd: ervoor zorgen dat er groepen beschikbaar waren om plaats te nemen aan de onderhandelingstafel, de enige plaats waar je een echt duurzame oplossing zou kunnen bereiken.

De **voorzitter**:
Dan ga ik naar de heer Omtzigt.

De heer **Omtzigt** (CDA):
Inderdaad hadden we net al het idee dat het alleen onder het volkenrecht kan als je een briefje laat tekenen door de rebellen dat ze ze niet inzetten in de strijd. Dat kan volgens mij met voedselpakketten wat geloofwaardiger dan met een bepaald type Toyota's. Maar nu kwam er een tweede ding op, en daar kom ik even op terug. Nederland zegt: wij hadden niet tot doel om Assad omver te werpen. Dat kan zijn. Maar deelt de minister de mening dat het Vrije Syrische Leger wel degelijk het doel had om Assad omver te werpen en een andere staat te stichten in Syrië?

Minister **Blok**:
Het Vrije Syrische Leger was een bundeling, een amalgaam van een groot aantal organisaties met verschillende doelen. De strijd tegen Assad was daar een deel van. Maar de suggestie dat het primaire doel van de Nederlandse steun het verdrijven van Assad was, die verwerp ik. Het primaire doel was om in de situatie zoals ik die schetste, waarbij Syrië nog verschillende partijen kende die min of meer tegen elkaar waren opgewassen, de meest gematigde partijen nog een kans te geven.

De heer **Omtzigt** (CDA):
Het Vrije Syrische Leger is opgericht om een andere regering in Syrië te vestigen. Dus het kan wel niet het doel van Nederland zijn, maar Nederland steunde toch expliciet een aantal partijen die opgericht zijn voor een regime change in Syrië.

Minister **Blok**:
Nogmaals, de Nederlandse regering heeft groepen gesteund die in die chaotische, smerige burgeroorlog relatief de meest gematigde partijen waren, die de bevolking beschermden tegen het extremisme van ISIS en de gewelddadigheden van Assad. Ik beweer ook helemaal niet dat dat brandschone partijen waren die doelen hadden die wij één voor één overnemen. Ik geef alleen aan dat in dat palet en in de afwegingen die Kamer en regering in 2014 en 2015 met elkaar gedeeld hebben, dit de meest gematigde groepen waren.

De heer **Omtzigt** (CDA):
Maar nu komen we bij een tweede fictie. De eerste fictie was al dat de Toyota's ingezet zouden worden voor civiele diensten, dus inderdaad voor het vervoer van kinderen of het vervoer van voedselpakketten. De tweede fictie is nu dat wij vonden dat ze wel tegen Assad mochten strijden, maar dat ze hem niet omver mochten werpen. Maar dat is toch gewoon fictie, want dat Vrije Syrische Leger wilde toch iets anders? Wij zeggen dit toch alleen maar omdat dat volgens het intern volkenrechtelijk advies wat beter uitkomt?

Minister **Blok**:
De situatie die Nederland maar ook de internationale gemeenschap toen voor ogen had — en die overigens nog steeds mooi zou zijn — is dat er onder leiding van de Verenigde Naties een onderhandeling zou ontstaan tussen de verschillende partijen. Die onderhandelingssituatie zou niet kunnen worden gecreëerd wanneer je alleen nog IS of IS-geaffilieerden en Assad had gehad. Dus in dat palet is er toen voor gekozen om deze groepen te steunen. Nogmaals — dat ben ik met de heer Omtzigt eens — dat wil niet zeggen dat deze groepen daarmee brandschoon waren en alleen maar te prijzen doelstellingen hadden. Maar toen is de afweging geweest: anders is er geen partij meer aan tafel voor die gewenste politieke oplossing.

De **voorzitter**:
Ik stel voor dat u verdergaat.

Minister **Blok**:
Dan was er nog een vraag van de heer De Roon — hij komt nu net naar voren — over de besluitvorming in het kabinet. Hoe heeft die plaatsgevonden? Er is in december 2014 een overleg geweest tussen de premier, de vicepremier, de minister van Defensie en de minister van Buitenlandse Zaken. Vervolgens is de factfindingmissie geweest. En daarna is er besluitvorming inzake artikel 100-brieven geweest, die altijd door het volledige kabinet gaat.

Voorzitter. Hiermee ben ik aan het eind van het eerste hoofdstuk besluitvorming en kom ik bij het hoofdstuk uitvoering.

De heer **De Roon** (PVV):
Ik wil nog even terug naar die pick-uptrucks waar de heer Omtzigt het ook al over had. In de zomer van 2016 hebben we van de regering een Kamerbrief gekregen waarin de suggestie werd gewekt dat Nederland medische voertuigen zou leveren. Over pick-uptrucks werd toen helemaal niet gesproken. Daar kwamen we pas veel later achter. Dat roept toch de vraag op: waarom is er niet meteen gezegd dat het de bedoeling was om pick-uptrucks te leveren?

Minister **Blok**:
Die pick-uptrucks zijn pas later in het traject geleverd. Ik heb dat ook richting de heer Van Ojik aangegeven. Het begon inderdaad met voedsel en medicijnen, en pas later zijn de pick-uptrucks geleverd.

De heer **Baudet** (FvD):
Zou de minister de vraag kunnen beantwoorden of ook Koerdische strijdgroepen met logistiek materieel zijn gesteund in Syrië? Zitten er tussen de 22 organisaties ook Koerdische strijdgroepen?

Minister **Blok**:
Nee. Dat is een discussie die wel in de Kamer heeft plaatsgevonden en hier ook bij interruptie plaatsvond. Een deel van de Kamer gaf aan juist de Koerdische strijdgroepen in Syrië te willen steunen. Daar heeft het kabinet toen niet voor gekozen. Koerdische strijdgroepen streden deels ook aan de kant van Assad. Ook wat betreft Koerdische groepen zijn er trouwens berichten over mensenrechtenschendingen.

De heer **Baudet** (FvD):
Kan de minister bevestigen of ontkennen dat Jabhat al-Shamiya is gesteund met logistiek materieel?

Minister **Blok**:
Ik doe niet in het openbaar mededelingen over het wel of niet steunen van groepen. Daar is de Kamer vertrouwelijk over geïnformeerd.

De heer **Baudet** (FvD):
Toch hoorde ik de minister net iets zeggen over Koerdische groepen, die niet gesteund zouden zijn. Waarom wil hij wel een uitspraak doen over het niet steunen van Koerdische groepen, maar niet over Jabhat al-Shamiya?

Minister **Blok**:
Omdat het debat in de Kamer zo expliciet gevoerd is.

De **voorzitter**:
Dan stel ik voor dat u naar het volgende onderdeel gaat.

De heer **Omtzigt** (CDA):
Voorzitter, ik heb nog één vraag.

De **voorzitter**:
Ja. Op het vorige punt?

De heer **Omtzigt** (CDA):
Ja, voorzitter. Het was nog niet het doel om Assad omver te werpen. Maar waarom zegt minister Koenders op 16 januari 2016 dan hier in Den Haag bij het college: hé, ik wil Assad hier in Den Haag berechten; ik wil ervanaf en ik wil dat hij in de gevangenis komt? Was dat dan regeringsbeleid? Of zijn we aan de ene kant een papieren werkelijkheid aan het creëren over auto's die niet gebruikt moeten worden, waarbij we zeggen "we willen niet van Assad af", terwijl we aan de andere kant, in de tijd dat we deze steun geven, zelfs publiekelijk zeggen dat we van hem af willen?

Minister **Blok**:
Zonder dat ik die uitspraak nu precies kan herleiden, zeg ik dat het niet heel erg is als een Nederlandse minister zegt dat iemand die verdacht wordt van oorlogsmisdaden en misdaden

tegen de menselijkheid, zich voor de rechter moet verantwoorden. Dat lijkt me passen bij een land dat ook het thuisland is van een aantal belangrijke internationale gerechtshoven.

De heer **Omtzigt** (CDA):
Syrië is niet eens een verdragspartij bij het Verdrag van Rome. Dat doet dus niet mee aan het Internationaal Strafhof. De kans dat het door de VN-Veiligheidsraad komt, is ook nul, omdat Rusland, wat er ook gebeurt, natuurlijk nooit zal zeggen dat Syrië onder jurisdictie van het Internationaal Strafhof valt, aangezien alle partijen daar dan ook gestraft kunnen worden. Maar bent u nu twee werkelijkheden aan het creëren, vraag ik aan de regering. Aan de ene kant is er de werkelijkheid van: omdat we het van onze juristen moeten zeggen, zeggen we dat ons doel niet was om steun te verlenen om van Assad af te komen. Aan de andere kant hebben we de werkelijkheid dat we partijen steunen die opgericht zijn om van Assad af te komen. En we geven in publieke colleges aan dat we dat zelf ook wel willen. Zijn we hier iets aan het creëren waarbij we aan de ene kant zeggen "dan voldoen we netjes aan het volkenrecht" en aan de andere kant weten dat we dat gewoon niet doen?

Minister **Blok**:
Ik kan de heer Omtzigt hier echt niet volgen. De heer Assad wordt onder meer verdacht van het inzetten van gifgas. Dan zou toch ook de heer Omtzigt het met mij eens moeten zijn dat je, als je daarvan verdacht wordt, je moet verantwoorden voor de rechter?

De heer **Omtzigt** (CDA):
Daar ben ik het helemaal mee eens. Ik vind dat Assad en nog wel een paar meer mensen in Syrië zich zouden moeten verantwoorden voor de rechter. Ik vrees dat er nog wel mensen tussen zouden kunnen zitten die gesteund zijn door Nederland. Maar ik stel hier vast dat er aan de ene kant een papieren werkelijkheid gecreëerd wordt over waar de Toyota's voor bedoeld waren en wat de bedoelingen waren van het Vrije Syrische Leger, namelijk het niet omver werpen van Assad, en dat er aan de andere kant de werkelijkheid was die we niet willen benoemen, namelijk dat ze Assad omver wilden werpen en dat ze de trucks en alle andere dingen gewoon op het slagveld wilden gebruiken. Waarom dacht je anders dat ze om die dingen vroegen?

Minister **Blok**:
Ik vind het toch echt wel een grote sprong van de vraag of Assad voor de rechter zou moeten komen — gelukkig zijn wij het daarover eens — naar de manier waarop de selectie is gedaan van materieel dat is geleverd en van groepen. Maar nogmaals, ik gaf aan dat ik goed begrijp waarom de beslissing indertijd is genomen, maar dat ik echt wel vind dat een aantal aspecten van die besluitvorming en controle in de toekomst anders zouden moeten gaan.

De **voorzitter**:
De heer Omtzigt, tot slot op dit punt.

De heer **Omtzigt** (CDA):
Dan gaan we terug naar 2015. Koenders onderstreepte toen dat de Syrische president moet vertrekken. Dat zegt hij in 2015. Ik heb het hier voor me: 8 oktober 2015. Dat is een paar maanden na de start van het programma. Hij heeft het toen nog niet over de rechter, maar hij wil wel van Assad af en dat zegt de Nederlandse regering eigenlijk al vanaf 2013, omdat ze Assad niet meer als legitiem vertegenwoordiger van het Syrische volk erkent en de oppositie erkend heeft. Dan is het toch het officiële doel van de Nederlandse regering ... Ik ga hier Assad niet verdedigen, no way, maar dan is dat toch het doel? Het is ook het doel van de

strijders, maar wij creëren er even een papieren werkelijkheid naast dat het voor het leveren van de goederen geen doel was, omdat het anders niet mocht van de juristen. Dat is dan toch waar we mee bezig zijn?

Minister **Blok**:
Ik wil die uitspraak van 2015 even in zijn context kunnen beoordelen en kom daar in tweede termijn op terug.

De **voorzitter**:
Goed.

Minister **Blok**:
Dat is kennelijk een andere uitspraak dan hem voor de rechter brengen. Die wil ik goed kunnen duiden.

De **voorzitter**:
Daar komt de minister op terug, meneer Omtzigt. Mevrouw Karabulut.

Mevrouw **Karabulut** (SP):
Er waren twee redenen om de Syrian Democratic Forces géén non-lethal assistance te leveren. Eén waren mensenrechtenschendingen en twee was dat zij samenwerkten met het regime van Assad. Dan was het toch wel degelijk een voorwaarde dat de troepen zich in Syrië tegen Assad, als alternatief voor Assad, inzetten? Of gaat de minister dat nu ook ontkennen?

Minister **Blok**:
Ik ben ingegaan op de vraag of het het doel van de Nederlandse regering was om het regime omver te werpen. Het doel van de Nederlandse regering bij deze steunoperatie was een alternatief bieden voor Assad en IS. Ik heb ook richting de heer Omtzigt aangegeven dat er in het beperkte keuzespectrum van toen geen groepen waren die op alle punten helemaal aan alle criteria voldeden. Dus inderdaad, ze streden niet alleen tegen IS, maar ook tegen Assad.

Mevrouw **Karabulut** (SP):
Mag de minister dan, kan de minister dan voor één keer, voor de verandering, open en eerlijk zijn en zeggen dat deze groepen wel degelijk in internationaal verband zijn gesteund om Assad weg te krijgen en dat het verhaal van de minister van het toenmalige kabinet erop was gericht om dit in het binnenland te kunnen verkopen? Als er namelijk was gezegd dat dit islamistische milities zijn die in de praktijk ook samenwerken met filialen van Al Qaida in Syrië, dan was deze steun nooit toegezegd en waren de Kamer en de Nederlandse bevolking nooit akkoord gegaan. Kan de minister daar dan eerlijk over zijn? Heeft hij enig zicht op hoe een oorlog werkt? Dat die pick-uptrucks en die militaire uniformen niet worden gebruikt om de bloemetjes water te geven in Syrië?

Minister **Blok**:
Dat zijn een heleboel vragen. Ik heb aangegeven dat het het doel was om steun te bieden aan groepen die een alternatief boden voor enerzijds Assad en anderzijds IS, dat op dat moment nog een aanzienlijk deel van het land onder controle had. Het ging om groepen die zichzelf en hun families beschermden tegen deze beide grootschalig de mensenrechten schendende regimes. Die groep is gesteund. Dat wil niet zeggen dat die groep brandschoon is, maar het is wel logisch dat je die groep steunt om te voorkomen dat er een eindsituatie ontstaat waarin er geen enkele gematigde groep meer kan onderhandelen. Daarom is toen besloten om die groep

te steunen. Ik heb al aangegeven dat er over de precieze uitvoering daarvan misschien een aantal lessen geleerd kunnen worden.

De **voorzitter**:
Tot slot.

Mevrouw **Karabulut** (SP):
Wetende dat in 2013 jihadistische groepen zijn bewapend, vanuit de Golfstaten, vanuit Turkije, om Assad weg te krijgen, wetende dat de internationale coalitie dat ook wilde, is er een plan bedacht om pick-uptrucks naar milities te sturen die wel degelijk onderdeel waren van een oorlog, een vuile oorlog. Dat is het laatste punt dat ik de minister wil voorleggen. Erkent hij dat door Nederland gesteunde groepen zich zelf ook schuldig hebben gemaakt aan oorlogsmisdaden, onder andere met de door Nederland geleverde pick-uptrucks?

Minister **Blok**:
Voorzitter, die vraag heb ik beantwoord.

De **voorzitter**:
Ja, ik merk dat er herhaald wordt.

Minister **Blok**:
Ik heb aangegeven dat er geen een-op-eensituaties bekend zijn waarin je kunt zeggen dat een door Nederland gesteunde groep precies die schending heeft begaan. Ik heb wel aangegeven dat ik niet kan uitsluiten dat dat gebeurd is in zo'n ingewikkelde burgeroorlog.

De **voorzitter**:
Ik zie de heer Voordewind en ik zie de heer Baudet. U bent net een aantal keren geweest. De minister heeft precies aangegeven welke onderwerpen hij gaat behandelen. Ik merk dat een aantal vragen opnieuw worden gesteld en de antwoorden ook worden herhaald. Ik wil dit onderdeel afronden, zodat de minister naar het onderdeel uitvoering kan overgaan. Een korte vraag, meneer Voordewind.

De heer **Voordewind** (ChristenUnie):
Dank u wel, voorzitter. Ik zag dat de collega's ook voor de tweede keer kwamen.

De **voorzitter**:
Ja, daarom zeg ik het ook.

De heer **Voordewind** (ChristenUnie):
Niet dat dat een aanmoediging mag zijn, maar ik zal het kort houden. De minister zegt net: de Free Syrian Army had als doel strijden tegen Assad. Dat was een constatering. Ik heb net nog even op het internet gekeken. Het doel van het Vrije Syrische Leger was om Assad weg te werken. Toen ik het de mensen in het veld vroeg, kreeg ik hetzelfde antwoord. Hoe kan de minister dan rijmen dat zijn doel — een alternatief bieden tegen ISIS, tegen de extremistische groepen — naadloos aansloot bij de doelstellingen van de Free Syrian Army? Die stonden dan haaks op elkaar. Heeft hij dan niet kennisgenomen van de doelstellingen van de Free Syrian Armygroepen?

Minister **Blok**:
Ik heb niet gezegd dat het naadloos aansloot. Ik heb gezegd wat in 2014-2015, toen de

besluitvorming plaatsvond, de situatie was. Een oprukkend IS met een veel grotere positie dan nu. Assad, die een kleiner deel van het land bezat maar daar zeer bloedig huishield. En een veel groter deel van het land dan nu dat beheerst werd door een aantal min of meer gematigde groepen, waarvan ik niet gezegd heb dat ze naadloos aansluiten bij de Nederlandse visie op fatsoenlijk bestuur. Integendeel, ik heb juist gezegd dat daar veel op aan te merken was, maar dat ze in die situatie wel een partij waren waarvan ik het begrijp dat die toen is gekozen om aan de onderhandelingstafel, met de hoop die er toen nog was, in ieder geval ook een gematigde partij te hebben. Maar dat wil niet zeggen dat ze naadloos aansluiten of brandschoon zijn. Dat heb ik echt niet gezegd.

De **voorzitter**:
De laatste vraag op dit punt, meneer Voordewind.

De heer **Voordewind** (ChristenUnie):
Misschien moet ik het anders formuleren: dat de minister of de vorige regering de samenwerking inging met doelstellingen die misschien een papieren werkelijkheid waren, maar die totaal niet aansloten bij de doelstellingen van de groeperingen die gesteund werden. Dus hoe kan met open ogen gezegd worden dat je zelf een doelstelling hebt, terwijl je weet wat de doelstellingen zijn van de groeperingen die je steunt? Hoe kan dat?

Minister **Blok**:
De heer Voordewind focust op één doelstelling, waar hij op zich wel gelijk in heeft. Maar ik schets u dat er een situatie was waarin Syrië eigenlijk verdeeld was in drie grote strijdende partijen, die onderling ook nog verder onderverdeeld waren, en dat in die situatie niet alleen het argument van de heer Voordewind — vochten ze tegen Assad? — gewogen is, maar ook het argument: vochten ze tegen ISIS? Ik noemde dat ook steeds als eerste, want dat deden deze mensen. Ze vochten tegen ISIS, net als Nederland, ook met steun van de heer Voordewind. Ze vochten tegen ISIS en ze verdedigden zichzelf en hun families tegen de nog ergere alternatieven van een zeer bloedig Assadregime en een zeer bloedig ISIS-regime.

De **voorzitter**:
Meneer Baudet, u bent net uitgebreid geweest over dit punt …

De heer **Baudet** (FvD):
Dank u wel, mevrouw de voorzitter.

De **voorzitter**:
Nee, meneer Baudet. U mag één vraag stellen. De minister heeft nu elf minuten gesproken met bijna anderhalf uur interrupties. Dus één vraag. Als u dat niet voldoende vindt, dan kunt u er straks op terugkomen.

De heer **Baudet** (FvD):
Kunt u uitleggen waarom groepen die de sharia toepassen door de strenge selectiecriteria zijn gekomen? Hoe is dat mogelijk? In uw antwoord op vraag 178 staat dat het label sharia weinig zegt over de mate van radicalisering. Is het de opvatting van de regering dat het label sharia weinig zegt over de mate van radicalisering?

De **voorzitter**:
Goed. Meneer Baudet, de minister heeft aangegeven dat hij op dat punt van selectie terugkomt.

Minister **Blok**:
Voorzitter. Een verwijzing naar de sharia komt in de Arabische wereld veel voor, bijvoorbeeld in wetboeken van landen als Jordanië en Tunesië, waar Nederland ook mee samenwerkt. Dus de sharia is bepaald niet een ideaalbeeld van wetgeving voor Nederland, maar is op andere terreinen geen uitsluiting voor samenwerking. Het nastreven van extreem jihadisme is dat wel en dat deden juist de partijen waartegen gevochten werd door deze door ons gesteunde organisaties.

De **voorzitter**:
Ik stel voor dat u verdergaat.

Minister **Blok**:
Dan kom ik bij de vragen die gesteld zijn over de uitvoering. Zowel de heer Omtzigt, de heer Sjoerdsma als de heer Van Ojik vroeg of de door Nederland gesteunde groepen bij de selectie, bij de vetting zoals dat heet, aan het begin aan de selectiecriteria voldeden. Dat waren — de drie zijn genoemd — geen samenwerking met extremistisch-jihadistische groepen, het nastreven van een inclusieve politieke oplossing — dat is de onderhandelingstafel waar ik over heb gesproken — en het zich committeren aan het oorlogsrecht. Daarnaast werd steeds gekeken of er voldoende aanwezigheid was in het veld, of ze ook vertegenwoordigd waren in het politieke proces en of ze behoefte hadden aan het soort spullen dat Nederland bereid was te leveren, dus geen wapens. Op die gronden is uit de groepen die door bondgenoten, zoals de Verenigde Staten, zijn geselecteerd een subgroep van 22 geselecteerd die op dat moment aan die criteria voldeden. Daarna is daar op verschillende manieren op gecontroleerd. Ik gaf al aan dat dat niet altijd even waterdicht is geweest.

De heer Voordewind vroeg of Nederland, gezien de kennis die we nu hebben, die selectie en screening niet helemaal zelf zou moeten doen in plaats van afhankelijk te zijn van onder meer de Verenigde Staten en het Verenigd Koninkrijk en of dat een les voor de toekomst is. Nogmaals, het laatste hoofdstukje is lessen voor de toekomst. Ik vind dat de controle intensiever moet zijn. Ik denk dat het heel beperkend zou zijn om te zeggen dat alle informatie altijd volledig van Nederland afkomstig moet zijn. Ook daar trek ik weer de vergelijking met militair optreden, waarbij Nederland altijd in bondgenootschappen opereert en dus ook medeafhankelijk is van informatie van bondgenoten. Ik denk dat je jezelf als je dit soort operaties doet heel erg zou beperken als je zou zeggen dat alles 100% uit eigen Nederlandse bron moet zijn.

Over de vraag hoe gematigd gematigde groepen waren, hebben we net bij interruptie uitgebreid gesproken.

Dan vroeg zowel de heer Sjoerdsma als de heer Voordewind of het klopt dat Nederland niet alle gesteunde groepen zelf heeft geselecteerd. Het klopt dat er door Nederland ook indirect groepen zijn geselecteerd. Dat indirecte ging om groepen waarbij de Britten de selectie deden en waarbij zij inderdaad de controlerende rol voor Nederland op zich namen.

Dan kom ik nu bij de vragen over mensenrechten.

De **voorzitter**:
U heeft aangegeven dat u bij die uitvoering een aantal vragen wilt beantwoorden.

Minister **Blok**:
Zeker, maar mensenrechten zijn een onderdeel van uitvoering.

De **voorzitter**:
Ik wil eigenlijk voorstellen dat u dat onderdeel uitvoering afrondt. Ja, meneer Sjoerdsma, een punt van orde. Ik ga over de orde. Ik wil toch voorstellen dat de minister dit onderdeel afrondt. Daarna krijgt u de gelegenheid om uw vragen te stellen.

De heer **Sjoerdsma** (D66):
Een lid mag een punt van orde maken.

De **voorzitter**:
Ja, ik weet dat een lid een punt van orde mag maken. Maar ik weet ook dat een punt van orde soms tot heel veel discussie leidt, dus ik wil eigenlijk — dat is ook op jullie verzoek — een beetje orde in dit debat brengen. Dan wil ik toch kijken hoeveel vragen de minister op dit onderdeel nog moet beantwoorden. Daarna krijgt u de gelegenheid om vragen te stellen.

Minister **Blok**:
Omdat er veel bij interruptie gewisseld is, wordt de beantwoording wel steeds korter. Ik hoop dat dat u enige hoop geeft, voorzitter. Want over mensenrechten heb ik ook al een aantal dingen gezegd. Van verschillende kanten is gevraagd of de regering op de hoogte was van de rapporten over mensenrechtenschendingen. Mijn antwoord daarop is: daar was de regering van op de hoogte. Ik kan niet in het openbaar ingaan op welke actie per groep we daarop hebben ondernomen, maar er is actie ondernomen. Ik heb net in een interruptiedebat ook al het voorbeeld gegeven hoe is omgegaan met een bericht over minderjarigheid. Ik heb ook aangegeven dat de beëindiging in januari te maken had met de wijze van optreden van de betreffende groep.

De **voorzitter**:
Ik ga naar de heer Sjoerdsma.

De heer **Sjoerdsma** (D66):
… voor een punt van orde, want mevrouw Karabulut stond hier eerder voor een interruptie.

Mevrouw **Karabulut** (SP):
Ga maar.

De heer **Sjoerdsma** (D66):
Ik wil het punt maken, voorzitter, dat het goed zou zijn om op de selectie van de groeperingen in te gaan, en om dat eventjes te markeren. Anders gaan er zaken rond het programma door elkaar heen lopen.

De **voorzitter**:
Ga uw gang.

De heer **Sjoerdsma** (D66):
Ik hoor van mevrouw Karabulut dat ik van haar eerst mag spreken. Dank u, mevrouw Karabulut. De minister zegt: die selectie had intensiever moeten zijn. Ik zou willen zeggen: het kabinet heeft beloofd dat er "een eigen vettingprocedure" zou worden uitgevoerd. Dit is gewoon een citaat. Nou zegt deze minister: in het zuiden is dat indirect gedaan. Ik zou willen

zeggen: in het noorden is dat ook voor een deel indirect gedaan, via een uitvoerende organisatie. Ik zou willen zeggen: die belofte is simpelweg niet nagekomen. Ik vraag de minister: is hij dat met mij eens?

Minister **Blok**:
Nou ja, ik kan alleen maar bevestigen dat er voor een deel ook indirect steun is verleend.

De heer **Sjoerdsma** (D66):
Ik vind dit wel een beetje een punt. Bij het volkenrecht heeft de minister net geconstateerd dat die informatie gedeeld had moeten worden met de Kamer. Hier is een belofte gedaan die niet is nagekomen. Een van mijn vragen was: is de informatiepositie zodanig dat Nederland die vetting zelf kan doen? Eigenlijk zegt de minister indirect: die informatiepositie was niet zodanig dat we dat konden doen. Dus er is een belofte gedaan terwijl de regering wist dat die niet kon worden nagekomen. Ik vraag de minister of hij dat ook met mij eens is.

Minister **Blok**:
Ik zeg: als ik nu terugkijk, constateer ik dat de controle aan het begin en tijdens de looptijd scherper had gemoeten. Ik zeg dat omdat ik vind dat die controle niet scherp genoeg is gelopen. Ik weet dat dit moest gebeuren in een zeer chaotische situatie, maar ik vind dat het ook in zo'n zeer chaotische situatie scherper had gemoeten.

De heer **Sjoerdsma** (D66):
Scherper? Ik moet zeggen dat ik dat in dit geval een eufemisme vind. Ik zeg dat ook omdat vanuit de commissie-Davids altijd het woord "eigenstandig" naar voren is gekomen. De Nederlandse regering moet altijd op grond van eigenstandige informatie acteren. Toen ik mijn steun gaf, ging ik ervan uit dat als er "eigen vetting" stond, Nederland ook zelf zou vetten op basis van eigen informatie. Ik ging er dus van uit dat we ons niet alleen zouden laten leiden door Amerikaanse of Britse informatie. En ik moet tot mijn spijt eigenlijk concluderen dat we die eigenstandige informatie niet hadden en dat we die selectie ook niet zelf hebben gedaan, of grotendeels niet zelf hebben gedaan. Als de minister het niet wil zeggen, zeg ik het: dat betreur ik.

Minister **Blok**:
Ik kan ook niet zeggen dat er nooit eigenstandige informatie was. Ik geef u aan: in een aantal gevallen is er vertrouwd op informatie van bondgenoten.

Mevrouw **Karabulut** (SP):
Ik vraag naar de selectie en mensenrechten. De minister schreef vorige week aan de Kamer dat de Sultan Murad Brigade niet betrokken zou zijn bij de beschietingen op de Koerdische wijk Sheikh Maqsoud, waarbij meer dan 80 mensen om het leven zijn gekomen. Dat is gedocumenteerd, deze mensen zijn er trots op en dit is op hun eigen YouTubekanalen te zien. Heeft de minister de Kamer op dit punt verkeerd geïnformeerd?

Minister **Blok**:
Nee voorzitter, het punt van de Murad Brigade hebben we net echt uitgebreid met elkaar bediscussieerd.

Mevrouw **Karabulut** (SP):
Goed. De minister erkent dat deze groepering is gesteund en dat zij mensenrechten heeft geschonden. Kan de minister dan ingaan op het volgende geval, namelijk rond de beweging

Jabhat al-Shamiya? Uit een uitgebreid rapport van Amnesty International uit 2016 blijkt dat die beweging executies voltrekt, burgers ontvoert en shariarechtbanken runt waar de doodstraf staat op afvalligheid. In 2016 is de minister meermaals door Amnesty International gewaarschuwd. Hoe kan het dat ook deze groep weer door de selectie is gekomen en dat hier niet op geacteerd is?

Minister **Blok**:
Mevrouw Karabulut begint met twee stellingen die onjuist zijn. Ze begint met de stelling dat ik een bepaalde groep wel of niet gesteund zou hebben. Ik heb vanaf het begin aangegeven dat ik niet in het openbaar aangeef welke groepen wel of niet gesteund zijn. Daar is de Kamer vertrouwelijk over geïnformeerd.

De **voorzitter**:
Tot slot.

Mevrouw **Karabulut** (SP):
Het hilarische aan dit alles is — of het is niet hilarisch maar gewoon te treurig voor woorden — dat deze groepen dat voor de minister bevestigen. Ze bedanken; dikke duimen, goede relaties, goede contacten gehad, op afstand weliswaar. Maar feit is wel dat het in 2016 — ik wil daar echt een verklaring voor — nota bene in de Tweede Kamer is besproken. Ik heb inzage gehad in de mailwisseling richting het ministerie. De minister en zijn voorgangers hebben keer op keer gezegd: de keiharde criteria bewaken wij, die worden gemonitord, die worden uitgevoerd. Dat blijkt niet het geval. Die hulp is niet stopgezet. De minister zou het toch met mij eens moeten zijn dat er op zijn minst openheid moet komen over hoe dit kan? Vanaf 2013 hebben de Verenigde Naties allerlei groepen benoemd. Hoe kan dit?

Minister **Blok**:
Dit is toch wel een herhaling van zetten. Ik heb aangegeven dat ik niet kan ingaan op specifieke groepen, dat er geacteerd is op de verschillende constateringen van Nieuwsuur en Trouw, dat de Kamer ook geïnformeerd is over de manier waarop, maar dat ik in zijn algemeenheid kan zeggen dat dat varieerde van corrigerende gesprekken tot soms een toelichting die een plausibele verklaring gaf. Maar het is niet zo dat daar niet op geacteerd is. Tegelijkertijd heb ik ook aangegeven dat ik niet kan uitsluiten dat door Nederland gesteunde groepen zich schuldig hebben gemaakt aan misdrijven.

De heer **Van Ojik** (GroenLinks):
Toch nog even naar de fase van de selectie, want daar willen we goed op terugkijken. In de brief van 26 september, zo zeg ik uit mijn hoofd, zei de minister: de monitoring was adequaat maar had achteraf gezien scherper gemoeten. Nu gaat hij veel verder dan in de brief en zegt hij: bij nader inzien had ook de selectie wellicht scherper gemoeten. Hij zegt niet eens "wellicht"; hij zegt dat de selectie scherper had gemoeten. Dat is een belangrijke constatering. We weten nu dat er zaken mis zijn gegaan bij in ieder geval een deel van de 22 op dat moment geselecteerde organisaties. Komt dat in zijn visie, nu hij terugkijkt, doordat we onvoldoende goed geselecteerd hebben? Of komt het doordat er gaandeweg het proces, want dat kan natuurlijk ook, een aantal zaken zijn gebeurd waarvan we ten tijde van de selectie nog niet wisten maar die ons later in het proces hebben overvallen, die ons zijn overkomen of hoe je het ook zou willen zeggen? Ik vraag dat omdat hij nu heel expliciet zegt wat hij in de brieven tot nu toe niet zei, namelijk dat ook de selectie scherper had gemoeten.

Minister **Blok**:
Ook bij het begin was duidelijk dat het een zeer onoverzichtelijke en risicovolle situatie zou zijn. Dat is ook geschetst. De Kamer is aangegeven: door de maatregelen, die we ook hier bediscussiëren, zullen de risico's die we zien zo veel als mogelijk beperkt worden. Ik geef u al aan dat ik niet kan uitsluiten dat er met de manier waarop gewerkt is, toch betrokkenheid is geweest bij misdrijven. Dat is de reden waarom ik zeg: aan het begin is het al heel moeilijk om die selectie te doen, omdat de situatie onoverzichtelijk is. Dus met de kennis van nu zeg ik inderdaad dat je aan de selectiekant scherper moet zijn, maar ook in de monitoring. U heeft ook het inspectierapport over de monitoring gehad. Overigens zegt dat op heel veel terreinen ook: gezien de omstandigheden is de monitoring goed geweest. Het is niet zo dat het inspectierapport zegt dat het overal onvoldoende was. Maar ook hier geldt: met de ervaring die we hebben, zal je frequenter moeten monitoren en er ook frequenter met de Kamer over moeten communiceren.

De **voorzitter**:
Tot slot.

De heer **Van Ojik** (GroenLinks):
Toch blijft dat onderscheid tussen selectie en monitoring belangrijk. Wat de minister zegt over monitoring, dat begrijp ik wel. Ik kan ook nog wel inzien hoe je dat zou kunnen verbeteren door inderdaad vaker en beter te kijken en meer energie daarin te steken. De vraag is wat het in de praktijk betekent als je zegt dat we ook de selectie bij nader inzien scherper hadden moeten doen. Dat lijkt me een ontzettend goed idee, ook gezien wat er later fout is gegaan. Maar de vraag is: wat betekent dat dan in de praktijk? De minister laat niet na zelf de hele tijd te benadrukken dat het een complexe, onoverzichtelijke en ingewikkelde situatie was. Dus de vraag is eigenlijk: wat zegt het nou als de minister ons nu zegt dat we bij nader inzien beter en scherper zouden moeten selecteren? Wat betekent dat in de praktijk?

Minister **Blok**:
We zijn het er geloof ik over eens dat je de monitoring tijdens de looptijd van zo'n programma scherper moet doen, dat je er dichter op moet zitten. Dat heeft ook consequenties voor de selectie. Dat betekent namelijk dat je groepen moet selecteren waarbij je ook in staat bent, door de fysieke positie, door je verbindingen ermee en mogelijk ook de afspraken met bondgenoten, om die frequente en dicht-op-de-huidcontrole te doen.

De heer **Omtzigt** (CDA):
In de brief van april 2015 over welke groepen we gaan helpen, steunen, zegt de regering dat we eerst gaan kijken wie onze bondgenoten steunen, dus lees in dit geval bijvoorbeeld Amerika of het Verenigd Koninkrijk. Maar daarbovenop: op deze voorselectie hanteert het kabinet een eigen vettingprocedure, die erin voorziet groepen te toetsen aan een aantal voor het kabinet doorslaggevende criteria. Dat zijn er drie: geen operationele samenwerking met extremistische groepen, een inclusieve politieke oplossing nastreven, en groepen die gecommitteerd zijn aan de naleving van het humanitair oorlogsrecht. Nu heeft Nederland 22 groepen gesteund. Op hoeveel van die 22 groepen heeft Nederland zelf de vetting gedaan en zelf bepaald dat ze aan alle drie de voorwaarden voldoen?

Minister **Blok**:
Op het precieze aantal wil ik even in tweede termijn terugkomen.

De heer **Omtzigt** (CDA):
Oké.

Mevrouw **Kuiken** (PvdA):
Ik wil toch nog even doorvragen op de vraag die de heer Van Ojik stelde. Als je, met de wetenschap van nu, zegt dat de vettingprocedure beter had gekund of gemoeten, dan moet je ook helder met elkaar krijgen hoe de toetsingscriteria eruit moeten zien. De heer Voordewind vroeg mij er bijvoorbeeld naar. Toen zei ik ook: dat weet ik niet, dat moet ik aan minister Blok vragen. Dus die vraag stel ik dan ook aan hem. Hoe maken we zoiets concreet?

Minister **Blok**:
Ik kan mij voorstellen — een aantal sprekers ging daar ook op in — dat je een soortgelijke procedure als er nu voor artikel 100 is bij militaire operaties, ook voor niet-letale steun aan gewapende groepen gaat ontwikkelen, omdat je dan een heldere lijst criteria hebt, bijvoorbeeld ook juridische criteria, waar je vooraf openlijk aan toetst en waarover je vervolgens ook afspreekt om periodiek met de Kamer te communiceren.

Mevrouw **Kuiken** (PvdA):
Is het reëel dat Nederland dat helemaal zelfstandig doet of blijf je altijd afhankelijk van andere landen, bondgenoten, om zo'n vetting, selectie en monitoring goed vorm te geven?

Minister **Blok**:
Ja. Daar heb ik net in de richting van de heer Voordewind ook over aangegeven dat als je de eis zou formuleren — nogmaals, ik vind dat we hierover door moeten denken — van altijd 100% op basis van eigen Nederlandse informatie, je een strengere eis stelt dan we bij militaire operaties doen, omdat wij altijd in bondgenootschappelijk verband opereren. Dus ik zou dat niet op voorhand zo dicht willen schroeien.

De **voorzitter**:
Goed. Dan de heer Voordewind. Nee, ik kijk naar mevrouw Karabulut. De heer Voordewind, u heeft het woord.

De heer **Voordewind** (ChristenUnie):
Er zijn 22 groeperingen geselecteerd. We gaan hier niet openlijk praten over welke organisaties dat waren, maar ik wil de minister wel even een organisatie voorhouden die ook door Amnesty International is genoemd, namelijk Jabhat al-Shamiya. Daarover is een rapport uitgekomen van Amnesty, Marteling was mijn straf, van 5 juli 2016. Heeft het toenmalig kabinet daar kennis van genomen? Volgen daar dan ook conclusies uit dat deze organisatie zich schuldig had gemaakt aan mensenrechtenschendingen en schendingen van het humanitair oorlogsrecht?

Minister **Blok**:
Van dat rapport is kennisgenomen, maar ook hiervoor geldt dat ik niet kan aangeven of deze organisatie is gesteund.

De heer **Voordewind** (ChristenUnie):
Dat vraag ik niet. Ik vraag of de minister het met mij en met Amnesty eens is dat deze organisatie zich bezighield met het beheren van shariarechtbanken, met ontvoeringen, met martelingen, met standrechtelijke executies. Erkent hij samen met Amnesty International dat deze organisatie zich bezighield met grove mensenrechtenschendingen?

Minister **Blok**:
Ik heb geen recht om te twijfelen aan de rapporten van Amnesty International. Op het ministerie volgen we die zeer zorgvuldig. Ik weet wel dat je hoor en wederhoor moet toepassen als er groepen mensen beschuldigd worden van schendingen van oorlogsrecht. Vandaar dat ik aangaf: als er signalen waren over specifieke groepen of acties, is er contact opgenomen met die groepen.

De **voorzitter**:
Mevrouw Karabulut, een korte vraag.

Mevrouw **Karabulut** (SP):
Eén van de belangrijkste criteria is dat groepen zich houden aan het oorlogsrecht. Vorig jaar heb ik mijn zorgen geuit in de Tweede Kamer en gevraagd tijdens een openbare briefing of deze mensen zich daar wel aan hielden. Toen — dat is november 2017 — is mij verzekerd door een topambtenaar van de minister dat groepen geen mensenrechten zouden schenden en dat daar waar signalen waren van schendingen of onwenselijk gedrag de hulp gestopt zou worden. "We zitten erbovenop", zei hij, "en we zijn heel kritisch". Toen was Sheikh Maqsoud al aangevallen en was er openbare informatie, ook van die signalen. Ik moet constateren dat de hulp niet is stopgezet. Is de Kamer op dit punt verkeerd geïnformeerd?

Minister **Blok**:
Die vraag heeft mevrouw Karabulut net ook al gesteld. Daarop heb ik gezegd dat ik niet inga op de vraag welke organisatie wel of niet is gesteund. Ik ben ingegaan op de film die ging over die beschieting van Sheikh Maqsoud. Er is geen sprake van verkeerd informeren.

Mevrouw **Karabulut** (SP):
Het gaat niet over groepen, maar over signalen waarop direct — direct — de hulp stopgezet zou worden. De minister antwoordt: we hebben signalen gekregen; we hebben ze mensenrechtentrainingen gegeven. Terwijl die groepen betrokken waren bij ernstige oorlogsschendingen! Ik kan niet anders dan concluderen dat de Kamer wederom hier verkeerd geïnformeerd is.

Minister **Blok**:
Mevrouw Karabulut vraagt mij weer om in te gaan op een specifieke groep terwijl ze weet dat ik daar niet in de openbaarheid op in kan gaan.

De **voorzitter**:
Dan stel ik voor dat u verdergaat.

Minister **Blok**:
Ik ben wel ingegaan op de film waar mevrouw Karabulut naar verwijst, die inderdaad gruwelijk is.

De **voorzitter**:
Dan stel ik voor dat u verdergaat. Nee, mevrouw Karabulut, het wordt een herhaling.

Mevrouw **Karabulut** (SP):
Ja, helaas worden wij genoodzaakt om te herhalen omdat heel veel in de geheimhouding wordt gestopt en wordt geprobeerd om een aantal zaken onder het tapijt te vegen. Maar hier gaat het om groepen die zich niet aan het oorlogsrecht hebben gehouden, waarvan eind vorig

jaar is beloofd dat er geacteerd zou worden en dat de hulp gestopt zou worden. Vervolgens constateer ik dat dit niet gebeurd is …

De **voorzitter**:
Dat heeft u ook gezegd.

Mevrouw **Karabulut** (SP):
… en dat in plaats daarvan een soort van lieve training is gegeven aan deze mensen, die betrokken zijn geweest bij ernstige mensenrechtenschendingen.

De **voorzitter**:
De heer Kuzu.

De heer **Kuzu** (DENK):
Om het dan toch specifiek te hebben over een van de groeperingen waar wel informatie over is. Die hoorden we van een van de deelnemers aan het rondetafelgesprek, de heer Van Dam. Hij zegt in een interview over Ahrar al-Sham dat ze wisten dat ze zich niet houden aan democratische principes, "maar ja, ze hadden die Riyadverklaring getekend". Dan zegt Van Dam persoonlijk: ik geloof er geen bal van, maar kijk, je moet onderscheid maken tussen wat officieel gezegd wordt en wat ik persoonlijk vind. Is dat ook de mening van de minister?

Minister **Blok**:
Dit is weer een vraag over een specifieke groep. Daar kan ik niet op ingaan.

De heer **Kuzu** (DENK):
Dit is toch wel iets te gemakkelijk. De minister heeft aangegeven: een aantal collega's vinden het legitiem wanneer informatie geheim is. Maar dit is informatie die op tafel ligt, informatie die de hele wereld kent. Ik vind het behoorlijk jammer dat de minister zich verschuilt achter een argument als "over specifieke groepen ga ik geen informatie geven", want deze informatie ligt al op tafel. Dit weet iedereen al. Dus ik denk dat de minister daar best wel uitspraken over kan doen. Dus nogmaals de vraag of de minister het eens is met de uitspraak over Ahrar al-Sham, waar dus twijfels over waren, ook intern op het ministerie, "ik geloof er geen bal van, maar kijk, je moet onderscheid maken tussen wat officieel gezegd wordt en wat ik persoonlijk vind".

Minister **Blok**:
De heer Kuzu maakt het zichzelf nu wel makkelijk. Hij verwijt mij dat ik … Ik heb drie belangen genoemd: er komen mensenlevens in gevaar als ik groepen ga noemen, er zijn afspraken gemaakt met bondgenoten, en er zijn inlichtingendiensten bij betrokken. Dat betekent dat een minister — in dit geval deze minister, maar dat geldt in vergelijkbare gevallen ook voor andere ministers — tot geheimhouding verplicht is. De heer Kuzu doet nou net alsof ik dat voor de lol doe of geen ander belang heb dan informatie achterhouden. De informatie is vertrouwelijk beschikbaar gesteld, maar je kunt niet van een minister verwachten dat hij door openbaarheid te geven mensenrechten in gevaar brengt of de geheimhouding van diensten schendt.

De **voorzitter**:
Tot slot.

De heer **Kuzu** (DENK):
Wat een kulargument! Ik zeg het toch maar even. Wat een kulargument. Dit is geen informatie die hier beneden bij het CIP ter inzage ligt of zo; dit is informatie die gewoon openbaar is geworden. Daarvan zegt een van de mensen die heel nadrukkelijk zijn betrokken bij de uitvoering van het NLA-programma over Ahrar al-Sham: "Het was een twijfelgeval. Ik geloof er geen bal van, maar goed." Dat is een citaat. En dan heeft de minister hier geen antwoord en wordt het hem te heet onder de voeten. Om het dan te classificeren als geheim is niet sterk, zeker niet sterk.

De **voorzitter**:
Ik wil eigenlijk …

Minister **Blok**:
De heer Kuzu voert hier weer zijn toneelstukje op. Ik heb aan het begin aangegeven dat ook wanneer anderen namen van groepen noemen, ik niet in de positie ben om dat te bevestigen of te ontkennen.

De **voorzitter**:
De heer Baudet. Niet dezelfde vragen herhalen die net zijn gesteld.

De heer **Baudet** (FvD):
Zo kent u mij toch ook niet? In antwoord op vraag 23 stelt de minister dat het Syriëteam in Istanbul de selectie heeft gedaan van die 22 groepen. Kan de minister vertellen — dat vroeg ik ook al eerder in mijn eerste termijn — wie de mensen waren die in dat team zaten, hoe zij feedback gaven aan de Nederlandse sturingsteams, wat er met die feedback is gedaan, en hoe, nadat die groepen waren geselecteerd, de monitoring is verlopen van hoe zij dat geld besteedden? Waar is er iets misgegaan in de communicatie? Kan de minister daarop ingaan?

Minister **Blok**:
Dat Syriëteam was breed samengesteld, met verschillende deskundigheden. Dat is ook aangegeven in het antwoord op die vraag. Zij combineerden monitoring van de tussenpersonen die contact hadden met de groepen met gesprekken met betrokkenen bij de groepen zelf en contacten met onze bondgenoten over de groepen. Op die basis is er niet massaal iets misgegaan, zoals de heer Baudet nu suggereert. Zoals ook het rapport van de IOB constateert, is er heel veel goed gegaan, maar had die controle op een aantal plaatsen beter kunnen zijn. Die conclusie deel ik ook.

De heer **Baudet** (FvD):
Hoe je de destructie van het Syrië van Assad "heel goed" kunt noemen, is mij een raadsel. Maar goed, die laat ik maar even voor de rekening van de minister. Kan hij specifieker zijn? Hij zegt: het team was heel breed samengesteld. Over hoeveel mensen hebben we het? Wie zijn die mensen? Hebben zij vrijheid van spreken, of hebben zij een spreekverbod opgelegd gekregen vanuit de Nederlandse overheid? Hoe is de communicatie met Nederland geweest? Is dat wekelijks geweest, of was het op een gegeven moment dagelijks? Specifieker graag, want we willen accountability.

Minister **Blok**:
Ik vind niet dat ik namen van ambtenaren en functies moet gaan delen. Of zij vrij kunnen spreken, hangt af van het type informatie. Voor een deel geldt ook voor hen dat het geheime

informatie is. Overigens communiceren parlement en regering ook altijd via de mond van de bewindspersoon, en niet via de betreffende ambtenaren.

De **voorzitter**:
Tot slot.

De heer **Baudet** (FvD):
Maar kan hij specifieker zijn over de communicatie? Hoe ging dat?

Minister **Blok**:
Die was zeer frequent, ook daar op de grond. Ik gaf al aan dat er rechtstreekse communicatie was met de groepen, en communicatie via de tussenliggende ondernemingen en via bondgenoten. Dat werd teruggekoppeld naar het ministerie. Daarbovenop is er dat inspectierapport geweest en is er ook een tussentijds beoordelingsrapport geweest.

De **voorzitter**:
Ik stel voor dat u verdergaat.

Minister **Blok**:
Ik was nog steeds bij het hoofdstuk uitvoering. De vraag van onder meer de heer Sjoerdsma was of op het moment van selectie bekend was dat de mogelijkheid bestond tot samenwerking met extremistische groeperingen. Hoe rijmt dat met een van de drie criteria, die de heer Omtzigt net weer herhaalde? Het criterium was operationele samenwerking, dus echt gezamenlijk in gevechten optreden. Zoals ook in de hoorzitting aan de orde geweest is, is er in deze oorlogssituatie sprake geweest van afstemming, van een soort controleoverleggen, waarbij ook extremistische bewegingen aanwezig konden zijn op het moment dat tegen een gezamenlijke vijand werd gevochten en het verstandig was om met elkaar af te spreken wie waar aanwezig was. Dat is iets anders dan gezamenlijk in gevechtssituaties optreden. Dat betreft het begrip operationele samenwerking.

Dan was er de vraag van D66 en van de heer Kuzu wat nou eigenlijk de resultaten van de steunoperatie zijn geweest. De ontvangende partijen boden op dat moment bescherming aan hun families, dorpen en gemeenschappen tegen zowel ISIS, Al Qaida en daaraan gelieerde groepen als het regime. Het geleverde materieel, dat bijvoorbeeld ook ovens, voedsel en medicijnen omvatte, is daar ook gebruikt. Vandaar dat ik herhaaldelijk heb aangegeven dat je niet kunt zeggen dat alle hulp helemaal verkeerd terecht is gekomen. Steun in de grensgebieden werd niet alleen gebruikt om illegale oversteek van IS tegen te gaan, maar bijvoorbeeld ook wapen- en drugssmokkel. Dat is in een aantal situaties wel degelijk effectief geweest. Het beeld dat er helemaal niets gelukt zou zijn of alles in verkeerde handen terecht zou zijn gekomen, is dus ook echt onjuist.

De heer Voordewind vroeg waarom de hulp na de komst van de Russen eind 2015 nog is voortgezet. Ook eind 2015 waren nog aanzienlijke gebieden in handen van gematigde groeperingen, zowel aan de Jordaanse grens als tegen de Turkse grens. Dus ook eind 2015 was de oorspronkelijke doelstelling van een gematigde oppositie overeind houden, ook met het oog op de onderhandelingstafel, nog geen verloren strijd. Die situatie ontstond pas eind 2017, begin 2018.

Mevrouw Kuiken vroeg waarom de steun nog werd voortgezet toen de Amerikanen al gestopt waren. Er moet sprake zijn van een misverstand. Inderdaad is van Amerikaanse zijde in de

loop van 2017 aangekondigd te stoppen, maar feitelijk zijn de Amerikaanse en Britse steun langer voortgezet. Die liep ook wel gelijk op met de Nederlandse steun.

Dan kom ik bij de weg voorwaarts.

Mevrouw **Kuiken** (PvdA):
Voorzitter!

De **voorzitter**:
Rustig aan, mevrouw Kuiken. De laatste opmerking van de minister heb ik even gemist. Wat zei u?

Minister **Blok**:
Ik kom nu bij het laatste blokje: de weg voorwaarts.

De **voorzitter**:
Oké. Dan ga ik naar mevrouw Karabulut.

Mevrouw **Karabulut** (SP):
Even over de resultaten. Tijdens het rondetafelgesprek werd heel duidelijk door journalist Harald Doornbos, die op dat moment als enige ook echt in Syrië was, gezegd dat er vanaf 2013 eigenlijk geen enkele hoop meer bestond dat gematigde groepen nog volgens de Nederlandse criteria zouden kunnen opereren. Er moest sowieso 25% belasting worden betaald bij Al Qaidaposten. De VN-Mensenrechtenraad heeft al iets soortgelijks geconcludeerd in 2015. Wat is de reactie van de minister hierop? Erkent hij dat, gewild of ongewild, het Nusra-front is versterkt omdat dat nu eenmaal de stoottroepen tegen Assad waren?

Minister **Blok**:
Ik gaf net aan dat het eind 2015 en in de loop van 2016 zo was dat het Assad-regime en IS nog lang niet het volledige land beheersten en dat de groepen die toen gesteund werden, wel degelijk nog aanzienlijke delen van het land onder controle hadden.

Mevrouw **Karabulut** (SP):
Dat had ik gehoord. Alleen, ik had een reactie gevraagd op wat mevrouw Del Ponte, Harald Doornbos en eigenlijk vele anderen zeggen, namelijk dat dat van die criteria van een inclusief Syrië en het niet samenwerken met extremisten echt heel goed bedacht is en misschien leuk is voor de discussie hier, maar dat het in de praktijk van geen kanten werkte omdat je nu eenmaal de dominantie van Al Qaida, afdeling Syrië had. Kan de minister daarop reflecteren? Kan hij dan ook reflecteren op het feit dat de Fatah Halab, waar onder andere de Sultan Murad Brigade onderdeel van uitmaakte, ook gelieerd is aan al-Sham en de Moslim Broederschap, wat toch ook niet de meest gematigde groepen zijn?

Minister **Blok**:
Mevrouw Karabulut vraagt naar de bekende weg, als zij mij weer vraagt om een reactie op specifieke groepen. Naarmate de tijd verstreek, kwamen de door Nederland en de bondgenoten gesteunde groepen steeds meer onder druk, wat betekende dat de extremistische groepen meer de overhand kregen. Dan is specifiek de vraag op welk moment je de conclusie trekt dat het niet meer handhaafbaar is. Nou, die conclusie heb ik begin dit jaar getrokken.

De **voorzitter**:
Tot slot.

Mevrouw **Karabulut** (SP):
Maar dit is allemaal voor of rond 2015, toen de steun aanving. De minister heeft net zelf gezegd dat de steun dit voorjaar is gestopt, omdat inderdaad het resultaat is dat deze groepen, de zogenoemde gematigde groepen, geen terrein meer hebben. Dat is inderdaad het resultaat geweest. Maar de vraag die natuurlijk voorligt, is hoe het heeft kunnen gebeuren, dit wetende, dat toch aan die groepen steun is gegeven. Kan de minister bevestigen dat slechts eenmaal door dat team, de factfindingmissie, in Syrië onderzoek is gedaan, dus door de ambtenaren zelf, en dat dit dus een heel mooi verhaal voor de binnenlandse politiek was maar volstrekt onrealistisch en in de praktijk onuitvoerbaar?

Minister **Blok**:
Het is weer een heel lange rij vragen. Die begon met 2015 maar toen ik een antwoord gaf over 2015 sprong mevrouw Karabulut naar Carla del Ponte. In 2015 was er nog een aanzienlijk gebied onder controle van deze groepen. Op dat moment had er geconcludeerd kunnen worden dat Nederland geen enkele rol speelt, maar de regering heeft, op dat moment gesteund door een Kamermeerderheid, hiervoor gekozen. Over de controle heb ik aangegeven dat vanaf het begin al heel duidelijk was hoe moeilijk het zou zijn en dat ik inderdaad vind dat als je een soortgelijke organisatie zou willen doen, die controle dan intensiever moet zijn.

De **voorzitter**:
Nee, nee, mevrouw Karabulut.

Mevrouw **Karabulut** (SP):
Maar, voorzitter, ik had nog een concrete vraag, namelijk of het klopt …

De **voorzitter**:
Nee, mevrouw Karabulut, ik ga naar de heer Sjoerdsma.

De heer **Sjoerdsma** (D66):
Ik denk dat het goed is dat de minister ook heeft stilgestaan bij de rol die dit programma heeft gespeeld bij de bestrijding van IS. Dat zijn toch ook zaken die we moeten meewegen in het debat van vandaag. Hij zegt ook dat het monitoringsprogramma scherper had gemoeten. Ik zou hem daar eigenlijk twee vragen over willen stellen. Hoe beoordeelt hij de externe evaluatie — ik heb het dan niet over de IOB — die het ministerie heeft laten uitvoeren van het monitoringssysteem? Hoe vaak is dan vervolgens vastgesteld dat groepen niet meer voldeden aan die criteria en is er ook echt actie op ondernomen, in de zin dat hulp is stopgezet?

Minister **Blok**:
Die tussentijdse evaluatie gaf ook aan dat een deel van de operatie verliep zoals bedoeld, maar dat op andere onderdelen verbetering nodig was. Als het gaat om stopzetten, zijn er de twee situaties die de Kamer kent. Over de ene is in januari vertrouwelijk informatie gedeeld, en de andere was de totale beëindiging.

De heer **Sjoerdsma** (D66):
Het draait wel echt om die monitoring, om hoe sterk die is geweest en om hoe sterk er is omgegaan met signalen dat er iets niet klopte. Er is twee keer geacteerd, zegt de minister. Ik zou ook willen vragen: op hoeveel meldingen is er niet geacteerd? Ik zeg dat vanwege het

wisselingetje dat we hier hadden: alleen een gesprek is soms een beetje soft. Het is misschien niet helemaal gegaan zoals het bedoeld was. Dus op hoeveel serieuze meldingen van mensenrechtenschendingen is er uiteindelijk niet geacteerd, is er niet gestopt met de hulp?

Minister **Blok**:
Bij mijn weten is er op serieuze meldingen geacteerd, maar ook dat zal ik checken en daar zal ik in tweede termijn op terugkomen.

De **voorzitter**:
Oké. Dan de heer Omtzigt.

De heer **Omtzigt** (CDA):
In het blokje specifieke aantijgingen, dat afgerond is, had ik nog drie vragen openstaan.

De eerste vraag gaat over het incident, dat hier een paar keer besproken is, met Sheikh Maqsoud. Dat betreft de Sultan Murad Brigade, die zelf een filmpje plaatsen dat ze gebombardeerd hebben. De minister antwoordde daarop: uit openbare bronnen heb ik begrepen dat ze dat niet gedaan hebben. Welke openbare bronnen zijn dat?

Het tweede betreft het Candorrapport dat gister aan de orde kwam. Is dat teruggevonden in het archief? En staan daar serieuze beschuldigingen in?

En het derde is: klopt het dat een grote stapel van de overdrachtsbewijzen in handen is gevallen van Al-Nusra?

Minister **Blok**:
Het is aannemelijk dat er overdrachtsbewijzen in handen zijn gevallen van Al-Nusra, want als een gebied veroverd wordt en mensen zijn ofwel dood ofwel gevlucht, dan zijn overdrachtsbewijzen niet het eerste wat je op je vlucht meeneemt.

Als het gaat om de beschikbaarheid van rapporten en archieven: ja, die zijn beschikbaar.

En dan de informatie uit het filmpje. De uitleg die ik eerder in het debat ook gaf, was de volgende. Het filmpje laat inderdaad een verschrikkelijk beeld zien van een nogal primitieve raket die volgens de mededeling op een Koerdische wijk wordt afgevuurd, op het moment dat die groep inderdaad ook aangevallen werd door Koerden. Maar op grond van die film kan ik niet juridisch waterdicht concluderen dat daar op dat moment die Koerdische wijk beschoten is, want ik heb alleen maar dat filmpje en het commentaar.

De heer **Omtzigt** (CDA):
Op alle drie de punten een vervolg.

Eerst dat filmpje. Dat is geplaatst op het YouTubekanaal van die Sultan Murad Brigade zelf. Die zeggen zelf: kijk, dit is onze raket, dit is hoe we die afvuren en kijk, daar is Sheikh Maqsoud. Zelfs als ze dat niet gedaan zouden hebben, zou ik dat al heel erg kwalijk hebben gevonden. Maar in de antwoorden zegt de regering: nee, nee, wij hebben uit openbare bronnen begrepen dat ze het niet gedaan hebben. Mijn vraag in de eerste termijn was: welke openbare bronnen heeft de regering dat zij dit niet gedaan hebben?

Het tweede is dat archief. Alles zit in het archief. Zit dat Candorrapport in het archief? En wat heeft de IOB gevonden? Want de IOB is buitengewoon kritisch op het archief. De IOB zegt: er is helemaal geen archief. Dat zou op verschillende plekken zijn en er zouden ook stukken missen. Herkent de minister dat beeld? Want dat is behoorlijk ernstig met zo'n operatie.

Minister **Blok**:
De kritiek op het archief herken ik. Maar op uw vraag of dat rapport beschikbaar is, is het antwoord: ja.

En ik heb geen andere informatie over het filmpje dan de informatie die ik u net geef, maar ik zal daar in tweede termijn nog een keer naar kijken.

De heer **Omtzigt** (CDA):
Oké, maar op ten minste drie plekken zegt de minister dat er openbare bronnen zijn.

Minister **Blok**:
Ja, ik heb uw vraag gehoord. Ik zal het nog een keer checken, maar ik heb nu geen andere informatie dan de informatie die ik geef.

De **voorzitter**:
Gaat u verder.

Minister **Blok**:
Ja, de blik vooruit. De heer Koopmans vroeg of het mogelijk is om een soortgelijk steunprogramma te ondernemen zonder risico's, en welke risico's aanvaardbaar zijn. Nou, je hebt het over steun in een burgeroorlogssituatie aan een groep die gewapend actief is. Daar geef je dan niet-letale steun aan. In een burgeroorlogssituatie is dat niet zonder risico's. Wel kun je proberen die risico's zo veel mogelijk te beperken. De route vooruit die ik ook schetste, was dat ik het verstandig zou vinden om een soort van toetsingskader daarvoor te hebben en in het vervolg zowel de selectie vooraf als de controle onderweg beter te doen. Ook dan denk ik dat het eerlijker is, zonder dat ik de situatie nu precies ken, om aan te geven dat in een situatie van een burgeroorlog een gewapende groep steunen nooit risicovrij zal zijn.

De heer Van Ojik vroeg: zou u het programma opnieuw beginnen met de kennis van nu? Nou, op een andere manier in ieder geval. Ik vind het altijd heel moeilijk om jaren later je nog eens een keer helemaal proberen te verplaatsen in de situatie van toen. Ik heb al uitgebreid aangegeven wat de situatie toen was, hoe het sentiment in Nederland was, in de Kamer maar ook bij bondgenoten. Maar ik heb niet voor niets ook aangegeven dat ik het op een aantal terreinen anders zou doen.

De heer Omtzigt vroeg of het onderzoek van de kant van de regering is afgerond. De Kamer krijgt het ADR-rapport nog, dat ook uitgebreid ingaat op de financiële verslaglegging. Dat is gewoon nog niet beschikbaar en dat komt, dacht ik, eind oktober.

Mevrouw Karabulut vroeg of westers ingrijpen altijd tot een verslechtering van de situatie leidt. Dat is wel een heel algemene stelling. Ik dacht dat de heer Sjoerdsma er ook op wees dat onze Grondwet ons een plicht toekent om de handhaving van de internationale rechtsorde uit te oefenen. Dat betekent dus ook dat je buiten Nederland actief bent. Ik heb ook vaker in Kamerdebatten aangegeven dat daarbij steeds heel scherp gekeken wordt of er een mandaat voor is. Is Nederland in staat om het te doen? Zijn bondgenoten waar wij goede ervaringen

mee hebben, in staat om dat te doen? Maar Nederland is geen eiland. Het alternatief van nietsdoen, wat sommigen hier in de Kamer ook aangeven, is ook nooit zonder consequenties. Dat betekent dat je je neerlegt bij mensenrechtenschendingen. Dat betekent vaak, ook in het geval van Syrië, dat je ook geconfronteerd wordt met grote vluchtelingenstromen. Dus er kunnen redenen zijn waarom die verplichting die onze Grondwet ons oplegt, ook wordt omgezet in daden.

De heer Van Ojik vroeg nog specifiek naar het beëindigen van de steun aan de White Helmets. De White Helmets hebben zeker veel goed werk gedaan. Dat ben ik met de heer Van Ojik eens. Maar het IOB-rapport geeft over de steunverstrekking aan de White Helmets aan dat daar de controle op de uitvoering onvoldoende was. Eigenlijk is het IOB-rapport daar nog het meest kritisch op. Dan is de vraag: is het reëel om dat nu nog te verbeteren, aangezien de White Helmets nu alleen nog maar actief kunnen zijn in het gebied rond Idlib waar de oorlogssituatie en de humanitaire situatie heel snel aan het verslechteren zijn, wat dus ook betekent dat het implementeren van die controle waar de IOB juist aanleiding toe geeft, nog veel moeilijker is geworden. Dat heeft bij de regering tot de conclusie geleid: we kunnen die aanbevelingen niet meer uitvoeren en daarom moeten we dit ook hier beëindigen.

Dan vroeg de heer Baudet nog naar het verschil tussen de inschatting van het Openbaar Ministerie en het ministerie van Buitenlandse Zaken als het gaat om een terroristische organisatie. Het ministerie van Buitenlandse Zaken hanteert de internationale lijst van terroristische organisaties. Het Openbaar Ministerie kijkt naar feitelijk handelen. Je kunt natuurlijk strafbaar zijn als je alleen of in georganiseerd verband geweld hanteert, ook wanneer jouw organisatie niet op de internationale terrorismelijst voorkomt. Daar zit het verschil.

De heer **Baudet** (FvD):
Ho, ho, ho.

De **voorzitter**:
Nee, u heeft niet het woord, want de minister was volgens mij nog niet klaar. Of was u al wel klaar?

Minister **Blok**:
Ik ben hiermee ook aan het eind van het laatste blokje.

De **voorzitter**:
Dat is goed. Dan ga ik eerst naar de heer Van Ojik, want hij stond er eerder.

De heer **Van Ojik** (GroenLinks):
Ik kom op het punt van de White Helmets. Mijn punt was eigenlijk zelfs iets breder. Dat punt maakte ik met name naar aanleiding van de brief van 7 september, die toch vrij plotseling, een paar dagen voordat Nieuwsuur en Trouw met die onthullingen kwamen, ineens in onze inbox zat. Daar wordt dan ook meteen alles gestopt. De NLA wordt gestopt. De discussie van vanavond gehoord hebbende, begrijp ik dat wel. Maar ook alle andere vormen van stabilisatiehulp — het was veel meer dan NLA — worden gestopt. Er is 25 miljoen aan NLA uitgegeven, maar er is 70 miljoen aan het totale programma uitgegeven. Maar het totale programma wordt gestopt. De minister zegt dan: de IOB zegt dat we de White Helmets niet goed konden monitoren. Dat klopt. De IOB zegt ook: het gaat steeds beter met die monitoring.

De **voorzitter**:
Wat is uw vraag, meneer Van Ojik?

De heer **Van Ojik** (GroenLinks):
De minister zei: ik ga in mijn laatste blokje vooruitkijken; dan ga ik zeggen wat we dan wél gaan doen. Ik hoor nu alleen maar dat we niets meer gaan doen en dat we in de toekomst beter gaan selecteren en beter gaan monitoren. Dat is allemaal belangrijk. Dat vind ik ook belangrijk, maar mijn vraag is: wat gaan we doen om organisaties die nog steeds aan de goede kant staan in Syrië, niet in de steek te laten?

Minister **Blok**:
De heer Van Ojik dreigt mijn betoog tekort te doen. Ik heb een blik vooruitgeworpen over hoe we met non-lethal assistence en gewapende groepen om zouden moeten gaan. Ik heb u specifiek over de White Helmets deze argumentatie gegeven. U vroeg mij: waarom in september? Omdat het IOB-rapport er was. Stelt u zich voor dat ik dat IOB-rapport niet aan u gestuurd had. Dan was de wereld te klein geweest. Dan waren de koppen: "Blok houdt IOB-rapport achter". In die brief las u dat de NLA-steun beëindigd was, maar dat was niet in september. Het is niet zo dat wij alle steun beëindigd hebben. Dat leest u ook in de brief van september. We doen aan humanitaire steun. Dan gaat het echt om voedsel en medische voorzieningen, waar we die nog bij de bevolking kunnen krijgen. Die steun blijven we ook leveren. Verder blijft Nederland de bewijzenbank steunen. Ik heb dat al een aantal keren aangegeven. Daarnaast steunen wij nog steeds, hoe moeilijk dat ook geworden is, het politieke proces onder leiding van VN-gezant De Mistura.

De **voorzitter**:
Tot slot, de heer Van Ojik.

De heer **Van Ojik** (GroenLinks):
Dat weet ik. Er is zowel humanitaire steun als steun voor het politieke proces. Maar mijn vraag ging over het stabilisatieprogramma. De minister zegt dat hij het IOB-rapport naar de Kamer moest sturen. Natuurlijk, maar het IOB-rapport spreekt niet over de relevantie van de programma's. Het spreekt niet over de effectiviteit van de programma's. Het spreekt puur over de monitoring en de transparantie; laat ik het zo samenvatten. Daarvan zeggen ze: de White Helmets presteren onder de maat. Als je vindt dat zij belangrijk humanitair werk doen — dat vind ik ook; misschien is het in de provincie Idlib nu wel veel meer nodig dan ooit — dan ga je ze helpen om beter te monitoren. Dan ga je ze helpen om meer transparant te zijn. Maar dan trek je niet je steun in aan organisaties die dat zo hard nodig hebben.

Minister **Blok**:
Ik ben het met de heer Van Ojik eens dat de White Helmets geweldig werk hebben gedaan, maar ik moet ook constateren dat de aanbeveling van de IOB, die kritisch was over de White Helmets, in de huidige situatie in Idlib redelijkerwijs niet meer uit te voeren is.

De heer **Baudet** (FvD):
Ik wil toch even reageren op de reactie van de minister op mijn opmerking over deelname of steun aan een organisatie met terroristisch oogmerk of een criminele organisatie. Het is natuurlijk niet zo dat steun geven aan zo'n organisatie op zich noodzakelijkerwijs moet inhouden dat je ook medepleger bent. Maar het steunen van zo'n organisatie op zich kan wel al strafrechtelijk tot een vervolging leiden. Je kunt dus niet zomaar zeggen: wij hanteren de

internationale lijst van terreurorganisaties en that's it. Het Nederlandse Openbaar Ministerie zegt gewoon: dat is een criminele organisatie. Punt.

Minister **Blok**:
Ik hoor nu geen meningsverschil. Het is inderdaad aan het Openbaar Ministerie om zelf te beoordelen of een organisatie, ook als die niet op de terrorismelijst voorkomt, een criminele organisatie is of dat individuele leden ervan criminele activiteiten hebben ontplooid. Als dat zo is, heeft het Openbaar Ministerie ook alle instrumenten om tot vervolging over te gaan. Maar dat staat los van de vraag of die organisatie op de internationale terrorismelijst staat.

De heer **Baudet** (FvD):
Dat betoog ik ook niet, maar dat betekent dus dat als Nederland, de Nederlandse Staat, die organisatie gesteund heeft, dat dan ook de Nederlandse Staat zich mogelijk schuldig heeft gemaakt aan strafrechtelijke feiten en dat de verantwoordelijke minister dus verantwoordelijk is geweest voor strafrechtelijke feiten. Dan heeft hij dus ofwel een ambtsmisdrijf gepleegd, of kan hij op een andere manier vervolgd worden.

Minister **Blok**:
Dat zijn een aantal heel grote sprongen, die ik ook op tv heb horen maken. Daar doen ze dat ook goed. Het Openbaar Ministerie in Nederland is helemaal onafhankelijk. Als dat onderzoek wil doen en iemand wil vervolgen, staat ze dat helemaal vrij.

De **voorzitter**:
Tot slot.

De heer **Baudet** (FvD):
Is de minister bereid om aan collega Grapperhaus te vragen een aanwijzing te geven aan het Openbaar Ministerie om te onderzoeken in hoeverre zijn voorgangers inderdaad schuldig zouden kunnen zijn geweest aan een strafrechtelijk feit door deze organisatie te steunen?

Minister **Blok**:
Bij mijn weten heeft er één keer in de geschiedenis een minister van Justitie een aanwijzing aan het Openbaar Ministerie gegeven. Dat is een zeer ingrijpende maatregel in een rechtsstaat. Het Openbaar Ministerie heeft alle vrijheid om te vervolgen als het dat wil.

De **voorzitter**:
Mevrouw Karabulut.

Mevrouw **Karabulut** (SP):
De minister schrijft inderdaad dat het feit dat het OM een Syriëganger wil vervolgen voor deelname aan een terroristische organisatie, een criminele organisatie met terroristisch oogmerk, niet betekent dat deze minister de hulp hoeft stop te zetten. Maar kan de minister mij uitleggen wat het betekent als deze minister impliciet eigenlijk tegen zo'n Syriëganger zou zeggen "die groep waar u onderdeel van heeft uitgemaakt, heeft nu eenmaal stabilisatie gebracht in Syrië"? Dat is toch heel raar? Wat betekent het nu concreet dat een- en dezelfde overheid zoiets zegt?

Minister **Blok**:
Ik heb al aangegeven dat het Openbaar Ministerie compleet onafhankelijk is. Als het Openbaar Ministerie iemand wil vervolgen, heeft het alle vrijheid om dat te doen.

Mevrouw **Karabulut** (SP):
In de praktijk kan het dus zo zijn dat diezelfde groep gesteund wordt door deze minister.

Minister **Blok**:
Het kan natuurlijk zijn dat iemand die betrokken is bij een door de overheid gesteunde groep in binnen- of buitenland, ook criminele activiteiten ontplooit. Dan heeft het Openbaar Ministerie alle recht om die persoon te vervolgen.

De **voorzitter**:
Tot slot.

Mevrouw **Karabulut** (SP):
Hoe zou de minister dit willen uitleggen aan het publiek, dat dit werkelijk waar verwarrend vindt? Ik vind het zelf ook nogal verwarrend.

Minister **Blok**:
Ik geef toch aan dat het kan voorkomen dat iemand die bij een door de Nederlandse overheid gesteunde organisatie actief is — dat kan ook in Nederland voorkomen — betrokken is bij criminele activiteiten? Dan moet die vervolgd worden.

De heer **Kuzu** (DENK):
Het is inderdaad voor heel veel mensen niet begrijpelijk. Het zou ook de ambitie kunnen zijn van het ministerie van Buitenlandse Zaken en in het bijzonder deze minister om de definities beter met elkaar in overeenstemming te brengen. Ik denk bijvoorbeeld aan het Openbaar Ministerie, dat dan iemand vervolgt en aanklaagt. Als het vervolgens tot een rechterlijke uitspraak is gekomen, is de minister dan bereid om een dergelijke organisatie ook op te nemen op in ieder geval de Nederlandse lijst van terroristische organisaties?

Minister **Blok**:
Ik denk dat het juist onpraktisch zou zijn voor de vervolging om dat altijd een-op-een aan te laten sluiten. Terroristische lijsten zijn niet voor niets bij voorkeur internationaal, omdat je dan terrorisme, wat naar zijn aard grensoverschrijdend is, ook grensoverschrijdend kunt aanpakken. Ik zou het Openbaar Ministerie niet willen gaan beperken in zijn handelen door een een-op-eenkoppeling te leggen tussen wat zij kunnen vervolgen en de lijsten die in internationaal of nationaal verband over terroristische organisaties worden gehanteerd.

De heer **Kuzu** (DENK):
Daar vraag ik ook helemaal niet om. Ik vraag om betere informatie-uitwisseling, waarbij je de definities een keertje naast elkaar legt, waarbij je het ministerie van Buitenlandse Zaken die lijst laat updaten, laat aanvullen. We maken inderdaad gebruik van de VN-lijst en van de EU-lijst, maar de NCTV maakt ook drie keer per jaar een update van de Nederlandse lijst van terroristische organisaties. Nederland heeft niet alleen de rol om te kijken naar wat er in Europa en bij de Verenigde Naties gebeurt. Wij hebben daar ook een eigenstandige rol in. Mijn vraag is heel concreet. Als de rechter een uitspraak heeft gedaan over een persoon die betrokken is bij een organisatie en die als terroristisch heeft aangemerkt, is de minister dan bereid om die organisatie ook aan te merken als terroristisch?

Minister **Blok**:
Als een rechter een organisatie heeft aangemerkt als terroristisch, dan is dat een belangrijk feit. U vraagt nu aan de minister van Buitenlandse Zaken om daarop te handelen. Iets op een

internationale terrorismelijst krijgen vraagt nog wel een paar stappen. Maar als een rechter inderdaad die stap zet, dan zal de regering, of dat nou de collega van Justitie is of ik, daar serieus naar kijken.

De **voorzitter**:
Afrondend.

De heer **Kuzu** (DENK):
Dan zitten we inderdaad op de goede weg. Nogmaals, we hebben inderdaad die VN-lijst en we hebben die EU-lijst. Ik vraag de minister om die organisatie of organisaties dan op te nemen op de Nederlandse lijst van terroristische organisaties. Dan hoeven we niet alleen te kijken naar de EU en de VN, maar naar de Nederlandse lijst. Dat kan de minister van Buitenlandse Zaken volgens mij heel goed.

Minister **Blok**:
Dat moet ik echt overleggen met de collega van Justitie en Veiligheid. Dat hangt ook echt af van dat specifieke vonnis. Maar ik gaf aan dat het wel wat is als een organisatie wordt aangemerkt als terroristische organisatie. Dan is het wel de moeite waard om daar serieus naar te kijken.

De **voorzitter**:
Dank u wel. Daarmee zijn we aan het eind gekomen van de eerste termijn van de zijde van de regering en toegekomen aan de tweede termijn van de kant van de Kamer. Meneer Omtzigt?

Mevrouw **Karabulut** (SP):
Kunnen we misschien een hele korte schorsing krijgen, van een minuut of vijf of tien?

De **voorzitter**:
Ja, dat riep de heer Omtzigt zo in het wild. Vijf minuten schorsen? Dan schorsen we voor vijf minuten.

De vergadering wordt enkele ogenblikken geschorst.

De **voorzitter**:
We gaan verder met het debat over de Nederlandse steun aan de gewapende oppositie in Syrië en we zijn toegekomen aan de tweede termijn van de kant van de Kamer. Ik geef de heer Omtzigt namens het CDA het woord.

De heer **Omtzigt** (CDA):
Voorzitter, dank. Dank aan de minister voor de antwoorden. Als ik hem voor één ding dankbaar ben, is het wel het feit dat hij zeer snel na zijn aantreden het NLA-programma heeft stopgezet, binnen een maand. Dat dat het juiste besluit is, daarvan zijn wij na dit debat nog veel meer overtuigd dan wij voor dit debat al waren.

Het programma kende vanaf het begin een papieren werkelijkheid en een echte werkelijkheid. In de papieren werkelijkheid liet je rebellen tekenen dat ze de auto's niet zouden gebruiken, dat ze de auto's waarop staven gemaakt waren om wapens op te zetten, niet zouden gebruiken op het slagveld. In de papieren werkelijkheid had je een minister die zei "we willen van Assad af" en had je rebellen die zeiden "we willen van Assad af", maar steunde die minister deze rebellen niet met als doel om van president Assad van Syrië af te komen. De echte

werkelijkheid, zo constateren we vandaag opnieuw, correspondeert niet met onze ideeën en waarden en heeft helaas de oplossing van het zeer pijnlijke en dodelijke conflict in Syrië niet dichterbij gebracht.

Voorzitter. Ik wacht nog op drie punten op antwoord. Minister Koenders zei al in 2014 en 2015: Assad moet weg. Klopt dat en hoe verhoudt zich dat? 22 groepen kregen steun en Nederland zou op drie essentiële voorwaarden controleren. Hoeveel van die 22 groepen zijn door Nederland gecontroleerd op die drie essentiële voorwaarden en daarop goed bevonden voor ze die steun kregen? Ik wacht ook nog op een antwoord op de openbare ronde rond Sheikh Maqsoud.

Voorzitter. Zoals gezegd zijn er nog veel vragen open. Dat is ook logisch bij een zo'n complexe zaak en een zaak waarbij vanuit de aard der zaken een aantal dingen vertrouwelijk is. Daarom is het noodzakelijk om onderzoek te doen om de feiten rond het NLA-programma boven tafel te krijgen om die te gebruiken voor een beter, solide en toekomstgericht kader. Daarom de volgende motie.

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat bij de levering van niet-letale steun in Syrië sprake was van een nieuwe vorm van hulp waarbij de regering steun verleende aan gewapende groeperingen die geen onderdeel zijn van reguliere strijdkrachten;

verzoekt de CAVV en de AIV gezamenlijk een advies uit te brengen over een toetsingskader voor het leveren en financieren van niet-letale steun aan niet-statelijke, gewapende groepen in het buitenland;

verzoekt de commissies onder andere als basis hiervoor onderzoek te doen naar het NLA-programma in Syrië en de feiten en bevindingen van dit onderzoek te betrekken bij het toetsingskader;

verzoekt de commissies daarbij ook de rol van volkenrechtelijk advies, de openbaarheid daarvan en de mogelijkheden van tegenspraak daarop te betrekken;

en verzoekt de regering haar volledige medewerking te verlenen door inzage te geven in stukken en mee te werken aan gesprekken,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**:
Deze motie is voorgesteld door de leden Omtzigt, Voordewind, Sjoerdsma, Koopmans, Kuiken, Van der Staaij en Van Ojik.

Zij krijgt nr. 231 (32623).

Dank u wel. Dan geef ik nu het woord aan de heer Voordewind namens de ChristenUnie.

De heer **Voordewind** (ChristenUnie):
Dank, voorzitter. Ik dank de minister voor zijn antwoorden, maar ook voor zijn reflectie op de vragen die er zijn gekomen en op wat er fout is gegaan. Soms was dat iets zuiniger en heeft hij het geformuleerd als wat er iets beter had gekund of wat er beter had gekund. Ik begin ook mijn bijdrage om de minister in ieder geval te prijzen voor zijn daadkracht om dit programma te stoppen. Andere ministers voor hem hebben dat niet gedaan en hij is zo moedig geweest om dat wel te doen. Ik vraag hem nog wel of hij het nog steeds verantwoord vindt om het lopende programma, de White Helmets, voort te zetten tot het einde van het jaar. De minister zegt wel dat het stopt, maar het stopt pas aan het einde van dit jaar. Juist het IOB was bij deze organisatie het meest kritisch als het ging om de monitoring. Dus staan we hier niet over vier maanden weer om te zeggen dat we het eerder hadden moeten stoppen? Dat wil ik in ieder geval gezegd hebben.

Voorzitter. Ik constateer dat de minister heeft aangegeven — dat constateer ik uit zijn antwoorden en alle informatie die wij hebben gekregen — dat drie beloftes die vooraf waren gegeven door het vorige kabinet, geschonden zijn. Ik noem ze op. De vetting, de selectieprocedure zou zelfstandig door Nederland gedaan worden. Dat is niet gebeurd. Er zou gestopt worden met de hulp op het moment dat er mensenrechtenschendingen bij de groeperingen aangetoond waren. Dat is niet gebeurd, er is een gesprek aangegaan. En de auto's van de gesteunde organisaties werden ook ingezet in de strijd. Althans, dat zeggen de groeperingen zelf.

Voorzitter, dat zijn drie beloftes die geschonden zijn. Het is zogezegd een boulevard of broken dreams. Ik zeg collega Omtzigt na dat dit wel getuigt van een papieren werkelijkheid over wat er in het veld gaande was gedurende de afgelopen drie maanden. Ik zou zeggen: dit nooit meer zo.

Daarbij ben ik wel blij dat de minister heeft aangegeven dat er een aantal fouten is gemaakt. De selectie moet beter. De communicatie over het volkenrechtelijk advies moet de volgende keer beter. En de monitoring had ook beter gemoeten en moet in de toekomst beter gebeuren. Op grond daarvan constateert de ChristenUnie dat het nodig is om tot een duidelijk toetsingskader te komen. De selectie vooraf moet in de toekomst beter gebeuren. De monitoring moet in de toekomst beter. En bij een volgend besluit moet het volkenrechtelijk advies gedeeld worden met de Kamer.

Voorzitter, om tot deze resultaten te komen, heeft mijn fractie ook de motie gesteund en ondertekend die collega Omtzigt eerder heeft voorgelezen. De ChristenUnie hoopt dat we daarmee deze fouten in de toekomst gaan beperken en dat daarmee de controle van het parlement wordt versterkt.

Dank u wel, voorzitter.

De **voorzitter**:
Dank u wel. Dan geef ik nu het woord aan de heer Van Ojik namens GroenLinks.

De heer **Van Ojik** (GroenLinks):
Voorzitter, dank u wel. Ook dank aan de minister voor de uitgebreide beantwoording. Ook mijn fractie heeft de motie van de heer Omtzigt medeondertekend, omdat we het een goed idee vinden als het toetsingskader dat we nu al hebben voor militaire interventies, in feite ook wordt toegepast op deze vorm van civiele steun. Als één ding namelijk uit dit debat en uit alle

stukken die we hebben gekregen duidelijk is geworden, dan is het wel dat dat onderscheid dat we misschien te makkelijk geneigd waren te maken tussen civiele steun en, laat ik zeggen, meer militaire steun, volkenrechtelijk niet altijd standhoudt. Althans, dat is de mening van de volkenrechtelijk adviseur zoals hij die aan ons heeft meegedeeld. Het is dus belangrijk om daar nog eens goed naar te kijken.

Scherper selecteren en scherper monitoren. Ik zou bijna zeggen: wie kan daar tegen zijn? Het is heel goed dat de minister zegt: dat ga ik doen. Maar het is natuurlijk de vraag hoe we dat precies in de praktijk gaan doen zo gauw de situatie zich weer voordoet. Dat kan de minister nu ook nog niet zeggen; dat begrijp ik.

Ik sluit af met een motie over de White Helmets. Want anders dan de heer Voordewind betreur ik het zeer dat het kabinet besloten heeft om die steun op te zeggen, zonder verder al te veel argumentatie. Weliswaar staat in het IOB-rapport inderdaad dat de monitoring onvoldoende is, maar er staat ook dat die monitoring in hoog tempo verbetert. En ik vind dus dat wij organisaties als de White Helmets verplicht zijn — organisaties die zo veel goed werk doen, vaak in zo'n ontzettend uitzichtloze situatie — om ze niet in de steek te laten maar te blijven steunen. Vandaar, mevrouw de voorzitter, de volgende motie.

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat de monitoring en transparantie bij de White Helmets voor verbetering vatbaar is;

constaterende dat de Nederlandse regering financiële steun aan de White Helmets stopzet;

constaterende dat andere internationale partners financiële steun aan de White Helmets wel continueren;

van mening dat het continueren van de belangrijke werkzaamheden van de White Helmets, zoals het redden van Syriërs tijdens oorlogshandelingen, blijvende steun van Nederland verdient;

verzoekt de regering de White Helmets te helpen met het verbeteren van de monitoring en transparantie en mogelijkheden te onderzoeken om het humanitaire werk dat zij doen blijvend te steunen, en hierover de Kamer te informeren,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**:
Deze motie is voorgesteld door het lid Van Ojik. Naar mij blijkt, wordt de indiening ervan voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 232 (32623).

De heer **Van Ojik** (GroenLinks):
Dank u wel, voorzitter.

De **voorzitter**:
Dank u wel. Mevrouw Karabulut namens de SP.

Mevrouw **Karabulut** (SP):
Voorzitter. Dankzij onderzoeksjournalistiek is bekend geworden dat de Nederlandse regering militaire steun heeft geleverd aan gewapende Syrische rebellen, die de door de Nederlandse regering gestelde criteria over respect voor het oorlogsrecht, mensenrechten, inclusief bestuur en niet samenwerken met extremisten hebben geschonden. Wij staan hier niet omdat onze regering ons heeft geïnformeerd over dat dat niet gebeurde of omdat onze regering ons heeft geïnformeerd dat het gebeurde en zij de hulp heeft stopgezet. Wij staan hier omdat dit aan het daglicht is gekomen door de media. Wij staan hier omdat jaar in, jaar uit de regering ons verkeerd informeerde. En dat is ernstig. Daarom de volgende motie.

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat het beeld zoals geschetst door onderzoekswerk van Trouw en Nieuwsuur, namelijk dat, ondanks herhaaldelijk aandringen vanuit de Kamer, niet eerlijk is gecommuniceerd over de mate waarin gestelde criteria voor steun aan gewapende groepen in Syrië zijn geschonden, niet is weggenomen;

zegt het vertrouwen in deze minister op,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**:
Deze motie is voorgesteld door het lid Karabulut. Naar mij blijkt, wordt de indiening ervan voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 233 (32623).

Mevrouw **Karabulut** (SP):
Voorzitter. Dat over het handelen en het desinformeren van de Kamer. Maar belangrijk is wel, ook voor de toekomst, om de waarheid boven tafel te krijgen. Daarom nog één motie.

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat vragen over de onthullingen van Nieuwsuur en Trouw over steun van Nederland aan gewapende groepen in Syrië niet afdoende zijn beantwoord en zorgen over (gevolgen van) deze steun onvoldoende zijn weggenomen;

besluit eigen onderzoek te doen naar alle relevante aspecten van de Nederlandse steun aan gewapende groepen in Syrië,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**:
Deze motie is voorgesteld door het lid Karabulut. Naar mij blijkt, wordt de indiening ervan voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 234 (32623).

Mevrouw **Karabulut** (SP):
Voorzitter. Ik ben er trots op dat wij leven in een rechtsstaat en ik hoop dat wij met z'n allen ervoor zorgen dat we het internationaal recht ook beschermen, naleven en respecteren.

Dank u wel.

De **voorzitter**:
Dank u wel. De heer Koopmans namens de VVD.

De heer **Koopmans** (VVD):
Voorzitter, dank u wel. Dank aan de minister voor de beantwoording van de vragen. We hebben het hier over een afschuwelijke oorlog in Syrië: meer dan 500.000 slachtoffers en een strijdtoneel met honderden zo niet meer dan duizend strijdgroepen. De Kamer wilde helpen. We wilden F-16's sturen om ISIS te bestrijden en we wilden ook in groten getale deze hulppakketten. Dan moeten we ook reëel zijn. Dan moeten we risico's aanvaarden. Risico's nemen betekent risico's aanvaarden. Dat betekent dus meer doen dan pacifisme. Dat betekent meer doen dan spandoeken schilderen. Maar dan moeten we wel heel kritisch zijn op het zo veel mogelijk beperken van die risico's. Maar ook daarover moeten we reëel zijn. We hebben het hier niet over de Zwitserse garde rond de paus. Het lijkt duidelijk dat er zaken mis zijn gegaan. Daar kan iedereen van leren, het kabinet en de Kamer. Daarom ben ik medeopsteller van de motie die de heer Omtzigt heeft ingediend voor een toetsingskader dat wordt opgesteld op basis van advies van een aantal commissies die kijken naar de ervaringen, opdat we kunnen kijken hoe het in de toekomst beter kan.

Voorzitter. Dan moeten we ook daarmee dus realistisch zijn. Het moet nog steeds mogelijk zijn om internationaal terrorisme te bestrijden, zoals we dat in Syrië ook hebben gedaan. Realistisch zijn betekent kritisch zijn maar ook de moed hebben, in ieder geval wat de VVD betreft, om dingen te durven doen als het echt nodig is om mensen te redden en om terrorisme te bestrijden.

Dank u wel, voorzitter.

De **voorzitter**:
Dank u wel. Dan geef ik nu het woord aan de heer Kuzu namens DENK.

De heer **Kuzu** (DENK):
Voorzitter. Toen in de jaren 2015 en 2016 talloze debatten in dit huis werden gevoerd over het vluchtelingendrama, toen er debatten werden gevoerd over artikel 100-brieven, over het volkenrechtelijke mandaat in Syrië om daar bommen te gaan werpen, heeft mijn fractie altijd gezegd: stop met het creëren van onrust in het Midden-Oosten, want dat zorgt ervoor dat de migratiestroom stopt. Vandaag wordt eens te meer pijnlijk duidelijk wat er is gebeurd in Syrië.

De minister heeft het eigenlijk toegegeven. We hebben daar geen bloemetjes of snoepjes en chocolaatjes uitgedeeld. Nee, we hebben trucks uitgedeeld, we hebben wagens uitgedeeld, we hebben communicatieapparatuur uitgedeeld; spullen die gebruikt werden in de gewapende strijd. De minister zei zelf dat "er betrokkenheid is geweest bij misdrijven"; citaat. "De selectie van die organisaties is niet adequaat verlopen"; citaat. De monitoring was niet voldoende. Dat is allemaal het geval. Dat zorgt ervoor dat mijn fractie in ieder geval de overweging in behandeling zal nemen om een aanklacht in te dienen tegen de minister vanwege een ambtsmisdrijf.

Voorzitter. Ik wil ook aangeven dat ik de motie van wantrouwen van mevrouw Karabulut zal steunen.

Een aantal moties van mijn zijde over de lessen die wij hieruit hebben moeten leren. In de eerste plaats de volgende motie daarover.

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

roept de regering op om alle buitenlandse missies waar een gewapende strijd wordt gevoerd, op te schorten,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**:
Deze motie is voorgesteld door het lid Kuzu. Naar mij blijkt, wordt de indiening ervan voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 235 (32623).

De heer **Koopmans** (VVD):
Ik wil nog even verheldering vragen van de heer Kuzu. Hij sprak over "een ambtsmisdrijf". Dat is een hele serieuze zaak. Kan hij nog even uitleggen wat hij bedoelt en wat hij voornemens is te doen?

De heer **Kuzu** (DENK):
Wij hebben ons uitgebreid laten informeren over de procedure daarvoor. Het betekent dat wij als fractie in overweging zullen nemen om een brief op te stellen richting de Kamerorganisatie, richting de Kamer om een onderzoek in te stellen naar het handelen van de minister.

De **voorzitter**:
De heer Koopmans. Het hoeft niet, hoor. Ik zie u nee schudden.

De heer **Kuzu** (DENK):
Dat betekent dat vijf Kamerleden daaraan steun moeten geven. Dus als de VVD-fractie zich uitgenodigd voelt, is zij van harte welkom.

De heer **Koopmans** (VVD):
Voorzitter, ik schud niet omdat ik niet denk dat ik een vraag ga stellen, maar ik schud even

omdat ik vol verbazing ben over het feit dat de heer Kuzu zegt dat hij overweegt om eventueel later een brief te sturen. We hebben het hier over een heel serieus proces. We hebben hier een enorm debat. We hebben 350, 380 vragen gesteld. Daar hebben we heel veel antwoorden op gehad, in dit debat ook weer. En nu meldt de heer Kuzu even achteloos dat hij er nog over gaat nadenken of hij misschien ooit weleens een brief gaat schrijven over iets wat enorm serieus is. Daarom schud ik mijn hoofd, voorzitter.

De heer **Kuzu** (DENK):
Ik heb me uitgebreid laten informeren over de procedures en dat is de manier waarop het gaat. De laatste keer dat het is voorgekomen, is volgens mij alweer een eeuw geleden, dus de procedures daarvoor moeten ook weer eens afgestoft worden, maar het betekent wel dat er een brief geschreven moet worden met een aanklacht en de redenering daarvoor. Dat klopt. Dat doe je niet zo even om 23.00 uur in de avond.

De heer **Sjoerdsma** (D66):
Wat je niet zomaar doet om 23.00 uur in de avond is ergens in een debat gooien dat je iets overweegt. Ik ken DENK. Zij overwegen aangifte te doen en vervolgens doen zij het niet. Dus mijn vraag aan de heer Kuzu is nu: geeft u dan ook maar hom of kuit, gaat u die brief schrijven, ja of nee?

De heer **Kuzu** (DENK):
Op het moment dat er vijf Kamerleden zijn …

De heer **Sjoerdsma** (D66):
Nee, gaat u die schrijven?

De heer **Kuzu** (DENK):
Op het moment dat er vijf Kamerleden zijn in dit huis, dan overwegen wij zeer zeker om dat te doen.

De heer **Sjoerdsma** (D66):
Ik kan dan alleen maar constateren dat een groot deel van deze Kamer zijn uiterste best heeft gedaan om dit debat te voeren op een manier waarop de regering gecontroleerd wordt en waardoor er lessen kunnen worden getrokken voor de toekomst. Daar kan ook een oordeel bij horen zoals de SP dat heeft geveld. Mijn fractie zal dat niet steunen. Dat zal u niet verbazen. Maar dit is enkel en alleen een publicitaire luchtballon. Ik vind het eerlijk gezegd ook niet chic.

De heer **Kuzu** (DENK):
Wat een publicitaire luchtballon is, is dat er maandenlang talloze vragen zijn gesteld, door de heer Omtzigt en door de heer Voordewind in het bijzonder. Dat heb ik geprezen. Vanavond hebben we een uitgebreid debat gevoerd om de onderste steen boven te krijgen. Nou, dat is niet gelukt. Dat is niet gelukt. Een consequentie daarvan is een motie van wantrouwen, die wij zullen gaan steunen, en in de tweede plaats zeer zeker de overweging om dat in behandeling te nemen. Waarom doen we dat? We hebben het hier niet over bloemetjes en snoepjes die we hebben uitgedeeld. Nee, we hebben goederen uitgedeeld waardoor mensen zijn omgekomen, waarmee families uit elkaar zijn gereten en waarmee we de toekomst van een hoop mensen hebben afgepakt. Om er dan verontwaardigd over te doen dat wij dit in overweging nemen … Nou, ik ga door met mijn volgende motie.

De heer **Omtzigt** (CDA):
Het staat onder de wet ieder Kamerlid vrij om dit te doen. Ik zou wel willen vragen aan de heer Kuzu, die in 2014 een eigen fractie gevormd heeft, waarom hij wel ingestemd heeft met dit NLA-programma in 2015.

De heer **Kuzu** (DENK):
Het geheugen van de heer Omtzigt gaat blijkbaar niet ver genoeg. De heer Kuzu en de heer Öztürk hebben zich afgescheiden in november 2014. Het NLA-programma is volgens mij iets later begonnen.

De heer **Omtzigt** (CDA):
Ja, precies daarom. Dus u heeft niet tegen dit programma gestemd. U heeft ingestemd met dit programma in april 2015.

De heer **Kuzu** (DENK):
We hebben inderdaad een artikel 100… We hebben verschillende debatten gevoerd in deze Kamer. Vandaag heb ik het tijdens mijn bijdrage uitgelegd. Het gaat erom dat destijds de intentie van Koenders om geen terrein te geven aan IS en aan Assad een legitiem argument was. Maar wat vervolgens is gebeurd, hebben we de afgelopen jaren ook gezien. Daarvan heeft de minister ook zelf aangegeven waar het toe heeft geleid. We zijn betrokken geweest bij misdrijven. Ik vraag me echt oprecht af of wij daar meer aan moeten doen en we het Openbaar Ministerie de opdracht moeten geven om te kijken wat mogelijk is in dezen.

De heer **Omtzigt** (CDA):
Het is overigens niet het Openbaar Ministerie dat opdracht geeft. Het gaat rechtstreeks naar de Hoge Raad.

De heer **Kuzu** (DENK):
Nee, de Kamer geeft de opdracht en het Openbaar Ministerie voert het uit.

De heer **Omtzigt** (CDA):
Nee …

De heer **Kuzu** (DENK):
Ja, dat is wel het geval.

De heer **Omtzigt** (CDA):
… dan ga je naar de Hoge Raad toe …

De heer **Kuzu** (DENK):
Nee, uiteindelijk.

De heer **Omtzigt** (CDA):
… maar procedureel is dit niet zo spannend. Als de heer Kuzu dit echt overweegt, vraag ik hem echt even erop te reflecteren waarom hij nu zegt dat er een artikel 100-brief was. Het was geen artikel 100-brief.

De heer **Kuzu** (DENK):
Ja, een brief met die vraag.

De heer **Omtzigt** (CDA):
Ik vraag hem ook waarom hij ingestemd heeft met dit programma en wat hem ertoe leidt om all the way te gaan van instemming met dit programma en er vijf jaar lang helemaal niks over vragen naar bij het eerste beste debat dat er is ongeveer het allerzwaarste middel uit de kast trekken.

De heer **Kuzu** (DENK):
Dat is niet het geval. In de afgelopen periode hebben we het hier vaak genoeg over gehad. Ik ken de heer Omtzigt als de man van de procedures. Wanneer we kijken naar de procedures, dan staat er: "1. Door minstens vijf leden kan een schriftelijk gemotiveerd voorstel worden gedaan voor het in overweging nemen van een aanklacht tegen een bewindspersoon vanwege een ambtsmisdrijf. 2. De betrokken persoon wordt op de hoogte gesteld binnen 24 uur na het indienen van een aanklacht." Dan volgen nog zeven verdere punten. Die kan ik allemaal oplezen.

De **voorzitter**:
Tot slot, de heer Omtzigt.

De heer **Omtzigt** (CDA):
Dat klopt. Dat gaat via de Hoge Raad en niet via het OM. Tegen wie denkt de heer Kuzu dit te gaan indienen, tegen de minister die het heeft stopgezet of tegen minister Koenders, die hij net uitgebreid geprezen heeft?

De heer **Kuzu** (DENK):
De minister van Buitenlandse Zaken.

De heer **Omtzigt** (CDA):
Nee, bij ambtsmisdrijven is er geen overerfbaarheid zoals politieke verantwoordelijkheid. Deze minister is verantwoordelijk voor alle handelingen van zijn voorganger. Ambtsmisdrijven gaan over wat ministers zélf gedaan hebben. Daarom wil ik graag dat de heer Kuzu heel erg precies is in waarom hij overweegt een ambtsmisdrijf in te dienen tegen deze minister, die het programma binnen een maand gestopt heeft, en niet tegen de ministers die het gestart hebben? Heeft hij dat ook betrokken bij zijn overwegingen of is dit een hele snelle luchtballon?

De heer **Kuzu** (DENK):
Dit is een scherp punt, dat ik toevoeg aan de overwegingen. Maar ik houd toch wel echt vast aan de argumentatie en de motivatie. Het gaat erom dat er mensen zijn omgekomen door toedoen, door steun van de Nederlandse overheid, van de Nederlandse Staat. Waar het gaat om de vraag "wie?" zal ik dat in mijn overwegingen meenemen wanneer we het nader onderzoeken. Ik kondig hier aan dat we het in overweging nemen. Ik zal het verder onderzoeken. Dank dat u ons daarop wijst. Dat neem ik mee. Vriendelijk bedankt!

De **voorzitter**:
Tot slot.

De heer **Omtzigt** (CDA):
Ik heb gezegd dat ik de mening van mijn collega's niet helemaal deel. Het staat een collega vrij om aangifte te doen van een ambtsmisdrijf. Maar even voor de helderheid: het is ongelofelijk serieus, want u vraagt of een minister naar de gevangenis gaat. Als u er niet eens

over nagedacht heeft over welke persoon u het dan heeft, dan zou ik u aanraden om daar volgende keer eerst over na te denken voordat u het aankondigt.

De heer **Kuzu** (DENK):
Prima.

De heer **Voordewind** (ChristenUnie):
Dit zijn serieuze, ernstige aantijgingen tegen het vorige kabinet. Dan vraag ik de heer Kuzu wel waarom hij tegen mijn motie heeft gestemd. Als hij nu zo fel tegen dit kabinet ageert, dan had hij toch gewoon voor de motie van 29 april 2015 kunnen stemmen? Daarin roepen we als indieners het kabinet op om af te zien van de hulp waar de heer Kuzu nu zo vreselijk over spreekt. Maar hij heeft tegen die motie gestemd.

De heer **Kuzu** (DENK):
Daarom zeg ik ook: ik ben niet te beroerd om achteraf toe te geven dat we daar fout zaten. Dat heb ik net ook proberen duidelijk te maken. Daar ben ik niet te beroerd voor. Nee, inderdaad. Ik had gehoopt dat u tijdens het interruptiedebatje dat wij met elkaar hadden ook in zou zien dat de inzet die u twee maanden daarna pleegde net zo fout was, wanneer het gaat om het steunen van groeperingen als de YPG.

De heer **Voordewind** (ChristenUnie):
De heer Kuzu trekt nu wel een hele grote broek aan door het vorige kabinet zelfs strafrechtelijk te willen vervolgen, terwijl hij een klein foutje heeft gemaakt. Want dit was de eerste motie die werd ingediend, waarbij het kabinet keek welke partijen voor of tegen dat steunprogramma waren. U was voor dat steunprogramma, en nu zegt u: u had het nooit moeten doen. Maar u heeft zelf een foutje gemaakt. U zat aan de verkeerde kant, meneer Kuzu!

De heer **Kuzu** (DENK):
Dat wij destijds niet hebben meegestemd met de motie van de heer Voordewind, daarmee heeft hij een punt. Maar we leven niet meer in 2015. We leven in 2018. En in 2018 hebben we gezien dat er door onze betrokkenheid misdrijven zijn gepleegd, dat door onze betrokkenheid terroristische organisaties zijn gesteund, dat door onze betrokkenheid mensenrechten zijn geschonden, dat door onze betrokkenheid mensen zijn omgekomen. Dan is het volgens mij ook wel belangrijk dat je inziet dat je daar niet verstandig bezig bent geweest en verder de mogelijkheden gaat aankaarten om de onderste steen echt helemaal boven te krijgen. Dit is een van die instrumenten.

De **voorzitter**:
De heer Voordewind, tot slot.

De heer **Voordewind** (ChristenUnie):
De heer Kuzu beschuldigt dit kabinet van een ambtsmisdrijf waar hij zelf mede verantwoordelijk voor is. Deze motie was bepalend voor het kabinet toen ze bekeken of ze door konden met het programma. U heeft haar toen gesteund. Alles wat u het kabinet toen verweet, daar bent u zelf ook verantwoordelijk voor.

De heer **Kuzu** (DENK):
We hebben een scheiding der machten. We hebben destijds inderdaad kaders gesteld. Daarvan zeg ik ook: met de wijsheid van nu hadden we daar vast en zeker anders over gestemd.

Nogmaals, daar geef ik de heer Voordewind een puntje. Maar waar het ook om gaat, is dat er in de afgelopen jaren voldoende informatie naar buiten is gekomen, vooral in een stroomversnelling gebracht door puik onderzoekswerk van Nieuwsuur en Trouw, om te zeggen dat we de onderste steen echt helemaal boven moeten krijgen.

De heer **Van der Staaij** (SGP):
De heer Kuzu maximaliseert de verantwoordelijkheid van de bewindslieden en minimaliseert zijn eigen betrokkenheid. Hij zegt: ja, die motie, dat kan gebeuren; met de wijsheid van nu … En dan is hij zo uitermate scherp dat hij zelf met ambtsmisdrijven aan komt zetten. Het zijn allemaal nog maar overwegingen, maar overweegt hij ook nog om aangifte tegen de heer Kuzu te doen in verband met ambtsmisdrijven, omdat hij als Kamerlid niet goed zijn mening heeft gevormd bij een hele belangrijke motie?

De heer **Kuzu** (DENK):
Leuk geprobeerd. De heer Kuzu is uiteindelijk niet verantwoordelijk geweest voor het als een sinterklaas uitdelen van jeeps, trucks en materiaal aan groeperingen die samenwerken met terroristische organisaties.

De heer **Van der Staaij** (SGP):
Als je die motie nog even rustig terugleest, dan zie je dat destijds ook al gezegd werd: in deze ingewikkelde situatie in Syrië neem je te grote risico's door dit soort goederen te verstrekken. Toen zei meneer Kuzu: geen probleem, ga maar gewoon je gang. En nu heeft hij de grootste mond en heeft hij het zelfs over ambtsmisdrijven. Dat geeft geen pas.

De heer **Kuzu** (DENK):
Nee. Wat er in de tussentijd is gebeurd, is dat er talloze toezeggingen zijn gedaan over beter monitoren, het opstellen van criteria et cetera. We zien dat die in de tussentijd allemaal niet zijn nageleefd, dat daar helemaal niets van terecht is gekomen. Mijn bezwaar blijft dat wij in het Midden-Oosten, in Syrië, mensenlevens hebben genomen, dat we families uit elkaar hebben gereten en dat we de toekomst van heel veel mensen kapot hebben gemaakt. Daarom deze maatregel. Ik neem het nogmaals in overweging.

De **voorzitter**:
U heeft nog meer moties, begrijp ik.

De heer **Kuzu** (DENK):
Ja, dit is motie twee, voorzitter.

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

roept de regering op om per ommegaande te stoppen met het leveren van welke vorm van steun dan ook aan groeperingen die met elkaar een strijd voeren of een oppositionele groep die een strijd voert tegen een regime,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**:
Deze motie is voorgesteld door het lid Kuzu. Naar mij blijkt, wordt de indiening ervan voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 236 (32623).

De heer **Kuzu** (DENK):
En dan de laatste motie, voorzitter.

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat er discrepantie bestaat tussen het ministerie van Buitenlandse Zaken en het Openbaar Ministerie over de kwalificatie van groepen als terroristische organisatie;

constaterende dat er situaties zijn ontstaan waarbij de Nederlandse regering gewapende groeperingen heeft gesteund die het Openbaar Ministerie aanmerkt als terroristisch;

verzoekt de minister van Buitenlandse Zaken in overleg met de minister van Justitie en Veiligheid om voor zijn departement met een eenduidigere definitie te komen voor een terroristische organisatie, en deze op te laten nemen op de Nederlandse lijst van terroristische organisaties op het moment dat een Nederlandse rechter een vonnis heeft uitgesproken dat een dergelijke organisatie aangemerkt kan worden als een organisatie met een terroristisch motief,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**:
Deze motie is voorgesteld door het lid Kuzu. Naar mij blijkt, wordt de indiening ervan voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 237 (32623).

De heer **Kuzu** (DENK):
Dank u wel.

De **voorzitter**:
Dank u wel. Dan geef ik nu het woord aan de heer De Roon namens de PVV.

De heer **De Roon** (PVV):
Voorzitter. Dat steunprogramma voor de gewapende Syrische oppositie deugde van geen kanten. De vooronderstellingen waren niet goed. De opzet was niet goed. De uitvoering rammelde. De consequenties waren slecht.

Het is begonnen met een EU-verordening uit 2013, waarvan de minister heeft gezegd: die gingen we samen met een aantal andere landen uitvoeren. Het betrof een oproep om niet-letale steun te gaan verlenen. Dat hebben we dus gedaan, terwijl in 2013 al bekend was dat Al Qaida/Al-Nusra de baas was in dat hele gebied. Er waren weliswaar lokale groepjes om dorpje X of stadje Y te verdedigen, maar die werden gedoogd door Al-Nusra totdat ze werden overlopen door Al-Nusra. Dat uitgangspunt deugde dus al niet. De minister heeft gezegd: die

steun hebben wij geleverd zodat aan de onderhandelingstafel iemand een ander standpunt dan Assad of IS zou kunnen innemen. Maar men is nooit tot behoorlijke onderhandelingen gekomen aan de tafel in Genève. De Mistura zei zelf ook: ik denk niet dat dit wat wordt. Dat klopte dus ook allemaal al niet. In 2013 en 2015 was dus al duidelijk dat er "bij het begin al een duidelijk zeer onoverzichtelijke en risicovolle situatie zou zijn". Dat zijn letterlijke woorden van de minister. Dan begrijp ik niet dat de regering toen haar vingers tussen de deur heeft gestoken.

Voorzitter. De gevolgen zijn er dan ook naar. De opzet was rammelend. Commandanten van strijdgroepen die betrapt werden op foute handelingen kregen een cursusje mensenrechten, maar de steun werd niet beëindigd. We hebben soms zonder eigenstandige info gewerkt maar gewoon vertrouwd op info van bondgenoten. Dat is natuurlijk ook een rammelende gang van zaken. De uitvoering was rammelend. Auto's zouden niet worden gebruikt voor oorlogsdoelen. Het was een voorwaarde dat dat niet zou gebeuren, maar we konden het niet controleren. Dat klopte dus ook al niet.

Voorzitter. De gevolgen waren er dan ook naar. Mensenrechtenschenders, terroristen of hoe je ze ook maar wilt noemen, werden door de regering gesteund. Het risico is genomen dat we bij een strafrechtelijke zaak juridisch met de vingers tussen de deur komen. Dat leidt ertoe dat uiteindelijk terroristen zijn gesteund door de regering, jarenlang, terwijl Nederlandse militairen blijkbaar geen kleding konden krijgen tegen de kou en ze geen deugdelijke kogelwerende vesten hebben.

De minister is politiek verantwoordelijk voor deze wantoestanden. Ik constateer dat er ministers om minder zijn weggestuurd, bijvoorbeeld om bonnetjes. Er is een motie van wantrouwen van mevrouw Karabulut. De motivatie daarvoor richt zich er vooral op dat de communicatie niet deugt en onvoldoende is. Dat ben ik met mevrouw Karabulut eens, maar wat de PVV betreft is ook een grote en belangrijke reden om de minister een motie van wantrouwen aan zijn broek te hangen dat de regering gewoon terreur heeft gesteund. Dat willen we niet, dus ik zal mijn fractie adviseren om die motie te ondersteunen.

Dank u wel.

De **voorzitter**:
Dank u wel. Dan geef ik nu het woord aan de heer Van der Staaij namens de SGP.

De heer **Van der Staaij** (SGP):
Mevrouw de voorzitter. Ik wil de minister danken voor zijn beantwoording. Van de kant van de SGP hebben we al in de eerste termijn uiteengezet dat we destijds geen steun hebben gegeven aan dit omstreden programma. We voelen ons natuurlijk ook door de gang van zaken in de juistheid van die politieke keus bevestigd, maar tegelijkertijd is het goed om, hoe je er ook in stond, lering te trekken uit wat fout is gegaan en om te kijken hoe in de toekomst op een zorgvuldiger manier keuzes kunnen worden gemaakt en een toetsingskader kan worden gemaakt. Vanuit die overwegingen staat ook mijn naam onder de motie van de heer Omtzigt. Ik vind het eigenlijk wel een mooie opbrengst van dit debat dat zeven partijen deze motie steunen en zeggen: trek de lessen voor de toekomst maar betrek er ook nadrukkelijk bij wat er fout is gegaan in dit programma. Dat is naar onze overtuiging een geloofwaardig antwoord op de perikelen die in de afgelopen tijd en in dit debat naar voren zijn gekomen om hier op een zorgvuldigere en betere manier mee om te gaan in de toekomst.

Dank u wel, voorzitter.

De **voorzitter**:
Dank u wel. Dan geef ik nu het woord aan de heer Krol namens 50PLUS.

De heer **Krol** (50PLUS):
Voorzitter. Dank aan de minister voor de beantwoording. Ik heb goed geluisterd naar het woordgebruik van de minister in de eerste termijn. Daarin verviel hij voortdurend in herhalingen, zoals "ik kan niet uitsluiten dat" en "ik hoef het niet verder in te vullen". We zagen een minister die zich steeds weer achter geheimhouding verschuilt, ook als hem publiekelijk bekende zaken worden voorgelegd.

De minister had het over het verminderen van menselijk lijden als belangrijkste reden om de oppositiegroepen te ondersteunen. Zij zouden zo hun families kunnen beschermen. Maar laten we eerlijk zijn: pick-uptrucks, uniformen, nachtkijkers, zijn dat daarvoor de meest voor de hand liggende middelen? Wij denken echt van niet, want de minister heeft zelf gezegd dat het iedereen bekend was dat het strijdende groepen waren. En die gebruiken, zoals ik in eerste termijn al zei, pick-uptrucks echt niet om boodschappen te doen.

De Kamer heeft geen enkele duidelijkheid gekregen over de monitoring van wat er met de goederen is gebeurd. De minister gaf wel erg gemakkelijk een globale schets en veel meer dan "het had beter gemoeten" hebben we niet gehoord. Ook als het gaat om de volkenrechtelijke aspecten vindt mijn fractie de minister maar weinig overtuigend. Wel complimenten hebben we aan het adres van Trouw en Nieuwsuur.

Voorzitter. Als we ooit nog ergens oppositiegroepen willen steunen, laten we ons dan echt richten op het humanitaire aspect en vooral geen spullen meer leveren die ook echt duidelijk anders kunnen worden gebruikt. Want de minister heeft zelf terecht gesteld dat dit soort operaties in een burgeroorlog nooit zonder risico's kunnen zijn.

De **voorzitter**:
Dank u wel. Dan ga ik naar de heer Sjoerdsma namens D66.

De heer **Sjoerdsma** (D66):
Voorzitter. Ik dank de minister voor zijn antwoorden in de eerste termijn. Ik wil toch nog eventjes terug naar de situatie in 2015 in Syrië, waar de Syrische bevolking ingeklemd zat tussen die vatenbommen gooiende Assad aan de ene kant en het barbarisme van IS aan de andere kant, en het gevoel van urgentie dat er destijds leefde, zeker met een geblokkeerde Veiligheidsraad. De minister heeft dat ook geschetst en heeft ook geschetst welke resultaten er zijn geboekt in de strijd tegen IS, en ik denk dat het goed is dat te markeren.

Maar er zijn ook heel grote problemen geconstateerd vandaag. De minister heeft gezegd dat er geen informatie is gedeeld over de volkenrechtelijke risico's. Dat had wel gemoeten. De vorige ministers hadden beloofd dat Nederland zelf de selectie zou uitvoeren. Dat is niet gebeurd, onder andere omdat we niet over de juiste informatie beschikten. Deze minister zei dat de selectie intensiever had moeten zijn. Maar het was niet conform de beloftes. De monitoring had volgens deze minister ook scherper gemoeten.

Dat brengt mij toch bij de conclusie dat veel van dit programma niet is zoals het is beloofd. Deze minister kwalificeerde dat in zijn introductie als "had beter gekund". Mijn eigen

kwalificatie is: ontoereikend en teleurstellend. Ik vind dat we hier zeer urgent lessen uit moeten trekken. Dat is ook waarom ik vol overtuiging de motie van collega Omtzigt steun. Ik denk dat het ontzettend belangrijk is, zoals collega Van der Staaij ook zei, dat we goed terugkijken naar wat hier is gebeurd en daaruit heel duidelijke lessen trekken voor de toekomst.

Voor wat betreft het volkenrecht vind ik het enorm belangrijk dat de volkenrechtelijk adviseur weer onafhankelijk en op eigen initiatief mag adviseren. Ik vraag deze minister dat toe te zeggen en mogelijk te maken.

En ik vraag de minister nog om de twee openstaande vragen van mijn zijde te beantwoorden in de tweede termijn. Dan gaat het om de vergunningen van de anti-EID-voertuigen en de pick-uptrucks, en om de vraag met welke organisaties we niet zijn gestopt na serieuze meldingen van schendingen.

Dank u wel, voorzitter.

De **voorzitter**:
Dank u wel. Dan geef ik nu het woord aan mevrouw Kuiken namens de PvdA.

Mevrouw **Kuiken** (PvdA):
Voorzitter. De heer Sjoerdsma schetste heel treffend de context van 2015. Hij had het over het alomvattende kwaad waarmee de Syrische bevolking werd geconfronteerd en over het feit dat als je eenmaal in het nauw wordt gedreven door het kwaad, er dan eigenlijk niet zoiets is als een goed of fout. Maar nietsdoen was uiteindelijk voor mijn fractie geen optie.

Maar we moeten wel kritisch zijn over de beslissingen die toen zijn genomen, over de wijze waarop het vettingmechanisme heeft plaatsgevonden en over de wijze waarop de monitoring heeft plaatsgevonden. De minister heeft daar een aantal belanghebbende dingen over gezegd en daar wil ik hem voor bedanken.

Gelijktijdig ligt er nog veel open. Want hoe dat dan exact moet en hoe dat moet plaatsvinden, is nog onduidelijk. En dat is voor mijn fractie ook de reden geweest voor het medeondertekenen van de motie van de heer Omtzigt, waar al eerder aan gerefereerd is.

Voorzitter. Het zal dan ook niet de laatste keer zijn dat we dit gesprek met de minister voeren. Gelijktijdig denk ik dat onze fractie altijd open zal staan voor maatregelen als er mensen in nood zijn of als er crisissituaties zijn. Dan moeten we altijd weer met een open blik kunnen kijken welke maatregelen we in alle bescheidenheid als Nederland kunnen nemen.

Hartelijk dank, voorzitter.

De **voorzitter**:
Dank u wel. Tot slot de heer Baudet namens Forum voor Democratie.

De heer **Baudet** (FvD):
Terwijl mijn medewerker als het goed is de motieteksten heeft ingeleverd bij de Griffier, zal ik ze vast voorlezen.

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat het OM op dit moment een jihadist uit Nederland vervolgt wegens deelname aan de islamitische terreurorganisatie Jabhat al-Shamiya;

overwegende dat opeenvolgende regeringen deze en mogelijk andere terreurgroepen via het NLA-programma steunden;

overwegende dat de ministers van Buitenlandse Zaken Koenders, Zijlstra en Blok voor dit beleid verantwoordelijk zijn;

overwegende dat het niet vervolgen van de Nederlandse staatssteun aan terreurgroepen van ernstige rechtsongelijkheid zou getuigen indien het OM tegelijkertijd wél Nederlandse ingezetenen vervolgt voor het steunen van deze groepen;

overwegende dat deze ernstige rechtsongelijkheid mogelijk zelfs de vervolging van Syriëgangers kan blokkeren;

overwegende dat strafrechtexpert mr. Knoops op 10 september jongstleden in Trouw stelde dat de minister die verantwoordelijk is voor het NLA-programma en de steun aan Jabhat al-Shamiya, zich mogelijk schuldig heeft gemaakt aan een ambtsmisdrijf, en dat "de minister dus strafrechtelijk kan worden vervolgd als blijkt dat hij opzettelijk nalatig is geweest";

overwegende dat het steunen van terreurbewegingen, die mogelijk tienduizenden doden op hun geweten hebben, niet ongestraft mag blijven;

roept de regering op om het OM aan te wijzen om te onderzoeken of Koenders, Zijlstra en Blok zich mogelijk schuldig hebben gemaakt aan een of meerdere strafbare feiten, en de Kamer te informeren over de mogelijkheden om tot vervolging van deze (voormalige) bewindslieden over te gaan,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**:
Deze motie is voorgesteld door het lid Baudet. Naar mij blijkt, wordt de indiening ervan voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 238 (32623).

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat er geen realistisch alternatief is voor de Assad-regering;

overwegende dat de pogingen van de kabinetten-Rutte om de regering-Assad te destabiliseren en verdrijven slechts hebben geleid tot het voortduren van het bloedvergieten;

roept de regering op nu alle steun voor gewapende en niet-gewapende oppositiegroepen in Syrië te staken en publiekelijk te erkennen dat de regering-Assad het legitieme staatsgezag draagt in Syrië,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**:
Deze motie is voorgesteld door het lid Baudet. Naar mij blijkt, wordt de indiening ervan voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 239 (32623).

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat de Syrische burgeroorlog nu ten einde loopt;

overwegende dat het grootste deel van Syrië nu weer in handen is van de regering-Assad;

overwegende dat de heer Walid al-Moualem, de minister van Buitenlandse Zaken van Syrië, vorige week tijdens zijn toespraak aan de VN heeft aangegeven dat Syrië klaar is om de tijdens de oorlog gevluchte Syriërs weer terug te verwelkomen in Syrië;

roept de regering op een regeling te treffen met de Syrische regering om alle Syrische asielzoekers en statushouders zo spoedig mogelijk naar hun thuisland te doen terugkeren,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**:
Deze motie is voorgesteld door het lid Baudet. Naar mij blijkt, wordt de indiening ervan voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 240 (32623).

Hiermee zijn wij gekomen aan het einde van de tweede termijn van de kant van de Kamer. De laatste moties worden gekopieerd en rondgedeeld. Ik constateer dat er geen behoefte is aan een korte schorsing. Dan wachten we heel even op de laatste moties.

Ik geef het woord aan de minister.

Minister **Blok**:
Dank u wel, voorzitter. Allereerst de heer Omtzigt. Hij heeft inderdaad nog een antwoord tegoed op drie vragen. Hij had mij gevraagd naar de uitspraak van de heer Koenders in 2015. Ik heb een uitspraak teruggevonden die hij heeft gedaan in Nieuwsuur. De uitspraak was dat het niet aan Nederland is om te bepalen dat hij — Assad in dit geval — moet vertrekken als president, maar dat iedereen eigenlijk vindt dat er geen echte toekomst is voor Assad. De uitspraak gaat vooral over het moment dat hij moet vertrekken. In januari herhaalde Koenders dat iemand die zo veel bloed aan zijn handen heeft, zich voor een rechter moet verantwoorden. Als ik dit zo teruglees, is dat wel in lijn met de toelichting die ik ook gaf dat

het voor de rechter brengen een doel op zich is — daar was de heer Omtzigt het ook mee eens — maar dat het niet aan de Nederlandse regering is om zo'n regime change te bepleiten.

De tweede vraag die nog openstond, was of alle 22 groepen op de drie criteria die de heer Omtzigt ook noemde, van tevoren beoordeeld zijn. Het antwoord daarop is ja.

Dan vroeg de heer Omtzigt naar de openbare bronnen met betrekking tot de beschieting van de wijk Sheikh Maqsoud. In het Amnesty-rapport wordt de koepel Fatah Halab genoemd. Sultan Murad was daar op dat moment onderdeel van, maar wordt niet specifiek genoemd. Er zijn openbare bronnen die de groepen Jabhat al-Nusra, Ahrar al-Sham en Jaish al-Islam specifiek aanwijzen als schuldigen voor de burgerdoden bij de beschieting van Maqsoud. Dat zijn bronnen als Human Rights Watch, The Daily Beast en een aantal Koerdische nieuwsorganisaties. Op die laatste bronnen werd gedoeld.

De heer **Omtzigt** (CDA):
Ik ontvang graag die bronnen, want er werd niet alleen gezegd dat anderen aangewezen werden, maar ook dat daaruit zou blijken dat de Sultan Murad Brigade het niet gedaan zou hebben. Dat gaat natuurlijk nog één stap verder.

Minister **Blok**:
Ik ben graag bereid wat ik nu zeg, nog een keer op papier te zetten.

De heer **Omtzigt** (CDA):
Dank u wel. Dus ik begrijp dat alle 22 groepen gecontroleerd zijn op alle drie de voorwaarden door de Nederlandse vettingprocedure?

Minister **Blok**:
Ik kom zo nog op het punt wie ik controleerde, in reactie op de heer Sjoerdsma.

De heer **Omtzigt** (CDA):
Maar de vraag die ik stelde was: hoeveel van die 22 groepen zijn door het Nederlandse team gevet en akkoord bevonden op de drie punten? Dat was namelijk een toezegging aan de Kamer. Zijn dat er 21 of 20, of zijn dat er 10?

Minister **Blok**:
Check. Dan ga ik meteen naar de heer Sjoerdsma, want die stelde mij dezelfde vraag. De tien groepen in het noorden zijn allemaal zelf beoordeeld. De twaalf in het zuiden zijn overwegend door de Britten beoordeeld, maar deels ook zelf.

De heer **Omtzigt** (CDA):
Ik wil het iets preciezer dan "overwegend". Van die twaalf groepen zijn er één of twee of drie door Nederland beoordeeld?

Minister **Blok**:
Dat weet ik niet uit het hoofd.

De **voorzitter**:
Een korte vraag, mevrouw Karabulut.

Mevrouw **Karabulut** (SP):
Een korte vraag, voorzitter. De minister heeft geen onafhankelijk maar een intern onderzoek laten doen naar de bevindingen van Trouw en Nieuwsuur. Heeft dat onderzoek alleen betrekking op de door Trouw en Nieuwsuur opgebrachte groepen, of was dat een onderzoek naar alle door Nederland gesteunde groepen?

Minister **Blok**:
Naar aanleiding van de berichten van Trouw en Nieuwsuur en naar aanleiding van de door de Kamer gestelde vragen heb ik natuurlijk de gang van zaken onderzocht. Er loopt nog een onderzoek van de ADR. Dat onderzoek heeft dus niet alleen betrekking op de Trouw- en Nieuwsuurberichten.

Mevrouw **Karabulut** (SP):
Sorry, maar dit kan toch niet? De minister-president heeft begin september verklaard: o, shocking; het is nieuw voor ons dat wij mogelijk jihadistische groepen zouden hebben gesteund. De minister van Buitenlandse Zaken heeft gezegd: o, shocking; wij gaan een onderzoek doen. En nu vraag ik aan de minister: klopt dat? Zijn dat alle groepen? En wat gaat het onderzoek dan opleveren? Want dat loopt nog, begrijp ik van de minister. Dan kan hij ons toch niet wederom met een kluitje in het riet sturen?

Minister **Blok**:
Het ADR-onderzoek loopt nog, maar dat is geen nieuws voor de Kamer.

De **voorzitter**:
Tot slot.

Mevrouw **Karabulut** (SP):
De minister heeft in de beantwoording van de 382 vragen, maar ook daarvoor expliciet geschreven dat hij een onderzoek zou instellen naar de door Nieuwsuur en Trouw naar voren gebrachte feiten, omdat men geschrokken was. De minister-president beweerde het toen voor het eerst te hebben gehoord. Mijn vraag aan de minister is: is dat onderzoek afgerond? En heeft dat onderzoek alleen betrekking op die groepen of op alle 22 door Nederland gesteunde groepen? Ja of nee?

Minister **Blok**:
Het onderzoek is afgerond, met uitzondering van het ADR-onderzoek dat de Kamer nog krijgt.

Mevrouw **Karabulut** (SP):
Voorzitter …

De **voorzitter**:
Nee. Meneer Baudet, op dit punt. We gaan niet het debat opnieuw voeren. Het is uitgebreid gevoerd.

De heer **Baudet** (FvD):
Ik moet toch mevrouw Karabulut gelijk geven. De minister is uitgesproken vaag hierover. Er hangt hier een motie van wantrouwen. We gaan daar als Kamer vanavond nog over stemmen. Kan de minister niet toch iets meer uitsluitsel geven, voor zover dat mogelijk is? Als dat niet mogelijk is, kan hij dan misschien toegeven dat hij dingen nu niet kan beantwoorden, dat dat

met een bepaalde vaagheid te maken heeft en dat hij opnieuw vraagt om het vertrouwen van de Kamer?

Minister **Blok**:
Wat is er vaag aan de uitspraak dat het onderzoek is afgerond, met uitzondering van het ADR-onderzoek?

De heer **Baudet** (FvD):
U zegt: dat krijgt de Kamer nog. Kunt u aangeven op welk moment we dat krijgen?

Minister **Blok**:
Volgens mij eind oktober, maar deze discussie hebben we al eerder gevoerd.

De **voorzitter**:
Oké. Dan stel ik voor dat u nu naar de moties gaat.

Minister **Blok**:
De motie van de heer Omtzigt …

De **voorzitter**:
De heer Sjoerdsma.

De heer **Sjoerdsma** (D66):
Ik zou graag naar de moties gaan, maar wil toch ook antwoord krijgen op de vraag over die anti-IED-voertuigen en de pick-uptrucks.

Minister **Blok**:
Zeker, ik kom nog bij die vraag van de heer Sjoerdsma, maar ik doe het in volgorde van de vragenstellers.

Ik kom eerst bij de motie op stuk nr. 231, die de heer Omtzigt samen met een groot aantal anderen heeft ingediend en die vooruitblikt en de regering verzoekt om met medewerking van de Commissie Advies Volkenrecht en de Adviescommissie Internationaal een nieuw toetsingskader te ontwikkelen. De motie wil verder dat ik deze commissies ook toegang geef tot het NLA-programma en daarbij ook de rol van het volkenrechtelijk advies, de openbaarheid en de mogelijkheden van tegenspraak betrek. Deze motie voer ik graag uit. Ik werk graag mee aan het toegang geven tot vertrouwelijke informatie aan beide commissies. Ter voorkoming van misverstanden: zodanig dat de algemene conclusies eruit getrokken kunnen worden waar de motie ook om vraagt, en niet een beoordeling van geval tot geval, omdat je dan weer in dezelfde vertrouwelijkheid vastloopt. Maar op deze manier laat ik de motie graag aan het oordeel van de Kamer.

De vraag van de heer Voordewind was eigenlijk tegengesteld aan de vraag van de heer Van Ojik over het voortzetten van de steun aan de White Helmets. Er staat nog open een bedrag van ruim €250.000. Volgens de kennis die we nu hebben, zijn we daar contractueel toe verplicht, maar we zoeken uit hoe hard dat is. Ik ben graag bereid de Kamer daarover te informeren.

De heer Van Ojik heeft een motie over de White Helmets ingediend, en wel de motie op stuk nr. 232, die ook aansluit bij zijn betoog in het debat. Hij verzoekt de regering de White

Helmets te helpen bij het verbeteren van de monitoring en de transparantie, en om mogelijkheden te onderzoeken om het humanitaire werk dat zij doen, te blijven steunen. Ik gaf al aan dat ik die kansen klein inschat. Nu gebiedt de eerlijkheid mij te zeggen dat, omdat dit ODA-geld is, de primaire verantwoordelijkheid bij mijn collega van BuHa-OS ligt. Ik ben wel bereid, als de heer Van Ojik de motie wil aanhouden, om nog even ruggespraak met haar te voeren — dat heb ik nu niet kunnen doen — en na dat overleg nog even schriftelijk een reactie te geven. Als ik het nu moet doen, ga ik die motie ontraden, maar ik ben best bereid om ruggespraak te houden.

De heer **Van Ojik** (GroenLinks):
Ja, voorzitter, daar ben ik toe bereid. Daar kan alleen maar iets uitkomen wat beter is dan wat nu door de minister werd aangekondigd. Ik wijs de minister erop dat de motie bewust open is geformuleerd. Ze vraagt hem om de mogelijkheden te onderzoeken. Ik zou het zeer op prijs stellen als de minister dat ook ... Dat staat er niet voor niks.

De **voorzitter**:
U houdt de motie aan?

De heer **Van Ojik** (GroenLinks):
Dat heeft u goed geconcludeerd.

De **voorzitter**:
Op verzoek van de heer Van Ojik stel ik voor zijn motie (32623, nr. 232) aan te houden.

Daartoe wordt besloten.

Minister **Blok**:
Er komt nog een schriftelijke reactie.

Dan kom ik bij de motie-Karabulut op stuk nr. 233, waarin zij het vertrouwen in de minister opzegt. Het zal niet verrassend zijn dat ik die ontraad.

De **voorzitter**:
Dat is echt aan de Kamer en niet aan de minister.

Minister **Blok**:
In haar motie op stuk nr. 234 vraagt mevrouw Karabulut mij om een eigen onderzoek te doen. Die ontraad ik ook, omdat ik de route van de motie van de heer Omtzigt en de andere ondertekenaars een verstandigere blik in de toekomst vind.

De heer Koopmans sluit zich aan bij die motie, die hij ook heeft ondertekend.

Dan roept de heer Kuzu in zijn motie op stuk nr. 235 op om alle buitenlandse missies in gebieden waar strijd wordt gevoerd, op te schorten. Die motie moet ik ontraden. De regering is met steun van de Kamer actief in onder meer Afghanistan en de anti-ISIS-operatie. Binnenkomt komt er weer een artikel 100-brief aan de orde.

Ook de motie van de heer Kuzu op stuk nr. 236 moet ik ontraden. De motie roept op om de steun te beëindigen aan groeperingen die met elkaar strijd voeren. Dat zou betekenen dat ook

de bestaande steun in Afghanistan of de steun aan de peshmerga beëindigd zou moeten worden, dus ik moet ook deze motie ontraden.

De heer **Kuzu** (DENK):
Dat is precies de bedoeling. Als ik zo kijk naar hetgeen er is gebeurd, dan zie ik dat de coalitiepartijen, gesteund door een aantal oppositiepartijen, een toetsingskader hebben gevraagd. Is het een idee om dat te doen tot het moment dat er een toetsingskader is ontwikkeld?

Minister **Blok**:
Ik heb nu twee moties voor me die ik moet ontraden. U doet nu een ander voorstel. Ik heb daar geen motie voor. Ik heb wel een derde. Die ga ik ook ontraden en dat zal ik graag toelichten.

De heer **Kuzu** (DENK):
Mijn vraag gaat over de tweede motie die ik heb ingediend, over het niet meer leveren van steun aan groeperingen die tegen elkaar vechten of een oppositionele groepering die tegen een regime vecht. We hebben gezien dat de Kamer nu vraagt om een toetsingskader. Mijn vraag aan de minister is of we de steunprogramma's kunnen opschorten totdat er een toetsingskader ligt.

Minister **Blok**:
Nee, dat is niet logisch …

De heer **Kuzu** (DENK):
Waarom niet?

Minister **Blok**:
… omdat de motie van de heer Omtzigt en de zijnen een toetsingskader vraagt voor non-letale steun aan gewapende groepen. Dat is iets heel anders dan de tweede motie van de heer Kuzu, die gaat over welke vorm van steun dan ook aan groeperingen die met elkaar in strijd zijn. Dat omvat ook het Afghaanse leger en ook de peshmerga. Ik blijf deze motie ontraden, ook met aanpassingen zoals de heer Kuzu die net noemde.

Ik ontraad de motie van de heer Kuzu op stuk nr. 237, die vraagt om in overleg met de minister van Justitie en Veiligheid tot een eenduidige definitie te komen voor terroristische organisaties. De stelling dat er een discrepantie zou zijn tussen Buitenlandse Zaken en Justitie is onjuist, zoals ik ook in het debat heb aangegeven. Het zijn gewoon verschillen in verantwoordelijkheden tussen het Openbaar Ministerie, dat verantwoordelijk is voor vervolging, en het ministerie van Buitenlandse Zaken, dat betrokken is bij het bepalen van een internationale terrorismelijst. Er is ook geen sprake van een Nederlandse terrorismelijst. Wij hanteren de lijsten van de Verenigde Naties en de Europese Unie. Deze ontraad ik.

De **voorzitter**:
Een korte opmerking of vraag, meneer Kuzu.

De heer **Kuzu** (DENK):
Ik had net echt het gevoel dat de minister en ik elkaar naderden op dit punt toen ik hem daarop interrumpeerde in de vorige termijn en dat hij in ieder geval bereid was om daarnaar te kijken. Nu zie ik dat hij eigenlijk het dictum, datgene wat we met elkaar hebben besproken,

op basis van consulteringen en overwegingen afraadt. Volgens mij is dat wat hij net zei: het is interessant om daar eens naar te kijken.

Minister **Blok**:
Maar ik moet het doen met de motie die is ingediend. Ik heb tijdens het debat aangegeven dat als in een rechterlijke uitspraak een organisatie als terroristische organisatie wordt aangemerkt, het dan de moeite waard is om daar kritisch naar te kijken. Maar deze motie gaat veel verder, dus ik moet op deze motie reageren.

De **voorzitter**:
Tot slot.

De heer **Kuzu** (DENK):
Het punt waar de minister naar wil kijken, noteer ik als een toezegging. Ik hoop dat hij de Kamer wil informeren over wat hij dan precies heeft gedaan nadat hij ernaar heeft gekeken.

Minister **Blok**:
Daar heb ik eerst zo'n rechterlijke uitspraak voor nodig.

Dan kom ik bij de heer Sjoerdsma …

De heer **Kuzu** (DENK):
Dat is flauw. Dat is echt heel flauw.

De **voorzitter**:
Nee, meneer Kuzu. U brengt gewoon uw motie in stemming.

De heer **Kuzu** (DENK):
Ja, ik weet het. Maar er zijn in het verleden ook rechterlijke uitspraken gedaan waar de minister naar kan kijken. Het is heel flauw om te zeggen dat er nog een rechterlijke uitspraak moet komen.

De **voorzitter**:
Ik denk niet dat jullie elkaar gaan vinden op dit punt.

De heer **Kuzu** (DENK):
Ik denk het ook niet.

Minister **Blok**:
Ik had de heer Sjoerdsma toegezegd om nog eens specifiek te kijken naar het criterium voor wapenleveranties. Hij vroeg specifiek naar het criterium ML6.a. Bij de geleverde pick-ups gaat het om civiele pick-ups. Die vallen niet onder criterium 6.a en kunnen wel geleverd worden. Als detectoren onderscheid kunnen maken tussen metalen objecten en mijnen, dan vallen ze wel onder een criterium. Dat is dan ML4. Maar het type detector dat hier geleverd is, kan dat onderscheid niet maken. Sorry voor de techniek, maar het antwoord blijft dat de geleverde goederen niet onder de criteria voor wapenleveranties vallen.

De heer Sjoerdsma vroeg of in het vervolg de volkenrechtelijk adviseur weer zelfstandig kan gaan adviseren. Het huidige contract loopt medio 2019 af. Dat aflopen valt denk ik grosso modo samen met het moment dat het onderzoek waar de motie waar ook de naam van de heer

Sjoerdsma onder staat om vraagt, beschikbaar zal zijn. Met de combinatie van de informatie zal ik dan welwillend kijken naar het nieuwe contract met de volkenrechtelijk adviseur.

Ik heb de vraag over hoeveel groepen nu zelfstandig door Nederland zijn geadviseerd al beantwoord.

Mevrouw Kuiken gaf aan dat er nog veel openstaat en dat zij daarom de motie ondersteunt.

Dan kom ik bij de heer Baudet. Die roept in zijn motie op stuk nr. 238 de regering op om het Openbaar Ministerie aan te wijzen om te onderzoeken of Koenders, Zijlstra en Blok zich schuldig hebben gemaakt aan één of meerdere strafbare feiten. Ik heb al aangegeven dat het in een rechtsstaat zeer, zeer ongebruikelijk is dat een regering aanwijzingen geeft aan het Openbaar Ministerie en dat het het Openbaar Ministerie vrij staat om te onderzoeken wat het maar wil. Dus deze motie ontraad ik.

Dan zijn tweede motie, de motie op stuk nr. 239. Die begint met de constatering dat er geen realistisch alternatief voor het Assadregime is. Die constatering vind ik echt al in strijd met de inzet op een door de Verenigde Naties geleide definitieve oplossing. Ook de tweede overweging, dat de inzet van de kabinetten-Rutte alleen maar heeft geleid tot het voortduren van het bloedvergieten vind ik onjuist. Het dictum dat zegt: nu alle steun voor gewapende en niet-gewapende oppositiegroepen in Syrië te staken — nou, dat is al gebeurd — en vervolgens publiekelijk te erkennen dat de regering-Assad het legitieme staatsgezag draagt in Syrië. Deze motie bevat zo veel onjuistheden dat ik haar moet ontraden.

Dan de laatste motie van de heer Baudet, de motie op stuk nr. 240. Die roept de regering op om een regeling te treffen met de Syrische regering om alle Syrische asielzoekers en statushouders zo spoedig mogelijk naar hun thuisland terug te doen keren. Ook op dit moment is er in Syrië nog sprake van een zeer onveilige situatie, met grootschalige mensenrechtenschendingen. Ik hoop van harte dat Syriërs ooit weer terug kunnen gaan naar een veilig Syrië, maar op dit moment is deze motie niet reëel en moet ik haar ontraden.

De heer **Baudet** (FvD):
Ik heb een reactie op de opmerkingen van minister Blok, wiens naam minder mogelijkheden biedt tot foutief uitspreken dan de mijne. Dat is inderdaad zeker zo. Hij zegt dat het ongebruikelijk is dat het Openbaar Ministerie aanwijzingen krijgt van het ministerie van Justitie. Dat is juist, maar het is ook zeer ongebruikelijk dat de Nederlandse Staat jihadistische groeperingen steunt. Kan de minister daarop reageren?

Minister **Blok**:
Dan gaan we het debat overdoen, want hier zit weer de suggestie achter dat de Nederlandse Staat grootschalig jihadistische groeperingen heeft gesteund en dat is onjuist.

De heer **Baudet** (FvD):
Volgens mij heb ik het woord "grootschalig" niet gebruikt in deze vraag. De Nederlandse regering heeft jihadistische groeperingen gesteund. Dat is zeer ongebruikelijk. Wij vervolgen op dit moment iemand die bij deze organisatie betrokken was. Het is zeer vreemd als de Nederlandse Staat een organisatie steunt waarvan een van de leden vervolgens door het OM worden vervolgd. Het is toch niet zomaar een suggestie om te vragen of we dat niet recht moeten trekken, of we niet het ministerie van Justitie toch eens even moeten laten kijken of

het OM hier wat mee moet doen? Dat kunt u toch niet wegwuiven met als enige argument dat dat ongebruikelijk is? Sorry hoor, maar dat vind ik echt een veel te dunne argumentatie.

Minister **Blok**:
De heer Baudet zegt: eens even laten kijken. Daarmee bedoelt hij dat de minister van Justitie een aanwijzing geeft aan het Openbaar Ministerie. Dat is een zeer, zeer vergaande ingreep in een rechtsstaat. Ik ontraad dat.

De **voorzitter**:
Dan is er hierover een verschil van mening. Daarom gaan we ook over die motie stemmen.

Ik dank de minister voor de antwoorden. Ik schors de vergadering voor een paar minuten. Daarna gaan we stemmen over de motie van wantrouwen. Het is namelijk gebruikelijk om daar direct over te stemmen.

Meneer Baudet.

De heer **Baudet** (FvD):
Mevrouw de voorzitter, ik heb echt even tijd nodig, ook om even te overleggen met een aantal andere fracties over wat wij willen stemmen. Ik moet eventjes de antwoorden van de heer Blok tot me laten doordringen. Dus ik vraag om een iets langere schorsing.

De **voorzitter**:
We gaan over één motie stemmen.

De heer **Baudet** (FvD):
Het gaat om de motie van wantrouwen. Dat is één motie. Maar het is een zwaarwegend middel; het is het zwaarste middel dat de Kamer kan inzetten.

De **voorzitter**:
Ja. We gaan over één motie stemmen, namelijk de motie van mevrouw Karabulut waarin ze …

De heer **Baudet** (FvD):
Zeker, dat is mij bekend.

De **voorzitter**:
… het vertrouwen in de minister opzegt. Ja, daar gaan we gewoon over vijf minuten over stemmen.

De vergadering wordt van 23.41 uur tot 23.46 uur geschorst.

Stemmingen

Stemmingen

Stemming motie Nederlandse steun aan de gewapende oppositie in Syrië

Aan de orde is **de stemming over een motie**, ingediend bij het debat over **Nederlandse steun aan de gewapende oppositie in Syrië**,

te weten:

- de motie-Karabulut over het opzeggen van het vertrouwen in de minister van Buitenlandse Zaken (32623, nr. 233).

(Zie vergadering van heden.)

In stemming komt de motie-Karabulut (32623, nr. 233).

De **voorzitter**:
Ik constateer dat de leden van de fracties van de SP, de PvdD, DENK, de PVV en FvD voor deze motie hebben gestemd en de leden van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

Daarmee zijn we aan het eind gekomen van deze vergadering. Ik dank iedereen.

Sluiting

Sluiting 23.47 uur.

Protocol inzake de behandeling van aangiften bij een ministerie, het openbaar ministerie of de procureur-generaal bij de Hoge Raad tegen leden van de Staten-Generaal, ministers en staatssecretarissen

De Minister van Veiligheid en Justitie,

Handelende in overeenstemming met het gevoelen van de ministerraad;
Overwegende, dat krachtens artikel 119 van de Grondwet de leden van de Staten-Generaal, de ministers en de staatssecretarissen wegens ambtsmisdrijven in die betrekkingen gepleegd, ook na hun aftreden, terecht staan voor de Hoge Raad en dat de opdracht tot vervolging wordt gegeven bij koninklijk besluit of bij een besluit van de Tweede Kamer;
Overwegende, dat thans geen wettelijke regeling bestaat over de fase voorafgaand aan een dergelijke opdracht tot vervolging door de Kroon;
Overwegende, dat betrokken instanties behoefte hebben aan praktische richtlijnen voor de afhandeling van aangiften tegen leden van de Staten-Generaal, ministers en staatssecretarissen in die voorfase;
Overwegende, dat er een voorbereidingstraject is gestart om te komen tot een modernisering van de wetgeving inzake vervolging van bewindspersonen en Kamerleden wegens ambtsdelicten (zie de brief van de Minister van Veiligheid en Justitie aan de Tweede en de Eerste Kamer (Kamerstukken II 2016/17, 34 340, nr. 13; Kamerstukken I 2016/17, 34 340, A);
Overwegende, dat het wenselijk is om totdat nieuwe wetgeving terzake is vastgesteld, richtlijnen in acht te nemen over de wijze van behandeling van genoemde aangiften, binnen de kaders van de huidige wetgeving.
Overwegende, dat, gelet op artikel 111, tweede lid, aanhef en onder a, van de Wet op de rechterlijke organisatie, de procureur-generaal bij de Hoge Raad een centrale rol speelt in de procedure en het daarom wenselijk is dat hij de Kroon van advies kan dienen ten aanzien van de vraag of er aanknopingspunten zijn voor een opsporingsonderzoek;
Overwegende, dat het wenselijk is dat het openbaar ministerie aan de procureur-generaal bij de Hoge Raad, zo deze dat verlangt, ter uitvoering van deze taken bijstand verleent.
Overwegende, dat voorafgaand aan een adviesaanvraag aan de procureur-generaal bij de Hoge Raad beoordeeld moet worden of er sprake is van een aangifte in de zin van dit protocol en dat het openbaar ministerie bij die beoordeling een adviserende rol kan spelen;

Stelt het volgende protocol vast:

---

1. **Ontvanger**

Aangifte van een strafbaar feit tegen een (voormalig) bewindspersoon of Kamerlid of een onbekende persoon (waarbij uit het feitencomplex het vermoeden ontstaat, dat het feit door betrokkene is gepleegd in diens betrekking als bewindspersoon of Kamerlid)[1], is ontvangen door:

a. Het ministerie van Veiligheid en Justitie;
b. Een ander ministerie;
c. Het openbaar ministerie (OM) (of de politie);
d. de procureur-generaal bij de Hoge Raad (pg HR).

---

2. **Eerste oordeel**

a. Is er sprake van een aangifte, dat wil zeggen een melding die betrekking heeft op een concrete gedraging die een bepaald strafbaar feit oplevert?
Zo ja: zie vraag 2b.
Zo nee: ontvanger stuurt reactie aan de verzender.

---

[1] Ter wille van de leesbaarheid wordt in de rest van dit protocol slechts gesproken over "bewindspersoon of Kamerlid", waarbij dan uiteraard eveneens wordt gedoeld op voormalige bewindspersonen, voormalige Kamerleden en de genoemde onbekende personen.

b Is er (mogelijk) sprake van een ambtsdelict door een bewindspersoon of Kamerlid?
Zo ja, zie punt 3 voor de onderscheiden trajecten
Zo nee: doorsturen aan het OM (Parket-Generaal).

---

3. **Doorsturen aan de pg HR**

Lid 1:

a. Als een aangifte is binnengekomen bij het ministerie van Veiligheid en Justitie wordt deze (bij een bevestigende beantwoording van de vragen onder 2 van dit protocol) doorgestuurd aan de pg HR met het verzoek om de Minister van Veiligheid en Justitie te informeren over zijn bevindingen.

b. Als een aangifte is binnengekomen bij een ander ministerie of het OM (of de politie) dan dient deze (bij een bevestigende beantwoording van de vragen onder 2 van dit protocol) te worden doorgestuurd aan de Minister van Veiligheid en Justitie. Deze zal de aangifte dan doorsturen aan de pg HR met daarin het verzoek om hem te informeren over diens bevindingen.

c. Als een aangifte is binnengekomen bij de pg HR informeert hij de Minister van Veiligheid en Justitie over de aangifte met de mededeling dat hij de Minister van Veiligheid en Justitie zal informeren over zijn bevindingen.

Lid 2:

De Minister van Veiligheid en Justitie (in de gevallen a en b) of de pg HR (in geval c) bericht de aangever dat de aangifte wordt bestudeerd.

---

4. **Pg HR beoordeelt de aangifte en informeert de Minister van Veiligheid en Justitie over zijn bevindingen.**

a) De pg HR start een oriënterend onderzoek gericht op de vraag of er aanknopingspunten zijn voor een opsporingsonderzoek. Na afloop van het oriënterend onderzoek bericht de pg HR de Minister van Veiligheid en Justitie over zijn bevindingen.

b) Indien de Minister van Veiligheid en Justitie na kennisneming van de bevindingen aan de pg HR meedeelt dat een opsporingsonderzoek geïndiceerd is, start de pg HR een opsporingsonderzoek met bijstand van het OM. Na afloop van dit onderzoek informeert de pg HR de Minister wederom over zijn bevindingen.

---

5. **Kroon neemt een vervolgingsbeslissing en informeert de TK**

a. Opdracht tot vervolging aan de pg HR

b. Geen opdracht tot vervolging.

---

6. **Informeren aangever en persoon op wie de aangifte ziet**

De Minister van Veiligheid en Justitie informeert de aangever over de beslissing ten aanzien van de aangifte. Voorts informeert de Minister van Veiligheid en Justitie vertrouwelijk de persoon op wie de aangifte ziet.

Dit protocol zal met de toelichting worden geplaatst in de Staatscourant.

Den Haag, 11 oktober 2017

De Minister van Veiligheid en Justitie,

S.A. Blok

Toelichting

Algemeen

De Kroon (regering) kan op grond van artikel 119 van de Grondwet (GW) een opdracht tot vervolging geven bij ambtsdelicten[2] door een bewindspersoon of een Kamerlid, in hun betrekking als bewindspersoon of Kamerlid gepleegd.[3] [4] De aangifte hieromtrent kan worden ontvangen door verschillende instanties bij de overheid. Het doel van het protocol is om vast te leggen hoe er met een dergelijke aangifte omgegaan dient te worden binnen de kaders van de huidige wetgeving. Het is daarmee een hulpmiddel voor de ontvangers van een dergelijke aangifte.

Naast de Kroon (regering) is op grond van artikel 119 GW ook de Tweede Kamer (TK) bevoegd om opdracht tot vervolging te geven bij ambtsdelicten door een bewindspersoon of Kamerlid. Dit protocol gaat niet in op de procedure indien een aangifte wordt ontvangen door de TK.

Het protocol heeft in principe een tijdelijk karakter aangezien een voorbereidingstraject is gestart om te komen tot modernisering van de wetgeving inzake vervolging van Kamerleden en bewindspersonen wegens ambtsdelicten.[5] Totdat er nieuwe wetgeving is, bestaat er behoefte aan een protocol met afspraken voor de tussenliggende periode.

Onderdeelsgewijze toelichting

1. **Ontvanger**

   Aangifte van een strafbaar feit tegen een (voormalig) bewindspersoon of Kamerlid of een onbekende persoon (waarbij uit het feitencomplex het vermoeden ontstaat, dat het feit door betrokkene is gepleegd in diens betrekking als bewindspersoon of Kamerlid)[6], is ontvangen door:

   a. Het ministerie van Veiligheid en Justitie;
   b. Een ander ministerie;
   c. Het openbaar ministerie (OM) (of de politie);
   d. de procureur-generaal bij de Hoge Raad (pg HR).

Toelichting

Dit protocol heeft betrekking op de ontvangst van een aangifte door één van de bovengenoemde instanties. Het is daarmee een hulpmiddel voor de ontvangers van een dergelijke aangifte.

Bij een aangifte tegen een onbekende persoon of specifieke medeverdachte, waarbij uit het feitencomplex het vermoeden ontstaat, dat het delict door een bewindspersoon of een Kamerlid is gepleegd, geldt mutatis mutandis hetzelfde als een aangifte tegen deze(n).
Wanneer in een al lopend strafrechtelijk onderzoek ambtshalve een vermoeden van een ambtsdelict door een bewindspersoon of een Kamerlid ontstaat geldt mutatis mutandis hetzelfde als voor een aangifte tegen deze (n).

---

[2] Art. 119 Gw. spreekt alleen over ambts*misdrijven* van bewindspersonen en Kamerleden, maar in art. 76 Wet RO en art. 483 WvSv is de reikwijdte van deze procedure uitgebreid tot alle ambtsdelicten, dus ook ambts*overtredingen*.

[3] Hetzelfde geldt ingevolge de Reglementen voor de Gouverneurs van Aruba, van Curaçao en van Sint Maarten voor ambtsmisdrijven door een (ex) Gouverneur, in zijn betrekking als Gouverneur gepleegd.

[4] Volledigheidshalve zij opgemerkt dat het OM bevoegd is te beslissen op aangiften die geen betrekking hebben op ambtsdelicten in de zin van dit protocol en op aangiften die betrekking hebben op personen die niet onder artikel 119 GW vallen, behoudens het bepaalde in artikel 485 WvSv (medeverdachten van de genoemde politieke ambtsdragers staan ook voor de Hoge Raad terecht).

[5] Kamerstukken II 2016/17, 34 340, nr. 13, p. 2.

[6] Ter wille van de leesbaarheid wordt in de rest van dit protocol slechts gesproken over "bewindspersoon of Kamerlid", waarbij dan uiteraard eveneens wordt gedoeld op voormalige bewindspersonen, voormalige Kamerleden en de genoemde onbekende personen.

Als een aangifte is ontvangen door het ministerie van Veiligheid en Justitie of het OM verifiëren zij onderling of deze aangifte reeds bij de ander bekend is.

Als er sprake is van een openbare aanklacht (bijv. in een krant) wordt dit in beginsel aangemerkt als uiting van een mening en niet als een aangifte volgens dit protocol. Als een van de in dit protocol genoemde instanties echter van oordeel is dat de openbare aanklacht een ambtshalve oriënterend onderzoek, zoals in dit protocol beschreven, rechtvaardigt, wordt dit protocol toegepast.

---

2. **Eerste oordeel**
   a. Is er sprake van een aangifte, dat wil zeggen een melding die betrekking heeft op een concrete gedraging die een bepaald strafbaar feit oplevert?
      Zo ja: zie vraag 2b.
      Zo nee: ontvanger stuurt reactie aan de verzender.
   b Is er (mogelijk) sprake van een ambtsdelict door een bewindspersoon of Kamerlid?
      Zo ja, zie punt 3 voor de onderscheiden trajecten
      Zo nee: doorsturen aan het OM (parket-generaal).

Toelichting

Vraag 2a

De ontvangende instantie beziet of er sprake is van een aangifte. Bij een aangifte moet het gaan om een weergave van concrete feiten en/of omstandigheden, die de verdenking van een bepaald strafbaar feit oplevert. Van een aangever mag worden verlangd dat hij zo concreet mogelijk aangeeft op welke gedraging zijn aangifte betrekking heeft en dat hij (impliciet of expliciet) duidelijk maakt welke strafbepaling zou zijn overtreden.

Het doel van vraag 2a is serieuze aangiftes te scheiden van louter uitingen van onvrede. Alleen serieuze aangiftes worden verder onderzocht.

Als de aangifte niet voldoende concreet is maar de ontvangende instantie wel het vermoeden heeft dat er sprake kan zijn van een aangifte, maakt de ontvangende instantie dit aan de verzender kenbaar en verzoekt daarbij om een concretisering. Als er binnen redelijke termijn geen of onvoldoende concretisering wordt gegeven, gaat de ontvangende instantie er vanuit dat de verzender louter een uiting van onvrede heeft gedaan en geen aangifte van een concrete gedraging die een bepaald strafbaar feit oplevert.
Afhankelijk van de reactie wordt de brief doorgestuurd (zie 2b en 3) of in behandeling genomen als een klacht of burgerbrief.

Daar waar gesproken wordt over een aangifte, kan soms ook sprake zijn van een reeds samengesteld onderzoeksdossier door het OM. Bijvoorbeeld omdat bij de start van het onderzoek, nog geen rekening werd gehouden met de mogelijkheid van een ambtsdelict door een bewindspersoon of Kamerlid

Vraag 2b

Dit protocol heeft alleen betrekking op aangiften tegen een bewindspersoon of Kamerlid voor zover het een ambtsdelict betreft. Van een ambtsdelict is sprake indien het een strafbaar feit[7] betreft dat is gepleegd in de betrekking als bewindspersoon of Kamerlid en/of deze persoon bij het plegen van het strafbare feit gebruik heeft gemaakt van macht, gelegenheid of middel hem door zijn ambt

---

[7] Het protocol is ook van toepassing is op deelneming aan strafbare feiten: medeplegen, doen plegen, uitlokken en medeplichtigheid.

geschonken (artikel 44 WvSr[8]). Als het strafbare feit in de aangifte geen ambtsdelict is, is het, zoals bij iedere aangifte, aan het OM om een vervolgingsbeslissing te nemen.

Tevens zal nadrukkelijk uit de aangifte naar voren moeten komen dat er (mogelijk) sprake is van een ambtsdelict door een bewindspersoon of Kamerlid. Als hiervan geen sprake is, is dit protocol niet van toepassing. Dit is slechts anders als uit het feitencomplex het nadrukkelijke vermoeden rijst dat sprake is van een ambtsdelict begaan door een bewindspersoon of Kamerlid.

Voor zover de aangifte geen ambtsdelict door een bewindspersoon of Kamerlid betreft en niet al bij het OM is binnengekomen maar bij een van de bovengenoemde andere instanties, wordt de aangifte doorgestuurd aan het parket-generaal van het OM dat op zijn beurt zorgt dat de aangifte bij het juiste arrondissementsparket terecht komt.

Adviesrol openbaar ministerie bij de beoordeling van vragen 2a en 2b
Het is niet altijd eenvoudig om te beoordelen of een melding een concrete gedraging die een bepaald strafbaar feit oplevert, inhoudt (vraag 2a) dan wel of er (mogelijk) sprake is van een ambtsdelict door een bewindspersoon of Kamerlid (vraag 2b).
In voorkomende gevallen kan bij een dergelijke beoordeling het inroepen van strafrechtelijke expertise gewenst zijn. Indien er twijfels bestaan of een melding een concrete gedraging die een bepaald strafbaar feit oplevert, inhoudt, dan wel of er (mogelijk) sprake is van een ambtsdelict door een bewindspersoon of Kamerlid, ligt het daarom voor de hand dat contact wordt opgenomen met het OM. Dit geschiedt door tussenkomst van het ministerie van Veiligheid en Justitie (directie Juridische en Operationele Aangelegenheden).

Als blijkt dat het gaat om een melding die betrekking heeft op een concrete gedraging die een bepaald strafbaar feit oplevert terwijl er (mogelijk) sprake is van een ambtsdelict door een bewindspersoon of Kamerlid zal het OM daarover een bericht sturen aan de Minister van Veiligheid en Justitie met die bevindingen. Het OM is dan niet bevoegd tot verder zelfstandig onderzoek.

Wanneer er naar het oordeel van het OM sprake is van een strafbaar feit in de aangifte dat geen ambtsdelict is, is het, zoals bij iedere aangifte, aan het OM om een verdere beslissing te nemen. Het OM is immers bevoegd te beslissen op aangiften die geen betrekking hebben op ambtsdelicten in de zin van dit protocol en op aangiften die betrekking hebben op personen die niet onder artikel 119 GW vallen, behoudens het bepaalde in artikel 485 van het Wetboek van Strafvordering (WvSv) (medeverdachten van de genoemde politieke ambtsdragers staan ook voor de Hoge Raad terecht).

---

3. **Doorsturen aan de pg HR**

Lid 1:

a. Als een aangifte is binnengekomen bij het ministerie van Veiligheid en Justitie wordt deze (bij een bevestigende beantwoording van de vragen onder 2 van dit protocol) doorgestuurd aan de pg HR met het verzoek om de Minister van Veiligheid en Justitie te informeren over zijn bevindingen.

b. Als een aangifte is binnengekomen bij een ander ministerie of het OM (of de politie) dan dient deze (bij een bevestigende beantwoording van de vragen onder 2 van dit protocol) te worden doorgestuurd aan de Minister van Veiligheid en Justitie. Deze zal de aangifte dan doorsturen aan de pg HR met daarin het verzoek om hem te informeren over diens bevindingen.

c. Als een aangifte is binnengekomen bij de pg HR informeert hij de Minister van Veiligheid en Justitie over de aangifte met de mededeling dat hij de Minister van Veiligheid en Justitie zal informeren over zijn bevindingen.

Lid 2:

De Minister van Veiligheid en Justitie (in de gevallen a en b) of de pg HR (in geval c) bericht de aangever dat de aangifte wordt bestudeerd.

---

[8] Ambtsmisdrijven zijn in ieder geval de misdrijven die worden begaan onder de verzwarende omstandigheden van 44 WvSr. Dit zijn in ieder geval de misdrijven genoemd in de artikelen 355 tot en met 380 WvSr (titel ambtsmisdrijven).

Toelichting

Aan de beschreven procedure ligt het uitgangspunt ten grondslag dat de pg HR niet alleen een zelfstandige bevoegdheid heeft in de fase van de vervolging, maar ook in de fase voorafgaande aan de vervolgingsbeslissing. In de Wet op de rechterlijke organisatie is bepaald dat de pg de taken en bevoegdheden van het OM waarneemt in de gevallen waarin de Hoge Raad ten principale recht doet (waaronder dus de berechting van ambtsdelicten).[9]
Om te garanderen dat een zo onafhankelijk mogelijk advies aan de Kroon (regering) volgt over de aangifte, wordt de aangifte ter beoordeling aan de pg HR[10] *voorgelegd. Het OM is hiervoor niet de juiste instantie omdat het OM geen bevoegdheden heeft in deze.*

T.a.v. a:
De Minister van Veiligheid en Justitie stuurt de aangifte door aan de pg HR met het verzoek om de aangifte te beoordelen (oriënterend onderzoek) en hem over de bevindingen te informeren. Als de aangifte betrekking heeft op de Minister van Veiligheid en Justitie zelf, wordt de aangifte in handen gesteld van de Minister van Veiligheid en Justitie ad interim onder toepassing van artikel 5 van de Vervangingsregeling ministers[11] *(er kunnen immers situaties zijn waarin het voor de waarheidsvinding beter is dat de minister jegens wie de aangifte is gedaan onbekend blijft met de aangifte), die de aangifte doorstuurt naar de pg HR.*

T.a.v. b:
De aangifte wordt aan de pg HR gestuurd met het verzoek om de aangifte te beoordelen en de Minister van Veiligheid en Justitie te informeren over de bevindingen. Omdat de Minister van Veiligheid en Justitie verantwoordelijk is voor het straf(proces)recht en de strafrechtspleging ligt het in de rede dat de Minister van Veiligheid en Justitie een aangifte die is ingediend bij een ander ministerie, doorstuurt aan de pg HR. Als de aangifte betrekking heeft op de minister van Veiligheid en Justitie zelf, wordt de aangifte doorgezonden aan de Minister van Veiligheid en Justitie ad interim onder toepassing van artikel 5 van de Vervangingsregeling ministers (zie hiervoor onder a) en zal deze minister de aangifte doorsturen naar de pg HR.

T.a.v. c:
Als de aangifte direct bij de pg HR is ontvangen kan de pg HR er direct mee aan de slag gaan. Wel is in dat geval van belang dat de Minister van Veiligheid en Justitie geïnformeerd wordt dat er een aangifte is. De pg HR kan immers geen vervolgingsbeslissing nemen, alleen de Kroon of TK. Als de aangifte betrekking heeft op de Minister van Veiligheid en Justitie, informeert de pg HR de Minister van Veiligheid en Justitie ad interim.

T.a.v. lid 2:
De aangever krijgt een ontvangstbevestiging. Het is niet nodig daarin expliciet te vermelden dat de zaak ter bestudering bij de pg HR ligt. Dit laat onverlet dat op grond van de beoordeling onder

---

[9] In de Wet op de rechterlijke organisatie is bepaald dat de pg treedt in de taken en bevoegdheden van de officier van justitie in geval van ambtsmisdrijven (art. 111, derde lid, jo. art. 76 R.O.). Tot die taken behoort de opsporing van strafbare feiten (art. 148 Sv) en ook voorafgaande oriënteringsonderzoeken behoren daartoe. In de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel dat tot invoeging van (onder meer) dit artikel in de Wet RO heeft geleid, wordt deze bepaling aldus toegelicht: "In het derde lid wordt voor alle duidelijkheid bepaald dat de procureur-generaal optreedt als "openbaar ministerie", indien de Hoge Raad ten principale recht doet, dat wil zeggen indien de Hoge Raad optreedt als rechter in eerste aanleg. Dit kan bijvoorbeeld het geval zijn in strafzaken (ambtsmisdrijven), in uitleveringszaken en in civiele zaken" (Kamerstukken II 1996/97, 25392, nr. 3, p. 36.)
"De procureur-generaal en zijn parket vormen een zelfstandige eenheid met bijzondere taken en bevoegdheden. Bij de vervulling daarvan zal de procureur-generaal in voorkomende gevallen op de ondersteuning door het openbaar ministerie moeten kunnen terugvallen. Sprekend is het geval dat de procureur-generaal na een opdracht door de regering of door de Tweede kamer der Staten-Generaal tot vervolging van een minister of een lid van de Staten-Generaal zou moeten overgaan. Maar ook reeds bij voorafgaande oriënteringsonderzoeken – die overigens ook een mogelijke strafvervolging van een rechter kunnen betreffen – zal deze bijstand onontbeerlijk kunnen zijn." (Kamerstukken II 1996-97, 25392, nr. 3, MvT, p. 39).
[10] Overigens kunnen de bevoegdheden van de procureur-generaal mede worden uitgeoefend door de plaatsvervangend procureur-generaal en door advocaten-generaal (Artikel 111 R.O.) .
[11] Desgewenst kan tot een van die regeling afwijkend Koninklijk Besluit worden besloten.

2 ("Eerste oordeel") de conclusie al kan zijn dat de 'aangifte' wordt behandeld als burgerbrief of klacht.

4. **Pg HR beoordeelt de aangifte en informeert de minister van Veiligheid en Justitie over zijn bevindingen.**

a) De pg HR start een oriënterend onderzoek gericht op de vraag of er aanknopingspunten zijn voor een opsporingsonderzoek. Na afloop van het oriënterend onderzoek bericht de pg HR de Minister van Veiligheid en Justitie over zijn bevindingen.
b) Indien de Minister van Veiligheid en Justitie na kennisneming van de bevindingen aan de PG HR meedeelt dat een opsporingsonderzoek geïndiceerd is, start de pg HR een opsporingsonderzoek met bijstand van het openbaar ministerie. Na afloop van dit onderzoek informeert de pg HR de minister wederom over zijn bevindingen.

Toelichting

Het is uiteindelijk aan de Kroon of de TK (maar deze laatste blijft in dit Protocol zoals gezegd buiten beschouwing) om een vervolgingsbeslissing te nemen (zie 5). Daarom moet de pg HR de Kroon (regering) informeren over zijn bevindingen ten aanzien van de vraag of er aanknopingspunten zijn voor een opsporingsonderzoek. Omdat de Minister van Veiligheid en Justitie verantwoordelijk is voor het straf(proces)recht en de strafrechtspleging is hij de eerst aangewezen vertegenwoordiger van de Kroon om de bevindingen van de pg HR te ontvangen. Deze bevindingen kan hij dan als vertegenwoordiger van de Kroon betrekken bij zijn beslissing om een door de pg HR opsporingsonderzoek te laten instellen. In het geval dat de aangifte betrekking heeft op de Minister van Veiligheid en Justitie, informeert de pg HR de Minister van Veiligheid en Justitie ad interim over zijn bevindingen.

T.a.v. a:
De pg HR start met een oriënterend onderzoek gericht op de vraag of er aanknopingspunten zijn voor een opsporingsonderzoek. Hij kan hiertoe desgewenst op de ondersteuning van het OM terugvallen.[12]

Als het antwoord gericht op de vraag of er aanknopingspunten zijn voor een opsporingsonderzoek volgens hem bevestigend moet luiden, bericht hij – gelet op de gevoeligheid van een dergelijke stap - daarover eerst de Minister van Veiligheid en Justitie met de vraag of de Kroon een gericht opsporingsonderzoek wenselijk acht. In de regel zal de Minister van Veiligheid en Justitie het advies van de pg HR om een opsporingsonderzoek te starten op volgen.

T.a.v. b:
Indien het contact onder 4a leidt tot het besluit van de Minister van Veiligheid en Justitie om door de pg HR een gericht opsporingsonderzoek te laten instellen kan de pg HR daarbij aan het College van procureurs-generaal van het OM verzoeken om bijstand (van de Rijksrecherche). Het College dient gehoor te geven aan dit verzoek. Zie art. 123 R.O.

5. **Kroon neemt een vervolgingsbeslissing en informeert de TK**

a. Opdracht tot vervolging aan de pg HR
b. Geen opdracht tot vervolging.

Toelichting

[12] Artikel 123 R.O. : Het College van procureurs-generaal verleent de procureur-generaal bij de Hoge Raad de bijstand van het openbaar ministerie, die deze ter uitvoering van de aan hem opgedragen taken verlangt. Zie ook voetnoot 9 en het daar opgenomen citaat uit Kamerstukken II 1996/97, 25392, nr. 3, p. 39.

T.a.v. a: Het geven van een opdracht tot vervolging aan de pg HR geschiedt bij koninklijk besluit (KB). Dit KB wordt voorgedragen door de Minister van Veiligheid en Justitie. Indien de Minister van Veiligheid en Justitie zelf degene is die wordt vervolgd, wordt het KB voorgedragen door de Minister van Veiligheid en Justitie ad interim onder toepassing van artikel 5 van de Vervangingsregeling ministers.
Voorafgaand aan deze voordracht wint de Minister van Veiligheid en Justitie (dan wel de Minister van Veiligheid en Justitie ad interim) het gevoelen in van de Minister-President en afhankelijk van de situatie desgewenst ook van andere bewindspersonen. Betreft de aangifte de Minister-President, dan wordt deze vervangen door de vice-premier (s).

Een afschrift van het KB wordt naar beide Kamers gezonden (art. 5, tweede lid, Wet ministeriële verantwoordelijkheid).

T.a.v. b: Er is geen vaste wettelijke procedure voor een beslissing tot niet-vervolging. Afhankelijk van de omstandigheden van het geval wint de Minister van Veiligheid en Justitie (dan wel de Minister van Veiligheid en Justitie ad interim) ten aanzien van deze beslissing, het gevoelen in van de Minister -President en afhankelijk van de situatie desgewenst ook van andere bewindspersonen). Betreft de aangifte de Minister-President dan wordt deze vervangen door de vice-premier (s).
Afhankelijk van de omstandigheden van het geval wordt van deze beslissing melding gemaakt in de Ministerraad.

De Minister van Veiligheid en Justitie (of als het de Minister van Veiligheid en Justitie zelf betreft de Minister van Veiligheid en Justitie ad interim onder toepassing van artikel 5 van de Vervangingsregeling ministers) informeert de TK vertrouwelijk over de beslissing. Afhankelijk van de omstandigheden geschiedt dit al dan niet in geanonimiseerde vorm.

---

6. **Informeren aangever en persoon op wie de aangifte ziet**
De Minister van Veiligheid en Justitie informeert de aangever over de beslissing ten aanzien van de aangifte.

Nadat de Kroon een vervolgingsbeslissing heeft genomen wordt de aangever door de Minister van Veiligheid en Justitie op de hoogte gebracht van de beslissing op de aangifte. Indien de Minister van Veiligheid en Justitie degene is op wie de aangifte betrekking heeft informeert de Minister van Veiligheid en Justitie ad interim de aangever.

Daarnaast informeert de Minister van Veiligheid en Justitie (dan wel de Minister van Veiligheid en Justitie ad interim) vertrouwelijk de bewindspersoon dan wel het kamerlid waarop de aangifte ziet.

Den Haag, 11 oktober 2017

De Minister van Veiligheid en Justitie,

S.A. Blok

VERZOEK STRAFAANGIFTE
ARTIKEL 119 GW
Aan de Leden van de Tweede Kamer

J.P. Wittenboer <ifudofhumanrights@yahoo.com>
To:k.arib@tweedekamer.nl

Sep 28 at 5:24 PM
Aan de Leden van Staten-Generaal van de Tweede Kamer.

Verzoek om strafvervolging ministers verantwoordelijke bewindspersonen tussen 2015 t/m 2018, betreft Syrië. Schending mensenrechten en humanitair volkenrecht.

Mierlo,28 september 2018

Geachte Mevr. Arib,

U kent mij nog van 2016 van de deurwaarder.
Vanmorgen heb Ik een e-mail verzonden in deze kwestie,maar ben er mij nu niet zeker van dat ik de juiste afdeling heb aangedaan.Daarom stuur Ik dit bericht met een bijlage pdf-bestand met de aangifte.Ik verzoek u deze aangifte in handen te stellen van de Kamerleden voor A.S. Dinsdag dat het debat over Syrië zal plaats hebben.

Afz:

IFUD of Human Rights
voorzitter
J.P. van den Wittenboer

Kastanje 28
5731NK, Mierlo

*
Strafaangifte Artikel 119GW.pdf
59.4kB

Artikel in Trouw

Regering wist tot in detail over de misdaden van Syrische rebellen

Ghassan Dahhan en Milena Holdert- 27 september 2018

Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights

Per e-mail verzenden: cie.jv@tweedekamer.nl

Aan:Tweede Kamer der Staten Generaal
T.a.v: Vaste Commissie Justitie en Veiligheid

Postbus:20018
2500EA,DEN HAAG

Mierlo: 3 oktober 2018

Verzoek om Strafaangifte

betreft de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal
Art 119 GW en Art 361 Wetboek van Strafrecht
Mevr. Khadija Arib

Debat over Nederlandse steun aan gewapende Syrische oppositie

De Tweede Kamer debatteerde op dinsdag 2 oktober 2018 over de steun van Nederland aan de gewapende oppositie in Syrië. Minister Blok (Buitenlandse Zaken) vertegenwoordigt de regering tijdens het debat. De commissie voor Buitenlandse Zaken hield op donderdag 27 september al een hoorzitting over het onderwerp. Daarvoor waren diverse wetenschappers en andere deskundigen uitgenodigd.

e-mail verzonden maar geen bericht hierover terug ontvangen

J.P. Wittenboer @yahoo.com>
To:k.arib@tweedekamer.nl
Sep 28 at 5:24 PM

Aan de Leden van Staten-Generaal van de Tweede Kamer.
Verzoek om strafvervolging ministers verantwoordelijke bewindspersonen tussen 2015 t/m 2018, betreft Syrië. Schending mensenrechten en humanitair volkenrecht.

Mierlo,28 september 2018

Geachte Mevr. Arib,
U kent mij nog van 2016 van de deurwaarder.
Vanmorgen heb Ik een e-mail verzonden in deze kwestie,maar ben er mij nu niet zeker van dat ik de juiste afdeling heb aangedaan.Daarom stuur Ik dit bericht met een bijlage pdf-bestand met de

aangifte.Ik verzoek u deze aangifte in handen te stellen van de Kamerleden voor A.S. Dinsdag dat het debat over Syrië zal plaats hebben.

Afz:

IFUD of Human Rights
voorzitter
J.P. van den Wittenboer
Kastanje 28
5731NK, Mierlo

* Strafaangifte Artikel 119GW.pdf
59.4kB

Het achterhouden / wegmaken c.q buiten het debat in de Tweede Kamer van J.L. Dinsdag 2 oktober houden van de aangifte Art 119 GW, verzonden door IFUD of Human Rights op 28 september 2018, aan de voorzitter van de Tweede Kamer der Staten Generaal, Mevr. Khadija Arib. Betreft de Nederlandse steun aan gewapende Syrische oppositie, schending mensenrechten cq humanitair volkenrecht.

Verwijs hierbij tevens naar Dossiernr.:13600573
Van der Velde van Hal & Peers, gerechtsdeurwaarders en incassobureau te Den Haag van datum 09-03-2016, betekend aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal: Spong advocaten Anouchka van Miltenburg en het ambtsmisdrijf, van Art. 361 Wetb v Sr,(uitleg) Brief 17 december 2015,het verzoek aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal om strafaangifte Art.119 GW en Art.361 Wetboek van Strafrecht “wegmaken klokkenluidersbrief”.

IFUD of Human Rights

Voorzitter

J.P. van den Wittenboer

Strafaangifte Artikel 119 GW

Topics Politiek
Collection opensource
Language Dutch
IFUD of Human Rights
2018
(education and non-commercial)

Kuzu (DENK) Dinsdag 2 oktober 2018 Tweede Kamer der Staten-Generaal debat over Syrië.

https://archive.org/details/Ambtsmisdrijven

https://archive.org/details/ProtocolStrafaangifteArtikel119GW/page/n0

https://archive.org/details/StrafaangifteArtikel119GW

J.P. Wittenboer @yahoo.com>
To:k.arib@tweedekamer.nl
Sep 28 at 5:24 PM
Aan de Leden van Staten-Generaal van de Tweede Kamer.
Verzoek om strafvervolging ministers verantwoordelijke bewindspersonen tussen 2015 t/m 2018, betreft Syrië. Schending mensenrechten en humanitair volkenrecht.
Mierlo,28 september 2018
Geachte Mevr. Arib,
U kent mij nog van 2016 van de deurwaarder. Vanmorgen heb Ik een e-mail verzonden in deze kwestie,maar ben er mij nu niet zeker van dat ik de juiste afdeling heb aangedaan.Daarom stuur Ik dit bericht met een bijlage pdf-bestand met de aangifte.Ik verzoek u deze aangifte in handen te stellen van de Kamerleden voor A.S. Dinsdag dat het debat over Syrië zal plaats hebben.
Afz:
IFUD of Human Rights
voorzitter
J.P. van den Wittenboer
Kastanje 28
5731NK, Mierlo
❑
Strafaangifte Artikel 119GW.pdf
59.4kB

---

https://archive.org/details/ProtocolStrafaangifteArtikel119GW/page/n0

Steun aan Syrische oppositie 27 september 2018 Vaste commissie voor Buitenlandse Zaken, Algemene commissie voor Buitenlandse Handel en OntwikkelingssamenwerkingRondetafelgesprek

https://archive.org/details/HoorzitttingSyrie

https://archive.org/details/HoorzittingSyrie27092018

Per e-mail verzenden: cie.jv@tweedekamer.nl
Aan:Tweede Kamer der Staten Generaal
T.a.v: Vaste Commissie Justitie en Veiligheid
Postbus:20018
2500EA,DEN HAAG

Mierlo: 3 oktober 2018
Verzoek om Strafaangifte

betreft de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal
Art 119 GW en Art 361 Wetboek van Strafrecht

Mevr. Khadija Arib
Debat over Nederlandse steun aan gewapende Syrische oppositie De Tweede Kamer debatteerde op dinsdag 2 oktober 2018 over de steun van Nederland aan de gewapende oppositie in Syrië. Minister Blok (Buitenlandse Zaken) vertegenwoordigt de regering tijdens het debat. De commissie voor Buitenlandse Zaken hield op donderdag 27 september al een hoorzitting over het onderwerp. Daarvoor waren diverse wetenschappers en andere deskundigen uitgenodigd.
---
e-mail verzonden maar geen bericht hierover terug ontvangen

J.P. Wittenboer @yahoo.com> To:k.arib@tweedekamer.nl Sep 28 at 5:24 PM Aan de Leden van Staten-Generaal van de Tweede Kamer. Verzoek om strafvervolging ministers verantwoordelijke bewindspersonen tussen 2015 t/m 2018, betreft Syrië. Schending mensenrechten en humanitair volkenrecht. Mierlo,28 september 2018 Geachte Mevr. Arib, U kent mij nog van 2016 van de deurwaarder. Vanmorgen heb Ik een e-mail verzonden in deze kwestie,maar ben er mij nu niet zeker van dat ik de juiste afdeling heb aangedaan.Daarom stuur Ik dit bericht met een bijlage pdfbestand met de aangifte.Ik verzoek u deze aangifte in handen te stellen van de Kamerleden voor A.S. Dinsdag dat het debat over Syrië zal plaats hebben.
Afz: IFUD of Human Rights
voorzitter
J.P. van den Wittenboer
Kastanje 28
5731NK, Mierlo

* Strafaangifte Artikel 119GW.pdf
59.4kB

Het achterhouden / wegmaken c.q buiten het debat in de Tweede Kamer van J.L. Dinsdag 2 oktober houden van de aangifte Art 119 GW, verzonden door IFUD of Human Rights op 28 september 2018, aan de voorzitter van de Tweede Kamer der Staten Generaal, Mevr. Khadija Arib. Betreft de Nederlandse steun aan gewapende Syrische oppositie, schending mensenrechten cq humanitair volkenrecht.
Verwijs hierbij tevens naar Dossiernr.:13600573
Van der Velde van Hal & Peers, gerechtsdeurwaarders en incassobureau te Den Haag van datum 09-03-2016, betekend aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal:
Spong advocaten Anouchka van Miltenburg en het ambtsmisdrijf, van Art. 361 Wetb v Sr,(uitleg) Brief 17 december 2015,het verzoek aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal om strafaangifte Art.119 GW en Art.361 Wetboek van Strafrecht “wegmaken klokkenluidersbrief”.

IFUD of Human Rights
Voorzitter
J.P. van den Wittenboer

Pauw op “twitter” 14 december 2015
"Van Miltenburg is verdacht van een strafbaar feit. Er staat een forse straf van max 4,5 jaar op," Gerard Spong. De zaak Miltenburg "wegmaken klokkenluidersbrief" bij Pauw in 2015.
https://archive.org/details/MiltenburgKlokkenluidersbrief_201810

De Kamer maakt het Blok niet moeilijk in het debat over steun aan Syrische rebellen, Marno de Boer en Wendelmoet Boersema in Trouw 2 oktober 2018..
De coalitiepartijen geven de bewindsman het voordeel van de twijfel. Hij mag aanblijven,(Volkskrant op 02-10-2018)..
Hetgaat in de diverse debatten van de Tweede Kamer niet om het maken van subtiele en goed voorbereide treffers , maar om een aantrekkelijk politiek showgevecht waarbij natuurlijk geen ‘gewonden’ vallen.We zagen het bij het debat over de oorlog in Irak, debat over het wegmaken van de klokkenluidersbrief, de ingestudeerde kletspraat door Hennis Plasschaert tijdens het Mali-debat en in 2018 bij het debat over Syrië met Blok.Een meerderheid in de Kamer wil dat een commissie van onafhankelijke deskundigen kijkt wat er fout is gegaan bij de steun aan Syrische rebellen, en welke criteria herhaling kunnen voorkomen. Hoe de nieuwe procedure er precies uit komt te zien is nog niet duidelijk.De gemiddelde burger in nederland heeft in het algemeen weinig empathie met de landelijke politiek in Den Haag, hoewel 70% wel gaat stemmen. Er wordt geen vervolg meer gegeven in de media om de zaak nog eens tot op de bodem uit te zoeken,daarna gaat alles langzaam als een nachtkaars uit.

MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN BRIEF

https://archive.org/details/BZDOC123542157713_201810

INTERNATIONAAL HUMANITAIR VOLKENRECHT
Het ministerie van Buitenlandse Zaken is verantwoordelijk voor de formele vertegenwoordiging van Nederland in zowel geschillenbeslechtings- als nalevingsprocedures. Beide typen procedures betreffen immers de naleving van het internationaal recht door het Koninkrijk der Nederlanden. De Directie Juridische Zaken, afdeling Internationaal Recht (DJZ/IR), is verantwoordelijk voor de internationaalrechtelijke aspecten daarvan.

INTERNATIONALE WAPENHANDEL

Spreker Kuzu (DENK) debat 2 oktober 2018 over Syrië: geopolitiek,belangen in midden Oosten,olie en geld,faciliteren oorlogsmisdaden,schenden mensenrechten en wapenindustrie. https://archive.org/details/DebatOverSyrie2018

https://archive.org/details/InternationaleWapenhandel_201809

MINISTERIËLE VERANTWOORDELIJKHEID

De ministeriële verantwoordelijkheid heeft niet alleen betrekking op het handelen van de minister zelf. Het is met name ook het handelen van ambtenaren dat via het leerstuk van de ministeriële verantwoordelijkheid aan de minister wordt toegeschreven. De minister is formeel verantwoordelijk voor alle zaken die onder zijn bewind en dat van zijn voorgangers op het departement plaatsvinden en de Kamer kan hem - en hem alleen - daarop aanspreken. Op zijn beurt kan de minister zijn ambtenaren op hun loyaliteit aanspreken en in voorkomende gevallen ook disciplinaire maatregelen nemen.

Bron: montesquieu-institute.eu

Leden Tweede Kamer der Staten-Generaal

https://archive.org/details/TweedeKamer2018

Geen Straf voor Van Miltenburg

Van Miltenburg is verdacht van een strafbaar feit. Er staat een forse straf van max 4,5 jaar op aldus strafrecht advocaat Gerard Spong. Van Miltenburg vertrok uit de Tweede Kamer en belandde via de banencarrousel in 2018 uiteindelijk bij Prezzent als lid van de Raad van Toezicht.

Behandelen aangiften van discriminatie

Van Miltenburg na wegmaken “klokkenluidersbrief” mocht gewoon in de Tweede Kamer blijven. Van Miltenburg kon hierdoor vragen stellen over het vervolgen van discriminatie terwijl ze zelf destijds was betrokken in het discrimineren van een klokkenluider door de stukken -brief- buiten de Kamer te houden. Een knap staaltje schijnpolitiek.Naast propagandistische slogans is politieke propaganda zeer populair.Het navolgende brief gericht aan de Minister van Veiligheid en Justitie is een schoon voorbeeld van een geënsceneerde lijst met kritische vragen over het vervolgen van discriminatie,door de leden Marcouch (PvdA), Miltenburg en van Oosten (beiden VVD),(brief 18 november 2016 door Ministerie van Veiligheid en Justitie, kenmerk: 804726).

Ministerie van Veiligheid en Justitie

> Retouradres Postbus 20301 2500 EH Den Haag

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Directoraat-Generaal Rechtspleging en Rechtshandhaving
Directie Juridische en Operationele Aangelegenheden
Bestuurlijke en Juridische Zaken

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/venj

Datum 18 november 2016
Onderwerp Antwoorden Kamervragen over het niet behandelen van aangiften van discriminatie

Ons kenmerk
804726

Bijlagen
1

Bij beantwoording de datum en ons kenmerk vermelden. Wilt u slechts één zaak in uw brief behandelen.

In antwoord op uw brief van 26 september 2016 deel ik u, mede namens de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, mee dat:
- de schriftelijke vragen van het lid Marcouch (PvdA) aan de minister van Veiligheid en Justitie;
- de aanvullende schriftelijke vragen van de leden Van Miltenburg en Van Oosten (beiden VVD) aan de ministers van Veiligheid en Justitie en van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en
- de aanvullende schriftelijke vragen van het lid Kuzu (Groep Kuzu/Öztürk) aan de ministers van Veiligheid en Justitie, van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en van Sociale Zaken en Werkgelegenheid over het niet behandelen van aangiften van discriminatie door het Openbaar Ministerie, worden beantwoord zoals aangegeven in de bijlage bij deze brief.

De Minister van Veiligheid en Justitie,

G.A. van der Steur

Directoraat-Generaal Rechtspleging en Rechtshandhaving
Directie Juridische en Operationele Aangelegenheden
Bestuurlijke en Juridische Zaken

Datum
18 november 2016

Ons kenmerk
804726

2016Z17325
Vragen van het lid Marcouch (PvdA) aan de minister van Veiligheid en Justitie over het niet behandelen van aangiften van discriminatie door het Openbaar Ministerie (ingezonden 26 september 2016)

1
Kent u het bericht "OM kan aangiften discriminatie niet aan, slechts kwart behandeld" 1) en het bericht "Man riep 'Sieg Heil' naar joodse Martin, maar politie doet niets"? 2)

Antwoord op vraag 1
Ja.

2
Is het waar dat driekwart van de aangiften wegens discriminatie niet door het Openbaar Ministerie (OM) wordt behandeld? Zo ja, hoe verhoudt zich dat tot de Aanwijzing Discriminatie? Zo nee, om hoeveel niet behandelde aangiften gaat het dan wel?
3
Waarom worden zoveel aangiften wegens discriminatie niet behandeld?

Antwoord op vraag 2 en 3
Uitgangspunt is dat bij overtreding van de discriminatiebepalingen altijd een strafrechtelijke reactie volgt (dagvaarding of transactie), indien de zaak zich daarvoor redelijkerwijs leent. In beginsel wordt er gedagvaard. In lichtere zaken kan een transactie worden aangeboden. Dit is neergelegd in de Aanwijzing Discriminatie.

De gang van discriminatiezaken door de strafrechtketen staat beschreven in het WODC-onderzoek "Discriminatie: Van aangifte tot vervolging", dat op 25 januari 2016 naar uw Kamer is gestuurd. [1] In dit onderzoek wordt ook uitgelegd waarom niet alle signalen over discriminatie die de politie ontvangt resulteren in een aangifte en waarom niet alle aangiften resulteren in een strafzaak die kan worden opgepakt door het Openbaar Ministerie (OM). Het verschil tussen het aantal aangiften bij de politie en het aantal zaken dat bij het OM binnenkomt wordt met name veroorzaakt door het niet kunnen instellen van opsporingsonderzoek in verband met het ontbreken van een daderindicatie, het niet kunnen achterhalen van een verdachte, het ontbreken van voldoende bewijs, dan wel de niet-strafbaarheid van de uiting. Om deze redenen komt ongeveer driekwart van de aangiftes uiteindelijk niet bij het OM terecht.

Niet elke aangifte resulteert dus in een zaak voor het OM. Voor de zaken die wel door de politie naar het OM worden gestuurd geldt onverminderd de in de Aanwijzing discriminatie vastgelegde norm dat het OM alle zaken oppakt. Dat dit niet is geschied in twee in het bericht van RTL Nieuws genoemde zaken is een omissie waaraan geen beleidsoverweging ten grondslag heeft gelegen. De twee dossiers zijn simpelweg blijven liggen en dat had niet mogen gebeuren als was gehandeld conform de Aanwijzing Discriminatie. Het OM heeft de fout inmiddels

[1] in de brief over het Nationaal Actieprogramma tegen Discriminatie 2016-2020: Kamerstukken II, Vergaderjaar 2015-2016, 30950 nr. 84

publiekelijk erkend; de omissie is reeds hersteld. Het beeld dat het OM niet kan voldoen aan de eigen norm om zorgvuldig naar aangiften van discriminatie te kijken, is daarom niet correct. Het OM pakt in principe alle door de politie ingestuurde discriminatiezaken op, waarbij fouten zoals door RTL Nieuws geconstateerd uiteraard nooit kunnen worden uitgesloten. Ik heb de voorzitter van het College van Procureurs-Generaal verzocht de bedrijfsvoering van het OM zodanig in te richten dat herhaling van de voorvallen als beschreven door RTL Nieuws waar mogelijk wordt voorkomen.

Directoraat-Generaal Rechtspleging en Rechtshandhaving
Directie Juridische en Operationele Aangelegenheden
Bestuurlijke en Juridische Zaken

Datum
18 november 2016

Ons kenmerk
804726

4
Hoeveel aangiften worden er jaarlijks wel door het OM behandeld en in hoeveel gevallen leidt dat tot vervolging? Kunt u aangeven op welke gronden de zaken die niet vervolgd worden zijn geseponeerd?
8
Is een ZSM-afdoening of strafbeschikking, vooral in het geval van discriminatie met een verdachte waarvan de identiteit bekend is, mogelijk? Zo ja, hoe vaak wordt dit toegepast en zou dit vaker toegepast kunnen worden? Zo nee, waarom is dit niet mogelijk? Acht u het wenselijk dit wel mogelijk te maken en op welke termijn gaat u dit doen?

Antwoord op de vragen 4 en 8
Over de afdoening van zaken door het OM wordt de Kamer jaarlijks geïnformeerd door toezending van de rapportage "Cijfers in Beeld". Laatstelijk is dat gebeurd met de cijfers over 2014; die rapportage is op 16 november 2015 aan de Tweede Kamer aangeboden. Binnenkort zult u het rapport over 2015 ontvangen. Een eerste beeld laat zien dat in 2015 136 discriminatiezaken door het OM zijn afgedaan. Daarnaast is een aantal zaken afgedaan terzake commune delicten (zoals mishandeling en vernieling) waarbij discriminatie een rol speelde. In de genoemde rapportage over 2015 zal voor het eerst gerapporteerd worden over de bij het OM ingestroomde commune delicten met een discriminatoir aspect. Omdat de registratie van de maatschappelijke kwalificaties bij deze delicten nog niet volledig is doorgevoerd, zal dit een eerste indicatie zijn van het aantal commune delicten met een discriminatoir aspect dat bij het OM is binnengekomen.

Tot 2015 gold het volgende beeld:

OM-afdoening	Jaar 2010		Jaar 2011		Jaar 2012		Jaar 2013		Jaar 2014	
Dagvaarden	71%	121	54%	90	52%	71	53%	48	59%	82
Transactie	10%	17	8%	14	13%	17	4%	4	6%	8
Voorw.sepot	1%	1	6%	10	4%	5	3%	3	6%	8
Sepot	18%	31	31%	52	25%	34	33%	30	21%	29
OM-straf-beschikking	0%	0	0%	0	1%	2	4%	4	6%	9
Lik-op-stuk	0%	0	O%	0	4%	5	1%	0	1%	1
Oproep verzet	0%	0	0%	0	0%	0	1%	1	0%	0
Voegen	0%	0	0%	0	1%	2	0%	0	2%	3
TOTAAL	100	17	100	16	100	13	100	9	100	14

	%	0	%	6	%	6	%	0	%	0

Bron: Cijfers in Beeld 2014, tabel 15

Hoofdregel is dat bij overtreding van de discriminatiebepalingen, indien de zaak bewijsbaar en de verdachte strafbaar is, altijd een strafrechtelijke reactie volgt (dagvaarding of strafbeschikking), gelet op de negatieve werking bij onvoldoende handhaving en de voorbeeldfunctie die van een strafvervolging uitgaat. Afhankelijk van de feiten en omstandigheden (bijvoorbeeld ernst zaak, persoon van de verdachte, wel/geen recidive) wordt door de officier van de justitie voor een afdoening gekozen. Zoals uit de cijfers blijkt wordt de strafbeschikking ook toegepast bij discriminatiefeiten. Discriminatiezaken komen vanwege hun complexiteit nauwelijks in aanmerking voor een ZSM-afdoening (Lik-op-stuk).

Soms besluit de officier van justitie om niet te vervolgen. In 2014 werden er 37 sepots gegeven, waarvan 21 beleidssepots. Van deze beleidssepots waren er acht voorwaardelijke sepots. Uit 'Cijfers in Beeld 2014' komt naar voren dat deze beleidssepots niet zijn genomen uit capaciteitsoverwegingen, maar omdat sprake was van:

- gezondheidstoestand (Dit sepot heeft betrekking op een tijdelijke of permanente, geestelijke of lichamelijke toestand van de verdachte. Dit sepot kan bijvoorbeeld worden gegeven als een verdachte terminaal ziek is en niet lang meer te leven heeft. Vervolging dient dan geen redelijk doel meer. Er werd één keer voorwaardelijk geseponeerd met sepotcode 53, gezondheidstoestand);
- gewijzigde omstandigheden (Dit sepot kan worden gegeven als er sprake is van verbeterd levensgedrag van verdachte, bijvoorbeeld als de verdachte spijt heeft van zijn daad, de verwerpelijkheid daarvan inziet en zelf initiatieven heeft ontplooid om zijn gedrag goed te maken. Ook indien omstandigheden die tot het delict hebben geleid of die tot recidive zouden kunnen leiden niet meer bestaan of in belangrijke mate zijn gewijzigd, kan dit sepot worden gegeven. De sepotcode 55 werd vier keer gegeven, twee keer aan een onvoorwaardelijk en twee keer aan een voorwaardelijk sepot);
- dubbel ingeboekt (Dit betreft een administratief sepot en betekent dat het feit dubbel is ingeboekt in de OM-registratiesystemen Compas of GPS, en dat daarom één van de dubbel ingeboekte zaken wordt geseponeerd. In 2014 kwam dit vijf keer voor);
- een oud feit (Dit sepot kan bijvoorbeeld worden gegeven als er aangifte wordt gedaan van een al lang geleden gepleegd feit of als de zaak na aangifte te lang bij de politie of het OM in behandeling is geweest, danwel op de plank is blijven liggen - niet omdat er geen capaciteit was, maar omdat deze zaken abusievelijk uit beeld zijn geraakt – met sepotcode 43: "oud feit".

Er was in 2014 dus geen sprake van sepots om capaciteitsredenen. Dat er zaken niet door het OM zijn opgepakt, is een omissie waaraan geen beleidsoverweging ten grondslag heeft gelegen. De dossiers zijn blijven liggen en dat had niet mogen gebeuren.

Op basis van de cijfers uit 2014 kan ik niet de conclusie trekken dat het OM zich niet aan het bepaalde in de Aanwijzing discriminatie zou houden. Vooralsnog heb

Directoraat-Generaal Rechtspleging en Rechtshandhaving
Directie Juridische en Operationele Aangelegenheden
Bestuurlijke en Juridische Zaken

Datum
18 november 2016

Ons kenmerk
804726

ik geen aanwijzingen dat de situatie sinds 1 januari 2015 is veranderd. De cijfers over 2015 krijgt u toegezonden zodra deze beschikbaar zijn.

Directoraat-Generaal Rechtspleging en Rechtshandhaving
Directie Juridische en Operationele Aangelegenheden
Bestuurlijke en Juridische Zaken

Datum
18 november 2016

Ons kenmerk
804726

5
Is het waar dat, nu blijkt dat het OM niet kan voldoen aan de eigen norm om zorgvuldig naar aangiften van discriminatie te kijken, de genoemde Aanwijzing wordt aangepast? Zo ja, deelt u de mening dat het naar beneden bijstellen van de verwachtingen niet helpt om dit probleem van discriminatie daadwerkelijk aan te pakken, maar dat juist extra inspanningen om wel aan die verwachtingen te voldoen beter op hun plaats zouden zijn? Hoe gaat u voor die extra inspanningen zorgen? Zo nee, waarom niet?

Antwoord op vraag 5
Nee, dat is niet correct. De Aanwijzing wordt herzien omdat de looptijd ervan bijna is verstreken (1 januari 2007 – 31 december 2016). Deze herziening is reeds in januari van dit jaar met uw Kamer gecommuniceerd in de brief over het Nationaal Actieprogramma tegen Discriminatie 2016-2020[2].
In het proces dat leidt tot deze herziening heeft het OM wel aangegeven dat politie en OM worden geconfronteerd met nieuwe vormen van communicatie in onze samenleving en daarmee met nieuwe platforms waarop discriminatie plaatsvindt. Daarmee worden de aangiftes complexer en kan tevens één aangifte een veelvoud aan uitingen betreffen. Om die reden is afgesproken dat politie en OM gaan bezien hoe meldingen over online discriminatie het beste kunnen worden aangepakt. De uitkomst van dat proces is wat mij betreft een aanpak die uitvoerbaar is, die een concrete oplossing biedt en een breed draagvlak heeft in de Nederlandse samenleving. Ik acht het niet opportuun nu reeds vooruit te lopen op de uitkomst van dit proces.

6
Deelt u de mening dat het onvoldoende gevolg geven aan aangiften wegens discriminatie de aangiftebereidheid zal doen afnemen en dat daarmee het signaal wordt afgegeven dat discriminatie onbestraft blijft? Zo ja, wordt daarmee het probleem van discriminatie in de samenleving daardoor niet groter gemaakt? Zo ja, welke conclusies en gevolgen verbindt u hier aan? Zo nee, waarom niet?

Antwoord op vraag 6
Die mening deel ik. Feitelijk is deze situatie gelukkig niet aan de orde. De opsporing en vervolging van discriminatiezaken blijft onverminderd een prioriteit. Het is van belang dat mensen die zich schuldig maken aan discriminatie en discriminatoir geweld ter verantwoording worden geroepen en bestraft. Daarop is het beleid ook gebaseerd.

7
Is het waar dat het OM "wel heel alert [is] op de zaken die van belang zijn" en die wel aanpakt? Zo ja, aan de hand van welke criteria wordt het onderscheid tussen zaken die wel en niet van belang zijn gemaakt? Hoe

[2] Kamerstukken II, Vergaderjaar 2015-2016, 30950 nr. 84

Directoraat-Generaal Rechtspleging en Rechtshandhaving
Directie Juridische en Operationele Aangelegenheden
Bestuurlijke en Juridische Zaken

Datum
18 november 2016

Ons kenmerk
804726

verhoudt zich dat tot het feit dat de in het tweede bericht genoemde belediging van het "Sieg Heil" roepen niet is vervolgd? Was deze belediging dan geen zaak van belang en wat zijn dat dan wel? Zo nee, wat is er niet waar?

Antwoord op vraag 7
Het OM wil met strafrechtelijk ingrijpen een duidelijke strafrechtelijke grens stellen en een effectief signaal afgeven. Bij het opsporingsonderzoek wordt gekeken naar de vervolgbaarheid, de ernst van het feit en maatschappelijke onrust, om met een eventuele vervolging de bovenstaande doelen te verwezenlijken.
Dat de zaak waar aan u refereert niet door het OM is opgepakt, is een omissie waaraan geen beleidsoverweging ten grondslag heeft gelegen. Het dossier is blijven liggen, en dat had niet mogen gebeuren.
Het Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden heeft in deze zaak op 22 juli 2016 bevolen dat de verdachte alsnog vervolgd dient te worden. Het OM heeft aangegeven een nader onderzoek te zullen starten en op basis van de uitkomsten van dit nader onderzoek een vervolgingsbeslissing te zullen nemen.

1) http://www.rtlnieuws.nl/nederland/om-kan-aangiften-discriminatie-niet-aan-slechts-kwart-behandeld
2) http://www.rtlnieuws.nl/nederland/man-riep-sieg-heil-naar-joodse-martin-maar-politie-doet-niets

2016Z17658

Vragen van de leden Van Miltenburg en Van Oosten (beiden VVD) aan de ministers van Veiligheid en Justitie en van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties over het bericht 'OM kan aangiften discriminatie niet aan, slechts kwart behandeld' (ingezonden 29 september 2016)

1
Bent u bekend met het bericht van RTL Nieuws van 22 september 2016 'OM kan aangiften discriminatie niet aan, slechts kwart behandeld'?

Antwoord op vraag 1
Ja.

2
Klopt het bericht dat slechts een kwart van de aangiftes behandeld worden door het openbaar ministerie (OM)?

3
Waarom wordt slechts een klein deel van de aangiftes door de politie doorgestuurd naar het OM? Hoe beoordeelt u het feit dat er zoveel aangiftes bij de politie blijven liggen?

Antwoord op de vragen 2 en 3
Ja, dat klopt. Voor een verklaring hiervoor verwijs ik naar het antwoord op de vragen 2 en 3 van het lid Marcouch (2016Z17325).

Directoraat-Generaal Rechtspleging en Rechtshandhaving
Directie Juridische en Operationele Aangelegenheden
Bestuurlijke en Juridische Zaken

Datum
18 november 2016

Ons kenmerk
804726

4
In het WODC rapport 'Discriminatie: van aangifte tot vervolging' uit 2015 kon het OM niet verklaren waarom het aantal geregistreerde specifieke discriminatiezaken bij het OM afneemt; hoe kan het dat het OM het nu wel kan verklaren?

Antwoord op vraag 4
Het WODC-onderzoek waar u naar verwijst heeft een wetenschappelijke status. Er kan geen wetenschappelijk geverifieerde verklaring worden gegeven voor de afname van het aantal bij het OM geregistreerde discriminatiezaken.

5
Hoe verhoudt dit lage percentage zich tot de oproep van het kabinet om altijd aangifte van discriminatie te doen? Hoe is de prioritering bij de politie en het OM ten opzichte van aangiftes over andere zaken?

Antwoord op vraag 5
Het beleid ten aanzien van de opvolging van aangiftes van discriminatie staat opgenomen in de Aanwijzing Discriminatie. Vigerend beleid is dat alle aangiften betreffende discriminatie door de politie worden opgenomen. Een aangifte leidt tot opname op de lijst van discriminatie-incidenten.
Daarnaast is het beleid dat een aangifte altijd leidt tot een strafrechtelijk gevolg (dagvaarding, strafbeschikking, sepot e.d.), tenzij de aangifte geen betrekking heeft op een strafbaar feit en in overleg met het OM wordt besloten dat de aangifte achteraf als melding wordt bestempeld. Ook meldingen en aangiften met betrekking tot internet worden conform het bovenstaande behandeld. Internet aangiften worden in beginsel regionaal afgedaan.
De politie dient ten tijde van de melding zorgvuldig af te wegen of deze melding dient te leiden tot een aangifte. Het criterium daarvoor is of er enige kans is op een strafzaak die eindigt in een strafbeschikking of dagvaarding. Indien dit het geval is dient de politie dit aan de melder in overweging te geven. Een melding heeft in beginsel geen strafrechtelijk vervolg. In het geval dat de melding niet tot een aangifte leidt, verwijst de politie – indien dit in de rede ligt – de melder zoveel mogelijk door naar een antidiscriminatievoorziening (ADV).

6
Deelt u de mening dat deze berichtgeving over het OM geen positieve impuls zal geven aan de aangiftebereidheid van slachtoffers? Wat vindt u hiervan? Hoe gaat u de aangiftebereidheid juist stimuleren?

Antwoord op vraag 6
Ja, die mening deel ik en ik heb hierover ook mijn zorgen geuit aan de voorzitter van het College van Procureurs-Generaal. Over de maatregelen die worden getroffen om de aangiftebereidheid te verhogen bent u geïnformeerd in de brief over het Nationaal Actieprogramma tegen Discriminatie 2016-2020[3].

7
Deelt u de mening dat iedere vorm van discriminatie een ernstige zaak is en dat hier serieus naar gekeken dient te worden? Zo ja, waarom wel? Zo

[3] Kamerstukken II, Vergaderjaar 2015-2016, 30950 nr. 84, bijlage 1 p. 8 e.v.

Directoraat-Generaal Rechtspleging en Rechtshandhaving
Directie Juridische en Operationele Aangelegenheden
Bestuurlijke en Juridische Zaken

Datum
18 november 2016

Ons kenmerk
804726

nee, waarom niet? Wat vindt u ervan dat het OM voornemens is de richtlijn aanwijzing discriminatie aan te passen?

Antwoord op vraag 7
Die mening deel ik. De opsporing en vervolging van discriminatiezaken blijft onverminderd een prioriteit. Het is van belang dat mensen die zich schuldig maken aan discriminatie en discriminatoir geweld ter verantwoording worden geroepen en bestraft. Daarop is het beleid ook gebaseerd.
Voor een antwoord op het tweede gedeelte van uw vraag verwijs ik naar het antwoord op vraag 5 van het lid Marcouch (2016Z17325).

[Toelichting:
Deze vragen dienen ter aanvulling op eerdere vragen terzake van het lid Marcouch (PvdA), ingezonden 26 september 2016 (vraagnummer 2016Z17325).]

2016Z17662
Vragen van het lid Kuzu (Groep Kuzu/Öztürk) aan de ministers van Veiligheid en Justitie, van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en van Sociale Zaken en Werkgelegenheid over het bericht dat slechts een kwart van de aangiften van discriminatie in behandeling wordt genomen door het openbaar ministerie (ingezonden 29 september 2016)

1
Bent u bekend met het bericht 'OM kan aangiften discriminatie niet aan, slechts kwart behandeld'? 1)

Antwoord op vraag 1
Ja.

2
Klopt het, zoals RTL Nieuws stelt op basis van eigen onderzoek, dat driekwart van de aangiften van discriminatie blijft liggen, omdat slechts een kwart van de aangiften door gaat naar het openbaar ministerie (OM)?

Antwoord op vraag 2
Nee, dat klopt niet. Voor een verklaring hiervoor verwijs ik naar het antwoord op de vragen 2 en 3 van het lid Marcouch (2016Z17325).

3
Wat denkt u dat een dergelijk bericht doet met de aangiftebereidheid van mensen en bent u bereid met kracht en spoed mensen op te roepen, via verschillende kanalen, om wel aangifte te doen van discriminatie? Zo nee, waarom niet?

4
Wat gaat u concreet doen om deze cijfers met grote urgentie te verbeteren?

Antwoord op vragen 3 en 4
Ik sluit niet uit dat deze berichtgeving over het OM geen positieve impuls zal geven aan de aangiftebereidheid van slachtoffers (zie ook mijn antwoord op vraag 6 van de leden Van Miltenburg en Van Oosten, vraagnummer 2016Z17658). Ik

Directoraat-Generaal Rechtspleging en Rechtshandhaving
Directie Juridische en Operationele Aangelegenheden
Bestuurlijke en Juridische Zaken

Datum
18 november 2016

Ons kenmerk
804726

heb hierover ook mijn zorgen geuit aan de voorzitter van het College van Procureurs-Generaal. Over de maatregelen die worden getroffen om de aangiftebereidheid te verhogen bent u geïnformeerd in de brief over het Nationaal Actieprogramma tegen Discriminatie 2016-2020[4].

5
Deelt u de mening dat het de rechtspositie en de sociale veiligheid van mensen aantast als er door capaciteitsproblemen gekozen dient te worden uit aangiften van discriminatie, zoals een woordvoerder van het College van procureurs-generaal stelt dat met de komst van sociale media, waarop heel makkelijk beledigingen, bedreigingen, discriminerende uitingen worden gedaan, zij het niet meer kunnen bolwerken en keuzes moeten maken?2) Zo ja, wat gaat u doen om deze kwalijke toestand te verhelpen? Zo nee, waarom niet?

Antwoord op vraag 5
Die mening deel ik. Feitelijk is deze situatie gelukkig niet aan de orde. De opsporing en vervolging van discriminatiezaken blijft onverminderd een prioriteit. Het is van belang dat mensen die zich schuldig maken aan discriminatie ter verantwoording worden geroepen en bestraft. Daarop is het beleid ook gebaseerd. Voor een verdere toelichting op de herziening van de Aanwijzing Discriminatie, waarbij ook nadrukkelijk zal worden gekeken naar de afdoening van online discriminatiezaken, verwijs ik u naar het antwoord op vraag 5 van het lid Marcouch (2016Z17325).

6
Wat vindt u ervan dat de richtlijn, waarin staat dat alle aangiften zorgvuldig moeten worden bekeken en beoordeeld, volgens bronnen niet meer past in de huidige tijdsgeest? 3)

7
Klopt het dat het OM voornemens is de richtlijn aan te passen, waarbij er voortaan zal worden gekeken of het om een ernstige zaak gaat en of er sprake is van maatschappelijke onrust? 4)

8
Wie zal bepalen of er sprake is van ernst en maatschappelijke onrust en zal dit in de praktijk niet op een arbitraire wijze geschieden? Zo nee, waarom niet?

9
Deelt u de mening dat er nooit zaken mogen blijven liggen op grond van onvoldoende ernst en maatschappelijke onrust en dat daarom een verhoging van het budget en de capaciteit bij het OM en de politie de voorkeur zouden moeten genieten boven een dergelijke aanpassing van de richtlijn? Zo nee, waarom niet?

Antwoord op de vragen 6 tot en met 9
De Richtlijn dateert uit 2007 en is gedeeltelijk herzien in 2011. In de tussentijd is niet alleen onze maatschappij veranderd, maar ook de uitingsvormen van discriminatie. Het OM heeft erop gewezen dat politie en OM worden

[4] Kamerstukken II, Vergaderjaar 2015-2016, 30950 nr. 84, bijlage 1, p. 8 e.v.

Directoraat-Generaal Rechtspleging en Rechtshandhaving
Directie Juridische en Operationele Aangelegenheden
Bestuurlijke en Juridische Zaken

Datum
18 november 2016

Ons kenmerk
804726

geconfronteerd met nieuwe vormen van communicatie in onze samenleving en daarmee met nieuwe platforms waarop discriminatie plaatsvindt. Daarmee worden de aangiftes complexer en kan tevens één aangifte een veelvoud aan uitingen betreffen. Om die reden is afgesproken dat politie en OM gaan bezien hoe meldingen over online discriminatie het beste kunnen worden aangepakt. De uitkomst van dat proces is wat mij betreft een aanpak die uitvoerbaar is, die een concrete oplossing biedt en een breed draagvlak heeft in de Nederlandse samenleving. Ik acht het niet opportuun nu reeds vooruit te lopen op de uitkomst van dit proces.

10
Wat is het resultaat van de gesprekken die de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid heeft gevoerd met Twitter en Facebook met betrekking tot discriminatie 5) en wat heeft het kabinet tijdens zijn zittingsperiode concreet gedaan om discriminatie op sociale media te bestrijden?

Antwoord vraag 10
De gesprekken met Twitter en Facebook hebben onder meer geresulteerd in concrete werkafspraken met het meldpunt internetdiscriminatie MiND, waardoor MiND snel met deze bedrijven kan schakelen om discriminerende uitingen verwijderd te krijgen. Daarnaast heeft in samenwerking met Twitter een training aan maatschappelijke organisaties plaatsgevonden, gericht op het spelen van een (effectievere) rol in het tegengaan van discriminatie op *social media*. Tijdens het Nederlandse voorzitterschap van de Europese Unie in de eerste helft van 2016 is er een gedragscode (*Code of Conduct*) voor het tegengaan van online hate speech afgesloten tussen de Europese Commissie en Facebook, Twitter, Google/Youtube en Microsoft. De *Code of Conduct* zorgt voor een snelle afhandeling van meldingen en het stimuleren van tegengeluiden (‘*counter speech*’).

11
Bent u bereid discriminatie op sociale media met meer prioriteit te bestrijden, door (meer) personeel op discriminatie op sociale media in te zetten en door concrete en effectieve afspraken met sociale media platforms te maken? Zo ja, hoe gaat u dit vormgeven? Zo nee, waarom, niet?

Antwoord vraag 11
Er is geen gebrek aan capaciteit om online discriminatiezaken via het strafrecht aan te pakken. Het maken van concrete en effectieve afspraken met social media platforms is reeds vigerend beleid en geschiedt zowel op nationaal als op EU-niveau. Zie ook de beantwoording van vraag 10.

12
Bent u nu wel bereid een racismeregister in te voeren, waarin racistische en discriminatoire uitingen van mensen op social media worden vastgelegd en waarbij een dergelijke registratie ertoe leidt dat iemand niet meer voor de overheid kan werken?

Antwoord vraag 12
Nee, daartoe ben ik niet bereid. Het doen van racistische uitingen verhoudt zich niet tot hetgeen van overheidspersoneel verwacht mag worden. Een veroordeling van een racistische uitlating of gedrag kan aan een voor een bepaalde functie

noodzakelijk goed gedrag in de weg staan. Binnen de overheid bestaat hiervoor de procedure om – indien de aard van de functie en het risico dat aan de werkzaamheden is verbonden hierom vragen – van de sollicitant een zogenaamde Verklaring omtrent gedrag (VOG) te vragen. Ik ben geen voorstander van een apart racismeregister zoals dat door u wordt voorgestaan, naast de justitiële en politiegegevens die al geraadpleegd worden bij een VOG-procedure.

Directoraat-Generaal Rechtspleging en Rechtshandhaving
Directie Juridische en Operationele Aangelegenheden
Bestuurlijke en Juridische Zaken

Datum
18 november 2016

Ons kenmerk
804726

13
Bent u bereid een deel van het geld dat het ministerie van Veiligheid en Justitie er het komende begrotingsjaar bij krijgt te besteden aan de vergroting van de expertise en de capaciteit op het gebied van het afnemen van aangiften van discriminatie door de politie? Zo ja, hoeveel? Zo nee, waarom niet?

14
Bent u bereid een deel van het geld dat het ministerie van Veiligheid en Justitie er het komende begrotingsjaar bij krijgt te besteden aan de vergroting van de expertise en de capaciteit op het gebied van het verwerken van aangiften van discriminatie door het OM? Zo ja, hoeveel? Zo nee, waarom niet?

Antwoord vragen 13 en 14
Nee, daar is geen aanleiding voor.

15
Zijn de doelen die de politie in het document 'De Kracht van het Verschil' met betrekking tot de eigen diversiteit en de professionalisering van de aanpak van discriminatie in zicht? 6) + Kunt u een gespecificeerd overzicht geven van de gestelde doelen, de acties en de resultaten?

16
Kunt u een concreet overzicht geven van wat het kabinet doet en heeft gedaan in het kader van het feit dat in de gehele strafrechtketen bevordering van de deskundigheid op het gebied van (herkennen van) discriminatie, versterking van de ketenaanpak en samenwerking met andere betrokken spelers aandacht krijgt? 7)

17
Kunt u een concreet overzicht geven van de acties in het kader van de uiting of investeert het kabinet in een meer optimale wijze van rapporteren door Antidiscriminatievoorzieningen (ADV's) en de politie? 8)

Antwoord op de vragen 15 tot en met 17
Voor het antwoord op de vragen 15 tot en met 17 verwijs ik u naar de brief over het Nationaal Actieprogramma tegen Discriminatie 2016-2020[5]. In de voortgangsbrief, die begin 2017 aan uw Kamer zal worden gestuurd, zal over acties en resultaten worden gerapporteerd. Over de actuele resultaten met betrekking tot diversiteit van het politiepersoneel bent u reeds geïnformeerd in de Voortgangsbrief Politie van 20 juni 2016[6].

[5] Kamerstukken II, Vergaderjaar 2015-2016, 30950 nr. 84
[6] Kamerstukken II, Vergaderjaar 2015-2016, 29628 nr. 643

Directoraat-Generaal Rechtspleging en Rechtshandhaving
Directie Juridische en Operationele Aangelegenheden
Bestuurlijke en Juridische Zaken

Datum
18 november 2016

Ons kenmerk
804726

18
Bent u nu wel bereid een racismepolitie op te richten, een specialistische eenheid binnen de politieorganisatie die zich bezighoudt met racisme en discriminatie? Zo nee, waarom niet?

Antwoord vraag 18
Het kabinet is om diverse redenen geen voorstander van een aparte racisme-politie. Vanaf begin 2017 is bij de politie een centraal punt dat discriminatiezaken uit het politiesysteem destilleert en bij de eenheden adresseert voor goede opvolging. Met het nieuwe beleidskader diversiteit en discriminatie zijn de taken steviger verankerd in de politieorganisatie, met als portefeuillehouder de eenheid chef Den Haag, die hierbij door medewerkers wordt ondersteund.
Daarnaast zijn ook de registratie- en rapportage-activiteiten van de politie geïntensiveerd. De politie heeft een forse verbeterslag gemaakt in de gegevensverzameling en analyse van discriminatiezaken: het rapport over 2015 is als bijlage bij de brief van de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid van 29 september jongstleden aan de Kamer gestuurd[7].

1) http://www.rtlnieuws.nl/nederland/om-kan-aangiften-discriminatie-niet-aan-slechts-kwart-behandeld
2) http://nos.nl/artikel/2133897-openbaar-ministerie-kan-aangiften-wegens-discriminatie-niet-aan.html
3) http://nos.nl/artikel/2133897-openbaar-ministerie-kan-aangiften-wegens-discriminatie-niet-aan.html
4) http://www.rtlnieuws.nl/nederland/om-kan-aangiften-discriminatie-niet-aan-slechts-kwart-behandeld
5) http://www.nu.nl/internet/4122236/asscher-in-gesprek-met-twitter-en-facebook-aanpak-discriminatie.html
6) https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2016/01/22/kamerbrief-nationaal-actieprogramma-tegen-discriminatie
7) https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2016/01/22/kamerbrief-nationaal-actieprogramma-tegen-discriminatie
8) https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2016/01/22/kamerbrief-nationaal-actieprogramma-tegen-discriminatie

[Toelichting:
Deze vragen dienen ter aanvulling op eerdere vragen terzake van het lid Marcouch (PvdA), ingezonden 26 september 2016 (vraagnummer 2016Z17325) en van de leden Van Miltenburg en Van Oosten (beiden VVD), ingezonden 29 september 2016 (vraagnummer 2016Z17658).]

[7] Kamerstukken II, Vergaderjaar 2015-2016, 30950 nr. 104

Advocaat Roethof: 'Bizar voorstel VVD over probleemwijken'

Strafrechtadvocaat Gerald Roethof vindt het voorstel van Klaas Dijkhoff bizar en is van mening dat bepaalde politici zelf hoog gestraft moeten worden. De fractievoorzitter van de VVD opperde vanochtend om criminaliteit in probleemwijken dubbel zo zwaar te straffen.

Bron: at5.nl
19 september 2018

The Dutch State a regime with flagrant human rights abuses, and a wolf in sheep’s clothing the fact concerning anti-racism hate crime practice on the internet they do no act.

De Nederlandse staat een regime met flagrante mensenrechtenschendingen, en een wolf in schaapskleren het feit dat ze geen actie ondernemen met betrekking tot anti-racisme haatdragende misdaden op het internet.

OPENBAAR MINISTERIE

Landelijk expertise centrum discriminatie

Het Landelijk Expertise Centrum Discriminatie (LECD) is het kennispunt bij het Openbaar Ministerie speciaal belast met het onderwerp discriminatie. Het LECD is op 1 september 1998 gestart met haar werkzaamheden en valt onder het arrondissementsparket van Amsterdam.

Doel van het Landelijk Expertise Centrum Discriminatie is het optimaliseren van de strafrechtelijke handhaving inzake discriminatie, dat wil zeggen beleidsvorming, opsporing, vervolging, rapportage.

Ieder parket heeft een discriminatieofficier. Als dat nodig is, kan deze officier informatie/advies inwinnen bij het LECD.

De belangrijkste taken van het LECD zijn:

- Opbouwen, bijhouden en organiseren van expertise;
- Bijhouden van een registratiesysteem discriminatiezaken;
- Informeren, adviseren en stimuleren van de parketten;
- Coördineren in lopende onderzoeken/ vervolgingen;
- Optreden als vertegenwoordiging van het landelijk OM;
- Organiseren van het landelijk overleg van discriminatie officieren van justitie en advocaten-generaal;
- Bijdragen aan de ontwikkeling van het landelijk OM-beleid inzake discriminatiebestrijding.

Bij het Landelijk Expertise Centrum Discriminatie zijn werkzaam: twee beleidsmedewerkers, de landelijk discriminatie officier van justitie en de discriminatie officier van justitie in Amsterdam die gedeeltelijk zijn vrijgemaakt ten behoeve van de werkzaamheden voor het LECD, en een medewerker.

De dagelijkse werkzaamheden van het LECD bestaan uit het geven van adviezen aan OM'ers over strafbare discriminatie. Andere werkzaamheden zijn het voeren van overleg met allerhande partijen zoals verschillende Non Gouvernementele Organisaties (NGO's) en Anti Discriminatie Bureau's (ADB's), het verzamelen en toegankelijk maken van jurisprudentie en het maken van een nieuwsbrief die wordt verspreid onder alle discriminatie officieren van justitie en advocaten-generaal. Daarnaast werkt het LECD mee met het beantwoorden van kamervragen over allerlei discriminatie onderwerpen en werkt het nauw samen met het Parket-Generaal en met het Ministerie van Justitie.

Het LECD heeft meegewerkt aan de totstandkoming van de Aanwijzing Discriminatie. Hierin wordt aangegeven hoe politie en justitie om dienen te gaan met discriminatiezaken.

Comparisons on the internet

Both, comparisons on the internet: The Prime Minister Rutte and vice Prime Minister Ollongren of the Kingdom of the Netherlands.

The picture on the Right Side is new on the internet in 2018,(twitter).

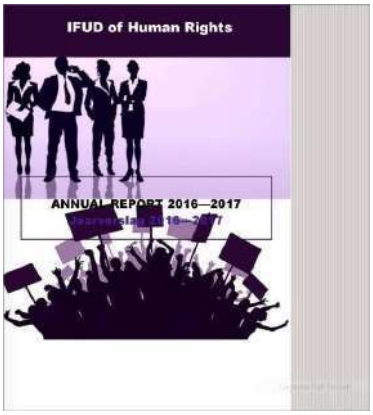

Information download the Annual Report 2016-2017

https://archive.org/details/ANNUALREPORTIFUDOfHumanRights20162017

Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2018–2019

29 754 Terrorismebestrijding

Nr. 472 **BRIEF VAN DE MINISTER VAN JUSTITIE EN VEILIGHEID**

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 6 november 2018

Op 2 oktober jl. heeft de AIVD een rapport genaamd «Rechts-extremisme in Nederland. Een fenomeen in beweging» op zijn website gepubliceerd. Met deze brief voldoe ik, mede namens de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, aan uw verzoek tijdens de regeling van werkzaamheden op 3 oktober jl. (Handelingen II 2018/19, nr. 8, item 5), alsmede aan de toezegging van de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties tijdens het AO IVD-aangelegenheden aan het lid Verhoeven (D66) op diezelfde datum, om te reageren op dit rapport.

Tijdens het AO van 8 oktober jl. is aanvullend gevraagd om een historische analyse van het fenomeen rechts-extremisme in Europees perspectief. Met deze brief informeer ik uw Kamer tevens over de analyse over rechts-extremisme die is opgesteld door de NCTV, genaamd «De golfbewegingen van rechts-extremistisch geweld in West-Europa. De aard, ernst en omvang van de rechts-extremistische geweldsdreiging in West-Europa inclusief Nederland». Deze publicatie is als bijlage[1] bijgevoegd bij deze brief en is vanaf heden te vinden op de website van de NCTV.

De AIVD analyse focust op de veranderingen binnen de rechts-extremistische beweging in Nederland en schetst een nieuw normbeeld. De NCTV notitie is uitgebreider van omvang en focust op de rechts-extremistische dreiging in Europa, waaronder Nederland. Het laatstgenoemde stuk richt zich met name op de gewelddadige component van de rechts-extremistische dreiging, de meest recente inzichten uit de literatuur, verschuivingen in modus operandi en doelwitten en de activiteiten online.

[1] Raadpleegbaar via www.tweedekamer.nl

kst-29754-472
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2018

Reactie op beide rapporten

Ideologie

De AIVD stelt dat het gedachtegoed van de rechts-extremistische scene in Nederland een ontwikkeling heeft doorgemaakt. Rechts-extremisme werd de afgelopen decennia gekenmerkt als neonazistisch, fascistisch en antisemitisch gedachtegoed, maar in de afgelopen jaren heeft een verschuiving plaatsgevonden en is het anti-islamgedachtegoed dominanter geworden binnen de Nederlandse rechts-extremistische beweging. Daarnaast heeft het uit de VS overgewaaide alt-right-gedachtegoed voet aan de grond gekregen in Nederland. Deze ontwikkeling past ook in het beeld dat de NCTV heeft van de internationale ontwikkelingen van het rechts-extremistisch gedachtegoed in West-Europa in de afgelopen decennia, al is het belangrijk om op te merken dat er ook veel variëteit bestaat binnen het gedachtegoed. In de analyse worden vier ideologische hoofdstromingen genoemd.

Organisatie

Zowel de AIVD als de NCTV besteden in hun rapporten aandacht aan de manier waarop de rechts-extremistische scene in Nederland is georganiseerd. Groeperingen, voorheen met een redelijk vaste samenstelling en weinig nieuwe aanwas, hebben een minder grote rol bij de verspreiding van het gedachtegoed. Sociale media en chat-apps daarentegen dienen steeds meer als vehikels van de extremistische ideologie, waardoor nieuwe geïnteresseerden sneller aansluiting kunnen vinden. Traditionele organisatiestructuren zijn daarmee minder belangrijk geworden voor bijvoorbeeld het treffen van voorbereidingen voor acties. Zorgelijk is dat deze fragmentatie ervoor zorgt dat de beweging moeilijker dan voorheen is in te delen in groepen en onvoorspelbaarder is geworden.

Activiteiten

De AIVD stelt vast dat de meeste activiteiten van rechts-extremisten in nederland niet gewelddadig zijn. Eén van de belangrijkste activiteiten is het verspreiden van het gedachtegoed. Daarnaast wonen rechts-extremisten demonstraties bij en in meer verregaande gevallen voeren ze bezettingen uit. Weer een stap verder is het uiten van bedreigingen. In een uiterste geval kan geweld gepleegd worden. De AIVD zegt daarover: «het plegen van geweld mag dan zeldzaam zijn, het aanmoedigen en verheerlijken van geweld is dat niet.» En ook dat is zorgelijk, aldus de AIVD, omdat er daardoor een klimaat wordt geschapen waarin het risico groter wordt dat rechts-extremistische eenlingen of kleine groepen geweld inzetten tegen bijvoorbeeld migranten of moslims. Ook in de confrontatie met links-extremistische groepen lijken rechts-extremisten aan vertrouwen te winnen, al ligt het initiatief van die confrontaties vooralsnog vooral bij links-extremisten en is de bereidheid van rechts-extremisten om geweld te gebruiken tijdens die confrontaties tot nu toe beperkt gebleken. De NCTV laat zien dat historisch beschouwd er in Nederland minder rechts-extremistisch geweld plaatsvindt dan in landen als Duitsland, Frankrijk, Italië en het Verenigd Koninkrijk.

Het feit dat het toepassen van geweld door rechts-extremisten in Nederland momenteel zeldzaam is, wil echter niet zeggen dat er geen reden is tot zorg. Want, zo stelt ook de NCTV, «[t]och moet er bij [...] online oproepen steeds rekening mee worden gehouden dat er daadwerkelijk gevolg aan de oproep wordt gegeven, door een groep, enkelen of een eenling.» Hoewel er op rechts-populistische webpagina's nauwelijks openlijke sympathie voor rechts-extremisten is waar te nemen en er niet

wordt opgeroepen tot fysiek geweld, hebben xenofobe uitingen en het klimaat dat wordt geschapen op deze fora in sommige gevallen vreemdelingenhaat aangejaagd en zichtbaar gemaakt. De verharding van het rechtse internetdiscours kan een activerende rol hebben op kleine groepen of eenlingen. De AIVD en de NCTV geven nadrukkelijk aan dat, hoewel de algemene geweldsdreiging beperkt is, geweld door een eenling of kleine snel geradicaliseerde groep in de huidige context in Nederland een reëel risico is.

Zorgen nationale veiligheid

De AIVD constateert dat niet alleen de geweldscomponent een dreiging kan vormen voor de veiligheid. Belangrijk is om te constateren dat er, naast het aspect van de dreiging van geweld, ook een niet-gewelddadige dreiging tegen de democratische rechtsorde voortkomt uit rechts-extremistische handelingen. Dit doet men door systematisch haat te zaaien, bevolkingsgroepen te demoniseren, te intimideren en door een sfeer van angst te creëren. Deze dreiging gaat bijvoorbeeld uit van het door de *alt-right* beweging geïnspireerde rechts-extremisme. Het gedachtegoed van alt-rechts, gebaseerd op rassenleer, druist in tegen de principes waar onze democratische rechtsorde op gebaseerd is.
De analyse van de NCTV sluit hier bij aan door te stellen dat de Amerikaanse «alt-right» beweging, waardoor ook bijvoorbeeld het Nederlandse Erkenbrand wordt geïnspireerd, een witte identiteitspolitiek hanteert en daarbij streeft naar een «homogene blanke etnostaat». Bovendien wordt de «[d]emocratie nadrukkelijk [wordt] afgewezen.» Ook het feit dat er binnen Erkenbrand een sterke afkeer van feminisme en homoseksualiteit bestaat en een sterke antisemitische houding aanwezig is maakt dat het gedachtegoed in strijd is met de beginselen van de Nederlandse democratische rechtsstaat.

Beleidsinzet

In de publicaties van de AIVD en de NCTV wordt duidelijk geschetst waarom het rechts-extremistisch gedachtegoed een bedreiging vormt voor Nederland. Ook blijkt dat zowel de AIVD als de NCTV de ontwikkelingen scherp in de gaten houden. Het mag duidelijk zijn dat dit Kabinet er alles aan wil doen om die dreiging tegen te gaan. Hieronder geef ik een overzicht van de beleidsinzet die wordt gepleegd om de (rechts-)extremistische dreiging tegen te gaan.

Maatschappelijke spanningen

Het kabinet maakt zich zorgen om de snelheid waarmee de verhoudingen in de samenleving op scherp komen te staan. De spanningen tussen bevolkingsgroepen nemen toe en geven ruimte aan extremistisch gedachtegoed. Acties zoals het bedreigen van individuen, lokale gemeenschappen en geweldpleging bij gebedshuizen zijn onaanvaardbaar en worden vanuit het veiligheidsdomein vanzelfsprekend in de gaten gehouden. Dergelijke activiteiten voeden de angst en de onderlinge onverdraagzaamheid. Net als de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid sta ik in contact met gemeenten en gemeenschappen over veiligheidsvraagstukken en de omgang met maatschappelijke spanningen. Zo vindt er een bestuurlijk overleg plaats tussen de NCTV, SZW en verschillende moskeeorganisaties om zicht te houden op incidenten vanuit rechts-extremisme, de impact die deze incidenten kunnen hebben op lokale gemeenschappen en hoe er mee om te gaan. Tevens is de handreiking Veilige Moskee ontwikkeld. Deze bevat kennis, aanbevelingen en goede voorbeelden voor moskeeën, gemeenten en politie hoe gezamenlijk om te gaan met concrete spanningen en incidenten rondom

moskeeën. Recent is in aanvulling hierop het handboek veiligheid religieuze instellingen ontwikkeld dat informatie bevat die instellingen kunnen gebruiken bij onveilige situaties. Dit draagt bij aan het verhogen van de weerbaarheid van religieuze instellingen. Indien dreiging en risico daartoe aanleiding geven worden aanvullende maatregelen genomen.

Aanpak radicalisering en extremisme

Net als voor alle andere soorten van extremisme is het zaak om te voorkomen dat personen radicaliseren naar rechts-extremistisch gedachtengoed. Op 26 april jl. stuurde de Minister van SZW uw Kamer al een brief over het voorkomen van radicalisering.[2] De gezamenlijke ondertekening van deze brief onderstreept het belang dat het kabinet aan deze brede aanpak hecht en de gedeelde opgave om tot een effectief preventiebeleid te komen. Samen werken we aan een weerbare, veilige en democratische samenleving door excessen als extremisme, vergaande polarisatie en maatschappelijke spanningen tegen te gaan. Het kabinet staat voor een inclusieve samenleving waarin voor discriminatie, haatzaaien en geweld tegen andersdenkenden geen plaats is.

De in de brief beschreven basisstructuren van de preventieve aanpak zijn in de basis geschikt om iedere vorm van radicalisering tegen te gaan. Het fundament van de preventieve aanpak in Nederland staat, maar we moeten niet verslappen. Gemeentes en andere partners kunnen op dit fundament verder bouwen, ook daar waar het rechts-extremisme betreft. Het is daarbij zaak dat de aandacht niet *verschuift* maar *wordt verbreed*. Daarbij is het van belang dat lokale professionals geëquipeerd zijn om extremisme te herkennen en dat er op lokaal niveau een goede signaleringsstructuur is om problemen te onderkennen. In dat kader heeft de NCTV trainingen laten ontwikkelen die lokale professionals kunnen volgen ter versterking van hun werkzaamheden in de aanpak. Het Rijksopleidingsinstituut tegen Radicalisering (ROR) biedt trainingen specifiek op links- en rechts-extremisme. De Expertise-unit Sociale Stabiliteit zet zich verder op verschillende manieren in op het thema. Binnen de OMEI training (Omgaan met Extreme Idealen) wordt aandacht besteed aan alle vormen van extremisme en radicalisering. Ook richt Platform JEP (Platform Jeugd preventie van Extremisme en Polarisatie) zich op de preventie van radicalisering en extremisme in de brede zin. Daarnaast worden actuele ontwikkelingen rondom verschillende organisaties periodiek verwerkt in de «factsheet extreemrechts in Nederlandse gemeentes» die online is gepubliceerd. Tot slot is het Landelijk Steunpunt Extremisme (LSE) beschikbaar om gemeentes te ondersteunen bij vraagstukken omtrent rechts-extremistische casuïstiek en te adviseren op interventies.

Internetaanpak en tegengeluid

Voor rechts-extremistische individuen zijn digitale media steeds belangrijker om hun boodschap te verspreiden. Extremistische propaganda, van welke ideologische signatuur dan ook, probeert te bewerkstellingen dat personen worden gerekruteerd voor de extremistische beweging en dat haat en verdeeldheid wordt gezaaid in onze samenleving. Vanuit de overheid is de afgelopen jaren ingezet op het ondermijnen van extremistische propaganda enerzijds en het versterken van de weerbaarheid anderzijds om rekrutering door extremistische groepen te voorkomen. De Nederlandse overheid faciliteert en steunt maatschappelijke initiatieven (online en offline) die zich richten op het laten horen van alternatieve boodschappen. In 2017 is een onafhankelijk fonds ingesteld met de ambitie om alternatieve, verbindende geluiden te mobiliseren en de

[2] Kamerstuk 29 754, nr. 448.

sociale weerbaarheid te versterken. Zo krijgen extremistische boodschappen minder vat op onze samenleving.

Op nationaal en internationaal niveau werkt de overheid aan het tegengaan van de verspreiding van extremistische propaganda. Onderdeel hiervan is de Internet Referral Unit van de politie (IRU NL) die in overleg met het Openbaar Ministerie (OM) zich voor nu richt op strafbare jihadistische content maar kan worden ingezet tegen rechts-extremistische content. Verder wordt de komende jaren ingezet op een integrale multidisciplinaire aanpak van extremistisch en terroristisch gebruik van digitale media. Alle betrokken organisaties streven naar een verdere bundeling van hun taalkundige, technische en inhoudelijke expertise. Doel is om vroegtijdig extremistische en terroristische structuren en activiteiten te kunnen onderkennen en om doelmatige en doeltreffende inzet en interventies te kunnen faciliteren vanuit een gezamenlijke analyse. Deze aanpak kan ook worden ingezet tegen de rechts-extremistische scene in Nederland.

Ondermijning van openbaar bestuur

Wanneer extremistisch gedachtengoed zijn weg vindt in het openbaar bestuur is dat een bedreiging voor de democratische rechtsorde. Het Ministerie van BZK (inclusief de AIVD) werkt, samen met de ministeries van SZW, JenV (inclusief de NCTV) en BZ nauw samen om het openbaar bestuur steviger, meer proactief te adviseren en ondersteunen bij het herkennen van ondermijnende processen zowel binnen als buiten de eigen organisatie. In opdracht van het Ministerie van BZK zijn verschillende onderzoeken en verkenningen uitgevoerd naar beschikbaar instrumentarium om het openbaar bestuur beter toe te rusten bij de aanpak van problematisch gedrag en ondermijning. Verder wordt dit jaar een project afgerond waarin samen met gemeenten een afwegingskader van problematisch gedrag is gemaakt. Dit afwegingskader, dat wordt gezien als een product dat steeds verder ontwikkeld kan worden, is een middel is om potentieel problematische gedragingen, handelingen en ondermijnende activiteiten zoals die beschreven door de AIVD als voortkomend uit het rechts-extremistisch klimaat, op inhoud te beoordelen. Ook biedt het openbaar bestuur onderbouwde argumenten voor eventuele interventies in reactie op problematische gedragingen, handelingen of activiteiten die ondermijnend zijn voor de democratische rechtsorde.

Strafvervolging

Wetgeving met het doel om extremisme en terrorisme te bestrijden en aanslagen te voorkomen geldt voor eenieder, ongeacht ideologische signatuur. De inlichtingendiensten, politie en Openbaar Ministerie zijn alert op rechts-extremistische uitlatingen. Wanneer er sprake is van extremistische gedragingen die een strafbaar feit opleveren, kan het Openbaar Ministerie onderzoek instellen en overgaan tot vervolging.

Tot slot

Het moge duidelijk zijn dat dit Kabinet er alles aan gelegen is om álle vormen van extremisme, ook rechts-extremisme, tegen te gaan. Daarom verwelkom ik de publicaties van de AIVD en NCTV, omdat zij bijdragen aan de kennis over het fenomeen. Kennis en bewustzijn van de ontwikke-

lingen binnen verschillende stromingen van extremisme zijn van groot belang. De structuren voor de aanpak van extremisme zijn conform het dreigingsbeeld en kunnen, daar waar nodig, worden ingezet.

De Minister van Justitie en Veiligheid,
F.B.J. Grapperhaus

Het vragenuur van dinsdag 11 december 2018

Op dinsdag 11 december 2018 vragenuur o.a.de toename van antisemitisme in de Europese Unie.

Dit zijn de vragen in het vragenuur toename antisemitisme in de EU

- **Kathalijne Buitenweg** (GroenLinks) aan de minister van Justitie en Veiligheid over de toename van antisemitisme in de Europese Unie.

Bron: Tweede Kamer der Staten-Generaal

11 december 2018

externe link:

https://archive.org/details/TweedeKamerAntisemitisme

Haatzaaien via de media

IFUD of Human Rights:

Tarlach McGonagle is gespecialiseerd in internationale en Europese mensenrechten, met name op het gebied van vrijheid van meningsuiting en religie, rechten van minderheden en culturele en linguistische rechten. Daarnaast is hij gespecialiseerd in internationale, Europese en vergelijkend mediarecht en beleid. Thema's als pluralisme, diversiteit, tolerantie en "hate speech" hebben een centrale plek in zijn onderzoek. Volgens McGonagle het is jammer dat het Europees Hof destijds de gelegenheid niet heeft gegrepen om het vraagstuk “aansporing tot haat” nader te ontleden. *[zaken c-244/10 en c-245/10 onderwerp haatzaaien via de media]* Met dit arrest leverde het Hof uiteindelijk maar een heel bescheiden bijdrage aan het verhelderen van de“jurisdictie” en van de draagwijdte van het begrip “haatzaaien”, aldus McGognagle.Vandaar het verzoek door IFUD of Human Rights aan de hoofdofficier Zandee om zich ruimer over het onderwerp te laten inlichten. De officier van justitie dient n.l. een goede kennis van de geschiedenis te hebben en het belang van de geschiedenis als een les voor de toekomst onderschrijven en moet dit in zijn functie in zijn werk ook uitdragen. Maar…
de niet-geïnteresseerde hoofdofficier, de Officier
van Justitie Mr. N.G. Zandee deed niets met aangaande een prejudiciële verwijzing -in te dienen door Mr. Zandee- betreft het onderwerp haatzaaien op internet en antidiscriminatie bij het Hof van Justitie van de Europese Unie te Luxemburg. De Hoofdofficier had ook geen belangstelling voor de CD Hitler’s Inferno.De belangrijke – maatschappelijke doelstelling van Audio-Rarities met Hitler’s Inferno het in stand houden van de les van gisteren als een getuigenis, als les voor de toekomst**.** De belangstelling van de Hoofdofficier van Justitie was meer gericht op carriére maken “hoe maak je succesvol een carriéreswitch”,dan op die van haatzaaien en antidiscriminatie. Mr. N.G. (Nicole) Zandee (56), vanaf 1 april 2018 hoofdofficier van justitie bij het arrondissementsparket Amsterdam was voorheen werkzaam als hoofdofficier in Noord-Brabant. Zoals de niet-geïnteresseerde hoofdofficier Zandee, de Kabinetschef Drs. H.E. Grootmeijer namens de Procureur-Generaal bij het Gerechtshof te ’s-Hertogenbosch in zijn brief in 1995, over zijn opvattingen ‘Hitler’s Inferno”, brief te vinden in Jaarverslag stichting 2016-2017, op blz 1076. Een rechter die zich van zijn persoonlijke opvattingen bewust is, zal in het algemeen in staat moeten zijn zich hiervan zodanig te distantiëren dat deze opvattingen zijn onafhankelijkheid en onpartijdigheid, de essentialia voor een eerlijk proces, niet in de weg staan.

Beschrijving van de plaat

Het op de geluidsdragers vastgelegde materiaal is gegarandeerd authentiek. Het werk"Hitler's Inferno" is gegarandeerd geen nazisme of neo-nazisme. Het is een getuigenis over de holocaust. https://vimeo.com/194594536

De plaat bestaat uit geluidsopnames van Nazi-liederen, van toespraken van Hitler en Goebbels en korte geluidsopname van het Neurenberg proces te noemen "Duitse geluidsopnames" en anti-fascisisch commentaar in de Engelse taal door een Amerikaanse verteller in 1945. https://archive.org/details/HitlersInfernoRecord

De Duitse geluidsopnames zijn destijds in een door de maker gekozen volgorde zijn geplaatst en voorzien van anti-fascistisch commentaar, hiermee is volgens het auteursrecht een nieuw oorspronkelijk werk ontstaan in destijds in Amerika. Het feit dat de plaat voor het grootste gedeelte bestaat uit een vastlegging van Duitse geluidsopnames en op de hoes van de LP hakenkruizen staan met de afbeelding van Adolf Hitler doet hieraan niet af. Omdat n.l. de Duitse geluidsopnames in een door de maker gekozen volgorde zijn geplaatst en voorzien zijn van anti-fascistisch commentaar, is hiermede een nieuw oorspronkelijk werk ontstaan in 1945 in de zin van het auteursrecht. De "fair use"voorwaarden "Hitler's Inferno" zijn op 21 juni 2007 vastgelegd in een notariële akte met aanhechtingen van brieven en data DVD-rom (7b aanhechtingen akte) door mr. Th.H.J.M op de Laak,notaris te Budel,gemeente Cranendonck.

Nagedachtenis

De belangrijke – maatschappelijke doelstelling van Audio-Rarities is het in stand houden van de les van gisteren als een getuigenis, als les voor de toekomst**.**Audio-Rarities verricht activiteiten van wetenschappelijke en maatschappelijke aard in algemene zin, zonder bedrijfseconomisch winstoogmerk; alle eventuele winst wordt bestemd voor de stichting.Door Audio-Rarities wordt deelgenomen aan het maatschappelijke verkeer en het streven van Audio-Rarities is duurzaam. De voortzetting van "Hitler's Inferno, Audio-Rarities alsmede het werk van de stichting,mag derhalve niet in gevaar komen. De rechtbank en Openbaar Ministerie dienen daarom een goede kennis van de geschiedenis te hebben en het belang van de geschiedenis als een les voor de toekomst onderschrijven en moet dit in zijn functie in zijn werk ook uitdragen.De eenmanszaak "Audio-Rarities" is na 1995 bij de eerste inschrijving bij de Kamer van Koophandel, later in de periode geheel onder beheer van de stichting "Intermediaire Stichting van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens" gekomen d.m.v. de notaris met een notariële akte.

UNITED STATES HOLOCAUST MEMORIAL MUSEUM

Hitler's inferno : words and music of Nazi Germany.

Title:	Hitler's inferno : words and music of Nazi Germany.
Variant Title:	Hitler's inferno in words, in music 1932-1945 Marching songs of Nazi Germany
Other Authors/Editors:	Hitler, Adolf, 1889-1945.
Publisher:	AH Geldrop, Netherlands : Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights, 1995.
Description:	1 audio disc (38 min.) : digital ; 4 3/4 in.
Contents:	Hitler in Rome 1937 Deutschland über alles Die Fahne hoch (Horst Wessel Lied) Heil Hitler dir! Goebbels introduces Hitler 1934 Marching songs medley Hitler speaks in Vienna 1939 Heil Deutschland Wenn die S.S. und die S.A. aufmarschiert Die Jugend marschiert Goering, Hess, Ribbentrop, etc. plead "Not Guilty" at Nuremberg.
Subjects:	Nationalsozialistische Deutsche Arbeiter-Partei--Songs and music. Nationalsozialistische Deutsche Arbeiter-Partei. World War (1939-1945) World War, 1939-1945--Germany. Germany. Music. Songs
Notes:	Title from disc label. Originally released on LP by Audio Rarities, recorded in 1945. Commentary in English. Compact disc.

Holdings Information

Location:	Compact Discs
Call Number:	CD-0204
Status:	Available
Notes:	Filed by number. Ask at Reference Desk for assistance.

UNITED STATES HOLOCAUST MEMORIAL MUSEUM

Hitler's inferno : words and music of Nazi Germany.

Title: Hitler's inferno : words and music of Nazi Germany.
Format: Nonmusical Sound Recording1 audio disc (38 min.) :

Holdings Information:

Location: Compact Discs
Call Number: CD-0204
Number of Items: 1
Status: Available
Notes:
Filed by number. Ask at Reference Desk for assistance.

United States Holocaust Memorial Museum Library
http://www.ushmm.org/research/library/
(202) 479-9717
reference@ushmm.org

USHMM Hitler’s Inferno

https://collections.ushmm.org/search/catalog/bib256113

"Hitler's Inferno" keine Sensation, sondern ein Zeugnis **"Seid wachsam für die Zukunft"**

USA **RELEASE**

HITLER'S INFERNO

1. Hitler in Rome 1937. **2.** Deutschland Über Alles. **3.** Die Fahne Hoch. **4.** Heil Hitler Dir! **5.** Goebbels introduces Hitler 1934. **6.** The Marching Songs Medley. **7.** Hitler speaks in Vienna 1939. **8.** Heil Deutschland. **9.** Wenn Die S.S. Und Die S.A. Aufmarschiert. **10.** Die Jugend Marschiert. **11.** plead "Not Guilty" at Nuremberg.

Never before has this shocking material been heard in the United States. Most of these songs and speeches were taken from German radio stations after the war. Their joyous quality is frightening, when one thinks of the murder and destruction that followed. It must never happen again in the civilized world. In 1945 these songs and speeches were recorded on L.P. by Audio Rarities in the U.S.A. Now in 1995, this work was recorded on CD by: **Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights. P.O. Box 324 - 5660 AH Geldrop - the Netherlands.**

RUNNING TIME: 38 MINUTES

WARNING: All rights reserved.
Freistaat Bayern, Postfach: 220030 - 80535 München Deutschland.

ANTI-FASCIST COMMENTARY BY AMERICAN NARRATOR

Registration code: C6231

Hitler’s Inferno Audio-Rarities

https://www.upcindex.com/634479825064

Jurisprudentie rechtspraak

negationisme, bagatelliseren holocaust

IFUD of Human Rights heeft nog verder gezocht in de jurisprudentie van de rechtspraak.nl over uitspraken door de rechtbank van ’s-Hertogenbosch in het verleden gedaan over “holocaust ontkenning”, en vond een vonnis van 21 december 2004, **ECLI:NL:RBSHE:2004:AR7891** met de toepasselijke wetsartikelen Wetboek van Strafrecht: art. 10,14a,14b, 14c, 137c. Tevens in het vonnis de verwijzing naar artikel 10 lid2 EVRM vrijheid van meningsuiting. Verdachte heeft zich opzettelijk beledigend uitgelaten over een groep mensen, te weten de joden, waarbij o.a. door verdachte de holocaust wordt ontkent.

Hate Speech

Over the years, the Council of Europe has worked in multiple manners to counter hate speech. The media and internet division's work in this area is based on a "freedom of expression perspective" which focuses on co-operation with member states in preparing, assessing, reviewing and bringing in line with the European Convention on Human Rights any laws and practices that place restrictions on freedom of expression. The division also looks to foster media and internet literacy throughout all member states, to raise awareness about hate speech and the risks it poses for democracy and individuals, to reduce the levels of acceptance of hate speech as well as to develop consensus on European policy instruments combating hate speech. Hate speech has no particular definition in international human rights; it is a term used to describe broad discourse that is extremely negative and constitutes a threat to social peace. According to the Committee of Ministers, hate speech covers all forms of expressions that spread, incite, promote or justify racial hatred, xenophobia, anti-Semitism or other forms of hatred based on intolerance. Along with the development of new forms of media, online hate speech has been brought about. Hate speech in the online space requires further reflection and action on the regulation and new ways for combating it.

Documentation:

Dr. Tarlach McGonagle - The Council of Europe against online hate speech: Conundrums and challenges

Factsheet on Hate Speech, November 2015, Press Unit, European Court of Human Rights

Reference documents:

Recommendation No. (97) 20 on "hate speech"

Tools:

"Media Regulatory authorities and hate speech", July 2017

Source: coe.int

2018

NO HATE PARLIAMENTARY ALLIANCE

Alliance launches No Hate Certificate to acknowledge and make visible the role of civil society in combating intolerance

Co-operating with civil society has been part of the way of functioning of the No Hate Parliamentary Alliance from the start. Representatives of associations and non-governmental organisations have been crucial interlocutors and have helped members to understand the reality of hatred, racism and intolerance in Europe today.

The No Hate Parliamentary Alliance has now established a way to acknowledge the role of these actors in supporting its cause, and to promote and make visible the principles enshrined in the Alliance's Charter. Schools, sports clubs, youth and human rights non-governmental organisations, as well as online blogs, pages and new outlets, may be granted a No Hate Certificate which would confirm their contribution to fighting hatred and intolerance in Europe in whatever form it manifests itself. Candidates will be nominated by Alliance members in close co-operation with the No Hate Speech Movement campaign of the Council of Europe's Youth Sector, and by national committees of the campaign itself.

"Certified" entities will be featured in the website and social media of the Alliance and the Committee on Equality and Non-Discrimination of the Parliamentary Assembly. They will be encouraged to work closely with the Alliance – it is hoped that the Certificate will only be the first step in this direction.

More information on the regulations and nomination form : click here

Origins

In follow-up to the Assembly Resolution 1967 (2014) on A strategy to prevent racism and intolerance in Europe, the Committee on Equality and Non-Discrimination has proposed setting up the No Hate Parliamentary Alliance, an alliance of parliamentarians who commit to taking open, firm and pro-active stands against racism, hatred and intolerance on whatever grounds and however they manifest themselves. The Alliance is open to members of the Parliamentary Assembly of the Council of Europe and to members of delegations having observer and partner for democracy status with the Assembly. Their commitment is formalised by signing the Charter of commitments for membership in the Alliance.

The Alliance is coordinated by the General Rapporteur on combating racism and intolerance, who is supported by the Bureau of the Committee on Equality and Non-Discrimination.

- **Strasbourg, 27 June 2017**: the Alliance launched the No Hate Certificate.
- **Strasbourg, 29 September 2015**: the Alliance approved a roadmap for 2015-2017 and held a hearing on political and media approaches to the refugee and migrant crisis. Link to press release
- **Strasbourg, 21 April 2015**: The Committee on Equality and Non-Discrimination appointed Ms Milena Santerini (Italy, SOC) as general rapporteur on combating racism and intolerance and coordinator of the No Hate Parliamentary Alliance.
- **Strasbourg, 29 January 2015**: the No Hate Parliamentary Alliance was officially launched. On the occasion, an exchange of views on the rise of anti-semitism in Europe was held. Links to first and second press releases for the launch.

Parliament demands ban on neo-fascist and neo-Nazi groups in the EU

Press Releases

PLENARY SESSION
LIBE
25-10-2018

- MEPs warn of the impunity with which neo-fascists operate in some member states
- Point to alleged collusion between politicians and police with neo-fascists and neo-Nazis in some countries
- Measures against racism and xenophobia in football stadiums

Parliament is concerned by the increasing normalisation of fascism, racism and xenophobia and calls on EU member states to ban neo-fascist and neo-Nazi groups.

In a resolution passed with 355 votes to 90 and 39 abstentions, MEPs denounce that the lack of serious action against these groups has enabled the current xenophobic surge in Europe. The text mentions the attack that killed 77 people in Norway in 2011, the murder of UK MP Jo Cox in 2016 and the recent attack by fascist squads in Italy against MEP Eleonora Forenza.

It also refers to several incidents involving fascists in Poland, Greece, Italy, Germany, France, Spain, Latvia and the Nordic countries.

Ban all organisations glorifying fascism

MEPs argue that the impunity enjoyed by far-right organisations in some member states is one of the reasons behind the rise in violent actions, affecting society as a whole and targeting particular minorities such as black Europeans/people of African descent, Jews, Muslims, Roma, non-EU nationals, LGBTI people, and persons with disabilities.

They propose setting up anti-hate crime units in police forces to ensure these crimes are investigated and prosecuted. They also urge national authorities to “effectively ban neo-fascist and neo-Nazi groups and any other foundation or association that exalts and glorifies Nazism and fascism”.

End collusion with neo-fascists

Troubled by reports of collusion between political leaders, political parties and law enforcement with neo-fascists and neo-Nazis in some member states, Parliament calls on the member states to “clearly condemn and sanction” hate crime, hate speech and scapegoating by politicians and public officials, as they directly normalise and reinforce hatred and violence.

Measures are also necessary to counteract the spread of racism, fascism and xenophobia through the internet, in cooperation with social media companies.

Stop racism in sport and help members of fascist groups who want to leave

The resolution demands that member states and national sports federations, in particular football clubs, counteract the scourge of racism, fascism and xenophobia in stadiums and in sports culture by condemning and punishing those responsible and by promoting positive educational activities targeting young fans, in cooperation with schools and civil society organisations .

EU countries should also set up “exit programmes” to help individuals to leave violent neo-fascist and neo-Nazi groups. MEPs stress the importance of education, to increase history awareness among the youth and call for a clear rejection of the fascist crimes of the past. They underline that the truth about the Holocaust must not be trivialised.

Contacts:

Estefania NARRILLOS
Press Officer

- (+32) 2 28 31324
- (+33) 3 881 73661 (STR)
- (+32) 498 98 39 85
- estefania.narrillos@europarl.europa.eu
- libe-press@europarl.europa.eu
- @EP_Justice
-

Further information

- The adopted text will be published here (25.10.2018)
- Video of the debate (2.10.2018)
- Procedure file - rise of neo-fascist violence in Europe
- Committee on Civil Liberties, Justice and Home Affairs

Ref.: 20181018IPR16527
Created: 25-10-2018 -

Telegraaf ‘Extreemlinks gevaarlijker dan extreemrechts’

TELEGRAAF

04 okt. 2018 in NIEUWS

Met deze week: is extreemrechts in Nederland

AMSTERDAM - Elke donderdag om 16.00 uur vanaf de redactie van De Telegraaf ruim twintig minuten analyses van belangrijke nieuwsgebeurtenissen die Wierd Duk in de afgelopen week hebben bezig gehouden.

Peter Siebelt

Onderzoeksjournalist en internationaal deskundige op gebied van politiek activisme en terrorisme.

BOEKEN:

SinistraPolitieke maffiosi op Haags, provinciaal en gemeentelijk niveau
Voor iedereen die jaarlijks geconfronteerd wordt met de verplichte belastingopgaven zal dit boek waarschijnlijk zwaar op de maag liggen. Indringend neemt de lezer kennis van de bijna criminele wijze waarop overheden hun inkomen en uitgaven 'verantwoorden'. Op oncontroleerbare wijze smijten ze met geld van de Nederlandse belastingbetaler voor eigen politiek gewin. Om politiek te kunnen bedrijven lappen ze de eigen regels aan de laars en wordt er op creatieve wijze 'gefraudeerd' met financiële jaarverslagen. Indien een burger dezelfde methoden zou hanteren zou de belastingdienst keihard ingrijpen en zou men naar alle waarschijnlijkheid bezittingen en vermogen verliezen of de onderneming sluiten.**(Paperback | Uitgeverij Aspekt B.V. | 2006)**

Vissers in troebel water*De spekkoek rond Ds.Visser*
Onderzoeksjournalist Peter Siebelt laat weer van zich horen in Vissers in troebel water. In Siebelts werk staat centraal de rol welke de Pauluskerk in Rotterdam vormt binnen de progressieve beweging in deze stad. Ds.Visser speelt een sleutelrol in tal van actiegroepen in de stad, welke soms van bedenkelijke signatuur zijn.Een onthullend boek dus, waarover De Telegraaf direct een boekje open deed aan de hand van een artikel van Martijn Koolhoven op 28 februari jl. 'Subsidiewaas rond werk in Pauluskerk' kopte de krant, 'Drugs gekocht van gemeentegeld'.

Ook informeert Siebelt over de omstreden pedofiliestandpunten van Ds.Visser. Kortom, wederom een brisant boek van Siebelt, die eerder wees op rol van Mabel en Mient Jan faber, in het drame rond de Safe Havens in het voormalige Joegolsavië, het extreem activistische verleden van Kamerlid Wijnand Duyvendak en het netwerk rond Volkert van der Graaf, de moordenaar van Pim Fortuyn in Eco Nostra. Hij vergeleek het netwerk rond Van der graaf met een Indonesische spekkoek, waarbij iedere gedogende en stimulerende laag een (subsidie-)wereld op zichzelf vormt, maar samen tot een bedenkelijke vuist kan ballen.**(Paperback | Uitgeverij Aspekt B.V. | 2006)**

De Vierde Wereldoorlog
Het pad van Marx naar Allah

Na het lezen van Peter Siebelts boek Koninklijk Bal Masqué, dat onder andere over Mabels optreden in voormalig Joegoslavië ging, schreef Theo van Gogh in Metro dat hij Siebelts vrees voor de radicale islam deelde. Hij maakte zich zorgen over wat er zoal in de El Tahweed moskee `geloeid' werd. Korte tijd later werd Theo van Gogh vermoord door een Jihadi die geregeld bezoeker was van het gebedshuis.Peter Siebelt, onderzoeksjournalist en beveiligingsexpert staat in De vierde wereldoorlog stil bij de gevaren van de islamitische terreur.

Hierbij kiest hij een opmerkelijke invalshoek. Hij laat zien dat er connecties bestaan tussen extreem-links en de jihadi's. Ook waarschuwt hij dat de autoriteiten nog helemaal niet klaar zijn voor het komende conflict en dat sommigen aan wie wij onze veiligheid toevertrouwen zelf geen schone handen hebben.Schokkend zijn Siebelts onthullingen over Peter Klerks, gemeenteraadslid van Amsterdam, wiens extremistische verleden in dit boek onthult wordt. Desalniettemin werd hij eenvoudigweg benoemd tot lector aan de politieacademie. Ook laat Siebelt zien hoe in Nederland de Marokkaanse gemeenschap jaren is misbruikt door progressieve politieke activisten in hun strijd tegen de toenmalige Koning Hassan. **(Paperback | Uitgeverij Aspekt B.V. | 2005)**

Mabel
koninklijk Bal MasqueOnderzoeksjournalist Peter Siebelt heeft Nederland tweemaal verrast met onthullende boeken over brandende kwesties. De eerste keer over Fortuyn-moordenaar Volkert van der Graaf en de tweede keer over het activistische verleden van het Groen-Links Tweede Kamerlid Wijnand Duyvendak in Rara wie ben ik? Ditmaal richt hij zich tot die ene vrouw waarvan heel Nederland zich verbijsterd afvraagt wie zij is en waar zij vandaan komt: Mabel Wisse Smit

Peter Siebelt laat in dit onthullende boek zien hoe goed de wereld van de toekomstige echtgenote van Prins Friso door de Nederlandse overheid is afgeschermd. Het onderzoek naar Mabel richt zich dan ook vooral op het netwerk dat rond haar bestaat en dat niet te verhullen is. Er ontstaat hierdoor een beeld van een superambitieuze jongedame -Mient-Jan Faber noemde haar de 'golden girl´- die er niet voor schroomde op het hoogste podium van de internationale politiek te schitteren. Zij was een spilfiguur in de Bosnische kwestie welke in de zaak Srebrenica voor Nederland een zwarte bladzijde vormde. Terwijl Mabel, als minnares en assistente van de Bosnische Minister van Buitenlandse Zaken Sacirbey, meehielp de voorwaarde tot deze tragedie te scheppen bracht de bloedige uitkomst de Bosnische politiek defacto de eigen onafhankelijke islamitisch georganiseerde staat. Via haar door de miljardair Soros gesteunde non-gouvernementele pressiegroepen ontfermde Mabel zich vervolgens over de slachtoffers; een zeer berekenende win-win situatie. Peter Siebelt laat zien dat achter deze 'humanitaire´ argumentatie

machtspolitiek plaatsvond.Mabels loopbaan is een wonderlijke wisselwerking tussen utopistische ideeën en keiharde ‘Realpolitik´. Voor ons vorstenhuis, dat op dezelfde wijze opereert, vertegenwoordigden deze ’skills´ van Mabel het beste gereedschap voor de toekomst van het Huis van Oranje. **(Paperback | Uitgeverij Aspekt B.V. | 2004)**

RaRa wie ben ik ?
over het schokkende verleden van het kamerlid Wijnand Duyvendak

Biografie van het Tweede Kamerlid voor GroenLinks Wijnand Duyvendak (1957). In deze biografie – ’schaduwbiografie’ op de achterflap genoemd – schetst Pieter Siebelt het radicale actieverleden van Duyvendak, over wie hij in de inleiding zegt ‘Hij is een strateeg die door de jaren heen zijn voetsporen heeft achtergelaten binnen de netwerken van Eco Nostra’. En dan volgt de theorie van de spekkoek die Siebelt al uiteenzette in ‘Eco Nostra : het netwerk achter Volkert van der Graaf’ (2003)*.

Zoals een spekkoek is opgebouwd uit verschillende lagen die een product vormen, vormen bepaalde politieke partijen (SP, GroenLinks etc.), radicale actiegroepen tot en met ondergrondse cellen (RaRa, Dierenbevrijdingsfront etc.) een spekkoek. Duyvendak nam deel aan verschillende lagen binnen die spekkoek: als kraker, als redacteur bij het blad ‘Bluf!’, als bestuurslid bij uitgeverij Ravijn, als milieuactivist en anno 2003 als parlementarier. Siebelt wil het feit aan de kaak stellen dat een parlementarier die liegt over zijn terroristische verleden, toch welkom is op het Binnenhof. Geillustreerd met zwartwitfoto’s, afbeeldingen van pagina’s uit ‘Bluf!’ etc. Met personenregister, een chronologisch overzicht van (terreur)acties in Nederland en noten. **(Paperback | Uitgeverij Aspekt B.V. | 2003)**

Eco Nostra
het netwerk achter Volkert van der Graaf

Eco Nostra legt het netwerk bloot achter Volkert van der Graaf, de man die Pim Fortuyn op gruwelijke wijze om het leven bracht. Peter Siebelt, beveiligingsexpert, laat zien hoe dit netwerk als een spekkoek is opgebouwd en hoe de verschillende lagen en organisaties met elkaar in verband staan. Wat bovenin gesubsidieerd, gedoogd en ideologisch ondersteund werd, leidde onderaan in de spekkoek tot excessen waaruit Volkert van der Graaf voortkwam en activisten zoals hij zich vrijelijk konden bewegen. Een onthullend boek. **(Paperback | Uitgeverij Aspekt B.V. | 2003)**

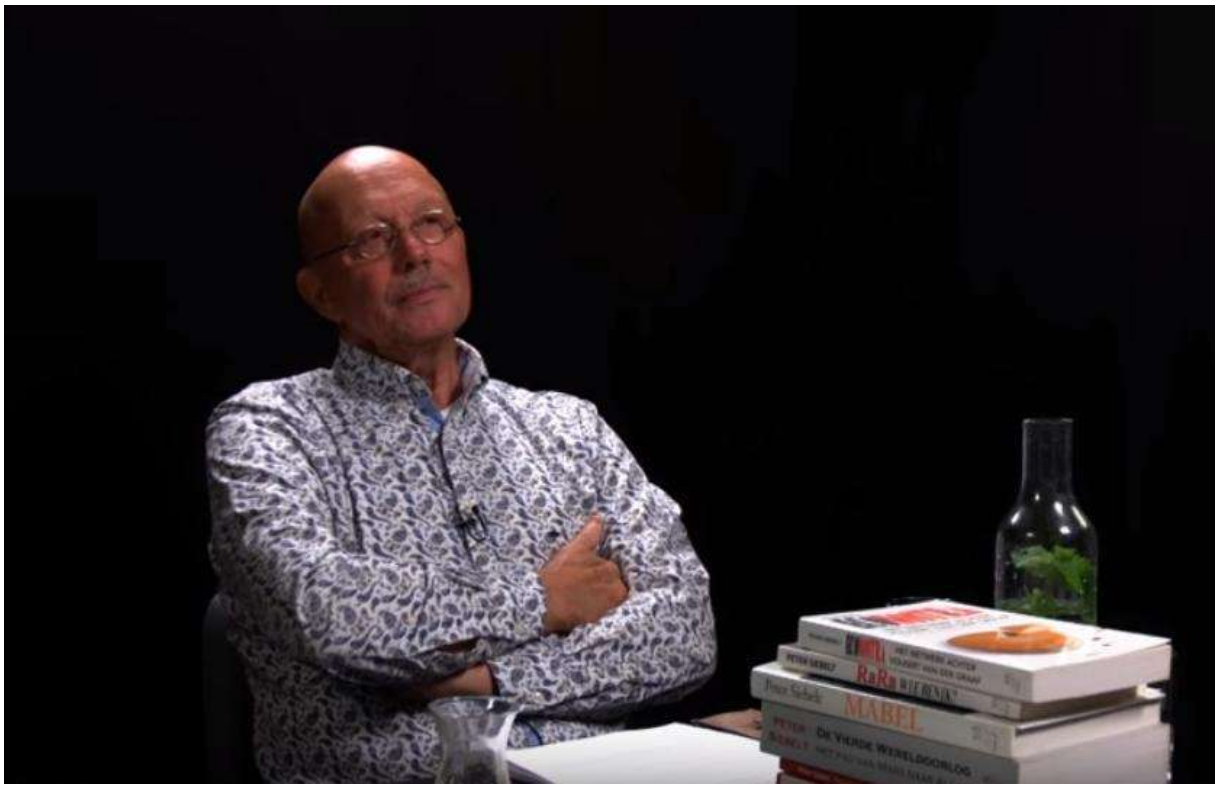

SnapShot Youtube café Weltschmerz 2017 / Peter Siebelt

Links-extremisme: anti-rechts en anti-overheid

Op links-extremistisch gebied vormden de rellen rond de G20-top in Hamburg internationaal een dieptepunt. Het waren de ernstigste ongeregeldheden in Duitsland in decennia.

Bron:
Algemene Inlichtingen- en Veiligheidsdienst
Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
Meer informatie over de onderzoeken en activiteiten
van de AIVD in 2017 op www.aivd.nl/jaarverslag2017.
maart 2018

Miljardair Soros koopt Nederland en de EU

In 2016 lekten er talloze documenten over George Soros' Open Society Foundation. Daarin staan bewijzen en bedragen over het handelen van de manipulatieve Amerikaanse miljardair in heel Europa.

Bron: geenstijl.nl
2016

Multi-billionaire George Soros is one of the world’s largest donors to radical left-wing nonprofit organizations and politicians worldwide. The resolution lacked any reference to far-left extremist violence which has also seen a rise in recent years, including the violence of the Hamburg, Germany G20 in 2017.

Multi-miljardair George Soros is een van 's werelds grootste donoren van radicaal linkse non-profit organisaties en politici wereldwijd. In de resolutie ontbrak elke verwijzing naar extreem links-extremistisch geweld, dat de afgelopen jaren ook is toegenomen, waaronder het geweld van de Hamburgse G20 in Duitsland 2017.

Kamer neemt motie aan voor uitspreken tegen antisemitisme buitenlandse regeringsleiders

IN **ANTISEMITISME** / BY **ARON VRIELER** / ON 16/11/2018 AT 11:57 /
TAGS: **ANTISEMITISME**, **MOTIE**, **SOROS**, **TWEEDE KAMER**

De Tweede Kamer heeft een motie aangenomen waarmee ze de regering verzoekt "zowel in bilaterale contacten als openlijk stevig uit te spreken tegen uitlatingen van regeringsleiders die bijdragen aan groeiend antisemitisme".

De motie is ingediend door de buitenlandwoordvoerders van GroenLinks, SGP, PvdA en SP. Alleen de VVD en FvD waren tegen tijdens de stemming op 13 november.

Kathalijne Buitenweg (GL) stelde de motie voor tijdens het notaoverleg over mensenrechten van de vaste commissie voor Buitenlandse Zaken. Volgens haar is er een tendens gaande waarbij wereldleiders het antisemitisme steeds meer oogluikend toelaten, en is de motie daarom nodig om de regering te dwingen zich stelliger hiertegen uit te spreken.

Concreter heeft de retoriek van de Amerikaanse president Trump over George Soros omtrent illegale migratie naar de VS Buitenweg geleid tot het indienen van de motie. "Bij het actief uitspreken van steun denk ik bijvoorbeeld ook aan Soros, aan de lastercampagnes en de intimidaties aan zijn adres. Ik denk aan de Amerikaanse president die daaraan meedoet, aan het antisemitisme dat zo moedwillig wordt aangewakkerd. En daar krijg ik buikpijn van".

Er ontstond discussie over het voorstel toen Raymond de Roon (PVV) inbracht dat hij, ondanks antisemitisme, geen "verslechterde positie van Joden in Amerika" ziet. Op navraag van collega's verduidelijkte hij zijn afschuw over de recente aanslag in

Pittsburgh, maar bleef hij bij zijn positie dat de situatie van Joden in de VS niet structureel is verslechterd.

Minister van Buitenlandse Zaken Blok zelf ontraadde de motie. Volgens hem is de bestrijding van discriminatie al een van de speerpunten van het Nederlandse buitenland beleid, en zou het niet helpen als door middel van de motie op iedere uitspraak van buitenlandse autoriteiten gereageerd zou worden. “Er kan geen twijfel bestaan over de Nederlandse positie: we verwerpen antisemitisme in welk land dan ook”.

De in het overleg uitgesproken motivering wijst er dus op dat de motie grotendeels ten doel heeft stelligere kritiek op de Amerikaanse president af te dwingen. Buitenweg maakte nog duidelijk dat ze met op Soros gerichte lastercampagnes doelde op de Amerikaanse politieke context, en niet die van Hongarije.

De discussie laat duidelijk het verschil zien in aandacht naar verschillende politieke contexten, en de verschillen in normen die erbij worden gehanteerd. De aard en omvang van op Soros gerichte retoriek vanuit de Hongaarse regering (niet slechts haar regeringsleider) is nog steeds moeilijk te vergelijken met de uitspraken van Trump tot nog toe. Terwijl ook Buitenweg Trump zelf niet direct antisemitisch heeft genoemd, is de inhoud van de Hongaarse “Stop Soros”-campagne al lange tijd eenduidiger.

Het is te hopen dat de motie zal bijdragen aan consequente, stellige afkeuring van iedere antisemitische tendens onder alle buitenlandse regeringsleiders – onafhankelijk van welk land het betreft.

VVD en ChristenUnie: Nationaal Coördinator nodig tegen antisemitisme

Afbeelding: EenVandaag tv 29-11-2018

ChristenUnie en VVD willen de strijd tegen antisemitisme opvoeren. De partijen willen onder meer een Nationaal Coördinator instellen, hogere straffen en meer aandacht voor de positieve invloed van de joodse gemeenschap op onze samenleving.

https://archive.org/details/VVDEnChristenUniePlanVanAanpakTegenAntisemitisme

Bron: EenVandaag TV

Redactie: Theodore Pronk, **Cas de Jong**

Verslag: **Remko Theulings**

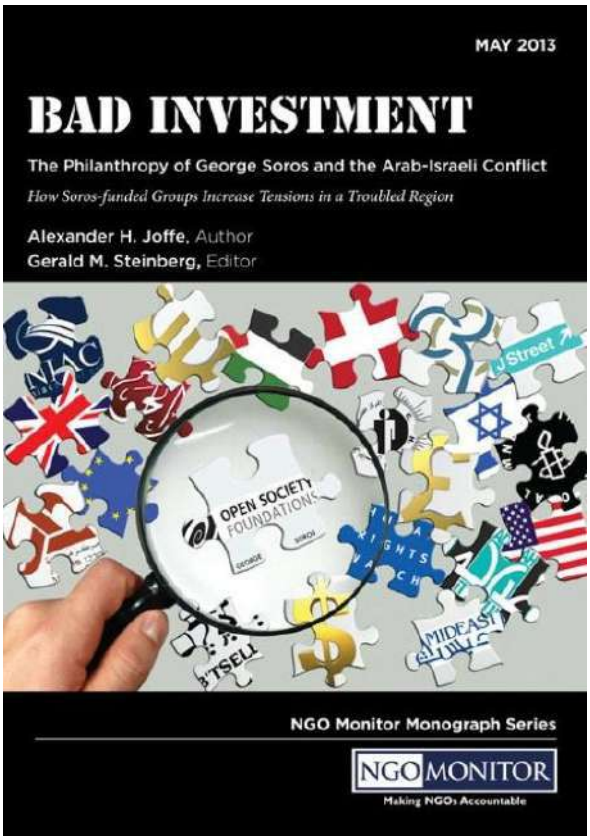

ngo-monitor.org

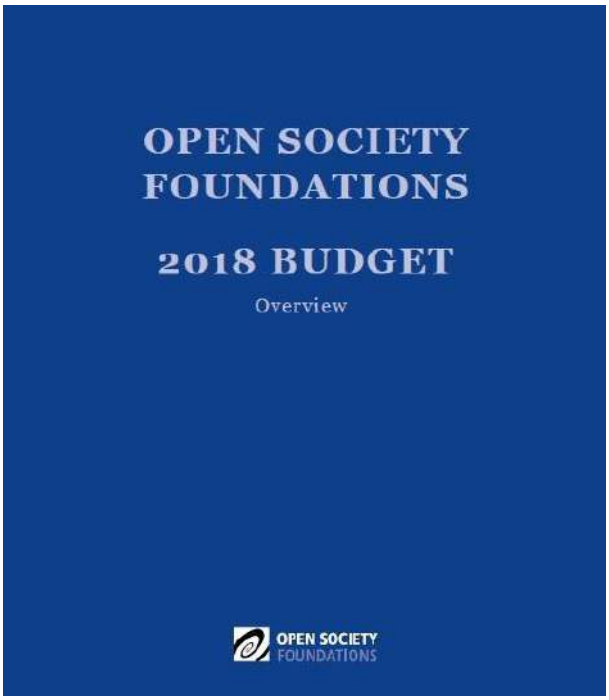

opensocietyfoundations.org

Baudet wants Soros research

Dutch politician FvD leader Thierry Baudet called on George Soros to investigate the influence -in the Netherlands-. According to Baudet, Soros has a lot of power behind the scenes. According to Baudet, we should investigate this thoroughly.

Source: jalta.nl

2018

Baudet wil onderzoek Soros

De FvD-leider Thierry Baudet riep op om de invloed -in Nederland- van George Soros te onderzoeken. Volgens Baudet heeft Soros veel macht achter de schermen. Dat moeten we volgens Baudet eens grondig onderzoeken.

Bron: jalta.nl

2018

How many MEPs are colluding and in the pocket of George Soros?

This mapping provides the Open Society European Policy Institute and the Open Society network intelligence on Members of the 8th European Parliament likely to support Open Society values during the 2014–2019 legislature. It spans 11 committees and 26 delegations, as well as the European Parliament's highest decisionmaking bodies: 226 MEPs who are proven or likely Open Society allies.

https://legacy.gscdn.nl/archives/images/soroskooptbrussel.pdf

DUTCH INSTITUTIONS RECEIVED MONEY FROM U.S. BILLIONAIRE

Documents leaked from the Open Society Foundations - a number of foundations belonging to American billionaire George Soros - revealed that Soros paid money to Dutch foundations, charities and think tanks between 2009 and 2014, NOS reports. The fact that Soros is a major contributor to many nonprofit organizations through his Open Society Foundation is not new information. . Amnesty International Netherlands received money and also Anne Frank House received money from Soros.

Source:nl.times.nl
Janene Pieters
August 16, 2016

New meeting at Commission between Frans Timmermans and George Soros

16/04/2018 (Agence Europe) – On Monday morning 16 April, European Commission First Vice-President Frans Timmermans met American-Hungarian financier George Soros to discuss *"European and global"* subjects with him, according to Timmermans' press staff.

Source: (Agence Europe)
16/04/2018

International Humanitairian law Netherlands Syria

Prof Nollkaemper in Nieuwsuur.

Nollkaemper informed Nieuwsuur and Trouw

Nollkaemper: 'Based on the facts I now know, based on the UN reports that have also been published, I would have had serious doubts in 2015 as well whether there were groups that we could have supported. The nature of the groups, the agendas of the groups were not clear, or it was clear that they were leaning towards terrorism or leaning towards the fight against Assad. So, in the specific context of 2015, I would have had serious doubts about starting this programme in the light, ultimately, of the international law borders within which the Netherlands must operate.

Nollkaemper sent his written opinion to the House of Representatives. According to Nollkaemper, the system, as the Davids Committee had thought it up in 2010, did not work adequately".

Source: nos / Nieuwsuur

September 26- 2018

Volkenrecht Nederland Syrië

Prof Nollkaemper in Nieuwsuur.

Nollkaemper informeerde nieuwsuur en trouw

Nollkaemper:"Op basis van de feiten die ik nu ken, op basis van de VN-rapporten die ook zijn gepubliceerd, zou ik ook in 2015 ernstige twijfel hebben gehad of er groepen waren die wij hadden kunnen steunen. De aard van de groepen, de agenda's van de groepen waren niet duidelijk, of het was duidelijk dat zij leunden naar terrorisme dan wel leunen naar strijd tegen Assad. Dus in de specifieke context van 2015 zou ik ernstige twijfels hebben gehad over het beginnen van dit programma in het licht van uiteindelijk de volkenrechtelijke grenzen waarbinnen Nederland moet opereren."

Nollkaemper zond zijn schriftelijk oordeel aan de Kamer. Volgens Nollkaemper heeft het systeem zoals de commissie-Davids het destijds in 2010 had bedacht, niet afdoende heeft gewerkt".

Bron: nos/ nieuwsuur

26 september 2018

STATEMENT WILLIBRORD DAVIDS

Davids writes the following statement in a personal capacity.

(short summary)

In its report of the Iraq Research Commission on Decision-making, presented to the Prime Minister on 12 January 2010, page 273, it was recommended to restore the position of an advisor under international law within the Ministry of Foreign Affairs. By letter of 24 May 2011, the Minister of Foreign Affairs informed the President of the Lower House (32 500 V, no. 190) that he had appointed Prof. A. Nollkaemper. In view of these and other problems, it is at the very least remarkable that the Ministry of Foreign Affairs has not asked the independent advisor under international law for advice on this matter.

Source: nos.nl
Nieuwsuur
2018

VERKLARING WILLIBRORD DAVIDS

Davids schrijft onderstaande verklaring op persoonlijke titel.

(verkorte samenvatting)

In haar op 12 januari 2010 aan de minister-president aangeboden Rapport van de Commissie van Onderzoek Besluitvorming Irak is op blz. 273 aanbevolen om de positie van een volkenrechtelijk adviseur binnen het ministerie van Buitenlandse Zaken te herstellen. Bij brief van 24 mei 2011 heeft de Minister van Buitenlandse Zaken aan de Voorzitter van de Tweede Kamer (32 500 V, nr. 190) medegedeeld dat hij Prof. A. Nollkaemper heeft aangesteld. Gelet op deze en andere problemen is het op zijn minst opmerkelijk dat hierover vanuit het Ministerie van buitenlandse zaken geen verzoek aan de onafhankelijk volkenrechtelijk adviseur advies is gevraagd.

Bron: nos.nl
Nieuwsuur
2018

The Netherlands International humanitarian law

Carla del Ponte, former chief prosecutor of the International Criminal Tribunal for the former Yugoslavia and until last year a member of the UN Commission of Inquiry for Syria, is "shocked" that the Netherlands provided support to combat groups that were known to violate human rights. "All parties in the conflict commit crimes. The Netherlands knows that the opposition commits war crimes. Del Ponte reacts to the results of research by Trouw and Nieuwsuur on support for the Syrian armed opposition. From 2012 to 2017 she reported on behalf of the United Nations on war crimes and human rights violations in Syria.

Source: NOS-Nieuwsuur

September 12- 2018

Nederland volkenrecht

Carla del Ponte, voormalig hoofdaanklager van het Joegoslaviëtribunaal en tot vorig jaar lid van de VN-onderzoekscommissie voor Syrië, is "geschokt" dat Nederland steun leverde aan strijdgroepen waarvan bekend was dat zij mensenrechten schonden. "Alle partijen in het conflict plegen misdaden. Nederland weet dat de oppositie oorlogsmisdaden pleegt." Del Ponte reageert op de uitkomsten van onderzoek door *Trouw* en *Nieuwsuur*naar de steun aan de Syrische gewapende oppositie. Ze rapporteerde van 2012 tot 2017 namens de Verenigde Naties over oorlogsmisdaden en mensenrechtenschendingen in Syrië.

Bron: NOS- Nieuwsuur

12 september 2018-09-13

Erdogan noemt Nederland een nazi restant

Foto: rtl-nieuws 2017 President Erdogan Turkije

President Erdogan schuwt het niet ons land daarom fascisten te noemen. Turkije is boos omdat de Nederlandse regering de toegang weigert aan hun minister van Buitenlandse Zaken.

https://archive.org/details/NederlandNaziRestantenEnFascisten

Rutte: Excuses van Erdogan niet langer nodig

Premier Mark Rutte eist niet langer dat de Turkse president Recep Tayyip Erdogan zijn excuses aanbiedt voor zijn felle uitlatingen over Nederland. Rutte vindt dat beide landen ‘uiteindelijk weer een relatie moeten bouwen’.

Ook mensenrechten geen belemmering voor vriendschap

De verontrustende manier waarop Turkije omspringt met mensenrechten is volgens Rutte niet per se een belemmering voor het aanhalen van de diplomatieke band.

Bron: elsevierweekblad.nl

Elif Isitman

14 januari 2018

Antifascisten: ‘Ruttes weigering excuses Erdogan te eisen laf en respectloos’

AMSTERDAM, 14 JAN. 2018 – De AFVN-Bond van Antifascisten veroordeelt scherp Ruttes weigering om excuses van president Erdogan te eisen als ‘laf en respectloos naar allen die in de strijd tegen het nazisme en fascisme gestorven zijn of geledenhebben.’ De premier sprak zijn weigering vandaag uit in het tv-programma Buitenhof. Erdogan beledigde vorig jaar de Nederlanders door hen aan te duiden als ‘afstammelingen van nazi’s en fascistoïde’. De AFVN-BvA stuurt Rutte een brief om aan te dringen op het indienen van een strafklacht tegen Erdogan bij het Turkse openbaar ministerie in Turkije wegens belediging van Nederlanders door Erdogan. De bond roept ook het Nationaal Comité 4 en 5 mei en andere oorlogsorganisaties op om Rutte terecht te wijzen. ‘Als wij dit soort walgelijke beledigingen gaan pikken, dan respecteert straks niemand ons meer, en terecht. Als Shell of Unilever maar iets kunnen verdienen, schuift Rutte graag elk eergevoel opzij’, zo stelt de woordvoerder van de bond.

Bron: afvn.nl
15 januari 2018

Antifascists: 'Ruttes refusal to apologise for demanding Erdogan cowardly and disrespectful'.

AMSTERDAM, 14 JAN. 2018 - The AFVN Association of Antifascists strongly condemns Rutte's refusal to demand an apology from President Erdogan as 'cowardly and disrespectful of all those who died or suffered in the struggle against Nazism and fascism'. The Prime Minister expressed his refusal today in the TV programme Buitenhof. Last year Erdogan insulted the Dutch by referring to them as 'descendants of Nazis and fascist ideology'. The AFVN-BvA sends Rutte a letter to urge him to file a criminal complaint against Erdogan with the Turkish public prosecutor's office in Turkey for insulting the Dutch by Erdogan.
The union also calls on the National Committee 4 and 5 May and other war organisations to justifiably point Rutte out. If we start picking up this kind of disgusting insults, no one will respect us any more, and rightly so. If Shell or Unilever can only earn something, Rutte will gladly put aside any sense of honour', the spokesman of the union states.

Source: afvn.nl
15 January 2018

The Dutch State a regime with flagrant human rights abuses, and a wolf in sheep’s clothing the fact concerning anti-racism hate crime practice on the internet they do no act.

De Nederlandse staat een regime met flagrante mensenrechtenschendingen, en een wolf in schaapskleren het feit dat ze geen actie ondernemen met betrekking tot anti-racisme haatdragende misdaden op het internet.

Comparisons on the internet

Both, comparisons on the internet: The Prime Minister Rutte and vice Prime Minister Ollongren of the Kingdom of the Netherlands.

The picture on the Right Side is new on the internet in 2018,(twitter).

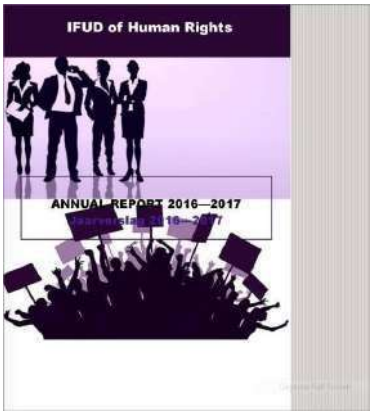

Information download the Annual Report 2016-2017

https://archive.org/details/ANNUALREPORTIFUDOfHumanRights20162017

A 64-year-old man from Sittard in the Netherlands will face prosecution for insulting President Recep Tayyip Erdoğan in a series of offensive e-mails he sent to the Turkish Embassy back in 2016. In the e-mails, he compared Erdoğan to Adolf Hitler and also attached a photo of the Turkish president in Nazi uniforms, according to the BBC.

By: (techdirt.com)

2018

Handelsrelatie met Turkije inzet van politiek spel

Het feit dat de Minister van Algemene Zaken en Minister Ollongren zich laten afbeelden in nazi outfit op het internet , en dat noch door de Tweede Kamer, noch door het Openbaar Ministerie en nog door de Minsters zelf actie is ondernomen om dergelijke zaken te verbieden, en dit ook mede op uitdrukkelijk verzoek van de stichting IFUD of Human Rights, roept dit enkele vragen op n.l., het Openbaar Ministerie gaat wel vervolgen in dezelfde situatie maar nu met Erdogan.Is hier sprake van de inzet van het strafrecht als politiek instrument omdat Nederland de handelsrelatie met Turkije niet op het spel wil zetten?

Door: IFUD of Human Rights

28-11-2018

Erdogan is Hitler': Sittardenaar voor rechter

De Turkse president Erdogan.
Foto: ANP

Een man uit Sittard (64) staat in Den Haag terecht voor het beledigen van de Turkse president Erdogan.

De man stuurde verschillende beledigende mails naar de Turkse ambassade in Den Haag. Hij vergeleek de Turkse president onder meer met Hitler. De verdachte stuurde de mails in 2016. Als bijlage had de verdachte een foto meegestuurd met de afbeeldingen van Hitler en Erdogan erop. Tussen beide personen stond een hakenkruis met de daarbij de tekst: 'There's no difference'. Op het colbert van Erdogan stond een hakenkruis afgebeeld.

Bron:
1limburg.nl door Alexander Dekkers
14 augustus 2018

DUTCH

K.H. Ollongren afgebeeld als nazi

(brieven naar de Tweede Kamer sturen over extreem rechts maar ondertussen afgebeeld als nazi) In de diverse rapporten en kamerstukken is Nederland steeds tegen haatzaaien en discriminatie. Maar er blijkt in de praktijk niet tegen worden opgetreden,en soms in dergelijke zaken wanneer het in hun kraam past. Zo verschijnen er ieder jaar onderzoeken over extreem rechts in opdracht van Anne Frank Stichting.Deze onderzoeken zijn eenzijdig en onvolledig. Bovendien schrijft Anne Frank Stichting niet over extreem links. Volgens WODC rapport is extreem links een item wat niet uit het oog mag worden verloren.

Kort samengevat:

De de overheid is onbetrouwbaar met de informatie,en rapporten en onderzoeken door Anne Frank Stichting over extreem rechts eenzijdig en vermelden niet alle informatie.

https://twitter.com/Fub_Fub/status/1017846631071436800

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

>Retouradres Postbus 20010, 2500 EA Den Haag

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal
Binnenhof 4
2513 AA Den Haag

Datum 8 januari 2018
Betreft Beantwoording vragen van het lid Kuiken over het gevaar van rechts-extremisme

Hierbij bied ik u, mede namens de minister van Justitie en Veiligheid, de antwoorden aan op de schriftelijke vragen gesteld door lid Kuiken (PvdA) over 'het gevaar van rechts-extremisme'. Deze vragen zijn ingezonden op 8 december 2017 met het kenmerk 2017Z17470.

De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,

drs. K.H. Ollongren

Vragen van het lid Kuiken (PvdA) aan de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties over het gevaar van rechts-extremisme (ingezonden 8 december 2017, kenmerk 2017Z17470)

Vraag 1

Kent u het bericht "Alt-right in Nederland: Hoe Erkenbrand zich opmaakt voor de strijd om een blanke natie"? 1)

Antwoord

Ja

Vraag 2

Hoe zou u de denkbeelden van Erkenbrand kenmerken?

Antwoord

De meest zichtbare manifestatie van extreem rechts wordt in Nederland bepaald door groepen als Pegida, ID-Verzet en in toenemende mate Erkenbrand. De genoemde groeperingen kenmerken zich door extreemrechts gedachtegoed. Het streven naar een volledig blanke etnostaat is een terugkerend element in het discours van Erkenbrand.

Vraag 3

Deelt u de mening dat organisaties zoals Erkenbrand, die uitgaan van ongelijkheid tussen mensen op basis van hun afkomst of uiterlijk en daaraan gevolgen menen te moeten verbinden, een gevaar vormen voor een samenleving die gekenmerkt zou moeten worden door verdraagzaamheid en respect voor elkaar? Zo ja, waarom? Zo nee, waarom niet?

Antwoord

De organisatie Erkenbrand zoekt de grenzen op van wat toelaatbaar is als het gaat om de vrijheid van meningsuiting. Zorgelijk daarbij is dat de organisatie jonge mensen trekt. Het verdient daarom de structurele aandacht van de overheid. De huidige aanpak van radicalisering volstaat in principe om alle vormen van radicalisering aan te pakken, ongeacht de ideologische invalshoek.

Vraag 4

Past Erkenbrand in de omschrijving van rechts-extremisme zoals de AIVD die hanteert, waaronder het "bedreigen [van] de democratische rechtsorde, omdat antidemocratische doelen worden nagestreefd of ondemocratische middelen worden ingezet"? 2) Zo ja, waarom? Zo nee, waarom niet?

Antwoord

Erkenbrand past in de omschrijving van rechts-extremisme zoals de AIVD die hanteert. De groepering verspreidt het antidemocratische idee dat gestreefd moet worden naar een blanke etnostaat. De groepering hanteert tot nu toe geen gewelddadige methode om zijn doelen te bereiken.

Vraag 5

Is een uitdrukking, in reactie op wat genoemd wordt "de jodenkwestie", als: "Ik zal ook geen traan laten als men de trein naar het Oosten weer opnieuw opstart" mogelijk strafbaar? Zo ja, wordt er door het Openbaar Ministerie al (desnoods) ambtshalve vervolging ingesteld? Zo nee, waarom niet?

Vraag 6

Is de uitspraak van de genoemde Erkenbrand-bezoeker: "Van alle rassen zijn negers wel het snelst op hun teentjes getrapt. Zij gaan als eerste over tot geweld, zijn het agressiefst, hebben de kortste lontjes" mogelijk strafbaar? Zo ja, wordt er door het Openbaar Ministerie al (desnoods) ambtshalve vervolging ingesteld? Zo nee, waarom niet?

Antwoorden op vraag 5 en 6

Het betreft hier uitlatingen die mogelijk strafbaar zijn op grond van artikel 137c en/of artikel 137d Sr. Voor de vraag of er daadwerkelijk sprake is van strafbare uiting en een bewijsbare en vervolgbare zaak, zou nader (opsporings)onderzoek moeten worden gedaan. Er is, voor zover bij het OM bekend, geen aangifte gedaan tegen deze uitlatingen.

Vraag 7

Beschikt u over informatie of Erkenbrand of andere rechts-extremistische clubs in politieke partijen zijn geïnfiltreerd of dat proberen? Zo ja, wat is de aard van die informatie en met wie wordt die gedeeld? Zo nee, waarom niet?

Antwoord

Elk individu heeft de vrijheid om lid te worden van een politieke partij. Het is aan de politieke partij om te bepalen of ze iemand die lidmaatschap beoogt, accepteren. Tevens is het aan de politieke partij om te bepalen om welke redenen iemand eventueel als lid niet wordt geaccepteerd. Voor zover de vraag betrekking heeft op potentiele verstoring van de democratische rechtsorde kan de AIVD vanuit zijn taakuitvoering onderzoek doen. Over eventuele individuele gevallen doe ik geen uitspraken.

1) https://www.volkskrant.nl/binnenland/alt-right-in-nederland-hoe-erkenbrand-zich-opmaakt-voor-de-strijd-om-een-blanke-natie~a4539593/
2) https://www.aivd.nl/onderwerpen/extremisme/rechts-extremisme

Kajsa Ollongren Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, viceminister-president afgebeeld als aanhangster van het Derde Rijk

Geplaatst op 19 januari 2018 door E.J. Bron

“Kajsa, je blijkt een uitstekende leerlinge te zijn!”

Bron:

https://ejbron.files.wordpress.com/2018/01/screenshot_172.png?w=495&h=330

HERSENSPOELEN

Het kabinet trekt jaarlijks 4,8 miljoen euro uit om schoolreisjes voor middelbare scholieren naar de Tweede Kamer mogelijk te maken. Daarmee kunnen dan elke dag duizend scholieren naar het Binnenhof komen.

“De beginselen van de democratie en de fundamentele waarden van onze democratische rechtsstaat moeten jongeren worden bijgebracht”, zegt minister Kajsa Ollongren van Binnenlandse Zaken.

Bron:
11 oktober 2018
denhaagfm.nl

LINKSE KLIEK

Dezelfde linkse kliek in de Tweede Kamer zoals destijds met Fortuyn: met z’n allen Baudet de grond in boren. Deze linkse kliek partijen zijn alleen mee gebaat de bevolking te ringeloren.

Tweede Kamer lacht Baudet uit

DOOR DE PARLEMENTAIRE REDACTIE

21 september 2018, in BINNENLAND

DEN HAAG - Thierry Baudet, de leider van Forum voor Democratie, is uitgelachen door de rest van de Tweede Kamer toen hij zei dat de debatten in het parlement beneden zijn waardigheid zijn.

Bron: telegraaf.nl

De Volkskrant zaterdag 28 mei op de voorpagina de kop
“Is Forum voor Democratie extreem rechts?”

het verwijt dat zij Baudet demoniseert - net zoals dat ook klonk bij Pim Fortuyn - gaat veel te ver.

Extreem-links heeft niets geleerd van moord op Fortuyn

Extreem-links slaat weer eens toe. En wat blijkt? Van de moord op Pim Fortuyn, door een linkse activist, hebben diens opvolgers weinig geleerd blijkt uit de bekladding van het huis en daarmee bedreiging van Kamerlid Thierry Baudet (Forum voor Democratie).

Carla Joosten, 8 september 2017 / Elsevier Weekblad

Annual Report IFUD of Human Rights 2016-2017, blz 2022

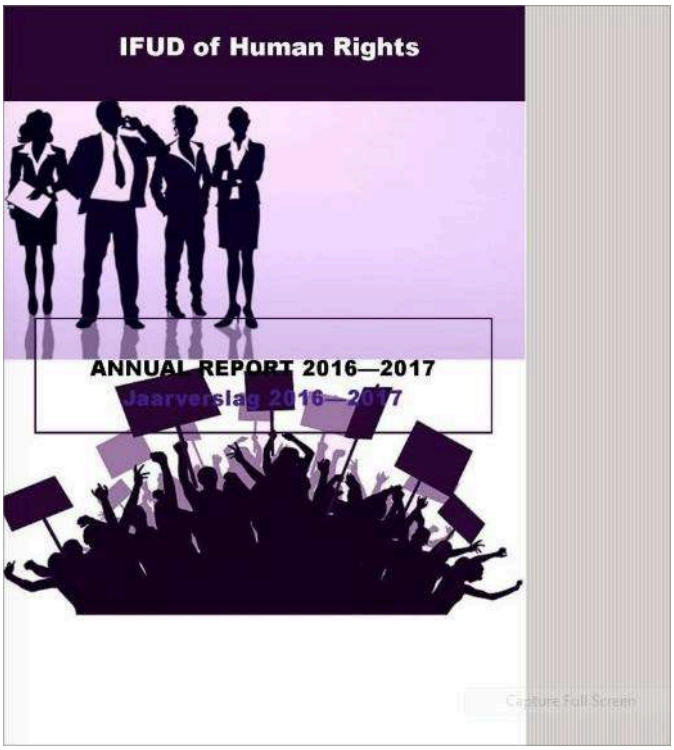

https://archive.org/details/ANNUALREPORTIFUDOfHumanRights20162017

Om tot deze conclusie te komen hadden twee journalisten van de Volkskrant twee deskundigen geraadpleegd, o.a. zoals die van Willem Wagenaar, onderzoeker van de Anne Frank Stichting. Willem Wagenaar: Hij onderzoekt extreem-rechtse groeperingen in Nederland voor de Anne Frank Stichting.

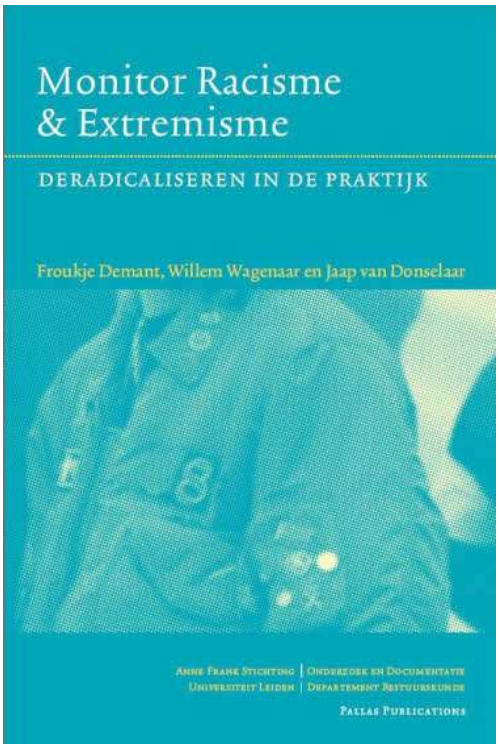

Anne Frank Stichting / Monitor Racisme & Extremisme

(Geraadpleegde bronnen: Paul Frentrop / volkskrant / forum voor democratie/ joostniemoller.nl / IFUD of Human Rights)

Wagenaar wil niet ingaan op zijn verleden, maar de Anne Frank Stichting staat vierkant achter zijn expertise. Wagenaar is al jaren betrokken bij de monitor naar racisme en extremisme en voert onderzoeken uit voor de overheid. Wagenaar heeft een lange carrière in het extreemlinkse activistenwezen achter de rug, tevens maakte hij deel uit van de krakersbeweging die geweld niet schuwde en was hij betrokken bij de aanslag in 1986 op leden van de Centrumpartij in de plaats Kedichem. Hij werd hier in 1987 door de arrondissementsrechtbank Dordrecht voor veroordeeld,(arrondissementsrechtbank Dordrecht 19 februari 1987, parketnr 11.006617.6 / Wagenaar Johan Willem Philip).

ARRONDISSEMENTSRECHTBANK DORDRECHT

(afbeeldingen via: joostniemoller.nl)

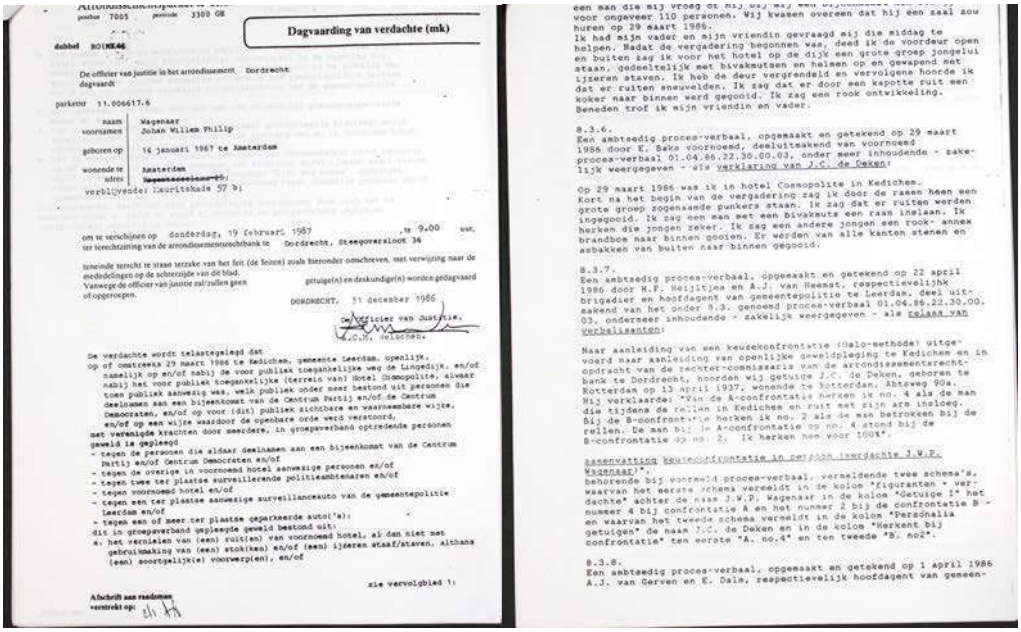

Dagvaarding van verdachte (mk)

dubbel RO(HK46

De officier van justitie in het arrondissement Dordrecht
dagvaardt

parketnr 11.006617.6

naam Wagenaar
voornamen Johan Willem Philip
geboren op 14 januari 1967 te Amsterdam
wonende te Amsterdam
adres [illegible]
verblijvende: Kasritskade 57 9i

om te verschijnen op donderdag, 19 februari 1987 te 9.00 uur,
ter terechtzitting van de arrondissementsrechtbank te Dordrecht, Steegoversloot 36

teneinde terecht te staan terzake van het feit (de feiten) zoals hieronder omschreven, met verwijzing naar de
mededelingen op de achterzijde van dit blad.
Vanwege de officier van justitie zal/zullen geen getuige(n) en deskundige(n) worden gedagvaard
of opgeroepen.

DORDRECHT, 31 december 1986

De Officier van Justitie,
w.g. [illegible]
w.g.m. Veldman

De verdachte wordt telastegelegd dat
op of omstreeks 29 maart 1986 te Kedichem, gemeente Leerdam, openlijk,
namelijk op en/of nabij de voor publiek toegankelijke weg de Lingedijk, en/of
nabij/bij het voor publiek toegankelijke (terrein van) Hotel Cosmopolite, alwaar
toen publiek aanwezig was, welk publiek onder meer bestond uit personen die
deelnamen aan een bijeenkomst van de Centrum Partij en/of de Centrum
Democraten, en/of op voor (dit) publiek zichtbare en waarneembare wijze,
en/of op een wijze waardoor de openbare orde werd verstoord,
met verenigde krachten door meerdere, in groepsverband opgeroepende personen
geweld (a gepleegd
- tegen de personen die aldaar deelnamen aan een bijeenkomst van de Centrum
Partij en/of Centrum Democraten en/of
- tegen de overige in voornoemd hotel aanwezige personen en/of
- tegen twee ter plaatse surveillerende politieambtenaren en/of
- tegen voornoemd hotel en/of
- tegen een ter plaatse aanwezige surveillanceauto van de gemeentepolitie
Leerdam en/of
- tegen een of meer ter plaatse geparkeerde auto('s);
dit in groepsverband gepleegde geweld bestond uit:
a. het vernielen van (een) ruit(en) van voornoemd hotel, al dan niet met
gebruikmaking van (een) stok(ken) en/of (een) ijzeren staaf/staven, althans
(een) soortgelijk(e) voorwerp(en), en/of

zie vervolgblad 1:

Afschrift aan reclasseringsinstelling verstrekt op: 21 XII

een man die mij vroeg of mij bij mij een bijeenkomst [illegible]
voor ongeveer 110 personen. Wij kwamen overeen dat hij een zaal zou
huren op 29 maart 1986.
Ik had mijn vader en mijn vriendin gevraagd mij die middag te
helpen. Nadat de vergadering begonnen was, deed ik de voordeur open
en buiten zag ik voor het hotel op de dijk een grote groep jongelui
staan, gedeeltelijk met bivakmutsen en helmen op en gewapend met
ijzeren staven. Ik heb de deur vergrendeld en vervolgens hoorde ik
dat er ruiten sneuvelden. Ik zag dat er door een kapotte ruit een
koker naar binnen werd gegooid. Ik zag een rook ontwikkeling.
Beneden trof ik mijn vriendin en vader.

8.3.6.
Een ambtseedig proces-verbaal, opgemaakt en getekend op 29 maart
1986 door E. Saks voornoemd, deelluitmakend van voornoemd
proces-verbaal 01.04.86.22.30.00.03, onder meer inhoudende - zake-
lijk weergegeven - als verklaring van J.C. de Deken:

Op 29 maart 1986 was ik in hotel Cosmopolite in Kedichem.
Kort na het begin van de vergadering zag ik door de ramen heen een
grote groep zogenaamde punkers staan. Ik zag dat er ruiten werden
ingegooid. Ik zag een man met een bivakmuts een raam inslaan. Ik
herken die jongen zeker. Ik zag een andere jongen een rook- annex
brandbom naar binnen gooien. Er werden van alle kanten stenen en
asbakken van buiten naar binnen gegooid.

8.3.7.
Een ambtseedig proces-verbaal, opgemaakt en getekend op 22 april
1986 door H.F. Heijltjes en A.J. van Heemst, respectievelijhk
brigadier en hoofdagent van gemeentepolitie te Leerdam, deel uit-
makend van het onder 8.3. genoemd proces-verbaal 01.04.86.22.30.00.
03, ondermeer inhoudende - zakelijk weergegeven - als relaas van
verbalisanten:

Naar aanleiding van een keuzekonfrontatie (Dalo-methode) uitge-
voerd naar aanleiding van openlijke gewelpleging te Kedichem en in
opdracht van de rechter-commissaris van de arrondissementsrecht-
bank te Dordrecht, hoorden wij getuige J.C. de Deken, geboren te
Rotterdam op 13 april 1937, wonende te Rotterdam, Abtsweg 90a.
Hij verklaarde: "Van de A-confrontatie herken ik no. 4 als de man
die tijdens de rellen in Kedichem en ruit met zijn arm insloeg.
Bij de B-confrontatie herken ik no. 2 als de man betrokken bij de
rellen. De man bij de A-confrontatie op no. 4 stond bij de
B-confrontatie op no. 2. Ik herken hem voor 100%".

aasenvatting keuzekonfrontatie in persoon (verdachte J.W.P.
Wagenaar)",
behorende bij voorgaald proces-verbaal, vermeldende twee schema's,
waarvan het eerste schema vermeldt in de kolom "figuranten + ver-
dachte" achter de naam J.W.P. Wagenaar in de kolom "Getuige I" het
nummer 4 bij confrontatie A en het nummer 2 bij de confrontatie B -
en waarvan het tweede schema vermeldt in de kolom "Personalia
getuigen" de naam J.C. de Deken en in de kolom "Herkent bij
confrontatie" ten eerste "A. no.4" en ten tweede "B. no2".

8.3.8.
Een ambtseedig proces-verbaal, opgemaakt en getekend op 1 april 1986
A.J. van Gerven en E. Dala, respectievelijk hoofdagent van gemeen-

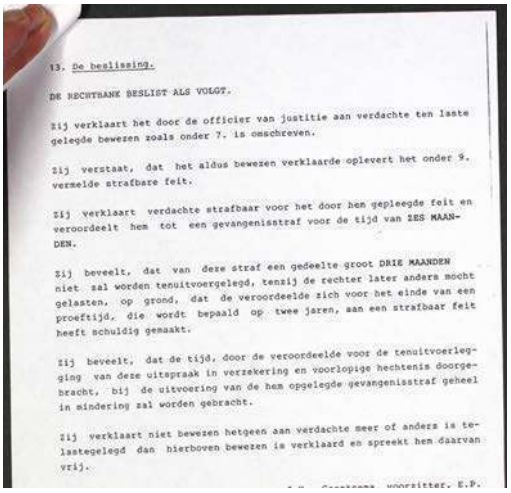

13. De beslissing.

DE RECHTBANK BESLIST ALS VOLGT.

Zij verklaart het door de officier van justitie aan verdachte ten laste
gelegde bewezen zoals onder 7. is omschreven.

Zij verstaat, dat het aldus bewezen verklaarde oplevert het onder 9.
vermelde strafbare feit.

Zij verklaart verdachte strafbaar voor het door hem gepleegde feit en
veroordeelt hem tot een gevangenisstraf voor de tijd van ZES MAAN-
DEN.

Zij beveelt, dat van deze straf een gedeelte groot DRIE MAANDEN
niet zal worden tenuitvoergelegd, tenzij de rechter later anders mocht
gelasten, op grond, dat de veroordeelde zich voor het einde van een
proeftijd, die wordt bepaald op twee jaren, aan een strafbaar feit
heeft schuldig gemaakt.

Zij beveelt, dat de tijd, door de veroordeelde voor de tenuitvoerleg-
ging van deze uitspraak in verzekering en voorlopige hechtenis doorge-
bracht, bij de uitvoering van de hem opgelegde gevangenisstraf geheel
in mindering zal worden gebracht.

Zij verklaart niet bewezen hetgeen aan verdachte meer of anders is te-
lastegelegd dan hierboven bewezen is verklaard en spreekt hem daarvan
vrij.

[illegible] voorzitter, E.P.

Thierry Baudet wil actie tegen 'straffeloos' links-extremisme

24 mei 2018

Forum voor Democratie-leider Thierry Baudet wil van het ministerie van Justitie en Veiligheid weten of links-extremisme in Nederland vaak onbestraft blijft. Aanleiding is een rapport van het Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum waarin wordt gesteld dat er in Nederland sprake is van een 'zekere mate van straffeloosheid'.

Het rapport werd opgesteld in opdracht van het ministerie van Justitie en Veiligheid.

Bron: rtlnieuws.nl

2018

Zevende rapportage

racisme, antisemitisme en extreemrechts geweld in Nederland

INCIDENTEN, AANGIFTES, VERDACHTEN EN AFHANDELING IN 2017

December 2018
Bas Tierolf
Lisanne Drost
Maaike van Kapel
Met medewerking van Willem Wagenaar (Anne Frank Stichting)

Vragen van de leden **Hiddema** en **Baudet** (beiden FvD) aan de Ministers van Justitie en Veiligheid en voor Rechtsbescherming over *het bericht «extreemlinkse activisten blijven meestal onbestraft»* (ingezonden 25 mei 2018).

De Minister van Justitie en Veiligheid,
Ferd Grapperhaus:

WODC - 2018

Op basis van het rapport kan ik uw conclusie en mening dan ook niet delen. Wanneer er sprake is van extremistische gedragingen die een strafbaar feit opleveren, zal het OM voor zover mogelijk onderzoek instellen en beoordelen of tot strafrechtelijke vervolging wordt overgegaan. Dit hangt af van de context van een zaak en de individuele feiten. Links-extremisme vormt daarin geen uitzondering ten opzichte van andere vormen van extremisme, zoals rechts-extremisme, dierenrechten-extremisme of gewelddadig jihadistisch extremisme.

Ministerie van Justitie en Veiligheid

> Retouradres Postbus 20301 2500 EH Den Haag

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Minister van Justitie en Veiligheid

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

Ons kenmerk
2386094

Bij beantwoording de datum en ons kenmerk vermelden. Wilt u slechts één zaak in uw brief behandelen.

Datum 6 november 2018
Onderwerp Kabinetsreactie n.a.v. publicaties over rechtsextremisme

Op 2 oktober jl. heeft de AIVD een rapport genaamd 'Rechts-extremisme in Nederland. Een fenomeen in beweging' op zijn website gepubliceerd. Met deze brief voldoe ik, mede namens de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, aan uw verzoek tijdens de regeling van werkzaamheden op 3 oktober jl., alsmede aan de toezegging van de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties tijdens het AO IVD-aangelegenheden aan het lid Verhoeven (D66) op diezelfde datum, om te reageren op dit rapport.

Tijdens het AO van 3 oktober jl. is aanvullend gevraagd om een historische analyse van het fenomeen rechts-extremisme in Europees perspectief. Met deze brief informeer ik uw Kamer tevens over de analyse over rechts-extremisme die is opgesteld door de NCTV, genaamd 'De golfbewegingen van rechts-extremistisch geweld in West-Europa. De aard, ernst en omvang van de rechts-extremistische geweldsdreiging in West-Europa inclusief Nederland'. Deze publicatie is als bijlage bijgevoegd bij deze brief en is vanaf heden te vinden op de website van de NCTV.

De AIVD analyse focust op de veranderingen binnen de rechts-extremistische beweging in Nederland en schetst een nieuw normbeeld. De NCTV notitie is uitgebreider van omvang en focust op de rechts-extremistische dreiging in Europa, waaronder Nederland. Het laatstgenoemde stuk richt zich met name op de gewelddadige component van de rechts-extremistische dreiging, de meest recente inzichten uit de literatuur, verschuivingen in modus operandi en doelwitten en de activiteiten online.

Reactie op beide rapporten

Ideologie

De AIVD stelt dat het gedachtegoed van de rechts-extremistische scene in Nederland een ontwikkeling heeft doorgemaakt. Rechts-extremisme werd de afgelopen decennia gekenmerkt als neonazistisch, fascistisch en antisemitisch gedachtegoed, maar in de afgelopen jaren heeft een verschuiving plaatsgevonden en is het anti-islamgedachtegoed dominanter geworden binnen de Nederlandse rechts-extremistische beweging. Daarnaast heeft het uit de VS overgewaaide alt-rightgedachtegoed voet aan de grond gekregen in Nederland. Deze ontwikkeling past ook in het beeld dat de NCTV heeft van de internationale ontwikkelingen van het rechts-extremistisch gedachtegoed in West-Europa in de afgelopen decennia, al is

het belangrijk om op te merken dat er ook veel variëteit bestaat binnen het gedachtegoed. In de analyse worden vier ideologische hoofdstromingen genoemd.
Organisatie

Zowel de AIVD als de NCTV besteden in hun rapporten aandacht aan de manier waarop de rechts-extremistische scene in Nederland is georganiseerd. Groeperingen, voorheen met een redelijk vaste samenstelling en weinig nieuwe aanwas, hebben een minder grote rol bij de verspreiding van het gedachtegoed. Sociale media en chat-apps daarentegen dienen steeds meer als vehikels van de extremistische ideologie, waardoor nieuwe geïnteresseerden sneller aansluiting kunnen vinden. Traditionele organisatiestructuren zijn daarmee minder belangrijk geworden voor bijvoorbeeld het treffen van voorbereidingen voor acties. Zorgelijk is dat deze fragmentatie ervoor zorgt dat de beweging moeilijker dan voorheen is in te delen in groepen en onvoorspelbaarder is geworden.

Activiteiten

De AIVD stelt vast dat de meeste activiteiten van rechts-extremisten in nederland niet gewelddadig zijn. Eén van de belangrijkste activiteiten is het verspreiden van het gedachtegoed. Daarnaast wonen rechts-extremisten demonstraties bij en in meer verregaande gevallen voeren ze bezettingen uit. Weer een stap verder is het uiten van bedreigingen. In een uiterste geval kan geweld gepleegd worden. De AIVD zegt daarover: "het plegen van geweld mag dan zeldzaam zijn, het aanmoedigen en verheerlijken van geweld is dat niet." En ook dat is zorgelijk, aldus de AIVD, omdat er daardoor een klimaat wordt geschapen waarin het risico groter wordt dat rechts-extremistische eenlingen of kleine groepen geweld inzetten tegen bijvoorbeeld migranten of moslims. Ook in de confrontatie met links-extremistische groepen lijken rechts-extremisten aan vertrouwen te winnen, al ligt het initiatief van die confrontaties vooralsnog vooral bij links-extremisten en is de bereidheid van rechts-extremisten om geweld te gebruiken tijdens die confrontaties tot nu toe beperkt gebleken. De NCTV laat zien dat historisch beschouwd er in Nederland minder rechts-extremistisch geweld plaatsvindt dan in landen als Duitsland, Frankrijk, Italië en het Verenigd Koninkrijk.

Het feit dat het toepassen van geweld door rechts-extremisten in Nederland momenteel zeldzaam is, wil echter niet zeggen dat er geen reden is tot zorg. Want, zo stelt ook de NCTV, "[t]och moet er bij […] online oproepen steeds rekening mee worden gehouden dat er daadwerkelijk gevolg aan de oproep wordt gegeven, door een groep, enkelen of een eenling." Hoewel er op rechts-populistische webpagina's nauwelijks openlijke sympathie voor rechts-extremisten is waar te nemen en er niet wordt opgeroepen tot fysiek geweld, hebben xenofobe uitingen en het klimaat dat wordt geschapen op deze fora in sommige gevallen vreemdelingenhaat aangejaagd en zichtbaar gemaakt. De verharding van het rechtse internetdiscours kan een activerende rol hebben op kleine groepen of eenlingen. De AIVD en de NCTV geven nadrukkelijk aan dat, hoewel de algemene geweldsdreiging beperkt is, geweld door een eenling of kleine snel geradicaliseerde groep in de huidige context in Nederland een reëel risico is.

Zorgen nationale veiligheid

De AIVD constateert dat niet alleen de geweldscomponent een dreiging kan vormen voor de veiligheid. Belangrijk is om te constateren dat er, naast het aspect van de dreiging van geweld, ook een niet-gewelddadige dreiging tegen de democratische rechtsorde voortkomt uit rechts-extremistische handelingen. Dit doet men door systematisch haat te zaaien, bevolkingsgroepen te demoniseren, te intimideren en door een sfeer van angst te creëren. Deze dreiging gaat bijvoorbeeld uit van het door de *alt-right* beweging geïnspireerde rechts-extremisme. Het gedachtegoed van alt-rechts, gebaseerd op rassenleer, druist in tegen de principes waar onze democratische rechtsorde op gebaseerd is.

De analyse van de NCTV sluit hier bij aan door te stellen dat de Amerikaanse 'alt-right' beweging, waardoor ook bijvoorbeeld het Nederlandse Erkenbrand wordt geïnspireerd, een witte identiteitspolitiek hanteert en daarbij streeft naar een 'homogene blanke etnostaat'. Bovendien wordt de "[d]emocratie nadrukkelijk [wordt] afgewezen." Ook het feit dat er binnen Erkenbrand een sterke afkeer van feminisme en homoseksualiteit bestaat en een sterke antisemitische houding aanwezig is maakt dat het gedachtegoed in strijd is met de beginselen van de Nederlandse democratische rechtsstaat.

Beleidsinzet

In de publicaties van de AIVD en de NCTV wordt duidelijk geschetst waarom het rechts-extremistisch gedachtegoed een bedreiging vormt voor Nederland. Ook blijkt dat zowel de AIVD als de NCTV de ontwikkelingen scherp in de gaten houden. Het mag duidelijk zijn dat dit Kabinet er alles aan wil doen om die dreiging tegen te gaan. Hieronder geef ik een overzicht van de beleidsinzet die wordt gepleegd om de (rechts-)extremistische dreiging tegen te gaan.

Maatschappelijke spanningen

Het kabinet maakt zich zorgen om de snelheid waarmee de verhoudingen in de samenleving op scherp komen te staan. De spanningen tussen bevolkingsgroepen nemen toe en geven ruimte aan extremistisch gedachtegoed. Acties zoals het bedreigen van individuen, lokale gemeenschappen en geweldpleging bij gebedshuizen zijn onaanvaardbaar en worden vanuit het veiligheidsdomein vanzelfsprekend in de gaten gehouden. Dergelijke activiteiten voeden de angst en de onderlinge onverdraagzaamheid. Net als de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid sta ik in contact met gemeenten en gemeenschappen over veiligheidsvraagstukken en de omgang met maatschappelijke spanningen. Zo vindt er een bestuurlijk overleg plaats tussen de NCTV, SZW en verschillende moskeeorganisaties om zicht te houden op incidenten vanuit rechts-extremisme, de impact die deze incidenten kunnen hebben op lokale gemeenschappen en hoe er mee om te gaan. Tevens is de handreiking Veilige Moskee ontwikkeld. Deze bevat kennis, aanbevelingen en goede voorbeelden voor moskeeën, gemeenten en politie hoe gezamenlijk om te gaan met concrete spanningen en incidenten rondom moskeeën. Recent is in aanvulling hierop het handboek veiligheid religieuze instellingen ontwikkeld dat informatie bevat die instellingen kunnen gebruiken bij onveilige situaties. Dit draagt bij aan het verhogen van de weerbaarheid van religieuze instellingen. Indien dreiging en risico daartoe aanleiding geven worden aanvullende maatregelen genomen.

Aanpak radicalisering en extremisme

Net als voor alle andere soorten van extremisme is het zaak om te voorkomen dat personen radicaliseren naar rechtsextremistisch gedachtengoed. Op 26 april jl. stuurde de minister van SZW uw Kamer al een brief over het voorkomen van radicalisering.[1] De gezamenlijke ondertekening van deze brief onderstreept het belang dat het kabinet aan deze brede aanpak hecht en de gedeelde opgave om tot een effectief preventiebeleid te komen. Samen werken we aan een weerbare, veilige en democratische samenleving door excessen als extremisme, vergaande polarisatie en maatschappelijke spanningen tegen te gaan. Het kabinet staat voor een inclusieve samenleving waarin voor discriminatie, haatzaaien en geweld tegen andersdenkenden geen plaats is.

De in de brief beschreven basisstructuren van de preventieve aanpak zijn in de basis geschikt om iedere vorm van radicalisering tegen te gaan. Het fundament van de

[1] Kamerstuk 29 754, nr. 448.

preventieve aanpak in Nederland staat, maar we moeten niet verslappen. Gemeentes en andere partners kunnen op dit fundament verder bouwen, ook daar waar het rechts-extremisme betreft. Het is daarbij zaak dat de aandacht niet *verschuift* maar *wordt verbreed*. Daarbij is het van belang dat lokale professionals geëquipeerd zijn om extremisme te herkennen en dat er op lokaal niveau een goede signaleringsstructuur is om problemen te onderkennen. In dat kader heeft de NCTV trainingen laten ontwikkelen die lokale professionals kunnen volgen ter versterking van hun werkzaamheden in de aanpak. Het Rijksopleidingsinstituut tegen Radicalisering (ROR) biedt trainingen specifiek op links- en rechtsextremisme. De Expertise-unit Sociale Stabiliteit zet zich verder op verschillende manieren in op het thema. Binnen de OMEI training (Omgaan met Extreme Idealen) wordt aandacht besteed aan alle vormen van extremisme en radicalisering. Ook richt Platform JEP (Platform Jeugd preventie van Extremisme en Polarisatie) zich op de preventie van radicalisering en extremisme in de brede zin. Daarnaast worden actuele ontwikkelingen rondom verschillende organisaties periodiek verwerkt in de 'factsheet extreemrechts in Nederlandse gemeentes' die online is gepubliceerd. Tot slot is het Landelijk Steunpunt Extremisme (LSE) beschikbaar om gemeentes te ondersteunen bij vraagstukken omtrent rechts-extremistische casuïstiek en te adviseren op interventies.

Internetaanpak en tegengeluid

Voor rechts-extremistische individuen zijn digitale media steeds belangrijker om hun boodschap te verspreiden. Extremistische propaganda, van welke ideologische signatuur dan ook, probeert te bewerkstellingen dat personen worden gerekruteerd voor de extremistische beweging en dat haat en verdeeldheid wordt gezaaid in onze samenleving. Vanuit de overheid is de afgelopen jaren ingezet op het ondermijnen van extremistische propaganda enerzijds en het versterken van de weerbaarheid anderzijds om rekrutering door extremistische groepen te voorkomen. De Nederlandse overheid faciliteert en steunt maatschappelijke initiatieven (online en offline) die zich richten op het laten horen van alternatieve boodschappen. In 2017 is een onafhankelijk fonds ingesteld met de ambitie om alternatieve, verbindende geluiden te mobiliseren en de sociale weerbaarheid te versterken. Zo krijgen extremistische boodschappen minder vat op onze samenleving.

Op nationaal en internationaal niveau werkt de overheid aan het tegengaan van de verspreiding van extremistische propaganda. Onderdeel hiervan is de Internet Referral Unit van de politie (IRU NL) die in overleg met het Openbaar Ministerie (OM) zich voor nu richt op strafbare jihadistische content maar kan worden ingezet tegen rechts-extremistische content. Verder wordt de komende jaren ingezet op een integrale multidisciplinaire aanpak van extremistisch en terroristisch gebruik van digitale media. Alle betrokken organisaties streven naar een verdere bundeling van hun taalkundige, technische en inhoudelijke expertise. Doel is om vroegtijdig extremistische en terroristische structuren en activiteiten te kunnen onderkennen en om doelmatige en doeltreffende inzet en interventies te kunnen faciliteren vanuit een gezamenlijke analyse. Deze aanpak kan ook worden ingezet tegen de rechts-extremistische scene in Nederland.

Ondermijning van openbaar bestuur

Wanneer extremistisch gedachtengoed zijn weg vindt in het openbaar bestuur is dat een bedreiging voor de democratische rechtsorde. Het ministerie van BZK (inclusief de AIVD) werkt, samen met de ministeries van SZW, JenV (inclusief de NCTV) en BZ nauw samen om het openbaar bestuur steviger, meer proactief te adviseren en ondersteunen bij het herkennen van ondermijnende processen zowel binnen als buiten de eigen organisatie. In opdracht van het ministerie van BZK zijn verschillende onderzoeken en verkenningen uitgevoerd naar beschikbaar instrumentarium om het openbaar bestuur beter toe te rusten bij de aanpak van problematisch gedrag en ondermijning. Verder wordt dit jaar een project afgerond

waarin samen met gemeenten een afwegingskader van problematisch gedrag is gemaakt. Dit afwegingskader, dat wordt gezien als een product dat steeds verder ontwikkeld kan worden, is een middel is om potentieel problematische gedragingen, handelingen en ondermijnende activiteiten zoals die beschreven door de AIVD als voortkomend uit het rechts-extremistisch klimaat, op inhoud te beoordelen. Ook biedt het openbaar bestuur onderbouwde argumenten voor eventuele interventies in reactie op problematische gedragingen, handelingen of activiteiten die ondermijnend zijn voor de democratische rechtsorde.

Strafvervolging

Wetgeving met het doel om extremisme en terrorisme te bestrijden en aanslagen te voorkomen geldt voor eenieder, ongeacht ideologische signatuur. De inlichtingendiensten, politie en Openbaar Ministerie zijn alert op rechts-extremistische uitlatingen. Wanneer er sprake is van extremistische gedragingen die een strafbaar feit opleveren, kan het Openbaar Ministerie onderzoek instellen en overgaan tot vervolging.

Tot slot

Het moge duidelijk zijn dat dit Kabinet er alles aan gelegen is om álle vormen van extremisme, ook rechts-extremisme, tegen te gaan. Daarom verwelkom ik de publicaties van de AIVD en NCTV, omdat zij bijdragen aan de kennis over het fenomeen. Kennis en bewustzijn van de ontwikkelingen binnen verschillende stromingen van extremisme zijn van groot belang. De structuren voor de aanpak van extremisme zijn conform het dreigingsbeeld en kunnen, daar waar nodig, worden ingezet.

De Minister van Justitie en Veiligheid,

Ferd Grapperhaus

Nationale Holocaust Herdenking 28 januari 2018

Op zondag 28 januari 2018, 73 jaar na de bevrijding van Auschwitz, vond bij het Spiegelmonument ‘Nooit Meer Auschwitz’ in het Wertheimpark te Amsterdam de Nationale Holocaust Herdenking plaats ter herdenking van de volkerenmoord op de Joden, Sinti & Roma en alle andere groepen die tijdens de Tweede Wereldoorlog door de Nazi’s als ongewenst en minderwaardig werden beschouwd. De herdenking vond plaats in aanwezigheid van overlevenden en nabestaanden, premier Mark Rutte, de voorzitter van de Eerste Kamer Ankie Broekers-Knol, de voorzitter van de Tweede Kamer Khadija Arib, staatssecretaris Paul Blokhuis van VWS, waarnemend burgemeester Jozias van Aartsen, leden van de Tweede Kamer, ambassadeurs en hoge vertegenwoordigers van meer dan 30 landen, vertegenwoordigers van gemeenten en maatschappelijke organisaties en veel belangstellenden

Bron: amsterdamtoday.eu
Posted on 26/01/2018 by Editorial Office in Politics - Amsterdam

De NOS televisie zond de live registratie van de Herdenking uit.
Bron: ANP Pers Support
Photo by FaceMePLS on Foter.com / CC BY

CIDI Monitor Antisemitische Incidenten 2017: Antisemitische uitingen rukken op in politiek en internet

Afbeelding CIDI ‘Monitor antisemitische incidenten in Nederland 2017’ blz 34

Het Centrum Informatie en Documentatie Israel (CIDI) maakt zich zorgen over het toenemende antisemitisme op internet.

Bron: CIDI

10-03-2018

© avro/kro

Moet Koefnoen worden aangeklaagd?

Jeroen Schmale 18-10-16,

MAJESTEITSSCHENNIS

Een burger die koning Willem-Alexander een moordenaar noemt krijgt een maand cel, tv-makers die de familie in een SS-uniform laten lopen, horen niets van justitie. Expert Gerard Aalders noemt het klassenjustitie.

'SMAKELOZE' PERSIFLAGE VAN KONINGSHUIS IN 'KOEFNOEN'

Foto AVRO/TROS NPO1, 15 oktober 2016 “Koefnoen”

Koning opent vernieuwd Anne Frank Huis

AMSTERDAM (ANP) - Koning Willem-Alexander opent op donderdag 22 november het vernieuwde Anne Frank Huis in Amsterdam. De koning doet dat samen met leden van het jongerenteam van de Anne Frank Stichting. Dat team zet zich in tegen vooroordelen en discriminatie.

DOOR: REDACTIE PANORAMA
18 oktober 2018

24 november 2018

Foto: Comité 4 & 5 Mei 2018

Staatssecretaris Paul Blokhuis van Volksgezondheid, Welzijn en Sport heeft 1,25 miljoen euro beschikbaar gesteld voor educatieprojecten over de Tweede Wereldoorlog. Blokhuis maakte dat zaterdagmiddag bekend bij de officiële aftrap van 75 jaar vrijheid. In 2019 en 2020 vieren we dat Nederland 75 jaar is bevrijd.

Bijna 400 belangstellenden woonden de presentatie bij van het lustrumprogramma 75 jaar vrijheid. De staatssecretaris, voorzitter van het Nationaal Comité 4 en 5 mei Gerdi Verbeet, voorzitter van het Platform WO2 Piet Hein Donner en voorzitter van de Vereniging Nederlandse Gemeenten Jan van Zanen wezen op het grote belang van een betekenisvolle herdenking en viering van 75 jaar bevrijding en vrijheid. Naast commissarissen van de Koning, burgemeesters en andere bestuurders, waren er tal van vrijwilligers en organisatoren van lokale herdenkings- en bevrijdingsactiviteiten aanwezig.

In het lustrumprogramma 75 jaar vrijheid komen tal van activiteiten samen op het gebied van herdenken en vieren van de bevrijding van Nederland en de vrijheid in ons land sindsdien. Het lustrum vindt plaats in de jaren 2019 en 2020 en grijpt daarmee terug op de belangrijkste gebeurtenissen in de twee laatste oorlogsjaren, 1944 en 1945.

De lustrumactiviteiten gaan plaatsvinden op lokale, regionale, nationale en internationale schaal. Doelstelling van het lustrumprogramma is zoveel mogelijk mensen, van jong tot oud, te betrekken bij een betekenisvolle herdenking en viering van het einde van de Tweede Wereldoorlog. Daarbij wordt niet alleen teruggeblikt, maar ook naar de toekomst gekeken. De waarschuwing die uitgaat van de lessen die uit de Tweede Wereldoorlog kunnen worden getrokken, staat hierbij centraal.

Om brede bekendheid te geven aan dit omvangrijke lustrumproject worden in 2019 en 2020 twee voorlichtingscampagnes gevoerd. Een nationale campagne 75 jaar vrijheid, primair gericht op kennis en bewustwording binnen de Nederlandse samenleving. En een internationale campagne onder de titel Europe Remembers, die zich vooral richt op het betrekken van veteranen, hun families, nabestaanden en andere buitenlandse bezoekers bij de diverse lustrumactiviteiten.

Fotomontage door Karel de Werd van Piet Hein Donner

https://archive.org/details/SocialeDatabankNederland_201606

Adolf Rutte (Minister President op youtube)

Upload youtube: Tycho FX / TychoArtz

2 juni 2017

Dutch politicians depicted as Nazis, the Dutch government won’t act.

The fact that the Dutch government has allocated more than 8.5 million euro’s to the establishment of the Holocaust Museum in Amsterdam does not mean that this is the licence tolerating the Photoshopped images of Rutte, Ollongren and others in SS uniforms that surface online.

Nederlandse politici afgeschilderd als nazi's, de Nederlandse overheid gaat niet in actie komen.

Het feit dat de Nederlandse overheid meer dan 8,5 miljoen euro heeft uitgetrokken voor de oprichting van het Holocaustmuseum in Amsterdam betekent niet dat dit de vrijbrief voor de gefotoshopte beelden van Rutte, Ollongren en anderen in SS uniformen die online verschijnen te tolereren.

Tweede Kamer
DER STATEN-GENERAAL

Den Haag, 3 juli 2018

Noot:	2e Herziene convocatie i.v.m. annulering gesprek (was 3 juli 2018 van 17.00-18.00 uur).
Voortouwcommissie:	**vaste commissie voor Binnenlandse Zaken**
Volgcommissie(s):	vaste commissie voor Justitie en Veiligheid vaste commissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
Activiteit:	**Gesprek**
Onderwerp:	Gesprek met de European Commission against Racism and Intolerance (ECRI) van de Raad van Europa inzake Discriminatiebeleid

---

Agendapunt:	**Informatie m.b.t. het gesprek met the European Commission on Racism and Intolerance (ECRI) op dinsdag 3 juli 2018**
Zaak:	Overig - griffier, F.M.J. Hendrickx – 2 juli 2018 Informatie m.b.t. het gesprek met the European Commission on Racism and Intolerance (ECRI) op dinsdag 3 juli 2018 - 2018Z13005
Agendapunt:	**Deelnemers gesprek**
Noot:	De delegatie van ECRI bestaat uit vijf personen: • Rapporteur: Maria Daniella MAROUDA (member in respect of Greece and Vice-Chair) • Rapporteur: Elzbieta KARSKA (member in respect of Poland) • Jurist ECRI secretariaat: Wolfram Bechtel • Vertalers: Lee Mitzman en Hildo Bos De ambtelijke begeleiding zal bestaan uit: • Bastiaan Winkel (Ministerie van Justitie en Veiligheid) • Suzanne Vogel (Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties) • Anna Kijlstra (Ministerie van Justitie en Veiligheid)
Agendapunt:	**Verzoek van de European Commission against Racism and Intolerance (ECRI) van de Raad van Europa om een gesprek met de commissies BIZA en J&V**
Zaak:	Overig - griffier, F.M.J. Hendrickx – 29 mei 2018 Verzoek van de European Commission against Racism and Intolerance (ECRI) van de Raad van Europa om een gesprek met de commissies BIZA en J&V - 2018Z09816

Griffier:	F.M.J. Hendrickx
Activiteitnummer:	2018A02538

JTA
JEWISH TELEGRAPHIC AGENCY

News Brief

Dutch government allocates over $8.5 million to establishing Holocaust museum

February 1, 2017 8:16am

Dutch Prime Minister Mark Rutte at the Council of the European Union In Brussel, Oct. 20, 2016. (Jack Taylor/Getty Images)

AMSTERDAM (JTA) – The Dutch government allocated more than $8.5 million to the ongoing establishment of a Holocaust museum in Amsterdam and a commemorative wall for victims.
The Cabinet of Prime Minister Mark Rutte last week announced the funding — one of the largest expenditures ever undertaken in the Netherlands on Holocaust commemoration — of the museum of approximately $6 million and the remaining $2.5 million or so for a wall bearing the names of more than 100,000 Dutch Jews murdered in the Holocaust.

The museum opened last year thanks to a fundraising campaign led by the Jewish Cultural Quarter – a platform representing several institutions. Featuring artworks and videos, it was opened while in development with an eye toward expanding its modest display into an institution on par with some of Europe's more established museums commemorating the genocide.

Nazis and local collaborators murdered 75 percent of the Netherlands' pre-Holocaust Jewish population of 140,000 — the highest death rate in occupied Western Europe.

Most of the Netherlands' Jews lived in Amsterdam, which already has several low-key monuments commemorating them. A decade ago, Jewish community activists began pushing for a more noticeable monument, which after some debate was set to be erected in the former Jewish quarter, near the Holocaust museum. The city approved the project, which is estimated to cost nearly $7 million in total, last year.

Architect Daniel Libeskind designed the Memorial of Names, which features a multifaceted black marble wall with underground lighting, onto which names of known victims are to be engraved. It is scheduled to be unveiled next year.

"The murder of 102,000 Dutch Jews, Roma and Sinti is hard to grasp," State Secretary for Health, Welfare and Sport Martin van Rijn said in a statement about the funding for the two projects. "It therefore remains forever our duty to remember and commemorate them."

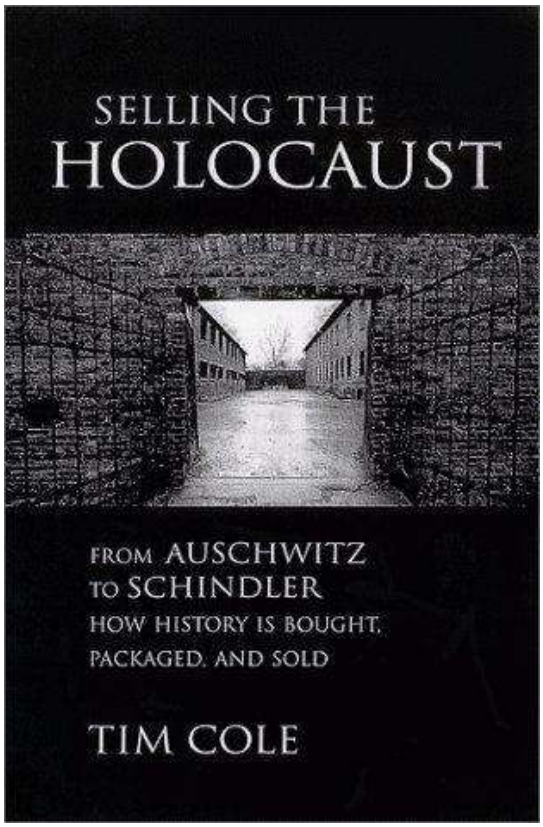

By: Tim Cole
Paperback, 214 pages
Published August 13th 2000 by Routledge (first published August 26th 1999)

Original Title
Selling the Holocaust : From Auschwitz to Schindler; How History is Bought, Packaged and Sold

ISBN
0415928133 (ISBN13: 9780415928137)

Edition Language
English

Holocaust Museums Are Monkey Business

When will the Holocaust establishment have some intellectual honesty to build some kind of museum for those who were raped after the brutal war? Or how about the peasants during the Soviet terror? Who will speak for those people?

veteranstoday.com

By
Jonas E. Alexis
-
June 3, 2018

…by Jonas E. Alexis

Jewish historian Tim Cole of the University of Bristol writes in his book *Selling the Holocaust: From Auschwitz to Schindler, How History is Bought, Packaged and Sold*,

"'Shoah [Hebrew for Holocaust] business' is big business…[In] the twentieth century, the 'Holocaust' is being bought and sold. $168 million was donated to pay for the building of the United States Holocaust Memorial Museum on a plot of Federal Land in Washington, DC. Millions of dollars have financed memorial projects throughout the United States, ranging from the installation of Holocaust memorials to the establishing of University chairs in Holocaust studies. Steven Spielberg's movie Schindler's List netted over $221 million in foreign box offices and even Academy Awards."[1]

Jewish scholar Norman Finkelstein came to similar conclusions in his book *The Holocaust Industry: Reflections on the Exploitation of Jewish Suffering*.[2] Cole wrote those statements twenty years ago. But if you doubt that his assessment is out of date, then think again. The *Washington Post* itself has reported that "The U.S. Holocaust Memorial Museum is marking its 25th anniversary with a new — and bold — $1 billion fundraising goal."[3]

Seeing the cash that never stop coming in the Holocaust coffin, museum director Sara J. Bloomfield declared: "We see that we have all this momentum that we really want to seize. "We thought it was important to send a message to the survivor generation that we will secure the museum."[4]

The simple question we have been trying to ask for years is this: Why send a message to only Jews who allegedly suffered in Nazi Germany? What about building just one Holocaust museum in memory of the German civilians who literally raped and tortured by the Allied forces after the war? Did they deserve what happened to them? Was it necessary to rape "every German female from eight to 80,"[5] as historian Antony Beevor put it?

"Red Army soldiers don't believe in 'individual liaisons' with German women. Nine, ten, twelve men at a time – they rape them on a collective basis."[6]

These were not isolated cases, and we have addressed these issues in the past. Beevor moved on to say:

"Even many young women soldiers and medical staff in the Red Army did not appear to disapprove. 'Our soldiers' behaviour towards Germans, particularly German women, is absolutely correct!' said a 21-year-old from Agranenko's reconnaissance detachment. A number seemed to find it amusing. Several German women recorded how Soviet servicewomen watched and laughed when they were raped. But some women were deeply shaken by what they witnessed in Germany."[7]

Natalya Gesse, a close friend of the scientist Andrei Sakharov, said that the soldiers in the Red Army "were raping every German female from eight to eighty."[8] The Times of Israel has called these historical facts "alleged atrocities."[9]

When will the Holocaust establishment have some intellectual honesty to build some kind of museum for those who were raped after the brutal war? Or how about the peasants during the Soviet terror? Who will speak for those people?

- [1] Tim Cole, *Selling the Holocaust: From Auschwitz to Schindler, How History is Bought, Packaged and Sold* (New York: Routledge, 2000), 1.
- [2] Norman Finkelstein, *The Holocaust Industry: Reflections on the Exploitation of Jewish Suffering* (New York: Verso, 2000).
- [3] Peggy McGlone, “Holocaust Museum surpasses fundraising goal, now aims for $1 billion,” *Washington Post*, April 9, 2018.
- [4] Ibid.
- [5] “’They raped every German female from eight to 80,’” *Guardian*, May 1, 2002.
- [6] Ibid.
- [7] Ibid.
- [8] Ibid.
- [9] “Germans said to increasingly view themselves as victims of WWII,” *Times of Israel*, May 2, 2015.

Jonas E. Alexis

Jonas E. Alexis has degrees in mathematics and philosophy. He studied education at the graduate level. His main interests include U.S. foreign policy, history of Israel/Palestine conflict, and the history of ideas. He is the author of the new book Zionism vs. the West: How Talmudic Ideology is Undermining Western Culture. He teaches mathematics in South Korea.

RELATED ARTICLES

(vertaling vanuit engels naar nederlands)

Holocaustmusea zijn apenzaken

Wanneer zal het Holocaustinstituut enige intellectuele eerlijkheid hebben om een soort museum te bouwen voor degenen die na de brute oorlog zijn verkracht? Of hoe zit het met de boeren tijdens de Sovjet-terreur? Wie zal er voor die mensen spreken?

veteranstoday.com
Door Jonas E. Alexis - 3 juni 2018 235110
....door Jonas E. Alexis

De joodse historicus Tim Cole van de Universiteit van Bristol schrijft in zijn boek Selling the Holocaust: Van Auschwitz tot Schindler, hoe geschiedenis wordt gekocht, verpakt en verkocht,
"Shoah [Hebreeuws voor Holocaust] business' is big business.....[In] de twintigste eeuw wordt de 'Holocaust' gekocht en verkocht. Er werd 168 miljoen dollar gedoneerd voor de bouw van het Holocaust Memorial Museum in Washington DC op een terrein van Federal Land. Miljoenen dollars hebben gedenkprojecten in de Verenigde Staten gefinancierd, variërend van de installatie van holocaustherdenkingen tot de oprichting van universitaire stoelen in Holocauststudies. Steven Spielberg's film Schindler's List leverde meer dan 221 miljoen dollar op in buitenlandse box offices en zelfs Academy Awards"[1].
De joodse geleerde Norman Finkelstein kwam tot soortgelijke conclusies in zijn boek The Holocaust Industry: Reflecties over de uitbuiting van joods lijden[2] Cole schreef die uitspraken twintig jaar geleden. Maar als je betwijfelt of zijn beoordeling achterhaald is, denk dan nog eens na. De Washington Post zelf heeft gemeld dat "The U.S. Holocaust Memorial Museum zijn 25ste verjaardag viert met een nieuw - en gewaagd - $1 miljard aan fondsenwerving doel"[3].

Sara J. Bloomfield, museumdirecteur Sara J. Bloomfield, zag het geld dat nooit meer in de Holocaustkist komt, verklaard: "We zien dat we al dat momentum hebben dat we echt willen grijpen. "We vonden het belangrijk om de overlevende generatie te laten weten dat we het museum zullen beveiligen"[4].
De eenvoudige vraag die we al jaren proberen te stellen is deze: Waarom een boodschap sturen naar alleen joden die naar verluidt in nazi-Duitsland hebben geleden? Hoe zit het met de bouw van één Holocaustmuseum ter nagedachtenis aan de Duitse burgers die na de oorlog letterlijk door de geallieerden zijn verkracht en gemarteld? Verdienden zij wat er met hen is gebeurd? Was het nodig om "elke Duitse vrouw van acht tot 80 jaar"[5] te verkrachten, zoals de historicus Antony Beevor het uitdrukte?
"De soldaten van het Rode Leger geloven niet in 'individuele contacten' met Duitse vrouwen. Negen, tien, twaalf mannen tegelijk - ze verkrachten ze collectief"[6].
Dit waren geen geïsoleerde gevallen, en we hebben deze kwesties in het verleden behandeld. Beevor is verder gegaan om te zeggen:
"Zelfs veel jonge vrouwelijke soldaten en medisch personeel in het Rode Leger leken niet af te keuren. Het gedrag van onze soldaten ten opzichte van Duitsers, met name Duitse vrouwen, is absoluut juist', aldus een 21-jarige uit het verkenningsdetachement van Agranenko. Een aantal leek het grappig te vinden. Verschillende Duitse vrouwen registreerden hoe Sovjetdienstvrouwen toekeken en lachen toen ze verkracht werden. Maar sommige vrouwen waren diep geschokt door wat ze in Duitsland meemaakten"[7].
Natalya Gesse, een goede vriendin van de wetenschapper Andrei Sacharov, zei dat de soldaten in het Rode Leger "elke Duitse vrouw van acht tot tachtig jaar verkrachtte"[8] The Times of Israel heeft deze historische feiten "vermeende gruweldaden"[9] genoemd.
Wanneer zal het Holocaustinstituut enige intellectuele eerlijkheid hebben om een soort museum te bouwen voor degenen die na de brute oorlog zijn verkracht? Of hoe zit het met de boeren tijdens de Sovjet-terreur? Wie zal er voor die mensen spreken?
1] Tim Cole, Verkoop van de Holocaust: Van Auschwitz tot Schindler, How History is Bought, Packaged and Sold (New York: Routledge, 2000), 1. De geschiedenis wordt gekocht, verpakt en verkocht.

2] Norman Finkelstein, De Holocaustindustrie: Reflecties over de uitbuiting van joods lijden (New York: Verso, 2000). 3] Peggy McGlone, "Holocaust Museum overtreft het doel van fondsenwerving, nu gericht op $1 miljard," Washington Post, 9 april 2018.
4] Ibid.
5] "'Ze hebben alle Duitse vrouwen van acht tot 80 jaar verkracht", Guardian, 1 mei 2002.
6] Ibid.
7] Ibid.
8] Ibid.
9] "Duitsers zeiden dat ze zichzelf steeds meer zien als slachtoffers van de Tweede Wereldoorlog", Times of Israel, 2 mei 2015.
TAGShistorieHolocaustnazi germanyrapeSovjet TerrorTortureWereldoorlog II (1939-1945)

Jonas E. Alexis *is afgestudeerd in wiskunde en filosofie. Hij studeerde onderwijs op het niveau van de afgestudeerden. Zijn belangrijkste interesses zijn het buitenlands beleid van de VS, de geschiedenis van het Israëlisch/Palestijnse conflict en de geschiedenis van de ideeën. Hij is de auteur van het nieuwe boek Zionisme vs. het Westen: Hoe Talmoedige Ideologie de Westerse cultuur ondermijnt. Hij doceert wiskunde in Zuid-Korea.*

The politicisation of the memory

One of the most worrying developments in Holocaust memory has been the politicisation of that memory - the use of the event, and of the institutions representing it, for political or diplomatic purposes. The danger here is the use of the Holocaust as a tool to achieve something else, making the subject itself increasingly useful and increasingly deformable. Unfortunately, the reassuring exhortation after the Holocaust, **"Never again!"**, has not worked in the decades since the Holocaust. It seems as if we are still stuck in a pattern of "Always Again". We seem to be able to learn 'the lessons of the Holocaust', but we cannot learn them. Since then, other genocides have occurred, and we are facing the terrible problems of today that can cause immense devastation widespread, and the threat of deploying nuclear weapons.

Source: using information aei.org

De politisering van de herinnering

Een van de meest verontrustende ontwikkelingen in verband met Holocaust-geheugen is de politisering geweest van die herinnering - het gebruik van de gebeurtenis, en van de instellingen die haar vertegenwoordigen, voor politieke of diplomatieke doeleinden. Het gevaar hier is het gebruik van de Holocaust als een hulpmiddel om iets anders te bereiken, waardoor het onderwerp zelf steeds bruikbaarder en steeds meer vervormbaar wordt. Helaas heeft de geruststellende vermaning na de Holocaust, **"Nooit meer!"**, In de decennia hierna sinds de Holocaust, niet gewerkt. Het lijkt alsof we nog steeds vastzitten in een patroon van "Altijd weer". We lijken in staat te zijn om 'de lessen van de holocaust' te leren, maar we kunnen ze niet leren. Sindsdien hebben andere genociden plaatsgevonden, en we worden geconfronteerd met de vreselijke problemen van vandaag die een immense ravage wijdverbreid kunnen veroorzaken, en de dreiging inzet nucleaire wapens.

Bron: met gebruikmaking informatie aei.org

Statement by First Vice-President Frans Timmermans and Commissioner Věra Jourová on the occasion of the 80th anniversary of the 'Kristallnacht' (Night of Broken Glass)

Brussels, 8 November 2018

80 years ago the lives and history of Jews in Europe changed forever in the space of one night. The state-sponsored Antisemitism of the Nazi regime triggered the murder of Jews, the burning of synagogues, and the looting of Jewish-owned businesses and Jewish houses. Around thirty thousand Jewish people were deported during the 'Kristallnacht', an event which marked the beginning of the Holocaust and the extermination of six million Jews. Today we must pause and reflect on these events, and to remind ourselves of why we must do everything in our power to prevent this from ever happening again.

There is reason to be vigilant, for despite the horrors of our past, recent developments show that antisemitism is still present in our society; there are still individuals who deny that these events even took place. Jewish people are still being attacked and threatened on the streets of many EU countries; hate speech continues to be spread and there is still space to incite violence, not least online. Hatred started with words and ended in violence. And we are seeing that tendency again through the shocking murders in Toulouse, Brussels, Paris, and Copenhagen, and most recently in Pittsburgh in the United States.

We cannot allow our society to suffer from collective amnesia. We have a duty to continuously teach our young generations about this and how to tame Europe's inner demons – so that nobody forgets. This is why we have dedicated funding for European remembrance, and why the Commission helps raise awareness and educate people about the Holocaust.

To fight Antisemitism better, we need to understand it better as well. This is why the Commission continues to support Member States and civil society to improve reporting on Antisemitism in the EU. We have a Commission Coordinator on combating Antisemitism to liaise with Jewish communities and strengthen the collaboration with international organisations, Member States' authorities and NGOs. The Horizon 2020 project 'European Holocaust Research Infrastructure' is the largest ever EU-funded research programme on the Holocaust, with a budget of €8 million and a goal of strengthening the network of European research on the Holocaust.

Jewish people should never again have to ask themselves whether they or their children have a future in the European Union. They should never have to question whether the authorities will stand on their side to guarantee their safety. Nobody should ever be afraid to go to a synagogue or wear a kippah in the European Union. Today, as every day, the European Commission stands firm against all forms of Antisemitism. We will continue to relentlessly fight prejudice and stereotypes in Europe, whomever it regards, and we will always defend people's right to practise their religion – whichever it is – freely and without fear.

Background

The European Commission has a range of actions to combat antisemitism, such as monitoring how European legislation combating Antisemitism is implemented, and guiding Member States on how to tackle antisemitic hate crime and hate speech.

In 2015, First-Vice President **Timmermans** and Commissioner **Jourová** appointed a Commission Coordinator on combating Antisemitism to liaise with Jewish communities and strengthen the collaboration with international organisations, Member States' authorities and NGOs.

Tomorrow, the EU Agency for Fundamental Rights will publish data from Member States on antisemitic incidents. It shows that the recording of such incidents is not always effective or comparable. This contributes to the under-reporting of the extent, nature and characteristics of Antisemitism that occurs in the EU today. On 10 December 2018, the EU Fundamental Rights Agency will present the results of a large survey on the experience and perception of the Jewish community of Antisemitism in the EU.

On 8 and 9 November 2018, the European Commission will hold its annual training session on Antisemitism for Commission staff, with the aim to raise awareness on the fight against Antisemitism.

More broadly to combat the spread of hate speech in Europe, the European Commission launched the

EU Code of Conduct on countering illegal online hate speech in May 2016, with Facebook, Twitter, YouTube and Microsoft.

For More Information

Combatting Antisemitism

Overview of data on Antisemitism from the EU Agency for Fundamental Rights (available on Friday 9 November)

STATEMENT/18/6318

Press contacts:

Christian WIGAND (+32 2 296 22 53)
Melanie VOIN (+ 32 2 295 86 59)

General public inquiries: Europe Direct by phone 00 800 67 89 10 11 or by email

Verklaring van eerste vicevoorzitter Frans Timmermans en commissaris Věra Jourová ter gelegenheid van de 80e verjaardag van de "Kristallnacht".

Brussel, 8 november 2018

"Tachtig jaar geleden veranderden in één nacht het leven en de geschiedenis van de joden in Europa voorgoed. Het door de staat gesteunde antisemitisme van het naziregime leidde ertoe dat joden werden vermoord, synagogen in de as werden gelegd en winkels en huizen van joden werden geplunderd. Tijdens de Kristallnacht werden ongeveer dertigduizend joden naar kampen gedeporteerd, een gebeurtenis die het begin van de holocaust en de moord op zes miljoen joden inluidde. Vandaag moeten wij bij deze gebeurtenissen stilstaan en onszelf eraan herinneren waarom wij alles moeten doen wat in onze macht ligt om te voorkomen dat zoiets ooit weer gebeurt.

Er is reden om waakzaam te zijn, want ondanks de gruwelen van het verleden blijkt uit recente gebeurtenissen dat antisemitisme in onze samenleving nog steeds bestaat; er zijn nog steeds mensen die ontkennen dat deze gebeurtenissen hebben plaatsgevonden. Nog steeds worden joden in veel EU-landen op straat aangevallen en bedreigd. Nog steeds worden haatuitingen verspreid en wordt tot geweld opgeroepen, niet in de laatste plaats online. Haat begint met woorden en eindigt met geweld. Wij zien die tendens opnieuw in de vorm van de schokkende moorden in Toulouse, Brussel, Parijs, Kopenhagen en onlangs nog in Pittsburgh in de Verenigde Staten.

Wij kunnen niet toestaan dat onze samenleving aan collectief geheugenverlies lijdt.Wij moeten ervoor blijven zorgen dat de jongere generaties zich hiervan bewust zijn en weten hoe zij Europa's boze geesten kunnen uitdrijven – zodat niemand dit ooit vergeet. Daarom hebben wij geld uitgetrokken voor Europese herdenkingsprojecten en helpt de Commissie mensen bewust te maken van en voor te lichten over de holocaust.

Om antisemitisme beter te kunnen bestrijden, moeten wij het ook beter begrijpen. Daarom blijft de Commissie de lidstaten en het maatschappelijk middenveld steunen om de berichtgeving over antisemitisme in de EU te verbeteren. Wij hebben een coördinator van de Commissie voor de bestrijding van antisemitisme die contact onderhoudt met joodse gemeenschappen en de samenwerking met internationale organisaties, autoriteiten van de lidstaten en ngo's versterkt. Het Horizon 2020-project "European Holocaust Research Infrastructure" is het grootste onderzoeksprogramma over de holocaust dat de EU ooit heeft gefinancierd. Het heeft een begroting van 8 miljoen euro en heeft als doel het netwerk van Europees onderzoek over de holocaust te versterken.

Het mag nooit meer gebeuren dat joden zich moeten afvragen of zij of hun kinderen een toekomst hebben in de Europese Unie en of de autoriteiten aan hun kant zullen staan om hun veiligheid te garanderen. In de Europese Unie zou niemand bang hoeven te zijn om naar een synagoge te gaan of een keppeltje te dragen. De Europese Commissie is en blijft fel tegenstandster van alle vormen van antisemitisme. Wij zullen niet aflaten in de strijd tegen vooroordelen en stereotypen in Europa, tegen wie die ook gericht zijn, en altijd pal staan voor het recht van mensen om hun geloof – welk geloof dan ook – vrij en zonder vrees te belijden."

Achtergrond

De Europese Commissie neemt een reeks maatregelen om antisemitisme te bestrijden. Zo houdt zij toezicht op de tenuitvoerlegging van Europese wetgeving ter bestrijding van antisemitisme en geeft zij de lidstaten advies over het aanpakken van antisemitische haatmisdrijven en haatuitingen.

Eerste vicevoorzitter **Timmermans** en commissaris **Jourová** hebben in 2015 een coördinator van de Commissie voor de bestrijding van antisemitisme aangesteld om contact met joodse gemeenschappen te onderhouden en de samenwerking met internationale organisaties, autoriteiten van de lidstaten en ngo's te versterken.

Het Bureau van de EU voor de grondrechten heeft vandaag gegevens van de lidstaten over antisemitische incidenten gepubliceerd. Hieruit blijkt dat de registratie van dergelijke incidenten niet altijd doeltreffend of vergelijkbaar is. Dit draagt ertoe bij dat de omvang, aard en kenmerken van antisemitisme in de EU momenteel niet volledig worden gerapporteerd. Op 10 december 2018 zal het Bureau van de EU voor de grondrechten de resultaten presenteren van een grootschalige enquête over de ervaring met en de waarneming van antisemitisme in de EU door de joodse gemeenschap.

Op 8 en 9 november 2018 biedt de Europese Commissie haar personeel een jaarlijkse opleidingssessie over antisemitisme aan die is bedoeld om de bestrijding van antisemitisme onder de aandacht te brengen.

Om de verspreiding van haatuitingen in Europa meer in het algemeen te bestrijden, heeft de Europese Commissie in mei 2016 samen met Facebook, Twitter, YouTube en Microsoft de EU-gedragscode voor het bestrijden van illegale haatuitingen op internet gepubliceerd.

Voor meer informatie

Bestrijding van antisemitisme

Overzicht van gegevens over antisemitisme van het Bureau van de EU voor de grondrechten (beschikbaar op vrijdag 9 november)

STATEMENT/18/6318

Contactpersoon voor de pers:

Christian WIGAND (+32 2 296 22 53)
Melanie VOIN (+ 32 2 295 86 59)

Voor het publiek: Europe Direct per telefoon 00 800 67 89 10 11 of e-mail

General Assembly

Distr.: General
1 February 2017

Seventy-first session
Agenda item 66 (*a*)

Resolution adopted by the General Assembly on 19 December 2016

[*on the report of the Third Committee (A/71/482)*]

71/179. Combating glorification of Nazism, neo-Nazism and other practices that contribute to fuelling contemporary forms of racism, racial discrimination, xenophobia and related intolerance

The General Assembly,

Guided by the Charter of the United Nations, the Universal Declaration of Human Rights,[1] the International Covenant on Civil and Political Rights,[2] the International Convention on the Elimination of All Forms of Racial Discrimination[3] and other relevant human rights instruments,

Recalling the provisions of Commission on Human Rights resolutions 2004/16 of 16 April 2004[4] and 2005/5 of 14 April 2005[5] and relevant Human Rights Council resolutions, in particular resolutions 7/34 of 28 March 2008,[6] 18/15 of 29 September 2011[7] and 21/33 of 28 September 2012,[8] as well as General Assembly resolutions 60/143 of 16 December 2005, 61/147 of 19 December 2006, 62/142 of 18 December 2007, 63/162 of 18 December 2008, 64/147 of 18 December 2009, 65/199 of 21 December 2010, 66/143 of 19 December 2011, 67/154 of 20 December 2012, 68/150 of 18 December 2013, 69/160 of 18 December 2014 and 70/139 of 17 December 2015 on this issue, and its resolutions 61/149 of 19 December 2006, 62/220 of 22 December 2007, 63/242 of 24 December 2008, 64/148 of 18 December 2009, 65/240 of 24 December 2010, 66/144 of 19 December 2011, 67/155 of 20 December 2012, 68/151 of 18 December 2013 and 69/162 of 18 December 2014, and its resolution 70/140 of 17 December 2015, entitled "A global call for concrete action for the total elimination of racism, racial discrimination, xenophobia and

[1] Resolution 217 A (III).

[2] See resolution 2200 A (XXI), annex.

[3] United Nations, *Treaty Series*, vol. 660, No. 9464.

[4] See *Official Records of the Economic and Social Council, 2004, Supplement No. 3* (E/2004/23), chap. II, sect. A.

[5] Ibid., *2005, Supplement No. 3* and corrigenda (E/2005/23 and Corr.1 and 2), chap. II, sect. A.

[6] See *Official Records of the General Assembly, Sixty-third Session, Supplement No. 53* (A/63/53), chap. II.

[7] Ibid., *Sixty-sixth Session, Supplement No. 53A* and corrigendum (A/66/53/Add.1 and Corr.1), chap. II.

[8] Ibid., *Sixty-seventh Session, Supplement No. 53A* (A/67/53/Add.1), chap. II.

Please recycle

related intolerance and the comprehensive implementation of and follow-up to the Durban Declaration and Programme of Action",

Acknowledging other important initiatives of the General Assembly aimed at raising awareness about the suffering of victims of racism, racial discrimination, xenophobia and related intolerance and all forms of discrimination, including in the historical perspective, in particular regarding commemoration of the victims of slavery and the transatlantic slave trade,

Recalling the Charter of the Nuremberg Tribunal and the Judgment of the Tribunal, which recognized as criminal, inter alia, the SS organization and all its integral parts, including the Waffen SS, through its officially accepted members implicated in or with knowledge of the commission of war crimes and crimes against humanity connected with the Second World War, as well as other relevant provisions of the Charter and the Judgment,

Recalling also the relevant provisions of the Durban Declaration and Programme of Action adopted by the World Conference against Racism, Racial Discrimination, Xenophobia and Related Intolerance on 8 September 2001,[9] in particular paragraph 2 of the Declaration and paragraph 86 of the Programme of Action, as well as the relevant provisions of the outcome document of the Durban Review Conference of 24 April 2009,[10] in particular paragraphs 11 and 54,

Alarmed, in this regard, at the spread in many parts of the world of various extremist political parties, movements and groups, including neo-Nazis and skinhead groups, as well as racist extremist movements and ideologies,

Deeply concerned by all recent manifestations of violence and terrorism incited by violent nationalism, racism, xenophobia and related intolerance, including during sports events,

Recognizing with deep concern the alarming increase in instances of discrimination, intolerance and extremist violence motivated by anti-Semitism, Islamophobia and Christianophobia and prejudices against persons of other religions and beliefs,

Recalling that the seventy-first session of the General Assembly coincides with the seventieth anniversary of the Judgment of the Nuremberg Tribunal,

Mindful of the horrors of the Second World War, and stressing in this regard that the victory over Nazism in the Second World War contributed to establishing the conditions for the creation of the United Nations, designed to prevent future wars and save succeeding generations from the scourge of war,

1. *Reaffirms* the relevant provisions of the Durban Declaration[9] and of the outcome document of the Durban Review Conference,[10] in which States condemned the persistence and resurgence of neo-Nazism, neo-Fascism and violent nationalist ideologies based on racial and national prejudice and stated that those phenomena could never be justified in any instance or in any circumstances;

2. *Takes note with appreciation* of the report of the Special Rapporteur of the Human Rights Council on contemporary forms of racism, racial discrimination,

[9] See A/CONF.189/12 and Corr.1, chap. I.

[10] See A/CONF.211/8, chap. I.

xenophobia and related intolerance, prepared in accordance with the request contained in its resolution 70/139;[11]

3. *Expresses its appreciation* to the United Nations High Commissioner for Human Rights and his Office for their efforts to fight racism, racial discrimination, xenophobia and related intolerance, including the maintenance by the Office of the United Nations High Commissioner for Human Rights of the database on practical means to combat racism, racial discrimination, xenophobia and related intolerance;

4. *Expresses deep concern* about the glorification, in any form, of the Nazi movement, neo-Nazism and former members of the Waffen SS organization, including by erecting monuments and memorials and holding public demonstrations in the name of the glorification of the Nazi past, the Nazi movement and neo-Nazism, as well as by declaring or attempting to declare such members and those who fought against the anti-Hitler coalition and collaborated with the Nazi movement participants in national liberation movements;

5. *Calls for* the universal ratification and effective implementation of the International Convention on the Elimination of All Forms of Racial Discrimination,[3] and encourages those States parties that have not yet done so to consider making the declaration under its article 14, thus providing the Committee on the Elimination of Racial Discrimination with the competence to receive and consider communications from individuals or groups of individuals within their jurisdiction claiming to be victims of a violation by a State party of any of the rights set forth in the Convention;

6. *Emphasizes once more* the recommendation of the Special Rapporteur that "any commemorative celebration of the Nazi regime, its allies and related organizations, whether official or unofficial, should be prohibited by States",[12] also emphasizes that such manifestations do injustice to the memory of the countless victims of the Second World War and negatively influence children and young people, and stresses in this regard that it is important that States take measures, in accordance with international human rights law, to counteract any celebration of the Nazi SS organization and all its integral parts, including the Waffen SS, and that failure by States to effectively address such practices is incompatible with the obligations of States Members of the United Nations under its Charter;

7. *Expresses concern* about recurring attempts to desecrate or demolish monuments erected in remembrance of those who fought against Nazism during the Second World War, as well as to unlawfully exhume or remove the remains of such persons, and in this regard urges States to fully comply with their relevant obligations, inter alia, under article 34 of Additional Protocol I to the Geneva Conventions of 1949;[13]

8. *Notes with concern* the increase in the number of racist incidents worldwide, including the rise of skinhead groups, which have been responsible for many of these incidents, as well as the resurgence of racist and xenophobic violence targeting, inter alia, persons belonging to national or ethnic, religious and linguistic minorities or on any other grounds, including arson attacks on houses and vandalization of schools and places of worship;

---

[11] A/71/325.

[12] Ibid., para. 68.

[13] United Nations, *Treaty Series*, vol. 1125, No. 17512.

9. *Reaffirms* that such acts may be qualified as falling within the scope of the Convention, that they may not be justified when they fall outside the scope of the rights to freedom of peaceful assembly and of association as well as the rights to freedom of expression and that they may fall within the scope of article 20 of the International Covenant on Civil and Political Rights[2] and may be subject to certain restrictions, as set out in articles 19, 21 and 22 of the Covenant;

10. *Encourages* States to take concrete measures, including legislative and educational ones, in order to prevent the denial of the crimes against humanity and war crimes committed during the Second World War;

11. *Condemns without reservation* any denial of or attempt to deny the Holocaust, as well as any manifestation of religious intolerance, incitement, harassment or violence against persons or communities on the basis of ethnic origin or religious belief;

12. *Welcomes* the call of the Special Rapporteur for the active preservation of those Holocaust sites that served as Nazi death camps, concentration and forced labour camps and prisons, as well as his encouragement to States to take measures, including legislative, law enforcement and educational measures, to put an end to all forms of Holocaust denial;[14]

13. *Calls upon* States to continue to take adequate steps, including through national legislation, in accordance with international human rights law, aimed at the prevention of hate speech and incitement to violence against persons in vulnerable situations;

14. *Expresses deep concern* about attempts at commercial advertising aimed at exploiting the sufferings of the victims of war crimes and crimes against humanity committed during the Second World War by the Nazi regime;

15. *Stresses* that the practices described above do injustice to the memory of the countless victims of crimes against humanity committed in the Second World War, in particular those committed by the SS organization and by those who fought against the anti-Hitler coalition and collaborated with the Nazi movement, and may negatively influence children and young people, and that failure by States to effectively address such practices is incompatible with the obligations of States Members of the United Nations under its Charter, including those related to the purposes and principles of the Organization;

16. *Also stresses* that such practices fuel contemporary forms of racism, racial discrimination, xenophobia and related intolerance and contribute to the spread and multiplication of various extremist political parties, movements and groups, including neo-Nazis and skinhead groups, and in this regard calls for increased vigilance;

17. *Expresses concern* that the human rights and democratic challenges posed by extremist political parties, movements and groups are universal and no country is immune to them;

18. *Emphasizes* the need to take the measures necessary to put an end to the practices described above, and calls upon States and all other stakeholders to take more effective measures in accordance with international human rights law to prevent and combat those phenomena and extremist movements, which pose a real

[14] A/71/325, para. 80.

threat to democratic values, and to increase their vigilance and strengthen their efforts to recognize and effectively address those challenges;

19. *Underlines* the importance of data and statistics on racist and xenophobic crimes for identifying the types of offences committed, the profiles of victims and of perpetrators and whether they are affiliated with extremist movements or groups, thus enhancing better understanding of the phenomenon and identifying effective measures to address such racist and xenophobic crimes;

20. *Encourages* States to adopt further measures to provide training for the police and other law enforcement bodies on the ideologies of extremist political parties, movements and groups whose advocacy constitutes incitement to racist and xenophobic violence, to strengthen their capacity to address racist and xenophobic crimes, to fulfil their responsibility for bringing to justice the perpetrators of such crimes and to combat impunity;

21. *Expresses deep concern* about the increased number of seats occupied by representatives of extremist parties of a racist or xenophobic character in a number of national and local parliaments, and emphasizes in this regard the need for all democratic political parties to base their programmes and activities on respect for human rights and freedoms, democracy, the rule of law and good governance and to condemn all messages disseminating ideas that are based on racial superiority or hatred and that have the objective of fuelling contemporary forms of racism, racial discrimination, xenophobia and related intolerance;

22. *Notes with appreciation*, in this regard, the call of the Special Rapporteur upon political leaders and parties to strongly condemn incitement to racial discrimination or xenophobia, to promote tolerance and respect and to refrain from forming coalitions with extremist parties of a racist or xenophobic character;[15]

23. *Expresses concern* that ethnic profiling and police violence against persons in vulnerable situations discourage victims from seeking redress owing to distrust of the legal system, and in this regard encourages States to improve diversity within law enforcement agencies and to impose appropriate sanctions against those within the public service found guilty of racially motivated violence or of using hate speech;

24. *Expresses deep concern* about the increase in reported cases of racist and xenophobic manifestations during sports events, including those committed by extremist groups, including neo-Nazis and skinhead groups, and calls upon States, sports federations and other relevant stakeholders to strengthen measures to prevent such incidents, while also welcoming the steps that many States, sports federations and clubs have taken to eliminate racism at sporting events, including through sport practised without discrimination of any kind and in the Olympic spirit, which require human understanding, tolerance, fair play and solidarity;

25. *Recalls* the recommendation of the Special Rapporteur to introduce into national criminal law a provision according to which committing an offence with racist or xenophobic motivations or aims constitutes an aggravating circumstance, allowing for enhanced penalties,[16] and encourages those States whose legislation does not contain such provisions to consider that recommendation;

[15] Ibid., para. 76.

[16] A/69/334, para. 81.

26. *Notes* measures taken by States to prevent discrimination against, in particular, persons belonging to national or ethnic, religious and linguistic minorities, people of African descent, Roma, migrants, refugees and asylum seekers, and to ensure their integration into society, and urges States to ensure the full and effective implementation of legal, policy and institutional measures protecting these individuals and groups, and recommends that States effectively guarantee to these individuals and groups, without discrimination of any kind, their human rights, including the right to safety and security, access to justice, adequate reparation and appropriate information about their rights, as well as the prosecution and adequate sanctioning of those responsible for racist and xenophobic crimes against them;

27. *Underlines* that the roots of extremism are multifaceted and must be addressed through adequate measures such as education, awareness-raising and the promotion of dialogue, and in this regard recommends the increase of measures to raise awareness among young people of the dangers of the ideologies and activities of extremist political parties, movements and groups;

28. *Reaffirms*, in this regard, the particular importance of all forms of education, including human rights education, as a complement to legislative measures, and calls upon States to continue to invest in education, in both conventional and non-conventional curricula, inter alia, in order to transform attitudes and counteract ideas of racial hierarchies and superiority, and counter their negative influence, and to promote the values of non-discrimination, equality and respect for all, as outlined by the Special Rapporteur;

29. *Emphasizes* the recommendation of the Special Rapporteur presented at the sixty-fourth session of the General Assembly, in which he emphasized the importance of history classes in teaching the dramatic events and human suffering which arose out of the adoption of ideologies such as Nazism and Fascism;[17]

30. *Stresses* the importance of other positive measures and initiatives aimed at bringing communities together and providing them with space for genuine dialogue, such as round tables, working groups and seminars, including training seminars for State agents and media professionals, as well as awareness-raising activities, especially those initiated by civil society representatives, which require continued State support;

31. *Underlines* the positive role that relevant United Nations entities and programmes, in particular the United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization, can play in the aforementioned areas;

32. *Reaffirms* article 4 of the Convention, according to which States parties condemn all propaganda and all organizations which are based on ideas or theories of superiority of one race or group of persons of one colour or ethnic origin, or which attempt to justify or promote racial hatred and discrimination in any form, and undertake to adopt immediate and positive measures designed to eradicate all incitement to, or acts of, such discrimination and, to this end, with due regard to the principles embodied in the Universal Declaration of Human Rights[1] and the rights expressly set forth in article 5 of the Convention, inter alia:

(*a*) Shall declare an offence punishable by law all dissemination of ideas based on racial superiority or hatred, and incitement to racial discrimination, as well as all acts of violence or incitement to such acts against any race or group of persons

[17] A/64/295, para. 104.

of another colour or ethnic origin, and also the provision of any assistance to racist activities, including the financing thereof;

(*b*) Shall declare illegal and prohibit organizations, and also organized and all other propaganda activities, which promote and incite racial discrimination, and shall recognize participation in such organizations or activities as an offence punishable by law;

(*c*) Shall not permit public authorities or public institutions, national or local, to promote or incite racial discrimination;

33. *Also reaffirms* that, as underlined in paragraph 13 of the outcome document of the Durban Review Conference, any advocacy of national, racial or religious hatred that constitutes incitement to discrimination, hostility or violence should be prohibited by law, that all dissemination of ideas based on racial superiority or hatred, or incitement to racial discrimination, as well as all acts of violence or incitement to such acts, shall be declared offences punishable by law, in accordance with the international obligations of States, and that these prohibitions are consistent with freedom of opinion and expression;

34. *Recognizes* the positive role that the exercise of the right to freedom of opinion and expression, as well as full respect for the freedom to seek, receive and impart information, including through the Internet, can play in combating racism, racial discrimination, xenophobia and related intolerance;

35. *Expresses concern* about the increased use of the Internet to promote and disseminate racism, racial hatred, xenophobia, racial discrimination and related intolerance, and in this regard calls upon States parties to the International Covenant on Civil and Political Rights to counter the dissemination of the above-mentioned ideas while respecting their obligations under articles 19 and 20 of the Covenant, which guarantee the right to freedom of expression and outline the grounds on which the exercise of this right can be legitimately restricted;

36. *Recognizes* the need to promote the use of new information and communications technologies, including the Internet, to contribute to the fight against racism, racial discrimination, xenophobia and related intolerance;

37. *Also recognizes* the positive role that the media can play in combating racism, racial discrimination, xenophobia and related intolerance, promoting a culture of tolerance and representing the diversity of a multicultural society;

38. *Encourages* States, civil society and other relevant stakeholders to use all opportunities, including those provided by the Internet and social media, to counter, in accordance with international human rights law, the dissemination of ideas based on racial superiority or hatred and to promote the values of equality, non-discrimination, diversity and democracy;

39. *Encourages* those States that have made reservations to article 4 of the Convention to give serious consideration to withdrawing such reservations as a matter of priority, as stressed by the Special Rapporteur;

40. *Notes* the importance of strengthening cooperation at the regional and international levels with the aim of countering all manifestations of racism, racial discrimination, xenophobia and related intolerance, in particular regarding issues raised in the present resolution;

41. *Stresses* the importance of cooperating closely with civil society and international and regional human rights mechanisms in order to counter effectively

all manifestations of racism, racial discrimination, xenophobia and related intolerance, as well as extremist political parties, movements and groups, including neo-Nazis and skinhead groups, and other similar extremist ideological movements that incite racism, racial discrimination, xenophobia and related intolerance;

42. *Encourages* States parties to the Convention to ensure that their legislation incorporates the provisions of the Convention, including those of article 4;

43. *Encourages* States to adopt the legislation necessary to combat racism while ensuring that the definition of racial discrimination set out therein complies with article 1 of the Convention;

44. *Recalls* that any legislative or constitutional measures adopted with a view to countering extremist political parties, movements and groups, including neo-Nazis and skinhead groups and similar extremist ideological movements, should be in conformity with the relevant international human rights norms, in particular articles 4 and 5 of the Convention and articles 19 to 22 of the Covenant;

45. *Also recalls* the request of the Commission on Human Rights, in its resolution 2005/5,[5] that the Special Rapporteur continue to reflect on this issue, make relevant recommendations in his future reports and seek and take into account in this regard the views of Governments and non-governmental organizations;

46. *Encourages* States to consider including in their reports for the universal periodic review and their reports to relevant treaty bodies information on the steps taken to combat racism, racial discrimination, xenophobia and related intolerance, including with the aim of implementing the provisions of the present resolution;

47. *Requests* the Special Rapporteur to prepare, for submission to the General Assembly at its seventy-second session and to the Human Rights Council at its thirty-fifth session, reports on the implementation of the present resolution, in particular regarding paragraphs 4, 6, 7, 9, 14, 15, 29 and 30 above, based on the views collected in accordance with the request of the Commission, as recalled in paragraph 45 above;

48. *Expresses its appreciation* to those Governments and non-governmental organizations that have provided information to the Special Rapporteur in the course of the preparation of his reports to the General Assembly;

49. *Stresses* that such information is important for the sharing of experiences and best practices in the fight against extremist political parties, movements and groups, including neo-Nazis and skinhead groups, and other extremist ideological movements that incite racism, racial discrimination, xenophobia and related intolerance;

50. *Encourages* Governments and non-governmental organizations to cooperate fully with the Special Rapporteur in the exercise of the tasks outlined in paragraph 47 above;

51. *Encourages* Governments, non-governmental organizations and relevant actors to disseminate, as widely as possible, information regarding the contents of and the principles outlined in the present resolution, including through the media, but not limited to it;

52. *Decides* to remain seized of the issue.

65th plenary meeting
19 December 2016

Education to prevent racism and discrimination: the case of anti-Semitism

© UNESCO

September 27- 2018

Education as the primary factor in preventing all forms of racism and discrimination was the main focus of a high-level event organized by UNESCO at the 73rd United Nations General Assembly today. Through the lens of its program to prevent anti-Semitism, UNESCO sought to mobilize Member States' commitment in the fight against all forms of intolerance and to strengthen the organization's overall efforts to prevent racism and discrimination.

In her remarks opening the session on The power of education to prevent racism and discrimination: the case of anti-Semitism, Director-General Audrey Azoulay highlighted the importance of working as one: "this requires the mobilization of all member states", she said, "and education is the best tool at our disposal to prevent all forms of intolerance and discrimination and to ensure equal respect for every woman and man," adding "antisemitism undermines fundamental rights in general. To address it is to defend fundamental freedoms. It is to defend the equal dignity of all human beings."

In the presence of Antonio Guterres, Secretary General of the United Nations, the event included the participation of the Prime Minister of Morocco, Saadeddine Othmani, and Ministers representing Australia, Bulgaria, France, Hungary, Mexico, the Netherlands, Norway, Spain, and the United Kingdom. Several hundred government officials and senior representatives of civil society organizations were

also in attendance. Professor Deborah Lipstadt, of the Modern Jewish History and Holocaust Studies program at Emory University and Mina Abdelmalak, Arab Outreach Specialist at the Initiative on Holocaust Denial and Antisemitism of the United States Holocaust Memorial Museum were also among the speakers.

UNESCO's extensive work in the field of preventing violent extremism through education has included publications such as Guidelines on Countering Intolerance and Discrimination against Muslims and co-publishing earlier this year with the Organization for Security and Cooperation in Europe (OSCE), the first-ever policy guidelines on Addressing anti-Semitism through education.

***

Media contact: Aurélie Motta-Rivey, +33 7 72 44 89 91, a.motta-rivey@unesco.org

Ter nagedachtenis aan Wim Kok

22 okt. 2018 - Wim Kok, die op zaterdag 20 oktober 2018 is overleden op de leeftijd van 80, was voorzitter van de Raad van Toezicht van de Anne Frank Stichting van2004 tot 2016. Wim Kok was zowel een relectieve als een krachtige voorzitter, die diepgeworteld in de missie van onze organisatie.

Wim Kok, die op zaterdag 20 oktober 2018 op 80-jarige leeftijd overleed, was van 2004 tot 2016 voorzitter van de Raad van Commissarissen van onze organisatie. Geboren in 1938, had hij zijn eigen herinneringen aan de Tweede Wereldoorlog. De herinneringen aan de gruweldaden van die jaren en de gevolgen daarvan lagen aan de basis van zijn inzet voor vrijheid en democratie en zijn strijd tegen onrechtvaardigheid. Als vakbondsman, politicus en zeker ook als voorzitter van de Raad van Toezicht van de Anne Frank Stichting werkte hij met onvermoeibare toewijding en inzet voor hen die niet automatisch kunnen rekenen op gelijkheid en gelijke waardigheid. Doordacht en doelbewust gebruikt hij zijn voorzitterschap om jongeren te overtuigen van de betekenis van een geschiedenis die zij zelf niet hebben meegemaakt. Laat ik mezelf zijn', schreef Anne Frank op 11 april 1944. Een samenleving waarin iedereen de vrijheid en de mogelijkheid heeft om zichzelf te zijn, was zijn doel, maar hij heeft nooit veronachtzaamd om erop te wijzen dat deze individuele vrijheid hand in hand moet gaan met verantwoordelijkheid voor de samenleving als geheel. Je kunt alleen jezelf zijn als anderen die kans ook krijgen. Wim Kok was zowel een relectieve als een krachtige voorzitter, die zich diep heeft ingezet voor de missie van onze organisatie. Hij wist van jongs af aan hoe kwetsbaar vrijheid en rechtvaardigheid zijn, en wat de gevolgen kunnen zijn als de relaties tussen mensen worden aangetast door de neiging om ze in groepen op te delen.

We gedenken hem met groot respect en met dankbaarheid voor alles wat hij heeft bijgedragen aan onze organisatie. Onze gedachten gaan uit naar zijn vrouw Rita, zijn kinderen en kleinkinderen en de andere leden van zijn familie. Onze gedachten gaan uit naar zijn vrouw Rita, zijn kinderen en kleinkinderen en de andere leden van zijn familie.

Bron: Anne Frank Stichting:
Anne Frank Stichting
22 oktober 2018

In Memoriam Wim Kok

Oct. 22, 2018 — Wim Kok, who died on Saturday 20 October 2018 at the age of 80, was the chairman of the Supervisory Board of the Anne Frank House from 2004 to 2016. Wim Kok was both a relective and a forceful chairman, who was deeply dedicated to the mission of our organisation.

Wim Kok, who died on Saturday 20 October 2018 at the age of 80, was the chairman of the Supervisory Board of our organisation from 2004 to 2016. Born in 1938, he had his own memoriesof the Second World War. The memories of the atrocities of those years and their consequences lay at the basis of his commitment to freedom and democracy and his struggle against injustice. As a trade unionist, a politician and certainly also as the chairman of the Supervisory Board of the Anne Frank House, he worked with tireless dedication and commitment for those who cannot automatically count on equality and equal dignity. Thoughtfully and purposefully, he utilised his chairmanship to convince young people of the significance of a history that they had not experienced themselves. ‘Let me be myself’, wrote Anne Frank on 11 April 1944. A society in which everyone has the freedom and the opportunity to be themselves was his aim, though he never neglected to point out that this individual freedom must go hand in hand with responsibility for society as a whole. You can only be yourself if others are given that opportunity too. Wim Kok was both a relective and a forceful chairman, who was deeply dedicated to the mission of our organisation. He knew from his own childhood how fragile freedom and justice are, and what the consequences can be if relationships between people are deined by the tendency to segregate them into groups.

We remember him with great respect, and with gratitude for all he contributed to our organisation. Our thoughts go out to his wife Rita, his children and grandchildren and the other members of his family.

Source:
Anne Frank Foundation
22 october 2018

MINISTERIE VAN ALGEMENE ZAKEN

Minister-President

Music Company International
t.a.v. de heer
J.P. van den Wittenboer
Postbus 324
5660 AH GELDROP

Nr. 97M006796

's-Gravenhage, 29 september 1997

Zeer geachte heer Van den Wittenboer,

Uw brief van 28 augustus jl. met bijlagen heb ik in goede orde ontvangen.
Ik was met name onder de indruk van de CD met originele opnamen van toespraken en liederen uit Hitler-Duitsland, voorzien van een anti-fascistisch commentaar. Hartelijk dank daarvoor. Ik bewonder uw inspanningen om te waarschuwen tegen de gevaren van fascisme en onrecht.

Met de meeste hoogachting,

W. Kok

Postbus 20001 - 2500 EA 's-Gravenhage - Binnenhof 20 - Tel. (070) 3564100 - Fax (070) 3564683

First Lady Melania Trump Visits United States Holocaust Memorial Museum

Photo: The White House Jan 25- 2018 USHMM First Lady Melania Trump

THE WHITE HOUSE
Office of the First Lady

FOR IMMEDIATE RELEASE
January 25, 2018

Statement on First Lady Melania Trump's Visit to the United States Holocaust Memorial Museum
In honor of International Holocaust Remembrance Day on Saturday, January 27, 2018, First Lady Melania Trump visited the United States Holocaust Memorial Museum today to pay respect to the six million Jews lost in the Holocaust and the millions of other victims of Nazi persecution.
"My thoughts and prayers are with the people whose lives and families were broken by the horrors of the Holocaust. Yet it is also through our shared humanity that we come together now in commemoration, strength, and love. My heart is with you, and we remember."
Mrs. Trump participated in a tour of the museum, accompanied by Holocaust Memorial Museum Director Sara Bloomfield. The tour recounted the rise of the Nazi Party in Germany from 1933 through 1939, the evolution of the party through the 1940s and its policies toward the Jewish people, and the liberation of Nazi concentration camps in 1945 by the Allied forces.
The First Lady concluded her tour at the Hall of Remembrance, participating in a moment of silence by the Eternal Flame Memorial, followed by a lighting of a candle at the Prayer Wall.

###

Legacy of Light
Society

NEVER AGAIN
WHAT YOU DO MATTERS

THE CAMPAIGN FOR THE UNITED STATES HOLOCAUST MEMORIAL MUSEUM

May 31, 2016

J.P. van den Wittenboer
Kastanje 28
Mierlo, Noord-Brabant 5731 NK
Netherlands

Dear Mr. van den Wittenboer:

I am pleased to extend a formal welcome to you as a member of the United States Holocaust Memorial Museum's Legacy of Light Society. Legacy of Light Society members are individuals – like you – who have thoughtfully included the Museum in their estate plans or otherwise established a charitable gift annuity, charitable remainder trust or other planned gift for the benefit of the Museum. It is through these gifts that the Museum seeks to ensure that this institution remains a vibrant and transformative force in the 21st century. We welcome your partnership in this historic task.

You are joining us at an exciting time as we are engaged in a comprehensive campaign to raise $540 million - $300 million in cumulative annual funds, $40 million in capital commitments to build a state-of-the-art collections and conservation center, and $200 million in endowment commitments. Enclosed you will find a Confirmation of Deferred Commitment Form. Signing this form will allow the Museum to designate any funds we receive through your estate to the institution's Permanent General Endowment Fund, and be counted today towards our campaign goal. Taking this simple extra step will make your legacy gift that much more powerful. Please note that the form may be rescinded at any time.

Also enclosed is a Consent Form. Please take a moment to complete and return this form as well so that you may receive all the benefits to which you are eligible for, including:

- Legacy of Light Society Memorial Candle
- Membership Pin
- Legacy of Light Membership Card
- Recognition in the Annual Report
- Subscription to the Museum's magazine
- Museum passes for individual and family visits
- 10% Discount at the Museum Shop

Legacy of Light Society

In addition, as the Director of Stewardship, for the Legacy of Light Society, you can always contact me with any question or Museum needs. My direct line is 202.488.2634; I can also be reached via email at cmaier@ushmm.org.

Because of the planned gifts from members of the Legacy of Light Society, the Museum is confident that we will succeed in the campaign, which will provide the resources it will take to meet any and all challenges that lie ahead. We are deeply grateful for your commitment to this institution and to the permanence of Holocaust memory.

Sincerely,

Celeste Z. Maier, Director of Stewardship
Legacy of Light Society

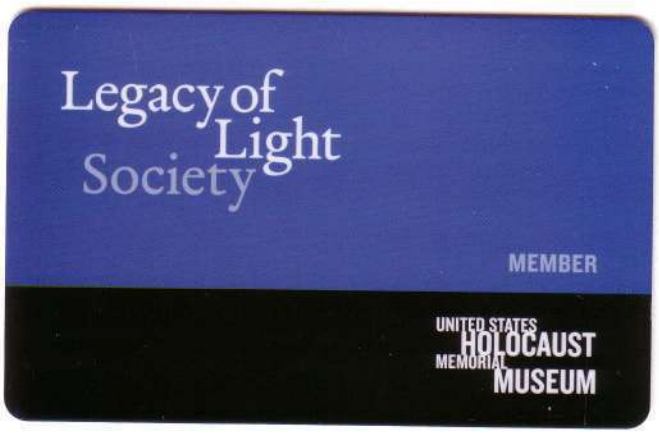

Your copy of the Generations newsletter
Yahoo/Inbox

- **George E. Hellman, USHMM** <planned_giving@ushmm.org>

To:J.P.

Dec 13- 2018 at 5:50 PM

UNITED STATES HOLOCAUST MEMORIAL MUSEUM

Dear J.P. van den Wittenboer,

Together, with dedicated donors like you, we have collected and preserved millions of artifacts and personal stories of survivors. And, with your support, we have utilized these stories to teach the lessons of the Holocaust to millions of people around the world.

The tragic rise in antisemitism that we are witnessing today reminds us of how essential the work of the Museum is now, and far into the future.

I hope you'll read this online version of our **Planned Giving** newsletter, *Generations*, which describes ways you can support the Museum long into the future. You'll also get to meet some of the people who have chosen to join our Legacy of Light Society and ensure the strength of the Museum for many years to come.

If you have any questions about what you read in the

CONTACT INFORMATION

Call Us: 866.998.7466
Email us

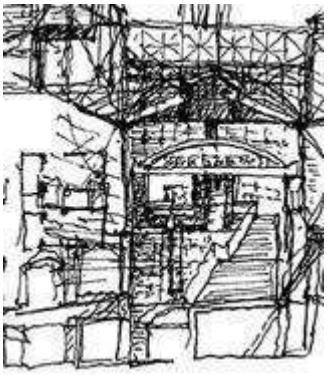

Detail sketches of the Museum drawn by James Ingo Freed. Courtesy of Pei Cobb Freed & Partners

newsletter or would like to speak with me directly, please contact me at 202-488-6591 or ghellman@ushmm.org.

Sincerely,

George E. Hellman
Associate Deputy Chief Development Officer
Planned Giving and Endowments

P.S. See what's new in the ***Generations*** **newsletter**!

Keep Holocaust memory alive to inspire citizens and leaders to confront hatred, prevent genocide, and promote human dignity in a constantly changing world. Visit ushmm.org/campaign to learn more.

UNITED STATES HOLOCAUST MEMORIAL MUSEUM
100 Raoul Wallenberg Place, SW, Washington, DC 20024-2126
202.488.0400

UNSUBSCRIBE | PRIVACY POLICY | CONTACT US

INFERNO
1932-1945
HITLER'S INFERNO

Hitler's inferno : words and music of Nazi Germany

Publication | Library Call Number: CD-0204

y	Hitler's inferno in words, in music 1932-1945 Marching songs of Nazi Germany
g	Nonmusical sound recording
o	AH Geldrop, Netherlands : Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights, 1995
l	German

Expand all

b y o

j v

b blbc l y

Not Digitized

Requires Visit to Library & Archives

olb bt v bte vy

e ej btc l ctbt v

l ctbt b

h g fcbej

Record last modified: 2017-03-22 17:35:00
This page: https://collections.ushmm.org/search/catalog/bib256113

Learn About the Holocaust

These additional online resources from the U.S. Holocaust Memorial Museum will help you learn more about the Holocaust and research your family history.

The Holocaust Encyclopedia provides an overview of the Holocaust using text, photographs, maps, artifacts, and personal histories.

v t e

Research family history relating to the Holocaust and explore the Museum's collections about individual survivors and victims of the Holocaust and Nazi persecution.

e h

Learn about over 1,000 camps and ghettos in Volume I and II of this encyclopedia, which are available as a free PDF download. This reference provides text, photographs, charts, maps, and extensive indexes.

Further Your Research

- bcn yy m v mD enll ey n v
- olb bt v bte v y
- bvj bt v bte p vy n
- c cl nhtbo v
- fn by yn y enll ey n

UNITED STATES HOLOCAUST MEMORIAL MUSEUM

100 Raoul Wallenberg Place, SW
Washington, DC 20024-2126
Main telephone: 202.488.0400
TTY: 202.488.0406

Get the Latest News

Your e-mail address | Postal Code | v cvet lcE

Orphan works

According to the agreed text, a work would be deemed to be orphan if, after a "diligent" search made in good faith, it was not possible to identify or locate the copyright holder. The draft legislation lays down criteria for carrying out the search.
Works granted orphan status would be then made public, through digitisation and **only for non-profit purposes**. A work deemed to be "orphan" in any one Member State would be deemed as such throughout the EU. This would apply to any audiovisual or printed material, including a photograph or an illustration embedded in a book, published or broadcast in any EU country. It would also apply to works not published but nonetheless made available by institutions, provided that they could reasonably assume that the right holder would not object to this act. Committee on Legal Affairs European Parliament “Orphan” works”.

EUROPEAN COMMISSION Brussels, 24.5.2011 COM(2011) 289 final 2011/0136 (COD) Proposal for a DIRECTIVE OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL on certain permitted uses of orphan works.

(Text with EEA relevance) {SEC(2011) 615 final}
{SEC(2011) 616 final}

Verweesde werken

Volgens de overeengekomen tekst wordt een werk als verweesd beschouwd als het na een "zorgvuldig" zoeken te goeder trouw niet mogelijk is de rechthebbende te identificeren of te lokaliseren. De ontwerpwetgeving stelt criteria vast voor het uitvoeren van het zoeken.

Werken die de status van verweesd werk krijgen, worden dan openbaar gemaakt door middel van digitalisering en **alleen voor non-profit doeleinden**. Een werk dat in een lidstaat als "verweesd" wordt beschouwd, wordt in de hele EU als zodanig beschouwd. Dit geldt voor elk audiovisueel of gedrukt materiaal, met inbegrip van een foto of illustratie in een boek, gepubliceerd of uitgezonden in een EU-land. Het zou ook van toepassing zijn op werken die niet zijn gepubliceerd, maar niettemin door de instellingen ter beschikking zijn gesteld, op voorwaarde dat zij er redelijkerwijs van uit kunnen gaan dat de houder van het recht geen bezwaar maakt tegen deze handeling. Commissie juridische zaken Europees Parlement Verweesde werken

EUROPEES COMMISSIE Brussel, 24.5.2011 COM(2011) 289 definitief 2011/0136 (COD) Voorstel voor een RICHTLIJN VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD betreffende bepaalde toegestane toepassingen van verweesde werken

(Voor de EER relevante tekst) {SEC(2011) 615 definitief}.

{SEC(2011) 616 definitief}

More Information “Hitler’s Inferno”: Annual Report IFUD of Human Rights 2016-2017, page 543- 576,

Link: https://archive.org/details/ANNUALREPORTIFUDOfHumanRights20162017

Photo: European Commission / 26-01-2017

Frans Timmermans, first Vice-President of the EC, at the debate organised in Brussels on the occasion of the International Holocaust Remembrance Day. Photo Sara Bloomfield,Director USHMM, Frans Timmermans and Deborah Lipstadt, American historian.

UNITED STATES HOLOCAUST MEMORIAL MUSEUM 2018 25

Understanding Today's Hate Symbols

It has never been more urgent to teach about the consequences of hateful ideology, especially as white supremacists and neo-Nazis are holding events that incite antisemitism across the world. The Museum offers a free online resource that provides historical context to the images and language that are used today by hate groups.

https://bit.ly/2Mi8ijB

SEARCH: https://bit.ly/2M321HQ

EUROPEAN COMMISSION
DIRECTORATE-GENERAL JUSTICE and CONSUMERS

Directorate C: Fundamental rights and rule of law
Unit C.2 : Fundamental rights policy
Coordinator on combating Antisemitism

Roundtable discussion on Antisemitism, Committee on the Interior of the House of Representatives, The Hague, 12 September

Antisemitism remains a serious threat for Europe based on data of antisemitic incidents and crimes, including terrorist attacks, and the experiences of Jewish communities in Europe.[1] It is a Europe-wide problem that plays out in different forms and expressions in Member States. Antisemitism did not begin or end with the Shoah (Holocaust), the culmination of hundreds of years of anti-Jewish discrimination and hatred in Europe, but is a widespread and rising expression of hatred and discrimination against Jews that stems in particular from right-wing, left-wing and islamist extremists as well as increasingly from mainstream society. Antisemitism is an integral part of conspiracy theories blaming Jews or "Jewish power" for "what goes wrong" in the world and can sometimes be disguised as Antizionism. There is still a lack of recognition of the problem from society and a growing divide between the experience of Jewish communities and the view of the general population.

The European Commission is taking the fears of Jewish communities in Europe seriously and is deeply concerned by the impact of Antisemitism on Jewish daily life. On the initiative of First Vice-President Frans Timmermans and Commissioner for Justice Věra Jourová, a **Coordinator on combating Antisemitism** was appointed in December 2015 to bring to their attention the concerns of Jewish communities and act as a contact point, while contributing to the development of the Commission's overarching strategy to prevent and combat racism, antisemitism, intolerance and discrimination.

The European Commission has stepped up its efforts to ensure correct transposition and implementation of **European legislation combating, racism and xenophobia, including Antisemitism, which criminalises incitement to hatred or violence** and put in place measures to support national authorities in effectively implementing the legislation and to address hate speech and hate crime, including funding and guidance to national authorities on hate crime training, data recording and victims' support.[2] It is necessary that Member States, transposing European legislation on hate crime and speech, also ensure effective hate crime investigation and prosecution. We must ensure that the competent authorities are sensitive to the importance of identifying a criminal act as a hate crime, and are capable and able to promptly investigate and prosecute it as such.

Security for Jewish premises, e.g. synagogues, schools and community centres, has highest priority for Jewish communities. EU Member States are fully responsible for guaranteeing the security of all citizens and several scaled up security measures on the backdrop of recent terrorist attacks. However Jewish communities are struggling with increasing security expenditures which impact core tasks of community-based organisations to provide services for its members. The Commission made available

[1] http://fra.europa.eu/en/publication/2013/discrimination-and-hate-crime-against-jews-eu-member-states-experiences-and
[2] *EU High Level Group on combating racism, xenophobia and other forms of intolerance*: http://ec.europa.eu/newsroom/just/item-detail.cfm?item_id=51025

additional funds for security of public spaces including places of worship under its Action Plan for security of public spaces.

To better **recognise manifestations of Antisemitism**, Commissioner Věra Jourová endorsed in 2017 the non-legally binding International Holocaust Remembrance Alliance (IHRA) working definition of Antisemitism and recommended it as a guidance tool, in particular for education and training purposes for teachers, NGOs, state authorities and the media. In June 2017 the European Parliament adopted the definition as part of its resolution on combating Antisemitism. Several EU Member States, cities, student organisations and education institutions already make use of the definition. The Commission, in line with other international organisations, is actively using this definition in its work.

A particular concern has been the explosion of **illegal hate speech online**. The European Commission concluded in May 2016 a Code of Conduct with main IT-Companies in which they agreed to review illegal hate speech flagged to them within 24 hours and remove it where necessary. The 3rd monitoring exercise carried out in 2017 showed that companies removed 70% of the illegal hate speech notified to them and reviewed 81% of notifications within 24 hours. A further recommendation on measures to tackle effectively illegal content online was published in March 2018. Moreover, the European Commission is supporting civil society and Member States' authorities to better prevent and counter racism, xenophobia and other forms of intolerance, including Antisemitism with EUR 7 million EUR in 2018.

It remains the strong need to **improve recording and collection of data on hate crimes**, including antisemitic crimes, at national level. Several Member states do not collect any data on antisemitism which hinders efforts to combat it.[3] Furthermore, antisemitic incidents, which fall below the threshold of a criminal offence, often remain unrecorded although they can have an equally severe impact on Jewish daily life and feeling of security. In some Member States NGOs, as part or in close contact with the Jewish community, are collecting valuable data to better understanding the gravity of antisemitism. Furthermore **research on the diffusion of anti-Jewish stereotypes** in society can help to fine tune preventive education tools. The perspective of the affected community is crucial thus Commissioner Jourová has tasked the Fundamental Rights Agency to conduct a survey on the experiences of the Jewish community with Antisemitism, covering 13 EU Member States with the majority of Jewish communities living in the EU. Results will be presented in December 2018.

Education remains the key tool and should address Antisemitism in a holistic way. Holocaust education is a central piece in building up resilience against all forms of hatred, including Antisemitism, in multicultural societies. The Commission supports through its "Europe for Citizens" Programme initiatives that raise awareness about the lessons from the Holocaust with around EUR 3.5 million annually. The EU-funded European Holocaust Research Infrastructure supports and connects international Holocaust research, education and memorial institutes. But education should also include lessons about Jewish life in the respective countries, including culture and history as well as ensuring that curricula and schoolbooks are free of stereotypical depictions of Judaism and Jewish life. In January 2018, the Commission proposed a Council Recommendation on promoting EU values through inclusive education.

[3] http://fra.europa.eu/en/news/2016/data-collection-lack-progress-impedes-antisemitism-fight

Europese rabbijnen lauweren Timmermans

BRUSSEL (ANP) - Frans Timmermans neemt woensdag een prijs in ontvangst van de Europese Conferentie van Rabbi’s voor zijn bijdrage aan de strijd tegen antisemitisme. De vicevoorzitter van de Europese Commissie moet de onderscheiding delen met Europees Parlementsvoorzitter Antonio Tajani.

Bron: REDACTIE PANORAMA CONTENT: ANP

23 mei 2018

IFUD of Human Rights: Frans Timmermans

https://archive.org/details/FransTimmermansAntiDiscriminatie

Words into Action to Address Anti-Semitism

(OSCE)

Project description

The OSCE Office for Democratic Institutions and Human Rights (ODIHR) has developed the “Turning Words into Action to Address Anti-Semitism” (WIA) project to strengthen the capacity of OSCE participating States and civil society to prevent and respond to anti-Semitism. The project, within the Office’s Tolerance and Non-Discrimination Programme, aims to help turn the commitments of OSCE participating States on combatting anti-Semitism into action by providing government officials, parliamentarians and civil society with the knowledge and skills they need to effectively do so. Starting in 2016, under the German OSCE Chairmanship, which has generously provided funding for the multi-year project, ODIHR has been carrying out activities in three interconnected areas: addressing the security needs of Jewish communities, countering anti-Semitism through education and fostering coalition building among communities.

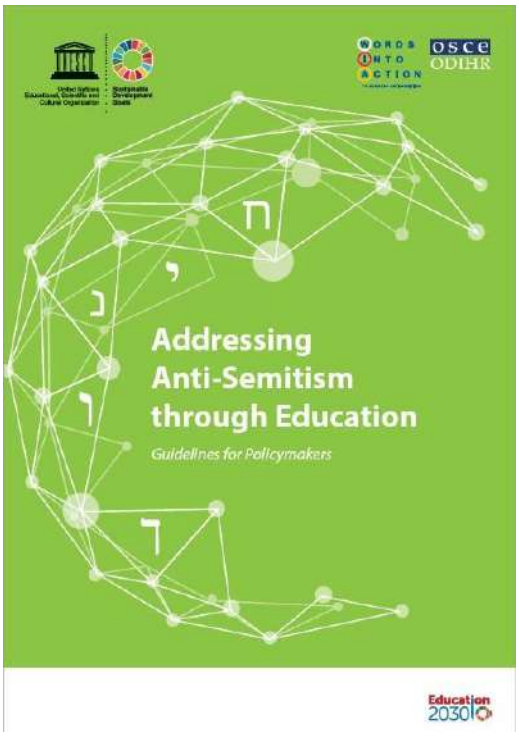

Published in 2018 by the United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization (UNESCO), 7, place de Fontenoy, 75352 Paris 07 SP, France
and the Organization for Security and Co-operation in Europe ("OSCE"), Office for Democratic Institutions and Human Rights ("ODIHR"), Ul. Miodowa 10, 00-251 Warsaw, Poland

© UNESCO and OSCE, 2018
UNESCO ISBN 978-92-3-100274-8

On International Day for Tolerance, OSCE/ODIHR Director urges states to renew efforts to counter hate-motivated crime as new hate crime data published

WARSAW 16 November 2018

Newsroom

2017 OSCE/ODIHR Hate Crime Reporting (OSCE)

WARSAW, 16 November 2018 – As the OSCE Office for Democratic Institutions and Human Rights (ODIHR) released its hate crime data for 2017 today, on the International Day for Tolerance, ODIHR Director Ingibjörg Sólrún Gísladóttir called on OSCE participating States to strengthen their efforts to counter hate crime.

“The International Day for Tolerance is an opportunity for us to send the clear message that there can be no space for discrimination or intolerance in our societies. Any attack against someone simply because of who he or she is reinforces a message of hate and rejection that can undermine the security of our societies. This is why every single OSCE participating State has committed to make great efforts to counter hate crime,” the ODIHR Director said. “Collecting data is only the first step, but it puts into place elements that can be used by public institutions and civil society to make a real difference for victims.”

The 2017 data, published on ODIHR’s dedicated hate crime reporting website, contain information provided by participating States, civil society and international organizations. This includes official data reported by 39 states, including disaggregated official hate crime statistics for 23 countries. These are complemented by information on hate incidents in 47 participating States, as reported by 124 civil

society groups, the Office of the UN High Commissioner for Refugees, the International Organization for Migration and OSCE field operations.

"Our data show that the quality of the information provided to us by countries is improving, along with their ability to generate detailed statistics. However, much remains to be done. This is why I call on states to meet their commitments on hate crime, in close co-operation with ODIHR. We have developed a host of programmes to help ensure a comprehensive approach to hate crime and stand ready to assist states with implementation," Gísladóttir said.

The data were presented to national points of contact on hate crime, who are public officials responsible for reporting hate crime data to ODIHR, during an annual meeting held on 15 and 16 November in Vienna. Participants were introduced to ODIHR's data collection assistance programme Information Against Hate Crimes Toolkit (INFAHCT), as well as other tools recently published by ODIHR as part of a two-year project on defining a comprehensive approach to counter hate crime.

ODIHR's hate crime data, and more information on ODIHR's capacity-building programmes, can be found at http://hatecrime.osce.org.

Contacts
OSCE Office for Democratic Institutions and Human Rights
Public Affairs Unit
Office: +48 22 520 06 00
Fax: +48 22 520 06 05
PublicAffairs@odihr.pl

Thomas Rymer
Spokesperson
OSCE Office for Democratic Institutions and Human Rights (ODIHR)
Ul. Miodowa 10
00-251 Warsaw
Poland
Office: +48 22 520 0640
Mobile: +48 609 522 266
Thomas.Rymer@odihr.pl

Jewish communities in the European Union

Europe's Jewish population has been diminishing in recent decades, and a growing number of anti-Semitic acts and anti-Jewish violence have been occurring in recent years in the EU. In defence of its values, including respect for minorities, the EU undertakes and funds actions to counter anti-Semitism.

Diminishing Jewish population

The Jewish population in the EU has been declining. It dropped from around 1.12 million in 2009 to 1.08 million in 2015, though it is difficult to give precise numbers as some countries do not collect ethnic data. The Jewish population in France, the largest in the EU, declined from about 500 000 in 2002 to 460 000 in 2015. Emigration, mainly to Israel, is the main factor behind the trend, which has intensified in recent years, among other things due to harassment, discrimination and hate crimes against Jews.

Growing violence against Jews

Centuries ago, Jews were persecuted as a religious minority, while in the last century the belief that Jews were a threat to the state was a driving force behind the Holocaust. Today Jews are targeted mainly because of events in the Middle East, although some anti-Semitic sentiments also revolve around the Holocaust. According to a 2015 report by the EU Agency for Fundamental Rights (FRA), the main perpetrators of anti-Semitic incidents are neo-Nazis, far-right or far-left sympathisers, Muslim fundamentalists and the younger generation. The report states that anti-Semitic behaviour is mainly characterised by denial and trivialisation of the Holocaust, glorification of the Nazi past, anti-Semitic sentiment due to property-restitution laws and hatred because of Israeli policies. It includes verbal and physical violence; threats; insults of Jews going to synagogues; harassment of rabbis; repeated attacks on Jews wearing symbols of their religion; hate speech; anti-Semitic bullying in schools; and damage to property, including arson.

Israeli Prime Minister, Benjamin Netanyahu, encouraged French Jews to come to Israel after the killings of kosher supermarket customers in Paris in January 2015, four years after a deadly attack on a Jewish school in Toulouse. Many Jews have considered following his advice, although some eventually return. According to a 2013 survey on anti-Semitism in eight EU Member States, 21 % of respondents experienced verbal or physical violence or harassment because they were Jews. The numbers may underestimate the reality, since 76 % of victims of anti-Semitic hate crime do not report it.

Legal provisions to combat discrimination and xenophobia on the EU level

Article 2 of the Treaty on European Union sets human dignity, freedom, equality, the rule of law and respect for human rights, and the rights of persons from minorities, as EU common founding values. The Charter of Fundamental Rights of the EU declares in its Article 1 that human dignity is inviolable and must be respected and protected. Its Article 21 prohibits any discrimination in the EU on ethnic or religious grounds.

A Council Framework Decision on combating certain forms and expression of racism and xenophobia by means of criminal law was adopted in 2008, calling upon Member States to ensure that public incitement to violence or hatred on grounds of race, religion, descent, or ethnic or national origin are punishable. The 2013 Council conclusions on combating hate crime in the EU called upon Member States to fully transpose the framework decision into their national legislation and implement it, and the European Commission to assess the measures established by Member States. A 2014 Commission implementation report pointed to shortcomings in the implementation, and the Commission committed itself to hold dialogues with Member States to ensure full and correct transposition.

This is an updated version of an 'at a glance' note published in September 2016.

EPRS | European Parliamentary Research Service
Authors: Magdalena Pasikowska-Schnass, Anja Radjenovic, **Members' Research Service**
PE 614.659
Disclaimer and Copyright: This document is prepared for, and addressed to, the Members and staff of the European Parliament as background material to assist them in their parliamentary work. The content of the document is the sole responsibility of its author(s) and any opinions expressed herein should not be taken to represent an official position of the Parliament. Reproduction and translation for non-commercial purposes are authorised, provided the source is acknowledged and the European Parliament is given prior notice and sent a copy. © European Union, 2018.

The Audiovisual Media Services Directive states that Member States shall ensure that audiovisual media services provided by media service-providers under their jurisdiction do not contain any incitement to hatred based on race, sex, religion or nationality. Equally, under the Directive on Electronic Commerce, Member States may take measures to derogate from freedom to provide information society services for reasons of the fight against any incitement to hatred on grounds of race, sex, religion or nationality. Discrimination on the basis of religion is currently forbidden in the field of employment under the Employment Equality Directive. A comprehensive legal framework to address discrimination on the grounds of religion and belief beyond employment (Equal Treatment Directive) is currently being discussed by the Council of the EU.

Fundamental Rights Agency

The EU's Fundamental Rights Agency (FRA, Vienna) is tasked with monitoring and researching discrimination and anti-Semitism, and offering evidence-based solutions and suggestions. Its 2015 overview of data on anti-Semitism points to the lack of comparable data, but confirms that anti-Semitism is still of concern in the EU. In 2018, the FRA will conduct the second survey and gather data on perceptions of discrimination of Jews in 13 Member States (Austria, Belgium, Denmark, France, Germany, Hungary, Italy, Latvia, the Netherlands, Poland, Spain, Sweden, and the United Kingdom).

EU contribution to combatting anti-Semitism

Through different funding and programmes, the EU has contributed to countering anti-Semitism and has addressed religious fundamentalism and radicalisation. In December 2015, the European Commission appointed a Coordinator on Combating Anti-Semitism.

Code of conduct on hate speech on the internet

In May 2016, the Commission and four major IT firms (Facebook, Microsoft, Twitter and YouTube) announced a code of conduct on hate speech on the internet, to protect freedom of speech while putting in place barriers to hate speech and terrorist propaganda. An evaluation carried out in June 2017 shows significant progress.

Holocaust education

A 2006 FRA project on education on the Holocaust and human rights highlighted the role of school education on sites of remembrance, and the human rights perspective on the Holocaust. In 2010, FRA published a handbook for teachers and for Holocaust museum operators, establishing links between the Holocaust and human rights.

Europe for Citizens against stereotypes

Europe for Citizens, an EU programme to raise citizens' knowledge of the EU, its history and diversity, has supported projects of the CEJI - Jewish Contribution to an Inclusive Europe, a Jewish non-profit international organisation promoting a diverse and inclusive Europe at EU level. Its diversity education and training targets anti-Semitism and other kinds of discrimination. In 2016, it received a two-year research grant from the European Commission for the project 'Facing Facts! – make hate crime visible' on reporting and recording of hate crime and speech, and training on these issues. The 'Engaging Jewish communities' project focuses on monitoring hate crime against Jewish, Roma, and homosexual minorities.

The European Parliament

In September 2015, Parliament adopted a resolution on fundamental rights in the EU, concerned with the rise of anti-Semitism and Holocaust denial, as well as the growing numbers of Jews planning to leave Europe. It called on Member States and the Commission to adopt policies to combat all forms of racism, including anti-Semitism. Two months later, in its resolution on the prevention of radicalisation, it considered that the fight against discrimination, particularly Islamophobia and anti-Semitism, is complementary to the prevention of terrorist extremism. A June 2017 resolution on combating anti-Semitism calls on Member States to combat anti-Semitic hate speech in social media, to provide appropriate training for enforcement bodies, to promote education about the Holocaust and to collect reliable and comparable data on hate crime. In order to facilitate law enforcement in the Member States, Parliament calls on them and the EU to adopt the working definition of anti-Semitism provided by the International Holocaust Remembrance Alliance.

In February 2016, a European Parliament cross-party **Working Group on Anti-Semitism** (EP-WGAS) and the European Parliament **Anti-Racism and Diversity Intergroup** co-organised a roundtable on the outcomes of the first annual European Commission colloquium on fundamental rights, anti-Semitism and anti-Muslim hatred. More recently, the EP-WGAS November 2017 roundtable was devoted to the implementation of the June 2017 resolution on combatting anti-Semitism.

President Donald J. Trump

Donald J. Trump dec 27- 2018

Donald J. Trump:

- America great again
- Need more nukes
- Fake books
- Fake media
- God Bless America

"Donald Trump wants America to have the most nuclear weapons in the world, and uses the UN for his speeches for self-promotion as a political tool".

Trump counts blessings at VN

President Donald Trump at the UN General Assembly © AP

Gijs Moes / Trouw - ,September 25- 2018

The world has become more beautiful and better since Donald Trump started as president of the

THAT IS WHAT HE SAID TODAY IN HIS SPEECH TO THE UNITED NATIONS. That is what he said today in his speech to the United Nations. A proud, satisfied Trump addressed the 192 other UN member states in New York. This no 'fire and fury' and also little perversion. The president looked back with satisfaction on the great progress he has seen since he was in the White House.

Source: trouw.nl

2018

The US steps out of the United Nations Human Rights Council. The American ambassador to the UN Nikki Haley announced that Tuesday. They called the council 'a hypocritical and selfish organization that mocks the human rights'.

Source: trouw.nl

20 June 2018

“Donald Trump wil dat Amerika de meeste kernwapens in de wereld heeft,en gebruikt de VN voor zijn toespraken voor zelfpromotie als politieke tool”

Trump telt zegeningen bij VN

President Donald Trump tijdens de Algemene Vergadering van de VN © AP

Gijs Moes / Trouw – , 25 september 2018

De wereld is mooier en beter geworden sinds Donald Trump is begonnen als president van de VS. Dat zei hij vandaag in zijn toespraak tot de Verenigde Naties.

Een trotse, tevreden Trump sprak in New York de 192 overige lidstaten van de VN toe. Deze keer geen 'fire and fury' en ook weinig verongelijktheid. De president keek voldaan terug op de grote vooruitgang die hij ziet sinds hij in het Witte Huis zit.

Bron: trouw.nl

2018

De VS stappen uit de Mensenrechtenraad van de Verenigde Naties. De Amerikaanse ambassadeur bij de VN Nikki Haley maakte dat dinsdag bekend. Ze noemde de raad 'een hypocriete en egoïstische organisatie die spot met de mensenrechten'.

Bron: trouw.nl

20 juni 2018

Photo: Donald J. Trump / Nov 1- 2018

Fake Peacemakers

On Sunday nov 11 2018, the French police arrested a female top-less rights activist who approached the American Donald Trump's Presidential motorcade on the Champs-Elysees in Paris on their way to a ceremony that was 100 years after the end of the First World War. The protesters, who had slogan with "fake peacemakers".

Source: whatsnew2day.com

Nov 11- 2018

Nep vredestichters

Op zondag 11 nov 2018 arresteerde de Franse politie een top-less vrouwelijke activiste die op de motorescorte van de Amerikaanse President Donald Trump toeliep, die op weg was naar een ceremonie die 100 jaar na het einde van de Eerste Wereldoorlog plaatsvond. De vrouw, had een slogan op haar lichaam met "valse vredestichters".

Bron: whatsnew2day.com

11 nov. 11- 2018

Peace missions

The State must provide sufficient guarantees to protect citizens against hostilities and direct attacks. The State must participate in international peace missions. This requires an army and equipment, and there is nothing against that. However, the concept of peacekeeping has become a life of its own. Nations Orchestrate murderous wars and conflicts to increase the turnover of the arms industry. This militarised system is called the military-industrial complex.

Vredesmissies

De Staat moet voldoende waarborgen bieden om de burgers te beschermen tegen vijandelijkheden en rechtstreekse aanvallen. De Staat moet deelnemen aan internationale vredesmissies. Hiervoor is een leger en materieel nodig,en daar is immers niets op tegen.Het begrip bewaken van de vrede is zich echter een geheel eigen leven gaan leiden. Naties orkestreren moorddadige oorlogen en conflicten voor meer omzet van de wapenindustrie. Dit gemilitariseerde systeem noemt men het Militair-industrieel complex.

Trump says he hopes to meet North Korea's Kim in early 2019

News24
02 Dec 2018

Photo: northkoreatimes.com North Korean President Kim Jong Un 2018

US President Donald Trump said on Saturday he hoped to organise a second summit with North Korean leader Kim Jong Un in early 2019, perhaps as soon as January or February.

Source: northkoreatimes.com News 24
December 2- 2018

SECRETARY OF DEFENSE
1000 DEFENSE PENTAGON
WASHINGTON, DC 20301-1000

December 20, 2018

Dear Mr. President:

I have been privileged to serve as our country's 26th Secretary of Defense which has allowed me to serve alongside our men and women of the Department in defense of our citizens and our ideals.

I am proud of the progress that has been made over the past two years on some of the key goals articulated in our National Defense Strategy: putting the Department on a more sound budgetary footing, improving readiness and lethality in our forces, and reforming the Department's business practices for greater performance. Our troops continue to provide the capabilities needed to prevail in conflict and sustain strong U.S. global influence.

One core belief I have always held is that our strength as a nation is inextricably linked to the strength of our unique and comprehensive system of alliances and partnerships. While the US remains the indispensable nation in the free world, we cannot protect our interests or serve that role effectively without maintaining strong alliances and showing respect to those allies. Like you, I have said from the beginning that the armed forces of the United States should not be the policeman of the world. Instead, we must use all tools of American power to provide for the common defense, including providing effective leadership to our alliances. NATO's 29 democracies demonstrated that strength in their commitment to fighting alongside us following the 9-11 attack on America. The Defeat-ISIS coalition of 74 nations is further proof.

Similarly, I believe we must be resolute and unambiguous in our approach to those countries whose strategic interests are increasingly in tension with ours. It is clear that China and Russia, for example, want to shape a world consistent with their authoritarian model – gaining veto authority over other nations' economic, diplomatic, and security decisions – to promote their own interests at the expense of their neighbors, America and our allies. That is why we must use all the tools of American power to provide for the common defense.

My views on treating allies with respect and also being clear-eyed about both malign actors and strategic competitors are strongly held and informed by over four decades of immersion in these issues. We must do everything possible to advance an international order that is most conducive to our security, prosperity and values, and we are strengthened in this effort by the solidarity of our alliances.

Because you have the right to have a Secretary of Defense whose views are better aligned with yours on these and other subjects, I believe it is right for me to step down from my position. The end date for my tenure is February 28, 2019, a date that should allow sufficient time for a successor to be nominated and confirmed as well as to make sure the Department's interests are properly articulated and protected at upcoming events to include Congressional

Geachte mijnheer de Voorzitter:

Ik heb het voorrecht gehad om als 26e minister van Defensie van ons land te mogen dienen, die stond me toe om naast onze mannen en vrouwen van de afdeling te dienen ter verdediging van onze burgers en onze idealen.

Ik ben trots op de vooruitgang die de afgelopen twee jaar is geboekt met betrekking tot een aantal van de kerndoelen verwoord in onze Nationale Defensiestrategie: de afdeling op een meer degelijke manier aansturen budgettaire basis, verbetering van de paraatheid en de dodelijkheid van onze strijdkrachten, en hervorming van de bedrijfspraktijken van de afdeling voor betere prestaties.

Onze troepen blijven zorgen voor de capaciteiten die nodig zijn om in een conflict de overhand te krijgen en een sterke invloed van de VS in de wereld te behouden. Een van de kernovertuigingen die ik altijd al heb onderschreven is dat onze kracht als natie onlosmakelijk met elkaar verbonden is. aan de kracht van ons unieke en uitgebreide systeem van allianties en partnerships.

Terwijl de VS de onmisbare natie blijft in de vrije wereld, we kunnen onze belangen niet beschermen of die rol doeltreffend te vervullen zonder sterke allianties in stand te houden en respect te tonen voor die allianties bondgenoten. Net als u heb ik vanaf het begin gezegd dat de strijdkrachten van de Verenigde Staten mag niet de politieagent van de wereld zijn. In plaats daarvan moeten we alle instrumenten van de Amerikaanse macht gebruiken om zorgen voor de gemeenschappelijke verdediging, inclusief het geven van effectief leiderschap aan onze allianties. De 29 democratieën van de NAVO hebben aangetoond dat hun inzet om samen met de NAVO te strijden, sterk genoeg is. ons na de 9-11 aanval op Amerika De Defeat-ISIS coalitie van 74 landen is verder bewijs.

Evenzo ben ik van mening dat we resoluut en ondubbelzinnig moeten zijn in onze benadering van deze kwesties. landen waarvan de strategische belangen steeds meer op gespannen voet komen te staan met de onze. Het is duidelijk dat China en Rusland, bijvoorbeeld, willen een wereld vormgeven die in overeenstemming is met hun autoritaire model. het verkrijgen van een vetorecht over de economische, diplomatieke en veiligheidsbeslissingen van andere landen - om hun eigen belangen te behartigen ten koste van hun buren, Amerika en onze bondgenoten. Dat is waarom we alle instrumenten van de Amerikaanse macht moeten gebruiken om voor de gemeenschappelijke verdediging te zorgen. Mijn opvattingen over het respectvol omgaan met bondgenoten en ook duidelijk zijn over zowel kwaadaardig als kwaadaardig. actoren en strategische concurrenten zijn sterk vertegenwoordigd en geïnformeerd door meer dan vier decennia van onderdompeling in deze kwesties. We moeten er alles aan doen om een internationale orde te bevorderen dat het meest bevorderlijk is voor onze veiligheid, welvaart en waarden, en wij worden hierin versterkt inspanningen van de solidariteit van onze allianties.

Omdat u het recht heeft op een Secretaris van Defensie wiens opvattingen beter zijn in lijn met de uwe over deze en andere onderwerpen, denk ik dat het goed is dat ik uit mijn positie. De einddatum voor mijn ambtstermijn is 28 februari 2019, een datum die voldoende ruimte moet laten voor tijd om een opvolger voor te dragen en te bevestigen en ervoor te zorgen dat de afdeling de belangen worden naar behoren gearticuleerd en beschermd bij aanstaande evenementen om het Congres op te nemen

Naast de miljoenen doden die het gevolg zijn van conflicten en oorlogen door het Militair en Industrieel Complex over de hele wereld, heeft de farmaceutische industrie meer doden op haar geweten dan de maffia. Dat zegt Peter Gøtzsche.

Niet-natuurlijke dood te weinig opgespoord

Door René Steenhorst in de Telegraaf van zaterdag 16 oktober 1993.

Vrijwel zeker sterven in ons land méér mensen een niet-natuurlijke dood dan officieel uit de statistieken blijkt. Geneeskundige blunders blijven hierdoor onopgemerkt.En ook misdrijven komen zo nimmer aan het licht.

Annual Report IFUD of Human Rights 2016-2017

Blz. 1630 en 1631

https://archive.org/details/ANNUALREPORTIFUDOfHumanRights20162017

Niet-natuurlijke dood te weinig opgespoord

Per jaar overlijden 17.000-20.000 Nederlanders door medische fouten en medicijngebruik, volgens forensisch arts Dr. S. Eikelenboom. Artsen verzwijgen veelal dit soort ernstige fouten aan de slachtoffers en hun nabestaanden en schrijven deze ook niet op in het medisch dossier.

https://archive.org/details/NietNatuurlijkeDoodOnvoldoendeOnderzocht

Bron: RTL Late Night

9 november 2015

Tweede Kamer der Staten-Generaal gesprek met de heer C. Gøtzsche, internist, hoogleraar en onderzoeker, over geneesmiddelensector.

Annual Report IFUD of Human Rights 2016-2017

Blz. 1617

https://archive.org/details/ANNUALREPORTIFUDOfHumanRights20162017

Gezondheidszorg faalt en farmaceutische industrie is maffia

Commerciële gezondheidszorg is natuurlijk te zot voor woorden, want dat betekent dat er geld verdiend wordt aan mensen die ziek zijn. Hoe meer en langer mensen ziek zijn, hoe meer geld ze verdienen. Vandaar dat ze uitsluitend doen aan

De farmaceutische industrie is maffia, dat wordt gezegd door mensen die er gewerkt hebben. Er worden mensen direct of indirect omgekocht, waaronder artsen en wetenschappers. De farmaceutische industrie heeft meer doden op haar geweten dan de maffia. Dat zegt Peter Gøtzsche een van de klokkenluiders uit de farmaceutische industrie.

17 tot 20.000 sterfgevallen per jaar door medicijnen en medische fouten

BRON: GEZONDHEIDEN VOEDING

ROBERT VAN BOXTEL

3 MAART 2016

Heinrich Bauer Verlag · 20079 Hamburg

NEUE REVUE

Intermediary Foundation of
the Universal Declaration
of Human Rights
P.B. 324
NL - 5660 AH Geldrop

REDAKTION

Telefon-Durchwahl
040/30 19

Fax 040/33 82 93

Datum 10.5.1994

Unser Zeichen

Sehr geehrte Damen und Herren,

wir haben Ihr Schreiben an den Europarat in Straßburg erhalten und mit Interesse gelesen.

Über die Sterbehilfe, wie sie in den Niederlanden praktiziert wird, lesen und hören wir in deutschen Medien viel, denn das Thema ist auch hierzulande hoch aktuell.

Mit freundlichen Grüßen

I H R E

NEUE REVUE
Leserbriefredaktion
Helga Kalkofen

https://archive.org/details/NeueRevueEuthanasieTheNetherlands

De euthanasiepraktijk en –discussie in Duitsland

Casus 1

In sommige Aziatische landen, zoals in China, India en Singapore, voert men een actieve bevolkingspolitiek. Economische redenen brengen overheden ertoe om onder de armen een sterilisatieprogramma op te zetten en tegelijk de rijken met premies te stimuleren kinderen te krijgen. De gedachte er achter is simpel: kinderen van armen blijven bijna altijd arm en zijn een last voor de samenleving. De kinderen van rijken zullen omdat ze meer opleidingsmogelijkheden hebben, rijk blijven en de spil worden waarom de samenleving draait.

Is dit overheidsbeleid moreel verwerpelijk of acceptabel?

Casus 2

Je bent als pastoraal werker actief in het gehandicaptenpastoraat binnen jouw gemeente. Je kijkt ook om naar een aantal zwakbegaafde mensen. Sommigen van hen kunnen onder begeleiding zelfstandig wonen. Een zwakbegaafde man en vrouw gaan zelfs trouwen. Niemand zegt, wat iedereen denkt: 'O, als die mensen maar geen kinderen krijgen!' Jij mag op pastoraal bezoek aanhoren dat juist deze mensen zo graag kinderen willen hebben.

Hoe ga je hierop reageren? Wat zijn de morele problemen? Wat zou je ervan vinden om zwakbegaafde mensen verplicht te steriliseren, als ze 'onbetrouwbaar' zijn in het gebruik van voorbehoedmiddelen?

Taboe

In ons land is het een taboe om de hedendaagse euthanasiepraktijk en -discussie te vergelijken met die van de Duitsers voor en in de Tweede Wereldoorlog. Dit is ahistorisch en daarom gevaarlijk. Wie zijn geschiedenisboek niet kent, loopt immers het gevaar de fouten van de voorouders te herhalen. Waarom is de vergelijking taboe?

Euthanasiasten beweren dat de huidige vraag naar euthanasie een andere is dan die van de Duitsers. Nu wordt om euthanasie gevraagd vanwege de toegenomen medische macht. Zinloos rekken van lijden moet voorkomen worden. De Duitsers zouden deze problematiek niet gekend hebben. Zij vroegen om euthanasie in het kader van een verbeteringsprogramma van het Duitse volk. De nationaal-socialisten kenden een misdadige eugenetische ideologie.

Dit standpunt is eenzijdig.

a) De hedendaagse roep om euthanasie kan niet voldoende verklaard

worden door de toegenomen medische macht. Er spelen meer motieven een rol en die zouden weleens kunnen lijken op wat de Duitsers bewogen heeft. Omdat de euthanasiasten dat bij voorbaat al niet wensen te erkennen, durven ze de vergelijking tussen de hedendaagse euthanasiediscussie en de Duitse discussie niet aan.
b) Euthanasiasten hebben altijd gezegd dat ze voor euthanasie waren om zinloos rekken van lijden door de medische macht tegen te gaan. De Duitser Ernst Haeckel - medicus, zoöloog en sociaal-darwinist - schrijft dat al in 1875 en in 1904 zegt hij: 'Onder de moderne cultuurvolkeren worden honderdduizenden ongeneeslijk zieken, waaronder ook kankerpatiënten, kunstmatig in leven gehouden, zonder enig nut voor henzelf of de gemeenschap.' Toch kon de medische wetenschap in zijn tijd nog betrekkelijk weinig. Haeckel gebruikte zijn argument als voorwendsel om die mensen te kunnen doden die volgens hem een zinloos leven leidden.

Professor Dessaur, zelf oorlogsslachtoffer, heeft met haar vlugschrift uit 1986 'Mag de dokter doden?' de vergelijking tussen nu en toen wel gemaakt. Zij eindigt haar boek met de woorden: 'Door het eigen nihilisme ... probeert men de mensheid gelukkiger te maken door de dood: selectie aan het begin via eugenetische abortus, selectie aan het eind via euthanasie op geïndoctrineerde bejaarden en straks selectie halverwege op al diegenen die anderen niet gezond en gelukkig genoeg toeschijnen. Zo wint Hitlers geest toch nog de wereldoorlog.' De voorstanders van euthanasie zijn daarvan niet geschrokken. Ze hebben hun gramschap over Mevrouw Dessaur uitgestort en houden vol dat Nederland van nu en Duitsland van toen niet naast elkaar gesteld kunnen worden.

De euthanasie*praktijk* van Duitsland toen en Nederland nu is inderdaad niet te vergelijken. Dat zal straks wel blijken. Het is echter de moeite waard om de *motieven* te bestuderen, die in de discussie over euthanasie een rol speelden in Duitsland. We zullen ontdekken dat zij soms actueel zijn bij de hedendaagse voorstanders van euthanasie.

De eugenetische filosofie

De Duitse euthanasiepraktijken vonden plaats in het kader van een eugenetisch programma. Het Duitse, 'arische' ras moest bewaard worden voor verval en zo mogelijk verbeterd worden. Het eugenetische programma stimuleerde *negatieve eugenetica*. Ongeschikte individuen en groepen van mensen mochten zich niet meer voortplanten. Dat werd bereikt door economische strafmaatregelen, sterilisatie, abortus, onvrijwillige euthanasie op pasgeborenen. Het programma stimuleerde ook *positieve eugenetica*. Genetisch geschikte mensen moesten zich optimaal kunnen voortplanten. Polygamie en kunstmatige inseminatie moesten mogelijk worden.

De eugenetische plannen zijn gegroeid uit de volgende cultuur-historische wortels:

1. Het verlichtingsdenken predikt sinds de zeventiende/achttiende eeuw de menselijke autonomie. De mens heeft geen God en geen meester meer, naar wie hij moet luisteren.
2. In de negentiende eeuw hebben de natuurwetenschappen een hoge vlucht genomen, in het bijzonder de geneeskunde en de biologie. De theologische verklaring van het leven moest daardoor steeds meer terrein prijsgeven voor een natuurwetenschappelijke.
3. Hoogtepunt van deze ontwikkeling was de evolutietheorie van Charles Darwin uit 1859. In een natuurlijk selectieproces ontwikkelen zich hogere levensvormen. Meer gunstige variëteiten ontwikkelen zich ten koste van minder gunstige. Het darwinisme rekende af met het geloof in de unieke waarde van de mens. De mens is geen beeld Gods, maar slechts een beest met hersens. De dood is geen poort naar de eeuwigheid, maar de noodzakelijke afronding van een natuurlijk proces.
4. Feuerbach brak met het geloof in God. Hij was in de 19e eeuw de eerste hoogleraar in het atheïsme, in Heidelberg. Alle geloof is zijns inziens projectie. Nietzsche rekende af met de christelijke moraal. Die zou een slavenmoraal zijn ten gunste van zwakkelingen. Hij pleitte voor een 'Herrenmoral', waarin de 'Übermensch' een kans moest krijgen zich te ontwikkelen.
5. Vanuit de biologie is de evolutieleer overgeheveld naar de cultuurgeschiedenis. Niet alleen de lichamelijke, maar ook de geestelijke, intellectuele en morele eigenschappen van mensen zijn voor hun vooruitgang afhankelijk van het selectiemechanisme. Deze visie noemen we het sociaal-darwinisme. Het sociaal-darwinisme predikte de concurrentie tussen mensen. Die is nuttig om vooruit te komen. In het liberale Engeland werd het concurrentieprincipe vooral toegepast op individuen. Denk aan het recht van de sterkste in het kapitalistische economisch verkeer. In het nationalistische Duitsland werd het concurrentieprincipe ook toegepast op groepen en volken van mensen.
6. De sociaal-darwinisten meenden dat de culturele en maatschappelijke chaos van rond de eeuwwisseling veroorzaakt was door de toenemende sociale voorzieningen en verbeterde medische mogelijkheden. Die verstoorden de natuurlijke selectie, waardoor de zwakken teveel kansen kregen in leven te blijven en de mensen met biologische en culturele kwaliteiten zich te weinig konden ontplooien. Het Duitse volk dreigde nu te degenereren. (Een wetenschappelijk sprookje dat ook in de Lutherse Kerk geloofd werd!) Zij pleitten voor een natuurwetenschappelijke ontwikkelingsethiek, die het selectieprincipe kunstmatig in stand moest houden. De christelijke, humane ethiek werd verouderd verklaard. Eugenetica moest de redding brengen.

Eugenetica was populair

Bijna altijd wordt vergeten dat de Duitse sociaal-darwinisten niet origineel waren. Hun standpunten hebben ze (uiteindelijk) overgenomen van Amerikanen. Rond de eeuwwisseling (van de 19e naar de 20e eeuw) liepen in de Verenigde Staten veel pessimistische sociologen rond met een grote belangstelling voor genetica. Amerika werd overspoeld door arme Europese immigranten van wie men niet veel goeds verwachtte. Volgens de Amerikaanse eugenetici zou de immigratie van Italianen, Polen, Ieren en Joden ertoe leiden dat de bevolking verviel tot diefstal, kidnapping, moord, verkrachting en zedeloosheid. Alcoholisme, prostitutie, criminaliteit en dergelijke kwamen in de sociaal zwakkere families aanzienlijk meer voor dan in de gegoede families. Men meende dat dat vooral met de erfelijke belasting te maken had. Terwijl de sociaal zwakkeren zich ongeremd voortplantten, deed de elite haar best om kleine gezinnen te stichten. Sociologen vreesden dat dit proces uit de hand zou lopen en het blanke ras uiteindelijk ten onder zou gaan.

In Europa deelden de wetenschappers en politici deze zorgen met de Amerikanen. Churchill woonde in dat kader in 1912 als staatssecretaris van binnenlandse zaken het eerste eugenetisch wereldcongres bij. Men wilde het proces omkeren. Waardevolle mensen moesten meer nageslacht krijgen, waardeloze mensen minder. Men dacht aan verbod tot huwen van erfelijk belaste mensen of aan sterilisatie van gehuwden onder hen.

In Nederland gingen, in het begin van de 20e eeuw, ook stemmen op voor verplichte sterilisatie van zwakbegaafden en sociaal zwakkeren. Echte genetici waren tegen, omdat het veel te lang zou duren voor er effect zou zijn. Socialisten waren tegen omdat het kwaad niet in de mensen zat maar in de maatschappelijke verhoudingen. Liberalen waren tegen omdat de overheid zich niet met het privéleven van mensen mocht bemoeien. (Dit was in Engeland het doorslaggevende argument tegen eugenetische wetgeving.) De protestenten en katholieken waren tegen. Zij vonden dat er geen onderscheid gemaakt mocht worden tussen nuttige en minder nuttige mensenlevens. Wat men nog stuitender vond, was dat juist de onmaatschappelijken en zwakzinnigen, als ze eenmaal gesteriliseerd waren, in sexuele uitspattingen konden gaan leven.

Eind jaren twintig hadden 24 Amerikaanse staten van de V.S. wetten voor verplichte sterilisatie en wetten die sommige mensen verboden te huwen. Bovendien werd de immigrantenstroom zo goed als ingedamd. In Europa kwam men alleen in de Scandinavische landen, in Zwitserland en in Duitsland tot een vorm van sterilisatiewetgeving. Pas in 1997 werd bekend dat Zweden tussen 1935 en 1976 60.000 gedwongen sterilisaties toepaste op minderwaardige mensen. In Finland zijn tussen 1935 en 1970 11.000 mensen verplicht gesteriliseerd en 4000 vrouwen ondergingen een verplichte abortus. In Noorwegen zou het om 2000 slachtoffers van sterilisatie gaan. De gegevens van Denemarken zijn nog onbekend. Zwisterland was zelfs zo ver dat de sterilisatiewetgeving van het kanton Vaud uit 1928 in de jaren dertig het voorbeeld was voor de Duitse

rassenwetgeving.

In Duitsland was de wetgeving voor de rasverbetering al in de maak voor Hitler de macht greep. De Pruisische gezondheidsraad had al een eugenetisch wetsontwerp opgesteld. De Nazi's hebben in 1933 deze wetgeving gewoon overgenomen en later uitgebreid. Ze hebben er een sterke anti-semitische lading aan gegeven. De Duitse eugenetische wetenschappers deelden die visie niet geheel. Zij vonden dat er toch zeker wel onderscheid gemaakt moest worden tussen beschaafde en onbeschaafde Joden. In 1936 was er weer een wereldcongres van eugenetici, dit keer in Scheveningen. De Duitse wetgeving werd geprezen. Slechts één man, een Nederlandse arts, Frets, durfde er iets van te zeggen. Hij vond de wetgeving te dwingend. Zijn kritiek werd fel bestreden.

Duitse pleitbezorgers van euthanasie, vóór Hitler

Niet alleen de eugenetische plannen waren uit de tijd voor Hitler, ook de pleidooien voor euthanasie. Dat is niet verwonderlijk, want die twee thema's hebben met elkaar te maken.

Hier volgt de weergave van de gedachten van enige Duitse wetenschappers over euthanasie van rond de eeuwwisseling.

1. De al genoemde Ernst Haeckel (1834-1919) redeneert als sociaal-darwinist. Voor de vooruitgang van de geestelijke en lichamelijke volksgezondheid is het verstandig alle zwakzinnige (al dan niet pasgeboren), geesteszieke en ernstig lijdende mensen te doden. Als dat niet gebeurt, zal het Duitse volk degenereren. Een commissie van verstandige mensen moet beoordelen, wie er voor euthanasie in aanmerking komt. Argumenten van hem zijn:
- euthanasie verkort het lijden van de zieke/zwakzinnige,
- euthanasie verkort het lijden van de familie,
- de verzorging van ongeneeslijk zieken en zwakzinnigen is erg duur,
- het nut van voortleven van ernstig zieken en zwakzinnigen is voor het individu en voor de samenleving afwezig.

Haeckel formuleerde ooit de biogenetische grondwet: de ontwikkeling van het individu is de verkorte weergave van de ontwikkeling van de soort. Een embryo maakt alle dierlijke stadia door voor de geboorte (onzin! Heackel manipuleerde zijn tekeningen van embryo's!). Er is daarom geen principieel onderscheid tussen menselijk en dierlijk leven. Na de geboorte is het kind psychisch nog maar nauwelijks in de fase van het dierlijke stadium. Daarom is het doden van een gehandicapt kind geen moord.

2. De jurist Jost pleit in 1895 voor het recht op de dood voor iedereen, ziek of gezond. Ongeneeslijk zieken zijn voor de samenleving nutteloos en schadelijk. Ze veroorzaken veel onnodig leed bij de gezonden. Medelijden en het belang van de samenleving maken euthanasie noodzakelijk.

Jost stimuleert ernstig zieken zelfmoord te plegen. Als zij om

euthanasie vragen zijn de omstanders wreed als zij haar weigeren. Het recht op de dood moet bij ongeneeslijke geesteszieken plaatsvervangend door de staat worden uitgeoefend, omdat zij niet toerekeningsvatbaar zijn. De staat besluit tot doden op grond van een medische diagnose.

3. De jurist Binding en de psychiater Hoche schrijven in 1920 het boekje: 'Die Freigabe der Vernichtung lebensunwerten Lebens'. Binding bestrijdt het recht op leven en meent dat er leven bestaat dat alle waarde verloren heeft en gedood mag worden. Daarom wil hij vrijwillige euthanasie legaliseren. Vervolgens wil hij wilsonbekwame patiënten doden op grond van een veronderstelde stervenswens. Mismaakt geborenen en zwakzinnigen moeten gedood worden als een liefdedienst. Hun verpleging is een onnodig zware last voor de familie en de samenleving. Binding wil aan de naastbestaanden rechten verlenen om over euthanasie te beslissen.

Hoche bestrijdt de waarde van het leven op zich en de overspannen kijk op de humaniteit. Het menszijn wordt bepaald door de mogelijkheid tot communiceren. (Hoche is de eerste die dit beweert!) Zij die dat niet kunnen, zoals de zwaar geestelijk gehandicapten, zijn geestelijke doden, lege mensenhulzen, ballastlevens, minderwaardige elementen. Zij zijn een ondragelijke (financiële) last voor de maatschappij.

Duitsland 1933-1945

Waar is het allemaal op uitgelopen in Hitler-Duitsland?

De al bestaande discussie over euthanasie werd na het aan de macht komen van Hitler in Duitsland verhevigd. Immers, in Hitlers 'Mein Kampf' stonden de veredeling van het Germaanse ras en de uitschakeling van zieke en vreemde - Joodse - elementen uit het Duitse volk hoog genoteerd.

In 1933 werd verplichte sterilisatie ingevoerd voor mensen met allerlei (vermeende) erfelijke ziekten, variërend van zwakzinnigheid tot alcoholisme. Dat werd geregeld in een 'Gesetz zur Verhütung erbkranken Nachwuchses'. Er werden ongeveer 300.000 sterilisaties verricht. In 1935 werd abortus op eugenetische indicatie gelegaliseerd, betreffende vrouwen die voor sterilisatie in aanmerking kwamen. In 1936 werkte Hitler zelf een plan uit, 'Aktion Gnadentod', voor het doden van ernstige zieken, zwakzinnigen en geesteszieken. Vanaf oktober werd het plan uitgevoerd. Hitlers schriftelijke bevel luidde: 'Reichsleiter Bouhler en Brandt hebben de opdracht ontvangen en zijn tot verantwoording daarvan gehouden, de bevoegdheden van met name te noemen artsen zodanig te verruimen, dat naar menselijk inzicht ongeneeslijk zieken, bij de meest kritische beoordeling van hun ziektetoestand, de genadedood kan worden geschonken.'

De euthanasie-organisatie werd zo geheim mogelijk gehouden en kreeg de codenaam T4. Er werden zes speciale euthanasie-inrichtingen in gereedheid gebracht. Van de zwakzinnigen en geesteszieken werden gegevens opgestuurd naar Berlijn, zogenaamd om te bepalen of zij

overgeplaatst moesten worden. Aldaar voorzagen artsen de papieren van een plus- of minteken. Daarmee werden de zieken en zwakzinnigen al dan niet ter dood veroordeeld. De ter dood veroordeelden werden, naar werd meegedeeld aan tehuizen en familie, overgeplaatst naar een andere inrichting. In werkelijkheid werden zij onder gruwelijke omstandigheden vervoerd naar de euthanasie-oorden, waar zij in badkamers werden vermoord met CO-gas. De familie kreeg daarna dit of een soortgelijk bericht: 'Tot ons leedwezen moeten wij u meedelen dat uw familielid N.N., die inmiddels naar onze inrichting moest worden overgebracht, op - datum - hier ten gevolge van een griep met gelijktijdige longontsteking en aansluitende storing in de bloedcirculatie onverwacht is overleden. Al onze medische zorgen waren helaas tevergeefs. Hij is zacht en pijnloos ontslapen. Bij zijn zware, ongeneeslijke ziekte betekent zijn dood een verlossing voor hem. Vanwege het hier bestaande epidemiegevaar moesten wij op aanwijzing van de politie het lijk van de ontslapene terstond doen cremeren.'

Vanaf 1939 vond ook kindereuthanasie plaats op zwakzinnig geborenen of anderszins gehandicapt geboren kinderen. Artsen en vroedvrouwen moesten elke geboorte van gehandicapte kinderen melden en daarbij de nodige gegevens verstrekken aan een drietal door Hitler benoemde artsen, onder wie Werner Catel. Als deze drie artsen eensluidend oordeelden, werd een aanbeveling gedaan het gehandicapte kind te doden. Ouders werden niet gedwongen daarvoor toestemming te geven, maar werden wel onder druk gezet. Op deze wijze zijn ongeveer 5000 kinderen gedood. Mogelijk omdat ouders hun kinderen 'vrijwillig' afgaven voor 'behandeling' in een 'Kinderfachabteilung' is Catel nooit veroordeeld. Sterker nog, hij is zonder problemen tot 1960 hoogleraar kindergeneeskunde gebleven aan de universiteit van Kiel.

Het euthanasieprogramma kon niet geheim blijven. De reacties op het doden van zwakzinnigen en geesteszieken waren beperkt maar hevig. Een van de tegenstanders was Von Bodelschwingh, directeur van de grote psychiatrische inrichting 'Bethel' in Berlijn. Ook de roomse bisschoppen lieten van zich horen. De bevolking rondom de euthanasiecentra werd ook onrustig. De operatie T4 werd in augustus 1941 beëindigd; waarom, weet niemand. Misschien wilde Hitler het risico op binnenlandse onrust verkleinen, nadat hij Rusland was binnengetrokken. De centrale euthanasie-organisatie werd ontmanteld. Plaatselijk euthanasie-acties (vooral bij gehandicapte en ernstig zieke kinderen) gingen nadien wel door en hebben gedurende de oorlog nog aan veel mensen het leven gekost. Het totale aantal slachtoffers van het euthanasieprogramma wordt gehouden op ± 80.000. De Duitsers hebben gedurende de oorlog ook nog eens ± 20.000 gevangenen gedood met als enige argument dat ze niet meer tot werken in staat waren. Dit zijn dus niet de politieke terechtstellingen.

De euthanasie-actie van Hitler is de generale repetitie geweest van de 'Endlösung der Judenfrage'. Het materiaal voor het euthanasieprogramma en de mensen die het uitvoerden werden vanaf 1941 in de

vernietigingskampen ingezet. Hitler had een les geleerd. (Niet het wegvoeren maar) het doden van Joden werd nóg meer in het geheim en in afgelegen gebieden gedaan.

Formeel heeft Hitler ten aanzien van de euthanasie op gehandicapten en (geestes)zieken nooit meer dan de al vermelde verklaring afgegeven. Echte wetgeving op het gebied van euthanasie is er nooit geweest, waarschijnlijk vanwege de geheimzinnigheid. Dat is achteraf gelukkig, want de artsen, die zich welbewust lieten lenen voor de 'Vernichtung lebensunwerten Lebens', konden zich bij de na-oorlogse processen tegen hen dus niet verschuilen achter de wet.

Na de Tweede Wereldoorlog is euthanasie als gevolg van Hitlers daden zo'n twintig jaar lang een onbespreekbare zaak geweest voor de meeste artsen en juristen. In 1962 en 1966 deed Werner Catel (!) twee publicaties het licht zien waarin hij pleitte voor euthanasie op gehandicapte kinderen. Zijn argumenten waren letterlijk vooroorlogs. De publieke opinie wees zijn gedachten af, maar deze boekjes hebben wel de discussie over euthanasie in Duitsland weer in gang gezet.

Een vergelijking tussen toen en nu

Het mensbeeld. Het Duitse mensbeeld en de Duitse kijk op concrete mensen werden door de biologie bepaald. Daardoor was het zelfs mogelijk dat Haeckel negers op de evolutionistische ontwikkelingsladder onder de apen plaatste. Het biologische mensbeeld leidde tot grote verschillen tussen mensen. Het evolutionisme oefent nog steeds grote invloed uit op het mensbeeld, maar er worden nu andere accenten gelegd. Nu legt men veel meer nadruk op de gelijkheid tussen mensen. Daarnaast is in het mensbeeld opgenomen dat de mens zich moet kunnen ontplooien. Daarvoor zijn bepaalde levenskwaliteiten vereist, waaronder 'gezondheid' een zeer grote plaats inneemt. Niet de uit de hand gelopen medische macht, maar het mensbeeld was de werkelijke voedingsbodem voor euthanasieplannen in Duitsland en is dat nu nog.

De waarde van een mensenleven. In Duitsland werd de waarde van een mensenleven bepaald door het maatschappelijk nut. Dat is een utilistische beperking van die waarde. Als gevolg daarvan werden zogenaamd nutteloze mensen gediscrimineerd en beknot in hun rechten. In onze tijd mag niemand meer gediscrimineerd worden. Alle mensen zijn gelijk en hebben evenveel rechten. Toch is de positie van ernstig gehandicapten nu ook onzeker, omdat men twijfelt aan de waarde van hun leven. Ook nu weer wil men die beperkt opvatten. Zelfs het maatschappelijk nut van gehandicapten speelt weer een rol; vooral in de economische schade die gehandicapten en andere (geestes)zieken, zoals dementen, de maatschappij berokkenen.

*Rechten van gehandicapten.*Noch in Duitsland toen, noch in Nederland nu is er duidelijkheid over de onaantastbaarheid van de rechten van zwakzinnigen, gehandicapten en geesteszieken. Toen en nu werd en

wordt er gerommeld met plaatsvervangend uitoefenen van rechten door de overheid en/of familieleden.

*Medelijden .*Zowel in Duitsland als heden verdedigt men euthanasie op gehandicapten met een beroep op de gevoelens van medelijden. Het is voor het bestwil van de gehandicapte zelf als hij gedood wordt, zei en zegt men. Zowel het medelijden van de Duitsers, toen, met gehandicapten en het medelijden van tegenwoordig is dikwijls onoprecht. Het komt niet voort uit liefde voor de gehandicapten, maar uit een diepe afkeer voor hun gehandicapte leven.

De natuur. Duitsers wilden het selectieproces van de natuur, dat door de medische macht verstoord was, op gang houden door euthanasie toe te passen. Gehandicapte kinderen mogen tegenwoordig volgens sommige ethici gedood worden, door de kinderen aan de natuur terug te geven, waaraan de artsen het onttrokken zouden hebben door medisch handelen.

*Dierlijk leven.*Evenals in Duitsland zijn er nu ethici die de waarde van een gehandicapt kind lager achten dan die van een huisdier. Dat maakt het hen gemakkelijk om tot doden over te gaan. Daarbij gaat het in veel gevallen niet om kinderen die alleen met kunst en vliegwerk in leven gehouden kunnen worden. De wil tot doden is er al bij minder zwaar gehandicapte kinderen.

*Druk op ouders.*Als het doden van gehandicapte pasgeborenen wordt toegestaan, zal gebeuren wat in Duitsland gebeurde. De druk op ouders van een gehandicapt kind wordt zo groot, dat zij 'vrijwillig' aan de euthanasie meewerken. Sterker: veel ouders zullen echt vrijwillig voor het doden van hun kind kiezen, omdat de tolerantiegrens van bepaalde handicaps lager zal komen te liggen.

*Eugenetica.*De eugenetica, die voor de Duitsers nog vrij utopisch was, wordt in onze dagen al een beetje werkelijkheid. Door genenmanipulatie en selectieve abortus wordt het mogelijk de kwaliteit van het menselijk ras te beïnvloeden. Daarmee wordt de droom van de sociaal-darwinisten toch nog werkelijkheid. De biologische kwaliteiten gaan de waarde van een mensenleven uitmaken.

Nico van der Voet

nicovandervoet.nl

2018

Auteur:
C.I. Dessaur, C.J.C. Rutenfrans

Paperback
Pagina's:
144
Jaar:
1986
Genre:
Geneeskunde
ISBN:
9789021459585

(PRO-EUTHANASIE -lees- Peter Singer,C.W. Rietdijk "De Holle diamant" en Ezekiel Emanual,USA), "Die Freigabe der Vernichtung lebensunwerten Lebens" Karl Binding / Alfred Hoche 1920.

Sociale en economische euthanasie zou in Nederland niet aan de orde zijn volgens de nederlandse regering.Kritiek hierover is onjuist en bevat welbeschouwd geen nieuws en was reeds jaren bekend.Het is stemmingmakerij,het verdraaien van de feiten en vergelijken met Nazi-Duitsland zou bovendien verraden van een groot gebrek aan respect voor de ingewikkelde vraagstukken die aan de Euthanasie ten grondslag liggen.Als er iets mis gaat in de zorg zijn dat incidenten en is het niet structureel.

Zo weet de Nederlandse overheid de kritiek opzij te schuiven.

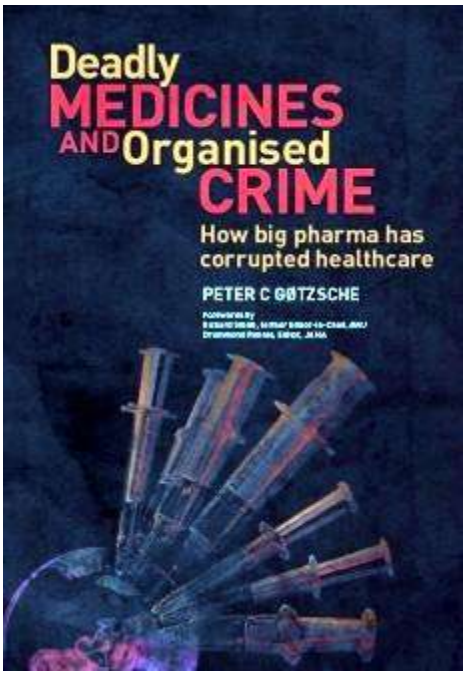

Deadly Medicines and Organised Crime

By Peter Gøtzsche, Published by Radcliffe Publishing Ltd on 1 August 2013. (320 pages, paperback)
ISBN-10: 1846198844 ISBN-13: 978-1846198847

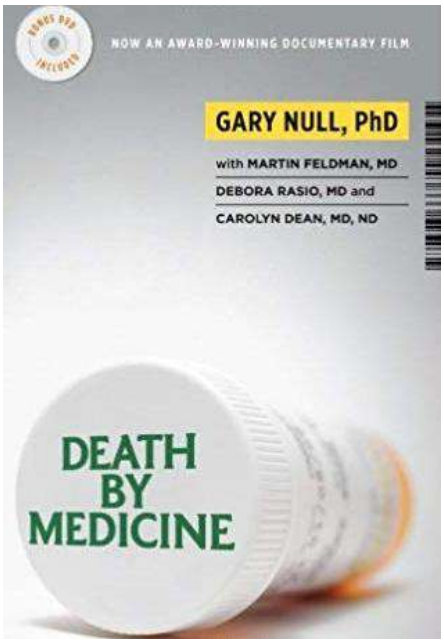

Doden door Medicijnen

"Death by Medicine" door Garry Null levert het overtuigend bewijs dat het medische systeem van vandaag in de V.S. vaak meer kwaad dan goed veroorzaakt. Meer dan 700.000 Amerikanen sterven elk jaar door toedoen van door de overheid gesanctioneerde geneeskunde terwijl de FDA en andere overheidsinstellingen beweren het publiek te beschermen. Nauwgezette studie geeft aan dat de conventionele geneeskunde 'de belangrijkste doodsoorzaak' is in de Verenigde Staten. Het volledig rapport laat zien hoeveel mensen in het ziekenhuis last hebben van bijwerkingen van voorgeschreven medicijnen per jaar. Het aantal onnodige antibiotica dat jaarlijks wordt voorgeschreven. Het aantal onnodige medische en chirurgische procedures dat jaarlijks wordt uitgevoerd. Het aantal mensen die worden blootgesteld aan onnodige ziekenhuisopname. De meest verbluffende statistiek is echter dat het totale aantal sterfgevallen veroorzaakt door conventionele geneeskunde verbazingwekkend is. Het is nu duidelijk dat het Amerikaanse medische systeem de belangrijkste doodsoorzaak.De overheid samen met de farmaceutische industrie verdoezelen een dodelijk probleem dat tot nu toe in duizenden pagina's werd begraven.

DEATH BY MEDICINE
Gary Null
Praktikos Books (Jan 29, 2010)
Hardcover

Death by Medicine

"Death by Medicine" by Garry Null provides convincing evidence that today's medical system in the U.S. often causes more harm than good. More than 700,000 Americans die each year at the hands of government-sanctioned medicine, while the FDA and other government agencies claim to protect the public. Closer study indicates that conventional medicine is "the leading cause of death" in the United States. The full report shows how many people in the hospital suffer from side effects of prescribed medications each year. The number of unnecessary antibiotics prescribed annually. The number of unnecessary medical and surgical procedures performed annually. The number
people who are exposed to unnecessary hospitalisation. However, the most astonishing statistic is that the total number of deaths caused by conventional medicine is astonishing. It is now clear that the American medical system is the leading cause of death.The government together with the pharmaceutical industry is covering up a deadly problem that has so far been buried in thousands of pages. The government together with the pharmaceutical industry is covering up a deadly problem that has so far been buried in thousands of pages.

DEATH BY MEDICINE
Gary Null
Praktikos Books (Jan 29, 2010)
Hardcover

EUTHANASIE

DE KANS IS GROOT DAT U DEZE FEITEN NIET KENT.

De volgende gegevens zijn ontleend aan het rapport-Remmelink, dat op verzoek van de regering werd gemaakt.

Feit 1: 19.675 keer per jaar is de behandeling van de arts er uitdrukkelijk of gedeeltelijk op gericht de zieke te doden.
Feit 2: In bijna 11.575 gevallen, dus zes van de tien keer, gebeurt dit zonder uitdrukkelijk verzoek van de patiënt.
Feit 3: De meldingsplicht geldt alleen bij het geven van een dodelijk middel (gevraagd of ongevraagd) en hulp bij zelfmoord (samen 3700 keer per jaar).
Feit 4: In 15.975 gevallen, dus acht op de tien keer, hoeft de arts niets te melden. Het gaat dan om overdosering van een medicijn (8100) of het staken van de behandeling (7.875 keer). De regering ziet dit als normaal medisch handelen, ongeacht het feit dat de arts mede de bedoeling had te doden.

Meer dan 800 Nederlandse artsen doen een beroep op uw gezond verstand. Want een dokter behoort niet te doden. Euthanasie is geen geneeskunst. Natuurlijk moeten artsen een zinloze behandeling stoppen, als de dood onafwendbaar is. Door pijn te bestrijden kan een arts nog heel veel doen voor een stervende. De voorzitter van de commissie Ethiek van de Britse Artsen Organisatie (BMA) zegt: "Echte barmhartigheid met ernstig zieken bestaat onder meer uit het inschakelen van specialisten in pijnbestrijding (Palliatieve geneeskunde), die tegenwoordig in 99 procent van de gevallen de pijn kunnen verhelpen."

De artsen die deze oproep doen, weten zich gesteund door alle Europese artsen-organisaties, uitgezonderd de KNMG (Koninklijke Nederlandse Maatschappij tot bevordering der geneeskunst). Ook de World Medical Association (Wereld Artsen Organisatie) wijst euthanasie resoluut af.

Vraag de gratis brochure aan bij het Nederlands Artsen Verbond. Daarin vindt u feiten over euthanasie in Nederland. Ook wordt duidelijk beschreven wat de Palliatieve zorgverlening kan betekenen bij ondraaglijk en uitzichtloos lijden.

Zie: Medische Beslissingen rond het levenseinde (rapport-Remmelink), 1991, SDU Uitgeverij, 's-Gravenhage.

1. Doden op verzoek			2.300
2. Hulp bij zelfmoord			400
3. Doden zonder verzoek			1.000
4. Overdosering medicijn		22.500	
Hiervan uitdrukkelijk doel te doden	6%=	1.350	
Mede met bedoeling te doden	30%=	6.750	
Totaal met (bij)bedoeling te doden	36%=		8.100
5. Staken behandeling zonder verzoek		22.500	
Hiervan uitdrukkelijk doel te doden	16%=	3.600	
Mede met bedoeling te doden	19%=	4.275	
Totaal met (bij)bedoeling te doden	35%=		7.875
Totaal aantal handelingen met bedoeling te doden			**19.675**
3. Dodelijk middel toegediend zonder verzoek			1.000
4. Overdosis medicijn zonder verzoek			2.700
5. Behandeling gestaakt zonder verzoek			7.875
Totaal zonder verzoek			**11.575**
Totaal aantal sterfgevallen per jaar in Nederland			**129.000**

Het Nederlands Artsen Verbond. Het NAV verzet zich tegen het wetsvoorstel inzake euthanasie.
U kunt onze advertentie-campagne steunen door ƒ10,- over te maken op postrekening 29.34.868 van het NAV, Postbus 140, 6710 BC Ede.

Bron: (rapport Remmelink 1991, SDU Uitgeverij, 's-Gravenhage)

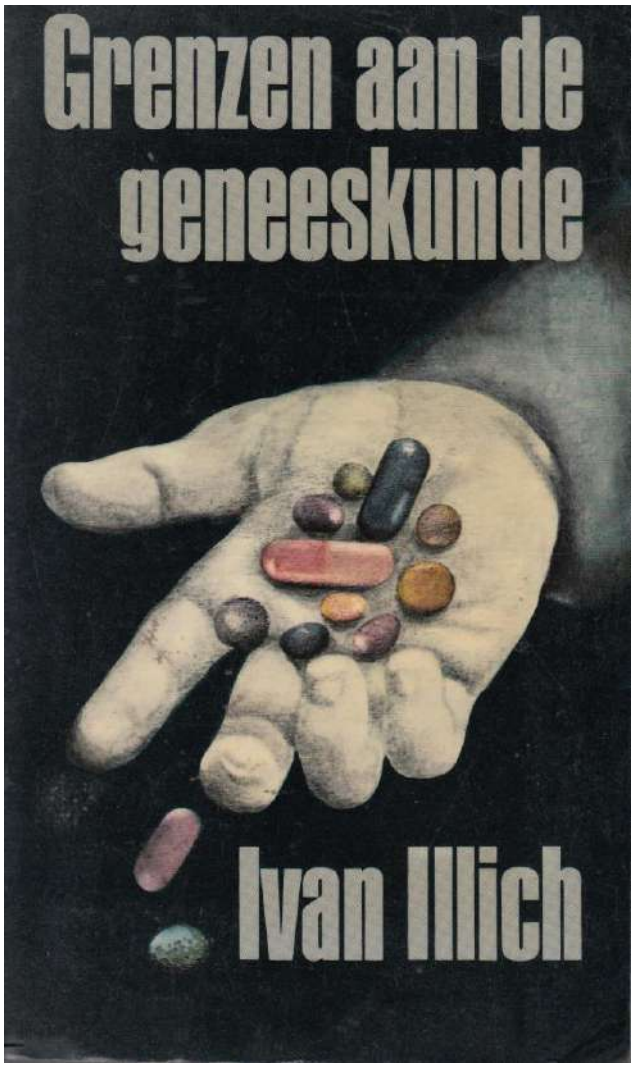

“Grenzen aan de geneeskunde”

Ivan Illich

Uitgeverij: Het wereldvenster

319 blz

Eerste druk april 1978

Tweede druk november 1979

Derde Druk april 1981

Vertaling uit het Engels in Nederlands

ISBN: 9029396237

Het medisch bedrijf

9 oktober 2017

Door: Anna Kruyswijk-van der Heijden

Tijdens het opruimen van mijn werkkamer kwam ik een boek tegen van Ivan Illich, een manifest met als titel ‘Het medisch bedrijf – een bedreiging voor de gezondheid?’. Het deed tijdens mijn studie in de jaren zeventig van de vorige eeuw veel stof opwaaien. De ondertitel luidde: ‘Door pijn, ziekte en dood tot een technisch probleem te herleiden ontneemt de medische wetenschap de mens zijn vermogen zelfstandig zijn leven in te richten’.

Illich *(1926-2002)*, een veelzijdig wetenschapper, filosoof, publicist en theoloog, stelde zich teweer tegen wat hij noemde de institutionalisering en medicalisering van het leven. In de jaren zeventig kwamen steeds meer geneesmiddelen en behandelingen voor steeds meer klachten en aandoeningen beschikbaar, en groeide de institutionalisering van de geneeskunde en de medische wetenschap. Illich maakte zich grote zorgen over de toename van de schadelijke effecten hiervan, die hij iatrogenese noemde. Het woord iatrogeen betekent ‘door toedoen van de arts’. Illich doelde niet alleen op bijwerkingen van geneesmiddelen en schade door behandelingen, maar ook op de waarneming dat ‘diagnose en therapie aan de persoon van de zieke voorbijgaan, waardoor fouten in de praktijkbeoefening tot technische in plaats van ethische problemen worden’.
Illich onderscheidt drie vormen van iatrogenese: de klinische *(de weerloze patiënt die geen deel uitmaakt van de behandeling maar eraan wordt onderworpen, en die door bijwerkingen steeds andere problemen ondervindt)*, de sociale *(steeds meer mensen worden als ziek bestempeld en worden opgenomen in het medisch bedrijf waarvan zij levenslang afhankelijk zullen zijn)* en de structurele iatrogenese *(het verlammen van gezonde antwoorden op lijden)*.
Daarnaast beschrijft Illich dat dit proces van ‘iatrogenese’ zich in alle onderdelen van de samenleving afspeelt, zoals onderwijs, politiek, voedselproductie en milieu.

Bronvermelding:

1. RIVM 2008: *chronische ziekten en multimorbiditeit*
2. Stichting Farmaceutische Kengetallen 2016
3. Eikelenboom S., forensisch patholoog, *interview RTL Late Night*, 2016
4. Bloom DE, Cafeiero ET, Jané-Llopis E, Abrahams-Gessel S, Bloom LR, Fathima S, Feigl AB, Gaziano T, Mowafi M, Pandaya A, Prettner K, Rosenberg L, Seligman B, Stein A, Weinstein C. 2011 *The Global Economic Burden of Non-communicable Diseases*. Geneva: World Economic Forum
5. Friedman RA. *Grief, depression and the DSM-5*. NEJM 2012;366:1855-57
6. Huber et al. *How should we define health ?* BMJ 2011;343:d4163

Anna Kruyswijk - v.d. Heijden
is 30 jaar behandelend arts geweest (o.a. huisarts en integraal werkend arts). In 2008 is zij overgestapt naar preventie met de oprichting van 'Jouw Voeding', een organisatie voor cursussen, lezingen en onderwijs over voeding en gezondheid.

US

CBNNEWS.COM

Federal Judge Rules Obamacare is Unconstitutional

12-14-2018
Emily Jones

+1

A federal judge ruled Friday evening that Obamacare is unconstitutional and must be overturned. U.S. District Court Judge Reed O'Conner said the law is invalid because Congress struck down the individual mandate. "The court … declares the Individual Mandate UNCONSTITUTIONAL," he wrote in his judgment "Further, the Court declares the remaining provisions of the ACA are INSEVERABLE and therefore. INVALID." Judge O'Conner ruled on the law after 20 states filed a lawsuit over the law.

Obama Care

https://archive.org/details/HealthCareAmerica_945

small parts audio protest Obama Care USA,2009-2010:
[Larouchepac.com,msnbc-tv (Rachel Maddow),Stagnews,R.W.Conpriracy1 2009]

under direction and composition of: IFUD of Human Rights, 2011.

De Telegraaf

Koude Oorlog is weer terug

Door PIETER WATERDRINKER
23 okt. 2018 in BUITENLAND

MOSKOU - Rusland ziet zich genoodzaakt keihard terug te slaan, indien de Amerikaanse president Donald Trump vasthoudt aan zijn plan om uit het rakettenverdrag INF (Intermediate-Range Nuclear Forces) te stappen.

Poetin dreigt met raketten

Door ONZE REDACTIE BUITENLAND
24 oktober 2018
Gisteren, 22:26 in BUITENLAND

AMSTERDAM - Rusland zal zijn nucleaire raketten richten op Europese landen die in de toekomst plaats bieden aan dezelfde Amerikaanse wapens. Dat heeft de Russische president gezegd in een gezamenlijke persconferentie met de Italiaanse premier Conte.

Russian Foreign Ministry - МИД России
(facebook)
Oct 30 - 2018

Photo's: Ministry of Defence of the Russian Federation 2018

URGENT: The US decision to withdraw from the Treaty on the Elimination of Intermediate-Range and Shorter-Range Missiles will have serious consequences primarily for Europe, it needs extensive discussion within NATO and the EU, Russian

Defence Minister General of the Army Sergei Shoigu said at a meeting with his Greek counterpart Panos Kammenos

“We are interested in the reaction of Europe to this US decision to withdraw from the INF Treaty. And I would like Europe to know and understand the consequences that would be in the case of deploying medium-range missiles in Europe,” - said Sergey Shoigu.

“As for medium and short-range missiles, it seems to us, not everyone in Europe understands that this decision will have serious consequences for Europe as well, and more precisely, for Europe first of all. And we think it would be very appropriate to have a wider discussion of this decision within the framework of NATO and the EU,” - the Russian Defence Minister emphasized.

Russian test Avanguard Missile

Vladimir Putin (Russian President) dec 26- 2018

Vladimir Putin (Russian President)
december 26- 2018

Carried out flight tests, during which the successful launch of the "Avant-garde" Missile Complex with a The New Vanguard System is indestructible for today's and promising air defences and the likely opponent. It's a great success and a big win! On the instructions of the Supreme Commander-in-Chief, the Defence Ministry carried out a flight test that included a successful launch of an Avangard missile carrying a On the instructions of the Supreme Commander-in-Chief, the ministry of defence hypersonic glide vehicle. The qualification flight test programme has been completed in full, which makes it possible to make the Avangard complex available to the Strategic Missile Forces within the established timeframe. Vladimir Putin thanked the creators of the Avangard complex, participants in the tests and the Defence Ministry for their successful work.

(vertaling Dutch)

Test met succesvolle lancering van het "Avant-garde" Missile Complex door het New Vanguard System is onzichtbaar voor de huidige en veelbelovende luchtverdediging en de eventuele tegenstander. Het is een groot succes en een grote overwinning! In opdracht van de opperbevelhebber heeft het ministerie van Defensie een testlancering uitgevoerd waarbij onder meer een succesvolle lancering van een Avangardraket met een onder commando en toezicht van de opperbevelhebber het ministerie van Defensie d.m.v. een speciaal toegerust hypersonisch voertuig. Het testprogramma is volledig afgerond, waardoor het mogelijk is om het Avangardcomplex binnen de gestelde termijn ter beschikking te stellen aan de Strategic Missile Forces. Vladimir Poetin bedankte de makers van het Avangardcomplex, de deelnemers aan de tests en het Ministerie van Defensie voor hun succesvolle werk.

The Dolls of Militarism - From War Hawks to Chickenhawks

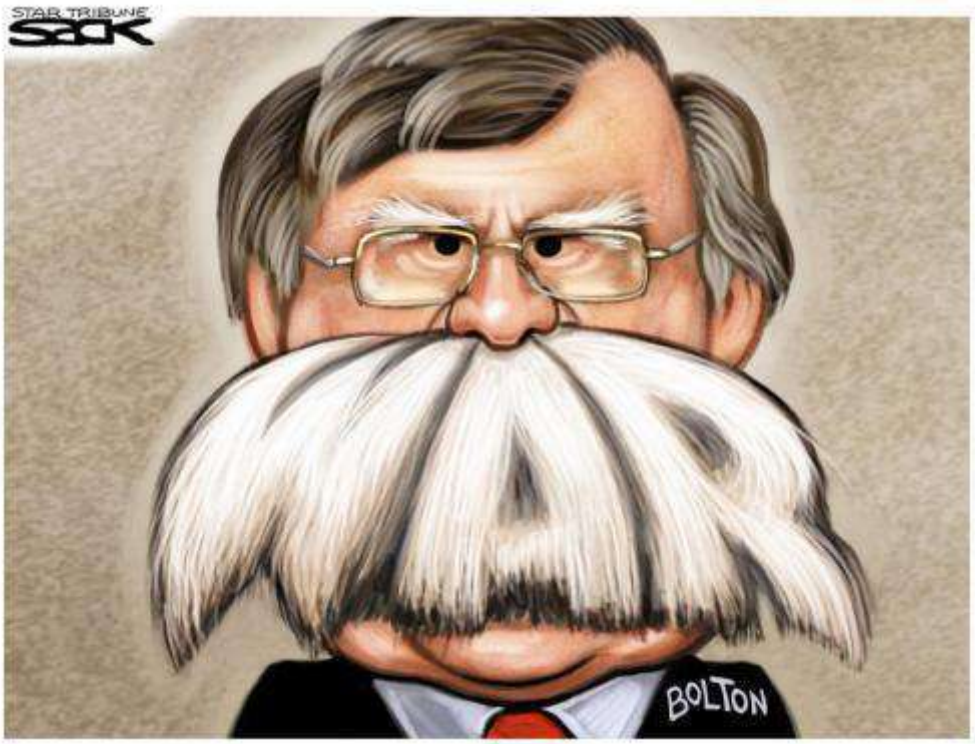

Cartoon John Bolton / Star Tribune

“Military Industrial Complex”

By:Major Danny Sjursen via TomDispatch.com.
2018

Photo: The Arab News 2018

Human Rights vs Trade Relations US And Saudi Arabia

Topics US, Saudi Arabia, Nieuwsuur
Language English

NPO/ Nieuwsuur Oct 12 - 2018
(small part audio)

Donald Trump trade relations US and Saudi Arabia

https://archive.org/details/HumanRightsVsTradeRelationsUSAndSaudiArabia

Trump's dangerous move to quit INF

Language English

presstv.com Mon Oct 22- 2018

https://archive.org/details/TrumpsDangerousMoveToQuitINF

Sana'a – Thursday September 20, 2018

mwatana.org

Mwatana urges the US government to abide by the principles of international law, including those set out in the Arms Trade Treaty. The United States must also promptly accede to the Convention on Cluster Munitions, and abide by the internationally accepted ban on the use of such weapons. Under Article 6.3 of the Arms Trade Treaty[1], the US and other signatories cannot transfer arms if they are aware that these arms are likely to be used to commit crimes against humanity or war crimes, including attacks on civilians or civilian objects. The United States continues to supply Saudi Arabia and the UAE with weapons, notwithstanding ample evidence of Coalition use of those weapons in attacks where there was no military target or where civilians have been disproportionately harmed. In April 2018, the US State Department announced a $1.31 billion arms deal with Saudi Arabia,[2] mere days after the approval of other arms contracts worth more than one billion dollars. The deals came on the heels of US President Donald Trump's May 2017 declaration of $110 billion of arms sales to Saudi Arabia[3] – described as one of the largest arms deals in US history.[4] "By selling weapons to countries that violate International Humanitarian Law, the United States of America is partially responsible for these crimes. The ongoing flow of arms from the US to Saudi Arabia and the UAE is directly contributing to civilian deaths, injuries, and suffering in Yemen," said Radhya al-Mutawakel, Chairperson of Mwatana. Mwatana Organization for Human Rights calls on the United States to respect human rights and cease selling weapons to violators. Mwatana also calls on the Saudi/UAEled Arab Coalition to immediately stop targeting civilians and civilian objects. Mwatana stresses the urgency need for an independent, impartial, thorough, and effective investigation into the incidents in which civilians and civilian objects were harmed, and urges renewal of Group of Eminent Experts "GEE" mandate.

Mwatana spokespersons contact details:

Radhya Al-Mutawakel, Chairperson Tel: +967 774166666 E-mail: ralmutawakel@mwatana.org
Osamah Al-Faqih, Research Unit Director Tel: 00967775546904 E-mail: oalfakih@mwatana.org
Ali Jameel, Researcher Tel: +967 772844655 E-mail: ajameel@mwatana.org

Donald Trump rules out further Saudi sanctions over Khashoggi death

President Donald Trump has said the US will not levy additional punitive measures at this time against Saudi Arabia over the killing of Jamal Khashoggi.
Mr Trump said in a statement that the US does not condone the killing of the US-based Saudi columnist, but that "foolishly" cancelling 110 billion dollars in arms sales, as some in Congress have suggested, would only mean that Saudi Arabia would go to other countries to acquire them. Mr Trump said the king and crown prince of Saudi Arabia "vigorously deny" any knowledge of the planning and carrying out of the October 2 murder of The Washington Post columnist at the Saudi Consulate in Istanbul. He said: "It could well be that the crown prince had knowledge."

Mr Trump said: "Maybe he did and maybe he didn't."

Source: breakingnews.ie
20-11-2018

Donald Trump sluit verdere Saoedische sancties op de dood van Khashoggi uit

President Donald Trump heeft gezegd dat de VS op dit moment geen extra strafmaatregelen zullen opleggen aan Saoedi-Arabië in verband met de moord op Jamal Khashoggi. Trump zei in een verklaring dat de VS de moord op de in de VS gevestigde Saoedische columnist niet goedkeurt, maar dat het "dom" is om annuleren van 110 miljard dollar aan wapenverkoop, zoals sommigen in het Congres hebben gesuggereerd, alleen maar zou betekenen dat Saoedi-Arabië naar andere landen zou gaan om ze te verwerven. De heer Trump zei dat de koning en kroonprins van Saoedi-Arabië "krachtig ontkennen" enige kennis van de planning en uitvoering van de moord op de Washington Post columnist in het Saoedische consulaat in Istanbul. Hij zei: "Het zou best kunnen zijn dat de kroonprins kennis had".

Trump zei: "Misschien deed hij dat wel en misschien niet.

Bron: breakingnews.ie
20-11-2018

Screenshot Facebook / Aljazeera English Dec 14-2018

The US Senate has voted to end US military support for Saudi Arabia's war on Yemen and to blame the kingdom's crown prince for the murder of journalist Jamal Khashoggi.

https://archive.org/details/USSaudiArabia2018

Source: Facebook / Aljazeera English

Dec 14- 2018

War Crimes

Donald Trump (and also British Theresa May and French Emmanuel Macron): On April 14- 2018, the three governments launched rocket attacks on alleged Syrian chemical plants. The attacks were illegal under both US and international law. The Congress did not declare war on Syria. The Congress did not even adopt an extra-constitutional "authorisation for the use of military force" in relation to Syria. Nor did the United Nations authorise military action against Syria. As the Nuremberg Tribunal noted: "Initiating a war of aggression..... is not just an international crime; it is the highest international crime that only differs from other war crimes in the sense that it contains in itself the accumulated evil of the whole". Donald Trump, Theresa May and Emmanuel Macron are war criminals.

Source: antiwar.com

Thomas L. Knapp

April 17- 2018

Oorlogsmisdaden

Donald Trump (en ook de Britse Theresa May en de Franse Emmanuel Macron): Op 14 april 2018 lanceerden de drie regeringen raketaanvallen op vermeende Syrische chemische installaties. De aanvallen waren zowel volgens het Amerikaanse als het internationale recht illegaal. Het congres heeft Syrië niet de oorlog verklaard. Het congres heeft niet eens een extra-constitutionele "autorisatie voor het gebruik van militair geweld" met betrekking tot Syrië aangenomen. Ook heeft de Verenigde Naties geen toestemming gegeven voor militaire actie tegen Syrië. Zoals het Tribunaal van Neurenberg opmerkte: "Een oorlog van agressie initiëren .... is niet alleen een internationale misdaad; het is de hoogste internationale misdaad die alleen maar verschilt van andere oorlogsmisdaden in die zin dat het in zichzelf het geaccumuleerde kwaad van het geheel bevat". Donald Trump, Theresa May en Emmanuel Macron zijn oorlogsmisdadigers.

Bron: antiwar.com

Thomas L. Knapp

17 april 2018

THIS IS ILLEGAL!!" Congresswoman Tulsi Gabbard's BRILLIANT Takedown of Trump's Illegal War in Syria

Screenshot Youtube

Days before Trump's escalation of his illegal war in Syria, Congresswoman & war veteran Tulsi Gabbard confronts Defense Secretary James Mattis on the unconstitutionality of such missile strikes!

Source: Youtube
Dose of Dissonance
Apr 14- 2018

https://archive.org/details/TrumpIllegalWarSyria

Jeremy Corbyn slams Theresa May for 'colluding' in war crimes with Saudi Arabia

“The Labour leader called for the Prime Minister to stop arms sales to the Saudis”

Jeremy Corbyn yesterday accused Theresa May of “colluding” in war crimes committed by Saudi forces in Yemen’s bitter civil war.

SOURCE: DAILYRECORD.CO.UK
TORCUIL CRICHTON
MAR 8- 2018

JEREMY CORBYN SLAAT THERESA MAY VOOR 'SAMENZWERING' IN OORLOGSMISDADEN MET SAOEDI-ARABIË

"DE ARBEIDSLEIDER RIEP DE MINISTER-PRESIDENT OP OM DE VERKOOP VAN WAPENS AAN DE SAOEDIËRS TE STOPPEN".

JEREMY CORBYN BESCHULDIGDE THERESA MAY GISTEREN VAN "SAMENZWERING" IN OORLOGSMISDADEN BEGAAN DOOR SAOEDISCHE TROEPEN IN DE BITTERE BURGEROORLOG VAN JEMEN.

BRON: DAILYRECORD.CO.UK
TORCUIL CRICHTON
8 MAART 2018

Bill Clinton,John Major,Mitterand,Chirac, Willy Claes and Boutros Boutros-Ghali war crimes Screbrenica

The fall of Srebrenica - 11 July 1995 - was part of a policy of the three "great powers" - Great Britain, France and the US - and of the UN leadership in 1995.

They blocked air support.

Bill Clinton,John Major,Mitterand,Chirac, Willy Claes and Boutros Boutros-Ghali oorlogsmisdaden Screbrenica

De val van Srebrenica -11 juli 1995- maakte deel uit in 1995 van een beleid van de drie "grootmachten" - Groot-Brittannië, Frankrijk en de VS - en van de VN-leiding.

Zij hielden luchtsteun tegen.

Global Arms Trade

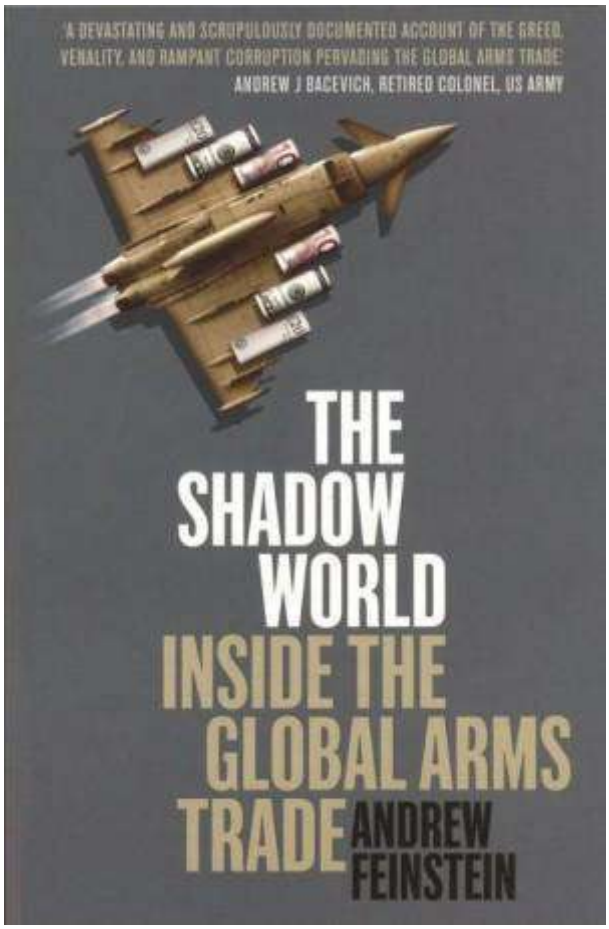

The Shadow World

Nations orchestrate murderous wars and conflicts for more turnover of the
This militarised system is called the military-industrial complex. This militarized system is called the military-industrial complex. A rich and powerful oligarchy of banks, companies and dynastic families and institutions, all over the world. This elite group that national governments dominates, both democratic and authoritarian. This octopus embraces every region of the world, generating obscene profits from its activities, including arms trade, financing of wars. Andrew Feinstein's book reveals the deep danger of a network, not of human rights but of money, greed and power. "The Shadow World": Inside the Global Arms Trade, about the mysterious world of the global arms trade and the ties of the upper regions of the poltic and military-industrial complex and the major shareholders, and Donald Trump knows how lucrative the arms trade is. New billions of dollars weapons sales. President Donald Trump agreed to support billions of dollars in new weapons sales to South Korea. The United States and the United Kingdom continue to supply weapons to Saudi Arabia. Incomprehensible, finds arms trade expert Andrew Feinstein.

Source: "The Shadow World".

ISBN13:9780141040059

Andrew Feinstein
2012

The Shadow World

Naties orkestreren moorddadige oorlogen en conflicten voor meer omzet van de wapenindustrie. Dit gemilitariseerde systeem noemt men het militair-industrieel complex. Een rijke en machtige oligarchie van banken, bedrijven en dynastieke families en instellingen, over de hele wereld. Deze elitegroep die nationale regeringen domineert, zowel de democratische en autoritair. Deze octopus omarmt elke regio van de wereld, het genereren obscene winsten uit haar activiteiten, met inbegrip van wapenhandel, financiering van oorlogen. Andrew Feinstein onthult met zijn boek het diepe gevaar van een netwerk.Dat gaat niet om mensenrechten maar om geld,hebzucht en macht. “The Shadow World”: *Inside the Global Arms Trade,* over de geheimzinnige wereld van de wereldwijde wapenhandel en de banden van de bovenste regionen van de poltiek en het militair-industrieel complex en de grootaandeelhouders.Ook Donald Trump weet hoe lucratief wapenhandel is. New billions dollars weapons sales. President Donald Trump agreed to support billions of dollars in new weapons sales to South Korea. De Verenigde Staten en het Verenigd Koninkrijk blijven maar wapens leveren aan Saoedi- Arabië. Onbegrijpelijk, vindt wapenhandelexpert Andrew Feinstein.

Bron: “The Shadow World”

ISBN13:9780141040059

Andrew Feinstein

2012

Military Industrial Complex

Upload by Daniele Bolelli on twitter

CodePink Protests Outside WME Over Saudi Prince Salman, Citing Offenses Against Women & Humanity

by David Robb
deadline.com
April 2, 2018

David Robb

About a dozen CodePink demonstrators showed up today outside WME's Beverly Hills offices to protest Saudi Prince Mohammed Bin Salman, known as Prince Salman. WME has been working to finalize a deal whereby the Public Investment Fund of Saudi Arabia will acquire a 5%-10% stake in Endeavor (the holding company for WME) for roughly $400M.

CODEPINK.ORG | DIVESTFROMWARMACHINE.ORG

War Profiteers:

“The U.S. War Machine and the Arming of repressive Regimes”

Medea Benjamin and Nicolas J.S. Davies

41 pages

English

2018

Revealed: Saudi Arabians paid £9million to Tony Blair's self-styled crusade for global change

The former Prime Minister has accepted millions of pounds from Saudi Arabia Deal with regime worth a reported £9million to his not-for-profit organisation Payment to the Tony Blair Institute is described as a donation in its annual report.

By SAM GREENHILL FOR THE DAILY MAIL
PUBLISHED: 20 October 2018

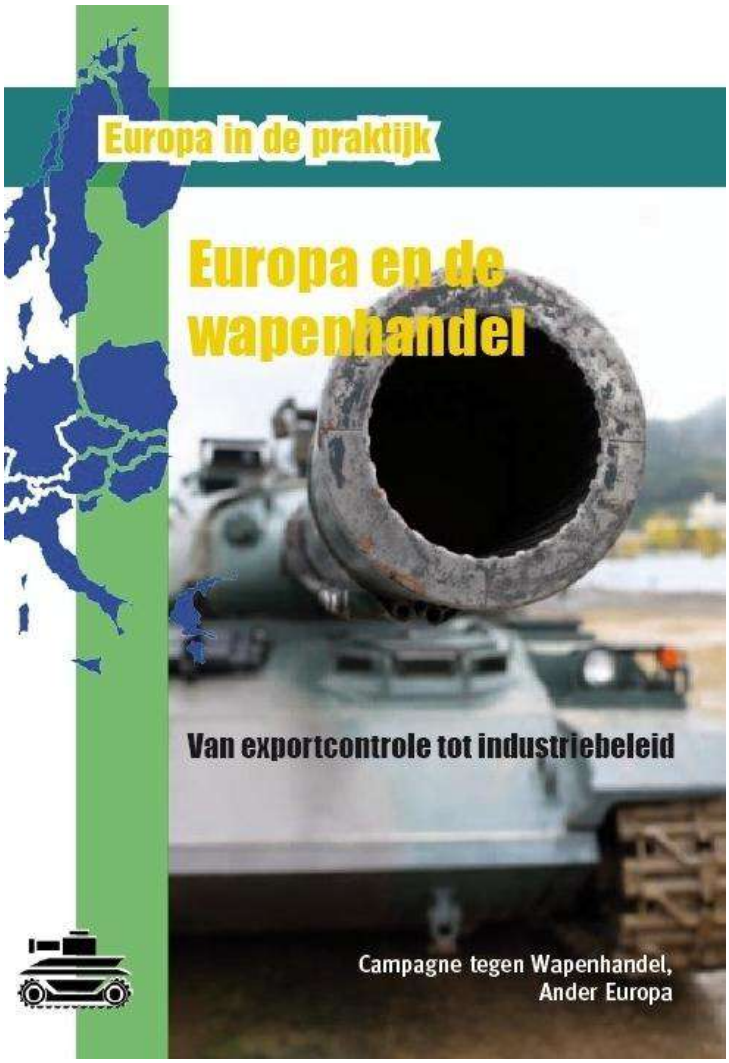

“Europa en de Wapenhandel”

31 blz

2012

andereuropa.org

stopwapenhandel.org

Arms industry lobbying in Brussels

DECEMBER 4TH 2017 THE POWER OF LOBBIES

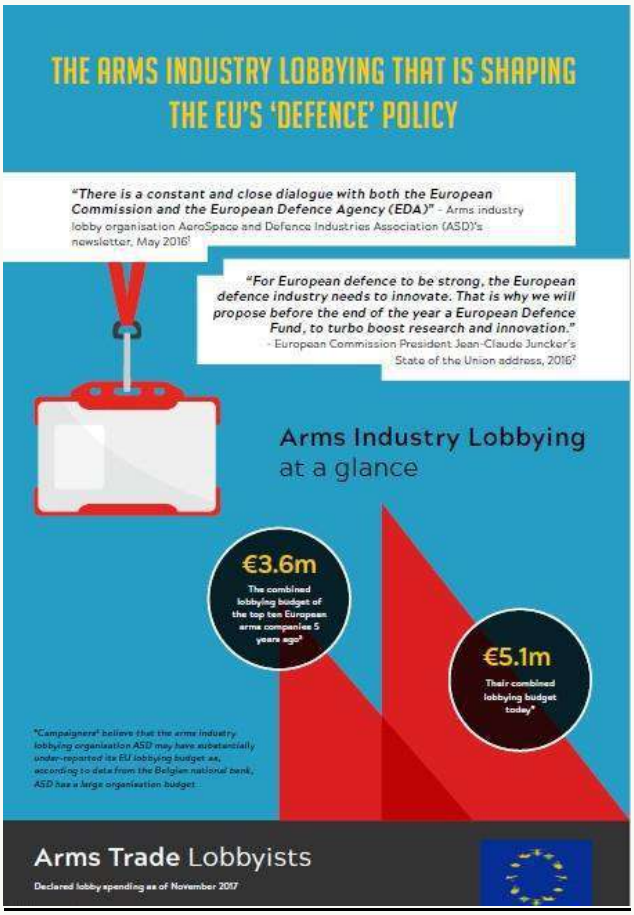

CORPORATEEUROPE.ORG / 2017

On 4 December 2017, the arms industry and the EU came together for the European Defence Industry Summit: a lobbying event aimed at “Debating defence from the industry perspective”. Our new infographic published with Vredesactie, Agir Pour la Paix and the European Network Against Arms Trade explains how arms industry lobbying in Brussels is shaping the EU's 'defence' agenda.

Photo: Angela Merkel / facebook 2018

“The heart of democracy”

Konrad Adenauer Stiftung 2018

Angela Merkel demands willingness to give up sovereignty

Chancellor Angela Merkel advocated a reconciliation of interests at international, parliamentary level. "Today, nation states should be willing to give up sovereignty," Merkel said in Berlin on Wednesday. But this must be done in an orderly procedure, for which a parliament is indispensable.

Source: Konrad Adenauer Stiftung

kas.de

Nov 22- 2018

"Het hart van de democratie".

Angela Merkel eist bereidheid om soevereiniteit op te geven

Bondskanselier Angela Merkel pleitte voor een verzoening van belangen op internationaal, parlementair niveau. "Vandaag, zouden de natiestaten bereid moeten zijn om soevereiniteit op te geven," Merkel zei in Berlijn op Woensdag. Maar dit moet gebeuren in een ordelijke procedure, waarvoor een parlement onontbeerlijk is.

Bron: Konrad Adenauer Stiftung

Kas.de

22 nov 2018

2 DECEMBER 2018 COLUMN

- NEDERLAND EN EUROPA

DENNIS DE JONG:

WEEKLOG: DE WAPENINDUSTRIE HEEFT DE EU STEVIG IN DE GREEP

Foto: European Defence Agency (CC BY-SA)

Vergeet alle mooie woorden over het feit dat de EU moet investeren in wapens om bestand te zijn tegen alle agressie van buiten. Wie verder kijkt, ziet de enorme belangen van de wapenindustrie. In drommen waren ze afgelopen donderdag vertegenwoordigd tijdens de topconferentie die het Europees Defensie Agentschap had georganiseerd. Beleidsmakers komen de industrie tegen, het Agentschap ziet het zelfs als kans. En dan ging het ook nog eens om de ontwikkeling van ‘autonome wapens’: geen mens komt er meer aan te pas, echte killer robots. Zijn dat nu Europese waarden?

Eerder bleek al dat de wapenindustrie veel invloed gehad had bij het initiatief van de Europese Commissie om een onderzoeksprogramma ad 90 miljoen euro te beginnen voor de Europese defensie. Dat geld moet einde 2019 uitgegeven zijn. De komende 7 jaar moet daar volgens de plannen nog eens een half miljard per jaar bij komen. En dit staat dan nog los van de uitgaven voor gezamenlijke wapeninkopen. Kortom, het gaat om grof geld.

De wapenindustrie heeft dat goed in de gaten: een lijst van genodigden voor de topconferentie van het Defensie Agentschap laat zien dat naast de Europese en nationale beleidsmakers de industrie het overgrote deel van de deelnemers vertegenwoordigde. Goed dat maar liefst 177 wetenschappers in een open brief op

28 november tegen dit onder onsje protesteerden. De EU staat hier niet voor veiligheid maar doet mee in de race naar ongecontroleerde, autonome wapens. Dit is levensgevaarlijk. Met de wetenschappers eis ik een eerlijk verhaal: niet langer gebaseerd op bangmakerij tegen de landen buiten de EU, maar op een beleid dat onverantwoorde wapensystemen verbant en zeker niet ontwikkelt. Dan zijn we terug bij de vreedzame missie die Europese samenwerking na de verschrikkingen van de Tweede Wereldoorlog voor ogen stond. Laat die wapenfabrikanten vooral stikken, het gaat om echte veiligheid en die bereik je niet met steeds engere wapensystemen.

BETROKKEN SP'ERS

Dennis de Jong
Fractievoorzitter Europees Parlement

Vatican Bank is the main shareholder in ‘Pietro Beretta’ arms

Perhaps few people know that Pietro Beretta arms factory Ltd. (the largest arms industry in the world) and is controlled by the Holding SpA Beretta and the majority shareholder of the **Beretta Holding SpA** after Gussalli Ugo Beretta, is the IOR (Institute for Works of Religion [commonly known as the Vatican Bank]) private institution **founded in 1942 by Pope Pius XII and headquartered in Vatican City.**

The story is this, behind this is as follows:

Rome was not built in a day, nor the Vatican, and less its present opulence. **Has its roots in the fourth century of the Christian era, when the Emperor Constantine converted to Christianity and made available to the Pope Sylvester I a colossal Fortunately, it actually turned into the 1st Pope rich history.**

The Catholic Church is the only religious organization in the world that has as an independent state headquarters: Vatican City. With its 2 Km2 Vatican is much smaller than many golf courses in the world, and to follow it without haste does not take much more than an hour; Counting his riches, however, take considerably longer.

The modern opulence Vatican relies on the generosity of Benito Mussolini , who thanks to the signing of the Lateran Treaty between his government and the Vatican, gave the Catholic Church a number of safeguards and security measures. The “Holy See” got the recognition as a sovereign state, the benefit of tax exemption of their property for the benefit of their citizens, they had to pay duties so imported from abroad. He was granted diplomatic immunity and its diplomats started to enjoy post-privileges of the profession, as well as foreign diplomats accredited to the Holy See. Mussolini promised to introduce the teaching of the Catholic religion in all schools in the country and let the institution of marriage under the patronage of Canon Law, which did not admit divorce. The benefits were enormous given the Vatican including tax benefits, were predominant.

In 1933, the Vatican once again demonstrated its ability to engage in lucrative deals with the fascist governments. The 1929, signed with Mussolini, was followed by another between the Holy See and the 3rd Reich of Hitler. The manager Francesco Pacelli was one of the key figures of the pact with Mussolini, his brother Cardinal Eugenio Pacelli, the future Pope Pius XII was in charge of negotiating as Vatican Secretary of State, signing a treaty with Hitler's Germany. Pius XII knew Germany. It was nuncio in Berlin during World War I and then as Secretary of State of Pius XI, had numerous presentations to the course he was taking German politics. As such, intervened decisively in the encyclical of Pius XI, known as **"Mit brennender Sorge"** (which translates "With Burning Concern"). The initiative of the encyclical left, contrary to popular belief, the German bishops, the first draft was written in Rome by Cardinal Faulhaber. The then Cardinal Pacelli, who speak German, gave definitive form, presented to Pius XI, was signed and publicada.A despite constant pressure and great world, Pope Pius XII always refused to excommunicate Hitler and Mussolini, his pontificate was marked by adopting a false pose of neutrality. When the Nazis invaded Poland, Pius XII refused to condemn the invasion; One of the biggest advantages that the Vatican would very lucrative agreement he had with Hitler was Kirchensteuer confirmation, or a church tax, is a state tax that even now must pay the German believers, and can only escape if they renounce their religion. In practice, very few who renounce it. This tax alone represents between 8 and 10% of total tax collected by the German government.

Source: usahitman.com

March 2012

Pope Francis, Jimmy Carter and the "Greatest Threat to Peace"

Pope Francis and Jimmy Carter view the arms industry and U.S. hawkishness as major impediments to peace.

By John Horgan on September 21, 2015
Scientific American

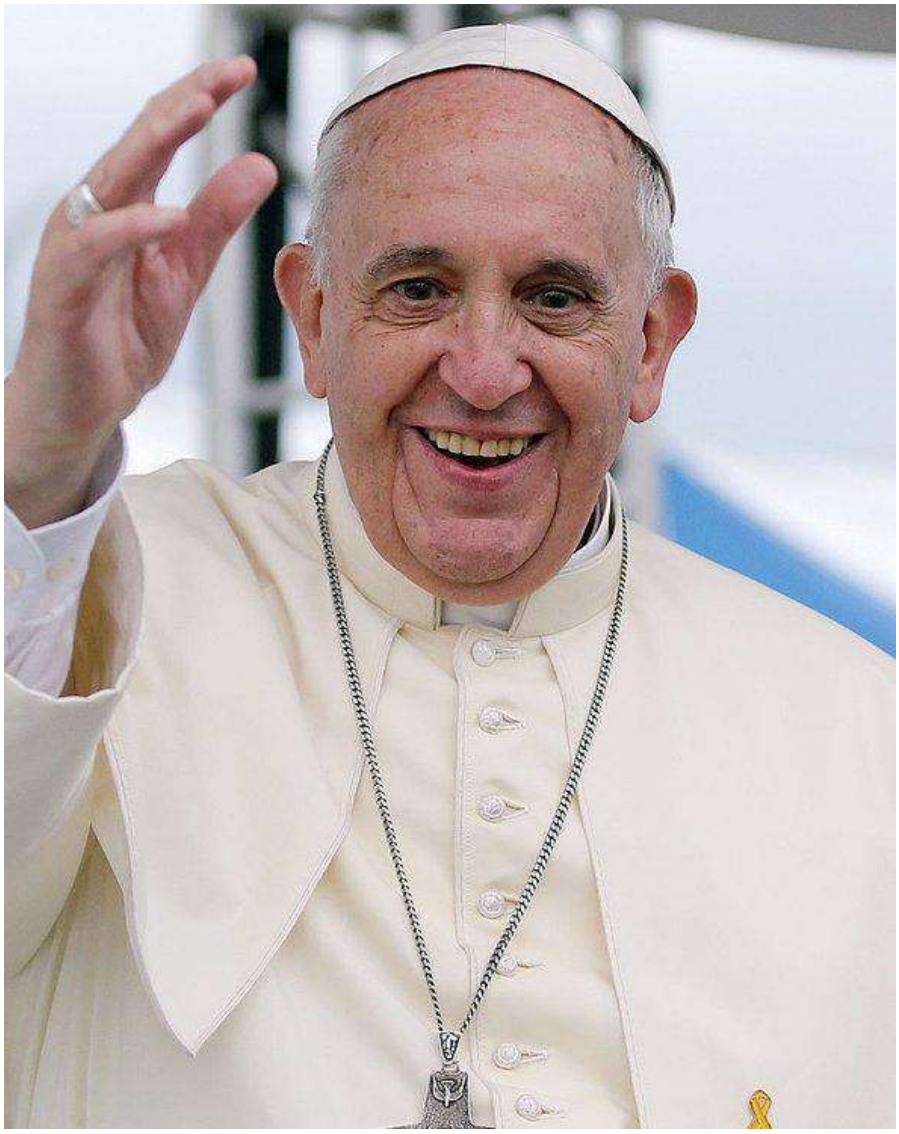

Pope Francis, 2015: “Why do so many powerful people not want peace? Because they live off war, the arms industry is a serious matter! The powerful earn a living by producing and selling arms to countries: it is the industry of death, they make money from it.” Photo: Korean Culture and Information Service, courtesy Wikimedia Commons.

I often bemoan the lack of influential figures challenging U.S. militarism. (See my last post on the Pentagon and Silicon Valley.) Many people around the world view the U.S. as "the greatest threat to peace," as a recent poll put it, and with good reason. The U.S. spends almost as much as all other nations combined on "defense," and the wars it has waged since 9/11 have killed more than 370,000 people, including 210,000 civilians.

A few prominent figures have faulted the U.S., at least implicitly, for impeding peace. One is Pope Francis, who is touring the United States this week. Last spring the Pope said:
"Why do so many powerful people not want peace? Because they live off war, the arms industry is a serious matter! The powerful earn a living by producing and selling arms to countries: it is the industry of death, they make money from it. You know greed is really bad for us, our desire to have more, more money: and when we see that everything revolves around money, that the economic system revolves around money and not around people, around men and women, a great deal is sacrificed and people go to war to defend money. This is why so many people do not want peace: you profit more from war and money but you lose lives, culture, education, you lose so many things. An elderly priest I met some years ago, used to say: the devil enters through people's wallets, through greed and this is why they do not want peace."
The Pope did not explicitly mention the U.S. But he surely knows that the U.S. is the world's dominant manufacturer and dealer of arms. According to the Stockholm International Peace Research Institute, five of the top six weapons firms are U.S.-based (the other is British).

Former U.S. President Jimmy Carter has criticized U.S. militarism more explicitly. In 2012, Carter was a guest on a radio show hosted by Brian Lehrer. Lehrer, who had previously had me on as a guest, asked Carter about my prediction that war might end. Here is their exchange:
Brian Lehrer*: We're doing a program on the end of war based on a book of that title by science writer John Horgan. He argues that just as humanity turned slavery and human sacrifice from acceptable institutions into unacceptable ones, that war could be made culturally unacceptable around the world with the right effort over time. So we're asking many of our guests, Do you think human beings can ever abolish war? Do you?*
Jimmy Carter*: Yes I think that's certainly true, certainly a future prayer to extend. I think that a lot of people felt that might be the case in 1945 when we organized the United Nations, that that would be the end of war. But we know that it isn't. I think that this is something we should do. I wrote a book a number of years ago called Talking Peace, where I described the causes of conflict and how we can resolve issues peacefully. Even the most intense disagreements and even the most intense personal animosities between two people or two nations can be resolved through the application of Christian principles and with the help of a trusted mediator, a councilor in a church or a mediator. I played a small role between Egypt and Israel. But I think it's certainly a possibility. But nowadays unfortunately, my wife and I have been to more than 130 countries and now we travel around doing work for the Carter Center, and it's generally accepted that the most intense warmonger for the last 35 or 40 years has been the United States of America. We're the country that's in the forefront of almost every war that's started. And when you go into Brazil, when you go into*

China, into Egypt and so forth, you find countries that haven't been to war in the last 30 years or more… We have grandchildren who have never lived in a country that was not at war.
***Brian Lehrer**: Warmonger is a tough word to describe your own country.*
***Jimmy Carter**: I was quoting other people. But our country is in the forefront of those nations that are eager to go to war to resolve differences. We've proven that, as you know, in a number of cases for a long time. When we went into Korea, when we went into Vietnam, when we went into Iraq both times. I think all those wars were unnecessary.*

We need more leaders in U.S. government, industry and academia to speak out with the moral courage displayed by President Carter and Pope Francis. The world as a whole has become much less warlike since the end of World War II. If the U.S. can overcome its current hawkishness, which harms Americans as well as others, it could lead humanity to an enduring peace.

Vaticaanstad Bank is de hoofdaandeelhouder van 'Pietro Beretta' wapens

Misschien weten maar weinig mensen dat Pietro Beretta wapenfabriek Ltd. (de grootste wapenindustrie ter wereld) en wordt gecontroleerd door de Holding SpA Beretta en de meerderheidsaandeelhouder van de Beretta Holding SpA na Gussalli Ugo Beretta, is de IOR (Institute for Works of Religion [algemeen bekend als de Vaticaanbank]) particuliere instelling opgericht in 1942 door paus Pius XII en gevestigd in Vaticaanstad.

Het verhaal is dit, hierachter zit het volgende:

Rome werd niet in één dag gebouwd, noch het Vaticaan, en minder zijn huidige weelde. Heeft zijn wortels in de vierde eeuw van de christelijke tijd, toen de keizer Constantijn zich bekeerde tot het christendom en aan de paus Sylvester I een kolossale ter beschikking stelde, is het gelukkig veranderd in de rijke geschiedenis van de 1e paus.

De katholieke kerk is de enige religieuze organisatie in de wereld die als onafhankelijk staatshoofdkwartier heeft: Vaticaanstad. Met zijn 2 Km2 is Vaticaan veel kleiner dan veel golfbanen in de wereld, en om het te volgen zonder haast duurt niet veel meer dan een uur; het tellen van zijn rijkdom, echter, duurt aanzienlijk langer.

De moderne weelde van het Vaticaan steunt op de vrijgevigheid van Benito Mussolini , die dankzij de ondertekening van het Verdrag van Lateranen tussen zijn regering en het Vaticaan, de katholieke kerk een aantal waarborgen en veiligheidsmaatregelen gaf. De "Heilige Stoel" kreeg de erkenning als soevereine staat, het voordeel van belastingvrijstelling van hun eigendommen ten voordele van hun burgers, ze moesten rechten betalen die zo uit het buitenland werden ingevoerd. Hij kreeg diplomatieke onschendbaarheid en de diplomaten kregen postprivileges van het beroep en buitenlandse diplomaten die geaccrediteerd waren bij de Heilige Stoel. Mussolini beloofde om het onderwijs van de katholieke godsdienst in alle scholen in het land in te voeren en de instelling van het huwelijk onder het beschermheerschap van het kerkelijk recht, dat geen echtscheiding toestond, te laten. De voordelen waren enorm, gezien het feit dat het Vaticaan, inclusief belastingvoordelen, de overhand had.

In 1933 toonde het Vaticaan opnieuw aan dat het in staat was om lucratieve deals aan te gaan met de fascistische regeringen. De 1929, ondertekend met Mussolini, werd gevolgd door een andere tussen de Heilige Stoel en het 3e Rijk van Hitler. De manager Francesco Pacelli was een van de sleutelfiguren van het pact met Mussolini, zijn broer kardinaal Eugenio Pacelli, de toekomstige paus Pius XII was verantwoordelijk voor de onderhandelingen als Vaticaans staatssecretaris en tekende een verdrag met Hitlers Duitsland. Pius XII kende Duitsland. Het was nuntius

in Berlijn tijdens de Eerste Wereldoorlog en toen als staatssecretaris van Pius XI, had hij talrijke presentaties voor de cursus die hij volgde in de Duitse politiek. Als zodanig heeft hij resoluut ingegrepen in de encycliek van Pius XI, bekend als "Mit brennender Sorge" (wat "Met brandende bezorgdheid" betekent). Het initiatief van de encycliek links, in tegenstelling tot wat velen denken, de Duitse bisschoppen, werd het eerste ontwerp in Rome geschreven door kardinaal Faulhaber. De toenmalige kardinaal Pacelli, die Duits spreekt, gaf de definitieve vorm die aan Pius XI werd aangeboden, werd ondertekend en openbaar gemaakt. Ondanks de voortdurende druk en de grote wereld weigerde Paus Pius XII altijd Hitler en Mussolini te excommuniceren, werd zijn pontificaat gekenmerkt door een valse houding van neutraliteit. Toen de nazi's Polen binnenvielen, weigerde Pius XII de invasie te veroordelen; een van de grootste voordelen die het Vaticaan had met Hitler was de bevestiging van Kirchensteuer, of een kerkbelasting, is een staatsbelasting die zelfs nu nog de Duitse gelovigen moet betalen en alleen kan ontsnappen als zij afstand doen van hun religie. In de praktijk zijn er maar weinigen die er afstand van doen. Deze belasting alleen al vertegenwoordigt tussen de 8 en 10% van de totale belasting die door de Duitse regering wordt geïnd.

Bron: usahitman.com

Maart 2012

Paus Franciscus, Jimmy Carter en de "Grootste bedreiging voor de vrede".

Paus Francis en Jimmy Carter zien de wapenindustrie en de Amerikaanse havikishness als belangrijke belemmeringen voor vrede.

Door John Horgan op 21 september 2015

Scientific American

Paus Franciscus, 2015: "Waarom willen zoveel machtige mensen geen vrede? Omdat ze van oorlog leven, is de wapenindustrie een serieuze zaak! De machtigen verdienen hun brood met het produceren en verkopen van wapens aan landen: het is de industrie van de dood, ze verdienen er geld mee". Foto: Korean Culture and Information Service, met dank aan Wikimedia Commons.

Ik betreur vaak het gebrek aan invloedrijke figuren die het Amerikaanse militarisme aanvechten. (Zie mijn laatste bericht over het Pentagon en Silicon Valley.) Veel mensen over de hele wereld zien de VS als "de grootste bedreiging voor de vrede", zoals een recente opiniepeiling het uitdrukte, en met goede reden. De VS besteedt bijna net zoveel als alle andere landen samen aan "defensie" en de oorlogen die het sinds 9/11 heeft gevoerd hebben meer dan 370.000 mensen gedood, waaronder 210.000 burgers.

Een paar prominente figuren hebben de VS, althans impliciet, de schuld gegeven voor het belemmeren van de vrede. Een daarvan is paus Franciscus, die deze week op tournee is in de Verenigde Staten. Vorig voorjaar zei de paus:

"Waarom willen zoveel machtige mensen geen vrede? Omdat ze van oorlog leven, is de wapenindustrie een ernstige zaak! De machtigen verdienen hun brood met het produceren en verkopen van wapens aan landen: het is de industrie van de dood, ze verdienen er geld mee. U weet dat hebzucht echt slecht voor ons is, ons verlangen om meer, meer geld te hebben: en als we zien dat alles draait om geld, dat het economisch systeem draait om geld en niet om mensen, om mannen en vrouwen, wordt er veel opgeofferd en gaan mensen ten oorlog om geld te verdedigen. Daarom willen zoveel mensen geen vrede: je profiteert meer van oorlog en geld, maar je verliest levens, cultuur, onderwijs, je verliest zoveel dingen. Een bejaarde priester die ik enkele jaren geleden ontmoette, zei: de duivel komt binnen via de portemonnee van de mensen, door hebzucht en daarom willen ze geen vrede".

De paus heeft de VS niet expliciet genoemd. Maar hij weet zeker dat de VS de dominante producent en wapenhandelaar ter wereld is. Volgens het Stockholm International Peace Research Institute zijn vijf van de zes grootste wapenbedrijven in de VS gevestigd (de andere is Brits).

Voormalig Amerikaanse president Jimmy Carter heeft het Amerikaanse militarisme explicieter bekritiseerd. In 2012 was Carter te gast in een radioprogramma van Brian

Lehrer. Lehrer, die me eerder als gast had gehad, vroeg Carter naar mijn voorspelling dat de oorlog zou kunnen eindigen. Hier is hun uitwisseling:

Brian Lehrer: We doen een programma over het einde van de oorlog op basis van een boek met die titel van wetenschapsschrijver John Horgan. Hij stelt dat, net zoals de mensheid slavernij en menselijke offers van aanvaardbare instituten in onaanvaardbare instellingen veranderde, die oorlog met de juiste inspanning in de loop van de tijd wereldwijd cultureel onaanvaardbaar kon worden gemaakt. Dus vragen we veel van onze gasten: Denkt u dat de mens ooit de oorlog kan afschaffen? Doet u dat?

Jimmy Carter: Ja, ik denk dat dat zeker waar is, zeker een toekomstig gebed om uit te breiden. Ik denk dat veel mensen het gevoel hadden dat dit het geval zou kunnen zijn in 1945, toen we de Verenigde Naties organiseerden, dat dit het einde van de oorlog zou betekenen. Maar we weten dat dat niet zo is. Ik denk dat dit iets is wat we moeten doen. Ik heb een aantal jaren geleden een boek geschreven met de titel Talking Peace, waarin ik de oorzaken van conflicten beschreef en hoe we problemen vreedzaam kunnen oplossen. Zelfs de meest intense meningsverschillen en zelfs de meest intense persoonlijke vijandigheden tussen twee mensen of twee naties kunnen worden opgelost door de toepassing van christelijke principes en met de hulp van een vertrouwde bemiddelaar, een raadslid in een kerk of een bemiddelaar. Ik heb een kleine rol gespeeld tussen Egypte en Israël. Maar ik denk dat het zeker een mogelijkheid is. Maar tegenwoordig zijn mijn vrouw en ik helaas in meer dan 130 landen geweest en nu reizen we rond voor het Carter Center, en het is algemeen aanvaard dat de Verenigde Staten van Amerika de afgelopen 35 of 40 jaar de meest intense warmer zijn geweest. Wij zijn het land dat in de voorhoede staat van bijna elke oorlog die is begonnen. En als je naar Brazilië gaat, als je naar Brazilië gaat.

China, Egypte, enzovoort, je vindt er landen die de afgelopen 30 jaar of langer niet in oorlog zijn geweest..... We hebben kleinkinderen die nog nooit in een land hebben gewoond dat niet in oorlog was.

Brian Lehrer: Warmer is een moeilijk woord om je eigen land te beschrijven.

Jimmy Carter: Ik citeerde andere mensen. Maar ons land staat in de voorhoede van de landen die graag ten strijde trekken om geschillen op te lossen. Dat hebben we, zoals u weet, in een aantal gevallen al lange tijd bewezen. Toen we naar Korea gingen, toen we naar Vietnam gingen, toen we beide keren naar Irak gingen. Ik denk dat al die oorlogen overbodig waren.

We hebben meer leiders in de Amerikaanse regering, industrie en academische wereld nodig om ons uit te spreken met de morele moed van president Carter en

paus Franciscus. De wereld als geheel is sinds het einde van de Tweede Wereldoorlog veel minder oorlogszuchtig geworden. Als de V.S. kunnen overwinnen

Hitler en de Europese Unie

In 1942, toen de Duitsers nog dachten dat ze de oorlog zouden winnen, maakten ze een rapport met de titel **“Europaische Wirtschafts Gemeinschaft”** - dat zich vertaalt als de Europese Economische Gemeenschap.

Dit rapport werd geschreven door verschillende bankiers en academici en schetste een plan voor hoe Duitsland de economieën van de veroverde landen van Europa na een Duitse overwinning zou beheren. Het rapport werd opgesteld onder leiding van professor Walter Funk, minister van Economische Zaken van het Reich en president van de Reichsbank.

Het verslag bevatte hoofdstukken over landbouw, industrie, werkgelegenheid, vervoer, handel, economische overeenkomsten en valuta. Er werd voorgesteld om de Europese valuta's te "harmoniseren" en een geharmoniseerd valutasysteem in te voeren.

Dat klinkt allemaal heel vertrouwd, omdat het basisplan voor de Europese Economische Gemeenschap van 1942 veel gelijkenis vertoonde met de huidige Europese Economische Gemeenschap, die in 1957 in het kader van het Verdrag van Rome is ontstaan.

De eerste voorzitter van de Europese Commissie was een Duitser, Walter Hallstein, die op 29-jarige leeftijd de jongste Duitse hoogleraar in de rechten was en die in 1944 in het Duitse leger gevangen werd genomen. Herr Hallstein was lid van verschillende nominaal nazi-beroepsorganisaties, hoewel hij geen lid was van de NAZI-partij zelf.

Wat in 1957 de Europese Economische Gemeenschap werd, werd in 1957 opgericht door het soort mensen dat de Europese economieën zou hebben geleid als Duitsland de oorlog had gewonnen, en hun plannen volgden een zeer gelijkaardig patroon.

Gerard Batten, mep UKIP

16 mei 2016

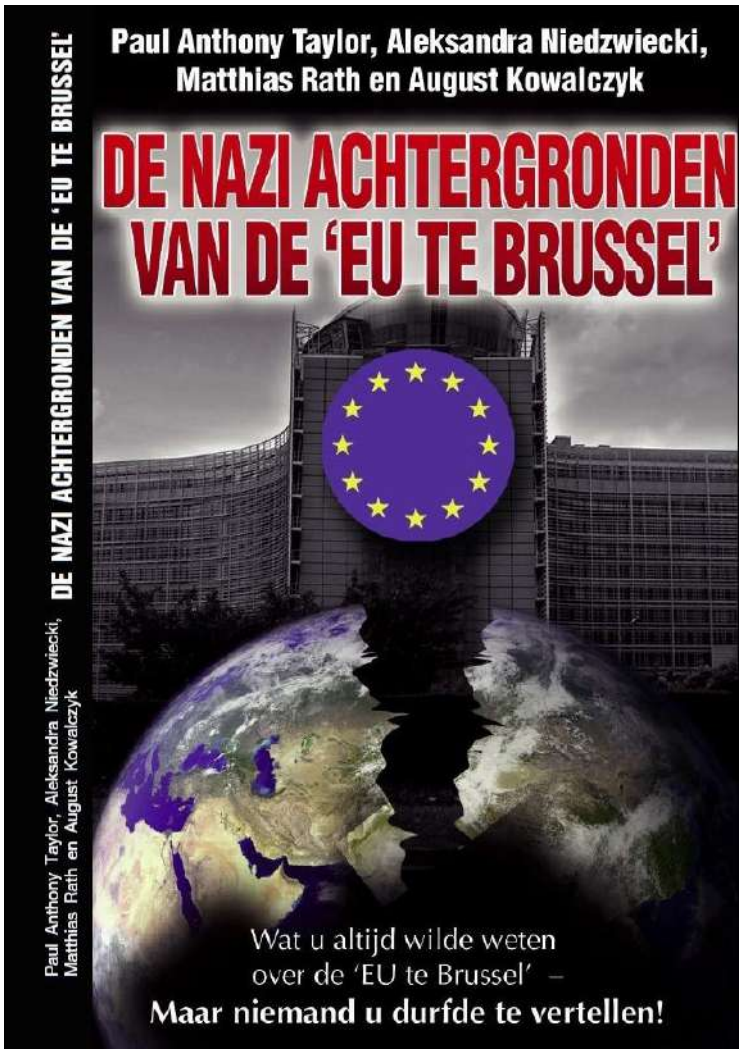
DE NAZI ACHTERGRONDEN VAN DE 'EU TE BRUSSEL'
Paul Anthony Taylor, Aleksandra Niedzwiecki, Matthias Rath en August Kowalczyk
Paul Anthony Taylor, Aleksandra Niedzwiecki,
Matthias Rath en August Kowalczyk
DE NAZI ACHTERGRONDEN
VAN DE 'EU TE BRUSSEL'
Wat u altijd wilde weten
over de 'EU te Brussel' –
Maar niemand u durfde te vertellen!

OLIE EN FARMACIE KARTEL
IG Farben/BAYER/BASF/HOECHST

AANDEELHOUDERS

In uniform

Door het Neurenberg Oorlogsmisdaden Tribunaal als de 'belangrijkste' oorlogsmisdadigers veroordeeld tot de doodstraf of lange gevangenisstraf.

Boven: Hermann Göring,
Onder: Joachim von Ribbentrop

In grijze pakken

`Door het kartel aangesteld om de volgende wereldverovering voor te bereiden via de EU

Walter Hallstein

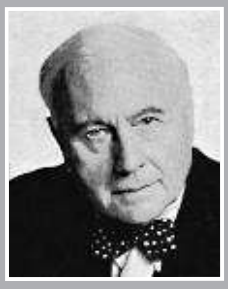

Carl F. Ophüls

Opbouw van een "Europees Leger" – met inbegrip Van nucleaire wapens – bestuurd door het "Brusselse" politburo van het kartel.

De "EU Brussel" bouwt een nieuwe wapenmacht op, die opgeofferd was na de laatste poging.

Titel: “De Nazi achtergrond van de EU Brussel”

ISBN 978-90-76332-61-1 1e Druk 2010 Dr. Rath Health Foundation Vertaling: H.H. Jelgerhuis Swildens Uitgegeven door de Dr. Rath Health Foundation.

European Army

The EU must start working towards a truly European army, with its own policy for the development and export of arms. This European army can offer added value within NATO and is a message to the world that European countries will never again wage war with each other. The EU must also set up its own security council, so that decisions can be taken more quickly and with one voice in the field of foreign policy.

That is what Chancellor Angela Merkel said in a fiery speech to the European Parliament on 13 November 2018, which was received by MEPs with both frenzied applause and strong boosy. This was the first time that Merkel had so strongly supported the plea for a European army by the French President, Emmanuel Macron.

Source: ijmuidercourant.nl

13 November 2018

Europees Leger

De EU moet gaan werken aan een echt Europees leger, met een eigen beleid voor de ontwikkeling en export van wapens. Dat Europese leger kan binnen de NAVO toegevoegde waarde bieden en is een boodschap aan de wereld dat Europese landen nooit meer oorlog met elkaar zullen voeren. Ook moet de EU een eigen veiligheidsraad oprichten, om sneller en met één stem beslissingen te kunnen nemen op het gebied van buitenlandbeleid.

Dat zei bondskanselier Angela Merkel in een vurige toespraak in het Europees Parlement 13 november 2018, die met zowel uitzinnig applaus als heftig boegeroep door de Europarlementariërs werd ontvangen. Het was voor het eerst dat Merkel zich zo uitgesproken achter het pleidooi voor een Europees leger van de Franse president Emmanuel Macron schaarde.

Bron: ijmuidercourant.nl

13 november 2018

Met verwijzing naar historische documenten:

- The 1944 “Red House report”, plannen om een nieuw Vierde Rijk op te zetten, na de val van het Derde Rijk.

- Het FCO 30/1048 report, het plan om alle besluitvorming onder regie van Brussel te laten vallen.

LEUGENS OVER STEUN AAN GEWAPENDE GROEPEN IN SYRIË ZIJN ONACCEPTABEL

Tijdens een debat in de Tweede Kamer over de steun van Nederland aan gewapende groepen in Syrië diende SP-Kamerlid Sadet Karabulut dinsdag een motie van wantrouwen in tegen minister Blok van Buitenlandse Zaken. Karabulut: ‘We moesten via de media vernemen dat Nederland jarenlang onder andere pick-up trucks en uniformen heeft geleverd aan oorlogsmisdadigers, jihadisten en bondgenoten van Al Qaida. Keer op keer vroegen we ernaar en keer op keer ontkende het kabinet. We zagen geen andere optie dan het indienen van een motie van wantrouwen om de halve waarheden en leugens van de minister over deze steun.’

Het internationaal recht speelde een belangrijke rol in het debat. De externe adviseur volkenrecht van het kabinet had grote bedenkingen of de Nederlandse steun aan gewapende groepen in Syrië wel binnen het volkenrecht is gebleven. Andere juristen uitten ook grote zorgen en stelden dat het internationaal recht waarschijnlijk geschonden is. Karabulut: ‘De minister hield vol dat het volkenrecht niet geschonden is, maar dat is niet geloofwaardig. Dat moet nader onderzocht worden. Zeker voor een land als Nederland dat in de eigen grondwet heeft opgenomen dat de regering de ontwikkeling van de internationale rechtsorde bevordert. Dat is overduidelijk niet gebeurd.’

De motie van wantrouwen kreeg geen meerderheid. Omdat veel vragen onbeantwoord zijn gebleven heeft de SP tijdens het debat een voorstel ingediend om parlementair onderzoek te doen naar de Nederlandse steun aan gewapende groepen in Syrië. Daar gaat de Tweede Kamer nog over stemmen.

Bron: sp.nl

3 oktober 2018

Sadet Karabulut / SP op facebook

Foto: Sadet Karabulut /SP, Tweede Kamer 2 oktober 2018 debat over Syrië

6 oktober 2018

Afgelopen week was het debat over Nederlandse steun aan zogenaamde gematigde Syrische gewapende rebellen in de Tweede Kamer. Dat was wederom geen fraai optreden van de minister van Buitenlandse Zaken Blok. Voor mij een fundamenteel debat over waarheidsvinding, oorlog en vrede.

Jarenlang zijn we door het kabinet verkeerd geïnformeerd. Ondanks waarschuwingen en ernstige mensenrechtenschendingen, gaf onze regering hulp aan Syrische rebellen. Hierover is op geen enkele wijze publieke verantwoording afgelegd. De minister weigerde dat ook systematisch tijdens het debat. Er is de afgelopen jaren niet ingegrepen door het kabinet.

Ik ben ervan overtuigd dat als informatie over logistieke steun aan gewapende Syrische rebellen niet geheim was verklaard, de kamer juist was geïnformeerd over steun aan mensenrechtenschenders, oorlogsmisdadigers en jihadisten, een groot deel van de steun al eerder was gestopt. Of helemaal niet gegeven.

Ondanks alle kritiek van deskundigen blijft de minister van mening dat het internationaal volkenrecht niet is geschonden en weigert hij hiernaar onderzoek te doen. Terwijl hij weet dat er burgerslachtoffers zijn gevallen, er sprake is van

etnische zuivering en het Openbaar Ministerie Syriëgangers wil vervolgen voor deelname aan een criminele organisatie met terroristisch oogmerk (Al Shamiya). Één van de organisaties waaraan Nederland nota bene steun heeft verleend. Terwijl de minister de internationale rechtsorde dient te bevorderen.

Voor ons was het duidelijk dat wij niet meer kunnen vertrouwen op deze minister. Wij eisten zijn vertrek (motie heeft het helaas niet gehaald). Voor waarheidsvinding stellen wij voor om een parlementair onderzoek te doen (stemmingen a.s. dinsdag). We weten veel nog niet. En wat we wèl weten over de Nederlandse steun aan Syrische rebellen, is achterhaald door slimme onderzoeksjournalisten van Nieuwsuur en Trouw.

Terecht vragen velen zich af, hoe het kan dat dit soort belangrijke informatie door journalisten onthuld moet worden. Dat is omdat wij, volksvertegenwoordigers, de afgelopen jaren simpelweg geen juiste informatie kregen. En omdat veel informatie geheim is verklaard. Net als andere regeringen die oorlog voeren in het Midden-Oosten, gebeurt dit ook door Nederland deels in het geheim.

Wat mij betreft moet de onderste steen boven in deze zaak. Wie zijn de andere rebellengroepen die de regering steunde, welke steun kregen zij? Zijn er oorlogsmisdaden begaan?

Wij en vooral de Syriërs hebben recht op antwoorden.

Bron: Twitter / Sadet Karabulut (SP) 22-11-2018

NOS / NTR Nieuwsuur 22-11-2018

Nederland schending Humanitair Volkenrecht Syrië

https://archive.org/details/NederlandHumanitairVolkenrechtSyri

De heer Kuzu (DENK) “geopolitiek” debat Tweede-Kamer der Staten-Generaal op 2 oktober 2018 over Syrië

https://archive.org/details/TKPlenaireVerslagen02102018

De **voorzitter** (Arib): Goed. Dank u wel. Dan geef ik nu het woord aan de heer Kuzu namens DENK.

De heer **Kuzu** (DENK): Voorzitter. "Geopolitiek" is een vies, vuil en vunzig woord. Het is een schande. De essentiële vraag is waarom landen op duizenden kilometers afstand zich zo massaal buigen over het Midden-Oosten. Waarom heeft de internationale gemeenschap zich in de jaren negentig niet op dezelfde wijze ontfermd over Algerije en Rwanda? Waarom heeft ze zich niet ontfermd over conflictregio's als Jemen en Zuid-Sudan, of over onderdrukte volkeren als de Rohingya of de Oeigoeren? Welk belang speelt er dan in het Midden-Oosten? Het antwoord kent iedereen: olie en geld. Daarom worden er vieze, vuile, vunzige politieke spelletjes gespeeld. Dat is al meer dan 100 jaar zo. Dat was zo toen Thomas Edward Lawrence, beter bekend als Lawrence of Arabia, het vertrouwen won van Arabische stammenleiders om hen te laten vechten voor de Britse leugen van een Arabisch rijk. Na de overwinning lapten de Britten hun belofte van Arabische eenheid aan hun laars. Zij verdeelden het land met een liniaal tussen zo veel mogelijk stammenleiders, en daar is Syrië ook uit voortgekomen. Verdeel-en-heerspolitiek. Een schande. Voorzitter. De geopolitieke spelletjes werden doorontwikkeld. Op een gegeven moment moet iemand gedacht hebben: waarom zouden we eigenlijk zelf vechten? Waarom laten we mensen niet tegen elkaar vechten? Dan geven we ze wapens, waarmee ze elkaar kunnen afknallen. Dan geven we ze bommen, waarmee ze huis en haard kunnen vernietigen. In de tussentijd werden er bergen geld verdiend door de wapenindustrie en schimmige private bedrijven van de westerse bemoei-industrie. Voorzitter. Nederland deed daar spijtig genoeg aan mee. Laten we teruggaan naar het begin: de Arabische Lente, maart 2011, toen mensen in Aleppo protesteerden voor burgerrechten en democratie. Assad reageerde wreed en sloeg die opstanden neer. Iedereen wilde Assad weg hebben, behalve Poetin en Thierry Baudet. Allerlei groeperingen werden bewapend en voorzien van goederen om tegen elkaar te vechten, met de belofte dat ze democratie zouden krijgen. Toen de Verenigde Staten vroegen of ook Nederland strijdende groepen in Syrië kon bewapenen, stond oud-minister Koenders te trappelen om op het vliegtuig te stappen naar de Verenigde Staten. Als de chef roept zeg je ja. Voorzitter. Zo stuurde Nederland auto's, militaire kleding en hulpgoederen naar strijders in Syrië, terwijl onze eigen soldaten niet eens genoeg materieel hebben. Maar erger nog, de

steun kwam in handen van groepen die mensenrechten schenden en die nauw samenwerken met terroristische organisaties. Nederland heeft op die manier bijgedragen aan het faciliteren van oorlogsmisdaden en mensenrechtenschendingen. Dat hadden we kunnen weten. Interne juristen van het ministerie van Buitenlandse Zaken gaven aan dat ze van tevoren niet konden aangeven of het steunprogramma wel in lijn was met het internationaal recht. De meningen van aangetrokken experts en een volkenrechtelijk adviseur werden willens en wetens niet gevraagd of in de wind geslagen. Talloze signalen vanuit Syrië dat de steun terechtkwam bij foute groepen werden gewoon genegeerd. Er is ook nog het verschil in opvatting tussen het ministerie van Buitenlandse Zaken en het Openbaar Ministerie over de aanmerking als terroristische organisatie. Hoe kan het zo zijn dat twee instituties, die onderdeel zijn van dezelfde overheid, groeperingen met terroristische motieven totaal verschillend kwalificeren? Wij overwegen op dit punt dan ook een motie.
Voorzitter. Net als bij de oorlog in Irak is meedoen met Amerika en de westerse bemoei-industrie belangrijker voor de regering dan het internationaal recht. Je zou zelfs kunnen stellen: belangrijker dan mensenlevens. Vanwaar de zucht om mee te doen met de grote jongens? Het antwoord daarop is misschien dat er baantjes worden gecreëerd op internationale posities voor vrienden en vriendinnen van Rutte. Zie Hennis. Maar wat is het resultaat, zeven jaar na de Arabische Lente, in 2018? Meer dan een half miljoen doden en meer dan 5 miljoen mensen zijn op de vlucht geslagen, uit een land dat in puin ligt. Naast al het menselijke leed in Syrië moeten wij onszelf de vraag stellen wat wij ervan geleerd hebben. Met pijn in het hart moet ik zeggen: bar weinig. Nog steeds redeneren heel veel mensen in dit land: de vijand van mijn vijand is mijn vriend, hoewel daar heel, heel foute groepen bij zitten. Laat ik wat voorbeelden noemen. De heer Koopmans is begonnen met een voorzetje, maar het moet me toch wel van het hart: ChristenUnie-Kamerlid meneer Voordewind vroeg samen met collega's om steun voor de PYD en de YPG. Wij zagen Voordewind zelfs een kantoor openen van de YPG, dat gelieerd is aan de PKK, een erkende terroristische organisatie. Ik weet ook niet wat er op de foto die ik nu in mijn hand heb gebeurt, maar ik neem aan dat de boodschap van de heer Voordewind niet is: u zult geen mensenrechten schenden, u zult geen kindsoldaten rekruteren, u zult mensen niet van hun huis en haard verdrijven. Maar deze ongure bendes zijn wel verantwoordelijk voor talloze mensenrechtenschendingen. Ik spreek nogmaals van een diepe schande. Zodra een groepering oorlogsmisdaden begaat, moeten we daar keihard afstand van nemen en daar geen steun aan verlenen. We moeten helemaal niet, zoals het Algemeen Dagblad, geromantiseerde artikelen maken over een Brabander die vervolgt wordt voor zijn bijdrage aan oorlogsmisdaden. Devin, een trotse Brabantse Koerd, die zijn achternaam geheim wilde houden, had er geen problemen mee toen het Algemeen Dagblad op de voorpagina zijn foto deelde, waarop hij poseert met een wapen voor een YPG-vlag. Het is werkelijk schandalig. Nederland mag geen veilige thuishaven voor terroristen worden. Nu niet, nooit niet.
Voorzitter, tot slot. Het geblunder in Syrië heeft ertoe geleid dat de regering bestookt is met lastige Kamerleden van coalitiepartijen, tot ongenoegen van minister Blok, want hij viel op Prinsjesdag over CDA-Kamerlid Van Helvert heen. Als een intimidator liet Blok merken dat hij niet gediend is van kritische vragen. Wij vinden dat doodzonde. Kritische Kamerleden — zoals meneer Omtzigt en meneer Van Helvert, die in het verleden echt veel vragen hebben gesteld — moeten we koesteren. We moeten dit niet met ongure methoden proberen onder de pet te houden. Ik wil de minister daarom tot het volgende oproepen. Stop met het intimideren

van Kamerleden. Stop met alle discutabele internationale missies. Het zijn er 61 op dit moment. Begin met het wassen van je handen, niet in onschuld maar in schuld. Dank u wel, voorzitter.

Mainstream Media

Afleiding creëren door het publiek overspoelen met minder belangrijke thema's in het nieuws is de favoriete strategie van de media.De kwestie pick-up trucks Syrië nieuwsuur september 2018, snel daarna ondergesneeuwd. Door de Haagse politiek wordt er ook niet meer over gesproken.Verantwoordelijke ministers wassen de handen in onschuld. Over hoe de mainstream media het volks hersenspelen, meer hierover op blz. 2101 van het Annual Report IFUD of Human Rights 2016-2017. Onderzoeksjournalist Sharyl Attkisson van CBS News legt uit hoe de mainstream media het volk hersenspoelen.

https://archive.org/details/ANNUALREPORTIFUDOfHumanRights20162017

Human rights are crucial but exploited for political Aims

The Dutch State uses human rights instruments, anti-racism -and even the Anne Frank House- “are used” for political purposes.

Mensenrechten zijn van cruciaal belang, maar worden uitgebuit voor politieke doeleinden

De Nederlandse Staat gebruikt mensenrechteninstrumenten, anti-racisme – en zelfs de Anne Frank Stichting- “worden ingezet” voor politieke doeleinden.

https://archive.org/details/InternationaleWapenhandel_201809

Crimes against humanity

At Nuremberg, prosecutors successfully argued that, though the Nazi leadership who perpetrated the second world war were following orders and acting within the scope of their duties as stewards of the German state, they were nonetheless liable for crimes of aggression and crimes against humanity. The Nazis had invaded sovereign nations without provocation, and could not use domestic laws to protect them. In his opening statement, Robert Jackson, the American supreme court justice and chief prosecutor, said: “This trial represents mankind’s desperate effort to apply the discipline of the law to statesmen who have used their powers of state to attack the foundations of the world’s peace and to commit aggressions against the rights of their neighbours.” The case seemed to Comar to have at least a few overlaps, especially after the world realised that Saddam Hussein had no weapons of mass destructionand that the planners of the invasion had first contemplated regime change in Iraq long before there was any notion of WMD. Over the next few years, international opinion began to coalesce against the legality of the war. In 2004, then UN secretary general Kofi Annan called the war “illegal”. The Dutch parliament called it a breach of international law. In 2009.

theguardian.com

ICC- Vatican

The President of the International Criminal Court (ICC), Judge Silvia Fernández de Gurmendi, was received by His Holiness Pope Francis at the Vatican, and encouraged the Holy See to consider becoming a party to the Rome Statute in order to assist in fostering the universality of the system. *The Vatican evades human rights obligations through Canon Law, diplomatic immunity and other dodges.*

Press Release : 18 September 2017

ICC President meets with His Holiness Pope Francis at the Vatican

ICC-CPI-20170918-PR1333
©Servizio Fotografico - L'OSSERVATORE ROMANO

The President of the International Criminal Court (ICC), Judge Silvia Fernández de Gurmendi, was received by His Holiness Pope Francis at the Vatican on Friday 15 September 2017. Board member of the Trust Fund for Victims (TFV), Felipe Michelini, joined the delegation on the visit to the Vatican. President Fernández briefed His Holiness on the Court's achievements and challenges in fighting impunity for genocide, crimes against humanity and war crimes. She underlined that that the Court´s mandate is not only intended to bring perpetrators of these crimes before justice but also seeks to ensure a voice to victims in the proceedings as well as an opportunity for them to seek reparation for the harm suffered. President Fernández thanked Pope Francis for his leadership to support peace, development and the protection of those most vulnerable, goals to which the Court also sought to

contribute through its justice efforts. She explained that the Court has come far during 15 years of operations, with investigations in nine countries and several cases finished or on trial for crimes such as the recruitment of child soldiers, sexual violence in conflict, attacks against the civilian population and the destruction of cultural and religious property. She also referred to the thousands of victims participating in proceedings or seeking reparation, and hundreds of thousands of people having benefitted from

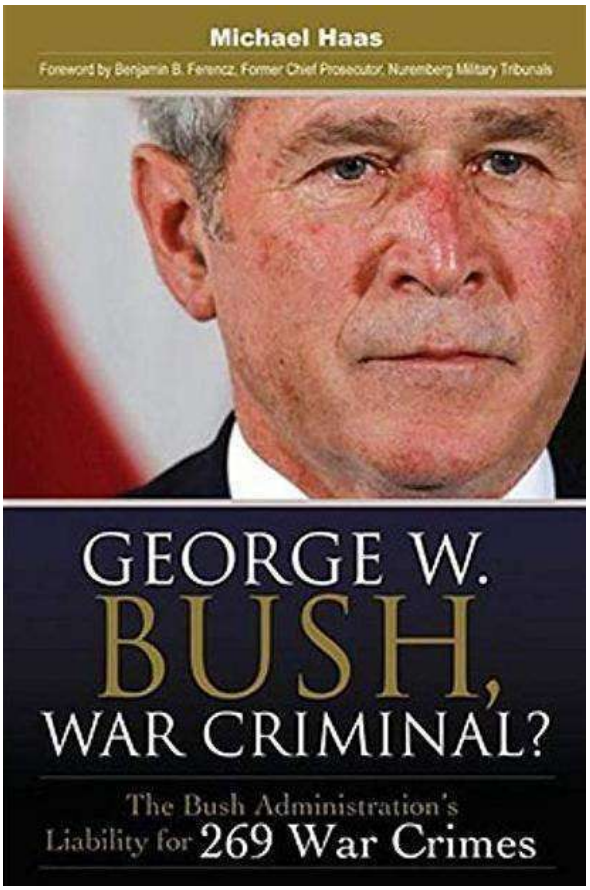

Title: George W. Bush, War Criminal?: The Bush Administration's Liability for 269 War Crimes

Michael Haas
Published December 1st 2008 by Praeger
ISBN:0313364990 (ISBN13: 9780313364990)
388 pages
English

POLITICS
huffingtonpost.com
04/23/2018

Here's Why Many Americans Are Choosing Not To Vote This Year

About two-thirds of unregistered and "unlikely" voters said politics are too corrupt to merit attention.

By Ariel Edwards-Levy

ADAMKAZ VIA GETTY IMAGES

The responses of Americans who don't plan to vote in November suggest a deep and possibly growing mistrust of national politics as a whole.
A significant swath of the American public will skip the 2018 elections, in part out of a sense that their vote doesn't matter or that politics are inescapably corrupt, according to a new poll from Suffolk University and USA Today.

COMMENT:

Why Are We Pardoning president Bush
and Punishing Chelsea Manning?

Chelsea Manning was sentenced to 35 years in prison for leaking information to WikiLeaks that detailed government corruption, corporate conspiracies, and war crimes, the Obama administration filed a petition with a San Francisco federal court arguing that former president George W. Bush and his advisors enjoy "absolute immunity" against any possible civil or criminal charges from the Iraq War. Equal justice would mean that war criminals, not whistleblowers, are locked in cages and where no is immune from the consequences of illegal behavior, (mik.com By Robert Taylor Aug 27- 2013).

America refuses to prosecute George Bush for war crimes allegedly committed in Iraq, this was a sad example of governments that allow political self-interest to take precedence over justice, which is the main argument for not going to vote.

(IFUD of Human Rights 2018)

Why Are We Pardoning president Bush and Punishing Chelsea Manning?

By Robert Taylor | Aug. 27, 2013

The most important standard of justice is that the law should apply equally to everybody. Lady Justice is "blind" and does not show favoritism to money, power, or privilege. In the last few years, however, the law has been used more and more to prosecute and oppress private individuals while the far more heinous crimes of public officials are excused and ignored.

A week before Chelsea Manning was sentenced to 35 years in prison for leaking information to WikiLeaks that detailed government corruption, corporate conspiracies, and war crimes, the Obama administration filed a petition with a San Francisco federal court arguing that former president George W. Bush and his advisors enjoy "absolute immunity" against any possible civil or criminal charges from the Iraq War.

The motion was filed after Sundus Shaker Saleh tried to sue the former president. Saleh, an Iraqi refugee, who was driven into exile in Jordan, is one of the millions of people that were either killed, maimed, or displaced thanks to the U.S. invasion of Iraq. Rupa Bhattacharyya, director of the Department of Justice's Torts branch, argued that Bush and his co-conspirators are immune because "each was acting within the scope of their federal office or employment" when they knowingly lied and distorted evidence in order to wage an unprovoked, aggressive war in Iraq.

The timing of the Obama administration's motion could not be more ironic. In the midst of a high-profile case against an Army whistleblower in which they attempted to accuse and convict her of "treason" and "aiding the enemy," tortured her, and delayed due process for over three years, the Justice Department acted with intense swiftness to make sure that those who engaged in torture and war crimes were immune from the law.

Sadly, this is not an isolated incident.

Political operatives looking out for each other is not something new in America. President Obama is well aware that by preventing Bush from being prosecuted, he will be immune as well. But in the last decade the sharing power of the Internet and the level of corruption and secrecy needed to maintain an aggressive, militaristic foreign policy has made its prevelance clear.

After President Bush built the foundation for the massive NSA surveillance state in collusion with some of the largest telecommunication companies, those companies received retroactive immunity. Almost a decade later, the whistleblowers who helped expose these unconstitutional and illegal activities have been fired, disciplined, ridiculed, or forced to hide out in another country.

One of the first things President Obama did upon taking office was to grant immunity to those under the Bush administration that has broken federal law and authorized torture. Additionally, many officials that were complicit in these crimes, as well as many other crimes in previous administrations, unsurprisingly found a quick path to the top of the Obama administration's legal team.

And the whistleblower who helped shine a light on the medieval, barbaric torture regime that continues to this day? Well he is currently in prison, serving a 30-month sentence.

How can this blatant hypocrisy and perversion be allowed to exist with such brazen defiance of justice? Is it that "might makes right"? Or the corruption and arrogance of a lone, unrestrained superpower? Is it an apathetic public? Likely, it's a blend of all three factors.

Digging even deeper, the national security state — indeed, the entire political apparatus — is defined by a perversion of law and justice. It is the state's supposed duty and obligation to commit acts that would land private actors in jail. Theft becomes "taxation" and "civil forfeiture," debasing the currency and bank bailouts are "monetary policy," and starting wars that cause massive civilian deaths and property damage is just "foreign policy."

And conspiracy to wage aggressive war is "acting within the scope of their federal office or employment."

Whether knowingly or unknowingly, this is what whistleblowers attack when they act in good conscious to reveal these secrets to the world. Constitutional government bound by the rule of law depends upon the consent of the governed; how we can give our consent to a government that acts in near-complete secrecy? And how we can consent to give government powers and rights that we ourselves do not have?

As Manning said in her plea to President Obama, "Sometimes you have to pay a heavy price to live in a free society. I will gladly pay that price if it means we could have a country that is truly conceived in liberty and dedicated to the proposition that all women and men are created equal."

Equal justice would mean that war criminals, not whistleblowers, are locked in cages — and where no is immune from the consequences of illegal behavior.

Share:

Source: mik.com
By Robert Taylor
Aug 27- 2013

Waarom krijgt president Bush geen straf en straffen we Chelsea Manning?

Door Robert Taylor | 27 Augustus, 2013

De belangrijkste maatstaf voor rechtvaardigheid is dat de wet voor iedereen gelijkelijk van toepassing is. Lady Justice is "blind" en toont geen vriendjespolitiek ten opzichte van geld, macht of voorrecht. In de afgelopen jaren is de wet echter steeds meer gebruikt om particulieren te vervolgen en te onderdrukken, terwijl de veel gruwelijker misdaden van ambtenaren worden verontschuldigd en genegeerd.

Een week voordat Chelsea Manning werd veroordeeld tot 35 jaar gevangenisstraf voor het lekken van informatie aan WikiLeaks dat gedetailleerde overheidscorruptie, corporate samenzweringen, en oorlogsmisdaden, de Obama administratie een verzoekschrift ingediend bij een San Francisco federale rechtbank met als argument dat de voormalige president George W. Bush en zijn adviseurs genieten van "absolute immuniteit" tegen elke mogelijke civiele of strafrechtelijke vervolging van de Irak War.

De motie werd ingediend nadat Sundus Shaker Saleh probeerde om de vroegere voorzitter te vervolgen. Saleh, een Iraakse vluchteling, die in ballingschap werd gedreven in Jordanië, is een van de miljoenen mensen die ofwel werden gedood, verminkt, of verplaatst dankzij de Amerikaanse invasie van Irak. Rupa Bhattacharyya, directeur van de afdeling Torts van het Ministerie van Justitie, betoogde dat Bush en zijn mede-samenzweerders immuun zijn omdat "elk van hen handelt binnen het bereik van hun federaal kantoor of werk" toen ze bewust leugden en bewijs vervormden om een ongeprovoceerde, agressieve oorlog in Irak te voeren.

De timing van de motie van het beleid Obama kon niet ironischer zijn. In het midden van een high-profile geval tegen een klokkenluider van het Leger waarin zij probeerden om haar te beschuldigen en te veroordelen van "verraad" en "het helpen van de vijand," haar te kwellen, en vertraagde gepast proces meer dan drie jaar, handelde de Afdeling van de Rechtvaardigheid met intense vlugheid om ervoor te zorgen dat zij die zich met marteling en oorlogsmisdaden bezighielden van de wet immuun waren.

Helaas is dit geen geïsoleerd incident.

Politieke agenten die op elkaar letten is niet iets nieuws in Amerika. President Obama is zich er terdege van bewust dat hij ook immuun is voor vervolging van Bush. Maar in het afgelopen decennium hebben de gedeelde macht van het internet en de mate van corruptie en geheimhouding die nodig zijn om een agressief, militaristisch buitenlands beleid in stand te houden, zijn prevelance duidelijk gemaakt.

Nadat president Bush in samenwerking met enkele van de grootste telecommunicatiebedrijven de basis had gelegd voor de massale NSA-surveillancemaatschappij, kregen deze bedrijven met terugwerkende kracht immuniteit. Bijna tien jaar later zijn de klokkenluiders die hielpen deze

ongrondwettelijke en illegale activiteiten aan de kaak te stellen, gedisciplineerd, belachelijk gemaakt of gedwongen om zich te verbergen in een ander land.

Een van de eerste dingen die president Obama deed bij zijn aantreden was het verlenen van immuniteit aan degenen onder de regering-Bush die de federale wet heeft overtreden en foltering heeft toegestaan. Bovendien, vonden vele ambtenaren die medeplichtig aan deze misdaden, evenals vele andere misdaden in vorige overheidsdiensten waren, unsurprisingly een snelle weg aan de bovenkant van het wettelijke team van het beleid Obama.

En de klokkenluider die hielp een licht te schijnen op het middeleeuwse, barbaarse martelregime dat tot op de dag van vandaag voortduurt? Welnu, hij zit momenteel in de gevangenis en zit 30 maanden gevangenisstraf uit.

Hoe kan deze schaamteloze hypocrisie en perversie worden toegestaan om te bestaan met zo'n schaamteloosheid van gerechtigheid? Is het zo dat "zou kunnen kloppen"? Of de corruptie en arrogantie van een eenzame, ongebreidelde supermacht? Is het een apathisch publiek? Waarschijnlijk is het een mix van alle drie factoren.

Nog dieper gravend, wordt de nationale veiligheidsstaat - inderdaad, het hele politieke apparaat - gedefinieerd door een perversie van recht en rechtvaardigheid. Het is de vermeende plicht en verplichting van de staat om handelingen te stellen die particuliere actoren in de gevangenis zouden belanden. Diefstal wordt "belastingheffing" en "civiele verbeurdverklaring", het debaseren van de munt en het redden van banken zijn "monetair beleid", en het beginnen van oorlogen die massale burgerslachtoffers en schade aan eigendommen veroorzaken is gewoon "buitenlands beleid".

En samenzwering om agressieve oorlog te voeren is "handelen binnen het bereik van hun federaal kantoor of werkgelegenheid".

Of dit nu bewust of onbewust is, dit is wat klokkenluiders aanvallen wanneer ze goed bewust handelen om deze geheimen aan de wereld te onthullen. Constitutionele regering gebonden door de rechtsstaat hangt af van de toestemming van de geregeerden; hoe kunnen we onze toestemming geven aan een regering die in bijna volledige geheimhouding handelt? En hoe kunnen we ermee instemmen om de overheid bevoegdheden en rechten te geven die we zelf niet hebben?

Zoals Manning in haar pleidooi aan president Obama zei: "Soms moet je een zware prijs betalen om in een vrije samenleving te leven. Ik zal die prijs graag betalen als het betekent dat we een land kunnen hebben dat werkelijk in vrijheid is ontstaan en dat zich inzet voor de stelling dat alle vrouwen en mannen gelijk zijn".

Gelijkheid en rechtvaardigheid zou betekenen dat oorlogsmisdadigers, niet klokkenluiders, worden opgesloten in kooien - en waar niemand immuun is voor de gevolgen van illegaal gedrag.

Deel

Bron: mik.com
Door Robert Taylor
27- augustus 2013

Legal Immunity of George W. Bush in the “Commission” of War Crimes in Iraq: California 9th Circuit Opinion Released

By Witness Iraq
Global Research, February 12, 2017
Witness Iraq 10 February 2017

The Ninth Circuit has affirmed the immunity given to high-ranking Bush-era officials in Saleh v. Bush, and has dismissed Ms. Saleh’s claims of aggression against George W. Bush and others for their alleged planning and commission of the crime of aggression against Iraq.

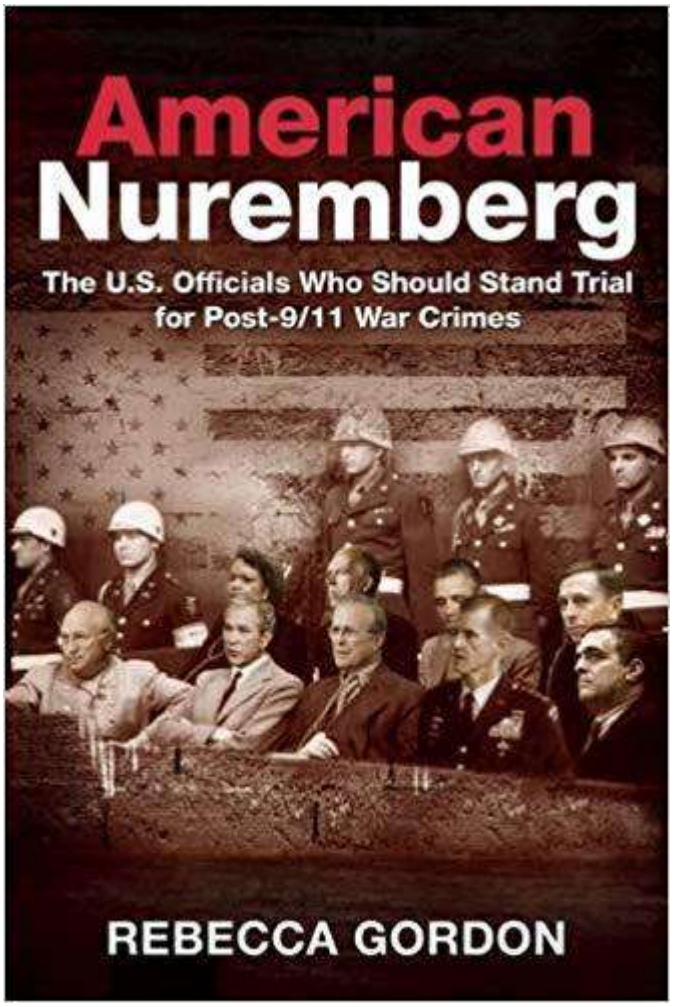

American Nuremberg

The U.S. Officials Who Should Stand Trial for Post-9/11 War Crimes

Rebecca Gordon

- 176 Pages
- April 5, 2016
- ISBN: 9781510703339

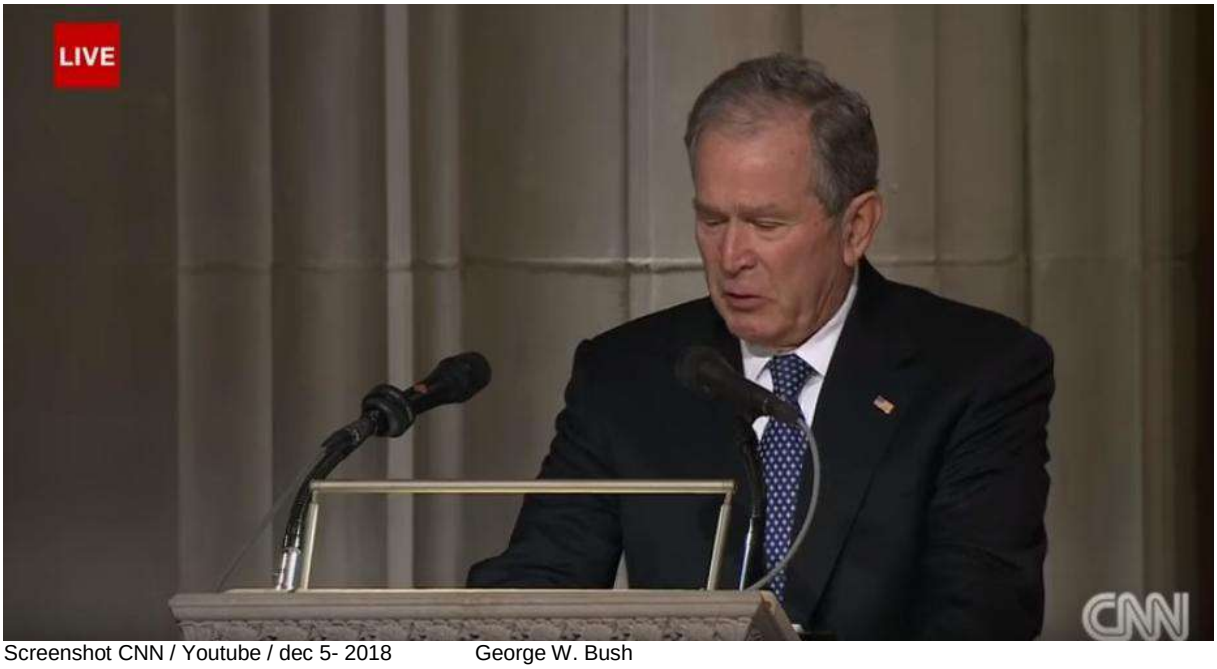

Screenshot CNN / Youtube / dec 5- 2018 George W. Bush

Former President George W. Bush tears up while eulogizing his father, George H.W. Bush, at a state funeral in Washington.

George H.W. Bush: He committed war crimes

Under Bush Sr., the U.S. dropped a whopping 88,500 tons of bombs on Iraq and Iraqi-occupied Kuwait, many of which resulted in horrific civilian casualties. In February 1991, for example, a U.S. airstrike on an air-raid shelter in the Amiriyah neighborhood of Baghdad killed at least 408 Iraqi civilians. According to Human Rights Watch, the Pentagon knew the Amiriyah facility had been used as a civil defense shelter during the Iran-Iraq war and yet had attacked without warning. It was, concluded HRW, "a serious violation of the laws of war."

U.S. bombs also destroyed essential Iraqi civilian infrastructure — from electricity-generating and water-treatment facilities to food-processing plants and flour mills. This was no accident. As Barton Gellman of the Washington Post reported in June 1991: "Some targets, especially late in the war, were bombed primarily to create postwar leverage over Iraq, not to influence the course of the conflict itself. Planners now say their intent was to destroy or damage valuable facilities that Baghdad could not repair without foreign assistance. … Because of these goals, damage to civilian structures and interests, invariably described by briefers during the war as 'collateral' and unintended, was sometimes neither."

Got that? The Bush administration deliberately targeted civilian infrastructure for "leverage" over Saddam Hussein. How is this not terrorism? As a Harvard public health team concluded in June 1991, less than four months after the end of the war, the destruction of Iraqi infrastructure had resulted in acute malnutrition and "epidemic" levels of cholera and typhoid.

By January 1992, Beth Osborne Daponte, a demographer with the U.S. Census Bureau, was estimating that Bush's Gulf War had caused the deaths of 158,000 Iraqis, including 13,000 immediate civilian deaths and 70,000 deaths from the damage done to electricity and sewage treatment plants. Daponte's numbers contradicted the Bush administration's, and she was threatened by her superiors with dismissal for releasing "false information." (Sound familiar?)

Source:

Tyler Durden
zerohedge.com
Dec- 04 2018

George H.W. Bush: Hij pleegde oorlogsmisdaden

Onder Bush Sr. liet de VS maar liefst 88.500 ton bommen vallen op Irak en het door Irak bezette Koeweit, waarvan er veel tot afschuwelijke burgerslachtoffers hebben geleid. In februari 1991, bijvoorbeeld, doodde een Amerikaanse luchtaanval op een schuilkelder in de Amiriyah buurt van Bagdad minstens 408 Iraakse burgers. Volgens Human Rights Watch wist het Pentagon dat de Amiriyah-faciliteit tijdens de oorlog

tussen Iran en Irak als civiele bescherming werd gebruikt en toch zonder waarschuwing was aangevallen. Het was, zo concludeerde HRW, "een ernstige schending van de wetten van de oorlog.

Amerikaanse bommen vernietigden ook essentiële Iraakse civiele infrastructuur - van elektriciteitsproducerende en waterzuiveringsinstallaties tot voedselverwerkende fabrieken en bloemmolens. Dit was geen toeval. Zoals Barton Gellman van de Washington Post in juni 1991 meldde: "Sommige doelwitten, vooral laat in de oorlog, werden voornamelijk gebombardeerd om naoorlogse invloed uit te oefenen op Irak, niet om het verloop van het conflict zelf te beïnvloeden. Planners zeggen nu dat het hun bedoeling was om waardevolle faciliteiten te vernietigen of te beschadigen die Bagdad zonder buitenlandse hulp niet kon repareren. .... Vanwege deze doelen was schade aan civiele structuren en belangen, die door de briefers tijdens de oorlog steevast als 'onderpand' en onbedoeld werden beschreven, soms geen van beide.

Heb je dat gemerkt? De regering-Bush richtte zich bewust op civiele infrastructuur voor "hefboomwerking" over Saddam Hoessein. Hoe is dit geen terrorisme? Zoals een volksgezondheidsteam van Harvard in juni 1991, minder dan vier maanden na het einde van de oorlog, concludeerde, had de vernietiging van de Iraakse infrastructuur geleid tot acute ondervoeding en 'epidemische' cholera en tyfus.

In januari 1992 schatte Beth Osborne Daponte, een demograaf van het U.S. Census Bureau, dat de Golfoorlog van Bush de dood van 158.000 Irakezen had veroorzaakt, waaronder 13.000 directe burgerslachtoffers en 70.000 doden door de schade aan elektriciteits- en rioolwaterzuiveringsinstallaties. De cijfers van Daponte waren in tegenspraak met die van de Bush-regering en ze werd door haar superieuren bedreigd met ontslag wegens het vrijgeven van "valse informatie". (Klinkt vertrouwd?)

Bron:Tyler Durden
zerohedge.com
Dec- 04 2018

Anne Frank political tool

In 2012, Obama ask the U.S. Court of Appeal for the Ninth Circuit in California to grant George W. Bush Immunity to stand trial for his government's war crimes committed in Iraq.

In 2012, U.S. Attorney General Eric Holder announced the closure without charge of the only two cases investigated in connection with the U.S. torture program: one resulting in the death in 2002 of an Afghan detainee in a secret CIA prison near Kabul, and the other in the death of an Iraqi citizen in 2003 while in CIA custody in Abu Ghraib. During his 2008 campaign for president, Obama repeatedly promised that, while he opposed "partisan witch-hunt", he would instruct his attorney general to "immediately" review the evidence of criminality in these torture programs because "no one stands above the law". Yet almost immediately after winning the 2008 election, Obama, before he was even inaugurated, he made it clear that he was against such investigations, citing what he called "a belief that we must look forward rather than backward". During his visit to the Netherlands on 29 September 2018 to the Anne Frank House, the former President of America wrote a personal message in the guest book:

"The story, and the voice of a young woman, remind us of the cruelty what man is capable of, but more importantly, the resilience and beauty of the human spirit'.

He also called in the same message for the elimination of all forms of discrimination. May this place serve as a reminder to all of us. "May this place serve as a reminder to all of us to combat anti-Semitism, racism and discrimination in all its forms.

Source (1): parool.nl

29 September 2018

Source(2): theguardian.com

Glenn Greenwald

2012

Anne Frank instrument door de politiek

Obama verzocht in 2012 het Amerikaanse Hof van Beroep voor het Negende Circuit in Californië om George W. Bush Immuniteit te verlenen om terecht te staan voor de oorlogsmisdaden van zijn regering gepleegd in Irak.

In 2012 kondigde de Amerikaanse procureur-generaal Eric Holder de sluiting zonder aanklacht aan van de enige twee zaken die werden onderzocht in verband met het Amerikaanse martelprogramma: een zaak die in 2002 resulteerde in de dood van een Afghaanse gedetineerde in een geheime CIA-gevangenis in de buurt van Kaboel, en de andere in de dood van een Iraakse burger in 2003 terwijl hij in CIA-bewaring was in Abu Ghraib. Tijdens zijn campagne van 2008 voor voorzitter, beloofde Obama herhaaldelijk dat, terwijl hij zich ,,partijgebonden heksenjacht" verzette, hij zijn procureur-generaal zou opdragen om ,,onmiddellijk" het bewijsmateriaal van misdadigheid in deze martelingsprogramma's te herzien omdat ,,niemand boven de wet" staat. Maar toch bijna onmiddellijk na het winnen van de verkiezing van 2008, Obama, alvorens hij zelfs was inaugureerd, maakte hij duidelijk dat hij tegen dergelijke onderzoeken was, onder verwijzing naar wat hij noemde "een overtuiging dat we vooruit moeten kijken in plaats van achteruitkijken". Tijdens zijn bezoek aan Nederland op 29 september 2018 aan het Anne Frankhuis, schreef de voormalige president van Amerika een persoonlijke boodschap in het gastenboek:

"Het verhaal, en de stem van een jonge vrouw, herinneren ons aan de wreedheid waartoe de mens in staat is, maar nog belangrijker, de veerkracht en schoonheid van de menselijke geest."

Ook riep hij in dezelfde boodschap op om alle vormen van discriminatie de kop in te drukken. "Moge deze plek dienen als een herinnering aan ons allemaal om antisemitisme, racisme en discriminatie in al zijn vormen te bestrijden."

Bron (1): parool.nl
29 september 2018

Bron(2): theguardian.com

Glenn Greenwald

Ruling granting Tony Blair immunity from prosecution over Iraq war

Last year's ruling to block a private criminal prosecution against the former PM revisited by Lord Chief Justice

Independent.co.uk
Wednesday 5 July 2017

The private criminal prosecution bought against the former prime minister last year was based on the findings of the Chilcot report into the Iraq War. The Lord Chief Justice of England and Wales is set to review a ruling last year that gave Tony Blair immunity for prosecution over his role in the Iraq War.

Tony Blair explains why he's looking for a second act in UK politics

Tony Blair was also also clear on what ails Europe today. Blair said immigration and large-scale migration from the Muslim world is the single biggest driver of EU politics.

SINGAPORE SUMMIT Apr 13, 2018

HT Correspondent
Hindustan Times, Singapore

Tony Blair at the Mint Asia-Hindustan Times Leadership Summit in Singapore.(HT Photo)

Having stayed out of British politics for a long time, former Prime Minister Tony Blair made a comeback after the UK's Brexit vote in 2016. He said on Friday that he is trying to forge vastly different words together to forge a new political centre.

"I want to reinvigorate the progressive centre in UK politics to shape a world that is post-ideological," said Blair at the first Mint Asia-Hindustan Times Leadership Summit in Singapore. "A new centre would be a step in the right direction to combat the rise of populist forces across the UK, Europe, and the US."

According to him, Brexit and the election of Donald Trump as US president "are a result of the mainstream centrist parties that have failed because they are afraid to speak uncomfortable truths to their public."

"Challenging the public has become almost something improper. These mainstream centrist parties have been so battered today that they feel they have to follow political

opinion, not lead it. No solution can come out of this scenario. A strong centrist leadership would speak directly about the uncomfortable truths and address them pragmatically through politics and policy," he said.

Blair is clear about what ails Europe today. "Immigration and large-scale migration from the Muslim world is the single biggest driver of EU politics today. You can't simply dismiss it as the prejudice of the right, as it does nothing for the cause."

"The truth is there is populism in both left and right of centre," he adds. "The right blames the immigrants and the left blames the pro-business and trade groups. This is riding the anger, not providing the answers."

A progressive, modern and strong centre, according to him, has been vanquished in British politics, and also in most other western societies dealing with immigration.

"I am serious about remaking the centre-left of British politics. It needs to be redefined so that the millions of disenfranchised people can come back into the political process," he said.

Tony Blair legt uit waarom hij op zoek is naar een terugkeren in de Britse politiek

Tony Blair was ook duidelijk over wat er vandaag de dag in Europa gebeurt. Blair zei dat immigratie en grootschalige migratie uit de moslimwereld de grootste drijvende kracht achter de EU-politiek is. SINGAPORE SUMMIT Apr 13, 2018 HT Correspondent Hindustan Times, Singapore

Na lange tijd uit de Britse politiek te zijn gebleven, maakte oud-premier Tony Blair een comeback na de Brexit stemming in 2016. Hij zei op vrijdag dat hij probeert om enorm verschillende woorden samen te smeden om een nieuw politiek centrum te smeden. "Ik wil het progressieve centrum in de Britse politiek nieuw leven inblazen om een wereld vorm te geven die postideologisch is," zei Blair op de eerste Mint Asia-Hindustan Times Leadership Summit in Singapore. "Een nieuw centrum zou een stap in de goede richting zijn om de opkomst van populistische krachten in het Verenigd Koninkrijk, Europa en de VS te bestrijden. Volgens hem zijn Brexit en de verkiezing van Donald Trump tot president van de VS "het resultaat van de mainstream centrumpartijen die hebben gefaald omdat ze bang zijn om ongemakkelijke waarheden voor hun publiek uit te spreken". "Het uitdagen van het publiek is bijna iets ongepast geworden. Deze mainstream centrumpartijen zijn vandaag de dag zo gehavend dat ze het gevoel hebben dat ze de politiek moeten volgen.

Uit dit scenario kan geen oplossing voortkomen. Een ,,sterke centristische leiding zou direct over de ongemakkelijke waarheden spreken en hen pragmatisch door politiek en beleid richten," hij zei. Blair is duidelijk over wat Europa vandaag de dag in gevaar brengt. "Immigratie en grootschalige migratie uit de moslimwereld is de grootste drijvende kracht achter de huidige politiek van de EU. Je kunt het niet simpelweg afwijzen als een vooroordeel van rechts, want het doet niets voor de zaak". "De waarheid is dat er populisme is, zowel links als rechts van het centrum," voegt hij eraan toe. "Rechts geeft de schuld aan de immigranten en links geeft de schuld aan de pro-business en handelsgroepen. Dit is boosheid, niet het geven van antwoorden. Een vooruitstrevend, modern en sterk centrum is volgens hem overwonnen in de Britse politiek, en ook in de meeste andere westerse samenlevingen die met immigratie te maken hebben. "Ik ben serieus van plan om de centrumlinks van de Britse politiek te remaken. Het moet opnieuw worden gedefinieerd, zodat de miljoenen mensen zonder rechten terug kunnen keren in het politieke proces," zei hij.

Bron: hindustantimes.com

13 april 2018

Oud VN-wapeninspecteur

Jan Rozing was in de jaren ‘90 VN-inspecteur in Irak. Hij ging terug in 2003 als teamleider en onderzocht honderden locaties waar Saddams verboden wapens hadden moeten liggen.

De aanleiding voor de Irak-oorlog in 2003 noemt Rozing een farce, want de VN-wapeninspecteurs waren er voor 99,9% zeker van dat ze Saddams wapenprogramma in kaart hadden. Toch kwam er oorlog. Rozing is gehoord door de Commissie Davids die aanstaande dinsdag met haar rapport komt over de Nederlandse rol tijdens de Irak-oorlog. Vanavond in EenVandaag het verhaal van VN-inspecteur Jan Rozing over de massavernietingswapens die er niet waren.

Bron: eenvandaag.avrotros.nl

09-01-2010

Jan Peter Balkenende

Bron:twitter

Jan Peter Balkenende

Member Supervisory Board

Born	1956
Nationality	Dutch

Profile

Jan Peter Balkenende was appointed a member of the Supervisory Board at the General Meeting on 8 May 2017 with effective date 1 September 2017.

Jan Peter Balkenende is member of the Risk Committee.

Most important other ancillary positions

- Professor of governance, institutions and internationalisation at Erasmus University Rotterdam (the Netherlands)
- External senior adviser to Ernst & Young
- Chairman of the Advisory Board of International Advisory Board (IAB) Rotterdam (the Netherlands)
- Member of the Supervisory Board of Goldschmeding Foundation
- Chairman of the Board Maatschappelijke Alliantie (the Netherlands)
- Chairman of the Advisory Board of Noaber Foundation

Balkenende must appear before the International Criminal Court'.

vn.nl
february 6 - 2010
Text Tomas Vanheste and Marian Husken

Interview Gerard Spong
If political support does indeed result in a form of criminal complicity, Balkenende and De Hoop Scheffer can be designated as accomplices to a war crime. Once resigned, Balkenende can therefore be prosecuted.

Books Iraq War:
https://archive.org/details/BooksIraqWar

Balkenende moet voor het Internationaal Strafhof

vn.nl
6 februari 2010
Tekst Tomas Vanheste en Marian Husken

Interview Gerard Spong
Als politieke steunverlening inderdaad een vorm van strafrechterlijke medeplichtigheid oplevert, kunnen Balkenende en De Hoop Scheffer als medeplichtige aan een oorlogsmisdaad worden aangeduid.Eenmaal afgetreden is Balkenende dus strafrechtelijk vervolgbaar.

https://archive.org/details/InternationaalVolkenrechtIrak

Balkenende & De Hoop Scheffer bij Bush

Foto: NOVA / Den Haag Vandaag 2003 George W. Bush met Balkenende (Witte Huis)

3 september 2003. President Bush, vice-premier Cheney en de ministers Rice en Powell verwelkomen op het Witte Huis premier Balkenende en minister van BuZa De Hoop Scheffer. Bush noemt premier Balkenende een 'trouwe bondgenoot in de strijd tegen terrorisme' en 'one of the leaders of Europe'' Bron: NOVA / Den Haag Vandaag

Bron: tekst / toelichting Verantwoordelijke Pers via youtube kanaal
Oorsprong bron: Nova / Den Haag Vandaag 3 september 2003

PERMANENT MISSION OF THE
KINGDOM OF THE NETHERLANDS
TO THE UNITED NATIONS

235 East 45th Street, 16th floor
New York, NY 10017
Tel. (212)-519-9500
Fax. (212)-370-1954
www.netherlandsmission.org

check against delivery

STATEMENT BY

H.E. Dr. Jan Peter Balkenende

Prime Minister
of the Kingdom of the Netherlands

General Debate of the 65th session of the United Nations General Assembly

NEW YORK, 25 September 2010

The UN: Under renovation but open for business

Address by the Prime Minister of the Netherlands, Dr Jan Peter Balkenende, to the 65th United Nations General Assembly, New York, 25 September 2010

Mr President, Your Excellencies, ladies and gentlemen,

UN Headquarters is currently undergoing a major renovation. And that is a good thing, because the building no longer meets the requirements of the new century. In the meantime, work goes on as usual, and here we all are, discussing the big issues of the day.

Of course, the parallels are obvious. The UN system itself has now reached a certain age and is also in need of renovation. And in this sense, too, the UN's day-to-day work must go on, for we cannot afford to take a break in tackling the global problems we face. The UN may be under renovation, but it has to stay open for business.

It is 65 years since the UN was established in San Francisco. There, and at Bretton Woods, the world's leaders laid the foundations for our multilateral system upon the smoking ruins of the Second World War. It is a system that has proven itself. But it is based on post-war realities, not on the international balance of power and the global problems of today.

I use the word 'renovation', because we do not need to build from scratch. Over the past 65 years, the system has more than proven itself. There is nothing wrong with the foundations or the basic structure. Besides, experience has taught us that a practical, step-by-step approach is a more effective way to reform a large organisation than a 'big bang' strategy. Or, as Dag Hammarskjöld, one of the UN's great leaders, put it: 'Constant attention by a good nurse may be just as important as a major operation by a surgeon.'

Today, I would like to look briefly at three of the UN's core tasks in order to show how the Dutch government views various concrete reforms in practical terms. Those tasks relate to human rights, the international legal order, and peace and security. But let me begin with the background to these renovations, using my own experience as a guide. Why are they necessary?

[The need for reforms]
Mr President, in human terms, 65 years is often an age at which we start to take things easier. Unfortunately, that is not an option for the UN. For despite all our efforts, peace, security, legal certainty and development are still not guaranteed for everyone. In fact, since the UN was established, the global challenges facing us have only grown larger. Take the climate crisis. Or the energy and food crisis. Or the international economic crisis that has shown so clearly how closely connected everything is in our time. We need each other more than ever before. And we need the UN, as the organisation uniting us, more than ever before.

In this light, I applaud the choice of debate theme for this 65th General Assembly: 'Reaffirming the central role of the UN in global governance'. Although I must confess, I would have replaced the word 'reaffirming' with 'recovering'. Because ground has clearly been lost, and this has become especially apparent in the last few years. The G20, and not the UN, has taken the lead in tackling the economic crisis, for example. The UN climate summit could have delivered more if

the world had been able to unite behind the tough decisions. And where the MDGs are concerned, we see mixed results. A lot has been achieved, but on some Goals we are lagging far behind, thanks to a fragmented and defective international aid architecture. We discussed this earlier in the week at the MDG summit.

What these examples show is that the UN is losing its position – and its convening power – as the obvious global platform for discussion and decision-making. But while it pains me to say this, I also have every faith that the UN can continue in the future to claim its vital role as the world's overarching governance organisation.

In my view, the end of the Cold War freed the UN from a long period of confrontation and stagnation. In its wake the international agenda was redefined with great speed and vigour. Relatively new topics like the environment and climate change, social themes and gender issues began to claim our attention. The international legal order was strengthened by new international tribunals, the International Criminal Court and a growing number of peace missions under the UN flag. And of course, in setting the MDGs at its Millennium Summit, the UN showed how ambitious it can be.

The UN is only able to achieve these things because every country is involved and everyone has a voice. That is the UN's power, but also its greatest weakness. Inclusion does not only foster legitimacy – the UN's unique selling point. It also leads to sluggish decision-making, politicised relationships and a bureaucratic structure that lacks transparency. I believe that anyone familiar with the international circuit over the past ten years will recognise this picture.

It is often said, 'If the UN did not exist it would have to be invented.' And indeed, a global organisation with universal membership is essential. But no matter how representative an organisation may be, it will lose its relevance if it does not deliver sufficient results. In short: legitimacy and effectiveness are two sides of the same coin.

The Dutch government is convinced that the UN can improve its effectiveness and decisiveness and so increase its legitimacy and public support. This can be done by putting the UN's process and organisation in the service of solving problems. By putting practical considerations first when problems are tackled. The Netherlands wants to see that happen, and will work to make it happen. We will do so as a founding member of the United Nations, but also together with our partners in the European Union of which we also are a founding member. The European Union is strongly committed to the United Nations. And we subscribe to its contributions to secure the UN's future.

[Human rights]

And so, Mr President, I come to the first of the three core tasks I mentioned at the start of my speech: human rights. This, without question, is an area in which the UN has achieved great success in setting standards, with the Universal Declaration of Human Rights as the unshakeable basis. Unfortunately, though, it still falls short in enforcing those standards. We still hear reports every day of torture, unfair trials, curbs on freedom of expression, and other human rights violations. The Dutch government considers it unacceptable that people, often women, are still being stoned to death in 2010. We must continue to resist this practice with every ounce of our being.

The Dutch government urges that the capacity of the human rights machinery, and particularly the Human Rights Council, be strengthened. To start with, a clear division of tasks between the Human Rights Council and the Third Committee of this General Assembly is needed. Overlap and lack of clarity make it too easy for some regimes to distract attention from human rights violations. The Netherlands will press for clarity.

[International legal order]
Of course, human rights are closely related to the international legal order, the second area I want to touch on. As you know, this is a subject very close to the Netherlands' heart. The city of The Hague is not only the centre of Dutch democracy, it is also the 'legal capital of the world'. And we are proud of that. But more important, of course, is the fact that the international institutions based in The Hague are sending a clear message with the work they undertake. The international community will not allow human rights violations and crimes against humanity to go unpunished. That applies to the various ad hoc tribunals, such as the Yugoslavia Tribunal. It also applies to the International Court of Justice. And of course, the International Criminal Court.

Over the last 20 years international criminal law has developed at an impressive rate. Today, those who commit the most terrible crimes, wherever in the world they may be, know that their chances of being called to account are growing by the day. Now we must act boldly. We must strengthen these institutions' visibility, credibility and authority. We can do that by improving international cooperation on investigations and prosecutions. By increasing compliance with the relevant Security Council resolutions. And by pushing for as many countries as possible to sign the Rome Statute and to conduct themselves according to both its letter and its spirit. With that in mind, I say that it is unacceptable to the Dutch government that someone like President Bashir of Sudan, against whom an arrest warrant is outstanding, should be allowed to move freely in a country that is an ICC partner.

[Peace and security]
In closing, Mr President, I would like to say a few words about the broad topic of peace and security. At this moment, there are some 100,000 people taking part in UN peace missions around the world. So no one can deny that the UN plays a leading role in this area. And rightly so, because it is precisely in matters of war and peace that legitimacy and resolve are most essential. Legitimacy and resolve that only the UN and the Security Council can provide.

We saw only recently, in the incident involving the Republic of Korea's naval ship the *Cheonan*, how difficult and shaky the position of the Security Council can sometimes be. On the one hand, the Council condemned the attack unanimously and in strong terms. And that has to be applauded. On the other hand, the Council remained silent on the question of blame, which is an extremely hard thing to bear for the survivors and the victims' loved ones.

It is precisely in order to guarantee the legitimacy and strength of the Security Council in the future that the Dutch government continues to support reforms to the Council that reflect the geopolitical realities of today and not of 1945. Naturally, the exact substance of these reforms is still open to debate. But it is clear to the Netherlands that there should be room for more countries to join the discussions and exert influence. Room for those large countries that in 1945 were not yet large enough or were not yet members of the UN. But also room for smaller nations that, as troop-supplying countries or as interested parties in a particular region, should have the right to

speak. I would add immediately that countries that want influence should realise that this entails financial, political and moral obligations. Or, in the words of Winston Churchill: 'The price of greatness is responsibility'.

Mr President, ladies and gentlemen,

I have briefly sketched why the UN is in need of renovation. I hope I have made clear that the UN's relevance is tied not only to its legitimacy but also to its effectiveness. And I have suggested the direction the renovation might take in three specific areas. One thing I have not yet done, however, is to reaffirm that the Netherlands, in keeping with its long international tradition, will continue to work for quality in the UN system. Together with others, together with you all, we will work in the knowledge that this renovation, like all our activities, requires us to pool our resources. Or as the UN Charter says: 'Unite our strength, combine our efforts.' Let these words inspire us in the work that lies ahead.

Thank you.

ICC

Any individual, group or organisation can send information on alleged crimes to the Office of the Prosecutor (OTP) of the ICC. These are referred to as “communications.” They can be sent by post, by e-mail to otp.informationdesk@icc-cpi.int Because all communications are subjected to analysis by the OTP, the more detailed and substantive the information received, the better the Of ce is able to focus its analysis.

Contact:

Oude Waalsdorperweg 10, 2597 AK, The Hague, The Netherlands

E-mail:

PublicAffairs.Unit@icc-cpi.int

Phone:

+31 (0)70 5158515

ICC

Elke persoon, groep of organisatie kan informatie over vermeende misdrijven sturen naar de Office of the Prosecuter (OTP) van het ICC. Deze worden "mededelingen" genoemd. Ze kunnen per post, of per e-mail worden verstuurd naar otp.informationdesk@icc-cpi.int. Omdat alle communicatie door het OTP wordt geanalyseerd, geldt: hoe gedetailleerder en inhoudelijker de ontvangen informatie, hoe beter de Office in staat is om de analyse te focussen.

Police State

Cartoon Graig Stephens in South China Morning Post on Sunday 03 June 2018

Is Australia a police state?

Andrew Wilkie MP warns that Australia is becoming a police state. The rights of citizens have been diminished so far and the power of the state has increased so much that Australia is in a pre-police state. "It took me very little time to come up with ten characteristics of a pre-police state which exist in Australia right now."

Ten Characteristics of a Police State In Australia Right Now:

ONE

Everyone is monitored by the state, via meta-data retention. Every phone call, every web site visited, every location signal sent from their mobile phone is recorded and can be accessed without warrant.

TWO

Media is being manipulated. Funding for independent broadcasters, the ABC and SBS, have been reduced Government has bullied the ABC, Fairfax papers and the news limited tabloids. (Australian papers) are now the official organ of the Australian liberal party. Home Articles About Contact

THREE

Manipulation of the judiciary. It is remarkable that the government sees nothing wrong, in the royal commissioner going to a party political event.

FOUR

Secrecy. There is a ludicrous level of secrecy surrounding immigration. Meaningless terms like 'On Water Operations', is a term that means we're not going to tell you what is going on.

FIVE

Arrest on suspicion, without any hard evidence, when it comes to terrorism.

SIX

Incarceration indefinitely without trial. Some asylum seekers are being incarcerated seemingly indefinitely, definitely without trial, in third world countries where we send them. When we send them to Manus Island in New Guinea, or to the Republic of Nauru.

SEVEN

Complete and utter disregard for international law and any number of international agreements that previous governments have agreed to. This government ignores the Rome Statute, the refugee convention, the convention on the right of the child and the international covenant on civil and political rights.

EIGHT

Elected representatives of the people, are forbidden to debate and decide on important matters of state. We had the situation yesterday where the government, in secret, decided to start bombing the sovereign state of Syria and the matter was never allowed to be debated by the parliament, was never voted on by the parliament.

NINE

Safeguard mechanisms are disregarded or even bullied if they get in the governments way. We saw the terrible treatment of the Human Rights Commissioner, when she spoke up on the issue of asylum seekers ... we saw was a conga line of ministers, all lining up to have a go at her and to bully her.

TEN

Security agencies acting beyond their lawful powers. The Australian Border Force thought it was OK to conduct an operation on the streets of Melbourne to check peoples papers so to speak. This is something that is not allowed in the act, it is beyond their legal power. What does the above say about our country? Andrew asks this and gives his assessment. What you think is for you to determine.

Share This:

Please share and look at some more info from

http://andrewwilkie.org

Is Australië een politiestaat?

Andrew Wilkie lid Australische parlement waarschuwt dat Australië een pre-politiestaat is. De rechten van de burgers worden steeds verder ingeperkt en de macht van de staat is ondertussen sterk toegenomen dat Australië een pre-politiestaat is. Andrew Wikkie zet 10 punten op een rij.

Tien kenmerken van een pre-politiestaat In Australië:

EEN

Iedereen wordt gemonitord door de staat, via meta-data retentie. Elk telefoontje, elke bezochte website, elke locatie signaal van hun mobiele telefoon wordt opgenomen en kan worden achterhaald zonder toesteming vooraf.

TWEE

De media worden gemanipuleerd.

DRIE

Manipulatie van de rechterlijke macht.

VIER

Geheimhouding.

Er is een belachelijke mate van geheimzinnigheid rond onderweroen zoals o.a. immigratie. Betekenisloze termen als 'On Water Operations', “On Water Operations” in Australië, een term die betekent de geheimhoudingsstategie door de overheid over bepaalde politieke onderwerpen.

VIJF

Arrestatie op verdenking, zonder hard bewijs, wanneer er sprake is van verdenking terrorisme.

ZES

Onbeperkte opsluiting zonder proces.

Sommige asielzoekers kunnen schijnbaar voor onbepaalde tijd worden opgesloten, zonder proces, in derdewereldlanden waar we ze naartoe sturen. Wanneer we ze naar Manus Island in Nieuw-Guinea sturen, of naar de Republiek Nauru.

ZEVEN

Volledige en totale veronachtzaming van het internationaal recht en alle aantal internationale overeenkomsten die eerder zijn gesloten door regeringen die er vervolgens ermee hebben ingestemd. Deze regering negeert het Statuut van Rome, het vluchteling Verdrag, het Verdrag inzake het recht van het kind en het internationaal verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten.

ACHT

Gekozen vertegenwoordigers is verboden om te debateren inzake besluitvorming over belangrijke staatskwesties.Een voorbeeld uit het verleden, toen de regering van Australië , in het geheim, besloot een begin te maken met het bombarderen van de soevereine staat Syrië en dat over de zaak nooit door het parlement mocht worden gedebatteerd.

NEGEN

Mensenrechten worden genegeerd en mensenrechtenverdedigers buitenspel gezet door de politiek.

TIEN

De veiligheidsdiensten handelen voorbij hun wettige bevoegdheden.

Wat zegt het bovenstaande over Australië?

Deel en bekijk wat meer info van Andrew.

http://andrewwilkie.org

Deel dit artikel:

Wat zegt bovenstaande over Nederland en de Europese Unie?

Panopticon

Panopticon een documentaire over bedreiging van de privacy door
filmmaker Peter Vlemmix, Vlemmix heeft van zijn zoektocht naar antwoorden op vragen over de privacy van de Nederlander en de inbreuk daarop, een indringende, overzichtelijke filmdocumentaire gemaakt.Lees verder blz. 2122 “Gecontroleerde Maatschappij”, Jaarverslag 2016-2017, IFUD of Human Rights:

https://archive.org/details/ANNUALREPORTIFUDOfHumanRights20162017

EU propaganda tentacles

Nicolette Geveke

28 March 2018

The EU is still spared the trouble of promoting federalist ideas and, at the same time, is trying to prevent other opinions through censorship under the guise of fake news.

Source: verenoflood.nu

2018

Tentakels van EU-propaganda

Nicolette Geveke

28 maart 2018

De EU spaart kosten nog moeite om de federalistische ideeën te promoten en probeert tegelijkertijd door censuur onder het mom van fake-nieuws andere meningen te verhinderen.

Bron: verenoflood.nu

2018

European Parliament treats itself to millions for elections

The European Parliament elections in the spring of 2019 must be a great success.

Source: elsevierweekblad

2018

Europees Parlement trakteert zichzelf op miljoenen voor verkiezingen

Er moet groots worden uitgepakt voor de verkiezingen van het Europees Parlement, voorjaar 2019.

Bron: elsevierweekblad.nl

2018

“Drunck Juncker” The most powerful man in the EU Jean Claude Juncker was wearing two different shoes!

(Photo: PrintScreen/Twitter) nov 16- 2018

The most powerful man in the EU Jean Claude Juncker can’t even put on matching shoes this morning. Juncker was so drunk, he was wearing two different shoes. He showed up in public with a **brown** and a **black** shoe.

By:demokracija.eu
Friday, 16 November 2018

EU Elections 2019

20-08-2018

President Antonio Tajani

Next spring, hundreds of millions of citizens will elect a new European Parliament. EU citizens will carefully evaluate candidates and programmes before making choices that will shape the future of our continent and our role in the world for years to come. The European Union, a unique shared project underpinned by peaceful cooperation, is under threat by forces who wish to destroy what we have achieved together.

This is in contrast with recent surveys indicating a growing favourable opinion towards the EU. For the first time, 48% of European citizens believe that ”their voice counts in the EU”. Despite differences among Member States, this represents an overall 10% point increase over the last ten years.

However, much work must still be done.

We have to change Europe and make it more effective by answering citizens’ concerns and building upon what we have already achieved.

Over the next months, in particular, our citizens will scrutinise how and what the European Union is doing to protect them, create new opportunities and project a strong European Union abroad. They will expect answers to concerns regarding migration flows, security, the environment and jobs. We must work hard to ensure that our citizens are aware of the results MEPs are delivering every day, like asylum reform, working more closely with Africa, fighting terrorism, anti- dumping measures to protect European jobs, holding web giants to account or protecting private data.

Since last year, we have put the European Parliament - the EU's only directly elected institution – at the heart of the discussion on Europe's future. Government leaders are now joining us regularly to outline their respective visions to us. This has led to lively debates that will lay the groundwork for us to improve the European project.

In parallel, in June, we welcomed more than 8,000 young people to Strasbourg, allowing us to learn more about the next generation's hopes and concerns, but most of all, how we can take Europe forward together.

The media will play a central role in informing and reflecting public opinion in the run-up to these elections. In order to follow campaigns in individual Member States, understand their impact and the changes that they will bring to the European Parliament in 2019, we have prepared an online press tool kit, which will be regularly updated. It includes useful contacts, an overview of our work and achievements over the course of the current mandate, an election app for portable devices, links to background notes, graphics and public opinion data, among other things, all designed to help you quickly find relevant, up-to-date information. I hope you find it useful.

Thank you for the work you do to bring the European Union closer to its citizens.

Antonio Tajani

President

Ref.: 20180820SRV10205
Created: 20-08-2018 - 16:13
Updated: 06-09-2018 - 16:25

Source: News European Parliament

EU-verkiezingen 2019

20-08-2018

Voorzitter Antonio Tajani;

Volgend voorjaar zullen honderden miljoenen burgers een nieuw Europees Parlement kiezen. De EU-burgers zullen de kandidaten en programma's zorgvuldig evalueren alvorens keuzes te maken die de toekomst van ons continent en onze rol in de wereld voor de komende jaren zullen bepalen. De Europese Unie, een uniek gemeenschappelijk project dat gebaseerd is op vreedzame samenwerking, wordt bedreigd door krachten die willen vernietigen wat we samen hebben bereikt. Dit in tegenstelling tot recente enquêtes die wijzen op een groeiend positief oordeel over de EU. Voor het eerst is 48% van de Europese burgers van mening dat "hun stem in de EU telt". Ondanks de verschillen tussen de lidstaten betekent dit een algemene stijging van 10% in de afgelopen tien jaar. Er moet echter nog veel werk worden verzet. We moeten Europa veranderen en doeltreffender maken door in te spelen op de zorgen van de burgers en voort te bouwen op wat we al hebben bereikt. Met name in de komende maanden zullen onze burgers kritisch kijken hoe en wat de De Europese Unie doet er alles aan om hen te beschermen, nieuwe mogelijkheden te creëren en een een sterke Europese Unie in het buitenland. Zij verwachten antwoorden op de volgende vragen migratiestromen, veiligheid, milieu en werkgelegenheid. We moeten hard werken om ervoor te zorgen dat dat onze burgers op de hoogte zijn van de resultaten die de leden van het Europees Parlement elke dag leveren, zoals asiel hervorming, nauwere samenwerking met Afrika, bestrijding van terrorisme, maatregelen tegen dumping het beschermen van Europese banen, het ter verantwoording roepen van webreuzen of het beschermen van privégegevens. Sinds vorig jaar hebben we het Europees Parlement - de enige rechtstreeks gekozen EU-lidstaat van de Europese Unie - de enige rechtstreeks verkozene van de EU. instelling - centraal in de discussie over de toekomst van Europa. Regeringsleiders komen nu regelmatig met ons meelopen om hun respectievelijke visies aan ons te schetsen. Dit heeft geleid tot levendige debatten die de basis zullen leggen voor de verbetering van het Europese project. Tegelijkertijd hebben we in juni meer dan 8.000 jongeren in Straatsburg verwelkomd, waardoor we meer te weten komen over de hoop en zorgen van de volgende generatie, maar de meeste van allemaal, hoe we Europa samen vooruit kunnen helpen. De media zullen een centrale rol spelen bij het informeren en weerspiegelen van de publieke opinie in de aanloop naar de conferentie. op deze verkiezingen. Om de campagnes in de afzonderlijke lidstaten te volgen, inzicht te krijgen in hun impact en de veranderingen die zij de Europese Unie zullen brengen Parlement in 2019 hebben we een online perspakket samengesteld, dat regelmatig zal bestaan uit

Het bevat nuttige contacten, een overzicht van ons werk en onze prestaties op dit gebied. Het bevat nuttige contacten, een overzicht van ons werk en resultaten over het verloop van het huidige mandaat, een verkiezingsapp voor draagbare apparaten, links naar achtergrondnota's, grafieken en publieke opiniegegevens, onder andere allemaal ontworpen om u te helpen snel relevante, actuele informatie te vinden. Ik hoop dat u het vindt Ik dank u voor het werk dat u verricht om de Europese Unie dichter bij haar burgers te brengen. Dank u voor het werk dat u verricht om de Europese Unie dichter bij haar burgers te brengen.

Antoinio Tajani

Voorzitter

Ref.: 20180820SRV10205

Gemaakt. 20-08-2018

Bron: Nieuws Europees Parlement

2018

Criticism of the EU is prohibited

Criticism of the EU is prohibited: Do you have possibly critical questions about the EU? Then you are a dangerous populist. Europe is against populism. We must all fear populism. Populism is even an attack on democracy! Do not give in to the populists! It must be fought with, among other things, a propaganda offensive.

Source: langleveeuropa.nl

European elections 2019

The EU's propaganda work is beginning to take shape ahead of the 2019 European elections. Now one of the vice-presidents of the European Commission, Ansip, hinted that the Commission wants to spend € 5 million on the fight against so-called "Fake News" in 2019 alone ...

Source: nieuwskoerier.nl

Dec 08- 2018

Screenshot: video Coucil of the European Union to stop disinformation 2018

How can you spot the difference fake and real news? It's not always obvious... and when disinformation spreads out on social media, it can make us act or vote on the basis of pure lies. Online disinformation is a major threat to our democracies. EU leaders will discuss this issue today in Brussels. Learn more about EU's efforts to crack down on fake news.

Source: Council of the European Union

Dec 14- 2018

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

DG Bestuur, Ruimte en Wonen
Democratie en Bestuur

Turfmarkt 147
Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Kenmerk
2018-0000937330

Uw kenmerk

Datum 13 december 2018
Betreft Brief inzake desinformatie en beïnvloeding verkiezingen

Tijdens de begrotingsbehandeling van Binnenlandse Zaken op 18 oktober 2018 heb ik uw Kamer toegezegd voor het eind van het jaar met een voorstel te komen over de uitwerking van een bewustwordingscampagne over desinformatie. Dit mede ter uitvoering van de eerdere motie van de leden Verhoeven (D66), Van der Molen (CDA), Middendorp (VVD), Kuiken (PvdA) en Van der Graaf (CU) om een voorlichtingscampagne te starten om het bewustzijn te vergroten over beïnvloeding door statelijke actoren van de interne aangelegenheden en democratische processen in Nederland (Kamerstuk II, 34775-VII nr.21).
Ook heeft uw Kamer gevraagd in te gaan op het onderzoek ter uitvoering van de motie van de leden Middendorp (VVD) en Verhoeven (D66) van 18 oktober 2018 (Kamerstuk II, 35000-VII nr. 14). Deze motie verzoekt de regering bij de provinciale staten- en Europese Parlementsverkiezingen in 2019 onderzoek te doen naar de effecten van sociale media en internetzoekmachines op deze verkiezingen, daarbij ook mogelijke buitenlandse beïnvloeding te betrekken en de uitkomsten met de Kamer te delen.

In deze brief ga ik, mede namens de minister voor Basis- en Voortgezet Onderwijs en Media en de minister van Buitenlandse Zaken, in op hoe het kabinet deze verzoeken wil uitwerken in aanloop naar de verkiezingen die in maart en mei 2019 zullen plaatsvinden voor respectievelijk provinciale staten en waterschappen en het Europees Parlement. Daaraan voorafgaand zal ik kort ingaan op de dreiging van de verspreiding van desinformatie. Vervolgens zal ik schetsen welke uitgangspunten en inzet het kabinet hanteert in het tegengaan van desinformatie in Europees en nationaal verband, zoals onder meer uiteengezet in diverse Kamerbrieven.[1] Daarbij betrek ik ook het rapport 'Digitalisering van het nieuws;

[1] Brief Ongewenste buitenlandse inmenging, Kamerstukken II 2017-2018 30 821, nr. 42; Fiche: Mededeling: Bestrijding online desinformatie - een Europese aanpak, Kamerstukken II 2017-2018 22 112, nr. 2608; Fiche: Pakket vrije en eerlijke Europese verkiezingen, Kamerstukken II 2018-2019 22 112, nr. 2708; Brief Voortgang van de uitvoering van de gewijzigde motie van de leden Kwint en Yesilgöz-Zegerius over het opheffen van EU versus Disinfo, Kamerstukken II 2018-2019 21 501-34, nr. 303; zie ook Kamerstukken I 2017-2018, 34 970, nr. B.

online nieuwsgedrag, desinformatie en personalisatie in Nederland' van het Rathenau Instituut van 24 mei 2018, waarop een reactie is gevraagd door de vaste commissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap uit uw Kamer.
Over de bredere aanpak van ongewenste buitenlandse inmenging, waaronder pogingen om de publieke opinie heimelijk te beïnvloeden met desinformatie, en de bedreiging daarvan voor nationale (veiligheids)belangen, zal de minister van Justitie en Veiligheid uw Kamer voor de zomer van 2019 informeren.

Dreiging van verspreiding desinformatie
De verspreiding van desinformatie met als doel de democratische rechtsorde te ondermijnen en destabiliseren is een reële dreiging. Deze dreiging manifesteert zich veelal online. Het kabinet ziet de verspreiding van desinformatie als een multi-stakeholder probleem waarbij van verschillende partijen in de samenleving gevraagd wordt dat zij hun verantwoordelijkheid nemen.[2] De inzet van het kabinet is daarbij gericht op het tegengaan van heimelijke beïnvloeding van de publieke opinie door statelijke actoren (of actoren die aan statelijke actoren zijn te relateren). De Algemene Inlichtingen- en Veiligheidsdienst heeft onder meer in zijn jaarverslag over 2017 aandacht gevraagd voor het heimelijk digitaal beïnvloeden van (politieke) besluitvormingsprocessen, beeldvorming en publieke opinie door statelijke actoren. Het Rathenau Instituut heeft in haar bovengenoemde rapport gewezen op onderzoeken naar Russische inmenging in de Amerikaanse presidentsverkiezingen en op diverse onderzoeken die wijzen op desinformatie en trollen in het publieke online debat rond Franse, Duitse en Zweedse verkiezingen en het Brexit referendum. Het kabinet benadrukt het belang van de bescherming van vrije en eerlijke verkiezingen.

Het Rathenau Instituut heeft tegelijkertijd geconstateerd dat online desinformatie in Nederland vooralsnog geen grote negatieve impact op de samenleving heeft gehad. Dit komt volgens het Rathenau Instituut mede omdat Nederland een sterk mediabestel heeft, pluriforme nieuwsconsumptie kent en er een hoog vertrouwen is in de media. Het Commissariaat voor de Media constateerde dit jaar dat door deze factoren de risico's op het ontstaan van online "filter bubbels" waarin mensen zich eenzijdig informeren over hun omgeving, klein is.[3] Dit is een verworvenheid van de Nederlandse samenleving waar we zuinig op moeten zijn en die we niet als een permanent gegeven moeten zien. Het medialandschap is overal in beweging en vraagt daarom om aandacht van alle partijen waaronder de overheid.[4] In het regeerakkoord zijn extra middelen vrijgemaakt voor versterking van onderzoeksjournalistiek.

[2] Zie daarover ook het rapport 'A multi-dimensional approach to disinformation' van de High Level Group on Fake News and Online Disinformation van 12 maart 2018. Een recente inventarisatie van methodes om desinformatie tegen te gaan geeft een overzicht van mogelijke acties door een breed scala aan actoren. Er is nog weinig bekend over de effectiviteit ervan. Bijlage 3 bij Kamerstukken II 2017-2018, 32827, nr. 127.
[3] Bijlage 4 bij KamerstukkenII 2017-2018, 32827, nr. 127
[4] Het Commissariaat voor de Media en de Autoriteit Consument en Markt hebben gewezen op de risico's van de digitalisering van de nieuwsvoorziening zoals verdringing van kwaliteitsnieuws, verschraling van het nieuwsaanbod, verdunning van de mediasector. http://www.cvdm.nl/wp-content/uploads/2018/07/Rapport-Nepnieuws-en-digitalisering-CvdM-ACM.pdf

Het Rathenau Instituut beperkt zich niet tot deze constateringen. Zij ziet zorgelijke ontwikkelingen die kunnen ontstaan door de inzet van nieuwe technologie zoals artificiële intelligentie, bijvoorbeeld bij manipulatie van beeld en geluid. Het kunnen onderscheiden wat echt is en wat nep is zal daardoor moeilijker worden. Het Rathenau Instituut acht daarom waakzaamheid geboden. Hoewel er ook veel positieve kanten zitten aan technologische ontwikkelingen, onderschrijft het kabinet dat alertheid geboden is voor het misbruik daarvan, bijvoorbeeld door de verspreiding van desinformatie.

Uitgangspunten tegengaan desinformatie
Het kabinet heeft in het afgelopen jaar ingezet op een strategie van bewustwording en debat. In het afgelopen jaar heeft het kabinet gesprekken gevoerd met media, online platforms, onderzoekers, en vertegenwoordigers van EU-lidstaten over het tegengaan van desinformatie. Het kabinet ziet in het bovenstaande aanleiding om deze strategie te continueren en uit te bouwen opdat een bredere betrokkenheid van maatschappelijke actoren bij het onderwerp ontstaat. Het kabinet hanteert daarbij de volgende uitgangspunten:

1) de dreiging van desinformatie door statelijke actoren is reëel;
2) in de aanpak staan rechtsstatelijke waarden en grondrechten voorop: vrijheid van meningsuiting, vrijheid van pers en het bevorderen van transparantie;
3) de kracht van onafhankelijke journalistiek wordt daarbij onderstreept. Een pluriform medialandschap is onontbeerlijk voor een gezonde democratie;
4) we vertrouwen vooralsnog op de eigen verantwoordelijkheid van techbedrijven in de vorm van zelfregulering, met inachtneming van de vrijheid van meningsuiting en persvrijheid;
5) mediawijsheid en digitale geletterdheid zijn belangrijke elementen in het tegengaan van de impact van desinformatie;
6) kennisontwikkeling door de wetenschap over het bestaan van desinformatie wordt gestimuleerd;
7) coördinatie in Europees verband wordt verwelkomd. Desinformatie houdt niet op bij de grenzen.

Bovenstaande uitgangspunten, in het bijzonder de rechtsstatelijke waarden, leiden ertoe dat het inhoudelijk adresseren van desinformatie als zodanig primair geen taak is van overheden of EU-instellingen, maar vooral van journalistiek en wetenschap, al dan niet in samenwerking met techbedrijven. Het kabinet onderkent het belang van deze spelers in of bij de nieuwsvoorziening.[5]
Indien de politieke stabiliteit, economische stabiliteit of nationale veiligheid door inmenging van statelijke (of daaraan gelieerde) actoren wordt bedreigd is een reactie van nationale overheden binnen het kader van de vrijheid van meningsuiting gerechtvaardigd.

Europese context
De Hoge Vertegenwoordiger en de Europese Commissie hebben, daartoe uitgenodigd door de Europese Raad, op 5 december 2018 een Actieplan tegen

[5] Kamerstukken II 2017-2018, 33009, nr. 48

desinformatie (gezamenlijke mededeling) aangenomen, ter uitwerking van de hiervoor genoemde gecoördineerde aanpak. Hierin worden vier pijlers benoemd. Het gaat daarbij om:
(i) verbeteren van de capaciteiten om desinformatie te detecteren, analyseren en openbaren; door te investeren in digitale tools en gespecialiseerd personeel bij de EU-instellingen en lidstaten;
(ii) versterken van een gecoördineerde en gezamenlijke respons op desinformatie; het opzetten van een alerteringssysteem ten aanzien van desinformatiecampagnes (Rapid Alert System) en informatie-uitwisseling via nationale contactpunten;
(iii) mobilisering van de private sector om desinformatie aan te pakken; monitoren van de uitvoering van de gedragscode over desinformatie door de aangesloten bedrijven via maandelijkse rapportages en een evaluatie;
(iv) bewustwording vergroten en verbeteren van maatschappelijke weerbaarheid; gerichte campagnes binnen en buiten de EU, actieve participatie van het maatschappelijk middenveld in het identificeren en zichtbaar maken van desinformatie en het steunen van onafhankelijke media en fact-checkers.

Dit Actieplan wordt tijdens de Europese Raad van 13 december toegelicht.
Het kabinet hecht aan een gecoördineerde aanpak van desinformatie, zoals ook uitgedragen tijdens de Europese Raad van juni 2018, waarbij in de eerste plaats een rol is weggelegd voor niet-gouvernementele actoren zoals de media en online platforms. Vrijheid van meningsuiting en onafhankelijkheid van de pers moeten daarbij te allen tijde gewaarborgd zijn. De overheid heeft een rol in het geval dat de nationale veiligheid en politieke stabiliteit in het geding komt door desinformatie. Daarnaast staat het kabinet positief tegenover het feit dat online platforms en vertegenwoordigers van de advertentie industrie op 26 september jl. een gemeenschappelijke gedragscode hebben opgesteld inzake online desinformatie, aangezien hiermee deze organisaties zelf hun verantwoordelijkheid tonen in de aanpak van desinformatie.
Mede in navolging van de motie Kwint/Yesilgöz-Zegerius, heeft het kabinet deze standpunten de afgelopen maanden actief uitgedragen bij gesprekspartners in Brussel en andere Europese hoofdsteden. Het kabinet is verheugd te vernemen dat de kern van de Nederlandse positie in het Actieplan is overgenomen. Het betreft bijvoorbeeld het belang van vrijheid van meningsuiting als kernwaarde van de EU en de essentiële rol van platforms, media en maatschappelijk middenveld. In het Actieplan wordt waar het gaat om de aanpak van de StratCom Task Forces niet gesproken over het aanwijzen van desinformatie in individuele nieuwsuitingen, maar van een focus op het analyseren van trends, narratieven, methodes en kanalen. De nadruk van de StratCom Task Forces komt hierbij voorts te liggen op landen in het en ten oosten en zuiden van Europa, die om een actieve rol van de Unie vragen. Ondanks dat het kabinet daarvoor in Europees verband heeft gepleit, is de website EUvsDisinfo niet opgeheven. Wel is de werkwijze aangepast zodat er geen artikelen meer op de site staan uit Nederlandse bronnen, hetgeen aansluit bij de hierboven genoemde focus. Voor volledige opheffing is geen steun bij andere lidstaten. Hierover zijn ook Kamervragen gesteld die het kabinet zal beantwoorden. Uw Kamer zal conform de reguliere procedure een nadere kabinetsappreciatie over het Actieplan ontvangen in de vorm van een BNC-fiche.

Het kabinet vindt het als gezegd positief dat op 26 september 2018 een Europese gedragscode 'EU Code of Practice on Disinformation' tot stand is gekomen. Deze gedragscode richt zich onder meer op:
- het verbeteren van de transparantie rondom politieke advertenties;
- het verminderen van de financiële voordelen van het plaatsen van desinformatie door het toezicht door online platforms op advertenties te versterken;
- het intensiveren van de inzet om nepaccounts te verwijderen;
- het opzetten van een duidelijk markeringssysteem voor bots, zodat hun activiteiten niet kunnen worden verward met menselijk handelen;
- en toegang tot data voor fact-checking en onderzoek.

In het Actieplan van 5 december jl. is opgenomen hoe de Europese Commissie de voortgang van deze gedragscode gaat monitoren. Zo dienen de ondertekenaars regelmatig te rapporteren over de implementatie van hun toezeggingen. Het kabinet zal de uitvoering van de gedragscode ook nauwgezet volgen en zal ook zelf blijven bezien in hoeverre er voldoende aandacht is voor manieren waarop techbedrijven verspreiding van desinformatie kunnen beperken zonder dat het ten koste gaat van de vrijheid van meningsuiting en pers.

Accenten rond verkiezingen 2019
Het kabinet wil richting de verkiezingen voor provinciale staten/waterschappen van 20 maart en de Europees Parlementsverkiezingen van 23 mei 2019 de volgende accenten leggen:

- Meer aandacht voor mediawijsheid. Met een bewustwordingscampagne wil het kabinet burgers meer bewust maken van het fenomeen van desinformatie en de eigen verantwoordelijkheid in het herkennen daarvan. Dit mede in het verlengde van de hiervoor aangehaalde motie Verhoeven c.s. uit 2017. Ook wordt aandacht besteed aan de bewustwording voor politieke ambtsdragers en ambtenaren. Er is een opdracht verleend een game over desinformatie te ontwikkelen waarin kennis over het onderwerp kan worden vergroot.
- Meer kennisontwikkeling. Het kabinet zet in op een onafhankelijk onderzoek naar de effecten van sociale media in de context van verkiezingen (motie Middendorp/Verhoeven).

Daarnaast blijft het kabinet alert en continueert het de samenwerking van de betrokken departementen en diensten tegen ongewenste buitenlandse inmenging bij de verkiezingen.

1) Effecten sociale media op verkiezingen - onderzoek
Om uitvoering te geven aan de motie van de leden Middendorp en Verhoeven zal het kabinet een wetenschappelijk onderzoek laten uitvoeren naar de effecten van sociale media en internetzoekmachines in de aanloop naar de verkiezingen van maart en mei 2019. Daarbij wordt onder meer gekeken op welke wijze de herkomst van informatie transparant is.
Een empirisch onderzoek (data-analyse) is noodzakelijk om aan de opdracht in de motie te voldoen. Het onderzoek vindt plaats op basis van open bronnen en de gegevens uit het onderzoek worden geanonimiseerd verwerkt en in de rapportage

opgenomen. Ik acht het aan onafhankelijke onderzoekers om conclusies te trekken en zal daar in de opzet van het onderzoek waarborgen voor inbouwen.

Het onafhankelijke onderzoek zal zich richten op:
- een literatuuronderzoek, met aandacht voor a) de invloed van sociale media, internetzoekmachines en online stemhulpen op het bepalen door de kiezer van zijn stemkeuze en b) de mogelijk positieve en negatieve effecten van het gebruik van sociale media en internetzoekmachines in de context van verkiezingen;
- dataverzameling om een kwantitatieve analyse te kunnen maken over het gebruik van sociale media rond verkiezingen;
- aangevuld met een verdieping op een aantal casus met een analyse over de interactie tussen sociale media, andere media, politici en burgers.

Het onderzoek zal naar verwachting starten begin 2019. De resultaten, waarover uw Kamer zal worden geïnformeerd, zijn voorzien rond de zomer van 2019. Bij de vormgeving van het onderzoek zal rekening worden gehouden met de mogelijkheid om het onderzoek voor latere verkiezingen te herhalen.

Ik merk op dat de Staatscommissie Parlementair Stelsel in zijn tussenrapportage van 21 juni jongstleden het stellen van regels aan digitale politieke campagnes als voorstel overweegt. De Staatscommissie overweegt dat het bewaken van de individuele keuzevrijheid en daarmee de essentie van het vrije en geheime kiesrecht van fundamenteel belang is voor een open en eerlijk verkiezingsproces. Het kabinet zal een standpunt innemen over het eindrapport van de Staatscommissie Parlementair Stelsel nadat dit op 13 december is gepresenteerd.

2) Bewustwordingscampagne

Het kabinet is voornemens om in de aanloop naar de verkiezingen van 2019 een bewustwordingscampagne over desinformatie te starten. Belangrijk uitgangspunt is dat bij een dergelijk initiatief de bescherming van de vrijheid van meningsuiting en onafhankelijke journalistiek (vrije pers) voorop staat. Het gaat dus niet om het aanwijzen van desinformatie in individuele berichten. Tegelijkertijd moeten we niet naïef zijn over het bestaan van desinformatie. Bewustwording creëren dat het bestaat wil het kabinet dan ook niet uit de weg gaan.

Hiervoor is geconstateerd dat de impact van desinformatie mede door het sterke medialandschap in Nederland tot nu toe beperkt is. Uit monitors en peilingen komt desondanks naar voren dat het gewenst is dat de overheid initiatieven neemt om de bewustwording van desinformatie te vergroten. Uit de recente Eurobarometer over democratie en verkiezingen blijkt dat 59 procent van de Nederlandse respondenten ongerust is over de mogelijkheid dat buitenlandse personen en criminele groeperingen verkiezingen in Europa in het geheim beïnvloeden. 71 procent is ongerust over desinformatie en misleidende informatie op het internet in de periode voorafgaand aan de verkiezingen. 53 procent is niet tevreden over de strijd tegen desinformatie in de media.
Uit de Media Monitor 2018 van het Commissariaat voor de Media blijkt dat 30 procent van de respondenten zich zorgen maakt over wat echt en wat nep is op internet. Een ruime meerderheid van de Nederlandse respondenten vindt dat tech- en mediabedrijven meer moeten doen in het makkelijker maken om echt

nieuws van nepnieuws te onderscheiden. Tweederde geeft aan hier ook een rol voor de overheid te zien.

Onlangs is uw Kamer geïnformeerd over de inzet van het kabinet ten aanzien van mediawijsheid.[6] Inzet op jeugd door netwerkorganisatie Mediawijzer.net blijft nodig, ook omdat het nog enkele jaren zal duren voordat de uitkomsten van de huidige curriculumherziening in het primair en voortgezet onderwijs (waar mediawijsheid onderdeel van uitmaakt) in de onderwijspraktijk zal landen. Wel ontstaat ruimte voor Mediawijzer.net om als kwartiermaker te inventariseren wat beschikbaar en nodig is voor de doelgroep van volwassenen. Men zal hierbij zoveel mogelijk aansluiting zoeken bij bestaande en aangekondigde initiatieven gericht op volwassenen. Hierbij kan in ieder geval gedacht worden aan acties in het kader van de Nationale Digitaliseringsstrategie (NDS). Over de wijze waarop het kabinet digitale inclusie in Nederland wil bevorderen en digitale geletterdheid wil versterken zal de staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties uw Kamer in december informeren.

Het Rathenau Instituut heeft ook gepleit voor meer aandacht voor mediawijsheid en voor de ontwikkeling van 'technologisch burgerschap'. Het kabinet ondersteunt dit. Dat houdt volgens het Rathenau Instituut in dat burgers meer inzicht verwerven in hoe technologie werkt, dat ze er kritisch over kunnen nadenken en begrijpen wat de betekenis ervan is voor leefwereld en maatschappij. In de context van de online nieuwsvoorziening betekent dit dat ze kritisch kijken naar bronnen en achtergronden van online berichten. Een aantal online platforms neemt ook zelf al initiatieven om gebruikers mediawijs te maken en biedt bijvoorbeeld online lespakketten aan op aspecten als privacy en online identiteit.

Doel van het initiatief voor een bewustwordingscampagne van het kabinet is om iedere Nederlander van 18 jaar en ouder bewuster te maken van de mogelijke aanwezigheid van desinformatie. De campagne heeft uitdrukkelijk niet tot doel om een beoordeling te geven over het waarheidsgehalte van inhoudelijke content. Hoofdboodschap van de campagne is dat we bewust zijn dat desinformatie bestaat. Het blijft uiteraard ieders eigen verantwoordelijkheid op welke wijze gebruik wordt gemaakt van het brede informatieaanbod.

De bewustwordingscampagne wordt in een relatief kort tijdsbestek opgezet en uitgevoerd zodat het in februari 2019 ruim voor de verkiezingen voor provinciale staten en de waterschappen kan starten. De bewustwordingscampagne zal voornamelijk online plaatsvinden, en dan met name op sociale mediaplatforms. De campagne loopt door tot en met de verkiezingen voor het Europees Parlement. Voor, tussen en na de campagne vinden metingen plaats waardoor de campagne kan worden geëvalueerd.

Het kabinet hoopt met deze campagne een beweging op gang te brengen waarbij bewustwording en debat versterkt wordt en de betrokkenheid van maatschappelijke partijen versterkt wordt. Daarnaast wordt gebouwd aan een

[6] Brief van minister voor BVOM van 16 november 2018 (Kamerstukken II 2018-2019 35000 VIII, nr. 91

lange termijn aanpak door meerdere partijen, onder andere uit het maatschappelijk middenveld waaronder Mediawijzer.net, het Commissariaat voor de Media en diverse betrokken ministeries, om te werken aan een bredere bewustwordingsagenda over desinformatie.

3) Betrouwbare verkiezingen

In Nederland is het vertrouwen in de betrouwbaarheid van de verkiezingen hoog. Het stemmen, dat wil zeggen de wijze waarop de kiezer in het stemhokje met een rood potlood zijn keuze maakt op een papieren stembiljet, is niet kwetsbaar voor digitale dreigingen. De papieren stembiljetten worden in de stemlokalen door de leden van de stembureaus met de hand geteld.
De uitkomst van die tellingen, het proces-verbaal van de stembureaus, zijn de basis voor de berekening van de uitslag van de verkiezingen. Bij de optellingen die gemeenten, hoofdstembureaus en centraal stembureau maken om de uitslag te berekenen wordt gebruik gemaakt van programmatuur die de Kiesraad beschikbaar stelt. Net als is gebeurd bij de Tweede Kamerverkiezingen van 2017 en bij de verkiezingen die eerder dit jaar hebben plaatsgevonden, krijgen de gemeenten instructies over de wijze waarop deze programmatuur dient te worden gebruikt, waaronder de toepassing van het vier-ogen-principe. Dit uiteraard met als doel dat de programmatuur op een betrouwbare wijze wordt ingezet. Transparantie en controleerbaarheid is daarvoor essentieel. Daarom is recent de Kieswet aangepast en zullen bij de komende verkiezingen van maart 2019 de processen-verbaal van alle stembureaus, maar ook de berekende totalen op gemeentelijk niveau gepubliceerd worden op het internet. De mogelijkheid om de papieren processen-verbaal fysiek in te zien bij de gemeenten blijft overigens bestaan. Iedereen die dat wil kan dus bij de komende verkiezingen makkelijker dan tot nu toe het geval is controleren of de optellingen die met gebruikmaking van de programmatuur worden gemaakt correct zijn. Zou, om welke reden dan ook, aanleiding zijn om aan de integriteit van de gebruikte programmatuur te twijfelen, dan kan de juistheid van de berekende uitslag worden gecontroleerd aan de hand van de uitkomsten van de tellingen die de stembureaus in het stemlokaal handmatig hebben uitgevoerd en die zijn vastgelegd in de (papieren) processen-verbaal van de stembureaus.

Het kabinet heeft op 16 maart jl. in een brief[7] aan uw Kamer gesteld dat een effectieve aanpak van ongewenste buitenlandse inmenging - waaronder beïnvloeding van verkiezingen - begint met het in kaart brengen van kwetsbaarheden zodat bepaald kan worden hoe die kwetsbaarheiden kunnen worden gemitigeerd. Iedereen die een verantwoordelijkheid heeft bij het verkiezingsproces dient dat te doen. Voorafgaand aan de Tweede Kamerverkiezingen in 2017 en de verkiezingen die in maart van dit jaar plaatsvonden heb ik de gemeenten gevraagd goed te analyseren waar er kwetsbaarheden kunnen zijn in het verkiezingsproces en waar nodig maatregelen te treffen. Ik ben van plan deze lijn te continueren voor de verkiezingen die in maart en mei 2019 gehouden gaan worden.

[7] Brief Ongewenste buitenlandse inmenging, Kamerstukken II 2017-2018 30 821, nr. 42;

De betrokken departementen en diensten staan doorlopend in nauw contact met elkaar om informatie en signalen van mogelijke inmengingsactiviteiten rond de verkiezingen te delen en te duiden en daarop zo nodig te acteren. De Nederlandse inlichtingen- en veiligheidsdiensten doen onderzoek naar ongewenste buitenlandse inmenging van statelijke actoren, zowel om inzicht te verkrijgen als om op de dreiging te kunnen anticiperen of reageren. Dit raakt tevens aan de motie-Middendorp/Verhoeven.

Ook in Europees verband is er met het oog op de Europees Parlementsverkiezingen uitwisseling van kennis, ervaringen en goede praktijken met andere lidstaten van de EU. Een Europees netwerk van contactpunten uit de lidstaten, waartoe de Europese Commissie de lidstaten heeft uitgenodigd, kan hiervoor dienen. Daarbij is het voor het kabinet van belang dat er een helder onderscheid blijft tussen de nationale en Europese competenties. Tevens spreek ik in de EU bilateraal met mijn collega's over het tegengaan van desinformatie en inmenging tijdens verkiezingen en de daarin geleerde lessen.

Tot slot
Voor het kabinet ligt de sleutel in het tegengaan van de impact van desinformatie in een weerbare informatiesamenleving. Het kabinet zet daarom in op bewustwording van de aanwezigheid van desinformatie, behoud van een pluriform medialandschap en onderzoeksjournalistiek. Internationale samenwerking en Europese coördinatie is in de aanpak van belang. Daarbij blijft het kabinet aandacht vragen voor de verantwoordelijkheid van techbedrijven, journalistiek en wetenschap in het tegengaan van desinformatie. Die verantwoordelijkheid kan onder meer vorm krijgen door transparantie over de herkomst van informatie te bevorderen. Transparantie en controleerbaarheid van informatie kunnen een goed middel zijn om de burger te helpen informatie op de juiste waarde te schatten. Het kabinet tracht op deze manier de weerbaarheid van de burgers te vergroten.

De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,

drs. K.H. Ollongren

Gebakken Lucht

Nick Davies

Nederlands

Uitgever: Lebowski

ISBN: 9789048803026

2010

(er is ook de oorspronkelijk versie van in het Engels)

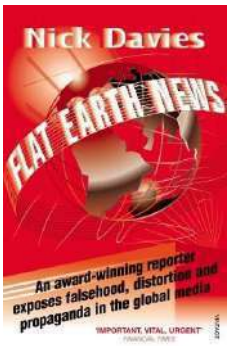

Panopticon

Big Brother: China's ijzingwekkende dictatuur beweegt zich om scorekaarten te introduceren om iedereen te controleren. CHINA's dictatuur zal persoonlijke scorekaarten introduceren waar burgers 24/7 worden gemonitord en gerangschikt op gedrag. China’s ijzingwekkende dictatuur is snel in beweging om sociale scorekaarten te introduceren waarmee alle burgers 24 uur per dag, 7 dagen per week en 7 dagen per week worden gemonitord en gerangschikt op hun gedrag. Het plan van de Communistische Partij is dat elk van haar 1,4 miljard burgers aan de grillen van een dystopisch sociaal kredietsysteem zit, en het ligt op schema om volledig operationeel te zijn tegen het jaar 2020. Een actief proefprogramma heeft al miljoenen mensen gezien die elk een score van 800 hebben gekregen en de vruchten daarvan plukken of er de gevolgen van ondervinden - afhankelijk van het einde van de schaal waarop ze zitten. In het kader van de sociale kredietregeling gaan punten verloren en worden punten verdiend op basis van metingen van een geavanceerd netwerk van 200 miljoen bewakingscamera's - een cijfer dat in 18 maanden tijd verdrievoudigd is. Het programma is mogelijk gemaakt door de snelle vooruitgang in gezichtsherkenning, lichaamsscanning en geotracking. De gegevens worden gecombineerd met informatie uit de overheidsdossiers van individuele personen - inclusief medische en educatieve gegevens - en hun financiële en internetgeschiedenis. Globale scores kunnen in "real time" omhoog en omlaag gaan, afhankelijk van het gedrag van de persoon, maar ze kunnen ook worden beïnvloed door mensen waarmee ze geassocieerd worden. "Als uw beste vriend of vader iets negatiefs over de overheid zegt, verliest u ook punten.

news.com.au

Megan Palin

19 SEPTEMBER 2018

Critici zeggen dat de grip van de overheid op de Chinese bevolking sciencefictionachtige proporties krijgt. In Roermond (nederland) loopt een proef waar gegevens van nummerborden, camerabeelden en berichten op sociale media worden gecombineerd. Door deze gegevens automatisch te laten analyseren moet afwijkend gedrag worden herkend in het winkelcentrum aldaar, eerst ingezet voor diefstal en om zakkenrollers op te sporen.Maar voordat mensen er in nederland erg in hebben zitten wij hier ook in een politiestaat en zal het systeem worden uitgebreid.

Lees ook Annual report IFUD of Human Rights 2016-2017, blz. 2122-2140 over “Gecontroleerde Maatschappij”

https://archive.org/details/ANNUALREPORTIFUDOfHumanRights20162017

Panopticon

Big Brother: China's chilling dictatorship moves to introduce scorecards to control everyone. CHINA's dictatorship will introduce personal scorecards where citizens are monitored and ranked by behavior 24/7. China's chilling dictatorship is moving fast to introduce social scorecards that monitor and rank all citizens' behavior 24 hours a day, 7 days a week, 7 days a week. The plan of the Communist Party is that each of its 1.4 billion citizens is at the whims of a dystopian social credit system, and it is on track to be fully operational by the year 2020. An active pilot programme has already seen millions of people scored 800 each and reaping the benefits or suffering the consequences - depending on the end of the scale on which they are sitting. Under the social credit scheme, points are lost and points are earned on the basis of measurements from an advanced network of 200 million surveillance cameras - a figure that has tripled in 18 months. The programme has been made possible by rapid progress in facial recognition, body scanning and geotracking. The data is combined with information from individuals' government records - including medical and educational data - and their financial and Internet history. Global scores can go up and down in real time, depending on the person's behaviour, but they can also be influenced by people with whom they are associated. "If your best friend or father says something negative about the government, you also lose points.

news.com.au
Megan Palin
19 SEPTEMBER 2018

Critics say that the government's grip on the Chinese population is gaining science fiction-like proportions. In Roermond (the netherlands) a trial is underway where data from carplates, camera images and messages on social media are combined. By having this data analysed automatically, deviant behaviour must be recognised in the shopping centre there, first used for theft and to track pickpocketers.But before people in the netherlands are really understand, we are here in a Policestate and the system will be expanded.

Read also Annual report IFUD of Human Rights 2016-2017, pp. 2122-2140 about "Controlled Society".

https://archive.org/details/ANNUALREPORTIFUDOfHumanRights20162017

Drones to killer robots: how EU is spending tax-payer money

-

There are also concerns about the murky involvement of the defence industry in its set-up of the fund (Photo: Campaign to Stop Killer Robots)

By **177 SCIENTISTS FROM 17 COUNTRIES**
BRUSSELS, TODAY, 09:23

On Thursday (29 November) the European Defence Agency hosts its annual conference: From Unmanned to Autonomous Systems: Trends, Challenges and Opportunities. The event is the annual get-together of the EU establishment and the representatives of the defence industry.

eurobserver.com

2018

Nederland, politiestaat in wording?

Klagen over Rutte dat de euro's verdwijnen naar boven is als klagen over warm zand op een zonnig strand. Mensen moeten stoppen met klagen en opstaan voor hun recht door mondig te worden tegen een samenzweerderskliekje van partij leden. 35% van de gerechtigden kiezen elke 4 jaar uit een selectie samengesteld door 6% voorkeur kiezers (partijleden) een keur aan artiesten voor de komende 4 jaar aan circus attracties. Liegen,bedriegen en het volk laten geloven dat zij die stemmen hun steentje hebben bijgedragen aan de democratie. Ja aan de voorgekauwde kandidaten van de partijen maar waar is de overgrote aandeel aan niet partij leden welk kandidaat willen zijn als alternatief voor de kandidaten van de politieke partijen. Waarom ontstaat er geen beweging die Nederland gaat ombuigen naar een rechtstaat waarin de burger weer controle krijg over regeringsbesluiten ipv een verdere afglijding richting politiestaat.

Bron: metronieuws.nl

10 april 2015

Leger en politie hebben elkaar steeds harder nodig

Terreurdreiging en opkomende internationale criminaliteit zorgen ervoor dat de krijgsmacht en de politie naar elkaar toegroeien. Tijd om veel intensiever samen te werken, zeggen de topmannen van beide organisaties.

Bron: Trouw
Marno de Boer en Edwin Kreulen
15 december 2018

UNESCO
United Nations
Educational, Scientific and
Cultural Organization
HUMAN
RIGHTS DAY
©Shutterstock/ria_airborne

Twitter ministerblok dec 10- 2018

Nederlands mensenrechtenplan krijgt steun in Brussel

DEMOCRATIE
Marno de Boer– 10 december 2018

EU-buitenlandcoördinator Fedrica Mogherini gaat een concreet voorstel maken voor een wet die sancties mogelijk maakt voor schenders van mensenrechten.
De EU heeft wel oren naar het plan van minister Stef Blok om mensenrechtenschenders sancties op te leggen.

Bron: trouw.nl
Marno de Boer
10 december 2018

Stef Blok: ontbreken van enig schuldgevoel, herhaaldelijk liegen en een gladde prater…

Human rights are crucial

Human rights are crucial, but they are exploited for political purposes. Heads of State hold speeches on peace and human rights for the United Nations in New York to disguise other activities. The humanity rapidly becoming a totalitarian regime under the eight-person monster (pharmaceutical, petrochemical, biotechnical, nuclear, banking, environment, media, and arms industries). They set up huge monopolies that form an agreement with the same interest groups as in 1933 in the Third Reich with the takeover of the German government. Military weapons are evolving and we are getting ever closer to creating weapon systems that are able to make decisions about the killing of human lives without human intervention, (article by Isabella Creatura on May 3, 2017 in brownpoliticalreview.org, "Killer robots: Not only Science Fiction"). As military quality robotics become cheaper and more capable, someone will arm them and put them on American streets (article Patric Tucker of defenseone.com on July 11, 2016). A security robot has been put to work in San Francisco in an attempt to deter homeless people (article bussinessinsider.nl on 12 Dec 2017). A robot police is used by the Chinese authorities to control the huge crowds (article E.J.Ward on 2017-10-11).

Mensenrechten zijn van cruciaal belang

Mensenrechten zijn van cruciaal belang, maar worden uitgebuit voor politieke doeleinden. Staatshoofden houden toespraken over vrede en mensenrechten voor de Verenigde Naties in New York om andere activiteiten te verhullen.Het mensdom wordt in snel tempo onder één totalitair regime van het achtkoppige monster: (farmaceutische,petrochemische,biotechnische,nucleaire,banken,milieu,media en wapenindustrie) gebracht. Zij richten geweldige monopolies op die een overeenkomst vormen met dezelfde belangengroepen als in 1933 in het Derde Rijk met de overname van de Duitse regering.Militaire wapens evolueren en we komen steeds dichter bij het creëren van wapensystemen die in staat zijn om zonder menselijke tussenkomst beslissingen te nemen over het doden van mensenlevens, (artikel door Isabella Creatura op 3 mei 2017 in brownpoliticalreview.org, in het engels “Killer robots: Niet alleen Science Fiction”). Naarmate robotica van militaire kwaliteit goedkoper en capabeler wordt, zal iemand ze bewapenen en op Amerikaanse straten zetten (artikel Patric Tucker van defenseone.com op 11 juli 2016). In San Francisco is een veiligheidsrobot aan het werk gezet in een poging om daklozen af te schrikken (artikel bussinessinsider.nl op 12 dec 2017). Een robotpolitie wordt door de Chinese autoriteiten gebruikt om de enorme menigten te controleren (artikel E.J.Ward op 2017-10-11).

Human Rights Defenders

UNITED NATIONS

A

General Assembly

Distr.
GENERAL

A/RES/53/144
8 March 1999

Fifty-third session
Agenda item 110 (*b*)

RESOLUTION ADOPTED BY THE GENERAL ASSEMBLY

[*on the report of the Third Committee (A/53/625/Add.2)*]

53/144. Declaration on the Right and Responsibility of Individuals, Groups and Organs of Society to Promote and Protect Universally Recognized Human Rights and Fundamental Freedoms

The General Assembly,

Reaffirming the importance of the observance of the purposes and principles of the Charter of the United Nations for the promotion and protection of all human rights and fundamental freedoms for all persons in all countries of the world,

Taking note of Commission on Human Rights resolution 1998/7 of 3 April 1998,[1] in which the Commission approved the text of the draft declaration on the right and responsibility of individuals, groups and organs of society to promote and protect universally recognized human rights and fundamental freedoms,

Taking note also of Economic and Social Council resolution 1998/33 of 30 July 1998, in which the Council recommended the draft declaration to the General Assembly for adoption,

Conscious of the importance of the adoption of the draft declaration in the context of the fiftieth anniversary of the Universal Declaration of Human Rights,[2]

---

[1] See *Official Records of the Economic and Social Council, 1998, Supplement No. 3* (E/1998/23), chap. II, sect. A.

[2] Resolution 217 A (III).

1. *Adopts* the Declaration on the Right and Responsibility of Individuals, Groups and Organs of Society to Promote and Protect Universally Recognized Human Rights and Fundamental Freedoms, annexed to the present resolution;

2. *Invites* Governments, agencies and organizations of the United Nations system and intergovernmental and non-governmental organizations to intensify their efforts to disseminate the Declaration and to promote universal respect and understanding thereof, and requests the Secretary-General to include the text of the Declaration in the next edition of *Human Rights: A Compilation of International Instruments*.

85th plenary meeting
9 December 1998

ANNEX

Declaration on the Right and Responsibility of Individuals, Groups and Organs of Society to Promote and Protect Universally Recognized Human Rights and Fundamental Freedoms

The General Assembly,

Reaffirming the importance of the observance of the purposes and principles of the Charter of the United Nations for the promotion and protection of all human rights and fundamental freedoms for all persons in all countries of the world,

Reaffirming also the importance of the Universal Declaration of Human Rights[2] and the International Covenants on Human Rights[3] as basic elements of international efforts to promote universal respect for and observance of human rights and fundamental freedoms and the importance of other human rights instruments adopted within the United Nations system, as well as those at the regional level,

Stressing that all members of the international community shall fulfil, jointly and separately, their solemn obligation to promote and encourage respect for human rights and fundamental freedoms for all without distinction of any kind, including distinctions based on race, colour, sex, language, religion, political or other opinion, national or social origin, property, birth or other status, and reaffirming the particular importance of achieving international cooperation to fulfil this obligation according to the Charter,

Acknowledging the important role of international cooperation for, and the valuable work of individuals, groups and associations in contributing to, the effective elimination of all violations of human rights and fundamental freedoms of peoples and individuals, including in relation to mass, flagrant or systematic violations such as those resulting from apartheid, all forms of racial discrimination, colonialism, foreign domination or occupation, aggression or threats to national sovereignty, national unity or territorial integrity and from the refusal to recognize the right of peoples to self-determination and the right of every people to exercise full sovereignty over its wealth and natural resources,

[3] Resolution 2200 A (XXI), annex.

Recognizing the relationship between international peace and security and the enjoyment of human rights and fundamental freedoms, and mindful that the absence of international peace and security does not excuse non-compliance,

Reiterating that all human rights and fundamental freedoms are universal, indivisible, interdependent and interrelated and should be promoted and implemented in a fair and equitable manner, without prejudice to the implementation of each of those rights and freedoms,

Stressing that the prime responsibility and duty to promote and protect human rights and fundamental freedoms lie with the State,

Recognizing the right and the responsibility of individuals, groups and associations to promote respect for and foster knowledge of human rights and fundamental freedoms at the national and international levels,

Declares:

Article 1

Everyone has the right, individually and in association with others, to promote and to strive for the protection and realization of human rights and fundamental freedoms at the national and international levels.

Article 2

1. Each State has a prime responsibility and duty to protect, promote and implement all human rights and fundamental freedoms, *inter alia*, by adopting such steps as may be necessary to create all conditions necessary in the social, economic, political and other fields, as well as the legal guarantees required to ensure that all persons under its jurisdiction, individually and in association with others, are able to enjoy all those rights and freedoms in practice.

2. Each State shall adopt such legislative, administrative and other steps as may be necessary to ensure that the rights and freedoms referred to in the present Declaration are effectively guaranteed.

Article 3

Domestic law consistent with the Charter of the United Nations and other international obligations of the State in the field of human rights and fundamental freedoms is the juridical framework within which human rights and fundamental freedoms should be implemented and enjoyed and within which all activities referred to in the present Declaration for the promotion, protection and effective realization of those rights and freedoms should be conducted.

Article 4

Nothing in the present Declaration shall be construed as impairing or contradicting the purposes and principles of the Charter of the United Nations or as restricting or derogating from the provisions of the

Universal Declaration of Human Rights,[2] the International Covenants on Human Rights[3] and other international instruments and commitments applicable in this field.

Article 5

For the purpose of promoting and protecting human rights and fundamental freedoms, everyone has the right, individually and in association with others, at the national and international levels:

(*a*) To meet or assemble peacefully;

(*b*) To form, join and participate in non-governmental organizations, associations or groups;

(*c*) To communicate with non-governmental or intergovernmental organizations.

Article 6

Everyone has the right, individually and in association with others:

(*a*) To know, seek, obtain, receive and hold information about all human rights and fundamental freedoms, including having access to information as to how those rights and freedoms are given effect in domestic legislative, judicial or administrative systems;

(*b*) As provided for in human rights and other applicable international instruments, freely to publish, impart or disseminate to others views, information and knowledge on all human rights and fundamental freedoms;

(*c*) To study, discuss, form and hold opinions on the observance, both in law and in practice, of all human rights and fundamental freedoms and, through these and other appropriate means, to draw public attention to those matters.

Article 7

Everyone has the right, individually and in association with others, to develop and discuss new human rights ideas and principles and to advocate their acceptance.

Article 8

1. Everyone has the right, individually and in association with others, to have effective access, on a non-discriminatory basis, to participation in the government of his or her country and in the conduct of public affairs.

2. This includes, *inter alia*, the right, individually and in association with others, to submit to governmental bodies and agencies and organizations concerned with public affairs criticism and proposals for improving

their functioning and to draw attention to any aspect of their work that may hinder or impede the promotion, protection and realization of human rights and fundamental freedoms.

Article 9

1. In the exercise of human rights and fundamental freedoms, including the promotion and protection of human rights as referred to in the present Declaration, everyone has the right, individually and in association with others, to benefit from an effective remedy and to be protected in the event of the violation of those rights.

2. To this end, everyone whose rights or freedoms are allegedly violated has the right, either in person or through legally authorized representation, to complain to and have that complaint promptly reviewed in a public hearing before an independent, impartial and competent judicial or other authority established by law and to obtain from such an authority a decision, in accordance with law, providing redress, including any compensation due, where there has been a violation of that person's rights or freedoms, as well as enforcement of the eventual decision and award, all without undue delay.

3. To the same end, everyone has the right, individually and in association with others, *inter alia*:

(*a*) To complain about the policies and actions of individual officials and governmental bodies with regard to violations of human rights and fundamental freedoms, by petition or other appropriate means, to competent domestic judicial, administrative or legislative authorities or any other competent authority provided for by the legal system of the State, which should render their decision on the complaint without undue delay;

(*b*) To attend public hearings, proceedings and trials so as to form an opinion on their compliance with national law and applicable international obligations and commitments;

(*c*) To offer and provide professionally qualified legal assistance or other relevant advice and assistance in defending human rights and fundamental freedoms.

4. To the same end, and in accordance with applicable international instruments and procedures, everyone has the right, individually and in association with others, to unhindered access to and communication with international bodies with general or special competence to receive and consider communications on matters of human rights and fundamental freedoms.

5. The State shall conduct a prompt and impartial investigation or ensure that an inquiry takes place whenever there is reasonable ground to believe that a violation of human rights and fundamental freedoms has occurred in any territory under its jurisdiction.

Article 10

No one shall participate, by act or by failure to act where required, in violating human rights and fundamental freedoms and no one shall be subjected to punishment or adverse action of any kind for refusing to do so.

Article 11

Everyone has the right, individually and in association with others, to the lawful exercise of his or her occupation or profession. Everyone who, as a result of his or her profession, can affect the human dignity, human rights and fundamental freedoms of others should respect those rights and freedoms and comply with relevant national and international standards of occupational and professional conduct or ethics.

Article 12

1. Everyone has the right, individually and in association with others, to participate in peaceful activities against violations of human rights and fundamental freedoms.

2. The State shall take all necessary measures to ensure the protection by the competent authorities of everyone, individually and in association with others, against any violence, threats, retaliation, de facto or *de jure* adverse discrimination, pressure or any other arbitrary action as a consequence of his or her legitimate exercise of the rights referred to in the present Declaration.

3. In this connection, everyone is entitled, individually and in association with others, to be protected effectively under national law in reacting against or opposing, through peaceful means, activities and acts, including those by omission, attributable to States that result in violations of human rights and fundamental freedoms, as well as acts of violence perpetrated by groups or individuals that affect the enjoyment of human rights and fundamental freedoms.

Article 13

Everyone has the right, individually and in association with others, to solicit, receive and utilize resources for the express purpose of promoting and protecting human rights and fundamental freedoms through peaceful means, in accordance with article 3 of the present Declaration.

Article 14

1. The State has the responsibility to take legislative, judicial, administrative or other appropriate measures to promote the understanding by all persons under its jurisdiction of their civil, political, economic, social and cultural rights.

2. Such measures shall include, *inter alia*:

(*a*) The publication and widespread availability of national laws and regulations and of applicable basic international human rights instruments;

(*b*) Full and equal access to international documents in the field of human rights, including the periodic reports by the State to the bodies established by the international human rights treaties to which it is a party, as well as the summary records of discussions and the official reports of these bodies.

3. The State shall ensure and support, where appropriate, the creation and development of further independent national institutions for the promotion and protection of human rights and fundamental freedoms

in all territory under its jurisdiction, whether they be ombudsmen, human rights commissions or any other form of national institution.

Article 15

The State has the responsibility to promote and facilitate the teaching of human rights and fundamental freedoms at all levels of education and to ensure that all those responsible for training lawyers, law enforcement officers, the personnel of the armed forces and public officials include appropriate elements of human rights teaching in their training programme.

Article 16

Individuals, non-governmental organizations and relevant institutions have an important role to play in contributing to making the public more aware of questions relating to all human rights and fundamental freedoms through activities such as education, training and research in these areas to strengthen further, *inter alia*, understanding, tolerance, peace and friendly relations among nations and among all racial and religious groups, bearing in mind the various backgrounds of the societies and communities in which they carry out their activities.

Article 17

In the exercise of the rights and freedoms referred to in the present Declaration, everyone, acting individually and in association with others, shall be subject only to such limitations as are in accordance with applicable international obligations and are determined by law solely for the purpose of securing due recognition and respect for the rights and freedoms of others and of meeting the just requirements of morality, public order and the general welfare in a democratic society.

Article 18

1. Everyone has duties towards and within the community, in which alone the free and full development of his or her personality is possible.

2. Individuals, groups, institutions and non-governmental organizations have an important role to play and a responsibility in safeguarding democracy, promoting human rights and fundamental freedoms and contributing to the promotion and advancement of democratic societies, institutions and processes.

3. Individuals, groups, institutions and non-governmental organizations also have an important role and a responsibility in contributing, as appropriate, to the promotion of the right of everyone to a social and international order in which the rights and freedoms set forth in the Universal Declaration of Human Rights and other human rights instruments can be fully realized.

Article 19

Nothing in the present Declaration shall be interpreted as implying for any individual, group or organ of society or any State the right to engage in any activity or to perform any act aimed at the destruction of the rights and freedoms referred to in the present Declaration.

Article 20

Nothing in the present Declaration shall be interpreted as permitting States to support and promote activities of individuals, groups of individuals, institutions or non-governmental organizations contrary to the provisions of the Charter of the United Nations.

EU support for human rights defenders around the world

SUMMARY

Support for human rights defenders (HRDs) is a long established component of the EU's external human rights policy and one of its major priorities. With the adoption of Guidelines on HRDs in 2004, the EU established a set of concrete measures for ensuring the protection of HRDs at risk, including the provision of emergency aid. The guidelines encourage EU diplomats to take a more proactive approach by establishing contact with HRDs and intervening on their behalf when they are at risk. Furthermore, the European Commission manages a financial instrument in support of HRDs working in the world's most dangerous situations. Today, EU support is all the more important, as the environment in which HRDs operate is increasingly restrictive and HRDs have been facing a growing number of threats.

The European Parliament has been a long-time advocate of a comprehensive EU policy on HRDs and has actively contributed to its shaping. It has drawn attention to the difficulties confronting HRDs in many countries through its urgency resolutions on human rights breaches in the world, some of which have focused on individual HRDs and the particular threats they face. It has also organised hearings with HRDs, issued statements about cases of HRDs at risk, and highlighted the plight of HRDs during visits by its delegations to the countries concerned. The Parliament's Sakharov Prize is the EU's most visible action in favour of HRDs. It has a significant impact on laureates, providing them with recognition and, in many cases, indirect protection.

This an updated version of a briefing from December 2015: PE 573.879.

In this briefing:

- Establishment of an EU policy on HRDs
- Main aspects of the EU policy on HRDs
  - EU proposed actions in favour of HRDs
  - Examples of recent EU actions
  - Financial support
- What is the European Parliament doing?
- The Sakharov Prize
- Main references

Glossary

Human rights defenders (HRDs): 'Human rights defenders are those individuals, groups and organs of society that promote and protect universally recognised human rights and fundamental freedoms. Human rights defenders seek to promote and protect civil and political rights as well as to promote, protect and bring about economic, social and cultural rights. Human rights defenders also promote and protect the rights of members of groups such as indigenous communities. The definition does not include those individuals or groups who commit or propagate violence'. (EU Guidelines on HRDs).

Establishment of an EU policy on human rights defenders

The EU is committed to the protection of human rights in its external policy, in line with Article 21 of the Treaty on European Union, which states that EU action on the international stage should be guided by the principles of universality and indivisibility of human rights and fundamental freedoms, and that the Union should act to consolidate and support human rights in international relations. Protecting HRDs in the world contributes to fulfilling this objective, as acknowledged by the EU Guidelines on human rights defenders, adopted by the Council of the EU in 2004 and updated in 2008. The guidelines recognise that HRDs play a key role in defending fundamental rights and in protecting victims, by documenting human rights violations, providing victims of such violations with legal, psychological, medical or other support, combating the impunity of those responsible, and raising awareness of human rights and their defenders at national, regional and international levels. Although HRDs have enjoyed growing recognition over the years, they have also increasingly become the target of attacks and rights violations, and therefore need protection.

The guidelines define HRDs by reference to the UN Declaration on the Right and Responsibility of Individuals, Groups and Organs of Society to Promote and Protect Universally Recognised Human Rights and Fundamental Freedoms, adopted by the UN General Assembly in December 1998 with active EU support. Article 1 of the declaration sets out the right of each person, 'individually and in association with others, to promote and to strive for the protection and realization of human rights and fundamental freedoms at the national and international levels'. HRDs can range from inter-governmental organisations based in the world's largest cities, to individuals working within their local communities. They are identified above all by what they do in the interest of human rights. According to the Office of the High Commissioner for Human Rights (OHCHR), there are certain minimum standards that one must meet to be considered an HRD:

- HRDs must accept the universality of human rights as defined in the Universal Declaration of Human Rights.
- It is not essential for an HRD to be correct in his or her arguments in order to be a genuine defender, as long as he or she defends a human right.
- HRDs have to be peaceful in their actions.

HRDs can operate in various fields, such as freedom of expression, women's rights, LGBTI rights, labour rights, land rights and fighting slavery.

The EU has reaffirmed its commitment to protecting HRDs through its key human rights documents adopted in the past few years. The 2012 EU Strategic framework and action plan on human rights and democracy pledged to extend political and financial support

for HRDs, and to step up EU efforts against all forms of reprisal against them. Responding to recommendations from civil society organisations, the 2014 Council conclusions on the 10th anniversary of the EU Guidelines on HRDs emphasised the important role of women HRDs and HRDs from vulnerable and marginalised groups. They also urged that all states create a safe and enabling environment for all HRDs. The revised EU Action plan on human rights and democracy 2015-2019, adopted in July 2015, recommended stepping up support for HRDs, especially those working on women's rights (point 8), LGBTI rights and the rights and inclusion of persons from marginalised groups, while also stressing the importance of outreach in rural areas (point 9). The action plan further called for increased support to HRDs working on labour rights, land rights and indigenous issues (point 17c).

EU policy on human rights defenders

The EU's proposed actions in favour of HRDs

The EU is the world's biggest supporter of HRDs, a role it accomplishes by providing them with a wide range of assistance measures and financial aid. The European Instrument for Democracy and Human Rights (EIDHR) – the largest pro-HRDs programme worldwide – can provide aid directly to HRDs without informing the government of the country in question or demanding its prior consent.

The EU Guidelines on HRDs provide practical steps for EU action in bilateral relations at all levels and in multilateral fora, as well as measures for the protection of HRDs at risk. EU missions (EU delegations and Member States' embassies) are the primary interface between the EU and HRDs and play an important role in practice. That said, action in favour of HRDs should also be taken at EU level. When acting to protect HRDs facing particular threats, EU missions should use caution, since 'in certain cases EU action could lead to threats and attacks against HRDs'. In such situations, the HRDs must be consulted on the actions to be taken.

More specifically, the guidelines advise that EU actions should include the following:

- EU missions should be encouraged to adopt a pro-active approach towards HRDs. This includes establishing contacts with the HRDs, receiving them in the mission premises, visiting them on the ground, and increasing their public recognition through the media or through invitations and visits.
- EU missions should send observers to trials of HRDs and visit HRDs in custody.
- The EU should issue demarches and/or public statements (this can be done, for example, by the EU delegation based in the relevant country, the EU High Representative, the EU Special Representative for Human Rights or the EEAS spokesperson); cases of HRDs should be raised during political or human rights dialogues with the countries concerned or during high-level visits. When visiting a country, high-ranking EU officials should include meetings with human rights defenders in their programmes.
- EU delegations are expected to report periodically on the situation of HRDs, including on the relevant institutional and legislative framework. They should organise an annual meeting between HRDs and EU diplomats in order to coordinate and share HRD-related information. Heads of delegations should make recommendations to the Council of the EU's Working Party on Human Rights (COHOM) for possible EU action, especially concerning HRDs at immediate risk.

- The EU should support the Special Procedures of the UN Human Rights Council, including the Special Rapporteur on the situation of human rights defenders. It should also promote the strengthening of existing regional mechanisms for the protection of HRDs. EU missions should promote the use of UN thematic mechanisms by local human rights defenders.
- As an overarching objective, the EU should encourage third countries to create an environment in which HRDs can operate freely.
- In cases of emergency, visas should be issued and temporary shelter for HRDs provided in EU Member States or in their region.

Increasing hardships facing HRDs

It has become increasingly difficult for HRDs to operate in various parts of the world, which makes EU support for them all the more important. HRDs face numerous restrictions resulting from intensified crack-downs on civil society. Furthermore, many authoritarian regimes have raised substantial barriers before foreign assistance to human rights defenders and civil society organisations in more general terms. According to the EU Annual report on human rights and democracy in the world in 2016, 'Restrictions on civil society and repression of human rights defenders have taken multiple forms, ranging from administrative and judicial harassment to smear campaigns, travel bans, criminalisation, stigmatisation, arbitrary arrest and detention, extrajudicial executions, and blocking of access to funding, especially from external sources. Both state and non-state actors, including armed and fundamentalist groups, pose offline and online threats to freedoms for civil society'.

The Monitoring platform, managed by the Human Rights Defenders Mechanism (a mechanism financed by the EU and managed by civil society organisations, which helps human rights defenders in difficult situations - as explained in a further section), tracks cases of alerts and attacks against HRDs and documents violations committed against them in the course of their work. Since the beginning of 2016 to date, the platform has registered more than 1 500 violations against HRDs, among them judicial abuses, intimidation and physical violence, and has reported 384 killings of HRDs. Almost 70% of the targeted defenders were active in the field of civil political rights. The Americas emerge as the region with the highest number of violations, accounting for around a third of total violations worldwide.

EU action in practice

This new reality makes EU action all the more urgent. It also requires that the EU adapt its methods to the increasingly difficult environment in which civil society operates. In practice, the EU has been addressing the HRDs' situation through a wide and complex array of measures in line with the guidelines described above. The EU annual reports on human rights and democracy contain numerous examples of actions undertaken on behalf of HRDs[1].

Statements and démarches: at central and at delegations level, the EU has issued numerous statements and delivered various demarches, both via formal and informal channels, on behalf of HRDs. It has asked for the release of imprisoned HRDs, has condemned reprisals and attacks against them, including killings, and has urged third countries to create or uphold an enabling environment.

Providing visibility and reaching out to HDRs. EU diplomats have reached out to HRDs in many ways, for example by making field visits to meet with those at risk. EU delegations

also make efforts to draw public attention to the important activity of HRDs. For example, the EU delegation in Uganda, together with Norway and the EU Member States, hands out a regular award to HRDs for their outstanding achievements in the country. In 2017, the award was given to Pamela Judith Angwech, founder and executive director of the Gulu Women's Economic Development and Globalization (GWED-G), the region's largest grassroots human rights organisation focused on women and youth.

Protecting HRDs who have been imprisoned or are facing charges. EU delegations have attended trials of opposition members, civil society and human rights activists, have tracked their legal cases and have sometimes visited them in prison or accompanied them when they have been summoned by the police (e.g. in 2016 in Chad, DRC, Sudan, Mozambique, Tanzania and Saudi Arabia). The EU has also provided legal assistance to HRDs on various occasions (e.g. in Burkina Faso).

Working for an appropriate environment. The EU has systematically reacted to legal restrictions in place and to a climate of intimidation and fear, expressing its concern about the misuse of law to prosecute human rights defenders and journalists in order to silence freedom of expression. Furthermore, it has worked together with the authorities and civil society to improve the regulatory and financial framework for civil society in a number of countries (e.g. in Brazil). The recently adopted EU country roadmaps for engagement with civil society include the promotion of an enabling environment for civil society organisations as one of their priorities.

Meeting regularly with HRDs. Many EU delegations have held, at least once a year, while some even several times, meetings with HRDs all over the world, to encourage swifter coordination amongst them, provide useful information to strengthen their capacity and listen to their concerns. Member States' embassies have also been involved in such meetings. In some cases, the authorities have placed obstacles before the EU delegations when organising such meetings.

Setting up human rights focal points and liaison officers in EU delegations. The completion of 'a network of focal points on human rights and democracy in EU Delegations', as provided for in the EU Strategic framework and action plan on human rights, contributes to developing the EU's capacity to engage with HRDs. Most EU delegations have nominated one or two such focal points and have published their contact details online. The establishment of dedicated liaison officers in the field to act as a first point of contact for local HRDs, as set out in the guidelines, has also advanced, with a person nominated in most EU delegations. Sometimes these tasks are shared with Member States' embassies.

HRDs in human rights dialogues and other bilateral contacts with third countries. Human rights defenders feature among the priorities to be addressed in the framework of human rights dialogues with third countries, as envisaged in the EU Guidelines on such dialogues. The EU holds formal human rights dialogues and consultations with many partner countries and regional groupings. In addition, the 79 African, Caribbean and Pacific countries that are party to the Cotonou Agreement conduct a political dialogue with the EU, including on human rights issues. A regular but not uniform practice is to hand over 'an individual cases list' of human rights violations committed against HRDs or other individuals in the course of these dialogues. To protect HRDs, the EU has also contacted national human rights institutions; for instance, this has been done in India on a case by case basis.

The EU Special Representative (EUSR) for human rights, Stavros Lambrinidis, plays a central role in addressing HRD concerns in dialogues with third countries. The EUSR for human rights has focused on addressing new restrictive laws that are increasingly affecting the work of HRDs and on working with third countries' authorities for the release of imprisoned HRDs.

Confidentiality of assistance. EU help to HRDs, especially in the form of financial and other emergency support, often remains confidential, to protect its beneficiaries. In countries where the context is particularly difficult and human rights defenders have to conduct discreet activities, visible support is counterproductive. In such cases, the EU may finance projects for enhancing HRD protection, implemented by international NGOs in partnership with local civil society organisations.

A recent study drafted for the Parliament makes an overall assessment of EU efforts to protect and promote civil society organisations and human rights defenders in the increasingly harsh conditions they face in many parts of the world. The study has found that the 'most effective part of these EU responses has been the protection offered to human rights defenders', which speaks of the fact that the EU has stepped up its efforts to the capacity building of civil society and made its aid modalities more flexible. However, the EU has not been so effective in dealing with the 'deeper, structural aspects' of the problem involving the 'shrinking space for civil society'. More efforts would be needed to implement concrete measures and benchmarks to respond to the narrowing civic space. Consideration should also be given to the fact that EU high-level diplomacy is sometimes too cautious in confronting regimes engaged in brutal civil society crackdowns. What the EU needs is a clearer strategic approach to the shrinking space.

An earlier 2013 study, commissioned by the Parliament on the EU's policy on HRDs, acknowledged the good practices of ensuring their security, monitoring trials, providing support in emergency situations and challenging laws that criminalise HRDs. It also indicated several areas where improvement was needed, with a particular focus on raising awareness of the EU Guidelines on HRDs both among diplomatic staff and HRDs themselves. While many of the polled HRDs suggested the need for a more proactive approach by EU staff, others noted that in some cases direct contact with EU country representatives was not the best approach because of the possibility of reprisals by state or non-state actors, or of language and cultural barriers. EU diplomats should observe the rule of only intervening with the agreement of HRDs or their family. Public declarations made in connection with acts issued to condemn HRDs should be less reactive (that is, occurring after they have been condemned), and more pre-emptive.

Financial support

The 2014-2020 European Instrument for Democracy and Human Rights (EIDHR) covers several priority actions on human rights and democracy, among them support for HRDs. According to recital 18 of the regulation establishing the instrument, 'The Union should pay particular attention to countries and urgency situations where human rights and fundamental freedoms are most at risk and where disrespect for those rights and freedoms is particularly pronounced and systematic'. In line with this principle, the EIDHR's Objective 1, entitled 'Support to human rights and human rights defenders in situations where they are most at risk', aims to respond to HRDs' urgent needs and to provide medium and long-term support to HRDs and civil society, enabling them to carry out their work. Accordingly, 20–25 % of the total financial envelope under the EIDHR's multiannual indicative programme for the 2014-2017 period has been allocated to meeting the above objective. Two main types of direct financial support to HRDs have been provided:

1. Direct grants for HRDs operating in dangerous situations
An emergency fund, established in 2010 and managed under the EIDHR, provides direct small grants of up to €10 000 per grant to HRDs (individuals or organisations) in need of urgent support. The grant is used for covering fees for legal representation or medical expenses, purchasing security material for offices or homes, paying for the evacuation of an HRD to another country, supporting the operations of a human rights organisation in a difficult financial situation, and other similar events. Such support usually remains confidential. Between 2010 and early 2017, over 330 grants amounting to over €3 million were disbursed to more than 500 HRDs and organisations in over 50 countries.

Provided under the 2014-2020 EIDHR, this second type of funding is in the form of grants of up to €1 million to civil society for the promotion of human rights and fundamental freedoms in some of the world's most difficult and dangerous situations, or where they are most vulnerable and threatened. This funding is granted under the EIDHR Human Rights Crises Facility, endowed with an annual amount of €3.5 million.

2. Funding for projects selected through calls for proposals
Apart from these direct grants, the Commission also selects projects through global and local calls for proposals designed to reinforce the capacities of HRDs both as individuals and organisations. In 2016, out of the €27.94 million contracted through the global call for proposals under the EIDHR, €5.11 million was dedicated to local HRD organisations working at grassroots level.

Comprehensive HRD mechanism
To better address the urgent need for protection of HRDs facing imminent risks but also to provide them with longer-term assistance, including shelter, a comprehensive HRD mechanism was established in October 2015, following a call for proposals. It complements the support already provided directly under the EIDHR and is managed by a consortium of 12 international NGOs.[2] It is funded with €15 million over three years and covers the entire world, including remote areas. Its broad range of support measures include: **urgent support** (physical/digital protection, legal support, medical support, trial and prison monitoring, urgent advocacy, urgent relocation, support for families, urgent monitoring and reporting, a permanent, 24/7 helpline for human rights defenders); **medium-term support** (monitoring of the situation of HRDs, early warning, reinforcement of capacities, training on risk prevention and security, international, regional and national advocacy on both individual cases and the legislative framework, temporary relocation and legal support for lengthy judicial procedures); and **long-term support** (support for national networks, advocacy, lobbying and the development of strategies to counter restrictions and sanctions imposed on human rights defenders by states, including defamation, laws on foreign funding and criminalisation of HRDs).

A platform for relocation of HRDs at risk, featuring numerous organisations (cities, universities, NGOs, professional organisations/associations ready to help HRDs to relocate) has been launched on the Commission's initiative and is now managed by the Human Rights Defenders Mechanism. All stakeholders involved in relocation activities, including cities and universities, are eligible for funding.

What is the European Parliament doing?

The European Parliament is a strong supporter of the HRDs cause. It has constantly urged the EU to step up its efforts on behalf of HRDs and has systematically addressed the situation of HRDs in the world through the various tools at its disposal. The Parliament has followed the EU's policy on HRDs closely and has on occasion made

recommendations for improving it, including in its annual human rights reports. In its 2010 resolution on EU HRD policy, the EP made numerous proposals for making the policy more effective. These included strengthening the implementation of the guidelines by EU delegations; increasing public recognition and visibility of HRDs as a way to protect them; enhancing the transparency of EU actions (e.g. making the list of names of HRDs whose cases are being addressed available to the EU public, except when this would put the HRDs at risk); and facilitating the protection of HRDs at risks – through stronger involvement and coordination of Member States, including through the issuance of emergency visas, and by providing temporary protection and shelter for such HRDs.

Parliament has also developed its own tools for addressing cases of HRDs in the world. The most important one is in the form of 'urgency' resolutions on human rights breaches in the world. Over the years, such resolutions have constantly drawn attention to cases where HRDs are at risk. Of the over 100 urgency resolutions adopted since the start of the current parliamentary term until the November 2017 first plenary, the vast majority refer to human rights defenders. They focus either specifically on individual human rights defenders facing threats and repression in certain countries or refer more generally to the difficult situation of human rights defenders as part of a wider picture of human rights violations in the countries concerned.

2017 resolutions

In urgency resolutions adopted since the start of 2017, the EP has highlighted the particularly difficult situation of HRDs in countries such the Maldives, Russia and occupied Crimea, Cambodia, Laos, Burundi, China, Pakistan, Azerbaijan, Ethiopia, Zimbabwe, Guatemala and Nicaragua. Cases of persecuted HRDs brought to the public's attention have covered people working in a wide range of areas including indigenous rights and land rights, freedom of expression and freedom of the press, political and civil rights, and the rights of ethnic minorities. The Parliament has also held debates in plenary on problematic human rights situations, touching on the issue of those who stand up for human rights and fundamental freedoms (such an example is the debate on Venezuela in September 2017). The Parliament also addresses the issue of HRDs in its resolutions on more general topics. For example, in its resolution of 13 September 2017 on EU political relations with Latin America, Parliament expressed its regrets about attacks on HRDs and urged governments pass laws and take measures capable of protecting them.

In its urgency resolutions, the Parliament has formulated various demands with a view to protecting HRDs at risk and to improving the overall environment in which they operate. Most importantly, the Parliament has called upon the governments of the countries concerned, amongst others, to: release jailed HRDs immediately; ensure that conditions permit HRDs to carry out their work; and to guarantee in particular HRDs' right to freedom of expression, association and peaceful assembly, and their right to a fair trial. The Parliament has urged the EU to step up the political dialogue on human rights with certain countries where there are systematic violations of the human rights of HRDs and of human rights in general; to revise its policy towards such countries; and, if needed, to reconsider the provision of financial aid. It calls upon the European External Action Service (EEAS) and the EU delegations to closely monitor trials of HRDs, undertake prison visits and issue public statements.

In other resolutions, the Parliament has reacted to the phenomenon of the 'shrinking space for civil society'. It highlighted this problem in its 2016 resolution on the EU Annual report on human rights and democracy, focusing specifically on journalists and

HRDs. It called for a public annual Foreign Affairs Council addressing the shrinking space for civil society and the jailing of HRDs and urged the High Representative and the Member States' foreign ministers to address HRD cases with relevant counterparts on all occasions, including those raised in the Parliament's resolutions.

In its March 2017 resolution on EU priorities for the UN Human Rights Council session in 2017, the Parliament expressed its concern about the ever-increasing attempts to shrink the space of civil society and human rights defenders and underscored the importance of the role of human rights NGOs and defenders in the promotion and protection of human rights. In a resolution from October 2017, the Parliament expressed its deep concern that 'the closing down of civil society space in developing countries is being carried out in increasingly complex and sophisticated ways, which are harder to tackle' and is being implemented through legislation, taxation, funding limitations, increased bureaucracy, reporting and banking requirements, the criminalisation and stigmatisation of CSO representatives, defamation, all forms of harassment, online repression and internet access limitations, censorship, arbitrary detention, gender-based violence, torture and assassination, in particular in conflict-stricken states. The Parliament called on the EU to put in place monitoring tools for the implementation of the EU Guidelines on Human Rights Defenders and to support the creation of a safe and enabling environment for women's rights defenders**.** It called on the Commission, the EEAS and the Member States to promote the effective joint implementation of the guidelines in all third countries where civil society is at risk, by adopting local strategies.

Other actions of the Parliament on behalf of HRDs include public hearings of HRDs in the Human Rights Subcommittee (DROI) and press statements (by the Parliament president, the DROI chair or members of parliamentary delegations after a country visit) on HRDs at risk. The DROI subcommittee monitors the follow-up given by the EEAS to urgency resolutions and organises updates on the human rights situation in various countries, including addressing cases of HRDs. The DROI delegations raise cases of HRDs during their visits to third countries, and so should all parliamentary standing delegations whenever relevant. According to the Guidelines for European Parliament inter-parliamentary delegations on promoting human rights and democracy in their visits to non-EU countries, Parliament delegations should raise cases of HRDs in meetings with the authorities of third countries, asking for authorisation for prison visits where possible.

The Sakharov Prize

The Parliament's best known action in the area of human rights defenders is the Sakharov Prize for freedom of thought. The prize was created in December 1985, and bears the name of one of the best known Soviet dissidents, Andrei Sakharov – the joint inventor of the Soviet hydrogen bomb, a physics Nobel Prize winner in 1975 and a campaigner for human rights and nuclear disarmament in the former Soviet Union. The Parliament closely followed his activities from the 1970s onward. In a 1980 resolution it condemned his arrest by the Soviet authorities the previous year and adopted further resolutions in his support in 1983 and 1984.

Sakharov's name was chosen for the prize because he was seen as a symbol of freedom of thought and expression. Originally, the prize was intended to be granted for the submission of a work or study in the field of human rights, but later its scope was extended to also include any notable activities or achievements on the subject. According to the new statute adopted in May 2003, the prize gets awarded for a

particular achievement (meaning any intellectual or artistic composition or active work) in one of the following fields: defence of human rights and fundamental freedoms, particularly the right to freedom of expression; safeguarding the rights of minorities; respect for international law; and the development of democracy and implementation of the rule of law.

The first prize was awarded in 1988 to Nelson Mandela and, posthumously, to Soviet dissident Anatoli Marchenko. Other famous winners of the prize include then leading Burmese dissident, Aung San Suu Kyi, Kofi Annan and the UN staff, Reporters without Borders, Chinese democracy activist, Hu Jia, and Mala Yousafazi, an advocate for the rights of women and girls in Pakistan. Three Sakharov Prize winners were subsequently awarded the Nobel Peace Prize.

The 2017 Sakharov Prize laureate

This year, the prize was awarded to the democratic opposition in Venezuela: the National Assembly (Julio Borges) and all political prisoners as listed by Foro Penal Venezolano, including Leopoldo López, Antonio Ledezma, Daniel Ceballos, Yon Goicoechea, Lorent Saleh, Alfredo Ramos and Andrea González. The democratic opposition to the 'chavista' government is currently grouped in the Democratic Unity Roundtable ('Mesa de la Unidad Democrática', MUD), a coalition of parties from the whole political spectrum, from the centre-left to the right. The National Assembly, elected in December 2015 and led by the MUD – with 56.25 % of the votes and 109 elected MPs – has seen its work systematically hampered by the government-controlled Supreme Court of Justice (TSJ) and National Electoral Council (CNE), and more recently by the new National Constituent Assembly (ANC), which has taken over its legislative powers. The repression of opposition-led protests in the last few years has resulted in the death or imprisonment of numerous citizens. According to Foro Penal Venezolano's latest report, as of 31 October 2017 there were 380 political prisoners in the country and 198 civilians had been imprisoned after a trial by a military court.

Impact of the prize on laureates

The Sakharov Prize has acquired a strong reputation. The annual award receives much attention in the international press and has great impact on the laureates themselves.[3] It represents major recognition, acknowledged as such by the laureates, of their efforts on behalf of human rights. The prize provides significant **moral and psychological support**, boosting the confidence of laureates, who often work in very difficult conditions, and encouraging them to continue their work. Through the international attention it has attracted, the prize has helped to **ensure the physical security** of laureates. For instance, it may have contributed to the avoidance of imprisonment (in the case of Aliaksandr Milinkevich from Belarus), to acquittal (in the case of Oleg Orlov from Russia), and to the release from prison (of Nasrin Sotoudeh from Iran). In other cases, however, governments have maintained or even intensified pressure on laureates.

In a number of countries whose governments are not responsive to criticism from outside, open defamation campaigns have been launched against laureates, portraying them as 'traitors' because they are working on behalf of the enemy (the West). This has happened in Algeria, Belarus, Cuba, and Egypt, to give just a few examples.

As acknowledged by all laureates, the prize has helped them attain **visibility and recognition** in their country and/or abroad. At domestic level, the degree of recognition has varied: some political regimes have restricted information on the prize in the media; in other cases, lack of awareness about the international significance of the prize has limited recognition. The prize has increased laureates' **access to the international community**, linking them with universities, international organisations and high-level

politicians, and giving them the possibility to be included in consultations on issues of interest for their country. Through its financial award, the prize has **empowered** many laureates to **continue and expand their activities** defending human rights.

The Sakharov Prize Network – an initiative aimed at promoting and supporting prize laureates and enhancing their contacts with each other and with the Members of the European Parliament and civil society – was launched in 2008. The network also aims to focus attention on human rights violations in laureates' countries.

In its 2010 Resolution on HRDs, the EP underlined the need to actively support and develop proposals on how the Sakharov Prize Network could be used as part of a sustained programme of support for human rights defenders. It also expressed its concern over the infringements of the human rights of certain Sakharov Prize winners.

Main references

Assessing the implementation of the European Union Guidelines on human rights defenders - The cases of Kyrgyzstan, Thailand and Tunisia, Policy Department for External Relations, European Parliament, June 2013.

Ensuring protection – European Union guidelines on human rights defenders, 2008.

Council Conclusions on the Action plan on human rights and democracy 2015-2019, July 2015.

Annual report on human rights and democracy in the world in 2016, EU, October 2017.

Report on enhancing the contribution of EU institutions and Member States, NGOs, IFIs and human rights defenders, to more effective engagement with, and monitoring of, the activities of non-state actors, Frame, March 2015.

Shrinking space for civil society, Policy Department for External Relations, European Parliament, April 2017.

Endnotes

1 Most examples in this section are from recent EU annual reports on human rights and democracy in the world.

2 The partners in this consortium are 12 independent international NGOs that have practical experience of working in support of human rights defenders at risk all over the world: Front Line Defenders, Reporters Without Borders (RSF), World Organisation Against Torture (OMCT), International Federation for Human Rights (FIDH), Economic, Social and Cultural Rights Network (ESCR-Net), International Gay and Lesbian Association (ILGA), Urgent Action Fund for Women Human Rights Defenders (UAF), Protection International, Peace Brigades International (PBI), Euro-Mediterranean Foundation of Support to Human Rights Defenders (EMHRF), Forum Asia, and East and Horn of Africa Human Rights Defenders Project (EHAHRDP).

3 The impact of the prize on laureates was analysed in a 2013 study commissioned by the Parliament. The statements in this section are based on the main findings of this study.

Disclaimer and Copyright

This document is prepared for, and addressed to, the Members and staff of the European Parliament as background material to assist them in their parliamentary work. The content of the document is the sole responsibility of its author(s) and any opinions expressed herein should not be taken to represent an official position of the Parliament.

Reproduction and translation for non-commercial purposes are authorised, provided the source is acknowledged and the European Parliament is given prior notice and sent a copy.

© European Union, 2017.

Photo credits: © igor / Fotolia.

eprs@ep.europa.eu
http://www.eprs.ep.parl.union.eu (intranet)
http://www.europarl.europa.eu/thinktank (internet)
http://epthinktank.eu (blog)

Human rights undermined when used as political tool

Shelter City

Shelter City is a nationwide initiative of Justice and Peace Netherlands to protect human rights defenders, in cooperation with a growing number of Dutch cities and local organizations. Justice and Peace is a non-profit organisation based in The Hague that is dedicated to defending and promoting respect for human rights and social justice, worldwide and in the Netherlands, also misused by the Dutch government as political tool. The Dutch government abuses "Shelter City" as a political instrument for promotional purposes. The Dutch government 'abuses' human rights and human rights defenders as a political instrument.

Dutch Shelter Cities: **Amsterdam, The Hague, Groningen, Haarlem, Maastricht, Utrecht, Nijmegen, Middelburg, Zwolle, Tilburg and Deventer**.

Shelter City

Shelter City is een landelijk initiatief van Justice and Peace in Nederland om mensenrechtenverdedigers te beschermen, in samenwerking met een groeiend aantal Nederlandse steden en lokale organisaties. Justice and Peace is een non-profit organisatie gevestigd in Den Haag die zich inzet voor het verdedigen en bevorderen van respect voor mensenrechten en sociale rechtvaardigheid wereldwijd en in Nederland. De Nederlandse overheid misbruikt “Shelter City” als politiek instrument voor promotionele doeleinden. De Nederlandse overheid 'misbruikt' mensenrechten en mensenrechtenverdedigers als politiek instrument.

Shelter City steden: **Amsterdam, Den Haag, Groningen, Haarlem, Maastricht, Utrecht, Nijmegen, Middelburg, Zwolle, Tilburg en Deventer.**

(european Commission) 2018

European Commission - Press release

Statement by the European Commission and the High Representative on International Migrants Day 2018

Brussels, 17 December 2018

On the occasion of International Migrants Day on 18 December, the European Commission and the High Representative made the following statement:

"The history of humankind is a history of migration. For thousands of years people have migrated from one place to another, for a variety of reasons, and continue to do so: Today, there are 258 million international migrants worldwide.

On International Migrants Day, the European Union reaffirms its enduring commitment to protect migrants' human rights, to prevent perilous irregular journeys and ensure opportunities for legal and safe pathways instead.

In order to do this, we are working with all our partners around the world – countries of origin, transit and destination and international organisations. Migration requires global, cooperative alliances: No country can address migration on its own - neither in Europe nor elsewhere in the world. This is the core message of the Global Compact for Safe, Orderly and Regular Migration, which will provide the global framework for improving migration management. It is by working together, in the spirit of shared responsibility, that we can jointly turn migration from a common challenge into a shared opportunity.

The European Union's comprehensive approach on migration is built in the same vein: seeking to address the drivers of irregular migration; fighting against smuggling of migrants and trafficking in human beings; ensure adequate protection for those in need, better manage Europe's external borders, while enabling legal migration channels. For the benefit of all of us."

Background

With the European Agenda on Migration, the European Commission proposed on 13 May 2015 a far-reaching strategy, to equip the EU with the tools to better manage migration in all its aspects, from immediate challenges, as well as in the medium and long term.

The EU's comprehensive approach on migration is delivering on all fronts: deeper cooperation with partner countries; better-protected external borders; and more effective tools to manage migration inside the EU.

Internally, the European Union has set up effective tools to manage migration. A lot of efforts have been invested into the reform of the EU's asylum rules, with 5 out of the Commission's 7 initial proposals ready for adoption. For stronger border management, the Commission has recently proposed to reinforce the European Border and Coast Guard as well.

EU funding under the Asylum Migration and Integration Fund helps Member States' strengthen labour market integration and social inclusion. Projects under the Rights, Equality and Citizenship programme are putting specific priorities on protecting and supporting victims amongst vulnerable groups, including migrant women and children. With the proposal for the next long-term EU budget, the Commission put efficient migration management as one of its top mainstreamed priorities across different policy areas.

In its external dimension, the integrated, "whole of the route" approach has led to major achievements by the EU and its Member States.

EU Operations active in the Mediterranean have contributed to saving over 690,000 lives at sea. The European Union is further strengthening cooperation with countries of origin, transit and destination as well as international organisations to assist migrants and refugees, to ensure the respect of their human rights, improve their living conditions as well as fight smugglers and traffickers. At the same time, work to ensure legal pathways is under way with more than 44,000 resettlement places offered in the past three years and more than 50,000 expected by autumn 2019, as well as with ongoing discussions on an improved Blue Card for highly skilled third-country nationals and the preparation of pilot projects for labour migration.

The trilateral cooperation by the African Union, European Union and the United Nations has assisted

over 39,000 people to return voluntarily from Libya to their countries of origin in the past two years. The EU-IOM Joint Initiative for Migrant Protection and Return has assisted over 55,000 people with post-arrival and reintegration support so far.

To address root causes and offer socio-economic opportunities in countries of origin and transit, the EU's Trust Fund for Africa has mobilised more than €4 billion for important initiatives on the ground.

For more information

Q&A - The Global Compact on Migration

Managing migration: Commission calls time on asylum reform stalling

Factsheet - Central Mediterranean Route

Factsheet - Western Mediterranean Route

IP/18/6823

Press contacts:

Natasha BERTAUD (+32 2 296 74 56)
Maja KOCIJANCIC (+32 2 298 65 70)
Esther OSORIO (+32 2 296 20 76)

General public inquiries: Europe Direct by phone 00 800 67 89 10 11 or by email

Protesters rally in Brussels against UN migration pact adoption

Photo: Russia Today Brussels dec 16- 2018

Laten we de ogen niet sluiten voor de cijfers achter immigratie in Nederland, hoe ongemakkelijk ze ook zijn

Jan van de Beek keek naar de effecten van migratie op de verzorgingsstaat.

Het liefste wil je iedereen op de wereld een goede plek geven. En als dat niet lukt: in ieder geval zoveel mogelijk. De vraag is dan hoeveel er eigenlijk mogelijk is binnen onze verzorgingsstaat. Wiskundige Jan van de Beek betoogt op basis van CBS-cijfers dat de verzorgingsstaat onhoudbaar is met het huidige beleid Dan krijg je al gauw een stempel.Sommige mensen zullen dit in de rechtse hoek willen proppen. Het debat over immigratie wordt vaak gevoerd op basis van incidenten, emoties en waardeoordelen.

Bron: businessinsider.nl
Ruben Munsterman 03 Apr 2017

CBS ziet Nederland langzaam van samenstelling veranderen

21-11-2018
NOS
BINNENLAND

NOS

De samenstelling van de Nederlandse bevolking verandert langzaam, door de instroom van migranten en kinderen die zij krijgen. Dat constateert het Centraal Bureau voor Statistiek in het jaarrapport integratie 2018.

Meerderheid bevolking voor opvang vluchtelingen

cbs.nl

27-3-2018 00:00

Afbeelding: hollandse hoogte

In 2017 is 77 procent van de volwassen bevolking van mening dat Nederland vluchtelingen moet opvangen die door oorlog of vervolging hun land zijn ontvlucht, 8 procent vindt van niet en 15 procent staat hier neutraal tegenover. Voor economische migranten is minder draagvlak. Dat meldt het CBS op basis van nieuwe cijfers uit het onderzoek Belevingen.

Noodopvang voor uitgeprocedeerde asielzoekers. © Elmer van der Marel/Hollandse Hoogte

Bed, bad en brood voor uitgeprocedeerde asielzoekers in Arnhem

ARNHEM - Naar schatting 20 uitgeprocedeerde asielzoekers die illegaal in Arnhem verblijven, worden niet langer aan hun lot overgelaten. Ze krijgen een bed-bad-broodregeling aangeboden. Het college van burgemeester en wethouders van Arnhem heeft besloten zo snel mogelijk een voorstel van deze strekking uit te werken.

gelderlander.nl
onze verslaggever 19-01-15, 09:06 **Laatste update:** 20-01-17, 23:07

Geen plaats…

Foto: bericht Eline Miranda Reiger facebook in armoede in Nederland 2018

Daklozen Protest

https://archive.org/details/DaklozenProtest

mensenrechten

Naar Gemeentelijk internationaal beleid

29 maart 2018

Hoe kunnen mensenrechten tastbaar gemaakt worden op lokaal niveau? Harald Bergmann, burgemeester van Middelburg en woordvoerder mensenrechten, heeft de eerste handleiding mensenrechten voor lokale overheden gericht op non-discriminatie, gepresenteerd.

Hij deed dit in het Congres van Lokale en Regionale Overheden van de Raad van Europa op 27 maart. ‘We erkennen allemaal dat het belangrijk is om lokale en regionale overheden te betrekken bij mensenrechten en dat verheldering nodig is over wat de concrete verantwoordelijkheden zijn in de

praktijk op het gebied van mensenrechten voor decentrale overheden,’ zei Bergmann (foto rechts).

Resolutie

Het Congres heeft een resolutie aangenomen om de handleiding aan te nemen. Daarin worden goede voorbeelden van lokaal mensenrechtenbeleid in Europa uitgelicht. De eerste editie is gericht op drie specifieke doelgroepen: vluchtelingen, asielzoekers en migranten; Roma en nomadische volkeren; en LGBTI-personen. Elk hoofdstuk begint met een uiteenzetting van het juridisch raamwerk en de rol die lokale en regionale overheden spelen. In het handboek staan meer dan 65 voorbeelden uit 25 landen. Ook wordt een digitaal platform opgericht voor decentrale overheden om ervaringen en kennis over mensenrechten op te delen.

Er zijn veel succesvolle voorbeelden die aantonen dat het integreren van mensenrechten in lokaal beleid niet hoeft te leiden tot meer uitgaven of ingewikkelde procedures.

Meer handleidingen

Naast deze handleiding mensenrechten zullen er nog meer handleidingen ontwikkeld worden over verschillende onderwerpen, bijvoorbeeld de rechten van personen met een fysieke of mentale beperking of economische en sociale rechten. De handleiding is ontwikkeld in samenwerking met de Commissaris Mensenrechten van de Raad van Europa, het Bureau voor de grondrechten (Fundamental Rights Agency, FRA) en het Raoul Wallenberg Instituut.

Meer informatie

- Handleiding Mensenrechten
- Presentatie Harald Bergmann
- Video van het debat

CONGRESS OF LOCAL AND REGIONAL AUTHORITIES

The Congress
Le Congrès

COUNCIL OF EUROPE
CONSEIL DE L'EUROPE

34th SESSION

CG34(2018)10final
27 March 2018

Promoting human rights at local and regional level

Monitoring Committee

Rapporteur:[1] Harald BERGMANN, Netherlands (L, ILDG)
Congress Spokesperson on Human Rights at Local and Regional Level

Resolution 427 (2018) 2

Summary

This resolution builds on the activities of the Congress with a view to assisting local and regional authorities in promotion and application of human rights in grass-roots' policies on the basis of examples of good practice of implementation of human rights at local and regional level in member States of the Council of Europe.

A wide variety of successful examples of human rights promotion and protection at grass-roots' level are presented in the Handbook on Human rights for local and regional authorities. It aims to serve as a practical tool for local and regional authorities and their administrations to respond to human rights challenges in their municipalities and regions in an effective and sustainable manner, through examples of good practice.

This first volume of the Handbook focuses on the right to non-discrimination, in particular, that of three target groups: refugees, asylum seekers and migrants; Roma and Travellers; LGBTI people. The selection of these three groups was proposed by the Congress Spokesperson on Human Rights to the Monitoring Committee which approved it at its meeting on 16 February 2017 in Athens. The second volume of the Handbook highlighting other themes will be prepared in the near future by the Monitoring Committee, in co-operation with other Congress bodies and relevant bodies of the Council of Europe.

1 L: Chamber of Local Authorities / R: Chamber of Regions
EPP/CCE: European People's Party Group in the Congress
SOC: Socialist Group
ILDG: Independent and Liberal Democrat Group
ECR: European Conservatives and Reformists Group
NR: Members not belonging to a political group of the Congress

RESOLUTION 427 (2018)[2]

1. The Congress of Local and Regional Authorities of the Council of Europe refers to:

a. Resolution 365 (2014) on the "Best practices of implementation of human rights at local and regional level in member States of the Council of Europe and other States";

b. Resolution 296 (2010) Revised and Recommendation 280 (2010) Revised on the "Role of local and regional authorities in the implementation of human rights";

c. The reply adopted by the Committee of Ministers on 6 July 2011 at the 1118th meeting of the Ministers' Deputies on the role of local and regional authorities in the implementation of human rights (CM/Cong(2011)Rec280 final) whereby the Committee of Ministers welcomes the Congress initiatives in the field of human rights at local level;

d. The first volume of the Handbook on Human Rights attached to this resolution;

2. The Congress, convinced that the application of human rights in grass-roots' policies will serve to achieve the goal of strengthening local and regional democracy throughout Europe:

a. endorses the Handbook on Human Rights as a user-friendly compendium of good practice for local and regional authorities and their administrations to respond to human rights challenges – concerning refugees, asylum seekers and migrants; Roma and travellers and LGBTI – in their municipalities and regions in an effective and sustainable manner;

b. invites local and regional authorities and their administrations in member States and non-member States of the Council of Europe with whom the Organisation carries out co-operation activities to disseminate, promote and use this Handbook on Human Rights in their local and regional policies for the benefit of the citizens of their communities;

c. asks its Monitoring Committee, in co-operation with other Congress bodies and relevant bodies of the Council of Europe, to prepare the second volume of the Handbook on Human Rights.

2 Debated and adopted by the Congress on 27 March 2018, 1st sitting (see Document CG34(2018)10, Promoting human rights at local and regional level), rapporteur: Harald BERGMANN, Netherlands (L, ILDG), Congress Spokesperson on Human Rights at Local and Regional Level.

Rapporteur:1 Harald BERGMANN, Netherlands (L, ILDG)
Congress Spokesperson on Human Rights at Local and Regional Level heeft het in zijn inleidende samenvatting over bepaalde groepen vluchtelingen, asielzoekers en migranten; Roma en reizigers en LGBTI.

Citeer:

Het congres, ervan overtuigd dat de toepassing van mensenrechten in het beleid van de basis zal dienen het doel bereiken om de lokale en regionale democratie in heel Europa te versterken: *een.* onderschrijft het Handbook on Human Rights als een gebruikersvriendelijk compendium van goede praktijken voor lokaal en regionale autoriteiten en hun administraties om te reageren op mensenrechtenuitdagingen - betreffende vluchtelingen, asielzoekers en migranten; Roma en reizigers en LGBTI - in hun gemeenten en regio's op een effectieve en duurzame manier;
nodigt lokale en regionale autoriteiten en hun administraties in lidstaten en niet leden uit Staten van de Raad van Europa waarmee de Organisatie samenwerkingsactiviteiten verricht dit handboek over mensenrechten verspreiden, promoten en gebruiken in hun lokale en regionale beleid.

Einde Citaat.

HANDBOOK:

*We decided to make **the right to non-discrimination the main focus of this handbook**, dedicating it to specific groups of people who need our particular attention, such as refugees, asylum seekers and migrants, Roma and Travellers and LBGTI people. The focus of this edition of the handbook is on the right to nondiscrimination,*
in particular, towards three target groups: refugees, asylum seekers
*and migrants; Roma and Travellers and LGBTI people. (handbook page 6 -7). There are also **economic, social and cultural rights**, such as the right to adequate housing, education or health care. **The right to health**: Facilitating access to health institutions for all people in your city/town/region, even if they are undocumented, without residence or insurance. (handbook page 11 -12).*

Het doemscenario dat nederlandse zieken en zwakkeren worden afgeschreven

In veruit de meeste Nederlandse gemeenten krijgen asielzoekers met een verblijfsvergunning nog steeds voorrang als ze op zoek gaan naar een sociale huurwoning. Veel nederlandse ouderen die thuiszorg nodig hebben, krijgen die onvoldoende. Dat leidt tot vereenzaming onder de ouderen en tot slechte eet- en drinkgewoontes. Huisartsen en verpleegkundigen maken zich daar volgens een onderzoek van de NOS zorgen over. Steeds meer nederlanders die zich

achtergesteld of onrechtvaardig behandeld voelen. Te noemen o.a. de ouderen, nederlanders op zoek naar een woning, mensen in de bijstand waarvan de uitkering is gekort of stopgezet en vervolgens op straat belanden omdat er onvoldoende opvang beschikbaar is. Er is steeds minder maatschappelijk draagvlak voor opvang van vluchtelingen. Handboeken over mensenrechten samen met die van het CBS over het draagvlak opvang vluchtelingen in nederland met een eenzijdige benadering.Het is juist deze eenzijdigheid die het ongeschikt maakt omdat mensenrechten universeel zijn voor iedereen zonder onderscheid afkomst ras of kleur. Dezelfde eenzijdigheid ziet men ook vaak in onderzoeken en rapporten over rechts-extremisme en links-extremisme. Het links-extremisme blijft vaak onderbelicht.

Bron: IFUD of Human Rights
2018

Akkoord over bed-bad-brood-regeling

TROUW

HOME

Wendelmoet Boersema– 21:26, 22 november 2018

De uitgeprocedeerde asielzoekers in Amsterdam, eerder dit jaar. © Hollandse Hoogte / Joris van Gennip

Het kabinet trekt 48 miljoen euro uit voor locaties waar uitgewezen asielzoekers mogen worden opgevangen.

Aan de slepende kwestie van de opvang van uitgeprocedeerde asielzoekers komt een einde. Staatssecretaris Mark Harbers (VVD, asielzaken) heeft een akkoord bereikt met gemeenten over de bed-bad-brood-regelingen.

Ook maatschappelijk onbehagen bepaalt draagvlak opvang vluchtelingen

Wat tot nu toe echter onderbelicht was, is dat draagvlak voor migratiebeleid eveneens samenhangt met maatschappelijk onbehagen. De perceptie dat het slecht met ‘ons’ gaat bestaat uit een gebrek aan vertrouwen in de overheid, het gevoel niet gewaardeerd te worden in de maatschappij, het idee dat het in Nederland de verkeerde kant op gaat en de inschatting dat de gemiddelde Nederlander veel met problemen zoals corruptie, criminaliteit en onrechtvaardigheid te maken krijgt. Kortgezegd, dit gaat om mensen die zich zorgen maken over hoe de overheid voor haar burgers zorgt.

Toon Kuppens werkt als postdoctoraal onderzoeker en docent bij de Faculteit Gedrags- en Maatschappijwetenschappen van de Rijksuniversiteit Groningen. Dit artikel is gebaseerd op het onlangs verschenen rapport ‘Draagvlak migratiebeleid’ .

Bron: socialevraagstukken.nl
Toon Kuppens
26 maart 2018

Militaire industrie profiteert van vluchtelingentragedie

Bedrijven uit de militaire en security industrie profiteren fors van toenemende militarisering van grensbewaking, zo blijkt uit onderzoek van Stop Wapenhandel, in samenwerking met het Transnational Institute (TNI).

Dezelfde industrie voedt bovendien de oorzaken die mensen dwingen te vluchten, door het blijven leveren van wapens aan de door geweld en chaos getekende regio's Midden-Oosten en (Noord-)Afrika. Landen in oorlog, met gewapende interne conflicten, mensenrechtenschenders en autoritaire en repressieve regimes staan allemaal op de lijst afnemers van Europese wapens.

Bron: stopwapenhandel.org

2018

Bedreigde activisten kunnen drie maanden schuilen in Den Haag

16 maart 2012

Mensenrechtenactivisten in nood kunnen binnenkort voor een paar maanden onderdak krijgen in Den Haag. De Haagse gemeenteraad stemde gisteravond in met een voorstel van D66 en GroenLinks, waardoor Den Haag de eerste ‘Shelter City’ van Europa wordt.

Gemeente Geldrop-Mierlo

Foto: Gemeente Geldrop-Mierlo Burgemeester Link Geldrop-Mierlo geeft gastles over respect op basisschool

Afgelopen week was “De Week van Respect”. Respect is iets van elke dag natuurlijk, maar het stond nu vol in de schijnwerpers: respect voor jezelf, elkaar en de omgeving waarin je leeft.

Bron: Gemeente Geldrop-Mierlo
Oktober 2018

IFUD of Human Rights:

IFUD of Human Rights ziet zich ongelijk behandeld en achtergesteld door voormalige Gemeente Mierlo en nadien door Gemeente Geldrop-Mierlo. Amnesty is de vaste en erkende gesprekspartner van Gemeente Geldrop-Mierlo op gebied van de mensenrechten.

Foto: voormalig wethouder Steenbakkers Gemeente Geldrop-Mierlo, fakkeldrager Amnesty 2015

IFUD of Human Rights heeft geen erkenning in de cluster “vorming en educatie” door de gemeente (brief gemeente Geldrop-Mierlo aan de stichting,datum 11 februari 2010,kenmerk:brmj020110/ 201001558) en krijgt hierdoor nimmer uitnodigingen.Hierdoor tevens het blokkeren van een maatschappelijk podium.Maatwerk leveren aan de stichting is volgens de gemeente Geldrop-Mierlo niet nodig. Den Haag werd in september 2012 de eerste Shelter City van Nederland. Den Haag biedt een veilige omgeving voor mensenrechtenverdedigers. Mensenrechten afschuiven naar Leger des Heils. De Stichting “Intermediaire Stichting van de Universele Verklaring van de Rechten Van de Mens” werd in 1995 door Gemeente Den Haag afgeschoven naar het Leger Des Heils.De ergernis betrof vooral het feit dat een gemeente in kwesties van mensenrechten niet naar instellingen als het Leger des Heils mag doorverwijzen of afschuiven,(blz. 688-695 Annual Report IFUD of Human Rights 2016-2017).Wanneer Gemeente Den Haag in 2018 hetzelfde standpunt huldigt in kwesties mensenrechten als in 1995 bij de stichting, zou dit de status van “Shelter City” ondermijnen, en is daarom een punt de status te ontzeggen.

C. confronteren stigmatiseren en marginalisering Guidelines on the Protection of Human Rights Defenders OSCE / ODIHR

37.

Staatsinstellingen en ambtenaren moeten zich onthouden van lastercampagnes,negatieve beeldvorming of de stigmatisering van mensenrechtenverdedigers en hun werk.Dit omvat de negatieve etikettering van verdedigers van mensenrechten,in diskrediet brengen van mensenrechtenwerk en mensenrechtenverdedigers of belasteren op geen enkele manier.

38.
Lidstaten moeten proactief maatregelen nemen om lastercampagnes tegen stigmatisering van de verdedigers van de mensenrechten, met inbegrip begaan door derden.Ze moeten publicaties natrekken en erkennen de noodzaak om de verdedigers van de mensenrechten en het belang te beschermen van hun werk,geef erkenning op individuele mensenrechtenverdedigers en daardoor versterking van de legitimiteit en de status die van hun mensenrechtenwerk in de samenleving. afschuiven.

Bron: (OSCE / ODIHR)
Citeer “Guidelines on the Protection of Human Rights Defenders” blz 19- 20,(OSCE/ODIHR-2014,ISBN:978-92-9234-885-4.

Open Letter by the Editor-in-Chief: Declaration of Academic Freedom (Scientific Human Rights)
The Dutch Translation_
Declaratie van Academische Vrijheid
(Wetenschappelijke Mensenrechten)

Open Letter by the Editor-in-Chief: Declaration of Academic Freedom (Scientific Human Rights)
*The Dutch Translation**

Declaratie van Academische Vrijheid

(Wetenschappelijke Mensenrechten)

Artikel 1: Preambule

Meer dan welke tijd dan ook in de geschiedenis van de mensheid weerspiegelt het begin van de 21e eeuw de diepgaande betekenis van de rol van wetenschap en technologie in menselijke aangelegenheden.

Het krachtige doordringende karakter van de moderne wetenschap en technologie heeft de algemene opvatting doen ontstaan dat verdere hoofdontdekkingen in principe alleen gemaakt kunnen worden door grote onderzoeksgroepen die gesubsidieerd worden door de overheid of het bedrijfsleven en die de beschikking hebben over uitzonderlijk dure instrumentatie en geassisteerd worden door hordes ondersteunend personeel.

Deze algemene opvatting is echter van mythische aard en is in tegenspraak met hoe wetenschappelijke ontdekkingen werkelijk gedaan worden. Grote en kostbare technologische projecten, hoe complex ook, zijn slechts het resultaat van het toepassen van diepe wetenschappelijke inzichten van kleine groepen toegewijde onderzoekers of alleen werkende wetenschappers die vaak in een isolement werken. Een wetenschapper die alleen werkt is nu en in de toekomst, net als in het verleden, in staat om een ontdekking te doen die een substantiële invloed heeft op het lot van de mensheid en die het aangezicht van de hele planeet waar we zo onbetekenend op verblijven verandert.

Fundamentele ontdekkingen worden over het algemeen gedaan door individuen op ondergeschikte posities binnen overheidsinstellingen, onderzoeks- en opleidingsinstituten of commerciële ondernemingen. Onderzoekers worden maar al te vaak beperkt en onderdrukt door instituten en bedrijfsdirecteuren die met een andere agenda werken en vanuit persoonlijke belangen of in het belang van het instituut of het bedrijf of door grootheidswaanzin wetenschappelijke ontdekkingen en onderzoek proberen te controleren en/of toe te passen.

De annalen van de wetenschap zijn bezaaid met wetenschappelijke ontdekkingen die onderdrukt en bespot werden door de gevestigde orde, maar die in latere jaren bekendheid kregen en in het gelijk gesteld werden door de onverbiddelijke opmars van praktische noodzakelijkheid en intellectuele verlichting. Daarnaast zijn de wetenschappelijke annalen bevlekt en besmeurd door plagiaat en opzettelijk valse voorstellingen, daden begaan door mensen zonder scrupules, mensen die gemotiveerd werden door jaloezie en hebzucht. En zo is het nog steeds.

Het doel van deze declaratie is het ondersteunen en bevorderen van het grondbeginsel dat stelt dat wetenschappelijk onderzoek vrij moet zijn van verborgen en openlijk onderdrukkende invloeden van bureaucratische, politieke, religieuze en commerciële aard en dat wetenschappelijke creatie niet minder een mensenrecht is dan andere soortgelijke rechten en wanhopige ondernemingen zoals die voorgesteld zijn in internationale verdragen en het internationale recht.

Wetenschappers die deze declaratie ondersteunen behoren zich eraan houden als teken van solidariteit en betrokkenheid met de internationale wetenschapsgemeenschap en als waarborg voor de rechten van alle wereldburgers om naar vermogen individuele vaardigheden en aanleg te gebruiken voor ongeremde wetenschappelijke creatie, dit ter bevordering van de wetenschap en, naar hun uiterste vermogen als betamelijke burgers in een onbetamelijke wereld, voor de vooruitgang van de mensheid. Wetenschap en technologie zijn veel te lang dienaren van onderdrukking geweest.

Artikel 2: Wie is een wetenschapper

Een wetenschapper is ieder persoon die aan wetenschap doet. Ieder persoon die met een wetenschapper samenwerkt in het ontwikkelen, produceren en voorstellen van ideeën en data tijdens onderzoek of toepassing is ook een wetenschapper.

Artikel 3: Waar wordt er wetenschap geproduceerd

Wetenschappelijk onderzoek kan overal worden uitgevoerd, bijvoorbeeld op een werkplek, tijdens een formele educatiecursus, tijdens een gesponsord academisch programma, in groepen, of als individu die thuis onafhankelijk onderzoek doet.

Artikel 4: Vrijheid van keuze van onderzoeksthema

Veel wetenschappers die werken voor een hogere onderzoeksgraad of in andere onderzoeksprogramma's op academische instituten zoals universiteiten of hogescholen worden verhinderd om te werken aan een onderzoeksonderwerp naar eigen keuze door begeleidende academici en/of administra-

*Original text published in English: *Progress in Physics*, 2006, v. 1, 57–60. Online — http://www.geocities.com/ptep_online/.

Originele Engelse versie door Dmitri Rabounski, hoofdredacteur van het tijdschrift *Progress in Physics*. E-mail: rabounski@yahoo.com.

Vertaald door Eit Gaastra. E-mail: eitgaastra@freeler.nl.

tieve ambtenaren, niet vanwege het ontbreken van ondersteunende faciliteiten maar omdat de academische hiërarchie en/of andere ambtenaren doodeenvoudig de onderzoeksrichting niet goedkeuren als het voorgestelde onderzoek de potentie heeft om voor onrust te zorgen ten aanzien van heersende dogma's en favoriete theorieën, of als het voorgestelde onderzoek de subsidies van andere projecten in gevaar kan brengen. Het gezag van de orthodoxe meerderheid meent zeer vaak een onderzoeksproject te moeten torpederen zodat gezag en budgetten onaangetast blijven. Deze alledaagse praktijken zijn weloverwogen belemmeringen om vrije wetenschappelijke gedachten tegen te houden, ze zijn extreem onwetenschappelijk en crimineel. Ze mogen niet getolereerd worden.

Een wetenschapper die werkt voor een academisch instituut, autoriteit of instelling behoort volkomen vrij te zijn ten aanzien van de keuze van het onderzoeksonderwerp en mag enkel beperkt worden door de materiële ondersteuning en intellectuele vaardigheden die geboden worden door het opleidingsinstituut, de instelling of de autoriteit. Als de wetenschapper een onderzoek uitvoert als lid van een samenwerkende groep behoren de onderzoeksdirecteuren en teamleiders zich te beperken tot een adviserende en consulterende rol met betrekking tot de keuze van een relevant onderzoeksthema door een wetenschapper in de groep.

Artikel 5: Vrijheid van keuze van onderzoeksmethoden

Het gebeurt vaak dat er op een wetenschapper druk wordt uitgeoefend door administratief personeel of begeleidende academici met betrekking tot een onderzoeksprogramma dat in een academische omgeving wordt uitgevoerd. Deze druk wordt uitgeoefend om een wetenschapper er toe te dwingen om andere onderzoeksmethoden te gebruiken dan de wetenschapper heeft gekozen, dit vanwege geen andere reden dan persoonlijke voorkeur, vooroordeel, institutioneel beleid, redactionele voorschriften of verenigde autoriteit. Deze praktijk, die zeer wijdverbreid is, is een weloverwogen ontkenning van de vrijheid van gedachten en kan niet toegestaan worden.

Een non-commerciële of academische wetenschapper heeft het recht om een onderzoeksthema te ontwikkelen op elke redelijke manier en met alle redelijke middelen die hij als het meest effectief beschouwt. De uiteindelijke beslissing ten aanzien van hoe het onderzoek uitgevoerd zal worden behoort te worden gemaakt door de wetenschapper zelf.

Als een non-commerciële of academische wetenschapper werkt als lid van een samenwerkend non-commercieel of academisch team van wetenschappers behoren de projectleiders en onderzoeksdirecteuren enkel adviserende en consulterende rechten te hebben en behoren zij niet op een andere manier de onderzoeksmethoden of het onderzoeksthema van de wetenschapper in de groep te beïnvloeden, matigen of beperken.

Artikel 6: Vrijheid van samenwerking en deelname in een onderzoek

Er is een aanzienlijke hoeveelheid institutionele rivaliteit in de alledaagse praktijk van de moderne wetenschap die samengaat met gevallen van persoonlijke jaloezie en het ten koste van alles zorgen voor het behoud van reputaties, ongeacht het wetenschappelijke wezen. Dit heeft er vaak toe geleid dat wetenschappers belet werden de hulp in te roepen van competente collega's van rivaliserende instituten of anderen zonder enige binding met een academisch instituut. Ook deze praktijken zijn weloverwogen belemmeringen van wetenschappelijke vooruitgang.

Als een non-commerciële wetenschapper assistentie van een ander persoon nodig heeft en deze andere persoon stemt daarin toe dan heeft de wetenschapper de vrijheid om die persoon uit te nodigen om enige of alle mogelijke assistentie te verlenen mits de assistentie binnen het aan het onderzoek verbonden budget valt. Als de assistentie onafhankelijk is van budgetoverwegingen heeft de wetenschapper de vrijheid om de assisterende persoon naar eigen goeddunken in dienst te nemen, vrij van enige bemoeienis door welk ander persoon dan ook.

Artikel 7: Vrijheid van meningsverschil in wetenschappelijke discussies

Door heimelijke jaloezie en oude gevestigde belangen verafschuwt de moderne wetenschap openlijke discussie en verbant zij moedwillig wetenschappers die twijfelen aan de orthodoxe standpunten. Zeer vaak worden uitzonderlijk bekwame wetenschappers die op de tekortkomingen in de gangbare theorieën of interpretatie van data wijzen gelabeld als zonderlingen, zodat hun denkbeelden probleemloos genegeerd kunnen worden. Ze worden publiekelijk en privé bespot en het wordt hen systematisch belet om conferenties, seminaries en colloquia te bezoeken, zodat hun ideeën geen publiek kunnen vinden. Opzettelijke vervalsing van data en het verkeerd voorstellen van theorieën zijn nu veel gebruikte werktuigen van onscrupuleuzen in het onderdrukken van feiten, zowel technisch als historisch. Er hebben zich internationale commissies van wetenschappelijke onverlaten gevormd en deze commissies treden als gastheer op tijdens door henzelf in het leven geroepen internationale conferenties waar alleen hun volgelingen toegestaan wordt om lezingen te presenteren, ongeacht de kwaliteit van de inhoud. Deze commissies halen enorme sommen geld uit de publieke portemonnee om hun gesponsorde projecten te subsidiëren door hun toevlucht te nemen tot misleiding en leugens. Iedere op wetenschappelijke gronden berustende tegenwerping ten aanzien van hun voorstellen wordt op hun instigatie volledig doodgezwegen, zodat geld naar hun projecten kan blijven stromen en hun goedbetaalde banen gegarandeerd blijven. Opponerende wetenschappers zijn in

hun opdracht ontslagen; anderen is het belet om zekerheidbiedende academische aanstellingen te krijgen door een netwerk van corrupte medeplichtigen. In andere situaties zijn sommigen verdreven van een kandidatuur voor programma's voor een hogere graad, zoals promotie naar een doctortitel, omdat ze ideeën hebben geuit die de gangbare theorie zouden kunnen ondermijnen, hoe oud die orthodoxe theorie ook was. Het fundamentele feit dat geen wetenschappelijke theorie definitief noch onschendbaar is en daarom open staat voor discussie en her-evaluatie wordt door hen grondig genegeerd. Ook negeren ze het feit dat een fenomeen meerdere aannemelijke verklaringen kan hebben en brengen ze iedere verklaring die niet in overeenstemming is met de orthodoxe opinie kwaadaardig in diskrediet. Zonder aarzelen nemen ze hun toevlucht tot het gebruik van onwetenschappelijke argumenten om hun vooringenomen mening te rechtvaardigen.

Alle wetenschappers behoren vrij te zijn om over hun onderzoek en het onderzoek van anderen te discussiëren zonder angst om publiekelijk of privé zonder wezenlijke argumenten belachelijk gemaakt te worden of te worden beschuldigd, gekleineerd, betwist of anderszins in diskrediet gebracht te worden door ongefundeerde aantijgingen. Geen wetenschapper mag in een positie gebracht worden waar levensonderhoud of reputatie in gevaar zijn als gevolg van het uiten van een wetenschappelijke mening. Vrijheid van wetenschappelijke expressie behoort een uiterst hoog goed te zijn. Het gebruik van macht in het weerleggen van een wetenschappelijk argument is niet wetenschappelijk en behoort niet gebruikt te worden om te muilkorven, onderdrukken, intimideren, verbannen of anderszins een wetenschapper te dwingen of uit te sluiten. Opzettelijke onderdrukking van wetenschappelijke feiten of argumenten, zowel actief door daad als passief door weglaten, en opzettelijke vervalsing van data om een argument te ondersteunen of om een opponerende opvatting in diskrediet te brengen is wetenschappelijke fraude en dient beschouwd te worden als een wetenschappelijke misdaad. Grondbeginselen ten aanzien van bewijsmateriaal behoren iedere wetenschappelijke discussie te begeleiden, of het bewijsmateriaal nu experimenteel, theoretisch of een combinatie van die twee is.

Artikel 8: Vrijheid van publicatie van wetenschappelijke resultaten

Een betreurenswaardige censuur is nu de standaardpraktijk geworden bij redacties van de belangrijke wetenschapstijdschriften en elektronische archieven en hun bendes zogenaamde deskundige referees. De referees worden voor het grootste deel beschermd door anonimiteit zodat de auteur niet hun zogenaamde deskundigheid kan verifiëren. Stukken worden momenteel routinematig geweigerd als de auteur de dominante theorie en gangbare orthodoxie verwerpt of weerlegt. Veel stukken worden nu automatisch geweigerd omdat bij de referenties een wetenschapper staat die in ongenade is gevallen bij de redacteuren, referees of andere deskundige censoren, zonder dat men zich ook maar enigszins over de inhoud van het stuk bekommert. Er bestaat een zwarte lijst van wetenschappers die een afwijkende mening hebben en deze lijst gaat over en weer tussen participerende redacties. Dit alles draagt bij aan grove vooringenomenheid en een misdadige onderdrukking van vrije gedachten en dient veroordeeld te worden door de internationale wetenschapsgemeenschap.

Alle wetenschappers behoren het recht te hebben om hun wetenschappelijke onderzoeksresultaten geheel of gedeeltelijk te presenteren op relevante wetenschapconferenties en hetzelfde te publiceren in gedrukte wetenschapstijdschriften, elektronische archieven en welke andere media dan ook. Van geen enkele wetenschapper behoren stukken of verslagen die ter publicatie aangeboden worden aan wetenschapstijdschriften, elektronische archieven of andere media geweigerd te worden alleen maar omdat het werk de gangbare meerderheidsmening ter discussie stelt, in conflict is met de opvattingen van de redactie, de bases ondermijnt van andere in gang gezette of geplande onderzoeksprojecten van andere wetenschappers, of botst met een politiek dogma, religieus geloof of persoonlijke mening van een ander, en geen enkele wetenschapper behoort op een zwarte lijst te staan of anderszins gecensureerd te worden noch verhinderd te worden om tot publicatie te komen door welk ander persoon dan ook. Geen wetenschapper behoort door de belofte van een geschenk of andere vergoeding ter omkoping de publicatie van het werk van een andere wetenschapper te blokkeren, modificeren of anderszins met de publicatie van het werk te interfereren.

Artikel 9: Het co-auteurschap van wetenschappelijke artikelen

Het is een slecht verborgen gehouden geheim binnen wetenschappelijke kringen dat veel co-auteurs van onderzoeksartikelen eigenlijk weinig of niks van doen hebben met het onderzoek waarover gerapporteerd wordt. Veel supervisors van afstuderende studenten bijvoorbeeld zijn er niet afkerig van om hun namen op artikelen te zetten van personen die slechts nominaal onder hun supervisie werken. In veel van die gevallen heeft degene die het artikel schrijft een superieur begrip ten aanzien van de materie vergeleken met de supervisor. In andere situaties, ook nu weer met als doel algemene bekendheid, reputatie, geld, prestige en dergelijke, worden niet-participerende personen aan het artikel toegevoegd als co-auteur. De werkelijke auteurs van dergelijke artikelen kunnen hiertegen enkel protesteren in het besef dat ze het risico lopen om later hiervoor gestraft te worden of, naar gelang de omstandigheden, zelfs uitgesloten te worden van de kandidatuur voor een hogere onderzoeksgraad of van de onderzoeksgroep. Velen zijn feitelijk ver-

bannen onder dergelijke omstandigheden. Deze ontstellende praktijken kunnen niet getolereerd worden. Alleen de personen verantwoordelijk voor het onderzoek behoren als auteur geaccrediteerd te worden.

Geen wetenschapper behoort een ander persoon uit te nodigen om toegevoegd te worden en geen wetenschapper behoort het toe te staan dat zijn of haar naam toegevoegd wordt als co-auteur van een wetenschappelijk artikel als hij of zij niet significant heeft bijgedragen aan het onderzoek waarover gerapporteerd wordt in het artikel. Geen wetenschapper behoort het toe te staan dat hij of zij door een vertegenwoordiger van een academisch instituut, corporatie, overheidsinstelling of enig ander persoon als co-auteur toegevoegd wordt aan een artikel dat een onderzoek betreft waar hij of zij niet significant aan heeft bijgedragen, en geen wetenschapper behoort het toe te staan dat zijn of haar naam gebruikt wordt als co-auteur met als tegenprestatie welk geschenk of andere vergoeding ter omkoping dan ook. Geen persoon behoort een wetenschapper op wat voor manier dan ook ertoe te bewegen of proberen ertoe te bewegen om het toe te staan dat de naam van de wetenschapper toegevoegd wordt als co-auteur van een wetenschappelijk artikel dat een inhoud heeft waar hij of zij niet significant aan heeft bijgedragen.

Artikel 10: Onafhankelijkheid van affiliatie

Veel wetenschappers zijn nu in dienst met een korte termijn contract. Met de beëindiging van het dienstverband komt er ook een einde aan de academische affiliatie. Redacties voeren vaak het beleid dat personen zonder een academische of commerciële affiliatie niet gepubliceerd worden. Zonder affiliatie kan een wetenschapper van veel middelen niet gebruik maken en de mogelijkheden om lezingen te geven en artikelen te presenteren op conferenties worden er door beperkt. Dit is een verdorven praktijk die gestopt moet worden. Wetenschap herkent geen affiliatie.

Geen wetenschapper behoort belet te worden om artikelen te presenteren op conferenties, colloquia te geven op seminaries, te publiceren in welke media dan ook, toegang te krijgen tot academische bibliotheken of wetenschappelijke publicaties, wetenschappelijke bijeenkomsten bij te wonen of lezingen te geven, vanwege het niet geaffilieerd zijn met een academisch instituut, wetenschappelijk instituut, overheids- of bedrijfslaboratorium, of welke andere organisatie dan ook.

Artikel 11: Vrije toegang tot wetenschappelijke informatie

De meeste gespecialiseerde boeken over wetenschappelijke aangelegenheden en veel wetenschappelijke tijdschriften leveren weinig tot geen winst op zodat commerciële uitgevers niet bereid zijn ze te publiceren zonder een geldbijdrage van academische instituten, overheidsinstellingen, filantropische stichtingen en dergelijke. Onder zulke omstandigheden zouden commerciële uitgevers vrije toegang tot elektronische versies van de publicaties toe moeten staan en ernaar moeten streven de kosten van het gedrukte materiaal tot een minimum te beperken.

Alle wetenschappers behoren ernaar te streven dat hun onderzoeksartikelen gratis beschikbaar zijn voor de internationale wetenschapsgemeenschap of, als dat niet mogelijk is, beschikbaar zijn voor zo weinig mogelijk kosten. Alle wetenschappers zouden actief maatregelen moeten nemen om hun technische boeken verkrijgbaar te maken voor zo weinig mogelijk kosten, zodat de wetenschappelijke informatie beschikbaar kan zijn voor een bredere internationale wetenschapsgemeenschap.

Artikel 12: Ethische verantwoordelijkheid van wetenschappers

De geschiedenis toont ons dat wetenschappelijke ontdekkingen gebruikt worden voor zowel goed als kwaad en dat ze sommigen ten goede komen en anderen vernietigen. Omdat de vooruitgang van wetenschap en technologie niet kan stoppen zullen er bepaalde middelen moeten komen om kwaadaardige toepassingen te voorkomen. Enkel een democratisch gekozen regering die vrij is van religieuze, raciale en andere vooroordelen kan de beschaafde wereld waarborgen. Enkel democratisch gekozen regeringen, tribunalen en commissies kunnen het recht van vrije wetenschappelijke creatie waarborgen. Momenteel zijn er verscheidene ondemocratische staten en totalitaire regimes die actief onderzoek uitvoeren op het gebied van nucleaire fysica, chemie, virologie, genetische manipulatie, etc. om nucleaire, chemische en biologische wapens te produceren. Geen wetenschapper behoort vrijwillig samen te werken met ondemocratische staten of totalitaire regimes. Iedere wetenschapper die gedwongen wordt om te werken aan het ontwikkelen van wapens voor zulke staten behoort wegen en middelen te vinden om de vooruitgang van de onderzoeksprogramma's te vertragen en de wetenschappelijke output te beperken, zodat beschaving en democratie ten slotte kunnen zegevieren.

Alle wetenschappers dragen een morele verantwoordelijkheid voor hun wetenschappelijke creaties en ontdekkingen. Geen wetenschapper behoort zich vrijwillig bezig te houden met het ontwerpen of vervaardigen van wapens van welke soort dan ook voor ondemocratische staten of totalitaire regimes, of toestaan dat zijn of haar wetenschappelijke vaardigheden of kennis gebruikt wordt voor de ontwikkeling van wat dan ook dat de mensheid kan beschadigen. Een wetenschapper behoort te leven met het dictum dat iedere ondemocratische regering en iedere schending van de mensenrechten misdadig is.

28 maart 2006

Franklin ter Horst the fall of Babylon

(intro)

Just as the ancient Babylon of Nebuchadnezzar suddenly went down, the city of splendor, the supreme world city, so will the Babylon of today -a worldwide Babylon in which the satanic world of money and power is the service- also go down. It is about an "elite" who thinks they can claim complete world domination. Everything is about trade and money, in excessive materialism and greed enriched itself at the expense of countless others. It is only a few who have the concentration of unimaginable amounts of wealth in their hands. The New Babylon will be a corrupt and corrupt center, with full control over the mass media so that the elite can determine exactly what is in the news and what is not, so that the truth can be distorted at will. Think of the lies of the world leaders and the manipulation of the truth by the media. The 'cloudiness' of the truth by international press agencies and television stations is downright shocking. They confront the world citizen with a 'truth' that is not truth, see how essential information is withheld, historical facts manipulated and downright lies proclaimed. The media has become propaganda messengers and second-hand news and falsehood sellers. In the book "Flat Earth News" the respected British investigative journalist Nick Davies writes that the newspapers only write nonsense and that the news programmes are full of lies. People and (alternative) media who stand up against this common political correctness are very soon called fascists, right-wing extremists and/or Zionists.

Source:
franklinterhorst.nl
Franklin ter Horst
29 april 2016

Franklin ter Horst de val van Babylon

(intro)

Zoals het oude Babylon van Nebukadnezar plotseling ten onder ging, de stad van pracht en praal, de oppermachtige wereldstad, zo zal het Babylon van vandaag -een wereldwijd Babylon waarin de satanische wereld van geld en macht de dienst uitmaakt- eveneens ten onder gaan. Het gaat om een “elite” die volledige wereldheerschappij denkt te kunnen claimen . Alles draait om handel en geld, in mateloos materialisme en hebzucht zichzelf verrijkt ten koste van ontelbare anderen. Het zijn slechts enkelen die de concentratie van onvoorstelbare hoeveelheden rijkdom in handen hebben. Het Nieuwe Babylon zal een corrupt en corrumperend centrum zijn, met volledige controle over de massamedia zodat de elite precies kan bepalen wat er in het nieuws komt en wat niet, zodat de waarheid naar willekeur kan worden verdraaid. Denk aan de leugenachtigheid van de wereldleiders en het

manipuleren van de waarheid door de media. De ‘vertroebeling’ van de waarheid door de internationale persbureaus en tv-zenders, is ronduit schokkend. Ze confronteren de wereldburger met een ‘waarheid’ die geen waarheid is.Zie hoe essentiële informatie wordt achter gehouden, historische feiten worden gemanipuleerd en regelrechte leugens worden verkondigd. De media is verworden tot propagandaboodschappers en verkopers van tweedehands nieuws en onwaarheden. In het boek “***Flat Earth News”*** schrijft de gerespecteerde Britse onderzoeksjournalist Nick Davies, dat de kranten nog slechts onzin schrijven en dat de nieuwsprogramma’s vol leugens zitten. Mensen en (alternatieve) media die tegen deze gangbare politieke correctheid opstaan, worden al heel gauw uitgemaakt voor fascisten, rechts-extremisten en/of Zionisten.

Bron:
franklinterhorst.nl
Franklin ter Horst
29 april 2016

Politics are "belialsmen" and the people are children belials

Belial means Satan: politicians know like no other that people have a conscience with which they can to some extent distinguish truth from lie. Therefore, they will rarely sell pure lies, because they are too soon recognized as such. No, they almost always mix their lies with truth or something that resembles truth. Often he starts with a little lie mixed with quite a bit of 'truth'. If people accept that, they come up with a stronger mixture of poisons: a little more lies with a little less 'truth'. This then continues in this way until people are completely entangled in the pure lies. Once at that stage they are practically unattainable for the truth. That is how the system of Satan works.

Part copied from hersenspoelen.nl, (politically shaped adaptation text by IFUD of Human Rights).

Politiek zijn “belialsmannen” en het volk zijn kinderen belials

Belial betekent Satan.Als geen ander weten politici dat mensen een geweten hebben waarmee ze tot op zekere hoogte waarheid van leugen kunnen onderscheiden. Daarom zullen ze zelden pure leugens verkopen, omdat die te gauw als zodanig herkend worden. Nee, ze mengen hun leugens praktisch altijd met waarheid of met iets dat op waarheid lijkt. Vaak begint hij met een beetje leugen vermengd met behoorlijk wat 'waarheid'. Als mensen dat accepteren komen ze met een sterker gifmengsel: iets meer leugen met iets minder 'waarheid'. Dat gaat dan op die manier verder totdat mensen helemaal verstrikt zijn in de pure leugens. Eenmaal in dat stadium aangekomen zijn ze praktisch onbereikbaar voor de waarheid. Zo werkt het systeem van de satan.

Onderdeel overgenomen van hersenspoelen.nl, (in politieke vorm gegoten aanpassing tekst door IFUD of Human Rights).

Klaas Dijkhoff is door de leden van het Opiniepanel gekozen tot Politicus van het Jaar.

Bron: Een Vandaag / Avro-Tros 17 december 2018

Bron: Een Vandaag
17 december 2018

COMMENTAAR:

IFUD of Human Rights

17 december 2018

Het bejubelen van nederlandse politici.

Politiek en media: twee handen op één buik.

MISDAADSYNDICAAT

https://archive.org/details/Misdaadsyndicaat

Fundamentele herstructurering van het maatschappelijke systeem is nodig

Er moeten noodzakelijke veranderingen worden doorgevoerd in het huidige systeem.Voor een groot deel mede door de initiatiefloze opstelling van de samenleving in het algemeen richting de politiek over de huidige manier van werken,zullen structurele veranderingen in de toekomst uitblijven. Hierdoor zal herstructurering van het systeem niet of niet tijdig plaatsvinden.

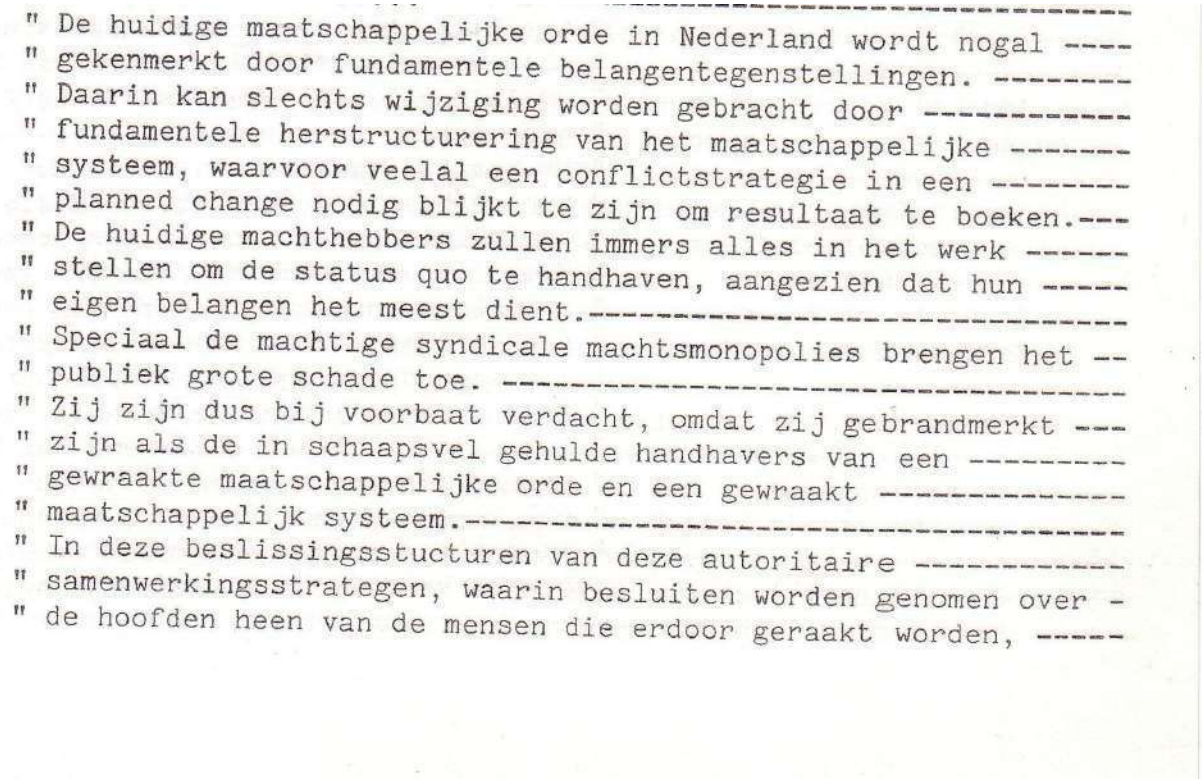

" De huidige maatschappelijke orde in Nederland wordt nogal ----
" gekenmerkt door fundamentele belangentegenstellingen. --------
" Daarin kan slechts wijziging worden gebracht door ------------
" fundamentele herstructurering van het maatschappelijke -------
" systeem, waarvoor veelal een conflictstrategie in een --------
" planned change nodig blijkt te zijn om resultaat te boeken.---
" De huidige machthebbers zullen immers alles in het werk ------
" stellen om de status quo te handhaven, aangezien dat hun -----
" eigen belangen het meest dient.----------
" Speciaal de machtige syndicale machtsmonopolies brengen het --
" publiek grote schade toe. ----------
" Zij zijn dus bij voorbaat verdacht, omdat zij gebrandmerkt ---
" zijn als de in schaapsvel gehulde handhavers van een ---------
" gewraakte maatschappelijke orde en een gewraakt ----------
" maatschappelijk systeem.----------
" In deze beslissingsstucturen van deze autoritaire ----------
" samenwerkingsstrategen, waarin besluiten worden genomen over -
" de hoofden heen van de mensen die erdoor geraakt worden, -----

(akte notarieel 21 januari 1994)

H.G.M.Th. DERKS
NOTARIS
Keizer Ottostraat 4, Budel
Postbus 2005, 6020 AA Budel
Telefoon 04958-93232
Telefax 04958-91931
Postbank 1.10.40.98
Rabobank Budel 10.95.03.848
ABN/AMRO Budel
Capucijnerplein 48.34.73.332
Marktstraat 52.87.15.631
Rabobank Soerendonk 14.79.01.693
Rabobank Maarheeze 13.07.02.900
ING Bank Weert 68.30.63.065

BUDEL, 21 juni 1994,

De Heer J.P. van den Wittenboer
Postbus 324
5660 AH Geldrop

Geachte Heer Van den Wittenboer,

Hierbij ontvangt U het ontwerp van de akte betreffende de klacht die U indient bij de Europese Commissie voor de Rechten van de Mens te Straatsburg.

In de akte staat bij de aanhalingstekens alleréérst vermeld dat alle rechtsmiddelen in Nederland voor U zijn uitgeput: tot de rechter kunt U zich niet wenden, want Uw advocaten houden liever hun (ex-)collega's een hand boven het hoofd dan dat zij Uw zaak willen behandelen, de Officier van Justitie doet niets en talloze verantwoordelijke instellingen en personen gaan ook al niet serieus op Uw zaak in of laten zelfs helemáál niets van zich horen.
Het is belangrijk dit te vermelden, want als U niet aangeeft dat voor U in Nederland alle rechtsmidelen zijn uitgeput, zal de Commissie Uw klacht niet eens behandelen en verdwijnt alles ongelezen in het archief om er waarschijnlijk nooit meer uit te komen.

Vervolgens staat in de akte het verhaal zoals U mij dat gegeven hebt en waarin alleen enkele taalkundige spel- en stijlfouten zijn verbeterd. Aan de inhoud zelf is niet getornd.

Ik heb aan het eind opgenomen dat óók Uw brief aan de Officier van Justitie aan de akte wordt gehecht. Deze brief is belangrijk om aan te tonen dat U hebt geprobeerd de Staat der Nederlanden veroordeeld te krijgen. Zie twee alinea's terug.

Voorts adviseer ik U aan de Commissie de stukken die U aan de akte wilt laten hechten in ieder geval ook los toe te zenden. Dit maakt het voor de Commissie een stuk gemakkelijker Uw zaak te behandelen (als de stukken los meegestuurd worden, kunnen meerdere mensen tegelijk aan Uw zaak werken).

Wilt U mij laten weten of U met het ontwerp akkoord gaat?

Als de akte volgens het ontwerp zal worden getekend (dus als geen verdere werkzaamheden meer nodig zijn), zal de afrekening bedragen:

- salaris (3 uur à ƒ 265,00)	ƒ 795,00
- BTW over het salaris (17½%)	" 139,13
- registratiekosten (vrij van BTW)	" 6,00
	ƒ 940,13

akte zal op 22 juni as. om half vier 's middags worden ge-
end. Wilt U meenemen: Uw brief aan de Officier van Justitie,
ursus "Verover het Binnenhof" en het formulier (Requête/
lication), om de zaak bij de Europese Commissie voor de Rechten
de Mens aanhangig te maken.

Hoogachtend,

De Wet opzij schuiven

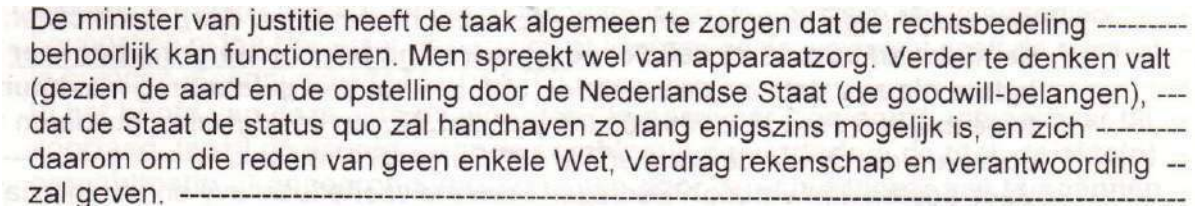
De minister van justitie heeft de taak algemeen te zorgen dat de rechtsbedeling ---------
behoorlijk kan functioneren. Men spreekt wel van apparaatzorg. Verder te denken valt
(gezien de aard en de opstelling door de Nederlandse Staat (de goodwill-belangen), ---
dat de Staat de status quo zal handhaven zo lang enigszins mogelijk is, en zich ---------
daarom om die reden van geen enkele Wet, Verdrag rekenschap en verantwoording --
zal geven. ----------

Akte notarieel onder ede dd,21 juni 2007, (fragment uit de akte)

Kamer voor Gerechtsdeurwaarders te Amsterdam

PROCES-VERBAAL van de behandeling ter openbare zíttíng van dinsdag 2 december 2008,waar aanwezig zijn:

mr. M.M. Beins, plaatsvervangend-voorzitter,
mr. N.C.H. Blankevoort en J. Smit,(plaatsvervangende) en,
alsmede F.C.H.Krieger,secretaris.

zaaknummer
376.2008 van:

J.P. VAN DEN WITTENBOER,
handelende onder de naam AUDIO-RARITIES,
Zaak doende te Mierlo ten adres Kastanje 28, 5731NK.

16 december 2008:

Op grond van het vonnis van de rechtbank 's-Gravenhage -Rechtbank. Den Haag 21 februari 2008 voorzieningenrechter(KG 07/13 14) van J.P. van den Wittenboer handelende onder de naam Audio-Rarities tegen: de Staat der Nederlanden, zetelende te 's-Gravenhage, waarvoor verschenen is de heer J.J.F. Versluijs (ministerie van Justitie)- is Van den Wittenboer bekend met het feit dat hij via een **civiele procedure bij de civiele rechter de zaak opnieuw aanhangig dient te maken.** De voorzieningenrechter verbiedt de deurwaarder de door de notaris uitgegeven notariële grosse "In Naam der Koningin" ten uitvoer te leggen. De Staat heeft schriftelijk aangegeven geen valsheidsprocedure aanhangig te zullen maken naar aanleiding van een voor "afschrift" van de notariële akte,verleden ten overstaan van notaris mr. T.H.J.M. op de Laak, notaris te Budel (gemeente Cranendonck) op 21 juni 2007. Volgens de Hoge Raad kan er geen advocaat op de zaak worden gezet.

mr. M.M. Beins,plaatsvervangend-voorzitter mr,. N.C.H. Blankevoort en J. Smit (plaatsvervangend) leden, en uitgesproken ter openbare terechtzitting van16 December 2008 in tegenwoordigheid van de secretaris

DONATION USHMM Holocaust Museum US

Naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid ten aanzien van de bedragen in de notariële akte is uitgegaan van een voorlopige schatting met als jurisprudentie in de rechtspraak. Zoals 27 april 2000 Gerechtshof te Amsterdam in de zaak van Siegfried Maria Theo Corneel Verbeke en de Stichting Anne Frank Stichting inzake het dagboek van Anne Frank, (Siegfried Verbeke is een beruchte holocaustontkenner).Het Gerechtshof oordeelde destijds een dwangsom van f.25.000,- guldens voor iedere overtreding. Een dergelijk bedrag van die strekking staat ook in de notariële akte.

https://archive.org/details/AkteNotarieel16-07-2004
https://archive.org/details/DONATIONUSHMM

Tweede Kamer voor meer disciplinaire maatregelen rechters

Rechtspraak pleit al langer voor meer mogelijkheden

Den Haag, 06 februari 2018

De Tweede Kamer heeft vandaag ingestemd met een wetsvoorstel waarmee de mogelijkheden om rechters bij ongeoorloofd gedrag te berispen of te bestraffen worden verruimd. Alle partijen in de Kamer stemde voor de wijziging van de Wet rechtspositie rechterlijke ambtenaren. De Rechtspraak pleit al langer voor zo'n wijziging en adviseerde eerder positief over het wetsvoorstel. De rechterlijke organisatie kan op dit moment maar zeer beperkt maatregelen treffen als rechters ongeoorloofd gedrag vertonen.

Steun

Het Binnenhof in Den Haag

Toen zich vorige week tijdens een Kamerdebat over het voorstel een meerderheid leek af te tekenen, reageerde Kees Sterk (vicevoorzitter van de Raad voor de rechtspraak) tevreden. Hij benadrukte dat de uiteindelijke keuze vanzelfsprekend aan de politiek is, maar ook dat de Rechtspraak graag ziet dat de mogelijke disciplinaire maatregelen worden uitgebreid. Sterk: 'Het voorstel komt voor een belangrijk deel overeen met voorstellen die de Rechtspraak eerder zelf deed. Op dit moment kunnen we geen maatwerk bieden als een rechter zich ongepast gedraagt. We kunnen óf een schriftelijke waarschuwing geven, of een ontslagprocedure starten bij de Hoge Raad. Een vrij lichte straf en een hele zware straf dus. Dat is echt te beperkt.'

Als de wet wordt gewijzigd komen hier onder andere de mogelijkheid om te berispen of te schorsen bij. Nu de Tweede Kamer heeft ingestemd met het voorstel moet de Eerste Kamer er nog over oordelen voordat de wet van kracht kan worden.

Bron:

- Raad voor de rechtspraak

Wetboek Burgerlijke Rechtsvordering

Eerste Boek. De wijze van procederen voor de rechtbanken, de hoven en de Hoge Raad

Eerste titel. Algemene bepalingen

Derde afdeling. Algemene voorschriften voor procedures

Artikel 26
De rechter mag niet weigeren te beslissen.

Ministerie van Buitenlandse Zaken

Recht op rechtsbijstand voor rechtspersonen

Nieuwsbericht | 7 januari 2011

Een rechtspersoon kan aanspraak maken op rechtsbijstand en vrijstelling van proceskosten op grond van het EU-Handvest van de grondrechten, met name wanneer de toegang tot de rechter in gevaar komt. Dat heeft het EU-Hof bepaald in een opmerkelijke zaak van een Duits bedrijf dat schadevergoeding eist van de Duitse overheid wegens te late omzetting van een richtlijn.

Wegens de te late omzetting van een richtlijn heeft dit bedrijf 3,7 miljard euro aan gederfde inkomsten geëist van de Duitse overheid. De gerechtskosten voor het voeren van de procedure worden in Duitsland berekend op basis van de vordering en bedragen 274.368 €, een bedrag dat dit startende bedrijf niet kan opbrengen.

Volgens het Duitse recht bestaat er geen recht op vrijstelling van de proceskosten of op rechtsbijstand. Dit is door het Bundesverfassungsgericht bij herhaling vastgesteld. De Duitse rechter vraagt het EU-Hof, aangezien het hier gaat om een schadevergoedingsactie naar aanleiding van een te late omzetting van een EU-richtlijn, of het EU-recht zich hiertegen verzet.

Volgens het EU-recht kan de overheid aansprakelijk worden gesteld als Europeesrechtelijke verplichtingen niet worden nagekomen. Het EU-rechtelijke doeltreffendheidsbeginsel is hierop van toepassing: het moet daadwerkelijk mogelijk zijn voor een benadeelde partij om de schadevergoeding te kunnen eisen.

Het Hof behandelt dit doeltreffendheidsbeginsel in het kader van het recht op toegang tot de rechter (rechterlijke bescherming) voor ‘eenieder’. Dit is een algemeen beginsel van Unierecht, neergelegd in artikel 47 van het EU-Handvest van de grondrechten. De vraag is echter of dit recht zich ook uitstrekt tot rechtspersonen. Het Hof onderzoekt in dit verband de rechtspraak van het Europees Hof van de rechten van de mens te Straatsburg. Artikel 47, lid 2 van het Handvest correspondeert immers met artikel 6, lid 1 EVRM.

Uit deze EVRM-rechtspraak volgt volgens het EU-Hof dat rechtsbijstand aan rechtspersonen en vrijstelling van proceskosten in beginsel niet is uitgesloten.

Het EU-Hof leidt hieruit af dat op het in artikel 47 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie neergelegde beginsel van daadwerkelijke rechterlijke bescherming door rechtspersonen een beroep kan worden gedaan, en dat de overeenkomstig dit beginsel verleende bijstand onder meer de vrijstelling van betaling van het voorschot op de proceskosten en/of de bijstand door een advocaat kan behelzen.

De nationale rechter moet nagaan of de voorwaarden voor verlening van rechtsbijstand een beperking vormen van het recht op toegang tot de rechter die dit recht in zijn kern aantast, of met die voorwaarden een legitiem doel wordt nagestreefd en of er een redelijke verhouding bestaat tussen de gebruikte middelen en het beoogde doel.

In het kader van deze beoordeling kan de nationale rechter het voorwerp van het geschil, de redelijke kans van slagen van de verzoeker, het belang van de zaak dat voor deze op het spel staat, de complexiteit van het toepasselijke recht en van de toepasselijke procedure, alsmede het vermogen van de verzoeker daadwerkelijk zijn verdediging op zich te nemen, in de overwegingen betrekken. Voor de evenredigheidsbeoordeling kan de nationale rechter tevens rekening houden met de hoogte van de proceskosten die moeten worden voorgeschoten en met de vraag of deze mogelijk een al dan niet onoverkomelijk obstakel voor de toegang tot de rechter vormen.

Wat meer in het bijzonder rechtspersonen betreft, kan de nationale rechter rekening houden met de situatie waarin deze zich bevinden. Zo kan hij met name de vorm van de betrokken rechtspersoon, de vraag of deze al dan niet een winstoogmerk heeft, alsmede de financiële draagkracht van de vennoten of aandeelhouders ervan en de mogelijkheid voor deze om de voor de indiening van de vordering in rechte noodzakelijke bedragen te verkrijgen, in de overwegingen betrekken.

RECHTSBIJSTAND VOOR RECHTSPERSONEN

http://www.minbuza.nl/ecer/nieuws/2011/01/recht-op-rechtsbijstand-voor-rechtspersonen.html

http://curia.europa.eu/juris/liste.jsf?language=nl&num=C-279/09

Parliamentary Assembly
Assemblée parlementaire
http://assembly.coe.int

COUNCIL OF EUROPE
CONSEIL DE L'EUROPE

Doc. 14567
06 June 2018

Protecting human rights defenders in Council of Europe member States

Report[1]
Committee on Legal Affairs and Human Rights
Rapporteur: Mr Egidijus VAREIKIS, Lithuania, Group of the European People's Party

De Assemblee roept de lidstaten op om:

ervoor te zorgen dat mensenrechtenverdedigers toegang hebben tot effectieve binnenlandse rechtsmiddelen met betrekking tot schendingen van hun rechten, vooral die met betrekking tot hun werk.

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

Human Rights Defenders

The work of human rights defenders is essential for the advancement of human rights, democracy and the rule of law. Human rights defenders play a central role in making state policies human rights compliant and authorities accountable. Human rights defenders are also instrumental in defending victims of human rights violations and ensuring their access to redress and remedy. Human rights defenders are key partners of the Council of Europe Commissioner for Human Rights.

Civil society human rights activists face numerous obstacles in their work, including: legal and administrative restrictions impeding the registration of NGOs and their access to funding; excessive financial and reporting requirements; judicial harassment; smear campaigns; threats and intimidation; abusive control and surveillance; confiscation and destruction of working materials; unlawful arrest or detention and ill-treatment. In some cases, human rights defenders are kidnapped or even killed. The absence of effective investigations into violations committed by state and non-state actors against human rights defenders targeted because of their human rights work remains a major problem. This results in the impunity of perpetrators and the recurrence of violations, which also facilitate reprisals.

Support for the work of human rights defenders, their protection and the development of an enabling environment for their activities lie at the core of the Commissioner's mandate. The Commissioner assists member states in fulfilling their obligations in this regard by providing advice and recommendations. She raises issues related to the working environment of human rights defenders and cases of those who are at risk through her dialogue with authorities as well as publicly, including through the media. She has also intervened before the European Court of Human Rights in a number of cases concerning human rights defenders. The Commissioner and her Office are regularly in contact with human rights defenders and organise mutual thematic consultations on an annual basis, and closely co-operate with the UN and regional mechanisms such as the OSCE/ODIHR in supporting human rights defenders.

Source: Council of Europe

Mensenrechtenverdedigers

Het werk van mensenrechtenverdedigers is essentieel voor de bevordering van de mensenrechten, de democratie en de rechtsstaat. Mensenrechtenverdedigers spelen een centrale rol bij het in overeenstemming brengen van het mensenrechtenbeleid van de overheid en het afleggen van verantwoording door de autoriteiten. Mensenrechtenverdedigers spelen ook een belangrijke rol bij het verdedigen van slachtoffers van mensenrechtenschendingen en het waarborgen van hun toegang tot verhaal en rechtsmiddelen. Mensenrechtenverdedigers zijn belangrijke partners van de commissaris voor de mensenrechten van de Raad van Europa. Mensenrechtenactivisten uit het maatschappelijk middenveld worden bij hun werkzaamheden met tal van obstakels geconfronteerd, zoals: wettelijke en administratieve beperkingen die de registratie van ngo's en hun toegang tot financiering belemmeren; buitensporige financiële en rapportagevereisten; gerechtelijke intimidatie; lastercampagnes; bedreigingen en intimidatie; misbruik van controle en toezicht; confiscatie en vernietiging van werkmateriaal; onrechtmatige arrestatie of detentie en mishandeling. In sommige gevallen worden mensenrechtenverdedigers ontvoerd of zelfs vermoord. Het ontbreken van effectief onderzoek naar schendingen van de mensenrechten door overheids- en niet-overheidsactoren tegen mensenrechtenverdedigers die het doelwit zijn van hun werk op het gebied van de mensenrechten blijft een groot probleem. Dit leidt tot straffeloosheid van de daders en herhaling van schendingen, wat ook represailles vergemakkelijkt. Steun voor het werk van mensenrechtenverdedigers, hun bescherming en de ontwikkeling van een gunstig klimaat voor hun activiteiten vormen de kern van het mandaat van de commissaris. Het Commissielid helpt de lidstaten bij het nakomen van hun verplichtingen op dit gebied door advies en aanbevelingen te verstrekken. Zij stelt kwesties aan de orde die verband houden met het werkklimaat van mensenrechtenverdedigers en gevallen van personen die gevaar lopen door haar dialoog met de autoriteiten en in het openbaar, onder meer via de media. Zij heeft ook voor het Europees Hof voor de Rechten van de Mens opgetreden in een aantal zaken betreffende mensenrechtenverdedigers. De commissaris en haar bureau onderhouden regelmatig contact met mensenrechtenverdedigers en organiseren jaarlijks wederzijds thematisch overleg en werken nauw samen met de VN en regionale mechanismen zoals de OVSE/ODIHR bij de ondersteuning van mensenrechtenverdedigers.

Bron: Raad van Europa

Wetenschappelijk onderzoek:

Verkrijging van een executoriale titel in incassozaken

Prof. dr. X.E. Kramer
Dr. M.L. Tuil
Mr. I. Tillema

Ondersteunend onderzoekers:

M.I. Hazelhorst, LL.M.
E.A. Ontanu, LL.M.
m.m.v. Dr. J. van Erp

Assistentie:

N. Ayrir

Erasmus Universiteit Rotterdam
Erasmus School of Law

Burgemeester Oudlaan 50, 3062 PA Rotterdam

Postbus 1738, 3000 DR Rotterdam

www.esl.nl

Ministerie van Veiligheid en Justitie

Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum (WODC)
www.wodc.nl

December, 2012

Minister van Algemene Zaken, Staat der Nederlanden

https://archive.org/details/MinisterVanAlgemeneZakenNederland

Claim

https://archive.org/details/DeurwaarderskortgedingJanAnneDeSwartArt438Lid4Rv

Tweede Kamer V&J 2014

https://archive.org/details/TweedeKamerVasteCommissieVEnJ2014

Donation

https://archive.org/details/DONATIONUSHMM

History of the Network

The Network was set up in 2013 following a seminar entitled “Developments in Hate Crimes Research” at Cardiff University in April 2012. It is a cross-jurisdictional and interdisciplinary organisation that aims to facilitate the exchange of knowledge about the study of hate and hate crime.This is a growing area of scholarship which has expanded rapidly over the past few decades. There are now various centres and institutes across the globe dedicated to exploring the phenomenon of hate and hatemotivated crime. Specialised journals, such as the Journal of Hate Studies, published by the Institute of Hate Studies, symbolise the importance that is now attached to understanding conceptions of hate. You will find many other centres and publications listed on this website. Run by academics and practitioners, the Network seeks to not only promote understanding about the root causes of hate and hate crime, but to understand ways in which it can be combated in society. Hate has no borders and, with the proliferation of online sources and resources, its study needs a multi-disciplinary and international focus as well as one which examines local and jurisdiction-specific causes and responses.

Publications: Bias Crime

Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights, '*Hate Crime 2014 NL*' (2014), (Dutch language)
View the publication online

A / Z summary:

https://archive.org/details/InternationalNetworkForHateStudies_201506

Het Openbaar Ministerie (OM) beoordeelt of iets strafbaar is of niet. Het OM heeft hiervoor een speciaal kenniscentrum opgezet, het Landelijk Expertise Centrum Discriminatie (LECD-OM). Officieren van Justitie kunnen advies vragen aan dit expertisecentrum.

Bron: rijksoverheid

Epilogue

The reports of IFUD of Human Rights to the Dutch State about abuses in which the Dutch State subsequently did not take the abuses reported seriously or referred to other bodies. The Public Prosecutor does not do anything either, and countless responsible institutions and persons do not take the matter seriously either, as was the case with petitions to the European Commission and the European Parliament in the past, they were also routinely put under the carpet in the same way. The same story as was in 1994 the same story will be in 2018.

IFUD of Human Rights
Chairman
J.P. van den Wittenboer

Nawoord

De meldingen van IFUD of Human Rights aan de Nederlandse Staat over misstanden waarbij de Nederlandse Staat vervolgens de gemelde misstanden niet serieus nam of naar andere gremia verwees. De Officier van Justitie doet ook al niets en taloze verantwoordelijke instellingen en personen gaan ook niet serieus op de zaak in zoals ook het geval bij verzoekschriften aan de Europese Commissie en Europees Parlement in het verleden, werden deze ook op dezelde manier routinematig onder het tapijt geschoven. Er is feitelijk geen ander verhaal sinds 1994 met nu in 2018 als wat reeds lang onder ede bij de notaris in de akten vast stond.

Ik blijf achter mijn verklaringen onder ede staan.

IFUD of Human Rights
De Voorzitter
J.P. van den Wittenboer

Balans

BLAD:

KASBOEK

Jaar:	**2018**
Instelling:	IFUD of Human Rights

Datum	Omschrijving	Kas
31.12.2017	eind kas	9,5
28.10.2018	Ontv gift J.P. vd Wittenboer	€ 7,50
28.10.2018	Uittr KvK	-€ 7,50
27.11.2018	Ontv gift J.P. vd Wittenboer	€ 9,15
27.11.2018	Gift Internet Archive	-€ 9,15
07.12.2018	Ontv. Gift J.P. vd Wittenboer	€ 13,64
27.12.2018	Ontv gift J.P. v.d. Wittenboer	€ 216,00
27.12.2018	Af energie gas electra	€ -216,00
27.12.2018	Ontv gift J.P. v.d. Wittenboer	€ 126,75
27.12.2018	Af huur postbus	-€ 126,75
29.12.2018	Ontv gift J.P. van den Wittenboer	€ 50,00
		€ 59,50
	Totaal	

IFUD of Human Rights — Balans

		2017		2018
Activa				
Huidige activa:				
Contant geld		9,50		59,50
Kantoor apparatuur		180,66		180,66
		-		-
		-		-
		-		-
		-		-
Totaal van huidige activa	**€**	**190,16**		
Vaste activa				
		-		-
Liquide middelen (kas)		9,50		59,50
vermogen 10% rest na schenking ushmm overgebleven				
hoofdvordering		-		-
Schuldvordering NL-Staat notarieel		2.004.000,00		2.004.000,00
Netto vaste activa	**€**	**2.004.190,16**	**€**	**2.004.240,16**
Overige activa				
Goodwill		-		-
Totaal van overige activa	**€**	**-**	**€**	**-**
Totaal van activa	**2.004.190,16**		**€**	**2.004.240,16**

		2017		2018
Vermogen				
Kas		9,5		59,5
Schuldvordering tegen Staat der Nederlanden (onbetwist)		2.004.000,00		2.004.000,00
Kantoor apparatuur		180,66		180,66
Goodwill		-		-
niet ontvangen vorderingen 2.0004.00,00 (*)		-		-
		-		-
		-		-
Totaal	**€**	**2.004.190,16**	**€**	**2.004.240,16**
Baten				
Ontvangen giften		288,48		50,00
Lasten				
Kosten onderhoud stichting		397,23		373,04
		-		-
Totaal vermogen stichting	**€**	**2.004.190,16**	**€**	**2.004.240,16**

Totaal Vermogen

Saldo Kas	**€**	**9,50**	**€**	**59,50**

Toelichting informatie niet betwiste schuldvordering

Gerechtsdeurwaarderskortgeding
https://archive.org/details/DeurwaarderskortgedingJanAnneDeSwartArt438Lid4Rv

BLAD:1

KASBOEK

Jaar:	**2018**
Bedrijf:	Audio-Rarities

Datum	Omschrijving	Kas
	Eind saldo ING 2017	330,12 €
	Eind Kas 2017	**5,19**
01.01.2018	Ontv USHMM terugboeking 2017	€ 31,32
01.01.2018	Af overboeking PayPal naar ING	-€ 31,32
17.01.2018	Bij PayPal Cdbaby	€ 16,01
30.01.2018	Bij PayPal Cdbaby	€ 16,76
26.01.2018	Af kosten zakelijke rek ING	-€ 26,99
23.03.2018	test opname nieuwe pas	-€ 20,00
23.03.2018	Bij J.P. v.d. Wittenboer terugboeking	€ 20,00
28.03.2018	Bij PayPal CDBaby	16,2
04.04.2018	Bij PayPal Cdbaby	€ 17,19
30.04.2018	Af Facebook add	-€ 27,00
05.04.2018	Af kosten zakelijke rek ING	-€ 26,01
10.05.2018	Bij PayPal Cdbaby	€ 25,70
08.06.2018	Ontv. Gift J.P. v.d. Wittenboer	€ 16,95
08.06.2018	Af. Verzenden aant. CD,s VS	-€ 16,95
19.06.2018	Bij PayPal Cdbaby	€ 18,09
26.04.2018	Af kosten zakelijke rek ING	-€ 26,01
26.07.2018	Af kosten zakelijke rek ING	-€ 26,76
29.08.2018	Bij PayPal Cdbaby	€ 15,43
28.09.2018	Bij Cdbaby	€ 21,52
01.10.2018	Af kosten zakelijke rek ING	-€ 21,89
28.10.2018	Ontv gift v. J.P. vd Wittenboer	€ 7,50
28.10.2018	Af uittr KvK Audio-Rarities	-€ 7,50
26.10.2018	Af kosten zakelijke rek ING	-€ 21,89
24.12.2018	Bij PayPal Cdbaby	€ 20,21
27.12.2018	Ontv gift v. J.P. vd Wittenboer	€ 216,00
27.12.2018	Af energie gas electra	-€ 216,00
27.12.2018	Ontv gift J.P. v.d. Wittenboer	€ 126,75
27.12.2018	Af huur postbus 2018	-€ 216,75
	Totaal	€ 351,90
		€ 351,90

Audio-Rarities — Balans

		2017		2018
Activa				
Huidige activa:				
Saldo Pay Pal geen		-		-
Saldo ING		330,12		351,90
Voorraden CD's in 2017 (248) / in 2018 (238)		2.011,23		1.930,11
Giften / gemaakte kosten		-		-
Af versturen cd post usa		-		-
Donaties		64,24		
	€	**2.341,35**	**€**	**2.282,01**
Vaste activa				
Onroerend goed en apparatuur		-		-
Verbeteringen aan gehuurde onroerende zaken		-		-
Vermogen en andere investeringen		-		-
Verminderd met cumulatieve afschrijvingen		-		-
Netto vaste activa	**€**	**-**	**€**	**-**
Overige activa				
Goodwill		-		-
Totaal van overige activa	**€**	**-**	**€**	**-**
Totaal van activa	**€**	**2.341,35**	**€**	**2.282,01**

		2017		2018
Verplichtingen en vermogen van eigenaar				
Huidige verplichtingen:				
Crediteuren		-		-
Verschuldigde loonkosten		-		-
Toegenomen compensatie		-		-
Verschuldigde inkomstenbelasting		-		-
Transitorische passiva		-		-
Overige		-		-
Totaal van huidige verplichtingen	**€**	**-**	**€**	**-**
Langetermijnverplichtingen				
Verschuldigde hypotheek		-		-
Totaal van langetermijnverplichtingen	**€**	**-**	**€**	**-**
Vermogen				
Kantoor apparatuur		61,73		61,73
Kas		5,19		5,19
Opbrengst CD / Mp3 en streaming	**€**	**260,27**	**€**	**164,26**
Totaal vermogen Saldo	**€**	**2.341,35**	**€**	**2.282,01**

(*) notariële akte

De samenleving digitaliseert in hoog tempo. Ook de stichting gebruikt hierdoor steeds minder papier en printer inkt. Internet en social media spelen steeds meer een cruciale rol. De stichting heeft thans een archief toegankelijk voor iedereen met bestanden van pdf, Mp3 en video, totaal 3.578 bestanden.

https://archive.org/details/@humanrights

Stroom & Gas Kastanje 28, 5731NK, Mierlo

Audio-Rarities (zakelijk) contract Total Total Gas & Power
Nederland voor de energie,daarna op 1 maart overgegaan naar NUON zakelijk mkb
Kosten in rekening gebracht door leveranciers:
864,00 euro

Er staat geen apart gebouw op de balans voor Audio-Rarities. Dan moet je in alle redelijkheid de energienota schatten naar zakelijk en privé. Er is daarom geen extra tussenmeter, maar gewoon één hoofdmeter voor stroom en gas op het adres.

½ deel is privé
¼ deel is Audio-Rarities
¼ deel is Stichting

Dat wil inhouden dat de kosten voor Audio-Rarities in 2018 bedroegen 216,00 euro, voor de Stichting ook 216,00 euro. Deze bedragen zijn voorgeschoten door J.P. van den Wittenboer. Daarom gelden deze bedragen als particuliere giften aan de stichting en audio-rarities in de balans.

Speciale vermelding

De notaris heeft in het verleden een contstructie in een notariële akte toegepast, waarin geen geld van Audio-Rarities naar privé gaat, alles gaat / is voor de stichting. Omdat normaal de eenmanszaak samen is met privé, gaat iedere notaris bij geringe twijfels eerst overleggen met de belastingdienst. Er mogen n.l. geen onduidelijkheden in de notariële akte worden gelaten. Omdat deze constructie nu eenmaal zo in de akte staat volgt Audio-Rarities alsmede de stichting deze constructie.

Huur van de postbus

De huur per jaar voor 2018 voor de postbus bedroeg 253,50 euro.
De verdeelsleutel is ½ Audio-Rarities en ½ stichting. Het bedrag voor Audio-Rarities is aldus 126,75 euro en voor de stichting ook 126,75 euro. De totale bedragen zijn voorgeschoten door J.P. van den Wittenboer. De bedragen zijn giften aan Audio-Rarities en giften aan de stichting. De normale situatie is, dat dergelijke zaken eenmanszaak en privé samenvallen, maar gezien de notariële akte is dat anders geworden rond de eenmanszaak.

Schuldvordering tegen de Nederlandse Staat

Naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid ten aanzien van de schuldvordering in de notariële akte door IFUD of Human Rights tegen de Nederlandse Staat is uitgegaan van jurisprudentie in de rechtspraak. Zoals 27 april 2000 Gerechtshof te Amsterdam in de zaak van Siegfried Maria Theo Corneel Verbeke en de Stichting Anne Frank Stichting inzake het dagboek van Anne Frank, (Siegfried Verbeke is een beruchte holocaustontkenner).Het Gerechtshof oordeelde destijds een dwangsom van f.25.000,- guldens voor iedere overtreding. Een dergelijk bedrag van die

strekking staat ook in de notariële akte met betrekking tot Hitler’s Inferno en Audio-Rarities met de stichting IFUD of Human Rights

Cdbaby sales report Audio-Rarities Hitler’s Inferno 2018

https://archive.org/details/CDbabySalesReportAudioRarities2018

Intermediaire Stichting van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens

31 december 2018

VOORZITTER / BESTUUR
J.P. van den Wittenboer

IFUD of Human Rights:
http://ifudofhumanrights.webs.com

FOUR FREEDOMS AWARD CEREMONY 2016 IN MIDDELBURG

SHELTERCITY.NL

THE FOUR FREEDOMS AWARDS ARE PRESENTED EVERY TWO YEARS IN MIDDELBURG.THE ROOSEVELT FOUNDATION AWARDS THE AWARDS TO ORGANISATIONS AND INDIVIDUALS WHO HAVE MADE A SUBSTANTIAL, COURAGEOUS AND PERSONAL CONTRIBUTION TO FREEDOM IN THE WORLD.

HIS MAJESTY KING **WILLEM-ALEXANDER**, HER MAJESTY QUEEN **MÁXIMA** AND PRIME MINISTER **MARK RUTTE** WERE BE PRESENT AT THE PRESENTATION OF THE FRANKLIN D. ROOSEVELT FOUR FREEDOMS AWARDS IN THE NIEUWE KERK IN MIDDELBURG. HER ROYAL HIGHNESS PRINCESS **BEATRIX** OF THE NETHERLANDS WAS ALSO BE PRESENT AT THE PRESENTATION. THE PRIME MINISTER PRESENTED THE INTERNATIONAL FOUR FREEDOMS AWARD TO DR **ANGELA MERKEL**.DEPUTY PRIME MINISTER **HUGO DE JONGE** PRESENTED THE INTERNATIONAL FOUR FREEDOMS 2018 AWARD

ANNUAL REPORT

IFUD OF HUMAN RIGHTS 2018

IFUD of Human Rights

ANNUAL REPORT 2019
Jaarverslag 2019

De overheid moet in 2030 eerlijk, begripvol en met menselijke maat handelen

Rapport KANTAR 2019

Als mensen denken aan de toekomstige relatie tussen henzelf en de overheid, zien ze het liefst een overheid die eerlijk is, begripvol richting burgers communiceert en handelt met een menselijke maat. Ook zien ze graag dat de overheid burgers met kennis van zaken op weg helpt, sneller reageert, dienstverlening op maat levert en beter naar burgers luistert. Begrijpelijkheid en dienstverlening via één loket zijn belangrijke verbeterpunten richting een betere relatie tussen burger en overheid.

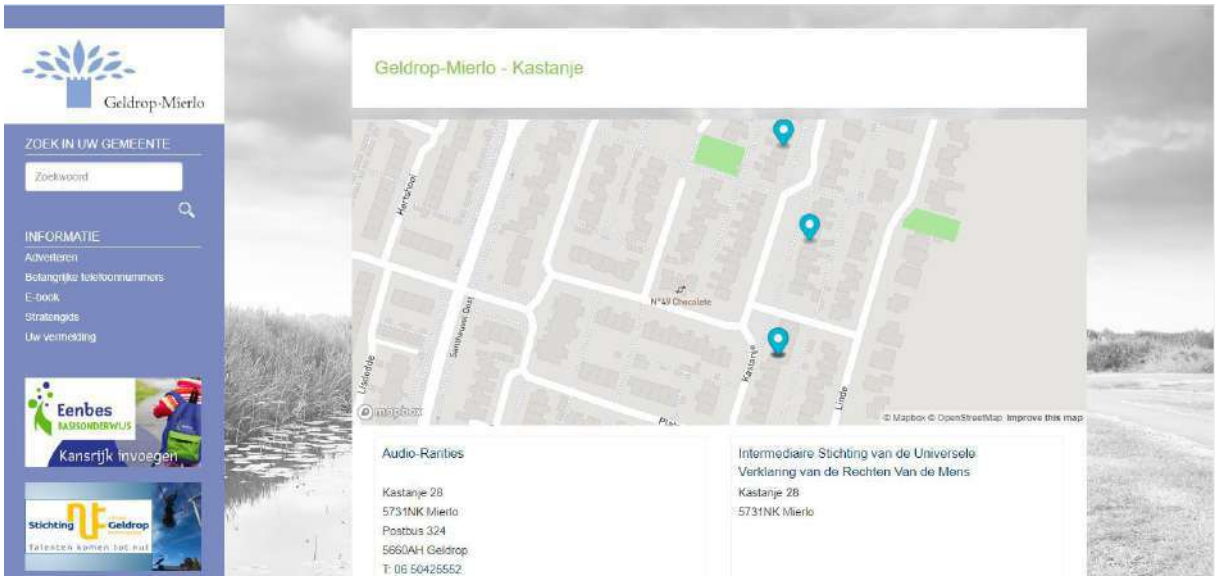

geldrop-mierlo.smartmap.nl

Inleiding

Nederland wordt bestuurd door een kleine kliek linkse mensen die tevens tot een internationaal extreemlinks netwerk behoren. Een voorbeeld van ‘linkse’ filantropie zijn de activiteiten van Open Society Foundations van George Soros. Dat soort mensen binnen dit netwerk nemen steeds de sleutelposities in. Overal hebben ze greep op de banen, verenigingen en maatschappij zowel binnen Nederland alsmede ook de EU en internationaal. Hoewel de Tweede Kamer in 2006 naar aanleiding van “Hitler’s Inferno” schreef aan de stichting IFUD of Human Rights,dat de leden van de Vaste Commissie van Justitie individueel actie kunnen ondernemen,en opmerkingen door de stichting gebruiken bij behandeling van wetsvoorstellen of vragen aan de regering,werden de zaken onder het tapijt geschoven. Men hult zich daarna in een stilzwijgen en houdt elkaar de hand boven het hoofd. De Gemeente Geldrop-Mierlo tijdens een solidariteitsmars voor mensenrechten met schrijfmarathon “write for rights” op 10 december 2019 samen met de linkse mensenrechtenorganisatie Amnesty International die ook door Soros wordt gefinancierd, volgens de Leidse hoogleraar tereurdeskundige Edwin Bakker is Amnesty International een uiterst linkse,gepolitiseerde,ideologische mensenrechtenorganisatie;
dinsdag 10 december 2019 liep wethouder Van Otterdijk mee in de fakkeltocht van Amnesty International door het centrum van Geldrop. Hij mocht de eerste fakkel ontsteken. Met de fakkeltocht wordt aandacht gevraagd voor de Dag van de Rechten van de Mens. Ook zijn er dit jaar weer veel brieven geschreven tijdens de actie 'Write for Rights' van Amnesty International. In de bibliotheken van Geldrop en Mierlo en in het gemeentehuis konden mensen een brief schrijven naar tien bedreigde mensenrechtenverdedigers in verschillende landen. De brief geeft hun een steuntje in de rug en dwingt wetshandhavers om mensen eerlijker te behandelen. Ook hieraan verleende wethouder Van Otterdijk zijn bijdrage.Zowel van de regering, Tweede Kamer, Gemeente Geldrop-Mierlo, de Hoofdofficier van Justitie, de rechtbank, gerechtshof en de procureur-generaal bij de Hoge Raad en de belastingdienst kan niet worden gesteld dat zij het belang van “Hitler’s Inferno” Audio-Rarities met de stichting (de geschiedenis als een les voor de toekomst) daadwerkelijk onderschreven en dit vervolgens in het beleid uitdroegen zoals in de notariële akte staat opgenomen.De nederlandse staat is een misdaadorganisatie die banden heeft met een extreemlinks georiënteerd netwerk en waarvan de meesten linkse medeplichtigen onder de staat der Nederlanden, die de stichting routinematig opzij schuiven zonder dat men zich over de inhoud van toegezonden stukken bekommert,(enkeling daargelaten).Dit draagt een grove vooringenomenheid en misdadige onderdrukking, isolering. Algemeen kan gesteld worden dat het beleid was gericht in hoofdzaak de status quo handhaven van de Staat der Nederlanden. [samen met een ongeïnteresseerde en bagatelliserende houding omdat loyaliteit hoog in het vaandel staat] “Iedereen die het linkse gedachtengoed en nog belangrijker het extreemlinkse netwerk tegenspreekt wordt afgebrand of als onbelangrijk genegeerd met tevens de kans dat ze je ook nog framen als extreemrechts” De Staat(alsmede de gemeentes in nederland) gebruiken de mensenrechten, internationale dag tegen racisme en discriminatie en zelfs Anne Frank, 4 en 5 mei als politiek instrument. Waar het de Nederlandse Staat om te doen is,is PR en de internationale handel.

https://archive.org/details/CordonSanitaire
https://archive.org/details/DeclaratieVanAcademischeVrijheid

Guidelines on the Protection of Human Rights Defenders

blz 19- 20,(OSCE/ODIHR-
2014,ISBN:978-92-9234-885-4.

C. confronteren stigmatiseren en marginalisering

37.
Staatsinstellingen en ambtenaren moeten zich onthouden van lastercampagnes,negatieve beeldvorming of de stigmatisering van mensenrechtenverdedigers en hun werk.Dit omvat de negatieve etikettering van verdedigers van mensenrechten,in diskrediet brengen van mensenrechtenwerk en mensenrechtenverdedigers of belasteren op geen enkele manier.

38.
Lidstaten moeten proactief maatregelen nemen om lastercampagnes tegen stigmatisering van de verdedigers van de mensenrechten, met inbegrip begaan door derden.Ze moeten publicaties natrekken en erkennen de noodzaak om de verdedigers van de mensenrechten en het belang te beschermen van hun werk,geef erkenning op individuele mensenrechtenverdedigers en daardoor versterking van de legitimiteiten de status die van hun mensenrechtenwerk in de samenleving.

Global elite

Wereldbank Klokkenluider Karen Hudes Onthult

klokkenluider Karen Hudes

Hoe de wereldwijde elite regeert over de wereld

Karen Hudes is afgestudeerd aan de Yale Law School en heeft meer dan 20 jaar op de juridische afdeling van de Wereldbank gewerkt. In feite, toen zij voor klokkenluiden betreft corruptie binnen de Wereldbank werd ontslagen, bekleedde zij de positie van Senior Counsel. Ze was in een unieke positie om precies te zien hoe de mondiale elite de wereld regeert en de informatie die ze nu aan het publiek onthult is absoluut verbluffend. Er is de Joodse macht in het Amerikaanse Joodse establishment en de EU. De echte macht echter in de wereld is de rooms-katholieke kerk (Vaticaan), is de machtigste kracht ter wereld. Echter, het Vaticaan staat onder de controle van zijn grootste mannen orde, de Jezuïeten. De Rothschilds staan onder controle van de Zwarte Paus.

https://archive.org/details/GlobalEliteKarenHudes2013

Bron: The Global Elite (theglobalelite.org)

Karen Hudes

2 oktober 2013

Foto: Irma Wardeniers op 23 maart 2019

links-extremisme

Op 22 mei 2018 heeft het WODC het onderzoek «Links-extremisme in beeld. Een verkennend onderzoek naar links-extremistische groeperingen in Nederland» gepubliceerd.

De onderzoekers concluderen dat buitenwettelijke handelingen zoals gewelds- en vermogensdelicten nadrukkelijk tot de modus operandi van sommige links-extremistische groepen behoren. Het onderzoek stelt tevens dat verhoudingsgewijs de meeste links-extremistische groeperingen zich manifesteren op het thema «Antifascisme & Mensenrechten», waar onder andere de onderwerpen asiel- en vreemdelingenbeleid, etnisch profileren, integratie van etnische minderheden, migratie, positie van de islam, racisme, repressie en vrijheid onder vallen. Intimidatie via online dreigementen, *naming and shaming*, bekladdingen, vernielingen en *home visits* jegens politici en (medewerkers van) instanties en bedrijven worden door de onderzoekers genoemd als elementen in de manier waarop links-extremistische groepen opereren. De bevindingen van de onderzoekers over de dreiging uit links-extremistische hoek komen in grote lijnen overeen met het beeld van de NCTV, zoals verwoord in verscheidene Dreigingsbeelden Terrorisme Nederland (DTN). Ook de NCTV onderkent dat er structurele elementen zijn binnen de links-extremistische beweging die op buitenwettelijke, soms gewelddadige wijze hun politiek-ideologische doelen willen bereiken.

kst-29754-466
Tweede Kamer, vergaderjaar 2017–2018

https://archive.org/details/kst-29754-466

BRIEF VAN DE MINISTER VAN JUSTITIE EN VEILIGHEID F.B.J. Grapperhaus
Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal Den Haag, 1 augustus 2018

Deelnemers internationale dag tegen racisme en discriminatie 2018

FNV, Federatie Nederlandse Vakverenigingen AFA Fryslân, Anti Fascistische Actie Africa Roots Movements AFVN-Bond van Antifascisten Aknarij, Stichting Al Nisa, Vrouwen tegen islamofobie Amsterdam United Amnesty International AOb Kleurrijk, Algemene Onderwijsbond Argan, jongerencentrum Artikel 1, landelijke meldpunten discriminatie ATKB ASKV, Amsterdams Steun Komitee Vluchtelingen Assadaaka Community, Amsterdam-Oost ATKB, Turkse vrouwenorganisatie Bijstandsbond Blikopeners Centrum Emma CFMW, Commission for Filipino Migrant Workers CMO, Contactorgaan Moslims en Overheid COC Amsterdam Controle Alt Delete Collectief tegen Islamofobie en Discriminatie Comité van Waakzaamheid Cordaid DIDF, Fed. van Democratische Ver. van Arbeiders Turkije Doorbraak, organizers Een Land Een Samenleving EMCEMO, Euro-Mediterraan Centrum Migratie Ontwikkeling Emmaus Haarzuilens FNV, Netwerk Wereldburgers Grenzeloos GroenLinks, landelijk Greenpeace HIJOS, Hijos por la Identidad y la Justicia contra el Olvido y el Silencio HTIB, Turkse arbeidersvereniging HIVOS Ibno Khaldoun ILO, Intercultureel Leefbaarheids Overleg Imghrane, jongerenorganisatie Bos en Lommer IMWU, Indonesian Migrant Workers Union International Institute for Scientific Research Internationale Socialisten IOMA, Inspraakorgaan Marokkanen Amsterdam IEDER1 IZI-Solutions Jursa Kulturu, Surinaamse organisatie Kerk in Actie Keti Koti, dialoogtafel Kick Out Zwarte Piet KMAN/KMAA, Komitee Marokkaanse Arbeiders Landelijk Beraad Marokkanen Mad Mothers NL Marhaba, jongerenorganisatie Slotervaart Marokkaans Platform Indische buurt Mauthausen, Stichting Vriendenkring MDRA, Meldpunt Discriminatie Regio Amsterdam 1 Mei Komitee Migrant to Migrant Mize Ktab, Iraanse organisatie MVVN, Marokkaanse Vrouwen Vereniging Nederland NCPN, Nieuwe Communistische Partij Nederland Bekent Kleur Nederland Wordt Beter Nederlands Palestina Komitee New Urban Collective Nisa for Nisa, Marokkaanse vrouwenorganisatie Ocan, Overlegorgaan Caribische Nederlanders Onze Hoop, migranten met een handicap Onderhuids Oxfamnovib Partij voor de Dieren, landelijk PDR, Participatie en Diversiteit Rivierenland PKA, Protestantse Kerken Amsterdam PSRU, Platform Stop Racisme en Uitsluiting PvdA, Partij van de Arbeid Amsterdam PvdA, landelijk Raad van Kerken Amsterdam-Noord Razem (Together) REinform, Greeks Living in the Netherlands Respect Network in Europe Roet in het eten Samen Sterk Vrouwen West SAP, Socialistische Alternatieve Politiek Schaakschool Indische buurt SIO, Surinaams Inspraak Orgaan Slavernij Online Social Development Cooperative SP, Socialistische Partij, landelijk Syrische Comité TMP, Transnational Migrant Platform Trusted Migrants UMMON, Unie van Marokkaanse Moskeeën in Nederland United for Intercultural Action VENA, Vereniging van Ethiopiërs in Nederland/ Amsterdam Vrouwen Tegen Uitzetting We Are Here, vluchtelingenorganisatie WG-fonds Amsterdam Women Inc Zwarte Piet Niet

https://archive.org/details/ExtreemLinksVsRechts

Resilience of Spirit

Legacy of Light Society

September 2019

J.P. van den Wittenboer
Kastanje 28
Mierlo, Noord-Brabant 5731 NK,

Dear J.P. van den Wittenboer:

It gives me great pleasure to send you the Museum's 2020 calendar entitled ***Resilience of Spirit***.

Within the pages of this calendar are just a few examples of how the Jewish people found ways in the depths of the darkness of the Holocaust to sustain their individual sense of self and purpose, as well as to develop an awareness of life larger than their immediate tragic circumstances. During the course of those terrible years the Jewish people had so many of their individual freedoms and liberties taken away, which is why making even the smallest of choices demonstrated an assertion of their individuality and humanity. Oft times, there was a clear realization that perhaps these minor acts of resilience would only serve as messages to the future---to the world to come after the Holocaust. Nonetheless, each act of resilience was a private victory. As Rabbi Joseph B. Soloveitchik once said, "In every suffering there is a message."

In these weeks leading to the High Holy Days, Jewish men, women and even children turn inward to examine their lives and deeds, not just to acknowledge what may have gone wrong, but also in an effort to advance a commitment to a better coming New Year. It takes inner strength to face the truth of what fell short in the past year and the steps, no matter how small, needed to make the coming year better. The individual choices each Jewish person makes during these reflective times demonstrates a resilience of the hope that the future can and will be better than the past.

You have made an important choice that demonstrates your own commitment to something much bigger then yourself. By having established a legacy gift for the Museum, you are making the choice to provide for the future of this institution and the permanence of Holocaust memory, understanding and relevance. You have made a choice that will resonate long into the future and will yield something bigger then yourself – you will share in promoting a vision for a world in which people confront hatred, prevent genocide and promote human dignity.

For this we thank you deeply, and wish you and yours the best in the coming New Year.

Sincerely,

Celeste Z. Maier
Director of Stewardship

UNITED STATES HOLOCAUST MEMORIAL MUSEUM 100 Raoul Wallenberg Place, SW Washington, DC 20024-2126 T 202.488.0400 F 202.488.2690 ushmm.org

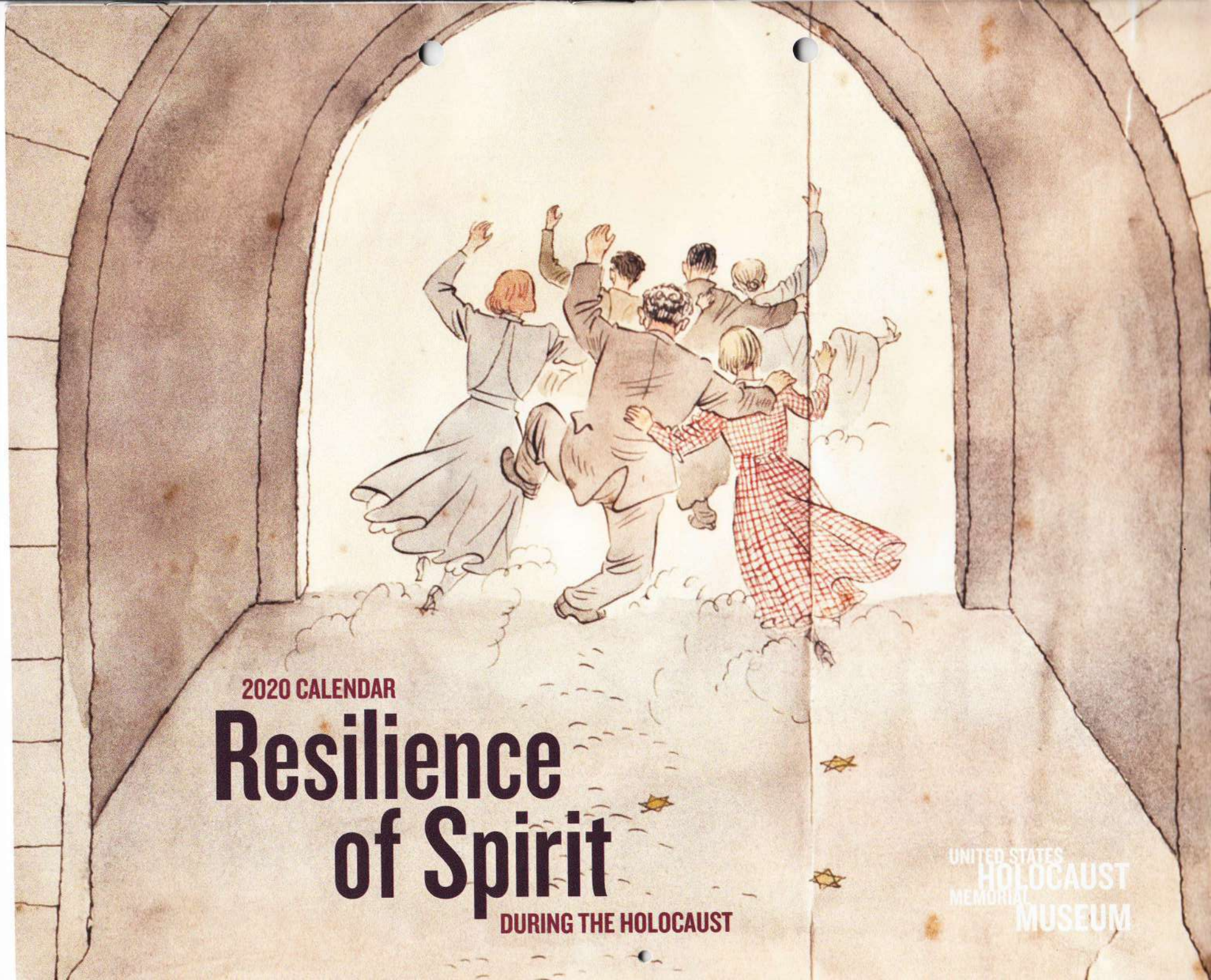

2020 CALENDAR

Resilience of Spirit

DURING THE HOLOCAUST

UNITED STATES HOLOCAUST MEMORIAL MUSEUM

Toegang tot het recht

Corstens: Is die toegang tot de rechter onvoldoende gewaarborgd, dan kan de balans in de rechtsstaat verstoord raken. Het is een essentieel onderdeel van onze rechtsstaat,(Eerste Kamer, vergaderjaar 2013–2014, 33 750 VI, O 6. Mr. Dr. G.J.M. Corstens, president Hoge Raad(2008-2014).

https://archive.org/details/PresidentHogeRaadGeertCorstensToegangTotHetRecht

Toegang tot het recht is een grondrecht

De toegang tot het recht is een grondrecht, aldus Geene. ‘Het gaat om de basistaken. Onze basistaak is de zorg voor de burger, met name ook om die burger te beschermen tegen die overheid. Die overheid vindt dat vervelend. De overheid vindt het kennelijk vervelend dat burgers een beroep doen op hun grondrechten. Dat past niet in de economische manier van denken. Ondertussen wordt het steeds minder aantrekkelijk voor advocaten omdat er gewoon geen vergoeding meer is. Dertig procent van de advocaten in Noord-Nederland heeft een inkomen op minimum niveau of minder.’ Dat stelt Rob Geene, deken van de orde van advocaten in Noord-Nederland, in een interview in Dagblad van het Noorden.

Bron: advocatenblad

27 mei 2017

IFUD of Human Rights: zo zou het moeten zijn…

BRIEF VAN DE MINISTER VOOR RECHTSBESCHERMING

Tweede Kamer, vergaderjaar 2018–2019, 31 753, nr. 155

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal Den Haag, 9 november 2018.

(intro)

Onze rechtsstaat is gebaseerd op wetten en regels en de mogelijkheid om uiteindelijk een onafhankelijke rechter om een oordeel te vragen over de toepassing daarvan. Iedereen moet toegang hebben tot het recht. Dat is een voorwaarde voor een goed functionerende rechtsstaat. Het vraagt dat mensen toegang hebben tot informatie, advies, begeleiding bij onderhandeling, rechtsbijstand en de mogelijkheid van een beslissing van een neutrale (rechterlijke) instantie. Ook voor minder draagkrachtigen moet de toegang tot het recht gewaarborgd zijn. In Nederland hebben we daarom een stelsel van gesubsidieerde rechtsbijstand. Dat stelsel moet helpen om juridische problemen op te lossen en te voorkomen dat het recht van de sterkste prevaleert. Een goed functionerend stelsel voor gesubsidieerde rechtsbijstand is dan ook een randvoorwaarde voor het vertrouwen van mensen in de rechtsstaat.

De Minister voor Rechtsbescherming, S. Dekker

Rechtsbijstand rechtspersoon

Een rechtspersoon kan aanspraak maken op rechtsbijstand en vrijstelling van proceskosten op grond van het EU-Handvest van de grondrechten, met name wanneer de toegang tot de rechter in gevaar komt. Dat heeft het EU-Hof bepaald in 2010. IFUD of Human Rights krijgt geen rechtsbijstand en had te maken met gerechtelijke, administratieve of fiscale pesterijen met daarbij zelfs bedreigd vastgehouden of gevangengezet. In het verleden werd de stichting door Gemeente Den Haag doorverwezen naar het Leger des Heils toen de stichting om financiële ondersteuning verzocht. Volgens de Gemeente Geldrop-Mierlo in 2010 valt de stichting niet onder te brengen in het cluster educatie en vorming, en Hitler's Inferno door Audio-Rarities volgens burgemeester van Gemeente Mierlo in 1997, mevrouw Jacobs: Inderdaad is op het gemeentehuis van Mierlo de cd "Hitler's Inferno" binnengekomen. De burgemeester: Ik hoop en denk niet dat deze cd furore maakt. Op het gemeentehuis wordt hij in ieder geval niet gedraaid,(oud-burgemeester Jacobs-Aarts is op dinsdag 3 juli 2018 overleden op 75 jarige leeftijd).In 2015 en 2019 verzocht de stichting aandacht om de mensenrechten extra op de agenda van de gemeente te zetten bij burgemeester Link,deze had zoals zijn voorgangers geen belangstelling.Een geheime liefdesrelatie met een medewerkster van de gemeente heeft hem zowel privé als bestuurlijk in problemen gebracht in 2019 dat hij besloten heeft zijn functie neer te leggen.

https://archive.org/details/DeurwaarderexplootGEMGeldropMierlo

https://archive.org/details/l19000334mpb

Jos van Bree geïnstalleerd als nieuwe burgemeester Geldrop-Mierlo

Wethouder Marc Jeucken hangt de kersverse burgemeester van Geldrop-Mierlo, Jos van Bree, zijn ambtsketen om.
Foto:Meulenhof 2019

GELDROP - Geldrop-Mierlo heeft sinds donderdagavond een nieuwe burgemeester. Tijdens een bijzondere raadsvergadering werd Jos van Bree geïnstalleerd.

Bron: ed.nl
Olga Maria Berger
29-11-2019

A A N T E K E N E N
GEMEENTE GELDROP-MIERLO
T.a.v. Tijdelijk waarnemend-burgemeester Mark Jeucken.
Postbus: 10101
5660GA,GELDROP
Betreft: overdracht burgemeestersdossier deurwaarder exploot dossier: L19000334
Mierlo,12 maart 2019

PostNL

Barcode : 3SRPKS145568890 (AVP)
Product : Aangetekende brief
Gewicht : 30 g
Aan : Postbus 10101
5660GA Geldrop
Bestemming : NL

Het vervoer geschiedt door PostNL onder de geldende Algemene Voorwaarden universele Postdienst (laatste versie).
Deze kunt u vinden op www.postnl.nl.
U kunt uw zending volgen op www.postnl.nl/directregelen.

Scan voor Track & Trace met de PostNL app of een QR-reader!

174299 12-03-19 11:56 1742990000048305

Tarief: EUR 8.45
Reeds gefrankeerd: EUR 0
Door u Betaald: EUR 8.45

Evenredigheidsbeginsel

https://archive.org/details/Evenredigheidsbeginsel

Beïnvloeding verklaringsvrijheid

Dreigen door de belastingdienst dat steeds hogere boetes worden opgelegd en met strafrechtelijk worden veroordeeld wanneer geen afstand zou worden genomen van de onder ede verklaring in een notariële akte door J.P. van den Wittenboer, verklaringen over de zijn stichting en eenmanszaak Audio-Rarities, danwel geheel negeren van de notariële akte. De verklaringsvrijheid door J.P. van den Wittenboer in akte notarieel onder ede en het dreigen door de belastingdienst om daar afstand van te nemen is op ontoelaatbbare wijze onder druk komen staan.

Burgers kwamen in financiële problemen door de belastingdienst

De top van de Belastingdienst negeerde jarenlang misstanden. De Belastingdienst heeft interne meldingen van misstanden bij de behandeling van burgers tot op het hoogste ambtelijke niveau genegeerd. Ambtelijke top belastingdienst /toeslagen kinderopvangtoeslagen negeerde jarenlang misstanden.Belastingdienst handelde jarenlang in strijd met de Wet.

https://archive.org/details/aftredenmennosnel2019

J.P. van den Wittenboer kreeg te maken met eenmanszaak Audio-Rarities met dreigen door belastingdienst stopzetten zorg en huurtoeslagen en het aanzetten door de belastingdienst van het plegen tot meineed (belemmering van verklaringsvrijheid,en uitlokking plegen meineed). Artikel 285a Sr; de belastingdienst die opzettelijk bij geschrift zich jegens J.P. van den Wittenboer met zijn stichting en eenmanszaak, kennelijk om diens vrijheid om naar waarheid of geweten ten overstaan van een ambtenaar de notaris een verklaring af te leggen te beïnvloeden, (gevangenisstraf van ten hoogste vier jaren of geldboete van de vierde categorie).

Uit de tekst van voornoemd wetsartikel en de wetsgeschiedenis volgt dat voor een bewezenverklaring voldoende is dat komt vast te staan dat de uiting kennelijk was bedoeld om de vrijheid van de betrokken persoon om naar waarheid of geweten ten overstaan van een rechter of ambtenaar (notaris) een verklaring af te leggen te beïnvloeden en dat niet is vereist dat die bedoeling ook daadwerkelijk dat effect heeft gehad.

Belastingdienst

Door de belastingdienst werd J.P. van den Wittenboer verweten niet tijdig en/of weigerachtig van het doen van belastingaangifte. Alleen de belastingdienst was niet in staat onbehoorlijk gedrag door de eenmanszaak danwel onbehoorlijk bestuur van de bestuurder van de stichting aannemelijk te maken. Uit de jurisprudentie volgt dat sprake is van kennelijk onbehoorlijk bestuur indien de bestuurder onzorgvuldig en onverantwoordelijk handelt. Voor de beoordeling of sprake is kennelijk onbehoorlijk bestuur in de zin van artikel 36 Invorderingswet worden alle feiten en omstandigheden meegewogen.

De eenmanszaak Audio-Rarities is privé met het gehele vermogen aansprakelijk. J.P. van den Wittenboer is dus als ondernemer ook in privé aansprakelijk voor "alle handelingen en vermogensaangelegenheden" van de eenmanszaak. Er bestond juridisch gezien bij de eenmanszaak geen onderscheid tussen privé- en ondernemingsvermogen, (volgens de belastingdienst).

Audio-Rarities heeft een (smal assortiment met slechts één enkel product ("Hitler's Inferno), het gebruik van verweesd werk als “Hitler’s Inferno” is aan een aantal voorwaarden onderworpen. Een van deze voorwaarden is dat Audio-Rarities en J.P. van den Wittenboer niet behalen van een direct of indirect economisch of commercieel voordeel nastreeft. De stichting heeft dit in een notariële akte laten vastleggen.

Verweesde werken

Om instellingen zoals publiek toegankelijke bibliotheken, onderwijsinstellingen en musea, alsook archieven, instellingen voor cinematografisch- of geluidserfgoed en publieke omroeporganisaties rechtszekerheid te bieden, voorziet deze uitzondering in de auteurswet dat ze **voor** taken van algemeen nut verweesde werken uit hun collecties mogen digitaliseren, indexeren, catalogiseren, behouden, restaureren en tenslotte beschikbaar stellen. Onder verweesd werk wordt in de wetgeving een werk of fonogram verstaan, waarvan geen of niet alle rechthebbenden zijn geïdentificeerd, of zelfs indien één of meer rechthebbenden wel zijn geïdentificeerd, niet alle ervan zijn opgespoord ondanks dat een zorgvuldig onderzoek naar de rechthebbenden is uitgevoerd en dat zorgvuldig onderzoek geregistreerd is. Verweesde werken kunnen tekstueel van aard zijn: boeken, kranten, tijdschriften, dagbladen of andere geschriften.

“Digitale ontsluiting van historische archieven en verweesde werken”

Universiteit Utrecht

Een inventarisatie:Onderzoek in opdracht van het WODC (Ministerie van Justitie)
Mirjam Elferink
Allard Ringnalda
Utrecht 14 juli 2008
(158 blz / pdf)

Daarnaast dekt de wet ook audiovisuele en cinematografische werken, (richtlijn nr. 2012/28/EU inzake bepaalde toegestane gebruikswijzen van verweesde werken).

De belastingdienst Eindhoven was aldus voornemens de eenmanszaak Audio-Rarities aan te merken zoals normaliter iedere eenmanszaak in de wet,dat J.P. van de Wittenboer gewoon aanspakelijk is privé.Echter Hitler's Inferno door Audio Rarities in 1945, valt aldus onder "verweesde werken", en een van de Europese verplichtingen is,dat alleen "non-profit" is toegelaten om als verweesde werken te worden aangemerkt. Daarom heeft de notaris Audio-Rarities onderdeel van de rechtspersoon in de notariële akte opgenomen.In de notariële juridische constructie

De belastingdienst Eindhoven was aldus voornemens de eenmanszaak Audio-Rarities aan te merken zoals normaliter iedere eenmanszaak in de wet,dat J.P. van de Wittenboer gewoon aanspakelijk is privé.Echter Hitler's Inferno door Audio Rarities in 1945, valt aldus onder "verweesde werken", en een van de Europese verplichtingen is,dat alleen "non-profit" is toegelaten om als verweesde werken te worden aangemerkt. Daarom heeft de notaris Audio-Rarities onderdeel van de rechtspersoon in de notariële akte opgenomen.In de notariële juridische constructiegaan alle opbrengsten door Audio-Rarities naar de stichting, en niets gaat naar J.P. van den Wittenboer persoonlijk.De belastingdienst zou dwingen tot plegen meineed en daarbij de notaris en de stichting in strafbare hoek plaatsen omdat die aan dergelijke notariële constructie zijn goedkeuring destijds heeft gegeven.Wanneer de rechtspersoon een statutair doel of werkzaamheden heeft bijvoorbeeld het begaan van strafbare feiten, kan de rechter de stichting ontbinden wegens aansprakelijkheid van de stichting met Audio-Rarities die in strijd met de Europese Richtlijn "Richtlijn2012/28/EU" over de bepalingen rond verweesde werken handelen: commercieel niet voor scholing en musea i.p.v. non-profit voor scholing en musea.

Artikel 16o Auteurswet verweesde werken

De regeling voor verweesde werken (auteursrechtelijk beschermde werken waarvan de rechthebbende ondanks een zorgvuldig onderzoek onbekend of onvindbaar is) in artikel 16o Auteurswet is van toepassing.

Hardheidsclausule

Met het behandelen door Ministerie van Financiën van een verzoek om toepassing van hardheidsclausule, bleek IFUD of Human Rights / Audio-Rarities met een gehersenspoelde fanaticus te doen hebben.

Ministerie van Financiën

> Retouradres Postbus 20201 2500 EE Den Haag

IFUD of Human Rights
T.a.v. J.P. van den Wittenboer
P0. box 324
5660 AH Geldrop

Belastingdienst/Corporate
Dienst Vaktechniek/Team
Brieven en Beleidsbesluiten

Korte Voorhout 7
2511 CW Den Haag
Postbus 20201
2500 EE Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Inlichtingen
dhr. J.M. Hernandez

T 070-342 8045
F 070-3427924
j.m.hernandez@minfin.nl
www.minfin.nl

Ons kenmerk
2019-0000092089

Uw brief (kenmerk)
2 april 2019

Datum 7 juni 2019

Betreft Verzoek om toepassing hardheidsclausule

Geachte heer Wittenboer,

In bovenvermelde brief reageert u op mijn beslissing bij brief van 26 maart 2019 (2019-0000 046629) waarin ik uw verzoek om toepassing van de hardheidsclausule afwijs. Kort samengevat kunt u zich niet vinden in de gronden en toelichting daarop die hebben geleid tot mijn beslissing.

In uw brief geeft u geen nieuwe feiten en omstandigheden of argumenten waaruit blijkt dat mijn beslissing en overwegingen die daartoe hebben geleid onjuist zijn. Ook zijn er geen andere ontwikkelingen die aanleiding zijn voor een heroverweging van mijn beslissing zoals gegeven in mijn voormelde brief.

Wellicht ten overvloede, mijn beslissing en toelichting zoals gegeven in eerder genoemde brief blijft ongewijzigd. Bij toekomstige correspondentie waarbij de feiten en omstandigheden ongewijzigd zijn gebleven, beperk ik mij tot een verwijzing naar eerdere correspondentie.

Ik vertrouw erop u hiermee voldoende te hebben geantwoord.

Hoogachtend,

DE STAATSSECRETARIS VAN FINANCIËN,
namens deze,

M.H.M. Beks
Directeur Corporate Dienst Vaktechniek

Resolutie 2225 (2018)

Bescherming van mensenrechtenverdedigers in de lidstaten van de Raad van Europa

Auteur(s): Parlemantary Assembly

Oorspronkelijk - debat in de Vergadering op 26 juni 2018 (22e zitting) (zie doc. 14567, verslag van de Commissie juridische zaken en mensenrechten, rapporteur: De heer Egidijus Vareikis). Tekst aangenomen door de Vergadering op 26 juni 2018 (22e zitting).Zie ook Aanbeveling 2133

(2018).

1. De Parlementaire Vergadering herinnert aan haar resoluties 1660 (2009) en 1891 (2012) over de situatie van mensenrechtenverdedigers in de lidstaten van de Raad van Europa en aan haar resoluties 2095 (2016) en 2085 (2016) over de versterking van de rol en bescherming van mensenrechtenverdedigers in de lidstaten van de Raad van Europa. Het brengt hulde aan het waardevolle werk van mensenrechtenverdedigers voor de bescherming en bevordering van mensenrechten en fundamentele vrijheden. Mensenrechtenverdedigers zijn"degenen die zich inzetten voor de rechten van anderen" - individuen of groepen die zich op vreedzame en legale wijze inzetten voor de bevordering en bescherming van de mensenrechten, of het nu advocaten, journalisten, leden van niet-gouvernementele organisaties (ngo's) of anderen zijn.

2. Bijna 20 jaar geleden, op 9 december 1998, heeft de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties de Verklaring over het recht en de verantwoordelijkheid van individuen, groepen en maatschappelijke organisaties voor de bevordering en bescherming van universeel erkende mensenrechten en fundamentele vrijheden (Verklaring van de Verenigde Naties over mensenrechtenverdedigers) aangenomen. Bovendien heeft het Comité van Ministers op 6 februari 2008 zijn verklaring over de maatregelen van de Raad van Europa ter verbetering van de bescherming van mensenrechtenverdedigers en ter bevordering van hun activiteiten aangenomen. In beide documenten wordt bevestigd dat de verantwoordelijkheid voor het bevorderen en beschermen van mensenrechtenverdedigers in de eerste plaats bij de staten ligt.

3. De Vergadering merkt op dat in de meeste lidstaten van de Raad van Europa mensenrechtenverdedigers vrij kunnen werken in een omgeving die bevorderlijk is voor de ontwikkeling van hun activiteiten. Hij merkt evenwel op dat het aantal represailles tegen mensenrechtenverdedigers de afgelopen jaren is toegenomen. Nieuwe restrictieve wetten inzake de registratie van NGO's en de financiering is goedgekeurd. Veel mensenrechtenverdedigers zijn het slachtoffer geworden van gerechtelijke, administratieve of fiscale pesterijen, lastercampagnes en strafrechtelijke onderzoeken op basis van dubieuze aanklachten, die vaak verband houden met vermeende terroristische activiteiten of vermeend betrekking hebben op de nationale veiligheid. Sommige zijn bedreigd, fysiek aangevallen of willekeurig gearresteerd, vastgehouden of gevangengezet. Andere zijn zelfs vermoord. Als gevolg daarvan wordt de ruimte voor mensenrechtenverdedigers steeds beperkter, waardoor zij aan steeds grotere risico's worden blootgesteld.

4. De Vergadering veroordeelt deze ontwikkelingen en bevestigt haar steun voor het werk van mensenrechtenverdedigers, die vaak hun veiligheid en leven in gevaar brengen voor de bevordering en bescherming van de rechten van anderen, waaronder de meest kwetsbare en onderdrukte groepen (migranten, vluchtelingen en leden van minderheden - nationaal, religieus of seksueel), of om de straffeloosheid van overheidsfunctionarissen en corruptie te bestrijden. Zij betreurt met name het feit dat sommige van de ernstigste aanvallen op mensenrechtenactivisten, waaronder moorden, ontvoeringen en martelingen, nog steeds niet doeltreffend zijn onderzocht.

5. De Assemby doet derhalve een beroep op de lidstaten om dit te doen:

5.1. de mensenrechten en fundamentele vrijheden van mensenrechtenverdedigers respecteren, met inbegrip van hun recht op vrijheid en veiligheid, een eerlijk proces en hun vrijheid van meningsuiting, vergadering en vereniging;

5.2. zich onthouden van intimidatie of represailles tegen mensenrechtenverdedigers en hen beschermen tegen aanvallen of intimidatie door niet-overheidsactoren

5.3. ervoor te zorgen dat mensenrechtenverdedigers toegang hebben tot doeltreffende nationale rechtsmiddelen tegen schendingen van hun rechten, met name die welke verband houden met hun werk;

5.4. actiever een minnelijke schikking op grond van artikel 39 van het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens (ETS nr. 5) voor te stellen in gevallen van duidelijke schending van de rechten van mensenrechtenverdedigers en advocaten die een verzoek indienen bij het Europees Hof voor de rechten van de mens;

5.5. doeltreffend onderzoek te doen naar alle gevallen van intimidatie of represailles tegen mensenrechtenverdedigers, met name in geval van moorden, fysieke aanvallen en bedreigingen;

5.6. een gunstig klimaat te scheppen voor het werk van mensenrechtenverdedigers, met name door de wetgeving te herzien en in overeenstemming te brengen met de internationale mensenrechtennormen, geen lastercampagnes tegen verdedigers en andere activisten uit het maatschappelijk middenveld te organiseren en dergelijke campagnes krachtig te veroordelen wanneer zij worden georganiseerd door niet-overheidsactoren;

5.7. mensenrechtenverdedigers aan te moedigen deel te nemen aan het openbare leven en ervoor te zorgen dat zij worden geraadpleegd over wetsontwerpen op het gebied van mensenrechten en fundamentele vrijheden, alsook over de regulering van hun activiteiten;

5.8. zich te onthouden van willekeurig toezicht op mensenrechtenverdedigers online en andere communicatiemiddelen;

5.9. de afgifte van noodvisa, verblijfsvergunningen of asiel aan mensenrechtenverdedigers die in hun eigen land gevaar lopen, te vergemakkelijken en hen, indien nodig, een tijdelijk toevluchtsoord te bieden;

5.10. volledig samenwerken met de commissaris voor de mensenrechten van de Raad van Europa bij de aanpak van individuele gevallen van vervolging van en represailles tegen mensenrechtenverdedigers;

5.11. de toereikendheid van hun inspanningen ter bescherming van mensenrechtenverdedigers sinds de goedkeuring van de Verklaring van de Verenigde Naties over mensenrechtenverdedigers en de Verklaring van het Comité van Ministers over de maatregelen van de Raad van Europa om de bescherming van mensenrechtenverdedigers te verbeteren en hun activiteiten te bevorderen, beoordelen aan de hand van concrete resultaten.

6. De Vergadering verwelkomt en stimuleert parlementaire initiatieven zoals dat van de Duitse Bondsdag, waarbij individuele parlementsleden zich bezighouden met gevallen van bedreiging, intimidatie of vervolging van mensenrechtenverdedigers.

Tevredenheid over kabinet gestegen

De tevredenheid van de kiezer over het kabinet is toegenomen, meldt onderzoeksbureau I&O Research. In februari was 33 procent van de kiezers tevreden, eind april was dit gestegen tot 42 procent en inmiddels is 47 procent van de kiezers positief over dit kabinet. Wel is het aantal ontevreden kiezers nog iets groter: 49 procent.

Bron: rijswijksdagblad.nl

12 juli 2019

Burger en Politiek

Politici beloven van alles als er verkiezingen aankomen. De overheid is daarna totaal niet geïnteresseerd in de burger,alleen maar in hun stem. De opkomst in 2017 voor de nationale verkiezingen was 81.9 %. Politici zijn trekpoppen van multinationals,daarbij spenderen multinationals miljoenen aan lobby.

https://archive.org/details/OnvredeInDeModerneMaatschappij

Statuut + handelsregister

AFSCHRIFT

Op vijftien oktober negentienhonderd drie en negentig ----------
verscheen voor mij, Meester Johannes Petrus Joseph van Knegsel, ----
kandidaat-notaris, wonende te Budel-Dorplein, gemeente Budel, ------
hierna te noemen notaris, als plaatsvervanger van Henricus Gerardus
Maria Theresia Derks, notaris te Budel: ----------
de Heer **Joannes Petrus van den Wittenboer**, planned change agent, ---
volgens zijn verklaring geboren te Mierlo veertien mei negentien- --
honderd vijf en vijftig, zonder woonplaats en adres, maar wel ------
ingeschreven in het Centraal persoonsregiser te 's-Gravenhage en ---
zijn postadres hebbende: Postbus 324, 5660 AH Geldrop, van ---------
Nederlandse nationaliteit, ongehuwd en nooit gehuwd geweest. -------
De comparant verklaarde een stichting op te richten welke zal worden
geregeerd door de volgende statuten: ----------
NAAM, ZETEL EN TIJDSDUUR ----------
Artikel 1 ----------
1. De stichting draagt de naam: **Intermediaire Stichting van de** -----
Universele Verklaring van de Rechten van de Mens. ----------
De stichting kan zich in het maatschappelijk verkeer ook bedienen
van de naam: **Intermediary Foundation of the Universal Declaration
of Human Rights**. ----------
2. De stichting is gevestigd te **Geldrop**. ----------
3. De stichting is opgericht voor onbepaalde tijd. ----------
DOELSTELLING ----------
Artikel 2 ----------
De stichting heeft ten doel het bemiddelen inzake aangelegenheden --
van de rechten van de mens in de ruimste zin des woords. ----------
BESTUUR EN VERTEGENWOORDIGING ----------
Artikel 3 ----------
1. Het bestuur van de stichting bestaat uit ten minste één lid. ----
2. De bestuursleden benoemen uit hun midden een voorzitter, een --
secretaris en een penningmeester, ----------
De voorzitter kan ook worden aangeduid als chairman, de ---------
secretaris als secretary en de penningmeester als treasurer, ----
terwijl bestuursleden zonder functie aangeduid kunnen worden ----
als members. ----------
Deze functies kunnen in één persoon worden verenigd. ----------
3. Met inachtneming van het bepaalde in het eerste lid van dit arti-
kel beslist het bestuur zelf over het aantal leden waaruit het
zal bestaan en voorziet het zelf in de toekomstige vakatures. -
Artikel 4. ----------
Het bestuurslidmaatschap eindigt door: ----------
a. ontslagname; ----------
b. overlijden; ----------
c. faillissement of onder-curatelestelling; ----------
d. ongevraagd ontslag en ontslag door de Rechtbank. ----------
Ongevraagd ontslag kan door het bestuur worden verleend met een
meerderheid van tenminste twee/derde van het aantal zitting heb-
bende bestuursleden in een speciaal daartoe belegde ----------
vergadering. ----------
Artikel 5. ----------
1. De stichting wordt vertegenwoordigd hetzij door het voltallige bestuur, -
door ten minste twee gezamelijk handelende bestuursleden, met dien verstande dat --
indien het bestuur uit één lid bestaat dit lid zelfstandig tot ----------
tot vertegenwoordiging bevoegd is. ----------

Deze vertegenwoordiging omvat tevens het sluiten van overeenkomsten tot het kopen, vervreemden of bezwaren van registergoederen, het sluiten van overeenkomsten, waarbij de stichting zich als borg of hoofdelijk medeschuldenaar verbindt, zich voor een derde sterk maakt of zich tot zekerheidstelling voor een schuld van een derde verbindt. ----------

2. Alle besluiten worden genomen met gewone meerderheid van stemmen, tenzij deze statuten een andere meerderheid voorschrijven. ------

BOEKJAAR EN GELDMIDDELEN. ----------

Artikel 6. ----------

Het boekjaar valt samen met het kalenderjaar. ----------

Artikel 7. ----------

De geldmiddelen van de stichting bestaan uit: ----------

a. het aanvangskapitaal; ----------

b. subsidies en giften; ----------

c. alle andere haar toevallende baten. ----------

Artikel 8. ----------

Jaarlijks binnen drie maanden na afloop van het boekjaar wordt door de penningmeester een schriftelijke rekening en verantwoording van de financiële gang van zaken over het afgelopen boekjaar opgemaakt.- De goedkeuring van deze stukken door het bestuur strekt tot décharge voor de penningmeester over het betreffende boekjaar. ----------

STATUTENWIJZIGING EN ONTBINDING. ----------

Artikel 9. ----------

Het bestuur is bevoegd wijziging in deze statuten aan te brengen, onverminderd de bevoegdheid van de rechtbank als bedoeld in de artikelen 294 en 296 Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek. ----------

Voor de wijziging van de statuten wordt vereist een bestuursbesluit genomen met een meerderheid van tenminste twee/derde van de in ----- functie zijnde bestuursleden in een speciaal daartoe belegde vergadering. ----------

Artikel 10. ----------

De stichting wordt ontbonden door een besluit van het bestuur en in de gevallen vermeld in het tweede boek van het Burgerlijk Wetboek.-- Voor ontbinding wordt vereist een bestuursbesluit genomen met een meerderheid van tenminste twee/derde van de in functie zijnde bestuursleden in een speciaal daartoe belegde vergadering .----------

Artikel 11. ----------

Ingeval van ontbinding treden de bestuursleden op als liquidateuren. Een eventueel batig saldo der liquidatie zal worden aangewend voor een doel dat aan het doel van de stichting zo nauw mogelijk verwant is. ----------

(HUISHOUDELIJK) REGLEMENT. ----------

Artikel 12. ----------

Tot nadere uitwerking van deze statuten, kan door het bestuur der stichting een huishoudelijk reglement worden vastgesteld. ----------

Ook kan het bestuur andere reglementen vaststellen. ----------

SLOTBEPALING ----------

Artikel 13. ----------

In gevallen waarin deze statuten niet voorzien, beslist het bestuur.-- Tenslotte verklaarde de comparant, dat het bestuur voor de eerste ---- maal zal bestaan uit één lid, te weten de oprichter, zowel in de ----- functie van voorzitter als in die van secretaris als in die van ------ penningmeester.

Waarvan akte, ---
in minuut, is verleden te Budel op de datum in het hoofd van deze ---
akte vermeld. ----------
Na zakelijke opgave van de inhoud van deze akte aan de comparant ----
heeft deze verklaard van de inhoud van deze akte te ----------
hebben kennisgenomen en op volledige voorlezing daarvan geen prijs --
te stellen. ----------
Vervolgens is deze akte na beperkte voorlezing door de comparant en -
mij, notaris, ondertekend. ----------
(getekend) J.v.d.Wittenboer; J.v.Knegsel. ----------

UITGEGEVEN VOOR AFSCHRIFT:

Uittreksel Handelsregister Kamer van Koophandel

KvK-nummer 41092925

Rechtspersoon

RSIN	803187269
Rechtsvorm	Stichting
Statutaire naam	Intermediaire Stichting van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens
Statutaire zetel	Geldrop
Bezoekadres	Kastanje 28, 5731NK Mierlo
Postadres	Postbus 324, 5660AH Geldrop
Telefoonnummer	0650425552
Datum akte van oprichting	15-10-1993
Activiteiten	SBI-code: 94996 - Overige ideële organisaties Ideële organisaties

Bestuurder

Naam	van den Wittenboer, Joannes Petrus
Geboortedatum en -plaats	14-05-1955, Mierlo
Datum in functie	15-10-1993
Titel	Voorzitter/secretaris/penningmeester
Bevoegdheid	Alleen/zelfstandig bevoegd

Uittreksel is vervaardigd op 28-10-2018 om 10.53 uur.

Waarmerk KvK

Dit uittreksel is gewaarmerkt met een digitale handtekening en is een officieel bewijs van inschrijving in het Handelsregister. In Adobe kunt u de handtekening bovenin het scherm controleren. Meer informatie hierover vindt u op www.kvk.nl/egd. De Kamer van Koophandel adviseert dit uittreksel alleen digitaal te gebruiken zodat de integriteit van het document gewaarborgd en de ondertekening verifieerbaar blijft.

2018-10-28 10:53:34

Uittreksel Handelsregister Kamer van Koophandel

KvK-nummer 17090220

Onderneming

Handelsnaam	Audio-Rarities
Rechtsvorm	Eenmanszaak
Startdatum onderneming	31-08-1995
Activiteiten	SBI-code: 46435 - Groothandel in beeld- en geluidsdragers
Werkzame personen	0

Vestiging

Vestigingsnummer	000010995021
Handelsnaam	Audio-Rarities
Bezoekadres	Kastanje 28, 5731NK Mierlo
Postadres	Postbus 324, 5660AH Geldrop
Telefoonnummer	0650425552
Datum vestiging	31-08-1995
Activiteiten	SBI-code: 46435 - Groothandel in beeld- en geluidsdragers Groothandel in cd's en Mp3 (smal assortiment met slechts één enkel product "Hitler's Inferno)
Werkzame personen	0

Eigenaar

Naam	van den Wittenboer, Joannes Petrus
Geboortedatum en -plaats	14-05-1955, Mierlo
Adres	Kastanje 28, 5731NK Mierlo
Datum in functie	31-08-1995

Uittreksel is vervaardigd op 28-10-2018 om 10.46 uur.

Waarmerk KvK

Dit uittreksel is gewaarmerkt met een digitale handtekening en is een officieel bewijs van inschrijving in het Handelsregister. In Adobe kunt u de handtekening bovenin het scherm controleren. Meer informatie hierover vindt u op www.kvk.nl/egd. De Kamer van Koophandel adviseert dit uittreksel alleen digitaal te gebruiken zodat de integriteit van het document gewaarborgd en de ondertekening verifieerbaar blijft.

2018-10-28 10:46:49

De Telegraaf

Inval bij verkoopkantoor energiereus Vattenfall

Door PIETER VAN ERVEN DORENS
11-12-2019 in FINANCIEEL

AMSTERDAM - De Autoriteit Consument & Markt (A.M.C.) heeft op 11 december 2019 een inval bij energieleverancier Vattenfall (voorheen Nuon) in Weesp gedaan. De consumentenwaakhond doet onderzoek naar de verkoop van energiecontracten. Sinds oktober wordt de naam Nuon niet meer gehanteerd en vervangen door de naam Vattenfall. In het kantoor van Vattenfall in Weesp „Van daaruit wordt onder andere de deur-aan-deur-verkoop gedaan".

DEUR TOT DEUR-VERKOOP

malafide verkooppraktijken door Nuon

Algemeen Dagblad **Niels Klaassen en Carla van der Wal** 28-09-2019

Hoe met babbeltrucs contracten worden aangesmeerd, is pijnlijk, erkent directeur klanten, Cindy Kroon.

Overstapboete zakelijk

Promo youtube NUON zakelijk

Hoe zit het met overstapboete? In deze video vind je informatie over een eventuele boete bij het overstappen (ook wel overstapboete of opzegboete genoemd) van energieleverancier. Als je klant bij ons wordt en je zegt jouw huidige contract op voordat het is afgelopen, dan kan jouw vorige energieleverancier je een boete geven. Audio-Rarities kreeg aan de voordeur van het adres waar deze is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel, door NUON een aantrekkelijke aanbieding voor gas en elektra.Nuon zou alles snel regelen zonder problemen,echter achteraf kwam de opzegboete door Total Gas en Power Nederland.

VISMANS
DEURWAARDERS & INCASSO

Audio Rarities
Kastanje 28
5731 NK MIERLO

Gerechtsdeurwaarders
R.A.M. Vismans
W.H.A. van Rijckevorsel

Toegevoegd gerechtsdeurwaarders
J.S. van der Waal
M. de Vos
J. Snoek

Bezoekadres
Westersingel 86
3015 LC Rotterdam

Gerechtsgebouw - Galleria
Wilhelminaplein 48
3072 DE Rotterdam

Correspondentie
Postbus 4262
3006 AG Rotterdam

Telefoon 010 - 24 09 005
Fax 010 - 24 09 008

E-mail info@ram-vismans.nl
Internet www.ram-vismans.nl

Kwaliteitsrekening
IBAN
NL44 INGB 0653 2023 69
BIC
INGBNL2A

Rotterdam, 18 januari 2019

Onze ref. 18.02900
Betreft Total Gas & Power Ned. B.V. / Audio Rarities

AANKONDIGING DAGVAARDING

Mijne dames/heren,

In bovengenoemde zaak is door u nog verschuldigd een bedrag ad **€ 1.276,68**, inclusief rente en kosten tot op heden.

In weerwil van onze eerdere sommatie bent u tot op heden niet bereid gebleken voornoemd bedrag te voldoen.

Derhalve delen wij u mede dat wij een dezer dagen zullen overgaan tot het opstellen en uitbrengen van de dagvaarding. Alle hieruit voortvloeiende kosten komen voor uw rekening.

U kunt de gerechtelijke procedure nog voorkomen door per omgaande voor integrale betaling van het verschuldigde zorg te dragen.

Hoogachtend,

R.A.M. Vismans

dsn
DEURWAARDERS SAMENWERKING NEDERLAND

Gerechtsdeurwaarderskantoor
R.A.M. Vismans B.V.
K.v.K. Rotterdam 24335845
BTW-nr. NL.8107.87.155.B.01

Om onze werkzaamheden uit te voeren verwerken wij persoonsgegevens. Kijk voor onze privacy-verklaring op www.ram-vismans.nl.

Iedere aansprakelijkheid is beperkt tot het bedrag dat in het desbetreffende geval onder onze beroepsaansprakelijkheids-verzekering wordt uitbetaald.

Jos Silvis

Procureur-Generaal bij de Hoge Raad Mr. Jos Silvis houdt zichzelf voor dat hij iemand anders is dan hij in werkelijkheid is door zich anders of beter voor te doen dan hij is.Met zijn toepraken over de mensenrechten geniet hij aandacht en bewondering.Er zijn momenten of periodes dat hij zich laat gaan en zijn ware aard laat zien:

- gebrek aan geweten,
- respectloosheid,
- gebrek aan emphatie,
- kleinerend,
- kil,
- afwijzend.

Nieuwe PG Silvis:'Mensenrechtenverdrag staat onder druk'

Den Haag, 02 september 2016

,,Het ideaal van de bescherming van de Rechten van de Mens staat onder druk.'' Dat stelt procureur-generaal Jos Silvis in de rede die hij gisteren bij zijn installatie als PG bij de Hoge Raad uitsprak. Silvis, tot voor kort rechter in het Europees Hof van de Rechten voor de Mens, noemt het zorgelijk dat er partijen zijn bij het Mensenrechtenverdrag die uitspraken van het Europese Hof aan een nationale review willen onderwerpen om te zien of deze uitspraken kunnen worden gevolgd. Zo'n principiële miskenning van de status van de onherroepelijke uitspraken van het Hof is volgens Silvis niet met het Verdrag te rijmen.

De nieuwe PG ging in zijn rede (pdf, 71,5 KB) ook in op de gevolgen van terreuraanslagen en terreurdreiging voor de rechtstaat. ,,Het Mensenrechtenverdrag laat als reactie op terreur beperkingen van vrijheden toe, maar het prijsgeven van fundamentele rechten is geen garantie is voor veiligheid. Op lange termijn is de empirisch gebleken sterkste garantie tegen bedreigingen van veiligheid en vrijheid van burgers de democratische rechtstaat in vol ornaat met alle rechten die daarbij horen.''

Bron: rechtspraak.nl

Rede van Jos Silvis, gehouden ter gelegenheid van zijn installatie tot procureur-generaal bij de Hoge Raad der Nederlanden, Den Haag, 1 september 2016

1. President, mijnheer de Minister, mijnheer de deken, leden van raad en parket, hooggeachte gasten. Dank voor uw aanwezigheid bij deze installatie. Ik ervaar het als een bijzonder voorrecht het middelpunt te mogen zijn van deze ceremoniële zitting. Er zijn mooie woorden gesproken, die ik uit respect voor de sprekers niet volledig zal weerspreken. Los van het bijzonder ambt dat ik mag bekleden wil ik benadrukken dat het bijzonder fijn is terug te keren naar het parket bij de Hoge Raad, waarin ik eerder als advocaat-generaal werkzaam was, zij het toen niet in deze prachtige ambiance. Nog plezieriger is het ook echt welkom te zijn, zoals ik zojuist en eerder deze dag al bij een interne ontmoeting met leden en medewerkers mocht ondervinden.

De afgelopen maanden, na de benoeming tot PG, heb ik mij mentaal en feitelijk enigszins kunnen voorbereiden op de taken die wachten. Mijn voorganger Jan Watse Fokkens heeft mij deelgenoot gemaakt van onderwerpen waarmee ik zonder twijfel intensief te maken zal krijgen en hij heeft daarbij ook inzicht gegeven in zijn benadering zonder zijn stijl te willen opdringen of zelfs maar aan te bevelen. Altijd behoedzaam, waar nodig beslist. Ik heb daarvan veel geleerd en ik ben hem ook dankbaar dat hij zijn steun waar nodig of gewenst zal willen voortzetten. Daar zal ik zeker gebruik van maken.

Met u President heb ik ook al meermalen contact gehad, voornamelijk in Straatsburg. Uw enthousiasme voor de leuke organisatie zoals u de Hoge Raad typeert, is inspirerend en ik zie dan ook uit naar de samenwerking die vanaf vandaag echt gestalte krijgt.

De plaatsvervangend procureur-generaal Frans Langemeijer heeft het ambt van PG waargenomen na het afscheid van Jan Watse Fokkens vanaf het begin van deze zomer. Ik dank hem daarvoor en ik verheug mij ook op een hernieuwde samenwerking met hem. Zijn wijsheid en grote kennis in de nabijheid te hebben bij de uitoefening van mijn taken, stelt bijzonder gerust. Verscheidene keren heeft hij ook benadrukt hoe geweldig het is te werken te midden van advocaten-generaal die gerekend kunnen worden tot de beste juristen in het land, bovendien omringd door een wetenschappelijk bureau waarin uitzonderlijke talenten zijn verzameld.

2. Het voorgaande neemt niet weg, dat het vertrek uit Straatsburg geen gemakkelijk besluit was. Rechter zijn in het Europees Hof voor de Rechten van de Mens is een geweldige positie. Ook daar trof ik het dat mijn voorganger, Egbert Myjer, zich bijzonder heeft ingespannen om mij snel vertrouwd te maken met het rechterlijk werk in het Hof. Een dergelijke zorgvuldige overdracht was daar nogal uitzonderlijk, maar wordt geleidelijk aan als een 'best practice' aangemerkt. Een voortijdig vertrek is dus niet ideaal, maar tot mijn vertrek is in uitstekende harmonie met het Hof besloten. Ik heb in Straatsburg vrienden gekregen in alle 47 landen van de Raad van Europa en ook een schat aan ervaring verworven, aangaande vraagstukken van recht in verschillende rechtstelsels, telkens vanuit de optiek van mensenrechten. Ik leerde auteurs kennen, die ik anders niet zou hebben opgemerkt. Bijvoorbeeld de achtiende eeuwse rechtsfilosoof Peter Forsskall, theoretisch grondlegger van de vrijheid van drukpers in Zweden en wegbereider van de Zweedse openbaarheid van overheidsinformatie. Ik citeer uit zijn Thoughts on Civil Liberty: ,,A wise government will rather let the people express their discontent with other pens than with other guns…''

Ik heb met andere rechters in het voetspoor van voorgangers verder mogen bijdragen aan de bescherming van bijzonder kwetsbare personen (Câmpeanu tegen Roemenië, 47848/08, GK, 17-07-2014), aan de ontwikkeling van de vrijheid van meningsuiting (Couderc tegen Frankrijk, 40454/07, GK, 10-11-2015), aan verdedigingsrechten (Dvorski tegen Kroatië, 25703/11, GK, 20-10-2015), aan versterking van de positie van en de onderstreping van de noodzakelijke vrijheid van advocaten (Morice tegen Frankrijk,29369/10, GK, 23-04-2015), aan het bieden van perspectief na een veroordeling tot levenslang in samenhang met de markering van positieve verplichtingen van staten om burgers te beschermen (Vinter e.a. tegen Verenigd Koninkrijk, 66069/09, GK, 09-07-2013). Vaak ging het om kleine stappen, waarvan de richting in voorafgaande rechtspraak al bijna onvermijdelijk lag besloten. Persoonlijke accenten kunnen in Straatsburg door rechters vooral worden gezet in *separate opinions*, *concurring* of *dissenting*.

Siep Martens, oud-president van de Hoge Raad en oud-rechter van het Hof, heeft in de zaak Cossey tegen Verenigd Koninkrijk (10843/84, GK, 27-09-1990) in een indrukwekkende *dissent* over gender-identiteit en menselijke waardigheid de koers aangegeven die door het Hof pas jaren later in de zaak Goodwin tegen Verenigd Koninkrijk (28957/95, GK, 11-07-2002) is gevolgd. *Separate opinions* zijn er bij de Hoge Raad ook, maar slechts voorafgaand aan de besluitvorming en niet vanuit de zetel, ik doel uiteraard op de conclusies van de advocaten-generaal. Het gaat in de Straatsburgse zaken

natuurlijk niet om grootse persoonlijke projecten van individuele rechters, maar veelal om kristallisering in de evolutie van recht. In Straatsburg heb ik mij met anderen gekeerd tegen te groot rechterlijk activisme en gepleit voor rechterlijke respectering van het politieke domein. Rechters hebben een ruim en belangrijk maar niet onbegrensd mandaat, een 'gouvernement des juges'is niet verenigbaar rechtstatelijke beginselen.

3. Terug vanuit de Europese rechtspraak naar de nationale context. Dat kan een grote overgang lijken, maar daar valt op af te dingen. Het Europees Hof voor de Rechten van de Mens ziet toe op de verzekering van de mensenrechten in Europa en het zijn de partijen bij het Verdrag die zelf de zorg dragen voor de handhaving van mensenrechten. Het Straatsburgse Hof heeft een subsidiaire taak. Zoals de president van de Hoge Raad, Maarten Feteris, in Straatsburg heeft betoogd, bij gelegenheid van een bezoek van het Netwerk van Presidenten van de hoogste nationale gerechtshoven in de EU, de nationale rechters dragen primair de verantwoordelijkheid voor de naleving van mensenrechten in de nationale rechtsorde door een uitleg van recht conform het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens, ik citeer hem:

,,Procedural subsidiarity implies that national courts have to make every possible effort to apply the Convention, and to give at least as much protection as the Strasbourg Court would give."

Dat is niet alleen een opvatting of duiding van een norm maar, zo gearticuleerd, ook een steunbetuiging aan de door de partijen, lidstaten van de Raad van Europa, aangegane verplichting. Dat wil zeggen de nakoming van een *solemn promis* zoals Egbert Myjer de morele dimensie ervan eerder kwalificeerde. De steun van het Netwerk van Presidenten van de hoogste nationale gerechtshoven in Europa voor de bescherming van de rechten van de mens is welkom en broodnodig, want dat ideaal staat onder druk, zoals de Europese idealen meer algemeen onder druk staan.

4. Ach Europa. Hans Nieuwenhuis, oud raadsheer bij de Hoge Raad en al meer dan een jaar niet meer onder ons, schreef over Europa als een steeds hechter verbond. Maar hij was zich zeer wel bewust van tegengestelde tendensen, zoals die met name in Groot Brittannië al langer waarneembaar waren, tendensen die recentelijk in de uitslag het BREXIT-referendum zijn gematerialiseerd. Nieuwenhuis was Europeaan, ook als privatist. Hij toonde zich pleitbezorger van een Europees Burgerlijk Wetboek, met handhaving van een belangrijke rol voor de nationale rechter. Een op Europees niveau afgestemde rechtsontwikkeling via zorgvuldig geselecteerde prejudiciële

beslissingen zou ook dan wel nodig zijn, omdat een Europese tekst op zichzelf natuurlijk niet garant staat voor een eenduidige uitleg. Arthur Hartkamp, voorganger van Jan Watse Fokkens als PG bij de Hoge Raad, kent als geen ander de moeilijke weg om tot integratie van verschillende rechtstelsels in Europa te komen, en hij heeft aangegeven dat volharding daarvoor nodig is, zoals die er eerder nationaal was bij de totstandkoming van het NBW. Toenemende kritiek op politieke integratie in Europa hoeft in zijn ogen niet in de weg te staan aan voortgaande economische integratie, vrijhandel en een daarop afgestemde regelgeving (en rechtspraak).

5. Zal het draagvlak voor de bescherming van mensenrechten in Europa stand houden? Dat is geen vraag waarop het antwoord achteroverleunend in een comfortabele stoel afgewacht kan worden. In het Nederlandse parlement is bij herhaling de steun voor mensenrechten uitgesproken, met name in de senaat. Het EHRM heeft een grote niet te onderschatten historische betekenis voor de humanisering en civilisering van Europa. Maar is het gezag van het Hof niettemin aan het verbleken? Een recent rapport van de Stuurgroep Mensenrechten in de Raad van Europa over de toekomst van het Europese Hof voor de Rechten van de Mens signaleert dat de niet tenuitvoerlegging van de rechterlijke beslissingen afbreuk doet aan het gezag van het Hof. Er is een groeiend aantal rechterlijke oordelen over complexe structurele problemen waarvan de implementatie meer dan tien jaar op zich laat wachten. In de nationale context is gemeengoed dat volledig en effectief uitvoering geven aan rechterlijke beslissingen een essentieel kenmerk is van de *Rule of Law*. Wanneer dat niet lukt en zeker wanneer dat een systematisch probleem zou zijn, is herstelwerk dringend geboden. Voor de tenuitvoerlegging van internationale arresten moet hetzelfde gelden. *To execute or not to execute, that is not the question*, zo stelde de Commissaris voor de Mensenrechten van de Raad van Europa, Nils Muižnieks, treffend. Zorgelijk is dan ook dat er partijen zijn bij het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens die arresten van het Europese Hof aan een nationale review willen onderwerpen om te bezien of wel tot tenuitvoerlegging kan worden overgegaan. Dat is geen reactie op een te beperkte marge in de wijze van tenuitvoerlegging van arresten. Natuurlijk kunnen zich bij de tenuitvoerlegging moeilijk oplosbare problemen voordoen**,** die zijn bespreekbaar via het Comité van ministers. Het Hof staat ook open voor kritiek, zo is gebleken uit rechterlijke dialogen, maar de principiële miskenning van de status van onherroepelijke uitspraken van het Hof gaat beslist een stap verder dan met het Verdrag is te rijmen.

6. Een gegeven dat lange tijd knaagde aan het gezag van het Europese Hof voor de Rechten van de Mens was de enorme achterstand in de behandeling van zaken. Het inzicht dat nieuwe regels van afdoening en aangepaste werkmethoden nodig waren om zaken tijdig te kunnen behandelen , bestond al wel langer. Maar pas na invoering van de enkelvoudige rechter en de mogelijkheid zaken van gering belang eenvoudig terzijde te kunnen schuiven, is de enorme achterstand geslonken. In bijna alle nationale rechtsstelsels zijn daaraan verwante aanpassingen in wetgeving en in methode van werken aanwijsbaar om de aanzwellende stroom van zaken aan te kunnen en om de aandacht vooral te kunnen richten op 'de zaken die er toe doen'. In een boeiende beschouwing over Artikel 80a in de prachtige *Fokkensbundel*, *Gehoord de Procureur Generaal*, wijst raadsheer Borgers erop op dat er een accentverschuiving is opgetreden in de taak van de Hoge Raad van handhaving van rechten naar handhaving van belangen. Tot op zekere hoogte is dat beoogt, maar rechtsbescherming is niet terzijde geschoven en de rechtsvorming kan beter worden gediend. Overigens moet wel worden vermeden dat een spanning ontstaat tussen de eenvoudige afdoening door middel van Artikel 80a en Europees recht. In artikel 35 van het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens staat dat een zaak bij het Hof eenvoudig kan worden afgedaan als er slechts een gering belang in het geding is, tenzij de bescherming van mensenrechten een inhoudelijke beoordeling vergt en op voorwaarde dat geen zaak door het Hof mag worden geweigerd op deze grond „which has not been duly considered by a domestic tribunal". Efficiency in de rechtspleging is noodzakelijk, maar de toegang tot recht mag niet worden weggecijferd.

7. De rechtstaat is geen vanzelfsprekendheid. Er zijn sterke aanwijzingen dat de externe institutionele onafhankelijkheid van rechters onder vuur ligt onder meer in Polen, Hongarije en in Turkije. Aan ernstige incidenten, terreuraanslagen of terreurdreigingen kunnen voor de rechtstaat ook ondermijnende gevolgen worden verbonden. Frankrijk, de Oekraïne en Turkije hebben min of meer recentelijk aangegeven in een noodtoestand te verkeren waardoor mensenrechten niet volledig kunnen worden gegarandeerd. Het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens erkent de mogelijkheid tijdelijk af te wijken van fundamentele rechten, maar
- alleen in tijd van oorlog of publieke noodtoestand waardoor het voortbestaan van de staat wordt bedreigd
-alleen in zoverre de afwijking strikt noodzakelijk is om de bedreigingen het hoofd te bieden, en
- slechts in overeenstemming met andere internationale verplichtingen; en

- de afwijkingen mogen bovendien niet leiden tot inhumane behandeling, slavernij, schending van het legaliteitsbeginsel of buiten oorlogsnoodzaak het recht op leven treffen .

Beperkingen van (ook) fundamentele rechten kunnen in uitzonderlijke omstandigheden noodzakelijk zijn. Oude antwoorden, bijvoorbeeld die aangaande bescherming van de persoonlijke levenssfeer, zijn niet telkens vanzelfsprekend toepasbaar als de feiten heel anders komen te liggen. Maar bij paniek is niemand gebaat. Van de strikte handhaving van *ontkledingsvoorschriften* aan de Côte d'Azur is de open samenleving niet afhankelijk. Daarmee wordt slechts de paniek van lokale autoriteiten ontsluierd. Het prijsgeven van fundamentele rechten is ook bepaald geen garantie voor veiligheid. Op lange termijn is de empirisch gebleken sterkste garantie tegen bedreigingen van veiligheid en vrijheid van burgers de democratische rechtstaat in vol ornaat met alle rechten die daarbij horen.

8. Veel rechtsvragen en organisatorische vragen, ook zeer belangwekkende, zullen zich gelukkig niet in de context van terreur of onthutsende incidenten aandienen. Van de procureur-generaal bij de Hoge Raad mag worden verwacht, dat hij problemen niet uit de weg gaat, dat hij zijn rol oppakt waar die betreft leiding geven aan het parket, bijv. bij de verdere ontwikkeling en structurering van het parket bij uitbreiding van taken, dat hij verantwoording draagt voor advisering van de Hoge Raad door middel van conclusies, het instellen van cassatie in het belang der wet ten behoeve van rechtseenheid en rechtsontwikkeling, het initiëren van onderzoek naar afgesloten strafzaken en vordering van herziening, het disciplinair toezicht op rechters, het thematisch toezicht in relatie tot het Openbaar Ministerie, de behoorlijke vervulling van de met de president gedeelde verantwoordelijkheid voor advisering van wetgeving en de vertegenwoordiging naar buiten. Ik zal u geen uitgewerkt plan presenteren van de inhoudelijke invulling van deze en andere taken, maar wel een methode. Ik heb hiervoor gerefereerd aan de titel van het boek dat Jan Watse Fokkens bij zijn afscheid kreeg aangeboden, de titel luidt *Gehoord de Procureur-Generaal.* Ik neem mij voor de taken van de procureur-generaal , bovenal te vervullen, *gehoord de advocaten-generaal.*
Ik dank u.

Handhaven van de status quo

Het ideaal van de bescherming van de Rechten van de Mens staat onder druk volgens Silvis in de rede die hij in 2016 bij zijn installatie als PG voor de Hoge Raad uitsprak. Het schijnt dat de PG zijn mensenrechten radar tijdelijk uitgeschakeld heeft, de prioriteit is nu het handhaven van de status quo van de Staat der Nederlanden en waarbij je als voorzitter uiteindelijk met je stichting door een narcist als Silvis afgeserveerd wordt.: “Ik kan u niet van dienst zijn” schrijft de Procureur-Generaal bij de Hoge Raad op 12 april 2019.

HOGE RAAD DER NEDERLANDEN

De heer J.P. van den Wittenboer
Kastanje 28
5731 NK MIERLO

Datum 12 april 2019 **Kenmerk** NO/2019/279/INT-PG-Z/2019/4551/SvdO

Geachte heer Van den Wittenboer,

U zond mij een viertal brieven met bijlagen, gedateerd respectievelijk 30 januari, 4, 13 en 14 februari 2019. Als ik het goed begrijp, vraagt u mij een door u opgesteld verzoekschrift strekkende tot verlening van voorlopige surséance van betaling aan de Stichting "Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights" - waarvan u de voorzitter bent - in handen te stellen van mr. L.G.J.M. van Ekert, rechter-commissaris in de Rechtbank Oost-Brabant. De griffier van de Rechtbank heeft uw verzoek geretourneerd omdat het niet is ingediend door een advocaat. U meent dat dit in strijd is met het recht op rechtsbijstand voor rechtspersonen. Daarbij verwijst u naar het EU-Handvest van de grondrechten en een uitspraak van het Europese Hof van Justitie.

Ik moet u berichten dat ik geen bevoegdheden heb op grond waarvan ik aan uw verzoek kan voldoen. De wet biedt mij niet de mogelijkheid in procedures in te grijpen, deze te entameren, of een griffier of een rechter instructies te geven over de behandeling van een zaak. Evenmin heb ik bevoegdheden ten aanzien van de toevoeging van een advocaat.

Uw geschriften bestrijken verder nog een groot aantal andere onderwerpen. Ook daarvoor geldt dat geen daarvan binnen het bereik van mijn ambtstaken en bevoegdheden valt.

Ik kan u niet van dienst zijn.

Hoogachtend,
De Procureur-Generaal,

Mr. J. Silvis

Postbus 20303 | 2500 EH Den Haag | Telefoon 070 361 13 11
Bezoekadres: Korte Voorhout 8 | www.hogeraad.nl

Kamp Vught The Netherlands

Uniform with red triangle belonging to political prisoner at former concentration camp "kamp Vught" in the Netherlands Credit line Ger Beekes / Alamy Stock Photo /(having a valid license IY01122959 Audio-Rarities for education,scholarly and non-commercial use)

Rijksoverheid

Toespraak minister Kaag bij Task Force on Justice conferentie

Toespraak | 07-02-2019

Toespraak van minister Kaag (Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking). Zij sprak op de Task Force on Justice conferentie, bij Access to Justice in Den Haag op 7 februari 2019. Deze toespraak is alleen beschikbaar in het Engels.

Ladies and gentlemen,

I am delighted to co-chair the Justice Task Force together with Sierra Leone, Argentina and The Elders. Thank you for being part of this important day. And thanks to our partner, the Secretariat of the Task Force on Justice, for working with us to organise this meeting. Welcome to The Hague, the international capital of peace and justice.

As research has shown, access to justice is a central part of our quest for stability, as well as sustainable and inclusive growth. Grievances related to exclusion, including those related to justice or security, are direct drivers of conflict, as argued in the ground breaking United Nations and World Bank report published last year, Pathways to Peace: Inclusive Approaches to Preventing Violent Conflict. And while suffering from conflict, no society can prosper, let alone protect the rights of its people.

That's why it's so crucial that peace, justice and inclusion are part of the SDG agenda. The SDG agenda is an agenda of prevention. The realisation of SDG 16 forms a pathway to peace. For the Netherlands, SDG16 is fundamental, and is closely connected to our national policy and expertise. As you know accountability, justice and the advancement of human rights are cornerstones of our international engagement.

But all too often, ordinary individuals lack access to venues for resolving judicial problems. Around 1,5 billion people worldwide have unresolved legal problems, two billion people are working in the informal sector without the protection of the law and 2.7 billion women live in countries that impose legal restrictions on women's employment. Around 250 million people have no access to justice at all, because they live in countries in conflict, are stateless or live in conditions of bonded labour.

What's more, these hard-to-reach people often live in hard-to-reach places. But not only there, as cities also expand and metropoles emerge.

The challenge is considerable.

Access to justice is a right and a precondition for legitimate stability and development. It allows people to participate in society and the economy to reach their potential.

The absence of access to justice affects many countries, not just those in conflict. It destroys the lives of ordinary people.

But the good news is that we live in an age of opportunity. We have more tools for finding solutions than ever before. These include big data, research findings, innovation and technology, new skills in mediation, new forms of finance, and the list goes on.

In order to achieve SDG16 we need to be willing to question our basic assumptions about the justice system and how it is to function.

In the past, all too often our interventions centred on buildings, courses for the judiciary and workshops of the capacity building. Instead, we need to put people at the centre of our efforts. It's not availability that makes the difference but the accessibility of justice.

Data holds the key to understanding the justice needs of ordinary people and identifying their legal needs. For instance, the World Justice Project has gathered detailed data on legal needs and public access to civil justice in over 100 countries, the first such comparative study of its kind. Data can highlight the specifics that need to be addressed. Surveys conducted in 13 countries by the Hague Institute for Innovation of Law show that women experience significantly more legal problems related to domestic violence, obtaining child support and accusations of adultery.

It's also important to know what is practically possible in terms of access to reliable justice based on people's expectations. And on what people need, given the circumstances of the moment. In the aftermath of conflict or massive human rights violations, for example, it might be necessary to take a different or innovative approach temporarily in order to achieve justice and restore public trust in a country's legal system.

What else do we need? We need innovation. Because innovations make justice more accessible.

Transitional justice mechanisms can be an important part of redefining the social contract and preventing further human rights violations.

The use of technology offers new opportunities for accessible justice. Such as online platforms to provide the public with easy access to legal information and assistance. And technology offers new opportunities for innovative financing.

We also need to solve problems at the front end of the process by embracing prevention, including mediation, and resolving conflicts before judicial proceedings are necessary, and of course continue to strengthen traditional mechanisms

We need to open up the justice sector. There should be different service providers for different needs. It isn't necessary for the state to be the only provider of justice services. Let other actors in! I see an important role for civil society in many countries. And for the private sector as well.

There should be ways of involving people in the immediate environment, those closest to the disputing parties. Formal legal proceedings aren't always the answer.

Today, justice systems are often formal and institutionalised. But surveys of very diverse settings indicate that most of the problems people face occur very close to home: issues with family members, their neighbours, their landlord, the local authorities or their employer. Even when people are affected by crime, the offenders tend to be people they know.

Legal empowerment programmes are particularly helpful in this regard too. Justice for everyone, by everyone.

And it's essential to monitor the quality and functioning of processes. To check whether the rule of law is respected in practice. It is also important to ensure legal systems are transparent and accountable in terms of delivering outcomes.

Access to justice is a precondition for other goals, like access to healthcare, education and equality for women. As I've said: we live in an age of opportunity. But it's up to us to turn opportunity into action. To actually build more peaceful and inclusive societies. To make sure we reach our goal by 2030.

Access to justice is already an important part of Dutch development policy. We even set quantitative targets for our efforts in this field. I'm pleased to announce that the Netherlands has doubled that target for the coming year.

What we hope to achieve through this conference is inspiration, partnerships and strategies to expand and strengthen support for access to justice. After all, this is the year of the the High Level Political Forum and the SDG summit We need countries, civil society and private sector to commit to makingaccess to justice for all a reality. Ideally this conference will result in a group of frontrunners that will seek to make this happen.

Over lunch, I will report back on the discussion of the Ministerial Roundtable that is about to start. I will share with you a declaration highlighting a vision of access to justice which can form the basis of our action going forward.

So join us in finding ways to strengthen this agenda. Help us take a fresh look at the possibilities and develop new measures that will allow us to deliver better access to justice for everyone. And by everyone. Because, as Martin Luther King once said: 'Injustice anywhere is a threat to justice everywhere.'

Thank you.

Zie ook

- **Sustainable Development Goals: Werelddoelen voor duurzame ontwikkeling**
- **Internationale vrede en veiligheid**
- **Mensenrechten**

Verantwoordelijk

- **Ministerie van Buitenlandse Zaken**

Deel deze pagina

Het Koninkrijk der Nederlanden staat voor een wereld waar niet macht maar recht het laatste woord heeft

Facebook: 26-02-2019

Toespraak van de minister van Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking Sigrid Kaag, in de Mensenrechtenraad

Toespraak | 26-02-2019

Mevrouw de vice-voorzitter, Excellenties, dames en heren,

De zaak die wij presenteren is een pleidooi van menselijkheid naar recht. Dat was een beschrijving, aangeboden in 1946 door de jonge aanklager Benjamin Ferencz tijdens de rechtszaken in Neurenberg, waar belangrijke nazi-leiders die

verantwoordelijk zijn voor de Holocaust, de sterfgevallen van miljoenen mensen, werden uiteindelijk veroordeeld. Dankzij Ferencz en zijn medeaanklagers werd het pleidooi van menselijkheid naar recht inderdaad gehoord. De stemlozen hadden een stem gekregen. Een krachtige boodschap: de wet stond inderdaad aan hun kant.

Om dit historische proces mogelijk te maken was één ding essentieel: de machthebbers moesten een stap terug doen en toegeven aan de wet. De hoofdaanklager, rechter Robert Jackson, heeft in zijn inleidende verklaring zijn dankbaarheid over dit feit uitgesproken. Het was, zo zei hij, "een van de belangrijkste eerbetuigingen die de macht ooit aan de rede had betaald".

Waarom deze woorden citeren op de dag dat ik verheugd ben de kandidatuur van Nederland voor een zetel in de Mensenrechtenraad voor de zittingsperiode 2020-2022 aan te kondigen? Want vandaag is een perfect moment om te herinneren aan het belang van de macht van de principes over de principes van de macht. De principes waar Nederland voor staat sinds Hugo Grotius, een wereld waarin recht, en niet zozeer recht, het laatste woord heeft. Een wereld waarin het recht antwoordt, wanneer de mensheid een pleidooi houdt.

Als middelgrote handelsnatie hebben wij belang bij een op regels gebaseerde wereld. Want respect voor mensenrechten is een belangrijke voorwaarde voor stabiliteit, voor groei, handel en welzijn. De keuze tussen belangen en waarden is echter een valse tweedeling. We hoeven niet te kiezen tussen waarden en belangen - ze versterken elkaar wederzijds. Mensenrechten zijn om een goede reden universeel.

Excellenties,

Het systeem van bescherming dat na de Tweede Wereldoorlog is ontwikkeld en gebaseerd is op de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens is iets om trots op te zijn, om te koesteren en te koesteren, want het is gericht op de menselijke waardigheid. Het was - en 70 jaar later is het nog steeds - een nieuwe Magna Carta voor de mensheid. We kunnen het ons niet veroorloven om dit als vanzelfsprekend te beschouwen. Waar vroeger de wet van de jungle heerste, biedt de Universele Verklaring ons nu een open, veilige ruimte van recht en rechtvaardigheid. In zijn meest recente boek, The Jungle Grows Back, waarschuwt Robert Kagan ons om de kruipende wijnstokken niet opnieuw te laten groeien. We hebben de rechtsstaat nodig, en niet de wet. Mevrouw de vice-voorzitter, geachte afgevaardigden, Excellenties,

Op het gebied van vrijheid, mensenrechten en democratie is er al enkele jaren sprake van een neerwaartse trend. Het is nauwelijks nieuws als ik wijs op de algemene crisis die het multilateralisme treft. Een crisis die zich uitstrekt van klimaat tot ontwapening en van handel tot de opdracht van dit orgaan: de mensenrechten.

Een dergelijke crisis vereist dat we nadenken over waar we staan. Dat we ons afvragen: voor wie zijn we hier? Hebben we de steun van het publiek? Dienen we echt hun belangen? Luisteren we naar de juiste stemmen? En zijn we ook de stem van de stemlozen? Vertegenwoordigen we echt de mensheid? Houden we overtreders ter verantwoording? In die geest zou ik vandaag de belangrijkste leidende beginselen willen onderstrepen voorde Raad voor de mensenrechten als geheel en voor een individuele lidstaat die hoopt opnieuw zitting te nemen in de Raad.

Ik kan u de volgende punten verzekeren: - Nederland zet zich - net als de meerderheid van de lidstaten is blij te kunnen zeggen - in om het systeem beter en sterker te maken. Een op regels gebaseerde internationale orde is van groot belang voor een kleine open handelsnatie als Nederland. - Maar er is meer. Nederland wordt een betrouwbare partner, die de mensenrechten in eigen land respecteert en datgene wat wij verkondigen, in de praktijk brengt. Net als tijdens onze recente zittingsperiode in de Veiligheidsraad van de Verenigde Naties, waar we ons uiterste best hebben gedaan om de universele rechten te respecteren en te handhaven en te bevorderen. - We moeten reageren en handelen, bijvoorbeeld in Syrië, Myanmar, Zuid-Soedan en Jemen. - Nederland is van mening dat als er mensenrechtenschendingen plaatsvinden, we moeten reageren. - Wij vinden ook dat iedereen hier vertegenwoordigd moet zijn. We dringen aan op meer representatieve, meer universele participatie. Tot nu toe heeft slechts de helft van de VN-lidstaten een zetel of een zetel in deze Raad. Wij zijn van mening dat elk land de kans moet krijgen om te dienen, en wij zullen ons daarvoor inzetten. - De Mensenrechtenraad doet goed werk, maar er is ruimte voor verbetering. Nederland is van mening dat het werk van de Raad belangrijk is en daarom zullen we samen met anderen de discussie in Genève over manieren om de Raad sterker en effectiever te maken, faciliteren. Door bijvoorbeeld minder resoluties aan te nemen en ons te richten op de belangrijkste kwesties. - Bovendien willen we transparant zijn over onze principes. Daarom sta ik hier vandaag voor u. Mensenrechten worden niet gediend door dubbele agenda's. U kunt op ons rekenen en u kunt ons ter verantwoording roepen.

Excellenties, dat zijn allemaal cruciale uitgangspunten. Vooral in deze tijd van onze geschiedenis. Een tijd waarin het aantal "vrije" landen helaas weer afneemt. Een tijd van krimpende ruimte voor het maatschappelijk middenveld, toenemende bewaking en manipulatie van meningen en toenemende bedreigingen voor journalisten. Om maar een paar voorbeelden te noemen. Een tijd waarin veiligheid en stabiliteit vaak als voorwendsel dienen om de mensenrechten te beperken in een valse tweedeling. Maar zoals ik al zei, is er geen 'pauzeknop' voor mensenrechten. Niet omwille van de economie, niet omwille van de economie, niet omwille van de veiligheid..... Dat is de kern van de doelstellingen voor duurzame ontwikkeling. Ieder individu heeft het recht om in waardigheid en vrijheid te leven en niemand mag achterblijven. Vrijheid stimuleert empowerment en inclusieve duurzame ontwikkeling.

Excellenties, Nederland zal zeker zijn steentje bijdragen en een actief mensenrechtenbeleid voeren. Internationaal heeft mijn regering meer geld beschikbaar gesteld voor de bevordering en bescherming van de mensenrechten, in het bijzonder voor de vrijheid van geloof en religie - waaronder de vrijheid om niet te geloven - en gelijke rechten voor vrouwen en meisjes en LGBTI's. We werken eraan om de veiligheid van journalisten te vergroten en ervoor te zorgen dat mensenrechtenverdedigers hun waardevolle werk kunnen voortzetten. We houden ons ook bezig met de particuliere sector. Met een aantal Nederlandse bedrijfssectoren hebben we afspraken gemaakt over de wijze waarop zij hun verantwoordelijkheid in de praktijk brengen, met name in hun buitenlandse activiteiten. Gelukkig komen er steeds meer bedrijven beginnen te herkennen, te leren en zich aan te passen, en passen hun standpunt toe dat zij hier een verantwoordelijkheid en een belang hebben.

We bouwen coalities op en engageren ons voor degenen die een andere visie hebben. Dit is en blijft onze bijdrage aan de mensenrechtenagenda die wij zo diepgaand koesteren. Ik pleit vandaag voor de kracht van principes. Het pleidooi van de mensheid om te worden gehoord. En dat de macht haar eerbetoon aan de rede blijft bewijzen. En dat de 'mensheid' in het middelpunt van onze gedachten staat als het gaat om 'mensenrechten'.

Dank u wel.

Verantwoordelijk ministerie

Ministerie van Buitenlandse Zaken

Deel deze pagina

Hoge Raad zaaknr: /INK-PG-Z/2019/4342

Belastingdienst

Kantoor Eindhoven

Telefoon 0800 - 0543
MKB Klein bedrijf
Team 2

Doorkiesnummer (088) 1577660

> Postbus 90056 5600 PJ EINDHOVEN

De heer J.P. van den Wittenboer
Kastanje 28
5731 NK Mierlo

Datum
27 januari 2017

Uw kenmerk
Brief 20 januari 2017

Kenmerk
[redacted] en [redacted]

Betreft
Toezending informatie en jaarverslag

Geachte heer Van den Wittenboer,

Vanwege mijn telefonisch verzoek om informatie heeft u diverse gegevens toegezonden waaronder het jaarverslag 2016 van de Intermediaire Stichting van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens.

Na het beoordelen hiervan heb ik geen verdere opmerkingen. Ik ben er van uit gegaan dat ik de CD met het jaarverslag mag behouden. Mocht u deze terug willen hebben neemt u dan even contact met mij op.

Dit kan via het hierboven vermelde doorkiesnummer of mijn e-mail adres te weten **jhm.korsten@belastingdienst.nl**.

namens de inspecteur

J.H.M. Korsten

Eindhoven

Telefoonnummer
0800 - 0543

> Postbus 90056 5600 PJ EINDHOVEN

J P VAN DEN WITTENBOER
KASTANJE 28
5731NK MIERLO

Datum
11 februari 2019

Kenmerk
[redacted]

Betreft
Laatste kans aangifte inkomstenbelasting 2017

Geachte heer/mevrouw VAN DEN WITTENBOER

De meeste mensen hebben hun aangifte inkomstenbelasting over 2017 op tijd gedaan. Uw aangifte ontbreekt nog. Als u er voor kiest geen aangifte te doen, heeft dat vervelende gevolgen voor u. Hoewel de aanmaningstermijn inmiddels is verstreken en deze brief geen officieel uitstel voor het doen van aangifte is, wil ik u nog een laatste kans geven om deze aangifte in te dienen vóór 4 maart 2019.

Welk risico loopt u?
Als u geen aangifte doet, heeft dat grote gevolgen:

Schatting van uw inkomen
Zonder uw aangifte moet ik uw inkomen schatten. Dat is ongunstig voor u, want de schatting is vaak hoger dan uw aangifte zou zijn. En heel belangrijk: als u geen aangifte doet, gelden zwaardere bewijsregels dan normaal, waardoor het voor u moeilijker is om onze schatting te verlagen.

Ook gevolgen voor voorlopige teruggaaf en toeslagen
Wij schatten uw inkomen met een afronding naar boven. Hebt u over 2017 een negatieve voorlopige aanslag (voorheen voorlopige teruggaaf) ontvangen? Of een toeslag (zoals zorgtoeslag, huurtoeslag)? Dan kan onze naar boven afgeronde schatting het gevolg hebben dat u die (gedeeltelijk) moet terugbetalen.
Als u geen aangifte doet, verliest u bovendien het recht op een automatische negatieve voorlopige aanslag over 2020. Dit betekent dat u geen maandelijkse tegemoetkoming krijgt voor aftrekposten als de hypotheekaftrek. U krijgt de aftrek dan pas in het tweede kwartaal van 2021 bij de definitieve aanslag.

Boete
U heeft uw aangifte **niet tijdig** ingediend, dit betekent dat aan u een verzuimboete wordt opgelegd bij de aanslag inkomstenbelasting 2017. De boetes voor het **niet** indienen van de aangifte zijn fors en kunnen oplopen tot 50% van de verschuldigde belasting, of (als dit bedrag hoger is) € 5.278. Ook strafrechtelijke vervolging is mogelijk.

Doet u nu nog steeds **geen** aangifte inkomstenbelasting 2017? Dat is **dan** een dure keuze.

Wat kunt u doen?
Aangifte doen is belangrijk voor ons, maar vooral voor uzelf. U kunt de vervelende gevolgen nog voor een groot deel voorkomen door alsnog aangifte over 2017 te doen vóór 4 maart 2019.

Mocht u inmiddels uw aangifte over het jaar 2017 ingediend hebben dan kunt u dit schrijven als niet verstuurd beschouwen.

In de bijlage staat hoe u aangifte kunt doen. Verder vindt u daar opmerkingen over uitstel en bezwaar.

Met vriendelijke groet,
Namens de inspecteur

M.M. van Zanten
Verzuimcoördinator
Belastingdienst/Eindhoven

Bijlage: Aangifte doen

Bent u verbaasd over deze brief?

- Als u een ander (bijvoorbeeld een adviseur) hebt verzocht om uw aangifte te verzorgen, blijft u er zelf verantwoordelijk voor dat uw aangifte tijdig wordt ingediend. Het is verstandig deze brief aan uw adviseur te geven.
- Als u denkt dat u geen belasting hoeft te betalen, moet u toch aangifte doen als de inspecteur u dat heeft gevraagd.

Hoe kunt u alsnog aangifte doen?

- U kunt het aangifteprogramma downloaden op www.belastingdienst.nl, de aangifte invullen en digitaal inzenden.
- U hebt een geldige DigID nodig. Hebt u geen DigID of is deze verlopen, dan moet u een nieuwe aanvragen op www.digid.nl. Doe het direct, want het kan vijf werkdagen duren voor u uw nieuwe DigiD krijgt
- Als u geen internetverbinding hebt en geen ondernemer bent, dan kunt u contact opnemen met de Belastingtelefoon (0800-0543) voor het aanvragen van een papieren aangiftebiljet.
- Hebt u vragen over uw aangifte, dan kunt u bellen met de Belastingtelefoon. Daar zitten medewerkers voor u klaar die u graag willen helpen.

Geen uitstel meer

- De termijn voor het indienen van de aangifte 2017 wordt met deze brief niet verlengd. Er is ook geen ruimte meer voor uitstel vanwege bijzondere omstandigheden. Het verwerkingsproces is in gang gezet; het is niet mogelijk dat stop te zetten, anders dan door het indienen van de aangifte 2017.

Aangifte 2018

- Wilt u alstublieft ook de aangifte 2018 op tijd doen, de aangifte over het jaar 2018 moet u uiterlijk voor 1 mei 2019 ingediend hebben. Daarmee stopt u de reeks van verzuimen die u op dit moment heeft. En daarmee voorkomt u dat steeds hogere boetes worden opgelegd of dat u strafrechtelijk wordt veroordeeld.

Negatieve voorlopige aanslag 2019

- De voorlopige teruggaaf 2019 wordt niet meer automatisch verlengd naar 2020 als u geen aangifte inkomstenbelasting 2017 hebt gedaan. Als u weer een negatieve voorlopige aanslag wilt ontvangen, moet u eerst aangifte 2017 doen, voordat wij uw aanvraag weer kunnen toekennen.

Zwaardere bewijsregels

- Als u geen aangifte doet, gelden zwaardere bewijsregels dan normaal. Dit betekent dat u bij het indienen van een bezwaarschrift elk onderdeel met nota's en andere documenten moet onderbouwen.

Bezwaar

- Deze brief is geen aanslag of beschikking, dus u kunt hier geen bezwaarschrift tegen indienen. U kunt wel in bezwaar komen tegen de aanslag of de boete voor 2017 nadat u de definitieve aanslag hebt ontvangen.

J.P. V.D.WITTENBOER

Kastanje 28
5731NK, Mierlo

Aan:Belastingdienst Eindhoven
Inspecteur
Postbus: 90056
5600PJ,EINDHOVEN

Uw brief	11 februari 2019
Uw kenmerk	
Mijn brief	
Mijn kenmerk	050651432
Bijlage(n)	
Tel	
Onderwerp	Aangifte inkomstenbelasting

Mierlo, 15 februari 2019

Geachte Inspecteur,

Ik stuur u een kopie van de e-mail die ik heb ontvangen van de belastingdienst,en welke ik heb laten controleren bij het Openbaar Ministerie in Den Bosch, of deze daadwerkelijk afkomstig is van de belastingdienst, of dat het om spam cq internetcriminaliteit gaat.Het Openbaar Ministerie heeft niets gevonden dat het om een spam-bericht gaat.

Ik stuur U brief retour, met in de bijlage(n) kopie van betreffende mail-bericht.
(tegen verzuimboete teken ik bezwaar aan)

Hoogachtend,
J.P. van den Wittenboer

- ecp.theloosen@belastingdienst.nl
-
- Today february 8- 2018 at 1:33 PM

To

- audiorarities@yahoo.com

Message body

Hr. Van den Wittenboer,

Op 31 januari 2018 heeft u een brief gestuurd aan de belastingdienst over uw aangifte inkomstenbelasting 2017. Ik heb geprobeerd u te bellen op 06-50425552 maar kreeg geen gehoor. Nu hoop ik u op dit e-mailadres van uw stichting wel te kunnen bereiken.

U geeft aan dat er geen reden is waarom u aangifte over 2017 zou moeten doen. Ik neem aan dat u dat heeft beoordeeld aan de hand van de in de bijlage bij uw brief genoemde normen. Voor zover ik nu op de hoogte ben van de feiten en omstandigheden ben ik het met u eens dat u geen aangifte hoeft te doen. Daarom heb ik de feitelijke toezending van de aangifte aan u vandaag tegengehouden. U zult dus geen aangifte over 2017 ontvangen.

Mochten er feiten en omstandigheden zijn op grond waarvan u wel (over enig jaar) aangifte zou moeten doen, zoals in de bijlage bij uw brief aangegeven, dan moet u daarvoor zelf het initiatief nemen en om een aangifte vragen.

Met vriendelijke groet,

Mw. E.C.P.M. Theloosen
Toezichtsmedewerker MKB/Kleinbedrijf team 1
.....
Belastingdienst
Midden- en Kleinbedrijf
Kleinbedrijf, team 1
Kantooradres: Karel de Grotelaan 4 | 5616 CA | Eindhoven
Postbus 90056 | 5600 PJ | Eindhoven
.....
Telefoon (088) 157 62 39
ecp.theloosen@belastingdienst.nl
www.belastingdienst.nl

De Belastingdienst stelt e-mail niet open voor aanvragen, aangiften, bezwaarschriften, verzoeken, klachten, ingebrekestellingen en soortgelijke formele berichten.
Dit bericht is uitsluitend bestemd voor de geadresseerde. Het bericht kan vertrouwelijke informatie bevatten waarvoor de fiscale geheimhoudingsplicht geldt. Als u dit bericht per abuis hebt ontvangen, wordt u verzocht het te verwijderen en de afzender te informeren.
The Dutch Tax and Customs Administration does not accept filings, requests, appeals, complaints, notices of default or similar formal notices, sent by email.
This message is solely intended for the addressee. It may contain information that is confidential and legally privileged. If you are not the intended recipient please delete this message and notify the sender.

Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights

Verzoek om toepassing hardheidsclausule

A A N T E K E N E N

Ministerie van Financiën Directie Vaktechniek

Team Brieven en beleidsbesluiten

Postbus 20201

2500EE, DEN HAAG

Mierlo, 18 februari 2019

IFUD of Human Rights die een reëel gevaar loopt te worden blootgesteld aan schending van de mensenrechten door flagrante rechtsweigering door de Staat der Nederlanden, in strijd met artikel 6 van het op 4 november 1950 in Rome ondertekende Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, EVRM,(het algemene beginsel van effectieve rechtsbescherming is in verschillende uitspraken van het HvJ EU bevestigd, bijvoorbeeld ten aanzien rechtsbijstand aan rechtspersonen in de zaak C-279/09, 22 december 2010, C-279/09,betreffende een verzoek om een prejudiciële beslissing DEB Deutsche Energiehandels- und Beratungsgesellschaft mbH tegen Bundesrepublik Deutschland, de punten 59,60,61 en 62).

De rechtspersoon IFUD of Human Rights moet voorlopige surséance van betaling verzoeken, De Hoge Raad (de Nederlandse staat) geeft geen adequaat soepel gevolg aan dit verzoek tot rechtsbijstand.Om het verzoek in te kunnen leiden is een advocaat nodig, de stichting kan momenteel zelf die advocaat niet betalen,dat blijkt uit de Jaarverslagen.Ondertussen wordt de stichting wel bestookt met procedures en claims:

- Deurwaarder Vismans namens Total Gas & Power B.V.
- Belastingdienst Eindhoven
- Gemeente Geldrop-Mierlo

De stichting heeft een schuldvordering tegen de Staat der Nederland,in notariële (rectificatie akte van 21 juni 2007), bij notariaat op de Laak, te Budel gemeente Cranendonck, (€ 20.040.000,0).
De inhoud van de akte heeft de Staat kunnen betwisten,maar zag daar vanaf. De stichting kan verstek vragen bij de rechtbank,maar hiervoor is wel weer een advocaat nodig.
https://archive.org/details/DeurwaarderskortgedingJanAnneDeSwartArt438Lid4Rv

De claim,90% middels donatie toegewezen aan "Legacy of Light Society" USHMM Holocaust museum inWashington, 100 Raoul Wallenberg Place,SW Washington DC 20024-2126 , USA. De resterende 10% komt toe aan IFUD of Human Rights. Daarmee kan de de voorlopige surséance worden afgeblazen. Maar ondertussen is er een "tussen wal en schip" situatie ontstaan, een juridisch vacuum door vertraging bij de Hoge Raad der Nederlanden,waarin de stichting wel kan rapporteren over de schendingen van fundamentele mensenrechten,maar… waar thans geen enkele garantie tot bescherming meer zeker is door de Nederlandse Staat.

De belastingdienst Eindhoven wil eenmanszaak Audio-Rarities aanmerken zoals normaliter iedere eenmanszaak in de Wet,dat J.P. van de Wittenboer gewoon aanspakelijk blijft privé.Echter Hitler's Inferno door Audio Rarities in 1945, valt onder "verweesde werken", en een van de Europese verplichtingen is,dat alleen "non-profit" is toegelaten om als verweesde werken te worden aangemerkt. Daarom heeft de notaris Audio-Rarities onderdeel van de rechtspersoon in de notariële akte opgenomen. Audio-Rarities heeft slechts een smal assortiment met slechts één enkel product "Hitler's Inferno". In de notariële juridische constructie gaan alle opbrengsten door Audio-Rarities naar de stichting, en niets gaat naar J.P. van den Wittenboer persoonlijk.De belastingdienst wil dwingen tot plegen meineed en daarbij de notaris in strafbare hoek plaatsen omdat die aan dergelijke notariële constructie zijn goedkeuring heeft gegeven. De dwang bestaat in, dat J.P. van de Wittenboer zijn zorg- en huurtoeslag gaat verliezen, en forse geldboete mag verwachten. Maar J.P. van de Wittenboer heeft persoonlijk ook niets,die moet zich redden met een minimum van bestaan uit een bijstandsuitkering "partcipatiewet",dat is niet erg veel. Ook strafrechtelijke vervolging is mogelijk waarbij gelijk ook de rechtspersoon kan worden ontbonden. In Noord Korea en China sluiten ze mensenrechtenverdedigers op, dat doe je als beschaafd land nederland niet waar ook het ICC is gevestigd,je heb toch naar buiten toe je naam hoog te houden als land.Ik kan mij wel ergens de situatie voorstellen waar sprake is van bij 'n grote drugscrimineel. Daarom is de situatie die zich voor de stichting en J.P. van de Wittenboer dreigt aan te dienen "vexatoir" buitenproportioneel. Daarom verzoek Ik de Minister van Financiën de "hardheidsclausule" Artikel 63 Algemene wet inzake rijksbelastingen toe te passen. Zolang de rechtspersoon met Audio-Rarities niet is opgeheven door een besluit van de rechtbank, kan aanspraak worden gemaakt op fundamentele mensenrechtenstandaarden,die ook gelden voor J.P. van den Wittenboer persoonlijk privé. De belastingdienst te Eindhoven schendt door een dergelijke boete maatregel het integraal "bestaansminimum" van J.P. van den Wittenboer persoonlijk, de Stichting en Audio-Rarities. Het fundamentele recht om een behoorlijk minimum voor levensonderhoud te garanderen, en eerbiedigen van de waardigheid van ieder mens. Deze menselijke waardigheid om hen te respecteren en te beschermen op hun grondgebied. Dienovereenkomstig draagt de federale overheid de verantwoordelijkheid voor het waarborgen van de hele behoorlijke bestaansminimum. Om de betekenis van het klassieke grondrecht toe te passen daadwerkelijk. Het fundamentele recht op een behoorlijk

bestaansminimum omvat met name voeding,kleding persoonlijke verzorging,huishoudelijke artikelen,behoeften van dagelijkse leven,verwarming,water,stroom,onderdak, computer,tv,minimale maatschappelijke en culturele en maatschappelijke leven.deelname. Naast het bestaansminimum, te respecteren de rechten van mensenrechtenverdedigers,(richtsnoeren).Minimale voorziening om mensenrechten te kunnen verdedigen door stichting omvat o.a. middelen als computer, adres voor de stichting samen met Audio-Rarities. Het recht zich te kunnen zich te kunnen beklagen bij het Europese Hof van de Rechten van de mens in Straatsburg. Om een klacht daadwerkelijk te kunnen voorbereiden omvat minimaal:kosten printerinkt en briefpapier, huur postbus,kosten zakelijke bankrekening Audio-Rarities. "Hartz IV, Hof van de Grondrechten in Karlsruhe, Duitsland 2010. BVerfG, 1 BvL 1/09 vom 9.2.2010

Link Hartz IV
http://www.bverfg.de/entscheidungen/ls20100209_1bvl000109.html

JAARVERSLAGEN STICHTING (inbegrepen kasboeken Audio-Rarities)
https://archive.org/details/ANNUALREPORTIFUDOfHumanRights20162017
https://archive.org/details/AnnualReportIFUDOfHumanRights2018

Link naar zaak Hoge Raad der Nederlanden,zaaknr: /INK-PG-Z/2019/4342
https://archive.org/details/HerinneringRechtsbijstandRechtspersoonHogeRaad

PARTICULIER (J.P. van den Wittenboer)

- Jaaropgave Senzer (Participatiewet bijstandsuitkering) 2018 betreft J.P. van den Wittenboer (particulier) in bijlage(n)
- Voorschotbeschikking 2018 Toeslagen belastingdienst in bijlage(n)
- Voorschotbeschikking 2019 Toeslagen belastingdienst in bijlage(n)

IFUD of Human Rights
Voorzitter
J.P. van den Wittenboer

*Bijlage(n) (zie volgblad 4)

*Bijlage(n)

- Grosse notarieel (Kopie van) dd,16 juli 2004
- Brief “Legacy of Light” USHMM museum May 31-2016
- Brief Hoge Raad zaaknr: /INK-PG-Z/2019/4342
- KvK uittreksels (kopie van)
- Jaaropgave Senzer 2018 betreft J.P. van den Wittenboer (particulier)
- Brief Belastingdienst Eindhoven dd, 11 februari 2019,verzuimcoördinator M.M. van Zanten
- Brief J.P. v.d. Wittenboer aan Belastingdienst Eindhoven (M.M. van Zanten) dd,15 februari 2019
- e-mail dd,8 februari 2018,Belastingdienst Eindhoven,MKB-Team1, mw E.C.P.M. Theloosen,aan Audio-Rarities
- Brief Belastingdienst Eindhoven,MKB-Team 2, dd 27 januari 2017 (ontvangstbevestiging Jaarverslag IFUD of Human Rights 2016), inpecteur J.H.M.Korsten.
- Jaaropgave Senzer (Participatiewet bijstandsuitkering) 2018 betreft J.P. van den Wittenboer (particulier)
- Voorschotbeschikking 2018 Toeslagen belastingdienst
- Voorschotbeschikking 2019 Toeslagen belastingdienst

Correspondence:Po.box 324, 5660AH Geldrop The Netherlands
Offices:Kastanje 28, 5731NK Mierlo The Netherlands
C.o.C.reg:41092925 Eindhoven N.L.
E-mail: ifudofhumanrights@yahoo.com
Internet: http://ifudofhumanrights.webs.com
Phone:+31 -(0)6 50 425 552

Ministerie van Financiën

> Retouradres Postbus 20201 2500 EE Den Haag

IFUD of Human Rights
T.a.v. J.P. van den Wittenboer
Po. box 324
5660 AH Geldrop

Belastingdienst/Corporate
Dienst Vaktechniek/Team
Brieven en Beleidsbesluiten

Korte Voorhout 7
2511 CW Den Haag
Postbus 20201
2500 EE Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Inlichtingen
dhr. J.M. HERNANDEZ

T 070-342 8045
F 070-3427924
j.m.hernandez@minfin.nl
www.minfin.nl

Ons kenmerk
2019-0000046629

Uw brief (kenmerk)
18 februari 2019

Datum 26 maart 2019

Betreft Verzoek toepassing hardheidsclausule

Geachte heer Van den Wittenboer,

In bovenvermelde brief uit u uw onvrede over de Staat der Nederlanden, de Hoge Raad en de Belastingdienst. De Belastingdienst/ kantoor Eindhoven heeft u, zo schrijft u, in privé aansprakelijk gesteld voor uw eenmanszaak Audio-Rarities. Naar uw mening onjuist omdat de eenmanszaak door middel van een notariële akte onderdeel uitmaakt van de rechtspersoon IFUD of Human Rights. Ook is er volgens uw brief sprake van een discussie over het doen van aangifte 2017. Als gevolg van het ingenomen standpunt door de Belastingdienst verliest u mogelijk uw zorg- en huurtoeslag en krijgt u daarbij een geldboete, althans zo begrijp ik uw brief. U acht dit in strijd met artikel 6 van het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens (EVRM). Dit is voor u aanleiding te verzoeken om toepassing van de hardheidsclausule. Uw verzoek wijs ik af. Ik licht dat hierna toe.

Toelichting
Allereerst meld ik u dat mijn beslissing niet verder gaat dan uw geschil met de Belastingdienst. Voor uw andere geschillen dient u contact op te nemen met de betreffende instanties.

De vraag wie in de belastingheffing moet worden betrokken voor de (eventuele) opbrengsten van "Audio-Rarities" en of er een aangifte moet worden ingediend is onlosmakelijk verbonden met vaststelling van een complex van feiten en omstandigheden. De vaststelling van deze feiten en omstandigheden en de daaraan verbonden fiscale gevolgen wordt door de wet uitdrukkelijk opgedragen aan de Belastingdienst. Het is mijn vaste beleid dat ik mij niet in meng in de geschillen die hierbij ontstaan tussen de Belastingdienst en belastingplichtigen. Bij een blijvend geschil met de inspecteur kunt u in bezwaar en beroep gaan. In dit proces vervul ik geen rol.

Hardheidsclausule
De wet kent een speciale bevoegdheid, de zogenoemde hardheidsclausule (artikel 63 van de Algemene wet inzake rijksbelastingen). De wet staat toepassing van de hardheidsclausule uitsluitend toe in zeer uitzonderlijke gevallen. De hardheidsclausule kan alleen worden toegepast bij een "onbillijkheid van overwegende aard". Daarvan is sprake als het gaat om een gevolg dat de wetgever had voorkomen als hij dat gevolg bij het maken van de wet had voorzien. De situatie zoals door uw voorgelegd kan niet worden aangemerkt als een gevolg dat de wetgever had voorkomen als hij dat gevolg bij het maken van de wet had voorzien. In uw geval heeft toepassing van de wettelijke bepalingen gevolgen die om persoonlijke redenen als een hardheid worden ervaren. Voor deze situatie is de hardheidsclausule niet bedoeld.

Een afschrift van deze brief stuur ik naar J.H.M. Korsten van de Belastingdienst/kantoor Eindhoven.

Als u vragen hebt over deze brief, kunt u contact opnemen met de heer J.M. Hernandez. Zijn gegevens vindt u bovenaan deze brief.

Hoogachtend,

DE STAATSSECRETARIS VAN FINANCIËN,
namens deze,

M.H.M. Beks
Directeur Corporate Dienst Vaktechniek

Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights

herinnering rechtsbijstand rechtspersoon

A A N T E K E N E N
Hoge Raad der Nederlanden
Mr. J.S. Silvis
Procureur-Generaal
Hoge Raad der Nederlanden
Postbus 20303
2500 EH Den Haag

1.Heden,**de dertiende februari tweeduizendennegentien** heb ik Joannes Petrus van den Wittenboer voorzitter van de stichting IFUD of Human Rights een verzoekschrift verzonden per brief,per aangetekende post bestemd voor de Procureur-Generaal bij de Hoge Raad der Nederlanden, Postbus 203003, 2500EH, DEN HAAG.

2.IFUD of Human Rights handelende tevens als gemachtigde namens en voor Audio-Rarities,te dezer zake woonplaats kiezende te Mierlo aan de Kastanje 28 ten adres van IFUD of Human Rights,(zelfde adres), Kastanje 28,5731NK Mierlo.

Kenmerk:

Kenmerk: /INK-PG-Z/2019/4342

Inleiding

1) (Procedure met spoed civiel)

IFUD of Human Rights die een reëel gevaar loopt te worden blootgesteld aan flagrante rechtsweigering, in strijd met artikel 6 van het op 4 november 1950 in Rome ondertekende Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden. In combinatie systemische schending van de vanwege gebreken in het gerechtelijk apparaat van lidstaat nederland.

Omdat de gevolgen van het onthouden van rechtsbijstand voor de rechtspersoon IFUD of Human Rights voor recht op het kunnen indienen verzoek voorlopige surséance van betaling grote schade kan toebrengen voor de stichting,Audio-Rarities en derden, moet dit **met spoed worden behandeld** waarbij gewaarborgd wordt dat de activiteiten van de stichting met Audio-Rarities worden voortgezet. Een onredelijk lange vertraging kan Europese verdragen schenden De redelijkheid van een dergelijke vertraging moet o.a. worden bepaald met inachtneming van met name de complexiteit,bij een zaak die door juridische complexiteit veel tijd vergt.Dat is in deze casus niet aan de orde. De nederlandse staat is ruim met onderzoeksdossier bekend,(dossiernr: L3600573 van datum 09-03-2016,

gerechtsdeurwaarders & incassobureau Van der Velde van Hal & Peers).De nederlandse staat in rechte vertegenwoordigd door het Minister van Justitie in deze zaak, heeft voldoende tijd gehad om hierover te overleggen met de Landsadvocaat. **“ letterlijke tekst in de notariële akten van doorslaggevende betekenis”** (niet mee laten tellen of terzijde schuiven is niet toegestaan) Het eigenmachtig door de nationale rechtbank aanbrengen van wijzigingen of aanvullingen in de notariële akten niet toegestaan en maakt deze documenten ongeldig. Het vervalsen en het gebruik maken van vervalste documenten is strafbaar.
In dat geval *moet* de rechter verplicht de **i**nhoud van de notariële akten als
de waarheid aannemen. Let wel op: ook tegen notariële akten bewijs kan tegenbewijs worden geleverd,(tussen de Staat der Nederlanden tegen IFUD of Human Rights en Audio-Rarities onderling kan geen tegenbewijs meer worden geleverd).
https://archive.org/details/DeurwaarderskortgedingJanAnneDeSwartArt438Lid4Rv

Hoge Raad der Nederlanden

De toegang tot recht mag niet worden weggecijferd. Het Europees Hof voor de Rechten van de Mens ziet toe op de verzekering van de mensenrechten in Europa en het zijn de partijen bij het Verdrag die zelf de zorg dragen voor de handhaving van mensenrechten. Zoals de president van de Hoge Raad, Maarten Feteris in Straatsburg heeft betoogd, bij gelegenheid van een bezoek van het Netwerk van Presidenten van de hoogste nationale gerechtshoven in de EU, de nationale rechters dragen primair de verantwoordelijkheid voor de naleving van mensenrechten in de nationale rechtsorde door een uitleg van recht conform het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens, (rede van Jos Silvis,gehouden ter gelegenheid van zijn installatie tot procureur generaal bij de Hoge Raad der Nederlanden, Den Haag, 1 september 2016).

Staat der Nederlanden

Toegang tot het recht is een belangrijke voorwaarde voor een goed functionerende rechtsstaat,dat schrijft de Minister voor Rechtsbescherming Sander Dekker in een brief aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal,(brief: dd, 17-01-2019, kenmerk: 245539).

Het recht op een eerlijk proces

Het recht op een eerlijk proces, zoals gewaarborgd door artikel 6, lid 1, vereist dat partijen beschikken over een effectief rechtsmiddel om hun burgerrechten te doen gelden. Eenieder heeft het recht om een claim met betrekking tot zijn "burgerrechten en plichten" te laten instellen en het recht de toegang tot een rechtbank. Verwijzend naar de beginselen van de rechtsstaat. Op deze manier belichaamt artikel 6, lid 1 het "recht op een rechtbank", waarvan het recht toegang, dat wil zeggen het recht om een zaak voor de rechtbank in burgerlijke zaken aanhangig te maken. Het recht op toegang tot een rechter moet "praktisch en doeltreffend" zijn. De essentie van het recht op toegang tot een rechtbank is aangetast wanneer de regels niet meer aan de doelstellingen beantwoorden van rechtszekerheid en een goede rechtsbedeling en vormen een soort van belemmering voor het gerechtigd om zijn zaak door de bevoegde rechter ten gronde te laten bepalen. Het recht op een rechtbank kan ook worden geschonden wanneer een rechtbank de wettelijke bepalingen niet naleeft, of bij gebrek

aan een beslissing. verplichte arbitrage. Het verdrag beoogt echter de rechten te beschermen die praktisch en doeltreffend zijn, met name het recht op toegang tot een rechtbank. Vandaar dat artikel 6, § 1 de staat soms kan dwingen tot voorzien in de hulp van een advocaat wanneer dergelijke hulp onontbeerlijk is. De vraag of artikel 6 al dan niet de vertegenwoordiging van een advocaat vereist individuele rechtzoekende zal afhangen van de specifieke omstandigheden van de zaak. . De vraag of artikel 6 een verplichting inhoudt om rechtsbijstand te verlenen, hangt onder meer af van andere factoren, op: het belang van wat er op het spel staat voor de aanvrager, het bestaan van een wettelijke verplichting om juridische vertegenwoordiging te hebben. Voorwaarden voor het verlenen van rechtsbijstand, is o.a. met name gebaseerd op de volgende overwegingen, de financiële situatie van de procederende partij, zijn of haar kansen op succes in de procedure. Bovendien moet het recht op een eerlijk proces worden uitgelegd in het licht van de rechtsstaat. een van de fundamentele aspecten van de rechtsstaat is het rechtszekerheidsbeginsel, https://archive.org/details/HUDOCFairTrail

2) Normale civiele procedures

De Hoge Raad der Nederlanden is bevoegd straffen tegen rechters, als de laatstgenoemden moeten het respect hebben dat nodig is voor de uitvoering van hun taken, dus om het vertrouwen van het publiek in het functioneren en de onafhankelijkheid van de rechterlijke macht te waarborgen. Volgens vaste rechtspraak van het EHRM over art. 6 EVRM is immers uitgangspunt dat het uitblijven van een rechterlijke beslissing binnen redelijke termijn leidt tot spanning en frustratie, hetgeen een grond vormt voor toekenning van een vergoeding voor immateriële schade (zie onder meer EHRM 29 maart 2006, nr. 62361/00, ECLI:NL:XX:2006:AX7382 (Riccardi Pizzati tegen Italië)). Dit is ook voor het nationale recht de maatstaf (vgl. HR 11 januari 2013, ECLI:NL:HR:2013:BX8360), en betekent dat geen stelplicht ter zake van zodanige schade rust op de partij die zich op schending van art. 6 EVRM beroept,(bron: jurisprudentie Hoge Raad der Nederlanden).

Jurisprudentie HUDOC en HvJ EU

Een van de fundamentele principes is de‘rule of law’: het principe dat niemand boven de wet staat. De rechtsstaat garandeert dat rechten niet illusoir zijn. Het is in een rechtsstaat vanzelfsprekend dat ook overheden en organisaties niet boven de wet staan en dat tegen hen een rechtsvordering kan worden ingesteld. Kern van het rechtsstaatprincipe is dat eenieder aan de wet is gebonden en zo nodig het handelen voor de rechter dient te verantwoorden. en uitvloeisel van dit principe is het recht op toegang tot de rechter, zoals onder andere verwoord in artikel 6 EVRM. Voorts is het beginsel van effectieve rechtsbescherming onderdeel van het rechtsstaatprincipe en als zodanig als fundamenteel mensenrecht erkend. Internationaal worden deze kenmerken van de rechtsstaat aangeduid als de ‘rule of law’. Het ontbreken van een adequate rechtsgang Het recht op toegang tot de rechter is een fundament van de rechtsstaat, welk fundament is vastgelegd in alle belangrijke mensenrechtenverdragen. Het beginsel van effectieve rechtsbescherming is door het HvJ EU erkend als algemeen beginsel van gemeenschapsrecht. Het is verwant aan de artikelen 6 en 13 EVRM, en het

beginsel is bovendien gecodificeerd in artikel 47 van het Handvest van de Grondrechten van de Europese Unie. dat de aan het Europees recht ontleende rechten daadwerkelijk geëffectueerd en zo nodig afgedwongen kunnen worden. Op grond van artikel 267 VWEU is het HvJ EU bevoegd in de prejudiciële procedure een uitspraak te doen over de uitlegging van de (in het VWEU gedefinieerde, daaronder begrepen het Handvest voor de Grondrechten EU) verdragen, als een vraag over de uitleg van het Europeesrechtelijke beginsel van effectieve rechtsbescherming wordt opgeworpen voor een rechterlijke instantie van een van de lidstaten, indien deze instantie een beslissing op dit punt noodzakelijk acht voor het doen van een uitspraak. Het algemene beginsel van effectieve rechtsbescherming is in verschillende uitspraken van het HvJ EU bevestigd, bijvoorbeeld ten aanzien rechtsbijstand aan rechtspersonen in de zaak C-279/09, 22 december 2010, C-279/09,betreffende een verzoek om een prejudiciële beslissing DEB Deutsche Energiehandels- und Beratungsgesellschaft mbH tegen Bundesrepublik Deutschland, de punten 59,60,61 en 62:

59. Gelet op een en ander, moet op de gestelde vraag worden geantwoord dat het in ar tikel 47 van het Handvest neergelegde beginsel van daadwerkelijke rechterlijke be scherming aldus moet worden uitgelegd dat het niet is uitgesloten dat daarop door rechtspersonen een beroep wordt gedaan, en dat de overeenkomstig dit beginsel ver leende bijstand onder meer de vrijstelling van betaling van het voorschot op de proceskosten en/of de bijstand door een advocaat kan behelzen.

60. Dienaangaande is het aan de nationale rechter om na te gaan of de voorwaarden voor verlening van rechtsbijstand een beperking vormen van het recht op toegang tot de rechter die dit recht in zijn kern aantast, of met die voorwaarden een legitiem doel wordt nagestreefd en of er een redelijke verhouding bestaat tussen de gebruikte mid delen en het beoogde doel.

61. In het kader van deze beoordeling kan de nationale rechter het voorwerp van het geschil, de redelijke kans van slagen van de verzoeker, het belang van de zaak dat voor deze op het spel staat, de complexiteit van het toepasselijke recht en van de toepasselijke procedure, alsmede het vermogen van de verzoeker daadwerkelijk zijn verdediging op zich te nemen, in de overwegingen betrekken. Voor de evenredig heidsbeoordeling kan de nationale rechter tevens rekening houden met de hoogte van de proceskosten die moeten worden voorgeschoten en met de vraag of deze mo gelijk een al dan niet onoverkomelijk obstakel voor de toegang tot de rechter vormen.

62. Wat meer in het bijzonder rechtspersonen betreft, kan de nationale rechter rekening houden met de situatie waarin deze zich bevinden. Zo kan hij met name de vorm van de betrokken rechtspersoon, de vraag of deze al dan niet een winstoogmerk heeft, alsmede de financiële draagkracht van de vennoten of aandeelhouders ervan en de mogelijkheid voor deze om de voor de indiening van de vordering in rechte noodzakelijke bedragen te verkrijgen, in de overwegingen betrekken.

Rechtsstaat

De nederlandse staat is verantwoordelijk dat het gerechtelijk apparaat de organisatie van het rechtssysteem op orde is. verlamming van het rechtssysteem vertragende tactieken (Gebreken in het gerechtelijk apparaat) vanwege de systemische aard

bewijs is dat de omstandigheden in lidstaat nederland onverenigbaar zijn met het grondrecht op een eerlijk proces omdat het justitiële apparaat zelf in deze lidstaat niet langer volgens de beginselen van de rechtsstaat functioneert doordat er sprake is van een systemische schending van de rechtsstaat door flagrante rechtsweigering omdat het gerechtelijk apparaat zelf [van deze lidstaat] niet langer volgens het beginsel van de rechtsstaat functioneert, en de gebreken in het gerechtelijk apparaat van die lidstaat bijzonder ernstig zijn. De lidstaat deze lidstaat de rechtsstaat niet langer eerbiedigt, alleen inzet als politiek instrument en voor PR-doeleinden. IFUD of Human Rights met Audio-Rarities bestookt worden met juridische procedures, Europese en Internationale verdragen samen met de mensenrechten opzij schuiven –te pas en te onpas- samen met de rechtsstaat.

Internationaal recht en nationaal recht

De jurisprudentie van het Hof van Justitie EG over rechtstreekse werking en voorrang van rechtstreeks werkend Europees ge- meenschapsrecht, houdt in dat lidstaten deze werking en voorrang van rechtstreeks werkend gemeenschapsrecht dienen te garanderen. In monistische lidstaten ge- beurt dit omdat krachtens hun constitutioneel recht de verdragen waaraan het secundaire EG-recht zijn rechtskracht ontleent, automatisch deel uitmaken van de nationale rechtsorde, terwijl een enkele keer ook de rechtstreekse werking en voorrang van secundair recht daarbij expliciet is gewaarborgd. Dit laatste is in Nederland het geval. Het Nederlandse constitutionele recht terzake is vervat in het (in de rechtspraak ont- wikkelde) monisme en in artikelen 93 en 94 Gw, zowel wat betreft de verdragen als de daarop gebaseerde besluiten,(Asser Press handboek internationaal recht).

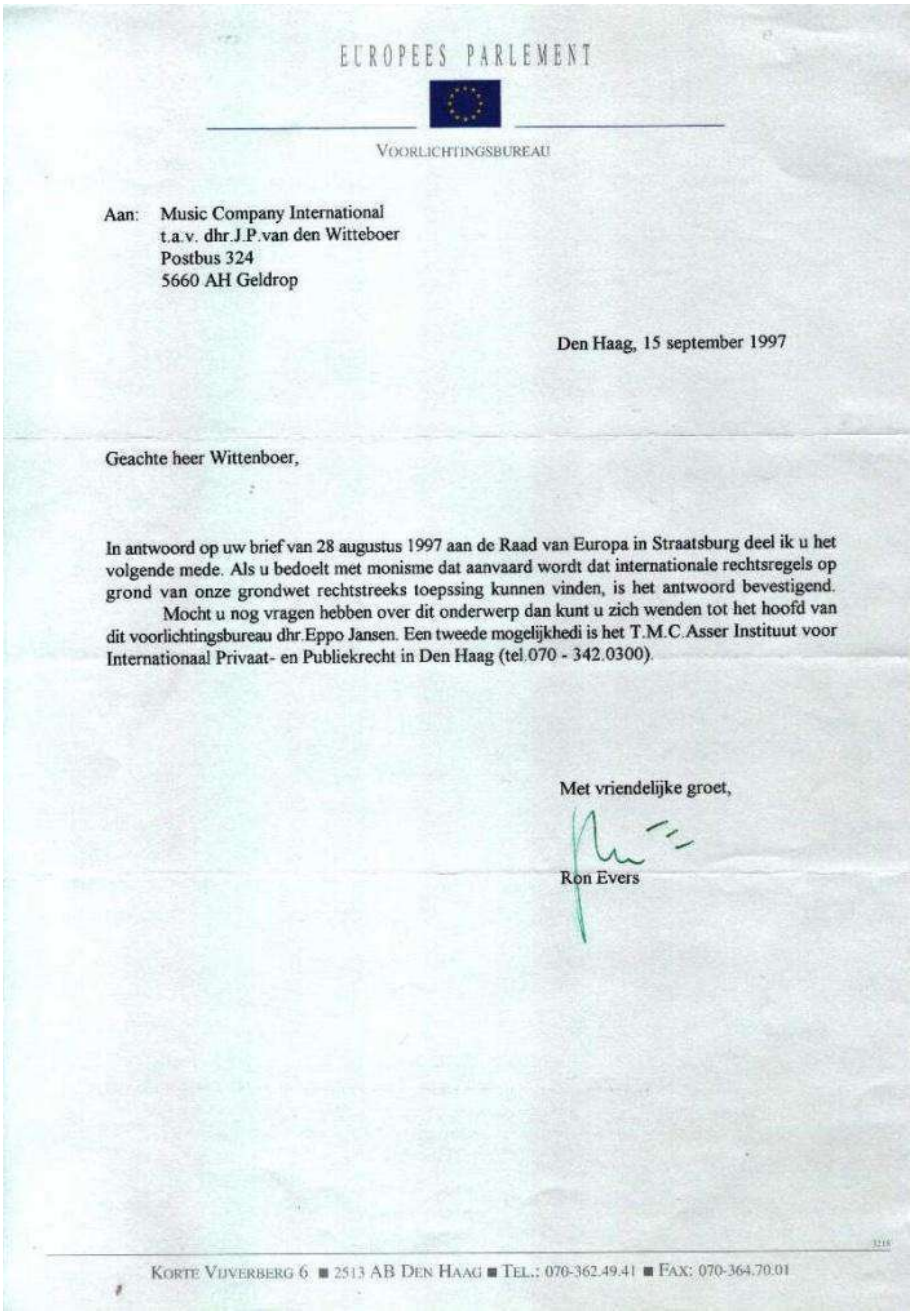

EUROPEES PARLEMENT

VOORLICHTINGSBUREAU

Aan: Music Company International
t.a.v. dhr.J.P.van den Witteboer
Postbus 324
5660 AH Geldrop

Den Haag, 15 september 1997

Geachte heer Wittenboer,

In antwoord op uw brief van 28 augustus 1997 aan de Raad van Europa in Straatsburg deel ik u het volgende mede. Als u bedoelt met monisme dat aanvaard wordt dat internationale rechtsregels op grond van onze grondwet rechtstreeks toepssing kunnen vinden, is het antwoord bevestigend.

Mocht u nog vragen hebben over dit onderwerp dan kunt u zich wenden tot het hoofd van dit voorlichtingsbureau dhr.Eppo Jansen. Een tweede mogelijkhedi is het T.M.C.Asser Instituut voor Internationaal Privaat- en Publiekrecht in Den Haag (tel.070 - 342.0300).

Met vriendelijke groet,

Ron Evers

KORTE VIJVERBERG 6 ■ 2513 AB DEN HAAG ■ TEL.: 070-362.49.41 ■ FAX: 070-364.70.01

Maarten Feteris

President schrijft boek “Hoge Raad voor Dummies

Den Haag, 23 januari 2019
Morgen verschijnt het boek De kleine Hoge Raad voor dummies, geschreven door de president van de Hoge Raad Maarten Feteris met medewerking van zijn (voormalig) persoonlijk medewerker.

De president streeft met deze Dummie naar het bekendmaken van de Hoge Raad en zijn werkzaamheden bij een groter publiek dan alleen ingewijde juristen. Feteris: “Het is mij opgevallen, bijvoorbeeld bij open dagen en bij lezingen, dat veel mensen een heel beperkt of een onjuist beeld hebben van wat de Hoge Raad is en doet. Als je erover vertelt, fascineert het hen vaak wel. De Dummie is dan ook gericht op mensen die weinig tot niets van de Hoge Raad weten maar er wel in geïnteresseerd zijn. Daardoor is dit boek waarschijnlijk interessant voor een veel grotere doelgroep dan alleen juristen. Het taalgebruik is daarop afgestemd.”
De presidentvindt het belangrijk dat een grotere groep mensen in de samenleving weet wat de Hoge Raad is en doet. “De Hoge Raad is de hoogste rechter in Nederland op het gebied van burgerlijke, straf- en belastingzaken. De Hoge Raad heeft drie kerntaken, samen te vatten in drie R’s. De Hoge Raad doet aan rechtsbescherming door in te grijpen als een rechtbank of gerechtshof de wet of een verdrag in een concreet geval onjuist uitlegt of toepast. De Hoge Raad draagt daarmee bij aan rechtseenheid en rechtsvorming voor andere gevallen. Dat laatste is van groot belang. Veel van de uitspraken van de Hoge Raad zijn bepalend voor de vorming van het recht in Nederland. Dat kan voor iedereen in onze samenleving van belang zijn.”

De Dummie bestaat uit tien hoofstukken en beslaat zo'n 160 pagina’s. In dit boek wordt onder meer beschreven wat de taken van de Hoge Raad zijn en wat juist niet. Verder staat erin hoe de Hoge Raad is georganiseerd en hoe je raadsheer in de Hoge Raad of zelfs president van dit college wordt. Ook komt het parket bij de Hoge Raad aan bod: het gaat dan om de taken van de procureur-generaal en de advocaten-generaal die bij dit parket werkzaam zijn. Verder gaat de Dummie in op de betekenis van de rechtsstaat (waaronder de toegang tot de rechter), en de rol van de hoogste rechter. Tot slot worden tien beslissingen van de Hoge Raad (arresten) besproken die de maatschappelijke betekenis van deze hoogste rechter illustreren. In de Dummie zijn illustraties opgenomen van Fokke en Sukke,(bron: Hoge Raad der Nederlanden).

Geraadpleegde bronnen: HvJ EU / Jurisprudentie Hoge Raad / HUDOC / rechtspraak.nl / Europees Parlement / Asser Press / Europese Commissie / Tweede Kamer der Staten-Generaal / rechtbank Oost Brabant / Van Diepen van der Kroef (“Rule of Law” recht op toevoeging EVRM 6).

Beoordeling toekennen rechtsbijstand rechtspersoon

Om rekening te houden met "de noodzaak van een zeer snel besluit" door de nationale rechtbank –eventueel met interventie van Hoge Raad der Nederlanden- het toekennen rechtsbijstand aan de rechtspersoon door de Staat der Nederlanden: **te besluiten uiterlijk drieentwintig februari tweeduizendennegentien.**

IFUD of Human Rights
de Voorzitter
J.P. van den Wittenboer

Bijlage(n)
Kopie brief Hoge Raad der Nederlanden
dd, 1 februari 2019

Correspondence:Po.box 324, 5660AH Geldrop The Netherlands
Offices:Kastanje 28, 5731NK Mierlo The Netherlands
C.o.C.reg:41092925 Eindhoven N.L.
E-mail: ifudofhumanrights@yahoo.com
Internet: http://ifudofhumanrights.webs.com
Phone:+31 -(0)6 50 425 552

HOGE RAAD DER NEDERLANDEN

De heer J.P. van den Wittenboer
Kastanje 28
5731 NK MIERLO

Datum 1 februari 2019 **Kenmerk** /INK-PG-Z/2019/4342

Geachte heer Van den Wittenboer,

Hiermede bevestig ik u de ontvangst van uw brief van 30 januari 2019 .

Gelet op de grote hoeveelheid zaken die reeds bij het Parket van de Procureur-Generaal in behandeling zijn, dient u er rekening mee te houden dat beantwoording van uw verzoek enige tijd in beslag kan nemen.

Uw brief heb ik onder bovenvermeld nummer in handen gesteld van de Procureur-Generaal.

Hoogachtend,

M. Erkelens
Secretaresse

Postbus 20303 | 2500 EH Den Haag | Telefoon 070 361 13 11
Bezoekadres: Korte Voorhout 8 | www.hogeraad.nl

Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights

RECHTSWEIGERING
(achterhouden stukken griffier)

Rechtbank Oost-Brabant

A A N T E K E N E N

Hoge Raad der Nederlanden
Mr. J.S. Silvis
Procureur-Generaal
Hoge Raad der Nederlanden
Postbus 20303
2500 EH Den Haag

1.Heden,**de dertigste januari tweeduizendennegentien** heb ik Joannes Petrus van den Wittenboer voorzitter van de stichting IFUD of Human Rights een verzoekschrift verzonden per brief,per aangetekende post bestemd voor de Procureur-Generaal bij de Hoge Raad der Nederlanden, Postbus 203003, 2500EH, DEN HAAG.

2.IFUD of Human Rights handelende tevens als gemachtigde namens en voor Audio-Rarities,te dezer zake woonplaats kiezende te Mierlo aan de Kastanje 28 ten adres van IFUD of Human Rights,(zelfde adres), Kastanje 28,5731NK Mierlo.

Inleiding

Recht op rechtsbijstand voor rechtspersonen
Nieuwsbericht | 7 januari 2011
Ministerie van Buitenlandse Zaken

Een rechtspersoon kan aanspraak maken op rechtsbijstand en vrijstelling van proceskosten op grond van het EU-Handvest van de grondrechten, met name wanneer de toegang tot de rechter in gevaar komt. Dat heeft het EU-Hof bepaald in een opmerkelijke zaak van een Duits bedrijf dat schadevergoeding eist van de Duitse overheid wegens te late omzetting van een richtlijn.

Wegens de te late omzetting van een richtlijn heeft dit bedrijf 3,7 miljard euro aan gederfde inkomsten geëist van de Duitse overheid. De gerechtskosten voor het voeren van de procedure worden in Duitsland berekend op basis van de vordering en bedragen 274.368 €, een bedrag dat dit startende bedrijf niet kan opbrengen. Volgens het Duitse recht bestaat er geen recht op vrijstelling van de proceskosten of op rechtsbijstand. Dit is door het Bundesverfassungsgericht bij herhaling vastgesteld. De Duitse rechter vraagt het EU-Hof, aangezien het hier gaat om een schadevergoedingsactie naar aanleiding van een te late omzetting van een EU-richtlijn, of het EU-recht zich hiertegen verzet. Volgens het EU-recht kan de overheid aansprakelijk worden gesteld als Europeesrechtelijke verplichtingen niet worden nagekomen. Het EU-rechtelijke doeltreffendheidsbeginsel is hierop van toepassing: het moet daadwerkelijk mogelijk zijn voor een benadeelde partij om de schadevergoeding te kunnen eisen. Het Hof behandelt dit doeltreffendheidsbeginsel in het kader van het recht op toegang tot de rechter (rechterlijke bescherming) voor ‘eenieder’. Dit is een algemeen beginsel van Unierecht, neergelegd in artikel 47 van het EU-Handvest van de grondrechten. De vraag is echter of dit recht zich ook uitstrekt tot rechtspersonen. Het Hof onderzoekt in dit verband de rechtspraak van het Europees Hof van de rechten van de mens te Straatsburg. Artikel 47, lid 2 van het Handvest correspondeert immers met artikel 6, lid 1 EVRM.
Uit deze EVRM-rechtspraak volgt volgens het EU-Hof dat rechtsbijstand aan rechtspersonen en vrijstelling van proceskosten in beginsel niet is uitgesloten. Het EU-Hof leidt hieruit af dat op het in artikel 47 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie neergelegde beginsel van daadwerkelijke rechterlijke bescherming door rechtspersonen een beroep kan worden gedaan, en dat de overeenkomstig dit beginsel verleende bijstand onder meer de vrijstelling van betaling van het voorschot op de proceskosten en/of de bijstand door een advocaat kan behelzen. De nationale rechter moet nagaan of de voorwaarden voor verlening van rechtsbijstand een beperking vormen van het recht op toegang tot de rechter die dit recht in zijn kern aantast, of met die voorwaarden een legitiem doel wordt nagestreefd en of er een redelijke verhouding bestaat tussen de gebruikte middelen en het beoogde doel. In het kader van deze beoordeling kan de nationale rechter het voorwerp van het geschil, de redelijke kans van slagen van de verzoeker, het belang van de zaak dat voor deze op het spel staat, de complexiteit van het toepasselijke recht en van de toepasselijke procedure, alsmede het vermogen van de verzoeker daadwerkelijk zijn verdediging op zich te nemen, in de overwegingen betrekken. Voor de evenredigheidsbeoordeling kan de nationale rechter tevens rekening houden met de hoogte van de proceskosten die moeten worden voorgeschoten en met de vraag of deze mogelijk een al dan niet onoverkomelijk obstakel voor de toegang tot de rechter vormen. Wat meer in het bijzonder rechtspersonen betreft, kan de nationale rechter rekening houden met de situatie waarin deze zich bevinden. Zo kan hij met name de vorm van de betrokken rechtspersoon, de vraag of deze al dan niet een winstoogmerk heeft, alsmede de financiële draagkracht van de vennoten of aandeelhouders ervan en de mogelijkheid voor deze om de voor de indiening van de vordering in rechte noodzakelijke bedragen te verkrijgen, in de overwegingen betrekken.

Verwijs naar Jurisprudentie:
ARREST VAN 22. 12. 2010 — ZAAK C-279/09
ARREST VAN HET HOF (Tweede kamer)
22 december 2010 *
In zaak C-279/09,
betreffende een verzoek om een prejudiciële beslissing krachtens artikel 234 EG, in gediend door het Kammergericht (Duitsland) bij beslissing van 30 juni 2009, ingekomen bij het Hof op 22 juli 2009, in de procedure
DEB Deutsche Energiehandels- und Beratungsgesellschaft mbH
tegen
Bundesrepublik Deutschland,

Verzoek

Ik verstuur u in de bijlage van dit schrijven de stukken die Ik eerder op 21 januari J.L. heb verzonden aan de rechtercommissaris bij de rechtbank Oost-Brabant te ’s-Hertogenbosch.De stukken kreeg ik retour per post. Met een brief door de Griffier.
(tevens op internet online met linken internet):
https://archive.org/details/VerzoekschriftToevoegingAdvocaatRechtspersoon

De notariële grosse (kopie) van dd, 17 augustus 1999 en uitgegeven op 16 juli 2004 als Eerste Grosse “In Naam der Koningin” door Meester Theodorus Hubertus Johannes Maria op de Laak, notaris te Budel,gemeente Cranendonck:
In rubriek “14” heb ik ter verduidelijking met markeerstift aangemerkt,dat de rechtbank van ’s-Hertogenbosch –waar de stichting statutair onder valt- het verzoekschrift tot voorlopige surseance moet worden ondertekend door een advocaat.

Echter de stichting kan geen advocaat betalen, en volgens de jurisprudentie van het Europees Hof van Justitie te Luxemburg, moet de nationale rechtbank beoordelen of IFUD of Human Rights een advovaat krijgt toegewezen.

Mijn verzoek tot toevoegen van advocaat voor de rechtspersoon is echter niet onder de ogen van de rechtercommissaris gekomen omdat de griffier het zonder de rechtercommissaris te informeren retour heeft gezonden,waarbij sprake zou kunnen zijn van het ambtsmisdrijf van Art.361 Wetboek van Sr, door de Griffier bij de rechtbank Oost-Brabant te ’s-Hertogenbosch.Ter Uwer informatie –wellicht bij U bekend- de rechtercommissaris bij de rechtbank Oost-Brabant is:
Rechter-commissaris mr.
L.G.J.M. van Ekert **Rechtbank**
Zittingsplaats 's-Hertogenbosch
Postbus 70584 5223 BA 's-
Hertogenbosch 073-6202380

De stichting kan hierover zich niet beklagen bij het gerechtshof van ’s-Hertogenbosch wegens negationisme door het gerechtshof “Hitler’s Inferno” les van gisteren,(getuigenis les voor de toekomst). Dat is overigens ook het geval bij het Openbaar Ministerie te Den Bosch.

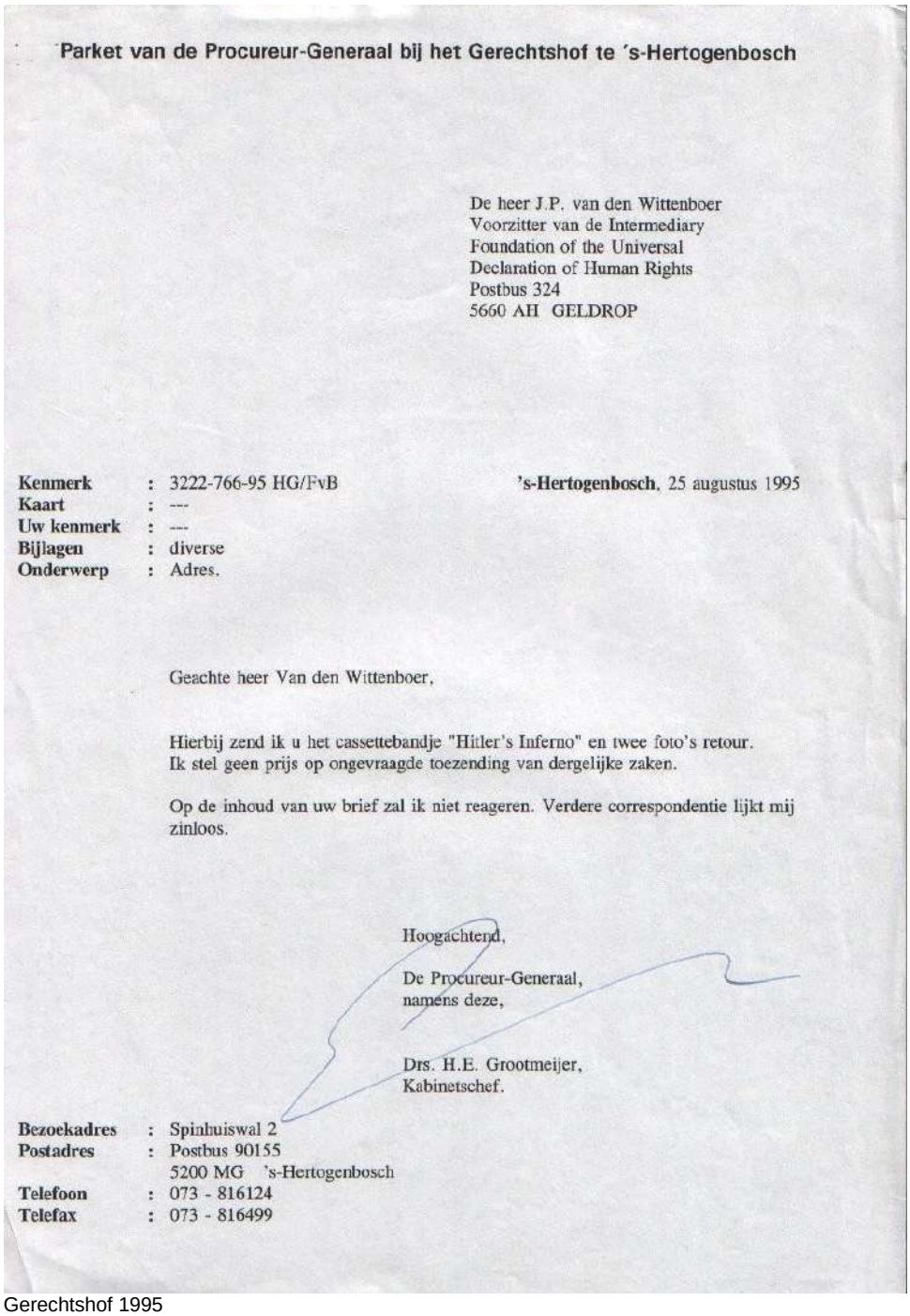

Parket van de Procureur-Generaal bij het Gerechtshof te ´s-Hertogenbosch

De heer J.P. van den Wittenboer
Voorzitter van de Intermediary
Foundation of the Universal
Declaration of Human Rights
Postbus 324
5660 AH GELDROP

Kenmerk : 3222-766-95 HG/FvB
Kaart : ---
Uw kenmerk : ---
Bijlagen : diverse
Onderwerp : Adres.

’s-Hertogenbosch, 25 augustus 1995

Geachte heer Van den Wittenboer,

Hierbij zend ik u het cassettebandje "Hitler's Inferno" en twee foto's retour.
Ik stel geen prijs op ongevraagde toezending van dergelijke zaken.

Op de inhoud van uw brief zal ik niet reageren. Verdere correspondentie lijkt mij zinloos.

Hoogachtend,

De Procureur-Generaal,
namens deze,

Drs. H.E. Grootmeijer,
Kabinetschef.

Bezoekadres : Spinhuiswal 2
Postadres : Postbus 90155
5200 MG ’s-Hertogenbosch
Telefoon : 073 - 816124
Telefax : 073 - 816499

Gerechtshof 1995

Het welbewust extreem minimaliseren van “Hitler’s Inferno” les van gisteren,(getuigenis als waarschuwing voor de toekomst) over de holocaust door het Gerechtshof en het Openbaar Ministerie.

Verder is sprake van over langere periode plegen van negativisme en ----------
wetenschappelijke sabotage onder hoofdverantwoordelijkheid van de Nederlandse ----
Staat gericht tegen de stichting, Audio-Rarities met het Hitler's Inferno project,verwijs --
naar rubriek "15"DVDrom. Verder: Nederlandse Staat laat het toe dat Zij door derden -

(schermafdruk fragment afschrift notariële akte 21 juni 2007, notaris op de Laak te Budel gemeente Cranendonck)

Het kwetsen,beledigen,discrimineren en marginaliseren;opzij schuiven van de stichting die door het politieke establishment van Tweede Kamer –diverse aangiftes door de stichting gedaan in het verleden- van het Openbaar Ministerie,Gerechtshof en Gemeente, waarbij de stichting stelselmatig werd tegengewerkt terwijl de overtreders ongemoeid werden gelaten. Afschuiven naar het Leger des Heils door gemeente den Haag en het niet erkennen van de stichting als “vorming en educatie” door Gemeente Geldrop-Mierlo.

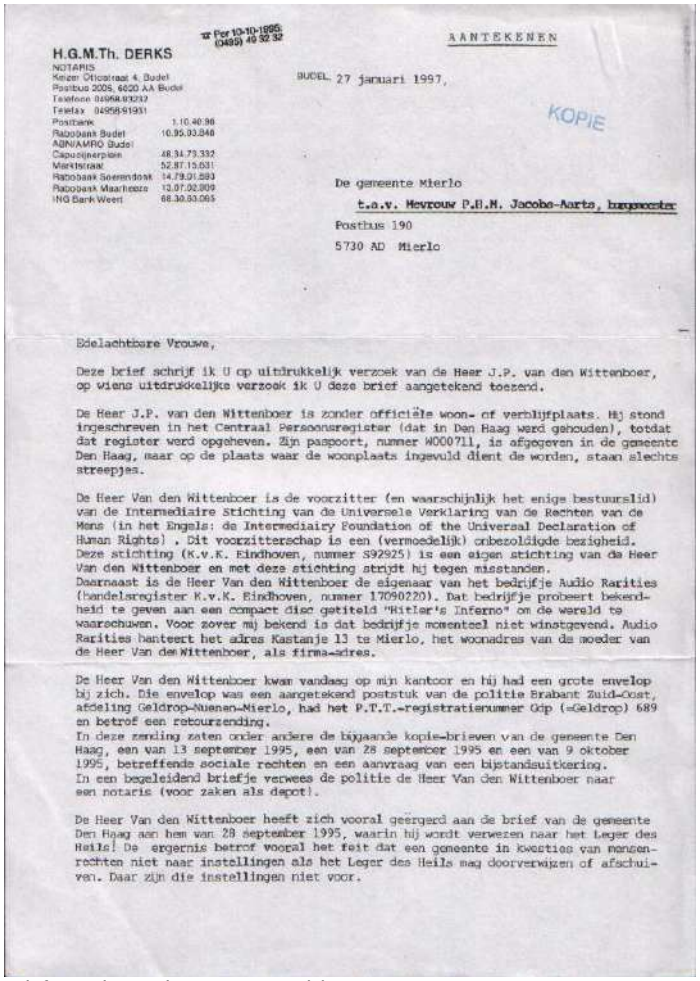

H.G.M.Th. DERKS
NOTARIS
Keizer Ottostraat 4, Budel
Postbus 2005, 6020 AA Budel
Telefoon 0495-493232
Telefax 0495-491931
Postbank 1.10.40.98
Rabobank Budel 10.95.93.848
ABN/AMRO Budel
Capuslijnerplein 48.34.73.332
Markstraat 52.87.15.631
Rabobank Soerendonk 14.79.01.883
Rabobank Maarheeze 12.07.02.809
ING Bank Weert 68.30.83.065

Per 10-10-1995: (0495) 49 52 52

AANTEKENEN

BUDEL, 27 januari 1997,

KOPIE

De gemeente Mierlo
t.a.v. Mevrouw P.B.M. Jacobs-Aarts, burgemeester
Posthus 190
5730 AD Mierlo

Edelachtbare Vrouwe,

Deze brief schrijf ik U op uitdrukkelijk verzoek van de Heer J.P. van den Wittenboer, op wiens uitdrukkelijke verzoek ik U deze brief aangetekend toezend.

De Heer J.P. van den Wittenboer is zonder officiële woon- of verblijfplaats. Hij stond ingeschreven in het Centraal Persoonsregister (dat in Den Haag werd gehouden), totdat dat register werd opgeheven. Zijn paspoort, nummer W000711, is afgegeven in de gemeente Den Haag, maar op de plaats waar de woonplaats ingevuld dient de worden, staan slechts streepjes.

De Heer Van den Wittenboer is de voorzitter (en waarschijnlijk het enige bestuurslid) van de Intermediaire Stichting van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens (in het Engels: de Intermediairy Foundation of the Universal Declaration of Human Rights) . Dit voorzitterschap is een (vermoedelijk) onbezoldigde bezigheid. Deze stichting (K.v.K. Eindhoven, nummer S92925) is een eigen stichting van de Heer Van den Wittenboer en met deze stichting strijdt hij tegen misstanden.
Daarnaast is de Heer Van den Wittenboer de eigenaar van het bedrijfje Audio Rarities (handelsregister K.v.K. Eindhoven, nummer 17090220). Dat bedrijfje probeert bekendheid te geven aan een compact disc getiteld "Hitler's Inferno" en de wereld te waarschuwen. Voor zover mij bekend is dat bedrijfje momenteel niet winstgevend. Audio Rarities hanteert het adres Kastanje 13 te Mierlo, het woonadres van de moeder van de Heer Van den Wittenboer, als firma-adres.

De Heer Van den Wittenboer kwam vandaag op mijn kantoor en hij had een grote envelop bij zich. Die envelop was een aangetekend poststuk van de politie Brabant Zuid-Oost, afdeling Geldrop-Nuenen-Mierlo, had het P.T.T.-registratienummer Gdp (=Geldrop) 689 en betrof een retourzending.
In deze zending zaten onder andere de bijgaande kopie-brieven van de gemeente Den Haag, een van 13 september 1995, een van 28 september 1995 en een van 9 oktober 1995, betreffende sociale rechten en een aanvraag van een bijstandsuitkering.
In een begeleidend briefje verwees de politie de Heer Van den Wittenboer naar een notaris (voor zaken als depot).

De Heer Van den Wittenboer heeft zich vooral geërgerd aan de brief van de gemeente Den Haag aan hem van 28 september 1995, waarin hij wordt verwezen naar het Leger des Heils! De ergernis betrof vooral het feit dat een gemeente in kwesties van mensenrechten niet naar instellingen als het Leger des Heils mag doorverwijzen of afschuiven. Daar zijn die instellingen niet voor.

Brief notaris aan burgemeester (1)

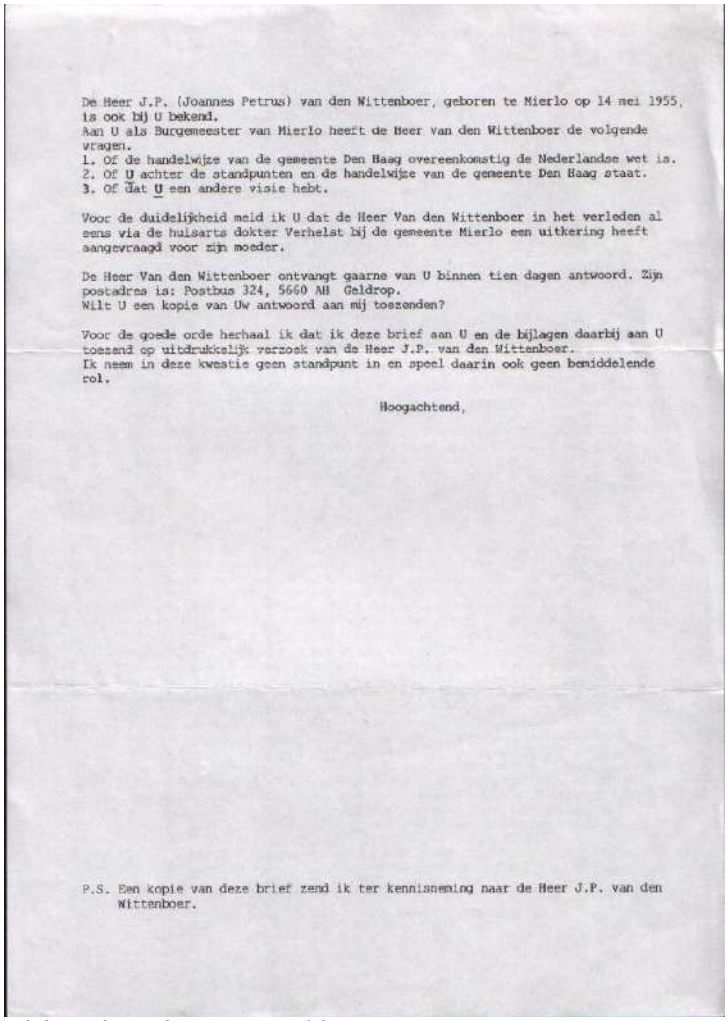

De Heer J.P. (Joannes Petrus) van den Wittenboer, geboren te Mierlo op 14 mei 1955, is ook bij U bekend.
Aan U als Burgemeester van Mierlo heeft de Heer van den Wittenboer de volgende vragen.
1. Of de handelwijze van de gemeente Den Haag overeenkomstig de Nederlandse wet is.
2. Of U achter de standpunten en de handelwijze van de gemeente Den Haag staat.
3. Of dat U een andere visie hebt.

Voor de duidelijkheid meld ik U dat de Heer Van den Wittenboer in het verleden al eens via de huisarts dokter Verhelst bij de gemeente Mierlo een uitkering heeft aangevraagd voor zijn moeder.

De Heer Van den Wittenboer ontvangt gaarne van U binnen tien dagen antwoord. Zijn postadres is: Postbus 324, 5660 AH Geldrop.
Wilt U een kopie van Uw antwoord aan mij toezenden?

Voor de goede orde herhaal ik dat ik deze brief aan U en de bijlagen daarbij aan U toezend op uitdrukkelijk verzoek van de Heer J.P. van den Wittenboer.
Ik neem in deze kwestie geen standpunt in en speel daarin ook geen bemiddelende rol.

Hoogachtend,

P.S. Een kopie van deze brief zend ik ter kennisneming naar de Heer J.P. van den Wittenboer.

Brief notaris aan burgemeester (2)

De Staat der Nederlanden en gerechten moet zich onthouden van lastercampagnes,negatieve beeldvorming of de stigmatisering van klokkenluiders en mensenrechtenverdedigers en hun werk. Dit omvat de negatieve etikettering van klokkenluiders en verdedigers van mensenrechten, in diskrediet brengen van mensenrechtenwerk en mensenrechtenverdedigers of belasteren op geen enkele manier. Zij moeten proactief maatregelen nemen om lastercampagnes tegen stigmatisering van de verdedigers van de mensenrechten en klokkenluiders, met inbegrip begaan door derden. Negationistische uitingen kunnen, indien niet afdoende bestreden, leiden tot een klimaat waarin de grondwettelijke rechten en vrijheden van delen van de bevolking daadwerkelijk gevaar lopen.

Het Gerechtshof ,de rechtbank en het O.M. te ’s-Hertogenbosch -volgens jurisprudentie van het Europese Hof voor de Rechten van de Mens- (EHRM) komen geen beroep op de vrijheid van meningsuiting toe aan diegene die de Holocaust “Hitler’s Inferno” bagatelliseert, omdat dergelijke uitlatingen tegen de grondwaarden van het EVRM ingaan. Niet alleen de stichting en Audio-Rarities maar dat de Joodse bevolkingsgroep er zonder meer recht op heeft

verschoond te blijven van ernstige kwetsingen ter zake van bagatellisering van de Holocaust. De bagatellisering en ontkenning van (delen van) de Holocaust kunnen persoonlijk leed teweegbrengen bij Joden en niet-Joden en kunnen bijdragen aan gevoelens van onrust in de maatschappij. Het Gerechtshof, het O.M. en de rechtbank te ‘s-Hertogenbosch hebben zich strafbaar gemaakt aan ernstige en verwerpelijke feiten.

Tarlach McGonagle is gespecialiseerd in internationale en Europese mensenrechten, met name op het gebied van vrijheid van meningsuiting en religie, rechten van minderheden en culturele en linguistische rechten. Daarnaast is hij gespecialiseerd in internationale, Europese en vergelijkend mediarecht en beleid. Thema's als pluralisme, diversiteit, tolerantie en "hate speech" hebben een centrale plek in zijn onderzoek. Volgens McGonagle het is jammer dat het Europees Hof destijds de gelegenheid niet heeft gegrepen om het vraagstuk “aansporing tot haat” nader te ontleden. *[zaken c-244/10 en c-245/10 onderwerp haatzaaien via de media]* Met dit arrest leverde het Hof uiteindelijk maar een heel bescheiden bijdrage aan het verhelderen van de“jurisdictie” en van de draagwijdte van het begrip “haatzaaien”, aldus McGognagle.Vandaar het verzoek door IFUD of Human Rights aan de hoofdofficier Zandee om zich ruimer over het onderwerp te laten inlichten. De officier van justitie dient n.l. een goede kennis van de geschiedenis te hebben en het belang van de geschiedenis als een les voor de toekomst onderschrijven en moet dit in zijn functie in zijn werk ook uitdragen. Maar…
de niet-geïnteresseerde hoofdofficier, de Officier van Justitie Mr. N.G. Zandee deed niets met aangaande een prejudiciële verwijzing-in te dienen door Mr. Zandee- betreft het onderwerp haatzaaien op internet en antidiscriminatie bij het Hof van Justitie van de Europese Unie te Luxemburg. De Hoofdofficier had ook geen belangstelling voor de CD Hitler’s Inferno.De belangrijke– maatschappelijke doelstelling van Audio-Rarities met Hitler’s Inferno het in stand houden van de les van gisteren als een getuigenis, als les voor de toekomst**.** De belangstelling van de Hoofdofficier van Justitie was meer gericht op carriére maken “hoe maak je succesvol een carriéreswitch”,dan op die van haatzaaien en antidiscriminatie. Mr. N.G. (Nicole) Zandee (56), vanaf 1 april 2018 hoofdofficier van justitie bij het arrondissementsparket Amsterdam was voorheen werkzaam als hoofdofficier in Noord-Brabant. Zoals de niet-geïnteresseerde hoofdofficier Zandee, de Kabinetschef Drs. H.E. Grootmeijer namens de Procureur-Generaal bij het Gerechtshof te ’s-Hertogenbosch in zijn brief in 1995, over zijn opvattingen ‘Hitler’s Inferno”, brief te vinden in Jaarverslag stichting 2016-2017, op blz 1076. Een rechter die zich van zijn persoonlijke opvattingen bewust is, zal in het algemeen in staat moeten zijn zich hiervan zodanig te distantiëren dat deze opvattingen zijn onafhankelijkheid en onpartijdigheid, de essentialia voor een eerlijk proces, niet in de weg staan, lees de Jaarverslagen van de stichting 2016-2017 en 2018.

Er is strafbare belangenverstrengeling ontstaan waarbij de rechtbank,Openbaar Ministerie en het Gerechtshof hun invloed gebruiken om het beleid te buigen in een richting die bovenal voor de Staat der Nederlanden gunstig is en tevens bevriende onderlinge relaties van Officieren van Justitie en rechters bij de rechtbanken elkaar de hand boven het hoofd houden.

Hierdoor bestaat een reëel gevaar op flagrante rechtsweigering en dat hierdoor sprake is van een systemische schending van de rechtsstaat.

Ik verzoek de Procureur-Generaal bij de Hoge Raad –per onmiddellijk- de stukken -met een inleidende brief van U- die retour zijn gekomen, in handen te stellen van de rechtercommissaris mr. L.G.J.M. van Ekert **Rechtbank Oost Brabant.**

Mocht reactie van de rechtbank te lang op zich laten wachten, een advocaat ambtshalve door de Hoge Raad toevoegen. De stichting heeft eerst een advocaat nodig om het verzoek tot voorlopige surseance te kunnen indienen.De stichting kan geen advocaat betalen.

IFUD of Human Rights
de Voorzitter

J.P. van den Wittenboer

Bijlage(n)
Rechtbank Oost-Brabant

Correspondence:Po.box 324, 5660AH Geldrop The Netherlands
Offices:Kastanje 28, 5731NK Mierlo The Netherlands
C.o.C.reg:41092925 Eindhoven N.L.
E-mail: ifudofhumanrights@yahoo.com
Internet: http://ifudofhumanrights.webs.com
Phone:+31 -(0)6 50 425 552

de Rechtspraak

Rechtbank Oost-Brabant

Team Toezicht

IFUD of Human Rights
t.a.v. dhr. J.P. van den Wittenboer
Kastanje 28
5731 NK Mierlo

bezoekadres
Leeghwaterlaan 8
5223 BA 's-Hertogenbosch

correspondentieadres
Postbus 121
5201 AC 's-Hertogenbosch

tel (088) 3611810

www.rechtspraak.nl

datum 28 januari 2019
contactpersoon
doorkiesnummer 088-3611810
faxnummer 088-3610522
kamernummer C 4.19
ons kenmerk
onderwerp IFUD of Human Rights

Geachte heer Wittenboer,

Op 23 januari 2019 heeft de rechtbank de stukken ontvangen i.v.m. IFUD of Human Rights. Hierbij ontvangt u het door u ingediende verzoek met bijlagen retour. Helaas kunnen we het verzoek niet in behandeling nemen, aangezien u spreekt over een "verlening voorlopige surseance van betaling". Een verzoekschrift "verlening voorlopige surseance van betaling" moet door een advocaat opgesteld en ingediend worden bij de rechtbank. De statutaire zetel waar de rechtspersoon is gevestigd is van belang welke rechtbank bevoegd is.

Hoogachtend,

De griffier,

RECHTBANK OOST-BRABANT

INGEKOMEN TER GRIFFIE

23 JAN. 2019

Rechtbank Oost-Brabant
Toezicht

Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights

VERZOEKSCHRIFT

toevoeging advocaat cq verzoek voorlopige surseance van betaling

AANTEKENEN
Aan: ARRONDISSEMENTSRECHTBANK RECHTBANK OOST-BRABANT
T.a.v: rechtercommissaris
Leeghwaterlaan 8
5223 BA 's-Hertogenbosch

1.Heden,**de eenentwintigste januari tweeduizendennegentien** heb ik Joannes Petrus van den Wittenboer
voorzitter van de stichting IFUD of Human Rights een verzoekschrift verzonden per brief,per aangetekende post bestemd voor de rechtercommissaris van de rechtbank van Den Bosch,arrondissementsrechtbank Oost-Brabant,ten adres Leeghwaterlaan8,5223BA, 's-Hertogenbosch.

2.IFUD of Human Rights handelende tevens als gemachtigde namens en voor Audio-Rarities,te dezer zake woonplaats kiezende te Mierlo aan de Kastanje 28 ten adres van IFUD of Human Rights,(zelfde adres), Kastanje 28,5731NK Mierlo.

BEHANDELING VAN HET VERZOEK:

3. Verlening voorlopige surseance van betaling

Indien het verzoek aan de in de wet en dit reglement gestelde eisen voldoet, wordt de gevraagde surseance van betaling, zonder dat hiertoe een zitting wordt bepaald, onverwijld voorlopig verleend.

4.Verzoekschrift surseance van betaling

Een advocaat stelt het verzoekschrift op. Het verzoekschrift richt de advocaat aan de rechtbank in de regio van de vestiging van de rechtspersoon waar die rechtspersoon statutair gevestigd is. Het verzoekschrift wordt ondertekend door de schuldenaar en door een advocaat.De advocaat dient het verzoekschrift, schriftelijk en in drievoud, in bij de rechtbank.

5.Aanvullende vereisten ondertekening

Er is sprake is van een rechtspersoon waar de eenmanszaak geheel –bij notariële akte- als non-profit, onderdeel is geworden van die rechtspersoon, hierdoor tekent het bestuur van de rechtspersoon het verzoekschrift samen met de advocaat.

6.Toevoeging advocaat voor de rechtspersoon

Hierbij verzoekt de rechtspersoon de rechtbank om de onmiddellijke toevoeging van een advocaat om de gezamelijke voorlopige surséance van betaling in te dienen voor de rechtspersoon met de eenmanszaak – eenmanszaak als non-profit geheel- onder de rechtspersoon vallen.

notarieel

De wet verbindt aan de notariële akte bepaalde rechtsgevolgen,zoals bijzondere bewijskracht. Extra zorg dragen dat niet rechtstreekse schade mag ontstaan bij degene die op de juistheid van de betreffende authentieke akte(s) afgaat en ook moet kunnen afgaan,maar daarnaast ook de schade die aan het notarisambt wordt toegebracht en de gehele beroepsgroep door de integriteit van het instituut in twijfel te trekken.Wordt dit echter nagelaten,dan bevordert dat niet alleen strafeloze inbreuken op de rechtsorde doch stelt het door de wetgever geschonken vertouwen in een democratische rechtsstaat in de waagschaal.Kopie van de akten:

https://archive.org/details/AkteNotarieel16-07-2004
https://archive.org/details/AfschriftNotarieleAkte
(de authentieke stukken via de notaris opvraagbaar)

rechtstreekse en gevolgschade

Er voor zorg dragen dat niet rechtstreekse en 'indirecte schade' bedoeld schade zoals gevolgschade, immateriële schade mag ontstaan door ongunstig beoordelen en neerhalen van Audio-Rarities met de stichting om bekendheid te geven aan de informatie rond “Hitler’s Inferno” – de les van gisteren (getuigenis als les voor de toekomst).

beschrijving van de plaat

Het op de geluidsdragers vastgelegde materiaal is gegarandeerd authentiek. Het werk"Hitler’s Inferno" is gegarandeerd geen nazisme of neo-nazisme. Het is een getuigenis over de holocaust. De plaat bestaat uit geluidsopnames van Nazi-liederen, van toespraken van Hitler en Goebbels en korte geluidsopname van het Neurenberg proces te noemen “Duitse geluidsopnames” en anti-fascistisch commentaar in de Engelse taal door een Amerikaanse verteller in 1945. De Duitse geluidsopnames zijn destijds in een door de maker gekozen volgorde zijn geplaatst en voorzien van anti-fascistisch commentaar, hiermee is volgens het auteursrecht een nieuw oorspronkelijk werk ontstaan in destijds in Amerika. Het feit dat de plaat voor het grootste gedeelte bestaat uit een vastlegging van Duitse geluidsopnames en op de hoes van de LP hakenkruizen staan met de afbeelding van Adolf Hitler doet hieraan niet af. Omdat n.l. de Duitse geluidsopnames in een door de maker gekozen volgorde zijn geplaatst en voorzien zijn van anti-fascistisch commentaar, is hiermede een nieuw oorspronkelijk werk ontstaan in 1945 in de zin van het auteursrecht. De “fair use”voorwaarden “Hitler’s Inferno” zijn op 21 juni 2007 vastgelegd in een notariële akte met aanhechtingen van brieven en data DVD-rom (7b aanhechtingen akte) door mr. Th.H.J.M op de Laak,notaris te Budel,gemeente Cranendonck.

verweesde werken

Volgens de overeengekomen tekst wordt een werk als verweesd beschouwd als het na een "zorgvuldig" zoeken te goeder trouw niet mogelijk is de rechthebbende te identificeren of te lokaliseren. De ontwerpwetgeving stelt criteria vast voor het uitvoeren van het zoeken. Werken die de status van verweesd werk krijgen, worden dan openbaar gemaakt door middel van digitalisering en **alleen voor non-profit doeleinden**. Een werk dat in een lidstaat als "verweesd" wordt beschouwd, wordt in de hele EU als zodanig beschouwd. Dit geldt voor elk audiovisueel of gedrukt materiaal, met inbegrip van een foto of illustratie in een boek, gepubliceerd of uitgezonden in een EU-land. Het zou ook van toepassing zijn op werken die niet zijn gepubliceerd, maar niettemin door de instellingen ter beschikking zijn gesteld, op voorwaarde dat zij er redelijkerwijs van uit kunnen gaan dat de houder van het recht geen bezwaar maakt tegen deze handeling. Commissie juridische zaken Europees Parlement Verweesde werken EUROPEES COMMISSIE Brussel, 24.5.2011 COM(2011) 289 definitief 2011/0136 (COD) Voorstel voor een RICHTLIJN VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD betreffende bepaalde toegestane toepassingen van verweesde werken (Voor de EER relevante tekst) {SEC(2011) 615 definitief}.
{SEC(2011) 616 definitief} Information onderzoek naar de plaat en “Hitler’s Inferno”: Annual Report IFUD of Human Rights 2016-2017, blz 543- 576. Voor verweesde werken (orphane works) raadpleeg blz 577 t/m 593.
Link: https://archive.org/details/ANNUALREPORTIFUDOfHumanRights20162017

Tweede Kamer der Staten-Generaal verweesde werken

Tweede Kamer der Staten-Generaal
Vergaderjaar 2013-2014
33 892 nr 5
22 april 2014

Wijziging van de Auteurswet en de Wet op de naburige rechten in verband met de implementatie van de Richtlijn nr. 2012/28/EU inzake bepaalde toegestane gebruikswijzen van verweesde werken

nagedachtenis

De belangrijke – maatschappelijke doelstelling van Audio-Rarities is het in stand houden van de les van gisteren als een getuigenis, als les voor de toekomst**.**Audio-Rarities verricht activiteiten van wetenschappelijke en maatschappelijke aard in algemene zin, zonder bedrijfseconomisch winstoogmerk; alle eventuele winst wordt bestemd voor de stichting.Door Audio-Rarities wordt deelgenomen aan het maatschappelijke verkeer en het streven van Audio-Rarities is duurzaam. De voortzetting van “Hitler’s Inferno, Audio-Rarities alsmede het werk van de stichting,mag derhalve niet in gevaar komen. De rechtbank en Openbaar Ministerie dienen daarom een goede kennis van de geschiedenis te hebben en het belang van

de geschiedenis als een les voor de toekomst onderschrijven en moet dit in zijn functie in zijn werk ook uitdragen.De eenmanszaak “Audio-Rarities” is na 1995 bij de eerste inschrijving bij de Kamer van Koophandel, later in de periode geheel “als non-profit”onder beheer van de stichting “Intermediaire Stichting van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens” gekomen door tussenkomst van de notaris met een notariële akte. https://archive.org/details/AkteNotarieel16-07-2004

UNITED STATES HOLOCAUST MEMORIAL MUSEUM

Hitler's inferno : words and music of Nazi Germany.

Title:	Hitler's inferno : words and music of Nazi Germany.
Variant Title:	Hitler's inferno in words, in music 1932-1945 Marching songs of Nazi Germany
Other Authors/Editors:	Hitler, Adolf, 1889-1945.
Publisher:	AH Geldrop, Netherlands : Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights, 1995.
Description:	1 audio disc (38 min.) : digital ; 4 3/4 in.
Contents:	Hitler in Rome 1937 Deutschland über alles Die Fahne hoch (Horst Wessel Lied) Heil Hitler dir! Goebbels introduces Hitler 1934 Marching songs medley Hitler speaks in Vienna 1939 Heil Deutschland Wenn die S.S. und die S.A. aufmarschiert Die Jugend marschiert Goering, Hess, Ribbentrop, etc. plead "Not Guilty" at Nuremberg.
Subjects:	Nationalsozialistische Deutsche Arbeiter-Partei--Songs and music. Nationalsozialistische Deutsche Arbeiter-Partei. World War (1939-1945) World War, 1939-1945--Germany. Germany. Music. Songs
Notes:	Title from disc label. Originally released on LP by Audio Rarities, recorded in 1945. Commentary in English. Compact disc.

Holdings Information

Location:	Compact Discs
Call Number:	CD-0204
Status:	Available
Notes:	Filed by number. Ask at Reference Desk for assistance.

UNITED STATES HOLOCAUST MEMORIAL MUSEUM

Hitler's inferno : words and music of Nazi Germany.

Title: Hitler's inferno : words and music of Nazi Germany.
Format: Nonmusical Sound Recording1 audio disc (38 min.) :

Holdings Information:

Location: Compact Discs
Call Number: CD-0204
Number of Items: 1
Status: Available
Notes:
Filed by number. Ask at Reference Desk for assistance.

United States Holocaust Memorial Museum Library
http://www.ushmm.org/research/library/
(202) 479-9717
reference@ushmm.org

USHMM Hitler’s Inferno

https://collections.ushmm.org/search/catalog/bib256113

"Hitler's Inferno" keine Sensation, sondern ein Zeugnis **"Seid wachsam für die Zukunft"**

USA **RELEASE**

HITLER'S INFERNO

1. Hitler in Rome 1937. **2.** Deutschland Über Alles. **3.** Die Fahne Hoch. **4.** Heil Hitler Dir! **5.** Goebbels introduces Hitler 1934. **6.** The Marching Songs Medley. **7.** Hitler speaks in Vienna 1939. **8.** Heil Deutschland. **9.** Wenn Die S.S. Und Die S.A. Aufmarschiert. **10.** Die Jugend Marschiert. **11.** plead "Not Guilty" at Nuremberg.

Never before has this shocking material been heard in the United States. Most of these songs and speeches were taken from German radio stations after the war. Their joyous quality is frightening, when one thinks of the murder and destruction that followed. It must never happen again in the civilized world. In 1945 these songs and speeches were recorded on L.P. by Audio Rarities in the U.S.A. Now in 1995, this work was recorded on CD by: **Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights. P.O. Box 324 - 5660 AH Geldrop - the Netherlands.**

RUNNING TIME: 38 MINUTES

WARNING: All rights reserved.
Freistaat Bayern, Postfach: 220030 - 80535 München Deutschland.

ANTI-FASCIST COMMENTARY BY AMERICAN NARRATOR

Registration code: C6231

Hitler’s Inferno Audio-Rarities

https://www.upcindex.com/634479825064

Legacy of Light
Society

NEVER AGAIN
WHAT YOU DO MATTERS

THE CAMPAIGN FOR THE UNITED STATES HOLOCAUST MEMORIAL MUSEUM

May 31, 2016

J.P. van den Wittenboer
Kastanje 28
Mierlo, Noord-Brabant 5731 NK
Netherlands

Dear Mr. van den Wittenboer:

I am pleased to extend a formal welcome to you as a member of the United States Holocaust Memorial Museum's Legacy of Light Society. Legacy of Light Society members are individuals – like you – who have thoughtfully included the Museum in their estate plans or otherwise established a charitable gift annuity, charitable remainder trust or other planned gift for the benefit of the Museum. It is through these gifts that the Museum seeks to ensure that this institution remains a vibrant and transformative force in the 21st century. We welcome your partnership in this historic task.

You are joining us at an exciting time as we are engaged in a comprehensive campaign to raise $540 million - $300 million in cumulative annual funds, $40 million in capital commitments to build a state-of-the-art collections and conservation center, and $200 million in endowment commitments. Enclosed you will find a Confirmation of Deferred Commitment Form. Signing this form will allow the Museum to designate any funds we receive through your estate to the institution's Permanent General Endowment Fund, and be counted today towards our campaign goal. Taking this simple extra step will make your legacy gift that much more powerful. Please note that the form may be rescinded at any time.

Also enclosed is a Consent Form. Please take a moment to complete and return this form as well so that you may receive all the benefits to which you are eligible for, including:

- Legacy of Light Society Memorial Candle
- Membership Pin
- Legacy of Light Membership Card
- Recognition in the Annual Report
- Subscription to the Museum's magazine
- Museum passes for individual and family visits
- 10% Discount at the Museum Shop

Legacy of Light Society

In addition, as the Director of Stewardship, for the Legacy of Light Society, you can always contact me with any question or Museum needs. My direct line is 202.488.2634; I can also be reached via email at cmaier@ushmm.org.

Because of the planned gifts from members of the Legacy of Light Society, the Museum is confident that we will succeed in the campaign, which will provide the resources it will take to meet any and all challenges that lie ahead. We are deeply grateful for your commitment to this institution and to the permanence of Holocaust memory.

Sincerely,

Celeste Z. Maier, Director of Stewardship
Legacy of Light Society

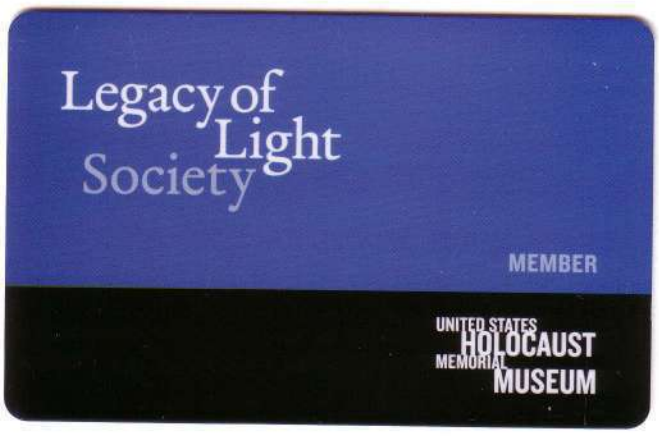

Your copy of the Generations newsletter
Yahoo/Inbox

- **George E. Hellman, USHMM** <planned_giving@ushmm.org>

To:J.P.

Dec 13- 2018 at 5:50 PM

UNITED STATES HOLOCAUST MEMORIAL MUSEUM

Dear J.P. van den Wittenboer,

Together, with dedicated donors like you, we have collected and preserved millions of artifacts and personal stories of survivors. And, with your support, we have utilized these stories to teach the lessons of the Holocaust to millions of people around the world.

The tragic rise in antisemitism that we are witnessing today reminds us of how essential the work of the Museum is now, and far into the future.

I hope you'll read this online version of our **Planned Giving** newsletter, *Generations*, which describes ways you can support the Museum long into the future. You'll also get to meet some of the people who have chosen to join our Legacy of Light Society and ensure the strength of the Museum for many years to come.

If you have any questions about what you read in the

CONTACT INFORMATION

Call Us: 866.998.7466
Email us

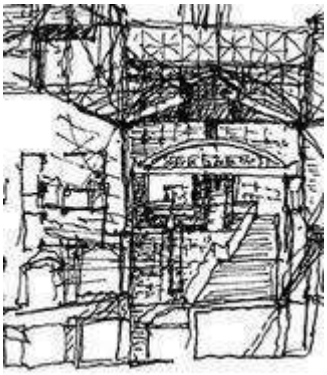

Detail sketches of the Museum drawn by James Ingo Freed. Courtesy of Pei Cobb Freed & Partners

newsletter or would like to speak with me directly, please contact me at 202-488-6591 or ghellman@ushmm.org.

Sincerely,

George E. Hellman
Associate Deputy Chief Development Officer
Planned Giving and Endowments

P.S. See what's new in the ***Generations*** **newsletter**!

Keep Holocaust memory alive to inspire citizens and leaders to confront hatred, prevent genocide, and promote human dignity in a constantly changing world. Visit ushmm.org/campaign to learn more.

UNITED STATES HOLOCAUST MEMORIAL MUSEUM
100 Raoul Wallenberg Place, SW, Washington, DC 20024-2126
202.488.0400

UNSUBSCRIBE | PRIVACY POLICY | CONTACT US

Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights

DONATIE

Schenking van de mensenrechten door IFUD aan USHMMM (Legacy of Light Society):

FROM:

IFUD of Human Rights
(J.P. van den Wittenboer) chairman
Kastanje 28, 5731NK Mierlo
THE NETHERLANDS

TO:

UNITED STATES HOLOCAUST MUSEUM
(Legacy of Light Society)
Celeste Maier “Director of Stewardship,Planned Giving and Endowments”
100 Raoul Wallenberg Place,SW Washington,DC 20024-2126
UNITED STATES
(by registered post)

Het authenthiek afschrift van de notariële akte datum de datum van"eenentwintig juni tweeduizend en zeven" door notaris mr. Theodorus Hubertus Johannes Maria op de Laak,notaris Budel,gemeente van Cranendonck Nederland.

[wijzigingen en opmerkingen zijn hierin niet toegestaan in deze akte], balpen, marker en

DONATIE

Vandaag de zevenentwintigste juni tweeduizend en zestien. Negentig procent (90%) van 20.040.000,00 euro Totaal bedrag twintig miljoen en veertigduizend euro. (negentig procent (90%) van het bedrag 10.000,00 euro's per overtreding door overtreding op elke nieuwe datum op de kalender, tot een mamaximum van twee miljoen euro per jaar) tot: USHMMM United States Holocaust Memorial Museum,(Legacy of Light Society). Inkomsten uit de verkoop van CD's en Mp3 Hitler's Inferno zijn geen onderdeel van deze donatie.Audio-Rarities en IFUD of Human Rights maken geen deel uit van deze donatie.

Download volledig bestand pdf (Engels) via link:
https://archive.org/details/DONATIONUSHMM

---

toelichting schatting bedrag

Naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid ten aanzien van de bedragen in de notariële akte is uitgegaan van een voorlopige schatting met als jurisprudentie in de rechtspraak. Zoals 27 april 2000 Gerechtshof te Amsterdam in de zaak van Siegfried Maria Theo Corneel Verbeke en de Stichting Anne Frank Stichting inzake het dagboek van Anne Frank, (Siegfried Verbeke is een beruchte holocaustontkenner).Het Gerechtshof oordeelde destijds een dwangsom van f.25.000,- guldens voor iedere overtreding. Een dergelijk bedrag van die strekking staat ook in de notariële akte.

Kamer voor Gerechtsdeurwaarders te Amsterdam

PROCES-VERBAAL van de behandeling ter openbare zíttíng van dinsdag 2 december 2008,waar aanwezig zijn:

mr. M.M. Beins, plaatsvervangend-voorzitter,
mr. N.C.H. Blankevoort en J. Smit,(plaatsvervangende) en,
alsmede F.C.H.Krieger,secretaris.
zaaknummer376.2008 van:

J.P. VAN DEN WITTENBOER,
handelende onder de naam AUDIO-RARITIES,
Zaak doende te Mierlo ten adres Kastanje 28, 5731NK.
16 december 2008:
Op grond van het vonnis van de rechtbank ’s-Gravenhage -Rechtbank. Den Haag 21 februari 2008 voorzieningenrechter(KG 07/13 14) van J.P. van den Wittenboer handelende onder de naam Audio-Rarities tegen: de Staat der Nederlanden, zetelende te ’s-Gravenhage, waarvoor verschenen is de heer J.J.F. Versluijs (ministerie van Justitie)- is Van den Wittenboer bekend met het feit dat hij via een **civiele procedure bij de civiele rechter de zaak opnieuw aanhangig dient te maken.** De voorzieningenrechter verbiedt de deurwaarder de door de notaris uitgegeven notariële grosse “In Naam der Koningin” ten uitvoer te leggen. De Staat heeft schriftelijk aangegeven geen valsheidsprocedure aanhangig te zullen maken naar aanleiding van een voor “afschrift” van de notariële akte,verleden ten overstaan van notaris mr. T.H.J.M. op de Laak, notaris te Budel (gemeente Cranendonck) op 21 juni 2007. Volgens de Hoge Raad kan er geen advocaat op de zaak worden gezet.

mr. M.M. Beins,plaatsvervangend-voorzitter mr,. N.C.H. Blankevoort en J. Smit (plaatsvervangend) leden, en uitgesproken ter openbare terechtzitting van16 December 2008 in tegenwoordigheid van de secretaris.

Notariële Akte (Afschrift rectificatie)

De op één en twintig juni tweeduizend zeven door mr. Theodorus Hubertus Johannes Maria op de Laak,notaris te Budel gemeente Cranendonck,afschrift van een notariële akte:

executoriale titel

Het verkrijgen van een executoriale titel **dient vooraf te worden gegaan door tussenkomst van de rechter** omdat hier niet sprake is van vrijwilligheid van partijen,en omdat sprake is niet door alle in de akte betrokken partijen ondertekende akte.
https://archive.org/details/DeurwaarderskortgedingJanAnneDeSwartArt438Lid4Rv

wetenschappelijk onderzoek

Verkrijging van een executoriale titel in
Incassozaken

Prof. dr. X.E. Kramer
Dr. M.L. Tuil
Mr. I. Tillema
Ondersteunend onderzoekers:
M.I. Hazelhorst, LL.M.
E.A. Ontanu, LL.M.
m.m.v. Dr. J. van Erp
Assistentie:
N. Ayrir
Erasmus Universiteit Rotterdam
Erasmus School of Law
Burgemeester Oudlaan 50, 3062 PA Rotterdam
Postbus 1738, 3000 DR Rotterdam
www.esl.nl
Ministerie van Veiligheid en Justitie
Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum (WODC)
www.wodc.nl
December, 2012

toegang tot het recht

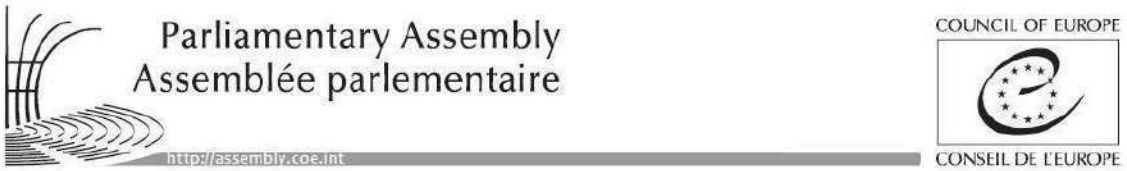

Doc. 14567
06 June 2018

Protecting human rights defenders in Council of Europe member States

Report[1]
Committee on Legal Affairs and Human Rights
Rapporteur: Mr Egidijus VAREIKIS, Lithuania, Group of the European People's Party

De Assemblee roept de lidstaten op om:
ervoor te zorgen dat mensenrechtenverdedigers toegang hebben tot effectieve binnenlandse rechtsmiddelen met betrekking tot schendingen van hun rechten, vooral die met betrekking tot hun werk.

Recht op rechtsbijstand voor rechtspersonen

Nieuwsbericht | 7 januari 2011
Ministerie van Buitenlandse Zaken

Een rechtspersoon kan aanspraak maken op rechtsbijstand en vrijstelling van proceskosten op grond van het EU-Handvest van de grondrechten, met name wanneer de toegang tot de rechter in gevaar komt. Dat heeft het EU-Hof bepaald in een opmerkelijke zaak van een Duits bedrijf dat schadevergoeding eist van de Duitse overheid wegens te late omzetting van een richtlijn.

Wegens de te late omzetting van een richtlijn heeft dit bedrijf 3,7 miljard euro aan gederfde inkomsten geëist van de Duitse overheid. De gerechtskosten voor het voeren van de procedure worden in Duitsland berekend op basis van de vordering en bedragen 274.368 €, een bedrag dat dit startende bedrijf niet kan opbrengen. Volgens het Duitse recht bestaat er geen recht op vrijstelling van de proceskosten of op rechtsbijstand. Dit is door het Bundesverfassungsgericht bij herhaling vastgesteld. De Duitse rechter vraagt het EU-Hof, aangezien het hier gaat om een schadevergoedingsactie naar aanleiding van een te late omzetting van een EU-richtlijn, of het EU-recht zich hiertegen verzet. Volgens het EU-recht kan de overheid aansprakelijk worden gesteld als Europeesrechtelijke verplichtingen niet worden nagekomen. Het EU-rechtelijke doeltreffendheidsbeginsel is hierop van toepassing:

het moet daadwerkelijk mogelijk zijn voor een benadeelde partij om de schadevergoeding te kunnen eisen.

Het Hof behandelt dit doeltreffendheidsbeginsel in het kader van het recht op toegang tot de rechter (rechterlijke bescherming) voor ‘eenieder’. Dit is een algemeen beginsel van Unierecht, neergelegd in artikel 47 van het EU-Handvest van de grondrechten. De vraag is echter of dit recht zich ook uitstrekt tot rechtspersonen. Het Hof onderzoekt in dit verband de rechtspraak van het Europees Hof van de rechten van de mens te Straatsburg. Artikel 47, lid 2 van het Handvest correspondeert immers met artikel 6, lid 1 EVRM.
Uit deze EVRM-rechtspraak volgt volgens het EU-Hof dat rechtsbijstand aan rechtspersonen en vrijstelling van proceskosten in beginsel niet is uitgesloten. Het EU-Hof leidt hieruit af dat op het in artikel 47 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie neergelegde beginsel van daadwerkelijke rechterlijke bescherming door rechtspersonen een beroep kan worden gedaan, en dat de overeenkomstig dit beginsel verleende bijstand onder meer de vrijstelling van betaling van het voorschot op de proceskosten en/of de bijstand door een advocaat kan behelzen.

De nationale rechter moet nagaan of de voorwaarden voor verlening van rechtsbijstand een beperking vormen van het recht op toegang tot de rechter die dit recht in zijn kern aantast, of met die voorwaarden een legitiem doel wordt nagestreefd en of er een redelijke verhouding bestaat tussen de gebruikte middelen en het beoogde doel. In het kader van deze beoordeling kan de nationale rechter het voorwerp van het geschil, de
redelijke kans van slagen van de verzoeker, het belang van de zaak dat voor deze op het spel staat, de complexiteit van het toepasselijke recht en van de toepasselijke procedure, alsmede het vermogen van de verzoeker daadwerkelijk zijn verdediging op zich te nemen, in de overwegingen betrekken. Voor de evenredigheidsbeoordeling kan de nationale rechter tevens rekening houden met de hoogte van de proceskosten die moeten worden voorgeschoten en met de vraag of deze mogelijk een al dan niet onoverkomelijk obstakel voor de toegang tot de rechter vormen. Wat meer in het bijzonder rechtspersonen betreft, kan de nationale rechter rekening houden met de situatie waarin deze zich bevinden. Zo kan hij met name de vorm van de betrokken rechtspersoon, de vraag of deze al dan niet een winstoogmerk heeft, alsmede de financiële draagkracht van de vennoten of aandeelhouders ervan en de mogelijkheid voor deze om de voor de indiening van de vordering in rechte noodzakelijke bedragen te verkrijgen, in de overwegingen betrekken.

mensenrechtenverdedigers

stigmatiseren en marginalisering

Staatsinstellingen en ambtenaren moeten zich onthouden van lastercampagnes,negatieve beeldvorming of de stigmatisering van mensenrechtenverdedigers en hun werk.Dit omvat de negatieve etikettering van verdedigers van mensenrechten,in diskrediet brengen van mensenrechtenwerk en mensenrechtenverdedigers of belasteren op geen enkele manier. Lidstaten moeten proactief maatregelen nemen om lastercampagnes tegen stigmatisering van de verdedigers van

de mensenrechten, met inbegrip begaan door derden.Ze moeten publicaties natrekken en erkennen de noodzaak om de verdedigers van de mensenrechten en het belang te beschermen van hun werk.

Bron: (OSCE / ODIHR)
Citeer “Guidelines on the Protection of Human Rights Defenders” (OSCE/ODIHR-

2014,ISBN:978-92-9234-885-4.

jaarverslagen stichting

Jaarverslagen 2016-2017 stichting
Link: https://archive.org/details/ANNUALREPORTIFUDOfHumanRights20162017

Jaarverslag 2018 stichting
Link: https://archive.org/details/AnnualReportIFUDOfHumanRights2018

verwijzing balans

Jaarverslag 2016-2017 op blz 787 en op 2217
Jaarverslag 2018 op blz 639

TER VERMELDING:

De hyperlinks naar de jaarverslagen en de akten van het internet staan in deze brief. De akten zijn een kopie,de originelen via de notaris.Om handig door de documenten te scrollen, deze brief –het verzoek- op data- CD-rom als bijlage(n) producties.

Producties:

Verzoekschrift toevoeging advocaat voor rechtspersoon

1. Kopie akte grosse “In naam der koningin” notarieel, dd van 16-07-2004 (pdf)
2. kopie akte afschrift notarieel,dd van 21-06-2007 (pdf)
3. jaarverslag stichting 2016-2017 (pdf)
4. jaarverslag stichting 2018 (pdf)
5. deurwaarders kortgeding Jan Anne de Swart (Staat der Nederlanden / Audio-Rarities) Mp3
6. R.A.M. Vismans Deurwaarders & Incasso aankondiging dagvaarding Audio-Rarities,dd 18-01-2019, ref: 18.02900 (pdf)
7. Uittreksels K.v.K. (kopie) Audio-Rarities en Stichting (pdf)

IFUD of Human Rights
de Voorzitter
J.P. van den Wittenboer

Correspondence:Po.box 324, 5660AH Geldrop The Netherlands
Offices:Kastanje 28, 5731NK Mierlo The Netherlands
C.o.C.reg:41092925 Eindhoven N.L.
E-mail: ifudofhumanrights@yahoo.com
Internet: http://ifudofhumanrights.webs.com
Phone:+31 -(0)6 50 425 552

GROSSE

IN NAAM DER KONINGIN

Op zeventien augustus negentienhonderd negenennegentig ----------
verscheen voor mij, Meester Theodorus Hubertus Johannes ----------
Maria op de Laak, notaris te Budel, gemeente Cranendonck: ----------
de Heer **Joannes Petrus van den Wittenboer**, planned change --------
agent, zonder woonplaats, doch feitelijk verblijvende op het ----------
adres Kastanje 13, 5731 NM Mierlo, postadres: Postbus 324, ----------
5660 AH Geldrop, geboren te Mierlo op veertien mei ----------
negentienhonderd vijfenvijftig, ongehuwd, nooit gehuwd geweest -------
en niet geregistreerd of geregistreerd geweest als partner, van ----------
Nederlandse nationaliteit, legitimatie: paspoort nummer ----------
N86289636, afgegeven door de Burgemeester van ----------
's-Gravenhage op negentien mei negentienhonderd ----------
negenennegentig.----------
De comparant verklaarde als volgt. ----------

" 1. In de Paspoortwet en paspoortregelgeving is geregeld dat ---------
" de Burgemeester van 's-Gravenhage bevoegd is tot het ----------
" verstrekken van reisdocumenten aan personen die niet----------
" actueel in een basisadministratie van een gemeente zijn ----------
" ingeschreven.----------
" 2. Ik ben voorzitter en enig bestuurslid van de Intermediaire ----------
" Stichting van de----------
" Universele Verklaring van de Rechten van de Mens,----------
" statutair gevestigd te Geldrop, ingeschreven in het----------
" handelsregister te Eindhoven onder inschrijfnummer ----------
" 41092925.----------
" Het postadres van deze stichting is Postbus 324, 5660 AH --------
" Geldrop. Het feitelijke adres (hoofdkantoor en tevens enige--------
" vestiging) van deze stichting is Kastanje 13, 5731 NM----------
" Mierlo, het adres van mijn moeder, op welk adres ik ----------
" weliswaar niet sta ingeschreven, doch wel feitelijk verblijf.----------
" Bij de oprichting van de stichting door mij bij akte op vijftien--------
" oktober negentienhonderd drieënnegentig verleden voor de -------
" plaatsvervanger van notaris Derks te Budel bleek na ----------
" telefonisch overleg met de Kamer van Koophandel en ----------
" Fabrieken te Eindhoven dat de stichting geregistreerd----------
" moest worden op een bestaand (huis)adres in Nederland. ---------
" lemands feitelijke verblijf, ook wel "werkelijk verblijf" ----------
" genoemd, is onder meer van belang voor belastingzaken ----------
" en bijstandszaken. Dit "werkelijke verblijf" is de plaats----------
" waar----------
" men geacht kan worden met een zekere bestendigheid----------
" aanwezig te zijn. De bepaling van het "werkelijke verblijf"----------
" geschiedt met inachtneming van **alle omstandigheden**. ----------
" 3. De stichting is werkzaam in het algemeen belang en mijn ----------
" bestuursfunctie binnen deze stichting is onbezoldigd.----------
" Mijn activiteiten voor deze stichting verricht ik zonder dat----------
" ik daar een vergoeding voor ontvang. ----------
" 4. Ik bezit een eenmanszaak met de handelsnaam ----------
" Audio Rarities. Het hoofdkantoor (tevens enige vestiging) ----------
" van Audio Rarities is op hetzelfde adres gevestigd ----------

16

als de stichting en hanteert ook hetzelfde postbusnummer. --------
Audio Rarities is ingeschreven in het voormelde ----------
handelsregister onder inschrijfnummer 17090220.----------
5. De stichting is werkzaam voor Audio Rarities. ----------
De onderneming is een non-profitonderneming.----------
De eventuele winsten ----------
van de onderneming komen geheel ten goede aan de----------
stichting.----------
Noch uit de onderneming, noch uit de stichting geniet ik ----------
een inkomen.----------
6. Ik geniet een klein neveninkomen, dat geheel buiten de ----------
onderneming en de stichting wordt verworven. Een klein ----------
neveninkomen voor het verzorgen en begeleiden----------
van mijn moeder en niet voor werkzaamheden bij anderen.--------
Met dit inkomen moet ik mij in mijn levensonderhoud zien----------
te voorzien.----------
In principe zou ik aanspraak moeten kunnen doen ----------
gelden op de regeling sociale bijstand "Zelfstandig ----------
Ondernemerschap" en omdat Audio Rarities een ----------
non-profitonderneming is met een bijzonder karakter, moet--------
bij de levensvatbaarheid van de onderneming Audio----------
Rarities worden getoetst op de levensovertuiging en niet ----------
op lucratieve, dat wil zeggen bedrijfseconomische----------
aspecten, omdat Audio Rarities niet als lucratieve ----------
onderneming kan worden gekwalificeerd. ----------
7. Ik bezit een volmacht om voor en namens mijn moeder, ----------
op wiens adres de stichting en Audio Rarities feitelijk zijn----------
gevestigd en op welk adres ook ik feitelijk verblijf houd, ----------
rechtshandelingen te verrichten. Deze volmacht is ----------
opgenomen in een notariële akte op elf november----------
negentienhonderd tweeënnegentig ----------
verleden voor notaris Derks te Budel. ----------
Dat ik feitelijk op het adres van mijn moeder ----------
verblijf, is omdat ik haar----------
behulpzaam moet zijn. Mede daarvoor dient ook die----------
notariële volmacht die ik ----------
hiervoor gekregen heb. Ik hoef----------
die volmacht niet zonder meer over te dragen. Ik zal daarin--------
uitsluitend in sommige urgente situaties toestemmen. ----------
De notariële volmacht houdt----------
verband met een medische indicatie, wat ----------
bevestigd kan worden door artsen, onder meer de ----------
huisarts van mijn moeder.----------
In dit verband wordt nog verwezen naar de akte van het----------
afleggen van een verklaring op eenentwintig januari ----------
negentienhonderd vierennegentig verleden voor notaris ----------
Derks te Budel en naar de aan die akte gehechte stukken,---------
in het bijzonder de dertigste en de eenendertigste bladzijde -------
van de aan die akte gehechte stukken (de titelpagina van----------
die aangehechte stukken meegeteld). ----------

Mijn moeder is weduwe en ik ben haar enige kind. ----------
Gezien de situatie ----------
houd ik feitelijk verblijf op haar adres en zijn als gevolg ----------
dáárvan ook de stichting en Audio Rarities daar gevestigd. --------
Mijn moeder geniet een uitkering ----------
krachtens de Algemene Ouderdomswet (AOW-uitkering) ----------
en een zéér klein aanvullend pensioen als van haar in het ---------
jaar negentienhonderd drieënnegentig overleden ----------
echtgenoot, mijn overleden vader. ----------

8. De - belangrijke - maatschappelijke doelstelling van Audio ---------
Rarities is----------
het in stand houden van de les van gisteren als een ----------
getuigenis, als een les voor de toekomst. ----------
Audio Rarities verricht activiteiten van wetenschappelijke----------
en maatschappelijke aard in algemene zin, zonder----------
bedrijfseconomisch winstoogmerk; alle eventuele winst----------
wordt bestemd voor de stichting. Door Audio Rarities wordt--------
deelgenomen aan het maatschappelijke verkeer en het----------
streven van Audio Rarities is duurzaam.----------

9. Ik heb een belastingaanslag gekregen inkomstenbelasting---------
en premieheffing volksverzekeringen over het jaar ----------
negentienhonderd achtennegentig, kenmerk----------
506.51.432.H80. Deze aanslag betreft mijn kleine ----------
neveninkomen buiten de dienstbetrekkingssfeer, dat ik ----------
buiten Audio Rarities en de stichting,----------
die mij geen inkomen opleveren, geniet. ----------

10. Deze aanslag levert een probleem op, zowel voor mijzelf----------
als voor mijn moeder als voor de stichting als voor Audio----------
Rarities, die alle van mijn kleine inkomen afhankelijk zijn.----------
De belastinginspecteur is daarvan op de hoogte. Ik heb ----------
hem immers in het jaar negentienhonderd achtennegentig---------
in een uitvoerige brief de gehele situatie----------
uiteengezet, waarbij ik hem in verband daarmee ook nog ----------
eens een afschrift heb toegezonden van een notariële akte--------
waarin ik het een en ander onder ede verklaar.----------
Aan twee belastinginspecteurs heb ik deze verklaringen----------
onder ede bij aangetekend schrijven doen toekomen en----------
ik heb hun verzocht de onjuistheid en de valsheid van----------
deze verklaringen aan te tonen. In ----------
verband daarmee verwijs ik naar de aangetekende post----------
waarvan de verzending door de postdienst is ----------
geadministreerd onder de nummers 3S RRRS.1932689----------
en 3S RRRS.1932682.----------

11. Ik heb in verband met de vorenbedoelde aanslag onlangs ---------
twee formulieren ingevuld in verband met een verzoek om---------
kwijtschelding, welke formulieren ik naar de belastingdienst -------
te Helmond heb gestuurd, eenheid ondernemingen. Het----------
betreft een formulier voor kwijtschelding aan----------
ondernemingen en een formulier voor kwijtschelding aan----------
particulieren. Daarbij zaten diverse bijlagen. ----------

12. Op negenentwintig juni negentienhonderd negenennegentig heb ik per aangetekend schrijven, bij de postdienst geregistreerd onder nummer 3S.RRRV.6378884, aan de Commissaris der Koningin in de provincie Noord-Brabant een verzoekschrift gestuurd als bedoeld in artikel 45 van de Algemene Bijstandswet, met het verzoek om spoedbehandeling.

13. Ingeval van inbreuk op de integrale situatie op het adres Kastanje 13 te Mierlo zou er een schriftelijk verzoek tot voorlopige surséance van betaling gedaan kunnen worden betreffende het centrum van de internationale activiteiten van de stichting en van Audio Rarities.

14. Een verzoek tot surséance van betaling moet worden gericht aan de rechter-commissaris, in casu die te 's-Hertogenbosch. Het verzoekschrift moet worden ondertekend door een advocaat en de betrokkene. De rechtbank verleent dadelijk na de indiening van het verzoekschrift voorlopige surséance van betaling. Anders dan bij een faillissement verliest de betrokkene bij een voorlopige surséance van betaling niet het beheer over zijn boedel. Bij een faillissement is de curator bevoegd de stichting en de onderneming van de gefailleerde voort te zetten, met machtiging van de rechter-commissaris. De curator is ook bevoegd een door de rechter-commissaris vast te stellen bedrag uit te keren ter voorziening in het levensonderhoud van de gefailleerde in zijn levenssituatie.

15. De materiële waarde van de onderneming Audio Rarities en die van de stichting kunnen momenteel gesteld worden op nihil. Maar het werk "Hitler's Inferno", eigendom van Audio Rarities, en diverse boekwerkjes met bewijzen en brieven van Audio Rarities en de stichting, vertegenwoordigen een hoge immateriële waarde. Dit project, Hitler's Inferno, geniet reeds landelijke bekendheid en bij dit project zijn diverse gerenommeerde personen en bedrijven betrokken. De voortzetting van "Hitler's Inferno", alsmede het werk van de stichting, mag derhalve niet in gevaar komen.

16. Ingeval een bewindvoerder aangewezen moet worden, dient deze met zorg gekozen te worden en moet deze een goede kennis van de geschiedenis hebben en het belang van de geschiedenis als een les voor de toekomst onderschrijven en moet hij dit in zijn beleid ook uitdragen. Hij dient zijn beleid zodanig uit te dragen dat de naam van Audio Rarities, van de stichting en van betrokken derden (personen en bedrijven) inzake het project Hitler's Inferno niet ten onrechte met nazisme of neo-nazisme in verband wordt gebracht of dat op enige andere wijze naamschade plaatsvindt.

Het werk Hitler's Inferno is immers geen nazisme of neo-nazisme, maar een getuigenis. In dit geval kan bij mogelijke schadeclaims gewezen worden op de immateriële waarde.

17. **Het is eenieders recht een ander in rechte te kunnen dagvaarden en een dergelijk recht verdient respect.** Hitler's Inferno heeft de Buma-Stemra registration code C6231, Stemra N.L. De productie en de wereldwijde verspreiding, in eigen beheer, van het werk is in handen van Audio Rarities. Audio Rarities kan van dit werk alle rechten doen gelden en claimen, onmiddellijk, zoals de wetgever heeft bepaald, volgens Nederlands recht doordat de onderneming haar hoofdkantoor heeft in Nederland op een geregistreerd huisadres.

18. **In het kort over beslaglegging:** De wet kent beslaglegging die niet op een executoriale titel berust en beslaglegging voor het leggen waarvan de toestemming van de President van de arrondissementsrechtbank is vereist voor het verkrijgen van een executoriale titel. De grosse van een authentieke akte, in het bijzonder van een notariële akte binnen het Koninkrijk verleden en aan het hoofd voerende de woorden "In naam der Koningin" hebben dezelfde executoriale kracht als een in kracht van gewijsde gegane of uitvoerbaar bij voorraad verklaard rechterlijk vonnis. In enkele gevallen heeft de schuldeiser op grond van de wet of van een overeenkomst het recht van parate executie: het recht zonder tussenkomst van de rechter of zonder door de notaris afgegeven grosse tot verhaal op goederen van de schuldenaar over te gaan.

19. **Strafbare feiten.** Ondeskundig en onoordeelkundig gebruik van de geschiedenis, met name van toespraken en liederen uit Hitler-Duitsland, door wie dan ook gepleegd, zijn krachtens Duits recht strafbaar gesteld door de Freistaat Bayern (de Duitse deelstaat Beieren), adres: Postfach 220030, 80535 München, Duitsland. Met inachtneming van internationale verdragen met rechtsgeldige kracht tussen staten.

20. Ik ben in het bezit van een algemene schriftelijke uitleg en informatie, bestaande uit een brief van de Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie te 's-Gravenhage van achttien december negentienhonderd achtennegentig. Deze brief is gericht aan Music Company International en geeft, in antwoord op een verzoek daartoe van Audio Rarities, uitleg en informatie over de notariële akte en notarissen.

21. De belastingdienst Ondernemingen (team 5) te Helmond heeft de belastingaanslag inmiddels kwijtgescholden.

" 22.Als onpartijdige deskundige staat de notaris boven de ----------
" partijen."----------
Op verzoek van de comparant zijn aan deze akte de voormelde---------
bewijzen van aangetekende verzending gehecht, alsmede een brief ---
van het Ministerie van Justitie, Postbus 20301, 2500 EH ----------
Den Haag, van negen december negentienhonderd ----------
zevenennegentig, gericht aan Music Company International, ----------
waarmee volgens de comparant wordt bedoeld Audio Rarities, ----------
de onderneming van de comparant, welke brief het kenmerk ----------
669110/897 draagt.----------
De voormelde verklaring heeft de comparant met een **eed** ----------
versterkt in de handen van mij, notaris, afgelegd, nadat hij mij ----------
had verklaard de betekenis van de eed te beseffen en te weten ---------
dat de wet het plegen van meineed strafbaar stelt----------
De comparant en de na te noemen getuigen zijn mij, notaris, ----------
bekend.

Waarvan akte ----------
in minuut is verleden te Budel, gemeente Cranendonck, op de----------
datum in het hoofd dezer akte vermeld, in tegenwoordigheid van --------
Meester Johannes Petrus Joseph van Knegsel, geboren te Eindhoven-
op tweeëntwintig juni negentienhonderd achtenvijftig, ongehuwd, niet--
geregistreerd of geregistreerd geweest als partner, en Adriana----------
Gertruda Henrica van Zon, geboren te Budel op vijf februari ----------
negentienhonderd negenenzestig, ongehuwd, niet geregistreerd of ----
geregistreerd geweest als partner,----------
als getuigen. Na zakelijke opgave van de inhoud van deze akte---------
en de volledige voorlezing van het geheel is deze akte door de----------
comparant, de getuigen en mij, notaris, ondertekend. ----------

Uitgegeven voor EERSTE grosse aan en ten behoeve
van de heer J.P. van den Wittenboer in deze genoemd,
op heden de zestiende juli tweeduizend vier.

Notaris te Cranendonck Mr. Th H.J.M. op de Laak

AFSCHRIFT

RECTIFICATIE

Op **één en twintig juni tweeduizend zeven** ----------
verscheen voor mij, mr Theodorus Hubertus Johannes Maria op de Laak, notaris te ----
Budel, gemeente Cranendonck:----------
de heer **Joannes Petrus van den Wittenboer**, planned change agent en voorzitter ---
van de "Intermediaire stichting van de Universele Verklaring van de Rechten van de ---
Mens", tevens eigenaar van de eenmanszaak "Audio-Rarities", volgens zijn verklaring
geboren te Mierlo veertien mei negentienhonderd vijf en vijftig, woonachtig ten adres --
Kastanje 28, 5731 NK Mierlo, van Nederlandse nationaliteit, ongehuwd en nooit -------
gehuwd geweest en niet geregistreerd of geregistreerd geweest als partner, ----------
legitimatie: paspoort nummer NF8802866. ----------
De voormelde stichting is statutair gevestigd te Geldrop, en is ingeschreven in het ------
register bij de Kamer van Koophandel en Fabrieken voor Zuidoost Brabant te ----------
Eindhoven onder dossiernummer 41092925, de stichting is geregistreerd met het ------
adres op het woonadres van Joannes Petrus van den Wittenboer, waar ook de ---------
eenmanszaak op is geregistreerd, deze eenmans is bekend bij de Kamer van ----------
Koophandel en Fabrieken voor Zuidoost Brabant te Eindhoven onder dossiernummer -
17090220. ----------
De comparant verklaarde dat hij een eerder gedane **"onder ede verklaring van** -------
zestien juli tweeduizend vier"wil rectificeren. ----------
De comparant rectificeert het navolgende: ----------
De partijen: ----------
1a).Hoofdpartij. de publiekrechtelijke rechtspersoon Staat der Nederlanden, ----------
Binnenhof 19, Den Haag, "N.L.", waarbij de publiekrechtelijke rechtspersoon de --------
Nederlandse Staat niet in de specifieke bestuurstaak heeft gehandeld, maar in de ------
ondernemersactiviteit, public relations, en de wetenschap, bestaat er geen voldoende -
grond haar anders te bejegenen dan privaatrechtelijke rechtspersonen die dezelfde of
vergelijkbare activiteiten verrichten. ----------
2a).Hoofdpartij. Eenmanszaak Audio Rarities, Kastanje 28, 5731 NK, Mierlo, "N.L.", --
directeur J.P. van den Wittenboer die op **uitdrukkelijke uitnodiging van de Staat der Nederlanden** "Ministerie van Economische Zaken in Den Haag" een rechtsverhouding
is aangegaan voor "fair use only" met het project "Hitler's Inferno" in verband met -------
zakendoen in Japan in negentienhonderd acht en negentig, door de Nederlandse ------
overheid in verband met vierhonderd (400) jaar handelsbetrekkingen tussen Nederland
en Japan. Op één en twintig september negentienhonderd acht en negentig ----------
"spreekdagen" zijn door Audio-Rarities,de heer J.P. van den Wittenboer ten adres van
het Ministerie van Economische Zaken persoonlijk en mondeling de ----------
licentievoorwaarden voor "fair use only" met het Hitler's Inferno"project grondig ---------
besproken. Gesproken is met Mr. Hendrik E.C. Koets. Er is geen schriftelijke "fair use -
only-agreement" vastgelegd tussen de Staat en Audio-Rarities, wel is een schriftelijke -
bevestiging door de Nederlandse Staat op veertien december negentienhonderd acht -
en negentig, vanuit Tokio, Japan verzonden, waarin de mondelinge afspaak van één --
en twintig september negentienhonderd acht en negentig en wat besproken is, kort ----
samengevat is bevestigd. De Staat heeft zich vrijwillig zelf partij gekozen. ----------
3a).Secondiare-partij. De privaatrechtelijke rechtspersoon de Stichting Intermediary --
Foundation of the Universal Declaration of Human Rights, Kastanje 28, 5731 NK, ------
Mierlo, "N.L.", voorzitter J.P. van den Wittenboer. Als exclusieve internationaal ---------
licentiehouder "fair use only" over het werk Hitler's Inferno, door Audio Rarties LPA ----
2445 USA, nineteenhundred fourty five, World-War II, werkzaam tevens als ----------
intermediair, wetenschappelijk, mensenrechten. ----------

4a).Secondiare-partij. de publiekrechtelijke rechtspersoon Zuid-Duitse Deelstaat ------ Freistaat Bayern, Duitsland, Alexandera Strasse 3, 80538, München, Deutschland. Als algemeen auteursrechthouder over het werk "Hitler's Inferno". Kontrollratdirektive 50. -- **5a).Secondiare-partij.** de publiekrechtelijke rechtspersoon de Amerikaanse auteurs -- en muziekrechtenorganisatie The Harry Fox Agency Inc., New York U.S.A., 771 Third - Avenue, New York, 10017 USA, vertegenwoordigd door Frank S. Rittman in de functie van International Business Administrator, die zich laat vergezellen door Edward -------- P.Murpy en Yoshio Inomata. Aangaande het verstrekken van een schriftelijke ---------- internationale exclusieve-licentie "Hitler's Inferno" voor "fair use only", datum afgifte ---- licentie zeventien augustus negentienhonderd vijf en negentig.----------

Voorwaarden en condities "fair use only" voor wetenschappelijk en bibliotheek - gebruik.----------

Hitler's Inferno is een werk van letterkunde, wetenschap of kunst, hetwelk bestaat uit -- afzonderlijke werken van liederen en toespraken uit het tijdperk Hitler Duitsland in een door de maker Audio Rarities (USA) in een logische anti-fascistische vorm aan ---------- elkander in de Engelse taal gesproken commentaar in negentienhonderd vijf en veertig in de USA, het einde van de Tweede Wereldoorlog, hierbij wordt, onverminderd het ---- auteursrecht op ieder werk afzonderlijk, als de maker aangemerkt Audio Rarities (USA) degene, onder wiens leiding en toezicht het totale werk is tot stand gebracht. Het ------- auteursrecht over de Duitse toespraken en geluidsopnames door Adolf Hitler en -------- NSDAP -bij overdracht door de geallieerden na negentienhonderd vijf en veertig- ------- berusten bij de Zuid-Duitse deelstaat Freistaat Bayern, en de nederlandse versies van toespraken en liederen van de NSB bij de staat der Nederlanden. Hierbij is in het geval van het werk "Hitler's Inferno" het totale auteursrecht in eigendom van Freistaat -------- Bayern, het doel hiervan is om misbruik onder controle te kunnen houden door de ------ staat en strafbaar te stellen in verband met het ondeskundig gebruik van toespraken, - liederen, afbeeldingen en gedragingen die na negentienhonderd vijf en veertig na de -- val van het Derde Rijk bewezen en ernstig fout waren bevonden door het Tribunaal in - Neurenberg. Zowel de hedendaagse Duitse wet-en regelgeving (Duitse grondwet) ----- alsmede de Amerikaanse en Nederlandse wet- en regelgeving alsmede Europese en - Internationale Verdragen maken uitzonderingen voor het gebruiken van materialen ---- voor historische, wetenschappelijke en educatieve doelstellingen voor gebruik door ---- bibliotheken en op scholen, studie of gebruik door wetenschappers, (Title 17, United -- States Code). Bij het auteursrecht moet nog iets anders worden onderscheiden en wel het zogenaamde persoonlijkheidsrecht droit moral door Audio Rarities (USA). Het ------ persoonlijkheidsrecht van de auteur van het werk gaat nimmer teniet. Dit recht moet --- alzo beschouwd worden als een absoluut en exclusief zelfstandig recht, staande naast het auteurschap. Uit het een en ander volgt, dat het persoonlijkheidsrecht ---------- onafhankelijk van het auteursrecht een zelfstandig, niet overdraagbaar recht vormt. Als de toespraken en liederen in negentienhonderd vijf en veertig op rechtmatige manier -- zijn verzameld, hetgeen uit onderzoek is gebleken en moet worden aangenomen, heeft Audio Rarities (USA) het exclusieve recht de plaat "Hitler's Inferno" in eigenbeheer te - vermenigvuldigen en te verspreiden. Het droit moral kan na overlijden van de maker --- worden uitgeoefend door degenen die hij daartoe bij uiterste wilsbeschikking heeft ----- aangewezen. Zonder uiterste wilsbeschikking door de maker zelf afgegeven, of bij ----- ontbreken van informatie over de maker,alleen mogelijk met een schriftelijke licentie --- door de auteursrechtenorganisatie.Intermediary Foundation of the Universal ---------- Declaration of the Universal Declaration of Human Rights, postbus 324, 5660 AH, ------ Geldrop Nederland heeft sinds negentienhonderd vijf en negentig bij schriftelijke ------- licentie door de Amerikaanse Auteursrechten organisatie "The Harry Fox Agency Inc" - in New York USA, te gelden als exclusieve licentiehouder op het mogen beheren en ---

internationaal verspreiden van het intellectueel & mechanische eigendomsrechten ----- "Hitler's Inferno", hiernaast kunnen bibliotheken, archieven, musea als niet-exclusieve licentiehouders fungeren en wetenschappers-agreementen verstrekken aan ---------- onderzoekers. Het op de geluidsdragers vastgelegde materiaal is gegarandeerd ------- authentiek. Het werk "Hitler's Inferno" is gegarandeerd geen nazisme of neo-nazisme. Het is een getuigenis over de holocaust. De juridische afhandeling over de ---------- auteursrechten en over het werk zijn in negentienhonderd negen en negentig en ------- daarna op zestien juli tweeduizend vier met een titel "In naam der Koningin" notarieel - vastgelegd bij Notariaat op de Laak, Capucijnerplein 38, Budel Nederland. Het werk is verder geregistreerd met een registratienummer bij de Belastingdienst "registratie en -- successie" in Nederland. Op één maart negentienhonderd negen en tachtig traden de Verenigde Staten toe tot de "Berner Conventie ", een tussen een aantal staten ---------- gesloten verdrag, (Berner Conventie, gedefinieerd onder sectie 101 van Title 17,United States Code) waarbij het auteursrecht van onderdanen van elk van de deelnemende -- Staten beschermd wordt in alle aangesloten Staten, waaronder ook Nederland. -------- Stichting Stemra is de Nederlandse zusterorganisatie van de Amerikaanse ---------- auteursrechtenorganisatie The Harry Fox, Inc New York. Vervaardigde opnamen van - uitzonderlijke documentaire waarde naast andere items mogen in officiële archieven -- worden bewaard. Hitler's Inferno is opgenomen in de USA, bij de Universiteit van ------- Kansas City, Missouri, in de Miller Nicols Library,en maakt deel uit van een ---------- wetenschappelijke verzameling van items over de holocaust onder de rubriek ---------- "Suzanne Statland Collections in Holocaust Studies" a bibliography of research -------- materials. ----------

Toegelaten: hetgeen in overeenstemming is met de wettelijke en de morele norm met hetgeen naar de regels van het maatschappelijke verkeer redelijkerwijs geoorloofd is -- met inachtneming van Artikel 25 A W en title 17 United States Code, in combinatie met in kracht rechtsgeldige Europese en Internationale Verdragen (Berner Conventie, ------ WIPO- Verdragen, Rome Conventie, TRIPS agreement van World Trade ---------- Organisation), Internationaal Verdrag inzake Economische, Sociale en Culturele ------- Rechten, waarin de auteursrechten van wetenschappers en de beoefening van de ----- wetenschap, mensenrechten zijn geworden, waar individuele aangesloten---------- Staten aan zijn verbonden. ----------

Verboden: in het algemeen iedere gehele of gedeeltelijke mechanische overname, ---- bewerking of nabootsen inbreuk op intellectueel eigendom in gewijzigde vorm voor een ander doel of een daadwerkelijk verschil vertonen dan het oorspronkelijke doel door de maker zelf verkozen; alle produkten die niet in overeenstemming zijn met de wettelijke en de morele norm, en alles wat met hetgeen naar de regels van het maatschappelijke verkeer redelijkerwijs niet geoorloofd is en als redelijkerwijs aannemelijk is, dat ook de maker die inbreuken zou hebben afgekeurd; ten gehore brengen of vertonen in het ---- openbaar, illegaal verspreiden van produkten of misbruik van gedachtengoed, ---------- negativisme, obsceniteit, obscurantisme; gebaren, uitdrukkingen, emblemen, ---------- geschiedvervalsing; muziek gezongen en gesproken alsmede instrumentale ---------- bewerkingen, met inbegrip van de beschikbaarstelling voor het publiek op zodanige --- wijze dat deze voor leden van het publiek op een door hen individueel gekozen plaats en tijd toegankelijk zijn, hierbij inbegrepen omroepuitzendingen, sportevenementen, al dan niet per kabel satelite, en internettransmissies.----------

Indien aan twee of meer personen een gemeenschappelijk auteursrecht op een zelfde werk toekomt, kan, tenzij anders is overeengekomen, de handhaving van dit recht door ieder hunner geschieden. De Staat de monopoliehouder over het vervolgen van ------- strafbare feiten in overeenstemming met wat hierover is vastgelegd in ---------- negentienhonderd vijf en veertig door de geallieerden controleraad op grond van de ---

wetgeving ter voorkoming van nationalisme en militairisme van de Tweede ----------
Wereldoorlog "kontrollratdirektive 50". ----------
De volgende partijen zijn aanwezig.----------
Bij de ondertekening van deze notariële rectificatie zijn de volgende partijen aanwezig: J.P. van den Wittenboer in de functie als directeur Audio-Rarities en in de functie als -- Voorzitter van Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights. De overige partijen zijn niet in persoon vertegenwoordigd bij de ondertekening van de - rectificatie van de notariële akte.----------
Originele schriftelijke bewijzen zullen aan de akte worden gehecht, wanneer niet ---- origineel zal worden aangegeven dat het een kopie of een print betreft Onder de ------- originele aanhechtingen zit ook een "originele Kiezerspas voor de verkiezingen voor --- Provinciale Staten Noord-Brabant die gehouden is op zeven en twintig maart ---------- tweeduizend zeven. De kiezerspas was bestemd voor de heer Joannes Petrus van ---- den Wittenboer, adres Kastanje 28, 5731 NK, Mierlo, waarbij door hemzelf de volmacht aan de Voorzitter van de Stichting Intermediary Foundation of the Universal ---------- Declaration of Human Rights is afgegeven op de kiezerspas om te gaan stemmen. Het stemrecht is een grondrecht,en dat moet hoog worden gehouden. De burgerij is vrij om de eigen mening te geven over de volksvertegenwoordigers. Gezien de verklaring ----- onder ede in de notariële akte de dato twee en twintig juni negentienhonderd vier en -- negentig, kan niet worden uitgegaan van een democratie, maar is sprake van een ------ schijndemocratie. **Er is geen stem uitgebracht.** Er zal eerst een integraal ---------- parlementair openbaar onderzoek moeten geschieden naar de toestand van de -------- rechtsstaat en de democratie. De bewindsman Hirsch Ballin die zijn kabinetszetel ------ verloor door de IRT-affaire in negentienhonderd vier en negentig (verwijs ook naar ----- notariële akte van een verklaring de dato één en twintig januari negentienhonderd vier en negentig), die aftrad als minister van justitie omdat de Tweede Kamer hem had ----- verboden verdere bemoeienis te hebben met de zware criminaliteit, deze bewindsman die later in tweeduizend zeven wederom de post van "minister van justitie" mag -------- bekleden onder Balkenende, heeft nu kennelijk de opdracht om onderzoek te ---------- verrichten naar de misdaadorganisatie waar hij zelf lid van is " Kabinet Balkenende IV" In rubriek "15" van akte notarieel "in naam der koningin" de diverse boekwerkjes met -- bewijzen en brieven van Audio-Rarities en de Stichting, zijn thans digitaal vastgelegd - op een DVD-rom, met actualisering tot en met tweeduizend zeven inbegrepen. Op de - DVD-rom zijn daarnaast extra opgenomen een complete website door de sociale ------- databank Nederland, in Huizen, Noord-Holland, "N.L.", en een rapport in ---------- pdfbestandsformaat "naboek 20e editie 2006" door H.M. Walker uit Berlicum en ------- Stichting Werkgroep negentienhonderd zeventig, in Tilburg, "N.L". De DVD-rom en de inhoud hiervan alle aanwezige stukken maakt thans onderdeel uit van de **notariële ---- rectificatie**.----------
De rubrieken "15 en 16" immateriële of naamschade. Door de Staat der Nederlanden - het mondeling agreement "fair use only" Hitler's Inferno te hebben geschonden op een of meer keren en / of tijden en / of data. Te concretiseren in een geldvordering. ---------
Wordt de echtheid van deze authentieke akte en de titel betwist. Wanneer een ---- gerechtsdeurwaarder komt met een betekende grosse, waarvan de echtheid en / of --- onjuistheid wordt betwist. De gerechtsdeurwaarder dient dan zijn opdrachtgever aan te spreken en vervolgens dient de opdrachtgever de Staat der Nederlanden waartegen -- de grosse is betekend te benaderen voor verificatie van de echtheid en onjuistheid. ---- Wordt de echtheid en / of onjuistheid van een authentieke akte betwist; dan vermeldt -- artikel. 159 lid 1 Rv:een geschrift dat het uiterlijk heeft van een authentieke akte,geldt - als zodanig behoudens bewijs van het tegendeel.----------

Algemeen geldt, dat het tegenbewijs tegen de authentieke akte drukt op degene die --- haar onjuistheid en / of valsheid beweert, in een speciale "Valsheidsprocedure" bij de - civiele rechter. Bij deze notariële akte met de titel geldt, dat deze procedure voor de --- civiele rechter **absoluut en alleen in combinatie van een openbaar parlementair --- onderzoek** naar het rechtssysteem volgt, met horen van alle getuigen onder ede. In --- een "valsheidsprocedure" worden de notariële akte van een verklaring de dato één en twintig januari negentienhonderd vier en negentig en notariële akte onder ede de dato twee en twintig juni negentienhonderd vier en negentig onderdeel van één totale ------- valsheidsprocedure op alle akten. ----------

Artikel 430 Rv. Geeft algemene regels, voor grossen van excecutoriale titels en de ----- betekening daarvan, voordat zij ten uitvoer kunnen worden gelegd. ----------

De kracht van het schriftelijk bewijs is in de oorspronkelijke akte (minuutakte) gelegen. Grossen en gehele afschriften van een authentieke akte die volgens de wettelijke ------ voorschriften moeten worden bewaard, leveren, wanneer zij zijn afgegeven door een -- daartoe bevoegde ambtenaar (in dit geval de notaris) hetzelfde bewijs op als de ------- oorspronkelijke akte. ----------

Problemen met het vinden van een gerechtsdeurwaarder door de opdrachtgever.

Problemen bij het bereid vinden van een gerechtsdeurwaarder voor het uitvoeren van - de opdracht "ministerieplicht" kunnen zich voordoen. Te denken valt van het naar ------ elkander en op elkander afschuiven van de opdracht. Daarbij moet opdrachtgever ------ eerst alle gerechtsdeurwaarders in Den Haag schriftelijk benaderen om daarna zich te kunnen richten tot de Koninklijke Beroepsorganisatie van Gerechtsdeurwaarders ------ KBvG, postbus:12, 3740 AA in Baarn. Uiteindelijk moet via de Tweede Kamer de ------ ministeriële verantwoordelijkheid van de Minister van Justitie worden geactiveerd om -- ambtshalve een gerechtsdeurwaarder aan te wijzen die de opdracht moet uitvoeren. -- De minister van justitie heeft de taak algemeen te zorgen dat de rechtsbedeling -------- behoorlijk kan functioneren. Men spreekt wel van apparaatzorg. Verder te denken valt (gezien de aard en de opstelling door de Nederlandse Staat (de goodwill-belangen), --- dat de Staat de status quo zal handhaven zo lang enigszins mogelijk is, en zich -------- daarom om die reden van geen enkele Wet, Verdrag rekenschap en verantwoording -- zal geven. ----------

De geconstateerde feiten. Op datum zeventien augustus tweeduizend vijf is het ------ Duitse volkslied gezongen ten gehore gebracht via de TV -omroep SBS6 om acht ------ (20.00) uur, voorafgaande aan het voetbalinterland Nederland tegen Duitsland in ------ Rotterdam, daarna is op datum vijf april tweeduizend zes het Duitse volkslied ---------- instrumentaal (kort in een reclame van Achmea) ten gehore gebracht via TV -omroep - NOS Nederland 1, voor het (acht) 20.00 - uur journaal, daarna is op datum zeven april tweeduizend zes het Duitse volkslied instrumentaal (kort in de reclame van Achmea) -- ten gehore gebracht via TV-omroep RTL4 voor het (half acht)19.30- uur journaal. ------ Verder is sprake van over langere periode plegen van negativisme en ---------- wetenschappelijke sabotage onder hoofdverantwoordelijkheid van de Nederlandse ---- Staat gericht tegen de stichting, Audio-Rarities met het Hitler's Inferno project,verwijs -- naar rubriek "15"DVDrom. Verder: Nederlandse Staat laat het toe dat Zij door derden - als Adolf Hitler op Internet is geportretteerd, in de vorm van een (ex)-minister van ------ Justitie die thans de post bekleed van minister van sociale zaken mr. J.P.H. Donner --- met "hitlerkapsel", en een procureur-generaal Jhr. Mr. De Wijkerslooth de Weerdesteijn als "Adolf Hitler" die het onderwerp discriminatie in zijn takenpakket heeft,afgebeeld --- met een "hakenkruis" op het hoofd en met "Hitlersnor". De Nederlandse Staat laat dit -- ondanks de bekendheid met de websites en de bekendheid wie achter deze websites - zitten, (de heer K.H de Werd en Stichting Sociale Databank Nederland,R.M. ----------

Brockhus), bewust voortbestaan. De bewijzen zijn te vinden op de DVD-rom in rubriek "15". Er zijn door die derden K.H. de Werd inmiddels zestigduizend (60.000) e-mails --- hiervan internationaal verzonden.----------
Dat er tussen de hoofdpartijen de Staat der Nederlanden en Audio-Rarities (kamer van Koophandel: 17090220) een rechtsversverhouding bestaat of heeft bestaan niet in ----- specifieke bestuurstaak, uithoofde van "fair use only" "Hitler's Inferno" Audio Rarities -- LP A 2445, uithoofde waarvan de schuldenaar nog iets van de Staat der Nederlanden had te vorderen, nu te vorderen heeft of nog in de toekomst te vorderen zal krijgen in - verband met schenden afspraken / overeenkomst.----------
Gevorderd wordt. Voor naamschade en omzetderving een geldbedrag van **twintig --- miljoen euro (€ 20.000.000,00)**, hierbij op te tellen de wettelijke rente jaarlijks, extra -- de bedragen per overtreding tot een maximum per jaar, executie en ---------- administratiekosten. Alle daaruit voortvloeiende kosten komen geheel voor rekening --- van de schuldenaar. ----------
Verbeurd zullen worden. Bij het ten gehoren laten brengen van Duitse volkslied of --- andere zaken zonder vergunning die zich buiten het referentiekader "fair use only" ----- vallen), op Nederlands grondgebied en / of het zich op internet als Adolf Hitler laten ---- afbeelden op de Website van K.H. de Werd casu quo Sociale Databank Nederland, --- R.M. Brockhus, of via een andere manier, (bij Ministerie van Justitie bekende websites ,en regelmatig bezocht door ministerie van Justitie). Letterlijk van de website van de --- Sociale Databank Nederland, citeer: *GEEN AANKLACHT. Justitie zal geen vervolging instellen wegens smaad tegen Karel de Werd, terwijl hij toch minister van Justitie mr. -- J.P.H. Donner en de voorzitter van het college van procureursgeneraal mr. J.P. de ----- Wijkerslooth als Adolf Hitler op zijn website heeft gezet.Het ministerie liet via ---------- voorlichter Ivo Hommes weten: "Er zal geen aangifte gedaan worden. Het is deze ------ persoon enkel en alleen te doen om aandacht voor zijn zaak en daar werken wij niet -- aan mee." (De Telegraaf van achttien oktober tweeduizend drie), einde citaat.* **Bedrag tienduizend euro (€ 10.000,00) per overtreding per constatering per keer per ------ iedere nieuwe data op de kalender, oplopen tot een geldbedrag maximum van --- twee miljoen euro (€ 2.000.000,00) per jaar.** Buiten beslag vallen goederen voor ----- openbare dienst van de Staat,artikel 436 Burgerlijk Wetboek.----------
Voor beslag zijn vatbaar. Bedragen bestemd voor educatieve en wetenschappelijke - doelen tot een maximum van honderd duizend euro (€ 100.000,00). De marktwaarde - (in geld) afgeschreven en verouderd materieel Landmacht, Marine en Luchtmacht die - niet meer voor de openbare dienst van de Staat dienen. Deze zaken kunnen zonder --- limiet worden beslagen indien niet aan de betekening, van het bevel van de ---------- gerechtsdeurwaarder wordt voldaan door de Nederlandse Staat. Verder kan beslag --- worden gelegd op roerende zaken die niet bestemd zijn voor de openbare dienst van - de Staat:oude metalen, afgeschreven computers, afgeschreven ---------- kantoorinventaris,sloopmaterialen uit gebouwen van de overheid die na verbouwingen vrijkomen en die op de dumphandel te verkopen zijn, alles waar enigszins een --------- geldbedrag aan toe te kennen valt. Verder alle roerende en niet roerende zaken die --- niet onder de openbare dienst vallen met inbegrip van derdenbeslag op tegoeden ------ onder de Nederlandse Staat die niet te kwalificeren vallen voor openbare dienst. -------- **Het totaalbedrag van de schuldvordering.** twintig miljoen euro (€ 20.000.000,00) ---- met bijtelling van veertig duizend euro (€ 40.000,00) voor viermaal geconstateerde ----- overtredingen, maakt **Totaal bedrag twintig miljoen veertig duizend euro ---------- (€ 20.040.000,00).** ----------
De volgende stukken DVD-rom, brieven, licentie zullen aan deze akte worden ----- gehecht. ----------

1b. De originele brief door de Nederlandse Staat "Royal Netherlands Embassy" Tokio, Japan, datum veertien december negentienhonderd acht en negentig, inzake het ------- werkbezoek van één en twintig september negentienhonderd acht en negentig, de ----- mondelinge bespreking van de voorwaarden voor "fair use only" ten Ministerie van ----- Economische Zaken in Den Haag met Audio- Rarities. ----------
2b. Kleurenprint van de uitnodiging door Ministerie van Economische Zaken "speciale spreekdagen voor genodigden" Zakendoen in Japan, gericht aan Music Company ------ International, J.P. van den Wittenboer is (Audio-Rarities). Contact inzake verwerking -- van de uitnodiging, EVD, Lucy Wentholt. ----------
3b. De originele brief "licentie" door de Amerikaanse auteurs en muziekrechten -------- organisatie Harry Fox Agency Inc, New York USA, zeventien augustus ---------- negentienhonderd vijf en negentig, inzake Hitler's Inferno project. ----------
4b. De originele brief door de DCO Bestuur en Onderwijs Commissie van Justitie van - de Tweede Kamer, Den Haag, datum veertien september tweeduizend zes, kenmerk - "Hitler's Inferno". ----------
5b. De originele brief door Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie, achttien december negentienhonderd acht en negentig, kenmerk: BRF 51.04JH/kk, verwijs naar rubriek -- "20" akte notarieel zestien juli tweeduizend vier "In naam der Koningin". ----------
6b. De originele brief door de Hoge Raad der Nederlanden van vier januari ---------- tweeduizend zeven, inzake reageren op het verzoek de onechtheid of valsheid van de notariële akte van twee en twintig juni negentienhonderd vier en negentig te bewijzen - of kunnen aantonen, kenmerk: 73 91 /SvdO/rk. ----------
7b. DvD-rom door Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human ----- Rights en Audio-Rarities, met de stukken en getuigen onder rubriek "15" aangevuld en onderdeel van deze rectificatie. ----------
8b. De originele Stempas voor de provinciale staten Noord-Brabant, kieskring 1 -------- ('s-Hertogenbosch), om te stemmen op zeven maart tweeduizend zeven, in Gemeente Geldrop en Mierlo, waarbij J.P. van den Wittenboer de Voorziter van Intermediary ------ Foundation of the Universal Declaration of Human Rights, volmacht geeft de stem uit - te brengen. Kaartnummer:**17710161113**. ----------
In het hoofd van deze akte de woorden "In naam der Koningin", uitvoerbaar bij -- voorraad, tenzij de schuldenaar de combinatie de vordering, de titel, de akte(n) -- onrechtmatig of ongegrond voorkomt,een door de schuldenaar aan te spannen - "Valsheidsprocedure" via de civiele Rechter. ----------
De voormelde rectificatie op de notariële grosse "In naam der Koningin" de dato ------- zestien juli tweeduizend vier heeft comparant met een **eed** versterkt in handen van mij, notaris, afgelegd, nadat hij mij had verklaard de betekenis van de eed te beseffen en te weten dat de wet het plegen van meineed strafbaar stelt. ----------
SLOTBEPALINGEN ----------
Voormelde opgave, volledige voorlezing, afvraging en beantwoording hebben ---------- plaatsgehad in tegenwoordigheid van de getuigen. ----------
De comparant en de getuigen zijn mij, notaris, bekend en hun identiteit is door mij, ----- notaris, aan de hand van de hiervoor gemelde en daartoe bestemde ---------- documenten vastgesteld.

Waarvan akte, --------
in minuut opgemaakt, is verleden te Budel, gemeente Cranendonck, op de datum in --- het hoofd van deze akte vermeld, in tegenwoordigheid van de dames ---------- mevrouw Catharina Jacoba van Casteren-Daniëls, geboren te Weert ---------- twee en twintig januari negentienhonderd negen en zestig en ---------- Hendrina Maria Antonia Meeuwissen, geboren te Budel negen en twintig november ---- negentienhonderd zes en vijftig, als getuigen. ----------

Na zakelijke opgave van de inhoud en toelichting van deze akte aan de comparant, ---- heeft deze verklaard tijdig voor het verlijden te hebben kennis genomen van de inhoud van deze akte en daarmee in te stemmen. Vervolgens is deze akte onmiddellijk na ---- volledige voorlezing door de comparant, de getuigen en mij, notaris, ondertekend. ------

Volgen handtekeningen van de comparant, de getuigen en de notaris.

UITGEGEVEN VOOR AFSCHRIFT:

Mr. Th.H.J.M. op de Laak
Notaris te Cranendonck

Netherlands-Japan
1600-2000

ROYAL NETHERLANDS EMBASSY
6-3 Shiba Koen 3-chome, Minato-ku, Tokyo 105-0011 Phone (03)5401-0411 Fax(03)5401-0420

Audio Rarities
Music Company International
T.a.v. dhr. J.P. van den Wittenboer
Postbus 324
5660 AH GELDROP

Tokio, 14 december 1998

Re: Werkbezoek september j.l.

Geachte heer Van den Wittenboer,

Onder verwijzing naar het gesprek op 21 september j.l. betreffende "Zakendoen Japan" heb ik de eer u het volgende te berichten. De afgelopen periode is dezerzijds getracht kanalen te vinden om bekendheid te kunnen geven aan de informatie rond de cd "Hitler's Inferno - de les van gisteren (getuigenis als les voor de toekomst)".
Zoals reeds in Den Haag besproken is dit geen eenvoudige aangelegenheid. Japan kampt zelf met een oorlogsverleden - waarvoor grote aandacht bestaat - maar waarover het nog moeilijk is te spreken. Voor wat de oorlog in Europa betreft bestaat wel degelijk de kennis, maar in de Japanse beleving heeft de eerdere opkomst van het facisme in Europa duidelijk een eigen dimensie.

Een tweetal dezerzijds benaderde "recordshops" (van belangrijke ketens) toonde geen bereidheid voor het t.g.t. opzetten van een display en ook voor toezending van nadere informatie bestond geen interesse. Met uw goedvinden zal ik deze weg dan ook verder staken en bezien of wellicht binnen meer wetenschappelijke kring belangstelling bestaat.

Met vriendelijke groet,

Hendrik E.C. Koets
Ambassaderaad Economie en Handel

オランダ大使館 〒105-0011 東京都港区芝公園3丁目6番3号 Tel.(03)5401-0411 Fax.(03)5401-0420

KOPIE

EVD

MINISTERIE VAN ECONOMISCHE ZAKEN

Postbus 20105
2500 EC Den Haag
Telefoon: (070) 3 79 89 33
Telefax: (070) 3 79 78 78

Port betaald
Nederland
Port payé
Pays-Bas

Lwsc Company International
Postbus 524
3760AH Gorkum

t.a.v. J.P. van den Wittenboer

KOPIE

EVD

MINISTERIE VAN ECONOMISCHE ZAKEN

Voorlichtingsbijeenkomst "Zakendoen in Japan" 23 september 1998

Misschien juist vanwege de huidige problemen blijft Japan in de belangstelling staan. Om Nederlandse bedrijven de mogelijkheid te bieden de ontwikkelingen in het land beter te volgen organiseert de EVD in samenwerking met de Kamer van Koophandel Rotterdam, de Japan Trade Club, NCH en de Fenedex op 23 september de voorlichtingsbijeenkomst 'Zakendoen in Japan'.

Daarnaast wordt een aantal spreekdagen georganiseerd met vertegenwoordigers van de Nederlandse ambassade te Tokio en het Consulaat-Generaal te Osaka. Deze spreekdagen bieden Nederlandse bedrijven de gelegenheid bij hun plannen en activiteiten in Japan gebruik te maken van de medewerking van de Nederlandse vertegenwoordigingen in Japan. De gesprekken vinden plaats op 21 (EVD Den Haag), 22 (KvK Apeldoorn) en 23 september a.s. (KvK Gouda).

Locatie voorlichtingsbijeenkomst:
Kamer van Koophandel Gouda
Burg. van Reenensingel 101
Gouda
(circa 5 min. vanaf het NS Station Gouda, uitgang Bloemendaal. Ruime parkeergelegenheid bij het KvK-gebouw)

Tijd voorlichtingsbijeenkomst:
10.00 - 14.00 uur
(vanaf 09.30 uur inschrijving)

Kosten:
De deelnamekosten voor de voorlichtingsbijeenkomst bedragen *f* 125,-- p.p.
Deelname aan de individuele gesprekken is gratis.

Aanmelding voorlichtingsbijeenkomst:
Aanmelding is alleen mogelijk via het bijgevoegde aanmeldingsformulier; sluitingsdatum voor inschrijving van de voorlichtingsbijeenkomst is vrijdag 18 september a.s.
U ontvangt *geen* bevestiging van uw aanmelding aan de voorlichtingsbijeenkomst.

Aanmelding spreekdagen:
Via bijgevoegd formulier. Omstreeks twee weken voor aanvang van de spreekdagen wordt u benaderd door de coördinator van de EVD of de betrokken Kamer van Koophandel voor een definitieve afspraak waarvan schriftelijk bevestiging volgt.

Annulering:
Bij verhindering kan de plaats van de deelnemer worden ingenomen door een medewerker van hetzelfde bedrijf. Deelnamekosten zijn niet verschuldigd wanneer *uiterlijk een dag* voor de datum van de bijeenkomst is geannuleerd.

Mailing:
Voor de mailing van deze bijeenkomst is gebruik gemaakt van verschillende adresbestanden. Hierdoor kan het voorkomen dat u meer dan een aankondiging ontvangt.

Inlichtingen:
EVD, Lucy Wentholt
telefoon: 070-3797013

fenedex NCH KAMER VAN KOOPHANDEL ROTTERDAM ASIA HOUSE

THE HARRY FOX AGENCY, INC.
a subsidiary of NATIONAL MUSIC PUBLISHERS' ASSOCIATION, INC.

October 17, 1995

Mr. J.P. van den Wittenboer
Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights
Postbox 324
5660 AH Geldrop
THE NETHERLANDS

Re: Hitler's Inferno Project

Dear Mr. van den Wittenboer:

Thank you for your letter dated August 16th; please excuse my delay in responding to your inquiry. I regret that we cannot provide you with any recommendations on U.S. record companies who may wish to act as your distributor. I am, however, enclosing a section from the *1995 Billboard International Buyer's Guide* in the event you wish to contact any of them directly.

Sincerely,

Frank S. Rittman
International Business Administrator

encl.
cc: Edward P. Murphy
Yoshio Inomata

711 THIRD AVENUE, NEW YORK, NEW YORK 10017 (212) 370-5330 FAX: (212) 953-2384

DCO Bestuur en Onderwijs
Commissie Justitie

Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights
T.a.v. de heer J.P.van den Wittenboer
Postbus 324
5660 AH GELDROP

Plaats en Datum	Den Haag, 14 september 2006
Betreft	"Hitler's Inferno
Ons kenmerk	JUST060608
Uw kenmerk	K05/1077/12Sv
Uw brief van	14 september 2006

Geachte heer Van den Wittenboer,

Uw bovengenoemde brief is onder de leden van de vaste commissie voor Justitie verspreid.

In haar vergadering van 6 september 2006 heeft de commissie besloten geen verdere actie te ondernemen.

Dit betekent dat de leden van de commissie individueel wel actie kunnen ondernemen naar aanleiding van uw brief. Zij kunnen uw opmerkingen bijvoorbeeld gebruiken bij de behandeling van wetsvoorstellen of vragen stellen aan de regering.

Hoogachtend,

mevr. mr. N.J.P. Coenen
griffier van de vaste commissie voor Justitie

Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Plein 2
Den Haag

Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Tel: 070-318 2007
Fax: 070-318 3444

E-mail: cie.just@tweedekamer.nl

K·N·B

KONINKLIJKE NOTARIËLE BEROEPSORGANISATIE

Music Company International
T.a.v. de heer J.P. van den Wittenboer
Postbus 324
5660 AH GELDROP

Den Haag, 18 december 1998

Ons kenmerk : BRF51.04 JH/kk
Doorkiesnr : (070) 330 71 61

Geachte heer Van den Wittenboer,

Hierbij bevestig ik de ontvangst van uw brief, met bijlagen, van 11 december 1998 op 14 december daarna.

U heeft een tekst meegestuurd over de betekenis van de notariële akte, gebaseerd op hetgeen u aan informatie van een notaris hebt verkregen en verder daarover in de vakliteratuur hebt gevonden. U verzoekt de KNB de tekst waar nodig aan te vullen, dan wel een algemene uitleg te geven.

Naar aanleiding daarvan deel ik u mee dat de KNB een vereniging van notarissen en kandidaat-notarissen in Nederland is en als zodanig slechts algemene informatie op notarieel gebied verstrekt. Dit geschiedt door de uitgifte van folders en informatiekaarten, door het periodiek uitgeven van een krant voor cliënten van notariskantoren en door de instelling van de Notaristelefoon, waar ook algemene informatie kan worden ingewonnen. Concrete vragen kunnen door de KNB niet worden beantwoord.

In het algemeen kan ik u wel het volgende meedelen.
Notariële akten zijn akten opgemaakt door een notaris in functie. Eén van de voordelen van een notariële akte is dat de dagtekening, de echtheid en de juistheid van de notariële akte terstond vaststaan. Een ander voordeel is dat die akte steeds bewaard blijft en dat er dus altijd duplicaten van kunnen worden gemaakt. De akte wordt opgemaakt door een onpartijdige deskundige die er naar zal streven de akte zo op te stellen dat rechterlijke procedures worden voorkomen.
Van een notariële akte kan een grosse, een officieel en gewaarmerkt bijzonder afschrift, worden uitgegeven. De daarop rechthebbende kan hiermee zonder rechterlijk vonnis zijn rechten uitoefenen.

Spui 184
2511 BW Den Haag

Postbus 16020
2500 BA Den Haag

Telefoon 070 - 330 71 11
Telefax 070 - 345 32 26

ABN AMRO 43.01.82.953
Postbank 125185

Vanwege deze voordelen van een notariële akte en omwille van de rechtszekerheid heeft de wet voor sommige overeenkomsten en rechtshandelingen de notariële akte verplicht gesteld.

./. Voor een opsomming, alsmede voor meer informatie over de notariële akte en de functie van de notaris verwijs ik u naar de folder "Functie en werkterrein van de notaris", welke u hierbij aantreft.

Hoogachtend,

p.o. CM v/d Kooijnenburg

mw mr F.C. van der Steur-de Jong

Spui 184
2511 BW Den Haag

Postbus 16020
2500 BA Den Haag

Telefoon 070 - 330 71 11
Telefax 070 - 345 32 26

ABN AMRO 43 01 82 953
Postbank 125185

HOGE RAAD DER NEDERLANDEN

Aan de heer J.P. van den Wittenboer
Inermediary Foundation of the Universal Declaration of
Human Rights
Postbus 324
5660 AH GELDROP

Datum 4 januari 2007 **Kenmerk** 7391/SvdO/rk

Geachte heer Van den Wittenboer,

Hierbij deel ik u mede dat de Procureur-Generaal kennis heeft genomen van uw brief van 2 januari 2007 gericht aan de 'Voorzitter van het College van procureurs-generaal van de Hoge Raad der Nederlanden', betreffende 'bewijzen valsheid en onechtheid notariële akte d.d. 22 juni 1994'.

Ter voorkoming van misverstand wijs ik u erop dat de Procureur-Generaal bij de Hoge Raad, mr. J.W. Fokkens, en de Voorzitter van het College van procureurs-generaal, mr. H.N. Brouwer, verschillende functionarissen zijn. De Procureur-Generaal bij de Hoge Raad is geen lid van het College van procureurs-generaal en behoort niet tot het Openbaar Ministerie.

Uit uw brief blijkt niet dat de Procureur-Generaal u - gelet op zijn taken en bevoegdheden - van dienst zou kunnen zijn. De Procureur-Generaal zal daarom niet ingaan op de inhoud van die brief en de door u meegezonden bijlagen.

Hoogachtend,

De Kabinetschef van de Procureur-Generaal,

Mr. S. van den Oever

Postbus 20303 | 2500 EH Den Haag | Telefoon 070 361 13 11
Lange Voorhout 34 | Bezoekadres: Kazernestraat 52 | www.hogeraad.nl

2

Stemmen in een andere gemeente binnen de provincie

Als u in een andere gemeente, binnen de provincie, aan de verkiezing wilt deelnemen, dient u in persoon uiterlijk
: maart 2007 deze stempas bij uw gemeente te laten omzetten in een kiezerspas. Een schriftelijk verzoek tot het
temmen in een andere gemeente, dient u uiterlijk 21 februari 2007 in te dienen bij de gemeente.

Stemmen bij volmacht

Als u niet zelf aan de stemming kunt deelnemen, kunt u een andere kiezer machtigen om voor u te gaan stemmen.
s deze kiezer *in dezelfde gemeente* ingeschreven, dan kunt u gebruik maken van onderstaand volmachtbewijs. Wilt u een
iezer machtigen die in een andere gemeente is ingeschreven, dan dient u uiterlijk 21 februari 2007 een schriftelijk verzoek
n te dienen bij de gemeente. De gemachtigde kan een volmachtatem uitsluitend tegelijk met de eigen stem uitbrengen!

De formulieren voor de schriftelijke verzoeken zijn verkrijgbaar ter gemeentesecretarie.

'OLMACHTBEWIJS (Met blokletters invullen)

laam gemachtigde	: I.F.U.D of Human Rights	Paraaf stembureau
dres en woonplaats	: Kastanje 128, 5731NK Mierlo	

he gemachtigde verklaart zich door mede-ondertekening bereid voor de volmachtgever bij volmacht
e stemmen en met inbegrip van deze machtiging niet meer dan twee andere kiezers als gemachtigde te
e hebben aangenomen.
Geef uw stempas pas aan een ander mee, nadat u zelf hebt ingevuld wie u machtigt en dat gemachtigde uw stem.

Handtekening volmachtgever:

Handtekening gemachtigde:

Voorzitter

LET OP:
Het is strafbaar om op naam van een ander aan de stemming deel te nemen (art. 128 Wetboek van Strafrecht).
Neem uw identificatiebewijs mee! De voorzitter van het stembureau is bevoegd van u te verlangen dat u zich identificeert.
Indien u geen stempas heeft, kunt u niet stemmen!

Declaration of the Universal Declaration of Human Rights

De ondergetekende, mr. Theodorus Hubertus Johannes Maria op de Laak, notaris te Budel, gemeente Cranendonck, verklaart dat de afgedrukte fotokopieën door hem zijn vergeleken met de originele stukken en dat deze fotokopieën volledig overeenstemmen met de originele stukken.
Getekend te Budel, gemeente Cranendonck, zeven en twintig juni tweeduizend zeven.

VISMANS
DEURWAARDERS & INCASSO

Audio Rarities
Kastanje 28
5731 NK MIERLO

Gerechtsdeurwaarders
R.A.M. Vismans
W.H.A. van Rijckevorsel

Toegevoegd gerechtsdeurwaarders
J.S. van der Waal
M. de Vos
J. Snoek

Bezoekadres
Westersingel 86
3015 LC Rotterdam

Gerechtsgebouw - Galleria
Wilhelminaplein 48
3072 DE Rotterdam

Correspondentie
Postbus 4262
3006 AG Rotterdam

Telefoon 010 - 24 09 005
Fax 010 - 24 09 008

E-mail info@ram-vismans.nl
Internet www.ram-vismans.nl

Kwaliteitsrekening
IBAN
NL44 INGB 0653 2023 69
BIC
INGBNL2A

Rotterdam, 18 januari 2019

Onze ref. 18.02900
Betreft Total Gas & Power Ned. B.V. / Audio Rarities

AANKONDIGING DAGVAARDING

Mijne dames/heren,

In bovengenoemde zaak is door u nog verschuldigd een bedrag ad **€ 1.276,68**, inclusief rente en kosten tot op heden.

In weerwil van onze eerdere sommatie bent u tot op heden niet bereid gebleken voornoemd bedrag te voldoen.

Derhalve delen wij u mede dat wij een dezer dagen zullen overgaan tot het opstellen en uitbrengen van de dagvaarding. Alle hieruit voortvloeiende kosten komen voor uw rekening.

U kunt de gerechtelijke procedure nog voorkomen door per omgaande voor integrale betaling van het verschuldigde zorg te dragen.

Hoogachtend,

R.A.M. Vismans

dsn
DEURWAARDERS SAMENWERKING NEDERLAND

Gerechtsdeurwaarderskantoor
R.A.M. Vismans B.V.
K.v.K. Rotterdam 24335845
BTW-nr. NL.8107.87.155.B.01

Om onze werkzaamheden uit te voeren verwerken wij persoonsgegevens. Kijk voor onze privacy-verklaring op www.ram-vismans.nl.

Iedere aansprakelijkheid is beperkt tot het bedrag dat in het desbetreffende geval onder onze beroepsaansprakelijkheids-verzekering wordt uitbetaald.

Uittreksel Handelsregister Kamer van Koophandel

KvK-nummer 41092925

Rechtspersoon

RSIN	803187269
Rechtsvorm	Stichting
Statutaire naam	Intermediaire Stichting van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens
Statutaire zetel	Geldrop
Bezoekadres	Kastanje 28, 5731NK Mierlo
Postadres	Postbus 324, 5660AH Geldrop
Telefoonnummer	0650425552
Datum akte van oprichting	15-10-1993
Activiteiten	SBI-code: 94996 - Overige ideële organisaties Ideële organisaties

Bestuurder

Naam	van den Wittenboer, Joannes Petrus
Geboortedatum en -plaats	14-05-1955, Mierlo
Datum in functie	15-10-1993
Titel	Voorzitter/secretaris/penningmeester
Bevoegdheid	Alleen/zelfstandig bevoegd

Uittreksel is vervaardigd op 28-10-2018 om 10.53 uur.

Waarmerk KvK

Dit uittreksel is gewaarmerkt met een digitale handtekening en is een officieel bewijs van inschrijving in het Handelsregister. In Adobe kunt u de handtekening bovenin het scherm controleren. Meer informatie hierover vindt u op www.kvk.nl/egd. De Kamer van Koophandel adviseert dit uittreksel alleen digitaal te gebruiken zodat de integriteit van het document gewaarborgd en de ondertekening verifieerbaar blijft.

2018-10-28 10:53:34

Uittreksel Handelsregister Kamer van Koophandel

KvK-nummer 17090220

Onderneming

Handelsnaam	Audio-Rarities
Rechtsvorm	Eenmanszaak
Startdatum onderneming	31-08-1995
Activiteiten	SBI-code: 46435 - Groothandel in beeld- en geluidsdragers
Werkzame personen	0

Vestiging

Vestigingsnummer	000010995021
Handelsnaam	Audio-Rarities
Bezoekadres	Kastanje 28, 5731NK Mierlo
Postadres	Postbus 324, 5660AH Geldrop
Telefoonnummer	0650425552
Datum vestiging	31-08-1995
Activiteiten	SBI-code: 46435 - Groothandel in beeld- en geluidsdragers Groothandel in cd's en Mp3 (smal assortiment met slechts één enkel product "Hitler's Inferno)
Werkzame personen	0

Eigenaar

Naam	van den Wittenboer, Joannes Petrus
Geboortedatum en -plaats	14-05-1955, Mierlo
Adres	Kastanje 28, 5731NK Mierlo
Datum in functie	31-08-1995

Uittreksel is vervaardigd op 28-10-2018 om 10.46 uur.

Waarmerk KvK

Dit uittreksel is gewaarmerkt met een digitale handtekening en is een officieel bewijs van inschrijving in het Handelsregister. In Adobe kunt u de handtekening bovenin het scherm controleren. Meer informatie hierover vindt u op www.kvk.nl/egd. De Kamer van Koophandel adviseert dit uittreksel alleen digitaal te gebruiken zodat de integriteit van het document gewaarborgd en de ondertekening verifieerbaar blijft.

2018-10-28 10:46:49

HOGE RAAD DER NEDERLANDEN

De heer J.P. van den Wittenboer
Kastanje 28
5731 NK MIERLO

Datum 1 februari 2019 **Kenmerk** /INK-PG-Z/2019/4342

Geachte heer Van den Wittenboer,

Hiermede bevestig ik u de ontvangst van uw brief van 30 januari 2019 .

Gelet op de grote hoeveelheid zaken die reeds bij het Parket van de Procureur-Generaal in behandeling zijn, dient u er rekening mee te houden dat beantwoording van uw verzoek enige tijd in beslag kan nemen.

Uw brief heb ik onder bovenvermeld nummer in handen gesteld van de Procureur-Generaal.

Hoogachtend,

M. Erkelens
Secretaresse

Postbus 20303 | 2500 EH Den Haag | Telefoon 070 361 13 11
Bezoekadres: Korte Voorhout 8 | www.hogeraad.nl

Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights

Aan:

Hoge Raad der Nederlanden
Mr. J.S. Silvis
Procureur-Generaal
Hoge Raad der Nederlanden
Postbus 20303
2500 EH Den Haag

Betreft: juridisch-technische informatie
Uw brief: 1 februari 2019
Kenmerk: /INK-PG-Z/2019/4342
(secretarresse M. Erkelens)

Mierlo, 4 februari 2019

Edelhoogachtbare heer Procureur-Generaal mr. Silvis,

(Ik verstuur de Hoge Raad enige juridisch-technische informatie)

Ik verzoek de Hoge Raad in het vervolg de naam van de stichting “IFUD of Human Rights” te gebruiken,(de nederlandse naam bij KvK is ook toegestaan voor de stichting).

De Deurwaarder Vismans schrijft Audio-Rarities zonder tussenstreep, en dat is fout, het moet dus met tussenstreep. Ik verzoek daarom de Hoge Raad daar extra op te letten bij verdere correspondentie.

rechtstreekse en gevolgschade

Er voor zorg dragen dat niet rechtstreekse en 'indirecte schade' bedoeld schade zoals gevolgschade, immateriële schade mag ontstaan door ongunstig beoordelen en neerhalen van Audio-Rarities met de stichting om bekendheid te geven aan de informatie rond “Hitler’s Inferno” – de les van gisteren (getuigenis als les voor de toekomst).

15.De materiële waarde van de onderneming Audio Rarities ----------
en die van de stichting kunnen----------
momenteel gesteld worden op nihil. ----------
Maar het werk "Hitler's Inferno", eigendom----------
van Audio Rarities, en diverse boekwerkjes met bewijzen ----------
en brieven van Audio Rarities en de stichting, ----------
vertegenwoordigen een hoge immateriële waarde.----------
Dit project, Hitler's Inferno, geniet reeds----------
landelijke bekendheid en bij dit project zijn diverse ----------
gerenommeerde personen en bedrijven betrokken. ----------
De voortzetting van "Hitler's Inferno", alsmede het werk van-------
de stichting, mag derhalve niet in gevaar komen. ----------

16.Ingeval een bewindvoerder aangewezen moet worden,----------
dient deze met zorg gekozen te worden en moet deze ----------
een goede kennis van de geschiedenis hebben en het----------
belang van de geschiedenis als een les voor de toekomst---------
onderschrijven en moet hij dit in zijn beleid ook uitdragen.----------
Hij dient zijn beleid zodanig uit te dragen dat de naam ----------
van Audio Rarities, van de stichting en van betrokken----------
derden (personen en bedrijven) inzake het project----------
Hitler's Inferno niet ten onrechte met nazisme of----------
neo-nazisme in verband wordt gebracht of dat op enige ----------
andere wijze naamschade plaatsvindt.----------

Het werk Hitler's Inferno is immers geen nazisme of ----------
neo-nazisme, maar een getuigenis. In dit geval kan----------
bij mogelijke schadeclaims gewezen worden op de ----------
immateriële waarde. ----------

De rubriek "15 en 16" Eerste grosse (In Naam der Koningin) dd, zestien juli tweeduizend vier, "immateriële of naamschade" waar tevens extra verwezen in het afschrift van de notariële akte van rectificatie, datum één en twintig juni tweeduizend zeven door mr.Theodorus Hubertus Johannes Maria op de Laak,notaris te Budel,gemeente cranendonck.

executoriale titel

Het verkrijgen van een executoriale titel **dient vooraf te worden gegaan door tussenkomst van de rechter** omdat hier niet sprake is van vrijwilligheid van partijen,en omdat sprake is niet door alle in de akte betrokken partijen ondertekende akte.
https://archive.org/details/DeurwaarderskortgedingJanAnneDeSwartArt438Lid4Rv

clerical error notaris

Brief door IFUD of Human Rights verzonden op zes juni tweeduizendenveertien aan Notaris op de Laak, om de notariële akte nog eens extra te controleren op fouten,na dat in 2008 door mr Paris bij de rechtbank te Den Haag had verboden de akte van 21 juni 2007 als grosse door de notaris.De notaris heeft daarna –na een grondig onderzoek- de aktes verder op inhoud gelaten hoe ze waren.Dat wil zeggen: naam en paspoortgegevens staan vast voor eenieder. De aanhechtingen die aan de akte behoren zitten er daadwerkelijk bij voor eenieder.Dat wat ik onder ede heb verklaard en waar ik thans nog steeds achter sta,kan alleen opzij worden gezet door een aangifte van meineed tegen J.P. van den Wittenboer.De akte van 21 juni 2007, de hoogte van de claim tegen de Staat der Nederlanden zou kunnen worden betwist bij de civiele rechter door de nederlandse Staat.De Nederlandse Staat heeft dat echter niet gedaan,en was ook niet van voornemens een valsheidsprocedure aanhangig te maken tegen de inhoud van het afschrift van de akte.De Staat der Nederlanden is thans zéér ruim bekend met de notariële akte(s) en de inhoud,en is verder zéér ruim bekend met Audio-Rarities en IFUD of Human Rights,(de stichting heeft stukken laten betekenen door een deurwaarder en die heeft uitdrukkelijk naar de inhoud van de stukken verwezen.(De stukken aangeboden door de deurwaarder zijn uiteraard volgens de Wet daadwerkelijk in handen ontvangen door aan –en voor wie deze zijn betekend.Dat Wil samengevat zeggen: Dat de Staat der Nederlanden juridisch bekend is geacht met de stukken –zelfs al heeft niet iedereen deze stukken gelezen- en, dat de Staat ruim de tijd heeft gehad om de inhoud van de notariële akte(s) te bespreken met de notariële jurist bij de Landsadvocaat. De Staat heeft langdurig een houding aangenomen dat die Staat niet wenst te betwisten voor de civiele rechter, de inhoud van het afschrift der notariële akte dd, 21 jini 2007.Dat wil zeggen dat IFUD of Human Rights verstek tegen de Staat der Nederlanden kan verzoeken met een advocaat.
https://archive.org/details/DeurwaarderskortgedingJanAnneDeSwartArt438Lid4Rv

Het schema:

1. Advocaat toewijzen voor de stichting om voorlopige surseance te verzoeken,
2. Verstek tegen de Staat der Nederlanden om vervolgens de voorlopige surseance op te heffen,
3. Totslot afwikkeling vordering Total Gas & Power B.V. met Deurwaarder Vismans.

Nu laat de Hoge Raad der Nederlanden mij melden per ontvangstbevestiging dd, 1 februari2019 (kenmerk: /INK-PG=Z/2019/4342) via de secretaresse,dat de behandeling van het verzoek enige tijd in beslag kan nemen i.v.m. de behandeling van de hoeveelheid zaken bij De Hoge Raad.

De Hoge Raad moet nu wel uitdrukkelijk de toegezonden stukken onmiddellijk versturen aan de rechtbank van Oost Brabant in Den Bosch aan de rechtercommissaris.(de stukken staan online, dus de Hoge Raad kan het kopie digitaal downloaden, link https://archive.org/details/RechtsbijstandRechtspersoonHogeRaad

Worden de stukken voorzien van een inleidende brief door de PG niet onmiddellijk verzonden aan de rechtercommissaris, dan is sprake van achterhouden stukken die tot bewijs moeten dienen.

artikel 361 Wetb v Sr

1.
De ambtenaar of een ander met enige openbare dienst voortdurend of tijdelijk belast persoon, die opzettelijk zaken bestemd om voor de bevoegde macht tot overtuiging of bewijs te dienen, akten, bescheiden of registers, welke hij in zijn bediening onder zich heeft verduistert, vernielt, beschadigt of onbruikbaar maakt, of toelaat dat zij door een ander worden weggemaakt, vernield, beschadigd of onbruikbaar gemaakt, of die ander daarbij als medeplichtige ter zijde staat, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste **vier jaren en zes maanden of geldboete van de vijfde categorie**.

Hoewel de Staat der Nederlanden zéér ruim bekend is, is dat juridisch gezien ook de Hoge Raad omdat deze deel is van de Staat der Nederlanden. Omdat te kunnen aantonen kan eventueel een procesverbaal van constatering worden opgemaakt door een notaris,waarbij dan de notaris aan de hand van deurwaarder exploten kan constateren dat de Nederlandse Staat daadwerkelijk bekend in met de inhoud van de stukken.Wanneer de Nederlandse Staat door slecht dossierbeheer door Haar zelve onbekend is, daar kan Ik verder niets aan doen,en daar heb Ik niets mee te maken.Dat is voor de Staat Haar eigen rekening.

Maar goed als de PG bij de Hoge Raad wat meer tijd nodig heeft om de stukken door te lezen, dan kan dat in onderling overleg met IFUD of Human Rights. Als de vertragingen maar niet te groot gaan worden,omdat het anders tegen wat in de notariële akte staat –in de context van het geheel- kan indruisen.

Ik heb thans ook een klacht –zaak-/rolnummer c/13/660900/DW RK 19/30- tegen de deurwaarder Vismans aanhangig bij de Kamer voor Gerechtsdeurwaarders in Amsterdam, opdat de deurwaarder eerst alles goed onderzoekt voordat hij weet waar hij beslag op zal leggen.De deurwaarder schrijft de naam Audio-Rarities die bewust is gekozen met een tussenstreep al fout. Het is een deurwaarder of notaris ernstig aanrekenbaar dan dat het een gewoon iemand uit mijn straat doet.

Ik heb persoonlijk geen bestuurdersaanprakelijkheid met mijn privé vermogen of privé bezittingen. De bestuurdersaansprakelijkheid geldt niet voor bestuurders van stichtingen zonder commerciële activiteiten. Audio-Rarities is als non-profit onder beheer van de stichting gekomen door de notaris,omdat dit moet volgens de Europese richtlijn, werken die de status van verweesd werk dragen zoals Audio-Rarities “Hitler’s Inferno”, zijn opnieuw openbaar gemaakt door middel van digitalisering en **alleen voor non-profit doeleinden**. Verweesde werken EUROPEES COMMISSIE Brussel, 24.5.2011 COM(2011)

289 definitief 2011/0136 (COD) Voorstel voor een RICHTLIJN VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD betreffende bepaalde toegestane toepassingen van verweesde werken (Voor de EER relevante tekst) {SEC(2011) 615 definitief}.https://archive.org/details/RESEARCHHitlersInferno

Het is thans niet de bedoeling dat de deurwaarder beslagen gaat leggen waar hij geen verstand van heeft, en terwijl de stichting zonder advocaat blijft om de voorlopige surseance te verzoeken. Daardoor kan n.l. misbruik worden gemaakt uit de situatie, de stichting achter in de rug aanvallen.Daarom zal ik -als het toch zover mocht komen- dat Vismans naar de rechter gaat,de rechtbank om aanhouding tot nader te bepalen datum verzoeken. Ik zal dan naar de brief van de Hoge Raad verwijzen,dat er iets meer tijd nodig is bij de Hoge Raad wegens de daar hoeveelheid zaken.

Toch hoop echter niet dat de Hoge Raad het –bewust- als middel gaat inzetten om extra vertragingen op te werpen.Er staan best wat PR-belangen op het spel voor de Staat,en we zitten nu midden in de verkiezingen,en het is in 2019-2020 ook de 75 vrijheid (Tweede wereldoorlog) De bevrijding van de nazi's. Negatieve publiciteit is dan niet welkom.

IFUD of Human Rights
de Voorzitter
J.P. van den Wittenboer

Bijlage(n)

- clerical error brief notaris
- kopie K.v.K.
- kopie statuut stichting

(1x extra reserve CD "Hitler's Inferno" Hoge Raad intern)

Correspondence:Po.box 324, 5660AH Geldrop The Netherlands
Offices:Kastanje 28, 5731NK Mierlo The Netherlands
C.o.C.reg:41092925 Eindhoven N.L.
E-mail: ifudofhumanrights@yahoo.com
Internet: http://ifudofhumanrights.webs.com
Phone:+31 -(0)6 50 425 552

Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights

KOPIE

Aan:NOTARIAART OP DE LAAK
T.a.v.: mr.T.h.J.M. op de Laak

Postbus:2005
6020AA,BUDEL

Your letter of	
Your reference	
Our letter of	
Our reference	Afschrift akte notarieel 21 juni 2007
Enclosure(s)	
Contact	J.P. van den Wittenboer / IFUD of Human Rights
Direct line	
Re	*Kort Geding 21 februari 2008,rolnummer KG 07/1314,mr R.J.Paris*

Mierlo,6 juni 2014

Geachte Weledelgestrenge mr. Op de Laak,

U heeft destijds de akte in executoriale vorm "In naam der Koningin"gesteld.(dat had U niet mogen doen volgens mr.Paris).Het is Uw verantwoordelijkheid als notaris,doch Ik vergeef het U op dat punt.

Ik moet nu met een afschrift van deze akte (niet in executoriale vorm gesteld) naar de gewone rechter.Ik moet de Staat dagvaarden.**Eerst moet nu de akte 100% goed zijn.**Om de akte thans te kunnen rectificeren moet U als notaris onderzoek doen.U moet geheel zeker weten "punt voor punt" wat onsamenhangend is in de akte.Dat staat niet in het vonnis.Als "het onsamenhangend is" Hoe moet het dan worden! U dient dan het vonnis voor de rechter te brengen wegens gebrek aan motivatie (op dat punt "onsamenhangend"),en voorts met de vermelding dat de gewone rechter gaat over de inhoud van een akte,(indien hiertoe aanleiding is).Het kort Geding is alleen om een executiegeschil.

Correspondence:Po.box 324, 5660AH Geldrop The Netherlands
Offices:Kastanje 28, 5731NK Mierlo The Netherlands
C.o.C.reg:41092925 Eindhoven N.L.
E-mail: ifudofhumanrights@yahoo.com
Internet: http://ifudofhumanrights.webs.com/
Phone:+31 -(0)6 50 425 552

Nederlandse notarissen zijn gebonden aan wetgeving,alsmede beroeps- en gedragsregels.Deze liggen deels vast in de Wet op het Notarisambt en deels in door de Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie opgelegde regelgeving.Omtrent de wijze waarop een notaris zijn werkzaamheden dient uit te oefenen bepaalt artikel 17 van de wet op het notarisambt: "de notaris oefent zijn ambt in onafhankelijkheid uit en behartigt de belangen van alle bij de rechtshandeling betrokken partijen op onpartijdige wijze en met de grootst mogelijke zorgvuldigheid.Dit artikel verwoordt de zorgplicht van de notaris.Wanneer een notaris zijn zorgplicht niet naar behoren vervult,is er sprake van een beroepsfout,de notaris is dan aansprakelijk voor de schade die als gevolg daarvan ontstaat.

U heeft destijds de notariële akte onder Uw ambtseed laten verlijden,en het is Uw verantwoordelijkheid als notaris.

Het lijkt ook zinvol eerst op een zwart-wit kopie van de akte (voor u zelf) met markeerstift de woorden of zinnen aan te merken die anders moeten zullen worden in de akte.

- Welke punten moet Ik aanvullend extra toelichten of stukken overleggen
- Welke woorden of zinnen moeten anders worden in de akte.

Ik kan het dan beoordelen of dit (de nieuwe opstelling) ook mijn bedoeling als verklaring is.Daarna kunt U de akte rectificeren.Dan hoeft er daarna de rechter niet aan te pas te komen.Ik kan dan een verstek verzoeken met een advocaat,(immers de Staat heeft steeds een houding aangenomen geen "valsheidsprocedure" te beginnen),de Staat gaf het ook schriftelijk aan,in 2008 en 2014.

U bent als notaris verplicht de inhoud van de akte in de juiste notariële en juridische vorm te gieten,een akte die voldoet aan de door KNB geformuleerde voorwaarden,namelijk,dat de vorm waarin de akte is opgemaakt voldoet aan de daaraan te stellen eisen.

HOOGACHTEND,
IFUD of Human Rights
De voorzitter
J.P. van den Wittenboer

Correspondence:Po.box 324, 5660AH Geldrop The Netherlands
Offices:Kastanje 28, 5731NK Mierlo The Netherlands
C.o.C.reg:41092925 Eindhoven N.L.
E-mail: ifudofhumanrights@yahoo.com
Internet: http://ifudofhumanrights.webs.com/
Phone:+31 -(0)6 50 425 552

“Clerical Error”

Artikel 45 lid 2 Wet op het notarisambt

Titel V. De akten, minuten, grossen en afschriften

Artikel 45,lid2

De notaris is bevoegd kennelijke schrijffouten en kennelijke misslagen in de tekst van een akte ook na het verlijden daarvan te verbeteren. Hij maakt van deze verbeteringen proces-verbaal op en stelt op de oorspronkelijke akte een aantekening daarvan, onder vermelding van datum en repertoriumnummer van dit proces-verbaal. Hij zendt een afschrift van het proces-verbaal aan partijen.

Uittreksel Handelsregister Kamer van Koophandel

KvK-nummer 41092925

Rechtspersoon

RSIN	803187269
Rechtsvorm	Stichting
Statutaire naam	Intermediaire Stichting van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens
Statutaire zetel	Geldrop
Bezoekadres	Kastanje 28, 5731NK Mierlo
Postadres	Postbus 324, 5660AH Geldrop
Telefoonnummer	0650425552
Datum akte van oprichting	15-10-1993
Activiteiten	SBI-code: 94996 - Overige ideële organisaties Ideële organisaties

Bestuurder

Naam	van den Wittenboer, Joannes Petrus
Geboortedatum en -plaats	14-05-1955, Mierlo
Datum in functie	15-10-1993
Titel	Voorzitter/secretaris/penningmeester
Bevoegdheid	Alleen/zelfstandig bevoegd

Uittreksel is vervaardigd op 28-10-2018 om 10.53 uur.

Waarmerk KvK

Dit uittreksel is gewaarmerkt met een digitale handtekening en is een officieel bewijs van inschrijving in het Handelsregister. In Adobe kunt u de handtekening bovenin het scherm controleren. Meer informatie hierover vindt u op www.kvk.nl/egd. De Kamer van Koophandel adviseert dit uittreksel alleen digitaal te gebruiken zodat de integriteit van het document gewaarborgd en de ondertekening verifieerbaar blijft.

2018-10-28 10:53:34

Uittreksel Handelsregister Kamer van Koophandel

KvK-nummer 17090220

Onderneming

Handelsnaam	Audio-Rarities
Rechtsvorm	Eenmanszaak
Startdatum onderneming	31-08-1995
Activiteiten	SBI-code: 46435 - Groothandel in beeld- en geluidsdragers
Werkzame personen	0

Vestiging

Vestigingsnummer	000010995021
Handelsnaam	Audio-Rarities
Bezoekadres	Kastanje 28, 5731NK Mierlo
Postadres	Postbus 324, 5660AH Geldrop
Telefoonnummer	0650425552
Datum vestiging	31-08-1995
Activiteiten	SBI-code: 46435 - Groothandel in beeld- en geluidsdragers Groothandel in cd's en Mp3 (smal assortiment met slechts één enkel product "Hitler's Inferno)
Werkzame personen	0

Eigenaar

Naam	van den Wittenboer, Joannes Petrus
Geboortedatum en -plaats	14-05-1955, Mierlo
Adres	Kastanje 28, 5731NK Mierlo
Datum in functie	31-08-1995

Uittreksel is vervaardigd op 28-10-2018 om 10.46 uur.

Waarmerk KvK

Dit uittreksel is gewaarmerkt met een digitale handtekening en is een officieel bewijs van inschrijving in het Handelsregister. In Adobe kunt u de handtekening bovenin het scherm controleren. Meer informatie hierover vindt u op www.kvk.nl/egd. De Kamer van Koophandel adviseert dit uittreksel alleen digitaal te gebruiken zodat de integriteit van het document gewaarborgd en de ondertekening verifieerbaar blijft.

2018-10-28 10:46:49

AFSCHRIFT

Op vijftien oktober negentienhonderd drie en negentig ----------
verscheen voor mij, Meester Johannes Petrus Joseph van Knegsel, ----
kandidaat-notaris, wonende te Budel-Dorplein, gemeente Budel, ------
hierna te noemen notaris, als plaatsvervanger van Henricus Gerardus
Maria Theresia Derks, notaris te Budel: ----------
de Heer **Joannes Petrus van den Wittenboer**, planned change agent, ---
volgens zijn verklaring geboren te Mierlo veertien mei negentien- --
honderd vijf en vijftig, zonder woonplaats en adres, maar wel ------
ingeschreven in het Centraal persoonsregiser te 's-Gravenhage en ---
zijn postadres hebbende: Postbus 324, 5660 AH Geldrop, van ---------
Nederlandse nationaliteit, ongehuwd en nooit gehuwd geweest. -------
De comparant verklaarde een stichting op te richten welke zal worden
geregeerd door de volgende statuten: ----------
NAAM, ZETEL EN TIJDSDUUR ----------
Artikel 1 ----------
1. De stichting draagt de naam: **Intermediaire Stichting van de** -----
Universele Verklaring van de Rechten van de Mens. ----------
De stichting kan zich in het maatschappelijk verkeer ook bedienen
van de naam: **Intermediary Foundation of the Universal Declaration
of Human Rights**. ----------
2. De stichting is gevestigd te **Geldrop**. ----------
3. De stichting is opgericht voor onbepaalde tijd. ----------
DOELSTELLING ----------
Artikel 2 ----------
De stichting heeft ten doel het bemiddelen inzake aangelegenheden --
van de rechten van de mens in de ruimste zin des woords. ----------
BESTUUR EN VERTEGENWOORDIGING ----------
Artikel 3 ----------
1. Het bestuur van de stichting bestaat uit ten minste één lid. ----
2. De bestuursleden benoemen uit hun midden een voorzitter, een --
secretaris en een penningmeester, ----------
De voorzitter kan ook worden aangeduid als chairman, de ---------
secretaris als secretary en de penningmeester als treasurer, ----
terwijl bestuursleden zonder functie aangeduid kunnen worden ----
als members. ----------
Deze functies kunnen in één persoon worden verenigd. ----------
3. Met inachtneming van het bepaalde in het eerste lid van dit arti-
kel beslist het bestuur zelf over het aantal leden waaruit het
zal bestaan en voorziet het zelf in de toekomstige vakatures. -
Artikel 4. ----------
Het bestuurslidmaatschap eindigt door: ----------
a. ontslagname; ----------
b. overlijden; ----------
c. faillissement of onder-curatelestelling; ----------
d. ongevraagd ontslag en ontslag door de Rechtbank. ----------
Ongevraagd ontslag kan door het bestuur worden verleend met een
meerderheid van tenminste twee/derde van het aantal zitting heb-
bende bestuursleden in een speciaal daartoe belegde ----------
vergadering. ----------
Artikel 5. ----------
1. De stichting wordt vertegenwoordigd hetzij door het voltallige bestuur, -
door ten minste twee gezamelijk handelende bestuursleden, met dien verstande dat --
indien het bestuur uit één lid bestaat dit lid zelfstandig tot ----------
tot vertegenwoordiging bevoegd is. ----------

Deze vertegenwoordiging omvat tevens het sluiten van overeenkomsten tot het kopen, vervreemden of bezwaren van registergoederen, het sluiten van overeenkomsten, waarbij de stichting zich als borg of hoofdelijk medeschuldenaar verbindt, zich voor een derde sterk maakt of zich tot zekerheidstelling voor een schuld van een derde verbindt. ----------

2. Alle besluiten worden genomen met gewone meerderheid van stemmen, tenzij deze statuten een andere meerderheid voorschrijven. ------

BOEKJAAR EN GELDMIDDELEN. ----------

Artikel 6. ----------

Het boekjaar valt samen met het kalenderjaar. ----------

Artikel 7. ----------

De geldmiddelen van de stichting bestaan uit: ----------

a. het aanvangskapitaal; ----------

b. subsidies en giften; ----------

c. alle andere haar toevallende baten. ----------

Artikel 8. ----------

Jaarlijks binnen drie maanden na afloop van het boekjaar wordt door de penningmeester een schriftelijke rekening en verantwoording van de financiële gang van zaken over het afgelopen boekjaar opgemaakt.- De goedkeuring van deze stukken door het bestuur strekt tot décharge voor de penningmeester over het betreffende boekjaar. ----------

STATUTENWIJZIGING EN ONTBINDING. ----------

Artikel 9. ----------

Het bestuur is bevoegd wijziging in deze statuten aan te brengen, onverminderd de bevoegdheid van de rechtbank als bedoeld in de artikelen 294 en 296 Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek. ----------

Voor de wijziging van de statuten wordt vereist een bestuursbesluit genomen met een meerderheid van tenminste twee/derde van de in ----- functie zijnde bestuursleden in een speciaal daartoe belegde vergadering. ----------

Artikel 10. ----------

De stichting wordt ontbonden door een besluit van het bestuur en in de gevallen vermeld in het tweede boek van het Burgerlijk Wetboek.-- Voor ontbinding wordt vereist een bestuursbesluit genomen met een meerderheid van tenminste twee/derde van de in functie zijnde bestuursleden in een speciaal daartoe belegde vergadering .----------

Artikel 11. ----------

Ingeval van ontbinding treden de bestuursleden op als liquidateuren. Een eventueel batig saldo der liquidatie zal worden aangewend voor een doel dat aan het doel van de stichting zo nauw mogelijk verwant is. ----------

(HUISHOUDELIJK) REGLEMENT. ----------

Artikel 12. ----------

Tot nadere uitwerking van deze statuten, kan door het bestuur der stichting een huishoudelijk reglement worden vastgesteld. ----------

Ook kan het bestuur andere reglementen vaststellen. ----------

SLOTBEPALING ----------

Artikel 13. ----------

In gevallen waarin deze statuten niet voorzien, beslist het bestuur.-- Tenslotte verklaarde de comparant, dat het bestuur voor de eerste ---- maal zal bestaan uit één lid, te weten de oprichter, zowel in de ----- functie van voorzitter als in die van secretaris als in die van ------ penningmeester.

Waarvan akte, ---
in minuut, is verleden te Budel op de datum in het hoofd van deze ---
akte vermeld. ----------
Na zakelijke opgave van de inhoud van deze akte aan de comparant ----
heeft deze verklaard van de inhoud van deze akte te ----------
hebben kennisgenomen en op volledige voorlezing daarvan geen prijs --
te stellen. ----------
Vervolgens is deze akte na beperkte voorlezing door de comparant en -
mij, notaris, ondertekend. ----------
(getekend) J.v.d.Wittenboer; J.v.Knegsel. ----------

UITGEGEVEN VOOR AFSCHRIFT:

Onze volksvertegenwoordigers zijn bereidwillige trekpoppen van multinationals, hun toespraken over mensenrechten democratie en rechtsstaat, zijn daarbij een ideale camouflage. Als de meeste Nederlanders zinvol gebruik van hun verstand zouden maken,dan zouden ze zich wel eerst bedenken voordat ze gingen stemmen.

Disciplinaire maatregelen en andere maatregelen rechterlijke ambtenaren

door

IFUD of Human Rights

2019

Wet van 27-06-2018, *Stb*. 2018, 298

Wet rechtspositie rechterlijke ambtenaren en enige andere
wetten in verband met ten aanzien van voor het leven benoemde rechterlijke ambtenaren disciplinaire maatregelen op te leggen en tevens andere maatregelen te treffen. Ook bij ongewenste situaties en ongeoorloofd gedrag in de rechtspraak moet een reactie volgens de regering niet uitblijven; er moet altijd, passend, en zo nodig streng, kunnen worden ingegrepen om afbreuk aan het vertrouwen in de rechtspraak te voorkomen. Dat uitgangspunt is de voornaamste reden voor deze wet.

Er is de mogelijkheid van de schriftelijke berisping door de Hoge Raad en een disciplinaire schorsing. De beperkingen in de keuze tussen disciplinaire maatregelen in geval van specifiek ongeoorloofd gedrag worden zo veel mogelijk weggenomen. In samenhang
hiermee zijn bovendien enkele andere maatregelen geïntroduceerd die bij anderszins ongewenste situaties, of het ernstige vermoeden daarvan, ten aanzien van voor het leven benoemde rechterlijke ambtenaren kunnen worden getroffen. Ook is het mogelijk gemaakt dat de Hoge Raad kan besluiten tot overplaatsing van een voor het leven benoemde rechterlijk ambtenaar naar een ander gerecht. Dit is geen disciplinaire maatregel maar een ordemaatregel. Alle disciplinaire maatregelen zijn opgenomen in artikel 46ca Wrra.

HOGE RAAD DER NEDERLANDEN

De heer J.P. van den Wittenboer
Kastanje 28
5731 NK MIERLO

Datum 12 april 2019 **Kenmerk** NO/2019/279/INT-PG-Z/2019/4551/SvdO

Geachte heer Van den Wittenboer,

U zond mij een viertal brieven met bijlagen, gedateerd respectievelijk 30 januari, 4, 13 en 14 februari 2019. Als ik het goed begrijp, vraagt u mij een door u opgesteld verzoekschrift strekkende tot verlening van voorlopige surséance van betaling aan de Stichting "Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights" - waarvan u de voorzitter bent - in handen te stellen van mr. L.G.J.M. van Ekert, rechter-commissaris in de Rechtbank Oost-Brabant. De griffier van de Rechtbank heeft uw verzoek geretourneerd omdat het niet is ingediend door een advocaat. U meent dat dit in strijd is met het recht op rechtsbijstand voor rechtspersonen. Daarbij verwijst u naar het EU-Handvest van de grondrechten en een uitspraak van het Europese Hof van Justitie.

Ik moet u berichten dat ik geen bevoegdheden heb op grond waarvan ik aan uw verzoek kan voldoen. De wet biedt mij niet de mogelijkheid in procedures in te grijpen, deze te entameren, of een griffier of een rechter instructies te geven over de behandeling van een zaak. Evenmin heb ik bevoegdheden ten aanzien van de toevoeging van een advocaat.

Uw geschriften bestrijken verder nog een groot aantal andere onderwerpen. Ook daarvoor geldt dat geen daarvan binnen het bereik van mijn ambtstaken en bevoegdheden valt.

Ik kan u niet van dienst zijn.

Hoogachtend,
De Procureur-Generaal,

Mr. J. Silvis

Postbus 20303 | 2500 EH Den Haag | Telefoon 070 361 13 11
Bezoekadres: Korte Voorhout 8 | www.hogeraad.nl

PROCUREUR-GENERAAL
BIJ DE
HOGE RAAD DER NEDERLANDEN

's-Gravenhage, 9 maart 2015

Ministerie van Veiligheid en Justitie
Aan de Directeur Wetgeving en
Juridische Zaken
Mevrouw mr. A.G. van Dijk
Postbus 20301
2500 EH DEN HAAG

Kenmerk: 8599/ig

Geachte mevrouw Van Dijk,

Met uw brief van 12 februari 2015 hebt u ons ter consultatie doen toekomen een zevental amendementen (TK 2014-2015, 33 861, nrs. 9, 10, 11, 12, 13, 15, 17) op het wetsvoorstel tot Wijziging van de Wet rechtspositie rechterlijke ambtenaren en enige andere wetten in verband met de uitbreiding van de mogelijkheden om ten aanzien van voor het leven benoemde rechterlijke ambtenaren disciplinaire maatregelen op te leggen en tevens andere maatregelen te treffen.

De amendementen geven ons aanleiding tot de volgende opmerkingen.

Algemeen
Wij stellen voorop dat het wetsvoorstel onze instemming heeft. In het advies over een wettelijke regeling van het extern klachtrecht voor de rechterlijke organisatie van de president van en de procureur-generaal bij de Hoge Raad (10 oktober 2007, kenmerk JF07.126) is reeds gewezen op het gemis van een gedifferentieerd sanctiestelsel ten aanzien van voor het leven benoemde rechterlijke ambtenaren. Het thans voorliggende wetsvoorstel biedt toereikende voorzieningen om te kunnen optreden in gevallen van mogelijk ongeoorloofd gedrag van een

rechter of anderszins ongewenste situaties waarbij een rechter is betrokken. Dat betekent overigens niet dat tegen uitbreiding van het aantal mogelijke maatregelen, zoals in een aantal amendementen voorgesteld, principiële bezwaren bestaan. Wel past daarbij een aantal kanttekeningen.

In de eerste plaats hechten wij eraan te onderstrepen dat de belangrijkste garantie voor de integriteit van de rechter erin is gelegen dat de rechter zelf ervoor waakt dat hij in zijn gedragingen en zijn beroepsuitoefening geen twijfel doet ontstaan aan zijn onafhankelijkheid, onpartijdigheid en integriteit. Dat besef is sterk aanwezig binnen de rechterlijke macht, rechters zijn zich zeer bewust van het belang van onkreukbaarheid. Dat blijkt ook uit het geringe aantal incidenten dat de afgelopen jaren heeft plaatsgevonden, zoals ook in de Tweede Kamer tijdens het algemeen debat over dit wetsvoorstel algemeen is onderkend. De ook door ons onderschreven wens het pakket maatregelen uit te breiden is dus niet het gevolg van integriteitsproblemen binnen de rechterlijke macht, maar vloeit voort uit de wenselijkheid in de gevallen waarin optreden wel noodzakelijk is over een voldoende gedifferentieerd sanctiearsenaal te beschikken.

In de tweede plaats merken wij op dat het voor de vormgeving van disciplinaire en verwante maatregelen ten opzichte van rechters van groot belang is dat de mogelijke sancties en de voorwaarden voor toepassing daarvan geen afbreuk kunnen doen aan de rechterlijke onafhankelijkheid. Dat pleit ervoor om de bevoegdheid tot het toepassen van disciplinaire sancties zoveel mogelijk niet bij de president, de directe functionele autoriteit, te leggen, maar bij een ander gerecht dan het gerecht waar de eventueel disciplinair te straffen rechter werkzaam is. In het wetsvoorstel zoals dat is ingediend en in de voorgestelde amendementen is aan die voorwaarde voldaan, doordat de president uitsluitend bevoegd is tot opleggen van een schriftelijke berisping en eventueel een waarschuwing. Alle andere maatregelen kunnen uitsluitend door de Hoge Raad worden opgelegd. Wij onderschrijven deze systematiek.

In de derde plaats merken wij op dat bij een aantal van de voorgestelde amendementen onvoldoende lijkt te zijn onderkend dat het bij de in artikel 46ca Wrra van het wetsvoorstel genoemde maatregelen gaat om disciplinaire maatregelen waarvoor de grondslag moet worden gevonden in de in artikel

46c Wrra van het wetsvoorstel genoemde misdragingen. De tijdens de algemene beraadslaging door de indieners van de amendementen genoemde voorbeelden waarin de voorgestelde nieuwe disciplinaire maatregelen zouden kunnen worden toegepast, vallen naar onze mening niet onder de in artikel 46c Wrra van het wetsvoorstel genoemde gronden voor het toepassen van die maatregelen. Wij komen daarop waar nodig terug bij onze bespreking van de afzonderlijke amendementen.

Amendement 9, overplaatsing en demotie
De maatregelen overplaatsing en demotie als disciplinaire maatregelen ontraden wij om een aantal redenen. In de eerste plaats zien wij constitutionele bezwaren. Volgens de Grondwet worden rechters op voordracht van de regering voor het leven benoemd door de Koning en kunnen zij alleen door de Hoge Raad worden ontslagen. Het amendement leidt tot een tussenvorm, waarbij de rechter uit het ambt waarin hij door de Koning is benoemd door de Hoge Raad wordt ontslagen, de regering vervolgens verplicht is de aldus ontslagen rechter voor een benoeming voor het leven in een ander rechterlijk ambt voor te dragen en de Koning de verplichting heeft de rechter in dat andere ambt als rechter te benoemen. Een dergelijke tussenvorm past naar onze mening niet in ons grondwettelijk stelsel.
In de tweede plaats gaat het om een zware sanctie die enkel passend zou zijn in geval van ernstige misdragingen. Het is niet goed voorstelbaar dat een rechterlijk ambtenaar die zich schuldig heeft gemaakt aan dergelijk gedrag en daardoor geen (senior) raadsheer of senior rechter meer kan zijn, wel geschikt zou zijn voor een rechtsprekende functie in een lager ambt.
In de derde plaats past de maatregel als disciplinaire maatregel niet bij de in de beraadslaging genoemde voorbeelden voor toepassing daarvan. Een rechter die niet goed functioneert (het eerste voorbeeld) valt daarmee nog niet binnen de in artikel 46c Wrra ontwerp genoemde gronden voor ontslag. Van verwaarlozing van de waardigheid van het ambt, zijn ambtsbezigheden of ambtsplichten, d.w.z. van de in het voorgestelde artikel 46c Wrra, onder a genoemde grond, zal in die gevallen immers slechts bij uitzondering sprake kunnen zijn. De andere gronden komen geheel niet in aanmerking. Overigens zal ongeschiktheid waardoor iemand bijv. niet als raadsheer kan functioneren, vrijwel altijd betekenen dat hij ook de kwaliteiten voor het ambt van rechter mist. Wij wijzen hier ook op het antwoord van de Minister op een vraag van de

SP-fractie op welke manier gebrek aan kwaliteit kan leiden tot het opleggen van een disciplinaire maatregel. De Minister wijst allereerst op het inzetten van een functioneringstraject. Indien dat geen effect heeft, kan uiteindelijk ontslag via de Hoge Raad aan de orde komen. Maar volgens de Minister zal dat geen ontslag als disciplinaire maatregel kunnen zijn, omdat gebrek aan kwaliteit op zich zelf niet leidt tot het oordeel dat sprake zou kunnen zijn van plichtsverzuim. Gebrek aan kwaliteit zou eventueel kunnen leiden tot een ontslag wegens ongeschiktheid (artikel 461 Wrra); als er sprake zou zijn van opzettelijk ondermaats presteren zou dat wel als plichtsverzuim kunnen worden beschouwd, aldus de Minister (TK 2013-2014, 33 861, nr. 6, p. 5).
Het andere voorbeeld betreft de seniorrechter die belast is met management in een bepaalde sectie van de rechtbank. Aan een disciplinaire sanctie bestaat hier geen behoefte. Deze seniorrechter kan, als hij als zodanig niet goed functioneert, van zijn bestuurlijke taak worden ontheven en vervolgens zijn rechterlijke functie als seniorrechter weer opnemen. Als het niet goed functioneren als bestuurder tot verstoorde verhoudingen heeft geleid, biedt het voorgestelde artikel 46kb Wrra zo nodig een mogelijkheid tot overplaatsing naar een ander gerecht als niet-disciplinaire maatregel.

Amendement 11, gehele of gedeeltelijke inhouding bezoldiging
Ook voor dit amendement geldt dat artikel 46c Wrra van het ontwerp naar onze mening geen grondslag kan bieden voor de toepassing van deze maatregel. Volgens de toelichting op dit amendement, gegeven bij de beraadslaging, is deze maatregel bedoeld voor de situatie dat er sprake is van slecht werk, van werk dat onder de norm is, of van rechters die fulltime worden betaald, maar door allerlei omstandigheden niet fulltime werken. Die situaties vallen niet onder de in artikel 46c Wrra onder b genoemde gronden en slechts bij uitzondering onder de gronden genoemd onder a, zoals hiervoor bij onze opmerkingen over Amendement 9 toegelicht. Wel biedt het nieuwe artikel 17 Wrra van het ontwerp de mogelijkheid salaris in te houden over de tijd waarin een rechterlijk ambtenaar in strijd met zijn verplichting geen werkzaamheden verricht. In ieder geval menen wij dat een financiële sanctie niet zou behoren af te wijken van de norm die geldt voor rijksambtenaren en niet voor het leven benoemde rechterlijk ambtenaren: ten hoogste de

bezoldiging over een halve maand (artikel 81 lid 1 sub e ARAR respectievelijk artikel 34b lid 1 sub e Brra).

Amendement 12, schriftelijke waarschuwing
Het huidige sanctiestelsel kent de schriftelijke waarschuwing. In het wetsvoorstel wordt voorgesteld deze benaming te wijzigen in schriftelijke berisping omdat door deze bewoordingen het punitieve karakter van de maatregel beter tot uitdrukking wordt gebracht.
De indieners van het amendement stellen voor naast deze schriftelijke berisping de schriftelijke waarschuwing als disciplinaire maatregel (opnieuw) toe te voegen. Het amendement geeft ons geen aanleiding tot opmerkingen.

Amendement 13, voorwaardelijk opleggen disciplinaire maatregelen
Een situatie waarin het voorwaardelijk opleggen van de disciplinaire maatregelen berisping en schorsing opportuun is, achten wij moeilijk voorstelbaar. Dit ligt anders voor de andere maatregelen. Op zich zien wij ten aanzien van bijvoorbeeld de mogelijkheid van voorwaardelijk ontslag geen onoverkomelijke bezwaren. Wij verwijzen daartoe naar het advies van de president en de procureur-generaal over het onderhavige wetsvoorstel (brief van 6 juni 2013, kenmerk 071/13/GC/ig) waarin werd aangesloten bij de aanbeveling van de werkgroep Stevens (rapport p. 9-10) om de mogelijkheid van voorwaardelijk ontslag op te nemen in de Wet rechtspositie rechterlijke ambtenaren. Wij citeren hier de desbetreffende passage uit het voornoemde advies:

> "In het rapport werd er terecht op gewezen dat dit een passende maatregel kan zijn ingeval een grond voor disciplinair ontslag aanwezig is, maar gelet op de omstandigheden tenuitvoerlegging van het ontslag bij een voortaan correct gedrag niet in een redelijke verhouding zou staan tot het plichtsverzuim. Dat het opleggen van deze maatregel mogelijk een diffamerend effect zou kunnen hebben waardoor de betrokken rechter niet meer zou kunnen functioneren - welke tegenwerping evenzeer geldt voor de maatregel van disciplinaire schorsing - is ons inziens geen reden af te zien van het opnemen van deze mogelijkheid in de wet. Bij de beoordeling of het opleggen van voorwaardelijk ontslag in een concreet geval een passende maatregel is, kan immers dit mogelijke effect in de afweging worden betrokken."

Wij willen daaraan toevoegen dat de behoefte aan voorwaardelijk ontslag en eventueel andere voorwaardelijke

maatregelen, minder groot wordt naar mate er gekozen kan worden uit een groter aantal disciplinaire sancties. Bij het amendement tekenen wij nog aan dat de rechtszekerheid vereist dat aan de gestelde voorwaarde een termijn is verbonden. Hiervoor bevat het amendement geen regeling. Voorts ontbreekt een aanduiding van de voorwaarden die kunnen worden opgelegd door de gerechtspresident respectievelijk de Hoge Raad. Daarin zou kunnen worden voorzien door een overeenkomstig artikel 34b lid 3 Brra luidende bepaling op te nemen in de Wrra.
Voorts merken wij op dat het voorgestelde zesde lid van het nieuwe artikel 46ca Wrra (de voorwaarde wordt niet nageleefd door de betrokken rechter) de Hoge Raad geen beslissingsruimte laat ten aanzien van de vraag of in dat geval de disciplinaire maatregel alsnog (geheel of gedeeltelijk) moet worden uitgevoerd. Dit achten wij niet wenselijk. Er zijn zeer wel omstandigheden denkbaar die meebrengen dat ondanks niet-naleving van de voorwaarde de disciplinaire maatregel niet wordt uitgevoerd; bijvoorbeeld, het volgen van een cursus of opleiding wordt vooralsnog verhinderd door ziekte van de betrokken rechter. Indien de voorwaardelijke oplegging van disciplinaire maatregelen wordt ingevoerd, zou die beslissingsruimte in het zesde lid van artikel 46ca tot uitdrukking moeten komen, bijvoorbeeld door te bepalen dat de Hoge Raad bij niet-naleving van de voorwaarden kan bepalen dat de maatregel geheel of gedeeltelijk wordt uitgevoerd.

Amendement 10, VOG overleggen na benoeming
Het voorgestelde artikel 43a Wrra houdt in dat een rechter na zijn benoeming kan worden gevraagd opnieuw een verklaring omtrent het gedrag (VOG) over te leggen. Volgens de toelichting bij het amendement is dit een aanvulling op de verplichting voor elke rechterlijk ambtenaar of rechterlijk ambtenaar in opleiding om een VOG over te leggen bij aanvang van het dienstverband.

Het is de vraag of de in het amendement voorgestelde bevoegdheid veel toevoegt. De bestaande regelgeving op het gebied van de justitiële documentatie voorziet reeds in de mogelijkheid van verstrekking van justitiële gegevens, zowel voorafgaand aan de benoeming van een rechter (artikel 24 Besluit justitiële en strafvorderlijke gegevens) alsook na diens benoeming (artikel 8 en 8a jo. artikel 39f lid 1 sub e Wet justitiële en strafvorderlijke gegevens). Voor het laatste geval is daarbij uitdrukkelijk bepaald voor welk doeleinde de

gegevens kunnen worden verstrekt: "het beoordelen van de noodzaak tot het treffen van een rechtspositionele of tuchtrechtelijke maatregel". De bij de benoeming betrokken instanties respectievelijk de functionele autoriteit beschikken dus al over een adequaat instrument voor een onderzoek naar de (strafrechtelijke) integriteit van een (kandidaat)rechter. Bovendien verschaft een uittreksel uit de Justitiële Documentatie degene aan wie het is verstrekt meer informatie dan een VOG, of de weigering daarvan. Indien afgifte van een VOG wordt geweigerd, is namelijk niet kenbaar voor de functionele autoriteit welk strafbaar feit in de justitiële documentatie is opgenomen betreffende de betrokken rechter.

Amendement 15, instemmingsrecht NVvR schrappen
Wij stellen voorop dat het overeenstemmingsvereiste van artikel 51 Wrra geen direct verband heeft met het onderwerp van het onderhavige wetsvoorstel, de uitbreiding van de regeling inzake disciplinaire maatregelen zoals vervat in hoofdstuk 6A van de Wrra. Artikel 51 is een bepaling uit hoofdstuk 8 van de Wrra dat handelt over het overleg over arbeidsvoorwaarden en rechtspositie tussen de Minister en de Sectorcommissie rechterlijke macht. Het in artikel 51 geregelde instemmingsrecht is in 1994 ingevoerd in de Wrra, destijds als artikel 13 (in 1997 ongewijzigd opgenomen als artikel 51 in de gewijzigde Wrra). Het doel van het in 1994 in de wet vastgelegde instemmingsrecht staat in de Memorie van Toelichting (TK 1992-1993, 23 130, nr. 3, p. 7) als volgt omgeschreven:

> "Het in het onderhavige wetsvoorstel geregelde overeenstemmingsvereiste sluit nauw aan bij de invoering van het overeenstemmingsvereiste in het arbeidsvoorwaardenoverleg tussen de Ministerie van Binnenlandse Zaken en de Centrale Commissie voor Georganiseerd Overleg in Ambtenarenzaken (Besluit van 15 januari 1993, houdende wijziging van het Algemeen Rijksambtenarenreglement en diverse andere besluiten in verband met een wijziging van het georganiseerd overleg (Stb. 1993, 94)."

In de toelichting op amendement 15, gegeven in het mondeling overleg, is door de indieners naar voren gebracht dat artikel 51 Wrra een onaanvaardbare beperking van het recht van amendement van de kamer als medewetgever betekent.

Het probleem werd destijds bij de voorstellen tot wijziging van het ARAR door de Raad van State onderkend:

> "De Raad merkte op dat op grond van deze regeling (overeenstemmingsvereiste in het ARAR) de Minister van Binnenlandse Zaken kan worden verplicht over een formeel wetsvoorstel waaraan individuele ambtenaren rechten of verplichtingen ontlenen, overeenstemming te bereiken met de centrales van overheidspersoneel. Door de Minister van Binnenlandse Zaken hiertoe te verplichten heeft de regering weliswaar niet formeel, maar wel materieel de vrijheid van de formele wetgever beperkt. De Raad meende dat de gevolgen van de binding die ontstaat bij overeenstemming, niet zijn te rijmen met de grondwettelijke bevoegdheden van de formele wetgever, tenzij de wetgever die gevolgen uitdrukkelijk aanvaardt en daarvoor formeel wettelijk grondslag schept." (Advies van 20 december 1991, no. W04.91 0422 (Stcrt. van 9 maart 1993, nr. 47)"

Hoewel aan dit laatste vereiste is voldaan, het instemmingsvereiste voor leden van de rechterlijke macht met rechtspraak belast staat immers in de wet, onderschrijven wij de mening dat de huidige regeling van artikel 51 Wrra op gespannen voet staat met de grondwettelijke bevoegdheden van de formele wetgever.
Tegelijkertijd moet worden vastgesteld dat hier een algemeen rechtspositioneel belang aan de orde is (vgl. de huidige regelingen op dit punt voor het overige personeel in rijksdienst) en dient te worden gelet op de constitutioneel bijzondere positie van de rechter. Dat zijn rechtspositie bij wet moet worden geregeld is bedoeld als waarborg om de rechter op dit punt een sterkere positie te geven dan (andere) ambtenaren. Wij achten het van groot belang dat bij een eventuele wijziging van de regeling recht wordt gedaan aan beide belangen, te weten de grondwettelijke vrijheid van de wetgever en een zodanige betrokkenheid en inspraak van rechters bij het regelen van hun rechtspositie dat daarmee hun onafhankelijkheid wordt gewaarborgd.
Dit vereist meer en breder overleg en voorbereiding dan in het kader van dit amendement mogelijk is. Wij adviseren daarom het daartoe te leiden dat het voorgestelde amendement 15 thans niet in stemming wordt gebracht en dat op initiatief van de Minister nader wordt onderzocht op welke wijze de inbreng van de rechterlijke macht met betrekking tot de regeling van haar rechtspositie het best kan worden geregeld en in hoeverre dat tot aanpassingen van artikel 51 Wrra zou moeten leiden.

Amendement 17, kennisgeving nevenbetrekkingen: ook hoofdbetrekking melden

Wat betreft dit amendement beperken wij ons tot de opmerking dat de voorgestelde aanvulling op artikel 44 en 44a naar ons oordeel overbodig is. De definitie van het begrip nevenbetrekkingen in het eerste lid van artikel 44a is duidelijk: het gaat om *alle* betrekkingen buiten het rechterlijk ambt. Bovendien blijkt uit het zevende lid van artikel 44 expliciet dat rechters-plaatsvervanger hun hoofdbetrekking moeten vermelden.

Hoogachtend,

M.W.C. Feteris,
President

J.W. Fokkens
Procureur-Generaal

Staatsblad
van het Koninkrijk der Nederlanden

Jaargang 2018

298

Wet van 27 juni 2018 tot wijziging van de Wet rechtspositie rechterlijke ambtenaren en enige andere wetten in verband met de uitbreiding van de mogelijkheden om ten aanzien van voor het leven benoemde rechterlijke ambtenaren disciplinaire maatregelen op te leggen en tevens andere maatregelen te treffen

Wij Willem-Alexander, bij de gratie Gods, Koning der Nederlanden, Prins van Oranje-Nassau, enz. enz. enz.

Allen, die deze zullen zien of horen lezen, saluut! doen te weten:

Alzo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenselijk is om de mogelijkheden om disciplinaire maatregelen ten aanzien van voor het leven benoemde rechterlijke ambtenaren op te leggen te verruimen en enkele andere maatregelen te kunnen treffen, alsmede een verklaring omtrent het gedrag als verplicht vereiste voor benoeming in een rechterlijk ambt te introduceren;

Zo is het, dat Wij, de Afdeling advisering van de Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

ARTIKEL I

De Wet rechtspositie rechterlijke ambtenaren wordt als volgt gewijzigd:

A

Na artikel 4 wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 4a

1. Tot rechterlijk ambtenaar of rechterlijk ambtenaar in opleiding kan slechts worden benoemd degene die in het bezit is van een verklaring omtrent het gedrag, niet ouder dan drie maanden en afgegeven volgens de Wet justitiële en strafvorderlijke gegevens.

2. Het eerste lid is niet van toepassing op degene die op het moment van zijn benoeming al rechterlijk ambtenaar of rechterlijk ambtenaar in opleiding is.

B

Artikel 17 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het zesde lid wordt vernummerd tot zevende lid.

2. Na het vijfde lid wordt een lid ingevoegd, luidende:
6. De rechterlijk ambtenaar of rechterlijk ambtenaar in opleiding ontvangt over de tijd gedurende welke hij in strijd met zijn verplichtingen opzettelijk nalaat zijn werkzaamheden te verrichten geen salaris.

3. In het zevende lid (nieuw) wordt «tweede, derde en vijfde lid» vervangen door: tweede, derde, vijfde en zesde lid.

C

Aan artikel 46 wordt een lid toegevoegd, luidende:
5. Indien artikel 17, zesde lid, van toepassing is vervallen de aanspraken genoemd in het eerste lid, naar evenredigheid.

D

Artikel 46c komt te luiden:

Artikel 46c

Ten aanzien van de rechterlijk ambtenaar kan een disciplinaire maatregel worden opgelegd, indien hij:
a. de waardigheid van het ambt, zijn ambtsbezigheden of zijn ambtsplichten verwaarloost;
b. de bepalingen overtreedt waarbij hem het uitoefenen van een beroep wordt verboden, een vast en voortdurend verblijf wordt aangewezen, verboden wordt zich in een onderhoud of een gesprek in te laten met partijen of haar advocaten of gemachtigden of een bijzondere inlichting of schriftelijk stuk van hen aan te nemen, de verplichting wordt opgelegd een geheim te bewaren of de verplichting wordt opgelegd de functionele autoriteit in kennis te stellen van de betrekkingen die hij buiten zijn ambt vervult; of
c. door zijn handelen of nalaten ernstig nadeel toebrengt aan de goede gang van zaken bij de rechtspraak of het in haar te stellen vertrouwen.

E

Na artikel 46c wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 46ca

1. De disciplinaire maatregelen die ten aanzien van de rechterlijk ambtenaar kunnen worden opgelegd, zijn:
a. schriftelijke berisping;
b. inhouding van salaris tot een bedrag van ten hoogste het salaris over een halve maand;
c. schorsing voor de duur van ten hoogste drie maanden; of
d. ontslag.
2. De disciplinaire maatregel van ontslag wordt niet opgelegd enkel op grond van artikel 46c, onderdeel a.
3. De Hoge Raad kan bij de beslissing, waarbij de rechterlijk ambtenaar wordt geschorst, bepalen dat tijdens de duur van de schorsing de bezoldiging geheel of gedeeltelijk zal worden ingehouden.

4. De Hoge Raad kan bij het opleggen van de disciplinaire maatregel van schorsing bepalen dat deze niet ten uitvoer zal worden gelegd indien de rechterlijk ambtenaar zich gedurende een daarbij te stellen termijn niet schuldig maakt aan soortgelijk handelen als waarvoor het opleggen van de disciplinaire maatregel plaatsvindt of enig ander handelen of nalaten als bedoeld in artikel 46c, en hij zich houdt aan bij het opleggen van de schorsing eventueel gestelde bijzondere voorwaarden.

5. Met het toezicht op de naleving van de voorwaarden als bedoeld in het vierde lid is de functionele autoriteit belast. Ten aanzien van de met rechtspraak belaste rechterlijk ambtenaar, niet zijnde president van een gerecht, wordt deze bevoegdheid uitgeoefend door de president van het gerecht waar betrokkene werkzaam is. Ten aanzien van de rechterlijk ambtenaar die tevens president is van een rechtbank, wordt deze bevoegdheid uitgeoefend door de president van het gerechtshof van het ressort waarbinnen die rechtbank is gelegen. Ten aanzien van de rechterlijk ambtenaar die tevens president is van een gerechtshof, wordt deze bevoegdheid uitgeoefend door de president van de Hoge Raad.

F

Artikel 46d wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid, aanhef, wordt «schriftelijke waarschuwing wordt opgelegd» vervangen door: schriftelijke berisping wordt, anders dan door de Hoge Raad, opgelegd.

2. Het tweede lid komt te luiden:

2. De overige disciplinaire maatregelen genoemd in artikel 46ca, eerste lid, worden uitsluitend door de Hoge Raad opgelegd.

3. Er wordt een lid toegevoegd, luidende:

3. Gedurende een procedure ingevolge artikel 46o wordt jegens de betrokken rechterlijk ambtenaar, anders dan door de Hoge Raad, geen disciplinaire maatregel opgelegd voor de gedraging waarop die procedure betrekking heeft.

G

Artikel 46e wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid wordt «schriftelijke waarschuwing» vervangen door: schriftelijke berisping.

2. Er wordt een lid toegevoegd dat luidt:

3. Het eerste en tweede lid zijn niet van toepassing indien de disciplinaire maatregel van schriftelijke berisping wordt opgelegd door de Hoge Raad.

H

Het opschrift van paragraaf 6A.3 komt te luiden:

§ 6A.3. Schorsing als ordemaatregel

I

Artikel 46f wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid, onderdeel b, wordt, onder vervanging van de puntkomma aan het slot van het onderdeel door een punt, na «wegens een misdrijf is veroordeeld» ingevoegd: tot een vrijheidsstraf.

2. Het eerste lid, onderdeel c, vervalt.

3. In het tweede lid, worden, onder verlettering van onderdeel b tot onderdeel e, de volgende onderdelen ingevoegd:

b. hij bij een nog niet onherroepelijk geworden rechterlijke uitspraak wegens een misdrijf is veroordeeld tot een andere straf dan een vrijheidsstraf;

c. aan hem een nog niet onherroepelijke strafbeschikking is opgelegd wegens het plegen van een misdrijf;

d. hij bij een nog niet onherroepelijk geworden rechterlijke uitspraak onder curatele is gesteld, in staat van faillissement is verklaard, ten aanzien van hem de schuldsaneringsregeling natuurlijke personen van toepassing is verklaard, hij surseance van betaling heeft gekregen, dan wel wegens schulden is gegijzeld;

J

Na artikel 46f wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 46fa

1. In de gevallen bedoeld in artikel 46f, eerste en tweede lid, kan een daartoe aangewezen enkelvoudige kamer van de Hoge Raad de rechterlijk ambtenaar in verband met onverwijlde spoed buiten functie stellen.

2. De rechterlijk ambtenaar wordt niet buiten functie gesteld dan nadat het in artikel 46d, eerste lid, bedoelde gezag, een verzoek als bedoeld in artikel 46o, tweede lid, heeft ingediend tot vordering van schorsing van de rechterlijk ambtenaar op grond van artikel 46f. Bij het verzoek tot schorsing kan een verzoek tot buitenfunctiestelling worden gedaan. De buitenfunctiestelling kan ook ambtshalve door de procureur-generaal worden gevorderd.

3. Artikel 46o, derde lid en vierde lid, tweede volzin, zijn niet van toepassing op de procedure tot buitenfunctiestelling.

4. De buitenfunctiestelling op grond van het eerste lid heeft tot gevolg dat de rechterlijk ambtenaar gedurende die periode zijn werkzaamheden niet mag verrichten.

5. De buitenfunctiestelling op grond van het eerste lid eindigt na dertig dagen, of zo veel eerder als door de Hoge Raad op de vordering tot schorsing is beslist.

K

Na artikel 46ka wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 46kb

Ten aanzien van een rechterlijk ambtenaar kan, bij wijze van ordemaatregel en om redenen van zwaarwegend organisatorisch belang van het gerecht waar de rechterlijk ambtenaar op dat moment is geplaatst, door de Hoge Raad, op voorstel van de functionele autoriteit in een verzoek als bedoeld in artikel 46o, tweede lid, de vaststelling, bedoeld in artikel 5b, eerste lid, van het gerechtshof of de rechtbank waar het ambt bij wordt vervuld, worden gewijzigd.

L

Artikel 46m wordt als volgt gewijzigd:

1. Onder verlettering van onderdelen b en c tot onderdelen c en d wordt een onderdeel ingevoegd, luidende:
b. een onherroepelijke strafbeschikking opgelegd heeft gekregen wegens het plegen van een misdrijf;.

2. In onderdeel c (nieuw) wordt «surséance» vervangen door: surseance.

M

In artikel 46n, eerste lid, wordt «46c, tweede en derde lid» vervangen door «46ca, eerste lid, onderdeel d» en wordt «onderdelen a en b» vervangen door: onderdelen a, b en c.

ARTIKEL II

De Wet op de rechterlijke organisatie wordt als volgt gewijzigd:

A

Aan artikel 15, vijfde lid, wordt toegevoegd: Voorafgaand aan een benoeming als bestuurslid wordt van betrokkene een verklaring omtrent het gedrag, niet ouder dan drie maanden en afgegeven volgens de Wet justitiële en strafvorderlijke gegevens, verlangd.

B

In de artikelen 16, eerste lid, en 86, eerste lid, wordt «17, eerste tot en met vijfde lid, en 18 tot en met 19» telkens vervangen door: en 17 tot en met 19.

C

In de artikelen 48b, eerste lid, 66, tweede lid, en 67, derde lid, wordt na «46c,» telkens ingevoegd: 46ca,.

D

Aan artikel 84, derde lid, wordt toegevoegd: Voorafgaand aan een benoeming als lid van de Raad wordt van betrokkene een verklaring omtrent het gedrag, niet ouder dan drie maanden en afgegeven volgens de Wet justitiële en strafvorderlijke gegevens, verlangd.

E

In artikel 86, zevende lid, wordt «artikelen 17, zesde lid» vervangen door: artikelen 17, zevende lid.

F

In artikel 119, eerste lid, wordt «46c, eerste lid» vervangen door: 46c, 46ca, eerste lid, onderdeel a.

ARTIKEL III

De Advocatenwet wordt als volgt gewijzigd:

A

Artikel 46b wordt als volgt gewijzigd:

1. In het veertiende lid wordt «46c, tweede lid» vervangen door: 46c, onderdelen b en c, 46ca, eerste lid, onderdeel d.

2. In het vijftiende lid wordt «46c, tweede lid» vervangen door: 46c, onderdelen b en c.

B

In het eerste lid van artikel 54 wordt «46c, tweede lid» vervangen door: 46c, onderdelen b en c, 46ca, eerste lid, onderdeel d.

ARTIKEL IV

In artikel 4, eerste lid, onderdeel g, van de Beroepswet wordt «schriftelijke waarschuwing» vervangen door: schriftelijke berisping.

ARTIKEL V

De Comptabiliteitswet 2001 wordt als volgt gewijzigd:

A

Artikel 54, tweede lid, vervalt.

B

Artikel 74, tweede lid, wordt als volgt gewijzigd:

1. In de tweede volzin wordt «46c, eerste lid, onder b, tweede en derde lid» vervangen door: 46c, onder b en c, 46ca, eerste lid, onder c en d, tweede en derde lid.

2. Na het eerste gedachtestreepje wordt «schriftelijke waarschuwing» vervangen door: schriftelijke berisping.

ARTIKEL VI

In artikel 36, derde lid, van de Gerechtsdeurwaarderswet wordt «artikel 46c, tweede lid» vervangen door: 46c, onderdelen b en c, 46ca, eerste lid, onderdeel d.

ARTIKEL VII

In de eerste volzin van artikel 32 van de Loodsenwet wordt «artikel 46c, tweede lid» vervangen door: 46c, onderdelen b en c, 46ca, eerste lid, onderdeel d.

ARTIKEL VIII

In artikel 5, zesde lid, van de Militaire Ambtenarenwet 1931 wordt na «46c,» ingevoegd: 46ca,.

ARTIKEL IX

Artikel 54 van de Wet bescherming persoonsgegevens wordt als volgt gewijzigd:

1. Na «46c,» wordt ingevoegd: 46ca,.

2. In onderdeel a wordt «46c, eerste lid» vervangen door: 46ca, eerste lid, onderdeel a.

3. In onderdeel b wordt «46c, eerste lid» vervangen door: 46c.

ARTIKEL X

In artikel 5, eerste lid, onderdeel g, van de Wet bestuursrechtspraak bedrijfsorganisatie wordt «schriftelijke waarschuwing» vervangen door: schriftelijke berisping.

ARTIKEL XI

Artikel 17, eerste lid, van de Wet College voor de rechten van de mens wordt als volgt gewijzigd:

1. Na «46c,» wordt ingevoegd: 46ca,.

2. In onderdeel a wordt «46c, eerste lid» vervangen door: 46ca, eerste lid, onderdeel a.

3. In onderdeel b wordt «46c, eerste lid» vervangen door: 46c.

ARTIKEL XII

In artikel 33, derde lid, van de Wet gewetensbezwaren militaire dienst wordt na «46c,» ingevoegd: 46ca,.

ARTIKEL XIII

In de eerste volzin van artikel 60 van de Wet op de beroepen in de individuele gezondheidszorg wordt «46c, tweede en derde lid» vervangen door: 46c, onderdelen b en c, 46ca, eerste lid, onderdeel d.

ARTIKEL XIV

In artikel 3, tweede lid, van de Wet op de Raad van State wordt «gewaarschuwd» vervangen door: berispt.

ARTIKEL XV

In de eerste volzin van artikel 22 van de Wet op de uitoefening van de diergeneeskunde 1990 wordt «46c, tweede lid» vervangen door: 46c, onderdeel b en c, 46ca, eerste lid, onderdeel d.

ARTIKEL XVI

In artikel 8.19 van de Wet dieren wordt «46c, tweede lid» vervangen door: 46c, onderdelen b en c, 46ca, eerste lid, onderdeel d.

ARTIKEL XVII

In artikel 95, tweede lid, van de Wet op het notarisambt wordt «46c, tweede lid» vervangen door: 46c, onderdelen b en c, 46ca, eerste lid, onderdeel d.

ARTIKEL XVIII

In artikel 18, vierde lid, van de Wet tuchtrechtspraak accountants wordt «op de gronden aangeven in de artikelen 46c, tweede lid» vervangen door: overeenkomstig de artikelen 46c, onderdelen b en c, 46ca, eerste lid, onderdeel d.

ARTIKEL XIX

In artikel 12, tweede lid, van de Wet tuchtrechtspraak bedrijfsorganisatie 2004 wordt «46c, tweede lid» vervangen door: 46c, onderdelen b en c, 46ca, eerste lid, onderdeel d.

ARTIKEL XX

In artikel 80 van de Zaaizaad- en plantgoedwet 2005 wordt na «46c,» ingevoegd: 46ca,.

ARTIKEL XXI

In artikel 55d, eerste lid, van de Wet zeevarenden wordt «46c, tweede lid» vervangen door: 46c, onderdelen b en c, 46ca, eerste lid, onderdeel d.

ARTIKEL XXII

1. Indien het bij koninklijke boodschap van 7 mei 2010 ingediende voorstel van wet tot aanpassing van de Advocatenwet en enige andere wetten in verband met de positie van de advocatuur in de rechtsorde en herziening van het toezicht op advocaten (Wet positie en toezicht advocatuur) (32 382) tot wet is verheven of wordt verheven, en artikel I, onderdeel Za, van die wet later in werking is getreden of treedt dan, onderscheidenlijk op dezelfde datum in werking treedt als, deze wet, komen in artikel I, onderdeel Za, van die wet het tweede tot en met vijfde lid van artikel 36c als volgt te luiden:

2. Het hof van discipline schorst op verzoek van Onze Minister van Veiligheid en Justitie, gehoord de algemene raad, een lid van het college,

indien en voor zolang:

a. hij zich in voorlopige hechtenis bevindt;

b. hij bij nog niet onherroepelijk geworden rechterlijke uitspraak wegens een misdrijf is veroordeeld tot een vrijheidsstraf dan wel hem bij een dergelijke uitspraak een maatregel is opgelegd die vrijheidsbeneming tot gevolg heeft.

3. Het hof van discipline kan op verzoek van Onze Minister van Veiligheid en Justitie, gehoord de algemene raad, een lid van het college schorsen, indien:

a. tegen hem een gerechtelijk vooronderzoek ter zake van een misdrijf is ingesteld; of

b. hij bij een nog niet onherroepelijk geworden rechterlijke uitspraak wegens een misdrijf is veroordeeld tot een andere straf dan een vrijheidsstraf;

c. aan hem een nog niet onherroepelijke strafbeschikking is opgelegd wegens het plegen van een misdrijf;

d. hij bij een nog niet onherroepelijk geworden rechterlijke uitspraak onder curatele is gesteld, in staat van faillissement is verklaard, ten aanzien van hem de schuldsaneringsregeling natuurlijke personen van toepassing is verklaard, hij surseance van betaling heeft verkregen, dan wel wegens schulden is gegijzeld; of

e. er een ander ernstig vermoeden is voor het bestaan van feiten of omstandigheden die tot ontslag zouden kunnen leiden.

4. Het hof van discipline beëindigt desgevraagd of ambtshalve een schorsing als bedoeld in het tweede of derde lid, wanneer de grond hiervoor is vervallen.

5. Het hof van discipline kan op verzoek van Onze Minister van Veiligheid en Justitie, gehoord de algemene raad, een lid van het college ontslaan, indien:

a. bij onherroepelijk geworden rechterlijke uitspraak wegens een misdrijf is veroordeeld dan wel hem bij een dergelijke uitspraak een maatregel is opgelegd die vrijheidsbeneming tot gevolg heeft;

b. aan hem een onherroepelijke strafbeschikking is opgelegd wegens het plegen van een misdrijf; of

c. hij bij onherroepelijk geworden rechterlijke uitspraak onder curatele is gesteld, in staat van faillissement is verklaard, ten aanzien van hem de schuldsaneringsregeling natuurlijke personen van toepassing is verklaard, hij surseance van betaling heeft verkregen, dan wel wegens schulden is gegijzeld.

2. Indien het bij koninklijke boodschap van 7 mei 2010 ingediende voorstel van wet tot aanpassing van de Advocatenwet en enige andere wetten in verband met de positie van de advocatuur in de rechtsorde en herziening van het toezicht op advocaten (Wet positie en toezicht advocatuur) (32 382) tot wet is verheven of wordt verheven, en artikel I, onderdeel Za, van die wet eerder in werking is getreden of treedt dan, onderscheidenlijk op dezelfde datum in werking treedt als, deze wet, komen het tweede tot en met vijfde lid van artikel 36c van de Advocatenwet te luiden:

2. Het hof van discipline schorst op verzoek van Onze Minister van Veiligheid en Justitie, gehoord de algemene raad, een lid van het college, indien en voor zolang:

a. hij zich in voorlopige hechtenis bevindt;

b. hij bij nog niet onherroepelijk geworden rechterlijke uitspraak wegens een misdrijf is veroordeeld tot een vrijheidsstraf dan wel hem bij een dergelijke uitspraak een maatregel is opgelegd die vrijheidsbeneming tot gevolg heeft.

3. Het hof van discipline kan op verzoek van Onze Minister van Veiligheid en Justitie, gehoord de algemene raad, een lid van het college schorsen, indien:

a. tegen hem een gerechtelijk vooronderzoek ter zake van een misdrijf is ingesteld; of

b. hij bij een nog niet onherroepelijk geworden rechterlijke uitspraak wegens een misdrijf is veroordeeld tot een andere straf dan een vrijheidsstraf;

c. aan hem een nog niet onherroepelijke strafbeschikking is opgelegd wegens het plegen van een misdrijf;

d. hij bij een nog niet onherroepelijk geworden rechterlijke uitspraak onder curatele is gesteld, in staat van faillissement is verklaard, ten aanzien van hem de schuldsaneringsregeling natuurlijke personen van toepassing is verklaard, hij surseance van betaling heeft verkregen, dan wel wegens schulden is gegijzeld; of

e. er een ander ernstig vermoeden is voor het bestaan van feiten of omstandigheden die tot ontslag zouden kunnen leiden.

4. Het hof van discipline beëindigt desgevraagd of ambtshalve een schorsing als bedoeld in het tweede of derde lid, wanneer de grond hiervoor is vervallen.

5. Het hof van discipline kan op verzoek van Onze Minister van Veiligheid en Justitie, gehoord de algemene raad, een lid van het college ontslaan, indien:

a. bij onherroepelijk geworden rechterlijke uitspraak wegens een misdrijf is veroordeeld dan wel hem bij een dergelijke uitspraak een maatregel is opgelegd die vrijheidsbeneming tot gevolg heeft;

b. aan hem een onherroepelijke strafbeschikking is opgelegd wegens het plegen van een misdrijf; of

c. hij bij onherroepelijk geworden rechterlijke uitspraak onder curatele is gesteld, in staat van faillissement is verklaard, ten aanzien van hem de schuldsaneringsregeling natuurlijke personen van toepassing is verklaard, hij surseance van betaling heeft verkregen, dan wel wegens schulden is gegijzeld.

ARTIKEL XXIIa

1. Indien het bij koninklijke boodschap van 6 februari 2015 ingediende voorstel van wet tot wijziging van de Advocatenwet, de Gerechtsdeurwaarderswet en de Wet op het notarisambt in verband met het doorberekenen van de kosten van toezicht en tuchtrechtspraak aan de beroepsgroepen (Wet doorberekening kosten toezicht en tuchtrecht juridische beroepen) (34 145) tot wet is of wordt verheven en artikel I, onderdeel E, van die wet eerder in werking is getreden of treedt dan deze wet, wordt in artikel 48aa, derde lid, van de Advocatenwet «artikel 87» vervangen door: artikel 46a, eerste lid,.

2. Indien het bij koninklijke boodschap van 6 februari 2015 ingediende voorstel van wet tot wijziging van de Advocatenwet, de Gerechtsdeurwaarderswet en de Wet op het notarisambt in verband met het doorberekenen van de kosten van toezicht en tuchtrechtspraak aan de beroepsgroepen (Wet doorberekening kosten toezicht en tuchtrecht juridische beroepen) (34 145) tot wet is of wordt verheven en artikel II, onderdeel G, van die wet eerder in werking is getreden of treedt dan deze wet, komen de tweede en derde volzin van artikel 78, eerste lid, van de Gerechtsdeurwaarderswet als volgt te luiden:

De kosten die samenhangen met de uitoefening van het bij of krachtens deze wet geregelde toezicht en ten laste komen van de Staat worden door de KBvG vergoed aan de Staat. De KBvG vergoedt eveneens de kosten die samenhangen met de uitoefening van de bij of krachtens deze wet geregelde tuchtrechtspraak en ten laste komen van de Staat.

3. Indien het bij koninklijke boodschap van 6 februari 2015 ingediende voorstel van wet tot wijziging van de Advocatenwet, de Gerechtsdeurwaarderswet en de Wet op het notarisambt in verband met het doorberekenen van de kosten van toezicht en tuchtrechtspraak aan de beroepsgroepen (Wet doorberekening kosten toezicht en tuchtrecht juridische beroepen) (34 145) tot wet is of wordt verheven en artikel III, onderdelen A en E, van die wet eerder in werking is getreden of treedt dan deze wet, wordt de Wet op het notarisambt als volgt gewijzigd:

a. De tweede en derde volzin van artikel 87, eerste lid, komen als volgt te luiden:
De kosten die samenhangen met de uitoefening van het bij of krachtens deze wet geregelde toezicht en ten laste komen van de Staat worden door de KNB vergoed aan de Staat. De KNB vergoedt eveneens de kosten die samenhangen met de uitoefening van de bij of krachtens deze wet geregelde tuchtrechtspraak en ten laste komen van de Staat.

b. Artikel 103a, vierde lid, komt te luiden:
4. Wordt de geldboete niet voldaan binnen de termijn, krachtens het tweede lid gesteld, dan kan de kamer, na de betrokken notaris, toegevoegd notaris of kandidaat-notaris in de gelegenheid te hebben gesteld daarover te worden gehoord, ambtshalve beslissen een of meer tuchtrechtelijke maatregelen op te leggen als bedoeld in artikel 103, eerste lid, of de maatregel als bedoeld in artikel 103, derde lid, laatste deelzin.

4. Indien het bij koninklijke boodschap van 6 februari 2015 ingediende voorstel van wet tot wijziging van de Advocatenwet, de Gerechtsdeurwaarderswet en de Wet op het notarisambt in verband met het doorberekenen van de kosten van toezicht en tuchtrechtspraak aan de beroepsgroepen (Wet doorberekening kosten toezicht en tuchtrecht juridische beroepen) (34 145) tot wet is of wordt verheven en die wet later in werking treedt dan deze wet, wordt die wet als volgt gewijzigd:

A

In artikel I, onderdeel E, onder 1, wordt «artikel 87» vervangen door: artikel 46a, eerste lid,.

B

Artikel II, onderdeel G, komt als volgt te luiden:

G

Artikel 78 wordt als volgt gewijzigd:

1. Voor de huidige tekst wordt de aanduiding «1.» geplaatst.

2. In het eerste lid (nieuw) wordt na de eerste volzin ingevoegd:
De kosten die samenhangen met de uitoefening van het bij of krachtens deze wet geregelde toezicht en ten laste komen van de Staat worden door de KBvG vergoed aan de Staat. De KBvG vergoedt eveneens de kosten die samenhangen met de uitoefening van de bij of krachtens deze wet geregelde tuchtrechtspraak en ten laste komen van de Staat.

3. Er wordt een lid toegevoegd, luidende:
2. Bij verordening kunnen regels worden gesteld over de doorberekening van de kosten die de KBvG maakt in verband met de uitoefening van toezicht en tuchtrechtspraak aan haar leden.

C

Artikel III wordt als volgt gewijzigd:

1. Onderdeel A komt als volgt te luiden:

A

Artikel 87 wordt als volgt gewijzigd:

1. Voor de huidige tekst wordt de aanduiding «1.» geplaatst.

2. In het eerste lid (nieuw) wordt na de eerste volzin ingevoegd:
De kosten die samenhangen met de uitoefening van het bij of krachtens deze wet geregelde toezicht en ten laste komen van de Staat worden door de KNB vergoed aan de Staat. De KNB vergoedt eveneens de kosten die samenhangen met de uitoefening van de bij of krachtens deze wet geregelde tuchtrechtspraak en ten laste komen van de Staat.

3. Er wordt een lid toegevoegd, luidende:
2. Bij verordening kunnen regels worden gesteld over de doorberekening van de kosten die de KNB maakt in verband met de uitoefening van toezicht en tuchtrechtspraak aan haar leden.

2. Onderdeel E, onder 2, komt te luiden:

2. In het vierde lid wordt «boete» vervangen door: «geldboete» en wordt «als bedoeld in artikel 103, eerste lid, onder c, e of f, » vervangen door: als bedoeld in artikel 103, eerste lid, of.

5. Indien het bij koninklijke boodschap van 6 februari 2015 ingediende voorstel van wet tot wijziging van de Advocatenwet, de Gerechtsdeurwaarderswet en de Wet op het notarisambt in verband met het doorberekenen van de kosten van toezicht en tuchtrechtspraak aan de beroepsgroepen (Wet doorberekening kosten toezicht en tuchtrecht juridische beroepen) (34 145) tot wet is of wordt verheven en artikel I, onderdeel E, artikel II, onderdeel G en artikel III, onderdelen A en E, van die wet later in werking treden dan deze wet, worden artikel I, onderdeel E, artikel II, onderdeel G en artikel III, onderdelen A en E, van die wet als volgt gewijzigd:

A

In artikel I, onderdeel E, onder 1, wordt «artikel 87» vervangen door: artikel 46a, eerste lid,.

B

Artikel II, onderdeel G, komt als volgt te luiden:

G

Artikel 78 wordt als volgt gewijzigd:

1. Voor de huidige tekst wordt de aanduiding «1.» geplaatst.

2. In het eerste lid (nieuw) wordt na de eerste volzin ingevoegd:
De kosten die samenhangen met de uitoefening van het bij of krachtens deze wet geregelde toezicht en ten laste komen van de Staat worden door de KBvG vergoed aan de Staat. De KBvG vergoedt eveneens de kosten die

samenhangen met de uitoefening van de bij of krachtens deze wet geregelde tuchtrechtspraak en ten laste komen van de Staat.

3. Er wordt een lid toegevoegd, luidende:
2. Bij verordening kunnen regels worden gesteld over de doorberekening van de kosten die de KBvG maakt in verband met de uitoefening van toezicht en tuchtrechtspraak aan haar leden.

C

Artikel III wordt als volgt gewijzigd:

1. Onderdeel A komt als volgt te luiden:

A

Artikel 87 wordt als volgt gewijzigd:

1. Voor de huidige tekst wordt de aanduiding «1.» geplaatst.

2. In het eerste lid (nieuw) wordt na de eerste volzin ingevoegd:
De kosten die samenhangen met de uitoefening van het bij of krachtens deze wet geregelde toezicht en ten laste komen van de Staat worden door de KNB vergoed aan de Staat. De KNB vergoedt eveneens de kosten die samenhangen met de uitoefening van de bij of krachtens deze wet geregelde tuchtrechtspraak en ten laste komen van de Staat.

3. Er wordt een lid toegevoegd, luidende:
2. Bij verordening kunnen regels worden gesteld over de doorberekening van de kosten die de KNB maakt in verband met de uitoefening van toezicht en tuchtrechtspraak aan haar leden.

2. Onderdeel E, onder 2, komt te luiden:

2. In het vierde lid wordt «boete» vervangen door: «geldboete» en wordt «als bedoeld in artikel 103, eerste lid, onder c, e of f, » vervangen door: als bedoeld in artikel 103, eerste lid, of.

ARTIKEL XXIII

1. De disciplinaire maatregelen van inhouding van salaris tot een bedrag van ten hoogste het salaris over een halve maand, schorsing en ontslag, genoemd in artikel 46ca kunnen voor handelingen in strijd met artikel 46c van de Wet rechtspositie rechterlijke ambtenaren, zoals deze komt te luiden na inwerkingtreding van artikel I van deze wet, die hebben plaatsgevonden voor de datum van inwerkingtreding van deze wet, alleen worden opgelegd voor gedragingen waarvoor onder het recht dat gold op de dag voor de datum van inwerkingtreding van artikel I van deze wet de disciplinaire maatregel van ontslag kon worden opgelegd.
2. Ten aanzien van degene die voor de datum van inwerkingtreding van artikel I van deze wet de bepalingen heeft overtreden zoals omschreven in artikel 46c, onder b, kan de maatregel van ontslag voor deze overtreding alleen worden opgelegd indien voor de datum van inwerkintreding van artikel I van deze wet de maatregel van een schriftelijke waarschuwing wegens een gelijke overtreding is opgelegd op grond van artikel 46c van de Wet rechtspositie rechterlijke ambtenaren, zoals deze op dat moment luidde.

ARTIKEL XXIV

De artikelen van deze wet treden in werking op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip, dat voor de verschillende artikelen of onderdelen daarvan verschillend kan worden vastgesteld.

Lasten en bevelen dat deze in het Staatsblad zal worden geplaatst en dat alle ministeries, autoriteiten, colleges en ambtenaren die zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Kamerstuk 33 861

Gegeven te Wassenaar, 27 juni 2018

Willem-Alexander

De Minister voor Rechtsbescherming,
S. Dekker

Uitgegeven de *zevende* september 2018

De Minister van Justitie en Veiligheid,
F.B.J. Grapperhaus

stb-2018-298
ISSN 0920 - 2064
's-Gravenhage 2018

BRIEF VAN DE MINISTER VOOR RECHTSBESCHERMING

“Rechtsstaat en Rechtsorde”

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

kst-29279-529
Vergaderjaar 2018-2019
Den Haag, 1 juli 2019

S. Dekker Minister voor Rechtsbescherming:

In reactie op de klacht van de KNB hecht ik eraan om mijn waardering uit te spreken voor de ambitie van de KNB en de rol van de notaris in ons rechtsbestel.

De notaris vervult een essentiële vertrouwensrol in het rechts- en handelsverkeer. Notarissen zijn voor een onpartijdige en onafhankelijke uitoefening van het ambt.

Kerntaken zijn het opmaken van authentieke notariële akten die rechtszekerheid bieden in het civiele rechtsverkeer, de dienstverleningsplicht, de geheimhoudingsplicht, het raadplegen van registers en de voorlichtingsplicht («belehrung») en het bieden van rechtsbescherming aan hun cliënten (burgers en bedrijven).

Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2018–2019

29 279 Rechtsstaat en Rechtsorde

Nr. 529 **BRIEF VAN DE MINISTER VOOR RECHTSBESCHERMING**

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 1 juli 2019

Bij brief van 6 juni 2019 heeft u mij gevraagd te reageren op het bericht «Gefrustreerd notariaat eist van overheid meer wapens tegen fraude» uit het Financieel Dagblad van 27 mei 2019. Met deze brief geef ik mede namens de Minister van Justitie en Veiligheid gevolg aan dit verzoek.

Uit het interview met de voorzitter van de Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie (KNB) blijkt zijn zorg dat het notariaat niet over de juiste instrumenten en informatie beschikt die een notaris ter invulling van zijn poortwachtersrol en ten behoeve van de fraudebestrijding nodig heeft. Ook zijn Kamervragen door de leden Alkaya en Van Nispen (beiden SP) gesteld over de middelen die het notariaat ter beschikking heeft om fraude te bestrijden. Kortheidshalve verwijs ik u naar de beantwoording ervan.[1] Met de KNB zal worden verkend of en welke verbeteringen mogelijk zijn.

In reactie op de klacht van de KNB hecht ik eraan om mijn waardering uit te spreken voor de ambitie van de KNB en de rol van de notaris in ons rechtsbestel. Ik ben verheugd dat de voorzitter van de KNB zich sterk maakt voor de rol die de notaris vervult bij fraudebestrijding. Naast de wettelijke verplichtingen die samenhangen met de uitoefening van de notariële taken op grond van de Wet op het Notarisambt en het Burgerlijk Wetboek hebben notarissen, gelijk andere instellingen, wettelijke verplichtingen in het kader van de Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme (Wwft). Daartoe behoren het verrichten van cliëntenonderzoek en het melden van ongebruikelijke transacties bij de Financial Intelligence Unit-Nederland.

De notaris vervult een essentiële vertrouwensrol in het rechts- en handelsverkeer. Notarissen zijn voor een onpartijdige en onafhankelijke uitoefening van het ambt, en de poortwachtersfunctie in het kader van de Wwft gebonden aan de kernwaarden en de gedragsregels die voort-

[1] Aanhangsel Handelingen II 2018/19, nr. 3047.

kst-29279-529
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2019

vloeien uit de bindende verordeningen van de KNB. Kerntaken zijn het opmaken van authentieke notariële akten die rechtszekerheid bieden in het civiele rechtsverkeer, de dienstverleningsplicht, de geheimhoudingsplicht, het raadplegen van registers en de voorlichtingsplicht («belehrung») en het bieden van rechtsbescherming aan hun cliënten (burgers en bedrijven). In dit licht heb ik begrip voor de visie van de KNB dat een centraal aandeelhoudersregister, in samenhang met het instellen van een UBO-register, een belangrijk hulpmiddel kan zijn voor fraudebestrijding en de onderzoekwerkzaamheden van de notaris. Voor beide registers is reeds wetgeving aanhangig in uw Kamer. Het kabinet is voornemens een standpunt op het initiatiefwetsvoorstel Centraal aandeelhoudersregister van de leden Nijboer en Alkaya voor te bereiden en zal daarbij ingaan op de toegevoegde waarde van een centraal aandeelhoudersregister in samenhang met het UBO-register voor de bestrijding van financieel-economische fraude en witwassen.[2]

De notaris is werkzaam in een spanningsveld als ondernemer en bijzonder ambtenaar tegelijk. Als ondernemer ontwikkelt hij nieuwe diensten, zoals het levenstestament, waar onafhankelijke voorlichting, rechtszekerheid en vertrouwen essentieel is. Een ander voorbeeld is de ontwikkeling richting een digitale notariële akte, waarmee de KNB thans een proefproject ontwikkelt voor de vereenvoudigde oprichting van BV's in het kader van een Europese richtlijn «Gebruik van digitale instrumenten en processen in het kader van het vennootschapsrecht[3]». Zulke nieuwe (technologische) mogelijkheden beschouw ik als kans om opnieuw te definiëren en zichtbaar te maken dat de rol van de notaris maatschappelijk van toegevoegde waarde is.

Gelet op de ontwikkeling van verschillende fraudeverschijningsvormen en de digitale en internationale mogelijkheden voor fraudeurs zijn het notariaat en het bedrijfsleven belangrijke partners voor fraudedetectie en het voorkomen van witwassen. Over de invulling van die rol voer ik graag het overleg met de KNB om te verkennen welke mogelijkheden op korte of langere termijn tot verbetering kunnen leiden en wat daarvoor noodzakelijk is. Ik vertrouw erop dat die dialoog een effectieve aanpak van fraude en witwassen de invulling van de poortwachtersrol verder ondersteunt.

De Minister voor Rechtsbescherming,
S. Dekker

[2] Kamerstuk 34 661, nr. 6.
[3] De richtlijn is aangenomen door het Europees parlement en de Raad, maar is nog niet gepubliceerd.

Toekomst van het notariaat

KNB 2019

https://archive.org/details/toekomstnotariaat

Voorzitter

Nick van Buitenen is sinds 1 oktober 2017 voorzitter van de Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie (KNB). Hij maakt sinds 2016 deel uit van het KNB-bestuur. Van Buitenen is notaris bij het kantoor Van Grafhorst notarissen in Utrecht.

Volg de voorzitter op Twitter

Column van de voorzitter

De maatschappelijke positie van de notaris in het rechtsverkeer

Focus op fraudepreventie

November 2017

Inhoud

Inleiding

Vijf speerpunten voor beleid en praktijk

1. Publieke functie
2. Aandacht voor fraude, ethiek en integriteit
3. Delen van kennis en ervaringen
4. Helpdeskfunctie en vertrouwenspersonen
5. Verantwoordelijkheid nemen met de juiste middelen

Tot slot

Inleiding

In onze samenleving komen diverse vormen van fraude[1] voor. Fraude ondermijnt het onderlinge vertrouwen en schaadt de samenleving. Effectieve voorkoming en bestrijding hiervan vraagt een gezamenlijke inspanning van alle betrokken partijen. Niet alleen van de overheid, opsporings- en handhavingsdiensten en toezichthouders, maar ook van de private sector. Ook van (toegevoegd en kandidaat-)notarissen[2] wordt veel (steeds meer) verwacht waar het gaat om het voorkomen van fraude.

Gebleken is dat de verwachtingen in de maatschappij over de rol en mogelijkheden van notarissen bij voorkoming van fraude uiteenlopen. Hierbij komt dat notarissen bij het voorkomen van fraude te maken krijgen met diverse vragen, dilemma's en beperkingen.

Het notariaat vervult een maatschappelijke functie. Het voert wettelijke taken uit, gericht op rechtszekerheid en hieruit voortvloeiende (economische) rechtsbescherming. In Notaris 2.0, de strategische agenda 2015-2020 van de Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie (KNB), ligt de focus op onder meer herpositionering en zichtbaarder maken van de maatschappelijke rol en waarde van het notariaat.

Tegen deze achtergrond zet de KNB in deze notitie[3] aan de hand van vijf speerpunten voor beleid en praktijk uiteen hoe de KNB de rol van notarissen bij voorkoming van fraude ziet, wat de maatschappij hierbij van notarissen mag verwachten en welke rol de KNB hierbij voor zichzelf ziet weggelegd. De KNB verwacht alertheid en een integere en actieve beroepshouding van haar leden. Op haar beurt ondersteunt de KNB de notariële beroepsgroep zoveel mogelijk bij zijn praktijkuitoefening. Ook neemt de KNB initiatieven om beperkingen in de praktijk op te heffen. Dit neemt niet weg dat de notaris fraude niet in alle gevallen kan voorkomen.

Vijf speerpunten voor beleid en praktijk

1. Publieke functie

Publieke functie van de notaris
De Wet op het notarisambt (Wna) gaat uit van de notaris als publieke functionaris in het rechtsverkeer. De notaris is als openbaar ambtenaar bevoegd om authentieke akten te verlijden in de gevallen waarin de wet dit aan hem opdraagt of een partij dat van hem verlangt en andere in de wet aan hem opgedragen werkzaamheden te verrichten.[4] De notaris oefent zijn ambt in onafhankelijkheid uit en behartigt de belangen van alle bij de rechtshandeling betrokken partijen op onpartijdige wijze en met de grootst mogelijke zorgvuldigheid.[5] De notaris vervult een maatschappelijke vertrouwensfunctie en heeft een hiermee samenhangende geheimhoudingsplicht.[6]

De notaris is in beginsel gehouden de hem bij of krachtens de wet opgedragen of de door een partij verlangde werkzaamheden te verrichten.[7] De notaris dient zijn dienst te weigeren wanneer naar

[1] Onder fraude wordt in deze notitie verstaan financieel-economische criminaliteit. Dit laatste is een ruimer (container)begrip, waaronder onder meer fiscale fraude, faillissementsfraude, vastgoed- en hypotheekfraude en witwassen worden verstaan. Voor de leesbaarheid en vanwege het spraakgebruik wordt echter de term fraude gebruikt.
[2] Voor de leesbaarheid worden verder alleen de termen notaris en notarissen gebruikt, in mannelijke vorm.
[3] In juni 2017 is een eerdere notitie voor consultatie uitgezet onder de leden en stakeholders van de KNB. De reacties op die notitie zijn betrokken bij het opstellen van deze notitie.
[4] Artikel 2 lid 1 Wna.
[5] Artikel 17 lid 1 Wna.
[6] Artikel 22 Wna.
[7] Artikel 21 lid 1 Wna.

zijn redelijke overtuiging of vermoeden de werkzaamheid die van hem verlangd wordt leidt tot strijd met het recht of de openbare orde, wanneer zijn medewerking wordt verlangd bij handelingen die kennelijk een ongeoorloofd doel of gevolg hebben of wanneer hij andere gegronde redenen voor weigering heeft. Bij gerede twijfel aan de goede bedoelingen van zijn cliënt dient de notaris zijn dienst te weigeren, althans zich eerst door nader onderzoek te overtuigen van het geoorloofde karakter ervan.[8]

De functie van de notaris in het rechtsverkeer verplicht hem blijkens rechtspraak[9] onder bijzondere omstandigheden ook tot een zekere zorg voor de belangen van derden die mogelijkerwijs zijn betrokken bij de door zijn cliënten van hem verlangde ambtsverrichtingen. Deze zorgplicht kan ertoe leiden dat de notaris gegronde redenen heeft om de van hem gevraagde dienstverlening te weigeren of op te schorten. Verleent hij de gevraagde dienst toch, dan kan dit zijn civielrechtelijke aansprakelijkheid jegens de betrokken derden meebrengen vanwege onrechtmatig handelen. Dat is het geval wanneer de notaris tekort schiet in de door hem bij zijn ambtsuitoefening te betrachten zorgvuldigheid en het voorts voorzienbaar is dat als gevolg van zijn handelen schade aan de betrokken derden – bijvoorbeeld de Belastingdienst – wordt toegebracht. De notaris dient de nodige zorg voor de belangen van betrokken derden te hebben en dient onrechtmatig handelen jegens hen te voorkomen.

Het notarisambt staat voor integriteit. De notaris moet niet alleen zelf integer handelen, maar hij moet er ook voor waken dat hij in verband wordt gebracht met of meewerkt aan niet-integer handelen van anderen.

Uit hoofde van zijn publieke functie rust op de notaris een maatschappelijke verantwoordelijkheid. Van de notaris mag worden verwacht dat hij een goed functionerend rechtsverkeer waarborgt en inbreuken hierop zoveel mogelijk voorkomt. De notaris heeft exclusieve wettelijke bevoegdheden in het rechtsverkeer waarbij bepaalde verantwoordelijkheden horen. Waar het gaat om de voorkoming van fraude, mag van de notaris worden verwacht dat hij alert is en een integere en – binnen de grenzen van zijn geheimhoudingsplicht – actieve beroepshouding aanneemt. Bij vermoeden van fraude dient de notaris zijn dienstverlening te weigeren of op te schorten.

De wettelijk voorgeschreven tussenkomst van de notaris bij bepaalde rechtshandelingen draagt ook op andere wijze bij aan het voorkomen (en bestrijden) van fraude. Notariële akten moeten verplicht digitaal worden geregistreerd bij de KNB. De Belastingdienst heeft inzage in deze registratie en de akten. Tevens heeft de Belastingdienst inzage in de derdengeldenrekening van de notaris en hiermee in de bij de akten behorende geldstromen. De Belastingdienst beschikt hiermee over betrouwbare en waardevolle informatie. Juist de verplichte tussenkomst van de notaris stelt op deze wijze de Belastingdienst in staat (mogelijke) fraude in een vroeg stadium te signaleren en te voorkomen of te bestrijden.

Publieke functie van de KNB
De KNB is een publiekrechtelijke beroepsorganisatie en heeft tot taak de bevordering van een goede beroepsuitoefening door notarissen en van hun vakbekwaamheid. Haar taak omvat mede de zorg voor de eer en het aanzien van het notarisambt.[10] In het kader van deze publieke taken worden, onder meer op NotarisNet (het intranet van de KNB) en in Notariaat Magazine (het maandelijks informatie- en opinieblad van de KNB), de betekenis en het belang van de publieke functie van de notaris regelmatig benadrukt.

[8] Artikel 21 lid 2 Wna en Kamerstukken II 2009-2010, 32250, nr. 3, p. 20.
[9] HR 23 december 1994, ECLI:NL:HR:1994:AD2277, NJ 1996/627; HR 23 december 1994, ECLI:NL:HR:1994:ZC1590, NJ 1996/628; HR 15 september 1995, ECLI:NL:HR:1995:ZC1801, NJ 1996/629 (Curatoren THB). HR 3 april 2015, ECLI:NL:HR:2015:831, NJ 2015/479 (De Novitaris).
[10] Artikel 60 en artikel 61 lid 1 Wna.

Uit hoofde van haar publieke functie draagt de KNB waar mogelijk bij aan de voorkoming van fraude en het terugdringen van bewuste dan wel onbewuste medewerking van notarissen aan frauduleuze transacties. De KNB werkt hierbij waar mogelijk samen met de toezichthouder voor het notariaat en opsporings- en handhavingsdiensten en is met deze overheidsdiensten in gesprek om te bezien of verdergaande samenwerking, onder meer door het delen van informatie, hierbij mogelijk is. Wettelijke belemmeringen voor het delen van informatie dienen – met respect voor rechtsbeginselen als privacy – te worden opgeheven. Bijvoorbeeld door een wettelijk kader te creëren waarbinnen het delen van informatie mogelijk is.

Deze rol van de KNB is overigens niet nieuw: al jaren is de KNB actief op het gebied van het voorkomen van fraude, met name rond onroerendgoedtransacties, oprichtingen van rechtspersonen en aandelenoverdrachten. Zo is de KNB betrokken geweest bij het zogenoemde Alijda-project in Rotterdam (aanpakken van vastgoed- en hypotheekfraude). Ook heeft de KNB bijgedragen aan een barrièremodel faillissementsfraude.

Het is echter de notaris zelf bij wie het besef van zijn maatschappelijke verantwoordelijkheid moet resulteren in de verwachte alertheid en beroepshouding. Door de uitvoering van kwaliteitstoetsen bij haar leden toetst de KNB of notarissen het verwachte gedrag in de praktijk brengen. Wanneer deze toetsen of andere signalen hiertoe aanleiding geven, gaat de KNB met leden in gesprek over hun gedrag, schakelt de KNB bijzonder beheer auditoren in, dient de KNB een tuchtklacht in of ondersteunt de KNB een tuchtklacht die is ingediend door de toezichthouder voor het notariaat. Hierbij maakt de KNB onderscheid tussen notarissen die bewust meewerken aan fraude en notarissen die zich onbewust zijn dat zij voor frauduleuze transacties worden gebruikt. Voor de eerste categorie is in de notariële beroepsgroep uiteraard geen plaats. Notarissen die onder druk staan of anderszins in een benarde positie verkeren of gewetensnood hebben, kunnen hulp zoeken bij de ringvoorzitter of een vertrouwensnotaris. Ten aanzien van notarissen die onbewust meewerken aan fraude, die zich onbewust zijn dat zij voor frauduleuze transacties worden gebruikt, zijn de inspanningen van de KNB primair gericht op het fraudebewust(er) maken van deze leden.

2. Aandacht voor fraude, ethiek en integriteit

De notaris moet alert zijn op fraude en in staat zijn om fraude zoveel mogelijk te signaleren en hierop adequaat te reageren. Hiervoor moet de notaris kennis hebben van alle toepasselijke wet- en regelgeving, weten hoe fraude zich kan manifesteren en zich ervan vergewissen dat hij bekend is met specifieke risico's die zich kunnen voordoen.

De KNB bevordert op verschillende wijzen het fraudebewustzijn van het notariaat. In berichtgeving in Notariaat Magazine en op NotarisNet wordt regelmatig aandacht besteed aan het signaleren en voorkomen van fraude. Op NotarisNet zijn ook diverse documenten (handleidingen, leidraden, artikelen, aandachtspunten, indicatoren) te vinden die notarissen kunnen helpen bij het signaleren en voorkomen van fraude. Deze worden regelmatig geactualiseerd. Bij het fraudebewust(er) maken van notarissen werkt de KNB regelmatig samen met de toezichthouder voor het notariaat en opsporings- en handhavingsdiensten. Onder meer bij berichtgeving over actuele trends en (anonieme) praktijkcasus rond fraude.

Bij de voorkoming van fraude spelen ethiek en integriteit een belangrijke rol. Bij de uitvoering van kwaliteitstoetsen door de KNB bij notarissen wordt daarom niet alleen aandacht besteed aan fraudebewustzijn, maar ook aan ethiek en integriteit. De variabele toetsingsfrequentie draagt bij aan de noodzakelijke focus op deze thema's. Zo nodig worden bijzonder beheer auditoren ingeschakeld.

Ethiek en integriteit spelen ook in bredere zin een belangrijke rol in het notariaat. Voorafgaand aan de benoeming tot (toegevoegd) notaris vindt een persoonstoets plaats waarbij wordt getoetst op onder meer ethiek en integriteit. Ook in de opleiding van notarissen komen ethiek en integriteit aan de orde. De KNB werkt eraan dat ethiek en integriteit een verplicht onderdeel wordt van de permanente educatie van notarissen. Aandacht voor deze onderwerpen neemt toe. Nieuw benoemde (toegevoegd) notarissen worden sinds enkele jaren door de KNB uitgenodigd voor een kennismakingsbijeenkomst waarin onder meer ethiek en integriteit aan de orde komen. In 2016 heeft de KNB rond deze thema's de zogenoemde DilemmApp ontwikkeld. Verder heeft de KNB in het voorjaar van 2017 vijf regiobijeenkomsten georganiseerd voor haar leden om met elkaar in discussie te gaan over dilemma's op het gebied van ethiek en integriteit. Intervisie binnen de notariële beroepsgroep op deze thema's wordt gepromoot. Ook het Jaarcongres 2017 van de KNB stond in het teken van ethiek en integriteit in het notariaat, waarbij bijzondere aandacht werd besteed aan de vraag hoe buiten het notariaat over deze thema's bij notarissen wordt gedacht.

3. Delen van kennis en ervaringen

Het is van belang dat binnen de notariële beroepsgroep kennis van en ervaringen met fraude worden gedeeld. Ook is van belang dat notarissen kennis kunnen opdoen uit tuchtzaken, zaken waarnaar de toezichthouder voor het notariaat en opsporings- en handhavingsdiensten onderzoek hebben gedaan en dilemma's en casus die zijn aangedragen bij de helpdeskfunctie en vertrouwenspersonen van de KNB. In de opleiding en de permanente educatie van notarissen moet aandacht zijn voor fraude en wat op dit terrein van de notaris wordt verwacht.

De KNB stimuleert dat binnen het notariaat kennis van en ervaring met fraude worden gedeeld en dilemma's met betrekking tot fraude worden besproken. De KNB voorziet reeds in cursussen en bijeenkomsten op dit terrein en de DilemmApp. In samenwerking met de toezichthouder voor het notariaat en opsporings- en handhavingsdiensten worden praktijkgevallen met betrekking tot fraude met de notariële beroepsgroep besproken. De KNB streeft naar een fraudepreventiesysteem binnen het notariaat om gevallen van dienstweigering vanwege (mogelijke) fraude en signalen van (mogelijke) fraude onderling te kunnen delen. Al vanaf de eerste fase van de opleiding zullen notarieel juristen geconfronteerd moeten worden met signalering en voorkoming van fraude. De KNB stimuleert dat in de universitaire opleiding meer aandacht aan dit thema wordt besteed. Verder streeft de KNB ernaar dat het signaleren en voorkomen van fraude een verplicht onderdeel wordt van de beroepsopleiding en de permanente educatie van notarissen.

4. Helpdeskfunctie en vertrouwenspersonen

Het is van belang dat notarissen vragen over en dilemma's rond fraude – binnen de grenzen van hun geheimhoudingsplicht – vertrouwelijk kunnen voorleggen aan een deskundige of vertrouwelijk kunnen bespreken met een beroepsgenoot. Notarissen moeten indien nodig kunnen beschikken over expertise van buiten de notariële beroepsgroep.

De KNB ondersteunt notarissen bij het maken van de noodzakelijke afwegingen ten aanzien van hun eigen handelen. Het gebruik van voorhanden zijnde voorzieningen als de helpdeskfunctie en vertrouwenspersonen van de KNB wordt gestimuleerd. In 1997 heeft de KNB de vertrouwensnotaris binnen het notariaat ingesteld. Notarissen kunnen vertrouwelijk bij een aantal collega-notarissen terecht met vragen en dilemma's op het terrein van de meldingsplicht van de Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme (Wwft), fraude, dienstweigering en andere kwesties waarmee zij zitten. Notarissen kunnen deze vragen en dilemma's ook vertrouwelijk bespreken met medewerkers van de KNB. De KNB spant zich ervoor in dat notarissen ook bij deskundigen buiten de notariële beroepsgroep terecht kunnen met vragen over en

dilemma's met betrekking tot fraude. Met name bij deskundigen van de toezichthouder voor het notariaat en opsporings- en handhavingsdiensten.

5. Verantwoordelijkheid nemen met de juiste middelen

De notaris moet de wil hebben om fraude te signaleren en te voorkomen en de overtuiging hebben dat dit bij zijn ambtsuitoefening hoort. De notaris kan en moet een rol – veelal aangeduid als poortwachtersrol – spelen bij de voorkoming van fraude en hiermee invulling geven aan zijn maatschappelijke rol en relevantie.

De notaris is op grond van voor hem geldende wetgeving verplicht een uitvoerig cliëntonderzoek te doen.[11] Verder moet de notaris een melding doen bij de Financial Intelligence Unit-Nederland (FIU-Nederland) als sprake is van een (verrichte of voorgenomen) ongebruikelijke transactie.[12] Ten slotte moet de notaris zijn dienst weigeren wanneer naar zijn redelijke overtuiging of vermoeden de werkzaamheid die van hem verlangd wordt leidt tot strijd met het recht of de openbare orde, wanneer zijn medewerking wordt verlangd bij handelingen die kennelijk een ongeoorloofd doel of gevolg hebben of wanneer hij andere gegronde redenen voor weigering heeft.[13]

Deze (poortwachters)rol van de notaris is preventief en controlerend van aard, gericht op de voorkoming van fraude. Als de notaris kan voorkomen dat personen met verkeerde bedoelingen toegang krijgen tot het rechtsverkeer op de wijze die zij zich hadden voorgenomen, dan zal hij dat ook moeten voorkomen. Opsporing en handhaving kunnen echter niet van de notaris worden verwacht; hij is immers geen opsporings- en handhavingsambtenaar. Ook kan de met de maatschappelijke vertrouwensfunctie van de notaris samenhangende geheimhoudingsplicht van de notaris niet ten behoeve van opsporing en handhaving worden doorbroken met een beroep op deze rol. Een meldingsplicht, een aan opsporing en handhaving en hiermee aan repressie gerelateerd optreden waardoor de notariële geheimhoudingsplicht wordt doorbroken, heeft de notaris slechts in het kader van de Wwft.

De KNB benadrukt het maatschappelijk belang van een gedegen cliëntonderzoek waarbij voorhanden zijnde bronnen worden geraadpleegd. De thans beschikbare bronnen zijn hiervoor echter niet altijd voldoende. De KNB spant zich er daarom voor in dat notarissen de beschikking krijgen over meer middelen om dit onderzoek altijd goed te kunnen doen.

In aanvulling op het civielrechtelijk bestuursverbod en de registratie van uiteindelijk belanghebbenden (UBO's) pleit de KNB voor invoering van een centraal aandeelhoudersregister (CAHR) dat door notarissen wordt gevuld op basis van door hen opgestelde akten en waartoe onder meer notarissen toegang hebben. Het CAHR verzamelt en ontsluit zo betrouwbare informatie over aandelen en aandeelhouders van bv's en niet-beursgenoteerde nv's en geeft hierdoor zicht op wie schuil gaan achter deze rechtspersonen. Enerzijds is het CAHR complementair aan het UBO-register, anderzijds fungeert het CAHR met betrekking tot deze rechtspersonen als een (gedeeltelijke) objectieve toets voor de juistheid van het UBO-register. Daarnaast pleit de KNB voor invoering van de mogelijkheid voor notarissen om in het Handelsregister te zoeken op natuurlijke personen. Hierdoor kan de notaris bij het cliëntonderzoek meer zicht krijgen op (achterliggende) personen, mogelijke netwerken en bestaande structuren. Het ligt op de weg van de overheid en de politiek om beide ten behoeve van voorkoming van fraude snel te realiseren.

[11] Artikel 39 Wna en hoofdstuk 2 Wwft.
[12] Hoofdstuk 3 Wwft.
[13] Artikel 21 lid 2 Wna.

De KNB is in gesprek met de toezichthouder voor het notariaat en opsporings- en handhavingsdiensten om te bezien of ook andere middelen beschikbaar kunnen komen. De KNB denkt hierbij aan onder meer overleg met of het delen van informatie door deze en andere overheidsdiensten. Ook wordt gedacht aan het delen van informatie tussen notarissen. Wettelijke belemmeringen voor het delen van informatie dienen – met respect voor rechtsbeginselen als privacy – te worden opgeheven. Bijvoorbeeld door een wettelijk kader te creëren waarbinnen het delen van informatie mogelijk is.

Tot slot

De maatschappij mag van de notaris verwachten dat hij alert, integer en actief is waar het gaat om de voorkoming van fraude. Deze maatschappelijke (poortwachters)rol vloeit voort uit de publieke functie van de notaris in het rechtsverkeer.

Het is echter mede aan de overheid en de politiek om ervoor te zorgen dat de notaris deze rol goed kan vervullen. Ook zij hebben belang bij een goed functionerend rechtsverkeer waarin rechtszekerheid en rechtsbescherming worden geboden en fraude zoveel mogelijk wordt voorkomen, waardoor in de samenleving ruimte is voor onderling vertrouwen.

Nadere informatie: KNB, Jacco Sjerps, j.sjerps@knb.nl, 070 3307 226

Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights

Aan: KONINKLIJKE NOTARIËLE BEROEPS-

ORGANISATIE

t.a.v. Het bestuur

Postbus 16020
2500 BA, DEN HAAG

Betreft: Notariaat

Mierlo, 11 maart 2019

Geacht bestuur van KNB,

Moeten notarissen in de toekomst nog kunnen blijven fungeren als juridische dienstverleners die door rechtzoekenden onvoorwaardelijk in vertouwen genomen kunnen worden,wanneer hun authentieke aktes gewoon terzijde kunnen worden gelegd door de Staat der Nederlanden en de rest van diens korps van ambtenaren, ambtenaren apparaat? Het Nederlandse rechtssysteem moet daarom dergelijke misdrijven vervolgen.Wordt dit echter nagelaten,dan bevordert dat niet alleen strafeloze inbreuken op de rechtsorde doch stelt het door de wetgever geschonken vertouwen in een democratische rechtsstaat in de waagschaal. De Stichting IFUD of Human Rights voert diverse “authentieke” notariële aktes aan en tevens diverse exploten door gerechtsdeurwaarders die de stichting heeft laten betekenen,die de rechter, hoofdofficier bij het Openbaar Ministerie en de belastingdienst niet kunnen negeren.

-dat er thans ook onvoldoende aanknopingspunten zijn voor de verwachting dat de Staat der Nederlanden in een (eventuele) civiele procedure het bewijs van deze aktes nog kan of zal ontzenuwen-

https://archive.org/details/SOMMATIE_201903

https://archive.org/details/VerzoekschriftClericalError

Doen zij dit wel dan spreekt men van miskenning van bewijswaarde, (hij die bewijzen met een wettelijke bewijswaarde loochent). De basisregel luidt dat de bewijskracht van een akte

door de rechter miskend wordt wannneer hij aan die akte een uitlegging geeft die onverenigbaar is met de bewoordingen ervan. Wordt er een geschrift overlegd dat op een authentieke akte lijkt, dan gaat de rechter ervan uit dat het ook écht een authentieke akte is. Eventueel kan het tegendeel worden bewezen door de andere partij, wanneer deze bijvoorbeeld stelt dat de akte vals is. Dwingend bewijs houdt in dat de rechter verplicht is de inhoud van bepaalde bewijsmiddelen als waar aan te nemen dan wel verplicht is de bewijskracht te erkennen die de wet aan bepaalde gegevens verbindt (art. 151 lid 1 Rv). Tegenbewijs, ook tegen dwingend bewijs, staat vrij, tenzij de wet het uitsluit (art. 151 lid 2 Rv).

- Dat de Staat der Nederlanden bekend is met de inhoud van de notariële akte van 21 juni 2007,de Minister van Algemene Zaken in een brief uit 2008 niet van voornemens te zijn een valsheidsprocedure aanhangig te maken bij de civiele rechter,en in 2014 nogmaals een bevestiging door Minister van Algemene zaken onder verwijzing naar de brief uit 2008,
- Het is de notaris in 2008 door de rechtbank van Den Haag verboden is een executoriale titel toe te kennen aan de notariële rectificatie akte van 21 juni 2007,
- Dat de Staat der Nederlanden geen aangifte bij de strafrechter heeft gedaan in het verleden met betrekking de onder ede verklaring door J.P. van den Wittenboer in de desbetreffende notariële akte,
- Dat Staat der Nederlanden ingevolge artikel 151 lid 2 Rv tegenbewijs kon leveren tegen de dwingende bewijskracht de verdere inhoud van de notariële akte,maar heeft nagelaten,
- Dat de Staat der Nederlanden een zodanige houding ten aanzien van de notariele akte van rectificatie van 21 juni 2007 heeft aangenomen -mede gelet over de jaren die zijn verstreken- dat daaruit mag worden afgeleid dat de Staat hierin wenst te berusten,en dus geen verdere juridische actie gaat ondernemen,
- Dat de inhoud van de notariële rectificatie akte in beginsel dwingende bewijskracht heeft. Het staat de rechter dus niet vrij om zelf te bepalen of hij de inhoud van die akte geheel of gedeeltelijk of helemaal niet voor waar aanneemt,
- Nu voldoende duidelijk is geworden dat de Staat der Nederlanden geen tegenbewijs zal leveren mag de rechter niet weigeren te beslissen, alsnog –wat de notaris voorheen is verboden- de executoriale titel toe te kennen onder verstek aan de notariële rectificatie akte van 21 juni 2007, op verzoek van IFUD of Human Rights met een advocaat,
- Dat de Staat der Nederlanden een verzetprocedure bij de rechter tegen verstekvonnis kan voeren, die dan de zaak heropent en in feite, dat alles alsnog weer inhoudelijk wordt behandeld,

- Dat IFUD of Human Rights daartegen bezwaar zal aanvoeren omdat de Staat der Nederlanden de verzetprocedure zal aangrijpen met louter ten doel de zaak te vertragen, danwel “Hitler’s Inferno” te marginaliseren zodat er sprake is misbruik van procesrecht, aldus niet het doel daadwerkelijk met argumenten te betwisten.

https://archive.org/details/AkteNotarieel16-07-2004
https://archive.org/details/AfschriftNotarieleAkte

https://archive.org/details/DeurwaarderskortgedingJanAnneDeSwartArt438Lid4Rv

IFUD of Human Rights

De Voorzitter

J.P. van den Wittenboer

Correspondence:Po.box 324, 5660AH Geldrop The Netherlands
Offices:Kastanje 28, 5731NK Mierlo The Netherlands
C.o.C.reg:41092925 Eindhoven N.L.
E-mail: ifudofhumanrights@yahoo.com
Internet: http://ifudofhumanrights.webs.com
Phone:+31 -(0)6 50 425 552

HOGE RAAD DER NEDERLANDEN

De heer J.P. van den Wittenboer
Kastanje 28
5731 NK MIERLO

Datum 12 april 2019 **Kenmerk** NO/2019/279/INT-PG-Z/2019/4551/SvdO

Geachte heer Van den Wittenboer,

U zond mij een viertal brieven met bijlagen, gedateerd respectievelijk 30 januari, 4, 13 en 14 februari 2019. Als ik het goed begrijp, vraagt u mij een door u opgesteld verzoekschrift strekkende tot verlening van voorlopige surséance van betaling aan de Stichting "Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights" - waarvan u de voorzitter bent - in handen te stellen van mr. L.G.J.M. van Ekert, rechter-commissaris in de Rechtbank Oost-Brabant. De griffier van de Rechtbank heeft uw verzoek geretourneerd omdat het niet is ingediend door een advocaat. U meent dat dit in strijd is met het recht op rechtsbijstand voor rechtspersonen. Daarbij verwijst u naar het EU-Handvest van de grondrechten en een uitspraak van het Europese Hof van Justitie.

Ik moet u berichten dat ik geen bevoegdheden heb op grond waarvan ik aan uw verzoek kan voldoen. De wet biedt mij niet de mogelijkheid in procedures in te grijpen, deze te entameren, of een griffier of een rechter instructies te geven over de behandeling van een zaak. Evenmin heb ik bevoegdheden ten aanzien van de toevoeging van een advocaat.

Uw geschriften bestrijken verder nog een groot aantal andere onderwerpen. Ook daarvoor geldt dat geen daarvan binnen het bereik van mijn ambtstaken en bevoegdheden valt.

Ik kan u niet van dienst zijn.

Hoogachtend,
De Procureur-Generaal,

Mr. J. Silvis

Postbus 20303 | 2500 EH Den Haag | Telefoon 070 361 13 11
Bezoekadres: Korte Voorhout 8 | www.hogeraad.nl

GROSSE

IN NAAM DER KONINGIN

Op zeventien augustus negentienhonderd negenennegentig ----------
verscheen voor mij, Meester Theodorus Hubertus Johannes ----------
Maria op de Laak, notaris te Budel, gemeente Cranendonck: ----------
de Heer **Joannes Petrus van den Wittenboer**, planned change --------
agent, zonder woonplaats, doch feitelijk verblijvende op het ----------
adres Kastanje 13, 5731 NM Mierlo, postadres: Postbus 324, ----------
5660 AH Geldrop, geboren te Mierlo op veertien mei ----------
negentienhonderd vijfenvijftig, ongehuwd, nooit gehuwd geweest -------
en niet geregistreerd of geregistreerd geweest als partner, van ----------
Nederlandse nationaliteit, legitimatie: paspoort nummer ----------
N86289636, afgegeven door de Burgemeester van ----------
's-Gravenhage op negentien mei negentienhonderd ----------
negenennegentig.----------
De comparant verklaarde als volgt. ----------

" 1. In de Paspoortwet en paspoortregelgeving is geregeld dat ---------
" de Burgemeester van 's-Gravenhage bevoegd is tot het ----------
" verstrekken van reisdocumenten aan personen die niet----------
" actueel in een basisadministratie van een gemeente zijn ----------
" ingeschreven.----------
" 2. Ik ben voorzitter en enig bestuurslid van de Intermediaire ----------
" Stichting van de----------
" Universele Verklaring van de Rechten van de Mens,----------
" statutair gevestigd te Geldrop, ingeschreven in het----------
" handelsregister te Eindhoven onder inschrijfnummer ----------
" 41092925.----------
" Het postadres van deze stichting is Postbus 324, 5660 AH --------
" Geldrop. Het feitelijke adres (hoofdkantoor en tevens enige--------
" vestiging) van deze stichting is Kastanje 13, 5731 NM----------
" Mierlo, het adres van mijn moeder, op welk adres ik ----------
" weliswaar niet sta ingeschreven, doch wel feitelijk verblijf.----------
" Bij de oprichting van de stichting door mij bij akte op vijftien--------
" oktober negentienhonderd drieënnegentig verleden voor de -------
" plaatsvervanger van notaris Derks te Budel bleek na ----------
" telefonisch overleg met de Kamer van Koophandel en ----------
" Fabrieken te Eindhoven dat de stichting geregistreerd----------
" moest worden op een bestaand (huis)adres in Nederland. ---------
" lemands feitelijke verblijf, ook wel "werkelijk verblijf" ----------
" genoemd, is onder meer van belang voor belastingzaken ----------
" en bijstandszaken. Dit "werkelijke verblijf" is de plaats----------
" waar----------
" men geacht kan worden met een zekere bestendigheid----------
" aanwezig te zijn. De bepaling van het "werkelijke verblijf"----------
" geschiedt met inachtneming van **alle omstandigheden**. ----------
" 3. De stichting is werkzaam in het algemeen belang en mijn ----------
" bestuursfunctie binnen deze stichting is onbezoldigd.----------
" Mijn activiteiten voor deze stichting verricht ik zonder dat----------
" ik daar een vergoeding voor ontvang. ----------
" 4. Ik bezit een eenmanszaak met de handelsnaam ----------
" Audio Rarities. Het hoofdkantoor (tevens enige vestiging) ----------
" van Audio Rarities is op hetzelfde adres gevestigd ----------

16

als de stichting en hanteert ook hetzelfde postbusnummer. --------
Audio Rarities is ingeschreven in het voormelde ----------
handelsregister onder inschrijfnummer 17090220.----------
5. De stichting is werkzaam voor Audio Rarities. ----------
De onderneming is een non-profitonderneming.----------
De eventuele winsten ----------
van de onderneming komen geheel ten goede aan de----------
stichting.----------
Noch uit de onderneming, noch uit de stichting geniet ik ----------
een inkomen.----------
6. Ik geniet een klein neveninkomen, dat geheel buiten de ----------
onderneming en de stichting wordt verworven. Een klein ----------
neveninkomen voor het verzorgen en begeleiden----------
van mijn moeder en niet voor werkzaamheden bij anderen.--------
Met dit inkomen moet ik mij in mijn levensonderhoud zien----------
te voorzien.----------
In principe zou ik aanspraak moeten kunnen doen ----------
gelden op de regeling sociale bijstand "Zelfstandig ----------
Ondernemerschap" en omdat Audio Rarities een ----------
non-profitonderneming is met een bijzonder karakter, moet--------
bij de levensvatbaarheid van de onderneming Audio----------
Rarities worden getoetst op de levensovertuiging en niet ----------
op lucratieve, dat wil zeggen bedrijfseconomische----------
aspecten, omdat Audio Rarities niet als lucratieve ----------
onderneming kan worden gekwalificeerd. ----------
7. Ik bezit een volmacht om voor en namens mijn moeder, ----------
op wiens adres de stichting en Audio Rarities feitelijk zijn----------
gevestigd en op welk adres ook ik feitelijk verblijf houd, ----------
rechtshandelingen te verrichten. Deze volmacht is ----------
opgenomen in een notariële akte op elf november----------
negentienhonderd tweeënnegentig ----------
verleden voor notaris Derks te Budel. ----------
Dat ik feitelijk op het adres van mijn moeder ----------
verblijf, is omdat ik haar----------
behulpzaam moet zijn. Mede daarvoor dient ook die----------
notariële volmacht die ik ----------
hiervoor gekregen heb. Ik hoef----------
die volmacht niet zonder meer over te dragen. Ik zal daarin--------
uitsluitend in sommige urgente situaties toestemmen. ----------
De notariële volmacht houdt----------
verband met een medische indicatie, wat ----------
bevestigd kan worden door artsen, onder meer de ----------
huisarts van mijn moeder.----------
In dit verband wordt nog verwezen naar de akte van het----------
afleggen van een verklaring op eenentwintig januari ----------
negentienhonderd vierennegentig verleden voor notaris ----------
Derks te Budel en naar de aan die akte gehechte stukken,---------
in het bijzonder de dertigste en de eenendertigste bladzijde -------
van de aan die akte gehechte stukken (de titelpagina van----------
die aangehechte stukken meegeteld). ----------

Mijn moeder is weduwe en ik ben haar enige kind. ----------
Gezien de situatie ----------
houd ik feitelijk verblijf op haar adres en zijn als gevolg ----------
dáárvan ook de stichting en Audio Rarities daar gevestigd. --------
Mijn moeder geniet een uitkering ----------
krachtens de Algemene Ouderdomswet (AOW-uitkering) ----------
en een zéér klein aanvullend pensioen als van haar in het ---------
jaar negentienhonderd drieënnegentig overleden ----------
echtgenoot, mijn overleden vader. ----------

8. De - belangrijke - maatschappelijke doelstelling van Audio ---------
Rarities is----------
het in stand houden van de les van gisteren als een ----------
getuigenis, als een les voor de toekomst. ----------
Audio Rarities verricht activiteiten van wetenschappelijke----------
en maatschappelijke aard in algemene zin, zonder----------
bedrijfseconomisch winstoogmerk; alle eventuele winst----------
wordt bestemd voor de stichting. Door Audio Rarities wordt--------
deelgenomen aan het maatschappelijke verkeer en het----------
streven van Audio Rarities is duurzaam.----------

9. Ik heb een belastingaanslag gekregen inkomstenbelasting---------
en premieheffing volksverzekeringen over het jaar ----------
negentienhonderd achtennegentig, kenmerk----------
506.51.432.H80. Deze aanslag betreft mijn kleine ----------
neveninkomen buiten de dienstbetrekkingssfeer, dat ik ----------
buiten Audio Rarities en de stichting,----------
die mij geen inkomen opleveren, geniet. ----------

10. Deze aanslag levert een probleem op, zowel voor mijzelf----------
als voor mijn moeder als voor de stichting als voor Audio----------
Rarities, die alle van mijn kleine inkomen afhankelijk zijn.----------
De belastinginspecteur is daarvan op de hoogte. Ik heb ----------
hem immers in het jaar negentienhonderd achtennegentig---------
in een uitvoerige brief de gehele situatie----------
uiteengezet, waarbij ik hem in verband daarmee ook nog ----------
eens een afschrift heb toegezonden van een notariële akte--------
waarin ik het een en ander onder ede verklaar.----------
Aan twee belastinginspecteurs heb ik deze verklaringen----------
onder ede bij aangetekend schrijven doen toekomen en----------
ik heb hun verzocht de onjuistheid en de valsheid van----------
deze verklaringen aan te tonen. In ----------
verband daarmee verwijs ik naar de aangetekende post----------
waarvan de verzending door de postdienst is ----------
geadministreerd onder de nummers 3S RRRS.1932689----------
en 3S RRRS.1932682.----------

11. Ik heb in verband met de vorenbedoelde aanslag onlangs ---------
twee formulieren ingevuld in verband met een verzoek om---------
kwijtschelding, welke formulieren ik naar de belastingdienst -------
te Helmond heb gestuurd, eenheid ondernemingen. Het----------
betreft een formulier voor kwijtschelding aan----------
ondernemingen en een formulier voor kwijtschelding aan----------
particulieren. Daarbij zaten diverse bijlagen. ----------

12. Op negenentwintig juni negentienhonderd negenennegentig heb ik per aangetekend schrijven, bij de postdienst geregistreerd onder nummer 3S.RRRV.6378884, aan de Commissaris der Koningin in de provincie Noord-Brabant een verzoekschrift gestuurd als bedoeld in artikel 45 van de Algemene Bijstandswet, met het verzoek om spoedbehandeling.

13. Ingeval van inbreuk op de integrale situatie op het adres Kastanje 13 te Mierlo zou er een schriftelijk verzoek tot voorlopige surséance van betaling gedaan kunnen worden betreffende het centrum van de internationale activiteiten van de stichting en van Audio Rarities.

14. Een verzoek tot surséance van betaling moet worden gericht aan de rechter-commissaris, in casu die te 's-Hertogenbosch. Het verzoekschrift moet worden ondertekend door een advocaat en de betrokkene. De rechtbank verleent dadelijk na de indiening van het verzoekschrift voorlopige surséance van betaling. Anders dan bij een faillissement verliest de betrokkene bij een voorlopige surséance van betaling niet het beheer over zijn boedel. Bij een faillissement is de curator bevoegd de stichting en de onderneming van de gefailleerde voort te zetten, met machtiging van de rechter-commissaris. De curator is ook bevoegd een door de rechter-commissaris vast te stellen bedrag uit te keren ter voorziening in het levensonderhoud van de gefailleerde in zijn levenssituatie.

15. De materiële waarde van de onderneming Audio Rarities en die van de stichting kunnen momenteel gesteld worden op nihil. Maar het werk "Hitler's Inferno", eigendom van Audio Rarities, en diverse boekwerkjes met bewijzen en brieven van Audio Rarities en de stichting, vertegenwoordigen een hoge immateriële waarde. Dit project, Hitler's Inferno, geniet reeds landelijke bekendheid en bij dit project zijn diverse gerenommeerde personen en bedrijven betrokken. De voortzetting van "Hitler's Inferno", alsmede het werk van de stichting, mag derhalve niet in gevaar komen.

16. Ingeval een bewindvoerder aangewezen moet worden, dient deze met zorg gekozen te worden en moet deze een goede kennis van de geschiedenis hebben en het belang van de geschiedenis als een les voor de toekomst onderschrijven en moet hij dit in zijn beleid ook uitdragen. Hij dient zijn beleid zodanig uit te dragen dat de naam van Audio Rarities, van de stichting en van betrokken derden (personen en bedrijven) inzake het project Hitler's Inferno niet ten onrechte met nazisme of neo-nazisme in verband wordt gebracht of dat op enige andere wijze naamschade plaatsvindt.

Het werk Hitler's Inferno is immers geen nazisme of neo-nazisme, maar een getuigenis. In dit geval kan bij mogelijke schadeclaims gewezen worden op de immateriële waarde.

17. **Het is eenieders recht een ander in rechte te kunnen dagvaarden en een dergelijk recht verdient respect.** Hitler's Inferno heeft de Buma-Stemra registration code C6231, Stemra N.L. De productie en de wereldwijde verspreiding, in eigen beheer, van het werk is in handen van Audio Rarities. Audio Rarities kan van dit werk alle rechten doen gelden en claimen, onmiddellijk, zoals de wetgever heeft bepaald, volgens Nederlands recht doordat de onderneming haar hoofdkantoor heeft in Nederland op een geregistreerd huisadres.

18. **In het kort over beslaglegging:** De wet kent beslaglegging die niet op een executoriale titel berust en beslaglegging voor het leggen waarvan de toestemming van de President van de arrondissementsrechtbank is vereist voor het verkrijgen van een executoriale titel. De grosse van een authentieke akte, in het bijzonder van een notariële akte binnen het Koninkrijk verleden en aan het hoofd voerende de woorden "In naam der Koningin" hebben dezelfde executoriale kracht als een in kracht van gewijsde gegane of uitvoerbaar bij voorraad verklaard rechterlijk vonnis. In enkele gevallen heeft de schuldeiser op grond van de wet of van een overeenkomst het recht van parate executie: het recht zonder tussenkomst van de rechter of zonder door de notaris afgegeven grosse tot verhaal op goederen van de schuldenaar over te gaan.

19. **Strafbare feiten.** Ondeskundig en onoordeelkundig gebruik van de geschiedenis, met name van toespraken en liederen uit Hitler-Duitsland, door wie dan ook gepleegd, zijn krachtens Duits recht strafbaar gesteld door de Freistaat Bayern (de Duitse deelstaat Beieren), adres: Postfach 220030, 80535 München, Duitsland. Met inachtneming van internationale verdragen met rechtsgeldige kracht tussen staten.

20. Ik ben in het bezit van een algemene schriftelijke uitleg en informatie, bestaande uit een brief van de Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie te 's-Gravenhage van achttien december negentienhonderd achtennegentig. Deze brief is gericht aan Music Company International en geeft, in antwoord op een verzoek daartoe van Audio Rarities, uitleg en informatie over de notariële akte en notarissen.

21. De belastingdienst Ondernemingen (team 5) te Helmond heeft de belastingaanslag inmiddels kwijtgescholden.

" 22.Als onpartijdige deskundige staat de notaris boven de ----------
" partijen."----------
Op verzoek van de comparant zijn aan deze akte de voormelde---------
bewijzen van aangetekende verzending gehecht, alsmede een brief ---
van het Ministerie van Justitie, Postbus 20301, 2500 EH ----------
Den Haag, van negen december negentienhonderd ----------
zevenennegentig, gericht aan Music Company International, ----------
waarmee volgens de comparant wordt bedoeld Audio Rarities, ----------
de onderneming van de comparant, welke brief het kenmerk ----------
669110/897 draagt.----------
De voormelde verklaring heeft de comparant met een **eed** ----------
versterkt in de handen van mij, notaris, afgelegd, nadat hij mij ----------
had verklaard de betekenis van de eed te beseffen en te weten ---------
dat de wet het plegen van meineed strafbaar stelt----------
De comparant en de na te noemen getuigen zijn mij, notaris, ----------
bekend.

Waarvan akte ----------
in minuut is verleden te Budel, gemeente Cranendonck, op de----------
datum in het hoofd dezer akte vermeld, in tegenwoordigheid van --------
Meester Johannes Petrus Joseph van Knegsel, geboren te Eindhoven-
op tweeëntwintig juni negentienhonderd achtenvijftig, ongehuwd, niet--
geregistreerd of geregistreerd geweest als partner, en Adriana----------
Gertruda Henrica van Zon, geboren te Budel op vijf februari ----------
negentienhonderd negenenzestig, ongehuwd, niet geregistreerd of ----
geregistreerd geweest als partner,----------
als getuigen. Na zakelijke opgave van de inhoud van deze akte---------
en de volledige voorlezing van het geheel is deze akte door de----------
comparant, de getuigen en mij, notaris, ondertekend. ----------

Uitgegeven voor EERSTE grosse aan en ten behoeve
van de heer J.P. van den Wittenboer in deze genoemd,
op heden de zestiende juli tweeduizend vier.

Notaris te Cranendonck Mr. Th H.J.M. op de Laak

AFSCHRIFT

RECTIFICATIE

Op **één en twintig juni tweeduizend zeven** ----------
verscheen voor mij, mr Theodorus Hubertus Johannes Maria op de Laak, notaris te ----
Budel, gemeente Cranendonck:----------
de heer **Joannes Petrus van den Wittenboer**, planned change agent en voorzitter ---
van de "Intermediaire stichting van de Universele Verklaring van de Rechten van de ---
Mens", tevens eigenaar van de eenmanszaak "Audio-Rarities", volgens zijn verklaring
geboren te Mierlo veertien mei negentienhonderd vijf en vijftig, woonachtig ten adres --
Kastanje 28, 5731 NK Mierlo, van Nederlandse nationaliteit, ongehuwd en nooit -------
gehuwd geweest en niet geregistreerd of geregistreerd geweest als partner, ----------
legitimatie: paspoort nummer NF8802866. ----------
De voormelde stichting is statutair gevestigd te Geldrop, en is ingeschreven in het ------
register bij de Kamer van Koophandel en Fabrieken voor Zuidoost Brabant te ----------
Eindhoven onder dossiernummer 41092925, de stichting is geregistreerd met het ------
adres op het woonadres van Joannes Petrus van den Wittenboer, waar ook de ---------
eenmanszaak op is geregistreerd, deze eenmans is bekend bij de Kamer van ----------
Koophandel en Fabrieken voor Zuidoost Brabant te Eindhoven onder dossiernummer -
17090220. ----------
De comparant verklaarde dat hij een eerder gedane **"onder ede verklaring van** -------
zestien juli tweeduizend vier"wil rectificeren. ----------
De comparant rectificeert het navolgende: ----------
De partijen: ----------
1a).Hoofdpartij. de publiekrechtelijke rechtspersoon Staat der Nederlanden, ----------
Binnenhof 19, Den Haag, "N.L.", waarbij de publiekrechtelijke rechtspersoon de --------
Nederlandse Staat niet in de specifieke bestuurstaak heeft gehandeld, maar in de ------
ondernemersactiviteit, public relations, en de wetenschap, bestaat er geen voldoende -
grond haar anders te bejegenen dan privaatrechtelijke rechtspersonen die dezelfde of
vergelijkbare activiteiten verrichten. ----------
2a).Hoofdpartij. Eenmanszaak Audio Rarities, Kastanje 28, 5731 NK, Mierlo, "N.L.", --
directeur J.P. van den Wittenboer die op **uitdrukkelijke uitnodiging van de Staat der Nederlanden** "Ministerie van Economische Zaken in Den Haag" een rechtsverhouding
is aangegaan voor "fair use only" met het project "Hitler's Inferno" in verband met -------
zakendoen in Japan in negentienhonderd acht en negentig, door de Nederlandse ------
overheid in verband met vierhonderd (400) jaar handelsbetrekkingen tussen Nederland
en Japan. Op één en twintig september negentienhonderd acht en negentig ----------
"spreekdagen" zijn door Audio-Rarities,de heer J.P. van den Wittenboer ten adres van
het Ministerie van Economische Zaken persoonlijk en mondeling de ----------
licentievoorwaarden voor "fair use only" met het Hitler's Inferno"project grondig ---------
besproken. Gesproken is met Mr. Hendrik E.C. Koets. Er is geen schriftelijke "fair use -
only-agreement" vastgelegd tussen de Staat en Audio-Rarities, wel is een schriftelijke -
bevestiging door de Nederlandse Staat op veertien december negentienhonderd acht -
en negentig, vanuit Tokio, Japan verzonden, waarin de mondelinge afspaak van één --
en twintig september negentienhonderd acht en negentig en wat besproken is, kort ----
samengevat is bevestigd. De Staat heeft zich vrijwillig zelf partij gekozen. ----------
3a).Secondiare-partij. De privaatrechtelijke rechtspersoon de Stichting Intermediary --
Foundation of the Universal Declaration of Human Rights, Kastanje 28, 5731 NK, ------
Mierlo, "N.L.", voorzitter J.P. van den Wittenboer. Als exclusieve internationaal ---------
licentiehouder "fair use only" over het werk Hitler's Inferno, door Audio Rarties LPA ----
2445 USA, nineteenhundred fourty five, World-War II, werkzaam tevens als ----------
intermediair, wetenschappelijk, mensenrechten. ----------

4a).Secondiare-partij. de publiekrechtelijke rechtspersoon Zuid-Duitse Deelstaat ------ Freistaat Bayern, Duitsland, Alexandera Strasse 3, 80538, München, Deutschland. Als algemeen auteursrechthouder over het werk "Hitler's Inferno". Kontrollratdirektive 50. -- **5a).Secondiare-partij.** de publiekrechtelijke rechtspersoon de Amerikaanse auteurs -- en muziekrechtenorganisatie The Harry Fox Agency Inc., New York U.S.A., 771 Third - Avenue, New York, 10017 USA, vertegenwoordigd door Frank S. Rittman in de functie van International Business Administrator, die zich laat vergezellen door Edward -------- P.Murpy en Yoshio Inomata. Aangaande het verstrekken van een schriftelijke ---------- internationale exclusieve-licentie "Hitler's Inferno" voor "fair use only", datum afgifte ---- licentie zeventien augustus negentienhonderd vijf en negentig.----------

Voorwaarden en condities "fair use only" voor wetenschappelijk en bibliotheek - gebruik.----------

Hitler's Inferno is een werk van letterkunde, wetenschap of kunst, hetwelk bestaat uit -- afzonderlijke werken van liederen en toespraken uit het tijdperk Hitler Duitsland in een door de maker Audio Rarities (USA) in een logische anti-fascistische vorm aan ---------- elkander in de Engelse taal gesproken commentaar in negentienhonderd vijf en veertig in de USA, het einde van de Tweede Wereldoorlog, hierbij wordt, onverminderd het ---- auteursrecht op ieder werk afzonderlijk, als de maker aangemerkt Audio Rarities (USA) degene, onder wiens leiding en toezicht het totale werk is tot stand gebracht. Het ------- auteursrecht over de Duitse toespraken en geluidsopnames door Adolf Hitler en -------- NSDAP -bij overdracht door de geallieerden na negentienhonderd vijf en veertig- ------- berusten bij de Zuid-Duitse deelstaat Freistaat Bayern, en de nederlandse versies van toespraken en liederen van de NSB bij de staat der Nederlanden. Hierbij is in het geval van het werk "Hitler's Inferno" het totale auteursrecht in eigendom van Freistaat -------- Bayern, het doel hiervan is om misbruik onder controle te kunnen houden door de ------ staat en strafbaar te stellen in verband met het ondeskundig gebruik van toespraken, - liederen, afbeeldingen en gedragingen die na negentienhonderd vijf en veertig na de -- val van het Derde Rijk bewezen en ernstig fout waren bevonden door het Tribunaal in - Neurenberg. Zowel de hedendaagse Duitse wet-en regelgeving (Duitse grondwet) ----- alsmede de Amerikaanse en Nederlandse wet- en regelgeving alsmede Europese en - Internationale Verdragen maken uitzonderingen voor het gebruiken van materialen ---- voor historische, wetenschappelijke en educatieve doelstellingen voor gebruik door ---- bibliotheken en op scholen, studie of gebruik door wetenschappers, (Title 17, United -- States Code). Bij het auteursrecht moet nog iets anders worden onderscheiden en wel het zogenaamde persoonlijkheidsrecht droit moral door Audio Rarities (USA). Het ------ persoonlijkheidsrecht van de auteur van het werk gaat nimmer teniet. Dit recht moet --- alzo beschouwd worden als een absoluut en exclusief zelfstandig recht, staande naast het auteurschap. Uit het een en ander volgt, dat het persoonlijkheidsrecht ---------- onafhankelijk van het auteursrecht een zelfstandig, niet overdraagbaar recht vormt. Als de toespraken en liederen in negentienhonderd vijf en veertig op rechtmatige manier -- zijn verzameld, hetgeen uit onderzoek is gebleken en moet worden aangenomen, heeft Audio Rarities (USA) het exclusieve recht de plaat "Hitler's Inferno" in eigenbeheer te - vermenigvuldigen en te verspreiden. Het droit moral kan na overlijden van de maker --- worden uitgeoefend door degenen die hij daartoe bij uiterste wilsbeschikking heeft ----- aangewezen. Zonder uiterste wilsbeschikking door de maker zelf afgegeven, of bij ----- ontbreken van informatie over de maker,alleen mogelijk met een schriftelijke licentie --- door de auteursrechtenorganisatie.Intermediary Foundation of the Universal ---------- Declaration of the Universal Declaration of Human Rights, postbus 324, 5660 AH, ------ Geldrop Nederland heeft sinds negentienhonderd vijf en negentig bij schriftelijke ------- licentie door de Amerikaanse Auteursrechten organisatie "The Harry Fox Agency Inc" - in New York USA, te gelden als exclusieve licentiehouder op het mogen beheren en ---

internationaal verspreiden van het intellectueel & mechanische eigendomsrechten ----- "Hitler's Inferno", hiernaast kunnen bibliotheken, archieven, musea als niet-exclusieve licentiehouders fungeren en wetenschappers-agreementen verstrekken aan ---------- onderzoekers. Het op de geluidsdragers vastgelegde materiaal is gegarandeerd ------- authentiek. Het werk "Hitler's Inferno" is gegarandeerd geen nazisme of neo-nazisme. Het is een getuigenis over de holocaust. De juridische afhandeling over de ---------- auteursrechten en over het werk zijn in negentienhonderd negen en negentig en ------- daarna op zestien juli tweeduizend vier met een titel "In naam der Koningin" notarieel - vastgelegd bij Notariaat op de Laak, Capucijnerplein 38, Budel Nederland. Het werk is verder geregistreerd met een registratienummer bij de Belastingdienst "registratie en -- successie" in Nederland. Op één maart negentienhonderd negen en tachtig traden de Verenigde Staten toe tot de "Berner Conventie ", een tussen een aantal staten ---------- gesloten verdrag, (Berner Conventie, gedefinieerd onder sectie 101 van Title 17,United States Code) waarbij het auteursrecht van onderdanen van elk van de deelnemende -- Staten beschermd wordt in alle aangesloten Staten, waaronder ook Nederland. -------- Stichting Stemra is de Nederlandse zusterorganisatie van de Amerikaanse ---------- auteursrechtenorganisatie The Harry Fox, Inc New York. Vervaardigde opnamen van - uitzonderlijke documentaire waarde naast andere items mogen in officiële archieven -- worden bewaard. Hitler's Inferno is opgenomen in de USA, bij de Universiteit van ------- Kansas City, Missouri, in de Miller Nicols Library,en maakt deel uit van een ---------- wetenschappelijke verzameling van items over de holocaust onder de rubriek ---------- "Suzanne Statland Collections in Holocaust Studies" a bibliography of research -------- materials. ----------

Toegelaten: hetgeen in overeenstemming is met de wettelijke en de morele norm met hetgeen naar de regels van het maatschappelijke verkeer redelijkerwijs geoorloofd is -- met inachtneming van Artikel 25 A W en title 17 United States Code, in combinatie met in kracht rechtsgeldige Europese en Internationale Verdragen (Berner Conventie, ------ WIPO- Verdragen, Rome Conventie, TRIPS agreement van World Trade ---------- Organisation), Internationaal Verdrag inzake Economische, Sociale en Culturele ------- Rechten, waarin de auteursrechten van wetenschappers en de beoefening van de ----- wetenschap, mensenrechten zijn geworden, waar individuele aangesloten---------- Staten aan zijn verbonden. ----------

Verboden: in het algemeen iedere gehele of gedeeltelijke mechanische overname, ---- bewerking of nabootsen inbreuk op intellectueel eigendom in gewijzigde vorm voor een ander doel of een daadwerkelijk verschil vertonen dan het oorspronkelijke doel door de maker zelf verkozen; alle produkten die niet in overeenstemming zijn met de wettelijke en de morele norm, en alles wat met hetgeen naar de regels van het maatschappelijke verkeer redelijkerwijs niet geoorloofd is en als redelijkerwijs aannemelijk is, dat ook de maker die inbreuken zou hebben afgekeurd; ten gehore brengen of vertonen in het ---- openbaar, illegaal verspreiden van produkten of misbruik van gedachtengoed, ---------- negativisme, obsceniteit, obscurantisme; gebaren, uitdrukkingen, emblemen, ---------- geschiedvervalsing; muziek gezongen en gesproken alsmede instrumentale ---------- bewerkingen, met inbegrip van de beschikbaarstelling voor het publiek op zodanige --- wijze dat deze voor leden van het publiek op een door hen individueel gekozen plaats en tijd toegankelijk zijn, hierbij inbegrepen omroepuitzendingen, sportevenementen, al dan niet per kabel satelite, en internettransmissies.----------

Indien aan twee of meer personen een gemeenschappelijk auteursrecht op een zelfde werk toekomt, kan, tenzij anders is overeengekomen, de handhaving van dit recht door ieder hunner geschieden. De Staat de monopoliehouder over het vervolgen van ------- strafbare feiten in overeenstemming met wat hierover is vastgelegd in ---------- negentienhonderd vijf en veertig door de geallieerden controleraad op grond van de ---

wetgeving ter voorkoming van nationalisme en militairisme van de Tweede ----------
Wereldoorlog "kontrollratdirektive 50". ----------
De volgende partijen zijn aanwezig.----------
Bij de ondertekening van deze notariële rectificatie zijn de volgende partijen aanwezig: J.P. van den Wittenboer in de functie als directeur Audio-Rarities en in de functie als -- Voorzitter van Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights. De overige partijen zijn niet in persoon vertegenwoordigd bij de ondertekening van de - rectificatie van de notariële akte.----------
Originele schriftelijke bewijzen zullen aan de akte worden gehecht, wanneer niet ---- origineel zal worden aangegeven dat het een kopie of een print betreft Onder de ------- originele aanhechtingen zit ook een "originele Kiezerspas voor de verkiezingen voor --- Provinciale Staten Noord-Brabant die gehouden is op zeven en twintig maart ---------- tweeduizend zeven. De kiezerspas was bestemd voor de heer Joannes Petrus van ---- den Wittenboer, adres Kastanje 28, 5731 NK, Mierlo, waarbij door hemzelf de volmacht aan de Voorzitter van de Stichting Intermediary Foundation of the Universal ---------- Declaration of Human Rights is afgegeven op de kiezerspas om te gaan stemmen. Het stemrecht is een grondrecht,en dat moet hoog worden gehouden. De burgerij is vrij om de eigen mening te geven over de volksvertegenwoordigers. Gezien de verklaring ----- onder ede in de notariële akte de dato twee en twintig juni negentienhonderd vier en -- negentig, kan niet worden uitgegaan van een democratie, maar is sprake van een ------ schijndemocratie. **Er is geen stem uitgebracht.** Er zal eerst een integraal ---------- parlementair openbaar onderzoek moeten geschieden naar de toestand van de -------- rechtsstaat en de democratie. De bewindsman Hirsch Ballin die zijn kabinetszetel ------ verloor door de IRT-affaire in negentienhonderd vier en negentig (verwijs ook naar ----- notariële akte van een verklaring de dato één en twintig januari negentienhonderd vier en negentig), die aftrad als minister van justitie omdat de Tweede Kamer hem had ----- verboden verdere bemoeienis te hebben met de zware criminaliteit, deze bewindsman die later in tweeduizend zeven wederom de post van "minister van justitie" mag -------- bekleden onder Balkenende, heeft nu kennelijk de opdracht om onderzoek te ---------- verrichten naar de misdaadorganisatie waar hij zelf lid van is " Kabinet Balkenende IV" In rubriek "15" van akte notarieel "in naam der koningin" de diverse boekwerkjes met -- bewijzen en brieven van Audio-Rarities en de Stichting, zijn thans digitaal vastgelegd - op een DVD-rom, met actualisering tot en met tweeduizend zeven inbegrepen. Op de - DVD-rom zijn daarnaast extra opgenomen een complete website door de sociale ------- databank Nederland, in Huizen, Noord-Holland, "N.L.", en een rapport in ---------- pdfbestandsformaat "naboek 20e editie 2006" door H.M. Walker uit Berlicum en ------- Stichting Werkgroep negentienhonderd zeventig, in Tilburg, "N.L". De DVD-rom en de inhoud hiervan alle aanwezige stukken maakt thans onderdeel uit van de **notariële ---- rectificatie**.----------
De rubrieken "15 en 16" immateriële of naamschade. Door de Staat der Nederlanden - het mondeling agreement "fair use only" Hitler's Inferno te hebben geschonden op een of meer keren en / of tijden en / of data. Te concretiseren in een geldvordering. ---------
Wordt de echtheid van deze authentieke akte en de titel betwist. Wanneer een ---- gerechtsdeurwaarder komt met een betekende grosse, waarvan de echtheid en / of --- onjuistheid wordt betwist. De gerechtsdeurwaarder dient dan zijn opdrachtgever aan te spreken en vervolgens dient de opdrachtgever de Staat der Nederlanden waartegen -- de grosse is betekend te benaderen voor verificatie van de echtheid en onjuistheid. ---- Wordt de echtheid en / of onjuistheid van een authentieke akte betwist; dan vermeldt -- artikel. 159 lid 1 Rv:een geschrift dat het uiterlijk heeft van een authentieke akte,geldt - als zodanig behoudens bewijs van het tegendeel.----------

Algemeen geldt, dat het tegenbewijs tegen de authentieke akte drukt op degene die --- haar onjuistheid en / of valsheid beweert, in een speciale "Valsheidsprocedure" bij de - civiele rechter. Bij deze notariële akte met de titel geldt, dat deze procedure voor de --- civiele rechter **absoluut en alleen in combinatie van een openbaar parlementair --- onderzoek** naar het rechtssysteem volgt, met horen van alle getuigen onder ede. In --- een "valsheidsprocedure" worden de notariële akte van een verklaring de dato één en twintig januari negentienhonderd vier en negentig en notariële akte onder ede de dato twee en twintig juni negentienhonderd vier en negentig onderdeel van één totale ------- valsheidsprocedure op alle akten. ----------

Artikel 430 Rv. Geeft algemene regels, voor grossen van excecutoriale titels en de ----- betekening daarvan, voordat zij ten uitvoer kunnen worden gelegd. ----------

De kracht van het schriftelijk bewijs is in de oorspronkelijke akte (minuutakte) gelegen. Grossen en gehele afschriften van een authentieke akte die volgens de wettelijke ------ voorschriften moeten worden bewaard, leveren, wanneer zij zijn afgegeven door een -- daartoe bevoegde ambtenaar (in dit geval de notaris) hetzelfde bewijs op als de ------- oorspronkelijke akte. ----------

Problemen met het vinden van een gerechtsdeurwaarder door de opdrachtgever.

Problemen bij het bereid vinden van een gerechtsdeurwaarder voor het uitvoeren van - de opdracht "ministerieplicht" kunnen zich voordoen. Te denken valt van het naar ------ elkander en op elkander afschuiven van de opdracht. Daarbij moet opdrachtgever ------ eerst alle gerechtsdeurwaarders in Den Haag schriftelijk benaderen om daarna zich te kunnen richten tot de Koninklijke Beroepsorganisatie van Gerechtsdeurwaarders ------ KBvG, postbus:12, 3740 AA in Baarn. Uiteindelijk moet via de Tweede Kamer de ------ ministeriële verantwoordelijkheid van de Minister van Justitie worden geactiveerd om -- ambtshalve een gerechtsdeurwaarder aan te wijzen die de opdracht moet uitvoeren. -- De minister van justitie heeft de taak algemeen te zorgen dat de rechtsbedeling -------- behoorlijk kan functioneren. Men spreekt wel van apparaatzorg. Verder te denken valt (gezien de aard en de opstelling door de Nederlandse Staat (de goodwill-belangen), --- dat de Staat de status quo zal handhaven zo lang enigszins mogelijk is, en zich -------- daarom om die reden van geen enkele Wet, Verdrag rekenschap en verantwoording -- zal geven. ----------

De geconstateerde feiten. Op datum zeventien augustus tweeduizend vijf is het ------ Duitse volkslied gezongen ten gehore gebracht via de TV -omroep SBS6 om acht ------ (20.00) uur, voorafgaande aan het voetbalinterland Nederland tegen Duitsland in ------ Rotterdam, daarna is op datum vijf april tweeduizend zes het Duitse volkslied ---------- instrumentaal (kort in een reclame van Achmea) ten gehore gebracht via TV -omroep - NOS Nederland 1, voor het (acht) 20.00 - uur journaal, daarna is op datum zeven april tweeduizend zes het Duitse volkslied instrumentaal (kort in de reclame van Achmea) -- ten gehore gebracht via TV-omroep RTL4 voor het (half acht)19.30- uur journaal. ------ Verder is sprake van over langere periode plegen van negativisme en ---------- wetenschappelijke sabotage onder hoofdverantwoordelijkheid van de Nederlandse ---- Staat gericht tegen de stichting, Audio-Rarities met het Hitler's Inferno project,verwijs -- naar rubriek "15"DVDrom. Verder: Nederlandse Staat laat het toe dat Zij door derden - als Adolf Hitler op Internet is geportretteerd, in de vorm van een (ex)-minister van ------ Justitie die thans de post bekleed van minister van sociale zaken mr. J.P.H. Donner --- met "hitlerkapsel", en een procureur-generaal Jhr. Mr. De Wijkerslooth de Weerdesteijn als "Adolf Hitler" die het onderwerp discriminatie in zijn takenpakket heeft,afgebeeld --- met een "hakenkruis" op het hoofd en met "Hitlersnor". De Nederlandse Staat laat dit -- ondanks de bekendheid met de websites en de bekendheid wie achter deze websites - zitten, (de heer K.H de Werd en Stichting Sociale Databank Nederland,R.M. ----------

Brockhus), bewust voortbestaan. De bewijzen zijn te vinden op de DVD-rom in rubriek "15". Er zijn door die derden K.H. de Werd inmiddels zestigduizend (60.000) e-mails --- hiervan internationaal verzonden.----------
Dat er tussen de hoofdpartijen de Staat der Nederlanden en Audio-Rarities (kamer van Koophandel: 17090220) een rechtsversverhouding bestaat of heeft bestaan niet in ----- specifieke bestuurstaak, uithoofde van "fair use only" "Hitler's Inferno" Audio Rarities -- LP A 2445, uithoofde waarvan de schuldenaar nog iets van de Staat der Nederlanden had te vorderen, nu te vorderen heeft of nog in de toekomst te vorderen zal krijgen in - verband met schenden afspraken / overeenkomst.----------
Gevorderd wordt. Voor naamschade en omzetderving een geldbedrag van **twintig --- miljoen euro (€ 20.000.000,00)**, hierbij op te tellen de wettelijke rente jaarlijks, extra -- de bedragen per overtreding tot een maximum per jaar, executie en ---------- administratiekosten. Alle daaruit voortvloeiende kosten komen geheel voor rekening --- van de schuldenaar. ----------
Verbeurd zullen worden. Bij het ten gehoren laten brengen van Duitse volkslied of --- andere zaken zonder vergunning die zich buiten het referentiekader "fair use only" ----- vallen), op Nederlands grondgebied en / of het zich op internet als Adolf Hitler laten ---- afbeelden op de Website van K.H. de Werd casu quo Sociale Databank Nederland, --- R.M. Brockhus, of via een andere manier, (bij Ministerie van Justitie bekende websites ,en regelmatig bezocht door ministerie van Justitie). Letterlijk van de website van de --- Sociale Databank Nederland, citeer: *GEEN AANKLACHT. Justitie zal geen vervolging instellen wegens smaad tegen Karel de Werd, terwijl hij toch minister van Justitie mr. -- J.P.H. Donner en de voorzitter van het college van procureursgeneraal mr. J.P. de ----- Wijkerslooth als Adolf Hitler op zijn website heeft gezet.Het ministerie liet via ---------- voorlichter Ivo Hommes weten: "Er zal geen aangifte gedaan worden. Het is deze ------ persoon enkel en alleen te doen om aandacht voor zijn zaak en daar werken wij niet -- aan mee." (De Telegraaf van achttien oktober tweeduizend drie), einde citaat.* **Bedrag tienduizend euro (€ 10.000,00) per overtreding per constatering per keer per ------ iedere nieuwe data op de kalender, oplopen tot een geldbedrag maximum van --- twee miljoen euro (€ 2.000.000,00) per jaar.** Buiten beslag vallen goederen voor ----- openbare dienst van de Staat,artikel 436 Burgerlijk Wetboek.----------
Voor beslag zijn vatbaar. Bedragen bestemd voor educatieve en wetenschappelijke - doelen tot een maximum van honderd duizend euro (€ 100.000,00). De marktwaarde - (in geld) afgeschreven en verouderd materieel Landmacht, Marine en Luchtmacht die - niet meer voor de openbare dienst van de Staat dienen. Deze zaken kunnen zonder --- limiet worden beslagen indien niet aan de betekening, van het bevel van de ---------- gerechtsdeurwaarder wordt voldaan door de Nederlandse Staat. Verder kan beslag --- worden gelegd op roerende zaken die niet bestemd zijn voor de openbare dienst van - de Staat:oude metalen, afgeschreven computers, afgeschreven ---------- kantoorinventaris,sloopmaterialen uit gebouwen van de overheid die na verbouwingen vrijkomen en die op de dumphandel te verkopen zijn, alles waar enigszins een --------- geldbedrag aan toe te kennen valt. Verder alle roerende en niet roerende zaken die --- niet onder de openbare dienst vallen met inbegrip van derdenbeslag op tegoeden ------ onder de Nederlandse Staat die niet te kwalificeren vallen voor openbare dienst. -------- **Het totaalbedrag van de schuldvordering.** twintig miljoen euro (€ 20.000.000,00) ---- met bijtelling van veertig duizend euro (€ 40.000,00) voor viermaal geconstateerde ----- overtredingen, maakt **Totaal bedrag twintig miljoen veertig duizend euro ---------- (€ 20.040.000,00).** ----------
De volgende stukken DVD-rom, brieven, licentie zullen aan deze akte worden ----- gehecht. ----------

1b. De originele brief door de Nederlandse Staat "Royal Netherlands Embassy" Tokio, Japan, datum veertien december negentienhonderd acht en negentig, inzake het ------- werkbezoek van één en twintig september negentienhonderd acht en negentig, de ----- mondelinge bespreking van de voorwaarden voor "fair use only" ten Ministerie van ----- Economische Zaken in Den Haag met Audio- Rarities. ----------
2b. Kleurenprint van de uitnodiging door Ministerie van Economische Zaken "speciale spreekdagen voor genodigden" Zakendoen in Japan, gericht aan Music Company ------ International, J.P. van den Wittenboer is (Audio-Rarities). Contact inzake verwerking -- van de uitnodiging, EVD, Lucy Wentholt. ----------
3b. De originele brief "licentie" door de Amerikaanse auteurs en muziekrechten -------- organisatie Harry Fox Agency Inc, New York USA, zeventien augustus ---------- negentienhonderd vijf en negentig, inzake Hitler's Inferno project. ----------
4b. De originele brief door de DCO Bestuur en Onderwijs Commissie van Justitie van - de Tweede Kamer, Den Haag, datum veertien september tweeduizend zes, kenmerk - "Hitler's Inferno". ----------
5b. De originele brief door Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie, achttien december negentienhonderd acht en negentig, kenmerk: BRF 51.04JH/kk, verwijs naar rubriek -- "20" akte notarieel zestien juli tweeduizend vier "In naam der Koningin". ----------
6b. De originele brief door de Hoge Raad der Nederlanden van vier januari ---------- tweeduizend zeven, inzake reageren op het verzoek de onechtheid of valsheid van de notariële akte van twee en twintig juni negentienhonderd vier en negentig te bewijzen - of kunnen aantonen, kenmerk: 73 91 /SvdO/rk. ----------
7b. DvD-rom door Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human ----- Rights en Audio-Rarities, met de stukken en getuigen onder rubriek "15" aangevuld en onderdeel van deze rectificatie. ----------
8b. De originele Stempas voor de provinciale staten Noord-Brabant, kieskring 1 -------- ('s-Hertogenbosch), om te stemmen op zeven maart tweeduizend zeven, in Gemeente Geldrop en Mierlo, waarbij J.P. van den Wittenboer de Voorziter van Intermediary ------ Foundation of the Universal Declaration of Human Rights, volmacht geeft de stem uit - te brengen. Kaartnummer:**17710161113**. ----------
In het hoofd van deze akte de woorden "In naam der Koningin", uitvoerbaar bij -- voorraad, tenzij de schuldenaar de combinatie de vordering, de titel, de akte(n) -- onrechtmatig of ongegrond voorkomt,een door de schuldenaar aan te spannen - "Valsheidsprocedure" via de civiele Rechter. ----------
De voormelde rectificatie op de notariële grosse "In naam der Koningin" de dato ------- zestien juli tweeduizend vier heeft comparant met een **eed** versterkt in handen van mij, notaris, afgelegd, nadat hij mij had verklaard de betekenis van de eed te beseffen en te weten dat de wet het plegen van meineed strafbaar stelt. ----------
SLOTBEPALINGEN ----------
Voormelde opgave, volledige voorlezing, afvraging en beantwoording hebben ---------- plaatsgehad in tegenwoordigheid van de getuigen. ----------
De comparant en de getuigen zijn mij, notaris, bekend en hun identiteit is door mij, ----- notaris, aan de hand van de hiervoor gemelde en daartoe bestemde ---------- documenten vastgesteld.

Waarvan akte, --------
in minuut opgemaakt, is verleden te Budel, gemeente Cranendonck, op de datum in --- het hoofd van deze akte vermeld, in tegenwoordigheid van de dames ---------- mevrouw Catharina Jacoba van Casteren-Daniëls, geboren te Weert ---------- twee en twintig januari negentienhonderd negen en zestig en ---------- Hendrina Maria Antonia Meeuwissen, geboren te Budel negen en twintig november ---- negentienhonderd zes en vijftig, als getuigen. ----------

Na zakelijke opgave van de inhoud en toelichting van deze akte aan de comparant, ---- heeft deze verklaard tijdig voor het verlijden te hebben kennis genomen van de inhoud van deze akte en daarmee in te stemmen. Vervolgens is deze akte onmiddellijk na ---- volledige voorlezing door de comparant, de getuigen en mij, notaris, ondertekend. ------

Volgen handtekeningen van de comparant, de getuigen en de notaris.

UITGEGEVEN VOOR AFSCHRIFT:

Mr. Th.H.J.M. op de Laak
Notaris te Cranendonck

Netherlands-Japan
1600-2000

ROYAL NETHERLANDS EMBASSY
6-3 Shiba Koen 3-chome, Minato-ku, Tokyo 105-0011 Phone (03)5401-0411 Fax(03)5401-0420

Audio Rarities
Music Company International
T.a.v. dhr. J.P. van den Wittenboer
Postbus 324
5660 AH GELDROP

Tokio, 14 december 1998

Re: Werkbezoek september j.l.

Geachte heer Van den Wittenboer,

Onder verwijzing naar het gesprek op 21 september j.l. betreffende "Zakendoen Japan" heb ik de eer u het volgende te berichten. De afgelopen periode is dezerzijds getracht kanalen te vinden om bekendheid te kunnen geven aan de informatie rond de cd "Hitler's Inferno - de les van gisteren (getuigenis als les voor de toekomst)".
Zoals reeds in Den Haag besproken is dit geen eenvoudige aangelegenheid. Japan kampt zelf met een oorlogsverleden - waarvoor grote aandacht bestaat - maar waarover het nog moeilijk is te spreken. Voor wat de oorlog in Europa betreft bestaat wel degelijk de kennis, maar in de Japanse beleving heeft de eerdere opkomst van het facisme in Europa duidelijk een eigen dimensie.

Een tweetal dezerzijds benaderde "recordshops" (van belangrijke ketens) toonde geen bereidheid voor het t.g.t. opzetten van een display en ook voor toezending van nadere informatie bestond geen interesse. Met uw goedvinden zal ik deze weg dan ook verder staken en bezien of wellicht binnen meer wetenschappelijke kring belangstelling bestaat.

Met vriendelijke groet,

Hendrik E.C. Koets
Ambassaderaad Economie en Handel

オランダ大使館 〒105-0011 東京都港区芝公園3丁目6番3号 Tel.(03)5401-0411 Fax.(03)5401-0420

KOPIE

EVD

MINISTERIE VAN ECONOMISCHE ZAKEN

Postbus 20105
2500 EC Den Haag
Telefoon: (070) 3 79 89 33
Telefax: (070) 3 79 78 78

Port betaald
Nederland
Port payé
Pays-Bas

Lwsc Company International
Postbus 524
3760AH Gorkum

t.a.v. J.P. van den Wittenboer

KOPIE

EVD

MINISTERIE VAN ECONOMISCHE ZAKEN

Voorlichtingsbijeenkomst "Zakendoen in Japan" 23 september 1998

Misschien juist vanwege de huidige problemen blijft Japan in de belangstelling staan. Om Nederlandse bedrijven de mogelijkheid te bieden de ontwikkelingen in het land beter te volgen organiseert de EVD in samenwerking met de Kamer van Koophandel Rotterdam, de Japan Trade Club, NCH en de Fenedex op 23 september de voorlichtingsbijeenkomst 'Zakendoen in Japan'.

Daarnaast wordt een aantal spreekdagen georganiseerd met vertegenwoordigers van de Nederlandse ambassade te Tokio en het Consulaat-Generaal te Osaka. Deze spreekdagen bieden Nederlandse bedrijven de gelegenheid bij hun plannen en activiteiten in Japan gebruik te maken van de medewerking van de Nederlandse vertegenwoordigingen in Japan. De gesprekken vinden plaats op 21 (EVD Den Haag), 22 (KvK Apeldoorn) en 23 september a.s. (KvK Gouda).

Locatie voorlichtingsbijeenkomst:
Kamer van Koophandel Gouda
Burg. van Reenensingel 101
Gouda
(circa 5 min. vanaf het NS Station Gouda, uitgang Bloemendaal. Ruime parkeergelegenheid bij het KvK-gebouw)

Tijd voorlichtingsbijeenkomst:
10.00 - 14.00 uur
(vanaf 09.30 uur inschrijving)

Kosten:
De deelnamekosten voor de voorlichtingsbijeenkomst bedragen *f* 125,-- p.p.
Deelname aan de individuele gesprekken is gratis.

Aanmelding voorlichtingsbijeenkomst:
Aanmelding is alleen mogelijk via het bijgevoegde aanmeldingsformulier; sluitingsdatum voor inschrijving van de voorlichtingsbijeenkomst is vrijdag 18 september a.s.
U ontvangt *geen* bevestiging van uw aanmelding aan de voorlichtingsbijeenkomst.

Aanmelding spreekdagen:
Via bijgevoegd formulier. Omstreeks twee weken voor aanvang van de spreekdagen wordt u benaderd door de coördinator van de EVD of de betrokken Kamer van Koophandel voor een definitieve afspraak waarvan schriftelijk bevestiging volgt.

Annulering:
Bij verhindering kan de plaats van de deelnemer worden ingenomen door een medewerker van hetzelfde bedrijf. Deelnamekosten zijn niet verschuldigd wanneer *uiterlijk een dag* voor de datum van de bijeenkomst is geannuleerd.

Mailing:
Voor de mailing van deze bijeenkomst is gebruik gemaakt van verschillende adresbestanden. Hierdoor kan het voorkomen dat u meer dan een aankondiging ontvangt.

Inlichtingen:
EVD, Lucy Wentholt
telefoon: 070-3797013

fenedex NCH KAMER VAN KOOPHANDEL ROTTERDAM ASIA HOUSE

THE HARRY FOX AGENCY, INC.
a subsidiary of NATIONAL MUSIC PUBLISHERS' ASSOCIATION, INC.

October 17, 1995

Mr. J.P. van den Wittenboer
Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights
Postbox 324
5660 AH Geldrop
THE NETHERLANDS

Re: Hitler's Inferno Project

Dear Mr. van den Wittenboer:

Thank you for your letter dated August 16th; please excuse my delay in responding to your inquiry. I regret that we cannot provide you with any recommendations on U.S. record companies who may wish to act as your distributor. I am, however, enclosing a section from the *1995 Billboard International Buyer's Guide* in the event you wish to contact any of them directly.

Sincerely,

Frank S. Rittman
International Business Administrator

encl.
cc: Edward P. Murphy
Yoshio Inomata

711 THIRD AVENUE, NEW YORK, NEW YORK 10017 (212) 370-5330 FAX: (212) 953-2384

DCO Bestuur en Onderwijs
Commissie Justitie

Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights
T.a.v. de heer J.P.van den Wittenboer
Postbus 324
5660 AH GELDROP

Plaats en Datum	Den Haag, 14 september 2006
Betreft	"Hitler's Inferno
Ons kenmerk	JUST060608
Uw kenmerk	K05/1077/12Sv
Uw brief van	14 september 2006

Geachte heer Van den Wittenboer,

Uw bovengenoemde brief is onder de leden van de vaste commissie voor Justitie verspreid.

In haar vergadering van 6 september 2006 heeft de commissie besloten geen verdere actie te ondernemen.

Dit betekent dat de leden van de commissie individueel wel actie kunnen ondernemen naar aanleiding van uw brief. Zij kunnen uw opmerkingen bijvoorbeeld gebruiken bij de behandeling van wetsvoorstellen of vragen stellen aan de regering.

Hoogachtend,

mevr. mr. N.J.P. Coenen
griffier van de vaste commissie voor Justitie

Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Plein 2
Den Haag

Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Tel: 070-318 2007
Fax: 070-318 3444

E-mail: cie.just@tweedekamer.nl

K·N·B

KONINKLIJKE NOTARIËLE BEROEPSORGANISATIE

Music Company International
T.a.v. de heer J.P. van den Wittenboer
Postbus 324
5660 AH GELDROP

Den Haag, 18 december 1998

Ons kenmerk : BRF51.04 JH/kk
Doorkiesnr : (070) 330 71 61

Geachte heer Van den Wittenboer,

Hierbij bevestig ik de ontvangst van uw brief, met bijlagen, van 11 december 1998 op 14 december daarna.

U heeft een tekst meegestuurd over de betekenis van de notariële akte, gebaseerd op hetgeen u aan informatie van een notaris hebt verkregen en verder daarover in de vakliteratuur hebt gevonden. U verzoekt de KNB de tekst waar nodig aan te vullen, dan wel een algemene uitleg te geven.

Naar aanleiding daarvan deel ik u mee dat de KNB een vereniging van notarissen en kandidaat-notarissen in Nederland is en als zodanig slechts algemene informatie op notarieel gebied verstrekt. Dit geschiedt door de uitgifte van folders en informatiekaarten, door het periodiek uitgeven van een krant voor cliënten van notariskantoren en door de instelling van de Notaristelefoon, waar ook algemene informatie kan worden ingewonnen. Concrete vragen kunnen door de KNB niet worden beantwoord.

In het algemeen kan ik u wel het volgende meedelen.
Notariële akten zijn akten opgemaakt door een notaris in functie. Eén van de voordelen van een notariële akte is dat de dagtekening, de echtheid en de juistheid van de notariële akte terstond vaststaan. Een ander voordeel is dat die akte steeds bewaard blijft en dat er dus altijd duplicaten van kunnen worden gemaakt. De akte wordt opgemaakt door een onpartijdige deskundige die er naar zal streven de akte zo op te stellen dat rechterlijke procedures worden voorkomen.
Van een notariële akte kan een grosse, een officieel en gewaarmerkt bijzonder afschrift, worden uitgegeven. De daarop rechthebbende kan hiermee zonder rechterlijk vonnis zijn rechten uitoefenen.

Spui 184
2511 BW Den Haag

Postbus 16020
2500 BA Den Haag

Telefoon 070 - 330 71 11
Telefax 070 - 345 32 26

ABN AMRO 43.01.82.953
Postbank 125185

Vanwege deze voordelen van een notariële akte en omwille van de rechtszekerheid heeft de wet voor sommige overeenkomsten en rechtshandelingen de notariële akte verplicht gesteld.

./. Voor een opsomming, alsmede voor meer informatie over de notariële akte en de functie van de notaris verwijs ik u naar de folder "Functie en werkterrein van de notaris", welke u hierbij aantreft.

Hoogachtend,

p.o. CM v/d Kooijnenburg

mw mr F.C. van der Steur-de Jong

Spui 184
2511 BW Den Haag

Postbus 16020
2500 BA Den Haag

Telefoon 070 - 330 71 11
Telefax 070 - 345 32 26

ABN AMRO 43 01 82 953
Postbank 125185

HOGE RAAD DER NEDERLANDEN

Aan de heer J.P. van den Wittenboer
Inermediary Foundation of the Universal Declaration of
Human Rights
Postbus 324
5660 AH GELDROP

Datum 4 januari 2007 **Kenmerk** 7391/SvdO/rk

Geachte heer Van den Wittenboer,

Hierbij deel ik u mede dat de Procureur-Generaal kennis heeft genomen van uw brief van 2 januari 2007 gericht aan de 'Voorzitter van het College van procureurs-generaal van de Hoge Raad der Nederlanden', betreffende 'bewijzen valsheid en onechtheid notariële akte d.d. 22 juni 1994'.

Ter voorkoming van misverstand wijs ik u erop dat de Procureur-Generaal bij de Hoge Raad, mr. J.W. Fokkens, en de Voorzitter van het College van procureurs-generaal, mr. H.N. Brouwer, verschillende functionarissen zijn. De Procureur-Generaal bij de Hoge Raad is geen lid van het College van procureurs-generaal en behoort niet tot het Openbaar Ministerie.

Uit uw brief blijkt niet dat de Procureur-Generaal u - gelet op zijn taken en bevoegdheden - van dienst zou kunnen zijn. De Procureur-Generaal zal daarom niet ingaan op de inhoud van die brief en de door u meegezonden bijlagen.

Hoogachtend,

De Kabinetschef van de Procureur-Generaal,

Mr. S. van den Oever

Postbus 20303 | 2500 EH Den Haag | Telefoon 070 361 13 11
Lange Voorhout 34 | Bezoekadres: Kazernestraat 52 | www.hogeraad.nl

2

Stemmen in een andere gemeente binnen de provincie

Als u in een andere gemeente, binnen de provincie, aan de verkiezing wilt deelnemen, dient u in persoon uiterlijk
: maart 2007 deze stempas bij uw gemeente te laten omzetten in een kiezerspas. Een schriftelijk verzoek tot het
temmen in een andere gemeente, dient u uiterlijk 21 februari 2007 in te dienen bij de gemeente.

Stemmen bij volmacht

Als u niet zelf aan de stemming kunt deelnemen, kunt u een andere kiezer machtigen om voor u te gaan stemmen.
s deze kiezer *in dezelfde gemeente* ingeschreven, dan kunt u gebruik maken van onderstaand volmachtbewijs. Wilt u een
iezer machtigen die in een andere gemeente is ingeschreven, dan dient u uiterlijk 21 februari 2007 een schriftelijk verzoek
n te dienen bij de gemeente. De gemachtigde kan een volmachtatem uitsluitend tegelijk met de eigen stem uitbrengen!

De formulieren voor de schriftelijke verzoeken zijn verkrijgbaar ter gemeentesecretarie.

'OLMACHTBEWIJS (Met blokletters invullen)

laam gemachtigde	: I.F.U.D of Human Rights	Paraaf stembureau
dres en woonplaats	: Kastanje 128, 5731NK Mierlo	

he gemachtigde verklaart zich door mede-ondertekening bereid voor de volmachtgever bij volmacht
e stemmen en met inbegrip van deze machtiging niet meer dan twee andere kiezers als gemachtigde te
e hebben aangenomen.
Geef uw stempas pas aan een ander mee, nadat u zelf hebt ingevuld wie u machtigt en dat gemachtigde uw stem.

Handtekening volmachtgever:

Handtekening gemachtigde:

Voorzitter

LET OP:
Het is strafbaar om op naam van een ander aan de stemming deel te nemen (art. 128 Wetboek van Strafrecht).
Neem uw identificatiebewijs mee! De voorzitter van het stembureau is bevoegd van u te verlangen dat u zich identificeert.
Indien u geen stempas heeft, kunt u niet stemmen!

Declaration of the Universal Declaration of Human Rights

De ondergetekende, mr. Theodorus Hubertus Johannes Maria op de Laak, notaris te Budel, gemeente Cranendonck, verklaart dat de afgedrukte fotokopieën door hem zijn vergeleken met de originele stukken en dat deze fotokopieën volledig overeenstemmen met de originele stukken.
Getekend te Budel, gemeente Cranendonck, zeven en twintig juni tweeduizend zeven.

Grosse.

Notariële akte van zeventien augustus negentienhonderd negenennegentig door Meester Theodorus Hubertus Johannes Maria op de Laak, notaris te Budel, gemeente Cranendonck:De Heer Joannes Petrus van den Wittenboer, planned change agent, zonder woonplaats, uitgegeven voor EERSTE grosse "In naam der Koningin" aan en ten behoeve van de heer J.P. van den Wittenboer op de zestiende Juli tweeduizend vier.

Rubriek "16":

Ingeval een bewindvoerder aangewezen moet worden, dient deze met zorg gekozen te worden en moet deze een goed kennis van de geschiedenis hebben en het belang van de geschiedenis als een les voor de toekomst onderschrijven en moet hij dit in zijn beleid ook uitdragen.Hij dient zijn beleid zodanig uit te dragen dat de naam van Audio-Rarities, van de stichting en van betrokken derden (personen en bedrijven) inzake het project Hitler's Inferno niet ten onrechte met nazisme of neo-nazisme in verband wordt gebracht of dat op enige andere wijze naamschade plaatsvindt. Het werk Hitler's Inferno is immers geen nazisme of neo-nazisme,maar een getuigenis. In dit geval kan bij mogelijke schadeclaims gewezen worden op de immateriële waarde.

[einde rubriek "16"]

OPMERKING.

(door IFUD of Human Rights)

1. In rubriek "16" bij bewindvoerder tevens: Officier van Justitie, rechter, Minister van Justitie en de Procureur-Generaal bij de Hoge Raad,
2. Onder verwijzing "schadeclaims immateriële waarde" notariële akte van rectificatie datum: één en twintig juni tweeduizend zeven door mr. Theodorus Hubertus Johannes Maria op de Laak, notaris te Budel, gemeente Cranendonck.

Slotwoord.

Zowel de Hoofdofficier van Justitie, de rechtbank, gerechtshof en de procureur-generaal bij de Hoge Raad kan niet worden gesteld dat zij het belang van de geschiedenis als een les voor de toekomst onderschreven en dit vervolgens in het beleid uitdroegen. De hoofdofficier van Justitie bij het O.M. Zandee te ’s-Hertogenbosch ,was meer bezig met de carriéreswitch als hoofdoffier te Amsterdam.

Algemeen kan worden gesteld dat het beleid was gericht in hoofdzaak de status quo handhaven van de Staat der Nederlanden.

(suggestie)

i.v.m. kennis en scholing te verwijzen naar “Help in the 28”

Het Europese Mensenrechteneducatie Programma voor Juridische Professionals in de 28 lidstaten van de Europese Unie (“HELP in the 28”) ondersteunt juridische professionals van de EU bij het verkrijgen van kennis en vaardigheden over hoe er verwezen kan worden naar het Handvest van de Grondrechten van de Europese Unie (het Handvest), het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens (EVRM) en het Europees Sociaal Handvest (ESH). Verder zullen ze vertrouwd raken met de Europese jurisprudentie. Het versterkt ook het HELP-Netwerk van nationale opleidingsinstellingen en orde van advocaten in de EU.

HELP in the 28

Het Europese Mensenrechteneducatie Programma voor Juridische Professionals in de 28 lidstaten van de Europese Unie ("HELP in the 28") ondersteunt juridische professionals van de EU bij het verkrijgen van kennis en vaardigheden over hoe er verwezen kan worden naar het Handvest van de Grondrechten van de Europese Unie (het Handvest), het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens (EVRM) en het Europees Sociaal Handvest (ESH). Verder zullen ze vertrouwd raken met de Europese jurisprudentie. Het versterkt ook het HELP-Netwerk van nationale opleidingsinstellingen en orde van advocaten in de EU.

Onder dit programma zijn 4 nieuwe cursussen ontwikkeld gebaseerd op EU prioriteiten: Strijd tegen racisme, xenofobie en homofobie; bescherming van persoonsgegevens en privacyrechten; arbeidsrechten; en recht op menselijke integriteit (bio-ethiek). De cursussen worden aangepast aan de nationale rechtsstelsels en talen voordat ze worden uitgeprobeerd in –ten minste- 13 EU lidstaten. Hierna worden de cursussen overgezet naar het zelfstudie deel van het gratis HELP e-platform.

Het budget van het "HELP in the 28" programma is ongeveer €1.6 miljoen, voornamelijk gefinancierd door de Europese Unie (Directoraat-General for Justice and Consumers). "HELP in the 28" wordt uitgevoerd door de Raad van Europa en profiteert van de sterke inzet van huidige betrokken partners, voornamelijk EU nationale opleidingsinstellingen, orde van advocaten en het Europees Netwerk voor Justitiële Opleiding.

Bron: coe.int

Framing

Door de media en het publiek is “Hitler’s Inferno” vaak geframed als racistisch wat met rechts extremistisch heeft te maken,zoals bijvoorbeeld het neo-nazisme. Dat was reeds in 1959 in de Bondsrepuliek Duitsland het geval.In Der Spiegel 18/1959 verscheen een artikel over de langspeelplaat “Hitler’s Inferno”.

Ook heden ten dage is sprake van framing en vooroordeel.Hoewel Hitler’s Inferno een getuigenis is dat niets maar dan ook niets, te maken heeft met extreem-rechts en neo-nazisme vanwege de toespraken en liederen uit het Derde Rijk en de hakenkruizen.

Omdat destijds in 1945 in Amerika het werk is voorzien door de maker van anti-fascistisch commentaar, is er volgens de auteurswet een nieuw werk ontstaan dat het persoonlijk stempel van de maker draagt,(persoonlijkheidsrechten).

HITLER'S INFERNO
In words, in music 1932-1945
MARCHING SONGS OF NAZI GERMANY
EXCLUSIVE
CD
HITLER'S INFERNO

Hitler’s Inferno

AUDIO RARITIES

2445

HITLER'S INFERNO

in words, in music 1932-1945

MARCHING SONGS OF NAZI GERMANY

HITLER'S INFERNO

In words, in music

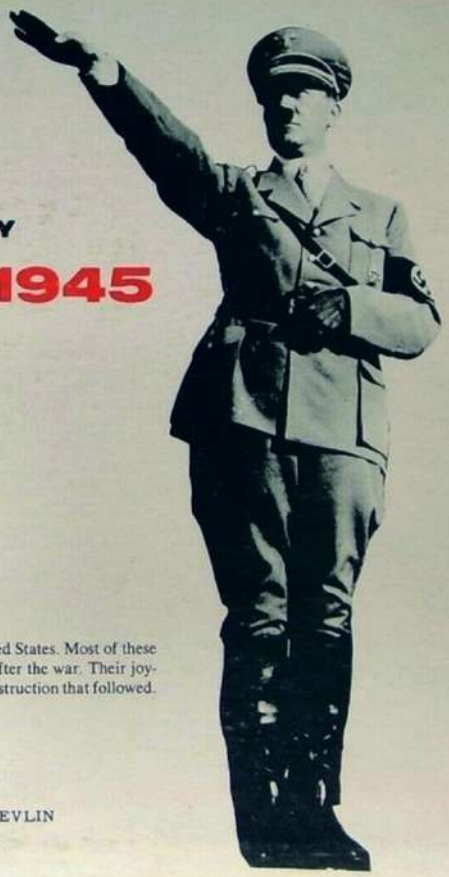

MARCHING SONGS OF NAZI GERMANY

1932-1945

contents

Adolf Hitler speaks in Rome. 1937
The crowds cheer and sing, "Deutschland Uber Alles"
The Nazi Storm Troopers sing, "Die Fahne Hoch" (Horst Wessel Lied)
The Nazi Storm Troopers sing, "Heil Hitler Dir!"
Paul Joseph Goebbels introduces Adolf Hitler, 1934

Adolf Hitler speaks in Vienna. 1939
The Nazi Storm Troopers sing, "Heil Deutschland"
The Nazi Storm Troopers sing, "Wenn Die S.S. Und Die S.A. Aufmarschiert"
The small Berlin school children sing, "Die Jugend Marschiert"
The defendents, (Goering, Hess, Von Ribbentrop, etc.) plead "Not Guilty" at the Nuremberg War Crimes Trial.

AUDIO RARITIES

2445

Never before has this shocking material been heard in the United States. Most of these songs and speeches were taken from German radio stations after the war. Their joyous quality is frightening, when one thinks of the murder and destruction that followed. It must never happen again in the civilized world.

NARRATION BY BILL FORREST

PRODUCTION STAGED BY MARY JO DEVLIN

stemra

Stichting Stemra

Buma/Stemra-huis
Prof. E.M. Meijerslaan 3
1183 AV Amstelveen
Telefoon 020-5407911

Postbus 725 1180 AS Amstelveen
Telefax 020-5407496
KvK Amsterdam S 198521

ABN•AMRO bank 43.30.73.500
ING bank 69.73.60.016
Postbank 372484

Aangesloten bij het
Internationaal Bureau voor
Mechanisch Reproduktierecht
BIEM te Parijs

INTERMEDIARY FOUNDATION OF THE
UNIVERSAL DECLARATION OF HUMAN RIGHTS
Postbus 324
5660 AH GELDROP
T.a.v. dhr. J.P. van den Wittenboer

Datum 24 maart 1994
Doorkiesnr 5407 232
Onze ref. GvL/MW
Betreft

Geachte heer Van den Wittenboer,

Naar aanleiding van uw schrijven d.d. 21/3 jl., doen wij u hierbij het adres toekomen van onze Amerikaanse zusterorganisatie, t.w.:

HARRY FOX AGENCY
205, East 42 Street
NEW YORK (N.Y. 10017)
Verenigde Staten

Met een vriendelijke groet,
STICHTING STEMRA

G.J. van Laar

THE HARRY FOX AGENCY, INC.
a subsidiary of NATIONAL MUSIC PUBLISHERS' ASSOCIATION, INC.

April 8, 1994

Mr. J.P. van den Wittenboer
Intermediary Foundation of the
Universal Declaration of
Human Rights
Postbus 324
5660 AH Geldrop
The Netherlands

Dear Mr. van den Wittenboer:

We are in receipt of your letter dated March 25 and regret to advise you that our database has no information on the record company AUDIO RARITIES.

However, STEMRA is the Dutch representative of our agency's repertoire, and will be able to handle any mechanical licensing and royalty issues arising from your audio documentary.

Kindest regards,

Audrey Chan
International Relations Coordinator

cc: Edward P. Murphy
Yoshio Inomata
Frank S. Rittman

205 EAST 42 STREET, NEW YORK, NEW YORK 10017 (212) 370-5330 FAX: (212) 953-2384

Stichting Stemra

Buma/Stemra-huis
Prof. E.M. Meijerslaan 3
1183 AV Amstelveen
Telefoon 020-5407911

Postbus 725 1180 AS Amstelveen
Telefax 020-5407496
KvK Amsterdam S 198521

ABN•AMRO bank 43.30.73.500
ING bank 69.73.60.016
Postbank 372484

Aangesloten bij het
Internationaal Bureau voor
Mechanisch Reproduktierecht
BIEM te Parijs

Intermediary Foundation of the Universal Declaration of
Human Rights
Postbus 324
5660 AH GELDROP

t.a.v. de heer J.P. van de Wittenboer

Datum 24 juni 1994
Doorkiesnr 5407 418
Onze ref. JPV
Betreft Produktie in eigen beheer

Geachte heer Van de Wittenboer,

Hierbij zenden wij de door u ingezonden aanvragen voor toestemming retour. Alvorens wij deze aanvragen in behandeling nemen verzoeken wij u de naam en voornaam van componist/tekstdichter van de werken te vermelden opdat wij kunnen bepalen of deze werken tot ons repertoire behoren.

Overeenkomstig artikel 6 van de voorwaarden produktie in eigen beheer delen wij u mee dat de opnamen op rechtmatige wijze moeten zijn vervaardigd met instemming van de uitvoerende artiesten en/of met toestemming van de fonografische fabrikant, indien het om de overname van een reeds bestaande geluidsdrager gaat. Voor meer informatie over naburige rechten verwijzen wij u naar de Stichting SENA, Vaartweg 51, 1211 JE HILVERSUM, tel,: 035-244653.

Ter uwer informatie delen wij u mee dat het copyright van NSDAP c.q. NSB repertoire voor Duitse versies berust bij de staat Beieren en voor Nederlandse versies bij de staat der Nederlanden. Stemra mag deze werken **nooit** afrekenen aan welke rechthebbende dan ook en bewerkingen zijn niet toegestaan.

Vervolgvel - 1 -
Datum 24 juni 1994
Aan de heer J.P. van de Wittenboer

Tevens bevestigen wij de ontvangst van het door u vervaardigde manuscript "De één zijn dood is de ander zijn brood" met bijlagen. Aangezien dit manuscript geen nadere informatie geeft over componist/auteur van de door u gebruikte werken sturen wij bijgaand het manuscript retour.

Wij vertrouwen erop u hiermee van dienst te zijn geweest.

Met vriendelijke groet,
STICHTING STEMRA

J.P. Vink
Hoofd Audio Produkties

c.c. Salisbury Sound B.V.

Bijlagen: 3

SENA
STICHTING TER EXPLOITATIE
VAN NABURIGE RECHTEN

Intermediary Foundation of the Universal
Declaration of Human Rights
Tav. de heer J.P. van den Wittenboer
Postbus 324
5660 AH Geldrop

Hilversum, 28 juni 1994

Geachte heer Wittenboer,

De door u gevraagde informatie vermeld in uw brief van 27 juni jl. betreffende artiest/componist/jaartal etc. van de musicassette "Hitler's Inferno" is bij Sena niet bekend. Wij zijn een organisatie die de belangen behartigt van uitvoerende kunstenaars en producenten, indien hun werk vanaf een commerciële geluidsdrager op de radio, tv of in openbare ruimten wordt afgespeeld. Voor wat betreft de gegevens van componisten kunt u terecht bij de Buma te Amstelveen.

In bovengenoemde brief maakt u melding van een brief die u aan de heer Vink van de Stichting Stemra heeft gestuurd en die als bijlage bij de brief aan Sena had moeten zitten, maar deze brief hebben wij niet van u ontvangen.

Voor uitgebreide informatie over Sena en haar doelstellingen sluit ik hierbij onze brochure in.

Mocht u nog vragen hierover hebben dan kunt u ons bereiken op tel.nr. 035 - 244653.

Met vriendelijke groet,

Marijke Remkes

Bijlage: brochure

VAARTWEG 51 / 1211 JE HILVERSUM
TELEFOON 035 - 244 653 / FAX 035 - 280 971
BANK: ABN • AMRO HILVERSUM / REK. NR. 48.37.00.487
DE SENA HEEFT EEN SECTIE UITVOERENDE KUNSTENAARS
EN EEN SECTIE PRODUCENTEN

THE HARRY FOX AGENCY, INC.
a subsidiary of NATIONAL MUSIC PUBLISHERS' ASSOCIATION, INC.

July 12, 1994

Mr. J.P. van den Wittenboer
I.F.U.D.H.R.
Postbox 324
5660 AH Geldrop
The Netherlands

Dear Mr. van den Wittenboer:

I am writing in response to your letter dated July 1 to Ms. Audrey Chan, who is no longer affiliated with the Harry Fox Agency, Inc.

I have researched our database and regret to inform you we have no information concerning KINOR, Audio Rarities, or the recording referenced in your letter, "Hitler's Inferno."

Sincerely,

Frank S. Rittman, Esq.
International Business Administrator

cc: Edward P. Murphy
Yoshio Inomata

205 EAST 42 STREET, NEW YORK, NEW YORK 10017 (212) 370-5330 FAX: (212) 953-2384

Advies inzake "Hitler's Inferno" 15 september 1994

De stichting Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights[1], (hierna te noemen "de stichting"), heeft het voornemen om het werk "HITLER'S INFERNO", vastgelegd op een 33⅓ toeren langspeelplaat[2] (hierna te noemen "de plaat"), opnieuw uit te brengen op cassette en CD, in eerste instantie in Nederland.

Gelet op dit voornemen wil de stichting zich een beeld vormen over de auteursrechtelijke aspecten die verbonden zijn aan het opnieuw uitbrengen van deze plaat.

Beschrijving van de plaat.

De plaat bestaat uit 1) geluidsopnames van Nazi-liederen, van toespraken van Hitler en Goebbels en een korte geluidsopname van het Neurenberg proces (hierna te noemen "Duitse geluidsopnames") en 2) anti-fascistisch commentaar in de Engelse taal door een Amerikaanse verteller.

Volgens de plaathoes zijn de Duitse geluidsopnames na WOII uitgezonden door Duitse radiostations (volgens de stichting onder meer via kortegolfzenders die ook in Amerika te ontvangen waren).

Aangezien de plaat geen copyright notice bevat, kan niet precies bepaald worden in welk jaar deze is uitgebracht. De stichting gaat vooralsnog uit van 1945.

Beschermd werk.

De vraag of de plaat als een werk kan worden beschouwd en of daarop auteursrecht is ontstaan, moet in het algemeen overeenkomstig het territorialiteitsbeginsel beantwoord worden, d.w.z. op basis van het recht van het land waar de bescherming effectief moet zijn, dus in beginsel op basis van het Nederlands auteursrecht.

---

[1] Postbus 324, 5660 AH Geldrop. Geregistreerd bij de Kamer van Koophandel te Eindhoven onder nummer S92925.

[2] Audio Rarities LPA 2445 USA, a Kinor release.

Advies inzake "Hitler's Inferno" 15 september 1994

Naar Nederlands auteursrecht moet aangenomen worden dat de plaat te kwalificeren is als een werk van letterkunde, wetenschap of kunst in de zin van art. 1 jo. art. 10 Auteurswet (Aw). Bij deze kwalifikatie speelt een grote rol dat de plaat een eigen, oorspronkelijk karakter bezit dat het persoonlijk stempel van de maker draagt. Het feit dat de plaat voor het grootste gedeelte bestaat uit een vastlegging van Duitse geluidsopnames doet hieraan niet af. Omdat nl. de Duitse geluidsopnames in een door de maker gekozen volgorde zijn geplaatst en voorzien zijn van anti-fascistisch commentaar, is hiermede een nieuw oorspronkelijk werk ontstaan in de zin van het Nederlands auteursrecht.

Dit betekent dat de maker van de plaat of diens rechtverkrijgende op grond van art. 1 Aw het exclusieve recht heeft om de plaat openbaar te maken en te verveelvoudigen.

Onderzoek door de stichting.

De stichting heeft een onderzoek ingesteld naar de auteursrechthebbende van de plaat. In dit verband wordt gewezen op correspondentie met Stemra en haar Amerikaanse tegenhanger Harry Fox Agency, Inc. te New-York. Dit onderzoek heeft niet geleid tot de opsporing van de auteursrechthebbende. Wel kan uit informatie van Stemra afgeleid worden, dat de Staat Beieren mogelijk auteursrechthebbende van de Duitse geluidsopnames is.

Scenario I.

Indien de stichting de plaat in Nederland op cassette en/of CD uitbrengt, is het denkbaar dat de maker van de plaat of diens rechtverkrijgende zich aanmeldt en het auteursrecht op de plaat claimt. In dit geval zou nader onderzoek de geldigheid van deze claim moeten uitwijzen.

Dit betekent dat de aanmelder in eerste instantie moet aantonen dat hij als auteursrechthebbende aangemerkt dient te worden. Indien hij hierin zou slagen, is het vervolgens de vraag

of hij i.c. zijn auteursrecht kan doen gelden, aangezien op de plaat geen copyright notice is aangebracht. Verder is het mogelijk dat zijn auteursrecht inmiddels door tijdsverloop verstreken is (50 jr. na de dood van de maker of na eerste openbaarmaking).

Indien echter uit dit nader onderzoek zou blijken dat de aanmelder inderdaad aan te merken is als auteursrechthebbende en hij zijn auteursrecht kan doen gelden, kan hij of de exploitatie van de plaat door de stichting verbieden of aan de stichting toestemming verlenen voor de exploitatie in ruil voor een vergoeding (licentie).

Scenario II.

Indien de stichting de plaat in Nederland op cassette en/of CD uitbrengt, moet -gelet op de informatie verkregen van Stemra- eveneens rekening gehouden worden met de mogelijkheid, dat de Staat Beieren zich aanmeldt en het auteursrecht en de daarbij behorende exclusieve exploitatierechten op de *originele Duitse geluidsopnames* claimt. Ook in dit geval zou nader onderzoek de geldigheid van deze claim moeten uitwijzen.

Dit betekent dat de Staat Beieren in ieder geval zou moeten aantonen dat de Duitse geluidsopnames, die vlak na WOII door Duitse radiostations zijn uitgezonden, auteursrechtelijk beschermd zijn. Naar huidig Nederlands auteursrecht moet in dit verband aangenomen worden dat de kans groot is dat de destijds uitgezonden Duitse geluidsopnames voor auteursrechtelijke bescherming in aanmerking komen.

Echter, indien vast zou komen te staan dat de Duitse geluidsopnames inderdaad auteursrechtelijk beschermd zijn, kan de stichting op goede gronden aanvoeren dat er i.c. sprake moet zijn van een beperking van het auteursrecht op de uitgezonden Duitse geluidsopnames. De stichting kan nl. het standpunt innemen dat de Duitse geluidsopnames destijds uitgezonden werden door

en/of vanwege de openbare macht en derhalve in beginsel publiek domein zijn.

In dit verband stelt art. 15b Aw dat: "Als inbreuk op het auteursrecht op een door of vanwege de openbare macht openbaar gemaakt werk van letterkunde, wetenschap of kunst wordt niet beschouwd verdere openbaarmaking of verveelvoudiging daarvan, tenzij het auteursrecht, hetzij in het algemeen bij wet, besluit of verordening, hetzij in een bepaald geval blijkens mededeling op het werk zelf of bij openbaarmaking daarvan uitdrukkelijk is voorbehouden ..."

Uit een kort onderzoek van het destijds geldende Duitse auteursrecht is vooralsnog niet gebleken van een wet, besluit of verordening op grond waarvan het auteursrecht op destijds door en/of vanwege de openbare macht uitgezonden Duitse geluidsopnames uitdrukkelijk is voorbehouden. Evenmin is op dit moment aannemelijk dat het auteursrecht destijds bij uitzending van de Duitse geluidsopnames uitdrukkelijk is voorbehouden. Dit betekent dat een beroep van de stichting op de beperking van het auteursrecht ingevolge art. 15b Aw -behoudens tegenbewijs van de Staat Beieren- een **goede kans van slagen**[3] zou hebben.

Echter, indien dit beroep niet zou slagen, moet rekening gehouden worden met de mogelijkheid dat de Staat Beieren als auteursrechthebbende op de destijds uitgezonden Duitse geluidsopnames verdere exploitatie kan verbieden of kan onderwerpen aan haar toestemming.

Conclusies.

Door verdere exploitatie van de plaat zou de stichting geconfronteerd kunnen worden met auteursrechtelijke aanspraken van de maker van de plaat of diens rechtverkrijgende. In deze situatie kan de stichting een beroep doen op het ontbreken van een copyright notice en mogelijkerwijze op de afloop van de beschermingsduur van het auteursrecht.

---

[3] Vetgedrukt op verzoek van de stichting.

Verder zou de stichting geconfronteerd kunnen worden met auteursrechtelijke aanspraken van de Staat Beieren. In deze situatie kan de stichting een beroep doen op art. 15b Aw.

Indien in een eventuele rechterlijke procedure de genoemde verweren van de stichting niet gehonoreerd zouden worden, kan de stichting haar voornemen om de plaat in Nederland op cassette en/of CD uit te brengen slechts realiseren door middel van een licentie van de auteursrechthebbende.

De beoordeling door de stichting van de vraag of verdere exploitatie van de plaat een **goede kans van slagen**[4] heeft, zal dienen te geschieden met inachtneming van de hiervoor genoemde risiko's die verbonden zijn aan deze verdere exploitatie.

W de Zeeuw.

Mr. W. de Zeeuw.

[4] Vetgedrukt op verzoek van de stichting.

stemra

Stichting Stemra

Buma/Stemra-huis
Prof. E.M. Meijerslaan 3
1183 AV Amstelveen
Telefoon 020-5407911

Postbus 725 1180 AS Amstelveen
Telefax 020-5407496
KvK Amsterdam S 198521

ABN•AMRO bank 43.30.73.500
ING bank 69.73.60.016
Postbank 372484

Aangesloten bij het
Internationaal Bureau voor
Mechanisch Reproduktierecht
BIEM te Parijs

Intermediary Foundation of the Universal Declaration of
Human Rights
Postbus 324
5660 AH GELDROP

t.a.v. de heer J.P. van de Wittenboer

Datum 17 oktober 1994
Doorkiesnr 5407 418/242
Onze ref. JPV/Jolanda van Dam
Betreft Produktie in eigen beheer

Geachte heer van de Wittenboer,

Bij deze bevestigen wij het ontvangst van het juridisch rapport inzake "Hitler's Inferno".

In het vertrouwen u hiermee van dienst te zijn geweest.

Met vriendelijke groeten,
STICHTING STEMRA

J.P. Vink

THE HARRY FOX AGENCY, INC.
a subsidiary of NATIONAL MUSIC PUBLISHERS' ASSOCIATION, INC.

October 17, 1995

Mr. J.P. van den Wittenboer
Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights
Postbox 324
5660 AH Geldrop
THE NETHERLANDS

Re: Hitler's Inferno Project

Dear Mr. van den Wittenboer:

Thank you for your letter dated August 16th; please excuse my delay in responding to your inquiry. I regret that we cannot provide you with any recommendations on U.S. record companies who may wish to act as your distributor. I am, however, enclosing a section from the *1995 Billboard International Buyer's Guide* in the event you wish to contact any of them directly.

Sincerely,

Frank S. Rittman
International Business Administrator

encl.
cc: Edward P. Murphy
Yoshio Inomata

711 THIRD AVENUE, NEW YORK, NEW YORK 10017 (212) 370-5330 FAX: (212) 953-2384

PAYTON

BUSINESS LEGAL ADVICE

Vestdijk 9
5611 CA Eindhoven
The Netherlands
Tel +31-40-465117
Fax +31-40-455202

John W. Payton, Esq.
Mr. W. de Zeeuw
Dutch Counsel
Mr. G. H. M. Rooijackers
Of Counsel

Intermediary Foundation of the
Universal Declaration of Human Rights
Postbus 324
5660 AH Geldrop
T.a.v. de heer J.P. van den Wittenboer.

Declaratie: 940183 28 juni 1994.

Geachte heer Van den Wittenboer,

Gelieve hierbij mijn declaratie aan te treffen naar aanleiding van ons gesprek van vandaag, waarin ik u geadviseerd heb met betrekking tot de auteursrechtelijke aspecten van een CD release van "Hitler's Inferno".

Advieskosten	f	200.00
Administratiekosten 5%	f	10.00 +
Totaal	f	210.00
BTW 17.5%	f	36.75 +
Totaal verschuldigd	f	246.75
		======

Ik verzoek u om dit bedrag binnen 30 dagen na dagtekening te voldoen door overmaking naar de Rabobank, rek.nr. 11.37.58.510, onder vermelding van bovenstaand declaratienummer.

Hoogachtend,

W de Zeeuw.

Mr. W. de Zeeuw.

PAYTON
BUSINESS LEGAL ADVICE

Vestdijk 9
5611 CA Eindhoven
The Netherlands
Tel +31-40-465117
Fax +31-40-455202

John W. Payton, Esq.
Mr. W. de Zeeuw
Dutch Counsel
Mr. G. H. M. Rooijackers
Of Counsel

Intermediary Foundation of the
Universal Declaration of Human Rights
Postbus 324
5660 AH Geldrop
T.a.v. de heer J.P. van den Wittenboer.

Declaratie: 940193 25 augustus 1994.

Geachte heer Van den Wittenboer,

Gelieve hierbij een specificatie aan te treffen met betrekking tot de door ons verleende diensten in de afgelopen maand.

Kosten dienstverlening	f	483.00
BTW 17.5%	f	84.53 +
Totaal verschuldigd	f	567.53
		======

Ik verzoek u om dit bedrag binnen 30 dagen na dagtekening te voldoen door overmaking naar de Rabobank, rek.nr. 11.37.58.510, onder vermelding van bovenstaand declaratienummer.

Hoogachtend,

John Payton

John W. Payton.

PAYTON
BUSINESS LEGAL ADVICE

Specificatie: 26/07/94 - 25/08/94

Zaak	Uren Mr. de Zeeuw
Hitler's inferno	
- gesprek 27/07/94	1.30
- voorbereiding advies	1.00

Totaal uren		2.30	
Uurtarief	f	200.00	
Subtotaal	f	460.00	
Administratiekosten 5%	f	23.00	+
Kosten dienstverlening	f	483.00	
BTW 17.5%	f	84.53	+
Totaal verschuldigd	f	567.53	

PAYTON

BUSINESS LEGAL ADVICE

Vestdijk 9
5611 CA Eindhoven
The Netherlands
Tel +31-40-465117
Fax +31-40-455202

John W. Payton, Esq.
Mr. W. de Zeeuw
Dutch Counsel
Mr. G. H. M. Rooijackers
Of Counsel

I.F.U.D.H.R.
Postbus 324
5660 AH Geldrop
T.a.v. de heer van den Wittenboer.

Declaratie: 940203 26 September 1994.

Geachte heer van den Wittenboer,

Gelieve hierbij een specificatie aan te treffen met betrekking tot de door ons verleende diensten in de afgelopen maand.

Kosten dienstverlening	f	735.00
BTW 17.5%	f	128.63
Totaal verschuldigd	f	863.63

Ik verzoek u om dit bedrag binnen 30 dagen na dagtekening te voldoen door overmaking naar de Rabobank, rek.nr. 11.37.58.510, onder vermelding van bovenstaand declaratienummer.

Hoogachtend,

John Payton

John W. Payton.

PAYTON
BUSINESS LEGAL ADVICE

Specificatie: 26/08/94 - 25/09/94

Zaak	Uren Mr. de Zeeuw
Hitler's inferno	
- advies	2.50
- gesprek 12/09/94	1.00

Totaal uren		4.50
Uurtarief	f	200.00
Subtotaal	f	700.00
Administratiekosten 5%	f	35.00
Kosten dienstverlening	f	735.00
BTW 17.5%	f	128.63
Totaal verschuldigd	f	863.63

PAYTON

BUSINESS LEGAL ADVICE

Vestdijk 9
5611 CA Eindhoven
The Netherlands
Tel +31-40-465117
Fax +31-40-455202

John W. Payton, Esq.
Mr. W. de Zeeuw
Dutch Counsel
Mr. G. H. M. Rooijackers
Of Counsel

I.F.U.D.H.R.
Postbus 324
5660 AH Geldrop
T.a.v. de heer van den Wittenboer.

Declaratie: 940212 26 oktober 1994.

Geachte heer van den Wittenboer,

Gelieve hierbij een specificatie aan te treffen met betrekking tot de door ons verleende diensten in de afgelopen maand.

Kosten dienstverlening	f	210.00
BTW 17.5%	f	36.75
Totaal verschuldigd	f	246.75
		======

Ik verzoek u om dit bedrag binnen 30 dagen na dagtekening te voldoen door overmaking naar de Rabobank, rek.nr. 11.37.58.510, onder vermelding van bovenstaand declaratienummer.

Hoogachtend,

John Payton

John W. Payton.

PAYTON

BUSINESS LEGAL ADVICE

Specificatie: 26/09/94 - 25/10/94

Zaak	Uren Mr. de Zeeuw
Hitler's inferno	
- gesprek 11/10/94	1.00

Totaal uren		1.00
Uurtarief	f	200.00
Subtotaal	f	200.00
Administratiekosten 5%	f	10.00
Kosten dienstverlening	f	210.00
BTW 17.5%	f	36.75
Totaal verschuldigd	f	246.75

PAYTON

BUSINESS LEGAL ADVICE

Vestdijk 9
5611 CA Eindhoven
The Netherlands
Tel +31-40-465117
Fax +31-40-455202

John W. Payton, Esq.
Mr. W. de Zeeuw
Dutch Counsel
Mr. G. H. M. Rooijackers
Of Counsel

I.F.U.D.H.R.
Postbus 324
5660 AH Geldrop
T.a.v. de heer van den Wittenboer.

Declaratie: 940218 25 november 1994.

Geachte heer van den Wittenboer,

Gelieve hierbij een specificatie aan te treffen met betrekking tot de door ons verleende diensten in de afgelopen maand.

Kosten dienstverlening	f	315.00
BTW 17.5%	f	55.13
Totaal verschuldigd	f	370.13

Ik verzoek u om dit bedrag binnen 30 dagen na dagtekening te voldoen door overmaking naar de Rabobank, rek.nr. 11.37.58.510, onder vermelding van bovenstaand declaratienummer.

Hoogachtend,

John Payton

John W. Payton.

PAYTON
BUSINESS LEGAL ADVICE

Specificatie: 26/10/94 - 25/11/94

Zaak	Uren Mr. de Zeeuw
Hitler's inferno	
- gesprek 28/10/94	0.50
- meeting 11/11/94	1.00

Totaal uren		1.50
Uurtarief	f	200.00
Subtotaal	f	300.00
Administratiekosten 5%	f	15.00
Kosten dienstverlening	f	315.00
BTW 17.5%	f	55.13
Totaal verschuldigd	f	370.13

PAYTON

BUSINESS LEGAL ADVICE

Vestdijk 9
5611 CA Eindhoven
The Netherlands
Tel +31-40-465117
Fax +31-40-455202

John W. Payton, Esq.
Mr. W. de Zeeuw
Dutch Counsel
Mr. G. H. M. Rooijackers
Of Counsel

I.F.U.D.H.R.
Postbus 324
5660 AH Geldrop
T.a.v. de heer van den Wittenboer.

Declaratie: 950008 27 maart 1995.

Geachte heer van den Wittenboer,

Gelieve hierbij een specificatie aan te treffen met betrekking tot de door ons verleende diensten in de afgelopen maand.

Kosten dienstverlening	f	168.00
BTW 17.5%	f	29.40
Totaal verschuldigd	f	197.40
		======

Ik verzoek u om dit bedrag binnen 30 dagen na dagtekening te voldoen door overmaking naar de Rabobank, rek.nr. 11.37.58.510, onder vermelding van bovenstaand declaratienummer.

Hoogachtend,

John Payton

John W. Payton.

PAYTON
BUSINESS LEGAL ADVICE

Specificatie: 26/02/95 - 25/03/95

Zaak	Uren Mr. de Zeeuw
Hitler's inferno - meeting 28/02/95	0.80

Totaal uren		0.80
Uurtarief	f	200.00
Subtotaal	f	160.00
Administratiekosten 5%	f	8.00
Kosten dienstverlening	f	168.00
BTW 17.5%	f	29.40
Totaal verschuldigd	f	197.40

EXECUTIVE SUMMARY

Fifteen years of experience gained from working in the American, Asian and European marketplaces enables Payton Business Legal Advice ("PBLA") to provide a unique selection of legal services, including the areas of :

- **U.S. LITIGATION**

  Expert, efficient and economic solutions for dealing with the very un-European demands of the U.S. judicial system.

- **INTELLECTUAL PROPERTY RIGHTS**

  In addition to the traditional fields of licensing patents, trademarks and know-how, PBLA has special expertise in exploiting licensing of software copyrights in the fast developing field of new media for interactive products.

- **LEGAL RISK MANAGEMENT**

  The increasing awareness and exercise of legal rights has created a corresponding increase in legal risks. PBLA has developed a comprehensive system for analysing and managing the legal risks inherent in your business.

- **CORPORATE GOVERNANCE**

  The Netherlands is an ideal location from which foreign companies can manage their European organisations. A widespread fluency in English among a highly skilled labour force, together with excellent access to the transportation structure of the European Union provides a firm foundation to an international company's decision to place a European organisation in Holland. PBLA can guide you in dealing with the formal requirements and procedures for doing business in the Netherlands.

It is our intention that this documentation will give you a clear and concise overview of the services we can provide for you. Should questions arise during your review of the more in-depth information contained in this brochure, or should you desire to discuss one or more issues of concern, please contact our office and arrange for a convenient appointment.

We at Payton Business Legal Advice look forward to being of service to you in the future.

PAYTON

BUSINESS LEGAL ADVICE

Vestdijk 9, 5611 CA Eindhoven, The Netherlands

Tel +31-40-465117 - Fax +31-40-455202

LICENSING OF INTELLECTUAL PROPERTY RIGHTS

Payton Business Legal Advice benefits from 15 years of experience in licensing transactions between and among American, Asian and European clients. In addition to the traditional fields of licensing patents, trademarks and know-how, Payton Business Legal Advice has special expertise in exploiting licensing of software copyrights in the fast developing field of new media for interactive products, including CDI and Personal Digital Assistants. Licensing can benefit your company in two ways, viz. granting royalty-bearing licenses under your Intellectual Property Rights, and acquiring licenses under the rights of others.

Often overlooked aspects of licensing include:

- Establishing joint ventures;
- Licensing secret know-how to trustworthy parties in other markets;
- Licensing secret know-how from other parties;
- Exploiting well-known trademarks in new markets and territories; and
- Benefiting from non-exclusive licensing.

Effective exploitation of your Intellectual Property Rights can generate substantial royalty income. The experience and expertise offered by Payton Business Legal Advice can help your company achieve optimal exploitation of your intellectual property.

PAYTON

BUSINESS LEGAL ADVICE

Vestdijk 9, 5611 CA Eindhoven, The Netherlands

Tel +31-40-465117 - Fax +31-40-455202

CORPORATE GOVERNANCE

Dutch law prescribes a variety of formal requirements and procedures for doing business through Dutch subsidiaries or branch offices. Corporate Governance is the general term used to describe the process of complying with the formal requirements and procedures applicable to setting up, financing, operating, and/or liquidating a corporation (including a subsidiary) or other entity, particularly in its relationship with government agencies.

Aspects of Corporate Governance include:

- Setting up a subsidiary or a branch office;
- Establishing a holding structure in the Netherlands for your European subsidiaries;
- Designing or changing the Articles of Association of your subsidiary to meet the needs of your business;
- Issuing and/or transferring shares;
- Appointing corporate officers;
- Publishing the annual accounts;
- Organising the annual general meeting of shareholders and the meetings of other corporate bodies; and
- Legal aspects of employing and dismissing local personnel.

All of these activities involve extensive contacts with representatives of various Government agencies such as the Ministry of Justice, Municipal and Provincial authorities, tax authorities, and public unemployment and disability insurance association (GAK). The strength of Payton Business Legal Advice is our ability to act as an interface between your company and these agencies. Additionally, our network of specialists in such fields as trademarks and trade names registration, environmental and other issues can facilitate your smooth transition into doing business in the Netherlands.

PAYTON

BUSINESS LEGAL ADVICE

Vestdijk 9, 5611 CA Eindhoven, The Netherlands

Tel +31-40-465117 - Fax +31-40-455202

LEGAL RISK MANAGEMENT

From the moment your company enters into a contractual relationship, you inevitably create legal risks. Legal Risk Management is the process of establishing and maintaining procedures for identifying and avoiding the consequences of legal risks. Failure to manage your legal risks effectively can result in civil and/or criminal sanctions being imposed by (inter)national judicial institutions.

Regardless of size, specific areas of potential risk to a business include:

- Unauthorised representation;
- Conflicts among existing contractual arrangements;
- Anti-Trust and unfair business practices;
- Product liability; and
- Regulatory compliance with respect to issues such as employees, share certificates and environmental issues.

Certain contractual relationships by nature carry particularly high levels of risk. Such relationships include:

- Mergers and joint ventures;
- Acquisitions and divestitures; and
- Licensing Agreements.

THE LEGAL AUDIT -- YOUR KEY TO LEGAL RISK MANAGEMENT

Payton Business Legal Advice has developed a comprehensive system for analysing and managing the legal risks inherent in your business, which we refer to as "The Legal Audit". The Legal Audit is an analysis of all contracts and other legal documents which define a company's relationship with other companies and with Government organisations, and the legal risks inherent in these relationships.

PAYTON

BUSINESS LEGAL ADVICE

Vestdijk 9, 5611 CA Eindhoven, The Netherlands

Tel +31-40-465117 - Fax +31-40-455202

U.S. LITIGATION

The high rewards and unlimited opportunities offered by the U.S. marketplace carry with them the responsibility of working within the U.S. legal system. The following aspects of the American legal system have broad similarities to European practice, but can have very different consequences.

TYPES OF U.S. LITIGATION

- **Product Liability**

The concept of Product Liability in America is essentially identical to that of European concepts, in that the manufacturer is responsible for the damage caused by the products he creates. The main difference lies in the high jury damage awards of the American judicial system.

- **Anti-Trust**

American Anti-Trust concepts are broadly similar to European anti-cartel concepts. However, the already high jury damage awards are automatically tripled as punishment for violations.

- **Pre-Merger Notification**

Unlike European procedures, U.S. Pre-Merger Notification may also entail a U.S. Government request to conduct an extensive search of the files of the companies involved (Document Discovery).

PRE-TRIAL DISCOVERY

One of the surprising aspects of U.S. litigation in these three areas is its reliance on Pre-Trial (or Pre-Merger) Discovery as a tool for providing each party with the evidence in the possession of the other, thereby allowing the parties an insight into the strength of each other's position. Your opponent, or in the case of mergers, the U.S. Government, has a right to all relevant information discovered according to the rules applicable to Discovery. Failure to comply with Discovery requests can lead to a verdict in favour of your opponent.

Pre-Trial (or Pre-Merger) Discovery includes:

- **Interrogatories**

Interrogatories are written questions requesting specific information, documents and/or objects, and must be reasonably calculated to lead to the discovery of admissible evidence without being unduly burdensome to the other party.

PAYTON
BUSINESS LEGAL ADVICE
Vestdijk 9, 5611 CA Eindhoven, The Netherlands
Tel +31-40-465117 - Fax +31-40-455202

- **Document Discovery**

Document Discovery is an extremely invasive aspect of Discovery requiring the production of copies of documents that are relevant to the case and responsive to specific document requests. It can often involve the review of hundreds of thousands of pages of files, and the production of tens of thousands of pages of copies.

Virtually all files kept by a company or any of its employees are subject to Document Discovery.

- **Depositions**

Depositions are interviews, translated when necessary, under oath of one party or its employees by the attorney of the other party. Questions and answers are written down by an official court reporter, and may be submitted in evidence. In Europe, the nearest U.S. Consul often administers the oath.

MANAGING U.S. LITIGATION

Payton Business Legal Advice provides an expert, efficient and economic solution for dealing with the very un-European demands of the U.S. judicial system. We work as a cost-effective team of specialists in the field of in-house preparation for U.S. litigation. Our services cover all aspects of Pre-Trial Discovery including:

- Preliminary file searches in order to assist your lead attorney in defining the issues involved;
- Co-ordination of responses to Interrogatories;
- Comprehensive file searches in response to document requests;
- Arranging document copying, translation and shipment services; and
- Co-ordination of the deposition process including witness preparation and arranging for interpretation, Consular and court reporting services.

Fifteen years of expertise gained from working within the European marketplace enables us to provide a sensitive and experienced interface between you and your U.S. lawyer. Our services can be of essential value to you at a time when you are facing a baffling and seemingly unfair process.

Vestdijk 9, 5611 CA Eindhoven, The Netherlands
Tel +31-40-465117 - Fax +31-40-455202

BUNDESKANZLERAMT

121 - K - 204 857/95/0001
(Bei Antwort bitte angeben)

Bundeskanzleramt 53106 Bonn

53106 Bonn, den 15. Mai 1995

Adenauerallee 141

Fernruf 0228/56- 0
oder 0228/560 (Vermittlung)

Telex 886750
Telefax 0228/562357

An
Intermediary Foundation of the
Universal Declaration of Human Rights
z.Hd. des Vorsitzenden
Herrn J.P. van den Wittenboer
Postbox: 3 24
5660 AH Geldrop
Niederlande

Sehr geehrter Herr van den Wittenboer,

ich bestätige den Eingang Ihres Schreibens vom 8. Mai 1995 zu dem Projekt "Hitler's Inferno". Darin geht es um Urheberrechte, die aufgrund besatzungsrechtlicher Maßnahmen nach dem 2. Weltkrieg auf der Grundlage des Gesetzes zur Befreiung von Nationalsozialismus und Militarismus dem Freistaat Bayern übertragen worden sind.

Ich habe deshalb Ihr Schreiben sowie sämtliche mitgesandten Anlagen (darunter 2 Tonband-Cassetten) dem Bayerischen Staatsministerium der Finanzen zugeleitet. Weitere Antwort wollen Sie bitte von dort erwarten.

Mit freundlichen Grüßen
Im Auftrag

Gerne Imann

Press release

"Orphan" works: informal deal done between MEPs and Council

Committees: Committee on Legal Affairs

A photo, a film or a poem that is covered by a copyright, but whose right holder cannot be found, could be made publicly available across the EU, under draft legislation informally agreed by Parliament and Council representatives on Wednesday. This legislation would allow everyone to access such "orphan works" and take forward the project of making Europe's cultural heritage available online.

Lidia Geringer de Oedenberg (S&D, PL), who is steering the legislation through Parliament and led the negotiations, welcomed the deal as a: "first step towards harmonisation of copyright rules in the EU". "The regulation will promote culture and finally make it possible to make some hidden treasures available to the general public", she added at the end of the negotiating round.

Parliament's negotiating team secured provisions to make it safer and easier for public institutions such as museums and libraries to search for and use orphan works. These provisions include clear rules on compensation for right holders who come forward after a work has been placed on line and a possibility for institutions to use any revenue from its use to pay search and digitisation costs.

Today, digitising an orphan work can be difficult if not impossible, since in absence of the right holder there is no way to obtain permission to do so. The new rules would protect institutions using orphan works from future copyright infringement claims, and thus avoid court cases like that in the US, in which a Google project to digitise and share all kinds of books, including orphan works, was blocked on the grounds that the orphan works question should be settled by legislation, not private agreements.

"Diligent" search to protect copyright

According to the agreed text, a work would be deemed to be orphan if, after a "diligent" search made in good faith, it was not possible to identify or locate the copyright holder. The draft legislation lays down criteria for carrying out the search.

Works granted orphan status would be then made public, through digitisation and only for non-profit purposes. A work deemed to be "orphan" in any one Member State would be deemed as such throughout the EU. This would apply to any audiovisual or printed material, including a photograph or an illustration embedded in a book, published or broadcast in any EU country. It would also apply to works not published but nonetheless made available by institutions, provided that they could reasonably assume that the right holder would not object to this act.

Compensation if copyright holder shows up

MEPs agreed that the right holder should be entitled to put an end to the orphan status of a work at any time and claim an appropriate compensation for the use made out of it.

Press Service
Directorate for the Media
Director - Spokesperson : Jaume DUCH GUILLOT
Reference No:20120606IPR46383
Press switchboard number (32-2) 28 33000

They nonetheless inserted a provision to protect public institutions from the risk of having to pay large sums to authors who show up later. compensation would have to be calculated case by case, taking account of the actual damage done to the author's interests and the fact that the use was non-commercial. This should ensure that compensation payments remain small.

Council representatives also agreed to a proposal by MEPs that a new article be inserted in the draft legislation to allow public institutions to generate some revenue from the use of an orphan work (e.g. goods sold in a museum shop). All of this revenue would have to be used to pay for the search and the digitisation process.

Next steps

The outcome will need final approval from the Committee on Legal Affairs, Parliament as a whole and in the Council.

Contact :

Federico DE GIROLAMO
BXL: (+32) 2 28 31389
STR: (+33) 3 881 72850
PORT: (+32) 498 98 35 91
EMAIL: lega-press@europarl.europa.eu

EUROPEAN COMMISSION

Brussels, 24.5.2011
COM(2011) 289 final

2011/0136 (COD)

Proposal for a

DIRECTIVE OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL

on certain permitted uses of orphan works

(Text with EEA relevance)

{SEC(2011) 615 final}
{SEC(2011) 616 final}

EXPLANATORY MEMORANDUM

1. CONTEXT OF THE PROPOSAL

Prior authorisations are necessary to make works protected by copyright available to the public in an online digital library or archive. When the relevant copyright owner cannot be identified or found the works in question are known as orphan works. Consequently, the necessary authorisations to make available works online cannot be obtained. Libraries or other institutions that make works available online to the public without prior authorisation risk infringing copyright.

The main objective of this proposal is to create a legal framework to ensure the lawful, cross-border online access to orphan works contained in online digital libraries or archives operated by a variety of institutions that are specified in the proposal when such orphan works are used in the pursuance of the public interest mission of such institutions. Such works include works which are published in the form of books, journals, newspapers, magazines or other writings, including works embedded in them, as well as audiovisual and cinematographic works in the collections of film heritage institutions, and audio, audiovisual and cinematographic works contained in the archives of public service broadcasting organisations and produced by them. With regard to the archives of public service broadcasters and the special position of public service broadcasters as producers there is a need to limit the phenomena of orphan works by providing a cut off date for works that are within the scope of the proposal.

This aim is to be achieved through a system of mutual recognition of the orphan status of a work. In order to establish the "orphan work" status, libraries, educational establishments, museums or archives, film heritage institutions and public service broadcasting organisations are required to carry out a prior diligent search, in line with the requirements specified in the proposed directive, in the Member State where the work was first published. Once the diligent search establishes the "orphan status" of a work, the work in question will be deemed an orphan work throughout the EU, obviating the need for multiple diligent searches. On this basis, it will be possible to make orphan works available online for cultural and educational purposes without prior authorisation unless the owner of the work puts an end to the orphan status.

This initiative builds on the Commission's 2006 Recommendation on the digitisation and online accessibility of cultural content and digital preservation[1]. Despite the Recommendation, only a handful of Member States have implemented orphan works legislation. The few existing national solutions are circumscribed by the fact that they limit online access to citizens resident in their national territories.

The creation of a legal framework to facilitate the cross-border digitisation and dissemination of orphan works in the single market is also one of the key actions identified in the Digital Agenda for Europe[2] which is part of the Europe 2020 Strategy[3].

---

1 Commission Recommendation 2006/585/EC of 24 August 2006 on the digitisation and online accessibility of cultural content and digital preservation (OJ L 236, 31.8.2006, p. 28-30).

2 A Digital Agenda for Europe - COM(2010) 245.

3 Europe 2020: A strategy for smart, sustainable and inclusive growth: http://ec.europa.eu/eu2020/index_en.htm

2. RESULTS OF CONSULTATIONS WITH THE INTERESTED PARTIES AND IMPACT ASSESSMENTS

- **Consultation of interested parties**

In 2006, a High Level Expert Group on Digital Libraries was established bringing together stakeholders concerned with digitization and online accessibility of cultural material, including orphan works[4]. The Group adopted a "Final Report on Digital Preservation, Orphan Works and Out-of-Print Works"[5]. A "Memorandum of Understanding on Diligent Search Guidelines for Orphan Works" was signed by representatives of libraries, archives and rightholders[6].

In 2008, the Commission's Green Paper on Copyright in the Knowledge Economy[7] sought the views of stakeholders on, *inter alia*, the necessity of further action in relation to orphan works[8]. On 19 October 2009, the Commission adopted the follow-up Communication on Copyright in the Knowledge Economy[9] in which it announced that it would carry out an impact assessment on how to deal with orphan works in the EU.

On 26 October 2009, the Commission held a public hearing where all interested parties presented their views on orphan works. On 10 November 2009, the Swedish Presidency and the European Parliament organised a joint hearing on orphan works and access to works for the visually impaired.

Throughout 2009-2010, the Commission services held meetings with a variety of stakeholders on a bilateral basis to discuss the relevant issues in more detail.

- **Impact assessment**

The impact assessment analyses six options: (1) do nothing, (2) a statutory exception to copyright, (3) extended collective licensing, (4) an orphan-specific licence granted by collecting societies, (5) an orphan-specific licence granted by a public body, and (6) the mutual recognition of national solutions regarding orphan works.

All policy options (except Option 1) are premised on the adoption of a directive that will require all Member States to enact specific orphan works legislation within a specified timeframe. All policy options, except Option 3, are premised on the requirement that a diligent search is necessary prior to the making available of an orphan work in an online digital library.

---

4 Commission Decision of 27 February 2006 on setting up a High Level Expert Group on Digital Libraries (OJ L 63, 4.3.2006, p. 25-27). The Group was subsequently renewed by Commission Decision of 25 March 2009 (OJ 82, 28.3.2009, p. 9-11).

5 http://ec.europa.eu/information_society/activities/digital_libraries/experts/hleg/index_en.htm

6 http://ec.europa.eu/information_society/activities/digital_libraries/doc/hleg/orphan/guidelines.pdf

7 COM(2008) 466.

8 Responses to the consultation are available at http://circa.europa.eu/Public/irc/markt/markt_consultations/library?l=/copyright_neighbouring/consultation_copyright&vm=detailed&sb=Title. See Annex, Chapters 1 and 2 for the analysis of the responses.

9 COM(2009) 532.

The statutory exception (Option 2) would avoid the burden of obtaining a copyright licence but maintain the prior diligent search. However, this option provides for less legal certainty as there is no third party certification of the diligent search.

Option 3, the model of "extended collective licences" assumes that, once a collecting society authorises a library to make books available on a website, this licence, by virtue of a statutory extension, will cover all works in that category, including orphan works (i.e., books, films). The collecting society is considered to represent such "outliers" independent of whether it has carried out a diligent search to identify or locate the author. The absence of a diligent search prevents an approach based on mutual recognition of the orphan work status. An extended collective licence is also normally only valid in the national territory in which the statutory presumption applies.

The specific licence for orphan works (Option 4) provides libraries and the other beneficiaries with a high level of legal certainty against damage claims by reappearing owners. This option requires both a diligent search to determine the orphan status prior to the granting of the licence and a specific licensing arrangement pertaining to orphan works.

The government licence covering orphan works (Option 5) constitutes a public certification of the diligent search and thus grants a high level of legal certainty to the digital library. But this certainty comes at a price in terms of administrative burden. This is why earlier incarnations of this system have had limited impact and are not used in relation to large scale digital library projects.

An approach based on mutual recognition of the orphan status (Option 6) allows libraries and other beneficiaries to enjoy legal certainty as to the "orphan status" of a particular work. Mutual recognition ensures that the orphan works contained in a digital library would be available to citizens across Europe.

3. LEGAL ELEMENTS OF THE PROPOSAL

- **Summary of the proposed action**

The proposal deals with the diligent search necessary to identify whether a particular work is an orphan work and, once this has been established, to make it legal to make this work available to the public online under certain conditions and for specific purposes. The proposal also clarifies the application of extended collective licences to works which are potentially orphan works.

- **Legal basis**

Article 114 TFEU

- **Subsidiarity principle**

A legislative proposal in the form of a directive is necessary because voluntary approaches, notably Commission Recommendation 2006/585/EC of 24 August 2006, have not produced the desired result. In addition, the coexistence of uncoordinated national approaches

governing orphan works in online libraries makes it difficult for a library to make orphan works available across EU Member States[10].

- **Proportionality principle**

Because the orphan work problem is a major impediment to the creation of digital libraries, a coherent EU framework for online access to orphan works is the least intrusive option to achieve the desired result. All other approaches would require significantly more administrative overhead and licensing infrastructures just for orphan works.

- **Choice of instruments**

Proposed instrument: Directive.

Main articles of the proposal

Article 1 sets out the scope and subject matter of the Directive as a variety of material contained in public libraries, educational establishments, museums and archives as well as in the collections of film heritage institutions and archives of public service broadcasting organisations. In the print sector, it also covers visual works such as photographs and illustrations contained in these published works.

Article 2 contains the definition of an orphan work. The definition of an orphan work incorporates the requirement of a diligent search.

Article 3 explains how the diligent search is to be carried out by those who are permitted to use orphan works. Article 3 clarifies that a diligent search need only be carried out in the Member State of first publication of the work.

Article 4 establishes the principle of mutual recognition whereby a work deemed to be an orphan work after a diligent search carried out in accordance with Article 3 shall be considered an orphan work in all Member States.

Article 5 concerns the possibility to put an end to the orphan work status.

Article 6 enumerates the uses that the named beneficiaries are permitted to undertake with respect to orphan works (to make them available to the public, within the meaning of Article 3 of Directive 2001/29/EC, and to reproduce such works, within the meaning of Article 2 of Directive 2001/29/EC, for the purposes of achieving their public interest mission).

Article 7 specifies how Member States may permit certain additional uses under specific conditions.

4. BUDGETARY IMPLICATION

The proposal has no implication for the Union budget.

---

[10] In some Member States, e.g. France, preparatory work on a legislative solution expressly acknowledges that a European solution is required - Conseil Supérieur de la Propriété Littéraire et Artistique *Commission sur les œuvres orphelines,* p. 19.

5. OPTIONAL ELEMENTS

- **European Economic Area**

The proposed act concerns an EEA matter and should extend to the European Economic Area.

2011/0136 (COD)

Proposal for a

DIRECTIVE OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL

on certain permitted uses of orphan works

(Text with EEA relevance)

THE EUROPEAN PARLIAMENT AND THE COUNCIL OF THE EUROPEAN UNION,

Having regard to the Treaty on the Functioning of the European Union, and in particular Articles 49, 56 and 114 thereof,

Having regard to the proposal from the European Commission,

After transmission of the draft legislative act to the national Parliaments,

Having regard to the opinion of the European Economic and Social Committee[11],

Acting in accordance with the ordinary legislative procedure,

Whereas:

(1) Libraries, museums, archives, edcuational establishments, film heritage institutions and public service broadcasting organisations are engaged in large-scale digitisation of their collections or achives in order to create European Digital Libraries. Libraries, museums, archives, edcuational establishments, film heritage institutions and public service broadcasting organisations in the Member States contribute to the preservation and dissemination of European cultural heritage, which is also important for the creation of European Digital Libraries, such as Europeana. Technologies for mass scale digitisation of print materials and for search and indexing enhance the research value of the libraries' collections.

(2) The need to promote free movement of knowledge and innovation in the internal market is an important component of the Europe 2020 Strategy, as set out in the Communication from the Commission "Europe 2020: A strategy for smart, sustainable and inclusive growth"[12], which includes as one of its flagship initiatives the development of a Digital Agenda for Europe.

(3) Creating a legal framework to facilitate the digitisation and dissemination of works for which no author is identified or, even if identified, is not located, so called orphan works, is a key action of the Digital Agenda for Europe, as set out in the

[11] OJ C , , p. .
[12] COM(2010) 2020.

Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of Regions – A Digital Agenda for Europe[13].

(4) The exclusive rights for authors of reproduction and of making available to the public of their works, as harmonised under Directive 2001/29/EC of the European Parliament and Council of 22 May 2001 on the harmonisation of certain aspects of copyright and related rights in the information society[14], require the consent of the author prior to the digitisation and making available of a work.

(5) In the case of orphan works, such prior consent to carry out acts of reproduction or of making available to the public cannot be obtained.

(6) Different approaches in the Member States to the recognition of orphan work status can present obstacles to the functioning of the internal market and the use and cross-border access to orphan works. Such different approaches can also result in restrictions on the free movement of goods and services which incorporate cultural content. Therefore, ensuring the mutual recognition of such status is appropriate.

(7) In particular, a common approach to determine the orphan status and the permitted uses of orphan works is necessary to ensure legal certainty in the internal market with respect to the use of orphan works by libraries, museums, educational establishments, archives, film heritage institutions and public service broadcasting organisations.

(8) Cinematographic, audio and audiovisual works in the archives of public service broadcasting organisations and produced by them include orphan works. Taking into account the special position of broadcasters as producers of audio and audiovisual material and the need to adopt measures to limit the phenomena of orphan works in the future, it is appropriate to set a cut off date relating to the application of this Directive as far as the works in the archives of broadcasting organisations are concerned.

(9) For the purposes of this Directive, cinematographic, audio and audiovisual works in the archives of public service broadcasting organisations should be understood as including works commissioned by such organisations for their exclusive exploitation.

(10) The creation of large online libraries facilitate electronic search and discovery tools which open up new sources of discovery for researchers and academics that would otherwise have to content themselves with more traditional and analogue search methods.

(11) For reasons of international comity, this Directive should only apply to works that are first published or broadcast in a Member State.

(12) Before a work can be considered an orphan work, a good faith and reasonable diligent search for the author should be carried out. Member States should be permitted to provide that such a diligent search may be carried out by the organisations referred to in this Directive or by other organisations.

---

13 COM(2010) 245.

14 OJ L 167, 22.6.2001, p. 10.

(13) It is appropriate to provide for a harmonised approach concerning such diligent search in order to ensure a high level of protection of copyright in the Union. A diligent search should involve the consultation of publicly accessible databases that supply information on the copyright status of a work. Moreover, in order to avoid duplication of costly digitisation, Member States should ensure that use of orphan works by the organisations referred to in this Directive is recorded in a publicly accessible database. To the extent possible, publicly accessible databases of search results and use of orphan works should be designed and implemented so as to permit interlinkage with each other on a pan-European level and consultation thereof through a single entry point.

(14) Orphan works may have several authors or include other works or protected subject matter. This Directive should not affect the rights of known or identified rightholders.

(15) In order to avoid duplication of search efforts, a diligent search should be conducted only in the Member State where the work was first published or broadcast. In order to enable other Member States to ascertain whether the orphan status of a work has been established in another Member State, Member States should ensure that the results of diligent searches carried out in their territories are recorded in a publicly accessible database.

(16) It is appropriate to provide that authors are entitled to put an end to the orphan status in case they come forward to claim their works.

(17) In order to promote learning and culture, Member States should permit libraries, educational establishments and museums which are publicly accessible, as well as archives, film heritage institutions and public service broadcasting organisations, to make available and reproduce orphan works, provided such use fulfils their public interest missions, notably preservation, restoration and the provision of cultural and educational access to works contained in their collections. Film heritage institutions should, for the purposes of this Directive, cover organisations designated by Member States to collect, catalogue, preserve and restore films forming part of their cultural heritage.

(18) Contractual arrangements may play a role in fostering the digitisation of European cultural heritage, it being understood that libraries, educational establishments, museums or archives and film heritage institutions may, with a view to undertake the uses permitted under this Directive, conclude agreements with commercial partners for the digitisation and making available of orphan works. These agreements may include financial contributions by such partners.

(19) In order to foster the Union's citizens' access to Europe's cultural heritage, it is also necessary to ensure that orphan works which have been digitised and made available to the public in one Member State are also available in other Member States. Publicly accessible libraries, educational establishments, museum, archives, film heritage institutions and public service broadcasting organisations that use an orphan work in order to achieve their public interest missions should be able to make the orphan work available to the public in other Member States.

(20) This Directive should be without prejudice to existing arrangements in the Member States concerning the management of rights such as extended collective licences.

(21) Member States should also be allowed to permit the use of orphan works for purposes which go beyond the public interest missions of the organisations covered by this Directive. In such circumstances, the rights and legitimate interests of rightholders should be protected.

(22) When a Member State authorises, under the conditions established in this Directive, the use of orphan works by publicly accessible libraries, educational establishments, museums, archives, film heritage institutions or public service broadcasting organisations for purposes beyond their public interest mission, rightholders who come forward to claim their works should be remunerated. Such remuneration should take account of the type of work and the use concerned. Member States may provide that revenues collected from such use of orphan works for the purpose of remuneration but which are unclaimed after the expiry of the period fixed in accordance with this Directive should contribute to financing rights information sources that will facilitate diligent search, by low-cost and automated means, in respect of categories of works that fall actually or potentially within the scope of application of this Directive.

(23) Since the objectives of the action to be taken, namely legal certainty with respect to the use of orphan works, cannot be sufficiently achieved by the Member States and can therefore, by reason of the uniformity of the rules governing the use of orphan works be better achieved at Union level, the Union may adopt measures, in accordance with the principle of subsidiarity as set out in Article 5 of the Treaty on European Union. In accordance with the principle of proportionality, as set out in that Article, this Directive does not exceed what is necessary to achieve those objectives.

HAVE ADOPTED THIS DIRECTIVE:

Article 1
Subject matter and scope

1. This Directive concerns certain uses of orphan works undertaken by publicly accessible libraries, educational establishments or museums as well as by archives, film heritage institutions and public service broadcasting organizations.

2. This Directive applies to works first published or broadcast in a Member State and which are:

   (1) Works published in the form of books, journals, newspapers, magazines or other writings, and which are contained in the collections of publicly accessible libraries, educational establishments, museums or archives, or

   (2) Cinematographic or audiovisual works contained in the collections of film heritage institutions, or

   (3) Cinematographic, audio or audiovisual works produced by public service broadcasting organisations before the 31 December 2002 and contained in their archives.

Article 2
Orphan works

1. A work shall be considered an orphan work if the rightholder in the work is not identified or, even if identified, is not located after a diligent search for the rightholder has been carried out and recorded in accordance with Article 3.

2. Where a work has more than one rightholder, and one of the rightholders has been identified and located, that work shall not be considered an orphan work.

Article 3
Diligent search

1. For the purposes of establishing whether a work is an orphan work, the organisations referred to in Article 1(1) shall ensure that a diligent search is carried out for each work, by consulting the appropriate sources for the category of works in question.

2. The sources that are appropriate for each category of works shall be determined by each Member State, in consultation with rightholders and users, and include, the sources listed in the Annex.

3. A diligent search is required to be carried out only in the Member State of first publication or broadcast.

4. Member States shall ensure that the results of diligent searches carried out in their territories are recorded in a publicly accessible database.

Article 4
Mutual recognition of orphan work status

A work which is considered an orphan work according to Article 2 in a Member State shall be considered an orphan work in all Member States.

Article 5
End of orphan work status

Member States shall ensure that a rightholder in a work considered to be orphan has, at any time, the possibility of putting an end to the orphan status.

Article 6
Permitted uses of orphan works

1. Member States shall ensure that the organisations referred to in Article 1(1) are permitted to use an orphan work in the following ways:

   (a) by making the orphan work available, within the meaning of Article 3 of Directive 2001/29/EC;

(b) by acts of reproduction, within the meaning of Article 2 of Directive 2001/29/EC, for the purposes of digitization, making available, indexing, cataloguing, preservation or restoration.

2. However, unless otherwise provided in Article 7, the organisations referred to in Article 1(1) may not use orphan works in order to achieve aims other than their public interest missions, notably preservation, restoration and the provision of cultural and educational access to works contained in their collections.

3. This Directive is without prejudice to the freedom of contract of such organisations in the pursuit of their public interest missions.

4. Member States shall ensure that the organisations referred to in Article 1(1), when using orphan works in accordance with paragraph 1, maintain records of their diligent search and publicly accessible records of use.

Article 7
Authorised uses of orphan works

1. Member States may authorise the organisations referred to in Article 1(1) to use an orphan work for purposes other than those referred to in Article 6(2), provided that:

(1) the organisations referred to in Article 1(1) maintain records of their diligent search;

(2) the organisations maintain publicly accessible records of their use of orphan works;

(3) in the case of an orphan work where a rightholder has been identified but not located, the name of the righholder is indicated in any use of the work;

(4) rightholders which put an end to the orphan status of the work, within the meaning of Article 5, are remunerated for the use that has been made of the work by the organisations referred to in Article 1(1);

(5) rightholders may claim their remuneration under point (4) within a period fixed by Member States and which shall not be less than five years from the date of the act giving rise to the claim.

2. Member States may chose the means for authorising use within the meaning of paragraph 1 and remain free to decide on the use of any revenues which are unclaimed after the expiry of the period fixed in accordance with paragraph 1(5).

Article 8
Continued application of other legal provisions

This Directive shall be without prejudice to provisions concerning in particular patent rights, trade marks, design rights, utility models, topographies of semi-conductor products, type faces, conditional access, access to cable of broadcasting services, protection of national treasures, legal deposit requirements, laws on restrictive practices and unfair competition,

trade secrets, security, confidentiality, data protection and privacy, access to public documents, the law of contract.

Article 9
Application in time

1. The provisions of this Directive shall apply in respect of all works referred to in Article 1 which are, on *[transposition date]*, protected by the Member States' legislation in the field of copyright.

2. This Directive shall apply without prejudice to any acts concluded and rights acquired before [*transposition date*].

Article 10
Transposition

1. Member States shall bring into force the laws, regulations and administrative provisions necessary to comply with this Directive by […] at the latest. They shall forthwith communicate to the Commission the text of those provisions and a correlation table between those provisions and this Directive.

   When Member States adopt those provisions, they shall contain a reference to this Directive or be accompanied by such a reference on the occasion of their official publication. Member States shall determine how such reference is to be made.

2. Member States shall communicate to the Commission the text of the main provisions of national law which they adopt in the field covered by this Directive.

Article 11
Review clause

The Commission shall keep under constant review the development of rights information sources and shall, at the latest one year after the entry into force of this Directive, and at annual intervals thereafter, submit a report concerning the possible inclusion in the scope of application of this Directive of works or other protected subject matter not currently included in such scope, and in particular phonograms and stand alone photographs and other images.

By *[one year after transposition date]*, the Commission shall submit to the European Parliament, the Council and the Economic and Social Committee, a report on the application of this Directive, in the light of the development of digital libraries.

When necessary, in particular to ensure the functioning of the Internal Market, the Commission shall submit proposals for the amendment of this Directive.

Article 12
Entry into Force

This Directive shall enter into force on the day following that of its publication in the *Official Journal of the European Union*.

Article 13

This Directive is addressed to the Member States.

Done at Brussels,

For the European Parliament	*For the Council*
The President	*The President*

ANNEX

The sources referred to in Article 3(2) shall be the following:

(1) For published books:

(a) Legal deposit;

(b) Existing databases and registries, including ARROW (Accessible Registries of Rights Information and Orphan Works) and WATCH (Writers, Artists and their Copyright Holders) and the ISBN (International Standard Book Number);

(c) The databases of the relevant collecting societies, in particular reproduction rights organisations.

(2) For journals and periodicals:

(a) The ISSN (International Standard Serial Number) for periodical publications;

(b) Indexes and catalogues from library holdings and collections.

(3) For newspapers and magazines:

(a) The publishers association in the respective country and the authors and journalists associations;

(b) Legal deposit;

(c) The databases of relevant collecting society including Reproduction rights organisations.

(4) For visual works, including fine art, photography, illustration, design, architecture, sketches of the latter works and others that are contained in books, journals, newspapers and magazines:

(a) The sources referred to in points (1), (2) and (3);

(b) The databases of the relevant collecting societies in particular for visual arts and including reproduction rights organisations;

(c) The databases of picture agencies where applicable.

(5) For audiovisual works contained in the collections of film heritage institutions and public service broadcasting organisations:

(a) Legal deposit;

(b) Databases of film heritage institutions and national libraries;

(c) Databases with relevant standards and identifiers such as ISAN for audiovisual material;

(d) The databases of the relevant collecting societies in particular for authors, performers, phonogram producers and audiovisual producers.

THE HARRY FOX AGENCY, INC.
a subsidiary of NATIONAL MUSIC PUBLISHERS' ASSOCIATION, INC.

October 17, 1995

Mr. J.P. van den Wittenboer
Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights
Postbox 324
5660 AH Geldrop
THE NETHERLANDS

Re: Hitler's Inferno Project

Dear Mr. van den Wittenboer:

Thank you for your letter dated August 16th; please excuse my delay in responding to your inquiry. I regret that we cannot provide you with any recommendations on U.S. record companies who may wish to act as your distributor. I am, however, enclosing a section from the *1995 Billboard International Buyer's Guide* in the event you wish to contact any of them directly.

Sincerely,

Frank S. Rittman
International Business Administrator

encl.
cc: Edward P. Murphy
Yoshio Inomata

711 THIRD AVENUE, NEW YORK, NEW YORK 10017 (212) 370-5330 FAX: (212) 953-2384

Music & Video Companies

RECORD LABELS

A

ABKCO Records (Div. ABKCO Music & Records, Inc.), 1700 Broadway, 41st Floor, New York, NY, 10019, (212) 399-0300. Fax: (212) 582-5090. Pres.: Allen Klein; Vice Pres.: Ken Salinsky; Vice Pres.: Iris Keitel; Vice Pres.: Jody Klein.
Label(s): (Owned) ABKCO, Cameo Parkway, SAR/Derby, (Distributed) Phil Spector.

A Company Called W, PO Box 618, Church St. Sta., New York, NY, 10008, (718) 409-1272. Fax: (718) 409-1272. Pres./Sales/Mktg.: Walt Goodridge; Exec. Asst.: Paula Philbert; Vice Pres. A&R: Kenneth McRae.

A D Records, PO Box 8402, Houston, TX, 77288, (713) 675-7802. Pres./Vice Pres. A&R: Aubrey Dunnham.
Label(s): (Owned) A.D.

AE Latin Music Productions, PO Box 977, New York, NY, 10040, (718) 543-5404, (212) 740-0873. Fax: (718) 543-1463. Pres./Promos.: Carlos A. Noyola; Mgr./Sales: Enrique Paulino.
US Reps.: S&N Dist. (NY).

AFG Sigma Records, Inc., 5817 La Colonia Dr., San Antonio, TX, 78218, (210) 661-6500. Fax: (210) 661-7702. Pres.: Adolfo Angel; Vice Pres./Gen. Mgr.: Jesus Guillen; Sales Rep.: Mario Sanchez; Opns. Mgr.: Mark Lambert.
Label(s): (Owned) AFG Sigma, Prince Records.
Int'l Reps.: Yeh Eum Records (South Korea); Industria Fonografica (Ecuador); EMI Odeon (Chili).

AKO Records, 20531 Plummer St., Chatsworth, CA, 91311, (818) 998-0443. Fax: (818) 998-2537. Pres./Gen. Mgr.: A.E. Sullivan; A&R: Robert Kline.
Label(s): (Owned) AKO, Aztec, Dorn.
Int'l Reps.: AKO Music Pte Ltd. (Singapore).

A.M.I. Records, 394 W. Main St., Hendersonville, TN, 37075, (615) 822-7591. Fax: (615) 822-7599. Pres.: Michael R. Radford.
Label(s): (Owned) A.M.I., Tamara.

A & M Records, Inc., 1416 N. LaBrea Ave., Hollywood, CA, 90028, (213) 469-2411. Fax: (213) 856-2600. CEO, Sr. Vice Pres.: Al Cafaro; Sr. Vice Pres., Int'l: Jay Durgan; Sr. Vice Pres., Promos.: Rick Stone; Sr. Vice Pres, Sales/Dist.: Richie Gallo; Sr. Vice Pres. A&R: David Anderle; Vice Pres./A&R: Manny Lehman; Vice Pres./CFO: Clive Ellis; Sr. Financial Officer: Sam Sciarra; Dir., Film Music: Jon McHugh.
Office(s): 825 Eighth Ave., 27th Floor, New York, NY, 10019, (212) 333-1328, Fax: (212) 333-1301, Exec. Vice Pres., Publicity: Wayne Issacs.
Label(s): (Owned) Horizon, (Distributed) Delos, Denon, Shoreline, Twin Tone, Word.

1950s-1960s-1970s
ORIGINAL HIT RECORDS
LICENSING AGENCY (SINCE 1978) REPRESENTING OVER 50 CLIENTS WHO CONTROL THOUSANDS OF HITS (AND ORIGINAL ARTIST RE-RECORDS) FROM THE ROCK ERA (1955-1979)
CELEBRITY LICENSING INC.
6711 Forest Lawn Drive
Los Angeles, CA 90068
Tel: 213-876-9615
Fax: 213-876-1810

API Records, PO Box 7041, Watchung, NJ, 07060, (908) 753-1601. Fax: (908) 753-1601. Exec. Vice Pres.: Meg Poltorak.
Label(s): (Owned) API, API Classics, API Country, API Jazz.
US Reps.: Landmark Dist (NY); Titus Dist. (CT); Universal (PA).

AVI Record Productions, Inc., 10390 Santa Monica Blvd., Ste. 210, Los Angeles, CA, 90025, (310) 556-7744. Fax: (310) 556-1331. Pres./Chrmn./CEO: Harry M. Anger; Vice Pres.: Patricia C. Drosins; Dir. Sales/Distribution: Robert Perry.
Label(s): (Owned) A V I, Abet, Creed, Ernie's, Excello, Mankind, Nasco, Nashboro.
Int'l Reps.: Ace (U.K.); Blues Interactions (Japan).

AArising Records, 223 Balboa St., San Francisco, CA, 94118, (415) 334-5519. Fax: (415) 334-5519. Pres.: Nelson Wong; Vice Pres.: Andy Kawanami.

Abee Cake Records, PO Box 117, New Berlinville, PA, 19545, (610) 367-0335. Pres.: Dave Stahl.

Accent Records, 71905 Hwy. 111, Rancho Mirage, CA, 92270, (619) 346-0075. Fax: (619) 346-0075. Pres./CEO: Scott B. Seely; A&R Mgr.: Robert Braverman.
Label(s): (Owned) Accent, Coachella.
US Reps.: GNP Crescendo (CA).
Int'l Reps.: D D Records (Germany).

Acclaim Music (Div. of The Spoken Word, Inc.), 3645 Saviers Rd., Ste. 9, Oxnard, CA, 93033, (805) 483-6707. Fax: (805) 483-6707. Exec. Dir.: John O. Lundy; Mgr.: Ellen Hardin.
Label(s): (Owned) Acclaim Music.

Ace Record Co., 103 Fairmont Ln., Pearl, MS, 39208, (601) 939-6868. Fax: (601) 932-3038. Pres.: Johnny Vincent; Vice Pres. A&R: John Vincent; Promos.: Xavier Parker; Office Mgr.: Julie Powell.
Label(s): (Owned) Ace, (Distributed) Soul Trax.

Acme Entertainment, Inc., PO Box 81491, Chicago, IL, 60681, (800) 566-2263. Fax: (708) 519-1159. Pres./CEO: Aaron J. Conti; Vice Pres./Sales/Promo.: Christian C. Conti; Dir., A&R: Elizabeth L. Loden.
Label(s): (Owned) Acme Entertainment.

Acoustic Disc, 7957 Nita Ave., West Hills, CA, 91304, (818) 704-7800. Fax: (818) 704-0185. CEO/Vice Pres. A&R: David Grisman; Bus. Affairs: Craig R. Miller.
Office(s): PO Box 4143, San Rafael, CA, 94903, (415) 499-0365, Fax: (415) 492-9602, Dir. Sales/Dist.: Harriet Rose, Dir. Mktg./Promos.: Arthur Rose.
Label(s): (Owned) Acoustic Disc.

Adelphi Records, Inc., PO Box 7688, Silver Spring, MD, 20907, (301) 434-6958. Fax: (301) 434-3056. Pres./Gen. Mgr.: Gene Rosenthal; Vice Pres.: Howard Rosenthal; Gen. Mgr./Promo.: Grace Rosenbloom.
Label(s): (Owned) Sunsplash, (Distributed) Genes Compact Disc.
Int'l Reps.: Night & Day (France).

Adobe Records, Rt. 1, Shallowater, TX, 79363, (806) 873-3537. Fax: (806) 873-3542. Pres.: Tom Woodruff; Vice Pres.: Michael Carlton; Nat'l Promos. Dir.: Sue Swinson; Nat'l Sales Dir.: Joyce Fusco.
US Reps.: Big State (TX); Dixiraks, Ernest Tubb (TN).

Afterschool Publishing Co., PO Box 14157, Detroit, MI, 48214, (313) 571-0363. Pres.: Herman Kelly; Mgr./Vice Pres. A&R: Luke Peters.
Label(s): (Owned) Afterschool, Feel Productions.

Agua Azul Records, PO Box 33429, Austin, TX, 78764, (512) 441-1424. Fax: (512) 441-1474. Contact: David Newberger.

Airborn Records, PO Box 3064, Flint, MI, 48502, Pres.: Ron Moore.
Label(s): (Owned) Airborn, Airborn Communications, Airborn Prodns.

Airwax Records Productions, PO Box 288291, Chicago, IL, 60628, (312) 779-2384. Pres./A&R Rep.: Casey Jones; Mgr.: B. Jones.
Label(s): (Owned) Airwax, Delta City.
US Reps.: Barney's Records (IL); Action Music (OH); United Records Dist. (TN); North Country Dist. (NY); Norwalk Record Dist. (CA).
Int'l Reps.: Festival Dist., Roblan Dist., Trend Records & Tapes (Canada).

Alan Dale Productions, 1630 Judith Ln., Indianapolis, IN, 46227, (317) 786-1630. Pres.: Alan D. Heshelman.

Alcarm Record Co., 655 Wyona St., Brooklyn, NY, 11207, (718) 272-1200. Fax: (718) 649-1280. Pres./CEO: Alfred McCarther.

Alcazar Productions, Inc., S. Main St., Waterbury, VT, 05676, (802) 244-7845. Fax: (802) 244-6128. Owner/CEO/A&R: Joan Pelton; Sales/Mktg. Dir.: Arnie Gensburg; Mgr., Alcazar Prod.: Mitch Cantor.
Label(s): (Owned) Alacazam, Alcazar, (Distributed) Audio Outings, Dunkeld, Fogarty's Cove, Fretless, Gadfly, Keltia Musique, Record Rak, Round River, Mark Rubin Prodns.
US Reps.: Bayside Dist. (CA); Rounder (MA); Music Design (WI); Encore (CO); Old Fogey (MI).

Alfa Records, 9813 W. Okeechobee Rd., #205, Hialeah Gardens, FL, 33016, (305) 825-7474. Pres.: Ramon Perez; Sec.: Daninka Abrev.

Alias Records, 2815 W. Olive Ave., Burbank, CA, 91505, (818) 566-1034. Fax: (818) 566-6623. Pres.: Delight Jenkins; Dir., Publicity: Les Scurry; Dir., Mktg.: Scott Bradford; Dir., Radio Promos.: Gary Downs; Pdct. Mgr.: Christine Burrell.
Int'l Reps.: Revolver (United Kingdom); Rough Trade (Germany); Running circle (Spain); Shock (Australia); Border Music (Sweden).

Aljean Records, 7 Colonial Ave., Myerstown, PA, 17067, (717) 866-5067. Pres.: Al Shade.

Alligator Records, 1441 W. Devon, Chicago, IL, 60660, (312) 973-7736. Fax: (312) 973-2088. Pres.: Bruce Iglauer; Sales Mgr.: Kerry Pearce; Retail Promo. Mgr.: Chris Young.
Label(s): (Owned) Alligator.
US Reps.: Action Music (OH); Associated (AZ); Bayside, California Record (CA); Big State (TX); Encore (CO); MS Dist. (IL); Music Craft (HI); Old Fogey (MI); Record Depot (VA); REP Co. (MN); Select O Hits (TN); Silo (VT); Tant (MI).
Int'l Reps.: Warner Music (Canada); Warner Music (Brazil); Distribuidora Belgrano Norte (Argentina); Musidisc (France); Phonag Schallplatten AG (Switzerland); Intercord (Germany); Festival (Australia/New Zealand); Silk Road Music (Hong Kong); King (Japan).

Alpha Music Corp., 3729 S. Robertson Blvd., Culver City, CA, 90232, (310) 838-8800. Pres.: Mike Colestock; Vice Pres.: Chuck Rosenbloom.

Alpine Records, Two Music Cir. S., Nashville, TN, 37203, (615) 259-4373. Fax: (615) 259-0773. Pres.: Johnny Rutenschroer.
Label(s): (Owned) Alpine.

Alshire Int'l, Inc., 1015 Isabel St., Burbank, CA, 91516, (213) 849-4671. Fax: (818) 569-3718. Pres.: Al Sherman; Vice Pres.: Richard Sherman.
Label(s): (Owned) Alshire, Aria Senza Voce, Audio Spectrum, Exact, Grit, Somerset, Stereo Fidelity.

Alternative Music Productions, Inc., 7188 Sunset Blvd., Ste. 204, Los Angeles, CA, 90046, (702) 651-0825. Pres./CEO: John Brock; Prodn. Asst.: Vadim Yesilevsky.
Label(s): (Owned) AMP.

Alternative Records, PO Box 46, Eugene, OR, 97440, (503) 344-3616. Fax: (503) 485-0654. Pres.: Randy Layton; Mktg./Int'l Dir.: Richard Sellens; Vice Pres. A&R: Kevin C. Restieaux.
Label(s): (Owned) Alternative Records, (Distributed) Buttons Livces, Gravity.
US Reps.: Spring Arbor Dist. (MI).
Int'l Reps.: Spark Music (The Netherlands).

Alternative Tentacles Records, 2180 Folsom St., San Francisco, CA, 94110, (415) 431-5696. Fax: (415) 431-5699. Gen. Mgr.: Greg Werckman.
Label(s): (Owned) Alternative Tentacles.

Alyssa Records, PO Box 587, Farmingville, NY, 11738, (516) 472-1219. Pres.: Andy Marvel.

Amazing Records, 501 N. Interregional Hwy., Austin, TX, 78768, (512) 477-7055. Fax: (512) 477-7057. Owner: Cass Hook; Managing Dir.: James Geisler; Int'l Dist.: Mary Jane Mendell.
Label(s): (Owned) Amazing.
US Reps.: Alliance Ent. (CO).
Int'l Reps.: IRD (Italy); OMD (France); Bellaphon Int'l (Germany); Group Leisure (Australia); Serious Business (Austria); Sound Solutions (Canada); Magic Sound (Hungary); Maverick (New Zealand); JVC (Japan).

Ambassador Recording Corp., PO Box 31112, Seattle, WA, 98103, (206) 937-5703, (206) 525-2199. Fax: (206) 933-8011. Pres.: Chris Kamila; Vice Pres./Artistic Dir.: Steven Novacek; Gen. Mgr.: Gayle Novacek.
Label(s): (Owned) Ambassador, (Distributed) Overture (Canada).
US Reps.: Albany Music Dist., Inc. (NY).

Ambient Sound, 404 W. Annapolis, West Saint Paul, MN, 55118, Pres.: Robert Cain; Vice Pres. A&R: Rev. David Payne.

American Clave Records, 30 Waterside Plz., STE. 11J, New York, NY, 10010, (212) 475-5174. Dir.: Kip Hanrahan.
US Reps.: Rounder Records (MA).

American Gramaphone Records, 9130 Mormon Bridge Rd., Omaha, NE, 68152, (402) 457-4341. Fax: (402) 457-4332. CFO: Kevin Cloonan; Exec. Vice Pres.: Stephen Kalhorn; Dir., Sales: Michael Delich.
Label(s): (Owned) American Gramaphone.

American Melody Records, 102 Wheeler Path, Guilford, CT, 06437, (203) 457-0881. Pres.: Phil Rosenthal; Vice Pres.: Beth Sommers.
Label(s): (Owned) American Melody.

American Music Co., 3830 Hwy. 78, Mount Horeb, WI, 53572, (608) 437-8970. Pres.: Jim Kirchstein.
Label(s): (Owned) Age of Aquarius, American Music, Cuca, Jolly Dutchman, Night Owl, Psalms, Sara.

American Music Network, Inc., 406 Tharpe Rd., Warner Robins, GA, 31088, (912) 953-2800. Pres.: Robert R. Kovach.
Label(s): (Owned) Scaramouche' Recordings.

American Pie, 13381 Beach Ave., Marina Del Rey, CA, 90292, (310) 821-4005. Fax: (310) 823-3389. Pres.: Wayne Volat.
Label(s): (Owned) American Pie.

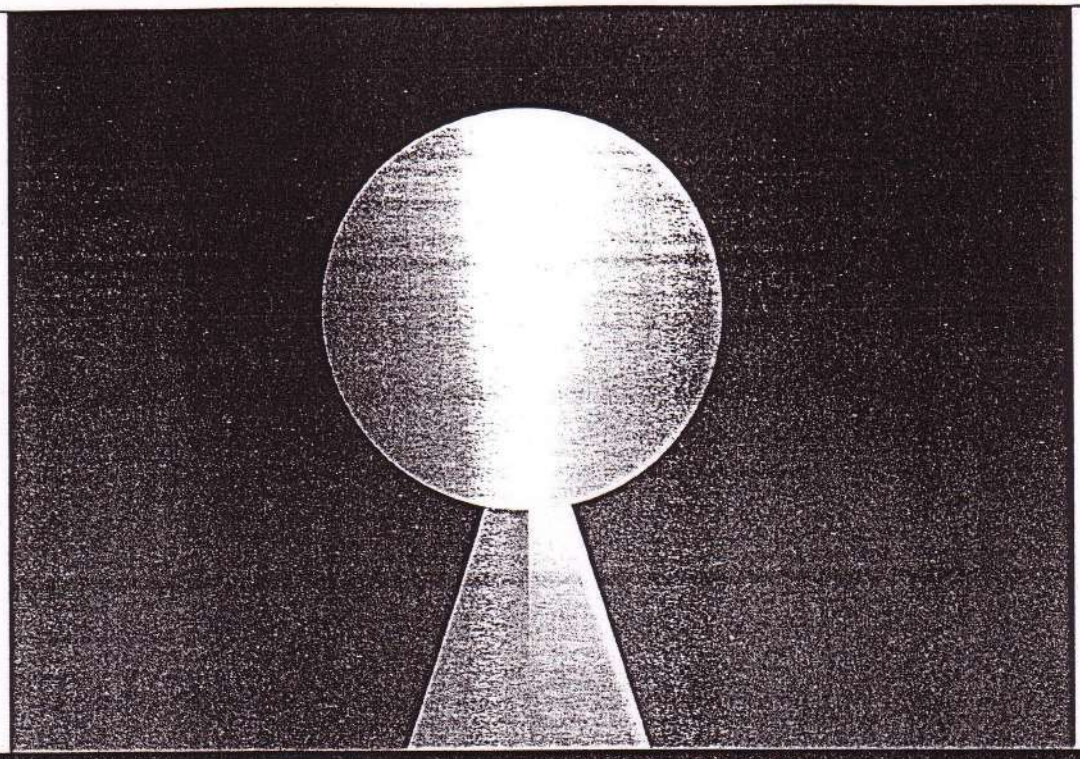

1995 Convention, May 10-14

Hyatt Regency in Embarcadero Center, San Francisco

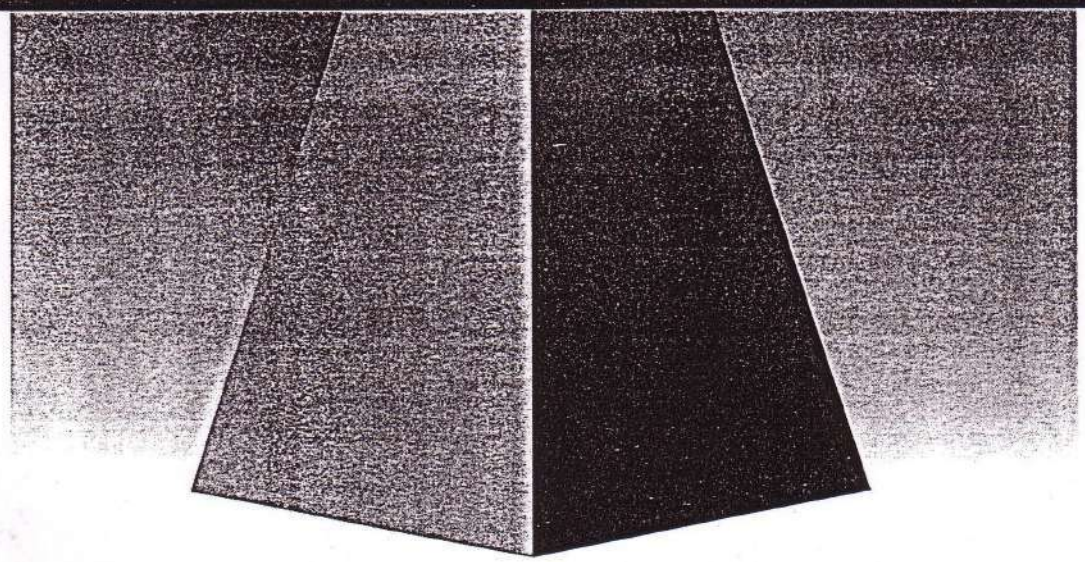

NAIRD

Serving the independent music industry

National Association of Independent Record Distributors and Manufacturers
147 E. Main Street, Suite 2, Whitesburg, KY 41858 • TEL 606-633-0946 • FAX 606-633-1160

American Recordings, Inc., 3500 W. Olive Ave., Ste. 1550, Burbank, CA, 91505, (818) 973-4545. Fax: (818) 973-4571. Owner: Rick Rubin; Gen. Mgr.: Mark DiDia; Minister of Truth: Mike Bone; Vice Pres., Media Rels.: Heidi Ellen Robinson; Vice Pres., A&R: Marc Geiger.
Office(s): Lamb House, Church St., London, W42PD, United Kingdom, (081) 995-3266, Fax: (081) 742-7235, Vice Pres., Mktg.: Dave Robinson, Media Relations: Joe O'Neil.
Label(s): (Owned) III, WHTE, (Distributed) Rhyme Cartel, XL.
US Reps.: BMG Int'l Dist. (NY); WEA Dist. (US).
Int'l Reps.: WEA Dist. (Canada).

American Voices Record Co., Inc., 3205 Blue Ridge Ct., Virginia Beach, VA, 23452, (804) 340-8374. Pres.: Heath Webb; Gen. Mgr./Sec.: Jean Webb.

Americana Records Group, Inc., 20 Music Sq. W., Ste. 200, Nashville, TN, 37203, (615) 251-4060. Fax: (615) 251-4090. Chrmn. Board: Tom Kawai; Vice Pres.: Earl E. Owens; Vice Pres., Dist.: Jack B. Walker II; A&R: Roland Smith; Contact: Jan Gray Witte.
Label(s): (Owned) Americana Records USA, Double Ten.

Americatone Records, Int'l, 1817 Loch Lomond Way, Las Vegas, NV, 89102, (702) 384-0030. Fax: (702) 382-1926. Pres.: Joe Jan Jaros; Vice Pres.: Pauline Jaros; Gen. Mgr.: Ken Brown.
Label(s): (Owned) Americatone, Christy.
US Reps.: Big Bands Dist., Int'l Rec. Dist., Oster Dist. (CA); Harbor Dist. (NY).

AmeriSong Records, Inc., 8727 E. Girard Ave., Denver, CO, 80231, (303) 695-8628. Fax: (303) 369-9655. Pres.: Randi Perkins; A&R: Frank Jermance.
Label(s): (Owned) AmeriSong.

Amherst Records, Inc., 1800 Main St., Buffalo, NY, 14208, (716) 883-9520, (800) 836-0751. Fax: (716) 884-1432. Pres.: Leonard Silver; Exec. Vice Pres.: Larry Silver; Vice Pres./Gen. Mgr.: David E. Parker.
Label(s): (Distributed) H&L/Avco Embassy.

Amused Productions, PO Box 671, Claremont, CA, 91711, (909) 625-3169. Fax: (909) 625-1747. Music Dir.: Sherban Cira.
Label(s): (Owned) Amused Productions.

Angel Records, 810 Seventh Ave., New York, NY, 10019, (212) 603-8600. Pres.: Steven Murphy; Vice Pres. Sales: Gilbert Hetherwick; Vice Pres. Mktg.: Linda Sterling.
Label(s): (Owned) Angel, EMI Classics, Virgin Classics.

Ansonia Records, Inc., 750 Paterson Ave., East Rutherford, NJ, 07073, (201) 470-0301. Fax: (201) 470-8274. Pres.: Mercedes Glass; Vice Pres.: Henry Glass; Sales Mgr.: Lori Glass.
Label(s): (Owned) Ansonia, (Distributed) Artex, BMG, Capitol, Cema, Discohit, Gema, Harlequin, Palladium, PolyGram.

Antenna Records/Cornerstone Management, 148 E. Lancaster Ave., Wayne, PA, 19087, (215) 687-8800. Fax: (215) 971-0646. Pres.: Steve Mountain.
Label(s): (Owned) Antenna.

Antilla Records, 661 Tenth Ave., New York, NY, 10036, (212) 582-4546. Fax: (212) 977-7581. Pres.: Xavier Hernandez; Promo.: Angel Colon.
Label(s): (Owned) AF Records, ARO, Antilla, Funny, Mangu, Platano Records, Rumba, (Distributed) Camino, JZ Productions, Sol, UR, VGR.

Antilles Records, 14 E. Fourth St., 3rd Floor, New York, NY, 10012, (212) 995-0202. Fax: (212) 477-5918.

Antique-Catfish Records, 708 W. Euclid, Pittsburg, KS, 66762, (316) 231-6443. Contact: Gene Strasser.
Label(s): (Owned) Antique, Big Brutus, Catfish, Cisum.

Antone's Records, 500 San Marcos St., Ste. 200, Austin, TX, 78702, (512) 322-0617. Fax: (512) 477-2930. Pres.: Clifford Antone; Sales/Mktg.: Beth Tomlinson.
Label(s): (Owned) Antone's, DMZ, Dos.
US Reps.: REP Sales (MN).

Apon Record Co., Inc., PO Box 3082, Steinway Sta., Long Island City, NY, 11103, (718) 721-5599. Fax: (718) 721-5599. Pres.: Daria I. Poncic; Vice Pres./Sec.: Andrew M. Poncic, Jr.; Gen. Mgr.: Don Zemann; Treasurer: Andrew M. Poncic, Sr.
Label(s): (Owned) Amadeo, Apon, Discapon, Love, (Distributed) Gramofonove Zavody, Supraphon.
Int'l Reps.: Supraphon, A B Plus (Czechoslovakia).

June Appal Recordings, 306 Madison St., Whitesburg, KY, 41858, (606) 633-0108. Fax: (606) 633-1009. Dist./Promos. Mgr.: Carolyn H. Sturgill.
Label(s): (Owned) June Appal Recording.

April Records, PO Box 8263, Haledon, NJ, 07508, (718) 361-3321. Pres.: Samuel Cummings; Vice Pres.: A. Cummings; Promo.: J. Young; A&R: Sam Cummings Jr.
Label(s): (Owned) April Records.

Ardavan Records, PO Box 2512, Hollywood, CA, 90078, (213) 464-8163. Fax: (818) 905-5014. Pres.: Ardie Bryant; Vice Pres.: Anne Bryant; Vice Pres. A&R: David P. Bryant.

Arhoolie Productions, Inc., 10341 San Pablo Ave., El Cerrito, CA, 94530, (510) 525-7471. Fax: (510) 525-1204. Mgr.: Tom Diamant.

Athena Productions, 311 Willowbrook Rd., Staten Island, NY, 10314, (718) 698-7225. Fax: (718) 761-6411. Dir., A&R: Robert Marino.
Label(s): (Owned) Analogue Master, Apollo, Apollo Classics, Apollo Int'l, Apollo Jazz, Apollo Music, Athena, Athena Classics, Athena Int'l, Athena Jazz.
Int'l Reps.: East Coast (NY).

Atila Records, PO Box 60240, Rossford, OH, 43460, (419) 666-2019. Fax: (419) 666-3141. Pres.: John Pocisk; Vice Pres.: Mary Pocisk; Sec.: Joe Manera.
Label(s): (Distributed) East West.
Int'l Reps.: East West Records (Germany).

Atlanta Int'l Record Co., Inc., 881 Memorial Dr. SE, Atlanta, GA, 30316, (404) 524-6835. Fax: (404) 681-0033. Pres.: Alan Freeman; Sales Mgr.: Norman Hunter; Nat'l Promo. Dir.: Juandolyn B. Stokes.
Label(s): (Distributed) Gospearl, Sweet Rain, Tyscot.
US Reps.: Abbey Road (CA); Action (OH); Jerry Bassin (FL); Big State—Atlanta (GA); Big State (TX); Central South, Select-O-Hits (TN); Great Bay (ND); Malverne (NJ); M.S. (IL).

Atlantic Recording Corp., 75 Rockefeller Plz., New York, NY, 10019, (212) 275-2000. Chrmn/CEO-Atlantic Group: Ahmet Ertegun; Pres.: Danny Goldberg; Sr. Vice Pres.: Jason Flom; Sr. Vice Pres.: Tunc Erim; Exec. Vice Pres./Gen. Mgr.: Val Azzoli; Vice Pres. Int'l: Fran Lichtman; Vice Pres., Sales: Pete Anderson; Vice Pres./Prodn.: Arif Mardin; Vice Pres., A&R Special Projects: Yves Beauvais; Vice Pres., Video Promo./Media: Linda Ferrando; Sr. Vice Pres., A&R: Tunc Tuncerim; A&R Rep.: Aziz Goksel; Vice Pres. Creative Svcs.: Shelly Cooper; Sr. Dir., Tour Devel.: Perry Cooper; Mgr. Artist Rel.: Andy Mogus; Vice Pres., Pdct. Devel.: Vicky Germaiez; Sr. Vice Pres., Media/Artist Rel: Patti Conte; Vice Pres., Artist Rel./Media: Bob Kaus; Assoc. Dir., Nat'l Promo.: Mark Fischer; Nat'l Mgr., Progressive: Bonnie Slifkin; Nat'l Mgr., Hard Rock: Jon Nardachone; Dir., Int'l Media Affairs: Margaret Vangeli.
Office(s): 1812 Broadway, Nashville, TN, 37203, (615) 327-9394, Fax: (615) 329-2008, Pres.: Rick Blackburn, Vice Pres./Gen. Mgr.: Bryan Switzer.
Label(s): (Owned) Atlantic Records, Charisma, East West America, Es Paranza, Finnadar, First Priority, Megaforce Worldwide, Modern, Titanium, Virgin, A Vision Entertainment (Video).
US Reps.: WEA.
Int'l Reps.: Warner Music Int'l.

Atlantic Recording Corp., 9229 Sunset Blvd., 9th Flr., Los Angeles, CA, 90069, (310) 205-7450. Fax: (310) 205-7475. Sr. Vice Pres./Gen. Mgr.: Paul Cooper; Vice Pres. Artist Rel.: Tony Mandich; Vice Pres. A&R/Multimedia: Andrew Leary; Vice Pres./Producer: Dave Jerden; West Coast Publicity Dir.: Laura Gold; Vice Pres., Media/Artist Rel.: Ron Shapiro; Vice Pres., West Coast: Doug Uyehara.

Attitude Records, Inc., 2071 Emerson St., #16, Jacksonville, FL, 32207, (904) 396-7604. Fax: (904) 396-8062. Pres.: Jeff Cohen; Mktg. Dir.: Shirelle Johnson.
US Reps.: Bassin (FL); Big State (TX), (GA); MS (IL); Malvone (Northeast); Select-O-Hits (TN).

Audio Arts Records, 3420-3C Calle Azul, Laguna Hills, CA, 92653, (714) 770-6162. Owner/Mgr.: Madelon Baker.
Label(s): (Owned) Audio Gospel.

Audio Outings, 16 All Souls Crescent, #3, Asheville, NC, 28803, (704) 274-5388, (800) 552-2144. Fax: (704) 274-5946. Contact: Dr. Bett Sanders.
US Reps.: Silo (VT); Music Design (WI); Music for Little People (CA); New Leaf (GA).

AudioQuest Music, PO Box 6040, San Clemente, CA, 92674, Pres.: Joseph Harley; Sales/Mktg.: John Iammarino; Promo. Coord.: Melissa Ortega.
Label(s): (Owned) Audioquest Music.

Audiorama Records Corp., 658 Tenth Ave., New York, NY, 10036, (212) 246-9858, (212) 246-9859. Fax: (212) 459-8949. Pres.: Rafael Diaz Gutierrez; Vice Pres.: Hilda Diaz Gutierrez; Sales Mgr.: Angel Nieves; Sec./Promo. Mgr./Sales Mgr.: Hilda Luciano.
Label(s): (Owned) Audiorama, Sonomax, (Distributed) BMG, Bronco, Frama, Musical Productions, Polygram, R&S, Sony Discos, Vediscos.

August Records, Inc., PO Box 438, Lahaska, PA, 18931, (215) 862-3012. Fax: (215) 862-9145. Vice Pres.: Beryl Handler.

Auspex Records, PO Box 1666, Studio City, CA, 91614, (213) 877-1078. Fax: (818) 763-1955. Owner: Jules Chaikin.

Australian Music Int'l, 253 W. 18th St., Ground Suite, New York, NY, 10011, (212) 229-0935. Fax: (212) 229-1918. Pres.: D.A. D'Cruz; Vice Pres./A&R: S. Damon; Sales/Distribution: A. Watts.
US Reps.: Twinbrook (NY); MS Distr. (IL); City Hall (CA); MDI (TX).

Avalanche Records, PO Box 108, Blair, NE, 68008, (800) 358-2769. Fax: (402) 426-2227. CEO: Clifton R. Johnson; Pres.: Stafford Johnson; Vice Pres.: Don Johnson; A&R: Gypsy.
Label(s): (Owned) Avalanche.

Avant-Garde Records Corp., 12224 Avila Dr., Kansas City, MO, 64145, (816) 942-8661. Fax: (816) 942-8988. Pres./A&R Dir.: Scott W. Smith; Vice Pres.: Art Ferrante; Sec./Treasurer: Lou Teicher.

Avatar Records, 6290 Sunset Blvd., Ste. 605, Los Angeles, CA, 90028, (213) 464-1593. Fax: (213) 464-0204. Pres.: Larry Robinson; Dir. A&R: Tony Joseph; Creative Mgr.: Pat Scott.

Axbar Records, 5230 San Pedro Ave., San Antonio, TX, 78212, (210) 829-1909. Gen. Mgr.: Joe Scates; Promo./Publishing: Jerry Blanton; A&R: George Chambers; Distribution: Kendra Maples.
Label(s): (Owned) Axbar, Charro, Gringo, Jato, Prince, Trophy.
US Reps.: TMC Productions, E&R One Stop, Tower (TX); Curtis Wood Distr. (TN).

Azra Int'l, 4343 E. 58th St., Maywood, CA, 90270, (213) 560-4223. Fax: (213) 560-1240. Pres.: D.T. Richards; A&R: Al Martinez.
Label(s): (Owned) Condor Classix, Iron Works, N.S.F.D., World Metal, (Distributed) Access, Cellar, Masque, Order, Resistant, Stardust.

Azure Records, Rt. 1, Box 460, Washington, VA, 22747, (703) 987-3164. Fax: (703) 987-3166. Chrmn./Dir., A&R: Paul Reisler; Dir., Mktg.: Bill Dunn; Pcdt. Mgr.: Deborah Plummer.
US Reps.: Trinbrook (NY); MS (IL); Citu Hall (CA); Paulstarr (MN); Music Design (WI); Rock Bottom (FL).

B

BAL Records, PO Box 369, La Canada, CA, 91012, (818) 548-1116. Fax: (818) 956-3347. Pres.: Adrian P. Bal; Vice Pres./Co-Owner: Berdella M. Bal.
Label(s): (Owned) BAL.

B-Atlas/Jody Records, Inc., 2557 E. First St., Brooklyn, NY, 11223, (708) 339-8047. Vice Pres./A&R Dir.: Vincent Vallis; Vice Pres., Sales: Gloria Black; Vice Pres. Promo.: Ron Alexander.
Label(s): (Owned) B-Atlas, G Co, Jody, Ron.

BGM Records, 8806 Lockway St., San Antonio, TX, 78217, (210) 654-8773. Fax: (210) 654-8895. Gen. Mgr.: Bill Green; Promo. Dir.: Debbie Green.
Label(s): (Owned) BGM, Rain Forest.

BMG Classics, 1540 Broadway, 41st Fl., New York, NY, 10036, Pres.: Guenter Hensler; Sr. Vice Pres., Mktg.: James Glicker; Vice Pres., RCA Sales/Mkt: Steve Vining; Dir., A&R: Alec Treuhaft; Dir., Publicity: Marilyn Egol.
Label(s): (Owned) Catalyst, DHM, RCA Red Seal, RCA Victor, (Distributed) Conifer, ECM.

BMG/Int'l U.S. Latin, 6363 Sunset Blvd., Ste. 702, Hollywood, CA, 90028, (213) 468-4134. Fax: (213) 468-4149. Gen. Mgr.: Paul Ehrlich; Nat'l Sales: Rigoberto Olariaga; Nat'l Promo.: Alba Eagan.
Office(s): 8009 NW 36th St., Ste. 220, Miami, FL, 33166, (305) 594-2175, Fax: (305) 594-2032, Contact: Jesus Lopez; 11315 Crescent Peak, San Antonio, TX, 78245, (210) 674-3754, Fax: (210) 674-0088, Sales: Billy Pope; 1133 Ave. De Las Americas, 6th Floor, New York, NY, 10036, (212) 930-4049, Fax: (212) 930-4769, Sales/Promo. Rep.: Jorge Martinez; Edificio Mercantil Plaza, Ste. 709 Avenida Ponce De Leon, Parada 27, Hato Rey, PR, 00918, (809) 767-6667, Fax: (809) 765-1005, Mgr.: Milton Roura; 2100 Ponce De Leon Blvd. #825, Coral Gables, FL, 33134, (305) 445-4923, Fax: (305) 445-4693, Vice Pres./North America: Jesus Lopez, Nat'l. Sales Mgr.: Alba Eagan.

BMX Entertainment, 114 Broad St., Ste. 255, Stamford, CT, 06902, (203) 352-3569. Fax: (203) 961-1505. Pres./CEO: Mauris Griffin, II; Vice Pres., East Coast: Michael Bradshaw; Vice Pres., Finance: Barry McFarlene; Bus. Aff.: Tony Thomas.
Label(s): (Distributed) Mission, Red Tape.

BNA Entertainment, One Music Circle N., Nashville, TN, 37203, (615) 780-4400. Vice Pres./Gen. Mgr.: Rio Papin; Mgr., Regional Promo. West: Carl Brown; Coord., Nat'l Promo.: Kim Buckley; Assoc. Creative Services: Paula Crafton; Sr. Dir. Sales/Mktg.: Tommy Daniel; Mgr. Reg. Promo. Mid West: Joe Devine.

BNJ Records, 1613 Mallory Ln., Ste. 104, Brentwood, TN, 37027, (615) 329-1944. Fax: (615) 370-4800.

BSW Records, PO Box 2297, Universal City, TX, 78148, (210) 659-2338. Fax: (210) 659-2557. Pres./CEO: Frank Willson; Vice Pres./Gen. Mgr. Europe: Willy Seidel; Vice Pres. A&R: Verdi Williams; Mktg. Dir.: Kevin Hagedorn; Mktg.: Robert Keoghan.
Label(s): (Owned) BSW.

Back Door Records, 817 W. Walnut, Johnson City, TN, 37604, (615) 926-2281. Owner: Barbara McCoy.

Baddest Of The Bad Posse Records, PO Box 464, RCS, New York, NY, 10185, (212) 777-0442, (718) 712-2224. Pres./CEO: Leslie Williams; Gen. Mgr./Creative Arts: Tony Dunmore; Gen. Mgr./Business Affair: Rebecca Williams.
Label(s): (Owned) Baddest Of The Bad Posse, Rebel Rock.

Bah Humbug Records, 1722 S. Carson, Ste. 2607, Tulsa, OK, 74119, (918) 585-5050. Pres./Gen. Mgr.: Dick Loftin; Project Coord./Exec. Prod: Lee Ann Loftin.

Bainbridge Entertainment Co., Inc., 11300 W. Olympic Blvd., Ste. 840, Los Angeles, CA, 90064, (310) 477-3840. Fax: (310) 575-9890. Pres.: Harlene Marshall; Gen. Mgr.: Jerry Gilbert.
Label(s): (Owned) Bainbridge, Quartet, (Distributed) Mobile Fidelity Int'l.

Billy Baker & Associates, 4700 Belle Grove Rd., #BAY20, Baltimore, MD, 21225, (410) 789-1005. Fax: (410) 789-1006. Pres./CEO/Personal Mgr.: William E. Baker.
Label(s): (Owned) Go, Infinity.

Balboa Records Co., 10900 Washington Blvd., Culver City, CA, 90230, (310) 204-3792. Fax: (310) 204-0886. Pres.: Valentin Velasco; Sales/Mktg.: Efren Besanilla; Mgmt.: Fernando Sanchez.
Label(s): (Owned) Balboa, Musart, (Distributed) DLU, ECO, IM, Peerless, Rey.

Ball Record Manufacturing & Distribution Co., 355 S. Mansfield St., Los Angeles, CA, 90036, (213) 936-1032. Fax: (213) 936-1032. Owner/Pres.: Jim L. Ball, Ph.D.
Label(s): (Owned) Savior.

Bally Records (c/o The Goodman Group), 488 Madison Ave., New York, NY, 10022, (212) 751-7300. Fax: (212) 486-6687. Pres.: Gene Goodman; Gen. Mgr.: Bernadette Gorman; Copyright/Licensing Mgr.: Buckley Hugo.
Label(s): (Owned) Bally, Bobbin.

Banjar Records, Inc., PO Box 32164, Minneapolis, MN, 55432, (612) 436-4459. Pres.: LeRoy Larson.

Bar None, 1 Newark St., Ste. 9, Hoboken, NJ, 07030, (201) 795-9424. Fax: (201) 795-5048. Pres.: Tom Prendergast; Owner/Operator: Glenn Morrow; Publicity: Jill Richmond.

Barbozigan Productions, 3200 Ohio, East Saint Louis, IL,

62202, (618) 482-4213. Pres./Owner: Barbara Monigan; Mgr.: Elijah Blackwell; Mktg. Specialist: Brian D. Lee; Pub Rel.: Natalie Blackwell.
Label(s): (Distributed) Bright Star Records.

Barr-Note Productions, RR 3, Box 78A, Charlottesville, VA, 22901, (804) 973-4217. Fax: (804) 978-2104. Pres.: Dennis Barberio; Edit: Neil Barberio.

Barrio Records, Inc., PO Box 801, Boston, MA, 02123, (617) 228-6863. Pres.: Lee R. Soto; Northeast Rep.: Gonzalo Arjona.
US Reps.: Boston Latin (MA).

Batish Records, 1310 Mission St., Santa Cruz, CA, 95060, (408) 423-1699. Chrmn.: S.D. Batish; Pres.: Ashwin Batish; Gen. Mgr.: Ravi Batish.

Bearsville Records, RT 212 & Wittenberg Rd., Bearsville, NY, 12409, (914) 679-7303. Fax: (914) 679-5731. Owner/Pres.: Sally A. Grossman; Controller/Gen. Mgr.: Edward P. Tessier; A&R Dir.: Ian Kimmet.
Label(s): (Owned) Bearsville.

Beatlefest, Inc., 15 Charles St., Westwood, NJ, 07675, (201) 666-5450. Fax: (201) 666-8687. Pres.: Mark Lapidos; Vice Pres.: Carol Lapidos.
Label(s): (Owned) Caromar.

Beau-Jim Records, Inc., PO Box 2401, Sarasota, FL, 34230, (813) 746-3905. Pres.: Buddy Hooper.

Bell Record Int'l, PO Box 725, Daytona Beach, FL, 32115, (904) 252-4849.

Bellaire Records, 4900 Bissonnet, Bellaire, TX, 77401, (713) 667-9196. Fax: (713) 667-4383. Owner: Don Janicek.
Label(s): (Owned) Bellaire, Chapel, Fun-E, Guide, Texas Gold.

Belmont Records/John Penny Enterprises, Inc., 484 Lexington St., Waltham, MA, 02154, (617) 891-7800. Fax: (617) 893-1771. Pres./A&R/Mktg.: John Penny; Sec./Promo./Publicity: Nancy Penny.

Benson Co./Benson Records, 365 Great Circle Rd., Nashville, TN, 37228, (615) 742-6800. Fax: (615) 742-6911. Pres.: Jerry Park; Vice Pres., Sales: Allan Hardin; Vice Pres., Mktg.: Dan Lynch.
Label(s): (Owned) Benson, Riversong, (Distributed) Crystal Rose, New Haven.

Best Recordings, Inc., OS 701 Old York Rd., Elmhurst, IL, 60126, (708) 834-5600. Fax: (708) 832-9511. Pres.: Edward W. Vodicka.

Bestway Group, Inc., c/o Pearce Massler, 25 Main St., Hackensack, NJ, 07601, (908) 753-6548. Fax: (908) 755-8664. Pres.: Howard A. Massler.
Label(s): (Owned) Merry, Wonderland.

Betrayal Records, JAF Box 7131, New York, NY, 10116, (212) 749-5675. Pres.: Edward Haber.
Label(s): (Owned) Betrayal Records.

Beyond Records Corp., 569 County Line Rd., Ontario, NY, 14519, (716) 265-0260. Fax: (716) 265-4553. Pres.: Tony Gross, Jr.; Vice Pres. Int'l Devel.: Mark Costello.
Label(s): (Owned) After Hours, (Distributed) Esperance, Red Star.

Big Beat Records, 19 W. 21st St., Ste. 501, New York, NY, 10010, (212) 527-0900. Fax: (212) 691-9877. Pres.: Craig Kallman; Vice Pres./Gen. Mgr.: Heidi Jo Spiegel; Dir, A&R: Bob Tewlaw.

Big Money, Inc., 20 Grove St., Minneapolis, MN, 55401, (612) 379-2614. Fax: (612) 379-8507. Pres.: Chris Johnson.
Label(s): (Owned) Big Money, Inc.

Big Records, 80-08 35th Ave., Jackson Heights, NY, 11372, (718) 651-8213. Pres.: Sidney Prosen; Music Coord.: Phil Prosen; Country Rep.: Wanda Helm.
Office(s): PO Box 90575, Nashville, TN, 37209, (615) 989-2450, Nat'l Country Rep.: Wanda Helm.

Big Ship Music (c/o Jacobson & Colfin, P.C.), 156 Fifth Ave., Ste. 434, New York, NY, 10010, (212) 691-5630. Fax: (212) 645-5038. Pres.: Freddie McGregor; Contact: Bruce Colfin.

Big Tap Records (c/o Jacobson & Colfin, P.C.), 156 Fifth Avenue, Ste. 434, New York, NY, 10010, (212) 691-5630. Fax: (212) 645-5038. Pres.: Gerald Tapper; Counsel: Jeffrey E. Jacobson.
Label(s): (Owned) Big Tap.

Bijou Records, 15237 Sunset Blvd., Ste. 301, Pacific Palisades, CA, 90272, (310) 459-6900. Contact: Kit Thomas.

Biograph Records, Inc., 16 River St., Chatham, NY, 12037, (518) 392-3400. Fax: (518) 392-2666. Pres. A&R: Arnold S. Caplin; Vice Pres.: Barbara Caplin; Exec. Sec.: Debra C. Rath; Computer Graphic/Art Dir.: Alan D. Caplin.
Label(s): (Owned) Biograph, Center, Dawn, Melodeon, (Distributed) Historical.
US Reps.: Encore Dist. (CO); Dist. No. America (MA); Titus Oaks (CT); Record Depot (VA); Old Fogey (MI); Harbor Export (NY); Musical Heritage (NJ).
Int'l Reps.: Media 7 (France); Fusion III (Canada); IRD (Italy); Planis Phare (Switzerland); Topic (UK); Vivid Sound (Japan).

Birch Records, 1921 N. Kedzie Ave., Chicago, IL, 60647, (312) 292-9335. Pres.: Dave Wylie; Vice Pres.: June Wylie.
Label(s): (Owned) Birch.

Biscayne/Europa Records, Inc., 9130 S. Dadeland Blvd., Ste. 1704, Miami, FL, 33156, (305) 670-0018. Fax: (305) 670-0019. CEO: David Bercuson; Pres.: Juan A. Estevez, Jr.; Vice Pres., Mktg.: Orestes G. Wrves; Opns. Mgr.: Janet M. Diaz.

Bizarre/Straight Records, 740 N. La Brea Ave., 2nd Floor, Los Angeles, CA, 90038, (213) 935-4444. Fax: (213) 936-6354. Pres.: Herb Cohen; Vice Pres., Bus. Aff.: Evan Cohen; Vice Pres. A&R: Robert Duffey.
Label(s): (Owned) Bizarre/Planet, Bizarre/Straight.

Bizz-E Productions (c/o Jacobson & Colfin, P.C.), 156 Fifth Ave., Ste. 434, New York, NY, 10010, (212) 691-5630. Fax: (212) 645-5038. Pres.: Everett Ramos; Vice Pres. A&R: Jeffrey Jacobson.
Label(s): (Owned) Bizz-E.

Black Diamond Records, Inc., PO Box 8073, Pittsburg, CA, 94565, (510) 980-0893. Fax: (510) 458-0915. Dir., A&R Dept.: Valjeanna Ross; Dir. Promos.: Brenda Groff; Mgr. Mktg. Dept.: Zalina Smith.
Label(s): (Distributed) Abbey Road, Americana, C B C, C D One Stop, D. City, Hittin Hard, Music People, Rock Bottom, S.M.G., Stay Down, Tower, Triple Beam, 2 FA Thirty, Valley.

Black Dog Records, 1156 Park Ln., West Palm Beach, FL, 33417, (407) 686-1354. Exec. Dir.: Marian Joy Ring; A&R Dir.: Ron Caruso; Prodn. Consultant: Rusty Gordon; Bus. Admin.: Davilyn Whims.
Office(s): 1156 Park Ln., West Palm Beach, FL, 33417, (407) 686-1354, A&R Dir.: Rusty Gordon.
Label(s): (Owned) Black Dog.

Black Fire Music, 4409 Douglas St. N, Washington, DC, 20019, (202) 397-3572. Pres.: Jimmy Gray; Vice Pres.: Jerome Gray; Mktg. Dir.: Plunky Branch.
Label(s): (Owned) Black Fire, Cosmic Fire, (Distributed) Brand Name.

Black Hat Records, PO Box 4088, Austin, TX, 78765, (512) 452-9411. Pres.: Larry Watkins.

Black Tie Records, PO Box 5018 #158, Newark, CA, 94560, (510) 745-7235.

Black Top Records, 1480 W. Grace St., Chicago, IL, 60613, (312) 477-9224. Fax: (312) 929-0181. Sales/Mktg. Dir.: Mindy Giles.
US Reps.: Rounder Records (MA).

Black Top Records, PO Box 56691, New Orleans, LA, 70156, (504) 895-7239. Fax: (504) 891-1510. Pres.: Nauman Scott; Vice Pres.: Hammond Scott; Prodn. Mgr./Radio Promo.: Heather West; Mktg. Dir.: Mindy Giles; Publicity Dir.: K. Stratton.

Blaster Boxx Hits, 519 N. Halifax Ave., Daytona Beach, FL, 32118, (904) 252-0381. Fax: (904) 252-0381. CEO: Bobby Lee Cude.
Label(s): (Owned) Blaster Boxx Hits.

Blind Pig Records, PO Box 2344, San Francisco, CA, 94126, (510) 526-0373. Fax: (510) 526-9095. Pres.: Edward Chmelewski; Media Rel. Coord.: Maria Stanford.
Office(s): 3022 N. Allen, Chicago, IL, 60618, (312) 772-0043, Fax: (312) 772-2115, Mktg./Sales Dir.: Jerry DelGiudice, Retail Rel. Coord.: Patrick Skvoretz.
Label(s): (Owned) Blind Pig.
US Reps.: Bayside, City Hall (CA); Distribution North America (MA); Encore (CO); M S (IL); Select O Hits (TN).

Blue Canyon Records, PO Box 6622, Santa Fe, NM, 87502, Owner: Jim Terr.

Blue Gem Records, PO Box 29688, Hollywood, CA, 90029, (213) 664-7765. Pres.: Pete Martin.
Label(s): (Owned) Blue Gem, (Distributed) Hi-Lite.

Blue Note, 810 Seventh Ave. S., 4th Floor, New York, NY, 10019, (212) 603-8733. Fax: (212) 603-8702. Pres.: Bruce Lundvall; Vice Pres. Mktg.: Tom Evered; Dir. Creative Servs.: Cynthia Cochrane.
Label(s): (Owned) Blue Note, Capitol Jazz, Manhattan, Roulett, World Pacific.

Blue Rock 'It Records, 1375 Road B, Redwood Valley, CA, 95470, (707) 485-8308. Fax: (510) 226-7648. Owner: Patrick Ford.
Label(s): (Owned) Blue Rock'It.
US Reps.: Bayside (CA); Encore (CO); MS Dist. (CT); Select O Hits (TN).
Int'l Reps.: Crosscut (Germany); Blue Wolf (Norway); Int'l Record (Italy).

Blue Wave Records, 3221 Perryville Rd., Baldwinsville, NY, 13027, (315) 638-4286. Fax: (315) 635-4757. Pres.: Greg Spencer; Vice Pres.: Sue Spencer.
Label(s): (Owned) Blue Wave, Horizon.
US Reps.: CD One Stop (CT); Select O Hits (TN); Bayside (CA); MS Dist. (IL).

Boddie Recording, 12202 Union Ave., Cleveland, OH, 44105, (216) 752-3440. Pres.: Louise Boddie; Vice Pres./Eng.: Thomas R. Boddie; Mgr.: Dennis Boddie.
Label(s): (Owned) Bounty, Luau, Soul Kitchen, (Distributed) Caribe.

Bold 1 Records, 2124 Darby Dr. NW, Massillon, OH, 44646, (216) 833-2061. A&R: Nick Boldi.
Label(s): (Owned) Bold One, Roxtown.

Bonaire Records, 7774 Torreyson Dr., Los Angeles, CA, 90046, (213) 876-0367. Fax: (213) 876-0476. Pres./A&R Rep.: Clive Corcoran.
Label(s): (Owned) Avalanche, Bonaire.
US Reps.: INOI.

Boston Skyline Records, 73 Hemenway St., #508, Boston, MA, 02115, (617) 536-5464. Fax: (617) 266-1575. Owner: Wayne Wadhams; Mktg./Promo. Mgr.: Tom Ullmann; Eng./Mastering Dir: John Servies.
Label(s): (Owned) Boston Skyline.
US Reps.: Hired Gun (PA); Big State (TX,GA,FL); Bassin (FL); Encore (CO); MS Dist (IL); Sound Warehouse (TX); Rivertown, Select Music Systems (MN); Abbey Road, Chi-Lin Dist., Tower Int'l Dist., HB Recordings (CA); Alliance (CT).
Int'l Reps.: Dist. Fusion III (Canada).

Bouquet-Orchid Enterprises, PO Box 1335, Norcross, GA, 30091, (404) 798-7999. Pres.: Bill Bohannon; Dir., A&R: Ed Neeley; Dir., Publicity/Promo.: Sue Harris; Dir., Mktg.: John Bohannon.
Label(s): (Owned) Bouquet.

Bradley Brothers Records & Tapes, Box 2144, Winnetka, CA, 91306, (805) 522-6045. Fax: (805) 522-6058. Owner: Don Bradley; Vice Pres.: Hal Bradley; Nat'l Promos.: Debbie Lee.
Label(s): (Owned) Bradley Brothers, Cobra Country, EZ Stores, Tex Mex.

Braidwood Records, 400 Amboy Ave., Metuchen, NJ, 08840, (908) 548-8542. Fax: (908) 548-6885. Pres.: Andrew Bellware; Dir.: JoAnne Mello.

Brainchild Records (Div. of Dean Whitney Music Enterprises), PO Box 1623, Lake Arrowhead, CA, 92352, (909) 337-5161. Fax: (909) 337-0474. Gen. Mgr.: Dean Whitney.

Branch Int'l Records, 11347 Park Central Pl., Dallas, TX, 75230, (214) 750-0720. Fax: (214) 987-4638. Owner: Pat McKool; A&R: Mike Anthony; Publicity: Dolores Pitman.
Office(s): 23 Music Sq. E., Ste. 101, Nashville, TN, 37203, (615) 251-3128, Owner: Pat McKool.
Label(s): (Owned) Branch Int'l.

Bransounds Record Co., 132 Highland Dr., Ste. 8, Branson, MO, 65615, (417) 336-2463. Fax: (417) 336-2463. Pres.: Rick Rogers.

Brat Records, PO Box 157, Richmond, VA, 23201, (804) 359-0001. Pres.: Barry Gottlieb.

Brentwood Music, Inc., One Maryland Farms, Ste. 200, Brentwood, TN, 37027, (615) 373-3950. Fax: (615) 373-0386. Vice Pres., Pdct. Devel.: Dale Matthews; Creative Dir.: Ed Kee; Nat'l Sales Dir.: Don Noes; Mktg. Dir.: Dean K. Deihl.
Label(s): (Owned) Brentwood Bluegrass, Brentwood Jazz, Brentwood Kids Co.
Int'l Reps.: Word (United Kingdom); Christian Mkt. (Canada)(New Zealand); Alby Commercial (Singapore); Glad Sounds (Malaysia); Glory Ministries (Taiwan); Sergio Moreno (Mexico); Marantha (South Africa).

Briarmeade Records, PO Box 1875, Gretna, LA, 70054, (504) 392-4615. Fax: (504) 392-4512. Pres.: Ken Keene; Vice Pres.: Frankie Ford.
Label(s): (Owned) Keeta, Sonor, (Distributed) Stardust.

Brick City Records, PO Box 4291, Springfield, IL, 62708, (217) 523-2262. CEO/Pres.: Robert D. Adams, Sr.; Vice Pres, A&R: Terry Askew; Vice Pres., Admin.: Veronica L. Cook; Vice Pres. Mktg.: Oyeyinka Abioye.
Label(s): (Owned) Brick City.

Bridge Records, Inc., GPO Box 1864, New York, NY, 10116, (516) 487-1662. Fax: (516) 773-3397. Pres.: David Starobin; Mng. Dir.: Becky Starobin.
US Reps.: KOCH Int'l (US).
Int'l Reps.: Complete Record (UK); Media 7 (France); Bridge Reocrds (Denmark, Sweden, Finland, Norway); Polydor IMS (Japan); Sonart Music Vision (Australia).

Bright Ideas Productions, 31220 La Baya Dr., Ste. 110, Westlake Village, CA, 91362, (818) 707-7127. Fax: (818) 707-0889. Pres.: Lisa Marie Nelson; Mktg. Dir.: Marci L.

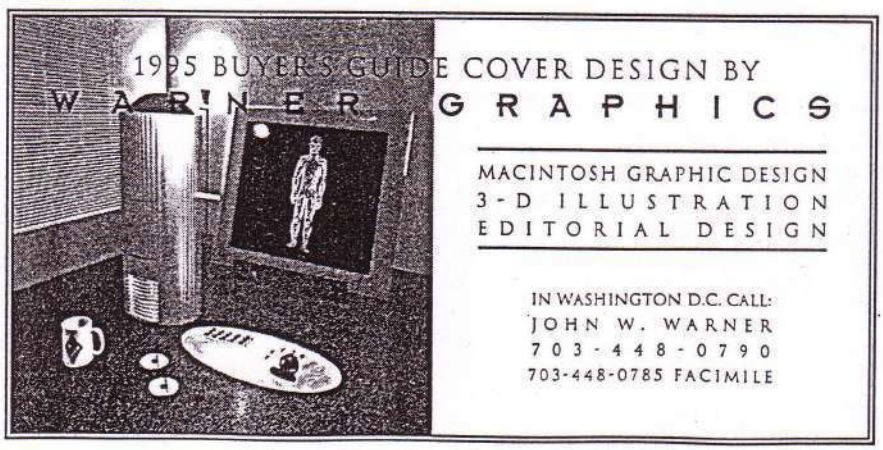

Jaegle; Publicity: Spike Vail.
Label(s): (Owned) Bright Ideas Prodns.

Brio Records, 309 E. 90th St., New York, NY, 10128, (212) 348-1271. Pres.: Bob Katz; Vice Pres.: Mary Kent.
Label(s): (Owned) Brio.
US Reps.: Acoustic Sounds (KS).

Broadbeach Records, 3464 Encinal Canyon Rd., Malibu, CA, 90265, (310) 457-4405. Pres.: Randy Nauert.
Label(s): (Owned) Peaceable, (Distributed) Great Northern Arts.

Brookside Records, 5440 N. Ocean Dr., Ste. 1507, Singer Island, FL, 33404, (407) 842-3383. Fax: (407) 840-9121. Pres.: Reid Whitelaw.
US Reps.: Hot Productions (FL).

Toni Brown Promotions, PO Box 275, New Hope, PA, 18938, (215) 862-3616. Owner: Toni Brown.

Brunswick Record Corp.,

1841 Broadway, Ste. 713, New York, NY, 10023, (212) 246-7930. Fax: (212) 246-8821. Pres.: Paul Tarnopol; Bus. Aff./Licensing Dir.: Mara Tarnopol; Legal Aff. Dir.: Mark Solomon; Sales Dir.: David Gore.
Label(s): (Owned) Brunswick, Dakar, (Distributed) Sutra.

Brunswick Records, 3353 Peachtree Rd. Ste. 220, Atlanta, GA, 30326, (404) 266-8990. Fax: (404) 266-8683. Pres.: Robert A. May; Legal/Bus. Affairs: Amy F. Davis.
Label(s): (Owned) Buckhead Music, The Comedy Label, Perfect Pitch, Small Wonder, (Distributed) Brunswick.

Janice Buckner/Moonlight Rose Publications, 47 Pearwood Dr., Huntington, NY, 11746, (516) 421-2231. Fax: (516) 421-1050. Mgr.: Sy Buckner; Dir.: Janice Buckner.
Label(s): (Owned) Moonlight Rose Publications.
US Reps.: Silo Music, Music for the Little People (VT).

Buckshot Records, 2210 W. Verdugo Ave., Burbank, CA, 91506, (818) 846-6518. Fax: (818) 797-1565. Pres./CEO: Durie Purvis; A&R Dir.: Vernon Bell; Bus. Affairs: Bob Tirado; Admin.: Bill K. Ellis.
Int'l Reps.: P-Vine (Japan).

Bullseye Blues Records, One Camp St., Cambridge, MA, 02140, (617) 354-0700. Fax: (617) 491-1970. Pres.: Marian L. Levy; Vice Pres.: Ken Irwin; Int'l: Bill Nowlin; A&R: Ron Levy.
US Reps.: Rounder, Precision (MA).

Bunjak Records/Acres of Talent, 900 Westgate Ln., Ste. C-8, Bossier City, LA, 71112, (318) 742-5777. Pres.: Lillian Mills.

Burnside Records, 3158 E. Burnside, Portland, OR, 97214, (503) 231-8943. Fax: (503) 238-2020. Pres./A&R: Terry Currier; Nat'l Sales/Promo.: Bill McNally; Sales: Traci Taylor.
Label(s): (Owned) Burnside, (Distributed) Eurock, Magic Wing.
US Reps.: Distribution North America (MA); Rockbottom (FL).

C

C.E.G. Records, Inc., 102 E. Pikes Peak Ave., Ste. 600, Colorado Springs, CO, 80903, (719) 632-0227. Fax: (719) 634-2274. Pres.: Robert A. Case; Vice Pres.: Lindsay J. Case; Legal Counsel: Randle W. Case II; Exec. Asst., Pres.: Kristine M. Doyon; Chief, Security: Kevin M. Elliott.

CGI Records, 2001 Butterfield Rd., Ste., 1400, Downers Grove, IL, 60515, (708) 769-0033. Fax: (708) 769-0049. CEO: Thomas R. Leavens; Pres.: Joe Thomas; Pres./Music Div.: Bill Gilbert; Vice Pres. A&R: Telisa Stinson.
Label(s): (Owned) CGI Records, Light, River North, River North Jazz, River North Nashville.
US Reps.: Polygram Group (NY).

CGR Productions, 1526 14th St., Ste. 109, Santa Monica, CA, 90404, (310) 395-6995. Fax: (310) 395-9334. Contacts: Cliff Gorov, Garry Rosenblum.

CITA Communications, Inc., 676 Pittsburgh Rd., Butler, PA, 16001, (412) 586-6552. Fax: (412) 586-6642. Pres.: Michael Paul Taimuty, II; A&R: Mickil E. Taimuty; Mktg./Promo.: Melissa Taimuty.
Label(s): (Owned) Ctrl-Alt Digital, Phunn!, Trope.

Calvert Street Records, Inc., 1400 Alleanna, Baltimore, MD, 21231, (410) 522-1001. Fax: (410) 675-4859. Pres./A&R: Stephen Janis.
Label(s): (Owned) CLR, Calvert Street, Ultra-Ethereal.

CMH Records, Inc., PO Box 39439, Los Angeles, CA, 90039, (213) 663-8073. Fax: (213) 669-1470. Pres.: David Haerle; Dwell Records: Raul Caballero.
Label(s): (Owned) CMH, (Distributed) Bumi, Dwell.

CPC Records, PO Box 51525, Levittown, PR, 00950, (809) 261-6100. Fax: (809) 795-9500. Pres.: Candido Parrilla; Pres./A&R: Candido Parrilla; Promo./Mktg.: Miriam Rodriguez; Admin.: Antonia Serrano.
Label(s): (Owned) CPC.
US Reps.: Aponte Dist., Nat'l Dist., (PR).

Cabin Fever Music, 100 W. Putnam Ave., Greenwich, CT, 06830, (203) 863-5200. Fax: (203) 863-5268. Pres.: Thomas Molito; Vice Pres. Sales/Mktg.: Robert Bantle; Vice Pres. Music: Bill Doble.
Label(s): (Owned) Cabin Fever Music.
US Reps.: Navarre Corp. (MN).

Cachet Entertainment, PO Box 783, New York, NY, 10101, (212) 757-8430. Fax: (212) 767-1204. Pres.: Jack Levy; CFO: Joel Silverman; Vice Pres., Mktg.: Harry Safter; Vice Pres. A&R: Bill Heller.
Label(s): (Owned) Cachet Entertainment.

Cactus Records, 125 43rd Ave. N, Nashville, TN, 37209, (615) 292-0324. Owner: Butch Baldassari.

Cadence Jazz Records Ltd., Cadence Bldg., Redwood, NY, 13679, (315) 287-2852. Fax: (315) 287-2860. Pres.: Robert D. Rusch; Promo.: Dave Bernstein; Adv.: Larry Raye.
Label(s): (Owned) Cadence Jazz.

Cadet Records, 221 E. Main St., Burnett, WI, 53922, (414) 689-2320. Contact: Don Peachey.
Label(s): (Owned) Cadet.

Cafe Records, PO Box 2313, Harbor, OR, 97415, (503) 469-5940. Fax: (503) 469-1980. Mng. Dir.: Stephen Bruce; Gen. Mgr.: Phil Jeffery.

Caliber Records, Inc., 12754 Ventura Blvd., 2nd Floor, Studio City, CA, 91604, (818) 985-0009. Fax: (818) 985-9292. Pres.: Stephen Brown; Sr. Vice Pres./Gen. Mgr.: Robin Wren; Vice Pres.: William Follett; Vice Pres.: Jack Ashton.

California Int'l Records, PO Box 2818, Newport Beach, CA, 92659, (714) 494-0181. Fax: (714) 494-0982. Pres.: Joseph Nicoletti; A&R: Eliza Lorenz.
Label(s): (Owned) California Int'l, Creative Network Co., Global Village.

Canasta Record Co., 318 N. Seventh St., Kingsville, TX, 78363, (210) 592-0391. Owner: Seltran L. Garcia.

Candy Records, 2716 Springlake Ct., Irving, TX, 75060, (214) 790-5172. Owner/Gen. Mgr./A&R: Kenny Wayne; Office Mgr.: Candy Renee' Hagler; Asst. Office Mgr.: Holli Hagler; Warehouse Mgr.: Ronnie Hart.
Label(s): (Owned) Candy, Holli, Kountry Kamotion, Lil' Possum, Sweet Tooth.

Canyon Creek Records, Inc., 11347 Park Central Pl., Dallas, TX, 75230, (214) 750-0720. Fax: (214) 987-4638. Contact: Bart Barton.
Label(s): (Owned) Canyon Creek, (Distributed) Branch Int'l, Lemon Square.

Canyon Records Productions, Inc., 4143 N. 16th St., Ste. 6, Phoenix, AZ, 85016, (602) 279-5941. Fax: (602) 279-9233. Pres.: Robert Doyle; Vice Pres.: Marty Butler; Opns. Mgr.: Dolores Doyle.
Label(s): (Owned) Canyon.

Capitol Records, 1750 N. Vine St., Hollywood, CA, 90028, (213) 462-6252. Pres.: Gary Gersh; Exec. Vice Pres.: Ralph Simon; Sr. Vice Pres. Promos.: John Fagot; Sr. Vice Pres. Sales: Lou Mann; Sr. Vice Pres., Mktg.: Bruce Kirkland; Nat'l Dir., Rock Promo.: Tasha Mack; Dir. Artist Devel.: Rob Gordon; Vice Pres., Creative Mktg.: Ruth Carson; Sr. Vice Pres. A&R: Simon Potts; Vice Pres., Urban Promo.: Barbara Lewis; East Coast Gen. Mgr.: Bruce Lundvall; Vice Pres. A&R: Tim Devine; Vice Pres., Mktg.: Tom Corson; Vice Pres. Video Prod.: Michelle Peacock; Vice Pres. Media/Artist Rel.: Audrey Strahl; Vice Pres., Int'l: Paddy Spinks.
Office(s): 810 Seventh Ave., New York, NY, 10019, (212) 603-8700, Gen. Mgr.: Bruce Lundvall.

Caprice Int'l Discs, Postal Ste. 808, Lititz, PA, 17543, (717) 627-4800. Fax: (717) 627-7664. Founder/CEO: Gerry Granahan; Pres./A&R Dir.: Joey Welz; Professional Mgr.: James E. Myers; Vice Pres., Int'l: Rob Van Antwerpen; Vice Pres., Promo.: Butch Paulson; Nat'l Promo.: Richard Colonzi; West Coast Promos.: Nick Therry.
Label(s): (Owned) American Radio, Bat, Canadian American, Caprice Int'l, Disc-Go, Juke Box, Lefevre, Monumental, (Distributed) Arctic, Augest, Big Noise, Bold-1, Bounce, Dome, Fraternity, Golden Moon, Guido, Lecam, Music City, Nomca, Orange, Palmer, Pastel, Red Moon, Rocket, S-B, S&M, Sanity Check, Saxe, Spinit, Trend, Wedge, Zephyrus.
US Reps.: Trend (GA); Dixi Raks, N.S.D., Music City Dist. (TN); L.R.J (NM); N.O.M.C.A. (LA); I.M.A. (NJ); and other independent distributors.
Int'l Reps.: Two Marie Music, Pool Music, Hydra, Bison Bop, Mark White Press & Publicity, Polydor (Germany); T.L.P., Media Tron (Belgium); All Disc (Brazil); Dureco (The Netherlands); Blitz Records, N.C.M.O. (Sweden); Show Music/B.M.G. (Switzerland); Alligator, P.M.G. (France); Ace (United Kingdom).

Capricorn Records, Inc., 120 30th Ave. N., Nashville, TN, 37203, (615) 320-8470. Fax: (615) 320-8476. Pres.: Phil Walden; Vice Pres./Gen. Mgr.: Don Schmitzerle; Vice Pres., Promos./Mktg.: Jeff Cook; Dir., Bus. Affairs: Philip Walden, Jr.; Nat'l Dir., Country Promo: Rick Rockhill.

Capstan Records, PO Box 211, East Prairie, MO, 63845, (314) 649-2211. Pres.: Tommy Loomas; Vice Pres.: Joe Silver; A&R: Alan Carter; A&R: Glen Horsley.
Label(s): (Owned) Octagon.

Carlyle Records, Inc., 1217 16th Ave. S., Nashville, TN, 37212, (615) 327-8129. Fax: (615) 321-0928. Pres.: Laura Fraser; Vice Pres.: Preston Sullivan; Dir. Promo.: Keith Coes.

Carmel Records, PO Box 50353, Palo Alto, CA, 94303, (415) 856-3650. Fax: (415) 856-0371. CEO: Marjorie Jean; Exec. Producer/Chrmn. of the Board: Donald Groshart; Dir., Opns.: Glen L.R. Sexton; Dir., Promos./Artist Rel.: Jeanette Avenida.
Label(s): (Owned) Carmel, (Distributed) Acoustic Moods, Edgetone, Fountain Prodns., KS, Magical Music Express, Navarrejazz, Nightengale, Piano Princess, Rainin'.

Carnahan Enterprises, Old Hwy 54 W., Macks Creek, MO, 65786, (314) 363-5432. Fax: (314) 363-5820. Owner: B.J. Carnahan; Gen. Mgr.: Brad Edwards.
Label(s): (Owned) BOC, History.

Caroline Records, Inc., 114 W. 26th St., 11th Floor, New York, NY, 10001, (212) 989-2929. Fax: (212) 989-9791. COO: Matthew Flatt; Vice Pres./A&R/Label Opns: Lyle Preslar; Vice Pres./Sales/Dist.: Rick Williams; Dir./Press/Video: Amy Welch.
Office(s): 9834 Glenoaks Blvd., Sun Valley, CA, 91352, (818) 504-0965, Fax: (818) 504-2745.
Label(s): (Owned) Astralwerks, Caroline, Gyroscope, Herald, Passenger, Primo Scree, Real World, Venture, (Distributed) All Saints, Antler Subway, Blue Plate, EG, Front Line, Plan 9, Play It Again Sam, Rear World.
Int'l Reps.: Virgin (UK).

Carousel Records, 80 S. Washington St., Ste. 200, Seattle, WA, 98104, (206) 624-7688. Fax: (206) 622-7929. Pres.: Walt Wagner.

Carlone Records, 747 Tenth Ave., New York, NY, 10019, (212) 586-1189. Fax: (212) 765-6435. Contact: Tony Pabone, Jr.

Buzz Cason Enterprises, 2804 Azalea Pl., Nashville, TN, 37204, (615) 383-8682. Fax: (615) 383-8696. Pres./Owner: James E. "Buzz" Cason.
Label(s): (Owned) Track America.

Castle Records/All Star Promotions, PO Box 1130, Tallavast, FL, 34270, (813) 351-3253. Fax: (813) 351-3253. Pres.: Rob Russen; Vice Pres., C & W Div.: Lynn N. Russen; C & W Div., A&R: Sal Corrente.
Label(s): (Owned) All Star, Jade, Phoenix, Pyramid, Rock Island, TCB.

Catalpa Records, PO Box 1314, Santa Cruz, CA, 95061, (408) 427-3153. Partners: Matthew Werner, Maria Kersey, Michele Whizin, Michael Wilson.
Label(s): (Owned) Catalpa.

Celebrity Licensing, Inc., 6711 Forest Lawn Dr., Ste. 100, Los Angeles, CA, 90068, (213) 876-9615. Fax: (213) 876-1810. CEO: Thomas Bonetti; Vice Pres.: Nola Leone, Scott Ravine.
Label(s): (Owned) Barnaby, Cadence, Chancellor, Charger, Class, Coed, Crusader, Eldo, Fraternity, GRT, Janus, Monogram, Parlo, Rendezvous.

Celluloid Records Ltd, 180 Varick St., Ste. 1400, New York, NY, 10014, (212) 606-3748. Fax: (212) 675-6847. Label Mgr./Promos.: Betsy Kelly; A&R Dir.: Roberto Soares; Promo., Mktg.: Amy Kilfoyel; Mktg./Sales: Matt Gurwitz.
Label(s): (Owned) Braziloid, Celluloid, Club Rio, Mercenary, Moving Target, Skaloid, (Distributed) Day Eight, Metrotone.

Centaur Records, 82 Aldine St., Rochester, NY, 14619, (716) 328-4649. Pres.: Martha Pitoni; A&R Head/Creative Dir.: Ven Pitoni; Publicity: Marvin Steffey; Promos./Sales: Harold Bentley; Adv./Pub. Rel.: Marvin Steffey.
Label(s): (Owned) Centaur, Ruth, Sea King.

Centaur Records, Inc., 8867 Highland Rd., Ste. 206, Baton Rouge, LA, 70808, (504) 336-4877. Fax: (504) 336-9678. Pres.: Victor E. Sachse; Vice Pres.: Dan Cassin.
Label(s): (Owned) Centaur.
US Reps.: Qualiton (US).
Int'l Reps.: Complete Record Co (UK); Disco-Center (Germany); La Bottega discantica (Italy) Tokyo M. Plus Co. (Japan); IBS (Canada); Euroton (Sweden); Several (Spain); Spartacus (Mexico, Hong Kong).

The Century Family, Inc./Century Media Records, 1453A 14th St., Ste. 324, Santa Monica, CA, 90404, (310) 336-0094. Fax: (310) 336-1455. Dir., A&R: Borivoj Urgin; Dir., Sales: Julie Wexler; Dir., Publicity: Ula Gehret; Mng. Dir.: Oliver Withoft.
Label(s): (Owned) Century Black, Century Media, (Distributed) Lonely Planet Productions, Millenmium.
US Reps.: RED (NY).
Int'l Reps.: SPV (Germany); Plastichead (UK).

Century Records, Inc., PO Box 4094, Pittsburgh, PA, 15201, (412) 782-4477. Pres.: Edward J. Moschetti; A&R: Matt Edwards.
Label(s): (Owned) Star.

Cerebral Records, 1236 Laguna Dr., Carlsbad, CA, 92008, (619) 434-2497. Pres.: Lincoln A. Kroll; Vice Pres./Accounting: Laura Maher.
Label(s): (Owned) Cerebral.
US Reps.: City Hall Records Dist. (CA).

Cexton Records, 2740 S. Harbor Blvd., Ste. K, Santa Ana, CA, 92704, (714) 641-1074. Fax: (714) 641-1025. Pres./Vice Pres. A&R: John Anello, Jr.; Vice Pres., Promo./A&R: Christine Thompson.
Label(s): (Owned) Blue, (Distributed) Rare Sound, Triangle, Wildcat.
US Reps.: Abbey Road (CA).

Cha Cha Records, PO Box 321, Port Washington, WI, 53074, (414) 284-5242. Fax: (414) 284-5242. Contact: Joseph C. DeLucia.
Label(s): (Owned) Cap, Cha Cha, Debby.

Channel Productions, 305 Third Ave. E., Twin Falls, ID, 83303, (208) 734-8668. Fax: (208) 734-6550. Owner: Sam Yost; Office Mgr.: Mary Kay Martin; Dir., Mktg.: Judi Baxter.
Label(s): (Distributed) Channel Prodns.
US Reps.: Encore (CO); Music Distributors (TX); Real to Reel (CA); Music Design (WI).

Charade Records, 1384 Sequoia Ave., Tulare, CA, 93274, (209) 686-2533. Pres.: Raymond A. Baradat; Vice Pres.: Sandra G. Baradat; Promos.: Bob Dennison; A&R: Art Stewart.
Label(s): (Owned) Charade, Faux Pas, Taradab, (Distributed) Rooster Fish.

Charisma Records, 1790 Broadway, 20th Floor, New York, NY, 10019, (212) 586-7700. Fax: (212) 765-0989. Pres.: Phil Quartararo; Vice Pres. Sales: Jerre Hall; Vice Pres. Nat'l Pop Promo: Al Moinet (Los Angeles); Vice Pres. Publicity: Milhan Gorkey; Press Mgr.: Lisa Rettenni; Dir. Int'l: Lori Pappalardo.
Office(s): 335 N. Maple Dr., Ste. 260, Beverly Hills, CA, 90210, (213) 275-9071, Fax: (213) 275-9148, Vice Pres. West Coast A&R: Danny Goodwin, Vice Pres. Album Promo: Lenny Bronstein.
Label(s): (Owned) Charisma, (Distributed) Point Blank.
US Reps.: Dist. by Atlantic through W.E.A. (NY).

Chase Music Group, PO Box 11178, Glendale, CA, 91226, (818) 507-4240. Fax: (818) 241-9778. Pres.: William G. Stillfield.
Label(s): (Owned) Chase Music Group, Mighty Tiger.
US Reps.: Action Music (OH); Encore (CO); Landmark (MN); Precision Sound Marketing (WA); Rock Bottom (FL); Twinbrook Music (NY).

Chattahoochee Records, 15230 Weddington St., Sherman Oaks, CA, 91411, (818) 788-6863. Pres.: Christopher Yardum; Mktg. Mgr.: Andre Duval; Promo.: Robyn Myers.

Cheetah Records, Inc., 3208 E. Colonial Dr., Ste. 131, Orlando, FL, 32803, Pres.: Thomas R. Reich; Vice Pres.: Michael Hampton; Gen. Mgr.: Cindy Barr; Mktg.: Sheila Strom; A&R: Allen Govan.
Label(s): (Owned) Cheetah, Majii, R M.

Cheetah Records, 252 W. 30th. St., #6-B, New York, NY, 10001, (212) 971-0296. Fax: (212) 714-0151. Pres./CEO: Teruo Nakamura; Exec. Vice Pres.: Doc Battle; Gen. Mgr.: Tadashi Yasunaga; Mktg./Promo. Dir.: Paul Khalaf.
Label(s): (Owned) Sazz.

Chemistry Records Ltd., 117 W. 26th St., 5th Floor, New York, NY, 10001, (212) 741-0007. Fax: (212) 243-2603. Pres.: Robert John Jones; A&R Dir.: Brian Chin; A&R Mgr.: J. C. Hairston.
US Reps.: Mercury Records (NY), INDI (NJ).

Chequamegon Music, PO Box 223, Washburn, WI, 54891, (715) 373-5731. Dir.: Steven Zdenek Eckels; Associate Producer: Barbara J. Eckels.
US Reps.: Silo (CT); 4 Winds (CO); Mill City (MN).
Int'l Reps.: Holborne (Canada).

Cherry Lane Records, Inc., 10 Midland Ave., Port Chester, NY, 10573, (914) 937-8601. Fax: (914) 937-0614. Pres.: Peter Primont; A&R: Michael Connelly.

Chesky Records, 311 W. 43rd St., Ste. 702, New York, NY, 10036, (212) 586-7799. Fax: (212) 262-0814. Pres.: Norman Chesky; Mktg. Dir.: Lee Greenblat; A&R: Steve Kaiser; Artist Devel.: Lisa Hirshfield; Int'l Pub. Promo.: Roy Spangenthal.

Chi-Town Records, 2123 N. Seminary Ave., Chicago, IL, 60614, (312) 348-3730. Pres./A&R: Carl Bonafede; Vice Pres.: Lew Douglas.
Label(s): (Owned) Chi-Town, (Distributed) Chi-City, Land of Lincoln, Railroad Center.

Chiaroscuro Records, 830 Broadway, New York, NY, 10003, (212) 473-0479. Fax: (212) 475-1567. Chrmn.: Andrew Sordoni; Pres.: Hank O'Neal; Vice Pres.: Shelley Shier; Sales, Mktg.: Jon Bates; Promo., Publicity: Gina Lawson.

Choke, Inc., 1376 W. Grand Ave., Chicago, IL, 60622, (312) 226-9477. Fax: (312) 733-7447. Co-Pres.: Phillip Tory; Co-Pres.: Brendan Coyne.
Label(s): (Owned) Choke.

Christy Records Int'l, 1817 Loch Lomond Way, Las Vegas, NV, 89102, (702) 384-0030. Fax: (702) 382-1926. Pres.: Joe Jan Jaros; Vice Pres. A&R: Jennifer J. Jaros; Vice Pres.: Pauline M. Jaros.
Label(s): (Owned) Americatone Int'l USA, Christy Int'l.
US Reps.: Otter Dist., Big Dist., Int'l Dist. (CA); Harbor Dist., Twinbrook (NY).

Chrysalis Records, Inc., 1290 Avenue of the Americas, New York, NY, 10104, (212) 492-1200. Fax: (212) 319-0685. Sr. Vice Pres., Promos.: Tom Gorman; Nat'l Dir., Video Promos.: Suzanne Olsson.
Office(s): 9255 Sunset Blvd., Ste. 319, Los Angeles, CA, 90069, (213) 550-0171, Fax: (213) 550-0785, Dir., Product Mgmt.: Fran Musso; 13 Bramley Rd., Scenic Brewery, London, W10 6SP, United Kingdom, (213) 550-0171, Fax: 071-221-6455, Pres.: Paul Conroy.
Label(s): (Owned) Ensign.
US Reps.: CEMA (CA).

Church Street Records, 1010 17th Ave. S., Nashville, TN, 37212, (615) 244-2928. Fax: (615) 244-2928.

Cimirron/Rainbird Records, Inc., 607 Piney Point Rd., Yorktown, VA, 23692, (804) 898-8155. Pres.: Lana Puckett; Vice Pres./Gen. Mgr.: Kim Person.
Label(s): (Owned) Cimirron, Rainbird.

Cinema Records, Inc., 812 W. Darby Rd., Havertown, PA, 19083, (610) 446-7100. Fax: (610) 446-7721. Pres.: Dennis Somach; Vice Pres.: Richard Somach.
Label(s): (Distributed) Capitol.

Cisum Records, 708 W. Euclid, Pittsburg, KS, 66762, (316) 231-6443. Owner: Shawn Strasser; A&R: Dawn Bruce; Vice Pres. A&R: Gene Strasser.

City Pigeon Records, PO Box 43135, Upper Montclair, NJ, 07043, (201) 857-2935. Pres.: Richard Reiter; Promo./A&R: Susan Feldman.

City Spark Records, 2208 W. 56th St., Shawnee Mission, KS, 66208, (913) 722-2422. Fax: (913) 722-1606. Pres./A&R: Tom Mardikes.
Label(s): (Owned) City Sparks Records.
US Reps.: Bayside (CA); Encore (CO); Silo Systems (VT); Music Design (WI).

Claiming Race Records, PO Box 2147, Sioux City, IA, 51104, Pres.: T. H. Eglin; Dir.: "Morrie" Miller.
Label(s): (Owned) Claiming Race, (Distributed) Blue-Eyed-Blues, Blues City, Little Chicago, Tractor Records, Trick Bag.

Clean Cuts, Inc., 2901 Chestnut Ave., Baltimore, MD, 21211, (410) 467-4231. Fax: (410) 467-4642. Pres.: Jack Heyrman.
Label(s): (Owned) Clean Cuts.

Cleverland Co., 12600 Rockside Rd., Ste. 126, Cleveland, OH, 44133, (216) 278-2353. Pres.: Diane Endres.
Label(s): (Owned) Rune.

Clone Records, 251 Cheltenham Ln., Munroe Falls, OH, 44262, (216) 633-1620. Owner/Pres.: Nick Nicholis.
Label(s): (Owned) Akros, Clone.

Clubhouse Records, 244 S. "A" St., Santa Rosa, CA, 95401, (707) 575-9552. Fax: (707) 575-4431. Pres.: Ken Mansfield; Mtkg.: Nina Paone, Kelly Grogan; Artist: Tor Olson.
US Reps.: Distribution North America(MA).

Coimex Int'l Ltd., 320 Old Dominion Rd., Bristol, VA, 24201, (703) 669-0736. Pres.: Vladimir Radev.
Label(s): (Owned) Coimex.

Collector Records, 1604 Arbor View Rd., Silver Spring, MD, 20902, (301) 949-2033. Contact: Joe Glazer.
Label(s): (Owned) Collector.

Collector's Pipeline, Inc., 117 Engineers Dr., Hicksville, NY, 11801, Fax: (516) 939-0154. Mgr.: George Grant.
Label(s): (Owned) Collector's Pipeline.

Columbia Records, 550 Madison Ave., New York, NY, 10022, (212) 833-8000. Pres.: Don Ienner; Vice Pres./Gen. Mgr.: Fred Ehrlich; Sr. Vice Pres., A&R: David Kahne; Sr. Vice Pres./Exec. Prod., A&R: Dr. George Butler; Sr. Vice Pres., Black Music: Tony Anderson; Sr. Vice Pres., Black Music Promo.: Eddie Pugh; Sr. Vice Pres., Promo.: Burt Baumgartner; Sr. Vice Pres., Sales: Rich Kudolla; Sr. Vice Pres., Chaos: Jim Cawley; Vice Pres., Admin.: Denis Venturino; Vice Pres., A&R: Don DeVito; Vice Pres., A&R East Coast: Mitchell Cohen; Vice Pres./Staff Prod.,A&R West: Randy Jackson; Vice Pres., A&R West Coast: Chuck Plotkin; Vice Pres., Soundtracks: Maureen Crowe; Vice Pres., AC Promo.: Jerry Lembo; Vice Pres., AOR Promo.: Kid Leo; Vice Pres., Album Promo.: Jim DelBalzo; Vice Pres., Artist Devel.: Angela Thomas; Vice Pres., Int'l Mktg.: J.P. Bommel; Vice Pres., Mktg. East Coast: Jay Krugman; Vice Pres., Mktg. West Coast: Diarmuid Quinn; Vice Pres., Media: Larry Jenkins; Vice Pres., Nat'l Publicity: Leyla Turkkan; Vice Pres., Video Prod.: Lee Rolontz; Vice Pres., Video Promo.: Mark Ghuneim; Vice Pres., TV Promo.: Vicki Batkin; Vice Pres., Black Music Promo: Ken Wilson; Sr. Dir./Staff Prod.- A&R: Vaughn Halyard; Dir., A&R/Mktg.: Steve Berkowitz; Dir., A&R: Mike Corbett; Dir., A&R: Jim Dunbar; Dir., A&R: Denise Gatto; Dir., A&R: Faith Newman; Dir., A&R: Maxine Stowe; Dir., Media: Fran DeFeo; Dir., Media: Kevin Kennedy; Dir., Media: Jocelyn Loebl; Dir., Media: Miguel Baguer; Dir., Pdct. Mktg.: Nick Cucci; Dir., Pdct. Mktg.: Mason Munoz.
Office(s): 34 Music Sq. E., Nashville, TN, 37203, (615) 742-4321, Fax: (615) 254-3879, Pres.: Roy Wunsch; 2100 Colorado Ave., Santa Monica, CA, 90404, (310) 449-2100, Vice Pres., Soundtracks: Maureen Crowe, Vice Pres., TV Rels.: Vicki Batkin.
Label(s): (Owned) CHAOS, Columbia, (Distributed) DIW, Def Jam, Earache, 40 Acres & A Mule, RAL, Red Decibel, Ruff House, Thirst Ear, Vinyl Solution.

Column One Ltd. Music Group, PO Box 6411, Springfield, MO, 65801, (417) 881-5015. Pres./CEO: Elizabeth M. Williams; Vice Pres./Gen. Mgr.: Lou Whitney.
Label(s): (Distributed) Borrowed.

Command Records, 10636 Commerce Ave., Tujunga, CA, 91042, (213) 466-3199. Fax: (213) 466-3974. Exec. Vice Pres./Gen. Mgr: Kent Washburn; Admin. Asst./Radio Promos: Nawania Lyles; Press/Pub. Rel.: Hilary Hicks.
Label(s): (Owned) Command.
US Reps.: Word(TN).

Compo Records, 105 Burk Dr., Oklahoma City, OK, 73115, (405) 677-6448. Pres.: Yvonne Devaney; Gen. Mgr.: Sonny Lane.

Composers Recordings, Inc., 73 Spring St., Ste. 506, New York, NY, 10012, Mng. Dir.: Joseph R. Dalton.
Label(s): (Owned) CRI, CRI American Masters, Emergency Music, Exchange.
US Reps.: Koch Int'l (NY).

Comstock Records Ltd., 10603 N. Hayden Rd., Ste. 114, Scottsdale, AZ, 85260, (602) 951-3115. Fax: (602) 951-3074. Pres.: Frank Fara; Vice Pres./Producer: Patty Parker.
Label(s): (Owned) Comstock, Paylode.

Conarch Productions, PO Box 201, Tecumseh, OK, 74873, (405) 598-6379. Owner/Mgr.: Darrell Archer; Prodn. Devel. Coord.: Starla Armitage; Dir., Promos./Mktg.: Beverly Theige.
Label(s): (Owned) Conarch Recording, Courier Recording, Gentle Wind Recording, Shadowland Recording.

Concord Jazz, Inc., 2888 Willow Pass Rd., Concord, CA, 94519, (510) 682-6770. Fax: (510) 682-3508. Pres.: Carl E. Jefferson; Exec. Vice Pres.: John Burk; Dir. Promos./Pub./A&R: Nick Phillips; Adv./Promo. Dir.: Nick Phillips.
Label(s): (Owned) Concord Concerto, Concord Picante, Crossover, Jazz Alliance.

Concorde Int'l/Con Brio Music, 1620 16th Ave. S., Nashville, TN, 37212, (615) 269-7095. Fax: (615) 269-0131. Gen. Mgr.: Jeff Walker.
Label(s): (Owned) Con Brio Music, Concorde Int'l.

Continental Artist Records, PO Box 6025, Newport News, VA, 23606, (804) 595-9000. Pres.: Mike Von Frend; Dir. A&R: Frank Evans.

Continental Communications Corp., 523 Route 303, Orangeburg, NY, 10962, (201) 767-5551. Fax: (201) 767-8977. Pres.: Robert Schwartz; Exec. Vice Pres.: Gene Schwartz; Vice Pres., Sales: Ron Bollow.
Label(s): (Owned) Laurie, 3 C, (Distributed) Connoiseur, Happy Hour, Planetary, Playback, Silver City.
US Reps.: Action Music (OH); Big State (TX); Select O Hits (TN); Landmark Dist. (NJ); Jery Bassin Dist. (FL).

Continental Recordings, Inc., 230 Adams St., Newton, MA, 02158, (617) 630-0007. Fax: (617) 630-0019. Pres./Gen. Mgr.: L. Daniel Flynn; Vice Pres.: John F. Flynn; Treasurer: John K. Chaisson.
Label(s): (Owned) Cori.

Continental Records (Div. of Cash Productions), 744 Joppa Farm Rd., Joppatowne, MD, 21085, (410) 679-2262. Fax: (410) 766-1728. CEO/Gen. Mgr./A&R: Ernest W. Cas..
Nat'l Promo.: Debra Benedetta; Legal Dept.: Norma .
Label(s): (Owned) Continental.

The Continuum Group, Inc., 380 Ludlow Ave., Cranford, NJ, 07016, (908) 709-0011. Fax: (908) 709-0641. Pres.: Tim Brack; V.P. Pdct. Mgmt., A&R: Tony Kee; V.P. Mktg.: Jen Negri; Exec. V.P., Gen. Mgr.: Joseph DeMeo; Exec. V.P. Special Projects: Curtis Urbina.
Label(s): (Owned) Continuum, Dubois, Nuff Nuff, Top Dog.
Int'l Reps.: Sony (Japan); Festival (Australia); Music for Nations (U.K.).

Conversa-Phone Institute, Inc., 2101 Ninth Ave., Ronkonkoma, NY, 11779, (516) 467-0600. Fax: (516) 467-0602. Pres.: Edmund L. Owen; Vice Pres.: Bruce A. Owen; Sales Mgr.: Steven Owen.
Label(s): (Owned) Conversa-Phone CD, Conversa-Phone Educational, Betty White CD Series, Betty White Dance Series.

Cookin' Records, 26 Northern Ave., Harwich Port, MA, 02646, (508) 432-9070. Contact: Jack Sager.
Label(s): (Distributed) Cookin, Demand.

Copper Creek Records, 308 Mapleton Ave. NE, Roanoke, VA, 24012, (703) 563-5937. Fax: (703) 343-3240. Owners: Gary B. Reid, Susan H. Reid.

CopperChase Productions, Inc., PO Box 110099, Nashville, TN, 37222, (615) 832-6480. Fax: (615) 832-0073. Pres.: Jan Reese; Sec.: Beverly Tidwell; Contact: Betty Carnahan; Creative Dir.: Jamie Chavez.

Corason, 1 Camp St., Cambridge, MA, 02140, (617) 354-0700. Fax: (617) 491-1970. Owner/Producer: Eduardo Lierenas; Label Contact: Michael Dunford; Mktg. Dir.: Susan Piver; Promo. Dir.: Brad Paul.
US Reps.: Rounder Records (MA).

Corinthian Records c/o Hanover Music Corp., PO Box 6296, Beverly Hills, CA, 90212, Pres.: Paul Weston; Vice Pres.: Jo Stafford Weston; Sec./A&R: Tim Weston.

Cosmotone Records, 3350 Hwy. 6, Ste. 412, Houston, TX, 77478, Contact: Rafael Brom.
Label(s): (Owned) Brom Studio, Center For The Queen Of Peace, Cosmotone Music.

Country Int'l Records, 23 Music Cir. E., Nashville, TN, 37203, (615) 327-4656. Vice Pres.: J.G. Ford.
Label(s): (Owned) Emkay, Ford, Merry-Go-Round, (Distributed) Tree Top.

Country Music Foundation, 4 Music Sq. E., Nashville, TN, 37203, (615) 256-1639. Fax: (615) 255-2245. Dir.: Bill Ivey; Deputy Dir.: Kyle Young; Sales Rep.: Kelley Sallee-Snead.
Label(s): (Owned) Country Music Foundation.
US Reps.: REP Co. (MN).

Country Showcase America Records, 385 Main St., Laurel, MD, 20707, (301) 725-7713. Fax: (301) 604-2676. Pres.: Francis

Jewel.....Paula
RONN RECORDS
The World's Most Unique Record Company!
P.O. BOX 1125
Shreveport, LA 71163-1125
(800) 446-2865
(318) 227-2228 or fax (318) 227-0304
Stan Lewis, President

SU-MA PUB.	CHIEF RECORDS
POLLYDAY PUB.	COBRA RECORDS
LENNY PUB.	SOUL POWER REC.
LITTLE M. PUB.	AGE RECORDS
JOCEE PUB.	WHIT RECORDS
LAWN PUB.	USA RECORDS
JOB RECORDS	ARTISTIC REC.

Full service manufacturer of Blues, Gospel, Pop, R&B & Jazz
Contact your independent distributor or one-stop to order or call direct for catalog and product information.
Foreign distribution territories available.

Movie, TV Package & Special Promotions call:
Stan Lewis (318) 227-2228
Dianne Patrick (800) 446-2865

Publishing
Susan Lewis (318) 227-2228
BUG Music (213) 466-4352

Foreign Distribution call:
Keith Abel (318) 227-2228
for terms and territories.

Gosman; Promos.: Bob Teaff/Cherokee; A&R: Bill Cochran.
Label(s): (Owned) CSA, Country Showcase America.

Country Star Int'l, 439 Wiley Ave., Franklin, PA, 16323, (814) 432-4633. Pres.: Norman Kelly; Vice Pres.: Oliver Mersey; Sec./Treasurer: June L. Kelly.
Label(s): (Owned) CSI, Country Star, Mersey, Process.

County Records, Main St., Floyd, VA, 24091, (703) 745-2001. Fax: (703) 745-2008. Owner: Dave Freeman; Promo./Production: Gary B. Reid.
Label(s): (Owned) Rebel.

Covenant Communications, Inc., 920 E. State Rd., American Fork, UT, 84003, (801) 756-9966. Fax: (801) 756-1049. CEO: Lew Kofford; Dir. Mktg.: Robby Nichols; Audio/Video Editor: Marilyn Kofford; Studio Sales: Georgie Hall.
Label(s): (Owned) Covenant, The Portals Project, (Distributed) Phoenix.

Cowboy Junction Flea Market & Publishing Co., 3949 W. Hwy. 44 & Jct. 490, Lecanto, FL, 34461, (904) 746-4754. Pres.: Buddy Max; Vice Pres.: John Pastuch; Sec.: Freda Pastuch.
Label(s): (Owned) Cowboy Junction.

Cowgirl Records, PO Box 5085, Burbank, CA, 91510, Pres.: M. Kaye; Mktg.: A. Andrews; Contact: A. Zedalis.
Label(s): (Owned) Cowgirl.

Crazy Cajun Productions, 5626 Brock St., Houston, TX, 77023, (713) 926-4438. Fax: (713) 926-6303. Owner/Prod.: Huey P. Meaux; Admin. Asst.: Kim McIlvain.
Label(s): (Owned) Tribe.

Creative Sound Corp., PO Box 755, Malibu, CA, 90265, (310) 456-5482, (718) 921-2807. Fax: (310) 456-7886. Pres.: Bob Cotterell; Customer Serv. Mgr.: John Condon.
Label(s): (Owned) Sonrise, (Distributed) Solid Rock.
US Reps.: Diadem, Inc. (TN).

Credence Records, 10 Universal City Plz., Ste. 830, Universal City, CA, 91608, (818) 505-0488. Fax: (818) 505-0420. Pres./CEO: Ed Carahan; Managing Dir./COO: Santiono R. Scotti; Commander/CIO: Jaeson E.J.E. Jarrett; A&R Mgr.: Danni DeVito.
Label(s): (Owned) Credence, Home, Oaktree.

Crescent Moon Records, 6205 Bird Road, Miami, FL, 33115, (305) 666-0291. Fax: (305) 663-1740. Owner: Emilio Estefan; Product & Artist Mgr.: Rebecca Fajardo.

Eddie Crook Co., 814 Wren Rd., Goodlettsville, TN, 37070, (615) 851-1360. Fax: (615) 851-7755. Pres.: Eddie Crook; A&R: Danny Jones; Sales: Cyndi Harp.
Label(s): (Owned) Cedar Hill, Harvest, Morningstar.
US Reps.: New Day (TN); Spring Arbor (MI).

Crystal Clear Sound, 4902 Don Dr., Dallas, TX, 75247, (214) 630-2957. Fax: (214) 630-5936. Owner: Sam Paulos; Studio Mgr.: Keith Rust; Dist. Mgr.: Sherri Gesin.
Label(s): (Owned) Crystal Clear Sound.
US Reps.: REP (WA).

CrG Rstal Records, Inc., 2235 Willida Ln., Sedro Woolley, WA, 98284, (206) 856-4779. Fax: (206) 856-4989. Pres./A&R: Peter Christ; Vice Pres.: Linda Felver; Adv.: Sam Mundy.
Label(s): (Owned) Avant, Crystal, Poseidon, (Distributed) Genesis, Grenadilla, Wim.

Curb Records, 47 Music Sq. E., Nashville, TN, 37203, (615) 321-5080. CEO: Mike Borchetta; Contact: Sue Austin.
Label(s): Curb/Capitol, Curb/Capricorn, Curb/MCA, Curb Records.

Currant Records, 906 ½ Contress Ave., Austin, TX, 78701, (512) 472-4395. Fax: (512) 472-6915. Pres.: Bill Cassis; Pres. Mktg./Sales/Promo: Peter Raspler.
Label(s): (Distributed) Spindletop Records.
US Reps.: Spindletop Records.

Curtiss Universal Record Masters, PO Box 1622, Hendersonville, TN, 37077, (615) 822-1044. Pres.: Wade T. Curtiss; Vice Pres. A&R/Int'l: Dick Daniels; Gen. Mgr./Publicity: S. D. Neal; Buyers/A&R: Rob Dreyer; Sales/Promo.: Don Rowlett.
Label(s): (Owned) Aaron, CU.R.M., Canada, Curtiss, Denco, Hendersonville, Ontario, R & M, Record Masters, Rhythm, Rock-A-Billy, Rock-A-Nash-A-Billy, Sunn, Susan, Terock, Toronto.

Cutting Records, 104 Vermilyea Ave., Ste. B-2, New York, NY, 10034, (212) 567-4900. Fax: (212) 304-3470. Pres.: Amado Marin; Vice Pres.: Aldo Marin; Sales: Louie Garcia; Int'l: Ernie Nieves.
Label(s): (Owned) Cutting, (Distributed) Lumar Music, Sand Castle, Shocking.

Cybervoc, Inc., 1210 Auburn Way N., Ste. 171, Auburn, WA, 98002, (206) 939-0969. CEO/Pres.: John Markovich; Vice Pres./Mktg./Sales: Craig Markovich.

Cymbal Records, PO Box 27410, Las Vegas, NV, 89126, (702) 387-3822. CEO/Pres.: David E. Johnson.

D

da music, Inc., 312A Willow Dr., Little Silver, NJ, 07739, (908) 530-6887. Fax: (908) 842-5041. Pres.: Achim Neumann; Sales: Chris Coyle; A&R: Susan Swain; Press: John Nielsen.
Label(s): (Owned) Black Lion, Blue Orchid, Night Sky, Story of Blues, (Distributed) Candid, Innovative Communications, Mood.
US Reps.: Navarre (US).
Int'l Reps.: Top Hits Discos (Venezuela); Discos Musart (Mexico); Sum Records (Argentinia); Sound Solutions (Canada); MCR Distributor (Columbia); Musicland (Chile).

DCC Compact Classics, 8300 Tampa Ave., Ste. G, Northridge, CA, 91324, Pres.: Marshall Blonstein; Sales/Mktg.: Jerry Tolmich.
Label(s): (Owned) DCC, Garland, Sandstone.

D C Sound, PO Box 45, Bolivia, NC, 28422, (919) 253-5534. Owner/A&R: Stan Knowles.
Label(s): (Owned) DC Sound, DC Sound Country.

DD & M Records & Productions, 8196 SW Hall Blvd., Ste. 320, Beaverton, OR, 97005, (503) 643-2282. Fax: (503) 643-1152. Pres.: David Wayne; Dir., Promos.: Evie Wall; Dir., Mktg.: Steve Kennedy; Promos.: Corban Lester.
US Reps.: Ms Distributing (IL).

DRG Records, Inc., 130 W. 57th St., New York, NY, 10019, (212) 582-3040. Fax: (212) 459-9437. Pres.: Hugh Fordin; Dir., A&R: Jim Kelly; Licensing Dir.: Louisa Siouka.
Label(s): (Owned) DRB, DRG Archiv, Disques Swing, (Distributed) ABC, Stet, Swing.
US Reps.: Koch.
Int'l Reps.: New Note (UK); Night and Day (France); Distribution Fusion (Canada); JVC (Japan); IRD (Italy); ZYX (Germany, Austria, Switzerland, Belgium, Luxembourg, The Netherlands).

D.S.M Producers, Inc., 161 W. 54th St., Ste. 803, New York, NY, 10019, (212) 245-0006. Fax: (212) 265-5726. Dir. A&R/Professional Mgr.: E.T. Toast.
Label(s): (Owned) All American Composers Library.

Dagene/Cabletown Corp., PO Box 410851, San Francisco, CA, 94141, (415) 822-1530. Pres./Mgr.: David Alston.
Label(s): (Owned) Cabletown, Dagene, E-lect-ric.

Dance Baby Records/Rap Baby Records, 1 Irving Pl., Ste. G15C, New York, NY, 10003, (212) 260-2773. Fax: (212) 260-8977. Pres.: Dean Landew.
Label(s): (Owned) Dance Baby, Rap Baby.

Dance World Records, PO Box 180553, Casselberry, FL, 32718, (407) 262-1483. Fax: (407) 695-1915. Pres.: Richard Cipollone; Vice Pres. A&R: Terry R. Brooks.

Dancin' Machine Music, 256 S. Robertson, Ste. 1775, Beverly Hills, CA, 90211, (310) 274-0676. Pres.: Jeff Kutash.

Dara Records, 207 E. 84th St., Ste. 206, New York, NY, 10028, (212) 628-8251. Fax: (212) 628-7224. Contact: Maggie Cadden.

Dare Music, Inc., 122 Woodglen Dr., Cary, NC, 27511, (919) 380-9415. Pres.: Sol Rabinowitz; Sec.: B. Patkowska-Rabinowitz.
Label(s): (Owned) Baton.

Daring Records, 1 Camp St., Cambridge, MA, 02140, (617) 354-0700. Fax: (617) 491-1970. Owner/Producer: Mason Daring; Label Contact: Michael Dunford; Mktg. Dir.: Susan Piver.
US Reps.: Rounder Records (MA).

Darksilver Records & Filmworks, Inc., 2507 Roscomare Rd., Burbank, CA, 91510, (213) 476-0631, (818) 841-8332. Fax: (213) 472-4190. Pres.: Michael Lee Thomas; Vice Pres.: David Altmanaver; Vice Pres.-Texas Opns.: L. L. Thomas; Legal/Bus. Affairs: Robert S. Greenstein; Vice Pres. A&R: Curtis R. Weaver.
Label(s): (Owned) Dancing Tarantula, Realdream.

Darva Records, 8914 Georgian Dr., Austin, TX, 78753, (512) 836-3194. Pres.: Ricky Montgomery; Gen. Mgr.: Shirley Montgomery; A&R Dir.: Joe Montgomery.
Label(s): (Owned) Darva.

Deadeye Records, PO Box 5022-347, Lake Forest, CA, 92630, (714) 768-0644. CEO/A&R: Frank Jenkins.

Decca Records, 60 Music Sq. E., Nashville, TN, 37203, (615) 244-8944. Fax: (615) 880-7475. Sr. Vice Pres./Gen. Mgr.: Sheila Shipley; Sr. Vice Pres./Head, A&R: Mark Wright; Exec. Asst.: Danielle Godwin; Mgr., Publicity: Lori Evans; Dir., A&R: Frank Liddell; A&R Asst.: Travis Hill.

Delicious Vinyl, Inc., 6607 Sunset Blvd., Los Angeles, CA, 90028, (213) 465-2700. Fax: (213) 465-8926. Co-Owner/Pres.: Michael Ross; Vice Pres./Gen. Mgr.: Rick Ross; Vice Pres. A&R: Orlando Aguillian.
Label(s): (Owned) Brass, Delicious Vinyl.

Dellwood Music Co., Inc., 87 Norwalk Ave., Whiting, NJ, 08759, (908) 350-4273. Pres.: Woodrow C. Gardella; Vice Pres. Sales/Promo.: Robert Gardella.
Label(s): (Owned) Dauphne, Dellwood, Woodvale.

Delmark Records, 4121 N. Rockwell, Chicago, IL, 60618, (312) 539-5001. Fax: (312) 539-5004. Pres.: Robert G. Koester; Opns. Mgr.: Steve Wagner; Admin. Dir.: Susan Koester.
Label(s): (Owned) Delmark, Pearl.
US Reps.: Abbey Road, City Hall (CA); Action Music, Campus Records (OH); Encore (CO); Hits Unlimited, MS Dist., (IL); Music Dist. (TX); North Country Dist. (NY); Performance (NJ); Rock Bottom (FL); Rounder Dist. (MA); Rounder Dist. (KS); Select-O-Hits (TN); Silo (VT); Old Fogey Dist., Tant Ent. (MI).
Int'l Reps.: Socadisc (France); Blues Interactions (Japan); Crosscut (Germany); Amigo Music AB (Sweden); BMG/Ariola (Germany); Trend Records (Canada); Fennica Keskus Oy (Finland); Trad Jazz (Sweden); Solo Blues (Spain); Music & Words (The Netherlands); Tropic Records, Swift Record Dist. (United Kingdom).

Delos Int'l, Inc., 1645 N. Vine St., Ste. 340, Hollywood, CA, 90028, (213) 962-2626. Fax: (213) 962-2636. Pres.: Amelia S. Haygood; Int'l Sales Dir.: Catharine Jaap; Vice Pres. Sales/Mktg.: Rudi Simpson.
Label(s): (Owned) Delos Int'l, Facet, (Distributed) Ravi Shankar Music Circle.

Delta Music, Inc., 2500 Broadway, Santa Monica, CA, 90404, (310) 479-0567. Pres.: Michael McClain; Dir., Mktg.: Mike Kelley.
Office(s): Zur Muhle 2, Frechen, 4, Germany, (49) 223460660, Fax: (49)2234600640; 23 Gardner Industrial Estate Kent House Ln., Beckenham, Kent, BR3 1QZ, United Kingdom.
Label(s): (Owned) Capriccio, Laser Light.
US Reps.: Discompacto Corp. (FL).
Int'l Reps.: Nippon Columbia (Japan); Seo Jim Media (Korea); Judy S.A. (Mexico); F.A.S. Development (Philippines); Swissteo Holdings (Singapore); MRA Entertainment (Australia).

Denon Records (Div. of Denon Digitl Industries, Inc.), 135 W. 50th St., Ste. 1915, New York, NY, 10020, (212) 581-2550. Fax: (212) 581-2591. Gen. Mgr./Dir.: Katsuhiko Fujii; Retail Mktg. Mgr.: Eric G. Lowenhar; Nat'l Media/Mktg. Mgr.: Melanne Mueller.
Label(s): (Owned) Denon, Savoy Jazz.

Depot Recordings, Inc. (c/o Norwest), 123 S. Hough St., Barrington, IL, 60010, (708) 381-3271. Fax: (708) 381-0422. Prodn. Mgr./Mktg. Dir.: Mark Karney.

The Designer Music Group, 308 Southgate Ct., Brentwood, TN, 37027, (615) 373-0122. Fax: (615) 373-0386. Director: Mark Cabaniss.
US Reps.: Brentwood Music (TN).

Destiny Records, 4354 E. Lake Rd., Sheffield Lake, OH, 44054, (216) 949-7113. Owner/Mgr.: Robert Sellers; A&R Dir.: David Sprouse; Nat'l Promo.: Jeff Ellis.
Label(s): (Owned) Destiny, Ranbo.

Diablo Records, 3518 Champlain Ave., Youngstown, OH, 44502, (216) 755-7794. Owner/Pres./A&R Dir.: Bill Schaffert.
Label(s): (Owned) Diablo.

Diadem Music Group, 3310 West End Ave., 5th Floor, Nashville, TN, 37203, (615) 385-0079. Fax: (615) 383-2947. Pres.: George W. King, III; Exec. Vice Pres.: Larry Day; Vice Pres.: Ben Tankard; Dir., Promo.: Mark Sorensen.
Label(s): (Owned) Diadem, Royal Tapestry Music, Tribute.

Digital Music Products, Inc., PO Box 15835, Park Sq. Sta., Stamford, CT, 06901, (203) 327-3800. Fax: (203) 323-9474. Pres.: Tom Jung; Vice Pres.: Jean Jung.

The Direct Co., Inc., Box 817, Bethel, CT, 06801, (203) 744-2476. Fax: (203) 797-0819. Exec. Vice Pres.: Jim Bennett.

Disa Int'l, 7824 Mainland, Ste. 104, San Antonio, TX, 78258, (210) 684-9563. Fax: (210) 684-9564. Contact: Maria Ballesteros.

Discocentro Zodiac, Inc., 1752 Columbia Rd. NW, Washington, DC, 20009, (202) 328-6533. Fax: (202) 483-5564. Pres.: Daniel Bueno-Josephson; Vice Pres./Dir./Mgr./Treasurer: Maria Bueno; Dir.: Daniel Bueno.
Label(s): (Distributed) Cema, Kings Int'l Co., Kubaney, Mar, Sony, Southwest, Universal, Vedisco, W E A, West Side Sound.

Discos Fuentes, 2333 Brickell Ave., P/H 115, Miami, FL, 33129, (305) 854-5241. Fax: (305) 854-7504. Gen. Mgr.: Conrado Dominquez; Prodn. Mgr.: Alberto Hoyos; Int'l Dir.: Carlos Acosta; Int'l Rep.: Alejandro Fuentes; Dir., Exports: Esmaragdo Ruiz.
Label(s): (Owned) Gema, Tropical, (Distributed) Dischi Ricordi, Fonomusic, Music Hall, Music Prodns., Peerless, Seeco, Velvet, Virrey.
US Reps.: Vedisco (FL).

Discovery Music, 5554 Calhoun Ave., Van Nuys, CA, 91401, (818) 782-7818, (800) 451-5175. Fax: (818) 782-7817. CCO: David Wohlstadter; CEO: Ellen Wohlstadter; Vice Pres., Sales: Tonya Santors; Vice Pres., Mktg.: Kym Pahoundis.
Label(s): (Owned) Discovery Music.
US Reps.: Bertelsmann Music Group (BMG) (NY).

Discovery Records (Warner Music Discovery, Inc.), 2052 Broadway, Santa Monica, CA, 90404, (310) 828-1033. Fax: (310) 828-1584. Pres.: Jac Holzman; Mng. Dir.: Keith Holzman; Vice Pres., Sales/Mktg.: Syd Birenbaum.
Label(s): (Owned) Discovery, Musicraft, Trend.

Walt Disney Records, 500 S. Buena Vista St., Burbank, CA, 91521, (818) 567-5325. Fax: (818) 953-9910. Vice Pres.: Mark Jaffe; Mgr., Live Artist Series: Torrie Dorrell; Mktg. Mgr.: Peter Boucaud.
Label(s): (Owned) Walt Disney.

Disques Dual, 10 Old Fort Rd., Cape Elizabeth, ME, 04107, (207) 799-8711. Pres.: John Etnier; Mgr.: Nancy Caragol.
Label(s): (Owned) Disques Dual.

Doctor Dream Records, Inc., 841 W. Collins Ave., Orange, CA, 92667, (714) 997-9387. Fax: (714) 997-0184. Pres.: David T. Hayes; Publicity: Judy Miles; Sales: Maurice Torres.
Label(s): (Owned) Doctor Dream.

Domino Records, 4209 NW 49th Dr., Tamarac, FL, 33319, Pres./Sales: Joe Bollon.

Door Knob Records (Div. of Gene Kennedy Enterprises, Inc.), 3950 N. Mt. Juliet Rd., Mount Juliet, TN, 37122, (615) 754-0417. Pres.: Gene Kennedy; Vice Pres.: Karen Jeglum Kennedy.
Label(s): (Owned) Door Knob, Society.

Dragon Records, Inc., 872 Morris Park Ave., New York, NY, 10462, (718) 792-2198. Pres.: V.J. Gagliano; Creative Mgr.: Mike Semos; Gen. Mgr.: Joyce Heath.
Label(s): (Owned) Agon, Dragon.

Driftwood Records, PO Box 70, Columbus, NM, 88029, (505) 531-2539. Pres.: Peter Kobal.
Label(s): (Owned) Broadcast, Driftwood, Tip Top, Top Hat.
US Reps.: Dixiraks (TN); Daro Exports (NY).
Int'l Reps.: Bear Family (West Germany).

Drunk Poet Productions, PO Box 3567, Palmer, AK, 99645, (907) 746-0957. Pres./Gen. Mgr.: Pat Watkins; Promos./Publicity: Rosanna Watkins.
Label(s): (Owned) Drunk Poet Prodns.

Charles Dumont & Son, Inc., 1085 Dumont Dr., Voorhees, NJ, 08043, (609) 346-9100. Fax: (609) 346-3452. Pres.: Charles J. Dumont; Gen. Mgr.: Micheal S. Dumont.

Dwell Records, PO Box 39439, Los Angeles, CA, 90039, (213) 663-8098. Fax: (213) 669-1470. A&R: Raul Caballero.

Dyer-Bennet Records, 792 Columbus Ave., New York, NY, 10025, (212) 866-3673. Gen. Mgr.: Harvey Cort.
Label(s): (Owned) Dyer Bennet.

Dynamite Records, PO Box 1557, West Caldwell, NJ, 07006.
Label(s): (Owned) Dynamite, Tar Heel.

Dynamix II Records, Inc., PO Box 337, Hallendale, FL, 33008, (305) 456-9602. Fax: (305) 456-9633. COB: Fredric Bernstein; Pres.: Kathie G. Noller; Vice Pres.: David B. Noller.
Label(s): (Owned) Dynamix Companies, Inc., Dynamix II, Inc.

E

EMA Music, Inc., PO Box 91683, Washington, DC, 20090, (202) 319-1688. Pres.: Jeremiah Murphy; Promo.: Julia Caul; Promo. Dir.: Benjamin Stukes.
Label(s): (Owned) EMA Music, Inc.

EMI Latin, 1750 N. Vine St., Hollywood, CA, 90028, (213) 871-5781. Fax: (213) 466-5643. Pres.: Jose Behar; Exec. Vice Pres.: Dave Palacio; Vice Pres., Nat'l Sales Mgr.: Jeff Young; Nat'l Mktg./Promo. Mgr.: Jose Rosario.
Office(s): 4813-B Fredricksburg Rd., San Antonio, TX, 78229, (210) 366-9626, Fax: (210) 366-3819, Vice Pres., Southwest Opns.: Manuel Gonzalez, Sales Rep., SW/Central Reg.: Elvia Casillas; 145 E. Algonquin Rd., Ste. A, Arlington Heights, IL, 60005, (708) 806-7980, Fax: (708) 806-6077, Promo./Sales Rep. Central Reg.: Carmen M. Cruz; Three University Plz., Ste. 604, Hackensack, NJ, 07601, (201) 801-9303, Fax: (201) 342-2319, Promo. Rep.: Sonia Suazo; 8181 NW 36th St., Ste. 2, Miami, FL, 33166, (305) 477-2821, Fax: (305) 591-9844, Nat'l Mktg./Promo. Mgr.: Nestor Melendez, Reg. Sales Mgr. East Reg.: Eli Cesar; San Jorge 167, Santurce, PR, 00911, (809) 725-6460, Fax: (809) 725-8530, Promo. Reps.: Lourdes Laboy, Edwin Cintron.
Label(s): (Owned) EMI Latin, (Distributed) J & N.

EMI Records Group North America, 1290 6th Ave., New York, NY, 10104, (212) 492-1200. Fax: (212) 245-4115. Chrmn./CEO: Charles Koppelman; Pres./CEO: Davitt Sigerson; Sr. Vice Pres.: Fred Davis; Exec. Vice Pres./Gen. Mgr.: Larry Stessel; Sr. Dir., Pub. Rel./Commun: Susan Lietz; Sr. Dir., A&R: Dave Gossett; Vice Pres., A&R: Brian Koppelman; Sr. Vice Pres., A&R (SBK): Don Rubin; Vice Pres., A&R (SBK): Nancy Brennan; Dir., A&R (SBK): Peter Ganbarg; Vice Pres, A&R (Chrysalis): Sue Drew; Sr. Dir., A&R (Chrysalis): Duff Marlowe; Sr. Vice Pres., Mktg.: Patrick Quigley; Vice Pres., Legal/Business Affairs: Peter Napoliello; Sr. Dir., Rap Music: Lindsey Williams; Nat'l Dir., Radio Promo./Rap: Harry Fobbs; Mgr., Rap Publicity/Video: Walter Dawkins; Dir., A&R Admin.: Jayne Grodd; Sr. Dir., Bus. Affairs: Deborah Dugan; Vice Pres., Creative Servs.: Henry Marquez; Vice Pres., Finance: Ian Simpson; Sr. Vice Pres., Publicity: Eliot Selznick Hubbard; Vice Pres./Gen. Mgr., Publicity: Frances Pennington; Vice Pres., Prodn.: Jess Auerbach; Vice Pres., Royalties/Special Projects: Glenn Nordlinger; Sr. Vice Pres., Mktg.: Ken Baumstein; Vice Pres., Mktg. (Chrysalis): Jane Berk; Mktg. Dir. (Chrysalis/SBK): Richard Sarbin; Mktg. Dir. (EMI): Gary Beech; Vice Pres., Devel.: Fran Musso; Vice Pres., Video Devel.: Jeff Panzer; Dir., Catalog Devel./Mktg: Bruce Harris; Vice Pres., Sales: Bob Cahill; Sr. Dir., Retail Mktg.: Dutch Cramblitt; Sales: Phil Blume; Vice Pres., Promo.: Ken Lane; Mgr., Human Resources: Leo Munoz; Vice Pres., Top 40 Promo.: Michael Steele; Vice Pres., AC: Laura Kuntz; Vice Pres., Rock Music: Mike Schnapp; College/Alternative Promo: Michael Goldstone; Vice Pres., Human Resources: Anne Yarmark; Dir., Office Servs.: Janice DeMadona; Dir., Office Affairs: Cherie Champion; Sr. Dir., Strategic Plan.: Michael L. Greenspan; Dir. A&R: Debbie Southwood-Smith.
Office(s): 8730 Sunset Blvd., Los Angeles, CA, 90069, (310) 659-1700, Fax: (310) 289-6498, Sr. Vice Pres./Gen Mgr., West Coast Opns: Lawrence Katz, Vice Pres., Rock Music: Michael J. Schnapp.
Label(s): (Distributed) Capitol, Chrysalis, SBK.
US Reps.: CEMA (CA, DC, GA, IL, NC, OH, TX).

ESB Records, PO Box 6429, Huntington Beach, CA, 92615, (714) 962-5618. Pres.: Eva Bonn; Dir.: Stan Bonn.
Label(s): (Owned) ESB.

ESP-Disk' Ltd., PO Box 3968, Kingston, NY, 12401, (914) 437-0200. Fax: (914) 657-2861. Pres.: Flavia Stollman.
Label(s): (Owned) ESP Disk', Espresso Jazz, First Underground.
US Reps.: Mikulski (US).
Int'l Reps.: ZYX (Worldwide).

ESS.A.Y. Recordings, 145 Palisade St., Dobbs Ferry, NY, 10522, (914) 693-5595. Fax: (914) 693-7040. Pres.: Richard Kapp; Mfg. Coord.: David Samuel Barr.
Label(s): (Owned) ESS.A.Y Recordings.
US Reps.: Koch Int'l Classics.

ETS Record Co., 264 Kalihi St., Honolulu, HI, 96819, (808) 847-4300. Owner: Richard Riccio; Gen. Mgr.: Ed Dorman.

Eagle Int'l Records, PO Box 22116, Nashville, TN, 37202, (615) 604-3741. Pres.: D.M. Haddock.
Label(s): (Owned) Inglewood, (Distributed) Axbar, Goldband, Plantation, Playback, Step One, Sun.
US Reps.: Curtis Wood Dist. (TN).

Earth Mother Productions, Inc., PO Box 43204, Tucson, AZ, 85733, (602) 575-5114. Fax: (602) 886-3162. Pres.: Pamala Ballingham; Vice Pres.: Tim Ballingham.
Label(s): (Owned) Mother Earth.
US Reps.: Direct Co. (CT); Chi-Lin (CA).

EarthFlight Productions, 216 Bruzgul Rd., LaGrangeville, NY, 12540, (914) 724-3042. Fax: (914) 724-3739. Dir.: Kosta; Pres.: Craig Peyton; Vice Pres.: Norine Nakao; Mktg.: Brad Warner.
US Reps.: City Hall (CA), Twin Brook (NY), MS Dist. (IL), MPI (TX).
Int'l Reps.: Electric Distr. (Canada).

Earthstar Productions/Records, 2000 Universal Studios Plz., Ste. 603, Orlando, FL, 32819, (407) 262-1483. Fax: (407) 672-2951. A&R/Owner: Terry R. Brooks.

Earwig Music Co., Inc., 1818 W. Pratt Blvd., Chicago, IL, 60626, (312) 262-0278. Fax: (312) 262-0285. Pres./CEO: Michael Robert Frank.
Label(s): (Owned) Airway, Earwig, (Distributed) Bea 'N Baby.

East Side Digital, 530 N. Third St., Minneapolis, MN, 55401, (612) 375-9188. Fax: (612) 375-0272. Owner: Robert Simonds; Mgr. Dist.: Brad Wrolstad; Dir. A&R/Artist Devel.: Steve Daly.

EastWest Records America (A Div. of Atlantic Records), 75 Rockefeller Plaza, New York, NY, 10019, (212) 275-2500. Fax: (212) 956-2270. Chrmn.: Sylvia Rhone; Exec. Asst.: Mae Attaway; Sr. Vice Pres., Nat'l Promos.: Greg Thompson; Vice Pres., Promos.: Valerie DeLong; Sr. Vice Pres. A&R: Merlin Bobb; Vice Pres., A&R: Derek Oliver; Sr. Vice Pres., Mktg.: Steve Kleinberg; A&R Coord.: Jerome Sydenham; Nat'l Dir. Sales/Mktg.: Mike Carden; Nat'l Dir. Publicity: Lisa Barbaris.

Echo Records, 824 63rd St., Miami Beach, FL, 33141, (305) 865-8960. Pres.: Walter Dana.
Label(s): (Owned) Echo.

Echo Records, Inc., 111 Cedar Lane, Englewood, NJ, 07631, (201) 568-7066. Fax: (201) 568-8699. Pres.: Jeffrey Collins.
Label(s): (Owned) Echo USA.

Eclectic Records, 2121 Ave. of the Stars, 6th Floor, Los Angeles, CA, 90067, (310) 553-7144. Fax: (310) 551-6622. Pres.: J. David Ontiveros.

Eggplant Records, 3008 Belden Dr., Los Angeles, CA, 90068, (213) 469-2719. Fax: (213) 464-2272. Owners: Nick Therry/Sherry Therry.
Label(s): (Owned) Spinit.

Eiffert Records, PO Box 5412, Buena Park, CA, 90620, (909) 371-2973. Contact: Leo J. Eiffert, Jr.

El Toro Productions (Div. of Warner/Chappell Music), 10585 Santa Monica Blvd., Los Angeles, CA, 90025, (310) 441-8699. Fax: (310) 470-3232. Exec. Vice Pres., A&R: Erich Bulling.

Elegance/Zesty Records Co., 8027 Thurston Dr., Cicero, NY, 13039, (315) 699-5613. Fax: (315) 699-7918.

Elektra Entertainment, 75 Rockefeller Plz., New York, NY, 10019, (212) 399-6945. Fax: (212) 399-8830. Chrmn.: Sylvia Rhone; Vice Chrmn./COO: Aaron Levy; Vice Pres./Gen Mgr., Urban Music: Varnell Johnson; Exec. Vice Pres., Admin.: Gary Casson; Sr. Vice Pres./Gen. Mgr. Nonesuch: Bob Hurwitz; Sr. Dir., Business Affairs: Marcia Edelstein, Beth Schilinger Patterson; Vice Pres. Int'l: Cynthia Leu; Sr. Vice Pres., A&R: Steve Rablovsky, Nancy Jeffries, Howard Thompson; Vice Pres., Finance/Controller: Martin Greenfield; Vice Pres., Artist Rel./Mktg.: Lisa Frank; Vice Pres., Creative Servs.: Brian Cohen; Vice Pres., Promos. (Denver): Bob Garland; A&R Admin. Coord.: Jennie Silvestri; A&R Admin.: Victor Chirel; A&R Rep.-Rap Music: Dante Ross; A&R Rep.: Terry Tolkin; A&R Coord.-R & B: LaVerne Fleming; Sr. Dir. Crossover Promo.: Leslie Doyle; Prod. Devel.: John Berman; Sr. Vice Pres., Press/Media Rel.: Sherry Ring-Ginsberg; Dir. Publicity East: Beth Jacobson; Dir., Alternative Promo.: Jake Ottman; Coord., Press/Media Rel.: Jodi Smith; Mgr. Press/Artist Devel.: Shelby Meade; Vice Pres., Prodn.: Tom Finch; Vice Pres., Video Prodn.: Sonia Ives; Dir., Music Video Prodn.: Melinda Kelly.
Office(s): 345 N. Maple Dr. Ste. 123, Beverly Hills, CA, 90210, (213) 288-3800, Vice Pres. A&R: Carole Childs, Dir., Press/Artist Devel.: Joel Amsterdam; 83 Baker St., London, W1M 1AJ, United Kingdom, 44-71-486-1414, Fax: 44-71-486-6892, Vice Pres. Elektra U.K.: Annie Roseberry, A&R Mgr.: Dave Field.
Label(s): (Owned) Elektra Nonesuch.

Elektra Int'l Classics, 75 Rockefeller Plz., New York, NY, 10019, (212) 399-6945. Fax: (212) 399-8830. Vice Pres./Gen. Mgr.: Kevin Copps; Sr. Dir. Opns.: Arthur Moorhead; Dir., Publicity/Promo.: Ellen Schantz; Co-Dir., Sales: Wendy Kenney; Co-Dir., Sales: David Lawrence-Keuhn.
Label(s): (Distributed) Erato, Teldec.

Elektra Nonesuch, 75 Rockefeller Plaza, New York, NY, 10019, (212) 484-7275. Fax: (212) 459-0346. Sr. Vice Pres./Gen. Mgr.: Bob Hurwitz; Vice Pres., Mktg./Creative Svcs.: Peter Clancy; Dir. Publicity/Promos.: Carol Yaple; Prod. Mgr.: Albert Lee; Prod. Asst.: Carla Capretto; Mktg. Asst.: Juana Simons.

Ellipsis Arts ., 20 Lumber Rd., Roslyn, NY, 11576, Pres.: Jeff Chamo; Dir., Sales: Jack O'Neil; Sales/Mktg. Admin.: Gilbert Boncy; Mktg./Publicity Dir.: Larry Blumenfeld.
Label(s): (Owned) Africa, Global Celebration, Global Meditation, Voices Forgotten Wor.

Leonard Ellis Productions, PO Box 66002, Los Angeles, CA, 90066, (310) 391-1664. Owner: Leonard Ellis.

Embargo Records, 1608 Eighth St. NW, Washington, DC, 20001, (202) 462-4547. Contact: Arvind Nair.

Emerald Records, 159 Village Green Dr., Nashville, TN, 37217, (615) 361-7902. Pres.: Cliff Ayers Ostermeyer; Vice Pres., Mktg.: Buddy Preston; Vice Pres./Sec.: Yvonne Mathews.
Label(s): (Owned) American Sound.

Emperor of Emperors, 16133 Fairview Ave., Fontana, CA, 92336, (909) 355-2372. Pres.: Stephen V. Mann; Exec. Vice Pres.: Archan Kour; Vice Pres.: Ram S. Mann; Exec. Mktg.: Manmohan S. Mann; Exec. Producer: Enderjit S. Mann.
Label(s): (Owned) Emperor of Emperors, Emperor Productions.

Empire Records/Big Blue Dolphin Records & Tapes, 760 W. Sample Rd., Pompano Beach, FL, 33064, Pres.: Josh Noland; Vice Pres.: Jeff Noland.
Label(s): (Owned) Big Blue Dolphin, Empire.

Empty Sky Records/Yankee Records, 14th St., Verplanck, NY, 10596, Promo. Mgr.: Lisa Lancaster; Producer: Rick Carbone.
Label(s): (Owned) Verplanck, Yankee, (Distributed) Pumpkin.

Endeavor Starsong (c/o Daniel Hardie Music), 30064 Annapolis Cir., Inkster, MI, 48141, (313) 729-7836. Fax: (313) 561-0018. Pres.: Hardie W. Daniel; Vice Pres./A&R: Clark Daniel; Mktg./Promo.: Michelle Daniel; Promo.: Adrienne Scott.
Label(s): (Owned) Endeavor, Endeavor Star, Endeavor Starsong, (Distributed) Pleasant Sounds.

Energy Records, Inc., 545 Eighth Ave., 17th Floor, New York, NY, 10018, (212) 695-3000. Fax: (212) 695-5584. Dir./Mgr.: Charles Caronia; A&R: Rob Grant; Radio: Sheri Sinclair; Retail: Pat Egan; Publicity: Scott Pastorel.
US Reps.: RED (NY).
Int'l Reps.: Roadrunner (The Netherlands); Polystar (Japan); Attic (Canada).

Entertainment Management Records, 454 Alps Rd., Wayne, NJ, 07470, (201) 694-3333. Pres.: Richard Zielinski; Vice Pres.: Martin Kopec; Treasurer: Sonia Mallet.
Label(s): (Owned) Unicorn.

Epic Records (Div. of Sony Music), 550 Madison Ave., 21st. & 22nd. Flrs., New York, NY, 10022, (212) 833-7442. Pres.: Richard Griffiths; Sr. Vice Pres./Gen. Mgr., Epic Assoc.: Tony Martell; Sr. Vice Pres. Epic Records: Ged Doherty; Sr. Vice Pres., Sales: Jim Scully; Sr. Vice Pres., Mktg.: John McI. Doelp; Vice Pres., A&R: Michael Caplan, Michael Goldstone, David Massey; Vice Pres., Press/Publicity: Melani Rogers; Vice Pres., Opns.: Tom Genetti; Vice Pres., Media Relations: Vivian Piazza; Sr. Vice Pres., Epic Soundtrax (LA): Glen Brunman; Vice Pres., A&R (LA): Roger Klein; Vice Pres., Mktg. (LA): Steve Einczig; Sr. Dir., Media/Art. Rel.: Julie Farman; Dir., TV Media (LA): Kim Jakwerth; Vice Pres., Promo. (LA): Larry Douglas; Vice Pres., Singles Promo.: Barbara Seltzer; Vice Pres., Album Promo.: Harvey Leeds; Vice Pres., Black Music Promo.: Dwayne Cunningham; Vice Pres., Pdct. Devel.: Dan Beck; Mgr./Promo. Opns.: Bill Shaughnessy; Sr. Dir., Singles Promo.: Dale Connone; Dir., Alternative Promo.: Stu Bergen; Dir. Metal Mktg./Promo.: Mike Schnapp; Dir., Rap/Progress. Music: Troy White; Dir., College Mktg.: Alyson Shapero; Dir., Dance Promo.: Frank Ceraolo; Assoc. Dir., Video Promo.: Laurie Nocerito; Assoc. Dir., AC Promo.: Debbie Cerchione; Assoc. Dir., Album Promo.: Laura Curtin.
Office(s): 2100 Colorado Blvd., Santa Monica, CA, 90404, (310) 449-2100; 34 Music Sq. E., Nashville, TN, 37203, (615) 742-4321, Fax: (615) 244-2549.
Label(s): (Owned) Epic, Epic Assoc., Epic Soundtrax, (Distributed) Death Row/Solar/Epic, Flavor Unit/Epic, Full Moon/Epic, Immortal/Epic, LV Epic, MJJ/ Epic, Myrrh/Epic, New Deal/Epic, One Little Indian/Epic, Orpheus/Epic, Ruthless/Epic, Solar/Epic, Sony 550 Music/Epic, Sony Wonder/Epic, Tribeca Music/Epic, Word/Epic.

Epiphany Records, 444 N. Third St., Philadelphia, PA, 19123, (215) 922-1340. Fax: (215) 574-0930. Owner: John Hodian.

Equa Records, 1800 Mowry Ave., Fremont, CA, 94538, (510) 794-6637. Fax: (510) 794-6699. Pres.: Dr. Warren M. Johnson; Vice Pres.: Sandra Johnson; A&R: Robert Jackson.
Label(s): (Owned) Equa.

Eric Records, 1120 Crown Point Rd., Westville, NJ, 08093, (609) 848-1900. Fax: (609) 848-0808. Pres.: William R. Buster, Jr.; Vice Pres.: Antony W. Colombet.

Estate Records, 2751 W. Market St., Louisville, KY, 40212, (502) 778-5370. Fax: (502) 584-2895. Pres.: John V. Heath, II; Vice Pres.: John V. Heath III.
Label(s): (Owned) Hillview.

The Eternal Song Agency, 6326 E. Livingston Ave., Ste. 153, Columbus, OH, 43068, (614) 868-9162. Pres.: Leopold Xavier Crawford; Gen. Mgr./A&R: Anastacia Crawford; Exec. Mktg. Dir.: Michael Roebuck.
Label(s): (Owned) Ancient Of Days, Emerald, Fragrance, Lilly, Song Of Solomon.

Etherean Music, 9200 W. Cross Dr., Ste. 510, Littleton, CO, 80123, (303) 973-8291. Fax: (303) 973-8499. Pres.: Chad Darnell; Promos. Dir.: John Guillot; Sales Mgr.: Helen Duran.
Label(s): (Owned) Elation Artists, Em Pop, Native Spirit.

Euro Tec Records, 231 Glencrest Cr., Ventura, CA, 93003, (805) 658-2488. Fax: (805) 658-8241. Pres.: Bruce Caplin.
Label(s): (Owned) ETR.

Everest Record Group, PO Box 6999, Beverly Hills, CA, 90212, (310) 557-0309. Fax: (310) 557-2662. Pres.: Bernard C. Sloimon.
Label(s): (Owned) Archive of Folk & Jazz Music, Concert-Disc, Counterpoint, Hi-Fi, Legacy Int'l, Olympic, Period, Tradition.

Evidence Music, Inc., 1100 E. Hector St., Ste. 392, Conshohocken, PA, 19428, (610) 832-0844. Fax: (610) 832-0807. Pres.: Howard Rosen; Vice Pres.: Jerry Gordon.
Label(s): (Owned) Evidence, (Distributed) Bethlehem, Salsoul.

Exclusive Recording Co., 146-05 130th Ave., South Ozone Park, NY, 11436, (917) 795-0314. Fax: (718) 529-8831. Pres.: Barry F. Jones.

Expanding Kingdom Records & Media Works, 8380 Miramar Way, Ste. 230, San Diego, CA, 92123, (619) 226-4152. Fax: (619) 625-2741. CEO/Pres.: Douglas Foxworthy; Sr. Vice Pres./CFO: Doug Allen; Vice Pres., A&R: Dottye Weingart.
Label(s): (Owned) Expanding Kingdom, (Distributed) Foxworthy.

Experimental Records, 594 Broadway, Ste. 1011, New York, NY, 10012, (212) 343-2660. Fax: (212) 343-2753. A&R Dir.: Moneypenny.
Label(s): (Owned) Unclassified, (Distributed) Mentality.

Extra Sensory Productions, PO Box 11377, Richmond, VA, 23230, (804) 285-8588. Fax: (804) 288-1353. Pres.: Martin Gary; Sec./Treasurer: Kathleen Gary.
Label(s): (Owned) Beach, Groove. (Distributed) Short Stack.

F

FXL Records, 10244 NW 47th St., Sunrise, FL, 33351, (305) 741-7766. Fax: (305) 741-8947. Pres.: Frank Loconto; Exec. Vice Pres.: Phyllis Loconto; Vice Pres.: Bill Dillon.
Label(s): (Owned) FXL, True Friends.

FYZYX Music Co., 16 Longmeadow Rd., Lincoln, MA, 01773, (617) 259-8293. Fax: (617) 259-0113. Pres.: Stu Haber; Vice Pres.: Dave Montella.
US Reps.: Silo, Music for Little People (VT); Baker & Taylor (IL).

Fahrenheit Records, 6020 Greenwood Plaza Blvd., Ste. AO, Englewood, CO, 80111, (303) 770-8707, (800) 468-8707. Fax: (303) 770-9041. CEO/Mktg. Dir.: Peter Trimarco; Pres./Dir., A&R: Bob Miller; CFO: Paul Strassels; Dir., Dist./Sales: Mitch Connolly.
US Reps.: MS Dist. (IL); California Record Dist., Vallet Dist. (CA); Big State Dist. (TX); Select-O-Hits (TN); Encore Dist. (CO); CD One Stop (CT); Malverne Dist. (NJ); Associated Dist. (AZ); Bassin Dist. (FL); RTI (NE).
Int'l Reps.: Chain Huat/Around the World Music (Taiwan, Singapore, Malaysia, Thailand, Hong Kong, Philippines, Indonesia); Mercury (Japan).

Fantasy, Inc.,

2600 Tenth St., Berkeley, CA, 94710, (510) 549-2500. Fax: (510) 486-2015. COB: Saul Zaentz; Pres.: Ralph Kaffel; Exec. Vice Pres.: Phil Jones; Exec. Vice Pres., Finance: Frank B. Noonan; Exec. Vice Pres., Legal: Albert M. Bendich; Controller: Brian McHugh; Vice Pres., Creative Servs: Phil Carroll; Dir, Press/Public Info.: Terri Hinte; Dir., Sales: Kirk Roberts; Prodn. Mgr.: Vickie Hellweg; Jazz Promo. Mgr.: John Rogers; Dir., MIS: Gail Lloyd; Foreign Liaison: Bill Belmont; US Licensing Agent: Pamela Bendich.
Label(s): (Owned) Contemporary, Debut, Enterprise, Fantasy, Galaxy, Gennett, Good Time Jazz, Milestone, Original Blues Classics, Original Jazz Classics, Pablo, Prestige, Riverside, Specialty, Stax, Volt, (Distributed) Caju Music.
US Reps.: Malverne (DC, MD, NY, PA); California Record (CA, WA); M.S. Dist. (IL, MN, OH); Big State (TX); Encore (CO, GA); Surfside (HI); Selecto Hits (TN).
Int'l Reps.: Musica, SA (Argentina); Festival Records (Australia, New Zealand); ZYX Music (Austria, Benelux, Germany, Switzerland); Barclay (Brazil); A&M (Canada); G-G Records (Caribbean); Carrere Music (France); Sony Music (Greece); HNH Int'l (Hong Kong, SE Asia); MCI Inc. (Israel); OM Disc (Italy); Victor Entertainment (Japan); EMI (Latin America); Dargil'(Portugal); Amigo Music (Scandinavia); EMI (South Africa); Nuevos Medios (Spain); Ace (United Kingdom); Blues Interactions (Japan), Specialty, Bluesville, Tru Sound.

Farview Records, 701 N. Graycroft, Madison, TN, 37115, (615) 865-2639. Pres.: Tony Farr; Sec.: Mary Farr.

Fast Track Records, 264 Tosca Dr., Stoughton, MA, 02072, Pres.: Michail Glassman; Vice Pres. A&R: Bob Ryan.

Fastlane Productions, Inc., 395 Yuma St., Denver, CO, 80223, (303) 778-0045. Fax: (303) 778-1361. Pres.: Doug Lane; Sales Mgr.: Rodger Ghering.

Fee Bee Record Co., 4517 Wainwright Ave., Pittsburgh, PA, 15227, (412) 884-4727. Mgr.: Joe Averbach; Asst. Mgr.: Alma Averbach; Promo.: Glen Phillips.
Label(s): (Owned) Fee Bee, Goodie, (Distributed) Petite, Star.

Jim Femino Productions, 429 S. Lewis Rd., Royersford, PA, 19468, (610) 948-8228. Fax: (610) 948-4175. Pres.: Jim Femino.
Label(s): (Owned) Road.

Fiction Records, 1540 Broadway, 39th Floor, New York, NY, 10036, (212) 489-3717. Fax: (212) 489-3743. Pres.: Marcus Peterzell; Vice Pres. A&R/Mktg.: Randall Barbera; Copyright Mgr.: Jody Cullari; A&R Mgr.: Leonard B. Johnson.

Fiddlededoo Records, 1202 East Pk., Ste. 650, Seattle, WA, 98122, (800) 745-3435. Owner: Henry T. Fiddler.

Fidelity Sound Recordings, 23 Don Ct., Redwood City, CA, 94062, (415) 366-3173. Owner: Reginald McGovern; Promo.: Jim Gallagher.
Label(s): (Owned) FSR.

Fiesta Record Co., Inc., 257 Broadway, Lynbrook, NY, 11563, (516) 599-5522. Fax: (516) 599-8766. Pres./A&R: Jose Morand; Sales Mgr.: Edward Kleinbaum; Opns. Mgr.: Pauline Bomzer.
Label(s): (Owned) Fiesta, (Distributed) Castle Communications, EMI, EMI Electrola, Hataklit, The Modern Group, Turicaphon.

58/59 Records, 5138 Sunset Blvd., Ste. 34, Los Angeles, CA, 90027, (213) 666-8485. Fax: (213) 666-1703. Pres.: Rebecca Carroll; Vice Pres., A&R: David Saucedo; Vice Pres., Mktg.: Amy Sharafi; Vice Pres., Finance: Myke Watts.
Office(s): 2630 E. Yandell, El Paso, TX, 79903, (915) 566-7871.

Jaime Figueroa's Familia Productions, 70 Washington St., 4-H, Hoboken, NJ, 07030, (201) 318-8582. Pres.: Jaime Figueroa; Music Consultants: Angel Ramires, Miguel Mieses; Artist/Repertoire: David Cedeno; Promos./Bookings: Iris N. Rodriguez.
Label(s): (Distributed) Libertad.

Finer Arts Records/Transworld Records Co., 2170 S. Parker Rd., Ste. 115, Denver, CO, 80231, (303) 755-2546, (310) 273-8799. Fax: (303) 755-2617. Pres./CEO: R.J. Bernstein; Chrmn.: Morris Bernstein; Vice Pres.: Neil Bernstein; A&R Mgr.: Beth Payne.
Label(s): (Owned) Finer Arts, Strummin, Wee Bee.

Fireball Records, 200 Peery St., Tazewell, VA, 24651, (703) 988-6267. Pres./A&R: H.R. Cook.
Label(s): (Owned) Fireball, Nightwind.

Firedragon Phonorecord Productions, 1826 Poplar Ln., SW, #4, Albuquerque, NM, 87105, (505) 243-2881. Pres.: Ginny Driskill; Vice Pres. Prodn.: Tony Polidori; Vice Pres. Licensing: Walter T. Priest; Video Dir.: Robert H. Henry.
Label(s): (Distributed) Aerolite Int'l, Atterrack, Budari, FMC Ltd., Great West Ents, Icefire Int'l, Inc., Juke, Kalyx (Chalice) Int'l, Maxima, Peony Int'l, Sell Pictures, Shan Int'l, Suddath Int'l, Vandor Int'l, White Wolf Int'l.
Int'l Reps.: Bobby Farrell, Vandor Music Group (MN).

1st Coast Posse Records, 8010 International Village Dr., Jacksonville, FL, 32277, (904) 765-8276. Pres./A&R: Al Hall, Jr.; East Coast Mgr.: Ronnie Hall; West Coast Mgr.: Al Money.

1st Generation Records, PO Box 186, Brentwood, TN, 37024, (615) 297-4345. Fax: (615) 297-1564. Gen. Mgr.: Betty Howard; A&R: Rose Drake.
Label(s): (Owned) First Generation.

Bobby Fischer Music Group, 1618 16th Ave. S., Nashville, TN, 37212, (615) 292-3611. Label(s): (Owned) F & L, Progress, (Distributed) WTM.

Fistpuppet Records, 3058 N. Clybourn Ave., Chicago, IL, 60618, (312) 935-5683. Fax: (312) 935-6218. Pres.: Phillip C. Hertz; Promos. Dir.: Cece Stelljes.
US Reps.: Cargo Records (Il).

Fixit Records, Inc., PO Box 656, Pomona, NY, 10970, (914) 362-2000. Fax: (914) 362-9233. Pres./CEO/Vice Pres. A&R: Raina Bundy; Vice Pres.: Robert Bundy; Exec. Asst.: Patricia Chandler.

Flat Town Music Co., 236 E. Main St., Ville Platte, LA, 70586, (318) 363-2177. Fax: (318) 363-2094. Pres.: Floyd Soileau; Vice Pres.: Jinver Soileau; Sec.: Catherine S. Sylvester.
Label(s): (Owned) Jin, Kom-A-Day, Maison de Soul, Swallow, (Distributed) Great Southern, La Louisiane, Mardi Gras, Montel Michelle, RZ, ZBC.
Int'l Reps.: ACE Records (UK); Tri-Kont Records (Germany).

Flirtations, 75 Bank St. 6M, New York, NY, 10014, (212) 727-7328. Pres.: Jon Arterton.

Florida Swamper Record & Music Publishing, 6415 Spring Hill Dr., Spring Hill, FL, 34606, (813) 868-5339. Fax: (904) 683-8671. Mgr.: Donald Marcum; Asst. Mgr., A&R: Dennis Marcum; Producer A&R: Aaron Hale.
Label(s): (Owned) Florida Gospel Train, Florida Melody Train, Florida Swamper.

Fly Records, Inc., 231 Main St., Farmingdale, NY, 11735, (516) 249-3313. Fax: (516) 293-4641. Pres.: John Kenneth; Vice Pres.: Linda Stecker; Promo. Dir.: Debra Spagna; A&R Dir.: Tom Chianti.

Flying Fish Records, 1304 W. Schubert, Chicago, IL, 60614, (312) 528-5455. Fax: (312) 528-8262. Pres.: Bruce Kaplan; Pres.: Jim Netter; A&R: J. Seymour Guenther; Sales Mgr.: Matt Lafollette; Promo.: Tor Elting.
Label(s): (Distributed) Atomic Theory, Blind Pig, Deluge, Earwig, Greenhays, Omnium, Temple.

Folk Era Records (Div. of Aztec Corp.), 705 S. Washington St., Naperville, IL, 60540, (708) 305-0770. Fax: (708) 305-0782. Pres.: Allan Shaw; Vice Pres.: Mike Fleischer, Kerry Loudon.
Label(s): (Owned) Folk Era, (Distributed) Clo-Ior Chonnachta, Homecoming, Silver City, Waterbug, West Knoll.

Fonky Stuff Records, 10556 Arnwood Rd., Ste. 2, Lake View Terrace, CA, 91342, (818) 890-0730, (818) 566-9278. Fax: (818) 899-4457. Owner/CEO: Dwayne Jones; Mgr., A&R/Promo.: Keith Jones; Dir.: Marion Jones; Talent Coord.: Detra Jones.
US Reps.: Creole Boyz (CA).

Fonodiaz Records, 135 E. Harvard Blvd., #E, Santa Paula, CA, 93060, (805) 933-2380, (805) 933-9919. Fax: (805) 933-1769. Pres.: Jose Diaz; Vice Pres.: Juan Alberto Diaz; Sales/Promo.: Elvira Limon.
Label(s): (Owned) Fonodiaz.
US Reps.: Fonodiaz (Mexico).

Fonovisa, Inc., 7710 Haskell Ave., Van Nuys, CA, 91406, (818) 782-6100. Fax: (818) 782-6162. Vice Pres./CEO: Guillermo Santiso; Dir. Nat'l Sales/Promo.: Jose Avila.
Office(s): 7710 Haskell Ave., Van Nuys, CA, 91406, (818) 782-6100, Fax: (818) 782-6162, Reg. Sales/Promo. Mgr.: Felipe Luna; Arena Towers II, 7324 SW Fwy., Ste. 1490, Houston, TX, 77074, (713) 773-0300, Fax: (713) 773-0317, Reg. Sales/Promo. Mgr.: Gilberto Moreno; 6355 NW 36th St., Fifth Floor, Miami, FL, 33166, (305) 871-8050, Fax: (305) 871-0240, Reg. Sales/Promo. Mgr.: Carlos Maharbiz; 2827 N. 51st Ave., Ste. 2007, Phoenix, AZ, 85035, (602) 233-8676, Fax: (602) 233-8760; 761 Willow Creek Dr., Atlanta, GA, 30328, (404) 705-8624, Fax: (404) 705-8528; 701 S. 48th Ave., Ste. E7, Yakima, WA, 98908, (509) 965-5367, Fax: (509) 965-5439; Piso #10, Ste. 1001, San Juan, PR, 00917, (809) 767-1281, Fax: (809) 250-6683.
Label(s): (Owned) Fonovisa, Melody, Musivisa, Unico, (Distributed) Andrea, Fonorama, Jupiter, Kora, Luna, Montana, Promusa, Rocio.

Force Majeure, PO Box 5593, Huntington Beach, CA, 92615, (714) 962-5957. Fax: (714) 962-1807. Owner: Ande Tucker.

Fortune Records, PO Box 904, Royal Oak, MI, 48068, (810) 545-2146. Pres.: Devora Brown; Gen. Mgr.: Sheldon Brown; Promo.: Cindy Mandy.
Label(s): (Owned) Fortune, Hi-Q, Strate 8.
US Reps.: Vintage (MD); AVI (CA).

Fossil Records, 808 S. Alkire St., Lakewood, CO, 80228, (303) 986-7309. Fax: (303) 986-0072. Pres.: William L. Fowler; Vice Pres.: Beatrice C. Fowler; Vice Pres. A&R: Steven Fowler.
Label(s): (Owned) Fossil.

Fountain Records, 1203 Biltmore Ave., High Point, NC, 27260, (910) 882-9990. Pres.: Doris W. Lindsay.

Fountainhead Records, 3603 23rd St., San Francisco, CA, 94110, Owner/Gen. Mgr.: Trevor Levine.
Label(s): (Owned) Fountainhead.

14 Karat Records, 2124 Mariner Cir., Raleigh, NC, 27603, (919) 828-0014. Pres.: Donne Weaver.

4th & Broadway/Island Records, 400 Lafayette St., 5th Flr., New York, NY, 10003, (212) 995-7800. Fax: (212) 477-5918.

FourthStep Records, 504 Tuckaway Ct., Nashville, TN, 37205, (800) 866-3505. Fax: (615) 789-0496. Pres.: Michael Drake; Production: Worth Squire; Sales/Mktg.: Mitch Saralof; Promo/PLA Media: Daniel Petratis.
Label(s): (Owned) FourthStep.

Fox Farm Recording, 2731 Saundersville Ferry Rd., Mount Juliet, TN, 37122, (615) 754-2444. Fax: (615) 758-3322. Mgr.: Gloria Fox; Vice Pres. A&R: Kent Fox.
Label(s): (Owned) Fox Farm Recording, Mercantile.

Fox Records, 2917 Harlin Dr., Nashville, TN, 37211, (615) 331-1125. Owner/CEO: Webb Foley; Mgr.: Jim Dolan; A&R: John Dohnal.

Freddie Records, 6118 S. Padre Island Dr., Corpus Christi, TX, 78412, (210) 992-8411. Fax: (210) 992-8428. CEO: Jesse Salcedo; Pres.: Freddie Martinez, Sr.; Vice Pres.: Freddie Martinez, Jr.; Gen. Mgr.: Lee S. Martinez.
Office(s): Blvd. Adolfo Lopez Mateos #1712 A-Alto, Leon, GTO, Mexico, (91) 471-73667.
Label(s): (Owned) Fre-Eco, Freddie, Rosita.
Int'l Reps.: Discos Freddie (Mexico).

Freeland Recording Co., Inc., Rt. 12, Asbury, WV, 24916, (304) 645-7860. Pres.: Charles "Dick" Freeland; Vice Pres., Publicity: Michael R. Kelley; Vice Pres., Promo.: Sarah N. Gorin.
Label(s): (Owned) Freeland, Zap.
US Reps.: INDI (CA).
Int'l Reps.: Trend Music (Canada); Topic (UK); Country Home (Czech); Southern Mountain (Australia); Sunrise Music (Japan).

Freshwater Records, 2988 Avenel Terr., Los Angeles, CA, 90039, (213) 660-5444. Fax: (213) 660-2743. Pres.: David Wheatley.
Label(s): (Owned) Freshwater, Freshwater Classical.
US Reps.: Pyramid Distributing; Paulstarr Distributing; Titus Oaks Distributing; Select-O-Hits; Music Distributing, Inc; Music Design, Inc; New Leaf Distributing Co; Americana Records USA; Abbey Road Distributing; Norwalk Distributing; Valley Record Distributing; Universal One Stop; CD One Stop; Action Music Sales.

Front Hall Records, Wormer Rd., Voorheesville, NY, 12186, Pres.: Kay L. Spence; Vice Pres.: William J. Spence.
US Reps.: Rounder (MA); Old Fogey (MI); Silo (VT).

Frontier Records, PO Box 22, Sun Valley, CA, 91353, (818) 506-6886. Fax: (818) 506-0723. Pres.: Lisa Fancher; Dir., Pub. Rel.: John Troutman; Dir., Sales/Mktg.: Pat Riley.
Label(s): (Distributed) Blithering Idiot, Rubber, Tom 'n Frayed.
US Reps.: R.E.P. (MN).

Frontline Records, 660 Newport Center Dr., Ste. 780, Newport Beach, CA, 92660, (714) 721-9500. Fax: (714) 721-6933. CEO: James Kempner; Gen. Mgr.: Michael Black; Vice Pres./A&R: Matt Duffy; Dir., Music Pub.: Kenny Hicks.
Label(s): (Owned) Alarma, Frontline, Graceland, Intense, MYX.

Funky Records, 244 Lyell Ave., Rochester, NY, 14608, (716) 458-5610. Owner: Boyd McCoy.

Fuzzy Bugger Records, PO Box 68, Main St., Landingville, PA, 17942, (717) 366-0703. Owner: Jay Smar.

G

GHB Jazz Foundation, 1206 Decatur St., New Orleans, LA, 70116, (504) 525-1776. Fax: (504) 525-0690. Pres., A&R: George H. Buck, Jr.; Vice Pres., A&R: Wendel Echols; A&R: Berry Martyn, John P. Pult.
Label(s): (Owned) American Music, Audiophile, Black Swan, Circle, GHB, Jazzology, Progressive, Solo Art, Southland.

GM Recordings, Inc., 167 Dudley Rd., Newton Centre, MA, 02159, (617) 332-6398. Pres.: Gunther Schuller; Gen. Mgr.: Bruce Millard.
US Reps.: Distribution North American (MA); EBS Recordings (Canada).
Int'l Reps.: Aris/Ariola (Germany).

GMV Music Enterprise, Inc., 135-06 230 St., Laurelton, NY, 11413, (212) 245-3703. Pres.: Victor Carew; Dir., A&R: Steve Camhi.

GNP/Crescendo Records,

8400 Sunset Blvd., Ste. 4A, Los Angeles, CA, 90069, (213) 656-2614. Fax: (213) 656-0693. Pres.: Gene Norman; Vice Pres.: Neil Norman; Creative Dir.: Jordana Gainsworth; Comptroller: Linda Anderson; Pub. Rel. Dir.: Randi Hill; Prodn. Dir.: Mary Lou Burns.
Label(s): (Owned) GNP/Crescendo, Creative World, Dixieland Jubilee.
US Reps.: Associated (AZ); California Record Dist. (CA); Encore (CO); Great Southern (LA); Malverne (NY, MA, IL, MN, PA); Action (OH); Big State (TX); Ed Richter (WA);

Select-O-Hits (TN); Surfside (HI); Bassin (FL).
Int'l Reps.: Trend (Canada); BMG-Vogue (France, Benelux); ZYX (Germany, Austria, Switzerland); IRD (Italy); King Record Co. (Asia); Festival Records (Australia, New Zealand); Amigo (Scandinavia); Silva Screen (United Kingdom).

GRP Records, 555 W. 57th St., 10th Floor, New York, NY, 10019, (212) 424-1000. Fax: (212) 424-1007. Pres.: Tommy LiPuma; Sr. Vice Pres./Mktg. Promo: Mark Wexler; Sr. Vice Pres./Opns.: Brian Kelleher; Vice Pres./A&R: Carl Griffin; Sr. Dir. Int'l Opns.: Frank Hendricks; Dir., Nat'l Sales: Kent Anderson; Sr. Dir., Promo.: Doug Wilkins.
Label(s): (Owned) GRP, (Distributed) Decca Records, Impulse !, MCA/GRP, Stretch Records.
US Reps.: Uni Distribution (CA).

GSP Recordings, 514 Bryant St., San Francisco, CA, 94107, (415) 896-1122. Fax: (415) 896-1155. Pres.: Dean Kamei; Promo./Distribution Dir.: Kalonica McQuesten.
Label(s): (Owned) GSP, GSPJAZ, Kamei.

Galaxy Mountain Music, PO Box 1967, Studio City, CA, 91614, (818) 409-9567. Contact: Cheryl E. Roth.
Label(s): (Owned) Echo Mountain.

Gallery II Records, 2301 W. 59th St., Los Angeles, CA, 90043, (213) 294-7286. Fax: (213) 291-7709. Pres.: Johno Waller; Vice Pres.: Horace Hall; Sec.: Sierra Sweet.
Label(s): (Owned) Gallery II.

Gallery II Records, Inc., PO Box 630755, Miami, FL, 33163, (305) 935-4880. Fax: (305) 933-4007. Pres.: Jack Gale; Vice Pres.: Lovey Gale; Sales Mgr.: Ron Elliott.
Label(s): (Owned) Gallery II, Playback, Ridgewood.

Garmex Records, Rt. 2, Box 134-A, Portales, NM, 88130, (505) 356-6617. Fax: (505) 359-0155. Pres.: Heraclio Garcia; Vice Pres.: Jesus Garcia; Treasurer: Francisco Garcia.
Office(s): 1741 N. Ivar Ave., Hollywood, CA, 90028, (213) 463-7199, Fax: (213) 463-7198.
Label(s): (Owned) Garmex.
US Reps.: Disco Azteca, A & A Enterprises (CA); Southwest Wholesale (TX).

Gasparo Records, Inc., 15 Fitzgerald Dr., Unit 7, Jaffrey, NH, 03452, (603) 532-8821. Fax: (603) 532-8841. Pres.: Roy Christensen; Office Mgr./Treasurer: Virginia Christensen.
Label(s): (Owned) Gasparo, Gasparo Gallante.
US Reps.: Allegro Imports (OR).
Int'l Reps.: Complete Record Co. (UK); Spartacus Discos (Mexico).

Gay 90's Village, Inc., 2107 E. Malone (Rear), Sikeston, MO, 63801, (314) 471-1347. Pres./Treas.: Laura L. Eakins; Vice Pres.: Randy A. Eakins; Sec./A&R: Patty Newman.
Label(s): (Owned) Gold 20.

Geffen Record Company, 9130 Sunset Blvd., Los Angeles, CA, 90069, (310) 278-9010. Fax: (310) 271-4563. Pres.: Ed Rosenblatt; Gen. Mgr.: Bill Bennett.
Office(s): 75 Rockefeller Plaza, New York, NY, 10019, (212) 484-7170, Fax: (212) 484-8930.

Genes Compact Disc Co., PO Box 7778, Silver Spring, MD, 20907, (301) 434-6958. Fax: (301) 434-3056. Pres./Gen. Mgr.: Gene Rosenthal; Vice Pres., Sales/Mktg.: Hap Passman; Gen. Mgr./Promo.: Grace Rosenbloom.

A Gentle Wind, PO Box 3103, Albany, NY, 12203, (518) 436-0391. Pres.: Jill Person.
US Reps.: Silo, Music for Little People (VT).

Ghost Records, 1905 Pesos Pl., Kalamazoo, MI, 49008, (616) 375-2641. Pres.: Don Jobe; Vice Pres.: Jim Hallberg; A&R: Pete Lazaroff.
Label(s): (Owned) Ghost.

Giant Records, 8900 Wilshire Blvd., Beverly Hills, CA, 90211, (310) 289-5500. Chrmn.: Irving Azoff; Pres.: Charlie Minor; CFO: Larry Silver, Gen. Mgr.: Steve Backer; Pres., Black Music: Cassandra Mills; Pres., A&R: Jeff Aldrich; Head, Promo.: Ray Carlton; Head, Pop Promo.: Jean Johnson; Head of Int'l.: Susan Markheim; Head, Rock Promo.: Barry Lyons; Publicist: Lisa Rebuck.
Office(s): 1514 South St., Nashville, TN, 37212, (615) 256-3110, Fax: (615) 259-4011, Pres.: James Stroud.
Label(s): (Owned) Giant Records, The Medicine Label.

Glad Hamp Records, Inc., 575 Laramie Ln., Mahwah, NJ, 07430, (201) 934-5665. Fax: (201) 934-1679. Vice Pres./Gen. Mgr.: Bill Titone.

Glad Music Co., Northchase Plz., 14340 Torrey Chase Blvd., Ste. 380, Houston, TX, 77014, (713) 397-7300. Fax: (713) 397-6206. Owners: H.W. "Bud" Daily, Don Daily.
Label(s): (Owned) Glad Music Co., Paid, (Distributed) Kikr.
US Reps.: Big State Dist. (TX).

Global Pacific Records, 270 Perkins St., Sonoma, CA, 95476, (707) 996-2748. Fax: (707) 996-2658. Pres.: Howard Sapper; Sr. Vice Pres.: Howard Morris; Vice Pres. Promo.: Neal Sapper; Vice Pres. Sales: Thomas Sapper.
US Reps.: Navare; Mesa/Bluemoon.

Global Records & Tapes (c/o Carro Spanbock), 1120 Sixth Ave., 4th Floor, New York, NY, 10036, (212) 830-9520. Fax: (212) 586-8657. Pres.: Peter Kirsten.
Office(s): Nederlingerstrasse 21, 8 Munchen 19, West Germany, (089) 15 10 63, Pres.: Peter Kirsten; 171 Southgate Rd., London, N1 3LE, United Kingdom, (089) 15 10 63, Gen. Mgr.: Peter Knight, Jr.
Label(s): (Owned) Global Musicon, Global Satellite.

Global Theater Records, 15456 Cabrito Rd., Van Nuys, CA, 91406, (213) 873-7370. Fax: (818) 787-3981. Pres.: Tom Skeeter; Dir.: John Campagna.

Global Village Music, 245 W. 29th St., New York, NY, 10001, (212) 695-6024. Fax: (212) 695-6025. Pres.: Michael Schlesinger.
Label(s): (Owned) Global Village.

Globo Group, Inc., 16130 Ventura Blvd., Ste. 240, Encino, CA, 91436, (818) 981-7230. Fax: (818) 981-6804. Managing Dir.: Helio Costa Manso; Mktg./Prod. Mgr.: Samuel Lopez; Promo./Media Dir.: Lola Gandara; Lic./Int'l Affairs Coord.: Andriana Gandara; Controller: Olivia Ghazzaoui.
Office(s): 8249 NW 36th St., Ste. 200, Miami, FL, 33166, (305) 477-7773, Fax: (305) 477-6219, Contact: Lola Gandara.
Label(s): (Owned) Globo Records, Xuxa's Merchandise, Xuxa's TV Programs.

Gold Dust Records, Rt. 76, Exit 7, Strausstown, PA, 19559, (610) 488-1782. Pres.: Patrick Sickafus; A&R: Julie Johnson.

Gold Records, 304 N. Point Dr., Stevens Point, WI, 54481, (715) 344-8156. Pres.: Norm Dombrowski.

Goldband Recording Corp., 313 Church St., Lake Charles, LA, 70601, (318) 439-4295, (318) 439-8639. Fax: (318) 491-0994. Pres.: Eddie Shuler; Vice Pres./Bookkeeper: Elsie Shuler.
Label(s): (Owned) Folk Star, Goldband, Jador, (Distributed) IMG, Kajun, Lanor, MTE.
Int'l Reps.: Ace Records (UK).

Golden Boy Records, 16311 Askin Dr., Pine Mountain Club, CA, 93222, (805) 242-0125. Fax: (805) 242-4313. Owner: Eddie Gurren.
Label(s): (Owned) Alva, Golden Boy, Golden Boy Jazz.

Golden Bullet Record Co., 7114A Pippin Rd., Cincinnati, OH, 45239, (513) 931-1144. Fax: (513) 931-1600. Pres.: Gregory L. Appel, Sr.; Gen. Mgr.: Doug L. Meyers.
Label(s): (Owned) Golden Bullet.

Golden Gate Records, 19 Coopers Hawk Ct., Scotts Valley, CA, 95066, (408) 439-0935. Fax: (408) 438-8796. Pres.: Gary Lamb; Vice Pres./Promos./Mktg.: Adrienne Biliski; Regl. Sales Mgr.: Sue Meachen.
Label(s): (Owned) Golden Gate.
US Reps.: Cisco (CA).
Int'l Reps.: New Sounds (Italy); KY-Lam Int'l (Canada).

Goldust Records Co., 115 E. Idaho Ave., Las Cruces, NM, 88005, (505) 524-1889. Owner/Gen. Mgr.: Emmit H. Brooks.
Label(s): (Owned) Goldust, (Distributed) Red Barn.

Goldwax Record Co., Inc., 1719 West End Ave., Ste. 709E, Nashville, TN, 37203, (615) 321-3402. Fax: (615) 321-2422. Pres.: E.W. Clark; Vice Pres.: S.D. Burks; Vice Pres.: Trina Moore.
Label(s): (Owned) Abec, Bandstand, Beale Street, Goldwax, Goldwax Country, Ran-N-Wax, (Distributed) Tradewinds.

The Gordy Co., 6255 Sunset Blvd., 18th Floor, Hollywood, CA, 90028, (213) 461-9954. Fax: (213) 261-9526.

Gospel Publishing House, 1445 Boonville, Springfield, MO, 65802, (417) 831-8000. Fax: (417) 863-8558. Gen. Mgr.: Joe Kilpatrick; Pdct. Devel. Mgr.: David Womack; Mgr. Adv.: Carol Ball; Promo. Coord.: Randall Howard.
Label(s): (Owned) GPH Music, Radiant Music.

Gothic Records, Inc., 2201 E. Winston Rd., Ste. R, Anaheim, CA, 92806, (714) 999-1061. Fax: (714) 999-0572. Pres.: George Dickey.
Label(s): (Owned) Gothic.
US Reps.: Koch Int'l (NY).

Gotown Records, Inc., 706 W. Mechanic St., Leesville, LA, 71446, (318) 239-2850. Pres./Gen. Mgr./Promos.: John E. Kilgore; Vice Pres.: Jimmy Puckett; A&R: Henry Reggans.
Label(s): (Owned) Gotown/Gowest, Kilgore.

Graduation Records, Inc., PO Box 31519, Saint Louis, MO, 63131, (314) 432-7600. Pres.: Julian H. Miller II; Gen. Mgr.: Karen Willenberg.
Label(s): (Owned) Graduation.

Gramavision Records, Inc., 33 Katonah Ave., Katonah, NY, 10536, (914) 232-1399. Fax: (914) 232-8550. Pres.: Jonathan F.P. Rose; Gen. Mgr.: Joanna Fitzpatrick; Prodn. Mgr.: Andrea Pirrotti.
Label(s): (Owned) Gramavision.
US Reps.: Rhino.
Int'l Reps.: TDK (Japan); Harmonia Mundi (France); In-Akustik (Germany); Dureco (Holland); High Tide (Italy); New Note (U.K.); Bebop (Switzerland); Lyra (Greece); Amigo (Sweden).

Gramophone Records, PO Box 910, Beverly Hills, CA, 90213, (213) 276-2726. Gen. Mgr.: Oliver Berliner.
Label(s): (Owned) Gramophone, Tot.

Grand Strand Records, 9391 Beards Hill Rd., Ste. 102, Aberdeen, MD, 21001, (416) 686-5816. Pres.: Richard D. Tracy.

Granite Records & Tapes, 108 Joyce Ln., Ashland City, TN, 37015, (615) 792-4458. Owner/Gen. Mgr.: Thomas A. Boyles, Sr.; Promo/A&R: Amber Boyles; Project/Talent Devel.: Jeff Boyles.
Label(s): (Owned) Granite, Surf.
US Reps.: Surf (TN).

Grateful Dead Records, PO Box X, Novato, CA, 94948, (415) 898-4999. Fax: (415) 898-9592. Mgr., Record Div.: Patricia Harris; Gen. Mgr., Merch.: Peter McQuaid; Publicity: Gary Lambert.

Great Southern Record Co., Inc., PO Box 13977, New Orleans, LA, 70185, (504) 482-4211. Pres.: John Berthelot.
Label(s): (Owned) Great Southern, New Orleans Sound.
US Reps.: Bayside Dist. (CA); M.S. Dist. (IL); Floyd's Wholesale (LA); St. Expedite (LA); Action Music (OH); Rock Bottom (GA); Rounder Dist. (MA); Old Fogey (MI); Select-O-Hits (TN); Silo Record Dist (VT).
Int'l Reps.: Avan-Guard (Australia); Trend (Canada); Aris/GMG (Germany); I.R.D. (Italy); Vivid Sound (Japan).

Greathall Productions, PO Box 813, Benicia, CA, 94510, (707) 745-6234. Fax: (707) 745-5820. Contacts: Jim Weiss, Randy Weiss.
Label(s): (Owned) Greathall Prod.

Green Dog Productions, 1311 Candlelight Ave., Dallas, TX, 75116, (214) 298-9576. Pres.: Paul S. Ketter; Vice Pres. A&R: Joe Johnson.
Label(s): (Owned) Sagittar.

Green Linnet Records, Inc., 43 Beaver Brook Rd., Danbury, CT, 06810, (203) 730-0333. Fax: (203) 730-0345. Pres./CEO: Wendy Newton; Gen. Mgr.: Chris Tesky.
US Reps.: CD One Stop (CT); City Hall (CA); East Side Digital (MN); Encore (CO); Michael Ginsburg (TN); Ladyslipper (NC); Old Fogey (MI); Precision Sound (WA); Record Depot (VA); Rego, Release, Rounder (NY); Richman Brothers, Shanachie (NJ); Richman Brothers (MD); Rounder (MA); Silo (VT).
Int'l Reps.: Arpa Folk (Spain); Celtic, Tropic (United Kingdom); Claddagh (Ireland); Comus, Elite (New Zealand); Fenn, Wundertute (Germany); Festival (Canada); Keltia Musique (France); Megamusica (Portugal); Music Scene (Japan); Music & Words (Holland); GLD (Australia).

David Gresham Records, Inc., 30423 Canwood St., Ste. 135, Agoura Hills, CA, 91301, (818) 879-9070. Fax: (818) 879-0354. Pres.: David Gresham; Business Affairs Mgr.: Rick Nelson.

Griffin Music, 520 Windy Point Dr., Glendale Heights, IL, 60139, (708) 858-7801. Fax: (708) 858-7806. Pres.: Neale Parker; Sales/Adv.: Nike Kirk; Promos./Publicity: Gina Warren.
Label(s): (Owned) Griffin Music, (Distributed) Cyclops, Lake Shore Jazz.
US Reps.: Alliance (CT); Action (OH); MDI (TX); MS (IL); Select O Hits (TN).

Phillip E. Grove Enterprises, PO Box 988, Fresno, CA, 93714, (209) 441-7445, (209) 787-2033. Owner: Phillip Grove.
Label(s): (Owned) Mr. Dragon.

Grrr Records, 939 W. Wilson, Chicago, IL, 60640, (312) 989-6331. Fax: (312) 989-2076.

Guajiro Records, Inc., 10441 NW 28th St., Ste. 106, Miami, FL, 33172, (305) 592-1931. Fax: (305) 592-1932. Pres.: Roberto Torres; Vice Pres.: Marlen Torres.
Label(s): (Owned) Caney, Guajiro, Neon, SAR, SAR, Toboga.
Int'l Reps.: Multimusic (Mexico); Manzaua (Spain).

Guesistar Records, Inc., 17321 Ritchie Ave. NE, Sand Lake, MI, 49343, (616) 636-5068. Label(s): (Owned) Guesistar.

Gunsmoke Entertainment, Inc., 2523 Roosevelt Hwy., Ste. D-3, College Park, GA, 30337, (404) 768-0488. Pres.: Barbara A. Thomas; Vice Pres./A&R Rep.: James McClelland; Prodn. Admin.: Stan McClelland; Sec.: Jennifer McClelland James.
Office(s): PO Box 812, El Cerrito, CA, 94530, (510) 234-4243, Fax: (510) 234-4243, Pres.: Barbara A. Thomas.
Label(s): (Owned) Gunsmoke.

H

Hacienda Records, 1236 S. Staples Dr., Corpus Christi, TX, 78413, (210) 851-1414. Fax: (512) 882-3943. Pres.: Roland Garcia.

Hallways To Fame Productions, Inc., 8010 Int'l Village Dr., Jacksonville, FL, 32277, (904) 765-8276, (213) 298-7098. Gen. Mgr.: Al Hall, Jr.; Dir., East Coast: Ron "Cos" Hall; Dir., West Coast: Al Money; Dir., Int'l: Jerry Hall.
Label(s): (Owned) CTR, First Coast Posse, Hallway Int'l, (Distributed) Brownstone West, Cosmik Eye.
US Reps.: M.C.M. (CA).

Happy Hour Music, 2410 Del Mar Ave., Rosemead, CA, 91770, (818) 571-1214. Fax: (818) 288-7461. Managing Dir.: Wan Seegmiller.
Label(s): (Owned) Happy Hour Music, (Distributed) En Pointe, Som Da Gente.

Happy Kids Productions, 184 Katonah Ave., Katonah, NY, 10536, (914) 232-6433. Fax: (914) 232-6436. Pres.: Michael Rosenbaum; Dir. Retail Opns.: Cindy Rosenbaum.
Label(s): (Owned) All You Need Is Kids, For the Love of Animals, Magical Journeys.
US Reps.: Steve Marks Sales (OH).
Int'l Reps.: Natures Way Development (Canada).

Hard Hat Records, 519 N. Halifax Ave., Daytona Beach, FL, 32118, (904) 252-0381. CEO: Bobby Lee Cude.
Label(s): (Owned) Blaster-Boxx Hits, Broadway, USA, Hard Hat, Times-Square Fantasy Theatre.

Harvest Time Music, 1517 Laurelwood, Denton, TX, 76201, (817) 387-4001. Owner: Linda Lowe Thompson.
Label(s): (Owned) Harvest Time.

Have Mercy Records, PO Box 660245, Sacramento, CA, 95866, (916) 486-3729. Pres.: Mike Balma.
Label(s): (Owned) Have Mercy.
US Reps.: Bayside (CA).
Int'l Reps.: Red Lick (UK); Crosscut (Germany); Sidetrack (Australia).

He Rose Records, 1098 Rose Ave., El Centro, CA, 92243, (619) 352-5774. Pres.: Danny Berg.

Heads Up Int'l Ltd.,
4208 Russell Rd., Ste. I&J, Mukilteo, WA, 98275, (206) 349-1200. Fax: (206) 349-1166. Pres.: Dave Love; Vice Pres., Int'l Aff.: Doug Lexa; Nat'l Dir., Sales/Mktg.: Michele Harmon; Dir., South American Aff.: Ruth V. Montoya; Dir., Pub. Rel.: Lori Hehr; Dir., Radio Promo.: Mike Hurzon; Nat'l Urban Radio Promo.: Vic Givens, Joe Grant.
Office(s): 18107 Chardon Cir., Encino, CA, 91316, (818) 609-0002, Fax: (818) 609-0505;
Label(s): (Owned) Heads Up Int'l, Ltd., (Distributed) Intermix.

US Reps.: Discompacto (FL)—South America.
Int'l Reps.: 101 South (Germany); Megamix (Turkey); Zwennes Dist. (West Africa); Palacio De La Musica (Uruguay); Musart (Mexico); Top Music (S.E. Asia); Polystar (Japan); Fat Lady (Phillipines); POB (South Africa); Indie-Go Music (Australia); Memphis Enterprises (Dominican Rep.); Disco Hit Prodns. (PR).

Heart Music, Inc., PO Box 160326, Austin, TX, 78716, (512) 327-4649, (512) 795-9593. Fax: (512) 795-9573. Pres.: Tab Bartling; Promos. Dir.: Jeanna Inks; Promo. Asst.: Karen Biller.
Label(s): (Owned) Heart Music, Inc.
US Reps.: Landmark, Valley Record Dist. (CA); Landmark, Harbor Record Export, Twinbrook Music (NY); Landmark (GA); Action Music Sales ((OH); Universal Record Dist. (PA).
Int'l Reps.: Import Music Service (Japan).

Heartake Songs, PO Box 993, Goodlettsville, TN, 37070, (615) 859-3682. Owner: Bob Stamper.
Label(s): (Owned) Heartake Songs.

Heartbeat Records, 1 Camp St., Cambridge, MA, 02140, (617) 354-0700. Fax: (617) 491-1970. Pres.: Duncan Browne; Vice Pres.: Ken Irwin; Vice Pres.: Marian Levy.
Int'l Reps.: MNW (Denmark); Messidor (Germany).

Hearts of Space, Inc., 1324 Noriega St., San Francisco, CA, 94122, (415) 759-1130. Fax: (415) 759-1166. Pres./Producer: Stephen Hill; Vice Pres./Gen. Mgr.: Leyla Rael Hill; Dir., Sales/Mktg./Promos.: G. Scott "Casey" Conroy.
Label(s): (Owned) Fathom, Hearts of Space, RGB, World Class.

Heath & Associates, 2751 W. Market St., Louisville, KY, 40212, (502) 778-5370. Fax: (502) 584-2895. Gen. Partner: John V. Heath; Partner: Beulah Mae Heath.
Label(s): (Owned) Estate, Hillview.

Jim Henson Records, West Office Bldg., Raleigh Studios, Hollywood, CA, 90038, (213) 960-4096. Fax: (213) 960-4090. Vice Pres.: Robert Kraft; Prodn.: Lisa Bauman; Dir. of Mktg.: Christine Roberts.
US Reps.: BMG Kidz Dist. (NY).

Heritage Records, Rt. 3, PO Box 290, Galax, VA, 24333, Owner: Bobby F. Patterson.
Label(s): (Owned) Frontier Prodns., Heritage, Mountain.

High Water Recording Co., 3750 Norriswood, Memphis, TN, 38152, (901) 678-2350. Fax: (901) 678-5118. Gen. Mgr./Exec. Producer: Richard R. Ranta; Producer: David Evans; Studio Mgr.: Larry Lipman.
Label(s): (Owned) High Water.

High Windy Audio, 260 Lambeth Walk, Fairview, NC, 28730, (704) 628-1728. Fax: (704) 628-4435. Contact: Virginia Callaway.
Label(s): (Owned) High Windy Audio.
US Reps.: Silo (VT); Ingram (TN); Bayside (CA).

Higher Octave Music, Inc., 23715 W. Malibu Rd. #358, Malibu, CA, 90265, (310) 589-1515. Fax: (310) 589-1525. Opns. Mgr.: Maria Ehrenreich; Chrmn.: Dan Selene; Pres.: Matt Marshall; Sr. Vice Pres.: Scott Bergstein; Vice Pres., Creative Serv.: Dee Westlund.
Label(s): (Owned) Higher Octave, (Distributed) Nightingale.
US Reps.: Real to Reel (CA); Encore, White Swan (CO); Reyes (FL); New Leaf (GA); Naverre, REP (MN); Boston Baked Beads (ME); Twimbrook (NY); Sunstar (HI); Zango (OR); Silo (VT); Music Design (WI); Nove (PR); Soarin (AZ); Michael Ginsburg (TN).
Int'l Reps.: Arpa Folk Dist., (Spain); Discos Musart (Mexico); Discos Top Hits (Venezuela); D.B.N. (Argentina); Distribudora Urbana (Costa Rica); Discos Victoria (Colombia); Discocompacto (Peru); Tren Music (Canada); I.M.S. (Germany); Diverse System (Australia); Stern's (UK); Eleusis (France).

Highland Music, Inc., 3 Parklane Blvd., Ste. 1020, Dearborn, MI, 48126, (313) 271-9795. Fax: (313) 271-3144. Pres.: Stephen A. Hawkins.
Label(s): (Distributed) Deluxe, Gusto, Hollywood, King, Richmond, Starday.

Hightone Records, 220 Fourth St., Ste. 101, Oakland, CA, 94607, (510) 763-8500. Fax: (510) 763-8558. Managing Partner: Larry Sloven; Nat'l Dir., Mktg.: Darrell Anderson; Nat'l Dir. Promo.: Chris Roldan; Nat'l Dir. Publicity: Sally King.
Label(s): (Owned) Hightone, (Distributed) Outa!, Outernational.
US Reps.: Koch Int'l (NY).

Hit City Records, 4708 Bawell St., Baton Rouge, LA, 70808, (504) 925-0288. Owner: Henry Turner, Jr.; A&R Dir.: Rhadd Hunt; Mktg. Sales/Promo. Dir.: Sonny Dee.
Label(s): (Owned) Genesis Gospel, Hit City.
US Reps.: Gonzales Music (LA); Carolina Record (SC).

Hit Records/USA Entertainment, Ste. 208, PO Box 356, Paia, Maui, HI, 96779, (808) 573-3100. Pres.: Jason Schwartz; Vice Pres. A&R: Sandra Kay; Agent: Jack Carrington.
Label(s): (Owned) Maui Country.

Holiday Group, Inc., 6540 SW 144th St., Miami, FL, 33158, (305) 235-1728. Fax: (305) 238-5710. Pres.: Sharon Conway; Vice Pres.: Penny Roberts.

Hollywood Records, 500 S. Buena Vista St., Burbank, CA, 91521, (818) 560-5670. Fax: (818) 841-5140. Exec. Vice Pres.: Bob Pfeifer; Sr. Vice Pres.: Richard Ieher; Vice Pres./CFO: Paul Hutchinson; Dir., A&R: Bill Deutsch.

Hollywood Records of California, 603 First St., Ste. 138, Oceanside, CA, 92054, (619) 757-7446. Pres.: William Bellman; Vice Pres./Promo.: Myral Bellman; Special Pdcts. Mgr.: Lee Forman; A&R Mgr.: Bill Bellman.
Label(s): (Owned) Country Originals, Hollywood, Hollywood Recorders, Melody House Music, Mirror Ball.

Home Cooking Records, PO Box 980454, Houston, TX, 77098, (713) 666-0255. Pres./Gen. Mgr.: Roy C. Ames; Office Mgr.: Evelyn Biscamp; Sales: David Eidler; A&R: William D. Holford.
Label(s): (Owned) Home Cooking.
US Reps.: Collectibles (PA).
Int'l Reps.: Magnum Music (U.K.); Blues Interactions (Japan).

Homeland Recording (Canaan Records), 1011 16th Ave. S., Nashville, TN, 37212, (615) 327-1240. Fax: (615) 327-1346. Pres.: Bill Traylor; Vice Pres., Publishing: Terry Exley; Dir., Publicity: Bethni Memphill; Dir. Radio Promo.: Kathy Fleming; Sales Mgr.: Diane Bell.
Label(s): (Owned) Homeland, Hometown, Welcome Home, (Distributed) Jim, Shiloh.

Hometown Music Co., 80-08 35th Ave., Jackson Heights, NY, 11372, (718) 651-8213. Pres.: Sidney Prosen; Vice Pres.: Philip Prosen; Coordinator: Wanda Helm.
Office(s): PO Box 90575, Nashville, TN, 37209, (615) 383-2450, Country Rep.: Wanda Helm.
Label(s): (Owned) Big, Sleeping Giant.

Horttor Universal Music Co., 313 El Tejon Ave., Olidale, CA, 93308, (805) 399-9028. Owner: Robert L. Horttor.
Label(s): (Owned) Humco.

Hottrax Records, 1957 Kilburn Dr., Atlanta, GA, 30324, (404) 662-6661. Vice Pres./Artist Rel.: Teri Blackman; CFO: George Burdell.
Label(s): (Owned) Bluestrax, Dance-A-Thon, Digitrax, Hottrax, Lasertrax.

House of Knox Music, 4544 Seda Dr., San Diego, CA, 92124, (619) 569-4563. Owner/Gen. Mgr.: Robert B. Knox.
Label(s): (Owned) Desert Morning.

HousTone Records, Inc., 17710 Red Oak, Ste. 203, Houston, TX, 77090, (713) 893-2400, (713) 537-5046. Fax: (713) 537-2619. Pres.: Sirron Kyles; Vice Pres./A&R: Samuel Roggers; Mgr. A&R: Brett Foley; Asst. A&R Mgr.: Victoria Gardner.
Label(s): (Distributed) A.D., Heroic, Hill & Hill, Pyramid.

Howards Int'l, 43-57 Union St., Flushing, NY, 11355, (718) 353-5008, (718) 894-8076. Pres.: Howard Goldberg; Mgr.: Ernest Rennhack; Sec./Treas.: Margarete Goldberg.
Label(s): (Owned) Classic Int'l Filmmusicles, Curtain Calls, Hollywood Soundstage.

Howling at the Moon Records, 11 W. Victoria St., Ste. 206, Santa Barbara, CA, 93101, (805) 963-6290. Fax: (805) 966-0055. Pres.: Adrian L. Tartler; Bus./Legal Aff.: Chuck Ostin; Mktg./Dist.: Dan Chrynko; A&R: Syndee Brooks.

Hudson Canyon Records, 180 Varick St., Ste. 1400, New York, NY, 10014, (212) 606-3748. Fax: (212) 675-6847. Pres.: John Matarazzo; Label Mgr./Promos.: Betsy Kelly.

Hybrid Records/Sound Development Releasing Group Ltd., 830 W. Main St., Ste. 144, Lake Zurich, IL, 60047, (708) 786-3905. CEO: Graham Carlten.
Label(s): (Owned) Hybrid.

Hypernormal Records, PO Box 2384, Norton Heights Sta., Darien, CT, 06820, (203) 327-1958. Pres.: John Swetye.
US Reps.: M.S. Dist. (IL).

I

IQ Records, Inc., PO Box 8161, New York, NY, 10116, (212) 439-8086. Pres.: Branson Belchie; Vice Pres.: Jacques Battel.

I.R.S. Records, 3520 Hayden Ave., Culver City, CA, 90232, (310) 841-4100. Fax: (310) 838-4070. CEO: Miles Copeland; Pres.: Jay Boberg; Sr. Vice Pres./Gen. Mgr.: Barbara Bolan.
Label(s): (Owned) No Speak, (Distributed) Nettwork, Pangaea, Shock Therapy.

Ichiban Records, Inc., PO Box 724677, Atlanta, GA, 31139, (404) 419-1414. Fax: (404) 419-1230. Pres.: John E. Abbey; Exec. Vice Pres.: Nina K. Easton.
Label(s): (Owned) Ichiban, Naked Language, Sky, Techno 404, WRAP, Wild Dog, (Distributed) Aviday Entertainment, Black Eye, 4 Tre' Productions, 3G.
Int'l Reps.: Amigo Music (Sweden); Bertus (The Netherlands); Edisom (Portugal); Parsifal Bvba (Belgium); Sound Service (Switzerland); Top Tape (Brazil); Valentine Music (Singapore); Ballaphon, Intercord (Germany); Int'l Record (Italy); A-CD Distr. (UK); Black Market (Australia); Night & Day (France); Teichiku.

Icon Records, 57 Greene St., New York, NY, 10012, (212) 925-2121. Pres.: Yale Evelev.
US Reps.: None Such, Luaha Bop (NY).
Int'l Reps.: Avant (Japan).

Iconoclastman Productions, 846 58th St., Oakland, CA, 94608, (510) 428-0157. Fax: (510) 428-0157. Pres./Producer/Artist: Grant Watson, Jr.; Co-Producer/Engineer: Jesse Osborne.
Label(s): (Owned) G7, Miob, Saxe.
US Reps.: Caprice Int'l (PA); IMA (NJ).

Idaho Records, PO Box 474, Clayton, ID, 83227, (208) 879-4677. Pres.: Muzzie Braun.
Label(s): (Owned) Idaho.

Imaginary Entertainment Corp., 332 N. Dean Rd., Auburn, AL, 36830, (205) 821-7156. Proprietor: Lloyd E. Townsend, Jr.
Label(s): (Owned) Imaginary.

The Imago Recording Co., 152 W. 57th St., New York, NY, 10019, (212) 246-6644. Fax: (212) 246-0404.

Immigrant City Records, 231 Sutton St., Ste. 2C, North Andover, MA, 01845, (508) 686-9811. Pres.: Ralph A. Barbagallo, Jr.; Gen. Mgr.: Sandra L. M. Scala.

In-A-Minute Records, 1025 W. MacArthur Blvd., Oakland, CA, 94608, (510) 653-5811. Fax: (510) 652-5058. Pres.: Jason Blaine; Mktg./Promo.: Frederick Johns.
US Reps.: Big State (TX); City Hall (CA); Indy (OH); Select O Hits (TN).

Incentive Productions, (Div. of Jevert Music), 639 Bulen Ave., Columbus, OH, 43205, (614) 481-7635. Pres.: Jeffrey V. Smith.
Label(s): (Owned) Incentive.

India Archive Music Ltd., 2124 Broadway, Ste. 343, New York, NY, 10023, (212) 740-1508. Pres.: Lyle Wachovsky.
Label(s): (Owned) India Archive Music.
US Reps.: Stern's Music (NY).
Int'l Reps.: Stern's (UK).

Instinct Records, 26 W. 17th, Room 502, New York, NY, 10011, (212) 727-1360. Fax: (212) 366-5979. Pres.: Jared Hoffman; Gen. Mgr.: Gerald Helm; Bus. Aff.: Antoinette Trotman; Promos.: Dietrich Schueneman.
Label(s): (Owned) Acid Jazz, Instinct, Liquid Music, Sonic, (Distributed) Kickin' USA.

Integrity Music, Inc., PO Box 851622, Mobile, AL, 36685, (205) 633-9000. Fax: (205) 633-5202. Pres.: Michael Coleman; Exec. Vice Pres.: Ed Lindquist; Creative Dir.: Don Moen; Int'l Coord.: Joyce Smith.
Label(s): (Owned) Alleluia! Music, Hosanna! Music, Interludes, Renewal! Music.
Int'l Reps.: Integrity, Christian Mktg. (Australia, Canada, New Zealand), Jenesco (Hong Kong); Salvation Book Center (Malaysia); Praise (Philippines); Christian Growth (Singapore); New Covenant Ministries (South Africa); Integrity, Word (United Kingdom).

Int'l Council For Music, Inc., 311 Willowbrook Rd., Staten Island, NY, 10314, (718) 698-2280. Fax: (718) 761-6411. Dir., A&R: Robert Marino.
Label(s): (Owned) Pro Music.
US Reps.: East Coast (NY).

Int'l Record Corp., PO Box 920658, Houston, TX, 77292, (713) 957-8398. Exec. Officer Corp. Aff.: Raul Rodriguez; Finance Mgr.: Blanca Lozano; Int'l Mgr.: D. Esquivel.
Label(s): (Owned) Alavox, Gravex, Intre, Obsolete, Rapido, (Distributed) Artesia.

Interplay Records, Inc., 2094 W. Redlands Blvd., Ste. K-311, Redlands, CA, 92373, (909) 796-6110. Fax: (909) 796-6110. Pres.: Toshiya Taenaka; Sales Mgr.: John Brechler.
Label(s): (Owned) Interplay
US Reps.: Int'l Records Dist. (CA).

Interscope Records, 10900 Wilshire Blvd., Ste. 1230, Los Angeles, CA, 90024, (310) 280-6547. Fax: (310) 208-7343.

Intersound, Inc., 11810 Wills Rd., Roswell, GA, 30077, (404) 664-9262. Fax: (404) 664-7316. Pres.: Don Johnson; Vice Pres.: Bryan Hadley; Gen Mgr. Country Div.: Ed Keeley; A&R Dir.: George Collier.
Label(s): (Owned) Branson Entertainment, Maxiplay, Pro Jazz, Proarte, Quintessence, (Distributed) Bellamy Brothers, DPI.

Interworld Music, RR 3, PO Box 395A, Brattleboro, VT, 05301, (802) 257-5519. Fax: (802) 257-9211. Pres.: Gerry James; Exec. Dir.: Ben James; Promo. Mgr.: John Levin.
Label(s): (Owned) Interworld Music.
US Reps.: Rounder/DNA/Valley (MA).

Interworld Music, 139 Noriega St., San Francisco, CA, 94122, (415) 242-9788. Fax: (415) 242-9789.

Inverted Records, 575 Madison Ave., Ste. 1006, New York, NY, 10022, (212) 605-0470. Fax: (212) 308-9834. Pres./CEO: John Kenneth; Vice Pres.: Dr. Frank Calderone; A&R Dir.: Tom Chianti; Promo. Dir.: Debra Spagna.

Island Independent Labels, 400 Lafayette St., 5th Floor, New York, NY, 10003, (212) 995-7800. Fax: (212) 995-7857. Sr. Vice Pres.: Hooman Majd; Sr. Vice Pres., Promo.: Sky Daniels; Sr. Vice Pres., Sales/Mktg.: Gerry Kopecky; Sr. Vice Pres., Mktg.: Matt Stringer; Vice Pres., Mktg.: Peggy Dold; Mgr., Cross Radio Promo.: Marthe Reynolds; Mktg. Mgr.: Alex Aubrey; Mgr., Sales: Pat Monaco.
Office(s): 8920 Sunset Blvd., 2nd Floor, Los Angeles, CA, 90069, (310) 276-4500, Fax: (310) 278-5867.
Label(s): (Owned) 4th & Broadway, Great Jones, Island Red, Mango.

Ivy Jazz, 4655 Locust Ln., Ste. 6, Salt Lake City, UT, 84117, (801) 575-6227.

J

JC SINBAN RECORDS, INC.,

2322 Oakwood Ave., Saginaw, MI, 48601-3550, (517) 754-5178. Owner: James A. Carpenter, Gen. Mgr.: Kentella L. Harres, Professional/Creative Mgr.: Rafael B. Carpenter, Contact: William Orr, Jr.
Label(s): (Owned) JC Sinban Records., Inc.

JDC Records, Inc., 507 Pier Ave., Hermosa Beach, CA, 90254, (310) 937-4455. Fax: (310) 937-4456. Pres.: Jim Callon; Vice Pres., Sales: Ed Fonseca; Vice Pres., Sales: Jody Ness; Export Mgr.: Mark Donnelley.
Label(s): (Owned) DYF, JDC, (Distributed) Def Jam, Egyptian Empire, Electrobeat, Freak Beat, Kru Cut, Sugarhill, TSR, Techno Hop.

J.L.I. Records, PO Box 74-R, Romeoville, IL, 60441, (815) 886-1160. Pres.: Julian Leal; Vice Pres. A&R: Sharon Matyus.
Label(s): (Owned) J.L.I., (Distributed) Target.

J&L Records, 2830 Hwy. 31 W S, White House, TN, 37188, (615) 672-5771. Pres.: L.J. Grady.

J&N Records, 130 W. 42nd St., Ste. 514, New York, NY, 10036, (212) 869-6901. Fax: (212) 869-8896. CEO's: Nelson Estevez, Juan Hidalgo; Promos.: Gloria Figueroa, Julio Aguilar; Legal/Pub.: Marti Cuevas.
Label(s): (Owned) HMS.
US Reps.: EMI/Capitol (CA).

JVC Musical Industries, Inc., 3800 Barham Blvd., Ste. 305, Los Angeles, CA, 90068, (213) 878-0101. Fax: (213) 878-0202. Pres.: Kaname Tajima; Vice Pres.: Makoto Orii; Vice Pres./A&R: Akira Taguchi.
Label(s): (Owned) JVC Jazz.

Jack of All Trades Records-JOAT, 108 Elm St., Staten Island, NY, 10310, (212) 714-8266. Fax: (212) 714-8295. CEO/Managing Dir.: Dexter A. Hazelton; Vice Pres., Opns.: Lance Malamud; Vice Pres. Mktg./Promos.: Dexter S. Hazelton, Jr.; Dir., Publicity: Claudette Charles.
Label(s): (Distributed) Bee Cat, Bravel, Check Mate, Jah Life, Steely & Clevie, TCA.
US Reps.: Malverne (NJ); California Record Dist. (CA); Big State Dist. (TX); Schwartz Bros. (MD).

Jade Panther Corp. of America, 241 W. 18th St., New York, NY, 10011, (212) 898-7200. Fax: (212) 633-8022. Contacts: Ervin Litkel, Ethel Gabriel, Don Tannen.
Label(s): (Owned) Carib, JazzMania, Kelit-Aurora.

Jamie Record Co., 2055 Richmond St., Philadelphia, PA, 19125, (215) 426-4384. Fax: (215) 426-2667. Pres.: Harold B. Lipsius; Gen. Mgr.: Paul Fien.
Label(s): (Owned) Arctic, Dionn, First Amendment, Guyden, House of Orange, Jamie, Landa, Top and Bottom, (Distributed) Montel.

Jay Jay Record, Tape & Video Co., 35 NE 62nd St., Miami, FL, 33138, (305) 758-0000. Fax: (305) 758-0000. Label(s): (Owned) Bonfire, Drum-Boy, A Great Variety, Jay Jay, Polka-Tone.

Jazz Alliance, 2888 Willow Pass Rd., Concord, CA, 94519, (510) 682-6770. Fax: (510) 682-3508. Pres.: Carl E. Jefferson; Gen. Mgr.: Charles Emory.
Label(s): (Owned) All Art Jazz, Jazz Alliance.

Jazz Lions, 311 Willowbrook Rd., Staten Island, NY, 10314, (718) 698-2280. Fax: (718) 761-6411. A&R Dir.: Robert Marino.
Label(s): (Owned) Jazz Lions, Young Lions.

Jazzand Records, 12 Micieli Pl., Brooklyn, NY, 11218, (718) 972-1220. Pres.: Rick Stone; Pub. Rel.: Idelle Nissila.
Label(s): (Owned) Jazzand.
US Reps.: North Country (NY).

Jerden Records (The Great Northwest Music Co.), PO Box 4608, Rolling Bay, WA, 98061, (206) 780-0857, (800) 422-HITS. Fax: (206) 780-0859. Pres.: Jerry Dennon; Gen. Mgr.: Bob Wikstrom.
Label(s): (Owned) Dolton, Jerden, Music Is Medicine.

Jeree Records, 1469 Third Ave., New Brighton, PA, 15066, (412) 847-0111. Mgr./Engineer: Jerry Reed; Chief Engineer: Don Garvin; Staff Engineer: Mike Anderson.
Label(s): (Owned) Buckshot, Candy, Green Dolphin, Jeree.

Jerma Records Co., 1410 E. 72nd St., Chicago, IL, 60619, (312) 752-2755. Pres./Producer: Ulysses Warren.
Label(s): (Owned) Chytowns, Jerma.

Henry Jerome Music, Inc., 5 Van Etten Blvd., New Rochelle, NY, 10804, (914) 632-1270. Fax: (914) 235-5790. Pres./CEO/A&R: Henry Jerome; Dir., Mktg./Promo.: Don Castaldi.
Label(s): (Owned) Green Menu, (Distributed) Love.

Jet-Eye Record Production, Inc., 7405 Crissman St., Utica, MI, 48317, (313) 731-8277. Fax: (810) 772-4320. Pres./CEO: Johnny Powers; Vice Pres./Bus. Aff.: Rick Cioffi; Vice Pres./Acct. Mgr.: Mrs. Del Pavlik; Vice Pres. Sales/Promo.: Diane Kutchner.
Label(s): (Owned) Jet Eye.
US Reps.: Schookids Rec. (MI); Norton Rec (NY).
Int'l Reps.: Sequel, Rollercoaster, Charly (UK); Sunjay (Sweden).

Jewel-Paula-Ronn Records,
1700 Centenary Blvd., Shreveport, LA, 71101, (318) 227-2228. (800) 446-2665. Fax: (318) 227-0304. Pres.: Stan Lewis; Vice Pres.: Susan Lewis; Sales/Promo.: Lenny Lewis; Publishing: Dianne Patrick; Publicity: Keith Abel.
Label(s): (Owned) Cobra, Job.

Jewel Records, 1594 Kinney Ave., Cincinnati, OH, 45231, (513) 522-9336. Fax: (513) 522-9915. Pres.: Rusty York; Sales Mgr.: Linda York; Mktg. Dir.: Sharon Woods; Studio Mgr.: Rick Hopkins.

Jewish Family Productions, PO Box 19968, San Diego, CA, 92159, (619) 582-5696. Pres.: George Fogelman; A&R: Gail Fogelman.
Label(s): (Owned) The Creative Mobile, Jewish Family Prodns.

Jimmy Jangle Records, 4200 Utah Ave., Nashville, TN, 37209, (615) 383-3282. Fax: (615) 383-2589. Pres.: Jim Kimball; Vice Pres. Mktg.: Gael Van Sant.
Label(s): (Owned) Jimmy Jangle.
US Reps.: Jimmy Jangle (TN); Educational Record Cntr. (NC); Silo Systems, Inc., (VT); Music For Little People (CA); Baker & Taylor (IL).

Jive Records, 137-39 W. 25th St., New York, NY, 10001, (212) 727-0016. Sr. Vice Pres./Gen Mgr.: Barry Weiss; Vice Pres., Sales/Mktg.: Tom Carrabba; Sr. Vice Pres., A&R: Jeff Fenster; Sr. Vice Pres., Pop Promo: Jack Satter; Vice Pres., R&B Promo.: Larry Khan.

Joey Boy Records, Inc., 3081 NW 24th St., Miami, FL, 33142, (305) 635-5588. Fax: (305) 633-7127. Pres.: Jose Armada, Jr.; Pres.: Allen L. Johnston; Vice Pres. Promos/A&R: Rod Kenney, Sr.; Gen. Mgr.: Luz Marina Fernandez; Nat'l Promos. Mgr.: Karin F. Evertz; Nat'l A&R Mgr.: Ray Arias.
Label(s): (Owned) AF-American Faith, JB-Joey Boy, JR-Joey Boy Junior.

Joey Records Int'l 6703 W. Commerce St., San Antonio, TX, 78227, (210) 432-7893. Fax: (210) 436-1511. Pres.: Joe S. Lopez; Corp. Exec.: Joey M. Lopez, Jr.; Corp. Exec./Publicity: Dinah Perez; Sales: Fernando Mayen; Promos.: David Silva; A&R Supvr.: Irma Tovar.
Label(s): (Owned) Dina, Joey, Joey Universal, Moni, Omega, SAS.
US Reps.: Azteca, Abby Rd. (CA); Acapulco (FL); Denver Music Dist. (CO); Handleman (MI); Int'l Record Dist. (IL); Rangel, Southwest Wholesale, West Merch., Southwest Entertainment (TX).

Little Richie Johnson Agency, 318 Horizon Vista Blvd., Box 3, Belen, NM, 87002, (505) 864-7441. Fax: (505) 864-7442. Pres.: Little Richie Johnson.
Label(s): (Owned) Chuckie, LRJ, Little Richie, Vantage.

Jondi Records, 130 W. 42nd St., Ste. 1106, New York, NY, 10036, (212) 819-0920. Fax: (212) 768-7822. Pres.: Dick Charles; Vice Pres.: Jon Soleather.

Joe Jones & The Reynosa Brothers Records, 10556 Arnwood Rd., Lake View Terrace, CA, 91342, (818) 890-0730, (818) 890-0977. Fax: (818) 899-4457. CEO/Opns. Mgr.: Joe Jones; Vice Pres./Gen. Mgr.: Marion Jones; Professional Mgr.: Dwayne Jones.
Label(s): (Owned) Joe Jones & Reynosa Bros., (Distributed) New Orleans, Old School Alternative.

The Joplin & Sweeney Music Co., 334 N. Santa Cruz Ave., Los Gatos, CA, 95030, (408) 395-7818. Fax: (408) 395-7436. Owners: Neil Hogan, Greg Burger.
US Reps.: Life Dance Dist. (OR); Music Design Dist. (WI); Rock Bottom (GA); Bassin Dist. (FL).

Joyce Records, 13381 Beach Av., Marina Del Ray, CA, 90292, (310) 821-4005. Fax: (310) 823-3389. Pres.: Wayne Volat.
Label(s): (Owned) Joyce.

Jumpin' Jack Records, 2301 W. 59th St., Los Angeles, CA, 90043, (213) 294-7286. Fax: (213) 291-7709. Pres./A&R: Johno Waller; Vice Pres.: Horace Hall; Sec.: Sierra Sweet.
Label(s): (Owned) Jumpin' Jack.

Jungle Productions/Records, PO Box 3034, Austin, TX, 78764, (512) 388-0728. Pres.: Bruce Sheehan.

Justice Record Co., Inc., 3215 W. Alabama, Houston, TX, 77098, (713) 520-6669. Fax: (713) 525-4444. Pres./CEO: Randall Hage Jamail; Chief Opns. Officer: David A. Thompson; Nat'l Sales Dir.: Connie Bambace; Dir., Mktg.: Gary Moore.
Label(s): (Owned) Justice.

K

KMA Records, 2301 W. 59th St., Los Angeles, CA, 90043, (213) 294-7286. Fax: (213) 291-7709. Pres.: Johno Waller; Vice Pres.: Horace Hall; Sec.: Sierra Sweet.
Label(s): (Owned) KMA.

KRC Productions, HC 73, PO Box 5060, Harold, KY, 41635, (606) 478-2169. Fax: (606) 478-2169. Pres.: Keith R. Carter; Vice Pres.: Kimberly K. Carter.
Label(s): (Owned) KRC.

KRC Records, PO Box 615, Gardena, CA, 90248, (310) 323-4671. Gen. Mgr.: Paulina V. Kucij; Composer/Pianist: Timothy M. Kucij.
US Reps.: RCI Records (TN).

K-Tel Int'l (USA), Inc., 15535 Medina Rd., Plymouth, MN, 55447, (612) 559-6800. Pres.: Mickey Elfenbein; Vice Pres., Sales: Dennis Hoefer; Vice Pres., Bus. Affairs: Mary Kuehn; Dir., Pdct. Devel.: Steve Wilson; Mgr., Nat'l Promo.: Bill Hallquist.
Office(s): 540 Brookmill Rd., Oakville, ON, L6J 5K5, Canada, (905) 338-3380, Managing Dir.: Ian Howard; Saynaslahdentie 18, Helsinki, 00560, Finland, 35807571522, Fax: 3580790653, Managing Dir.: Jorma Kosonen; Max-Planck-Str. 34, Karben 1, W-61184, Germany, 49603999990, Fax: 49603999933, Managing Dir.: Conni Stephan; 30/32 Sir John Rogersons Quay, Dublin, 2, Ireland, 35316790667, Fax: 35316790668, Managing Dir.: Sharon Browne; PO Box 47-318, Ponsonby, Auckland, New Zealand, 6493787561, Fax: 6493780452, Managing Dir.: Diana Creighton; Windmill Ct., 192 Windmill Ln., Greenford, Middlesex, UB6 9DW, United Kingdom, 44815666789, Fax: 44815752264, Managing Dir.: Pat Broderick; Paseo La Habana 33, Entreplanta 1, Madrid, 28036, Spain, 3415640327, Fax: 3415644828, Managing Dir.: Jeff Posner; 20-22 Rue Louis Armand, Paris, 75015, France, 33144252615, Fax: 33144252630, Managing Dir.: Sylvia Mouradian.
Label(s): (Owned) K-Tel, (Distributed) A.J.K. Music, Arrival, Cold Front, Crush Music, Dominion, Era, Headfirst, Increase, Noveau.

Kaizan Music, 156 Fifth Avenue, Ste. 434, New York, NY, 10010, (212) 691-5630. Fax: (212) 645-5038. Pres.: John "Kaizan" Neptune; Vice Pres. A&R: Jeffrey Jacobson.
Label(s): (Owned) Kaizan.

Kansa Records Corp., 116 Countrywood Dr., Lebanon, TN, 37087, (615) 444-3865. Pres.: Chet Johnson; Gen. Mgr./A&R/Sec.: Kit Johnson.
Label(s): (Owned) Kan II, Kansa, Sunflower, (Distributed) Heritage.

Allan Kaplan Enterprises, #6 Parkview Circle, Corte Madera, CA, 94925, (415) 927-7757. Fax: (415) 927-4637. Pres.: Allan Kaplan; Associate: Bill Horwedel.

Kaupp Records, 12112 Norman Ave., Stockton, CA, 95215, (209) 948-8186. Fax: (209) 942-2163. Pres.: Nancy L. Merrihew; Vice Pres.: Robert Merrihew; Mktg./Sales: Rick L. Webb; A&R Coord.: Kristy Ledford.
Label(s): (Owned) Kaupp.
US Reps.: Cal-Centron (CA).

Kennett Sound Studios, Inc., 2000 S. Bypass, Kennett, MO, 63857, (314) 888-2995. Pres.: Joe Keene.
Label(s): (Owned) KSS.

Kerrville Music Foundation, Inc., 5600 Medina Hwy., Quiet Valley Ranch, Kerrville, TX, 78028, (210) 257-3600. Fax: (210) 257-8680. Exec. Dir./Producer: Rod Kennedy; Sec./Treasurer: Andrea LedBlanc; Recording Engineer: Pedro Gotierrez.
Label(s): (Owned) Kerrville Folk Festival.

Kid-Fun Productions, 10733 Debra Ave., Granada Hills, CA, 91344, (818) 368-4660. Owner: Cindy Karubian.

Kidoodle Music, 203 Abbott Glen Ct., Nashville, TN, 37215, (615) 292-9459. Fax: (615) 292-7351. CEO: Dennis Scott.
Label(s): (Owned) Act IV Music, Kiboodle Music, Dennis Scott Productions.

Kind Crone Productions, 582 Eldora Rd., Pasadena, CA, 91104, (818) 797-6817. Fax: (818) 797-6817. Pres.: Milbre Burch; Asst.: Marsha Parkhill.

King of Kings Int'l Records (Assoc. w/Bell Record Int'l), 38603 Sage Tree St., Palmdale, CA, 93551, Pres.: LeRoy Pritchett; Gen. Mgr.: Harold Dunklin; Pro. Mgr. A&R/Rec'd Artist: Charles Vickers; Head Sec.: Loris Lee Doby.
Label(s): (Owned) Bell Record Int'l, King Of Kings, King Of Kings Int'l.

King's Music Records, Inc., PO Box 4813, Wilmington, NC, 28406, (919) 762-7172. Fax: (919) 762-7043. Pres./Owner: Jimmy Entwistle; Promo. Dir.: Roxann Cowan.
Label(s): (Owned) King's Music.
US Reps.: City Hall (CA); RAS Record (MO).
Int'l Reps.: Semaphore (The Netherlands).

Sid Kleiner Music Enterprises, 10188 Winter View Dr., Naples, FL, 33942, (813) 566-7701. Fax: (813) 566-7702. Pres.: Sid Kleiner; Vice Pres.: Trudy Kleiner; A&R Mgr.: Mark Kleiner; Mktg. Mgr.: David Kleiner.
Label(s): (Owned) Bliss, Country King, Musi-Poe, This Is It, Top-Star.

Klick Records, PO Box 527122, Flushing, NY, 11352, (917) 290-6083. Pres.: Larry F. Liao; Vice Pres., Publicity: Kathy Li; A&R Dir.: Leonard Liao; Dir., Pub. Rel.: Jose Chiu.
Label(s): (Owned) Fortune.

Known Artist Records & Promotions, PO Box 1304, Brewton, AL, 36427, (205) 867-2228. Pres.: Roy Edwards; Mgr.: Shannon Edwards; A&R: Gus Grice.
Label(s): (Owned) Bolivia, Known Artist.

Koala Bear Int'l, 5173 Roxborough Dr., Hermitage, TN, 37076, (615) 883-4777. Dir.: Mark Weisman; Mgr., Mktg./Admin.: Diana Weisman.
Label(s): (Owned) KBI, Koala Bear.

Koala Records, Inc., 6513 S. Broadway, Los Angeles, CA, 90003, (213) 750-0436. Pres./Treas.: Irv Kessler; Vice Pres./Sec.: Mary Kessler.
Label(s): (Owned) Deep Roots, Koala, Lamb & Lion Country, (Distributed) Lamb & Lion.

Koch Int'l L.P., 177 Cautiague Rock Rd., Westbury, NY, 11590, (516) 938-8080. Fax: (516) 938-8055. Pres.: Michael Koch; Vice Pres., Sales/Mktg.: Michael Rosenberg; Exec. Vice Pres.: Liz Jones; Dir., A&R: Barry Feldman.
Label(s): (Owned) Koch Int'l, Koch Int'l Classics, Koch Schwann, (Distributed) Shanachie, Yazoo.

Carole Koenig/Music on the Hammered Dulcimer, 42223 Village 42, Camarillo, CA, 93012, (805) 987-8484. Contact: Carole Koenig.
Label(s): (Owned) Music on the Hammered Dulcimer.
US Reps.: Music Design (WI).

Kool Breeze Records, PO Box 120, Loxahatchee, FL, 33470, (407) 795-4232. Exec. Dir.: Kevin M. Reeves; Gen. Mgr.: Debbie S. Reeves.
US Reps.: Rustron Music Dist. (FL).

Koss Classics, 4129 N. Port Washington Ave., Milwaukee, WI, 53212, (414) 964-5000. Fax: (414) 964-8615. Pres./CEO: Michael J. Koss; Vice Pres., Sales: John Koss, Jr.; Dir., Pdct. Devel./Mktg.: Jill McCurdy; Pub. Rel. Coord.: Cameryne Roberts.
Label(s): (Owned) Koss Classics.
US Reps.: Albany Record Dist. (NY).

Kracken Sounds, Inc., 10438 W. McNichols, Detroit, MI, 48221, (313) 345-7740. Fax: (313) 345-7550. CEO/Chrmn.: Bob McPherson; COO/Pres.: Frank Lovejoy; Controller: Oscar Woodard; Vice Pres. A&R: Darnell Robinson.
Label(s): (Owned) Chattle, Int'l, Kracken.
US Reps.: Carlin Co. (MI).

Kranky, 3058 N. Clybourn Ave., Chicago, IL, 60618, (312) 935-5683. Pres.: Joel Leoschke; Vice Pres., Mktg.: Bruce Adams.

Krypton Records, 3613 Harvey Lk. Rd., Highland, MI, 48357, Owner: Dennis Cyporyn.

Krysdahlark Music, Inc., 447 Missouri Ave., Cincinnati, OH, 45226, (513) 871-4470. Fax: (513) 533-3944. Pres./CEO/Exec. Producer: Jeff Krys; Producer, NY: Chris Dahlgren; Producer: William Larkin IV.
Label(s): (Owned) Four Corners, Krysdahlark.

L

LBI, PO Box 328, Jericho, VT, 05465, (802) 899-3787. Pres.: Bobby Hackney.
Label(s): (Owned) LBI, Word of Mouth.

LOA, 180 Varick St., 14th Floor, New York City, NY, 10014, (212) 675-7168. Fax: (212) 675-6847. Pres.: John Matarazzo; Label Dir.: Robert Soares.
Label(s): (Owned) LOA.

LRC Ltd., 16 Montrose Pl., Melville, NY, 11747, (516) 643-9259. Fax: (516) 491-4457. Pres.: Sonny Lester; Vice Pres.: Dan Lester.
Label(s): (Owned) LRC.

LaVal Records, 1327 Cobb St., Kalamazoo, MI, 49007, (616) 342-5328. Owner: Vic La Val.
Label(s): (Owned) La Val.

Lois LaFond & Co., PO Box 4712, Boulder, CO, 80306, (303) 388-4551. Owner: Lois LaFond.

LaFace Records, 10 W. 19th St., 9th Floor, New York, NY, 10011, (212) 924-0020. Fax: (212) 924-5454.

Lamar Music Co., 104 Pearsall Dr., Mt. Vernon, NY, 10552, (914) 668-0383. Fax: (914) 668-3119. Pres.: Darlene Barkley; Dir.: Vernon Wilson; Asst. Dir.: Darrel Mouzon.

Lamon Records, 2642 Shelburne Pl., Charlotte, NC, 28227, (704) 573-8999. Fax: (704) 545-1940. CEO: Dwight L. Moody; A&R: David Moody; Mktg.: Mike Evans.
Label(s): (Owned) Lamon, Panhandle, (Distributed) Antler, Colonial.

Landmark Communications Group, PO Box 1444, Hendersonville, TN, 37077, (615) 264-2765. Fax: (615) 868-0419. Vice Pres., Admin.: Gail Score; Vice Pres., Assoc. Labels: Dr. Harry Yates.
Label(s): (Owned) Landmark, (Distributed) Jana.

Landslide Records, Inc., 1800 Peachtree St. NW (333), Atlanta, GA, 30309, (404) 355-5580. Fax: (404) 351-2786. Pres.: Michael Rothschild.
Label(s): (Owned) Landslide.
US Reps.: Rock Bottom, Inc. (GA).

Lanor Records, 329 N. Main St., Church Point, LA, 70525, (318) 684-2176. Fax: (318) 684-2176. Owner: Lee Lavergne.
Label(s): (Owned) Lanor.

Lark Records, Inc., 4815 S. Harvard, Ste. 520, Tulsa, OK, 74135, (918) 749-1647. Fax: (918) 749-1697. Label(s): (Owned) Lark.

Latin Star Productions, 214 Gates Ave., Jersey City, NJ, 07305, (201) 451-4947. Pres.: Glen Vargas.
Label(s): (Owned) Latin Star, (Distributed) W.G. Int'l.

Laughing Hyena, 12125 Goddard Ave., Overland Park, KS, 66213, (913) 681-1100. Pres.: Arnie Hoffman.
Label(s): (Owned) Laughing Hyena.

Laughing Stock Records, 16 Sycamore Ave., Larkspur, CA, 94939, (415) 924-7814. Fax: (415) 927-3002. Owner: Elmo Shropshire; Gen. Mgr.: Valerie Adell.
US Reps.: Action Music (OH); City Hall (CA); Paul Starr Dist. (MN); Rock Bottom (GA); Sight & Sound (OR).

LaVal Records, 1327 Cobb Ave., Kalamazoo, MI, 49007, (616) 342-5328. Owner: Vic LaVal.
Label(s): (Owned) LaVal, Vic.

Le Cam Records, PO Box 11152, Fort Worth, TX, 76110, Pres.: Major Bill Smith.
Label(s): (Owned) Chasti, Le Cam, Memphis Mystery.

LeFrak-Moelis Records, 40 W. 57th St., Ste. 1510, New York, NY, 10019, (212) 586-3600. Fax: (212) 307-7027. Pres.: Herb Moelis; Vice Pres./Mktg.: Randi Kantor; Vice Pres., Opns.: Larry Moelis; Dir., Bus. Affairs: Stephen Moelis.
Label(s): (Owned) LMR Street, Saja, Tropical.

Legrand Records Int'l, 5736 Shenandoah Ave., Norfolk, VA, 23509, (804) 623-5565. Fax: (804) 640-1402. Pres.: Frank J. Guida; Vice Pres.: Joseph F. Guida; Treasurer: Millie Guida; Dir. Mktg.: Rosetta Burns.
Label(s): (Owned) Norfolk Int'l, Peanut Country, S.P.Q.R., Soap Opera.
Int'l Reps.: Ace, Tring (UK).

Legs Label Records, 825 Fifth St., Menasha, WI, 54952, (414) 725-4467. Exec. Pres.: Lori Lee Woods; Promos.: Jean M. Wilson; Vice Pres. A&R: Rebekah A. Pierce.
Label(s): (Owned) Legs, Sand Dollar.

Leonarda Productions, Inc., PO Box 1736, New York, NY, 10025, (212) 666-7697. Fax: (212) 662-0210. Exec. Dir./Producer: Marnie Hall.
Label(s): (Owned) Leonarda.
US Reps.: Albany Music Dist. (NY).
Int'l Reps.: WRPM (United Kingdom); Lavial (Belgium).

Let It Ring Records, PO Box 241, Weare, NH, 03281, (603) 529-1143. CEO: Peter Morin; Dir., Mktg/Promos.: Donna Rafdal.

Leviathan Records, PO Box 745, Tyrone, GA, 30290, (404) 463-1009. Fax: (404) 463-8646. Pres.: Steve McClure; Gen. Mgr.: David T. Chastain.
Label(s): (Owned) Leviathan, (Distributed) Black Dragon, Marshall, Mascot.
US Reps.: Navarre (MN); Action (OH); Select O Hits (TN).

Liberty Records, 3322 West End Ave., 11th Floor, Nashville, TN, 37203, (615) 269-2000. Fax: (615) 269-2059. Pres./CEO: Jimmy Bowen; Gen. Mgr.: Bruce Greenberg; Vice Pres., Mktg./Sales: Bob Freese; Vice Pres., A&R: Renee Bell; Vice Pres., Int'l: Cindy Wilson.
Label(s): (Owned) Liberty.

Library of Congress Broadcasting & Recorded Sound Div., 101 Independence Ave. SE, Washington, DC, 20540, (202) 707-5705. Fax: (202) 707-2371. Public Services Coord.: Dina T. Fleming.
Label(s): (Owned) LC. "Folk Recordings" Series, LC. "Historical Perf." Series, LC. "Our Music Past" Series, (Distributed) Koch Int'l.

Lifesong Records, PO Box 5807, Englewood, NJ, 07631, (212) 319-4000. Fax: (212) 688-7476. Pres.: Philip Kurnit; Vice Pres.: Terry Cashman; Vice Pres.: Tommy West.
Label(s): (Owned) Lifesong.

Lift Him Up Music, 156 Fifth Avenue; Ste. 434, New York, NY, 10010, (212) 691-5630. Fax: (212) 645-5038. Pres.: Paul Ferrar; Vice Pres. A&R: Jeffrey E. Jacobson.
Label(s): (Owned) Praise.

Lightyear Entertainment, 350 Fifth Ave., Ste. 5101, New York, NY, 10118, (212) 563-4610. Fax: (212) 563-1932. Pres.: Arne Holland; Vice Pres., A&R/Producer: Joshua Greene; Vice Pres., Sales/Mktg.: Don Spielvogel.
US Reps.: BMG Music (NY).

Lillenas Publishing Co., 2923 Troost Ave., Kansas City, MO, 64109, (816) 931-1900. Fax: (816) 753-4071. Dir.: Harlan Moore; Mktg.: John Mathias.
Label(s): (Owned) Crystal Sea, Lillenas.

Limited Potential Records, 1327 W. North Shore, Unit 3S, Chicago, IL, 60626, (312) 764-9636. Fax: (312) 764-6727. Pres./Head, A&R: Mike Potential; Retail Sales: Nan Warshaw; Publicity Dir.: Hannah Aitchison.
US Reps.: Dutch East India Trading (NY).

Lincoln Records, 23 Valentine St., Cambridge, MA, 02139, (617) 491-7780. Pres.: John Lincoln Wright.
Label(s): (Owned) Lincoln.
US Reps.: Northeastern (MA).

Lindberg Records, 1445 Sunset Ridge Rd., Glenview, IL, 60025, (708) 729-2047. Fax: (708) 729-2059. Pres.: Sven Lindberg; Vice Pres., Mktg.: Frank Littlewolf; Int'l Dir.: Bjorg Larsen; A&R Dir.: Sanford Thrace.
Label(s): (Owned) Danskdisk, Disc 'N Dat, Norskdisk, Scandinavian, Svenskdisk.

Link Records, 121 W. 27th St., Ste. 401, New York, NY, 10001, Pres.: Andrew Kipnes; A&R/Artist Devel.: Heather Hawkins.

Lion Hunter Music, PO Box 11078, Anchorage, AK, 99511, (907) 349-2456. Pres.: Dave Connett; Vice Pres. A&R: Clive Lock.
Label(s): (Owned) Lion Hunter Music, (Distributed) Midi Busker.
Int'l Reps.: Station Records (UK).

Lite Album Publishing Co., 2260 El Cajon Blvd., Ste. 161, San Diego, CA, 92104, (619) 984-0811. Fax: (619) 295-5036. Pres.: D. Rivers.
Label(s): (Owned) New Style, (Distributed) Frog Work.

Little Giant Records, Jaketown Rd., White Lake, NY, 12786, (914) 482-5946. Pres.: Mickey Barnett; Mgr., A&R: Mike Pell.
Label(s): (Owned) Beechwood, Killer, Little Giant, School Days.

Living Music Records, Inc., PO Box 72, Litchfield, CT, 06759, (203) 567-8796. Fax: (203) 567-4276. Pres.: Paul Winter; Promos.: Chantal Harris.
Office(s): 155 W. 72nd St., Ste. 706, New York, NY, 10023, (212) 595-5272, Fax: (212) 496-0254, Gen. Mgr.: Paul Schulman.
Label(s): (Owned) Living Music.
US Reps.: REP Co. (MN).
Int'l Reps.: JVC/Victor Entertainment (Japan); Distribution Fusion (Canada).

Loadstone Record & Music Co., 163 Orizaba Ave., San Francisco, CA, 94132, (415) 334-2247. Pres./Gen. Mgr.: Walter C. Stone; Regional Promo.: Lillie C. Moore; Local Promo.: Goyotte Williams.
Label(s): (Owned) Loadstone, Lock, Open.
US Reps.: California Record Dist. (CA); Baker & Taylor Video (IL); Floyd's Wholesale (LA); Bib Dist. Co. (NC).

LobeCandy Records, 7514 Girard Ave., Ste. 1-440, La Jolla, CA, 92037, (619) 551-9571. Contact: Sue Boyer; Contact: Gen Kiyooka.

London Records, 825 Eighth Ave., New York, NY, 10019, (212) 333-8000. Fax: (212) 333-8030. Pres.: Peter Koepke; Vice Pres.: Russ Rieger; Vice Pres., A&R: Lorie Harbough.
Label(s): (Owned) FFRR, (Distributed) Go!Discs, Next Plateau, Payday.

Los Hermanos Records, 2504 21st St., Ste. #4, Sacramento, CA, 95818, (916) 991-0991. Pres.: Bruce Hicks; A&R: Greg Humphrey; Vice Pres.: Jerry Hicks.

La Louisianne Records, 711 Stevenson St., Lafayette, LA, 70501, (318) 234-5577. Fax: (318) 233-2595. Owner/Mgr.: David M. Rachou.
Label(s): (Owned) Belle, La Louisianne, Tamm.

Love Records (Div. of Random Enterprises, Inc.), 825 Madison Ave., Ste. 3R, New York City, NY, 10021, (212) 734-4000, (212) 288-6000. Fax: (718) 892-3246. Pres.: Savina Hartwell; Mktg./Sales Vice Pres.: Alan Hartwell; Publicity/Promo.: Allison Hartwell; Dir., A&R: Mike Nerlino; PR Assoc. (Southern): DeAne Swinney; PR Assoc. (North Eastern): Laura Hurley; PR Assoc. (New England): Angela Decker; PR Assoc. (Mid-Western): Dino Schiada.
Label(s): (Owned) Boots, IMC, Random, Rave, Sylvania, (Distributed) Century 21, Solid Brass.
US Reps.: Int'l Mktg. & Commun. Corp. (NH).

Low-Flying Angels Music (c/o Jacobson & Colfin, P.C.), 156 Fifth Ave., Ste. 434, New York, NY, 10010, (212) 691-5630. Fax: (212) 645-5038. Pres.: Beth Travers.
Label(s): (Owned) Low Flying.

Lowery Music Co., Inc., 3051 Clairmont Rd. NE, Atlanta, GA, 30329, (404) 325-0832. Fax: (404) 325-1075. Pres.: Bill Lowery; Southern Tracks Pres.: Butch Lowery; Foreign Coorespondance: Beileen Beahy; Country Promos.: Wade Pepper.
Label(s): (Owned) Southern Tracks.

Luaka Bop, PO Box 652, Cooper Sta., New York, NY, 10276, (212) 255-2714. Fax: (212) 255-3809. CEO: David Byrne; Chrmn.: David Byrne; Pres.: Yale Evelev; Mgr.: Heather Higgins; Mgr.: N. Egan.

Lucifer Records, Inc., PO Box 263, Brigantine, NJ, 08203, (609) 266-2623. Pres.: Ron Luciano; Vice Pres./Treasurer: Dana Luciano; Vice Pres./A&R: Jerry Denton.
Label(s): (Owned) Cypher, Lucifer, (Distributed) Denton, Fisher, TVA.

Lucky Seven Records, 1 Camp St., Cambridge, MA, 02140, (617) 354-0700. Fax: (617) 491-1970. Pres.: Terry Manning.
US Reps.: Rounder Records (MA).

Luke Records, Inc., 8400 NE Second Ave., Miami, FL, 33138, (305) 757-1969. Fax: (305) 757-3456. Pres./Owner: Luther Campbell.
Label(s): (Owned) Effect, Luke, Skyline, (Distributed) Crew-La Poo, Nautica.

Lumina Records, Inc., 2890 Carpenter Rd., Ste. 1100, Ann Arbor, MI, 48108, Fax: (313) 667-8305. Pres.: Phil Copeland; Contact: Steve Fair.

Luna Music Corp./Fonovisa, 1200 W. Venice Ave., B1, Los Angeles, CA, 90006, (213) 745-6224. Fax: (213) 745-7577. Pres.: Abel De Luna; Gen. Mgr.: Arelia Garcia; Admin.: Oscar Burga.
Label(s): (Owned) Jupiter, Luna Music, Saturno.
US Reps.: Fonovisa, Inc. (CA).

Jack Lynch Music Group, 306 Millwood Dr., Nashville, TN, 37217, (615) 366-9999. CEO: Col. J.D. Lynch.
Label(s): (Owned) Jalyn, Nashville Bluegrass, Nashville Country.

Lyric Distribution, Inc., 18 Madison Ave., Hicksville, NY, 11801, (516) 932-5503, (800) 325-9742. Fax: (516) 932-5514. Pres.: Ed Rosen; Vice Pres. A&R: Steven Striffler; Prodn. Mgr.: Wilham DePeter.
Label(s): (Owned) Biography in Music, Historical Recordings, Legato Classics, Standing Room Only, (Distributed) Nightingale Classics, Opera Rara.

Lyrichord Discs, Inc., 141 Perry St., New York, NY, 10014, (212) 929-8234. Fax: (212) 929-8245. Pres.: Nick Fritsch; Mktg. Promo.: Julia Lee Prospero; Office Mgr.: K. Kinsella.
Label(s): (Owned) Lyrichord, Lyrichord Early Music Series.
US Reps.: Koch Int'l (NY).
Int'l Reps.: CM Dist. (UK); DAM (France); Bellaphone (Germany); Music Consort (Switzerland); Ird (Italy); Neodisk (Greece).

M

MAR Int'l, 417 E. Main St., Stockton, CA, 95202, (209) 462-1389. Fax: (209) 462-8390. Contact: Martita Sanchez.

M/Art Music, PO Box 855, Fort Lee, NJ, 07024, (201) 224-0941. Dir.: Fred Jacobs.
Label(s): (Owned) M/Art.
US Reps.: Twinbrook, North Country (NY).

MCA Records, 70 Universal City Plz., Universal City, CA, 91608, (818) 777-4056. Chrmn./Vice Pres.: Alvin N. Teller; Exec. Vice Pres./COO: Zachary Horowitz; Pres., MCA Rec.: Richard Palmese; Pres., Black Music Div.: Ernie Singleton; Exec. Vice Pres.: Ron Oberman; Exec. Vice Pres., Mktg.: Randy Miller; Sr. Vice Pres., Pub. Rel.: Paula Batson; Vice Pres., Pre-Prodn.: Toi Moritomo; Vice Pres., Dance/Crossover Promo: Bobby Shaw.
Office(s): 5275 Triangle Pkwy., Ste. 100, Atlanta, GA, 30092, (404) 447-6405, Fax: (404) 263-8132; 100 N. First St., 4th Floor, Burbank, CA, 91502, (818) 845-0365, Fax: (818) 845-2564; 1501 LBJ Frwy., Ste. 550, Dallas, TX, 75234, (214) 484-3001, Fax: (214) 484-0026; 4530 W. 77th St., Ste. 220, Edina, MN, 55435, (612) 835-6020, Fax: (612) 835-0795; 3677 Miac Dr., Memphis, TN, 38118, (800) 843-3677, Fax: (901) 366-1135; 4910 Longley Ln., Ste. 102, Reno, NV, 89502, (702) 827-8882, Fax: (702) 826-5577; 1755 Broadway, 8th Floor, New York, NY, 10019, (212) 841-8000; 201 Edgewater Dr., Ste. 261, Wakefield, MA, 01890, (617) 245-0509, Fax: (617) 245-9691; 975 Hawthorne, Itasca, IL, 60143, (708) 285-1700, Fax: (708) 285-1720; 2450 Victoria Park Ave., Willodale, ON, M2J 4A2, Canada, (416) 491-3000, Fax: (416) 490-7519, Contact: Ross Reynolds; 3031 Viking Way., Ste., 103, Richmond, BC, V6V 1W1, Canada, (604) 273-7797, Fax: (604) 273-7735, Contact: Bill Tait; 1121 Centra St. N., Ste. 310, Calgary, AB, T2E 7K8, Canada, (403) 230-3991, Fax: (403) 230-2131, Contact: Terry McArthur; 201-173 McDermot Ave., E., Winnipeg, MB, R5B 0S1, Canada, (204) 943-3323, Fax: (204) 947-2720.
Label(s): (Distributed) Bon Ami, Chess, Coral, DGC, Decca, Dot, GRP, Gasoline Alley, Geffen, Impact, Impulse, MCA Classics, MCA/Curb, MCA/IRS, MCA, Margaritaville, Narada, Radioactive, Reunion, Silas, Sona Gaia, Soul, Stretch, Uni, Uptown, Varese Sarabande, Vocalion.
US Reps.: BMG Dist. (NY).

MCA Records Nashville, 60 Music Sq. E., Nashville, TN, 37203, (615) 244-8944, (615) 880-7346. Fax: (615) 880-7447. Pres.: Tony Brown; Vice Pres. Nat'l Promo: Scott Borchetta; Vice Pres., Prod./Creative Servs.: Katie Gillon; Dir., A&R Admin.: Julie Pait Ballweg; Dir., Adv./Creative Mktg.: Stephen McCord; Dir., Prod./Creative Servs.: Mary Ann Daniel.

MCI Entertainment (Div. of Matsuoka Communications Int'l-PLC), 10 Universal City Plz., Ste. 830, Universal City, CA, 91608, (818) 506-8533. Fax: (818) 506-8534. CIO: Jaeson St. James Jarrett; Pres./COO: Santiono R. Scotti; Exec. Vice Pres., Bus. Aff.: Edward J. Carnahan; Vice Pres., Mfg./Dist./Sales: John Boren; Vice Pres., A&R/Prodn.: Jim Sellavain.
Label(s): (Owned) Bouvier, Credence, PPL, (Distributed) Home, Oaktree, Razor Sharp.

M.I.R.A.-Mirage Independent Records Associates, PO Box 24134, Cincinnati, OH, 45224, (513) 681-6352. Fax: (513) 681-4245. CEO: A.J. Ibold, Jr.; Vice Pres.: Thomas Class; Dir., A&R: Bob Sutton.
Label(s): (Owned) M.I.R.A.

MMO Music Group/Pocket Songs, 50 Executive Blvd., Elmsford, NY, 10523, (800) 669-7464. Fax: (914) 592-3116. CEO: Irv Kratka; Pres.: Dave Kratka; Adv./Publicity Mgr.: Neil Mednick; Sales Mgr.: Jeff Miller.
Label(s): (Owned) Music Minus One, Pocket Songs, Right Tracks, Screen Tracks CD + G, (Distributed) Tip Top Karaoke VHS, Tip Top Karaoke CD + G, Tip Top Karaoke Laser Discs.

MOR Records, 17596 Corbel Ct., San Diego, CA, 92128, (619) 485-1550. Fax: (619) 485-1883. Pres./Owner/Prod.: Stuart L. Glassman; Engineer: Dan Milner.
Label(s): (Owned) MOR, MOR Country, MOR Jazz.

MSK Productions, Inc., 15401 Tireman Ave., Dearborn, MI, 48126, (313) 581-8100. Pres.: Chet Kajeski.
Label(s): (Owned) Dearborn, Leprechaun, M-S, MSK.

Macola Record Group, Inc., 8831 Sunset Blvd., Ste. 202, West Hollywood, CA, 90069, (310) 659-6036. Fax: (310) 659-6039. Pres.: Donald MacMillan; Opns. Mgr.: James Takeda.
Label(s): (Owned) Macola, (Distributed) Citizen Swing, Hootlum, Invincible, Music Box Dancer, Pacific Inland, Techno Hop.
US Reps.: Navarre (MN).

Maggie's Music, Inc., PO Box 4144, Annapolis, MD, 21403, (410) 268-3394. Fax: (410) 267-7061. Pres./A&R: Maggie Sansone; Vice Pres./Opns. Mgr.: Richard Crenshaw; Promo.: Connie McKenna.
Label(s): (Owned) Maggie's Music.
US Reps.: Music Design (WI); Distrib. No. America (MA); Bayside (CA); New Leaf (GA); Silo (VT).

MagicMusic Productions, Inc., 1409 Roper Mountain Rd., #225, Greenville, SC, 29615, (803) 676-9314. Gen. Mgr.: Judy Pandolfi.

Majega Records, 240 E. Radcliffe Dr., Claremont, CA, 91711, (714) 624-0677. Pres.: Gary K. Buckley.

Makedwde Records, 10556 Arnwood Rd., Lake View Terrace, CA, 91342, (818) 890-0730, (818) 890-0977. Fax: (818) 899-4457. Pres.: Marion Coleman; CEO/Opns. Mgr.: Joe Jones, Sr.; Mgr. of A&R: Dwayne Jones.
Label(s): (Owned) Coleman, Detra, Marion, Trell.

Malaco Records, 3023 W. Northside Dr., Jackson, MS, 39213, (601) 982-4522. Fax: (601) 982-4528. Pres.: Thomas J. Couch; Vice Pres.: Wolf Stephenson; Dir. Bus. Aff.: Stewart Madison.
Label(s): (Owned) Malaco, Savoy, Waldoxy, (Distributed) Muscle Shoals, Onyx.
Int'l Reps.: Koch Int'l (Germany).

Malaco/Savoy Records & Music Group, 1102 17th Ave. S., Ste. 303, Nashville, TN, 37212, (615) 327-0440. Fax: (615) 329-3964. Vice Pres., Nashville Opns: Bill Isaacs; Dir., Publishing: Betty Jo Fowler; Dir., Creative Servs.: Steve Pope.

Mammoth Records, Carr Mill, 2nd Floor, Carrboro, NC, 27510, Pres.: Jay Faires; Label Mgr. (Mammoth): Steve Balcon; Label Mgr. (Mammoth): Chris Sawin.
Label(s): (Distributed) Atlantic, Relativity.
US Reps.: RED (NY); WEA (PA).
Int'l Reps.: Real Time (UK); Mushroom (Australia); Alfa Records (Japan); Pony Canyon (Singapore); Attic (Canada).

Mandala Records, 60 Sunburst Dr., Rocky Point, NY, 11778, (516) 744-9810. Fax: (516) 821-4041. CEO: Louis Lofredo; A&R Dir.: Louis Lofredo III; Vice Pres., Mktg.: Adam Lofredo.

Manhattan Center Records, 311 W. 34th St., New York, NY, 10001, (212) 279-7740. Fax: (212) 465-2367.

Manny Music, Inc., 2035 Pleasanton Rd., San Antonio, TX, 78221, (210) 923-8565. Fax: (210) 924-3338. Pres.: Manny R. Guerra; Promotional Dir.: Miguel Hernandez; Sound Tech.: Brian "Red" Moore; Graphics: Rene Guerra; Publishing/A&R: Pete Rodriguez.
Label(s): (Owned) AMS, Manny.
US Reps.: WEA Latina (CA).

Mapleshade, 2301 Crain Hwy., Upper Marlboro, MD, 20772, (301) 627-0525. Fax: (301) 627-4136. Pres.: Pierre Sprey; Mktg. Dir.: Rick Hallock; Music Dir.: Larry Willis.

Mardi Gras Records, Inc., 3331 St. Charles Ave., New Orleans, LA, 70115, (504) 895-0441. Pres.: Warren Hildebrand.

Margaritaville Records, Inc., 54 Music Sq. E., Ste. 303, Nashville, TN, 37203, (615) 726-2899. Fax: (615) 726-2897. Pres.: Bob Mercer; Office Mgr.: Sam Knight; A&R: Mike Utley; Creative Dir.: Shellie Erwin.

John Marks Records, 19 Wright Ave., Wakefield, RI, 02879, (401) 782-6298. Fax: (401) 351-3914. Owner: John Marks.
Label(s): (Owned) John Marks Records.
US Reps.: Allegro (OR).
Int'l Reps.: Allegro (Canada); Connaisseur Musik (Germany, Belgium, Luxembourg, The Netherlands); Shun Cheong (Honk Kong, Singapore, Malaysia, Thailand); Sound and Music (Italy); Immutable Music (Japan); Samjoo Korea (Korea); Svalander Audio (Sweden); Record May Audio (U.K., Ireland); Rare & Audiophile (Switzerland).

Marvelle Music Co./Grass Roots Records, PO Box 532, Malibu, CA, 90265, (213) 463-5998. Fax: (310) 457-8891. Pres.: Lee Magid.
Label(s): (Owned) Grassroots, LMI.

Masa Records, 5 St. Ste. D-1-A, Park Side, Guaynabo, PR, 00968, (809) 273-6009. Fax: (809) 273-1209. Pres.: German W. Velez; Sales/Mktg.: Sandra Barbeito; Vice Pres.: Sandra Barbeito; Int'l Promo.: German Velez Forestier; Coord.: German Velez Forestier.
Label(s): (Owned) Masa.

Massmedia, 828 Vista St., Pittsburgh, PA, 15212, Pres.: Jon C. Gorr.
Label(s): (Owned) Massmedia.

Master Grip Record Co., 21 Joyce St., Bloomfield, CT, 06002, (203) 242-1690. Pres.: Joseph O. Pritchett, Sr.; Sr. Vice. Pres.: Eric T. Pritchett; Dir. Mktg./Promo.: Joseph O. Pritchett, Jr.

Master Projects, Inc., 367 Ivy St., San Francisco, CA, 94102, (415) 554-3720. Pres.: Daniel Jseli; Vice Pres./A&R: Udi Shanker; Mktg. Dir.: Azadeh Lumiere.
Office(s): 2301 W. Nichols, Ste. E, Arlington Heights, IL, 60004, (312) 577-7952. Gen. Mgrs.: Ed & Mary O'Mara; 832 North 24th St., Philadelphia, PA, 19130, (312) 577-7982, Contact: Kathy Howard; PO Box 4518, Zurich, 8022, Switzerland, 011-41-3611119, Fax: 011-41-3611112, Dir.: Markus Schmid.
Label(s): (Owned) MPI Music Group, White Wings Int'l.

Master-Trak Enterprises, 413 N. Parkerson, Crowley, LA, 70526, (318) 788-0773. Fax: (318) 788-0776. Owner: J.D. Miller; Chief Engineer: Mark Miller; Engineer: Eddie Bodin.
Label(s): (Owned) Blues Unlimited, Kajun, MTE, Master-Trak, Part, Showtime.

Max Entertainment, Inc., 1501 Broadway, Ste. 1314B, New York, NY, 10036, (212) 730-7160. Fax: (212) 730-7210. Pres.: Michael Weiss; Vice Pres.: Sam Weiss; Promo.: Nick Eisenman.
Label(s): (Owned) Nervous, SAM, Sorted, Strapped, Weeded, Wreck.
US Reps.: Max Entertainment, Inc. (NY).

Maxern Productions, Inc., 14104 Forest Ridge Dr., North Pozomac, MD, 20878, (301) 738-3879. Pres.: John Langworthy; Gen. Mgr.: Ron Deangelis; Vice Pres., A&R: John Langworthy.
Label(s): (Owned) Maxern.

Maycon Records Co., 5306 W. Columbia Ave., Philadelphia, PA, 19131, (215) 877-6760. Pres.: Mae Connelly; Vice Pres. Creative Serv./A&R: Earl Connelly; Promo Dir.: James Brooks.

Tim McCabe Productions/Planet Earth Records, 325 Rolling Rock Rd., Marietta, GA, 30067, (404) 952-2012. Fax: (404) 850-0024. Pres.: Tim McCabe; Vice Pres.: Sharyn McCabe.
Label(s): (Owned) Planet Earth.

McGillis Recordings, 2895 Biscayne Blvd.- Ste. 455, Miami, FL, 33137, (305) 460-3547. Pres.: Darrin McGillis.
Office(s): Condo. Castillo del Mar, Ste. 1444, Carolina, PR, 00979, (809) 399-9179.

Mega Int'l Records, 2514 BuildAmerica Dr., Hampton, VA, 23666, (804) 930-1814. Pres.: Doc Holiday; Pres., A&R: Judith Guthro; Mktg./Sales Mgr.: Edward Wohanka.
Label(s): (Owned) Everlasting Int'l, Mountain Int'l, Tug Boat Int'l.

Megaforce Entertainment, 210 Bridge Plaza Dr., Manalapan, NJ, 07726, (908) 972-3456. Fax: (908) 972-3443. Vice Pres., Mktg.: Gary Waldman; Video Promo.: John Warden; Dir., Publicity/A&R: Maria Ferrero; Publicity: Michael Mazur; Retail: Mike Buckman.
Label(s): (Owned) Megaforce.
US Reps.: Polygram Group Dist. (USA).
Int'l Reps.: A & M (Canada); Polystar (Japan); Music for Nations (Europe).

Megatone Records, Inc., 7095 Hollywood Blvd. # 349, Los Angeles, CA, 90028, (213) 850-5400, (415) 621-7475. Fax: (213) 467-3477. Chrmn.: John Hedges; Pres./CEO: Terrence Brown; Vice Pres., A&R: Jack Armstrong.
Label(s): (Owned) Megatone, (Distributed) Airwave, Mega House, Mega-Tech.
US Reps.: Allience Entertainment.

Mem-Ten Enterprises, 4005 Covington Pk., Memphis, TN, 38135, (901) 371-8759. Fax: (901) 386-3115. Owner/Pres./CEO: Bob Holden; Vice Pres. Prof. Mgr.: Christine Distler; Gen. Mgr.: Becky Jernigan; A&R Dir.: Bill Holden.
Label(s): (Owned) Mem-Ten, (Distributed) Moon.

Mercury Nashville, 66 Music Sq. W., Nashville, TN, 37203, (615) 320-0110. Fax: (615) 327-4856. Pres.: Luke Lewis; Vice Pres., A&R: Keith Stegall; Vice Pres., Label Opns.: Robert Frank; Vice Pres., Sales/Mktg.: John Grady; Vice Pres., Publicity: Sandy Neese; Vice Pres., Promo.: Anne Weaver; Dir., A&R: Carson Chamberlain.
Label(s): (Owned) Mercury Nashville.

Mercury/PolyGram Records, 825 8th Ave., New York, NY, 10019, (212) 333-8000. Pres.: Alain Levy; Vice Pres., Media/Artist Rels.: Lauren Murphy; Mgr./Artist/Media Rels.: Chris Chambers.

Mereminne Productions, 1562 First Ave., #355, New York, NY, 10028, (212) 472-7770. Fax: (212) 861-0588. Contact: Lacy James.
Label(s): (Owned) Mereminne.

Mesa/Bluemoon Recordings Ltd., 209 E. Alameda Ave., Ste. 101, Burbank, CA, 91502, (818) 841-8585. Pres.: Jim Snowden; Exec. Vice Pres.: George Navful; Vice Pres., Promo.: Bud Harner; Vice Pres., Mktg.: Paul Santos; Nat'l Dir., Promo.: Ingrid Wilkerson; Nat'l Dir., Retail Mktg.: Rob Saslow.
Label(s): (Owned) Bluemoon, Mesa.
Int'l Reps.: BMG (Canada).

Messidor, 1 Camp St., Cambridge, MA, 02140, (617) 354-0700. Fax: (617) 491-1970. Pres.: Gotz Worner; Label Rep.: Michael Dunford; Mktg. Dir.: Susan Piver; Promo. Dir.: Brad Paul.
US Reps.: Rounder Records (MA).

Metal Blade Records, Inc., 2345 Erringer Rd., Ste. 108, Simi Valley, CA, 93065, (805) 522-9111. Fax: (805) 522-9380. CEO: Brian Slagel; Pres.: Michael Faley; Vice Pres./Opns.: Tracy Vera.

Metal Magic Records, 2210 Raper Blvd., Arlington, TX, 76013, (817) 461-8481. Owner/Pres.: Jerry Abbott; Gen. Mgr./Mktg. Dir.: Vinnie Paul; Sales/Promo. Mgr.: Darrell Lance; Acct. Exec.: Rex Browning; Vice Pres. A&R: Vinne Paul/Darrell Lance.
Label(s): (Owned) Cosmopolitan Country.

Meteor Records, 576B Goldsboro Rd. NE, Atlanta, GA, 30307, (615) 747-4565, (404) 688-0799. Vice Pres.: Hal Bishop.
Label(s): (Owned) Meteor, Saturn.

Metro Records, 216 Third Ave. N, Minneapolis, MN, 55401, (612) 338-3833. Fax: (612) 336-4235. Pres.: Doug Brown; A&R Dir.: James Walsh; Staff Producer: Dale Strength; Opns.: Scott Dietsche.
Label(s): (Owned) Mars, Metro, (Distributed) Black Pearl, Dream House, Natco.

Metropolitan Recording Corp., 900 Passaic Ave., East Newark, NJ, 07029, (201) 483-8080. Fax: (201) 483-0031. Pres.: Jerry R. Salerno; Nat'l Dir., Promos.: Jason McFadden; Dir., Opns.: Marcy M. Salerno.
Label(s): (Owned) Kaleidascope, Metropolitan, (Distributed) Empire, TG, Ti Amo, Viper.
US Reps.: Malvern (NY); Bassin (FL); City Hall (CA).

Metrostar Records, PO Box 5807, Englewood, NJ, 07631, (212) 319-4000. Fax: (212) 688-7476. Gen. Mgr.: Philip Kurnit; A&R: Terry Cashman.
Label(s): (Owned) Metrostar.

Dick Michaels Productions, 11311 Audelia Rd., #283, Dallas, TX, 75243, (214) 348-4151. Pres.: Dick Michaels.
Label(s): (Owned) High Rockets, High Sky.

Mickey Records, 550 Balue Ln. SE, Palm Bay, FL, 32909, (407) 723-1741. Pres.: Michael F. Matushin, Sr.
Label(s): (Owned) Mickey.

Midnight Int'l Records, Inc., PO Box 390, New York, NY, 10011, (212) 675-2768. Fax: (212) 741-7230. Pres./Sales Dir.: J.D. Martignon; Contact: Kevin Dunn.
Label(s): (Owned) Midnight Int'l.

Milan Entertainment, Inc., 1540 Broadway, 29th Floor, Ste. D, New York, NY, 10036, (212) 782-1086. Fax: (212) 782-1078. Pres./CEO: Emmanuel Chamboredon; COO/Dir. A&R: Toby Pieniek; Dir., Prod. Mgmt.: Jerri Meyer; Dir., Mktg./Promo.: John Hudson; Dir. Publicity: Peter Suciu.
US Reps.: BMG.
Int'l Reps.: BMG.

Miles Ahead Records, PO Box 35449, Los Angeles, CA, 90035, (310) 281-8599. Pres.: Miles Grayson; A&R: Lermon Horton; Promo.: Charles Marcus.

Milestone Music Corp., PO Box 618, Lenox Hill Sta., New York, NY, 10021, (212) 689-0859. Pres.: B. Stone.

Miller & Kreisel Sound Corp., 10391 Jefferson Blvd., Culver City, CA, 90232, (310) 204-2854. Pres.: Ken Kreisel; Exec. Vice Pres.: Charles Back; Nat'l Sales Mgr.: John Arce.
Label(s): (Owned) RealTime, (Distributed) Perpetua.

Minotaur Records, PO Box 620, Redwood Estates, CA, 95044, (408) 353-1006. Exec. Dir.: Ron Dean Tomich.
Label(s): (Owned) Minotaur.
US Reps.: IMPS (NH).

Miramar Productions/Recordings, 200 Second Ave. W., Seattle, WA, 98119, (206) 284-4700. Fax: (206) 286-4433. Exec. Vice Pres.: Sean Gleason; Vice Pres., Sales/Mktg.: Russ Martin; Vice Pres., Special Pcdts: Kipp Kilpatrick; Sales/Mktg. Mgr.: Brendan Rorem.

Mirror Records, Inc., 645 Titus Ave., Rochester, NY, 14617, (716) 544-9928. Pres./Treas./A&R: Armand Schaubroeck; Vice Pres./Sec.: Bruce Schaubroeck; Promo.: Candy Melons.
Label(s): (Owned) Catman, House of Guitars, Mirror.
US Reps.: Malverne Dist. (NY); Indi Network (OH); Big State Dist. (TX); CRD (CA).
Int'l Reps.: Cargo Records (Canada); Semaphone Dist. (Europe).

Mish Mash Record Co., PO Box 3477, Ashland, OR, 97520, (503) 482-6578. Fax: (503) 482-7569.

Mister Wonderful Productions, Inc., 1730 Kennedy Rd., Louisville, KY, 40216, Pres.: Ronald C. Lewis; Vice Pres.: Jerry Green; Vice Pres./Pub. Rel. Dir.: Erma J. Bush.
Label(s): (Owned) Wonderful.

Mobile Fidelity Sound Lab, 105 Morris Ln., Sebastopol, CA, 95472, (707) 829-0134. Fax: (707) 829-3746. Pres.: Herbert A. Belkin; Sr. Vice Pres. Sales: James G. Benz; Vice Pres., Finance: Les Gill.
Label(s): (Owned) Original Master Recording, Ultradisc.
Int'l Reps.: Shannock (Canada); In-Akustik (Germany); Top Music (Hong Kong); Sound & Music (Italy); K-Tel (France).

Modern Blues Recordings, PO Box 248, Pearl River, NY, 10965, (914) 735-3944. Fax: (914) 620-1737. Owner: Daniel Jacoubovitch.

Modern Voices Entertainment Ltd., 22 Yerk Ave., Ron Kon Koma, NY, 11779, (516) 585-5380. Fax: (516) 585-5380. Pres.: Chris Pati.

Modern World Music, 143 Ave. B, #5A, New York, NY, 10009, (212) 529-5881. Fax: (212) 529-5882. Gen. Mgr., Bus. Affairs: Goran Andersson; A&R, Promos.: Maria Jimenez.
Label(s): (Owned) Accord, America, Jazz Anthology.

Moller Records, 17176 Grand Ave., Lake Elsinore, CA, 92530, (909) 678-3137. Fax: (619) 586-1701. Exec. Producer: Glenn Moller; Mgr.: Irma Moller; A&R Coord.: Coy Lopez; A&R Dir.: Henry Moller; Int'l Promo.: Steve Moller; Mktg./Sales: Irma Moller.
Label(s): (Owned) Hostalgia, La Casita Musical, Musica Latina.
US Reps.: Sonic (NY).
Int'l Reps.: Crown (Japan).

Moment Records, 237 Crescent Rd., San Anselmo, CA, 94960, (415) 459-6994. Fax: (415) 459-7742. Pres.: Zakir Hussain; Vice Pres.: Antonia Minnecola; Dir. of Sales/Mktg.: Anthony Hindson.
Label(s): (Owned) Moment.

Monitor Recordings, Inc., 10 Fiske Pl., Mount Vernon, NY, 10550, (914) 667-2020. Fax: (914) 667-2072. Pres., A&R: Michael Stillman; Sales/Mktg. Vice Pres.: Rose N. Rubin.

Label(s): (Owned) Monitor Collectors Series, Monitor Music of the World.

Monkey Hill Records, 804 Spain St., New Orleans, LA, 70117, (504) 944-4776. Fax: (504) 944-7053. COO: Frank Quintini; Pres.: Tripp Friedler; Promo. Dir.: Tony Poulos; Contact: Jim Ford.
US Reps.: Ichiban (GA).
Int'l Reps.: New Rose/FNAC, Trans/Vogue BMG (France); Hypnotic/A&M (Canada).

Monster Music, 274 Wattis Way, South San Francisco, CA, 94080, (415) 871-5650. Fax: (415) 871-6592. Pres.: Noel Lee; Gen. Mgr.: Thad Wharton.
US Reps.: City Hall, Chiang Juat (CA); Twinbrook (NY); Rock Bottom (FL).

Montuno Records, 1470 Broadway, BMT Subway Mezzanine, New York, NY, 10036, (212) 840-0580. Fax: (212) 768-3074. Pres.: Jesse Moskowitz.
Label(s): (Owned) Montuno, Rotel.

Moon/Moon Records Phase III, 3333 Scenic Hwy., Memphis, TN, 38128, (901) 386-8102. Fax: (901) 385-8858. Owner: Dana Jackson; Pres.: Cordell Jackson; Vice Pres.: Janice Jackson.
Label(s): (Owned) Moon, Moon Phase II.
US Reps.: Venus (NY).

Moonfood Records, PO Box 1109, Astor Station, Boston, MA, 02123, (617) 266-1400. Fax: (617) 247-6878. Dir.: John Voigt.
Label(s): (Owned) Moonfood.
US Reps.: Northcountry (NY).
Int'l Reps.: Marginal Dist. (Canada), Karbon (Switzerland).

Moonstone Records, 3030 Andrita St., Los Angeles, CA, 90065, (213) 341-5959. Fax: (213) 341-5960. Pres.: Pat Sicilliano; Vice Pres./Sales: Dean E. Schachtel; Publicity: Keely Ditrieck; A&R/College Radio: Bill Smith.

Moose School, Inc., PO Box 960, Topanga, CA, 90290, (310) 455-2318, (800) 676-5480. Fax: (310) 455-4192. CEO: Peter Alsop; Bus. Mgr.: Chris Fletcher; Inv./Sales Mgr.: Cory Thompson.
Label(s): (Owned) Moose School.
US Reps.: Music for Little People (CA); Silo (VT); Music Design (WI); Baker & Taylor (IL); Creative Education (MI); Community Intervention (MN).

Morgan Creek Records, 4000 Warner Blvd., Bldg. 76, Burbank, CA, 91522, (818) 954-4800. Fax: (818) 954-4770. Vice Pres., Music: Mark Berger; Mgr., A&R Admin.: Michael Lanahan.
Label(s): (Owned) Morgan Creek Music Group.
US Reps.: PGD (NY).

Mosaic Records, Inc., 35 Melrose Pl., Stamford, CT, 06902, (203) 327-7111. Fax: (203) 323-3526. Co-Chrmn., Pres.: Charlie Lourie; Co-Chrmn.: Michael Cuscuna.
Label(s): (Owned) Mosaic, Mosaic Editions, Mosaic Images, True Blue Music.

Mosrite Records, 2813 Azalea Pl., Nashville, TN, 37204, (615) 292-2047. Fax: (615) 386-9169. Pres./A&R: Andy Moseley; Vice Pres./A&R: Mark Moseley.
Label(s): (Owned) Gospel Encounters, Marand, Mosrite.

Mother Records, 5159 Wheelis Dr., Ste. 10, Memphis, TN, 38117, (901) 683-1933. Fax: (901) 767-0060. Pres.: Celia McRee; Mktg. Mgr.: Ginger Tate; Promos. Mgr.: Lisa Ian.

Motown Record Co., L.P., 6255 W. Sunset Blvd., Los Angeles, CA, 90028, (213) 468-3500. Fax: (213) 466-5584. CEO/Pres.: Jheryl Busby; Chrmn.: Clarance Avant; Exec. Vice Pres./Gen. Mgr: Oscar Fields.
Label(s): (Owned) Biv 10, Madsounds, Mojazz, Motown, (Distributed) III Town.

Moulin D'Or Recordings, 1148 W. Pioneer Pkwy., Ste. E, Arlington, TX, 76013, (817) 795-3177. Fax: (817) 795-3078. Pres./Vice Pres.: Dori & Bob Nichols; Sales/Mktg. Dir., A&R: Julie Tew; A-Train Mgmt. Int'l: Steve Weber.
US Reps.: Navarre Corp., Mill City Music (MN); Lifedance Dist. (OR); Silo Inc. (VT); Music Design (WI); Real to Reel (CA); Regina Musical Co. (TX).
Int'l Reps.: Midsummer Music Co. Inc. (Canada).

Mountain Ghost Music, 1130 Everitt Memorial Hwy., Mount Shasta, CA, 96067, (916) 926-2197. Pres.: Rick Johnson.

Mountain Int'l Records, 10 Luanite Ln., Newport News, VA, 23606, (804) 930-1814. Pres.: Doc Holiday.
Label(s): (Owned) Everlasting Int'l, Mega Int'l, Tug Boat Int'l.

Mountain Productions, 840 E. Walnut St., Carson, CA, 90746, (310) 327-3180. Pres.: Allen Schor; Vice Pres., Sales: Jeff Schor.

Multi-Sound Records, Inc., 150-34 14th Ave., Whitestone, NY, 11357, (718) 767-4452. Fax: (718) 767-4672. CEO: Dave Weiner; Vice Pres. Opns.: Joe Salvatto; A&R Mgr.: Sann Sanders.
Label(s): (Owned) Altered, Multi-Sound, Nitro.

Multilingua, Inc., 575 Madison Ave., New York, NY, 10022, (212) 754-3366. Fax: (212) 754-4216. Pres.: Susanne Tarter Kopelman; Contact: Manuel E. Kopelman.
Label(s): (Owned) Multilingua.
Int'l Reps.: Isis Publishing (UK).

Multinational Music Group Corp., 745 East 31st St., Dept. LM, New York, NY, 11210, (212) 465-2666. Fax: (212) 724-9970. Chrmn./CEO: Dwayne Haywood; Exec. Vice Pres., Custom Label Grp: Bob Goldberg; Sr. Vice Pres., Business Affairs: David Alexander; Vice Pres., Music Sales: Steve Rabinowitz.

Mundo Records, 551 Carroll Ave., San Antonio, TX, 78225, (210) 924-0037. Owner/Operator: Heliberto Eddie Aleman.

Mundo Records, 6221 NW 179th Terr., Hialeah, FL, 33015, (305) 828-2150. Fax: (305) 823-4491. Pres./Gen. Mgr.: Francisco Nina; Vice Pres./Int'l Dept.: Rosa Nunez; Promo.: Milagros Liriano.
Label(s): (Owned) Guitarra, Mundo.
US Reps.: Discomundo (Dominicana Rep.).

Muscle Shoals Sound Studios, 1000 Alabama Ave., Sheffield, AL, 35660, (205) 381-2060. Fax: (205) 381-6813. Studio Mgr./Prod.: Roger Hawkins; Exec. Asst.: Suzanne Harris; Tech./Eng.: Kent Bruce.

Muse Records (Div. of Blanchris, Inc.), 160 W. 71, New York, NY, 10023, Pres.: Joe Fields; Sales Mgr.: Barney Fields; Promo.: Jude Lyons.
Label(s): (Owned) Landmark, Trix.

Music And Arts Programs of America, Inc., PO Box 771, Berkeley, CA, 94701, (510) 525-4583. Fax: (510) 524-2111. Pres./Sec.: Frederick J. Maroth; Vice Pres.: Dr. Douglas Giancoli; Treasurer: Yvonne Kanis.
Label(s): (Owned) Audax, Music and Arts.

Music Craftshop/Sound Waves Records, 1012 18th Ave. S., Nashville, TN, 37212, (615) 327-7988. Fax: (615) 321-0464. Pres.: David N. Gibson.
Label(s): (Owned) Devil Wind, Phase II, Phono.

Music, Incorporated, 1012 17th Ave. S., Nashville, TN, 37212, (615) 327-4369. Fax: (615) 321-3863. Owner/Pres.: Cecil Scaife.
Label(s): (Owned) Classic Christmas, Gospel Time, Halo, Songs of Faith.

Music For Little People, 1144 Redway Dr., Redway, CA, 95560, (707) 923-3991. Fax: (707) 923-3241. Pres.: Leib Ostrow; Vice Pres. Sales: Stuart Schonfield; Exec. Vice Pres.: Jimmy Durchslag.
Label(s): (Owned) Earth Beat, Music For Little People, (Distributed) Disney, Polygram, Rounder, Sony.

Music Masters Jazz & Classics, 1710 Hwy. 35, Ocean, NJ, 07712, (908) 531-3375. Fax: (908) 531-9686. Pres.: Jeffrey Nissim.
Label(s): (Distributed) Hardticket Entertainment.

The Music Plaza, 135 Fairmont Ln., Pearl, MS, 39208, (601) 932-5886. Pres.: Jessie Renfroe; Promos.: Mitzi Mason; Sec.: Mary Debusk.
Office(s): 135 Fairmont Ln., Pearl, MS, 39208, (601) 932-5886, Pres.: Jessie Renfroe.
Label(s): (Owned) Ancy Music, Norman Records, Streetbeat Records.
US Reps.: City Hall (CA); Jerry Bassin Dist., (FL); Rounder Dist. (MA); Select-O-Hits (TN).

Music Workx Records of America, 50 East St., Ste. 9, Boston, MA, 02122, (617) 282-6988. Pres./CEO: Cassandra S. Cooper; Exec. Vice Pres.: Betty Cooper; Vice Pres. A&R: Wayne Bresnehan.
Label(s): (Owned) America, MWR.

Music of the World Ltd., PO Box 3620, Chapel Hill, NC, 27515, (919) 932-9600. Fax: (919) 932-9700. Pres./Producer: Bob Haddad; Vice Pres./Assoc. Dir.: Martha Lorantos; Office Mgr.: Nancy Semin.
Label(s): (Owned) Music Of The World.
US Reps.: The REP Co. (MN); Silo (VT); Music Design (WI); Zango (OR).
Int'l Reps.: Art Vivant (Japan); CM Dist., Sterns (U.K.); Extraplatte (Austria); Karonte Dist. (Spain); Grammophone Heeb (Switzerland); I.M.A. (Singapore); I.R.D. (Italy); Music & Words (Benelux); Musikkdistribusjon (Norway); M.R.A. (Australia); Night & Day (France).

Musica Estival Records, Apartado 20195, Rio Piedras, PR, 00928, (809) 759-8001. Fax: (809) 759-6101. Pres.: Jose Nogueras; Asst. Prodn.: Carlos G. Lee Nogueras.

Musica Femina Flute-Guitar Duo, 1718 SE 42nd Ave., Portland, OR, 97215, (503) 233-1206. Sole Proprietor/Artist: Kristan Aspen; Artist: Janna MacAuslan.
Label(s): (Owned) Lilac.
US Reps.: Goldenrod Dist. (MI); Ladyslipper, Inc. (NC).

Musical Heritage Society, 1710 Hwy. 35, Ocean, NJ, 07712, (908) 531-7000. Fax: (908) 531-9686. Pres.: Albert Nissim; Exec. Vice Pres.: Jeffrey Nissim.

Musical Productions, Inc., 1472 NW 78th Ave., Miami, FL, 33126, (305) 592-4834. Fax: (305) 592-4828. Pres.: Antonio Moreno; Vice Pres.: Julia Moreno; Head Promos.: Edith Vazquez; Gen. Mgr.: Pedro Herev.
Office(s): 312 De Diego Ave., Ste. 203, Santurce, PR, 00909; 658 Tenth Ave., New York, NY, 10036; 7330 San Pedro, Ste. 328, San Pedro Plz., San Antonio, TX, 78216; 3580 Wilshire Blvd., Ste. 1705C, Los Angeles, CA, 90010.
Label(s): (Owned) MP, (Distributed) FM, NRT.

MusiCrafters, Inc., PO Box 595, Montgomeryville, PA, 18936, (215) 368-8863. Fax: (215) 368-7488. Pres./Creative Dir.: Lou deLise; Vice Pres./Mktg.: Elena Marino.

Musikus Productions, Inc., 5 The Circle, New Rochelle, NY, 10801, (914) 633-2506. Fax: (914) 576-9136. Pres.: Hugh Berberich.
Label(s): (Owned) Musikus.

Must Rock Productions (c/o Jacobson & Colfin, P.C.), 156 Fifth Ave., Ste. 434, New York, NY, 10010, (212) 691-5630. Fax: (212) 645-5038. Pres.: Ivan Rodriguez; Vice Pres. A&R: Jeffrey E. Jacobson.
Label(s): (Owned) D J Doc.

Mystery Music, Inc., 2520 Cedar Elm, Plano, TX, 75075, (214) 867-6656. Fax: (214) 867-6657. Pres.: Michael M. Murphey; Vice Pres.: P.L. Murphey.

Mystic Records, Inc., 333 Via Vera Cruz, San Marcos, CA, 92069, (619) 945-2412. Fax: (619) 630-1066. Owner: Doug Moody.
Label(s): (Owned) Clock, Hollyweird Maxy Wax, Mystic, Mystic CD, Mystic Cassettes, Super Seven Seven Inch, Thrash, (Distributed) Mary Ann CD, Mary Ann Tapes.
US Reps.: Doug Moody Prodns. (CA).

N

N.A.M.E. Brand Records, 2218 Rosewood Ave., Richmond, VA, 23220, (804) 355-3586. Fax: (804) 355-7240. Pres.: J. Plunky Branch; Vice Pres.: P. Muzi Branch; Gen. Mgr.: Khari Branch.
Label(s): (Distributed) BlackFire.

NPG Records, 7801 Audubon Rd., Chanhassen, MN, 55317, (612) 474-8555. Fax: (612) 474-6328. Pres.: Levi Seacer, Jr.; Dir., Opns.: Juli Knapp-Winge.

NSD Records, 1012 18th Ave. S., Nashville, TN, 37212, (615) 327-7988. Fax: (615) 321-0464. Pres.: David Gibson.
Label(s): (Owned) Phono, Soundwaves.

N S R Sound Recordings, PO Box 120783, Nashville, TN, 37212, (615) 297-7483. Fax: (615) 297-7483. Co-Founder, NSR: Lou Ann Bardash; Int'l: John Milkwood; Mktg.: Doris Calvert; Art Dir.: Joe Montgomery.
US Reps.: Select-O-Hits, United Record (TN); Tower (CA).
Int'l Reps.: I.R.D. (Italy); Mushroom (Australia); Road House (Norway).

NYC Records, Inc., 275 W. Tenth St., New York, NY, 10014, (212) 627-9426. Fax: (212) 787-8438. Pres.: Mike Mainieri; Vice Pres./CFO: Steve White.

Napu Records Int'l, 231 Hesler Pl., Agana, GU, 96910, (671) 646-7764, (671) 646-7761. Fax: (671) 649-7763. Pres/CEO: Jimmy Dee; Vice Pres.: Jackie Flores; Gen. Mgr./Vice Pres. A&R: Joleen Flores.
Label(s): (Owned) Napu.

Narada Productions, Inc./Narada Media, 4650 N. Port Washington Rd., Milwaukee, WI, 53212, (414) 961-8350. Fax: (414) 961-8351. Pres.: John Morey; Mng. Partner-Narada Media: Wesley Van Linda; Dir., Mktg.: Diane Almond; Dir., European Sales/Mktg: Jaap Hoitingh.
Office(s): Jacobus Pennweg 2, Hilversum, 1217 JH, The Netherlands, (313) 523-8462, Fax: (313) 524-2090, Dir., European Sales/Mktg: Jaap Hoitingh.
Label(s): (Owned) Narada Artist Series, Narada Cinema, Narada Collection Series, Narada Equinox, Narada Lotus, Narada Mystique.
US Reps.: UNI Dist. (CA).

Nashville Country Productions, 306 Millwood Dr., Nashville, TN, 37217, (615) 366-9999. Pres.: Jack Lynch; Producer: Col. J.D. Lynch; Singer/Musician/Writer: Charlie Sizemore.
Label(s): (Owned) Jalyn, Nashville Bluegrass, Nashville Country.

Nastymix Records, 4616 47th Ave. S., Seattle, WA, 98118, (206) 292-8772. Fax: (206) 292-8727. Pres.: Ed Locke; Vice Pres. Sales/Mktg.: Bernie Horowitz; Vice Pres. Nat'l Promos.: Ramon Wells; Dir. Nat'l Radio Promo.: Nes Rodriguez; Mktg./Pub. Rel. Mgr.: Harry Akaki.
Int'l Reps.: Festival (Australia); A & M (Canada); BCM (Germany); Oct Arts (Phillipines).

Nathalie Records, 3919 Bergen Line Ave., Union City, NJ, 07087, (201) 865-4757. Fax: (201) 865-4425. Pres.: Jorge A. Lopez; Sales/Promo.: Amparo Lloyd.

Naxos of America, Inc., 1165 Marlkress Rd., Ste. E & F, Cherry Hill, NJ, 08003, (609) 751-4744. Fax: (609) 751-7721. Pres.: Douglas B. King; Vice Pres., Sales: Henry Moyer; Gen. Mgr.: Mark J. Miller; Opns. Admin.: Joan F. Miller.
Label(s): (Owned) Naxos, (Distributed) Decapo, Donau, Lydian, Marco Polo, White Cloud, Yellow River.

Nesak Int'l, 460 Rigedale Ave., East Hanover, NJ, 07936, (201) 386-5670. Fax: (201) 386-5679. Pres.: Martin Kasen; Gen. Mgr.: Gail Kenney.
Label(s): (Owned) Kado, Nesak.

Neurodisc Records, 3540 S. State Rd. #7, Ste. 201, Miramar, FL, 33023, (305) 963-0555. Fax: (305) 964-1117. Mktg./Promo.: John Wia; A&R: Thomas O'Keefe.
Label(s): (Owned) Pound.

New Albion Records, 584 Castro St. #515, San Francisco, CA, 94114, (415) 621-5757. Fax: (415) 621-4711. Pres.: Foster Reed; Sales/Promo.: Michael Wilpizeski; Royalties Admin.: Martha Chesley.

New Trix Records, Inc., Cottekill Rd., Cottekill, NY, 12419, (914) 687-9573. Pres.: Peter B. Lowry; Vice Pres.: Robbie Casey.
Label(s): (Owned) New Trix, Old Dog.

New World Presents, 6290 W. Sunset Blvd., Ste. 625, Hollywood, CA, 90028, (213) 871-8644. Contact: Kiko Vargas, Jr.

New World Records — Recorded Anthology of American Music Inc., 701 Seventh Ave., 7th Floor, New York, NY, 10036, (212) 302-0460. Fax: (212) 944-1922. Pres.: Herman Krawitz; Managing Dir.: Paul Marotta; Dir. A&R: Howard Klein.

Newport Classic Ltd., 106 Putnam St., Providence, RI, 02909, (401) 421-8143. Fax: (401) 421-8154. Pres.: Lawrence J. Kramen; Vice Pres.: Shelley Kraman; Vice Pres. A&R: Jackson Braider.
Label(s): (Owned) Newport Classic, Newport Classic Auracle, Newport Classic Premier.

Next Plateau Records, Inc., 1650 Broadway, Ste. 1103, New York, NY, 10019, (212) 541-7640. Fax: (212) 315-0286. Pres.: Eddie O'Loughlin; Exec. Vice Pres./Gen. Mgr.: Jenniene Leclercq; Vice Pres. Opns.: Dale Roadcap; Comptroller: Michael Healy; Sales/Prodn. Mgr.: Judy Herman; Promo Mgr.: Heidi Spiegel.
Label(s): (Owned) Next Plateau, (Distributed) Soundcheck.
US Reps.: Accoc. Distributors (AZ); CRD (CA); JFL Distributors (FL); Music Craft (HI); M.S. Distributors (IL); Frankie's Music (LA); Schwartz Brothers (MD); Malverne Distributors (NY); Select-O-Hits (TN); Music Craft Distributors (HI).

Joseph Nicoletti Music Co., PO Box 2818, Newport Beach, CA, 92659, (714) 494-0181. Fax: (714) 494-0982. Pres.: Joseph Nicoletti; A&R: Eliza Lorenzo; Promo.: Herb Franklyn; Australia: David Catford; United Kingdom: Alan Whitfield; Spain: Maro Spanno.
Label(s): (Owned) California Int'l, Creative Network, Inc., Global Village Music Co.
Int'l Reps.: Creative Network (Australia); A. Whitfield (UK).

Nighthawk Records, 12643 Redcoat, Saint Louis, MO, 63043, (314) 576-1569. Fax: (314) 576-6960. Dir./Pres.: Robert Schoenfeld; Vice Pres. A&R/Creative Dir.: Leroy Pierson; Promo. Dir.: Tammy Edmondson.
US Reps.: Chin-Randy's, Vice Pres. Records (NY); Encore (CO); Titus, Oaks (CT); House (KS); Landmark (IL); Old Fogey, Tant Ents. (MI); Richman Bros. (NJ); RAS (MD); Silo (VT); Music Craft Dist. (HI).
Int'l Reps.: Amigo Musik (Sweden); Day & Night, Kandamerica, Melodie (France); DownBeat, Fotofon, Garageland, Irie Records (Germany); Fat Shadow, Jet Star Phonographics, Topic Records (England); Groovy Music, Munich Records, Semaphore (The Netherlands); Int'l Record Dist. (Italy).

Nightstar Records, Inc., 35 Old Castle Rd., Yarmouthport, MA, 02675, (508) 362-3601. Fax: (508) 398-2866. Mktg. Mgr.: Sarah White; Vice Pres. Label: Daniel Reida.
Label(s): (Owned) Nightstar.
US Reps.: Select-O-Hits (TN); Rock Bottom (FL); Associated (AZ; New Leaf (GA); Music N/H (NH).

Nimbus Records, Rt. 1, Box 150, Ruckersville, VA, 22968, (804) 985-8555. Fax: (804) 985-3953. Vice Pres.: Peter Elliott; A&R Dir.: Adrian Farmer; Pdct. Mgr.: Ralph Graves; Nat'l Sales Rep.: Phil Melita.

Nise Productions, Inc., 413 Cooper St., Camden, NJ, 08102, (609) 963-6400. Fax: (609) 964-3291. Controller: Frank Nise; Pres.: Michael Nise.
Label(s): (Owned) Power Up.

Nite Records, 8287 Grand View Dr., Los Angeles, CA, 90046, (213) 650-2233. Fax: (213) 650-1100. Pres.: Randy K. Nite; Vice Pres., Mktg.: Karen Fryklund; A&R Dir.: Edith Kiss; A&R: Noel Gray.
Label(s): (Owned) Nite.

No-Bull Records, PO Box 21118, Castro Valley, CA, 94546, (510) 254-2216. Fax: (510) 254-2213. CEO: Thomas Wiggins; Vice Pres. (Elite): Dr. John Guyton.
Label(s): (Owned) Elite, Nineveh, No-Bull, Persepolis.
US Reps.: Memo (CA).

No Loose Change Music, 70 Carmine St., #2F, New York, NY, 10014, (212) 741-3968. Fax: 212 929-4380. Managing Dir.: Dennis Morouse.

Northcott Productions Ltd., 594 Broadway Bldg., Ste. 1011, New York, NY, 10012, (212) 343-2660. Fax: (212) 343-2753. Pres.: Silvio Tancredi; Vice Pres.: Tommy Musto; Artist Mgmt./Devel.: Moneypenny; Sales: Drew Sadler.
Label(s): (Owned) Experimental, Fourth Floor, Suburban, Unclassified, (Distributed) Atlas, Cherri Trax, Class-X, Henry Street, Mentality.
US Reps.: WATTS, Unique, Silent, Kintesu.

Northeastern Records, PO Box 3589, Saxonville, MA, 01701, (508) 820-4440. Fax: (508) 820-7769. Pres.: L.E. Joiner; Promos. Mgr.: Julie Stoller.
Label(s): (Owned) Northeastern, (Distributed) Blue Button, Dog In A Sub, Lincoln.

November Records, 530 Broadway, New York, NY, 10012, (212) 343-0799. Fax: (212) 343-0899. Pres.: Jamie Biddle; Vice Pres., A&R: Rob Holt; Nat'l Dir., Promo.: Biff Kennedy; Nat'l Dir., Sales: Jay Perloff.

Nu-Kountry Records, 56 Ravenscroft Dr., Asheville, NC, 28801, (704) 254-8000. Contacts: Ron Weathers, Eddie Swann.

Nubian Records, 7120 Natural Bridge Rd., Saint Louis, MO, 63121, (314) 389-9900. Owner: Ralph David Atchison III; Co-Owner/Mgr.: Vicki Mariel Wooten.
Label(s): (Distributed) BMG, Big Beat, ILS, JP/Tan Yah, Luke, Mojaz, RapALot, Scotti Bro., UNI, Warner.

Nucleus Records, PO Box 111, Sea Bright, NJ, 07760, (201) 823-8718. Pres.: Robert N. Bowden; Vice Pres.: Gloria Bowden.
Label(s): (Owned) Nucleus.

O

Oakridge Recording Service, 2001 Elton Rd., Fort Worth/Haltom City, TX, 76117, (817) 838-8001. Pres.: Homer L. Sewell; Sec.: Eloise A. Sewell.
Label(s): (Owned) Crossfire, Oakridge.

Observer Records, 156 Fifth Ave., Ste. 434, New York, NY, 10010, (212) 691-5630. Fax: (212) 645-5038. Pres.: Winston "Niney" Holness; A&R: Bruce E. Colfin.

Off-Beat Records, Inc., 360 Cold Spring Ave., West Springfield, MA, 01089, (413) 781-2208, (800) 395-2328. Fax: (413) 781-2057. CEO/Pres./A&R: Barry G. Clark; Vice Pres./Mgr./A&R: Steven D. Schwachter; Admin. Asst./Promo./Pub.: Colleen Gallant.
US Reps.: Caroline Records Dist. (NY, CA); AEC Music Dist. (CT).

Oh Boy Records/Blue Plate Music, 33 Music Sq. W., Ste. 102-A, Nashville, TN, 37203, (615) 742-1250. Fax: (615) 742-1360. Pres.: Al Bunetta; Vice Pres.: Dan Einstein.
Label(s): (Owned) Blue Plate, Oh Boy, Red Pajamas.

Okapi Records, PO Box 1492, Boulder Creek, CA, 95006, (408) 338-4719. Owner: Linda Pruitt.

Okie Acres Music G, 2609 Westwood Dr., Nashville, TN, 37204, (615) 383-2435. Fax: (615) 228-3856. Owners: Lonnie Ratliff, Craig Stahl.
Label(s): (Owned) Black Crow Records, Roadkill Records, Westwood Records.

Old Homestead Records/Rutabaga Records, PO Box 100, Brighton, MI, 48116, (313) 227-1997. Pres.: John Morris; Exec. Asst.: Wilma Gray.
Label(s): (Owned) Broadway Intermission, Old Homestead, Rutabaga.

Old School Records, 179 Prospect Ave., Wood Dale, IL, 60191, (708) 616-8471. Fax: (708) 729-0431. Pres.: Peter J. Gianakopoulos; A&R Dir.: Samuel T. Sosa; Art Dir.: Virginia A. Gaura.
US Reps.: TCI (MN).

Olivia Records, Inc., 4400 Market St., San Francisco, CA, 94608, (510) 655-0364. Fax: (510) 655-4334. Pres.: Judy Dlugacz; A&R/Mktg.: Tirana Arruda.
Label(s): (Owned) Olivia, Second Wave.
US Reps.: Goldenrod (MI); Ladyslipper (NC); Dist. North America (NC); Manhattan Muse (NY); Zango Dist. (OR); Encore Dist. (CO).
Int'l Reps.: Lavender Music (Australia); Festival Dist. (Canada); WRPM (UK).

Olympus Records, Inc., 1559 W. Fifth St., Brooklyn, NY, 11204, (718) 837-7335. Pres.: Steve Camhi; Vice Pres.: Joe Badlotto, Victor Carew.

Omega Record Group, Inc., 27 W. 72nd St., New York, NY, 10023, (212) 769-3060. Fax: (212) 769-3195. Pres.: Seymour Solomon; Sales Mgr.: Duane Martuge; Controller: Marvin Glener; Opns. Mgr./Pub. Rel.: Frank Burton.
Label(s): (Owned) Bach Guild Historical Antholog, Everyman Classics, Omega Classics, Vanguard Classics, (Distributed) Everest Ultra Analog Classics, Musica Oscure.
US Reps.: Koch Int'l (NY).
Int'l Reps.: Trend Music Group (Canada); King Record (Japan); Oasis (Korea).

Omni Records, Inc., PO Box 917, Bala Cynwyd, PA, 19004, (610) 828-7030. Pres.: Steve Bernstein.
Label(s): (Owned) WMOT.

On The Rise Records, Inc., PO Box 960295, Inwood, NY, 11696, (718) 868-4781. Fax: (718) 868-4781. Pres.: Stephen Mears; Vice Pres.: Sarah Mears.

109 Records, Inc., 3 Hanover Sq., Ste. 5B, New York, NY, 10004, (212) 363-3105. Fax: (212) 363-3105. Pres.: Steven Jay Gabe; Vice Pres., A&R: Dominique.
Label(s): (Owned) OPM, 109.
US Reps.: Caroline Records, Dutch East India Trading (NY).
Int'l Reps.: Semaphore (The Netherlands).

One Step to Happiness Music (c/o Jacobson & Colfin), 156 Fifth Ave., New York, NY, 10010, (212) 691-5630. Fax: (212) 645-5038. Pres.: Andrew Tosh; A&R: Bruce Colfin.

Open Sky Records, 10735 Vernon, Huntington Woods, MI, 48070, (810) 546-7558. Fax: (810) 544-0443. Pres.: Martin Scot Kosins; Chief Engineer: Danny Dallas; Vice Pres., A&R: Joyce Jerow.
Label(s): (Owned) Nightingale, Open Sky.

The Orange Record Co., Inc., 2166 W. Broadway, Ste. 119, Anaheim, CA, 92804, (714) 639-2111. Vice Pres., A&R: Harold Shmoduquet; Assoc. Dir., A&R (SWAK): Tracy Sands.
Label(s): (Owned) Beat, Orange, Phuktup, Swak.

Orange Records, 156 Fifth Avenue, Ste. 434, New York, NY, 10010, (212) 691-5630. Fax: (212) 645-5038. Pres.: David Peel; Vice Pres. A&R: Jeffrey E. Jacobson; Counsel: Bruce Colfin.
Label(s): (Owned) Orange, RLF.

Orbit Records, PO Box 120675, Nashville, TN, 37212, (615) 255-1068. Pres.: Ray McGinnis.
Label(s): (Owned) Orbit.

Order Records, 441 E. Belvedere Ave., Baltimore, MD, 21212, (410) 435-0993. Fax: (410) 435-3513. Pres.: Jeff Order; Gen. Partner: Joyce Klein.

The Organ Literature Foundation, 45 Norfolk Rd., Braintree, MA, 02184, (617) 848-1388. Pres.: Henry Karl Baker.
Label(s): (Owned) Doric, (Distributed) Festivo, Gallo, Grosvenor, Motette, Piccadilly, Prezioso, Sinus, Sovereign, Sterndale.

Origin Jazz Library, 330 California, Ste. 302, Santa Monica, CA, 90403, (209) 683-4795. Owner: Bill Givens.
Label(s): (Owned) BX, Origin Jazz Library, (Distributed) Golden Era, Sunbeam Soundtrack, Testament, Texas Rose.
US Reps.: City Hall (CA); Rounder (MA).

Original Cast Records, PO Box 496, Georgetown, CT, 06829, (203) 544-8288. Owner: Bruce Yeko; Vice Pres.: Jennifer Yeko.
Label(s): (Owned) Original Cast, (Distributed) Broadway Baby, Film Score, Take Home Tunes.

Original Sound Records, 7120 Sunset Blvd., Hollywood, CA, 90046, (213) 851-2500. Fax: (213) 851-8162. Pres.: Art Laboe; Exec. Vice Pres.: Paul Leo Politi; Nat'l Sales: Nanette Leone.
Label(s): (Owned) Original Sound, (Distributed) Now, Starla.

Orinda Records, PO Box 838, Orinda, CA, 94563, (510) 833-7000. Fax: (510) 829-0734. Chrmn., The Board: Michael Robert Phillips; A&R Dir.: Harry Balk.
Label(s): (Owned) Orinda.

Outstanding Records, 7072 Blue Sails Dr., Huntington Beach, CA, 92647, (714) 842-8635. Owner: Earl Beecher.
Label(s): (Owned) Morrhythm, Outstanding.
US Reps.: Abbey Road (CA).

Overture Records, 23309 Beck Rd., Novi, MI, 48374, (810) 349-0115. Fax: (810) 349-9140. Pres.: Scott Santos; Vice Pres.: Laury Ruby; A&R: Richard Ruby; Press/Promos.: Stephanie Klein.
Label(s): (Owned) Overture.

Oxymoron P & D, Inc., PO Box 3366, Lynwood, WA, 98046, (206) 349-1203. Fax: (206) 349-1166. Pres.: C.F. Klammer; Vice Pres.: Doug Lexa; Vice Pres.: Dave Love.

Ozark Opry Records, PO Box 242, Osage Beach, MO, 65065, (314) 348-3383. Pres.: Joyce Mace; Chief Engineer: Jim Phinney.
Label(s): (Owned) K.R.C.

P

PDS Communications, Inc., PO Box 412477, Kansas City, MO, 64141, (800) 473-7550, (816) 523-5100. Fax: (816) 523-5131. Pres./CEO: Pete Shivers; Vice Pres. A&R/Gen. Mgr.: Derrick Peters; Dir. Sales/Mktg.: Will Shaw; Mgr./A&R: Lloyd Stewart.
Label(s): (Owned) PDS, Universal Jazz, (Distributed) ADJ's House, PDS Associated, Paradigm, Pryme Tyme.

P.M. Records, Inc., 176 Irving Pl., Basking Ridge, NJ, 07920, (908) 604-6275. Fax: (908) 604-6298. Pres.: Gene A. Perla.
Label(s): (Owned) P.M., Plug.

Painted Smiles Records, 74-09 37th Ave., Ste. 420, Jackson Heights, NY, 11372, (718) 898-6964. Pres.: Ben Bagley.

Pair Records, 560 Sylvan Ave., Englewood Cliffs, NJ, 07632, (201) 894-8700. Fax: (201) 894-8630. Sales/Mktg./Essex Ent.: Ted Wolff; Mng. Partners/Proj. 3: Sam Goff, Richard Greener; Nat'l Dir. Sales/Mktg.: Martin Basart; Gen. Mgr./Vox Music: Irwin Katz.
Label(s): (Owned) Allegretto, Buddah, Essex, Family Classics, JCI, Maestro, Music Masters Series, Musique d'Or, Pair, Project 3, Special Music Co., Special Music Co., Stradivari, Takoma, Vox, Vox Box, Vox/Cameo, Vox Cameo Classics, Vox Legends, Vox 90s, Vox/Turnabout, Vox Unique, (Distributed) CEMA Special Products, Camden, Four Star, Hob, Iliad/Odyssey, Kem Disc, PolyGram Special Products.

Palomar Records, PO Box 1233, Santa Monica, CA, 90406, Pres.: Bobby Manrique; A&R: Chris Manrique.

Pandisc Music Corp., 843 Washington Ave., Miami Beach, FL, 33139, (305) 538-4880. Fax: (305) 538-9187. Pres.: Bo Crane; Dir. Finance: Gail Porter; Dir., Crossover Promo.: Kara Sue Strulowitz.
Label(s): (Owned) Jamarc, Oops!, Pandisc, (Distributed) Breakaway, Cut-It-Up, Cut-It-Up Def, Tropical Wave.

Pandora/Synthe Records, PO Box 2281, Westover, WV, 26505, Pres.: Gilbert Trythall.
Label(s): (Owned) Synthe.

Panini Records, Inc., PO Box 381, Hana, HI, 96713, (808) 248-8229. Fax: (808) 248-8029. Pres.: Steven O. Siegfried.
Label(s): (Owned) Panini.
US Reps.: Private Music (CA).
Int'l Reps.: Demon Records (U.K.).

Pantera Group Enterprises, 940 Lincoln Rd., Ste. 201, Miami Beach, FL, 33139, Pres.: Ismael Garcia; Exec. Asst.: Gladys Perez; Producer: Rique Alonso.

Paradise Records/BMG, Mercantil Plaza Bldg., Ste. 516, Hato Rey, PR, 00918, (809) 759-8925. Fax: (809) 759-7715. Gen. Mgr.: Frank Torres; Asst. Mgr.: Omayra Torres; Sales: Eddie Fajardo; Promo.: Luis E. Gonzalez.
Label(s): (Owned) Paradisc.
US Reps.: BMG U.S./Latin.

Paradise Lost Records, PO Box 710726, Houston, TX, 77271, (713) 575-0810. Fax: (713) 575-0915. Pres.: Darryl J. Menkin; Artist/Media Rel.: Anne M. Armogida; Mktg./Promo.: Paula Raif.
Label(s): (Owned) Sound Virus, T Bone Records.
Int'l Reps.: Semaphore (Holland); Overdrive (Japan).

Paris Records, PO Box 2250, Canoga Park, CA, 91306, (818) 883-8224. Owner: Jeff Gordon; Vice Pres./A&R Dir.: Champ Gordon; A&R: Barney Gordon.

Parrot Fish Records, #2 Store Tvaer Gade, Saint Thomas, VI, 00801, (809) 776-4514. Fax: (809) 776-4514. Pres.: Larry Braga.
Label(s): (Distributed) Gutu Music.

Pathways of Sound, Inc., 6 Craigie Cir., Cambridge, MA, 02138, (617) 354-6190. Pres.: Joe Berk; Mktg. Dir.: D.C. Littlefield.
Label(s): (Owned) Credo, Pathways Of Sound.

Patriot Records, 3322 West End Ave., 11th Floor, Nashville, TN, 37203, (615) 383-1800. Fax: (615) 269-2059. Pres./CEO: Jimmy Bowen; Gen. Mgr.: Bruce Greenberg; Vice Pres., Promo.: Sam Cerami; Dir., Creative Servs.: Susan Collier.
Label(s): (Owned) Patriot.

Peach Town Record Co., 3625 Sulene Dr., Atlanta, GA, 30349, (404) 761-8626. Pres.: William N. Freeman; Vice Pres.: Mike Freeman; Treas.: Doris Freeman.

Pegasus Records, 1609 Congress Rd., Eastover, SC, 29044, (803) 776-8397. Pres./A&R: Howard A. Knight, Jr.; Vice Pres.: Robert A. Knight.
Label(s): (Owned) Boss, Colonial, HKE, Wago, (Distributed) Grape.
US Reps.: Action Dist. (MD).

Pentacle Records, PO Box 60135, Midland, TX, 79711, (915) 563-2810, (915) 590-7826. Pres.: J. Gordon Lunn; Exec. Producer: A.P. Hindjos.

Periscope Record Co., 129 Bishop St., Brockton, MA, 02402, (508) 588-6348. Pres./Promo.: Edward M. Hurvitz; Sales Mgr.: Linda S. Berman; A&R: Ed Michaels.
Label(s): (Owned) Mazel, Shayna, Streke.

Perpetua Records, 10391 Jefferson Blvd., Culver City, CA, 90232, Pres.: Ken Kreisel.
Label(s): (Owned) Perpetua.

Perspective Productions, 35 Forest View Dr., Providence, RI, 02904, (818) 763-2028. Pres.: Richard Doyle.

Peter Pan Industries, Inc., 88 St. Francis St., Newark, NJ, 07105, (201) 344-4214. Fax: (201) 344-0465. Pres./CEO: Donald Kasen; Exec. Vice Pres.: Abe Rosenblatt; Sr. Vice Pres. Pdct. Devel.: Joseph Porrello; Sr. Vice Pres., Sales: Shelly Rudin; Dir., Int'l Bus. Affairs: Kathleen Theiringer; Dir., Mktg./Pub. Rel.: MaryLou Bond.
Label(s): (Owned) Compose, JA, Peter Pan, (Distributed) Aurophon, Discover, Inakustik, Rego.
Int'l Reps.: Rainbow Pdcts. (Australia); Clear Vision (U.K.); Video Film (The Netherlands).

Phantom Productions, Inc., 11051 Tangleridge Cr., Austin, TX, 78736, (512) 288-1044. Fax: (512) 288-4748. Dir.: Martin Theophilus; Dir.: Chris Theophilus.
Label(s): (Owned) Phantom.

Philo Records, 1 Camp St., Cambridge, MA, 02140, (617) 354-0700. Fax: (617) 491-1970. Pres.: Marian Levy; Vice Pres.: Ken Irwin; Int'l: Bill Nowlin.
US Reps.: Rounder, Precision Sales (MA).

Phoenix Records, Inc., PO Box 121076, Nashville, TN, 37212, (615) 244-5357. Fax: (615) 244-4466. CEO/Pres.: Reggie M. Churchwell; Vice Pres.: Mark Churchwell; Sec./Office Mgr.: Laurie Stephens.
Label(s): (Distributed) Monarch, Nashville Int'l Records.

Picture Music Int'l, 1750 N. Vine St., Hollywood, CA, 90028, (213) 462-6252. Fax: (213) 467-6550.

Pinecastle/Webco Records, 5108 S. Orange Ave., Orlando, FL, 32809, (407) 856-0245. Fax: (407) 858-0007. Owner/Pres.: Tom Riggs; Vice Pres., Mktg.: Will Galley.
Label(s): (Owned) Pinecastle.
US Reps.: DNA (MA); Ernest Tubb, Select O Hits (TN); Old Fogey (MI); Paulstarr (MN); Record Depot (VA).
Int'l Reps.: B.O.M. (Japan); Mike's Country Music Room (Scotland).

Pipeline Records, Inc., 119 Engineers Dr., Hicksville, NY, 11801, (516) 681-2125. Fax: (516) 939-0154. Pres.: Mark Malmut; A&R Mgr.: George Grant.

Pipes & Strings, 3745 Lurline Dr., Honolulu, HI, 96816, (808) 735-6813. Fax: (808) 735-2781. Pres.: Susi Hussong; Contact: Susan Gillespie.
US Reps.: Lifedance Dist. (OR).
Int'l Reps.: Arylis Corp. (Canada).

P.I.R.A.T.E. Records, 6381 Hollywood Blvd., Ste. 250, Hollywood, CA, 90028, (213) 465-9814. Fax: (213) 465-5646. CEO: Tony Haynes; Vice Pres./Gen. Mgr.: Jefflyn Dangerfield; A&R Coordinator: Patrica Mitchell; Sales/Dist.: Rita Blaid; Int'l: Guy Caman.
US Reps.: California Record (CA); Malverne (NJ); Big State (TX).

Pitbull Records, 245 W. 107th St., New York, NY, 10025, (212) 807-8673. Fax: (212) 865-2675. Pres.: Robert Khozouri; Dir., Mktg.: Cadet J.; Int'l Mktg.: Luca Sartini; Sales Dir.: Kathy Laurent.

Placenta Music, Inc., PO Box 8532, Atlanta, GA, 30306, (404) 355-4242. Fax: (404) 355-0795. Pres.: Burt Wolff; Vice Pres. A&R: Joe Wolff; Int'l Mktg.: Fred Schwartz; Office Mgr.: Kirk Evans.
Label(s): (Owned) Transitions Music, (Distributed) Placenta Music.

Plain Country Records, PO Box 5412, Buena Park, CA, 90620, (909) 371-2973. Contact: Leo J. Eiffert, Jr.

Planet Earth Recording Co., 325 Rolling Rock Rd., Marietta, GA, 30067, (404) 952-2012. Fax: (404) 850-0024. Gen. Mgr.: Tim McCabe.
US Reps.: Rock Bottom Inc. (GA,FL).

Planetary Productions, PO Box 66, Boulder Creek, CA, 95006, (408) 338-2161. Fax: (408) 338-9861. Mktg. Vice Pres.: Bruce Cryer.

Platano Records, 661 Tenth Ave., New York, NY, 10036, (212) 582-4546. Fax: (212) 977-7581. Pres.: Xavier E. Hernandez; Vice Pres.: Jose Hernandez; Pub. Rel.: Martha Hernandez; Promo. Dir.: Angel Colon.

Platinum Entertainment, 2001 Butterfield Rd., Ste. 1400, Downers Grove, IL, 60515, CEO: Thomas R. Leavens; Pres.: Joe Thomas; Pres., Music Div.: Bill Gilbert.
Label(s): (Owned) CGI Records, Light Records, River North Jazz, River North Nashville, River North Records.
US Reps.: Polygram Group (NY).

Playback Records, PO Box 630755, Miami, FL, 33163, (305) 935-4880. Fax: (305) 933-4007. Pres.: Jack Gale; Vice Pres.: Lovey Gale; Sales Mgr.: Ron Elliott.
Label(s): (Owned) Caramba, Gallery II, Gallery II, Playback, Playback, Ridgewood, Ridgewood.

Playground, PO Box 133, Ojai, CA, 93024, Fax: (805) 646-5350. Pres.: Jim Pewter; Gen. Mgr.: Judy Pewter.

Pleason Records, 1727 Roanoke Ave., Sacramento, CA, 95838, (916) 925-4886. Owner: Jerry Parker.
Label(s): (Owned) Pleason.

Poetic Noise Music, PO Box 642, Times Sq. Station, New York, NY, 10108, (212) 315-5139. Contacts: Dwayne Arvinger, Rod Clemmons.

Polar Network, 270 N. Canon Dr., Ste. 1396, Beverly Hills, CA, 90210, (213) 938-4487. Fax: (213) 938-4487. Exec. Dir./Mktg.: Jeff Peri; Vice Pres./Opns.: Henry Praw.
Label(s): (Distributed) Midnight Music Management, The Right Stuff (Capitol Div.).

Polka Towne Music (Polka Music Corp.), 211 Post Ave., Westbury, NY, 11590, (514) 334-6228. Pres.: Teresa Zapolska.
Label(s): (Owned) Polka Towne.

Polydor/Atlas, 11150 Santa Monica Blvd., Ste. 1000, Los Angeles, CA, 90025, (310) 996-7203. Fax: (310) 477-0908. Pres.: Nick Gatfield; Vice Pres., Artist Devel.: Rob Gordon; A&R Dir. East Coast: Andrew Brightman; A&R Dir. West Coast: Tom Storms; Sr. Dir. Int'l A&R: Denis McNamara; Mgr. A&R: Mark Chotiner; Mgr. A&R Admin./Int'l A&R: Kam Sangha; Exec. Asst.: Luke Burland; Mktg. Asst.: Tripp Dubois.

Polydor Records, 1222 16th Ave. S., Third Floor, Nashville, TN, 37212, (615) 329-4434. Pres.: Harold Shedd; Vice Pres., A&R: Buddy Cannon; Vice Pres., Mktg.: Steve Miller; Vice Pres., Promo.: Ralph Carroll.

PolyGram Classics & Jazz, 825 Eighth Ave., New York, NY, 10019, (212) 333-8000. Fax: (212) 333-8402. Pres.: Christopher Roberts; Sr. Vice Pres., Mktg/Sales: Lynne Hoffman-Engel; Sr. Vice Pres., Prod. Devel.: Peter Munves; Vice Pres., PR/Devel.: Nancy Zannini; Vice Pres., Finance/Admin: Pat Clancy; Vice Pres./Gen. Mgr.VERVE: Chuck Mitchell; Vice Pres., A&R, VERVE: Richard Seidel; Vice Pres., A&R, VERVE: Guy Eckstine; Vice Pres., Philips Classics: Lisa Altman; Vice Pres., Deutsche Grammophon: Karen Moody; Vice Pres., London: Steven Winn.
Label(s): (Owned) Argo, L'oiseau lyre, Deutche Grammonphon, London, Mecury Living Presence, Philips Classics, Point, Verve, Verve Forecast.

PolyGram Label Group, 825 Eighth Ave., New York, NY, 10019, (212) 333-8000. Fax: (212) 333-8249. Pres./CEO: M. Richard Asher; Exec. Vice Pres., Mktg./Sales: Robert Jamieson; Vice Pres., Prodn.: Ruth Cisero.
Office(s): 11150 Santa Monica Blvd., Ste. 1100, Los Angeles, CA, 90025, (310) 996-7200, Fax: (310) 477-7622, Branch Mgr.: Bill Follett, Sales Mgr.: Rick Rieger; The Commerce Ctr., 7701 Greenbelt Rd., Greenbelt, MD, 20770, (301) 441-1670, Fax: (301) 441-2871, Branch Mgr.: Jeff Moskow, Sales Mgr.: John Kiernan; 13260 E. Eleven Mile Rd., Warren, MI, 48089, (313) 755-6400, Fax: (313) 755-6408, Branch Mgr.: Bill Schulte, Sales Mgr.: Bill Twyman; 2800 River Rd., #120, Des Plaines, IL, 60018, (708) 298-9700, Fax: (708) 298-9711, Branch Mgr.: Bob Colosi, Sales Mgr.: John McNamara; 3800 W. 80th St., Bloomington, MN, 55431, (612) 831-7847, Fax: (612) 835-6796, Branch/Sales Mgr.: Mike Gleason; 80-02 Kew Gardens Rd., Sixth Floor, Rego Park, NY, 11374, (718) 261-2227, Fax: (718) 793-0094, Branch Mgr.: Don DiMatteo, Sales Mgr.: Mitch Imber; 800 W. Cummings Park, Ste. 2900, Woburn, MA, 01801, (617) 933-8155, Fax: (617) 933-2453, Branch Mgr.: Paul Wennik, Sales Mgr.: Paul Foley.
Label(s): (Distributed) Alpha Int'l Records, Megaforce Entertainment, Morgan Creek Records, Motown Records (NY), Motown Records (L.A.), Perspective Records, Tabu Records, Victory Music.

PolyGram Latin America, 2601 S. Bayshore Dr., Ste. 1800, Coconut Grove, FL, 33133, (305) 285-9098. Pres.: Manolo Diaz; MD, Polygram Latino: Salvador Perez-Munoz; Dir., Latin Artists Mktg.: Paul Ehrlich; Dir., Int'l Artist Mktg.: Marya Meyer; Regional Controller: Andrew Stokoe.
Label(s): (Owned) A & M, Island, Mercury, Mercury Latino, Mercury Nashville, Motown, Polydor, PolyGram Latino.

PolyGram Latino U.S., 6303 Blue Lagoon Dr., Ste. 210, Miami, FL, 33126, (305) 265-2360. Fax: (305) 264-0160. Managing Dir.: Salvador Perez; Promo. Dir.: Rogelio Macin; Sales Dir.: Missile Mike; Sales Dir., Latin Accts.: Ezequiel Cuevas; Controller: Al Hernandez.
Label(s): (Owned) A&M, Mercury Latino, Motown, Philips, Polydor, (Distributed) Sonografica, West Side Latino.

Pop Record Research, 10 Glen Ave., Norwalk, CT, 06850, (203) 847-3085. Pres.: Gary Theroux; Sales Mgr.: Joan Holpuch; Vice Pres. A&R: Richard James.
Label(s): (Owned) GTP, Surf City, (Distributed) Bob.

Pops Neon Enterprises, PO Box 4125, West Hills, CA, 91308, (818) 608-2994. Fax: (818) 712-9338. Pres./Dir., Prodn.: Steve Hobson; Vice Pres.: Jan Halliday.
Label(s): (Owned) Pops Neon Records.

Posh Boy, PO Box 4474, Palm Desert, CA, 92261, (619) 341-8264. Fax: (619) 341-8264. Owner: Robbie Fields.
Label(s): (Owned) Posh Boy.
US Reps.: Get Hip! (PA); Rhino (CA).
Int'l Reps.: Musical Tragedies (Germany).

Positive Feedback Communications, 4010 N. Bend Rd., Cincinnati, OH, 45211, (513) 661-8810. Pres.: Shad O'Shea.
Label(s): (Owned) Fraternity.

Positive Music Records, Inc., 10323 Waverly Woods Dr., Ellicott City, MD, 21042, (410) 750-3813. Fax: (410) 750-1897. Pres.: Ken Navarro; Vice Pres.: Kristin Leonhard; Dir., Radio/Retail Promo.: Ken Davis.
Label(s): (Distributed) Sir.

Postcards, 225 Lafayette St., Room 604, New York, NY, 10012, (212) 966-6083. Fax: (212) 966-7457. Pres.: Sibyl R. Golden; Dir. A&R: Ralph Simon.
Label(s): (Owned) Postcards, Inc.
US Reps.: Koch Int'l (NY).
Int'l Reps.: Media 7 (France); Bellaphon Int'l (Germany); IRD (Italy); Plainishare (Switzerland); Dureco (Netherlands); Super Stop (Japan).

Pound Records, 3590 S. State Rd. #7, Ste. 201, Miramar, FL, 33023, (305) 963-0555. Fax: (305) 964-1117. Mktg./Promo.: John Wai; A&R: Thomas O'Keefe.

Pow Wow Records, Inc., 1776 Broadway, New York, NY, 10019, (212) 245-3010. Fax: (212) 956-2326. Pres.: Herb Corsack; Vice Pres.: Judy Cacase; Promo. Dir.: Madison Bedard.
Label(s): (Owned) Pow Wow.
US Reps.: Big State Dist. (TX); California Record Dist. (CA); Malverne Dist. (NJ); M.S. Dist. (IL); Music Craft Dist. (HI); Select-O-Hits (TN); Universal Record Dist. (PA).
Int'l Reps.: Trend Music Group (Canada).

Power Records, 6251 Smithpoint Dr., Ste. 430, Bldg. A, Norcross, GA, 30071, (404) 446-1042. CEO/Pres.: Leroy McMath.
Label(s): (Owned) Power Artist, Reality, (Distributed) Power Music Group.

Powerhouse Records, PO Box 2455, Falls Church, VA, 22042, Fax: (703) 538-6285. Pres./Owner: Tom Principato; Promos.: B.J. Garrett.
US Reps.: Ichiban (GA).

Prairie Music Records Ltd., 203 Antique City Dr., Walnut, IA, 51577, (712) 784-3001. Fax: (712) 784-2010. Pres./Dir.: Sheila Everhart.
Label(s): (Owned) Prairie Music Records Ltd.

Praise Records (c/o Jacobson & Colfin P.C.), 156 Fifth Avenue, Ste. 434, New York, NY, 10010, (212) 691-5630. Fax: (212) 645-5038. A&R: Marc Warzecha.
Label(s): (Owned) Praise.

Praxis Int'l, 1700 Hayes St., Ste. 302, Nashville, TN, 37203, (615) 320-1200. Fax: (615) 327-9455. Co-Pres.: Jack Emerson.

Preludium Records, 12 Tudor Ln., Trumbull, CT, 06611, (203) 261-5216. Fax: (203) 268-9124. Pres.: Armando Sciascia; Gen. Mgr.: Tom Morrison; Vice Pres. A&R: Aliki Andris.

Prescription Co., 5 Slocum Ave., Port Washington, NY, 11050, (516) 767-1929. Pres./Owner: David F. Gasman; Exec. Vice Pres.: John Bradley; Vice Pres. A&R: Kirk Nordstrom; Vice Pres., Sales: Bruce Brennam; Tour Coord.: Bill Fearn.
Label(s): (Owned) Prescription.

Prettyboy Records, 935 E. Wadsworth Ave., Philadelphia, PA, 19150, (215) 247-8911, (215) 355-8225. Fax: (215) 355-3980. Pres.: Stephen C. Kelly; Vice Pres.: Thomas J. Kennedy.

Prime Records, 900 Refugio St., Miramar, PR, 00907, (809) 723-9952. Fax: (809) 725-3136. Pres.: Jorge Oquendo; Mgr.: Johnny Oquendo.
Label(s): (Owned) Prime.
US Reps.: BMG.
Int'l Reps.: BMG.

Prince/SF Productions, 1135 Francisco St., Ste. 7, San Francisco, CA, 94109, (415) 775-9627. Fax: (415) 776-1339. Artists Rep.: Ken Malucelli; Admin. Asst.: Heidi Waterman.
Label(s): (Owned) Auriga, Christmas.

Priority Records, Inc., 6430 Sunset Blvd., Ste. 900, Hollywood, CA, 90028, (213) 467-0151. Fax: (213) 856-8796. Pres.: Bryan Turner; Sr. Vice Pres., Sales: Mark Cerami; Exec Vice Pres Int'l Aff: Stephen Drath; Sr. Vice Pres., Promotion: Nancy Levin; Vice Pres., Mktg.: Alyssa Pisano; Exec. Dir., Promos.: Eric L. Brooks; Dir., Publicity: Lillian Matulic; A&R: Ern Llamado; Vice Pres. Manufacturing/Operatio: Talin Kouyoumdjian; Vice Pres./Sales-Dallas: David King; Dir., Mktg./Creative: Melisa Wolfson.
Label(s): (Owned) Metal Blade, Priority Rocks, Rhythm Safari, (Distributed) Rap-A-Lot, Rhyme Syndicate.

Private Music, 9014 Melrose Ave., Los Angeles, CA, 90069, (310) 859-9200. Fax: (310) 859-7408. Pres./CEO: Ron Goldstein; Sr. Vice Pres., Finance: Giulio Proietto; Vice Pres.,Publicity: Karen Johnson; Vice Pres., Mktg./Sales: Steve Macon.

Prodiscos USA, Inc., PO Box 162455, Miami, FL, 33116, (305) 597-0207. Fax: (305) 597-0208. Pres.: Alejandro Jaen; Vice Pres./Promo. Dir.: Cecilia Rodriguez; Admin.: Raquel Ledesma; Press Dept.: Alvaro Ramal; Sales Dir.: Ana Jaen; Promo. Dir.: Lucy Garcia.

Profile Entertainment, 740 Broadway, 7th Floor, New York City, NY, 10003, (212) 529-2600. Fax: (212) 420-8216. Pres.: Steven Piotnicki; Sr. Vice Pres./Int'l A&R: Gary Pini; Sr. Vice Pres., Mktg./Promo: Fred Feldman; Vice Pres., Artist/Media Rel.: Tracey Miller; Dir./Purchasing & Prod.: John Wladar; Dir./Mgmt. Info. Systems: Robert Anderson.
Office(s): 8730 Sunset Blvd., Ste. 270, Los Angeles, CA, 90069, (310) 659-7999, Fax: (310) 659-3516, A&R Mgr.-West Coast: Dave Moss; White Swan House, Bennet St., London, W4 28H, United Kingdom, 01144819956229, Fax: 01144817428469, Managing Dir.: Andrew Cleary.

Propinquity Records, PO Box 9036, Denver, CO, 80209, (303) 697-8908. Fax: (303) 697-8908. Owner: Carla Sciaky; Bus. Mgr.: Dan Prendergast.

Pullen-Miles Entertainment Consultants, 14016 Evers Ave., Compton, CA, 90222, (310) 329-5694. Pres./A&R: Robert E. Miles; A&R Consultant: Shon Taylor.
Label(s): (Owned) Janet Marie, P-M Street.

B.T. Puppy Records, 155 E. 29th St., New York, NY, 10016, (212) 683-8420, (310) 652-6673. Fax: (212) 683-8420. Pres.: Rusti Wolintz; Promo./A&R: Noah Margo; Exec. Dir.: Maxine Margo; Vice Pres.: Phil Margo; Vice Pres.: Mitch Margo.
Label(s): (Owned) Lost Tribe.
US Reps.: MS.

Pure & Simple Music, 6 Rosario Shores Rd., Eastsound, WA, 98245, (206) 376-5230. Fax: (206) 376-4894. Pres.: Christopher Peacock; Vice Pres., A&R: Jaylin Chung.
Label(s): (Owned) Pure & Simple.
US Reps.: Miramar (WA).

Pure White Dove/Gift of Grace Music, PO Box 258, Northfield, MN, 55057, (800) 798-8273, (507) 526-5678. Fax: (507) 526-2895. Pres.: John Hager.
Label(s): (Owned) Gift of Grace Music, Pure White Dove.

Pyramid Records, PO Box 140316, Nashville, TN, 37214, (615) 889-6675. Owner: Jimmy Kish.

Pyramida Records, PO Box 52217, Houston, TX, 77052, (713) 223-8607. Fax: (713) 223-1520. Attorney: Otha T. Carpenter; Dir., Sales/Dist.: Laverne Walker.
US Reps.: Pyramida Records Dist. (TX).

Q

Qbadisc, PO Box 1256, Old Chelsea Station, New York, NY, 10011, (212) 620-0320. Fax: (212) 243-1089. Contacts: Ben Socolov, Ned Sublette.
Label(s): (Owned) Qbadisc, (Distributed) Excellent.

Quagmire the Label, PO Box 2383, Los Gatos, CA, 95031, (408) 354-9191. Contacts: David Beach, Tim Alexander.
US Reps.: Instinct, Landmark (CA); Landmark (GA)(NJ).

Quality Records, Inc., 15260 Ventura Blvd., Ste. 980, Sherman Oaks, CA, 91403, (818) 905-9250. Fax: (818) 905-7533. Pres.: Russ Regan; Contact: Dan Kliman.

Quicksilver/Increase Records, 6860 Canby Ave., Ste. 118, Reseda, CA, 91335, (818) 342-2880. Fax: (818) 342-4029. Pres.: Howard L. Silvers; Dir., Mktg.: Sol Greenberg; Dir., Mktg.-Video: David Greenman; Dir., Mktg.-Gospel: Migon Lewin.
Label(s): (Owned) GMG, Increase, Quicksilver, (Distributed) Best, Gospel Train, Smoke Stack Lighting.
Int'l Reps.: K-Tel Int'l (MN); Select-O-Hits (TN); Twinbrook (NY).

Qwest Records, Inc., 3800 Barham Blvd., Ste. 503, Los Angeles, CA, 90068, (213) 874-3028. Fax: (213) 874-5049. Dir. Artist Relations: Joann Tominaga; Dir. A&R, East Coast: Lisa Morris; Vice Pres. A&R: Raoul Roach.
US Reps.: Warner Bros. Records (CA).

R

RAS Records, 2447 Linden Ln., Silver Spring, MD, 20910, (301) 588-9641. Fax: (301) 588-7108. Pres.: Gary Himelfarb; Buyer: Steve Cornwell; Sales Mgr.: Tim Harris; Mktg. Dir.: Mark C. Dickinson.
Label(s): (Owned) RAS, (Distributed) Ariwa, Grapevine, Live & Learn.
US Reps.: CRD, Eastern Pacific, Eurpac, Music For Little People, Zango (CA); Encore (CO); Bassin's, HL, JFL (FL); Gemini, Nova (GA); Music Craft (HI); Rounder (KS,MA); MS (IL); JEK (MD); Performance, Richmond Bros. (NJ); Action (OH); Select-O-Hits (TN); MDI (TX); Eurpac (VA); Silo (VT).
Int'l Reps.: Amalthea (Sweden); Greensleeves, Jet Star (U.K.); IRD (Italy); Ixthuluh (Austria); Media 7, Melodie (France); Munich, Semaphore (The Netherlands); Music Dist. (Norway); Pozitik Tanitim (Turkey).

RBW Record Co., PO Box 14187, Parkville, MO, 64152, (816) 587-5358. Fax: (816) 421-6095. Pres.: Russell E. Wojkiewicz.
Label(s): (Owned) Blue City, RBW.

RCA Records, 1540 Broadway, 36th Floor, New York, NY, 10036, (212) 930-4000. Fax: (212) 930-4449. Pres/CEO-BMG Ent. North America: Strauss Zelnick; Chrmn., BMG-North America: Michael Dornemann; Vice Pres./Sales: David Fitch; Sr. Vice Pres./Nat'l Promo.: Butch Waugh; Sr. Dir., A&R: Lou Simon; Sr. Vice Pres. A&R: Dave Novike; Sr. Vice Pres., Bus./Legal Affrs.: Carol Fenelon; Vice Pres., A&R: Peter Lubin; Vice Pres., Pop Promos.: Skip Bishop; Vice Pres., Black Music Promo.: Michael Halley; Vice Pres., Finance/Admin: Mike Jason; Dir., Research/Analysis: David Israil; Publicity (Nashville): Erin Morris; Vice Pres., Publicity: Marilyn Lipsius; Nat'l Dir., Jazz: Paul Ramey; Nat'l Dir., Rap A&R: Steve Stoute; Nat'l. Dir./Urban-West Co: Dwight Bibbs; Assoc. Dir./East Coast. A&R: Peter Robinson.
Office(s): One Music Circle N., Nashville, TN, 37203, (615) 664-1200, Fax: (615) 664-1226, Chrmn./RCA Records Grp./Ns: Joe Galante, Gen Mgr., RCA/BNA Records: Randy Goodman; 6363 Sunset Blvd., Hollywood, CA, 90028, (213) 468-4000, Fax: (213) 468-4040, Sr. Dir., A&R: Bruce Flohr, Vice Pres., A&R: Bennett Kaufman.
Label(s): (Distributed) BNA Entertainment, Bluebird, Fox, Immortal, Kane Prodns., L.O.U.D., Novus/RCA, PMD, RCA Red Seal, RCA Victor, Rendezvous Entertainment, Reunion.

RCI Records, Inc., 4721 Trousdale Dr., Ste. 118, Nashville, TN, 37220, (615) 833-2052. Fax: (615) 833-2101. Pres.: Ray Roberts; Vice Pres.: Denise Carpentier.
Label(s): (Owned) Arena, Award, RCI, 21st Century.

REMI Productions, 410-100 Emmett St., Bristol, CT, 06010, (203) 584-0045. Fax: (203) 584-0045. Pres.: Rosis E. Lugo; Vice Pres./Exec. Producer: Marlyn I. Miranda.

R.E.X. Music, Inc., 229 Ward Circle, Brentwood, TN, 37027, (615) 370-8813. Fax: (615) 370-8793. Dir.: Gavin Morkel; Sales Dir.: Steve Scalet; Mktg. Dir.: Tyler Bacon.
Label(s): (Owned) R.E.X. Music, Rex Pop-U-Li, Storyville, (Distributed) Grrr, Int'l Music.

RJD Records, PO Box 12239, Las Vegas, NV, 89112, (702) 456-7724. Pres./CEO: Robert J. DiMaggio.
Label(s): (Owned) RJD, Slack.

RMM Records & Video Corp., 568 Broadway, Ste. 806, New York, NY, 10012, (212) 925-2828. Fax: (212) 925-6154. CEO: Ralph Mercado; Prodn. Mgr.: Elena Martinez; Nat'l Retail Mgr.: David Diaz; Dir., Publicity: Debra A. Mercado; Dir., Int'l Bus. Affairs: Carlos M. Gutierrez.
Office(s): 3952 N. Lincoln Ave., Chicago, IL, 60613, (312) 281-1141, Fax: (312) 281-1141; 11365 Ventura Blvd., Ste. 155, Studio City, CA, 91064, (818) 753-9696, Fax: (818) 753-9766; 8880 NW 20th St., Ste. A, Miami, FL, 33172, (305) 593-6252, Fax: (305) 593-0246; 124 W. Mulberry St., Ste. 1, San Antonio, TX, 78212, (210) 733-3806, Fax: (210) 733-3806; 1001 Ave. Ponce De Leon, Para Da 15, Santurce, PR, 00907, (809) 725-4325, Fax: (809) 721-5395.
Label(s): (Owned) RMM, RMM Merengazo, Soho Sounds, Sonero, Tropi Jazz, (Distributed) Bat, Bellaphon, King, PolyGram, Prodisc, Sony.

R-M Records, 920 McArthur Blvd., Warner Robins, GA, 31093, (912) 923-6533. Owner/Mgr.: Ray H. Melton; Mgr.: George Lovell; Producer: Bob Grady.
Label(s): (Owned) R-M.

R.O.I.R./Reachout Int'l Records, Inc., 611 Broadway, Ste. 411, New York, NY, 10012, (212) 477-0563. Fax: (212) 505-9908. Pres./Managing Dir.: Neil S. Cooper; Vice Pres. Domestic Sales: Lucas Cooper; Office Mgr.: Ingrid Tejeda; A&R, Retail, Radio: Marcus Green.
Label(s): (Owned) ROIR, (Distributed) France's Concerts, Lagoon Reggae, New Rose Blues, ROIR Europe, Windsong UK BBC in Concert.

ROM Records (Div. of Treasure Trove, Inc.), 2052 Broadway, Santa Monica, CA, 90404, (310) 828-4487. Fax: (310) 828-1584. Pres.: Keith Holzman.
Label(s): (Owned) ROM.

R & R Records, Inc., 521 Fifth Ave., 17th Fl., New York, NY, 10175, (212) 757-3636. Pres.: Rena L. Feeney; Vice Pres.: William F. Feeney; Sec.: William A. Feeney; Treas.: Chris S. Feeney.
Label(s): (Owned) Factory Beat.
US Reps.: Win Record (Long Island City, NY); Pearl Record Dist. (Brooklyn, NY).

RSO Records, Inc., 122 E. 42nd St., Ste. 810, New York, NY, 10168, (212) 975-0700. Chrmn.: Robert Stigwood.

R.T.P. Int'l, 180 Pond St., Cohasset, MA, 02025, (617) 383-9494. A&R: Rik Tinory, Claire Babcock, Richard Tinory, Jr.
Label(s): (Owned) R.T.P. Int'l, Sequel.

RTV Communications, 302-B Lewis Lane, Dania, FL, 33004, (305) 922-8020. Fax: (305) 922-7640. Pres./A&R: Robert W. Schachner.
Label(s): (Owned) Dyno Polkas, Gateway Recordings, New Age Music, Spolite, Who's Who in Jazz, (Distributed) No Hang Ups.
US Reps.: D.N.A. (MA).

RVCD, 330 W. 108th, #2, New York, NY, 10025, (212) 316-1062, (800) 448-7823. Owner: Roland Vazquez; Sr. Vice Pres.: Susan Botti.

Rabadash Records, Inc., PO Box 19384, New Orleans, LA, 70119, (504) 486-7625. Fax: (504) 484-7529. Contact: John G. Autin.

Radiola/Sandy Hook Records, PO Box C, Sandy Hook, CT, 06482, (800) 243-0987. Fax: (203) 797-0819. Contact: Craig Gallichotte.
Label(s): (Owned) Radiola, Sandy Hook.

Rag Baby Records, PO Box 193316, San Francisco, CA, 94119, (510) 486-2052. Fax: (510) 486-2015. Co-Owners: Bill Belmont, Joe McDonald.
Label(s): (Owned) Tape Talk.

Railroad Records, 1231 Druid Pl., NE, Atlanta, GA, 30307, (404) 522-3725. Fax: (404) 525-7182. Pres.: Paul Cornwell; Promo Dir.: Meredith Haun; Sales/Mktg.: Gregory B. Dubno.
US Reps.: Carolin Records, Dutch East India (NY); Action Music (OH); M. S. Dist. (IL).

Rainmaker Records, 6138 Llano, Dallas, TX, 75214, (214) 823-3744. Fax: (214) 823-5864. Partner, Dir. A&R: Mike Swinford; Partner, Artists Mgmt.: Paul Nugent; Partner, Info. Mgmt.: David Sirbasky; Sales Mgr.: Rob Leverette.

Rains Recording Co., 1092 Flanagan Sta. Rd., Winchester, KY, 40391, (606) 744-7921. Owner/Mgr.: Jack O. Rains; Prod.: Mary B. Rains; Prod. Promos.: L. Hodges; A&R: Claude Frisby.
Label(s): (Owned) Buttilla, Nashville Allstar, Needle-Mate, Reka.

Ramex Records, Inc., 208 S. Milby St., Houston, TX, 77003, (713)223-3591. Fax: (713)223-4329. Pres.: Emilio V. Garza; Gen. Mgr.: Javier Cuevas; Sales/Promos. Mgr.: Victor Paniagua; Exec. Sales: Isabel Salazar.

Rampart Records (Division of Gordo Enterprises), 255 N. New Hampshire Ave., Los Angeles, CA, 90004, (213) 384-9586. Fax: (213) 384-0411. Owner/Gen. Mgr.: Edward L. Davis.
Label(s): (Owned) Rampart.

Rap-A-Lot Records, 12337 Jones Rd., Ste.100, Houston, TX, 77070, (713) 890-8486. Fax: (713) 890-5363. Controller: Bruce Toval; Sales Dir.: Mike Mack; Mktg. Dir.: Leroy Robinson.

Bill Rase Productions, Inc., 955 Venture Ct., Sacramento, CA, 95825, (916) 929-9181. Fax: (916) 929-4751. Owner: Shirley Rase; Pres.: Bill Rase; Prodn. Mgr.: Esther Marcroft.
Label(s): (Owned) Esar.

Raspberry Records, 3472 Cronell Pl., Cincinnati, OH, 45220, (513) 281-2945.

Rastascan Records, PO Box 3073, San Leandro, CA, 94578, (510) 357-4382. Fax: (510) 357-9323. Owner: Gino Robair.
Label(s): (Owned) Rastascan, (Distributed) Advance.
US Reps.: North Country (NY); City Hall (CA).

Rave On Productions/Records/Interactive, 50 Park Terrace East #3E, New York, NY, 10034, (212) 942-2463. Fax: (212) 942-6011. Pres.: Frank Migliorelli; Vice Pres.: Gene Campanelli; Radio/Promos.: Liza Parker; Prodn.: Fred Drachus.

Raven Music Co., 12055 First Ave. NW, Seattle, WA, 98177, (206) 367-0736. Pres.: Ron Ellis; Permissions Dept.: Nancy J. Ellis.

Raven Recording, 744 Broad St., #1615, Newark, NJ, 07102, (201) 642-7942. Fax: (201) 621-2185. CEO: Robert Ansell; Pres.: Gabrielle Roth.
Label(s): (Owned) Raven.

Razor & Tie Music L.P., 214 Sullivan St., Ste. 4A, New York, NY, 10012, (212) 473-9173. Fax: (212) 473-9174. Co-Owners: Craig Balsam, Cliff Chenfeld; Sales: Mike Rosenberg; Promo.: Seth Brandler.
Int'l Reps.: Koch Int'l.

Razzamajazz, 3700 Linden Dr., Arlington, TX, 76017, (817) 572-5016. Fax: (817) 478-1843. Owner: Jon Stutler.
Label(s): (Owned) Razzamajazz.

Re-Bop Records, 31 Hebert Rd., Montpelier, VT, 05602, (802) 223-7911. Fax: (802) 229-1834. Owners/Producers: Stephen McArthur, Diana Winn Levine.
Int'l Reps.: A&M/Polygram (CA).

Real Music, 85 Libertyship Way, Ste. 207, Sausalito, CA, 94965, (415) 331-8273. Fax: (415) 331-8278. Pres.: Terence Yallop; Exec. Vice Pres.: Gary L. Chappell; Dir., Mktg.: Annie Sammis; Dir. Sales/Opns.: Rick Jeffery.

Rebel Records, 3646-3 Aerial Way Dr., Roanoke, VA, 24018, (703) 343-5355. Fax: (703) 343-3240. Owner: David Freeman; Prodn./Promo.: Gary B. Reid.
Label(s): (Owned) County.

The Record Co., PO Box 35022, Los Angeles, CA, 90035, (213) 655-9461. Pres.: Steve Angelica.

Record-Rama Sound Archives, 4981 McKnight Rd., Pittsburgh, PA, 45237, (412) 367-7330. Fax: (412) 367-7388. Owner: Paul C. Mawhinney.
Label(s): (Owned) Ideal, Impala, VAL, (Distributed) Big Dalton.

Red Horse Productions/Revolver Records, PO Box 158304, Nashville, TN, 37215, (615) 670-6129. Fax: (615) 670-6703. Mgr.: Jean Cramer.
Label(s): (Owned) Red Horse, Revolver.
US Reps.: United Record (TN).
Int'l Reps.: Int'l Record (Italy); Bear Family (Germany); Silver Sounds (U.K.).

Red House Records, Inc., 720 Washington Ave. SE, Ste. 202, Minneapolis, MN, 55414, (612) 379-1089. Fax: (612) 379-0945. Pres.: Bob Feldman; Operations Mgr.: C.W. Frymire.
Label(s): (Owned) Red House.
US Reps.: Koch Int'l (NY).

Red Onion Records, PO Box 366, Dayton, OH, 45401, (513) 222-2413. Fax: (513) 277-3079. Pres.: Gene Mayl; Vice Pres.: Sharon Mayl; Sales Mgr.: George Ellis.

Red Rocket Records, USA, 213 12th Ave. E, Seattle, WA, 98102, (206) 322-2154. Fax: (206) 324-8124. Dir., A&R: Curtis Crawford.
Label(s): (Owned) B.F.D. Global Music, Mini Hap.

Red Rover Records, PO Box 124, Lake Bluff, IL, 60044, (708) 615-0366. Fax: (708) 615-0471. Owner: Fred Koch.
Label(s): (Owned) Red Rover.
US Reps.: Melody House (OK).

Redeem Records, 106 Dudley St., Warner Robins, GA, 31093, (912) 328-0795. Fax: (912) 929-3106. Pres.: Linda Bell; Pub. Rel. Dir.: Steve Morris; Artist Mgmt.: Kenneth Reaves.
US Reps.: Central South, Select-O-Hits (TN); Spring Arbor (MI); Salisbury Dist. (MD); M.S. Dist. (IL).
Int'l Reps.: Kingsway Music (UK).

Redeye Records, PO Box 62, Saint Joseph, MO, 64502, (816) 233-6778, (816) 593-2353. Pres.: W.D. Morgan; Vice Pres.: Jeffrey Battle; A&R: Robert B. "Buck" Orr; Mktg./Admin. Asst.: Cecelia Sten.
Label(s): (Owned) Redeye.

Redwood Records/Redwood Cultural Work, 1222 Preservation Pkwy., Oakland, CA, 94612, (510) 835-1445. Fax: (510) 835-1459. Exec. Dir.: Susan Freundlich; Gen. Mgr.: Cynthia Frenz; Dir., Recording: Sue Brown.
US Reps.: Bayside (CA); D.N.A. (MA); Encore (CO); Silo (VT).

Reference Recordings Ltd., 580 Crespi Dr., Unit I, Pacifica, CA, 94044, (415) 355-1892. Fax: (415) 355-1949. Pres.: J. Tamblyn Henderson, Jr.; Mktg. Dir.: Marcia Gordon Martin; Technical Dir.: Keith O. Johnson.
Label(s): (Owned) Reference Mastercuts, Reference Recordings.
US Reps.: Encore (CO); Titus Oaks (CT).

Rego Irish Records, Tapes & Videos, 64 New Hyde Park Rd., Garden City, NY, 11530, (800) 854-3746. Fax: (516) 354-7768. Pres.: Patrick Noonan; Mgr.: Vincent Mitchell.
Label(s): (Owned) Colleen, Rebo.

Reiter Records Ltd., 308 Penn Estates, East Stroudsburg, PA, 18301, (717) 424-9599. Pres.: Andrea B. Reiter; Vice Pres. A&R: Tito Batista; Vice Pres. Business Aff.: Stewart Rosenblum.

Release Records, PO Box 234, Saint Louis, MO, 63166, Pres.: Bob J. Bax; Exec. Vice Pres./Mktg.: Paul J. Bax.
Label(s): (Owned) Blue Brass, Release.

Relic Record Productions, Inc., PO Box 572, Hackensack, NJ, 07602, (201) 342-6475. Fax: (201) 342-5954. Co-Owners: Donn Fileti, Edward Gries.
Label(s): (Owned) Relic, (Distributed) Clifton, Crystal Ball.

Relix Records, Inc., PO Box 98, Brooklyn, NY, 11229, (718) 258-0009. Pres.: Leslie D. Kippel.
US Reps.: RED, Alliance Group (NY); Rounder (MA).

Renegade Records, 814 Conti St., New Orleans, LA, 70112, (800) 800-0550. Pres.: Steve Valentino; A&R: David Valentino.

Reprise/Warner, 3300 Warner Blvd., Burbank, CA, 91510, (818) 953-3750. Fax: (818) 953-3211. Pres.: Lenny Waronker; Sr. Vice Pres. Mktg/Promo: Russ Thyret; Sr. Vice Pres. Black Music Mktg: Ray Harris; Sr. Vice Pres./Dir. Promo: Rich Fitzgerald.

Reprise Records (Warner Brothers Records), 20 Music Sq. E., Nashville, TN, 37203, (615) 320-7525. Fax: (615) 327-4252. Pres.: Jim Ed Norman; Vice Pres., Sales: Neal Spielberg.

Reptile Records, PO Box 121213, Nashville, TN, 37212, (615) 331-7400. Pres./A&R: Scott Tutt; Promos.: Sunny Richards.
Label(s): (Owned) Reptile Records.
US Reps.: Select-O-Hits, Music City Rec. Dist., United (TN); Venus (NY).

Resounding Records, 3001 S. Federal Blvd., Denver, CO, 80236, (303) 331-2414. Pres.: Rich Harris.

Restless Records, 1616 Vista Del Mar, Hollywood, CA, 90028, (213) 957-4357. Fax: (213) 957-4355. Chrmn.: William Hein; Pres.: Joe Regis; Dir., Nat'l Publicity: Michelle Roche; Mktg. Mgr.: Lyndsey Parker; Int'l/Bus. Affairs: David Gerber; Promo./Mktg.: Rich Schmidt; A&R/Publicity: Liz Garo; Sales: Glen Firstenberg.
Label(s): (Owned) Restless, (Distributed) Clean, Hot, KK, Medium Cool, On-U Sound, Red Decibel, Spanish Fly, Twin/Tone, Vengeance.
US Reps.: A.D.A. (CA).
Int'l Reps.: Cargo (Canada); Shock (Australia); Toy's Factory (Japan); Roadrunner (Brazil); Vital (UK); Alternation/Intercord (Germany); Media 7 (France); MNW (Scandinavia); Caroline (Spain); Dischi Ricordi (Italy); Play It Again (Benelux); Echo (Austria); C.O.D. Tuxedo (Switzerland); Penguin (Greece).

Resurgent Music, 146 S. Main St., Ste. 212, Orange, CA, 92668, (714) 939-1361. Fax: (714) 634-3926. Owner: Dan St. Marseille.
Label(s): (Owned) Resurgent Music, (Distributed) International.
US Reps.: Bayside (CA).

Retrieve Records, PO Box 1002, Asbury Park, NJ, 07712, (908) 223-6676. Pres./Owner: David H. Miller.
Label(s): (Owned) Retrieve.

Reunion Records, 2910 Poston Ave., Nashville, TN, 37203, (615) 320-9200. Fax: (615) 320-1734. Exec. Vice Pres.: Melinda Scruggs; Dir., A&R: Chris Smith; Vice Pres., Mktg.: Rob Birkhead; Dir., Sales/Dist./Int'l: Ben Howard.

Revels, Inc. (Revels Records), 1 Kendall Sq., Bldg. 600, Cambridge, MA, 01239, (617) 621-0505. Fax: (617) 621-1709. Bus. Mgr.: William H. Scheick; Dir., Mktg.: Kay Dunlap.
US Reps.: D.N.A. (MA); Silo (VT).

Revere Records, 3479 NW Yeon Ave., Portland, OR, 97210, (503) 228-9430. Fax: (503) 228-5039. Pres.: Morris McClellan; Vice Pres.: Lewis Ross; CFO: Eleanor Ross.
Label(s): (Owned) Revere, (Distributed) Earthtunes, MSP, Magic Music, Phileo, Soulo.
US Reps.: Music Design, Silo, Real to Reel, Lifedance.

Revonah Records, Rte. 17 Quickway, Ferndale, NY, 12734, (914) 292-5965. Fax: (914) 292-2313. Owner: Paul Gerry; Gen. Mgr.: Patricia Gerry.
Label(s): (Owned) Quickway Recording, Revonah, Studio 17, Tel-E-Vue.

Rhino Entertainment Co., 10635 Santa Monica Blvd., 2nd Floor, Los Angles, CA, 90025, (310) 474-4778. Fax: (310) 441-6575. CFO: Colin Beef; Pres.: Richard Foos; Sr. Vice Pres., Opns: Brian Schuman; Sr. Vice Pres. A&R: Gary Stewart; Sr. Vice Pres., Mktg.: Neil Werde; Managing Dir.: Harold Bronson; Dir., Int'l Mktg.: Peter Pasternais; Vice Pres., Legal/Bus. Affairs: Robert Emmer.
Label(s): (Owned) Forward, Rhino.

Rhythm Safari, 6430 Sunset Blvd., Ste. 900, Hollywood, CA, 90028, (213) 467-0151. Fax: (213) 856-4204. Pres.: Hilton Rosenthal; Mgr., Label Opns.: Magda Summierfield.
Label(s): (Owned) Rhythm Safari.
US Reps.: Priority (CA).

Rhythms Productions/Tom Thumb Music, 8869 Venice Blvd., Los Angeles, CA, 90034, (310) 836-4678. Pres.: Ruth S. White; Vice Pres.: David O. White; Gen. Mgr.: Marjory W. Gandelman.
Label(s): (Owned) Rhythms Productions, Tom Thumb, Watch Me Grow.
Int'l Reps.: MARQFed Int'l (Philippines).

Rice Records, 1808 West End Bldg., Ste. 825, Nashville, TN, 37203, (615) 242-2461. Fax: (615) 327-0371. CEO: Jimmy Key; Pres.: Jack J. Key.
Label(s): (Owned) Rice.

Fred Rice Productions, 48-780 Eisenhower Dr., La Quinta, CA, 92253, (619) 564-0559. Pres.: Fred Rice; Sec./Treasurer: Dorothy Rice; Sales Mgr.: Robert Rice.
Office(s): PO Box 643 48-780 Eisenhower Dr., La Quinta, CA, 92253, (619) 564-4823, Pres.: Fred Rice.
Label(s): (Owned) Amazing Grace Music, Startime Music, Western Americana, Yo-Yo Music.

Richardson Records, 1938 Baltimore Annapolis Blvd., Annapolis, MD, 21401, (410) 757-3733. Pres.: Charles A. Richardson.
Label(s): (Owned) Richardson.

Rico Records/Combo Records, 747 Tenth Ave., New York, NY, 10019, (212) 247-6330. Fax: (212) 956-7554. Pres., A&R: Ralph Cartagena; Vice Pres.: Lisa Cartagena; Nat'l Radio Promo. Dir.: Derek Cartagena; Sales Dir.: Jose Luis Alvarez; Sales Reps.: Edwin Aviles, Fred Hernandez; Vice Pres./Nat'l Promo.: Derek Cartegena; Nat'l Sales Dir./A&R: Lisa Cartagena; A&R/ Urban Div. Dir.: Jeffrey Cartagena.
Label(s): (Owned) Canomar, Combo, Hi-Tone, Mega, Neliz, Rico, Solo, Spanoramic, (Distributed) Heaven.
Int'l Reps.: Combo (PR); Discos Musart (Mexico); Sonolux (Colombia); Discos Manzana (Spain); OM Productions (Panama); Rica Discos (Netherlands); Clave Music (Switzerland); Disques Concord (France); Musica Tropical (Germany); Sweet Coco (Japan); Sica Peruana (Peru); Discorona (Venezuela).

Ricochet Records Ltd., PO Box 587, Farmingville, NY, 11738, (516) 472-1219. Pres.: Andy Marvel.

Ridge Runner, 84 York Creek Dr., Driftwood, TX, 78619, (512) 847-8605. Fax: (512) 847-8833. Owners: Slim Richey, Francie Jo White.
Label(s): (Owned) Flying High, Grass Mountain, Ridge Runner, Tex Grass.

Riot Records, 3210 21st St., San Francisco, CA, 94110, (415) 282-3600. Fax: (415) 282-1476. Chrmn.: Joel S. Turtle; Pres.: Ralph Tashjian; Vice Pres., A&R: Greg Kihn; Vice Pres., Promo./A&R: Greg Lanlam.

Ripete Records, Inc., 1111 S. Main St., Elliott, SC, 29046, (803) 428-3358. Fax: (803) 428-6434. Pres.: Marion E. Carter; Vice Pres.: Peter N. Smolen; Bus. Affairs: Karen F. Carter; Accts. Mgr.: Michael A. Farver.
Label(s): (Owned) Carlen, Gold Nuggets, Retroactive, Ripete, Volume, (Distributed) Gold Coast, Rockin Robin.
US Reps.: Select-O-Hits (TN); Big State (TX); Best Buy, Tracks/Blockbuster (GA).

Ripsaw Record Co., 4545 Connecticut Ave. NW, Ste. 805, Washington, DC, 20008, (202) 362-2286. Pres.: Jonathan Strong.
Label(s): (Owned) Ripsaw.

Rising Sleeves Music, Box 11181, Berkeley, CA, 94701, Owner: Joe Miller.
US Reps.: Kicking Mule (CA), The Direct Co. (CT), Better Music Co. (CA), Batside Dist. (CA).

Rising Son Records, 4 Van Devsenville Rd., Great Barrington, MA, 01230, (413) 528-1953. Fax: (413) 528-1958. Pres.: Arlo Guthrie; Vice Pres.: Jackie Guthrie; Dist./Promo.: Sue Devine.
Label(s): (Owned) Rising Son.

Rising Star Records/Publishers, 710 Lake View Ave. NE, Atlanta, GA, 30308, (404) 872-1431, (800) 247-3108. Fax: (404) 872-3104. Pres.: Barbara Z. Taylor; Vice Pres.: Marcia G. Shein; Promo/Artist Devel.: Lyndell Massengale.
US Reps.: New Leaf (GA); Music Design (WI); Mill City (MN); Bassin (FL); Valley, Pyramid Dist (CA); White Swan (CO).
Int'l Reps.: New Sounds (Italy); Serenity Sound Dist. (Canada); Oasis (Spain).

Rite-Off Records, 412 N. Orange St., Selinsgrove, PA, 17870, (717) 374-0696. Fax: (717) 374-0858. Gen. Mgr.: Terry Selders.
US Reps.: Sharkstooth (PA).

River Music, Inc., Rt. 175, Blue Hill Falls, ME, 04615, (207) 374-2208. Fax: (207) 374-2082. Pres./A&R: Paul D. Sullivan; Vice Pres.: Jillson Knowles; Promos.: Lisa M. Farrar.
Label(s): (Owned) River Music.
US Reps.: CRD (CA); Twinbrook (NY); Music Design (WI); Silo (VT).

River North Records, P.O. Box 25147, Nashville, TN, 37202, (615) 327-0770. Fax: (615) 327-0011. Pres.: Joe Thomas; Vice Pres./Gen. Mgr.: Eddie Mascolo; Vice Pres./Promo./Artist Devel.: Bobby Young; Project Coord.: Michelle Brown.

River Records, 800 SW Jefferson Ave., Peoria, IL, 61605, (309) 673-0075. Pres.: Ron C. Volz; Vice Pres. A&R: D. Scott Kramer; Sales/Promo.: Jennifer Florida; Mktg.: Kevin Tompkins.
Int'l Reps.: Christian Mktg. Canada Unlimited (Canada); GMI Music Partners BV (Europe); Christian Mktg. New Zealand (New Zealand); Christian Mktg. Pty. Ltd. (Australia); Marantha (South Africa).

Rivera Records, PO Box 1848, Orange, CA, 92668, (714) 639-0400. Fax: (714) 639-7523. Owner: Bob Rivera.
US Reps.: City Hall (CA).

Road Records, 1024 16th Ave. S., Nashville, TN, 37203, (615) 742-4780. Fax: (615) 742-4787. Pres.: Jim Femino; Vice Pres.: Mike Moore; Dir., A&R: Mieke Appel; A&R Rep.: Beckey Badgett.
Label(s): (Owned) Road.

Roadrunner Records, 536 Broadway, New York, NY, 10012, (212) 219-0077. Fax: (212) 219-0301. Pres.: Cees Wessels; Vice Pres./Gen. Mgr.: Doug Keogh; Dir., Mktg.: Derek Simon; Dir., Artist Devel.: Scott Givens; Dir., Artist Devel.: Peter Cooper; Dir., Sales: Jim Saliby; Dir., A&R: Howie Abrams; Dir., A&R: Jeff Pachman; Publicity: Susan Marcus; AOR Radio Promo.: Mark Abramson; Retail Promo.: Bob Johnson; W. Coast Promo.: Kathie Reed; SE Promo.: Susan Brown; Midwest Promo.: Michael Rivers.
US Reps.: RED (NY).

Rock Dreams, 364 Route 33, Mercerville, NJ, 08619, (609) 890-0808. Fax: (609) 588-8945. CEO: John Cardarelli; Mgr.: Robert Belviso; Buyers: James Minelli, John Bates.
Label(s): (Owned) Rock Dreams.

Rocky Mountain Records & Tapes, 2525 Arapahoe Ave., Ste. C200, Boulder, CO, 80302, (303) 442-5630.

Rococo Records, Inc., PO Box 695, Seal Beach, CA, 90740, (310) 594-6641. Fax: (310) 594-0041. Pres.: Rocco Spagnola; Dir., A&R: Kookie Wrigley, Jr.

Rodell Records, Inc., 1750 E. Deere Ave., 2nd Floor, Santa Ana, CA, 92705, (213) 960-9447, (714) 531-5786. Fax: (714) 474-7954. Pres.: Adam Rodell.
Label(s): (Owned) Club of Spade, Rodell.

Rodven, 3191 Coral Way, Ste 110, Miami, FL, 33145, (305) 442-7273, (305) 592-7055. Fax: (305) 445-7434. Vice Pres./Gen. Mgr.: Oscar Llord; Exec. Vice Pres.: Jose Martine.
Office(s): 10715 Gulfdale, Ste. 275, San Antonio, TX, 78216, (210) 342-9574, Fax: (210) 342-3917; 6255 Sunset Blvd., Ste. 606, Hollywood, CA, 90028, (213) 469-9565, Fax: (213) 469-9938; 1707 69th St., Ste. 317, North Bergen, NJ, 07087, (201) 868-2696, Fax: (201) 868-3197; 1607 Ave. Ponce De Leon, Ste. 109, Santurce, PR, 00909, (809) 725-8976, Fax: (809) 725-9253.
Label(s): (Owned) RTP, (Distributed) Love, Sonorodven, Tejano Discos, Unico, WEA Int'l Latin.

Roesch Records, 25-13 Old Kings Hwy. N., Ste. 272, Darien, CT, 06820, (203) 838-5023. Fax: (203) 838-0337. Owner: Joe Roesch; Vice Pres.: Sable Roesch.
US Reps.: Twinbrook (NY); City Hall (CA); Rock Bottom (FL); Action (OH).

Roll On Records, 112 Widmar Pl., Clayton, CA, 94517, (510) 672-8201. Contact: Edgar J. Brincat.

Rooster Blues Records, 232 Sunflower Ave., Clarksdale, MS, 38614, (601) 627-2209. Fax: (601) 627-9861. Co-Owners/Producers: Jim O'Neal, Patricia Johnson; Vice Pres., Mail Order Sales: Julie Buchanan; Vice Pres., Design/Catalogue Dept: Colin Buchanan.
Label(s): (Owned) Okra-Tone, Rooster Blues, (Distributed) Airwax, Southern Culture, Wilco.
US Reps.: Rounder Records (MA).

Roper Records, Inc., 45-15 21st St., Long Island City, NY, 11101, (718) 786-2401. Pres.: Franc Peri.
Label(s): (Owned) Roper.

Rosemary Melody Line Records, PO Box 1078, Vineland, NJ, 08360, (609) 696-0943. Pres.: Dennis Link; A&R: Greg Giannascol; Mktg.: Jay Wilson.
Label(s): (Owned) Wind Rose.

Rotten Records, PO Box 2157, Montclair, CA, 91763, (909) 624-2332. Fax: (909) 624-2392. Pres.: Ron Peterson; Vice Pres.: Spike Cassidy; Press/Video Promo. Mgr.: Cheryl Zazlow, Radio/Retail Promos. Mgr.: Mark Marshall.

Rough Luxury, 1156 Forest Ave., New York, NY, 10456, (718) 617-4783. Fax: (718) 617-4832. A&R: C. McRae.
Label(s): (Owned) New World Order.

Roughrider Entertainment, Inc., PO Box 56742, Sherman Oaks, CA, 91413, (818) 995-3468. Fax: (818) 995-7342.

Round Flat Records, 63 Lennox Ave., Buffalo, NY, 14226, (716) 838-2544. Fax: (716) 838-2544. Pres.: Curt Ippolito.

Round River Records, 301 Jacob St., Seekonk, MA, 02771, (508) 336-9703. Fax: (508) 336-2254. Pres.: Deborah Block; Vice Pres.: Bill Harley; Office Mgr.: Jane Bendavid.
Label(s): (Owned) Round River.
US Reps.: Alcazar (VT); A&M (CA).

Round Robin Records, 101 Hurt Rd., Hendersonville, TN, 37075, (615) 824-5900. Fax: (615) 824-8800. Pres.: Jim Pierce.
Label(s): (Owned) Round Robin, Strawberry, Strawboss.

Rounder Records Group, 1 Camp St., Cambridge, MA, 02140, (617) 354-0700. Fax: (617) 491-1970. Owners: Marian Leighton Levy, Bill Nowlin, Ken Irwin; Gen. Mgr.: Duncan Browne; Mktg. Dir.: Susan Piver; Promo. Dir.: Brad Paul; Contact: Michael Dunford.
Office(s): PO Box 17 04 42, Frankfurt am Main, D-60078, Germany, Dir.: Gotz A. Worner; 8-14 St. Pancras Way, London, NW1 OQG, United Kingdom, Dir.: Nick Gold.
Label(s): (Distributed) American Clave, Black Top, Bullseye Blues, Clean Cuts, Corason, Daring, Heartbeat, Lucky Seven, Messidor, Rooster Blues, Tone Cool, Varrick, World Circuit.

Rowena Records, 195 S. 26th St., San Jose, CA, 95116, (408) 286-9840. Fax: (408) 286-9845. Owners: Gradie J. O'Neal, Jeannine O'Neal.
Label(s): (Owned) Rowena.

Royal Records, PO Box 5368, Buena Park, CA, 90622, (714) 522-2383. Pres.: Jerry Smith.
Label(s): (Owned) Melodeer Music, Royal, Royal King Music, Royal Recording Co., Royal Records of America, Royal Records Int'l.

Ruby Red Records, 13126 Trail Hollow Dr., Houston, TX, 77079, (713) 781-5313. Producer: C. Lee Johnson.

Rumrunner Records, PO Box 11841, Fort Lauderdale, FL, 33339, (305) 561-4883. Fax: (305) 537-9048. Pres.: Greg Aliferis.

Run River Records, 2801 Rodeo Rd., Ste. B-570, Santa Fe, NM, 87505, (505) 438-8022. Fax: (505) 473-4718. Pres.: Larry Feinstein.

Rural Rhythm Records, 6012 N. Agnes Ave., Temple City, CA, 91780, (818) 286-9188. Pres.: Sam Passamano, Jr.
Label(s): (Owned) Rural Rhythm.
US Reps.: Uncle Jim's (CA).

Rustron Music Productions, 1156 Park Ln., West Palm Beach, FL, 33417, (407) 686-1354. Exec. Dir.: H. Rusty Gordon; Dir., A&R/Creative: Ronald Caruso; Bus. Mgr.: Davilyn Whims; Studio Dir.: Kevin Reeves.
Office(s): 33 Whittier, Poets Corner, Hartsdale, NY, 10530, (914) 761-3025.
Label(s): (Owned) Rustron, Whimsong, (Distributed) Atma Spheres, Benthic, Black Dog, CMR, C & S, Catalyst, Cosmic Wood, Florida Daze, GBP (Gary Barth Prodns.), GJP (Gordon Johnson Prodns.), Marcus, Mermaid, Moon Fox, PRMC, RCP, RVP, Road House, Shock, Silver Stream, Soul Inspiration.
US Reps.: Lady Slipper (NC); Alhambra (FL).
Int'l Reps.: Sonoexit, FM Cintos y Discos (Colombia).

Ruthless Records, 21860 Burbank Blvd., Ste. 100, Woodland Hills, CA, 91367, (818) 710-0060. Fax: (818) 710-1009. Pres.: Eric Wright; Gen. Mgr.: Jerry Hutler; Asst. to Gen. Mgr.: Gary Ballen; A&R Rep.: Terry Helier.

Rutledge Records, PO Box 526, Fort Lauderdale, FL, 33302, (305) 584-0237. C.E.O.: Johnnie Rutledge; Corp. Exec./Vice Pres.: Bonny Rutledge.

Rykodisc, Pickering Wharf, Bldg. C, Salem, MA, 01970, (508) 744-7678. Fax: (508) 741-4506. Pres.: Don Rose; Vice Pres. Sales/Mktg.: Bob Carlton; Dir., Mktg.: John Hammond; Prodn. Mgr.: Traci Swartz; Dir., Promo.: Michael Sylvia; Dir., Publicity: Carrie Svingen.
Office(s): 530 N. Third St., Minneapolis, MN, 55401, Vice Pres./CFO: Robert Simonds, Dir., Sales: Jim Bradt; Suburban Sq., Ste. 500, Ardmore, PA, 19003, Vice Pres. Bus. Affairs: Arthur Mann, Dir. Bus. Affairs: Paul Dickman.
Label(s): (Owned) Gramavision, Hannibal, Speedo, (Distributed) Tried & True.
US Reps.: The REP Co. (MN).

S

SFL Tapes & Discs, PO Box 120316, Nashville, TN, 37212, (615) 356-4684. Fax: (615) 356-4666. Pres.: John Lomax, III.
Label(s): (Owned) SFL.
Int'l Reps.: Massive Records (Australia).

SRI Records Group, 120 Golden Isles Dr., Hallandale, FL, 33009, (305) 458-1225. Fax: (305) 458-2208. Pres.: Shelly Liebowitz; Vice Pres., A&R: Stan Silverberg; Dir., Promo.: Dennis McSherry; Dir., Acquisitions: Peter Marino.
Office(s): 205 ½ S. Doheny Dr., Beverly Hills, CA, 90211, (310) 275-6819, Fax: (310) 275-3777. Vice Pres., W. Coast: Stan Silverberg; 49 W. 24th St., New York, NY, 10010, (212) 727-1114, Fax: (212) 633-9017, Dir., NY Office: Steven Stein.
Label(s): (Owned) CMS Music, Flamingo, SRI, (Distributed) Bergetta Music, Santa Fe.
US Reps.: SRI Dist.

S S T, PO Box 1, Lawndale, CA, 90260, (310) 430-2077. Fax: (310) 430-7286. Owner: Greg Ginn; Label Mgr.: Ron Coleman; Publicist: Andy Dunkley.
Label(s): (Owned) Cruz, Issues, New Alliance, SST.

S.W. & A. Associates, Co., 953 Highway 51, Madison, MS, 39130, (601) 856-7468. Vice Pres./A&R: Style Wooten.
Label(s): (Owned) Pretty One, Recording Cooperative, S.W. & A., Style, Styleway, Thee One, Wooten.

Sabteca Records, PO Box 10286, Oakland, CA, 94610, (510) 465-2805. Pres.: Bernard D. Herring; Mktg.: Duane Herring; A&R: Sean Herring.
Label(s): (Owned) Andre Romare.

Sage Arts, 14311 Stehr Rd., Arlington, WA, 98223, (206) 691-5203. Bus. Mgr.: Warren Argo; Office Mgr.: Kelly O'Brien; Contracts Officer: Cindy Hartman.

Sahara Records & Filmworks Int'l, 117 W. Harrison Bldg., Dept. S-627, Chicago, IL, 60605, (800) 874-5799. Fax: (317) 549-9007. Pres./CEO: Edward De Miles; A&R Dir.: Greg Payne; Vice Pres./Mktg.: Dwayne Woolridge.
Label(s): (Owned) Sahara, Sahara Dance Tracks, Sahara Jazz.
US Reps.: EDM-Sahara (IN).

SalSoul Records, 16 E. 40th St., New York, NY, 10016, (212) 951-3029. Fax: (212) 951-2332. Int'l A&R: Glen LaRusso.
Label(s): (Owned) Bethlehem Jazz, Double J, SalSoul.

San Juan Music Group Ltd., 499 Ernston Rd., Parlin, NJ, 08859, (908) 727-7200. Fax: (908) 727-7240. Pres.: Jay Chernow; Vice Pres.: Michael Chernow; Sec./Treasurer: Eileen Chernow.

Sand Hand Records, Inc., 3703 Edgewood Rd., Baltimore, MD, 21215, (301) 542-2583, (301) 466-0188. CEO, Pres.: D. Christopher Johnson; Vice Pres.: Dana Johnson; P.R. Pres.: Avis Johnson; A&R Pres.: Brad C. Kapton; Vice Pres. A&R: Christopher David.
Label(s): (Owned) Sand Hand Jazz, Ltd., (Distributed) Christopher David III Prodns., Unisex + 6.

Sanity Check Musec, Inc., 611 Manassas Ave., Front Royal, VA, 22630, (703) 636-7587. Pres.: Blue; Pres. B.S.C.: Erik Mielzarek; Publicist: Amy Jett.
Label(s): (Distributed) American, B.S.C.

SARG Records, 311 E. Davis St., Luling, TX, 78648, (210) 875-3350. Fax: (210) 875-9362. Owner: Charlie Fitch.
Label(s): (Owned) Double A, Rattler, SARG.

Saturn Records, 1 Dormont Sq., Pittsburgh, PA, 15216, (412) 343-5222. Fax: (412) 341-0889. Pres.: Tom Cossie; Opns. Mgr./A&R: Jim Quinn; Int'l A&R: Otto Neuber; Admin.: Karin Tomcik.
Label(s): (Owned) Prime Time, (Distributed) Culture Clash.
US Reps.: Saturn Records (PA).

Savoy Records, 1123 Broadway, Ste. 507, New York, NY, 10010, (212) 529-3155. Fax: (212) 677-3229. Exec. Dir.: Rev. Milton Biggham; Dir. Nat'l Promos.: Teresa Hairston.

Scarface Records, 1611 Telegraph Ave.- Ste. 602, Oakland, CA, 94612, (510) 834-9188. Fax: (510) 834-9186.

Scene Productions/Purple Haze Music, PO Box 1243, Beckley, WV, 25802, (304) 252-4836. Pres.: Richard L. Petry; A&R Dir.: Carol Lee.
Label(s): (Owned) Country Bridge, Rising Sun.

Don Schafer Promotions, Inc., Rt. 1, PO Box 11, West, TX, 76691, (817) 826-4500. Exec. Dir.: Don Schafer; Pub. Rel. Dir.: Rob Landrum; Professional Mgr.: Bobby Schofer; Agent: Greg Picha.

Jan Scobey's Hot Jazz, 10755 Bachelor Valley Rd., Witter Springs, CA, 95493, (800) 872-6239. Fax: (707) 275-2777. Pres./Owner: Jan Scobey; Mgr.: Eugene Paleno.
Label(s): (Owned) Jansco, Ragtime, (Distributed) Goodtime Jazz, Heritage, Stomp Off.

Score Productions, Inc., 3353 Peachtree Rd., Ste. 220, Atlanta, GA, 30326, (404) 266-8990. Fax: (404) 266-8683. Pres.: Robert A. May; Exec. Vice Pres.: John Schneider; Exec. Vice Pres., Special Markets: Michael Mjehovich; Acct. Supvr.: Gary Eaton.
Label(s): (Owned) Buckhead Music & Film, The Comedy Label, Small Wonder, (Distributed) Brunswick.
US Reps.: Wood Knapp & Co. (VA).

Scorpio Music, Inc., 2500 E. State St., Trenton, NJ, 08619, (609) 890-6000. Fax: (609) 890-0247. Pres.: John Gervasoni; Gen. Mgr.: Steven Pareiman.

Scott Associates, 7 Linda Ln., Plainview, NY, 11803, (516) 938-2329. Pres.: Scott Edward; A&R Dir.: Lisa Edward.

Scotti Brothers Records, 2114 Pico Blvd., Santa Monica, CA, 90405, (310) 450-3193. Fax: (310) 452-9053. Chrmn.: Anthony J. Scotti; Pres.: Myron Roth; Exec. Vice Pres.: Ben Scotti; Pres./Street Life Records: Chuck Gullo; Pres., Int'l: Johnny Musso.
Label(s): (Owned) Rock 'N' Roll, Street Life.

Scrutchings Music, 429 Homestead St., Akron, OH, 44306, (216) 733-8529. Pres.: Walter E. L. Scrutchings.

Sea Breeze Record Co., PO Box 11267, Glendale, CA, 91226, (818) 242-2093. Owner: Danny Beher; Prodn. Mgr.: Robert Coomber; Promo. Mgr.: Alex Iles.
Label(s): (Owned) Night Life, Walrus.

Sea Cruise Productions, Inc., PO Box 1675, Gretna, LA, 70054, (504) 392-4615. Fax: (504) 392-4512. Pres.: Ken Keene; Vice Pres.: Frankie Ford.
Label(s): (Owned) Briarmeade, Burlap, (Distributed) Stardust.

Secret Records, 545 Eighth Ave., Ste. 401, New York, NY, 10018, (212) 330-0422. Contact: Jon Maye.

Dave Segel Promotions, 5948 Little Brook Way Dr., Columbus, OH, 43232, (614) 755-9996. Fax: (614) 755-9435. Pres.: Dave Segel.

Select Records, 16 W. 22nd St., New York, NY, 10010, (212) 691-1200. Fax: (212) 691-3375. Pres.: Fred Munao; Vice Pres./Gen. Mgr.: Ed Simek; Vice Pres., Mktg./Promo.: Wyatt Cheek.
Label(s): (Owned) Active, Select, Select Street.

Select of San Francisco, PO Box 880761, San Francisco, CA, 94188, (415) 824-2435. Pres.: Raymond B. Simmons.

Selig Productions, Inc., 1243 College Ave., Ste 1, Bronx, NY, 10456, (718) 992-1482. Fax: (718) 992-1521. Pres.: Tyrone C. Giles; Managing Dir.: Roberta Beckett; Rap A&R Dir.: Sean T. Penson; Rap A&R: Issac Clemente.
Label(s): (Owned) Mad Whirl, Selig.

Ralph L. Seltzer, 1751 Draper Valley Rd., Selma, OR, 97538, (503) 597-2161. Owner: Ralph Seltzer; Office Mgr.: M. Walther.

Senator Records, 818 18th Ave. S., Nashville, TN, 37203, (615) 242-1511. Fax: (615) 255-7200. Chrmn./CEO: Jack McFadden; Pres.: Stan Barnett; Vice Pres./Sec./Treas.: V.J. McFadden.

Serene Sounds, 1156 W. 103rd, Dept. 206, Kansas City, MO, 64114, (816) 942-6233. Owner: Ester Kreek.

Serenity Records, 180 W. 25th St., Upland, CA, 91784, (714) 981-2318. Fax: (714) 981-6986. Owner: Jim Moeller; Promos.: Ken Moeller.
Label(s): (Owned) Serenity, (Distributed) Li-Sem/Daniel Kobialka.

Serpentine Records, PO Box 1452, West Chester, PA, 19380, (610) 429-4672. Fax: (610) 429-4672. Managing Dir.: Lawrence Ough.

ShadowLight Records, 9900 Tagus St., Ste. 25, Pico Rivera, CA, 90660, (310) 699-2450. Fax: (213) 462-0656. Dir.: Ron Hart; Dir.: George Landress.
Label(s): (Owned) ShadowLight.

Shake N' Bake Records, Inc., 111-58 145th St., Jamaica, Queens, NY, 11435, (718) 659-9631. Fax: (718) 659-6121. Pres.: Darnell Aiken; Exec. Vice Pres.: Anthony Anderson; Vice Pres.: Cynthia Aiken.
Label(s): (Owned) SAB, Shake and Bake.

Shanachie Entertainment Corp., 37 E. Clinton St., Newton, NJ, 07860, (201) 579-7763. Fax: (201) 579-7083. Pres.: Richard Nevins; Gen. Mgr./A&R: Randall Grass; Exec. Vice Pres./Devel.: R. Wayne Martin; Nat'l Dir., Mktg.: Lee Goldstein.
Label(s): (Owned) Shanachie, Yazoo, (Distributed) Big Pop, Cachet.
US Reps.: Discos Top Hits (FL); Koch Int'l (NY).
Int'l Reps.: Larrikin, M.R. Acoustics (Australia); Music Box (Bermuda); World Music Sales (Canada); Topic, Shanachie Ent. (UK); Keltia Musique (France); Silk Road Music (Hong Kong); Sony Music Ent., JVC (Japan); Spartacus, La Feria Del Disco (Mexico); Gallo (South Africa); Koch Int'l (Many Countries).

Shaolin Film & Records, 860 E. 500 South, Ste. 15, Salt Lake City, UT, 84102, (818) 595-1123. Pres.: Sifu Richard O'Connor; Vice Pres., A&R: Michelle McCarty; Tour Mgr.: Dave Hart.
Label(s): (Owned) Shaolin Communications, Shaolin Film & Records, Shaolin Records.

Sharon Productions, Inc., 10556 Arnwood Rd., Lake View Terrace, CA, 91342, (818) 890-0730, (818) 890-0977. Fax: (818) 899-4457. Pres./CEO: Joe Jones, Sr.; Owner: Dwayne Jones; Mgr./Mktg. Sales: Jennifer Jones; Mgr./A&R: Keith Jones, Ronald Jones; Dir.: Marion Jones; Talent Coord.: Detra Jones.
Office(s): 2114 New Orleans St., New Orleans, LA, 70119, (504) 944-6075, Contact: Deborah Jones; 2635 DeSoto St., New Orleans, LA, 70119, (504) 944-7447, Contact: Jennifer Jones.
Label(s): (Owned) Joe Fee, Fonky Stuff, Joe Jones, K-Dee-Dee, M&J, New Orleans, Old School Alternative.

Sheffield Lab, Inc., 1253 Coast Village Rd., Santa Barbara, CA, 93108, (805) 969-4744. Fax: (805) 969-5640. Chrmn. of the Board: Doug Sax; Pres.: Oscar Ciornei; Artistic Dir.: Lincoln Mayorga; Sales Promo./A&R: Tom Volpe.
Label(s): (Owned) Sheffield Lab.

Shining Eagle Records, 808 Alamo Dr., Ste. 007, Vacaville, CA, 95688, (707) 437-6228. Fax: (707) 447-7706. Pres., Vocal Div.: Danny Byram; Pres., Instrumental Div.: David Belt; Vice Pres., Instrumental Div.: Susan Belt; Vice Pres., Vocal Div.: Angela Byrum.
Label(s): (Owned) Shining Eagle, (Distributed) New Season.
US Reps.: New Day Christian Dist. (TN); DSM Producers (NY).

Shoestring Records, 1907 Central, Alton, IL, 62002, (618) 465-5619. Fax: (618) 465-7585. Pres./A&R: Howard E. Neal; Vice Pres.: Olivia Neal.
Label(s): (Owned) Shoestring, (Distributed) Nikeda.

Shore Records, 2601-21 Cross Point Cir., Matthews, NC, 28105, (908) 888-1846, (704) 535-7872. Fax: (908) 888-1846. Dir., A&R: Paul A. Bonanni; Bus. Aff.: Lawrence Bonanni; Promos.: Christopher Barry; Admin.: Debbie Malysa.
Label(s): (Owned) Shore.

Showtime, 513 14th St. NE, Washington, DC, 20002. (202) 397-6952. Exec. Pres.: C. Ables; Gen. Mgr.: B. Salles.
Label(s): (Owned) Nice Sounds.

Sierra Records, PO Box 5853, Pasadena, CA, 91117, (818) 355-0181. Fax: (818) 793-5753. Pres.: John M. Delgatto; Mgr.: Dana Thorin.
Label(s): (Owned) Sierra, Sierra Classical, (Distributed) Ranch.

Silo, Inc., S. Main St., Waterbury, VT, 05676, (802) 244-5178. Fax: (802) 244-6126. Pres.: Joan Pelton; Sales/Mktg. Dir.: Arnie Ginsburg; Opns. Dir.: Bill Martin; Sr. Sales Rep.: Dave Lovald.

Silver City Records, Inc., PO Box 463, Mountain Home, PA, 18342, (717) 595-2247. Fax: (717) 595-9220. Pres.: Peter Giustra.
Label(s): (Owned) Silver City, Silver City Music Group, Storyville.
US Reps.: Laurie (NY).
Int'l Reps.: BMG (Europe); Sony Music (Canada).

Silver Wave Records, PO Box 7943, Boulder, CO, 80306, (303) 443-5617. Fax: (303) 443-0877. Pres.: James Marienthal; Dir., Promo.: Greg Fisher; Fin. Mgr.: Mary Lowery; Sales Mgr.: Justine Ketola.
US Reps.: Alliance Ent. Corp. (CT); Big State (TX); City Hall (CA); Encore Dist. (CO); MS Dist. (IL); Select-O-Hits (TN), Silo (VT).
Int'l Reps.: Apra Folk (Spain); Eleusis (France); MR Acoustics (Australia); Renaissance (Taiwan); 99 Records (Germany); Universal Records (Philippines); Select (UK); Street Legal (New Zealand).

Sin-Drome Records Ltd., 21520 Strathern St., Canoga Park, CA, 91304, (818) 884-4888. Fax: (818) 884-3222. Pres.: Henry Marx; Vice Pres./Gen. Mgr.: Linda Fine; Finance/Export Mgr.: Carol Shampine.
Label(s): (Distributed) CGR Productions, VIE.

Sire Records, 75 Rockefeller Plz., 21st Flr., New York, NY, 10019, (212) 275-4560. Fax: (212) 581-6416. Pres.: Seymour Stein; Vice Pres. A&R: Joe McEwen; Label Mgr.: Sandy Alouete; Gen. Mgr.: Karen Rooney; A&R Mgr.: Risa Morley.
Office(s): 3300 Warner Blvd., Burbank, CA, 91510, (818) 953-3305, Fax: (818) 953-3306, Vice Pres./Managing Dir.: Howie Klein.

Sisters' Choice Recordings & Books, 704 Gilman St., Berkeley, CA, 94710, (510) 524-5804. Fax: (510) 528-9342. Owner: Nancy Schimmel; Permissions/Orders: Ruth Pohlman; Publicity: Candy Forest.
Label(s): (Owned) Cassandra, Sisters' Choice.
US Reps.: Children's Small Press Collection (MI); Silo Music Dist. (VT).

Six-One-Five Records, PO Box 110829, Nashville, TN, 37222, (615) 776-2060. Fax: (615) 776-2181. Owner: Bill Wence.
Label(s): (Owned) Six-One-Five, Skyway.

Skill Record Co., PO Box 653, Highland, TX, 77562, (713) 424-4235. Pres.: Slick Norris.

Sky Records, PO Box 724677, Atlanta, GA, 31139, (404) 419-1414. Fax: (404) 419-1230. Gen. Mgr./Dir., A&R: James Parker; Dir., Radio Promos.: Mike Kondo; Dir., Propaganda: Michelle Roche.

Skylark Records, 400 Kaywoody Ct., Raleigh, NC, 27615, (919) 870-1109. Fax: (919) 870-0720. Owner: Donald J. Grantham; A&R: Lenore H. Grantham.

Skylite Records, 512 Mansion Dr., Brentwood, TN, 37207, (615) 373-8300. Fax: (615) 373-1506. Pres.: Joel Gentry.
Label(s): (Owned) Christian Faith, Christian Folk, Master, Sing, Skylite, Skylite Country, Temple.

Smarty Pants Audio/Video, 15104 Detroit Ave., Ste. 2, Lakewood, OH, 44107, (216) 221-5300. Fax: (216) 221-5348. COO/Pres.: S. Tirk; Vice Pres., Publicity: Andi Blain; Vice Pres., Mktg./Sales: R.G. Korp.
Label(s): (Owned) Kiddy Time Audio/Video, S.P.I. Audio, Smarty Pants Audio/Video, Smarty Time Audio/Video.

Smash Records, 727 N. Hudson St., Ste. 100, Chicago, IL, 60610, (312) 751-0020. Fax: (312) 751-2483. Pres.: Marvin Gleicher; Mktg.: Mike Egan.
US Reps.: Independent Label Sales (NY).

Smithsonian Folkways Records, 955 L' Enfant Plz. SW, Ste. 2600, MRC 914, Washington, DC, 20560, (202) 287-3424. Fax: (202) 287-3699. Dir., Mktg.: Brenda Dunlap; Curator: Anthony Seeger; A&R/Producer: Matt Walters; Music Licensing: Kevin Doran; Dir. Cass. Mail Order Div: Dudley Connell.
Label(s): (Owned) Cook, Folkways, Paredon, Smithsonian/Folkways.
US Reps.: Koch Int'l (NY).

Soaring Records, 7474 NE Eighth Ct., Boca Raton, FL, 33487, (407) 391-0255. Pres./Sec./Treasurer: Marianne Stander; Vice Pres. A&R: M. Scott Stander.

Socal Records, 3175 Mt. Vernon Ave., Riverside, CA, 92507, (714) 788-8327. Pres.: Marshall Heaney.

Sol Y Tierra Discos, 1100 Montana Ave., Ste. 204, El Paso, TX, 79902, (915) 533-2463. Fax: (915) 541-1182. Pres.: Jose Sandoval; Vice Pres.: Juan A. Portillo; Vice Pres. Mktg./Pub. Rel.: Carlos Bruno Villanueva; Gen. Mgr.: Eduardo Gonzalez.
Label(s): (Owned) Tierra.
US Reps.: Sol Y Tierra Musica (TX).

Solid Entertainment, Inc., 6201 Sunset Blvd., Ste. 200, Los Angeles, CA, 90028, Fax: (213) 962-0352. Chrmn./CEO: James Warsinske; Exec. Vice Pres.: Fred Fuster.
Label(s): (Owned) Solid, (Distributed) Lawless.

Solution Discs & Tapes, West Main & Broad, West Alexander, PA, 15376, (412) 484-7672. Pres.: K. D. Sparbanie; Mktg./Promo.: Marie Davis.

Sombrero Records, PO Box 121561, Nashville, TN, 37212, Pres.: Al Cantrell; Vice Pres.: Emily Cantrell.

Sonata Records Co., 4304 Del Monte Ave., San Diego, CA, 92107, (619) 222-3346. Pres.: Paul Di Lella; Vice Pres.: Joseph Di Lella; Radio/TV Promos.: Dean Long; Sales Dir.: Phil Jones; Dist. Mgr.: Helen Di Lella.
Label(s): (Owned) Sonata.

Songs & Co., 601 Van Ness, Ste. E3125, San Francisco, CA, 94102, (415) 564-2400. Fax: (415) 564-6822. Artist/Owner: Pennie.
Label(s): (Distributed) Kids Wisdom Prodns.
US Reps.: Silo, Music For Little People, MS, Rock Bottom, Valley Records.

Sonic Sounds Miami, 14347 S.W. 142nd St., Miami, FL, 33186, (305) 255-9595. Fax: (305) 255-6301. Dir.: Stephen Lee; Dir.: Neville Lee; Dir.: Nicole Lee.

Sonido, Inc. (Fania), 112 W. 31st St. 4th Floor, New York, NY, 10001, (212) 967-3114. Fax: (212) 465-1828. Pres.: Jerry Massuci; Manager: Victor Gallo.

Sonora Records, Inc., 311 Willowbrook Rd., Staten Island, NY, 10314, (718) 698-2280. Fax: (718) 761-6411. A&R Dir.: Robert Marino.
Label(s): (Owned) Aramis, Aramis Classics, Aramis Jazz, Sonora, Sonora Classics, Sonora Int'l, Sonora Jazz.

Sonority Records, Inc., 7701 Jervis St., Springfield, VA, 22151, (703) 354-1557. Pres.: Ray Disney.

Sonotone Music Corp., 4380 NW 128th St., Opa Locka, FL, 33054, (305) 688-7889. Fax: (305) 688-7896. Gen. Mgr.: William Marino.
Label(s): (Distributed) AKC, Codiscos, Dideca, Disco Fuentes, Discomoda, Discomoda, Discos Victoria, Musical Prodns., Sonoartist, Sonografica, Velvet de Venezuela.

Sonrise Records, Inc., 25429 Malibu Rd., Malibu, CA, 90265, (310) 456-5482. Fax: (310) 456-7886. Pres.: Bob Cotterell.
Label(s): (Owned) Creative Sound, Inc., Sonrise Music Co., (Distributed) Solid Rock.
US Reps.: Dizdem Inc. (TN).

Sony Classical, 550 Madison Ave., 16th Flr., New York, NY, 10022, (212) 833-4763. Fax: (212) 833-7142. Pres.: Gunther Breesi; Vice Pres./Gen. Mgr.: Larry Golinski; Vice Pres., A&R: Steven Paul; Vice Pres., Prod. Mktg.: Laraine Perri; Vice Pres./Finance/Admin.: Tom Weatherly.

Sony Discos, Inc., 2190 NW 89th Pl., Miami, FL, 33172, (305) 592-0045. Fax: (305) 591-1508. Vice Pres./Gen. Mgr.: George Zamora; Vice Pres., Promo.: Rafael Cuevas; Vice Pres., Sales/Mktg.: Harry Fox.
Office(s): 4538 Centerview Dr., Ste. 170, San Antonio, TX, 78228, (210) 733-3941, Fax: (210) 733-3945, Mgr.: Ray Martinez; 250 W. 57th St., Ste. 1111-A, New York, NY, 10107, (212) 445-2444, Fax: (212) 445-2406, Mgr.: Joe Senkiewicz; 1001 Ponce De Leon, Santurce, PR, 00907, (809) 725-6276, Fax: (809) 721-5395, Mgr.: Alberto Mendoza; 11365 Ventura Blvd., Ste. 155, Studio City, CA, 91604, (818) 753-9696, Fax: (818) 753-9766, Mgr.: Miguel Trujillo; 8880 NW 20th St., Miami, FL, 33172, (305) 593-6252, Fax: (305) 593-9278, Mgr.: Tony Ojeda; 7449 Washington St., Ste. 504, Forest Park, IL, 60130, (708) 366-9870, Fax: (708) 366-9879, Contact: Jose Manuel Flores; 1374 Echo Pl., Woodland, CA, 95766, (916) 661-7445, Fax: (916) 661-7427, Contact: Joe Lepe; 7129 Heron, Houston, TX, 77087, (713) 649-6701, Fax: (713) 649-6758, Contact: Armando Sanchez.
Label(s): (Owned) Sony Discos, Sony Latin, Sony Tropical, (Distributed) Globo, Orfeon, RMM, SDI.

Sony Wonder, 550 Madison Ave., New York, NY, 10022, (212) 833-8000. Fax: (212) 833-5980. Vice Pres., Sony Music: Ted Green; Sr. Vice Pres., Creative: Becky Mancuso-Winding; Sr. Vice Pres., Mktg.: Wendy Moss; Sr. Dir., Media Relations: Alan Winnikoff.

Soozaroo Music, 900 Seaside Ave., Absecon, NJ, 08201, (609) 641-0570. Owner: Susan "Sooz" Jackson.

Soul Coast Productions, 7155 Darnoch Way, West Hills, CA, 91307, (818) 710-1825. Fax: (818) 347-4892. Pres.: Tim Weston.
Label(s): (Owned) Soul Coast.
US Reps.: Nova Records (CA).

Soul-Po-Tion Records, 313 Highland Ave., Albany, GA, 31701, (912) 438-8497. Owner: Jesse Boone, Sr.; Vice Pres. A&R: Eric Boone; Office Mgr.: Kathryn Randall.
Label(s): (Owned) Albradella, Atlanta Assoc., Cozette, Soul-Po-Tion, Vanity.

Soulo Productions, 2675 Palisades Crest Dr., Lake Oswego, OR, 97034, (503) 638-2674. Fax: (503) 638-2890. Owner/Pres.: Sally Harmon; Partner: Frank Gruner.
US Reps.: Lifedane (OR); Silo (VT); Mill City (MN); Music Design (WI).

Soulstreet Records, Inc., 265 Main St., East Rutherford, NJ, 07073, (201) 933-0676. Fax: (201) 460-3984. Pres.: Glenn Larusso; Dir., Club Promos.: Batcho Manguel.
Label(s): (Owned) Soulstreet, (Distributed) In Groove.

Sound Achievement Group, Inc., PO Box 24625, Nashville, TN, 37202, (615) 883-2600. Pres.: Royce B. Gray.
Label(s): (Owned) Candle, Heart Reign, Image, New Wind, Palace, Sugar Mountain.

Sound Designs of Arizona, 5520 E. Kelton Ln., Scottsdale, AZ, 85254, (602) 992-6106. Fax: (602) 992-6106. Exec. Dirs.: Gregory P. Zduniak, Michael P. Frassetti; Mktg. Mgr.: Susan Whitlow.
Label(s): (Owned) Sound Designs of Arizona (SDA).
US Reps.: Associated (AZ); Backroads, City Hall (CA); Encore, White Swan (CO); Michael Ginsberg Dist. (TN); Music Design (WI); New Leaf (GA); Twinbrook (NY).
Int'l Reps.: Chiang Huat/Around The World (Singapore).

Sound Feelings Records, 7616 Lindley Ave., #283, Reseda, CA, 91335. (818) 757-0600. Pres.: Howard Richman; Mktg. Dir.: Jackie Adair.

Sound of Los Angeles Records (Solar Records), 1635 N. Cahuenga Blvd., Hollywood, CA, 90028, (213) 461-0390. Fax: (213) 461-9032. Chrmn.: Dick Griffey; Pres./Gen. Counsel: Virgil Roberts; Vice Pres./Asst. Gen. Co.: Peter Van Brunt.
Label(s): (Owned) Solar.

Sound Rx, PO Box 2644, San Anselmo, CA, 94979, (415) 485-5321. Fax: (415) 485-1312. Pres./Sales: Steven Halpern; Int'l: Al Evers.
Label(s): (Owned) Sound Rx, Sound Wave 2000, Sound World.

Sound Wave Records, 333 Washington Blvd., Ste. 101, Marina Del Rey, CA, 90292, (310) 306-5105. Fax: (310) 822-1122. Pres.: Rick Laudati; Exec. Vice Pres./Gen. Mgr.: Frank Loffarelli.
Label(s): (Owned) Spectrum, Tribute.

SoundShower Records, 2313 Abaca Way, Fremont, CA, 94539, (510) 651-6931.

Soundings Of The Planet, 3054 N. First Ave., Tucson, AZ, 85719, (602) 792-9888, (800) 937-3223. Fax: (602) 792-0146. Owners: Dean & Dudley Evenson; Foreign Dist./Mktg.: Jane Harris; Promos.: Milanie Llorin; Alternative Mkts.: Pauline Young; Record Retail Mkts.: Amy Allen.
Label(s): (Owned) Rocking Planet, Soundings of the Planet, Soundings World Music.
Int'l Reps.: Midsummer Music (Canada); New Sounds (Italy); Strategie Conseil (France; New Age Media (Australia).

SoundMasters, 9717 Jensen Dr., Houston, TX, 77093, (713) 695-3648. Fax: (713) 695-3640. Pres.: A.V. Mittelstedt.
Label(s): (Owned) A.V., Cherry.

Sounds of Seattle Records, PO Box 46879, Seattle, WA, 98146, (800) 227-0767. Fax: (206) 935-7513. Pres.: Jon Donovan; Promo.: Mary Malone.

Sounds-Vision Music, PO Box 3691, La Mesa, CA, 91944, (800) 447-1132. Fax: (800) 447-1132. Owner/Gen. Mgr.: Rod Hollman; Owner: Alejandrina Hollman; Chief, Sales/Buyer: Albert Hollman.
Label(s): (Owned) Gypsy Power, Sounds-Vision Music, (Distributed) ARO, Bescol Ltd., Everest, Hannibal, Lyrichord, McGillis, Sirocco.
US Reps.: Lyrichord Discs (NY); Muzak (WA).

Soundshower Records Productions, 2313 Abaca Way, Fremont, CA, 94539, (510) 651-6931. Pres.: John M. Bliss.

Soundwaves Records, 1012 18th Ave. S., Nashville, TN, 37202, (615) 327-7980. Fax: (615) 321-0464. Pres.: Noel Gibson.
Label(s): (Owned) Great, NSD, Phono.

Source Records, Inc., 39 S. LaSalle St., Ste. 825, Chicago, IL, 60603, (312) 280-0808. Fax: (312) 280-9191. Pres./A&R Rep.: John Bellamy; Vice Pres.: Anthony Stephens.
Label(s): (Owned) Source.
Int'l Reps.: Trulove Records (England).

Southern Sound Productions, 100 Labon St., Tabor City, NC, 28463, (919) 653-2546. Pres.: Elson H. Stevens.
Label(s): (Owned) BMJ, Musicmaker, Seaside.

Southland Records, Inc., PO Box 1547, Arlington, TX, 76004, (817) 461-3280. Pres.: Steve Reed.
Label(s): (Owned) Southland.

Sovereign Records (Div. of Aloft Music Enterprises, Inc.), 1501 Broadway, Ste. 1310, New York, NY, 10036, (212) 730-4848. Fax: (212) 730-4858. Pres.: Ruby Fisher.
US Reps.: Otter Dist., Big Bands (CA); North Country, Harbor Rec. Exp. (NY).

The Spacek Co., 1643 Morningside Trail, Lindale, TX, 75771, (903) 882-1375. Pres.: Ed Spacek; Exec. Asst.: Tannie L. Myers.
Label(s): (Owned) Anthem, Crazy Horse, (Distributed) Alliance.

Spanda Records, 155B Quincy Ct., Bloomingdale, IL, 60108, (708) 529-7127. Dir.: Carolyn Ford; A&R: Karen Di Renzo; Gen. Mgr.: Cathy Ford.
Label(s): (Owned) Great American Song Machine, Jabala Music, Maggie Music, Shakti Music, Spanda Music.

The Sparrow Corp./Sparrow Records, 101 Winner's Cir., Brentwood, TN, 37024, (615) 371-6800. Fax: (615) 371-6915. Co-Chrmn./CEO: Billy Ray Hearn; Co-Chrmn.: Jimmy Bowen; Pres.-Sparrow Commun. Grp: Bill Hearn; Chief Exec.: Rod Huff.
Label(s): (Owned) Sparrow, Vireo, (Distributed) Gospo Centric, Integrity, Seraphim, Troubadour For The Lord, Warner Alliance.

The Special Music Co., 560 Sylvan Ave., Englewood Cliffs, NJ, 07632, (201) 894-8700. Fax: (201) 894-8667. Managing Partner: Richard Greener; Managing Partner: Sam Goff; Nat'l Dir. Sales/Mktg.: Martin Basart.
Office(s): 1785 Shaker Heights Dr., Bloomfield Hills, MI, 48304, (313) 852-6288, Fax: (313) 852-6410, Dir., Sales: Mike Cave.
Label(s): (Owned) Allegretto, Buddah, Family Classics, Maestro, Music Masters Series, Musique d'Or, Pair, Project 3, Special Music, Stradivari, Takoma, Vox Cameo Classics, Vox Legends, Vox 90s, Vox/Turnabout, Vox Unique, VoxBox, (Distributed) CEMA Special Products, Camden, Four Star, Hob, Iliad/Odyssey, JCI, Kem Disc, PolyGram Special Products.

Phil Spector Records, Inc., 686 S. Arroyo Pwky., Penthouse Ste., Pesadena, CA, 91105, (818) 846-9900. Fax: (818) 799-1241. Professional Mgr.: Harold Esposito; Gen. Mgr./A&R: Thomas Mix; Admin. Dir.: Janis Zavla.
Label(s): (Owned) Phillies.

Spectrum, Inc., 6984 McKinley St., Ste. 30, Sebastopol, CA, 95472, (717) 923-2361. Pres.: Paul Weaver.
Label(s): (Owned) Sacred Concert Society, Spectrum Spectrum Records.

Spirit Records, 1818 Lennox Ave., Charlotte, NC, 28203, (704) 375-0654. Pres.: William R. Bradford, III.
Label(s): (Owned) Eclipse, Spirit.

Spotlite Records, 311 ½ E. Main, Niles, MI, 49120, (616) 683-6355. Fax: (219) 277-7099. Pres.: Gary Shinholt; Vice Pres.: Larry Clymer; Promo. Dir.: Grover Garges; Dir., A&R: Gordon Daniels.
Label(s): (Owned) Four Flags, Spotlite.

Sprout Records, PO Box 188, Morrisville, PA, 19067, (215) 295-2726. Fax: (215) 736-2783. Pres.: Jonathan Sprout; Assoc.: Judy Via Cava; Dir., Mktg.: Jill Biros.
Label(s): (Owned) Sprout.
US Reps.: Silo, Music for Little People (VT).

Square Records/One Dimensional Records, PO Box 1926, Harvard Sq. Station, Cambridge, MA, 02238, (617) 492-5398. Fax: (617) 492-6074. Contact: George Kucewicz.

Star Song Communications, 2325 Crestmoor, Nashville, TN, 37215, (615) 269-0196. Fax: (615) 385-2708. Sr. Vice Pres.: Jeff Moseley; CEO: Stan Moser; Pres.: Darrell Harris; Vice Pres., Sales/Mktg.: Danny McGuffey.
Label(s): (Owned) Pure Metal, Star Song, (Distributed) Forefront.

Star Vision Int'l Records, 1543 Hwy. 138 SE, Ste. S341, Conyers, GA, 30208, (404) 388-9731. Pres.: James Dockett; Dir., Admin./A&R: Barbara Dockett.

Starborn Records, 3884 Franklin Ave., Los Angeles, CA, 90027, (213) 662-3121. Fax: (213) 662-1222. Chrmn./CEO: Brian Ross; A&R Dir.: Ian A. Ross.

Stardust/Wizard/Doss Records, 341 Billy Goat Hill Dr., Winchester, TN, 37398, (615) 649-2577. CEO: Col. Buster Doss; Pres.: Kimberlee A. Doss; Vice Pres.: Wallace E. Doss; Sec./Treasurer: Barbara A. Doss.
Label(s): (Owned) Billy Goat Hill, CBD, Colonel Redneck, Doss, Kimbolon, Range Buster, Six Shooter, Stardust, Thunder Hawk, Wizard.

Stargem Records, Inc., 1719 West End Ave., Ste. 621-W, Nashville, TN, 37203, (615) 244-1025. Fax: (615) 255-0419. Pres.: Wayne Hodge.
Label(s): (Owned) Crystal Crown, Stargem.

Stark Records & Tape Co., 628 S. South St., Mount Airy, NC, 27030, (910) 786-2865. Pres./Owner/A&R Mgr.: Paul E. Johnson; Mgr./Buyer: Gertrude B. Johnson.
Label(s): (Owned) Bell Sounds, Black Cat, Blue Jay, Blue Ridge, Colonial, Gospel, Hello, Joy, Pilot, Red Bird, Sugarbear, Tornado, (Distributed) E.K.O., Joy Broadcast.

Starman Records, 668 Canal St., Placerville, CA, 95667, (916) 448-1080. Pres.: Almerritt V. Covington; Vice Pres. Sales/Mktg.: Marsha Covington; Promo. Dir.: Diana L. Curry.
Label(s): (Owned) Acrecko, North Star, (Distributed) Diana.

Startrak Records, 2200 Evergreen St., Baltimore, MD, 21216, (410) 225-7600. Fax: (410) 255-9651. Pres.: Jimmie McNeal; Vice Pres. JLM Records: Harrison Hill; Vice Pres. Mktg./Promo.: Ruth Jefferson; Consultant: Gar Roberts; Radio Promo.: Makeba Myers; Retail: Jim Door.

Starwest Records, 6808 Willow Grove, Longview, WA, 98632, (206) 577-6558. Fax: (206) 577-6558. Contact: Mike Poe.

Stash Records, Inc., 140 W. 22nd St., 12th Floor, New York, NY, 10011, (212) 243-4321. Fax: (212) 243-4473. Pres.: Bernard Brightman; Vice Pres./A&R: Fred Brightman; Vice Pres.: Natasha Brightman; Vice Pres.: Will Friedwald; CEO Mail Order Div.: Jim Eigo; Office Mgr.: Amjad Ali.
Label(s): (Owned) Stash, (Distributed) Jass, Vintage Jazz Classics (VJC).

Statiras Records, 601 Virginia Ave., Tifton, GA, 31794, (912) 382-1220. Fax: (912) 382-1110. Pres.: Gus P. Statiras; Vice Pres. A&R: Perry Statiras.
Label(s): (Owned) Gear, Laser, Statiras, Status.

Statue Records, 2810 McBain St., Redondo Beach, CA, 90278, (310) 371-5586. Fax: (310) 542-9858. Vice Pres. A&R: Curtis Smith; Dir. A&R: Eric Joyner; A&R Mgr.: Eleanor Emery.
Office(s): 12709 Kling St., Studio City, CA, 91604, (818) 766-5010.
Label(s): (Owned) Pirate, Statue, Westland.
US Reps.: Reletivity Entertainment (CA).

Stecker Communications, PO Box 100581, Denver, CO, 80250, (303) 756-2726. Pres.: Robert B. Stecker.
Label(s): (Owned) Stecker.

Step One Records (SOR), 1300 Division St., Ste. 304, Nashville, TN, 37203, (615) 255-3009. Fax: (615) 255-6282. CEO: Mel Holt; Pres.: Ray Pennington; Vice Pres., Sales: Arnie Thies; Vice Pres., Promo.: Buzz Ledford.
Label(s): (Owned) SOR, (Distributed) EMH.

Stern's Music U.S., Inc., 598 Broadway, 7th Floor, New York, NY, 10012, (212) 925-1648. Fax: (212) 925-1689. U.S. Opns. Dir.: Christina Roden; Managing Dir.: Christian Sebek.
Label(s): (Owned) Stern's, (Distributed) India Archive, Indigo, Piranha, Retro Afric, Rumi, Village Pulsa.

Stone Drunk Records, PO Box 242, Woodland, PA, 16881, Owner: John Maines, Jr.; A&R: John Wesley; Dir.: Tim Schodel.

Stormi Gale Recordings, PO Box 99094, Raleigh, NC, 27624, (919) 848-7884. Producers: Scott St. Christopher, Scott Griffin, Connie Jasmine, Contance Merriman.
Label(s): (Owned) Stormi Gale, Stormi Romance.

Strange Records, PO Box 180553, Casselberry, FL, 32718, (407) 262-1483. Fax: (407) 695-1915. Owner/A&R: Terry R. Brooks.

Strangeland Music, Inc., 11100 Sepulveda Blvd., Ste. 8-358, Mission Hills, CA, 91345, Pres.: Ray Soular.

Strata-East Records, PO Box 36 GCS, New York, NY, 10163, Chief Officer: Charles Tolliver.

Label(s): (Owned) Condominium, Strata East.

Streete Records, 106 Hollyhock Dr., Lafayette Hill, PA, 19444, (610) 828-7030. Fax: (610) 825-1422. Pres.: Steve Bernstein.

The Strugglebaby Recording Co., 2612 Erie Ave., Cincinnati, OH, 45208, (513) 871-1500. Fax: (513) 871-1510. Pres.: Stan Hertzman; Vice Pres. A&R: Sam Richman.
Label(s): (Owned) Strugglebaby.

Studios Borinquen, Inc., G.P.O. Box 364785, San Juan, PR, 00936, (809) 731-2088. Fax: (809) 720-3726. Vice Pres.: Raul Aguayo; Gen. Mgr.: Bendito Valdes.
Label(s): (Owned) Borinquen.
US Reps.: Multinational (PR).

Sub-Groove Records, 5960 S. Land Park Dr., Ste. 185, Sacramento, CA, 95822, (916) 421-3883. Fax: (916) 421-5512. Pres.: Jimmy Bates.

Sub Urban Records, 594 Broadway, Ste. 1011, New York, NY, 10012, (212) 343-2660. Fax: (212) 343-2753. Pres.: Silvio Tancredi; Vice Pres., A&R: Tommy Musto; Artist Mgmt./Devel.: Money Penny; Sales: Drew Sadler.
US Reps.: WATTS, Unique, Silent, Kintesu.

Subharmonic, 180 Varick St., 14th Floor, New York City, NY, 10014, (212) 673-7168. Fax: (212) 635-6847. Pres.: John Matarazzo; Label Dir.: Robert Soares.
Label(s): (Owned) Subharmonic.
US Reps.: Caroline (NY).

Sugar Hill, 96 West St., Englewood, NJ, 07631, (201) 569-5170. Fax: (201) 569-3251.

Sugar Hill Records, Inc., PO Box 55300, Durham, NC, 27717, (919) 489-4349. Fax: (919) 489-6080. Pres.: Barry Poss; Mktg./Sales Dir.: Bev Paul; Publicity: Judy McDonough.
Label(s): (Owned) Palmico Sound, Sugar Hill.
US Reps.: Koch Int'l (NY).
Int'l Reps.: MNW (Scandanavia); B.O.M., King (Japan); Bebop (Switzerland); Direct Dist. (U.K.); Global Routes (New Zealand); Int'l Record Dist. (Italy); GLD (Australia); Munich (The Netherlands); Dixiefrog (France); Fenn Music Serv. (Germany).

Sugarfoot Productions, PO Box 1065, Joshua Tree, CA, 92252, Pres.: Dewey Dobson; Vice Pres./Prodn. Mgr.: Sheila Dobson.
Label(s): (Owned) Baby Doll, Durban, (Distributed) Southern Music.

Sugo Records, Inc., 634 Isabella Rd., El Granada, CA, 94018, (415) 726-0696. Fax: (415) 726-0698. Chrmn./CEO: Stevan Pasero; Pres.: Jeramy Hale; Exec. Vice Pres.: Digeann Cabrell.

Sukay Records, 3450 Sacramento St., Ste. 523, San Francisco, CA, 94118, (415) 751-6090. Fax: (415) 552-3559. Exec. Dir.: Quentin Howard; Artistic Dir.: Eddy Navia; Admin.: Leslie Powell.
Label(s): (Owned) Sukay.
US Reps.: Bayside Dist., Lark In The Morning, LeFon Inc., Real to Reel (CA); Dist. North America (MA); Music Design Inc. (WI); Old Fogey Dist./Elderly (MI); San Agustin Import/Export Inc. (FL); Silo Systems (VT); White Swan (CO).

Sumertone Records, PO Box 22184, San Francisco, CA, 94122, (415) 759-8100. Fax: (415) 564-7798. Pres.: Merl Saunders.

Sun Entertainment Corp., 3106 Belmont Blvd., Nashville, TN, 37212, (615) 385-1960. Fax: (615) 385-1964. Pres./Chrmn./CEO: Shelby S. Singleton; Exec. Vice Pres.: John A. Singleton; Vice Pres., Sales/Mktg.: Col. Jim Wilson.
Label(s): (Owned) Plantation, SSS, Sun.

Sun-Ray/Sky-Vue Records, 552 Judy Ln., Lexington, KY, 40505, (606) 254-7474. Pres./S & R: James Price; Sec.: Rose Powers.
Label(s): (Owned) Sky-Vue, Sun-Ray.

Sunbonnet Records, 3316 Cocoa Dr., Nashville, TN, 37218, (615) 254-8712. Fax: (615) 254-8712. Pres./Gen. Mgr.: Earl Lett; Vice Pres.: Lamar Lett; A&R: Mattie Swain.
Label(s): (Owned) Sunbonnet.
US Reps.: Dixiraks (TN).

Sundazed Music, Inc., 228 Mansion, West Coxsackie, NY, 12192, (518) 731-6262. Fax: (518) 731-9492. Pres.: Bob Irwin; Sales: Kip Smith.
Label(s): (Owned) Hollowbody, Sundazed.
US Reps.: Abbey Road, Bayside, Phantom Sound & Vision (CA); Cargo Records (IL); Performance Record (NJ); Caroline East/West (NY); Get Hip (PA); Paulstarr, TCI (MN); Action Music (OH).

Sundown Records, Inc., 3529 Old Conejo Rd., Ste. 110, Newbury Park, CA, 91320, (805) 499-9912. Fax: (805) 499-9047. Pres./Producer: Gilbert V. Yslas.
Label(s): (Distributed) Blue Sky Music, Earth Dance Music, Inc.

Sunny Day Productions, Inc., 1931 SE Morrison, Portland, OR, 97214, (503) 238-4525. Fax: (503) 236-8347. Pres.: Russ Gorsline; Vice Pres.: Greg Branson.
Label(s): (Owned) Criket, Rexius.

Sunshine Entertainment Corp., 627 N. Rossmore Ave., Ste. 312, Hollywood, CA, 90004, (213) 465-5050. Fax: (213) 466-1629. Pres./Dir., A&R: Walter Kahn; Prodn. Coord.: Kristen Noel; Dir., Sales/Promo.: Joe LaChance.
Label(s): (Owned) Sunshine.

Supreme Records, 602 W. Iris Dr., Nashville, TN, 37204, (615) 298-3824. Partner/Mgr.: Tom Walls; Office Mgr.: Jean Walls.
Label(s): (Owned) Timberhill.

Sureshot Records, PO Box 9117, Truckee, CA, 96162, (916) 587-0111. Owner: Alan Redstone.
Label(s): (Owned) Sureshot.

Surprize Records, Inc., 7231 Mansfield Ave., Philadelphia, PA, 19138, (215) 276-8861. Fax: (215) 276-4509. Chrmn./Mgr.: William L. Lucas; Pres.: Adele J. Lucas; Vice Pres./Dir., Mktg.: Brian L. Lucas; Dir., A&R/Talent: Darryl L. Lucas; Int'l Affairs Admin.: Karen Mabry-Lucas; Int'l Affairs Admin.: Rochelle J. Lucas.
Label(s): (Owned) S.R.I., Surprize.
US Reps.: Universal Record Dist. (PA).

Survival Records, PO Box 7032, Marietta, GA, 30065, (404) 436-8631. Fax: (404) 432-6239. Pres.: Jeff Higgins.

Survivor Records/Maui Music, Ste. 208, PO Box 356, Paia, Maui, HI, 96779, (808) 573-3100. Pres./Exec. Dir.: Jason Schwartz; Vice Pres., Publishing: Bonnie Frederics; A&R/Pub. Rel.: Diane Christopher; A&R/New Tal. Acquisition: Greta Warren.
Label(s): (Owned) Maui Country, Revelation, Rough Diamond, Survivor.

Syntonic Research, Inc., 3405 Barranca Cir., Austin, TX, 78731, (512) 459-4345, (512) 659-4945. Fax: (512) 459-4346. Pres.: I.S. Teibel; Vice Pres. Comptroller: Russ Aarons; Vice Pres. Sales: Michael Kron.
Label(s): (Owned) Environments.

T

TBRC Record Co., 3441 W. Cahuenga #6, Hollywood, CA, 90068, (213) 876-1256. CEO: T-Bear; A&R: Jason Cody; Spanish A&R: Federico Hernandez.
Label(s): (Owned) Rockin Bear Records, (Distributed) J&T Film and Record Co., Rockin Bear Discos.
US Reps.: TBRC, Hines, Indi Dist. (CA).

T.E.C. Tones, 321 Newark St., 5th Floor, Hoboken, NJ, 07030, (201) 420-0238. Fax: (201) 420-6494. Dir.: Thomas J. Timony; Vice Pres. A&R: Adella Johnson; A&R/Mktg.: Sheenah Fair.
Label(s): (Owned) Elemental Music, Episode, The Holiday Label, Psycho Acoustic Sound, T.E.C. Tones.
US Reps.: Kand America, Caroline Records, Revolver U.S.A., Bayside Dist. (CA); Music Video Dist. (PA); Caroline Records (NY).

TJ Records, PO Box 8443, Stanford, CA, 94309. Contact: Tom Boyd; Contact: Collin Robert.
Label(s): (Owned) TJ.

T-Jaye Record Co., 923 Main St., Nashville, TN, 37206, (615) 226-1004. Owner/Pres.: Ted Jarrett.

TMA-The Michael Agency, PO Box 352576, Toledo, OH, 43635, (419) 243-5300. Chrmn./CEO: J. Evelyn; Pres.: Michael Drew Shaw; Exec. Vice Pres., Music: Harvey Shaw; Dir., A&R: J.P. Jimy, Janis Weber; Sr. Producer: Daisy Weber.
Label(s): (Owned) Jamestune, Keeny/York Records, MDS Entertainment, Newstar Int'l, (Distributed) Heritage, White Plains.

TNA Records, 10 George St., Wallingford, CT, 06492, (203) 269-4465. Fax: (203) 294-1745. Exec. Dir.: Thomas Cavalier; Exec. Sec.: Edyth Mercier; Dir., Commun.: Thomas G. Cavalier; Dir., Master Placement: Darlene Cavalier.
Label(s): (Owned) Big Sound, Miracle, Poison Ring.

TRF Music, Inc., 747 Chestnut Ridge Rd., Chestnut Ridge, NY, 10977, (800) 899-6874. Fax: (914) 356-0895. Pres.: Michael Nurko; Vice Pres./Sales: Kenneth Gilman; Licensing Mgr.: Dee Coyle.
Label(s): (Owned) TRF, (Distributed) Black Rock, Bosworth, Montparnasse, Pyramid, RCA, Tele Music.

TSR Records, 18653 Ventura Blvd., Ste. 513, Tarzana, CA, 91356, Pres.: Tom Hayden; Vice Pres.: Suzanne Hayden.
Label(s): (Owned) Baja, Damabi.
US Reps.: Indi (US); CRD (CA/OR/WA); Malverne (NY/NJ/New England/PA/OH); Big State (TX/GA).

TVT Records/TeeVee Toons, Inc., 23 E. Fourth St., New York, NY, 10003, (212) 979-6410. Fax: (212) 979-6489. Pres.: Steve Gottlieb; Dir. A&R: Tom Sarig; Dir. Bus. Affrs.: Randy Frisch; Dir. Radio Promo.: Jim McNeil; Dir. Nat'l Sales: Paul Burgess; Dir. A&R: Patricia Joseph; Gen. Mgr.: Vera Savck; Controller: Donna Champy; Dir. Creative Servs.: Jason Pearson; Dir. Prod. Devel.: Oscar Yong.

Taang! Records, 12 Eliot St., Cambridge, MA, 02138, (617) 876-2411. Fax: (617) 876-5629. Pres./Vice Pres. A&R: Curtis Casella; Mktg.: Cornelia Hoskin; Sales/Promo. Retail: Chris Conway; Publicist: Mary Ellen Leahy.
US Reps.: Caroline (NY).

Tantalus Records, Inc., 14407 Hamlin St., Ste. H, Van Nuys, CA, 91401, Pres.: Peter S. Burke; Sec.: Averill C. Pasarow.
Label(s): (Owned) Tantalus.
US Reps.: Microphone Music (HI).

Target Records, PO Box 163, West Redding, CT, 06896, (203) 266-7411. Pres.: Paul Hotchkiss; Music Dir.: Mike Terry.
Label(s): (Owned) Target Records, (Distributed) Roto-Noto.

Tawas Records, Inc., 1376 Ready Ave., Burton, MI, 48529, (810) 742-0770. Pres.: Harry F. Chestler; Vice Pres.: Mike K. Chestler; Promo.: Linda L. Trathen; Sec.: Cindy J. Braun.

Taylor Park Music, Inc., PO Box 12381, North Kansas City, MO, 64116, (816) 455-5524. Fax: (816) 842-0025. Pres.: Connie Dover.
Label(s): (Owned) Taylor Park Music.
US Reps.: Bayside (CA); Encore (CO); Silo (VT); Music Design (WI).
Int'l Reps.: Chiang-Huat/Around the World (Singapore).

Mick Taylor Music, 156 Fifth Avenue, Suite 434, New York, NY, 10010, (212) 691-5630. Fax: (212) 645-5038. Pres.: Mick Taylor; A&R: Bruce E. Colfin.

Teacher's Pet Productions, Inc., S. 4603 Pittsburg, Spokane, WA, 99223, (800) 326-7758. Fax: (509) 625-1914. Pres.: Yvonne Kovacevich; Sec./Treas.: Tawni Wright.

Teeter-Tot Records, 6331 E. Center Rd., Stockton, IL, 61085, (815) 947-3137. Owner: Terri Sigafus; Owner: Chad Sigafus.
Label(s): (Distributed) Teeter-Tot.

Tejano Discos, 2903 S. General Bruce Dr., Temple, TX, 76504, (817) 773-1775. Fax: (817) 773-4778. Pres.: Joe Hernandez; Gen. Mgr.: Margo Marones; Promo./Publicity: Ramon Hernandez.
Label(s): (Owned) Campanas De America, Little Joe.
US Reps.: Rodven (FL).

Telarc Int'l Corp., 23307 Commerce Park Rd., Cleveland, OH, 44122, (216) 464-2313. Fax: (216) 464-4108. Pres.: Robert Woods; Dir., Int'l Sales/Mktg.: Adrian Mills; Dir., US/Int'l Sales: Adrian Mills; Dir., Sales/Mktg.: Kathy Dejohn.
Label(s): (Owned) Telarc.

Telemark Dance Records, PO Box 55, McLean, VA, 22101, (703) 450-7760. Pres.: Richard S. Mason.
Label(s): (Distributed) Alpana, Ariola, Condor, Dance & Listen, Electrola, Palujo, Polydor, Tema, Sydney Thompson.

Ten Squared, Inc., PO Box 865, North Hollywood, CA, 91603, (818) 506-3143. Label(s): (Owned) Cripple Creek, Ten Squared.

Tenacious Records, PO Box 7595, Northridge, CA, 91327, (818) 700-9808. Fax: (818) 700-9808. Chmn./Pres./CEO: Alphonse Mouzon; Controller/CFO: Allison Talley-Mouzon; Sr. Vice Pres. A&R: Alphonse Philippe Mouzon; Vice. Pres. A&R: Jean-Pierre Mouzon.
Label(s): (Owned) MPC Records, Mouzon Prodn. Co., Tenacious Records.
US Reps.: Bassin (FL); California Record Dist. (CA); Big State (TX); Encore (CO); M.S. (IL); Twinbrook Music (NY); Casa De Los Tapes (PR); Abbey Road, Pacific Coast, Valley, Universal, CD.
Int'l Reps.: Int'l (Italy); BMG Ariola/Aris (Germany); Universal (Philippines); Libra Music Ltd. (Greece); Crisis (The Netherlands); Top Music (Hong Kong); Distribution Fusion III (Canada); Union Disk Ltd. (Japan).

Terra Nova Records, Inc., PO Box 455, Sunland, CA, 91041, (818) 352-5593. Pres.: Boris Menart; Vice Pres.: David Steele.
Label(s): (Owned) Terra Nova.
US Reps.: Twinbrook Music (NY); Select-O-Hits (TN); Action Music Sales (OH); City Hall Records, Fiebre Latina (CA).

Terrydon Records, PO Box 180553, Casselberry, FL, 32718, (407) 262-1483. Fax: (407) 695-1915. Vice Pres. A&R: Terry R. Brooks; Contacts: Sandy Acuff, Donna Acuff.

Texas Archive-Gulf Coast Recordings, PO Box 17132, Austin, TX, 78760, (512) 288-7288. CEO: Dough Hanners.

Thirsty Ear Recordings, 274 Madison Ave., Ste. 804, New York, NY, 10016, (212) 889-9595. Fax: (212) 889-3641. Managing Dir.: Peter Gordon; Dir., Opns.: Mark Droescher; Dir., Radio Promo.: Daniel Makagon; Dir., Publicity: Shira Berk; Dir., Retail/Mktg.: Ron Decker.

Thistlegate Productions, 8675 Hwy. 601, Salisbury, NC, 28144, (704) 637-1334. Owner: Lee Spears.

Thoroughbred Records, 6503 Wolfcreek Pass, Austin, TX, 78749, (512) 288-3370. Owner/Professional Mgr.: Rex T. Sherry.

3 G's Industries, Inc., 6015 Troost, Kansas City, MO, 64110, (816) 361-8455. Pres./Gen. Mgr.: Eugene Gold; Vice Pres./Promos./Sales: Chris King; Chief Engineer: Micheal Green; Mktg.: Roy Boy Skins; Vice Pres. A&R: Jeff Lucas.
Label(s): (Owned) Chris C, Cory, NMI, Three G.

Thrival Productions, PO Box 5200, Dockton, WA, 98070, (206) 463-6980, (800) 798-9249. Fax: (206) 463-2205. Pres.: Marnie Jones.
Label(s): (Owned) Thrival, (Distributed) Willow Music, Inc.
US Reps.: Willow Music Inc.(CA).

ThunderZone Records, PO Box 5022, Lake Forest, CA, 92630, (714) 768-0644. Pres.: Frank Jenkins; Promo. Mgr.: Karen Jenkins.

Tia's Quacker Tunes, Inc., PO Box 1363, Mercer Island, WA, 98040, (206) 232-5317, (206) 568-9127. Fax: (206) 668-9038. Pres.: Tia Cohen; Personal Mgr.: Kimi Shintaku; Arranger: Kevin Christopher.
Office(s): 1024 First St., Ste. 306, Snohomish, WA, 98290, (206) 568-9127, Contact: Kimi Shintaku.
Label(s): (Owned) Tia's Q.T. Prodns., (Distributed) Global Village Music.
US Reps.: Baker & Taylor Dist. (IL); Music For Little People (VT).

Timbreline Music, PO Box 40493, Tucson, AZ, 85717, (602) 624-5812. Pres./Owner: Michael Gulezian.
US Reps.: Twinbrook Dist. (NY); Music Design (WI); Rock Bottom Dist. (GA); City Hall Dist. (CA).

Time-Life Music, 777 Duke St., Alexandria, VA, 22314, (703) 838-7000. Fax: (703) 838-6915. Chrmn.: Paul Stewart; Pres.: John Hall; Vice Pres.: Fernando Pargas; Exec. Producer: Charles McCardell.

Timeless Entertainment Corp., 10 Pebblewood Dr., Irvine, CA, 92714, (714) 552-5231. Fax: (714) 552-1210. Gen. Mgr./Vice Pres. A&R: Fred Bailin; Artist Rel. Dir.: Marci Lynn; Promo. Dir.: Seth Joseph.
Label(s): (Owned) Goldisc, Perfect.

Timeless Recording Society, PO Box 1177, Franklin, TN, 37065, (615) 791-4050. Fax: (615) 791-4050. CEO/Engineer: Sandy Bull.

Timeless Records, 57 W. Tenth St., Ste. 1C, New York, NY, 10011, (212) 741-2635. Fax: (212) 741-2635. Dir., US Opns.: Russ Musto.

Tomark Records, 7560 Woodman Pl., Ste. G-3, Van Nuys, CA, 91405, (818) 994-4862. Owners: Mark Thornton/Tom Willett.
Label(s): (Owned) Tomark.

Tommy Boy Music, Inc., 902 Broadway, 13th Floor, New York, NY, 10010, (212) 388-8300. Fax: (212) 388-8400. Pres.: Monica Lynch; Chrmn.: Tom Silverman; Sr. Vice Pres.: Dan Hoffman.
Label(s): (Owned) Tommy Boy, (Distributed) III Labels, Livin' Large, Novamute, Stepsun.

Tomorrow River Music, 9126 S. Cedar Rd., Madison, WI, 53701, (608) 423-3095. Owner/Pres.: Robbie Clement.
Label(s): (Owned) Tomorrow River.
US Reps.: Silo (VT).

Tomydon Records, 912 Chadford Rd., Irmo, SC, 29063, Gen. Mgr.: Tommy Greene.
Label(s): (Owned) Tomydon.

Tone Cool Records, 1 Camp St., Cambridge, MA, 02140, (617) 354-0700. Fax: (617) 491-1970. Owner/Produer: Richard Rosenblatt; Label Rep.: Michael Dunford.
US Reps.: Rounder Records (MA).

Top Cat Records, 3408 Pinetree Cir., Dallas, TX, 75234, (214) 484-4141. Fax: (214) 484-4141. Pres.: Richard Chalk; Contact: Tom Loughborough.
Label(s): (Owned) Top Cat.
Int'l Reps.: P-Vine (Japan); Parsifal (Belgium); IRD (Italy); Soca Disc (France); Kinesis (Greece); Lingo (Germany); Sandstock (Australia).

Top Ten Hits Records, Inc., 925 S. Semoran Blvd., Ste. 100, Winter Park, FL, 32792, (407) 672-0101. Fax: (407) 672-5742. Pres.: Hector L. Torres; Comptroller: Ana T. Torres; Gen. Mgr.: Julio Garcia; Dir., Radio Promos.: Heidi Ortiz.
Office(s): 599 Tenth Ave., New York, NY, 10036, (212) 967-4613, Fax: (212) 967-5068.
Label(s): (Owned) CEG, NG, Rana, Selanac, TR, TTH, (Distributed) Bronco, Frama.

Tortilla Flat Records, 327 12th St., Brooklyn, NY, 10116, (718) 788-6980. Sales: Victor Rendon; Contact: Armando Rodriguez.
US Reps.: North Country (NY).

Tourmaline Music, 894 Mayville Rd., Bethel, ME, 04217, (207) 824-3246. Fax: (207) 824-3246. Pres.: Conni St. Pierre.

Tractor Records, PO Box 2147, Sioux City, IA, 51104, Dir.: "Morrie" Miller.
Label(s): (Owned) Tractor.

Traditional Music Record Co., 230 Antique City Dr., Walnut, IA, 51577, (712) 784-3001. Fax: (712) 784-2010. Label(s): (Owned) Traditional Music.

Traditional Sounds, 4205 Stadium Dr., Ste. 150-A, Fort Worth, TX, 76133, (817) 921-9990. Fax: (817) 921-9994. Owner: Ned Spurlock.
US Reps.: Lifedance (OR).

Terry Tree Records, Inc., PO Box 4104, Hollywood, FL, 33083, (305) 964-1131. Fax: (305) 964-3173. Pres.: Isaiah Terry Johnson; Vice Pres.: Theresa Trigg.

Trend Recording & Distributing, PO Box 201, Smyrna, GA, 30081, (404) 432-2454. Pres.: Tom Hodges.
Label(s): (Owned) BOAM, Trend, Trend Setter, (Distributed) Caprice Int'l, Proud Eagle, Sounds of Excellence.
US Reps.: Caprice Int'l (PA).

Tri-Records, Inc., 4335 S. Blue Jay Ave., Las Vegas, NV, 89121, (702) 458-7863. Fax: (702) 322-9956. Pres.: Jerry Johnson.
US Reps.: Lapdmark (CA); Action Music (OH).

Tribeca Music, 550 Madison Ave., New York, NY, 10022, (212) 833-5904. Fax: (212) 833-4824. Exec. Vice Pres.: Phil Sandhaus; Dir.: Chandra Beard.

Tried & True Music, PO Box 39, Austin, TX, 78767, (512) 288-1695. Fax: (512) 288-5301. Pres.: Susan Walker; Publicity: John T. Davis; Admin. Asst.: Gwen Robison; Fan Club: Pam Stock.

Triloka Records, 306 Catron St., Santa Fe, NM, 87501, (505) 820-2833. Pres.: Mitchell Markus; A&R: Paul Sloman; A&R: K.D. Kagel; Creative Servs.: Lynn K. Larsen.
Label(s): (Owned) Other Worldy, Triloka, Worldy Music.

Triple X Records, PO Box 862529, Los Angeles, CA, 90086, (213) 221-2204. Fax: (213) 221-2778. Owner/A&R: Peter Heur, Dean Naleway; Publicity/A&R: Bruce Duff; Retail: Cory Brennan.
US Reps.: Red (NY).

TriStar Music (Div. of Sony Music), 550 Madison Ave., New York, NY, 10022, (212) 833-8000. Pres.: Robert Buziak; Vice Pres./Gen. Mgr.: Howard Gabriel; Assoc. Dir., A&R: Nora Farrell.
Label(s): (Owned) TriStar Music, (Distributed) Creation.

Tropical Beat Records, Inc., PO Box 917, Bala Cynwyd, PA, 19004, (610) 828-7030. Chairman: Steve Bernstein; Co-Chairman: Nick Martinelli.

Tropicana Records, PO Box 910, Beverly Hills, CA, 90213, (310) 276-2726. Fax: (310) 276-2726. Gen. Mgr.: Oliver Berliner.
Label(s): (Owned) Musicabana, Tropicana.

Tropico Records, PO Box 2129, Saint Thomas, VI, 00803, (305) 929-6361. Fax: (305) 929-4040. Pres.: Rudolph Parker; Vice Pres.: Merle Parker.
Label(s): (Owned) Tropico.
US Reps.: Bassin Dist., Hel Dist., Reye's Recs. (FL); Music Rama (NY).

Troubadour Records, PO Box 6543, Carmel, CA, 93921, (408) 375-6461. Fax: (408) 624-5126. Pres.: Terrence Farrell.
Label(s): (Owned) La Paloma Music Co., Troubadour.
US Reps.: Silo Inc. (VT); Music Design (WI); Lifedance Dist. (OR).

Trout Records, PO Box 914, Prairie Grove, AR, 72753, (501) 761-3630. Fax: (501) 761-3631. Label Mgr.: Karen Thom; Contact: Dick Renko.

Tru-Gems Records, PO Box 3683, Beverly Hills, CA, 90212, (213) 273-1986. Owner: Lee Silver.
Label(s): (Owned) Tru-Gems.

True Records, Inc., Rt. 2 Ash St. Box 466B, Central City, KY, 42330, (502) 754-5050. Fax: (502) 754-4466. Co-Owners: Bobby D. Reed, Paul C. Hayes, Clyde Brown, Jr.
Office(s): Rt. 2, Box 466-B, Central City, KY, 42330, (502) 754-5050, Fax: (502) 754-4466, Contact: Paul Hayes.
Label(s): (Owned) CBO, Rendee.

Trusty Records, 8771 Rose Creek Rd., Nebo, KY, 42441, (502) 249-3194. Owner: Elsie Childers.

Tuff City Records, 200 W. 72nd St., Ste. 56, New York, NY, 10023, (212) 721-7215. Fax: (212) 721-6150. Pres.: Aaron Fuchs; Gen. Counsel: Dan Nooger.
Label(s): (Owned) Funky Delicacies, Night Train Int'l, Tuff City.

Tug Boat Records, 10 Luanita Lane, Newport News, VA, 23606, (804) 930-1814. Fax: (804) 930-1814. Pres.: Doc Holiday.
Label(s): (Owned) Everlasting Int'l, Mega Int'l, Mountain Int'l, (Distributed) Tug Boat Int'l.

Tuneworks Records, Inc., 4433 Petit Ave., Encino, CA, 91436, (213) 278-8970. Fax: (818) 907-7664. Pres.: Dennis Lambert; Admin. Mgr.: Anita Alban.
Label(s): (Owned) Haven.

Turbo Records, PO Box 409, East Meadow, NY, 11554, (516) 486-8699. Fax: (516) 486-8699. Pres.: Jay Gold; Vice Pres.: Gail Gold; Dir. A&R: Robyn Michelle.

Turquoise Records, Inc., Hwy. 931, Whitesburg, KY, 41858, (606) 633-0485. Fax: (606) 633-0493. Pres.: Pat Martin; Admin. Asst.: Lesa Neace.

2120 Records, 175 Fifth Ave., Ste. 2253, New York, NY, 10010, (212) 777-2120. Pres.: Murray Halpern.

Twin Sisters Productions, Inc., 1340 Home Ave., Ste. D, Akron, OH, 44310, (216) 633-8900. Fax: (216) 633-8988. CEO: Karen Mitzo Hilderbrand; Pres.: Kim Mitzo Thompson.
Label(s): (Owned) Twin Sisters Prodns., Inc.
US Reps.: Silo (VT); Music for Little People (CA); Action Music (OH); MS Dist. (IL); Ingram, Baker & Taylor.

Twister Records/Quadrant Records, 4250 N. Marine Dr., Ste. 2335, Chicago, IL, 60613, (312) 525-5273, (305) 472-7757. Pres.: Jack P. Bluestein; Vice Pres.: Victor Lance; Vice Pres./Mgr.: Al Nichols; West Coast Vice Pres./Mgr: Dean Richie; Sec.: Ethel F. Kanter.
Label(s): (Owned) Lantana, Lantana Music, Pine Island Music, Quadraphonic Talent, (Distributed) Quadrant, Quadraphonic Sound.

2-Hot Records, 23494 Lahser Rd., Southfield, MI, 48034, (810) 948-9787. Fax: (810) 948-1093. Pres.: Jerome Cunningham, Sr.; Vice Pres. Opns.: Mertas D. Cunningham; Vice Pres. Mktg.: Jerome Cunningham, Sr.
Label(s): (Distributed) Volume Four.

U

USA Music Group, 12403 Ventura Ct., Ste. A, Studio City, CA, 91604, (818) 761-9866. Fax: (818) 761-4214. Pres.: Martin Braude; Vice Pres. Opns.: Orville Kelman; Vice Pres. Promos.: Annie Bailey.
US Reps.: MS Dist. (IL); Select-O-Hits (TN).

US Records, Inc., 535 Fifth Ave., New York, NY, 10017, (212) 682-8400. Pres.: Victor Benedetto; Prodn. Mgr./A&R Rep.: Alex Benedetto; Bus. Affairs Mgr.: Wallace Collins.

Umbrella Records, 23391 Mulholland Dr., Ste. 424, Woodland Hills, CA, 91364, (213) 851-6391. Fax: (213) 876-2552. Pres.: Michael Wyner; Co-Pres.: Michael Wyner, Derek Smalls; Nat'l Radio Promo.: Jerome Maas.
Label(s): (Owned) Umbrella, (Distributed) MTS.

Underworld, Inc., 2961 Industrial Rd., Ste. 161, Las Vegas, NV, 89109, (702) 387-2335. Fax: (702) 732-4530. Chrmn.: James A. Warsinske; Pres.: Anthony Mabin.
Label(s): (Owned) Underworld.

Unico Records, Inc., 7710 Haskell Ave., Van Nuys, CA, 91406, (818) 782-6100. Fax: (818) 782-6162. Pres./Mktg.: Henry Cardenas; Vice Pres./A&R: Ivan Fernandez; Treasurer/Exec. Producer: Alberto Mitchell.
Label(s): (Owned) Unico.

United Sound Arts, PO Box 477, Long Branch, NJ, 07740, (800) 631-2187. Fax: (908) 870-3340. CEO: Robert Kimble; Pres.: Gertrude Kimble; Admin. Vice Pres.: James Kimble; Dir., Sales/Mktg.: Elaine Rauff.
Label(s): (Owned) Kimbo Educational.
US Reps.: Kaplan School Supply, Educational Record Center (NC); Childcraft Educational Corp. (NJ); Lakeshore Curriculum Materials (CA).

Universal-Athena Records (UAR), PO Box 1264, Peoria, IL, 61654, (309) 673-5755. Fax: (309) 673-5755. Owner: Jerry Hanlon.

Unlimited Inspiration Records, PO Box 614, Santa Cruz, CA, 95061, (408) 458-3022. Owner: Larry Leeder.
Label(s): (Owned) Unlimited Inspiration.

Upscale Jazz, 311 Willowbrook Rd., Staten Island, NY, 10314, (718) 698-2280. Fax: (718) 761-6411. A&R Dir.: Robert Marino.
Label(s): (Owned) Halfnote Int'l, Halfnote Jazz, Halfnote Records, Upscale Classics, Upscale Int'l, Upscale Jazz, Upscale Records.

Upstream Records, 35 Page Ave., Asheville, NC, 28801, (704) 258-9713. Fax: (704) 258-9727. Owner: Steven N. Heller; Bus. Mgr.: Holly B. Nettles.
Label(s): (Owned) Upstream.

Urgent! Records, Inc., 485 N. Canton Club Cir., Jackson, MS, 39236, (601) 957-7027. Fax: (601) 981-8241. Pres.: Tim Whitsett; Gen. Mgr.: Janis Harper; Press: Goring Heath.
Label(s): (Owned) Critical, Newmarket, Rim, Urgent!, Vital!, Vital Arts.

V

VU Records, 1946 N. Hudson Ave., Chicago, IL, 60614, (312) 787-6060. Pres.: Robin McBride.
Label(s): (Owned) VU.

VWC Records, PO Box 428, W. Square Station, New York, NY, 10461, (914) 654-0213. Pres.: Stuart Berke.

Vagrant Records, 2118 Wilshire Blvd., Ste. 361, Santa Monica, CA, 90403, (310) 453-1090. Fax: (310) 828-0427. Pres.: Rich Egan; Vice Pres.: Jon Cohen.
Label(s): (Owned) Vagrant.
US Reps.: Dutch East India (NY).

Valencia Records Int'l, 29165 Pierce St., Southfield, MI, 48076, (313) 557-5441. Fax: (313) 557-5441. Pres.: Ricky Smith; Vice Pres.: Victor Peraino.

Vandor Motion Pictures, Phonorecords & Music Publishing Group, 1826 Poplar Ln. SW, Albuquerque, NM, 87105, (505) 243-2881. Fax: (505) 247-4843. Chrmn.: Gen. Bobby Farrell; Pres.: Lois T. Cunningham; Vice Pres., Opns.: Dale H. Oldham; Vice Pres., Licensing: Matt L. Lucas; Vice Pres. A&R: Ginny Driskill.
Label(s): (Owned) Juke, Vandor Int'l, (Distributed) Aerolite Int'l, FMC Ltd., Icefire Int'l, Kalyx, Peony Int'l, Shan Int'l, Suddath Int'l.
US Reps.: Bobby Farrell, Int'l (NM).

Varese Sarabande Records, Inc., 11846 Ventura Blvd., Ste. 130, Studio City, CA, 91604, (818) 753-4143. Fax: (818) 753-7596. Pres.: Chris Kuchler; Vice Pres., Film Music: Robert Townson; Vice Pres., Broadway: Bruce Kimmel; Dir., Catalog A&R: Cary Mansfield; Dir., Publicity/Mktg.: Michael Caprio.
Label(s): (Owned) Varese Sarabande.
US Reps.: UNI (CA).

Varrick Records, 1 Camp St., Cambridge, MA, 02140, (617) 354-0700. Fax: (617) 491-1970. Owners: Ken Irwin, Marian Levy, Bill Nowlin; Mktg. Dir.: Susan Piver; Promo. Dir.: Brad Paul.
US Reps.: Rounder Records (MA).

Vedisco Records, Inc., 1717 NW 82nd Ave., Miami, FL, 33126, (305) 592-4242. Fax: (305) 592-3770. Pres.: Jose Page; Vice Pres.: Conrado Dominguez; Gen. Mgr.: Guillermo J. Page; Prodn. Mgr.: Alejandro J. Fuentes; Sales Mgr.: Alvaro Mendez; Publishing Mgr.: Diane Mauri; Promo. Mgr.: Virginia De Gregorio.
Label(s): (Distributed) Barco's, Discos Fuentes, Velvet.

Velvet Int'l, Inc., 1717 NW 82nd Ave., Miami, FL, 33126, (305) 592-4242. Fax: (305) 592-3770. Pres.: Jose Page; Vice Pres.: Guillermo J. Page.
Label(s): (Owned) Velvet.

Vic Records, 1327 Cobb St., Kalamazoo, MI, 49007, (616) 342-5328. Owner: Vic La Val.
Label(s): (Owned) LaVal Records, (Distributed) Vic.

Victori Promotions & Marketing, Inc., 23494 Lahser Rd., Southfield, MI, 48034, (810) 948-9787. Fax: (810) 948-1093. Pres.: Jerome Cunningham, Sr.; Vice Pres. Opns.: Mertas D. Cunningham; Promo.: Michele A. Cunningham.
Label(s): (Owned) 2-Hot, (Distributed) CS, Hitline, Morning Glory, Torrid.

Victory Media Group, 1321 Commerce St., Ste. P, Petaluma, CA, 94954, (707) 769-1210. Owner/Gen. Mgr.: G. W. Daniel; Dir., A&R: Shelly Holling; Dir., Opns.: Mark Holling.
Label(s): (Owned) Bay City, Victory.

Victory Music, Inc., 8455 Beverly Blvd., 6th Floor, Los Angeles, CA, 90048, (213) 655-6844. Fax: (213) 655-6814. Pres.: Phil Carson; Contact: Lisa M. Zambrano.
Label(s): (Owned) Victory.

Virgin Records, 338 N. Foothill Rd., Beverly Hills, CA, 90210, (310) 278-1181. Pres./CEO: Phil Quartararo; Exec. Vice Pres., A&R: Kaz Utsunomiya; Sr. Vice Pres., Promo.: Michael Plen; Vice Pres., Publicity: Eliot Sekuler.
Label(s): (Owned) Charisma, Noo Trybe, Point Blank, Virgin, Virgin Movie Music, (Distributed) Rap-A-Lot.

Virgin Records, 1790 Broadway, New York, NY, 10019, (212) 586-7700. Pres./CEO: Phil Quartararo; Sr. Vice Pres., Promo.: Michael Plen; Vice Pres. Field Promo.: John Boulos.

Virginia Records, 217 Main St., Fort Lee, NJ, 07024, (201) 974-3900. Pres.: Al Thomas; A&R: Tom Argiro.

Virtual Mountain, PO Box 239, Fitzwilliam, NH, 03447, (603) 585-3094. Creative Dir.: Bruce Carroll.
Label(s): (Owned) Jazzy Toy.

Virtue Records/Fayette Records, 8809-11 Rising Sun Ave., Philadelphia, PA, 19115, (215) 763-2825. Fax: (215) 676-8992. Pres.: Frank Virtue; Publicity: Linda Vitacolona; A&R Dir.: Mary Ann Lanciano.
Label(s): (Owned) Everything, Fayette, Pray Virtue, Rising Star, Virtue.

Vision Quest Records, 10019 Reistertown Rd., Ste. 204, Owings Mills, MD, 21117, (410) 363-6848. Fax: (410) 581-9420. Pres.: Michael A. Freedman; Vice Pres.: Charles Kidwell; Sec./Commun.: Marcia Freedman.
Label(s): (Owned) Vision Quest.
US Reps.: Continental Communications (NJ).

Vision Records, Inc., 13385 W. Dixie Hwy., North Miami, FL, 33161, (305) 893-9191. Fax: (305) 895-2647. Pres.: Steve Alaimo; Vice Pres. A&R: Ron Albert; Treasurer: Howard Albert.
Label(s): (Owned) Vision, (Distributed) Cliff Sounds & Films, Gold Hill, Ms. B, P-Man.

Vital Records, 4774 Murietta St., Ste. 9, Chinori, CA, 91710, (714) 627-5944. Fax: (714) 627-6988. Engineer: David Manley; Sales: Luke Manley.

Voice Record, 117 Engineers Dr., Hicksville, NY, 11801, (516) 932-8448. Fax: (516) 939-0131. Pres.: Eric Malmut; Vice Pres.: Mark Malmut.
Label(s): (Owned) Collectors Pipeline, Fire, Humbug, Pipeline, World Serpent.

Vokes Record Co., PO Box 12, New Kensington, PA, 15068, (412) 335-2775. Pres./A&R: Howard Vokes.
Label(s): (Owned) Country Boy, Vokes, (Distributed) Bunjak, Fox Fire, Love, Morgan of Clover, Pot-of-Gold, Rave, SAC, Wiley Street.

Vox Music Group, 560 Sylvan Ave., Englewood Cliffs, NJ, 07632, (201) 894-8700. Fax: (201) 894-8630. Gen. Mgr.: Irwin Katz; Nat'l Dir. Sales: Martin Basart.
Label(s): (Owned) Allegretto, Family Classics, Music Masters, Stradivari, Vox Cameo Classics, Vox Legends, Vox 90s, Vox/Turnabout, Vox Unique, VoxBox, (Distributed) Musique d'Or.

Voyager Recordings, 424 35th Ave., Seattle, WA, 98122, (206) 323-1112. Fax: (206) 329-2416. Owner/Pres.: Vivian T. Williams; Owner: Philip L. Williams.
Label(s): (Owned) Voyager.

Voyager Records, Inc., 812 W. Darby Rd., Havertown, PA, 19083, (610) 446-7100. Fax: (610) 446-7721. Pres.: Denny Somach; Sec.: Richard Somach.
Label(s): (Owned) Voyager.
US Reps.: MCA (U.S.A.).
Int'l Reps.: M.C.A. (Int'l).

W

WEA Latina, Inc., 1415 W. Magnolia Blvd., Ste. 201, Burbank, CA, 91505, (818) 955-8050. Fax: (818) 955-9006. Gen. Mgr.: Sergio Rozanblatt; Controller: Gilda Ellougian; Sales Mgr.: Sylvia Barrera; Promos./West Coast: Horacio DeVera; Promos./Mid West: Sabino Hidalgo; Promo./Puerto Rico (809) 251-9354: Wilma Gonzalez; Promo./Miami (305) 541-5634: Maria Elena Guerreiro.
Office(s): 3539 Oakgate Dr., #166, San Antonio, TX, 78230, (210) 641-7418, Contact: Jose Garcia.
Label(s): (Owned) Tropical Storm, (Distributed) BER, Manny Music, Soundwave.

WIM Records, Inc., 3707 65th Ave., Greeley, CO, 80634, (303) 330-6901. Fax: (303) 330-7738. Pres.: William Schmidt; Vice Pres. A&R: Sharon Davis.
Label(s): (Owned) WIM.

Wajji Records, 423 Florida Ave. NE, Washington, DC, 20002, (202) 546-9121. Fax: (202) 544-8447. Pres.: Will R. Walker; Vice Pres.: Issac Salmon; Music Producer: Sameerah S. Muhammad; Promo. Dir.: Larry McCowin.
Label(s): (Owned) Wajji.
US Reps.: Central South Music (TN).

Waldoxy Records, Inc., 3023 W. Northside Dr., Jackson, MS, 39213, (601) 982-4522. Pres.: Tommy Couch, Jr.

Wall Street Music, 1189 E. 14 Mile Rd., Birmingham, MI, 48009, (313) 646-2054. Fax: (313) 646-1957. Pres.: Joseph Sanders; Chrmn.: Tim Rochon; Publicity: Ginny Shea; Retail Promo.: Kevin King.
Label(s): (Owned) Wall Street Music.
US Reps.: Great Bay Dist. (MD); Paul Starr Dist. (MN); Action Music (OH).

Walton Record Productions, 1599 Jasper Ave. NW, Palm Bay, FL, 32907, (407) 951-2626. Exec. Prod.: Jimmy Walton; Pub. Rel.: S. Hardesty; Mktg.: Diane Nash.
Label(s): (Owned) Walton Record Productions.

Wan Star Entertainment Group, 512C Rutledge Ave., Charleston, SC, 29405, (803) 853-5294. Pres./Producer: Samuel W. Colston III; Vice Pres., A&R: Kim A. Wentworth.
Label(s): (Owned) Surge, Tye.

Warlock Records, 19 W. 21st St., Ste. 702, New York, NY, 10010, (212) 807-6900. Fax: (212) 807-6993. Pres.: Adam Levy; Exec. Vice Pres.: Diana Lemchak; Vice Pres.: Joel Bonner; Copyright/Foreign Lic. Ad: Sharon Strickland; Accounting: Susan Frick; Accounting: Howard Fisher; Record/Radio Pools: Darrell Ellerbe; Prodn./Art: Sharon Reed.
Label(s): (Owned) Quality, Warlock, (Distributed) Chez Nouz, Deco Records, Funky Bass, High Power, Idlers, Ligosa, Mis Records, Spin-It, Tracer Records, X-Press.

Warner/Elektra/Atlantic Corp., 111 N. Hollywood Way, Burbank, CA, 91505, (818) 843-6311. Fax: (818) 840-6212. CEO/Chrmn. Warner Music Grp.: Robert Morgado; Pres.: David Mount; Exec. Vice Pres., Mktg.: George Rossi; Sr. Vice Pres., Sales: Fran Aliberte; Vice Pres., Multimedia: David Archambault; Vice Pres. Black Music Mktg.: Ornetta Dickerson; Vice Pres. Adv.: Clare Koroly; Vice Pres. Pdct. Devel.: Jody Raithel; Vice Pres., Video Sales: John Scott; Vice Pres., Nat'l Sales: Alan Shapiro; Dir. Opns./Inventory: Vinnie Campisi; Dir., Mktg.: Rob Gold.
Offices: Warner Bros. Records, Inc., 3300 Warner Blvd., Burbank, CA, 91505, (818) 846-9090, Fax: (818) 846-8474. Pres.: Lenny Waronker; Exec. Vice Pres.: Murray Gitlin; Sr. Vice Pres., Music: Doug Frank; Sr. Vice Pres., Bus. Affairs: David Altschul; Sr. Vice Pres., Promom.: Stu Cohen; Vice Pres., Bus. Affairs: Fred Brown; Vice Pres./Dir. Publicity: Bill Bentley; Vice Pres., Int'l: Tom Ruffino; Sr. Dir., Adv./Merch.: Laurie Burke; Artist Relations Mgr.: Ile' Kiara; Int'l Mktg. Mgr.: Liz Goodman; Vice Pres., Alternative Mktg.: Jo Lenardi; Dir. Int'l Servs.: John Hearne; Vice Pres., A&R/Black Music: Kerry Gordy; Vice Pres./A&R/Devel. Black Music: Carolyn Baker; Nat'l Promo Dir.: Dave Lombardi; Nat'l Promo Dir.-Alternative: Jimmy Dickson; Field Staff: Danny Davenport
Warner Bros. Records, Inc., 75 Rockefeller Plz., New York, NY, 10019, (212) 275-4500, Fax: (212) 275-4595. Chrmn./CEO Warner Music Grp.: Robert J. Morgado; COO/Pres. Warner Music-U.S.: Doug Morris; Vice Pres. A&R: Karen Berg; Vice Pres. A&R: Russ Titelman; East Coast Vice Pres. Publicity: Liz Rosenberg Citron; Vice Pres.: Donna Russo; Dir., Opns.: Carmela Kasoff; Dir., A&R: Adrian Miller.
Warner Bros. Records, Inc., 20 Music Sq. E., Nashville, TN, 37203, (615) 748-8000, Fax: (615) 214-1514. Pres.: Jim Ed Norman; Sr. Vice Pres./Gen. Mgr.: Eddie Reeves; Sr. Vice Pres. Mktg.: Bob Saporiti; Sr. Vice Pres. Promo.: Bill Mayne.
Label(s): (Distributed) A*Vision, Acme, American Recordings, Asylum, Atco, Atlantic Nashville, Basic, Big Beat, Big Kids Entertainment, Big Screen Music, Capricorn, Cold Chillin', Dark Horse, Delicious Vinyl, Duck, Eardrum, Earthbeat!, EastWest, Elektra Musician, Erato, Es Paranza, Finnadar, First Priority, Forceful, 4 A.D., Giant, Hollywood, Interscope, Kid Rhino, Luakabop, Luke, Mammoth, Matador, Maverick, Mechanic, Medicine, Mesa/Blue Moon, Metal Blade, Modern, Music For Little People, Mute, Nonesuch, Opal, Qwest, Reprise, Rhino, Ruthless, Select, Sire, Slash, Teldec, Third Stone, Tropical Storm, Vintertainment, Warner Bros. Nashville.

Watermelon Records, Inc., 1201 W. 24th, #204, Austin, TX, 78704, (512) 472-6192. Fax: (512) 472-6249. Pres.: Heinz Geissler; Vice Pres.: John Kunz; Promo.: Sue Fawver.
Label(s): (Owned) Watermelon.

Fred Weinberg Productions, Inc., 16 Dundee Rd., Stamford, CT, 06903, (203) 322-5776, (212) 349-6644. Fax: (203) 329-7838. Pres./CEO: Fred Weinberg; Vice Pres.: Gregg Scott; Vice Pres., Sales/Mktg.: Greg Smith.
Label(s): (Owned) FWP, Frejo, Viva La Musica, Wave.

Welchy Grape Records, 991 Oak St., West Barnstable, MA, 02668, (508) 362-4908. Pres.: Mike Welch.
Office(s): 991 Oak St., West Barnstable, MA, 02668, (508) 362-4908.
Label(s): (Owned) Vineland, Welchy Grape.

Welk Music Group, 1299 Ocean Ave., Ste. 800, Santa Monica, CA, 90401, (310) 451-5727. Fax: (310) 394-4148. CEO: Christine Hamilton; Pres.: Larry Welk, Kent Crawford; Dir., Sales: Bernie Grossman.
Label(s): (Owned) Ranwood, Vanguard, (Distributed) Hindsight.

West Records, PO Box 8875, Universal City, CA, 91608, (818) 509-9964. Fax: (818) 769-1756. Owner: Boots Clements; Gen. Mgr.: Jim McGuckin; Gen. Mgr.: David Enos.
Label(s): (Owned) Dynasty, "E" Records, Lane, West Records.

Westbound Records, Inc., 21348 Telegraph Rd., Ste. 200, Southfield, MI, 48034, (313) 355-1540. Pres.: Armen Boladian; Promo.: Michael Webb; Dir.: Hazel Hollenquest.
Label(s): (Owned) Sounds Of Gospel, Westbound.

Westwood Entertainment Group, 167 Main St., Metuchen, NJ, 08840, (908) 548-6700. Fax: (908) 548-6748. Pres.: Victor Kaplij; Gen. Mgr.: Elena Petillo; Dir., A&R: Robert Bilotti.
Label(s): (Owned) Cavalcade, Distinct, Westwood, (Distributed) Changing World, RockBeat.

Whaleco Music/Nuclear Whales, 208 Highland Ct., Santa Cruz, CA, 95060, (408) 425-4721. Fax: (408) 425-0931. Pres.: Don Stevens; Vice Pres. A&R: Anne Chavre; Promos.: Rich Wills.
Label(s): (Owned) Whaleco Music, (Distributed) Batish.

Wham Bam Records, 812 W. Darby Rd., Havertown, PA, 10983, (610) 446-7100. Fax: (610) 446-7721. Pres.: Denny Somach.
Label(s): (Owned) Den/Rich, Wham Bam.

Reid Whitelaw Productions, 5440 N. Ocean Dr., #1507, Singer Island, FL, 33404, (407) 842-3383. Fax: (407) 840-9121. Owner/Pres.: Reid Whitelaw.
Label(s): (Distributed) Brookside.
US Reps.: Hot Productions (FL).

Dean Whitney Music Enterprises, PO Box 106, Lake Arrowhead, CA, 92352, (909) 337-5161. Fax: (909) 337-0474. Owner/Gen. Mgr.: Dean Whitney.
Label(s): (Owned) Brainchild.

Thomas Wiggins Associates, PO Box 21118, Castro Valley, CA, 94546, (510) 254-2216. Fax: (510) 254-2213. Pres./CEO: Thomas Wiggins; Vice Pres.: Charles Greene; Adv. Dir.: Paul Jaulus.
Label(s): (Owned) Elite, Nineveh, No Bull, Persepolis.
US Reps.: Memo (CA).

Wilby Records, 15305 Devonshire St., Ste. 5542, Mission Hills, CA, 91345, (818) 367-8519. Pres./Producer: Irene LaMothe; Mgr.: Phillip Couture.
Label(s): (Owned) Wilby.

Wild Country Records, PO Box 355, Roundup, MT, 59072, (406) 947-5688. Gen. Mgr.: Anthony Ditonno; A&R Dir.: David Ramirez; Promo.: Wayne Wood; Publicity: Rochelle Ditonno.
Office(s): 8455 W. Sahara, Ste. 161, Las Vegas, NV, 89117, (702) 254-3327, Contact: Gilbert Reinstein.
Label(s): (Owned) Wild Country.

Wild Rags Records, 2207 W. Whittier Blvd., Montebello, CA, 90640, (213) 726-9593. Fax: (213) 726-4046. A&R: Richard C.

Wild Twin Records, 807 Jennings Dr., Wilmington, NC, 28403, (910) 452-7752. Pres.: Carter Cathcart; Vice Pres.: Nel Moore.
Label(s): (Owned) Wild Twin.

Wild West Records, PO Box 1305, Houston, TX, 77002, (713) 228-5449. Pres.: Sheldon Weisfeld; Mktg. Dir.: Jorge Enrigue; Artist: Rom Ryan; A&R: Stephanie Morein.
Label(s): (Owned) Wild West.
US Reps.: Back Roads Dist., City Hall (CA); White Swan (CO); South West Wholesale (TX).

Wildcat Recording Corp., 950 N. Kings Rd., Los Angeles, CA, 90069, (213) 848-9200. Fax: (213) 848-9448. Pres.: Michael Gormley; Vice Pres.: Chris Kuchler; Dir., Publicity/Mktg.: Michael Caprio.
Label(s): (Owned) Wildcat.
US Reps.: UNI Dist.

Wilson Audio Specialties, Inc., 2233 Mountain Vista Ln., Provo, UT, 84606, (801) 377-2233. Fax: (801) 377-2282. Pres.: David A. Wilson; Recordings Admin.: Troy Bankhead.
Label(s): (Owned) Wilson Audiophile Definitive.

Wilson Okulolo, Inc., 584 61st St., Oakland, CA, 94609, (510) 655-3357. Fax: (510) 655-3357. Pres.: J.G. Wilson; Vice Pres./A&R: K.A. Okulolo; Dir., Sales/Promo.: Pietro G. Poggi.
Label(s): (Owned) Inner Spirit.
US Reps.: Mesa, Rhino, Putumayo, Coloumbia House.

Windham Hill Records, 75 Willow Rd., Menlo Park, CA, 94025, (415) 329-0647. Fax: (415) 329-1512. Pres./CEO: Anne Robinson; Dir., Mktg.: Roy Gattinella; Vice Pres., Sales: Pat Berry; Dir., A&R: Bob Duskis.
Office(s): 1450 Broadway, 33rd Floor, New York, NY, 10036, (212) 930-4828, Fax: (212) 930-4827, Regional Mgr.: Michael Kaufmann; One S. 450 Summit Ave., Ste. 185, Oakbrook Terrace, IL, 60181, (708) 468-6485, Fax: (708) 268-6489, Regional Mgr.: Mark Callaghan; Oude Enghweg 24, Hilversum, 1217 JD, The Netherlands, 31-35-249970, Fax: 31-35-249319, Label Mgr./Europe: Frank van Houten; 2210 Parklake Dr. N.E., Ste. 100, Atlanta, GA, 30345, (404) 414-6270, Fax: (404) 414-6231, Regional Mgr.: Dana Beren; 6363 Sunset Blvd., 6th Floor, Hollywood, CA, 90028, (213) 468-4183, Fax: (213) 468-4073, Regional Mgr.: Tom Mehren.
Label(s): (Owned) High Street, Windham Hill, (Distributed) Dancing Cat.
Int'l Reps.: BMG Dist.

Wings Record Co., Rt. 3, PO Box 172, Haynesville, LA, 71038, (318) 927-5253. Pres.: Edward N. Dettenheim.
Label(s): (Owned) Wings.

Winner Records, PO Box 151095, San Rafael, CA, 94915, (415) 453-7712, (415) 453-5134. Fax: (415) 258-0692. Pres.: Mark Naftalin; Vice Pres.: Ellen Naftalin; Sales/Promos.: Sally Synhoff.

Winners Circle Records, PO Box 9296, Scottsdale, AZ, 85252, (602) 837-8650. Pres.: Jeff Dayton.
Label(s): (Owned) Bald Headed, Not Yet.

Wizard & Feather Brown Productions, PO Box 132, Astor Station, Boston, MA, 02123, (617) 721-9771. Fax: (617) 721-9771. Co-Owner: Lauren Passarelli; Co-Owner: Cindy Brown.
Label(s): (Owned) Feather.
US Reps.: Bayside (CA); Goldenrod/Horizon (MI).

Word Records, 3319 W. End Ave., Ste. 200, Nashville, TN, 37203, (615) 385-9673. Fax: (615) 385-9696. Gen. Mgr.: Lynn Keesecker.
Label(s): (Owned) Myrrh, Word.

World Circuit Records, 1 Camp St., Cambridge, MA, 02140, (617) 354-0700. Fax: (617) 491-1970. Managing Dir.: Nick Gold; Label Rep.: Michael Dunford; Mktg. Dir.: Susan Piver; Promo. Dir.: Brad Paul.

World Disc Productions, Inc., 915 Spring St., Friday Harbor, WA, 98250, (206) 378-3979. Fax: (206) 378-3977. Pres./Producer/A&R: Richard Hooper; Vice Pres., Sales: Michael Coyne; Publicity Dir./Mktg. Mgr.: Sheri Boucher Flynn.
Label(s): (Owned) Nature Recordings, World Disc Music.

World Wide Entertainment Records, 2895 Biscayne Blvd., Ste. 455, Miami, FL, 33137, (305) 460-3547, (809) 399-9179. Pres./A&R Dir.: Darrin McGillis.
Office(s): Condo. Castillo del Mar, Ste. 1444, Carolina, PR, 00979, (809) 399-9179.
Label(s): (Owned) Island Hit Makers, McGillis, McGillis Music Co.
US Reps.: Rey Reyes (FL).
Int'l Reps.: Discos Hispanos (Peru).

World Wide Entertainment Records, Cond. Castillo del Mar, Ste. 1444, Isla Verde, PR, 00979, (809) 399-9179, (305) 460-3547. Pres., A&R: Darrin McGillis.
Label(s): (Owned) Island Hit Makers, McGillis.
US Reps.: Rey Reyes (FL).
Int'l Reps.: Discos Hispanos (Peru).

Worldtone Music, Inc., 230 Seventh Ave., New York, NY, 10011, Mgr.: Kenneth Spear.
Label(s): (Owned) Worldtone, (Distributed) Aldana, Atoll, Cadans, Syncoop, Tema, Vivace.

Would'n Shoe, 2580 S. Jersey St., Denver, CO, 80222, (303) 692-0760. Fax: (303) 279-7111. CEO/A&R: Stephen Bond Garvan.
Label(s): (Owned) Would'n Shoe, (Distributed) Greenpeace, Hatch.

X-Y

X II C-Ecstasy Records (Div. of Aerobic Music Assn., Inc.), 4924 E. 110th St., Garfield Heights, OH, 44125, (614) 444-5149. Fax: (614) 621-9109. Pres.: Patrice Capretta; Vice Pres.: Ronald Nagy; A&R: Vincent Capretta; Licensing: Monroe Cover.

XLNT Music, 36-62 240th St., Little Neck, NY, 11363, (718) 279-4139. Pres./A&R Dir.: James Cohn; Vice Pres.: Eileen Cohn.
Label(s): (Owned) XLNT Music.
US Reps.: Albany Music Dist., Inc. (NY).

Xanadu Records Ltd., 3242 Irwin Ave., Kingsbridge, Bronx, NY, 10463, (718) 549-3655. Pres.: Don Schlitten.
Label(s): (Owned) Xanadu.
US Reps.: Artistic Music (NJ).

Yellow-Jacket Records, 10303 Hickory Valley Dr., Fort Wayne, IN, 46835, (219) 627-5168. Pres./Gen. Mgr.: Allan Straten; Vice Pres./A&R Dir.: Sylvia Grogg.
Label(s): (Owned) Yellow-Jacket.

Yellowstone Records, 888 O Callaghan Dr., Sparks, NV, 89434, (702) 359-4120. Pres.: Burch Ray; Vice Pres.: Linda Palmer; Mgr.: Ray Palmer.
Label(s): (Owned) Yellowstone.

YesYes Records, 12909 Copperas Ln., Richmond, VA, 23233, (804) 360-4865. Pres.: David L. Esleck; Gen. Mgr.: Elizabeth B. Cherry.
Label(s): (Owned) YesYes.

Young Country, PO Box 5412, Buena Park, CA, 90620, (909) 371-2973. Contact: Leo J. Elffert, Jr.

Young Star Productions/Gold Karat Records, 5501 N. Broadway, Chicago, IL, 60640, (312) 989-4140. Fax: (312) 989-4147. Pres.: Starling Young; Vice Pres., Media Promo.: Robert "Trooper" York; Exec. Sec., A&R: Kelley Garrett.
Label(s): (Owned) Gold Karat.
US Reps.: Unique (NY); Big State (TX); Bassin (FL); M.S. (IL).

Youngheart Music, Inc., 10701 Holder St., Cypress, CA, 90630, (800) 444-4287, (714) 995-7888. Fax: (714) 995-3548. Pres.: Jim Connelly; Mktg. Dir.: Tom Weller; Gen. Mgr.: Jim Recor.
Label(s): (Owned) Youngheart.
US Reps.: Int'l Film & Video (CA).

Z

Z Y X Music Distributor Ltd., 72 Otis St, West Babylon, NY, 11704, (516) 253-0800. Fax: (516) 253-0115. Mng. Dir.: Anthony Mascia; Sales Mgr.: Harry Yardum; Promo. Dir.: Harry Towers; A&R Mgr.: Cliff Massie.
Label(s): (Owned) Z Y X Classics, (Distributed) Boy, Dance Street, ESP, Generator, I M G, Shift, Undercover.

ZZYZX Records, PO Box 23, Sun Valley, CA, 91352, (818) 982-2174. Owner: J. Eric Freedner; A&R: Lawrence Treadwell.
Label(s): (Owned) ZZYZX.

Zebraoverground Records, PO Box 7441, Santa Cruz, CA, 95061, (408) 459-7947. Fax: (408) 458-2384. Dir., Opns. (West Coast): Steve West.
Label(s): (Owned) Govinda, Panther Music, RAM i d, Skateboard.

Zelda Records, PO Box 150163, Nashville, TN, 37215, (615) 386-9266. Fax: (615) 386-9266. Pres.: Mari Lyon.

Zerobudget Records, PO Box 2044, Dept. B, La Crosse, WI, 54602, (608) 783-5818. Pres./CEO: Stephen D. Harm; A&R Dir.: Dale Sticha; A&R Asst.: David Reinders.
Label(s): (Owned) Zerobudget, (Distributed) Boat.

Zim Records, 18 Ivy Dr., Jericho, NY, 11753, (516) 681-7102. Fax: (516) 822-7952. Owner: Arthur Zimmerman.

Zion Music Group, 105 Oak Valley Dr., Nashville, TN, 37207, (615) 262-2600. Fax: (615) 226-4070. Pres.: Kevin McManus; Vice Pres./A&R: Tony Turner; Office Mgr./Sales: Scotty Raines; Promos.: Angela Brashear.
Label(s): (Owned) Jericho, Zion.
US Reps.: Appalachian Bible, New Day Christian (TN); Spring Arbor (MI); Journeyman (MO).

Zip Kid Records, PO Box 8161, New York, NY, 10116, (212) 439-8086, (305) 390-2782. Owner: Jacques Battel.

Zoe Records, 2980 W. 28th St., Brooklyn, NY, 11224, (718) 265-2327. Pres.: Robert Taylor; Vice Pres.: Kirk Harris; Promo. Mgr.: Vincent Kitt.

Zomba Recording Corp., 137-139 W. 25th St., 11th Floor, New York, NY, 10001, (212) 727-0016. Fax: (212) 645-3783. Chrmn./CEO: Clive Calder; Sr. Vice Pres./Gen. Mgr./Jive/Silver: Barry Weiss; Sr. Vice Pres. Artist Devel.: Ann Carli; Sr. Vice Pres., A&R: Jeff Fenster.
Office(s): 6777 Hollywood Blvd. 6th Floor, Hollywood, CA, 90028, (213) 464-7409, Fax: (213) 464-7144, Vice Pres. West Coast: Neil Portnow, Dir. Silvertone: Michael Tedesco.
Label(s): (Owned) Jive, Silvertone.
US Reps.: BMG Music (NY).

Zoo Entertainment, 6363 Sunset Blvd., Hollywood, CA, 90028, (213) 468-4200. Fax: (213) 468-4207. Pres.: Lou Maglia; Vice Pres., Bus. Opns.: Sami Valkonen; Sr. Vice Pres., Mktg.: Brad Hunt; Vice Pres., A&R: Bud Scoppa.

Zoom Express, 578 Broadway, Ste. 1106, New York, NY, 10012, (212) 274-0200. Fax: (212) 274-9776. Pres.: Bob Hinkle; Vice Pres.: Michael Kruzan; Vice Pres.: John Scilipute.
Label(s): (Owned) Zoom, Inc., (Distributed) BMG Kidz, Fight.
US Reps.: BMG Dist., Bantam-Dell-Doubleday Dist. (NY,NJ).

Zoom Express/BMG Kidz, 1540 Broadway, 39th Floor, New York, NY, 10036, (212) 274-0200. Fax: (212) 274-9776.

AUDIO BOOK PUBLISHERS

Achievement, Inc., 485 South Broadway, Hicksville, NY, 11801, (516) 931-2500, Fax: (516) 931-2575, Contact: Linda C. Unger.
Type: Child Educational.

Audio Book Contractors, PO Box 40115, Washington, DC, 20016, (202) 363-3429.
Type: Unabridged classics.

Audio Bookshelf, Prescott Hill Rd., Northport, ME, 04849, (207) 338-1713, (800) 234-1713, Contact: Heather Frederick.
Type: Fiction/non-fiction.

Audio Entertainment, Inc., PO Box 461059, Aurora, CO, 80046, (303) 680-6020, Fax: (303) 680-6019, Contacts: Jeffery Kenneth Prager, Judy Prager.
Type: Original Romance.

Audio Literature, PO Box 7123, Berkeley, CA, 94707, (510) 845-8414.
Type: Philosophy/new age.

The Audio Partners Publishing Corp., 1133 High St., Auburn, CA, 95603, (916) 888-7803, Fax: (916) 888-7805, Contact: Linda D. Olsen.
Type: Fiction/non-fiction.

Audio Renaissance Tapes, 5858 Wilshire Blvd., Ste. 205, Los Angeles, CA, 90036, (213) 939-1840, Fax: (213) 939-6436, Contact: George Hodgkins.
Type: Fiction/non-fiction.

Audio Scholar, 10375 Nichols Lane, Mendocino, CA, 95460, (707) 937-1225.
Type: Non-fiction classics.

Audio-Forum (a Div. of Jeffrey Norton Publishers, Inc.), 96 Broad St., Guilford, CT, 06437, (203) 453-9794, Fax: (203) 453-9774, Contact: Jeffrey Norton.
Type: Educational material.

August House, PO Box 3223, Little Rock, AR, 72203, (501) 372-5450.
Type: Folklore stories.

Bantam Doubleday Dell Audio, 1540 Broadway, New York, NY, 10036, (212) 782-9807, Fax: (212) 782-9600, Contact: Jenny Frost.
Type: Fiction/non-fiction.

Books on Tape, Inc., PO Box 7900, Newport Beach, CA, 92658, (714) 631-7764, Fax: (714) 548-6574, Contacts: Duvall Y. Hecht, Barbara Singleton.
Type: Fiction/non-fiction.

Bridge Publications Audio, 4751 Fountain Ave., Los Angeles, CA, 90029, (213) 953-3320, Contact: Ann Arrow.
Type: Fiction/non-fiction.

Brilliance Corp., PO Box 887, Grand Haven, MI, 49417, (616) 846-5256, (800) 648-2312, Fax: (616) 846-0630, Contact: Eileen Hutton.
Type: Fiction/non-fiction.

Buckingham Classics, Ltd., 1240 W. Arthur, Chicago, IL, 60626, (312) 338-7407, Contact: Beth Baxter.
Type: Fiction/non-fiction.

Council Oak Books, 1350 115th St., Tulsa, OK, 74120, (918) 587-6454.
Type: Non-fiction & child.

Dove Audio, 301 N. Canon Dr., Ste. 203, Beverly Hills, CA, 90210, (310) 273-7722, Fax: (310) 273-0365, Contact: Michael Viner.
Type: Fiction/non-fiction.

Durkin Hayes Publishing, One Colombia Dr., Niagara Falls, NY, 14305, (716) 298-5150, Fax: (716) 298-5607, Contact: Patrick Hayes.
Type: Fiction/non-fiction.

FMS Productions, 5320-D Carpinteria Ave., Carpinteria, CA, 93014, (805) 684-7891.
Type: Fiction/non-fiction.

Gang of Seven, PO Box 419, Bar Mills, ME, 04004, (207) 929-5777, Fax: (207) 929-5775.
Type: Fiction/non-fiction.

Golden Voices, 900 Long Blvd., Lansing, MI, 48911, (517) 694-0842.
Type: African-American literature.

Guides-On-Tape, Inc., 21 E. 90th St., New York, NY, 10128, (212) 348-6100, Contact: Irene Aiello.
Type: Walking tours.

Harper Audio, 10 E. 53rd St., New York, NY, 10022, (212) 207-7000, Fax: (212) 207-6912, Contact: Carolyn Willis.
Type: Children's books.

Hay House, 1154 E. Dominguez St., Carson, CA, 90749, (310) 605-0601.
Type: Metaphysical/Self help.

Helion Audio Books, 9856 Sunland Blvd., Shadow Hills, CA, 91040, (818) 352-9174, Contact: Greg Knowles.
Type: Various.

High Top Sports Productions, 6777 Hollywood Blvd., Los Angeles, CA, 90028, (213) 957-5600.
Type: Sports.

High Windy Audio, 260 Lambeth Walk, Fletcher, NC, 28732, (704) 628-1728, Fax: (704) 628-4435, Contact: Virginia Callaway.
Type: Children's stories.

HighBridge Co., 340 Woodhouse Ave., Wallingford, CT, 06492, (203) 269-0065, Fax: (203) 269-3818, Contact: Jim Brannigan.
Type: Fiction/non-fiction.

In Print Publishing, 65 Verde Valley School Rd., Sedona, AZ, 86336, (602) 284-1370.
Type: Native American titles.

Jossey-Bass, 350 Sansome St., San Francisco, CA, 94104, (415) 433-1740.
Type: Governing.

Kaplan Associates, PO Box 1805, Pinehurst, NC, 28374, (910) 215-0701.
Type: Educational Biogrphy.

Knowledge Products, 722 Rundle Ave., Ste. 813, Nashville, TN, 37210, (800) 876-4332, (615) 742-3852.
Type: Educational.

Listening Library, Inc., 1 Park Ave., Old Greenwich, CT, 06870, (203) 637-3616, Fax: (203) 698-1998, Contact: Arnie Cardillo.
Type: Unabridged fiction.

The Mind's Eye, 37 Commercial Blvd., Novato, CA, 94949, (415) 883-7701, Fax: (415) 883-1849, Contact: Bob Evans.
Type: Games/nostalgia/child.

Mystic Fire, 225 Lafayette St., Ste. 1206, New York, NY, 10012, (212) 941-0999.
Type: New age/science/philosophy.

NTC Publishing Group, 4255 W. Touhy Ave., Lincolnwood, IL, 60646, (708) 679-5500.
Type: Educational.

Thomas Nelson, Nelson Pl. at Elm Hill Pike, Nashville, TN, 37214, (615) 889-9000.
Type: Religious.

New World Library, 58 Paul Dr., San Rafael, CA, 94903, (415) 472-2100.
Type: Self help/Meditation.

Nolo Press, 950 Parker St., Berkeley, CA, 94710, (510) 549-1976.
Type: Fiction/non-fiction.

NorthWord Press, Inc., PO Box 1360, Minocqua, WI, 54548, (715) 356-9800, Fax: (715) 356-9762, Contact: Donna Lebrecht.
Type: Natural history.

Parabola Audio, 656 Broadway, New York, NY, 10012, (212) 505-6200.
Type: Non-fiction/inspiration.

Penguin/Highbridge Audio, 375 Hudson St., New York, NY, 10014, (212) 366-2000, Fax: (212) 366-2952, Contact: Marcia Burch.
Type: Fiction/non-fiction.

Pharoah Audiobooks, PO Box 535, Phoenicia, NY, 12464, (914) 688-2464.
Type: Childrens episodic adventure.

Prelude Press, 8159 Santa Monica Blvd., Los Angeles, CA, 90046, (213) 650-9571.
Type: Self help.

Publishers Group West, 4065 Hollis St., Emeryville, CA, 94608, (510) 658-3453.
Type: Fiction/non-fiction.

The Publishing Mills, 1680 N. Vine St., Ste. 1016, Los Angeles, CA, 90028, (213) 467-7831, Fax: (213) 467-0661, Contact: Jessica Kaye.
Type: Fiction/non-fiction.

Random House Audio Publishing, 201 E. 50th St., 25-1, New York, NY, 10022, (212) 872-8203, Fax: (212) 572-6030, Contact: Pat Johnson.
Type: Fiction/non-fiction.

The Reader's Chair, 860 Chappell Rd., Hollister, CA, 95023, (408) 636-1296, Fax: (408) 636-1296, Contact: Delia White.
Type: Unabridged fiction.

Recorded Books, Inc., 270 Skipjack Rd., Prince Frederick, MD, 20678, (410) 535-5590, Fax: (410) 535-5499, Contact: Sandy Spencer.
Type: Fiction/non-fiction.

Rezound Audio Books, 5353 Nathan Ln., Plymouth, MN, 55442, (612) 553-2000, Fax: (612) 553-0424, Contact: Diane Dickmeyer.
Type: Fiction/non-fiction.

Romance Alive Audio, 8300 Tampa Ave., Ste. G, Northridge, CA, 91324, (818) 772-4528.
Type: Romance novels.

Simon & Schuster Audio, 1230 Avenue of the Americas, New York, NY, 10020, (212) 698-7184, Fax: (212) 632-8091, Contacts: Seth Gershel, Amelia Wilson.
Type: Fiction/non-fiction.

Sound Horizons, 250 W. 57th St., Ste. 1527, New York, NY, 10107, (212) 956-6235, Fax: (212) 586-2420.
Type: Self help.

Soundlines Entertainment, 10573 W. Pico Blvd., Box 821, Los Angeles, CA, 90064, (800) 428-3467.
Type: Movie tie-ins.

Sounds True, 735 Walnut St., Boulder, CO, 80302, (303) 449-6229.
Type: Psychology/spiritual.

Southern Methodist University Press, PO Box 415, Dallas, TX, 75275, (214) 768-1430.
Type: Religious.

Stay:Well, 11431 Ventura Blvd., Ste 312, Sherman Oaks, CA, 91423, (818) 990-5410, Fax: (818) 990-5414, Contact: Bo Lebo.
Type: Health tapes.

Sunset Productions, 369 Montezuma, Ste. 172, Santa Fe, NM, 87501, (505) 471-8004, Fax: (505) 471-8122.
Type: Westerns.

Sutphin Corp., Box 683, Ashland, OR, 97520, (503) 488-7880.
Type: Self help/metaphysics.

Thorndike Audio, PO Box 159, Thorndike, ME, 04986, (207) 948-2962.
Type: Fiction/non-fiction.

Time Warner AudioBooks, 9229 Sunset Blvd., Fourth Floor, Los Angeles, CA, 90069, (310) 205-7471, Fax: (310) 205-7470, Contact: Judy McGuinn.
Type: Fiction/non-fiction.

Tyndale House, 351 Executive Dr., Wheaton, IL, 60189, (708) 668-8300.
Type: Religious/inspirational.

The Watershed Foundation, 6925 Willow St. NW, Ste. 201, Washington, DC, 20012, (202) 722-9105.
Type: Poetry.

Word, 5221 N. O'Connor Blvd., Ste. 1000, Irving, TX, 75039, (214) 556-1900.
Type: Religious/inspirational.

ZBS Foundation, RR 1, Box 1201, Fort Edward, NY, 12828, (518) 695-6406, Fax: (518) 695-4041, Contact: Thomas Lopez.
Type: Fiction drama series.

VIDEO STUDIOS & PROGRAM SUPPLIERS & BUYERS

ABC VIDEO, 1200 High Ridge Rd., Stamford, CT, 06905, (203) 968-9100, Pres.: Jon Pelsinger; Publicity Mgr.: Pamela Dill; Vice Pres., Sales/Mktg.: Mark Gilula.

Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights

OPEN BRIEF

AANTEKENEN
United States Copyright Office
101 Independence Ave SE
Washington D.C., 20559-6000
U.S.A.

Betreft: Verweesde Werken plaat LP Hitler's
Inferno Mierlo, 2 juli 2008

Mijnheren,

Safe Harbor voor het gebruik van verweesde werken voor wetenschappelijke, technische en medische literatuur.

In december 2006 kondigde STM een beleid aan over verweesde werken, auteursrechtelijk beschermde werken (literaire werken, ook muziekwerken, met inbegrip van eventuele begeleidende werken, enz.) waarvoor een toekomstige gebruiker niet in staat is om de legitieme houder van de relevante rechten -eigenaar van het auteursrecht- te identificeren, te lokaliseren en contact op te nemen met het oog op het verkrijgen van toestemming voor het gebruik van dergelijke werken.

Onlangs zijn de oprichtingsdocumenten per post naar CD Baby verzonden, adres 5925 NE Ave,Portland,OR 97218-2891,USA. Het (nieuwe) bedrijf Audio-Rarities in Nederland en IntermediaryFoundation of the Universal Declaration of Human Rights (ook uit Nederland), om samen met Cdbaby Compact Disc en Mp3, of platen te distribueren via het internet en in internetshops zoals I-Tunes enz.

CD Baby vroeg om een schriftelijk document van de eerste openbaarmaking van de eigenaar van een oude plaat -moreel recht- Bill Forrest verteller en Mary Jo Devlin (ondersteuning), Audio Rarities LPA , titel "Hitler's Inferno" in USA, 1945 einde van de oorlog. De stichting heeft uitvoerig onderzoek gedaan naar de platenmaatschappij, de plaat en de eigenaar van Hitler’s Inferno, tussen 1994 en I995.We hebben ook een juridisch rapport laten opstellen door een professional en we hebben ook de schriftelijke correspondentie tussen de Buma- Stemra,

en bovendien toonde de database van Harry Fox Ageny Inc in New York USA, geen informatie over de eigenaar van de plaat Hitler's Inferno noch over Audio Rarities.De Stichting heeft een schriftelijke correspondentie met Freistaat Bayern Duitsland, de eigenaar van de originele liederen en toespraken uit nazi-Duitsland.Het album "Hitler's Inferno heeft een nieuwe registratie via de Nederlandse belastingdienst. De naam Audio Rarities -van de originele plaat- is overgenomen en opnieuw geregistreerd onder de naam Audio-Rarities met tussen “Audio” en “Rarities” een tussenstreepje door de nieuwe Audio-Rarities in Nederland samen met en in overleg met de Kamer van Koophandel en Industrie in Eindhoven Nederland. CD Baby verzocht aldus om een document van toestemming door de maker (auteur) van de originele plaat van de eerste openbaarmaking in 1945 in de USA. We hebben de documenten in deze brief bijgevoegd, zelfs is er een nieuwe registratie door de belastingdienst Oost-Brabant in 2005 (belastingdienst Oost-Brabant,Inspectie der Registratie en Successie,Postbus: 90116,5200MA,’s-Hertogenbosch Nederland) onder nummer: 4.516226.1.

Eerste openbaarmaking

De eerste openbaarmaking onder de titel "Hitler's Inferno" is gepubliceerd in november 1945 door Audio Rarities in de USA op 33 1/3 toeren LP (release WW2) einde van de oorlog, ter nagedachtenis aan.. (de les van gisteren) voorzien van een anti-fascistische commentaar. De originele plaat maakt bovendien deel uit van de verzameling van "Suzanne Statland Collection in holocaust Studies" van de Universiteit van Missouri Kansas City Libraries USA. Hitler's Inferno en de opeenvolgende tragedies wijzen op het onvermogen van de mens om de vernietigende impulsen van paranoïde dictators als Hitler, Stalin, Pol Pot te controleren. Toen het eerste nieuws over de concentratiekampen in mei 1945 werd uitgezonden, was het gevoel van verontwaardiging groot. "het zou nooit meer mogen gebeuren in de beschaafde wereld".

de langspeelplaat

Hitler's Inferno, in words, in music 1932¬1945, Marching songs of Nazi Germany,LPA 2445.

de plateninhoud:

Kant 1:
1. Hitler in Rome 1937 / 2. Deutschland über alles / 3. Die Fahne Hoch / 4. Heil Hitler Dir! / 5. Goebbels introduces Hitler 1934 / 6. Marchingsongs Medley.

Kant 2:
7 . Hitler speaks in Vienna 1939 / 8. Heil Deutschland / 9.Wenn De S.S. und die S.A. Aufmarschiert / 10. Die jugend Marschiert / 11. Plead "Not Guilty at Nuremberg.

[voorzien van antifascistisch commentaar door Bill Forrest met ondersteuning van Mary Jo Devlin]

(Internationale uitgevers en bibliotheken zijn zeer ingenomen met de toegang tot verweesde werken)

Voorwaarden gebruik verweesde werken

De voorwaarden voor gebruik beschrijft vijf uitgangspunten die gebruikers van verweesde werken moeten volgen:

1.Er moet een redelijk ijverig onderzoek worden gedaan om de eigenaar van het auteursrecht te vinden,

2.De gebruiker van verweesde werken is verplicht alle informatie zoals de naamsvermelding van de auteurs en over het werk zelf zo adequaat mogelijk in de gegeven omstandigheden te vermelden,

3.Indien de eigenaar van het auteursrecht zich alsnog gaat melden, moet de eigenaar redelijke vergoeding of moet er een passende restitutie plaatsvinden,

4. Indien de maker(s) van een verweesd werk in later stadium alsnog bezwaren maakt tegen het gebruik van een eerder verweesd werk, moet bij de afhandeling rekening worden gehouden met de creatieve inspanningen en investeringen die de gebruiker van het werk te goeder trouw heeft gedaan,

5. Het gebruik van verweesd werk is niet exclusief.(verklaring van academische vrijheid (wetenschappelijke mensenrechten).

Het doel van deze verklaring is de diepgaande doctrine te handhaven en te bevorderen dat wetenschappelijk onderzoek vrij moet zijn van latente en openlijke repressieve invloed van bureaucratische, politieke, religieuze en geldelijke richtlijnen, en dat wetenschappelijke creatie een mensenrecht is dat niet minder is dan andere rechten en hoop zoals die in internationale en europese verdragen en het internationale recht.

Europese Commissie tegen Racisme en Intolerantie (ECRI) 2008

ECRI moedigt de Nederlandse autoriteiten aan om ervoor te zorgen dat het strafrechtsysteem een doeltreffend antwoord biedt op uitingen van racisme en radicale discriminatie.De ECRI en de Europese Unie vinden dat de holocaust nooit vergeten mag worden.De ontkenning of herziening van duidelijk vastgestelde historische feiten zoals de Holocaust (waarvan de ontkenning of herziening, ontkenning of de grove minachting) dit niet uit de bescherming van artikel 10 van het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens mag worden verwijderd. Het recht van vrijheid van meningsuiting Artikel 10 lid 1 EVRM niet gekwalificeerd kan worden voor haatspraak.

-strafbaar stellen van het delict Holocaust ontkenning.
-vervolging ambtswege racistische of xenofobe daden.

De ECRI en de Europese Unie zijn verheugd over de katalyserende rol die niet-gouvernementele organisaties hebben gespeeld bij de bevordering van mensenrechteneducatie en de bewustmaking van racisme:
http://www.coeint/t/e/human_rights/ecri

Fair use only

Het project "Hitler's Inferno is uitsluitend bestemd voor "fair use only" in overeenstemming met titel U.S.C. Section 107, research and educational holocaust study learning projects and human rights purposes against racism. Meer informatie Holocaust ontkenning via de link http://holocaustdenial.org/

Auteursrechtenclaim

De auteur [morele rechten] of zijn erfgenamen bij notariële akte, kunnen bezwaar aantekenen indienen tegen deze openbare aankondiging over het eigendom van de plaat Audio Rarities LPA 2445 Hitler's Inferno, van 2 juni 2008 tot 2 augustus 2008.Wanneer iets niet correct is in deze openbare oproep of de bijlage(n), neem dan rechtstreeks contact op met het Ministerie van Justitie,postbus: 20301,2500EH,Den Haag in Nederland. Juridische geschillen "Nederlands recht". UPC-barcode "Hitler's Inferno":634479825064 http://n1/barcodepediaml/

Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights verzoekt het U.S. Copyright Office vriendelijk om deze brief op Haar website openbaar te maken. Wij vragen het Copyright Office om Haar database naar Audio Rarities, Hitler's Inferno of LPA 2445 te onderzoeken.

INFORMATIE EN CLAIMS RICHTEN AAN ADRES:
[vanaf 2 juni 2008 tot en met 2 augustus 2008]

Internet: IFUD of Human Rights
http://mensenrechten.webs.com/

Internet Audio-Rarities
http://tinyurl.com/49mj7j

Kantoor:IFUD of Human Rights en Audio-Rarities

Adres:Kastanje 28,

5731NK MIERLO in NEDERLAND.

KvK: IFUD of Human Rights 41092925 Eindhoven in Nederland.
KvK: Audio-Rarities 17090220 Eindhoven in Nederland.

HOOGACHTEND,

IFUD of Human Rights en Audio-Rarities
Voorzitter en directeur

Kopie verzonden aan:

Kopie verzonden aan:

-International Federation of Library Associations and Institutions (IFLA) Secretary General mr.Peter Johan Lor
Po.box:95312
2509CH,DEN HAAG,NEDERLAND

-International Publishers Assosiation (IPA) SecretaryGeneral Mr. Jens Bammel Avenue de Miremont 3
CH-1206,GENEVA,
SWITSERLAND.

-COUNCILof EUROPE
European Commission against Racism and intolerance (ECRI) 12,Avenue Tervuren
B-1040 BRUSSELS,BELGIUM.

-MINISTERIE VAN JUSTITIE
Ernst Hirsch Ballin
Po.Box:20301
2500EH, DEN HAAG.

-CD BABY
General Director
5925NE, 80 tn Ave
PORTLAND,OR 97216
USA

-WIPO headquarters
PO.BOX: 18
CH-1211, GENEVA 20,
SWITSERLAND.

Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights

REGISTERED POST
TO:CD BABY
president mr. Tony van Veen

5925 NE 80th Ave
PORTLAND OR 97216
USA

Your letter of	
Your reference	
Our letter of	July 2 2008
Our reference	Hitler's Inferno project
Enclosure(s)	Copy (letter) + (checklist fair use)
Contact	Mr.J.P. van den Wittenboer
Direct line	e-mail: audiorarities@yahoo.com or ifudofhumanrights@yahoo.com
Re	***NO CLAIMS TO THE PROJECT, HITLER'S INFERNO***

Mierlo,August 6 2008

Dear mr. van Veen,

Hereby declares undersiged Intermediary Foundation of the Univesal Declaration of the Universal Declaration of Human Rights,mr.Joannes-Petrus van den Wittenboer;offices Kastanje 28, 5731NK MIERLO, The Netherlands:

No claims send to the office,to the po.box,via e-mail by:
US Copyright Office or other organizations and institutions or by the public.No claim by the owner of the moral right of the original work "Hitler's Inferno".

In this letter We attach the copy from the letter July 2 2008 (US Copyright Office) and (checklist for fair use).

best regards
IFUD of HUMAN RIGHTS
chairman
Mr. J.P. van den Wittenboer

Correspondence:Po.box 324, 5660AH Geldrop The Netherlands
Offices:Kastanje 28, 5731NK Mierlo The Netherlands
C.o.C.reg:41092925 Eindhoven N.L.
E-mail:ifudofhumanrights@yahoo.com
Internet:http://mensenrechten.webs.com
Phone:+31 -(0)6 50 425 552

Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights.

CHECKLIST FOR FAIR USE

Please complete and retain a copy of this form in connection with each possible "fair use" of a copyrighted work for your project

Name: J.P. van den Wittenboer Date: 06-08-2008 Project: "Hitler's Lufwaffe"

Institution: AUDIO-RARITIES Prepared by: Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights.

PURPOSE

Favoring Fair Use

- [x] Teaching (including multiple copies for classroom use)
- [x] Research
- [x] Scholarship
- [x] Nonprofit Educational Institution
- [ ] Criticism
- [ ] Comment
- [ ] News reporting
- [ ] Transformative or Productive use (changes the work for new utility)
- [ ] Restricted access (to students or other appropriate group)
- [ ] Parody

Opposing Fair Use

- [ ] Commercial activity
- [ ] Profiting from the use
- [ ] Entertainment
- [ ] Bad-faith behavior
- [ ] Denying credit to original author

NATURE

Favoring Fair Use

- [x] Published work
- [ ] Factual or nonfiction based
- [ ] Important to favored educational objectives

Opposing Fair Use

- [ ] Unpublished work
- [ ] Highly creative work (art, music, novels, films, plays)
- [ ] Fiction

AMOUNT

Favoring Fair Use

- [ ] Small quantity
- [ ] Portion used is not central or significant to entire work
- [x] Amount is appropriate for favored educational purpose

Opposing Fair Use

- [ ] Large portion or whole work used
- [ ] Portion used is central to work or "heart of the work"

EFFECT

Favoring Fair Use

- [x] User owns lawfully acquired or purchased copy of original work
- [ ] One or few copies made
- [ ] No significant effect on the market or potential market for copyrighted work
- [ ] No similar product marketed by the copyright holder
- [ ] Lack of licensing mechanism

Opposing Fair Use

- [ ] Could replace sale of copyrighted work
- [ ] Significantly impairs market or potential market for copyrighted work or derivative
- [ ] Reasonably available licensing mechanism for use of the copyrighted work
- [ ] Affordable permission available for using work
- [ ] Numerous copies made
- [ ] You made it accessible on Web or in other public forum
- [ ] Repeated or long-term use

This document is provided as a courtesy of the Copyright Management Center, IUPUI, 530 W. New York St., Indianapolis, IN 46202. For further information and updates please visit http://www.copyright.iupui.edu/. This document last updated March 10, 2003.

Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights

no claims

PUBLIC LETTER

Intermediary Foundation of
the Universal Declaration
of Human Rights.

2008

2008

AANTEKENEN / REGISTERED POST

UNITED STATES

COPYRIGHT OFFICE

101 Independence Ave S.E.

WASHINGTON D.C. 20559-6000

USA.

Re:Orphan Works record "Hitler's Inferno"

Mierlo,July 2 2008

Dear Sirs,

Safe Harbor Provisions for Use of Orphan works for Scientific,Technical and Medical Literature.

In December 2006,STM announced a policy on Orphan Works,copyright works (literary works,also musical works,including any accompanying works etc.) for which a prospective user is unable to indentify,locate and contact the legitimate holder of thr relevant rights ("copyright owner") for the purpose of obtaining permission to use such work.

Recently the foundation documents send by post to Cdbaby, address 5925 NE Ave,Portland,OR 97218-2891,USA. The (new) company Audio-Rarities in the Netherlands and Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights also from the Netherland , "Cdbaby" to sell Compact disc and / Mp3 / or records over the internet,and in internet shops as "I-Tunes" etc.Cdbaby ask for a written document from the first release of the owner of a old record (moral right) Bill Forrest narrator and Mary Jo Devlin back stage, Audio Rarities LPA 2445 Title "Hitler's Inferno" in USA ,1945 end of the War.The foundation made research to the record company,the record and the onwner and Hitler's Inferno between 1994 and 1995.We have also a juridical report by a professional.Also we have written correspondence between the Buma-Stemra and the Foundation.The database from Harry Fox Angeny Inc in New York USA,showed no

Correspondence:Po.box 324, 5660AH Geldrop The Netherlands
Offices:Kastanje 28, 5731NK Mierlo The Netherlands
C.o.C.reg:41092925 Eindhoven N.L.
E-mail:ifudofhumanrights@yahoo.com
Internet:http://mensenrechten.webs.com
Phone:+31 -(0)6 50 425 552

information to the owner of the record,Hitler's Inferno or Audio Rarities.The Foundation have a written correspondence to Freistaat Bayern,Germany te owner of the original songs and speeches of Nazi-Germany.The Album "Hitler's Inferno have a new registration by the Dutch Tax.The Name Audio Rarities(form the original record) is takeover and new regisrered under Audio-Rarities (between Audio and Rarities a stripe by the new Audio-Rarities in Holland) by the Chamber of Commerce and Industry in Eindhoven,the Netherlands.Cdbaby ask me to show a document of permission from the owner of the record by I'ts first release in 1945, USA.We attached the documents in this letter,even there is a new registration by the Dutch Tax in 2005 (Belasingdienst Oost-Brabant,Inspectie der Registratie en Successie,Po.box:90116,Postalcode:5200MA,City:'s-Hertogenbosch,Country:The Netherlands). under Number: **4.516226.1**.The first general release under the title "Hitler's Inferno" was published in November 1945,By Audio Rarities in the USA on 33 1/3 rpm LP (a kin or release WW2) end of the War,to memory of, "Yesterday Lesson",anti-fascist commentary.The original record is part of "Suzanne Statland Collection in Holocaust Studies" from the University of Missouri-Kansas City Libraries USA.Hitler's Inferno and the consecutive tragedies indicates man's inability to control the destructive impulses of paranoid dictators like Hitler,Stalin,Pol Pot .When the first news of the concentration camps began to be broadcast in May 1945, the sense of outrage was considerable whwn one thinks of the murder and destruction. "It must never happen again in the civilized world".The Title Hitler's Inferno, in words,in music 1932-1945, Marching songs of Nazi Germany,LPA 2445,the record content:

Part one.

1. Hitler in Rome 1937 / 2. Deutschland über Alles / 3. Die Fahne Hoch / 4. Heil Hitler Dir! / 5. Goebbels introduces Hitler 1934 / 6. Marching songs Medley.

Part two.

7 . Hitler speaks in Vienna / 8. Heil Deutschland / 9. When Die S.S. und Die S.A. Aufmarschiert / 10. Die jugend Marschiert / 11. Plead "not guilty at Nuremberg".

Anti-fascist commentary by Bill Forrest and back stage Mary Jo Devlin.

"International Publishers and librarians Agree On Acces to orphan Works".

The statement sets out five principles to be followed by users of orphaned works:

1. A reasonable diligent rearch should be undertaken to find the copyright owner;
2. The user of an orphan work must provide a clear and adequate attribution to the copyright owner;

Correspondence:Po.box 324, 5660AH Geldrop The Netherlands
Offices:Kastanje 28, 5731NK Mierlo The Netherlands
C.o.C.reg:41092925 Eindhoven N.L.
E-mail:ifudofhumanrights@yahoo.com
Internet:http://mensenrechten.webs.com
Phone:+31 -(0)6 50 425 552

3. If the copyright owner reapears,the owner should be resonable remunerated or appropriate restitution should be made;
4. If injunctive relief is available against the use of a previously orphaned work,the injunctive relief should take into account the creative efforts and investment made in good faith by the user of the work;
5. The use of orphaned work is non-exclusive.

"Declaration of Academic Freedom" (Scientific Human Rights).

Conseqently,the researcher is all to often constrained or suppressed ,manipulating,works minimized by governments who working to a different ideological politic and secret fascist agenda.The aim of this Declaration is to uphold and further the fundamental doctrine that scientific research must be free of latent and overt repressive influence of bureaucratic,political,religious and pecuniary directives,and that scientific creation is a humanright no less than other such right and forlorn hopes as prouned in International and European convenants and International law.

"European Commission against Racism and Intolerance (ECRI) 2008"

ECRI encourages the Dutch authorities in their efforts to ensure that the criminal justice system provides an effective response to manifestations of racism and radical discrimination.The ECRI and the European Union believes that the Holocaust never be forgotten.That denial or revision of "clearly established historlical facts such as the Holocaust (Whose negation or revision,denial or the gross minization) would be removed from the protection of Article 10 by Article 17"of the European Convention on Human Rights.The Court stated that "there is no doubt that,like any other remark directed against the Convention's underlying values,the justification of a pro-Nazi policy could not be allowed to enjoy the protection afford by Article 10.

- Making the offence of Holocaust-denial punisable'
- Prosecuting acts of racist o xenophobic nature ex officio;

Correspondence:Po.box 324, 5660AH Geldrop The Netherlands
Offices:Kastanje 28, 5731NK Mierlo The Netherlands
C.o.C.reg:41092925 Eindhoven N.L.
E-mail:ifudofhumanrights@yahoo.com
Internet:http://mensenrechten.webs.com
Phone:+31 -(0)6 50 425 552

The ECRI and European Union welcomes the catalytic role that non-governmental organisations have played in promoting human rights education and raising awareness about racism http://www.coe.int/t/e/human_rights/ecri .The project "Hitler's Inferno is for "fair use only" in accordance with Title U.S.C. Section 107,research and educational Holocaust study learning projects and humanrights purposes against racism.More information holocaust denial http://holocaustdenial.org/ .The author [Law, moral rights] or its heirs by notarial deed,can complaint and show the documents of the ownership over the record Audio Rarities LPA 2445 Hitler's Inferno,**from June 2 2008 up to-August 2 2008**.If any thing is not correct in this letter or the attachments,please contact directly the Dutch Government "Ministerie van Justitie",Po.box:20301,postalcode:2500EH,City:The Hague,Country:The Netherlands.

Legal disputes "Dutch Law".

UPC-barcode "Hitler's Inferno":634479825064

http://nl/barcodepedia.nl/

Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights ask the U.S. Copyright Office friendly to place this letter on his website to make public.We ask the Copyright Office to research his database for Audio Rarities,Hitler's Inferno or LPA 2445.

AUDIO RARITIES

Intermediary Foundation of
the Universal Declaration
of Human Rights

Correspondence:Po.box 324, 5660AH Geldrop The Netherlands
Offices:Kastanje 28, 5731NK Mierlo The Netherlands
C.o.C.reg:41092925 Eindhoven N.L.
E-mail:ifudofhumanrights@yahoo.com
Internet:http://mensenrechten.webs.com
Phone:+31 -(0)6 50 425 552

INFORMATION AND CLAIMS TO ADDRESS:

[from June 2 2008 up to August 2 2008]

Website IFUD of Human Rights http://mensenrechten.webs.com/

Website Audio-Rarities http://www.tinyurl.com/49mj7j

Office IFUD of Human Rights and Audio-Rarities

Address:Kastanje 28

Postalcode: 5731NK

City:Mierlo

Country:The Netherlands.

C.o.C.registration IFUD of Human Rights No:41092925 Eindhoven n.l.

Co.C registration Audio-Rarities No:17090220 Eindhoven n.l.

SINCERELY,

IFUD of Human Rights and Audio-Rarities

Chairman and director

Mr. J.P. van den Wittenboer.

Correspondence:Po.box 324, 5660AH Geldrop The Netherlands
Offices:Kastanje 28, 5731NK Mierlo The Netherlands
C.o.C.reg:41092925 Eindhoven N.L.
E-mail:ifudofhumanrights@yahoo.com
Internet:http://mensenrechten.webs.com
Phone:+31 -(0)6 50 425 552

Copies to:

International Federation of Library Associations and Institutions (IFLA)

Secretary General mr.Peter Johan Lor

Po.box:95312

2509CH,THE HAGUE

THE NETHERLANDS.

International Publishers Assosiation (IPA)

Secretary General Mr. Jens Bammel

Avenue de Miremont 3

CH-1206,GENEVA,

SWITSERLAND.

COUNCIL of EUROPE

European Commission against Racism and intolerance (ECRI)

12,Avenue Tervuren

B-1040 BRUSSELS

BELGIUM.

MINISTERIE VAN JUSTITIE

Mr.Dr. Ernst Hirsch Ballin

Po.Box:20301

2500EH

THE HAGUE.

Correspondence:Po.box 324, 5660AH Geldrop The Netherlands
Offices:Kastanje 28, 5731NK Mierlo The Netherlands
C.o.C.reg:41092925 Eindhoven N.L.
E-mail:ifudofhumanrights@yahoo.com
Internet:http://mensenrechten.webs.com
Phone:+31 -(0)6 50 425 552

CDBABY

General Director

5925 NE 80tn Ave

PORTLAND OR 97216

USA.

WIPO headquarters

Po.Box:18

CH-1211,GENEVA 20,

SWITSERLAND.

Correspondence:Po.box 324, 5660AH Geldrop The Netherlands
Offices:Kastanje 28, 5731NK Mierlo The Netherlands
C.o.C.reg:41092925 Eindhoven N.L.
E-mail:ifudofhumanrights@yahoo.com
Internet:http://mensenrechten.webs.com
Phone:+31 -(0)6 50 425 552

RECHT OP RECHTSBIJSTAND RECHTSPERSONEN

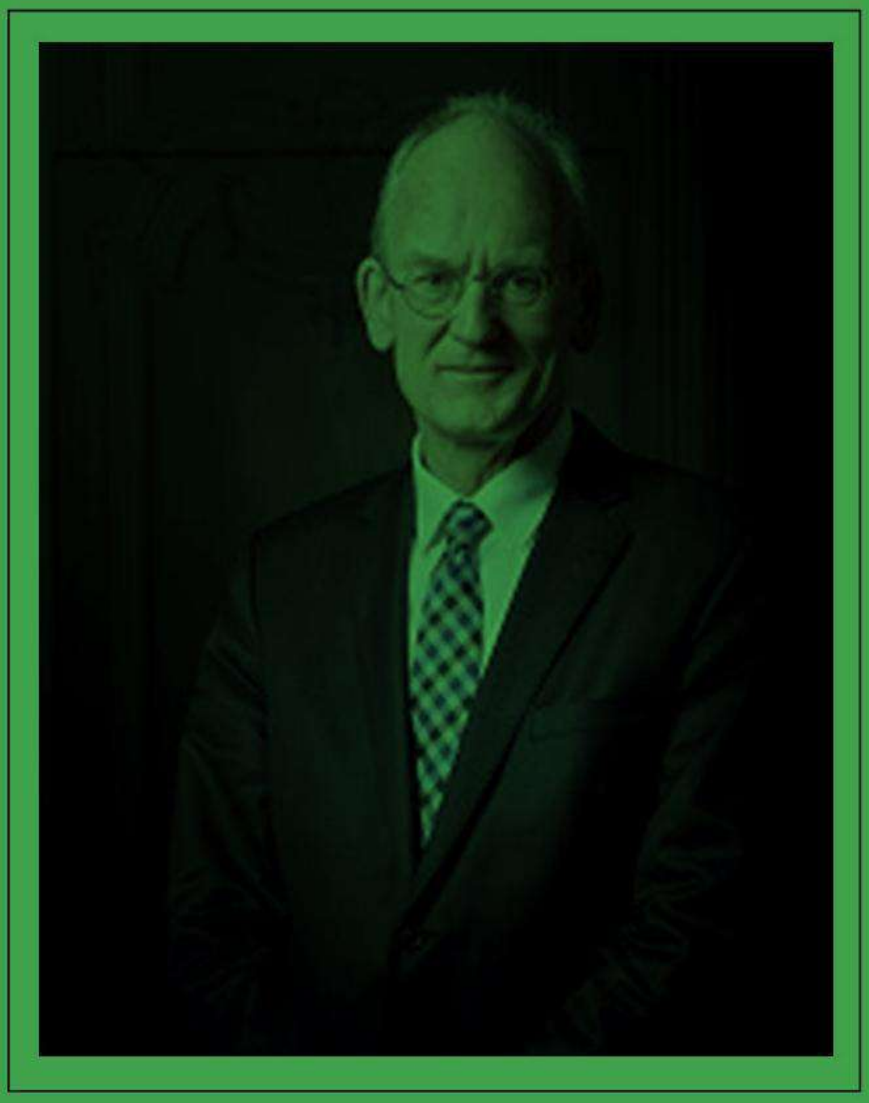

Mr. J (Jos) Silvis Foto: rechtspraak.nl

Ministerie van Buitenlandse Zaken

Recht op rechtsbijstand voor rechtspersonen

Nieuwsbericht | 7 januari 2011

Een rechtspersoon kan aanspraak maken op rechtsbijstand en vrijstelling van proceskosten op grond van het EU-Handvest van de grondrechten, met name wanneer de toegang tot de rechter in gevaar komt. Dat heeft het EU-Hof bepaald in een opmerkelijke zaak van een Duits bedrijf dat schadevergoeding eist van de Duitse overheid wegens te late omzetting van een richtlijn.

Wegens de te late omzetting van een richtlijn heeft dit bedrijf 3,7 miljard euro aan gederfde inkomsten geëist van de Duitse overheid. De gerechtskosten voor het voeren van de procedure worden in Duitsland berekend op basis van de vordering en bedragen 274.368 €, een bedrag dat dit startende bedrijf niet kan opbrengen.

Volgens het Duitse recht bestaat er geen recht op vrijstelling van de proceskosten of op rechtsbijstand. Dit is door het Bundesverfassungsgericht bij herhaling vastgesteld. De Duitse rechter vraagt het EU-Hof, aangezien het hier gaat om een schadevergoedingsactie naar aanleiding van een te late omzetting van een EU-richtlijn, of het EU-recht zich hiertegen verzet.

Volgens het EU-recht kan de overheid aansprakelijk worden gesteld als Europeesrechtelijke verplichtingen niet worden nagekomen. Het EU-rechtelijke doeltreffendheidsbeginsel is hierop van toepassing: het moet daadwerkelijk mogelijk zijn voor een benadeelde partij om de schadevergoeding te kunnen eisen.

Het Hof behandelt dit doeltreffendheidsbeginsel in het kader van het recht op toegang tot de rechter (rechterlijke bescherming) voor ‘eenieder’. Dit is een algemeen beginsel van Unierecht, neergelegd in artikel 47 van het EU-Handvest van de grondrechten. De vraag is echter of dit recht zich ook uitstrekt tot rechtspersonen. Het Hof onderzoekt in dit verband de rechtspraak van het Europees Hof van de rechten van de mens te Straatsburg. Artikel 47, lid 2 van het Handvest correspondeert immers met artikel 6, lid 1 EVRM.

Uit deze EVRM-rechtspraak volgt volgens het EU-Hof dat rechtsbijstand aan rechtspersonen en vrijstelling van proceskosten in beginsel niet is uitgesloten.

Het EU-Hof leidt hieruit af dat op het in artikel 47 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie neergelegde beginsel van daadwerkelijke rechterlijke bescherming door rechtspersonen een beroep kan worden gedaan, en dat de overeenkomstig dit beginsel verleende bijstand onder meer de vrijstelling van betaling van het voorschot op de proceskosten en/of de bijstand door een advocaat kan behelzen.

De nationale rechter moet nagaan of de voorwaarden voor verlening van rechtsbijstand een beperking vormen van het recht op toegang tot de rechter die dit recht in zijn kern aantast, of met die voorwaarden een legitiem doel wordt nagestreefd en of er een redelijke verhouding bestaat tussen de gebruikte middelen en het beoogde doel.

In het kader van deze beoordeling kan de nationale rechter het voorwerp van het geschil, de redelijke kans van slagen van de verzoeker, het belang van de zaak dat voor deze op het spel staat, de complexiteit van het toepasselijke recht en van de toepasselijke procedure, alsmede het vermogen van de verzoeker daadwerkelijk zijn verdediging op zich te nemen, in de overwegingen betrekken. Voor de evenredigheidsbeoordeling kan de nationale rechter tevens rekening houden met de hoogte van de proceskosten die moeten worden voorgeschoten en met de vraag of deze mogelijk een al dan niet onoverkomelijk obstakel voor de toegang tot de rechter vormen.

Wat meer in het bijzonder rechtspersonen betreft, kan de nationale rechter rekening houden met de situatie waarin deze zich bevinden. Zo kan hij met name de vorm van de betrokken rechtspersoon, de vraag of deze al dan niet een winstoogmerk heeft, alsmede de financiële draagkracht van de vennoten of aandeelhouders ervan en de mogelijkheid voor deze om de voor de indiening van de vordering in rechte noodzakelijke bedragen te verkrijgen, in de overwegingen betrekken.

RECHTSBIJSTAND VOOR RECHTSPERSONEN

http://www.minbuza.nl/ecer/nieuws/2011/01/recht-op-rechtsbijstand-voor-rechtspersonen.html

http://curia.europa.eu/juris/liste.jsf?language=nl&num=C-279/09

Toegang tot het recht

Schermafdruk video: Eerste Kamer der Staten-Generaal
4 februari 2014, deskundigenbijeenkomst over de staat van de rechtsstaat, met (midden) Geert Corstens President bij de Hoge Raad (2008-2014)

https://archive.org/details/PresidentHogeRaadGeertCorstensToegangTotHetRecht

Eerste Kamer der Staten-Generaal

1

Vergaderjaar 2013–2014

33 750 VI Vaststelling van de begrotingsstaten van het Ministerie van Veiligheid en Justitie (VI) voor het jaar 2014

O

VERSLAG VAN EEN DESKUNDIGENBIJEENKOMST

Vastgesteld 8 april 2014

De vaste commissie voor Veiligheid en Justitie[1] heeft op dinsdag 4 februari 2014 gesprekken gevoerd ter voorbereiding van het debat over de Staat van de Rechtsstaat.
Van deze gesprekken brengt de commissie bijgaand stenografisch verslag uit.

De voorzitter van de vaste commissie voor Veiligheid en Justitie,
Duthler

De griffier van de vaste commissie voor Veiligheid en Justitie,
Van Dooren

[1] Samenstelling:
Holdijk (SGP), Kneppers-Heijnert (VVD), Kox (SP), Engels (D66), Franken (CDA), Thissen (GL), Witteveen (PvdA), Nagel (50PLUS), Ruers (SP), Van Bijsterveld (CDA) *(vice-voorzitter),* Duthler (VVD) *(voorzitter),* Koffeman (PvdD), Kuiper (CU), Quik-Schuijt (SP), Strik (GL), Knip (VVD), Hoekstra (CDA), Lokin-Sassen (CDA), Scholten (D66), Schouwenaar (VVD), De Boer (GL), De Lange (OSF), Ter Horst (PvdA), Beuving (PvdA), Koole (PvdA), Schrijver (PvdA), Reynaers (PVV), Popken (PVV), Frijters-Klijnen (PVV), Swagerman (VVD)

kst-33750-VI-O
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2014

Voorzitter: Duthler

Aanwezige leden: De Boer, Van Bijsterveld, Duthler, Engels, Franken, De Graaf, Holdijk, Ter Horst, Knip, Lokin-Sassen, Quik-Schuijt, Reynaers, Ruers, Scholten, Schouwenaar, Schrijver, Strik, Swagerman en Witteveen.

Algemene inleiding door de heer A.F.M. Brenninkmeijer, voormalige Nationale ombudsman

Thema 1 Rechtspraak
Mr. Dr. G.J.M. Corstens, president Hoge Raad
Mr. H.D. Tjeenk Willink, voormalig vicepresident Raad van State
Mr. W.F. Hendriksen, algemeen deken Nederlandse Orde van Advocaten

Thema 2 Strafrecht
Mr. Dr. Y. Buruma, raadsheer Hoge Raad
Mevrouw mr. J.M. Penn-te Strake, lid College van procureurs-generaal
Mevrouw mr. M.C.C. van de Schepop, voorzitter Nederlandse Vereniging voor Rechtspraak

Thema 3 Grondrechten
Prof.dr. E.M.H. Hirsch Ballin, hoogleraar Rechten van de Mens, Universiteit van Amsterdam en hoogleraar Nederlands en Europees Constitutioneel Recht, Tilburg University
Mr. dr. J.P. Loof, lid College voor de Rechten van de Mens

Aanvang 9.00 uur

Algemene inleiding

De **voorzitter**: Zeer hartelijk welkom op deze bijeenkomst ter voorbereiding van ons debat over de Staat van de Rechtsstaat. In het bijzonder een zeer hartelijk welkom aan onze gasten, de heer Buruma, de heer Corstens, de heer Tjeenk Willink, de heer Brenninkmeijer, de heer Hendriksen, de heer Hirsch Ballin, mevrouw Van de Schepop en mevrouw Penn. Heel hartelijk welkom. Welkom ook aan alle leden. Heel fijn dat u allen de moeite hebt willen nemen om op deze ochtend met ons van gedachten te wisselen over diverse aspecten van de rechtsstaat. Ook een zeer hartelijk welkom aan alle mensen die via de livestream op internet meeluisteren of meekijken. Ik heb begrepen dat deze bijeenkomst op diverse werkplekken wordt gevolgd.
De vaste commissie voor Veiligheid en Justitie heeft op initiatief van onze huidige Kamervoorzitter besloten om eenmaal in de twee jaar een debat te voeren over de Staat van de Rechtsstaat. Wij nemen in deze Kamer veel wetten in behandeling die aspecten raken van de rechtsstaat. Dit heeft bijna altijd, soms meer en soms minder, consequenties voor de toegang tot de rechter of raakt grondrechtelijke aspecten. Het leek ons goed om deze aspecten, deze consequenties, nu eens in hun totaal te beschouwen, dus niet afzonderlijk per wet, maar in hun geheel, in het licht van de vraag hoe het een samenhangt met het ander.
Zoals ik al zei, is de bijeenkomst van vandaag bedoeld om onze gedachten verder te vormen, zodat het debat op 11 maart aanstaande zo goed mogelijk kan plaatsvinden. Het was lastig om de precieze onderwerpen te groeperen, want we raakten niet uitgepraat over de vraag welke onderwerpen deze ochtend in ieder geval besproken moesten worden. Wij hebben de onderwerpen uiteindelijk in drie hoofdthema's gegroepeerd: de rechtspraak, het strafrecht en de grondrechten. We zullen straks wel zien of, als we het onderwerp «rechtspraak» hebben gehad en bij het onderwerp «strafrecht» zijn aangekomen, we toch weer bij de rechtspraak uitkomen.
De leden hebben ter voorbereiding van deze bijeenkomst vragen geformuleerd die alle sprekers zijn toegezonden. Het staat de sprekers vrij om al dan niet in te gaan op deze vragen. Indien de vragen onvoldoende worden beantwoord, is het aan de leden om eventueel nadere vragen te stellen.
Alle sprekers krijgen vijf minuten de tijd voor een korte inleiding. Vervolgens hebben we bij het eerste thema 35 minuten de tijd, bij het tweede thema 30 minuten en bij het laatste thema 25 minuten om met elkaar van gedachten te wisselen.
De spelregels deze ochtend zijn als volgt. Straks beginnen wij met een algemene inleiding van de heer Brenninkmeijer. Hij zal de verschillende thema's met elkaar verbinden. Daarna beginnen we met het eerste thema, waarbij de drie sprekers en de heer Brenninkmeijer achter deze tafel zullen blijven zitten. Na elk thema zullen we wisselen van plaats. Wij moeten om twaalf uur klaar zijn. Er zijn verschillende leden achter deze tafel die dan gewoon weer aan het werk moeten. Sommigen zullen iets eerder moeten vertrekken; zij zijn bij dezen geëxcuseerd.
Misschien is het wel goed en aardig voor de inleiders en de sprekers dat we nog even de woordvoerders langslopen, zodat ook zij zich nog even kunnen introduceren: wie zij zijn en van welke partij zij zijn.

(De aanwezige leden noemen hun naam en de partij waaraan ze zijn verbonden.)

De **voorzitter**: Mijnheer Loof, u bent een van de sprekers en ik bedenk mij nu dat ik zojuist ben vergeten om u welkom te heten. Mijn excuses daarvoor. U krijgt straks volop de gelegenheid om te spreken.

Algemene inleiding door de heer A.F.M. Brenninkmeijer, voormalige Nationale ombudsman

De **voorzitter**: Mijnheer Brenninkmeijer, ik wil u graag als eerste het woord geven. U was tot mei van dit jaar Nationale ombudsman. U hebt veel ervaring, als rechter en als hoogleraar, met het bestuursrecht en de relatie tussen burger en overheid. U promoveerde zelfs op de betekenis van de onafhankelijke rechtspraak in de democratische rechtstaat. Als we dus iemand moeten spreken vandaag, bent u dat. Begin van dit jaar bent u lid geworden van de Europese Rekenkamer.
Mag ik u het woord geven?

De heer **Brenninkmeijer**: Dank u wel, voorzitter. Ik wil u van harte gelukwensen met dit initiatief om aandacht te besteden aan dit onderwerp. Ik denk dat dat heel belangrijk is. Ik denk dat het ook heel belangrijk is dat juist in de Eerste Kamer aandacht wordt besteed aan dit onderwerp. Ik wil u van harte toewensen dat u zowel vandaag, de dagen die volgen, als op 11 maart een heel verrijkend debat hebt over dit onderwerp. Dat is namelijk heel erg noodzakelijk.
Gisterenavond keek ik naar de tv en zag ik bij Nieuwsuur de aankondiging dat de top van juridisch Nederland de Eerste Kamer zou voorlichten over de stand van de rechtsstaat. Daar bent u hier nu getuige van en dat is toch wel heel bijzonder. Dit betekent dat u straks vanuit verschillende invalshoeken, zoals strafrechtspraak, de rechtspraak als zodanig en de mensenrechten, veel voorbeelden zult horen waarbij je de vraag kunt stellen of de rechtsstaat niet te zeer onder druk staat. Voor u komt dan de vraag op of we op een aantal punten niet zijn doorgeschoten. Zoals mevrouw Duthler zojuist in de aankondiging al zei, wordt de Eerste Kamer steeds geconfronteerd met een beleidsnota en een bepaalde wet, waarbij de vraag dan steeds is of de Eerste Kamer die wet gaat aannemen. Hoe ziet het hele plaatje er echter uit?
De vraag is wat u aan het einde van deze dag aan deze bijeenkomst zult overhouden. Wat neemt u mee naar het debat van 11 maart? Misschien zou je kunnen zeggen dat we een aantal keer zijn doorgeschoten in het wetgevingsproces. Misschien moeten wij een aantal dingen een beetje terugdraaien of bijstellen, en misschien moeten we in de toekomst wat alerter zijn. Mijn aanbeveling aan u is om dit type vragen te stellen, maar om u wel te realiseren dat dat onvoldoende is. Mijn boodschap aan u luidt: als je naar de rechtsstaat kijkt, moet je naar het systeem kijken. U bent onderdeel van een statelijk systeem, zowel te midden van het Europese systeem als natuurlijk ook in de gedecentraliseerde eenheidsstaat die wij zijn. U moet zich steeds bewust zijn van het feit dat u onderdeel van een systeem bent. Als er discussie is over de rechtsstaat en het functioneren daarvan, gaat het over het functioneren van het systeem. En het systeem is de democratische rechtsstaat.
Ik zou u ook van harte willen aanbevelen om democratie en rechtsstaat met elkaar in verband te bekijken. Mijn waarschuwing aan u luidt dan dat er sprake is van systeemfalen. Ik ben als de arts die zegt: «Ik neem een aantal dingen waar in de bloedsomloop, in de bloedwaarden en in de ademhaling, en ik zie ook dat u op verschillende plaatsen hoofdpijn heb. Als arts constateer ik dat dat meer is dan dat u puistjes hebt waar u een zalfje voor krijgt.»
Het systeemfalen moeten we duiden in de context van deze tijd, een tijd waarin we eigenlijk tegenspraak niet meer aanvaarden. Eerder heb ik het begrip «unitas politica» gebruikt en daarvoor het begrip «duas politica». Dat was een soort escalatie in mijn benadering. Het systeemfalen bestaat

erin dat ons democratisch rechtsstatelijk systeem te veel eenheid gaat vertonen en te weinig ruimte laat voor een tegenstem. Eigenlijk kan het zelfs zo zijn dat wat ik nu zeg al wordt beschouwd als een wat overdadige tegenstem. Dat is het echter niet.
Waarom is er sprake van systeemfalen in de democratische rechtsstaat? Dat zit vooral aan de democratische kant. Onze democratie staat zwaar onder druk. De rol van de politieke partijen is zeer ongewis; het CDA komt inmiddels weer met nieuwe voorstellen. Echter, de verbinding tussen burgers en het functioneren van de democratie staat ernstig onder druk. We zien dat in het publieke debat allerlei populistische thema's met de grootst mogelijke vanzelfsprekendheid worden opgebracht. Vervolgens werpen die populistische thema's hun schaduw over de verschillende onderwerpen waar u als Eerste Kamer over moet beslissen. Wij zijn dit inmiddels zo gewoon gaan vinden dat je je kunt afvragen of deze analyse wel welkom is.
Dames en heren. Een sterke democratische rechtsstaat is een systeem waarin checks-and-balances, krachten en tegenkrachten echt fundamenteel aanwezig zijn en hun werk kunnen doen. Dat betekent dat democratie en rechtsstaat fundamenteel van elkaar afhangen, dus interdependent zijn. Als de vraag aan de orde is of de rechtsstaat is verzwakt, zeg ik: ja, en de reden van het afzwakken van de rechtsstaat zit met name in het slecht functioneren van onze democratie. Onze democratie is verzwakt; ik heb daarnet een aantal indicatoren genoemd, ik ga daar nu niet verder op in.
Een zwakke democratie verdraagt geen sterke rechtsstaat. Dat is heel simpel de uitspraak waar ik op uitkom. Vandaar dat er in de afgelopen decennia sprake is geweest van een afglijden. Als merkteken gebruik ik daarin een eindreden die vaak in argumentaties tevoorschijn komt, namelijk het primaat van de politiek. In heel wat discussies zal uiteindelijk worden gezegd: «Maar het primaat van de politiek brengt met zich mee dat ...» Dames en heren, het primaat van de politiek bestaat niet in een democratische rechtsstaat. Het geheim van de democratische rechtsstaat is nu juist dat het een gedeelde rechtsorde is, waarin soms de democratie het voortouw heeft, maar waarin soms ook de rechtsstatelijke kant, bijvoorbeeld de mensenrechten, zijn uitwerking heeft. Dat betekent dan dat die mensenrechten op een gegeven ogenblik een grens stellen aan de discretionaire bevoegdheid van de wetgever. Echter, dames en heren, dit wordt in deze tijd niet aanvaard. Op het moment dat dit aan de orde is, wordt er eerder gezegd: «schaf dat dan maar af», of «treed dan maar uit dat verdrag». Dat zijn allemaal tekenen dat we geen kritische blik vanuit bijvoorbeeld de grondrechten of de rechtspraak verdragen bij ons dagelijks werk. Het primaat van de democratie hoor ik steeds vaker als beslissend argument. In feite echter, is het het meest krampachtige argument dat ik mij kan voorstellen.
Daarmee is een waarschuwing op zijn plaats. Wij leven in een gedeelde rechtsorde. De Europese Unie speelt een belangrijke rol, gemeenten spelen meer en meer een belangrijke rol en mensenrechten relativeren de keuzevrijheid van de politiek. Misschien zouden we constitutionele toetsing moeten hebben. Dat is iets wat in Nederland nooit echt van de grond is gekomen. Ten slotte noem ik de toegang tot de rechter als grondrecht. U haalde mijn proefschrift aan, mevrouw de voorzitter, dat ik verdedigd heb onder leiding van de heer Hirsch Ballin. De kern van dat proefschrift was dat de toegang tot de rechter een grondrecht is. Dat was echter in 1987. We zitten nu ruim 25 jaar later en er is niets veranderd. De toegang tot de rechter is echter een grondrecht. Natuurlijk, op het niveau van het Europees Verdrag en in de Europese Unie is het inmiddels grondrechtelijk gewaarborgd, maar in de Nederlandse Grondwet niet. En dan is het idee: ach, die Grondwet, daar mag de rechter toch niet aan toetsen, dus wat maakt het uit.

Mijn advies aan u luidt dus: als u zich zorgen maakt over de rechtsstaat, kijk dan ook eens in de spiegel en kijk dan ook eens naar het functioneren van de democratie. Je zou immers kunnen zeggen dat de rol van de Eerste Kamer een deel van het probleem is. U bent namelijk een chambre de réflexion. U hebt die plek, maar kunt u die plek ook waarmaken in het huidige bestel? Of is het zo dat tegen de tijd dat u in het maatschappelijke en politieke debat iets naar voren brengt wat tegen de haren instrijkt, wat een beetje ingaat tegen de hoofdcultuur, de overheersende stroom, direct de roep opkomt om de Eerste Kamer dan maar af te schaffen? Ik geloof dat die discussie vrij recent weer is gevoerd.
Mijn vraag aan u is dus: hoe gezond is het systeem van checks-and-balances eigenlijk in Nederland? In hoeverre zijn we in staat om het systeem van democratie en counterdemocratie, zoals Rosanvallon dat heeft beschreven, echt tot leven te laten komen? Wij zijn een bang landje aan het worden, waarin een heel grote behoefte is om tot steeds meer eenheid te komen. Dat wil zeggen, de meerdere krachten worden niet aanvaard.
Ik laat het hierbij, voorzitter.

De **voorzitter**: Dank u wel. Ik wilde u niet onderbreken in uw vloeiende betoog. Wij hebben heel mooie uitspraken gehoord van u. Er is sprake van systeemfalen en wij zijn zelf onderdeel van het probleem. Ik zou bijna willen zeggen dat het goed is dat wij nu eerst doorgaan met een volgende inleider. De leden krijgen straks voldoende tijd om te reageren op uw uitspraken. In ieder geval hartelijk dank voor nu.
Ik wil graag het woord geven aan de heer Corstens, die wij nu kennen als president van de Hoge Raad, maar die ook in verschillende andere rollen heeft deelgenomen aan de democratische rechtsstaat, als officier van justitie, als wetenschapper en nu dus als rechter. Mag ik u het woord geven, mijnheer Corstens?

Thema 1 Rechtspraak
Mr. Dr. G.J.M. Corstens, president Hoge Raad
Mr. H.D. Tjeenk Willink, voormalig vicepresident Raad van State
Mr. W.F. Hendriksen, algemeen deken Nederlandse Orde van Advocaten

De heer **Corstens**: Voorzitter. Ik wil u in de eerste plaats feliciteren met dit mooie initiatief, dat overigens in zekere zin ook een verlengde is van een eerder initiatief, toen we ook in deze Kamer spraken over grondrechten en het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie.
Ik wil op twee punten nader ingaan, doch niet dan nadat ik heb gezegd, in aansluiting op wat de vorige spreker, de heer Brenninkmeijer zei, dat in de democratie niemand het laatste woord heeft. Ik meen dat dat een essentieel punt is van de democratie. Het is de kern van onze democratische rechtsstaat: checks-and-balances, tegenspraak en dat soort zaken. Ik wil spreken over twee punten. In het debat krijgt u ongetwijfeld de gelegenheid om nadere vragen te stellen over andere punten die in de vragen naar voren zijn gekomen. Ik wil eerst iets zeggen over de toegang tot de rechter. Daarna wil ik iets zeggen over de kwaliteit van de rechtspraak.
Toegang tot de rechter betekent in de kern dat kwesties die op een serieuze manier raken aan iemands rechtspositie, ter beslissing kunnen worden voorgelegd aan de overheidsrechter. Deze overheidsrechter komt in een met waarborgen omklede procedure tot een deskundig oordeel. Daarbij heeft de rechter een controlerende functie ten opzichte van de uitvoerende overheid, en een toetsende, althans interpreterende, functie ten opzichte van de wet- en regelgevende overheid. Toegang tot de overheidsrechter behoort tot de checks-and-balances van de rechtsstaat. Is die toegang tot de rechter onvoldoende gewaarborgd, dan kan de

balans in de rechtsstaat verstoord raken. Toegang tot de rechter, wil ik nog eens heel nadrukkelijk zeggen, is geen consumptiegoed, zoals een bankstel dat je wel of niet kunt kopen, of een nieuwe auto die je wel of niet kunt kopen. Nee, het is een essentieel onderdeel van onze rechtsstaat. Ik denk dat deze gedachte in abstracto onomstreden is, getuige ook het met algemene stemmen door uw Kamer aangenomen voorstel tot opneming in de Grondwet van een recht op een eerlijk proces voor een onafhankelijke en onpartijdige rechter. Ook al is er natuurlijk geen constitutionele toetsing door de rechter in Nederland, het is toch, denk ik, een heel belangrijk signaal vanuit de Eerste Kamer van de eerste macht van de overheid dat die zegt: en dat formuleren wij als een grondrecht. De symbolische betekenis daarvan is heel groot.
Het gaat daarbij om een complex geheel, waarin al enige tijd veel beweging zit. In reactie op de toegenomen en veranderde vraag naar geschilbeslechting en handhaving zijn de laatste decennia nieuwe vormen van afdoening komen opzetten. De stromen in de geschilbeslechtingsdelta en de handhavingsdelta zijn in sommige opzichten sterk verlegd. U kent de voorbeelden wel: arbitrage, mediation, bestuurlijke boete, OM-beschikking en in fiscale zaken de opkomst van het zogenaamde horizontale toezicht. Zaakstromen zijn verlegd. Voor een flink deel zijn ze bij de overheidsrechter weggeleid en dat niet alleen. Binnen de resterende mogelijkheden om civiele rechter, strafrechter of belastingrechter te bereiken, zijn de drempels verhoogd. Enerzijds is dit gebeurd door bagatelzaken binnen de rechtspraak uit te filteren, anderzijds door financiële prikkels.
Positief in die ontwikkeling is dat burgers en bedrijven meer keuze hebben in de wijze waarop zij hun onderlinge geschillen willen beslechten, dat de handhavingscapaciteit is toegenomen en dat de soms kostbare rechtsgang voor de overheidsrechter minder met bagatellen wordt belast. Tegelijk echter, roepen deze ontwikkelingen de vraag op, waarmee u blijkens de ons voorgelegde vragen ook worstelt, of de toegang tot de overheidsrechter nog wel voldoende is gewaarborgd.
Deze vraag laat zich niet eenvoudig beantwoorden. Van wat concreet nodig is voor een adequate toegang tot de rechter kan ook ik u helaas niet zo snel even het recept aanreiken. Het komt erop aan dat u de vinger aan de pols houdt, zodat u zorgwekkende signalen tijdig oppikt en daarop adequaat reageert.
Niettemin is het een volstrekt veilige veronderstelling dat de drempels op dit moment eerder te hoog dan te laag zijn. De Raad voor de rechtspraak heeft onlangs gepleit voor flexibele griffierechten, mede naar aanleiding van cijfers van het CBS waaruit bleek dat er sprake is van een flinke daling van het aantal zaken en van het signaal dat voor ondernemers met vorderingen onder de € 1.500 de gang naar de rechter niet meer rendabel is. Dat vind ik alarmerend. Het mag niet zo zijn dat mensen hun vorderingen maar niet handhaven omdat dat te veel kost. Een gevolg daarvan zal zijn dat crediteuren het hoofd in de schoot leggen, ook al menen zij volkomen in hun recht te staan. Dan drijven recht en rechtvaardigheid uit elkaar. Dat geldt ook voor burgers in hun verhouding tot de overheid.
Het is duidelijk dat de toegang tot de rechter niet onbeperkt kan zijn. Dat lezen we ook in de brief van de Minister en de Staatssecretaris van 13 december 2013. Differentiatie is nodig in de mate van toegankelijkheid, maar ook in waarborgen binnen de procedure. Het ijkpunt moet zijn adequate vervulling van de rechterlijke functie. Daar moeten wij alert op blijven.
Dan kom ik op het tweede punt: de kwestie van het waarborgen van de kwaliteit van de rechtspraak. Hoge kwaliteit van rechtspleging is van essentieel belang voor de samenleving. Rechters moeten in de gelegenheid zijn om die kwaliteit te bieden. Inmiddels is volstrekt duidelijk dat de door zovele rechters ondersteunde noodkreet in het Leeuwarder manifest, u allen bekend, over dreigend kwaliteitsverlies door te grote

productiedruk, goede grond had. Ik heb daarna in een artikel in NRC Handelsblad en nrc.next erop aangedrongen dat de in het manifest geuite zorgen over de werkdruk uiterst serieus moeten worden genomen, niet zozeer vanwege die werkdruk als wel vanwege de kwaliteit van de rechtspleging. Ik had dat artikel als titel Accidents waiting to happen meegegeven. Daar gaat het om.
Inmiddels is er veel gebeurd. De Raad voor de rechtspraak heeft de gerechten bezocht en vernomen dat de zorgen mede voortkomen uit onacceptabel lange werktijden, een gebrek aan tijd voor reflectie, opleiding collegiaal overleg en permanente educatie, het uit productie-overwegingen breed inzetten van plaatsvervangers en het ontmoedigen van het aanhouden van zaken. Dat zijn signalen die u zeer serieus moet nemen en die direct raken aan de kwaliteit van onze Nederlandse rechtspleging. Gevolgen daarvan kunnen op termijn uiterst funest zijn.
Ik onderken natuurlijk dat het tijdig afdoen van zaken een heel belangrijk aspect van kwaliteit is. Natuurlijk, dat is volkomen duidelijk. Er is niets mis mee als door mensen in de rechtspraak af en toe lang tot zeer lang moet worden doorgewerkt of als de permanente educatie er af en toe eens even bij inschiet. Dat mag echter geen structurele toestand zijn. Dat is het nu wel, zo volgt ook uit het onderzoek waar wellicht mevrouw Van de Schepop nog over zal spreken, het onderzoek dat de beroepsvereniging van officieren en rechters vorige maand presenteerde. In een brief die de Raad voor de rechtspraak op 21 februari van het afgelopen jaar zond aan alle rechters die werkzaam zijn in de gerechten binnen een beheers-structuur, wordt geconcludeerd dat minder eenzijdig op productie zal moeten worden gestuurd. Terecht is in die brief verder de stelling betrokken dat het cruciaal is dat rechters en raadsheren zelf consensus bereiken over wat in concrete situaties goede rechtspraak is. Dat is hun eigen taak. Zij zijn verantwoordelijk voor het ontwikkelen en handhaven van expliciete professionele kwaliteitsstandaarden. Daar wordt hard aan gewerkt. Onderdeel daarvan vormt het vaststellen van productienormen op basis van uitkomsten van een actueel tijdschrijfonderzoek.
Er is veel in gang gezet. Dat gebeurt in nauw overleg met rechters en raadsheren. Dat is heel goed, maar ook hier moeten we de vinger aan de pols houden en zo veel mogelijk steun bieden aan die loyaal doorbuffe-lende rechters.
In dit stadium zou ik het hierbij willen laten, mevrouw de voorzitter.

De **voorzitter**: Hartelijk dank, mijnheer Corstens. Ik keek u al aan omdat uw vijf minuten allang gepasseerd waren. Ik wilde u echter ook niet meteen onderbreken. U hebt ene paar interessante uitspraken gedaan. «Niemand heeft het laatste woord in een democratische rechtsstaat». Die moeten we goed onthouden in dit huis. «Recht en rechtvaardigheid drijven uit elkaar». Dat geeft ons te denken. Maar we zitten niet voor niets bij elkaar deze ochtend, zou ik willen zeggen. Genoeg stof om met u verder van gedachten te wisselen.
Ik wil echter eerst de volgende spreker het woord geven. Dat is de heer Tjeenk Willink. U bent een goede bekende in dit huis, mijnheer Tjeenk Willink. U bent tien jaar lid geweest van deze Kamer. Verder bent u voormalig vicepresident van de Raad van State. U spreekt hier op persoonlijke titel hebt u vooraf gezegd. Ook u zou ik willen uitnodigen om in vijf minuten een korte inleiding op het thema te houden.

De heer **Tjeenk Willink**: Voorzitter. Ik zal mijn inbreng leveren op basis van datgene wat ik de afgelopen ruim 30 jaar heb menen te zien en heb geanalyseerd in het functioneren van de democratische rechtsstaat en de plaats van de rechter daarin. Ik heb vier korte algemene stellingnamen en zes meer op de rechtspraak toegespitst. Ik heb ze op papier, dus ik zal ze niet allemaal uitputtend behandelen.

Bij de vier algemene stellingnamen sluit ik heel sterk aan – dat zal niet verbazen – bij de heer Brenninkmeijer.

1. Het is bekend dat ik in de afgelopen decennia somberder ben geworden over de wijze waarop de politiek omgaat met de democratische rechtsstaat en zijn instituties. Voor mij was het dieptepunt het voorstel van een voltallig kabinet met een meerderheid in de Tweede Kamer voor een systeem van min of meer kostendekkende griffierechten. Het voorstel werd ingetrokken, maar daarmee is het politieke denken niet veranderd.
2. In aansluiting op Alex Brenninkmeijer, ben ik van mening dat veel problemen in de rechtsstaat worden veroorzaakt door het functioneren van de democratie. Dat betekent dat een vruchtbare discussie over de problemen in de rechtsstaat niet mogelijk is zonder het functioneren van de democratie daarin te betrekken. Dat betekent ook dat er opnieuw moet worden nagedacht over de functies van politiek en bestuur en over de relatie tussen en de wederzijdse afhankelijkheid van wetgever, bestuur en rechter.
3. Het denken over het recht is binnen de overheid gemarginaliseerd. Door politiek en bestuur wordt het recht als beleidsinstrument beschouwd en gehanteerd. Beelden en sentimenten winnen het vaak van feiten en waarden. Daar heeft de rechter extreem last van.
4. In tijden van crisis waarin voor de burger ingrijpende maatregelen moeten worden genomen en uitgevoerd, is het bij de overheid alle hens aan dek. De verschillende staatkundige instituties moeten zich dan op hun functie kunnen concentreren. Hun functioneren moet juist dán niet tegelijkertijd worden verstoord door van buitenaf, meestal door de politiek, opgelegde reorganisaties op grond van slecht geanalyseerde problemen. Dat is in tijden van grote inhoudelijke werkdruk onverantwoord en kostbaar. Denk aan de Belastingdienst. Toch gebeurt het voortdurend, steeds met goedkeuring van beide Kamers: adviescolleges, samenvoeging van provincies, taakverschuivingen tussen departementen, ingrepen in uitvoerende diensten en reorganisatie van de hele rechtspraakketen. Zo hol je in de crisistijd de democratische rechtsstaat uit.
   Dan kom ik op mijn stellingnamen ten aanzien van de rechtspraak.
5. Geen van de reorganisaties van de rechterlijke macht van de afgelopen 30 jaar is gebaseerd geweest op het opnieuw doordenken van de rechterlijke functie in de maatschappij en binnen de overheid, waarbinnen de verhoudingen drastisch zijn gewijzigd. Alle veranderingen waren steeds gebaseerd op structuurmodellen. Het debat gaat over aansturing, governance, kwaliteit, innovatie en vele andere termen. Die verschillende termen staan voor verschillende rationaliteiten. Die rationaliteiten creëren een eigen dynamiek. Die dynamiek gaat voort voor zolang geen tegenwicht wordt geboden, en dat tegenwicht kan alleen worden gevonden in de inhoud van de rechterlijke functie zelf. Anders loopt ook de discussie over het Leeuwardens manifest dood. Daarover dient het debat te gaan, allereerst binnen de rechterlijke macht zelf. De Nederlandse Vereniging voor Rechtspraak (NVvR) heeft daartoe een initiatief genomen.
6. De rechter heeft een tweeledige functie. Wat die tweeledige functie inhoudt en waardoor en hoezeer die tweeledige functie van inhoud is veranderd en complexer is geworden, heb ik elders uiteengezet. Dat laat ik hier terzijde. Een gedeelte van die uiteenzetting is geloof ik toegezonden. Die veranderingen behoren consequenties te hebben voor het denken over de relatie tussen de rechterlijke macht en de medewetgever, zoals de Eerste Kamer, voor de erkenning van de wederzijdse afhankelijkheid, voor de noodzaak van een constitutionele dialoog en voor de checks-and-balances binnen de rechterlijke macht zelf. In dit verband noem ik ook nog even het voordeel van meer dan één rechterlijke kolom en de wenselijkheid dat de rechter

over zijn rechtsvormende taak duidelijke rekenschap aflegt. Daarnaast moeten er consequenties zijn voor de competenties van de individuele rechter. Daarover moet worden gesproken.

7. Reflectie op de plaats van het recht, op de constitutionele positie van de rechter, op de morele dilemma's die rechters tegenkomen en op de gevolgen van een rechterlijke uitspraak is een van de voornaamste competenties waarover de individuele rechter dient te beschikken, zeker nu tijdsdruk toeneemt en het meervoudig zitten steeds meer wordt beperkt. Die competentie moet worden ontwikkeld en onderhouden. Binnen de juridische faculteiten zijn de vakken die daarop zijn gericht echter gemarginaliseerd: inleiding tot het recht, rechtsfilosofie, rechtssociologie en rechtsgeschiedenis. A fortiori geldt dat voor de beroepsopleidingen. De verbestuurlijking van de rechterlijke macht verandert immers de vraag naar opleidingen en op die vraag spelen de beroepsopleidingen en de faculteiten – wij hebben tenslotte ondernemende universiteiten – in. Het is een zichzelf versterkend proces dat moet worden gekeerd.
8. Een van de gevolgen van de verbestuurlijking van de rechterlijke macht, is de verandering in de positie van de presidenten. Vroeger hadden presidenten van rechtbanken een inhoudelijke, vaak richtinggevende rol. Zij deden dat vaak in kort geding. Zij waren primus inter pares. Ieder kent wel voorbeelden. Die voorbeelden zul je nu niet meer zien. Presidenten zijn in de eerste plaats bestuurders geworden. Dat is een voorbeeld van instrumentalisering van het recht. In hun benoeming speelt de Raad voor de rechtspraak een prominente rol. Komt het daardoor, vraag ik retorisch, dat zij afzonderlijk en gezamenlijk nauwelijks inhoudelijk tegenwicht weten te bieden tegen de verbestuurlijking? En was dat de bedoeling?
9. In de afgelopen decennia heeft het OM een hybride positie gekregen, die naar mijn weten in geen enkel ander land bestaat. Naast de kerntaak, namelijk opsporing van strafbare feiten en strafvervolging, is er de bestuurlijke taak, met een greep op het openbare-ordebeleid. Er is ook steeds meer een rechterlijke taak, door afdoeningsmogelijkheden via transactie en strafbeschikking. Tegelijkertijd werd het OM steeds meer één organisatie met één bestuurlijke leiding onder één Minister. Wat blijft er over van de checks-and-balances en van de blinddoek van de rechter?
   Mijn opmerking over de bestuursrechtspraak uit mijn schriftelijke introductie laat ik terzijde. Die kunt u lezen.

De **voorzitter**: Hartelijk dank, mijnheer Tjeenk Willink. Ik noemde zeer veel interessante punten, waarop wij straks pas kunnen ingaan. Misschien komt «verbestuurlijking van de rechterlijke macht» aan het eind van dit jaar wel in de top tien van NCR van nieuwe woorden, want ik kende die term nog niet. Deze onthouden we wel.
Voordat wij ingaan op deze inbreng en vragen gaan stellen, geef ik eerst het woord aan de heer Hendriksen, sinds 1 juli 2013 deken van de Nederlandse Orde van Advocaten. U valt met uw neus in de boter, want als de Tweede en de Eerste Kamer akkoord gaan dan bent u de verbindende figuur tussen lokale dekens en het systeemtoezicht. Van harte gefeliciteerd met uw aankomende nieuwe functie. Ik geef u het woord.

De heer **Hendriksen**: Voorzitter, dank u wel. Ik wil het daar niet over hebben. Wel wil ik u, en daarmee ook de Kamer, feliciteren met het feit dat u afgelopen vrijdag bent beëdigd als advocaat. Daar kunnen er niet genoeg van zijn in dit huis, en ook aan de overkant overigens. Ik wens u heel veel succes in die nieuwe loopbaan, mevrouw Duthler.
Voor het overige wil ik het nu hebben over de toegang tot het recht en het behoud van de rechtsstaat, maar met name de toegang tot het recht. Het is buitengewoon zorgelijk dat er nu al sprake is van 20% vraaguitval bij

het civiel recht. Er zijn 20% minder zaken bij de handelskamers van de rechtbanken, wat wordt veroorzaakt door de hoge griffierechten. De zijn nu voor 30% kostendekkend door de verhoging van de eigen bijdragen. De vraaguitval bij civiel is dus 20%.
Bij het strafrecht is het ZSM-initiatief nogal losgebarsten. De gedachte van ZSM is afdoening buiten de rechter om. Het OM vervolgt en het OM berecht. De slachtoffers mogen meedoen, maar de advocatuur heeft een vrij marginale rol. De gedachte is dat 80% van de strafzaken die nu nog op zitting komen, straks niet meer op zitting komt. Die vraaguitval is meetbaar, maar men meet die niet. Die meetbaarheid zou moeten leiden tot een optelsom van bezuinigingen en kostenbesparingen. Die optelsom wordt echter niet gemaakt. Integendeel, zonder die optelsom te maken, wordt van de 400 miljoen die nu nog wordt besteed aan de gefinancierde rechtshulp 85 miljoen geschrapt.
Er is sprake van het excluderen van rechtsgebieden. Ja, u hoort het goed. Bijvoorbeeld het huurrecht gaat uit het stelsel. Een huurder die een ontruiming aangezegd krijgt, is eenvoudigweg niet meer in staat om een advocaat te raadplegen, tenzij hij dat zelf betaalt. Een groot aantal huurders kan dat echter eenvoudigweg niet.
Waarom nu deze voorgestelde maatregelen? Ongeveer 25% van de totale budget voor gefinancierde rechtshulp gaat eruit omdat, zo zegt de Staatssecretaris, er sprake is van een openeindefinanciering die niet langer houdbaar is. Die loopt uit de hand. Nou, ik kan u vertellen dat er helemaal niets uit de hand loopt. Als de afgelopen tien jaar de uitgaven binnen dat stelsel met de inflatie worden gecorrigeerd, zie je dat er op dat totaalbudget van 400 miljoen tien jaar lang jaarlijks maximaal 6 miljoen overschrijding is. Dat valt heel makkelijk te repareren, eenvoudigweg door volumeafspraken te maken. Die 6 miljoen is ongeveer 1% van het totale budget. Er loopt dus helemaal niets uit de hand. Er is sprake van een eenvoudige bezuiniging van 25%, die zal leiden tot een nog verdere beperking van de toegang tot het recht voor juist diegenen die het hard nodig hebben.
Ik wijs er nogmaals op – dat getal zingt al lang rond – dat 60% van het totale budget voor gefinancierde rechtshulp wordt besteed aan rechtshulp in zaken tegen de Staat. Ik som het op. U hoeft het niet te onthouden, maar het is van belang om het wat concreter in te vullen. Asiel 6%, vreemdelingen 6%, sociale verzekeringen 7%, sociale voorzieningen 7% en strafrecht 36%. Van die rechtsbijstand gaat 25% af. En dan wordt er niet meer gekeken naar de motie-Kox die hier is aangenomen. Nee, een integrale visie op het stelsel ontbreekt. Als de Staatssecretaris dan moet ingaan op die visie, zegt hij eenvoudigweg dat de mensen moeten worden verwezen naar alternatieve geschilbeslechting en dat zij moeten worden opgevoed tot zelfredzame burgers. Als er al zelfredzame burgers zijn dan zijn die relatief weinig te vinden aan de onderkant van de samenleving, juist waar dit stelsel voor is bedoeld. Die zelfredzaamheid daar is ver te zoeken en verminderd te vinden. Laat die mensen dan ook niet die zelfredzaamheid aan de dag hoeven leggen. Dat wordt niets. Zij worden aan de rechter onttrokken en gaan gewoon met elkaar op de vuist.
Wij hebben gekeken of wij een bijdrage konden leveren, om toch niet alleen nee te hoeven zeggen. Wij hebben twee dingen gedaan. Wij hebben de besturen van de specialisatieverenigingen voor huurrecht, arbeidsrecht en noem ze allemaal maar op geraadpleegd om ze te vragen welke gaten zij zien in hun eigen rechtsgebied om te komen tot een eigen bijdrage aan de vermindering van de uitgaven. Wat wij hebben ontvangen, leidt tot een marginale opbrengst. Dat is niet omdat die besturen niet wilden meedoen. Nee, dat komt eenvoudigweg doordat er weinig vlees meer op de botten zit na de eerdere bezuinigingsronden die er al zijn geweest. Verder hebben wij Deloitte gevraagd om eens te kijken wat nu die grootverdienende advocaten allemaal verdienen. Die verdienen ongeveer € 55.000 per jaar. Als daar 25% vanaf gaat, wordt het

bestaan marginaal. Dat zal zonder enige twijfel leiden tot sluiting van advocatenkantoren, juist van de kantoren waarin de afgelopen decennia in is geïnvesteerd en die een specifieke knowhow hebben ten aanzien van juist de onderkant van de samenleving die niet beschikt over de zelfredzaamheid die de Staatssecretaris zo graag wil zien.
Zeggen wij dan alleen maar nee en zeggen wij alleen maar dat het slecht gaat? Nee, wij zijn onszelf verder aan het opvoeden. Uw voorzitter zal daaronder lijden. Wij hebben een nieuwe beroepsopleiding gestart die buitengewoon ambitieus is. Die kost ons 6 miljoen, op ons budget van ongeveer 14 miljoen. Wij zijn enorm aan het investeren. Het extra toezicht is al genoemd. Het toezicht heeft enorme aandacht. Wij zijn onze beroepsgroep aan het opschudden om de mensen hernieuwd strijdbaar en dienstbaar te maken, juist ook aan de onderkant van de samenleving. Wat zijn wij overigens aan het doen wat betreft de rechtstatelijkheid? Het voert te ver om daar vandaag uitvoerig op in te gaan. Wij hebben adviescommissies. De wetgevingsadviescommissies kent u, althans de rapportage ervan. Een nieuwe uitbreiding is de commissie rechtstatelijkheid. Wij gaan als orde proberen toezicht te houden en te monitoren wat er misgaat in onze rechtstaat. Wij hebben eigenlijk aan u, maar vooral aan de overkant, maar één advies en dat is: doe voorzichtig met het decennia lang opgebouwde systeem van rechtshulp, ook al kost dat geld. Natuurlijk kost het geld, maar rechtspraak kost geld.

De **voorzitter**: Dank u wel, mijnheer Hendriksen. Ook u hebt een aantal interessante uitspraken gedaan. Als je ze niet met elkaar in verband zou brengen, zou je het niet meer weten. Aan de ene kant zegt u dat er niets uit de hand loopt. Dat zei u in relatie tot de gefinancierde rechtshulp. Een paar zinnen later zei u echter: die zelfredzame burgers, ze gaan gewoon met elkaar op de vuist. Daar ben ik toch wel van geschrokken.

De heer **Hendriksen**: Ik kan u dat uitleggen. Ik heb gezegd dat er niets uit de hand loopt zoals het nu gaat. De Staatssecretaris zegt dat hij wil en moet bezuinigen. Hij zegt dat hij met de rug tegen de muur staat, omdat het uit de hand loopt. Ik heb willen aangeven dat het helemaal niet uit de hand loopt.

De **voorzitter**: Dat is volstrekt duidelijk. Dank u wel. Ik geef nu graag de leden het woord om vragen te stellen aan de sprekers en de inleider van deze ochtend. Ik kan mij zo voorstellen dat er diverse vragen leven. Wie mag ik het woord geven? Ik zie dat de heer Witteveen het woord wil.

De heer **Witteveen** (PvdA): Voorzitter. Wij hebben allemaal sombere geluiden gehoord over hoe het systeem dreigt weg te zakken. De heer Corstens wou eigenlijk niet concreet aangeven wat er zou moeten gebeuren om de toegang tot de rechtshulp weer op een enigszins adequaat niveau te krijgen. De heer Hendriksen wekte de indruk dat hij wel concreet weet wat er moet gebeuren. Ik zou het fijn vinden als de discussie zich daarop zo kunnen concentreren. Wat zouden wij vanuit de politiek kunnen doen om bij te dragen aan een betere toegang tot de rechtshulp? Ik denk dat wij het er allemaal over eens zijn hoe essentieel dat is, dus daar hoeven wij misschien niet heel erg principiële beschouwingen aan te wijden. Het verbeteren ervan is misschien niet alleen een kwestie van geld, maar ook een kwestie van goede organisatie. Daar zou ik graag meer over willen vernemen.

De **voorzitter**: De vraag is wat wij concreet kunnen doen om de toegang tot de rechter te verbeteren. Mag ik bij u beginnen, mijnheer Corstens?

De heer **Corstens**: Ja. Ik heb mij daar niet concreet over uitgelaten. Ik denk dat het aan de wetgever is om daar grenzen aan te stellen en

mogelijkheden in aan te reiken. Ik heb een belangrijk signaal willen geven, dat sterk in het verlengde ligt van wat de heer Hendriksen zei, door te zeggen dat rechtspraak geen gewoon consumentiegoed is. Dat sluit ook aan bij hetgeen de heer Tjeenk Willink naar voren bracht. In die termen moet je het niet zien. Je moet je realiseren dat er mensen zijn die in problemen raken. Dat kunnen civiele problemen zijn, belastingproblemen of problemen in de sfeer van de strafrechtspleging. Wij willen dat een rechter – ik ben ervan overtuigd dat u dat ook wilt – daar een oplossing voor biedt, een beslissing neemt en eventueel een veroordeling of een vrijspraak uitspreekt. Dan moet je daarbij behoorlijk kunnen worden gesteund. Je moet dan dus op een vrij gemakkelijke manier toegang kunnen hebben tot die rechter.
Het gaat naar mijn gevoel niet aan om te zeggen, zoals ook in de brief van de regering naar voren komt, dat er allerlei alternatieven zijn. Dat weet ik ook wel. Kwantitatief stellen die alternatieven overigens bijzonder weinig voor, in verhouding tot de 1,8 miljoen zaken die door de reguliere rechtspraak worden afgedaan. Dat wil ik nog eens benadrukken. Het is prachtig allemaal en ik juich het ook toe. Het gaat mij erom dat de mensen die – dan kom ik terug op wat de heer Hendriksen zei over het recht van de sterkste – geen toegang tot de rechter hebben, andere mogelijkheden zullen gaan zoeken. En waar dient de rechtstaat ook voor? Om ervoor te zorgen dat als er conflicten zijn, die op een behoorlijke, beschaafde en fatsoenlijke manier worden opgelost. Dat betekent dat je zowel in financieel-economische zin als in termen van gewelddadigheid moet voorkomen dat het recht van de sterkste geldt. Wellicht moeten wij het dan wat meer gaan flexibiliseren, zoals ik al zei. Misschien kunnen wij de griffierechten flexibiliseren. Wij moeten in elk geval de gefinancierde rechtsbijstand niet enorm gaan bekorten. Dat is naar mijn gevoel de oplossing. De concrete vormgeving daarvan is aan u. Daar wil ik me niet over uitlaten.

De **voorzitter**: Dank u wel. Wilt u reageren op de vraag van de heer Witteman, mijnheer Hendriksen?

De heer **Hendriksen**: Ik kan het eigenlijk niet beter verwoorden dan de heer Tjeenk Willink drie weken geleden in het Nederlands Juristenblad heeft gedaan. Zijn artikel is buitengewoon lezenswaardig en komt er ongeveer op neer dat als de politiek het recht en de rechtspleging gaat zien als kostenpost, het uit de hand loopt in dit land.

De heer **Tjeenk Willink**: Misschien zouden wij ook nog iets meer kunnen kijken naar de oorzaken van de conflicten. Waarom gaan mensen naar de rechter toe? Denk met name aan de bestuursrechtspraak. Hoe neem je het gevoel bij mensen weg, vooral mensen aan de onderkant van de samenleving, dat ze eigenlijk nergens worden gehoord? Dat vinden zij politiek al niet en bij het bestuur niet. Dan hebben zij nog de rechter en die wordt ook afgegrendeld. Ik weet dat het niet gebruikelijk is om in preventieve zin te denken tegenwoordig, maar misschien is het toch iets wat nog enigszins kan.

De heer **Brenninkmeijer**: Ik zou graag aansluiten bij de woorden van de heer Tjeenk Willink, en daarmee een punt van reflectie voor de leden van de Eerste Kamer op tafel leggen. Wat je in deze discussie naar voren ziet komen, is dat je niet te veel moet bezuinigen op de rechtspraak omdat anders het systeem uit het spoor loopt. Ik denk dat de heer Hendriksen dat heel mooi heeft aangegeven. De heer Corstens zegt dat er wel wat wordt gesproken over alternatieven, maar dat dat eigenlijk nergens op slaat omdat het geen volume heeft. Nu heb ik acht jaar lang als Ombudsman gewerkt en ik heb gezien wat geschillen met met name de overheid nu eigenlijk betekenen voor burgers. Ik kan u zeggen dat het eenvoudige

antwoord op die vraag is: buikpijn en hoofdpijn. Een gang naar de rechter is wel het laatste waar burgers aan denken. Dat gaat maanden en misschien wel jaren duren. Er is lang onzekerheid en dat is alleen maar ellende.
Er is een omvangrijk onderzoeksproject – ik zeg daarbij: meten is weten – naar alternatieven, namelijk het programma Prettig contact met de overheid van het ministerie van Binnenlandse Zaken. Het is een wat eenvoudige titel, dat geef ik toe. Als Ombudsman heb ik het van harte gesteund, om de volgende reden. Bestuursrechtelijke geschillen kunnen in ongeveer 60 tot 70% van de gevallen opgelost worden door gewoon menselijk contact van bestuursorganen met burgers die in de knel komen. U zou er dus op kunnen inzetten dat dat serieus wordt genomen. Het is een soft onderwerp, het is geen budget en het is geen wet.
Er is wel een alternatief, misschien. Het VVD-Tweede Kamerlid Van der Steur heeft een initiatiefwetsvoorstel ingediend over de regulering van mediation. Dat wetsvoorstel schiet ongelooflijk door, maar er zou eventueel een verplichting in kunnen zitten voor het bestuur om normaal menselijk contact te hebben met een burger die in juridische problemen komt met de overheid. Ik garandeer u dat dit zal leiden tot een geweldige vraaguitval van rechtspraak, maar ook tot heel veel gelukkige burgers.

De heer **Corstens**: Voorzitter. Voordat u denkt dat er een tegenstelling op dit punt bestaat tussen de heer Brenninkmeijer en mij, wil ik nog een opmerking maken. In mijn opmerking over de kwantitatieve betekenis van de rechtspraak zette ik die 1,8 miljoen zaken af tegen zaken die in de brief van de regering worden genoemd, zoals branchegeschillencommissies, arbitrages en dat soort zaken. Natuurlijk is het fantastisch als zaken buiten de rechter om worden opgelost. Je moet echter niet zeggen dat je alles kunt oplossen via arbitrage, branchegeschillencommissies en dat soort dingen. Dat was de strekking van mijn opmerking. Ik ben het overigens volkomen eens met wat de heer Brenninkmeijer hierover zei, maar dat is waar ik aandacht voor heb willen vragen.

De **voorzitter**: Dank u voor deze verduidelijking, mijnheer Corstens. Ik zag dat de heer Swagerman, de heer Schouwenaar, de heer Franken en mevrouw De Boer ook een vraag hadden. Wij hebben nog een kwartier. Ik begin bij de heer Swagerman. Er komt een microfoon.

De heer **Swagerman** (VVD): Ik hoopte met luide stem te spreken, maar dit gaat veel beter. Ik stel vast dat het debat zich afspeelt rond de vraag rond klassieke rechtspraak en alternatieve geschillenbeslechting. Althans, dat is een van de punten. Ik denk dat de deskundigen het erover eens zullen zijn dat alternatieve geschillenbeslechting vaak snel, doeltreffend en passend bij de belevingswereld van justitiabele kan zijn en dat de rechter eigenlijk complexe principiële zaken zou moeten behandelen. Als je dat uitgangspunt omarmt – ik geef toe dat dat ter discussie kan staan – zou u ons kunnen helpen bij criteria om die alternatieve geschillenbeslechting goed te organiseren als wetgever?

De **voorzitter**: Aan wie stelt u deze vraag?

De heer **Swagerman** (VVD): Eigenlijk aan het hele forum.

De **voorzitter**: Nou, dan ga ik kiezen. Kunt u hier iets over zeggen, mijnheer Brenninkmeijer?

De heer **Brenninkmeijer**: Het probleem dat u hier op tafel legt, is het probleem van de timmerman die met de hamer problemen oplost, namelijk door spijkers in het hout te slaan. Als u de vraag stelt of dit met wetgeving opgelost kan worden, is mijn antwoord: nee, u kunt dit niet met

wetgeving oplossen. Dat is nu juist de grote uitdaging. Daarom ontwikkelt dit zich niet goed. Het kernprobleem is dat het vast komt te zitten op de vraag of je er een wet over kunt maken. Niet doen!

De **voorzitter**: We gaan op dit punt geen wet maken. Althans, dat moeten wij nog bespreken. Ik zag dat u ook iets wilde vragen, mevrouw De Boer.

Mevrouw **De Boer** (GroenLinks): Ik kan de heer Hendriksen blij maken, want ik word volgende week ook beëdigd als advocaat.

De heer **Hendriksen**: Geweldig.

Mevrouw **De Boer** (GroenLinks): En wel in de sociale advocatuur. Ik deel niet slechts uit eigenbelang zijn zorgen daarover. Hij noemde al het huurrecht, maar er zijn ook andere rechtsgebieden waar vergelijkbare problemen aan de orde zijn. Het familierecht kent bijvoorbeeld extreem hoge eigen bijdragen, hoger dan in andere rechtsgebieden. Dat brengt het risico met zich mee dat mensen bijvoorbeeld maar in gewelddadige relaties blijven omdat zij simpelweg een echtscheiding niet kunnen betalen. In asielzaken krijg je het stelsel van «no cure, less fee», zodat je minder betaald krijgt als je niet succesvol bent in je hoger beroep. De vraag is hoe zich dat verhoudt tot de beginselen van de rechtsstaat en mensenrechten. Meer in het algemeen is onze indruk dat met kleine stapjes – met stukjes en beetjes: met verhoging van eigen bijdragen, verhoging van griffierechten en met uitsluiting van kleine stukjes van een rechtsgebied – het stelsel steeds een beetje afbrokkelt, zonder dat de wetgever daar all-over naar kijkt. Het gaat deels bij Algemene Maatregel van Bestuur, waarmee er weer een klein stukje afgaat. Uiteindelijk moet je dan constateren dat je niets meer overhebt.

De **voorzitter**: Aan wie stelt u deze vraag?

Mevrouw **De Boer** (Groen Links): Misschien dat de heer Hendriksen er iets over kan zeggen. Eigenlijk is de vraag op welk moment zou je moeten kunnen zeggen dat het bouwwerk zo rot is dat er fundamenteel herstel moet plaatsvinden en hoe wij het stukje bij beetje afbrokkelen van het stelsel kunnen voorkomen.

De heer **Hendriksen**: Dat was eigenlijk pal voor 12 juli vorig jaar, toen de Staatssecretaris die brief schreef over die 85 miljoen. Ik denk dat het stelsel zoals het er nu is nog net adequaat is. Als daar nog 25% vanaf gaat, valt het in duigen. Maar exact aan te geven is dat niet. Als orde zitten wij natuurlijk ook niet stil. Wij denken ook wel na over leven in tijden van economische bezuinigingsdriften en -noodzaken. Wij gaan proberen om samen met de andere ketenpartners te kijken of er efficiencyslagen kunnen worden gemaakt zonder dat die leiden tot kwaliteitsverlies. Wij hebben gisteren – dat is vrij toevallig – aan tafel gezeten met de Nederlandse Vereniging van Strafrechtadvocaten, die heel praktische concrete gedachten heeft over vermindering van de te besteden gelden in de hele strafketen. Daar gaan wij van harte aan meedoen. Dat willen wij ook graag breed binnen de keten gaan onderzoeken. Dat leidt dus niet tot een beperking van de instroom. Het leidt wel, althans dat denken wij, tot een efficiencyslag binnen te keten. Dat is wat wij van plan zijn om te doen. Als u mij vraagt of het nog verder kan, is mijn antwoord nee.
Ik wil nog één voorbeeld geven. Mevrouw Aschman heeft onderzoek gedaan naar civiele rechtspraak in Rotterdam. Tien jaar geleden waren er op de tien civiele zaken acht tussenvonnissen met bewijsopdrachten. Nu is er op de tien zaken nog maar één tussenvonnis met bewijsopdracht. Dat is niet omdat de feiten duidelijker zijn, maar gewoon omdat de productiedriften van die rechtbank hoger zijn. Dat is gevaarlijk.

De **voorzitter**: Ik zag mevrouw Ter Horst en de heer Franken. Zal ik eerst mevrouw Ter Horst het woord geven en daarna de heer Franken?

Mevrouw **Ter Horst** (PvdA): Wat u wilt, voorzitter.

De **voorzitter**: Dan geef ik de heer Franken als eerste het woord. Sorry, ik heb zo mijn voorkeuren.

Mevrouw **Ter Horst** (PvdA): Ben ik eens beleefd ...

De heer **Franken** (CDA): Dank u wel, mevrouw Ter Horst! Ik zou graag willen aansluiten bij de vraag van de heer Witteveen. Wij hebben nu allerlei systeemfalen en -feilen opgesomd gehoord. Dan moeten wij hier toch, ook al zijn wij een chambre de réflexion, de handen uit de mouwen steken en er iets aan gaan doen. Ik vraag mij af of toch eigenlijk de boodschap van met name de heer Tjeenk Willink, maar toch ook van de anderen achter de tafel, is dat het bestuur, de overheid, terughoudender moet worden. Wij zien dat er steeds, althans dat is mijn analyse, meer landjepik wordt gespeeld door het bestuur ten opzichte van de rechterlijke macht. Bevoegdheden die bij een rechter-commissaris hoorden, werden toegedeeld aan het OM. Wat het OM aan uitbreidingen krijgt, wordt voor een deel doorgespeeld naar hulpofficieren, dus de politie. Er gaat dus veel meer naar een voorfase in systeem. Dat klinkt heel efficiënt, want daar kun je het goedkoper en sneller afdoen. Het betekent echter wel dat de rechter er steeds minder aan te pas komt. Ik denk hierbij in eerste instantie aan de heer Tjeenk Willink, maar ook de heren Brenninkmeijer en Corstens hebben zich daarover uitgelaten.

De **voorzitter**: Ik geef de heer Tjeenk Willink het woord hierover.

De heer **Tjeenk Willink**: Een van de vragen die voorafgaand aan dit debat zijn gesteld luidde: wat doe je er nu aan? We zullen eerst duidelijkheid moeten geven over wat ieders eigen functie is: van de wetgever, het bestuur en de rechter, van politici, Ministers en ambtenaren. Ik heb wel eens het idee dat eenieder de behoefte voelt andermans functie uit te oefenen. Dat geldt voor politici en bestuurders en voor bestuurders en ambtenaren. Verder is kennis vereist van de verschillende eisen waaraan alle handelen en nalaten van de overheid in een democratische rechtstaat moet voldoen: rechtsgelijkheid en rechtszekerheid, democratische legitimatie, publieke verantwoording, effectiviteit en efficiency. Anders gezegd: de eisen van democratie en rechtsstaat zijn geen hinderpalen voor een daadkrachtig bestuur. Dat zal een aanzienlijke schok zijn, maar het zou toch handig zijn als vooral de chambre de réflexion daarvan overtuigd is. Verder noem ik het besef dat gematigdheid alleen gegarandeerd kan worden door een stelsel van checks and balances. Anders gezegd: geen evenwicht zonder tegenwicht en geen samenspraak zonder tegenspraak. Als er geen tegenwicht is, kan er ook geen evenwicht zijn, en als er geen tegenspraak is, kan er ook geen samenspraak zijn. Dat klinkt logisch, maar er wordt permanent tegen gezondigd. Elk tegenwicht wordt onmiddellijk gezien als tegenstand, en dat is een misverstand. Vandaar dat we zo slordig met onze instituties omgaan, wat ook geldt voor de politiek. Geen politieke democratie zonder maatschappelijke democratie. Voordat we in een discussie terechtkomen over de participatiesamenleving: een participatiesamenleving is alleen mogelijk als de rechtsstaat is gegarandeerd. Want anders is een participatiesamenleving een samenleving waarin het recht van de sterkste geldt. De redenering dat er meer aan de burger moet worden overgelaten, zodat we qua rechtsstaat wat meer kunnen terugtreden, is een onzinredenering. Dat werkt contraproductief.

De heer **Corstens**: Ik deel de woorden van de heer Franken over het verschuiven van zaken, weg van de rechter, en het afdoen van zaken op een lager niveau. Je ziet dat grote delen van het strafrecht in zekere zin zijn weggesaneerd: economisch strafrecht bestaat eigenlijk niet meer. Dat is helemaal overgegaan naar de sfeer van de bestuurlijke boete, weliswaar met achteraf een beroep op de rechter, maar je zou toch wensen dat, wanneer het gaat om het opleggen van zware sancties, daaraan een preventieve toets van de rechter voorafgaat. Ik denk dat we wat dat betreft niet verder moeten doorschieten dan we al gedaan hebben. Dat zeg ik ook tegen de Kamer als wetgever.
Verder meen ik – dat sluit ook aan bij de eerder gemaakte opmerkingen – dat we moeten oppassen voor bureaucratisering van de rechterlijke macht. De rechter zelf moet verantwoordelijk zijn voor zijn beslissing. Dat moet niet in vergaande mate gedelegeerd worden aan het niveau daaronder. Je moet als rechter jezelf echt verantwoordelijk weten voor wat je doet. Dat betekent inderdaad, in de zaken die ertoe doen, dat je zelf je beslissingen moet nemen, waarbij je natuurlijk ondersteund moet worden. Je moet zelf helemaal de verantwoordelijkheid voor die beslissing kunnen nemen. In een tijd van bezuinigingen bestaat natuurlijk de neiging om de taken op een lager niveau af te wentelen. Dat lijkt mij in dit opzicht een geheel verkeerde ontwikkeling, want voordat je het weet zit je met een verbureaucratiseerde rechterlijke macht, wat mij geen goede ontwikkeling lijkt.

Mevrouw **Ter Horst** (PvdA): Mijn vraag heeft betrekking op de checks and balances. Een aantal sprekers heeft over het belang daarvan gesproken. Ik heb met verbazing geconstateerd dat er heel weinig is gereageerd op het feit dat in het huidige en in het vorige kabinet de verantwoordelijkheid voor justitie en politie is gecombineerd met de plek waar de verantwoordelijkheid ligt voor de rechtspositie van de zittende magistratuur. Dat is volgens mij een combinatie van verantwoordelijkheden in een hand die, los van de manier waarop die combinatie op dit moment wordt gehanteerd, in theorie een machtsconcentratie betekent die ik gevaarlijk vind. Ik vind het interessant dat daar weinig op gereageerd is. Verder leven we wel in een gedeelde rechtsorde, maar er is niemand die een kabinet tot andere gedachten kan brengen als het gaat om de taakverdeling. De Tweede Kamer heeft daarbij geen verantwoordelijkheid, en de Eerste Kamer ook niet. Zijn er ideeën om de Eerste Kamer instrumenten te geven bij het tegengaan van dat soort machtsconcentraties?

De heer **Corstens**: Ik wil daar twee opmerkingen over maken. Ik ken die discussie, die al jarenlang speelt, over het verdelen van de macht over twee departementen, waarbij ervoor moet worden gezorgd dat er tegenspraak is. Daaraan is helaas een einde gekomen, wat vanuit een oogpunt van democratische rechtsstaat een verlies is. Er is geen natuurlijke tegenstelling meer tussen die twee departementen, waarvan uiteindelijk de burger het slachtoffer wordt. Dat is een politieke keuze. Verder is bij de vorming van Veiligheid en Justitie onvoldoende onder ogen gezien dat justitie geen kwestie van eenzijdigheid is. Justitie betekent het afwegen van belangen, dus handhaving van het recht en bescherming van de burger en van andere belangen die een rol spelen. Door de naamgeving «Veiligheid en Justitie» is er een soort tegenstelling gecreëerd die er naar mijn gevoel niet is. In justitie zit nou juist dat punt van afweging van belangen.

De heer **Brenninkmeijer**: Over uw analyse van de positie van het Ministerie van Veiligheid en Justitie kan ik vanuit het perspectief van de Ombudsman aangeven dat ik het inderdaad zo heb ervaren dat er zo veel macht bij elkaar komt. Dat heeft niet alleen effect op concrete zaken, het leidt tot een houding van het ministerie die neigt naar onaantastbaarheid.

Veiligheid en Justitie is een ministerie dat buitengewoon veel macht heeft. Wat kan de Eerste Kamer daarmee doen? Ik denk dat er een heel simpele vraag is die voor iedere wet moet worden beantwoord: wat is de rol van bestuurders en wat is de rol van de rechter? Je ziet dat de wetgever steeds meer de neiging heeft om de rol van het bestuursorgaan en die van de rechter te marginaliseren. Dat is de instrumentalisering van wetgeving. Ik noem in dat kader de Sanctiewet Sociale Zekerheid: de rechter kan daarbij niet tot een oordeel komen, omdat de wet alles vastlegt. Dat kan de Eerste Kamer concreet doen bij iedere wet. Er moet gewoon ruimte zijn voor een rechterlijk oordeel en voor normale bestuurlijke afwegingen.

De heer **Tjeenk Willink**: De beslissingen zijn tijdens kabinetsformaties genomen, en ze zijn niet teruggedraaid, ook niet als het gaat om de naam. Eerlijk gezegd heeft mij dat hogelijk verbaasd. Tegelijkertijd heeft het mij geleerd dat alle partijen eendimensionaliteit inmiddels in hun vaandel hebben staan. In mijn ogen is het echt een schande om het Ministerie «Veiligheid en Justitie» te noemen, in die volgorde. Als je nou één indicatie wilt hebben dat de democratische rechtsstaat in de politiek niet meer veilig is, is het die benaming wel. Het gaat erom dat politieke partijen, ook die van mevrouw Ter Horst, zich daarvan bewust worden en vervolgens daarover moties indienen. Ik heb die moties niet gezien, maar ik weet dat de Kamer terughoudend is bij de indiening daarvan. Als het zo doorgaat, gaat de volgende parlementaire enquête over de rotzooi bij het Ministerie van Veiligheid en Justitie. Dat ministerie is namelijk fysiek veel te groot geworden. Het is een prachtig voorbeeld van wat er mis is.

De **voorzitter**: Mijnheer Hirsch Ballin, u bent Minister van Justitie geweest. U hoort weliswaar niet bij dit blokje, maar ik kan het niet laten u toch uit te nodigen om een reactie te geven.

De heer **Hirsch Ballin**: Ik heb hierover een iets meer genuanceerde mening. Maar laat ik vooropstellen dat de Tweede Kamer natuurlijk wel heeft ingestemd met deze departementale herschikking. Het maakte deel uit van de coalitieakkoorden van het eerste en het tweede kabinet-Rutte. Daarin is dat allemaal vastgelegd en uitgesproken. Ik zie het probleem dat zich nu voordoet, op twee niveaus. Ik zie het probleem niet in de betrokkenheid van justitie bij de politie, want die betrokkenheid is er al een eeuw of twee geweest. Dat is op zichzelf dus niet nieuw. Wat wel nieuw is, is dat de zeggenschap over de politie niet alleen uit de optiek van de strafrechtelijke rechtshandhaving, maar ook feitelijk uit een soort burgemeesterlijke optiek bij hetzelfde ministerie is gekomen. Dat punt betreft niet alleen de departementale herindeling, maar ook de relatie tussen de Minister van nu Veiligheid en Justitie tot het OM. De lijn van justitie naar de politie behoort die van het OM te zijn. Dat moet niet vermengd worden met een soort openbare-ordedenken over de politiële taken.
Mijn tweede aantekening betreft de naamgeving van het ministerie. Ik denk dat er alle ruimte en reden is voor een Kameruitspraak over de naamgeving van dat ministerie. Veiligheid wordt gediend door goed recht. Dus is er alle reden om Justitie voorop te stellen. Eigenlijk is dat ook voldoende.

De **voorzitter**: Dit lijkt mij een mooie afsluiting.

Thema 2 Strafrecht
Mr. Dr. Y. Buruma, raadsheer Hoge Raad
Mevrouw mr. J.M. Penn-te Strake, lid College van procureurs-generaal
Mevrouw mr. M.C.C. van de Schepop, voorzitter Nederlandse Vereniging voor Rechtspraak

De heer **Buruma**: Voorzitter. Het is een prachtige keuze van de Kamer om te reflecteren op de staat van de rechtsstaat. Ik stel het erg op prijs dat ik hiervoor ben uitgenodigd, want het werk van uw Kamer en dat van een rechter mag dan nogal verschillen, maar het is mijn diepe overtuiging dat de wetgever, de magistraten en trouwens ook advocaten en andere juristen uit de civil society, er samen voor moeten zorgen dat onze democratische rechtsstaat werkt.
Het werk van de rechter onderscheidt zich zoals gezegd van dat van de wetgever. De wet is mede door deze Kamer gemaakt, vanuit een algemeen perspectief. Maar de rechter moet steeds opnieuw in het concrete geval beoordelen welke wet toepasselijk is. De rechter kijkt de rechtzoekende in het gelaat, zeg ik altijd. Die rechter is daarmee zelf het gezicht van de rechtsstaat. Dat gezicht is aan het veranderen. U ging net al in op de benaming van het Ministerie van Veiligheid en Justitie. Die benaming roept het beeld op dat er een soort verschil bestaat. Alsof mensen van het recht niet om veiligheid geven. Een neveneffect van die retorisch krachtige beeldvorming is dat dat zojuist genoemde verschil wegzakt, dus het verschil tussen het feit dat wetgever en bestuur doorgaans door het algemene worden gekenmerkt, en de rechter door het concrete. Ik geef een voorbeeld. Kinderporno moeten we aanpakken, daarover is eigenlijk iedereen het eens. Elke politicus zal dat in het algemeen beamen. Twee weken geleden moest ik oordelen over een zaak waarin voor mij andere rechters en ook een officier van justitie moesten oordelen over een jongen van vijftien die werd vervolgd wegens bezit van kinderporno. Die had hij gedownload. Dat was bekend geworden bij de politie, omdat hij aangifte deed tegen een man van 50 die hem foto's van hemzelf gaf. We hebben het nu dus over de vervolging van die jongen. Ik geef het voorbeeld om te onderstrepen hoe moeilijk zelfs een evidente opmerking als «tegen kinderporno moeten we optreden» in de praktijk kan uitpakken. Dat is het werk van de rechter. Het is daarom heel ongemakkelijk als de Minister-President in Buitenhof zegt: de politiek gaat over de wenselijke strafmaat. In het algemeen gesproken bepaalt de politiek inderdaad het strafmaximum, maar de wenselijke strafmaat hangt bij uitstek van de feiten en omstandigheden van het geval af, en dus bepaalt niet de politiek, maar de rechter dat.
Ik zei dat het gezicht van de rechtsstaat verandert. Ik wil dat nu niet te principieel maken, ik wil er zelfs niet al te zeer op ingaan, hoewel ik uiteraard bereid ben daar nog op terug te komen, en ik wil ook niet over geldkwesties praten. Het gaat mij om iets anders, om een ontwikkeling die tot nu toe te weinig aandacht heeft gekregen en waarmee deze Kamer misschien iets kan. Dat betreft de enorme uitbreiding van de ondersteuning van officieren van justitie, rechters en advocaten. Die vaak uitstekend werkende mensen dragen er niet alleen aan bij dat de dossiers veel dikker worden – het gemiddelde civiele dossier is in de afgelopen 10 jaar uitgedijd tot zo'n 150 bladzijden – maar vooral ook dat rechtspraak niet meer het werk is van een rechter en een officier van justitie, met twee ogen en een neus, van mensen die de burger en de bijzondere omstandigheden van diens zaak kennen. Rechtspraak is steeds meer iets geworden van een systeem. We hadden het zojuist over systeemfalen en dat soort zaken. Ik zou bijna zeggen: dat systeemfalen bestaat er in belangrijke mate uit dat geleidelijk aan de individuele verantwoordelijkheid wegzakt. Ik doel op de individuele verantwoordelijkheid voor het geheel. Een politieman denkt dat de zaak klaar is als hij zijn proces-verbaal heeft afgemaakt, maar wanneer denkt de officier van justitie dat zijn zaak klaar is? Als hij de zaak heeft kunnen overdragen aan een andere officier die haar ter zitting kan behandelen? De rechter denkt dat de zaak klaar is als hij deze heeft behandeld op de zittingsdag, terwijl hij weet dat er over drie maanden een volgende zitting komt, omdat de stukken niet volledig waren, of omdat er een getuige niet was opgeroepen. Zo kan ik wel doorgaan. Ik vrees dat dit

punt van uitdijende verambtelijking van het werk een van de grote problemen is waar wij nu mee te maken hebben.
Neem het voorbeeld van ZSM: een nieuwe techniek van het OM, waarmee veelvoorkomende criminaliteit Samen op Snelle, Slimme, Selectieve, Simpele en Samenlevingsgerichte wijze wordt aangepakt. Ik ga daar niet in z'n algemeenheid iets over zeggen, want je kunt daar als raadsheer bij de Hoge Raad ooit nog wel eens concrete zaken over krijgen. Een van de «mooie» punten van ZSM is dat beslissingen kunnen worden gemandateerd aan parketmedewerkers, of zoals ze nu heten, junior-officieren van justitie. Bij de term «officier van justitie» kan worden gedacht aan een grijze man, die goed wordt betaald, maar ik heb het over een jonge vrouw in schaal 9. Het eerste is prima, het laatste weet ik eigenlijk niet. Zo'n junior-officier van justitie is voor zo'n verdachte het gezicht van het recht. Die junior-officier van justitie kan op die OM-zitting eigenlijk niets anders doen dan aan de hand van een richtlijn boetes of werkstraffen opleggen. In andere gevallen kan het zijn dat een parketmedewerker of een van de jongere medewerkers een dagvaarding gaat schrijven aan de hand van allerlei algemene richtlijnen. Daarmee wordt uitvoering gegeven aan iets waarover overleg is geweest. Er wordt steeds meer overlegd: met jeugdzorg, bestuurders, politie, weet ik wat niet allemaal. Maar degene die een zaak uiteindelijk op de zitting krijgt, is op z'n best een van de managers die daarover is gegaan, en die enig zicht heeft op wat er is gebeurd. Vaak is dat ook niet geval en wordt de rechter geconfronteerd met een officier van justitie die met enige verbazing naar de tenlastelegging kijkt. Dan moet er iets veranderd worden, en dan kan het zijn dat het weer wordt uitgesteld.
Versta mij niet verkeerd: zowel de jonge medewerkers als de officier op zitting doen hun best. Daar zit het hem helemaal niet in. Het systeem is alleen zo geworden dat men nauwelijks meer ziet wat er binnen dat systeem allemaal gebeurt. Ik wil de vergelijking maken met de geneeskunde: zo nu en dan heeft een echte dokter iets te zeggen over een simpeler zaak. Inmiddels lijkt het in het recht haast zo te zijn geworden dat het meeste van het werk wordt gedaan door de junior-officieren van justitie, terwijl er door die echte officieren van justitie bijna niet meer gestopt kan worden. Ik geef een voorbeeld. Wat moet die wandelaar uit Oisterwijk denken? Hij werd vervolgd toen hij na een incident tussen zijn honden en die van een dame een stok toegeworpen kreeg door die dame, waarop hij die stok teruggooide. Mevrouw was niet gewond. Ze ging wel naar de politie toe, want ze vond dat die mijnheer op zijn vestje gespuwd moest worden. Maar de politie dacht dat dit een aangifte was en de meneer is vervolgd. Wij hebben die zaak uiteindelijk bij de Hoge Raad moeten behandelen. Dit is maar een voorbeeld, maar zo zijn er zeer vele. Niemand in de lange rij van de politieambtenaar die de niet-aangifte opschreef tot aan de Hoge Raad heeft gezegd: ho! Het kan niet meer gestopt worden. Er is niemand die wat dat betreft met een soort common sense optreedt. Deze zaak illustreert twee dingen. De rechter mag op dit moment niet eens zeggen: doe toch niet zo gek. Hij kan hooguit schuldig verklaren zonder strafoplegging om zo van zijn misnoegen blijk te geven. Maar hij krijgt heel wat onzin te verstouwen. Verder illustreert het dat de rechter niet de regie heeft over wat er gebeurt. Dat blijkt in enorm veel gevallen. De rechter wordt op het allerlaatste moment geconfronteerd met zaken die zijn misgegaan. Of het nou gaat om het ontbreken van een stuk, of om een verkeerde verstuurde dagvaarding: al dat soort sullige dingen, waar de Kamer te goed voor is, gebeurt wel. Dat is de dagelijkse praktijk. Daarin gaat het mis. Zegt dit iets over de rechtsspraak? Vanuit bestuurlijk perspectief is het natuurlijk een soort organisatorisch gejammer dat je voortdurend hoort. Vanuit het perspectief van de burger is het iets anders, want die burger rekent erop dat in die rechtsstaat een beslissing wordt genomen door een rechter met twee ogen en een neus, die weet waar het over gaat, die de verdachte kent en die het dossier kent. Inmiddels is dat

niet meer het geval. Het strafrecht is iets algemeens geworden, en er wordt niet meer ieder het zijne gegeven.

De **voorzitter**: Dank u wel. Ook u hebt het weer over de verambtelijking van de rechtspraak. Als u het hebt over de schaal-9-officier weten wij allemaal wat u bedoelt!

Mevrouw **Penn-te Strake**: Voorzitter. Dank u wel voor de uitnodiging om vandaag met u van gedachten te wisselen over de staat van de rechtsstaat. Het doet me goed dat deze Kamer daaraan tijd en aandacht geeft, want dit houdt ons bij het Openbaar Ministerie echt bezig.
De samenleving verandert, dat hoef ik niet uit te leggen. Ze verandert bovendien snel. Ze is er 24 uur per etmaal, en ook nog 7 dagen in de week, en ze wordt steeds complexer. Daarmee worden de eisen die aan de overheid worden gesteld, aan de rechtsstaat en aan overheidsinstellingen als het Openbaar Ministerie ook indringender.
Het strafrecht verandert. Vanuit het perspectief van het Openbaar Ministerie denken we daarbij aan de positie van het slachtoffer, aan een ontwikkeling als de herziening ten nadele, aan de uitbreiding van voorwaardelijke sancties, aan de vervroegde invrijheidsstelling, maar ook aan de invoering van de OM-beschikking, aan het herstructureren van het Wetboek van Strafvordering en aan de verandering van de executietaken en -bevoegdheden. Dat zijn allemaal wetswijzigingen die op enigerlei manier de positie van het Openbaar Ministerie raken. Dan letten wij heel goed op, want de vraag is dan wat er gaat gebeuren met het Openbaar Ministerie. De rechterlijke macht, toch nog steeds een van de pijlers van onze rechtstaat, bestaat uit de rechtspraak en het Openbaar Ministerie. Wij vinden dat het niet vanzelfsprekend zo moet zijn dat die rechterlijke macht maar meezwabbert met alle ontwikkelingen. Wij zijn toch de grondvesten van de samenleving, en die laat je doorgaans intact, tenzij je van plan bent het hele gebouw tot aan de grond toe af te breken. Maar aan grondvesten moet je niet snel komen. Wij zien ook niet dat de ontwikkelingen heden ten dage zo zijn dat het hele bouwwerk moet worden afgebroken.

Het Openbaar Ministerie moet dus koersvast zijn als het gaat om zijn rechtsstatelijke positie als verantwoordelijke instantie voor de strafrechtelijke rechtshandhaving. Maar natuurlijk verandert het Openbaar Ministerie ook. Het moet de bedoeling zijn dat met deze veranderingen de rechtsstaat wordt gediend, en niet anders. Zo hecht het Openbaar Ministerie groot belang aan externe oriëntatie en maakt het meer en meer verbinding met zijn omgeving, in zware en in lichte zaken. Het openbaar bestuur neemt daarbij een bijzondere positie in. Je zou kunnen zeggen dat het openbaar bestuur mede gezag heeft over de politie. Het voert meer en meer regie in het lokale veiligheidsbeleid. Ik denk aan de stelselherzieningen van de jeugdzorg, maar ook aan de rol van de Veiligheidshuizen. Hoe kunnen wij met 800 officieren van justitie ruim 400 gemeenten kennen en daarvoor een betrouwbare partner zijn? Dat is toch wel spannend. We zijn in verbinding met onze omgeving, maar tegelijkertijd – het is belangrijk om dat hier te zeggen – is een officier van justitie ook een magistraat. Dat impliceert wat ons betreft ook een bepaalde onafhankelijkheid. Daarmee komen wij op de hybride positie van het Openbaar Ministerie. De heer Tjeenk Willink noemde het al. Aan de ene kant zijn officieren van justitie magistraten die onafhankelijk moeten kunnen denken en besluiten. Aan de andere kant verkeren we in de wetenschap dat de Minister van Veiligheid en Justitie verantwoordelijk is voor alles wat een officier van justitie doet. Dat is een hybride positie, die vraagt om balanceren. Dat geldt temeer omdat de bevoegdheden van het Openbaar Ministerie wel verschuiven. Dat is vanmorgen ook al genoemd. Er zijn bevoegdheden van de rechter die bij het Openbaar Ministerie terecht zijn gekomen. Onze bevoegdheden worden uitgebreid en de rechter komt er

minder aan te pas. Dat maakt dat het belangrijk is dat die magistratelijkheid echt op het schild blijft en gezien en bewaakt blijft worden.
De inzet van het strafrecht gebeurt tegenwoordig niet alleen maar als ultimum remedium, als laatste redmiddel. Wij spreken liever over een optimum remedium. Het gebeurt alleen maar als dat het maximale effect gaat sorteren. Dat betekent niet altijd zo zwaar mogelijk straffen of zo hoog mogelijke straffen vorderen. Dat betekent maatwerk en recht doen aan een individueel geval.
Het Openbaar Ministerie verandert ook zijn werkwijze. Het grote voorbeeld daarvan is al genoemd. Dat is ZSM. Daar zijn zorgen over. Die begrijpen wij ook. Zaakstromen verschuiven. Dat zei de heer Corstens ook. Het Openbaar Ministerie doet steeds meer zaken zelf af. In het topsegment van onze zaken, waar grote financiële belangen spelen, treffen wij grote schikkingen met zware criminelen. Bij al deze veranderingen komt het steeds aan op de balans. Het slachtoffer mag niet de regie krijgen in het strafproces en de verdachte moet verzekerd zijn van adequate rechtshulp, ook als zijn zaak ZSM wordt afgedaan. De strafrechtketen wordt vernieuwd, maar bij al deze vernieuwingen moet wel worden bekeken of de keten het aankan en of de balans is bewaakt.
In het licht van de vraag die voorligt, wil ik vandaag twee thema's in het bijzonder aanstippen. Ik ontkom er niet aan om iets te zeggen over de bezuinigingen die het Openbaar Ministerie treffen. In de afgelopen maanden is er veel over geschreven en over gesproken. De vraag is of deze bezuinigingen een bedreiging zijn voor de rechtsstaat. Het College van procureurs-generaal is natuurlijk niet naïef. Het is niet alleen maar een prachtige uitdaging en een kans om onze organisatie te innoveren en af te slanken tot een schitterend orgaan dat precies de goede dingen doet. Integendeel, die bezuinigingen zijn niet zonder risico's. Dat staat ook heel scherp geformuleerd in het rapport van de Galan Groep. Ik weet niet of de commissieleden daarmee bekend zijn. Dat rapport is in elk geval in de Tweede Kamer uitvoerig aan de orde geweest. Wij erkennen de risico's die worden beschreven in dat rapport. We zijn het er inmiddels over eens dat de risico's te groot worden als niet wordt voldaan aan de randvoorwaarden die in het rapport zijn genoemd en dat de rechtsstaat dan dus wel onder druk komt te staan. Daarom heeft de Minister van Veiligheid en Justitie het Openbaar Ministerie de hand toegereikt en in de Tweede Kamer toegezegd om hulp te geven, ook op het financiële vlak, als die risico's te groot worden. De kwaliteit mag immers niet nog verder onder druk komen te staan. Dat zeg ik ook naar aanleiding van wat de heer Buruma zojuist zei.
Het College van procureurs-generaal heeft inmiddels een werkprogramma 2020 in ontwikkeling. Ik kan u verzekeren dat dit er goed uitziet. We gaan maximaal proberen om op een veilige manier die weg naar 2020 af te leggen.
Het andere punt dat ik wil aanstippen, is de professional. Daar hebben we net ook al wat over gehoord. In het werkprogramma dat ik noemde, zal veel aandacht worden besteed aan de positie van onze professionals. We hoorden gisteren de uitkomsten van het rapport dat de Nederlandse Vereniging voor Rechtspraak heeft laten maken over de werkdruk bij de rechterlijke macht. Die uitkomsten verrassen niet. Wij weten binnen het Openbaar Ministerie al geruime tijd dat de druk heel groot is. Onze officieren van justitie zullen gesteund moeten worden. Die zullen wij de komende tijd maximaal in hun kracht gaan zetten. Dat is buitengewoon belangrijk. Maar daar hoort ook professionele ruimte bij. Zo heeft het netwerkende Openbaar Ministerie professionals nodig die aan de voorkant ruimte en vertrouwen krijgen om een beslissing te nemen. Het is toch anders dan de heer Buruma zei. Het is niet zo dat de ondersteuning maar groeit en officieren er nauwelijks meer aan te pas komen. Integendeel, in onze nieuwe aanpak zullen wij steeds meer officieren van justitie aanstellen. In die zin zal de ondersteuning afgeslankt moeten

worden. Het wordt meer zoals in de medische wetenschap. Je komt binnen. De dokter kijkt naar je. Hij maakt een analyse van wat er aan de hand is. En dan word je doorgestuurd naar degene die jouw probleem kan oplossen.
Officieren van justitie moeten ruimte krijgen en ruimte behouden om zelfstandig beslissingen te nemen over strafvordering en, in geval van afdoening, over straftoemeting. Een en ander moet passen binnen de context. Ik vind het belangrijk om dat te zeggen. Ook bij geweld tegen bijvoorbeeld mensen met een publieke taak kan het niet zo zijn dat de officier van justitie maar klakkeloos 200% erbovenop doet. Zo werkt het niet in het recht. Stafvordering en straftoemeting is maatwerk. Onze professionals moeten de professionele ruimte kunnen houden om die afwegingen op deze manier magistratelijk te maken. Natuurlijk gelden daar kwaliteitsnormen bij, alleen al met het oog op de rechtsgelijkheid. Het mag echter niet leiden tot verstikkende richtlijnen. Wij zijn ons systeem van beleidsregels en richtlijnen aan het veranderen. Daarover zijn we in gesprek met het departement, juist om die professionele ruimte te garanderen. De officier van justitie is geen robot. Het recht is niet het domein van robots. Het Openbaar Ministerie hoopt en verwacht dat deze Kamer de balans zal inzetten bij al haar besluitvorming ter behoud van onze democratische rechtsstaat.

De **voorzitter**: Dank u wel. Ook uw laatste slotzin zullen wij zeker onthouden. Het strafrecht verandert en het vernieuwt. Dat is hoopgevend. U hebt net als de heer Buruma aangegeven dat de rechter en de officier van justitie het gezicht zijn van de rechtsstaat. Voordat wij vragen aan u gaan stellen, wil ik mevrouw Van de Schepop in de gelegenheid stellen om vijf minuten een korte inleiding te houden. Zij is sinds 1 juli 2012 voorzitter van de Nederlandse Vereniging voor Rechtspraak. Daarvoor heeft zij in diverse rollen als rechter gefunctioneerd.

Mevrouw **Van de Schepop**: Mevrouw de voorzitter. Ik dank u hartelijk voor de uitnodiging om vandaag met deze commissie te spreken over de Staat van de Rechtsstaat in het kader van het thema strafrecht. Als voorzitter van de Nederlandse Vereniging voor Rechtspraak (NVvR) vertegenwoordig ik de rechters en de officieren van justitie in Nederland, die dagelijks aan het werk zijn in het strafrecht, in het bestuursrecht en in de civiele hoek. Wij maken ons als collectief sterk voor de kwaliteit van de rechtspraak en de toegankelijkheid van het recht. Naast mijn voorzitterschap van de vereniging ben ik ook strafrechter bij de rechtbank in Den Haag.
Ik heb met belangstelling kennisgenomen van de vragen die de commissieleden hebben gesteld. Ik ga daar straks graag op in, maar ik wil de beantwoording van die vragen graag plaatsen in het grotere kader van de rechtspraak omdat ik vind dat de commissie dat van mij als voorzitter van de NVvR mag verwachten. Overigens kunnen de ontwikkelingen naar mijn mening niet los van elkaar worden beschouwd. Ik beperk mij vandaag tot het delen van twee zorgpunten.
Mijn eerste zorg betreft het volgende. De controle op de overheid wordt verkleind, terwijl diezelfde overheid drempels opwerpt voor burgers om hun recht te halen. Dat zijn twee bewegingen de verkeerde kant uit. Ik zie daarbij dat het rechtsverkeer tussen burgers onderling en tussen burgers en de overheid in toenemende mate buiten de rechter om wordt georganiseerd. De controlerende functie van de rechter op het bestuur en de toetsende functie van de rechter op de wetgever worden als lastig ervaren. Daar heeft de heer Corstens ook al over gesproken.
Het moet gezegd, een oordeel van een onafhankelijke rechter maakt het besturen inderdaad soms moeilijker, maar het is een prijs die we met elkaar graag zouden moeten willen betalen. Zoals u weet, wordt de NVvR vaak om wetgevingsadvies gevraagd. Daarbij zie ik de volgende trend.

Meer en meer wetgeving wordt ontwikkeld waarbij de positie van de onafhankelijke rechter wordt uitgehold. Deze uitholling gebeurt op twee manieren. Enerzijds gebeurt het door inperking van het rechterlijke domein, dat wil zeggen: de ruimte die de rechter nodig heeft om maatwerk te bieden in het individuele geval. Als voorbeeld noem ik graag de Wet beperking oplegging taakstraffen**, de OM-afdoening, het wetsvoorstel inzake elektronische detentie en het initiatiefwetsvoorstel van de heer Taverne waarbij de Nederlandse rechter niet langer toetst aan de internationale vragen.**
Anderzijds wordt de positie van de rechter uitgehold door het opwerpen van drempels die de toegang tot de rechter bemoeilijken. Voorbeelden hiervan zijn de verhoging van de griffierechten en de herziening van het stelsel van de gesubsidieerde rechtsbijstand. Ook in het eerste blok zijn deze onderwerpen uitputtend aan de orde geweest. Het feit dat bewindslieden, leden van het parlement, het hoofd van de Nationale Politie of, gisterenochtend nog, de top van het OM zich in de media uitspreken over de wenselijke hoogte van de strafmaat in specifieke zaken of publiekelijk afstand nemen van een rechterlijk vonnis, maakt deze ontwikkeling naar mijn mening des te zorgelijker. Zoals ik al aangaf, dienen onafhankelijke rechterlijke vonnissen niet alleen een praktisch doel in een voorliggende concrete zaak, maar ook het doel van controle en toetsing ter bescherming van de rechten van justitiabelen. Het belang daarvan zou door de overheid niet alleen gezien maar ook gekoesterd moeten worden. De delicate balans in de trias verdient aandacht en onderhoud. Dat dit een gedeelde verantwoordelijkheid is van de uitvoerende, de wetgevende en de rechtsprekende macht, behoeft in dit huis, ook gezien het thema van vandaag, geen nader betoog.
Ik kom op de tweede zorg. De strafrechtketen staat voor een onmogelijke opdracht. De prestaties van de strafrechtketen geven al enige tijd aanleiding tot kritische beschouwing; het zal de commissie niet zijn ontgaan. Dit heeft geleid tot een grootscheeps programma voor verbetering van de prestaties in de strafrechtketen: VPS. Daarnaast werken het Openbaar Ministerie en de zittende magistratuur vanuit een gedeelde verantwoordelijkheid momenteel gezamenlijk in een taskforce om op korte termijn tot verbeteringen te komen. De NVvR is blij met dit initiatief. Het is van groot belang. Wij volgen deze ontwikkelingen nauwlettend. Maar ik vrees dat de taskforce een onmogelijke opdracht heeft meegekregen. We zeggen namelijk dat we de kwaliteit gaan verbeteren en de doorstroming in de keten gaan versnellen, terwijl het Openbaar Ministerie – dat is niet de minste schakel in de keten – financieel wordt uitgekleed. Niet alleen het Openbaar Ministerie verkeert in zwaar weer. Het baart ons zorgen dat momenteel over de gehele linie, bij alle organisaties die deel uitmaken van de strafrechtketen, wordt verbouwd, gereorganiseerd, geïnnoveerd en geherstructureerd. We noemen het opgewekt «verbeterprogramma's» en «stelselherzieningen», maar als u goed kijkt – en dat doet u – en het terugbrengt tot de essentie, zijn het bezuinigingsmaatregelen. En ondertussen blijft de winkel gewoon open. Dat heeft repercussies op de prestaties van de hele keten. Dat merk ik ook in mijn werk als strafrechter, waar de werkdruk al immens hoog is. Recent wetenschappelijk onderzoek van de Hogeschool Utrecht in opdracht van de NVvR wijst dit ook uit. Magistraten werken structureel over om de problemen op te vangen. Dit gaat bijvoorbeeld ten koste van de eigen ontwikkeling, want al te vaak moet een studiedag, een intervisieactiviteit of een gewoon jurisprudentieoverleg worden afgezegd. Het zittingsrooster is heilig. Is dit werkelijk wat we willen?
Tot slot. Er is iets gaande in de rechterlijke macht. Magistraten zeggen namelijk steeds harder nee op de vraag of dit is wat wij willen. We zien dat we onze rol als derde staatsmacht niet langer goed kunnen pakken door overvraging en onderfinanciering. De rechters zijn momenteel bezig om kwaliteitsstandaarden te ontwikkelen. Het gaat om standaarden die we

onszelf zullen opleggen. Kwaliteit heeft een ondergrens en die gaan wij niet passeren. Dat zijn wij namelijk aan de samenleving verplicht. Ik voorspel u echter de reactie vanuit de andere staatsmachten: als bepaalde zaken meer tijd vragen en als het meer geld gaat kosten, halen we toch nog meer zaken weg bij de rechter? Een dergelijke reactie holt de rol die de rechterlijke macht behoort te spelen, verder uit. Dat baart mij zorgen. Ik dank u allen voor uw aandacht.

De **voorzitter**: Hartelijk dank, mevrouw Van de Schepop. Ook u verbindt het onderwerp van het strafrecht en de strafrechtketen op een heel mooie manier aan de toegang tot de rechter en de rechtspraak.
Ik nodig de leden uit om vragen te stellen. Ik zie dat de heer Engels zijn hand opsteekt. Hij mag als eerste een vraag stellen.

De heer **Engels** (D66): Ik kom even kort aanvliegen vanwege de tijd. In mijn waarneming is het Ministerie van Veiligheid en Justitie al een tijd lang flink bezig met de aanscherping van het strafrecht en het strafprocesrecht in meer repressieve zin. Er zijn al tal van voorbeelden gepasseerd: de Wet herziening ten nadele, de uitbreiding van voorlopige hechtenis, enzovoorts. Wat mij daarbij opvalt, is dat heel vaak voor de rechtvaardiging daarvan wordt gewezen op maatschappelijke onrust. We willen graag het signaal afgeven aan de samenleving dat wij het niet meer pikken. Er is opeens heel veel aandacht voor het slachtoffer in plaats van voor andere participanten in het proces. Dit gebeurt allemaal in het kader van het levende strafrecht, dat van groot belang is. Ik ben goed bekend met «levend staatsrecht». Dat is geen positieve term. Ik ben bang dat «levend strafrecht» ook geen positieve term is. Hoe beoordelen de deskundigen hier deze ontwikkeling, die in gang is gezet door een partijdige wetgever? De wetgever is «partijdig» in de zin van: aangestuurd door een coalitie, die tegenwoordig uit een zeer dunne meerderheid bestaat. Daarbij is er ook nog een dominante rol voor de uitvoerende macht, in dit geval met name het ministerie.
Ik kijk uiteraard vooral naar mevrouw Penn, die zichzelf als vertegenwoordiger van het OM ook als pijler en magistraat ziet onder de rechtsstaat. Dat doet mij deugd. Daarom is deze vraag voor haar misschien wat lastig. Hoe beoordeelt zij, als verlengde arm van het ministerie, deze ontwikkeling en de rechtvaardigingsgronden die worden gebruikt? Als zij een zelfstandige rol heeft ten aanzien van de bewaking van de rechtsstaat, waar kunnen wij dan, ook vanuit de Eerste Kamer, tegengeluiden verwachten die ons scherpen om een dam op te werpen tegen deze ontwikkeling?

Mevrouw **Penn-te Strake**: Ik wees al op de lastige positie van de officier van justitie. Dat geldt ook voor het Openbaar Ministerie. Aan de ene kant is het onafhankelijk en aan de andere kant valt het onder de verantwoordelijkheid van de Minister. Wij kijken daar natuurlijk naar en wij merken dat. Wij vinden dat wij sterk genoeg moeten zijn om in elk geval over de inhoud in gesprek te gaan. Dat doen wij ook. Daarom gaan wij op momenten dat wij denken dat het heel lastig zal worden voor het Openbaar Ministerie, in gesprek met het departement, met de Minister en de Staatssecretaris. Dan wordt er ook naar ons geluisterd. De vraag was hoe we het doen. Zo doen we het dus. De vraag wat we ervan vinden staat in het teken van de vraag of de rechtsstaat in stand kan blijven. Binnen die bandbreedte wordt het gesprek gevoerd. Ik kan er niet veel meer over zeggen. Ik weet niet precies of u aan een antwoord in die richting had gedacht.

De **voorzitter**: Het antwoord lijkt mij duidelijk genoeg voor dit moment. Ik zie dat de heer Schouwenaar ook zijn vinger opsteekt.

De heer **Schouwenaar** (VVD): Helemaal aan het begin heb ik de prikkelende stellingen van de heer Brenninkmeijer gehoord. Die laten mij niet los. Vooral zijn medische uiteenzetting sprak mij erg aan. Hij zei ook dat een van de euvelen nu is dat wij bij de politiek geen tegenstem meer zouden accepteren, niet van de burger en ook niet van de rechter. Ik heb toch het gevoel dat dit wel meevalt. We zien heel veel initiatieven om ons heen van allerlei besturen en politieke organen, die op elk niveau contact proberen te zoeken met de burger. Ze proberen bijna om in het gevlij te komen bij de burger, en niet alleen in verkiezingstijd. Er zijn allerlei initiatieven op dat terrein. Ik zie ook bijna iedere dag in de krant dat, als het gaat om de rechterlijke macht, politici zich onthouden van een oordeel of van een mening, juist omdat de rechter aan zet is. Men legt zich neer bij de uitspraak van de rechter, ook als die uitspraak onwelkom is. De heer Corstens had het over het laatste woord. De burger heeft in het stemhokje toch altijd het laatste woord.
De wetgever heeft echter ook een verantwoordelijkheid. Hij wordt de laatste tijd geconfronteerd met een enorme massaliteit op ieder terrein. Wij hebben veel prachtige voorzieningen, maar die dreigen te bezwijken onder de massaliteit waarmee daar gebruik van wordt gemaakt. Dan kan die wetgever toch moeilijk anders dan zich uiten in het enige middel dat hem ter beschikking staat, namelijk wetgeving, en daarop zijn maatregelen treffen. Ik heb meer het beeld dat het eigenlijk wel meevalt met die ziekte. Dat blijft mij dwarszitten. Ik denk dat iedereen op zijn terrein doet waar hij goed in is, zodat het systeem van checks-and-balances redelijk functioneert, zeker in vergelijking met het buitenland.

De **voorzitter**: Wat is uw concrete vraag, mijnheer Schouwenaar?

De heer **Schouwenaar** (VVD): Deelt de heer Brenninkmeijer mijn opvatting dat het eigenlijk wel meevalt? Maar ik kijk ook televisie en weet dat hij wil jeuken, omdat hij dat tot zijn taak rekent. Misschien heb ik wel last van jeuk, of misschien ziet hij mijn opmerking als jeukpoeder. Dat weet ik niet.

De heer **Brenninkmeijer**: Dank u wel voor deze bespiegeling, mijnheer Schouwenaar. U zei dat het wel meevalt. Ik ben geen zachte heelmeester. Ik houd u voor dat het heel vaak voorkomt dat patiënten in de spreekkamer bij de huisarts, nadat zij de diagnose hebben gehoord, zeggen dat het wel meevalt. U moet ook bereid zijn om echt in de spiegel te kijken. Ik ben bang dat juist de gedachte dat het wel meevalt, de reden is waarom het probleem zo ver doorgaat. Ik haal maar even één onderdeel uit uw betoog, namelijk het in gevlij komen bij de burger. Dat is inderdaad een ernstig deel van het probleem. De politiek wil steeds vaker in het gevlij komen bij de burger. Daarom mist de democratische rechtsstaat de regie in de samenleving, die gericht is op het vinden van rechtvaardigheid. Dat zit hem in de verzuchting van de heer Buruma over de jonge knaap die wordt vervolgd wegens porno, waarbij sprake is van een situatie waarvan je je kunt afvragen: hoe kan dat nou eigenlijk? Ik refereer ook aan die meneer die de tak teruggooit. Het systeem werkt zo hard door dat de redelijkheid uit het oog wordt verloren, en dat stoort de burger steeds meer.

De heer **Buruma**: Ik denk dat het goed is om te onderkennen dat het in zekere zin inderdaad meevalt. De criminaliteit neemt immers af, zeggen ze. Dat kun je concluderen als je kijkt naar de vermogenscriminaliteit. Die is enorm afgenomen als het gaat om de vraag wat er bij het Openbaar Ministerie is binnengekomen. Maar goed, bij het Openbaar Ministerie komt van de vermogenscriminaliteit die bekend is bij de politie maar 13% binnen. Dat is ongeveer het oplossingspercentage. Als je dan een Minister hebt die het vanuit zijn politieke achtergrond belangrijk vindt om te

zeggen «daar moeten we meer aan doen», dan is het niet gek dat het toch drukker kan worden. Dat is een keuze. Je kunt zeggen dat je het laat zoals het was. Je kunt echter ook zeggen dat je er wat aan wilt doen. De Minister stelt vast dat het gebeurt. Het is een correcte waarneming dat mensen die een straf van de rechter hebben gekregen, uiteindelijk niet naar de gevangenis gaan. Dus zegt de Minister: daar gaan we wat aan doen. Dat is een politieke keuze. Daar heb ik als rechter verder niet zo veel over te zeggen. Vervolgens levert zo'n stap eventueel wel nieuwe problemen op. Ik neem als voorbeeld de executie ten aanzien van de geldboetes die niet worden betaald. Dan moet er worden opgetreden. Dan hoor ik een verpleegkundige in de gevangenis het volgende zeggen.
Als iemand die bij gebrek aan geld zijn apk niet heeft laten plaatsvinden, toch rijdt, krijgt hij daar een boete voor. Als hij die niet kan betalen, gaat hij een paar dagen naar de gevangenis. Die persoon wordt dan gekeurd. Meestal gaat het om een sukkelige figuur die zo bureaucratisch incompetent en arm is dat ik als verpleegkundige nauwelijks weet wat ik zit te doen als ik hem opsluit.
Dat is zijn perspectief. Opnieuw betreft het een menselijk perspectief. Het gaat hierbij om een antwoord op wat de Minister wil, namelijk dat mensen die hun straf hebben gekregen, die straf ook moeten uitzitten. Daar ben ik als rechter trouwens ook wel voor. Aan de andere kant begrijp ik ook het perspectief van de verpleegkundige. Ik vind het zo moeilijk om in heel grote beelden te praten. Ik zie liever die individuele gevallen waarbij je het scherp ziet. Inderdaad vanuit een bepaald perspectief valt het mee, er is wat minder criminaliteit. Er is wat meer geweldscriminaliteit, maar er is ook heel veel onzin die als zodanig wordt opgeschreven. Maar de individuele gevallen waar je als rechter, als verpleegkundige in de gevangenis, als officier van justitie, als politieambtenaar of als boa – laten we de nieuwe gemeentepolitie niet vergeten – mee te maken hebt, daar draait het eigenlijk om in de rechtsstaat.

Mevrouw **Van de Schepop**: In aanvulling op wat de heer Buruma zegt, wil ik het volgende opmerken. Ik ben voorzitter van de commissie van toezicht van de Koepel in Haarlem. Dat is een bijbaantje dat je als rechter mag doen. Dat is volgens de regels. Er is een onderzoek uitgezet onder, ik meen, 125 of 126 Nederlands sprekende gedetineerden in de Koepel in Haarlem. De Koepel is een huis van bewaring. Het gaat dus om voorlopige gehechten. 80% daarvan komt uit de toets als zijnde licht tot zwaarder verstandelijk gehandicapt. Ik wil dat hier gezegd hebben, omdat dat de mensen zijn die bij mij voor het hekje staan. Als rechter wil ik de ruimte hebben voor maatwerk als het gaat om deze mensen. Deze mensen verzuipen in het Nederland van vandaag. Ik maak mij daar zorgen over. De Staatssecretaris wil namelijk dat deze mensen dadelijk worden geklinkerd, zonder penitentiair programma, met de elektronische enkelband. Er zijn zeer grote zorgen binnen het gevangeniswezen dat deze mensen het niet gaan redden. Ik zie ze en de heer Buruma ziet ze ook binnen de p.i.'s. Vandaar ook mijn pleidooi voor maatwerk. Wij hebben last van de gedachte dat er minimumstraffen moeten komen. Ik wijs op de Wet beperking oplegging taakstraffen. Je kunt niet meer bewegen als rechter. Er wordt ook omheen georganiseerd door ons. Dat realiseert u zich toch ook? Dat doen officieren van justitie, maar dat doen rechters dus ook. Wij hebben er last van. Het geeft ons onvoldoende ruimte om te doen wat wij moeten doen in het belang van de justitiabelen.

De **voorzitter**: Hartelijk dank, mevrouw Van de Schepop. Mevrouw Strik had al een paar keer haar vinger opgestoken, maar de heer De Graaf had ook zijn vinger opgestoken. Ik geef eerst de heer De Graaf het woord en dan mevrouw Strik.

De heer **De Graaf** (D66): Gelet op de tijd, zal ik het heel kort formuleren. Mijn vraag richt zich tot mevrouw Penn en gaat over de ontwikkeling van het Openbaar Ministerie. In mijn waarneming is het Openbaar Ministerie in de afgelopen twintig jaar veranderd van een organisatie van professionals tot een professionele organisatie. Dat was deels ook hard nodig. Ik praat nu over de jaren negentig. Ik krijg echter steeds meer de indruk dat het Openbaar Ministerie een bestuursorgaan is geworden en een ambtelijke organisatie met een sterke beleidsmatige positie, onder meer als het gaat om de wijze waarop het Openbaar Ministerie betrokken is bij de aansturing van de politie. Een en ander gebeurt namelijk niet meer puur op strafvorderlijke wijze in de zin van de opsporing van strafbare feiten en het gezag daarover. Er is ook steeds meer sprake van een bestuurlijke beheersmatige aansturing. Vindt mevrouw Penn dit een gelukkige ontwikkeling? Kan die ontwikkeling wel verenigbaar zijn met de magistratelijke rol?

Mevrouw **Penn-te Strake**: Ik heb toch nog een vraag ter verheldering. Kunt u een voorbeeld geven van wat u pijn doet in dit verband, als u het hebt over meer een bestuurlijk orgaan?

De heer **De Graaf** (D66): Pijn doet het me niet zo veel. Ik spits het in het bijzonder toe op de wijze waarop het Openbaar Ministerie betrokken is bij de organisatie van de politie. Daar heeft het Openbaar Ministerie zich in de afgelopen tien jaar, zowel onder de oude wet als nu onder de nieuwe wet, een heel sterke positie verkregen, niet alleen in de pure gezagsmatige aansturing van de politie in individuele zaken, maar ook in de strategie en de beleidsvorming van de politie. Daarbij geldt de voorzitter van het College van procureurs-generaal als een van de belangrijkste adviseurs van de Minister. Hij neemt ook deel aan het overleg met de burgemeesters over de taken en de taakuitvoering van de politie. Dat roept bij mij de vraag op of het OM niet steeds meer een beleidsvormend en beleidsuitvoerend orgaan is in plaats van een magistratelijk orgaan.

Mevrouw **Penn-te Strake**: Ik herken dat niet als zodanig. Ik weet wel – wij hebben samen in Wassenaar gezeten bij de vorming van de Nationale Politie, dus we zijn erbij betrokken geweest – dat het een worsteling is geweest, vooral als het woord «gezag» viel. Wie heeft het gezag? Hoe moet dat eruitzien? Hoe gaat het eruitzien als de Nationale Politie er is? Inmiddels is er het overleg met de Minister, de regioburgemeesters en de voorzitter van het college. Dat is in feite de nationale driehoek. Dit is echter nog niet uitgekristalliseerd. Ik hoop en verwacht dat dit er uit zal gaan zien als de klassieke beheersdriehoek die we vroeger regionaal hadden. Dat is in ieder geval het standpunt van het Openbaar Ministerie in dit verband.

De **voorzitter**: Omwille van de tijd wil ik mevrouw Strik als laatste bij dit blokje een vraag laten stellen.

Mevrouw **Strik** (GroenLinks): Mijn vraag is gericht aan mevrouw Van de Schepop. Uw cri de coeur is heel duidelijk. Ook het gewicht ervan is heel duidelijk. Het is aan ons als medewetgever om te bekijken hoe we de verhouding tussen werklast en kwaliteit in balans kunnen krijgen of houden. U stelt dat de bezuinigingen hier een zware wissel op trekken en u noemt een aantal voorbeelden van wetgeving, als gevolg waarvan minder maatwerk en vakmanschap kan worden geleverd. Zijn er nog andere oorzaken voor de dreigende onbalans waar wij invloed op zouden kunnen uitoefenen, bijvoorbeeld in de zin van een soort van wetgeving of andere vormen van controle om die balans wel te verkrijgen? Aan het eind van uw betoog gaf u aan dat het geen optie of oplossing is om meer zaken weg te halen bij de rechterlijke macht. Dat deed bij mij de vraag

rijzen wat u vindt van de huidige stand van zaken. Zijn er te veel zaken bij u weg? Ik denk aan het verhaal van de heer Buruma over de verambtelijking en de kwestie die al naar voren is gebracht, namelijk dat er meer naar het OM is gegaan. Vindt u dat er op dit moment sprake is van een juiste verdeling, of het is al te ver gegaan? In ieder geval zegt u dat het niet verder kan gaan.

Mevrouw **Van de Schepop**: Laat ik beginnen met de verambtelijking. Uit het werkdrukonderzoek dat de NVvR heeft laten doen, blijkt in ieder geval dat de magistraten, rechters en officieren van justitie, goede juridische ondersteuning zeer belangrijk vinden. Meer dan 90% geeft aan dat men dat zeer belangrijk vindt, het goed ondersteund worden dus. Er wordt wel geconstateerd, en dat heeft de heer Buruma ook aangeraakt, dat de regiefunctie van de rechter is weg georganiseerd. Dat is gekomen door de hoeveelheid zaken en werkstromen, zoals die de laatste tien jaar in de organisatie van de rechtspraak tot ontwikkeling zijn gekomen. Dat maakt dat de managers gaan over de zitingsroosters. De klassieke rechter bepaalt zijn appointment niet zelf meer. Hij bepaalt niet meer wanneer hij een zitting doet. Dat is het gevolg van de hoeveelheid zaken die weggezet moet worden, om het even oneerbiedig te zeggen. Ik zou menen dat het een goede ontwikkeling is als de slinger weer enigszins terug kan. De slinger zou terug moeten naar de taak van de rechter, zoals die ook in strafvordering ligt, namelijk dat de voorzitter gaat over het appointment. Er zijn ook ontwikkelingen gaande. Ik noem Rinus Otte. Hij meldt zich met enige regelmaat met zijn prikkelende ideeën. Dat zijn goede gedachten, al zijn ze nog niet verder tot ontwikkeling gekomen binnen de rechtspraak. Ik zie wel dat er een belangrijke kern ligt bij de professionaliteit van de rechters zelf. De heer Tjeenk Willink heeft gezegd dat de NVvR een initiatief heeft genomen wat betreft het herbezinnen op de kernfunctie van de rechters en de officieren. Wij hebben de heer Tjeenk Willink gevraagd om met ons mee te denken. Ik denk dat het een heel belangrijke ontwikkeling is binnen de rechterlijke macht zelf, bij de officieren en de rechters, dat men meer komt tot een collectief bewustzijn. Daar ontbreekt het aan. Het rechterlijk DNA, dat collectief bewustzijn moet meer worden ontwikkeld. Daarbij spelen vragen als: waar staan wij als rechters en officieren in het huidige klimaat? Wat is onze rol? Wat is onze verantwoordelijkheid in een wereld die de laatste tien, vijftien, twintig jaar enorm is veranderd? Die herbezinning is ontzettend belangrijk. Ik denk dat daar ook een taak voor mijn vereniging ligt. Die pakken wij ook graag op.

De **voorzitter**: Veel dank. Dat klinkt hoopgevend. Mevrouw Quik, u de allerlaatste vraag.

Mevrouw **Quik-Schuijt** (SP): Ik heb een beetje moeite met het combineren van het verhaal van de heer Buruma met de opmerking van mevrouw Penn-te Strake dat de officier van justitie de regie heeft over welke zaken wel en niet worden vervolgd. Of is dat iets wat zij in de toekomst weer hoopt te pakken? Ik zie dit soort zaken, ik zie ruzies op het schoolplein, allemaal dingen die helemaal niet bij de rechter thuishoren. Als mevrouw Penn stelt: wij hebben toch de eindregie, dan is mijn vraag of dat nu al zo is of dat zij hoopt die weer terug te pakken. Ik heb ook nog een vraag, een beetje buiten de orde, over grote boetes bij fraudezaken. Mevrouw Penn bracht dat als iets positiefs, maar ik vind dat die mensen gewoon in het cachot moeten, maar dat even terzijde.

De **voorzitter**: De rechters gaan over de wenselijke strafmaat, heb ik eerder gehoord.

Mevrouw **Penn-te Strake**: Ik heb niet het idee dat de officieren van justitie de regie kwijt zijn als het gaat om de vervolging. Ik had ook niet

het idee dat de heer Buruma dat zo strak bedoelde, maar dat moet hij misschien nog even toelichten. Het gaat erom dat wij steeds meer, in verbinding met de buitenwereld, in individuele gevallen kijken of vervolging wel de meeste effectieve aanpak is. Het verhaal van de man met de stok horend, vind ik ook dat die niet had moeten worden vervolgd. Daar ben ik het helemaal mee eens. Voor een diefstal van een rookworst moet je niet meer naar de rechter. Dat is zonde. Dat kunnen wij op andere manieren afdoen. Dat kunnen we veel beter doen. Dan kunnen we beter voor slachtoffers zorgen. Dat is een zoektocht, maar daarover verschillen wij niet van mening. We zijn er echter nog niet. Dat is in verandering.
Dan nog iets over wat mevrouw Van de Schepop zei over wat mijn collega, Marc van Nimwegen, in de Volkskrant heeft gezegd over hoge financiële straffen voor zware criminelen. Ja, wij vinden dat wel, op basis van de informatie die wij hebben uit onderzoeken. Als je kijkt waar zware criminelen door worden gedreven, dan is dat door financieel gewin. Wij vinden – en ik vind dat mijn collega dat mag zeggen – dat moet worden overwogen of wij die niet beter al hun geld en goederen kunnen afpakken dan ze in gevangenis zetten. Ik vind dat wij dat mogen zeggen.

De **voorzitter**: Dank. Dat lijkt mij een mooie afronding en slotzin van het tweede blokje, het strafrecht.
Het is nu 11.10 uur. We hadden een korte koffiepauze van tien minuten in gedachten, maar ik stel een pauze van vijf minuten voor. Daar is iedereen het mee eens, zie ik.

De vergadering wordt van 11.10 uur tot 11.15 uur geschorst.

Thema 3 Grondrechten
Prof.dr. E.M.H. Hirsch Ballin, hoogleraar Rechten van de Mens, Universiteit van Amsterdam en hoogleraar Nederlands en Europees Constitutioneel Recht, Tilburg University
Mr. dr. J.P. Loof, lid College voor de Rechten van de Mens

De **voorzitter**: We gaan nu verder met het derde blokje, het thema grondrechten, als één van de pijlers, de grondvesten van onze rechtsstaat. Als eerste heeft het woord de heer Hirsch Ballin. Mijnheer Hirsch Ballin, u bent meerdere keren Minister geweest, Minister van Justitie. U bent ook lid van dit huis geweest, lid van de Eerste Kamer. Op dit moment bent u hoogleraar Rechten van de Mens aan de UvA en ook nog hoogleraar in Tilburg. U heeft vijf minuten de tijd voor uw inleiding.

De heer **Hirsch Ballin**: Voorzitter. Het is mij een voorrecht om weer in uw midden te zijn. Ik heb ook in gedachten dat ik ooit uw Kamer, die toen onze Kamer was, heb mogen vertegenwoordigen toen het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie door de eerste Conventie die met deze taken in de EU werd belast, werd opgesteld. Ik moet bij voorbaat een verontschuldiging uitspreken omdat ik zo tegen 12.00 uur wegsnel. Zoals voor rechters het zittingsrooster heilig is en voor een Minister de verplichting om in uw Kamer te verschijnen, zo is het voor hoogleraren hun taak om college te geven. Als ik de trein naar Tilburg mis, ben ik daarvoor niet op tijd.

De **voorzitter**: Dat snappen wij helemaal. We hebben zojuist afgesproken dat na de beide inleidingen eerst alle vragen aan de heer Hirsch Ballin worden gesteld, zodat wij daarna ruimschoots de gelegenheid hebben voor de heer Loof, maar dan haalt u uw trein en maakt u uw studenten gelukkig, want daar moeten wij het voor de toekomst uiteindelijk van hebben.

De heer **Hirsch Ballin**: Ik ben het eens met veel van wat er vanochtend is gezegd. Ik wil er wel een kanttekening bij plaatsen die precies betrekking heeft op een onderwerp waarvan ik ook in de voorbereiding al dacht dat ik het niet onbesproken mag laten. Dat is de wederkerigheid die in een democratische rechtsstaat nodig is in de verhouding tussen degenen die politieke verantwoordelijkheid dragen en degenen die in het rechtsbestel verantwoordelijkheid dragen. Ik zou bezorgd zijn als wij hier op een spoor komen van een tegenstelling tussen de wereld van het recht en die van de politiek. Misschien ben ik mij daarvan des te scherper bewust omdat ik met veel genoegen van beide werelden deel heb uitgemaakt. Ik heb vaak het gevoel gehad dat er een risico is, wederzijds ook, van het elkaar niet verstaan en niet begrijpen hoe belangrijk het is dat de democratische rechtsstaat als een geheel wordt gezien. Ik heb wel eens gezegd dat democratie en rechtsstaat niet los verkrijgbaar zijn. Daarom is het ook zo waardevol dat juist u als deel van de Staten-Generaal deze bijeenkomst, deze hoorzitting belegt en over de Staat van de Rechtsstaat met de regering in discussie gaat. Ik herinner mij ook voorbeelden van de manier waarop die confrontatie kan worden gesuggereerd. In de tijd dat ik hier en in de Tweede Kamer achter de regeringstafel zat, vroeg een van de leden van de Tweede Kamer mij op een gegeven moment, als het ware verlangend naar een bevestigend antwoord: hebt u niet erg veel last van dat Europees Hof voor de Rechten van de Mens? Dat had betrekking op vreemdelingenrecht en vreemdelingenbeleid. Mijn antwoord was toen ook: nee. Maar het was een nee met een uitleg. Natuurlijk zijn er situaties geweest, en zullen die zich in de toekomst voordoen, waarin een uitspraak van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens of van een andere rechter aanleiding moet geven tot een herziening van het beleid. Maar daar hebben wij dat Hof ook voor. Mijn antwoord was dan ook dat wij democratisch zelf hebben gewild dat ons rechtsstelsel gebonden zou zijn aan de Europees aanvaarde rechtsnormen op het gebied van de rechten van de mens, zoals in een moeizaam proces, – een resultaat van strijd, – tot stand gekomen een resultaat waarvoor wij dankbaar moeten zijn. Een zekere mate van internationale standaarden op het gebied van de rechten van de mens is hiermee vastgelegd, net zoals onze Grondwet en de grondrechten in de Grondwet het resultaat zijn van een politieke strijd. Daar moeten wij politiek niet op reageren in termen van: daar hebben wij last van. Wij hebben het zo gewild. Wij hebben dus ook gewild dat we geconfronteerd kunnen worden met uitspraken die aanleiding moeten geven tot correctie.
De waarborgen van het recht voor mensen die in de knel komen, maar ook voor degenen die initiatieven nemen, ondernemend zijn op een of andere manier, zijn democratisch besloten en democratisch gewenst en dus ook iets waar de politiek trots op mag zijn. Dat betekent niet dat ze speelbal worden van de politiek en dat op elk moment dat zich iets onwelgevalligs lijkt voor te doen de politiek als het ware aan de knoppen van het referentiekader moet gaan draaien. Dat geldt heel in het bijzonder voor de grondrechten die het resultaat zijn van democratische strijd en worsteling. Zo hebben ze in onze rechtsorde een hogere rang gekregen als verdragsbepalingen, verdragsrechtelijke normen, bepalingen van het Handvest van de Grondrechten van de Europese Unie, en als bepalingen in hoofdstuk 1 van onze Grondwet.
Er wordt vaak over grondrechten gesproken in termen van normen die de politiek in toom houden. Zeker, er zijn situaties waarin ze die betekenis hebben en moeten hebben, maar ik maak me zorgen dat zo her en der de gedachte de kop opsteekt dat fundamentele rechten en democratie elkaars tegenpool zijn. Dat is een misverstand, een gevaarlijk misverstand op het moment dat men denkt dat de werking van de grondrechten afbreuk doet aan de democratie.
Het is, zou ik willen zeggen, net andersom. Een democratisch staatsbestel wint door die binding aan de grondrechten die de democratie zelf heeft

gewild en heeft aanvaard, aan houdbaarheid en overtuigingskracht. Een democratie moet altijd iets waarmaken dat op het eerste gezicht onmogelijk is, namelijk dat bij meerderheid beslissen de vorm van beslissen van de democratie is en toch ten opzichte van de minderheid legitiem gezag blijft. Het blijft legitiem gezag ten opzichte van de minderheid omdat meerderheid en minderheid gezamenlijk weten dat de meerderheidsbesluitvorming aan die fundamentele rechten gebonden is. Daarom wordt over besloten in de bijzondere vorm van een twee derde meerderheid en in de processen van internationale afstemming die tot een verdrag leiden. Die overtuigingskracht van de democratie heeft het nodig dat meerderheid en minderheid een gezamenlijke grondslag houden. Dat is de Grondwet met haar grondrechten. Omdat en zo lang die voor de minderheid verzekerd zijn en dus de meerderheid alleen «limited government», zoals dat in de historie is genoemd, mag uitoefenen, zijn de stabiliteit en legitimiteit verzekerd. Zo helpen het twee derdevereiste en het rechterlijk toezicht om de gezamenlijkheid van onze democratische rechtsstaat in stand te houden. Dat wil ik opmerken over het onderwerp in algemene zin. Ik heb mij ook voorbereid op een antwoord op de specifieke vragen die vooraf zijn gesteld, maar het lijkt mij het beste dat ik daar even mee wacht.

De **voorzitter**: Hartelijk dank voor uw positieve benadering.
Ik ga snel door naar de heer Loof. Ook u heet ik hartelijk welkom. U bent gepromoveerd op het onderwerp mensenrechten en veiligheid, destijds een heel actueel thema. U bent nu lid van het College voor de Rechten van de Mens. Ook u hebt vijf minuten om over dit onderwerp een inleiding te geven.

De heer **Loof**: Voorzitter. Te midden van alle eerbiedwaardige personen en vertegenwoordigers van colleges en organisaties die vandaag al het woord tot u hebben mogen richten, is het College voor de Rechten van de Mens een jonkie. Wij zijn operationeel sinds oktober 2012. Uiteraard beoordeelt het college nog altijd, net als zijn voorganger, de Commissie gelijke behandeling, individuele klachten over vermeende ongelijke behandeling, maar het adviseren over en het stimuleren van de discussie over het bevorderen van de naleving van alle andere mensenrechten vormt tegenwoordig een zeker zo groot aandeel in het werk van het college. Ik nodig de Kamer graag uit om gebruik te maken van onze expertise op dit terrein. Dat mag best vaker dan een keer per twee jaar, ter voorbereiding van het debat over de Staat van de Rechtsstaat.
Ik wil u een aantal algemene beschouwingen, waarnemingen met betrekking tot de mensenrechtenbescherming in Nederland voorhouden en een viertal wat concretere punten aanstippen.
De eerste waarneming. Wij hebben in onze jaarrapportage 2012 aangegeven dat de mensenrechtenbescherming in Nederland best goed voor elkaar is, maar als je tot een impopulaire groep behoort, vanwege buitenlandse afkomst, omdat je wordt verdacht van een misdrijf, omdat je gedetineerd bent, of omdat je er geen mainstream religieuze opvattingen op nahoudt, heb je het een stuk moeilijker. Dat geldt ook voor personen die vanwege bijvoorbeeld een beperking afhankelijk zijn van zorg of ondersteuning door de overheid. In de sfeer van het tegengaan van misbruik van uitkeringen of maatschappelijke ondersteuning wordt de wetgeving zodanig ingericht dat personen die daarvan afhankelijk zijn voor een belangrijk deel hun privacy moeten inleveren omdat ze min of meer worden gedwongen om allerlei huisbezoeken en andere vormen van controle te ondergaan. Natuurlijk is fraudebestrijding belangrijk, maar hier rijst de vraag of de overheid, de wetgeving niet doorschiet.
De tweede waarneming. Bij beleidsmakers en ook bij het brede publiek is volgens het college sprake van een zeer geringe herkenning van mensenrechtenkwesties als die spelen buiten het klassieke terrein van justitie,

vrijheidsbeneming. Ook als het gaat om de gevolgen van gaswinning in Groningen en de grote decentralisatieoperaties in het zorgdomein speelt de verplichting van de overheid om de naleving van mensenrechten te verzekeren een rol. Die verplichting zit niet automatisch op het netvlies van de beleidsbepalers. Ook in de rechtspleging is de mensenrechtenbril misschien soms wat beslagen. De zogenoemde ZSM-afdoening door het OM die vandaag al een aantal keren is genoemd en die op grote schaal wordt toegepast, kent een enorm gebrek aan feitelijke rechtsbijstand voor de betrokkene. Daar maakt het college zich zorgen over.
Een derde waarneming. Nederland heeft een opvallende krampachtigheid als het gaat om discussies over racisme en discriminatie. Bij kritische vragen, aanbevelingen van internationale instanties, misschien van ngo's, schieten beleidsbepalers min of meer automatisch in de ontkenningsstand en is de bereidheid om na te denken over de vraag of de Nederlandse praktijk op bepaalde punten misschien toch niet helemaal oké is, gering. Ook meer mensenrechtenbreed lijkt het zo te zijn dat er pas actie wordt ondernomen als er een juridisch bindende uitspraak ligt van bijvoorbeeld het Europees Hof voor de Rechten van de Mens. U moet zich realiseren dat aan zo'n uitspraak vaak al diverse signalen zijn voorafgegaan van een minder dwingend juridisch karakter, maar die zijn heel gemakkelijk aan de kant geschoven met als argument: het is niet bindend, dus daar hoeven wij voorlopig niets mee te doen.
Dan een viertal wat concretere punten en deels een reactie op de vragen die ons zijn voorgelegd. Er is veel discussie over de constitutionele toetsing. Daar zijn allerlei argumenten voor. Ik ga die niet allemaal noemen. Het is wel van belang dat u zich realiseert dat de grondwettelijke grondrechtencatalogus op dit moment niet zeer goed is toegesneden op constitutionele toetsing en ook niet echt een adequate catalogus is. Te veel grondrechten ontbreken, of lopen achter bij maatschappelijke en technologische ontwikkelingen, ook Grondwetsbepalingen. U hebt het kabinet al de toezegging kunnen ontlokken om het recht op een eerlijk proces toe te voegen aan de Grondwet, of daartoe een wetsvoorstel te ontwikkelen. Dat is mooi. Er wordt ook gewerkt aan een wetsvoorstel met betrekking tot artikel 13 van de Grondwet, het briefgeheim en het telecommunicatiegeheim, maar dat is eigenlijk niet genoeg. Kijk naar het conceptwetsvoorstel over artikel 13 van de Grondwet dat sinds begin vorig jaar openbaar is. Je ziet dat in dat kader de discussie speelt over het verschil tussen de bescherming van de inhoud van de communicatie, die zwaarder wordt beschermd, en de verkeersgegevens die minder zwaar beschermd worden. Kijk naar het huisrecht. Dan zie je dat daar een zware grondwettelijke bescherming geldt tegen binnentreden zonder toestemming, terwijl technologisch veel van wat zich binnen woningen afspeelt inmiddels is vast te stellen zonder enige vorm van binnentreden, door middel van trahertz camera's en dat soort dingen. Het is nodig dat de gedachtevorming over het privacydomein binnen de Grondwet verder wordt doorgevoerd de komende jaren.

Het tweede punt is de ratificatie en de implementatie van mensenrechtenverdragen. Ik denk dat er met de Nederlandse procedure op zichzelf niet veel mis is. Het wachten met ratificatie tot implementatiewetgeving op orde is, hangt volgens mij nauw samen met het feit dat Nederland een monistisch stelsel heeft waarin internationale bepalingen van verdragen doorwerken in de Nederlandse rechtsorde en er ook een beroep op kan worden gedaan. Als ratificatie en voorbereiding van implementatiewetgeving heel lang op zich laten wachten, is het in de eerste plaats aan het parlement, aan de Eerste Kamer en de Tweede Kamer, om de druk te verhogen om het proces te bespoedigen. In de praktijk zien we bijvoorbeeld bij het CIPD-verdrag of het verdrag inzake de rechten van personen met een beperking, dat voorbereiding van ratificatie soms heel lang op zich laat wachten en vooral door financiële overwegingen wordt bemoei-

lijkt. Zelfs als er dan zo lang gewacht wordt, zie je dat er op een gegeven moment voorstellen voor uitvoeringswetgeving liggen die maar heel beperkt zijn. In de manier waarop die ratificatie en uitvoeringswetgeving worden voorbereid, is er een soort van minimalistische houding van de zijde van de regering.
Het derde punt betreft de mensenrechten in Carbisch Nederland. Het college heeft zorgen over de manier waarop in de praktijk wordt omgegaan met de mogelijkheid om voor Caribisch Nederland andere regels te laten gelden dan voor Europees Nederland. U bent natuurlijk allemaal bekend met de zogenoemde differentiatieclausule in het Statuut die daarvoor een bepaalde ruimte biedt, maar die clausule staat naast het gelijkheidsbeginsel van artikel 1 van de Grondwet dat evenzeer geldt. Dit vergt dat onderscheid niet op willekeurige gronden wordt gemaakt en dat er redelijke en objectieve criteria aan ten grondslag moeten liggen. En dat is over de hele breedte op dit moment niet het geval.
Op 10 december is het Nationaal Actieplan Mensenrechten gepresenteerd. Mooi dat dit er nu ligt. Dat geeft de aanzet tot een soort integrale beleidscyclus over mensenrechtenkwesties. Om te zorgen dat dit actieplan niet blijft steken in goede bedoelingen van het huidige kabinet, denk ik dat ook het parlement, dus ook uw Kamer, werk moet maken van de controle op de voortgang van de implementatie ervan. Ook vergt het wat betreft alle beleidsterreinen van de rijksoverheid een verdieping van de discussie over mensenrechtenkwesties. Zoals nu ook de rijksoverheid het op een nieuwe manier organiseert, interdepartementaal, vergt het van uw zijde dat er een nieuwe structuur voor wordt neergelegd om de aandacht voor mensenrechten in uw controlerende taak een verdieping en versterking te geven. Het college is graag bereid om met u mee te denken over welke vorm dat zou moeten krijgen.

De **voorzitter**: Zeer veel dank, mijnheer Loof. Heel mooi dat u uw licht werpt op de grondrechten en dit ook koppelt aan actuele thema's zoals de gaswinning en ICT-ontwikkelingen. U hebt het over de geschiktheid van grondrechten in de informatiesamenleving. Genoeg stof voor ons om ook over na te denken. Gezien het feit dat de heer Hirsch Ballin naar zijn studenten moet, zou ik de leden willen verzoeken om de vragen die zij hebben aan Hirsch Ballin nu als eerste te stellen.

De heer **Ruers** (SP): Er is veel gesproken over bezuinigingen op de gefinancierde rechtshulp. We weten dat dit onder andere betekent dat de vergoeding voor de advocaten wordt verlaagd en dat de eigen bijdrage voor justitiabelen wordt verhoogd. Een belangrijk aspect is ook, waarbij ik verwijs naar de laatste visiebrief van de Minister, dat een heel deel van het rechtsgebied uitgezonderd wordt. Ik noem geschillen op het terrein van het verbintenissenrecht, Boek 6, en het huurrecht, die integraal uitgesloten worden van toevoegingen. Ik vraag mij af of een dergelijk besluit dat de Minister kennelijk wil doorzetten, niet in strijd is met de artikelen 17 en 18 van de Grondwet. Artikel 17 betreft het bekende «ius de non evocando», terwijl in artikel 18, lid 2, staat dat er sprake moet zijn van gefinancierde rechtshulp. Is er volgens u geen strijd tussen enerzijds het voornemen van de Minister en anderzijds deze twee grondwettelijke bepalingen? Wat zou naar uw mening hier moeten prevaleren?

De heer **Hirsch Ballin**: Er is uiteraard de vraag – dat is overigens ook het onderwerp van de dissertatie van de heer Brenninkmeijer – of het recht op toegang tot de rechter voldoende omschreven is in onze Grondwet met het ius de non evocando. Er komt overigens een voorstel op dit terrein. Dat is een van de weinige overgebleven voornemens tot grondwetsherziening. De rechter zal een strijd met de grondwetsbepalingen niet kunnen constateren om de redenen die hier al voldoende besproken zijn vanochtend, maar er zijn uiteraard wel de verdragsbepalingen over de

toegang tot de rechter. Op het moment – dat is iets wat gevestigde jurisprudentie is en ook nooit in twijfel is getrokken – dat de financiële barrières voor de toegang tot de rechter zo hoog worden dat een deel van de rechtzoekenden de rechter niet meer kan vinden, is er een probleem wat betreft de verdragsbepalingen.

De **voorzitter**: Hartelijk dank voor dit concrete antwoord.

De heer **Franken** (CDA): Mag ik de opmerking van de heer Hirsch Ballin over de checks and balances zo samenvatten dat de reden dat er nu zo veel kritiek is op het Europees Hof voor de Rechten van de Mens erin is gelegen dat het Hof ons als bestuurders weleens tegenspreekt, wat we eigenlijk niet leuk vinden?
Verder heeft de heer Hirsch Ballin gezegd dat de meerderheid de minderheid moet respecteren. We zien echter toch ook dat er een bepaalde gelijkheidsideologie daartegen wordt ingebracht, waardoor grondrechten van minderheden, zoals religieuze minderheden, in het gedrang kunnen komen?

De heer **Hirsch Ballin**: De eerste vraag van de heer Franken wil ik met «ja» beantwoorden, met de aantekening dat er een onderscheid moet worden gemaakt tussen de aanleiding en de oorzaak voor deze negatieve houding die inderdaad soms waarneembaar is, zowel in het politieke als in het publicitaire discours. Er zijn schrijvers van opiniestukken die daaraan deelnemen en er zijn ook leden, misschien niet van deze maar wel van de Tweede Kamer, die dit standpunt innemen. De aanleiding is het moment dat er een uitspraak wordt gedaan door de rechter die onwelgevallig is, bijvoorbeeld toen het Hof in Den Haag uitsprak dat de intrekking van de Wet werk en inkomen kunstenaars niet zonder overgangsregeling mocht plaatsvinden. Dan is de reactie «nu hebben we een probleem met de toetsingsmaatstaf» in plaats van «nu hebben we een probleem met het eigen voornemen tot wetgeving». Dat is de aanleiding. De oorzaak is mijns inziens een andere, en wel dat uit het zicht is verdwenen de gemeenschappelijkheid waar ik net in mijn inleiding over sprak, dus dat de democratische rechtsstaat niet alleen een woordverbinding is waarbij de ene professionele groep voor de rechtsstaat moet zorgen en de andere voor de democratie, maar dat ze allebei een gezamenlijke verantwoordelijkheid hebben.
De tweede vraag van de heer Franken is eigenlijk te complex om nu goed te beantwoorden. Hij gebruikte het woord respect, het respecteren van mensen in hun verscheidenheid. Dat is ook de ondergrond van het erkennen van de gelijkheid. Dus zorg voor gelijkheid en gelijke behandeling moet niet een soort bekeringsprogramma zijn ten opzichte van degenen die in de ogen van de bekeerders een achterlopende opvatting hebben, maar moet zijn gebaseerd op de wil om het wederzijdse respect te starten met gelijk behandelen.

Mevrouw **Strik** (GroenLinks): Dank voor de inleiding. Ik heb twee concrete vragen aan de heer Hirsch Ballin Hij heeft gezegd dat we een uitspraak van het EHRM dienen te respecteren. Uiteraard, zou ik zeggen. Het is in ieder geval goed dat hij dat hier nog eens zo zegt. Dat geldt ook waar het gaat om het harmoniseren van internationale standaarden. Nu krijgen we ook steeds vaker uitspraken van het Europese Comité voor Sociale Rechten, onlangs nog naar aanleiding van een klacht van de PKN, waarbij de Staat aangeeft: die zijn niet bindend, daar behoeven we ons niet aan te houden. Toch zien die uitspraken ook op naleving van het Europees Sociaal Handvest. Is dat volgens de heer Hirsch Ballin een andere situatie of geldt hiervoor hetzelfde als voor het EHRM?
Met betrekking tot het initiatiefvoorstel-Bosman over de toelatingsregeling beroept de initiatiefnemer zich op een voorbehoud dat Nederland

heeft gemaakt bij het vierde protocol van het EVRM. Mijn vraag is of dat eigenlijk nog wel hout snijdt gelet op dat voorbehoud van 30 jaar geleden, terwijl we inmiddels het twaalfde protocol hebben. Daarnaast hebben we nog het internationaal verdrag inzake de uitbanning van rassendiscriminatie en nog een aantal andere instrumenten. Wat stelt zo'n voorbehoud in dit licht dan nog feitelijk voor?

De heer **Hirsch Ballin**: Ik denk dat we in het oog moeten houden dat al naar gelang de positie die een beoordelaar inneemt inzake vragen rond het respecteren van grondrechten, de binding die van het oordeel uitgaat verschillend kan zijn. Dat geldt ook voor rechterlijke uitspraken. Er zijn rechterlijke uitspraken die wel zeggen en kunnen zeggen wat niet mag en wat verkeerd is, maar die hebben daarmee nog niet voor de wetgever vastgelegd wat er wél moet gebeuren. Dus er is een schakering in. In dat tableau van precisie van uitspraken zijn de comités die toezien op de rechten van de mens in internationaal verband niet gelijk te stellen aan rechters. Daarvan zeggen dat het alleen maar adviserende instanties zijn, doet te weinig recht aan hun positie, want het is geen kwestie van «alleen maar». Het zijn echter geen instanties die op basis van een procedure van hoor en wederhoor, zoals een rechter, uitspraken doen. Dus de mate van binding die daarvan uitgaat, is minder dan die van een rechterlijke uitspraak, maar behelst ongetwijfeld wel meer dan zomaar een opinie van een adviseur of iemand die er nog iets van vindt.
Dan het wetsvoorstel over de vestigingsregeling, zoals de heer Bosman het noemt in het initiatiefvoorstel dat in de Tweede Kamer aanhangig is maar dat wel uitmondt in een besluit over de toelating tot vestiging. Ik zie dat wetsvoorstel als hoogst problematisch, zowel juridisch als praktisch. Praktisch omdat alle Nederlanders Europees burger zijn en dus het recht op vrij personenverkeer van de Europese Unie hebben. Juridisch omdat voor het eerst sinds we de gelijke status qua staatsburgerschap in het Statuut voor het Koninkrijk der Nederlanden hebben aanvaard in 1954, er een tweedeling wordt gemaakt binnen het staatsburgerschap. Het is bovendien een tweedeling die is gebaseerd op afstamming en herkomst waarbij de herkomst in feite ook een kwestie van afkomst is. Daarin ligt ook het probleem dat mevrouw Strik aansnijdt ten aanzien van de verenigbaarheid met de verdragen, waaronder het voorbehoud dat ooit is gemaakt omdat er een behoefte bestond aan bescherming van de kleine gemeenschappen van de toenmalige Nederlandse Antillen tegen een te grote instroom vanuit Nederland. Dat is een andere ratio dan die welke hier aan de orde is. Het wetsvoorstel is dan ook wezenlijk anders dan het door het eervorige kabinet voorbereide voorontwerp van de Rijkswet personenverkeer, dat juist de vrijheid van personenverkeer als uitgangspunt had en dat gemodelleerd was naar de vrijheid van personenverkeer in de Europese Unie.

De **voorzitter**: Heel hartelijk dank voor dit uitgebreide antwoord. Ook zeer veel dank voor uw aanwezigheid hier en uw bereidheid om uw gedachten met ons te delen. Veel succes met uw studenten. De griffier zal u nog een prachtig boek overhandigen over dit huis. Wij wensen u een goede reis en nogmaals veel dank.
Den geef ik de leden nu graag de gelegenheid om nog vragen te stellen aan de overige gasten.

De heer **Kox** (SP): Wij bereiden het debat over de Staat van de Rechtsstaat voor. Van de kant van de tafel zijn nogal wat alarmerende opmerkingen gemaakt. Dat lag ook voor de hand want als u de «praat van de dag» had willen verkondigen was u waarschijnlijk niet gekomen. Vanuit de Kamer zijn er een aantal relativerende opmerkingen gemaakt. Ik zou de heer Brenninkmeijer aan het einde van deze zitting de vraag willen voorleggen of er nu alleen nog wat bijgesteld moet worden of dat er echt

een wissel om moet wat betreft de Staat van de Rechtsstaat. Ik herinner mij dat ik 40 jaar geleden met anderen in Tilburg aan de gevel van de rechtswinkel – dat was de eerste rechtswinkel in Nederland – een spandoek ophing met de tekst «Ook Jan met de pet heeft recht op de wet». Daarna is er veel ten goede veranderd. Ik noem de gesubsidieerde rechtshulp, de collectieve bureaus voor rechtshulp et cetera. Dat is er allemaal gekomen en op een gegeven moment is het omgedraaid. Moeten we nu echt weer een wissel omzetten of kan het met wat reparatiewerk toch in orde worden gemaakt?

De heer **Brenninkmeijer**: Dit is een heel interessante vraag, waarbij ik even wil ingaan op het punt van positief/negatief. U reflecteerde op de woorden van de heer Hirsch Ballin en u beklemtoonde vreugdevol dat hij een verbinding legde tussen rechtsstaat en democratie die een positieve ondertoon heeft. Dat steun ik natuurlijk ook van harte, in die zin dat de democratie de rechtsstaat ondersteunt en dat de rechtsstaat de democratie ondersteunt. Zoals de heer Hirsch Ballin zei: de een kun je niet zonder de ander benaderen. Toch heb ik een heel kritisch geluid laten horen. De oorzaak daarvan is dat ik zie dat de democratie op dit moment te veel onder druk staat en dat we met betrekking tot die democratie nog te veel de gebaande paden bewandelen. Ik kijk met grote zorgen naar de verkiezingen voor de gemeenteraad en voor het Europees Parlement en ook naar de verkiezingen die we daarna hebben voor de Tweede Kamer. Ik ben benieuwd wat er dan gebeurt met het loskomen van onvrede in onze samenleving. Er is heel veel onvrede in de samenleving en er zijn populistische tendensen. Niet alleen in Nederland maar ook in andere landen van Europa zie je een verzet tegen de politiek-bestuurlijke elite die aan geloofwaardigheid verliest. Daar moet aandacht aan besteed worden en dat moet ook snel gebeuren. Dit is een proces dat in de komende jaren hard gaat. Europa staat zwaar ter discussie, terwijl iedereen toch wel aanvoelt dat Europa heel erg belangrijk is. Mensenrechtenverdragen staan ter discussie, terwijl een heel simpel college van prof. Hirsch Ballin duidelijk maakt dat die juist heel essentieel zijn.
Dan de vraag of de wissel om moet als het gaat om de rechtsbescherming van de burger. Vanuit mijn perspectief als Ombudsman wil ik aangeven dat de burger het traditionele systeem van wetgeving, de besluiten over zijn rechtspositie en bezwaar en beroep conform de Algemene wet bestuursrecht gewoon niet meer snapt. Het is gewoon niet meer te begrijpen wat er gebeurt. Dat betekent dat de verbinding met elementaire gevoelens van rechtvaardigheid over de uitkomst weg beginnen te vallen. Vraag mensen hoe men een bezwarenprocedure heeft ervaren. Vond men die rechtvaardig en paste die bij wat men verwachtte? Ik heb er eerder op gewezen dat we heel onconventioneel om kunnen gaan met de vraag naar rechtsbescherming. Een week geleden las ik het Algemeen Dagblad een heel kort maar buitengewoon interessant stukje over een ondernemer die traditioneel zijn debiteuren benaderde met dreigbrieven, vervolgens met de deurwaarder en daarna via juridische procedures. Die ondernemer had ontdekt dat het veel gemakkelijker ging door de debiteur gewoon op te bellen en te vragen: hoe komt het dat u niet betaalt? Wat bleek? Met een fractie aan kosten, überhaupt buiten het hele juridische systeem om, kon heel veel geld geïncasseerd worden. We hebben een buitengewoon complexe rechtspraakmachine gemaakt, ook in het strafrecht, waarbij er steeds meer de nadruk op wordt gelegd dat het heel precies en strikt moet via de rechter. En dan moet het ook nog allemaal gefinancierd worden. Het is een machine die buitengewoon ingewikkeld is, terwijl het heel vaak niet eens nodig is. Dus ik zou u willen zeggen: bepaal uw gedachten over echte alternatieven. De heer Corstens zei dat mijn kritiek langs zijn punt heenging, maar dat was niet zo. Ik merk binnen de rechtspraak echt te weinig urgentie ten aanzien van het op een andere manier omgaan hiermee. Er is een project gaande in het bestuursrecht rondom de

regiezittingen. Ook in de civiele rechtspraak is dat aan de orde. Je ziet tegelijkertijd dat rechters heel veel moeite hebben om die overgang te maken. Dus als u de vraag stelt of er echt iets fundamenteels om moet, dan is mijn antwoord: naar het denken over rechtspraak en rechten, waaronder die voor minderheden, moeten we heel anders gaan kijken.

De heer **Loof**: De heer Franken stelde de vraag of het gelijkheidsdenken soms niet ten koste gaat van de bescherming van (religieuze) minderheden. Kijkend naar de oordelen van het college in gelijkebehandelingszaken, lukt het in de praktijk heel goed om daarin een goede balans te vinden. Waar het gaat om oordelen van het college in het verleden die bekritiseerd werden, denk ik dat dit vaker gebeurde omdat personen, ook politici, van mening waren dat in die gelijkebehandelingsoordelen personen van religieuze minderheden eerder te veel bescherming kregen dan te weinig. Dus de toepassing van de Algemene wet gelijke behandeling en andere Nederlandse wetgeving inzake gelijke behandeling door het college geeft volgens mij geen aanleiding te zeggen dat daardoor rechten van religieuze minderheden in het gedrang komen.
De discussie over constitutionele toetsing en de vraag of er een constitutioneel hof zou moeten zijn om die toetsing te verrichten moet je mijns inziens niet isoleren van de verdragstoetsing en de toetsing aan EU-grondrechten die nu al plaatsvinden. Het EU-recht staat in de weg aan concentratie van de toetsing bij één hof. Verdragstoetsing is nu verspreid over alle rechters. Als je de constitutionele toetsing zou isoleren bij een constitutioneel hof terwijl dat voor andere grondrechten niet het geval is, leidt dat tot Belgische toestanden. In België is dat namelijk wel gebeurd en dat is niet in het belang van de rechtzoekenden. Het leidt namelijk tot enorme competentieconflicten tussen het constitutionele hof en rechters, tot vragen of personen hun klacht over privacyschending onder de Grondwet moeten indienen bij het constitutioneel hof dan wel of ze hun klacht over privacyschending onder verdragen moeten indienen bij een andere rechter. Ik denk niet dat de burgers daarmee gediend zijn. Dat is een belangrijk punt dat u in het oog moet houden bij deze discussie.

De heer **Tjeenk Willink**: Ik denk dat uw interventie wat te somber is. In ongeveer alle continentaal-Europese landen zijn er constitutionele hoven. Het gaat dan niet alleen over de grondrechtentoetsing maar ook over de toetsing van de constitutie inclusief de spelregels en de sociale grondrechten. Ik zie absoluut niet waarom het constitutioneel hof in Duitsland onder uw kritiek valt. Ik vind het eigenlijk een bewijs van iets te weinig hebben doorgedacht over de consequenties. Ik denk dat we heel sterk toe zijn aan een constitutioneel hof maar dan wel in de Duitse variant, waar overigens het begrip voor instituties van de democratische rechtsstaat en de kwetsbaarheid daarvan aanzienlijk groter is dan in Nederland. Het is volgens mij ook een van de niet-economische redenen waarom het met Duitsland beter gaat dan met Nederland.

De **voorzitter**: Heel hartelijk dank voor deze aanvulling, mijnheer Tjeenk Willink. Ik was even bang dat we toch nog een uitgebreide discussie zouden krijgen over de constitutionele toetsing omdat die nog wat onderbelicht was gebleven. Dat gaan we niet doen en bovendien hebben we daarvoor de tijd nu niet meer.
Ik zie dat mevrouw Quik nog een prangende vraag heeft.

Mevrouw **Quik-Schuijt** (SP): Ik heb nog een vraag aan de heer Loof over Caribisch Nederland. Als commissie Koninkrijkszaken proberen we hier greep te krijgen op de verscheidenheid; de ene keer wordt gezegd dat het hetzelfde is als in Nederland en een andere keer wordt gezegd dat het juist niet hetzelfde is als in Nederland. Het is voor ons heel moeilijk. De ene Minister zegt iets wat in strijd lijkt te zijn met de antwoorden van een

andere Minister. Wij komen er niet zo heel goed uit. Zou uw college daarbij behulpzaam kunnen zijn?

De heer **Loof**: Een lid van het college en een medewerker hebben de afgelopen jaren twee keer een bezoek gebracht aan Caribisch Nederland om daar te peilen hoe het gaat met de mensenrechtenbescherming. De vraag in hoeverre de differentiatieclausule gecombineerd met artikel 1 van de Grondwet ruimte biedt voor een verschillende behandeling is een van de hot issues die ook zeker op een adequate manier aandacht moeten krijgen in het evaluatieproces ten aanzien van de nieuwe Koninkrijksverhoudingen waarover nu wordt nagedacht en dat in 2015 moet plaatsvinden. We hebben inmiddels wel heel veel informatie verzameld over de manier waarop de discussies hierover in Caribisch Nederland worden gevoeld. Wij zijn zeker bereid om uw Kamer daarover van informatie te voorzien. Wij ervaren ook dat aan de argumenten van regeringszijde om onderscheid te maken soms een adequate grond zit maar soms ook niet. Zoals we in een advies vorig jaar hebben aangegeven over de bescherming van kinderrechten in Caribisch Nederland, is dat een punt waarin het nadenken aan regeringszijde tekortschiet.

De **voorzitter**: Dank u wel. Ook over dit onderwerp is nog veel meer te zeggen maar de klok is inmiddels voorbij de twaalf. Het is vijf over twaalf. Dus ik wil deze bijeenkomst afsluiten, maar niet nadat ik alle sprekers hartelijk heb bedankt voor hun aanwezigheid en bijdragen aan deze expertmeeting. Het helpt ons zeker om de voorbereiding van het debat verder ter hand te nemen. Mijnheer Tjeenk Willink, mevrouw Van de Schepop, mijnheer Loof, mijnheer Brenninkmeijer, mijnheer Hendriksen en degenen die al zijn vertrokken omdat het gewone werk weer wachtte, ontzettend bedankt dat u hier was. We hebben een attentie voor u die u straks mee naar huis kunt nemen. Het is een prachtig boek over de rijke historie van het Binnenhof. Alle leden hebben die voor de kerst al meegekregen. Dus mocht u over iets anders willen nadenken of lezen, dan beveel ik u dit boek van harte aan. Ook alle leden hartelijk dank voor hun bijdrage aan de discussie en het debat. Wij zien uit naar 11 maart!

Sluiting 12.05 uur.

Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights

herinnering rechtsbijstand rechtspersoon

A A N T E K E N E N
Hoge Raad der Nederlanden
Mr. J.S. Silvis
Procureur-Generaal
Hoge Raad der Nederlanden
Postbus 20303
2500 EH Den Haag

1.Heden,**de dertiende februari tweeduizendennegentien** heb ik Joannes Petrus van den Wittenboer voorzitter van de stichting IFUD of Human Rights een verzoekschrift verzonden per brief,per aangetekende post bestemd voor de Procureur-Generaal bij de Hoge Raad der Nederlanden, Postbus 203003, 2500EH, DEN HAAG.

2.IFUD of Human Rights handelende tevens als gemachtigde namens en voor Audio-Rarities,te dezer zake woonplaats kiezende te Mierlo aan de Kastanje 28 ten adres van IFUD of Human Rights,(zelfde adres), Kastanje 28,5731NK Mierlo.

Kenmerk:

Kenmerk: /INK-PG-Z/2019/4342

Inleiding

1) (Procedure met spoed civiel)

IFUD of Human Rights die een reëel gevaar loopt te worden blootgesteld aan flagrante rechtsweigering, in strijd met artikel 6 van het op 4 november 1950 in Rome ondertekende Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden. In combinatie systemische schending van de vanwege gebreken in het gerechtelijk apparaat van lidstaat nederland.

Omdat de gevolgen van het onthouden van rechtsbijstand voor de rechtspersoon IFUD of Human Rights voor recht op het kunnen indienen verzoek voorlopige surséance van betaling grote schade kan toebrengen voor de stichting,Audio-Rarities en derden, moet dit **met spoed worden behandeld** waarbij gewaarborgd wordt dat de activiteiten van de stichting met Audio-Rarities worden voortgezet. Een onredelijk lange vertraging kan Europese verdragen schenden De redelijkheid van een dergelijke vertraging moet o.a. worden bepaald met inachtneming van met name de complexiteit,bij een zaak die door juridische complexiteit veel tijd vergt.Dat is in deze casus niet aan de orde. De nederlandse staat is ruim met onderzoeksdossier bekend,(dossiernr: L3600573 van datum 09-03-2016,

gerechtsdeurwaarders & incassobureau Van der Velde van Hal & Peers).De nederlandse staat in rechte vertegenwoordigd door het Minister van Justitie in deze zaak, heeft voldoende tijd gehad om hierover te overleggen met de Landsadvocaat. **“ letterlijke tekst in de notariële akten van doorslaggevende betekenis”** (niet mee laten tellen of terzijde schuiven is niet toegestaan) Het eigenmachtig door de nationale rechtbank aanbrengen van wijzigingen of aanvullingen in de notariële akten niet toegestaan en maakt deze documenten ongeldig. Het vervalsen en het gebruik maken van vervalste documenten is strafbaar.
In dat geval *moet* de rechter verplicht de **i**nhoud van de notariële akten als
de waarheid aannemen. Let wel op: ook tegen notariële akten bewijs kan tegenbewijs worden geleverd,(tussen de Staat der Nederlanden tegen IFUD of Human Rights en Audio-Rarities onderling kan geen tegenbewijs meer worden geleverd).
https://archive.org/details/DeurwaarderskortgedingJanAnneDeSwartArt438Lid4Rv

Hoge Raad der Nederlanden

De toegang tot recht mag niet worden weggecijferd. Het Europees Hof voor de Rechten van de Mens ziet toe op de verzekering van de mensenrechten in Europa en het zijn de partijen bij het Verdrag die zelf de zorg dragen voor de handhaving van mensenrechten. Zoals de president van de Hoge Raad, Maarten Feteris in Straatsburg heeft betoogd, bij gelegenheid van een bezoek van het Netwerk van Presidenten van de hoogste nationale gerechtshoven in de EU, de nationale rechters dragen primair de verantwoordelijkheid voor de naleving van mensenrechten in de nationale rechtsorde door een uitleg van recht conform het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens, (rede van Jos Silvis,gehouden ter gelegenheid van zijn installatie tot procureur generaal bij de Hoge Raad der Nederlanden, Den Haag, 1 september 2016).

Staat der Nederlanden

Toegang tot het recht is een belangrijke voorwaarde voor een goed functionerende rechtsstaat,dat schrijft de Minister voor Rechtsbescherming Sander Dekker in een brief aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal,(brief: dd, 17-01-2019, kenmerk: 245539).

Het recht op een eerlijk proces

Het recht op een eerlijk proces, zoals gewaarborgd door artikel 6, lid 1, vereist dat partijen beschikken over een effectief rechtsmiddel om hun burgerrechten te doen gelden. Eenieder heeft het recht om een claim met betrekking tot zijn "burgerrechten en plichten" te laten instellen en het recht de toegang tot een rechtbank. Verwijzend naar de beginselen van de rechtsstaat. Op deze manier belichaamt artikel 6, lid 1 het "recht op een rechtbank", waarvan het recht toegang, dat wil zeggen het recht om een zaak voor de rechtbank in burgerlijke zaken aanhangig te maken. Het recht op toegang tot een rechter moet "praktisch en doeltreffend" zijn. De essentie van het recht op toegang tot een rechtbank is aangetast wanneer de regels niet meer aan de doelstellingen beantwoorden van rechtszekerheid en een goede rechtsbedeling en vormen een soort van belemmering voor het gerechtigd om zijn zaak door de bevoegde rechter ten gronde te laten bepalen. Het recht op een rechtbank kan ook worden geschonden wanneer een rechtbank de wettelijke bepalingen niet naleeft, of bij gebrek

aan een beslissing. verplichte arbitrage. Het verdrag beoogt echter de rechten te beschermen die praktisch en doeltreffend zijn, met name het recht op toegang tot een rechtbank. Vandaar dat artikel 6, § 1 de staat soms kan dwingen tot voorzien in de hulp van een advocaat wanneer dergelijke hulp onontbeerlijk is. De vraag of artikel 6 al dan niet de vertegenwoordiging van een advocaat vereist individuele rechtzoekende zal afhangen van de specifieke omstandigheden van de zaak. . De vraag of artikel 6 een verplichting inhoudt om rechtsbijstand te verlenen, hangt onder meer af van andere factoren, op: het belang van wat er op het spel staat voor de aanvrager, het bestaan van een wettelijke verplichting om juridische vertegenwoordiging te hebben. Voorwaarden voor het verlenen van rechtsbijstand, is o.a. met name gebaseerd op de volgende overwegingen, de financiële situatie van de procederende partij, zijn of haar kansen op succes in de procedure. Bovendien moet het recht op een eerlijk proces worden uitgelegd in het licht van de rechtsstaat. een van de fundamentele aspecten van de rechtsstaat is het rechtszekerheidsbeginsel, https://archive.org/details/HUDOCFairTrail

2) Normale civiele procedures

De Hoge Raad der Nederlanden is bevoegd straffen tegen rechters, als de laatstgenoemden moeten het respect hebben dat nodig is voor de uitvoering van hun taken, dus om het vertrouwen van het publiek in het functioneren en de onafhankelijkheid van de rechterlijke macht te waarborgen. Volgens vaste rechtspraak van het EHRM over art. 6 EVRM is immers uitgangspunt dat het uitblijven van een rechterlijke beslissing binnen redelijke termijn leidt tot spanning en frustratie, hetgeen een grond vormt voor toekenning van een vergoeding voor immateriële schade (zie onder meer EHRM 29 maart 2006, nr. 62361/00, ECLI:NL:XX:2006:AX7382 (Riccardi Pizzati tegen Italië)). Dit is ook voor het nationale recht de maatstaf (vgl. HR 11 januari 2013, ECLI:NL:HR:2013:BX8360), en betekent dat geen stelplicht ter zake van zodanige schade rust op de partij die zich op schending van art. 6 EVRM beroept,(bron: jurisprudentie Hoge Raad der Nederlanden).

Jurisprudentie HUDOC en HvJ EU

Een van de fundamentele principes is de‘rule of law’: het principe dat niemand boven de wet staat. De rechtsstaat garandeert dat rechten niet illusoir zijn. Het is in een rechtsstaat vanzelfsprekend dat ook overheden en organisaties niet boven de wet staan en dat tegen hen een rechtsvordering kan worden ingesteld. Kern van het rechtsstaatprincipe is dat eenieder aan de wet is gebonden en zo nodig het handelen voor de rechter dient te verantwoorden. en uitvloeisel van dit principe is het recht op toegang tot de rechter, zoals onder andere verwoord in artikel 6 EVRM. Voorts is het beginsel van effectieve rechtsbescherming onderdeel van het rechtsstaatprincipe en als zodanig als fundamenteel mensenrecht erkend. Internationaal worden deze kenmerken van de rechtsstaat aangeduid als de ‘rule of law’. Het ontbreken van een adequate rechtsgang Het recht op toegang tot de rechter is een fundament van de rechtsstaat, welk fundament is vastgelegd in alle belangrijke mensenrechtenverdragen. Het beginsel van effectieve rechtsbescherming is door het HvJ EU erkend als algemeen beginsel van gemeenschapsrecht. Het is verwant aan de artikelen 6 en 13 EVRM, en het

beginsel is bovendien gecodificeerd in artikel 47 van het Handvest van de Grondrechten van de Europese Unie. dat de aan het Europees recht ontleende rechten daadwerkelijk geëffectueerd en zo nodig afgedwongen kunnen worden. Op grond van artikel 267 VWEU is het HvJ EU bevoegd in de prejudiciële procedure een uitspraak te doen over de uitlegging van de (in het VWEU gedefinieerde, daaronder begrepen het Handvest voor de Grondrechten EU) verdragen, als een vraag over de uitleg van het Europeesrechtelijke beginsel van effectieve rechtsbescherming wordt opgeworpen voor een rechterlijke instantie van een van de lidstaten, indien deze instantie een beslissing op dit punt noodzakelijk acht voor het doen van een uitspraak. Het algemene beginsel van effectieve rechtsbescherming is in verschillende uitspraken van het HvJ EU bevestigd, bijvoorbeeld ten aanzien rechtsbijstand aan rechtspersonen in de zaak C-279/09, 22 december 2010, C-279/09,betreffende een verzoek om een prejudiciële beslissing DEB Deutsche Energiehandels- und Beratungsgesellschaft mbH tegen Bundesrepublik Deutschland, de punten 59,60,61 en 62:

59. Gelet op een en ander, moet op de gestelde vraag worden geantwoord dat het in ar tikel 47 van het Handvest neergelegde beginsel van daadwerkelijke rechterlijke be scherming aldus moet worden uitgelegd dat het niet is uitgesloten dat daarop door rechtspersonen een beroep wordt gedaan, en dat de overeenkomstig dit beginsel ver leende bijstand onder meer de vrijstelling van betaling van het voorschot op de proceskosten en/of de bijstand door een advocaat kan behelzen.

60. Dienaangaande is het aan de nationale rechter om na te gaan of de voorwaarden voor verlening van rechtsbijstand een beperking vormen van het recht op toegang tot de rechter die dit recht in zijn kern aantast, of met die voorwaarden een legitiem doel wordt nagestreefd en of er een redelijke verhouding bestaat tussen de gebruikte mid delen en het beoogde doel.

61. In het kader van deze beoordeling kan de nationale rechter het voorwerp van het geschil, de redelijke kans van slagen van de verzoeker, het belang van de zaak dat voor deze op het spel staat, de complexiteit van het toepasselijke recht en van de toepasselijke procedure, alsmede het vermogen van de verzoeker daadwerkelijk zijn verdediging op zich te nemen, in de overwegingen betrekken. Voor de evenredig heidsbeoordeling kan de nationale rechter tevens rekening houden met de hoogte van de proceskosten die moeten worden voorgeschoten en met de vraag of deze mo gelijk een al dan niet onoverkomelijk obstakel voor de toegang tot de rechter vormen.

62. Wat meer in het bijzonder rechtspersonen betreft, kan de nationale rechter rekening houden met de situatie waarin deze zich bevinden. Zo kan hij met name de vorm van de betrokken rechtspersoon, de vraag of deze al dan niet een winstoogmerk heeft, alsmede de financiële draagkracht van de vennoten of aandeelhouders ervan en de mogelijkheid voor deze om de voor de indiening van de vordering in rechte noodzakelijke bedragen te verkrijgen, in de overwegingen betrekken.

Rechtsstaat

De nederlandse staat is verantwoordelijk dat het gerechtelijk apparaat de organisatie van het rechtssysteem op orde is. verlamming van het rechtssysteem vertragende tactieken (Gebreken in het gerechtelijk apparaat) vanwege de systemische aard

bewijs is dat de omstandigheden in lidstaat nederland onverenigbaar zijn met het grondrecht op een eerlijk proces omdat het justitiële apparaat zelf in deze lidstaat niet langer volgens de beginselen van de rechtsstaat functioneert doordat er sprake is van een systemische schending van de rechtsstaat door flagrante rechtsweigering omdat het gerechtelijk apparaat zelf [van deze lidstaat] niet langer volgens het beginsel van de rechtsstaat functioneert, en de gebreken in het gerechtelijk apparaat van die lidstaat bijzonder ernstig zijn. De lidstaat deze lidstaat de rechtsstaat niet langer eerbiedigt, alleen inzet als politiek instrument en voor PR-doeleinden. IFUD of Human Rights met Audio-Rarities bestookt worden met juridische procedures, Europese en Internationale verdragen samen met de mensenrechten opzij schuiven –te pas en te onpas- samen met de rechtsstaat.

Internationaal recht en nationaal recht

De jurisprudentie van het Hof van Justitie EG over rechtstreekse werking en voorrang van rechtstreeks werkend Europees ge- meenschapsrecht, houdt in dat lidstaten deze werking en voorrang van rechtstreeks werkend gemeenschapsrecht dienen te garanderen. In monistische lidstaten ge- beurt dit omdat krachtens hun constitutioneel recht de verdragen waaraan het secundaire EG-recht zijn rechtskracht ontleent, automatisch deel uitmaken van de nationale rechtsorde, terwijl een enkele keer ook de rechtstreekse werking en voorrang van secundair recht daarbij expliciet is gewaarborgd. Dit laatste is in Nederland het geval. Het Nederlandse constitutionele recht terzake is vervat in het (in de rechtspraak ont- wikkelde) monisme en in artikelen 93 en 94 Gw, zowel wat betreft de verdragen als de daarop gebaseerde besluiten,(Asser Press handboek internationaal recht).

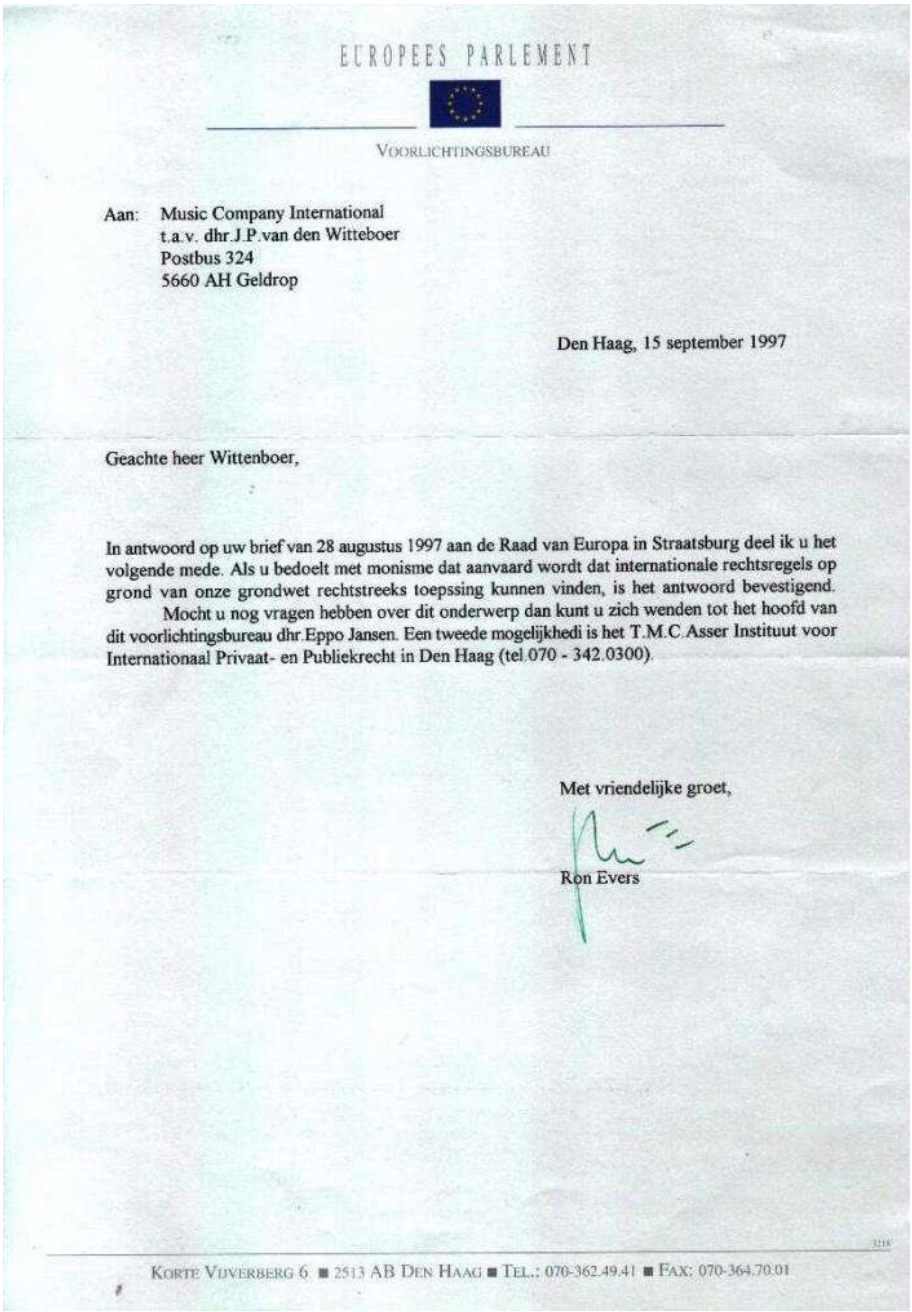

EUROPEES PARLEMENT

VOORLICHTINGSBUREAU

Aan: Music Company International
t.a.v. dhr.J.P.van den Witteboer
Postbus 324
5660 AH Geldrop

Den Haag, 15 september 1997

Geachte heer Wittenboer,

In antwoord op uw brief van 28 augustus 1997 aan de Raad van Europa in Straatsburg deel ik u het volgende mede. Als u bedoelt met monisme dat aanvaard wordt dat internationale rechtsregels op grond van onze grondwet rechtstreeks toepssing kunnen vinden, is het antwoord bevestigend.

Mocht u nog vragen hebben over dit onderwerp dan kunt u zich wenden tot het hoofd van dit voorlichtingsbureau dhr.Eppo Jansen. Een tweede mogelijkhedi is het T.M.C.Asser Instituut voor Internationaal Privaat- en Publiekrecht in Den Haag (tel.070 - 342.0300).

Met vriendelijke groet,

Ron Evers

KORTE VIJVERBERG 6 ■ 2513 AB DEN HAAG ■ TEL.: 070-362.49.41 ■ FAX: 070-364.70.01

Maarten Feteris

President schrijft boek “Hoge Raad voor Dummies

Den Haag, 23 januari 2019
Morgen verschijnt het boek De kleine Hoge Raad voor dummies, geschreven door de president van de Hoge Raad Maarten Feteris met medewerking van zijn (voormalig) persoonlijk medewerker.

De president streeft met deze Dummie naar het bekendmaken van de Hoge Raad en zijn werkzaamheden bij een groter publiek dan alleen ingewijde juristen. Feteris: “Het is mij opgevallen, bijvoorbeeld bij open dagen en bij lezingen, dat veel mensen een heel beperkt of een onjuist beeld hebben van wat de Hoge Raad is en doet. Als je erover vertelt, fascineert het hen vaak wel. De Dummie is dan ook gericht op mensen die weinig tot niets van de Hoge Raad weten maar er wel in geïnteresseerd zijn. Daardoor is dit boek waarschijnlijk interessant voor een veel grotere doelgroep dan alleen juristen. Het taalgebruik is daarop afgestemd.”
De presidentvindt het belangrijk dat een grotere groep mensen in de samenleving weet wat de Hoge Raad is en doet. “De Hoge Raad is de hoogste rechter in Nederland op het gebied van burgerlijke, straf- en belastingzaken. De Hoge Raad heeft drie kerntaken, samen te vatten in drie R’s. De Hoge Raad doet aan rechtsbescherming door in te grijpen als een rechtbank of gerechtshof de wet of een verdrag in een concreet geval onjuist uitlegt of toepast. De Hoge Raad draagt daarmee bij aan rechtseenheid en rechtsvorming voor andere gevallen. Dat laatste is van groot belang. Veel van de uitspraken van de Hoge Raad zijn bepalend voor de vorming van het recht in Nederland. Dat kan voor iedereen in onze samenleving van belang zijn.”

De Dummie bestaat uit tien hoofstukken en beslaat zo'n 160 pagina’s. In dit boek wordt onder meer beschreven wat de taken van de Hoge Raad zijn en wat juist niet. Verder staat erin hoe de Hoge Raad is georganiseerd en hoe je raadsheer in de Hoge Raad of zelfs president van dit college wordt. Ook komt het parket bij de Hoge Raad aan bod: het gaat dan om de taken van de procureur-generaal en de advocaten-generaal die bij dit parket werkzaam zijn. Verder gaat de Dummie in op de betekenis van de rechtsstaat (waaronder de toegang tot de rechter), en de rol van de hoogste rechter. Tot slot worden tien beslissingen van de Hoge Raad (arresten) besproken die de maatschappelijke betekenis van deze hoogste rechter illustreren. In de Dummie zijn illustraties opgenomen van Fokke en Sukke,(bron: Hoge Raad der Nederlanden).

Geraadpleegde bronnen: HvJ EU / Jurisprudentie Hoge Raad / HUDOC / rechtspraak.nl / Europees Parlement / Asser Press / Europese Commissie / Tweede Kamer der Staten-Generaal / rechtbank Oost Brabant / Van Diepen van der Kroef (“Rule of Law” recht op toevoeging EVRM 6).

Beoordeling toekennen rechtsbijstand rechtspersoon

Om rekening te houden met "de noodzaak van een zeer snel besluit" door de nationale rechtbank –eventueel met interventie van Hoge Raad der Nederlanden- het toekennen rechtsbijstand aan de rechtspersoon door de Staat der Nederlanden: **te besluiten uiterlijk drieentwintig februari tweeduizendennegentien.**

IFUD of Human Rights
de Voorzitter
J.P. van den Wittenboer

Bijlage(n)
Kopie brief Hoge Raad der Nederlanden
dd, 1 februari 2019

Correspondence:Po.box 324, 5660AH Geldrop The Netherlands
Offices:Kastanje 28, 5731NK Mierlo The Netherlands
C.o.C.reg:41092925 Eindhoven N.L.
E-mail: ifudofhumanrights@yahoo.com
Internet: http://ifudofhumanrights.webs.com
Phone:+31 -(0)6 50 425 552

Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights

Aan: KONINKLIJKE NOTARIËLE BEROEPS-

ORGANISATIE

t.a.v. Het bestuur

Postbus 16020
2500 BA, DEN HAAG

Betreft: Notariaat

Mierlo, 11 maart 2019

Geacht bestuur van KNB,

Moeten notarissen in de toekomst nog kunnen blijven fungeren als juridische dienstverleners die door rechtzoekenden onvoorwaardelijk in vertouwen genomen kunnen worden,wanneer hun authentieke aktes gewoon terzijde kunnen worden gelegd door de Staat der Nederlanden en de rest van diens korps van ambtenaren, ambtenaren apparaat? Het Nederlandse rechtssysteem moet daarom dergelijke misdrijven vervolgen.Wordt dit echter nagelaten,dan bevordert dat niet alleen strafeloze inbreuken op de rechtsorde doch stelt het door de wetgever geschonken vertouwen in een democratische rechtsstaat in de waagschaal. De Stichting IFUD of Human Rights voert diverse “authentieke” notariële aktes aan en tevens diverse exploten door gerechtsdeurwaarders die de stichting heeft laten betekenen,die de rechter, hoofdofficier bij het Openbaar Ministerie en de belastingdienst niet kunnen negeren.

-dat er thans ook onvoldoende aanknopingspunten zijn voor de verwachting dat de Staat der Nederlanden in een (eventuele) civiele procedure het bewijs van deze aktes nog kan of zal ontzenuwen-

https://archive.org/details/SOMMATIE_201903

https://archive.org/details/VerzoekschriftClericalError

Doen zij dit wel dan spreekt men van miskenning van bewijswaarde, (hij die bewijzen met een wettelijke bewijswaarde loochent). De basisregel luidt dat de bewijskracht van een akte

door de rechter miskend wordt wannneer hij aan die akte een uitlegging geeft die onverenigbaar is met de bewoordingen ervan. Wordt er een geschrift overlegd dat op een authentieke akte lijkt, dan gaat de rechter ervan uit dat het ook écht een authentieke akte is. Eventueel kan het tegendeel worden bewezen door de andere partij, wanneer deze bijvoorbeeld stelt dat de akte vals is. Dwingend bewijs houdt in dat de rechter verplicht is de inhoud van bepaalde bewijsmiddelen als waar aan te nemen dan wel verplicht is de bewijskracht te erkennen die de wet aan bepaalde gegevens verbindt (art. 151 lid 1 Rv). Tegenbewijs, ook tegen dwingend bewijs, staat vrij, tenzij de wet het uitsluit (art. 151 lid 2 Rv).

- Dat de Staat der Nederlanden bekend is met de inhoud van de notariële akte van 21 juni 2007,de Minister van Algemene Zaken in een brief uit 2008 niet van voornemens te zijn een valsheidsprocedure aanhangig te maken bij de civiele rechter,en in 2014 nogmaals een bevestiging door Minister van Algemene zaken onder verwijzing naar de brief uit 2008,
- Het is de notaris in 2008 door de rechtbank van Den Haag verboden is een executoriale titel toe te kennen aan de notariële rectificatie akte van 21 juni 2007,
- Dat de Staat der Nederlanden geen aangifte bij de strafrechter heeft gedaan in het verleden met betrekking de onder ede verklaring door J.P. van den Wittenboer in de desbetreffende notariële akte,
- Dat Staat der Nederlanden ingevolge artikel 151 lid 2 Rv tegenbewijs kon leveren tegen de dwingende bewijskracht de verdere inhoud van de notariële akte,maar heeft nagelaten,
- Dat de Staat der Nederlanden een zodanige houding ten aanzien van de notariele akte van rectificatie van 21 juni 2007 heeft aangenomen -mede gelet over de jaren die zijn verstreken- dat daaruit mag worden afgeleid dat de Staat hierin wenst te berusten,en dus geen verdere juridische actie gaat ondernemen,
- Dat de inhoud van de notariële rectificatie akte in beginsel dwingende bewijskracht heeft. Het staat de rechter dus niet vrij om zelf te bepalen of hij de inhoud van die akte geheel of gedeeltelijk of helemaal niet voor waar aanneemt,
- Nu voldoende duidelijk is geworden dat de Staat der Nederlanden geen tegenbewijs zal leveren mag de rechter niet weigeren te beslissen, alsnog –wat de notaris voorheen is verboden- de executoriale titel toe te kennen onder verstek aan de notariële rectificatie akte van 21 juni 2007, op verzoek van IFUD of Human Rights met een advocaat,
- Dat de Staat der Nederlanden een verzetprocedure bij de rechter tegen verstekvonnis kan voeren, die dan de zaak heropent en in feite, dat alles alsnog weer inhoudelijk wordt behandeld,

- Dat IFUD of Human Rights daartegen bezwaar zal aanvoeren omdat de Staat der Nederlanden de verzetprocedure zal aangrijpen met louter ten doel de zaak te vertragen, danwel “Hitler’s Inferno” te marginaliseren zodat er sprake is misbruik van procesrecht, aldus niet het doel daadwerkelijk met argumenten te betwisten.

https://archive.org/details/AkteNotarieel16-07-2004
https://archive.org/details/AfschriftNotarieleAkte

https://archive.org/details/DeurwaarderskortgedingJanAnneDeSwartArt438Lid4Rv

IFUD of Human Rights

De Voorzitter

J.P. van den Wittenboer

Correspondence:Po.box 324, 5660AH Geldrop The Netherlands
Offices:Kastanje 28, 5731NK Mierlo The Netherlands
C.o.C.reg:41092925 Eindhoven N.L.
E-mail: ifudofhumanrights@yahoo.com
Internet: http://ifudofhumanrights.webs.com
Phone:+31 -(0)6 50 425 552

HOGE RAAD DER NEDERLANDEN

De heer J.P. van den Wittenboer
Kastanje 28
5731 NK MIERLO

Datum 12 april 2019 **Kenmerk** NO/2019/279/INT-PG-Z/2019/4551/SvdO

Geachte heer Van den Wittenboer,

U zond mij een viertal brieven met bijlagen, gedateerd respectievelijk 30 januari, 4, 13 en 14 februari 2019. Als ik het goed begrijp, vraagt u mij een door u opgesteld verzoekschrift strekkende tot verlening van voorlopige surséance van betaling aan de Stichting "Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights" - waarvan u de voorzitter bent - in handen te stellen van mr. L.G.J.M. van Ekert, rechter-commissaris in de Rechtbank Oost-Brabant. De griffier van de Rechtbank heeft uw verzoek geretourneerd omdat het niet is ingediend door een advocaat. U meent dat dit in strijd is met het recht op rechtsbijstand voor rechtspersonen. Daarbij verwijst u naar het EU-Handvest van de grondrechten en een uitspraak van het Europese Hof van Justitie.

Ik moet u berichten dat ik geen bevoegdheden heb op grond waarvan ik aan uw verzoek kan voldoen. De wet biedt mij niet de mogelijkheid in procedures in te grijpen, deze te entameren, of een griffier of een rechter instructies te geven over de behandeling van een zaak. Evenmin heb ik bevoegdheden ten aanzien van de toevoeging van een advocaat.

Uw geschriften bestrijken verder nog een groot aantal andere onderwerpen. Ook daarvoor geldt dat geen daarvan binnen het bereik van mijn ambtstaken en bevoegdheden valt.

Ik kan u niet van dienst zijn.

Hoogachtend,
De Procureur-Generaal,

Mr. J. Silvis

Postbus 20303 | 2500 EH Den Haag | Telefoon 070 361 13 11
Bezoekadres: Korte Voorhout 8 | www.hogeraad.nl

GROSSE

IN NAAM DER KONINGIN

Op zeventien augustus negentienhonderd negenennegentig ----------
verscheen voor mij, Meester Theodorus Hubertus Johannes ----------
Maria op de Laak, notaris te Budel, gemeente Cranendonck: ----------
de Heer **Joannes Petrus van den Wittenboer**, planned change --------
agent, zonder woonplaats, doch feitelijk verblijvende op het ----------
adres Kastanje 13, 5731 NM Mierlo, postadres: Postbus 324, ----------
5660 AH Geldrop, geboren te Mierlo op veertien mei ----------
negentienhonderd vijfenvijftig, ongehuwd, nooit gehuwd geweest -------
en niet geregistreerd of geregistreerd geweest als partner, van ----------
Nederlandse nationaliteit, legitimatie: paspoort nummer ----------
N86289636, afgegeven door de Burgemeester van ----------
's-Gravenhage op negentien mei negentienhonderd ----------
negenennegentig.----------
De comparant verklaarde als volgt. ----------

" 1. In de Paspoortwet en paspoortregelgeving is geregeld dat ---------
" de Burgemeester van 's-Gravenhage bevoegd is tot het ----------
" verstrekken van reisdocumenten aan personen die niet----------
" actueel in een basisadministratie van een gemeente zijn ----------
" ingeschreven.----------
" 2. Ik ben voorzitter en enig bestuurslid van de Intermediaire ----------
" Stichting van de----------
" Universele Verklaring van de Rechten van de Mens,----------
" statutair gevestigd te Geldrop, ingeschreven in het----------
" handelsregister te Eindhoven onder inschrijfnummer ----------
" 41092925.----------
" Het postadres van deze stichting is Postbus 324, 5660 AH --------
" Geldrop. Het feitelijke adres (hoofdkantoor en tevens enige--------
" vestiging) van deze stichting is Kastanje 13, 5731 NM----------
" Mierlo, het adres van mijn moeder, op welk adres ik ----------
" weliswaar niet sta ingeschreven, doch wel feitelijk verblijf.----------
" Bij de oprichting van de stichting door mij bij akte op vijftien--------
" oktober negentienhonderd drieënnegentig verleden voor de -------
" plaatsvervanger van notaris Derks te Budel bleek na ----------
" telefonisch overleg met de Kamer van Koophandel en ----------
" Fabrieken te Eindhoven dat de stichting geregistreerd----------
" moest worden op een bestaand (huis)adres in Nederland. ---------
" lemands feitelijke verblijf, ook wel "werkelijk verblijf" ----------
" genoemd, is onder meer van belang voor belastingzaken ----------
" en bijstandszaken. Dit "werkelijke verblijf" is de plaats----------
" waar----------
" men geacht kan worden met een zekere bestendigheid----------
" aanwezig te zijn. De bepaling van het "werkelijke verblijf"----------
" geschiedt met inachtneming van **alle omstandigheden**. ----------
" 3. De stichting is werkzaam in het algemeen belang en mijn ----------
" bestuursfunctie binnen deze stichting is onbezoldigd.----------
" Mijn activiteiten voor deze stichting verricht ik zonder dat----------
" ik daar een vergoeding voor ontvang. ----------
" 4. Ik bezit een eenmanszaak met de handelsnaam ----------
" Audio Rarities. Het hoofdkantoor (tevens enige vestiging) ----------
" van Audio Rarities is op hetzelfde adres gevestigd ----------

16

als de stichting en hanteert ook hetzelfde postbusnummer. --------
Audio Rarities is ingeschreven in het voormelde ----------
handelsregister onder inschrijfnummer 17090220.----------
5. De stichting is werkzaam voor Audio Rarities. ----------
De onderneming is een non-profitonderneming.----------
De eventuele winsten ----------
van de onderneming komen geheel ten goede aan de----------
stichting.----------
Noch uit de onderneming, noch uit de stichting geniet ik ----------
een inkomen.----------
6. Ik geniet een klein neveninkomen, dat geheel buiten de ----------
onderneming en de stichting wordt verworven. Een klein ----------
neveninkomen voor het verzorgen en begeleiden----------
van mijn moeder en niet voor werkzaamheden bij anderen.--------
Met dit inkomen moet ik mij in mijn levensonderhoud zien----------
te voorzien.----------
In principe zou ik aanspraak moeten kunnen doen ----------
gelden op de regeling sociale bijstand "Zelfstandig ----------
Ondernemerschap" en omdat Audio Rarities een ----------
non-profitonderneming is met een bijzonder karakter, moet--------
bij de levensvatbaarheid van de onderneming Audio----------
Rarities worden getoetst op de levensovertuiging en niet ----------
op lucratieve, dat wil zeggen bedrijfseconomische----------
aspecten, omdat Audio Rarities niet als lucratieve ----------
onderneming kan worden gekwalificeerd. ----------
7. Ik bezit een volmacht om voor en namens mijn moeder, ----------
op wiens adres de stichting en Audio Rarities feitelijk zijn----------
gevestigd en op welk adres ook ik feitelijk verblijf houd, ----------
rechtshandelingen te verrichten. Deze volmacht is ----------
opgenomen in een notariële akte op elf november----------
negentienhonderd tweeënnegentig ----------
verleden voor notaris Derks te Budel. ----------
Dat ik feitelijk op het adres van mijn moeder ----------
verblijf, is omdat ik haar----------
behulpzaam moet zijn. Mede daarvoor dient ook die----------
notariële volmacht die ik ----------
hiervoor gekregen heb. Ik hoef----------
die volmacht niet zonder meer over te dragen. Ik zal daarin--------
uitsluitend in sommige urgente situaties toestemmen. ----------
De notariële volmacht houdt----------
verband met een medische indicatie, wat ----------
bevestigd kan worden door artsen, onder meer de ----------
huisarts van mijn moeder.----------
In dit verband wordt nog verwezen naar de akte van het----------
afleggen van een verklaring op eenentwintig januari ----------
negentienhonderd vierennegentig verleden voor notaris ----------
Derks te Budel en naar de aan die akte gehechte stukken,---------
in het bijzonder de dertigste en de eenendertigste bladzijde -------
van de aan die akte gehechte stukken (de titelpagina van----------
die aangehechte stukken meegeteld). ----------

Mijn moeder is weduwe en ik ben haar enige kind. ----------
Gezien de situatie ----------
houd ik feitelijk verblijf op haar adres en zijn als gevolg ----------
dáárvan ook de stichting en Audio Rarities daar gevestigd. --------
Mijn moeder geniet een uitkering ----------
krachtens de Algemene Ouderdomswet (AOW-uitkering) ----------
en een zéér klein aanvullend pensioen als van haar in het ---------
jaar negentienhonderd drieënnegentig overleden ----------
echtgenoot, mijn overleden vader. ----------

8. De - belangrijke - maatschappelijke doelstelling van Audio ---------
Rarities is----------
het in stand houden van de les van gisteren als een ----------
getuigenis, als een les voor de toekomst. ----------
Audio Rarities verricht activiteiten van wetenschappelijke----------
en maatschappelijke aard in algemene zin, zonder----------
bedrijfseconomisch winstoogmerk; alle eventuele winst----------
wordt bestemd voor de stichting. Door Audio Rarities wordt--------
deelgenomen aan het maatschappelijke verkeer en het----------
streven van Audio Rarities is duurzaam.----------

9. Ik heb een belastingaanslag gekregen inkomstenbelasting---------
en premieheffing volksverzekeringen over het jaar ----------
negentienhonderd achtennegentig, kenmerk----------
506.51.432.H80. Deze aanslag betreft mijn kleine ----------
neveninkomen buiten de dienstbetrekkingssfeer, dat ik ----------
buiten Audio Rarities en de stichting,----------
die mij geen inkomen opleveren, geniet. ----------

10. Deze aanslag levert een probleem op, zowel voor mijzelf----------
als voor mijn moeder als voor de stichting als voor Audio----------
Rarities, die alle van mijn kleine inkomen afhankelijk zijn.----------
De belastinginspecteur is daarvan op de hoogte. Ik heb ----------
hem immers in het jaar negentienhonderd achtennegentig---------
in een uitvoerige brief de gehele situatie----------
uiteengezet, waarbij ik hem in verband daarmee ook nog ----------
eens een afschrift heb toegezonden van een notariële akte--------
waarin ik het een en ander onder ede verklaar.----------
Aan twee belastinginspecteurs heb ik deze verklaringen----------
onder ede bij aangetekend schrijven doen toekomen en----------
ik heb hun verzocht de onjuistheid en de valsheid van----------
deze verklaringen aan te tonen. In ----------
verband daarmee verwijs ik naar de aangetekende post----------
waarvan de verzending door de postdienst is ----------
geadministreerd onder de nummers 3S RRRS.1932689----------
en 3S RRRS.1932682.----------

11. Ik heb in verband met de vorenbedoelde aanslag onlangs ---------
twee formulieren ingevuld in verband met een verzoek om---------
kwijtschelding, welke formulieren ik naar de belastingdienst -------
te Helmond heb gestuurd, eenheid ondernemingen. Het----------
betreft een formulier voor kwijtschelding aan----------
ondernemingen en een formulier voor kwijtschelding aan----------
particulieren. Daarbij zaten diverse bijlagen. ----------

12. Op negenentwintig juni negentienhonderd negenennegentig heb ik per aangetekend schrijven, bij de postdienst geregistreerd onder nummer 3S.RRRV.6378884, aan de Commissaris der Koningin in de provincie Noord-Brabant een verzoekschrift gestuurd als bedoeld in artikel 45 van de Algemene Bijstandswet, met het verzoek om spoedbehandeling.

13. Ingeval van inbreuk op de integrale situatie op het adres Kastanje 13 te Mierlo zou er een schriftelijk verzoek tot voorlopige surséance van betaling gedaan kunnen worden betreffende het centrum van de internationale activiteiten van de stichting en van Audio Rarities.

14. Een verzoek tot surséance van betaling moet worden gericht aan de rechter-commissaris, in casu die te 's-Hertogenbosch. Het verzoekschrift moet worden ondertekend door een advocaat en de betrokkene. De rechtbank verleent dadelijk na de indiening van het verzoekschrift voorlopige surséance van betaling. Anders dan bij een faillissement verliest de betrokkene bij een voorlopige surséance van betaling niet het beheer over zijn boedel. Bij een faillissement is de curator bevoegd de stichting en de onderneming van de gefailleerde voort te zetten, met machtiging van de rechter-commissaris. De curator is ook bevoegd een door de rechter-commissaris vast te stellen bedrag uit te keren ter voorziening in het levensonderhoud van de gefailleerde in zijn levenssituatie.

15. De materiële waarde van de onderneming Audio Rarities en die van de stichting kunnen momenteel gesteld worden op nihil. Maar het werk "Hitler's Inferno", eigendom van Audio Rarities, en diverse boekwerkjes met bewijzen en brieven van Audio Rarities en de stichting, vertegenwoordigen een hoge immateriële waarde. Dit project, Hitler's Inferno, geniet reeds landelijke bekendheid en bij dit project zijn diverse gerenommeerde personen en bedrijven betrokken. De voortzetting van "Hitler's Inferno", alsmede het werk van de stichting, mag derhalve niet in gevaar komen.

16. Ingeval een bewindvoerder aangewezen moet worden, dient deze met zorg gekozen te worden en moet deze een goede kennis van de geschiedenis hebben en het belang van de geschiedenis als een les voor de toekomst onderschrijven en moet hij dit in zijn beleid ook uitdragen. Hij dient zijn beleid zodanig uit te dragen dat de naam van Audio Rarities, van de stichting en van betrokken derden (personen en bedrijven) inzake het project Hitler's Inferno niet ten onrechte met nazisme of neo-nazisme in verband wordt gebracht of dat op enige andere wijze naamschade plaatsvindt.

Het werk Hitler's Inferno is immers geen nazisme of neo-nazisme, maar een getuigenis. In dit geval kan bij mogelijke schadeclaims gewezen worden op de immateriële waarde.

17. **Het is eenieders recht een ander in rechte te kunnen dagvaarden en een dergelijk recht verdient respect.** Hitler's Inferno heeft de Buma-Stemra registration code C6231, Stemra N.L. De productie en de wereldwijde verspreiding, in eigen beheer, van het werk is in handen van Audio Rarities. Audio Rarities kan van dit werk alle rechten doen gelden en claimen, onmiddellijk, zoals de wetgever heeft bepaald, volgens Nederlands recht doordat de onderneming haar hoofdkantoor heeft in Nederland op een geregistreerd huisadres.

18. **In het kort over beslaglegging:** De wet kent beslaglegging die niet op een executoriale titel berust en beslaglegging voor het leggen waarvan de toestemming van de President van de arrondissementsrechtbank is vereist voor het verkrijgen van een executoriale titel. De grosse van een authentieke akte, in het bijzonder van een notariële akte binnen het Koninkrijk verleden en aan het hoofd voerende de woorden "In naam der Koningin" hebben dezelfde executoriale kracht als een in kracht van gewijsde gegane of uitvoerbaar bij voorraad verklaard rechterlijk vonnis. In enkele gevallen heeft de schuldeiser op grond van de wet of van een overeenkomst het recht van parate executie: het recht zonder tussenkomst van de rechter of zonder door de notaris afgegeven grosse tot verhaal op goederen van de schuldenaar over te gaan.

19. **Strafbare feiten.** Ondeskundig en onoordeelkundig gebruik van de geschiedenis, met name van toespraken en liederen uit Hitler-Duitsland, door wie dan ook gepleegd, zijn krachtens Duits recht strafbaar gesteld door de Freistaat Bayern (de Duitse deelstaat Beieren), adres: Postfach 220030, 80535 München, Duitsland. Met inachtneming van internationale verdragen met rechtsgeldige kracht tussen staten.

20. Ik ben in het bezit van een algemene schriftelijke uitleg en informatie, bestaande uit een brief van de Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie te 's-Gravenhage van achttien december negentienhonderd achtennegentig. Deze brief is gericht aan Music Company International en geeft, in antwoord op een verzoek daartoe van Audio Rarities, uitleg en informatie over de notariële akte en notarissen.

21. De belastingdienst Ondernemingen (team 5) te Helmond heeft de belastingaanslag inmiddels kwijtgescholden.

" 22.Als onpartijdige deskundige staat de notaris boven de ----------
" partijen."----------
Op verzoek van de comparant zijn aan deze akte de voormelde---------
bewijzen van aangetekende verzending gehecht, alsmede een brief ---
van het Ministerie van Justitie, Postbus 20301, 2500 EH ----------
Den Haag, van negen december negentienhonderd ----------
zevenennegentig, gericht aan Music Company International, ----------
waarmee volgens de comparant wordt bedoeld Audio Rarities, ----------
de onderneming van de comparant, welke brief het kenmerk ----------
669110/897 draagt.----------
De voormelde verklaring heeft de comparant met een **eed** ----------
versterkt in de handen van mij, notaris, afgelegd, nadat hij mij ----------
had verklaard de betekenis van de eed te beseffen en te weten ---------
dat de wet het plegen van meineed strafbaar stelt----------
De comparant en de na te noemen getuigen zijn mij, notaris, ----------
bekend.

Waarvan akte ----------
in minuut is verleden te Budel, gemeente Cranendonck, op de----------
datum in het hoofd dezer akte vermeld, in tegenwoordigheid van --------
Meester Johannes Petrus Joseph van Knegsel, geboren te Eindhoven-
op tweeëntwintig juni negentienhonderd achtenvijftig, ongehuwd, niet--
geregistreerd of geregistreerd geweest als partner, en Adriana----------
Gertruda Henrica van Zon, geboren te Budel op vijf februari ----------
negentienhonderd negenenzestig, ongehuwd, niet geregistreerd of ----
geregistreerd geweest als partner,----------
als getuigen. Na zakelijke opgave van de inhoud van deze akte---------
en de volledige voorlezing van het geheel is deze akte door de----------
comparant, de getuigen en mij, notaris, ondertekend. ----------

Uitgegeven voor EERSTE grosse aan en ten behoeve
van de heer J.P. van den Wittenboer in deze genoemd,
op heden de zestiende juli tweeduizend vier.

Notaris te Cranendonck Mr. Th H.J.M. op de Laak

AFSCHRIFT

RECTIFICATIE

Op **één en twintig juni tweeduizend zeven** ----------
verscheen voor mij, mr Theodorus Hubertus Johannes Maria op de Laak, notaris te ----
Budel, gemeente Cranendonck:----------
de heer **Joannes Petrus van den Wittenboer**, planned change agent en voorzitter ---
van de "Intermediaire stichting van de Universele Verklaring van de Rechten van de ---
Mens", tevens eigenaar van de eenmanszaak "Audio-Rarities", volgens zijn verklaring
geboren te Mierlo veertien mei negentienhonderd vijf en vijftig, woonachtig ten adres --
Kastanje 28, 5731 NK Mierlo, van Nederlandse nationaliteit, ongehuwd en nooit -------
gehuwd geweest en niet geregistreerd of geregistreerd geweest als partner, ----------
legitimatie: paspoort nummer NF8802866. ----------
De voormelde stichting is statutair gevestigd te Geldrop, en is ingeschreven in het ------
register bij de Kamer van Koophandel en Fabrieken voor Zuidoost Brabant te ----------
Eindhoven onder dossiernummer 41092925, de stichting is geregistreerd met het ------
adres op het woonadres van Joannes Petrus van den Wittenboer, waar ook de ---------
eenmanszaak op is geregistreerd, deze eenmans is bekend bij de Kamer van ----------
Koophandel en Fabrieken voor Zuidoost Brabant te Eindhoven onder dossiernummer -
17090220. ----------
De comparant verklaarde dat hij een eerder gedane **"onder ede verklaring van** -------
zestien juli tweeduizend vier"wil rectificeren. ----------
De comparant rectificeert het navolgende: ----------
De partijen: ----------
1a).Hoofdpartij. de publiekrechtelijke rechtspersoon Staat der Nederlanden, ----------
Binnenhof 19, Den Haag, "N.L.", waarbij de publiekrechtelijke rechtspersoon de --------
Nederlandse Staat niet in de specifieke bestuurstaak heeft gehandeld, maar in de ------
ondernemersactiviteit, public relations, en de wetenschap, bestaat er geen voldoende -
grond haar anders te bejegenen dan privaatrechtelijke rechtspersonen die dezelfde of
vergelijkbare activiteiten verrichten. ----------
2a).Hoofdpartij. Eenmanszaak Audio Rarities, Kastanje 28, 5731 NK, Mierlo, "N.L.", --
directeur J.P. van den Wittenboer die op **uitdrukkelijke uitnodiging van de Staat der Nederlanden** "Ministerie van Economische Zaken in Den Haag" een rechtsverhouding
is aangegaan voor "fair use only" met het project "Hitler's Inferno" in verband met -------
zakendoen in Japan in negentienhonderd acht en negentig, door de Nederlandse ------
overheid in verband met vierhonderd (400) jaar handelsbetrekkingen tussen Nederland
en Japan. Op één en twintig september negentienhonderd acht en negentig ----------
"spreekdagen" zijn door Audio-Rarities,de heer J.P. van den Wittenboer ten adres van
het Ministerie van Economische Zaken persoonlijk en mondeling de ----------
licentievoorwaarden voor "fair use only" met het Hitler's Inferno"project grondig ---------
besproken. Gesproken is met Mr. Hendrik E.C. Koets. Er is geen schriftelijke "fair use -
only-agreement" vastgelegd tussen de Staat en Audio-Rarities, wel is een schriftelijke -
bevestiging door de Nederlandse Staat op veertien december negentienhonderd acht -
en negentig, vanuit Tokio, Japan verzonden, waarin de mondelinge afspaak van één --
en twintig september negentienhonderd acht en negentig en wat besproken is, kort ----
samengevat is bevestigd. De Staat heeft zich vrijwillig zelf partij gekozen. ----------
3a).Secondiare-partij. De privaatrechtelijke rechtspersoon de Stichting Intermediary --
Foundation of the Universal Declaration of Human Rights, Kastanje 28, 5731 NK, ------
Mierlo, "N.L.", voorzitter J.P. van den Wittenboer. Als exclusieve internationaal ---------
licentiehouder "fair use only" over het werk Hitler's Inferno, door Audio Rarties LPA ----
2445 USA, nineteenhundred fourty five, World-War II, werkzaam tevens als ----------
intermediair, wetenschappelijk, mensenrechten. ----------

4a).Secondiare-partij. de publiekrechtelijke rechtspersoon Zuid-Duitse Deelstaat ------ Freistaat Bayern, Duitsland, Alexandera Strasse 3, 80538, München, Deutschland. Als algemeen auteursrechthouder over het werk "Hitler's Inferno". Kontrollratdirektive 50. -- **5a).Secondiare-partij.** de publiekrechtelijke rechtspersoon de Amerikaanse auteurs -- en muziekrechtenorganisatie The Harry Fox Agency Inc., New York U.S.A., 771 Third - Avenue, New York, 10017 USA, vertegenwoordigd door Frank S. Rittman in de functie van International Business Administrator, die zich laat vergezellen door Edward -------- P.Murpy en Yoshio Inomata. Aangaande het verstrekken van een schriftelijke ---------- internationale exclusieve-licentie "Hitler's Inferno" voor "fair use only", datum afgifte ---- licentie zeventien augustus negentienhonderd vijf en negentig.----------

Voorwaarden en condities "fair use only" voor wetenschappelijk en bibliotheek - gebruik.----------

Hitler's Inferno is een werk van letterkunde, wetenschap of kunst, hetwelk bestaat uit -- afzonderlijke werken van liederen en toespraken uit het tijdperk Hitler Duitsland in een door de maker Audio Rarities (USA) in een logische anti-fascistische vorm aan ---------- elkander in de Engelse taal gesproken commentaar in negentienhonderd vijf en veertig in de USA, het einde van de Tweede Wereldoorlog, hierbij wordt, onverminderd het ---- auteursrecht op ieder werk afzonderlijk, als de maker aangemerkt Audio Rarities (USA) degene, onder wiens leiding en toezicht het totale werk is tot stand gebracht. Het ------- auteursrecht over de Duitse toespraken en geluidsopnames door Adolf Hitler en -------- NSDAP -bij overdracht door de geallieerden na negentienhonderd vijf en veertig- ------- berusten bij de Zuid-Duitse deelstaat Freistaat Bayern, en de nederlandse versies van toespraken en liederen van de NSB bij de staat der Nederlanden. Hierbij is in het geval van het werk "Hitler's Inferno" het totale auteursrecht in eigendom van Freistaat -------- Bayern, het doel hiervan is om misbruik onder controle te kunnen houden door de ------ staat en strafbaar te stellen in verband met het ondeskundig gebruik van toespraken, - liederen, afbeeldingen en gedragingen die na negentienhonderd vijf en veertig na de -- val van het Derde Rijk bewezen en ernstig fout waren bevonden door het Tribunaal in - Neurenberg. Zowel de hedendaagse Duitse wet-en regelgeving (Duitse grondwet) ----- alsmede de Amerikaanse en Nederlandse wet- en regelgeving alsmede Europese en - Internationale Verdragen maken uitzonderingen voor het gebruiken van materialen ---- voor historische, wetenschappelijke en educatieve doelstellingen voor gebruik door ---- bibliotheken en op scholen, studie of gebruik door wetenschappers, (Title 17, United -- States Code). Bij het auteursrecht moet nog iets anders worden onderscheiden en wel het zogenaamde persoonlijkheidsrecht droit moral door Audio Rarities (USA). Het ------ persoonlijkheidsrecht van de auteur van het werk gaat nimmer teniet. Dit recht moet --- alzo beschouwd worden als een absoluut en exclusief zelfstandig recht, staande naast het auteurschap. Uit het een en ander volgt, dat het persoonlijkheidsrecht ---------- onafhankelijk van het auteursrecht een zelfstandig, niet overdraagbaar recht vormt. Als de toespraken en liederen in negentienhonderd vijf en veertig op rechtmatige manier -- zijn verzameld, hetgeen uit onderzoek is gebleken en moet worden aangenomen, heeft Audio Rarities (USA) het exclusieve recht de plaat "Hitler's Inferno" in eigenbeheer te - vermenigvuldigen en te verspreiden. Het droit moral kan na overlijden van de maker --- worden uitgeoefend door degenen die hij daartoe bij uiterste wilsbeschikking heeft ----- aangewezen. Zonder uiterste wilsbeschikking door de maker zelf afgegeven, of bij ----- ontbreken van informatie over de maker,alleen mogelijk met een schriftelijke licentie --- door de auteursrechtenorganisatie.Intermediary Foundation of the Universal ---------- Declaration of the Universal Declaration of Human Rights, postbus 324, 5660 AH, ------ Geldrop Nederland heeft sinds negentienhonderd vijf en negentig bij schriftelijke ------- licentie door de Amerikaanse Auteursrechten organisatie "The Harry Fox Agency Inc" - in New York USA, te gelden als exclusieve licentiehouder op het mogen beheren en ---

internationaal verspreiden van het intellectueel & mechanische eigendomsrechten ----- "Hitler's Inferno", hiernaast kunnen bibliotheken, archieven, musea als niet-exclusieve licentiehouders fungeren en wetenschappers-agreementen verstrekken aan ---------- onderzoekers. Het op de geluidsdragers vastgelegde materiaal is gegarandeerd ------- authentiek. Het werk "Hitler's Inferno" is gegarandeerd geen nazisme of neo-nazisme. Het is een getuigenis over de holocaust. De juridische afhandeling over de ---------- auteursrechten en over het werk zijn in negentienhonderd negen en negentig en ------- daarna op zestien juli tweeduizend vier met een titel "In naam der Koningin" notarieel - vastgelegd bij Notariaat op de Laak, Capucijnerplein 38, Budel Nederland. Het werk is verder geregistreerd met een registratienummer bij de Belastingdienst "registratie en -- successie" in Nederland. Op één maart negentienhonderd negen en tachtig traden de Verenigde Staten toe tot de "Berner Conventie ", een tussen een aantal staten ---------- gesloten verdrag, (Berner Conventie, gedefinieerd onder sectie 101 van Title 17,United States Code) waarbij het auteursrecht van onderdanen van elk van de deelnemende -- Staten beschermd wordt in alle aangesloten Staten, waaronder ook Nederland. -------- Stichting Stemra is de Nederlandse zusterorganisatie van de Amerikaanse ---------- auteursrechtenorganisatie The Harry Fox, Inc New York. Vervaardigde opnamen van - uitzonderlijke documentaire waarde naast andere items mogen in officiële archieven -- worden bewaard. Hitler's Inferno is opgenomen in de USA, bij de Universiteit van ------- Kansas City, Missouri, in de Miller Nicols Library,en maakt deel uit van een ---------- wetenschappelijke verzameling van items over de holocaust onder de rubriek ---------- "Suzanne Statland Collections in Holocaust Studies" a bibliography of research -------- materials. ----------

Toegelaten: hetgeen in overeenstemming is met de wettelijke en de morele norm met hetgeen naar de regels van het maatschappelijke verkeer redelijkerwijs geoorloofd is -- met inachtneming van Artikel 25 A W en title 17 United States Code, in combinatie met in kracht rechtsgeldige Europese en Internationale Verdragen (Berner Conventie, ------ WIPO- Verdragen, Rome Conventie, TRIPS agreement van World Trade ---------- Organisation), Internationaal Verdrag inzake Economische, Sociale en Culturele ------- Rechten, waarin de auteursrechten van wetenschappers en de beoefening van de ----- wetenschap, mensenrechten zijn geworden, waar individuele aangesloten---------- Staten aan zijn verbonden. ----------

Verboden: in het algemeen iedere gehele of gedeeltelijke mechanische overname, ---- bewerking of nabootsen inbreuk op intellectueel eigendom in gewijzigde vorm voor een ander doel of een daadwerkelijk verschil vertonen dan het oorspronkelijke doel door de maker zelf verkozen; alle produkten die niet in overeenstemming zijn met de wettelijke en de morele norm, en alles wat met hetgeen naar de regels van het maatschappelijke verkeer redelijkerwijs niet geoorloofd is en als redelijkerwijs aannemelijk is, dat ook de maker die inbreuken zou hebben afgekeurd; ten gehore brengen of vertonen in het ---- openbaar, illegaal verspreiden van produkten of misbruik van gedachtengoed, ---------- negativisme, obsceniteit, obscurantisme; gebaren, uitdrukkingen, emblemen, ---------- geschiedvervalsing; muziek gezongen en gesproken alsmede instrumentale ---------- bewerkingen, met inbegrip van de beschikbaarstelling voor het publiek op zodanige --- wijze dat deze voor leden van het publiek op een door hen individueel gekozen plaats en tijd toegankelijk zijn, hierbij inbegrepen omroepuitzendingen, sportevenementen, al dan niet per kabel satelite, en internettransmissies.----------

Indien aan twee of meer personen een gemeenschappelijk auteursrecht op een zelfde werk toekomt, kan, tenzij anders is overeengekomen, de handhaving van dit recht door ieder hunner geschieden. De Staat de monopoliehouder over het vervolgen van ------- strafbare feiten in overeenstemming met wat hierover is vastgelegd in ---------- negentienhonderd vijf en veertig door de geallieerden controleraad op grond van de ---

wetgeving ter voorkoming van nationalisme en militairisme van de Tweede ----------
Wereldoorlog "kontrollratdirektive 50". ----------
De volgende partijen zijn aanwezig.----------
Bij de ondertekening van deze notariële rectificatie zijn de volgende partijen aanwezig: J.P. van den Wittenboer in de functie als directeur Audio-Rarities en in de functie als -- Voorzitter van Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights. De overige partijen zijn niet in persoon vertegenwoordigd bij de ondertekening van de - rectificatie van de notariële akte.----------
Originele schriftelijke bewijzen zullen aan de akte worden gehecht, wanneer niet ---- origineel zal worden aangegeven dat het een kopie of een print betreft Onder de ------- originele aanhechtingen zit ook een "originele Kiezerspas voor de verkiezingen voor --- Provinciale Staten Noord-Brabant die gehouden is op zeven en twintig maart ---------- tweeduizend zeven. De kiezerspas was bestemd voor de heer Joannes Petrus van ---- den Wittenboer, adres Kastanje 28, 5731 NK, Mierlo, waarbij door hemzelf de volmacht aan de Voorzitter van de Stichting Intermediary Foundation of the Universal ---------- Declaration of Human Rights is afgegeven op de kiezerspas om te gaan stemmen. Het stemrecht is een grondrecht,en dat moet hoog worden gehouden. De burgerij is vrij om de eigen mening te geven over de volksvertegenwoordigers. Gezien de verklaring ----- onder ede in de notariële akte de dato twee en twintig juni negentienhonderd vier en -- negentig, kan niet worden uitgegaan van een democratie, maar is sprake van een ------ schijndemocratie. **Er is geen stem uitgebracht.** Er zal eerst een integraal ---------- parlementair openbaar onderzoek moeten geschieden naar de toestand van de -------- rechtsstaat en de democratie. De bewindsman Hirsch Ballin die zijn kabinetszetel ------ verloor door de IRT-affaire in negentienhonderd vier en negentig (verwijs ook naar ----- notariële akte van een verklaring de dato één en twintig januari negentienhonderd vier en negentig), die aftrad als minister van justitie omdat de Tweede Kamer hem had ----- verboden verdere bemoeienis te hebben met de zware criminaliteit, deze bewindsman die later in tweeduizend zeven wederom de post van "minister van justitie" mag -------- bekleden onder Balkenende, heeft nu kennelijk de opdracht om onderzoek te ---------- verrichten naar de misdaadorganisatie waar hij zelf lid van is " Kabinet Balkenende IV" In rubriek "15" van akte notarieel "in naam der koningin" de diverse boekwerkjes met -- bewijzen en brieven van Audio-Rarities en de Stichting, zijn thans digitaal vastgelegd - op een DVD-rom, met actualisering tot en met tweeduizend zeven inbegrepen. Op de - DVD-rom zijn daarnaast extra opgenomen een complete website door de sociale ------- databank Nederland, in Huizen, Noord-Holland, "N.L.", en een rapport in ---------- pdfbestandsformaat "naboek 20e editie 2006" door H.M. Walker uit Berlicum en ------- Stichting Werkgroep negentienhonderd zeventig, in Tilburg, "N.L". De DVD-rom en de inhoud hiervan alle aanwezige stukken maakt thans onderdeel uit van de **notariële ---- rectificatie**.----------
De rubrieken "15 en 16" immateriële of naamschade. Door de Staat der Nederlanden - het mondeling agreement "fair use only" Hitler's Inferno te hebben geschonden op een of meer keren en / of tijden en / of data. Te concretiseren in een geldvordering. ---------
Wordt de echtheid van deze authentieke akte en de titel betwist. Wanneer een ---- gerechtsdeurwaarder komt met een betekende grosse, waarvan de echtheid en / of --- onjuistheid wordt betwist. De gerechtsdeurwaarder dient dan zijn opdrachtgever aan te spreken en vervolgens dient de opdrachtgever de Staat der Nederlanden waartegen -- de grosse is betekend te benaderen voor verificatie van de echtheid en onjuistheid. ---- Wordt de echtheid en / of onjuistheid van een authentieke akte betwist; dan vermeldt -- artikel. 159 lid 1 Rv:een geschrift dat het uiterlijk heeft van een authentieke akte,geldt - als zodanig behoudens bewijs van het tegendeel.----------

Algemeen geldt, dat het tegenbewijs tegen de authentieke akte drukt op degene die --- haar onjuistheid en / of valsheid beweert, in een speciale "Valsheidsprocedure" bij de - civiele rechter. Bij deze notariële akte met de titel geldt, dat deze procedure voor de --- civiele rechter **absoluut en alleen in combinatie van een openbaar parlementair --- onderzoek** naar het rechtssysteem volgt, met horen van alle getuigen onder ede. In --- een "valsheidsprocedure" worden de notariële akte van een verklaring de dato één en twintig januari negentienhonderd vier en negentig en notariële akte onder ede de dato twee en twintig juni negentienhonderd vier en negentig onderdeel van één totale ------- valsheidsprocedure op alle akten. ----------

Artikel 430 Rv. Geeft algemene regels, voor grossen van excecutoriale titels en de ----- betekening daarvan, voordat zij ten uitvoer kunnen worden gelegd. ----------

De kracht van het schriftelijk bewijs is in de oorspronkelijke akte (minuutakte) gelegen. Grossen en gehele afschriften van een authentieke akte die volgens de wettelijke ------ voorschriften moeten worden bewaard, leveren, wanneer zij zijn afgegeven door een -- daartoe bevoegde ambtenaar (in dit geval de notaris) hetzelfde bewijs op als de ------- oorspronkelijke akte. ----------

Problemen met het vinden van een gerechtsdeurwaarder door de opdrachtgever.

Problemen bij het bereid vinden van een gerechtsdeurwaarder voor het uitvoeren van - de opdracht "ministerieplicht" kunnen zich voordoen. Te denken valt van het naar ------ elkander en op elkander afschuiven van de opdracht. Daarbij moet opdrachtgever ------ eerst alle gerechtsdeurwaarders in Den Haag schriftelijk benaderen om daarna zich te kunnen richten tot de Koninklijke Beroepsorganisatie van Gerechtsdeurwaarders ------ KBvG, postbus:12, 3740 AA in Baarn. Uiteindelijk moet via de Tweede Kamer de ------ ministeriële verantwoordelijkheid van de Minister van Justitie worden geactiveerd om -- ambtshalve een gerechtsdeurwaarder aan te wijzen die de opdracht moet uitvoeren. -- De minister van justitie heeft de taak algemeen te zorgen dat de rechtsbedeling -------- behoorlijk kan functioneren. Men spreekt wel van apparaatzorg. Verder te denken valt (gezien de aard en de opstelling door de Nederlandse Staat (de goodwill-belangen), --- dat de Staat de status quo zal handhaven zo lang enigszins mogelijk is, en zich -------- daarom om die reden van geen enkele Wet, Verdrag rekenschap en verantwoording -- zal geven. ----------

De geconstateerde feiten. Op datum zeventien augustus tweeduizend vijf is het ------ Duitse volkslied gezongen ten gehore gebracht via de TV -omroep SBS6 om acht ------ (20.00) uur, voorafgaande aan het voetbalinterland Nederland tegen Duitsland in ------ Rotterdam, daarna is op datum vijf april tweeduizend zes het Duitse volkslied ---------- instrumentaal (kort in een reclame van Achmea) ten gehore gebracht via TV -omroep - NOS Nederland 1, voor het (acht) 20.00 - uur journaal, daarna is op datum zeven april tweeduizend zes het Duitse volkslied instrumentaal (kort in de reclame van Achmea) -- ten gehore gebracht via TV-omroep RTL4 voor het (half acht)19.30- uur journaal. ------ Verder is sprake van over langere periode plegen van negativisme en ---------- wetenschappelijke sabotage onder hoofdverantwoordelijkheid van de Nederlandse ---- Staat gericht tegen de stichting, Audio-Rarities met het Hitler's Inferno project,verwijs -- naar rubriek "15"DVDrom. Verder: Nederlandse Staat laat het toe dat Zij door derden - als Adolf Hitler op Internet is geportretteerd, in de vorm van een (ex)-minister van ------ Justitie die thans de post bekleed van minister van sociale zaken mr. J.P.H. Donner --- met "hitlerkapsel", en een procureur-generaal Jhr. Mr. De Wijkerslooth de Weerdesteijn als "Adolf Hitler" die het onderwerp discriminatie in zijn takenpakket heeft,afgebeeld --- met een "hakenkruis" op het hoofd en met "Hitlersnor". De Nederlandse Staat laat dit -- ondanks de bekendheid met de websites en de bekendheid wie achter deze websites - zitten, (de heer K.H de Werd en Stichting Sociale Databank Nederland,R.M. ----------

Brockhus), bewust voortbestaan. De bewijzen zijn te vinden op de DVD-rom in rubriek "15". Er zijn door die derden K.H. de Werd inmiddels zestigduizend (60.000) e-mails --- hiervan internationaal verzonden.----------
Dat er tussen de hoofdpartijen de Staat der Nederlanden en Audio-Rarities (kamer van Koophandel: 17090220) een rechtsversverhouding bestaat of heeft bestaan niet in ----- specifieke bestuurstaak, uithoofde van "fair use only" "Hitler's Inferno" Audio Rarities -- LP A 2445, uithoofde waarvan de schuldenaar nog iets van de Staat der Nederlanden had te vorderen, nu te vorderen heeft of nog in de toekomst te vorderen zal krijgen in - verband met schenden afspraken / overeenkomst.----------
Gevorderd wordt. Voor naamschade en omzetderving een geldbedrag van **twintig --- miljoen euro (€ 20.000.000,00)**, hierbij op te tellen de wettelijke rente jaarlijks, extra -- de bedragen per overtreding tot een maximum per jaar, executie en ---------- administratiekosten. Alle daaruit voortvloeiende kosten komen geheel voor rekening --- van de schuldenaar. ----------
Verbeurd zullen worden. Bij het ten gehoren laten brengen van Duitse volkslied of --- andere zaken zonder vergunning die zich buiten het referentiekader "fair use only" ----- vallen), op Nederlands grondgebied en / of het zich op internet als Adolf Hitler laten ---- afbeelden op de Website van K.H. de Werd casu quo Sociale Databank Nederland, --- R.M. Brockhus, of via een andere manier, (bij Ministerie van Justitie bekende websites ,en regelmatig bezocht door ministerie van Justitie). Letterlijk van de website van de --- Sociale Databank Nederland, citeer: *GEEN AANKLACHT. Justitie zal geen vervolging instellen wegens smaad tegen Karel de Werd, terwijl hij toch minister van Justitie mr. -- J.P.H. Donner en de voorzitter van het college van procureursgeneraal mr. J.P. de ----- Wijkerslooth als Adolf Hitler op zijn website heeft gezet.Het ministerie liet via ---------- voorlichter Ivo Hommes weten: "Er zal geen aangifte gedaan worden. Het is deze ------ persoon enkel en alleen te doen om aandacht voor zijn zaak en daar werken wij niet -- aan mee." (De Telegraaf van achttien oktober tweeduizend drie), einde citaat.* **Bedrag tienduizend euro (€ 10.000,00) per overtreding per constatering per keer per ------ iedere nieuwe data op de kalender, oplopen tot een geldbedrag maximum van --- twee miljoen euro (€ 2.000.000,00) per jaar.** Buiten beslag vallen goederen voor ----- openbare dienst van de Staat,artikel 436 Burgerlijk Wetboek.----------
Voor beslag zijn vatbaar. Bedragen bestemd voor educatieve en wetenschappelijke - doelen tot een maximum van honderd duizend euro (€ 100.000,00). De marktwaarde - (in geld) afgeschreven en verouderd materieel Landmacht, Marine en Luchtmacht die - niet meer voor de openbare dienst van de Staat dienen. Deze zaken kunnen zonder --- limiet worden beslagen indien niet aan de betekening, van het bevel van de ---------- gerechtsdeurwaarder wordt voldaan door de Nederlandse Staat. Verder kan beslag --- worden gelegd op roerende zaken die niet bestemd zijn voor de openbare dienst van - de Staat:oude metalen, afgeschreven computers, afgeschreven ---------- kantoorinventaris,sloopmaterialen uit gebouwen van de overheid die na verbouwingen vrijkomen en die op de dumphandel te verkopen zijn, alles waar enigszins een --------- geldbedrag aan toe te kennen valt. Verder alle roerende en niet roerende zaken die --- niet onder de openbare dienst vallen met inbegrip van derdenbeslag op tegoeden ------ onder de Nederlandse Staat die niet te kwalificeren vallen voor openbare dienst. -------- **Het totaalbedrag van de schuldvordering.** twintig miljoen euro (€ 20.000.000,00) ---- met bijtelling van veertig duizend euro (€ 40.000,00) voor viermaal geconstateerde ----- overtredingen, maakt **Totaal bedrag twintig miljoen veertig duizend euro ---------- (€ 20.040.000,00).** ----------
De volgende stukken DVD-rom, brieven, licentie zullen aan deze akte worden ----- gehecht. ----------

1b. De originele brief door de Nederlandse Staat "Royal Netherlands Embassy" Tokio, Japan, datum veertien december negentienhonderd acht en negentig, inzake het ------- werkbezoek van één en twintig september negentienhonderd acht en negentig, de ----- mondelinge bespreking van de voorwaarden voor "fair use only" ten Ministerie van ----- Economische Zaken in Den Haag met Audio- Rarities. ----------
2b. Kleurenprint van de uitnodiging door Ministerie van Economische Zaken "speciale spreekdagen voor genodigden" Zakendoen in Japan, gericht aan Music Company ------ International, J.P. van den Wittenboer is (Audio-Rarities). Contact inzake verwerking -- van de uitnodiging, EVD, Lucy Wentholt. ----------
3b. De originele brief "licentie" door de Amerikaanse auteurs en muziekrechten -------- organisatie Harry Fox Agency Inc, New York USA, zeventien augustus ---------- negentienhonderd vijf en negentig, inzake Hitler's Inferno project. ----------
4b. De originele brief door de DCO Bestuur en Onderwijs Commissie van Justitie van - de Tweede Kamer, Den Haag, datum veertien september tweeduizend zes, kenmerk - "Hitler's Inferno". ----------
5b. De originele brief door Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie, achttien december negentienhonderd acht en negentig, kenmerk: BRF 51.04JH/kk, verwijs naar rubriek -- "20" akte notarieel zestien juli tweeduizend vier "In naam der Koningin". ----------
6b. De originele brief door de Hoge Raad der Nederlanden van vier januari ---------- tweeduizend zeven, inzake reageren op het verzoek de onechtheid of valsheid van de notariële akte van twee en twintig juni negentienhonderd vier en negentig te bewijzen - of kunnen aantonen, kenmerk: 73 91 /SvdO/rk. ----------
7b. DvD-rom door Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human ----- Rights en Audio-Rarities, met de stukken en getuigen onder rubriek "15" aangevuld en onderdeel van deze rectificatie. ----------
8b. De originele Stempas voor de provinciale staten Noord-Brabant, kieskring 1 -------- ('s-Hertogenbosch), om te stemmen op zeven maart tweeduizend zeven, in Gemeente Geldrop en Mierlo, waarbij J.P. van den Wittenboer de Voorziter van Intermediary ------ Foundation of the Universal Declaration of Human Rights, volmacht geeft de stem uit - te brengen. Kaartnummer:**17710161113**. ----------
In het hoofd van deze akte de woorden "In naam der Koningin", uitvoerbaar bij -- voorraad, tenzij de schuldenaar de combinatie de vordering, de titel, de akte(n) -- onrechtmatig of ongegrond voorkomt,een door de schuldenaar aan te spannen - "Valsheidsprocedure" via de civiele Rechter. ----------
De voormelde rectificatie op de notariële grosse "In naam der Koningin" de dato ------- zestien juli tweeduizend vier heeft comparant met een **eed** versterkt in handen van mij, notaris, afgelegd, nadat hij mij had verklaard de betekenis van de eed te beseffen en te weten dat de wet het plegen van meineed strafbaar stelt. ----------
SLOTBEPALINGEN ----------
Voormelde opgave, volledige voorlezing, afvraging en beantwoording hebben ---------- plaatsgehad in tegenwoordigheid van de getuigen. ----------
De comparant en de getuigen zijn mij, notaris, bekend en hun identiteit is door mij, ----- notaris, aan de hand van de hiervoor gemelde en daartoe bestemde ---------- documenten vastgesteld.

Waarvan akte, --------
in minuut opgemaakt, is verleden te Budel, gemeente Cranendonck, op de datum in --- het hoofd van deze akte vermeld, in tegenwoordigheid van de dames ---------- mevrouw Catharina Jacoba van Casteren-Daniëls, geboren te Weert ---------- twee en twintig januari negentienhonderd negen en zestig en ---------- Hendrina Maria Antonia Meeuwissen, geboren te Budel negen en twintig november ---- negentienhonderd zes en vijftig, als getuigen. ----------

Na zakelijke opgave van de inhoud en toelichting van deze akte aan de comparant, ---- heeft deze verklaard tijdig voor het verlijden te hebben kennis genomen van de inhoud van deze akte en daarmee in te stemmen. Vervolgens is deze akte onmiddellijk na ---- volledige voorlezing door de comparant, de getuigen en mij, notaris, ondertekend. ------

Volgen handtekeningen van de comparant, de getuigen en de notaris.

UITGEGEVEN VOOR AFSCHRIFT:

Mr. Th.H.J.M. op de Laak
Notaris te Cranendonck

Netherlands-Japan
1600-2000

ROYAL NETHERLANDS EMBASSY
6-3 Shiba Koen 3-chome, Minato-ku, Tokyo 105-0011 Phone (03)5401-0411 Fax(03)5401-0420

Audio Rarities
Music Company International
T.a.v. dhr. J.P. van den Wittenboer
Postbus 324
5660 AH GELDROP

Tokio, 14 december 1998

Re: Werkbezoek september j.l.

Geachte heer Van den Wittenboer,

Onder verwijzing naar het gesprek op 21 september j.l. betreffende "Zakendoen Japan" heb ik de eer u het volgende te berichten. De afgelopen periode is dezerzijds getracht kanalen te vinden om bekendheid te kunnen geven aan de informatie rond de cd "Hitler's Inferno - de les van gisteren (getuigenis als les voor de toekomst)".
Zoals reeds in Den Haag besproken is dit geen eenvoudige aangelegenheid. Japan kampt zelf met een oorlogsverleden - waarvoor grote aandacht bestaat - maar waarover het nog moeilijk is te spreken. Voor wat de oorlog in Europa betreft bestaat wel degelijk de kennis, maar in de Japanse beleving heeft de eerdere opkomst van het facisme in Europa duidelijk een eigen dimensie.

Een tweetal dezerzijds benaderde "recordshops" (van belangrijke ketens) toonde geen bereidheid voor het t.g.t. opzetten van een display en ook voor toezending van nadere informatie bestond geen interesse. Met uw goedvinden zal ik deze weg dan ook verder staken en bezien of wellicht binnen meer wetenschappelijke kring belangstelling bestaat.

Met vriendelijke groet,

Hendrik E.C. Koets
Ambassaderaad Economie en Handel

オランダ大使館 〒105-0011 東京都港区芝公園3丁目6番3号 Tel.(03)5401-0411 Fax.(03)5401-0420

KOPIE

EVD

MINISTERIE VAN ECONOMISCHE ZAKEN

Postbus 20105
2500 EC Den Haag
Telefoon: (070) 3 79 89 33
Telefax: (070) 3 79 78 78

Port betaald
Nederland
Port payé
Pays-Bas

Lwsc Company International
Postbus 524
3860 AH Godelop

t.a.v. J.P. van den Wittenbaar

KOPIE

EVD

MINISTERIE VAN ECONOMISCHE ZAKEN

Voorlichtingsbijeenkomst "Zakendoen in Japan" 23 september 1998

Misschien juist vanwege de huidige problemen blijft Japan in de belangstelling staan. Om Nederlandse bedrijven de mogelijkheid te bieden de ontwikkelingen in het land beter te volgen organiseert de EVD in samenwerking met de Kamer van Koophandel Rotterdam, de Japan Trade Club, NCH en de Fenedex op 23 september de voorlichtingsbijeenkomst 'Zakendoen in Japan'.

Daarnaast wordt een aantal spreekdagen georganiseerd met vertegenwoordigers van de Nederlandse ambassade te Tokio en het Consulaat-Generaal te Osaka. Deze spreekdagen bieden Nederlandse bedrijven de gelegenheid bij hun plannen en activiteiten in Japan gebruik te maken van de medewerking van de Nederlandse vertegenwoordigingen in Japan. De gesprekken vinden plaats op 21 (EVD Den Haag), 22 (KvK Apeldoorn) en 23 september a.s. (KvK Gouda).

Locatie voorlichtingsbijeenkomst:
Kamer van Koophandel Gouda
Burg. van Reenensingel 101
Gouda
(circa 5 min. vanaf het NS Station Gouda, uitgang Bloemendaal. Ruime parkeergelegenheid bij het KvK-gebouw)

Tijd voorlichtingsbijeenkomst:
10.00 - 14.00 uur
(vanaf 09.30 uur inschrijving)

Kosten:
De deelnamekosten voor de voorlichtingsbijeenkomst bedragen *f* 125,-- p.p.
Deelname aan de individuele gesprekken is gratis.

Aanmelding voorlichtingsbijeenkomst:
Aanmelding is alleen mogelijk via het bijgevoegde aanmeldingsformulier; sluitingsdatum voor inschrijving van de voorlichtingsbijeenkomst is vrijdag 18 september a.s.
U ontvangt *geen* bevestiging van uw aanmelding aan de voorlichtingsbijeenkomst.

Aanmelding spreekdagen:
Via bijgevoegd formulier. Omstreeks twee weken voor aanvang van de spreekdagen wordt u benaderd door de coördinator van de EVD of de betrokken Kamer van Koophandel voor een definitieve afspraak waarvan schriftelijk bevestiging volgt.

Annulering:
Bij verhindering kan de plaats van de deelnemer worden ingenomen door een medewerker van hetzelfde bedrijf. Deelnamekosten zijn niet verschuldigd wanneer *uiterlijk een dag* voor de datum van de bijeenkomst is geannuleerd.

Mailing:
Voor de mailing van deze bijeenkomst is gebruik gemaakt van verschillende adresbestanden. Hierdoor kan het voorkomen dat u meer dan een aankondiging ontvangt.

Inlichtingen:
EVD, Lucy Wentholt
telefoon: 070-3797013

fenedex NCH KAMER VAN KOOPHANDEL ROTTERDAM ASIA HOUSE

THE HARRY FOX AGENCY, INC.
a subsidiary of NATIONAL MUSIC PUBLISHERS' ASSOCIATION, INC.

October 17, 1995

Mr. J.P. van den Wittenboer
Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights
Postbox 324
5660 AH Geldrop
THE NETHERLANDS

Re: Hitler's Inferno Project

Dear Mr. van den Wittenboer:

Thank you for your letter dated August 16th; please excuse my delay in responding to your inquiry. I regret that we cannot provide you with any recommendations on U.S. record companies who may wish to act as your distributor. I am, however, enclosing a section from the *1995 Billboard International Buyer's Guide* in the event you wish to contact any of them directly.

Sincerely,

Frank S. Rittman
International Business Administrator

encl.
cc: Edward P. Murphy
Yoshio Inomata

711 THIRD AVENUE, NEW YORK, NEW YORK 10017 (212) 370-5330 FAX: (212) 953-2384

DCO Bestuur en Onderwijs
Commissie Justitie

Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights
T.a.v. de heer J.P.van den Wittenboer
Postbus 324
5660 AH GELDROP

Plaats en Datum	Den Haag, 14 september 2006
Betreft	"Hitler's Inferno
Ons kenmerk	JUST060608
Uw kenmerk	K05/1077/12Sv
Uw brief van	14 september 2006

Geachte heer Van den Wittenboer,

Uw bovengenoemde brief is onder de leden van de vaste commissie voor Justitie verspreid.

In haar vergadering van 6 september 2006 heeft de commissie besloten geen verdere actie te ondernemen.

Dit betekent dat de leden van de commissie individueel wel actie kunnen ondernemen naar aanleiding van uw brief. Zij kunnen uw opmerkingen bijvoorbeeld gebruiken bij de behandeling van wetsvoorstellen of vragen stellen aan de regering.

Hoogachtend,

mevr. mr. N.J.P. Coenen
griffier van de vaste commissie voor Justitie

Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Plein 2
Den Haag

Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Tel: 070-318 2007
Fax: 070-318 3444

E-mail: cie.just@tweedekamer.nl

K·N·B

KONINKLIJKE NOTARIËLE BEROEPSORGANISATIE

Music Company International
T.a.v. de heer J.P. van den Wittenboer
Postbus 324
5660 AH GELDROP

Den Haag, 18 december 1998

Ons kenmerk : BRF51.04 JH/kk
Doorkiesnr : (070) 330 71 61

Geachte heer Van den Wittenboer,

Hierbij bevestig ik de ontvangst van uw brief, met bijlagen, van 11 december 1998 op 14 december daarna.

U heeft een tekst meegestuurd over de betekenis van de notariële akte, gebaseerd op hetgeen u aan informatie van een notaris hebt verkregen en verder daarover in de vakliteratuur hebt gevonden. U verzoekt de KNB de tekst waar nodig aan te vullen, dan wel een algemene uitleg te geven.

Naar aanleiding daarvan deel ik u mee dat de KNB een vereniging van notarissen en kandidaat-notarissen in Nederland is en als zodanig slechts algemene informatie op notarieel gebied verstrekt. Dit geschiedt door de uitgifte van folders en informatiekaarten, door het periodiek uitgeven van een krant voor cliënten van notariskantoren en door de instelling van de Notaristelefoon, waar ook algemene informatie kan worden ingewonnen. Concrete vragen kunnen door de KNB niet worden beantwoord.

In het algemeen kan ik u wel het volgende meedelen.
Notariële akten zijn akten opgemaakt door een notaris in functie. Eén van de voordelen van een notariële akte is dat de dagtekening, de echtheid en de juistheid van de notariële akte terstond vaststaan. Een ander voordeel is dat die akte steeds bewaard blijft en dat er dus altijd duplicaten van kunnen worden gemaakt. De akte wordt opgemaakt door een onpartijdige deskundige die er naar zal streven de akte zo op te stellen dat rechterlijke procedures worden voorkomen.
Van een notariële akte kan een grosse, een officieel en gewaarmerkt bijzonder afschrift, worden uitgegeven. De daarop rechthebbende kan hiermee zonder rechterlijk vonnis zijn rechten uitoefenen.

Spui 184
2511 BW Den Haag

Postbus 16020
2500 BA Den Haag

Telefoon 070 - 330 71 11
Telefax 070 - 345 32 26

ABN AMRO 43.01.82.953
Postbank 125185

Vanwege deze voordelen van een notariële akte en omwille van de rechtszekerheid heeft de wet voor sommige overeenkomsten en rechtshandelingen de notariële akte verplicht gesteld.

./. Voor een opsomming, alsmede voor meer informatie over de notariële akte en de functie van de notaris verwijs ik u naar de folder "Functie en werkterrein van de notaris", welke u hierbij aantreft.

Hoogachtend,

p.o. CM v/d Kooijnenburg

mw mr F.C. van der Steur-de Jong

Spui 184
2511 BW Den Haag

Postbus 16020
2500 BA Den Haag

Telefoon 070 - 330 71 11
Telefax 070 - 345 32 26

ABN AMRO 43 01 82 953
Postbank 125185

HOGE RAAD DER NEDERLANDEN

Aan de heer J.P. van den Wittenboer
Inermediary Foundation of the Universal Declaration of
Human Rights
Postbus 324
5660 AH GELDROP

Datum 4 januari 2007 **Kenmerk** 7391/SvdO/rk

Geachte heer Van den Wittenboer,

Hierbij deel ik u mede dat de Procureur-Generaal kennis heeft genomen van uw brief van 2 januari 2007 gericht aan de 'Voorzitter van het College van procureurs-generaal van de Hoge Raad der Nederlanden', betreffende 'bewijzen valsheid en onechtheid notariële akte d.d. 22 juni 1994'.

Ter voorkoming van misverstand wijs ik u erop dat de Procureur-Generaal bij de Hoge Raad, mr. J.W. Fokkens, en de Voorzitter van het College van procureurs-generaal, mr. H.N. Brouwer, verschillende functionarissen zijn. De Procureur-Generaal bij de Hoge Raad is geen lid van het College van procureurs-generaal en behoort niet tot het Openbaar Ministerie.

Uit uw brief blijkt niet dat de Procureur-Generaal u - gelet op zijn taken en bevoegdheden - van dienst zou kunnen zijn. De Procureur-Generaal zal daarom niet ingaan op de inhoud van die brief en de door u meegezonden bijlagen.

Hoogachtend,

De Kabinetschef van de Procureur-Generaal,

Mr. S. van den Oever

Postbus 20303 | 2500 EH Den Haag | Telefoon 070 361 13 11
Lange Voorhout 34 | Bezoekadres: Kazernestraat 52 | www.hogeraad.nl

2

Stemmen in een andere gemeente binnen de provincie

Als u in een andere gemeente, binnen de provincie, aan de verkiezing wilt deelnemen, dient u in persoon uiterlijk
: maart 2007 deze stempas bij uw gemeente te laten omzetten in een kiezerspas. Een schriftelijk verzoek tot het
temmen in een andere gemeente, dient u uiterlijk 21 februari 2007 in te dienen bij de gemeente.

Stemmen bij volmacht

Als u niet zelf aan de stemming kunt deelnemen, kunt u een andere kiezer machtigen om voor u te gaan stemmen.
s deze kiezer *in dezelfde gemeente* ingeschreven, dan kunt u gebruik maken van onderstaand volmachtbewijs. Wilt u een
iezer machtigen die in een andere gemeente is ingeschreven, dan dient u uiterlijk 21 februari 2007 een schriftelijk verzoek
n te dienen bij de gemeente. De gemachtigde kan een volmachtatem uitsluitend tegelijk met de eigen stem uitbrengen!

De formulieren voor de schriftelijke verzoeken zijn verkrijgbaar ter gemeentesecretarie.

'OLMACHTBEWIJS (Met blokletters invullen)

laam gemachtigde	: I.F.U.D of Human Rights	Paraaf stembureau
dres en woonplaats	: Kastanje 128, 5731NK Mierlo	

he gemachtigde verklaart zich door mede-ondertekening bereid voor de volmachtgever bij volmacht
e stemmen en met inbegrip van deze machtiging niet meer dan twee andere kiezers als gemachtigde te
e hebben aangenomen.
Geef uw stempas pas aan een ander mee, nadat u zelf hebt ingevuld wie u machtigt en dat gemachtigde uw stem.

Handtekening volmachtgever:

Handtekening gemachtigde:

Voorzitter

LET OP:
Het is strafbaar om op naam van een ander aan de stemming deel te nemen (art. 128 Wetboek van Strafrecht).
Neem uw identificatiebewijs mee! De voorzitter van het stembureau is bevoegd van u te verlangen dat u zich identificeert.
Indien u geen stempas heeft, kunt u niet stemmen!

Declaration of the Universal Declaration of Human Rights

De ondergetekende, mr. Theodorus Hubertus Johannes Maria op de Laak, notaris te Budel, gemeente Cranendonck, verklaart dat de afgedrukte fotokopieën door hem zijn vergeleken met de originele stukken en dat deze fotokopieën volledig overeenstemmen met de originele stukken.
Getekend te Budel, gemeente Cranendonck, zeven en twintig juni tweeduizend zeven.

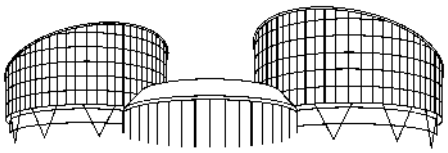

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

Guide on Article 6 of the European Convention on Human Rights

Right to a fair trial

(civil limb)

Updated to 31 December 2018

Publishers or organisations wishing to translate and/or reproduce all or part of this report in the form of a printed or electronic publication are invited to contact publishing@echr.coe.int for information on the authorisation procedure.

If you wish to know which translations of the Case-Law Guides are currently under way, please see Pending translations.

This Guide has been prepared by the Directorate of the Jurisconsult and does not bind the Court. It may be subject to editorial revision.

This Guide was originally drafted in French. It was first published in May 2013. It will be updated regularly as the case-law evolves. This update was finalised on 31 December 2018.

The Case-Law Guides are available for downloading at *www.echr.coe.int* (Case-law – Case-law analysis – Case-law guides). For publication updates please follow the Court's Twitter account at *https:/twitter.com/echrpublication*.

© Council of Europe/European Court of Human Rights, 2018

Table of contents

Note to readers 5

I. Scope: the concept of "civil rights and obligations" 6

A. General requirements for applicability of Article 6 § 1 6
1. "Genuine and serious" "dispute" with a decisive outcome 7
2. Existence of an arguable right in domestic law 8
3. "Civil" nature of the right 12

B. Extension to other types of dispute 12

C. Applicability of Article 6 to proceedings other than main proceedings 16

D. Excluded matters 18

E. Links with other provisions of the Convention 20
1. Article 6 § 2 (presumption of innocence) 20
2. Article 10 (freedom of expression) 20

II. Right to a court 20

A. Right and access to a court 20
1. A right that is practical and effective 21
2. Limitations 25

B. Waiver 28
1. Principle 28
2. Conditions 29

C. Legal aid 29
1. Granting of legal aid 29
2. Effectiveness of the legal aid granted 30

III. Institutional requirements 31

A. Concept of a "tribunal" 31
1. Autonomous concept 31
2. Level of jurisdiction 32
3. Review by a court having full jurisdiction 33
4. Execution of judgments 37
a. Right to prompt implementation of a final and binding judicial decision 37
b. Right not to have a final judicial decision called into question 39
c. Mutual recognition and execution of judgments delivered by foreign courts or elsewhere in the European Union 40

B. Establishment by law 40

C. Independence and impartiality 41
1. General considerations 41
2. An independent tribunal 42
a. Independence vis-à-vis the executive 43
b. Independence vis-à-vis Parliament 43
c. Independence vis-à-vis the parties 43
d. Specific case of judges' independence vis-à-vis the High Council of the Judiciary 43
e. Criteria for assessing independence 44
i. Manner of appointment of a body's members 44
ii. Duration of appointment of a body's members 44

iii. Guarantees against outside pressure 44
iv. Appearance of independence 44
3. An impartial tribunal 45
a. Criteria for assessing impartiality 45
i. Subjective approach 46
ii. Objective approach 46
b. Situations in which the question of a lack of judicial impartiality may arise 47
i. Situations of a functional nature 47
α. The exercise of both advisory and judicial functions in the same case 47
β. The exercise of both judicial and extra-judicial functions in the same case 47
χ. The exercise of different judicial functions 48
ii. Situations of a personal nature 49

IV. Procedural requirements 50

A. Fairness 50
1. General principles 50
2. Scope 52
a. Principles 52
b. Examples 54
3. Fourth instance 58
a. General principles 58
b. Scope and limits of the Court's supervision 58
c. Consistency of domestic case-law 60
4. Adversarial proceedings 61
5. Equality of arms 62
6. Administration of evidence 64
a. Witness evidence 64
b. Expert opinions 65
c. Non-disclosure of evidence 66
7. Reasoning of judicial decisions 66
B. Public hearing 68
1. Hearing 68
2. Delivery 72
C. Length of proceedings 73
1. Determination of the length of the proceedings 74
2. Assessment of the reasonable-time requirement 75
a. Principles 75
b. Criteria 75
i. Complexity of the case 75
ii. The applicant's conduct 76
iii. Conduct of the competent authorities 76
iv. What is at stake in the dispute 78
c. Enforcement proceedings 79

List of cited cases 80

Note to readers

This Guide is part of the series of Guides on the Convention published by the European Court of Human Rights (hereafter "the Court", "the European Court" or "the Strasbourg Court") to inform legal practitioners about the fundamental judgments and decisions delivered by the Strasbourg Court. This particular Guide analyses and sums up the case-law on Article 6 (civil limb) of the European Convention on Human Rights (hereafter "the Convention" or "the European Convention") until 31 December 2018. Readers will find herein the key principles in this area and the relevant precedents.

The case-law cited has been selected among the leading, major, and/or recent judgments and decisions.*

The Court's judgments and decisions serve not only to decide those cases brought before it but, more generally, to elucidate, safeguard and develop the rules instituted by the Convention, thereby contributing to the observance by the States of the engagements undertaken by them as Contracting Parties (*Ireland v. the United Kingdom*, § 154, 18 January 1978, Series A no. 25, and, more recently, *Jeronovičs v. Latvia* [GC], no. 44898/10, § 109, ECHR 2016).

The mission of the system set up by the Convention is thus to determine issues of public policy in the general interest, thereby raising the standards of protection of human rights and extending human rights jurisprudence throughout the community of the Convention States (*Konstantin Markin v. Russia* [GC], § 89, no. 30078/06, ECHR 2012). Indeed, the Court has emphasised the Convention's role as a "constitutional instrument of European public order" in the field of human rights (*Bosphorus Hava Yolları Turizm ve Ticaret Anonim Şirketi v. Ireland* [GC], no. 45036/98, § 156, ECHR 2005-VI).

This Guide contains references to keywords for each cited Article of the Convention and its Additional Protocols. The legal issues dealt with in each case are summarised in a List of keywords, chosen from a thesaurus of terms taken (in most cases) directly from the text of the Convention and its Protocols.

The HUDOC database of the Court's case-law enables searches to be made by keyword. Searching with these keywords enables a group of documents with similar legal content to be found (the Court's reasoning and conclusions in each case are summarised through the keywords). Keywords for individual cases can be found by clicking on the Case Details tag in HUDOC. For further information about the HUDOC database and the keywords, please see the HUDOC user manual.

* The case-law cited may be in either or both of the official languages (English and French) of the Court and the European Commission of Human Rights. Unless otherwise indicated, all references are to a judgment on the merits delivered by a Chamber of the Court. The abbreviation "(dec.)" indicates that the citation is of a decision of the Court and "[GC]" that the case was heard by the Grand Chamber. Chamber judgments that were not final when this update was published are marked with an asterisk (*).

Article 6 § 1 of the Convention – Right to a fair trial

"1. In the determination of his civil rights and obligations or of any criminal charge against him, everyone is entitled to a fair and public hearing within a reasonable time by an independent and impartial tribunal established by law. Judgment shall be pronounced publicly but the press and public may be excluded from all or part of the trial in the interests of morals, public order or national security in a democratic society, where the interests of juveniles or the protection of the private life of the parties so require, or to the extent strictly necessary in the opinion of the court in special circumstances where publicity would prejudice the interests of justice. ..."

HUDOC keywords

Civil rights and obligations (6-1) – Determination (6-1) – Dispute (6-1) – Criminal charge (6-1) – Determination (6-1) – Access to court (6-1) – Fair hearing (6-1) – Adversarial trial (6-1) – Equality of arms (6-1) – Legal aid (6-1) – Public hearing (6-1) – Oral hearing (6-1) – Exclusion of press (6-1) – Exclusion of public (6-1) – Necessary in a democratic society (6-1) – Protection of morals (6-1) – Protection of public order (6-1) – National security (6-1) – Protection of juveniles (6-1) – Protection of private life of the parties (6-1) – Extent strictly necessary (6-1) – Prejudice interests of justice (6-1) – Reasonable time (6-1) – Independent tribunal (6-1) – Impartial tribunal (6-1) – Tribunal established by law (6-1) – Public judgment (6-1)

I. Scope: the concept of "civil rights and obligations"

Article 6 § 1 of the Convention

"1. In the determination of his civil rights and obligations ..., everyone is entitled to a ... hearing ... by [a] tribunal ..."

A. General requirements for applicability of Article 6 § 1

1. The concept of "civil rights and obligations" cannot be interpreted solely by reference to the respondent State's domestic law; it is an "autonomous" concept deriving from the Convention. Article 6 § 1 applies irrespective of the parties' status, the nature of the legislation governing the "dispute" (civil, commercial, administrative law etc.), and the nature of the authority with jurisdiction in the matter (ordinary court, administrative authority etc.) (*Georgiadis v. Greece*, § 34; *Bochan v. Ukraine (no. 2)* [GC], § 43; *Naït-Liman v. Switzerland* [GC], § 106).

2. However, the principle that the autonomous concepts contained in the Convention must be interpreted in the light of present-day conditions does not give the Court power to interpret Article 6 § 1 as though the adjective "civil" (with the restrictions which the adjective necessarily places on the category of "rights and obligations" to which that Article applies) were not present in the text (*Ferrazzini v. Italy* [GC], § 30).

3. The applicability of Article 6 § 1 in civil matters firstly depends on the existence of a "dispute" (in French, "*contestation*"). Secondly, the dispute must relate to a "right" which can be said, at least on arguable grounds, to be recognised under domestic law, irrespective of whether it is protected under the Convention. The dispute must be genuine and serious; it may relate not only to the actual existence of a right but also to its scope and the manner of its exercise. Lastly, the result of the proceedings must be directly decisive for the "civil" right in question, mere tenuous connections or remote consequences not being sufficient to bring Article 6 § 1 into play (*Denisov v. Ukraine* [GC],

§ 44; *Regner v. the Czech Republic* [GC], § 99; *Károly Nagy v. Hungary* [GC], § 60; *Naït-Liman v. Switzerland* [GC], § 106).

4. The two aspects, civil and criminal, of Article 6 of the Convention are not necessarily mutually exclusive, so if Article 6 § 1 is applicable under its civil head, the Court may assess whether the same Article is also applicable under its criminal head (*Ramos Nunes de Carvalho e Sá v. Portugal* [GC], § 121).

1. "Genuine and serious" "dispute" with a decisive outcome

5. The word "dispute" must be given a substantive meaning rather than a formal one (*Le Compte, Van Leuven and De Meyere v. Belgium*, § 45; *Moreira de Azevedo v. Portugal*, § 66; *Miessen v. Belgium*, § 43). It is necessary to look beyond the appearances and the language used and concentrate on the realities of the situation according to the circumstances of each case (*Gorou v. Greece (no. 2)* [GC], § 29; *Boulois v. Luxembourg* [GC], § 92). However, Article 6 does not apply to a non-contentious and unilateral procedure which does not involve opposing parties and which is available only where there is no dispute over rights (*Alaverdyan v. Armenia* (dec.), § 35). Article 6 likewise does not apply to reports on an investigation aimed at ascertaining and recording facts which might subsequently be used as a basis for action by other competent authorities – prosecuting, regulatory, disciplinary or even legislative (even if the reports may have damaged the reputation of the persons concerned) (*Fayed v. the United Kingdom*, § 61).

6. The "dispute" must be genuine and of a serious nature (*Sporrong and Lönnroth v. Sweden*, § 81; *Cipolletta v. Italy*, § 31). This rules out, for example, civil proceedings taken against prison authorities on account of the mere presence in the prison of HIV-infected prisoners (*Skorobogatykh v. Russia* (dec.)). For example, the Court held a "dispute" to be real in a case concerning a request to the public prosecutor to lodge an appeal on points of law, as it formed an integral part of the whole of the proceedings that the applicant had joined as a civil party with a view to obtaining compensation (*Gorou v. Greece (no. 2)* [GC], § 35).

7. Where proceedings relate solely to issues of observance of admissibility criteria, there is no "dispute" over "civil" rights and obligations (*Neshev v. Bulgaria* (dec.); *Nicholas v. Cyprus* (dec.), with further case-law references). In a number of cases where actions in the domestic courts had been dismissed on procedural grounds (because a prior remedy had not been used or proceedings had been brought before a court lacking jurisdiction), the Court has held that the "dispute" raised by the applicants in the domestic courts was neither "genuine" nor "serious", meaning that Article 6 § 1 was not applicable. In reaching that finding, it noted that the dismissal of the action had been foreseeable and that the applicants had had no prospect of reversing the situation of which they complained (*Astikos Oikodomikos Synetairismos Nea Konstantinoupolis v. Greece* (dec.); *Arvanitakis and Others v. Greece* (dec.); *Stavroulakis v. Greece* (dec.)). The situation is different where the domestic courts (which declined jurisdiction) were called upon for the first time to determine the legal issue raised (*Markovic and Others v. Italy* [GC], §§ 100-01). A finding that the domestic court to which an application was made lacked jurisdiction may also result from a detailed examination of the applicable law (*Károly Nagy v. Hungary* [GC], §§ 60, 72 and 75).

8. The dispute may relate not only to the actual existence of a right but also to its scope or the manner in which it is to be exercised (*Benthem v. the Netherlands*, § 32; *Cipolletta v. Italy*, § 31). For example, the fact that the respondent State does not actually contest the existence of a right for torture victims to obtain compensation, but rather its extraterritorial application, does not mean that there cannot be a "dispute" over that right for the purposes of the Convention (*Naït-Liman v. Switzerland* [GC], § 107). The dispute may also concern matters of fact.

8. In *Cipolletta v. Italy* the Court developed its case-law concerning the existence of a genuine and serious "dispute" in proceedings for a company's administrative liquidation. It found it appropriate to adopt a new approach harmonising its case-law concerning the guarantees secured to creditors,

whether in the context of an insolvency procedure or in the special administrative liquidation procedure (§§ 33-37).

9. The result of the proceedings must be directly decisive for the right in question (*Ulyanov v. Ukraine* (dec.)). Consequently, a tenuous connection or remote consequences are not enough to bring Article 6 § 1 into play (*Boulois v. Luxembourg* [GC], § 90). For example, the Court found that proceedings challenging the legality of extending a nuclear power station's operating licence did not fall within the scope of Article 6 § 1 because the connection between the extension decision and the right to protection of life, physical integrity and property was "too tenuous and remote", the applicants having failed to show that they personally were exposed to a danger that was not only specific but above all imminent (*Balmer-Schafroth and Others v. Switzerland*, § 40; *Athanassoglou and Others v. Switzerland* [GC], §§ 46-55; see, more recently, *Sdružení Jihočeské Matky v. the Czech Republic* (dec.); for a case concerning limited noise pollution at a factory (*Zapletal v. the Czech Republic* (dec.)), or the hypothetical environmental impact of a plant for treatment of mining waste (*Ivan Atanasov v. Bulgaria*, §§ 90-95; compare with *Bursa Barosu Başkanlığı and Others v. Turkey*, §§ 127-128).

10. Disciplinary proceedings that do not directly interfere with the right to continue to practise a profession, since such an outcome requires the institution of separate proceedings, are likewise not "decisive" for the purposes of Article 6 (*Marušić v. Croatia* (dec.), §§ 74-75). Moreover, proceedings instituted against the author of a book for alleged plagiarism are not directly decisive, from an Article 6 standpoint, for the author's civil right to enjoy a good reputation (§§ 72 and 73).

11. In contrast, the Court found Article 6 § 1 to be applicable to a case concerning the building of a dam which would have flooded the applicants' village (*Gorraiz Lizarraga and Others v. Spain*, § 46) and to a case about the operating permit for a gold mine using cyanidation leaching near the applicants' villages (*Taşkın and Others v. Turkey*, § 133; *Zander v. Sweden*, §§ 24-25).

12. In a case regarding the appeal submitted by a local environmental-protection association for judicial review of a planning permission, the Court found that there was a sufficient link between the dispute and the right claimed by the legal entity, in particular in view of the status of the association and its founders, and the fact that the aim it pursued was limited in space and in substance (*L'Érablière A.S.B.L. v. Belgium*, §§ 28-30). Furthermore, proceedings for the restoration of a person's legal capacity are directly decisive for his or her civil rights and obligations (*Stanev v. Bulgaria* [GC], § 233).

13. In *Denisov v. Ukraine* [GC] the applicant had been dismissed as president of an administrative court of appeal for failure to perform his administrative duties properly. He had remained in office as a judge of the same court. The Court held that the dispute concerning the applicant's exercise of his right to hold this administrative position, to which he had been appointed for a five-year term, was a serious one, in view of the role assigned to the president of a court under domestic law and the potential direct pecuniary consequences (§§ 47-49).

2. Existence of an arguable right in domestic law

14. The substantive right relied on by the applicant in the national courts must have a legal basis in the State concerned (*Károly Nagy v. Hungary* [GC], §§ 60-61; *Roche v. the United Kingdom* [GC], § 119; *Boulois v. Luxembourg* [GC], § 91). In order to decide whether the "right" in question really has a basis in domestic law, the starting-point must be the provisions of the relevant domestic law and their interpretation by the domestic courts (*Al-Dulimi and Montana Management Inc. v. Switzerland* [GC], § 97; *Regner v. the Czech Republic* [GC], § 100). It is primarily for the national authorities, in particular the courts, to resolve problems of interpretation of domestic legislation. The Court's role is limited to verifying whether the effects of such interpretation are compatible with the Convention. That being so, save in the event of evident arbitrariness, it is not for the Court to question the interpretation of the domestic law by the national courts (*Naït-Liman v. Switzerland*

[GC], § 116). Thus, where the superior national courts have analysed the precise nature of the impugned restriction in a comprehensive and convincing manner, on the basis of the relevant Convention case-law and principles drawn therefrom, the Court would need strong reasons to depart from the conclusion reached by those courts by substituting its own views for theirs on a question of interpretation of domestic law and by finding, contrary to their view, that there was arguably a right recognised by domestic law (*Károly Nagy v. Hungary* [GC], §§ 60 and 62).

15. In *Naït-Liman v. Switzerland* [GC], certain aspects of international law were also taken into account by the Court in concluding that the applicant could lay claim to a right recognised under Swiss law. In particular, the Court referred to the United Nations Convention against Torture, which had become an integral part of the domestic legal system after being ratified by Switzerland, thus obliging the national authorities to comply with it (§ 108).

16. It should be noted that it is the right as asserted by the claimant in the domestic proceedings that must be taken into account in order to assess whether Article 6 § 1 is applicable (*Stichting Mothers of Srebrenica and Others v. the Netherlands* (dec.), § 120). Where, at the outset of the proceedings, there was a genuine and serious dispute about the existence of such a right, the fact that the domestic courts concluded that the right did not exist does not retrospectively deprive the applicant's complaint of its arguability (*Z and Others v. the United Kingdom* [GC], § 89; compare and contrast with *Károly Nagy v. Hungary* [GC], §§ 75-76), including where the domestic courts were called upon to decide for the first time on the issue in question (*Markovic and Others v. Italy* [GC], §§ 100-02). As to the point in time to which the assessment of whether or not there was an "arguable" right in domestic law should relate in the event of a change in the law, see *Baka v. Hungary* [GC], § 110.

17. There is a "right" within the meaning of Article 6 § 1 where a substantive right recognised in domestic law is accompanied by a procedural right to have it enforced through the courts (*Regner v. the Czech Republic* [GC], § 99). Whether or not the authorities enjoyed discretion in deciding whether to grant the measure requested by an applicant may be taken into consideration and may even be decisive (*Boulois v. Luxembourg* [GC], § 93; *Fodor v. Germany* (dec.)). Nevertheless, the mere fact that the wording of a legal provision affords an element of discretion does not in itself rule out the existence of a "right" *Pudas v. Sweden*, § 34; *Miessen v. Belgium*, § 48). Indeed, Article 6 applies where the judicial proceedings concern a discretionary decision resulting in interference in an applicant's rights (*Obermeier v. Austria*, § 69; *Mats Jacobsson v. Sweden*, § 32).

18. In some cases, national law, while not recognising that an individual has a subjective right, does confer the right to a procedure for examination of his or her claim, involving matters such as ruling whether a decision was arbitrary or ultra vires or whether there were procedural irregularities (*Van Marle and Others v. the Netherlands*, § 35). This is the case regarding certain decisions where the authorities have a purely discretionary power to grant or refuse an advantage or privilege, with the law conferring on the person concerned the right to apply to the courts, which may set the decision aside if they find that it was unlawful. In such a case Article 6 § 1 is applicable, on condition that the advantage or privilege, once granted, gives rise to a civil right (*Regner v. the Czech Republic* [GC], § 105). In the case cited, the applicant did not have a right to be issued with security clearance, which was a matter left to the authorities' discretion, but once such clearance had been issued in order to enable him to carry out his duties at the Ministry of Defence, he had a right to challenge its revocation.

19. In the case of *Mirovni Inštitut v. Slovenia* the Court applied these principles in connection with a call for tenders issued by the authorities for the award of a research grant (§ 29). Although the applicant institute had had no right to an award of funding and the examination of the merits of the different tender bids fell within the authorities' discretion, the Court pointed out that the applicant institute had clearly enjoyed a procedural right to the lawful and proper adjudication of the bids. Had its bid been accepted, it would have had a civil right conferred on it. Article 6 was therefore

applicable (§§ 28-30). In more general terms, the Court revisited its line of case-law concerning the applicability of Article 6 to tendering procedures.

20. However, Article 6 is not applicable where the domestic legislation, without conferring a right, grants a certain advantage which it is not possible to have recognised in the courts (*Boulois v. Luxembourg* [GC], §§ 96 and 101). The same situation arises where a person's rights under domestic legislation are limited to a mere hope of being granted a right, with the actual grant of that right depending on an entirely discretionary and unreasoned decision by the authorities (*Masson and Van Zon v. the Netherlands*, §§ 49-51; *Roche v. the United Kingdom* [GC], §§ 122-125; *Ankarcrona v. Sweden* (dec.)).

It should be noted that even if there is a certain degree of tolerance on the national authorities' part, the law cannot recognise a "right" to commit acts prohibited by law (*De Bruin v. the Netherlands (*dec.*)*, § 58).

21. The Court has pointed out that whether a person has an actionable domestic claim may depend not only on the content, properly speaking, of the relevant civil right as defined in national law but also on the existence of procedural bars preventing or limiting the possibilities of bringing potential claims to court (*Fayed v. the United Kingdom*, § 65). In that event, the domestic legislation recognises that a person has a substantive right even though, for whatever reason, there is no legal means of asserting or enforcing the right through the courts. In cases of this kind, Article 6 § 1 may apply (*Al-Adsani v. the United Kingdom* [GC], § 47; *McElhinney v. Ireland* [GC], § 25). However, the Convention institutions may not create through the interpretation of Article 6 § 1 a substantive civil right which has no legal basis in the State concerned (*Roche v. the United Kingdom*, § 117; *Károly Nagy v. Hungary* [GC], §§ 60-61). In *Károly Nagy v. Hungary* [GC], §§ 60-61, the Court emphasised the importance of maintaining a distinction between procedural and substantive elements: fine though that distinction may be in a particular set of national legal provisions, it remains determinative of the applicability and, as appropriate, the scope of the guarantees of Article 6. The Court confirmed its case-law to the effect that Article 6 could not apply to substantive limitations on a right existing under domestic law (*Roche v. the United Kingdom*; *Boulois v. Luxembourg*; *Lupeni Greek Catholic Parish and Others v. Romania* [GC], § 100).

22. Applying the distinction between substantive limitations and procedural bars in the light of these criteria, the Court has, for example, recognised as falling under Article 6 § 1 civil actions for negligence against the police (*Osman v. the United Kingdom*) or against local authorities (*Z and Others v. the United Kingdom* [GC]) and has considered whether a particular limitation (exemption from prosecution or non-liability) was proportionate from the standpoint of Article 6 § 1. Immunity is to be seen here not as qualifying a substantive right but as a procedural bar to the national courts' power to determine that right (*Al-Adsani v. the United Kingdom* [GC], § 48; *Cudak v. Lithuania* [GC], § 57). On the other hand, the Court has held that the Crown's exemption from civil liability *vis-à-vis* members of the armed forces derived from a substantive restriction and that domestic law consequently did not recognise a "right" within the meaning of Article 6 § 1 (*Roche v. the United Kingdom* [GC], § 124; *Hotter v. Austria* (dec.); *Andronikashvili v. Georgia* (dec.)) A declaration by which one branch of the judicial system declined jurisdiction to determine an applicant's compensation claim was examined in the case of *Károly Nagy v. Hungary* [GC], § 60. Referring to the domestic law applicable when the applicant had brought his claim before the courts, the Court found that the national courts' declaration that they lacked jurisdiction had been neither arbitrary nor manifestly unreasonable. That being so, the applicant had not at any time had a "right" which could be said, at least on arguable grounds, to be recognised under domestic law (§§ 75-77). In *Vilho Eskelinen and Others v. Finland* [GC], § 41, the Court acknowledged the existence of an "arguable" right to compensation.

23. The Court has accepted that associations also qualify for protection under Article 6 § 1 if they seek recognition of specific rights and interests of their members (*Gorraiz Lizarraga and Others*

v. Spain, § 45) or even of particular rights to which they have a claim as legal persons (such as the right of the "public" to information and to take part in decisions regarding the environment (*Collectif national d'information et d'opposition à l'usine Melox – Collectif Stop Melox and Mox v. France* (dec.)), or when the association's action cannot be regarded as an *actio popularis* (*L'Érablière A.S.B.L. v. Belgium*).

24. Although there is in principle no right under the Convention to hold a public post entailing the administration of justice, such a right may exist at domestic level. In *Regner v. the Czech Republic* [GC] the Court reiterated that there could be no doubt that there was a right within the meaning of Article 6 § 1 where a substantive right recognised in domestic law was accompanied by a procedural right to have that right enforced through the courts. The mere fact that the wording of a legal provision affords an element of discretion does not in itself rule out the existence of a right. Indeed, Article 6 applies where the judicial proceedings concern a discretionary decision resulting in interference in an applicant's rights (§ 102). The Court has held that the right to participate in a lawful and fair recruitment procedure in public service constitutes a "right" within the meaning of Article 6 § 1 (*Frezadou v. Greece**, § 30).

25. Where legislation lays down conditions for admission to an occupation or profession, a candidate who satisfies them has a right to be admitted to the occupation or profession (*De Moor v. Belgium*, § 43). For example, if the applicant has an arguable case that he or she meets the legal requirements for registration as a doctor, Article 6 applies (*Chevrol v. France*, § 55; see, conversely, *Bouilloc v. France* (dec.)). At all events, when the legality of proceedings concerning a civil right is challengeable by a judicial remedy of which the applicant has made use, it has to be concluded that there was a "dispute" concerning a "civil right" even if the eventual finding was that the applicant did not meet the legal requirements (right to continue practising the medical specialisation which the applicant had taken up abroad: *Kök v. Turkey*, § 37).

26. Recruitment, in the context of access to employment, constitutes in principle a privilege that can be granted at the relevant authority's discretion and cannot be legally enforced. For the purposes of Article 6, this question should be distinguished from the continuation of an employment relationship or the conditions in which it is exercised. While access to employment and to the functions performed may constitute in principle a privilege that cannot be legally enforced, this is not the case regarding the continuation of an employment relationship or the conditions for its enjoyment (*Regner v. the Czech Republic* [GC], § 117). In *Baka v. Hungary* [GC], for instance, the Court recognised the right of the President of the Hungarian Supreme Court to serve his full term of six years under Hungarian law (§§ 107-111). Furthermore, in the private sector, labour law generally confers on employees the right to bring legal proceedings challenging their dismissal where they consider that they have been unlawfully dismissed, or unilateral substantial changes have been made to their employment contract. The same applies to public-sector employees, save in cases where the exception provided for in *Vilho Eskelinen and Others v. Finland* applies (*Regner v. the Czech Republic* [GC], § 117).

27. In *Regner v. the Czech Republic* [GC] a Ministry of Defence official challenged the revocation of his security clearance, which had prevented him from continuing to perform his duties as deputy to the first Vice-Minister. Admittedly, security clearance did not constitute an autonomous right. However, it was a fundamental condition for the performance of the applicant's duties. Its revocation had had a decisive effect on his personal and professional situation, preventing him from carrying out certain duties at the Ministry and harming his prospects of obtaining a new post within the State authorities. Those factors were found to be sufficient for the applicant to be able to claim a "right" for the purposes of Article 6 when challenging the revocation of his security clearance (§ 119; see also the references in § 109 to *Ternovskis v. Latvia*, §§ 9-10, and in § 112 to *Miryana Petrova v. Bulgaria*, §§ 30-35).

3. "Civil" nature of the right

28. Whether or not a right is to be regarded as civil in the light of the Convention must be determined by reference to the substantive content and effects of the right – and not its legal classification – under the domestic law of the State concerned. In the exercise of its supervisory functions, the Court must also take into account the Convention's object and purpose and the national legal systems of the other Contracting States (*König v. Germany*, § 89).

29. In principle the applicability of Article 6 § 1 to disputes between private individuals which are classified as civil in domestic law is uncontested before the Court (for a judicial separation case, see *Airey v. Ireland*, § 21).

30. The Court also regards as falling within the scope of Article 6 § 1 proceedings which, in domestic law, come under "public law" and whose result is decisive for private rights and obligations. Such proceedings may, *inter alia*, have to do with permission to sell land (*Ringeisen v. Austria*, § 94), running a private clinic (*König v. Germany*, §§ 94-95), building permission (see, *inter alia*, *Sporrong and Lönnroth v. Sweden*, § 79), the establishment of a right of ownership, including in relation to a place of worship (*Lupeni Greek Catholic Parish and Others v. Romania* [GC], §§ 71-73), administrative permission in connection with requirements for carrying on an occupation (*Benthem v. the Netherlands*, § 36), a licence for serving alcoholic beverages (*Tre Traktörer Aktiebolag v. Sweden*, § 43), or a dispute concerning the payment of compensation for a work-related illness or accident (*Chaudet v. France*, § 30).

31. In a case concerning the administrative authorities' refusal to comply with final decisions revoking a building permit for a factory on environmental grounds in particular, the Court held that despite the general nature of the interest defended by the applicants, Article 6 was applicable. As nearby residents, they had complained to the national courts that the factory's operations had harmful effects on the environment, and the courts had concluded that they could claim to have a civil right. The Court had regard to what was at stake in the proceedings, the nature of the measures complained of and the applicants' standing under domestic law (*Bursa Barosu Başkanlığı and Others v. Turkey*, §§ 127-128).

32. Article 6 is applicable to a negligence claim against the State (*X v. France*), an action for cancellation of an administrative decision harming the applicant's rights (*De Geouffre de la Pradelle v. France*), administrative proceedings concerning a ban on fishing in the applicants' waters (*Alatulkkila and Others v. Finland*, § 49) and proceedings for awarding a tender in which a civil right - such as the right not to be discriminated against on grounds of religious belief or political opinion when bidding for public-works contracts – is at stake (*Tinnelly & Sons Ltd and Others and McElduff and Others v. the United Kingdom*, § 61; contrast *I.T.C. Ltd v. Malta* (dec.)). Article 6 has also been held to be applicable to administrative procedures concerning revocation of a firearms licence, where the applicants had been listed in a database containing information on individuals deemed to represent a potential danger to society (*Pocius v. Lithuania*, §§ 38-46; *Užukauskas v. Lithuania*, §§ 34-39). The applicants had brought legal proceedings challenging their inclusion in police files and had sought to have their names removed from the database. The Court concluded that Article 6 was applicable, on the grounds that the inclusion of the applicants' names in the database had affected their reputation, private life and job prospects.

33. Article 6 § 1 is also applicable to a civil action seeking compensation for ill-treatment allegedly committed by agents of the State (*Aksoy v. Turkey*, § 92).

B. Extension to other types of dispute

34. Article 6 is applicable to disciplinary proceedings before professional bodies where the right to practise a profession is directly at stake (*Le Compte, Van Leuven and De Meyere v. Belgium*; *Philis v. Greece (no. 2)*, § 45). The applicability of Article 6 to disciplinary proceedings is determined on the

basis of the sanctions which the individual risked incurring as a result of the alleged offence (*Marušić v. Croatia* (dec.), §§ 72-73). The case-law concerning the applicability of Article 6 to disciplinary proceedings against civil servants refers to the *Vilho Eskelinen* test (*Kamenos v. Cyprus*, § 73, concerning disciplinary proceedings against a judge).

35. The Court has held that Article 6 § 1 is applicable to disputes concerning *social matters*, including proceedings relating to an employee's dismissal by a private firm (*Buchholz v. Germany*), proceedings concerning social-security benefits (*Feldbrugge v. the Netherlands*), even on a non-contributory basis (*Salesi v. Italy*), and also proceedings concerning compulsory social-security contributions (*Schouten and Meldrum v. the Netherlands*). (For the challenging by an employer of the finding that an employee's illness was occupation-related, see *Eternit v. France* (dec.), § 32). In these cases the Court took the view that the private-law aspects predominated over the public-law ones. In addition, it has held that there were similarities between entitlement to a welfare allowance and entitlement to receive compensation for Nazi persecution from a private-law foundation (*Woś v. Poland*, § 76).

36. Disputes concerning *public servants* fall in principle within the scope of Article 6 § 1. In its judgment in *Vilho Eskelinen and Others v. Finland* [GC] (§§ 50-62) the Court clarified the scope of the "civil" concept and developed new criteria for the applicability of Article 6 § 1 to employment disputes concerning civil servants (see also *Baka v. Hungary* [GC], § 103; *Regner v. the Czech Republic* [GC], § 107). Thus, there can in principle be no justification for the exclusion from the guarantees of Article 6 of ordinary labour disputes, such as those relating to salaries, allowances or similar entitlements, on the basis of the special nature of the relationship between the particular civil servant and the State in question (see, for instance, a dispute regarding police personnel's entitlement to a special allowance in *Vilho Eskelinen and Others v. Finland* [GC]). The principle is now that there will be a presumption that Article 6 applies, and it will be for the respondent Government to demonstrate, firstly, that a civil-servant applicant does not have a right of access to a court under national law and, secondly, that the exclusion of the rights under Article 6 for the civil servant is justified (*Vilho Eskelinen and Others v. Finland* [GC], § 62).

37. Accordingly, the State cannot rely on an applicant's status as a civil servant to exclude him or her from the protection afforded by Article 6 unless two conditions are fulfilled. Firstly, domestic law must have expressly excluded access to a court for the post or category of staff in question. Secondly, the exclusion must be justified on "objective grounds in the State's interest" (*Vilho Eskelinen and Others v. Finland* [GC], § 62). The two conditions of the *Vilho Eskelinen* test must be fulfilled in order for the protection of Article 6 § 1 to be legitimately excluded (*Baka v. Hungary* [GC], § 118).

38. If the applicant had access to a court under national law, Article 6 applies (even to active army officers and their claims before the military courts: *Pridatchenko and Others v. Russia*, § 47). The Court has emphasised that any exclusion of the application of Article 6 has to be compatible with the rule of law. For this to be the case, it must be based on an instrument of general application and not a provision directed at a specific individual (*Baka v. Hungary* [GC], § 117).

39. With regard to the second criterion, it is not enough for the State to establish that the civil servant in question participates in the exercise of public power or that there exists a special bond of trust and loyalty between the civil servant and the State, as employer. The State must also show that the subject matter of the dispute is linked to the exercise of State power or that it has called into question the special bond of trust and loyalty between the civil servant and the State (*Vilho Eskelinen and Others v. Finland* [GC], § 62). Thus, there can in principle be no justification for the exclusion from the guarantees of Article 6 of ordinary labour disputes, such as those relating to salaries, allowances or similar entitlements, on the basis of the special nature of the relationship between the particular civil servant and the State in question (see, for instance, the dispute

regarding police personnel's entitlement to a special allowance in *Vilho Eskelinen and Others v. Finland* [GC] – see also *Zalli v. Albania* (dec.); *Ohneberg v. Austria*).

40. The Court has declared Article 6 § 1 to be applicable to proceedings for unfair dismissal instituted by embassy employees (a secretary and switchboard operator: *Cudak v. Lithuania* [GC], §§ 44-47; a head accountant: *Sabeh El Leil v. France* [GC], § 39; a cultural and information officer: *Naku v. Lithuania and Sweden*, § 95), a senior police officer (*Šikić v. Croatia*, §§ 18-20) or an army officer in the military courts (*Vasilchenko v. Russia*, §§ 34-36), to proceedings regarding the right to obtain the post of parliamentary assistant (*Savino and Others v. Italy*), to disciplinary proceedings against a judge (*Olujić v. Croatia; Harabin v. Slovakia*) and a regular soldier (*R.S. v. Germany* (dec.), § 34), to an appeal by a prosecutor against a presidential decree ordering his transfer (*Zalli v. Albania* (dec.) and the other references cited therein), to proceedings concerning the professional career of a customs officer (right to apply for an internal promotion: *Fiume v. Italy*, §§ 33-36) and a judge wishing to challenge the premature termination of his mandate as President of the Supreme Court (*Baka v. Hungary* [GC], § 118 – see also *Denisov v. Ukraine* [GC] for a judge who was dismissed as president of a court but remained in office as a judge), and to other disputes concerning civil servants and judges (*Baka v. Hungary* [GC], §§ 104-105; *Kamenos v. Cyprus*, §§ 75 et seq.; and the references cited in paragraph 52 of *Denisov v. Ukraine* [GC] and, regarding disciplinary sanctions against a judge, *Ramos Nunes de Carvalho e Sá v. Portugal* [GC], § 120).

41. Although the Court stated in its judgment in *Vilho Eskelinen and Others v. Finland* [GC] that its reasoning was limited to the situation of civil servants, it has held that the judiciary forms part of typical public service even if it is not part of the ordinary civil service (*Baka v. Hungary* [GC], § 104). The *Denisov v. Ukraine* [GC] judgment gave a detailed summary of the case-law and relevant principles concerning the application of Article 6 to ordinary labour disputes involving judges (see §§ 46-49 and the relevant precedents, §§ 52-55 – see also *Ramos Nunes de Carvalho e Sá v. Portugal* [GC], § 120).

42. The *Vilho Eskelinen* test has been applied to many types of dispute concerning civil servants, including those relating to recruitment or appointment (*Juričić v. Croatia*, §§ 54-58), career or promotion (*Dzhidzheva-Trendafilova v. Bulgaria* (dec.), § 50), transfers (*Ohneberg v. Austria*, § 24), termination of service (*Olujić v. Croatia*; *Nazsız v. Turkey* (dec.)) and disciplinary proceedings (*Kamenos v. Cyprus*, §§ 73-81). More explicitly, the Court held in *Bayer v. Germany* (§ 38), which concerned the removal from office of a State-employed bailiff following disciplinary proceedings, that disputes about "salaries, allowances or similar entitlements" were only non-exhaustive examples of "ordinary labour disputes" to which Article 6 should in principle apply under the *Vilho Eskelinen* test. In *Olujić v. Croatia* (§ 34) it held that the presumption of applicability of Article 6 in the *Vilho Eskelinen* judgment also applied to cases of dismissal (*Baka v. Hungary* [GC], § 105).

43. The Court also concluded that Article 6 was applicable in a case concerning judicial review of the appointment of a court president (*Tsanova-Gecheva v. Bulgaria*, §§ 84-85). While recognising that Article 6 did not guarantee the right to be promoted or to occupy a post in the civil service, the Court nevertheless observed that the right to a legal and fair recruitment or promotion procedure or to equal access to employment and to the civil service could arguably be regarded as rights recognised under domestic law, in so far as the domestic courts had recognised their existence and had examined the grounds submitted by the persons concerned in this regard (see also *Majski v. Croatia (no. 2)*, § 50; *Fiume v. Italy, § 35*).

44. Lastly, the *Vilho Eskelinen* test for the applicability of Article 6 § 1 is equally relevant to cases concerning the right of access to a court (see, for instance, *Nedelcho Popov v. Bulgaria*; *Suküt v. Turkey* (dec.)) and to cases concerning the other guarantees enshrined in Article 6 (*Vilho Eskelinen and Others v. Finland* [GC], which concerned the right to a hearing and the right to a judicial decision within a reasonable time).

45. Article 6 § 1 is also applicable to a civil-party complaint in criminal proceedings (*Perez v. France* [GC], §§ 70-71), except in the case of a civil action brought purely to obtain private vengeance or for punitive purposes (*Sigalas v. Greece*, § 29; *Mihova v. Italy* (dec.)). Indeed, the Convention does not confer any right, as such, to have third parties prosecuted or sentenced for a criminal offence (see also *Mustafa Tunç and Fecire Tunç v. Turkey* [GC], § 218). To fall within the scope of the Convention, such right must be indissociable from the victim's exercise of a right to bring civil proceedings in domestic law, even if only to secure symbolic reparation or to protect a civil right such as the right to a "good reputation" (*Perez v. France* [GC], § 70; see also, regarding a symbolic award, *Gorou v. Greece (no. 2)* [GC], § 24). Therefore, Article 6 applies to proceedings involving civil-party complaints from the moment the complainant is joined as a civil party, unless he or she has unequivocally waived the right to reparation, and as long as the criminal proceedings are decisive for the civil right to compensation that is being asserted (*Alexandrescu and Others v. Romania*, § 22). Accordingly, a case-by-case examination is necessary to determine whether the domestic legal system recognises the complainant as having an interest of a civil nature to be asserted in the criminal proceedings. It must be established that the complainant is seeking to secure the protection of a civil right and has an interest in claiming compensation, even at a later stage, for the violation of that right. Next, the outcome of the proceedings in question must be decisive for obtaining redress for the damage (*Arnoldi v. Italy*, §§ 31-36). The Court has specified that the question of the applicability of Article 6 § 1 cannot depend on the recognition of the formal status of a "party" in domestic law. Lastly, for Article 6 to be applicable, the date of submission of the compensation claim is not decisive, as the Court has found Article 6 to be applicable in cases where the claim had yet to be submitted or had not been submitted at all even though this possibility existed under domestic law (§ 29).

46. The Court has held – *in the context of imprisonment* – that some restrictions on detainees' rights, and the possible repercussions of such restrictions, fall within the sphere of "civil rights" (see the summary of the case-law on this point in *De Tommaso v. Italy* [GC], §§ 147-50). Thus, Article 6 applies to prisoners' detention arrangements (for instance, disputes concerning the restrictions to which prisoners are subjected as a result of being placed in a high-security unit (*Enea v. Italy* [GC], §§ 97-107) or in a high-security cell (*Stegarescu and Bahrin v. Portugal*)), or disciplinary proceedings resulting in restrictions on family visits to prison (*Gülmez v. Turkey*, § 30); or other types of restrictions on prisoners' rights (*Ganci v. Italy*, § 25). Article 6 also applies to *special supervision measures* in the context of a *compulsory residence order* entailing restrictions on freedom of movement in particular (*De Tommaso v. Italy* [GC], §§ 151-55). In the case cited, the Court found that some restrictions – such as the prohibition on going out at night, leaving the district of residence, attending public meetings or using mobile phones or radio communication devices – fell within the sphere of personal rights and were therefore "civil" in nature.

47. Article 6 also covers the right to a good reputation (*Helmers v. Sweden*); the right of access to administrative documents (*Loiseau v. France* (dec.)) or to evidence in the file on an investigation (*Savitskyy v. Ukraine*, §§ 143-145); disputes regarding the non-inclusion of a conviction in a criminal record (*Alexandre v. Portugal*, §§ 54-55); an appeal against an entry in a police file affecting the right to a reputation, the right to protection of property and the possibility of finding employment and hence earning a living (*Pocius v. Lithuania*, §§ 38-46; *Užukauskas v. Lithuania*, §§ 32-40); proceedings concerning the application of non-custodial preventive measures (*De Tommaso v. Italy* [GC], § 151), the right to be a member of an association (*Sakellaropoulos v. Greece* (dec.); *Lovrić v. Croatia*, §§ 55-56) – similarly, legal proceedings concerning the lawful existence of an association concern the association's civil rights, even if under domestic legislation the question of freedom of association belongs to the field of public law (*APEH Üldözötteinek Szövetsége and Others v. Hungary*, §§ 34-35) – and, lastly, the right to continue higher education studies (*Emine Araç v. Turkey*, §§ 18-25), a position which likewise applies to primary education (*Oršuš and Others v. Croatia* [GC], § 104).

48. Article 6 is also applicable to *other matters* such as environmental issues, where disputes may arise involving the right to life, to health or to a healthy environment (*Taşkın and Others v. Turkey*); the fostering of children (*McMichael v. the United Kingdom*); children's schooling arrangements (*Ellès and Others v. Switzerland*, §§ 21-23); the right to have paternity established (*Alaverdyan v. Armenia* (dec.), § 33); and the right to liberty (*Aerts v. Belgium*, § 59; *Laidin v. France (no. 2)*).

49. The right to freedom of expression (*Kenedi v. Hungary*, § 33) and the right of journalists to receive and impart information through the press in order to carry on their profession (*Selmani and Others v. the former Yugoslav Republic of Macedonia,* § 47; *Shapovalov v. Ukraine*, § 49) have also been treated as "civil" in nature.

50. There has therefore been a noticeable shift in the case-law towards applying the civil limb of Article 6 to cases which might not initially appear to concern a civil right but may have "direct and significant repercussions on a private right belonging to an individual" (*De Tommaso v. Italy* [GC], § 151; *Alexandre v. Portugal*, §§ 51 and 54), even in a professional context (*Pocius v. Lithuania*, § 43; *Selmani and Others v. the former Yugoslav Republic of Macedonia,* § 47; *Mirovni Inštitut v. Slovenia*, § 29), including the civil service (for example, *Denisov v. Ukraine* [GC] §§ 52-53 and the case-law references cited; *Ramos Nunes de Carvalho e Sá v. Portugal* [GC]).

C. Applicability of Article 6 to proceedings other than main proceedings

51. *Preliminary proceedings*, like those concerned with the grant of an interim measure such as an injunction, were not normally considered to "determine" civil rights and obligations and did not therefore normally fall within the protection of Article 6 (see, *inter alia*, *Verlagsgruppe News GmbH v. Austria* (dec.) and *Libert v. Belgium* (dec.)). However, in 2009, the Court departed from its previous case-law and took a new approach.

52. In *Micallef v. Malta* ([GC], §§ 80-86), the Court established that the applicability of Article 6 to interim measures will depend on whether certain conditions are fulfilled. Firstly, the right at stake in both the main and the injunction proceedings should be "civil" within the meaning of the Convention. Secondly, the nature of the interim measure, its object and purpose as well as its effects on the right in question should be scrutinised. Whenever an interim measure can be considered effectively to determine the civil right or obligation at stake, notwithstanding the length of time it is in force, Article 6 will be applicable.

53. An interlocutory judgment can be equated to interim or provisional measures and proceedings, and the same criteria are thus relevant to determine whether Article 6 is applicable under its civil head (*Mercieca and Others v. Malta*, § 35).

54. Again with reference to the principles established in *Micallef v. Malta* [GC], Article 6 may apply to the stay of execution proceedings in accordance with the above-mentioned criteria (*Central Mediterranean Development Corporation Limited v. Malta (no. 2)*, §§ 21-23).

55. Article 6 is applicable to *interim proceedings* which pursue the same purpose as the pending main proceedings, where the interim injunction is immediately enforceable and entails a ruling on the same right (*RTBF v. Belgium*, §§ 64-65).

56. *Leave-to-appeal proceedings*: according to *Hansen v. Norway*, § 55, the prevailing approach seems to be that Article 6 § 1 is applicable to such proceedings (citing *Monnell and Morris v. the United Kingdom*, § 54; *Martinie v. France* [GC], §§ 11 and 53-55). The manner in which Article 6 is to be applied depends upon the special features of the proceedings involved, regard being had to the entirety of the proceedings conducted in the domestic legal order and of the role of the appellate or cassation court in those proceedings (*Monnell and Morris v. the United Kingdom*, § 56).

57. *Consecutive criminal and civil proceedings*: if a State's domestic law provides for proceedings consisting of two stages – the first where the court rules on whether there is entitlement to damages and the second where it fixes the amount – it is reasonable, for the purposes of Article 6 § 1, to regard the civil right as not having been "determined" until the precise amount has been decided: determining a right entails ruling not only on the right's existence, but also on its scope or the manner in which it may be exercised, which of course includes assessing the damages (*Torri v. Italy*, § 19).

58. *Constitutional disputes* may also come within the ambit of Article 6 if the constitutional proceedings have a decisive bearing on the outcome of the dispute (about a "civil" right) in the ordinary courts (*Ruiz-Mateos v. Spain*). This does not apply in the case of disputes relating to a presidential decree granting citizenship to an individual as an exceptional measure, or to the determination of whether the President has breached his constitutional oath (*Paksas v. Lithuania* [GC], §§ 65-66). The criteria governing the application of Article 6 § 1 to an interim measure extend to the Constitutional Court (*Kübler v. Germany*, §§ 47-48).

59. *Execution of court decisions*: Article 6 § 1 applies to all stages of legal proceedings for the "determination of ... civil rights and obligations", not excluding stages subsequent to judgment on the merits. Execution of a judgment given by any court must therefore be regarded as an integral part of the "trial" for the purposes of Article 6 (*Hornsby v. Greece*, § 40; *Romańczyk v. France*, § 53, concerning the execution of a judgment authorising the recovery of maintenance debts). Regardless of whether Article 6 is applicable to the initial proceedings, an enforcement title determining civil rights does not necessarily have to result from proceedings to which Article 6 is applicable (*Buj v. Croatia*, § 19).

60. Article 6 § 1 is also applicable to the execution of foreign judgments that are final (*exequatur* - see *Avotiņš v. Latvia* [GC], § 96 and case-law references cited). The *exequatur* of a foreign court's forfeiture order falls within the ambit of Article 6, under its civil head only (*Saccoccia v. Austria* (dec.)).

61. *Applications to have proceedings reopened/extraordinary appeal proceedings*: The case of *Bochan v. Ukraine (no. 2)* [GC] clarified the Court's case-law concerning the applicability of Article 6 to extraordinary appeals in civil judicial proceedings. The Convention does not in principle guarantee a right to have a terminated case reopened and Article 6 is not applicable to proceedings concerning an application for the reopening of civil proceedings which have been terminated by a final decision (*Sablon v. Belgium*, § 86). This reasoning also applies to an application to reopen proceedings after the Court has found a violation of the Convention (*Verein gegen Tierfabriken Schweiz (VgT) v. Switzerland (no. 2)*, § 24). Article 6 is therefore deemed inapplicable to them. This is because, in so far as the matter is covered by the principle of *res judicata* of a final judgment in national proceedings, it cannot in principle be maintained that a subsequent extraordinary application or appeal seeking revision of that judgment gives rise to an arguable claim as to the existence of a right recognised under national law or that the outcome of the proceedings involving a decision on whether or not to reconsider the same case is decisive for the "determination of ... civil rights and obligations" (*Bochan v. Ukraine (no. 2)* [GC], §§ 44-45).

62. However, should an extraordinary appeal automatically entail, or result in practice in, reconsidering the case afresh, Article 6 applies to the "reconsideration" proceedings in the ordinary way (*ibid.*, § 46). Article 6 has also been found to be applicable in certain instances where the proceedings, although characterised as "extraordinary" or "exceptional" in domestic law, were deemed to be similar in nature and scope to ordinary appeal proceedings, the national characterisation of the proceedings not being regarded as decisive for the issue of applicability (*San Leonard Band Club v. Malta*, §§ 41-48). In conclusion, the Court has found that while Article 6 § 1 is not normally applicable to extraordinary appeals seeking the reopening of terminated judicial proceedings, the nature, scope and specific features of such proceedings in the legal system

concerned may be such as to bring them within the ambit of Article 6 § 1 and of the safeguards of a fair trial that it affords to litigants. The Court must accordingly examine the nature, scope and specific features of the extraordinary appeal at issue (*Bochan v. Ukraine (no. 2)* [GC], § 50). In the case cited, those criteria were applied to an "exceptional appeal" in which the applicant, relying on a judgment in which the European Court of Human Rights had found a violation of Article 6, had asked her country's Supreme Court to quash the national courts' decisions.

63. Article 6 has also been declared applicable to a *third-party appeal* which had a direct impact on the applicants' civil rights and obligations (*Kakamoukas and Others v. Greece* [GC], § 32), and to *costs proceedings* conducted separately from the substantive "civil" proceedings (*Robins v. the United Kingdom*, § 29).

D. Excluded matters

64. Merely showing that a dispute is "pecuniary" in nature is not in itself sufficient to attract the applicability of Article 6 § 1 under its civil head (*Ferrazzini v. Italy* [GC], § 25).

65. Matters outside the scope of Article 6 include *tax proceedings*: tax matters still form part of the hard core of public-authority prerogatives, with the public nature of the relationship between the taxpayer and the community remaining predominant (*ibid.*, § 29). Similarly excluded are summary injunction proceedings concerning customs duties or charges (*Emesa Sugar N.V. v. the Netherlands* (dec.)).

66. The same applies, in the *immigration* field, to the entry, residence and removal of aliens, in relation to proceedings concerning the granting of political asylum or deportation (application for an order quashing a deportation order: see *Maaouia v. France* [GC], § 38; extradition: see *Peñafiel Salgado v. Spain* (dec.); *Mamatkulov and Askarov v. Turkey* [GC], §§ 81-83; and an action in damages by an asylum-seeker on account of the refusal to grant asylum: see *Panjeheighalehei v. Denmark* (dec.)), despite the possibly serious implications for private or family life or employment prospects. This inapplicability extends to the inclusion of an alien in the Schengen Information System (*Dalea v. France* (dec.)). The right to hold a passport and the right to nationality are not civil rights for the purposes of Article 6 (*Smirnov v. Russia* (dec.)). However, a foreigner's right to apply for a work permit may come under Article 6, both for the employer and the employee, even if, under domestic law, the employee has no *locus standi* to apply for it, provided that what is involved is simply a procedural bar that does not affect the substance of the right (*Jurisic and Collegium Mehrerau v. Austria*, §§ 54-62).

67. According to *Vilho Eskelinen and Others v. Finland* [GC], *disputes relating to public servants* do not fall within the scope of Article 6 when the following two criteria are met: the State in its national law must have expressly excluded access to a "tribunal" for the post or category of staff in question, and the exclusion must be justified on objective grounds in the State's interest (§ 62; see also *Baka v. Hungary* [GC], § 103; *Regner v. the Czech Republic* [GC], § 107). Moreover, any exclusion of the application of Article 6 has to be compatible with the rule of law. For this to be the case, it must be based on an instrument of general application and not a provision directed at a specific individual (*Baka v. Hungary* [GC], § 117). Very few cases have given rise to a finding that both conditions of the *Vilho Eskelinen* test were satisfied.

68. In the few cases in which the Court has found that the first condition of the *Vilho Eskelinen* test was fulfilled, the exclusion from access to a court for the post in question was clear and "express" (see, for example, *Suküt v. Turkey* (dec.); *Apay v. Turkey* (dec.); *Nazsız v. Turkey* (dec.); and *Nedelcho Popov v. Bulgaria*, § 38). It should be noted that the fact that there is no possibility of reviewing the decision complained of does not in itself mean that access to a court is excluded for the purposes of the first condition (*Kamenos v. Cyprus*, §§ 75 and 84). In the case cited, the applicant had received a disciplinary punishment from a single body, the Supreme Council of Judicature, whose decision was

final (§ 84). The Council had nevertheless constituted a "tribunal" within the meaning of Article 6, and the dismissed civil servant had therefore had access to a court for the purposes of the first condition of the *Vilho Eskelinen* test.

69. The Court has stated that there is nothing to prevent it from characterising a particular domestic body outside the domestic judiciary as a "tribunal" for the purpose of the *Vilho Eskelinen* test. An administrative or parliamentary body may thus be viewed as a "tribunal", thereby rendering Article 6 applicable to civil servants' disputes determined by it (*Oleksandr Volkov v. Ukraine*, § 88). There may also be particular circumstances where the Court must determine whether access to a court had been excluded under domestic law before, rather than at the time when, the impugned measure concerning the applicant was adopted (*Baka v. Hungary* [GC], §§ 115-16).

70. As regards the second condition, in order for the exclusion to be justified, it is not enough for the State to establish that the civil servant in question participates in the exercise of public power or that there exists, to use the words of the Court in *Pellegrin v. France* [GC], a "special bond of trust and loyalty" between the civil servant and the State, as employer. It is also for the State to show that the subject matter of the dispute in issue is related to the exercise of State power or that it has called into question the special bond. There can in principle be no justification for the exclusion from the guarantees of Article 6 of ordinary labour disputes, such as those relating to salaries, allowances or similar entitlements, on the basis of the special nature of the relationship between the particular civil servant and the State in question (*Vilho Eskelinen and Others v. Finland* [GC], § 62). The Court found that Article 6 was not applicable in the case of a soldier discharged from the army for breaches of discipline who was unable to challenge his discharge before the courts and whose "special bond of trust and loyalty" with the State had been called into question (*Sukût v. Turkey* (dec.)).

71. *Political rights* such as the right to stand for election and retain one's seat (electoral dispute: see *Pierre-Bloch v. France*, § 50), the right to a pension as a former member of Parliament (*Papon v. France* (dec.)), or a political party's right to carry on its political activities (for a case concerning the dissolution of a party, see *Refah Partisi (The Welfare Party) and Others v. Turkey* (dec.)), cannot be regarded as civil rights within the meaning of Article 6 § 1. Membership of and exclusion from a political party or association are not covered by Article 6 either (*Lovrić v. Croatia*, § 55). Similarly, proceedings in which a non-governmental organisation conducting parliamentary-election observations was refused access to documents not containing information relating to the organisation itself fall outside the scope of Article 6 § 1 (*Geraguyn Khorhurd Patgamavorakan Akumb v. Armenia* (dec.)). The Court has confirmed that matters relating to conduct in political office, in particular the duty not to place oneself in a conflict of interests, are political rather than civil (*Cătăniciu v. Romania* (dec.), § 35).

72. In addition, the Convention does not confer any right, as such, to have third parties prosecuted or sentenced for a criminal offence (*Perez v. France* [GC], § 70; *Mustafa Tunç and Fecire Tunç v. Turkey* [GC], § 218). Article 6 § 1 does not require that there be a national court with competence to invalidate or override the law in force (*James and Others v. the United Kingdom*, § 81).

73. The right to report matters stated in open court is not a "civil" right within the meaning of the Convention either (*Mackay and BBC Scotland v. the United Kingdom*, §§ 20-22).

74. Conclusion: Where there exists a "dispute" concerning "civil rights and obligations", as defined according to the above-mentioned criteria, Article 6 § 1 secures to the person concerned the right to have any claim relating to his civil rights and obligations brought before a court or tribunal. In this way the Article embodies the "right to a court", of which the right of access, that is the right to institute proceedings before courts in civil matters, constitutes one aspect. To this are added the guarantees laid down by Article 6 § 1 as regards both the organisation and composition of the court and the conduct of the proceedings. In sum, the whole makes up the right to a "fair hearing" (*Golder v. the United Kingdom*, § 36).

E. Links with other provisions of the Convention

1. Article 6 § 2 (presumption of innocence)

75. Cases concerning civil proceedings for compensation following either an acquittal or the discontinuation of criminal proceedings are normally examined under Article 6 § 2 of the Convention. The Court has dealt with a case in which the applicant complained that her civil liability for the acts of her minor son had been established on the basis of criminal proceedings in which her son had only been a witness and she herself had not had any procedural status. It was not alleged, either in the criminal or in the civil proceedings, that the applicant herself had committed any unlawful acts. The case therefore did not concern her right to the presumption of innocence guaranteed by Article 6 § 2. Nonetheless, the Court found that the principles developed in its case-law under that provision were of relevance to the situation examined under Article 6 § 1 in the case before it (*Kožemiakina v. Lithuania*, § 51).

2. Article 10 (freedom of expression)

76. The Court has dealt with cases in which the applicants had been convicted of contempt of court on account of comments made in a courtroom or directed at judges. Initially, the Court carried out a separate examination of the complaints brought before it under Articles 6 and 10 of the Convention, while observing that its finding of procedural unfairness in the summary proceedings for contempt only served to compound the lack of proportionality (*Kyprianou v. Cyprus* [GC], § 181). More recently, it held that in the light of the shortcomings in the proceedings in question (resulting in a finding of a violation of Article 6 § 1), the restriction of the applicant's right to freedom of expression had not been accompanied by effective and "adequate safeguards" against abuse and had therefore not been necessary in a democratic society, thus breaching Article 10 (*Słomka v. Poland**, §§ 69-70).

II. Right to a court

Article 6 § 1 of the Convention

> "1. In the determination of his civil rights and obligations ..., everyone is entitled to a fair and public hearing within a reasonable time by an independent and impartial tribunal established by law. ..."

A. Right and access to a court

77. The right of access to a court for the purposes of Article 6 was defined in *Golder v. the United Kingdom* (§§ 28-36). Referring to the principles of the rule of law and the avoidance of arbitrary power which underlie the Convention, the Court held that the right of access to a court was an inherent aspect of the safeguards enshrined in Article 6 (*Zubac v. Croatia* [GC], § 76).

78. The right to a fair trial, as guaranteed by Article 6 § 1, requires that litigants should have an effective judicial remedy enabling them to assert their civil rights (*Běleš and Others v. the Czech Republic*, § 49; *Naït-Liman v. Switzerland* [GC], § 112).

79. Everyone has the right to have any claim relating to his "civil rights and obligations" brought before a court or tribunal. In this way Article 6 § 1 embodies the "right to a court", of which the right of access, that is, the right to institute proceedings before courts in civil matters, constitutes one

aspect (*Golder v. the United Kingdom*, § 36; *Naït-Liman v. Switzerland* [GC], § 113). Article 6 § 1 may therefore be relied on by anyone who considers that an interference with the exercise of one of his or her civil rights is unlawful and complains that he or she has not had the possibility of submitting that claim to a tribunal meeting the requirements of Article 6 § 1. Where there is a serious and genuine dispute as to the lawfulness of such an interference, going either to the very existence or to the scope of the asserted civil right, Article 6 § 1 entitles the individual concerned "to have this question of domestic law determined by a tribunal" (*Z and Others v. the United Kingdom* [GC], § 92; *Markovic and Others v. Italy* [GC], § 98). The refusal of a court to examine allegations by individuals concerning the compatibility of a particular procedure with the fundamental procedural safeguards of a fair trial restricts their access to a court (*Al-Dulimi and Montana Management Inc. v. Switzerland* [GC], § 131).

80. The "right to a court" and the right of access are not absolute. They may be subject to limitations, but these must not restrict or reduce the access left to the individual in such a way or to such an extent that the very essence of the right is impaired (*Philis v. Greece (no. 1)*, § 59; *De Geouffre de la Pradelle v. France*, § 28; *Stanev v. Bulgaria* [GC], § 229; *Baka v. Hungary* [GC], § 120; *Naït-Liman v. Switzerland* [GC], § 113).[1] Furthermore, a limitation will not be compatible with Article 6 § 1 if it does not pursue a legitimate aim and if there is not a reasonable relationship of proportionality between the means employed and the aim sought to be achieved (*Lupeni Greek Catholic Parish and Others v. Romania* [GC], § 89; *Naït-Liman v. Switzerland* [GC], § 115).

81. Although the right to bring a civil claim before a court ranks as one of the "universally recognised fundamental principles of law", the Court does not consider these guarantees to be among the norms of *jus cogens* in the current state of international law (*Al-Dulimi and Montana Management Inc. v. Switzerland* [GC], § 136).

82. In *Baka v. Hungary* [GC] the Court noted the growing importance which international and Council of Europe instruments, the case-law of international courts and the practice of other international bodies were attaching to procedural fairness in cases involving the removal or dismissal of judges, including the intervention of an authority independent of the executive and legislative powers in respect of every decision affecting the termination of office of a judge (§ 121).

83. In its decision in *Lovrić v. Croatia* concerning the expulsion of a member of an association, the Court noted that a restriction on the right of access to a court to challenge such a measure pursued the "legitimate aim" of maintaining the organisational autonomy of associations (referring to Article 11 of the Convention). The scope of judicial review of such a measure may be restricted, even to a significant extent, but the person concerned must nevertheless not be deprived of the right of access to a court (§§ 71-73).

1. A right that is practical and effective

84. The right of access to a court must be "practical and effective" (*Bellet v. France*, § 38; *Zubac v. Croatia* [GC], §§ 76-79). For the right of access to be effective, an individual must "have a clear, practical opportunity to challenge an act that is an interference with his rights" (*ibid.*, § 36; *Nunes Dias v. Portugal* (dec.) regarding the rules governing notice to appear).

85. The rules governing the formal steps to be taken and the time-limits to be complied with in lodging an appeal or an application for judicial review are aimed at ensuring the proper administration of justice and compliance, in particular, with the principle of legal certainty (*Cañete de Goñi v. Spain*, § 36). That being so, the rules in question, or their application, should not prevent litigants from using an available remedy (*Miragall Escolano and Others v. Spain*, § 36; *Zvolský and Zvolská v. the Czech Republic*, § 51). In particular, each case should be assessed in the light of the special features of the proceedings in question (*Kurşun v. Turkey**, §§ 103-104). In applying

1. See also the section on "Fairness".

procedural rules, the courts must avoid both excessive formalism that would impair the fairness of the proceedings and excessive flexibility such as would render nugatory the procedural requirements laid down in statutes (*Hasan Tunç and Others v. Turkey*, §§ 32-33).

86. The essence of the right of access to a court is impaired when the rules cease to serve the aims of legal certainty and the proper administration of justice and form a sort of barrier preventing the litigant from having his or her case determined on the merits by the competent court (*Zubac v. Croatia* [GC], § 98). Where inaccurate or incomplete information about time-limits has been supplied by the authorities, the domestic courts should take sufficient account of the particular circumstances of the case and not apply the relevant rules and case-law too rigidly (compare *Clavien v. Switzerland* (dec.) and *Gajtani v. Switzerland*).

87. The right to bring an action or to lodge an appeal must arise from the moment the parties may effectively become aware of a legal decision imposing an obligation on them or potentially harming their legitimate rights or interests. Otherwise, the courts could substantially reduce the time for lodging an appeal or even render any appeal impossible by delaying service of their decisions. As a means of communication between the judicial body and the parties, service makes the court's decision and the grounds for it known to the parties, thus enabling them to appeal if they see fit (*Miragall Escolano and Others v. Spain*, § 37) or enabling an interested third party to intervene (*Cañete de Goñi v. Spain*, § 40, concerning an applicant who had not been summoned to give evidence as an interested party in proceedings whose outcome had caused her damage).

88. More broadly, it is the domestic authorities' responsibility to act with the requisite diligence in ensuring that litigants are apprised of proceedings concerning them so that they can appear and defend themselves; notification of proceedings cannot be left entirely at the discretion of the opposing party (for a summary of the case-law, see *Schmidt v Latvia*, §§ 86-90, 92 and 94-95, where the applicant had not been informed of divorce proceedings and the Court emphasised that given what was at stake in the proceedings, special diligence had been required on the authorities' part to ensure that the right of access to a court was respected).

89. A system of general publication of administrative decisions that strikes a fair balance between the interests of the authorities and of the persons concerned, in particular by affording the latter a clear, practical and effective opportunity to challenge the decisions, does not constitute a disproportionate interference with the right of access to a court (*Geffre v. France* (dec.)).

The case of *Zavodnik v. Slovenia* concerned notification in the course of bankruptcy proceedings. The Court held that the manner in which notice of the hearing had been given (it had been announced on the court's notice board and in the Official Gazette) was inappropriate and had prevented the applicant from challenging the distribution of the estate (*Zavodnik v. Slovenia*, §§ 78-81).

90. In the specific circumstances of a case, the practical and effective nature of the right of access to a court may be impaired, for instance:

- by the prohibitive cost of the proceedings in view of the individual's financial capacity:
  - the excessive amount of security for costs in the context of an application to join criminal proceedings as a civil party (*Aït-Mouhoub v. France*, §§ 57-58; *García Manibardo v. Spain*, §§ 38-45);
  - excessive court fees (*Kreuz v. Poland*, §§ 60-67; *Podbielski and PPU Polpure v. Poland*, §§ 65-66; *Weissman and Others v. Romania*, § 42; *Georgel and Georgeta Stoicescu v. Romania*, §§ 69-70, and conversely, *Reuther v. Germany* (dec.)). In these cases the Court considered the question of court fees that had been imposed prior to the institution of civil proceedings and had had the effect of hindering access to a court at first instance or at a subsequent stage of the proceedings for applicants who were unable to pay. In *Stankov v. Bulgaria*, § 59, the Court held that substantial court fees imposed at the end of proceedings could also amount to a restriction on the right to a

court. In cases concerning court fees, the litigant's conduct should also be taken into accout (*Zubac v. Croatia* [GC], § 120);

- by issues relating to time-limits:
  - the time taken to hear an appeal leading to its being declared inadmissible (*Melnyk v. Ukraine*, § 26; *Miragall Escolano and Others v. Spain*, § 38). Litigants are nevertheless required to act with the requisite diligence (*Kamenova v. Bulgaria*, §§ 52-55).
  - The Court held in *Ivanova and Ivashova v. Russia* that the national courts should not interpret domestic law in an inflexible manner with the effect of imposing an obligation with which litigants could not possibly comply. Requiring an appeal to be lodged within one month of the date on which the registry drew up a full copy of the court's decision - rather than the point at which the appellant actually had knowledge of the decision - amounted to making the expiry of the relevant deadline dependent on a factor entirely outside the appellant's control. The Court found that the right of appeal should have become effective from the point at which the applicant could effectively apprise herself of the full text of the decision.
  - limitation periods for bringing a claim (*Howald Moor and Others v. Switzerland*, §§ 79-80; *Yagtzilar and Others v. Greece*, § 27). For example, the Court has found a violation of the right of access to a court in a number of cases in which the discontinuation of criminal proceedings and the resulting failure to examine a civil claim were due to a lack of diligence on the national authorities' part (*Atanasova v. Bulgaria*, §§ 35-47). Excessive delays in the examination of a claim may also render the right of access to a court meaningless (*Kristiansen and Tyvik AS v. Norway*).
  - the granting of leave to appeal out of time and the resulting acceptance of an ordinary appeal lodged after a significant period of time, for reasons that do not appear especially convincing, may entail a breach of the principle of legal certainty and the right to a court (*Magomedov and Others v. Russia*, §§ 87-89, where late appeals benefiting the competent authorities were accepted following the extension without any valid reason of the time-limit for appealing).
  - delay by the national authorities in examining an application by the applicant (challenging the selection procedure for a post for which she had applied), with the result that the proceedings were terminated on the grounds that there was no legal interest in pursuing the application as the administrative decision at issue had expired (*Frezadou v. Greece**, § 47).
- by issues relating to jurisdiction (see, for example, *Arlewin v. Sweden*, concerning a television programme broadcast from another European Union country). Furthermore, where an action for damages is brought against it, the State has a positive obligation to facilitate the identification of the respondent authority (*Georgel and Georgeta Stoicescu v. Romania*, §§ 69-71).
- by issues of evidence, where the requirements for the burden of proof are overly rigid (*Tence v. Slovenia*, §§ 35-38);
- by the existence of procedural bars preventing or limiting the possibilities of applying to a court:
  - a particularly strict interpretation by the domestic courts of a procedural rule (excessive formalism) may deprive applicants of their right of access to a court (*Pérez de Rada Cavanilles v. Spain*, § 49; *Miragall Escolano v. Spain*, § 38; *Sotiris and Nikos Koutras ATTEE v. Greece*, § 20; *Běleš and Others v. the Czech Republic*, § 50; *RTBF v. Belgium*, §§ 71-72 and 74; *Miessen v. Belgium*, §§ 72-74; *Zubac v. Croatia* [GC], § 97);.

- consideration of the value of the subject matter of the dispute (*ratione valoris* admissibility threshold) in order to determine the jurisdiction of a higher court (*Zubac v. Croatia* [GC], § 73, §§ 85-86);

- the requirements linked to execution of an earlier ruling may impair the right of access to a court, for instance where the applicant's lack of funds makes it impossible for him even to begin to comply with the earlier judgment (*Annoni di Gussola and Others v. France*, § 56; compare with *Arvanitakis v. France* (dec.));

- procedural rules barring certain subjects of law from taking court proceedings (*The Holy Monasteries v. Greece*, § 83; *Philis v. Greece (no. 1)*, § 65; *Lupaş and Others v. Romania*, §§ 64-67; and, regarding adults lacking capacity, *Stanev v. Bulgaria* [GC], §§ 241-45; *Nataliya Mikhaylenko v. Ukraine*, § 40; and compare with *R.P. and Others v. the United Kingdom*).[2]

However, again on the subject of formalism, the conditions of admissibility of an appeal on points of law may quite legitimately be stricter than for an ordinary appeal. Given the special nature of the Court of Cassation's role, the procedure followed in the Court of Cassation may be more formal, especially where the proceedings before it follow the hearing of the case by a first-instance court and then a court of appeal, each with full jurisdiction (*Levages Prestations Services v. France*, §§ 44-48; *Brualla Gómez de la Torre v. Spain*, §§ 34-39). More generally, the *Zubac v. Croatia* [GC] judgment reiterated the general principles on access to a higher court (§§ 80-82 and § 84) and the case-law on formalism (§§ 96-99). In particular, the issues of "legal certainty" and "proper administration of justice" are two central elements for drawing a distinction between excessive formalism and acceptable application of procedural formalities (§ 98).

91. In *Trevisanato v. Italy* the Court did not find fault with the requirement for specialist lawyers to conclude each ground of appeal to the Court of Cassation with a paragraph summing up the reasoning and explicitly identifying the legal principle alleged to have been breached (§§ 42-45). The Court has also found that considerations linked to expediting and simplifying the Court of Cassation's examination of cases were legitimate (*Miessen v. Belgium*, § 71).

92. In principle, the imposition of a specified threshold (*ratione valoris* admissibility criterion) for access to a supreme court pursues the legitimate aim of ensuring that that court is only required to deal with matters of such importance as befits its role (*Zubac v. Croatia* [GC], § 73, § 83 and § 105). However, the proportionality of such a restriction must be assessed on a case-by-case basis (§§ 106-107) and the Court has laid down precise criteria for assessing whether the national authorities exceeded their margin of appreciation in the case in question (§§ 108-109).

93. Furthermore, Article 6 § 1 guarantees not only the right to institute proceedings but also the right to obtain a determination of the dispute by a court (*Lupeni Greek Catholic Parish and Others v. Romania* [GC], § 86; *Kutić v. Croatia*, §§ 25 and 32, regarding the staying of proceedings; *Ćimović v. Croatia*, § 41; *Beneficio Cappella Paolini v. San Marino*, § 29 concerning a denial of justice).

94. The right to a court may also be infringed where a court fails to comply with the statutory time-limit in ruling on appeals against a series of decisions of limited duration (*Musumeci v. Italy*, §§ 41-43) or in the absence of a decision (*Ganci v. Italy*, § 31). The "right to a court" also encompasses the execution of judgments.[3]

95. In examining the proportionality of a restriction of access to a civil court, the Court takes into account the procedural errors committed during the proceedings which prevented the applicant from enjoying such access, and determines whether the applicant was made to bear an excessive burden on account of such errors. Reference criteria have been laid down for assessing whether it is the applicant or the competent authorities who should bear the consequences of any errors (*Zubac*

2. See also the section on "Legal aid".
3. See the section on "Execution".

v. Croatia [GC], §§ 90-95, § 119). Where errors were made before the lower courts, the Court has assessed the subsequent role of the Supreme Court (§§ 122-124).

2. Limitations

96. The right of access to the courts is not absolute but may be subject to limitations permitted by implication (*Golder v. the United Kingdom*, § 38; *Stanev v. Bulgaria* [GC], § 230; *Zubac v. Croatia* [GC], § 78). This applies in particular where the conditions of admissibility of an appeal are concerned, since by its very nature it calls for regulation by the State, which enjoys a certain margin of appreciation in this regard (*Luordo v. Italy*, § 85).

97. Nonetheless, the limitations applied must not restrict or reduce the access left to the individual in such a way or to such an extent that the very essence of the right is impaired. Furthermore, a limitation will not be compatible with Article 6 § 1 if it does not pursue a "legitimate aim" and if there is not a "reasonable relationship of proportionality between the means employed and the aim sought to be achieved" (*Ashingdane v. the United Kingdom*, § 57; *Fayed v. the United Kingdom*, § 65; *Markovic and Others v. Italy* [GC], § 99; *Naït-Liman v. Switzerland* [GC], §§ 114-115).

98. The right of access to a court may also be subject, in certain circumstances, to legitimate restrictions, such as statutory limitation periods (*Stubbings and Others v. the United Kingdom*, §§ 51-52), security for costs orders (*Tolstoy Miloslavsky v. the United Kingdom*, §§ 62-67), a legal representation requirement (*R.P. and Others v. the United Kingdom*, §§ 63-67), or a requirement to attempt a friendly-settlement procedure before bringing a claim for damages against the State (*Momčilović v. Croatia*, §§ 55-57).

99. Where access to a court is restricted by law or in practice, the Court examines whether the restriction affects the substance of the right and, in particular, whether it pursues a legitimate aim and whether there is a reasonable relationship of proportionality between the means employed and the aim sought to be achieved: *Ashingdane v. the United Kingdom*, § 57. With regard to the proportionality of the restriction, the scope of the State's margin of appreciation may depend, *inter alia*, on the relevant international law in this area (*Naït-Liman v. Switzerland* [GC], §§ 173-174). In cases involving issues that are subject to constant developments in the member States, the scope of the margin of appreciation may also depend on whether there is a "European consensus" or at least a certain trend among the member States (*ibid*., § 175). No violation of Article 6 § 1 can be found if the restriction is compatible with the principles established by the Court.

100. Whether a person has an actionable domestic claim may depend not only on the substantive content, properly speaking, of the relevant civil right as defined under national law but also on the existence of procedural bars preventing or limiting the possibilities of bringing potential claims to court (*McElhinney v. Ireland* [GC], § 24). Article 6 § 1 does not guarantee any particular content for civil "rights" in the substantive law of the Contracting States: the Court may not create through the interpretation of Article 6 § 1 a substantive right which has no legal basis in the State concerned (*Z and Others v. the United Kingdom* [GC], §§ 87 and 98). In *Lupeni Greek Catholic Parish and Others v. Romania* [GC], the Court held that the difficulties encountered by the applicants in their attempts to secure the return of a church building had resulted from the applicable substantive law and were unrelated to any limitation on the right of access to a court. It therefore held that there had been no violation of Article 6 § 1 (§§ 99 and 106).

101. Restrictions on the national courts' jurisdiction to deal with acts carried out abroad: such restrictions may pursue legitimate aims linked to the principles of the proper administration of justice and maintaining the effectiveness of domestic judicial decisions (*Naït-Liman v. Switzerland* [GC], § 122).

102. International organisations' *immunity* from national jurisdiction (see in particular *Stichting Mothers of Srebrenica and Others v. the Netherlands* (dec.), § 139): this treaty-based rule – which

pursues a legitimate aim (*Waite and Kennedy v. Germany* [GC], § 63) – is permissible from the standpoint of Article 6 § 1 only if the restriction stemming from it is not disproportionate. Hence, it will be compatible with Article 6 § 1 if the persons concerned have available to them reasonable alternative means to protect effectively their rights under the Convention (*ibid.*, §§ 68-74; *Prince Hans-Adam II of Liechtenstein v. Germany* [GC], § 48; *Chapman v. Belgium* (dec.), §§ 51-56; and *Klausecker v. Germany* (dec.), §§ 69-77, concerning the alternative to an arbitration procedure). It does not follow, however, that in the absence of an alternative remedy the recognition of immunity of an international organisation is *ipso facto* constitutive of a violation of the right of access to a court (*Stichting Mothers of Srebrenica and Others v. the Netherlands* (dec.), § 164).

103. The decision in *Stichting Mothers of Srebrenica and Others v. the Netherlands* (dec.) concerned the granting of immunity to the United Nations (UN) in the national courts. The Court held that operations established by UN Security Council resolutions under Chapter VII of the UN Charter were fundamental to the UN's mission to secure international peace and security. Accordingly, the Convention could not be interpreted in a manner which would subject the acts and omissions of the Security Council to domestic jurisdiction in the absence of a UN decision to that effect. To bring such operations within the scope of domestic jurisdiction would amount to allowing any individual State, through its courts, to interfere with the fulfilment of a key mission of the UN in this field, including with the effective conduct of its operations (§ 154). The Court added that international law did not support the position that a civil claim should cause the domestic courts to lift the United Nations' immunity from suit for the sole reason that the claim was based on an allegation of a particularly grave violation of a norm of international law, even a norm of *jus cogens* (§ 158).

104. State immunity: the doctrine of foreign State immunity is generally accepted by the community of nations (*Stichting Mothers of Srebrenica and Others v. the Netherlands* (dec.), § 158). Measures taken by a member State which reflect generally recognised rules of public international law on State immunity do not automatically constitute a disproportionate restriction on the right of access to court (*Fogarty v. the United Kingdom* [GC], § 36; *McElhinney v. Ireland* [GC], § 37; *Sabeh El Leil v. France* [GC], § 49).

- State immunity from jurisdiction: In cases where the application of the principle of State immunity from jurisdiction restricts the exercise of the right of access to a court, it must be ascertained whether the circumstances of the case justify such restriction. The restriction must pursue a legitimate aim and be proportionate to that aim (*ibid.*, §§ 51-54; *Cudak v. Lithuania* [GC], § 59). The grant of sovereign immunity to a State in civil proceedings pursues the "legitimate aim" of complying with international law to promote comity and good relations between States (*Fogarty v. the United Kingdom* [GC], § 34; *Al-Adsani v. the United Kingdom* [GC], § 54; *Treska v. Albania and Italy* (dec.)). As to whether the measure taken is proportionate, it may in some cases impair the very essence of the individual's right of access to a court (*Cudak v. Lithuania* [GC], § 74; *Sabeh El Leil v. France* [GC], § 49; *Naku v. Lithuania and Sweden*, § 95), while in other cases it may not (*Al-Adsani v. the United Kingdom* [GC], § 67; *Fogarty v. the United Kingdom* [GC], § 39; *McElhinney v. Ireland* [GC], § 38).

  State immunity from jurisdiction has been circumscribed by developments in customary international law. Thus, the Court has noted a trend in international and comparative law towards limiting State immunity in respect of employment-related disputes, with the exception, however, of those concerning the recruitment of embassy staff (*Cudak v. Lithuania* [GC], §§ 63 et seq.; *Sabeh El Leil v. France* [GC], §§ 53-54 and 57-58; *Naku v. Lithuania and Sweden*, § 89, concerning the dismissal of embassy staff members; see also *Wallishauser v. Austria*, concerning the service of a summons in proceedings against a foreign State relating to salary arrears). A restrictive approach to immunity may also be taken in relation to commercial transactions between the State and foreign private individuals (*Oleynikov v. Russia*, §§ 61 and 66).

On the other hand, the Court noted in 2001 that, while there appeared to be a trend in international and comparative law towards limiting State immunity in respect of personal injury caused by an act or omission within the forum State, that practice was by no means universal (*McElhinney v. Ireland* [GC], § 38).

In addition, the Court held in 2014 that while there was some emerging support in favour of a special rule or exception in public international law in cases concerning civil claims for torture lodged against foreign State officials, the bulk of the authority was to the effect that the State's right to immunity could not be circumvented by suing its servants or agents instead (*Jones and Others v. the United Kingdom*, §§ 213-15, concerning the refusal to consider the applicants' civil claim in respect of torture allegations on account of the immunity invoked by the State in question and its officials).

- State immunity from execution is not in itself contrary to Article 6 § 1. The Court noted in 2005 that all the international legal instruments governing State immunity set forth the general principle that, subject to certain strictly delimited exceptions, foreign States enjoyed immunity from execution in the territory of the forum State (*Manoilescu and Dobrescu v. Romania and Russia* (dec.), § 73). By way of illustration, the Court held in 2002 that "although the Greek courts ordered the German State to pay damages to the applicants, this did not necessarily oblige the Greek State to ensure that the applicants could recover their debt through enforcement proceedings in Greece" (*Kalogeropoulou and Others v. Greece and Germany* (dec.)). These decisions are valid in relation to the state of international law at the relevant time and do not preclude future developments in that law.

105. Parliamentary immunity: it is a long-standing practice for States generally to confer varying degrees of immunity on parliamentarians, with the aim of allowing free speech for representatives of the people and preventing partisan complaints from interfering with parliamentary functions (*C.G.I.L. and Cofferati v. Italy (no. 2)*, § 44). Hence, parliamentary immunity may be compatible with Article 6, provided that it:

- pursues legitimate aims: protecting free speech in Parliament and maintaining the separation of powers between the legislature and the judiciary (*A. v. the United Kingdom*, §§ 75-77 and 79);
- is not disproportionate to the aims sought to be achieved (if the person concerned has reasonable alternative means to protect effectively his or her rights (*ibid.*, § 86) and immunity attaches only to the exercise of parliamentary functions (*ibid.*, § 84; *Zollmann v. the United Kingdom* (dec.)). A lack of any clear connection with parliamentary activity calls for a narrow interpretation of the concept of proportionality between the aim sought to be achieved and the means employed (*Cordova v. Italy (no. 2)*, § 64; *Syngelidis v. Greece*, § 44). Individuals' right of access to a court cannot be restricted in a manner incompatible with Article 6 § 1 whenever the impugned remarks were made by a member of Parliament (*Cordova v. Italy (no. 1)*, § 63; *C.G.I.L. and Cofferati v. Italy (no. 2)*, §§ 46-50, where, in addition, the victims did not have any reasonable alternative means to protect their rights).

106. Judges' exemption from jurisdiction is likewise not incompatible with Article 6 § 1 if it pursues a legitimate aim, namely the proper administration of justice (*Ernst and Others v. Belgium*, § 50), and observes the principle of proportionality in the sense that the applicants have reasonable alternative means to protect effectively their rights under the Convention (*Ernst and Others v. Belgium*, § 53-55).

107. Immunities enjoyed by civil servants: limitations on the ability of individuals to take legal proceedings to challenge statements and findings made by civil servants which damage their reputation may pursue a legitimate aim in the public interest (*Fayed v. the United Kingdom*, § 70); however, there must be a relationship of proportionality between the means employed and that

legitimate aim (*ibid.*, §§ 75-82). The case of *Jones and Others v. the United Kingdom* (§§ 213-15) concerned the refusal to consider the applicants' civil claim in respect of torture allegations on account of the immunity invoked by the State in question and its officials. The Court was satisfied that the grant of immunity to the State officials in this particular case reflected generally recognised rules of public international law, while indicating that developments in this area needed to be kept under review.

108. Immunity of a head of State: in view of the functions performed by heads of State, the Court has considered it acceptable to afford them functional immunity in order to protect their freedom of expression and to maintain the separation of powers within the State. The parameters of such immunity must be regulated. Perpetual and absolute immunity that can never be lifted would constitute a disproportionate restriction on the right of access to a court (*Urechean and Pavlicenco v. Republic of Moldova*, §§ 47-55).

109. Limits to immunity: it would not be consistent with the rule of law in a democratic society or with the basic principle underlying Article 6 § 1 – namely that civil claims must be capable of being submitted to a judge for adjudication – if a State could, without restraint or control by the Convention enforcement bodies, remove from the jurisdiction of the courts a whole range of civil claims or confer immunities from civil liability on large groups or categories of persons (*McElhinney v. Ireland* [GC], §§ 23-26; *Sabeh El Leil v. France* [GC], § 50).

110. The judgment in *Al-Dulimi and Montana Management Inc. v. Switzerland* [GC] concerned the confiscation of assets pursuant to Resolution 1483 (2003) of the United Nations Security Council. The judgment lays down principles regarding the availability of appropriate judicial supervision by the domestic courts of measures adopted at national level pursuant to decisions taken within the UN sanctions system. The Court held in this particular case that there was nothing in Resolution 1483 (2003) that explicitly prevented the domestic courts from reviewing, in terms of human rights protection, the measures taken at national level pursuant to that Resolution. Where a resolution does not contain explicitly exclude the possibility of judicial supervision, it must always be understood as authorising States to exercise sufficient scrutiny to avoid any arbitrariness in its implementation, so that a fair balance can be struck between the competing interests at stake. Any implementation of the Security Council resolution without the possibility of judicial supervision to ensure the absence of arbitrariness would engage the State's responsibility under Article 6 of the Convention.

B. Waiver

1. Principle

111. An individual cannot be deemed to have waived a right if he or she had no knowledge of the existence of the right or of the related proceedings (*Schmidt v. Latvia*, § 96 and case-law references cited).

112. In the Contracting States' domestic legal systems a waiver of a person's right to have his or case heard by a court or tribunal is frequently encountered in civil matters, notably in the shape of arbitration clauses in contracts. The waiver, which has undeniable advantages for the individual concerned as well as for the administration of justice, does not in principle offend against the Convention (*Deweer v. Belgium*, § 49; *Pastore v. Italy* (dec.)). Article 6 does not therefore preclude the setting up of arbitration tribunals in order to settle certain disputes (*Transado - Transportes Fluviais Do Sado, S.A. v. Portugal* (dec.)). The parties to a case are free to decide that the ordinary courts are not required to deal with certain disputes potentially arising from the performance of a contract. In accepting an arbitration clause, the parties voluntarily waive certain rights enshrined in the Convention (*Eiffage S.A. and Others v. Switzerland* (dec.); *Tabbane v. Switzerland* (dec.), § 27).

There may be a legitimate reason for limiting the right to direct individual access to an arbitration tribunal (*Lithgow and Others v. the United Kingdom*, § 197).

2. Conditions

113. Persons may waive their right to a court in favour of arbitration, provided that such waiver is permissible and is established freely and unequivocally (*Suda v. the Czech Republic*, §§ 48-49 and case-law references cited; *Tabbane v. Switzerland* (dec.), §§ 26-27 and 30). In a democratic society too great an importance attaches to the right to a court for its benefit to be forfeited solely by reason of the fact that an individual is a party to a settlement reached in the course of a procedure ancillary to court proceedings (*Suda v. the Czech Republic*, § 48). The waiver must be attended by minimum safeguards commensurate to its importance (*Eiffage S.A. and Others v. Switzerland* (dec.); *Tabbane v. Switzerland* (dec.), § 31).

114. A distinction is made in the case-law between voluntary and compulsory arbitration. In principle, no issue is raised under Article 6 in the case of voluntary arbitration since it is entered into freely. However, in the case of compulsory arbitration – that is, where arbitration is required by law – the parties have no opportunity to remove their dispute from the jurisdiction of an arbitration tribunal, which consequently must afford the guarantees set forth in Article 6 § 1 of the Convention (*Tabbane v. Switzerland* (dec.), §§ 26-27 and case-law references cited). In the decision cited, the Court held that the waiver clause and the relevant statutory provision had pursued a legitimate aim, namely promoting Switzerland's position as a venue for arbitration through flexible and rapid procedures, while respecting the applicant's contractual freedom (§ 36).

115. The Court has emphasised the advantages of arbitration over judicial proceedings in settling commercial disputes. In a case brought by a professional footballer and a speed skater, it reiterated the applicable principles in this area (*Mutu and Pechstein v. Switzerland**, §§ 94-96) and confirmed that this finding was equally relevant in the sphere of professional sport. In determining whether the applicants had waived all or part of the safeguards provided for in Article 6 § 1, the fundamental question was whether the arbitration procedure had been compulsory for them (§ 103). The Court observed that the second applicant had had no other choice than to apply to the Court of Arbitration for Sport (CAS), since the rules of the International Skating Union clearly stated that all disputes were to be brought before the CAS, failure to do so entailing a risk of exclusion from international competition (§§ 113-115). Conversely, the Court found that the first applicant had not been required to accept the compulsory jurisdiction of the CAS, since the relevant international rules gave footballers the choice in such matters. Nevertheless, the Court went on to observe that the first applicant could not be regarded as having unequivocally agreed to apply to a panel of the CAS lacking independence and impartiality. One of the important aspects in the Court's view was that, in making use of the rules governing procedure before the CAS, the first applicant had in fact sought to have one of the arbitrators on the panel stood down. Accordingly, in the cases of both the first and the second applicants, the arbitration procedure should have afforded the safeguards provided for in Article 6 § 1 (§§ 121-123).

C. Legal aid

1. Granting of legal aid

116. Article 6 § 1 does not imply that the State must provide free legal aid for every dispute relating to a "civil right" (*Airey v. Ireland*, § 26). There is a clear distinction between Article 6 § 3 (c) – which guarantees the right to free legal aid in criminal proceedings subject to certain conditions – and Article 6 § 1, which makes no reference to legal aid (*Essaadi v. France*, § 30).

117. However, the Convention is intended to safeguard rights which are practical and effective, in particular the right of access to a court. Hence, Article 6 § 1 may sometimes compel the State to

provide for the assistance of a lawyer when such assistance proves indispensable for an effective access to court (*Airey v. Ireland*, § 26).

118. The question whether or not Article 6 requires the provision of legal representation to an individual litigant will depend upon the specific circumstances of the case (*ibid.*; *Steel and Morris v. the United Kingdom*, § 61; *McVicar v. the United Kingdom*, § 48). What has to be ascertained is whether, in the light of all the circumstances, the lack of legal aid would deprive the applicant of a fair hearing (*ibid.*, § 51).

119. The question whether Article 6 implies a requirement to provide legal aid will depend, among other factors, on:

- the importance of what is at stake for the applicant (*Steel and Morris v. the United Kingdom*, § 61; *P., C. and S. v. the United Kingdom*, § 100);
- the complexity of the relevant law or procedure (*Airey v. Ireland*, § 24);
- the applicant's capacity to represent him or herself effectively (*McVicar v. the United Kingdom*, §§ 48-62; *Steel and Morris v. the United Kingdom*, § 61);
- the existence of a statutory requirement to have legal representation (*Airey v. Ireland*, § 26; *Gnahoré v. France*, § 41 *in fine*).

120. However, the right in question is not absolute and it may therefore be permissible to impose conditions on the grant of legal aid based in particular on the following considerations, in addition to those cited in the preceding paragraph:

- the financial situation of the litigant (*Steel and Morris v. the United Kingdom*, § 62);
- his or her prospects of success in the proceedings (*ibid*).

Hence, a legal aid system may exist which selects the cases which qualify for it. However, the system established by the legislature must offer individuals substantial guarantees to protect them from arbitrariness (*Gnahoré v. France*, § 41; *Essaadi v. France*, § 36; *Del Sol v. France*, § 26; *Bakan v. Turkey*, §§ 75-76 with a reference to the judgment in *Aerts v. Belgium* concerning an impairment of the very essence of the right to a court). It is therefore important to have due regard to the quality of a legal aid scheme within a State (*Essaadi v. France*, § 35) and to verify whether the method chosen by the authorities is compatible with the Convention (*Santambrogio v. Italy*, § 52; *Bakan v. Turkey*, §§ 74-78; *Pedro Ramos v. Switzerland*, §§ 41-45).

121. It is essential for the court to give reasons for refusing legal aid and to handle requests for legal aid with diligence (*Tabor v. Poland*, §§ 45-46; *Saoud v. France*, §§ 133-36).

122. Furthermore, the refusal of legal aid to foreign legal persons is not contrary to Article 6 (*Granos Organicos Nacionales S.A. v. Germany*, §§ 48-53).

2. Effectiveness of the legal aid granted

123. The State is not accountable for the actions of an officially appointed lawyer. It follows from the independence of the legal profession from the State (*Staroszczyk v. Poland*, § 133), that the conduct of the defence is essentially a matter between the defendant and his counsel, whether counsel is appointed under a legal aid scheme or is privately financed. The conduct of the defence as such cannot, other than in special circumstances, incur the State's liability under the Convention (*Tuziński v. Poland* (dec.)).

124. However, assigning a lawyer to represent a party does not in itself guarantee effective assistance (*Siałkowska v. Poland*, §§ 110 and 116). The lawyer appointed for legal aid purposes may be prevented for a protracted period from acting or may shirk his duties. If they are notified of the situation, the competent national authorities must replace him; should they fail to do so, the litigant

would be deprived of effective assistance in practice despite the provision of free legal aid (*Bertuzzi v. France*, § 30).

125. It is above all the responsibility of the State to ensure the requisite balance between the effective enjoyment of access to justice on the one hand and the independence of the legal profession on the other. The Court has clearly stressed that any refusal by a legal aid lawyer to act must meet certain quality requirements. Those requirements will not be met where the shortcomings in the legal aid system deprive individuals of the "practical and effective" access to a court to which they are entitled (*Staroszczyk v. Poland*, § 135; *Siałkowska v. Poland*, § 114 - violation).

III. Institutional requirements

Article 6 § 1 of the Convention

> "1. In the determination of his civil rights and obligations ..., everyone is entitled to a ... hearing ... by an independent and impartial tribunal established by law. ..."

A. Concept of a "tribunal"

1. Autonomous concept

126. An authority not classified as one of the courts of a State may nonetheless, for the purposes of Article 6 § 1, come within the concept of a "tribunal" in the substantive sense of the term (*Sramek v. Austria*, § 36).

127. A court or tribunal is characterised in the substantive sense of the term by its judicial function, that is to say determining matters within its competence on the basis of rules of law and after proceedings conducted in a prescribed manner (*ibid.*, § 36; *Cyprus v. Turkey* [GC], § 233).

128. A power of decision is inherent in the very notion of "tribunal". The proceedings must provide the "determination by a tribunal of the matters in dispute" which is required by Article 6 § 1 (*Benthem v. the Netherlands*, § 40).

129. The power simply to issue advisory opinions without binding force is therefore not sufficient, even if those opinions are followed in the great majority of cases (*ibid.*).

130. For the purposes of Article 6 § 1 a "tribunal" need not be a court of law integrated within the standard judicial machinery of the country concerned. It may be set up to deal with a specific subject matter which can be appropriately administered outside the ordinary court system. What is important to ensure compliance with Article 6 § 1 are the guarantees, both substantive and procedural, which are in place (*Rolf Gustafson v. Sweden*, § 45).

131. Hence, a "tribunal" may comprise a body set up to determine a limited number of specific issues, provided always that it offers the appropriate guarantees (*Lithgow and Others v. the United Kingdom*, § 201, in the context of an arbitration tribunal).

132. The fact that it performs many functions (administrative, regulatory, adjudicative, advisory and disciplinary) cannot *in itself* preclude an institution from being a "tribunal" (*H. v. Belgium*, § 50).

133. The power to give a binding decision which may not be altered by a non-judicial authority to the detriment of an individual party is inherent in the very notion of a "tribunal" (*Van de Hurk v. the Netherlands*, § 45). One of the fundamental aspects of the rule of law is the principle of legal certainty, which requires, *inter alia*, that where the courts have finally determined an issue their ruling should not be called into question (similarly, in the case of applications for leave to appeal: *Brumărescu v. Romania* [GC], § 61).[4]

134. A "tribunal" must also satisfy a series of further requirements – independence, in particular of the executive; impartiality; duration of its members' terms of office; guarantees afforded by its procedure – several of which appear in the text of Article 6 § 1 (*Le Compte, Van Leuven and De Meyere v. Belgium*, § 55; *Cyprus v. Turkey* [GC], § 233). Indeed, both independence and impartiality are key components of the concept of a "tribunal".[5]

135. Examples of bodies recognised as having the status of a "tribunal" within the meaning of Article 6 § 1 of the Convention include:

- a regional real-property transactions authority (*Sramek v. Austria*, § 36);
- a criminal damage compensation board (*Rolf Gustafson v. Sweden*, § 48);
- a forestry disputes resolution committee (*Argyrou and Others v. Greece*, § 27).
- the Court of Arbitration for Sport (*Mutu and Pechstein v. Switzerland**, § 149).

2. Level of jurisdiction

136. While Article 6 § 1 does not compel the Contracting States to set up courts of appeal or of cassation, a State which does institute such courts is required to ensure that persons amenable to the law enjoy before these courts the fundamental guarantees contained in Article 6 § 1 (*Platakou v. Greece*, § 38; *Zubac v. Croatia* [GC], § 80):

- Assessment *in concreto*: The manner in which Article 6 § 1 applies to courts of appeal or of cassation will, however, depend on the special features of the proceedings concerned. The conditions of admissibility of an appeal on points of law may be stricter than for an ordinary appeal (*Levages Prestations Services v. France*, § 45; *Zubac v. Croatia* [GC], § 82).
- Assessment *in globo*: Account must be taken of the entirety of the proceedings conducted in the domestic legal order (*Levages Prestations Services v. France*, § 45; *Zubac v. Croatia* [GC], § 82). Consequently, a higher or the highest court may, in some circumstances, make reparation for an initial violation of one of the Convention's provisions (*De Haan v. the Netherlands*, § 54; *mutatis mutandis, Zubac v. Croatia* [GC], § 123).

137. Demands of flexibility and efficiency, which are fully compatible with the protection of human rights, may justify the prior intervention of administrative or professional bodies and, *a fortiori*, of judicial bodies which do not satisfy the requirements of Article 6 in every respect (*Le Compte, Van Leuven and De Meyere v. Belgium*, § 51). No violation of the Convention can be found if the proceedings before those bodies are "subject to subsequent control by a judicial body that has full jurisdiction" and does provide the guarantees of Article 6 (*Zumtobel v. Austria*, §§ 29-32; *Bryan v. the United Kingdom*, § 40).

138. Likewise, the fact that the duty of adjudicating is conferred on professional disciplinary bodies does not in itself infringe the Convention. Nonetheless, in such circumstances the Convention calls for at least one of the following two systems: either the professional disciplinary bodies themselves comply with the requirements of that Article, or they do not so comply but are subject to subsequent review by "a judicial body that has full jurisdiction" and does provide the guarantees of

4. See also the section on "Execution of judgments".
5. See the section on "Independence and impartiality".

Article 6 § 1 (*Albert and Le Compte v. Belgium*, § 29; *Gautrin and Others v. France*, § 57; *Fazia Ali v. the United Kingdom*, § 75).

139. Accordingly, the Court has consistently reiterated that under Article 6 § 1 it is necessary that the decisions of administrative authorities which do not themselves satisfy the requirements of that Article should be subject to subsequent control by "a judicial body that has full jurisdiction" (*Ortenberg v. Austria*, § 31).[6]

3. Review by a court having full jurisdiction

140. Only an institution that has full jurisdiction merits the designation "tribunal" within the meaning of Article 6 § 1 (*Beaumartin v. France*, § 38). Article 6 § 1 requires the courts to carry out an effective judicial review (*Obermeier v. Austria*, § 70). The concept of "full jurisdiction" does not necessarily depend on the legal characterisation in domestic law. For the purposes of Article 6 § 1 of the Convention, the "tribunal" must have "jurisdiction to examine all questions of fact and law relevant to the dispute before it" (*Ramos Nunes de Carvalho e Sá v. Portugal* [GC], §§ 176-177). The body in question must exercise "sufficient jurisdiction" or provide "sufficient review" in the proceedings before it (*Sigma Radio Television Ltd v. Cyprus*, § 152, and case-law references cited). The principle that a court should exercise full jurisdiction requires it not to abandon any of the elements of its judicial function (*Chevrol v. France*, § 63).

141. Where an administrative body determining disputes over "civil rights and obligations" does not satisfy all the requirements of Article 6 § 1, no violation of the Convention can be found if the proceedings before that body are "subject to subsequent control by a judicial body that has full jurisdiction and does provide the guarantees of Article 6 § 1", that is, if any structural or procedural shortcomings identified in the proceedings before the administrative authority are remedied in the course of the subsequent review by a judicial body with full jurisdiction (*Ramos Nunes de Carvalho e Sá v. Portugal* [GC], § 132).

142. Article 6 § 1 in principle requires that a court or tribunal should have jurisdiction to examine all questions of fact and law that are relevant to the dispute before it (*Terra Woningen B.V. v. the Netherlands*, § 52; *Sigma Radio Television Ltd v. Cyprus*, §§ 151-57). This means, in particular, that the court must have the power to examine point by point each of the litigant's grounds on the merits, without refusing to examine any of them, and must give clear reasons for their rejection. As to the facts, the court must be able to re-examine those that are central to the litigant's case (*Bryan v. the United Kingdom*, § 44-45). In some cases, the court in question does not have full jurisdiction within the meaning of the domestic law as such but examines point by point the applicants' grounds of appeal, without having to decline jurisdiction in replying to them or in scrutinising findings of fact or law made by the administrative authorities. In such cases, the assessment should concern the intensity of the court's review of the discretion exercised by the administrative authorities (*Ramos Nunes de Carvalho e Sá v. Portugal* [GC], § 183 and case-law references cited).

143. Furthermore, a judicial body cannot be said to have full jurisdiction unless it has the power to assess whether a penalty was proportionate to the corresponding misconduct (*Diennet v. France*, § 34, *Mérigaud v. France*, § 69).

144. The principle of full jurisdiction has been qualified in a number of cases by the Court's case-law, which has often interpreted it in a flexible manner, particularly in administrative-law cases where the jurisdiction of the appellate court had been restricted on account of the technical nature of the dispute's subject matter (*Chaudet v. France*, § 37; *Al-Dulimi and Montana Management Inc. v. Switzerland* [GC], § 130).

6. See also the section on "Fairness".

145. Indeed, in the legal systems of the various member States, there are some specialised areas of the law (for instance, in the sphere of town and country planning) where the courts have limited jurisdiction as to the facts, but may overturn the administrative authorities' decision if it was based on an inference from facts which was perverse or irrational. Article 6 of the Convention does not require access to a level of jurisdiction that can substitute its own opinion for that of the administrative authority (see, for example, in relation to countryside planning, *Zumtobel v. Austria,* §§ 31-32, and town planning, *Bryan v. the United Kingdom*, §§ 44-47; environmental protection, *Alatulkkila and Others v. Finland*, § 52; regulation of gaming, *Kingsley v. the United Kingdom* [GC], § 32; and for a summary of the case-law, *Fazia Ali v. the United Kingdom*, §§ 75-78, and *Ramos Nunes de Carvalho e Sá v. Portugal* [GC], § 178).

146. The above-mentioned situations concern judicial review of a decision taken in the ordinary exercise of administrative discretion in a *specialised area of law* (planning, social security, etc.), which the Court distinguished from *disciplinary disputes* in *Ramos Nunes de Carvalho e Sá v. Portugal* [GC] (§§ 196 and 203). In that judgment it held that judicial review of an administrative decision had to be appropriate to the subject-matter of the dispute (§ 196).

147. In the context of the ordinary exercise by the administrative authorities of their discretion in *specialised areas of law requiring particular professional experience or specialist knowledge* (contrast *Ramos Nunes de Carvalho e Sá v. Portugal* [GC], § 195), the case-law has established certain criteria for assessing whether the review was conducted by a body with "full jurisdiction" for the purposes of the Convention (*Sigma Radio Television Ltd v. Cyprus*, §§ 151-57). Thus, in order to determine whether the judicial body in question provided a sufficient review, the following three criteria must be considered in combination (see also *Ramos Nunes de Carvalho e Sá v. Portugal* [GC], §§ 179-181):

- The subject matter of the decision appealed against:
  - if the administrative decision concerned a simple question of fact the court's scrutiny will need to be more intense than if it concerned a specialised field requiring specific technical knowledge;
  - the systems existing in Europe usually limit the courts' power to review factual issues, while not preventing them from overturning the decision on various grounds. This is not called into question by the case-law.
- The manner in which that decision was arrived at: what procedural safeguards were in place before the administrative authority concerned?
  - If the complainant enjoyed procedural safeguards satisfying many of the requirements of Article 6 during the prior administrative procedure, this may justify a lighter form of subsequent judicial control (*Bryan v. the United Kingdom*, §§ 46-47; *Holding and Barnes PLC v. the United Kingdom* (dec.)).
- The content of the dispute, including the desired and actual grounds of appeal (*Bryan v. the United Kingdom*, § 45):
  - the judgment must be able to examine all the complainant's submissions on their merits, point by point, without declining to examine any of them, and to give clear reasons for rejecting them. As to the facts, the court must be empowered to re-examine those which are central to the complainant's case. Hence, if the complainant makes only procedural submissions, he or she cannot subsequently criticise the court for not having ruled on the facts (*Potocka and Others v. Poland*, § 57).

148. For example, the refusal of a court to rule independently on certain issues of fact which are crucial to the settlement of the dispute before it may amount to a violation of Article 6 § 1 (*Terra Woningen B.V. v. the Netherlands*, §§ 53-55). The same applies if the court does not have jurisdiction to determine the central issue in the dispute (*Tsfayo v. the United Kingdom*, § 48). In such cases the matter which is decisive for the outcome of the case is not subjected to independent judicial scrutiny

(for a summary of the relevant precedents, see *Ramos Nunes de Carvalho e Sá v. Portugal* [GC], §§ 181-183).

149. To sum up, in a dispute involving the administrative authorities, where the courts refuse to consider questions that are essential for the outcome of the dispute on the grounds that they have already been settled by the authorities with binding effect on the courts, there is a violation of Article 6 § 1 (*Tinnelly & Sons Ltd and Others and McElduff and Others v. the United Kingdom*, §§ 76-79, regarding access to employment; *Aleksandar Sabev v. Bulgaria*, §§ 55-58, regarding dismissals).

150. If a ground of appeal is upheld, the reviewing court must have the power to quash the impugned decision and to either take a fresh decision itself or remit the case for decision by the same or a different body (*Kingsley v. the United Kingdom* [GC], §§ 32 and 34, and *Ramos Nunes de Carvalho e Sá v. Portugal* [GC], § 184).

151. Where the facts have already been established by the administrative authority in the course of a quasi-judicial procedure satisfying many of the requirements laid down by Article 6 § 1, where there is no dispute as to the facts thus established or the inferences drawn from them by the administrative authority, and where the court has dealt point by point with the litigant's other grounds of appeal, the scope of the review conducted by the appellate court will be held to be sufficient to comply with Article 6 § 1 (*Bryan v. the United Kingdom*, §§ 44-47).

152. Again with reference to the extent of the judicial review, the Court has added that the domestic courts must "adequately state the reasons on which their decisions are based" (*Ramos Nunes de Carvalho e Sá v. Portugal* [GC], § 185). Without requiring a detailed answer to every argument put forward by a complainant, this obligation nevertheless presupposes that a party to judicial proceedings can expect a specific and express reply to those submissions which are decisive for the outcome of the proceedings in question (*ibid.*).

153. The above criteria and principles as reiterated in *Ramos Nunes de Carvalho e Sá v. Portugal* [GC], §§ 173-186) were adapted by the Grand Chamber to what it deemed to be the specific context of disciplinary sanctions against judges. It emphasised the importance of the role played by such sanctions and by the judiciary in a democratic State and took into account the punitive aspect in this regard (§ 196). The relevant criteria for satisfying the requirements of Article 6 § 1 concern both the disciplinary proceedings at first instance and the judicial proceedings on appeal. First of all, this implies that the proceedings before the disciplinary body should not only entail procedural safeguards (§ 197) but also, when the applicant was liable to incur very severe penalties, measures to establish the facts adequately (for further details, see paragraph 198 of the judgment). Next, as regards the appeal proceedings before the judicial body, the Grand Chamber examined the following points (§§ 199 et seq. of the judgment):

- the issues submitted for judicial review (in this particular case, a finding of a breach of professional duties, which the applicant was challenging as regards both the facts and the penalties: see §§ 201-03). It should be noted that in the specific context of disciplinary proceedings, issues of fact are just as crucial as the legal issues for the outcome of the dispute. The establishment of the facts is especially important in the case of proceedings that entail the imposition of penalties, in particular disciplinary penalties against judges, as the latter must enjoy the respect that is necessary for the performance of their duties, so as to ensure public confidence in the functioning and independence of the judiciary (§ 203).
- the method of judicial review, the decision-making powers of the body conducting the review and the reasoning of the decisions adopted by that body (§§ 204-213). It should be noted that in the context of disciplinary proceedings, dispensing with a public hearing should be an exceptional measure and should be duly justified in the light of the Convention institutions' case-law (§ 210).

154. Examples of judicial bodies that have not been considered to have "full jurisdiction":

- an administrative court which was empowered only to determine whether the discretion enjoyed by the administrative authorities was used in a manner compatible with the object and purpose of the law (*Obermeier v. Austria*, § 70);
- a court which heard appeals on points of law from decisions of the disciplinary sections of professional associations, without having the power to assess whether the penalty was proportionate to the misconduct (*Diennet v. France*, § 34, in the context of a medical association; *Mérigaud v. France*, § 69, in the context of an association of surveyors);
- a Constitutional Court which could inquire into the contested proceedings solely from the point of view of their conformity with the Constitution, thus preventing it from examining all the relevant facts (*Zumtobel v. Austria*, §§ 29-30);
- the *Conseil d'État* which, in accordance with its own case-law, was obliged, in resolving the issue before it concerning the applicability of treaties, to abide by the opinion of the minister – an external authority who was also a representative of the executive – without subjecting that opinion to any criticism or discussion by the parties. The minister's involvement, which was decisive for the outcome of the legal proceedings, was not open to challenge by the applicant, who was, moreover, not afforded any opportunity to have the basis of her own reply to the minister examined (*Chevrol v. France*, §§ 81-82).
- a supreme court in the specific context of disciplinary proceedings against a judge (*Ramos Nunes de Carvalho e Sá v. Portugal* [GC], § 214).

155. By contrast, the requirements of Article 6 § 1 were satisfied in the following cases:

- The case of *Fazia Ali v. the United Kingdom* concerned the limited judicial review of an administrative decision in the social welfare sphere, relating to the housing of homeless families. The scheme at issue in the case was designed to provide housing to homeless people; it covered a multitude of small cases and was intended to bring as great a benefit as possible to needy persons in an economical and fair manner. In the Court's view, when a thorough inquiry into the facts had already been conducted at administrative level, Article 6 § 1 could not be read as requiring that the review by the domestic courts should necessarily encompass a full reopening of the case with the rehearing of witnesses.
- *Chaudet v. France*: the *Conseil d'État* determined an application for judicial review as the court of first and last instance. In this case the *Conseil d'État* did not have "full jurisdiction", which would have had the effect of substituting its decision for that of the civil aviation medical board. However, it was clear from the case file that it had nonetheless addressed all of the submissions made by the applicant, on factual and legal grounds, and assessed all of the evidence in the medical file, having regard to the conclusions of all the medical reports discussed before it by the parties. The Court therefore held that the applicant's case had been examined in compliance with the requirements of Article 6 § 1 (§§ 37-38).
- *Zumtobel v. Austria*: the Court held that the Austrian Administrative Court had met the requirements of Article 6 § 1 in relation to matters not exclusively within the discretion of the administrative authorities, and that it had considered the submissions on their merits, point by point, without ever having to decline jurisdiction in replying to them or in ascertaining various facts (§§ 31-32 – see also *Ortenberg v. Austria*, §§ 33-34; *Fischer v. Austria*, § 34).
- *McMichael v. the United Kingdom*: in this case, an order of the Sheriff Court freeing a child for adoption was subject to appeal to the Court of Session. The latter had full jurisdiction in that regard; it normally proceeded on the basis of the Sheriff's findings of fact but was not obliged to do so. It could, where appropriate, take evidence itself or remit the case to the Sheriff with instructions as to how he should proceed (§ 66). Furthermore, the Sheriff Court, in determining appeals against the decisions of children's hearings, also had full

jurisdiction, being empowered to examine both the merits and alleged procedural irregularities (§ 82).

- *Potocka and Others v. Poland*: the scope of the Supreme Administrative Court's jurisdiction as determined by the Code of Administrative Procedure was limited to the assessment of the lawfulness of contested administrative decisions. However, the court was also empowered to set aside a decision wholly or in part if it was established that procedural requirements of fairness had not been met in the proceedings which had led to its adoption. The reasoning of the Supreme Administrative Court showed that in fact it had examined the expediency aspect of the case. Even though the court could have limited its analysis to finding that the contested decisions had to be upheld in the light of the procedural and substantive flaws in the applicants' application, it had considered all their submissions on their merits, point by point, without ever having to decline jurisdiction in replying to them or in ascertaining the relevant facts. It had delivered a judgment which was carefully reasoned, and the applicants' arguments relevant to the outcome of the case had been dealt with thoroughly. Accordingly, the scope of review of the Supreme Administrative Court had been sufficient to comply with Article 6 § 1 (§§ 56-59).

4. Execution of judgments

a. Right to prompt implementation of a final and binding judicial decision

156. Article 6 § 1 protects the implementation of final, binding judicial decisions (as distinct from the implementation of decisions which may be subject to review by a higher court) (*Ouzounis and Others v. Greece*, § 21).

157. The right to execution of such decisions, given by any court, is an integral part of the "right to a court" (*Hornsby v. Greece*, § 40; *Scordino v. Italy (no. 1)* [GC], § 196). Otherwise, the provisions of Article 6 § 1 would be deprived of all useful effect (*Burdov v. Russia*, §§ 34 and 37).

137. The "right to a court" also protects the implementation of interim measures taken pending the adoption of a final decision (*Sharxhi and Others v. Albania*, § 92). Thus, the demolition of a residential building despite interim orders issued by the national courts constitutes a violation of Article 6 § 1 (§§ 94-97).

158. The right to the execution of judicial decisions is of even greater importance in the context of administrative proceedings(*Sharxhi and Others v. Albania*, § 92). By lodging an application for judicial review with the State's highest administrative court, the litigant seeks not only annulment of the impugned decision but also and above all the removal of its effects (see, in relation to environmental issues, *Bursa Barosu Başkanlığı and Others v. Turkey*, § 144).

159. The effective protection of the litigant and the restoration of legality therefore presuppose an obligation on the administrative authorities' part to comply with the judgment (*Hornsby v. Greece*, § 41; *Kyrtatos v. Greece*, §§ 31-32).

160. Thus, while some delay in the execution of a judgment may be justified in particular circumstances, the delay may not be such as to impair the litigant's right to enforcement of the judgment (*Burdov v. Russia*, §§ 35-37).

161. Understood in this way, execution must be full and exhaustive and not just partial (*Matheus v. France*, § 58; *Sabin Popescu v. Romania*, §§ 68-76), and may not be prevented, invalidated or unduly delayed (*Immobiliare Saffi v. Italy* [GC], § 74).

162. The refusal of an authority to take account of a ruling given by a higher court – leading potentially to a series of judgments in the context of the same set of proceedings, repeatedly setting aside the decisions given – is also contrary to Article 6 § 1 (*Turczanik v. Poland*, §§ 49-51).

163. An unreasonably long delay in enforcement of a binding judgment may breach the Convention. The reasonableness of such delay is to be determined having regard in particular to the complexity of the enforcement proceedings, the applicant's own behaviour and that of the competent authorities, and the amount and nature of the court award (*Raylyan v. Russia*, § 31).

164. For example, the Court held that by refraining for more than five years from taking the necessary measures to comply with a final, enforceable judicial decision the national authorities had deprived the provisions of Article 6 § 1 of all useful effect (*Hornsby v. Greece*, § 45).

165. In another case, the overall period of nine months taken by the authorities to enforce a judgment was found not to be unreasonable in view of the circumstances (*Moroko v. Russia*, §§ 43-45).

166. The Court has found the right to a court under Article 6 § 1 to have been breached on account of the authorities' refusal, over a period of approximately four years, to use police assistance to enforce an order for possession against a tenant (*Lunari v. Italy*, §§ 38-42), and on account of a stay of execution – for over six years – resulting from the intervention of the legislature calling into question a court order for a tenant's eviction, which was accordingly deprived of all useful effect by the impugned legislative provisions (*Immobiliare Saffi v. Italy* [GC], §§ 70 and 74).

167. A person who has obtained judgment against the State at the end of legal proceedings may not be expected to bring separate enforcement proceedings (*Burdov v. Russia (no. 2)*, § 68; *Sharxhi and Others v. Albania*, § 93). The burden to ensure compliance with a judgment against the State lies with the State authorities (*Yavorivskaya v. Russia*, § 25), starting from the date on which the judgment becomes binding and enforceable (*Burdov v. Russia (no. 2)*, § 69). It follows that the late payment, following enforcement proceedings, of amounts owing to the applicant cannot cure the national authorities' long-standing failure to comply with a judgment and does not afford adequate redress (*Scordino v. Italy (no. 1)* [GC], § 198).

168. A successful litigant may be required to undertake certain procedural steps in order to allow or speed up the execution of a judgment. The requirement of the creditor's cooperation must not, however, go beyond what is strictly necessary and does not relieve the authorities of their obligations (*Burdov v. Russia (no. 2)*, § 69).

169. The Court has also held that the authorities' stance of holding the applicant responsible for the initiation of execution proceedings in respect of an enforceable decision in his favour, coupled with the disregard for his financial situation, constituted an excessive burden and restricted his right of access to a court to the extent of impairing the very essence of that right (*Apostol v. Georgia*, § 65).

170. A litigant may not be deprived of the benefit, within a reasonable time, of a final decision awarding him compensation for damage (*Burdov v. Russia*, § 35), or housing (*Teteriny v. Russia*, §§ 41-42), regardless of the complexity of the domestic enforcement procedure or of the State budgetary system. It is not open to a State authority to cite lack of funds or other resources as an excuse for not honouring a judgment debt (*Burdov v. Russia*, § 35; *Amat-G Ltd and Mebaghishvili v. Georgia*, § 47; *Scordino v. Italy (no. 1)* [GC], § 199). Nor may it cite a lack of alternative accommodation as an excuse for not honouring a judgment (*Prodan v. Moldova*, § 53; *Tchokontio Happi v. France*, § 50; *Burdov v. Russia (no. 2),* § 70)).

171. The time taken by the authorities to comply with a judgment ordering payment of a monetary award should be calculated from the date on which the judgment became final and enforceable until the date of payment of the amounted awarded. A delay of two years and one month in the payment of a judicial award is on its face incompatible with the Convention requirements, unless there are any circumstances to justify it (*Burdov v. Russia (no. 2)*, §§ 73-76 and 83).

172. Furthermore, the argument that local authorities enjoy autonomy under domestic law is inoperative in view of the principle of the State's international responsibility under the Convention (*Société de gestion du port de Campoloro and Société fermière de Campoloro v. France*, § 62).

173. A distinction has to be made between debts *owed by the State authorities* (*Burdov v. Russia (no. 2)*, §§ 68-69, 72 et seq.) and those *owed by an individual*, since the extent of the State's obligation under the Convention varies according to the status of the debtor.

174. An individual who has obtained a judgment against a *public authority* is not normally required to bring separate enforcement proceedings. The Court has held that it is inappropriate to require an individual who has obtained a judgment against the State in legal proceedings to then bring enforcement proceedings to obtain satisfaction (*Metaxas v. Greece*, § 19; *Kukalo v. Russia*, § 49). It is sufficient for the individual to notify the State authority concerned in the appropriate manner (*Akashev v. Russia*, § 21) or to perform certain procedural steps of a formal nature (*Kosmidis and Kosmidou v. Greece*, § 24).

175. Where the debtor is a *private individual*, the responsibility of the State cannot be engaged on account of non-payment of an enforceable debt as a result of the insolvency of a "private" debtor (*Sanglier v. France*, § 39; *Ciprová v. the Czech Republic* (dec.); *Cubanit v. Romania* (dec.)). Nevertheless, the State has a positive obligation to organise a system for enforcement of final decisions in disputes between private persons that is effective both in law and in practice (*Fuklev v. Ukraine*, § 84). The State's responsibility may therefore be engaged if the public authorities involved in enforcement proceedings fail to display the necessary diligence, or even prevent enforcement (*ibid.*, § 67). The measures taken by the national authorities to secure enforcement must be adequate and sufficient for that purpose (*Ruianu v. Romania*, § 66), in view of their obligations in the matter of execution, since it is they who exercise public authority (*ibid.*, §§ 72-73; *Sekul v. Croatia* (dec.), §§ 54-55).

176. Thus, for example, the Court held that, by refraining from taking sanctions in respect of the failure of a (private) third party to cooperate with the authorities empowered to enforce final enforceable decisions, the national authorities deprived the provisions of Article 6 § 1 of all useful effect (*Pini and Others v. Romania*, §§ 186-88, where the private institution where two children were living had prevented the execution for over three years of the orders for the children's adoption).

177. Nevertheless, where the State has taken all the steps envisaged by the law to ensure that a private individual complies with a decision, the State cannot be held responsible for the debtor's refusal to comply with his obligations (*Fociac v. Romania*, §§ 74 and 78).

178. Lastly, the right to a court likewise protects the right of access to enforcement proceedings, that is, the right to have enforcement proceedings initiated (*Apostol v. Georgia*, § 56).

b. Right not to have a final judicial decision called into question

179. Furthermore, the right to a fair hearing must be interpreted in the light of the rule of law. One of the fundamental aspects of the rule of law is the principle of legal certainty (*Okyay and Others v. Turkey*, § 73), which requires, *inter alia*, that where the courts have finally determined an issue their ruling should not be called into question (*Brumărescu v. Romania* [GC], § 61; *Agrokompleks v. Ukraine*, § 148).

180. Judicial systems characterised by final judgments that are liable to review indefinitely and at risk of being set aside repeatedly are in breach of Article 6 § 1 (*Sovtransavto Holding v. Ukraine*, §§ 74, 77 and 82, concerning the *protest* procedure whereby the President of the Supreme Arbitration Tribunal, the Attorney-General and their deputies had discretionary power to challenge final judgments under the supervisory review procedure by lodging an objection).

181. The calling into question of decisions in this manner is not acceptable, whether it be by judges and members of the executive (*Tregubenko v. Ukraine*, § 36) or by non-judicial authorities (*Agrokompleks v. Ukraine*, §§ 150-51).

182. A final decision may be called into question only when this is made necessary by circumstances of a substantial and compelling character such as a judicial error (*Ryabykh v. Russia*, § 52; see also *Vardanyan and Nanushyan v. Armenia*, § 70, and compare with *Trapeznikov and Others v. Russia*, in which the supervisory review procedure, implemented at the parties' request, did not breach the principle of legal certainty, §§ 39-40).

c. Mutual recognition and execution of judgments delivered by foreign courts or elsewhere in the European Union

183. A decision to enforce a foreign judgment (*exequatur*) is not compatible with the requirements of Article 6 § 1 if it was taken without any opportunity being afforded of effectively asserting a complaint as to the unfairness of the proceedings leading to that judgment, either in the State of origin or in the State addressed. The Court has always applied the general principle that a court examining a request for recognition and enforcement of a foreign judgment cannot grant the request without first conducting some measure of review of that judgment in the light of the guarantees of a fair hearing; the intensity of that review may vary depending on the nature of the case (*Pellegrini v. Italy*, § 40).

184. The case of *Avotiņš v. Latvia* [GC] concerned the execution of a decision delivered in another European Union member State. The Court's case-law concerning the presumption of equivalent protection of fundamental rights within the European Union (known as the "*Bosphorus* presumption") was applied for the first time to the mutual recognition mechanisms founded on the principle of mutual trust between the EU member States. The case related to the execution in Latvia of a judgment delivered in a different country (Cyprus) in the debtor's absence. The Court laid down general principles on this matter and indicated the circumstances in which the presumption could be rebutted (see in particular §§ 115-17). Applying those principles, the Court did not find that the protection of fundamental rights was so manifestly deficient as to rebut the presumption of equivalent protection.

B. Establishment by law

185. In the light of the principle of the rule of law, inherent in the Convention system, the Court considers that a "tribunal" must always be "established by law", as it would otherwise lack the legitimacy required in a democratic society to hear individual cases (*Lavents v. Latvia*, § 81; *Biagioli v. San Marino* (dec.), § 71).

186. The phrase "established by law" covers not only the legal basis for the very existence of a "tribunal", but also compliance by the tribunal with the particular rules that govern it (*Sokurenko and Strygun v. Ukraine*, § 24). The lawfulness of a court or tribunal must by definition also encompass its composition (*Buscarini v. San Marino* (dec.)). The practice of tacitly renewing judges' terms of office for an indefinite period after their statutory term of office had expired and pending their reappointment has been held to be contrary to the principle of a "tribunal established by law" (*Oleksandr Volkov v. Ukraine*, § 151). The procedures governing the appointment of judges cannot be relegated to the status of internal practice (*ibid.*, §§ 154-56). The replacement of a judge must also be devoid of arbitrariness (*Biagioli v. San Marino* (dec.), §§ 77-78 and 80, for the specific case of a small jurisdiction and a court with a limited number of judges).

187. "Law", within the meaning of Article 6 § 1, thus comprises not only legislation providing for the establishment and competence of judicial organs, but also any other provision of domestic law which, if breached, would render the participation of one or more judges in the examination of a

case irregular (*DMD Group, A.S., v. Slovakia*, § 59). This includes, in particular, provisions concerning the independence of the members of a "tribunal", the length of their term of office, impartiality and the existence of procedural safeguards (*Gurov v. Moldova*, § 36).

188. In principle, a breach by a court of these domestic legal provisions gives rise to a violation of Article 6 § 1 (*DMD Group, A.S., v. Slovakia*, § 61). The Court may therefore examine whether the domestic law has been complied with in this respect. However, having regard to the general principle that it is, in the first place, for the national courts themselves to interpret the provisions of domestic law, the Court finds that it may not question their interpretation unless there has been a flagrant violation of the legislation (*ibid.*; *Biagioli v. San Marino* (dec.), § 75). A court which, without any explanation, oversteps the usual limits of its jurisdiction in deliberate breach of the law is not a "tribunal established by law" in the proceedings in question (*Sokurenko and Strygun v. Ukraine*, §§ 27-28). Thus, a supreme court which, instead of acting within its jurisdiction as provided for by domestic law in quashing a decision and remitting the case for further consideration or declaring the proceedings void, determines the case on the merits in place of the competent body is not a "tribunal established by law" (*Aviakompaniya A.T.I., ZAT v. Ukraine*, § 44).

189. The object of the term "established by law" in Article 6 § 1 is to ensure that the organisation of the judicial system does not depend on the discretion of the executive but is regulated by law emanating from Parliament (*Biagioli v. San Marino* (dec.), § 74; *Savino and Others v. Italy*, § 94).

190. Nor, in countries where the law is codified, can organisation of the judicial system be left to the discretion of the judicial authorities, although this does not mean that the courts do not have some latitude to interpret the relevant national legislation (*ibid.*).

191. Furthermore, delegating powers in matters concerning the organisation of the judicial system is permissible provided that this possibility is enshrined in the domestic law of the State, including the relevant provisions of the Constitution (*ibid.*).

C. Independence and impartiality

1. General considerations

192. The right to a fair hearing under Article 6 § 1 requires that a case be heard by an "independent and impartial tribunal". The concepts of "independence" and "impartiality" are closely linked and, depending on the circumstances, may require joint examination (*Ramos Nunes de Carvalho e Sá v. Portugal* [GC], §§ 150 and 152 – see also, as regards their close interrelationship, §§ 153-156).

193. The participation of lay judges in a case is not, as such, contrary to Article 6 § 1. The existence of a panel with mixed membership comprising, under the presidency of a judge, civil servants and representatives of interested bodies does not in itself constitute evidence of bias (*Le Compte, Van Leuven and De Meyere v. Belgium*, §§ 57-58), nor is there any objection *per se* to expert lay members participating in the decision-making in a court (*Pabla Ky v. Finland*, § 32).

194. The principles established in the case-law concerning impartiality apply to lay judges as to professional judges (*Langborger v. Sweden*, §§ 34-35; *Cooper v. the United Kingdom* [GC], § 123). The Court has acknowledged that where commercial or sports arbitration has been accepted freely, lawfully and unequivocally, the concepts of independence and impartiality may be interpreted flexibly, seeing that the very essence of the arbitration system lies in the appointment of the decision-making bodies, or at least part of them, by the parties to the dispute (*Mutu and Pechstein v. Switzerland**, § 146).

195. As a matter of principle, a violation of Article 6 § 1 cannot be grounded on the lack of independence or impartiality of a decision-making tribunal or the breach of an essential procedural guarantee by that tribunal, if the decision taken was subject to subsequent control by a judicial body

that had "full jurisdiction" and ensured respect for the relevant guarantees by curing the failing in question (*De Haan v. the Netherlands*, §§ 52-55; *Crompton v. the United Kingdom*, § 79; and *Denisov v. Ukraine* [GC], §§ 65, 67 and 72 in a disciplinary context).[7]

196. The Court has consistently stressed that the scope of the State's obligation to ensure a trial by an "independent and impartial tribunal" under Article 6 § 1 of the Convention is not limited to the judiciary. It also implies obligations on the executive, the legislature and any other State authority, regardless of its level, to respect and abide by the judgments and decisions of the courts, even when they do not agree with them. Thus, the State's respecting the authority of the courts is an indispensable precondition for public confidence in the courts and, more broadly, for the rule of law. For this to be the case, the constitutional safeguards of the independence and impartiality of the judiciary do not suffice. They must be effectively incorporated into everyday administrative attitudes and practices (*Agrokompleks v. Ukraine*, § 136).

2. An independent tribunal

197. The term "independent" refers to independence *vis-à-vis the other powers* (the executive and the Parliament) (*Beaumartin v. France*, § 38) and also *vis-à-vis the parties* (*Sramek v. Austria*, § 42). Compliance with this requirement is assessed, in particular, on the basis of statutory criteria, such as the manner of appointment of the members of the tribunal and the duration of their term of office, or the existence of sufficient safeguards against the risk of outside pressures (see, for example, *Ramos Nunes de Carvalho e Sá v. Portugal* [GC], §§ 153-156). The question whether the body presents an appearance of independence is also of relevance (*ibid.*, § 144; *Oleksandr Volkov v. Ukraine*, § 103). The defects observed may or may not have been remedied during the subsequent stages of the proceedings (*Denisov v. Ukraine* [GC], §§ 65, 67 and 72).

198. Although the notion of the separation of powers between the political organs of government and the judiciary has assumed growing importance in the Court's case-law, neither Article 6 nor any other provision of the Convention requires States to comply with any theoretical constitutional concepts regarding the permissible limits of the powers' interaction. The question is always whether, in a given case, the requirements of the Convention are met (*Kleyn and Others v. the Netherlands* [GC], § 193). Indeed, the notion of independence of a tribunal entails the existence of procedural safeguards to separate the judiciary from other powers.

199. The judgment in *Mustafa Tunç and Fecire Tunç v. Turkey* [GC] defined the distinctions and nuances in the assessment of the criteria of independence, depending on whether they concern Article 6 or Articles 2 and/or 3 of the Convention (§§ 217-21). The statutory criteria for verification of the requirement of independence within the meaning of Article 6 are not necessarily to be assessed in the same manner when examining the question of an investigation's independence from the perspective of the procedural obligations under Article 2 (§§ 219-25).

200. *Military courts* (see, for example, *Mikhno v. Ukraine,* §§ 162-64 and 166-70). In the case cited, the Court noted a tendency in international human rights law to urge States to act with caution in using military courts and, in particular, to exclude from their jurisdiction the determination of charges concerning serious human rights violations, such as extrajudicial executions, enforced disappearances and torture. Such an approach, which relates to serious and intentional human rights violations, is not automatically applicable in the Court's view to an accident causing very serious but unintentional damage as a result of negligence on the part of the military officers involved (*Mikhno v. Ukraine*, § 165).

7. See also the sections on "Full jurisdiction" and "Fairness".

a. Independence *vis-à-vis* the executive

201. The independence of judges will be undermined where the executive intervenes in a case pending before the courts with a view to influencing the outcome (*Sovtransavto Holding v. Ukraine*, § 80; *Mosteanu and Others v. Romania*, § 42).

202. The fact that judges are appointed by the executive and are removable does not *per se* amount to a violation of Article 6 § 1 (*Clarke v. the United Kingdom* (dec.)). The appointment of judges by the executive is permissible provided that the appointees are free from influence or pressure when carrying out their adjudicatory role (*Flux v. Moldova (no. 2)*, § 27).

203. The fact that the President of the Court of Cassation is appointed by the executive does not in itself undermine his independence provided that, once appointed, he is not subject to any pressure, does not receive any instructions and performs his duties with complete independence (*Zolotas v. Greece*, § 24).

204. Likewise, the mere fact that judges of the Council of Administrative Law are appointed by the regional administrative authority is not capable of casting doubt on their independence or impartiality provided that, once appointed, they are not subject to any pressure, do not receive any instructions and exercise their judicial activity with complete independence (*Majorana v. Italy* (dec.)).

205. A situation where a public figure (the country's president) playing an institutional role in the career development of judges is a claimant in proceedings is capable of casting a legitimate doubt on the independence and impartiality of the judges hearing the case (*mutatis mutandis*, *Thiam v. France**, § 85, no violation).

b. Independence *vis-à-vis* Parliament

206. The fact that judges are appointed by Parliament does not by itself render them subordinate to the authorities if, once appointed, they receive no pressure or instructions in the performance of their judicial duties (*Sacilor Lormines v. France*, § 67). Furthermore, the fact that one of the expert members of the Court of Appeal, comprising mainly professional judges, was also a member of Parliament did not *per se* breach the right to an independent and impartial tribunal (*Pabla Ky v. Finland*, §§ 31-35).

c. Independence *vis-à-vis* the parties

207. Where a tribunal's members include a person who is in a subordinate position, in terms of his duties and the organisation of his service, *vis-à-vis* one of the parties, litigants may entertain a legitimate doubt about that person's independence. Such a situation seriously affects the confidence which the courts must inspire in a democratic society (*Sramek v. Austria*, § 42).

d. Specific case of judges' independence *vis-à-vis* the High Council of the Judiciary[8]

208. The fact that judges appealing against decisions of the High Council of the Judiciary (or equivalent body) come under the authority of the same body as regards their careers and disciplinary proceedings against them has been examined in the cases of *Oleksandr Volkov v. Ukraine,* § 130, and *Denisov v. Ukraine* [GC], § 79 (violations), and *Ramos Nunes de Carvalho e Sá v. Portugal* [GC], §§ 157-165 (no violation). The Court assessed and compared the disciplinary systems for the judiciary in the States concerned in order to determine whether there were any "serious structural deficiencies" or "an appearance of bias within the disciplinary body for the judiciary" (*Ramos Nunes de Carvalho e Sá v. Portugal*, §§ 157-160) and whether the requirement of independence was complied with (*ibid.*, §§ 161-163).

[8] Voir chapitre « **Error! Reference source not found.** »

e. Criteria for assessing independence

209. In determining whether a body can be considered to be "independent", the Court has had regard, *inter alia*, to the following criteria (*Langborger v. Sweden*, § 32; *Kleyn and Others v. the Netherlands* [GC], § 190):

i. the manner of appointment of its members and
ii. the duration of their term of office;
iii. the existence of guarantees against outside pressures; and
iv. whether the body presents an appearance of independence.

i. Manner of appointment of a body's members

210. Questions have been raised as to the intervention of the Minister of Justice in the appointment and/or removal from office of members of a decision-making body (*Sramek v. Austria*, § 38; *Brudnicka and Others v. Poland*, § 41; *Clarke v. the United Kingdom* (dec.)).

211. Although the assignment of a case to a particular judge or court falls within the margin of appreciation enjoyed by the domestic authorities in such matters, the Court must be satisfied that it was compatible with Article 6 § 1, and, in particular, with the requirements of independence and impartiality (*Bochan v. Ukraine*, § 71).

ii. Duration of appointment of a body's members

212. The Court has not specified any particular term of office for the members of a decision-making body, although their irremovability during their term of office must in general be considered as a corollary of their independence. However, the absence of a formal recognition of this irremovability in the law does not in itself imply lack of independence provided that it is recognised in fact and that other necessary guarantees are present (*Sacilor Lormines v. France*, § 67; *Luka v. Romania*, § 44).

iii. Guarantees against outside pressure

213. Judicial independence demands that individual judges be free from undue influence outside the judiciary, and from within. Internal judicial independence requires that they be free from directives or pressures from fellow judges or those who have administrative responsibilities in the court such as the president of the court or the president of a division in the court. The absence of sufficient safeguards securing the independence of judges within the judiciary and, in particular, *vis-à-vis* their judicial superiors, may lead the Court to conclude that an applicant's doubts as to the independence and impartiality of a court can be said to have been objectively justified (*Agrokompleks v. Ukraine*, § 137; *Parlov-Tkalčić v. Croatia*, § 86).

214. The judges of a County Court were found to be sufficiently independent of that court's president since court presidents performed only administrative (managerial and organisational) functions, which were strictly separated from the judicial function. The legal system provided for adequate safeguards against the arbitrary exercise of court presidents' duty to (re)assign cases to judges (*ibid.*, §§ 88-95).

iv. Appearance of independence

215. In order to determine whether a tribunal can be considered to be independent as required by Article 6 § 1, appearances may also be of importance (*Sramek v. Austria*, § 42). As to the appearance of independence, the standpoint of a party is important but not decisive; what is decisive is whether the fear of the party concerned can be held to be "objectively justified" (*Sacilor Lormines v. France*, § 63). Therefore, no problem arises as regards independence when the Court is of the view that an

"objective observer" would see no cause for concern about it in the circumstances of the case at hand (*Clarke v. the United Kingdom* (dec.)).

3. An impartial tribunal[9]

216. Article 6 § 1 requires a tribunal falling within its scope to be impartial. Impartiality normally denotes the absence of prejudice or bias and its existence or otherwise can be tested in various ways (*Wettstein v. Switzerland*, § 43; *Micallef v. Malta* [GC], § 93; *Nicholas v. Cyprus*, § 49). The concepts of independence and impartiality are closely linked and, depending on the circumstances, may require joint examination (*Ramos Nunes de Carvalho e Sá v. Portugal* [GC], §§ 150 and 152 – see also, as regards their close interrelationship, §§ 153-156; *Sacilor Lormines v. France*, § 62). The defects observed may or may not have been remedied during the subsequent stages of the proceedings (*Denisov v. Ukraine* [GC], §§ 65, 67 and 72).

a. Criteria for assessing impartiality

217. The existence of impartiality must be determined on the basis of the following (*Micallef v. Malta* [GC], § 93; *Nicholas v. Cyprus*, § 49):

i. a *subjective test*, where regard must be had to the personal conviction and behaviour of a particular judge, that is, whether the judge held any personal prejudice or bias in a given case; and also

ii. an *objective test*, that is to say by ascertaining whether the tribunal itself and, among other aspects, its composition, offered sufficient guarantees to exclude any legitimate doubt in respect of its impartiality.

218. However, there is no watertight division between subjective and objective impartiality since the conduct of a judge may not only prompt objectively held misgivings as to impartiality from the point of view of the external observer (objective test) but may also go to the issue of his or her personal conviction (subjective test) (*Ramos Nunes de Carvalho e Sá v. Portugal* [GC], § 145).

219. Thus, in some cases where it may be difficult to procure evidence with which to rebut the presumption of the judge's subjective impartiality, the requirement of objective impartiality provides a further important guarantee (*Micallef v. Malta* [GC], §§ 95 and 101). It should be noted that in the vast majority of cases raising impartiality issues the Court has focused on the objective test (*Ramos Nunes de Carvalho e Sá v. Portugal* [GC], § 146).

220. The Court has emphasised that appearances may be of a certain importance or, in other words, "justice must not only be done, it must also be seen to be done". What is at stake is the confidence which the courts in a democratic society must inspire in the public. Thus, any judge in respect of whom there is a legitimate reason to fear a lack of impartiality must withdraw (*Micallef v. Malta* [GC], § 98). A court dealing with a request for a judge to withdraw must address the arguments submitted in support of the request (*Harabin v. Slovakia*, § 136).

221. The principles established in the Court's case-law concerning the impartiality of a court apply to jurors just as they do to professional and lay judges, as well as other officials performing judicial functions, such as lay assessors and registrars or legal secretaries (*Bellizzi v. Malta*, § 51). The Court has emphasised that observance of the guarantees under Article 6 is particularly important in disciplinary proceedings against a judge in his capacity as president of the Supreme Court, given that the confidence of the public in the functioning of the judiciary at the highest national level is at stake (*Harabin v. Slovakia,* § 133).

[9] See section on "Specific case of judges' independence *vis-à-vis* the High Council of the Judiciary".

i. Subjective approach

222. In applying the subjective test, the Court has consistently held that "the personal impartiality of a judge must be presumed until there is proof to the contrary" (*Le Compte, Van Leuven and De Meyere v. Belgium*, § 58 *in fine*; *Micallef v. Malta* [GC], § 94). As regards the type of proof required, the Court has, for example, sought to ascertain whether a judge has displayed hostility (*Buscemi v. Italy*, §§ 67-68). The fact that a judge did not withdraw from dealing with a civil action on appeal following his earlier participation in another related set of civil proceedings did not constitute the required proof to rebut the presumption (*Golubović v. Croatia*, § 52).

223. The principle that a tribunal shall be presumed to be free of personal prejudice or partiality is long-established in the case-law of the Court (*Le Compte, Van Leuven and De Meyere v. Belgium*, § 58; *Driza v. Albania*, § 75).

ii. Objective approach

224. It must be determined whether, quite apart from the judge's conduct, there are ascertainable facts which may raise doubts as to his impartiality. When applied to a body sitting as a bench, it means determining whether, quite apart from the personal conduct of any of the members of that body, there are ascertainable facts which may raise doubts as to the impartiality of the body itself. This implies that, in deciding whether in a given case there is a legitimate reason to fear that a particular judge (*Morel v. France*, §§ 45-50; *Pescador Valero v. Spain*, § 23) or a body sitting as a bench (*Luka v. Romania*, § 40) lacks impartiality, the standpoint of the person concerned is important but not decisive. What is decisive is whether this fear can be held to be objectively justified (*Wettstein v. Switzerland*, § 44; *Pabla Ky v. Finland*, § 30; *Micallef v. Malta* [GC], § 96).

225. In this respect even appearances may be of a certain importance or, in other words, "justice must not only be done, it must also be seen to be done". What is at stake is the confidence which the courts in a democratic society must inspire in the public. Thus, any judge in respect of whom there is a legitimate reason to fear a lack of impartiality must withdraw (*Micallef v. Malta* [GC], § 98).

226. In order that the courts may inspire in the public the confidence which is indispensable, account must also be taken of questions of internal organisation. The existence of national procedures for ensuring impartiality, namely rules regulating the withdrawal of judges, is a relevant factor (see the specific provisions regarding the challenging of judges, *ibid.* [GC], §§ 99-100). Such rules manifest the national legislature's concern to remove all reasonable doubts as to the impartiality of the judge or court concerned and constitute an attempt to ensure impartiality by eliminating the causes of such concerns. In addition to ensuring the absence of actual bias, they are directed at removing any appearance of partiality and so serve to promote the confidence which the courts in a democratic society must inspire in the public (*Mežnarić v. Croatia*, § 27 and *A.K. v. Liechtenstein*, §§ 82-83, concerning the withdrawal of judges of a supreme court in a small jurisdiction).

227. It should be noted that the national system governing judges' careers and disciplinary proceedings against them has itself been the subject of applications to the Court from the standpoint of judges' independence and objective impartiality (compare *Ramos Nunes de Carvalho e Sá v. Portugal* [GC], §§ 151-65 and in particular § 163, with *Denisov v. Ukraine* [GC], §§ 68-80, and *Oleksandr Volkov v. Ukraine*, §§ 109-117 and 124-29).

228. The Court has also examined the specific case of judges' independence in relation to a decision by the High Council of the Judiciary (their disciplinary body) where judges appealing against a decision by that body come under the authority of the same body as regards their careers and disciplinary proceedings against them (compare *Oleksandr Volkov v. Ukraine*, § 130, and *Denisov v. Ukraine* [GC] (violations) with *Ramos Nunes de Carvalho e Sá v. Portugal* [GC], §§ 157-165 (no

violation)). The Court drew a distinction between the two national systems concerned (*Ramos Nunes de Carvalho e Sá v. Portugal* [GC], §§ 158-160, and *Denisov v. Ukraine* [GC], § 79).

229. In the performance of their judicial duties, judges may themselves, at some point in their careers, be in a similar position to one of the parties, including the defendant. However, the Court does not consider that a risk of this kind is capable of casting doubt on the impartiality of a judge in the absence of specific circumstances pertaining to his or her individual situation. In disciplinary proceedings against members of the judiciary, the fact that the judges hearing the case are themselves still subject to a set of disciplinary rules is not in itself a sufficient basis for finding a breach of the requirements of impartiality (*Ramos Nunes de Carvalho e Sá v. Portugal* [GC], § 163)[10]. The question of compliance with the fundamental guarantees of independence and impartiality may arise, however, if the structure and functioning of the disciplinary body itself raises serious issues in this regard (*Denisov v. Ukraine* [GC], § 79 (violation)).

b. Situations in which the question of a lack of judicial impartiality may arise

230. There are two possible situations in which the question of a lack of judicial impartiality may arise:

i. The first is *functional in nature* and concerns, for instance, the exercise of different functions within the judicial process by the same person, or hierarchical or other links between the judge and other actors in the proceedings. In the latter case, the nature and degree of the relationship in question must be examined.

ii. The second is *of a personal character* and derives from the conduct of the judges in a given case or the existence of links to a party to the case or a party's representative.

i. Situations of a functional nature

α. The exercise of both advisory and judicial functions in the same case

231. The consecutive exercise of advisory and judicial functions within one body may, in certain circumstances, raise an issue under Article 6 § 1 as regards the impartiality of the body seen from the objective viewpoint (*Procola v. Luxembourg*, § 45 – violation).

232. The issue is whether there has been an exercise of judicial and advisory functions concerning "the same case", "the same decision" or "analogous issues" (*Kleyn and Others v. the Netherlands* [GC], § 200; *Sacilor Lormines v. France*, § 74 – no violation).

β. The exercise of both judicial and extra-judicial functions in the same case

233. When determining the objective justification for the applicant's fear, such factors as the judge's dual role in the proceedings, the time which elapsed between the two occasions on which he participated and the extent to which he was involved in the proceedings may be taken into consideration (*McGonnell v. the United Kingdom*, §§ 52-57).

234. Any direct involvement in the passage of legislation, or of executive rules, is likely to be sufficient to cast doubt on the judicial impartiality of a person subsequently called on to determine a dispute over whether reasons exist to permit a variation from the wording of the legislation or rules at issue (*ibid.*, §§ 55-58, where the Court found a violation of Article 6 § 1 on account of the direct involvement of a judge in the adoption of the development plan at issue in the proceedings; compare with *Pabla Ky v. Finland*, § 34 – no violation).

235. When there are two parallel sets of proceedings with the same person in the dual role of judge on the one hand and legal representative of the opposing party on the other, an applicant could

[10] See section on "An independent tribunal".

have reason for concern that the judge would continue to regard him as the opposing party (*Wettstein v. Switzerland*, §§ 44-47).

236. The hearing of a constitutional complaint by a judge who had acted as counsel for the applicant's opponent at the start of the proceedings led to a finding of a violation of Article 6 § 1 (*Mežnarić v. Croatia*, § 36). As to the impartiality of a Constitutional Court judge who had acted as legal expert for the applicant's opponent in the civil proceedings at first instance, see *Švarc and Kavnik v. Slovenia*, § 44.

χ. The exercise of different judicial functions

237. The assessment of whether the participation of the same judge in different stages of a civil case complies with the requirement of impartiality laid down by Article 6 § 1 is to be made on a case-by-case basis, regard being had to the circumstances of the individual case.

238. The mere fact that a judge has already taken pre-trial decisions cannot by itself be regarded as justifying concerns about his impartiality. What matters is the scope and nature of the measures taken by the judge before the trial. Likewise, the fact that the judge has detailed knowledge of the case file does not entail any prejudice on his part that would prevent his being regarded as impartial when the decision on the merits is taken. Nor does a preliminary analysis of the available information mean that the final analysis has been prejudged. What is important is for that analysis to be carried out when judgment is delivered and to be based on the evidence produced and argument heard at the hearing (*Morel v. France*, § 45).

239. It is necessary to consider whether the link between substantive issues determined at various stages of the proceedings is so close as to cast doubt on the impartiality of the judge participating in the decision-making at these stages (*Toziczka v. Poland*, § 36).

240. In the case of judges sitting as a bench, the Court has found that the fact that some of the judges had previously adopted a particular position is not sufficient in itself to conclude that the bench as a whole was not impartial. In situations of this kind, it is necessary to take other factors into account, such as the number of judges involved in adopting the relevant position and their role on the bench in question (*Fazlı Aslaner v. Turkey*, §§ 36-43, and case-law references cited). The situation is different where the two bodies conducting the proceedings against the applicant were composed of all the same judges and there was some confusion between the functions of bringing charges and determining the issues (*Kamenos v. Cyprus*, §§ 105-09). The confusion between the functions of prosecutor and judge may prompt objectively justified doubts as to the impartiality of the persons concerned (§ 104).

241. Other cases are to be noted:

- It cannot be stated as a general rule resulting from the obligation to be impartial, that a superior court which sets aside an administrative or judicial decision is bound to send the case back to a different jurisdictional authority or to a differently composed branch of that authority (*Ringeisen v. Austria*, § 97 *in fine*).
- An issue may arise if a judge takes part in two sets of proceedings relating to the same sets of facts (*Indra v. Slovakia*, §§ 51-53).
- A judge who is the presiding judge of an appeals tribunal assisted by two lay judges should not hear an appeal from his own decision (*De Haan v. the Netherlands*, § 51).
- A Court of Appeal in which the trial judges are called upon to ascertain whether or not they themselves committed an error of legal interpretation or application in their previous decision can raise doubts as to impartiality (*San Leonard Band Club v. Malta*, § 64).
- It is not prima facie incompatible with the requirements of impartiality if the same judge is involved, first, in a decision on the merits of a case and, subsequently, in proceedings in

which the admissibility of an appeal against that decision is examined (*Warsicka v. Poland*, §§ 38-47).

- A judge having a dual role, as counsel representing the party opposing the applicants' company in the first set of proceedings and as a Court of Appeal judge in the second set of proceedings: having regard in particular to the remoteness in time and the different subject matter of the first set of proceedings in relation to the second set and to the fact that the functions as counsel and judge did not overlap in time, the Court found that the applicants could not have entertained any objectively justified doubts as to the judge's impartiality (*Puolitaival and Pirttiaho v. Finland*, §§ 46-54).
- The Court found a violation of the principle of impartiality in a case where some judges who had already ruled on the case were required to decide whether or not they had erred in their earlier decision and where another three judges had already expressed their opinions on the matter (*Driza v. Albania*, §§ 78-83).
- One of the judges involved in the proceedings concerning an appeal on points of law had prior involvement in the case as a judge of the Higher Court (*Peruš v. Slovenia*, §§ 38-39).
- In *Ramos Nunes de Carvalho e Sá v. Portugal* [GC] the President of the Supreme Court was also the president of the administrative body whose decision was being examined on appeal (§§ 153-156).
- A situation where the judicial assistant to the President of the Constitutional Court had been part of a team of lawyers who had represented the applicant's opponent in previous civil proceedings was examined in the case of *Bellizzi v. Malta* (§§ 60-61).
- The Court has found a violation of the right to an impartial tribunal in considering both the large proportion of judges who had already taken part in a case and their duties as president or rapporteur on the bench (see, for example, *Olujić v. Croatia*, § 67). In addition, the objective impartiality of a court was found to be open to doubt where four of the seven judges had already dealt with the case, in view of the nature and extent of the functions performed by the four judges (*Pereira da Silva v. Portugal*, §§ 59-60).
- The case of *Fazlı Aslaner v. Turkey* involved a bench of thirty-one judges, three of whom had already taken part in the proceedings at an earlier stage. Although the number or judges whose impartiality had been challenged was low in proportion to the total number on the bench, the Court found a violation because, firstly, no justification had been given for the need to include the three judges in question on the bench, and secondly, one of those three judges had presided over the bench of thirty-one judges and led its deliberations in the case. The Court therefore found that the applicant's doubts as to the impartiality of the bench were objectively justified (§§ 40-43; compare with the other cases cited in § 38 of the judgment).

ii. Situations of a personal nature

242. The principle of impartiality will also be infringed where the judge has a personal interest in the case (*Langborger v. Sweden*, § 35; *Gautrin and Others v. France*, § 59).

243. Professional, financial or personal links between a judge and a party to a case, or the party's advocate, may also raise questions of impartiality (*Pescador Valero v. Spain*, § 27; *Tocono and Profesorii Prometeişti v. Moldova*, § 31; *Micallef v. Malta* [GC], § 102; *Wettstein v. Switzerland*, § 47). Even indirect factors may be taken into account (*Pétur Thór Sigurðsson v. Iceland*, § 45).

244. The fact that a judge has blood ties with a member of a law firm representing a party to a case does not automatically mean that there has been a violation (*Ramljak v. Croatia*, §§ 29). A number of factors should be taken into account, including: whether the judge's relative has been involved in the case concerned, the relative's position in the law firm in question, the size of the firm, its internal organisational structure, the financial significance of the case for the firm, and any potential financial

interest or benefit (and the extent thereof) for the relative (*Nicholas v. Cyprus*, § 62; see also *Ramljak v. Croatia*, §§ 38-39).

245. The fact that judges know each other as colleagues or even share the same offices is not in itself sufficient to conclude that any concerns as to their impartiality are objectively justified (*Steck-Risch and Others v. Liechtenstein*, § 48). In a very small country, the fact that a legal professional may perform two functions on a part-time basis, for example as a judge and a practising lawyer, is not *per se* problematic either (*ibid.*, § 39; *Bellizzi v. Malta*, § 57).

219. In this regard, the Court has found that complaints alleging bias on the part of courts should not lead to paralysis of the State's legal system. In small jurisdictions, such as Cyprus or Liechtenstein, the administration of justice could be unduly hampered by the application of excessively strict standards (*A.K. v. Liechtenstein*, § 82, *Nicholas v. Cyprus*, § 63). Given the importance of appearances, the existence of a situation that may give rise to doubts as to impartiality should be disclosed at the outset of the proceedings. In that way, the situation in question can be assessed in the light of the various factors involved in order to determine whether disqualification is actually necessitated (*Nicholas v. Cyprus*, §§ 64-66).

246. Furthermore, the language used by a judge may be important and demonstrate that the judge lacks the detachment required by his or her function (*Vardanyan and Nanushyan v. Armenia*, § 82). However, where a judge had made an inappropriate remark about the dangerousness of an applicant who had already been convicted of murder for sexual gratification, the Court found that although this might indicate unprofessional behaviour, it did not show that the judge was personally biased against the applicant or that there were objectively justified doubts as to his impartiality in the proceedings at issue (*Ilnseher v. Germany* [GC], § 289).

IV. Procedural requirements

A. Fairness

Article 6 § 1 of the Convention

> "1. In the determination of his civil rights and obligations ..., everyone is entitled to a fair ... hearing by [a] tribunal ..."

1. General principles

247. A prominent place: the Court has always emphasised the prominent place held in a democratic society by the right to a fair trial (*Airey v. Ireland*, § 24; *Stanev v. Bulgaria* [GC], § 231). This guarantee "is one of the fundamental principles of any democratic society, within the meaning of the Convention" (*Pretto and Others v. Italy*, § 21). There can therefore be no justification for interpreting Article 6 § 1 restrictively (*Moreira de Azevedo v. Portugal*, § 66). The requirement of fairness applies to proceedings in their entirety; it is not confined to hearings *inter partes* (*Stran Greek Refineries and Stratis Andreadis v. Greece*, § 49).

248. The Court has nevertheless specified that restrictions on an individual's procedural rights (including access to certain information) may be justified in very exceptional circumstances (*Adorisio and Others v. the Netherlands* (dec.)).

249. Content: civil claims must be capable of being submitted to a judge (*Fayed v. the United Kingdom*, § 65; *Sabeh El Leil v. France* [GC], § 46). Article 6 § 1 describes in detail the procedural

guarantees afforded to parties in civil proceedings. It is intended above all to secure the interests of the parties and those of the proper administration of justice (*Nideröst-Huber v. Switzerland*, § 30). Litigants must therefore be able to argue their case with the requisite effectiveness (*H. v. Belgium*, § 53).

250. Role of the national authorities: the Court has always said that the national authorities must ensure in each individual case that the requirements of a "fair hearing" within the meaning of the Convention are met (*Dombo Beheer B.V. v. the Netherlands*, § 33 *in fine*).

251. The litigant's claims: it is a matter of principle that in the determination of his "civil rights and obligations" – as defined in the case-law of the Strasbourg Court[11] – everyone is entitled to a fair hearing by a tribunal. To this are added the guarantees laid down by Article 6 § 1 as regards both the organisation and the composition of the court, and the conduct of the proceedings. In sum, the whole makes up the right to a fair hearing (*Golder v. the United Kingdom*, § 36).

252. Principles of interpretation:

- The principle whereby a civil claim must be capable of being submitted to a judge ranks as one of the universally recognised fundamental principles of law; the same is true of the principle of international law which forbids the denial of justice. Article 6 § 1 must be read in the light of these principles (*ibid.*, § 35).
- The right to a fair hearing before a tribunal as guaranteed by Article 6 § 1 must be interpreted in the light of the Preamble to the Convention, which declares the rule of law to be part of the common heritage of the Contracting States (*Brumărescu v. Romania*, § 61; *Nejdet Şahin and Perihan Şahin v. Turkey* [GC], § 57).
- The principle of legal certainty constitutes one of the basic elements of the rule of law (*Beian v. Romania (no. 1)*, § 39; *Lupeni Greek Catholic Parish and Others v. Romania* [GC], § 116).
- In a democratic society within the meaning of the Convention, the right to a fair administration of justice holds such a prominent place that a restrictive interpretation of Article 6 § 1 would not correspond to the aim and the purpose of that provision (*Ryakib Biryukov v. Russia*, § 37).
- The *Zubac v. Croatia* [GC] case emphasised the importance of these principles.
- In addition, the Convention is intended to guarantee not rights that are theoretical or illusory but rights that are practical and effective (*Airey v. Ireland*, § 24; *Perez v. France* [GC], § 80).

253. States have greater latitude in civil matters: the Court has acknowledged that the requirements inherent in the concept of a "fair hearing" are not necessarily the same in cases concerning the determination of civil rights and obligations as they are in cases concerning the determination of a criminal charge: "the Contracting States have greater latitude when dealing with civil cases concerning civil rights and obligations than they have when dealing with criminal cases" (*Dombo Beheer B.V. v. the Netherlands*, § 32; *Levages Prestations Services v. France*, § 46). The requirements of Article 6 § 1 as regards cases concerning civil rights are less onerous than they are for criminal charges (*König v. Germany*, § 96). The judgment in *Moreira Ferreira v. Portugal (no. 2)* [GC], §§ 66-67, confirmed that the rights of persons accused of or charged with a criminal offence required greater protection than the rights of parties to civil proceedings.

254. However, when it examines proceedings falling under the civil head of Article 6, the Court may find it necessary to draw inspiration from its approach to criminal-law matters (*Dilipak and Karakaya v. Turkey*, § 80, concerning a payment order imposed *in absentia* on a person who had not been served with a writ of summons; *Carmel Saliba v. Malta*, §§ 67 and 70-71, concerning civil liability for

11. See section "Scope".

damage resulting from a criminal offence; *R.S. v. Germany* (dec.), §§ 35 and 43, concerning disciplinary proceedings in the armed forces). In cases where civil liability is incurred for damage arising out of a criminal offence, it is imperative that the domestic decisions are based on a thorough assessment of the evidence produced and that they contain adequate reasons, on account of the serious consequences which may ensue from such decisions (*Carmel Saliba v. Malta*, § 73).

255. Lastly, in very exceptional circumstances relating to a particular case, the Court has been able to take into account "the need for a very speedy decision" by the domestic court (*Adorisio and Others v. the Netherlands* (dec.)).

2. Scope

a. Principles

256. An effective right: the parties to the proceedings have the right to present the observations which they regard as relevant to their case. This right can only be seen to be effective if the observations are actually "heard", that is to say duly considered by the trial court (*Donadze v. Georgia*, § 35). In other words, the "tribunal" has a duty to conduct a proper examination of the submissions, arguments and evidence adduced by the parties (*Kraska v. Switzerland*, § 30; *Van de Hurk v. the Netherlands*, § 59; *Perez v. France* [GC], § 80). In order for the right guaranteed by this Article to be effective, the authorities must exercise "diligence": for an appellant not represented by a lawyer, see *Kerojärvi v. Finland*, § 42; *Fretté v. France*, § 49; for an appellant represented by a lawyer, see *Göç v. Turkey* [GC], § 57.

257. Proper participation of the appellant party in the proceedings requires the court, of its own motion, to communicate the documents at its disposal. It is not material, therefore, that the applicant did not complain about the non-communication of the relevant documents or took the initiative to access the case file (*Kerojärvi v. Finland*, § 42). The mere possibility for the appellant to consult the case file and obtain a copy of it is not, of itself, a sufficient safeguard (*Göç v. Turkey* [GC], § 57). Furthermore, the appellant must be allowed the necessary time to submit further arguments and evidence to the domestic court (see, for example, *Adorisio and Others v. the Netherlands* (dec.), concerning a short time-limit for appealing).

258. Obligation incumbent on the administrative authorities: the appellant must have access to the relevant documents in the possession of the administrative authorities, if necessary via a procedure for the disclosure of documents (*McGinley and Egan v. the United Kingdom*, §§ 86 and 90). Were the respondent State, without good cause, to prevent appellants from gaining access to documents in its possession which would have assisted them in defending their case, or to falsely deny their existence, this would have the effect of denying them a fair hearing, in violation of Article 6 § 1 (*ibid.*).

259. Assessment of the proceedings as a whole: whether or not proceedings are fair is determined by examining them in their entirety (*Ankerl v. Switzerland*, § 38; *Centro Europa 7 S.r.l. and Di Stefano v. Italy* [GC], § 197).

260. That being so, any shortcoming in the fairness of the proceedings may, under certain conditions, be remedied at a later stage, either at the same level (*Helle v. Finland*, § 54) or by a higher court (*Schuler-Zgraggen v. Switzerland*, § 52; contrast *Albert and Le Compte v. Belgium*, § 36; *Feldbrugge v. the Netherlands*, §§ 45-46).

261. In any event, if the defect lies at the level of the highest judicial body – for example because there is no possibility of replying to conclusions submitted to that body – there is an infringement of the right to a fair hearing (*Ruiz-Mateos v. Spain*, §§ 65-67).

262. A procedural flaw can be remedied only if the decision in issue is subject to review by an independent judicial body that has full jurisdiction and itself offers the guarantees required by

Article 6 § 1. It is the scope of the appeal court's power of review that matters, and this is examined in the light of the circumstances of the case (*Obermeier v. Austria*, § 70).[12]

263. Previous decisions which do not offer the guarantees of a fair hearing: in such cases no question arises if a remedy was available to the appellant before an independent judicial body which had full jurisdiction and itself provided the safeguards required by Article 6 § 1 (*Oerlemans v. the Netherlands*, §§ 53-58; *British-American Tobacco Company Ltd v. the Netherlands*, § 78). What counts is that such a remedy offering sufficient guarantees exists (*Air Canada v. the United Kingdom*, § 62).

264. Before the appellate courts: Article 6 § 1 does not compel the Contracting States to set up courts of appeal or of cassation, but where such courts do exist the State is required to ensure that litigants before these courts enjoy the fundamental guarantees contained in Article 6 § 1 (*Andrejeva v. Latvia* [GC], § 97). However, the manner of application of Article 6 § 1 to proceedings before courts of appeal depends on the special features of the proceedings involved; account must be taken of the entirety of the proceedings in the domestic legal order and of the role played therein by the appellate court (*Helmers v. Sweden*, § 31) or the court of cassation (*K.D.B. v. the Netherlands*, § 41; *Levages Prestations Services v. France*, §§ 44-45).

265. Given the special nature of the Court of Cassation's role, which is limited to reviewing whether the law has been correctly applied, the procedure followed may be more formal (*ibid.*, § 48). The requirement to be represented by a specialist lawyer before the Court of Cassation is not in itself contrary to Article 6 (*G.L. and S.L. v. France* (dec.); *Tabor v. Poland*, § 42).

266. Limits: as a general rule it is for the national courts to assess the facts: is not the Court's role to substitute its own assessment of the facts for that of the national courts (*Dombo Beheer B.V. v. the Netherlands*, § 31).[13] Furthermore, while appellants have the right to present the observations which they regard as relevant to their case, Article 6 § 1 does not guarantee a litigant a favourable outcome (*Andronicou and Constantinou v. Cyprus*, § 201). In addition, Article 6 § 1 does not go so far as to require the courts to indicate in the text of their decisions the detailed arrangements and time-limits for appealing against them (*Avotiņš v. Latvia* [GC], § 123).

267. The Court may find that an applicant contributed to a large extent, as a result of his or her inaction and lack of diligence, to bringing about the situation complained of before it, which he or she could have prevented (*Avotiņš v. Latvia* [GC], §§ 123-24; *Barik Edidi v. Spain* (dec.), § 45; and contrast *Zavodnik v. Slovenia*, §§ 79-80). The parties are required to show diligence in complying with the procedural steps relating to their case (*Zubac v. Croatia* [GC], § 93).

268. The theory of appearances: the Court has stressed the importance of appearances in the administration of justice; it is important to make sure the fairness of the proceedings is apparent. The Court has also made it clear, however, that the standpoint of the persons concerned is not in itself decisive; the misgivings of the individuals before the courts with regard to the fairness of the proceedings must in addition be capable of being held to be objectively justified (*Kraska v. Switzerland*, § 32). It is therefore necessary to examine how the courts handled the case.

269. In other cases, before Supreme Courts, the Court has pointed out that the public's increased sensitivity to the fair administration of justice justified the growing importance attached to appearances (*Kress v. France* [GC], § 82; *Martinie v. France* [GC], § 53; *Menchinskaya v. Russia*, § 32). The Court attached importance to appearances in these cases (see also *Vermeulen v. Belgium*, § 34; *Lobo Machado v. Portugal*, § 32).

270. Judicial practice: in order to take the reality of the domestic legal order into account, the Court has always attached a certain importance to judicial practice in examining the compatibility of

12. See also the section on "Review by a court having full jurisdiction".
13. See the section on "Fourth instance".

domestic law with Article 6 § 1 (*Kerojärvi v. Finland*, § 42; *Gorou v. Greece (no. 2)* [GC], § 32). Indeed, the general factual and legal background to the case should not be overlooked in the assessment of whether the litigants had a fair hearing (*Stankiewicz v. Poland*, § 70).

271. The State authorities cannot dispense with effective control by the courts on grounds of national security or terrorism: there are techniques that can be employed which accommodate both legitimate security concerns and the individual's procedural rights (*Dağtekin and Others v. Turkey*, § 34).

272. A principle independent of the outcome of the proceedings: the procedural guarantees of Article 6 § 1 apply to all litigants, not just those who have not won their cases in the national courts (*Philis v. Greece (no. 2)*, § 45).

b. Examples

273. The case-law has covered numerous situations, including:

274. *Observations submitted by the court to the appellate court manifestly aimed at influencing its decision*: the parties must be able to comment on the observations, irrespective of their actual effect on the court, and even if the observations do not present any fact or argument which has not already appeared in the impugned decision in the opinion of the appellate court (*Nideröst-Huber v. Switzerland*, §§ 26-32) or of the respondent Government before the Strasbourg Court (*APEH Üldözötteinek Szövetsége and Others v. Hungary*, § 42).

275. *Preliminary questions*: the Convention does not guarantee, as such, any right to have a case referred by a domestic court to another national or international authority for a preliminary ruling (*Coëme and Others v. Belgium*, § 114).

276. Article 6 § 1 does not, therefore, guarantee an absolute right to have a case referred by a domestic court to the Court of Justice of the European Union (CJEU) (*Dotta v. Italy* (dec.)). Where a preliminary reference mechanism exists, refusal by a domestic court to grant a request for such a referral may, in certain circumstances, infringe the fairness of proceedings (*Ullens de Schooten and Rezabek v. Belgium*, §§ 57-67, with further references). This is so where the refusal proves arbitrary:

- where there has been a refusal even though the applicable rules allow no exception to the principle of preliminary reference or no alternative thereto;
- where the refusal is based on reasons other than those provided for by the rules;
- or where the refusal has not been duly reasoned in accordance with those rules.

277. Applying the case-law cited above, the Court examines whether the refusal appears arbitrary (*Canela Santiago v. Spain* (dec.)). The decision in *Vergauwen v. Belgium and Others* (dec.) reiterated the following (§§ 87-92):

- Article 6 § 1 requires the domestic courts to give reasons, in the light of the applicable law, for any decision refusing to refer a question for a preliminary ruling;
- when the Strasbourg Court hears a complaint alleging a violation of Article 6 § 1 on this basis, its task consists in ensuring that the impugned refusal has been duly accompanied by such reasoning;
- while this verification has to be made thoroughly, it is not for the Court to examine any errors that might have been committed by the domestic courts in interpreting or applying the relevant law;
- this means that national courts within the European Union against whose decisions there is no judicial remedy under national law, and which refuse to request a preliminary ruling from the CJEU on a question raised before them concerning the interpretation of European Union law, are required to give reasons for such refusal in the light of the exceptions

provided for by the case-law of the CJEU. They must therefore indicate the reasons why they have found that the question is irrelevant, that the European Union law provision in question has already been interpreted by the CJEU, or that the correct application of EU law is so obvious as to leave no scope for any reasonable doubt.

278. In the case of *Dhahbi v. Italy* the Court for the first time found a violation of Article 6 on account of the lack of reasons given by a domestic court for refusing to refer a question to the CJEU for a preliminary ruling. The Court of Cassation had made no reference to the applicant's request for a preliminary ruling or to the reasons why it had considered that the question raised did not warrant referral to the CJEU, or reference to the CJEU's case-law. It was therefore unclear from the reasoning of the impugned judgment whether that question had been considered not to be relevant or to relate to a provision which was clear or had already been interpreted by the CJEU, or whether it had simply been ignored (§§ 32-34).

279. *Changes in domestic case-law*: the requirement of legal certainty and the protection of legitimate expectations do not involve the right to an established jurisprudence (*Unédic v. France*, § 74). Case-law development is not, in itself, contrary to the proper administration of justice (*Lupeni Greek Catholic Parish and Others v. Romania* [GC], § 116), since a failure to maintain a dynamic and evolutive approach would risk hindering reform or improvement (*Nejdet Şahin and Perihan Şahin v. Turkey* [GC], § 58; *Albu and Others v. Romania*, § 34). In *Atanasovski v. the former Yugoslav Republic of Macedonia* (§ 38) the Court held that the existence of well-established jurisprudence imposed a duty on the Supreme Court to make a more substantial statement of reasons justifying its departure from the case-law, failing which the individual's right to a duly reasoned decision would be violated. In some cases changes in domestic jurisprudence which affect pending civil proceedings may violate the Convention (*Petko Petkov v. Bulgaria*, §§ 32-34).

280. *Divergences in case-law* between domestic courts or within the same court cannot, in themselves, be considered contrary to the Convention (*Nejdet Şahin and Perihan Şahin v. Turkey* [GC], § 51, and *Lupeni Greek Catholic Parish and Others v. Romania* [GC], § 116). However, the Court has emphasised the importance of putting mechanisms in place to ensure consistency in court practice and uniformity of the courts' case-law. It is the Contracting States' responsibility to organise their legal systems in such a way as to avoid the adoption of discordant judgments (*Nejdet Şahin and Perihan Şahin v. Turkey* [GC], § 55).

It is not in principle the Court's function to compare different decisions of national courts, even if given in apparently similar or connected proceedings; it must respect the independence of those courts. It has pointed out that giving two disputes different treatment cannot be considered to give rise to conflicting case-law when this is justified by a difference in the factual situations at issue (*Hayati Çelebi and Others v. Turkey*, § 52, and *Ferreira Santos Pardal v. Portugal*, § 42).

- The case of *Nejdet Şahin and Perihan Şahin v. Turkey* [GC] concerned judgments of two separate, independent and hierarchically unrelated supreme courts. The Court held in particular that an individual petition to it could not be used as a means of dealing with or eliminating conflicts of case-law that could arise in domestic law, or as a review mechanism for rectifying inconsistencies in the decisions of the different domestic courts (§ 95).

- The case of *Lupeni Greek Catholic Parish and Others v. Romania* [GC] concerned profound and long-standing differences in the case-law of a single court – the Supreme Court – and the failure to use a mechanism for ensuring harmonisation of the case-law. The Court stressed the importance of ensuring consistent practice within the highest court in the country, to avoid the risk of undermining the principle of legal certainty. That principle, which is implicit in all the Articles of the Convention, constitutes one of the fundamental aspects of the rule of law. The persistence of conflicting court decisions can create a state of legal uncertainty likely to reduce public confidence in the judicial system, whereas such confidence is clearly one of the essential components of a State based on the rule of law (§ 116).

281. *Interpretation of a judgment of the Strasbourg Court by a national court*: in *Bochan v. Ukraine (no. 2)* [GC], the applicable legal framework provided the applicant with a remedy enabling a judicial review of her civil case by the Supreme Court in the light of a finding of a violation by the Strasbourg Court. The Court nevertheless found that the Supreme Court had "grossly misrepresented" the findings reached in its judgment. This did not amount merely to a different reading of a legal text but to an incorrect interpretation. The domestic court's reasoning could therefore only be regarded as being "grossly arbitrary" or as entailing a "denial of justice" in breach of Article 6 (*Bochan v. Ukraine (no. 2)* [GC], §§ 63-65).

282. *Entry into force of a law when a case to which the State is a party is still pending*: the Court is especially mindful of the dangers inherent in the use of retrospective legislation which has the effect of influencing the judicial determination of a dispute to which the State is a party, including where the effect is to make pending litigation unwinnable. Any reasons adduced to justify such measures must be closely examined (*National & Provincial Building Society, Leeds Permanent Building Society and Yorkshire Building Society v. the United Kingdom*, § 112). In principle the legislature is not precluded in civil matters from adopting new retrospective provisions to regulate rights arising under existing laws. Article 6 does, however preclude any interference by the legislature with the administration of justice designed to influence the judicial determination of a dispute – except on "compelling grounds of the general interest" (*Zielinski, Pradal, Gonzalez and Others v. France* [GC], § 57; *Scordino v. Italy (no. 1)* [GC], § 126).

The Court found violations, for example, in respect of:

- intervention by the legislature – at a time when proceedings to which the State was party had been pending for nine years and the applicants had a final, enforceable judgment against the State – to influence the imminent outcome of the case in the State's favour (*Stran Greek Refineries and Stratis Andreadis v. Greece*, §§ 49-50);
- a law which decisively influenced the imminent outcome of a case favour of the State (*Zielinski, Pradal, Gonzalez and Others v. France* [GC], § 59);
- the enactment, at a crucial point in proceedings before the Court of Cassation, of a law which for practical purposes resolved substantive issues and made carrying on with the litigation pointless (*Papageorgiou v. Greece*);
- a decision of an appellate court based, even subsidiarily, on a law enacted in the course of proceedings and which affected the outcome of the proceedings (*Anagnostopoulos and Others v. Greece*, §§ 20-21);
- recourse by the State to retrospective legislation influencing the judicial determination of a pending dispute to which the State was a party, without demonstrating that there were "compelling general-interest reasons" for such action. The Court pointed out, in particular, that financial considerations could not by themselves warrant the legislature taking the place of the courts in order to settle disputes (*Azienda Agricola Silverfunghi S.a.s. and Others v. Italy*, §§ 76 and 88-89).

However, Article 6 § 1 cannot be interpreted as preventing any interference by the authorities with pending legal proceedings to which they are party. In other cases the Court has held that the considerations relied on by the respondent State were based on the compelling public-interest motives required to justify the retroactive effect of the law (*National & Provincial Building Society, Leeds Permanent Building Society and Yorkshire Building Society v. the United Kingdom*, § 112; *Forrer-Niedenthal v. Germany*, § 64; *OGIS-Institut Stanislas, OGEC Saint-Pie X and Blanche de Castille and Others v. France*, §§ 71-72; *EEG-Slachthuis Verbist Izegem v. Belgium* (dec.); *Hôpital local Saint-Pierre d'Oléron and Others v. France**, §§ 72-73).

283. This case-law also applies to cases where the State, although not a party, vitiates the proceedings through its legislative powers (*Ducret v. France*, §§ 33-42).

284. Other types of legislative intervention:

- Laws may be enacted before the start of proceedings (*Organisation nationale des syndicats d'infirmiers libéraux (ONSIL) v. France* (dec.)) or once they have ended (*Preda and Dardari v. Italy* (dec.)) without raising an issue under Article 6.
- The enactment of general legislation may prove unfavourable to litigants without actually targeting pending judicial proceedings and thereby circumventing the principle of the rule of law (*Gorraiz Lizarraga and Others v. Spain*, § 72).
- A law may be declared unconstitutional while proceedings are pending without there being any intention of influencing those proceedings (*Dolca and Others v. Romania* (dec.)).

285. *Failure to communicate the observations of an "independent member of the national legal service" to litigants before a Supreme Court* (members of the public prosecutor's department: *Vermeulen v. Belgium*, *Van Orshoven v. Belgium*, *K.D.B. v. the Netherlands*; Principal Public Prosecutor/Attorney General: *Göç v. Turkey* [GC], *Lobo Machado v. Portugal*; Government Commissioner: *Kress v. France* [GC], *Martinie v. France* [GC]) and *no opportunity to reply to such observations*: many respondent States have argued that this category of members of the national legal service was neither party to the proceedings nor the ally or adversary of any party, but the Court has found that regard must be had to the part actually played in the proceedings by the official concerned, and more particularly to the content and effects of his submissions (*Vermeulen v. Belgium*, § 31; *Kress v. France* [GC], § 71 *in fine*).

286. The Court has stressed the importance of adversarial proceedings in cases where the submissions of an independent member of the national legal service in a civil case were not communicated in advance to the parties, depriving them of an opportunity to reply to them (*ibid.*, § 76; *Lobo Machado v. Portugal*, § 31; *Van Orshoven v. Belgium*, § 41; *Göç v. Turkey* [GC], §§ 55-56; *Immeubles Groupe Kosser v. France*, § 26; *Vermeulen v. Belgium*, § 33).

287. Participation by and even the mere presence of these members of the national legal service in the deliberations, be it "active" or "passive", after they have publicly expressed their views on the case has been condemned (*ibid.*, § 34; *Lobo Machado v. Portugal*, § 32; *Kress v. France* [GC], § 87). This case-law is largely based on the theory of appearances[14] (*Martinie v. France* [GC], § 53).

288. The conditions in which the proceedings took place must therefore be examined, and in particular whether the proceedings were adversarial and complied with the equality of arms principle (compare *Kress v. France* [GC], § 76, and *Göç v. Turkey* [GC], §§ 55-57; see also *Marc-Antoine v. France* (dec.)), in order to determine whether the problem was attributable to the litigant's conduct, or to the attitude of the authorities or the applicable legislation (*Fretté v. France*, §§ 49-51). For the procedure before the Court of Justice of the European Communities/of the European Union: *Cooperatieve Producentenorganisatie van de Nederlandse Kokkelvisserij U.A. v. Netherlands* (dec.).

289. Limits:

- Equality of arms does not entail a party's right to have disclosed to him or her, before the hearing, submissions which have not been disclosed to the other party to the proceedings or to the reporting judge or the judges of the trial bench (*Kress v. France* [GC], § 73).
- There is no point in recognising a right that has no real reach or substance: that would be the case if the right relied on under the Convention would have had no incidence on the outcome of the case because the legal solution adopted was legally unobjectionable (*Stepinska v. France*, § 18).
- More recently, in accordance with the new "significant disadvantage" admissibility criterion (Article 35 § 3 (b) of the Convention) introduced in 2010, a violation of a right,

14. See above.

however real from a purely legal point of view, must attain a minimum level of severity to warrant consideration by the Court. Complaints concerning the failure to provide applicants with a copy of evidence adduced or observations filed have been declared inadmissible for lack of a significant disadvantage (*Kılıç and Others v. Turkey* (dec.); *Holub v. the Czech Republic* (dec)).

3. Fourth instance

a. General principles

290. One particular category of complaints submitted to the Court comprises what are commonly referred to as "fourth-instance" complaints. This term – which does not feature in the text of the Convention and has become established through the case-law of the Convention institutions (*Kemmache v. France (no. 3)*, § 44; *De Tommaso v. Italy* [GC], § 170) – is somewhat paradoxical, as it places the emphasis on what the Court is not: it is not a court of appeal or a court which can quash rulings given by the courts in the States Parties to the Convention or retry cases heard by them, nor can it re-examine cases in the same way as a Supreme Court. Fourth-instance applications therefore stem from a frequent misapprehension on two levels.

291. Firstly, there is often a widespread misconception on the part of the applicants as to the Court's role and the nature of the judicial machinery established by the Convention. It is not the Court's role to substitute itself for the domestic courts; its powers are limited to verifying the Contracting States' compliance with the human rights engagements they undertook in acceding to the Convention. Furthermore, in the absence of powers to intervene directly in the legal systems of the Contracting States, the Court must respect the autonomy of those legal systems. That means that it is not its task to deal with errors of fact or law allegedly committed by a national court unless and in so far as such errors may have infringed rights and freedoms protected by the Convention. It may not itself assess the facts which have led a national court to adopt one decision rather than another. If it were otherwise, the Court would be acting as a court of third or fourth instance, which would be to disregard the limits imposed on its action (*García Ruiz v. Spain* [GC], § 28; *Centro Europa 7 S.r.l. and Di Stefano v. Italy* [GC], § 197; *Avotiņš v. Latvia* [GC], § 99; *Lupeni Greek Catholic Parish and Others v. Romania* [GC], § 90; *De Tommaso v. Italy* [GC], §§ 170-72).

292. Secondly, there is often misunderstanding as to the exact meaning of the term "fair" in Article 6 § 1 of the Convention. The "fairness" required by Article 6 § 1 is not "substantive" fairness (a concept which is part-legal, part-ethical and can only be applied by the trial court), but "procedural" fairness. Article 6 § 1 only guarantees "procedural" fairness, which translates in practical terms into adversarial proceedings in which submissions are heard from the parties and they are placed on an equal footing before the court (*Star Cate Epilekta Gevmata and Others v. Greece* (dec.)). The fairness of proceedings is always assessed by examining them in their entirety, so that an isolated irregularity may not be sufficient to render the proceedings as a whole unfair (*Miroļubovs and Others v. Latvia*, § 103).

293. Furthermore, the Court respects the diversity of Europe's legal and judicial systems, and it is not the Court's task to standardise them. Just as it is not its task to examine the wisdom of the domestic courts' decisions where there is no evidence of arbitrariness (*Nejdet Şahin and Perihan Şahin v. Turkey* [GC], §§ 68, 89 and 94).

b. Scope and limits of the Court's supervision

294. The Court has always said that it is generally not its task to deal with errors of fact or law allegedly committed by a national court unless and in so far as such errors are manifest and infringed rights and freedoms protected by the Convention (*García Ruiz v. Spain* [GC], § 28; *Perez v. France* [GC], § 82). It is extremely rare for the Court to question under Article 6 § 1 the national

courts' assessment on the grounds that their findings might be regarded as arbitrary or manifestly unreasonable (see, for example, *Dulaurans v. France*, `§ 38, where the Court found a violation of Article 6 § 1 because of a "manifest error of judgment"; *Khamidov v. Russia*, § 170, where the proceedings complained of had been "grossly arbitrary"; *Anđelković v. Serbia*, § 24, where there had been a "denial of justice"; *Bochan v. Ukraine (no. 2)* [GC], §§ 63-65, where the domestic court's reasoning was regarded as being "grossly arbitrary" or as entailing a "denial of justice"; and contrast, for example, *Société anonyme d'habitations à loyers modérés Terre et Famille v. France* (dec.)).

295. This means that the Court may not, as a general rule, question the findings and conclusions of the domestic courts as regards:

- The establishment of the facts of the case: the Court cannot challenge the findings of the domestic courts, save where they are flagrantly and manifestly arbitrary (*García Ruiz v. Spain* [GC], §§ 28-29).
- The interpretation and application of domestic law: it is primarily for the domestic courts to resolve problems of interpretation of national legislation (*Perez v. France* [GC], § 82), not for the Strasbourg Court, whose role is to verify whether the effects of such interpretation are compatible with the Convention (*Nejdet Şahin and Perihan Şahin v. Turkey* [GC], § 49). In exceptional cases the Court may draw the appropriate conclusions where a Contracting State's domestic courts have interpreted a domestic law in a manifestly arbitrary or erroneous manner (*Barać and Others v. Montenegro*, §§ 32-34, with further references; *Anđelković v. Serbia*, §§ 24-27 (denial of justice); *Laskowska v. Poland*, § 61), but it generally does so under other provisions of the Convention rather than under Article 6 § 1 (*Kushoglu v. Bulgaria*, § 50; *Işyar v. Bulgaria*, § 48; *Fabris v. France* [GC], § 60).
- Nor is the Court competent to rule formally on compliance with other international treaties or European Union law. The task of interpreting and applying the provisions of the European Union law falls firstly to the CJEU. The jurisdiction of the European Court of Human Rights is limited to reviewing compliance with the requirements of the Convention, for example with Article 6 § 1. Consequently, in the absence of any arbitrariness which would in itself raise an issue under Article 6 § 1, it is not for the Court to make a judgment as to whether the domestic court correctly applied a provision of European Union law (*Avotiņš v. Latvia* [GC], § 100), general international law or international agreements (*Waite and Kennedy v. Germany* [GC], § 54). However, divergences in the case-law of the national courts create legal uncertainty, which is incompatible with the requirements of the rule of law (*mutatis mutandis*, *Molla Sali v. Greece* [GC], § 153).
- The admissibility and assessment of evidence:[15] the guarantees under Article 6 § 1 only cover the administration of evidence at the procedural level. The admissibility of evidence or the way it should be assessed on the merits are primarily matters for the national courts, whose task it is to weigh the evidence before them (*García Ruiz v. Spain* [GC], § 28; *Farange S.A. v. France* (dec.)).

296. So Article 6 § 1 does not allow the Court to question the substantive fairness of the outcome of a civil dispute, where more often than not one of the parties wins and the other loses.

297. A fourth-instance complaint under Article 6 § 1 of the Convention will be rejected by the Court on the grounds that the applicant had the benefit of adversarial proceedings; that he was able, at the various stages of those proceedings, to adduce the arguments and evidence he considered relevant to his case; that he had the opportunity of challenging effectively the arguments and evidence adduced by the opposing party; that all his arguments which, viewed objectively, were relevant to the resolution of the case were duly heard and examined by the courts; that the factual and legal reasons for the impugned decision were set out at length; and that, accordingly, the

15. See also the section on "Administration of evidence".

proceedings taken as a whole were fair (*García Ruiz v. Spain* [GC], § 29). The majority of fourth-instance applications are declared inadmissible *de plano* by a single judge or a three-judge Committee (Articles 27 and 28 of the Convention).

c. Consistency of domestic case-law

298. Article 6 § 1 does not confer an acquired right to consistency of case-law. Case-law development is not, in itself, contrary to the proper administration of justice since a failure to maintain a dynamic and evolutive approach would risk hindering reform or improvement (*Nejdet Şahin and Perihan Şahin v. Turkey* [GC], § 58; *Lupeni Greek Catholic Parish and Others v. Romania* [GC], § 116). Divergences in case-law are, by nature, an inherent consequence of any judicial system which is based on a network of trial and appeal courts with authority over the area of their territorial jurisdiction. The role of a supreme court is precisely to resolve such conflicts (*Beian v. Romania (no. 1)*, § 37).

299. In principle it is not the Court's role, even in cases which at first sight appear comparable or connected, to compare the various decisions pronounced by the domestic courts, whose independence it must respect. The possibility of divergences in case-law is an inherent consequence of any judicial system which is based on a network of trial and appeal courts with authority over the area of their territorial jurisdiction. Such divergences may even arise within the same court. That in itself cannot be considered contrary to the Convention (*Santos Pinto v. Portugal*, § 41). Furthermore, there can be no "divergence" where the factual situations in issue are objectively different (*Uçar v. Turkey* (dec.)).

300. There may, however, be cases where divergences in case-law lead to a finding of a violation of Article 6 § 1. Here the Court's approach differs depending on whether the divergences exist within the same branch of courts or between two different branches of court which are completely independent from one another.

301. In the first case (divergences in the case-law of the highest national court), the Court uses three criteria in determining:

- whether the divergences in the case-law are "profound and long-standing";
- whether the domestic law provides for mechanisms capable of resolving such inconsistencies; and
- whether those mechanisms were applied and to what effect (*Beian v. Romania (no. 1)*, §§ 37 and 39; *Lupeni Greek Catholic Parish and Others v. Romania* [GC], §§ 116-35).

In the last-mentioned case, the highest national court had adopted judgments that were "diametrically opposed" and the mechanism provided for in domestic law for ensuring consistent practice had not been used promptly, thus undermining the principle of legal certainty.

302. A practice of profound and long-standing differences which has developed within the country's highest judicial authority is in itself contrary to the principle of legal certainty, a principle which is implicit in all the Articles of the Convention and constitutes one of the basic elements of the rule of law (*Beian v. Romania (no. 1)*, § 39). In the case cited, the Court noted that instead of fulfilling its task of establishing the interpretation to be followed, the Supreme Court had itself become a source of legal uncertainty, thereby undermining public confidence in the judicial system. The Court found that this lack of certainty with regard to the case-law had had the effect of depriving the applicant of any possibility of securing the benefits provided for by law, whereas other persons in a similar situation had been granted those benefits (§§ 39-40). However, where the domestic courts adopted divergent decisions affecting a large number of people in relation to the same issue over a short period of time before the case-law conflict was settled by the High Court, this did not entail a violation (*Albu and Others v. Romania*, §§ 42-43).

303. An additional criterion the Court takes into account is whether the inconsistency is an isolated case or affects large numbers of people (*Albu and Others v. Romania*, § 38).

304. In the second situation, the conflicting decisions are pronounced at last instance by courts in two different branches of the legal system, each with its own independent Supreme Court not subject to any common judicial hierarchy. Here Article 6 § 1 does not go as far as to demand the implementation of a vertical review mechanism or a common regulatory authority (such as a jurisdiction disputes court). In a judicial system with several different branches of courts, and where several Supreme Courts exist side by side and are required to give interpretations of the law at the same time and in parallel, achieving consistency of case-law may take time, and periods of conflicting case-law may therefore be tolerated without undermining legal certainty. So two courts, each with its own area of jurisdiction, examining different cases may very well arrive at divergent but nevertheless rational and reasoned conclusions regarding the same legal issue raised by similar factual circumstances without violating Article 6 § 1 (*Nejdet Şahin and Perihan Şahin v. Turkey* [GC], §§ 81-83 and 86).

4. Adversarial proceedings

305. The adversarial principle: the concept of a fair trial comprises the fundamental right to adversarial proceedings. This is closely linked to the principle of equality of arms (*Regner v. the Czech Republic* [GC], § 146).

306. The requirements resulting from the right to adversarial proceedings are in principle the same in both civil and criminal cases (*Werner v. Austria*, § 66).

307. The desire to save time and expedite the proceedings does not justify disregarding such a fundamental principle as the right to adversarial proceedings (*Nideröst-Huber v. Switzerland*, § 30).

308. Content: the right to adversarial proceedings means in principle the opportunity for the parties to a criminal or civil trial to have knowledge of and comment on all evidence adduced or observations filed, even by an independent member of the national legal service, with a view to influencing the court's decision (*Ruiz-Mateos v. Spain*, § 63; *McMichael v. the United Kingdom*, § 80; *Vermeulen v. Belgium*, § 33; *Lobo Machado v. Portugal*, § 31; *Kress v. France* [GC], § 74). This requirement may also apply before a Constitutional Court (*Milatová and Others v. the Czech Republic*, §§ 63-66; *Gaspari v. Slovenia*, § 53).

- The actual effect on the court's decision is of little consequence (*Nideröst-Huber v. Switzerland*, § 27; *Ziegler v. Switzerland*, § 38).
- The right to adversarial proceedings must be capable of being exercised in satisfactory conditions: a party to the proceedings must have the possibility to familiarise itself with the evidence before the court, as well as the possibility to comment on its existence, contents and authenticity in an appropriate form and within an appropriate time (*Krčmář and Others v. the Czech Republic*, § 42; *Immeubles Groupe Kosser v. France*, § 26), if necessary by obtaining an adjournment (*Yvon v. France*, § 39).
- The parties should have the opportunity to make known any evidence needed for their claims to succeed (*Clinique des Acacias and Others v. France*, § 37).
- The court itself must respect the adversarial principle, for example if it decides a case on the basis of a ground or objection which it has raised of its own motion (*Čepek v. the Czech Republic*, § 45, and compare *Clinique des Acacias and Others v. France*, § 38, with *Andret and Others v. France* (dec.), inadmissible: in the last-mentioned case the Court of Cassation informed the parties that new grounds were envisaged and the applicants had an opportunity to reply before the Court of Cassation gave judgment).
- It is for the parties to a dispute alone to decide whether a document produced by the other party or evidence given by witnesses calls for their comments. Litigants' confidence in the

workings of justice is based on the knowledge that they have had the opportunity to express their views on every document in the file (including documents obtained by the court of its own motion: *K.S. v. Finland*, § 22) (*Nideröst-Huber v. Switzerland*, § 29; *Pellegrini v. Italy*, § 45).

309. Examples of infringement of the right to adversarial proceedings as a result of non-disclosure of the following documents or evidence:

- in proceedings concerning the placement of a child, of reports by the social services containing information about the child and details of the background to the case and making recommendations, even though the parents were informed of their content at the hearing (*McMichael v. the United Kingdom*, § 80);
- evidence adduced by the public prosecutor, irrespective of whether he was or was not regarded as a "party", since he was in a position, above all by virtue of the authority conferred on him by his functions, to influence the court's decision in a manner that might be unfavourable to the person concerned (*Ferreira Alves v. Portugal (no. 3)*, §§ 36-39);
- a note from the lower court to the appellate court aimed at influencing the latter court's decision, even though the note did not set out any new facts or arguments (*ibid.*, § 41);
- documents obtained directly by the judges, containing reasoned opinions on the merits of the case (*K.S. v. Finland*, §§ 23-24).

310. Limit: the right to adversarial proceedings is not absolute and its scope may vary depending on the specific features of the case in question (*Hudáková and Others v. Slovakia*, §§ 26-27).

- The adversarial principle does not require that each party must transmit to its opponent documents which have not been presented to the court either (*Yvon v. France*, § 38).

- In several cases with very particular circumstances, the Court found that the non-disclosure of an item of evidence and the applicant's inability to comment on it had not undermined the fairness of the proceedings, in that having that opportunity would have had no impact on the outcome of the case and the legal solution reached was not open to discussion (*Stepinska v. France*, § 18; *Salé v. France*, § 19; *Asnar v. France (no. 2)*, § 26).

5. Equality of arms

311. The principle of "equality of arms" is inherent in the broader concept of a fair trial and is closely linked to the adversarial principle (*Regner v. the Czech Republic* [GC], § 146). The requirement of "equality of arms", in the sense of a "fair balance" between the parties, applies in principle to civil as well as to criminal cases (*Feldbrugge v. the Netherlands*, § 44).

312. Content: maintaining a "fair balance" between the parties. Equality of arms implies that each party must be afforded a reasonable opportunity to present his case – including his evidence – under conditions that do not place him at a substantial disadvantage *vis-à-vis* the other party (*Regner v. the Czech Republic* [GC], § 146; *Dombo Beheer B.V. v. the Netherlands*, § 33).

- This principle, which covers all aspects of procedural law in the Contracting States, is also applicable in the specific sphere of service of judicial documents on the parties, although Article 6 § 1 cannot be interpreted as prescribing a specific form of service of documents (*Avotiņš v. Latvia* [GC], § 119).
- It is inadmissible for one party to make submissions to a court without the knowledge of the other and on which the latter has no opportunity to comment. It is a matter for the parties alone to assess whether a submission deserves a reaction (*APEH Üldözötteinek Szövetsége and Others v. Hungary*, § 42).
- However, if observations submitted to the court are not communicated to either of the parties there will be no infringement of equality of arms as such, but rather of the broader

fairness of the proceedings (*Nideröst-Huber v. Switzerland*, §§ 23-24; *Clinique des Acacias and Others v. France*, §§ 36-37).

313. Examples of failure to observe the equality of arms principle: this principle was found to have been breached in the following cases because one of the parties had been placed at a clear disadvantage:

- A party's appeal was not served on the other party, who therefore had no possibility to respond (*Beer v. Austria*, § 19).
- Time had ceased to run against one of the parties only, placing the other at a substantial disadvantage (*Platakou v. Greece*, § 48; *Wynen and Centre hospitalier interrégional Edith-Cavell v. Belgium*, § 32).
- Only one of the two key witnesses was permitted to be heard (*Dombo Beheer B.V. v. the Netherlands*, §§ 34-35).
- The opposing party enjoyed significant advantages as regards access to relevant information, occupied a dominant position in the proceedings and wielded considerable influence with regard to the court's assessment (*Yvon v. France*, § 37).
- The opposing party held positions or functions which put them at an advantage and the court made it difficult for the other party to challenge them seriously by not allowing it to adduce relevant documentary or witness evidence (*De Haes and Gijsels v. Belgium*, §§ 54 and 58).
- In administrative proceedings the reasons given by the administrative authority were too summary and general to enable the appellant to mount a reasoned challenge to their assessment; and the tribunals of fact declined to allow the applicant to submit arguments in support of his case (*Hentrich v. France*, § 56).
- The denial of legal aid to one of the parties deprived them of the opportunity to present their case effectively before the court in the face of a far wealthier opponent (*Steel and Morris v. the United Kingdom*, § 72).
- In its *Martinie v. France* judgment ([GC], § 50) the Court considered that there was an imbalance detrimental to litigants on account of State Counsel's position in the proceedings before the Court of Audit: unlike the other party, he was present at the hearing, was informed beforehand of the reporting judge's point of view, heard the latter's submissions at the hearing, fully participated in the proceedings and could express his own point of view orally without being contradicted by the other party, and that imbalance was accentuated by the fact that the hearing was not public.
- The prosecutor intervened in support of the arguments of the applicant's opponent (*Menchinskaya v. Russia*, §§ 35-39).
- The judge refused to adjourn a hearing even though the applicant had been taken to hospital in an emergency and his lawyer had been unable to represent him at the hearing, thus irretrievably depriving him of the right to respond adequately to his opponent's submissions (*Vardanyan and Nanushyan v. Armenia*, §§ 88-90).

314. However, the Court found compatible with Article 6 § 1 a difference of treatment in respect of the hearing of the parties' witnesses (evidence given under oath for one party and not for the other), as it had not, in practice, influenced the outcome of the proceedings (*Ankerl v. Switzerland*, § 38).

315. Specific case of a civil-party action: the Court has distinguished between the system of a complaint accompanied by a civil-party action and an action brought by the public prosecutor, who is vested with public authority and responsible for defending the general interest (*Guigue and SGEN-CFDT v. France* (dec.)). As a result, different formal conditions and time-limits for lodging an appeal (a shorter time-limit for the private party) did not breach the "equality of arms" principle,

provided that meaningful use could be made of that remedy (cf. the special nature of the system concerned).

316. The Court has also found it compatible with the principle of equality of arms for a provision to limit the civil party's possibilities of appeal without limiting those of the public prosecutor – as their roles and objectives are clearly different (*Berger v. France*, § 38).

317. As regards cases opposing the prosecuting authorities and a private individual, the prosecuting authorities may enjoy a privileged position justified for the protection of the legal order. However, this should not result in a party to civil proceedings being put at an undue disadvantage *vis-à-vis* the prosecuting authorities (*Stankiewicz v. Poland*, § 68).

6. Administration of evidence

318. General principles:[16] the Convention does not lay down rules on evidence as such (*Mantovanelli v. France*, § 34). The admissibility of evidence and the way it should be assessed are primarily matters for regulation by national law and the national courts (*Moreira de Azevedo v. Portugal*, §§ 83-84; *García Ruiz v. Spain* [GC], § 28). The same applies to the probative value of evidence and the burden of proof (*Tiemann v. France and Germany* (dec.)). It is also for the national courts to assess the relevance of proposed evidence (*Centro Europa 7 S.r.l. and Di Stefano v. Italy* [GC], § 198). Presumptions of fact or of law operate in every legal system, and the Convention does not prohibit such presumptions in principle; however, individuals must be afforded effective judicial safeguards (*Lady S.R.L. v. Republic of Moldova**, § 27). The Court has also accepted that the principle of legal certainty implies that a party relying on the assessment made by a court in a previous case on an issue also arising in the case at hand may legitimately expect the court to follow its previous ruling, unless there is a valid reason for departing from it (*Siegle v. Romania*, §§ 38-39, and *Rozalia Avram v. Romania*, §§ 42-43).

319. However, the Court's task under the Convention is to ascertain whether the proceedings as a whole were fair, including the way in which evidence was taken (*Elsholz v. Germany* [GC], § 66; *Devinar v. Slovenia*, § 45). It must therefore establish whether the evidence was presented in such a way as to guarantee a fair trial (*Blücher v. the Czech Republic*, § 65).

320. It is the duty of the national courts to conduct a proper examination of the submissions, arguments and evidence adduced by the parties (*Van de Hurk v. the Netherlands*, § 59).

a. Witness evidence

321. Article 6 § 1 does not explicitly guarantee the right to have witnesses called, and the admissibility of witness evidence is in principle a matter of domestic law. However, the proceedings in their entirety, including the way in which evidence was permitted, must be "fair" within the meaning of Article 6 § 1 (*Dombo Beheer B.V. v. the Netherlands*, § 31).

- Where courts refuse requests to have witnesses called, they must give sufficient reasons and the refusal must not be tainted by arbitrariness: it must not amount to a disproportionate restriction of the litigant's ability to present arguments in support of his case (*Wierzbicki v. Poland*, § 45).
- A difference of treatment in respect of the hearing of the parties' witnesses may be such as to infringe the "equality of arms" principle (*Ankerl v. Switzerland*, § 38, where the Court found that the difference of treatment had not placed the applicant at a substantial disadvantage *vis-à-vis* his opponent; contrast *Dombo Beheer B.V. v. the Netherlands*, § 35, where only one of the two participants in the events in issue was allowed to give evidence (violation)).

16. See also the section on "Fourth instance".

b. Expert opinions

322. Domestic rules on the admissibility of expert evidence must afford litigants the possibility of challenging it effectively (*Letinčić v. Croatia*, § 50).

323. Refusal to order an expert opinion:

- Refusal to order an expert opinion is not, in itself, unfair; the Court must ascertain whether the proceedings as a whole were fair (*H. v. France*, § 61 and 70). The reasons given for the refusal must be reasonable.
- Refusal to order a psychological report in a case concerning child custody and access must also be examined in the light of the particular circumstances of the case (*Elsholz v. Germany* [GC], § 66, and *mutatis mutandis* *Sommerfeld v. Germany* [GC], § 71).
- In a child abduction case (*Tiemann v. France and Germany* (dec.)) the Court examined whether a Court of Appeal had given sufficient grounds for its refusal to allow the applicant's request for a second expert opinion, in order to ascertain whether the refusal had been reasonable.

324. Appointment of an expert: where an expert has been appointed by a court, the parties must in all instances be able to attend the interviews held by him or her or to be shown the documents he or she has taken into account; what is essential is that the parties should be able to participate properly in the proceedings (*Letinčić v. Croatia*, § 50; *Devinar v. Slovenia*, § 46).

325. Article 6 § 1 of the Convention does not expressly require an expert heard by a "tribunal" to fulfil the same independence and impartiality requirements as the tribunal itself (*Sara Lind Eggertsdóttir v. Iceland*, § 47; *Letinčić v. Croatia*, § 51). However, a lack of neutrality on the part of an expert, together with his or her position and role in the proceedings, can tip the balance of the proceedings in favour of one party to the detriment of the other, in violation of the equality of arms principle (*Sara Lind Eggertsdóttir v. Iceland*, § 53; *Letinčić v. Croatia*, § 51); likewise, the expert may occupy a preponderant position in the proceedings and exert considerable influence on the court's assessment (*Yvon v. France*, § 37; *Letinčić v. Croatia*, § 51). To sum up, the position occupied by the expert throughout the proceedings, the manner in which his or her duties are performed and the way the judges assess his or her opinion are relevant factors to be taken into account in assessing whether the principle of equality of arms has been complied with (*Devinar v. Slovenia*, § 47).

326. A medical expert report pertaining to a technical field that is not within the judges' knowledge is likely to have a preponderant influence on their assessment of the facts; it is an essential piece of evidence and the parties must be able to comment effectively on it (*Mantovanelli v. France*, § 36; *Storck v. Germany*, § 135).

327. Where the only expert opinion produced before a court was issued by a specialist body, for example in relation to disability benefits, it will have a decisive influence on the court in the absence of a second opinion by an independent expert (*Devinar v. Slovenia*, §§ 49-50). However, the following should be noted.

The Convention does not bar the national courts from relying on expert opinions drawn up by specialist bodies that are themselves parties to the case where this is required by the nature of the issues in dispute (*Letinčić v. Croatia*, § 61; *Devinar v. Slovenia*, § 47). The fact that an expert is employed by the same administrative authority that is a party to the case might give rise to doubts on the part of the applicant as the opposing party, but what is decisive is whether such doubts can be held to be objectively justified (*Devinar v. Slovenia*, §§ 48 and 51). When requesting a second opinion by an independent expert, the applicant is thus required to produce sufficient material to substantiate the request (*ibid.*, §§ 56-58). Should the applicant fail to do so, despite having had the right to comment on the expert opinion and challenge it in writing and orally or to submit an

opposing opinion by a specialist of his or her choice, the Court will find no violation of Article 6 (§ 56).

328. Concerning the parties' rights *vis-à-vis* the expert: compare *Feldbrugge v. the Netherlands*, § 44 (violation), with *Olsson v. Sweden (no. 1)*, §§ 89-91 (no violation). As regards the requirement to disclose an adverse report, see *L. v. the United Kingdom* (dec.).

c. Non-disclosure of evidence

329. In certain cases, overriding national interests have been put forward to deny a party fully adversarial proceedings (*Miryana Petrova v. Bulgaria*, §§ 39-40; *Regner v. the Czech Republic* [GC]).

330. In the Court's view, the right to disclosure of relevant evidence is not absolute. However, only measures restricting the rights of a party to the proceedings which do not affect the very essence of those rights are permissible under Article 6 § 1.

331. For that to be the case, any difficulties caused to the applicant by a limitation of his or her rights must be sufficiently counterbalanced by the procedure followed by the judicial authorities. Where evidence has been withheld from the applicant on public-interest grounds, the Court must scrutinise the decision-making procedure to ensure that, as far as possible, it complied with the requirements to provide adversarial proceedings and equality of arms and incorporated adequate safeguards to protect the applicant's interests (*Regner v. the Czech Republic* [GC], §§ 147-49).

332. The case cited raised the issue of the need to preserve the confidentiality of classified documents. The Court had regard to the proceedings as a whole, examining whether the restrictions on the adversarial and equality-of-arms principles had been sufficiently counterbalanced by other procedural safeguards (§ 151).

7. Reasoning of judicial decisions

333. The guarantees enshrined in Article 6 § 1 include the obligation for courts to give sufficient reasons for their decisions (*H. v. Belgium*, § 53). A reasoned decision shows the parties that their case has truly been heard.

334. Although a domestic court has a certain margin of appreciation when choosing arguments and admitting evidence, it is obliged to justify its activities by giving reasons for its decisions (*Suominen v. Finland*, § 36; *Carmel Saliba v. Malta*, § 73).

335. The reasons given must be such as to enable the parties to make effective use of any existing right of appeal (*Hirvisaari v. Finland*, § 30 *in fine*).

336. Article 6 § 1 obliges courts to give reasons for their decisions, but cannot be understood as requiring a detailed answer to every argument (*Van de Hurk v. the Netherlands*, § 61; *García Ruiz v. Spain* [GC], § 26; *Jahnke and Lenoble v. France* (déc.); *Perez v. France* [GC], § 81).

337. The extent to which this duty to give reasons applies may vary according to the nature of the decision (*Ruiz Torija v. Spain*, § 29; *Hiro Balani v. Spain*, § 27) and can only be determined in the light of the circumstances of the case: it is necessary to take into account, *inter alia*, the diversity of the submissions that a litigant may bring before the courts and the differences existing in the Contracting States with regard to statutory provisions, customary rules, legal opinion and the presentation and drafting of judgments (*Ruiz Torija v. Spain*, § 29; *Hiro Balani v. Spain*, § 27).

338. However, where a party's submission is decisive for the outcome of the proceedings, it requires a specific and express reply (*Ruiz Torija v. Spain*, § 30; *Hiro Balani v. Spain*, § 28).

339. The courts are therefore required to examine:

- the litigants' main arguments (*Buzescu v. Romania*, § 67; *Donadze v. Georgia* §35);

- pleas concerning the rights and freedoms guaranteed by the Convention and its Protocols: the national courts are required to examine these with particular rigour and care (*Fabris v. France* [GC], § 72 *in fine*; *Wagner and J.M.W.L. v. Luxembourg*, § 96).

340. Article 6 § 1 does not require a supreme court to give more detailed reasoning when it simply applies a specific legal provision to dismiss an appeal on points of law as having no prospects of success, without further explanation (*Burg and Others v. France* (dec.); *Gorou v. Greece (no. 2)* [GC], § 41).

341. Similarly, in the case of an application for leave to appeal, which is the precondition for a hearing of the claims by the superior court and the eventual issuing of a judgment, Article 6 § 1 cannot be interpreted as requiring that the rejection of leave be itself subject to a requirement to give detailed reasons (*Kukkonen v. Finland (no. 2)*, § 24; *Bufferne v. France* (dec.))

342. Furthermore, in dismissing an appeal, an appellate court may, in principle, simply endorse the reasons for the lower court's decision (*García Ruiz v. Spain* [GC], § 26; contrast *Tatishvili v. Russia*, § 62). However, the notion of a fair procedure requires that a national court which has given sparse reasons for its decisions, whether by incorporating the reasons of a lower court or otherwise, did in fact address the essential issues which were submitted to its jurisdiction and did not merely endorse without further ado the findings reached by a lower court (*Helle v. Finland*, § 60). This requirement is all the more important where a litigant has not been able to present his case orally in the domestic proceedings (*ibid.*).

343. However, appellate courts (at second instance) with responsibility for filtering out unfounded appeals and with jurisdiction to deal with questions of fact and law in civil proceedings are required to give reasons for their refusal to accept an appeal for adjudication (*Hansen v. Norway,* §§ 77-83). In the case cited, the Court of Appeal had refused to consider an appeal by the applicant against a decision by the first-instance court in civil proceedings, holding that it was "clear that the appeal will not succeed" and in doing so simply reproducing the wording of the Code of Civil Procedure.

344. Furthermore, the Court found no violation in a case where no specific response had been given to an argument relating to an inconsequential aspect of the case – namely the absence of a signature and a stamp, which was a flaw of a formal rather than substantive nature and had been promptly rectified (*Mugoša v. Montenegro,* § 63).

B. Public hearing

Article 6 § 1 of the Convention

"1. In the determination of his civil rights and obligations ..., everyone is entitled to a fair and public hearing by [a] tribunal established by law. Judgment shall be pronounced publicly but the press and public may be excluded from all or part of the trial in the interests of morals, public order or national security in a democratic society, where the interests of juveniles or the protection of the private life of the parties so require, or to the extent strictly necessary in the opinion of the court in special circumstances where publicity would prejudice the interests of justice."

1. Hearing

345. *General principles*: in principle, litigants have a right to a public hearing because this protects them against the administration of justice in secret with no public scrutiny. By rendering the administration of justice visible, a public hearing contributes to the achievement of the aim of Article 6 § 1, namely a fair trial (*Malhous v. the Czech Republic* [GC], §§ 55-56). While a public hearing constitutes a fundamental principle enshrined in Article 6 § 1, the obligation to hold such a hearing is not absolute (*De Tommaso v. Italy* [GC], § 163). However, the right to an oral hearing is not only linked to the question whether the proceedings involve the examination of witnesses who will give their evidence orally (*Ramos Nunes de Carvalho e Sá v. Portugal* [GC], § 187). To establish whether a trial complies with the requirement of publicity, it is necessary to consider the proceedings as a whole (*Axen v. Germany*, § 28).

346. In proceedings before a court of first and only instance the right to a "public hearing" under Article 6 § 1 entails an entitlement to an "oral hearing" (*Fredin v. Sweden (no. 2)*, §§ 21-22; *Allan Jacobsson v. Sweden (no. 2)*, § 46; *Göç v. Turkey* [GC], § 47) unless there are exceptional circumstances that justify dispensing with such a hearing (*Hesse-Anger and Anger v. Germany* (dec.); *Mirovni Inštitut v. Slovenia*, § 36). The exceptional character of such circumstances stems essentially from the nature of the questions at issue, for example in cases where the proceedings concern exclusively legal or highly technical questions (*Koottummel v. Austria*, § 19), and not from the frequency of such situations (*Miller v. Sweden*, § 29; *Mirovni Inštitut v. Slovenia*, § 37).

347. The absence of a hearing at second or third instance may be justified by the special features of the proceedings concerned, provided a hearing has been held at first instance (*Helmers v. Sweden*, § 36, but contrast §§ 38-39; *Salomonsson v. Sweden*, § 36). Thus, leave-to-appeal proceedings and proceedings involving only questions of law, as opposed to questions of fact, may comply with the requirements of Article 6 even though the appellant was not given an opportunity of being heard in person by the appeal or cassation court (*Miller v. Sweden*, § 30). Regard therefore needs to be had to the particularities of proceedings in the highest courts.

348. The Court has examined whether the lack of a public hearing at the level below may be remedied by holding a public hearing at the appeal stage. In a number of cases, it has found that the fact that proceedings before the appellate court are held in public cannot remedy the lack of a public hearing at the lower levels of jurisdiction where the scope of the appeal proceedings is limited, in particular where the appellate court cannot review the merits of the case, including a review of the facts and an assessment as to whether the penalty was proportionate to the misconduct. If, however, the appellate court has full jurisdiction, the lack of a hearing before a lower level of jurisdiction may be remedied before that court (*Ramos Nunes de Carvalho e Sá v. Portugal* [GC], § 192 and case-law references therein). As a result, a complaint concerning the lack of a public

hearing may be closely linked to a complaint concerning the allegedly insufficient extent of the review performed by the appellate body (*ibid.*, § 193).

349. The Court has emphasised the importance of an adversarial hearing before the body performing the judicial review of a decision not complying with the guarantees of Article 6, where that body has a duty to ascertain whether the factual basis for the decision was sufficient to justify it (*Ramos Nunes de Carvalho e Sá v. Portugal* [GC], § 211). In this particular case, the lack of a hearing either at the stage of the disciplinary decision or at the judicial review stage, combined with the insufficiency of the judicial review, gave rise to a violation of Article 6 § 1 (§ 214).

350. Accordingly, unless there are exceptional circumstances that justify dispensing with a hearing (see the summary of the case-law in *Ramos Nunes de Carvalho e Sá v. Portugal* [GC], § 190), the right to a public hearing under Article 6 § 1 implies a right to an oral hearing at least at one level of jurisdiction (*Fischer v. Austria*, § 44; *Salomonsson v. Sweden*, § 36).

351. In *Vilho Eskelinen and Others v. Finland* [GC], § 74, the Court found no violation of Article 6 § 1 on account of the lack of a hearing. It attached weight to the fact that the applicants had been able to request a hearing, although it had been for the courts to decide whether a hearing was necessary; that the courts had given reasons for refusing to hold a hearing; and that the applicants had been given ample opportunity to put forward their case in writing and to comment on the submissions of the other party (*ibid.*). For a case where interim measures were taken without a hearing being held, see *Helmut Blum v. Austria*, §§ 70-74.

352. It may also be legitimate in certain cases for the national authorities to have regard to the demands of efficiency and economy (*Eker v. Turkey*, § 29). In the case cited, the Court did not deny that the proceedings at two levels of jurisdiction had taken place without a hearing. It pointed out that the legal issues had not been especially complex and that it had been necessary to conduct the proceedings promptly (§ 31). The dispute had concerned textual and technical matters that could be adequately determined on the strength of the case file. Moreover, the proceedings had involved an exceptional emergency procedure (an application for an order for publication of a reply in a newspaper), which the Court found to be necessary and justifiable in the interests of the proper functioning of the press.

353. It should be noted that in the context of disciplinary proceedings, the Court has held that dispensing with a public hearing should be an exceptional measure and should be duly justified in the light of its case-law (*Ramos Nunes de Carvalho e Sá v. Portugal* [GC], § 210). The case cited was an important one concerning disciplinary sanctions against a judge. The Court emphasised the specific context of disciplinary proceedings conducted against judges (§§ 196, 211 and 214).

354. A practical problem arising because the applicant is serving a prison sentence in a different country does not preclude consideration of alternative procedural options, such as the use of modern communication technologies, so that the applicant's right to be heard can be respected (*Pönkä v. Estonia*, § 39). *Incarceration cannot in itself justify the fact that a litigant was not given a hearing by a civil court (Igranov and Others v. Russia*, §§ 34-35).

355. *Specific applications*:

- A hearing may not be required where there are no issues of credibility or contested facts which necessitate a hearing and the courts may fairly and reasonably decide the case on the basis of the parties' submissions and other written materials (*Döry v. Sweden*, § 37; *Saccoccia v. Austria*, § 73; *Mirovni Inštitut v. Slovenia*, § 37).
- The Court has also accepted that forgoing a hearing may be justified in cases raising merely legal issues of a limited nature (*Allan Jacobsson v. Sweden (no. 2)*, § 49; *Valová, Slezák and Slezák v. Slovakia*, §§ 65-68) or which present no particular complexity (*Varela Assalino v. Portugal* (dec.); *Speil v. Austria* (dec.)). The same also applies to highly technical questions. The Court has had regard to the technical nature of disputes over social-security

benefits, which are better dealt with in writing than by means of oral argument. It has repeatedly held that in this sphere the national authorities, having regard to the demands of efficiency and economy, could abstain from holding a hearing since systematically holding hearings could be an obstacle to the particular diligence required in social-security proceedings (*Schuler-Zgraggen v. Switzerland*, § 58; *Döry v. Sweden*, § 41; and contrast *Salomonsson v. Sweden*, §§ 39-40).

356. By contrast, holding an oral hearing will be deemed necessary, for example, when the court's jurisdiction extends to issues of law and important factual questions (*Fischer v. Austria*, § 44), or to the assessment of whether the facts were correctly established by the authorities (*Malhous v. the Czech Republic* [GC], § 60), in circumstances which would require the courts to gain a personal impression of the applicants to afford the applicant the right to explain his personal situation, in person or through his representative (*Miller v. Sweden*, § 34 *in fine*; *Andersson v. Sweden*, § 57) – for example when the applicant should be heard on elements of personal suffering relevant to levels of compensation (*Göç v. Turkey* [GC], § 51; *Lorenzetti v. Italy*, § 33) – or where the court requires clarifications on certain points, *inter alia* by this means (*Fredin v. Sweden (no. 2)*, § 22; *Lundevall v. Sweden*, § 39).

357. The case of *Pönkä v. Estonia* concerned the use of a simplified procedure (reserved for small claims) and the court's refusal to hold a hearing, without providing reasons for its application of the written procedure (§§ 37-40). The case of *Mirovni Inštitut v. Slovenia* concerned a challenge against a decision to reject a bid in a tendering procedure. The domestic court had given no explanation for refusing to hold a hearing, thus preventing the Court from determining whether the domestic court had simply neglected to deal with the applicant institute's request for a hearing or whether it had decided to dismiss it and, if so, for what reasons (§ 44). In both cases the Court found that the refusal to hold a hearing had breached Article 6 § 1 (*Pönkä v. Estonia*, § 40; *Mirovni Inštitut v. Slovenia*, § 45).

358. In a case concerning hearings before the Court of Arbitration for Sport (CAS), the Court found that the matters relating to the question whether the sanction imposed on the applicant for doping had been justified, had required a hearing open to public scrutiny. It observed that the facts had been contested and that the penalties which the applicant had been liable to incur carried a significant degree of stigma and were likely to adversely affect her professional honour. It therefore concluded that there had been a violation of Article 6 § 1 on account of the lack of a public hearing before the CAS (*Mutu and Pechstein v. Switzerland**, §§ 182-183).

359. Whenever an oral hearing is to be held, the parties have the right to attend and make oral submissions, to choose another way of participating in the proceedings (for example by appointing a representative) or to ask for an adjournment. For the effective exercise of those rights, the parties must be informed of the date and place of the hearing sufficiently in advance to be able to make arrangements. The Court has stated that the national courts are required to check the validity of the notification prior to embarking on the merits of the case. The analysis set out in the domestic decisions must go beyond a mere reference to the dispatch of a judicial summons and must make the most of the available evidence in order to ascertain whether an absent party was in fact informed of the hearing sufficiently in advance. A domestic court's failure to ascertain whether an absent party received the summons in due time and, if not, whether the hearing should be adjourned, is in itself incompatible with genuine respect for the principle of a fair hearing and may lead the Court to find a violation of Article 6 § 1 (see *Gankin and Others v. Russia*, §§ 39 and 42, and the summary of the principles established in the case-law concerning notification of hearings, the provision of information to the parties and the question of waiving the right to a hearing, §§ 34-38).

360. *Presence of press and public*: The public character of proceedings before judicial bodies protects litigants against the administration of justice in secret with no public scrutiny and thus constitutes one of the means whereby confidence in the courts can be maintained, contributing to

the achievement of the aim of a fair trial (*Diennet v. France*, § 33; *Martinie v. France* [GC], § 39; *Gautrin and Others v. France*, § 42; *Hurter v. Switzerland*, § 26; *Lorenzetti v. Italy*, § 30). Article 6 § 1 does not, however, prohibit courts from deciding, in the light of the special features of the case, to derogate from this principle (*Martinie v. France* [GC], §§ 40-44). Holding proceedings, whether wholly or partly, *in camera* must be strictly required by the circumstances of the case (*Lorenzetti v. Italy*, § 30). The wording of Article 6 § 1 provides for several exceptions.

361. According to the wording of Article 6 § 1, "[t]he press and public may be excluded from all or part of the trial":

- "in the interests of morals, public order or national security in a democratic society" (*Zagorodnikov v. Russia*, § 26; *B. and P. v. the United Kingdom*, § 39);
- "where the interests of juveniles or the protection of the private life of the parties so require": the interests of juveniles or the protection of the private life of the parties are in issue, for example, in proceedings concerning the residence of minors following their parents' separation, or disputes between members of the same family (*ibid.*, § 38); however, in cases involving the transfer of a child to a public institution the reasons for excluding a case from public scrutiny must be subject to careful examination (*Moser v. Austria*, § 97). As for disciplinary proceedings against a doctor, while the need to protect professional confidentiality and the private lives of patients may justify holding proceedings in private, such an occurrence must be strictly required by the circumstances (*Diennet v. France*, § 34; and for an example of proceedings against a lawyer: *Hurter v. Switzerland*, §§ 30-32);
- "or to the extent strictly necessary in the opinion of the court in special circumstances where publicity would prejudice the interests of justice": it is possible to limit the open and public nature of proceedings in order to protect the safety and privacy of witnesses, or to promote the free exchange of information and opinion in the pursuit of justice (*B. and P. v. the United Kingdom*, § 38; *Osinger v. Austria*, § 45).

362. The Court has added that the case-law concerning the holding of a hearing as such, relating mainly to the right to address the court as enshrined in Article 6 § 1 (see above) is applicable by analogy to hearings that are open to the public. Thus, where a hearing takes place in accordance with domestic law, it must in principle be public. The obligation to hold a public hearing is not absolute since the circumstances that may justify dispensing with one will essentially depend on the nature of the issues to be determined by the domestic courts (*De Tommaso v. Italy* [GC], §§ 163-67). "Exceptional circumstances – including the highly technical nature of the matters to be determined - may justify the lack of a public hearing, provided that the specific subject matter does not require public scrutiny" (*Lorenzetti v. Italy*, § 32).

363. The mere presence of classified information in the case file does not automatically imply a need to close a trial to the public. Accordingly, before excluding the public from a particular set of proceedings, the courts must consider specifically whether such exclusion is necessary for the protection of a public interest, and must confine the measure to what is strictly necessary in order to attain the aim pursued (*Nikolova and Vandova v. Bulgaria*, §§ 74-77, concerning a hearing held *in camera* because of documents classified as State secrets).

364. Lastly, the lack of a hearing may or may not be sufficiently remedied at a later stage in the proceedings (*Le Compte, Van Leuven and De Meyere v. Belgium*, §§ 60-61; *Diennet v. France*, § 34; *Malhous v. the Czech Republic* [GC], § 62).

365. *Waiver of the right to a public hearing*: neither the letter nor the spirit of Article 6 § 1 prevents an individual from waiving his right to a public hearing of his own free will, whether expressly or tacitly, but such a waiver must be made in an unequivocal manner and must not run counter to any important public interest (*Le Compte, Van Leuven and De Meyere v. Belgium*, § 59; *Håkansson and*

Sturesson v. Sweden, § 66; *Exel v. the Czech Republic*, § 46). The summons to appear must also have been received in good time (*Yakovlev v. Russia*, §§ 20-22).

366. Conditions governing waiver of the right to a public hearing: the person concerned must consent (*Le Compte, Van Leuven and De Meyere v. Belgium*, § 59), of his own free will (*Albert and Le Compte v. Belgium*, § 35). The right may be waived expressly or tacitly (*Le Compte, Van Leuven and De Meyere v. Belgium*, § 59). But it must be done in an unequivocal manner (*Albert and Le Compte v. Belgium*, § 35; *Håkansson and Sturesson v. Sweden*, § 67) and it must not run counter to any important public interest (*ibid.*, § 66).

367. Failure to request a public hearing does not necessarily mean the person concerned has waived the right to have one held; regard must be had to the relevant domestic law (*Exel v. the Czech Republic*, § 47; *Göç v. Turkey* [GC], § 48 *in fine*). Whether or not the applicant requested a public hearing is irrelevant if the applicable domestic law expressly excludes that possibility (*Eisenstecken v. Austria*, § 33).

368. Examples: waiver of the right to a public hearing in disciplinary proceedings: *Le Compte, Van Leuven and De Meyere v. Belgium*, § 59; *H. v. Belgium*, § 54. Unequivocal waiver of the right to a public hearing: *Schuler-Zgraggen v. Switzerland*, § 58; and contrast *Exel v. the Czech Republic*, §§ 48-53.

2. Delivery

369. The public character of proceedings before judicial bodies protects litigants against the administration of justice in secret with no public scrutiny (*Fazliyski v. Bulgaria*, § 69, concerning a case classified secret – violation). It is also a means of maintaining confidence in the courts (*Pretto and Others v. Italy*, § 21).

370. Article 6 § 1 states "Judgment shall be pronounced publicly", which would seem to suggest that reading out in open court is required. The Court has found, however, that "other means of rendering a judgment public" may also be compatible with Article 6 § 1 (*Moser v. Austria*, § 101).

371. In order to determine whether the forms of publicity provided for under domestic law are compatible with the requirement for judgments to be pronounced publicly within the meaning of Article 6 § 1, "in each case the form of publicity to be given to the judgment under the domestic law ... must be assessed in the light of the special features of the proceedings in question and by reference to the object and purpose of Article 6 § 1" (*Pretto and Others v. Italy*, § 26; *Axen v. Germany*, § 31). The object pursued by Article 6 § 1 in this context – namely, to ensure scrutiny of the judiciary by the public with a view to safeguarding the right to a fair trial – must have been achieved during the course of the proceedings, which must be taken as a whole (*ibid.*, § 32).

372. Where judgment is not pronounced publicly it must be ascertained whether sufficient publicity was achieved by other means.

373. In the following examples sufficient publicity was achieved by means other than public pronouncement:

- Higher courts which did not publicly pronounce decisions rejecting appeals on points of law: in order to determine whether the manner in which a Court of Cassation delivered its judgment met the requirements of Article 6 § 1, account must be taken of the entirety of the proceedings conducted in the domestic legal order and of the role of that court therein (*Pretto and Others v. Italy* § 27).

  In finding no violation of Article 6 § 1 the Court paid particular attention to the stage of the procedure and to the scrutiny effected by these courts – which was limited to points of law – and to the judgments they delivered, upholding the decisions of the lower courts without any change to the consequences for the applicants. In the light of these considerations it

found that the requirement for public pronouncement had been complied with where, by being deposited in the court registry, the full text of the judgment had been made available to everyone (*ibid.*, §§ 27-28), or where a judgment upholding that of a lower court which itself had been pronounced publicly had been given without a hearing (*Axen v. Germany*, § 32).

- Trial court: the Court found no violation in a case where an appellate court publicly delivered a judgment summarising and upholding the decision of a first-instance court which had held a hearing but had not delivered its judgment in public (*Lamanna v. Austria*, §§ 33-34).
- Cases concerning the residence of children: while the domestic authorities are justified in conducting these proceedings in chambers in order to protect the privacy of the children and the parties and to avoid prejudicing the interests of justice, and to pronounce the judgment in public would, to a large extent, frustrate these aims, the requirement under Article 6 § 1 concerning the public pronouncement of judgments is satisfied where anyone who can establish an interest may consult or obtain a copy of the full text of the decisions, those of special interest being routinely published, thereby enabling the public to study the manner in which the courts generally approach such cases and the principles applied in deciding them (*B. and P. v. the United Kingdom*, § 47).

374. In the following cases, failure to pronounce the judgment publicly led to the finding of a violation:

- In a child residence case between a parent and a public institution: giving persons who established a legal interest in the case access to the file and publishing decisions of special interest (mostly of the appellate courts or the Supreme Court) did not suffice to comply with the requirements of Article 6 § 1 concerning publicity (*Moser v. Austria*, §§ 102-03).
- When courts of first and second instance examined in chambers a request for compensation for detention without their decisions being pronounced publicly or publicity being sufficiently ensured by other means (*Werner v. Austria*, §§ 56-60).

375. Where only the operative part of the judgment is read out in public: it must be ascertained whether the public had access by other means to the reasoned judgment which was not read out and, if so, the forms of publicity used must be examined in order to subject the judgment to public scrutiny (*Ryakib Biryukov v. Russia*, §§ 38-46 and references cited in §§ 33-36). As the reasons which would have made it possible to understand why the applicant's claims had been rejected were inaccessible to the public, the object pursued by Article 6 § 1 was not achieved (*ibid.*, § 45).

C. Length of proceedings

Article 6 § 1 of the Convention

"1. In the determination of his civil rights and obligations ..., everyone is entitled to a ... hearing within a reasonable time by [a] tribunal ..."

376. In requiring cases to be heard within a "reasonable time", the Convention underlines the importance of administering justice without delays which might jeopardise its effectiveness and credibility (*H. v. France*, § 58; *Katte Klitsche de la Grange v. Italy*, § 61). Article 6 § 1 obliges the Contracting States to organise their legal systems so as to enable the courts to comply with its various requirements.

377. The Court has repeatedly stressed the importance of administering justice without delays which might jeopardise its effectiveness and credibility (*Scordino v. Italy (no. 1)* [GC], § 224). Where

the Court finds that in a particular State there is a practice incompatible with the Convention resulting from an accumulation of breaches of the "reasonable time" requirement, this constitutes an "aggravating circumstance of the violation of Article 6 § 1" (*Bottazzi v. Italy* [GC], § 22; *Scordino v. Italy (no. 1)* [GC], § 225).

1. Determination of the length of the proceedings

378. As regards the starting-point of the relevant period, time normally begins to run from the moment the action was instituted before the competent court (*Poiss v. Austria*, § 50; *Bock v. Germany*, § 35), unless an application to an administrative authority is a prerequisite for bringing court proceedings, in which case the period may include the mandatory preliminary administrative procedure (*König v. Germany*, § 98; *X v. France*, § 31; *Kress v. France* [GC], § 90).

379. Thus, in some circumstances, the reasonable time may begin to run even before the issue of the writ commencing proceedings before the court to which the claimant submits the dispute (*Golder v. the United Kingdom*, § 32 *in fine*; *Erkner and Hofauer v. Austria*, § 64; *Vilho Eskelinen and Others v. Finland* [GC], § 65). However, this is exceptional and has been accepted where, for example, certain preliminary steps were a necessary preamble to the proceedings (*Blake v. the United Kingdom*, § 40).

380. Article 6 § 1 may also apply to proceedings which, although not wholly judicial in nature, are nonetheless closely linked to supervision by a judicial body. This was the case, for example, with a procedure for the partition of an estate which was conducted on a non-contentious basis before two notaries, but was ordered and approved by a court (*Siegel v. France*, §§ 33-38). The duration of the procedure before the notaries was therefore taken into account in calculating the reasonable time.

381. As to when the period ends, it normally covers the whole of the proceedings in question, including appeal proceedings (*König v. Germany*, § 98 in fine) and extends right up to the decision which disposes of the dispute (*Poiss v. Austria*, § 50). Hence, the reasonable-time requirement applies to all stages of the legal proceedings aimed at settling the dispute, not excluding stages subsequent to judgment on the merits (*Robins v. the United Kingdom*, §§ 28-29).

382. The execution of a judgment, given by any court, is therefore to be considered as an integral part of the proceedings for the purposes of calculating the relevant period (*Martins Moreira v. Portugal*, § 44; *Silva Pontes v. Portugal*, § 33; *Di Pede v. Italy*, § 24). Time does not stop running until the right asserted in the proceedings actually becomes effective (*Estima Jorge v. Portugal*, §§ 36-38).

383. Proceedings before a Constitutional Court are taken into consideration where, although the court has no jurisdiction to rule on the merits, its decision is capable of affecting the outcome of the dispute before the ordinary courts (*Deumeland v. Germany*, § 77; *Pammel v. Germany*, §§ 51-57; *Süßmann v. Germany* [GC], § 39). Nevertheless, the obligation to hear cases within a reasonable time cannot be construed in the same way as for an ordinary court (*ibid.*, § 56; *Oršuš and Others v. Croatia* [GC], § 109).

384. Lastly, as regards the intervention of third parties in civil proceedings, the following distinction should be made: where the applicant has intervened in domestic proceedings only on his or her own behalf the period to be taken into consideration begins to run from that date, whereas if the applicant has declared his or her intention to continue the proceedings as heir he or she can complain of the entire length of the proceedings (*Scordino v. Italy (no. 1)* [GC], § 220).

2. Assessment of the reasonable-time requirement

a. Principles

385. Obligation on member States: they are required to organise their judicial systems in such a way that their courts are able to guarantee everyone's right to a final decision on disputes concerning civil rights and obligations within a reasonable time (*Comingersoll S.A. v. Portugal* [GC], § 24; *Lupeni Greek Catholic Parish and Others v. Romania* [GC], § 142).

386. Assessment in the specific case: The reasonableness of the length of proceedings coming within the scope of Article 6 § 1 must be assessed in each case according to the particular circumstances (*Frydlender v. France* [GC], § 43), which may call for a global assessment (*Obermeier v. Austria*, § 72; *Comingersoll S.A. v. Portugal* [GC], § 23).

387. The whole of the proceedings must be taken into account (*König v. Germany*, § 98 *in fine*).

- While different delays may not in themselves give rise to any issue, they may, when viewed together and cumulatively, result in a reasonable time being exceeded (*Deumeland v. Germany*, § 90). Thus, although the length of each stage of the proceedings (approximately one and a half years) might not be considered unreasonable as such, the overall duration may nonetheless be excessive (*Satakunnan Markkinapörssi Oy and Satamedia Oy v. Finland* [GC], §§ 210-11).
- A delay during a particular phase of the proceedings may be permissible provided that the total duration of the proceedings is not excessive (*Pretto and Others v. Italy*, § 37).
- "Long periods during which the proceedings ... stagnate" without any explanations being forthcoming are not acceptable (*Beaumartin v. France*, § 33).

388. The applicability of Article 6 § 1 to preliminary proceedings or interim measures, including injunctions, will depend on whether certain conditions are fulfilled (*Micallef v. Malta* [GC], §§ 83-86).[17]

389. Proceedings for a preliminary ruling from the Court of Justice of the European Union (CJEU) are not taken into consideration in the assessment of the length of time attributable to the domestic authorities (*Pafitis and Others v. Greece*, § 95; *Satakunnan Markkinapörssi Oy and Satamedia Oy v. Finland* [GC], § 208).

390. If the State has introduced a compensatory remedy for breaches of the reasonable-time principle and the remedy, examined as a whole, has not caused the applicant to lose "victim" status for the purposes of Article 34 of the Convention, this constitutes an "aggravating circumstance" in the context of a violation of Article 6 § 1 for exceeding a reasonable time (*Scordino v. Italy (no. 1)* [GC], § 225).

b. Criteria

391. The reasonableness of the length of proceedings must be assessed in the light of the following criteria established by the Court's case-law: the complexity of the case, the conduct of the applicant and of the relevant authorities and what was at stake for the applicant in the dispute (*Comingersoll S.A. v. Portugal* [GC]; *Frydlender v. France* [GC], § 43; *Sürmeli v. Germany* [GC], § 128; *Lupeni Greek Catholic Parish and Others v. Romania* [GC], § 143).

i. Complexity of the case

392. The complexity of a case may relate both to the facts and to the law (*Katte Klitsche de la Grange v. Italy*, § 55; *Papachelas v. Greece* [GC], § 39). It may relate, for instance, to the involvement

17. See the section on "Scope".

of several parties in the case (*H. v. the United Kingdom*, § 72) or to the various items of evidence that have to be obtained (*Humen v. Poland* [GC], § 63). A case may be legally complex because of the scarcity of precedents at national level, or the need to seek a ruling from the CJEU on questions relating to the interpretation of European law (*Satakunnan Markkinapörssi Oy and Satamedia Oy v. Finland* [GC], § 212).

393. The complexity of the domestic proceedings may explain their length (*Tierce v. San Marino*, § 31). However, while acknowledging the complexity of insolvency proceedings, the Court has found that a duration of approximately twenty-five years and six months did not satisfy the "reasonable time" requirement (*Cipolletta v. Italy*, § 44).

394. Even if the case in itself is not a particularly complex one, the lack of clarity and foreseeability in the domestic law may also render its examination difficult and contribute decisively to extending the length of the proceedings (*Lupeni Greek Catholic Parish and Others v. Romania* [GC], § 150).

ii. The applicant's conduct

395. Article 6 § 1 does not require applicants actively to cooperate with the judicial authorities, nor can they be blamed for making full use of the remedies available to them under domestic law (*Erkner and Hofauer v. Austria*, § 68).

396. The person concerned is required only to show diligence in carrying out the procedural steps relating to him, to refrain from using delaying tactics and to avail himself of the scope afforded by domestic law for shortening the proceedings (*Unión Alimentaria Sanders S.A. v. Spain*, § 35).

397. Applicants' behaviour constitutes an objective fact which cannot be attributed to the respondent State and which must be taken into account for the purpose of determining whether or not the reasonable time referred to in Article 6 § 1 has been exceeded (*Poiss v. Austria*, § 57; *Wiesinger v. Austria*, § 57; *Humen v. Poland* [GC], § 66). An applicant's conduct cannot by itself be used to justify periods of inactivity.

398. Some examples concerning the applicant's conduct:

- a lack of alacrity by the parties in filing their submissions may contribute decisively to the slowing-down of the proceedings (*Vernillo v. France*, § 34);
- frequent/repeated changes of counsel (*König v. Germany*, § 103);
- requests or omissions which have an impact on the conduct of the proceedings (*Acquaviva v. France*, § 61);
- an attempt to secure a friendly settlement (*Pizzetti v. Italy*, § 18; *Laino v. Italy* [GC], § 22);
- proceedings brought erroneously before a court lacking jurisdiction (*Beaumartin v. France*, § 33);
- litigious behaviour as evidenced by numerous applications and other claims (*Pereira da Silva v. Portugal*, §§ 76-79).

399. Although the domestic authorities cannot be held responsible for the conduct of a defendant, the delaying tactics used by one of the parties do not absolve the authorities from their duty to ensure that the proceedings are conducted within a reasonable time (*Mincheva v. Bulgaria*, § 68).

iii. Conduct of the competent authorities

400. Only delays attributable to the State may justify a finding of failure to comply with the "reasonable time" requirement (*Buchholz v. Germany*, § 49; *Papageorgiou v. Greece*, § 40; *Humen v. Poland* [GC], § 66). The State is responsible for all its authorities: not just the judicial organs, but all public institutions (*Martins Moreira v. Portugal*, § 60).

401. Even in legal systems applying the principle that the procedural initiative lies with the parties, the latter's attitude does not absolve the courts from the obligation to ensure the expeditious trial required by Article 6 § 1 (*Pafitis and Others v. Greece*, § 93; *Tierce v. San Marino*, § 31; *Sürmeli v. Germany* [GC], § 129).

402. The same applies where the cooperation of an expert is necessary during the proceedings: responsibility for the preparation of the case and the speedy conduct of the trial lies with the judge (*Capuano v. Italy*, §§ 30-31; *Versini v. France*, § 29; *Sürmeli v. Germany* [GC], § 129).

403. Although the obligation to give a decision within a "reasonable time" also applies to a Constitutional Court, it cannot be construed in the same way as for an ordinary court. Its role as guardian of the Constitution makes it particularly necessary for a Constitutional Court sometimes to take into account other considerations than the mere chronological order in which cases are entered on the list, such as the nature of a case and its importance in political and social terms (compare *Süßmann v. Germany* [GC], §§ 56-58; *Voggenreiter v. Germany*, §§ 51-52; *Oršuš and Others v. Croatia* [GC], § 109). Furthermore, while Article 6 requires that judicial proceedings be expeditious, it also lays emphasis on the more general principle of the proper administration of justice (*Von Maltzan and Others v. Germany* (dec.) [GC], § 132). Nevertheless, a chronic overload cannot justify excessive length of proceedings (*Probstmeier v. Germany*, § 64).

404. Since it is for the member States to organise their legal systems in such a way as to guarantee the right to obtain a judicial decision within a reasonable time, an excessive workload cannot be taken into consideration (*Vocaturo v. Italy*, § 17; *Cappello v. Italy*, § 17). Nonetheless, a temporary backlog of business does not involve liability on the part of the State provided the latter has taken reasonably prompt remedial action to deal with an exceptional situation of this kind (*Buchholz v. Germany*, § 51). Methods which may be considered, as a provisional expedient, include choosing to deal with cases in a particular order, based not just on the date when they were brought but on their degree of urgency and importance and, in particular, on what is at stake for the persons concerned. However, if a state of affairs of this kind is prolonged and becomes a matter of structural organisation, such methods are no longer sufficient and the State must ensure the adoption of effective measures (*Zimmermann and Steiner v. Switzerland*, § 29; *Guincho v. Portugal*, § 40). The fact that such backlog situations have become commonplace does not justify the excessive length of proceedings (*Unión Alimentaria Sanders S.A. v. Spain*, § 40).

405. Furthermore, the introduction of a reform designed to speed up the examination of cases cannot justify delays since States are under a duty to organise the entry into force and implementation of such measures in a way that avoids prolonging the examination of pending cases (*Fisanotti v. Italy*, § 22). In that connection, the adequacy or otherwise of the domestic remedies introduced by a member State in order to prevent or provide redress for the problem of excessively long proceedings must be assessed in the light of the principles established by the Court (*Scordino v. Italy (no. 1)* [GC], §§ 178 et seq. and 223).

406. The State was also held to be responsible for the failure to comply with the reasonable-time requirement in a case where there was an excessive amount of judicial activity focusing on the applicant's mental state. The domestic courts continued to have doubts in that regard despite the existence of five reports attesting the applicant's soundness of mind and the dismissal of two guardianship applications; moreover, the litigation lasted for over nine years (*Bock v. Germany*, § 47).

407. A strike by members of the Bar cannot by itself render a Contracting State liable with respect to the "reasonable time" requirement; however, the efforts made by the State to reduce any resultant delay are to be taken into account for the purposes of determining whether the requirement has been complied with (*Papageorgiou v. Greece*, § 47).

408. Where repeated changes of judge slow down the proceedings because each of the judges has to begin by acquainting himself with the case, this cannot absolve the State from its obligations regarding the reasonable-time requirement, since it is the State's task to ensure that the administration of justice is properly organised (*Lechner and Hess v. Austria*, § 58).

409. While it is not the Court's function to analyse the manner in which the national courts interpreted and applied the domestic law, it nonetheless considers that judgments quashing previous findings and remitting the case are usually due to errors committed by the lower courts and that the repetition of such judgments may point to a shortcoming in the justice system (*Lupeni Greek Catholic Parish and Others v. Romania* [GC], § 147).

iv. What is at stake in the dispute

410. Examples of categories of cases which by their nature call for particular expedition:

- Particular diligence is required in cases concerning civil status and capacity (*Bock v. Germany*, § 49; *Laino v. Italy* [GC], § 18; *Mikulić v. Croatia*, § 44).
- Child custody cases must be dealt with speedily (*Hokkanen v. Finland*, § 72; *Niederböster v. Germany*, § 39), all the more so where the passage of time may have irreversible consequences for the parent-child relationship (*Tsikakis v. Germany*, §§ 64 and 68) – likewise, cases concerning parental responsibility and contact rights call for particular expedition (*Paulsen-Medalen and Svensson v. Sweden*, § 39; *Laino v. Italy* [GC], § 22).

  Employment disputes by their nature call for expeditious decision (*Vocaturo v. Italy*, § 17; *Ruotolo v. Italy*, § 17) – whether the issue at stake is access to a liberal profession (*Thlimmenos v. Greece* [GC], §§ 60 and 62), the applicant's whole professional livelihood (*König v. Germany*, § 111), the continuation of the applicant's occupation (*Garcia v. France*, § 14), an appeal against dismissal (*Buchholz v. Germany*, § 52; *Frydlender v. France* [GC], § 45), the applicant's suspension (*Obermeier v. Austria*, § 72), transfer (*Sartory v. France*, § 34) or reinstatement (*Ruotolo v. Italy*, § 117), or where an amount claimed is of vital significance to the applicant (*Doustaly v. France*, § 48). This category includes pensions disputes (*Borgese v. Italy*, § 18).
- Exceptional diligence is required from the authorities in the case of an applicant who suffers from an "incurable disease" and has "reduced life expectancy" (*X v. France*, § 47; *Pailot v. France*, § 68; *A. and Others v. Denmark*, §§ 78-81).

411. Other precedents:

- Special diligence was required of the relevant judicial authorities in investigating a complaint lodged by an individual alleging that he had been subjected to violence by police officers (*Caloc v. France*, § 120).
- In a case where the applicant's disability pension made up the bulk of his resources, the proceedings by which he sought to have that pension increased in view of the deterioration of his health were of particular significance for him, justifying special diligence on the part of the domestic authorities (*Mocié v. France*, § 22).
- In a case concerning an action for damages brought by an applicant who had suffered physical harm and was aged 65 when she applied to join the proceedings as a civil party, the issue at stake called for particular diligence from the domestic authorities (*Codarcea v. Romania*, § 89).
- The issue at stake for the applicant may also be the right to education (*Oršuš and Others v. Croatia* [GC], § 109).

c. Enforcement proceedings

412. In civil length-of-proceedings cases, enforcement proceedings are the second stage of the proceedings on the merits and the right asserted does not actually become effective until enforcement (*Di Pede v. Italy*, §§ 22-26; *Zappia v. Italy*, §§ 18-22). An unreasonably long delay in enforcement of a binding judgment may therefore breach the Convention (*Burdov v. Russia (no. 2)*, § 66).

413. The reasonableness of the length of enforcement proceedings is to be determined in the light of various criteria, including their complexity, the applicant's own behaviour and that of the competent authorities, and the amount and nature of the court award (*Vasilchenko v. Russia*, § 48).

414. While the Court has due regard to the domestic statutory time-limits set for enforcement proceedings, their non-observance does not automatically amount to a breach of the Convention. Some delay may be justified in particular circumstances but it may not, in any event, be such as to impair the essence of the right protected under Article 6 § 1. Thus, the Court held in *Burdov v. Russia (no. 2)* that the failure to enforce a judgment for a period of six months was not in itself unreasonable (§ 85), and in *Moroko v. Russia* that an overall delay of nine months by the authorities in enforcing a judgment was not prima facie unreasonable under the Convention (§ 43). It should be noted, however, that these considerations do not obviate the need for an assessment of the proceedings as a whole in the light of the above-mentioned criteria and any other relevant circumstances (*Burdov v. Russia (no. 2)*, § 67).

415. In particular, in *Gerasimov and Others v. Russia* (§§ 168-74) the Court stated that if the judgment to be enforced required the public authorities to take specific action of significant importance for the applicant (for example, because the applicant's living conditions would be affected), a delay in enforcement of more than six months would run counter to the Convention requirement of special diligence.

416. In respect of a compensatory remedy established under domestic law to redress the consequences of excessively lengthy proceedings, the time taken to make payment should not generally exceed six months from the date on which the decision awarding compensation becomes enforceable (*Cocchiarella v. Italy* [GC], § 89).

List of cited cases

The case-law cited in this Guide refers to judgments or decisions delivered by the Court and to decisions or reports of the European Commission of Human Rights ("the Commission").

Unless otherwise indicated, all references are to a judgment on the merits delivered by a Chamber of the Court. The abbreviation "(dec.)" indicates that the citation is of a decision of the Court and "[GC]" that the case was heard by the Grand Chamber.

Chamber judgments that were not final within the meaning of Article 44 of the Convention when this update was published are marked with an asterisk (*) in the list below. Article 44 § 2 of the Convention provides: "The judgment of a Chamber shall become final (a) when the parties declare that they will not request that the case be referred to the Grand Chamber; or (b) three months after the date of the judgment, if reference of the case to the Grand Chamber has not been requested; or (c) when the panel of the Grand Chamber rejects the request to refer under Article 43". In cases where a request for referral is accepted by the Grand Chamber panel, it is the subsequent Grand Chamber judgment, not the Chamber judgment, that becomes final.

The hyperlinks to the cases cited in the electronic version of the Guide are directed to the HUDOC database (*http://hudoc.echr.coe.int*) which provides access to the case-law of the Court (Grand Chamber, Chamber and Committee judgments and decisions, communicated cases, advisory opinions and legal summaries from the Case-Law Information Note) and of the Commission (decisions and reports), and to the resolutions of the Committee of Ministers.

The Court delivers its judgments and decisions in English and/or French, its two official languages. HUDOC also contains translations of many important cases into more than thirty non-official languages, and links to around one hundred online case-law collections produced by third parties.

—A—

A. v. the United Kingdom, no. 35373/97, ECHR 2002-X
A.K. v. Liechtenstein, no. 38191/12, 9 July 2015
A. and Others v. Denmark, 8 February 1996, Reports of Judgments and Decisions 1996-I
Ačimović v. Croatia, no. 61237/00, ECHR 2003-XI
Acquaviva v. France, 21 November 1995, Series A no. 333-A
Aerts v. Belgium, 30 July 1998, Reports of Judgments and Decisions 1998-V
Agrokompleks v. Ukraine, no. 23465/03, 6 October 2011
Air Canada v. the United Kingdom, 5 May 1995, Series A no. 316-A
Airey v. Ireland, 9 October 1979, Series A no. 32
Aït-Mouhoub v. France, 28 October 1998, Reports of Judgments and Decisions 1998-VIII
Aksoy v. Turkey, 18 December 1996, Reports of Judgments and Decisions 1996-VI
Alaverdyan v. Armenia (dec.), no. 4523/04, 24 August 2010
Al-Adsani v. the United Kingdom [GC], no. 35763/97, ECHR 2001-XI
Al-Dulimi and Montana Management Inc. v. Switzerland [GC], no. 5809/08, ECHR 2016
Alatulkkila and Others v. Finland, no. 33538/96, 28 July 2005
Albert and Le Compte v. Belgium, 10 February 1983, Series A no. 58
Albu and Others v. Romania, nos. 34796/09 and 63 others, 10 May 2012
Aleksandar Sabev v. Bulgaria, no. 43503/08, 19 July 2018
Alexandre v. Portugal, no. 33197/09, 20 November 2012
Allan Jacobsson v. Sweden (no. 2), 19 February 1998, Reports of Judgments and Decisions 1998-I

Amat-G Ltd and Mebaghishvili v. Georgia, no. 2507/03, ECHR 2005-VIII
Anagnostopoulos and Others v. Greece, no. 39374/98, ECHR 2000-XI
Anđelković v. Serbia, no. 1401/08, 9 April 2013
Andersson v. Sweden, no. 17202/04, 7 December 2010
Andrejeva v. Latvia [GC], no. 55707/00, ECHR 2009
Andret and Others v. France (dec.), no. 1956/02, 25 May 2004
Andronicou and Constantinou v. Cyprus, 9 October 1997, Reports of Judgments and Decisions 1997-VI
Andronikashvili v. Georgia (dec.), no. 9297/08, 22 June 2010
Ankarcrona v. Sweden (dec.), no. 35178/97, ECHR 2000-VI
Ankerl v. Switzerland, 23 October 1996, Reports of Judgments and Decisions 1996-V
Annoni di Gussola and Others v. France, nos. 31819/96 and 33293/96, ECHR 2000-XI
Apay v. Turkey, no. 3964/05, 11 December 2007
APEH Üldözötteinek Szövetsége and Others v. Hungary, no. 32367/96, ECHR 2000-X
Apostol v. Georgia, no. 40765/02, ECHR 2006-XIV
Argyrou and Others v. Greece, no. 10468/04, 15 January 2009
Arnoldi v. Italy, no. 35637/04, 7 December 2017
Arvanitakis v. France (dec.), no. 46275/99, ECHR 2000-XII
Ashingdane v. the United Kingdom, 28 May 1985, Series A no. 93
Asnar v. France (no. 2), no. 12316/04, 18 October 2007
Atanasovski v. the former Yugoslav Republic of Macedonia, no. 36815/03, 14 January 2010
Athanassoglou and Others v. Switzerland [GC], no. 27644/95, ECHR 2000-IV
Augusto v. France, no. 71665/01, 11 January 2007
Aviakompaniya A.T.I., ZAT v. Ukraine, no. 1006/07, 5 October 2017
Axen v. Germany, 8 December 1983, Series A no. 72

—B—

B. and P. v. the United Kingdom, nos. 36337/97 and 35974/97, ECHR 2001-III
Baka v. Hungary [GC], no. 20261/12, ECHR 2016
Bakan v. Turkey, no. 50939/99, 12 June 2007
Balmer-Schafroth and Others v. Switzerland, 26 August 1997, Reports of Judgments and Decisions 1997-IV
Barać and Others v. Montenegro, no. 47974/06, 13 December 2011
Beaumartin v. France, 24 November 1994, Series A no. 296-B
Beer v. Austria, no. 30428/96, 6 February 2001
Beian v. Romania (no. 1), no. 30658/05, ECHR 2007-V (extracts)
Běleš and Others v. the Czech Republic, no. 47273/99, ECHR 2002-IX
Bellet v. France, 4 December 1995, Series A no. 333-B
Bellizzi v. Malta, no. 46575/09, 21 June 2011
Beneficio Cappella Paolini v. San Marino, no. 40786/98, ECHR 2004-VIII (extracts)
Benthem v. the Netherlands, 23 October 1985, Series A no. 97
Berger v. France, no. 48221/99, ECHR 2002-X (extracts)
Bertuzzi v. France, no. 36378/97, ECHR 2003-III
Blake v. the United Kingdom, no. 68890/01, 26 September 2006
Blücher v. the Czech Republic, no. 58580/00, 11 January 2005
Bochan v. Ukraine, no. 7577/02, 3 May 2007
Bochan v. Ukraine (no. 2) [GC], no. 22251/08, ECHR 2015
Bock v. Germany, 29 March 1989, Series A no. 150
Borgese v. Italy, 26 February 1992, Series A no. 228-B
Bottazzi v. Italy [GC], no. 34884/97, ECHR 1999-V

Bouilloc v. France (dec.), no. 34489/03, 28 November 2006
Boulois v. Luxembourg [GC], no. 37575/04, ECHR 2012
British-American Tobacco Company Ltd v. the Netherlands, 20 November 1995, Series A no. 331
Brualla Gómez de la Torre v. Spain, 19 December 1997, Reports of Judgments and Decisions 1997-VIII
Brudnicka and Others v. Poland, no. 54723/00, ECHR 2005-II
Brumărescu v. Romania [GC], no. 28342/95, ECHR 1999-VII
Bryan v. the United Kingdom, 22 November 1995, Series A no. 335-A
Buchholz v. Germany, 6 May 1981, Series A no. 42
Bufferne v. France (dec.), no. 54367/00, ECHR 2002-III (extracts)
Buj v. Croatia, no. 24661/02, 1 June 2006
Burdov v. Russia, no. 59498/00, ECHR 2002-III
Burdov v. Russia (no. 2), no. 33509/04, ECHR 2009
Burg and Others v. France (dec.), no. 34763/02, ECHR 2003-II
Bursa Barosu Başkanlığı and Others v. Turkey, no. 25680/05, 19 June 2018
Buscarini v. San Marino (dec.), no. 31657/96, 4 May 2000
Buscemi v. Italy, no. 29569/95, ECHR 1999-VI
Buzescu v. Romania, no. 61302/00, 24 May 2005

—C—

C.G.I.L. and Cofferati v. Italy (no. 2), no. 2/08, 6 April 2010
Caloc v. France, no. 33951/96, ECHR 2000-IX
Canela Santiago v. Spain (dec.), no. 60350/00, 4 October 2001
Cañete de Goñi v. Spain, no. 55782/00, ECHR 2002-VIII
Cappello v. Italy, 27 February 1992, Series A no. 230-F
Capuano v. Italy, 25 June 1987, Series A no. 119
Cătăniciu v. Romania (dec.), no. 22717/17, 6 December 2018
Central Mediterranean Development Corporation Limited v. Malta (no. 2), no. 18544/08, 22 November 2011
Centro Europa 7 S.r.l. and Di Stefano v. Italy [GC], no. 38433/09, ECHR 2012
Chapman v. Belgium (dec.), no. 39619/06, 5 March 2013
Chaudet v. France, no. 49037/06, 29 October 2009
Chevrol v. France, no. 49636/99, ECHR 2003-III
Ciprová v. the Czech Republic (dec.), no. 33273/03, 22 March 2005
Cipolletta v. Italy, no. 38259/09, 11 January 2018
Clarke v. the United Kingdom (dec.), no. 23695/02, ECHR 2005-X (extracts)
Clavien v. Switzerland (dec.), no. 16730/15, 12 September 2017
Clinique des Acacias and Others v. France, nos. 65399/01 and 3 others, 13 October 2005
Codarcea v. Romania, no. 31675/04, 2 June 2009
Collectif national d'information et d'opposition à l'usine Melox – Collectif Stop Melox and Mox v. France (dec.), no. 75218/01, 28 March 2006
Comingersoll S.A. v. Portugal [GC], no. 35382/97, ECHR 2000-IV
Cooper v. the United Kingdom [GC], no. 48843/99, ECHR 2003-XII
Cooperatieve Producentenorganisatie van de Nederlandse Kokkelvisserij U.A. v. Netherlands (dec.), no. 13645/05, ECHR 2009
Cordova v. Italy (no. 1), no. 40877/98, ECHR 2003-I
Cordova v. Italy (no. 2), no. 45649/99, ECHR 2003-I (extracts)
Crompton v. the United Kingdom, no. 42509/05, 27 October 2009
Cubanit v. Romania (dec.), no. 31510/02, 4 January 2007
Cudak v. Lithuania [GC], no. 15869/02, ECHR 2010

Cyprus v. Turkey [GC], no. 25781/94, ECHR 2001-IV

—D—

Dağtekin and Others v. Turkey, no. 70516/01, 13 December 2007
Dalea v. France (dec.), no. 964/07, 2 February 2010
De Bruin v. the Netherlands (dec.), no. 9765/09, 17 September 2013
De Geouffre de la Pradelle v. France, 16 December 1992, Series A no. 253-B
De Haan v. the Netherlands, 26 August 1997, Reports of Judgments and Decisions 1997-IV
De Haes and Gijsels v. Belgium, 24 February 1997, Reports of Judgments and Decisions 1997-I
De Moor v. Belgium, 23 June 1994, Series A no. 292-A
De Tommaso v. Italy, no. 43395/09, ECHR 2017 (extracts)
Del Sol v. France, no. 46800/99, ECHR 2002-II
Denisov v. Ukraine [GC], no. 76639/11, 25 September 2018
Deumeland v. Germany, 29 May 1986, Series A no. 100
Devinar v. Slovenia, no. 28621/15, 22 May 2018
Deweer v. Belgium, 27 February 1980, Series A no. 35
Dhahbi v. Italy, no. 17120/09, 8 April 2014
Di Pede v. Italy, 26 September 1996, Reports of Judgments and Decisions 1996-IV
Diennet v. France, 26 September 1995, Series A no. 325-A
DMD Group, A.S., v. Slovakia, no. 19334/03, 5 October 2010
Dolca and Others v. Romania (dec.), nos. 59282/11 and 2 others, 4 September 2012
Dombo Beheer B.V. v. the Netherlands, 27 October 1993, Series A no. 274
Donadze v. Georgia, no. 74644/01, 7 March 2006
Döry v. Sweden, no. 28394/95, 12 November 2002
Dotta v. Italy (dec.), no. 38399/97, 7 September 1999
Doustaly v. France, 23 April 1998, Reports of Judgments and Decisions 1998-II
Driza v. Albania, no. 33771/02, ECHR 2007-V (extracts)
Ducret v. France, no. 40191/02, 12 June 2007
Dulaurans v. France, no. 34553/97, 21 March 2000

—E—

EEG-Slachthuis Verbist Izegem v. Belgium (dec.), no. 60559/00, ECHR 2005-XII
Eisenstecken v. Austria, no. 29477/95, ECHR 2000-X
Eker v. Turkey, no. 24016/05, 24 October 2017
Elsholz v. Germany [GC], no. 25735/94, ECHR 2000-VIII
Ellès and Others v. Switzerland, no. 12573/06, 16 December 2010
Emesa Sugar N.V. v. the Netherlands (dec.), no. 62023/00, 13 January 2005
Emine Araç v. Turkey, no. 9907/02, ECHR 2008
Enea v. Italy [GC], no. 74912/01, ECHR 2009
Erkner and Hofauer v. Austria, 23 April 1987, Series A no. 117
Ernst and Others v. Belgium, no. 33400/96, 15 July 2003
Essaadi v. France, no. 49384/99, 26 February 2002
Estima Jorge v. Portugal, 21 April 1998, Reports of Judgments and Decisions 1998-II
Eternit v. France (dec.), no. 20041/10, 27 March 2012
Exel v. the Czech Republic, no. 48962/99, 5 July 2005

—F—

Fabris v. France [GC], no. 16574/08, ECHR 2013 (extracts)
Farange S.A. v. France (dec.), no. 77575/01, 14 September 2004
Fayed v. the United Kingdom, 21 September 1994, Series A no. 294-B
Fazia Ali v. the United Kingdom, no. 40378/10, 20 October 2015
Fazlı Aslaner v. Turkey, no. 36073/04, 4 March 2014
Fazliyski v. Bulgaria, no. 40908/05, 16 April 2013
Feldbrugge v. the Netherlands, 29 May 1986, Series A no. 99
Ferrazzini v. Italy [GC], no. 44759/98, ECHR 2001-VII
Ferreira Alves v. Portugal (no. 3), no. 25053/05, 21 June 2007
Fisanotti v. Italy, 23 April 1998, Reports of Judgments and Decisions 1998-II
Fischer v. Austria, 26 April 1995, Series A no. 312
Fiume v. Italy, no. 20774/05, 30 June 2009
Flux v. Moldova (no. 2), no. 31001/03, 3 July 2007
Fociac v. Romania, no. 2577/02, 3 February 2005
Fodor v. Germany (dec.), no. 25553/02, 11 December 2006
Fogarty v. the United Kingdom [GC], no. 37112/97, ECHR 2001-XI (extracts)
Forrer-Niedenthal v. Germany, no. 47316/99, 20 February 2003
Fredin v. Sweden (no. 2), 23 February 1994, Series A no. 283-A
Fretté v. France, no. 36515/97, ECHR 2002-I
*Frezadou v. Greece**,no. 2683/12, 8 November 2018
Frydlender v. France [GC], no. 30979/96, ECHR 2000-VII
Fuklev v. Ukraine, no. 71186/01, 7 June 2005

—G—

G.L. and S.L. v. France (dec.), no. 58811/00, ECHR 2003-III (extracts)
Gajtani v. Switzerland, no. 43730/07, 9 September 2014
Ganci v. Italy, no. 41576/98, ECHR 2003-XI
Garcia v. France, no. 41001/98, 26 September 2000
García Manibardo v. Spain, no. 38695/97, ECHR 2000-II
García Ruiz v. Spain [GC], no. 30544/96, ECHR 1999-I
Gaspari v. Slovenia, no. 21055/03, 21 July 2009
Gautrin and Others v. France, 20 May 1998, Reports of Judgments and Decisions 1998-III
Georgel and Georgeta Stoicescu v. Romania, no. 9718/03, 26 July 2011
Georgiadis v. Greece, 29 May 1997, Reports of Judgments and Decisions 1997-III
Geraguyn Khorhurd Patgamavorakan Akumb v. Armenia (dec.), no. 11721/04, 14 April 2009
Gnahoré v. France, no. 40031/98, ECHR 2000-IX
Göç v. Turkey [GC], no. 36590/97, ECHR-2002-V
Golder v. the United Kingdom, 21 February 1975, Series A no. 18
Golubović v. Croatia, no. 43947/10, 27 November 2012
Gorou v. Greece (no. 2) [GC], no. 12686/03, 20 March 2009
Gorraiz Lizarraga and Others v. Spain, no. 62543/00, ECHR 2004-III
Granos Organicos Nacionales S.A. v. Germany, no. 19508/07, 22 March 2012
Gülmez v. Turkey, no. 16330/02, 20 May 2008
Guigue and SGEN-CFDT v. France (dec.), no. 59821/00, ECHR 2004-I
Guincho v. Portugal, 10 July 1984, Series A no. 81
Gurov v. Moldova, no. 36455/02, 11 July 2006
Gutfreund v. France, no. 45681/99, ECHR 2003-VII

—H—

H. v. Belgium, 30 November 1987, Series A no. 127-B
H. v. France, 24 October 1989, Series A no. 162-A
H. v. the United Kingdom, 8 July 1987, Series A no. 120
Håkansson and Sturesson v. Sweden, 21 February 1990, Series A no. 171-A
Hasan Tunç and Others v. Turkey, no. 19074/05, 31 January 2017
Helle v. Finland, 19 December 1997, Reports of Judgments and Decisions 1997-VIII
Helmers v. Sweden, 29 October 1991, Series A no 212-A
Hentrich v. France, 22 September 1994, Series A no. 296-A
Hesse-Anger and Anger v. Germany (dec.), no. 45835/99, ECHR 2001-VI
Hiro Balani v. Spain, 9 December 1994, Series A no. 303-B
Hirvisaari v. Finland, no. 49684/99, 27 September 2001
Hokkanen v. Finland, 23 September 1994, Series A no. 299-A
Holding and Barnes PLC v. the United Kingdom (dec.), no. 2352/02, ECHR 2002-IV
Holub v. the Czech Republic, no. 24880/05, 14 December 2010
*Hôpital local Saint-Pierre d'Oléron and Others v. France**, nos. 18096/12 and 20 others, 8 November 2018
Hornsby v. Greece, 19 March 1997, Reports of Judgments and Decisions 1997-II
Hotter v. Austria (dec.), no. 18206/06, 7 October 2010
Hudáková and Others v. Slovakia, no. 23083/05, 27 April 2010
Humen v. Poland [GC], no. 26614/95, 15 October 1999
Hurter v. Switzerland, no. 53146/99, 15 December 2005

—I—

I.T.C. Ltd v. Malta (dec.), no. 2629/06, 11 December 2007
Igranov and Others v. Russia, no. 63246/10, 9 January 2018
Ilnseher v. Germany [GC], nos. 10211/12 and 27505/14, 4 December 2018
Immeubles Groupe Kosser v. France, no. 38748/97, 21 March 2002
Immobiliare Saffi v. Italy [GC], no. 22774/93, ECHR 1999-V
Indra v. Slovakia, no. 46845/99, 1 February 2005
Işyar v. Bulgaria, no. 391/03, 20 November 2008
Ivan Atanasov v. Bulgaria, no. 12853/03, 2 December 2010

—J—

Jahnke and Lenoble v. France (dec.), no. 40490/98, ECHR 2000-IX
James and Others v. the United Kingdom, 21 February 1986, Series A no. 98
Jurisic and Collegium Mehrerau v. Austria, no. 62539/00, 27 July 2006

—K—

K.D.B. v. the Netherlands, 27 March 1998, Reports of Judgments and Decisions 1998-II
K.S. v. Finland, no. 29346/95, 31 May 2001
Kakamoukas and Others v. Greece [GC], no. 38311/02, 15 February 2008
Kalogeropoulou and Others v. Greece and Germany (dec.), no. 59021/00, ECHR 2002-X
Kamenos v. Cyprus, no. 147/07, 31 October 2017
Kamenova v. Bulgaria, no. 62784/09, 12 July 2018
Károly Nagy v. Hungary [GC], no. 56665/09, ECHR 2017

Katte Klitsche de la Grange v. Italy, 27 October 1994, Series A no. 293-B
Kemmache v. France (no. 3), 24 November 1994, Series A no. 296-C
Kerojärvi v. Finland, 19 July 1995, Series A no. 322
Kılıç and Others v. Turkey, no. 33162/10, 3 December 2013
Kingsley v. the United Kingdom [GC], no. 35605/97, ECHR 2002-IV
Kleyn and Others v. the Netherlands [GC], nos. 39343/98 and 3 others, ECHR 2003-VI
Kök v. Turkey, no. 1855/02, 19 October 2006
König v. Germany, 28 June 1978, Series A no. 27
Koottummel v. Austria, no. 49616/06, 10 December 2009
Kožemiakina v. Lithuania, no. 231/15, 2 October 2018
Kraska v. Switzerland, 19 April 1993, Series A no. 254-B
Krčmář and Others v. the Czech Republic, no. 35376/97, 3 March 2000
Kress v. France [GC], no. 39594/98, ECHR 2001-VI
Kreuz v. Poland, no. 28249/95, ECHR 2001-VI
Kübler v. Germany, no. 32715/06, 13 January 2011
Kukkonen v. Finland (no. 2), no. 47628/06, 13 January 2009
*Kurşun v. Turkey**, no. 22677/10, 30 October 2018
Kushoglu v. Bulgaria, no. 48191/99, 10 May 2007
Kutić v. Croatia, no. 48778/99, ECHR 2002-II
Kyprianou v. Cyprus [GC], no. 73797/01, ECHR 2005-XIII
Kyrtatos v. Greece, no. 41666/98, ECHR 2003-VI (extracts)

—L—

L. v. the United Kingdom (dec.), no. 34222/96, ECHR 1999-VI
L'Érablière A.S.B.L. v. Belgium, no. 49230/07, ECHR 2009
*Lady S.R.L. v. Republic of Moldova**, no. 39804/06, 23 October 2018
Laidin v. France (no. 2), no. 39282/98, 7 January 2003
Laino v. Italy [GC], no. 33158/96, ECHR 1999-I
Lamanna v. Austria, no. 28923/95, 10 July 2001
Langborger v. Sweden, 22 June 1989, Series A no. 155
Laskowska v. Poland, no. 77765/01, 13 March 2007
Lavents v. Latvia, no. 58442/00, 28 November 2002
Le Calvez v. France, 29 July 1998, Reports of Judgments and Decisions 1998-V
Le Compte, Van Leuven and De Meyere v. Belgium, 23 June 1981, Series A no. 43
Lechner and Hess v. Austria, 23 April 1987, Series A no. 118
Letinčić v. Croatia, no. 7183/11, 3 May 2016
Levages Prestations Services v. France, 23 October 1996, Reports of Judgments and Decisions 1996-V
Libert v. Belgium (dec.), no. 44734/98, 8 July 2004
Lithgow and Others v. the United Kingdom, 8 July 1986, Series A no. 102
Lobo Machado v. Portugal, 20 February 1996, Reports of Judgments and Decisions 1996-I
Loiseau v. France (dec.), no. 46809/99, ECHR 2003-XII
Lorenzetti v. Italy, no. 32075/09, 10 April 2012
Luka v. Romania, no. 34197/02, 21 July 2009
Lunari v. Italy, no. 21463/93, 11 January 2001
Lundevall v. Sweden, no. 38629/97, 12 November 2002
Luordo v. Italy, no. 32190/96, ECHR 2003-IX
Lupaş and Others v. Romania, nos. 1434/02 and 2 others, ECHR 2006-XV (extracts)
Lupeni Greek Catholic Parish and Others v. Romania [GC], no. 76943/11, ECHR 2016 (extracts)

—M—

Maaouia v. France [GC], no. 39652/98, ECHR 2000-X
Mackay and BBC Scotland v. the United Kingdom, no. 10734/05, 7 December 2010
Majorana v. Italy (dec.), no. 75117/01, 26 May 2005
Malhous v. the Czech Republic [GC], no. 33071/96, 12 July 2001
Mamatkulov and Askarov v. Turkey [GC], nos. 46827/99 and 46951/99, ECHR 2005-I
Manoilescu and Dobrescu v. Romania and Russia (dec.), no. 60861/00, ECHR 2005 VI
Mantovanelli v. France, 18 mars 1997, Reports of Judgments and Decisions 1997-II
Markovic and Others v. Italy [GC], no. 1398/03, ECHR 2006-XIV
Martinie v. France [GC], no. 58675/00, ECHR 2006-VI
Martins Moreira v. Portugal, 26 October 1988, Series A no. 143,
Marušić v. Croatia (dec.), *no.* 79821/12, 23 May 2017
Masson and Van Zon v. the Netherlands, 28 September 1995, Series A no. 327-A
Matheus v. France, no. 62740/00, 31 March 2005
Mats Jacobsson v. Sweden, 28 June 1990, Series A no. 180-A
McElhinney v. Ireland [GC], no. 31253/96, ECHR 2001-XI (extracts)
McGinley and Egan v. the United Kingdom, 9 June 1998, Reports of Judgments and Decisions 1998-III
McGonnell v. the United Kingdom, no. 28488/95, ECHR 2000-II
McMichael v. the United Kingdom, 24 February 1995, Series A no. 307-B
McVicar v. the United Kingdom, no. 46311/99, ECHR 2002-III
Melnyk v. Ukraine, no. 23436/03, 28 March 2006
Menchinskaya v. Russia, no. 42454/02, 15 January 2009
Mercieca and Others v. Malta, no. 21974/07, 14 June 2011
Mérigaud v. France, no. 32976/04, 24 September 2009
Mežnarić v. Croatia, no. 71615/01, 15 July 2005
Micallef v. Malta [GC], no. 17056/06, ECHR 2009
Miessen v. Belgium, no. 31517/12, 18 October 2016
Mihova v. Italy (dec.), no. 25000/07, 30 March 2010
Mikhno v. Ukraine, no. 32514/12, 1 September 2016
Mikulić v. Croatia, no. 53176/99, ECHR 2002-I
Milatová and Others v. the Czech Republic, no. 61811/00, ECHR 2005-V
Miller v. Sweden, no. 55853/00, 8 February 2005
Mincheva v. Bulgaria, no. 21558/03, 2 September 2010
Miragall Escolano v. Spain, nos. 38366/97 and 9 others, ECHR 2000-I
Miroļubovs and Others v. Latvia, no. 798/05, 15 September 2009
Mirovni Inštitut v. Slovenia, no. 32303/13, 13 March 2018
Miryana Petrova v. Bulgaria, no. 57148/08, 21 July 2016
Mocié v. France, no. 46096/99, 8 April 2003
Molla Sali v. Greece [GC], no. 20452/14, 19 December 2018
Moreira de Azevedo v. Portugal, 23 October 1990, Series A no. 189
Moreira Ferreira v. Portugal (no. 2) [GC], no. 19867/12, ECHR 2017 (extracts)
Morel v. France, no. 34130/96, ECHR 2000-VI
Moroko v. Russia, no. 20937/07, 12 June 2008
Moser v. Austria, no. 12643/02, 21 September 2006
Mosteanu and Others v. Romania, no. 33176/96, 26 November 2002
Musumeci v. Italy, no. 33695/96, 11 January 2005
*Mutu and Pechstein v. Switzerland**, nos. 40575/10 and 67474/10, 2 October 2018

—N—

Naït-Liman v. Switzerland [GC], no. 51357/07, 15 March 2018
National & Provincial Building Society, Leeds Permanent Building Society and Yorkshire Building Society v. the United Kingdom, 23 October 1997, Reports of Judgments and Decisions 1997-VII
Nazsız v. Turkey (dec.), no. 22412/05, 26 May 2009
Nedelcho Popov v. Bulgaria, no. 61360/00, 22 November 2007
Nejdet Şahin and Perihan Şahin v. Turkey [GC], no. 13279/05, 20 October 2011
Nicholas v. Cyprus, no. 63246/10, 9 January 2018
Nicholas v. Cyprus (dec.), no. 37371/97, 14 March 2000
Nideröst-Huber v. Switzerland, 18 February 1997, Reports of Judgments and Decisions 1997-I
Niederböster v. Germany, no. 39547/98, ECHR 2003-IV (extracts)
Nunes Dias v. Portugal (dec.), nos. 2672/03 and 69829/01, ECHR 2003-IV

—O—

Obermeier v. Austria, 28 June 1990, Series A no. 179
Oerlemans v. the Netherlands, 27 November 1991, Series A no. 219
OGIS-Institut Stanislas, OGEC Saint-Pie X and Blanche de Castille and Others v. France, nos. 42219/98 and 54563/00, 27 May 2004
Ohneberg v. Austria, no. 10781/08, 18 September 2012
Okyay and Others v. Turkey, no. 36220/97, ECHR 2005-VII
Oleksandr Volkov v. Ukraine, no. 21722/11, ECHR 2013
Oleynikov v. Russia, no. 36703/04, 14 March 2013
Olsson v. Sweden (no. 1), 24 March 1988, Series A no. 130
Olujić v. Croatia, no. 22330/05, 5 February 2009
Organisation nationale des syndicats d'infirmiers libéraux (ONSIL) v. France (dec.), no. 39971/98, ECHR 2000-IX
Oršuš and Others v. Croatia [GC], no. 15766/03, ECHR 2010
Ortenberg v. Austria, 25 November 1994, Series A no. 295-B
Osinger v. Austria, no. 54645/00, 24 March 2005
Osman v. the United Kingdom 28 October 1998, Reports of Judgments and Decisions 1998-VIII
Ouzounis and Others v. Greece, no. 49144/99, 18 April 2002

—P—

P., C. and S. v. the United Kingdom, no. 56547/00, ECHR 2002-VI
Pabla Ky v. Finland, no. 47221/99, ECHR 2004-V
Pafitis and Others v. Greece, 26 February 1998, Reports of Judgments and Decisions 1998-I
Paksas v. Lithuania [GC], no. 34932/04, ECHR 2011
Pammel v. Germany, 1 July 1997, Reports of Judgments and Decisions 1997-IV
Panjeheighalehei v. Denmark (dec.), no. 11230/07, 13 October 2009
Papachelas v. Greece [GC], no. 31423/96, ECHR 1999-II
Papageorgiou v. Greece, 22 October 1997, Reports of Judgments and Decisions 1997-VI
Papon v. France (dec.), no. 344/04, ECHR 2005-XI
Parlov-Tkalčić v. Croatia, no. 24810/06, 22 December 2009
Paulsen-Medalen and Svensson v. Sweden, 19 February 1998, Reports of Judgments and Decisions 1998-I
Pedro Ramos v. Switzerland, no. 10111/06, 14 October 2010
Pellegrin v. France [GC], no. 28541/95, ECHR 1999-VIII

Pellegrini v. Italy, no. 30882/96, ECHR 2001-VIII
Peñafiel Salgado v. Spain (dec.), no. 65964/01, 16 April 2002
Pereira da Silva v. Portugal, no. 77050/11, 22 March 2016
Perez v. France [GC], no. 47287/99, ECHR 2004-I
Pérez de Rada Cavanilles v. Spain, 28 October 1998, Reports of Judgments and Decisions 1998-VIII
Peruš v. Slovenia, no. 35016/05, 27 September 2012
Pescador Valero v. Spain, no. 62435/00, ECHR 2003-VII
Petko Petkov v. Bulgaria, no. 2834/06, 19 February 2013
Pétur Thór Sigurðsson v. Iceland, no. 39731/98, ECHR 2003-IV
Philis v. Greece (no. 1), 27 August 1991, Series A no. 209
Philis v. Greece (no. 2), 27 June 1997, Reports of Judgments and Decisions 1997-IV
Pierre-Bloch v. France, 21 October 1997, Reports of Judgments and Decisions 1997-VI
Pini and Others v. Romania, nos. 78028/01 and 78030/01, ECHR 2004-V (extracts)
Pizzetti v. Italy, 26 February 1993, Series A no. 257-C
Platakou v. Greece, no. 38460/97, ECHR 2001-I
Pocius v. Lithuania, no. 35601/04, 6 July 2010
Podbielski and PPU Polpure v. Poland, no. 39199/98, 26 July 2005
Poiss v. Austria, 23 April 1987, Series A no. 117
Pönkä v. Estonia, no. 64160/11, 8 November 2016
Potocka and Others v. Poland, no. 33776/96, ECHR 2001-X
Preda and Dardari v. Italy (dec.), nos. 28160/95 and 28382/95, ECHR 1999-III
Pretto and Others v. Italy, 8 December 1983, Series A no. 71
Pridatchenko and Others v. Russia, nos. 2191/03 and 3 others, 21 June 2007
Prince Hans-Adam II of Liechtenstein v. Germany [GC], no. 42527/98, ECHR 2001-VIII
Probstmeier v. Germany, 1 July 1997, Reports of Judgments and Decisions 1997-IV
Procola v. Luxembourg, 28 September 1995, Series A no. 326
Prodan v. Moldova, no. 49806/99, ECHR 2004-III (extracts)
Pudas v. Sweden, 27 October 1987, Series A no. 125-A
Puolitaival and Pirttiaho v. Finland, no. 54857/00, 23 November 2004

—R—

R.P. and Others v. the United Kingdom, no. 38245/08, 9 October 2012
Ramljak v. Croatia, no. 5856/13, 27 June 2017
Ramos Nunes de Carvalho e Sá v. Portugal [GC], nos. 55391/13 and 2 others, 6 November 2018
Raylyan v. Russia, no. 22000/03, 15 February 2007
Regner v. the Czech Republic [GC], no. 35289/11, ECHR 2017 (extracts)
Refah Partisi (The Welfare Party) and Others v. Turkey (dec.), nos. 41340/98 and 3 others, 3 October 2000
Reuther v. Germany (dec.), no. 74789/01, ECHR 2003-IX
Ringeisen v. Austria, 16 July 1971, Series A no. 13
Robins v. the United Kingdom, 23 September 1997, Reports of Judgments and Decisions 1997-V
Roche v. the United Kingdom [GC], 32555/96, ECHR 2005-X
Rolf Gustafson v. Sweden, 1 July 1997, Reports of Judgments and Decisions 1997-IV
Romańczyk v. France, no. 7618/05, 18 November 2010
Rozalia Avram v. Romania, no. 19037/07, 16 September 2014
RTBF v. Belgium, no. 50084/06, ECHR 2011
Ruianu v. Romania, no. 34647/97, 17 June 2003
Ruiz-Mateos v. Spain, 23 June 1993, Series A no. 262
Ruiz Torija v. Spain, 9 December 1994, Series A no. 303-A
Ruotolo v. Italy, 27 February 1992, Series A no. 230-D

Ryabykh v. Russia, no. 52854/99, ECHR 2003-IX
Ryakib Biryukov v. Russia, no. 14810/02, ECHR 2008

—S—

Sabeh El Leil v. France [GC], no. 34869/05, 29 June 2011
Sabin Popescu v. Romania, no. 48102/99, 2 March 2004
Sablon v. Belgium, no. 36445/97, 10 April 2001
Saccoccia v. Austria (dec.), no. 69917/01, 5 July 2007
Saccoccia v. Austria, no. 69917/01, 18 December 2008
Sacilor Lormines v. France, no. 65411/01, ECHR 2006-XIII
Sakellaropoulos v. Greece (dec), no. 38110/08, 6 January 2011
Salesi v. Italy, no. 26 February 1993, Series A no. 257-E
Salomonsson v. Sweden, no. 38978/97, 12 November 2002
San Leonard Band Club v. Malta, no. 77562/01, ECHR 2004-IX
Sanglier v. France, no. 50342/99, 27 May 2003
Santambrogio v. Italy, no. 61945/00, 21 September 2004
Santos Pinto v. Portugal, no. 39005/04, 20 May 2008
Saoud v. France, no. 9375/02, 9 October 2007
Sara Lind Eggertsdóttir v. Iceland, no. 31930/04, 5 July 2007
Sartory v. France, no. 40589/07, 24 September 2009
Satakunnan Markkinapörssi Oy and Satamedia Oy v. Finland [GC], no. 931/13, ECHR 2017 (extracts)
Savino and Others v. Italy, nos. 17214/05 and 2 others, 28 April 2009
Savitskyy v. Ukraine, no. 38773/05, 26 July 2012
Schouten and Meldrum v. the Netherlands, 9 December 1994, Series A no. 304
Schuler-Zgraggen v. Switzerland, 24 June 1993, Series A no. 263
Scordino v. Italy (no. 1) [GC], no. 36813/97, ECHR 2006-V
Sdružení Jihočeské Matky v. the Czech Republic (dec.), no. 19101/03, 10 July 2006
Sharxhi and Others v. Albania, no. 10613/16, 11 January 2018
Siałkowska v. Poland, no. 8932/05, 22 March 2007
Siegel v. France, no. 36350/97, ECHR 2000-XII
Siegle v. Romania, no. 23456/04, 16 April 2013
Sigalas v. Greece, no. 19754/02, 22 September 2005
Sigma Radio Television Ltd v. Cyprus, nos. 32181/04 and 35122/05, 21 July 2011
Šikić v. Croatia, no. 9143/08, 15 July 2010
Silva Pontes v. Portugal, 23 March 1994, series A n° 286-A
Skorobogatykh v. Russia (dec.), no. 37966/02, 8 June 2006
*Słomka v. Poland**, no. 68924/12, 6 December 2018
Smirnov v. Russia (dec.), no. 14085/04, 6 July 2006
Société anonyme d'habitations à loyers modérés Terre et Famille v. France (dec.), no. 62033/00, 17 February 2004
Sokurenko and Strygun v. Ukraine, nos. 29458/04 and 29465/04, 20 July 2006
Sommerfeld v. Germany [GC], no. 31871/96, ECHR 2003-VIII (extracts)
Sotiris and Nikos Koutras ATTEE v. Greece, no. 39442/98, ECHR 2000-XII
Sovtransavto Holding v. Ukraine, no. 48553/99, ECHR 2002-VII
Speil v. Austria (dec.), no. 42057/98, 5 September 2002
Sporrong and Lönnroth v. Sweden, 23 September 1982, Series A no. 52
Sramek v. Austria, 22 October 1984, Series A no. 84
Stanev v. Bulgaria [GC], no. 36760/06, ECHR 2012
Stankiewicz v. Poland, no. 46917/99, ECHR 2006-VI
Stankov v. Bulgaria, no. 68490/01, 12 July 2007

Star Cate Epilekta Gevmata and Others v. Greece (dec.), no. 54111/07, 6 July 2010
Staroszczyk v. Poland, no. 59519/00, 22 March 2007
Stavroulakis v. Greece (dec.), no. 22326/10, 28 January 2014
Steck-Risch and Others v. Liechtenstein, no. 63151/00, 19 May 2005
Steel and Morris v. the United Kingdom, no. 68416/01, ECHR 2005-II
Stegarescu and Bahrin v. Portugal, no. 46194/06, 6 April 2010
Stepinska v. France, no. 1814/02, 15 June 2004
Stichting Mothers of Srebrenica and Others v. the Netherlands (dec.), no. 65542/12, ECHR 2013 (extracts)
Storck v. Germany, no. 61603/00, ECHR 2005-V
Stran Greek Refineries and Stratis Andreadis v. Greece, 9 December 1994, Series A no. 301-B
Stubbings and Others v. the United Kingdom, 22 October 1996, Reports of Judgments and Decisions 1996-IV
Suda v. the Czech Republic, no. 1643/06, 28 October 2010
Suküt v. Turkey (dec.), no. 59773/00, 11 September 2007
Suominen v. Finland, no. 37801/97, 1 July 2003
Sürmeli v. Germany [GC], no. 75529/01, ECHR 2006-VII
Süßmann v. Germany [GC], 16 September 1996, Reports of Judgments and Decisions 1996-IV
Švarc and Kavnik v. Slovenia, no. 75617/01, 8 February 2007
Syngelidis v. Greece, no. 24895/07, 11 February 2010
Szücs v. Austria, 24 November 1997, Reports of Judgments and Decisions 1997-VII

—T—

Tabor v. Poland, no. 12825/02, 27 June 2006
Taşkın and Others v. Turkey, no. 46117/99, ECHR 2004-X
Tatishvili v. Russia, no. 1509/02, ECHR 2007-I
Ternovskis v. Latvia, no. 33637/02, 29 April 2014
Terra Woningen B.V. v. the Netherlands, 17 December 1996, Reports of Judgments and Decisions 1996-VI
Teteriny v. Russia, no. 11931/03, 30 June 2005
The Holy Monasteries v. Greece, 9 December 1994, Series A no. 301-A
*Thiam v. France**, no. 80018/12, 18 October 2018
Thlimmenos v. Greece [GC], no. 34369/97, ECHR 2000-IV
Tiemann v. France and Germany (dec.), nos. 47457/99 and 47458/99, ECHR 2000-IV
Tierce v. San Marino, no. 69700/01, ECHR 2003-VII
Tinnelly & Sons Ltd and Others and McElduff and Others v. the United Kingdom, 10 July 1998, Reports of Judgments and Decisions 1998-IV
Tocono and Profesorii Prometeişti v. Moldova, no. 32263/03, 26 June 2007
Tolstoy Miloslavsky v. the United Kingdom, 13 July 1995, Series A no. 316-B
Torri v. Italy, 1 July 1997, Reports of Judgments and Decisions 1997-IV
Toziczka v. Poland, no. 29995/08, 24 July 2012
Trapeznikov and Others v. Russia, nos. 5623/09 and 3 others, 5 April 2016
Tre Traktörer Aktiebolag v. Sweden, 7 July 1989, Series A no. 159
Tregubenko v. Ukraine, no. 61333/00, 2 November 2004
Treska v. Albania and Italy (dec.), no. 26937/04, ECHR 2006-XI (extracts)
Tsfayo v. the United Kingdom, no. 60860/00, 14 November 2006
Tsikakis v. Germany, no. 1521/06, 10 February 2011
Turczanik v. Poland, no. 38064/97, ECHR 2005-VI
Tuziński v. Poland (dec), no. 40140/98, 30 March 1999

—U—

Uçar v. Turkey (dec.), no. 12960/05, 29 September 2009
Ullens de Schooten and Rezabek v. Belgium, nos. 3989/07 and 38353/07, 20 September 2011
Ulyanov v. Ukraine (dec.), no. 16472/04, 5 October 2010
Unédic v. France, no. 20153/04, 18 December 2008
Unión Alimentaria Sanders S.A. v. Spain, 7 July 1989, Series A no. 157
Užukauskas v. Lithuania, no. 16965/04, 6 July 2010

—V—

Valová, Slezák and Slezák v. Slovakia, no. 44925/98, 1 June 2004
Van de Hurk v. the Netherlands, 19 April 1994, Series A no. 288
Van Droogenbroeck v. Belgium, 24 June 1982, Series A no. 50
Van Marle and Others v. the Netherlands, 26 June 1986, Series A no. 101
Van Orshoven v. Belgium, 25 June 1997, Reports of Judgments and Decisions 1997-III
Vardanyan and Nanushyan v. Armenia, no. 8001/07, 27 October 2016
Varela Assalino v. Portugal (dec.), no. 64336/01, 25 April 2002
Vasilchenko v. Russia, no. 34784/02, 23 September 2010
Verein gegen Tierfabriken Schweiz (VgT) v. Switzerland (no. 2), no. 32772/02, 4 October 2007
Verlagsgruppe News GmbH v. Austria (dec.), no. 62763/00, 16 January 2003
Vermeulen v. Belgium, 20 February 1996, Reports of Judgments and Decisions 1996-I
Vernillo v. France, 20 February 1991, Series A no. 198
Versini v. France, no. 40096/98, 10 July 2001
Vilho Eskelinen and Others v. Finland [GC], no. 63235/00, ECHR 2007-II
Vocaturo v. Italy, 24 May 1991, Series A no. 206-C
Voggenreiter v. Germany, no. 47169/99, ECHR 2004-I (extracts)
Von Maltzan and Others v. Germany (dec.) [GC], nos. 71916/01 and 2 others, ECHR 2005-V

—W—

Wagner and J.M.W.L. v. Luxembourg, no. 76240/01, 28 June 2007
Waite and Kennedy v. Germany [GC], no. 26083/94, ECHR 1999-I
Warsicka v. Poland, no. 2065/03, 16 January 2007
Weissman and Others v. Romania, no. 63945/00, ECHR 2006-VII (extracts)
Werner v. Austria, 24 November 1997, Reports of Judgments and Decisions 1997-VII
Wettstein v. Switzerland, no. 33958/96, ECHR 2000-XII
Wierzbicki v. Poland, no. 24541/94, 18 June 2002
Wiesinger v. Austria, 30 October 1991, Series A no. 213
Woś v. Poland, no. 22860/02, ECHR 2006-VII
Wynen and Centre hospitalier interrégional Edith-Cavell v. Belgium, no. 32576/96, ECHR 2002-VIII

—X—

X v. France, 31 March 1992, Series A no. 234-C

—Y—

Yagtzilar and Others v. Greece, no. 41727/98, ECHR 2001-XII
Yakovlev v. Russia, no. 72701/01, 15 March 2005
Yavorivskaya v. Russia, no. 34687/02, 21 July 2005
Yvon v. France, no. 44962/98, ECHR 2003-V

—Z—

Z and Others v. the United Kingdom [GC], no. 29392/95, ECHR 2001-V
Zagorodnikov v. Russia, no. 66941/01, 7 June 2007
Zalli v. Albania (dec.), no. 52531/07, 8 February 2011
Zander v. Sweden, 25 November 1993, Series A no. 279-B
Zapletal v. the Czech Republic (dec.), no. 12720/06, 30 November 2010
Zappia v. Italy, 26 September 1996, *Reports of Judgments and Decisions* 1996-IV
Ziegler v. Switzerland, no. 33499/96, 21 February 2002
Zielinski, Pradal, Gonzalez and Others v. France [GC], nos. 24846/94 and 9 others, ECHR 1999-VII
Zimmermann and Steiner v. Switzerland, 13 July 1983, Series A no. 66
Zollmann v. the United Kingdom (dec.), no. 62902/00, ECHR 2003-XII
Zolotas v. Greece, no. 38240/02, 2 June 2005
Zubac v. Croatia [GC], no. 40160/12, 5 April 2018
Zumtobel v. Austria, 21 September 1993, Series A no. 268-A
Zvolský and Zvolská v. the Czech Republic, no. 46129/99, ECHR 2002-IX

ARREST VAN HET HOF (Tweede kamer)

22 december 2010 *

In zaak C-279/09,

betreffende een verzoek om een prejudiciële beslissing krachtens artikel 234 EG, ingediend door het Kammergericht (Duitsland) bij beslissing van 30 juni 2009, ingekomen bij het Hof op 22 juli 2009, in de procedure

DEB Deutsche Energiehandels- und Beratungsgesellschaft mbH

tegen

Bundesrepublik Deutschland,

wijst

HET HOF (Tweede kamer),

samengesteld als volgt: J. N. Cunha Rodrigues, kamerpresident, A. Rosas (rapporteur), U. Lõhmus, A. Ó Caoimh en P. Lindh, rechters,

* Procestaal: Duits.

advocaat-generaal: P. Mengozzi,
griffier: B. Fülöp, administrateur,

gezien de stukken en na de terechtzitting op 3 juni 2010,

gelet op de opmerkingen van:

— DEB Deutsche Energiehandels- und Beratungsgesellschaft mbH, vertegenwoordigd door L. Schwarz, Rechtsanwältin,

— de Duitse regering, vertegenwoordigd door M. Lumma en J. Kemper als gemachtigden,

— de Deense regering, vertegenwoordigd door V. Pasternak Jørgensen en R. Holdgaard als gemachtigden,

— de Franse regering, vertegenwoordigd door G. de Bergues, S. Menez en B. Beaupère-Manokha als gemachtigden,

— de Italiaanse regering, vertegenwoordigd door G. Palmieri als gemachtigde, bijgestaan door G. Aiello, avvocato dello Stato,

— de Poolse regering, vertegenwoordigd door M. Dowgielewicz als gemachtigde,

— de Europese Commissie, vertegenwoordigd door J.-P. Keppenne en F. Hoffmeister als gemachtigden,

— de Toezichthoudende Autoriteit van de EVA, vertegenwoordigd door F. Simonetti, I. Hauger en L. Armati als gemachtigden,

gehoord de conclusie van de advocaat-generaal ter terechtzitting van 2 september 2010,

het navolgende

Arrest

1 Het verzoek om een prejudiciële beslissing betreft de uitlegging van het in de rechtspraak van het Hof van Justitie van de Europese Unie neergelegde doeltreffendheidsbeginsel en houdt in of ingevolge dit beginsel rechtsbijstand aan rechtspersonen moet worden verleend.

2 Dit verzoek is ingediend in een geding tussen DEB Deutsche Energiehandels- und Beratungsgesellschaft mbH (hierna: „DEB") en de Bundesrepublik Deutschland naar aanleiding van een door deze vennootschap bij de Duitse rechter ingediend verzoek om rechtsbijstand.

Toepasselijke bepalingen

Unierecht

3 De punten 5 en 11 van de considerans van richtlijn 2003/8/EG van de Raad van 27 januari 2003 tot verbetering van de toegang tot de rechter bij grensoverschrijdende geschillen, door middel van gemeenschappelijke minimumvoorschriften betreffende rechtsbijstand bij die geschillen (PB L 26, blz. 41, en rectificatie PB L 32, blz. 16), luiden als volgt:

„5) Deze richtlijn is gericht op de bevordering van de toepassing van rechtsbijstand in grensoverschrijdende geschillen ten behoeve van personen die niet over toereikende financiële middelen beschikken, indien bijstand noodzakelijk is om de daadwerkelijke toegang tot de rechter te waarborgen. Het algemeen erkende recht op toegang tot de rechter is ook neergelegd in artikel 47 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie [hierna: ‚Handvest']."

[...]

11) De rechtsbijstand dient zich uit te strekken tot advies in de precontentieuze fase met het oog op het vinden van een oplossing voordat er gerechtelijke procedures worden ingeleid, juridische bijstand om een zaak bij de rechter aanhangig te maken en vertegenwoordiging in rechte, en een tegemoetkoming in of vrijstelling van de proceskosten."

4 De personele werkingssfeer van het recht op rechtsbijstand wordt in artikel 3, lid 1, van richtlijn 2003/8 afgebakend als volgt:

„Natuurlijke personen die betrokken zijn bij een onder deze richtlijn vallend geschil, hebben recht op adequate rechtsbijstand teneinde hun daadwerkelijke toegang tot de rechter te waarborgen, onder de voorwaarden bepaald in deze richtlijn."

5 Artikel 6, lid 3, van die richtlijn preciseert:

„Bij het nemen van een besluit over de gegrondheid van een verzoek nemen de lidstaten, onverminderd artikel 5, het belang van de afzonderlijke zaak voor de verzoeker in overweging, maar kunnen zij ook de aard van de zaak in aanmerking nemen, indien de verzoeker die geen materieel of financieel verlies heeft geleden, toch een schadevergoeding wegens aantasting van de goede naam vordert of indien het verzoek een vordering betreft die rechtstreeks uit de bedrijfsactiviteiten of de zelfstandige beroepsactiviteiten van de verzoeker voortvloeit."

6 Artikel 94, leden 2 en 3, van het Reglement voor de procesvoering van het Gerecht van 2 mei 1991 (geconsolideerde versie in PB 2010, C 177, blz. 37) bepaalt:

„2. Iedere natuurlijke persoon die wegens zijn economische situatie geheel of ten dele niet in staat is de in lid 1 bedoelde kosten te dragen, heeft recht op rechtsbijstand.

De economische situatie wordt beoordeeld aan de hand van objectieve criteria, zoals inkomen, vermogen en gezinssituatie.

3. Rechtsbijstand wordt geweigerd indien de rechtsvordering ten aanzien waarvan zij wordt gevraagd, kennelijk niet-ontvankelijk of kennelijk ongegrond lijkt."

7 Artikel 95, leden 2 en 3, van het Reglement voor de procesvoering van het Gerecht voor ambtenarenzaken van de Europese Unie van 25 juli 2007 (geconsolideerde versie in PB 2010, C 177, blz. 71) is in dezelfde bewoordingen als artikel 94, leden 2 en 3, van het Reglement voor de procesvoering van het Gerecht geformuleerd.

Nationaal recht

8 § 12, lid 1, van het Gerichtskostengesetz (Duitse wet inzake de gerechtskosten), waarin het beginsel is neergelegd dat alle verzoekende partijen in civielrechtelijke geschillen een voorschot op de gerechtskosten verschuldigd zijn, luidt als volgt:

„In civielrechtelijke geschillen wordt het verzoekschrift in het algemeen niet betekend dan na betaling van de leges voor de procedure. Wordt de vordering uitgebreid, dan zullen in het algemeen geen gerechtelijke handelingen worden verricht voordat de leges voor de procedure zijn betaald; hetzelfde geldt in hoger beroep."

9 § 78, lid 1, van de Zivilprozessordnung (Duits wetboek van burgerlijke rechtsvordering; hierna: „ZPO") bepaalt:

„Partijen moeten zich voor het Landgericht en het Oberlandesgericht laten vertegenwoordigen door een advocaat. [...]"

10 § 114 ZPO bepaalt:

„Een partij die op grond van haar persoonlijke en financiële situatie de proceskosten niet, slechts ten dele of slechts in verschillende termijnen kan betalen, verkrijgt desgevraagd rechtsbijstand, indien de vordering of het verweer in rechte voldoende kans van slagen biedt en niet vexatoir lijkt. [...]"

11 § 116 ZPO luidt:

„Rechtsbijstand ontvangt desgevraagd

1. [...]

2. een rechtspersoon of vereniging met procesbevoegdheid die in Duitsland [...] opgericht en aldaar gevestigd is, wanneer de kosten noch door hem noch door de economisch bij het onderwerp van het rechtsgeschil betrokken personen kunnen worden opgebracht en wanneer het afzien van de vordering of van het verweer in rechte strijdig zou zijn met algemene belangen."

12 § 122, lid 1, ZPO bepaalt:

„Wanneer rechtsbijstand wordt verleend,

1. kan de federale overheid of het Land

   a) van de vervallen of te vervallen gerechts- en deurwaarderskosten,

   b) van de op haar overgegane schuldvorderingen van de toegevoegde advocaten jegens de procespartij

van de betrokken partij alleen betaling vorderen overeenkomstig de door de rechter te nemen maatregelen,

2. is de procespartij vrijgesteld van de verplichting tot zekerheidstelling voor de proceskosten,

3. kunnen de toegevoegde advocaten geen honorarium van de betrokken partij vorderen.

[...]"

13 § 123 ZPO luidt als volgt:

„Het verlenen van rechtsbijstand heeft geen gevolgen voor de verplichting tot vergoeding van de kosten van de tegenpartij."

Hoofdgeding en prejudiciële vraag

14 DEB verzoekt om rechtsbijstand voor het instellen van een vordering tegen de Bundesrepublik Deutschland wegens overheidsaansprakelijkheid op grond van het Unierecht.

15 Zij vordert schadevergoeding wegens te late omzetting door die lidstaat van de richtlijnen 98/30/EG van het Europees Parlement en de Raad van 22 juni 1998 betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor aardgas (PB L 204, blz. 1) en 2003/55/EG van het Europees Parlement en de Raad van 26 juni 2003 betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor aardgas en houdende intrekking van richtlijn 98/30/EG (PB L 176, blz. 57), die de toegang zonder discriminatie tot de nationale gasnetten mogelijk hadden moeten maken. Wegens die vertraging bij de omzetting heeft zij haar toegang tot de gasnetten van de Duitse exploitanten tegenover hen niet kunnen afdwingen, waardoor zij winst uit gasleveringscontracten met leveranciers ter hoogte van circa 3,7 miljard EUR heeft gederfd.

16 Het volgens § 12, lid 1, van het Gerichtskostengesetz vereiste voorschot op de gerechtskosten ten bedrage van 274 368 EUR kan DEB, die thans noch werknemers noch schuldeisers heeft, bij gebreke van inkomsten en vermogen niet opbrengen.

17 Zij beschikt ook niet over de financiële middelen om zich in rechte te laten vertegenwoordigen door een advocaat, wiens bijstand in de procedure in het hoofdgeding is voorgeschreven.

18 Het Landgericht Berlin heeft de verlening van rechtsbijstand geweigerd omdat niet was voldaan aan de voorwaarden van § 116, lid 2, ZPO.

19 Het Kammergericht, waarbij beroep is ingesteld, is eveneens van oordeel dat de voorwaarden van § 116, lid 2, ZPO niet zijn vervuld.

20 Onder verwijzing naar de rechtspraak van het Bundesgerichtshof met betrekking tot deze bepaling is het zijns inziens in casu niet in strijd met algemene belangen wanneer van de vordering in rechte werd afgezien. Dat zou enkel het geval kunnen zijn wanneer de beslissing een aanmerkelijk deel van de bevolking of van het bedrijfsleven aanging of sociale gevolgen kon hebben (zie beschikking van het Bundesgerichtshof van 20 december 1989, VIII ZR 139/89). Het afzien van de vordering in rechte kan in strijd zijn met algemene belangen wanneer daardoor een rechtspersoon een taak van algemeen belang niet langer zou kunnen vervullen of wanneer het bestaan van die rechtspersoon afhangt van het rechtsmiddel dat hij beoogt aan te wenden en er arbeidsplaatsen verloren kunnen gaan of een groot aantal crediteuren kan worden benadeeld. Dit is in casu niet het geval omdat verzoekster in het hoofdgeding thans noch werknemers noch crediteuren heeft.

21 Weliswaar maakt het rechtsbegrip „algemene belangen" het mogelijk om alle denkbare algemene belangen ten gunste van de rechtspersoon in de overwegingen te betrekken (zie beschikking van het Bundesgerichtshof van 24 oktober 1990, VIII ZR 87/90), maar in de regel volstaat het niet om een juiste beslissing te nemen opdat zij strookt met het algemene belang. Ook de omstandigheid dat bij de beslechting van het geschil wellicht rechtsvragen van algemeen belang moeten worden beantwoord, is niet voldoende (zie voormelde beschikking van het Bundesgerichtshof van 20 december

1989). Het ontbreekt in die gevallen — evenals in het onderhavige geval — aan een reëel, de algemeenheid betreffend nadeel, dat uitgaat boven het eventueel achterwege blijven van een rechterlijke beslissing. DEB erkent zelf dat een veroordeling van de Bundesrepublik Deutschland niet rechtstreeks kan leiden tot een opening van de energiemarkt, waarop zij zich ter rechtvaardiging van een algemeen belang in de zin van § 116, lid 2, ZPO heeft beroepen.

22 Op grond van een uitlegging van die nationale bepaling waarbij recht wordt gedaan aan de bedoeling van de Duitse wetgever, is uitbreiding en toepassing daarvan tot elke, ook indirecte, werking niet mogelijk. De rechtspraak heeft het onder verwijzing naar de voorbereidende werkzaamheden van de ZPO steeds noodzakelijk geacht dat naast diegenen die een economisch belang bij het geschil hebben, een ruime kring van personen wordt geraakt wanneer van de vordering in rechte wordt afgezien.

23 § 116, lid 2, ZPO is tevens in overeenstemming met het Grundgesetz. In het bijzonder is het feit dat aan de verlening van rechtsbijstand bij rechtspersonen strengere eisen worden gesteld dan bij natuurlijke personen, grondwettelijk niet aanvechtbaar.

24 Dit is door het Bundesverfassungsgericht bij herhaling vastgesteld. De verlening van rechtsbijstand is uiteindelijk een maatregel van sociale bijstand, die voortvloeit uit het beginsel van de sociale staat en die noodzakelijk is voor de eerbiediging van de menselijke waardigheid, iets dat bij rechtspersonen niet aan de orde is. Rechtspersonen zijn kunstmatige scheppingen in een door de rechtsorde van een staat om doelmatigheidsredenen toegelaten rechtsvorm. Deze biedt de personen achter de vennootschap economische voordelen, in het bijzonder beperking van de aansprakelijkheid tot het vennootschapsvermogen. Rechtspersoonlijkheid is dan ook gebonden aan een toereikend vermogen. Dit is een voorwaarde voor de oprichting van rechtspersonen alsook voor hun voortbestaan. De rechtspersoon heeft bijgevolg in principe slechts dan een door de rechtsorde erkend bestaansrecht wanneer hij in staat is, op eigen

kracht zijn doelstellingen na te streven en zijn taken te vervullen. § 116, lid 2, ZPO houdt derhalve rekening met de bijzondere omstandigheden bij rechtspersonen (zie beschikking van het Bundesverfassungsgericht van 3 juli 1973, 1 BvR 153/69).

25 Het Kammergericht vraagt zich evenwel af of de weigering van rechtsbijstand aan DEB voor het instellen van een vordering wegens overheidsaansprakelijkheid op grond van het Unierecht, in strijd zou kunnen zijn met de beginselen van dat recht, in het bijzonder met het doeltreffendheidsbeginsel. Een dergelijke weigering zou immers zonder meer aan verzoekster in het hoofdgeding de mogelijkheid ontzeggen tot instelling van een vordering wegens aansprakelijkheid jegens de staat op grond van dat recht. Het zou voor haar dus in de praktijk onmogelijk, althans uiterst moeilijk zijn om schadevergoeding te verkrijgen. Hiervoor pleit ook dat het Hof de vordering wegens overheidsaansprakelijkheid op grond van het Unierecht afleidt uit het vereiste van de volle werking van het Unierecht, speciaal ter bescherming van de rechten van de justitiabelen (zie arrest van 19 november 1991, Francovich e.a., C-6/90 en C-9/90, Jurispr. blz. I-5357).

26 Daarop heeft het Kammergericht de behandeling van de zaak geschorst en het Hof de volgende prejudiciële vraag gesteld:

„Bestaan er bezwaren tegen een nationale regeling op grond waarvan voor de indiening van een vordering in rechte de betaling van een voorschot op de kosten wordt verlangd en een rechtspersoon die dit voorschot niet kan opbrengen niet voor rechtsbijstand in aanmerking komt, gelet op het feit dat de verkrijging van schadevergoeding volgens de beginselen van de overheidsaansprakelijkheid naar [Unie]recht niet in de praktijk onmogelijk of uiterst moeilijk mag worden gemaakt door de wijze waarop de lidstaten in hun nationale recht uitwerking geven aan de voorwaarden voor schadevorderingen en aan de procedure voor indiening van een vordering wegens overheidsaansprakelijkheid naar [Unie]recht?”

Beantwoording van de prejudiciële vraag

27 Met zijn vraag wenst de verwijzende rechter te vernemen of het Unierecht, meer bepaald het doeltreffendheidsbeginsel, aldus moet worden uitgelegd dat in de context van een procedure voor indiening van een vordering wegens overheidsaansprakelijkheid naar Unierecht dit beginsel in de weg staat aan een nationale regeling volgens welke voor de indiening van een vordering in rechte de betaling van een voorschot op de kosten wordt verlangd en aan een rechtspersoon geen rechtsbijstand kan worden verleend, ook al kan deze dit voorschot niet opbrengen.

28 Volgens vaste rechtspraak met betrekking tot het doeltreffendheidsbeginsel mogen de procedureregels voor vorderingen die worden ingediend ter bescherming van de rechten die de justitiabelen aan het Unierecht ontlenen, de uitoefening van de door de rechtsorde van de Unie verleende rechten niet in de praktijk onmogelijk of uiterst moeilijk maken (zie onder meer arresten van 16 december 1976, Rewe-Zentralfinanz en Rewe-Zentral, 33/76, Jurispr. blz. 1989, punt 5; 13 maart 2007, Unibet, C-432/05, Jurispr. blz. I-2271, punt 43, en 15 april 2008, Impact, C-268/06, Jurispr. blz. I-2483, punt 46). De rechter vraagt in wezen of het feit dat een rechtspersoon niet voor rechtsbijstand in aanmerking kan komen, de uitoefening van zijn rechten in de praktijk in die zin onmogelijk maakt dat deze rechtspersoon geen toegang tot een rechter zou kunnen hebben op grond dat hij het voorschot op de gerechtskosten niet kan betalen en zich niet door een advocaat kan laten bijstaan.

29 De gestelde vraag heeft dus betrekking op het recht van een rechtspersoon op daadwerkelijke toegang tot de rechter en derhalve, in de context van het Unierecht, op het beginsel van daadwerkelijke rechterlijke bescherming. Dit beginsel vormt een algemeen beginsel van Unierecht dat voortvloeit uit de gemeenschappelijke constitutionele tradities van de lidstaten, en dat is neergelegd in de artikelen 6 en 13 van het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend te Rome op 4 november 1950 (hierna: „EVRM") (arresten van 15 mei 1986, Johnston, 222/84, Jurispr. blz. 1651, punten 18 en 19; 15 oktober

1987, Heylens e.a., 222/86, Jurispr. blz. 4097, punt 14; 27 november 2001, Commissie/Oostenrijk, C-424/99, Jurispr. blz. I-9285, punt 45; 25 juli 2002, Unión de Pequeños Agricultores/Raad, C-50/00 P, Jurispr. blz. I-6677, punt 39, en 19 juni 2003, Eribrand, C-467/01, Jurispr. blz. I-6471, punt 61, en arrest Unibet, reeds aangehaald, punt 37).

30 Wat grondrechten betreft, moet sinds de inwerkingtreding van het Verdrag van Lissabon rekening worden gehouden met het Handvest, dat volgens de bewoordingen van artikel 6, lid 1, eerste alinea, VEU, „dezelfde juridische waarde als de Verdragen heeft". Artikel 51, lid 1, van dit Handvest bepaalt namelijk dat de bepalingen ervan zijn gericht tot de lidstaten wanneer zij het recht van de Unie ten uitvoer brengen.

31 In dit verband bepaalt artikel 47, eerste alinea, van het Handvest dat eenieder wiens door het recht van de Unie gewaarborgde rechten en vrijheden zijn geschonden, recht heeft op een doeltreffende voorziening in rechte, met inachtneming van de in dit artikel gestelde voorwaarden. Volgens de tweede alinea van dit artikel heeft eenieder recht op een eerlijke en openbare behandeling van zijn zaak, binnen een redelijke termijn, door een onafhankelijk en onpartijdig gerecht dat vooraf bij wet is ingesteld. Eenieder heeft de mogelijkheid zich te laten adviseren, verdedigen en vertegenwoordigen. Artikel 47, derde alinea, van het Handvest bepaalt specifiek dat rechtsbijstand wordt verleend aan degenen die niet over toereikende financiële middelen beschikken, voor zover die bijstand noodzakelijk is om de daadwerkelijke toegang tot de rechter te waarborgen.

32 Volgens de toelichtingen op dit artikel, die overeenkomstig artikel 6, lid 1, derde alinea, VEU en artikel 52, lid 7, van het Handvest voor de uitlegging daarvan in acht moeten worden genomen, correspondeert artikel 47, tweede alinea, van het Handvest met artikel 6, lid 1, EVRM.

33 Gelet hierop, moet de gestelde vraag aldus worden geherformuleerd dat zij betrekking heeft op de uitlegging van het in artikel 47 van het Handvest neergelegde beginsel van

daadwerkelijke rechterlijke bescherming, teneinde na te gaan of in de context van een procedure voor indiening van een vordering wegens overheidsaansprakelijkheid naar Unierecht deze bepaling in de weg staat aan een nationale regeling volgens welke voor de indiening van een vordering in rechte de betaling van een voorschot op de kosten wordt verlangd en aan een rechtspersoon geen rechtsbijstand kan worden verleend, ook al kan deze dit voorschot niet opbrengen.

34 Volgens § 122, lid 1, ZPO kan de rechtsbijstand zowel de gerechtskosten als de schuldvorderingen van de advocaten bestrijken. Aangezien de nationale rechter niet heeft verduidelijkt of de gestelde vraag enkel betrekking heeft op het aspect van voorschot op de gerechtskosten, moeten deze twee aspecten worden onderzocht.

35 Artikel 52, lid 3, van het Handvest preciseert dat, voor zover dit Handvest rechten bevat die corresponderen met rechten welke zijn gegarandeerd door het EVRM, de inhoud en reikwijdte ervan dezelfde zijn als die welke er door genoemd verdrag aan worden toegekend. Volgens de toelichting op deze bepaling worden de inhoud en reikwijdte van de gewaarborgde rechten niet alleen bepaald door de tekst van het EVRM, maar met name ook door de jurisprudentie van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens. Artikel 52, lid 3, tweede volzin, van het Handvest bepaalt dat de eerste volzin van dit lid niet verhindert dat het recht van de Unie een ruimere bescherming biedt (zie in die zin arrest van 5 oktober 2010, McB., C-400/10 PPU, Jurispr. blz. I-8965, punt 53).

36 Wat meer in het bijzonder artikel 47, derde alinea, van het Handvest betreft, noemt de laatste alinea van de toelichting op dit artikel het arrest Airey v Ierland van 9 oktober 1979 (EHRM, série A, nr. 32, blz. 11), volgens hetwelk in rechtsbijstand moet worden voorzien wanneer de garantie van een doeltreffende voorziening in rechte wegens het ontbreken van die bijstand ontwricht zou worden. Niet verduidelijkt wordt of die bijstand aan een rechtspersoon moet worden verleend en evenmin welke kosten daaronder vallen.

37 Deze bepaling moet in de context ervan worden uitgelegd, tegen de achtergrond van de overige voorschriften van het recht van de Unie, het recht van de lidstaten en de jurisprudentie van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens.

38 Zoals de Commissie van de Europese Gemeenschappen in haar schriftelijke opmerkingen heeft verklaard, kan de in de eerste twee alinea's van artikel 47 van het Handvest gebruikte term „eenieder" zien op individuen, maar sluit hij vanuit zuiver taalkundig oogpunt rechtspersonen niet uit.

39 In dit verband moet worden vastgesteld dat, ook al verschaffen de toelichtingen met betrekking tot het Handvest geen opheldering op dit punt, het gebruik van de term „Person" in de Duitse taalversie van artikel 47, afgezet tegen de term „Mensch" die in tal van andere bepalingen, bijvoorbeeld in de artikelen 1, 2, 3, 6, 29, 34 en 35 van dit Handvest, wordt gebruikt, erop kan duiden dat rechtspersonen niet van de werkingssfeer van dit artikel 47 zijn uitgesloten.

40 Voorts is het in artikel 47 van het Handvest geformuleerde recht op een doeltreffende voorziening in rechte te vinden in titel VI, „Rechtspleging", daarvan, waarin andere procedurele beginselen zijn verankerd die voor zowel natuurlijke als rechtspersonen gelden.

41 Dat het recht op rechtsbijstand niet in titel IV, „Solidariteit", van het Handvest staat, duidt erop dat dit recht niet in de eerste plaats als sociale bijstand is geconcipieerd, zoals het geval lijkt te zijn naar Duits recht; de Duitse regering voert dit aspect aan ten betoge dat deze bijstand moet worden voorbehouden aan natuurlijke personen.

42 Evenzo duidt de opneming van de bepaling inzake de verlening van rechtsbijstand in het artikel van het Handvest betreffende het recht op een doeltreffende voorziening in rechte erop dat bij de beoordeling van de noodzaak van verlening van die bijstand als uitgangspunt moet worden genomen het recht van de persoon zelf wiens door het recht van de Unie gegarandeerde rechten en vrijheden zijn geschonden en niet het algemeen belang van de samenleving, ook al kan dit een van de elementen ter beoordeling van de noodzaak van de bijstand zijn.

43 De overige voorschriften van Unierecht die zijn aangevoerd door partijen in het hoofdgeding, de lidstaten die opmerkingen hebben ingediend en de Commissie, met name richtlijn 2003/8, de Reglementen voor de procesvoering van het Gerecht en het Gerecht voor ambtenarenzaken, voorzien niet in de verlening van rechtsbijstand aan rechtspersonen. Hieraan kan evenwel geen algemeen geldende conclusie worden verbonden, aangezien enerzijds uit de werkingssfeer van de richtlijn en anderzijds uit de bevoegdheden van het Gerecht en het Gerecht voor ambtenarenzaken volgt dat deze voorschriften betrekking hebben op specifieke soorten geschillen.

44 Zoals de advocaat-generaal in de punten 76 tot en met 80 van zijn conclusie heeft opgemerkt, onderstreept het onderzoek van het recht van de lidstaten dat er op het gebied van de verlening van rechtsbijstand aan rechtspersonen geen werkelijk gemeenschappelijk beginsel bestaat dat alle lidstaten delen. Daarentegen heeft de advocaat-generaal in punt 80 van die conclusie tevens erop gewezen dat in de praktijk van de lidstaten waar rechtsbijstandverlening aan rechtspersonen wordt toegestaan, het onderscheid tussen rechtspersonen met winstoogmerk en rechtspersonen zonder winstoogmerk betrekkelijk veel voorkomt.

45 Blijkens het onderzoek van de jurisprudentie van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens heeft deze rechterlijke instantie herhaaldelijk erop gewezen dat het recht op toegang tot een rechter een essentieel onderdeel is van het in artikel 6, lid 1, EVRM neergelegde recht op een eerlijk proces (zie onder meer arrest EHRM McVicar v Verenigd Koninkrijk van 7 mei 2002, *Recueil des arrêts et décisions* 2002-III, § 46). Dienaangaande is het van belang dat een procespartij de mogelijkheid wordt geboden om

haar zaak met vrucht voor de rechter te verdedigen (arrest EHRM Steel en Morris v Verenigd Koninkrijk van 15 februari 2005, § 59). Het recht op toegang tot de rechter is evenwel niet absoluut.

46 In een beslissing over rechtsbijstand in de vorm van bijstand door een advocaat heeft het Europees Hof voor de Rechten van de Mens geoordeeld dat de vraag of de verlening van rechtsbijstand noodzakelijk is voor een eerlijk proces, moet worden beantwoord in het licht van de bijzondere feiten en omstandigheden van elke zaak en onder meer afhangt van het belang van de zaak dat voor de verzoeker op het spel staat, de complexiteit van het toepasselijke recht en van de toepasselijke procedure, en het vermogen van de verzoeker daadwerkelijk zijn verdediging op zich te nemen (reeds aangehaalde arresten EHRM Airey v Ierland, § 26, en McVicar v Verenigd Koninkrijk, § 48 en 49; arrest EHRM P., C. en S. v Verenigd Koninkrijk van 16 juli 2002, *Recueil des arrêts et décisions* 2002-VI, § 91, alsmede reeds aangehaald arrest EHRM Steel en Morris v Verenigd Koninkrijk, § 61). Er kan echter rekening worden gehouden met de financiële situatie van de procespartij of haar kans van slagen in de procedure (reeds aangehaald arrest EHRM Steel en Morris v Verenigd Koninkrijk, § 62).

47 Wat rechtsbijstand in de vorm van een vrijstelling van betaling van de proceskosten of een cautio judicatum solvi voor de indiening van een vordering in rechte betreft, heeft het Europees Hof voor de Rechten van de Mens eveneens alle omstandigheden onderzocht teneinde na te gaan of de beperkingen van het recht op toegang tot de rechter het recht niet in zijn kern hadden aangetast, of hiermee een legitiem doel werd nagestreefd en of er een redelijke verhouding bestond tussen de gebruikte middelen en het beoogde doel (zie in die zin arresten EHRM Tolstoy-Miloslavsky v Verenigd Koninkrijk van 13 juli 1995, série A, nr. 316-B, § 59-67, en Kreuz v Polen van19 juni 2001, *Recueil des arrêts et décisions* 2001-VI, § 54 en 55).

48 Uit deze beslissingen volgt dat rechtbijstand zowel de bijstand door een advocaat als de vrijstelling van betaling van de proceskosten kan behelzen.

49 Het Europees Hof voor de Rechten van de Mens heeft voorts geoordeeld dat, ook al kan een procedure voor de selectie van zaken worden ingevoerd teneinde na te gaan of rechtsbijstand kan worden verleend, die procedure op niet-willekeurige wijze moet functioneren (zie in die zin arrest EHRM Del Sol v Frankrijk van 26 februari 2002, § 26; beschikking EHRM Pucasu v Duitsland van 29 september 2009, blz. 6, laatste alinea, arrest EHRM Pedro Ramos v Zwitserland van 14 oktober 2010, § 49).

50 Het Europees Hof voor de Rechten van de Mens heeft de gelegenheid gehad om de situatie te onderzoeken van een handelsvennootschap die om rechtsbijstand had verzocht, hoewel volgens de Franse wettelijke regeling alleen natuurlijke personen en, bij wijze van uitzondering, in Frankrijk gevestigde rechtspersonen zonder winstoogmerk die niet over toereikende financiële middelen beschikken, voor die bijstand in aanmerking komen. Het heeft overwogen dat het verschil in behandeling tussen enerzijds handelsvennootschappen en anderzijds natuurlijke personen en rechtspersonen zonder winstoogmerk, berust op een objectieve en redelijke grondslag, die verband houdt met de fiscale regeling voor rechtsbijstand, die voorziet in de mogelijkheid om de totale proceskosten in mindering te brengen op het fiscaal belastbare resultaat en een verlies over te hevelen naar een later belastingjaar (beschikking EHRM VP Diffusion Sarl v Frankrijk van 26 augustus 2008, blz. 4, 5 en 7).

51 Evenzo heeft het Europees Hof voor de Rechten van de Mens met betrekking tot een gemeenschap van gebruikers van gemeentelijke landbouwgoederen die om rechtsbijstand had verzocht ter betwisting van een vordering tot revindicatie van een perceel, geoordeeld dat rekening moet worden gehouden met het feit dat de door verenigingen en particuliere ondernemingen voor hun verdediging in rechte goedgekeurde gelden afkomstig zijn uit de gelden die door hun leden zijn aanvaard, goedgekeurd en gestort, en met klem erop gewezen dat de aanvraag was geformuleerd om zich te voegen in een civielrechtelijk geschil betreffende de eigendom van een perceel, waarvan de uitkomst enkel de leden van de betrokken gemeenschappen zou raken (beschikking EHRM CMVMC. O'Limo v Spanje van 24 november 2009, punt 26). Het Hof heeft hieruit geconcludeerd dat de weigering van rechtsbijstand aan de verzoekende gemeenschap haar recht op toegang tot de rechter niet in de kern had aangetast.

52 Uit het onderzoek van de rechtspraak van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens volgt dat de verlening van rechtsbijstand aan rechtspersonen in beginsel niet is uitgesloten, maar moet worden beoordeeld in het licht van de toepasselijke voorschriften en de situatie van de betrokken vennootschap.

53 Het voorwerp van het geschil kan in aanmerking worden genomen, met name het economisch belang daarvan.

54 In het kader van de inaanmerkingneming van de financiële draagkracht van de verzoekende partij kan, wanneer het een rechtspersoon betreft, in het bijzonder rekening worden gehouden met de vennootschapsvorm — kapitaal- of personenvennootschap, vennootschap al dan niet met beperkte aansprakelijkheid —, de financiële draagkracht van de aandeelhouders ervan, het maatschappelijk doel van de vennootschap, de modaliteiten van de oprichting ervan en meer in het bijzonder de verhouding tussen de middelen die daaraan ter beschikking zijn gesteld en de geplande activiteit.

55 In haar opmerkingen stelt de Toezichthoudende Autoriteit van de EVA dat naar Duits recht een vennootschap nooit aan de voorwaarden voor verkrijging van rechtsbijstand zal voldoen wanneer zij niet erin is geslaagd zich werkelijk te vestigen, met werknemers en overige infrastructuur. Die voorwaarde zou evenwel zeer in het bijzonder de aanvragers van dergelijke bijstand kunnen raken die een beroep doen op door het recht van de Unie verleende rechten, meer bepaald de vrijheid van vestiging of de toegang tot een specifieke markt in een lidstaat.

56 Opgemerkt moet worden dat een dergelijk aspect beslist door de nationale rechter in de overwegingen moet worden betrokken. Het is evenwel aan laatstgenoemde om een juist evenwicht te zoeken teneinde te verzekeren dat aanvragers die een beroep doen op het recht van de Unie, toegang tot de rechter hebben, zonder deze echter te bevoordelen ten opzichte van andere aanvragers. In dit verband hebben de verwijzende rechter en de Duitse regering aangegeven dat het rechtsbegrip „algemene belangen" volgens de rechtspraak van het Bundesgerichtshof ruimte biedt om alle

denkbare algemene belangen ten gunste van de rechtspersoon in de overwegingen te betrekken.

57 DEB heeft overigens ter terechtzitting de nadruk gelegd op de dubbelrol van de Bundesrepublik Deutschland in de zaak in het hoofdgeding. Deze lidstaat is haars inziens immers niet alleen de veroorzaker van de door haar geleden schade, maar moet ook instaan voor de daadwerkelijke rechterlijke bescherming van laatstgenoemde.

58 Er moet evenwel worden opgemerkt dat het recht van de Unie niet eraan in de weg staat dat een lidstaat tegelijkertijd wetgever, uitvoerder en rechter is, mits deze functies worden uitgeoefend met inachtneming van het beginsel van de scheiding der machten dat kenmerkend is voor de werking van een rechtsstaat. Niet gesteld is dat dit niet het geval zou zijn in de lidstaat waarom het in het hoofdgeding gaat.

59 Gelet op een en ander, moet op de gestelde vraag worden geantwoord dat het in artikel 47 van het Handvest neergelegde beginsel van daadwerkelijke rechterlijke bescherming aldus moet worden uitgelegd dat het niet is uitgesloten dat daarop door rechtspersonen een beroep wordt gedaan, en dat de overeenkomstig dit beginsel verleende bijstand onder meer de vrijstelling van betaling van het voorschot op de proceskosten en/of de bijstand door een advocaat kan behelzen.

60 Dienaangaande is het aan de nationale rechter om na te gaan of de voorwaarden voor verlening van rechtsbijstand een beperking vormen van het recht op toegang tot de rechter die dit recht in zijn kern aantast, of met die voorwaarden een legitiem doel wordt nagestreefd en of er een redelijke verhouding bestaat tussen de gebruikte middelen en het beoogde doel.

61 In het kader van deze beoordeling kan de nationale rechter het voorwerp van het geschil, de redelijke kans van slagen van de verzoeker, het belang van de zaak dat voor deze op het spel staat, de complexiteit van het toepasselijke recht en van de toepasselijke procedure, alsmede het vermogen van de verzoeker daadwerkelijk zijn verdediging op zich te nemen, in de overwegingen betrekken. Voor de evenredigheidsbeoordeling kan de nationale rechter tevens rekening houden met de hoogte van de proceskosten die moeten worden voorgeschoten en met de vraag of deze mogelijk een al dan niet onoverkomelijk obstakel voor de toegang tot de rechter vormen.

62 Wat meer in het bijzonder rechtspersonen betreft, kan de nationale rechter rekening houden met de situatie waarin deze zich bevinden. Zo kan hij met name de vorm van de betrokken rechtspersoon, de vraag of deze al dan niet een winstoogmerk heeft, alsmede de financiële draagkracht van de vennoten of aandeelhouders ervan en de mogelijkheid voor deze om de voor de indiening van de vordering in rechte noodzakelijke bedragen te verkrijgen, in de overwegingen betrekken.

Kosten

63 Ten aanzien van de partijen in het hoofdgeding is de procedure als een aldaar gerezen incident te beschouwen, zodat de nationale rechterlijke instantie over de kosten heeft te beslissen. De door anderen wegens indiening van hun opmerkingen bij het Hof gemaakte kosten komen niet voor vergoeding in aanmerking.

Het Hof (Tweede kamer) verklaart voor recht:

Het in artikel 47 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie neergelegde beginsel van daadwerkelijke rechterlijke bescherming moet aldus

worden uitgelegd dat het niet is uitgesloten dat daarop door rechtspersonen een beroep wordt gedaan, en dat de overeenkomstig dit beginsel verleende bijstand onder meer de vrijstelling van betaling van het voorschot op de proceskosten en/of de bijstand door een advocaat kan behelzen.

Dienaangaande is het aan de nationale rechter om na te gaan of de voorwaarden voor verlening van rechtsbijstand een beperking vormen van het recht op toegang tot de rechter die dit recht in zijn kern aantast, of met die voorwaarden een legitiem doel wordt nagestreefd en of er een redelijke verhouding bestaat tussen de gebruikte middelen en het beoogde doel.

In het kader van deze beoordeling kan de nationale rechter het voorwerp van het geschil, de redelijke kans van slagen van de verzoeker, het belang van de zaak dat voor deze op het spel staat, de complexiteit van het toepasselijke recht en van de toepasselijke procedure, alsmede het vermogen van de verzoeker daadwerkelijk zijn verdediging op zich te nemen, in de overwegingen betrekken. Voor de evenredigheidsbeoordeling kan de nationale rechter tevens rekening houden met de hoogte van de proceskosten die moeten worden voorgeschoten en met de vraag of deze mogelijk een al dan niet onoverkomelijk obstakel voor de toegang tot de rechter vormen.

Wat meer in het bijzonder rechtspersonen betreft, kan de nationale rechter rekening houden met de situatie waarin deze zich bevinden. Zo kan hij met name de vorm van de betrokken rechtspersoon, de vraag of deze al dan niet een winstoogmerk heeft, alsmede de financiële draagkracht van de vennoten of aandeelhouders ervan en de mogelijkheid voor deze om de voor de indiening van de vordering in rechte noodzakelijke bedragen te verkrijgen, in de overwegingen betrekken.

ondertekeningen

Stb. 2018, 298 Disciplinaire maatregelen rechterlijke macht

18 SEPTEMBER 2018

Wet van 27-06-2018, *Stb*. 2018, 298

Wet tot wijziging van de Wet rechtspositie rechterlijke ambtenaren en enige andere wetten in verband met de uitbreiding van de mogelijkheden om ten aanzien van voor het leven benoemde rechterlijke ambtenaren disciplinaire maatregelen op te leggen en tevens andere maatregelen te treffen

—Ook bij ongewenste situaties en ongeoorloofd gedrag in de rechtspraak moet een reactie volgens de regering niet uitblijven; er moet altijd, passend, en zo nodig streng, kunnen worden ingegrepen om afbreuk aan het vertrouwen in de rechtspraak te voorkomen. Dat uitgangspunt is de voornaamste reden voor deze wet. De positie van de rechter in het staatsbestel en het effect van diens (wan)gedrag op het aanzien van de professie en in de maatschappij rechtvaardigen een stevig en duidelijk kader van maatregelen. Juist gezien de bijzondere positie van de rechterlijke macht is adequaat kunnen ingrijpen essentieel voor de kwaliteit en de integriteit van de rechtspraak. Daarmee is ook het vertrouwen bij de burger gediend. De rechtspraak wordt immers steeds kritischer gevolgd. De bescherming van de onafhankelijkheid van de rechterlijk ambtenaar met rechtspraak belast staat buiten kijf, maar de invulling van die onafhankelijkheid mag niet uitmonden in feitelijke onaantastbaarheid. De thans geldende Wrra kent uitsluitend de schriftelijke waarschuwing en het strafontslag als disciplinaire maatregelen in door de wet omschreven gevallen van ongeoorloofd gedrag. Weliswaar kunnen ter correctie van minder ernstige vormen van ongewenst gedrag ook andere middelen, zoals een indringend gesprek en orde- en sturingsmiddelen worden ingezet, maar in de praktijk is in toenemende mate gebleken dat het huidige arsenaal aan instrumenten te beperkt is. Deze wet bevat verschillende aanpassingen van de wettelijke regeling van de rechtspositionele bevoegdheden, die ten aanzien van (vooral) voor het leven benoemde rechterlijke ambtenaren kunnen worden uitgeoefend. Allereerst leidt een aanpassing van de Wet rechtspositie rechterlijke ambtenaren (Wrra) tot een verruiming van de mogelijkheden om ten aanzien van een voor het leven benoemde rechterlijk ambtenaar, in geval van ongeoorloofd gedrag, een passende disciplinaire maatregel op te leggen. Het aantal en soort mogelijke disciplinaire maatregelen wordt uitgebreid. Er komt de mogelijkheid van de schriftelijke berisping door de Hoge Raad en een disciplinaire schorsing. De beperkingen in de keuze tussen disciplinaire maatregelen in geval van specifiek ongeoorloofd gedrag worden zo veel mogelijk weggenomen. In samenhang hiermee worden bovendien enkele andere maatregelen geïntroduceerd die bij anderszins ongewenste situaties, of het ernstige vermoeden daarvan, ten aanzien van voor het leven benoemde rechterlijke ambtenaren kunnen worden getroffen. Ook wordt het mogelijk gemaakt dat de Hoge Raad kan besluiten tot overplaatsing van een voor het leven benoemde rechterlijk ambtenaar naar een ander gerecht. Dit is geen disciplinaire maatregel maar een ordemaatregel. Alle disciplinaire maatregelen zijn opgenomen in het nieuwe artikel 46ca Wrra. De overplaatsing naar een ander gerecht, die is geregeld in artikel 46kb (nieuw) Wrra, past bij de bevoegdheden die de Hoge Raad reeds heeft in het kader van regulier ontslag en herplaatsing. Voorts wordt het mogelijk om bezoldiging in te houden wanneer werk niet wordt verricht. Artikel 14 ARAR bepaalt dat een ambtenaar geen bezoldiging ontvangt over de tijd, gedurende welke hij in strijd met zijn verplichtingen,

opzettelijk nalaat zijn dienst te verrichten. Met de toevoeging aan artikel 17 (onderdeel B) wordt beoogd deze hoofdregel ook voor rechterlijke ambtenaren (in opleiding) in te voeren. Een schorsing kan met gehele of gedeeltelijke inhouding van de bezoldiging worden opgelegd. De beslissing hierover is, net als bij het huidige artikel 46f Wrra, aan de Hoge Raad. Bij amendement is nog toegevoegd dat naast de disciplinaire maatregelen van schriftelijke berisping, schorsing en ontslag eveneens de disciplinaire maatregel van gedeeltelijke inhouding van het salaris kan worden opgelegd.

De wijzigingen zijn zo vormgegeven dat ze de mogelijkheden bieden om beter te kunnen reageren op verschillende vormen van ongeoorloofd gedrag, c.q. in anderszins ongewenste situaties noodzakelijke maatregelen te kunnen treffen. Voor het onderscheid tussen disciplinaire, orde- en sturingsmaatregelen en de bepaling wie of welk orgaan deze op moet leggen, is van belang dat in de artikelen 116 en 117 van de Grondwet (Gw) voorwaarden voor de inrichting van de rechterlijke macht en waarborgen voor de rechterlijke onafhankelijkheid besloten liggen. Zo moet het toezicht op de ambtsvervulling op grond van artikel 116 Gw worden opgedragen aan leden van de rechterlijke macht met rechtspraak belast en kunnen op grond van artikel 117 Gw de leden van de rechterlijke macht die met rechtspraak zijn belast, alleen worden geschorst en ontslagen door een tot de rechterlijke macht behorend gerecht. In aanvulling op het voorgaande regelt deze wet, uit een oogpunt van verdere bevordering van de integriteit van rechterlijke ambtenaren, dat een verklaring omtrent het gedrag (VOG) voor elke rechterlijke benoeming een vereiste wordt. Ditzelfde wordt ook vastgelegd ten aanzien van de benoemingen als gerechtsbestuurder of lid van de Raad voor de rechtspraak.

Inwerkingtreding

Wet van 20-11-2018, *Stb*. 2018, 446

Besluit tot vaststelling van het tijdstip van inwerkingtreding van de Wet van 27 juni 2018 tot wijziging van de Wet rechtspositie rechterlijke ambtenaren en enige andere wetten in verband met de uitbreiding van de mogelijkheden om ten aanzien van voor het leven benoemde rechterlijke ambtenaren disciplinaire maatregelen op te leggen en tevens andere maatregelen te treffen (*Stb*. 2018, 298)

—De wet treedt in werking m.i.v. 01-01-2019.

Kamerstukken

- TK 2013/14, 33 861, nr. 1
- TK 2013/14, 33 861, nr. 2
- TK 2013/14, 33 861, nr. 3
- TK 2013/14, 33 861, nr. 4
- TK 2013/14, 33 861, nr. 5
- TK 2013/14, 33 861, nr. 6
- TK 2013/14, 33 861, nr. 7
- TK 2013/14, 33 861, nr. 8
- TK 2015/16, 33 861, nr. 18
- TK 2015/16, 33 861, nr. 19
- TK 2015/16, 33 861, nr. 20

- TK 2015/16, 33 861, nr. 21
- TK 2017/18, 33 861, nr. 28
- EK 2015/16, 33 861, nr. A
- EK 2017/18, 33 861, nr. B
- EK 2017/18, 33 861, nr. C
- EK 2017/18, 33 861, nr. D

Bron: njb.nl

Het Gerechtshof

Het Gerechtshof van ’s-Hertogenbosch zond op 21 maart 2019 de stukken retour aan IFUD of Human Rights inzake “Hitler’s Inferno”.

(de datum 21 maart staat bekend onder “Internationaal anti-racisme dag)

Uit de schriftelijke bevestiging door het gerechtshof blijkt dat deze bevestiging getuigt van vooringenomenheid van het gerechtshof, dat dit gerechtshof totaal géén compassie toont met Hitler’s inferno –dat was in 1995 het geval,en dat is heden in 2019- dat daarom geen enkele 12Sv klacht kan worden aangegaan of enig bezwaarschrift rond de stichting IFUD of Human Rights met Audio-Rarities, of enige procedure waarin Hitler’s Inferno in betrokken is.Er is hierdoor sprake van ongerechtvaardigde selectiviteit.Dat komt naar voren is o.a. miskenning en negeren van bewijswaarde “authentieke akten” aktes notarieel, aan dergelijke aktes een uitlegging geven die onverenigbaar is met de bewoordingen ervan, of bewijzen met een wettelijke bewijswaarde loochenen. Het verbod van willekeur, ook wel in het strafrecht omschreven als beginsel van een evenredige belangenafweging, ziet erop toe dat bevoegdheden van overheidsorganen op een behoorlijke en rechtvaardige wijze worden uitgeoefend. Dit betekent dat op een zorgvuldige wijze met alle belangen in achtnemend een belangenafweging moet worden gemaakt.

de Rechtspraak

Gerechtshof
's-Hertogenbosch

Aan IFUD of Human Rights
T.a.v. Dhr J.P. van den Wittenboer
Postbus 324
5660 AH Geldrop

Afdeling strafrecht

bezoekadres
Leeghwaterlaan 8
5223 BA 's-Hertogenbosch

correspondentieadres
Postbus 70583
5201 CZ 's-Hertogenbosch
T.a.v. art. 12 Sv.

t 088-3622000
f
www.rechtspraak.nl

Bij beantwoording de datum en ons kenmerk vermelden.
Wilt u slechts één zaak in uw brief behandelen.

De griffie is telefonisch bereikbaar van 08:30 uur tot 17:00 uur

datum	21 maart 2019
onderdeel	Administratie
doorkiesnummer	088-3611857
faxnummer	088-3610512
onderwerp	Uw brief d.d. 20 februari 2019

Geachte heer Van den Wittenboer,

Op 25 februari 2019 is bij het hof uw brief van 20 februari 2019 binnengekomen.
Het hof heeft kennis genomen van uw brief, daarom stuur ik uw stukken hierbij retour.

Ik vertrouw erop dat ik u zo voldoende heb geïnformeerd.

De griffier,

Persoonsgegevens worden, voor zover nodig voor een goede procesvoering, opgenomen in een registratiesysteem van het gerechtshof 's-Hertogenbosch.

Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights

Aan: Gerechtshof 's-Hertogenbosch
Postbus: 70583
5201CZ,'S-HERTOGENBOSCH

Mierlo,20 februari 2019
TE UWER INFORMATIE

Betreft: besluit niet te vervolgen door Openbaar Ministerie Arrondissementsparket Oost-Brabant , Hoofdofficier mw. mr. Nicole Zandee, de dd, van 13-04-2017, kenmerk: L 1700017.

MOTIVERING

De Hoofdofficier Justitie Nicole Zandee van Justitie bij het Openbaar Ministerie, is volgens de wet verplicht om goed te motiveren waarom de aangevoerde gronden in de aangifte geen doel treffen. Dit betekent dat de officier inzichtelijk moet maken waarom geen strafvervolging kan geschieden. De plicht om goed te motiveren wordt ook wel het motiveringsbeginsel genoemd. Het motiveringsbeginsel is vastgelegd in artikel 121 Gw.

De motivering moet als geheel niet-deugdelijk en begrijpelijk worden beschouwd. Hierbij is een fundamenteel rechtsbeginsel veronachtzaamd dat van een eerlijke en onpartijdige behandeling van de zaak niet meer kan worden gesproken.Een motivering moet zodanig geschieden,dat zij voor de betrokkenen en tevens voor derden begrijpelijk is. Het besluit niet te vervolgen moet inzichtelijk zijn, zodat de geformuleerde afweging "niet tot vervolging te besluiten" steunt op een deugdelijke analyse van de feiten en omstandigheden en niet met slecht een afpoeier-
Sepot code 02 "bekokstoofd en afgetikt" afgedaan door de hoofdofficier.

HOLOCAUST NEGATIONISME

Er is strafbare belangenverstrengeling ontstaan binnen het Openbaar Ministerie te 's-Hertogenbosch in 2017, door de hoofdofficier van Justitie Nicole Zandee.Er is sprake van welbewuste marginalisering (historische) feiten "Hitler's Inferno" met het beoogde doel namelijk, invloed gebruiken om het beleid te buigen in een richting die bovenal voor de Staat der Nederlanden gunstig is en tevens bevriende onderlinge relaties elkaar de hand boven het hoofd houden middels een niet integere "ons-kent-ons-cultuur". Dat was de reden om dit onacceptabele gedrag aan te merken als een besluit aangifte van mogelijk strafbaar feit. Hiermee wil de initiatiefnemer naar het O.M. en tevens de Staat der Nederlanden , een krachtig signaal afgeven,dat het beledigen,discrimineren en marginaliseren van de holocaust niet acceptabel is mede naar de slachtoffers en/of nabestaanden,(A/RES/61/255) United Nations General Assembly 2007.

DE GESCHIEDENIS

De hoofdofficier heeft totaal geen compassie met de geschiedenis van de Tweede Wereldoorlog en de holocaust "Hitler's Inferno" met medeleven nabestaanden en slachtoffers.

ARTIKEL 12 WETBOEK VAN STRAFVORDERING

Er is door IFUD of Human Rights geen schriftelijke klacht Artikel 12 Sv verzonden, de rede hiervoor is een brief uit 1995, verzonden aan de stichting door het Parket van de Procureur-Generaal bij het Gerechtshof 's-Hertogenbosch, datum 25 augustus 1995,kenmerk: 3222-766-95 HG/FvB, (onderwerp: toezenden informatie "Hitler's Inferno"). De stichting wenst vooral eerst een onafhankelijk en onpartijdig Gerechtshof zonder vooringenomenheid. Daarom is het thans niet mogelijk nieuwe procedures te starten voor het Gerechtshof. Onder vermelding dat de stukken thans bij de Hoge Raad der Nederlanden liggen,(Hoge Raad zaaknr: /INK-PG-Z/2019/4342).

EXPLOOT / Zandee

https://archive.org/details/EXPLOOTL1700017

BESLUIT NIET VERVOLGEN / Zandee

https://archive.org/details/NietVervolgenZandee

IFUD of Human Rights

Voorzitter

J.P. van den Wittenboer

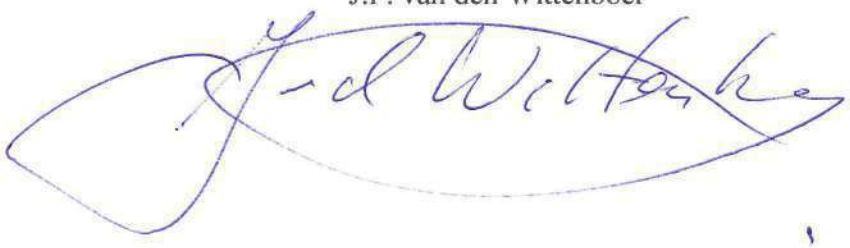

Bijlage(n)

- Besluit Hoofdofficier Zandee, 2017 ,kenmerk exploot deurwaarder: L1700017
- Brief Gerechtshof 1995 "Hitler's Inferno"
- Brief "legacy of Light Society" USHMM holocaust museum,

  31 mei 2016

- Brief Hoge Raad der Nederland, 1 februari 2019, kenmerk: /INK-PG-Z/2019/4342
- CD Hitler's Inferno

Correspondence:Po.box 324, 5660AH Geldrop The Netherlands
Offices:Kastanje 28, 5731NK Mierlo The Netherlands
C.o.C.reg:41092925 Eindhoven N.L.
E-mail: ifudofhumanrights@yahoo.com
Internet: http://ifudofhumanrights.webs.com
Phone:+31 -(0)6 50 425 552

Parket van de Procureur-Generaal bij het Gerechtshof te 's-Hertogenbosch

De heer J.P. van den Wittenboer
Voorzitter van de Intermediary
Foundation of the Universal
Declaration of Human Rights
Postbus 324
5660 AH GELDROP

Kenmerk : 3222-766-95 HG/FvB
Kaart : ---
Uw kenmerk : ---
Bijlagen : diverse
Onderwerp : Adres.

's-Hertogenbosch, 25 augustus 1995

Geachte heer Van den Wittenboer,

Hierbij zend ik u het cassettebandje "Hitler's Inferno" en twee foto's retour.
Ik stel geen prijs op ongevraagde toezending van dergelijke zaken.

Op de inhoud van uw brief zal ik niet reageren. Verdere correspondentie lijkt mij zinloos.

Hoogachtend,

De Procureur-Generaal,
namens deze,

Drs. H.E. Grootmeijer,
Kabinetschef.

Bezoekadres : Spinhuiswal 2
Postadres : Postbus 90155
5200 MG 's-Hertogenbosch
Telefoon : 073 - 816124
Telefax : 073 - 816499

Negationisme

Onder negationisme wordt het volgende verstaan: het welbewust ontkennen of extreem minimaliseren van in het algemeen aanvaarde historische gebeurtenissen; in het kader van deze wet doelt deze term niet alleen op ontkenningen van de misdrijven van Nazi-Duitsland, maar ook op het ontkennen, bagatelliseren, goedkeuren of rechtvaardigen van volkerenmoord in zijn algemeenheid.

Bron: Tweede Kamer der Staten-Generaal

Voordewind

Vergaderjaar 2010-2011

kst-30579-9

https://archive.org/details/echr3312019

https://archive.org/details/cri201919

Terugblik op 2018 met Nicole Zandee, hoofdofficier van justitie

kort fragment AT5 (terugblik 2018) met de Hoofdofficier van Justitie Amsterdam, Nicole Zandee.

https://archive.org/details/NicoleZandeeHoofdofficierVanJustitieAmsterdam

Doe aangifte

OM: belediging via social media is maatschappelijk probleem.

Hoofdofficier van justitie Nicole Zandee moedigt mensen aan vooral aangifte te blijven doen. 'Ik vind het maatschappelijk relevant dat wij laten zien dat mensen de grens overgaan. We doen er alles aan.

Bron: at5.nl
26 december 2018

(Niet-geïntereseerde hoofdofficier van Justitie O.M. Zandee)

https://archive.org/details/ANNUALREPORTIFUDOfHumanRights20162017/page/n897

LECD

Sinds 1998 rapporteert het LECD over de aard en de omvang van discriminatiefeiten. Alle werkzaamheden van het LECD vinden plaats onder leiding van twee discriminatieofficieren, en onder verantwoordelijkheid van de Amsterdamse hoofdofficier van justitie mr. N.G. (Nicole) Zandee. De discriminatieofficieren worden bij hun werkzaamheden ondersteund door twee beleidsmedewerkers en een medewerker beleidsondersteuning.

Het LECD heeft meegewerkt aan de totstandkoming van de Aanwijzing Discriminatie. Hierin wordt aangegeven hoe politie en justitie om dienen te gaan met discriminatiezaken.

Bron: om.nl

Jurispudentie nationaal en europees

ontkennen volkerenmoord negationisme

- GRAND CHAMBER
  CASE OF PERİNÇEK v. SWITZERLAND
  (Application no. 27510/08)
  JUDGMENT
  STRASBOURG
  15 October 2015
  This judgment is final.

- *GERECHTSHOF AMSTERDAM*

  ZAAK: Siegfried Verbeke en Anne Frank Stichting

  27 april 2000.

  *(*Siegfried Verbeke in Nederland veroordeeld omdat hij de inhoud van het dagboek van Anne Frank in twijfel trok).

- TWEEDE KAMER DER STATEN-GENERAAL

  Voordewind

  Vergaderjaar 2010-2011
  kst-30579-9

Nederland daklozen

Nederlandse overheid creëert tweederangs burgers

Artikel 1 van de Nederlandse grondwet zegt: ‘Allen die zich in Nederland bevinden worden in gelijke gevallen gelijk behandeld. Discriminatie op welke grond dan ook is niet toegestaan.’ De gelijkheid geldt dus uitdrukkelijk niet alleen voor Nederlanders, maar voor iedereen die zich in Nederland bevindt.

De Nederlandse overheid creëert doelbewust een groep tweederangs burgers Asielzoekers met verblijfsvergunning krijgen woning toegewezen in een Nederlandse gemeente, terwijl gewone Nederlanders jarenlang op een huurwoning moeten wachten. Er melden zich steeds meer 'economische' daklozen. Dit zijn mensen uit de middenmoot van de samenleving die door een flinke tegenslag geen huis meer hebben, er is onvoldoende opvang beschikbaar. Ook maken steeds meer Nederlanders gebruik van de voedselbank. Terwijl illegalen recht hebben op de bed-bad-en-broodvoorziening, zetten de sancties in de Participatiewet Nederlandse mensen onder het gegarandeerde bestaansminimum van wat naar maatstaven van internationale mensenrechtenverdragen is toegestaan. Zo belanden deze mensen via een traject van de schuldhulpverlening en voedselbank uiteindelijk toch nog dakloos op straat. Kwetsbare Nederlandse ouderen krijgen niet voldoende de thuiszorg die ze nodig hebben.

Ongedocumenteerden (illegalen) en uitgeprocedeerden

Ongedocumenteerden zijn mensen zonder een geldige verblijfsvergunning. In Nederland verblijven er enkele tienduizenden.

Ongedocumenteerden: rechten

Er zijn uitzonderingen: illegale vreemdelingen hebben wel recht op ‘medisch noodzakelijke’ zorg en rechtsbijstand, en illegaal verblijvende kinderen (onder de 18 jaar) zijn leerplichtig en hebben recht op onderwijs. Medici en ziekenhuizen zijn verplicht elke patiënt met acute en ernstige klachten hulp te verlenen. Ze kunnen voor dergelijke zorg voor illegalen tot op zekere hoogte een beroep doen op speciale fondsen van de overheid. Ook ongedocumenteerden hebben recht op ‘bed bad brood’. Het Europese Comité voor Sociale Rechten sprak in 2014 uit dat Nederland, door bepaalde migranten uit te sluiten van opvang, de rechten die in het Europees Sociaal Handvest zijn vastgelegd schendt. De uitspraak bepaalde dat ongedocumenteerden het risico lopen op ernstige onherstelbare schade als zij worden uitgesloten van de toegang tot onderdak, voedsel en kleding, omdat de toegang tot voedsel, water, een veilige plaats om te slapen en kleding tot de basale levensbehoeften behoren om te overleven. Hierom moet Nederland ook voor deze groep deze basale levensbehoeften bieden. Deze verplichting is onvoorwaardelijk.

DE UITSPRAAK VAN HET ECSR OVER BED, BAD EN BROOD

Op 1 juli 2014 verklaarde het ECSR de klacht van de Conference of European Churches (CEC) van17 januari 2013 gegrond en oordeelde dat Nederland handelt in strijd met het recht op sociale en geneeskundige bijstand (art. 13 (4) ESH) en het recht op huisvesting (art. 31 (2) ESH). De uitspraak werd op 10 november 2014 openbaar gemaakt. *Het toepassingsbereik van het Europees Sociaal Handvest.*

Het Comité redeneert als volgt:

- Het toepassingsbereik van het Handvest mag niet zo worden uitgelegd dat basisrechten uit het Handvest of mensenrechten zoals het recht op leven, fysieke integriteit en menselijke waardigheid van migranten zonder verblijfsrecht, worden geschonden;

- Het Handvest stelt zich ten doel (mensen)rechten daadwerkelijk te beschermen;

- Het Handvest moet zo veel mogelijk in harmonie met andere internationale rechten worden geïnterpreteerd en mag niet in strijd zijn met, of minder bescherming bieden dan, andere toepasselijke internationale verdragen;

- Een lidstaat is verplicht tot het bieden van noodhulp aan iedereen binnen zijn territorium, ook aan mensen zonder rechtmatig verblijf;

- Toegang tot voeding, water, onderdak en kleding is nauw verbonden met de verwezenlijking van de meest fundamentele rechten en met de menselijke waardigheid.

Verenigde Naties

Artikel 25 van de UVRM bepaalt: ‘1. Een ieder heeft recht op een levensstandaard, die hoog genoeg is voor de gezondheid en het welzijn van zichzelf en zijn gezin, waaronder inbegrepen voeding, kleding, huisvesting en geneeskundige verzorging en de noodzakelijke sociale diensten, alsmede het recht op voorziening in geval van werkloosheid, ziekte, invaliditeit, overlijden van de echtgenoot, ouderdom of een ander gemis aan bestaansmiddelen, ontstaan als gevolge van omstandigheden onafhankelijk van zijn wil; 2. Moeder en kind hebben recht op bijzondere zorg en bijstand. Alle kinderen, al dan niet wettig, zullen dezelfde sociale bescherming genieten.’

Bron: Amnesty International
Auteur: Elles Besselsen
10 november 2015

Aan vluchtelingen is veel geld te verdienen. Ondertussen vallen nederlandse “economische' daklozen” tussen wal en schip omdat er in Nederland te weinig opvangplekken en betaalbare woningen zijn.Ter voorkoming van negatieve beeldvorming rondom vluchtelingen in de samenleving moesten ernstige delicten zoals moord of doodslag en zedendelicten als seksueel misbruik die door asielzoekers zijn gepleegd onder het tapijt verdwijnen.Staatssecretaris Harbers van Justitie trad op 21 mei 2019 af.

Internationaal Verdrag inzake de Uitbanning van Alle Vormen van Rassendiscriminatie

Het IVUR is bindend voor de nationale rechter aangezien de uitgangspunten van dit verdrag in acht genomen dienen te worden door de EVRM-staten. De verplichtingen uit het EVRM en het IVUR dienen zoveel mogelijk harmonieus geïnterpreteerd te worden.

Overwegende, dat de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens plechtig verkondigt dat alle mensen vrij en gelijk in waardigheid en rechten worden geboren en dat eenieder aanspraak heeft op alle rechten en vrijheden die daarin worden vermeld, zonder enig onderscheid, in het bijzonder wat betreft ras, huidskleur of nationale afkomst

Artikel 1.

1. In dit Verdrag wordt onder " rassendiscriminatie " verstaan elke vorm van onderscheid, uitsluiting, beperking of voorkeur op grond van ras, huidskleur, afkomst of nationale of etnische afstamming die ten doel heeft de erkenning, het genot of de uitoefening, op voet van gelijkheid, van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden op politiek, economisch, sociaal of cultureel gebied, of op andere terreinen van het openbare leven, teniet te doen of aan te tasten, dan wel de tenietdoening of aantasting daarvan ten gevolge heeft.

Artikel 4.

c) Niet toe te staan dat overheidsorganen of overheidsinstellingen, hetzij op nationaal, hetzij op plaatselijk niveau, rassendiscriminatie bevorderen of daartoe aanzetten.

Profiteren van oorlogen

Bedrijven uit de militaire en security industrie profiteren fors van toenemende militarisering van grensbewaking, zo blijkt uit onderzoek van Stop Wapenhandel, in samenwerking met het Transnational Institute (TNI).

Dezelfde industrie voedt bovendien de oorzaken die mensen dwingen te vluchten, door het blijven leveren van wapens aan de door geweld en chaos getekende regio's Midden-Oosten en (Noord-)Afrika. Landen in oorlog, met gewapende interne conflicten, mensenrechtenschenders en autoritaire en repressieve regimes staan allemaal op de lijst afnemers van Europese wapens.

Onderzoek toont ook aan hoe de lobby van de militaire en security-industrie helpt het Europees grensbeveiligingsbeleid vorm te geven, door innige samenwerking met EU-instituties en het uitoefenen van invloed op het onderzoeksbeleid. Dit draagt bij aan een beleid waarin migratie vooral als een veiligheidsprobleem wordt gezien, dat bestreden dient te worden met toenemende inzet van militairen en militaire middelen.

In een reeks rapporten, blogs en artikelen zet Stop Wapenhandel het EU-beleid en de gevolgen ervan op een rijtje. Ook wordt de rol van de militaire en security industrie gedocumenteerd, en worden de belangrijkste bedrijven geïdentificeerd.

Bron: stopwapenhandel.org

Nederland bouwt een toezichtstaat voor de armen, zegt VN-rechten deskundige

GENÈVE (16 oktober 2019) - Een digitaal hulpmiddel dat door Nederland wordt gebruikt System Risk Indication (SyRI), kunnen centrale en lokale overheidsinstanties dat doen om welzijnsfraude op te sporen, discrimineert tegen de armste leden van de samenleving en ondermijnt de rechten op privacy en sociale zekerheid, zegt de VN mensenrechtendeskundige Philip Alston.

Hardvochtig beleid gemeentelijke sociale diensten

Veel uitkeringsgerechtigden worden wanhopig van het hardvochtige beleid van de gemeentelijke sociale diensten. Mensen die al amper rond kunnen komen krijgen boetes of hun uitkering wordt gekort of geweigerd om de meest futiele redenen. Hoe halen ambtenaren het in hun hoofd om hun medemensen zo meedogenloos te behandelen.

Bron: welvaartvooriedereen.nl

2015

https://archive.org/details/tegenprestatieparticipatiewet

Terwijl establishmentele onderdrukkers in Den Haag nog steeds riante wachtgelden ontvangen en daarna vaak in een banencarrousel belanden, zijn mensen aan de onderkant in de bijstand onderworpen aan de onderdrukkende regels bij de gemeente.

'Wanhoop door nieuwe strenge regels bijstand'

Vooral kwetsbare personen, zoals mensen met psychiatrische problemen, worden de dupe van de nieuwe strengere bijstandregels. Die voorzien onder meer in strengere strafkortingen bij overtredingen van de regels. Ook worden de eisen bij sollicitaties aangescherpt, wat betreft 'nette' kleding en langere reistijden naar het werk die geaccepteerd moeten worden.

Bron: ad.nl
18-01-2015

Nederlandse Staat aangeklaagd om risicoprofileringssysteem

Een aantal burgerrechtenorganisaties is een bodemzaak begonnen tegen de Nederlandse Staat vanwege het Systeem Risico Indicatie, kortweg SyRI. Volgens de organisaties is het systeem in strijd met het recht op privacy van het EVRM.

https://archive.org/details/syrisystem
https://archive.org/details/arbeidsongeschiktenenmensenindebijstand

Steeds meer ‘economische’ daklozen: opvang propvol mensen uit middenmoot

Hulporganisaties merken dat er onvoldoende laagdrempelige kortdurende opvang beschikbaar is in Nederland. Daar melden zich steeds meer 'economische' daklozen. Dit zijn mensen uit de middenmoot van de samenleving die door een flinke tegenslag geen huis meer hebben.

Bron:
bndestem.nl
25-10-2018

Tegenprestatie Participatiewet

Uit onderzoek onder gemeenten komt niet naar voren dat het opleggen van verplichtingen en sancties activerend werkt in de zin van meer uitstroom uit een bijstandsuitkering. Bij veel mensen is sprake van complexe problematiek. Het korten op de uitkering maakt problemen volgens klantmanagers soms alleen maar groter, wat de toeleiding naar werk juist belemmert. Ook zijn de verplichtingen in de praktijk niet altijd toepasbaar, onder andere omdat deze sterk gericht zijn op de begeleiding naar werk, terwijl een deel van de doelgroep (nog) niet in staat is om te werken.

Bron: Sociaal en Cultureel Planbureau SCP
(Eindevaluatie van de participatiewet 2019)
2019

https://archive.org/details/tegenprestatieparticipatiewet

Massabenadering ondermijnt participatie

Universiteit van Amsterdam 2017

De literatuurstudie heeft ook participatie-ondermijnende elementen blootgelegd. Waar maatwerk werkt, daar schiet een ‘massabenadering’ met een uniform gemeentelijk activiteitenpakket voor cliënten haar doel voorbij (want geen oog voor het individu). Waar een traject gericht op erkenning en respect voor bijstandscliënten een positief effect sorteert op participatie, daar sorteert een controlerende en disciplinerende bejegening eerder een negatief effect.

Meer Nederlanders klopten vorig jaar aan bij voedselbanken

De groei was veel sterker dan in 2017. Voedselbanken blijven ernaar streven hun klantenbestand verder uit te breiden.

Bron: nrc.nl
David van Unen
6 maart 2019

Lastenverlichting van drie miljard

Extra plus voor middeninkomens

Door JORN JONKER EN WOUTER DE WINTHER
23 augustus 2019
De Telegraaf BINNENLAND

DEN HAAG - De coalitie is het eens geworden over de belastingmaatregelen voor komend jaar. Bronnen zeggen tegen De Telegraaf dat er een forse extra lastenverlichting voor burgers komt ter grootte van drie miljard euro. Het geld moet vooral ten goede komen aan de middeninkomens.

Premier Mark Rutte en fractievoorzitter Klaas Dijkhof (VVD) vertrekken bij het ministerie van Financien na afloop van een overleg van de coalitiepartijen over de begroting voor volgend jaar. (ANP)

Bestaansminimum

Beslagvrije voet

Als iemand zijn schulden niet betaalt, mag een schuldeiser maatregelen nemen om zijn geld terug te krijgen, maar mensen met schulden moeten niet onder het bestaansminimum terechtkomen. Zij moeten geld overhouden om van te leven.

Mensenrechten voor gemeenten

Als onderdeel van de staat der Nederlanden hebben gemeenten een zelfstandige verplichting om de mensenrechten uit deze verdragen te respecteren. Dit betekent dat iedere ambtenaar in Nederland, ongeacht de bestuurslaag waarin hij of zij zich bervindt, die verantwoordelijkheid draagt.
Het recht op een bestaansminimum te borgen door de gemeente, door mensenrechten daadwerkelijk in het beleid te voeren. Hiervoor is maatwerk bestuurlijke boete nodig. Afhankelijk de situatie en omstandigheden van persoon en gezin is afzien van bestuurlijke boete in bepaalde gevallen nodig om te blijven voldoen aan de mensenrechten.

Op grond van artikel 13 lid 1 ESH hoeft een bijstandsuitkering weliswaar niet onvoorwaardelijk te worden toegekend, maar de voorwaarden mogen een persoon niet van zijn bestaansmiddelen beroven.Nederland ondertekende het ESH in 1963. Ook migranten zonder papieren hebben recht op onderdak, voedsel en kleding om hun menselijke waardigheid beschermen en verdere schade voorkomen.een aanpak op nationaal en gemeentelijk niveau om ervoor te zorgen dat aan de basisbehoeften (onderdak, kleding en voedsel) wordt voldaan.

Europees Sociaal Handvest: Art.13. Een ieder die geen voldoende middelen van bestaan heeft, heeft recht op sociale en geneeskundige bijstand.

https://archive.org/details/mensenrechtenvoorgemeenten_201910

Vereniging van
Nederlandse Gemeenten

Implementatie van VN-Verdrag in Nederland

De Nederlandse staat is partij bij het VN-Verdrag en als zodanig verplicht het verdrag te implementeren.Gemeenten zijn als onderdeel van de staat ook verplicht het verdrag uit te voeren.

Bron: vng.nl

Maart 2018

UNIVERSELE VERKLARING VAN DE RECHTEN VAN DE MENS

Preambule

Overwegende, dat erkenning van de inherente waardigheid en van de gelijke en onvervreemdbare rechten van alle leden van de mensengemeenschap grondslag is voor de vrijheid, gerechtigheid en vrede in de wereld;
Overwegende, dat terzijdestelling van en minachting voor de rechten van de mens geleid hebben tot barbaarse handelingen, die het geweten van de mensheid geweld hebben aangedaan en dat de komst van een wereld, waarin de mensen vrijheid van meningsuiting en geloof zullen genieten, en vrij zullen zijn van vrees en gebrek, is verkondigd als het hoogste ideaal van iedere mens;
Overwegende, dat het van het grootste belang is, dat de rechten van de mens beschermd worden door de suprematie van het recht, opdat de mens niet gedwongen worde om in laatste instantie zijn toevlucht te nemen tot opstand tegen tyrannie en onderdrukking;
Overwegende, dat het van het grootste belang is om de ontwikkeling van vriendschappelijke betrekkingen tussen de naties te bevorderen;
Overwegende, dat de volkeren van de Verenigde Naties in het Handvest hun vertrouwen in de fundamentele rechten van de mens, in de waardigheid en de waarde van de mens en in de gelijke rechten van mannen en vrouwen opnieuw hebben bevestigd, en besloten hebben om sociale vooruitgang en een hogere levensstandaard in groter vrijheid te bevorderen;
Overwegende, dat de Staten, welke Lid zijn van de Verenigde Naties, zich plechtig verbonden hebben om, in samenwerking met de Organisatie van de Verenigde Naties, overal de eerbied voor en inachtneming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden te bevorderen;
Overwegende, dat het van het grootste belang is voor de volledige nakoming van deze verbintenis, dat een ieder begrip hebbe voor deze rechten en vrijheden;
Op grond daarvan proclameert de Algemene Vergadering deze Universele Verklaring van de Rechten van de Mens als het gemeenschappelijk door alle

volkeren en alle naties te bereiken ideaal, opdat ieder individu en elk orgaan van de gemeenschap, met deze verklaring voortdurend voor ogen, er naar zal streven door onderwijs en opvoeding de eerbied voor deze rechten en vrijheden te bevorderen, en door vooruitstrevende maatregelen, op nationaal en internationaal terrein, deze rechten algemeen en daadwerkelijk te doen erkennen en toepassen, zowel onder de volkeren van Staten die Lid van de Verenigde Naties zijn, zelf, als onder de volkeren van gebieden, die onder hun jurisdictie staan:

Artikel 1

Alle mensen worden vrij en gelijk in waardigheid en rechten geboren. Zij zijn begiftigd met verstand en geweten, en behoren zich jegens elkander in een geest van broederschap te gedragen.

Artikel 2

Een ieder heeft aanspraak op alle rechten en vrijheden, in deze Verklaring opgesomd, zonder enig onderscheid van welke aard ook, zoals ras, kleur, geslacht, taal, godsdienst, politieke of andere overtuiging, nationale of maatschappelijke afkomst, eigendom, geboorte of andere status.
Verder zal geen onderscheid worden gemaakt naar de politieke, juridische of internationale status van het land of gebied, waartoe iemand behoort, onverschillig of het een onafhankelijk, trust-, of niet-zelfbesturend gebied betreft, dan wel of er een andere beperking van de soevereiniteit bestaat.

Artikel 3

Een ieder heeft het recht op leven, vrijheid en onschendbaarheid van zijn persoon.

Artikel 4

Niemand zal in slavernij of horigheid gehouden worden. Slavernij en slavenhandel in iedere vorm zijn verboden.

Artikel 5

Niemand zal onderworpen worden aan folteringen, noch aan een wrede, onmenselijke of onterende behandeling of bestraffing.

Artikel 6

Een ieder heeft, waar hij zich ook bevindt, het recht als persoon erkend te worden voor de wet.

Artikel 7

Allen zijn gelijk voor de wet en hebben zonder onderscheid aanspraak op gelijke bescherming door de wet. Allen hebben aanspraak op gelijke bescherming tegen iedere achterstelling in strijd met deze Verklaring en tegen iedere ophitsing tot een dergelijke achterstelling.

Artikel 8

Een ieder heeft recht op daadwerkelijke rechtshulp van bevoegde nationale rechterlijke instanties tegen handelingen, welke in strijd zijn met de grondrechten hem toegekend bij Grondwet of wet.

Artikel 9

Niemand zal onderworpen worden aan willekeurige arrestatie, detentie of verbanning.

Artikel 10

Een ieder heeft, in volle gelijkheid, recht op een eerlijke en openbare behandeling van zijn zaak door een onafhankelijke en onpartijdige rechterlijke instantie bij het vaststellen van zijn rechten en verplichtingen en bij het bepalen van de gegrondheid van een tegen hem ingestelde strafvervolging.

Artikel 11

1. Een ieder, die wegens een strafbaar feit wordt vervolgd, heeft er recht op voor onschuldig gehouden te worden, totdat zijn schuld krachtens de wet bewezen wordt in een openbare rechtszitting, waarbij hem alle waarborgen, nodig voor zijn verdediging, zijn toegekend.
2. Niemand zal voor schuldig gehouden worden aan enig strafrechtelijk vergrijp op grond van enige handeling of enig verzuim, welke naar nationaal of internationaal recht geen strafrechtelijk vergrijp betekenden op het tijdstip, waarop de handeling of het verzuim begaan werd. Evenmin zal een zwaardere straf worden opgelegd dan die, welke ten tijde van het begaan van het strafbare feit van toepassing was.

Artikel 12

Niemand zal onderworpen worden aan willekeurige inmenging in zijn persoonlijke aangelegenheden, in zijn gezin, zijn tehuis of zijn briefwisseling, noch aan enige aantasting van zijn eer of goede naam. Tegen een dergelijke inmenging of aantasting heeft een ieder recht op bescherming door de wet.

Artikel 13

1. Een ieder heeft het recht zich vrijelijk te verplaatsen en te vertoeven binnen de grenzen van elke Staat.
2. Een ieder heeft het recht welk land ook, met inbegrip van het zijne, te verlaten en naar zijn land terug te keren.

Artikel 14

1. Een ieder heeft het recht om in andere landen asiel te zoeken en te genieten tegen vervolging.
2. Op dit recht kan geen beroep worden gedaan ingeval van strafvervolgingen wegens misdrijven van niet-politieke aard of handelingen in strijd met de doeleinden en beginselen van de Verenigde Naties.

Artikel 15

1. Een ieder heeft het recht op een nationaliteit.
2. Aan niemand mag willekeurig zijn nationaliteit worden ontnomen, noch het recht worden ontzegd om van nationaliteit te veranderen.

Artikel 16

1. Zonder enige beperking op grond van ras, nationaliteit of godsdienst, hebben mannen en vrouwen van huwbare leeftijd het recht om te huwen en een gezin te stichten. Zij hebben gelijke rechten wat het huwelijk betreft, tijdens het huwelijk en bij de ontbinding ervan.
2. Een huwelijk kan slechts worden gesloten met de vrije en volledige toestemming van de aanstaande echtgenoten.
3. Het gezin is de natuurlijke en fundamentele groepseenheid van de maatschappij en heeft recht op bescherming door de maatschappij en de Staat.

Artikel 17

1. Een ieder heeft recht op eigendom, hetzij alleen, hetzij tezamen met anderen.
2. Niemand mag willekeurig van zijn eigendom worden beroofd.

Artikel 18

Een ieder heeft recht op vrijheid van gedachte, geweten en godsdienst;dit recht omvat tevens de vrijheid om van godsdienst of overtuiging te veranderen, alsmede de vrijheid hetzij alleen, hetzij met anderen zowel in het openbaar als in zijn particuliere leven zijn godsdienst of overtuiging te belijden door het onderwijzen ervan, door de praktische toepassing, door eredienst en de inachtneming van de geboden en voorschriften.

Artikel 19

Een ieder heeft recht op vrijheid van mening en meningsuiting. Dit recht omvat de vrijheid om zonder inmenging een mening te koesteren en om door alle middelen en ongeacht grenzen inlichtingen en denkbeelden op te sporen, te ontvangen en door te geven.

Artikel 20

1. Een ieder heeft recht op vrijheid van vreedzame vereniging en vergadering.
2. Niemand mag worden gedwongen om tot een vereniging te behoren.

Artikel 21

1. Een ieder heeft het recht om deel te nemen aan het bestuur van zijn land, rechtstreeks of door middel van vrij gekozen vertegenwoordigers.
2. Een ieder heeft het recht om op voet van gelijkheid te worden toegelaten tot de overheidsdiensten van zijn land.
3. De wil van het volk zal de grondslag zijn van het gezag van de Regering; deze wil zal tot uiting komen in periodieke en eerlijke verkiezingen, die gehouden zullen worden krachtens algemeen en gelijkwaardig kiesrecht en bij geheime stemmingen of volgens een procedure, die evenzeer de vrijheid van de stemmen verzekert.

Artikel 22

Een ieder heeft als lid van de gemeenschap recht op maatschappelijke zekerheid en heeft er aanspraak op, dat door middel van nationale inspanning en internationale samenwerking, en overeenkomstig de organisatie en de hulpbronnen van de betreffende Staat, de economische, sociale en culturele rechten, die onmisbaar zijn voor zijn waardigheid en voor de vrije ontplooiing van zijn persoonlijkheid, verwezenlijkt worden.

Artikel 23

1. Een ieder heeft recht op arbeid, op vrije keuze van beroep, op rechtmatige en gunstige arbeidsvoorwaarden en op bescherming tegen werkloosheid.
2. Een ieder, zonder enige achterstelling, heeft recht op gelijk loon voor gelijke arbeid.
3. Een ieder, die arbeid verricht, heeft recht op een rechtvaardige en gunstige beloning, welke hem en zijn gezin een menswaardig bestaan verzekert, welke beloning zo nodig met andere middelen van sociale bescherming zal worden aangevuld.
4. Een ieder heeft het recht om vakverenigingen op te richten en zich daarbij aan te sluiten ter bescherming van zijn belangen.

Artikel 24

Een ieder heeft recht op rust en op eigen vrije tijd, met inbegrip van een redelijke beperking van de arbeidstijd, en op periodieke vakanties met behoud van loon.

Artikel 25

1. Een ieder heeft recht op een levensstandaard, die hoog genoeg is voor de gezondheid en het welzijn van zichzelf en zijn gezin, waaronder inbegrepen voeding, kleding, huisvesting en geneeskundige verzorging en de noodzakelijke sociale diensten, alsmede het recht op voorziening in geval van werkloosheid, ziekte, invaliditeit, overlijden van de echtgenoot,

ouderdom of een ander gemis aan bestaansmiddelen, ontstaan ten gevolge van omstandigheden onafhankelijk van zijn wil.

2. Moeder en kind hebben recht op bijzondere zorg en bijstand. Alle kinderen, al dan niet wettig, zullen dezelfde sociale bescherming genieten.

Artikel 26

1. Een ieder heeft recht op onderwijs; het onderwijs zal kosteloos zijn, althans wat het lager en basisonderwijs betreft. Het lager onderwijs zal verplicht zijn. Ambachtsonderwijs en beroepsopleiding zullen algemeen beschikbaar worden gesteld. Hoger onderwijs zal openstaan voor een ieder, die daartoe de begaafdheid bezit.
2. Het onderwijs zal gericht zijn op de volle ontwikkeling van de menselijke persoonlijkheid en op de versterking van de eerbied voor de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden. Het zal het begrip, de verdraagzaamheid en de vriendschap onder alle naties, rassen of godsdienstige groepen bevorderen en het zal de werkzaamheden van de Verenigde Naties voor de handhaving van de vrede steunen.
3. Aan de ouders komt in de eerste plaats het recht toe om de soort van opvoeding en onderwijs te kiezen, welke aan hun kinderen zal worden gegeven.

Artikel 27

1. Een ieder heeft het recht om vrijelijk deel te nemen aan het culturele leven van de gemeenschap, om te genieten van kunst en om deel te hebben aan wetenschappelijke vooruitgang en de vruchten daarvan.
2. Een ieder heeft het recht op de bescherming van de geestelijke en materiële belangen, voortspruitende uit een wetenschappelijk, letterkundig of artistiek werk, dat hij heeft voortgebracht.

Artikel 28

Een ieder heeft recht op het bestaan van een zodanige maatschappelijke en internationale orde, dat de rechten en vrijheden, in deze Verklaring genoemd, daarin ten volle kunnen worden verwezenlijkt.

Artikel 29

1. Een ieder heeft plichten jegens de gemeenschap, zonder welke de vrije en volledige ontplooiing van zijn persoonlijkheid niet mogelijk is.
2. In de uitoefening van zijn rechten en vrijheden zal een ieder slechts onderworpen zijn aan die beperkingen, welke bij de wet zijn vastgesteld en wel uitsluitend ter verzekering van de onmisbare erkenning en eerbiediging van de rechten en vrijheden van anderen en om te voldoen aan de gerechtvaardigde eisen van de moraliteit, de openbare orde en het algemeen welzijn in een democratische gemeenschap.
3. Deze rechten en vrijheden mogen in geen geval worden uitgeoefend in strijd met de doeleinden en beginselen van de Verenigde Naties.

Artikel 30

Geen bepaling in deze Verklaring zal zodanig mogen worden uitgelegd, dat welke Staat, groep of persoon dan ook, daaraan enig recht kan ontlenen om iets te ondernemen of handelingen van welke aard ook te verrichten, die vernietiging van een van de rechten en vrijheden, in deze Verklaring genoemd, ten doel hebben.

Bron: ohchr.org

maatschappelijke ontwikkeling voor iedereen
MO GROEP+

persbericht

datum
Utrecht, 25 maart 2013

Onderwerp
Overheid past wet slecht toe en schaadt burgers. Sociaal Raadslieden vragen staatssecretaris Klijnsma maatregelen.

Overheid zet burgers onder het bestaansminimum

Instanties passen de wet niet goed toe. Daardoor weten ze van elkaar niet wat ze van burgers met schulden vorderen en inhouden. Zo belanden burgers te vaak onder het bestaansminimum en worden schulden en problemen nog groter.
De Landelijke Organisatie Sociaal Raadslieden (LOSR/MOgroep) heeft staatssecretaris Klijnsma gevraagd om actie te ondernemen. De LOSR wil dat gemeenten, UWV en de SVB instructies krijgen zodat ook de overheid zich houdt aan het wettelijk bepaalde minimuminkomen, de beslagvrije voet.

Staatssecretaris, zorg voor instructie!

Saskia Noorman-den Uyl, voorzitter LOSR: „We hebben niet voor niets in de wet geregeld dat iedereen, ook bij schulden, recht heeft op een inkomen van tenminste 90% van het bijstandsinkomen. Gemeenten zijn dus wettelijk verplicht om als ze een vordering verrekenen op de bijstandsuitkering, rekening te houden met deze beslagvrije voet. Maar het wettelijk recht dat de beslagvrije voet hoort te bieden, wordt te vaak door de overheid zelf geschonden."

De LOSR heeft de staatssecretaris schriftelijk gevraagd ervoor te zorgen dat gemeenten, het UWV en de SVB instructie krijgen over de wijze waarop zij bij het verrekenen op de bijstandsuitkering rekening moeten houden met de boetepremie en de beslagvrije voet.

Onder bestaansminimum

De sociaal raadslieden zijn bezorgd over de wijze waarop gemeenten vorderingen op de bijstandsuitkering verrekenen, terwijl ondertussen bijvoorbeeld het College voor Zorgverzekeringen (CvZ) een boetepremie vanwege een achterstand in de premie ziektekostenverzekering, direct op de uitkering mag inhouden (bronheffing). Sinds januari 2013 is dat een bedrag van 160 euro. Door de combinatie van verrekenen door de gemeente en bronheffing door het CvZ komen burgers onder het bestaansminimum van die beslagvrije voet terecht.

Beslagvrije voet & boetepremie

Als op de bijstandsuitkering een verrekening plaatsvindt en het CvZ verzoekt de gemeente om via bronheffing de boetepremie af te dragen, dan dient de gemeente de beslagvrije voet derhalve opnieuw vast te stellen. Sociaal raadslieden constateren echter bij veel gemeenten dat deze correctie niet plaatsvindt. Betrokkene komt daardoor onder het bestaansminimum terecht, met alle gevolgen van dien. Mensen in een (zorg-)instelling bijvoorbeeld, hebben helemaal geen ruimte in het WWB-inkomen voor verrekenruimte.

Ook het UWV en de SVB moeten bij het verrekenen van vorderingen op de uitkering rekening houden met de beslagvrije voet. En ook zij laten dat te vaak na.

De MOgroep is de brancheorganisatie
voor Welzijn & Maatschappelijke Dienstverlening

Schaf boetepremie zorgverzekering af!
De LOSR is voorstander van afschaffing van de boetepremie cq. wanbetalersregeling zorgverzekering vanwege de vele nadelige effecten. Echter zolang de wanbetalersregeling zorgverzekering nog bestaat moeten de consequenties daarvan ook door de overheid zelf onder ogen worden gezien, en dient de wet te worden gerespecteerd.

De Landelijke Organisatie Sociaal Raadslieden is aangesloten bij de MOgroep

De MOgroep is de brancheorganisatie
voor Welzijn & Maatschappelijke Dienstverlening

De economie floreert, maar het aantal daklozen was nog nooit zo hoog in Nederland

Ieder jaar nodigt het Leger des Heils eenzamen, ouderen en dak- en thuislozen uit voor haar kerstdiner. Beeld ANP

Het aantal mensen dat in de openlucht slaapt is sinds 2009 verdubbeld. Vooral jongeren zijn vaker de dupe. Dat komt onder meer door gebrek aan betaalbare woningen

Johan van Heerde
23 augustus 2019

Bron: trouw.nl

Illegalenhotel kost fortuin: A’dam trekt 2,1 mln. extra uit

Door MIKE MULLER
30 augstus 2019 in BINNENLAND

AMSTERDAM - De gemeente Amsterdam moet de brandweer Amsterdam-Amstelland een bedrag van 2,1 miljoen euro betalen nu besloten is de oude brandweerkazerne aan de Van Leijenberghlaan in Buitenveldert te verbouwen tot illegalenhotel. Afgelopen dinsdag heeft het college ingestemd met het verstrekken van een krediet ter hoogte van dat bedrag.

Bron: de telegraaf

Opinie

‘Amsterdam laat te veel daklozen aan hun lot over door verouderd systeem’

Amsterdam laat te veel daklozen aan hun lot over, omdat de gemeente met een verouderd systeem in de maatschappelijke opvang werkt, betoogt de directeur van Belangenvereniging Druggebruikers (MDHG) Dennis Lahey.

Dennis Lahey 25 augustus 2019,

Er zijn in Nederland 40.000 daklozen. BEELD GETTY IMAGES

Volgens de recentste cijfers van het CBS is het aantal daklozen in Nederland in tien jaar verdubbeld tot bijna 40.000. Wie dacht dat in het veertiende rijkste land ter wereld een prachtig vangnet is, komt bedrogen uit. Zo krijgt twee derde van de daklozen in Amsterdam te horen dat zij het zelf maar moeten uitzoeken, omdat ze ondanks hun problemen als ‘zelfredzaam’ worden gezien. Dat gebeurt omdat we werken met een systeem dat 15 jaar geleden prima werkte voor de problemen van toen, maar nu volstrekt ontoereikend is.

Bron: het Parool

DE GROENE AMSTERDAMMER

Economische’ daklozen vallen tussen wal en schip

Zelfredzaam zonder dak

Daklozen zonder psychiatrische of verslavingsproblematiek krijgen het stempel ‘zelfredzaam’ opgeplakt, om te maskeren dat er in Nederland te weinig opvangplekken en betaalbare woningen zijn. ‘Om hulp te krijgen moet je je zieliger voordoen dan je bent.’

Bron: groene.nl

20 december 2017

Universele Verklaring van de Rechten van de Mens

Artikel 25 - Recht op een toereikende levensstandaard

Een ieder heeft recht op een levensstandaard die voldoende is voor de gezondheid en het welzijn van zichzelf en zijn gezin, met inbegrip van voedsel, kleding, huisvesting, medische zorg en noodzakelijke sociale bijstand; hij heeft recht op zekerheid in geval van werkloosheid, ziekte, invaliditeit, weduwschap, ouderdom of ander verlies van middelen van bestaan buiten zijn schuld.

Moeder en kind hebben recht op bijzondere bijstand en ondersteuning. Alle kinderen, zowel de echtelijke als de onwettige, genieten dezelfde sociale bescherming.

Toelichting bij artikel 25

Eenieder heeft recht op een toereikende levensstandaard, dat wil zeggen ten minste een minimale sociale levensstandaard. Dit omvat onder andere waardige huisvesting, adequate kleding en voeding en medische zorg. Bovendien eist de verklaring een recht op zekerheid in geval van werkloosheid, ziekte, handicap, invaliditeit, weduwschap, ouderdom of armoede. Bij ons worden deze behoeften vrijwel volledig gedekt door de sociale zekerheid en de ziektekostenverzekering. Wat de situatie van de mensen in de derde wereld betreft, worden alle landen opgeroepen om hun een adequate levensstandaard te bieden door middel van sociale rechtvaardigheid en ontwikkelingssamenwerking.

KRO /NCRV 2018

Het verhaal van

'Ik ben een stropdasdakloze, hulpeloos op straat na een carrière als piloot'

29 Mrt 2018

Hester van Yperen

Dirk Mostert

Marco Bruigom (61) is een gezonde man die zijn leven lang altijd werk had, als piloot of projectleider in de bouw. Toch leeft hij nu in de daklozenopvang tussen de verslaafden en daklozen die ernstig in de war zijn. Er komen steeds meer daklozen zoals Marco, nu al zijn het er zo'n tienduizend.

"Ik ben wat je noemt 'een stropdasdakloze': iemand die geen psychische of verslavingsproblemen heeft, maar wel op straat is beland. Ik heb altijd een huis en een goede baan gehad. Als projectleider in de bouw werkte ik vaak wel 80 uur in de week en verdiende 15 duizend euro in de maand. En ik was jarenlang piloot in Australië. Daar haalde ik mijn vliegbrevet waarmee ik als captain en copiloot kleine tweemotorige vliegtuigen mag vliegen, met zo'n twintig passagiers aan boord."

"Nu leef ik van een tientje zakgeld in de week. Jarenlang woonde ik op de bank bij vrienden, in een tentje op de camping totdat ik in 2015 echt letterlijk in het weiland stond. Dakloos. Ik wil vertellen hoe dit kon gebeuren, omdat het iedereen kan overkomen. Voor zogenaamd zelfredzame mensen als ik bestaat namelijk nauwelijks goede opvang."

‘Ik wist niet dat je zo snel kon afglijden’

“Ik ging de mist in toen ik als zzp’er werkte. Als bouwbegeleider kreeg ik problemen met buitenlandse opdrachtgevers over mijn uitbetaling. Het was een combinatie van pech en eigen fouten. In die periode raakte ik een aantal opdrachtgevers kwijt en kreeg een onverwachte belastingaanslag. Aan mijn vingernagels hangend heb ik het jaar 2015 overbrugd en hulp gezocht. Een vriend heeft mijn boekhouding doorgelicht. Ik was zo’n zzp’er die dat liet verslonzen en ongemerkt te veel uitgaf. Die vriend zei: ‘Hé, kijk, je hebt hier voor tweeduizend euro aan goede doelen staan.’”

“Het begon met een schuld van elfduizend euro. Als je dan geen reserves hebt, sta je opeens op straat. Je kunt je rekeningen en je huur simpelweg niet meer betalen. De boetes stapelen zich vervolgens op. En dan val je hard hoor. De schuld verdubbelde en ik had geen cent meer. Ik kon nergens meer pinnen. Als ik naar het toilet moest, zocht ik een gratis wc. Mits ik er eentje kon vinden, dat is vaak nog knap lastig. Dan stond ik dus tegen een boom te plassen en had ik wéér een boete te pakken. Mijn hemel, wat voelde ik me machteloos.”

‘Voor stropdasdaklozen is geen opvang, want je bent niet verslaafd of psychisch in de war’

Angeniet Berkers

“Eerst hopte ik nog van adres naar adres. Bij vrienden, bij kennissen, als kattenoppas. Door de schulden kon ik me nergens inschrijven, want dan zouden ze beslag leggen bij de mensen waar ik logeerde. Zonder die inschrijving kreeg ik geen bijstand, schuldhulp of daklozenopvang. Ik viel tussen wal en schip en raakte verstrikt in een onontwarbaar web van regeltjes van overheden en opvanginstanties."

“In de opvang werd ik als ‘stropdasdakloze’ meestal geweigerd. Ben je verslaafd of psychisch in de war, vroegen ze dan. Nee, antwoordde ik eerlijk. Nou, dan is er dus geen plek, al heb je je hele leven belasting betaald. Zo ben ik nu al drie jaar uit de maatschappij getrokken. Dat vind ik niet een beetje kwalijk, maar héél kwalijk.”

‘Als het een beetje koud was, condenseerde mijn adem op de tentbodem als ijs’

“Twee jaar geleden belandde ik in een koepeltentje op een camping vlakbij Den Haag. Die camping kostte drie euro per dag en vijftig cent voor het douchen. In de zomer was het daar heel prettig, heel vrij. Ik werkte toen in de buurt van Katwijk en reed elke dag achtentwintig kilometer heen en weer op de fiets. Ik was alleen maar bezig met werken, slapen en fietsen. Een soort survival.”

Angeniet Berkers

“Het was pittig, zeker als het kouder werd. Ik zat er tot diep in de herfst. Zo’n koepeltentje bleek het meest waterdicht. Maar als het een beetje koud was condenseerde mijn adem op de tentbodem als ijs. Op zo’n camping is er in het najaar ook geen warme douche meer. Dus dan warmde ik het water op in een pannetje en moest het dan in een gieter zien te krijgen. Dat was mijn douche.”

“Op gegeven moment ben ik naar een garagebox van een familielid gegaan. Daar liep een verwarmingsbuis doorheen. Dat vond ik prettig, die warmte, en het gaf net een beetje extra ruimte. Maar mijn familie gaf mij de sleutel van die box voor stallingsgebruik en niet om in te wonen, dus toen ze daarachter kwamen stond ik weer op straat.”

“Ik moest lullen als brugman om in de daklozenopvang te komen”

“Wanhopig klopte ik aan bij de daklozenopvang in Leiden. Bij hoge uitzondering mocht ik daar slapen. Ik moest wel lullen als brugman om erin te komen, omdat ik een baan als nachtportier had. Ik wilde er dus overdag slapen. Dat was een nachtmerrie. Ik zat vooral tussen daklozen die een beetje verward waren, en die maken een hoop lawaai. Ik heb in veertien dagen tijd twintig uur geslapen. Toen ging ik op mijn werk helemaal stuk.”

“We sliepen daar met meerdere mannen op een kamer. Dan werd er gezegd ‘goh wat heb je een mooie jas’. Verschillende mensen waren hun mooie jas daar al kwijtgeraakt. Ik sliep dus op mijn portemonnee en sleutelbos. Je bent dan continu alert.”

“Als je weinig hebt, worden sommige dingen extreem waardevol. Zoals mijn vliegbrevet. Dat draag ik altijd bij me. Als er brand zou uitbreken, heb ik dat tenminste nog. Kijk, ik heb ook een vwo-diploma, maar waar dat is? Geen idee. Dat papiertje interesseert me ook niet zo, ik heb het niet nodig.”

‘Mijn begeleidster heeft als een leeuwin gevochten om mij weer back on track te krijgen’

Angeniet Berkers

“Ik belandde weer in mijn tentje. Maar ik zat echt stuk. Toen heb ik mazzel gehad. Bij de daklozenopvang van de gemeente Den Haag trof ik toevallig iemand die bereid was om de regeltjes een beetje te verbuigen. Een sympathieke opvangmedewerkster van de Kessler Stichting heeft negen maanden geleden alles voor me geregeld. Zij heeft echt als een leeuwin gevochten heeft om mij weer *back on track* te krijgen. Gelukkig dus nog mensen die opnemen voor stropdasdaklozen zoals ik.”

“Ik heb nu een eigen kamer en deel een keuken met een andere man. Verderop zijn slaapzalen voor tachtig man, maar gelukkig heb ik mijn eigen plek. Het voelt nu een stuk kansrijker. Eindelijk ben ik af van die bureaucratische narigheid, eindelijk zit ik in de schuldsanering. Ik doe er alles aan om van die schulden af te komen. Als ik nu een nieuwe bekeuring krijg, maak ik nieuwe schulden en overtreed ik de regels van de schuldsanering. Dus je zult mij dus nooit door een rood stoplicht zien lopen en voordat ik ga fietsen check ik of m’n voor- en achterlicht het doen.”

‘Mijn grootste droom is weer zelf te kunnen koken’

“Het is niet langer alleen een droom dat ik weer gewoon een woning krijg. Ik schrijf mij in op seniorenwoningen, omdat daarvoor een kortere wachttijd is. Ik sta ook ingeschreven voor een tussenvoorziening voor de opvang van stropdasdaklozen, waar er gelukkig – langzaamaan – meer van komen.”

“Waar ik het meest naar verlang? Gewoon, weer zelf kunnen koken. Gelukkig ga ik ook veel bij vrienden langs die me uitnodigen omdat ze bang zijn dat ik te mager word. Als je leeft van een tientje in de week, waardeer je zulke simpele dingen.”

De foto's in dit artikel zijn van fotograaf Angeniet Berkers. Voor haar project 'Between the devil and the deep blue sea’ volgde ze Marco Bruigom twee jaar lang van plek naar plek. “Mijn doel was om deze 'onzichtbare' stropdasdaklozen een gezicht te geven. Zo van 'kijk mensen, wat voor nette en normale mensen er op straat wonen'. De kans is aanwezig dat dit jou ook gebeurt.”

Er zijn in ons land duizenden daklozen zoals Marco.

Bron: brandpuntplus.kro-ncrv.nl

20-03-2018

Aantal Daklozen In Nederland Verdubbeld

eenvandaag.avrotros.nl

kort fragment uitzending 08-02-2018
verslag Marc Schrikkema, redactie: Jan Ponsen

Op 10 november 2014 is de uitspraak van het ECSR openbaar geworden. In deze uitspraak adviseert het ECSR de Nederlandse staat om onderdak en voedsel aan zowel personen zonder een verblijfsvergunning, als aan dakloze personen met een verblijfsvergunning te bieden. Universele Verklaring van de Rechten van de Mens Artikel 28 Eenieder heeft recht op het bestaan van een zodanige maatschappelijke en internationale orde, dat de rechten en vrijheden, in deze Verklaring genoemd, daarin ten volle kunnen worden verwezenlijkt. Dat wil o.a. inhouden het recht op leven, en een menswaardige behandeling door de Staat voor eenieder op hun grondgebied. Het heeft dus niets te maken of nederland wel of niet een rijk of arm land is. Nederland is gebonden aan mensenrechtenstandaarden.

https://archive.org/details/AantalDaklozenInNederlandVerdubbeld

Economische dakloze rukt op

Door EVA GABELER
Telegraaf
25 oktober 2018 in BINNENLAND

AMSTERDAM - Hulporganisaties merken dat er onvoldoende laagdrempelige kortdurende opvang beschikbaar is in Nederland. Naast de gebruikelijke bewoners daarvan, mensen aan de rand van de samenleving zoals drugsverslaafden en mensen met psychische problemen, melden zich daar steeds meer zogenaamde ’economische’ daklozen. Dit zijn mensen uit de middenmoot van de samenleving die door een flinke tegenslag geen huis meer hebben, bijvoorbeeld door een faillissement of een echtscheiding. Afgelopen jaar opende het Leger des Heils onder de noemer ’huis te leen’ zelfs een speciale vestiging voor deze economische daklozen in het oosten van het land. Afgelopen jaar opende het Leger des Heils onder de noemer ’huis te leen’ zelfs een speciale vestiging voor deze economische daklozen in het oosten van het land. Tekort aan betaalbare woningen
De Nederlandse opvangcentra zitten ’barstensvol’, volgens Jan Laurier – voorzitter van brancheorganisatie Federatie Opvang. Hij zegt: „Het aantal mensen dat beroep doet op opvang, neemt toe. Doordat er een tekort is aan betaalbare woningen lopen de opvanglocaties over.”

Economische daklozen

Er melden zich steeds meer ‘economische daklozen’ bij opvangcentra in Nederland. Het gaat om mensen die door een economische tegenslag, zoals een scheiding of faillisement, geen woning meer hebben. De Nederlandse opvangcentra zitten ’barstensvol’ zegt Jan Laurier. Hij is voorzitter van brancheorganisatie Federatie Opvang. Laurier: „Het aantal mensen dat beroep doet op opvang, neemt toe. Doordat er een tekort is aan betaalbare woningen lopen de opvanglocaties over.” Het aantal daklozen verdubbelde tussen 2009 en 2015 bijna. Eind 2016 telde Nederland 31.000 mensen zonder huis.

Bron: woonbond.nl
2 november 2018

_____

https://archive.org/details/TweedeKamerDaklozen

_____

- Welke criteria gelden bij het bepalen of een verdragsbepaling naar haar inhoud een ieder kan verbinden in de zin van de artikelen 93 en 94 van de Grondwet?,(Fleuren,Hoogland).

- Bundesverfassungsgericht Karlsruhe 09.02.2010 Urteil Hartz IV.

- Volgens de uitspraak van het Europees Comité voor Sociale Rechten (ECSR) van 1 juli 2014 (gepubliceerd op 10 november 2014) is de Nederlandse overheid verplicht opvang te bieden aan dakloze vreemdelingen. In het kader van het Europees Sociaal Handvest en de rechten welke hieraan worden ontleend is de toegang tot deze opvang onvoorwaardelijk:

  "*The Charter requires that emergency social assistance be granted <u>without any conditions</u>. (...) The Committee equally considers that the provision of emergency assistance <u>cannot be made conditional</u> upon the willingness of the persons concerned to cooperate in the organisation of their own expulsion.*" overweging 117, (bron: inlia.nl).

deVerdieping Trouw

Opinie Mensenrechten

De Nederlandse staat laat staatlozen maar bungelen

Woonruimte van een staatloze in Utrecht. Beeld Werry Crone

Het Institute on Statelessness and Inclusion (ISI) begint vandaag met UNHCR Nederland en Steunpunt Vluchtelingen een petitie met een oproep aan de Nederlandse overheid om eindelijk de belofte na te komen het beleid voor staatloze inwoners te verbeteren.

Laura van Waas 4 november 2019

Nederland telt officieel zo'n 13.000 staatloze inwoners – mensen zonder nationaliteit. Maar ook 43.000 mensen met een 'onbekende nationaliteit' wonen in ons land, van

wie een onbekend aantal in feite staatloos is maar daar niet het bewijs voor kan leveren dat door de overheid gevraagd wordt. VN-vluchtelingenorganisatie UNHCR hadden de Adviescommissie voor Vreemdelingenzaken en het College voor de Rechten van de Mens deze problemen opgemerkt en de overheid herinnerd aan de juridische verplichtingen die voortvloeien uit internationale verdragen waar Nederland partij is.

Vijf verschillende internationale mensenrechten-'inspecties' tikten Nederland ook op de vingers – recentelijk nog de VN-rapporteur voor racisme die na haar bezoek afgelopen maand haar zorgen uitte over het staatlozenbeleid.

UNHCR: Nederland moet ruimhartiger worden voor staatlozen

Nederland moet meer doen *om staatloze mensen te helpen en te beschermen, zegt Carol Batchelor van VN-vluchtelingenorganisatie UNHCR. Het is tijd om internationale afspraken na te komen.*

Menselijke waardigheid

De menselijke waardigheid is niet alleen een grondrecht op zich, maar ook de grondslag van alle grondrechten. Het beginsel van de menselijke waardigheid is vastgelegd in de preambule van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens van 1948: "...overwegende, dat erkenning van de inherente waardigheid en de gelijke en onvervreemdbare rechten van alle leden van de mensengemeenschap grondslag is voor de vrijheid, gerechtigheid en vrede in de wereld.". In zijn arrest van 9 oktober 2001 in Zaak C-377/98 - Nederland tegen Europees Parlement en Raad, Jurispr. 2001, blz. 7079, r.o. 70-77, bevestigt het Hof van Justitie dat een grondrecht op menselijke waardigheid deel uitmaakt van het recht van de Unie.
Hieruit vloeit onder meer voort dat geen van de in dit Handvest vastgelegde rechten mag worden gebruikt om de waardigheid van anderen te schenden en dat de menselijke waardigheid tot het wezen van de in dit Handvest vastgelegde rechten behoort. Er kan derhalve geen afbreuk aan worden gedaan, zelfs niet als een recht wordt beperkt.

Bron: denederlandsegrondwet.nl

Mensenrechten en het recht op opvang

Nils Muiznieks, mensenrechtencommissaris Raad van Europa
Oktober 2014 over Nederland: `Eenieder – Nederlandse mensen met verblijfsrecht en ook mensen zonder verblijfsrecht – die
zicht bevinden op het grondgebied van een staat hebben het recht op een adequate levensstandaard. Inclusief eten, kleding en onderdak.'

Universele Verklaring voor de Rechten van de Mens
Artikel 25: `Een ieder heeft recht op adequate levensstandaard'

Internationaal Verdrag inzake Economische Sociale en Culturele Rechten
Artikel 11
Het recht op een adequate levensstandaard, met inbegrip van toereikende voeding,

Kleding en huisvesting

Het Handvest van de Grondrechten van de Europese Unie
Artikel 1: De menselijke waardigheid is onschendbaar.
Zij moet worden geëerbiedigd en beschermd.

Bron: Amnesty International

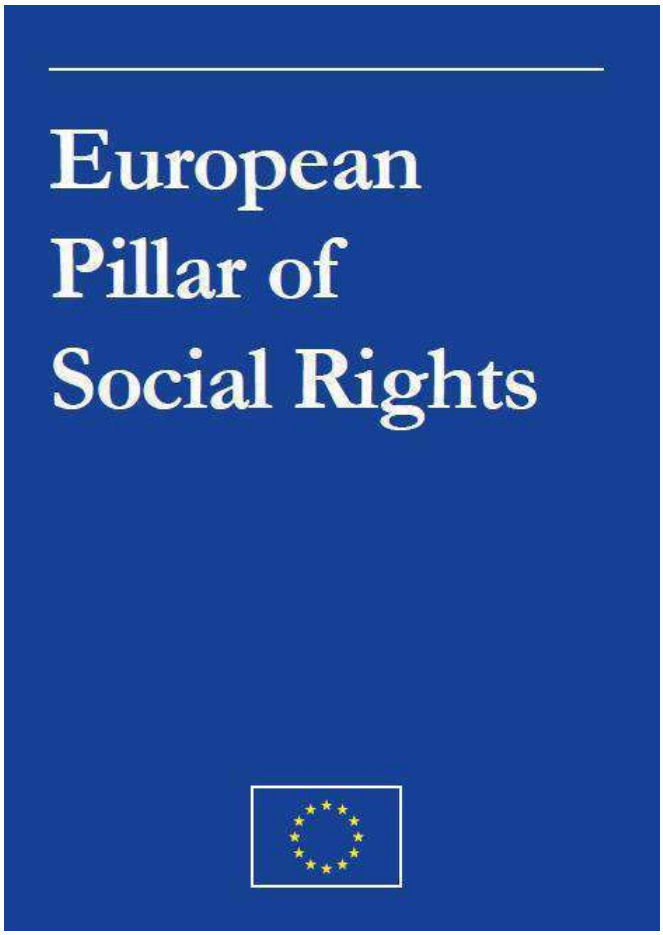

https://archive.org/details/europeanpillarofsocialrights

EUROPEAN COMMITTEE OF SOCIAL RIGHTS
COMITÉ EUROPÉEN DES DROITS SOCIAUX

DECISION ON THE MERITS

Adoption: 1 July 2014

Notification: 9 July 2014

Publicity: 10 November 2014

Conference of European Churches (CEC) v. the Netherlands

Complaint No. 90/2013

The European Committee of Social Rights, committee of independent experts established under Article 25 of the European Social Charter ("the Committee"), during its 272nd session attended by:

Luis JIMENA QUESADA, President
Monika SCHLACHTER, Vice-President
Petros STANGOS, Vice-President
Lauri LEPPIK
Birgitta NYSTRÖM
Rüçhan IŞIK
Jarna PETMAN
Elena MACHULSKAYA
Giuseppe PALMISANO
Karin LUKAS
Eliane CHEMLA
Jozsef HAJDU
Marcin WUJCZYK

Assisted by Régis BRILLAT, Executive Secretary

https://archive.org/details/europeancommitteeofsocialrightscomplaintno902013

interview Carol Batchelor

UNHCR: Nederland moet ruimhartiger worden voor staatlozen

Carol Batchelor Beeld Inge Van Mill

Nederland moet meer doen om staatloze mensen te helpen en te beschermen, zegt Carol Batchelor van VN-vluchtelingenorganisatie UNHCR. Het is tijd om internationale afspraken na te komen.

Bron: trouw.nl

Petra Vissers

1 juli 2019

Subsidies illegalen

Amsterdam geeft dit jaar 8 miljoen euro uit aan subsidies voor illegalen. Het geld gaat naar nieuwe asielaanvragen, culturele feestjes, reiskosten en cursussen over vloggen.

'Geld voor illegalen toont: college is er niet voor Amsterdammers' - Elsevier Weekblad

Bron: Elsevier Weekblad

4 Oktober 2019

Aantal daklozen in Nederland verdubbeld: Iedereen kan dakloos worden

Het aantal daklozen in Nederland is in tien jaar tijd verdubbeld: van nog geen 18.000 in 2009 naar bijna 40.000 mensen. Opvanginstanties slaan alarm: ,,Steeds meer mensen lopen risico's: iedereen kan dakloos worden.''

Bron: ad.nl
Marcia Nieuwenhuis
23 augustus 2019

COMMENTAAR:
IFUD of Human Rights
23 augustus 2019

Nederland moet niet alleen meer doen om staatloze mensen te helpen en te beschermen, Nederland moet ook internationale afspraken na komen voor de Nederlandse mensen. Nederlandse daklozen o.a hebben –zoals ook staatloze mensen- recht op bescherming opdat ieder mens de mensenrechten kan genieten op menswaardige manier.

BELASTINGDIENST GAAT DAKLOZEN STRENGER CONTROLEREN

De Belastingdienst gaat daklozen scherper in de gaten houden. Uit onderzoek blijkt dat veel daklozen een rommeltje maken van hun administratie. Ook betalen ze lang niet altijd belasting over de giften die ze ontvangen.

“Regels zijn regels”, legt belastingdeskundige Remco Voortman uit. “Daklozen zijn, net als alle andere Nederlanders, belastingplichtig.

Bron: nieuwspaal.nl
Herman Niescheveld
27 september 2019

EVENREDIGHEIDSBEGINSEL

Het evenredigheidsbeginsel is opgenomen in artikel 3:4 Awb. Overheidshandelen,de nadelige gevolgen van een besluit mogen echter voor de belanghebbenden niet onevenredig zijn in de verhouding met de tot het besluit te dienen doelen.

nationale ombudsman

Retouradres: Postbus 93122, 2509 AC Den Haag

Aan de voorzitter van het college van burgemeester en wethouders

Geachte voorzitter,

Zoals u weet, is in diverse regio's in Nederland het woningtekort alarmerend hoog. Er is een groot gebrek aan huurwoningen in het sociale segment, en ook in de middeldure huur zijn er flinke tekorten. Het vinden van passende, goedkope huisvesting voor burgers is in veel steden eigenlijk onbegonnen werk. Verschillende doelgroepen, zoals jongeren, asielzoekers, alleenstaanden, ouderen en (andere) spoedzoekers beconcurreren elkaar op dezelfde krappe woningmarkt. Hier ligt voor de overheid een grote maatschappelijke opgave om op te lossen.
Tegelijkertijd constateer ik dat het handelen van diezelfde overheid het er voor deze woningzoekenden intussen niet gemakkelijker op maakt, zeker niet als zij als zelfredzaam worden gezien.

Steeds meer signalen over 'zelfredzame' adreslozen
De Nationale ombudsman ontvangt steeds meer signalen van en over mensen, die dak- of thuisloos zijn geraakt door bijvoorbeeld ontslag, te weinig zzp-inkomsten, een echtscheiding of ernstige (hypotheek)schulden. Zij kunnen bijvoorbeeld hun (hoge) woonlasten niet meer betalen en vinden op dit moment geen andere (goedkopere) woning. De zeer lange wachttijden voor een sociale huurwoning, de strenge (financiële) voorwaarden, het maar zeer beperkt verlenen van een urgentieverklaring en de strengere handhaving bij permanente bewoning op vakantieparken maken het lastig om op eigen kracht en veelal in beperkte tijd andere passende huisvesting te vinden. Sommige mensen komen hierdoor niet verder dan een tijdelijk onderkomen of staan zelfs letterlijk op straat.
De gemeenten zien hen echter als voldoende zelfredzaam. Er is geen sprake van psychiatrische of verslavingsproblematiek. Daardoor hebben deze mensen in principe geen toegang tot maatschappelijke opvang. Een groot deel van hen wil dit ook niet en zoekt andere oplossingen om de ongewenste situatie te overbruggen, bijvoorbeeld door te slapen bij familie en vrienden (de zogenaamde bankslapers), in een boot, een auto, een schuur, of een vakantiepark. De overheid denkt dat zij het zelf, of met hulp van hun eigen netwerk, wel redden. Deze veronderstelde zelfredzaamheid blijkt in de praktijk in veel gevallen een illusie.[1] Voor korte tijd een slaapplaats vinden, lukt vaak nog wel. Het op eigen kracht op orde krijgen van al hun zaken, is vaak (te) ingewikkeld. Door stress, een tekort aan geld en aan tijd zijn ook deze mensen bezig met 'overleven'. Er is weinig (mentale) ruimte om alles weer op orde te krijgen, vooral omdat zij geen vast woonadres meer hebben.

Datum
28 maart 2019

Onderwerp
'Zelfredzame' adreslozen

Ons nummer
201809896

Uw kenmerk

Bijlage(n)
Diverse

Nationale ombudsman
Bezuidenhoutseweg 151
2594 AG Den Haag

Postbus 93122
2509 AC Den Haag

T 070 356 35 63
post@nationaleombudsman.nl
www.nationaleombudsman.nl

[1] Wetenschappelijke raad voor het regeringsbeleid, *Weten is nog geen doen. Een realistisch perspectief op redzaamheid*, april 2017. Zie ook de conclusies van de Nationale ombudsman in rapport 2016/050 'Burgerperspectief op schuldhulpverlening', van 11 mei 2016, een onderzoek naar de ervaringen van burgers met gemeentelijke schuldhulpverlening en de conclusies in rapport 2017/075 'Vrouwen in de knel' van 6 juli 2017, een onderzoek naar de knelpunten in de vrouwenopvang.

En als zij wel op eigen kracht proberen hun zaken te regelen, lopen zij al snel tegen door de overheid zelf opgeworpen drempels op. Dit leidt tot knelpunten waardoor deze 'zelfredzame' adreslozen uiteindelijk vastlopen, terwijl gemeenten er juist van uitgaan dat zij het zelf wel redden.

Knelpunten
Meerdere knelpunten zijn al langere tijd bekend, maar nog steeds niet opgelost. Kort gezegd luiden de belangrijkste als volgt:

- Inschrijven in de Basisregistratie personen (BRP) kost in de praktijk nog steeds veel moeite of is niet mogelijk. Bij inschrijving op een adres binnen het eigen netwerk - bijvoorbeeld op het woonadres van familie of vrienden - komen de kostendelersnorm en kortingen op toeslagen om de hoek kijken, waardoor het netwerk hieraan liever niet meewerkt. Bij inschrijving op een briefadres wijst de gemeente de aanvraag, vaak zonder nader onderzoek naar de specifieke situatie, af vanwege de kans op fraude. Of de gemeente stelt voorwaarden die het de aanvrager lastig maken om aan te kunnen voldoen, zoals regiobinding, verplicht verblijf in de daklozenopvang of specifieke informatie over de verblijfplaats over een bepaalde periode. Het komt ook geregeld voor dat de gemeente een maximumtermijn aan een briefadres stelt, waardoor deze slechts korte tijd gebruikt kan worden.[2]
- Het is ingewikkeld om bij de gemeente het juiste loket te vinden. Gemeenten sturen mensen van 'het kastje naar de muur'. Dit gebeurt bij een verzoek tot inschrijving in de BRP, maar ook bij een verzoek tot ondersteuning bij het oplossen van hun problemen. Gemeenten wijzen naar andere loketten binnen hun organisatie of naar elkaar, zonder onderling samen te werken of zelfs maar contact met elkaar op te nemen over wie de persoon verder op weg kan helpen.
- Gemeenten hebben onvoldoende oog voor onderliggende problematiek. Bij melding aan het loket voor inschrijving in de BRP of andere praktische zaken, vragen gemeenten niet of onvoldoende door naar wat er nog meer speelt - zoals de reden van het niet hebben van een adres en onderliggende sociale of schuldenproblematiek. Hierdoor worden andere hulpvragen over het hoofd gezien, waardoor de problemen zich verder opstapelen.

In december 2018 heb ik een bijeenkomst georganiseerd om met diverse betrokken partijen over deze knelpunten te spreken.[3] Uit dit gesprek bleek dat mijn zorgen worden gedeeld. Ook gemeenten zelf herkennen de knelpunten al langere tijd, maar de problematiek bestaat nog steeds. In een aantal gevallen zoeken gemeenten al wel naar passende/nieuwe (maatwerk-)oplossingen, maar stuiten daarbij nog op star beleid en wet- en regelgeving. Hierdoor *blijven* mensen tussen wal en schip vallen. Dit duurt nu te lang.

[2] Zie voor deze problematiek ook tv-uitzending 'Gemeenten weigeren daklozen in te schrijven in de Basisregistratie personen' van 28 januari 2019 van KRO-NCRV De Monitor en de daarop volgende Kamervragen van 28 en 30 januari 2019 met kenmerk 2019Z01414 en kenmerk 2019Z01619.

[3] De Nationale ombudsman sprak met het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, de Federatie opvang, het Leger des Heils, de Vereniging van Nederlandse Gemeenten, het College voor de Rechten van de Mens, de Stichting Como (cliëntenorganisaties maatschappelijke opvang), de Branchevereniging van woningcorporaties Aedes en met drie gemeenten.

Visie Nationale ombudsman
Gezien de huidige woningnood is passende huisvesting lang niet meer voor iedereen beschikbaar.[4]
Het is belangrijk om te beseffen wat dit concreet betekent. Het niet hebben van een vaste woon- of verblijfplaats heeft grote gevolgen voor alle aspecten van het leven van een burger, ook voor diegene die zelfredzaam genoeg wordt geacht om voor zichzelf passende woonruimte te vinden. Het is daarom essentieel dat de overheid bereid is om vanuit het burgerperspectief te kijken naar wat deze mensen nodig hebben om, ondanks het gebrek aan een vast woonadres, in ieder geval te kunnen blijven deelnemen aan de maatschappij en zelf hun problemen te kunnen oplossen. Vooral nu er op korte termijn geen zicht is op voldoende woningen, vergt dit creatief overheidsdenken en -handelen op zowel gemeentelijk als landelijk niveau. Niet enkel gericht op handhaving, maar op het vinden van snelle, passende (maatwerk)oplossingen. Als blijkt dat richtlijnen, beleid of andere voorschriften in specifieke (maatschappelijke) omstandigheden tot onbedoelde of ongewenste consequenties leiden, vind ik dat de overheid hiervan af dient te wijken. Het is onacceptabel dat een burger eerst verder moet 'afglijden' om voor benodigde voorzieningen en ondersteuning in aanmerking te komen. Dat is voor deze mensen onnodig en bovendien een verspilling van tijd en geld door de overheid, die dan uiteindelijk alsnog in actie zal moeten komen om deze burger te ondersteunen. Dit keer met veel hogere maatschappelijke kosten. Ik doe u daarom de volgende aanbevelingen.

Aanbevelingen
Is in uw gemeente sprake van woningnood? En is hierbij sprake van de door mij geschetste knelpunten? Dan roep ik u op tot het volgende.

1. Voorkom dat mensen niet staan ingeschreven in de BRP
Zorg er nu echt voor dat iedereen zich kan inschrijven in de BRP.[5] Deze inschrijving is niet alleen essentieel om toegang te (kunnen) krijgen tot een uitkering, maar ook tot veel andere voorzieningen, zoals (schuld)hulpverlening, een zorgverzekering, persoonlijke documenten, een woning of een arbeidscontract. De overheid dient bij een verzoek tot inschrijving in de BRP geen onredelijke drempels op te werpen. Zorgen over fraude mogen er niet toe leiden dat burgers buiten de boot vallen, evenals gemeentelijke beleidsregels met onrealistische voorwaarden dat niet mogen doen. Als iemand niet in het systeem van de BRP past, moet er een maatwerk-oplossing worden geboden. Al in 2016 heb ik hierop gewezen, omdat ik ook toen constateerde dat dak- en thuisloze mensen moeite hebben met inschrijving in de BRP. De regels van de Wet BRP zijn lang niet zo strikt als gemeenten ze interpreteren. Toch blijven veel gemeenten star in de toewijzing van een briefadres.[6] Het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties heeft vervolgens de Circulaire 'BRP en briefadres' uitgebracht en recent nogmaals bij u onder de aandacht gebracht.[7]

---

[4] In sommige steden is er zelfs een wachttijd van 15 tot 20 jaar voor het verkrijgen van een sociale huurwoning.
[5] Hiermee wordt bedoeld iedereen die rechtmatig in Nederland verblijft.
[6] Zie rapport 2018/110 'Een mens leeft, een systeem niet' van 1 november 2016, een onderzoek van de Nationale ombudsman naar (problemen rond) inschrijvingen in de Basisregistratie personen (BRP). Zie ook de bijbehorende handreiking van de Nationale ombudsman voor gemeenten van 1 november 2016.
[7] Zie beantwoording Kamervragen door de staatssecretaris van BZK van 15 maart 2019 over de problematiek in de uitzending van KRO-NCRV De Monitor (zie noot 2), kenmerk 2019-0000127220 en zijn brief aan alle colleges van burgemeester en wethouders van maart 2019, met kenmerk 2018-0000953129, met daarbij de Circulaire.

Wees ervan bewust dat burgers die niet in de BRP worden ingeschreven en daardoor geen adres hebben, vaak niet weten wat te doen en tot wie zij zich (nog) kunnen richten. Zij komen dan in een vicieuze cirkel terecht, waar zij moeilijk zelfstandig uit kunnen komen. En intussen wordt hun problematiek steeds groter. Dit moet nu echt veranderen. Handel daarom oplossingsgericht, en bezie samen met de betrokken burger en, zo nodig, in samenwerking met maatschappelijke opvanginstellingen en andere gemeenten waar hij zich kan inschrijven. Laat onrealistische voorwaarden daarbij achterwege en denk oplossingsgericht.

2. Bied adequate ondersteuning en begeleiding om verdere problematiek te voorkomen

Gemeenten hebben een zorgplicht om hulpbehoevende mensen te ondersteunen. Besef daarbij dat deze maatschappelijke ondersteuning ook is bedoeld voor de hiervóór omschreven 'zelfredzame' adreslozen. Zij kunnen veel zelf, maar niet iedereen blijkt uiteindelijk zelfredzaam genoeg. Wees er daarom ook voor *hen* wanneer zij bij de gemeente aankloppen. Stuur iemand niet van loket naar loket, maar neem vanaf het eerste loket integraal de verantwoordelijkheid om mensen snel weer op weg te helpen.[8] Laat de afdelingen Burgerzaken en Sociaal Domein samenwerken en biedt cliëntondersteuning aan. Dit alles voorkomt verder 'afglijden'. Lever vervolgens maatwerk door per individu onderzoek te doen naar de persoonlijke omstandigheden en achterliggende problemen die de toegang tot maatschappelijke ondersteuning kunnen rechtvaardigen. Pas hierbij de toegangscriteria niet te restrictief toe; wees flexibel als de situatie daar aanleiding toe geeft.[9]

3. Heb aandacht voor de krapte op de woningmarkt en zoek naar passende oplossingen

Verander de manier van denken over het toepassen van handhavingsregels. Dit is nodig bij een krappe woningmarkt. Biedt een passende oplossing als de situatie erom vraagt. Zo biedt de Participatiewet mogelijkheden tot maatwerk in het toepassen van de kostendelersnorm. Naar mijn ervaring wordt hiervan nog steeds weinig gebruik gemaakt. Gemeenten weten dit niet of zijn mogelijk bang dat toepassing ervan misbruik in de hand zou werken. Maar een verandering in dit denken in wantrouwen is nodig om extra woonmogelijkheden te creëren.[10]

Oproep aan de Rijksoverheid

Gelijktijdig met deze brief heb ik de staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, als verantwoordelijke op Rijksniveau voor maatschappelijke ondersteuning, gevraagd om er samen met het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten voor te zorgen dat gemeenten worden ondersteund bij het opvolgen van mijn aanbevelingen. Voorts heb ik hem opgeroepen om samen met deze ministeries te bezien of knellende wetgeving en/of beleid - veelal gericht op het voorkomen van fraude en misbruik (zoals kortingen op uitkeringen en toeslagen bij het in huis nemen van een (dreigende) dakloze of starter op de woningmarkt) - al dan niet tijdelijk buiten toepassing kan worden gelaten in verband met de krapte op de woningmarkt.

---

[8] Zie ook de conclusies in rapport 2018/030 'Zorgen voor burgers' van 14 mei 2018, een onderzoek van de Nationale ombudsman naar knelpunten die burgers ervaren bij de toegang tot zorg.
[9] Maak bijvoorbeeld begeleiding vanuit de Participatiewet (zoals budget en inkomensbeheer) ook mogelijk wanneer men geen uitkering, maar een baan heeft.
[10] De staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid bracht in februari van dit jaar nog bij gemeenten onder de aandacht dat uitzonderingen op de kostendelersnorm mogelijk zijn. Toepassing hiervan is een bevoegdheid van gemeenten. Zie nieuwsbrief gemeentenieuws SZW, nummer 2019-1, 22 februari 2019.

Daarnaast heb ik de staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, als verantwoordelijke op Rijksniveau voor de BRP, opgeroepen om op korte termijn de modelbeleidsregels briefadres die gemeenten hanteren, te evalueren en te toetsen aan de uitgangspunten van de Wet BRP en erop aan te dringen dat deze regels, indien nodig, daarop worden aangepast. Stel gemeenten van deze aanpassingen op de hoogte.

Vervolg
Klachten die wij de komende periode ontvangen over deze problematiek zullen wij aan de hand van de hierboven genoemde aanbevelingen bekijken en zo nodig (nogmaals) bij u onder de aandacht brengen. Over een half jaar zullen wij inventariseren welke klachten wij hebben ontvangen en bij gemeenten nagaan in hoeverre de aanbevelingen worden opgevolgd.

Advies
Tot slot geef ik nog met nadruk aan dat ik óók heb geconstateerd dat diverse gemeenten inmiddels al experimenten en/of alternatieve werkwijzen hebben ontwikkeld om 'zelfredzame' adreslozen beter op weg te kunnen helpen. Ik raad u aan deze succesvolle experimenten en werkwijzen met elkaar te delen en hiervan te leren.

Een afschrift van deze brief heb ik gestuurd aan de voorzitter van de Tweede kamer. Verder heb ik de gemeentelijke ombudsmannen en lokale ombudsvoorzieningen benaderd met de vraag om deze brief door te zetten naar de bij hen aangesloten gemeenten.

Contact
Voor eventuele vragen en/of opmerkingen over deze brief kunt u contact opnemen.

Met vriendelijke groet,
de Nationale ombudsman,

Reinier van Zutphen

VluchtelingenWerk Nederland

VluchtelingenWerk Nederland zet zich in voor de bescherming van mensen die hun land moesten verlaten vanwege oorlog, politiek geweld, hun seksuele geaardheid, afkomst of religie. De organisatie komt op voor de rechten van vluchtelingen en helpt hen een nieuw bestaan op te bouwen in Nederland.. Koning Willem-Alexander is bij de bijeenkomst t.g.v. het 40-jarig jubileum van VluchtelingenWerk Nederland. Er wordt terug- en vooruitgeblikt met directeur Abdeluheb Choho en historicus en columnist James Kennedy. Daarnaast vertellen vluchtelingen van toen en nu over hun ervaringen rond hun opvang in Nederland. Ook worden de VluchtelingenWerk Awards uitgereikt voor het creëren van draagvlak in de samenleving. Afsluitend spreekt Koning Willem-Alexander met medewerkers, vrijwilligers en vluchtelingen. VluchtelingenWerk Nederland is een onafhankelijke organisatie met bijna 15.000 vrijwilligers, 65.000 donateurs en vele samenwerkingspartners.

Foto: VluchtelingenWerk Nederland

Bron: Het Koninklijk Huis

10-10=2019

Stichting Leger des Heils Welzijns- en Gezondheidszorg
Postbus 3006, 1300 EH Almere

Bezoekadres Spoordreef 10
1315 GN ALMERE
Afdeling Public Affairs
Inlichtingen bij Diana Nieuwold, manager Public Affairs
Belangenbehartiging
Telefoon 088 06583389
E-mail Diana.nieuwold@legerdesheils.nl

Leden van de Vaste Kamercommissie
voor Binnenlandse Zaken

Datum 15 oktober 2019
Onderwerp Voorbereiding begrotingsbehandelingen

Pagina 1/1
Bijlage(n) -

Geachte leden van de Vaste Kamercommissie voor Binnenlandse Zaken,

Ter voorbereiding op de komende begrotingsbehandelingen, doe ik u hierbij een aantal overwegingen toekomen, waar het Leger des Heils in de dagelijkse praktijk mee te maken heeft. Een groot probleem van dit moment is het tekort aan goedkope woningen, echter is het vraagstuk breder dan dat. Het vraagt een integrale aanpak van wonen, werken, begeleiding naar herstel van het gewone leven. Deze integrale benadering lijkt vaak op gespannen voet te staan met de bestuurlijke inrichting van ons land. Departementen en gemeenschappelijke diensten trekken nog onvoldoende samen op om te komen tot een goede oplossing. Voor een succesvolle re-integratie van kwetsbare (in dit geval ook dak- en thuisloze) mensen is dat echter van groot belang. Hieronder licht ik dat graag verder toe.

Extra (ver)bouwimpuls
Het Leger des Heils is blij met de aangekondigde korting op de Verhuurderheffing voor de bouw van sociale huurwoningen in schaarstegebieden en stedelijke gewesten waar Woondeals zijn gesloten. Wij zien echter in de praktijk, dat nagenoeg overal een (ver)bouwimpuls noodzakelijk is. Is het denkbaar dat er ook een (wellicht kleinere) korting wordt verstrekt in de gemeenten die er nu buiten vallen, maar waar wel bereidheid is te bouwen?

We zijn ook blij met de toegezegde FLEX-woningen. Maar zien daarbij ook reikhalzend uit naar de daadwerkelijke bouw ervan. Behalve de stikstofproblematiek, zal er deze maanden naar verwachting niet meer gebouwd gaan worden, omdat de korting op de verhuurderheffing per 1 januari a.s. ingaat. Dat betekent een voor de bouw 'bijna verloren jaar'. En dat terwijl de daklooshеid in Nederland zo hoog is! Het CBS telde afgelopen jaar een kleine 40.000 dak- en thuisloze mensen. Wij zijn ervan overtuigd, dat dit aantal in werkelijkheid veel groter is, omdat de mensen die niet in de opvang geregistreerd staan, of wie noodgedwongen op een vakantiepark woont niet zijn meegeteld.

Datum 15 oktober 2019
Onderwerp Begrotingsbehandelingen

Woonvisie
Zowel in de Nationale Woonagenda als in de regionale woonvisies zien **wij** nog te weinig aandacht voor kleine goedkope woonunits van maximaal €400 per maand, verspreid over een gemeente en beschikbaar voor alle mensen met een kleine beurs. Maar ook specifieke woonunits aan de rand van een wijk, zoals bijvoorbeeld Skaeve Huse of tiny houses, zijn niet in de woonvisies opgenomen. Laat staan dat dit zich vertaalt in het beschikbaar stellen van extra locaties.

Woningen voor dak- en thuisloze mensen
Als Leger des Heils zien we het liefst dat de kortdurende opvang (3-6 maanden) in Nederland zeer sterk wordt geminimaliseerd. In Nederland is het gebruikelijk, dat je wordt verwezen naar de opvang (die overigens nu meestal (te) vol is), waar je gemiddeld 14 maanden woont. Sommige mensen wonen er inderdaad een paar maanden, maar de meesten 2 of 3 jaar. In de opvang zie je mensen eerder in hun situatie achteruit gaan, dan vooruit. Het perspectief ontbreekt en het is een ongezonde leefomgeving met veel prikkels. Vanuit de opvang stroomt men door naar ofwel Beschermd Wonen ofwel een zelfstandige woning. Voor het perspectief van mensen om weer mee te doen in de samenleving voegt de opvang op de huidige manier georganiseerd niets toe. Integendeel. In de visie van het Leger des Heils is het meer zinvol om mensen waar dat kan vanaf de eerste dag een woning aan te bieden, met daarbij de benodigde ambulante begeleiding om ook daadwerkelijk zelfstandig te kunnen wonen voor hen die daar (nog) niet toe in staat zijn. Te vaak zien we nu in de praktijk, dat deze zorg en ondersteuning, niet of onvoldoende wordt geregeld. Het is niet alleen menswaardiger voor de persoon die het betreft, maar ook succesvoller (omdat er geen verslechtering van de situatie tijdens de duur van de opvang plaatsvindt). En uiteindelijk per individu ook goedkoper. In samenwerking met het Ministerie van VWS, de Federatie Opvang en de VNG zetten we onze schouders eronder om deze omslag te kunnen maken.

Echter, tellen we dit gegeven op bij de cijfers van het aantal dak- en thuisloze mensen in Nederland dan zijn er op korte termijn al tenminste 40.000 wooneenheden nodig voor dak- en thuisloze mensen.

Prestatieafspraken en zorgindicaties gaan niet hand in hand
In de praktijk zien we op veel plaatsen dat de prestatieafspraken tussen gemeenten en corporaties ontoereikend zijn om mensen uit de opvang te laten doorstromen. Een voorbeeld hiervan is een kortdurende opvang met 52 bedden en een afgesproken verblijfsduur van maximaal een jaar, waarvoor 17 woningen per jaar beschikbaar worden gesteld.

Veel gemeenten werken met de zogeheten omklapwoningen, waarbij de hulporganisatie de woning op naam heeft en de huur betaalt. Met de bewoner wordt een zorg-/huurovereenkomst afgesloten. Bij goed woongedrag kan de woning na 1 of 2 jaar op naam van de bewoner wordt gezet. Deze constructie is ontstaan, voor mensen die op de 'zwarte lijst' van de corporatie staan en aan wie niet meer verhuurd wordt. Zo kunnen zij - met de voorwaarde van begeleiding - toch zelfstandig wonen en is een langdurige plek in de opvang niet nodig. Dit betekent echter wel, dat ook de risico's van huurderving bij de zorgorganisaties liggen. Het Leger des Heils heeft meer dan 1500 woningen volgens deze constructie op naam en derft gemiddeld een kleine €750.000 per jaar. Dat betekent, de afgelopen vier jaar een derving van bijna 3 miljoen euro, die ten koste van de zorggelden is gekomen!

Gemeenten korten massaal op het sociaal domein. Dit is een grote dreiging voor verdere stijging van het aantal dak- en thuisloze mensen in Nederland. Aedes gaf onlangs in de corporatiemonitor Woonoverlast aan, dat er steeds meer sprake is van 'probleem'-huurders en dat de hulpverlening ontbreekt. Het is een beeld dat we als Leger des Heils helaas herkennen. De problematiek is te groot en te complex voor hulp vanuit het wijkteam en indicaties voor gespecialiseerde hulp worden steeds lager, steeds korter van duur en voor een steeds lager tarief. Met betrekking tot de zogeheten omklapconstructie zien we in een aantal situaties dat de woning nog wel op naam staat van de zorgorganisatie, maar dat er door de gemeente geen of een veel te lage indicatie wordt afgegeven voor de benodigde begeleiding. Het Leger des Heils pleit dan ook voor gecombineerde prestatieafspraken met gegarandeerde zorg en begeleiding voor deze kwetsbare groep.

Datum 15 oktober 2019
Onderwerp Begrotingsbehandelingen

Uiteraard staan wij open voor vragen en/of suggesties.

U kunt hiervoor contact opnemen met Diana Nieuwold, manager Public Affairs Belangenbehartiging, via 06-46422847 of Diana.nieuwold@legerdesheils.nl of bij diens afwezigheid via 036-5398250.

Met vriendelijke groet,

envoy drs. C. Vader
voorzitter stichtingsdirectie

Stichting Leger des Heils Welzijns- en Gezondheidszorg
Postbus 3006, 1300 EH Almere

Bezoekadres Spoordreef 10
1315 GN ALMERE
Afdeling Public Affairs
Inlichtingen bij Diana Nieuwold, manager Public Affairs/Belangenbehartiging
Telefoon 088 06583389
E-mail Diana.nieuwold@legerdesheils.nl

Datum 17 oktober 2019
Onderwerp Wonen en Opvang
Ons kenmerk

Bijlage(n) -

Geachte leden van de Vaste Kamercommissie voor Volksgezondheid, Welzijn en Sport,

Ter voorbereiding op de komende begrotingsbehandelingen, doe ik u hierbij een aantal overwegingen toekomen, waar het Leger des Heils in de dagelijkse praktijk mee te maken heeft. Een groot probleem van dit moment is het tekort aan goedkope woningen, echter is het vraagstuk breder dan dat. Het vraagt een integrale aanpak van wonen, werken, begeleiding naar herstel van het gewone leven. Deze integrale benadering lijkt vaak op gespannen voet te staan met de bestuurlijke inrichting van ons land. Departementen en gemeenschappelijke diensten trekken nog onvoldoende samen op om te komen tot een goede oplossing. Voor een succesvolle re-integratie van kwetsbare (in dit geval ook dak- en thuisloze) mensen is dat echter van groot belang.

Het CBS telde afgelopen jaar een kleine 40.000 dak- en thuisloze mensen. Wij zijn ervan overtuigd, dat dit aantal in werkelijkheid veel groter is, omdat de mensen die niet in de opvang geregistreerd staan, of die noodgedwongen op een vakantiepark wonen niet zijn meegeteld. Het Leger des Heils is dan ook blij met de aankondiging van Staatssecretaris Blokhuis om nog dit jaar te komen met een plan voor de aanpak van dak- en thuisloosheid. Dit zal alleen kunnen slagen als de betrokken ministeries (Justitie & Veiligheid, Sociale Zaken en Werkgelegenheid, Binnenlandse zaken, Financiën en natuurlijk Volksgezondheid, Welzijn en Sport) er gezamenlijk hun schouders onder zetten.

'Slechts' het uitbreiden van het aantal bedden in de opvang is onzes inziens NIET de oplossing. Sterker nog: we vinden dat überhaupt geen goed idee.

Hieronder licht ik dat graag verder toe.

Van Opvang naar Wonen
Als Leger des Heils zien we het liefst dat de kortdurende opvang (3-6 maanden) in Nederland zeer sterk wordt geminimaliseerd. In Nederland is het gebruikelijk, dat je wordt verwezen naar de opvang (die overigens nu meestal (te) vol is), waar je gemiddeld 13 maanden woont. Sommige mensen wonen er inderdaad een paar maanden, maar de meesten heel veel langer. In de opvang zie je mensen eerder in hun situatie achteruitgaan, dan vooruit. Hun zelfredzaamheid vermindert. Het perspectief ontbreekt en het is een ongezonde leefomgeving met veel prikkels. Vanuit de opvang stroomt men door naar ofwel Beschermd Wonen ofwel een zelfstandige woning. Voor het perspectief van mensen om weer mee te doen in de samenleving voegt de opvang op de huidige manier georganiseerd niets toe. Integendeel.

In de visie van het Leger des Heils is het veel zinvoller om mensen waar dat kan vanaf de eerste dag een woning aan te bieden, met daarbij de benodigde ambulante begeleiding om ook daadwerkelijk zelfstandig te kunnen wonen voor hen die daar (nog) niet toe in staat zijn. Te vaak zien we nu in de praktijk, dat deze zorg en ondersteuning, niet of onvoldoende wordt geregeld. Het is niet alleen menswaardiger voor de persoon die het betreft, maar ook succesvoller (omdat er geen verslechtering van de situatie tijdens de duur van de opvang plaatsvindt). En uiteindelijk per individu ook goedkoper. We leren hierbij van de Finse aanpak: waarin met extra investeringen en samenwerkende departementen het aantal langdurig dakloze mensen is gehalveerd. Finland is ook het enige land in Europa waar het aantal dak- en thuisloze mensen is afgenomen (-18%) volgens de overview van Feantsa in 2018. In alle andere landen is het aantal dak- en thuisloze mensen juist gegroeid, al is dat niet overal zoveel als in Nederland.

In samenwerking met het Ministerie van VWS, de Federatie Opvang en de VNG zetten we onze schouders eronder om deze omslag te kunnen maken. Dit kan echter alleen als er voldoende middelen voor ambulante begeleiding beschikbaar zijn. En natuurlijk ook woonplekken.

Prestatieafspraken en zorgindicaties gaan niet hand in hand
In de praktijk zien we op veel plaatsen dat de prestatieafspraken tussen gemeenten en corporaties ontoereikend zijn om mensen uit de opvang te laten doorstromen. Een voorbeeld hiervan is een kortdurende opvang met circa 50 bedden en een afgesproken verblijfsduur van maximaal een jaar, waarvoor 17 woningen per jaar beschikbaar worden gesteld.

Veel gemeenten werken met de zogeheten omklapwoningen, waarbij de hulporganisatie de woning op naam heeft en de huur betaalt. Met de bewoner wordt een zorg-/huurovereenkomst afgesloten. Bij goed woongedrag kan de woning na 1 of 2 jaar op naam van de bewoner worden gezet. Deze constructie is ontstaan, voor mensen die op de 'zwarte lijst' van de corporatie staan en aan wie niet meer verhuurd wordt. Zo kunnen zij - met de voorwaarde van (vaak noodzakelijke intensieve) begeleiding - toch zelfstandig wonen en is een langdurige plek in de opvang niet nodig. Dit betekent echter wel, dat ook de risico's van huurderving bij de zorgorganisaties liggen. Het Leger des Heils heeft meer dan 1500 woningen volgens deze constructie op naam en derft gemiddeld een kleine €750.000 per jaar. Dat betekent, de afgelopen vier jaar een derving van bijna 3 miljoen euro, die ten koste van de zorggelden is gekomen! Hoewel de vraag steeds meer toeneemt, zijn we daarom als Leger des Heils steeds meer terughoudend om huizen op naam te nemen. Wat in de praktijk betekent, dat mensen langer op de opvang aangewezen zijn.

Tekorten in het sociaal domein
Gemeenten korten massaal op het sociaal domein. Dit is een grote dreiging voor verdere stijging van het aantal dak- en thuisloze mensen in Nederland. Aedes gaf onlangs in de corporatiemonitor Woonoverlast aan, dat er steeds meer sprake is van 'probleem'-huurders en dat de hulpverlening ontbreekt. Het is een beeld dat we als Leger des Heils helaas herkennen. De problematiek is te groot en te complex voor hulp vanuit het wijkteam en indicaties voor gespecialiseerde hulp worden steeds lager, steeds korter van duur en voor een steeds lager tarief. Met betrekking tot de zogeheten omklapconstructie zien we in een aantal situaties dat de woning nog wel op naam staat van de zorgorganisatie, maar dat er door de gemeente geen of een veel te lage indicatie wordt afgegeven voor de benodigde begeleiding. Het Leger des Heils pleit dan ook voor gecombineerde prestatieafspraken met gegarandeerde zorg en begeleiding voor deze kwetsbare groep, waarbij veelal meerjarige intensieve ondersteuning nodig is.

Uit intern onderzoek is gebleken, dat over het hele land sinds de invoering van de WMO de tarieven gedaald zijn met gemiddeld 30-40%, het aantal gemiddelde uren zorg per per deelnemer per week eveneens met 50%. Dit laatste was voorheen gemiddeld 4-8 uur per week (vaak ook hoger) en is nu 2-4 uur per week. Waarbij er ook regio's zijn, waarbij er slechts 15 of 20 minuten per week beschikbaar is. Dit alles is bruto-tijd, de tijd om te overleggen met collega-instanties en de reistijd om er te komen, zijn inbegrepen. Ook de looptijd van de indicaties is vaak korter, waardoor er vaker een indicatie aangevraagd moet worden. Dit levert extra spanning op voor de deelnemer zelf en extra administratieve last voor de medewerker. Ditzelfde geldt voor het bezwaar maken bij een te-laag afgegeven indicatie. In sommige regio's maakt men bij elke indicatie bezwaar, waarna in de meeste gevallen alsnog een redelijk(er) aantal uren of zelfs een volledige indicatie wordt afgegeven. Wanneer de ambulante begeleiding niet toereikend is, in uren en in duur van de indicatie, zullen problemen verergeren.

Onbegrepen gedrag
Het Leger des Heils heeft in de opvang en wonen-locaties veel te maken met mensen met verward gedrag. In 2018 zijn er ruim 2200 incidenten geweest waarbij agressie en/of geweld een rol speelde.

Onze samenleving (en met name ook de GGz-sector) gaat uit van een grote mate van eigen regie van mensen. In veel gevallen, zeker waar het gaat om multiproblematiek (verslaving, LVB, psychische stoornis) kan juist die verwachte eigen regie er niet zijn. In het rapport "Weten is nog geen doen" van de Wetenschappelijke Raad voor de Regering is helder naar voren gekomen, dat een deel van onze samenleving en een groot deel van mensen die intensieve (GGZ-)ondersteuning nodig hebben, onvoldoende zelfredzaam zijn. Dat herkent het Leger des Heils in de dagelijkse praktijk. Reden te meer waarom behandeling en begeleiding hand in hand moeten gaan in een integrale zorg en ondersteuning. Die als het echt nodig is en onder goede waarborgen ook afdwingbaar kan zijn. Simpelweg omdat betrokkenen het niet kunnen overzien, geen perspectief hebben en niet op de juiste plaats terecht komen. Medewerkers van het Leger des Heils zien vaak al lang van tevoren aankomen wanneer er een dreigende situatie ontstaat, zij voelen zich machteloos omdat er geen instrumenten zijn in te grijpen. Terwijl er mensonterende en onveilige situaties zijn ontstaan. Er is geen familie die een vangnet kan vormen of kan ondersteunen. De relaties zijn al in een eerder stadium zo verstoord dat het contact verbroken is. De mensen zijn op straat aangewezen of in een opvangvoorziening waar heel veel prikkels zijn en het juist gemakkelijker mis kan gaan.

Er zijn weinig mogelijkheden tussen IBS en RM enerzijds en vrijwillige zorg anderzijds - terwijl mensen als zogenaamde 'tikkende tijdbommen' in de laagdrempelige opvang of woonvoorzieningen zijn, waarbij de begeleider het langzaam ziet escaleren, maar geen tools heeft om de GGZ-behandeling te doen realiseren of een andere interventie en/of begeleiding 'af te dwingen'. Het alternatief is wachten tot het misgaat. Het Leger des Heils is graag bereid om mee te denken in het zoeken naar criteria en waarborgen bij het verplicht opleggen van zorg en begeleiding. In die situaties, waarin er geen andere mogelijkheden meer zijn.

Oog voor OGGZ
Een ander element hierin is de veelal ontbrekende outreachende aanpak OGGZ, waarbij een Sociaal Psychiatrisch Verpleegkundige en/of een arts Maatschappij en Gezondheid, de straat opgaat, of mensen in een verloederde omgeving opzoekt. Deze methodiek heeft in het Plan van Aanpak G4 (olv toenmalig minister Gerrit Zalm) een goede dienst gedaan als brugfunctie tussen kwetsbare mensen die zorg mijden en de medische zorg, hulp en ondersteuning. Juist omdat verwarring al vroeg gesignaleerd kan worden, kan er ook door middel van bemoeizorg en aandacht voor de fysieke klachten worden voorkomen dat de verwardheid verder toeneemt, danwel dat er goed zicht is op de ontwikkeling van de verwardheid en in een vroeger stadium hulp geboden kan worden. Bij de overgang naar de WMO is deze OGGZ-verantwoordelijkheid wel bij de gemeenten gebleven, maar niet in wet of doeluitkering verankerd. Veel van deze outreachende zorg (waarvan de wijk-GGD'er een goed voorbeeld is), is wegbezuinigd. Het Leger des Heils pleit dan ook voor een (tijdelijke) doeluitkering OGGZ, juist om deze meest kwetsbare groep mensen te kunnen helpen. En daarmee erger te voorkomen. En ook verdere overlast in de samenleving te voorkomen.

Uiteraard staan wij open voor vragen en/of suggesties. U kunt hiervoor contact opnemen met Diana Nieuwold, manager Public Affairs/Belangenbehartiging, via 06-46422847 of Diana.nieuwold@legerdesheils.nl of bij diens afwezigheid via 036-5398250.

Met vriendelijke groet,

Envoy drs. C. Vader
Voorzitter Raad van Bestuur
Leger des Heils Welzijns- en Gezondheidszorg

Maatregelen nodig om toenemend aantal dak- en thuislozen aan te pakken

18 december 2019 - Laatste update 18 december 2019

De vaste Kamercommissie voor Volksgezondheid, Welzijn en Sport debatteert donderdag 19 december 2019 met staatssecretaris Blokhuis van VWS over de toename van het aantal dak- en thuislozen in Nederland en de plannen die het kabinet voorstelt. Het College voor de Rechten van de Mens heeft in een brief aan de Kamercommissie benadrukt dat er actie nodig is.

Duitsland daklozen

Terwijl Duitsland 93 miljard aan asielzoekers besteedt, leven de gepensioneerden steeds vaker in bittere armoede

Posted op mei 14, 2018 door Fubar in Nieuws

Foto ter illustratie.

De Duitse belastingbetaler betaalt miljarden voor de 1,5 miljoen asielzoekers die het land zijn binnengekomen. In 2016 werd al 93 miljard euro gereserveerd voor de komende jaren.

Ondertussen worden de Duitse gepensioneerden steeds armer. Uit betrouwbare bronnen blijkt dat 15 procent van de gepensioneerden in het land in armoede leeft en dat het aantal snel toeneemt.

Die Asyl-Industrie

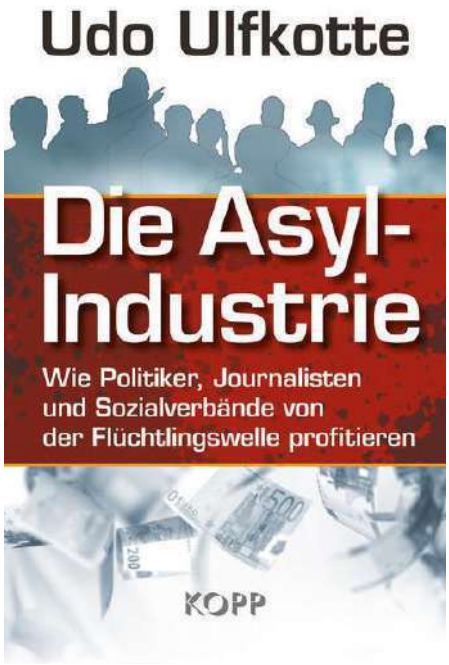

ISBN:9783864453519
Sprache:Deutsch
Ausgabe:E-Buch Text
Umfang:272 Seiten
Verlag:Kopp Verlag
Erscheinungsdatum :07.10.2016

De asielsector (Die Asyl Industrie) Udo Ulfkotte

De miljardenzaken met de vluchtelingen worden rijk aan armoede. Dat is het motto van een industrie die sociaal is voor de buitenwereld en vaak meedogenloos op de achtergrond meedoet. De Duitse vluchtelingenindustrie doet nu zaken waar veel bedrijven alleen maar van kunnen dromen. Een asielzoeker kost de belastingbetaler ongeveer 3500 euro per maand. Met één miljoen nieuwe asielzoekers alleen al in 2015 komt dit neer op 3,5 miljard euro per maand - 42 miljard euro per jaar. Dat is het bedrag dat over een jaar aan alle werklozen zal worden uitbetaald. Niet alleen verzorgers, tolken en sociale pedagogen of smokkelaars en huurhaaien profiteren ervan. De grote deals worden gemaakt door de maatschappelijke organisaties, farmaceutische bedrijven, politici en zelfs sommige journalisten. Voor hen is de vluchtelingenindustrie een winstgevend miljardenbedrijf met toekomst. Het is taboe om te praten over de profiteurs van de vluchtelingengolf. Elke nieuwe immigrant brengt winst op voor de asielsector. Wie de stand van zaken van het asielbeleid wil

begrijpen, kan niet om ongemakkelijke feiten heen. Weet u hoe winstgerichte bedrijven geld verdienen aan vluchtelingen? dat de farmaceutische industrie een omzetstijging in de miljarden verwacht vanwege de vele vluchtelingen? dat politieagenten en journalisten zijn gemuilkorfd over de criminaliteit van asielzoekers?

dat veel SPD-politici parttime functies hebben in organisaties die onderdak bieden aan asielzoekers? hoe politieke partijen illegale politieke partijen financieren door voor vluchtelingen te zorgen? hoe journalisten worden omgekocht voor huiveringwekkende verhalen over asielzoekers? waar de Bundeswehr stiekem nu al aan het repeteren is voor toekomstige gevechtsmissies om de binnenlandse veiligheid te waarborgen?

hoeveel de vastgoedprijzen in de buurt van de asielverblijven dalen? dat de grote vluchtelingenfamilie Miri in Bremen jaarlijks 5,1 miljoen euro aan sociale bijstand ontvangt en tegelijkertijd nog steeds minstens 50 miljoen euro aan drugshandel verdient? dat de 3.000 moskeeën in Duitsland de stroom vluchtelingen uit het Midden-Oosten en Noord-Afrika in de gaten houden en de hulp liever overlaten aan christelijke organisaties?

Bron: aldilife.com

Verunsicherungsgesetz Hartz IV - Strafrecht im Sozialrecht

Für diejenigen, die mit Hartz IV leben müssen, ist es ganz anders; für sie ist es kein Sicherungsgesetz, sondern ein Verunsicherungsgesetz. Es ist ein Gesetz, das sie überwacht, sie fordert, ja gewiss auch fördert; das aber vor allem ihre Aktivitäten, ja ihren gesamten Lebensstil kontrolliert und sanktioniert. Und wenn sich die Erwerbslosen nicht so verhalten, wie das Gesetz sich das vorstellt, wird die Hartz-IV-Leistung, die ja die "Grundsicherung" sicherstellen soll, also das menschenwürdige Existenzminimum, massiv gekürzt.

Von: ndr.de

13.01.2019

Hartz IV ongrondwettelijk

Reeds op 09.02.2010 heeft de toenmalige voorzitter van het Federaal Grondwettelijk Hof, president Prof. Dr. Dres.h.c., een verklaring over de zaak afgelegd. Hans-Jürgen Papier: Az. 1 BvL 1/09 .

"De standaarduitkeringen van zowel de werkloosheidsuitkering II voor volwassenen als de sociale uitkering voor kinderen tot 14 jaar voldoen niet aan het basisrecht op een minimum bestaansniveau dat de menselijke waardigheid waardig is.
De relevante bepalingen van de zogenaamde "Hartz IV-wet" zijn dus ongrondwettelijk."

Bron: lokalkompass.de

Ulrich Wockelmann

27 oktober 2019

Bereits am 09.02.2010 stellte der damals Vorsitzende Richter am Bundesverfassungsgericht, Präsident Prof. Dr. Dres.h.c. Hans-Jürgen Papier fest: Az. 1 BvL 1/09 .

"Die Regelleistungen sowohl des Arbeitslosengeldes II für Erwachsene als auch des Sozialgeldes für Kinder bis zur Vollendung des 14. Lebensjahres genügen dem Grundrecht auf Gewährleistung eines menschenwürdigen Existenzminimums nicht. Die einschlägigen Regelungen des so genannten "Hartz IV-Gesetzes" sind daher verfassungswidrig."

Von: lokalkompass.de

Ulrich Wockelmann

27 oktober 2019

https://archive.org/details/HARTZIV_201902

Sociale Raad van de VN: Duitsland verwaarloost zijn eigen bevolking

Sociale Raad van de VN ecosoc beschuldigt Duitsland van ernstige tekortkomingen bij de tenuitvoerlegging van de sociale rechten van de mens
Het nieuwe rapport van de Sociale Raad van de VN van 27 november 2018 E/C.12/DEU/CO/6 beschuldigt Duitsland van ernstige tekortkomingen bij de tenuitvoerlegging van de sociale rechten van de mens. In het kader van een herziening van het Sociaal Pact van de VN heeft de Commissie sociale zaken van de Hoge Commissaris voor de mensenrechten in Genève eind september een delegatie van de federale regering en vertegenwoordigers van het Duitse maatschappelijk middenveld gehoord. In het nu gepresenteerde eindverslag heeft de commissie niet gespaard voor kritiek. De commissie is bezorgd dat het niveau van de sociale basiszekerheid - inclusief Hartz IV - geen toereikende levensstandaard mogelijk maakt.

E/C.12/DEU/CO/6
27 November 2018

United Nations
Economic and Social Council
Committee on Economic, Social and Cultural Rights

Concluding observations on the sixth periodic report of Germany

47. Het dringt er bij de Staat die partij is om het sanctieregime te herzien om ervoor te zorgen dat het levensonderhoud minimum **altijd** wordt toegepast
De commissie beveelt tot een herziening van de sanctiepraktijk in de arbeidsbureaus.Bovendien moeten arme huishoudens worden beschermd tegen stroomuitval.

Bron: ecosoc
2018

https://archive.org/details/ec12deuco6
https://archive.org/details/KarlsruheHARTZIV2010
https://archive.org/details/hartzivsanktionen

https://archive.org/details/Existenzminimum

DEUTSCHLAND

Bundesverfassungsgericht: Hartz-IV-Sanktionen sind teilweise verfassungswidrig

Die monatelangen Leistungskürzungen, mit denen unkooperative Hartz-IV-Bezieher sanktioniert werden, sind teilweise verfassungswidrig. Diese Entscheidung hat das Bundesverfassungsgericht in Karlsruhe verkündet. Demnach sind Kürzungen bei Verstößen gegen die Auflagen um maximal 30 Prozent möglich.

dw.com
05 nov 2019

United Nations E/C.12/DEU/CO/6

Economic and Social Council

Distr.: General
27 November 2018

Original: English

Social security

46. The Committee is concerned that the level of the basic social benefits is not sufficient to allow recipients and their families to enjoy an adequate standard of living. It is also concerned at the calculation method of the subsistence level, which is based on a sample survey of the expenditure of the lowest-income households and excludes some basic costs. It is further concerned at the sanctions imposed on recipients of the basic social benefits (*Grundsicherung*) for jobseekers under Book II of the Social Code, which cut the benefits by 30 to 100 per cent and particularly affect young people, whose benefits are removed entirely if they are found to have breached their duties (*Pflichtverletzung*). It reiterates its concern at the definition of what is considered as “suitable” employment, which jobseekers are expected to accept (arts. 6, 9 and 11).

47. **The Committee recommends that the State party increase the level of the basic social benefits by improving the calculation methods of the subsistence level, in the light of the judgment of the Federal Constitutional Court of 23 July 2014. It urges the State party to review the sanctions regime in order to ensure that the subsistence minimum is always be applied. It also recommends that the State party expressly define criteria for assessing the suitability of employment, in line with article 21 (2) of the ILO Employment Promotion and Protection against Unemployment Convention, 1988 (No. 168). The Committee draws the attention of the State party to its general comment No. 19 (2007) on the right to social security.**

Das Existenzminimum muss immer angewendet werden, auch ein Nachlass von 30% durch das Arbeitsamt “Jobcenter” für die Dauer von 3 Monaten ist verfassungswidrig. Das Existenzminimum ist kein Gefallen, sondern ein Recht. IFUD of Human Rights empfiehlt tatsächlich 100% der von den Vereinten Nationen anzuwendenden Ratschläge: Gewährleisten Sie immer das Existenzminimum für alle.

Plan nach BVerfG-Urteil

Höhere Hartz-IV-Kürzungen durch die Hintertür

Das Bundesverfassungsgericht hatte jüngst geurteilt, dass Kürzungen von mehr als 30 Prozent verfassungswidrig seien. Das Arbeitsministerium will diese offenbar dennoch ermöglichen.

Von: Wolfgang Janisch, Karlsruhe, und Henrike Roßbach
Süddeusche Zeitung

https://archive.org/details/bundesverfassungsgericht2019verletzungunexistenzminimum

Das Hartz IV Memorandum

Das Ende der Versklavung? Das Verfassungsgericht muss die Zwangsarbeit verbieten! Aber das allein reicht nicht. Es bedarf eines völligen Sinneswandel in der Gesellschaft, und in den Jobcentern!
FHP: Freie Hartz IV Presse | Community

Hartz IV: Das Hartz IV - Memorandum 2019

- Update- Wenn man Hartz IV - Sanktionen befürwortet muss man vorher nachdenken.
"Was sind eigentlich die Konsequenzen von Sanktionen - für die Betroffenen und unsere Gesellschaft?"
Nachweisbar sterben Hartz IV - Betroffene rund 10 Jahre zu früh, und das heißt: *Das Hartz IV - Sanktionsgesetz ist ein staatlich organisierter Genozid an den Ärmsten und Schwächsten!*

Wir wollen leben – wollen nur – unsere Grundrechte!

Politik und Wirtschaft zerstören mit ihren unsozialen Handlungsweisen die Solidarität unserer Gesellschaft. Gierige Unternehmen beuten mit Hilfe des Sanktionsregime - Hartz IV, Arbeitnehmer und Arbeitsuchende aus. Das ist ein gesamtgesellschaftliches Problem, bei dem die "Schwächsten" auf der Strecke bleiben.

Die deutsche Sozialpolitik missachtet Menschen – Grundrechte, und sie verweigert echte soziale Gerechtigkeit. Viele Gerichtsverfahren belegen, dass Deutschland sich immer weiter von Demokratie und Fairness entfernt.

*Armut, Verdrängung, Vertreibung und soziale Ungerechtigkeiten sind seit Jahrhunderten die Triebfeder für Rebellion und Aufstände*Die deutsche Politik muss erkennen, dass sie zu lange gewartet hat. Sie muss jetzt handeln – sonst werden auch in Deutschland solche Krawallen stattfinden – wie wir es in den Nachbarstaaten jeden Tag erleben.

Nahezu 10 Millionen Hartz IV – Betroffene (inclusive RenterInnen und Kinder) fordern einen Wechsel in der Hartz IV – sozial – und Wohnungspolitik!

Fakt ist:

jeder hat nach dem deutschen Grundgesetz und den europäischen Menschenrechtskonventionen ein Recht auf Leben, Gesundheit, körperliche Unversehrtheit, freie Arbeitsplatz – Wohnort – und Berufswahl. Die europäische Charta für Menschenrechte verbietet Zwangsarbeit, Sklaverei, Folter und Entwürdigung.

Nur für Hartz IV – Empfänger gelten diese Rechte nicht, weil sie mit Sanktionen, Arbeitsmarkt – konform erzogen und erpresst werden!

Die Menschenrechte und das Grundgesetz stehen über dem SGB II – Gesetz Hartz IV – Sanktionen fördern und verstärken gesellschaftliche Ausgrenzung!

Zwangsarbeit:

jede angeblich – zumutbare Arbeit – annehmen zu müssen, egal ob diese der persönlichen Leistungsfähigkeit, Qualifikation, persönlichen Wünschen oder der gesundheitlichen Situation entspricht, ist Menschenrechtswidrig. Der Staat muss die Sanktionen abschaffen – denn sie verschlimmern die prekären Lebensverhältnisse massiv.

<u>1933 – 1945</u>

Wer solche Aussagen heute tätigt oder gar befürwortet, stellt sich ohne Ausnahme auf eine Stufe mit:

- Adolf Hitler, dem Gründer der Nationalsozialistischen Deutschen Arbeiterpartei (NSDAP): *„Wer nicht arbeitet, soll nicht essen. Und wer nicht um sein Leben kämpft, soll nicht auf dieser Erde leben. Nur dem Starken, dem Fleißigen und dem Mutigen gebührt ein Sitz hienieden.“*
- Stalin, dem Generalsekretär der Kommunistischen Partei der Sowjetunion (KpdSU): In der sogenannten Stalin-Verfassung der UdSSR von 1936 hieß es: *„Artikel 12. Die Arbeit ist in der UdSSR Pflicht und eine Sache der Ehre eines jeden arbeitsfähigen Bürgers nach dem Grundsatz: ‚Wer nicht arbeitet, soll auch nicht essen“.*

(verkürzter Artikel) Freitag.de

Geschrieben von:

FHP: Freie Hartz IV Presse

Perry Feth: SGB II - Aktivist u.Publizist! Als Eltern müssen wir gegen jede Art von Unrecht in der Hartz IV - Gesetzgebung - Widerstand leisten!

- -

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

Philip Alston, UN Special Rapporteur on extreme poverty and human rights: Civil and political rights can be significantly undermined if social and economic rights are not respected

STRASBOURG, FRANCE 02/07/2019

The European Committee of Social Rights held an exchange of views with Professor Philip Alston, United Nations Special Rapporteur on extreme poverty and human rights on 2 July 2019 in Strasbourg.

The meeting provided an opportunity for the Committee to learn more about the recent work carried out by Philip Alston and to exchange on issues of common concern such as the right to protection against poverty and social exclusion, the impact of austerity measures on human rights, the right to health and healthy environment. Philip Alston referred to climate change as having disproportionate

negative impact on those living in poverty, and as a serious threat to democracy and human rights.

The UN Special Rapporteur also presented his work on the human rights impacts, especially on those living in poverty, of the introduction of digital technology in the labour market and in respect of welfare provision systems.

Other discussion topics included Article 30 on the protection against poverty and social exclusions under the European Social Charter and the importance of developing closer cooperation between the Council of Europe and the United Nations bodies for a coordinated approach in guaranteeing and promoting social rights was highlighted.

Background

United Nations Special Rapporteur on extreme poverty and human rights

The Special Rapporteur on extreme poverty and human rights is an independent expert appointed by the Human Rights Council. The mandate was established to give greater prominence to the plight of those living in extreme poverty and to highlight the human rights consequences of the systematic neglect to which they are all too often subjected. The expert is required by the Human Rights Council to examine and report back to member States on initiatives taken to promote and protect the rights of those living in extreme poverty, with a view to advancing the eradication of such poverty.

European Committee of Social Rights, Council of Europe

The European Committee of Social Rights is a body composed of 15 independent and impartial members. It rules on the conformity of the law and practice of the States Parties with the Charter. The Committee has two procedures to ensure that States Parties comply with their commitments under the Charter: national reports and collective complaints. In the framework of the reporting procedure it adopts “conclusions” and in respect of the collective complaints procedure it adopts “decisions”. The Protocol which came into force in 1998, allows national and international trade union organisations, employers’ organisations and non-governmental organisations to submit to the Committee their complaints about violations of the Charter. Not all Council of Europe member states have accepted all the provisions of the Charter, nor the collective complaints procedure.

Source: Council of Europe

02-07-2019

Kürzung der Regelbezüge Hartz IV

Sanktionen (Strafmaßnahmen) Hartz IV Bundesverfassungsgericht .- Entscheidungen Sanktionen zur Bundesverfassungsgericht am 5 november 2019-

Problematisch dabei ist, dass die Kürzung der Regelbezüge um 30% der Hartz IV Leistungen den Hilfebedürftigen unter das Existenzminimum setzt ist das ein schwerer Verstoß gegen die Menschenrechte.

Vereinte Nationen 27. November 2018 E/c.12/DEU/CO/6

Wirtschafts- und Sozialrat

Ausschuss für wirtschaftliche, soziale und kulturelle Rechte

Abschließende Bemerkungen zum Sechsten Periodischen Bericht Deutschlands

47. Der Ausschuss empfiehlt dem Vertragsstaat, das Niveau der sozialen Grundleistungen durch Verbesserung der Berechnungsmethoden des Existenzminimums im Lichte des Urteils des Bundesverfassungsgerichts vom 23. Juli 2014 zu erhöhen. Er fordert den Vertragsstaat auf, die Sanktionsregelung zu überprüfen, um **sicherzustellen, dass das Existenzminimum stets eingehalten wird**. Er empfiehlt ferner, dass der Vertragsstaat gemäß Artikel 21 Absatz 2 des IAO-Übereinkommens von 1988 über die Förderung der Beschäftigung und den Schutz vor Arbeitslosigkeit (Nr. 168) ausdrücklich Kriterien für die Beurteilung der Eignung einer Beschäftigung festlegt. Der Ausschuss macht den Vertragsstaat auf seine allgemeine Bemerkung Nr. 19 (2007) zum Recht auf soziale Sicherheit aufmerksam.

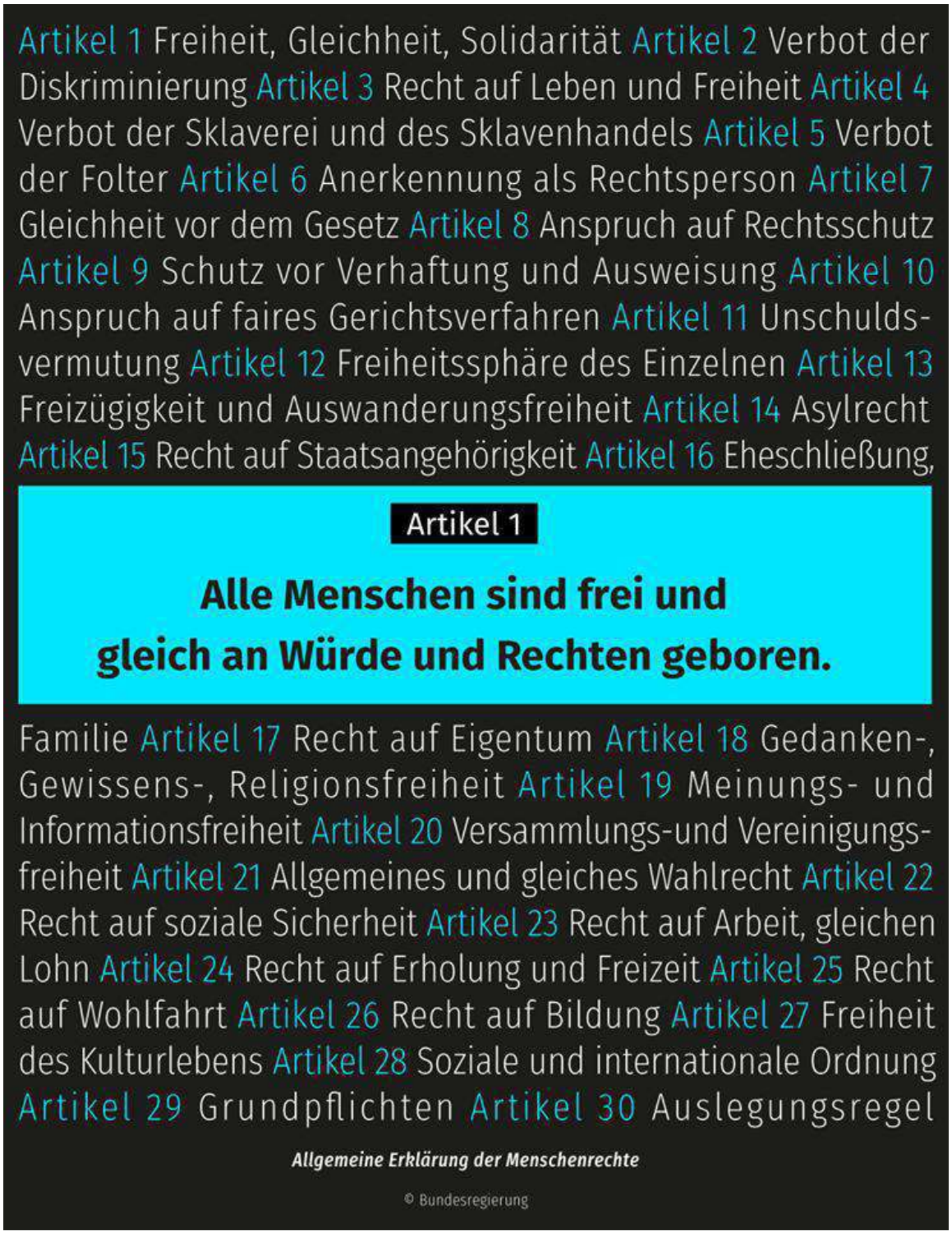

Bundesregierung 10 december 2019 facebook

Menschenrechte sind universell, unveräußerlich und unteilbar. Daran wollen wir heute erinnern. Am 10. Dezember 1948 verkündete die Generalversammlung der Vereinten Nationen die „Allgemeine Erklärung der Menschenrechte“ – nach zwei grausamen Weltkriegen ein bahnbrechendes Ereignis.

Jaarverslagen IFUD of Human Rights

https://archive.org/details/ANNUALREPORTIFUDOfHumanRights20162017

https://archive.org/details/AnnualReportIFUDOfHumanRights2018

Inleiding

Nederland verwerpt de kritiek van het comité door gebruikmaking van ontkenning - de regering betreurt het dat het comité deze aanbevelingen doet; zeker omdat deze aanbevelingen door het comité niet worden onderbouwd, noch met feiten noch met argumenten- om daarna de techniek van framing- het bedrieglijk voorstellen van resultaten waarbij de waarheid wordt verzwegen- te gebruiken door Staten ingediende rapporten aan het VN-comité voor economische, sociale en culturele rechten Genéve. De Jaarverslagen door IFUD of Human Rights schetsen een totaal ander beeld dan de verslagen door de Nederlandse overheid.

IFUD of Human Rights

2019

United Nations E/C.12/NDL/CO/4-5

Economic and Social Council

Distr.: General
9 December 2010

Original: English

Verenigde Naties
E / C.12/NDL/CO/4-5
Economische en Sociale Raad Distr .: Algemeen
9 december 2010
Origineel: Engels

GE.10-47089
Commissie economische, sociale en culturele rechten
Vijfenveertigste sessie
Genève, 1-19 november 2010

Behandeling van rapporten die zijn ingediend door staten die partij zijn bij artikelen 16 en 17 van het Verbond Slotopmerkingen van de Commissie economische, sociale en economische zaken Culturele rechten

Het Koninkrijk der Nederlanden

1.
De Commissie economische, sociale en culturele rechten behandelde de gecombineerde vierde en vijfde periodieke rapportage van het Koninkrijk der Nederlanden over de uitvoering van het Internationaal Verdrag inzake economische, sociale en culturele rechten (E/ C.12 / NLD / 4-5, Add.1 en Add.2) tijdens zijn 43e, 44e en 45e vergadering, gehouden op 10 en 11 november 2010(E / C.12 / 2010 / SR.43, 44 en 45), en aangenomen tijdens de 55e vergadering op 19 november2010, de volgende slotopmerkingen.

A. Introductie

2.
Het Comité is verheugd over de indiening van het gecombineerde vierde en vijfde periodieke verslag verslagen van het Koninkrijk der Nederlanden en de schriftelijke antwoorden op de lijst met kwesties, maar betreurt de late indiening van het rapport van Aruba.

3.
Het Comité waardeert de open en constructieve dialoog met de delegatie
van de staat die partij was met vertegenwoordigers van de vier deelnemende landen van de Staatspartij, met expertise op de onderwerpen die onder het convenant vallen.

B. Positieve aspecten

4.
Het Comité is ingenomen met de goedkeuring van maatregelen, wetgevend en anderszins, door de Staat die partij is sinds de laatste herziening van de rapporten van de Staat die partij is die hebben bijgedragen aan de realisatie van de economische, sociale en culturele rechten die zijn verankerd in het convenant, inclusief het volgende:

(een)
Het opnemen van economische, sociale en culturele rechten in de Constituties
van Curaçao en St. Maarten;

(b)
De wetswijzigingen die voorzien in verplichte educatie voor iedereen
kinderen op alle grondgebieden van de staat die partij is, ongeacht hun wettelijke status;
(c)
De invoering van een mechanisme voor terugbetaling van medische kosten voor
diensten aan migranten zonder papieren;
(d)
Maatregelen, wetgevend en anderszins, opgezet om het werk / leven te verbeteren
balans; en
(e)
Het onderhoud door Nederland van een hoog niveau van officiële ontwikkeling
bijstand op 0,7 procent van zijn bruto nationaal product.

C. Belangrijkste onderwerpen van zorg en aanbevelingen

5.

Het Comité maakt zich zorgen over het ongelijke genot van economische, sociale en economische aspecten culturele rechten tussen de vier deelnemende landen van de staatspartij (artikel 2, leden 1 en 2)

2).

Zoals de staat die partij is verantwoordelijk is voor de uitvoering van het convenant in allen haar grondgebied, dringt het Comité er bij haar op aan ervoor te zorgen dat het economische, sociale en culturele rechten door alle individuen en groepen die onder zijn jurisdictie. Dit houdt de verplichting in dat de verdragspartij ervoor zorgt dat al zijn enactments en beleid moeten zorgen voor hetzelfde niveau van plezier van economische, sociale en culturele rechten. Bovendien is het principe van"maximum beschikbare middelen "moeten van toepassing zijn op de staat die partij is en niet op de opdrachtgever landen afzonderlijk. Het Comité verzoekt de Verdragspartij te voorzien informatie over praktische maatregelen die in dit verband zijn aangenomen en uitgevoerd in 2003 het volgende periodieke rapport.

6.

Gezien het feit dat de staatspartij een monistisch systeem volgt, waarbij internationaal verdragen rechtstreeks toepasselijk zijn, herhaalt het Comité zijn bezorgdheid over een aantal bepalingen van het Verbond is niet zelfuitvoerend en afdwingbaar in de Partij van de Staat en dat hebben ze niet zijn toegelaten door hoven om wettelijke eisen met betrekking tot economisch, sociaal en culturele rechten.

Het Comité herhaalt zijn aanbeveling dat de staatspartij de verplichting om uitvoering te geven aan de rechten vervat in het convenant in elk grondgebied, zodat individuen eerder kunnen proberen om hun rechten te doen gelden nationale rechtbanken en tribunalen. Bovendien, gezien de talrijke beslissingen van de rechtbanken van de staatspartij dat de bepalingen van het convenant dat niet zijn zichzelf uitvoerend en dus niet bindend in overeenstemming met de artikelen 93 en 94 van de Grondwet van de staat die partij is, het Comite dringt er bij de staat die partij te overwegen alle corrigerende maatregelen, wetgevend of anderszins, om ervoor te zorgen dat het convenant rechten zijn toepasselijk en te rechtvaardigen in alle samenstellende landen. In deze Het Comité verwijst de verdragspartij naar haar algemene opmerking nr. 9 (1998) over de binnenlandse toepassing van het convenant. De commissie ook verzoekt de Verdragspartij om in haar periodieke verslagen gedetailleerde informatie te verstrekken informatie over jurisprudentie uit al zijn territoria met betrekking tot de implementatie van het Verbond.

7.

Het Comité vreest dat geen van de landen die partij zijn bij de staat partij is
heeft nog nationale actieplannen voor mensenrechten aangenomen.
Het Comité roept de Verdragspartij op ervoor te zorgen dat dit in al zijn onderdelen voorkomt landen, nationale actieplannen voor mensenrechten in overeenstemming met de Verklaring van Wenen en actieprogramma van 1993 worden aangenomen en geïmplementeerd. De commissie beveelt aan dat deze plannen specifiek zijn programma's met betrekking tot de realisatie van economische, sociale en culturele rechten.

8.
Het Comité maakt zich zorgen over het feit dat men zich onvoldoende bewust is van de bepalingen van de Verbond bij het grote publiek in het algemeen.
Het Comité beveelt de Verdragspartij aan doeltreffende maatregelen te nemen om vergroting van het bewustzijn bij het grote publiek van de economische, sociale en culturele rechten vervat in het convenant, maar ook van gerechtelijke of andere rechtsmiddelen die beschikbaar zijn voor particulieren in geval van schending van deze rechten, en moedigt de staatspartij ertoe aan het maatschappelijk middenveld en de nationale mensenrechten te betrekken instellingen in dit opzicht.

9.
Het Comité is bezorgd over de opleidingsprogramma's voor rechters, recht handhavingsambtenaren, leerkrachten, maatschappelijk werkers en overheidsfunctionarissen dekken de bepalingen van het convenant en de toepassing ervan op een systematische manier.

Het Comite roept de Verdragspartij op om systematisch te trainen op het internet bepalingen van het convenant en hun toepassing op leden van alle beroepen en sectoren die een directe rol spelen bij de promotie en bescherming van de rechten vervat in het convenant, inclusief rechters, wetshandhavers, migratiefunctionarissen, advocaten, ambtenaren, leraren en gezondheidszorg professionals.

10. Het Comité vreest dat er geen mensenrechteninstellingen zijn die hieraan voldoen volledig met de beginselen met betrekking tot de status van nationale instellingen voor de promotie en bescherming van de mensenrechten (Paris Principles) in de staat die partij is.

Het Comité roept de Verdragspartij op om zijn inspanningen voort te zetten nationale mensenrechteninstellingen die voldoen aan de Paris Principles. De Het Comité roept de Verdragspartij op ervoor te zorgen dat deze instellingen dat ook doen mandaten die specifiek betrekking hebben op economische, sociale en culturele rechten en zo territoria van de staatspartij. Het Comité vestigt de aandacht van de staat partij bij zijn algemene opmerking nr. 10 (1998) over de rol van nationale mensenrechten instellingen voor de bescherming van economische, sociale en culturele rechten. Bovendien, de commissie beveelt aan dat de verdragsluitende partij stappen onderneemt richting het accreditatie van deze instellingen door de Internationale Coördinatiecommissie van nationale instellingen voor de promotie en bescherming van mensenrechten.

11. Het Comité constateert met bezorgdheid dat de antidiscriminatiewetgeving van het Staat die partij is biedt geen bescherming tegen discriminatie in al zijn vormen (artikel 2, par. 2).

Het Comité roept de Verdragspartij op ervoor te zorgen dat de nieuwe wetgeving wordt nageleefd integratie van de vier wetten voor gelijke behandeling die in Nederland worden geïntroduceerd en de nieuwe bepalingen voor gelijke behandeling die moeten worden aangenomen door Curaçao en St. Maarten biedt uitgebreide bescherming van de rechten op gelijkheid en niet-discriminatie op alle verboden gronden die onder het convenant vallen. De Het Comité dringt er voorts bij de Verdragspartij op aan ervoor te zorgen dat doeltreffende rechtsmiddelen worden geboden beschikbaar voor slachtoffers van discriminatie. Het Comité vestigt de aandacht op de Staat die partij is bij algemene opmerking nr. 20 (2009) over non-discriminatie in economische, sociale en culturele rechten.

12. Het Comité is bezorgd over het feit dat migranten en personen uit etnische minderheden in de Nederland blijft aanzienlijke discriminatie ondervinden in het genot van economische, sociale en culturele rechten, met name op het gebied van werkgelegenheid, huisvesting, gezondheid en onderwijs, ondanks de maatregelen van de staat die partij is. De commissie is verder bezorgd dat de situatie nog wordt verergerd door de toename van racisme en vreemdelingenhaat in de Nederland (artikel 2, lid 2).

Het Comité dringt er bij de Verdragspartij op aan bijzondere aandacht aan de situatie te besteden van migranten en personen uit etnische minderheden in Nederland en roept op de staat die partij is bij:

(a) Identificeer eventuele moeilijkheden die deze groepen ondervinden bij de toegang werkgelegenheid, huisvesting, gezondheid en onderwijs, en nemen de nodige corrigerende maatregelen stappen;
(b) Vaststellen en implementeren van gericht beleid en programma's voor hun situatie verbeteren;
(c)
Neem alle nodige maatregelen om racisme en xenofobie te bestrijden, onder meer door het gebruik van media en onderwijs om stereotypen te overwinnen en diversiteit bevorderen, rekening houdend met het feit dat veranderende attitudes noodzakelijk zullen zijn langetermijninspanningen die het grote publiek bereiken;
(d) Effectief de wettelijke verbodsbepalingen tegen discriminatie in stand houden het genieten van economische, sociale en culturele rechten; en
(e)
Vermeld in zijn volgende periodieke rapport vergelijkende statistieken over de genieten van economische, sociale en culturele rechten door migranten en personen van etnische minderheden en de rest van de bevolking.

13. Het Comité stelt met bezorgdheid vast dat personen met een handicap worden gediscrimineerd in het genot van economische, sociale en culturele rechten, met name op het gebied van werkgelegenheid en onderwijs (artikel 2, lid 2).

Het Comité roept de Verdragspartij op haar inspanningen ter bevordering voort te zetten integratie van personen met een handicap op de arbeidsmarkt en vergemakkelijken hun toegang, fysiek of anderszins, tot onderwijs. De commissie beveelt aan dat de Verdragspartij alle nodige maatregelen neemt om ervoor te zorgen dat alle personen met handicaps genieten dezelfde economische, sociale en culturele rechten als de rest van de bevolking, met bijzondere aandacht voor hun toegankelijkheid tot openbare plaatsen. In dit verband vestigt de commissie de aandacht van de Verdragspartij op haar algemene opmerking nr. 5 (1995) over personen met een handicap.

14. Het Comité blijft bezorgd dat, ondanks de vooruitgang die in alle constituerende landen van de partij staat, vrouwen nog steeds niet genieten van economische, sociale en culturele rechten op hetzelfde niveau als mannen. Wat de werkgelegenheid betreft, is de commissie dat bezorgd over de loonkloof, de ondervertegenwoordiging van vrouwen op de arbeidsmarkt en hun concentratie in deeltijdarbeid, ondanks ingevoerde maatregelen en diensten beschikbaar worden gesteld om het combineren van werk en gezinsleven te vergemakkelijken. De commissie is ook bezorgd dat vrouwen ondervertegenwoordigd zijn in het politieke leven (artikel 3).

Het Comité roept de Verdragspartij op om in alle deelnemende landen:
(a) De doeltreffendheid van beleid, strategieën en programma's vergroten bevordering van gendergelijkheid in relatie tot economische, sociale en culturele rechten, en stel de vereiste corrigerende maatregelen vast;
(b) De nodige maatregelen goedkeuren om werkgevers aan te moedigen om reclame te maken gebruik van flexibele werkregelingen door vrouwen en mannen; en
(c)
Meer inspanningen leveren om de participatie van vrouwen in het politieke leven te vergroten. Het Comité vestigt de aandacht van de Staat die partij is op zijn algemene opmerking Nr. 16 (2005) over het gelijke recht van mannen en vrouwen en verzoekt de staat

partij om in zijn volgende periodieke rapport statistische gegevens over de deelname te verstrekken van vrouwen in het personeelsbestand, opgesplitst naar leeftijd, loon, deeltijd / fulltime werk en nationale afkomst, evenals gegevens over de economische onafhankelijkheid van vrouwen en deelname aan het politieke leven.

15. Het Comité uit zijn bezorgdheid over het bestaan van verplichte arbeid voor gedetineerden in Nederland. De commissie is verder bezorgd dat gedetineerden werken voor particuliere entiteiten tegen zeer lage lonen (artikelen 6 en 7).

Het Comité dringt er bij de Verdragspartij op aan passende maatregelen te nemen in de Nederland, zodat gedetineerden niet worden onderworpen aan enige vorm van dwang arbeid, in strijd met artikel 6 van het convenant. Bovendien, de commissie beveelt de verdragsluitende staat aan erop toe te zien dat de arbeidsvoorwaarden van gedetineerden, inclusief lonen en socialezekerheidsuitkeringen, zijn eerlijk en rechtvaardig. In deze Het Comité dringt er bij de Verdragspartij op aan zijn wetgeving aan te passen met artikelen 6 en 7 van het convenant en de Internationale Arbeidsorganisatie (ILO) Verdrag nr. 29 betreffende gedwongen of verplichte arbeid .

16. Het Comité constateert met bezorgdheid dat de werkloosheid op Aruba en de eilanden de voormalige Nederlandse Antillen blijft hoog. De commissie betreurt voorts het ontbreken van statistische gegevens over gebrek aan werkgelegenheid in de staat die partij is (artikelen 6 en 2, punt 2).

Het Comité herhaalt zijn aanbeveling om de verdragsluitende staat te verzoeken om intensivering van haar inspanningen om de werkloosheid te bestrijden, met name op Aruba en in de eilanden van de voormalige Nederlandse Antillen. De commissie beveelt aan dat de Staat die partij is, houdt rekening met zijn algemene opmerking nr. 18 (2005) aan de rechterkant om te werken aan de goedkeuring en uitvoering van haar werkgelegenheidsbeleid. De Het Comité verzoekt de Verdragspartij ook om in zijn volgende periodieke rapport op te nemen statistische gegevens over werkloosheid en gebrek aan werkgelegenheid, uitgesplitst naar constituerend land, geslacht, etnische afkomst en economische en sociale situatie, voorbij de vijf jaar voorafgaand aan de indiening van het rapport.

17. Het Comité vreest dat in alle deelnemende landen van de staat die partij is, huishoudelijk personeel geniet niet dezelfde bescherming als andere werknemers en bevindt zich in een achtergestelde positie doordat hun werkgevers niet bijdragen aan de betaling van hun ziekteverzekering en pensioenen, zoals werkgevers in andere sectoren (artikelen 7 en 9).

Het Comité roept de Verdragspartij op corrigerende maatregelen te nemen, wetgevend of anderszins, om de rechten en voordelen te krijgen die huishoudelijk personeel toekomen in in lijn met die van andere werknemers, met name op sociaal gebied beveiligingsvoordelen.

18. Het Comité vreest dat, bij ontstentenis van een expliciete erkenning van het het recht om te staken in de wetgeving van Nederland, is de uitoefening van dat recht gedaan onderworpen aan de controle van de rechtbanken en dat op Curaçao en Sint Maarten een verbod op het recht slaan is nog steeds van kracht (artikel 8).

Het Comité dringt er bij de Verdragspartij op aan expliciet het recht op staken te erkennen met zijn toegestane limieten in de wetgeving van Nederland. Het comite roept de Verdragspartij ook op ervoor te zorgen dat de bepalingen inzake de uitoefening van het het recht om toe te slaan in de nieuwe strafcodes van Curaçao en St. Maarten zijn binnen regel met artikel 8 van het convenant.

19. Het Comité stelt met bezorgdheid vast dat de sociale bijstand door rechthebbenden zowel in Nederland als op de eilanden van het voormalige Nederland Antillen (artikelen 9 en 11).

Het Comité dringt er bij de Verdragspartij op aan alle nodige maatregelen te blijven nemen het vergroten van het bewustzijn van socialezekerheidsrechten zowel in Nederland als in Nederland op de eilanden van de voormalige Nederlandse Antillen en zorg ervoor dat alle individuen en huishoudens die sociale bijstand nodig hebben, hebben er effectief toegang toe. De Het Comité moedigt de Verdragspartij ook aan om deze maatregelen op te nemen in nationale actieplannen voor armoede.

20. Het Comité vreest dat de lange periode van aansluiting vereist om het volledige openbare pensioen ontvangen in Nederland is discriminerend voor migrerende werknemers werken in de staatspartij. Het Comité is voorts bezorgd over het risico van armoede voor gepensioneerden, aangezien de hoogte van het volledige pensioen op het niveau van het minimumloon ligt (art en 11).

Het Comité roept de Verdragspartij op een einde te maken aan de discriminatie van migranten werknemers met betrekking tot pensioenrechten. Het Comité roept de staat ook op partij om de impact van zijn bepalingen inzake ouderdomspensioen op de levensstandaard van gepensioneerden, rekening houdend met de toenemende mobiliteit van werknemers. Het Comité vestigt de aandacht van de Verdragspartij in dit verband op zijn algemene opmerking nr. 19 (2007) over sociale zekerheid.

21. Het Comité is ondanks de genomen maatregelen verontrust over de binnenlandse situatie geweld en het ontbreken van een specifieke overtreding van huiselijk geweld in Nederland. Verder maakt het Comité zich zorgen over het gebrek aan informatie op de schaal van huiselijk geweld op Aruba en de eilanden van de voormalige Nederlandse Antillen (artikel 10).
Het Comité roept de Verdragspartij op om:
(een)
Een specifieke overtreding van huiselijk geweld in Nederland uit te voeren;
(b)
Voortzetting van de inspanningen ter bestrijding van huiselijk geweld, onder meer door versterking van de inspanningen om daden van huiselijk geweld te vervolgen en doorgaan met bewustwording van huiselijk geweld;
(c)
Volg de bevindingen van de enquête over huiselijk geweld in de Nederland, onder meer door de onderliggende oorzaken aan te pakken;
(d)
Zorgen voor de effectieve handhaving van de nieuwe bepalingen huiselijk geweld uitgevaardigd op Aruba, Curaçao en St. Maarten;
(e)
Een studie uitvoeren naar de omvang van huiselijk geweld op Aruba, Curaçao en St. Maarten en geven informatie over de bevindingen in de volgende periodiek rapport van de Staat die partij is; en
(f)
Opnemen in het volgende periodieke rapport voor alle deelnemende landen van de staat die partij is, informatie over het aantal en de aard van de gemelde gevallen van huiselijk geweld, op veroordelingen en sancties opgelegd aan daders, als evenals alle hulp en rehabilitatiemaatregelen aan de slachtoffers.

22. De commissie betreurt het dat lijfstraffen op Aruba niet verboden zijn (art en 13).

Het Comité dringt er bij de Verdragspartij op aan een wettelijk verbod in te voeren om lijfstraffen thuis en in alle onderwijsinstellingen op Aruba, in

in overeenstemming met artikel 10 van het convenant en de algemene opmerking van het Comité nr. 13 (1999) over het recht op onderwijs, dat verwijst naar het feit dat korporaal straf is niet in overeenstemming met het fundamentele beginsel van waardigheid van de individu.

23. Het Comité constateert met bezorgdheid dat jongens worden gediscrimineerd op alle eilanden van de voormalige Nederlandse Antillen, die hun opleiding beïnvloedt, zoals bevestigd door een enquête uitgevoerd door de Staat die partij is (artikelen 10 en 2, par. 2).
Het Comité roept de Verdragspartij op het probleem van discriminatie van jongens op de eilanden van de voormalige Nederlandse Antillen door aandacht te schenken aan de onderliggende oorzaken, zoals de maatschappelijke stereotypen over, en verwachtingen van, jongens en meisjes. In dit opzicht beveelt de commissie aan dat, naast de betrokkenheid van ouders en leraren, het beleid moet zijn aangenomen en geïmplementeerd, omvatten ook bewustmakingscampagnes voor het publiek om te veranderen de houding van het publiek ten opzichte van genderrollen en de opvoeding van jongens en meisjes.

24. Het Comité stelt met bezorgdheid vast dat er in alle delen van de bevolking zakken armoede zijn landen van de staatspartij. Bovendien vreest het Comité dat Aruba, Curaçao en St. Maarten hebben nog geen officiële armoedegrens of -strategieën of -actie aangenomen plannen om armoede te bestrijden (artikel 11).

Het Comité dringt er bij de Verdragsstaat op aan armoede en sociale uitsluiting te bestrijden door gericht op benadeelde en gemarginaliseerde groepen, zoals alleenstaande ouder gezinnen, migranten en kinderen, en herhaalt zijn aanbeveling om op te roepen de staat die partij is bij:
(een)
Stel voor elk deelnemend land een officiële armoedegrens vast waardoor de Verdragspartij de omvang van de armoede en het toezicht zou kunnen beoordelen en evalueren van de voortgang; en
(b)
Opstellen en implementeren van strategieën en actieplannen voor armoedebestrijding, ten volle rekening houden met economische, sociale en culturele rechten.
In dit verband verwijst het Comité de Staat die partij is naar zijn verklaring over armoede en het Internationaal Verdrag inzake economische, sociale en culturele rechten (E / 2002/22 - E / C.12 / 2001/17, bijlage VII), aangenomen in 2001. Het Comité ook verzoekt de staat die partij is om in zijn volgende periodieke verslag uitgesplitst en vergelijkende, jaarlijks verzamelde gegevens over het aantal personen en huishoudens die in armoede leven, en de vooruitgang die is geboekt bij het bestrijden van armoede.

25. Het Comité is uitermate bezorgd over het feit dat asielzoekers en niet-begeleide minderjarigen asiel hebben in Nederland zijn lange tijd in detentie gehouden. Het comite betreurt ook dat migranten zonder papieren, waaronder gezinnen met kinderen, geen recht hebben een basisrecht op onderdak en zijn dakloos geworden na hun uitzetting bij de receptie centers. Het Comité is ook bezorgd over het feit dat mensen zonder papieren dit wel zijn recht hebben op gezondheidszorg en onderwijs, in de praktijk hebben ze niet altijd toegang tot een van beide (artikelen 11, 10, 12, 13 en 2, par. 2).

Het Comité dringt er bij de Verdragspartij op aan om:
(een)
Zorg ervoor dat de wetgeving in Nederland dat garandeert asielzoekers worden alleen gevangen als het absoluut noodzakelijk is en dat de tijd die asielzoekers en irreguliere migranten in bewaring hebben doorgebracht is beperkt tot een strikt minimum; en

(b)
Voldoen aan zijn belangrijkste verplichtingen onder het convenant en zorgen dat het minimum essentieel niveau met betrekking tot het recht op huisvesting, gezondheid en onderwijs is gerespecteerd, beschermd en vervuld met betrekking tot mensen zonder papieren.

26. Het Comité betreurt dat het geen duidelijke en gedetailleerde informatie heeft ontvangen over het naar verluidt hoge drugsconsumptie in de staatspartij (artikel 12).

Het Comité verzoekt de Verdragspartij in haar volgende periodieke rapport op te nemen gedetailleerde informatie, inclusief statistische gegevens, over drugsgebruik en drugsgebruik handel in de partij van de staat en beschikbaarheid van afhankelijkheidstherapie, inclusief voor gedetineerden.

27. De commissie spreekt haar diepe bezorgdheid uit over het naar verluidt grote aantal abortussen uitgevoerd op de eilanden van de voormalige Nederlandse Antillen en bij het ontbreken van een officiële schatting van de omvang van het probleem. Daarnaast is de commissie ook bijzonder bezorgd dat abortus primair betrekking heeft op adolescenten en dat het nog steeds illegaal is Curaçao en St. Maarten (artikel 12).

Het Comité dringt er bij de Verdragsstaat op aan de wetgeving op Curaçao en Luxemburg te herzien St. Maarten en overwegen uitzonderingen op het verbod op te stellen abortus in gevallen van therapeutische abortus of zwangerschappen als gevolg van verkrachting of incest. Verder roept het Comité de Verdragspartij op om in al zijn gebieden, effectieve maatregelen om vrouwen te helpen bij het voorkomen van ongewenste zwangerschappen, onder meer door het invoeren van verplichte seksuele voorlichting op scholen en het verstrekken van een breed scala aan seksuele en reproductieve gezondheidsgoederen en diensten via de eerstelijnsgezondheidszorg, met bijzondere aandacht voor toegang voor adolescenten en andere benadeelde en gemarginaliseerde personen en groepen. Het Comité verzoekt de Verdragspartij het volgende in te dienen periodiek verslag gedetailleerde informatie, inclusief statistieken, over vroege zwangerschappen en abortussen bij adolescenten, en over de impact van maatregelen die worden genomen op deze problemen aanpakken.

28. Het Comité is bezorgd over de negatieve gevolgen voor het genot van het recht voor de gezondheid als gevolg van de inbeslagneming in Nederland door de Staat die partij is van zendingen van generiek geneesmiddel dat overeenkomt met handelsgerelateerde aspecten van intellectuele eigendomsrechten (TRIPS) wordt verscheept van het ene ontwikkelingsland naar het andere (artikel 12).
Het Comité dringt er bij de Verdragspartij op aan rekening te houden met zijn internationale verplichting om het recht van iedereen op de hoogst haalbare standaard van te respecteren gezondheid en om dergelijke aanvallen in de toekomst te voorkomen.

29. Het Comité maakt zich zorgen over berichten dat veel ouderen worden geweigerd passende zorg, ook in verpleeghuizen, vanwege het onvoldoende aantal zorgverleners, het gebrek aan voldoende opgeleid personeel en de afwezigheid van een alomvattende uitwerking op geriatrische gezondheidszorg (artikelen 12 en 2, tweede alinea).

Het Comité dringt er bij de Verdragspartij op aan prioriteit te geven aan de verbetering van het gezondheidszorgsysteem voor ouderen, om te voldoen aan de verplichtingen van zorgen voor beschikbaarheid, toegankelijkheid, aanvaardbaarheid en kwaliteit van de gezondheidszorg hen. In dit verband beveelt de commissie de verdragsluitende staat aan te kiezen dringend een strategie voor de gezondheid van ouderen, in overeenstemming met de commissie algemene opmerking nr. 14 (2000) over het recht op de hoogst haalbare norm van gezondheid. Het Comité dringt er ook bij de Verdragspartij op aan toezicht te houden op de kwaliteit van faciliteiten, goederen en diensten die aan ouderen worden geleverd via een doeltreffende inspectiemechanisme. Bovendien, met het oog op de vergrijzing van de bevolking, is het
Het Comité moedigt de Verdragspartij aan om een coherent en alomvattend standpunt in te nemen

strategie om de problemen van ouderen aan te pakken. In deze verbinding, het Comité vestigt de aandacht van de Staat die partij is op zijn algemene opmerking Nr. 6 (1995) over de economische, sociale en culturele rechten van ouderen.

30. Het Comité vreest dat volgens berichten een groot deel van de gevangenen met psychische problemen in Nederland krijgen de gezondheid niet hulp die ze nodig hebben, vanwege het tekort aan geschoold personeel in strafinrichtingen en een gebrek aan toezicht op de toereikendheid en kwaliteit van zorg. Het Comité maakt zich ook zorgen over de praktijk van het gebruik van isolatie als een vorm van straf wanneer gevangenen dit doen problemen, zonder voldoende rekening te houden met de gevolgen voor de gezondheid (artikel 12).

Het Comité beveelt de Verdragspartij aan het probleem van medische behandeling van gevangenen met psychische problemen en neem de noodzakelijke maatregelen om het aantal opgeleide medewerkers in de geestelijke gezondheidszorg te vergroten in strafinrichtingen of om een passende behandeling in de geestelijke gezondheid te garanderen instellingen. Het Comité dringt er bij de Verdragsstaat op aan om isolatie niet als een vorm te gebruiken van straf wanneer gevangenen met psychische problemen problemen veroorzaken.

31. Het Comité vreest dat, hoewel onderwijs verplicht is voor alle kinderen, ongeacht hun wettelijke status, kinderen zonder papieren die ervoor kiezen zich in te schrijven voor een beroepsopleiding Opleidingsprogramma's kunnen hun leerwerkplaatsen nog niet voltooien vanwege werk vergunningsvereisten in Nederland (artikelen 13 en 2, lid 2).

Het Comité beveelt de Verdragspartij aan de nodige corrigerende maatregelen te treffen maatregelen om ervoor te zorgen dat kinderen zonder papieren zich inschrijven voor een beroepsopleiding educatieve programma's in Nederland kunnen hun stageplaatsen.

32. Het Comité is bezorgd over het feit dat de nationale schoolcurricula van de staatspartij dat wel doen geen adequate mensenrechteneducatie bieden (artikel 13).
Het Comité roept de Verdragspartij op ervoor te zorgen dat mensenrechteneducatie wordt gewaarborgd wordt aangeboden in scholen op alle niveaus en universiteiten, en dat het de economische, sociale en culturele rechten.

33.
Het Comité moedigt de Verdragspartij aan gebruik te maken van de instelling-bouwproces op Curaçao en St. Maarten om ervoor te zorgen dat hun enactments en beleid geven uitvoering aan de economische, sociale en culturele rechten verankerd in het verbond. In dit verband vestigt de commissie de aandacht op de Staat die partij is bij zijn algemene opmerking nr. 3 (1990) over de aard van de partijen bij de verplichtingen.

34.
Het Comité is verheugd over de geleidelijke hervormingen van de sociale zekerheid systeem in de vier deelnemende landen van de staatspartij en moedigt de staat aan partij om rekening te houden met de algemene opmerking van het Comité nr. 19 (1997) over het recht aan sociale zekerheid bij toekomstige initiatieven die moeten worden genomen om het socialezekerheidsstelsel te verbeteren (artikel 9).

35.
Hoewel het de maatregelen erkent die in Nederland zijn genomen om mensen te bestrijden mensenhandel, dringt het Comité er bij de Verdragspartij op aan zijn inspanningen voort te zetten en te intensiveren bestrijding van mensenhandel zolang Nederland een bestemming of doorvoerland blijft voor mensenhandel. Het Comité beveelt de Verdragspartij ook aan in haar volgend periodiek verslag gedetailleerde informatie over het probleem van mensenhandel in de eilanden van de voormalige Nederlandse Antillen en de impact van getroffen maatregelen (art. 10).

36.
Het Comité beveelt de Verdragsstaat aan een nationaal plan van actie om de toename van thuisloosheid in Nederland te bestrijden en te overwegen oorzaken en voorschrijft manieren en middelen om dakloosheid en rehabilitatie te voorkomen daklozen (artikel 11).

37.
Het Comité beveelt de Verdragspartij aan haar inspanningen om te verminderen te intensiveren de wachttijd van zes weken in Nederland voor kinderen en adolescenten die nodig hebben geestelijke gezondheidszorg (artikel 12).

38.
De commissie beveelt de verdragspartij aan om in haar zesde periodieke rapportage te voorzien rapporteren, bijgewerkte statistische gegevens over het genot van elk convenantrecht, uitgesplitst naar leeftijd, geslacht, etnische afkomst, stedelijke / landelijke bevolking, economisch en sociaal situatie en andere relevante status, op een jaarlijkse vergelijkende basis over de vijf jaar voorafgaand aan de indiening van het rapport.

39.
Het Comité verzoekt de Verdragspartij de huidige conclusie te verspreiden op grote schaal observaties op alle niveaus van de samenleving, met name onder staatsambtenaren, de justitiële en maatschappelijke organisaties, om ze te vertalen en te verspreiden voor zover mogelijk, en om het Comité op de hoogte te stellen van de stappen die zijn genomen om het in zijn volgend periodiek rapport. Het moedigt de Verdragspartij ook aan zich nationaal te blijven inzetten mensenrechteninstellingen, niet-gouvernementele organisaties en andere leden van civiele zaken samenleving in het proces van discussie op nationaal niveau voorafgaand aan de indiening van haar volgend periodiek rapport.

40.
Het Comité spoort de Verdragspartij aan om te overwegen de facultatieve te ratificeren Protocol bij het Verdrag inzake economische, sociale en culturele rechten, dat het heeft ondertekend.

41.
Het Comité moedigt de Verdragspartij aan de ondertekening en ratificatie van het Internationaal Verdrag inzake de bescherming van de rechten van alle migrerende werknemers en Leden van hun families en het Verdrag inzake de rechten van personen te bekrachtigen gehandicapten en het Internationaal Verdrag voor de bescherming van alle personen van gedwongen verdwijning.

42.
Het Comité verzoekt de Verdragspartij haar kerndocument in 2005 te actualiseren overeenkomstig de vereisten van de geharmoniseerde richtsnoeren voor rapportage (HRI / GEN / 2 / Rev.6) onlangs goedgekeurd door het internationale mensenrechtenverdrag lichamen.

43.
Het Comité verzoekt de Verdragspartij haar zesde periodieke verslag in te dienen, opgesteld in overeenstemming met de herziene rapportagerichtsnoeren van het comité, goedgekeurd in 2008 (E / C.12 / 2008/2), uiterlijk op 30 juni 2015.

Henk Kamp voorzitter ActiZ 1 januari 2018. Van 2010-2012 Minister van Sociale Zaken en werkgelegenheid, van 2012-2017 Minister van Economische Zaken.

Henk Kamp voorzitter van ActiZ

Wij allen gunnen ouderen die zorg nodig hebben het beste, ook over twintig jaar. Al was het maar omdat we dan misschien zelf in die positie verkeren, of anders wel onze ouders, andere familieleden of vrienden. Ik vraag me echter met groeiende ongerustheid af hóe we dat voor elkaar kunnen krijgen.

Nu al zijn er te weinig professionele medewerkers en mantelzorgers beschikbaar om te doen wat nodig is. Verpleeghuis- en thuiszorgorganisaties worstelen met de vraag hoe de schaarste zo goed mogelijk te verdelen.

Dit probleem lost zich niet vanzelf op. Integendeel: het aantal alleenwonende 65-plussers verdubbelt en het aantal 90-plussers verdrievoudigt zelfs. En ondertussen krimpt de bevolkingsgroep waaruit de onmisbare mantelzorgers afkomstig zijn, met de helft.

Het helpt zeker dat er meer geld beschikbaar is gekomen om medewerkers aan te trekken voor de verpleeghuizen. Het overgrote deel van de zorgbehoevende ouderen wil echter thuis blijven wonen. En ook voor thuiszorgorganisaties geldt dat zij steeds meer moeite hebben om voldoende medewerkers te vinden en te binden.

Als samenleving staan wij voor de uitdaging de zorg voor ouderen opnieuw uit te vinden. Waar eindigt de eigen verantwoordelijkheid? Met welke hulpmiddelen kunnen we de zorgverleners optimaal ondersteunen? Welke woonvoorzieningen vergemakkelijken efficiënte zorgverlening?

Natuurlijk kijken leidinggevenden van zorgorganisaties in de eerste plaats naar zichzelf. Het is aan hen om de arbeidsomstandigheden voor hun medewerkers verder te verbeteren, mantelzorgers te ondersteunen, van elkaar te leren en nieuwe concepten te ontwikkelen. Maar neemt u van mij aan: zij kunnen het niet alleen. De groeiende kloof tussen vraag en aanbod van zorgverleners is een uitdaging die we alleen gezamenlijk het hoofd kunnen bieden.

Daarom doe ik een klemmend beroep op maatschappelijke organisaties en de politiek. U moet weten wat er op ons allen afkomt. Uw creativiteit en uw denk- en daadkracht zijn hard nodig. Nu en nog meer in de komende jaren. Bemoei u alstublieft met de zorg voor onze ouderen!

Bron: actiz.nl

Tweede Kamer der Staten-Generaal
Vergaderjaar 2010–2011
26 150 Nr. 100
Algemene Vergadering der Verenigde Naties
BRIEF VAN DE MINISTER VAN SOCIALE ZAKEN EN WERKGELEGENHEID

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 1 juni 2011

De VN-mensenrechtenverdragen bepalen dat een land dat partij is bij het verdrag periodiek rapporteert over de stand van zaken met betrekking tot de implementatie van de verdragsbepalingen. Nederland heeft het inmiddels 5e rapport over de implementatie van de bepalingen van het Verdrag inzake sociale, economische en culturele rechten (ESC) in juli 2009 aan het verdragscomité gestuurd en werd in de gelegenheid gesteld om op 10 en 11 november 2010 met het comité van gedachten te wisselen over de wijze waarop de verdragsbepalingen in Nederland zijn geïmplementeerd. Een grote Nederlandse delegatie met vertegenwoordigers van alle betrokken departementen, alsmede vertegenwoordigers van de overzeese gebiedsdelen, heeft aanvullende vragen van het comité beantwoord.Het verdragscomité bestaat uit leden die door de verdragssluitende partijen zijn voorgedragen en worden benoemd door de leden van de VN Raad voor economische en sociale zaken (ECOSOC). De leden hebben ervaring met mensenrechten en zijn afkomstig uit ambtelijke, academische of politieke kringen. In de woorden van het comité was de dialoog met Nederland open en constructief. Het comité heeft op basis van het rapport en de daaropvolgende dialoog in haar vergadering van 19 november 2011 zogenoemde «concluding observations» opgesteld, die als bijlage bij deze kabinetsreactie zijn opgenomen[1].Het comité doet een aantal aanbevelingen over de implementatie van ESC-rechten in de overzeese Koninkrijksdelen Aruba, Curaçao en Sint Maarten (aanbevelingen 5, 16, 18 deels, 19 deels, 21 deels, 22, 23, 24, 27 en 33). Zonder de gedeelde verantwoordelijkheid voor de Koninkrijksverplichtingen onder het ESC-verdrag uit de weg te gaan, is het gezien de staatkundige verhoudingen binnen het Koninkrijk in eerste instantie aan de verschillende onafhankelijke Koninkrijksdelen zelf een antwoord te formuleren op de aanbevelingen die hun grondgebied betreffen.In hoofdlijnen is het comité verheugd over de stand van zaken op het gebied van economische, sociale en culturele mensenrechten in Nederland. Dit betreft de aanbevelingen 1 t/m 4. Het comité heeft op een aantal specifieke punten opmerkingen.Mede namens de bewindslieden van Buitenlandse Zaken, Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, Veiligheid & Justitie, Immigratie & Asiel, OCW en VWS stuur ik u de reactie van het kabinet op de relevante opmerkingen en conclusies van het verdragscomité. Deze reactie is opgenomen in de bijlage bij deze brief. De regering volgt in de reactie de nummering zoals het verdragscomité die hanteert.

Deze reactie wordt, samen met de volgende rapportage, ook naar het verdragscomité gestuurd.

De minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid,
H. G. J. Kamp

De reactie door Verdragspartij Nederland op de conclusies van het comité bij het VN ESC verdrag, (Verenigde Naties E / C.12/NDL/CO/4-5 9 december 2010).

6. Gezien het feit dat de Staat een monistisch systeem volgt waarbij internationale verdragen direct van toepassing zijn, drukt het comité nogmaals haar zorg uit dat bepaalde bepalingen van het ESC-verdrag niet vanzelf worden uitgevoerd en uitvoerbaar zijn in de Staat en dat ze niet door de gerechtshoven worden toegelaten om vorderingen met betrekking tot economische, sociale en culturele rechten te staven.

Nederland verwerpt de kritiek van het comité dat de Nederlandse rechtspraak niet aan alle ESC-verdragsbepalingen directe werking toekent.Voorop staat dat Nederland, als uitvloeisel van zijn ratificatie van het Convenant, zich gebonden heeft een situatie in het leven te roepen die voldoet aan hetgeen in het Convenant is bepaald. De vraag of dit wordt gerealiseerd via rechtstreekse doorwerking van de Convenantbepalingen, of dat dit indirect wordt gerealiseerd door middel van implementatiewetgeving, is evenwel een kwestie die louter wordt bepaald door het nationale constitutionele stelsel, en niet door enige bepaling van het Convenant.Voor wat betreft de doorwerking van internationale verdragen heeft Nederland in zijn constitutie bewust gekozen voor een gematigd monistisch stelsel. Uit de artikelen 93 en 94 van de Nederlandse Grondwet vloeit voort dat bepalingen van verdragen weliswaar rechtstreeks inroepbaar kunnen zijn door justitiabelen, maar dat dit slechts het geval is voor zover het gaat om verdragsbepalingen die een ieder kunnen verbinden. Verdragsbepalingen die primair een opdracht inhouden voor de Nederlandse wetgever en administratie worden door de Nederlandse rechter niet als «een ieder verbindend» beschouwd; dergelijke bepalingen krijgen in de Nederlandse rechtsorde hun werking via de wetgevende en uitvoerende maatregelen die tot stand zijn gebracht teneinde de Nederlandse situatie in conformiteit met die verdragsbepalingen te doen zijn. Een dergelijk stelsel komt ook in andere landen dan Nederland voor.De vraag, of een verdragsbepaling beschouwd moet worden als rechtstreeks werkend of niet, wordt in de Nederlandse rechtsorde in laatste instantie door de onafhankelijke rechter beantwoord. Deze is er tot op heden van uitgegaan dat justitiabelen niet rechtstreeks aanspraken kunnen ontlenen aan het Convenant, doch dat deze aanspraken gebaseerd zijn op de wetten die ter implementatie van het verdrag tot stand zijn gebracht.

7. Het comité is bezorgd over het feit dat nog geen van de landen van de Staat actieplannen voor nationale mensenrechten heeft aangenomen.

De regering zal voor wat betreft het Europese deel van het Koninkrijk deze aanbeveling nader bestuderen om te bezien of een dergelijk document zou kunnen dienen als een instrument voor de analyse en verdere verbetering van de mensenrechtenpraktijk in Nederland. Dit is een onderwerp dat aan de orde zal moeten komen in het bredere kader van andere institutionele en beleidsmatige ontwikkelingen. Voor zover bedoeld mocht worden dat er een totaal plan zou moeten komen voor alle landen van het Koninkrijk gezamenlijk, kan verwezen worden naar de opmerkingen in de aanbiedingsbrief bij deze kabinetsreactie over de positie van de afzonderlijke landen binnen het Koninkrijk.

8. Het comité is bezorgd over het onvoldoende op de hoogte zijn van het grote publiek in het algemeen van de bepalingen van het verdrag.

De regering hecht in het algemeen aan bekendheid van de Nederlander met mensenrechten. Om die reden wordt een aantal mensenrechtenorganisaties in Nederland financieel gesteund en zal binnenkort het College voor de Rechten van de Mens van start gaan.De specifieke

teksten van VN- en andere mensenrechtenverdragen zijn goed toegankelijk op internet te vinden evenals bijvoorbeeld teksten van Nederlandse wetten.Aan specifieke problemen rondom mensenrechten, zoals discriminatie, wordt door de regering in landelijke campagnes aandacht besteed. In 2009 is een landelijke publiekscampagne gelanceerd over antidiscriminatie met de slagzin «Moet jij je zelf thuislaten als je naar buiten gaat?» Het idee achter de campagne en de slogan was dat mensen vaak zichzelf niet durven of kunnen zijn uit angst om gediscrimineerd te worden. Het was een campagne gericht op het melden van discriminatie, met televisie- en radio spotjes. Dit werd tegelijkertijd gedaan met de ingang van de Wet Gemeentelijke Antidiscriminatievoorzieningen die gemeenten verplicht hun inwoners toegang te bieden tot een antidiscriminatie voorziening waar zij terecht kunnen voor meldingen en klachten over discriminatie. De campagne was de meest succesvolle Postbus 51-campagne ooit: er was een explosieve stijging in de meldingen van discriminatie. Het doel van de campagne om door het vergroten van het bewustzijn rond het onderwerp de meldingsbereidheid te vergroten was dus bereikt. Wegens succes is de campagne in 2010 herhaald.

9. Het comité is bezorgd dat de opleidingen voor rechters, politie, onderwijzend personeel, maatschappelijke werkers en ambtenaren de bepalingen van het verdrag en de systematische toepassing ervan niet behandelen.

Het curriculum van beroepsopleidingen is primair een aangelegenheid van de daarvoor verantwoordelijke instellingen (zoals de SSR, het opleidingsinstituut voor leden van de rechterlijke macht). De regering is niet voornemens deze instellingen voor te schrijven dat zij naast meer algemene mensenrechtelijk georiënteerde cursussen ook specifieke cursussen moeten aanbieden voor elk afzonderlijk VN mensenrechten verdrag. We zal de regering de zorg van het Comité onder de aandacht brengen van de desbetreffende instanties.

10. Het comité is bezorgd dat er geen organisaties voor de mensenrechten in de Staat zijn die volledig in overeenstemming handelen met de Principes van Parijs.

De regering hecht veel belang aan de instelling van het College voor de Rechten van de Mens. Het wetsvoorstel College voor de Rechten van de Mens is ingediend bij de Tweede Kamer (Kamerstukken II 2010/11, 32 467) en is aangemeld voor plenaire behandeling. Het streven is dat eind 2011 alles gereed is voor de opening van het College voor de Rechten van de Mens.Het ingediende wetsvoorstel is in lijn met de *Paris Principles* (de VN-principes voor nationale mensenrechteninstituties). De VN (UN OHCHR – National Institutions and Regional Mechanisms Section) hebben een positief advies gegeven over de oprichtingsplannen.

11. Het comité merkt met bezorgdheid op dat de anti-discriminatiewetgeving van de Staat geen bescherming biedt tegen discriminatie in al zijn vormen. (art. 2 (2))

De regering deelt de opinie van het comité niet. Artikel 1 Grondwet verbiedt discriminatie wegens godsdienst, levensovertuiging, politieke gezindheid, ras, geslacht of op welke grond dan ook. Het biedt bescherming op grond van een niet-limitatieve lijst van discriminatiegronden tegen discriminatie in al zijn vormen met inbegrip van de gronden die genoemd zijn in de conventie.Daarnaast bieden de Algemene Wet gelijke behandeling en andere gelijke behandelingswetgeving horizontale bescherming op bepaalde terreinen voor de gronden godsdienst of levensovertuiging, politieke gezindheid, ras, geslacht, nationaliteit, seksuele gerichtheid, burgerlijke staat, handicap, chronische ziekte en leeftijd. De integratie van de verschillende gelijke behandelingswetten zal niet resulteren in de uitbreiding van de

genoemde discriminatiegronden. De bescherming van artikel 1 Grondwet waarborgt de veelomvattende bescherming van het recht op gelijke behandeling op alle gronden die genoemd zijn in de conventie.De gelijke behandelingswetgeving heeft verschillende algemene en specifieke effectieve rechtsmiddelen, waaronder het recht op schadevergoeding en herstel. Naast de rechtsgang naar de rechter hebben slachtoffers ook de mogelijkheid om de Commissie Gelijke Behandeling om een oordeel of advies te vragen over gelijke behandeling en discriminatie. Om slachtoffers van discriminatie te helpen met hun klacht is er een landelijk dekkend netwerk van anti-discriminatie voorzieningen opgezet. Nederland heeft goede nota genomen van de General Comment nr. 20 over non-discriminatie in economische, sociale en culturele rechten (2009).

12. Het comité is bezorgd dat migranten en personen uit etnische minderheden in Nederland nog steeds aanzienlijke discriminatie ondervinden met betrekking tot economische, sociale en culturele rechten, met name met betrekking tot werkgelegenheid, huisvesting, gezondheid en onderwijs, ondanks door de Staat genomen maatregelen. Het comité is verder bezorgd dat de situatie verergerd wordt door stijgend racisme en vreemdelingenhaat in Nederland. (art. 2 (2))

In Nederland heeft iedereen die rechtmatig in Nederland verblijft en minimaal 16 jaar oud is, in principe het recht om te werken. Daarnaast verbiedt artikel 1 van de Grondwetdiscriminatie op grond van godsdienst, levensovertuiging, politieke gezindheid, ras, geslacht of op welke grond dan ook.Het bestrijden van discriminatie is voor de regering daarom een belangrijk onderdeel van het beleid dat gericht is op het bevorderen van gelijke kansen op de arbeidsmarkt. Mensen horen beoordeeld te worden op hun talenten en niet op hun afkomst. De discriminatie op de arbeidsmarkt wordt door het ministerie van SZW gemonitord.Uit de *Discriminatiemonitor niet-westerse migranten op de arbeidsmarkt 2010* en de *Monitor Rassendiscriminatie* blijkt dat niet-westerse allochtonen in 2009 minder discriminatie op de arbeidsmarkt hebben ervaren dan in 2005.Uit de publicatie van het Sociaal en Cultureel Planbureau (SCP) *«Liever Mark dan Mohammed»* (januari 2010) blijkt dat 37% van de niet-westerse migranten kans hebben op een sollicitatiegesprek, tegen 44% kans bij de autochtone Nederlander. In deze publicatie wordt onder meer aangegeven dat discriminatie op de Nederlandse arbeidsmarkt plaatsvindt, maar dat niet-westerse migranten met de juiste opleiding en kwalificaties een behoorlijke kans hebben uitgenodigd te worden voor een sollicitatiegesprek.Gegeven de belangstelling van het comité, zal Nederland in de volgende rapportage het Comité informeren over de stand van zaken.De regering is van mening dat belangrijke impulsen gegeven worden in de context van migranten en personen uit etnische minderheden. In het middelbaar beroepsonderwijs is het een voorwaarde dat studenten praktische leerervaring kunnen opdoen in een veilige omgeving. Bedrijven/instellingen die deze ruimte bieden worden vastgesteld door het Expertisecentrum voor stage, training en arbeidsmarkt. Het is aan dit expertisecentrum incidenten vast te stellen aangaande illegale en ongelijke behandelingen. Gepaste maatregelen worden genomen in geval aantoonbaar oneigenlijk gedrag is toegepast tegenover een student. Indien een incident zich voordoet, wordt de betreffende student een plaats toebedeeld bij een ander bedrijf of de begeleider wordt uit zijn of haar functie gezet.Tevens zijn in Nederland vanaf 2000 belangrijke stappen gezet in het kader van voor- en vroegschoolse educatie (VVE). VVE houdt in dat kinderen op jonge leeftijd meedoen aan educatieve programma’s. De centrumprogramma’s beginnen in

een peuterspeelzaal of kinderdagverblijf en lopen door in de eerste twee groepen van de basisschool. De doelstelling van het VVE beleid is om de ontwikkeling van kinderen uit autochtone en allochtone achterstandsgroepen zodanig te stimuleren dat hun kansen op een goede schoolloopbaan en maatschappelijke carrière worden vergroot. Een VVE programma kent een gestructureerde didactische aanpak en neemt een aantal dagdelen per week in beslag.De Onderwijsinspectie beoordeelt aan de hand van een lijst met criteria de kwaliteit van uitvoering van VVE. Een paar belangrijke criteria zijn: kwaliteitszorg, werken met een doelgerichte planning en afstemming op niveauverschillen tussen kinderen. Gemeenten zijn bij wet verplicht zorg te dragen voor voldoende aanbod voor alle doelgroepen, waarbij dat aanbod kwalitatief aan de maat moet zijn. Daarnaast hebben gemeenten de mogelijkheid om bij niet-naleving van de afspraken een bestuurlijke boete op te leggen bij kinderdagverblijven en peuterspeelzalen. De Inspectie volgt het aantal doelgroepkinderen. Op dit moment bereiken we ca 90% van de doelgroepkinderen met voorschoolse educatie.

13. Het comité merkt met bezorgdheid op dat personen met een handicap gediscrimineerd worden in hun economische, sociale en culturele rechten, met name op het gebied van werk en opleiding. (art. 2 (2))

De integratie op de arbeidsmarkt, de toegang tot onderwijs en het recht op gelijke behandeling zijn belangrijk. Er worden daarom in Nederland maatregelen genomen om deze zeer gedifferentieerde groep mensen mee te kunnen laten doen. Voorbeelden van participatiebevorderende maatregelen die zijn genomen zijn een loonkostensubsidie op grond van de Wet STAP (Wet stimulering arbeidsparticipatie), een premiekorting voor het in dienst nemen of houden van een gedeeltelijk arbeidsgeschikte werknemer, de no-riskpolis die er in voorziet dat wanneer een werkgever een gedeeltelijk arbeidsgeschikte in dienst neemt of houdt, het loon dat de werkgever doorbetaalt als de werknemer ziek wordt binnen vijf jaar na de ingangsdatum van de WIA-uitkering, wordt gecompenseerd via het ziekengeld.Andere voorbeelden zijn het instrument van de proefplaatsing en een vergoeding voor het aanpassen van de werkplek.Met ingang van het schooljaar 2009–2010 geldt de Wgbh/cz ook voor het basisonderwijs en het voortgezet onderwijs. Dan moet een kind gewoon in zijn rolstoel naar groep 8 of de brugklas kunnen. Hier geldt dus wél de plicht tot bouwkundige aanpassingen. Want als dat redelijkerwijs van een school gevraagd kan worden, moet ook het gebouw aangepast worden. Deze uitbreiding van de Wgbh/cz verbetert de zelfredzaamheid van mensen met een handicap of chronische ziekte.De toegankelijkheid van het onderwijs voor gehandicapten wordt in Nederland op een aantal wijzen bevorderd en gewaarborgd.Allereerst valt het gehele onderwijs onder de Wet gelijke behandeling op grond van handicap of chronische ziekte, welke discriminatie op grond van handicap of chronische ziekte verbiedt. Als een ouder of kind het idee heeft dat hij gediscrimineerd wordt op grond van zijn handicap (bijvoorbeeld onterecht niet wordt toegelaten) kan hij een beroep doen op deze wet en een oordeel vragen van de Commissie Gelijke Behandeling en/of een uitspraak van de rechter. Daarbij is de school of onderwijsinstelling ook verplicht die aanpassingen te verrichten of te treffen die het de gehandicapte mogelijk maken aan het betreffende onderwijs deel te nemen, tenzij sprake is van een onevenredige belasting.Voor het funderend onderwijs bestaat ook een systeem van speciaal onderwijs. Ouders van geïndiceerde kinderen kunnen ervoor kiezen hun kind op dit speciale onderwijs aan te melden of bij een reguliere school. In het laatste geval krijgt het kind een extra budget voor ondersteuning mee: «het Rugzakje».

Tot slot kunnen gehandicapte leerlingen een keur aan materiële voorzieningen/hulpmiddelen aanvragen en vergoed krijgen die het hen mogelijk maken aan het reguliere onderwijs deel te nemen.

14. Het comité blijft bezorgd dat ondanks de vorderingen die in alle landen van de Staat gemaakt zijn, vrouwen nog steeds niet dezelfde economische, sociale en culturele rechten hebben als mannen. Met betrekking tot de werkgelegenheid is het comité bezorgd over de loondiscrepantie, de ondervertegenwoordiging van vrouwen op de arbeidsmarkt en hun concentratie in parttime werk, ondanks de maatregelen en de dienstverlening die zijn ingevoerd ter vergemakkelijking van een goed samengaan van werk en gezinsleven. Het comité is ook bezorgd dat vrouwen zijn ondervertegenwoordigd in de politiek. (art. 3)

Nederland behoort tot de landen binnen de EU met het grootste aandeel vrouwen dat actief is op de arbeidsmarkt. Ook in het afgelopen decennium is de arbeidsparticipatie van vrouwen nog sterk toegenomen: stopte in 2001 nog 30 procent van de vrouwen met werken vanwege de geboorte van een kind, in 2009 was dat gehalveerd tot 15 procent.Deze combinatie van arbeid en zorg wordt in Nederland mogelijk gemaakt door deeltijdarbeid. Van de werkzame vrouwen doet 75 procent dat in deeltijd. Vrouwen met jonge kinderen werken voor 90 procent in deeltijd.Consequentie van beide verschijnselen – hoge arbeidsparticipatie en werken in deeltijd – is dat Nederland grote verschillen in uurloon tussen mannen en vrouwen kent. Voor de huidige generatie 25- tot 35-jarigen, die aan het begin van hun loopbaan staan, is deze loondiscrepantie overigens aanmerkelijk kleiner dan bij de oudere generaties. In de overheidssectoren is er bij de 25- tot 35-jarigen geen loonverschil, terwijl dat bij oudere generaties oploopt tot bijna 18 procent; in de marktsectoren zijn deze percentages 8 tegenover bijna 28 procent.De Nederlandse regering acht het in het perspectief van een krimpende beroepsbevolking, betaalbaarheid van voorzieningen en emancipatie wenselijk dat de gemiddelde arbeidsweek van vrouwen, die momenteel rond de 24 uur ligt, wordt uitgebreid. Om die reden heeft de toenmalige regering in 2008 een Taskforce DeeltijdPlus («Taskforce ParttimePlus») ingesteld. In maart 2010 heeft deze taskforce zijn werkzaamheden afgerond met een advies aan de regering over de wijze waarop deze verhoging van de arbeidsparticipatie kan worden bereikt. De huidige regering onderschrijft deze doelstelling eveneens: de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid heeft in november 2010 de ambitie uitgesproken dat Nederland de omslag moet maken van een «anderhalfverdienerssamenleving» naar een «tweeverdienerssamenleving».Een aantal maatregelen van de huidige regering ligt in lijn van de aanbevelingen van de taskforce. De huidige fiscale tegemoetkoming voor alleenverdienershuishoudens zal geleidelijk worden afgeschaft, met inbegrip van die voor gezinnen met jonge kinderen. Nog dit voorjaar zal de regering het parlement voorstellen voorleggen voor aanpassing van de arbeidswetgeving, waaronder de Arbeidsomstandighedenwet, om bestaande wettelijke belemmeringen voor flexibel werken weg te nemen.Om werkgevers te stimuleren om flexibele arbeidspatronen aan te bieden, waaronder de mogelijkheid van werken vanuit huis («telewerken»), zal de regering in aanvulling op reeds bestaande non-gouvernementele initiatieven een erkenning voor «modern werkgeverschap» introduceren, waarin de nadruk ligt op de mogelijkheden die werkgevers hun werknemers bieden om arbeid en zorg te combineren. Ook zal de regering bezien op welke wijze grotere bekendheid zal worden gegeven aan fiscale voordelen die nu reeds bestaan voor werkende vrouwen. De betekenis van deze maatregelen wordt echter bepaald door de wens van vrouwen om meer uren te werken dan zij momenteel doen. Zoals ook door de Taskforce DeeltijdPlus geconstateerd, is het werken in deeltijd overwegend een keus van vrouwen zelf. Ook vrouwen die geen kinderen hebben die zorg behoeven, werken

doorgaans in deeltijd. Een omslag in deze «deeltijdcultuur» kan pas worden verwacht als vrouwen een groter belang hechten aan eigen loopbaan en inkomen. Een dergelijke verandering in mentaliteit kan weliswaar door beleidsmaatregelen worden ondersteund, maar niet gestuurd, en zal zonder meer de nodige tijd kosten.De Nederlandse regering zal in het komende verslag voor zover beschikbaar de gevraagde statistische gegevens verstrekken.Rekrutering en kandideren voor politieke functies namens de politieke partij behoren tot de verantwoordelijkheid van de politieke partijen. De regering kan daarin niet treden. Bij andere benoemingsprocedures zoals bij burgemeesters en CdK's ligt het zwaartepunt voor de benoeming bij gemeenteraden resp. provinciale staten. Dat neemt niet weg dat de regering waar mogelijk benoeming van vrouwen bevordert. Activiteiten van de minister van BZK zijn in deze kabinetsperiode gericht op:

- 1.Het monitoren van de cijfermatige ontwikkelingen.

In de tweejaarlijkse publicatie «Staat van het Bestuur» worden de gegevens over de politieke participatie zoals het aantal vrouwen in vertegenwoordigende organen en andere functies in het openbaar bestuur gepresenteerd, recent in 2010.

- 2.Het vormen van een kweekvijver met potentiële burgemeesterskandidaten.

In 2011 wordt een oriëntatieprogramma voor potentiële burgemeesterskandidaten gestart. Dit oriëntatieprogramma is een vervolg op een scoutingtraject in de periode 2008–2010, gericht op het vergroten van de kweekvijver met geschikte vrouwen en bi-culturelen.

Deelname aan het programma zal mogelijk zijn voor getalenteerde zij-instromers. Dat zijn degenen die niet het geijkte CV hebben voor het burgemeesterschap maar daarvoor gezien hun ervaring en talenten wel in aanmerking zouden kunnen komen. Naar verwachting zal deze maatregel gaan leiden tot een divers samengesteld en verjongd burgemeesterscorps.

15. Het comité uit haar bezorgdheid over het bestaan van verplicht werk voor gevangenen in Nederland. Het comité is verder bezorgd over het feit dat gedetineerden werken voor private partijen voor een heel laag loon. (art. 6, 7)

De arbeid waarnaar wordt verwezen, betreft de arbeid die door gedetineerden wordt verricht buiten een zeer beperkt beveiligde inrichting, een ZBBI. Volgens de regering wordt deze specifieke vorm van arbeid niet uitgevoerd op basis van een overeenkomst tussen een particuliere werkgever en de gedetineerde. Deelname aan deze arbeid is een essentieel onderdeel van plaatsing in een ZBBI ter bevordering van de re-integratie in de maatschappij via werkervaring. Voorafgaand aan plaatsing in een ZBBI, geeft de gedetineerde zijn vrijwillige toestemming op basis van «informed consent» voor plaatsing in een ZBBI (met inbegrip van de arbeid die wordt verricht buiten deze inrichting).

Selectie van een gedetineerde voor een ZBBI is, naast andere criteria, gebaseerd op de motivatie van de gedetineerde en zijn detentiegeschiedenis met betrekking tot zijn vermogen om afspraken na te komen. De nieuwe vaardigheden die de gedetineerde verwerft terwijl hij werkt buiten de ZBBI, kunnen nuttig zijn om zijn kansen op het vinden van werk te verhogen en kunnen worden aangewend na invrijheidstelling. In sommige gevallen kan en zal de gedetineerde ook blijven werken als een werknemer voor dezelfde particuliere werkgever na zijn vrijlating uit de inrichting. De arbeid buiten de inrichting biedt de mogelijkheid om samen te werken in een gecontroleerde omgeving om zo teamvaardigheden te ontwikkelen.

De arbeidsomstandigheden waaronder de gedetineerde zijn arbeid zal verrichten voor de particuliere werkgever, worden geregeld bij dezelfde wet (ARBO-wetgeving) als de arbeidsomstandigheden van reguliere werknemers. De inrichting biedt huisvesting en voedsel. Bovendien zal de gedetineerde worden gecompenseerd in het geval van persoonlijke schade in de loop van zijn verblijf in de inrichting. Indien de gedetineerde buiten zijn schuld niet kan deelnemen aan de arbeid, wordt hij gecompenseerd voor het verlies aan arbeidsloon. De regering concludeert daarom dat de gedetineerde voordeel geniet van sociale voorzieningen. In dat opzicht benadert de beloning voor de arbeid buiten de ZBBI het standaard minimumloon, rekening gehouden met de kosten voor huisvesting en voedsel, zoals berekend door het NIBUD, een Nederlandse budgetteringsorganisatie, en het feit dat de beloning niet wordt belast. De wekelijkse beloning bedraagt opgeteld circa € 100.Wanneer de gedetineerde de arbeid buiten de inrichting niet langer wenst te verrichten, kan hij worden teruggeplaatst in een beperkt beveiligde inrichting, een BBI. Dit is een beheersmatige consequentie van de intrekking van de toestemming, die eerder door de gedetineerde is gegeven. Zoals eerder is vermeld,vormt de arbeid die buiten de inrichting dient te worden verricht, een essentieel onderdeel van het programma van deze bijzondere soort inrichting. Zonder de deelname van de gedetineerde aan deze arbeid, kan hij niet meer deelnemen aan het programma dat in de inrichting wordt aangeboden. De regering concludeert – alle omstandigheden in aanmerking nemend – dat de betreffende arbeid in overeenstemming is met de ILO-eisen.

17. Het comité is bezorgd dat huishoudelijk personeel in alle landen van de Staat niet dezelfde bescherming genieten als ander personeel en in het nadeel is doordat hun werkgevers voor hen niet bijdragen aan ziektekosten en pensioen zoals werkgevers in andere sectoren. (art. 7, 9)

Huishoudelijk personeel geniet in Nederland adequate bescherming, maar niet exact dezelfde bescherming als andere werknemers. Dit komt voort uit het streven van Nederland om de formele werkgelegenheid in deze sector te bevorderen. Ter stimulering van de markt voor persoonlijke dienstverlening is de regeling dienstverlening aan huis geïntroduceerd. Deze regeling biedt randvoorwaarden waardoor allerlei diensten aan huis makkelijker uitbesteed kunnen worden. Op basis van de regeling «Dienstverlening aan huis» geldt dat degene die doorgaans op minder dan vier dagen per week uitsluitend of nagenoeg uitsluitend diensten verricht ten behoeve van het huishouden van de natuurlijke persoon tot wie hij in dienstbetrekking staat, niet is verzekerd voor de werknemersverzekeringen en de ontslagbescherming en de loondoorbetaling bij ziekte zijn beperkt. De personen die onder de regeling vallen, kunnen zich wel vrijwillig verzekeren voor de werknemersverzekeringen. Wat betreft de ziektekosten geldt dat huishoudelijk personeel net als andere Nederlandse ingezetenen gewoon is verzekerd. Verder worden pensioenaanspraken niet door de wet opgelegd, maar zijn zij afhankelijk van afspraken van sociale partners.Bijzonder aan de positie van huishoudelijk personeel is dat zij werken in dienst van een particulier (persoon of huishouden). Als voor particulieren dezelfde werkgeversverplichtingen en administratieve lasten zouden gelden als voor bedrijven, zou dit voor een groot deel van de particulieren te duur en/of te omslachtig zijn. Huishoudelijk werk verdwijnt in dat geval in het zwarte circuit of particulieren die niet willen frauderen, maar voor wie het te duur of te omslachtig is geworden, zullen het werk zelf gaan doen. Te hoge (administratieve) lasten voor particulieren gaan ten koste van de (formele) werkgelegenheid van huishoudelijk personeel. Nederland heeft per 1 januari 2010 daarnaast het BTW-tarief verlaagd voor persoonlijke dienstverlening eveneens met als doel de formele werkgelegenheid te bevorderen. De regering is om deze redenen niet voornemens aanvullende maatregelen te treffen.

18. Het comité is bezorgd dat er bij afwezigheid van expliciete erkenning van het stakingsrecht in de Nederlandse wet, dat recht afhankelijk is van het respectievelijke hof en dat het stakingsrecht op Curaçao en St. Maarten nog steeds niet van kracht is. (art. 8)

In Nederland wordt het recht op collectieve actie (stakingsrecht) algemeen erkend en worden de begrenzingen die aan dit recht worden gesteld (voorheen door artikel 31 (ESH oud) en thans artikel G deel V (ESH herzien)), door de rechter getoetst. De voorwaarden voor de uitoefening van het stakingsrecht zijn in Nederland niet in de wet maar in de jurisprudentie van de hoogste rechterlijke instantie vastgelegd. Codificatie van deze door de Hoge Raad ontwikkelde «criteria» onder meer om te bepalen of met een staking niet onevenredig of disproportioneel belangen (van derden) worden geschaad, acht de Nederlandse regering niet nodig, omdat deze jurisprudentie in Nederland geldend recht is. Met de jurisprudentie die zich op het gebied van het stakingsrecht heeft ontwikkeld wordt een adequate invulling gegeven aan het normatieve kader van het ESH, waarbij –meer dan voor de wetgever mogelijk zou zijn- rekening kon worden gehouden met de bijzondere omstandigheden die aan elke collectieve actie eigen zijn.

19. Het comité merkt met bezorgdheid op dat er weinig gebruikt gemaakt wordt van de bijstand door personen die daar recht op hebben zowel in Nederland als op de voormalige Nederlandse Antillen. (art. 9, 11)

De regering deelt de mening van het comité, dat er weinig gebruik wordt gemaakt van bijstand, niet. Er is echter zeker een mate van niet-gebruik. De regering heeft daarom al geruime tijd geleden acties in gang gezet en die al eerder ter ore van het comité gebracht. Acties die op het terrein van het tegengaan van niet-gebruik in gang zijn gezet zijn onder te verdelen in vier categorieën: voorlichting, bestandskoppeling, ondersteuning en vereenvoudiging.

Zowel op landelijk als op lokaal niveau wordt een extra inspanning gepleegd om burgers voor te lichten over de mogelijkheden die inkomensvoorzieningen kunnen bieden. Vanuit het rijk is in de campagne «Blijf Positi€f» vanaf juni 2008 in het kader van schuldenpreventie aandacht besteed aan het terugdringen van niet-gebruik. Tevens is in september 2007 met ondersteuning van het ministerie van SZW een landelijke website gestart «www.berekenuwrecht.nl». Via deze website kunnen burgers berekenen of zij recht hebben op tal van landelijke (in in steeds meer gevallen ook gemeentelijke) inkomensondersteunende regelingen. Gemeenten gebruiken steeds vaker marketingmethoden om burgers te wijzen op de mogelijkheden van bijzondere bijstand en andere regelingen. Burgers worden zo verleid om bij de gemeente aan te kloppen als zij het vermoeden hebben in aanmerking te komen voor bijvoorbeeld bijzondere bijstand. In januari 2008 heeft de Sociale Verzekeringsbank (SVB) na bestandskoppeling met de belastingdienst alle personen in Nederland aangeschreven die een onvolledige uitkering op basis van de Algemene Ouderdomswet (AOW) hebben en een inkomen onder het sociaal minimum. In totaal zijn 27 000 mensen aangeschreven. Ook hebben bij die gelegenheid alle gemeenten de beschikking gekregen over de gegevens van deze groep om hen te kunnen wijzen op de mogelijkheden van de WWB, als aanvulling op de onvolledige AOW. In juni heeft de staatssecretaris van SZW bovendien besloten de aanvullende bijstand door de SVB te laten uitbetalen en niet langer via de gemeenten. Uit eigen onderzoek van de SVB blijkt dat dit goed werkt om het niet-gebruik tegen te gaan.

Ook licht de SVB mensen die geen volledige AOW hebben beter voor over de mogelijkheden om zich vrijwillig bij te verzekeren.In de afgelopen jaren is in veel gemeenten een omslag gemaakt naar een actief armoedebeleid. Voorbeeld van de activiteiten van gemeenten zijn de zogenaamde *formulierenbrigades* of *uitkeringeninterventieteams*. De persoonlijke benadering kan betrokkenen over de streep trekken om toch een aanvraag in te dienen en kan de angst voor bureaucratie wegnemen. Een goede ontwikkeling is dan ook dat veel gemeenten en maatschappelijke organisaties de voedselbanken gebruiken als vindplaats om niet-gebruik onder minima op te sporen en betrokkenen te assisteren bij het aanvragen van regelingen.In het voorjaar van 2007 heeft de ministerraad besloten dat per 1 september 2007 alle nieuwe formulieren van de rijksoverheid begrijpelijk moeten zijn. Per 1 september 2008 zijn ook gemeenten aan deze afspraak gehouden. Het gaat hier om formulieren voor burgers en het bedrijfsleven. Zowel papieren als elektronische formulieren worden aangepakt.

20. Het comité is bezorgd dat de eis dat men lang verzekerd moet zijn geweest om het volledige ouderdomspensioen te krijgen in Nederland discriminerend is voor migranten die werken in de Staat. Het comité is voorts bezorgd over het armoederisico voor gepensioneerden daar het volledige pensioen het niveau heeft van het minimumloon. (art. 9, 11)

De regering betreurt het dat het comité deze aanbevelingen doet; zeker omdat deze aanbevelingen door het comité niet worden onderbouwd, noch met feiten noch met argumenten. De regering heeft het comité verzocht haar oordeel te herbezien in het licht van de feiten. Het comité heeft dit niet gedaan en de regering verzocht een schriftelijke reactie aan het comité te sturen. Deze is naast het rapport van het comité op de website van het comité geplaatst.

Inkomensgarantie voor personen boven de pensioengerechtigde leeftijd.

De AOW is een belangrijk onderdeel van het stelsel van inkomensvoorzieningen voor personen boven de pensioengerechtigde leeftijd (65 jaar) en ouder. Samen met het stelsel voor bijstand, garandeert de AOW dat elke in Nederland wonende persoon toegang heeft tot een inkomen tijdens de jaren van pensionering. Het niveau van een volledige AOW-uitkering is gelijk aan het niveau van sociale bijstand voor personen van 65 jaar en ouder. Voor 2010 is het netto-niveau van de AOW en bijstand voor personen van 65 jaar en ouder € 16 524 voor een echtpaar en € 12 017 voor een alleenstaande persoon (op jaarbasis). Vanwege fiscale maatregelen voor personen boven de pensioengerechtigde leeftijd, is de netto- hoogte van het inkomen van een echtpaar hoger dan het netto minimumloonniveau (onder de leeftijd van 65). Zowel het niveau van de bijstand als het minimumloon in Nederland behoren tot de hoogste in de wereld. Het niveau van het gegarandeerde inkomen voor personen van 65 jaar en ouder voldoet aan de concrete normen van de Europese Code van de Raad van Europa.

Het percentage mensen van 65 jaar en ouder met een vrij laag inkomen in Nederland is - afgezien van Nieuw-Zeeland- het laagste in de OESO-landen (OESO zie: Pensions at a Glance 2009). In een rapport van het SCP wordt aangegeven dat de bijstandsuitkering voor gepensioneerden voldoende is (en zelfs relatief hoog is voor ouderen). Om het risico van niet-gebruik van bijstand voor gepensioneerden tegen te gaan, heeft de gemeente tot taak om een aanvullende bijstandsuitkering te betalen indien een persoon een gedeeltelijke AOW-uitkering

heeft en recht heeft op een aanvulling tot het niveau van de AOW. Dit zal leiden tot een verdere afname van het niet-gebruik en dus leiden tot een nog geringere kans op armoede.

Opbouw van pensioenrechten in Nederland

Pensioenrechten worden meestal opgebouwd tijdens de beroepsgeschikte leeftijd en er bestaat een relatie tussen de perioden van het opbouwen van rechten vóór de pensioengerechtigde leeftijd en het niveau van het pensioen dat men ontvangt na pensionering. Een lange periode van aansluiting is gebruikelijk in de pensioenstelsels. Pensioenrechten kunnen worden opgebouwd in meer dan één land, en pensioenstelsels houden rekening met dit feit. Migranten (ongeacht nationaliteit) die vanuit Nederland naar andere landen gaan, stoppen met het opbouwen van rechten. Er is de mogelijkheid om zich vrijwillig te verzekeren voor het publiek pensioen.

Migranten die naar Nederland verhuizen, beginnen met het opbouwen van rechten op het moment dat ze legaal in Nederland verblijven. Als migranten het risico lopen om later een gedeeltelijke AOW-uitkering te ontvangen als ze met pensioen gaan, komen zij in aanmerking voor de betaling van AOW-premies met terugwerkende kracht als ze tussen de 15 en 65 jaar oud, en als ze nog niet wonen of werken in Nederland voor meer dan vijf jaar. Indien nodig zal bijstand het inkomen aanvullen tot het niveau van de AOW. Het systeem staat er dus altijd garant voor dat alle personen die dat nodig hebben toegang hebben tot een inkomen dat gelijk is aan het niveau van de volledige AOW.De opbouwperiode in Nederland is 50 jaar van rechtmatig verblijf. De lange periode van opbouw in Nederland bestaat al sinds het begin van het openbare pensioenstelsel (AOW) in 1957. Een lange periode van opbouw van rechten is gebruikelijk. Het Nederlandse systeem heeft het voordeel dat zij ook pensioenrechten opbouwt voor degenen die niet werken. Er zijn ook geen aanvullende toelatingseisen om het systeem in te stromen. Migranten die legaal in Nederland wonen (met of zonder werk), bouwen pensioenrechten al op vanaf het moment dat ze in Nederland wonen, ongeacht hun nationaliteit. Het systeem als zodanig kan niet worden aangemerkt als discriminerend, omdat het gebaseerd is op objectieve beginselen die gebruikelijk zijn voor vele openbare stelsels van sociale zekerheid in de wereld. Tot slot staat de Nederlandse inkomensgarantie voor personen van 65 jaar en ouder garant voor een relatief hoog uitkeringsniveau, dat beschikbaar is en gelijk is voor alle personen van deze leeftijd. Uit het zeer kleine percentage van de mensen van 65 jaar en ouder met een laag inkomen in Nederland, zoals gerapporteerd door de OESO, blijkt dat zowel de toegang tot als het gebruik en niveau van de uitkeringen aan personen boven de leeftijd van 65 jaar voldoende en adequaat zijn. De regering ziet dus geen objectieve feitelijke gronden voor de aanbevelingen en opmerkingen van het comité.

21. Het comité is ondanks de genomen maatregelen bezorgd over de mate van huiselijk geweld en de afwezigheid van huiselijk geweld als een specifiek misdrijf in Nederland. Verder is het comité bezorgd over het gebrek aan informatie over de schaal waarop huiselijk geweld plaatsvindt op Aruba en de eilanden van de voormalige Nederlandse Antillen. (art. 10)

De regering constateert dat het comité heeft aanbevolen om te voorzien in een specifieke strafbaarstelling van huiselijk geweld. Het comité geeft evenwel niet aan welke gedragingen een delictsomschrijving van «huiselijk geweld» zou moeten omvatten. Huiselijk geweld laat zich in strafrechtelijke zin niet eenvoudig concretiseren tot één specifieke gedraging. Er is sprake van een complex aan gebeurtenissen, waarbij sprake kan zijn van verschillende strafbare feiten.

De aanbeveling verrast in het licht van de lopende onderhandelingen in Straatsburg over een nieuw verdrag van de Raad van Europa ter bestrijding van geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld. In dit specifiek op de bestrijding van huiselijk geweld gerichte verdrag is geen afzonderlijke strafbaarstelling van huiselijk geweld opgenomen, maar wordt een aantal gedragingen (mishandeling, dwang etc.) omschreven die in het kader van de bestrijding van huiselijk geweld strafbaar moeten worden gesteld. Een specifieke strafbaarstelling is niet nodig om huiselijk geweld effectief te kunnen vervolgen. Een maatregel die daaraan wel bijdraagt is de Aanwijzing huiselijk geweld en eergerelateerd geweld die met ingang van 1 juni 2010 in werking is getreden (Stcrt. 2010, nr. 6462). Het kabinet ziet geen aanleiding om de desbetreffende aanbeveling van het comité over te nemen.

25. Het comité is ernstig bezorgd over het langdurig in detentie houden van asielzoekers en onbegeleide minderjarigen in Nederland. Het comité betreurt het ook dat illegale migranten, ook families met kinderen, geen basisrecht hebben op onderdak en dakloos worden na hun uitzetting uit de opvangcentra. Het comité is ook bezorgd dat hoewel illegale migranten recht hebben op gezondheidszorg en onderwijs, zij daar in de praktijk niet altijd toegang toe hebben. (art. 11, 10, 12, 13, 2 (2))

Op grond van de Nederlandse wet- en regelgeving kan vreemdelingenbewaring alleen als uiterste middel worden toegepast, en mag de duur van de bewaring nooit langer zijn dan strikt noodzakelijk is om het vertrek van de vreemdeling te bewerkstelligen. Sinds de inwerkingtreding van de Europese Terugkeerrichtlijn op 24 december 2010 is de maximale bewaringsduur beperkt tot zes maanden. Deze termijn kan onder bepaalde omstandigheden worden verlengd tot maximaal 18 maanden.Als gevolg van een vonnis van het Gerechtshof Den Haag, kan onderdak van gezinnen met minderjarige kinderen niet door de Nederlandse overheid worden beëindigd, zolang het vertrek uit Nederland nog niet heeft plaatsgevonden. Van afgewezen asielzoekers die geen minderjarige kinderen hebben kan het onderdak wel worden beëindigd. De Nederlandse regering wil echter benadrukken dat afgewezen asielzoekers de plicht hebben Nederland te verlaten en dakloosheid kunnen voorkomen door het vertrek uit Nederland tijdig te regelen. Zij kunnen hiertoe ook een beroep doen op – door de Nederlandse overheid betaalde – ondersteuning van de Internationale Organisatie voor Migratie (IOM) in de vorm van een vliegticket, ondersteuning bij het verkrijgen van een reisdocument en vergoeding van de kosten, en een financiële bijdrage. Als zij besluiten Nederland niet te verlaten, is het niet aan de overheid om hun illegale verblijf te faciliteren door huisvesting te blijven bieden. In Nederland is sprake van een systeem dat verzekert dat ongedocumenteerde migranten toegang hebben tot noodzakelijke medische zorg, waaronder een systeem om de (meeste) kosten daarvan te vergoeden. Onderwijs is beschikbaar, en zelfs verplicht, voor alle kinderen van 5 tot en met 16 jaar oud, ongeacht hun status.

26. Het comité betreurt het dat er geen duidelijke en gedetailleerde informatie ontvangen is over het naar verluidt grote druggebruik in de Staat. (art. 12)

Voor zover statistische gegevens, als bedoeld door het verdragscomité, beschikbaar zijn, zullen deze door de Regering met het verdragscomité worden gedeeld.

28. Het comité is bezorgd over het nadelige effect van het recht op gezondheid dat voortvloeit uit de beslaglegging in Nederland door de Staat op zendingen generieke medicijnen onder het TRIPS verdrag die van het ene ontwikkelingsland naar het andere verstuurd worden. (art. 12)

In twee informele sessies hebben India en Brazilië de Europese Unie en Nederland vragen gesteld over de situatie met betrekking tot de beslaglegging van zendingen generieke medicijnen. Deze sessies, die niet resulteren in een conclusie of een vergelijk maken onderdeel uit van de procedure rondom het WTO-recht. Na de sessie kan een land bepalen of zij een formele klacht indienen. Vooralsnog lijken India of Brazilië niet over te gaan tot het indienen van een formele klacht.

29. Het comité is bezorgd dat veel ouderen, zoals die in verpleeghuizen, niet de juiste zorg krijgen door een gebrek aan voldoende verzorgend personeel, voldoende getraind personeel en geen uitgebreide geriatrische gezondheidszorg. (art. 12, 2 (2))

De Nederlandse regering heeft € 860 miljoen beschikbaar gesteld als investering in de kwaliteit van de langdurige zorg. Hiermee wordt een forse impuls aan de sector gegeven. Eind 2010 heeft de regering toegezegd met een nieuwe wet inzake de langdurige zorg te komen («Beginselenwet zorginstellingen»). De achtergrond van deze wet is dat de zorg voor mensen die afhankelijk zijn van zorg, ook daadwerkelijk goed gewaarborgd wordt. Mensen met een beperking door leeftijd of ziekte verdienen dezelfde kansen op een kwalitatief goed bestaan als mensen zonder beperking.

Op grond van de Kwaliteitswet zorginstellingen en in de toekomst op grond van de Wet cliëntenrechten zorg (Wcz), moet de zorgaanbieder de organisatie zo inrichten dat die leidt tot het verlenen van verantwoorde zorg. In de Wcz wordt de verantwoordelijkheid van het bestuur voor de kwaliteit van de zorg aangescherpt. Vanuit de gedachtegang dat zorg maatwerk is, wil de regering in de Beginselenwet concrete rechten neerleggen voor bewoners van zorginstellingen. Over die rechten moeten in het zorgplan cliënt en zorgverlener heldere afspraken worden gemaakt, uitgaande van zoveel mogelijk zelfredzaamheid van de cliënt.Het gaat de regering om de zaken die voor de meeste cliënten van groot belang zijn:

- Recht op regie over het eigen leven, zodat de cliënt zelf invloed heeft op de kwaliteit van leven,
- Recht op dagelijkse lichamelijke hygiëne,
- Recht op gezonde en voldoende voeding en drinken,
- Recht op een eigen kamer of op een kamer met een partner,
- Recht op een respectvolle bejegening, passend bij de eigenheid van de cliënt (bijvoorbeeld de seksuele geaardheid),
- Recht op de mogelijkheid tot beleven van godsdienst of levensovertuiging,
- Recht op een zinvolle daginvulling, beweging en dagelijks buitenlucht,
- Recht op aandacht voor ontwikkeling en ontplooiing.

Toezicht

De inspectie zal toezien op de naleving van de Beginselenwet en stelt hiertoe een handhavingskader op. De inspectie zal voor de handhaving van de Beginselenwet dezelfde instrumenten krijgen als voor de handhaving van de Kwaliteitswet zorginstellingen (aanwijzing, bevel, boete, bestuursdwang, last onder dwangsom).

Ernstige klachten over verzorging en bejegening

Op dit moment worden nog alle individuele klachten die cliënten melden bij de inspectie voor de gezondheidszorg doorverwezen naar de klachtencommissie van de instelling. De kwaliteit van deze klachtencommissies is wisselend en het advies van de commissie aan de instelling is niet bindend. Het voorstel voor de Wcz biedt nieuwe regels om de afhandeling van klachten door de instelling zelf te verbeteren en biedt de Wcz-cliënten de mogelijkheid om, als die afhandeling niet naar tevredenheid geschiedt, de klacht voor te leggen aan een onafhankelijke geschilleninstantie die bindende uitspraken doet. Naast deze verbetering in de afhandeling van klachten ziet de regering ook een verantwoordelijkheid voor de overheid om in te grijpen bij misstanden. Cliënten met ernstige klachten over de persoonlijke verzorging en persoonlijke bejegening kunnen deze klachten ook direct bij de inspectie melden en de inspectie dient ernstige klachten ook daadwerkelijk zelf op te pakken. De inspectie gaat per direct haar werkwijze aanpassen, zodat zij sneller in actie kan komen bij ernstige problemen. Binnenkomende meldingen en klachten die duiden op een ernstig probleem, krijgen een hoge prioriteit en worden snel onderzocht. Ook de signalen van anderen die actief zijn binnen het domein van de klachtenafhandeling, zoals geschilleninstanties, klachtenfunctionarissen en vertrouwenspersonen, gaat de inspectie systematisch oppakken. Zo kan de inspectie sneller en effectiever optreden als kwetsbare, afhankelijke mensen worden verwaarloosd, mishandeld of vernederd. De inspectie zal hiertoe onder meer samenwerkingsafspraken maken met de geschilleninstanties binnen het nieuwe klachtrecht. In de Beginselenwet zorginstellingen regelt de regering tot slot dat de inspectie bij zeer ernstige individuele klachten op het gebied van verzorging en bejegening onmiddellijk kan optreden. Daartoe krijgt de inspectie een (wettelijk) instrumentarium op maat via de mogelijkheid tot aanwijzing, bevel en last onder dwangsom of bestuursdwang.

30. Het comité is bezorgd dat een groot deel van de gevangenen met geestelijke gezondheidsproblemen volgens rapporten niet de gezondheidszorg krijgt die ze nodig hebben door een gebrek aan opgeleid personeel in strafinrichtingen en te weinig controle op de kwaliteit en adequaatheid van de zorg. Het comité is ook bezorgd over de praktijk van het gebruik van isolatie als vorm van straf wanneer gevangenen problemen veroorzaken, zonder voldoende te kijken naar de eventuele gevolgen voor de gezondheid. (art. 12)

Paragraaf 30 betreft in feite twee vragen:

- 1.Het comité beveelt aan de nodige maatregelen te nemen om het aantal medisch opgeleid personeel in penitentiaire inrichtingen te verhogen of adequate behandeling in instellingen voor geestelijke gezondheid te garanderen.

- 2.Het comité dringt er op aan bij gedetineerden met psychische/psychiatrische ziekten die problemen veroorzaken geen isolatie toe te passen als strafmaatregel.

Sub 1: De regering herkent dat een aanzienlijk deel van de gevangenispopulatie lijdt aan psychische/psychiatrische ziekten. Recent zijn vijf penitentiair psychiatrische centra (PPC's) operationeel. Momenteel wordt gewerkt aan aanpassing van de wetgeving met als doel de mogelijkheden van behandeling van zorg van gedetineerden met psychische problematiek te vergroten. Wij begrijpen de opmerkingen van het comité dan ook niet. Naar onze mening zijn deze opmerkingen gebaseerd op onjuiste feiten.

In de benadering van gedetineerden met psychische/psychiatrische problemen zijn de «levensloopbenadering» en «continuïteit van zorg» leidend. Het medisch onderzoek bij inkomst, alsmede het tijdig organiseren van zorg en nazorg na de detentie, zijn belangrijk. In

penitentiaire inrichtingen is de geestelijke gezondheidszorg voor gedetineerden trapsgewijs georganiseerd:

- basis geestelijke gezondheidszorg;
- extra zorg unit;
- penitentiair psychiatrische centrum (PPC).

Gedetineerden met ernstige psychische/psychiatrische problematiek worden bij voorkeur overgeplaatst naar een algemeen psychiatrisch ziekenhuis. In het geval er veiligheids- of juridische tegenargumenten zijn, wordt de patiënt overgebracht naar een PPC.

De implementatie van de vijf PPC's is in 2006 gestart. In deze centra staat de zorg en behandeling van gedetineerden met psychisch/psychiatrische problemen op een hoog professioneel peil, equivalent aan dat in de algemene psychiatrische ziekenhuizen in de vrije maatschappij. In de PPC's is deze expertise geconcentreerd en is sprake van een professioneel behandelklimaat.

Sub 2: In Nederland wordt isolatie nooit gebruikt als straf voor gedetineerden met psychische/psychiatrische problematiek.

Isolatie kan als medische maatregel (de zogenaamde «medische isolatie») worden toegepast als de patiënt een gevaar is voor zichzelf of zijn omgeving en om de geestelijke conditie van de patiënt te stabiliseren. Medische isolatie wordt geïndiceerd door de justitieel geneeskundige en/of de forensisch psychiater. Als de patiënt in een psychiatrische crisis is en medische isolatie in de penitentiaire inrichting niet voldoet, kan de forensisch psychiater indiceren de patiënt over te plaatsen naar de crisisunit van de PPC in Amsterdam, waar de patiënt adequaat behandeld kan worden. Momenteel wordt de wetgeving aangaande medische behandeling onder dwang herzien en wordt gewerkt aan een uitbreiding van de mogelijkheden om dwangmedicatie toe te passen. Dit is enerzijds een alternatief voor medische isolatie, anderzijds vergroot dit de mogelijkheden om gedetineerden met psychische/psychiatrische problematiek adequaat te behandelen. Het doel is om medische isolatie alleen toe te passen als ultimum remedium.

31. Het comité is bezorgd dat terwijl onderwijs voor alle kinderen verplicht is ongeacht hun wettelijke status, illegale kinderen die aan beroepsopleidingen willen deelnemen hun stages niet kunnen doen vanwege de werkvergunningseisen in Nederland. (art. 13, 2 (2))

Omdat illegaal in Nederland verblijvende vreemdelingen niet op de Nederlandse arbeidsmarkt werkzaam mogen zijn, acht het kabinet het niet noodzakelijk dat deze vreemdelingen stages lopen en de opleiding afronden met een diploma dat kwalificeert voor de Nederlandse arbeidsmarkt. Omdat zij zonder stage geen diploma kunnen halen, zal de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap een beroep doen op de mbo-instellingen om een schoolverklaring af te leggen ten behoeve van de illegaal in Nederland verblijvende vreemdeling.

32. Het comité is bezorgd dat het landelijk lesmateriaal van de Staat geen onderricht op het gebied van de mensenrechten bevat. (art. 13)

De regering is van mening dat onderwijs in mensenrechten op diverse wijzen plaatsvindt en daarmee aan de verdragsverplichtingen wordt voldaan. In de gezamenlijke brief van de bewindslieden van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap en Buitenlandse Zaken van 8 december 2008 aan de Kamer wordt aangegeven welke activiteiten op het gebied van mensenrechteneducatie in het onderwijs worden ondernomen en hoe het onderwijs in mensenrechten is verankerd in het Nederlandse onderwijsbestel. De kerndoelen voor zowel het primair onderwijs en de onderbouw van het voortgezet onderwijs als een aantal examenprogramma's voor het Voortgezet Onderwijs hebben een relatie met het thema mensenrechten. Ditzelfde geldt voor de wettelijke opdracht aan scholen om actief burgerschap en sociale integratie onder hun leerlingen te stimuleren. Mensenrechten maken daarvan onderdeel uit. De meest geëigende plaats voor mensenrechteneducatie is bij burgerschap.De minister van OCW zal aan de Onderwijsraad vragen in hoeverre verdere stimulering van burgerschap mogelijk en wenselijk is en hoe dit eventueel vanuit de centrale overheid zou kunnen gebeuren. Op basis van dit advies zal de minister uiterlijk begin 2012 aan de Kamer berichten welke conclusies zij hieraan verbindt. Mensenrechteneducatie wordt als integraal onderdeel van burgerschapsvorming meegenomen in dit proces. Dit besluitvormingstraject laat onverlet dat scholen ondertussen op verschillende wijzen ondersteund worden in het vormgeven van deze wettelijke opdracht. De Stichting Leerplanontwikkeling (SLO) en de Alliantie Scholenpanels Burgerschap bieden handreikingen en trainingsbijeenkomsten aan die scholen kunnen benutten voor dit doel. Ten aanzien van de aanbeveling om ook in het hoger onderwijs aandacht aan mensenrechteneducatie te besteden, wijst het kabinet erop dat de overheid geen expliciete – voorschrijvende – rol heeft ten aanzien van het verwerven van kennis van mensenrechten in het hoger onderwijs. Daar waar kennis hiervan in het kader van beroepsuitoefening noodzakelijk is, is het aan de instellingen cq de daarbij betrokken beroepsgroepen om dit in het curriculum/opleidingstraject een plaats te geven.

34. Het comité begroet de vorderende hervormingen van het sociale zekerheidsstelsel in de vier landen van de Staat en spoort de Staat aan om rekening te houden met Algemene Opmerking nr. 19 over het recht op sociale zekerheid (2007) bij toekomstig te nemen initiatieven ter verbetering van het sociale verzekeringsstelsel. (art. 9)

De Nederlandse regering heeft als vast onderdeel bij het proces van totstandkoming van regelingen en wetten een toetsing aan de internationale verdragen en hun uitleg opgenomen. Algemene opmerkingen van het verdragscomité over sociale zekerheid, waarin het comité uitleg geeft van het betreffende verdragsartikel, worden daarbij meegenomen.

35. Met erkenning van de maatregelen die in Nederland genomen zijn ter bestrijding van mensenhandel, dringt de Commissie er bij de Staat op aan om de pogingen om mensenhandel te bestrijden voort te zetten en te intensiveren zolang Nederland een bestemmings- of doorgangsland voor mensenhandel blijft. Het comité adviseert de Staat ook in het volgende periodieke rapport gedetailleerde informatie te verschaffen over het probleem van mensenhandel op de eilanden van de voormalige Nederlandse Antillen als ook over het effect van de genomen maatregelen. (art. 10)

Het kabinet zet onverminderd in op de effectieve bestrijding van mensenhandel en zegt toe in de volgende periodieke rapportage wederom gedetailleerde informatie te verschaffen over deze problematiek.

36. Het comité adviseert de Staat een landelijk actieplan op te zetten ter bestrijding van de stijgende daklоosheid in Nederland en te kijken naar de oorzaken evenals manieren voor te schrijven om daklоosheid te voorkomen en daklozen te rehabiliteren. (art. 11)

Nederland heeft al sinds 2006 een effectief plan van aanpak voor dak- en thuislozen. De aanpak is begonnen in de vier grote steden (G4) en uitgerold naar de centrumgemeenten voor maatschappelijke opvang. In de G4 is deze aanpak echt geslaagd (het doel 10 000 daklozen van straat voor eind 2009 is nagenoeg gehaald). De G39 volgt en boekt ook al resultaten. De monitor Stedelijk Kompas en de monitor voor de G4 komen in mei 2011 uit. De vier grote steden gaan nu de tweede fase in: richten op preventie en blijvend herstel. Er zijn ook al centrumgemeenten die preventie en blijvend herstel in hun aanpak hebben meegenomen. Wat het comité adviseert gebeurt dus al sinds 2006. Over het plan van aanpak wordt regelmatig over aan de Tweede Kamer gerapporteerd.

37. Het comité adviseert de Staat de inspanningen te intensiveren om de wachttijd in Nederland van zes weken voor kinderen en jongeren die geestelijke gezondheidszorg nodig hebben te bekorten. (art. 12)

In het Nederlandse zorgstelsel ligt de primaire verantwoordelijkheid dat kinderen op tijd worden behandeld bij de zorgverzekeraars. In de afgelopen jaren is meer geld beschikbaar gekomen voor de geestelijke gezondheidszorg voor kinderen en adolescenten, en zijn er meer geholpen. Maar als gevolg van een steeds grotere en groeiende vraag, blijven de wachtlijsten in de sector hardnekkig. Er zijn verschillende acties die het ministerie van Volksgezondheid neemt om de wachtlijsten terug te dringen:

- Het ministerie financiert momenteel een project over efficiëntie in de sector. In dit project zijn er 12 instellingen en 34 teams van zorgverleners op zoek naar methoden om de efficiëntie te verbeteren. Resultaten van dit project zullen zijn gepresenteerd in mei 2009 (versnelling in de Jeugd GGZ[2])

- In 2009 is het voor de zorgverleners in de geestelijke gezondheidszorg verplicht geworden om de wachtlijsten op hun websites te publiceren. Momenteel worden de mogelijkheden onderzocht van het publiceren van wachtlijsten op een enkele website, zodat (toekomstige) patiënten een beter overzicht hebben.

38. Het comité adviseert de Staat in het zesde periodieke rapport bijgewerkte statistische gegevens te verschaffen per verdragsrecht, uitgesplitst naar leeftijd, geslacht, etnische afkomst, stedelijke/niet-stedelijke bevolking, economische en sociale omstandigheden en andere relevante status, op basis van een jaarlijkse vergelijking over de vijf jaar voorafgaand aan de indiening van het rapport.

Voor zover statistische gegevens, als bedoeld door het verdragscomité, beschikbaar zijn, zullen deze door de Regering met het verdragscomité worden gedeeld.

39. Het comité verzoekt de Staat haar aanbevelingen breed onder alle lagen van de maatschappij te verspreiden met name onder ambtenaren, gerechtelijke en maatschappelijke organisaties, deze te laten vertalen en ze te publiceren waar mogelijk, en het comité te informeren over de genomen stappen om de slotopmerkingen te implementeren in het volgende periodieke rapport. Het comité spoort de Staat ook aan landelijke organisaties voor de mensenrechten, non-gouvernementele organisaties en andere leden van de maatschappij bij de landelijke discussie te betrekken vóór indiening van het volgende periodieke rapport.

Nederland publiceert de slotopmerkingen van het verdragscomité in een vertaalde versie op haar website. Daarnaast worden de slotopmerkingen gedeeld met de Tweede Kamer der

Staten Generaal, vergezeld van de regeringsreactie. Zoals al jaren gebruikelijk bij de diverse rapportages die Nederland op het gebied van de diverse VN mensenrechtenverdragen naar de Verdragscomités stuurt, worden de betrokken Nederlandse mensenrechtenorganisaties en NGO's betrokken bij het opstellingsproces van de rapportage.

40. Het comité spoort de Staat aan om te overwegen het Facultatieve Protocol bij het Convenant over economische, sociale en culturele rechten die zij ondertekend heeft, te ratificeren.

Nederland hoorde bij de eerste ondertekenaars van het Facultatief Protocol als door het Comité. Sedertdien wordt goedkeuring ervan door de regering voorbereid.

41. Het comité spoort de Staat aan om te overwegen het Internationale VN Verdrag voor de Bescherming van de Rechten van alle Migranten en hun Gezinsleden te ondertekenen en te ratificeren en het Internationale Verdrag voor de Rechten van Personen met een handicap en het Internationale Verdrag voor de Bescherming van alle Personen tegen Gedwongen Verdwijningen te ratificeren.

De regering heeft geen voornemen om partij te worden bij het VN-Verdrag voor de Bescherming van de Rechten van alle Migranten en hun Gezinsleden. Dit heeft onder andere te maken met de Koppelingswet, die op 1 juli 1998 in werking trad en onderscheid maakt tussen immigranten met en zonder een verblijfsstatus, en daar consequenties aan verbindt ten aanzien van het recht op sociale zekerheid. De regering wijst erop dat, in tegenstelling tot bestemmingslanden, alleen herkomstlanden van migrantenwerknemers het Verdrag hebben geratificeerd.

De ‘zelfredzame’ dakloze krijgt in veel gemeenten geen opvang als daklozenopvang als algemene voorziening vol is

Illegalen in Eindhoven krijgen woon- en leefgeld van gemeente

WOENSDAG 18 MAART 2015

EINDHOVEN - Eindhoven gaat illegalen en uitgeprocedeerde asielzoekers helpen **met woon- en leefgeld**. De gemeente denkt dat 75 vluchtelingen gebruik zullen maken van het aanbod en dat kost Eindhoven de eerste helft van 2015 naar schatting 160.000 euro, is woensdag aan de gemeenteraad gemeld.

GESCHREVEN DOOR
Ron Vorstermans

Aanleiding voor het besluit is een uitspraak van het Europees Comité voor Sociale Rechten (ECSR) die heeft bepaald **dat iedereen recht heeft op 'bed, brood en bad'.**

Opvanglocatie
Vanwege die uitspraak werd in november ook al een opvanglocatie in Eindhoven geopend voor illegalen.

Het kabinet heeft beloofd de kosten van gemeenten te vergoeden maar het is nog onduidelijk hoeveel geld ze krijgen. Eindhoven denkt dat het volledige bedrag door Den Haag wordt vergoed.

IFUD of Human Rights: “zelfredzaam” wil niet zeggen dat burgers hun fundamentele mensenrechten moeten inleveren waar ze aanspraak op kunnen doen van overheidswege. Zelfredzaam is daarom een gevaarlijke beleidsfantasie die bedacht is door de overheid.

Haatmisdrijven

European Commission

Chiara Adamo

Head of the Fundamental Rights Policy Unit, European Commission (EC)

Chiara Adamo works as head of the Fundamental Rights Policy Unit at the European Commission (EC) since June 2014. The unit oversees respect and promotion of the EU Charter of Fundamental Rights in all EU measures within the Commission. It also works on the development of the EU policy against racism and xenophobia, including countering hate speech online and promoting media pluralism and democracy. Since joining the (EC) in 2000, Chiara Adamo has been working in the Justice and Home Affairs area. Prior to that, she worked for civil society organisations and local administrations on cooperation developments, human rights and immigration issues.

EUROPESE COMMISSIE
DIRECTORAAT-GENERAAL JUSTITIE EN CONSUMENTENZAKEN
Directoraat C : Grondrechten en burgerschap van de Unie
Eenheid C1 : Grondrechten en rechten van het kind
Eenheidshoofd

Brussel
JUST/C1/LR

21 AVR. 2015

Mr J.P. van den Wittenboer
Voorzitter van de Intermediary
Foundation of the Universal Declaration
of Human Rights
Postbus 324
5660 AH Geldrop
Nederland

Betreft: uw klacht van 8 januari 2015 (CHAP (2015)00917)

Geachte heer Van den Wittenboer,

Op 8 januari 2015 ontvingen wij uw klacht waarbij u de Europese Commissie de brief d.d. 10 september 2014 deed toekomen die u de Tweede Kamer zond vanwege het uitblijven van een effectieve reactie van de Nederlandse autoriteiten op gevallen van racisme en vreemdelingenhaat in Nederland en waarbij u de Commissie verzoekt een inbreukprocedure in te stellen tegen Nederland wegens schendingen van zijn verplichtingen krachtens Kaderbesluit 2008/913/JBZ van 28 november 2008 betreffende de bestrijding van bepaalde vormen en uitingen van racisme en vreemdelingenhaat door middel van het strafrecht (hierna "het Kaderbesluit inzake racisme en vreemdelingenhaat" genoemd). Ik bied u mijn verontschuldigingen aan voor de vertraging bij de registratie van uw klacht.

Net als alle andere lidstaten was Nederland verplicht het Kaderbesluit inzake racisme en vreemdelingenhaat uiterlijk op 28 november 2010 in nationaal recht om te zetten. Voor een aantal voorafgaande overwegingen inzake de omzetting van het Kaderbesluit door lidstaten verwijs ik u naar het in januari 2014 goedgekeurde rapport van de Commissie over de tenuitvoerlegging van deze wetgeving.[1]

Na afloop van de bij Protocol nr. 36 bij de Verdragen ingestelde overgangsperiode, heeft de Commissie met ingang van 1 december 2014 volledige handhavingsbevoegdheden gekregen met betrekking tot kaderbesluiten, met inbegrip van het Kaderbesluit inzake racisme en vreemdelingenhaat. De Commissie voert thans een zorgvuldige beoordeling uit van de

[1] Te vinden op http://ec.europa.eu/justice/fundamental-rights/racism-xenophobia/framework-decision/index_en.htm

nationale bepalingen waarbij het Kaderbesluit in alle lidstaten, waaronder Nederland, is omgezet.

In uw klacht verzoekt u de Commissie een inbreukprocedure jegens Nederland in te leiden omdat dit land niet aan zijn verplichtingen op grond van het Kaderbesluit inzake racisme en vreemdelingenhaat voldoet. Uw verzoek is gebaseerd op de algemene bewering dat de Nederlandse autoriteiten, en met name de Tweede Kamer, niet de maatregelen vaststellen die nodig zijn voor een effectief onderzoek en een effectieve reactie op gevallen van racisme en vreemdelingenhaat in Nederland en geen gevolg geven aan de zorgen van uw organisatie.

Dat wat u aanvoert, is zeer algemeen geformuleerd en verschaft geen concrete elementen waaruit kan worden afgeleid dat Nederland de bepalingen van het Kaderbesluit inzake racisme en vreemdelingenhaat niet juist omzet of uitvoert. Graag wijs ik u erop dat individuele personen aan de Commissie weliswaar feitelijke of juridische informatie mogen overleggen over aan een lidstaat toe te rekenen maatregelen of praktijken (wetgeving, regelgeving of administratieve handelingen) die onverenigbaar met een bepaling of beginsel van het recht van de Unie worden geacht, maar de Commissie geen enkele verplichting heeft om op een bepaalde wijze gevolg te geven aan een klacht. Zij heeft steeds een discretionaire bevoegdheid bij de beoordeling van de wetgeving en praktijken van lidstaten en om te beslissen of de instelling van een procedure tegen een lidstaat wegens niet-nakoming van zijn verplichtingen op grond van het recht van de Unie zijn plaats is[2].

U kunt er in ieder geval van verzekerd zijn dat er streng toezicht wordt uitgeoefend op de omzetting en uitvoering van het Kaderbesluit inzake racisme en vreemdelingenhaat door Nederland, net zoals dat bij alle andere lidstaten het geval is, en dat de Commissie niet zal nalaten om indien nodig een inbreukprocedure in te leiden.

Tegelijkertijd wijs ik u er graag op dat de toepassing op bepaalde gedragingen (eventuele strafbare feiten) van het nationale strafrecht waarin dit Kaderbesluit is omgezet, is voorbehouden aan de nationale autoriteiten (bijvoorbeeld de officier van Justitie). Het is aan de nationale rechter om op grond van de concrete omstandigheden en context te beoordelen of in een concrete situatie sprake is van aansporing tot haat of geweld van xenofobische of racistische aard. De Commissie kan niet treden in de beoordeling van de betrokken strafrechter op nationaal niveau. Niettemin is de Commissie vastbesloten ervoor te zorgen dat lidstaten niet alleen wetgeving invoeren, maar ook actief en effectief zorgen voor de handhaving daarvan in de praktijk. Met het oog daarop ondersteunt de Commissie activiteiten ter ondersteuning van de lidstaten door te zorgen voor de instrumenten en praktijken die nationale autoriteiten in staat stellen alle beweerdelijke gevallen van racisme of vreemdelingenhaat direct te onderzoeken en effectief te vervolgen. Daarbij gaat het onder meer om de ondersteuning van platforms voor de uitwisseling van beste praktijken, zoals de Deskundigengroep van de Commissie inzake het Kaderbesluit[3] en de door het Bureau van de Europese Unie voor de grondrechten in samenwerking met de Commissie opgerichte

[2] Arrest van 10 april 2003, Commissie tegen Duitsland (C-20/01 and C-28/01, Jurispr. blz. I-3609) (punten 29-30); zie ook: zaak 167/73, Commissie tegen Frankrijk, Jurispr. 1974, blz. 359, punt 15; zaak C-431/92 Commissie tegen Duitsland, Jurispr. 1995, blz. I-2189, punt 21; zaak C-471/98, Commissie tegen België, Jurispr. 2002, blz. I-9861, punt 39; en zaak C-476/98, Commissie tegen Duitsland, Jurispr. 2002, blz. I-9855, punt 38.

[3] http://ec.europa.eu/transparency/regexpert/index.cfm?do=groupDetail.groupDetail&groupID=2394

werkgroep inzake de verbetering van de verslaglegging en registratie van haatmisdrijven[4]. Er zij op gewezen dat Nederland actief aan deze beide platforms deelneemt.

Ik hoop dat bovenstaande informatie uw bezorgdheid afdoende wegneemt. Tenzij wij binnen vier weken na de verzending van deze brief nieuwe informatie van u ontvangen waaruit blijkt dat er sprake is van schending van het EU-recht, zullen wij het dossier betreffende uw klacht afsluiten

Hoogachtend,

Chiara Adamo

[4] http://fra.europa.eu/en/news/2014/fra-co-hosts-inaugural-meeting-hate-crime-working-party

Europese Commissie, 1049 Brussel, BELGIË - Tel. +32 22991111
Bureau: MO 59 - 5/68 - Doorkiesnummer +32 229-80163

IFUD of Human Rights

0794/2015

Petition No 0794/2015 by J. P. van de Wittenboer (Dutch), on behalf of the Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights, on the treatment of his complaint by the European Commission

Status: Closed

Petition data
Summary title: Petition No 0794/2015 by J. P. van de Wittenboer (Dutch), on behalf of the Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights, on the treatment of his complaint by the European Commission
Petition number: 0794/2015
Topics: Institutions
Country: European Union

Petitioner data
Name: European Parliament

Minutes of the committee meeting
- No items

Petition Summary
The petitioner is the Chair of the Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights. He complains that the European Commission did not register the complaint which he submitted in January 2015, or did not register it in time, and did not reply to him. The petitioner's complaint to the Commission concerned an alleged violation by the Dutch State of obligations arising from Framework Decision 2008/913/JHA concerning combating racism and xenophobia. The petitioner then complained to the European Ombudsman. In the meantime, the Commission had replied to the petitioner on 21 April 2015, apologising for the delay in registering his complaint and explaining why the Commission saw no grounds to bring infringement proceedings against the Netherlands, as requested by the petitioner. On 15 June 2015, the petitioner was informed by the Ombudsman that she considered any further inquiry into his complaint to be unjustified because the Commission had now registered the complaint and apologised. On 24 June 2015, the petitioner submitted a petition asking the European Parliament to adopt a motion of no confidence in the European Commission.

Print PDF

LOG IN
Register

FAQ
Facebook
Twitter
URL https://petiport.secure.europarl.eu
Committee Activities

Managing cookies on Parliament's website
This site uses cookies. By accepting cookies you can optimise your browsing experience.
ACCEPT REFUSE MORE

Petition Number

0794/2015

Petition Status

Closed

Petition Summary Title

Petition No 0794/2015 by J. P. van de Wittenboer (Dutch), on behalf of the Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights, on the treatment of his complaint by the European Commission

Petitioner

European Parliament

Creation date

27-07-2015

Number of supporters

Petition summary

The petitioner is the Chair of the Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights. He complains that the European Commission did not register the complaint which he submitted in January 2015, or did not register it in time, and did not reply to him. The petitioner's complaint to the Commission concerned an alleged violation by the Dutch State of obligations arising from Framework Decision 2008/913/JHA concerning combating racism and xenophobia. The petitioner then complained to the European Ombudsman. In the meantime, the Commission had replied to the petitioner on 21 April 2015, apologising for the delay in registering his complaint and explaining why the Commission saw no grounds to bring infringement proceedings against the Netherlands, as requested by the petitioner. On 15 June 2015, the petitioner was informed by the Ombudsman that she considered any further inquiry into his complaint to be unjustified because the Commission had now registered the complaint and apologised. On 24 June 2015, the petitioner submitted a petition asking the European Parliament to adopt a motion of no confidence in the European Commission.

EUROPESE COMMISSIE
Kabinet van Eerste Vicevoorzitter Frans Timmermans

Lid van het Kabinet

Brussel, 13. 08. 2015
BM/kr Ares (2015) 2715348

Geachte heer Van den Wittenboer,

De eerste vicevoorzitter van de Europese Commissie, de heer Frans Timmermans, belast met betere regelgeving, interinstitutionele betrekkingen, rechtsstatelijkheid en het handvest van de grondrechten, heeft mij gevraagd u te bedanken voor uw brief van 24 juni 2015 inzake de toepassing door Nederland van de Europese regelgeving inzake racisme.

In uw brief vraagt u de Commissie om tegen Nederland een inbreukprocedure in te leiden wegens niet-nakoming van zijn verplichtingen op grond van Kaderbesluit 2008/913/JBZ betreffende de bestrijding van bepaalde vormen en uitingen van racisme en vreemdelingenhaat door middel van het strafrecht. Tevens stelt u dat de Commissie niet aan haar verplichting heeft voldaan om onpartijdig, eerlijk en binnen een redelijke termijn klachten te behandelen en haar rol als hoedster van de verdragen niet vervult bij het waarborgen van de fundamentele waarden van de Unie en het bestrijden van criminaliteit, racisme en vreemdelingenhaat in de lidstaten, zoals het gebruik van nazisymbolen. U wijst ook op een brief die u in september 2014 hebt verstuurd aan het Nederlandse parlement over deze kwestie en een petitie die u op 24 juni 2015 hebt verstuurd aan het Europees Parlement overeenkomstig artikel 227 VWEU.

U hebt deze kwesties reeds aangekaart bij de Europese Commissie in een klacht die wij hebben ontvangen op 8 januari 2015 (referentienummer CHAP(2015)00917) en in een later schrijven van 21 april 2015. De bevoegde dienst heeft u, na een zorgvuldige analyse van uw op- en aanmerkingen, een uitvoerig antwoord gegeven bij brief van 21 april 2015. In deze brief zijn de lopende acties en initiatieven van de Commissie beschreven die de correcte en effectieve omzetting en uitvoering van het kaderbesluit betreffende racisme en vreemdelingenhaat door de lidstaten moeten garanderen.

./..

De heer J.P. VAN DEN WITTENBOER
Voorzitter
Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights

E-mail: ifudofhumanrights@yahoo.com

Commission européenne, B-1049 Bruxelles / Europese Commissie, B-1049 Brussel - Belgium.
Office: BERL 12/231. Phone: direct line (32-2) 2965058

E-mail: bernd.martenczuk@ec.europa.eu

Na deze brief, en omdat u geen nieuwe wezenlijke informatie heeft verstrekt, heeft de Commissie u bij brief van 15 juni 2015 op de hoogte gesteld van haar beslissing om het dossier betreffende uw klacht af te sluiten.

Zoals reeds werd aangegeven in de aangehaalde antwoorden, kunnen individuele personen aan de Commissie weliswaar feitelijke of juridische informatie overleggen over aan een lidstaat toe te rekenen maatregelen of praktijken die onverenigbaar met een bepaling of beginsel van het recht van de Unie worden geacht, maar heeft de Commissie discretionaire bevoegdheid om te beslissen of de instelling van een procedure tegen een lidstaat wegens niet-nakoming van zijn verplichtingen op grond van het recht van de Unie op zijn plaats is.

Sta mij niettemin toe u nogmaals te verzekeren dat de Commissie streng toezicht uitoefent op de omzetting en uitvoering van het kaderbesluit door Nederland, net zoals zij dat doet voor alle andere lidstaten. Nu de Commissie sinds 1 december 2014 de bevoegdheid heeft om onder controle van het Hof van Justitie toezicht te houden op de toepassing van kaderbesluiten, is zij begonnen bilaterale dialogen met de lidstaten te voeren, inclusief met Nederland, om de volledige en correcte omzetting en uitvoering van het kaderbesluit te verzekeren. De Commissie zal niet aarzelen om op die basis inbreukprocedures in te leiden indien nodig.

Met vriendelijke groet,

Bernd MARTENCZUK

European Parliament

The Chair
Committee on Petitions

Brussel,
JH/mb[IPOL-COM-PETI D (2016)14262]

D 306790 08.04.2016

De heer Joannes Petrus van den Wittenboer
Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights
Kastanje 28
5731 NK Mierlo
NEDERLAND

Betreft: Verzoekschrift nr 0794/2015

Geachte heer van den Wittenboer,

De Commissie verzoekschriften heeft uw verzoekschrift onderzocht en in overeenstemming met het Reglement van het Europees Parlement ontvankelijk verklaard, aangezien het onderwerp tot de werkterreinen van de Europese Unie behoort.

De Commissie verzoekschriften ziet geen redenen om het Europees Parlement voor te stellen een motie van wantrouwen tegen de Europese Commissie aan te nemen. De commissie is namelijk van opvatting dat de Europese Commissie, na de oorspronkelijke vertraging bij de registratie, uw klacht correct heeft behandeld. Voorts is de commissie het volledig eens met de opmerkingen van de Europese Ombudsman ten aanzien van een nader onderzoek in verband met uw klacht.

Hiermee is de behandeling van uw verzoekschrift door het Europees Parlement afgerond en is het dossier gesloten.

Hoogachtend,

Cecilia Wikström
Voorzitter van de
Commissie verzoekschriften

European Parliament

2015 - 2016

MINUTES

of the sitting of

Thursday

10 September 2015

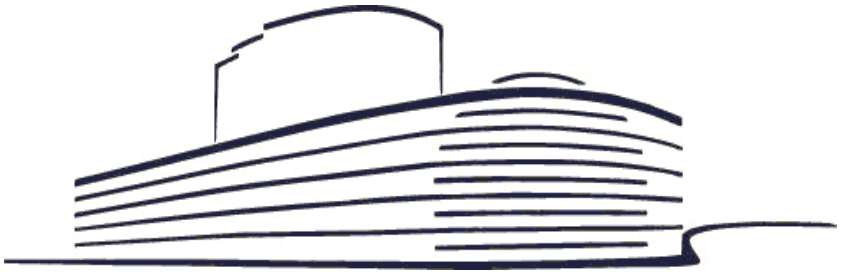

P8_PV(2015)09-10 PE 567.460

KEYS TO SYMBOLS USED

*	Consultation procedure
***	Consent procedure
***I	Ordinary legislative procedure: first reading
***II	Ordinary legislative procedure: second reading
***III	Ordinary legislative procedure: third reading

(The type of procedure is determined by the legal basis proposed in the draft act.)

ABBREVIATIONS USED FOR PARLIAMENTARY COMMITTEES

AFET	Committee on Foreign Affairs
DEVE	Committee on Development
INTA	Committee on International Trade
BUDG	Committee on Budgets
CONT	Committee on Budgetary Control
ECON	Committee on Economic and Monetary Affairs
EMPL	Committee on Employment and Social Affairs
ENVI	Committee on the Environment, Public Health and Food Safety
ITRE	Committee on Industry, Research and Energy
IMCO	Committee on the Internal Market and Consumer Protection
TRAN	Committee on Transport and Tourism
REGI	Committee on Regional Development
AGRI	Committee on Agriculture and Rural Development
PECH	Committee on Fisheries
CULT	Committee on Culture and Education
JURI	Committee on Legal Affairs
LIBE	Committee on Civil Liberties, Justice and Home Affairs
AFCO	Committee on Constitutional Affairs
FEMM	Committee on Women's Rights and Gender Equality
PETI	Committee on Petitions
DROI	Subcommittee on Human Rights
SEDE	Subcommittee on Security and Defence

ABBREVIATIONS USED FOR POLITICAL GROUPS

PPE	Group of the European People’s Party (Christian Democrats)
S&D	Group of the Progressive Alliance of Socialists and Democrats in the European Parliament
ECR	European Conservatives and Reformists Group
ALDE	Group of the Alliance of Liberals and Democrats for Europe
GUE/NGL	Confederal Group of the European United Left – Nordic Green Left
Verts/ALE	Group of the Greens/European Free Alliance
EFDD	Europe of Freedom and Direct Democracy Group
ENF	Europe of Nations and Freedom
NI	Non-attached Members

Contents

1. Opening of the sitting 3

2. Petitions 3

3. 30th and 31st annual reports on monitoring the application of EU law (2012-2013) (debate) 4

4. The gender dimension of trafficking in human beings (debate) 5

5. Debate on cases of breaches of human rights, democracy and the rule of law (debate) 6

5.1. Russia, in particular the case of Eston Kohver, Oleg Sentsov and Alexander Kolchenko 6

5.2. Angola 6

5.3. Azerbaijan 6

6. Approval of the minutes of the previous sitting 7

7. Council position at first reading 7

8. Voting time 7

8.1. Russia, in particular the case of Eston Kohver, Oleg Sentsov and Olexandr Kolchenko (vote) 8

8.2. Angola (vote) 9

8.3. Azerbaijan (vote) 10

8.4. Migration and refugees in Europe (vote) 11

8.5. The EU's role in the Middle East peace process (vote) 12

8.6. Situation in Belarus (vote) 13

8.7. Social entrepreneurship and social innovation in combating unemployment (vote) 14

8.8. Creating a competitive EU labour market for the 21st century (vote) 14

8.9. 30th and 31st annual reports on monitoring the application of EU law (2012-2013) (vote) . 14

9. Explanations of vote 14

10. Corrections to votes and voting intentions 15

11. Documents received 16

12. Decisions concerning certain documents 24

13. Forwarding of texts adopted during the sitting 26

14. Dates of forthcoming sittings 26

15. Adjournment of the session 26

ATTENDANCE REGISTER 28

MINUTES

THURSDAY 10 SEPTEMBER 2015

IN THE CHAIR: Ildikó GÁLL-PELCZ
Vice-President

1. Opening of the sitting

The sitting opened at 9.00.

2. Petitions

The following petitions, which had been entered in the register on the dates shown below, had been forwarded to the committee responsible under Rule 215(6):

8 September 2015

(*) Name withheld

(*) (No 0635/2015); (*) (No 0636/2015); (*) (No 0637/2015); (*) (No 0638/2015); (*) (No 0639/2015); (*) (No 0640/2015); (*) (No 0641/2015); (*) (No 0642/2015); Flavio Miccono (No 0643/2015); (*) (No 0644/2015); (*) (No 0645/2015); (*) (No 0646/2015); (*) (No 0647/2015); (*) (No 0648/2015); (*) (No 0649/2015); Harald Domdey (No 0650/2015); (*) (No 0651/2015); (*) (No 0652/2015); (*) (No 0653/2015); (*) (No 0654/2015); (*) (No 0655/2015); Jens Genzer (No 0656/2015); (*) (No 0657/2015); (*) (No 0658/2015); Inês Isabel de Sá Guimarães Cerqueira (No 0659/2015); (*) (No 0660/2015); Elena Aureliana Nistor (No 0661/2015); (*) (No 0662/2015); Oliver Steiner (No 0663/2015); Hilmar Werner (No 0664/2015); (*) (No 0665/2015); (*) (No 0666/2015); *) (No 0667/2015); Flavio Miccono (No 0668/2015); (*) (No 0669/2015); (*) (No 0670/2015); (*) (No 0671/2015); (*) (No 0672/2015); Gustavo Revilla Olave (No 0673/2015); Sándor Gyenizse (No 0674/2015); (*) (No 0675/2015); (*) (No 0676/2015); (*) (No 0677/2015); (*) (No 0678/2015); (*) (No 0679/2015); Werner Oetken (No 0680/2015); (*) (No 0681/2015); (*) (No 0682/2015); (*) (No 0683/2015); José Lacalle Márquez (No 0684/2015); (*) (No 0685/2015); (*) (No 0686/2015); (*) (No 0687/2015); (*) (No 0688/2015); (*) (No 0689/2015); (*) (No 0690/2015); Marina Fedorova Orejo (No 0691/2015); (*) (No 0692/2015); (*) (No 0693/2015); (*) (No 0694/2015); (*) (No 0695/2015); María del Carmen Varela Velo (No 0696/2015); (*) (No 0697/2015); Angelika Bente (No 0698/2015); Jan-Erik Hansen (No 0699/2015); Ioan Porumb (No 0700/2015); (*) (No 0701/2015); (*) (No 0702/2015); (*) (No 0703/2015); Ben Burgers (No 0704/2015); (*) (No 0705/2015); (*) (No 0706/2015); (*) (No 0707/2015); (*) (No 0708/2015); Hannes Wilhelm-Kell (No 0709/2015); (*) (No 0710/2015); Szilvia Németnhné Mucsy (No 0711/2015); (*) (No 0712/2015); (*) (No 0713/2015); (*) (No 0714/2015); (*) (No 0715/2015); (*) (No 0716/2015); (*) (No 0717/2015); Horst Murken (No 0718/2015); (*) (No 0719/2015); Francesca Della Valle (No 0720/2015); (*) (No 0721/2015); José Alfonso Domínguez Luna (No 0722/2015); Adrian Georgiev (No 0723/2015); Zoltán Bíró (No 0724/2015); Zoran Herak (No 0725/2015); Konstantinos Athanassiadis (No 0726/2015); (*) (No 0727/2015); (*) (No 0728/2015);

(*) (No 0729/2015); Adina Lăcrămioara Șestac (No 0730/2015); (*) (No 0731/2015); (*) (No 0732/2015); (*) (No 0733/2015); (*) (No 0734/2015); (*) (No 0735/2015); José Ortega Ortega (No 0736/2015); (*) (No 0737/2015); (*) (No 0738/2015); (*) (No 0739/2015); (*) (No 0740/2015); Juan Carlos Riesco García (No 0741/2015); (*) (No 0742/2015); (*) (No 0743/2015); (*) (No 0744/2015); (*) (No 0745/2015); Renzo Mammini (No 0746/2015); (*) (No 0747/2015); (*) (No 0748/2015); (*) (No 0749/2015); Hennie Kokkeler (No 0750/2015); (*) (No 0751/2015); Laura Folch (No 0752/2015); (*) (No 0753/2015); (*) (No 0754/2015); (*) (No 0755/2015); (*) (No 0756/2015); Patricia Graham (No 0757/2015); (*) (No 0758/2015); José Ramón Gil Benito (No 0759/2015); Radosław Błaszczyk (No 0760/2015); (*) (No 0761/2015); (*) (No 0762/2015); (*) (No 0763/2015); (*) (No 0764/2015); (*) (No 0765/2015); (*) (No 0766/2015); (*) (No 0767/2015); (*) (No 0768/2015); (*) (No 0769/2015); (*) (No 0770/2015); (*) (No 0771/2015); Jens Genzer (No 0772/2015); (*) (No 0773/2015); (*) (No 0774/2015); (*) (No 0775/2015); (*) (No 0776/2015); (*) (No 0777/2015); Mario Cavaliere (No 0778/2015); (*) (No 0779/2015); (*) (No 0780/2015); Sten Ohman (No 0781/2015); Lorenzo Torto (No 0782/2015); (*) (No 0783/2015); (*) (No 0784/2015); (*) (No 0785/2015); (*) (No 0786/2015); Jens Genzer (No 0787/2015); (*) (No 0788/2015); Andrei Sumar (No 0789/2015); (*) (No 0790/2015); Jessica Hernández Rodríguez (No 0791/2015); (*) (No 0792/2015); (*) (No 0793/2015); Joannes Petrus Van den Wittenboer (Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights) (No 0794/2015); (*) (No 0795/2015); Marco Antonio de Lera Gracia (No 0796/2015); (*) (No 0797/2015); (*) (No 0798/2015); (*) (No 0799/2015); (*) (No 0800/2015); (*) (No 0801/2015); Jan Vavrečka (No 0802/2015); (*) (No 0803/2015); (*) (No 0804/2015); (*) (No 0805/2015); (*) (No 0806/2015); Massimo Frana (No 0807/2015); (*) (No 0808/2015); (*) (No 0809/2015); (*) (No 0810/2015); Jens Genzer (No 0811/2015); (*) (No 0812/2015); (*) (No 0813/2015); (*) (No 0814/2015); (*) (No 0815/2015); (*) (No 0816/2015); Polly Cooper (No 0817/2015); (*) (No 0818/2015); (*) (No 0819/2015); (*) (No 0820/2015); Alberto Ravasi (No 0821/2015); (*) (No 0822/2015); (*) (No 0823/2015); (*) (No 0824/2015); Paul Cripps (No 0825/2015); (*) (No 0826/2015); (*) (No 0827/2015); (*) (No 0828/2015); (*) (No 0829/2015); (*) (No 0830/2015); (*) (No 0831/2015); (*) (No 0832/2015); (*) (No 0833/2015); (*) (No 0834/2015); (*) (No 0835/2015); Ioan Benta (No 0836/2015); (*) (No 0837/2015); (*) (No 0838/2015); (*) (No 0839/2015); (*) (No 0840/2015); (*) (No 0841/2015); (*) (No 0842/2015); (*) (No 0843/2015); (*) (No 0844/2015); (*) (No 0845/2015); Sandro Matteini (No 0846/2015); Flavio Miccono (No 0847/2015); (*) (No 0848/2015); (*) (No 0849/2015); Corina Brâncovici (No 0850/2015); (*) (No 0851/2015); Johanna Macrae (No 0852/2015); (*) (No 0853/2015); (*) (No 0854/2015); Pierluigi Fermani (No 0855/2015); Mateusz Wójtowicz (No 0856/2015); Grażyna Barszcz-Winnicka (No 0857/2015); (*) (No 0858/2015); (*) (No 0859/2015); (*) (No 0860/2015); Mariela Malamatenova (No 0861/2015); (*) (No 0862/2015); (*) (No 0863/2015); Giuseppe Calamo (No 0864/2015); Jens Genzer (No 0865/2015); (*) (No 0866/2015); (*) (No 0867/2015); (*) (No 0868/2015); Martin Richter-Trummer (No 0869/2015); (*) (No 0870/2015); (*) (No 0871/2015); (*) (No 0872/2015); Giacomo Fiaschi (No 0873/2015); Jesús Salido Navarro (No 0874/2015); (*) (No 0875/2015); (*) (No 0876/2015); (*) (No 0877/2015); (*) (No 0878/2015); (*) (No 0879/2015); (*) (No 0880/2015).

The President announced that in accordance with Rule 215(13) on 8 September 2015 he had forwarded to the committee responsible petitions addressed to Parliament by natural or legal persons who were not citizens of the European Union and who did not reside in a Member State or have their registered office in a Member State.

3. 30th and 31st annual reports on monitoring the application of EU law (2012-2013) (debate)

Report on the 30th and 31st annual reports on monitoring the application of EU Law (2012-2013) [2014/2253(INI)] - Committee on Legal Affairs. Rapporteur: Kostas Chrysogonos (A8-0242/2015)

Kostas Chrysogonos introduced the report.

The following spoke: Frans Timmermans (First Vice-President of the Commission).

The following spoke: Jytte Guteland (rapporteur for the opinion of the ENVI Committee), Marlene Mizzi (rapporteur for the opinion of the PETI Committee), Traian Ungureanu (rapporteur for the opinion of the LIBE Committee), Fabio Massimo Castaldo (rapporteur for the opinion of the AFCO Committee), Tadeusz Zwiefka, on behalf of the PPE Group, Evelyn Regner, on behalf of the S&D Group, Angel Dzhambazki, on behalf of the ECR Group, António Marinho e Pinto, on behalf of the ALDE Group, Heidi Hautala, on behalf of the Verts/ALE Group, Laura Ferrara, on behalf of the EFDD Group, Gilles Lebreton, on behalf of the ENF Group, Eleftherios Synadinos, non-attached Member, and Therese Comodini Cachia.

The following spoke under the catch-the-eye procedure: Seán Kelly, Costas Mavrides, Notis Marias and Ivan Jakovčić.

The following spoke: Frans Timmermans and Kostas Chrysogonos.

The debate closed.

Vote: *minutes of 10.9.2015, item 8.9.*

4. **The gender dimension of trafficking in human beings** (debate)

Question for oral answer (O-000079/2015) by Iratxe García Pérez and Catherine Bearder on behalf of the FEMM Committee to the Commission: The gender dimension of trafficking in human beings (2015/2744(RSP)) (B8-0568/2015)

Catherine Bearder moved the question.

Dimitris Avramopoulos (Member of the Commission) answered the question.

The following spoke: Anna Maria Corazza Bildt, on behalf of the PPE Group, Mary Honeyball, on behalf of the S&D Group, Malin Björk, on behalf of the GUE/NGL Group, Louise Bours, on behalf of the EFDD Group, Mara Bizzotto, on behalf of the ENF Group, who also replied to a blue-card question by Bill Etheridge, Lampros Fountoulis, non-attached Member, Anna Hedh, Inês Cristina Zuber, Daniela Aiuto, Eleonora Forenza and Kostadinka Kuneva.

The following spoke under the catch-the-eye procedure: Therese Comodini Cachia, Marlene Mizzi, Notis Marias, Ivan Jakovčić, Bill Etheridge, Stanislav Polčák, Maria Grapini, Branislav Škripek, Soraya Post and Doru-Claudian Frunzulică.

The following spoke: Dimitris Avramopoulos.

IN THE CHAIR: Antonio TAJANI
Vice-President

The debate closed.

5. Debate on cases of breaches of human rights, democracy and the rule of law (debate)

(For the titles and authors of the motions for resolutions, see minutes of 8.9.2015, item 2.)

5.1. Russia, in particular the case of Eston Kohver, Oleg Sentsov and Alexander Kolchenko

Motion for resolution B8-0845/2015, B8-0847/2015, B8-0849/2015, B8-0850/2015, B8-0851/2015, B8-0852/2015 and B8-0855/2015 (2015/2838(RSP))

Mark Demesmaeker, Ignazio Corrao, Tunne Kelam, Merja Kyllönen, Kaja Kallas and Pier Antonio Panzeri introduced motions for resolutions.

The following spoke: Pavel Svoboda, on behalf of the PPE Group, Marju Lauristin, on behalf of the S&D Group, Ryszard Czarnecki, on behalf of the ECR Group, Pavel Telička, on behalf of the ALDE Group, Heidi Hautala, on behalf of the Verts/ALE Group, Jaromír Štětina, Doru-Claudian Frunzulică, Zdzisław Krasnodębski, Urmas Paet and Kosma Złotowski.

The following spoke under the catch-the-eye procedure: Indrek Tarand.

The following spoke: Dimitris Avramopoulos (Member of the Commission).

The debate closed.

Vote: *minutes of 10.9.2015, item 8.1*.

5.2. Angola

Motion for resolution B8-0846/2015, B8-0848/2015, B8-0853/2015, B8-0854/2015, B8-0857/2015, B8-0859/2015 and B8-0861/2015 (2015/2839(RSP))

Mark Demesmaeker, Judith Sargentini, Davor Ivo Stier, Javier Nart, Ignazio Corrao, Marisa Matias and Pier Antonio Panzeri introduced motions for resolutions.

The following spoke: Bogdan Brunon Wenta, on behalf of the PPE Group, Ana Gomes, on behalf of the S&D Group, and Jiří Pospíšil.

The following spoke under the catch-the-eye procedure: Stanislav Polčák, Doru-Claudian Frunzulică, Charles Tannock, Fabio Massimo Castaldo, Seán Kelly and Notis Marias.

The following spoke: Dimitris Avramopoulos (Member of the Commission).

The debate closed.

Vote: *minutes of 10.9.2015, item 8.2*.

5.3. Azerbaijan

Motion for resolution B8-0856/2015, B8-0858/2015, B8-0860/2015, B8-0862/2015, B8-0863/2015, B8-0864/2015 and B8-0865/2015 (2015/2840(RSP))

Ulrike Lunacek, Sajjad Karim, Cristian Dan Preda, Ignazio Corrao, Marie-Christine Vergiat, Marietje Schaake and Josef Weidenholzer introduced motions for resolutions.

The following spoke: Róża Gräfin von Thun und Hohenstein, on behalf of the PPE Group, Kati Piri, on behalf of the S&D Group, Ivo Vajgl, on behalf of the ALDE Group, Jordi Sebastià, on behalf of the Verts/ALE Group, Gianluca Buonanno, on behalf of the ENF Group, and Seán Kelly.

The following spoke under the catch-the-eye procedure: Ramona Nicole Mănescu, Kosma Złotowski, Laura Agea, Jiří Pospíšil, Anneli Jäätteenmäki, Stanislav Polčák and Notis Marias.

The following spoke: Dimitris Avramopoulos (Member of the Commission).

The debate closed.

Vote: *minutes of 10.9.2015, item 8.3*.

IN THE CHAIR: Ioan Mircea PAŞCU
Vice-President

The following spoke: James Carver.

6. Approval of the minutes of the previous sitting

The minutes of the previous sitting were approved.

7. Council position at first reading

The President announced that, in accordance with Rule 64(1) the following position had been received from the Council, together with the reasons which had led to its adoption, and the Commission's position on:

- Position of the Council at first reading with a view to the adoption of a regulation of the European Parliament and of the Council amending Regulation (EU) No 1343/2011 on certain provisions for fishing in the GFCM (General Fisheries Commission for the Mediterranean) Agreement area (08806/1/2015 - C8-0260/2015 – 2014/0213(COD) - 10406/2015 - COM(2015)0354)

referred to responsible: PECH

The three-month period available to Parliament to adopt its position would therefore begin the following day (11 September 2015).

8. Voting time

Detailed voting results (amendments, separate and split votes, etc.) appear in the *Results of Votes* annex to the minutes.

The results of roll-call votes are available in electronic form only, as an annex to the minutes, and can be accessed via Europarl.

8.1. Russia, in particular the case of Eston Kohver, Oleg Sentsov and Olexandr Kolchenko (vote)

Motions for resolutions B8-0845/2015, B8-0847/2015, B8-0849/2015, B8-0850/2015, B8-0851/2015, B8-0852/2015 and B8-0855/2015 (2015/2838(RSP))

(Simple majority)
(Voting record: 'Results of votes', Item 1)

JOINT MOTION FOR A RESOLUTION RC-B8-0845/2015

(replacing B8-0845/2015, B8-0847/2015, B8-0850/2015, B8-0852/2015 and B8-0855/2015):

tabled by the following Members:

— Cristian Dan Preda, Tunne Kelam, Elmar Brok, Eduard Kukan, Patricija Šulin, Lorenzo Cesa, Brian Hayes, Claude Rolin, Giovanni La Via, Marijana Petir, Jiří Pospíšil, Jarosław Wałęsa, Andrey Kovatchev, Bogdan Brunon Wenta, Davor Ivo Stier, Ramón Luis Valcárcel Siso, Andrej Plenković, Therese Comodini Cachia, Csaba Sógor, Tomáš Zdechovský, Artis Pabriks, Agnieszka Kozłowska-Rajewicz, Barbara Kudrycka, László Tőkés, Monica Macovei, Ivan Štefanec, Jaromír Štětina, David McAllister, Pavel Svoboda, Michaela Šojdrová, Tadeusz Zwiefka, Luděk Niedermayer, Róża Gräfin von Thun und Hohenstein, József Nagy, Stanislav Polčák, Dubravka Šuica, Gabrielius Landsbergis, Adam Szejnfeld, Inese Vaidere, Anna Maria Corazza Bildt and Roberta Metsola, on behalf of the PPE Group;

— Pier Antonio Panzeri, Josef Weidenholzer, Knut Fleckenstein, Victor Boştinaru, Richard Howitt, Ioan Mircea Paşcu, Elena Valenciano, Nicola Caputo, Neena Gill, Eric Andrieu, Maria Arena, Roberto Gualtieri, Victor Negrescu, Zigmantas Balčytis, Kati Piri, Hugues Bayet, Afzal Khan, Eider Gardiazabal Rubial, Jeppe Kofod, Brando Benifei, Vincent Peillon, Inmaculada Rodríguez-Piñero Fernández, Javi López, David Martin, Daciana Octavia Sârbu, Flavio Zanonato, Andi Cristea, Cătălin Sorin Ivan, Julie Ward, José Blanco López, Tibor Szanyi, Vilija Blinkevičiūtė, Biljana Borzan, Enrico Gasbarra, Alessia Maria Mosca, Andrea Cozzolino, Viorica Dăncilă, Damiano Zoffoli, Doru-Claudian Frunzulică, Maria Grapini, Kashetu Kyenge, Krystyna Łybacka, Sorin Moisă, Tonino Picula, Miroslav Poche, Claudia Tapardel, Marju Lauristin, Elena Gentile, Lidia Joanna Geringer de Oedenberg, Emilian Pavel, Liliana Rodrigues and Jutta Steinruck, on behalf of the S&D Group;

— Charles Tannock, Mark Demesmaeker, Geoffrey Van Orden, Ruža Tomašić, Jana Žitňanská, Roberts Zīle, Ashley Fox, Ryszard Antoni Legutko, Anna Elżbieta Fotyga, Zdzisław Krasnodębski, Ryszard Czarnecki, Tomasz Piotr Poręba, Zbigniew Kuźmiuk, Stanisław Ożóg, Karol Karski, Janusz Wojciechowski, Jadwiga Wiśniewska and Branislav Škripek, on behalf of the ECR Group;

— Jarosław Kalinowski, Pavel Telička, Frédérique Ries, Marietje Schaake, Urmas Paet, Marielle de Sarnez, Ramon Tremosa i Balcells, Izaskun Bilbao Barandica, Juan Carlos Girauta Vidal, Valentinas Mazuronis, Petras Auštrevičius, Martina Dlabajová, Beatriz Becerra Basterrechea, Kaja Kallas, Pavel Telička, Frédérique Ries, Marietje Schaake, Urmas Paet, Marielle de Sarnez, Ramon Tremosa i Balcells, Izaskun Bilbao Barandica, Juan Carlos Girauta Vidal, Valentinas Mazuronis, Petras Auštrevičius, Martina Dlabajová, Beatriz Becerra Basterrechea, Nedzhmi Ali, Dita Charanzová, Gérard Deprez, Fredrick Federley, Nathalie Griesbeck, Ivan Jakovčić, Petr Ježek, Louis Michel, Maite Pagazaurtundúa Ruiz, Jozo Radoš and Ivo Vajgl, on behalf of the ALDE Group;

— Rebecca Harms, Indrek Tarand, Heidi Hautala, Tamás Meszerics, Barbara Lochbihler, Igor

Šoltes, Ulrike Lunacek and Davor Škrlec, on behalf of the Verts/ALE Group.

Adopted *(P8_TA(2015)0314)*

(Motions for resolutions B8-0849/2015 and B8-0851/2015 fell.)

8.2. **Angola** (vote)

Motions for resolutions B8-0846/2015, B8-0848/2015, B8-0853/2015, B8-0854/2015, B8-0857/2015, B8-0859/2015 and B8-0861/2015 (2015/2839(RSP))

(Simple majority)
(Voting record: 'Results of votes', Item 2)

JOINT MOTION FOR A RESOLUTION RC-B8-0846/2015

(replacing B8-0846/2015, B8-0848/2015, B8-0853/2015, B8-0854/2015, B8-0857/2015, B8-0859/2015 and B8-0861/2015):

tabled by the following Members:

— Cristian Dan Preda, Davor Ivo Stier, Elmar Brok, Tunne Kelam, Eduard Kukan, Patricija Šulin, Lorenzo Cesa, Brian Hayes, Claude Rolin, Giovanni La Via, Marijana Petir, Jiří Pospíšil, Bogdan Brunon Wenta, Andrej Plenković, Therese Comodini Cachia, Mariya Gabriel, Tomáš Zdechovský, Agnieszka Kozłowska-Rajewicz, Barbara Kudrycka, László Tőkés, Monica Macovei, Ivan Štefanec, Jaromír Štětina, David McAllister, Pavel Svoboda, Michaela Šojdrová, Tadeusz Zwiefka, Luděk Niedermayer, József Nagy, Francesc Gambús, Stanislav Polčák, Dubravka Šuica, Krzysztof Hetman, Gabrielius Landsbergis, Adam Szejnfeld, Elisabetta Gardini and Roberta Metsola, on behalf of the PPE Group;

— Ana Gomes, Norbert Neuser, Victor Boştinaru, Knut Fleckenstein, Afzal Khan, Josef Weidenholzer, Maria Arena, Eric Andrieu, Nikos Androulakis, Zigmantas Balčytis, Richard Howitt, Pier Antonio Panzeri, Liisa Jaakonsaari, Hugues Bayet, Neena Gill, Miriam Dalli, Roberto Gualtieri, Victor Negrescu, Andrea Cozzolino, Eider Gardiazabal Rubial, David Martin, Brando Benifei, Andi Cristea, José Blanco López, Vilija Blinkevičiūtė, Biljana Borzan, Krystyna Łybacka, Vincent Peillon, Nicola Caputo, Cătălin Sorin Ivan, Doru-Claudian Frunzulică, Viorica Dăncilă, Tibor Szanyi, Nicola Danti, Sorin Moisă, Enrico Gasbarra, Kashetu Kyenge, Damiano Zoffoli, Javi López, Michela Giuffrida, Julie Ward, Maria Grapini, Flavio Zanonato, Konstantinos Papadakis, Jeppe Kofod, Marlene Mizzi, Claudia Tapardel, Alessia Maria Mosca, Tonino Picula, Miroslav Poche, Inmaculada Rodríguez-Piñero Fernández, Daciana Octavia Sârbu, Elena Valenciano, Andrejs Mamikins, Elena Gentile, Lidia Joanna Geringer de Oedenberg, Momchil Nekov, Emilian Pavel, Jutta Steinruck, Liliana Rodrigues, on behalf of the S&D Group;

— Charles Tannock, Mark Demesmaeker, Angel Dzhambazki, Geoffrey Van Orden, Anna Elżbieta Fotyga, Ryszard Antoni Legutko, Tomasz Piotr Poręba, Ryszard Czarnecki, Karol Karski, Branislav Škripek, on behalf of the ECR Group;

— Javier Nart, Frédérique Ries, Marietje Schaake, Marielle de Sarnez, Ramon Tremosa i Balcells, Izaskun Bilbao Barandica, Juan Carlos Girauta Vidal, Pavel Telička, Maite Pagazaurtundúa

Ruiz, Petras Auštrevičius, Valentinas Mazuronis, Ivo Vajgl, Martina Dlabajová, Beatriz Becerra Basterrechea, Nedzhmi Ali, Dita Charanzová, Gérard Deprez, on behalf of the ALDE Group;

— Marisa Matias, Patrick Le Hyaric, Marie-Christine Vergiat, Barbara Spinelli, on behalf of the GUE/NGL Group;

— Judith Sargentini, Maria Heubuch, Heidi Hautala, Jordi Sebastià, Bart Staes, Michèle Rivasi, Barbara Lochbihler, Ernest Urtasun, Bodil Valero, Davor Škrlec, on behalf of the Verts/ALE Group;

— Ignazio Corrao, Fabio Massimo Castaldo, Piernicola Pedicini, Laura Agea, Laura Ferrara, Rolandas Paksas, on behalf of the EFDD Group.

Adopted *(P8_TA(2015)0315)*

8.3. **Azerbaijan** (vote)

Motions for resolutions B8-0856/2015, B8-0858/2015, B8-0860/2015, B8-0862/2015, B8-0863/2015, B8-0864/2015 and B8-0865/2015 (2015/2840(RSP))

(Simple majority)
(Voting record: 'Results of votes', Item 3)

JOINT MOTION FOR A RESOLUTION RC-B8-0856/2015

(replacing B8-0856/2015, B8-0858/2015, B8-0862/2015, B8-0863/2015, B8-0864/2015 and B8-0865/2015):

tabled by the following Members:

— Pier Antonio Panzeri, Victor Boştinaru, Kati Piri, Josef Weidenholzer, Elena Valenciano, Andrejs Mamikins, Eric Andrieu, Nikos Androulakis, Marju Lauristin, Maria Arena, Zigmantas Balčytis, Hugues Bayet, Brando Benifei, José Blanco López, Vilija Blinkevičiūtė, Biljana Borzan, Nicola Caputo, Andi Cristea, Viorica Dăncilă, Doru-Claudian Frunzulică, Eider Gardiazabal Rubial, Enrico Gasbarra, Elena Gentile, Lidia Joanna Geringer de Oedenberg, Neena Gill, Michela Giuffrida, Ana Gomes, Maria Grapini, Roberto Gualtieri, Richard Howitt, Cătălin Sorin Ivan, Liisa Jaakonsaari, Afzal Khan, Jeppe Kofod, Kashetu Kyenge, Javi López, Krystyna Łybacka, David Martin, Sorin Moisă, Alessia Maria Mosca, Victor Negrescu, Konstantinos Papadakis, Emilian Pavel, Tonino Picula, Miroslav Poche, Liliana Rodrigues, Inmaculada Rodríguez-Piñero Fernández, Daciana Octavia Sârbu, Jutta Steinruck, Tibor Szanyi, Claudia Tapardel, Julie Ward, Flavio Zanonato and Vincent Peillon, on behalf of the S&D Group;

— Charles Tannock, Mark Demesmaeker and Branislav Škripek, on behalf of the ECR Group;

— Marietje Schaake, Frédérique Ries, Marielle de Sarnez, Ramon Tremosa i Balcells, Pavel Telička, Renate Weber, Izaskun Bilbao Barandica, Petras Auštrevičius, Juan Carlos Girauta Vidal, Martina Dlabajová, Valentinas Mazuronis, Beatriz Becerra Basterrechea, Nedzhmi Ali, Gérard Deprez, Fredrick Federley, Nathalie Griesbeck, Ivan Jakovčić, Petr Ježek, Kaja Kallas, Louis Michel, Javier Nart, Urmas Paet, Maite Pagazaurtundúa Ruiz, Jozo Radoš and Dita Charanzová, on behalf of the ALDE Group;

— Marie-Christine Vergiat and Patrick Le Hyaric, on behalf of the GUE/NGL Group;

— Ulrike Lunacek, Heidi Hautala, Rebecca Harms, Tamás Meszerics, Molly Scott Cato, Michèle Rivasi, Barbara Lochbihler, Jordi Sebastià, Helga Trüpel, Igor Šoltes and Davor Škrlec, on behalf of the Verts/ALE Group;

— Ignazio Corrao, Fabio Massimo Castaldo and Laura Agea, on behalf of the EFDD Group.

The following spoke: Elmar Brok to propose that the matter be considered in committee before being put to the vote (the President asked whether the political groups agreed to this change in the agenda).

The following spoke: Pier Antonio Panzeri and Ulrike Lunacek, against the proposal, Notis Marias, in support of it, and Elena Valenciano, Ignazio Corrao and Rebecca Harms, against it. Having noted the opposition from some of the political groups, the President decided to proceed with the vote on the motion for a resolution.

Adopted *(P8_TA(2015)0316)*

(Motion for a resolution B8-0860/2015 fell.)

The following had spoken:

Marietje Schaake had moved an oral amendment to paragraph 22, which was accepted.

8.4. **Migration and refugees in Europe** (vote)

Motions for resolutions B8-0832/2015, B8-0833/2015, B8-0834/2015, B8-0835/2015, B8-0837/2015, B8-0838/2015 and B8-0842/2015 (2015/2833(RSP))

(Simple majority)
(Voting record: 'Results of votes', Item 4)

JOINT MOTION FOR A RESOLUTION RC-B8-0832/2015

(replacing B8-0832/2015, B8-0834/2015, B8-0837/2015 and B8-0842/2015):

tabled by the following Members:

— Monika Hohlmeier, Roberta Metsola, Esteban González Pons, Elissavet Vozemberg-Vrionidi, Ivo Belet, Carlos Coelho, Jeroen Lenaers, Milan Zver, Mariya Gabriel, Frank Engel, Anna Maria Corazza Bildt, Michał Boni, Danuta Maria Hübner, Róża Gräfin von Thun und Hohenstein, Emil Radev, Alessandra Mussolini, Barbara Matera and Agustín Díaz de Mera García Consuegra, on behalf of the PPE Group;

— Gianni Pittella, Enrique Guerrero Salom, Birgit Sippel, Richard Howitt, Knut Fleckenstein and Josef Weidenholzer, on behalf of the S&D Group;

— Guy Verhofstadt, Cecilia Wikström, Angelika Mlinar, Gérard Deprez, Filiz Hyusmenova, Louis Michel, Frédérique Ries, Ramon Tremosa i Balcells, Marielle de Sarnez, Hilde Vautmans, Marian Harkin and Ivan Jakovčić, on behalf of the ALDE Group;

— Judith Sargentini, Ska Keller, Jean Lambert, Ulrike Lunacek, Bodil Valero, Philippe Lamberts, Benedek Jávor, Bart Staes, Margrete Auken, Barbara Lochbihler and Heidi Hautala, on behalf of the Verts/ALE Group;

— Ignazio Corrao and Laura Ferrara.

Adopted *(P8_TA(2015)0317)*

(Motions for resolutions B8-0833/2015, B-0835/2015 and B8-0838/2015 fell.)

The following had spoken:

Anna Maria Corazza Bildt had moved an oral amendment to paragraph 11, which was accepted.

8.5. The EU's role in the Middle East peace process (vote)

Motions for resolutions B8-0836/2015, B8-0839/2015, B8-0840/2015, B8-0841/2015, B8-0843/2015 and B8-0844/2015 (2015/2685(RSP))

(Simple majority)
(Voting record: 'Results of votes', Item 5)

JOINT MOTION FOR A RESOLUTION RC-B8-0836/2015

(replacing B8-0836/2015, B8-0839/2015, B8-0840/2015, B8-0841/2015, B8-0843/2015 and B8-0844/2015):

tabled by the following Members:

— Cristian Dan Preda, Arnaud Danjean, Elmar Brok, Michèle Alliot-Marie, Gunnar Hökmark, Tokia Saïfi and Tomáš Zdechovský, on behalf of the PPE Group;

— Victor Boştinaru, Richard Howitt, Eric Andrieu, Maria Arena, Nikos Androulakis, Zigmantas Balčytis, Hugues Bayet, Brando Benifei, Vilija Blinkevičiūtė, Nicola Caputo, Andrea Cozzolino, Andi Cristea, Miriam Dalli, Viorica Dăncilă, Monika Flašíková Beňová, Doru Claudian Frunzulică, Enrico Gasbarra, Elena Gentile, Lidia Joanna Geringer de Oedenberg, Neena Gill, Maria Grapini, Roberto Gualtieri, Cătălin Sorin Ivan, Liisa Jaakonsaari, Afzal Khan, Jeppe Kofod, Kashetu Kyenge, Juan Fernando López Aguilar, David Martin, Edouard Martin, Marlene Mizzi, Alessia Maria Mosca, Victor Negrescu, Pier Antonio Panzeri, Demetris Papadakis, Emilian Pavel, Vincent Peillon, Tonino Picula, Kati Piri, Daciana Octavia Sârbu, Jutta Steinruck, Tibor Szanyi, Claudia Tapardel, Elena Valenciano and Julie Ward, on behalf of the S&D Group;

— Charles Tannock and Angel Dzhambazki, on behalf of the ECR Group;

— Hilde Vautmans, Nedzhmi Ali, Petras Auštrevičius, Beatriz Becerra Basterrechea, Izaskun Bilbao Barandica, Gérard Deprez, Marielle de Sarnez, Marian Harkin, Filiz Hyusmenova, Ivan Jakovčić, Petr Ježek, Louis Michel, Javier Nart, Urmas Paet, Maite Pagazaurtundúa Ruiz, Jozo Radoš, Marietje Schaake, Pavel Telička and Ivo Vajgl, on behalf of the ALDE Group;

— Martina Anderson, Patrick Le Hyaric, Neoklis Sylikiotis, Ángela Vallina, Younous Omarjee, Barbara Spinelli, Merja Kyllönen and Marie-Christine Vergiat, on behalf of the GUE/NGL Group;

— Tamás Meszerics, Margrete Auken, Heidi Hautala, Pascal Durand, Jordi Sebastià, Alyn Smith, Igor Šoltes, Reinhard Bütikofer and Bodil Valero, on behalf of the Verts/ALE Group;

— Fabio Massimo Castaldo, Ignazio Corrao, Daniela Aiuto, Laura Agea, Marco Zanni, Tiziana Beghin, Eleonora Evi and Rosa D'Amato.

Adopted *(P8_TA(2015)0318)*

The following had spoken:

Martina Anderson, to request a roll-call vote on Amendment 1 (the President rejected the request as it had not been made in time).

8.6. Situation in Belarus (vote)

Motions for resolutions B8-0866/2015, B8-0872/2015, B8-0874/2015, B8-0876/2015, B8-0878/2015, B8-0879/2015 and B8-0880/2015 (2015/2834(RSP))

(Simple majority)
(Voting record: 'Results of votes', Item 6)

JOINT MOTION FOR A RESOLUTION RC-B8-0836/2015

(replacing B8-0866/2015, B8-0872/2015, B8-0874/2015, B8-0878/2015, B8-0879/2015 and B8-0880/2015):

tabled by the following Members:

— Cristian Dan Preda, Arnaud Danjean, Bogdan Andrzej Zdrojewski, Jacek Saryusz-Wolski, Sandra Kalniete, Elmar Brok, Andrej Plenković, Jaromír Štětina, Gabrielius Landsbergis, Jerzy Buzek, Michael Gahler, Tunne Kelam, Andrzej Grzyb, David McAllister, Barbara Kudrycka, Agnieszka Kozłowska-Rajewicz, Jiří Pospíšil, Pavel Svoboda, Pavel Svoboda and Ramón Luis Valcárcel Siso, on behalf of the PPE Group.

— Victor Boştinaru, Richard Howitt, Eric Andrieu, Nikos Androulakis, Zigmantas Balčytis, Hugues Bayet, Brando Benifei, José Blanco López, Vilija Blinkevičiūtė, Nicola Caputo, Andi Cristea, Viorica Dăncilă, Nicola Danti, Monika Flašíková Beňová, Doru-Claudian Frunzulică, Enrico Gasbarra, Lidia Joanna Geringer de Oedenberg, Neena Gill, Ana Gomes, Maria Grapini, Roberto Gualtieri, Cătălin Sorin Ivan, Liisa Jaakonsaari, Afzal Khan, Jeppe Kofod, Kashetu Kyenge, Marlene Mizzi, Sorin Moisă, Alessia Maria Mosca, Victor Negrescu, Pier Antonio Panzeri, Emilian Pavel, Vincent Peillon, Tonino Picula, Kati Piri, Miroslav Poche, Inmaculada Rodríguez-Piñero Fernández, Daciana Octavia Sârbu, Jutta Steinruck, Tibor Szanyi, Claudia Tapardel, Elena Valenciano, Julie Ward, Josef Weidenholzer and Andrejs Mamikins, on behalf of the S&D Group;

— Charles Tannock, Angel Dzhambazki, Kazimierz Michał Ujazdowski, Marek Jurek, Beata Gosiewska, Ryszard Czarnecki, Mark Demesmaeker, Zdzisław Krasnodębski, Zbigniew Kuźmiuk and Jadwiga Wiśniewska, on behalf of the ECR Group;

— Urmas Paet, Petras Auštrevičius, Fernando Maura Barandiarán, Javier Nart, Marietje Schaake, Pavel Telička, Ivo Vajgl, Johannes Cornelis van Baalen and Valentinas Mazuronis, on behalf of the ALDE Group;

— Heidi Hautala and Rebecca Harms, on behalf of the Verts/ALE Group;

— Fabio Massimo Castaldo and Ignazio Corrao, on behalf of the EFDD Group.

Adopted *(P8_TA(2015)0319)*

(Motion for a resolution B8-0876/2015 fell.)

8.7. Social entrepreneurship and social innovation in combating unemployment (vote)

Report on Social Entrepreneurship and Social Innovation in combating unemployment [2014/2236(INI)] - Committee on Employment and Social Affairs. Rapporteur: Verónica Lope Fontagné (A8-0247/2015)

(Simple majority)
(Voting record: 'Results of votes', Item 7)

MOTION FOR A RESOLUTION

Adopted *(P8_TA(2015)0320)*

8.8. Creating a competitive EU labour market for the 21st century (vote)

Report on creating a competitive EU labour market for the 21st century: matching skills and qualifications with demand and job opportunities, as a way to recover from the crisis [2014/2235(INI)] - Committee on Employment and Social Affairs. Rapporteur: Martina Dlabajová (A8-0222/2015)

(Simple majority)
(Voting record: 'Results of votes', Item 8)

ALTERNATIVE MOTION FOR A RESOLUTION (tabled by the Verts/ALE and S&D Groups)

Rejected

MOTION FOR A RESOLUTION

Adopted *(P8_TA(2015)0321)*

8.9. 30th and 31st annual reports on monitoring the application of EU law (2012-2013) (vote)

Report on the 30th and 31st annual reports on monitoring the application of EU Law (2012-2013) [2014/2253(INI)] - Committee on Legal Affairs. Rapporteur: Kostas Chrysogonos (A8-0242/2015)

(Simple majority)
(Voting record: 'Results of votes', Item 9)

MOTION FOR A RESOLUTION

Adopted *(P8_TA(2015)0322)*

9. Explanations of vote

Written explanations of vote:

Explanations of vote submitted in writing under Rule 183 appear in the Verbatim Report of Proceedings for the sitting.

Oral explanations of vote:

(Voting time on Wednesday 9 September 2015)

Report: Tamás Deutsch - A8-0173/2015
Stanislav Polčák, Krisztina Morvai, Andrejs Mamikins and Marian Harkin

Report: Eduard Kukan - A8-0241/2015
Jiří Pospíšil, Anna Záborská, Andrejs Mamikins, Marian Harkin and Stanislav Polčák

Report: Wim van de Camp - A8-0246/2015
Andrejs Mamikins

Report: Elissavet Vozemberg-Vrionidi - A8-0235/2015
Michaela Šojdrová, Eleonora Forenza, Marian Harkin, Krisztina Morvai, Klaus Buchner and Marijana Petir

Report: Liliana Rodrigues - A8-0206/2015
Michaela Šojdrová, Eleonora Forenza, Anna Záborská, Marian Harkin and Marijana Petir

(Voting time on Thursday 10 September 2015)

Migration and refugees in Europe (2015/2833(RSP)) - RC-B8-0832/2015
Jiří Pospíšil, Miguel Urbán Crespo, Tatjana Ždanoka, Marian Harkin, Zoltán Balczó, Marlene Mizzi, Andrejs Mamikins, Daniel Hannan, Michaela Šojdrová, David Coburn and Steven Woolfe

The EU's role in the Middle East peace process (2015/2685(RSP) - RC-B8-0836/2015
Zoltán Balczó, Andrejs Mamikins and Daniel Hannan

Situation in Belarus (2015/2834(RSP)) - RC-B8-0836/2015
Andrejs Mamikins, Daniel Hannan and Marian Harkin

Report: Verónica Lope Fontagné - A8-0247/2015
Marian Harkin and Andrejs Mamikins

Report: Martina Dlabajová - A8-0222/2015
Marian Harkin, Tania González Peñas and Andrejs Mamikins.

10. Corrections to votes and voting intentions

Corrections to votes and voting intentions appear on the Europarl website under 'Plenary/Votes/Results of Votes (Results of roll-call votes)'. They are published in hard copy in the 'Results of roll-call votes' annex.

The electronic version on Europarl will be regularly updated for a maximum of two weeks after the day of the vote concerned.

After the two-week deadline has passed, the list of corrections to votes and voting intentions will be finalised so that it can be translated and published in the Official Journal.

11. Documents received

The following documents had been received from Members (motions for resolutions, Rule 133):

- Mara Bizzotto. Motion for a resolution on assessing the imposition of IMU (municipal property tax) on cableway installations in Italy (B8-0723/2015)

referred to	responsible:	ECON
	opinion:	TRAN

- Gianluca Buonanno. Motion for a resolution on the effective cooperation of Turkey in combating Islamic terrorism (B8-0724/2015)

referred to	responsible:	AFET
	opinion:	LIBE

- Aldo Patriciello. Motion for a resolution on reducing air pollution (B8-0725/2015)

referred to	responsible:	ENVI
	opinion:	TRAN

- Alberto Cirio. Motion for a resolution on the possible introduction of additional optional geographical terms in order better to identify agricultural and food products, market them more effectively and provide consumers with more information/safeguards (B8-0726/2015)

referred to	responsible:	AGRI

- Aldo Patriciello. Motion for a resolution on summer fires (B8-0727/2015)

referred to	responsible:	AGRI
	opinion:	ENVI

- Aldo Patriciello. Motion for a resolution on the Bali agreement (B8-0728/2015)

referred to	responsible:	INTA
	opinion:	AGRI

- Aldo Patriciello. Motion for a resolution on child marriages (B8-0729/2015)

referred to	responsible:	FEMM

- Aldo Patriciello. Motion for a resolution on child obesity (B8-0730/2015)

referred to	responsible:	ENVI

- Dominique Bilde and Sophie Montel. Motion for a resolution on banning the sale of glue traps (B8-0731/2015)

referred to	responsible:	ENVI
	opinion:	AGRI

- Dominique Bilde and Sophie Montel. Motion for a resolution on the preservation of pollinating insects, particularly bees (B8-0732/2015)

referred to	responsible:	ENVI
	opinion:	AGRI

- Dominique Bilde and Sophie Montel. Motion for a resolution on banning the industrial pig farm in Poiroux (B8-0733/2015)

referred to	responsible:	ENVI
	opinion:	AGRI

- Dominique Bilde, Steeve Briois and Sophie Montel. Motion for a resolution on banning the import of horsemeat from Canada (B8-0734/2015)

referred to	responsible:	INTA
	opinion:	AGRI

- Dominique Bilde, Sophie Montel and Florian Philippot. Motion for a resolution on the Commission’s drive to simplify EU legislation (B8-0735/2015)

referred to	responsible:	JURI

- Louis Aliot, Gerolf Annemans, Marie-Christine Arnautu, Nicolas Bay, Dominique Bilde, Mara Bizzotto, Marie-Christine Boutonnet, Steeve Briois, Aymeric Chauprade, Mireille D'Ornano, Sylvie Goddyn, Marine Le Pen, Gilles Lebreton, Philippe Loiseau, Sophie Montel, Florian Philippot and Mylène Troszczynski. Motion for a resolution on culture and education in the negotiations on the Transatlantic Trade and Investment Partnership (TTIP) (B8-0736/2015)

referred to	responsible:	INTA
	opinion:	CULT

- Gianluca Buonanno. Motion for a resolution on constriction of the European economy by a euro straitjacket (B8-0737/2015)

referred to	responsible:	ECON

- Gianluca Buonanno. Motion for a resolution on food deprivation (B8-0738/2015)

referred to	responsible:	EMPL

- Gianluca Buonanno. Motion for a resolution on the Greek crisis and the resulting cost of more than EUR 48 billion falling to Italy (B8-0739/2015)

referred to responsible: ECON

- Nicolas Bay, Dominique Bilde, Marie-Christine Boutonnet, Steeve Briois, Edouard Ferrand, Sylvie Goddyn, Marine Le Pen, Gilles Lebreton, Sophie Montel and Florian Philippot. Motion for a resolution on repealing the Schengen agreements (B8-0740/2015)

referred to responsible: LIBE

- Gianluca Buonanno. Motion for a resolution on financial crises and respect for human rights (B8-0741/2015)

referred to responsible: ECON

opinion: LIBE

- Gianluca Buonanno. Motion for a resolution on the illegal migration emergency: a crisis of historic proportions (B8-0742/2015)

referred to responsible: LIBE

opinion: AFET

- Gianluca Buonanno. Motion for a resolution on the advisability of the President of the Eurogroup informing Parliament of the outcome of each meeting (B8-0744/2015)

referred to responsible: ECON

- Mara Bizzotto. Motion for a resolution on European regulation of cross-border company mergers (B8-0745/2015)

referred to responsible: JURI

opinion: ECON, IMCO

- Mara Bizzotto. Motion for a resolution on measures to prevent imitation Prosecco production in third countries (B8-0746/2015)

referred to responsible: INTA

opinion: AGRI

- Gianluca Buonanno. Motion for a resolution on the promotion and protection of traditional quality food products (B8-0747/2015)

referred to responsible: AGRI

opinion: ENVI

- Gianluca Buonanno. Motion for a resolution on the right of self-determination of peoples (B8-0748/2015)

referred to responsible: LIBE

- Gianluca Buonanno. Motion for a resolution on ATM withdrawals and the requirement for professional people and holders of VAT numbers to account for expenditure (B8-0750/2015)

referred to	responsible:	ECON
	opinion:	LIBE

- Aldo Patriciello. Motion for a resolution on the regeneration of declining industrial areas (B8-0771/2015)

referred to	responsible:	ITRE
	opinion:	REGI

- Gianluca Buonanno. Motion for a resolution on prepaid credit ('top-up') for mobile phones (B8-0772/2015)

referred to	responsible:	IMCO

- Gianluca Buonanno. Motion for a resolution on the need for a debt conference (B8-0774/2015)

referred to	responsible:	ECON

- Gianluca Buonanno. Motion for a resolution on debt relief for Greece (B8-0775/2015)

referred to	responsible:	ECON

- Dominique Bilde, Sophie Montel and Florian Philippot. Motion for a resolution on the unsustainability of Greece’s debt (B8-0776/2015)

referred to	responsible:	ECON

- Dominique Bilde, Sophie Montel and Florian Philippot. Motion for a resolution on abandoning the five presidents’ plan to reform the Economic and Monetary Union (B8-0777/2015)

referred to	responsible:	ECON
	opinion:	AFCO

- Dominique Bilde, Sophie Montel and Florian Philippot. Motion for a resolution on EU participation in UN negotiations on the drafting of legally binding rules applicable to multinational companies (B8-0779/2015)

referred to	responsible:	INTA

- Dominique Bilde, Sophie Montel and Florian Philippot. Motion for a resolution on the call to renew the exemption from the restriction on the use of lead for crystal glass production (B8-0780/2015)

referred to	responsible:	ENVI

- Dominique Bilde and Sophie Montel. Motion for a resolution on deferred tax assets as a component of bank capital (B8-0781/2015)

referred to responsible: ECON

- Dominique Bilde, Sophie Montel and Florian Philippot. Motion for a resolution on tightening up bank regulation (B8-0782/2015)

referred to responsible: ECON

- Dominique Bilde, Steeve Briois, Sophie Montel and Florian Philippot. Motion for a resolution on the consequences of energy sector deregulation (B8-0783/2015)

referred to responsible: ITRE

- Dominique Bilde, Sophie Montel and Florian Philippot. Motion for a resolution on the suspension of the Capital Markets Union project (B8-0784/2015)

referred to responsible: ECON

- Gianluca Buonanno. Motion for a resolution on the need to regulate the sale and transfer of disassembled weapons (B8-0785/2015)

referred to responsible: INTA

opinion: IMCO

- Gianluca Buonanno. Motion for a resolution on employment as an absolute priority (B8-0786/2015)

referred to responsible: EMPL

- Aldo Patriciello. Motion for a resolution on the establishment of a remembrance day on the anniversary of the Marcinelle disaster (B8-0787/2015)

referred to responsible: EMPL

opinion: CULT

- Aldo Patriciello. Motion for a resolution on setting up an investigating committee for stolen cultural objects and cases of unlawful acquisition (B8-0788/2015)

referred to responsible: CULT

- Aldo Patriciello. Motion for a resolution on remnants of war (B8-0789/2015)

referred to responsible: ENVI

- Gianluca Buonanno. Motion for a resolution on more investment and fewer taxes (B8-0790/2015)

referred to responsible: ECON

- Gianluca Buonanno. Motion for a resolution on economic suicides: a rise of more than 100 % since 2012 (B8-0791/2015)

referred to responsible: EMPL

- Gianluca Buonanno. Motion for a resolution on rare diseases (B8-0792/2015)

referred to responsible: ENVI

- Mara Bizzotto. Motion for a resolution on the creation of a fund for the protection of the artistic heritage in case of natural disasters (B8-0793/2015)

referred to responsible: CULT

opinion: BUDG

- Aldo Patriciello. Motion for a resolution concerning the online enticement of under-18s (B8-0794/2015)

referred to responsible: LIBE

- Aldo Patriciello. Motion for a resolution on a universal databank monitoring medicines and their circulation in the EU (B8-0795/2015)

referred to responsible: ENVI

- Aldo Patriciello. Motion for a resolution on the management and loan by museums of works of art held in storerooms (B8-0796/2015)

referred to responsible: CULT

- Aldo Patriciello. Motion for a resolution on liberalisation of the railway sector (B8-0797/2015)

referred to responsible: TRAN

- Aldo Patriciello. Motion for a resolution on support for child victims of violence (B8-0798/2015)

referred to responsible: LIBE

- Aldo Patriciello. Motion for a resolution on water scarcity (B8-0799/2015)

referred to responsible: ENVI

- Aldo Patriciello. Motion for a resolution on the illegal trade in animals (B8-0800/2015)

referred to responsible: INTA

opinion: ENVI

- Aldo Patriciello. Motion for a resolution on investigation procedure No 4170 against Italy (B8-0801/2015)

referred to responsible: IMCO

opinion: AGRI

- Aldo Patriciello. Motion for a resolution on tightening scrutiny of public contractors in the EU (B8-0802/2015)

referred to responsible: IMCO

- Aldo Patriciello. Motion for a resolution on hotel rating systems (B8-0804/2015)

referred to responsible: TRAN

- Aldo Patriciello. Motion for a resolution on stiffer penalties for traffickers of pet and other animals (B8-0805/2015)

referred to responsible: JURI

opinion: ENVI

- Gianluca Buonanno. Motion for a resolution on the need for the Commission to take action in the light of declining consumer and business confidence (B8-0806/2015)

referred to responsible: ECON

- Dominique Bilde, Sophie Montel and Florian Philippot. Motion for a resolution on halting the procedure for accession to the EU by Turkey (B8-0807/2015)

referred to responsible: AFET

- Gianluca Buonanno. Motion for a resolution on calls for Turkey to cease military operations against the Kurds (B8-0808/2015)

referred to responsible: AFET

- Gianluca Buonanno. Motion for a resolution on Poland’s ‘no’ to the euro (B8-0809/2015)

referred to responsible: ECON

- Gianluca Buonanno. Motion for a resolution on TTIP: more disadvantages for the EU than advantages (B8-0810/2015)

referred to responsible: INTA

- Gianluca Buonanno. Motion for a resolution on Italy's status as the eurozone country with the lowest per capita GDP (B8-0811/2015)

referred to responsible: ECON

- Gianluca Buonanno. Motion for a resolution on certain parts of Italy that are in danger of lasting underdevelopment (B8-0813/2015)

referred to responsible: REGI

- Dubravka Šuica and Patricija Šulin. Motion for a resolution on the adoption of children (B8-0814/2015)

referred to responsible: LIBE

- Dubravka Šuica. Motion for a resolution on more effective implementation of youth employment measures in Member States (B8-0815/2015)

referred to responsible: EMPL

opinion: CULT

- Dubravka Šuica and Patricija Šulin. Motion for a resolution on bringing information and communication technology (ICT) applications into European schools (B8-0816/2015)

referred to responsible: CULT

- Lorenzo Fontana. Motion for a resolution on overhauling EU migration policy (B8-0817/2015)

referred to responsible: LIBE

- Dominique Bilde, Sophie Montel and Florian Philippot. Motion for a resolution on closing down the European Asylum Support Office (B8-0818/2015)

referred to responsible: LIBE

- Dubravka Šuica. Motion for a resolution on a visa-free regime for citizens of EU Member States entering the United States of America (B8-0820/2015)

referred to responsible: LIBE

- Gerolf Annemans, Marie-Christine Arnautu, Georges Bach, Dominique Bilde, Mara Bizzotto, Marie-Christine Boutonnet, Steeve Briois, Aymeric Chauprade, Mireille D'Ornano, Sylvie Goddyn, Jean-François Jalkh, Marine Le Pen, Gilles Lebreton, Philippe Loiseau, Dominique Martin, Marlene Mizzi, Bernard Monot, Sophie Montel, Aldo Patriciello, Florian Philippot, Jean-Luc Schaffhauser, Mylène Troszczynski, Ivo Vajgl and Milan Zver. Motion for a resolution on the mistreatment of Spanish greyhounds (galgos) in Spain and the need for a large-scale education campaign (B8-0821/2015)

referred to responsible: AGRI

opinion: CULT

- Mireille D'Ornano, Edouard Ferrand and Philippe Loiseau. Motion for a resolution on the ‘noix de Grenoble’ registered designation of origin (B8-0822/2015)

referred to responsible: AGRI

12. Decisions concerning certain documents

Decision to draw up own-initiative reports (Rule 52)

(Following the Conference of Presidents' decision of 9.7.2015)

ITRE and IMCO Committees

- Towards a Digital Single Market Act (2015/2147(INI))
(opinion: ECON, TRAN, CULT, EMPL, JURI, LIBE)

IMCO Committee

- Adequacy of the consumer related legislative framework to the digital sphere (2015/2148(INI))
(opinion: CULT, ITRE, JURI)

(*Following the Conference of Presidents' decision of 3.9.2015)*

AFET Committee

- Annual Report on human rights and democracy in the world 2014 and the European Union's policy on the matter (2015/2229(INI))
(opinion: FEMM, DEVE)

- Implementation and review of the EU-Central Asia Strategy (2015/2220(INI))
(opinion: FEMM, DEVE, INTA)

ECON Committee

- Banking Union - Annual Report 2015 (2015/2221(INI))

- European Semester for economic policy coordination: implementation of 2015 priorities (2015/2210(INI))
(opinion: FEMM, IMCO, REGI, EMPL, BUDG)

EMPL Committee

- Meeting the antipoverty target in the light of increasing household costs (2015/2223(INI))
(opinion: FEMM)

- Workers representation on board level in Europe (2015/2222(INI))
(opinion: FEMM, JURI)

ITRE Committee

- Energy Efficiency Directive (2012/27/EU) (2015/2232(INI))
(opinion: ENVI)

REGI Committee

- New territorial development tools in Cohesion policy 2014-2020: Integrated Territorial Investment (ITI) and Community-Led Local Development (CLLD) (2015/2224(INI))
(opinion: EMPL)

AGRI Committee

- Enhancing innovation and economic development in future European farm management (2015/2227(INI))
(opinion: ENVI)

- How can the CAP improve job creation in rural areas? (2015/2226(INI))
(opinion: FEMM, EMPL)

- Technological solutions to sustainable agriculture in the EU (2015/2225(INI))
(opinion: ITRE)

FEMM Committee

- Gender Mainstreaming in the work of the European Parliament (2015/2230(INI))
(opinion: EMPL)

- Poverty: a gender perspective (2015/2228(INI))
(opinion: DEVE, CULT, EMPL)

PETI Committee

- Report on the annual report on the activities of the European Ombudsman in 2014 (2015/2231(INI))

Associated committees (Rule 54)

(*Following the Conference of Presidents' decision of 9.7.2015)*

IMCO Committee (Rule 54)

- Adequacy of the consumer-related legislative framework to the digital sphere (2015/2148(INI))
(opinion: CULT, ITRE, JURI (Rule 54))

(*Following the Conference of Presidents' decision of 3.9.2015)*

ECON Committee (Rule 54)

- European Semester for economic policy coordination: implementation of 2015 priorities (2015/2210(INI))
(opinion: FEMM, IMCO, REGI, EMPL (Rule 54), BUDG)

EMPL Committee (Rule 54)

- Meeting the antipoverty target in the light of increasing household costs (2015/2223(INI))

(opinion: FEMM (Rule 54))

FEMM Committee (Rule 54)

- Poverty: a gender perspective (2015/2228(INI))
(opinion: DEVE (Rule 54), CULT, EMPL)

Decision to apply the procedure with joint committee meetings (Rule 55)

(Following the Conference of Presidents' decision of 9/7/2015)

ITRE and IMCO committees (Rule 55)

- Towards a Digital Single Market Act (2015/2147(INI))
(opinion: ECON, TRAN, CULT (Rule 54), EMPL (Rule 54), JURI (Rule 54), LIBE (Rule 54))

Decision to draw up own-initiative reports (Rule 108)

(Following the Conference of Presidents' decision of 3/9/2015)

INTA Committee

- Recommendations to the European Commission on the negotiations for the Trade in Services Agreement (TiSA) (2015/2233(INI))
(opinion: FEMM, DEVE, EMPL, ECON, LIBE, IMCO, REGI)

13. Forwarding of texts adopted during the sitting

In accordance with Rule 192(2) the minutes of that day's sitting would be submitted to Parliament for its approval at the beginning of the next sitting.

With Parliament's agreement, the texts that had been adopted would be forwarded forthwith to the bodies named therein.

14. Dates of forthcoming sittings

The next sitting would be held on 16 September 2015.

15. Adjournment of the session

The session of the European Parliament was adjourned.

The sitting closed at 14.00.

Klaus Welle

Secretary-General

Martin Schulz

President

ATTENDANCE REGISTER

10.9.2015

Present:

Adaktusson, Adinolfi, Affronte, Agea, Agnew, Aguilera García, Aiuto, Albiol Guzmán, Albrecht, Aliot, Alliot-Marie, Anderson Lucy, Anderson Martina, Andersson, Andrieu, Androulakis, Annemans, Arena, Arimont, Arnautu, Arnott, Ashworth, Assis, Atkinson, Auken, Auštrevičius, Ayala Sender, van Baalen, Bach, Balas, Balčytis, Balczó, Balz, Barekov, Bashir, Batten, Bay, Bayet, Bearder, Becerra Basterrechea, Becker, Beghin, Belder, Belet, Bendtsen, Benifei, Berès, Bergeron, Bettini, Bilbao Barandica, Bilde, Bizzotto, Björk, Blanco López, Blinkevičiūtė, Bocskor, Böge, Bogovič, Bonafè, Boni, Borghezio, Borrelli, Borzan, Boştinaru, Bours, Boutonnet, Bové, Brannen, Bresso, Briano, Briois, Brok, Buchner, Buda, Bullmann, Buonanno, Bütikofer, Buzek, Cabezón Ruiz, Cadec, Calvet Chambon, van de Camp, Campbell Bannerman, Caputo, Carthy, Carver, Casa, Caspary, Castaldo, del Castillo Vera, Cavada, Charanzová, Childers, Chinnici, Chountis, Christensen, Christoforou, Chrysogonos, Cicu, Cirio, Coburn, Coelho, Cofferati, Collin-Langen, Collins, Comi, Comodini Cachia, Corazza Bildt, Corbett, Corrao, Costa, Couso Permuy, Cozzolino, Cristea, Csáky, Czarnecki, Czesak, van Dalen, Dalli, Dalton, D'Amato, Dance, Danjean, Danti, Dantin, Dati, De Backer, De Castro, Delahaye, Deli, Delli, Delvaux, De Masi, Demesmaeker, De Monte, Denanot, Deprez, de Sarnez, Deß, Deutsch, Diaconu, Díaz de Mera García Consuegra, Dlabajová, Dodds Anneliese, Dohrmann, Dorfmann, D'Ornano, Drăghici, Duncan, Durand, Dzhambazki, Eck, Ehler, Eickhout, Engel, Engström, Epitideios, Erdős, Eriksson, Ernst, Ertug, Etheridge, Evans, Evi, Farage, Faria, Federley, Ferber, Fernandes, Fernández, Ferrand, Ferrara, Finch, Fitto, Flanagan, Flašíková Beňová, Fleckenstein, Florenz, Fontana, Ford, Forenza, Foster, Fountoulis, Fox, Freund, Frunzulică, Gabriel, Gahler, Gál, Gáll-Pelcz, Gambús, García Pérez, Gardiazabal Rubial, Gardini, Gasbarra, Gebhardt, Geier, Gentile, Gerbrandy, Gericke, Geringer de Oedenberg, Giegold, Gierek, Gieseke, Gill Nathan, Gill Neena, Girauta Vidal, Giuffrida, Goddyn, Goerens, Gollnisch, Gomes, González Peñas, González Pons, Gosiewska, Goulard, de Graaff, Grammatikakis, de Grandes Pascual, Grapini, Gräßle, Graswander-Hainz, Griesbeck, Griffin, Grigule, Gróbarczyk, Groote, Grossetête, Gualtieri, Guerrero Salom, Guillaume, Guteland, Gutiérrez Prieto, Gyürk, Hadjigeorgiou, Halla-aho, Händel, Hannan, Harkin, Häusling, Hautala, Hazekamp, Hedh, Helmer, Henkel, Herranz García, Hetman, Heubuch, Hoffmann, Hohlmeier, Hökmark, Hölvényi, Honeyball, Hookem, Hortefeux, Howitt, Hübner, Hudghton, Huitema, Iglesias, in 't Veld, Iotova, Iturgaiz, Ivan, Iwaszkiewicz, Jaakonsaari, Jäätteenmäki, Jackiewicz, Jadot, Jahr, Jakovčić, Jalkh, James, Jáuregui Atondo, Jávor, Jazłowiecka, Ježek, Jiménez-Becerril Barrio, Joly, Jongerius, Joulaud, Juaristi Abaunz, Jurek, Juvin, Kadenbach, Kaili, Kalinowski, Kallas, Kalniete, Kammerevert, Kappel, Karas, Kari, Karim, Kariņš, Karlsson, Kaufmann, Kelam, Keller Jan, Keller Ska, Kelly, Khan, Kirkhope, Kirton-Darling, Koch, Kofod, Kölmel, Kósa, Köster, Köstinger, Kouloglou, Kovatchev, Krasnodębski, Krehl, Kudrycka, Kuhn, Kukan, Kumpula-Natri, Kuneva, Kuźmiuk, Kyenge, Kyllönen, Kyrkos, Kyrtsos, Lamassoure, Lambert, Lange, Lauristin, La Via, Lavrilleux, Lebreton, Le Grip, Leinen, Lenaers, Le Pen Marine, Lewer, Liberadzki, Liese, Lietz, Lins, Lochbihler, Loiseau, Lope Fontagné, López Aguilar, López Bermejo, López-Istúriz White, Lösing, Lucke, Ludvigsson, Łukacijewska, Lunacek, Lundgren, Łybacka, McClarkin, Mach,

McIntyre, Macovei, Maeijer, Maletić, Malinov, Maltese, Mamikins, Mănescu, Maňka, Mann, Manscour, Maragall, Marias, Marinho e Pinto, Martin David, Martin Dominique, Martin Edouard, Martusciello, Marusik, Matera, Matias, Mato, Maullu, Maura Barandiarán, Maurel, Mavrides, Mayer, Mazuronis, Meissner, Mélin, Melior, Melo, Messerschmidt, Meszerics, Metsola, Michel, Michels, Mihaylova, Mikolášik, Millán Mon, van Miltenburg, Mizzi, Mlinar, Moi, Molnár, Monot, Monteiro de Aguiar, Montel, Moraes, Morano, Morgano, Morin-Chartier, Morvai, Mosca, Müller, Mureşan, Mussolini, Nagy, Nart, Negrescu, Nekov, Neuser, Nicholson, Nicolai, Niebler, Niedermayer, Niedermüller, Nilsson, Ní Riada, van Nistelrooij, Noichl, Novakov, Nuttall, Obermayr, O'Flynn, Olbrycht, Omarjee, Ożóg, Pabriks, Paet, Pagazaurtundúa Ruiz, Paksas, Panzeri, Paolucci, Papadakis Demetris, Papadakis Konstantinos, Papadimoulis, Parker, Paşcu, Paulsen, Paunova, Pavel, Pedicini, Peillon, Peterle, Petersen, Petir, Philippot, Picula, Piecha, Pieper, Piotrowski, Piri, Pirinski, Pitera, Pittella, Plenković, Plura, Poc, Poche, Pogliese, Polčák, Poręba, Pospíšil, Post, Preda, Pretzell, Preuß, Proust, Quisthoudt-Rowohl, Radev, Radoš, Rangel, Rebega, Reda, Reding, Regner, Reimon, Reintke, Reul, Revault D'Allonnes Bonnefoy, Ribeiro, Ries, Riquet, Rivasi, Rochefort, Rodrigues Liliana, Rodrigues Maria João, Rodríguez-Piñero Fernández, Rodust, Rohde, Rolin, Ropė, Rosati, Rozière, Ruas, Rübig, Saïfi, Sakorafa, Salini, Sánchez Caldentey, Sander, Sant, Sârbu, Sargentini, Sarvamaa, Saryusz-Wolski, Sassoli, Saudargas, Schaake, Schaffhauser, Schaldemose, Schlein, Schmidt, Scholz, Schöpflin, Schreijer-Pierik, Schulz, Schulze, Schwab, Scott Cato, Sebastià, Sehnalová, Sernagiotto, Serrão Santos, Seymour, Silva Pereira, Simon Peter, Simon Siôn, Sippel, Škripek, Škrlec, Smith, Smolková, Sógor, Šojdrová, Šoltes, Sommer, Spinelli, Spyraki, Staes, Starbatty, Štefanec, Steinruck, Štětina, Stevens, Stier, Stihler, Stolojan, von Storch, Stuger, Šuica, Sulík, Šulin, Svoboda, Swinburne, Sylikiotis, Synadinos, Szájer, Szanyi, Szejnfeld, Takkula, Tamburrano, Tănăsescu, Tang, Tannock, Tarand, Telička, Terricabras, Theocharous, Theurer, Thomas, Thun und Hohenstein, Toia, Tőkés, Tomaševski, Tomašić, Tomc, Toom, Tørnæs, Torres Martínez, Torvalds, Tošenovský, Trebesius, Tremosa i Balcells, Troszczynski, Trüpel, Ţurcanu, Turmes, Ujazdowski, Ujhelyi, Ulvskog, Ungureanu, Urbán Crespo, Urtasun, Urutchev, Uspaskich, Vaidere, Vajgl, Valcárcel Siso, Vălean, Valenciano, Valli, Vana, Van Bossuyt, Vandenkendelaere, Vaughan, Vautmans, Väyrynen, Verheyen, Vilimsky, Viotti, Virkkunen, Vistisen, Voss, Vozemberg-Vrionidi, Wałęsa, Ward, Weber Renate, Weidenholzer, von Weizsäcker, Wenta, Werner, Westphal, Wieland, Wikström, Willmott, Winberg, Winkler Hermann, Winkler Iuliu, Wiśniewska, Wojciechowski, Woolfe, Záborská, Zagorakis, Zahradil, Zala, Zalba Bidegain, Zanni, Zanonato, Ždanoka, Zdechovský, Zdrojewski, Zeller, Zemke, Zīle, Zimmer, Žitňanská, Złotowski, Zoffoli, Żółtek, Zorrinho, Zuber, Zullo, Zver, Zwiefka

Excused:

Crowley, Le Pen Jean-Marie, McAvan, Picierno, Ruohonen-Lerner, Siekierski, Taylor

Joint statement by First Vice-President Timmermans and Commissioner Jourová ahead of the Europe-Wide Day of Remembrance for the victims of all totalitarian and authoritarian regimes

Brussels, 22 August 2018

"*Each year on this day, we pay tribute to the victims of all totalitarian regimes and recall with sorrow the terrible consequences of the Molotov-Ribbentrop pact, signed on 23 August 1939 by Nazi Germany and the Soviet Union. The Pact plunged Europe even deeper into one of its darkest periods. Millions of people were murdered and generations of fellow Europeans scarred.*

It is our duty to preserve the names of the millions persecuted, and keep their memories alive. Especially because today, 79 years later, our common values of human dignity, fundamental rights, rule of law and democracy *are challenged again by extremist, nationalist and divisive rhetoric.*

By guarding and passing on the memory of past atrocities to the next generation of Europeans, we help to inoculate ourselves against repeating them, and we recall the importance of defending the human rights of every European.

We must continue to tell the story of what happened in Europe's past, so that we do not make the same mistakes in the future."

Background

The signature of the Molotov-Ribbentrop Pact on 23 August 1939 led to the deportation, torture and murder of tens of millions of people under totalitarian regimes.

While the end of World War II marked the defeat of the Nazi regime, many Europeans continued for decades to suffer under totalitarian regimes.

For More Information

Video: First Vice-President Frans Timmermans on our common values

STATEMENT/18/5041

Press contacts:

Christian WIGAND (+32 2 296 22 53)
Sara SOUMILLION (+32 2 296 70 94)

General public inquiries: Europe Direct by phone 00 800 67 89 10 11 or by email

Europese Commissie - Verklaring

Gezamenlijke verklaring van eerste vicevoorzitter Timmermans en commissaris Jourová in de aanloop naar de Europese herdenkingsdag voor de slachtoffers van alle totalitaire en autoritaire regimes

Brussel, 22 augustus 2018

"*Ieder jaar brengen wij op deze dag een eerbetoon aan de slachtoffers van alle totalitaire regimes en herinneren wij ons met droefheid de verschrikkelijke gevolgen van het Molotov-Ribbentroppact, dat op 23 augustus1939 door nazi-Duitsland en de Sovjet-Unie werd gesloten. Het pact stortte Europa nog dieper in een van haar donkerste perioden. Miljoenen mensen werden vermoord en generaties van mede-Europeanen werden voor het leven getekend.*

Het is onze plicht de miljoenen die vervolgd werden, te gedenken en de herinnering aan hen levend te houden. Vooral omdat vandaag, 79 jaar later, onze gemeenschappelijke waarden van menselijke waardigheid, de grondrechten, de rechtsstaat en democratie *opnieuw op de proef worden gesteld door extremistische, nationalistische en verdeeldheid zaaiende retoriek.*

Door de herinnering aan de gruweldaden uit het verleden levend te houden en door te geven aan de volgende generatie Europeanen, helpen wij te voorkomen dat deze zich opnieuw voordoen en benadrukken wij hoe belangrijk het is dat de mensenrechten van alle Europeanen worden verdedigd.

Wij moeten blijven vertellen wat zich in Europa in het verleden heeft afgespeeld, zodat we in de toekomst niet dezelfde fouten maken."

Achtergrond

De ondertekening van het Molotov-Ribbentroppact op 23 augustus 1939 leidde tot de deportatie, foltering en dood van tientallen miljoenen mensen door totalitaire regimes.

Hoewel het einde van de Tweede Wereldoorlog ook het einde van het naziregime betekende, gingen veel Europeanen nog tientallen jaren lang gebukt onder totalitaire regimes.

Meer informatie

Videobeelden: Eerste vicevoorzitter Frans Timmermans over onze gemeenschappelijke waarden

STATEMENT/18/5041

Contactpersoon voor de pers:

Christian WIGAND (+32 2 296 22 53)
Sara SOUMILLION (+32 2 296 70 94)

Voor het publiek: Europe Direct per telefoon 00 800 67 89 10 11 of e-mail

Belachelijkheid arrogantie van de macht en schaamteloze zelfverheerlijking

De clowneske Juncker van de Europese Commissie die tevens kampt met een alcoholverslaving en kettingroker is, ontvangt prijs voor goed leiderschap.

spectator.co.uk | Jean Quatremer | political cartoon Juncker on July 21- 2018

European Leadership Prizes: Jean-Claude Juncker top policy for 2019

May 7, 2019

vaaju.com | Jean Claude Juncker

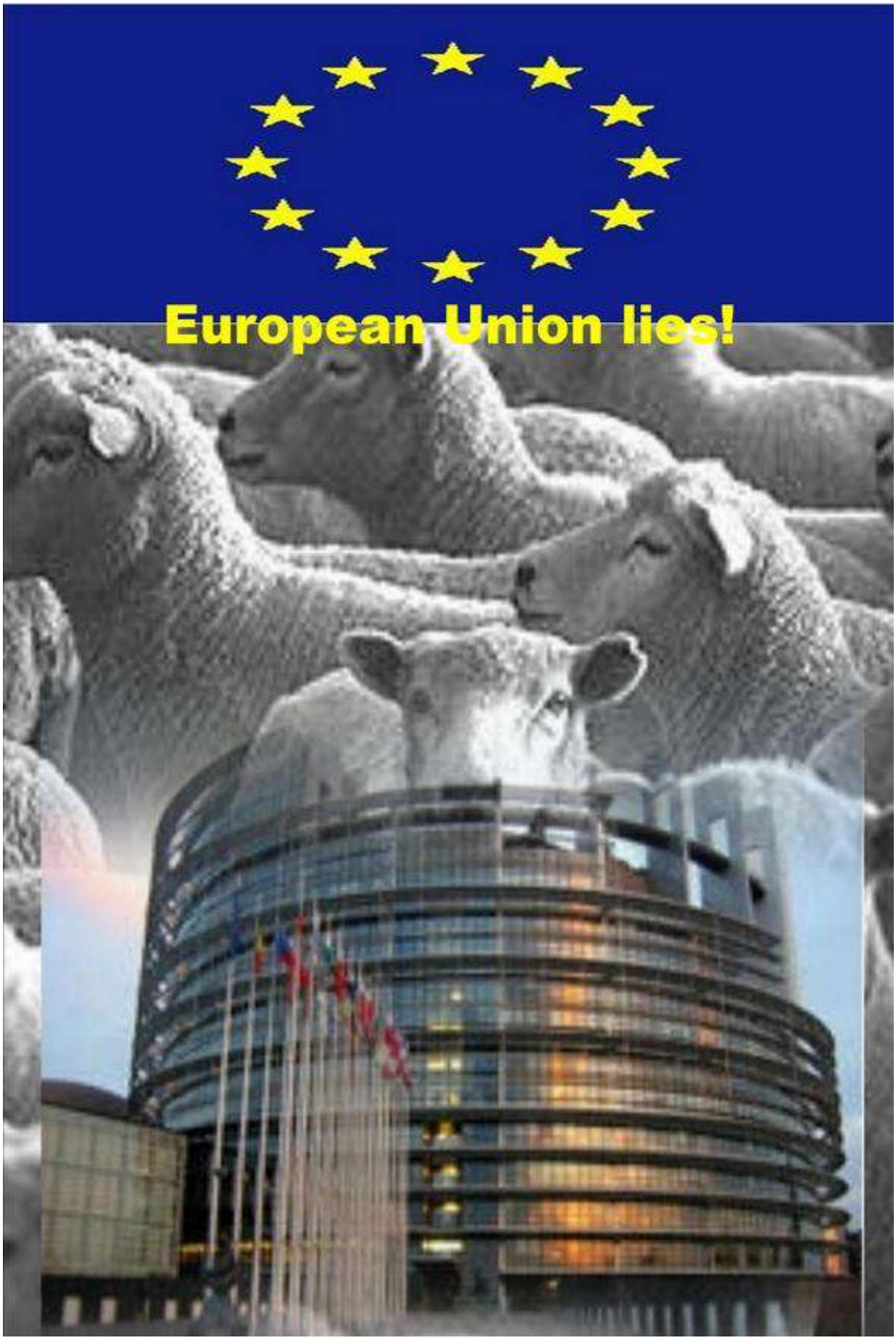
European Union lies!

De toren van Babel

De toren van Babel terug te zien op een poster door de Europese Unie uitgegeven om de Europese eenheid bij het volk te promoten. De Europese eenheid blijkt niets anders dan een satanisch gedrocht. De hoogmoed van "Lucifer" zich boven God te stellen is vandaag terug te zien in de Europese Unie. Satans symbolen, sterren met twee punten omhoog, bekend als de horens van Lucifer, zweven rond de Europese "Toren van Babel" met daarop de tekst: vele tongen (talen), één stem. Deze poster is afgeleid van Pieter Bruegels"s schilderij de Toren van Babel.

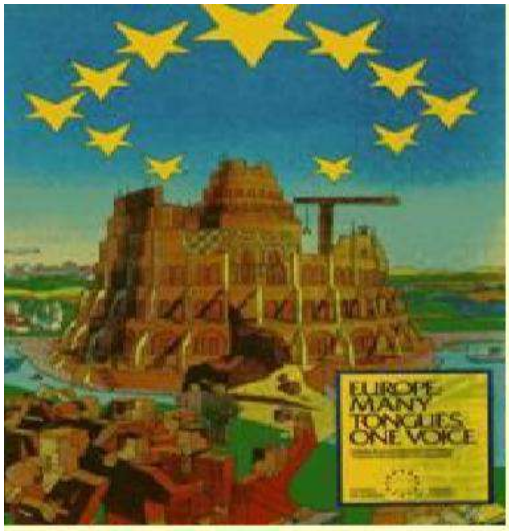

Het Europese Parlement bezit sinds 1999 een gebouw waarbij de ontwerpers zich eveneens hebben laten inspireren door Bruegel"s schilderij. Het is volkomen duidelijk dat Europa een poging aan het doen is om dát te herstellen wat de Bijbelse God heeft vernietigd, namelijk het oude Babel van Nimrod.

In het boek: “The Nazi roots of the „Brussels EU” wordt de aard geschetst van de ware bedoelingen van het Europese machtsblok.

De Europese Unie is volgens de schrijvers, P.A.Taylor, A.Niedzwiecki, M.Rath en de Auschwitz-overlevende A.Kowalczyk, niets anders dan een dekmantel voor de vorming van een gecontroleerd en dictatoriaal wereldrijk, onder toezicht van één mondiaal kartel. Het miljarden kostende Europese Parlement zou onder controle

staan van een corrupte en maffiose toezichthouder, de EU Commissie. De gehele EU zou daardoor zijn teruggeworpen op een middeleeuws systeem, waarin autocratische vorsten de scepter zwaaien en alle EU

De EU is vervallen tot een corrupte en miljardenverslindende organisatie en EU Commissieleden zouden zijn betrokken bij fraude, vervalsing in geschriften en handtekeningen, en verduisteringen van EU-fondsen. Steeds meer Europese burgers blijken geen enkel vertrouwen in hun politici te hebben omdat er niets aan gedaan wordt deze corruptie aan te pakken. Ook hebben de Europeanen er bijzonder weinig vertrouwen in dat er ooit iets zal veranderen. Daarbij wordt ook met een beschuldigende vinger gewezen naar de reguliere media, die men ervan beschuldigd bewust mee te werken aan de doofpotcultuur ten aanzien van de corruptie in Europa.

Boris Johnson vergelijkt de Europese Unie met de nazi's.

Volgens de voormalige Londense burgemeester Boris Johnson zijn de doelstellingen van de Europese Unie niet anders dan die van de Nazi‟s. Boris Johnson, vergelijkt de EU met Hitler. Beide probeerden Europa te verenigen onder één autoriteit, zegt Johnson in een interview met de Daily Telegraph. Voorzitter van de Europese Unie Donald Tusk noemde Johnsons uitspraak 'absurd'.

De EU vormt de grootste bedreiging van vrijheid, welvaart en vrede sinds het nazisme. Het hele bouwwerk van de EU berust op bedrog en manipulatie. De volledig ondemocratische Europese Unie gaat gewoon door met het nemen van besluiten die de bewegingsvrijheid en privacy van de Europese burgers nog veel verder aantasten.

De Britse leider van de Engelse Independence Party Nigel Farage, noemde in november 2009 de Europese Unie een autoritaire tirannie die wordt geregeerd door niet verkozen bureaucraten.

Dat de kliek in Brussel al enige tijd bezig is met de vernietiging van de democratie en het zelfbeschikkingsrecht door onafhankelijke lidstaten in één totaal gecontroleerde totalitaire dwangbuis te persen.

Als een niet af te stoppen hongerig monster begint de Europese Nazi heilstaat steeds vastere vormen aan te nemen. Steeds meer beslissingen worden uit handen genomen van nationale overheden en gedicteerd vanuit de kliek in Brussel. Europa is de bouwsteen voor de Nieuwe Wereldorde. Nog even dan kunnen de Europese burgers door de door Jezuïten gedicteerde heilstaat als een kudde makke schapen naar de „slachtbank‟worden geleid.

(samenvatting)

Bron: franklinterhorst.nl

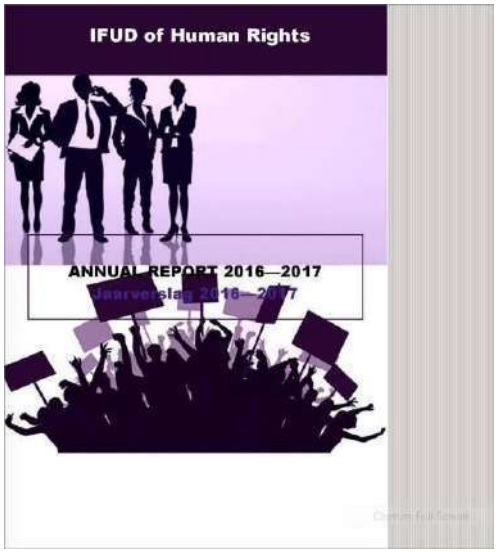

https://archive.org/details/ANNUALREPORTIFUDOfHumanRights20162017

https://archive.org/details/AnnualReportIFUDOfHumanRights2018

Ministerie van Justitie en Veiligheid

> Retouradres Postbus 20301 2500 EH Den Haag

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Directoraat-Generaal Rechtspleging en Rechtshandhaving
Directie Rechtshandhaving en Criminaliteitsbestrijding
Criminaliteit en Veiligheid

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

Ons kenmerk
2285167

Bij beantwoording de datum en ons kenmerk vermelden. Wilt u slechts één zaak in uw brief behandelen.

Datum 21 december 2018
Onderwerp Aanpak online hate speech

In vervolg op de voortgangsbrief Nationaal Actieprogramma Discriminatie 2018[1] en het verzoek van het lid Azarkan (DENK) inzake de aanpak van haatberichten op sociale media als Facebook zend ik uw Kamer hierbij deze brief met de aanpak van *online hate speech.*

Europese aanpak
In Nederland en in andere Europese landen is een significante toename van illegale online content waar te nemen, bijvoorbeeld waar het gaat om discriminatoire uitingen waaronder het aanzetten tot haat en geweld ('hate speech'), pedopornografische afbeeldingen en strafbare terroristische of extremistische uitingen. Er is een toenemende wens bij enkele EU-lidstaten om bestaande wet- en regelgeving die de vrijheid van meningsuiting beperkt in de fysieke wereld mede van toepassing te verklaren op online activiteiten, zoals bij de discussie over de uitbreiding van de reikwijdte van de Audiovisuele Mediadiensten Richtlijn tot aanbieders van videoplatforms. Bij diverse gelegenheden hebben de Europese Raad en de (JBZ-)Raad zich uitgesproken over illegale online content en de risico's erkend die voortvloeien uit het toenemende gebruik van *social media*, zoals de snelle verspreiding van nepnieuws en het zich discriminerend uitlaten tegenover migranten. Nederland onderstreept daarbij steeds weer het belang van een gezamenlijke Europese aanpak, samenwerking bij strafrechtelijke vervolging en de belangrijke rol van onderwijs ten aanzien van het ontwikkelen van kritisch denkvermogen en mediawijsheid.

Gedragscode
Tijdens het Nederlandse voorzitterschap van de Raad van de Europese Unie in 2016 werd door de Europese Commissie, gezamenlijk met Facebook, Microsoft, Twitter en Google/YouTube een Gedragscode gepresenteerd om online *hate speech* tegen te gaan. De belangrijkste inspanningsverplichting die uit de Gedragscode voortvloeit betreft de afdoening en eventuele verwijdering van haatzaaiende uitingen na meldingen van gebruikers binnen 24 uur. Daarnaast bevat de Gedragscode afspraken over monitoring van de afspraken. Ter gelegenheid van de derde bijeenkomst van de EU-Groep op Hoog Niveau aangaande het tegengaan van racisme, vreemdelingenhaat en andere vormen van intolerantie op 31 mei en 1 juni 2017 heeft de Europese Commissie gerapporteerd over de resultaten van deze monitoring. De resultaten laten zien dat significante vooruitgang is geboekt ten

[1] Bijlage bij Kamerstukken II, 2017-2018, 30 950, nr 156

Directoraat-Generaal Rechtspleging en Rechtshandhaving
Directie Rechtshandhaving en Criminaliteitsbestrijding
Criminaliteit en Veiligheid

Datum
21 december 2018

Ons kenmerk
2285167

aanzien van de efficiëntie en snelheid van afdoening van meldingen, verbetering van de rapportagesystematiek, een betere opleiding van medewerkers, verbeterde samenwerking met betrokken partijen en verbetering van de eenduidigheid in behandeling, ongeacht wie de melder is. Tegelijkertijd zijn ook verbeterpunten geconstateerd, vooral waar het de transparantie over de criteria van afdoening en de terugkoppeling naar gebruikers betreft.
In EU-verband heeft het kabinet zich, gezien de vooruitgang die is geboekt onder de Gedragscode, uitgesproken voor de voortzetting en uitbreiding van de Gedragscode, inclusief de monitoring door de Europese Commissie. Daarnaast dringt het kabinet aan op meer transparantie van de betrokken sociale-mediabedrijven ten aanzien van interne procedures en de aantallen verzoeken om verwijdering van illegale inhoud en de afdoening daarvan, analoog aan de transparantie-rapportages die sommige van deze ondernemingen publiceren inzake verzoeken die zij van overheden ontvangen.

Mededeling bestrijding illegale content
Op 28 september 2017 heeft de Europese Commissie een "Mededeling over de bestrijding van illegale online content – Naar een grotere verantwoordelijkheid voor online platformen" uitgebracht (COM(2017)555). De mededeling formuleert richtsnoeren en uitgangspunten voor online platforms om – in samenwerking met nationale autoriteiten in lidstaten en andere relevante belanghebbenden – illegale online content tegen te gaan. Wat in de fysieke wereld illegaal is, is dat ook online. Daarbij kan gedacht worden aan het verspreiden van terroristische en extremistische uitingen, hate speech, pedopornografisch materiaal, het schenden van auteursrechten en het online aanbieden van illegale goederen als wapens en drugs. De mededeling richt zich op het faciliteren en intensiveren van de implementatie van succesvolle werkwijzen om illegale content te voorkomen, op te sporen, te verwijderen en de toegang ertoe onmogelijk te maken; tevens moet dat zorgen voor meer transparantie en bescherming van fundamentele rechten online. De mededeling legt een grote verantwoordelijkheid bij online platforms om illegale online content te bestrijden, met inachtneming van de artikelen 14 en 15 van de e-commerce-richtlijn. Online platforms worden met deze mededeling opgeroepen een effectief meldingssysteem operationeel te hebben, bij voorkeur door middel van een Notice-and-Take-Action-(NTA-)procedure, waarbij oordelen over toelaatbaarheid zijn gebaseerd op Europees en nationaal geldend recht. Waar mogelijk dienen ook technieken te worden ingezet om proactief op te kunnen treden en (her)plaatsing van illegale content te voorkomen. De samenwerking tussen platforms en rechtshandhavingsautoriteiten dient te worden geoptimaliseerd, vooral om snel en effectief te kunnen optreden bij een rechterlijk bevel tot verwijdering en om signalen van criminele activiteiten te kunnen delen met rechtshandhavingsautoriteiten. Deze dienen op hun beurt voldoende te zijn uitgerust om deze signalen vervolgens op te pakken en waar nodig tot vervolging over te gaan. Daarnaast zou het verwijderen van illegale content veel sneller en betrouwbaarder kunnen geschieden als online platformen het opzetten van een geprivilegieerd kanaal ondersteunen voor gecertificeerde instanties die met gezag de aanwezigheid van illegale content onder de aandacht van platformen kunnen brengen ('*trusted flaggers*'). Om 'oververwijdering' tegen te gaan dienen platforms het verwijderen van content te motiveren en een bezwaarprocedure in te richten, waarbij wordt opgeroepen deze onder te brengen bij bijvoorbeeld een geschilbeslechtingscommissie. De Commissie kondigde ten slotte aan tot mei 2018 de toepassing van deze richtsnoeren en uitgangspunten te monitoren om tot een afweging te komen of aanvullende, mogelijk wetgevende, maatregelen nodig zijn. Op de conclusies van de Commissie zal ik later in deze brief ingaan.

Directoraat-Generaal Rechtspleging en Rechtshandhaving
Directie Rechtshandhaving en Criminaliteitsbestrijding
Criminaliteit en Veiligheid

Datum
21 december 2018

Ons kenmerk
2285167

Het kabinet staat positief ten aanzien van de mededeling. Bij diverse gelegenheden hebben de Europese Raad en de JBZ-Raad zich uitgesproken over illegale online content en de risico's erkend die voortvloeien uit het toenemende gebruik van social media, zoals de risico's van radicalisering via internet, de snelle verspreiding van nepnieuws en het zich discriminerend uitlaten tegenover migranten. Nederland onderstreept daarbij het belang van een gezamenlijke Europese aanpak en de belangrijke rol van onderwijs en het ontwikkelen van kritisch denkvermogen en mediawijsheid.

Aanbeveling effectieve aanpak illegale online content
Op 1 maart 2018 heeft de Europese Commissie een "Aanbeveling voor een effectieve aanpak van illegale online content" opgesteld. De aanbeveling roept lidstaten en hosting service providers op effectieve, toepasselijke en proportionele maatregelen te nemen om illegale online content tegen te gaan, in overeenstemming met het mensenrechtencharter en wettelijke EU-bepalingen, met name op het gebied van de bescherming van persoonsgegevens, mededinging en elektronische handel. De aanbeveling bouwt voort op de Gedragscode voor IT-platformen om illegale content tegen te gaan en op de voortgang die is geboekt in het kader van het EU Internet Forum.
De aanbeveling roept op tot het inrichten van toegankelijke en gebruikersvriendelijke elektronische meldingsmechanismen en werkt uit hoe transparantie kan worden geboden richting gebruikers, melders en content providers over de inhoudelijke beoordeling van de content. Tegen een besluit tot verwijdering of blokkering van een uiting dient bezwaar aangetekend te kunnen worden. Dat betekent dat verwijderde of geblokte content ook weer zichtbaar moet kunnen worden gemaakt. De aanbeveling roept lidstaten op om in dit kader een systeem van buitengerechtelijke geschillenbeslechting op te zetten. Waar mogelijk dienen service providers technieken in te zetten om proactief illegale content te weren.
Lidstaten en hosting service providers worden opgeroepen contactpunten aan te wijzen en snelle procedures op te zetten voor meldingen van competente autoriteiten. Lidstaten worden aangemoedigd om de samenwerking tussen hosting service providers en rechtshandhavingsautoriteiten een wettelijke basis te geven. De samenwerking met zogenoemde "*trusted flaggers*" dient te worden bevorderd, evenals informatie-uitwisseling en het delen van technische oplossingen tussen hosting service providers. De aanbeveling bevat tenslotte enkele aandachtspunten ten aanzien van het tegengaan van terroristische content.

Verordening aanpak terroristische content
Naar aanleiding van de monitoring van richtsnoeren en uitgangspunten om illegale online content te verwijderen, heeft de Commissie aangegeven dat aanvullende wetgeving door middel van een verordening enkel toegevoegde waarde heeft ten aanzien van terroristische content online. In september 2018 heeft de Europese Commissie een voorstel gedaan voor een verordening waarmee binnen de Europese Unie terroristische online content binnen één uur verwijderd kan worden. De voorgestelde verordening beoogt de oprichting van een grensoverschrijdend systeem waarmee terroristische uitlatingen zo snel mogelijk van het internet worden verwijderd. Nederland verwelkomt wetgeving om het verwijderen van terroristische content te bevorderen. Nederland heeft echter significante zorgen over de juridische en praktische implicaties van een grensoverschrijdend verwijderingsbevel, met name ten aanzien van effectieve rechtsmiddelen voor internetbedrijven. Hier heeft het kabinet tijdens de onderhandelingen veelvuldig aandacht voor gevraagd. Uw Kamer is hier op gebruikelijke wijze, door middel van het BNC fiche, en tijdens de

technische briefing van 31 oktober jl. over geïnformeerd. Begin december was er reeds voldoende steun voor een algemene oriëntatie binnen de Europese Raad. Gezien de omstandigheid dat de verordening onze zorgen met betrekking tot de grensoverschrijdende rechtsmacht niet voldoende weg kon nemen, heeft Nederland de algemene oriëntatie niet kunnen steunen.

Directoraat-Generaal Rechtspleging en Rechtshandhaving
Directie Rechtshandhaving en Criminaliteitsbestrijding
Criminaliteit en Veiligheid

Datum
21 december 2018

Ons kenmerk
2285167

Zelfregulering en onafhankelijke juridische toetsing
Voor het kabinet geldt in eerste instantie het uitgangspunt dat de online community zichzelf reguleert en controleert. Wat dat betreft beoordeelt het kabinet de systematiek waarbij sociale-mediabedrijven zelf klachten over ongewenste content toetsen als positief. Het verwijderen moet echter niet doorslaan naar ongewenste, maar niet strafbare content. Dan wordt de vrijheid van meningsuiting onnodig ingeperkt. Met de dreiging van boetes bij het onjuist beoordelen neemt het risico daarop toe. Het kabinet staat huiverig tegenover het laten toetsen van uitingen door belangenorganisaties of overheidsinstellingen met een specifiek belang, maar zoekt de balans in een onafhankelijke juridische toetsing. In Nederland kan naast het direct melden bij een sociale-mediaplatform momenteel ook melding worden gedaan bij het Meldpunt internetdiscriminatie (MiND), dat is ondergebracht bij de Stichting NL Confidential. Dit Meldpunt beoordeelt meldingen door het maken van een inschatting of de gewraakte uiting op het internet als een strafbaar feit kan worden aangemerkt vanwege strijdigheid met de discriminatie- en aanverwante artikelen in het Nederlandse wetboek van strafrecht. Wordt strijdigheid geconstateerd, dan volgt een verzoek tot verwijdering van de uiting. Wordt hieraan geen gehoor gegeven dan kan binnen de sociale-media-bedrijven worden opgeschaald. Krijgt een melding dan nog geen opvolging, dan volgt doormelding naar het Openbaar Ministerie.
Ons land kent een fenomeengerichte aanpak van illegale activiteiten die zich (ook) online kunnen voordoen. Binnen de aanpak van terrorisme, pedopornografie, discriminatie, illegale wapenhandel, schendingen van het auteursrecht is dan ook veel aandacht voor de online component. Ook vanuit het beleid rond het aanbod van audiovisuele mediadiensten en bevorderen van het economische verkeer bestaat aandacht voor de online aspecten.
Ten aanzien van het tegengaan van online kinderporno en online discriminatie ("hate speech") geldt voor het kabinet als uitgangspunt vrijwillige – doch geen vrijblijvende – samenwerking tussen overheid en IT-platformen. Indien deze samenwerking niet tot de gewenste resultaten leidt, zal Europese of nationale wetgeving in overweging worden genomen.

Aanpak online dynamiek extremistische sprekers
In mijn brief van 28 mei (TK 2017-2018, 29 614, nr. 76) over de Integrale aanpak van extremistische sprekers, ben ik ingegaan op de relevante uitingsmisdrijven en mijn beeld bij de online dynamiek aangaande extremistische uitingen. In de bijlage bij deze brief ga ik uitgebreid in op de belangrijkste strafbepalingen inzake groepsbelediging (artikel 137c Sr), aanzetten tot haat, discriminatie of geweld (artikel 137d Sr), opruiing (artikelen 131 en 132 Sr), eenvoudige belediging (artikel 266 Sr) en bedreiging (artikel 285 Sr). Ook hierbij geldt wat offline illegaal is, is dat ook online. Verder noem ik de maatregelen gericht op het verwijderen van extremistische uitingen en de inzet in de komende jaren op een integrale multidisciplinaire aanpak van extremistische en terroristisch gebruik van digitale media.

Herbezinning
De Europese ontwikkelingen ten aanzien van de aanpak van illegale online content nopen tot een herbezinning op de aanpak van illegale content online, waaronder de

aanpak van online hate speech. Zoals eerder met uw Kamer gecommuniceerd in de voortgangsbrief over het Nationaal Actieprogramma Discriminatie (Kamerstukken II, 2017-18, 309 50 nr. 156), is in de Rijksbegroting vanaf 2020 geen budget meer gereserveerd voor een zelfstandig meldpunt internetdiscriminatie. Bij de herbezinning zal naast samenloop met andere vormen van illegale online content ook worden gekeken naar een rechtsbasis voor verwijderverzoeken, buitengerechtelijke geschillenbeslechting, privacyaspecten en rapportageverplichtingen.

Directoraat-Generaal Rechtspleging en Rechtshandhaving
Directie Rechtshandhaving en Criminaliteitsbestrijding
Criminaliteit en Veiligheid

Datum
21 december 2018

Ons kenmerk
2285167

Het laten voldoen van de huidige meldpunten aan de eisen van de Commissie zal een forse investering vragen. Tegelijkertijd moeten de werkwijze en afdoening van verwijderverzoeken worden gestroomlijnd en geüniformeerd. Daarom zal het kabinet zich richten op bundeling van de bestaande expertise in één organisatie, die dan ook kan worden ingericht conform de eisen vanuit Europa. Een dergelijke beweging ligt het meest voor de hand en past ook in de ambitie die is uitgesproken ten aanzien van de bestuurlijksrechtelijke aanpak binnen de hernieuwde aanpak van kinderporno waarover ik uw Kamer heb geïnformeerd in mijn brief van 13 december jl.[2]

Bij een dergelijke organisatie kan ook een functie worden ondergebracht waarbij content wordt beoordeeld op onrechtmatigheid voor een individuele burger, bijvoorbeeld omdat deze geen toestemming (meer) geeft voor het online gebruik en verspreiding van beeldmateriaal waarmee deze persoon in verband kan worden gebracht. Daarmee kan de huidige vereiste civiele procedure worden aangevuld met een simpele administratieve kortgedingprocedure, waarbij ervan uit wordt gegaan dat er geen toestemming is gegeven om de getoonde beelden online toegankelijk te maken, tenzij degene die de beelden heeft geplaatst een bezwaarprocedure start en het tegendeel aantoont.

Om het bovenstaande te toetsen op haalbaarheid laat het kabinet op dit moment onderzoeken of het takenpakket bij de rechtbank of bij een reeds bestaande toezichthouder kan worden ondergebracht en welke kosten hiermee gemoeid zouden zijn. Deze studie zal naar verwachting in het voorjaar van 2019 worden afgerond. Met een voorziening als hier beoogd, zou ook uitvoering worden gegeven aan de motie Van Nispen, [3] waarin de regering wordt verzocht een voorstel uit te werken voor een snelle, laagdrempelige procedure die slachtoffers niet met hoge kosten confronteert, met als doel privacy-schendingen snel te beëindigen en slachtoffers beter te ondersteunen, voor zover het om privacy-schendend materiaal op internet gaat. Over de civielrechtelijke aanpak van onrechtmatige online content wordt uw Kamer begin 2019 nader geïnformeerd.

De Minister van Justitie en Veiligheid,

Ferd Grapperhaus

[2] Kamerstukken 2018/2019, 31015, nr. 160
[3] Kamerstukken 2017/18, 34926, nr. 6.

Ministerie van Justitie en Veiligheid

Directoraat-Generaal Rechtspleging en Rechtshandhaving
Directie Juridische en Operationele Aangelegenheden
DGRR - DJOA

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

Ons kenmerk
2635048

Uw kenmerk
2019Z11584

Bij beantwoording de datum en ons kenmerk vermelden. Wilt u slechts één zaak in uw brief behandelen.

> Retouradres Postbus 20301 2500 EH Den Haag

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Datum 8 juli 2019
Onderwerp Antwoorden Kamervragen over de verkoop van nazipropaganda via internet

In antwoord op uw brief van 11 juni 2019 deel ik u mee dat de schriftelijke vragen van het lid Kuiken (PvdA) over de verkoop van nazipropaganda via internet, worden beantwoord zoals aangegeven in de bijlage bij deze brief.

De Minister van Justitie en Veiligheid,

Ferd Grapperhaus

Antwoorden Kamervragen van het lid Kuiken (PvdA) aan de minister van Justitie en Veiligheid over de verkoop van nazipropaganda via internet (ingezonden 7 juni 2019) 2019Z11584

Vraag 1.
Kent u het bericht "Nazi-spullen zijn gewoon te koop bij webshop AliExpres"? 1)

Antwoord vraag 1
Ja, ik ben bekend met het bericht.

Vraag 2.
Is de verkoop van nazipropaganda in Nederland verboden? Zo ja, op grond van welke wettelijke bepaling? Zo nee, waarom niet?

Antwoord vraag 2
In artikel 137e van het Wetboek van Strafrecht (Sr) is onder meer en voor zover hier van belang strafbaar gesteld het anders dan ten behoeve van zakelijke berichtgeving verspreiden of ter verspreiding in voorraad hebben van voorwerpen waarin een discriminerende uiting is vervat. Het verkopen van nazivoorwerpen kan onder de strafbaarheid zoals bedoeld in dit artikel vallen. Of het verkopen van de voorwerpen daadwerkelijk strafbaar is, dient van geval tot geval te worden beoordeeld, met inachtneming van de vaste jurisprudentie.

Indien uitlatingen in het openbaar gedaan worden, bijvoorbeeld door het plaatsen van afbeeldingen van de te verkopen voorwerpen op internet, kan er daarnaast sprake zijn van strafbaarheid op grond van bijvoorbeeld artikel 137c Sr (groepsbelediging), artikel 137d Sr (aanzetten tot haat, discriminatie of gewelddadig optreden), opruiing (artikel 131 Sr) of een ander uitingsdelict. Hierbij geldt eveneens dat van geval tot geval beoordeeld dient te worden, met inachtneming van de vaste jurisprudentie, of van strafbaarheid sprake van is.

Vraag 3.
Wat is de stand van de jurisprudentie ten aanzien van het verkopen van nazipropaganda, onder andere wat betreft artikel 137e van het Wetboek van Strafrecht?

Antwoord vraag 3
De verkoop van nazipropaganda is niet per definitie verboden; veel is afhankelijk van de context waarin dit gebeurt. Dit blijkt ook uit de jurisprudentie. De voorwerpen dienen volgens de Hoge Raad niet alleen op zichzelf te worden bezien, maar ook in de gegeven omstandigheden van het geval en in het licht van mogelijke associaties die zij wekken.[1] De bijzondere omstandigheden van een concreet geval kunnen overigens ook leiden tot het oordeel dat er geen dwingende behoefte is tot veroordeling voor het in voorraad hebben van voorwerpen met (bijvoorbeeld) een antisemitisch karakter.[2] Het ging in dat arrest om de verkoop van een oorspronkelijk exemplaar van "Mein Kampf" in een antiquariaat. In een arrest van de Hoge Raad van 29 mei 2012 kwam de beoordeling van verschillende nazidolken aan de orde.[3]

[1] HR 23 november 2010, ECLI:NL:HR:2010:BM9132
[2] HR 14 februari 2017, ECLI:NL:HR:2017:220
[3] HR 29 mei 2012, ECLI:NL:HR:2012:BP0478

Vraag 4.
Deelt u de mening dat door de verkoop van dergelijke posters antisemitisme, (groeps-)belediging of haatzaaien bevorderd worden? Zo ja, waarom? Zo nee, waarom niet?

Vraag 5.
Deelt u de mening dat, gezien het bestaande antisemitisme en de opkomst van extreemrechtse bewegingen waaronder alt-right, van de verspreiding van dit soort spullen een volkomen verkeerde invloed kan uitgaan? Zo ja, waarom? Zo nee, waarom niet?

Antwoord op de vragen 4 en 5
Ik acht de verkoop van antisemitisch getinte posters om redenen anders dan educatie of cultureel-historische motieven ongewenst en discriminatoir. Ik deel de mening dat van de verspreiding van dit soort voorwerpen voor andere doeleinden dan hiervoor genoemd een verkeerde invloed kan uitgaan. Dat geldt des te meer als zij in extreemrechtse kring circuleren, aangezien aangenomen mag worden dat zij dan bedoeld zijn om de eigen denkbeelden te bevestigen of te versterken. In voorkomende gevallen zal het Openbaar Ministerie bij de verspreiding van dergelijk materiaal conform de aanwijzing discriminatie[4] optreden.

1) https://eenvandaag.avrotros.nl/item/nazi-spullen-zijn-gewoon-te-koop-bij-webshop-aliexpress

[4] https://wetten.overheid.nl/BWBR0041649/2019-01-01

_____
DUTCH STATE

https://archive.org/details/DeWijkersloothTweeVandaag
https://archive.org/details/KarelDeWerd
https://archive.org/details/HateCrime2014NL
https://archive.org/details/InternationalNetworkForHateStudies_201506/page/n7

_____
ECRI

https://www.youtube.com/watch?v=iYOoQJ8-4rg

gerechtsdeurwaarders kort geding

Notariële akte en de executoriale titel

Notariële akte

Pauline Elisabeth Ernste, datum 01-07-2012

In de praktijk komt het voor dat gebruik wordt gemaakt van de notariële akte om de beslissing ofwel het bindend advies op een snelle en eenvoudige wijze executoriale kracht te geven. Een notariële akte kan, evenals een rechterlijke uitspraak, in heel Nederland ten uitvoer worden gelegd (art. 430 Rv). Hiervoor is vereist dat in de akte een voor tenuitvoerlegging vatbare verplichting is opgenomen. Hiervan is sprake in het geval van de notariële partij-akte. [1] De notariële partij-akte bevat waarnemingen van de notaris, verklaringen van partijen en eventueel bevestigingen daarvan door getuigen (art. 37 lid 1 Wna). Deze akte wordt door partijen, de notaris en eventuele getuigen ondertekend (art. 37 lid 2 Wna). Van de notariële partij-akte dient de notariële proces-verbaalakte te worden onderscheiden. Een notariële proces-verbaalakte is een notariële akte die slechts waarnemingen van de notaris en eventueel bevestigingen daarvan door getuigen bevat (art. 37 lid 1 Wna). Deze akte wordt enkel getekend door de notaris en eventueel getuigen (art. 37 lid 2 Wna). De zuivere notariële proces-verbaalakte levert geen executoriale titel op doordat onvoldoende vaststaat dat partijen zich vrijwillig hebben onderworpen aan de mogelijkheid van executie buiten de rechter om. De ambtelijke getuigenverklaring kan niet worden gezien als een substituut van partijverklaringen. [2] Ondanks dat de notariële proces-verbaalakte geen partijverklaringen bevat, wordt in de literatuur verdedigd dat deze akte toch een executoriale titel kan opleveren wanneer een verplichting ook door de notaris kan worden vastgesteld. [3]
In de literatuur wordt aangenomen dat met een notariële akte, evenals met een rechterlijk vonnis, ook andere verplichtingen dan de betaling van een geldsom kunnen worden afgedwongen. Om met behulp van een notariële akte tot reële executie te komen, dient de notariële akte wel zodanig te worden ingericht dat aan art. 3:296 BW e.v. recht wordt gedaan. Bij een verplichting om te doen heeft dit bijvoorbeeld tot gevolg dat een partij diens wederpartij in de notariële akte moet machtigen om zonder tussenkomst van de rechter op te treden. [4]

Bron: Wolters Kluwer b.v.

GROSSE

RECTIFICATIE
IN NAAM DER KONINGIN

Op **één en twintig juni tweeduizend zeven** ----------
verscheen voor mij, mr Theodorus Hubertus Johannes Maria op de Laak, notaris te ----
Budel, gemeente Cranendonck:----------
de heer **Joannes Petrus van den Wittenboer**, planned change agent en voorzitter ---
van de "Intermediaire stichting van de Universele Verklaring van de Rechten van de ---
Mens", tevens eigenaar van de eenmanszaak "Audio-Rarities", volgens zijn verklaring
geboren te Mierlo veertien mei negentienhonderd vijf en vijftig, woonachtig ten adres --
Kastanje 28, 5731 NK Mierlo, van Nederlandse nationaliteit, ongehuwd en nooit --------
gehuwd geweest en niet geregistreerd of geregistreerd geweest als partner, ----------
legitimatie: paspoort nummer NF8802866. ----------
De voormelde stichting is statutair gevestigd te Geldrop, en is ingeschreven in het ------
register bij de Kamer van Koophandel en Fabrieken voor Zuidoost Brabant te ----------
Eindhoven onder dossiernummer 41092925, de stichting is geregistreerd met het ------
adres op het woonadres van Joannes Petrus van den Wittenboer, waar ook de ----------
eenmanszaak op is geregistreerd, deze eenmans is bekend bij de Kamer van ----------
Koophandel en Fabrieken voor Zuidoost Brabant te Eindhoven onder dossiernummer -
17090220. ----------
De comparant verklaarde dat hij een eerder gedane **"onder ede verklaring van** -------
zestien juli tweeduizend vier"wil rectificeren. ----------
De comparant rectificeert het navolgende: ----------
De partijen: ----------
1a).Hoofdpartij. de publiekrechtelijke rechtspersoon Staat der Nederlanden, ----------
Binnenhof 19, Den Haag, "N.L.", waarbij de publiekrechtelijke rechtspersoon de --------
Nederlandse Staat niet in de specifieke bestuurstaak heeft gehandeld, maar in de -----
ondernemersactiviteit, public relations, en de wetenschap, bestaat er geen voldoende -
grond haar anders te bejegenen dan privaatrechtelijke rechtspersonen die dezelfde of
vergelijkbare activiteiten verrichten. ----------
2a).Hoofdpartij. Eenmanszaak Audio Rarities, Kastanje 28, 5731 NK, Mierlo, "N.L.", --
directeur J.P. van den Wittenboer die op **uitdrukkelijke uitnodiging van de Staat der**
Nederlanden "Ministerie van Economische Zaken in Den Haag" een rechtsverhouding
is aangegaan voor "fair use only" met het project "Hitler's Inferno" in verband met -------
zakendoen in Japan in negentienhonderd acht en negentig, door de Nederlandse ------
overheid in verband met vierhonderd (400) jaar handelsbetrekkingen tussen Nederland
en Japan. Op één en twintig september negentienhonderd acht en negentig ----------
"spreekdagen" zijn door Audio-Rarities,de heer J.P. van den Wittenboer ten adres van
het Ministerie van Economische Zaken persoonlijk en mondeling de ----------
licentievoorwaarden voor "fair use only" met het Hitler's Inferno"project grondig ---------
besproken. Gesproken is met Mr. Hendrik E.C. Koets. Er is geen schriftelijke "fair use -
only-agreement" vastgelegd tussen de Staat en Audio-Rarities, wel is een schriftelijke -
bevestiging door de Nederlandse Staat op veertien december negentienhonderd acht -
en negentig, vanuit Tokio, Japan verzonden, waarin de mondelinge afspaak van één --
en twintig september negentienhonderd acht en negentig en wat besproken is, kort ----
samengevat is bevestigd. De Staat heeft zich vrijwillig zelf partij gekozen. ----------
3a).Secondiare-partij. De privaatrechtelijke rechtspersoon de Stichting Intermediary --
Foundation of the Universal Declaration of Human Rights, Kastanje 28, 5731 NK, -------

Mierlo, "N.L.", voorzitter J.P. van den Wittenboer. Als exclusieve internationaal ---------- licentiehouder "fair use only" over het werk Hitler's Inferno, door Audio Rarties LPA ---- 2445 USA, nineteenhundred fourty five, World-War II, werkzaam tevens als ---------- intermediair, wetenschappelijk, mensenrechten. ----------
4a).Secondiare-partij. de publiekrechtelijke rechtspersoon Zuid-Duitse Deelstaat ------ Freistaat Bayern, Duitsland, Alexandera Strasse 3, 80538, München, Deutschland. Als algemeen auteursrechthouder over het werk "Hitler's Inferno". Kontrollratdirektive 50. --
5a).Secondiare-partij. de publiekrechtelijke rechtspersoon de Amerikaanse auteurs -- en muziekrechtenorganisatie The Harry Fox Agency Inc., New York U.S.A., 771 Third - Avenue, New York, 10017 USA, vertegenwoordigd door Frank S. Rittman in de functie van International Business Administrator, die zich laat vergezellen door Edward --------- P.Murpy en Yoshio Inomata. Aangaande het verstrekken van een schriftelijke ---------- internationale exclusieve-licentie "Hitler's Inferno" voor "fair use only", datum afgifte ---- licentie zeventien augustus negentienhonderd vijf en negentig.----------
Voorwaarden en condities "fair use only" voor wetenschappelijk en bibliotheek - gebruik.----------
Hitler's Inferno is een werk van letterkunde, wetenschap of kunst, hetwelk bestaat uit -- afzonderlijke werken van liederen en toespraken uit het tijdperk Hitler Duitsland in een door de maker Audio Rarities (USA) in een logische anti-fascistische vorm aan ---------- elkander in de Engelse taal gesproken commentaar in negentienhonderd vijf en veertig in de USA, het einde van de Tweede Wereldoorlog, hierbij wordt, onverminderd het ---- auteursrecht op ieder werk afzonderlijk, als de maker aangemerkt Audio Rarities (USA) degene, onder wiens leiding en toezicht het totale werk is tot stand gebracht. Het ------- auteursrecht over de Duitse toespraken en geluidsopnames door Adolf Hitler en -------- NSDAP -bij overdracht door de geallieerden na negentienhonderd vijf en veertig- ------- berusten bij de Zuid-Duitse deelstaat Freistaat Bayern, en de nederlandse versies van toespraken en liederen van de NSB bij de staat der Nederlanden. Hierbij is in het geval van het werk "Hitler's Inferno" het totale auteursrecht in eigendom van Freistaat --------- Bayern, het doel hiervan is om misbruik onder controle te kunnen houden door de ------ staat en strafbaar te stellen in verband met het ondeskundig gebruik van toespraken, - liederen, afbeeldingen en gedragingen die na negentienhonderd vijf en veertig na de -- val van het Derde Rijk bewezen en ernstig fout waren bevonden door het Tribunaal in - Neurenberg. Zowel de hedendaagse Duitse wet-en regelgeving (Duitse grondwet) ----- alsmede de Amerikaanse en Nederlandse wet- en regelgeving alsmede Europese en - Internationale Verdragen maken uitzonderingen voor het gebruiken van materialen ---- voor historische, wetenschappelijke en educatieve doelstellingen voor gebruik door ---- bibliotheken en op scholen, studie of gebruik door wetenschappers, (Title 17, United -- States Code). Bij het auteursrecht moet nog iets anders worden onderscheiden en wel het zogenaamde persoonlijkheidsrecht droit moral door Audio Rarities (USA). Het ------ persoonlijkheidsrecht van de auteur van het werk gaat nimmer teniet. Dit recht moet --- alzo beschouwd worden als een absoluut en exclusief zelfstandig recht, staande naast het auteurschap. Uit het een en ander volgt, dat het persoonlijkheidsrecht ---------- onafhankelijk van het auteursrecht een zelfstandig, niet overdraagbaar recht vormt. Als de toespraken en liederen in negentienhonderd vijf en veertig op rechtmatige manier -- zijn verzameld, hetgeen uit onderzoek is gebleken en moet worden aangenomen, heeft Audio Rarities (USA) het exclusieve recht de plaat "Hitler's Inferno" in eigenbeheer te - vermenigvuldigen en te verspreiden. Het droit moral kan na overlijden van de maker --- worden uitgeoefend door degenen die hij daartoe bij uiterste wilsbeschikking heeft ----- aangewezen. Zonder uiterste wilsbeschikking door de maker zelf afgegeven, of bij ----- ontbreken van informatie over de maker,alleen mogelijk met een schriftelijke licentie --- door de auteursrechtenorganisatie.Intermediary Foundation of the Universal ----------

Declaration of the Universal Declaration of Human Rights, postbus 324, 5660 AH, ------ Geldrop Nederland heeft sinds negentienhonderd vijf en negentig bij schriftelijke -------- licentie door de Amerikaanse Auteursrechten organisatie "The Harry Fox Agency Inc" - in New York USA, te gelden als exclusieve licentiehouder op het mogen beheren en --- internationaal verspreiden van het intellectueel & mechanische eigendomsrechten ----- "Hitler's Inferno", hiernaast kunnen bibliotheken, archieven, musea als niet-exclusieve licentiehouders fungeren en wetenschappers-agreementen verstrekken aan ---------- onderzoekers. Het op de geluidsdragers vastgelegde materiaal is gegarandeerd -------- authentiek. Het werk "Hitler's Inferno" is gegarandeerd geen nazisme of neo-nazisme. Het is een getuigenis over de holocaust. De juridische afhandeling over de ---------- auteursrechten en over het werk zijn in negentienhonderd negen en negentig en -------- daarna op zestien juli tweeduizend vier met een titel "In naam der Koningin" notarieel - vastgelegd bij Notariaat op de Laak, Capucijnerplein 38, Budel Nederland. Het werk is verder geregistreerd met een registratienummer bij de Belastingdienst "registratie en -- successie" in Nederland. Op één maart negentienhonderd negen en tachtig traden de Verenigde Staten toe tot de "Berner Conventie ", een tussen een aantal staten ---------- gesloten verdrag, (Berner Conventie, gedefinieerd onder sectie 101 van Title 17,United States Code) waarbij het auteursrecht van onderdanen van elk van de deelnemende -- Staten beschermd wordt in alle aangesloten Staten, waaronder ook Nederland. --------- Stichting Stemra is de Nederlandse zusterorganisatie van de Amerikaanse ---------- auteursrechtenorganisatie The Harry Fox, Inc New York. Vervaardigde opnamen van - uitzonderlijke documentaire waarde naast andere items mogen in officiële archieven -- worden bewaard. Hitler's Inferno is opgenomen in de USA, bij de Universiteit van ------- Kansas City, Missouri, in de Miller Nicols Library,en maakt deel uit van een ---------- wetenschappelijke verzameling van items over de holocaust onder de rubriek ---------- "Suzanne Statland Collections in Holocaust Studies" a bibliography of research --------- materials. ----------

Toegelaten: hetgeen in overeenstemming is met de wettelijke en de morele norm met hetgeen naar de regels van het maatschappelijke verkeer redelijkerwijs geoorloofd is -- met inachtneming van Artikel 25 A W en title 17 United States Code, in combinatie met in kracht rechtsgeldige Europese en Internationale Verdragen (Berner Conventie, ------ WIPO- Verdragen, Rome Conventie, TRIPS agreement van World Trade ---------- Organisation), Internationaal Verdrag inzake Economische, Sociale en Culturele -------- Rechten, waarin de auteursrechten van wetenschappers en de beoefening van de ----- wetenschap, mensenrechten zijn geworden, waar individuele aangesloten---------- Staten aan zijn verbonden. ----------

Verboden: in het algemeen iedere gehele of gedeeltelijke mechanische overname, ---- bewerking of nabootsen inbreuk op intellectueel eigendom in gewijzigde vorm voor een ander doel of een daadwerkelijk verschil vertonen dan het oorspronkelijke doel door de maker zelf verkozen; alle produkten die niet in overeenstemming zijn met de wettelijke en de morele norm, en alles wat met hetgeen naar de regels van het maatschappelijke verkeer redelijkerwijs niet geoorloofd is en als redelijkerwijs aannemelijk is, dat ook de maker die inbreuken zou hebben afgekeurd; ten gehore brengen of vertonen in het ---- openbaar, illegaal verspreiden van produkten of misbruik van gedachtengoed, ---------- negativisme, obsceniteit, obscurantisme; gebaren, uitdrukkingen, emblemen, ---------- geschiedvervalsing; muziek gezongen en gesproken alsmede instrumentale ---------- bewerkingen, met inbegrip van de beschikbaarstelling voor het publiek op zodanige --- wijze dat deze voor leden van het publiek op een door hen individueel gekozen plaats en tijd toegankelijk zijn, hierbij inbegrepen omroepuitzendingen, sportevenementen, al dan niet per kabel satelite, en internettransmissies.----------

Indien aan twee of meer personen een gemeenschappelijk auteursrecht op een zelfde werk toekomt, kan, tenzij anders is overeengekomen, de handhaving van dit recht door ieder hunner geschieden. De Staat de monopoliehouder over het vervolgen van -------- strafbare feiten in overeenstemming met wat hierover is vastgelegd in ---------- negentienhonderd vijf en veertig door de geallieerden controleraad op grond van de --- wetgeving ter voorkoming van nationalisme en militairisme van de Tweede ---------- Wereldoorlog "kontrollratdirektive 50". ----------

De volgende partijen zijn aanwezig.----------

Bij de ondertekening van deze notariële rectificatie zijn de volgende partijen aanwezig: J.P. van den Wittenboer in de functie als directeur Audio-Rarities en in de functie als -- Voorzitter van Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights. De overige partijen zijn niet in persoon vertegenwoordigd bij de ondertekening van de - rectificatie van de notariële akte.----------

Originele schriftelijke bewijzen zullen aan de akte worden gehecht, wanneer niet ---- origineel zal worden aangegeven dat het een kopie of een print betreft Onder de -------- originele aanhechtingen zit ook een "originele Kiezerspas voor de verkiezingen voor --- Provinciale Staten Noord-Brabant die gehouden is op zeven en twintig maart ---------- tweeduizend zeven. De kiezerspas was bestemd voor de heer Joannes Petrus van ---- den Wittenboer, adres Kastanje 28, 5731 NK, Mierlo, waarbij door hemzelf de volmacht aan de Voorzitter van de Stichting Intermediary Foundation of the Universal ---------- Declaration of Human Rights is afgegeven op de kiezerspas om te gaan stemmen. Het stemrecht is een grondrecht,en dat moet hoog worden gehouden. De burgerij is vrij om de eigen mening te geven over de volksvertegenwoordigers. Gezien de verklaring ----- onder ede in de notariële akte de dato twee en twintig juni negentienhonderd vier en -- negentig, kan niet worden uitgegaan van een democratie, maar is sprake van een ------ schijndemocratie. **Er is geen stem uitgebracht.** Er zal eerst een integraal ---------- parlementair openbaar onderzoek moeten geschieden naar de toestand van de --------- rechtsstaat en de democratie. De bewindsman Hirsch Ballin die zijn kabinetszetel ------ verloor door de IRT-affaire in negentienhonderd vier en negentig (verwijs ook naar ----- notariële akte van een verklaring de dato één en twintig januari negentienhonderd vier en negentig), die aftrad als minister van justitie omdat de Tweede Kamer hem had ----- verboden verdere bemoeienis te hebben met de zware criminaliteit, deze bewindsman die later in tweeduizend zeven wederom de post van "minister van justitie" mag --------- bekleden onder Balkenende, heeft nu kennelijk de opdracht om onderzoek te ---------- verrichten naar de misdaadorganisatie waar hij zelf lid van is " Kabinet Balkenende IV" In rubriek "15" van akte notarieel "in naam der koningin" de diverse boekwerkjes met -- bewijzen en brieven van Audio-Rarities en de Stichting, zijn thans digitaal vastgelegd - op een DVD-rom, met actualisering tot en met tweeduizend zeven inbegrepen. Op de - DVD-rom zijn daarnaast extra opgenomen een complete website door de sociale ------- databank Nederland, in Huizen, Noord-Holland, "N.L.", en een rapport in ---------- pdfbestandsformaat "naboek 20e editie 2006" door H.M. Walker uit Berlicum en -------- Stichting Werkgroep negentienhonderd zeventig, in Tilburg, "N.L". De DVD-rom en de inhoud hiervan alle aanwezige stukken maakt thans onderdeel uit van de **notariële** ---- **rectificatie**.----------

De rubrieken "15 en 16" immateriële of naamschade. Door de Staat der Nederlanden - het mondeling agreement "fair use only" Hitler's Inferno te hebben geschonden op een of meer keren en / of tijden en / of data. Te concretiseren in een geldvordering. ---------- **Wordt de echtheid van deze authentieke akte en de titel betwist.** Wanneer een ---- gerechtsdeurwaarder komt met een betekende grosse, waarvan de echtheid en / of --- onjuistheid wordt betwist. De gerechtsdeurwaarder dient dan zijn opdrachtgever aan te spreken en vervolgens dient de opdrachtgever de Staat der Nederlanden waartegen --

de grosse is betekend te benaderen voor verificatie van de echtheid en onjuistheid. ----
Wordt de echtheid en / of onjuistheid van een authentieke akte betwist, dan vermeldt --
artikel. 159 lid 1 Rv:een geschrift dat het uiterlijk heeft van een authentieke akte,geldt -
als zodanig behoudens bewijs van het tegendeel.----------
Algemeen geldt, dat het tegenbewijs tegen de authentieke akte drukt op degene die ---
haar onjuistheid en / of valsheid beweert, in een speciale "Valsheidsprocedure" bij de -
civiele rechter. Bij deze notariële akte met de titel geldt, dat deze procedure voor de ---
civiele rechter **absoluut en alleen in combinatie van een openbaar parlementair ---**
onderzoek naar het rechtssysteem volgt, met horen van alle getuigen onder ede. In ---
een "valsheidsprocedure" worden de notariële akte van een verklaring de dato één en
twintig januari negentienhonderd vier en negentig en notariële akte onder ede de dato
twee en twintig juni negentienhonderd vier en negentig onderdeel van één totale --------
valsheidsprocedure op alle akten. ----------
Artikel 430 Rv. Geeft algemene regels, voor grossen van excecutoriale titels en de -----
betekening daarvan, voordat zij ten uitvoer kunnen worden gelegd. ----------
De kracht van het schriftelijk bewijs is in de oorspronkelijke akte (minuutakte) gelegen.
Grossen en gehele afschriften van een authentieke akte die volgens de wettelijke ------
voorschriften moeten worden bewaard, leveren, wanneer zij zijn afgegeven door een --
daartoe bevoegde ambtenaar (in dit geval de notaris) hetzelfde bewijs op als de --------
oorspronkelijke akte. ----------
Problemen met het vinden van een gerechtsdeurwaarder door de opdrachtgever.
Problemen bij het bereid vinden van een gerechtsdeurwaarder voor het uitvoeren van -
de opdracht "ministerieplicht" kunnen zich voordoen. Te denken valt van het naar ------
elkander en op elkander afschuiven van de opdracht. Daarbij moet opdrachtgever ------
eerst alle gerechtsdeurwaarders in Den Haag schriftelijk benaderen om daarna zich te
kunnen richten tot de Koninklijke Beroepsorganisatie van Gerechtsdeurwaarders -------
KBvG, postbus:12, 3740 AA in Baarn. Uiteindelijk moet via de Tweede Kamer de -------
ministeriële verantwoordelijkheid van de Minister van Justitie worden geactiveerd om --
ambtshalve een gerechtsdeurwaarder aan te wijzen die de opdracht moet uitvoeren. --
De minister van justitie heeft de taak algemeen te zorgen dat de rechtsbedeling ---------
behoorlijk kan functioneren. Men spreekt wel van apparaatzorg. Verder te denken valt
(gezien de aard en de opstelling door de Nederlandse Staat (de goodwill-belangen), ---
dat de Staat de status quo zal handhaven zo lang enigszins mogelijk is, en zich ---------
daarom om die reden van geen enkele Wet, Verdrag rekenschap en verantwoording --
zal geven. ----------
De geconstateerde feiten. Op datum zeventien augustus tweeduizend vijf is het -------
Duitse volkslied gezongen ten gehore gebracht via de TV -omroep SBS6 om acht ------
(20.00) uur, voorafgaande aan het voetbalinterland Nederland tegen Duitsland in -------
Rotterdam, daarna is op datum vijf april tweeduizend zes het Duitse volkslied ----------
instrumentaal (kort in een reclame van Achmea) ten gehore gebracht via TV -omroep -
NOS Nederland 1, voor het (acht) 20.00 - uur journaal, daarna is op datum zeven april
tweeduizend zes het Duitse volkslied instrumentaal (kort in de reclame van Achmea) --
ten gehore gebracht via TV-omroep RTL4 voor het (half acht)19.30- uur journaal. -------
Verder is sprake van over langere periode plegen van negativisme en ----------
wetenschappelijke sabotage onder hoofdverantwoordelijkheid van de Nederlandse ----
Staat gericht tegen de stichting, Audio-Rarities met het Hitler's Inferno project,verwijs --
naar rubriek "15"DVDrom. Verder: Nederlandse Staat laat het toe dat Zij door derden -
als Adolf Hitler op Internet is geportretteerd, in de vorm van een (ex)-minister van ------
Justitie die thans de post bekleed van minister van sociale zaken mr. J.P.H. Donner ---
met "hitlerkapsel", en een procureur-generaal Jhr. Mr. De Wijkerslooth de Weerdesteijn
als "Adolf Hitler" die het onderwerp discriminatie in zijn takenpakket heeft,afgebeeld ---

met een "hakenkruis" op het hoofd en met "Hitlersnor". De Nederlandse Staat laat dit -- ondanks de bekendheid met de websites en de bekendheid wie achter deze websites - zitten, (de heer K.H de Werd en Stichting Sociale Databank Nederland,R.M. ---------- Brockhus), bewust voortbestaan. De bewijzen zijn te vinden op de DVD-rom in rubriek "15". Er zijn door die derden K.H. de Werd inmiddels zestigduizend (60.000) e-mails --- hiervan internationaal verzonden.----------
Dat er tussen de hoofdpartijen de Staat der Nederlanden en Audio-Rarities (kamer van Koophandel: 17090220) een rechtsversverhouding bestaat of heeft bestaan niet in ----- specifieke bestuurstaak, uithoofde van "fair use only" "Hitler's Inferno" Audio Rarities -- LP A 2445, uithoofde waarvan de schuldenaar nog iets van de Staat der Nederlanden had te vorderen, nu te vorderen heeft of nog in de toekomst te vorderen zal krijgen in - verband met schenden afspraken / overeenkomst.----------
Gevorderd wordt. Voor naamschade en omzetderving een geldbedrag van **twintig --- miljoen euro (€ 20.000.000,00)**, hierbij op te tellen de wettelijke rente jaarlijks, extra -- de bedragen per overtreding tot een maximum per jaar, executie en ---------- administratiekosten. Alle daaruit voortvloeiende kosten komen geheel voor rekening --- van de schuldenaar. ----------
Verbeurd zullen worden. Bij het ten gehoren laten brengen van Duitse volkslied of --- andere zaken zonder vergunning die zich buiten het referentiekader "fair use only" ----- vallen), op Nederlands grondgebied en / of het zich op internet als Adolf Hitler laten ---- afbeelden op de Website van K.H. de Werd casu quo Sociale Databank Nederland, --- R.M. Brockhus, of via een andere manier, (bij Ministerie van Justitie bekende websites ,en regelmatig bezocht door ministerie van Justitie). Letterlijk van de website van de --- Sociale Databank Nederland, citeer: *GEEN AANKLACHT. Justitie zal geen vervolging instellen wegens smaad tegen Karel de Werd, terwijl hij toch minister van Justitie mr. -- J.P.H. Donner en de voorzitter van het college van procureursgeneraal mr. J.P. de ----- Wijkerslooth als Adolf Hitler op zijn website heeft gezet.Het ministerie liet via ---------- voorlichter Ivo Hommes weten: "Er zal geen aangifte gedaan worden. Het is deze ------ persoon enkel en alleen te doen om aandacht voor zijn zaak en daar werken wij niet -- aan mee." (De Telegraaf van achttien oktober tweeduizend drie), einde citaat.* **Bedrag tienduizend euro (€ 10.000,00) per overtreding per constatering per keer per ------ iedere nieuwe data op de kalender, oplopen tot een geldbedrag maximum van --- twee miljoen euro (€ 2.000.000,00) per jaar.** Buiten beslag vallen goederen voor ----- openbare dienst van de Staat,artikel 436 Burgerlijk Wetboek.----------
Voor beslag zijn vatbaar. Bedragen bestemd voor educatieve en wetenschappelijke - doelen tot een maximum van honderd duizend euro (€ 100.000,00). De marktwaarde - (in geld) afgeschreven en verouderd materieel Landmacht, Marine en Luchtmacht die - niet meer voor de openbare dienst van de Staat dienen. Deze zaken kunnen zonder --- limiet worden beslagen indien niet aan de betekening, van het bevel van de ---------- gerechtsdeurwaarder wordt voldaan door de Nederlandse Staat. Verder kan beslag --- worden gelegd op roerende zaken die niet bestemd zijn voor de openbare dienst van - de Staat:oude metalen, afgeschreven computers, afgeschreven ---------- kantoorinventaris,sloopmaterialen uit gebouwen van de overheid die na verbouwingen vrijkomen en die op de dumphandel te verkopen zijn, alles waar enigszins een ---------- geldbedrag aan toe te kennen valt. Verder alle roerende en niet roerende zaken die --- niet onder de openbare dienst vallen met inbegrip van derdenbeslag op tegoeden ------ onder de Nederlandse Staat die niet te kwalificeren vallen voor openbare dienst. --------
Het totaalbedrag van de schuldvordering. twintig miljoen euro (€ 20.000.000,00) ---- met bijtelling van veertig duizend euro (€ 40.000,00) voor viermaal geconstateerde ----- overtredingen, maakt **Totaal bedrag twintig miljoen veertig duizend euro ---------- (€ 20.040.000,00).** ----------

De volgende stukken DVD-rom, brieven, licentie zullen aan deze akte worden ----- gehecht. ----------
1b. De originele brief door de Nederlandse Staat "Royal Netherlands Embassy" Tokio, Japan, datum veertien december negentienhonderd acht en negentig, inzake het ------- werkbezoek van één en twintig september negentienhonderd acht en negentig, de ----- mondelinge bespreking van de voorwaarden voor "fair use only" ten Ministerie van ----- Economische Zaken in Den Haag met Audio- Rarities. ----------
2b. Kleurenprint van de uitnodiging door Ministerie van Economische Zaken "speciale spreekdagen voor genodigden" Zakendoen in Japan, gericht aan Music Company ------ International, J.P. van den Wittenboer is (Audio-Rarities). Contact inzake verwerking -- van de uitnodiging, EVD, Lucy Wentholt. ----------
3b. De originele brief "licentie" door de Amerikaanse auteurs en muziekrechten --------- organisatie Harry Fox Agency Inc, New York USA, zeventien augustus ---------- negentienhonderd vijf en negentig, inzake Hitler's Inferno project. ----------
4b. De originele brief door de DCO Bestuur en Onderwijs Commissie van Justitie van - de Tweede Kamer, Den Haag, datum veertien september tweeduizend zes, kenmerk - "Hitler's Inferno". ----------
5b. De originele brief door Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie, achttien december negentienhonderd acht en negentig, kenmerk: BRF 51.04JH/kk, verwijs naar rubriek -- "20" akte notarieel zestien juli tweeduizend vier "In naam der Koningin". ----------
6b. De originele brief door de Hoge Raad der Nederlanden van vier januari ---------- tweeduizend zeven, inzake reageren op het verzoek de onechtheid of valsheid van de notariële akte van twee en twintig juni negentienhonderd vier en negentig te bewijzen - of kunnen aantonen, kenmerk: 73 91 /SvdO/rk. ----------
7b. DvD-rom door Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human ----- Rights en Audio-Rarities, met de stukken en getuigen onder rubriek "15" aangevuld en onderdeel van deze rectificatie. ----------
8b. De originele Stempas voor de provinciale staten Noord-Brabant, kieskring 1 --------- ('s-Hertogenbosch), om te stemmen op zeven maart tweeduizend zeven, in Gemeente Geldrop en Mierlo, waarbij J.P. van den Wittenboer de Voorziter van Intermediary ------ Foundation of the Universal Declaration of Human Rights, volmacht geeft de stem uit - te brengen. Kaartnummer:**17710161113**. ----------
In het hoofd van deze akte de woorden "In naam der Koningin", uitvoerbaar bij -- voorraad, tenzij de schuldenaar de combinatie de vordering, de titel, de akte(n) -- onrechtmatig of ongegrond voorkomt,een door de schuldenaar aan te spannen - "Valsheidsprocedure" via de civiele Rechter. ----------
De voormelde rectificatie op de notariële grosse "In naam der Koningin" de dato -------- zestien juli tweeduizend vier heeft comparant met een **eed** versterkt in handen van mij, notaris, afgelegd, nadat hij mij had verklaard de betekenis van de eed te beseffen en te weten dat de wet het plegen van meineed strafbaar stelt. ----------
SLOTBEPALINGEN ----------
Voormelde opgave, volledige voorlezing, afvraging en beantwoording hebben ---------- plaatsgehad in tegenwoordigheid van de getuigen. ----------
De comparant en de getuigen zijn mij, notaris, bekend en hun identiteit is door mij, ----- notaris, aan de hand van de hiervoor gemelde en daartoe bestemde ---------- documenten vastgesteld.

Waarvan akte, ----------
in minuut opgemaakt, is verleden te Budel, gemeente Cranendonck, op de datum in --- het hoofd van deze akte vermeld, in tegenwoordigheid van de dames ---------- mevrouw Catharina Jacoba van Casteren-Daniëls, geboren te Weert ---------- twee en twintig januari negentienhonderd negen en zestig en ----------

Hendrina Maria Antonia Meeuwissen, geboren te Budel negen en twintig november ----
negentienhonderd zes en vijftig, als getuigen. ----------
Na zakelijke opgave van de inhoud en toelichting van deze akte aan de comparant, ----
heeft deze verklaard tijdig voor het verlijden te hebben kennis genomen van de inhoud
van deze akte en daarmee in te stemmen. Vervolgens is deze akte onmiddellijk na ----
volledige voorlezing door de comparant, de getuigen en mij, notaris, ondertekend. ------

Volgen handtekeningen van de comparant en de notaris.

UITGEGEVEN VOOR EERSTE GROSSE ----------
aan en ten verzoeke van genoemde heer J.P. van -
den Wittenboer te Mierlo, gemeente Geldrop-Mierlo,
op heden acht oktober tweeduizend zeven. ----------

Rb. Den Haag (Vzr.) 21 februari 2008

KG 07/13 14 van:
(opdrachtgever)
in persoon verschenen,
tegen:

de Staat der Nederlanden, zetelende te ’s-Gravenhage, waarvoor verschenen is de heer J.J.F. Versluijs (ministerie van Justitie), in welke zaak gerechtsdeurwaarder Jan-Anne de Swart te Den Haag zich bij proces-verbaal van 31 oktober 2007 tot de voorzieningenrechter heeft gewend op grond van artikel 438 lid 4 Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering. Partijen zullen hierna worden aangeduid als [opdrachtgever], de Staat en de deurwaarder.

1. De feiten

Op grond van de stukken en het verhandelde ter zitting van 6 februari 2008 wordt in dit geding van het volgende uitgegaan. [opdrachtgever] heeft bij aangetekende brief van 10 oktober 2007 onder meer een grosse van een notariële akte (hierna ook: de notariële akte) aan de deurwaarder doen toekomen, met het verzoek deze te betekenen aan de schuldenaar (de Staat) en executoriale maatregelen te nemen. De notariele akte, verleden ten overstaan van notaris mr. T.H.J.M. op de Laak, notaris te Budel (gemeente Cranendonck) op 21 juni 2007, bevat een eenzijdige verklaring van {opdrachtgever}, onder meer inhoudende dat de Staat hem schuldig is een bedrag van € 20.040.000.

2. Het geschil en de beoordeling daarvan

2.1. De deurwaarder heeft zich tot de voorzieningenrechter gewend omdat ten aanzien van de executie van de notariële akte bezwaren zijn gerezen: de akte heeft weliswaar de kenmerken van een voor executie vatbare titel rnaar de inhoud ervan is onsamenhangend en de notariële akte is bovendien buiten medeweten van de Staat tot stand gekomen. Volgens de deurwaarder kan de notariële akte daarom niet geexecuteerd worden.

2.2. De voorzieningenrechter is van oordeel

dat deze bezwaren gegrond zijn. Anders dan [opdrachtgever] kennelijk meent betekent het enkele feit dat de eenzijdige verklaring van [opdrachtgever] is vastgelegd in een notariële akte nog niet dat er sprake is van een schuld van de Staat aan [opdrachtgever]. De notariële akte levert slechts dwingend bewijs op van het feit dat [opdrachtgever] ten overstaan van de notaris de in de notariële akte opgenomen verklaring heeft afgelegd. Noch de omstandigheid dat de Staat voorafgaand aan het verlijden van de notariële akte hierover zou zijn geinformeerd — daargelaten of dit (rechtsgeldig) is gebeurd —, noch het feit dat de Staat de vordering niet (op enige wijze) heeft betwist, kan aan het voorgaande afdoen. Aan hetgeen verder nog door [opdrachtgever] is aangevoerd wordt voorbijgegaan nu dit geen wijziging in het hiervoor overwogene meebrengt.

2.3. De conclusie is dat de notariële akte

niet voor executie jegens de Staat vatbaar is. Het zal de deurwaarder daarom worden verboden om deze te executeren.

2.4. De voorzieningenrechter merkt
nog op

dat op het verzoek van {opdrachtgever} tot waarmerking van de notariële akte als Europese executoriale titel afzonderlijk behandeld zal worden.

2.5. [opdrachtgever] zal,

als de in het ongelijk gestelde partij, worden veroordeeld in de proceskosten van de Staat. Voor het overige is er geen aanleiding tot een proceskostenveroordeling.

3. De beslissing
De voorzieningenrechter:

verbiedt de deurwaarder de onder 1 bedoelde notariële akte ten uitvoer te leggen.

Bron:
"Executief" nr. 4 april 2008
Maandblad voor burgerlijkerechtsvordering

BOOM JURIDISCHE UITGEVERS
Postbus 85576
2508 CG Den Haag

Koninklijke Beroepsorganisatie van Gerechtsdeurwaarders
kbvg.nl

Executief nr. 4 april 2008, blz 62-63

Minister-President
Ministerie van Algemene Zaken

Postadres
Postbus 20001
2500 EA Den Haag

Bezoekadres
Binnenhof 19, Den Haag

Telefoon
+31 70 356 44 50

Fax
+31 70 356 46 83

Datum
28 maart 2008

Kenmerk
3318172

De heer J.P. van den Wittenboer
Postbus 324
5660 AH GELDROP

Geachte heer Van den Wittenboer,

Bij brief van 29 februari 2008 deelt u mij mede dat u de termijn verlengt van het aanhangig maken van een 'valsheidsprocedure'. U biedt de Staat de mogelijkheid een notariële akte van 21 juni 2007 te betwisten. Via de door u vermelde internetpagina heb ik kennis genomen van de akte.
In reactie op uw schrijven deel ik u mee thans niet voornemens te zijn een valsheidsprocedure aanhangig te maken. Om misverstanden te voorkomen merk ik op dat ik de inhoud van de akte volledig voor uw verantwoordelijkheid laat en dat de Staat geen enkele schuld of aansprakelijkheid erkent.

Hoogachtend,

DE MINISTER-PRESIDENT,
Minister van Algemene Zaken,

Mr.dr. J.P. Balkenende

New Babylon
Bezuidenhoutseweg 57
2594 AC Den Haag

Postbus 11756
2502 AT Den Haag
telefoon (070) 515 30 00
www.pelsrijcken.nl

Pels Rijcken
& Droogleever
Fortuijn *advocaten*
en notarissen

De heer J.P. van den Wittenboer
Postbus 324
5660 AH GELDROP

onze ref. GJH/hvd/-
uw ref. -
inzake uw brief d.d. 28 april 2014

G.J.H. Houtzagers
advocaat
t (070) 515 30 00
f (070) 515 31 00
info@pelsrijcken.nl

2 mei 2014

Geachte heer Van den Wittenboer,

Bij deze brief stuur ik u de sommatie van 28 april jl. met bijlagen retour.

Als landsadvocaat treed ik uitsluitend op voor de Staat als ik een opdracht heb gekregen om een zaak in behandeling te nemen. In dit geval beschik niet over een dergelijke opdracht.

Een sommatie aan de Staat dient u te richten aan het ministerie dat het aangaat. Het adres kunt u vinden op via www.rijksoverheid.nl.

U dient uw sommatie derhalve opnieuw te sturen naar het juiste adres.

Hoogachtend,
Pels Rijcken & Droogleever Fortuijn N.V.

G.J.H. Houtzagers

Alle werkzaamheden worden verricht op grond van een overeenkomst van opdracht met de naamloze vennootschap Pels Rijcken & Droogleever Fortuijn N.V. gevestigd te Den Haag en ingeschreven in het Handelsregister onder nr. 27283716. Op de overeenkomst zijn de algemene voorwaarden van toepassing, die zijn gedeponeerd ter griffie rechtbank Den Haag onder nr. 27/2013. Daarin is een aansprakelijkheidsbeperking opgenomen. De algemene voorwaarden worden op verzoek toegezonden of zijn te raadplegen op www.pelsrijcken.nl/algemene-voorwaarden. Kwaliteitsrekening notariaat NL72ABNA0213013495. Rekening Stichting Beheer Derdengelden Advocatuur Pels Rijcken & Droogleever Fortuijn NL68ABNA0257546073.

Minister-President
Minister van Algemene Zaken

> Retouradres Postbus 20001 2500 EA Den Haag

De heer J.P. van den Wittenboer
Postbus 324
5660 AH GELDROP

Minister-President

Binnenhof 19
2513 AA Den Haag
Postbus 20001
2500 EA Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Onze referentie
3761189

Datum 9 mei 2014
Betreft Uw brief van 28 april 2014

Geachte heer van den Wittenboer,

Via de Landsadvocaat ontving ik een door u –als voorzitter van de IFUD of Human Rights- ondertekende sommatie om een op 21 juni 2007 verleden notariële akte te betwisten.

In het archief van mijn ministerie trof ik correspondentie tussen U en mijn ambtsvoorgangers W. Kok en J.P. Balkenende uit de periode van 1997 tot en met 2008 aan, alsmede een vonnis van de Rechtbank Den Haag van 21 februari 2008.

Ik verwijs naar die rechterlijke uitspraak en naar de brief van toenmalig Minister-President Balkenende van 28 maart 2008, kenmerk 3318172. Beiden hebben betrekking op dezelfde notariële akte. Aan de inhoud van die laatste brief –waarvan ik een copie bijsluit- heb ik niets toe te voegen. Het standpunt is onveranderd.

Hoogachtend,

DE MINISTER-PRESIDENT,
Minister van Algemene Zaken,

Mark Rutte

Betekening exploten aan de Staat der Nederlanden

Art. 48 Rv bepaalt dat ten aanzien van de Staat, de betekening geschiedt aan het parket van de procureur-generaal bij de Hoge Raad. Indien afschrift van een voor de Staat bestemd exploot wordt gelaten aan ene persoon ten parkette die daartoe is aangewezen, is het exploot gedaan aan de Staat in persoon.

Hoewel er geen betekening is geweest aan het parket van de procureur-generaal bij de Hoge Raad…

Toch is de Nederlandse Staat juridisch zeer ruim bekend geacht in deze zaak en de notariële aktes en Hitler's Inferno "les van gisteren", de stichting Intermediaire Stichting van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens heeft de stukken nadien laten betekenen door een gerechtsdeurwaarder, exploot van 9 maart 2016 onder nummer L3600573, Van der Velden van Hal & Peers gerechtsdeurwaarders & incassobureau gevestigd te Den Haag, aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal de Nederlandse volksvertegenwoordiging….

Het Ministerie van Justitie heeft zich in 2008 opgeworpen de Staat der Nederlanden in rechte te vertegenwoordigen tegen Audio-Rarities bij de rechtbank
te Den Haag in het kort geding, betreft de "notariële akte onder ede verklaring" verleden ten overstaan van notaris meester Th J.M op de Laak notaris te Budel gemeente Cranendonck, op 21 juni 2007, in het bijzonder de executoriale titel "In naam der Koningin", (de stichting Intermediaire Stichting van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens / IFUD of Human Rights) is werkzaam voor Audio-Rarities…

Het gerechtsdeurwaarders kort geding Audio- Rarities tegen de Staat der Nederlanden

Door: IFUD of Human Rights
2 april 2019

Verschenen JP van den Wittenboer handelende onder de naam Audio-Rarities gevestigd te Mierlo tegen de Staat der Nederlanden zetelende te ’s-Gravenhage, waarvoor verschenen is de heer J.J.F. Versluis Ministerie van Justitie. Van den Wittenboer is bekend met het feit dat Hij via een civiele procedure bij de civiele rechter de zaak opnieuw aanhangig dient te maken. Het verlenen van de executoriale titel is aldus aan de civiele rechter -met het recht voorafgaand- de inhoud van de notariële akte te betwisten door de Staat der Nederlanden. De voorzieningenrechter verbiedt de deurwaarder de door de notaris uitgegeven notariële grosse “In naam der Koningin” ten uitvoer te leggen. De Staat heeft schriftelijk aangegeven geen valsheidsprocedure aanhangig te zullen maken naar aanleiding de verder inhoud van de “notariële akte onder ede verklaring” verleden ten overstaan van notaris meester Th J.M op de Laak notaris te Budel gemeente Cranendonck, op 21 juni 2007. Zoals dat van 21 februari 2008 op grond van het vonnis van de rechtbank te Den Haag -voorzieningenrechter KG 07/13 14- in welke zaak gerechtsdeurwaarder Jan Anne de Swart te Den Haag Zich bij procesverbaal tot de voorzieningenrechter heeft gewend op grond van artikel 438 lid 4 wetboek van burgerlijke rechtsvordering. Het kort geding beperkt zich in wezen uitsluitend tot een onderzoek of de executiebevoegdheid misbruikt wordt, en gaat niet over de inhoud van de notariële akte en onder ede verklaring.Het is de notaris verboden door de voorzieningenrechter om aan de notariële akte van 21 juni 2007 de executoriale titel te verlenen.In zijn algemeenheid kunnen partijen desgewenst een bindend advies in een notariële akte laten vastleggen en -welbewust en uit vrije wil- overeenkomen, dat deze grond voor een executoriale titel oplevert, voor zover daarin neergelegde verplichtingen zich lenen voor daadwerkelijk tenuitvoerlegging. In dit geval was niet sprake van vrijwilligheid van de Staat der Nederlanden en er was sprake van het door de Staat niet ondertekende akte. De wetgever stelt uitdrukkelijk zware eisen aan het verkrijgen van een executoriale titel. De tenuitvoerlegging van een executoriale titel heeft een dwingend karakter en dient om die reden vooraf te worden gegaan door tussenkomst van de rechter.

Samengevat: de executoriale titel berust in dit geval op voorgaande beoordeling van de civiele rechter, met het recht voorafgaand aan de Staat der Nederlanden, betwisting van de inhoud van de notariële akte -alleen datgene wat eventueel vrij ter betwisting open staat- zonder valsheidsprocedure ter betwisting openstaat.
Niet betwiste schuldvorderingen: het begrip niet betwiste schuldvorderingen dient betrekking hebben op alle situaties waarin een schuldeiser - gelet op het feit dat gebleken is- dat de schuldenaar de aard of de omvang van een schuldvordering niet betwist, een door de civiele rechter te verlenen executoriale titel, waarmee de schuldenaar uitdrukkelijk moet instemmen in de vorm van -in dit geval- de authentieke akte. Het ontbreken van betwisting door de

schuldenaar de Staat der Nederlanden, kan de vorm aannemen van “verstek laten gaan” bij de terechtzitting of van geen gevolg geven aan een verzoek van het gerecht om het voornemen kenbaar te maken zich in de zaak schriftelijk te verweren. Om zeker te zijn dat de Nederlandse Staat zeer ruim bekend in deze zaak en de notariële aktes en Hitlers Inferno “les van gisteren”, heeft de stichting Intermediaire Stichting van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens de stukken nadien extra laten betekenen door een gerechtsdeurwaarder, exploot van 9 maart 2016 onder nummer L3600573, Van der Velden van Hal & Peers gerechtsdeurwaarders & incassobureau gevestigd te Den Haag, aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal de Nederlandse volksvertegenwoordiging.De brief van de Vaste Commissie van Veiligheid en Justitie onderdeel van het gerechtsdeurwaardersexploot, te vinden onder van de Tweede Kamer der Staten-Generaal V&J aan de stichting, datum 16 september 2014, kenmerk: 2014Z14890/ 2014D30693. Ten tijde van de brief van 2014 waren De heren Van der Steur en Dijkhoff lid van de Vaste Commissie van Veiligheid & Justitie van de Tweede Kamer der Staten-Generaal ,deze zijn daarna aangetreden als de nieuwe Minister van Justitie en staatssecretaris van Justitie. Hieruit volgt dat ook het ministerie van Veiligheid & Justitie ruim bekend is met een notariële aktes en verder met de informatie rond Audio-Rarities de stichting en Hitler’s Inferno. Alles staat op data dvd-rom als aanhechting van desbetreffende brief die onderdeel uitmaakt van de deurwaarderexploot aan de Tweede Kamer die al eerder bevestigd was door V&J op 16 september 2014 aan de stichting. Nu het Ministerie van Justitie ruim bekend is met alle stukken en via de overdrachtdossiers op het ministerie bij aantreden nieuwe bewindslieden, is de Staat der Nederlanden ook ruim bekend geacht hiermede. Ook heeft de Staat intern overleg kunnen voeren met de landsadvocaat in verband specifieke juridische details in deze zaak. Bij het kantoor van de landsadvocaat zijn advocaten en alsmede juristen met notariële achtergrond werkzaam. Het Ministerie van Justitie heeft zich in 2008 immers opgeworpen de Staat der Nederlanden in rechte te vertegenwoordigen tegen Audio-Rarities bij de rechtbank te Den Haag in het kort geding. De Staat der Nederlanden heeft in 2008 schriftelijk -brief Balkenende en later nog met een brief van Rutte- te kennen gegeven niet van voornemens te zijn een valsheidsprocedure aanhangig te maken. Tevens is gebleken na 2008,dat de Staat der Nederlanden een dergelijke houding heeft aangenomen “van niet te betwisten”. De civiele rechter zal “onder verstek” een executoriale titel verlenen over de notariële akte op verzoek van de stichting die werkzaam is voor Audio-Rarities, aanhangig te maken met een advocaat. De civiele rechter zal de executariale titel verlenen op straffe van rechtsweigering. De rechter zal verder niet tornen aan de inhoud van de notariële akte die staat voor de rechter immers vast omdat dit volgens de wet geacht is zo te zijn.

Nederland staat stil bij Kristallnacht

Ferd Grapperhaus, minister van Jusitie en Veiligheid, sprak tijdens de Nationale Kristallnachtherdenking in de Portugese Synagoge Beeld ANP

In de Portugese synagoge in Amsterdam was zondagmiddag 10 november 2019 de Nationale Kristallnachtherdenking, georganiseerd door het Centraal Joods Overleg. Hier spraken minister Ferd Grapperhaus (Veiligheid en Justitie) en Michael Marcan, die als 8-jarige jongen de Kristallnacht in Keulen meemaakte.

Bron: parool.nl

Verwijzing details

https://archive.org/details/TweedeKamer2014

https://archive.org/details/TweedeKamer2014/n19

https://archive.org/details/TweedeKamer2014/n23

https://archive.org/details/TweedeKamer2014/n25

https://archive.org/details/TweedeKamer2014/n26

https://archive.org/details/l3600573deurwaarderfragmentexploot

https://archive.org/details/l3600573

Data-DvD-rom

AANHECHTINGEN/PROD-GROEP-02/Map-16/25.pdf

AFSCHRIFT

RECTIFICATIE

Op **één en twintig juni tweeduizend zeven** ----------
verscheen voor mij, mr Theodorus Hubertus Johannes Maria op de Laak, notaris te ----
Budel, gemeente Cranendonck:----------
de heer **Joannes Petrus van den Wittenboer**, planned change agent en voorzitter ---
van de "Intermediaire stichting van de Universele Verklaring van de Rechten van de ---
Mens", tevens eigenaar van de eenmanszaak "Audio-Rarities", volgens zijn verklaring
geboren te Mierlo veertien mei negentienhonderd vijf en vijftig, woonachtig ten adres --
Kastanje 28, 5731 NK Mierlo, van Nederlandse nationaliteit, ongehuwd en nooit -------
gehuwd geweest en niet geregistreerd of geregistreerd geweest als partner, ----------
legitimatie: paspoort nummer NF8802866. ----------
De voormelde stichting is statutair gevestigd te Geldrop, en is ingeschreven in het ------
register bij de Kamer van Koophandel en Fabrieken voor Zuidoost Brabant te ----------
Eindhoven onder dossiernummer 41092925, de stichting is geregistreerd met het ------
adres op het woonadres van Joannes Petrus van den Wittenboer, waar ook de ---------
eenmanszaak op is geregistreerd, deze eenmans is bekend bij de Kamer van ----------
Koophandel en Fabrieken voor Zuidoost Brabant te Eindhoven onder dossiernummer -
17090220. ----------
De comparant verklaarde dat hij een eerder gedane **"onder ede verklaring van** -------
zestien juli tweeduizend vier"wil rectificeren. ----------
De comparant rectificeert het navolgende: ----------
De partijen: ----------
1a).Hoofdpartij. de publiekrechtelijke rechtspersoon Staat der Nederlanden, ----------
Binnenhof 19, Den Haag, "N.L.", waarbij de publiekrechtelijke rechtspersoon de --------
Nederlandse Staat niet in de specifieke bestuurstaak heeft gehandeld, maar in de ------
ondernemersactiviteit, public relations, en de wetenschap, bestaat er geen voldoende -
grond haar anders te bejegenen dan privaatrechtelijke rechtspersonen die dezelfde of
vergelijkbare activiteiten verrichten. ----------
2a).Hoofdpartij. Eenmanszaak Audio Rarities, Kastanje 28, 5731 NK, Mierlo, "N.L.", --
directeur J.P. van den Wittenboer die op **uitdrukkelijke uitnodiging van de Staat der Nederlanden** "Ministerie van Economische Zaken in Den Haag" een rechtsverhouding
is aangegaan voor "fair use only" met het project "Hitler's Inferno" in verband met -------
zakendoen in Japan in negentienhonderd acht en negentig, door de Nederlandse ------
overheid in verband met vierhonderd (400) jaar handelsbetrekkingen tussen Nederland
en Japan. Op één en twintig september negentienhonderd acht en negentig ----------
"spreekdagen" zijn door Audio-Rarities,de heer J.P. van den Wittenboer ten adres van
het Ministerie van Economische Zaken persoonlijk en mondeling de ----------
licentievoorwaarden voor "fair use only" met het Hitler's Inferno"project grondig ---------
besproken. Gesproken is met Mr. Hendrik E.C. Koets. Er is geen schriftelijke "fair use -
only-agreement" vastgelegd tussen de Staat en Audio-Rarities, wel is een schriftelijke -
bevestiging door de Nederlandse Staat op veertien december negentienhonderd acht -
en negentig, vanuit Tokio, Japan verzonden, waarin de mondelinge afspaak van één --
en twintig september negentienhonderd acht en negentig en wat besproken is, kort ----
samengevat is bevestigd. De Staat heeft zich vrijwillig zelf partij gekozen. ----------
3a).Secondiare-partij. De privaatrechtelijke rechtspersoon de Stichting Intermediary --
Foundation of the Universal Declaration of Human Rights, Kastanje 28, 5731 NK, ------
Mierlo, "N.L.", voorzitter J.P. van den Wittenboer. Als exclusieve internationaal ---------
licentiehouder "fair use only" over het werk Hitler's Inferno, door Audio Rarties LPA ----
2445 USA, nineteenhundred fourty five, World-War II, werkzaam tevens als ----------
intermediair, wetenschappelijk, mensenrechten. ----------

4a).Secondiare-partij. de publiekrechtelijke rechtspersoon Zuid-Duitse Deelstaat ------ Freistaat Bayern, Duitsland, Alexandera Strasse 3, 80538, München, Deutschland. Als algemeen auteursrechthouder over het werk "Hitler's Inferno". Kontrollratdirektive 50. -- **5a).Secondiare-partij.** de publiekrechtelijke rechtspersoon de Amerikaanse auteurs -- en muziekrechtenorganisatie The Harry Fox Agency Inc., New York U.S.A., 771 Third - Avenue, New York, 10017 USA, vertegenwoordigd door Frank S. Rittman in de functie van International Business Administrator, die zich laat vergezellen door Edward -------- P.Murpy en Yoshio Inomata. Aangaande het verstrekken van een schriftelijke ---------- internationale exclusieve-licentie "Hitler's Inferno" voor "fair use only", datum afgifte ---- licentie zeventien augustus negentienhonderd vijf en negentig.----------

Voorwaarden en condities "fair use only" voor wetenschappelijk en bibliotheek - gebruik.----------

Hitler's Inferno is een werk van letterkunde, wetenschap of kunst, hetwelk bestaat uit -- afzonderlijke werken van liederen en toespraken uit het tijdperk Hitler Duitsland in een door de maker Audio Rarities (USA) in een logische anti-fascistische vorm aan ---------- elkander in de Engelse taal gesproken commentaar in negentienhonderd vijf en veertig in de USA, het einde van de Tweede Wereldoorlog, hierbij wordt, onverminderd het ---- auteursrecht op ieder werk afzonderlijk, als de maker aangemerkt Audio Rarities (USA) degene, onder wiens leiding en toezicht het totale werk is tot stand gebracht. Het ------- auteursrecht over de Duitse toespraken en geluidsopnames door Adolf Hitler en -------- NSDAP -bij overdracht door de geallieerden na negentienhonderd vijf en veertig- ------- berusten bij de Zuid-Duitse deelstaat Freistaat Bayern, en de nederlandse versies van toespraken en liederen van de NSB bij de staat der Nederlanden. Hierbij is in het geval van het werk "Hitler's Inferno" het totale auteursrecht in eigendom van Freistaat -------- Bayern, het doel hiervan is om misbruik onder controle te kunnen houden door de ------ staat en strafbaar te stellen in verband met het ondeskundig gebruik van toespraken, - liederen, afbeeldingen en gedragingen die na negentienhonderd vijf en veertig na de -- val van het Derde Rijk bewezen en ernstig fout waren bevonden door het Tribunaal in - Neurenberg. Zowel de hedendaagse Duitse wet-en regelgeving (Duitse grondwet) ----- alsmede de Amerikaanse en Nederlandse wet- en regelgeving alsmede Europese en - Internationale Verdragen maken uitzonderingen voor het gebruiken van materialen ---- voor historische, wetenschappelijke en educatieve doelstellingen voor gebruik door ---- bibliotheken en op scholen, studie of gebruik door wetenschappers, (Title 17, United -- States Code). Bij het auteursrecht moet nog iets anders worden onderscheiden en wel het zogenaamde persoonlijkheidsrecht droit moral door Audio Rarities (USA). Het ------ persoonlijkheidsrecht van de auteur van het werk gaat nimmer teniet. Dit recht moet --- alzo beschouwd worden als een absoluut en exclusief zelfstandig recht, staande naast het auteurschap. Uit het een en ander volgt, dat het persoonlijkheidsrecht ---------- onafhankelijk van het auteursrecht een zelfstandig, niet overdraagbaar recht vormt. Als de toespraken en liederen in negentienhonderd vijf en veertig op rechtmatige manier -- zijn verzameld, hetgeen uit onderzoek is gebleken en moet worden aangenomen, heeft Audio Rarities (USA) het exclusieve recht de plaat "Hitler's Inferno" in eigenbeheer te - vermenigvuldigen en te verspreiden. Het droit moral kan na overlijden van de maker --- worden uitgeoefend door degenen die hij daartoe bij uiterste wilsbeschikking heeft ----- aangewezen. Zonder uiterste wilsbeschikking door de maker zelf afgegeven, of bij ----- ontbreken van informatie over de maker,alleen mogelijk met een schriftelijke licentie --- door de auteursrechtenorganisatie.Intermediary Foundation of the Universal ---------- Declaration of the Universal Declaration of Human Rights, postbus 324, 5660 AH, ------ Geldrop Nederland heeft sinds negentienhonderd vijf en negentig bij schriftelijke ------- licentie door de Amerikaanse Auteursrechten organisatie "The Harry Fox Agency Inc" - in New York USA, te gelden als exclusieve licentiehouder op het mogen beheren en ---

internationaal verspreiden van het intellectueel & mechanische eigendomsrechten ----- "Hitler's Inferno", hiernaast kunnen bibliotheken, archieven, musea als niet-exclusieve licentiehouders fungeren en wetenschappers-agreementen verstrekken aan ---------- onderzoekers. Het op de geluidsdragers vastgelegde materiaal is gegarandeerd ------- authentiek. Het werk "Hitler's Inferno" is gegarandeerd geen nazisme of neo-nazisme. Het is een getuigenis over de holocaust. De juridische afhandeling over de ---------- auteursrechten en over het werk zijn in negentienhonderd negen en negentig en ------- daarna op zestien juli tweeduizend vier met een titel "In naam der Koningin" notarieel - vastgelegd bij Notariaat op de Laak, Capucijnerplein 38, Budel Nederland. Het werk is verder geregistreerd met een registratienummer bij de Belastingdienst "registratie en -- successie" in Nederland. Op één maart negentienhonderd negen en tachtig traden de Verenigde Staten toe tot de "Berner Conventie ", een tussen een aantal staten ---------- gesloten verdrag, (Berner Conventie, gedefinieerd onder sectie 101 van Title 17,United States Code) waarbij het auteursrecht van onderdanen van elk van de deelnemende -- Staten beschermd wordt in alle aangesloten Staten, waaronder ook Nederland. -------- Stichting Stemra is de Nederlandse zusterorganisatie van de Amerikaanse ---------- auteursrechtenorganisatie The Harry Fox, Inc New York. Vervaardigde opnamen van - uitzonderlijke documentaire waarde naast andere items mogen in officiële archieven -- worden bewaard. Hitler's Inferno is opgenomen in de USA, bij de Universiteit van ------- Kansas City, Missouri, in de Miller Nicols Library,en maakt deel uit van een ---------- wetenschappelijke verzameling van items over de holocaust onder de rubriek ---------- "Suzanne Statland Collections in Holocaust Studies" a bibliography of research -------- materials. ----------

Toegelaten: hetgeen in overeenstemming is met de wettelijke en de morele norm met hetgeen naar de regels van het maatschappelijke verkeer redelijkerwijs geoorloofd is -- met inachtneming van Artikel 25 A W en title 17 United States Code, in combinatie met in kracht rechtsgeldige Europese en Internationale Verdragen (Berner Conventie, ------ WIPO- Verdragen, Rome Conventie, TRIPS agreement van World Trade ---------- Organisation), Internationaal Verdrag inzake Economische, Sociale en Culturele ------- Rechten, waarin de auteursrechten van wetenschappers en de beoefening van de ----- wetenschap, mensenrechten zijn geworden, waar individuele aangesloten---------- Staten aan zijn verbonden. ----------

Verboden: in het algemeen iedere gehele of gedeeltelijke mechanische overname, ---- bewerking of nabootsen inbreuk op intellectueel eigendom in gewijzigde vorm voor een ander doel of een daadwerkelijk verschil vertonen dan het oorspronkelijke doel door de maker zelf verkozen; alle produkten die niet in overeenstemming zijn met de wettelijke en de morele norm, en alles wat met hetgeen naar de regels van het maatschappelijke verkeer redelijkerwijs niet geoorloofd is en als redelijkerwijs aannemelijk is, dat ook de maker die inbreuken zou hebben afgekeurd; ten gehore brengen of vertonen in het ---- openbaar, illegaal verspreiden van produkten of misbruik van gedachtengoed, ---------- negativisme, obsceniteit, obscurantisme; gebaren, uitdrukkingen, emblemen, ---------- geschiedvervalsing; muziek gezongen en gesproken alsmede instrumentale ---------- bewerkingen, met inbegrip van de beschikbaarstelling voor het publiek op zodanige --- wijze dat deze voor leden van het publiek op een door hen individueel gekozen plaats en tijd toegankelijk zijn, hierbij inbegrepen omroepuitzendingen, sportevenementen, al dan niet per kabel satelite, en internettransmissies.----------

Indien aan twee of meer personen een gemeenschappelijk auteursrecht op een zelfde werk toekomt, kan, tenzij anders is overeengekomen, de handhaving van dit recht door ieder hunner geschieden. De Staat de monopoliehouder over het vervolgen van ------- strafbare feiten in overeenstemming met wat hierover is vastgelegd in ---------- negentienhonderd vijf en veertig door de geallieerden controleraad op grond van de ---

wetgeving ter voorkoming van nationalisme en militairisme van de Tweede ----------
Wereldoorlog "kontrollratdirektive 50". ----------
De volgende partijen zijn aanwezig.----------
Bij de ondertekening van deze notariële rectificatie zijn de volgende partijen aanwezig: J.P. van den Wittenboer in de functie als directeur Audio-Rarities en in de functie als -- Voorzitter van Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights. De overige partijen zijn niet in persoon vertegenwoordigd bij de ondertekening van de - rectificatie van de notariële akte.----------
Originele schriftelijke bewijzen zullen aan de akte worden gehecht, wanneer niet ---- origineel zal worden aangegeven dat het een kopie of een print betreft Onder de ------- originele aanhechtingen zit ook een "originele Kiezerspas voor de verkiezingen voor --- Provinciale Staten Noord-Brabant die gehouden is op zeven en twintig maart ---------- tweeduizend zeven. De kiezerspas was bestemd voor de heer Joannes Petrus van ---- den Wittenboer, adres Kastanje 28, 5731 NK, Mierlo, waarbij door hemzelf de volmacht aan de Voorzitter van de Stichting Intermediary Foundation of the Universal ---------- Declaration of Human Rights is afgegeven op de kiezerspas om te gaan stemmen. Het stemrecht is een grondrecht,en dat moet hoog worden gehouden. De burgerij is vrij om de eigen mening te geven over de volksvertegenwoordigers. Gezien de verklaring ----- onder ede in de notariële akte de dato twee en twintig juni negentienhonderd vier en -- negentig, kan niet worden uitgegaan van een democratie, maar is sprake van een ------ schijndemocratie. **Er is geen stem uitgebracht.** Er zal eerst een integraal ---------- parlementair openbaar onderzoek moeten geschieden naar de toestand van de -------- rechtsstaat en de democratie. De bewindsman Hirsch Ballin die zijn kabinetszetel ------ verloor door de IRT-affaire in negentienhonderd vier en negentig (verwijs ook naar ----- notariële akte van een verklaring de dato één en twintig januari negentienhonderd vier en negentig), die aftrad als minister van justitie omdat de Tweede Kamer hem had ----- verboden verdere bemoeienis te hebben met de zware criminaliteit, deze bewindsman die later in tweeduizend zeven wederom de post van "minister van justitie" mag -------- bekleden onder Balkenende, heeft nu kennelijk de opdracht om onderzoek te ---------- verrichten naar de misdaadorganisatie waar hij zelf lid van is " Kabinet Balkenende IV" In rubriek "15" van akte notarieel "in naam der koningin" de diverse boekwerkjes met -- bewijzen en brieven van Audio-Rarities en de Stichting, zijn thans digitaal vastgelegd - op een DVD-rom, met actualisering tot en met tweeduizend zeven inbegrepen. Op de - DVD-rom zijn daarnaast extra opgenomen een complete website door de sociale ------- databank Nederland, in Huizen, Noord-Holland, "N.L.", en een rapport in ---------- pdfbestandsformaat "naboek 20e editie 2006" door H.M. Walker uit Berlicum en ------- Stichting Werkgroep negentienhonderd zeventig, in Tilburg, "N.L". De DVD-rom en de inhoud hiervan alle aanwezige stukken maakt thans onderdeel uit van de **notariële ---- rectificatie**.----------
De rubrieken "15 en 16" immateriële of naamschade. Door de Staat der Nederlanden - het mondeling agreement "fair use only" Hitler's Inferno te hebben geschonden op een of meer keren en / of tijden en / of data. Te concretiseren in een geldvordering. ---------
Wordt de echtheid van deze authentieke akte en de titel betwist. Wanneer een ---- gerechtsdeurwaarder komt met een betekende grosse, waarvan de echtheid en / of --- onjuistheid wordt betwist. De gerechtsdeurwaarder dient dan zijn opdrachtgever aan te spreken en vervolgens dient de opdrachtgever de Staat der Nederlanden waartegen -- de grosse is betekend te benaderen voor verificatie van de echtheid en onjuistheid. ---- Wordt de echtheid en / of onjuistheid van een authentieke akte betwist; dan vermeldt -- artikel. 159 lid 1 Rv:een geschrift dat het uiterlijk heeft van een authentieke akte,geldt - als zodanig behoudens bewijs van het tegendeel.----------

Algemeen geldt, dat het tegenbewijs tegen de authentieke akte drukt op degene die --- haar onjuistheid en / of valsheid beweert, in een speciale "Valsheidsprocedure" bij de - civiele rechter. Bij deze notariële akte met de titel geldt, dat deze procedure voor de --- civiele rechter **absoluut en alleen in combinatie van een openbaar parlementair --- onderzoek** naar het rechtssysteem volgt, met horen van alle getuigen onder ede. In --- een "valsheidsprocedure" worden de notariële akte van een verklaring de dato één en twintig januari negentienhonderd vier en negentig en notariële akte onder ede de dato twee en twintig juni negentienhonderd vier en negentig onderdeel van één totale ------- valsheidsprocedure op alle akten. ----------

Artikel 430 Rv. Geeft algemene regels, voor grossen van excecutoriale titels en de ----- betekening daarvan, voordat zij ten uitvoer kunnen worden gelegd. ----------

De kracht van het schriftelijk bewijs is in de oorspronkelijke akte (minuutakte) gelegen. Grossen en gehele afschriften van een authentieke akte die volgens de wettelijke ------ voorschriften moeten worden bewaard, leveren, wanneer zij zijn afgegeven door een -- daartoe bevoegde ambtenaar (in dit geval de notaris) hetzelfde bewijs op als de ------- oorspronkelijke akte. ----------

Problemen met het vinden van een gerechtsdeurwaarder door de opdrachtgever.

Problemen bij het bereid vinden van een gerechtsdeurwaarder voor het uitvoeren van - de opdracht "ministerieplicht" kunnen zich voordoen. Te denken valt van het naar ------ elkander en op elkander afschuiven van de opdracht. Daarbij moet opdrachtgever ------ eerst alle gerechtsdeurwaarders in Den Haag schriftelijk benaderen om daarna zich te kunnen richten tot de Koninklijke Beroepsorganisatie van Gerechtsdeurwaarders ------ KBvG, postbus:12, 3740 AA in Baarn. Uiteindelijk moet via de Tweede Kamer de ------ ministeriële verantwoordelijkheid van de Minister van Justitie worden geactiveerd om -- ambtshalve een gerechtsdeurwaarder aan te wijzen die de opdracht moet uitvoeren. -- De minister van justitie heeft de taak algemeen te zorgen dat de rechtsbedeling -------- behoorlijk kan functioneren. Men spreekt wel van apparaatzorg. Verder te denken valt (gezien de aard en de opstelling door de Nederlandse Staat (de goodwill-belangen), --- dat de Staat de status quo zal handhaven zo lang enigszins mogelijk is, en zich -------- daarom om die reden van geen enkele Wet, Verdrag rekenschap en verantwoording -- zal geven. ----------

De geconstateerde feiten. Op datum zeventien augustus tweeduizend vijf is het ------ Duitse volkslied gezongen ten gehore gebracht via de TV -omroep SBS6 om acht ------ (20.00) uur, voorafgaande aan het voetbalinterland Nederland tegen Duitsland in ------ Rotterdam, daarna is op datum vijf april tweeduizend zes het Duitse volkslied ---------- instrumentaal (kort in een reclame van Achmea) ten gehore gebracht via TV -omroep - NOS Nederland 1, voor het (acht) 20.00 - uur journaal, daarna is op datum zeven april tweeduizend zes het Duitse volkslied instrumentaal (kort in de reclame van Achmea) -- ten gehore gebracht via TV-omroep RTL4 voor het (half acht)19.30- uur journaal. ------ Verder is sprake van over langere periode plegen van negativisme en ---------- wetenschappelijke sabotage onder hoofdverantwoordelijkheid van de Nederlandse ---- Staat gericht tegen de stichting, Audio-Rarities met het Hitler's Inferno project,verwijs -- naar rubriek "15"DVDrom. Verder: Nederlandse Staat laat het toe dat Zij door derden - als Adolf Hitler op Internet is geportretteerd, in de vorm van een (ex)-minister van ------ Justitie die thans de post bekleed van minister van sociale zaken mr. J.P.H. Donner --- met "hitlerkapsel", en een procureur-generaal Jhr. Mr. De Wijkerslooth de Weerdesteijn als "Adolf Hitler" die het onderwerp discriminatie in zijn takenpakket heeft,afgebeeld --- met een "hakenkruis" op het hoofd en met "Hitlersnor". De Nederlandse Staat laat dit -- ondanks de bekendheid met de websites en de bekendheid wie achter deze websites - zitten, (de heer K.H de Werd en Stichting Sociale Databank Nederland,R.M. ----------

Brockhus), bewust voortbestaan. De bewijzen zijn te vinden op de DVD-rom in rubriek "15". Er zijn door die derden K.H. de Werd inmiddels zestigduizend (60.000) e-mails --- hiervan internationaal verzonden.----------
Dat er tussen de hoofdpartijen de Staat der Nederlanden en Audio-Rarities (kamer van Koophandel: 17090220) een rechtsversverhouding bestaat of heeft bestaan niet in ----- specifieke bestuurstaak, uithoofde van "fair use only" "Hitler's Inferno" Audio Rarities -- LP A 2445, uithoofde waarvan de schuldenaar nog iets van de Staat der Nederlanden had te vorderen, nu te vorderen heeft of nog in de toekomst te vorderen zal krijgen in - verband met schenden afspraken / overeenkomst.----------
Gevorderd wordt. Voor naamschade en omzetderving een geldbedrag van **twintig --- miljoen euro (€ 20.000.000,00)**, hierbij op te tellen de wettelijke rente jaarlijks, extra -- de bedragen per overtreding tot een maximum per jaar, executie en ---------- administratiekosten. Alle daaruit voortvloeiende kosten komen geheel voor rekening --- van de schuldenaar. ----------
Verbeurd zullen worden. Bij het ten gehoren laten brengen van Duitse volkslied of --- andere zaken zonder vergunning die zich buiten het referentiekader "fair use only" ----- vallen), op Nederlands grondgebied en / of het zich op internet als Adolf Hitler laten ---- afbeelden op de Website van K.H. de Werd casu quo Sociale Databank Nederland, --- R.M. Brockhus, of via een andere manier, (bij Ministerie van Justitie bekende websites ,en regelmatig bezocht door ministerie van Justitie). Letterlijk van de website van de --- Sociale Databank Nederland, citeer: *GEEN AANKLACHT. Justitie zal geen vervolging instellen wegens smaad tegen Karel de Werd, terwijl hij toch minister van Justitie mr. -- J.P.H. Donner en de voorzitter van het college van procureursgeneraal mr. J.P. de ----- Wijkerslooth als Adolf Hitler op zijn website heeft gezet.Het ministerie liet via ---------- voorlichter Ivo Hommes weten: "Er zal geen aangifte gedaan worden. Het is deze ------ persoon enkel en alleen te doen om aandacht voor zijn zaak en daar werken wij niet -- aan mee." (De Telegraaf van achttien oktober tweeduizend drie), einde citaat.* **Bedrag tienduizend euro (€ 10.000,00) per overtreding per constatering per keer per ------ iedere nieuwe data op de kalender, oplopen tot een geldbedrag maximum van --- twee miljoen euro (€ 2.000.000,00) per jaar.** Buiten beslag vallen goederen voor ----- openbare dienst van de Staat,artikel 436 Burgerlijk Wetboek.----------
Voor beslag zijn vatbaar. Bedragen bestemd voor educatieve en wetenschappelijke - doelen tot een maximum van honderd duizend euro (€ 100.000,00). De marktwaarde - (in geld) afgeschreven en verouderd materieel Landmacht, Marine en Luchtmacht die - niet meer voor de openbare dienst van de Staat dienen. Deze zaken kunnen zonder --- limiet worden beslagen indien niet aan de betekening, van het bevel van de ---------- gerechtsdeurwaarder wordt voldaan door de Nederlandse Staat. Verder kan beslag --- worden gelegd op roerende zaken die niet bestemd zijn voor de openbare dienst van - de Staat:oude metalen, afgeschreven computers, afgeschreven ---------- kantoorinventaris,sloopmaterialen uit gebouwen van de overheid die na verbouwingen vrijkomen en die op de dumphandel te verkopen zijn, alles waar enigszins een --------- geldbedrag aan toe te kennen valt. Verder alle roerende en niet roerende zaken die --- niet onder de openbare dienst vallen met inbegrip van derdenbeslag op tegoeden ------ onder de Nederlandse Staat die niet te kwalificeren vallen voor openbare dienst. -------- **Het totaalbedrag van de schuldvordering.** twintig miljoen euro (€ 20.000.000,00) ---- met bijtelling van veertig duizend euro (€ 40.000,00) voor viermaal geconstateerde ----- overtredingen, maakt **Totaal bedrag twintig miljoen veertig duizend euro ---------- (€ 20.040.000,00).** ----------
De volgende stukken DVD-rom, brieven, licentie zullen aan deze akte worden ----- gehecht. ----------

1b. De originele brief door de Nederlandse Staat "Royal Netherlands Embassy" Tokio, Japan, datum veertien december negentienhonderd acht en negentig, inzake het ------- werkbezoek van één en twintig september negentienhonderd acht en negentig, de ----- mondelinge bespreking van de voorwaarden voor "fair use only" ten Ministerie van ----- Economische Zaken in Den Haag met Audio- Rarities. ----------
2b. Kleurenprint van de uitnodiging door Ministerie van Economische Zaken "speciale spreekdagen voor genodigden" Zakendoen in Japan, gericht aan Music Company ------ International, J.P. van den Wittenboer is (Audio-Rarities). Contact inzake verwerking -- van de uitnodiging, EVD, Lucy Wentholt. ----------
3b. De originele brief "licentie" door de Amerikaanse auteurs en muziekrechten -------- organisatie Harry Fox Agency Inc, New York USA, zeventien augustus ---------- negentienhonderd vijf en negentig, inzake Hitler's Inferno project. ----------
4b. De originele brief door de DCO Bestuur en Onderwijs Commissie van Justitie van - de Tweede Kamer, Den Haag, datum veertien september tweeduizend zes, kenmerk - "Hitler's Inferno". ----------
5b. De originele brief door Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie, achttien december negentienhonderd acht en negentig, kenmerk: BRF 51.04JH/kk, verwijs naar rubriek -- "20" akte notarieel zestien juli tweeduizend vier "In naam der Koningin". ----------
6b. De originele brief door de Hoge Raad der Nederlanden van vier januari ---------- tweeduizend zeven, inzake reageren op het verzoek de onechtheid of valsheid van de notariële akte van twee en twintig juni negentienhonderd vier en negentig te bewijzen - of kunnen aantonen, kenmerk: 73 91 /SvdO/rk. ----------
7b. DvD-rom door Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human ----- Rights en Audio-Rarities, met de stukken en getuigen onder rubriek "15" aangevuld en onderdeel van deze rectificatie. ----------
8b. De originele Stempas voor de provinciale staten Noord-Brabant, kieskring 1 -------- ('s-Hertogenbosch), om te stemmen op zeven maart tweeduizend zeven, in Gemeente Geldrop en Mierlo, waarbij J.P. van den Wittenboer de Voorziter van Intermediary ------ Foundation of the Universal Declaration of Human Rights, volmacht geeft de stem uit - te brengen. Kaartnummer:**17710161113**. ----------
In het hoofd van deze akte de woorden "In naam der Koningin", uitvoerbaar bij -- voorraad, tenzij de schuldenaar de combinatie de vordering, de titel, de akte(n) -- onrechtmatig of ongegrond voorkomt,een door de schuldenaar aan te spannen - "Valsheidsprocedure" via de civiele Rechter. ----------
De voormelde rectificatie op de notariële grosse "In naam der Koningin" de dato ------- zestien juli tweeduizend vier heeft comparant met een **eed** versterkt in handen van mij, notaris, afgelegd, nadat hij mij had verklaard de betekenis van de eed te beseffen en te weten dat de wet het plegen van meineed strafbaar stelt. ----------
SLOTBEPALINGEN ----------
Voormelde opgave, volledige voorlezing, afvraging en beantwoording hebben ---------- plaatsgehad in tegenwoordigheid van de getuigen. ----------
De comparant en de getuigen zijn mij, notaris, bekend en hun identiteit is door mij, ----- notaris, aan de hand van de hiervoor gemelde en daartoe bestemde ---------- documenten vastgesteld.

Waarvan akte, --------
in minuut opgemaakt, is verleden te Budel, gemeente Cranendonck, op de datum in --- het hoofd van deze akte vermeld, in tegenwoordigheid van de dames ---------- mevrouw Catharina Jacoba van Casteren-Daniëls, geboren te Weert ---------- twee en twintig januari negentienhonderd negen en zestig en ---------- Hendrina Maria Antonia Meeuwissen, geboren te Budel negen en twintig november ---- negentienhonderd zes en vijftig, als getuigen. ----------

Na zakelijke opgave van de inhoud en toelichting van deze akte aan de comparant, ---- heeft deze verklaard tijdig voor het verlijden te hebben kennis genomen van de inhoud van deze akte en daarmee in te stemmen. Vervolgens is deze akte onmiddellijk na ---- volledige voorlezing door de comparant, de getuigen en mij, notaris, ondertekend. ------

Volgen handtekeningen van de comparant, de getuigen en de notaris.

UITGEGEVEN VOOR AFSCHRIFT:

Mr. Th.H.J.M. op de Laak
Notaris te Cranendonck

Netherlands-Japan
1600-2000

ROYAL NETHERLANDS EMBASSY
6-3 Shiba Koen 3-chome, Minato-ku, Tokyo 105-0011 Phone (03)5401-0411 Fax(03)5401-0420

Audio Rarities
Music Company International
T.a.v. dhr. J.P. van den Wittenboer
Postbus 324
5660 AH GELDROP

Tokio, 14 december 1998

Re: Werkbezoek september j.l.

Geachte heer Van den Wittenboer,

Onder verwijzing naar het gesprek op 21 september j.l. betreffende "Zakendoen Japan" heb ik de eer u het volgende te berichten. De afgelopen periode is dezerzijds getracht kanalen te vinden om bekendheid te kunnen geven aan de informatie rond de cd "Hitler's Inferno - de les van gisteren (getuigenis als les voor de toekomst)".
Zoals reeds in Den Haag besproken is dit geen eenvoudige aangelegenheid. Japan kampt zelf met een oorlogsverleden - waarvoor grote aandacht bestaat - maar waarover het nog moeilijk is te spreken. Voor wat de oorlog in Europa betreft bestaat wel degelijk de kennis, maar in de Japanse beleving heeft de eerdere opkomst van het facisme in Europa duidelijk een eigen dimensie.

Een tweetal dezerzijds benaderde "recordshops" (van belangrijke ketens) toonde geen bereidheid voor het t.g.t. opzetten van een display en ook voor toezending van nadere informatie bestond geen interesse. Met uw goedvinden zal ik deze weg dan ook verder staken en bezien of wellicht binnen meer wetenschappelijke kring belangstelling bestaat.

Met vriendelijke groet,

Hendrik E.C. Koets
Ambassaderaad Economie en Handel

オランダ大使館 〒105-0011 東京都港区芝公園3丁目6番3号 Tel.(03)5401-0411 Fax.(03)5401-0420

KOPIE

EVD

MINISTERIE VAN ECONOMISCHE ZAKEN

Postbus 20105
2500 EC Den Haag
Telefoon: (070) 3 79 89 33
Telefax: (070) 3 79 78 78

Port betaald
Nederland
Port payé
Pays-Bas

Lwsc Company International
Postbus 524
3860 AH Godelop

t.a.v. J.P. van den Wittenbaar

KOPIE

EVD

MINISTERIE VAN ECONOMISCHE ZAKEN

Voorlichtingsbijeenkomst "Zakendoen in Japan" 23 september 1998

Misschien juist vanwege de huidige problemen blijft Japan in de belangstelling staan. Om Nederlandse bedrijven de mogelijkheid te bieden de ontwikkelingen in het land beter te volgen organiseert de EVD in samenwerking met de Kamer van Koophandel Rotterdam, de Japan Trade Club, NCH en de Fenedex op 23 september de voorlichtingsbijeenkomst 'Zakendoen in Japan'.

Daarnaast wordt een aantal spreekdagen georganiseerd met vertegenwoordigers van de Nederlandse ambassade te Tokio en het Consulaat-Generaal te Osaka. Deze spreekdagen bieden Nederlandse bedrijven de gelegenheid bij hun plannen en activiteiten in Japan gebruik te maken van de medewerking van de Nederlandse vertegenwoordigingen in Japan. De gesprekken vinden plaats op 21 (EVD Den Haag), 22 (KvK Apeldoorn) en 23 september a.s. (KvK Gouda).

Locatie voorlichtingsbijeenkomst:
Kamer van Koophandel Gouda
Burg. van Reenensingel 101
Gouda
(circa 5 min. vanaf het NS Station Gouda, uitgang Bloemendaal. Ruime parkeergelegenheid bij het KvK-gebouw)

Tijd voorlichtingsbijeenkomst:
10.00 - 14.00 uur
(vanaf 09.30 uur inschrijving)

Kosten:
De deelnamekosten voor de voorlichtingsbijeenkomst bedragen *f* 125,-- p.p.
Deelname aan de individuele gesprekken is gratis.

Aanmelding voorlichtingsbijeenkomst:
Aanmelding is alleen mogelijk via het bijgevoegde aanmeldingsformulier; sluitingsdatum voor inschrijving van de voorlichtingsbijeenkomst is vrijdag 18 september a.s.
U ontvangt *geen* bevestiging van uw aanmelding aan de voorlichtingsbijeenkomst.

Aanmelding spreekdagen:
Via bijgevoegd formulier. Omstreeks twee weken voor aanvang van de spreekdagen wordt u benaderd door de coördinator van de EVD of de betrokken Kamer van Koophandel voor een definitieve afspraak waarvan schriftelijk bevestiging volgt.

Annulering:
Bij verhindering kan de plaats van de deelnemer worden ingenomen door een medewerker van hetzelfde bedrijf. Deelnamekosten zijn niet verschuldigd wanneer *uiterlijk een dag* voor de datum van de bijeenkomst is geannuleerd.

Mailing:
Voor de mailing van deze bijeenkomst is gebruik gemaakt van verschillende adresbestanden. Hierdoor kan het voorkomen dat u meer dan een aankondiging ontvangt.

Inlichtingen:
EVD, Lucy Wentholt
telefoon: 070-3797013

fenedex NCH KAMER VAN KOOPHANDEL ROTTERDAM ASIA HOUSE

THE HARRY FOX AGENCY, INC.
a subsidiary of NATIONAL MUSIC PUBLISHERS' ASSOCIATION, INC.

October 17, 1995

Mr. J.P. van den Wittenboer
Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights
Postbox 324
5660 AH Geldrop
THE NETHERLANDS

Re: Hitler's Inferno Project

Dear Mr. van den Wittenboer:

Thank you for your letter dated August 16th; please excuse my delay in responding to your inquiry. I regret that we cannot provide you with any recommendations on U.S. record companies who may wish to act as your distributor. I am, however, enclosing a section from the *1995 Billboard International Buyer's Guide* in the event you wish to contact any of them directly.

Sincerely,

Frank S. Rittman
International Business Administrator

encl.
cc: Edward P. Murphy
Yoshio Inomata

711 THIRD AVENUE, NEW YORK, NEW YORK 10017 (212) 370-5330 FAX: (212) 953-2384

DCO Bestuur en Onderwijs
Commissie Justitie

Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights
T.a.v. de heer J.P.van den Wittenboer
Postbus 324
5660 AH GELDROP

Plaats en Datum	Den Haag, 14 september 2006
Betreft	"Hitler's Inferno
Ons kenmerk	JUST060608
Uw kenmerk	K05/1077/12Sv
Uw brief van	14 september 2006

Geachte heer Van den Wittenboer,

Uw bovengenoemde brief is onder de leden van de vaste commissie voor Justitie verspreid.

In haar vergadering van 6 september 2006 heeft de commissie besloten geen verdere actie te ondernemen.

Dit betekent dat de leden van de commissie individueel wel actie kunnen ondernemen naar aanleiding van uw brief. Zij kunnen uw opmerkingen bijvoorbeeld gebruiken bij de behandeling van wetsvoorstellen of vragen stellen aan de regering.

Hoogachtend,

mevr. mr. N.J.P. Coenen
griffier van de vaste commissie voor Justitie

Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Plein 2
Den Haag

Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Tel: 070-318 2007
Fax: 070-318 3444

E-mail: cie.just@tweedekamer.nl

K·N·B

KONINKLIJKE NOTARIËLE BEROEPSORGANISATIE

Music Company International
T.a.v. de heer J.P. van den Wittenboer
Postbus 324
5660 AH GELDROP

Den Haag, 18 december 1998

Ons kenmerk : BRF51.04 JH/kk
Doorkiesnr : (070) 330 71 61

Geachte heer Van den Wittenboer,

Hierbij bevestig ik de ontvangst van uw brief, met bijlagen, van 11 december 1998 op 14 december daarna.

U heeft een tekst meegestuurd over de betekenis van de notariële akte, gebaseerd op hetgeen u aan informatie van een notaris hebt verkregen en verder daarover in de vakliteratuur hebt gevonden. U verzoekt de KNB de tekst waar nodig aan te vullen, dan wel een algemene uitleg te geven.

Naar aanleiding daarvan deel ik u mee dat de KNB een vereniging van notarissen en kandidaat-notarissen in Nederland is en als zodanig slechts algemene informatie op notarieel gebied verstrekt. Dit geschiedt door de uitgifte van folders en informatiekaarten, door het periodiek uitgeven van een krant voor cliënten van notariskantoren en door de instelling van de Notaristelefoon, waar ook algemene informatie kan worden ingewonnen. Concrete vragen kunnen door de KNB niet worden beantwoord.

In het algemeen kan ik u wel het volgende meedelen.
Notariële akten zijn akten opgemaakt door een notaris in functie. Eén van de voordelen van een notariële akte is dat de dagtekening, de echtheid en de juistheid van de notariële akte terstond vaststaan. Een ander voordeel is dat die akte steeds bewaard blijft en dat er dus altijd duplicaten van kunnen worden gemaakt. De akte wordt opgemaakt door een onpartijdige deskundige die er naar zal streven de akte zo op te stellen dat rechterlijke procedures worden voorkomen.
Van een notariële akte kan een grosse, een officieel en gewaarmerkt bijzonder afschrift, worden uitgegeven. De daarop rechthebbende kan hiermee zonder rechterlijk vonnis zijn rechten uitoefenen.

Spui 184
2511 BW Den Haag

Postbus 16020
2500 BA Den Haag

Telefoon 070 - 330 71 11
Telefax 070 - 345 32 26

ABN AMRO 43.01.82.953
Postbank 125185

Vanwege deze voordelen van een notariële akte en omwille van de rechtszekerheid heeft de wet voor sommige overeenkomsten en rechtshandelingen de notariële akte verplicht gesteld.

./. Voor een opsomming, alsmede voor meer informatie over de notariële akte en de functie van de notaris verwijs ik u naar de folder "Functie en werkterrein van de notaris", welke u hierbij aantreft.

Hoogachtend,

p.o. CM v/d Kooijnenburg

mw mr F.C. van der Steur-de Jong

Spui 184
2511 BW Den Haag

Postbus 16020
2500 BA Den Haag

Telefoon 070 - 330 71 11
Telefax 070 - 345 32 26

ABN AMRO 43 01 82 953
Postbank 125185

HOGE RAAD DER NEDERLANDEN

Aan de heer J.P. van den Wittenboer
Inermediary Foundation of the Universal Declaration of
Human Rights
Postbus 324
5660 AH GELDROP

Datum 4 januari 2007 **Kenmerk** 7391/SvdO/rk

Geachte heer Van den Wittenboer,

Hierbij deel ik u mede dat de Procureur-Generaal kennis heeft genomen van uw brief van 2 januari 2007 gericht aan de 'Voorzitter van het College van procureurs-generaal van de Hoge Raad der Nederlanden', betreffende 'bewijzen valsheid en onechtheid notariële akte d.d. 22 juni 1994'.

Ter voorkoming van misverstand wijs ik u erop dat de Procureur-Generaal bij de Hoge Raad, mr. J.W. Fokkens, en de Voorzitter van het College van procureurs-generaal, mr. H.N. Brouwer, verschillende functionarissen zijn. De Procureur-Generaal bij de Hoge Raad is geen lid van het College van procureurs-generaal en behoort niet tot het Openbaar Ministerie.

Uit uw brief blijkt niet dat de Procureur-Generaal u - gelet op zijn taken en bevoegdheden - van dienst zou kunnen zijn. De Procureur-Generaal zal daarom niet ingaan op de inhoud van die brief en de door u meegezonden bijlagen.

Hoogachtend,

De Kabinetschef van de Procureur-Generaal,

Mr. S. van den Oever

Postbus 20303 | 2500 EH Den Haag | Telefoon 070 361 13 11
Lange Voorhout 34 | Bezoekadres: Kazernestraat 52 | www.hogeraad.nl

2

Stemmen in een andere gemeente binnen de provincie

Als u in een andere gemeente, binnen de provincie, aan de verkiezing wilt deelnemen, dient u in persoon uiterlijk
: maart 2007 deze stempas bij uw gemeente te laten omzetten in een kiezerspas. Een schriftelijk verzoek tot het
temmen in een andere gemeente, dient u uiterlijk 21 februari 2007 in te dienen bij de gemeente.

Stemmen bij volmacht

Als u niet zelf aan de stemming kunt deelnemen, kunt u een andere kiezer machtigen om voor u te gaan stemmen.
s deze kiezer *in dezelfde gemeente* ingeschreven, dan kunt u gebruik maken van onderstaand volmachtbewijs. Wilt u een
iezer machtigen die in een andere gemeente is ingeschreven, dan dient u uiterlijk 21 februari 2007 een schriftelijk verzoek
n te dienen bij de gemeente. De gemachtigde kan een volmachtatem uitsluitend tegelijk met de eigen stem uitbrengen!

De formulieren voor de schriftelijke verzoeken zijn verkrijgbaar ter gemeentesecretarie.

'OLMACHTBEWIJS (Met blokletters invullen)

laam gemachtigde	: I.F.U.D of Human Rights	Paraaf stembureau
dres en woonplaats	: Kastanje 128, 5731NK Mierlo	

he gemachtigde verklaart zich door mede-ondertekening bereid voor de volmachtgever bij volmacht
e stemmen en met inbegrip van deze machtiging niet meer dan twee andere kiezers als gemachtigde te
e hebben aangenomen.
Geef uw stempas pas aan een ander mee, nadat u zelf hebt ingevuld wie u machtigt en dat gemachtigde uw stem.

Handtekening volmachtgever:

Handtekening gemachtigde:

Voorzitter

LET OP:
Het is strafbaar om op naam van een ander aan de stemming deel te nemen (art. 128 Wetboek van Strafrecht).
Neem uw identificatiebewijs mee! De voorzitter van het stembureau is bevoegd van u te verlangen dat u zich identificeert.
Indien u geen stempas heeft, kunt u niet stemmen!

Declaration of the Universal Declaration of Human Rights

De ondergetekende, mr. Theodorus Hubertus Johannes Maria op de Laak, notaris te Budel, gemeente Cranendonck, verklaart dat de afgedrukte fotokopieën door hem zijn vergeleken met de originele stukken en dat deze fotokopieën volledig overeenstemmen met de originele stukken.
Getekend te Budel, gemeente Cranendonck, zeven en twintig juni tweeduizend zeven.

Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights

KOPIE

Aan:NOTARIAART OP DE LAAK
T.a.v.: mr.T.h.J.M. op de Laak

Postbus:2005
6020AA,BUDEL

Your letter of	
Your reference	
Our letter of	
Our reference	Afschrift akte notarieel 21 juni 2007
Enclosure(s)	
Contact	J.P. van den Wittenboer / IFUD of Human Rights
Direct line	
Re	*Kort Geding 21 februari 2008,rolnummer KG 07/1314,mr R.J.Paris*

Mierlo,6 juni 2014

Geachte Weledelgestrenge mr. Op de Laak,

U heeft destijds de akte in executoriale vorm "In naam der Koningin"gesteld.(dat had U niet mogen doen volgens mr.Paris).Het is Uw verantwoordelijkheid als notaris,doch Ik vergeef het U op dat punt.

Ik moet nu met een afschrift van deze akte (niet in executoriale vorm gesteld) naar de gewone rechter.Ik moet de Staat dagvaarden.**Eerst moet nu de akte 100% goed zijn.**Om de akte thans te kunnen rectificeren moet U als notaris onderzoek doen.U moet geheel zeker weten "punt voor punt" wat onsamenhangend is in de akte.Dat staat niet in het vonnis.Als "het onsamenhangend is" Hoe moet het dan worden! U dient dan het vonnis voor de rechter te brengen wegens gebrek aan motivatie (op dat punt "onsamenhangend"),en voorts met de vermelding dat de gewone rechter gaat over de inhoud van een akte,(indien hiertoe aanleiding is).Het kort Geding is alleen om een executiegeschil.

Correspondence:Po.box 324, 5660AH Geldrop The Netherlands
Offices:Kastanje 28, 5731NK Mierlo The Netherlands
C.o.C.reg:41092925 Eindhoven N.L.
E-mail: ifudofhumanrights@yahoo.com
Internet: http://ifudofhumanrights.webs.com/
Phone:+31 -(0)6 50 425 552

Nederlandse notarissen zijn gebonden aan wetgeving,alsmede beroeps- en gedragsregels.Deze liggen deels vast in de Wet op het Notarisambt en deels in door de Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie opgelegde regelgeving.Omtrent de wijze waarop een notaris zijn werkzaamheden dient uit te oefenen bepaalt artikel 17 van de wet op het notarisambt: "de notaris oefent zijn ambt in onafhankelijkheid uit en behartigt de belangen van alle bij de rechtshandeling betrokken partijen op onpartijdige wijze en met de grootst mogelijke zorgvuldigheid.Dit artikel verwoordt de zorgplicht van de notaris.Wanneer een notaris zijn zorgplicht niet naar behoren vervult,is er sprake van een beroepsfout,de notaris is dan aansprakelijk voor de schade die als gevolg daarvan ontstaat.

U heeft destijds de notariële akte onder Uw ambtseed laten verlijden,en het is Uw verantwoordelijkheid als notaris.

Het lijkt ook zinvol eerst op een zwart-wit kopie van de akte (voor u zelf) met markeerstift de woorden of zinnen aan te merken die anders moeten zullen worden in de akte.

- Welke punten moet Ik aanvullend extra toelichten of stukken overleggen
- Welke woorden of zinnen moeten anders worden in de akte.

Ik kan het dan beoordelen of dit (de nieuwe opstelling) ook mijn bedoeling als verklaring is.Daarna kunt U de akte rectificeren.Dan hoeft er daarna de rechter niet aan te pas te komen.Ik kan dan een verstek verzoeken met een advocaat,(immers de Staat heeft steeds een houding aangenomen geen "valsheidsprocedure" te beginnen),de Staat gaf het ook schriftelijk aan,in 2008 en 2014.

U bent als notaris verplicht de inhoud van de akte in de juiste notariële en juridische vorm te gieten,een akte die voldoet aan de door KNB geformuleerde voorwaarden,namelijk,dat de vorm waarin de akte is opgemaakt voldoet aan de daaraan te stellen eisen.

HOOGACHTEND,
IFUD of Human Rights
De voorzitter
J.P. van den Wittenboer

Correspondence:Po.box 324, 5660AH Geldrop The Netherlands
Offices:Kastanje 28, 5731NK Mierlo The Netherlands
C.o.C.reg:41092925 Eindhoven N.L.
E-mail: ifudofhumanrights@yahoo.com
Internet: http://ifudofhumanrights.webs.com/
Phone:+31 -(0)6 50 425 552

“Clerical Error”

Artikel 45 lid 2 Wet op het notarisambt

Titel V. De akten, minuten, grossen en afschriften

Artikel 45,lid2

De notaris is bevoegd kennelijke schrijffouten en kennelijke misslagen in de tekst van een akte ook na het verlijden daarvan te verbeteren. Hij maakt van deze verbeteringen proces-verbaal op en stelt op de oorspronkelijke akte een aantekening daarvan, onder vermelding van datum en repertoriumnummer van dit proces-verbaal. Hij zendt een afschrift van het proces-verbaal aan partijen.

Tegenbewijs partij-verklaring notariële akte

De mogelijkheid om tegenbewijs (art. 151 Rv) te leveren tegen een notariële akte inhoudende een partij-verklaring (art. 157 lid 2 Rv) is niet beperkt tot de stelling dat ten overstaan van de notaris *anders* is verklaard dan in de akte is opgenomen. Het tegenbewijs kan ook betrekking hebben op de stelling dat de in de akte opgenomen verklaring niet overeenstemt met de werkelijkheid.

Bron: cassatieblog.nl

Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights

Aan: KONINKLIJKE NOTARIËLE BEROEPS-

ORGANISATIE

t.a.v. Het bestuur

Postbus 16020
2500 BA, DEN HAAG

Betreft: Notariaat

Mierlo, 11 maart 2019

Geacht bestuur van KNB,

Moeten notarissen in de toekomst nog kunnen blijven fungeren als juridische dienstverleners die door rechtzoekenden onvoorwaardelijk in vertouwen genomen kunnen worden,wanneer hun authentieke aktes gewoon terzijde kunnen worden gelegd door de Staat der Nederlanden en de rest van diens korps van ambtenaren, ambtenaren apparaat? Het Nederlandse rechtssysteem moet daarom dergelijke misdrijven vervolgen.Wordt dit echter nagelaten,dan bevordert dat niet alleen strafeloze inbreuken op de rechtsorde doch stelt het door de wetgever geschonken vertouwen in een democratische rechtsstaat in de waagschaal. De Stichting IFUD of Human Rights voert diverse “authentieke” notariële aktes aan en tevens diverse exploten door gerechtsdeurwaarders die de stichting heeft laten betekenen,die de rechter, hoofdofficier bij het Openbaar Ministerie en de belastingdienst niet kunnen negeren.

-dat er thans ook onvoldoende aanknopingspunten zijn voor de verwachting dat de Staat der Nederlanden in een (eventuele) civiele procedure het bewijs van deze aktes nog kan of zal ontzenuwen-

https://archive.org/details/SOMMATIE_201903

https://archive.org/details/VerzoekschriftClericalError

Doen zij dit wel dan spreekt men van miskenning van bewijswaarde, (hij die bewijzen met een wettelijke bewijswaarde loochent). De basisregel luidt dat de bewijskracht van een akte

door de rechter miskend wordt wannneer hij aan die akte een uitlegging geeft die onverenigbaar is met de bewoordingen ervan. Wordt er een geschrift overlegd dat op een authentieke akte lijkt, dan gaat de rechter ervan uit dat het ook écht een authentieke akte is. Eventueel kan het tegendeel worden bewezen door de andere partij, wanneer deze bijvoorbeeld stelt dat de akte vals is. Dwingend bewijs houdt in dat de rechter verplicht is de inhoud van bepaalde bewijsmiddelen als waar aan te nemen dan wel verplicht is de bewijskracht te erkennen die de wet aan bepaalde gegevens verbindt (art. 151 lid 1 Rv). Tegenbewijs, ook tegen dwingend bewijs, staat vrij, tenzij de wet het uitsluit (art. 151 lid 2 Rv).

- Dat de Staat der Nederlanden bekend is met de inhoud van de notariële akte van 21 juni 2007,de Minister van Algemene Zaken in een brief uit 2008 niet van voornemens te zijn een valsheidsprocedure aanhangig te maken bij de civiele rechter,en in 2014 nogmaals een bevestiging door Minister van Algemene zaken onder verwijzing naar de brief uit 2008,
- Het is de notaris in 2008 door de rechtbank van Den Haag verboden is een executoriale titel toe te kennen aan de notariële rectificatie akte van 21 juni 2007,
- Dat de Staat der Nederlanden geen aangifte bij de strafrechter heeft gedaan in het verleden met betrekking de onder ede verklaring door J.P. van den Wittenboer in de desbetreffende notariële akte,
- Dat Staat der Nederlanden ingevolge artikel 151 lid 2 Rv tegenbewijs kon leveren tegen de dwingende bewijskracht de verdere inhoud van de notariële akte,maar heeft nagelaten,
- Dat de Staat der Nederlanden een zodanige houding ten aanzien van de notariele akte van rectificatie van 21 juni 2007 heeft aangenomen -mede gelet over de jaren die zijn verstreken- dat daaruit mag worden afgeleid dat de Staat hierin wenst te berusten,en dus geen verdere juridische actie gaat ondernemen,
- Dat de inhoud van de notariële rectificatie akte in beginsel dwingende bewijskracht heeft. Het staat de rechter dus niet vrij om zelf te bepalen of hij de inhoud van die akte geheel of gedeeltelijk of helemaal niet voor waar aanneemt,
- Nu voldoende duidelijk is geworden dat de Staat der Nederlanden geen tegenbewijs zal leveren mag de rechter niet weigeren te beslissen, alsnog –wat de notaris voorheen is verboden- de executoriale titel toe te kennen onder verstek aan de notariële rectificatie akte van 21 juni 2007, op verzoek van IFUD of Human Rights met een advocaat,
- Dat de Staat der Nederlanden een verzetprocedure bij de rechter tegen verstekvonnis kan voeren, die dan de zaak heropent en in feite, dat alles alsnog weer inhoudelijk wordt behandeld,

- Dat IFUD of Human Rights daartegen bezwaar zal aanvoeren omdat de Staat der Nederlanden de verzetprocedure zal aangrijpen met louter ten doel de zaak te vertragen, danwel “Hitler’s Inferno” te marginaliseren zodat er sprake is misbruik van procesrecht, aldus niet het doel daadwerkelijk met argumenten te betwisten.

https://archive.org/details/AkteNotarieel16-07-2004
https://archive.org/details/AfschriftNotarieleAkte

https://archive.org/details/DeurwaarderskortgedingJanAnneDeSwartArt438Lid4Rv

IFUD of Human Rights

De Voorzitter

J.P. van den Wittenboer

Correspondence:Po.box 324, 5660AH Geldrop The Netherlands
Offices:Kastanje 28, 5731NK Mierlo The Netherlands
C.o.C.reg:41092925 Eindhoven N.L.
E-mail: ifudofhumanrights@yahoo.com
Internet: http://ifudofhumanrights.webs.com
Phone:+31 -(0)6 50 425 552

Duitse Volkslied

Hitler Deutschlandlied

Hitler erklärte zum Deutschlandlied: "So ist denn auch gerade das Lied, das uns Deutschen am heiligsten erscheint, ein großes Lied der Sehnsucht. Viele, in anderen Völkern, verstehen es nicht. Sie wollen gerade in jenem Lied etwas Imperialistisches erblicken, das doch von ihrem Imperialismus am weitesten entfernt ist. Denn welche schönere Hymne für ein Volk kann es geben als jene, die ein Bekenntnis ist, sein Heil und sein Glück in seinem Volk zu suchen und sein Volk über alles zu stellen, was es auf dieser Erde gibt."(Adolf Hitler in Breslau 1937, zitiert nach Ernst Hauck, "Das Deutschlandlied. Aus dem Kampf um unsere Einheit",194, S. 59)

(d-nb.info)

Hitler Deutschlandlied

Hitler verklaarde over de Deutschlandlied: "Het lied dat ons Duitsers het heiligst lijkt, is een groot lied van verlangen. Velen, in andere volkeren, begrijpen het niet. Ze willen iets imperialistisch zien in dat lied, dat het verste verwijderd is van hun imperialisme. Want wat is er mooier voor een volk dan een bekentenis om zijn heil en geluk in zijn volk te zoeken en zijn volk boven alles te plaatsen wat er op deze aarde bestaat" (Adolf Hitler in Breslau 1937, geciteerd naar Ernst Hauck, "Das Deutschlandlied. Aus dem Kampf um unsere Einheit",194, S. 59)

(d-nb.info)

Hitler Deutschlandlied

Hitler explained about the Deutschland song: "The song that seems most holy to us Germans is a great song of desire. Many, in other peoples, do not understand it. They want to see something imperialistic in that song, which is furthest from their imperialism. For what could be better for a people than a confession to seek his salvation and happiness in his people and to place his people above everything that exists on this earth" (Adolf Hitler in Breslau 1937, quoted after Ernst Hauck, "Das Deutschlandlied. Aus dem Kampf um unsere Einheit",194, S. 59)

(d-nb.info)

Deutscher Bundestag ■ Wissenschaftliche Dienste

Das strafbare Verwenden von Kennzeichen verfassungswidriger Organisationen

§ 86a StGB im Spiegel der Rechtsprechung

- INFO-BRIEF -

Roman Trips-Hebert

© 2009 Deutscher Bundestag WD 7 - 3000 - 128/09

Wissenschaftliche Dienste des Deutschen Bundestages

Verfasser: RR z. A. Dr. Roman Trips-Hebert

Das strafbare Verwenden von Kennzeichen verfassungswidriger Organisationen
§ 86a StGB im Spiegel der Rechtsprechung

INFO-BRIEF WD 7 - 3000 - 128/09

Abschluss der Arbeit: 21. September 2009

Fachbereich WD 7: Zivil-, Straf- und Verfahrensrecht,
Umweltschutzrecht, Verkehr, Bau und Stadtentwicklung

**Das Dokument gibt nicht notwendigerweise die Auffassung des Deutschen Bundestages oder seiner Verwaltung wieder und ist urheberrechtlich geschützt.
Eine Verwertung bedarf der Zustimmung durch die Leitung der Abteilung W.**

- Zusammenfassung -

Extremisten verwenden in zunehmendem Maße Symbole, um für ihre Zwecke zu werben. Das Kennzeichenverbot nach § 86a StGB wird deshalb immer häufiger Gegenstand gerichtlicher Entscheidungen. Damit einher geht ein reges Interesse der breiten Öffentlichkeit an den zugrundeliegenden Vorfällen. Vor diesem Hintergrund wird nachfolgend eine kursorische Übersicht über Inhalt und Reichweite von § 86a StGB gegeben. Der Fokus liegt hierbei auf konkreten Beispielen, die in der Vergangenheit die Gerichte beschäftigt haben.

Inhalt

1.	**Einleitung**	**6**
2.	**Tatbestand, Systematik und Historie**	**7**
2.1.	Tatbestand	7
2.2.	Systematik	8
2.3.	Historie	8
3.	**Detailbetrachtung und Rechtsprechung**	**9**
3.1.	Erfasste Organisationen	9
3.1.1.	Vom Bundesverfassungsgericht für verfassungswidrig erklärte Partei oder eine Partei oder Vereinigung, von der unanfechtbar festgestellt ist, dass sie Ersatzorganisation einer solchen Partei ist (§ 86 Abs. 1 Nr. 1 StGB)	9
3.1.2.	Vereinigung, die unanfechtbar verboten ist, weil sie sich gegen die verfassungsmäßige Ordnung oder gegen den Gedanken der Völkerverständigung richtet, oder von der unanfechtbar festgestellt ist, dass sie Ersatzorganisation einer solchen verbotenen Vereinigung ist (§ 86 Abs. 1 Nr. 2 StGB)	10
3.1.3.	Regierung, Vereinigung oder Einrichtung außerhalb des räumlichen Geltungsbereichs dieses Gesetzes, die für die Zwecke einer der in § 86 Abs. 1 Nr. 1 oder 2 StGB bezeichneten Parteien oder Vereinigungen tätig ist (§ 86 Abs. 1 Nr. 3 StGB)	11
3.1.4.	Ehemalige nationalsozialistische Organisation (§ 86 Abs. 1 Nr. 4 StGB)	11
3.2.	Kennzeichenbegriff	12
3.2.1.	Fahnen, Abzeichen und Uniformstücke	12
3.2.2.	Parolen und Grußformen	14
3.2.3.	Lieder	15
3.2.4.	Bilder	16

3.3. Tathandlung 16

3.4. Sozialadäquanz 18

3.5. Subjektiver Tatbestand 19

3.6. Rechtsfolgen 19

4. Literaturverzeichnis 20

1. Einleitung

Immer wieder befassen sich deutsche Gerichte bis hin zum Bundesverfassungsgericht mit dem so genannten **Kennzeichenverbot** (§ 86a StGB[1]). Danach ist es strafbar, Kennzeichen einer verfassungswidrigen Organisation zu verbreiten oder öffentlich, in einer Versammlung oder in verbreiteten Schriften zu verwenden.[2] Kennzeichen in diesem Sinne sind „namentlich Fahnen, Abzeichen, Uniformstücke, Parolen und Grußformen“ (§ 86a Abs. 2 StGB).[3] Der Norm wird eine herausragende und zunehmende Bedeutung zugeschrieben: Wie kein anderer **Tatbestand des politischen Strafrechts** werde sie immer häufiger Gegenstand gerichtlicher Auseinandersetzungen – was vor allem daran liege, dass sich die **rechtsextreme Szene** in zunehmendem Maße nationalsozialistischer Symbole bediene, um für ihre Zwecke zu werben.[4]

Einer nicht unerheblichen Deliktsrelevanz in der Strafverfolgungsstatistik[5] entspricht ein starkes öffentliches Interesse an den jeweiligen Vorfällen: Regelmäßig berichten die Medien über einschlägige Vorkommnisse und deren juristische Bewertung und Behandlung seitens der Staatsanwaltschaften und Gerichte.[6] Nicht selten knüpft sich eine lebhafte und zum Teil kontroverse Diskussion an. Betrachtet man hierbei die jeweiligen Fälle, so zeigt sich eine offenbar **große Bandbreite** von potenziell inkriminierten Handlungen: Vom Tragen eines T-Shirts mit einem leicht abgewandelten Zitat aus dem Horst-Wessel-Lied durch einen NPD-Anhänger[7] über das Herstellen und Verkaufen von

---

1 Strafgesetzbuch in der Fassung der Bekanntmachung vom 13. November 1998 (BGBl. I S. 3322), das durch Artikel 1 des Gesetzes vom 30. Juli 2009 (BGBl. I S. 2437) geändert worden ist.

2 Vgl. aktuell etwa den Beschluss des Bundesverfassungsgerichts (BVerfG) vom 18. Mai 2009, Az. 2 BvR 2202/08 (Tragen eines T-Shirts mit dem Aufdruck „Sohn Frankens, die Jugend stolz/die Fahnen hoch“, abrufbar unter http://www.bundesverfassungsgericht.de/entscheidungen/rk20090518_2bvr220208.html), und des Bundesgerichtshofs (BGH) vom 13. August 2009, Az. StR 228/09 (zu englischsprachigen Übersetzungen von nationalsozialistischen Parolen, vgl. die Pressemitteilung Nr. 168/09 des BGH vom 13. August 2009, abrufbar unter http://juris.bundesgerichtshof.de/cgi-bin/rechtsprechung/document.py?Gericht=bgh&Art=pm&Datum=2009&Sort=3&nr=48985&pos=8&anz=176). Stand dieser und sämtlicher anderen Online-Quellen in diesem Info-Brief: 7. September 2009.

3 Von Dewitz (2006), S. 108, konstatiert ein seit den neunziger Jahren hohes Niveau.

4 Von Dewitz (2006), S. 278.

5 Der Verfassungsschutzbericht 2008, S. 28, weist für 2008 insgesamt 19.894 rechtsextrem motivierte Straftaten aus, von denen 14.262 Straftaten auf die Propagandadelikte – also § 86 und § 86a StGB – entfallen. Die Gesamtzahl der extremistisch motivierten Straftaten belief sich 2008 auf 24.605. Der Verfassungsschutzbericht ist abrufbar unter http://www.verfassungsschutz.de/de/publikationen/ verfassungsschutzbericht/vsbericht-presse_2008/.

6 Vgl. aus jüngster Vergangenheit nur Herz (2009); Schierholz/Schafmeister (2009); „Nazi-Parole nur in deutscher Sprache strafbar“, Spiegel online vom 13. August 2009, abrufbar unter http://www.spiegel.de/politik/deutschland/0,1518,642217,00.html; „Punkrockern droht Haft wegen Band-Logo“, Spiegel online vom 9. Mai 2009 (abrufbar unter http://www.spiegel.de/kultur/musik/0,1518,623848,00.html).

7 BVerfG (o. Fußn. 2).

den Hitlergruß zeigenden Gartenzwergen durch einen Künstler[8] bis hin zum Verwenden von durchgestrichenen Hakenkreuzen[9] oder dem „Zitieren“ der Runen der Waffen-SS durch Angehörige der wohl eher links-alternativen Punkrockszene[10].

Vor diesem Hintergrund soll nachfolgend eine kursorische Übersicht über Inhalt und Reichweite von § 86a StGB gegeben werden.[11] Der Fokus soll hierbei vor allem auf konkreten **Beispielen** liegen, die in der Vergangenheit Gegenstand gerichtlicher Befassung waren.

2. Tatbestand, Systematik und Historie

2.1. Tatbestand

§ 86a Abs. 1 StGB stellt in Verbindung mit § 86 StGB im Wesentlichen unter Strafe, im Inland Kennzeichen

- einer vom Bundesverfassungsgericht für verfassungswidrig erklärten Partei oder deren Ersatzorganisation,
- einer Vereinigung, die unanfechtbar verboten ist, weil sie sich gegen die verfassungsmäßige Ordnung oder gegen den Gedanken der Völkerverständigung richtet oder einer entsprechenden Ersatzorganisation, oder
- einer ehemaligen nationalsozialistischen Organisation

zu verbreiten oder öffentlich, in einer Versammlung oder in verbreiteten Schriften zu verwenden oder Gegenstände, die derartige Kennzeichen darstellen oder enthalten, zur Verbreitung oder Verwendung im Inland oder Ausland in dieser Art und Weise herzustellen, vorrätig zu halten, ein- oder auszuführen. Durch eine 1994 erfolgte Gesetzesänderung stehen den in § 86a Abs. 1 StGB genannten Kennzeichen solche gleich, die ihnen „zum Verwechseln ähnlich sehen“ (§ 86a Abs. 2 Satz 2 StGB).[12]

---

8 Vgl. „Streit um Hitler-Gartenzwerg“, Süddeutsche.de vom 16. Juli 2009 (http://www.sueddeutsche.de/bayern/372/480849/text/).

9 BGH, Urteil vom 15. März 2007, Az. 3 StR 486/06, Amtliche Sammlung (BGHSt) 51, 244 = Neue Juristische Wochenschrift (NJW) 2007, S. 1602.

10 Vgl. Presseberichte zum aktuellen Fall der Punkband „SS-Kaliert“, etwa Der Spiegel vom 11. Mai 2009, S. 22.

11 Zur Vermeidung von Missverständnissen soll an dieser Stelle betont werden, dass aufgrund dieser Ausrichtung des Info-Briefes etwaig nachfolgende Aussagen, wonach eine bestimmte Kennzeichenverwendung nicht nach § 86a StGB strafbar ist, nicht bedeuten, dass das Verhalten als solches nicht aufgrund anderer Straftatbestände strafbar sein kann. Im Gegenteil können auch dann, wenn eine Strafbarkeit nach § 86a StGB ausscheidet, andere Delikte in Betracht kommen, wie etwa § 130 StGB (Volksverhetzung).

12 Geändert durch das Verbrechensbekämpfungsgesetz vom 28. Oktober 1994 (BGBl. I S. 3186).

2.2. Systematik

§ 86a StGB ist im **dritten Titel** des ersten Abschnitts des Besonderen Teils des Strafgesetzbuchs verortet. Die Delikte dieses Titels stellen Handlungen unter Strafe, die eine **„Gefährdung des demokratischen Rechtsstaates“** darstellen. § 86a StGB ist damit Teil des so genannten **„Staatsschutzstrafrechts“**.

Als Schutzgüter der Vorschrift werden der politische Frieden, die freiheitliche demokratische Grundordnung, der Gedanke der Völkerverständigung und das Ansehen Deutschlands im Ausland benannt.[13] Das Verbot dient zum einen dazu zu verhindern, dass die verbotenen Organisationen oder die von ihnen verfolgten Bestrebungen wiederbelebt werden, zum anderen soll von vornherein bereits der Eindruck verhindert werden, dass die verfassungsfeindlichen Bestrebungen aufgrund der Präsenz der entsprechenden Symbole geduldet würden.[14]

§ 86a StGB setzt **weder** eine tatsächliche **Verletzung** dieser Rechtsgüter **noch** deren **konkrete Gefährdung** voraus und ist damit strafrechtsdogmatisch ein so genanntes **„abstraktes Gefährdungsdelikt“**.[15]

2.3. Historie

Das Kennzeichenverbot ist erst auf Umwegen an seinen heutigen Standort im Strafgesetzbuch gelangt und hat dabei auch inhaltlich erst nach und nach die heutige Gestalt erlangt. Sein bundesrepublikanischer[16] Ursprung lag im **Versammlungsrecht**: § 4 i.V.m. § 28 des Versammlungsgesetzes[17] (VersG) von **1953** stellte das Zeigen von Kennzeichen ehemaliger nationalsozialistischer Organisationen unter Strafe.[18] **1960** fand dieses Verbot in Form eines neuen § 96a StGB Aufnahme im Bereich des strafrechtlichen Schutzes des Staates und seiner Symbole in das Strafgesetzbuch.[19] **1968** wurde dieser § 96a a. F. StGB durch § 86a StGB ersetzt und damit das Kennzeichenverbot neu in den – noch heute fortbestehenden – Kontext von Parteien- und Vereinigungsverboten eingeordnet.[20] Inhaltlich unterscheidet sich § 86a StGB von § 96a a. F. StGB insofern, als er die Strafbarkeit ausdrücklich auf den räumlichen Geltungsbereich

---

13 Rudolphi in SK-StGB (2008), § 86a Rdn. 1; Sternberg-Lieben in Schönke-Schröder (2006), § 86a Rdn. 1.

14 Rudolphi (wie Fußn. 13).

15 Zum abstrakten Gefährdungsdelikt vgl. Jescheck/Weigend (1996), S. 264.

16 In der Literatur wird darauf hingewiesen, dass die ersten bundesrepublikanischen Regelungen historisch wiederum vor dem Hintergrund der Ablösung entsprechender besatzungsrechtlicher Regelungen der Alliierten stehen, vgl. von Dewitz (2006), S. 18 ff.

17 Gesetz über Versammlungen und Aufzüge vom 24. Juli 1953, BGBl. I S. 684.

18 Von Dewitz (2006), S. 46 f.

19 6. Strafrechtsänderungsgesetz (StÄG) vom 4. August 1960, BGBl. I S. 478, vgl. von Dewitz (2006) S. 47.

20 8. StÄG vom 25. Juni 1968, BGBl. I S. 741, vgl. von Dewitz (2006), S. 89.

des Strafgesetzbuchs beschränkte und den Tatbestand um das „Verbreiten“ verfassungsfeindlicher Kennzeichen erweiterte.[21] **1985** wurde § 86a StGB auf Vorbereitungshandlungen ausgedehnt, indem auch das Herstellen, Vorrätighalten und Einführen von entsprechenden Kennzeichen unter Strafe gestellt wurde.[22] **1994** schließlich folgte durch das **Verbrechensbekämpfungsgesetz** jene Erweiterung, wonach auch den Originalzeichen zum Verwechseln **ähnliche** Kennzeichen erfasst werden.[23]

Im **Strafgesetzbuch der DDR**[24] (DDR-StGB) war die Verwendung von bestimmten extremistischen Kennzeichen ebenfalls unter Strafe gestellt: Nach § 220 Abs. 3 DDR-StGB sollte sich strafbar machen, wer „in der Öffentlichkeit Äußerungen faschistischen, rassistischen, militaristischen oder revanchistischen Charakters kundtut oder **Symbole** dieses Charakters verwendet, verbreitet oder anbringt.“

3. Detailbetrachtung und Rechtsprechung

3.1. Erfasste Organisationen

§ 86a StGB inkriminiert bestimmte Zeichen nicht schon allein deshalb, weil mit ihnen allgemein antidemokratische bzw. verfassungsfeindliche Botschaften transportiert werden. Vielmehr wählt er als Ausgangspunkt, dass das jeweilige Kennzeichen für **eine bestimmte Organisation** steht, deren Tätigkeit und Zielsetzung rechtlich missbilligt wird.[25] Die einzelnen Arten von betroffenen Organisationen führt § 86a Abs. 1 StGB durch Verweis auf § 86 StGB abschließend auf.

3.1.1. Vom Bundesverfassungsgericht für verfassungswidrig erklärte Partei oder eine Partei oder Vereinigung, von der unanfechtbar festgestellt ist, dass sie Ersatzorganisation einer solchen Partei ist (§ 86 Abs. 1 Nr. 1 StGB)

Hierfür gibt es seit Bestehen der Bundesrepublik Deutschland nur zwei Beispiele, nämlich die 1952 verbotene **Sozialistische Reichspartei (SRP)**[26] und die 1956 verbotene

---

21 Von Dewitz (2006), S. 89.

22 21. StÄG vom 13. Juni 1985, BGBl. I S. 965, vgl. von Dewitz (2006), S. 108.

23 Gesetz zur Änderung des Strafgesetzbuches, der Strafprozessordnung und anderer Gesetze (Verbrechensbekämpfungsgesetz) vom 28. Oktober 1994, BGBl. I, S. 3186. Überblickartige Zusammenstellung der verschiedenen Fassungen des Kennzeichenverbots bei Reuter (2005), S. 273 ff.

24 Strafgesetzbuch der DDR vom 12. Januar 1968 in der Neufassung vom 19. Dezember 1974 (GBl. I 1975 Nr. 3 S. 14) sowie i.d.F. des 2. Strafrechtsänderungsgesetzes vom 7. April 1977(GBl. I 1977 Nr. 10 S. 100), des 3. Strafrechtsänderungsgesetzes vom 28. Juni 1979 (GBl. I 1979 Nr. 17 S. 139), des Gesetzes über die gesellschaftlichen Gerichte der DDR – GGG – vom 25. März 1982 (GBl. I 1982 Nr. 13 S. 269) und des Gesetzes über das Post- und Fernmeldewesen vom 29. November 1985 (GBl. I 1985 Nr. 31 S. 345).

25 Nicht ausreichend ist insofern insbesondere nationalsozialistisches Gedankengut ohne konkreten Bezug zu einer entsprechenden nationalsozialistischen Organisation, vgl. Rudolphi in SK-StGB (2008), § 86 Rdn. 8.

26 BVerfG, Urteil vom 23. Oktober 1952, Az. 1 BvB 1/51, Amtliche Sammlung (BVerfGE) 2, 1 = NJW 1952, S. 1407.

Kommunistische Partei Deutschlands (KPD)[27]. Das von Bundesregierung und Bundesrat 1993 initiierte Verbotsverfahren gegen die **Freiheitliche Deutsche Arbeiterpartei (FAP)** scheiterte daran, dass das Bundesverfassungsgericht der FAP die Parteieigenschaft absprach – die FAP wurde sodann nach den vereinsrechtlichen Regelungen verboten.[28] Das **NPD-Verbotsverfahren** scheiterte vor dem Bundesverfassungsgericht 2003 aufgrund der Rolle von V-Leuten der Sicherheitsbehörden in der Parteiorganisation.[29]

3.1.2. Vereinigung, die unanfechtbar verboten ist, weil sie sich gegen die verfassungsmäßige Ordnung oder gegen den Gedanken der Völkerverständigung richtet, oder von der unanfechtbar festgestellt ist, dass sie Ersatzorganisation einer solchen verbotenen Vereinigung ist (§ 86 Abs. 1 Nr. 2 StGB)

Der Begriff der Vereinigung in diesem Sinne entspricht sachlich dem eines Vereins nach § 2 Vereinsgesetz[30].[31] Das Verbot entsprechender Vereine obliegt nicht, wie im Fall von politischen Parteien, der Rechtsprechung, sondern der vollziehenden Gewalt, vgl. Art. 9 Abs. 2 GG[32] iVm §§ 3 ff. VereinsG.[33] Beispiele für entsprechende bestandskräftig verbotene Vereine sind die **Deutsche Alternative**, die **FAP**, die **Nationalistische Front**, die **Nationale Sammlung**, die **Wiking-Jugend** und die **Blood-and-Honour-Division Deutschland**.[34]

Ebenfalls verboten wurde auf dem Gebiet der alten deutschen Bundesländer in den 1950er Jahren die **Freie Deutsche Jugend (FDJ)**.[35] Das Verbot soll sich jedoch aus-

---

27 BVerfG, Urteil vom 17. August 1956, Az. 1 BvB 2/51, BVerfGE 5, 85 = NJW 1956, S. 1393.

28 BVerfG, Beschluss vom 17. November 1994, Az. 2 BvB 2/93, 3/93, BVerfGE 91, 276 = Neue Zeitschrift für Verwaltungsrecht (NVwZ) 1996, S. 54. Entsprechend wurde auch im Verbotsverfahren zur „Nationalen Liste“ entschieden, vgl. BVerfG, Entscheidung vom 17. November 1994, Az. 2 BvB 1/93E, BVerfGE 91, 262.

29 BVerfG, Beschluss vom 18. März 2003, Az. 2 BvB 1/01 u.a., BVerfGE 107, 339 = NJW 2003, S. 1577.

30 Vereinsgesetz vom 5. August 1964 (BGBl. I S. 593), das zuletzt durch Artikel 6 des Gesetzes vom 21. Dezember 2007 (BGBl. I S. 3198) geändert worden ist.

31 Reuter (2005), S. 106 Fn. 632.

32 Grundgesetz für die Bundesrepublik Deutschland in der im Bundesgesetzblatt Teil III, Gliederungsnummer 100-1, veröffentlichten bereinigten Fassung, das durch das Gesetz vom 29. Juli 2009 (BGBl. I S. 2248) geändert worden ist.

33 BVerfG, Beschluss vom 17. November 1994, Az. 2 BvB 2/93, 3/93, BVerfGE 91, 276 = NVwZ 1996, S. 54.

34 Vgl. Antwort des Parlamentarischen Staatssekretärs beim Bundesinnenministerium (BMI), Peter Altmaier, MdB, BT-Drs. 16/12642, S. 12 ff., sowie entsprechende Informationen der Polizeilichen Kriminalprävention der Länder und des Bundes im Internet unter http://www.polizei-beratung.de/aktionen/rechtsextremismus/erkennungszeichen/verbotene_parteien_vereine_und_organisationen/ sowie Senatsverwaltung für Inneres und Sport des Landes Berlin / Ministerium des Innern des Landes Brandenburg (2008), S. 26. Eine Übersicht auch über in einzelnen Bundesländern verbotene Vereinigungen bietet Wikipedia unter http://de.wikipedia.org/wiki/Liste_in_Deutschland_verbotener_rechtsextremistischer_Organisationen.

35 BVerwG, Urteil vom 16. Juli 1954, Az. I A 23/53, BVerwGE 1, 184. Nach der damaligen Rechtslage war für das Verbot das Bundesverwaltungsgericht zuständig.

schließlich auf die FDJ-West beschränken und nicht auch die staatliche Jugendorganisation der einstigen DDR, die FDJ-Ost, erfassen, da es sich um zwei unterschiedliche Organisationen handele.[36] Auch sei die FDJ-Ost keine Ersatzorganisation der FDJ-West, weil sie diese mangels entsprechender organisatorischer Maßnahmen und Identitätswechsel nicht nach ihrem Verbot ersetzt habe.[37]

Neben rechts- und linksextremen Gruppen stellen islamistische oder linksextreme **Ausländervereine** eine weitere Sparte von verbotenen Vereinigungen dar.[38] Ein Ausländerverein ist ein Verein, dessen Mitglieder oder Leiter sämtlich oder überwiegend Ausländer sind (§ 14 VereinsG). Sein mögliches Verbot ist in § 14 Abs. 2 VereinsG gesondert geregelt. Beispiele für entsprechende verbotene Ausländervereine sind das **Kurdistan-Komitee** e.V., der Verband der islamischen Vereine und Gemeinden e.V. (**„Der Kalifatsstaat“**), der **Al-Aqsa** e.V. und **Hizb ut-Tahrir**.[39]

3.1.3. Regierung, Vereinigung oder Einrichtung außerhalb des räumlichen Geltungsbereichs dieses Gesetzes, die für die Zwecke einer der in § 86 Abs. 1 Nr. 1 oder 2 StGB bezeichneten Parteien oder Vereinigungen tätig ist (§ 86 Abs. 1 Nr. 3 StGB)

Unter Vereinigungen in diesem Sinne sind etwa **ausländische Parteien** zu verstehen, unter Einrichtungen ausländische Behörden, Komitees, Kongressleitungen und Büros.[40] Voraussetzung ist stets, dass diese Stellen **stellvertretend** für eine in Deutschland verbotene Partei oder Vereinigung tätig werden. Unerheblich ist hierbei, ob dies im Einvernehmen mit der verbotenen Partei erfolgt.[41] Nicht ausreichend ist jedoch, wenn die ausländische Stelle lediglich **eigene**, mit den Positionen der verbotenen Partei kongruente Inhalte verbreitet.[42]

Beispiele für bestandskräftig verbotene ausländische Vereinigungen sind die **Arbeiterpartei Kurdistans (PKK)** und **Al Manar TV**.[43]

3.1.4. Ehemalige nationalsozialistische Organisation (§ 86 Abs. 1 Nr. 4 StGB)

Organisationen in diesem Sinne sind vor allem die Nationalsozialistische Deutsche Arbeiterpartei (**NSDAP**), ihre Untergliederungen und die ihr angeschlossenen Verbände –

36 Reuter (2005), S. 116.
37 Reuter (wie Fußn. 36).
38 Vgl. Bundesregierung in BT-Drs. 16/12642, S. 13 ff.
39 Bundesregierung, BT-Drs. 16/12642, S. 13 ff.
40 Rudolphi in SK-StGB (2008), § 86 Rdn. 7.
41 Rudolphi (wie Fußn. 40).
42 Rudolphi (wie Fußn. 40).
43 Bundesregierung, BT-Drs. 16/12642, S. 13 ff.

also namentlich die Sturmabteilung (**SA**)**,** die Schutzstaffel (**SS**)**, Waffen-SS,** Hitlerjugend (**HJ**) und der Bund Deutscher Mädel (**BDM**).[44]

3.2. Kennzeichenbegriff

Kennzeichen im Sinne des § 86a StGB sind **sichtbare oder hörbare Symbole**, deren sich die erfassten Organisationen bedienen oder bedient haben, um propagandistisch auf ihre politischen Ziele hinzuweisen.[45]

3.2.1. Fahnen, Abzeichen und Uniformstücke

Aus dem rechtsextremen Spektrum mit seiner zentralen Betonung von Symbolen unterfallen zahlreiche Kennzeichen dem Kennzeichenverbot. Dies gilt namentlich für viele allgemein bekannte Kennzeichen von NS-Organisationen, also etwa das **Hakenkreuz** als Kennzeichen vor allem der NSDAP, das **„Zivilabzeichen" der SA**[46], die zweifache **Siegrune** der SS sowie die einfache Siegrune des deutschen Jungvolkes.[47] Ebenfalls erfasst ist das **Totenkopf-Symbol** in der von der SS verwendeten Gestaltung.[48] Uneinheitlich wurde in der Rechtsprechung beurteilt, ob das Verwenden von so genannten **Gaudreiecken / Armdreiecken** dem Kennzeichenverbot unterfällt. Bei den sich in der heutigen rechtsextremen Szene offenbar einiger Beliebtheit erfreuenden Gaudreiecken handelt es sich um dreieckige schwarze, silbern umrandete Armaufnäher, auf denen in Frakturschrift der Name einer Region angegeben ist, aus der der Träger stammt.[49] Historisches Vorbild sind entsprechende Aufnäher, die bei der HJ und dem BDM üblich waren.[50] Überwiegend wird zwar zumindest eine für § 86a StGB hinreichende Ähnlichkeit mit dem historischen Kennzeichen bejaht, jedoch wegen mangelnder Bekanntheit dieses Bezuges in der Bevölkerung gleichwohl eine Strafbarkeit verneint.[51] Als Uniformen erfasst sind das **Braunhemd**, die braune **NSDAP-Parteiuniform** sowie verschiedene Uniformteile von SS, Waffen-SS und SA, soweit sie als solche erkannt werden.[52]

Verschiedentlich stellt sich auch bei heute in der rechten Szene gebräuchlichen **Modeartikeln** verschiedener Marken die Frage, ob deren Schriftzug bzw. Markenzeichen

---

44 Rudolphi in SK-StGB (2008), § 86 Rdn. 8.

45 Rudolphi in SK-StGB (2008), § 86a Rdn. 3.

46 http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/d/dc/SA-Logo.svg.

47 Reuter (2005), S. 159 ff., Beispiel abrufbar bei http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/e/ee/DJ_F%C3%A4hnlein.jpg.

48 Reuter (2005), S. 165, Beispiel abrufbar bei http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/1/11/DHPatch.jpg.

49 Beispiel unter http://www.dasversteckspiel.de/bilder/gau3eck.jpg.

50 Wie etwa bei diesem historischen Original einer BDM-Uniform erkennbar http://www.dhm.de/sammlungen/gifs/sammlungen/alltag2/textilien/u_93_187a-b__188.jpg.

51 Vgl. Reuter (2005), S. 167 ff.

52 Reuter (2005), S. 169. Nicht erfasst sind Wehrmachtsuniformen, da die Wehrmacht keine verbotene Organisation ist, vgl. auch hierzu Reuter (2005), S. 169.

unter § 86a StGB fällt. Von den Gerichten kontrovers entschieden, letztlich aber verneint wurde dies für das ursprüngliche Markenzeichen[53] des Modelabels **Thor Steinar**, das sich zwischenzeitlich in Reaktion hierauf ein neues Zeichen[54] gegeben hat, das strafrechtlich jedenfalls unbedenklich ist.[55] Bei der Marke **Lonsdale**, die wegen der in ihr beinhalteten Abkürzung NSDA kritisiert wurde, wird ein Verstoß gegen § 86a StGB überwiegend verneint, zumal es sich um eine seit langem ohne rechtsextremen Hintergrund eingeführte Modemarke handele.[56] Bei der Marke **Consdaple** ist dem gegenüber ein Verstoß aufgrund der enthaltenen Buchstaben NSDAP umstritten und wird von Teilen der Rechtsprechung bejaht.[57]

Von § 86a StGB unmittelbar erfasst ist gleichfalls das Kennzeichen der verbotenen **Blood & Honour Division Deutschland** – nicht dagegen das Symbol anderer internationaler Zweige der Blood & Honour-Organisation[58]; bei diesen Symbolen kann es sich jedoch um dem verbotenen Blood & Honour-Zeichen **ähnliche** Kennzeichen und damit ebenfalls verbotene Kennzeichen handeln.

Aus dem linken Spektrum sind infolge ihres Parteiverbots die Symbole der **KPD** von § 86a StGB erfasst; allerdings sind „Hammer und Sichel“ typische und weltweit stark verbreitete Symbole kommunistischer Parteien und infolgedessen nur erfasst, soweit sie gerade als Kennzeichen der verbotenen KPD gebraucht werden.[59] Schwieriger gestaltet sich die Beantwortung der Frage, wie das **FDJ-Abzeichen**[60] und damit verbunden das blaue **FDJ-Hemd** zu beurteilen sind – da die FDJ in der „alten“ Bundesrepublik verboten war, in den neuen Bundesländern jedoch nicht. Nach wohl überwiegender Auffassung ist die heutige Verwendung von FDJ-Abzeichen und -Hemd nach § 86a StGB strafbar.[61]

---

53 http://upload.wikimedia.org/wikipedia/de/7/79/Thor_steinar.jpg.

54 http://de.altermedia.info/images/thor-steinar2.jpg.

55 Laut Wikipedia habe eine Staatsanwaltschaft das neue Logo als „Andreaskreuz mit zwei Punkten“ bezeichnet und es für unbedenklich erklärt, vgl. http://de.wikipedia.org/wiki/Thor_Steinar#Logo.

56 VG Berlin, Beschluss vom 26. April 2001, Az. 3 A 443/01, NVwZ-Rechtsprechungsreport (NVwZ-RR) 2002, S. 33, 35; Reuter (2005), S. 174; Stegbauer (2000), S. 102.

57 Bejahend: AG Neuruppin, Urteil vom 3. Juni 2002, Az. 81 Ds 372 Js 21202/01; Stegbauer (2002), S. 186. Verneinend: OLG Hamm, Urteil vom 8. Oktober 2003, Az. 2 Ss 407/03, Neue Zeitschrift für Strafrecht-Rechtsprechungsreport (NStZ-RR) 2004, S. 12; Reuter (2005), S. 174.

58 Beispiele für den Schriftzug bei http://www.n24.de/media/import/afp/afp_20080830_10/photo_1220083229952-1-0.jpg.

59 Nachweis bei Reuter (2005), S. 183 Fn. 1192.

60 Abrufbar bei Wikipedia unter http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/d/d6/Emblema_FDJ.svg.

61 Fischer (2009) § 86a Rdn. 7. Weitere Nachweise und Kritik bei Reuter (2005), S. 183 Fn. 1187: In den FDJ-Symbolen werde heute allein die FDJ-Ost erkannt, die nicht verboten worden sei.

Aufgrund des Verbots der **PKK** unterfällt ihr Symbol – ein gelber fünfzackiger Stern auf rotem Grund im gelben Kreis mit gelber Flamme in der Mitte[62] – ebenfalls § 86a StGB.[63] Gleiches gilt für den roten fünfzackigen Stern auf gelbem Grund im grünen Kreis, das Symbol der **Nationalen Befreiungsfront Kurdistans**, einer Tochterorganisation der PKK.[64] Als Kennzeichen der Vereinigung **Kalifatsstaat** (Hilafet Devleti) ist deren weiß gestalteter arabischer Schriftzug auf grünem Grund mit den lateinischen Buchstaben „Hilafet Devleti“ und/oder diesem Namen in arabischer Schrift verboten.[65]

3.2.2. Parolen und Grußformen

Die Rechtsprechung hat den Kennzeichencharakter bejaht für den **Hitlergruß**, also den Ausruf **„Heil Hitler“** oder **„Sieg Heil“** allein oder verbunden mit dem **„deutschen Gruß“,** also dem auf Augenhöhe erhobenen gestreckten rechten Arm.[66] Anknüpfend hieran wird auch das Verwenden der Schlussformel „mit deutschem Gruß“ **im Schriftverkehr** bei entsprechender Aufmachung als Kennzeichenverwendung gewertet.[67] Der so genannte **„Kühnengruß“**, bei dem am erhobenen rechten Arm statt der flachen Hand lediglich Daumen, Zeige- und Mittelfinger vorgestreckt werden, ist wegen des Bezugs zu der verbotenen Organisation **„Aktionsfront Nationaler Sozialisten / Nationale Aktivisten“** ebenfalls von § 86a StGB erfasst.[68]

Strafbar ist auch das Verwenden der Sentenz **„Alles für Deutschland“** im Rahmen einer Rede auf einer Versammlung, da es sich hierbei um die Losung der SA handelte.[69] Weiterhin erfasst ist der Wahlspruch der SS, **„Meine Ehre heißt Treue“** – und zwar auch in der leicht abgewandelten Form „Unsere Ehre heißt Treue“.[70] Streitig war, inwieweit die Fantasie-Parole **„Ruhm und Ehre der Waffen-SS“**, die von der Waffen-SS nie benutzt wurde, § 86a StGB unterfällt. Während sie in der Literatur überwiegend nicht als Kennzeichen gesehen wurde, hat die Rechtsprechung die Kennzeicheneigenschaft entweder aufgrund der Ähnlichkeit mit der Parole **„Blut und Ehre“** der HJ[71], mit der Parole **„Unsere Ehre heißt Treue“** der SS oder deshalb, weil die Parole den „Anschein eines Kennzeichens der Waffen-SS“ erwecke, bejaht.[72] Bundesverfassungsge-

---

62 Abrufbar bei Wikipedia unter http://upload.wikimedia.org/wikipedia/de/3/33/PKK2.svg.

63 Nachweis bei Reuter (2005), S. 184.

64 Reuter (wie Fußn. 63).

65 Reuter (wie Fußn. 63).

66 BGH, Urteil vom 18. Oktober 1972, Az. 3 StR 1/71 I, BGHSt 25, 30 = NJW 1973, S. 106; Kammergericht (KG), Urteil vom 16. März 1999, Az. (5) 1 Ss 7-98 (8-98), NJW 1999, S. 3500; OLG Celle, NJW 1970, S. 2557.

67 BGH, Urteil vom 8. September 1976, Az. 3 StR 280/76 (S), BGHSt 27, 1 = NJW 1976, S. 2271.

68 Reuter (2005), S. 181.

69 OLG Hamm, Urteil vom 1. Februar 2006, Az. 1 Ss 432/05, NStZ 2007, S. 45.

70 OLG Hamm, Urteil vom 17. April 2002, Az. 2 Ss 160/02, NStZ-RR 2002, S. 231.

71 So OLG Karlsruhe, Beschluss vom 15. November 2002, Az. 1 Ws 179/02, NJW 2003, S. 1200.

72 So AG Leipzig, Urteil vom 30. Juli 2002, Az. 71 Ds 302 Js 59986/01.

richt und Bundesgerichtshof haben entsprechende Urteile jedoch aufgehoben und betont, die Ähnlichkeit müsse mit einem **tatsächlich existenten** Kennzeichen bestehen.[73] Damit sind Bundesverfassungsgericht und Bundesgerichtshof auch nicht einer bisweilen in der Literatur vertretenen Auffassung gefolgt, wonach bereits das bloße Verwenden des **Namens** einer verbotenen Organisation eine Kennzeichenverwendung sei, wie etwa des Wortes „Waffen-SS“ in der vorgenannten Fantasie-Parole.[74] Auch in einer neueren Entscheidung verfolgt der Bundesgerichtshof diese Rechtsprechungslinie weiter, indem er betont, allein der Gebrauch des Namens als solchem reiche nicht aus, sondern es müsse eine **„symbolhafte Verwendung“** vorliegen: „Erfährt der Name einer verbotenen Organisation eine gestalterische Ausformung, etwa durch eine besondere Schriftgebung, kann ihm die Funktion eines Kennzeichens zukommen“.[75] In dem betreffenden Urteil hat der Bundesgerichtshof die grundsätzliche Feststellung getroffen, dass von § 86a StGB deshalb auch **fremdsprachige Übersetzungen** von Original-Sentenzen nicht erfasst sind, wie etwa **„Blood and Honour“** als englischer Version des HJ-Spruchs.[76] Gleiches gilt auch für in der rechtsextremen Szene gebräuchliche **Zahlenkürzel**, mittels welcher bestimmte Worte ersetzt werden sollen – etwa **„18“ für Adolf Hitler** (1. und 8. Buchstabe des Alphabets), **„88“ für „Heil Hitler“** (selbes Prinzip) oder **„14 Words“** für den dem US-amerikanischen Rechtsextremisten David Eden Lane zugeschriebenen Satz „We must secure the existence of our people and a future for White children.“[77]

3.2.3. Lieder

Auch Lieder können Kennzeichen im Sinne des § 86a StGB sein. So ist etwa das **Horst-Wessel-Lied**, das als „Parteihymne der NSDAP“[78] verwendet wurde, Kennzeichen, und zwar nicht nur in seiner Gesamtheit, sondern auch **isoliert Melodie oder Text**.[79] Verbo-

---

73 BVerfG, Beschluss vom 1. Juni 2006, NJW 2006, S. 3050; BGH, Urteil vom 28. Juli 2005, Az. 3 StR 60/05, NJW 2005, S. 3223. Kritisch insofern Horsch (2008): „Lässt man Fantasiekennzeichen nicht genügen, würde der Wortlaut der Norm hinter dem Schutzzweck zurückbleiben...“ (S. 102).

74 So namentlich Reuter (2005), S. 173, 140. Hiergegen ausdrücklich Fischer (2009) § 86a Rdn. 3a.

75 Dem gegenüber geht der BGH offenbar davon aus, dass allein der Gebrauch des Namens als solchem nicht ausreicht, sondern eine „symbolhafte Verwendung“ vorliegen muss: „Erfährt der Name einer verbotenen Organisation eine gestalterische Ausformung, etwa durch eine besondere Schriftgebung, kann ihm die Funktion eines Kennzeichens zukommen“, vgl. BGH, Urteil vom 13. August 2009, Az. StR 228/09 (liegt derzeit noch nicht schriftlich vor), zitiert nach Pressemitteilung Nr. 168/09 des BGH vom 13. August 2009 (http://juris.bundesgerichtshof.de/cgi-bin/rechtsprechung/document.py?Gericht=bgh&Art=pm&Datum=2009&Sort=3&nr=48985&pos=21&anz=189).

76 BGH (o. Fußn. 75); ebenso bereits Reuter (2005), S. 172.

77 Reuter (2005), S. 171.

78 http://de.wikipedia.org/wiki/Horst-Wessel-Lied.

79 OLG Oldenburg, Urteil vom 5. Oktober 1987, Az. Ss 481/87, NJW 1988, 351.

tene Kennzeichenverwendung ist aufgrund dessen auch das Tragen eines T-Shirts mit dem leicht abgewandelten Zitat aus dem Horst-Wessel-Lied **„die Fahnen hoch“**.[80]

3.2.4. Bilder

Das **„Kopfbild“ Adolf Hitlers** wird von der Rechtsprechung ebenfalls als Kennzeichen im Sinne des § 86a StGB betrachtet, weil entsprechende Bilder während des Nationalsozialismus massenhaft gerade als Symbol der NSDAP und des NS-Staats verwendet worden seien.[81] Darin unterschieden sich Bilder Hitlers auch von solchen anderer bekannter Nationalsozialisten wie etwa **Rudolf Heß** oder **Joseph Goebbels**, weshalb jene nicht als Kennzeichen nach § 86a StGB gelten.[82] Aus dem gleichen Grund soll etwa auch das Kopfbild des PKK-Führers **Abdullah Öcalan**, das häufig auf Plakaten und Demonstrationen benutzt wird, nicht als Kennzeichen im Sinne des § 86a StGB zu betrachten sein.[83]

3.3. Tathandlung

Von § 86a StGB unter Strafe gestellt ist das „Verwenden“ der o.g. Kennzeichen. Verwenden in diesem Sinne ist der Rechtsprechung zufolge **unabhängig von der Absicht oder Gesinnung des Täters** jeder Gebrauch, der das Kennzeichen optisch oder akustisch wahrnehmbar macht.[84] Erfasst ist danach grundsätzlich auch eine nur einmalige, scherzhafte oder „kritische“ Verwendung des Kennzeichens, wie etwa das ironisch gemeinte Zeigen des Hitler-Grußes gegenüber der Polizei.[85] Auch das Verwenden von Hitler-Portraits zusammen mit Darstellungen des Obersalzbergs auf **touristischen**

---

80 BVerfG, Beschluss vom 18. Mai 2009, Az. 2 BvR 2202/08.

81 BGH, Urteil vom 25. April 1979, Az. 3 StR 89/79, BGHSt 28, 396 = NJW 1979, 1555 (Modellflugzeuge); BGH, Urteil vom 9. August 1965, Az. 1 StE 1/65, Monatszeitschrift Deutsches Recht (MDR) 1965, S. 923; OLG Frankfurt, Urteil vom 18. März 1998, Az. 1 Ss 407/97, NStZ 1999, S. 356; OLG Schleswig, Urteil vom 14. Dezember 1977, Az. 1 Ss 706/77, MDR 1978, S. 333; Reuter (2005), S. 165.

82 OLG Rostock, Beschluss vom 12. Dezember 2001, Az. I Ws 146/01, NStZ 2002, S. 320; Reuter (2005), S. 166 f m. w. N. Kritisch Bartels (2002), die insoweit eine Reform des § 86a StGB fordert.

83 Reuter (2005), S. 184.

84 BGH, Urteil vom 29. Mai 1970, BGHSt 23, 267; OLG Hamm, Beschluss vom 17. März 1982, Az. 6 Ss 242/82, NJW 1982, S. 1657; KG, Urteil vom 16. März 1999, Az. (5) 1 Ss 7-98 (8-98), NJW 1999, S. 3500; Lüttger (1960), S. 137; Fischer (2009) § 86a Rdn. 2a. Nach abweichender Auffassung von Teilen des Schrifttums sind zusätzlich Umstände erforderlich, die als Bekenntnis zu den Zielen der verbotenen Organisation aufgefasst werden können, vgl. Sternberg-Lieben in Schönke-Schröder (2006) § 86a Rdn. 6; Rudolphi in SK-StGB (2008), § 86a Rdn. 6.

85 BVerfG, Beschluss vom 23. März 2006, NJW 2006, S. 3052; Rudolphi in SK-StGB (2008), § 86a Rdn. 6. In dem vom BVerfG entschiedenen Fall hatte ein von der Polizei wegen Alkoholkonsums des Platzes Verwiesener gegenüber den Polizisten den Hitlergruß gezeigt und geäußert: „Jawohl, zu Befehl, Heil Hitler“. Ausweislich von Medienberichten wurde auch im Falle des Schauspielers Ben Becker ein Strafbefehl wegen Zeigens des Hitlergrußes erlassen und von Becker akzeptiert, vgl. http://www.bild.de/BILD/berlin/leute/2009/02/23/city-talk-ben-becker/strafe-fuer-hitlergruss.html. Andere Tendenz zum als Kritik gemeinten Zeigen des Hitlergrußes seitens eines linksgerichteten Demonstranten gegenüber der Polizei jedoch bei BGH, Urteil vom 18. Oktober 1972, Az. 3 StR 1/71 I, BGHSt 25, 30 = NJW 1973, S. 106.

Postkarten ist verboten.[86] Gleiches dürfte für eine bloß provokative oder gedankenlose Verwendung von Kennzeichen gelten, wie es etwa mutmaßlich der Fall ist bei dem eingangs erwähnten Fall der Punkrock-Band „**SS-Kaliert“**.[87]

Trotz der grundsätzlichen Unerheblichkeit der Motivation des Täters liegt ein Verwenden allerdings ausnahmsweise dann nicht vor, wenn die Handlung **dem Schutzzweck** von § 86a StGB **„ersichtlich nicht zuwider“** läuft.[88] Dies ist namentlich der Fall, wenn die Verwendung des Kennzeichens in **offenkundiger und eindeutiger Weise** die **Gegnerschaft zu der betroffenen Organisation und die Bekämpfung ihrer Ideologie** zum Ausdruck bringt; eine solche Darstellung werde daher bereits vom Tatbestand der Vorschrift nicht erfasst.[89] Nicht erfasst ist dem Bundesgerichtshof zufolge deshalb etwa ein **durchgestrichenes Hakenkreuz**, wie es als Ausdruck der Gegnerschaft zu rechtsradikalen Inhalten (Stichwort **„Antifa“**[90]) weit verbreitet ist.[91] Diese Frage war zuvor von verschiedenen Gerichten unterschiedlich beurteilt worden. Der Bundesgerichtshof führt zur Begründung der Straflosigkeit aus, dass der Tatbestand des § 86a StGB, der seinem Wortlaut nach auch eine solche Verwendung von Symbolen erfasse, **zu weit gefasst** sei und durch die Rechtsprechung **einschränkend ausgelegt** werden müsse, wenn der Schutzzweck der Norm erkennbar nicht tangiert sei.[92] Offenbar aus dem gleichen Grund haben bei dem eingangs genannten Fall der den Hitlergruß zeigenden Gartenzwerge die beteiligten Staatsanwaltschaften bereits einen hinreichenden Tatverdacht verneint und keine Anklage erhoben – die vergoldeten Gartenzwerge dienten als Kunstobjekte ersichtlich dazu, den **Nationalsozialismus der Lächerlichkeit preiszugeben**.[93]

Die Verwendung muss weiterhin öffentlich, in einer Versammlung oder durch das Verbreiten von Schriften erfolgen.[94] Ein **öffentliches Verwenden** setzt lediglich die Mög-

---

86 OLG München, Beschluss vom 7. August 2006, Az. 4 St RR 142/06, NStZ 2007, 97.

87 Vgl. hierzu „Punkrockern droht Haft wegen Band-Logo“, Spiegel online vom 9. Mai 2009, wo politische Desorientierung, ein billiger PR-Gag oder überbordende Lust an der Provokation vermutet werden (http://www.spiegel.de/kultur/musik/0,1518,623848,00.html). Die Staatsanwaltschaft Duisburg hat Berichten zufolge in diesem Fall Anklage erhoben, vgl. http://de.wikipedia.org/wiki/SS-Kaliert.

88 BGH, Urteil vom 18. Oktober 1972, Az. 3 StR 1/71 I, BGHSt 25, 32 = NJW 1973, S. 106; BGH, Urteil vom 14. Februar 1973, Az. 3 StR 1/72 I, BGHSt 25, 133; BayObLG, Urteil vom 26. Februar 1988, Az. 2 St 244/87, NJW 1988, S. 2901; OLG Köln, Urteil vom 9. Mai 1984, Az. 3 Ss 886-887/83 (69/84), NStZ 1984, S. 508; OLG Oldenburg, Beschluss vom 28. November 1985, Az. Ss 575/85, NStZ 1986, S. 166.

89 BGH, Urteil vom 15. März 2007, Az. 3 StR 486/06, BGHSt 51, 244.

90 Vgl. etwa http://de.wikipedia.org/wiki/Antifa.

91 BGH (o. Fußn. 89); vgl. hierzu auch Stegbauer (2008) S. 75.

92 BGH (o. Fußn. 89).

93 So Berichten zufolge die Staatsanwaltschaft Nürnberg-Fürth, vgl. http://www.netzeitung.de/kultur/1411919.html.

94 Sternberg-Lieben in Schönke-Schröder (2006) § 86a Rdn. 7; Rudolphi in SK-StGB (2008), § 86a Rdn. 7.

lichkeit voraus, dass das Kennzeichen von unbestimmt vielen Personen wahrgenommen werden kann; nicht erforderlich ist, dass Personen das Kennzeichen tatsächlich bereits wahrgenommen haben.[95] Nicht ausreichend soll es in Anwendung dieser Grundsätze sein, wenn eine Person lediglich unauffällig einen Ring mit einem verbotenen Kennzeichen in der Öffentlichkeit trägt.[96] Auch das **rein private**, nicht öffentlich wahrnehmbare Aufhängen von Hitler-Bildern im eigenen Treppenhaus ist mangels Öffentlichkeit nicht erfasst.[97] Kein Verbreiten ist auch die **Versteigerung einer Einzelsache**[98] oder deren Verkauf, es sei denn, der Verkäufer bezweckt hiermit die Weitergabe seitens des Käufers an einen größeren Personenkreis.[99]

Durchaus bemerkenswert erscheint in diesem Zusammenhang, wenn seitens der Rechtsprechung zugunsten des Täters berücksichtigt wird, dass dieser die strafbare Kennzeichenverwendung vor einer **Versammlung von Gleichgesinnten** begangen habe, so dass „eine schädliche Beeinflussung rechtschaffener Bürger offenbar nicht stattfinden konnte."[100]

3.4. Sozialadäquanz

Nach der so genannten **Sozialadäquanz-Klausel** in § 86a Abs. 3 i.V.m. § 86 StGB entfällt der Tatbestand, wenn die Handlung der **staatsbürgerlichen Aufklärung**, der **Abwehr verfassungswidriger Bestrebungen**, der **Kunst** oder **Wissenschaft**, der **Forschung** oder der **Lehre**, der **Berichterstattung** über Vorgänge des Zeitgeschehens oder der Geschichte oder ähnlichen Zwecken dient.[101]

Nach der Sozialadäquanz-Klausel könnte etwa das Tragen von SS-Uniformen im Rahmen eines **historischen Umzugs** im Verbund mit zahlreichen anderen historischen Uniformen jedweder Provenienz als straflos zu bewerten sein.[102] Nicht durch die Sozialadäquanz-Klausel gedeckt sein kann hingegen beispielsweise die **massenhafte Verbreitung** von Gegenständen mit dem Kennzeichen, wie etwa der Verkauf von mit Hakenkreuzen versehenen Spielzeugflugzeugen.[103] Einem – überwiegend kritisierten – Urteil

---

95 OLG Koblenz, Urteil vom 11. November 1976, Az. 1 Ss 524/76, MDR 1977, 334.

96 OLG Karlsruhe, Urteil vom 20. März 1997, Az. 3 Ss 128/96, NStZ-RR 1998, S. 10 (Keltenkreuz).

97 AG München, Urteil vom 19. Januar 2009, Az. 424 C 18547/08.

98 BayObLG, Urteil vom 14. Mai 1981, Az. 3 St 32/81, NStZ 1983, S. 120.

99 OLG Bremen, Beschluss vom 3. Dezember 1986, Az. Ws 156/86, NJW 1987, S. 1427.

100 AG Hamm, zitiert bei OLG Hamm, Urteil vom 1. Februar 2006, Az. 1 Ss 432/05, NStZ 2007, S. 45.

101 Rudolphi in SK-StGB (2008), § 86a Rdn. 10.

102 Vgl. hierzu die Berichterstattung über den Sachsen-Anhalt-Tag 2009: Schierholz/Schafmeister (2009).

103 BGH, Urteil vom 25. April 1979, Az. 3 StR 89/79, BGHSt 28, 398 = NJW 1979, S. 1555.

zufolge soll auch eine lebensgetreue Hitler-Darstellung in einem Faschingsumzug strafbare Kennzeichenverwendung sein.[104]

3.5. Subjektiver Tatbestand

Ist objektiv eine strafbewehrte Kennzeichenverwendung zu bejahen, setzt eine Verurteilung des Täters weiterhin voraus, dass er zumindest bedingt **vorsätzlich** gehandelt hat. Sein Vorsatz muss sich auf sämtliche Tatbestandsmerkmale beziehen, also auch darauf, dass die betreffende Vereinigung deshalb unanfechtbar verboten worden ist, weil sie sich gegen die verfassungsmäßige Ordnung oder den Gedanken der Völkerverständigung richtet.[105]

3.6. Rechtsfolgen

Straftaten nach § 86a StGB können mit **Freiheitsstrafe** bis zu drei Jahren oder mit **Geldstrafe** geahndet werden. Wird ein Täter zu einer Freiheitsstrafe von mindestens 6 Monaten verurteilt, kann das Gericht die **Fähigkeit, öffentliche Ämter zu bekleiden,** die Fähigkeit, Rechte aus öffentlichen Wahlen zu erlangen, und das Recht, in öffentlichen Angelegenheiten zu wählen oder zu stimmen, für die Dauer von bis zu 5 Jahren **aberkennen** (§ 92a in Verbindung mit § 45 Abs. 2 und 5 StGB).

104 AG Münsingen, Urteil vom 1. September 1977, Az. 2 Ds 79/77, MDR 1978, S. 73. Kritisch: Fischer (2009) § 86a Rdn. 5; Rudolphi in SK-StGB (2008), § 86a Rdn. 3.

105 Rudolphi in SK-StGB (2008), § 86a Rdn. 9.

4. Literaturverzeichnis

Bartels, Barbara (2002). Rudolf Heß – Kennzeichen einer verfassungswidrigen Organisation? Zur Reformbedürftigkeit des § 86a StGB. In: Neue Zeitschrift für Strafrecht (NStZ) 2002, S. 297 ff.

Bundesamt für Verfassungsschutz (2008). Symbole und Zeichen der Rechtsextremisten. Abrufbar unter: http://www.verfassungsschutz.de/download/SHOW/broschuere_0810_RE_Kennzeichen_12.11.08.pdf.

Dewitz, Clivia von (2006). NS-Gedankengut und Strafrecht: die §§ 86, 86a StGB und § 130 StGB zwischen der Abwehr neonazistischer Gefahren und symbolischem Strafrecht. Max-Planck-Institut für Ausländisches und Internationales Strafrecht. Berlin: Duncker & Humblot. Zugl.: Berlin, Humboldt-Univ., Diss., 2005.

Fischer, Thomas (2009). Strafgesetzbuch und Nebengesetze. 56. Aufl. des von Otto Schwarz begr. und in der 38. bis 49. Aufl. von Herbert Tröndle bearb. Werks. München: Beck.

Heintschel-Heinegg, Bernd von (2009). Beck'scher Online-Kommentar StGB. Stand: 15. Juni 2009. Edition: 9. München: Beck.

Herz, Simone (2009). Riesenzoff um goldenen Nazi-Zwerg. Bild.de vom 20. Juli 2009. http://www.bild.de/BILD/news/2009/07/16/hitler-gruss/nazi-zwerg-schockt-nuernberg.html (Stand: 4. September 2009).

Horsch, Andreas (2008). Das Bundesverfassungsgericht, die Ähnlichkeit im Sinne des § 86a Abs. 2 Satz 2 StGB oder: Zeit für die Entdeckung der Lebenswirklichkeit. In: Juristische Rundschau (JR) 2008, S. 99 ff.

Jahn, Joachim (1998). Strafrechtliche Mittel gegen Rechtsextremismus: die Änderungen der §§ 130 und 86a StGB als Reaktion auf fremdenfeindliche Gewalt im Licht der Geschichte des politischen Strafrechts in Deutschland. Frankfurt am Main [u.a.]: Lang. Zugl.: Hannover, Univ., Diss., 1998.

Jescheck, Hans-Heinrich / Weigend, Thomas (1996). Lehrbuch des Strafrechts. Allgemeiner Teil. 5. Aufl. Berlin: Duncker & Humblot.

Lüttger, Hans (1960). Zur Strafbarkeit der „Verwendung von Kennzeichen ehemaliger nationalsozialistischer Organisationen nach § 4 des Versammlungsgesetzes. In: Goltdammer's Archiv für Strafrecht (GA) 1960, S. 129 ff.

Reuter, Dirk (2005). Verbotene Symbole: eine strafrechtsdogmatische Untersuchung zum Verbot von Kennzeichen verfassungswidriger Organisationen in § 86a StGB. Baden-Baden: Nomos. Zugl.: Berlin, Humboldt-Univ., Diss., 2004.

Schierholz, Alexander / Schafmeister, Christian (2009). SS-Auftritt erhitzt Gemüter. Mitteldeutsche Zeitung vom 19. Juni 2009. Abrufbar unter http://www.mz-web.de/servlet/ContentServer?pagename=ksta/page&atype=ksArtikel&aid=1245303588563&openMenu=1013016724285&calledPageId=1013016724285&listid=1018881578312.

Schönke-Schröder (2006). Strafgesetzbuch: Kommentar. Begr. von Adolf Schönke (1.-6. Aufl.). Fortgef. von Horst Schröder (7.-17. Aufl.). 27. neu bearb. Aufl. München: Beck.

Senatsverwaltung für Inneres und Sport des Landes Berlin / Ministerium des Innern des Landes Brandenburg (2008). Symbole und Kennzeichen des Rechtsextremismus. Eine Information des Verfassungsschutzes. Abrufbar unter: http://www.verfassungsschutz.brandenburg.de/sixcms/media.php/4055/SuKdRE%20Stand%2005_06_09%20web%20neu.pdf.

SK-StGB (2008). Systematischer Kommentar zum Strafgesetzbuch. Hrsg. von Hans-Joachim Rudolphi u.a. Stand: 116. Lieferung, November 2008. München: Luchterhand.

Stegbauer, Andreas (2000). Rechtsextremistische Propaganda im Lichte des Strafrechts. München: VVF. Zugl.: München, Univ., Diss., 2000.

Stegbauer, Andreas (2002). Rechtsextremistische Propaganda und das Kennzeichenverbot des § 86a StGB. In: Juristische Rundschau (JR) 2002, S. 182 ff.

Stegbauer, Andreas (2008). Rechtsprechungsübersicht zu den Propaganda- und Äußerungsdelikten. In: Neue Zeitschrift für Strafrecht (NStZ) 2008, S. 73 ff.

Horst-Wessel-Lied

De periode van het nationaal-socialisme leverde een veelheid aan strijd- en propagandaliederen op, die met name dienden om het systeem en zijn organisaties te verheerlijken. Eerst en vooral is er het zogenaamde "Horst-Wessel-Lied" ("De vlag omhoog, de rijen stevig gesloten....."), dat tijdens de nazi-dictatuur als tweede volkslied was aangewezen naast het Deutschland,Deutschland über alles. Het Hoger Gerechtshof van Oldenburg besloot in 1987 dat er ook sprake is van een strafbaar feit wanneer het lied wordt gespeeld zonder of met verschillende teksten,(Bron: Verfassungsschutz Brandenburg, 2013).

Verfassungswidrige Kennzeichen – (§§ 86, 86a StGB)

Das “Horst-Wessel-Lied” mit richtigem und auch mit verfremdeten Text (BayObLG, Urteil vom 19.07.1962, Az. Rreg 4 St 171/62, zu finden in NJW 1962, 1878 und OLG Oldenburg, Urteil vom 05.10.1987, Az. Ss 481/87, zu finden in MDR 1988, 251 f.)

Bron: Rechtsanwältin Gisa Pahl
Dahlengrund 55e 21077 Hamburg, Deutschland.

Het Het Deutschland,Deutschland über alles, het Horst-Wessel-Lied en de liederen van de NSDAP werden in 1945 na de nederlaag van Duitsland in de Tweede Wereldoorlog door de geallieerde controleraad verboden.Dit verbod is in Duitsland nog steeds van kracht als gevolg van § 86a StGB. Een uitspraak door de hogere regionale rechtbank van Oldenburg (Ss 481/87 OLG Oldenburg 05-10-1987)

Volgens de huidige geldige rechtspraak in Duitsland: dat ook het uitvoeren van de Horst-Wessel melodie al voor zichzelf strafbaar is.Dan zou dit ook moeten gelden voor het Deutschland,Deutschland über alles, dat vanaf 1952 opnieuw tot nationaal hyme van West-Duitsland is verkozen (met aanpassing tekst) en tot op heden het volkslied van Duitsland.

BUNDESTAG

https://archive.org/details/DasStrafbareVerwendenVonKennzeichenVerfassungswidricherOrganisationen

---

Akte Notarieel

https://archive.org/details/KopieAfschriftNotarieleAkte_2007

Hitler verklaarde over de Deutschlandlied: "Het lied dat ons Duitsers het heiligst lijkt, is een groot lied van verlangen. Velen, in andere volkeren, begrijpen het niet. Ze willen iets imperialistisch zien in dat lied, dat het verste verwijderd is van hun imperialisme. Want wat is er mooier voor een volk dan een bekentenis om zijn heil en geluk in zijn volk te zoeken en zijn volk boven alles te plaatsen wat er op deze aarde bestaat" (Adolf Hitler in Breslau 1937, geciteerd naar Ernst Hauck, "Das Deutschlandlied. Aus dem Kampf um unsere Einheit",194, S. 59)
(d-nb.info)

Autor: Ernst Hauck

booklooker.de

Titel: Das Deutschlandlied. Aus dem Kampf um unsere Einheit

https://archive.org/details/ErnstHauck

Book: Music and German National Identity

The University of Chicago Press, Chicago
60637 The
University of Chicago Press, Ltd., London O 2002 by The University of ChicagoISBN: 0-226-0113o-o /cloth)

Library of Congress
Cataloging-in-Publication Data

Music and German national identity / edited by Celia Applegate and Pamela Potter.

Toespraak Adolf Hitler Breslau 1937 (TTS) voice

https://archive.org/details/RedeDesFuhrersAufDemSangertagInBreslau1937
https://archive.org/details/AdolfHitlerBreslauToespraak1937
https://archive.org/details/AdolfHitlerBreslauSpeech1937EN

Juliana en Bernhard

Juliana en Bernhard

Het viel op dat Duitse familieleden van de Oranjes bij het spelen van het Duitse volkslied ter ere van het kroonprinselijk paar de Hitlergroet brachten, waar sommige Nederlanders zich aan ergerden, maar daar bleef het bij.
Bron:
Willem Oltmans, Lieve Máxima. Papieren Tijger, Breda 2002

Wim Kok

https://archive.org/details/WimKokOverHetDuitseVolkslied

COMMERCIAL BUNDESWEHR

Schreenshot video promo Bundeswehr 2011

In 2011 verscheen een wervingsvideo door het Duitse Bundeswehr waarop ‘flitsende beelden’ van explosies, aanstormende tanks en vliegtuigen te zien waren, gecombineerd met harde gitaren en het Duitse volkslied.

Rechtsanwältin Gisa Pahl

Verfassungswidrige Kennzeichen – (§§ 86, 86a StGB)

Das "Horst-Wessel-Lied" mit richtigem und auch mit verfremdeten Text (BayObLG, Urteil vom 19.07.1962, Az. Rreg 4 St 171/62, zu finden in NJW 1962, 1878 und OLG Oldenburg, Urteil vom 05.10.1987, Az. Ss 481/87, zu finden in MDR 1988, 251 f.)

Rechtsanwältin Gisa Pahl

Dahlengrund 55e
21077 Hamburg, Deutschland.

MINISTERIE VAN ALGEMENE ZAKEN

Minister-President

Music Company International
t.a.v. de heer
J.P. van den Wittenboer
Postbus 324
5660 AH GELDROP

Nr. 97M006796

's-Gravenhage, 29 september 1997

Zeer geachte heer Van den Wittenboer,

Uw brief van 28 augustus jl. met bijlagen heb ik in goede orde ontvangen.
Ik was met name onder de indruk van de CD met originele opnamen van toespraken en liederen uit Hitler-Duitsland, voorzien van een anti-fascistisch commentaar. Hartelijk dank daarvoor. Ik bewonder uw inspanningen om te waarschuwen tegen de gevaren van fascisme en onrecht.

Met de meeste hoogachting,

W. Kok

Postbus 20001 - 2500 EA 's-Gravenhage - Binnenhof 20 - Tel. (070) 3564100 - Fax (070) 3564683

Minister-President

MINISTERIE VAN ALGEMENE ZAKEN

De heer J.P. van den Wittenboer
Kastanje [redacted]
[redacted] MIERLO

Kenmerk : 00M394662

's-Gravenhage, 27 november 2000

Geachte heer Van den Wittenboer,

U zond mij op 27 oktober 2000 wederom enkele brieven. U bericht mij daarin onder meer over de ziekte van uw moeder. Het spijt mij te moeten vernemen dat haar gezondheid zo te wensen overlaat.

In uw brieven gaat u wederom in op een aantal juridische vraagstukken betreffende uw bedrijf "Audio Rarities" en het Duitse volkslied. Zoals ik u reeds eerder heb aangegeven, kan ik u niet van dienst zijn.

Verdere correspondentie uwerzijds over dit onderwerp zal ik in het vervolg dan ook onbeantwoord laten.

Met de meeste hoogachting,

W. Kok

Postbus 20001 - 2500 EA 's-Gravenhage - Binnenhof 20 - Tel. (070) 356 41 00 - Fax (070) 356 46 83

vonnis

RECHTBANK 's-GRAVENHAGE

Sector civiel recht

zaaknummer / rolnummer: 263218 / KG ZA 06-423

Vonnis in kort geding van 13 april 2006

in de zaak van

SALOMON ARMAND KALOU,
wonende te Rotterdam,
eiser,
procureur mr. R.M. Schutte,
advocaten: mrs. R.M. Schutte en T. Cohen Jehoram te ’s-Gravenhage,

tegen

de naamloze vennootschap
ACHMEA SCHADEVERZEKERINGEN NV,
mede handelend onder de naam **CENTRAAL BEHEER ACHMEA**,
gevestigd te Apeldoorn,
verweerster,
procureur mr. H.J.M. Boukema.

Partijen zullen hierna Kalou en Centraal Beheer Achmea genoemd worden.

1. De procedure

1.1. Het verloop van de procedure blijkt uit:
- de vrijwillige verschijning van partijen;
- de conclusie van eis;
- de mondelinge behandeling op 11 april 2006;
- de pleitnota van de raadslieden van Kalou;
- de pleitnota van de procureur van Centraal Beheer Achmea.

1.2. Ten slotte is vonnis bepaald.

2. De feiten

2.1. Kalou, geboren in Ivoorkust, is werkzaam als professioneel voetballer bij de Stichting Feyenoord (hierna: Feyenoord) te Rotterdam. In die hoedanigheid heeft hij zich bekendheid en populariteit verworven bij het voetbalminnend publiek. Zijn bekendheid is verder toegenomen (en heeft zich ook bij niet-voetbalminnend publiek gevestigd) in verband met zijn streven om op korte termijn de Nederlandse nationa-

liteit te verwerven met het oog op het wereldkampioenschap voetbal dat in de zomer van 2006 in Duitsland plaats zal vinden.

2.2. Centraal Beheer Achmea is een schadeverzekeringsmaatschappij. Reeds een aantal jaren worden in haar opdracht op de televisie reclameboodschappen (hierna ook: commercials) uitgezonden. Die commercials kenmerken zich door een humoristische opzet, en eindigen steeds met het tonen van de woorden :
“Even Apeldoorn bellen”.

2.3. Het reclamebureau DDB te Amsterdam heeft zich in januari 2006 gewend tot de gemachtigde van Kalou en medegedeeld dat DDB in opdracht van Centraal Beheer Achmea een nieuwe tv-commercial had bedacht rond het wereldkampioenschap voetbal 2006 en de gang van zaken rond de naturalisatie van Kalou. Gevraagd werd of Kalou bereid zou zijn aan een dergelijke commercial mee te werken. Aan de gemachtigde van Kalou werd tevens een script voor de commercial voorgelegd met het verzoek dat met Kalou te bespreken. Dat script luidde als volgt:

> We zien Salomon Kalou. Hij is bij de fotospeciaalzaak en laat pasfoto's maken
>
> Dan zien we hem op het gemeentehuis. Een saaie ambtenaar zet met harde klappen stempels in een klein boekje en overhandigt het aan Kalou.
>
> Vervolgens zien we hem aan de telefoon. Aan de andere kant broer Bonaventure in Frankrijk. Ook hij lacht breeduit en roept: “*you've got it? Really? Wow fantastic man!”*
>
> We gaan naar beelden uit een dorpje aan de Ivoorkust. Een kereltje met een bal onder zijn arm stormt het plein tussen de hutten op en schreeuwt: *“Salomon is going to the World Cup, Salomon is going to the World Cup”*. Het plein loopt vol, mensen juichen en beginnen op straat te dansen.
>
> Het stadion tijdens het WK; Nederland-Duitsland. De spelers staan in rijen opgesteld voor de volksliederen. De laatste tonen van het Wilhelmus sterven weg en het Duitse volkslied wordt ingezet.
>
> We gaan close naar de rij. De camera glijdt langs de gezichten van de Duitse spelers: Klose, Schweinsteiger, Kalou, Kurany. Kalou? De camera zwenkt terug naar het lachende hoofd van Salomon.
>
> We eindigen in een Nederlandse huiskamer, in de achtergrond horen we het Duitse volkslied nog. Op de bank zit Rita Verdonk. Haar man naast haar werpt haar een giftige blik toe. Rita kijkt schuldbewust, terwijl de titel verschijnt:
>
> Even Apeldoorn bellen

2.4. Nadat de gemachtigde van Kalou, de heer J. Visser, het script van de voorgenomen commercial met Kalou had besproken heeft Visser aan DDB laten weten dat Kalou bereid was aan de commercial mee te werken mits (i) Feyenoord en Fortis -de hoofdsponsor van Feyenoord en een concurrent van Centraal Beheer Achmea- daarmee akkoord zouden kunnen gaan en (ii) overeenstemming zou kunnen worden bereikt over het voor die medewerking van Kalou te betalen honorarium. Eerstbedoelde voorwaarde hield verband met een bepaling in de arbeidsovereenkomst tussen Feyenoord en Kalou, die als volgt luidt:

> *The Player shall request the Board of the Club for approval to enter into agreements relating to the exploitation of his capacity of professional football player.*

2.5. DDB heeft, naar aanleiding van het stellen van voornoemde voorwaarden door Kalou, bij e-mail van 31 januari 2006 onder meer het volgende aan Visser bericht:

> *"Ten eerste, zoals je hebt aangegeven, heeft Salomon in zijn contract staan dat hij geen reclame voor concurrerende bedrijven van Fortis mag maken. Aangezien de financiële wereld een klein wereldje is, heeft onze klant Centraal Beheer Achmea goede contacten met Fortis op Raad van Bestuur niveau. Achmea wil het script vast bij Fortis polsen, voor het geval het tot een samenwerking mocht komen.*
>
> *Ten tweede, ervan uitgaande dat de omstandigheden ernaar zijn dat het script doorgaat en we toestemming van Fortis krijgen, zou het handig zijn vast na te denken over de financiële vergoeding voor het opnemen en uitzenden van de tv commercial. "*

2.6. Partijen zijn het vervolgens eens geworden over de door Centraal Beheer Achmea aan Kalou te betalen vergoeding voor zijn medewerking in die zin dat die vergoeding EUR 100.000,-- zou bedragen. Door DDB is een concept voor een door partijen te ondertekenen overeenkomst opgesteld.

2.7. Visser heeft aan DDB bij e-mail van 16 maart 2006 het volgende laten weten:

> *Slecht nieuws, geen toestemming van Fortis!*

2.8. Tussen partijen is geen overeenkomst tot stand gekomen met betrekking tot de voorgenomen commercial.

2.9. Vanaf begin april 2006 wordt in opdracht en voor rekening van Centraal Beheer Achmea een commercial op de Nederlandse televisie vertoond. In die commercial valt (samengevat) het volgende te zien:

> Een tv-reporter - de Engelse voetballer Gary Lineker - meldt dat er “surprising news” in de kwestie Kalou is. Op de achtergrond is een foto van Kalou te zien.
>
> Vervolgens meldt een Nederlandse reporter dat er beweging in de zaak Kalou is. Men ziet een filmpje waarin een op Kalou gelijkend persoon omstuwd door velen een zaal wordt binnengeleid. De reporter - in beeld - deelt daarop mee dat Kalou in het Gemeentehuis waar de reporter voor staat zijn paspoort komt ophalen. Daarna ziet men de op Kalou gelijkende persoon het Gemeentehuis verlaten.
>
> Op de tv van Ivoorkust melden reporters dat Kalou wel meedoet aan het Wereldkampioenschap voetbal, maar niet voor Ivoorkust.
>
> Een bekende Nederlandse tv-presentator deelt vervolgens mee dat hét nieuws in binnen- en buitenland is dat Kalou alsnog zijn paspoort krijgt. Achter de reporter ziet men een foto van Kalou.
>
> Daarna meldt een reporterstem dat de finale van het WK voetbal 2006 op het punt van beginnen staat. Die finale gaat tussen Nederland en Duitsland. De opstelling van het Duitse elftal wordt, met foto's, op het scorebord getoond:
> - Kahn 1
> - Ballack 6
> - Kalou 7
>
> Men ziet Kalou in het shirt van het Duitse elftal, hoort de Nederlandse reporter zeggen dat Kalou de topscorer van het WK aan Duitse zijde is, daardoor in Duitsland immens populair geworden.
>
> De camera switcht naar de bank in de huiskamer van het echtpaar Verdonk, dat kennelijk die opstelling op tv zag en hoorde wat daarbij werd gezegd. Meneer Verdonk staat op en loopt boos weg, mevrouw Verdonk kijkt beteuterd. In beeld verschijnt de tekst:
>
> “Even Apeldoorn bellen.”
>
> en daarna:
>
> “Centraal Beheer Achmea”.

2.10. Een aantal beelden uit de commercial wordt hieronder weergegeven:

2.11. Laatstbedoelde commercial is door Centraal Beheer Achmea tevens op haar website gezet en kan daar door een ieder die dat wenst worden gedownload.

3. Het geschil

3.1. Kalou vordert dat het de voorzieningenrechter behage bij vonnis, uitvoerbaar bij voorraad:

A. Centraal Beheer Achmea met onmiddellijke ingang te verbieden het portret van Kalou openbaar te (doen) maken en/of te (doen) verveelvoudigen in welke vorm dan ook, maar in het bijzonder op de wijze als in de conclusie van eis omschreven, dan wel daaraan mee te werken, zulks op straffe van een aan Kalou te betalen dwangsom groot EUR 50.000,- voor elke overtreding van dit verbod - waar het de commercial op internet betreft een dwangsom groot EUR 50.000,- voor elke dag dat die commercial nog op internet is te zien;

B. Centraal Beheer Achmea te verbieden de naam Kalou te (doen) bezigen in welke vorm dan ook, meer in het bijzonder tijdens welke commercial/reclame ook, zulks op straffe van een aan Kalou te betalen dwangsom groot EUR 50.000,- voor elke overtreding van dit verbod;

C. Centraal Beheer Achmea te gebieden al het nodige te doen, zo nodig door optreden in rechte, om elke openbaarmaking van de in de conclusie van eis omschreven commercial door een derde of derden door de Voorzieningenrechter te doen verbieden, zulks op straffe van een aan Kalou te betalen dwangsom groot EUR 50.000,- voor elke keer dat zij dit gebod niet nakomt;

D. Centraal Beheer Achmea zal veroordelen in de kosten van de procedure.

3.2. Tegen de achtergrond van de vaststaande feiten legt Kalou aan die vordering de stelling ten grondslag dat Centraal Beheer Achmea zonder zijn toestemming zijn portret gebruikt in de commercial en op internet en hij een redelijk belang heeft zich daartegen te verzetten als bedoeld in artikel 21 van de Auteurswet (Aw).

3.3. Centraal Beheer Achmea voert tegen de vordering van Kalou gemotiveerd verweer.

4. De beoordeling

4.1. Centraal Beheer Achmea heeft betwist dat de voorzieningenrechter te ’s-Gravenhage bevoegd zou zijn van de vordering van Kalou kennis te nemen, nu Centraal Beheer Achmea te Amersfoort is gevestigd, derhalve buiten het arrondissement ‘s-Gravenhage. Dat verweer faalt, nu de voorzieningenrechter bevoegdheid ontleent aan de omstandigheid dat de beweerdelijk onrechtmatige gedragingen van Centraal Beheer Achmea zich ook in het arrondissement ’s-Gravenhage voordoen, alwaar immers de mogelijkheid bestaat televisieuitzendingen te ontvangen en aansluitingen op het internet te verkrijgen.

4.2. Centraal Beheer Achmea heeft subsidiair betoogd dat de bevoegdheid van de voorzieningenrechter zich voor wat betreft de televisieuitzendingen dan toch in elk geval tot het arrondissement ’s-Gravenhage zou moeten beperken, doch aan die stelling wordt bij gebreke aan inzichtelijkheid voorbijgegaan.

4.3. Wat de inhoudelijke kant van de zaak betreft staat voorop dat niet is betwist dat door Centraal Beheer Achmea het portret van Kalou zonder diens toestemming meermalen wordt gebruikt in de gewraakte commercial. Voor de volledigheid stelt de voorzieningenrechter verder vast dat als een dergelijk gebruik zonder toestemming ook kan gelden die beelden in de commercial waarin een op Kalou gelijkend persoon figureert, nu uit de context waarin die persoon optreedt volgt dat daarmee Kalou wordt uitgebeeld.

4.4. Al evenmin is tussen partijen in discussie dat Kalou heeft te gelden als een persoonlijkheid die een zodanige mate van populariteit heeft verworven in de uitoefening van zijn beroep, dat een commerciële exploitatie van die populariteit door enigerlei wijze van openbaarmaking van zijn portret mogelijk wordt. Het belang van Kalou om in de voordelen van zulke exploitatie mee te kunnen delen door de openbaarmaking van zijn portret voor commerciële doeleinden niet te hoeven toelaten zonder daarvoor vergoeding te ontvangen, is een redelijk belang in de zin van art. 21 Aw (HR 19 januari 1979, NJ 1979, 383).

4.5. Centraal Beheer Achmea heeft bestreden dat het uitzenden van de commercial zonder de toestemming van Kalou jegens hem onrechtmatig is en daartoe het volgende aangevoerd: (pleitnotitie mr. Boukema, pagina 9):

> *De commercial is een bijdrage aan een publiek debat over een zaak van algemeen belang door te tonen welke consequentie het vreemdelingenbeleid kan hebben èn door het verschijnsel “topsporter kopen uit een Derde Wereldland”.*

4.6. Voorzover deze stelling als een serieus bedoeld verweer moet worden opgevat in die zin, dat Centraal Beheer Achmea ingang wenst te doen vinden dat de commercial door haar uitsluitend uit ideële overwegingen is vervaardigd en uitgezonden, wordt dat verweer verworpen. Het is volstrekt onaannemelijk dat bij Centraal Beheer Achmea met het publiekelijk maken van deze commercial enige andere bedoeling heeft voorgezeten dan een puur commerciële, te weten het verkrijgen van (naams)bekendheid voor haar onderneming dan wel voor haar producten en diensten.

4.7. Daarmee staat vast dat het hier gaat om het zonder toestemming van Kalou gebruiken van zijn portret in een commerciële uiting, en dat Kalou, die beschikt over een verzilverbare populariteit, een redelijk belang heeft in de zin van artikel 21 Aw om zich daartegen te verzetten. Al hetgeen Centraal Beheer Achmea verder nog tot

haar verweer heeft aangevoerd (zoals een beroep op de vrijheid van meningsuiting) doet daaraan niet af. De vordering van Kalou die er toe strekt aan het verder gebruik van zijn portret in de gewraakte commercial een halt toe te roepen, is dan ook toewijsbaar.

4.8. Voorzover de vordering van Kalou verder strekt dan een verbod tot het beeindigen van de uitzending van de commercial op de televisie en het tonen en ter downloading aanbieden daarvan op internet, is deze eveneens toewijsbaar. Gelet op het standpunt dat Centraal Beheer Achmea in deze procedure heeft betrokken bestaat er immers een reële dreiging dat Centraal Beheer Achmea op wat voor wijze dan ook zal voortgaan met het gebruik van het portret en/of de naam van Kalou voor commerciële doeleinden.

4.9. De vordering van Kalou sub C., die er toe strekt Centraal Beheer Achmea te bevelen door middel van het aanspannen van procedures derden ervan te weerhouden de commercial (eenmaal gedownload) verder te verspreiden is, als te verstekkend en daarmee niet passend als voorlopige voorziening, niet toewijsbaar.

4.10. Centraal Beheer Achmea zal als de grotendeels in het ongelijk gestelde partij in de proceskosten worden veroordeeld. De kosten aan de zijde van Kalou worden begroot op:

- vast recht	248,00
- salaris procureur	816,00
Totaal	EUR 1.064,00

4.18. De termijn waarbinnen de vordering in de bodemzaak aanhangig dient te worden gemaakt zal worden bepaald op zes maanden na de uitspraak van dit vonnis.

5. De beslissing

De voorzieningenrechter

5.1. Verbiedt Centraal Beheer Achmea om, onmiddellijk na betekening van dit vonnis, het portret van Kalou openbaar te (doen) maken en/of te (doen) verveelvoudigen in welke vorm dan ook, in het bijzonder door het uitzenden op de televisie en/of het (doen) plaatsen op internet van de ten processe bedoelde commercial, dan wel daaraan mee te werken, zulks op straffe van een dwangsom van EUR 50.000,-- voor elke overtreding van dit verbod -waar het de commercial op internet betreft voor elke dag dat die commercial nog op een door of namens Centraal Beheer Achmea beheerde internetsite te zien is;

5.2. Verbiedt Centraal Beheer Achmea de naam Kalou te gebruiken in enige commercial, zulks op straffe van een dwangsom van € 50.000,-- voor elke overtreding van dit verbod;

5.3. Veroordeelt Centraal Beheer Achmea in de proceskosten, aan de zijde van Kalou tot op heden begroot op EUR 1.064,00;

5.4. Verklaart dit vonnis tot zover uitvoerbaar bij voorraad;

5.5. Wijst het meer of anders gevorderde af;

5.6. Bepaalt dat deze voorzieningen zonder rechterlijke tussenkomst hun kracht verliezen, indien Kalou niet binnen een termijn van zes maanden, te rekenen vanaf de dag van deze uitspraak, zijn eis in de hoofdzaak heeft ingesteld en voorts Centraal Beheer Achmea een daartoe strekkende verklaring bij de griffie van deze rechtbank heeft ingediend.

Dit vonnis is gewezen door mr. J.W. du Pon en in het openbaar uitgesproken op 13 april 2006.

Distributie Hitler’s Inferno door CD Baby

CD Baby is 's werelds grootste digitale muziek distributeur en verkoper. CD Baby heeft de exclusieve digitale distributierechten voor bijna 7 miljoen muziektracks, waardoor CD Baby de grootste leverancier van content voor iTunes, Amazon, Spotify en bijna elke download- en streaming-site ter wereld is.

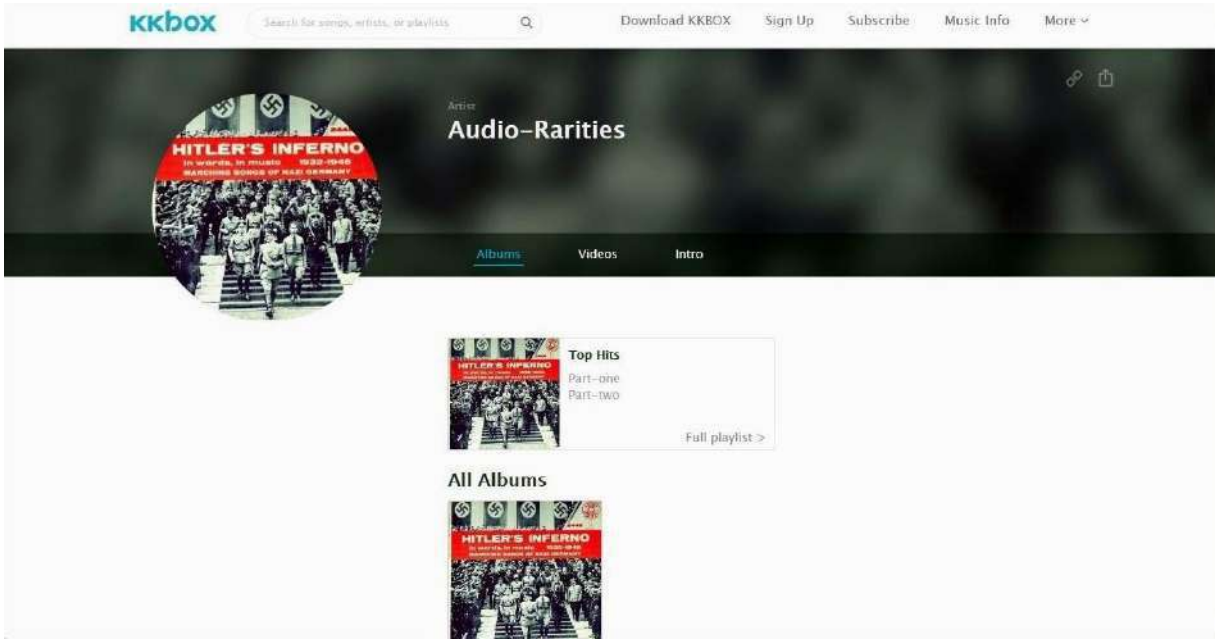

Screenshot KKBox

KKBox is de belangrijkste muziekstreamingdienst van Azië. Met de steun van meer dan 500 internationale grote en lokale onafhankelijke muzieklabels beschikt KKBox over 40 miljoen legale nummers, waaronder de meest uitgebreide muziekbibliotheek van Asia-Pop, en is momenteel beschikbaar in Taiwan, Hongkong, Japan, Singapore en Maleisië met meer dan 10 miljoen gebruikers.

HITLER'S INFERNO
in words, in music 1932-1945
MARCHING SONGS OF NAZI GERMANY
EXCLUSIVE
CD
USA RELEASE

Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights

NOTARIËLE RECTIFICATIE AKTE

Afschrift notariële "rectificatie" akte van eén en twintig juni tweeduizend zeven door Mr. Theodorus Hubertus Johannes María op de Laak,notaris te Budel,gemeente Cranendonck:

7b. DvD-rom door Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights en Audio-Rarlties met de stukken en getuigen onder rubriek" l5" aangevuld en onderdeel van deze rectificatie.

https://archive.org/details/AfschriftNotarieleAkte

VERWIJZING aanhechtingen akte naar rubriek **7b** aanwezig op de DvD-rom diverse documenten en bestanden,waaronder zeker aanwezig:

1.Brief:

BEZIRKSFINANZDIREKTION MÜNCHEN

Hitler's Inferno

Kenmerk: 81/ 5- 2654 /95

21-02-1995

2.Brief:

BUNDEZKANZLERAMT

Hitler's Inferno

Kenmerk: 121-K- 204 857/95/0001

15-05-1995

Correspondence:Po.box 324, 5660AH Geldrop The Netherlands
Offices:Kastanje 28, 5731NK Mierlo The Netherlands
C.o.C.reg:41092925 Eindhoven N.L.
E-mail: ifudofhumanrights@yahoo.com
Internet: http://ifudofhumanrights.webs.com
Phone:+31 -(0)6 50 425 552

17 U.S. Code § 107. Beperkingen op exclusieve rechten: “Fair Use”

Amerikaanse code

Opmerkingen

Niettegenstaande de bepalingen van de artikelen 106 en 106A is het Fair use gebruik van een auteursrechtelijk beschermd werk, met inbegrip van een dergelijk gebruik door middel van reproductie in kopieën of fonorecords of op enige andere wijze die in die sectie wordt gespecificeerd, voor doeleinden zoals kritiek, commentaar, nieuwsberichten, onderwijs (met inbegrip van meervoudige kopieën voor gebruik in het klaslokaal), studiebeurzen of onderzoek, geen inbreuk op het auteursrecht. Om te bepalen of het gebruik van een werk in een bepaald geval een billijk gebruik is, moeten de volgende factoren in aanmerking worden genomen:

- het doel en de aard van het gebruik, met inbegrip van de vraag of dit gebruik van commerciële aard is dan wel voor niet-commerciële doeleinden in het onderwijs;

- 2) de aard van het auteursrechtelijk beschermde werk;

- 3) de hoeveelheid en de wezenlijke inhoud van het gedeelte dat wordt gebruikt in verhouding tot het auteursrechtelijk beschermde werk in zijn geheel;

- 4) het effect van het gebruik op de potentiële markt voor of waarde van het auteursrechtelijk beschermde werk. Het feit dat een werk niet gepubliceerd is, staat niet in de weg aan een bevinding van billijk gebruik indien een dergelijke bevinding wordt gedaan op grond van alle bovengenoemde factoren. (Pub. L. 94-553, titel I, § 101, 19 okt. 1976, 90 Stat. 2546; Pub. L. 101-650, titel VI, § 607, Dec. 1, 1990, 104 Stat. 5132; Pub. L. 102-492, 24 okt. 1992, 106 Stat. 3145.) U.S. Code Toolbox

Bron: Cornell Law School

Parodie

Een parodie dat “Hitler’s Inferno” belachelijk maakt door de spot te drijven of enig ander doel zoals toepassing voor neo-nazisme zijn niet toegelaten.

RECHTSVERHOUDING

Rechtsverhouding tussen een overheid en een burger wordt soms door het privaatrecht beheerst, namelijk indien die overheid niet als zodanig, maar als rechtspersoon, dus net als een burger, aan het rechtsverkeer deelneemt zoals in geval met Audio-Rarities “Hitler’s Inferno in Japan. Publiekrecht is van toepassing als de overheid een handeling verricht die uitsluitend en alleen door de overheid verricht kan worden (bv vergunningen geven).

Bron: studeersnel.nl

Rechtsverhouding

Audio-Rarities en de Staat der Nederlanden

Netherlands-Japan
1600-2000

ROYAL NETHERLANDS EMBASSY
6-3 Shiba Koen 3-chome, Minato-ku, Tokyo 105-0011 Phone (03)5401-0411 Fax(03)5401-0420

Audio Rarities
Music Company International
T.a.v. dhr. J.P. van den Wittenboer
Postbus 324
5660 AH GELDROP

Tokio, 14 december 1998

Re: Werkbezoek september j.l.

Geachte heer Van den Wittenboer,

Onder verwijzing naar het gesprek op 21 september j.l. betreffende "Zakendoen Japan" heb ik de eer u het volgende te berichten. De afgelopen periode is dezerzijds getracht kanalen te vinden om bekendheid te kunnen geven aan de informatie rond de cd "Hitler's Inferno - de les van gisteren (getuigenis als les voor de toekomst)".
Zoals reeds in Den Haag besproken is dit geen eenvoudige aangelegenheid. Japan kampt zelf met een oorlogsverleden - waarvoor grote aandacht bestaat - maar waarover het nog moeilijk is te spreken. Voor wat de oorlog in Europa betreft bestaat wel degelijk de kennis, maar in de Japanse beleving heeft de eerdere opkomst van het facisme in Europa duidelijk een eigen dimensie.

Een tweetal dezerzijds benaderde "recordshops" (van belangrijke ketens) toonde geen bereidheid voor het t.g.t. opzetten van een display en ook voor toezending van nadere informatie bestond geen interesse. Met uw goedvinden zal ik deze weg dan ook verder staken en bezien of wellicht binnen meer wetenschappelijke kring belangstelling bestaat.

Met vriendelijke groet,

Hendrik E.C. Koets
Ambassaderaad Economie en Handel

オランダ大使館 〒105-0011 東京都港区芝公園3丁目6番3号 Tel.(03)5401-0411 Fax.(03)5401-0420

2a).Hoofdpartij. Eenmanszaak Audio Rarities, Kastanje 28, 5731 NK, Mierlo, "N.L.", -- directeur J.P. van den Wittenboer die op **uitdrukkelijke uitnodiging van de Staat der Nederlanden** "Ministerie van Economische Zaken in Den Haag" een rechtsverhouding is aangegaan voor "fair use only" met het project "Hitler's Inferno" in verband met ------- zakendoen in Japan in negentienhonderd acht en negentig, door de Nederlandse ------ overheid in verband met vierhonderd (400) jaar handelsbetrekkingen tussen Nederland en Japan. Op één en twintig september negentienhonderd acht en negentig ---------- "spreekdagen" zijn door Audio-Rarities,de heer J.P. van den Wittenboer ten adres van het Ministerie van Economische Zaken persoonlijk en mondeling de ---------- licentievoorwaarden voor "fair use only" met het Hitler's Inferno"project grondig --------- besproken. Gesproken is met Mr. Hendrik E.C. Koets. Er is geen schriftelijke "fair use - only-agreement" vastgelegd tussen de Staat en Audio-Rarities, wel is een schriftelijke - bevestiging door de Nederlandse Staat op veertien december negentienhonderd acht - en negentig, vanuit Tokio, Japan verzonden, waarin de mondelinge afspaak van één -- en twintig september negentienhonderd acht en negentig en wat besproken is, kort ---- samengevat is bevestigd. De Staat heeft zich vrijwillig zelf partij gekozen. ----------

screenshot / fragment: notariële rectificatie akte 21 juni 2007

IS EEN MONDELINGE OVEREENKOMST RECHTSGELDIG?
mr. E.R. Jonker (Erwin) | 7 december 2017

Het antwoord op deze vraag luidt bevestigend. Ja, een mondelinge afspraak is ook een afspraak want volgens het Nederlandse overeenkomstenrecht komt een overeenkomst namelijk tot stand door een aanbod van een partij en de aanvaarding van dat aanbod door een andere partij.

Artikel 217 van boek 6 van het Nederlandse overeenkomstenrecht bepaalt hierover het volgende:

“Een overeenkomst komt tot stand door aanbod en aanvaarding daarvan.”
Volgens het Nederlandse recht gelden voor de totstandkoming van overeenkomsten in beginsel geen nadere vormvereisten. Een mondelinge overeenkomst is volkomen rechtsgeldig. Aanbod en aanvaarding kunnen namelijk in iedere vorm geschieden.
De Hoge Raad, hoogste rechtscollege in Nederland heeft in zijn arrest van 21 december 2001, ECLI: NL:2001: AD5352 hierover gezegd:
“Het antwoord op de vraag of een overeenkomst tot stand gekomen is, is afhankelijk van hetgeen partijen over en weer hebben verklaard en uit elkaars verklaringen hebben afgeleid en in de gegeven omstandigheden redelijkerwijs mochten afleiden.”
Aanbod en ervaring hoeven dus niet uitdrukkelijk plaats te vinden: ze kunnen in elke vorm geschieden en kunnen besloten liggen in een of meer feitelijke gedragingen.
Een aanvaarding van het aanbod kan kenbaar worden gemaakt door alle middelen welke in het maatschappelijk verkeer als zodanig worden begrijpt inbegrepen, bijvoorbeeld; een hand opsteken, of gewoon ja knikken. Onder omstandigheden kan zelfs een niet handelen, een dulden, alsook een louter stilzwijgen als aanvaarding gelden. In zijn arrest van 4 februari 2000, NJ 2000/258 geeft de Hoge Raad daarvan een mooi voorbeeld:
“Naar het oordeel van het hof heeft Pelders terecht aangevoerd dat Kinheim op deze brief niet heeft gereageerd, zodat in rechte ervan dient te worden uitgegaan dat Kinheim daarmee – stilzwijgend – akkoord is gegaan.”
Anders dan een louter stilzwijgen, ligt die situatie veel duidelijker in een geval er reeds feitelijk uitvoering is gegeven aan een overeenkomst. Bij het ontbreken van een schriftelijke overeenkomst of expliciete afspraken tussen partijen, moet aan de hand van

alle overige omstandigheden en aanwijzingen beoordeeld worden of er vanaf enig moment een bepaalde rechtsverhouding bestaat.
In arrest Van den Eijnde / Fuchs van de Hoge Raad van 2 september 2011, ECLI:NL:HR:2011:BQ3876, heeft de Hoge Raad de volgende rechtsregel bevestigd; ook al ontbreekt een schriftelijk contract, de totstandkoming van een overeenkomst kan mede worden afgeleid uit een tussen partijen op enig moment bestaande feitelijke situatie.Kortom; een mondelinge overeenkomst is volkomen rechtsgeldig, maar om een afspraak bij een rechter te kunnen aantonen verdient het wel de voorkeur om afspraken schriftelijk vast te leggen. Voor advies en meer informatie hierover, kunt u altijd contact opnemen met Ariëns Schoonderbeek Advocaten.

Bron: ariensadvocaten.nl
7 december 2017

De mogelijkheid voor de overheid om in privaatrechtelijke rechtspersonen daarin deel te nemen, vloeit voort uit het algemene rechtspersonenrecht. Immers, openbare lichamen zoals gemeenten, provincies en de staat hebben (art. 2:1 lid 1 BW) rechtspersoonlijkheid, en rechtspersonen hebben gelijke bevoegdheden die natuurlijke personen als civielrechtelijk rechtssubject bezitten (art. 2:5 BW). Datzelfde geldt voor (andere) openbare lichamen waaraan verordenende bevoegdheid is toegekend (art. 2:1 lid 1) en voor rechtspersonen sui generis (vgl. art. 2:1 lid 2 BW).

De bevoegdheid te beslissen tot het verrichten van privaatrechtelijke rechtshandelingen(waaronder het deelnemen in stichtingen) berust bij de minister (art. 32, eerste lid, Comptabiliteitswet 2001), en dat de organen van de rechtspersoon “Staat der Nederlanden” en de leden daarvan zich dienen te richten naar, dan wel in ieder geval niet mogen handelen in strijd met de “fair use” voorwaarden “Hitler’s Inferno”.

Bron: Samenwerking door en met de overheid
in privaatrechtelijke en publiekrechtelijke
rechtsvormen

Onderzoek in opdracht van de Minister voor Bestuurlijke Vernieuwing en Koninkrijksrelaties

Vrije Universiteit Amsterdam
Universiteit van Tilburg
Juli 2006

Prof.mr. S.E. Zijlstra (VU)
Mr. J.A.F. Peters (UvT)
Prof. mr. T.J. van der Ploeg (VU)

AFSCHRIFT

RECTIFICATIE

Op **één en twintig juni tweeduizend zeven** ----------
verscheen voor mij, mr Theodorus Hubertus Johannes Maria op de Laak, notaris te ----
Budel, gemeente Cranendonck:----------
de heer **Joannes Petrus van den Wittenboer**, planned change agent en voorzitter ---
van de "Intermediaire stichting van de Universele Verklaring van de Rechten van de ---
Mens", tevens eigenaar van de eenmanszaak "Audio-Rarities", volgens zijn verklaring
geboren te Mierlo veertien mei negentienhonderd vijf en vijftig, woonachtig ten adres --
Kastanje 28, 5731 NK Mierlo, van Nederlandse nationaliteit, ongehuwd en nooit -------
gehuwd geweest en niet geregistreerd of geregistreerd geweest als partner, ----------
legitimatie: paspoort nummer NF8802866. ----------
De voormelde stichting is statutair gevestigd te Geldrop, en is ingeschreven in het ------
register bij de Kamer van Koophandel en Fabrieken voor Zuidoost Brabant te ----------
Eindhoven onder dossiernummer 41092925, de stichting is geregistreerd met het ------
adres op het woonadres van Joannes Petrus van den Wittenboer, waar ook de ---------
eenmanszaak op is geregistreerd, deze eenmans is bekend bij de Kamer van ----------
Koophandel en Fabrieken voor Zuidoost Brabant te Eindhoven onder dossiernummer -
17090220. ----------
De comparant verklaarde dat hij een eerder gedane **"onder ede verklaring van** -------
zestien juli tweeduizend vier"wil rectificeren. ----------
De comparant rectificeert het navolgende: ----------
De partijen: ----------
1a).Hoofdpartij. de publiekrechtelijke rechtspersoon Staat der Nederlanden, ----------
Binnenhof 19, Den Haag, "N.L.", waarbij de publiekrechtelijke rechtspersoon de --------
Nederlandse Staat niet in de specifieke bestuurstaak heeft gehandeld, maar in de ------
ondernemersactiviteit, public relations, en de wetenschap, bestaat er geen voldoende -
grond haar anders te bejegenen dan privaatrechtelijke rechtspersonen die dezelfde of
vergelijkbare activiteiten verrichten. ----------
2a).Hoofdpartij. Eenmanszaak Audio Rarities, Kastanje 28, 5731 NK, Mierlo, "N.L.", --
directeur J.P. van den Wittenboer die op **uitdrukkelijke uitnodiging van de Staat der Nederlanden** "Ministerie van Economische Zaken in Den Haag" een rechtsverhouding
is aangegaan voor "fair use only" met het project "Hitler's Inferno" in verband met -------
zakendoen in Japan in negentienhonderd acht en negentig, door de Nederlandse ------
overheid in verband met vierhonderd (400) jaar handelsbetrekkingen tussen Nederland
en Japan. Op één en twintig september negentienhonderd acht en negentig ----------
"spreekdagen" zijn door Audio-Rarities,de heer J.P. van den Wittenboer ten adres van
het Ministerie van Economische Zaken persoonlijk en mondeling de ----------
licentievoorwaarden voor "fair use only" met het Hitler's Inferno"project grondig ---------
besproken. Gesproken is met Mr. Hendrik E.C. Koets. Er is geen schriftelijke "fair use -
only-agreement" vastgelegd tussen de Staat en Audio-Rarities, wel is een schriftelijke -
bevestiging door de Nederlandse Staat op veertien december negentienhonderd acht -
en negentig, vanuit Tokio, Japan verzonden, waarin de mondelinge afspaak van één --
en twintig september negentienhonderd acht en negentig en wat besproken is, kort ----
samengevat is bevestigd. De Staat heeft zich vrijwillig zelf partij gekozen. ----------
3a).Secondiare-partij. De privaatrechtelijke rechtspersoon de Stichting Intermediary --
Foundation of the Universal Declaration of Human Rights, Kastanje 28, 5731 NK, ------
Mierlo, "N.L.", voorzitter J.P. van den Wittenboer. Als exclusieve internationaal ---------
licentiehouder "fair use only" over het werk Hitler's Inferno, door Audio Rarties LPA ----
2445 USA, nineteenhundred fourty five, World-War II, werkzaam tevens als ----------
intermediair, wetenschappelijk, mensenrechten. ----------

4a).Secondiare-partij. de publiekrechtelijke rechtspersoon Zuid-Duitse Deelstaat ------ Freistaat Bayern, Duitsland, Alexandera Strasse 3, 80538, München, Deutschland. Als algemeen auteursrechthouder over het werk "Hitler's Inferno". Kontrollratdirektive 50. -- **5a).Secondiare-partij.** de publiekrechtelijke rechtspersoon de Amerikaanse auteurs -- en muziekrechtenorganisatie The Harry Fox Agency Inc., New York U.S.A., 771 Third - Avenue, New York, 10017 USA, vertegenwoordigd door Frank S. Rittman in de functie van International Business Administrator, die zich laat vergezellen door Edward -------- P.Murpy en Yoshio Inomata. Aangaande het verstrekken van een schriftelijke ---------- internationale exclusieve-licentie "Hitler's Inferno" voor "fair use only", datum afgifte ---- licentie zeventien augustus negentienhonderd vijf en negentig.----------

Voorwaarden en condities "fair use only" voor wetenschappelijk en bibliotheek - gebruik.----------

Hitler's Inferno is een werk van letterkunde, wetenschap of kunst, hetwelk bestaat uit -- afzonderlijke werken van liederen en toespraken uit het tijdperk Hitler Duitsland in een door de maker Audio Rarities (USA) in een logische anti-fascistische vorm aan ---------- elkander in de Engelse taal gesproken commentaar in negentienhonderd vijf en veertig in de USA, het einde van de Tweede Wereldoorlog, hierbij wordt, onverminderd het ---- auteursrecht op ieder werk afzonderlijk, als de maker aangemerkt Audio Rarities (USA) degene, onder wiens leiding en toezicht het totale werk is tot stand gebracht. Het ------- auteursrecht over de Duitse toespraken en geluidsopnames door Adolf Hitler en -------- NSDAP -bij overdracht door de geallieerden na negentienhonderd vijf en veertig- ------- berusten bij de Zuid-Duitse deelstaat Freistaat Bayern, en de nederlandse versies van toespraken en liederen van de NSB bij de staat der Nederlanden. Hierbij is in het geval van het werk "Hitler's Inferno" het totale auteursrecht in eigendom van Freistaat -------- Bayern, het doel hiervan is om misbruik onder controle te kunnen houden door de ------ staat en strafbaar te stellen in verband met het ondeskundig gebruik van toespraken, - liederen, afbeeldingen en gedragingen die na negentienhonderd vijf en veertig na de -- val van het Derde Rijk bewezen en ernstig fout waren bevonden door het Tribunaal in - Neurenberg. Zowel de hedendaagse Duitse wet-en regelgeving (Duitse grondwet) ----- alsmede de Amerikaanse en Nederlandse wet- en regelgeving alsmede Europese en - Internationale Verdragen maken uitzonderingen voor het gebruiken van materialen ---- voor historische, wetenschappelijke en educatieve doelstellingen voor gebruik door ---- bibliotheken en op scholen, studie of gebruik door wetenschappers, (Title 17, United -- States Code). Bij het auteursrecht moet nog iets anders worden onderscheiden en wel het zogenaamde persoonlijkheidsrecht droit moral door Audio Rarities (USA). Het ------ persoonlijkheidsrecht van de auteur van het werk gaat nimmer teniet. Dit recht moet --- alzo beschouwd worden als een absoluut en exclusief zelfstandig recht, staande naast het auteurschap. Uit het een en ander volgt, dat het persoonlijkheidsrecht ---------- onafhankelijk van het auteursrecht een zelfstandig, niet overdraagbaar recht vormt. Als de toespraken en liederen in negentienhonderd vijf en veertig op rechtmatige manier -- zijn verzameld, hetgeen uit onderzoek is gebleken en moet worden aangenomen, heeft Audio Rarities (USA) het exclusieve recht de plaat "Hitler's Inferno" in eigenbeheer te - vermenigvuldigen en te verspreiden. Het droit moral kan na overlijden van de maker --- worden uitgeoefend door degenen die hij daartoe bij uiterste wilsbeschikking heeft ----- aangewezen. Zonder uiterste wilsbeschikking door de maker zelf afgegeven, of bij ----- ontbreken van informatie over de maker,alleen mogelijk met een schriftelijke licentie --- door de auteursrechtenorganisatie.Intermediary Foundation of the Universal ---------- Declaration of the Universal Declaration of Human Rights, postbus 324, 5660 AH, ------ Geldrop Nederland heeft sinds negentienhonderd vijf en negentig bij schriftelijke ------- licentie door de Amerikaanse Auteursrechten organisatie "The Harry Fox Agency Inc" - in New York USA, te gelden als exclusieve licentiehouder op het mogen beheren en ---

internationaal verspreiden van het intellectueel & mechanische eigendomsrechten ----- "Hitler's Inferno", hiernaast kunnen bibliotheken, archieven, musea als niet-exclusieve licentiehouders fungeren en wetenschappers-agreementen verstrekken aan ---------- onderzoekers. Het op de geluidsdragers vastgelegde materiaal is gegarandeerd ------- authentiek. Het werk "Hitler's Inferno" is gegarandeerd geen nazisme of neo-nazisme. Het is een getuigenis over de holocaust. De juridische afhandeling over de ---------- auteursrechten en over het werk zijn in negentienhonderd negen en negentig en ------- daarna op zestien juli tweeduizend vier met een titel "In naam der Koningin" notarieel - vastgelegd bij Notariaat op de Laak, Capucijnerplein 38, Budel Nederland. Het werk is verder geregistreerd met een registratienummer bij de Belastingdienst "registratie en -- successie" in Nederland. Op één maart negentienhonderd negen en tachtig traden de Verenigde Staten toe tot de "Berner Conventie ", een tussen een aantal staten ---------- gesloten verdrag, (Berner Conventie, gedefinieerd onder sectie 101 van Title 17,United States Code) waarbij het auteursrecht van onderdanen van elk van de deelnemende -- Staten beschermd wordt in alle aangesloten Staten, waaronder ook Nederland. -------- Stichting Stemra is de Nederlandse zusterorganisatie van de Amerikaanse ---------- auteursrechtenorganisatie The Harry Fox, Inc New York. Vervaardigde opnamen van - uitzonderlijke documentaire waarde naast andere items mogen in officiële archieven -- worden bewaard. Hitler's Inferno is opgenomen in de USA, bij de Universiteit van ------- Kansas City, Missouri, in de Miller Nicols Library,en maakt deel uit van een ---------- wetenschappelijke verzameling van items over de holocaust onder de rubriek ---------- "Suzanne Statland Collections in Holocaust Studies" a bibliography of research -------- materials. ----------

Toegelaten: hetgeen in overeenstemming is met de wettelijke en de morele norm met hetgeen naar de regels van het maatschappelijke verkeer redelijkerwijs geoorloofd is -- met inachtneming van Artikel 25 A W en title 17 United States Code, in combinatie met in kracht rechtsgeldige Europese en Internationale Verdragen (Berner Conventie, ------ WIPO- Verdragen, Rome Conventie, TRIPS agreement van World Trade ---------- Organisation), Internationaal Verdrag inzake Economische, Sociale en Culturele ------- Rechten, waarin de auteursrechten van wetenschappers en de beoefening van de ----- wetenschap, mensenrechten zijn geworden, waar individuele aangesloten---------- Staten aan zijn verbonden. ----------

Verboden: in het algemeen iedere gehele of gedeeltelijke mechanische overname, ---- bewerking of nabootsen inbreuk op intellectueel eigendom in gewijzigde vorm voor een ander doel of een daadwerkelijk verschil vertonen dan het oorspronkelijke doel door de maker zelf verkozen; alle produkten die niet in overeenstemming zijn met de wettelijke en de morele norm, en alles wat met hetgeen naar de regels van het maatschappelijke verkeer redelijkerwijs niet geoorloofd is en als redelijkerwijs aannemelijk is, dat ook de maker die inbreuken zou hebben afgekeurd; ten gehore brengen of vertonen in het ---- openbaar, illegaal verspreiden van produkten of misbruik van gedachtengoed, ---------- negativisme, obsceniteit, obscurantisme; gebaren, uitdrukkingen, emblemen, ---------- geschiedvervalsing; muziek gezongen en gesproken alsmede instrumentale ---------- bewerkingen, met inbegrip van de beschikbaarstelling voor het publiek op zodanige --- wijze dat deze voor leden van het publiek op een door hen individueel gekozen plaats en tijd toegankelijk zijn, hierbij inbegrepen omroepuitzendingen, sportevenementen, al dan niet per kabel satelite, en internettransmissies.----------

Indien aan twee of meer personen een gemeenschappelijk auteursrecht op een zelfde werk toekomt, kan, tenzij anders is overeengekomen, de handhaving van dit recht door ieder hunner geschieden. De Staat de monopoliehouder over het vervolgen van ------- strafbare feiten in overeenstemming met wat hierover is vastgelegd in ---------- negentienhonderd vijf en veertig door de geallieerden controleraad op grond van de ---

wetgeving ter voorkoming van nationalisme en militairisme van de Tweede ----------
Wereldoorlog "kontrollratdirektive 50". ----------
De volgende partijen zijn aanwezig.----------
Bij de ondertekening van deze notariële rectificatie zijn de volgende partijen aanwezig: J.P. van den Wittenboer in de functie als directeur Audio-Rarities en in de functie als -- Voorzitter van Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights. De overige partijen zijn niet in persoon vertegenwoordigd bij de ondertekening van de - rectificatie van de notariële akte.----------
Originele schriftelijke bewijzen zullen aan de akte worden gehecht, wanneer niet ---- origineel zal worden aangegeven dat het een kopie of een print betreft Onder de ------- originele aanhechtingen zit ook een "originele Kiezerspas voor de verkiezingen voor --- Provinciale Staten Noord-Brabant die gehouden is op zeven en twintig maart ---------- tweeduizend zeven. De kiezerspas was bestemd voor de heer Joannes Petrus van ---- den Wittenboer, adres Kastanje 28, 5731 NK, Mierlo, waarbij door hemzelf de volmacht aan de Voorzitter van de Stichting Intermediary Foundation of the Universal ---------- Declaration of Human Rights is afgegeven op de kiezerspas om te gaan stemmen. Het stemrecht is een grondrecht,en dat moet hoog worden gehouden. De burgerij is vrij om de eigen mening te geven over de volksvertegenwoordigers. Gezien de verklaring ----- onder ede in de notariële akte de dato twee en twintig juni negentienhonderd vier en -- negentig, kan niet worden uitgegaan van een democratie, maar is sprake van een ------ schijndemocratie. **Er is geen stem uitgebracht.** Er zal eerst een integraal ---------- parlementair openbaar onderzoek moeten geschieden naar de toestand van de -------- rechtsstaat en de democratie. De bewindsman Hirsch Ballin die zijn kabinetszetel ------ verloor door de IRT-affaire in negentienhonderd vier en negentig (verwijs ook naar ----- notariële akte van een verklaring de dato één en twintig januari negentienhonderd vier en negentig), die aftrad als minister van justitie omdat de Tweede Kamer hem had ----- verboden verdere bemoeienis te hebben met de zware criminaliteit, deze bewindsman die later in tweeduizend zeven wederom de post van "minister van justitie" mag -------- bekleden onder Balkenende, heeft nu kennelijk de opdracht om onderzoek te ---------- verrichten naar de misdaadorganisatie waar hij zelf lid van is " Kabinet Balkenende IV" In rubriek "15" van akte notarieel "in naam der koningin" de diverse boekwerkjes met -- bewijzen en brieven van Audio-Rarities en de Stichting, zijn thans digitaal vastgelegd - op een DVD-rom, met actualisering tot en met tweeduizend zeven inbegrepen. Op de - DVD-rom zijn daarnaast extra opgenomen een complete website door de sociale ------- databank Nederland, in Huizen, Noord-Holland, "N.L.", en een rapport in ---------- pdfbestandsformaat "naboek 20e editie 2006" door H.M. Walker uit Berlicum en ------- Stichting Werkgroep negentienhonderd zeventig, in Tilburg, "N.L". De DVD-rom en de inhoud hiervan alle aanwezige stukken maakt thans onderdeel uit van de **notariële ---- rectificatie**.----------
De rubrieken "15 en 16" immateriële of naamschade. Door de Staat der Nederlanden - het mondeling agreement "fair use only" Hitler's Inferno te hebben geschonden op een of meer keren en / of tijden en / of data. Te concretiseren in een geldvordering. ---------
Wordt de echtheid van deze authentieke akte en de titel betwist. Wanneer een ---- gerechtsdeurwaarder komt met een betekende grosse, waarvan de echtheid en / of --- onjuistheid wordt betwist. De gerechtsdeurwaarder dient dan zijn opdrachtgever aan te spreken en vervolgens dient de opdrachtgever de Staat der Nederlanden waartegen -- de grosse is betekend te benaderen voor verificatie van de echtheid en onjuistheid. ---- Wordt de echtheid en / of onjuistheid van een authentieke akte betwist; dan vermeldt -- artikel. 159 lid 1 Rv:een geschrift dat het uiterlijk heeft van een authentieke akte,geldt - als zodanig behoudens bewijs van het tegendeel.----------

Algemeen geldt, dat het tegenbewijs tegen de authentieke akte drukt op degene die --- haar onjuistheid en / of valsheid beweert, in een speciale "Valsheidsprocedure" bij de - civiele rechter. Bij deze notariële akte met de titel geldt, dat deze procedure voor de --- civiele rechter **absoluut en alleen in combinatie van een openbaar parlementair --- onderzoek** naar het rechtssysteem volgt, met horen van alle getuigen onder ede. In --- een "valsheidsprocedure" worden de notariële akte van een verklaring de dato één en twintig januari negentienhonderd vier en negentig en notariële akte onder ede de dato twee en twintig juni negentienhonderd vier en negentig onderdeel van één totale ------- valsheidsprocedure op alle akten. ----------

Artikel 430 Rv. Geeft algemene regels, voor grossen van excecutoriale titels en de ----- betekening daarvan, voordat zij ten uitvoer kunnen worden gelegd. ----------

De kracht van het schriftelijk bewijs is in de oorspronkelijke akte (minuutakte) gelegen. Grossen en gehele afschriften van een authentieke akte die volgens de wettelijke ------ voorschriften moeten worden bewaard, leveren, wanneer zij zijn afgegeven door een -- daartoe bevoegde ambtenaar (in dit geval de notaris) hetzelfde bewijs op als de ------- oorspronkelijke akte. ----------

Problemen met het vinden van een gerechtsdeurwaarder door de opdrachtgever.

Problemen bij het bereid vinden van een gerechtsdeurwaarder voor het uitvoeren van - de opdracht "ministerieplicht" kunnen zich voordoen. Te denken valt van het naar ------ elkander en op elkander afschuiven van de opdracht. Daarbij moet opdrachtgever ------ eerst alle gerechtsdeurwaarders in Den Haag schriftelijk benaderen om daarna zich te kunnen richten tot de Koninklijke Beroepsorganisatie van Gerechtsdeurwaarders ------ KBvG, postbus:12, 3740 AA in Baarn. Uiteindelijk moet via de Tweede Kamer de ------ ministeriële verantwoordelijkheid van de Minister van Justitie worden geactiveerd om -- ambtshalve een gerechtsdeurwaarder aan te wijzen die de opdracht moet uitvoeren. -- De minister van justitie heeft de taak algemeen te zorgen dat de rechtsbedeling -------- behoorlijk kan functioneren. Men spreekt wel van apparaatzorg. Verder te denken valt (gezien de aard en de opstelling door de Nederlandse Staat (de goodwill-belangen), --- dat de Staat de status quo zal handhaven zo lang enigszins mogelijk is, en zich -------- daarom om die reden van geen enkele Wet, Verdrag rekenschap en verantwoording -- zal geven. ----------

De geconstateerde feiten. Op datum zeventien augustus tweeduizend vijf is het ------ Duitse volkslied gezongen ten gehore gebracht via de TV -omroep SBS6 om acht ------ (20.00) uur, voorafgaande aan het voetbalinterland Nederland tegen Duitsland in ------ Rotterdam, daarna is op datum vijf april tweeduizend zes het Duitse volkslied ---------- instrumentaal (kort in een reclame van Achmea) ten gehore gebracht via TV -omroep - NOS Nederland 1, voor het (acht) 20.00 - uur journaal, daarna is op datum zeven april tweeduizend zes het Duitse volkslied instrumentaal (kort in de reclame van Achmea) -- ten gehore gebracht via TV-omroep RTL4 voor het (half acht)19.30- uur journaal. ------ Verder is sprake van over langere periode plegen van negativisme en ---------- wetenschappelijke sabotage onder hoofdverantwoordelijkheid van de Nederlandse ---- Staat gericht tegen de stichting, Audio-Rarities met het Hitler's Inferno project,verwijs -- naar rubriek "15"DVDrom. Verder: Nederlandse Staat laat het toe dat Zij door derden - als Adolf Hitler op Internet is geportretteerd, in de vorm van een (ex)-minister van ------ Justitie die thans de post bekleed van minister van sociale zaken mr. J.P.H. Donner --- met "hitlerkapsel", en een procureur-generaal Jhr. Mr. De Wijkerslooth de Weerdesteijn als "Adolf Hitler" die het onderwerp discriminatie in zijn takenpakket heeft,afgebeeld --- met een "hakenkruis" op het hoofd en met "Hitlersnor". De Nederlandse Staat laat dit -- ondanks de bekendheid met de websites en de bekendheid wie achter deze websites - zitten, (de heer K.H de Werd en Stichting Sociale Databank Nederland,R.M. ----------

Brockhus), bewust voortbestaan. De bewijzen zijn te vinden op de DVD-rom in rubriek "15". Er zijn door die derden K.H. de Werd inmiddels zestigduizend (60.000) e-mails --- hiervan internationaal verzonden.----------
Dat er tussen de hoofdpartijen de Staat der Nederlanden en Audio-Rarities (kamer van Koophandel: 17090220) een rechtsversverhouding bestaat of heeft bestaan niet in ----- specifieke bestuurstaak, uithoofde van "fair use only" "Hitler's Inferno" Audio Rarities -- LP A 2445, uithoofde waarvan de schuldenaar nog iets van de Staat der Nederlanden had te vorderen, nu te vorderen heeft of nog in de toekomst te vorderen zal krijgen in - verband met schenden afspraken / overeenkomst.----------
Gevorderd wordt. Voor naamschade en omzetderving een geldbedrag van **twintig --- miljoen euro (€ 20.000.000,00)**, hierbij op te tellen de wettelijke rente jaarlijks, extra -- de bedragen per overtreding tot een maximum per jaar, executie en ---------- administratiekosten. Alle daaruit voortvloeiende kosten komen geheel voor rekening --- van de schuldenaar. ----------
Verbeurd zullen worden. Bij het ten gehoren laten brengen van Duitse volkslied of --- andere zaken zonder vergunning die zich buiten het referentiekader "fair use only" ----- vallen), op Nederlands grondgebied en / of het zich op internet als Adolf Hitler laten ---- afbeelden op de Website van K.H. de Werd casu quo Sociale Databank Nederland, --- R.M. Brockhus, of via een andere manier, (bij Ministerie van Justitie bekende websites ,en regelmatig bezocht door ministerie van Justitie). Letterlijk van de website van de --- Sociale Databank Nederland, citeer: *GEEN AANKLACHT. Justitie zal geen vervolging instellen wegens smaad tegen Karel de Werd, terwijl hij toch minister van Justitie mr. -- J.P.H. Donner en de voorzitter van het college van procureursgeneraal mr. J.P. de ----- Wijkerslooth als Adolf Hitler op zijn website heeft gezet.Het ministerie liet via ---------- voorlichter Ivo Hommes weten: "Er zal geen aangifte gedaan worden. Het is deze ------ persoon enkel en alleen te doen om aandacht voor zijn zaak en daar werken wij niet -- aan mee." (De Telegraaf van achttien oktober tweeduizend drie), einde citaat.* **Bedrag tienduizend euro (€ 10.000,00) per overtreding per constatering per keer per ------ iedere nieuwe data op de kalender, oplopen tot een geldbedrag maximum van --- twee miljoen euro (€ 2.000.000,00) per jaar.** Buiten beslag vallen goederen voor ----- openbare dienst van de Staat,artikel 436 Burgerlijk Wetboek.----------
Voor beslag zijn vatbaar. Bedragen bestemd voor educatieve en wetenschappelijke - doelen tot een maximum van honderd duizend euro (€ 100.000,00). De marktwaarde - (in geld) afgeschreven en verouderd materieel Landmacht, Marine en Luchtmacht die - niet meer voor de openbare dienst van de Staat dienen. Deze zaken kunnen zonder --- limiet worden beslagen indien niet aan de betekening, van het bevel van de ---------- gerechtsdeurwaarder wordt voldaan door de Nederlandse Staat. Verder kan beslag --- worden gelegd op roerende zaken die niet bestemd zijn voor de openbare dienst van - de Staat:oude metalen, afgeschreven computers, afgeschreven ---------- kantoorinventaris,sloopmaterialen uit gebouwen van de overheid die na verbouwingen vrijkomen en die op de dumphandel te verkopen zijn, alles waar enigszins een --------- geldbedrag aan toe te kennen valt. Verder alle roerende en niet roerende zaken die --- niet onder de openbare dienst vallen met inbegrip van derdenbeslag op tegoeden ------ onder de Nederlandse Staat die niet te kwalificeren vallen voor openbare dienst. -------- **Het totaalbedrag van de schuldvordering.** twintig miljoen euro (€ 20.000.000,00) ---- met bijtelling van veertig duizend euro (€ 40.000,00) voor viermaal geconstateerde ----- overtredingen, maakt **Totaal bedrag twintig miljoen veertig duizend euro ---------- (€ 20.040.000,00).** ----------
De volgende stukken DVD-rom, brieven, licentie zullen aan deze akte worden ----- gehecht. ----------

1b. De originele brief door de Nederlandse Staat "Royal Netherlands Embassy" Tokio, Japan, datum veertien december negentienhonderd acht en negentig, inzake het ------- werkbezoek van één en twintig september negentienhonderd acht en negentig, de ----- mondelinge bespreking van de voorwaarden voor "fair use only" ten Ministerie van ----- Economische Zaken in Den Haag met Audio- Rarities. ----------
2b. Kleurenprint van de uitnodiging door Ministerie van Economische Zaken "speciale spreekdagen voor genodigden" Zakendoen in Japan, gericht aan Music Company ------ International, J.P. van den Wittenboer is (Audio-Rarities). Contact inzake verwerking -- van de uitnodiging, EVD, Lucy Wentholt. ----------
3b. De originele brief "licentie" door de Amerikaanse auteurs en muziekrechten -------- organisatie Harry Fox Agency Inc, New York USA, zeventien augustus ---------- negentienhonderd vijf en negentig, inzake Hitler's Inferno project. ----------
4b. De originele brief door de DCO Bestuur en Onderwijs Commissie van Justitie van - de Tweede Kamer, Den Haag, datum veertien september tweeduizend zes, kenmerk - "Hitler's Inferno". ----------
5b. De originele brief door Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie, achttien december negentienhonderd acht en negentig, kenmerk: BRF 51.04JH/kk, verwijs naar rubriek -- "20" akte notarieel zestien juli tweeduizend vier "In naam der Koningin". ----------
6b. De originele brief door de Hoge Raad der Nederlanden van vier januari ---------- tweeduizend zeven, inzake reageren op het verzoek de onechtheid of valsheid van de notariële akte van twee en twintig juni negentienhonderd vier en negentig te bewijzen - of kunnen aantonen, kenmerk: 73 91 /SvdO/rk. ----------
7b. DvD-rom door Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human ----- Rights en Audio-Rarities, met de stukken en getuigen onder rubriek "15" aangevuld en onderdeel van deze rectificatie. ----------
8b. De originele Stempas voor de provinciale staten Noord-Brabant, kieskring 1 -------- ('s-Hertogenbosch), om te stemmen op zeven maart tweeduizend zeven, in Gemeente Geldrop en Mierlo, waarbij J.P. van den Wittenboer de Voorziter van Intermediary ------ Foundation of the Universal Declaration of Human Rights, volmacht geeft de stem uit - te brengen. Kaartnummer:**17710161113**. ----------
In het hoofd van deze akte de woorden "In naam der Koningin", uitvoerbaar bij -- voorraad, tenzij de schuldenaar de combinatie de vordering, de titel, de akte(n) -- onrechtmatig of ongegrond voorkomt,een door de schuldenaar aan te spannen - "Valsheidsprocedure" via de civiele Rechter. ----------
De voormelde rectificatie op de notariële grosse "In naam der Koningin" de dato ------- zestien juli tweeduizend vier heeft comparant met een **eed** versterkt in handen van mij, notaris, afgelegd, nadat hij mij had verklaard de betekenis van de eed te beseffen en te weten dat de wet het plegen van meineed strafbaar stelt. ----------
SLOTBEPALINGEN ----------
Voormelde opgave, volledige voorlezing, afvraging en beantwoording hebben ---------- plaatsgehad in tegenwoordigheid van de getuigen. ----------
De comparant en de getuigen zijn mij, notaris, bekend en hun identiteit is door mij, ----- notaris, aan de hand van de hiervoor gemelde en daartoe bestemde ---------- documenten vastgesteld.

Waarvan akte, --------
in minuut opgemaakt, is verleden te Budel, gemeente Cranendonck, op de datum in --- het hoofd van deze akte vermeld, in tegenwoordigheid van de dames ---------- mevrouw Catharina Jacoba van Casteren-Daniëls, geboren te Weert ---------- twee en twintig januari negentienhonderd negen en zestig en ---------- Hendrina Maria Antonia Meeuwissen, geboren te Budel negen en twintig november ---- negentienhonderd zes en vijftig, als getuigen. ----------

Na zakelijke opgave van de inhoud en toelichting van deze akte aan de comparant, ---- heeft deze verklaard tijdig voor het verlijden te hebben kennis genomen van de inhoud van deze akte en daarmee in te stemmen. Vervolgens is deze akte onmiddellijk na ---- volledige voorlezing door de comparant, de getuigen en mij, notaris, ondertekend. ------

Volgen handtekeningen van de comparant, de getuigen en de notaris.

UITGEGEVEN VOOR AFSCHRIFT:

Mr. Th.H.J.M. op de Laak
Notaris te Cranendonck

Netherlands-Japan
1600-2000

ROYAL NETHERLANDS EMBASSY
6-3 Shiba Koen 3-chome, Minato-ku, Tokyo 105-0011 Phone (03)5401-0411 Fax(03)5401-0420

Audio Rarities
Music Company International
T.a.v. dhr. J.P. van den Wittenboer
Postbus 324
5660 AH GELDROP

Tokio, 14 december 1998

Re: Werkbezoek september j.l.

Geachte heer Van den Wittenboer,

Onder verwijzing naar het gesprek op 21 september j.l. betreffende "Zakendoen Japan" heb ik de eer u het volgende te berichten. De afgelopen periode is dezerzijds getracht kanalen te vinden om bekendheid te kunnen geven aan de informatie rond de cd "Hitler's Inferno - de les van gisteren (getuigenis als les voor de toekomst)".
Zoals reeds in Den Haag besproken is dit geen eenvoudige aangelegenheid. Japan kampt zelf met een oorlogsverleden - waarvoor grote aandacht bestaat - maar waarover het nog moeilijk is te spreken. Voor wat de oorlog in Europa betreft bestaat wel degelijk de kennis, maar in de Japanse beleving heeft de eerdere opkomst van het facisme in Europa duidelijk een eigen dimensie.

Een tweetal dezerzijds benaderde "recordshops" (van belangrijke ketens) toonde geen bereidheid voor het t.g.t. opzetten van een display en ook voor toezending van nadere informatie bestond geen interesse. Met uw goedvinden zal ik deze weg dan ook verder staken en bezien of wellicht binnen meer wetenschappelijke kring belangstelling bestaat.

Met vriendelijke groet,

Hendrik E.C. Koets
Ambassaderaad Economie en Handel

オランダ大使館 〒105-0011 東京都港区芝公園3丁目6番3号 Tel.(03)5401-0411 Fax.(03)5401-0420

KOPIE

EVD

MINISTERIE VAN ECONOMISCHE ZAKEN

Postbus 20105
2500 EC Den Haag
Telefoon: (070) 3 79 89 33
Telefax: (070) 3 79 78 78

Port betaald
Nederland
Port payé
Pays-Bas

Lwsc Company International
Postbus 524
3860 AH Godelop

t.a.v. J.P. van den Wittenbaar

KOPIE

EVD

MINISTERIE VAN ECONOMISCHE ZAKEN

Voorlichtingsbijeenkomst "Zakendoen in Japan" 23 september 1998

Misschien juist vanwege de huidige problemen blijft Japan in de belangstelling staan. Om Nederlandse bedrijven de mogelijkheid te bieden de ontwikkelingen in het land beter te volgen organiseert de EVD in samenwerking met de Kamer van Koophandel Rotterdam, de Japan Trade Club, NCH en de Fenedex op 23 september de voorlichtingsbijeenkomst 'Zakendoen in Japan'.

Daarnaast wordt een aantal spreekdagen georganiseerd met vertegenwoordigers van de Nederlandse ambassade te Tokio en het Consulaat-Generaal te Osaka. Deze spreekdagen bieden Nederlandse bedrijven de gelegenheid bij hun plannen en activiteiten in Japan gebruik te maken van de medewerking van de Nederlandse vertegenwoordigingen in Japan. De gesprekken vinden plaats op 21 (EVD Den Haag), 22 (KvK Apeldoorn) en 23 september a.s. (KvK Gouda).

Locatie voorlichtingsbijeenkomst:
Kamer van Koophandel Gouda
Burg. van Reenensingel 101
Gouda
(circa 5 min. vanaf het NS Station Gouda, uitgang Bloemendaal. Ruime parkeergelegenheid bij het KvK-gebouw)

Tijd voorlichtingsbijeenkomst:
10.00 - 14.00 uur
(vanaf 09.30 uur inschrijving)

Kosten:
De deelnamekosten voor de voorlichtingsbijeenkomst bedragen *f* 125,-- p.p.
Deelname aan de individuele gesprekken is gratis.

Aanmelding voorlichtingsbijeenkomst:
Aanmelding is alleen mogelijk via het bijgevoegde aanmeldingsformulier; sluitingsdatum voor inschrijving van de voorlichtingsbijeenkomst is vrijdag 18 september a.s.
U ontvangt *geen* bevestiging van uw aanmelding aan de voorlichtingsbijeenkomst.

Aanmelding spreekdagen:
Via bijgevoegd formulier. Omstreeks twee weken voor aanvang van de spreekdagen wordt u benaderd door de coördinator van de EVD of de betrokken Kamer van Koophandel voor een definitieve afspraak waarvan schriftelijk bevestiging volgt.

Annulering:
Bij verhindering kan de plaats van de deelnemer worden ingenomen door een medewerker van hetzelfde bedrijf. Deelnamekosten zijn niet verschuldigd wanneer *uiterlijk een dag* voor de datum van de bijeenkomst is geannuleerd.

Mailing:
Voor de mailing van deze bijeenkomst is gebruik gemaakt van verschillende adresbestanden. Hierdoor kan het voorkomen dat u meer dan een aankondiging ontvangt.

Inlichtingen:
EVD, Lucy Wentholt
telefoon: 070-3797013

fenedex NCH KAMER VAN KOOPHANDEL ROTTERDAM ASIA HOUSE

THE HARRY FOX AGENCY, INC.
a subsidiary of NATIONAL MUSIC PUBLISHERS' ASSOCIATION, INC.

October 17, 1995

Mr. J.P. van den Wittenboer
Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights
Postbox 324
5660 AH Geldrop
THE NETHERLANDS

Re: Hitler's Inferno Project

Dear Mr. van den Wittenboer:

Thank you for your letter dated August 16th; please excuse my delay in responding to your inquiry. I regret that we cannot provide you with any recommendations on U.S. record companies who may wish to act as your distributor. I am, however, enclosing a section from the *1995 Billboard International Buyer's Guide* in the event you wish to contact any of them directly.

Sincerely,

Frank S. Rittman
International Business Administrator

encl.
cc: Edward P. Murphy
Yoshio Inomata

711 THIRD AVENUE, NEW YORK, NEW YORK 10017 (212) 370-5330 FAX: (212) 953-2384

DCO Bestuur en Onderwijs
Commissie Justitie

Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights
T.a.v. de heer J.P.van den Wittenboer
Postbus 324
5660 AH GELDROP

Plaats en Datum	Den Haag, 14 september 2006
Betreft	"Hitler's Inferno
Ons kenmerk	JUST060608
Uw kenmerk	K05/1077/12Sv
Uw brief van	14 september 2006

Geachte heer Van den Wittenboer,

Uw bovengenoemde brief is onder de leden van de vaste commissie voor Justitie verspreid.

In haar vergadering van 6 september 2006 heeft de commissie besloten geen verdere actie te ondernemen.

Dit betekent dat de leden van de commissie individueel wel actie kunnen ondernemen naar aanleiding van uw brief. Zij kunnen uw opmerkingen bijvoorbeeld gebruiken bij de behandeling van wetsvoorstellen of vragen stellen aan de regering.

Hoogachtend,

mevr. mr. N.J.P. Coenen
griffier van de vaste commissie voor Justitie

Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Plein 2
Den Haag

Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Tel: 070-318 2007
Fax: 070-318 3444

E-mail: cie.just@tweedekamer.nl

K·N·B

KONINKLIJKE NOTARIËLE BEROEPSORGANISATIE

Music Company International
T.a.v. de heer J.P. van den Wittenboer
Postbus 324
5660 AH GELDROP

Den Haag, 18 december 1998

Ons kenmerk : BRF51.04 JH/kk
Doorkiesnr : (070) 330 71 61

Geachte heer Van den Wittenboer,

Hierbij bevestig ik de ontvangst van uw brief, met bijlagen, van 11 december 1998 op 14 december daarna.

U heeft een tekst meegestuurd over de betekenis van de notariële akte, gebaseerd op hetgeen u aan informatie van een notaris hebt verkregen en verder daarover in de vakliteratuur hebt gevonden. U verzoekt de KNB de tekst waar nodig aan te vullen, dan wel een algemene uitleg te geven.

Naar aanleiding daarvan deel ik u mee dat de KNB een vereniging van notarissen en kandidaat-notarissen in Nederland is en als zodanig slechts algemene informatie op notarieel gebied verstrekt. Dit geschiedt door de uitgifte van folders en informatiekaarten, door het periodiek uitgeven van een krant voor cliënten van notariskantoren en door de instelling van de Notaristelefoon, waar ook algemene informatie kan worden ingewonnen. Concrete vragen kunnen door de KNB niet worden beantwoord.

In het algemeen kan ik u wel het volgende meedelen.
Notariële akten zijn akten opgemaakt door een notaris in functie. Eén van de voordelen van een notariële akte is dat de dagtekening, de echtheid en de juistheid van de notariële akte terstond vaststaan. Een ander voordeel is dat die akte steeds bewaard blijft en dat er dus altijd duplicaten van kunnen worden gemaakt. De akte wordt opgemaakt door een onpartijdige deskundige die er naar zal streven de akte zo op te stellen dat rechterlijke procedures worden voorkomen.
Van een notariële akte kan een grosse, een officieel en gewaarmerkt bijzonder afschrift, worden uitgegeven. De daarop rechthebbende kan hiermee zonder rechterlijk vonnis zijn rechten uitoefenen.

Spui 184
2511 BW Den Haag

Postbus 16020
2500 BA Den Haag

Telefoon 070 - 330 71 11
Telefax 070 - 345 32 26

ABN AMRO 43.01.82.953
Postbank 125185

Vanwege deze voordelen van een notariële akte en omwille van de rechtszekerheid heeft de wet voor sommige overeenkomsten en rechtshandelingen de notariële akte verplicht gesteld.

./. Voor een opsomming, alsmede voor meer informatie over de notariële akte en de functie van de notaris verwijs ik u naar de folder "Functie en werkterrein van de notaris", welke u hierbij aantreft.

Hoogachtend,

p.o. CM v/d Kooijnenburg

mw mr F.C. van der Steur-de Jong

Spui 184
2511 BW Den Haag

Postbus 16020
2500 BA Den Haag

Telefoon 070 - 330 71 11
Telefax 070 - 345 32 26

ABN AMRO 43 01 82 953
Postbank 125185

HOGE RAAD DER NEDERLANDEN

Aan de heer J.P. van den Wittenboer
Inermediary Foundation of the Universal Declaration of
Human Rights
Postbus 324
5660 AH GELDROP

Datum 4 januari 2007 **Kenmerk** 7391/SvdO/rk

Geachte heer Van den Wittenboer,

Hierbij deel ik u mede dat de Procureur-Generaal kennis heeft genomen van uw brief van 2 januari 2007 gericht aan de 'Voorzitter van het College van procureurs-generaal van de Hoge Raad der Nederlanden', betreffende 'bewijzen valsheid en onechtheid notariële akte d.d. 22 juni 1994'.

Ter voorkoming van misverstand wijs ik u erop dat de Procureur-Generaal bij de Hoge Raad, mr. J.W. Fokkens, en de Voorzitter van het College van procureurs-generaal, mr. H.N. Brouwer, verschillende functionarissen zijn. De Procureur-Generaal bij de Hoge Raad is geen lid van het College van procureurs-generaal en behoort niet tot het Openbaar Ministerie.

Uit uw brief blijkt niet dat de Procureur-Generaal u - gelet op zijn taken en bevoegdheden - van dienst zou kunnen zijn. De Procureur-Generaal zal daarom niet ingaan op de inhoud van die brief en de door u meegezonden bijlagen.

Hoogachtend,

De Kabinetschef van de Procureur-Generaal,

Mr. S. van den Oever

Postbus 20303 | 2500 EH Den Haag | Telefoon 070 361 13 11
Lange Voorhout 34 | Bezoekadres: Kazernestraat 52 | www.hogeraad.nl

2

Stemmen in een andere gemeente binnen de provincie

Als u in een andere gemeente, binnen de provincie, aan de verkiezing wilt deelnemen, dient u in persoon uiterlijk
: maart 2007 deze stempas bij uw gemeente te laten omzetten in een kiezerspas. Een schriftelijk verzoek tot het
temmen in een andere gemeente, dient u uiterlijk 21 februari 2007 in te dienen bij de gemeente.

Stemmen bij volmacht

Als u niet zelf aan de stemming kunt deelnemen, kunt u een andere kiezer machtigen om voor u te gaan stemmen.
s deze kiezer *in dezelfde gemeente* ingeschreven, dan kunt u gebruik maken van onderstaand volmachtbewijs. Wilt u een
iezer machtigen die in een andere gemeente is ingeschreven, dan dient u uiterlijk 21 februari 2007 een schriftelijk verzoek
n te dienen bij de gemeente. De gemachtigde kan een volmachtatem uitsluitend tegelijk met de eigen stem uitbrengen!

De formulieren voor de schriftelijke verzoeken zijn verkrijgbaar ter gemeentesecretarie.

'OLMACHTBEWIJS (Met blokletters invullen)

laam gemachtigde	: I.F.U.D of Human Rights	Paraaf stembureau
dres en woonplaats	: Kastanje 128, 5731NK Mierlo	

he gemachtigde verklaart zich door mede-ondertekening bereid voor de volmachtgever bij volmacht
e stemmen en met inbegrip van deze machtiging niet meer dan twee andere kiezers als gemachtigde te
e hebben aangenomen.
Geef uw stempas pas aan een ander mee, nadat u zelf hebt ingevuld wie u machtigt en dat gemachtigde uw stem.

Handtekening volmachtgever:

Handtekening gemachtigde:

Voorzitter

LET OP:
Het is strafbaar om op naam van een ander aan de stemming deel te nemen (art. 128 Wetboek van Strafrecht).
Neem uw identificatiebewijs mee! De voorzitter van het stembureau is bevoegd van u te verlangen dat u zich identificeert.
Indien u geen stempas heeft, kunt u niet stemmen!

Declaration of the Universal Declaration of Human Rights

De ondergetekende, mr. Theodorus Hubertus Johannes Maria op de Laak, notaris te Budel, gemeente Cranendonck, verklaart dat de afgedrukte fotokopieën door hem zijn vergeleken met de originele stukken en dat deze fotokopieën volledig overeenstemmen met de originele stukken.
Getekend te Budel, gemeente Cranendonck, zeven en twintig juni tweeduizend zeven.

Extreem rechts en extreem links

Onvrede in de moderne maatschappij

Het gewone volk heeft over het algemeen weinig tot geen interesse in ingewikkelde politieke onderwerpen wat ook mede door de dagelijkse sleur veroorzaakt wordt. Natuurlijk spelen de zorgen en frustraties van individuele burgers een belangrijke rol, daarbij zijn ongeveer een half miljoen mensen verslaafd aan medicijnen. Het gaat hierbij vaak om slaap- en kalmeringsmiddelen en pijnstillers.Ook blijkt steeds vaker sprake van alcohol en drugsverslaving in combinatie met problematische schulden. We horen ook steeds vaker over het fenomeen smartphoneverslaving, online gokverslaving en gameverslaving.Deze groep zijn hierdoor geen echte maatschappijhervormers.Hun drijfveren worden over het algemeen geschraagd door individueel onbehagen wat primair gericht is op de directe noden en kwalen van het dagelijkse leven en dat deze mensen zich hierbij achtergesteld of onrechtvaardig behandeld voelen. Mensen op zoek naar een woning,die vervolgens op straat belanden omdat er onvoldoende opvang is.Hierdoor is er steeds minder maatschappelijk draagvlak voor de opvang van vluchtelingen.De ontevredenheid kan ook ontstaan door ergernis die zich in de hoofden van de mensen is blijven opstapelen over een specifiek onderwerp in de maatschappij.

Wat begrijpt het volk?

Julius Caesar zei een halve eeuw voor onze jaartelling “Geef het volk brood en spelen”.* Dit om te voorkomen dat het volk in opstand zou komen tegen het gezag van de senaat, de dictator (later de keizers) en de macht en invloed van aristocratische families. Het idee daarbij was dat de behoeften van simpele mensen simpel zijn en het is de vraag of dat na tweeduizend jaar echt is veranderd.

Bron: Sven Snijer | blogspot.com | 10 augustus 2018

Framing

Danielle Braun
19 maart 2019

Het veelvuldig gebruik van dat frame doet tolerantie en elegant debat geen goed. Met het gebruik van ‘extreem-rechts’ of ‘populistische partijen’ zet je een groep mensen weg als ‘de ander’. Door ze extreem te noemen hoef je er niks mee. Dan mag je ze negeren, dom vinden of er bang voor zijn. Dat is onwenselijk, gezien het feit dat we daarmee een grote groep mensen in de samenleving opzij parkeren. Wat mij bevreemdt is dat we het niet hebben over ‘extreem-links’..

Danielle Braun
antropoloog

Ministerie van Justitie en Veiligheid

> Retouradres Postbus 20301 2500 EH Den Haag

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Minister van Justitie en Veiligheid

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

Ons kenmerk
2386094

Bij beantwoording de datum en ons kenmerk vermelden. Wilt u slechts één zaak in uw brief behandelen.

Datum 6 november 2018
Onderwerp Kabinetsreactie n.a.v. publicaties over rechtsextremisme

Op 2 oktober jl. heeft de AIVD een rapport genaamd 'Rechts-extremisme in Nederland. Een fenomeen in beweging' op zijn website gepubliceerd. Met deze brief voldoe ik, mede namens de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, aan uw verzoek tijdens de regeling van werkzaamheden op 3 oktober jl., alsmede aan de toezegging van de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties tijdens het AO IVD-aangelegenheden aan het lid Verhoeven (D66) op diezelfde datum, om te reageren op dit rapport.

Tijdens het AO van 3 oktober jl. is aanvullend gevraagd om een historische analyse van het fenomeen rechts-extremisme in Europees perspectief. Met deze brief informeer ik uw Kamer tevens over de analyse over rechts-extremisme die is opgesteld door de NCTV, genaamd 'De golfbewegingen van rechts-extremistisch geweld in West-Europa. De aard, ernst en omvang van de rechts-extremistische geweldsdreiging in West-Europa inclusief Nederland'. Deze publicatie is als bijlage bijgevoegd bij deze brief en is vanaf heden te vinden op de website van de NCTV.

De AIVD analyse focust op de veranderingen binnen de rechts-extremistische beweging in Nederland en schetst een nieuw normbeeld. De NCTV notitie is uitgebreider van omvang en focust op de rechts-extremistische dreiging in Europa, waaronder Nederland. Het laatstgenoemde stuk richt zich met name op de gewelddadige component van de rechts-extremistische dreiging, de meest recente inzichten uit de literatuur, verschuivingen in modus operandi en doelwitten en de activiteiten online.

Reactie op beide rapporten

Ideologie

De AIVD stelt dat het gedachtegoed van de rechts-extremistische scene in Nederland een ontwikkeling heeft doorgemaakt. Rechts-extremisme werd de afgelopen decennia gekenmerkt als neonazistisch, fascistisch en antisemitisch gedachtegoed, maar in de afgelopen jaren heeft een verschuiving plaatsgevonden en is het anti-islamgedachtegoed dominanter geworden binnen de Nederlandse rechts-extremistische beweging. Daarnaast heeft het uit de VS overgewaaide alt-rightgedachtegoed voet aan de grond gekregen in Nederland. Deze ontwikkeling past ook in het beeld dat de NCTV heeft van de internationale ontwikkelingen van het rechts-extremistisch gedachtegoed in West-Europa in de afgelopen decennia, al is

het belangrijk om op te merken dat er ook veel variëteit bestaat binnen het gedachtegoed. In de analyse worden vier ideologische hoofdstromingen genoemd.
Organisatie

Zowel de AIVD als de NCTV besteden in hun rapporten aandacht aan de manier waarop de rechts-extremistische scene in Nederland is georganiseerd. Groeperingen, voorheen met een redelijk vaste samenstelling en weinig nieuwe aanwas, hebben een minder grote rol bij de verspreiding van het gedachtegoed. Sociale media en chat-apps daarentegen dienen steeds meer als vehikels van de extremistische ideologie, waardoor nieuwe geïnteresseerden sneller aansluiting kunnen vinden. Traditionele organisatiestructuren zijn daarmee minder belangrijk geworden voor bijvoorbeeld het treffen van voorbereidingen voor acties. Zorgelijk is dat deze fragmentatie ervoor zorgt dat de beweging moeilijker dan voorheen is in te delen in groepen en onvoorspelbaarder is geworden.

Activiteiten

De AIVD stelt vast dat de meeste activiteiten van rechts-extremisten in nederland niet gewelddadig zijn. Eén van de belangrijkste activiteiten is het verspreiden van het gedachtegoed. Daarnaast wonen rechts-extremisten demonstraties bij en in meer verregaande gevallen voeren ze bezettingen uit. Weer een stap verder is het uiten van bedreigingen. In een uiterste geval kan geweld gepleegd worden. De AIVD zegt daarover: "het plegen van geweld mag dan zeldzaam zijn, het aanmoedigen en verheerlijken van geweld is dat niet." En ook dat is zorgelijk, aldus de AIVD, omdat er daardoor een klimaat wordt geschapen waarin het risico groter wordt dat rechts-extremistische eenlingen of kleine groepen geweld inzetten tegen bijvoorbeeld migranten of moslims. Ook in de confrontatie met links-extremistische groepen lijken rechts-extremisten aan vertrouwen te winnen, al ligt het initiatief van die confrontaties vooralsnog vooral bij links-extremisten en is de bereidheid van rechts-extremisten om geweld te gebruiken tijdens die confrontaties tot nu toe beperkt gebleken. De NCTV laat zien dat historisch beschouwd er in Nederland minder rechts-extremistisch geweld plaatsvindt dan in landen als Duitsland, Frankrijk, Italië en het Verenigd Koninkrijk.

Het feit dat het toepassen van geweld door rechts-extremisten in Nederland momenteel zeldzaam is, wil echter niet zeggen dat er geen reden is tot zorg. Want, zo stelt ook de NCTV, "[t]och moet er bij […] online oproepen steeds rekening mee worden gehouden dat er daadwerkelijk gevolg aan de oproep wordt gegeven, door een groep, enkelen of een eenling." Hoewel er op rechts-populistische webpagina's nauwelijks openlijke sympathie voor rechts-extremisten is waar te nemen en er niet wordt opgeroepen tot fysiek geweld, hebben xenofobe uitingen en het klimaat dat wordt geschapen op deze fora in sommige gevallen vreemdelingenhaat aangejaagd en zichtbaar gemaakt. De verharding van het rechtse internetdiscours kan een activerende rol hebben op kleine groepen of eenlingen. De AIVD en de NCTV geven nadrukkelijk aan dat, hoewel de algemene geweldsdreiging beperkt is, geweld door een eenling of kleine snel geradicaliseerde groep in de huidige context in Nederland een reëel risico is.

Zorgen nationale veiligheid

De AIVD constateert dat niet alleen de geweldscomponent een dreiging kan vormen voor de veiligheid. Belangrijk is om te constateren dat er, naast het aspect van de dreiging van geweld, ook een niet-gewelddadige dreiging tegen de democratische rechtsorde voortkomt uit rechts-extremistische handelingen. Dit doet men door systematisch haat te zaaien, bevolkingsgroepen te demoniseren, te intimideren en door een sfeer van angst te creëren. Deze dreiging gaat bijvoorbeeld uit van het door de *alt-right* beweging geïnspireerde rechts-extremisme. Het gedachtegoed van alt-rechts, gebaseerd op rassenleer, druist in tegen de principes waar onze democratische rechtsorde op gebaseerd is.

De analyse van de NCTV sluit hier bij aan door te stellen dat de Amerikaanse 'alt-right' beweging, waardoor ook bijvoorbeeld het Nederlandse Erkenbrand wordt geïnspireerd, een witte identiteitspolitiek hanteert en daarbij streeft naar een 'homogene blanke etnostaat'. Bovendien wordt de "[d]emocratie nadrukkelijk [wordt] afgewezen." Ook het feit dat er binnen Erkenbrand een sterke afkeer van feminisme en homoseksualiteit bestaat en een sterke antisemitische houding aanwezig is maakt dat het gedachtegoed in strijd is met de beginselen van de Nederlandse democratische rechtsstaat.

Beleidsinzet

In de publicaties van de AIVD en de NCTV wordt duidelijk geschetst waarom het rechts-extremistisch gedachtegoed een bedreiging vormt voor Nederland. Ook blijkt dat zowel de AIVD als de NCTV de ontwikkelingen scherp in de gaten houden. Het mag duidelijk zijn dat dit Kabinet er alles aan wil doen om die dreiging tegen te gaan. Hieronder geef ik een overzicht van de beleidsinzet die wordt gepleegd om de (rechts-)extremistische dreiging tegen te gaan.

Maatschappelijke spanningen

Het kabinet maakt zich zorgen om de snelheid waarmee de verhoudingen in de samenleving op scherp komen te staan. De spanningen tussen bevolkingsgroepen nemen toe en geven ruimte aan extremistisch gedachtegoed. Acties zoals het bedreigen van individuen, lokale gemeenschappen en geweldpleging bij gebedshuizen zijn onaanvaardbaar en worden vanuit het veiligheidsdomein vanzelfsprekend in de gaten gehouden. Dergelijke activiteiten voeden de angst en de onderlinge onverdraagzaamheid. Net als de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid sta ik in contact met gemeenten en gemeenschappen over veiligheidsvraagstukken en de omgang met maatschappelijke spanningen. Zo vindt er een bestuurlijk overleg plaats tussen de NCTV, SZW en verschillende moskeeorganisaties om zicht te houden op incidenten vanuit rechts-extremisme, de impact die deze incidenten kunnen hebben op lokale gemeenschappen en hoe er mee om te gaan. Tevens is de handreiking Veilige Moskee ontwikkeld. Deze bevat kennis, aanbevelingen en goede voorbeelden voor moskeeën, gemeenten en politie hoe gezamenlijk om te gaan met concrete spanningen en incidenten rondom moskeeën. Recent is in aanvulling hierop het handboek veiligheid religieuze instellingen ontwikkeld dat informatie bevat die instellingen kunnen gebruiken bij onveilige situaties. Dit draagt bij aan het verhogen van de weerbaarheid van religieuze instellingen. Indien dreiging en risico daartoe aanleiding geven worden aanvullende maatregelen genomen.

Aanpak radicalisering en extremisme

Net als voor alle andere soorten van extremisme is het zaak om te voorkomen dat personen radicaliseren naar rechtsextremistisch gedachtengoed. Op 26 april jl. stuurde de minister van SZW uw Kamer al een brief over het voorkomen van radicalisering.[1] De gezamenlijke ondertekening van deze brief onderstreept het belang dat het kabinet aan deze brede aanpak hecht en de gedeelde opgave om tot een effectief preventiebeleid te komen. Samen werken we aan een weerbare, veilige en democratische samenleving door excessen als extremisme, vergaande polarisatie en maatschappelijke spanningen tegen te gaan. Het kabinet staat voor een inclusieve samenleving waarin voor discriminatie, haatzaaien en geweld tegen andersdenkenden geen plaats is.

De in de brief beschreven basisstructuren van de preventieve aanpak zijn in de basis geschikt om iedere vorm van radicalisering tegen te gaan. Het fundament van de

[1] Kamerstuk 29 754, nr. 448.

preventieve aanpak in Nederland staat, maar we moeten niet verslappen. Gemeentes en andere partners kunnen op dit fundament verder bouwen, ook daar waar het rechts-extremisme betreft. Het is daarbij zaak dat de aandacht niet *verschuift* maar *wordt verbreed*. Daarbij is het van belang dat lokale professionals geëquipeerd zijn om extremisme te herkennen en dat er op lokaal niveau een goede signaleringsstructuur is om problemen te onderkennen. In dat kader heeft de NCTV trainingen laten ontwikkelen die lokale professionals kunnen volgen ter versterking van hun werkzaamheden in de aanpak. Het Rijksopleidingsinstituut tegen Radicalisering (ROR) biedt trainingen specifiek op links- en rechtsextremisme. De Expertise-unit Sociale Stabiliteit zet zich verder op verschillende manieren in op het thema. Binnen de OMEI training (Omgaan met Extreme Idealen) wordt aandacht besteed aan alle vormen van extremisme en radicalisering. Ook richt Platform JEP (Platform Jeugd preventie van Extremisme en Polarisatie) zich op de preventie van radicalisering en extremisme in de brede zin. Daarnaast worden actuele ontwikkelingen rondom verschillende organisaties periodiek verwerkt in de 'factsheet extreemrechts in Nederlandse gemeentes' die online is gepubliceerd. Tot slot is het Landelijk Steunpunt Extremisme (LSE) beschikbaar om gemeentes te ondersteunen bij vraagstukken omtrent rechts-extremistische casuïstiek en te adviseren op interventies.

Internetaanpak en tegengeluid

Voor rechts-extremistische individuen zijn digitale media steeds belangrijker om hun boodschap te verspreiden. Extremistische propaganda, van welke ideologische signatuur dan ook, probeert te bewerkstellingen dat personen worden gerekruteerd voor de extremistische beweging en dat haat en verdeeldheid wordt gezaaid in onze samenleving. Vanuit de overheid is de afgelopen jaren ingezet op het ondermijnen van extremistische propaganda enerzijds en het versterken van de weerbaarheid anderzijds om rekrutering door extremistische groepen te voorkomen. De Nederlandse overheid faciliteert en steunt maatschappelijke initiatieven (online en offline) die zich richten op het laten horen van alternatieve boodschappen. In 2017 is een onafhankelijk fonds ingesteld met de ambitie om alternatieve, verbindende geluiden te mobiliseren en de sociale weerbaarheid te versterken. Zo krijgen extremistische boodschappen minder vat op onze samenleving.

Op nationaal en internationaal niveau werkt de overheid aan het tegengaan van de verspreiding van extremistische propaganda. Onderdeel hiervan is de Internet Referral Unit van de politie (IRU NL) die in overleg met het Openbaar Ministerie (OM) zich voor nu richt op strafbare jihadistische content maar kan worden ingezet tegen rechts-extremistische content. Verder wordt de komende jaren ingezet op een integrale multidisciplinaire aanpak van extremistisch en terroristisch gebruik van digitale media. Alle betrokken organisaties streven naar een verdere bundeling van hun taalkundige, technische en inhoudelijke expertise. Doel is om vroegtijdig extremistische en terroristische structuren en activiteiten te kunnen onderkennen en om doelmatige en doeltreffende inzet en interventies te kunnen faciliteren vanuit een gezamenlijke analyse. Deze aanpak kan ook worden ingezet tegen de rechts-extremistische scene in Nederland.

Ondermijning van openbaar bestuur

Wanneer extremistisch gedachtengoed zijn weg vindt in het openbaar bestuur is dat een bedreiging voor de democratische rechtsorde. Het ministerie van BZK (inclusief de AIVD) werkt, samen met de ministeries van SZW, JenV (inclusief de NCTV) en BZ nauw samen om het openbaar bestuur steviger, meer proactief te adviseren en ondersteunen bij het herkennen van ondermijnende processen zowel binnen als buiten de eigen organisatie. In opdracht van het ministerie van BZK zijn verschillende onderzoeken en verkenningen uitgevoerd naar beschikbaar instrumentarium om het openbaar bestuur beter toe te rusten bij de aanpak van problematisch gedrag en ondermijning. Verder wordt dit jaar een project afgerond

waarin samen met gemeenten een afwegingskader van problematisch gedrag is gemaakt. Dit afwegingskader, dat wordt gezien als een product dat steeds verder ontwikkeld kan worden, is een middel is om potentieel problematische gedragingen, handelingen en ondermijnende activiteiten zoals die beschreven door de AIVD als voortkomend uit het rechts-extremistisch klimaat, op inhoud te beoordelen. Ook biedt het openbaar bestuur onderbouwde argumenten voor eventuele interventies in reactie op problematische gedragingen, handelingen of activiteiten die ondermijnend zijn voor de democratische rechtsorde.

Strafvervolging

Wetgeving met het doel om extremisme en terrorisme te bestrijden en aanslagen te voorkomen geldt voor eenieder, ongeacht ideologische signatuur. De inlichtingendiensten, politie en Openbaar Ministerie zijn alert op rechts-extremistische uitlatingen. Wanneer er sprake is van extremistische gedragingen die een strafbaar feit opleveren, kan het Openbaar Ministerie onderzoek instellen en overgaan tot vervolging.

Tot slot

Het moge duidelijk zijn dat dit Kabinet er alles aan gelegen is om álle vormen van extremisme, ook rechts-extremisme, tegen te gaan. Daarom verwelkom ik de publicaties van de AIVD en NCTV, omdat zij bijdragen aan de kennis over het fenomeen. Kennis en bewustzijn van de ontwikkelingen binnen verschillende stromingen van extremisme zijn van groot belang. De structuren voor de aanpak van extremisme zijn conform het dreigingsbeeld en kunnen, daar waar nodig, worden ingezet.

De Minister van Justitie en Veiligheid,

Ferd Grapperhaus

Radicalization Awareness Network
EX POST PAPER
RAN LOCAL - FRE
23-24 januari 2019
Rotterdam, Nederland
EX POST PAPER

Beheer op lokaal niveau van Rechtsextremisme

Samenvatting

Voor lokale autoriteiten kan het aanpakken van extreemrechts extremisme (FRE) zijn uitdagend: FRE verschilt van andere vormen van extremisme, en daar is een dunne lijn tussen legale en illegale organisaties. Maar het is cruciaal dat de EU-landen en lokale autoriteiten dit proberen te beheersen fenomeen, met het oog op de aanhoudende en toenemende gewelddadige en niet-gewelddadige FRE en gerelateerde haatdragende taal en racisme Europa. RAN LOCAL onderzocht hoe FRE op lokaal niveau moet worden aangepakt tijdens een bijeenkomst in Rotterdam (Nederland) op 23 en 24 januari 2019. In dit ex postdocument een samenvatting van de opgedane kennis en informatie en aanbevelingen over hoe om te gaan met FRE. Dit document is geschreven voor lokale en regionale P / CVE

coördinatoren.
Product van het RAN Centre of Excellence en de RAN LOKALE werkgroep. Geschreven door Nikki Sterkenburg, Yasmine Gssime en Marije Meines (RAN CoE).

Invoering

Waarom extreemrechts extremisme aanpakken op lokaal niveau

Extreem-rechts extremisme (FRE) wordt **vaak over** het **hoofd gezien** als het gaat om (lokale) preventie / bestrijding van geweld extremisme (P / CVE) strategieën (1). Maar in heel Europa, haattaal, racisme en gewelddadig en geweldloos FRE wint terrein (2). Dit bevordert een groeiende verwerping van politieke en democratische oplossingen voor grieven op nationaal niveau, die sociale vijandigheid en polarisatie voeden, en tot de escalatie van sterk gepolariseerde conflicten tussen extreem-rechtse extremisten en hun tegenstanders, en aanvallen op minderheden en vluchtelingen op lokaal niveau.

Omgaan met FRE is **een evenwichtsoefening,** vanwege de fijne scheidslijn tussen legale en illegale FRE-organisaties. Repressieve tegenmaatregelen die de fundamentele liberale democratische beginselen in gevaar brengen (zoals vrijheid van meningsuiting, politieke vrijheid en / of het recht om te protesteren) mogelijk de deur openen naar algemene censuur en maak FRE nog harder en agressiever. Aan de andere kant kan een gebrek aan repressieve maatregelen dat wel zijn de opkomst van FRE-groepen vergemakkelijken (3).

Extreem rechts extremisme: vijf opvallende punten voor lokale autoriteiten

1) Definitie

FRE is een **verzamelterm voor radicaal en extreem rechts** en omvat een breed scala aan verschillende ideologieën die naast traditionele FRE-ideologieën bestaan (bijv. nationaal socialisme en fascisme). historisch

De belangrijkste ingrediënten van FRE zijn racisme, xenofobie, (ultra-) nationalisme, een antidemocratische of een anti-establishment
houding en een roep om een sterke staat (4), hoewel individuele FRE-ideologieën misschien niet al deze aspecten incorporeren
componenten.

(1) Abbas, T. (2017). Etniciteit en politiek in het contextualiseren van extreem-rechts en islamistisch extremisme. *Perspectieven op terrorisme* , *11* (3), 54-
61. Ontvangen van
http://eprints.lse.ac.uk/86974/1/Abbas_Ethnicity%20and%20politics%20in%20contextualising%20far%20right1.pdf
(2) Busby, M. (2018, 18 augustus). Groot-Brittannië is niet 'wakker geschud' tot extreemrechtse dreiging, aldus Ex-Counter-Terror Chief. *The Guardian* . Ontvangen
van https://www.theguardian.com/uk-news/2018/aug/18/former-counter-terrorism-chief-says-uk-has-not-woken-up-to-far-right-
bedreiging
King, E. (2017, 9 februari). Counter-Terror Chief: Extremist Groups on the Rise in East Germany. *POLITICO* . Opgehaald van
https://www.politico.eu/article/counter-terror-chief-extremist-groups-on-the-rise-in-east-germany
Astier, H. (2017, 5 april). Franse verkiezingen: Young alt-right making waves. *BBC News* . Opgehaald van
https://www.bbc.com/news/world-europe-39433483
(3) Ravndal, J., & Bjørgo, T. (2018). Onderzoek naar terrorisme van extreem rechts. Een overzicht van onderzoek in het verleden en heden.
Perspectieven op terrorisme , *12* (6) 5-22. (p.14). Opgehaald van
https://www.universiteitleiden.nl/binaries/content/assets/customsites/perspectives-on-terrorism/2018/issue-6/a1-ravndal-and-
bjorgo.pdf
(4) Mudde, C. (1996). The War of Words: definitie van de extreem rechtse partijfamilie. *West-Europese politiek* , *19* (2) 225-248. Ontvangen
van https://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/01402389608425132
Carter, E. (2005). *Extreemrechts in West-Europa: succes of falen?* . Manchester: Manchester University Press. Ontvangen
van https://www.manchesterhive.com/view/9781847794420/9781847794420.xml

Onlangs heeft FRE-expert Tore Bjørgo, samen met Lars Erik Berntzen, **een nieuwe extreemrechtse typologie ontwikkeld**
op eigen onderzoek en op drie andere onderzoeken (5). Deze typologie wordt getoond in figuur 1 hieronder.

Figuur 1. Het model van Tore Bjørgo en Lars Erik Berntzen, beide van het Noorse Centrum voor Onderzoek naar Extremisme (C-REX). Ze baseerden dit model op
hun eigen onderzoek en op drie andere studies: Mudde's *De ideologie van extreem-rechts* , Berntzen's *De anti-islamitische beweging: extreemrechts en liberaal?*
en Teitelbaum's *Lions of the north: geluiden van een nieuw Noords, radicaal nationalisme.*

(5) Mudde, C. (2002). *De ideologie van extreem-rechts.* Manchester: Manchester University Press. Opgehaald van
https://www.ssoar.info/ssoar/bitstream/handle/document/27085/ssoar-2002-mudde-the_ideology_of_the_extreme.pdf?_sequentie = 1
Berntzen, LE (2018). *De anti-islamitische beweging: extreem rechts en liberaal ?.* Florence: Europees Universitair Instituut (proefschrift).
Opgehaald van http://cadmus.eui.eu/handle/1814/51864
Teitelbaum, B. (2017). *Lions of the North: Sounds of New Nordic Radical Nationalism.* Oxford: Oxford University Press. Ontvangen
van http://www.oxfordscholarship.com/view/10.1093/acprof:oso/9780190212599.001.0001/acprof-9780190212599

FRE-aanhangers verdedigen meestal hun recht om hun mening te uiten. RAN LOKALE deelnemers aan de vergadering
benadrukte dat **FRE attitudes, gedrag en spraak problematisch worden** wanneer ze oproepen tot een ernstige

beperking van burgerlijke vrijheden of burgerrechten van specifieke religieuze en / of etnische groepen.

2) Verschillende routes, verschillende motieven

Het is belangrijk **om onderscheid te maken tussen de routes van** extreemrechtse extremisten die ertoe leiden dat ze worden
actief in FRE. Onder elke FRE-formatie (6) komen verschillende routes overeen met verschillende motieven voor deelname
in FRE (hoewel activisten kunnen schakelen tussen routes). Deze routes worden getoond in figuur 2 hieronder.

Figuur 2. Deze typologie is gebaseerd op het werk van Bert Klandermans en Annette Linden, 'Revolutionairen, zwervers, bekeerlingen en complianten. Leven
geschiedenis van extreemrechtse activisten '. Meer recent heeft Nikki Sterkenburg (Universiteit Leiden) nieuwe elementen aan deze typologie toegevoegd.

(6) Linden, A., & Klandermans, B. (2007). Revolutionairen, Wanderers, Converts en Compliants. Levenshistories van extreem rechts
Activisten. *Journal of Contemporary Ethnography* , *36* (2) 184-201. Opgehaald van https://journals.sagepub.com/doi/abs/10.1177/0891241606298824

Meer recent heeft Nikki Sterkenburg (Universiteit Leiden) nieuwe elementen aan deze typologie toegevoegd (PhD wordt naar verwachting afgerond door
eind 2019).

• **Revolutionairen** worden gestimuleerd door het gevoel van avontuur in veel FRE-activiteiten. Ze neigen ertoe actief te worden op een zeer jonge leeftijd (ie tussen de leeftijd van 12 en 16) in plaatselijke neo-nazi's of skinhead-groepen. Hun eerste betrokkenheid bij FRE zit vaak in de vorm van asociaal of provocerend gedrag zoals rellen, vandalisme en straatgevechten.

Revolutionairen

• **Zwervers** zoeken meestal ondersteuning. Ze hebben de neiging zichzelf als verlossers te zien het verdedigen van de mensen van 'de natie', en zij zijn ervan overtuigd dat migranten ontvangen voorkeursbehandeling. Leden van deze groep zijn het vaak al eerder geweest
politiek actief op nationaal of lokaal niveau, en ze zijn gedesillusioneerd of teleurgesteld.

Wanderers

• **Bekeerlingen** worden gekenmerkt door sterke gevoelens van verlatenheid van hun regering. Ze zijn meestal opgevoed in achtergestelde omstandigheden
noodzaken dagelijkse strijd. Leden van deze groep zullen hebben waargenomen en zijn geweest beïnvloed door het feit dat veel van hun hardwerkende, gezagsgetrouwe leeftijdsgenoten dat niet kunnen hun benarde omstandigheden overwinnen of materieel succes behalen.

Bekeerlingen

• **Conformisten spelen** vaak een actieve rol in de FRE-beweging
zonder het te beseffen. Gemotiveerd door de wens om een vriend te plezieren of te steunen, zij deelnemen aan demonstraties of flyers verspreiden. Hoewel ze wel gevoelens hebben conformists ontevredenheid, ze zijn niet ideologisch aangedreven.

• **Loners worden** meestal online geradicaliseerd voordat ze gelijkgestemde mensen ontmoeten offline. Hun ideeën worden versterkt door alternatieve (online) media en interactie
met gelijkgestemden (online **en** offline).

Loners

3) Vormen van extreemrechtse extremisme en veranderingen in het extreemrechtse extremistische landschap

Lokale autoriteiten die FRE proberen aan te pakken, kunnen verschillende voorstellingen van het fenomeen tegenkomen: het kan
in de vorm van een **ongeorganiseerd en los netwerk,** zonder een website, officiële ideologie, Facebook-pagina en / of
gestructureerd lidmaatschap. Dit kan het een uitdaging maken om FRE-recruiters te identificeren, omdat ze **mogelijk aanwezig zijn**

in diverse sociale formaties , bijv. neo-nazi-groepen, anti-immigranten of anti-islam protestgroepen, ultranationalistische groepen, studiegroepen, elitaire groepen, jeugdbendes, voetbalvandalisme groepen, (online) sociaal
media-uitingen, vriendengroepen en politieke partijen, of het kunnen alleenstaande wolven zijn. Tijdens RAN LOCAL
bijeenkomst, werd opgemerkt dat werving ook plaatsvindt op graduate schools en universiteiten, in sportscholen en
scholen voor gemengde vechtsporten en op het gebied van online gamen.
Tore Bjørgo's presentatie namens de C-REX over **hoe FRE** in Noorwegen de afgelopen 30 jaar **is veranderd**
bood nuttige inzichten in de richting die het fenomeen in de toekomst kan aannemen (met de disclaimer dat dit is
niet noodzakelijk van toepassing op andere EU-landen). Volgens Bjørgo heeft de Noorse FRE-beweging
heeft **vier belangrijke veranderingen** ondergaan ; deze worden getoond in figuur 3 hieronder.
Figuur 3. Dit cijfer is gebaseerd op de presentatie door Tore Bjørgo, Noors Centrum voor Onderzoek over Extremisme (C-REX) bij het RAN
LOKALE bijeenkomst in Rotterdam (Nederland) op 23 en 24 januari 2019.
• In Noorwegen zijn racistische jeugdsubculturen verdwenen - dat zijn ze niet meer aantrekkelijk voor tieners. Jongeren groeien op in een multiculturele samenleving omgeving, waardoor ze minder xenofoob zijn. Het huidige FRE-landschap bestaat voornamelijk uit volwassenen en ouderen; huidige preventiemaatregelen echter zijn ontworpen met adolescenten in het achterhoofd en zijn niet relevant voor de leeftijd groepen die nu actief zijn binnen FRE. Totale daling van FRE jeugdbewegingen

• Het meeste FRE-activisme is overgestapt van de straat naar sociale media en online communities en forums, waar gelijkgestemde gebruikers en echokamers zijn gemeengoed. Dit verlaagt de drempel voor deelname, maar biedt ook minder mogelijkheden voor gewelddadige confrontaties met tegenstanders. Aan de andere kant, de verschuiving naar internetactivisme vergroot de kansen voor FRE-activisten om deel te nemen haatzaaien en bedreigingen via sociale media.

Verschuiving van straat
activisme naar internet
activisme (en terug
naar de straat)

• Dankzij sociale media en online communities en forums, meer FRE-groepen worden merknamen. Geglobaliseerde FRE-bewegingen zijn niet nieuw, maar zij winnen terrein en groeien sneller. Bijvoorbeeld de soldaten van Odin, de Patriottische Europeanen tegen de islamisering van het Westen (Pegida) en verschillende andere nationalistische verdedigingsbazen in veel landen mobiliseren meer snel en op een bredere basis dan traditionele nationalistische bewegingen. In deze transnationale diffusie spelen de nieuwsmedia een grote rol.
Globalisering en
transnationale
verspreiding en
verspreiding

• In het verleden werd de vermeende bedreiging voor de Noorse natie beschreven als 'immigranten met een buitenlandse cultuur', of 'joden'. Bewegingen die dit hebben gebruikt het verhaal was politiek marginaal. De huidige dreiging wordt beschouwd als te zijn 'Islam'. Hoewel het label van FRE niet van toepassing is op alle anti-islamactivisten, FRE-retoriek is politiek veel meer mainstream geworden, en de grenzen voor geaccepteerd mandaat voor moslims zijn verschoven.
Islam als het nieuwe hoofd vijand

4) Online aanwezigheid

De online aanwezigheid van de FRE-beweging is toegenomen en de berichten worden breder publiek (7). FRE-berichten die online worden verspreid, kunnen worden geïdentificeerd als haatzaaiende uitingen, hoewel dat vaak het geval is **veel geavanceerder** . Gerechtvaardigde grieven en emotioneel geladen onderwerpen worden gekaapt en teruggebracht tot versimpelde politieke eisen en oplossingen. Tegen deze achtergrond werden FRE-berichten online verspreid helpen bij het bevorderen van een gevoel van verbondenheid en identiteit, waarbij FRE wordt voorgesteld als een redelijk alternatief dat zich voor inzet ondersteuning (8).

Deze lossere **online communities vervangen traditionele FRE-organisaties** ; ze recruteren een jongere generatie die minder verbonden is met een bepaalde beweging. Deze jonge online rekruten ondersteunen groepen gebaseerd op een affiniteit met bepaalde meningen uitgedrukt in groepsberichten of met een enkel probleem naar voren gebracht door de groep. Deze communities zijn ook nuttig voor FRE wanneer de supporters demonstranten hiervoor mobiliseren spontane demonstraties **en** geplande evenementen .Een andere online strategie is het creëren van FRE social media- **accounts om berichten te verspreiden die verschijnen neutraal en zijn feitelijk niet waar** , bijv. bij het melden van misdrijven en het veronderstelde ras of religieus achtergrond van daders. Hoewel de berichten zelf geen bedreiging vormen voor geweld, is de selectie van onderwerpen en een groot aantal getoonde gelijkaardige berichten cultiveren een atmosfeer waar VRE retoriek is bevorderd en bevorderd. Recent onderzoek geeft aan dat sociale media ook kunnen werken als **een propagatiemechanisme** tussen online haat spraak en echte geweldsmisdrijven (9) en dat alleenstaanden terroristen worden beïnvloed door online activiteiten van bestaande bewegingen (10).

(7) Lowles, N., & en Collins, M. (2018). 'Rechtse terreurdreiging net zo hoog als altijd'. *De staat van haat 2018. HOOP niet haten, 35* . Januari-februari 2018. opgehaald van https://www.hopenothate.org.uk/wp-content/uploads/2018/03/State-of-Hate-2018.pdf

Bundesamt für Vergassungsschuts. (2013). *Rechtsextremisten en hun aanwezigheid op internet* , Berlijn, Ministerie van Binnenlandse Zaken. Ontvangen van https://www.verfassungsschutz.de/embed/publication-2013-08-right-wing-extremists-and-their-internet-presence.pdf

Caiani, M., & Parenti, L. (2011). De Spaanse extreem-rechts en het internet. *Análise Social, 46* (201), 719-740. Opgehaald van http://www.jstor.org/stable/41494870

Algemene inlichtingen- en veiligheidsdienst. (2018). *Rechts-extremisme in Nederland. Een fenomeen in flux* . Den Haag: Ministery van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. Opgehaald van https://english.aivd.nl/publications/publications/2018/11/01/publication-aivd-rechts-extremisme-in-the-Nederland-a-fenomeen in flux

(8) Simpson, PA, & Duxies, H. (2015). *Digital Media Strategies van uiterst rechts in Europa en de Verenigde Staten,* Lanham: Lexington Boeken.

(9) Een recente studie over meer dan 3 300 anti-vluchtelingenaanvallen toonde aan dat Duitse steden met een zwaarder Facebookgebruik meer anti-vluchtelingen aanvallen.

Müller, K., & Schwarz, C. (2018). *Fanning of Hate. Sociale media en haatmisdaad.* Warwick: University of Warwick (Working Paper Series, No 373). Opgehaald van https://warwick.ac.uk/fac/soc/economics/research/centres/cage/manage/publications/373-2018_schwarz.pdf

(10) Kaplan, J., Lööw, H., & Malkki, L. (2014). Inleiding tot het speciale nummer over eenzame wolf en autonoom celterrorisme. *Terrorisme en politiek geweld* , *26* (1), 1-12. Opgehaald van https://www.researchgate.net/publication/263241403_Introduction_to_the_Special_Issue_on_Lone_Wolf_and_Autonomous_Cell_Terrorisme

Berntzen, LE en Sandberg, S. (2014). De collectieve aard van Lone Wolf Terrorism: Anders Behring Breivik en de Anti-islamitische

Sociale beweging. *Terrorisme en politiek geweld* , *26* (5), 759-779. Opgehaald van https://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/09546553.2013.767245

5) Transnationale netwerken en de opkomst van het alt-recht

FRE-bewegingen gebruiken het internet om **virtuele FRE-gemeenschappen** van gelijkgestemden te creëren (11).

Groepen zoals de Soldiers of Odin en Pegida bestaan in verschillende EU-lidstaten. Transnationale neonazigroepen
zoals de Racial Volunteer Force en Combat 18 komen regelmatig samen met mensen die vergelijkbare geloofssystemen hebben
in het buitenland, om een coalitie op te bouwen ter verdediging van de blanke suprematie. Zelfs in gevallen zonder een gedeeld 'merk',
leiders van lokale of nationale FRE-formaties zullen nationale of lokale activiteiten opschorten en ideeën uitwisselen en
informatie over ideologie en strategie met FRE-formaties in andere landen (12). Tegelijkertijd is dat zo ook een **transnationale stroom van informatie en consensusvorming** tussen Amerikaanse alt-rechtse groepen en hun Europese tegenhangers (13). De ondubbelzinnige ideologie van het alt-recht wordt vaak gekenmerkt door een verwerping van de liberale democratie en een sterke voorspraak van racisme ('wetenschappelijk racisme') en antisemitisme (14).

Hoe is FRE anders dan andere vormen van extremisme?

Net als andere vormen van radicalisering vindt FRE-radicalisering plaats op het snijvlak van een machtiging omgeving en een persoonlijk traject, waarbij het proces wordt geactiveerd door persoonlijke ervaringen, verwantschap,
vriendschap, groepsdynamiek en socialisatie (15).

Deelnemers aan de RAN LOCAL-bijeenkomst bespraken waarom FRE beter kan worden aangepakt met **een andere aanpak** aan die gebruikt voor andere vormen van extremisme.

FRE lijkt **in andere omstandigheden te ontstaan** dan bijvoorbeeld islamistisch extremisme (IE). Hoewel beide stammen
van een zoektocht naar identiteit en verbondenheid, wordt IE deels georkestreerd door organisaties en netwerken in het buitenland, en
wordt gevoed door voortdurende gewapende conflicten. Terwijl het verhaal over IE vrij duidelijk en breed wordt afgewezen
communities, berichten van FRE bevinden zich **net binnen het reguliere discours** (16). FRE eigent zich toe

(11) Caiani, M., & Parenti, L. (2013). *Europese en Amerikaanse extreemrechtse groepen en internet* . Londen: Routledge. Ontvangen
van https://www.taylorfrancis.com/books/9781409409618

Caiani, M. en Kröll, P. (2015). De transnationalisering van extreem-rechts en het gebruik van internet. *International Journal of
Comparative & Applied Criminal Justice* , *39* (4), 331-351. Opgehaald van https://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/01924036.2014.973050?src=recsys&journalCode=rcac20

Mammone, A., Godin, E., & Jenkins, B. (Eds.) (2013). *Rassen van Rechts-Extremisme in Europa* , Londen: Routledge. Ontvangen
van https://www.taylorfrancis.com/books/9781136167515

(12) Zie bijvoorbeeld: Macklin, G. (2013). Transnationale netwerken aan de rechterkant: de zaak van Groot-Brittannië en Duitsland. *westen
Europese politiek* , *36* (1), 176-198. Opgehaald
van https://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/01402382.2013.742756

(13) Applebaum, A., (2019, 13 januari). De anti-Europeanen hebben een plan om de Europese Unie te verlammen. *The Washington Post* .
Opgehaald van https://www.washingtonpost.com/opinions/global-opinions/the-anti-europeans-have-a-plan-for-crippling-the-
europese-unie / 2019/01/13 / d8af6ab0-15ed-11e9-b6ad-9cfd62dbb0a8_story.html? utm_term = .02ff34a00332

Gabbam, A. (2016, 21 november). Hitler salueert en wit suprematisch: een weekend met het 'alt-recht'. *The Guardian* . Ontvangen

van https://www.theguardian.com/world/2016/nov/21/alt-right-conference-richard-spencer-white-nationalists
(14) Main, TJ (2018). *De opkomst van de Alt-Right* . Washington: Brookings Institution Press. Opgehaald van https://www.brookings.edu/book/the-rise-of-the-alt-right/
(15) Deskundigengroep inzake gewelddadige radicalisering. (2008). *Radicaliseringsprocessen die leiden tot daden van terrorisme* . Europese Commissie. Opgehaald van http://www.clingendael.nl/sites/default/files/20080500_cscp_report_vries.pdf
(16) Kundnani, A. (2012). *Blinde vlek? Beveiligingsverhalen en extreem rechts geweld in Europa* . Den Haag: Internationaal Centrum voor Terreurbestrijding (onderzoekspaper). Opgehaald van https://www.icct.nl/download/file/ICCT-Kundnani-Blind-Spot-June-2012.pdf

nationale symbolen die onschadelijk lijken, waardoor ze worden omgezet in politieke en nationalistische uitspraken in de FRE context (bijv. met behulp van nationale vlaggen).

In sommige landen is **FRE politiek vertegenwoordigd** op nationaal en lokaal niveau (17). De opkomst van nationalistische partijen beïnvloedt het publieke debat, het beleid en sociale normen. Vanwege het verkiezingssucces van nationalistische partijen, andere politieke partijen schrikken niet terug voor dezelfde onderwerpen, gebruik makend van vaste taal (18). Gedurende verkiezingen, onderwerpen zoals immigratiebeleid, integratie en gepercipieerde 'islamisering' worden vaak aangepakt vaker dan economische onderwerpen (19). Daarbij houdt het politieke gesprek zich bezig met het discours van FRE - iets dat niet zou gebeuren met IE-redevoering.

Aanbevelingen voor lokale P / CVE-coördinatoren
• **Lokale autoriteiten kunnen een sleutelrol spelen** bij het voorkomen en bestrijden van gewelddadige FRE, omdat erkenning, ruimdenkendheid en dialoog kunnen effectiever zijn dan uitsluiting, publieke repressie of agressieve confrontatie.

• **FRE attitudes, gedrag en spraak zijn problematisch** als ze de ernstige beperking van burgerlijke vrijheden of burgerrechten van specifieke religieuze en / of etnische groepen.
• Wanneer het om FRE gaat, is het vaak moeilijk om **sleutelpersonen** te vinden die informatie kunnen verstrekken aan de lokale autoriteiten autoriteiten en help ze het lokale FRE-landschap in kaart te brengen en te navigeren. Daarom is het belangrijk **om nieuwe contacten leggen** met actoren op sleutelposities, zodat de lokale overheid meer leert over FRE-gerelateerde groepen, **leid eerstelijnsbeoefenaars en andere actoren op** en bouw multi- agency samenwerking. Lokale autoriteiten, wetshandhavingsinstanties en openbare aanklagers moeten overeenstemming bereiken over hoe om te gaan met FRE en dienovereenkomstig actie te ondernemen.

• Om ervoor te zorgen dat de FRE-agenda de publieke opinie niet manipuleert, moeten lokale autoriteiten zich **ontwikkelen een actieve communicatiestrategie gericht op een breder publiek** (zowel online als offline) om te verhogen bewustzijn van waarom ze ingrijpen en wat er op het spel staat - dit omvat het blootleggen van de FRE-agenda en zijn bedoelingen. Het is belangrijk om toegankelijke taal te gebruiken zonder toevlucht te nemen tot een populistische benadering.
• Lokale autoriteiten kunnen vooruitlopen op de FRE-strategie van het kapen en manipuleren van gerechtvaardigde grieven (bijv. gerelateerd aan huisvesting en werkloosheid) **door de onderliggende oorzaken van deze grieven aan te pakken** . Zelfs als deze problemen niet kunnen worden opgelost, kan het starten van een dialoog over deze kwesties het monopolie voor FRE verbreken kunnen profiteren van deze belangrijke punten van zorg.

(17) Europa en het nationalisme: een gids per land. (2018, 10 september). *BBC News* . Opgehaald van
https://www.bbc.com/news/world-europe-36130006
(18) Pellikaan, H., de Lange, SL, & van der Meer, TW (2018). Het centrum houdt niet vast: coalitiepolitiek en verandering van partijensysteem
in Nederland, 2002-12. *Regering en oppositie* , *53* (2), 231-255. Opgehaald van
https://www.cambridge.org/core/journals/government-and-opposition/article/centre-does-not-hold-coalition-politics-and-party-
system-change-in-the-Nederland-200212 / 7ACFCBF820AC9839B6C8BEEF42953210
Mudde, C. (2007). *Populistische radicale juiste partijen in Europa.* Cambridge: Cambridge University Press. Opgehaald van
https://www.google.co.uk/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=2&ved=2ahUKEwi8_MaV4czgAhXKyKQKHWhrB8cQFjABeg
QICBAC & url = http% 3A% 2F% 2Fwww.pacedifesa.org% 2Fpublic% 2Fdocuments% 2FCas% 2520Mudde% 2520Populist% 2520Radical% 25
20Right% 2520Parties% 2520in% 2520Europe% 2520% 25202007.pdf & usg =
AOvVaw375xkmIR68b9y0qEYDaGMU
(19) Goodwin, MJ (2011). *Nieuw Brits fascisme, opkomst van de Britse nationale partij* . New York: Routledge (pp. 29-30, pp. 323-325).
Opgehaald van https://www.taylorfrancis.com/books/9781136665912
Norris, P. (2005). *Radicaal recht: kiezers en partijen op de electorale markt* . Cambridge: Cambridge University Press (p.4). Ontvangen
van https://www.cambridge.org/core/books/radical-right/BAF243A4A4761F35954CD075EE5C8876

• Het is ook cruciaal dat FRE-gerelateerde **criminele schendingen worden gekwalificeerd** als haatmisdrijven of ideologisch aangedreven
geweld. Ze moeten niet worden gebagatelliseerd als 'incidenten' of 'provocerend gedrag'. Hoewel het politie heeft misschien onvoldoende capaciteit, het is van vitaal belang om de inspanningen op te voeren om deze gevallen op te lossen. Slachtoffers van haatmisdrijven **moeten dat**
steun ontvangen om werving van andere extremistische groepen te voorkomen. Reclassering moet mogelijkheden zoeken **om daders van haatmisdrijven in contact te brengen met minderheden** , om dit te voorkomen
en / of de processen van ontmenselijking, marginalisatie en discriminatie omkeren.
• Lokale overheden kunnen mogelijk profiteren van partners die hen kunnen ondersteunen bij **online monitoring** -
de online aanwezigheid van FRE weegt immers vaak zwaarder dan zijn offline aanwezigheid. Veel informatie
kan worden verzameld uit open bronnen.
• Om de vorming van verdeeldheid en polariserende omgevingen te voorkomen die gewelddadige radicalisering bevorderen, is dat zo
belangrijk om de sociale disconnectie aan te pakken die veel burgers in moderne tijden voelen. Er is behoefte aan
goed geïnformeerd, open debat met de overheid over de rechten en plichten van een burger. De **concepten van participatie** kunnen worden gebruikt om burgers te stimuleren deel te nemen aan lokale besluitvorming,
terwijl het **creëren van** gratis toegankelijke **ruimtes** (bijvoorbeeld een gratis bibliotheek) hen kan aanmoedigen om elkaar te ontmoeten
en socialiseer.
• Empowerment van jongeren met de **vaardigheden die nodig zijn om nepnieuws te identificeren,** kan effectiever zijn dan
het creëren van een tegenbeeld van het extremistische verhaal

(vertaling uit het engels met google translate)

EX POST PAPER

Local-level management of far-right extremism

Summary

For local authorities, tackling far-right extremism (FRE) can be challenging: FRE differs from other forms of extremism, and there is a fine line between legal and illegal organisations. But it is crucial that EU countries and local authorities work to contain this phenomenon, in view of the ongoing and increasing violent and non-violent FRE and related hate speech and racism across Europe.

RAN LOCAL looked into how to deal with FRE on a local level during a meeting held in Rotterdam (Netherlands) on 23 and 24 January 2019. In this ex post paper a summary of the knowledge and information gained and recommendations of how to deal with FRE. This paper is written for local and regional P/CVE coordinators.

Product of the RAN Centre of Excellence and the RAN LOCAL working group. Authored by Nikki Sterkenburg, Yasmine Gssime and Marije Meines (RAN CoE).

Introduction

Why tackle far-right extremism at local level

Far-right extremism (FRE) is **often overlooked** when it comes to (local) prevention/countering of violent extremism (P/CVE) strategies ([1]). But throughout Europe, hate speech, racism, and violent and non-violent FRE are gaining ground ([2]). This is fostering a growing repudiation of political and democratic solutions for grievances at national level, fuelling societal hostility and polarisation, and could lead to the escalation of highly polarised conflicts between far-right extremists and their opponents, and attacks on minorities and refugees at local level.

Dealing with FRE is **a balancing act,** because of the fine line between legal and illegal FRE organisations. Repressive countermeasures that compromise core liberal democratic principles (such as freedom of expression, political freedom and/or the right to protest) might open the door to blanket censorship and make FRE even more persistent and aggressive. On the other hand, a lack of repressive measures might facilitate the emergence of FRE groups ([3]).

Far-right extremism: five salient points for local authorities

1) Definition

FRE is a **collective term for the radical and extreme right,** and it encompasses a diverse range of different ideologies that coexist with more traditional FRE ideologies (e.g. national socialism and fascism). Historical key ingredients of FRE are racism, xenophobia, (ultra-)nationalism, an anti-democratic or anti-establishment stance and a call for a strong state ([4]), although individual FRE ideologies may not incorporate all these components.

([1]) Abbas, T. (2017). Ethnicity and politics in contextualizing far right and Islamist extremism. *Perspectives on Terrorism*, *11*(3), 54-61. Retrieved from http://eprints.lse.ac.uk/86974/1/Abbas_Ethnicity%20and%20politics%20in%20contextualising%20far%20right1.pdf

([2]) Busby, M. (2018, August 18). UK Has Not 'woken up' to Far-Right Threat, Says Ex-Counter-Terror Chief. *The Guardian*. Retrieved from https://www.theguardian.com/uk-news/2018/aug/18/former-counter-terrorism-chief-says-uk-has-not-woken-up-to-far-right-threat

King, E. (2017, February 9). Counter-Terror Chief: Extremist Groups on the Rise in East Germany. *POLITICO*. Retrieved from https://www.politico.eu/article/counter-terror-chief-extremist-groups-on-the-rise-in-east-germany

Astier, H. (2017, April 5). French election: Young alt-right making waves. *BBC News*. Retrieved from https://www.bbc.com/news/world-europe-39433483

([3]) Ravndal, J., & Bjørgo, T. (2018). Investigating Terrorism from the Extreme Right. A Review of Past and Present Research. *Perspectives on Terrorism*, *12*(6) 5-22. (p. 14). Retrieved from https://www.universiteitleiden.nl/binaries/content/assets/customsites/perspectives-on-terrorism/2018/issue-6/a1-ravndal-and-bjorgo.pdf

([4]) Mudde, C. (1996). The War of Words: Defining the Extreme Right Party Family. *West European Politics*, *19*(2) 225-248. Retrieved from https://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/01402389608425132

Carter, E. (2005). *The Extreme Right in Western Europe: Success or failure?*. Manchester: Manchester University Press. Retrieved from https://www.manchesterhive.com/view/9781847794420/9781847794420.xml

Recently, FRE expert Tore Bjørgo, together with Lars Erik Berntzen developed **a new far-right typology,** based on their own research and on three other studies ([5]). This typology is shown in Figure 1, below.

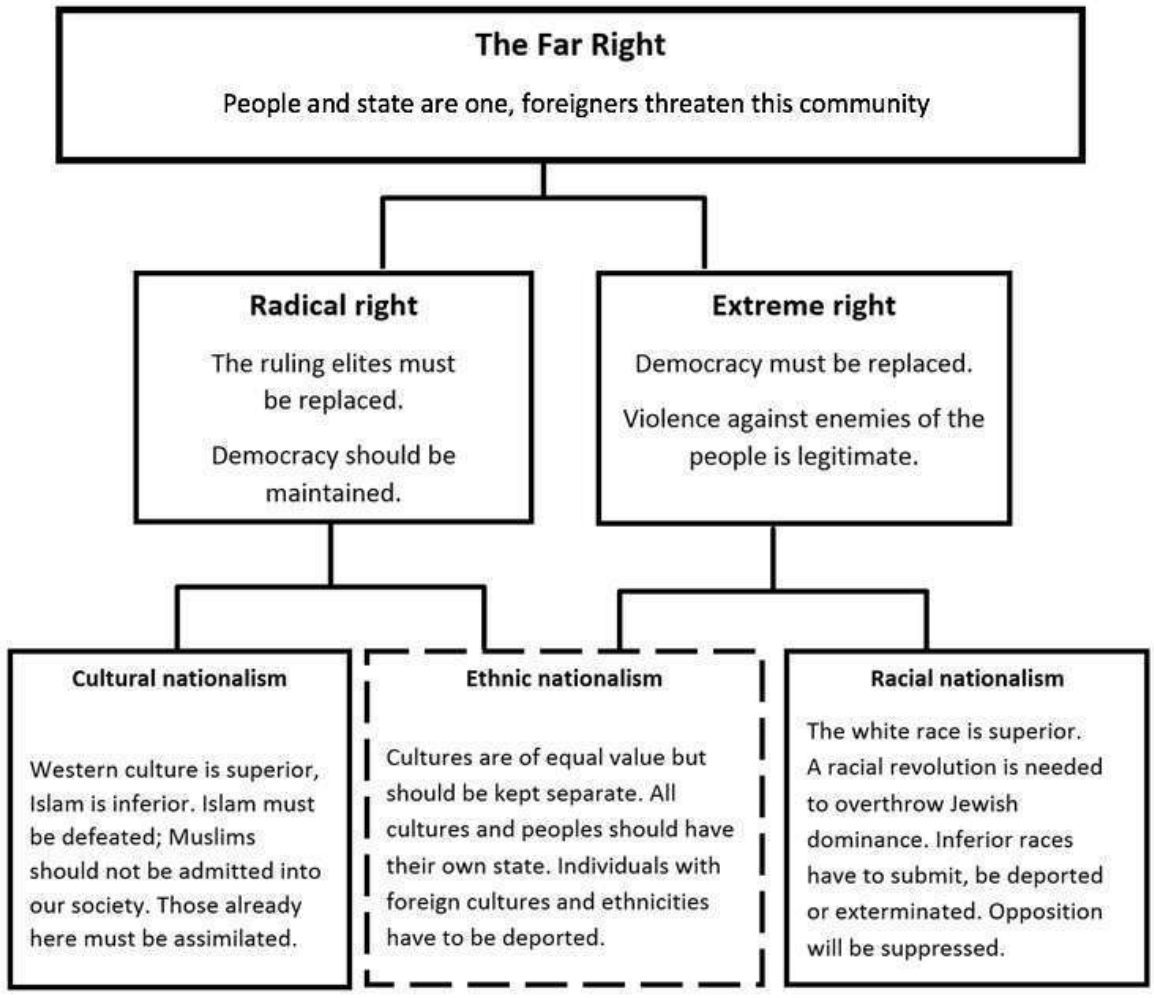

Figure 1. Tore Bjørgo and Lars Erik Berntzen's model, both from the Norwegian Center for Research on Extremism (C-REX). They based this model on their own research and on three other studies: Mudde's *The ideology of the extreme right*, Berntzen's *The anti-Islamic movement: far right and liberal?* and Teitelbaum's *Lions of the north: sounds of new Nordic radical nationalism.*

([5]) Mudde, C. (2002). *The ideology of the extreme right.* Manchester: Manchester University Press. Retrieved from https://www.ssoar.info/ssoar/bitstream/handle/document/27085/ssoar-2002-mudde-the_ideology_of_the_extreme.pdf?sequence=1
Berntzen, L. E. (2018). *The Anti-Islamic Movement: Far Right and Liberal?.* Florence: European University Institute (PhD thesis). Retrieved from http://cadmus.eui.eu/handle/1814/51864
Teitelbaum, B. (2017). *Lions of the North: Sounds of New Nordic Radical Nationalism.* Oxford: Oxford University Press. Retrieved from http://www.oxfordscholarship.com/view/10.1093/acprof:oso/9780190212599.001.0001/acprof-9780190212599

FRE supporters typically defend their right to express their opinions. RAN LOCAL meeting participants stressed that **FRE attitudes, behaviour and speech become problematic** when they call for a severe restriction of civil liberties or civil rights of specific religious and/or ethnic groups.

2) Different routes, different motives

It is important **to differentiate between the routes** far-right extremists take that lead to them becoming active in FRE. Under each FRE formation ([6]), different routes correspond to different motives for participation in FRE (although activists can switch between routes). These routes are shown in Figure 2, below.

Revolutionaries	• **Revolutionaries** are stimulated by the sense of adventure in many FRE activities. They tend to become active at a very young age (i.e. between the ages of 12 and 16) in local neo-Nazi or skinhead groups. Their first engagement in FRE is often in the form of anti-social or provocative behavior such as rioting, vandalism and street fights.
Wanderers	• **Wanderers** are usually seeking support. They tend to view themselves as saviors defending the people of 'the nation', and they are convinced that migrants receive preferential treatment. Members of this group have often previously been politically active at national or local level, and they have been disillusioned or disappointed.
Converts	• **Converts** are characterised by strong feelings of abandonment from their government. They tend to have been raised in disadvantaged circumstances that necessitated daily struggle. Members of this group will have observed and been affected by the fact that many of their hard-working, law-abiding peers cannot overcome their straitened circumstances or achieve material success.
Conformists	• **Conformists** often find themselves playing an active role in the FRE movement without realising it. Motivated by the desire to please or support a friend, they join demonstrations or distribute flyers. Although they do have feelings of dissatisfaction, they are not ideologically driven.
Loners	• **Loners** usually become radicalised online before meeting likeminded people offline. Their ideas are strengthened by alternative (online) media and interaction with likeminded people (online **and** offline).

Figure 2. This typology is based on the work of Bert Klandermans and Annette Linden, 'Revolutionaries, wanderers, converts and compliants. Life histories of extreme right activists'. More recently, Nikki Sterkenburg (Leiden University) has added new elements to this typology.

([6]) Linden, A., & Klandermans, B. (2007). Revolutionaries, Wanderers, Converts and Compliants. Life Histories of Extreme Right Activists. *Journal of Contemporary Ethnography*, *36*(2) 184-201. Retrieved from https://journals.sagepub.com/doi/abs/10.1177/0891241606298824
More recently, Nikki Sterkenburg (Leiden University) has added new elements to this typology (PhD expected to be completed by the end of 2019).

3) Forms of far-right extremism and changes in the far-right extremist landscape

Local authorities seeking to tackle FRE may encounter different representations of the phenomenon: it may take the form of a **disorganised and loose network,** lacking a website, official ideology, Facebook page and/or structured membership. This can make it challenging to identify FRE recruiters, because they **may be present in diverse social formations**, e.g. neo-Nazi groups, anti-immigrant or anti-Islam protest groups, ultranationalist groups, study groups, elitist groups, youth gangs, football hooliganism groups, (online) social media outlets, friend groups and political parties, or they may be lone wolves. During the RAN LOCAL meeting, it was noted that recruitment also takes place at graduate schools and universities, in gyms and schools for mixed martial arts, and in the field of online gaming.

Tore Bjørgo's presentation on behalf of the C-REX on **how FRE has changed** in Norway over the past 30 years offered useful insights into the direction the phenomenon may take in future (with the disclaimer that this is not necessarily applicable to other EU countries). According to Bjørgo, the Norwegian FRE movement has undergone **four key changes**; these are shown in Figure 3, below.

Total decline of FRE youth movements	• In Norway, racist youth subcultures have disappeared — they are no longer attractive to teenagers. Young people are growing up in a multicultural environment, which makes them less xenophobic. The current FRE landscape comprises mainly adults and older people; current prevention measures however are designed with adolescents in mind and are not relevant to the age groups that are now active within FRE.
Shift from street activism to internet activism (and back to the street)	• Most FRE activism has moved from the street to social media and online communities and forums, where likeminded users and echo chambers are commonplace. This lowers the threshold for participation, but also provides fewer opportunities for violent clashes with opponents. On the other hand, the shift to internet activism increases opportunities for FRE activists to engage in hate speech and threats via social media.
Globalisation and transnational dissemination and diffusion	•Thanks to social media and online communities and forums, more FRE groups are becoming brand names. Globalised FRE movements are not new, but they are gaining ground and growing faster. For instance, the Soldiers of Odin, the Patriotic Europeans Against the Islamisation of the Occident (Pegida) and various other nationalist defence leagues in many countries mobilise more rapidly and on a broader basis than traditional nationalist movements. In this transnational diffusion, the news media plays a major role.
Islam as the new main enemy	• In the past, the perceived threat to the Norwegian nation was described as 'immigrants with a foreign culture', or 'Jews'. Movements that employed this narrative were politically marginal. The current threat is considered to be 'Islam'. Although the label of FRE is not applicable to all anti-Islam activists, FRE rhetoric has become much more mainstream politically, and the boundaries for accepted terms of reference to Muslims have shifted.

Figure 3. This figure is based on the presentation by Tore Bjørgo, Norwegian Center for Research on Extremism (C-REX) at the RAN LOCAL meeting in Rotterdam (Netherlands) on 23 and 24 January 2019.

4) Online presence

The online presence of the FRE movement has increased, and its messages are reaching a broader audience ([7]). FRE messages disseminated online might be identified as hate speech, although they are often **much more sophisticated**. Justified grievances and emotionally charged topics are hijacked and reduced to oversimplified political demands and solutions. Against this backdrop, FRE messages disseminated online help foster a sense of belonging and identity, where FRE is represented as a reasonable alternative vying for support ([8]).

These looser **online communities are replacing traditional FRE organisations**; they are recruiting a younger generation that is less affiliated to one particular movement. These young online recruits support groups based on an affinity with particular opinions expressed in group messages or with a single issue put forward by the group. These communities are also useful for FRE when its supporters are mobilising protesters for spontaneous demonstrations **and** scheduled events.

Another online strategy is the creation of FRE social media **accounts to disseminate messages that appear neutral and are not factually untrue**, e.g. when reporting on crime and the presumed racial or religious background of perpetrators. Whilst the messages themselves pose no threat of violence, the selection of displayed topics and large number of similar messages cultivate an atmosphere where FRE rhetoric is fostered and promoted.

Recent research indicates that social media can also act as **a propagation mechanism** between online hate speech and real-life violent crime ([9]) and that lone actor terrorists are influenced by online activities of existing movements ([10]).

([7]) Lowles, N., & and Collins, M. (2018). 'Right-wing terror threat as high as ever'. *The state of hate 2018. HOPE not hate, 35*. January-February 2018. Retrieved from https://www.hopenothate.org.uk/wp-content/uploads/2018/03/State-of-Hate-2018.pdf
Bundesamt für Vergassungsschuts. (2013). *Right-wing extremists and their internet presence*, Berlin, Ministry of Interior. Retrieved from https://www.verfassungsschutz.de/embed/publication-2013-08-right-wing-extremists-and-their-internet-presence.pdf
Caiani, M., & Parenti, L. (2011). The Spanish extreme right and the Internet. *Análise Social, 46*(201), 719-740. Retrieved from http://www.jstor.org/stable/41494870
General Intelligence and Security Service. (2018). *Right-extremism in the Netherlands. A phenomenon in flux*. The Hague: Ministery of Interior and Kingdom Relations. Retrieved from https://english.aivd.nl/publications/publications/2018/11/01/publication-aivd-right-wing-extremism-in-the-netherlands-a-phenomenon-in-flux
([8]) Simpson, P.A., & Duxies, H. (2015). *Digital Media Strategies of the Far Right in Europe and the United States,* Lanham: Lexington Books.
([9]) A recent study on more than 3 300 anti-refugee attacks showed that German towns with heavier Facebook usage saw more anti-refugee attacks.
Müller, K., & Schwarz, C. (2018). *Fanning the Flames of Hate. Social Media and Hate Crime.* Warwick: University of Warwick (Working Paper Series, No 373). Retrieved from https://warwick.ac.uk/fac/soc/economics/research/centres/cage/manage/publications/373-2018_schwarz.pdf
([10]) Kaplan, J., Lööw, H., & Malkki, L. (2014). Introduction to the Special Issue on Lone Wolf and Autonomous Cell Terrorism. *Terrorism and Political Violence*, *26*(1), 1-12. Retrieved from https://www.researchgate.net/publication/263241403_Introduction_to_the_Special_Issue_on_Lone_Wolf_and_Autonomous_Cell_Terrorism
Berntzen, L. E. and Sandberg, S. (2014). The Collective Nature of Lone Wolf Terrorism: Anders Behring Breivik and the Anti-Islamic Social Movement. *Terrorism and Political Violence*, *26*(5), 759-779. Retrieved from https://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/09546553.2013.767245

5) Transnational networks and the rise of the alt-right

FRE movements are utilising the internet to create **virtual FRE communities** of likeminded individuals ([11]). Groups like the Soldiers of Odin and Pegida exist in various EU Member States. Transnational neo-Nazi groups like the Racial Volunteer Force and Combat 18 routinely meet with people holding similar belief systems from abroad, in order to build a coalition in defence of white supremacy. Even in cases without a shared 'brand', leaders of local or national FRE formations will suspend national or local activity and exchange ideas and information on ideology and strategy with FRE formations in other countries ([12]). At the same time, there is also a **transnational flow of information and consensus-building** between American alt-right groups and their European counterparts ([13]). The unambiguous ideology of the alt-right is often characterised by a rejection of liberal democracy and a strong advocacy of racialism ('scientific racism') and anti-Semitism ([14]).

How is FRE different from other forms of extremism?

Just like other forms of radicalisation, FRE radicalisation takes place at the intersection of an enabling environment and a personal trajectory, where the process is triggered by personal experiences, kinship, friendship, group dynamics and socialisation ([15]).

Participants in the RAN LOCAL meeting discussed why FRE might be better tackled with **a different approach** to that used for other forms of extremism.

FRE seems **to originate in different conditions** than, for instance, Islamist extremism (IE). Although both stem from a search for identity and belonging, IE is partly orchestrated by organisations and networks abroad, and is fuelled by ongoing armed conflicts. While the IE narrative is quite clearly and broadly rejected within communities, messages of FRE are located **just within the mainstream discourse** ([16]). FRE appropriates

([11]) Caiani, M., & Parenti, L. (2013). *European and American Extreme Right Groups and the Internet*. London: Routledge. Retrieved from https://www.taylorfrancis.com/books/9781409409618
Caiani, M. and Kröll, P. (2015). The transnationalization of the extreme right and the use of the Internet. *International Journal of Comparative & Applied Criminal Justice*, *39*(4), 331-351. Retrieved from https://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/01924036.2014.973050?src=recsys&journalCode=rcac20
Mammone, A., Godin, E., & Jenkins, B. (Eds.) (2013). *Varieties of Right-Wing Extremism in Europe*, London: Routledge. Retrieved from https://www.taylorfrancis.com/books/9781136167515
([12]) For example, see: Macklin, G. (2013). Transnational Networking on the Far Right: The Case of Britain and Germany. *West European Politics*, *36*(1), 176-198. Retrieved from https://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/01402382.2013.742756
([13]) Applebaum, A., (2019, January 13). The anti-Europeans have a plan for crippling the European Union. *The Washington Post*. Retrieved from https://www.washingtonpost.com/opinions/global-opinions/the-anti-europeans-have-a-plan-for-crippling-the-european-union/2019/01/13/d8af6ab0-15ed-11e9-b6ad-9cfd62dbb0a8_story.html?utm_term=.02ff34a00332
Gabbam, A. (2016, November 21). Hitler salutes and white supremacism: a weekend with the 'alt-right'. *The Guardian*. Retrieved from https://www.theguardian.com/world/2016/nov/21/alt-right-conference-richard-spencer-white-nationalists
([14]) Main, T.J. (2018). *The Rise of the Alt-Right*. Washington: Brookings Institution Press. Retrieved from https://www.brookings.edu/book/the-rise-of-the-alt-right/
([15]) Expert Group on Violent Radicalisation. (2008). *Radicalisation Processes Leading to Acts of Terrorism*. European Commission. Retrieved from http://www.clingendael.nl/sites/default/files/20080500_cscp_report_vries.pdf
([16]) Kundnani, A. (2012). *Blind Spot? Security Narratives and Far-Right Violence in Europe*. The Hague: International Centre for Counter-Terrorism (Research Paper). Retrieved from https://www.icct.nl/download/file/ICCT-Kundnani-Blind-Spot-June-2012.pdf

national symbols that appear harmless, shaping them into political and nationalist statements in the FRE context (e.g. using national flags).

In some countries, **FRE is politically represented** at national and local level ([17]). The rise of nationalist parties influences public debate, policy and social norms. Because of the electoral success of nationalist parties, other political parties do not shy away from engaging in the same topics, using firm language ([18]). During elections, topics such as immigration policy, integration and perceived 'Islamisation' are often addressed more frequently than economic topics ([19]). In so doing, the political conversation engages in the discourse of FRE — something that would not happen with IE discourse.

Recommendations for local P/CVE coordinators

- **Local authorities can play a key role** in preventing and countering violent FRE, because recognition, open-mindedness and dialogue might be more effective than exclusion, public repression or aggressive confrontation.
- **FRE attitudes, behaviour and speech are problematic** when they support the severe restriction of civil liberties or civil rights of specific religious and/or ethnic groups.
- When dealing with FRE, it is often difficult to find **key persons** who can provide information to local authorities and help them map and navigate the local FRE landscape. Therefore, it is important **to make new connections** with actors in key positions, so as to allow local government to learn more about FRE-related groups, **educate first-line practitioners and other actors** and build multi-agency cooperation. Local authorities, law enforcement and prosecutors must reach an agreement on how to deal with FRE, and take action accordingly.
- To ensure that the FRE agenda does not manipulate public opinion, local authorities should **develop an active communication strategy addressing a wider audience** (both online and offline), to raise awareness on why they are stepping in and what is at stake — this includes exposing the FRE agenda and its intentions. It is important to use accessible language without resorting to a populist approach.
- Local authorities can pre-empt the FRE strategy of hijacking and manipulating justified grievances (e.g. related to housing and unemployment) **by addressing the root causes of these grievances**. Even if these issues cannot be resolved, initiating dialogue on these matters can break the monopoly FRE may gain on these key concerns.

([17]) Europe and nationalism: a country-by-country-guide. (2018, September 10). *BBC News*. Retrieved from https://www.bbc.com/news/world-europe-36130006

([18]) Pellikaan, H., de Lange, S. L., & van der Meer, T. W. (2018). The centre does not hold: Coalition politics and party system change in the Netherlands, 2002-12. *Government and Opposition*, *53*(2), 231-255. Retrieved from https://www.cambridge.org/core/journals/government-and-opposition/article/centre-does-not-hold-coalition-politics-and-party-system-change-in-the-netherlands-200212/7ACFCBF820AC9839B6C8BEEF42953210

Mudde, C. (2007). *Populist radical right parties in Europe.* Cambridge: Cambridge University Press. Retrieved from https://www.google.co.uk/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=2&ved=2ahUKEwi8_MaV4czgAhXKyKQKHWhrB8cQFjABegQICBAC&url=http%3A%2F%2Fwww.pacedifesa.org%2Fpublic%2Fdocuments%2FCas%2520Mudde%2520Populist%2520Radical%2520Right%2520Parties%2520in%2520Europe%2520%25202007.pdf&usg=AOvVaw375xkmIR68b9y0qEYDaGMU

([19]) Goodwin, M.J. (2011). *New British Fascism, Rise of the British National Party*. New York: Routledge (pp. 29-30, pp. 323-325). Retrieved from https://www.taylorfrancis.com/books/9781136665912

Norris, P. (2005). *Radical right: voters and parties in the electoral market*. Cambridge: Cambridge University Press (p. 4). Retrieved from https://www.cambridge.org/core/books/radical-right/BAF243A4A4761F35954CD075EE5C8876

- It is also crucial that FRE-related **criminal violations be qualified** as hate crimes or ideologically driven violence. They should not be downplayed as 'incidents' or 'provocative behaviour'. Even though the police might lack capacity, it is vital to step up efforts to solve these cases. Victims of hate crime **must receive support**, so as to prevent recruitment from other extremist groups. Probation services must seek opportunities to **bring hate crime perpetrators into contact with minorities**, in order to prevent and/or reverse the processes of dehumanisation, marginalisation and discrimination.
- Local authorities might well benefit from partners who can support them in **online monitoring** — after all, the online presence of FRE often outweighs its offline presence. A great deal of information can be gathered from open sources.
- To avert the formation of divisive and polarising environments that foster violent radicalisation, it is important to tackle the social disconnection many citizens feel in modern times. There is a need for informed, open debate with government about the rights and obligations of being a citizen. The **concepts of participation** can be used to stimulate citizens to participate in local decision-making, while the **creation of spaces** that are free of charge (e.g. a free library) can encourage them to meet and socialise.
- Empowering young people with the **skills needed to identify fake news** might be more effective than creating a counternarrative to the extremist narrative.

Fifty years of the International Convention on the Elimination of All Forms of Racial Discrimination A living instrument

Edited by David Keane and Annapurna Waughray

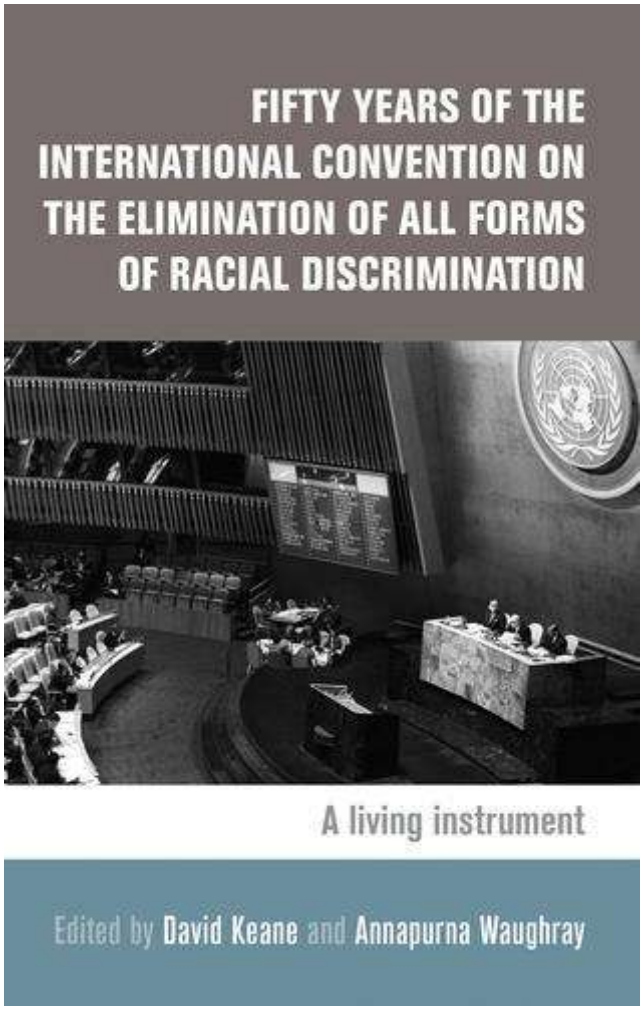

BOOK INFORMATION

- Format: Hardcover
- ISBN: 978-1-7849-9304-7
- Pages: 336
- Publisher: Manchester University Press
- Published Date: October 2017

Source: manchesteruniversitypress.co.uk

https://archive.org/details/ExtreemLinksVsRechts

Demonisering nederlands politicusThierry Baudet in 2019

broer van Pim Fortuyn**:** Stop met het demoniseren van Thierry Baudet
door: Bas Paternotte 22 maart 2019, ThePostOnline

(het artikel gepubliceerd destijds op 11 mei 2002 in Trouw door Paul Frentrop over de demonisering van Pim Fortuyn, doet denken aan Baudet in 2019)

Auteur: Martin Bosma
Uitgever: Bert Bakker

Nederlands

1e druk

9789035136045

oktober 2010

Subsidiesocialisme

Nog een belangrijk gremium in onze samenleving. Subsidie speelt een grote rol in het promoten, stimuleren en faciliteren van het multiculturele experiment en andere ideeën uit de radicale koker. ('Subsidie' kan ook gelezen worden als 'baantje'.) Dit alles resulteert in een ander belangrijk machtscentrum van multicultureel links, iets wat altijd over het hoofd wordt gezien in politicologische beschouwingen en waar nog nooit kritisch wetenschappelijk onderzoek naar is gedaan: het is het SubsidieNetwerk van Links.

Dat SubsidieNetwerk van Links (SNL) bestaat bijvoorbeeld uit organisaties als IKV/Pax Christi, Anne Frank Stichting, Nederlands Centrum Buitenlanders (NCB), Meldpunt Discriminatie Internet (MDI), ontwikkelingshulpclubs NCDO, ICCO, Cordaid, Transnational Institute, XminY, de antidiscriminatiebureaus, Forum, Vluchtelingenwerk Nederland, Milieudefensie, een substantieel gedeelte van de staatsomroep, de lokale en provinciale milieufederaties, et cetera. Op papier zijn dit onafhankelijke organisaties, maar wie een laag verder kijkt, ziet allerlei personele dwarsverbindingen – met linkse politici.

Wie zich afvraagt hoe het komt dat in Nederland de gloeilamp uit de handel gaat, waarom velen denken dat de mens de hoofdschuldige is aan de al eeuwen bestaande klimaatverandering, waarom zo veel snelwegen alleen bestaan op de tekentafel, waarom de multiculturele samenleving is ingevoerd, wie wil weten waarom onze mosselvissers gefrustreerd worden door idiote milieuregels, doet er goed aan ook naar het subsidienetwerk te kijken. Beleid van Den Haag is vaak verzonnen bij dit soort clubs en vervolgens via hun propagandakanalen en de aan hen gelieerde politici op lokaal en regionaal niveau de samenleving ingepompt. Het SNL fungeert eigenlijk als een soort Derde Kamer. Heeft men het in de Eerste en Tweede Kamer verloren, dan bestaat er nog een extra mogelijkheid om toch het gelijk te halen. Het gevaar van het SNL ligt vooral in het vermogen beleid te veranderen door het voorwenden van een grote aanhang. Politici

Snapshot: "De schijn elite van de valse munters"

Parliament demands ban on neo-fascist and neo-Nazi groups in the EU

Press Releases

PLENARY SESSION

LIBE

25-10-2018 - 13:10

- MEPs warn of the impunity with which neo-fascists operate in some member states
- Point to alleged collusion between politicians and police with neo-fascists and neo-Nazis in some countries
- Measures against racism and xenophobia in football stadiums

Parliament is concerned by the increasing normalisation of fascism, racism and xenophobia and calls on EU member states to ban neo-fascist and neo-Nazi groups.

In a resolution passed with 355 votes to 90 and 39 abstentions, MEPs denounce that the lack of serious action against these groups has enabled the current xenophobic surge in Europe. The text mentions the attack that killed 77 people in Norway in 2011, the murder of UK MP Jo Cox in 2016 and the recent attack by fascist squads in Italy against MEP Eleonora Forenza.

It also refers to several incidents involving fascists in Poland, Greece, Italy, Germany, France, Spain, Latvia and the Nordic countries.

Ban all organisations glorifying fascism

MEPs argue that the impunity enjoyed by far-right organisations in some member states is one of the reasons behind the rise in violent actions, affecting society as a whole and targeting particular minorities such as black Europeans/people of African

descent, Jews, Muslims, Roma, non-EU nationals, LGBTI people, and persons with disabilities.

They propose setting up anti-hate crime units in police forces to ensure these crimes are investigated and prosecuted. They also urge national authorities to “effectively ban neo-fascist and neo-Nazi groups and any other foundation or association that exalts and glorifies Nazism and fascism”.

End collusion with neo-fascists

Troubled by reports of collusion between political leaders, political parties and law enforcement with neo-fascists and neo-Nazis in some member states, Parliament calls on the member states to “clearly condemn and sanction” hate crime, hate speech and scapegoating by politicians and public officials, as they directly normalise and reinforce hatred and violence.

Measures are also necessary to counteract the spread of racism, fascism and xenophobia through the internet, in cooperation with social media companies.

Stop racism in sport and help members of fascist groups who want to leave

The resolution demands that member states and national sports federations, in particular football clubs, counteract the scourge of racism, fascism and xenophobia in stadiums and in sports culture by condemning and punishing those responsible and by promoting positive educational activities targeting young fans, in cooperation with schools and civil society organisations .

EU countries should also set up “exit programmes” to help individuals to leave violent neo-fascist and neo-Nazi groups. MEPs stress the importance of education, to increase history awareness among the youth and call for a clear rejection of the fascist crimes of the past. They underline that the truth about the Holocaust must not be trivialised.

Contacts:
Estefania NARRILLOS
Press Officer

(+32) 2 28 31324
(+33) 3 881 73661 (STR)
(+32) 498 98 39 85
estefania.narrillos@europarl.europa.eu
libe-press@europarl.europa.eu

@EP_Justice

Further information

- The adopted text will be published here (25.10.2018)
- Ref.: 20181018IPR16527
  Created: 25-10-2018 - 13:10

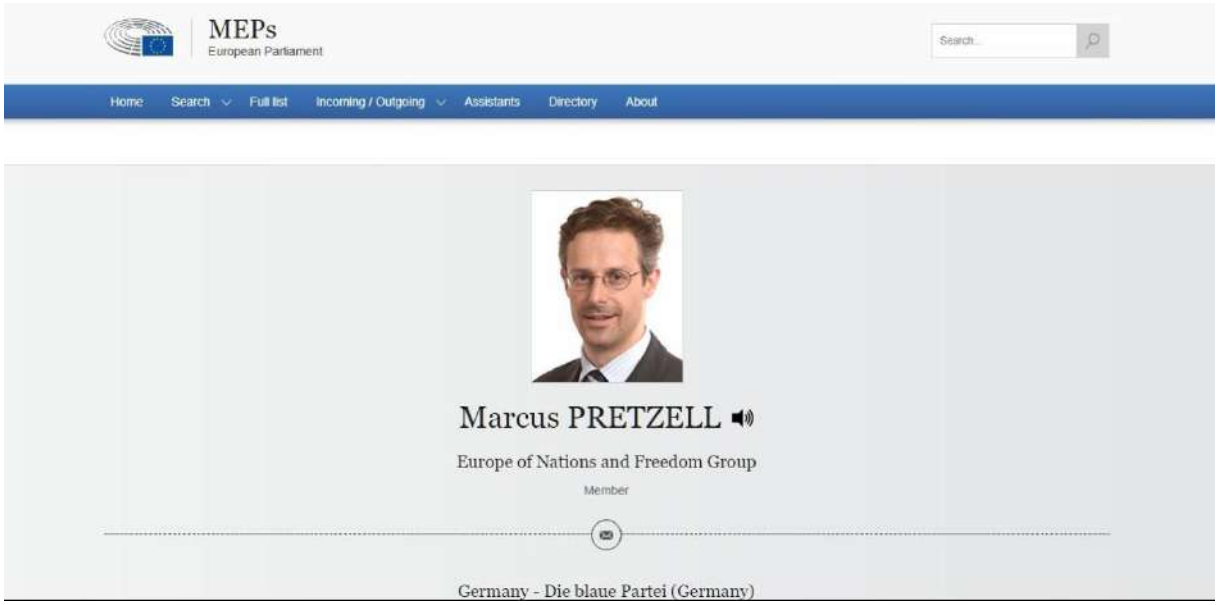

Vraag met verzoek om schriftelijk antwoord E-00289898/2017
de Commissie

Regel 130
Marcus Pretzell (ENF)

Onderwerp: Extreem links in de Europese Unie

Alleen al in 2015 werden volgens het Duitse federale bureau voor de bescherming van de grondwet 1 608 gewelddaden gepleegd door mensen uit de 'autonome' beweging en hadden dus een extreem linkse achtergrond1 . Hoewel de EU talrijke campagnes tegen rechts-extremisme heeft voorgesteld en uitgevoerd, is er zeer weinig publiciteit gegeven aan maatregelen ter bestrijding van de machinaties van links-extremisten.

1. **Welke campagnes heeft de Commissie de afgelopen vijf jaar gevoerd tegen links-extremisme?**

2. **Welke middelen zijn in die periode beschikbaar gesteld voor de bestrijding van links-extremisme?**

3. **Bestaan er schattingen met betrekking tot het potentieel voor geweld van het linkse spectrum in de EU?**

Question for written answer E-002898/2017
to the Commission
Rule 130
Marcus Pretzell (ENF)

Subject: Left-wing extremism in the European Union

In 2015 alone, according to the German Federal Office for the Protection of the Constitution, 1 608 violent acts were committed by people from the ‘autonomous’ movement and thus had an extreme left-wing background1. Although the EU has proposed and carried out numerous campaigns against right-wing extremism, very little publicity has been given to measures to combat the machinations of left-wing extremists.

1. What campaigns has the Commission launched in the last five years against left-wing extremism?
2. What resources were made available in that period to combat left-wing extremism?
3. Are there any estimates concerning the potential for violence of the left-wing spectrum in the EU?

Linkse Kerk

Pim Fortuyn introduceerde het begrip 'linkse kerk'

Eco Nostra (Peter Siebelt 2003)
Link en extreem-links netwerk van politiek en organisaties in onze samenleving
Milieu,krakers,vluchtelingenwerk, Amnesty, Anne Frank Stichting, Soros etc.

https://archive.org/details/DeLinkseKerkVanPimFortuyn

Oppositiepartijen eisen een spoeddebat

Linkse machtspolitiek gemeente Geldrop-Mierlo

GELDROP-MIERLO - De Geldrop-Mierlose politiek

Machtspolitiek, het monddood maken van tegenstanders, het doordrukken van de agenda van de machtshebber, eigenbelang boven het belang van de inwoners stellen. Het zijn allemaal termen die de oppositiepartijen bezigen in een brief aan alle gemeenteraadsleden. En die termen zijn volgens hen van toepassing op het gedrag van de coalitiepartijen in de Geldrop-Mierlose gemeenteraad zoals o.a. CDA, en GroenLinks.

Linkse organisaties:

FNV, Federatie Nederlandse Vakverenigingen AFA Fryslân, Anti Fascistische Actie Africa Roots Movements AFVN-Bond van Antifascisten Aknarij, Stichting Al Nisa, Vrouwen tegen islamofobie Amsterdam United Amnesty International AOb Kleurrijk, Algemene Onderwijsbond Argan, jongerencentrum Artikel 1, landelijke meldpunten discriminatie ATKB ASKV, Amsterdams Steun Komitee Vluchtelingen Assadaaka Community, Amsterdam-Oost ATKB, Turkse vrouwenorganisatie Bijstandsbond Blikopeners Centrum Emma CFMW, Commission for Filipino Migrant Workers CMO, Contactorgaan Moslims en Overheid COC Amsterdam Controle Alt Delete Collectief tegen Islamofobie en Discriminatie Comité van Waakzaamheid Cordaid DIDF, Fed. van Democratische Ver. van Arbeiders Turkije Doorbraak, organizers Een Land Een Samenleving EMCEMO, Euro-Mediterraan Centrum Migratie Ontwikkeling Emmaus Haarzuilens FNV, Netwerk Wereldburgers Grenzeloos GroenLinks, landelijk Greenpeace HIJOS, Hijos por la Identidad y la Justicia contra el Olvido y el Silencio HTIB, Turkse arbeidersvereniging HIVOS Ibno Khaldoun ILO, Intercultureel Leefbaarheids Overleg Imghrane, jongerenorganisatie Bos en Lommer IMWU, Indonesian Migrant Workers Union International Institute for Scientific Research Internationale Socialisten IOMA, Inspraakorgaan Marokkanen Amsterdam

IEDER1 IZI-Solutions Jursa Kulturu, Surinaamse organisatie Kerk in Actie Keti Koti, dialoogtafel Kick Out Zwarte Piet KMAN/KMAA, Komitee Marokkaanse Arbeiders Landelijk Beraad Marokkanen Mad Mothers NL Marhaba, jongerenorganisatie Slotervaart Marokkaans Platform Indische buurt Mauthausen, Stichting Vriendenkring MDRA, Meldpunt Discriminatie Regio Amsterdam 1 Mei Komitee Migrant to Migrant Mize Ktab, Iraanse organisatie MVVN, Marokkaanse Vrouwen Vereniging Nederland NCPN, Nieuwe Communistische Partij Nederland Bekent Kleur Nederland Wordt Beter Nederlands Palestina Komitee New Urban Collective Nisa for Nisa, Marokkaanse vrouwenorganisatie Ocan, Overlegorgaan Caribische Nederlanders Onze Hoop, migranten met een handicap Onderhuids Oxfamnovib Partij voor de Dieren, landelijk PDR, Participatie en Diversiteit Rivierenland PKA, Protestantse Kerken Amsterdam PSRU, Platform Stop Racisme en Uitsluiting PvdA, Partij van de Arbeid Amsterdam PvdA, landelijk Raad van Kerken Amsterdam-Noord Razem (Together) REinform, Greeks Living in the Netherlands Respect Network in Europe Roet in het eten Samen Sterk Vrouwen West SAP, Socialistische Alternatieve Politiek Schaakschool Indische buurt SIO, Surinaams Inspraak Orgaan Slavernij Online Social Development Cooperative SP, Socialistische Partij, landelijk Syrische Comité TMP, Transnational Migrant Platform Trusted Migrants UMMON, Unie van Marokkaanse Moskeeën in Nederland United for VENA, Vereniging van Ethiopiërs in Nederland/ Amsterdam Vrouwen Tegen Uitzetting We Are Here, vluchtelingenorganisatie WG-fonds Amsterdam Women Inc Zwarte Piet Niet, 21Maart Comité, Intercultural Action.

Screberenica

Oud-president Clinton naar Bosnië voor Srebrenica-herdenking

BUITENLAND
09-07-2015

Oud-president Bill Clinton is zaterdag in Bosnië en Herzegovina bij de herdenking van de massamoord in Srebrenica. Ook voormalig minister van Buitenlandse Zaken Madeleine Albright maakt deel uit van de Amerikaanse afvaardiging, heeft het Witte Huis bekendgemaakt.

Het is zaterdag 20 jaar geleden dat de enclave Srebrenica, die werd beschermd door Nederlandse blauwhelmen, werd overlopen door de Bosnisch-Servische troepen van generaal Mladic. Op de VN-basis werden mannen, vrouwen en kinderen gescheiden, waarna 8000 moslimmannen en -jongens werden vermoord door de Bosnische Serviërs. Het is de grootste massamoord in Europa sinds het einde van de Tweede Wereldoorlog.

Bron: nos.nl

09-07-2015

Clinton,Chirac en Major zonder straf om oorlogsmisdaden val Screbrenica

Frankrijk, Groot-Brittannië en de VS zouden naar alle waarschijnlijkheid een belangrijke militaire beslissing hebben genomen zonder het informeren van zijn bondgenoten. Eind mei 1995, zes weken voor de Servische aanval op Srebrenica, vervolgens de presidenten Bill Clinton en Jacques Chirac, evenals de toenmalige Britse premier John Major, kwamen naar verluidt overeen om de luchtaanvallen van de V.N. tegen de Serviërs op te schorten strijdkrachten zonder Nederlandse functionarissen te waarschuwen - in tegenstelling tot de expliciete toezeggingen aan Nederland dat dergelijke stakingen zouden worden verstrekt binnen twee uur na een Servische aanval, indien nodig. De Nederlandse commandant van de vredeshandhavers in Srebrenica vroeg om steun in de lucht zoals toegezegd was,maar die steun kwam niet.

Bron: france24.com
10-07-2015

Hoge Raad Srebrenica

de zaak ‘Mothers of Srebrenica’. Die aansprakelijkheid is beperkt tot 10 procent van de geleden schade van ongeveer 350 slachtoffers. Dat heeft de Hoge Raad vandaag geoordeeldDe Nederlandse Staat is in zeer beperkte mate aansprakelijk in de zogenoemde zaak ‘Mothers of Srebrenica’. Die aansprakelijkheid is beperkt tot 10 procent van de geleden schade van ongeveer 350 slachtoffers. Dat heeft de Hoge Raad vandaag geoordeeld.

Hoge Raad

De zaak ziet op de gebeurtenissen die in 1995 hebben plaatsgevonden rond de val van de stad Srebrenica op 11 juli 1995 en bij de evacuatie in de dagen daarna vanaf de ‘mini safe area’ van Dutchbat. Centraal staat de vraag of de Nederlandse Staat (geheel of gedeeltelijk) aansprakelijk kan worden gehouden jegens de nabestaanden van de moslimmannen die toen door de Bosnische Serven zijn vermoord. De nabestaanden vinden dat Dutchbat te weinig heeft gedaan om de opmars van de Bosnische Serven te stuiten en de bevolking te beschermen. Ook heeft Dutchbat volgens hen onrechtmatig gehandeld door mee te werken aan de evacuatie van de vluchtelingen die naar de ‘mini safe area’ van Dutchbat in Potočari waren gevlucht. Bij de evacuatie op 12 en 13 juli 1995 zijn de mannelijke vluchtelingen door de Bosnische Serven van de overige vluchtelingen gescheiden en afgevoerd, waarna zij zijn vermoord.

Bron: rechtspraak.nl

19 juli 2019

Nederlandse wapenexport

Oorlogen en milieu

Het gebruik van wapens, de verwoesting van gebouwen en oliebronnen, branden, militaire transporten en chemicaliëngebruik zijn allemaal voorbeelden van negatieve invloeden van oorlogvoering op het milieu. Lucht, water en bodem worden verontreinigd, mens en dier gedood, en onder overlevenden komen veel verschillende gezondheidseffecten.

Bron: lenntecht.nl

NEDERLANDSE PENSIOENFONDSEN BELEGGEN IN FOUTE WAPENBEDRIJVEN

Negen van de tien grootste Nederlandse pensioenfondsen beleggen in wapenfabrikanten die systemen leveren aan landen die de mensenrechten schenden. Deze pensioenfondsen beleggen in totaal voor meer dan een miljard euro in veertien van dit soort wapenbedrijven. Dat blijkt uit een onderzoek van de Eerlijke Pensioenwijzer van vredesorganisatie PAX naar beleggingen van pensioenfondsen.

Bron: Zembla (bnnvara.nl)
28-11-2019

Mensenrechten en Public Relations

De mensenrechten zijn een prachtig instrument als inzet voor Public Relations voor de Staat als zelfpromotie. Nederland die zijn grootheidswaan over de mensenrechten niet onder stoelen of banken steekt behoort tot de wereldtop van de internationale handel. Nederland is een echt handelsland en is een belangrijk wapenexporterend land.

https://archive.org/details/hoofdlijnennationaalactieplanmensenrechten2020

https://archive.org/details/DeSchimmigeWereldVanDeWapenhandel

clipart-library.com

https://archive.org/details/MilitairIndustrieelComplex

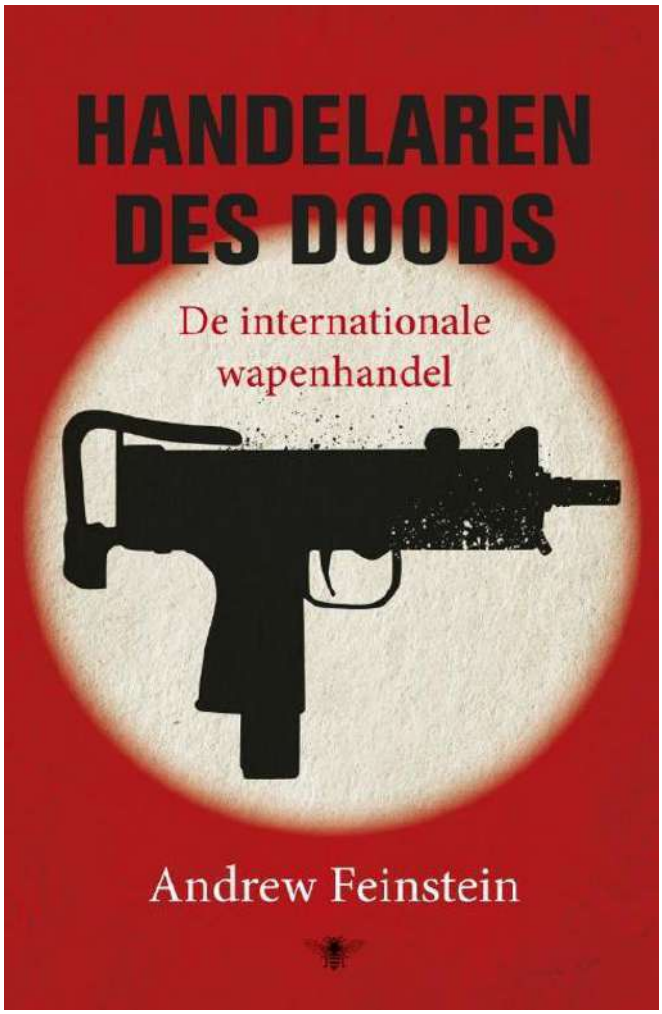

Handelaren des doods
Uitgever: De Bezige Bij
Auteur: Andrew Feinstein

Nederlands

2011

Paperback

9789023464631

512 pagina's

1e druk

State corporate crime

Achter het rookgordijn “democratie” manifesteert zich een voor de onderdanen verborgen overkoepelende misdaad die het gevolg is van het kruispunt en relaties tussen het beleid en de praktijken van de Staten,en die van corporaties.

Het faciliteren of vergoelijken van de schade aangericht aan de samenleving,en waar corporaties onder het oog van de overheid ongestraft zich kunnen inlaten met illegale praktijken. “state-gefaciliteerd corporate crime” en “state-geinitieerde crimes”.

De wapenhandel berust op een stilzwijgende overeenkomst tussen wereldleiders, politieke koehandel, inlichtingendiensten, technologisch zeer geavanceerde bedrijven, financiers en banken, vervoerders, schimmige tussenpersonen, geldwitwassers en gewone criminelen,(Andrew Feinstein “handelaren des doods”).

Daardoor hebben Nederlandse handelaren die zich in het buitenland schuldig maken aan tussenhandel in wapens, nog altijd weinig te duchten van de Nederlandse overheid.

Tony Blair trad verschillende malen op als spreker voor de Carlyle Group, voor ongeveer 250.000 dollar per keer. Hij ontving zo’n tweeduizend pond per minuut bij Lansdowne Partners voor zijn gedachten over geopolitiek. B A E kon vervolging met een schijntje afkopen middels een schikking.De beschermers van B A E waren in het verleden Margaret Thatcher, John Major,Gordon Brown en… Tony Blair.

De wapenhandel in Afrika heeft maatschappelijke conflicten gemilitariseerd en als dat gebeurt,volgen onderhoepelijk massale sterfte, armoede, vluchtelingenstromen en mensenrechtenschendigen.

Cursussen

In deze cursus wordt het hele veld van organisatiecriminaliteit, State crime en State-corporate crime (organisatiecriminaliteit gepleegd door de overheid al dan niet in samenwerking met private bedrijven), en de relatie tussen deze vormen van criminaliteit en mensenrechten verkend. Er wordt ingegaan op verschijningsvormen en oorzaken (nationaal en internationaal), het wettelijk kader en op mogelijke reacties op deze vormen van criminaliteit. Het betreft een relatief nieuw aandachtsveld binnen de criminologie, waarbij het niet om de traditionele criminaliteit zoals vermogens- en geweldsdelicten gaat, maar om de criminaliteit die wordt gepleegd door mensen die in het algemeen sociaal gerespecteerd worden en een zeker aanzien hebben vanwege hun beroep.

De belangrijkste criminologische theorieën op het gebied van organisatiecriminaliteit en 'state crime' worden besproken en toegepast op actuele casus. Tijdens de cursus wordt gebruik gemaakt van een leerboek en teksten die digitaal geraadpleegd kunnen worden. De meeste teksten worden in het Engels aangeboden.

Achtereenvolgens komen de volgende onderwerpen aan de orde:
- What is White Collar Crime?
- Who is the White Collar criminal?
- Explaining White Collar Crime
- Sectoral White Collar Crime
- Corporate violence
- Neutralization
- Class, gender and race
- Opportunities and situational prevention
- State crime
- Supranational crime
- The future of White Collar Crime.

Leerdoelen
- kennis van en inzicht in de criminologische theorie op het terrein van organisatiecriminaliteit en 'state crime';
- toepassing van de criminologische theorie op actuele maatschappelijke vraagstukken;
- inzicht in de mogelijkheden die andere disciplines bieden om organisatiecriminaliteit te verklaren en tegemoet te treden.

Bron: Open Universiteit

ou.nl

Bron: kro-ncrv.nl

Minister Kaag is in Genève voor de Jemen Pledging Conference, de Mensenrechtenraad en de Ontwapeningsconferentie

Toespraak:

Statement of the Netherlands delivered by H.E. Ms. Sigrid Kaag, Minister for Foreign Trade and Development Cooperation at Conference on Disarmament

Speech | 26-02-2019

Mr President,

Your Excellencies,

A year has gone by since my last address to the Conference, albeit in a different capacity then. But it is a great pleasure to be here back speaking again to you today. And we also have to acknowledge in this year that has passed the black cloud that hangs over this meeting. Global tensions on the rise, our international rules-based order increasingly being challenged, and new threats emerging.

Proliferation continues to dominate the global agenda, and while disarmament and nonproliferation are needed now more than ever, we have seen serious threats to the multilateral agreements we have established together.

Agreements that were hard fought – such as the INF Treaty and the Chemical Weapons Convention, which, if violated, can only be detrimental to international peace and security. In a similar vein, we witnessed the removal of a crucial signature to the Joint Comprehensive Plan of Action.

These difficult times require therefore an extraordinary effort. An effort by all of us: to uphold our international norms. Norms that contribute to lasting results in disarmament and therefore in international security.

In doing so, we must show that we, the international community, are willing to keep pursuing cooperation instead of division, success instead of failure, ambition instead of apathy.

It is possible. Let us not forget that it was our ambition to create a more secure, more prosperous world that pushed us to establish those norms in the first place. So the cloud has a silver lining.

This year marks the 40th anniversary of the Conference on Disarmament. The Conference and its predecessors have done incredibly important work in negotiating the Non Proliferation Treaty, the Chemical Weapons Convention and the Comprehensive Nuclear-Test-Ban Treaty. All three are pivotal in our disarmament architecture, each essential for the world’s security and prosperity.

The Ottawa Convention is another example. It shows the transformational power that international norms can have. For more than two decades, the State Parties to this convention have vowed never to use anti-personnel mines again and have committed themselves to the eradication these mines and explosive remnants of war. Together, in 2017 alone, we were able to clear over 128 million square metres of contaminated land. For instance, 28 million square metres of land was cleared in

Afghanistan and at least another 16 million in Iraq. What's more, thousands and thousands of civilians have received mine-risk education and victim assistance.

The Convention on Cluster Munitions provides yet another example. It has been invaluable in outlawing the use, production and transfer of these indiscriminate weapons. Communities living in contaminated areas have become safer. The case of Afghanistan shows us that it's working: contaminated areas will be cleared well ahead of the deadline under the Convention. It also shows that disarmament helps prevent civilian casualties. And allows families to return to their homes, men and women to farm their land, children to go to school safely, and local markets to reopen.

Disarmament is an essential condition for sustainable inclusive development and human security. It can never be seen as a stand-alone effort. I am proud that my country has been able to make a substantial contribution. We are an active and committed State Party, and with our multiannual Mine Action and Cluster Munitions Programme we spend 15 million euros a year in 14 different countries. This is on top of our annual contributions to the United Nations Mine Action Service.

Together we have achieved much in these areas, simply because we dared to be ambitious.

Mr President, Your Excellencies,

Our work, however, is far from over. On the contrary. We need a comprehensive, multilateral and ambitious approach to the questions before us. With that in mind, the Netherlands welcomes the UN Secretary-General's agenda for disarmament and supports its implementation. The Netherlands also stands ready to contribute, by championing action 31: to foster accountability and adherence to emerging norms in cyberspace; action 18: to strengthen interagency coordination on improvised explosive devices and to action 21: building understanding on the impact of arms on conflict management.

As a country with a reputation in the field of nonproliferation and disarmament, and a firm belief in multilaterally agreed solutions, the Netherlands' ultimate ambition is for the Conference on Disarmament to retake its rightful place as the sole forum for disarmament negotiations.

We do not have the luxury of waiting until the geopolitical context looks brighter. Instead we should be bold enough to seize opportunities when they arise.

I believe we must, and I believe we can.

Last year, we saw important progress in our subsidiary bodies. For the first time in more than 20 years, we have adopted four substantive reports by consensus. The Netherlands attaches special importance to the report on the ban on the production of fissile materials and other nuclear explosive devices. We regard the conclusion of such a treaty as an essential step towards our shared disarmament goals.

It demonstrates to us that real progress is possible – even if moving step by step and even under the most arduous of circumstances. This requires willingness, flexibility and shared ambition from all countries present here. To seize the opportunity or to create the opportunity.

In this context, let me touch on another opportunity that lies ahead: the upcoming NPT PrepCom, followed by the 2020 Review Conference.

Allow me to remind you that, in 1995, against all the odds, the international community succeeded in indefinitely extending the Non Proliferation Treaty. Collaborating along established lines of confrontation was one of the keys to the success of that extension.

It is our wish to unlock that kind of cooperation again. Building on our experience as Chair of the 2017 PrepCom, the Netherlands continues to work constructively with Poland and Malaysia, the Co-Chairs of this review cycle. We're aiming for a successful outcome of the 2020 Review Conference, for example by improving the working methods of the review cycle.

If we can do so, then one year from now we might find, as we gather here again, that the black cloud has somehow lifted and somewhat lifted. But each and every one of us has to find the courage and the political will to push for real, substantial and substantive progress.

And for this progress to be achieved, excellencies, the only answer lies in multilateralism.

I hope we can keep pushing forward together.

Thank you, Mr President.

Ministry responsible

- **Ministry of Foreign Affairs**

Source: government.nl

26-02-2019

Atoombommen

Op vliegbasis Volkel liggen precies 22 Amerikaanse atoombommen in ondergrondse kluizen. Dat geeft oud-premier Ruud Lubbers volmondig toe in de documentaire De Tijd Vliegt van National Geographic. Het is voor het eerst dat een voormalige regeringsleider hier zo open over is.

Bron: Omroep Brabant

10 juni 2013

Nato assembly document confirms US nuclear bombs are in NL

NATO PARLIAMENTARY ASSEMBLY

DEFENCE AND SECURITY COMMITTEE (DSC)

A NEW ERA FOR NUCLEAR DETERRENCE?

MODERNISATION, ARMS CONTROL, AND ALLIED NUCLEAR FORCES

Draft General Report

by Joseph A. DAY (Canada)
General Rapporteur

075 DSC 19 E rev. 1 | Original: English | 11 July 2019

Until this document has been adopted by the Defence and Security Committee, it only represents the views of the General Rapporteur.

TABLE OF CONTENTS

I. INTRODUCTION 2

II. NATO'S NUCLEAR POSTURE 2

III. GLOBAL NUCLEAR MODERNISATION 4

IV. NATO ALLIES, RUSSIA AND CHINA: NUCLEAR FORCE MODERNISATION EXAMINED MORE CLOSELY 5

V. WHAT FUTURE FOR ARMS CONTROL? 7

VI. INTERIM CONCLUSIONS AND RECOMMENDATIONS FOR NATO PARLIAMENTARIANS 8

ANNEX: INDIA, PAKISTAN, AND ISRAEL'S NUCLEAR MODERNISATION PROGRAMMES EXAMINED MORE CLOSELY 10

SELECT BIBLIOGRAPHY 11

I. INTRODUCTION

1. NATO declaratory policy consistently states that a credible defence and deterrence posture includes a combination of nuclear, conventional, and missile-defence capabilities. As a result, nuclear weapons remain central to NATO policy. Still, while a critical element of NATO deterrence, the Alliance's nuclear weapons posture and management have long been issues largely left on the margins of discussion and debate about NATO's defence and deterrence adaptation.

2. However, technological developments and concerns about a deteriorating global arms control regime have recently brought debates about Allied nuclear weapons and the Alliance's nuclear posture to the forefront of policy discussions in Brussels and across Allied capitals.

3. In the context of this renewed focus on nuclear capabilities both in the Alliance and across the globe, this draft general report will review NATO's current nuclear posture and highlight the debate surrounding its future. To this end, the draft report will underscore the challenges of maintaining an effective global nonproliferation regime in an era where all nuclear powers across the globe are investing in the modernisation, and in some cases the expansion, of their nuclear capabilities.

II. NATO'S NUCLEAR POSTURE

4. NATO's nuclear pillar is strongly reliant on the strategic forces of the United States, as well as the strategic forces of both France and the United Kingdom. Both the United States and the United Kingdom make nuclear weapons available to the Alliance as part of their national nuclear policies[1]. The United States remains committed to an extended deterrence posture, which provides allies protection under its nuclear 'umbrella'. To achieve this extended posture, the United States maintains its nuclear triad [2] of delivery systems, forward-deployed non-strategic weapons, and readily deployable US-based nuclear weapons (US DoD, 2018). The United Kingdom's sea-based nuclear deterrent is committed to UK and NATO security[3].

5. Within the NATO context, according to open sources[4], the United States forward-deploys approximately 150 nuclear weapons[5], specifically B61 gravity bombs, to Europe for use on both US and Allied dual-capable aircraft. The European Allies often cited as operating such aircraft are Belgium, Germany, Italy, The Netherlands, and Turkey[6]. Such capabilities ensure broad Allied involvement in NATO's nuclear mission and as a concrete reminder of US nuclear commitment to the security of NATO's European Allies (Lunn, 2019).[7]. The decision to maintain the non-strategic

1 Both the United States and the United Kingdom retain ownership and command and control over their nuclear forces. France's sea and air-based strategic forces remain independent, but French national security policy allows the Alliance to consider that France's strategic forces 'contribute' to the Alliance's deterrence posture (NATO, 2010).

2 Meaning air, land, and sea-capable delivery systems for nuclear warheads.

3 While committed to NATO security, any use of UK nuclear weapons for Alliance purposes would have to have authority from the UK prime minister.

4 During the DSC meeting in May 2019, the Rapporteur noted that information drawn from the Nuclear Threat Initiative's report cited below was not properly attributed. The NTI report itself cites articles from the Bulletin of the Atomic the Scientist. The Rapporteur is pleased to clarify this before presenting an amended and updated draft of this report to the Committee in October.

5 See, for instance, Andreasen, Steve, Isabelle Williams, Brian Rose, Hans M. Kristensen, and Simon Lunn, "Building a Safe, Secure and Credible NATO Nuclear Posture", Nuclear Threat Initiative, January 2018. https://media.nti.org/documents/NTI_NATO_RPT_Web.pdf

6 Andreasen *et al.* op cit

7 B61 bombs assigned to US and European aircraft are under US control and are only useable with presidential authority. Those weapons assigned to Allied aircraft may only be used after the US president has released them to NATO (Andreasen et al. 2018).

gravity nuclear bombs in Europe is principally due to Russia's maintenance of a large number of tactical nuclear weapons in its arsenal[8] (IISS, 2019; Andreasen et al., 2018).

6. NATO has both formal and informal structures to oversee nuclear infrastructure, handling, and policy. The most significant formal groups involved in the planning and execution of NATO's nuclear mission are the Nuclear Planning Group (NPG) and the High-Level Group (HLG)[9]. Nuclear issues are also, at times, raised in the North Atlantic Council (NAC) forum (Andreasen et al., 2018). In addition to the formal consultative bodies and formal decision-making processes, the Alliance also carries out exercises to guarantee readiness to execute a nuclear mission, if necessary (Andreasen et al., 2018).

Key Changes in the International Nuclear Arena

7. The international security environment is evolving quickly, marked by new great-power strategic competition and powerful non-state armed groups. NATO's reconfigured defence and deterrence posture seeks to provide 360-degree security to face down a complex spectrum of threats, from near-peer aggressive competitors to terrorism. NATO's nuclear policy is reacting to a significantly changed environment as well.

8. A key means for the Alliance to articulate its nuclear policy is via the summit declarations after the meetings of all Alliance heads of state and government. These statements are a key mechanism for NATO to signal the credibility of its nuclear posture to three principal audiences: existing and potential future adversaries, Allied governments, and all Allied populations. NATO's Strategic Concepts and the Deterrence and Defence Posture Review (DDPR) have also relied on to signal the Alliance's nuclear priorities, but these have not been updated since 2010 and 2012.

9. Russia's continued aggression along the Alliance's eastern flank, irresponsible use of nuclear rhetoric toward NATO Allies[10], and use of illegal chemical agents on Allied territory[11] has driven a subtle, but important shift in NATO's declaratory language on its nuclear weapons policy.

10. The change came via the 2016 and 2018 summit declarations, which reasserted a strong Alliance nuclear position. The 2018 Brussels declaration clearly states: "Following changes in the security environment, NATO has taken steps to ensure its nuclear deterrent capabilities remain safe, secure, and effective." (NATO, 2018 Brussels Summit Declaration). The declaration goes on to state: "Given the deteriorating security environment in Europe, a credible and united nuclear Alliance is essential." Such strong language is a clear and unified signal from the Alliance that its nuclear deterrent capabilities are central to NATO's defence and deterrence posture in the face of an increasingly aggressive and revisionist Russia.

11. The declarations stress that the Alliance's strategic forces, particularly those of the United States, are the ultimate guarantee of Allied security. The declarations also underscore the necessity of US forward-deployed nuclear weapons and the Allied-supported infrastructure to support these weapons, as well as the dual-capable aircraft to deploy and deliver them to target if necessary (NATO, 2018). Such language was noticeably absent from the 2012 DDPR and the 2014 Wales Summit Declarations. The past spirit to attempt to find room for positive strategic cooperation with Russia had been replaced with a strong reminder of the Alliance's ultimate guarantee.

8 Estimates are that Russia maintains approximately 2,000 non-strategic (tactical) nuclear weapons in its arsenal (IISS, 2019).

9 France does not participate in either the NPG or the HLG.

10 For example, Russia warned Denmark it would aim nuclear missiles at its ships should the nation decide to participate in NATO's missile defence system (Reuters, 2015). Russia has made similar threats to several other Allies since 2014.

11 Russian agents used a military-grade nerve agent in an assassination attempt in Salisbury, United Kingdom on 4 March 2018 (UK Government, 2018).

A Renewed Focus on NATO's Nuclear Posture

12. Renewed debate about NATO's nuclear posture is likely just over the horizon for Allies. There are two key factors driving the shift in attention toward the Alliance's nuclear forces. First, all Allied nuclear powers are engaged in significant efforts to modernise their nuclear forces. This is happening in parallel to the modernisation of nuclear forces across the globe. Second, the long-standing cooperative bilateral efforts by the United States and Russia to work toward stable nuclear forces management and gradual reduction of arsenals are being challenged. These two issues are examined in the sections that follow.

III. GLOBAL NUCLEAR MODERNISATION

13. With the exception of North Korea, which is still developing its first generation of nuclear weapons, all nuclear powers are currently engaged in some form of modernisation of their respective nuclear arsenal.

State of Play: Current Global Stockpiles

14. In early 2018, the nine nuclear-armed states [12] owned approximately 14,465 nuclear weapons[13], a net decrease of 500 compared to 2017[14] (SIPRI, 2018). This decline mainly reflects Russian and US efforts to reduce their deployed nuclear forces, as agreed with the 2010 Treaty of Measure for the Further Reduction and Limitation of Strategic Offensive Arms (New START). Russia and the United States possess just over 90% of the world's nuclear warheads, with 6,850 and 6,450 respectively (Zala, 2019).

15. The nuclear arsenals of the other nuclear-weapons states are comparatively much smaller. With 300 and 215 warheads respectively, France and the United Kingdom have also undertaken significant reductions to their arsenals. Each nation's nuclear policies, however, indicate their willingness to maintain credible nuclear deterrence capabilities. China maintains roughly 280 warheads but is in the process of both modernising and expanding its stockpile. India (approximately 130-140 warheads) and Pakistan (approximately 140-150) have also been increasing their nuclear capabilities in recent years. Finally, Israel [15] is estimated to possess approximately 80 warheads.

16. North Korea, a first-generation nuclear power, stands out from the other nuclear states. Although the existence or deployment of operational nuclear warheads by Pyongyang remains to be confirmed, it is estimated that North Korea has produced between 10 and 20 nuclear weapons (SIPRI, 2018). In September 2017, it conducted its sixth nuclear test explosion. North Korea possesses ten types of short-, medium- and intermediate-range ballistic missiles. It is also modernising its force by seeking to develop a road-mobile intercontinental ballistic missile (ICBM) capable of reaching the United States and a submarine-launched ballistic missile (SIPRI, 2018). It however remains unclear whether North Korea has produced a nuclear warhead compact enough to be delivered by a long-range ballistic missile. More specifically, observers doubt Pyongyang has developed an operational re-entry vehicle. North Korea is however achieving rapid progress and is expected to be able to produce such missiles in the short-term (SIPRI, 2018).

[12] The nine nuclear weapons states are: the United States, Russia, France, the United Kingdom, China, India, Pakistan, Israel, and North Korea.

[13] Since there is no authoritative open-source evidence of development or deployment of nuclear warheads by Pyongyang, figures for North Korea are not included in the total estimates.

[14] The figures used in this section reflect the situation as of January 2018.

[15] To this day, Israel has neither confirmed nor denied that it has a nuclear arsenal.

17. Thus, despite significant disarmament efforts in the last decades, regional and international geostrategic evolutions, in conjunction with notable technological progress, have renewed the emphasis on nuclear capabilities.

IV. NATO ALLIES, RUSSIA AND CHINA: NUCLEAR FORCE MODERNISATION EXAMINED MORE CLOSELY

18. **United States**: The United States is engaged in an extensive modernisation of its entire nuclear force – from storage to delivery systems and warheads. The programme is slated to take until 2046 to complete and will cost an estimated USD1.2 trillion - USD494 billion of which to be allocated between 2017 and 2026[16] (Congressional Budget Office, 2019). Its renovation programme aims to upgrade its triad of nuclear delivery systems (ground-, air-, and sea-based), warheads, supporting infrastructures, as well as command and control systems (SIPRI, 2018). The United States is reducing its number of nuclear warhead types from ten to five and, via its Life Extension Programs (LEP), and is refurbishing the remaining warheads (the W76, W80, W87, W88 and the B61) (Arms Control Association, 2018). Likewise, delivery systems, such as the Minuteman III ICBM, the Trident II submarine-launched ballistic missile (SLBM), as well as the B-2 and B-52 bombers, are undergoing modernisation (SIPRI, 2018). The US Navy is also upgrading its SLBMs to the new Columbia-class, replacing the older Virginia-class.

19. In addition, Washington has launched the development of new systems to replace some of its bombers and ICBMs: the B-21 is scheduled to enter service in the mid-2020s to replace the B-1 and B-52 bombers, whereas the Ground Basic Strategic Deterrent (GBSD) should replace the Minuteman III in 2028 (Kristensen and Norris, 2018a). The United States also plans to modernise its non-strategic nuclear weapons through its NATO membership. While the US nuclear modernisation programme has so far consisted in upgrading or replacing existing capabilities, recent declarations by President Donald Trump have suggested the United States may also increase the size of its arsenal (Zala, 2019).

20. **France**: In an address to France's armed forces in January 2018, President Emmanuel Macron committed to renew both components of the country's nuclear arsenal – sea and air – by 2035. The French government is allocating EUR 37 billion from 2019 to 2025 for the purposes of maintaining and modernising its nuclear arsenal – the amount budgeted represents almost 10% of the increase in the defence budget (Le Point, 2018). Paris plans to modernise its four ballistic missile-carrying submarines SSBNs, which will be equipped with a new version of the M51 ICBM by 2025 and has announced its intention to launch a new generation nuclear-powered SSBNs by the 2030s. A new air-to-surface system, the ASN4G, will replace France's air-launched supersonic cruise missile by 2035 (Granholm and Rydqvist, 2018; Le Point, 2018). In parallel, the *Rafale B* will replace the *Mirage 2000N* aircraft as the principal delivery system for the delivery of its air-launched cruise-missile arsenal (SIPRI, 2018).

21. **United Kingdom**: The United Kingdom is the only nuclear power that has reduced its nuclear arsenal to a sea-based component (Zala, 2019). The Trident submarine successor programme will replace the four ageing SSBNs in the United Kingdom's arsenal today. The new Dreadnought-class submarines are slated to enter into service in the early 2030s (SIPRI, 2018). The United Kingdom is also working on the extension of life of its Trident II missiles (Zala, 2019). The cost of these modernisation efforts, originally budgeted at GDP31 billion with an extra GDP10 bn to cover possible increases, is likely to increase as a result of significant cost overruns related to the nuclear reactor propulsion plant (SIPRI, 2018). In May 2018, the National Audit Office has warned that an extra GDP 2.9 bn would be necessary over the next decade to maintain the nuclear renewal plans (Polianskaya, 2018).

[16] The 2017-2026 estimate projects an additional USD94 bn will be needed to meet the demands of the project.

NATO Nuclear Modernisation

22. US nuclear modernisation efforts will include the upgrade of the country's forward-deployed nuclear bombs on European bases. This will therefore require a modernisation of the facilities at which these weapons are stored, as well as the dual-capable aircraft used as the means of delivering the weapons in the event of a contingency. The United States and Allies are already taking the necessary steps to do this.

23. As part of its broader nuclear weapons systems modernisation programme, the United States is upgrading the B61 gravity bombs currently forward-deployed in Europe. The new version, the B61-12 guided nuclear bomb, is the result of the consolidation of five B61 variants. The guided, low-yield nuclear bomb will be delivered in the next decade, and the total production costs for the new B61-12 is estimated to be between USD7.5 and USD10 bn (GAO, 2018).

24. Lockheed Martin was awarded the USD350 million contract to adapt the F-35 joint strike fighter to be capable of carrying and firing the new B61-12. To date, Belgium, the Netherlands, Italy, and Turkey[17] have chosen the F-35A as the replacement for their dual-capable aircraft (IISS, 2019). Germany has decided to replace its current PA-200 Tornados with the Eurofighter, but it has not announced whether or not it will purchase additional F-35As for its dual-capable mission responsibilities (Andreasen et al., 2018).

25. **Russia**: Like the United States, Russia is modernising across its nuclear triad. Over the past 15 years, Russia has worked to modernise its ICBM capabilities, focusing on the deployment of the multiple independently targetable re-entry vehicles (MIRV) version of the RS-12 (Podvig, 2018). It is also developing the RS-28 Sarmat, a new liquid-fuelled, MIRV-equipped heavy ICBM (IISS, 2019). Although the substitution programme has been slower than scheduled, the replacement of the remaining Soviet-era ICBMs should be completed by 2024. Russia is also modernising its nuclear infrastructures, such as silos, centres or garrisons (SIPRI, 2018).

26. In parallel, the sea-based component is undergoing similar modernisation efforts. A new version of SSBNs, the Borei class, is gradually replacing the remaining Soviet-era Deltas. Three of the Borei-class are already operational, while five more of an improved design could be deployed in the next three years (SIPRI, 2018). Finally, after modernising most of its Tu-95MS bombers, Russia has announced it was developing two next-generation bombers: the Tu-160M2, which should be produced after 2023, and the PAK-DA, which should be tested in 2021 and delivered in the mid-2020s. Some analysts, however, have questioned Russia's ability to carry out the simultaneous development and production of two strategic bombers (Zala, 2019).

27. In March 2018, President Putin revealed plans for six new nuclear weapon systems including two nuclear-powered weapons (an underwater drone and a cruise missile), an air-launched hypersonic missile and a hypersonic boost-glide vehicle. Moscow should therefore be expected to pursue sustained nuclear modernisation efforts (Zala, 2019).

28. **China**: As noted earlier, China maintains a relatively small, although slowly increasing, nuclear arsenal[18]. According to the country's official military strategy, Beijing's nuclear policy aims to "strengthen [China's] capabilities for strategic deterrence and nuclear counterattack" by improving the "strategic early warning, command and control, rapid reaction, and survivability and protection" capabilities (Chinese State Council, 2015). China's nuclear strategy therefore remains focused on securing its second-strike capability, without seeking to move beyond that point (Rose, 2018).

[17] Due to Turkey's decision to purchase the S-400 air-defence system, the United States announced in early April it would suspend the delivery of essential parts for Turkey's F-35As (Baldor and Lee, 2019). This story was evolving at the time of drafting.

[18] In 2010, China's estimated stockpile was of about 240 nuclear warheads. It increased to reach 250 in 2014 and 280 in 2018 (SIPRI, 2018).

29. China's nuclear modernisation, which has to a large extent improved the quality rather than the quantity of its nuclear arsenal, illustrates its desire to enhance the robustness of its nuclear forces. It has focused on improving its ability to respond to systems deployed by the United States and other countries, notably ballistic missile defences and precision-guided conventional strike systems (SIPRI, 2018; Kulacki, 2018). Moreover, China is particularly concerned with US progress in intelligence, surveillance, and reconnaissance capabilities. It is therefore currently replacing its ageing silo-based missiles with the mobile, solid-fuelled DF-41, with an estimated range of 12,000 km. To respond to the development of the US global missile-defence system, and to a lesser extent to Indian and Russian missile-defence systems, China has also developed several MIRVs (SIPRI, 2018). In parallel, China is developing its sea-based nuclear component: it has commissioned four, potentially five nuclear-powered SSBNs which can be equipped with JL-2 SLBMs. The JL-2, with a range of up to 7,200 km, 'will provide Beijing with its first sea-based nuclear deterrent' (Stewart, 2017).

V. WHAT FUTURE FOR ARMS CONTROL?

30. In the late 1970s and early 1980s, the United States and its NATO Allies were forced to respond to Russia's deployment of the SS-20 intermediate-range missiles, which caused Allies to worry Russia would be able to 'decouple' NATO North America from Europe by undermining the United States' willingness to defend its Allies in Europe in the event of a conflict with the Soviet Union. This led to the 'dual-track' approach consisting of US deployment of equivalent missile systems in Europe to offset any Russian advantage as well as engagement in negotiations to pursue arms control. US deployments of cruise missiles and Pershing II engendered significant public protests in Europe about the forward-deployment of new US missile systems (Lunn & Williams, 2019). A key finding of post-SS-20-crisis analysis of Alliance decision making underscores the vital role the earnest pursuit of arms control negotiations played in allowing for a period of nuclear calm to return to Europe (Lunn & Williams, 2019).

31. On 20 October 2018, President Trump announced his intention to withdraw the United States from the landmark 1987 Intermediate Nuclear Range Forces Treaty (INF), which eliminated all ground-launched nuclear and conventional missiles with ranges of 500-5500km. Current challenges associated with the INF Treaty go back as far as 2004 when Russia asked the United States if there could be a mutual withdrawal from the treaty. Since that time, there have been disagreements over the treaty. The United States believes Russia has not been compliant with the treaty since 2014 officially, but sources indicate bilateral disagreements over compliance pre-date this period (IISS, 2019). Specifically, the United States is concerned about Russia's RS-26 and 9M729 missile programmes – while the RS-26 predates the 9M729, the 9M729 is the missile system that 'broke the back' of the INF (IISS, 2019; SIPRI, 2018). The New York Times reported the 9M729 had been deployed by February 2017 (Gordon, 2017).

32. Since the Obama administration, the United States has made exhaustive diplomatic efforts to compel Russia back into compliance with the INF Treaty. However, despite such efforts, economic sanctions, and military messaging, Russia refused to comply and has relied on spurious arguments about non-compliance by the United States over the same period (IISS, 2019). Following the US declaration of Russian non-compliance with the INF Treaty, NATO Secretary General Jens Stoltenberg called on Russia to comply fully with the treaty. Summarising the Alliance's position about concerns of Russian non-compliance, Stoltenberg stated: "NATO has urged Russia repeatedly to address these concerns in a substantial and transparent way, and to actively engage in a constructive dialogue with the United States" (NATO, 2018). Russia responded to the mounting crisis by announcing its own withdrawal from the treaty in February 2019.

33. The INF Treaty falling into desuetude risks upsetting the global arms control architecture that has existed since the end of the Cold War. Washington's planned exit from the treaty calls into question the possibility of a renewal of New START, which is set to expire in 2021. New START is essential to limiting the number of new warheads in US and Russian arsenals, and the treaty has strong verification mechanisms, which further mutual trust of compliance in an era that badly needs such mechanisms.

34. The move to suspend the 1987 INF Treaty illustrates the heavy strain currently placed upon the classic model of nuclear arms control. Based largely on bilateral agreements between the United States and Russia, these accords have been increasingly jeopardised by the return of multipolar great-power competition and by rapid technological advancements. This deteriorating context, by endangering the stability of the management and manufacture of nuclear weapons, is paving the way for a potential new era of rearmament and, therefore, a destabilising arms race.

VI. INTERIM CONCLUSIONS AND RECOMMENDATIONS FOR NATO PARLIAMENTARIANS

35. Reversing a nearly three-decade collective effort to reduce nuclear weapons stocks, a worrying trend has emerged in recent years toward nuclear modernisation and, in some cases, expansion. While the global nuclear arms race was certainly destabilising during the Cold War, more actors with complex linkages abetted by new technologies are making a new nuclear arms race both more likely and dangerous.

36. New nuclear systems will be costly, as well as more vulnerable than legacy systems: advances in cyber, artificial intelligence, ballistic-missile defence systems, anti-satellite and submarine weapons, and precision-strike capabilities all render the defence of strategic forces more difficult. Modern systems will rely on potentially hackable electronic command and control communications systems. Further, technological advances, particularly with the near-term advent of a new generation of hypersonic missiles, are compressing the decision space for effective command and control of nuclear arsenals.

37. Given the above realities about the modern nuclear environment, will political leaders have time to react in a crisis? Would leaders move more quickly toward a nuclear strike if they viewed their strategic forces as too vulnerable at the outset of a conflict?

38. It is clear that an increase in the number of nuclear weapons across the globe creates a greater potential for accidents and theft. Challenges related to the safety and security of nuclear materials and know-how may also arise with many terrorist groups openly admitting to seeking the ability to acquire any form of nuclear capability.

39. NATO parliamentarians have a duty to remain informed of the evolution in the Alliance's nuclear policy in the face of the dual-challenge of new force modernisation and a deteriorating framework for nuclear non-proliferation. The advent of new modernised forward-deployed nuclear weapons systems is already drawing critical views among lawmakers and civilians alike across Europe and elsewhere. The ability to give informed responses to these dissenting voices in parliamentarian constituencies is important.

40. It is clear that a new discussion about how to respond to Russia's development (and likely deployment) of the 9M729 is emerging in the Alliance. There will be a debate about the sufficiency of the current posture and its reliance on the strategic forces of the United States, the United Kingdom, and France. Certainly, there will be calls for an Allied deployment of a similar missile system in Europe to offset any Russian advantage. To understand how to negotiate such a discussion, Alliance political leaders should revisit the model of the last crisis of destabilising nuclear weapons systems in Europe, – a key lesson from this era being that no new military steps should be taken without a parallel effort to renew negotiated arms control agreements.

41. Finally, as members of the Defence and Security Committee learned on their recent visit to US Indo-Pacific Command in March, the context for the debate extends far beyond the Alliance. Part of the rush to develop and field new types of dual-capable missile systems is a response to China's growing arsenal, which has never been bound by the INF. In many senses, the INF crisis of today foreshadows the ways in which China will have an impact on the Alliance tomorrow.

ANNEX: INDIA, PAKISTAN, AND ISRAEL'S NUCLEAR MODERNISATION PROGRAMMES EXAMINED MORE CLOSELY

India: India is believed to be operating seven nuclear-capable systems: two aircraft, four land-based ballistic missiles, and one sea-based ballistic missile (Kristensen and Korda, 2018). In order to modernise its nuclear triad, it is developing at least five new systems. On land, India is seeking to expand the range of its Agni missile: the production of the intermediate-range Agni-IV missile should be launched shortly, whereas the near-ICBM[19] Agni-V is entering the last test phases. There is speculation India is also developing an actual ICBM, the Agni-VI (Kristensen and Korda, 2018). In the air, Dehli is upgrading its current fleet of *Mirage 2000* and Jaguar IS/IB Shamsher aircraft in an effort to extend their service life and improve their capabilities. It could also potentially convert its recently-ordered 36 *Rafale* fighter jets to be nuclear capable (Kristensen and Korda, 2018). As the most recent addition to its nuclear forces, India is looking to expand its sea-based component via the acquisition of two to four additional SSBNs (Gady, 2017). Finally, it should also be noted India, which is estimated to possess enough military plutonium for 150 to 200 nuclear warheads, is building new plutonium-production reactors. This underscores Delhi's desire to increase its plutonium resources for missiles currently under development (Kristensen and Korda, 2018). This expansive nuclear strategy suggests the country is broadening its threat perspective to include China alongside its long-standing efforts to deter Pakistan (Kristensen and Korda, 2018).

Pakistan: Pakistan is believed to have the fastest-growing nuclear weapons programme, although projections of the size and scope of the programme's increase very significantly (Zala, 2019). Like India, it is expanding its production of fissile material. Furthermore, Islamabad has focused its modernisation efforts on land-based missiles: it is seeking to extend the range of the Shaheen-I short-range ballistic missile and of the Shaheen-II medium-range ballistic missile (MRBM). In addition, Islamabad is developing a new MRBM with MIRVs, the Ababeel (SIPRI, 2018). Pakistan has prioritised the development of missiles of relatively limited range, signalling its desire to strengthen the tactical level of its nuclear arsenal (SIPRI, 2018). The country's nuclear policy has sought to achieve a "full-spectrum deterrence posture" i.e. covering all three (strategic, operational and tactical) levels of nuclear weapons. This directly responds to India's "Cold Start" doctrine – a limited-war strategy that entails launching rapid and limited conventional offensive operations through units stationed at the border. Because of the offensive's limited scale, Pakistan would be unable to justify responding to India's attack with nuclear weapons (Sankaran, 2014). To a smaller extent, Islamabad is also modernising its squadron of nuclear-capable fighter jets through the replacement of its ageing *Mirage* with JF-17 Thunder aircraft, jointly developed with China (SIPRI, 2018). Finally, in line with its ambition to pursue parity with India, Pakistan has sought to develop a sea-based nuclear force. To this end, it is working on the development of a submarine-launched cruise missile (SLCM), the Babur-3 (SIPRI, 2018). Therefore, Pakistan's nuclear policy remains considerably linked to India's position on the matter (Zala, 2019).

Israel: Israel is expanding the range of its ballistic missiles. It is suspected to have deployed an intermediate-range missile, the Jericho III, in 2011 and to have tested its ICBM version in 2013 (SIPRI, 2018). Some have also indicated Israel may be developing nuclear-armed sea-launched cruise missiles, though this has not been confirmed (SIPRI, 2018).

[19] India's Agni-V, with an approximate range of 5,000km, technically does not fall into the category of the ICBMs (usually 5,500+km). This, however, has been discussed, since this missile gives India the capability to strike China (Keck, 2018).

SELECT BIBLIOGRAPHY

Andreasen, Steve, Isabelle Williams, Brian Rose, Hans M. Kristensen, and Simon Lunn, "Building a Safe, Secure and Credible NATO Nuclear Posture", Nuclear Threat Initiative, January 2018. https://media.nti.org/documents/NTI_NATO_RPT_Web.pdf

Arms Control Association, "US Nuclear Modernization Programs", August 2018, https://www.armscontrol.org/factsheets/USNuclearModernization

Baldor, Lolita C. and Lee, Matthew, "US stops F-35 fighter jet parts delivery to Turkey", Defense News, 1 April 2019, https://www.defensenews.com/air/2019/04/01/us-stops-f-35-fighter-jet-parts-delivery-to-turkey/

Chinese State Council, China's Military Strategy, Defense White Paper, section 4 (Information Office of the State Council: Beijing, May 2015). Quoted in SIPRI, 2018

Congressional Budget Office, "Projected Costs of US Nuclear Forces, 2019 to 2028", January 2019

De Freytas-Tamura, Kimiko and Lyons, Patrick J., "Why a Trident Missile Test is Rocking British Politics", The New York Times, 23 January 2017, https://www.nytimes.com/2017/01/23/world/europe/uk-theresa-may-trident-nuclear-missile.html

Gady, Franz-Stefan, "India Launches Second Ballistic Missile Sub", The Diplomat, 13 December 2017, https://thediplomat.com/2017/12/india-launches-second-ballistic-missile-sub/

GAO: United States Government Accountability Office, Report to the Committee on Armed Services, U.S. Senate, "B61-12 Nuclear Bomb: Cost Estimate for Life Extension, Incorporated Best Practices, and Steps Being Taken to Manage Remaining Program Risks", May 2018

Gordon, Michael R., "Russia Deploys Missile, Violating Treaty and Challenging Trump", The New York Times, 14 February 2017, https://www.nytimes.com/2017/02/14/world/europe/russia-cruise-missile-arms-control-treaty.html?module=inline

Granholm, Niklas and Rydqvist, John, "Nuclear weapons in Europe: British and French deterrence forces", FOI, April 2018

IISS, The Military Balance, 2019

Keck, Zachary, "India can now attack any target (or city) in China with a nuclear weapon", The National Interest, 3 July 2018 https://nationalinterest.org/blog/buzz/india-can-now-attack-any-target-or-city-china-nuclear-weapon-24977

Kristensen H. M. and Korda M., "Indian nuclear forces", *Bulletin of the Atomic Scientists*, vol.74, no.6, 2018, pp.361-366, DOI: 10.1080/00963402.2018.1533162

Kristensen H. M. and Norris R. S., "Russian nuclear forces", *Bulletin of the Atomic Scientists*, vol.74, no.3, 2018(a), pp.185-195, DOI: 10.1080/00963402.2018.1462912

Kristensen H. M. and Norris R. S., "United States nuclear forces", *Bulletin of the Atomic Scientists*, vol.74, no.2, 2018(b), pp.120-131, DOI: 10.1080/00963402.2018.1438219

Kulacki, Gregory, "China's Nuclear Force: Modernizing from Behind", Union of Concerned Scientists, January 2018, https://www.ucsusa.org/nuclear-weapons/us-china-relations/nuclear-modernization

Le Point, « La coûteuse modernisation de la dissuasion nucléaire », 21 June 2018

Lunn, Simon and Nicholas Williams, "The Demise of the INF Treaty: What are the consequences for NATO?" *European Leadership Network: ELN Policy Brief*, February 2019

Mason, R. and Asthana, A., "Common votes for Trident renewal by majority of 355", *The Guardian*, 18 July 2016, https://www.theguardian.com/uk-news/2016/jul/18/mps-vote-in-favour-of-trident-renewal-nuclear-deterrent

NATO, 2018 Brussels Summit Declaration, https://www.nato.int/cps/en/natohq/official_texts_156624.htm

Podvig, Pavel, "Russia's Current Nuclear Modernization and Arms Control", *Journal for Peace and Nuclear Disarmament*, vol.1, no.2, 2018, pp.256-267, DOI: 10.1080/25751654.2018.1526629

Polianskaya, Alina, "Ministry of Defence faces GDP2.9bn shortage in Trident nuclear renewal programme, NAO warns", *The Independent*, 22 May 2018,

https://www.independent.co.uk/news/trident-renewal-uk-nuclear-programme-cost-spending-nao-ministry-of-defence-government-a8362516.html

Reuters, “Russia threatens to aim nuclear missiles at Denmark ships if it joins NATO shield”, 22 March 2015, https://www.reuters.com/article/us-denmark-russia/russia-threatens-to-aim-nuclear-missiles-at-denmark-ships-if-it-joins-nato-shield-idUSKBN0MI0ML20150322

Rose, Frank A., Senior Fellow for Security and Strategy, The Brookings Institution, Statement, “Russian and Chinese Nuclear Arsenals: Posture, Proliferation, and the Future of Arms Control”, US House Subcommittee on Terrorism, Nonproliferation, and Trade, 21 June 2018

Sankaran, Jaganath, “Pakistan's Battlefield Nuclear Policy: A Risky Solution to an Exaggerated Threat.”, *Quarterly Journal: International Security*, vol. 39. no. 3, Winter, 2014/15, pp. 118-151

SIPRI, *Armaments, Disarmament and International Security*, Oxford: Oxford University Press, 2018

Stewart, V. R., Director, US Defense Intelligence Agency, Statement for the Record, “Worldwide Threat Assessment”, Armed Services Committee, US Senate, 23 May 2017, p. 10.

UK Government, “Novichok nerve agent use in Salisbury: UK government response, March to April 2018”, April 2018, https://www.gov.uk/government/news/novichok-nerve-agent-use-in-salisbury-uk-government-response

United States Department of Defense, Nuclear Posture Review 2018, Office of the Secretary of Defense, February 2018. https://media.defense.gov/2018/Feb/02/2001872886/-1/-1/1/2018-NUCLEAR-POSTURE-REVIEW-FINAL-REPORT.PDF

Zala, Benjamin, How the next nuclear arms race will be different from the last one, *Bulletin of the Atomic Scientists*, vol. 75, no. 1, 2019, 36-43, DOI: 10.1080/00963402.2019.1555999

G 20 Osaka summit 2019

Screenshot Donald Tusk facebook | June 2019

Donald Tusk: Het wereldtoneel kan geen arena worden waar de sterken hun voorwaarden dicteren aan de zwakkeren, waar egoïsme de overhand zal krijgen op solidariteit en waar nationalistische emoties de overhand zullen krijgen op het gezond verstand. We moeten begrijpen dat we....

IFUD of Human Rights: leugenachtige valse praatjes over democratie en de mensenrechten door Donald Tusk tijdens de G-20 Osaka 2019.

https://archive.org/details/liesandfakerytalkofdemocracyandhumanrightsatosakag20

C.I.C. Saudi Arabia | 2019

Many topics were on the table during a meeting between Crown Prince Mohammed bin Salman and Queen Máxima of the Netherlands.

In ruil voor lucratieve deals met Saudi-Arabië wordt de enorme schending van mensenrechten door de vingers gezien, (NOS)

Amnesty: Saudi-Arabië komt ermee weg…

Saudi-Arabiës bondgenoten, waaronder Nederland, laten economische belangen prevaleren boven mensenrechten. Ze weigeren de autoriteiten publiekelijk te bekritiseren, waarmee ze hun een vrijbrief geven om te doen wat ze willen. Ze steunen Saudi-Arabië ook schaamteloos in naam van de zogenaamde ‘oorlog tegen terrorisme’. De regeringen van het Verenigd Koninkrijk en de Verenigde Staten leveren de door Saudi-Arabië geleide coalitie die vecht in Jemen wapens, logistieke steun en inlichtingen.

Defying Congress, Trump sets $8 billion-plus in weapons sales to Saudi Arabia, UAE

Patricia Zengerle\REUTERS
May 24- 2019

WASHINGTON (Reuters) - U.S. President Donald Trump, declaring a national emergency because of tensions with Iran, swept aside objections from Congress on Friday to complete the sale of over $8 billion worth of weapons to Saudi Arabia, the United Arab Emirates and Jordan.

Donald Trump legt uit waarom hij de Nobelprijs voor de Vrede verdient...

Altijd praten over vrede en tussendoor voorbereiden op nieuwe oorlogen...

Nieuwe wapenwedloop

De reservering van 13,6 miljard euro voor het Europees defsiefonds kan een fundamentele ondermijning vormen voor het karakter van de Europese Unie als vredesproject, en het zou zelfs kunnen bijdragen tot een nieuwe wapenwedloop.

Bron:

Artikel

Emanuela Barbiroglio

25 juni 2019 - VoxEurop

Het raketverdrag tussen de VS en Rusland loopt bijna af; een nieuwe wapenwedloop dreigt

Vrijdag 2 augustus loopt het INF-verdrag tussen de VS en Rusland af. Een nieuwe wapenwedloop dreigt, die de ontwikkeling van supersnelle raketten kan versnellen. Het gevolg daarvan zou zijn dat kernmachten vol wantrouwen en met een vinger aan de trekker tegenover elkaar komen te staan.

Bron: trouw.nl

Marno de Boer | 1 augustus 2019,

North America 21-Dec-2019

Trump signs national defense bill creating Space Force

White House

U.S. President Donald Trump on Friday signed the $738-billion National Defense Authorization Act (NDAA) establishing the Space Force as the sixth branch of the U.S. military, according to local media reports.

The White House tweeted: "This is a truly historic day for the American armed forces," adding "President Trump just signed into law the largest ever investment in the United States military."

Source: news.cgtn.com

December 21- 2019

The Vatican

Global elite

Wereldbank Klokkenluider Karen Hudes Onthult

klokkenluider Karen Hudes

Hoe de wereldwijde elite regeert over de wereld

Karen Hudes is afgestudeerd aan de Yale Law School en heeft meer dan 20 jaar op de juridische afdeling van de Wereldbank gewerkt. In feite, toen zij voor klokkenluiden betreft corruptie binnen de Wereldbank werd ontslagen, bekleedde zij de positie van Senior Counsel. Ze was in een unieke positie om precies te zien hoe de mondiale elite de wereld regeert en de informatie die ze nu aan het publiek onthult is absoluut verbluffend. Er is de Joodse macht in het Amerikaanse Joodse establishment en de EU. De echte macht echter in de wereld is de rooms-katholieke kerk (Vaticaan), is de machtigste kracht ter wereld. Echter, het Vaticaan staat onder de controle van zijn grootste mannen orde, de Jezuïeten. De Rothschilds staan onder controle van de Zwarte Paus.

https://archive.org/details/GlobalEliteKarenHudes2013

Bron: The Global Elite (theglobalelite.org)

Karen Hudes

2 oktober 2013

ICC- Vatican

The President of the International Criminal Court (ICC), Judge Silvia Fernández de Gurmendi, was received by His Holiness Pope Francis at the Vatican, and encouraged the Holy See to consider becoming a party to the Rome Statute in order to assist in fostering the universality of the system. *The Vatican evades human rights obligations through Canon Law, diplomatic immunity and other dodges.*

Press Release : 18 September 2017

ICC President meets with His Holiness Pope Francis at the Vatican

ICC-CPI-20170918-PR1333
©Servizio Fotografico - L'OSSERVATORE ROMANO

The President of the International Criminal Court (ICC), Judge Silvia Fernández de Gurmendi, was received by His Holiness Pope Francis at the Vatican on Friday 15 September 2017. Board member of the Trust Fund for Victims (TFV), Felipe Michelini, joined the delegation on the visit to the Vatican. President Fernández briefed His Holiness on the Court's achievements and challenges in fighting impunity for genocide, crimes against humanity and war crimes. She underlined that that the Court´s mandate is not only intended to bring perpetrators of these crimes before justice but also seeks to ensure a voice to victims in the proceedings as well as an opportunity for them to seek reparation for the harm suffered. President Fernández thanked Pope Francis for his leadership to support peace, development and the protection of those most vulnerable, goals to which the Court also sought to

contribute through its justice efforts. She explained that the Court has come far during 15 years of operations, with investigations in nine countries and several cases finished or on trial for crimes such as the recruitment of child soldiers, sexual violence in conflict, attacks against the civilian population and the destruction of cultural and religious property. She also referred to the thousands of victims participating in proceedings or seeking reparation, and hundreds of thousands of people having benefitted from

The Vatican Billions

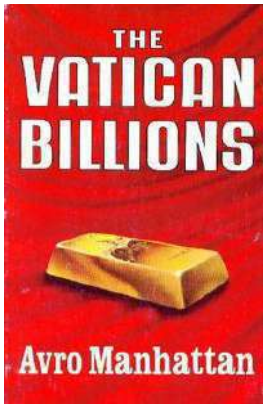

Have you ever wondered how wealthy the church really is? In his book, '**The Vatican Billions**', writer and philosopher Avro Manhattan gives us a glimpse of the true financial worth of the catholic church:
"The Vatican has large investments with the Rothschilds of Britain, France and America, with the Hambros Bank, with the Credit Suisse in London and Zurich. In the United States it has large investments with the Morgan Bank, the Chase-Manhattan Bank, the First National Bank of New York, the Bankers Trust Company, and others. "The Vatican has billions of shares in the most powerful international corporations such as Gulf Oil, Shell, General Motors, Bethlehem Steel, General Electric, International Business Machines, T.W.A., etc."

by Alexander Light, HumansAreFree.com

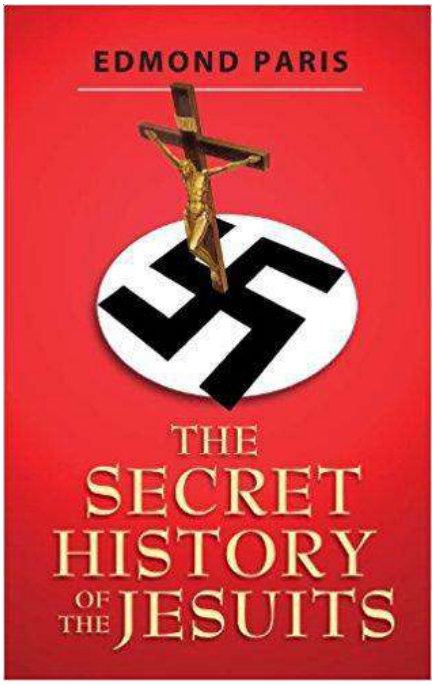

The Secret Histoty of the Jesuits

Edmond Paris

Chick publications / USA

287 pages

ISBN-13: 978-0937958100
ISBN-10: 0937958107

Vaticaan wijst multinationals op verantwoordelijkheid

Multinationals moeten mensenrechten en milieu respecteren.

Aartsbisschop **Ivan Jurkovic**, de permanente waarnemer van de Heilige Stoel bij de Verenigde Naties in Genève, heeft in een toespraak tot de *Mensenrechtenraad* van de VN multinationals opgeroepen om sterker de mensenrechten en het milieu te respecteren. Mgr. Jurkovic vroeg de internationaal actieve bedrijven die in derdewereldlanden actief zijn om zich niet alleen door winstbejag te laten leiden en zette hen aan tot de verbetering van de levenstandaard en de bevordering van de menselijke waardigheid, met respect voor het milieu en voor de plaatselijke gemeenschappen en hun rechten.

Bron: deroerom.nl
28 juni 2018

Paus van de armen en baas van een hele rijke multinational

In de loop der eeuwen heeft de kerk veel rijkdom vergaard Hoeveel, dat weet niemand.

Bron: nrc.nl

Het Vaticaan zelf een multinational:Iedereen moet mensenrechten respecteren echter het Vaticaan zelf heeft nimmer een verdrag over de mensenrechten onderschreven. Het Vaticaan is gefundeerd op een dubbelleven o.a. ook op het vlak van de mensenrechten.IFUD of Human Rights hekelt de managementcultuur bij het Vaticaan “dubbelspraak en misleiding”.

IFUD of Human Rights

Bedevaartsoord van de HH. Martelaren van Gorcum te Brielle,
Zaterdag 6 juli 2019

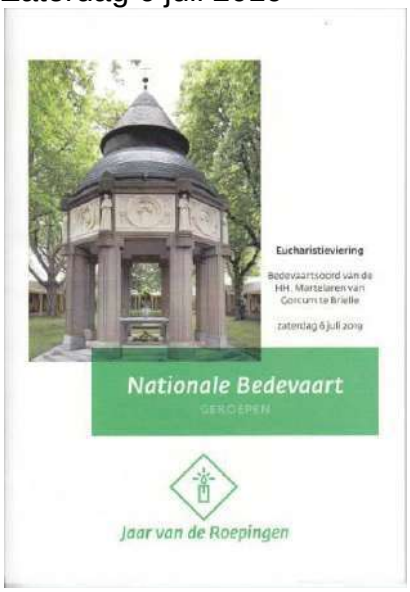

Rechts de voorzitter van IFUD of Human Rights J.P. van den Wittenboer, links bisschop Mgr.dr J.H. van den Hende Bisdom Rotterdam

Gebeden en gezangen brengen de mensen samen.

De Paus met al zijn bisschoppelijke vertakkingen: met zijn schijnpleidooi voor armoede verdoezelt hij in feite het duistere economische handelen van de Romana en haar filialen,wereldwijd verspreid,dat zeker niet op gericht is de kleine gekwetste mens tot steun te zijn. Haar economie is er alleen op gericht de eigen machtshonger te stillen.Haar economisch handelen zegt meer over de echte bedoelingen van dit instituut dan haar boeken vol gezeur over Jezus,(Rik Devillé in zijn boek “de Katholieke ziekte” uitgeverij Kritak België 1994

Interview Joep van Gennip TROUW 24 december 2019

Hoe de rooms-katholieke kerk opkwam voor ex-NSB’ers

De kerken namen het na de oorlog op voor de collaborateurs.Door de ex-NSB’ers hulp te bieden kon de kerk ook haar eigen straatje schoonvegen. Veel mensen binnen de rooms-katholieke kerk waren in de jaren dertig immers niet vies van het Italiaans-fascistische gedachtengoed. Na de Tweede Wereldoorlog werden tienduizenden mensen opgesloten in bewarings- en strafkampen,omdat ze lid waren geweest van de NSB of omdat ze op andere manieren met de nazi’s hadden samengewerkt. De rooms-katholieke kerk speelde een belangrijke rol bij de resocialisatie.

Bron: trouw.nl

Bart Roetman

23 december 2019

Het Vaticaan hielp nazi’s vluchten naar Argentinië

Het Simon Wiesenthal Center in Parijs ontdekte dat het Vaticaan identiteitspapieren aan oorlogsmisdadigers verstrekte via een groot aantal comités die als mantelorganisaties dienden. Daarmee konden de voortvluchtige nazi’s een paspoort van het Rode Kruis krijgen, waarmee ze Europa verlieten. Op deze manier vonden duizenden Duitse oorlogsmisdadigers en Europese nazi-collaborateurs met hulp van het Vaticaan en het Internationale Comité van het Rode Kruis (ICRC) een veilig heenkomen naar Argentinië en andere Zuid-Amerikaanse landen.

Bron: ninefornews.nl

De duivel en zijn menselijke helpers: satanisten.

Satanisme

Deze controlerende oligarchen met hun liberale agenda hebben totaal geen moreel kompas. Ze hebben een flagrante minachting voor mensen. In deze wereld van gunsten en smeergelden met een geïnstitutionaliserende pedofiele ring waar ze kinderen gebruiken en misbruiken voor hun eigen zieke “Satanistische” overtuiging.

Christine Lagarde Baphomet

Guindos habla con la directora general del FMI, Christine Lagarde, durante un Eurogrupo celebrado el pasado febrero.

JOHN THYS AFP

http://economia.elpais.com/economia/2013/11/22/actualidad/1385119485_173615.html

Baphomet cadeau van Balkenende aan Rutte

schermafdruk van een schedel van een gehoornde ramskop aan de wand in het torentje van de Minister-President in Den Haag die door J.P Balkenende aan Premier Rutte cadeau werd gedaan, (NOS 2010).

Onze volksvertegenwoordiging is slechts een manipulatie van Satans plan door de democratie en mensenrechten als hun vlaggenschip aan te nemen,ondertussen voeren ze een geheime agenda.Deze pseudo-regering van volksvertegenwoordiging is een pion van Satan. Zowel bij Balkenende als Rutte zagen we demonische krankzinnigheid door hun hoofd rennen.

https://archive.org/details/RondleidingTorentje2010NOS

Er zou volgens berichten op sociale media sprake te zijn van een ondergrondse organisatie met mondiale vertakkingen die in cellen opereert. De slachtoffers

ondergaan op rituele wijze hun beproevingen die wellicht het beste met kernwoorden zijn aan te duiden:

Satanisme – de ultieme vorm van seksueel misbruik',verkrachting, bloed, dood, kannibalisme en hersenspoeling. De aanhangers van de samenzwering komen op regelmatige tijdstippen bijeen om hun macabere praktijken uit te voeren. Een onlosmakelijk deel is het offeren van baby's - volgens de politiek zijn het hoax of complottheoriën- die voor deze speciale gelegenheid zijn ontvoerd. De toeschouwers wordt ten slotte op het hart gedrukt hier niets over naar buiten te brengen. De top van de samenzwering - elitaire leeuwendeel van de - vormt een blanke bovenlaag verenigd in een wereldomvattend netwerk. Alhoewel bij bepaalde punten ieder tastbaar bewijs ontbreekt rond satanisch misbruik zijn er bepaalde personen in de sociale media die hierin steevast blijven geloven. Deze personen voelen zich alleen maar gesterkt door de berichten rond de dood van Epstein in 2019 en het Caribische eiland waar miljardair Jeffrey Epstein seksfeesten hield met allerlei vips.

Bron: Nationaal Archief,CCO | 7 mei 1985 | Koningin Beatrix in werkkamer Prins Claus

Aan de wand de ramskop die bekend staat als Baphomet een occult symbool,dat de duivel ofwel Satan representeerd.

Rutte geeft rondleiding in het torentje,vol trots:

“Mark Rutte”: dit schijnt een soort afscheidscadeau van Jan Peter Balkenende aan mij te zijn…

NOS journaal interview met Mark Rutte, 12 november 2010

Opmerking.

De kwestie aan de orde gesteld door de onderzoekers en samenstellers van onderstaand boek hoeven niet noodzakelijkerwijs het standpunt van IFUD of Human Rights te zijn. Aan de lezer blijft de uitdaging zelf te bepalen wat voor zijn situatie relevant of waarheid is.

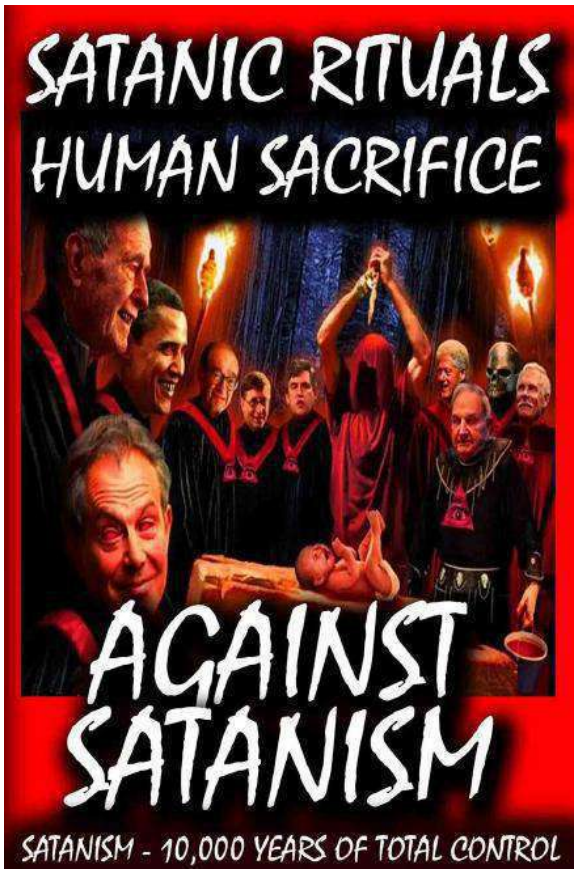

Book: 462 page pdf
English

Copyright © 2018 Energy Enhancement Synthesis of Light Limited (SOL)]
All rights reserved. This publication may be reproduced in whole or in part, by any person under fair use as long as we are referenced, without written permission of:
Swami Satchidanand

https://archive.org/details/AgainstSatanism3RitualsDefineSatanismSatchidanand

Brussel paradijs voor lobbyisten

Bursting the Brussels Bubble

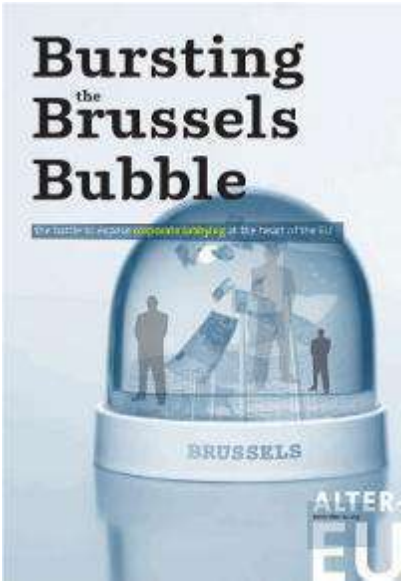

Dit boek, geschreven door een aantal van de belangrijkste deskundigen op het gebied van transparantie bij het lobbyen in Europa, geeft een oogverblindend inzicht in de besluitvorming binnen de Europese Unie - en biedt een waardevolle leidraad bij de strijd voor meer transparantie en verantwoording.

Het barsten van de Brusselse Bubble is een waardevol instrument voor iedereen die zich bezighoudt met besluitvorming en democratische verantwoording binnen de Europese Unie.

Deze verzameling artikelen laat zien hoe lobbyisten uit de wereld van het grootkapitaal zich met succes hebben ingebed in het besluitvormingsproces van de Europese Unie, waardoor een politieke cultuur is ontstaan waarin achter gesloten deuren de invloed van het bedrijfsleven de norm is geworden.

Aan de hand van casestudy's die aantonen dat de lobbyisten in actie zijn, is het barsten van de Brusselse Bubble een overtuigend argument voor de noodzaak van meer transparantie en verantwoording - kortom, voor de noodzaak van radicale hervormingen.

Het laat ook zien hoe campagnevoerders hebben getracht de corporate capture van het EU-beleid op de helling te zetten - en geeft een manier aan om een meer democratische en verantwoordelijke Europese Unie op te bouwen.

Een manier om de Brusselse Bubble te doorbreken....

Bron: alter-eu.org

LOBBYGROEPEN IN DE EU

Geschat wordt dat er meer dan 25.000 lobbyisten werkzaam zijn in Brussel, waarvan de meeste ten dienste van bedrijven en hun lobbygroepen.

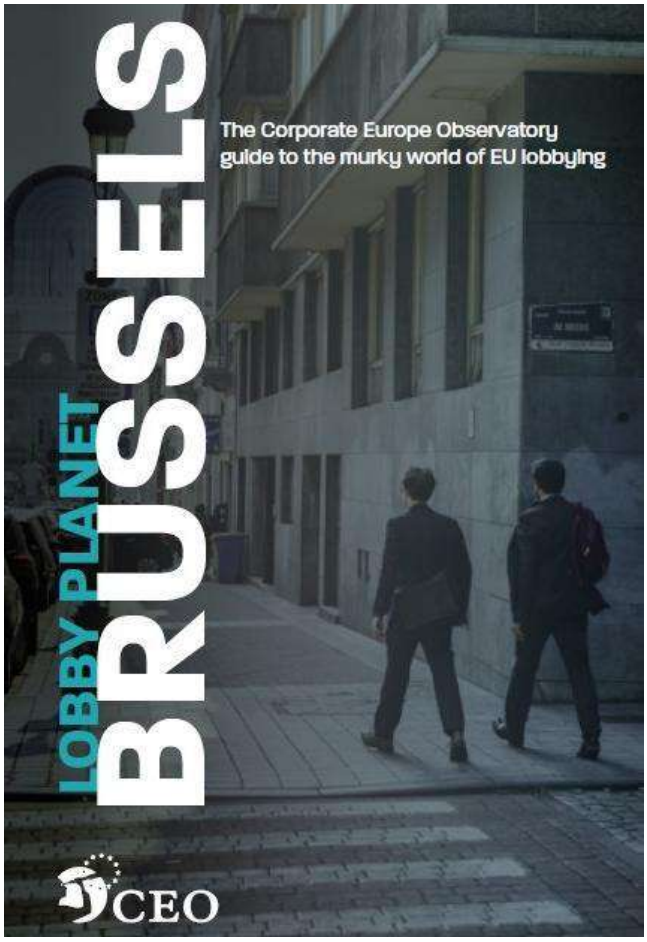

corporateeurope.org

Hugo de Jonge: Ik wil dat mensen weten dat de overheid er voor hen is

“Interview Sociale kwesties”

Jelle Brandsma 29 augustus 2019, in Trouw

De een zijn dood is de ander zijn brood!

Bottom killing business

Social Cleansing

“kill the poor”

A class murder consisting of the elimination of members of minorities in society who are considered undesirable. Unemployed, addicts, anti-social, homeless, elderly, children, disabled, but also political opponents. This phenomenon is caused by a combination of economic and social factors.

Sociale schoonmaak

“ruim de onderklasse op”

Klassenmoord die bestaat uit het elimineren van leden minderheden van de maatschappij die als ongewenst worden beschouwd. Werklozen,verslaafden, a-socialen, daklozen, ouderen,kinderen,gehandicapten.Maar ook politieke tegenstanders.Dit fenomeen wordt veroorzaakt door een combinatie van economische en sociale factoren.

Darwin voor Links door Peter Singer Boom uitgevers 2001

Sociaal darwinisme

In nederland draagt het politiekeklimaat bij aan het sociaal darwinisme. Sociaal darwinisme (sociale euthanasie) zou in nederland niet aan de orde zijn volgens de regering.Informatie is onjuist bevat welbeschouwd geen nieuws en was reeds jaren bekend.Het is stemmingmakerij,het verdraaien van de feiten en vergelijken met Nazi-Duitsland zou bovendien verraden van een groot gebrek aan respect voor de ingewikkelde vraagstukken die aan de Euthanasie ten grondslag liggen.

"sociaal-Darwinisme"

-lees- Peter Singer,C.W. Rietdijk "De Holle diamant" en Ezekiel Emanual,USA), "Die Freigabe der Vernichtung lebensunwerten Lebens" Karl Binding / Alfred Hoche 1920.

Survival of the fittest

Herbert Spencer, bedenker van de term *survival of the fittest*

Survival of the fittest kan worden vertaald als: het overleven van (het nageslacht van) de best aangepaste binnen een populatie.

De term is bedacht door Herbert Spencer na het lezen van Charles Darwins *On the Origin of Species*. In zijn boek *The principles of biology* uit 1864 gebruikte Spencer de term voor het eerst en legde hij parallellen tussen Darwins biologische theorieën en zijn eigen economische theorieën. Spencer stelde dat als de overheid niet zou ingrijpen de bekwaamste (rijkste) mensen uiteindelijk zouden overblijven en er een superbeschaving zou ontstaan waaruit de zwakkere groepen geëlimineerd zouden zijn.

Bron: wikipedia.org

Onderzoek De betaalmoraal van Nederland

Leven in het schuldengetto

Na een jaar onderzoek naar de schuldenindustrie maakt Investico de rekening op over het lot van schuldenaren in Nederland. Armlastigen worden buiten de reguliere economie en zelfs buiten de rechtsstaat getrapt. Ze mogen verblijven buiten de stadsmuren. Recente Haagse initiatieven zullen aan deze ontwikkeling niets veranderen.

beeld Olivia Ettema

Karlijn Kuijpers, Thomas Muntz en Tim Staal

19 december 2018 – verschenen in nr. 51-52

Voor *De Groene Amsterdammer* onderzocht platform voor onderzoeksjournalistiek Investico samen met *Nieuwsuur* de ‘incasso-industrie’. We toonden hoe een heel stelsel van schuldkopers, gegevenshandelaren en zelfs een privaat bedrijf dat zich voordeed als rechter geld verdienen aan mensen zonder geld. We moesten constateren dat Nederlandse schuldenaren zowel uit de normale economie als uit de rechtsstaat zijn getrapt. Wie de rekening niet kan betalen moet bivakkeren buiten de stadsmuren, in een wildernis waar alles van b-kwaliteit is, waar je geen recht hebt op hulp, op privacy en zelfs niet op een eerlijk proces.

Bron: groene.nl

19 december 2018

Ouderen kosten toch alleen maar geld

Het is ziekelijk, maar GroenLinks heeft een nieuw ziek plan, eentje waar D66 ongetwijfeld wel oren naar heeft. De partij wil dat ouderen voortaan niet meer geopereerd worden. Want dat zou zielig voor henzelf zijn en vooral heel veel geld besparen.

Tegelijk pleit GroenLinks er deze maandag in een initiatiefnota over ouderenzorg (‘Lachend Tachtig’) voor dat iedere oudere die in het ziekenhuis terechtkomt voortaan gescreend wordt op kwetsbaarheid, onder meer om zo onnodige ‘overbehandeling’ te voorkomen. Dat is volgens de politieke partij beter voor ouderen – die vaak helemaal niet in de ‘behandelmolen’ terecht willen komen – en het kan ook helpen de zorgkosten te beperken.

Toen D66 al die idiote plannen voor ‘euthanasie’ voor ouderen promote werd ons verteld dat het echt niet zo is dat de partij — en andere linkse clubs — afwillen van ouderen. Welnee! Het is om hen te hélpen. Het was allemaal in hún belang.

Bron: dagelijksestandaard.nl

Michael van der Galien

23 april 2018

United States 2009

Obama: Maybe You're "Better Off" Taking Painkillers And Forgoing Surgery

https://www.archive.org/details/HealthCareAmerica_945

18-11-2019 | Herman Niescheveld EXCLUSIEF

BEJAARDEN SLOPEN ECONOMIE: KOOPKRACHTSTIJGING NUL

De economische groei valt terug en de koopkracht stijgt niet meer. Dat is de schuld van bejaarden, meldt het Centraal Planbureau (CPB).

Het CPB verwacht dat de economische groei in de volgende kabinetsperiode wegzakt naar hooguit 1,1 procent. De koopkracht groeit tussen 2022 en 2025 helemaal niet. De economische neergang wordt veroorzaakt door bejaarden.

Volgens het CPB zet de vergrijzing nu echt door. "Nederland heeft een enorm overschot aan bejaarden en dat is een ramp voor de economie", zegt econoom Frans van Deuteren. "Bejaarden gaan voortdurend naar de huisarts, of liggen de godganse dag in het ziekenhuis. Dat kost klauwen met geld. Daarnaast werken bejaarden niet. Ze zitten de hele dag maar een beetje naar buiten te loeren en dragen niets bij aan de economie."

Volgens Van Deuteren is een forse reductie van het aantal bejaarden noodzakelijk. "Je kunt iedereen wel in leven willen houden, maar op een gegeven moment wordt dat onbetaalbaar", aldus de econoom. "De overheid moet flink snijden in het zorgbudget, waardoor meer bejaarden komen te overlijden. Een overleden bejaarde maakt immers geen zorgkosten meer en vreet bovendien niet meer uit de pensioenpot. Helaas zijn er maar weinig politici die dat hardop durven zeggen."

Bron: nieuwspaal.nl

How assisted suicide discriminates against the poor and disabled

Credit: Andy Dean Photography via www.shutterstock.com.

By Matt Hadro

Washington D.C., Feb 28, 2017- While physician-assisted suicide is promoted as empowering terminally-ill patients, it could result in the poor being coerced to take their lives, experts warned at an event this week.

“When you deal with the issue of poverty, this immediately rises up – care is expensive, assisted suicide is not,” Sen. James Lankford (R-Okla.) said at a Monday panel on physician-assisted suicide at the Heritage Foundation in Washington, D.C.

The elderly sick may also be taken advantage of, the senator added. They may be told by their families that they are a “burden” on others, or they may simply feel that way. Then “this becomes a guilt issue” as they consider requesting a lethal prescription, he said.

Physician-assisted suicide is currently legal in the District of Columbia and in six states – Washington, Oregon, California, Vermont, and Colorado via state laws, and in Montana through a state supreme court ruling.

Some 24 states are considering legalizing it, according to the group Death with Dignity that promotes these laws around the country. These so-called “Death with

Dignity laws" allow patients diagnosed with a terminal illness with six months or less to live to request a lethal prescription from a doctor.

These laws have "otherwise been rejected by the people," noted Ryan Anderson, the William E. Simon senior research fellow in American principles and public policy at the Heritage Foundation. The "vast majority of the states have considered" the laws already and rejected them, he added.

Critics have also warned about loopholes in the laws that provide room for dangerous abuses to take place.

Patients may "doctor-shop" until they find a physician who approves their request for a lethal prescription, even though the doctor may barely know their medical history. Or one witness for the patient's decision to request a prescription may be a financial beneficiary of their death.

However, groups like Compassion and Choices and Death with Dignity are pushing for these laws to be introduced in state legislatures. And if legalized, physician-assisted suicide could prove especially dangerous to vulnerable populations like the poor, the elderly, and the disabled whose health care costs are seen by some as burdensome.

"Already because so many coverage decisions are based on financial considerations, people with disabilities have difficulty accessing the care we need," Lindsay Baran, a policy analyst at The National Council on Independent Living, said in a written statement read at Monday's panel.

In Oregon, she said, "we have several stories from people who have had doctor-recommended treatments denied only to be offered the assisted suicide drug as one of their covered alternatives" by insurance providers.

Physician-assisted suicide can indeed be "promoted" as a "cost-effective treatment," Dr. G. Kevin Donovan, M.D. M.A., professor at Georgetown University Medical Center, warned at the panel.

Modern palliative care is capable of limiting the physical pain of terminally-ill patients, he added, answering one of the chief arguments of assisted suicide proponents about patients suffering pain for months on end as they prepare to die.

Palliative care is still "underrepresented in the practice of medicine right now," Donovan said, yet "with additional funding" it could become more commonplace.

"Will palliative care be made more accessible when physician-assisted suicide is a legal option? Those who provide funding for health care know that death is always cost-effective," he cautioned.

In California, Catholic opponents of assisted suicide were "told repeatedly by legislators" that "this will never be a publicly-funded benefit," said Kathleen Buckley Domingo, associate director of life ministry for the Archdiocese of Los Angeles.

Yet $2 million was set aside for these drugs by the state of California while 13 million people on the state's Medicare fund are not covered for palliative care, she noted.

"Especially in our immigrant communities…especially in our poor inner city communities, there's a huge disparity in the kind of health care that people are receiving," she said. "They're on MediCal, and this is now the cheapest and easiest option."

The drugs are cheap and also easily available, she said, noting that they can be shipped directly to people's homes.

One woman, Stephanie Packer in Orange, Calif., reported being denied chemotherapy treatment by her insurer while being offered cheap coverage for a lethal prescription, in a documentary produced by the Center for Bioethics and Culture Network.

The elderly sick are also vulnerable to such laws because they may be told by their families that they are a "burden" on others or they may simply feel that way.

In fact, in 2014 the State of Washington reported that of those who died in the state's Death With Dignity program, almost 60 percent said they were concerned about being a "burden on family, friends/caregivers."

"We have privileged assisted suicide over good medical care," Donovan said, so much so that in California, by law if a hospitalized psychiatric patient has a terminal medical diagnosis, they "have to be released" if they request a lethal prescription.

"This is somebody who isn't entitled to make decisions for themselves. That's why they're in a psychiatric hospital," Donovan said.

Ultimately, assisted suicide laws are not about empowerment but rather about special interests, the panel said.

Legalizing it "doesn't really give patients any new rights or protections," Donovan insisted, as suicide is currently "legal in all 50 states," but "it's just not legal to help someone or promote it." Rather, "it's a physician-protection law," he said.

The laws are supported by "very few people" who tend to be more well-educated and wealthier, but "those who are put at risk" are many, especially the elderly and those in lower-income brackets.

"I think those are usually called special interest bills," he said.

The bills are also based on a "false reasoning" of autonomy, he added.

"If these bills wanted to honor choice, free choice," he continued, "then how do we justify restricting this to people who are going to be dead in 6 months?" Why not those with nine or 12 month diagnoses, he asked, or the chronically ill or emotionally ill.

Even though proponents of assisted suicide argue that it saves patients from enduring months of painful suffering at the end of their lives, Donovan explained that many physicians may offer incomplete or even incorrect terminal diagnoses.

Two acts physicians do not perform well, he argued, are to "prognosticate the end of someone's life" and "overdose our patients, lethally."

Source: catholicnewsagency.com

Matt Hadro

Feb 28- 2017

De zorg kampt met grote personeelstekorten in zowel de ouderen- en thuiszorg, als in ziekenhuizen. En dat kan geen verrassing zijn: al jaren geleden was duidelijk dat de huidige problemen eraan zaten te komen.

Bron: nos / nieuwsuur

29-03-2019

Als sciencefiction werkelijkheid wordt

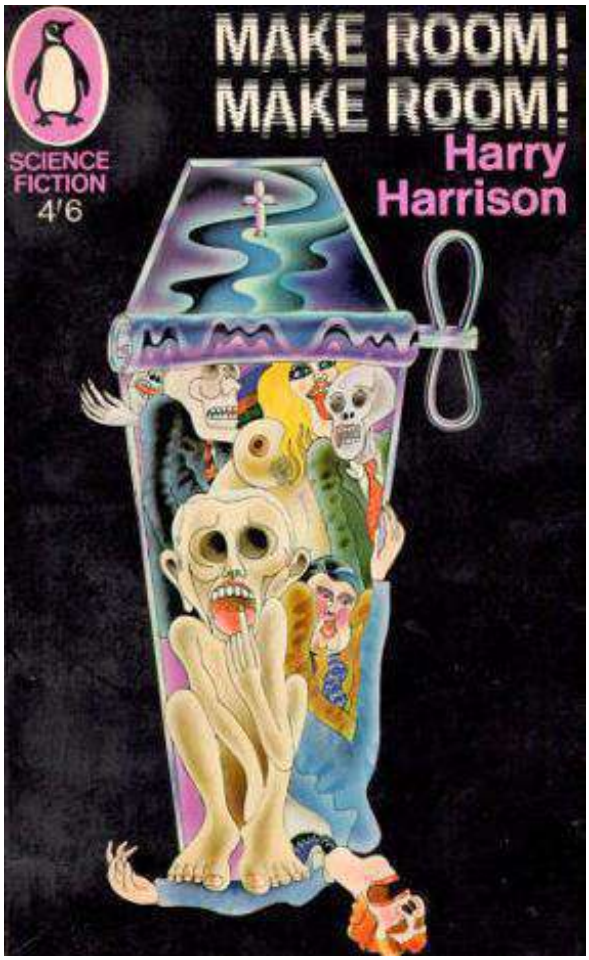

Book: science fiction

Harry Harrison

1966

United States

Publisher: Doubleday

English

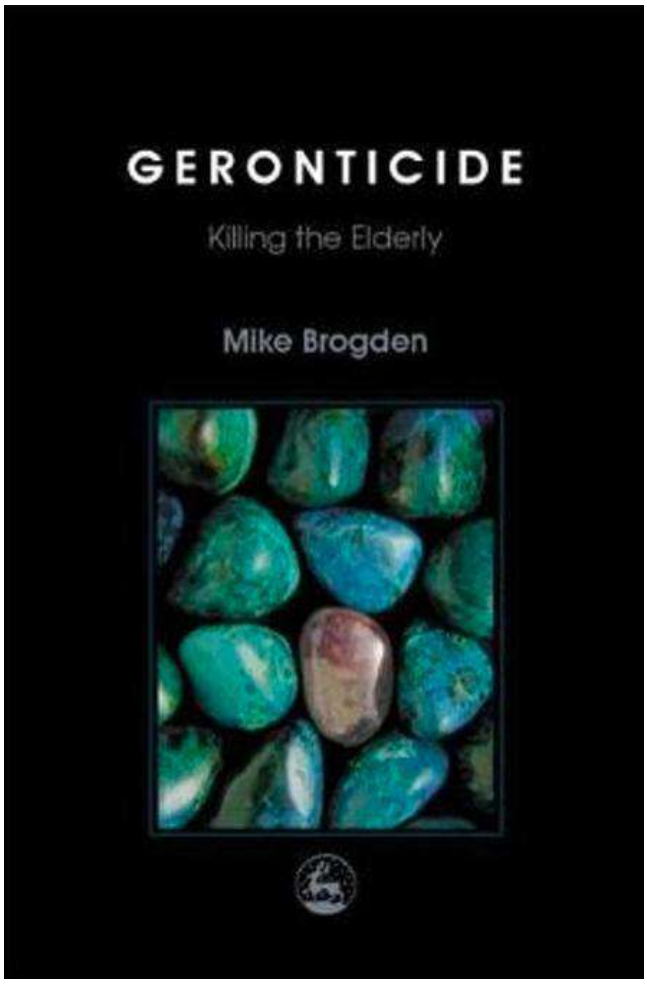

Engels

Paperback

224 pages

2001

Mike Brogden / Michael Brogden
Publisher: Jessica Kingsley Publishers

EAN : 9781853027093

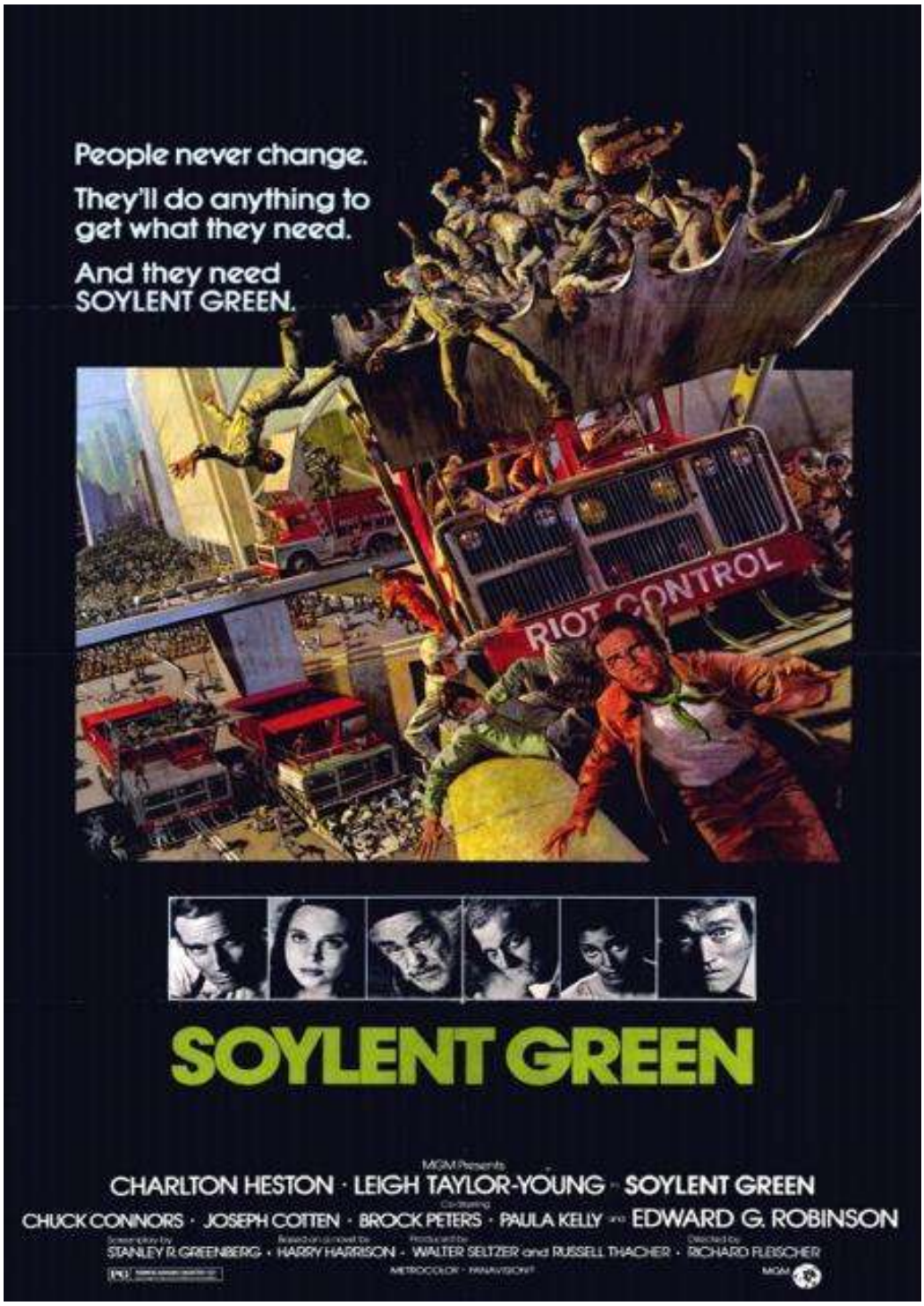

Soylent Green movie Poster
MCM must be MGM

Zweedse gedragswetenschapper kreeg zendtijd op TV voor pleidooi om mensenvlees te eten om “de planeet te redden”

Het “voedsel van de toekomst” zou “dode mensenlichamen” kunnen zijn.

Een Zweedse gedragswetenschapper heeft (op de nationale televisie!) geopperd dat het noodzakelijk kan worden om over te schakelen naar kannibalisme en mensenvlees te eten om “de planeet te redden”.
Magnus Söderlund, die op de Zweedse televisie verscheen om te praten over een conferentie over het “voedsel van de toekomst,” zei dat hij seminaries zou houden over de noodzaak van het consumeren van menselijk vlees om de klimaatverandering een halt toe te roepen.

Bron: katholiekforum.net

Dries Goethals

5 september 2019

Ouderenzorg

Problemen in de ouderenzorg zijn groot, maar erover praten is lastig. Debora van Iperen werkte zelf ruim 25 jaar in de zorg: "Er heerst ook een angstcultuur."

Bron: https://evajinek.kro-ncrv.nl/

10 september 2019

De dood als uitkomst? De ethiek van euthanasie bij een voltooid leven

AUTEUR:
SUZANNE SCHUURMAN
GEPUBLICEERD OP: NOV 02, 2017

MEDISCH

Moeten we niet gewoon beter voor ouderen zorgen om hun stervenswens te voorkomen? Ook maatschappelijk gezien kan euthanasie bij een voltooid leven geleidelijk tot verschuivende morele waarden leiden. Met een optie komt de verwachting dat deze optie overwogen wordt, en kan het na verloop van tijd zelfs zo zijn dat er een veranderde norm en daarbij een verplichting ontstaat: als je oud bent, volgens de buitenwereld een zinloos leven leidt en anderen alleen tot last bent, wat doe je hier dan nog? Zo kan het ouderen kwalijk worden genomen dat ze niet de keuze tot euthanasie maken, een nare voorstelling. Dit is een *slippery slope* die moeilijk tegen te houden is, omdat officiële regelgeving geen grip heeft op zulke maatschappelijke (onbewuste) opvattingen. Deze verschuiving is in mindere mate ook te zien bij euthanasie voor medisch lijden: eerst werd het alleen ingezet voor terminale patiënten, nu zijn ook ouderdomsklachten een geldige reden. Alsnog zijn de grenzen van de huidige euthanasieregelgeving relatief duidelijk; existentieel lijden is een subjectievere zaak die grenst aan levensbeschouwing en niet aan objectievere medische feitenkennis.

Bron: panacea.nl

2 november 2017

D66 komt met wetsvoorstel voltooid leven, wacht niet op het kabinet

NOS

2 SEPTEMBER 2019

POLITIEK

Pia Dijkstra **ANP**

Sociale euthanasie

(samenvatting: IFUD of Human Rights)
2 september 2019

OUTSIDERS DIE KRITIEK UITEN

Sociale en economische euthanasie zou in Nederland niet aan de orde zijn volgens de regering.Informatie is onjuist bevat welbeschouwd geen nieuws en was reeds jaren bekend.Het is stemmingmakerij,het verdraaien van de feiten en vergelijken met Nazi-Duitsland zou bovendien verraden van een groot gebrek aan respect voor de ingewikkelde vraagstukken die aan de Euthanasie ten grondslag liggen.Als er iets mis gaat in de zorg zijn dat incidenten en is het niet structureel.(zo weet men de kritiek opzij te schuiven).

Els Borst (D66) was duidelijk meer betrokken bij degenen die het leven wilde beeïndigen dan bij degenen die zolang mogelijk een gelukkige dag wilden.Had het in spreekbeurten alleen over de klassieke situaties van euthanasie [rapport "Medische besluitvorming aan het einde van het leven", VU medisch Centrum Amsterdam en Erasmus MC Universitair Centrum Rotterdam,2003]: schreef over de onderwerpen sedatie / pil van Drion (blz 107 - 10.5 opvattingen) maar niet over de gevaren van sociaaleconomische euthanasie,het gevaar van misbruik "sociaal-Darwinisme". (PRO-EUTHANASIE -lees- Peter Singer,C.W. Rietdijk "De Holle diamant" en Ezekiel Emanual,USA), "Die Freigabe der Vernichtung lebensunwerten Lebens" Karl Binding / Alfred Hoche 1920.

https://archive.org/details/ANNUALREPORTIFUDOfHumanRights20162017/page/n1555

Europese Commissie voor de Rechten van de Mens

“20.000 doden per jaar in nederland door medische fouten en medicijngebruik”

Vrijwel zeker sterven in Nederland méér mensen een niet-natuurlijke dood zonder dat daarbij een strafvordelijke kwalificatie wordt toegekend dan officieel uit de statistieken blijkt, die niet onder het begrip euthanasie vallen. Geneesmiddelgerelateerde ziekenhuisopnames door medicijnen.Bij een derde van de mensen ouder dan 75 jaar blijkt sprake van polyfarmacie. Sufheid door de bijwerking van medicijnen met botbreuken door valongevallen. Ouderen die in combinatie de samenhang van omstandigheden zonder goede nazorg in de thuissituatie uiteindelijk in een verpleeghuis belanden en komen te overlijden.

Op 21 januari 1994 die dag liet Ik een aanklacht tegen de Nederlandse Staat, vergezeld van een aantal bewijsstukken, notarieel vastleggen. Ik deed dit nadat eerder de Inspectie Volksgezondheid, de Staatssecretarissen Volksgezondheid en Justitie, de Nationale Ombudsman en vele andere vooraanstaande Nederlanders de door mij gemelde misstanden niet serieus namen. Of naar andere gremia verwezen.Het een en ander in een boekwerk: “de een zijn dood is de ander zijn brood!” Kort daarop heb Ik toen met mijn stichting “Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights” een aanklacht tegen de Nederlandse Staat gedeponeerd bij de Europese Commissie voor de Rechten van de Mens. De Commissie had destijds nader dienen te motiveren,doch werd de klacht zonder noemenswaardige motivatie onder het tapijt geveegd.

H.G.M.Th. DERKS
NOTARIS
Keizer Ottostraat 4, Budel
Postbus 2005, 6020 AA Budel
Telefoon 04958-93232
Telefax 04958-91931
Postbank 1.10.40.98
Rabobank Budel 10.95.03.848
ABN/AMRO Budel
Capucijnerplein 48.34.73.332
Marktstraat 52.87.15.631
Rabobank Soerendonk 14.79.01.693
Rabobank Maarheeze 13.07.02.900
ING Bank Weert 68.30.63.065

BUDEL, 21 juni 1994,

De Heer J.P. van den Wittenboer
Postbus 324
5660 AH Geldrop

Geachte Heer Van den Wittenboer,

Hierbij ontvangt U het ontwerp van de akte betreffende de klacht die U indient bij de Europese Commissie voor de Rechten van de Mens te Straatsburg.

In de akte staat bij de aanhalingstekens alleréérst vermeld dat alle rechts-middelen in Nederland voor U zijn uitgeput: tot de rechter kunt U zich niet wenden, want Uw advocaten houden liever hun (ex-)collega's een hand boven het hoofd dan dat zij Uw zaak willen behandelen, de Officier van Justitie doet niets en talloze verantwoordelijke instellingen en personen gaan ook al niet serieus op Uw zaak in of laten zelfs helemáál niets van zich horen.
Het is belangrijk dit te vermelden, want als U niet aangeeft dat voor U in Nederland alle rechtsmidelen zijn uitgeput, zal de Commissie Uw klacht niet eens behandelen en verdwijnt alles ongelezen in het archief om er waarschijnlijk nooit meer uit te komen.

Vervolgens staat in de akte het verhaal zoals U mij dat gegeven hebt en waarin alleen enkele taalkundige spel- en stijlfouten zijn verbeterd. Aan de inhoud zelf is niet getornd.

Ik heb aan het eind opgenomen dat óók Uw brief aan de Officier van Justitie aan de akte wordt gehecht. Deze brief is belangrijk om aan te tonen dat U hebt geprobeerd de Staat der Nederlanden veroordeeld te krijgen. Zie twee alinea's terug.

Voorts adviseer ik U aan de Commissie de stukken die U aan de akte wilt laten hechten in ieder geval ook los toe te zenden. Dit maakt het voor de Commissie een stuk gemakkelijker Uw zaak te behandelen (als de stukken los meegestuurd worden, kunnen meerdere mensen tegelijk aan Uw zaak werken).

Wilt U mij laten weten of U met het ontwerp akkoord gaat?

Als de akte volgens het ontwerp zal worden getekend (dus als geen verdere werkzaamheden meer nodig zijn), zal de afrekening bedragen:

- salaris (3 uur à ƒ 265,00)	ƒ 795,00
- BTW over het salaris (17½%)	" 139,13
- registratiekosten (vrij van BTW)	" 6,00
	ƒ 940,13

akte zal op 22 juni as. om half vier 's middags worden ge-
end. Wilt U meenemen: Uw brief aan de Officier van Justitie,
ursus "Verover het Binnenhof" en het formulier (Requête/
lication), om de zaak bij de Europese Commissie voor de Rechten
de Mens aanhangig te maken.

Hoogachtend,

COMMISSION EUROPEENNE
DES
DROITS DE L'HOMME

CONSEIL DE L'EUROPE
STRASBOURG

EUROPEAN COMMISSION
OF
HUMAN RIGHTS

COUNCIL OF EUROPE
STRASBOURG

**EUROPESE COMMISSIE VOOR
DE RECHTEN VAN DE MENS**

Raad van Europa - Straatsburg

HR-R14.NL
NM/gf

01 FEV. 19

Verzoekschrift Nr. 25362/94
VAN DEN WITTENBOER tegen Nederland

Geachte heer,

Hierbij doe ik u een afschrift toekomen van de beslissing die door de Europese Commissie voor de Rechten van de Mens werd gewezen inzake het verzoekschrift geregistreerd onder bovenvermeld nummer.

Deze beslissing is definitief en is niet vatbaar voor enige vorm van beroep, noch bij de Commissie noch bij enige andere instantie.

Deze mededeling geschiedt in overeenstemming met Artikel 52, lid 1 van het Huishoudelijk Reglement van de Commissie.

De dokumenten die u mij ter staving van voornoemd verzoekschrift had toegezonden doe ik u per separate post toekomen.

Hoogachtend,

voor de Secretaris van de Europese
Commissie voor de Rechten van de Mens

Maud Buquicchio
Secretaris van het Comité

Bijlage: Beslissing

Intermediary Foundation of the
Universal Declaration of Human Rights
t.a.v. de heer J.P. van den WITTENBOER
Postbox 324
NL - 5660 AH GELDROP

Adresse postale :
CONSEIL DE L'EUROPE
F-67075 Strasbourg Cedex
FRANCE

Téléphone : 88 41 20 18

Télex : EUR 870 943 F

Télécopie : 88 41 27 30

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

EUROPEAN COMMISSION OF HUMAN RIGHTS

DECISION

AS TO THE ADMISSIBILITY OF

Application No. 25362/94
by Joannes Petrus VAN DEN WITTENBOER
against the Netherlands

The European Commission of Human Rights, sitting in private as a Committee of three members pursuant to Article 20 para. 3 of the Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms, on **12 January 1995**, the following members being present

Mrs. G.H. THUNE, President of the Committee

MM. M.A. NOWICKI

G. RESS

Mrs. M.F. BUQUICCHIO, Secretary to the Committee

Unanimously decides as follows:

The Commission has examined the applicant's complaints as they have been submitted in the application introduced on 29 April 1994 and registered on 3 October 1994 under file No. 25362/94 and the other material submitted. However, insofar as the matters complained of have been substantiated and are within its competence, the Commission finds that they do not disclose any appearance of a violation of the rights and freedoms set out in the Convention or its Protocols.

It follows that the application must be rejected in accordance with Article 27 of the Convention.

Accordingly, the Commission

DECLARES THE APPLICATION INADMISSIBLE.

Secretary to the Committee — President of the Committee

(M.F. BUQUICCHIO) — (G.H. THUNE)

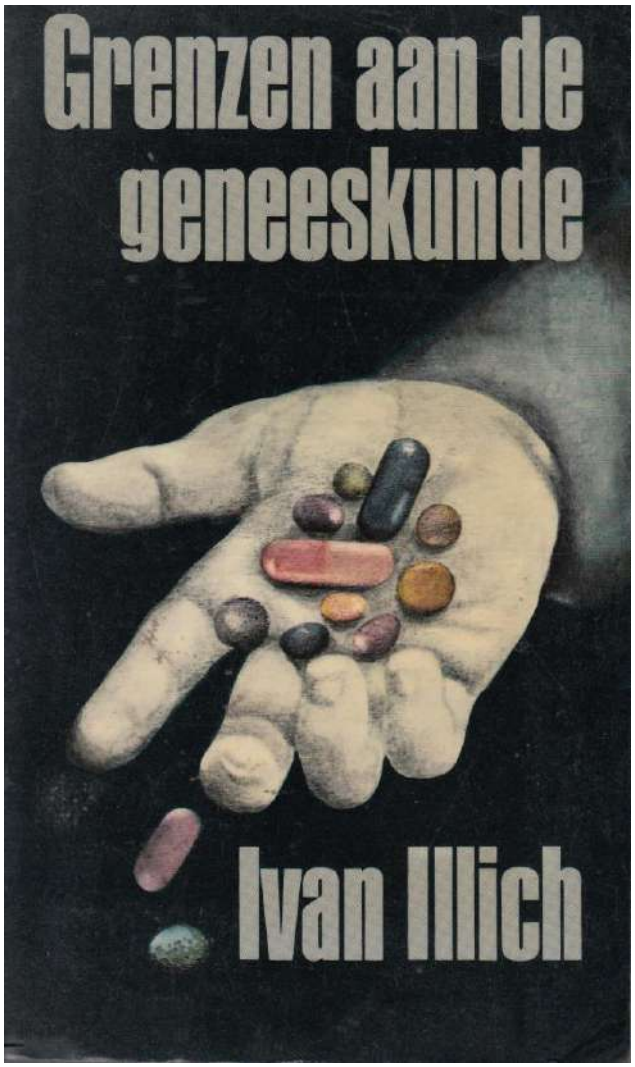

“Grenzen aan de geneeskunde”

Ivan Illich

Uitgeverij: Het wereldvenster

319 blz

Eerste druk april 1978

Tweede druk november 1979

Derde Druk april 1981

Vertaling uit het Engels in Nederlands

ISBN: 9029396237

Plan Simons

In 1990 verschijnt een nota van het ministerie van WVC onder de titel **"***Werken aan Zorgvernieuwing".* In dit zogenaamde 'Plan Simons', dat een radicale stelselherziening van het Nederlandse gezondheidszorgsysteem voorstelt, wordt ten aanzien van de patiënten aandacht besteed aan rechtspositie, klachtbehandeling, medezeggenschap, organisaties en platforms, voorlichting, de positie van de verzekerde en het actieprogramma patiënten / consumenten. De staatssecretaris beoogde hiermee de positie van de patiënt / consument te versterken. Verder aan de orde destijds het stellen van grenzen aan de zorg, het verrichten van medische experimenten en het vraagstuk van de euthanasie.

Bron: "Keuze in de Zorg vanuit patiëntenperspectief kaders en aspecten" , (1988-1993) F.H. Boeringa / M.A.W. Moons, Mei 1994, Nivel, ISBN: 90-6905-246-6

Hans Simons is in 2019 overleden (71)

Stelsel van gezondheidszorg

De staatssecretaris van WVC – in 2019 overleden- Hans Simons schreef op 22 september 1993 in zijn brief: Dat het beleid van het kabinet erop is gericht om verbeteringen te brengen in het functioneren van het stelsel van gezondheidszorg. Dat is echter niet iets dat door de politiek alleen gedaan kan worden, alle burgers zijn daarbij partij.Bijdragen door J.P. van den Wittenboer ook al zijn ze kritisch van toon zijn altijd welkom ten behoeve van de verdere ontwikkeling en toetsing van het beleid.

J.P. van den Wittenboer: opvattingen en onderzoeken door diens stichting IFUD of Human Rights in 1993 en daarna moeten voldoende gedragen worden door de burgers in de samenleving. Dat bleek niet het geval, de stichting kan dat niet alleen.

https://archive.org/details/StaatssecretarisVanVolksgezondheidH.j.Simonsklachtenbrief1993

https://archive.org/details/StaatstoezichtOpDeVolksgezondheid

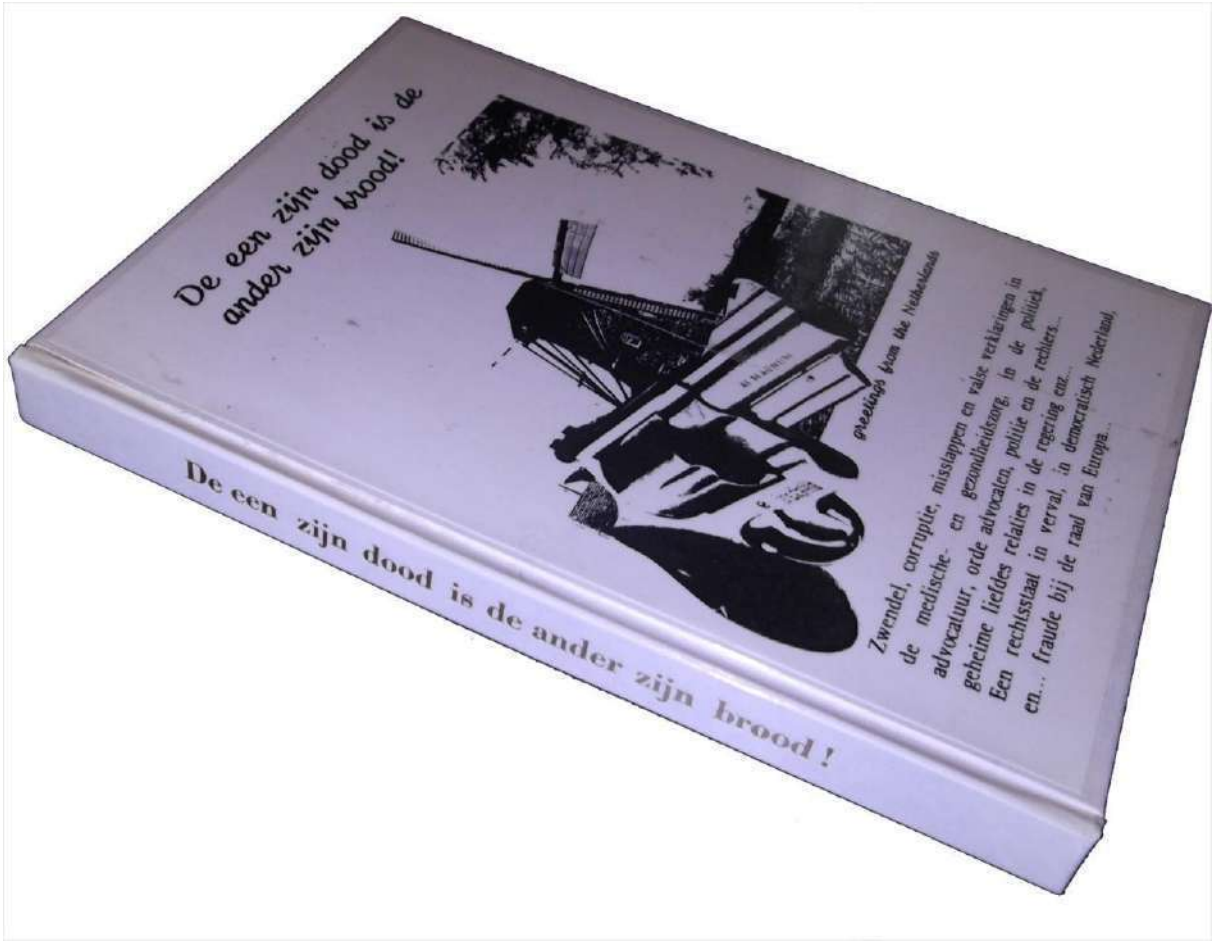

Foto: IFUD of Human Rights - 2017

“De een zijn dood is de ander zijn brood!”

J.P. van den Wittenboer

195 blz

1994

Orgaandonatie na euthanasie: juridische overwegingen en vraagstukken

Mr. drs. J.A.M. Bollen, prof. dr. L.W.E. van Heurn, prof. dr. D. Ysebaert, prof. dr. W.N.K.A. van Mook & mr. dr. M.M. ten Hoopen

Terwijl euthanasie ethisch en jurididdch gezien nog steeds tot discussies leidt, gaan de ontwikkelingen door. Er dienen zich situaties aan die nog een dimensie aan het euthanasievraagstuk toevoegen. Dit werd een aantal jaren geleden duidelijk toen de eerste gevallen in het nieuws kwamen van patiënten die de wens hadden om. Na een door hen te ondergane euthanasie, één of meer organen te doneren. Zorgaanbieders en- -verleners kwamen voor de vraag te staan of dit wel mogelijk is. Aanvankelijk was de reactie in de praktijk terughoudend. Onbekendheid met de procedure bracht onzekerheid mee over de implicaties ervan, zowel medisch-technisch als in ethische en juridische zin.

Tijdschrift voor Gezondheidsrecht 2019

bjutijdschriften.nl

Het gevaar dat ze de grenzen in deze steeds blijven opschuiven bij euthanasie en orgaandonatie

Het medische systeem van A tot Z wordt gecontroleerd door financiële belangen van de farmaceutische industrie. Tal van patiëntenorganisaties,wetenschappelijke bladen,medische journaals,onderzoeken en opinieleiders worden gesponsord door de farmaceutische industrie. De geneeskunde gebaseerd op louter kosten baten analyse in een neo-darwinistische maatschappij waar alleen consumptie en winstbejag telt,is het risico op economische euthanasie enorm. De sterke vergrijzing van de bevolking en een economische recessie zouden deze tendens nog kunnen versterken.

IFUD of Human Rights
2014

Euthanasie

Minister Borst van Volksgezondheid die in het verleden wetten en praktijken rondom euthanasie door duwde en de negatieve reacties erop minachtte. Borst pleitte er tevens voor om stervenshulp (de gevallen van euthanasie die niet door artsen worden gemeld, omdat het formeel gezien nog strafbaar is) te rekenen tot normaal medisch handelen. Haar opmerkingen over de pil van Drion, de zelfmoordpil voor bejaarden, zijn nog wel het meest opzienbarend: “Borst vertelde de

NRC-journaliste eerst over twee hoogbejaarden van 95 die ‘er gewoon schoongenoeg van hadden. Zij verveelden zich te pletter – en helaas verveelden ze zich niet dood. Want dat was wat ze eigenlijk wilden’.” Een nieuw criterium wordt dus in de politiek genoemd: levensmoe. De vraag is dan: Hoe ver zijn we hier nog verwijderd van Lebensunwertes Leben (levensonwaardig leven)? Borst werd door deze uitspraken wel in de Tweede Kamer op het matje geroepen. Achteraf kunnen we concluderen dat Borst meer betrokken wilde zijn bij degenen die het leven wilde beëindigen dan bij degenen die zolang mogelijk een gelukkige dag wilden.

Lisette lagendijk
2008

Nieuwe donorwet

Vanaf 1 juli 2020 geldt de nieuwe donorwet. Deze wet geldt voor iedereen van 18 jaar en ouder die ingeschreven staat in een Nederlandse gemeente. De overheid vraagt aan mensen om in het Donorregister in te vullen of zij wel of niet organen en weefsels aan een patiënt willen geven na hun overlijden.

Rijksoverheid
2019

Orgaanhandel

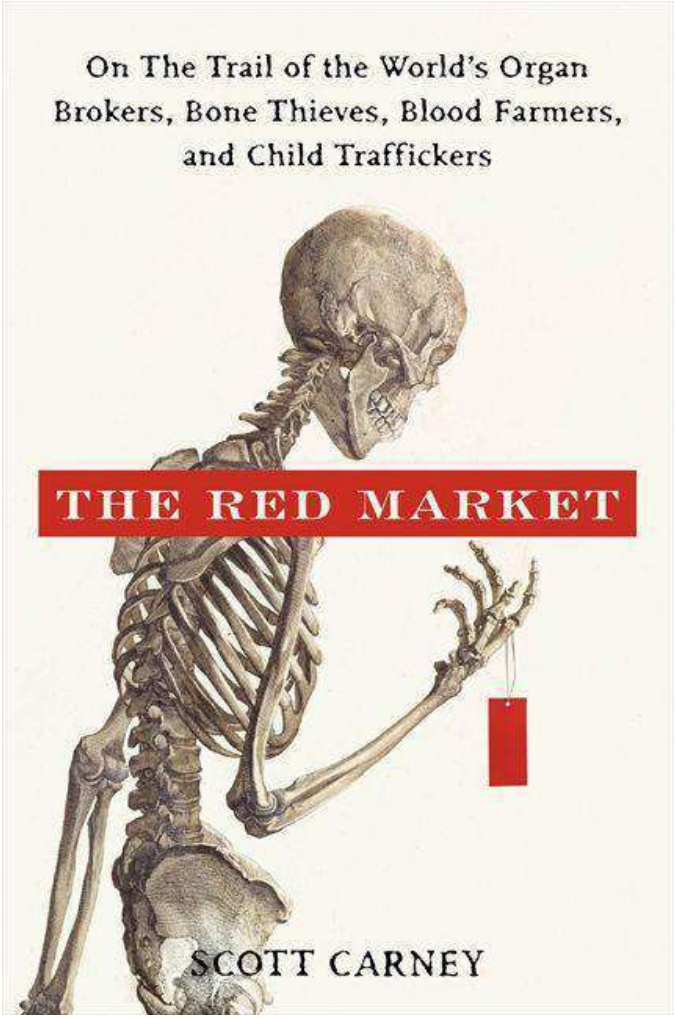

Scott Carney's boek “The Red Market” een gloednieuw licht op de verontrustende, miljarden dollars handel in menselijke lichaamsdelen.

Publication date 01 Nov 2011

Publisher HarperCollins Publishers Inc

Language English

ISBN10 0061936464

ISBN13 9780061936463

© Thinkstock

Ziekenhuizen afwachtend over landelijke staking van 20 november

Ziekenhuizen zijn afwachtend als het gaat om de voorbereidingen op de aangekondigde landelijke staking van ziekenhuispersoneel op 20 november. ,,Er staan altijd deuren open om te praten. Er is nog van alles mogelijk", aldus Wouter van der Horst, woordvoerder van de NVZ (Nederlandse Vereniging van Ziekenhuizen).

Bron: Ine Cup 29-10-2019
ed.nl

Malaise in de gezondheidszorg in 1994

De economische malaise speelde destijds ook in de gezondheidszorg.Er dreigden duizenden banen verloren te gaan.een op de zes ziekenhuizen stond op het randje van bankroet. Om de financiële problemen het hoofd te kunnen bieden werd personeel ontslagen. De werkdruk in de gezondheidzorg nam toe.

https://archive.org/details/DeEenZijnDoodIsDeAnderZijnBrood_201512/page/n177

https://archive.org/details/AkteNotarieelNederlandseStaat

Canadees rapport: ‘Euthanasie bespaart 130 miljoen euro’

KN Redactie 27 januari 2017

Foto: DFID ccby flickr.com

Euthanasie en hulp bij zelfdoding bespaart de Canadese belastingbetaler jaarlijks zo’n 130 miljoen euro.

Critici beschouwen het rapport als een opstapje die overheden nodig hebben om ouderen ervan te overtuigen dat het een morele plicht zou zijn te sterven om het zorgsysteem in stand te houden, meldt *LifeSiteNews.*

‘Morele plicht te sterven’

“Dit soort studies wil een nieuwe vorm van sociale druk creëren”, stelt Alex Schadenberg, hoofd van de Euthanasie Preventie Coalitie. Het “nieuwe model van de goede burger” wordt steeds meer degene die zodra hij ernstig ziek of gebrekkig wordt zich realiseert dat het een morele plicht is te sterven. “Hoe sneller hoe beter”, aldus Schadenberg.

Nederlandse gegevens

Onderzoekers Aaron Trachtenberg en Braden Manns gebruikten gegevens uit Nederland en België, waar euthanasie wettelijk is toegestaan. Op basis daarvan maakten zij een schatting van de tijd die geëuthanaseerde patiënten anders nog zouden hebben geleefd. Als 60% van de patiënten een maand en de rest een week korter zou leven, zou dat jaarlijks een besparing opleveren van tussen de 32 en 130 miljoen euro opleveren.

‘Aanzienlijke besparing’

Die zouden de implementatiekosten ruimschoots overtreffen, aldus de onderzoekers. De kosten van het laten sterven van patiënten mogen geen extra financiële last worden van het zorgsysteem, maar kunnen “een aanzienlijke besparing” opleveren, aldus de onderzoekers.

Voorbode

Tegenstanders van euthanasie en hulp bij zelfdoding hebben de studie onmiddellijk veroordeeld. Zij beschouwen het als een voorbode van een te vrezen draai van de publieke opinie. Meer nog in het overheidsbeleid, dat hulp bij zelfdoding niet alleen goedkeurt, maar promoot als een nobele plicht.

Uit eigen zak

“De boodschap aan patiënten wordt steeds meer: ‘Hoe kun je zo egoïstisch zijn?’”, aldus Schadenberg. De teneur zal zijn dat mensen die tegen zulke hoge kosten in leven gehouden willen worden dat maar uit eigen zak moeten gaan betalen.

‘Naïef’

Schadenberg noemt de suggestie van de onderzoekers het bespaarde geld aan palliatieve zorg te besteden “naïef”. “Hoe meer mensen voortijdig sterven door een dodelijke injectie, hoe minder vraag er zal zijn naar palliatieve zorg.” De dalende vraag ernaar zal haar uiteindelijk van de prioriteitenlijst doen verdwijnen.

Dagelijkse confrontatie

Volgens Amy Hasbrouck van Toujours Vivant/Not Dead Yet Canada is het onderzoek exemplarisch voor de houding waarmee mensen met handicaps dagelijks geconfronteerd worden. “Deze onderzoeksresultaten zullen alleen maar de interpersoonlijke en institutionele druk op oude, zieke en gehandicapte mensen doen toenemen ‘om het juiste te doen’ en ‘te stoppen een last te vormen voor hun familie en het zorgsysteem’.”
“Hoewel de onderzoekers tegen deze conclusie protesteren is het duidelijk dat kostenbesparing een factor zal spelen in het besluit om euthanasie of hulp bij zelfdoding te vragen.” (KN/LSN)

- **Dit artikel delen:**

Bron: Katholiek Nieuwsblad

kn.nl

27 januari 2017

Euthanasie, omdat de zorg het laat afweten

De manier waarop wij omgaan met dementerenden maakt dat zij de dood verkiezen. Dat stelt verpleegkundige en medisch socioloog Hugo van der Wedden.

Volkskrant

Hugo van der Wedden

18 november 2011

Euthanasie bevindt zich op hellend vlak

Victor Lamme in Volkskrant over euthanasie-marketing.

Volkskrant

Victor Lamme

16 februari 2016

nationale ombudsman

Hulp met een luchtje

Column

16 november 2019

Leentje den Heijer* is ernstig ziek. Ze kan zelf niet veel doen in haar huis. Ze krijgt daarom vanuit de Wmo een huishoudelijke hulp. Ze heeft afspraken gemaakt over het werk. Als de hulp die afspraken niet nakomt, wil Leentje een andere hulp. De gemeente geeft echter geen gehoor.

Leentje heeft een lichamelijke beperking en wordt ook ontzettend ziek van sigarettenrook. Het lastige is dat zij dat als gevolg van een ziekte niet kan ruiken. Als een roker in haar buurt komt, wordt ze onwel zonder te weten waar het aan ligt. Toen de buurvrouw haar vertelde dat de hulp naar sigaretten rook, heeft Leentje goede afspraken gemaakt met de hulp. Die draagt geen kleren meer die naar rook ruiken en mag in huis niet roken.

Leentje wordt toch steeds zieker. Als ze haar hulp betrapt op roken in de tuin begrijpt ze ook waarom. Ze maakt hier melding van en de hulp wordt weggestuurd. Maar Leentje kan niet zonder huishoudelijke hulp en belt daarom met de manager van de gemeente.

Die manager laat haar weten dat er momenteel geen capaciteit is om haar meteen een nieuwe hulp te sturen. Ook een ander zorgkantoor kan geen oplossing bieden. Daar komt ze wekenlang op een wachtlijst. Dat kan toch niet de bedoeling zijn?

Door haar slechte gezondheid kan Leentje weinig zelf en dus belt ze met medewerker Fatima van de Nationale ombudsman. Ze vertelt Fatima dat ze wil klagen bij de gemeente, maar weet niet goed hoe ze dat moet doen. Fatima weet dat niet iedereen zijn weg daarin weet te vinden. Ze besluit Leentje daarbij te helpen. Samen met haar zet ze de klacht in een brief en legt die voor aan de klachtcoördinator van de gemeente.

Inmiddels zit er gelukkig al schot in de zaak. De thuishulporganisatie heeft een nieuwe hulp gevonden voor Leentje. Er zijn duidelijke afspraken gemaakt en de contactpersoon van de gemeente belt maandelijks met Leentje om te kijken hoe het gaat en of ze tevreden is. Dat is gelukkig het geval.

Ik vind het belangrijk dat een gemeente de burger een luisterend oor biedt als deze aan het loket komt met een probleem. Je kan iemand niet wegsturen met 'Sorry over een paar weken bent u aan de beurt' als er nu hulp nodig is. Fijn dat we Leentje hebben kunnen helpen bij haar klacht en dat ze nu weer vooruit kan met een nieuwe hulp.

**gefingeerde naam*
De persoon op de foto is niet de persoon uit deze column

Deze column is eerder geplaatst in de Telegraaf van zaterdag 16 november 2019

Mensen met een handicap moeten makkelijker toegang krijgen tot producten en diensten

Europees Parlement 2017

https://archive.org/details/mensenhandicaptoegangproductendiensten

Onderzoek Geldautomaten

Ervaart u het verdwijnen van geldautomaten als een gemis?

Opmerkingen:

- Belangrijk dat je in de wijken ook pinautomaten houdt.
- Cohesie buurt verdwijnt daarmee weer een beetje
- De banken hebben ons afhankelijk gemaakt en nu gaan ze de oude mensen nog verder van de maatschappij houden
- De banken zijn groot gemaakt door de mensen die nu oud zijn, zij spaarde, leende, sloten hypotheken af, en nu mogen ze met bus en taxi hun EIGEN geld ophalen. Geld dat niets meer opbrengt (rente) maar zelfs geld kost (administratie e.d.).
- De ouderen kunnen lastiger bij hun geld komen
- Een veilige plek
- Ieder pinautomaat die verdwijnt in de omgeving maakt het probleem groter
- In de winkels kan je maar kleine bedragen pinnen
- Je bent geen baas meer over je eigen geld de banken hebben je in de tang en maar voor houden dat het voor de veiligheid is????
- Moeilijk voor ouderen als je in 1x je maandbedrag wil pinnen.
- Opname bedrag is bij andere automaten kleiner
- Schandalig
- Service wordt minder
- Veiligheid
- Voor ouderen deze moeten ook over contant kunnen beschikken
- Voor ouderen die geen grote afstanden kunnen afleggen is dat een probleem
- Vooral voor ouderen in deze buurten s dit hee erg!
- Waar zijn we in Gods naam mee bezig. Eerst de kantoren en dan nu de automaten.

Bron: Onderzoek geldautomaten

Tip maastricht.nl

Onafhankelijk burgerpanel

Christine Lagarde: "Oudere mensen leven te lang en er is een risico voor de wereldeconomie, er moet iets gedaan worden"

De vergrijzing van de bevolking is een bekende uitdaging. Het Internationaal Monetair Fonds voert op elke kwartaalvergadering een uitgebreide analyse uit. Wat de aandacht trekt is de agressiviteit en wreedheid waarmee het het probleem onder de aandacht wordt gebracht. Het fonds pleit onder meer voor een verlaging van de uitkeringen en een verhoging van de pensioengerechtigde leeftijd omdat "het risico bestaat dat men langer leeft dan verwacht".

Bron: snap4face.com

Augustus 2019

Bilderberg

https://archive.org/details/bilderberg_201910

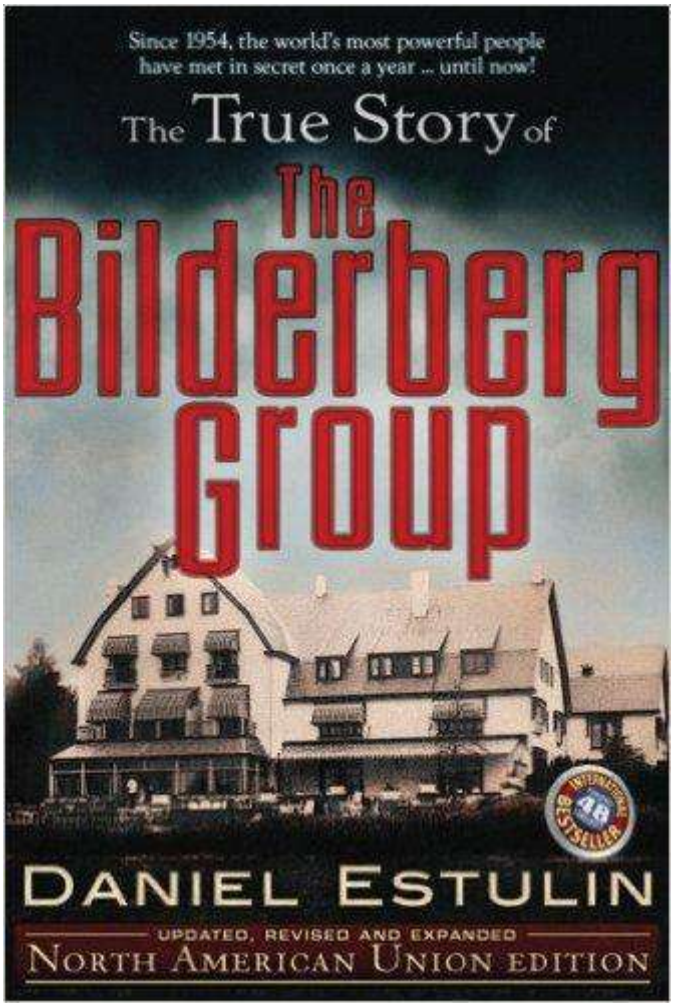

Auteur
Daniel Estulin
Taal
Engels
Verschijningsdatum
januari 2017
ISBN10
1634240871
ISBN13
9781634240871

Salonfähig maken euthanasie

canards door de media

deVerdieping Trouw

19 november 2019

CBS-peiling

De helft van de Nederlanders wil euthanasie mogelijk maken voor wie het leven beu is

Beeld Ilse de Kraaij

Voor het eerst peilt het CBS de stemming rondom ‘voltooid leven’. Meer dan de helft van de Nederlanders vindt dat gezonde mensen die dood willen ook euthanasie moeten kunnen krijgen.

Marten van de Wier & Rianne Oosterom 19 november 2019, 0:01

Een meerderheid van de Nederlanders vindt dat lichamelijk gezonde mensen die levensmoe zijn euthanasie moeten kunnen krijgen. Dat mag nu niet volgens de wet. 55 procent vindt dat euthanasie voor gezonde mensen onder bepaalde omstandigheden wel moet kunnen. Een derde wil dat euthanasie voor gezonde mensen uitgesloten blijft.

Dat blijkt uit onderzoek van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) onder 3600 Nederlanders. Volgens het CBS is dit de eerste representatieve peiling van de mening van Nederlanders over een aantal hete hangijzers in het euthanasiedebat. Het statistiekbureau wil zo het maatschappelijk debat voeden met feiten, zegt woordvoerder Tanja Traag.

Van de mensen die euthanasie bij levensmoeheid steunen, vindt ruim een derde dat daarvoor wel een leeftijdgrens moet gelden: alleen wie ouder is, komt in aanmerking. De helft vindt dat leeftijd geen rol mag spelen. Een eenduidige leeftijdgrens geven de invullers niet: sommigen vinden dat het vanaf 18 jaar zou moeten kunnen, anderen noemen 40 of 80 jaar.

D66 komt begin volgend jaar met een wetsvoorstel rond ‘voltooid leven’, zo kondigde Tweede Kamerlid Pia Dijkstra dit najaar aan. Zij wil mogelijk maken dat 75-plussers met hulp uit het leven stappen. “Dit onderzoek raakt daaraan”, zegt D66-woordvoerder Benjamin Meijer. Door de vraagstelling van het CBS vindt Meijer het lastig om in te schatten wat dit zegt over de steun van de Nederlandse bevolking voor het D66-voorstel. “Ik wil niet speculeren”, zegt hij.

Mogelijkheden verruimen bij minderjarigen

Uit de enquête blijkt eveneens dat driekwart van de mensen euthanasie voor ongeneeslijk zieke kinderen niet uitsluit. Hierover ontstond dit najaar discussie, nadat een groep kinderartsen pleitte voor euthanasie voor ongeneeslijk zieke kinderen onder de twaalf. Voor deze groep zijn in de huidige euthanasiewet geen mogelijkheden.

Kinderen vanaf twaalf jaar kunnen wel euthanasie krijgen bij ondraaglijk lijden, als ze daar zelf om vragen en hun ouders ermee instemmen. Boven de zestien is geen toestemming van ouders meer nodig. Omdat het CBS niet heeft gevraagd naar de voorwaarden die mensen stellen aan kindereuthanasie, zeggen de cijfers weinig over het draagvlak voor het voorstel van de kinderartsen.

Een ander heikel punt in het debat over het levenseinde is euthanasie bij diepdemente mensen. 80 procent van de ondervraagden is hier voorstander van als deze mensen om euthanasie hebben gevraagd toen ze nog volledig helder waren. Deze vorm van euthanasie is wel mogelijk binnen de huidige wetgeving maar voor artsen is het glad ijs, omdat deze personen hun doodswens niet meer kunnen bevestigen.

Brede acceptatie

Gemiddeld staat 87 procent van de Nederlanders open voor euthanasie. Bij niet-religieuze Nederlanders is dat maar liefst 98 procent. Het CBS keek ook naar de rol van religie in overtuigingen over het levenseinde. Daarin

valt op dat moslims vaker dan christenen tegen elke vorm van euthanasie zijn. Van de gelovigen hebben rooms-katholieken de meest open houding tegenover euthanasie.

Hoewel gelovigen iets kritischer staan tegenover euthanasie dan ongelovigen, staat het overgrote deel er niet afwijzend tegenover. Uit de enquête blijkt dat een nipte meerderheid van de moslims én een ruime meerderheid van christenen vindt dat euthanasie onder bepaalde omstandigheden mogelijk moet zijn.

Agnes Wolbert, voorzitter van de Nederlandse Vereniging voor een Vrijwillig Levenseinde, noemt dat 'bemoedigend'. "Dat 17 jaar na de invoering de euthanasiewet niet meer weg te denken is, staat met deze cijfers wel vast."

Medisch-ethicus Theo Boer is kritisch over de opzet van het onderzoek en vindt de vragen niet helder. "Het punt is dat dit soort vragen de respondenten niets kosten. Wie aan mensen vraagt of de belastingen omlaag moeten, krijgt vast en zeker ook hoge percentages te zien. Maar realiseert men zich wat euthanasie met dokters doet?"

De hoogleraar ethiek van de gezondheidszorg aan de Protestantse Theologische Universiteit waarschuwt dat door de 'normalisering van euthanasie' de druk op artsen toeneemt om eraan mee te werken. Waar veel Nederlanders welwillend staan tegenover euthanasie, worden artsen volgens Boer juist terughoudender.

Lees ook:

Euthanasie op de drempel van het bewustzijn, een duivels dilemma voor artsen

Euthanasie bij patiënten met dementie is mogelijk, maar buitengewoon ingewikkeld. Twee artsen van het Expertisecentrum Euthanasie vertellen hoe ze ermee omgaan, en wat het 'vijf-voor-twaalf-moment' is.

Een jong kind laten sterven, is dat politiek haalbaar?

Artsen willen het leven van ernstig zieke kinderen kunnen beëindigen, ook als ze jonger zijn dan twaalf. Is dat politiek haalbaar?

Euthanasie

- Wel of geen euthanasie? U als dokter mag het uitzoeken
- Euthanasie? Dokter, zoek het maar uit
- OM zet ongebruikelijke stap in euthanasiezaak - in het belang van de arts

„Veel vaker euthanasie dan Remmelink zegt" Ethici over "De valse geruststelling van het rapport"

UTRECHT (ANP) - Het aantal gevallen van euthanasie in Nederland ligt veel hoger dan de 2300 per jaar die de commissie-Remmelink in haar rapport noemt.

Dit stellen prof. H. ten Have en drs. J. van Welie, hoogleraar en docent medische ethiek aan de Katholieke Universiteit Nijmegen, in een publikatie "De valse geruststelling van het rapport-Remmelink". Tot dezelfde conclusie komt secretaris K. F. Gunning van het Nederlands ArtsenVerbond (NAV) in een commentaar op het rapport.

Bron: Gereformeerd Dagblad

5 oktober 1991

MEER OVER MEDISCH

door RENÉ STEENHORST

„Grotere achterdocht van artsen zeer noodzakelijk"

■ Hoeveel mensen in ons land een niet-natuurlijke dood sterven blijft onduidelijk door onvoldoende kritische diagnoses. FOTO: CHRIS TAVENIER

NIET-NATUURLIJKE DOOD TE WEINIG OPGESPOORD

Vrijwel zeker sterven in ons land méér mensen een niet-natuurlijke dood dan officieel uit de statistieken blijkt. Geneeskundige blunders blijven hierdoor onopgemerkt. En ook misdrijven komen zo nimmer aan het licht.

Volgens de forensisch geneeskundige B. Cohen en de forensisch toxicoloog D. Uges, is een grotere achterdocht bij het beoordelen van een sterfgeval zeer gewenst. De twee medici bespraken onlangs deze problematiek op een congres over hun vakgebied, de forensische geneeskunde.

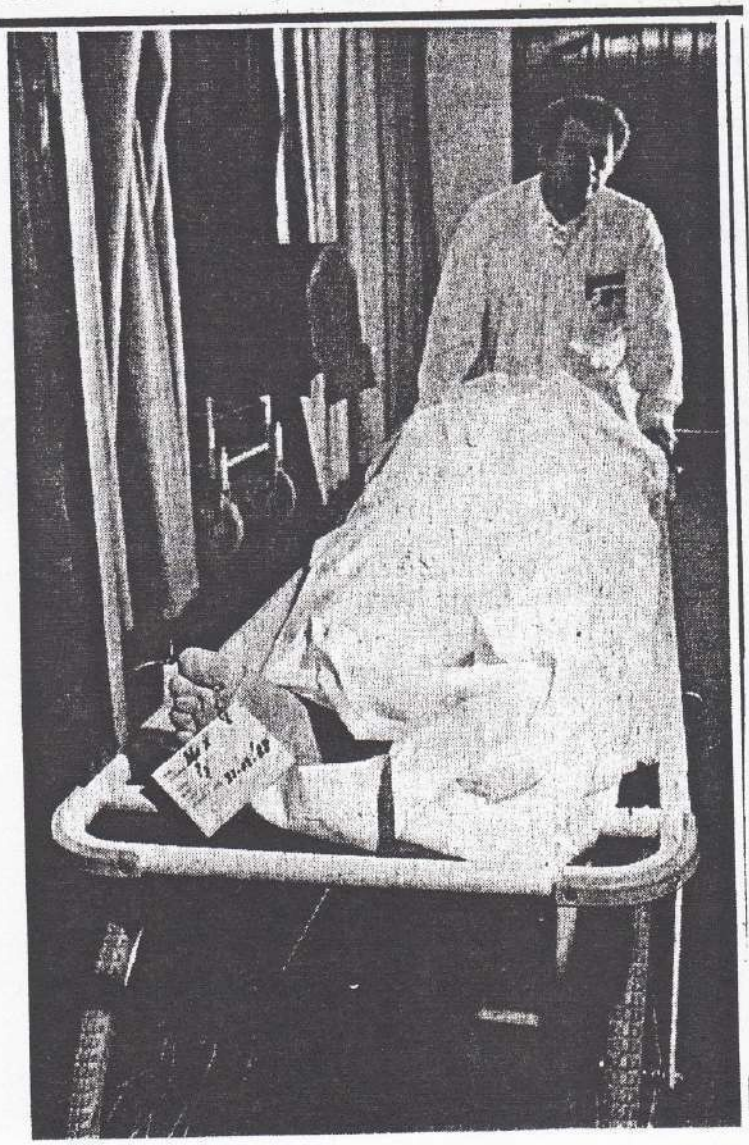

Zij zijn van mening dat huisartsen en gemeentelijke lijkschouwers (dat zijn eveneens artsen) te vaak een onjuiste diagnose stellen ten aanzien van een wel- of niet-natuurlijke dood. „Het is heel goed mogelijk dat zij bang zijn voor de gevolgen van hun waarneming dat iemand een niet-natuurlijke dood is gestorven," zo menen Cohen en Uges.

Gebrek aan kennis

Er is sprake van een gebrek aan kennis bij het vaststellen van ziekte- en doodsoorzaken met een juridische achtergrond, vinden de twee deskundigen. De kern van het probleem is naar hun mening „de gebrekkige scholing" van studenten geneeskunde: „In tegenstelling tot het buitenland wordt binnen de medische opleiding in Nederland geen of nauwelijks aandacht besteed aan de gerechtelijke kanten van het artsenvak. Zo zou bijna geen enkele student weten wat het beroepsgeheim van een arts inhoudt," aldus de deskundigen.

In Groningen is nu als enige universiteit in Nederland dit jaar forensische geneeskunde een verplicht onderdeel geworden van de medische opleiding.

EUTHANASIE

DE KANS IS GROOT DAT U DEZE FEITEN NIET KENT.

De volgende gegevens zijn ontleend aan het rapport-Remmelink, dat op verzoek van de regering werd gemaakt.

Feit 1: 19.675 keer per jaar is de behandeling van de arts er uitdrukkelijk of gedeeltelijk op gericht de zieke te doden.
Feit 2: In bijna 11.575 gevallen, dus zes van de tien keer, gebeurt dit zonder uitdrukkelijk verzoek van de patiënt.
Feit 3: De meldingsplicht geldt alleen bij het geven van een dodelijk middel (gevraagd of ongevraagd) en hulp bij zelfmoord (samen 3700 keer per jaar).
Feit 4: In 15.975 gevallen, dus acht op de tien keer, hoeft de arts niets te melden. Het gaat dan om overdosering van een medicijn (8100) of het staken van de behandeling (7.875 keer). De regering ziet dit als normaal medisch handelen, ongeacht het feit dat de arts mede de bedoeling had te doden.

Meer dan 800 Nederlandse artsen doen een beroep op uw gezond verstand. Want een dokter behoort niet te doden. Euthanasie is geen geneeskunst. Natuurlijk moeten artsen een zinloze behandeling stoppen, als de dood onafwendbaar is. Door pijn te bestrijden kan een arts nog heel veel doen voor een stervende. De voorzitter van de commissie Ethiek van de Britse Artsen Organisatie (BMA) zegt: "Echte barmhartigheid met ernstig zieken bestaat onder meer uit het inschakelen van specialisten in pijnbestrijding (Palliatieve geneeskunde), die tegenwoordig in 99 procent van de gevallen de pijn kunnen verhelpen."

De artsen die deze oproep doen, weten zich gesteund door alle Europese artsen-organisaties, uitgezonderd de KNMG (Koninklijke Nederlandse Maatschappij tot bevordering der geneeskunst). Ook de World Medical Association (Wereld Artsen Organisatie) wijst euthanasie resoluut af.

Vraag de gratis brochure aan bij het Nederlands Artsen Verbond. Daarin vindt u feiten over euthanasie in Nederland. Ook wordt duidelijk beschreven wat de Palliatieve zorgverlening kan betekenen bij ondraaglijk en uitzichtloos lijden.

Zie: Medische Beslissingen rond het levenseinde (rapport-Remmelink), 1991, SDU Uitgeverij, 's-Gravenhage.

1. Doden op verzoek			2.300
2. Hulp bij zelfmoord			400
3. Doden zonder verzoek			1.000
4. Overdosering medicijn		22.500	
Hiervan uitdrukkelijk doel te doden	6%=	1.350	
Mede met bedoeling te doden	30%=	6.750	
Totaal met (bij)bedoeling te doden	36%=		8.100
5. Staken behandeling zonder verzoek		22.500	
Hiervan uitdrukkelijk doel te doden	16%=	3.600	
Mede met bedoeling te doden	19%=	4.275	
Totaal met (bij)bedoeling te doden	35%=		7.875
Totaal aantal handelingen met bedoeling te doden			**19.675**
3. Dodelijk middel toegediend zonder verzoek			1.000
4. Overdosis medicijn zonder verzoek			2.700
5. Behandeling gestaakt zonder verzoek			7.875
Totaal zonder verzoek			**11.575**
Totaal aantal sterfgevallen per jaar in Nederland			**129.000**

Het Nederlands Artsen Verbond. Het NAV verzet zich tegen het wetsvoorstel inzake euthanasie.
U kunt onze advertentie-campagne steunen door ƒ10,- over te maken op postrekening 29.34.868 van het NAV, Postbus 140, 6710 BC Ede.

De Telegraaf 27 november 1993

VERVOLG VAN PAGINA 1

Euthanasiebeleid

Van de 75 senatoren moeten er minstens 38 voorstemmen. De 16 leden van de PvdA zijn voor. Voorts moeten minstens 22 van de 27 CDA-leden voorstemmen. Op dit moment hebben tenminste acht CDA-senatoren grote bezwaren tegen het voorgestelde euthanasiebeleid waardoor de meerderheid in gevaar komt. De gehele oppositie is tegen.

De minister waarschuwt het CDA dat bij verwerping de weg vrij is voor andere partijen om euthanasie te legaliseren. „Dan zal onder de bevolking een grote, zelfs funeste verwarring ontstaan."

Onrust

Volgens de bewindsman bestaat er onder veel mensen ten onrechte grote onrust over het vraagstuk van euthanasie. Het gaat daarbij om levensbeëindiging door een arts op uitdrukkelijk verzoek en levensbeëindiging zonder dat de patiënt daarom heeft gevraagd.

Hirsch Ballin: „Er zijn akelig en beeldvertroebelende misverstanden en toestanden ontstaan waarbij ernstig zieken zich onveilig voelen."

De beschuldiging van het Nederlandse Artsen Verbond dat artsen op grote schaal het leven beëindigen van mensen die daarom niet hebben gevraagd, noemt hij „een valse voorstelling van zaken".

Volgens de minister blijft euthanasie strafbaar. Artsen gaan evenmin vrijuit als zij het meldingsformulier bij euthanasie hebben ingevuld. „Als een arts niet zorgvuldig heeft gehandeld, wordt hij alleen al daarom vervolgd."

De minister neemt afstand van een rapport van een commissie van de artsenorganisatie KNMG. Die stelt in een gisteren gepubliceerd rapport dat artsen onder strikte voorwaarden hulp moeten geven bij zelfdoding van psychiatrische patiënten waarvoor geen behandelingsperspectief meer bestaat en die de dood uitdrukkelijk wensen. Een definitief standpunt wil de bewindsman echter nog niet innemen.

Zie ook pagina 21

Het ontbreken van een niet naar behoren gevoerd beleid gaat zich wreken. Dat dit echter niet iets is dat voor de politiek alléén bedoeld is, maar dat ook alle burgers daarbij partij zijn, deelde de staatssecretaris van volksgezondheid de heer Simons, mij mede in een brief.

Talloze verantwoordelijke instellingen en personen gingen niet serieus op de klacht in of lieten zelfs helemáál niets van zich horen.

DE HEER J.P. VAN DEN WITTENBOER
POSTBUS 324
5660 AH GELDROP.

A A N T E K E N E N.

STAATSTOEZICHT OP DE VOLKSGEZONDHEID
De Weledelgeleerde Heer Staatssecretaris SIMONS
Postbus 5406
2280 HK RIJSWIJK

P E R S O O N L I J K

Geldrop, 24 augustus 1993

Betreft: Klachtenbrief 3 volgbladen + verslag 12 bladen.

Geachte Weledelgeleerde Heer de Staats-Secretaris,

Ik voorspel U dat uw positie als Staats-Secretaris voor de Volksgezondheid, spoedig daarop getroffen zal worden door een catastrofe, waarvan zij zich niet meer zal herstellen. Ik heb U inmiddels - tot tweemaal toe - brieven naar uw postbus verstuurd.

Ik ben een zwendel en corruptie op het spoor van misstappen en valse verklaringen in de medische- en gezondheidszorg - met bewijs - die het Nationaal-systeem dermate ondermijnen, dat het niet getolereerd kan en mag worden, het een en ander in de doofpot wordt gedeponeerd,. Zulks deraillement in het gezondheidsgebeuren is U blijkbaar niet vreemd, ook U loopt van tijd tot tijd langs de rails en weet zelfs die rails niet meer te liggen. Ondanks mijn brieven, bleef uw antwoord als een stolp over leegte. Zoals sommige diersoorten zich voor hun belagers doodhouden, zo vlucht U voor uw verantwoordelijkheden in een toestand van uiterste zelfingekeerdheid en kapselt U zich vervolgens hierdoor - hermetisch - af van het Nederlandse Volk. Dit doet mij wel enigszins (behoorlijk) radikaal vreemd voorkomen, bestaande in het effect van een weinig gewone denktucht, een nuance van een geforceerde vluchtweg met hier en daar een beetje oppervlakkige denkmethodieken. Uw handelswijze en wandel echter brachten U juist in een ijle atmosfeer, dat is: In nauwelijks - zogenaamd - weten, (uw intelligentie is goed, zelfs zeer goed, maar de belangstellingssfeer is beperkt uni-lateraal), even daarna zelfs een leegte, in een niet weten.
Uw positie als Staats-Secretaris is in dit raamwerk adherent de barriére, een toestand die radicaal - inzulke situatie - versplinterd moet worden, ten behoeve van het nieuwe evenwicht. Evenwicht betekent hier immers gezondheid - de normale situatie - en het ontbreken van het evenwicht duidt op ziekte van het Nationale Gezondheidssysteem.

AANTEKENEN 24-8-1993
POSTBUS 5406, RIJSWIJK

Het moge hier duidelijk wezen, heer Simons, dat het lanceren van dergelijk literair vernuft de subjectieve knopen zal lossnijden uit het draadwerk van uw innerlijke en van uw innerlijk ze uit dit innerlijk uitlichten, ze door het metafysische gordijn dat uw innerlijk hermetisch omhult heen smokkelen en ze vervolgens in de vrije buitenlucht op het Volk los te laten, zodat die er massaal innerlijk door omslaan. De bewegingsstorm die dit teweeg brengen gaat, doet de haren rechtop waaien op de hoofden van de mensen. U laat steeds de wind van het ongewisse door de voorvallen waaien. Het vraagstuk van en over de Gezondheidszorg, ligt heden weer volop in het middelpunt van de belangstelling. Als het hier gaat om een gebeurtenis die een zodanige verstoring van het evenwicht betekent, dat er op dit moment en ook in de toekomst niet mee in het reine kan worden gekomen en iedere Burger vraagtekens blijft plaatsen is er een crisis.
"Een noodbrug over een te wijd geworden kloof, een kloof die als maar groter wordt en waar overigens de bruggehoofden van ontbreken."

Tot op dit moment in deze brief ontvouwde zich in vogelvlucht voor uw geest een worsteling van intellect, waar enige denktucht aan vooraf is gegaan. Was het niet dat u aan de grond genageld stond en niet tot veel meer in staat was dan grenzeloze verbazing. Deze verbazing zou U trachten te verjagen, door de overweging dat - ik - een (voorals nog voor U niet te begrijpen) grap met U had uitgehaald. Maar juist op dat ogenblik dat u nog maar even met deze gedachtengang de natuurlijke orde van zaken had hersteld en tot overeenkomstige maatregelen kon overgaan, smolten uw voorgenomen maatregelen weg en moest U getuigen zijn van een mirakel, ware het niet dat u nadien het onnatuurlijke had verdrongen en deze literatuur nogmaals in ogenschouw heeft genomen. Namelijk de wetenschap kan niet blijven stilstaan bij het konstateren van alleen feiten, zij zoekt naar samenhang en veklaring. Daarna zullen er keuzes moeten worden gemaakt en kiezen is niet alleen een veilige vluchtweg zoeken tussen alle verklaringen en - zig zag - tussendoor, dat zou al schuivende een veilige vluchtweg zoeken zijn. De herinnering zou hier voorgoed zijn weggebleven, maar de feiten bleven wel, geraamte als zij waren van het verleden. Maar het eigen van de feiten, dat wat de feiten tot "verleden" maakte, tot het verleden dat ons, wanneer het zich aan ons meldt, de adem doet inhouden. Het verleden echter, was wel toegankelijk maar ten koste van veel moeite en talent, deze toegankelijkheid moest veroverd worden met niet weg te cijferen inzet.
Bewijzen kunnen ook heden onbelemmerd tot ons doordringen. Het is voldoende een kroniek van rapporten te openen en de feiten marcheren zo naar ons toe. Het is daarom toe te juichen dat derhalve door mijzelf - met deskundige ondersteuning - naar een gecoördineerd vooronderzoek is gestreefd en aktiviteiten te ontplooien die het onderzoek in deze richting stimuleert, ondanks dat recenteljk de zaak weer even een wending leek te krijgen, een heimelijk stigma als gevolg waarvan zij "ondergronds " dreigde te gaan.

Mijn persoonlijke geest heeft mij, bij mijn eerste wel zéér wankele schreden op dit pad begeleid, mij nadien steeds opnieuw aangemoedigd om vol te houden, als het pad weer alle tekenen van een doodlopende weg leek te hebben. Luikjes werden voor mij hierdoor geopend, die mij een breder blikveld gaven dan voorheen het geval was. Ik had U al getracht enigszins los te woelen uit het door u ingenomen hopeloze zwijgen, het onkruid moet met wortel en al uit de grond worden gerukt om voort woekeren te beletten. Deze oninvoelbaarheid uwerzijds, heeft tot gevolg dat ik u heden als ongrijpbaar beleef. Het ontbreken van een niet naar behoren gevoerd beleid gaat zich wreken. Horizonverruiming moet dan de vertroebelde situatie overwinnen, om plaats te maken voor een nieuw vergezicht.

AANTEKENEN 24-8-1993
POSTBUS 5406, RIJSWIJK

Voorts:
Elke Nederlander als Staatsburger, alleen of in groepsverband, heeft het recht en ook de plicht, om onvolkomenheden of uitwassen in het Nationaal Gezondheidszorg-systeem aan de kaak te stellen en verbetering te eisen.

De Nationale Medische- en Gezondheidszorg is op sommige plaatsen gekenmerkt door een zekere wildgroei van aktiviteiten, anderzijds het blijven voort bestaan van blinde vlekken op de kaart.
De Nationale en Lokale gezondheidsvraagstukken blijven naast de algemene en partiële vraagstukken onverminderd nog steeds om een oplossing vragen. Aan dit laatste wordt - jammerlijk genoeg - niet altijd de hand gehouden. Er is een indrukwekkend bouwsel ontstaan waarvan de indeling uiterst ondoorzichtig is. "De lappendeken van de Gezondheidszorg". De ondoorzichtigheid is er in de loop der jaren niet minder op geworden, ondanks de vele pogingen om daarin verheldering te brengen. Ook de sterk toegenomen kosten van geneeskundige en gezondheidszorg, met daarnaast de twijfel aan het feitelijke rendement ervan zijn problemen van de eerste orde. De oplossing om te komen tot betere afstemming van de onderlinge funkties zijn soms een kwestie van beter Management of ander beleid en bestuur of betere programering en duidelijke prioriteiten te stellen. Soms liggen deze problemen in de politieke sfeer of in andere financiële regelingen. De werkelijkheid is ook hier weer de pendante tegenstelling en laat ons zien dat oplossingen niet of niet tijdig worden uit-gevoerd, of soms niet aan de orde worden gesteld. In de redeneertrant van het volk haar visie, wil dat zeggen, dat de keuze van het in te zetten instrument voor de bevordering van de gezondheidszorg "onjuist" is.

Een polarisatie vanuit de politiek-dualistische denkmodellen genieten thans bijzondere populariteit, als hulpmiddel voor de verklaring van het gezondheids en de Sociale werkelijkheid en als instrument voor het Sociaal-Politiek handelen (micro, meso en macro-niveau van besluitvorming). Uit dualistische denkmodellen (dyaden) spruit voort stagnatie en revolutie. Een ander voorbeeld is de beschrijving van de sociale werkelijkheid vanuit de tegenstelling conflict en harmonie. Een voorbeeld zou genoemd kunnen worden voor de mogelijheid voor modelbouw in het sociale leven c.q. het gezondheidsvlak. Hierbij wordt geen gebruik gemaakt van het denken in dyaden, maar van het denken in drieheden (triaden). We kunnen daarom over een triaden ook spreken als een drieledig model of beleidsplan. Bij de Polarisatie Strategen als u volgt bij een tweeling model van denken een dwingende keuze.
Een protest uit onvrede vanuit het Volk volgt dan meestal. Bij het drieledig model is er in het beleidsplan nog een - tussenfase - eigenlijk zou men moeten stellen men blijft voortdurend bijsturen in positieve gedachten en uitvoer en betrekt hierbij het Volk in totaal.
Wij noemen dit "beheerste discontinuïteit" en dit geniet duidelijke voorkeur boven het polarisatiesysteem.

Waarom is het dus van belang om beheerste discontinuïteit als een afzonderlijke veranderingsstrategie (planned Change) te onderkennen. Het antwoord is dus: dat de mens, "het Volk" in het plan zelf kan mee denken (groeien) hoe de toekomst er uit zal moeten zien en hoe deze te verwerkelijken. Deze keuze kan pas bewust gebeuren, wanneer alle mogelijkheden gekend worden en de consequenties overzien worden. Wie kiest voor Polarisatie versterkt onherroepelijk het wantrouwen, vergroot de intolerantie en moet tenslotte de consequentie van de onvermijdelijke Revolutie aanvaarden.

AANTEKENEN 24-8-1993
POSTBUS 5406, RIJSWIJK

Dit gehele betoog, mijn persoonlijke klachten en tevens ook de Nationale situatie aan de kaak te stellen over de verschillende funkties, c.q. problematiek in een bepaalde zin samenvattende, zou gesteld kunnen worden, globaal dat: in wetten en voorschriften over het Volk wordt beslist, dat voorzieningen er voor het Volk zijn en bij de educatieve interventie met het Volk samen wordt gezocht naar en gewerkt wordt aan een oplossing van het Nationaal Gezondheidsvraagstuk. In deze constellatie van de entrope van voorstellingen met de polariteit van licht en duister is heden uw positie als Staats-Secretaris der Volksgezondheid adherent de barriére.
"Een toestand die radikaal versplinterd moet worden ten behoeve van het nieuwe evenwicht".

Resumerende worden als samenvatting de volgende opvattingen gehuldigd, globaal neergezet de volgende opsommingen;

* Corruptie en zwendel, valse verklaring in het medisch en gezondheidsgebeuren, welke het Regionaal en Nationaal systeem danig ondermijnen.
  Vinden wij dat juist?

* Het vóórkomen dat de zaak een wending krijgt, een heimelijk stigma als gevolg waarvan ze "ondergrond" gaat, is van ieders belang.

* Dat u in uw ijver om de mensheid te dienen, de naaste voorbij loopt is bekend, het Volk wordt hier tot een volgzaam kuddedier verlaagd.
  Vinden wij dat juist?

* Een barriére die radikaal versplinterd moet worden ten behoeve van een nieuw evenwicht.

* Het vraagstuk van het gezondheidsgebeuren en daarmede het samenhangende probleem van de verhoudingen onderling ligt heden weer in het middelpunt van de belangstelling.

* Elke Nederlander heeft als Staatsburger, alleen of in groepsverband het recht en ook de plicht om onvolkomenheden of uitwassen in het Nationale Gezondheids-zorgsysteem aan de kaak te stellen en verbetering te eisen.

* Doelstellingen:
  Het doorbreken van verstarde patronen en opheffing van schijnzekerheden en het scheppen van horizonverruiming in een constellatie van - momenteel - met de polariteit tussen licht en duister.

Inmiddels verblijf ik,
hoogachtend,

J.P. van der Wittenboer

Ministerie van WVC
Directoraat Generaal
van de Volksgezondheid

Postbus 3008
2280 MK Rijswijk
Telefoon (070) 340 79 11

WELZIJN VOLKSGEZONDHEID CULTUUR

De heer J.P. van den Wittenboer
Postbus 324
5660 AH GELDROP

Ons kenmerk	Inlichtingen bij	Doorkiesnummer	Rijswijk
BB-U-933723	J.Penninga	070-3407356	22 SEP. 1993

Onderwerp	Bijlage(n)	Uw brief
Het gezondheidszorgstelsel		24 augustus 1993

Geachte heer Van den Wittenboer,

Uw brief van 24 augustus 1993 heb ik met belangstelling gelezen. In het bijzonder de resultaten van uw studie naar de tekortkomingen en de mogelijke verbeteringen in het huidige stelsel van gezondheidszorg trokken mijn aandacht. U geeft daarin blijk van uw grote betrokkenheid bij dit onderwerp.

Zoals u weet is ook het beleid van het kabinet erop gericht om verbetering te brengen in het functioneren van het stelsel van gezondheidszorg. Dat is echter niet iets dat door de politiek alleen gedaan kan worden; alle burgers zijn daarbij partij. Ik vind het dan ook noodzakelijk dat ook burgers daarin actief en kritisch meedenken. Bijdragen zoals van u - ook al zijn ze kritisch van toon - zijn dan ook altijd welkom ten behoeve van de verdere ontwikkeling en toetsing van het beleid.

Hoogachtend,

de Staatssecretaris van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur,

Hans J. Simons

4. Het is **niet** mogelijk dat U bij deze akte een **eed** kunt afleggen. Een eed is nog wel mogelijk daar waar U getuigenis aflegt van door Uzelf waargenomen concrete feiten, maar niet waar het "slechts" gaat om beeldspraak, persoonlijke opvattingen en persoonlijke conclusies.
Toch is de akte niet zonder eed. **Iedere** handtekening van een notaris (of zijn plaatsvervanger) wordt onder ambtseed gezet. Dat hoeft niet uitdrukkelijk in de akte te worden vermeld. Daardoor staat toch onder ede vast wat U verklaard hebt. Zolang geen uitdrukkelijk tegenbewijs is geleverd, geldt de notariële akte (door de ambtseed van de notaris) als het zwaarste bewijsmiddel dat het Nederlandse recht kent!

5. Het is voor mij niet mogelijk op een verantwoorde wijze gedeelten uit de tekst in andere talen te vertalen. Ik stuur U daarom hierbij een lijst van **beëdigde** vertalers. Met behulp van zo'n vertaler kunt U een **beëdigde** vertaling krijgen van de akte of van gedeelten uit de akte.

Voorts ontvangt U hierbij nog een exemplaar van Uw "boekje". Wilt U mij melden of dit zo goed is en zo ja, hoeveel exemplaren U daarvan bij het tekenen van de akte wenst te ontvangen.

De akte kan worden getekend op een door U met mij af te spreken dag en tijd op mijn kantoor.
U dient daarbij te rekenen op de volgende kosten:

Registratiekosten	f 6,00
Salaris	" 280,00
	f 286,00
BTW, 17½%	" 50,05
	f 336,05

Hoogachtend,

(Mr. J.P.J. van Knegsel,
candidaat-notaris)

TEGEN DE VERWACHTING IN BLEEK HET NIET TE LUKKEN DE AKTE VANDAAG NOG IN HET NET UITGETYPT TE HEBBEN. MAAR MAANDAG 17 JANUARI ZAL DE AKTE ZEKER **KLAAR ZIJN.** OM U TOCH IN DE GELEGENHEID TE STELLEN ALVAST VAN DE TEKST VAN DE AKTE TE LATEN KENNISNEMEN, ZEND IK U HIERBIJ ALVAST HET (NOG NIET IN HET NET UITGEWERKTE) "KLAD"ONTWERP.
INDIEN U WENST KUNT U ALVAST MET HET KANTOOR CONTACT OPNEMEN OM EEN DAT AF TE SPREKEN VOOR HET TEKENEN VAN DE AKTE.

Ook omdat deze akte volgens Uw eigen zeggen een **samenvatting** is van alle eerdere eedakten, is een extra eedaflegging overbodig. Immers, als het **totaal** al onder ede bevestigd is, is dat voor de **samenvatting** niet meer nodig. Bovendien stelt de tekst vanwege het ontbreken van de andere akten vaak niet de bedoelde betrekken.

notariaat
op de Laak

AFSCHRIFT

Op een en twintig januari negentienhonderd vier en negentig ----
verscheen voor mij, Henricus Gerardus Maria Theresia Derks,-----
notaris te Budel:----------
de Heer **Joannes Petrus van den Wittenboer**, planned change agent
en voorzitter van de Intermediaire Stichting van de Universele -
Verklaring van de Rechten van de Mens, volgens zijn verklaring -
geboren te Mierlo veertien mei negentienhonderd vijf en vijftig,
zonder woonplaats en adres, maar wel ingeschreven in het -------
Centraal Persoonsregister te 's-Gravenhage en zijn postadres ---
hebbende: Postbus 324, 5660 AH Geldrop, van Nederlandse --------
nationaliteit, ongehuwd en nooit gehuwd geweest.----------
De voormelde stichting is statutair gevestigd te Geldrop, heeft
de voormelde postbus als postadres en is ingeschreven in het ---
stichtingenregister bij de Kamer van Koophandel en Fabrieken ---
voor Zuidoost-Brabant te Eindhoven onder dossiernummer S 92925.-
De comparant verklaarde als planned change agent werkzaam te ---
zijn in een soort functie als gericht veranderaar van een ------
systeem waar hij en anderen onvrede mee hebben en dat hij een --
verklaring wenst af te leggen met inachtneming van de artikelen
5 en 7 van de Nederlandse Grondwet, handelende over eenieders --
bevoegdheid bij de bevoegde macht schriftelijke verzoeken in te
dienen en het recht te protesteren, alleen of georganiseerd. ---
De comparant verklaarde aldus het volgende: ----------
" De Nederlandse regering heeft meegewerkt aan de totstand- ----
" koming van de Universele Verklaring van de Rechten van de ----
" Mens, zoals die in het jaar negentienhonderd acht en veertig -
" door de United Nations Organization (U.N.O.) werd vastgelegd.-
" In artikel 25 van die verklaring staat een aantal ----------
" voorwaarden, aan welke voorwaarden de Nederlandse Staat ------
" beloofd heeft zich te zullen houden. ----------
" Nederland is een vrije democratie, waarin de burger het recht
" heeft te protesteren en zijn mening vrij te uiten, zoals -----
" onder andere is vastgelegd in de artikelen 5 en 7 van de -----
" Nederlandse Grondwet. ----------
" De huidige maatschappelijke orde in Nederland wordt nogal ----
" gekenmerkt door fundamentele belangentegenstellingen. --------
" Daarin kan slechts wijziging worden gebracht door ----------
" fundamentele herstructurering van het maatschappelijke -------
" systeem, waarvoor veelal een conflictstrategie in een --------
" planned change nodig blijkt te zijn om resultaat te boeken.---
" De huidige machthebbers zullen immers alles in het werk ------
" stellen om de status quo te handhaven, aangezien dat hun -----
" eigen belangen het meest dient.----------
" Speciaal de machtige syndicale machtsmonopolies brengen het --
" publiek grote schade toe. ----------
" Zij zijn dus bij voorbaat verdacht, omdat zij gebrandmerkt ---
" zijn als de in schaapsvel gehulde handhavers van een ---------
" gewraakte maatschappelijke orde en een gewraakt ----------
" maatschappelijk systeem.----------
" In deze beslissingsstucturen van deze autoritaire ----------
" samenwerkingsstrategen, waarin besluiten worden genomen over -
" de hoofden heen van de mensen die erdoor geraakt worden, -----

" verzaken zijn hun functie en taakstelling en plegen zij in ---
" feite zelfs roofbouw in hun omgeving. ----------
" In deze sinistere wereld wordt deugd niet beloond; ----------
" hoge inkomens zijn een teken van geslaagd gedrog. ----------
" Winst is een symptoom van uitbuiting, rente van een ----------
" arbeidsloos en dus immoreel bestaan. ----------
" De autoriteiten staan welwillend aan de voet democratiserings-
" oefeningen toe, opdat zij inmiddels rustig verder kunnen -----
" gaan met hun beslissingenspel. ----------
" Ik ben een zwendel en corruptie op het spoor van misstappen --
" en valse verklaringen in de medische zorg en gezondheidszorg -
" - en heb daarvan de bewijzen - die het nationale systeem -----
" dermate ondermijnen, dat het niet getolereerd kan en mag -----
" worden dat het een en ander in de doofpot wordt gestopt. -----
" Zulk een deraillement is het staatsbestuur blijkbaar niet ----
" vreemd. ----------
" Ook het staatsbestuur loopt van tijd tot tijd langs de rails -
" en weet zelfs de rails niet meer te liggen. ----------
" Ondanks dat ik vele brieven aan het staatsbestuur heb --------
" gestuurd, bleef zijn antwoord meestal als een stolp over de --
" leegte. ----------
" Zoals sommige diersoorten zich voor hun belagers doodhouden, -
" zo vlucht het staatsbestuur voor zijn verantwoordelijkheden --
" in een toestand van uiterste zelfingekeerdheid en kapselt ----
" het zich vervolgens hierdoor hermetisch af van het ----------
" Nederlandse volk. ----------
" Dit komt mij wel enigszins, ja zelfs behoorlijk radicaal -----
" vreemd voor. ----------
" Dat radicaal vreemde zit hem in het effect van een weinig ----
" gewone denktucht, een nuance van een geforceerde vluchtweg ---
" met hier en daar een beetje oppervlakkige denkmethodieken. ---
" De handel en wandel (handelwijze) van het staatsbestuur -----
" bracht dat staatsbestuur juist in een ijle atmosfeer. -------
" Dat is: in een nauwelijks, ofwel zogenaamd weten - de -------
" intelligentie van het staatsbestuur is goed, zelfs zeer goed,
" maar de belangstellingssfeer van het staatsbestuur is beperkt
" unilateraal - en even daarna zelfs in een leegte, in een ----
" niet-weten. ----------
" De positie van het staatsbestuur is in dit raamwerk adherent
" aan de barrière, een toestand die in zulke situaties radicaal
" versplinterd moet worden ten behoeve van het nieuwe evenwicht
" Evenwicht betekent hier immers gezondheid, de normale -------
" situatie, en het ontbreken van het evenwicht duidt op ziekte
" van het nationale gezondheidssysteem. ----------
" Het moge duidelijk wezen, dat het lanceren van het ----------
" vorenstaande literaire vernuft, de subjectieve knopen zal ---
" lossnijden uit het draadwerk van het verstandelijke ---------
" innerlijke van het staatsbestuur en vervolgens die knopen uit
" dat innerlijk zal lichten, en door het metafysische gordijn -
" dat dat innerlijk hermetisch omhult, heensmokkelt en die -----
" knopen vervolgens in de vrije buitenlucht op het volk los zal

" laten, zodat dat volk er massaal innerlijk door omslaat. -----
" De bewegingsstorm die dit teweeg gaat brengen, doet de haren -
" op de hoofden van de mensen rechtovereind waaien. ----------
" Het staatsbestuur laat de wind van het ongewisse door de -----
" voorvallen waaien. ----------
" Het vraagstuk van en over de gezondheidzorg ligt heden weer --
" volop in het middelpunt van de belangstelling en dit zal de --
" komende jaren wel zo blijven. ----------
" Als het hier gaat om een gebeurtenis die een zodanige --------
" verstoring van het evenwicht betekent, dat er op dit moment --
" en ook in de toekomst er niet mee in het reine kan worden ----
" gekomen en iedere burger er vraagtekens bij blijft plaatsen, -
" is er een crisis. ----------
" " Een noodbrug over een te wijd geworden kloof, een kloof die
" alsmaar groter wordt en van welke noodbrug overigens de ------
" bruggehoofden ontbreken."----------
" Tot hier in dit betoog ontvouwde zich in vogelvlucht voor de -
" geest van het staatsbestuur een worsteling van intellect, ----
" waar enige denktucht aan vooraf is gegaan. ----------
" Was het niet dat het staatsbestuur aan de grond genageld -----
" stond en tot niet veel meer in staat was dan tot grenzeloze --
" verbazing? ----------
" Deze verbazing zou het staatsbestuur trachten te verjagen ----
" door de overweging dat ik een met dat staatsbestuur een -------
" vooralsnog door dat staatsbestuur niet te begrijpen grap had -
" uitgehaald. ----------
" Maar juist op dat ogenblik dt het staatsbestuur nog maar even
" met deze gedachtengang de natuurlijke orde van zaken had -----
" hersteld en tot overeenkomstige maatregelen kon overgaan, ----
" smolten de voorgenomen maatregelen weg en moest het staats- --
" bestuur getuige zijn van een mirakel, ware het niet dat het --
" staatsbestuur nadien het onnatuurlijke had verdrongen en deze
" literatuur - dit betoog - nogmaals in ogenschouw heeft -------
" genomen. ----------
" De wetenschap kan namelijk niet blijven stilstaan bij het ----
" slechts constateren van feiten, zij zoekt naar samenhang en --
" naar een verklaring, ----------
" Dit blijkt uit de hierna te melden akten van verklaringen ----
" onder ede en uit rapporten, brieven, kranteberichten, --------
" verwijzingen naar boeken, bandopnamen, enzovoorts. ----------
" Daarna zullen er keuzes moeten worden gemaakt en kiezen is ---
" niet alleen het zigzag tussen alle verklaringen door zoeken --
" van een veilige vluchtweg;----------
" dat zou al schuivende het zoeken zijn van een veilige --------
" vluchtweg. ----------
" Zoals ik al eerder heb aangehaald, zou de herinnering hier ---
" voorgoed zijn weggebleven, maar de feiten bleven wel, --------
" geraamte als zij waren van het verleden. ----------
" Het eigen van de feiten is datgene wat de feiten tot ---------
" "verleden" maakte, tot het verleden dat ons, wanneer het -----

" zich aan ons meldt, de adem doet inhouden. ----------
" Het verleden echter was wel toegankelijk, maar ten koste var
" veel moeite en talent. ----------
" Deze toegankelijkheid moest veroverd worden met een niet weg
" te cijferen inzet en naar ik begrepen heb stuit dit bij veel
" ambtenaren, enige goede daargelaten, nogal eens op problemen
" Zaken en bewijzen zoals voormeld kunnen ook heden onbelemmer
" tot ons doordringen. ----------
" Het is voldoende een kroniek van rapporten te openen en de -
" feiten marcheren zo naar ons toe!----------
" Het is daarom tot te juichen dat derhalve door mijzelf met -
" deskundige ondersteuning is gestreefd naar een gecoördineerd
" vooronderzoek, alsmede naar het ontplooien van activiteiten
" die het onderzoek in deze richting stimuleerden, ondanks dat
" de zaak weer even een wending leek te krijgen, een heimelijk
" stigma, als gevolg waarvan zij "ondergronds" dreigde te gaan.
" Verscheidene medici en deskundigen heb ik bezocht om advies -
" te vragen. ----------
" Sommigen van hen hebben mij een schriftelijke verklaring ----
" gegeven, ----------
" anderen wensten anoniem te blijven. ----------
" Ik kan te allen tijde een verklaring onder ede afleggen, ----
" inhoudende dat ik inderdaad die deskundigen om advies heb ---
" gevraagd. ----------
" Mijn persoonlijke geest heeft mij bij mijn eerste wel zéér --
" wankele schreden op dit pad begeleid en mij nadien steeds ---
" opnieuw aangemoedigd vol te houden - mijn inzet en mijn -----
" doorzettingsvermogen zijn buitengewoon groot en sterk - als -
" het pad weer alle tekenen van een doodlopende weg leek te ----
" hebben. ----------
" Hierdoor werden voor mij luikjes geopend die mij een breder -
" blikveld gaven (horizonverruiming) dan voorheen het geval was
" en mij enkele stappen in mijn persoonlijke ontwikkeling hoger
" brachten. ----------
" Ik had eerder al getracht middels brieven het staatsbestuur --
" enigszins los te woelen uit het door hem, enige afdelingen ---
" daargelaten ingenomen hopeloze zwijgen. ----------
" Het onkruid moet met wortel en al uit de grond worden gerukt -
" om het voortwoekeren daarvan te beletten.----------
" De oninvoelbaarheid van de zijde van het staatbestuur heeft --
" tot gevolg dat ik dat staatsbestuur heden in algemene --------
" beschouwing als ongrijpbaar beleef. ----------
" Het ontbreken van een niet naar behoren gevoerd beleid gaat --
" zich wreken. ----------
" Dat dit echter niet iets is dat voor de politiek alléén ------
" bedoeld is, maar dat ook alle burgers daarbij partij zijn, ---
" deelde de staatssecretaris van Volksgezondheid de heer -------
" Simons, mij mede in een brief. ----------
" Horizonverruiming moet dan de vertroebelde situatie ----------
" overwinnen om plaats te maken voor een nieuw vergezicht. -----
" Voorts dient het volgende gezegd te worden: ----------

" Elke Nederlander als staatsburger, alleen of in groepsverband,
" heeft het recht en ook de plicht onvolkomenheden en uitwassen
" in het nationale gezondheidszorgsysteem aan de kaak te -------
" stellen en daarvan verbetering te eisen. ----------
" Dit volgt uit de artikelen 7 en andere van de Grondwet. ------
" De nationale, politieke, medische zorg en de gezondheidszorg -
" worden enerzijds gekenmerkt door een zekere wildgroei van ----
" activiteiten op sommige plaatsen, anderzijds door het blijven
" voortbestaan van blinde vlekken op de kaart. ----------
" De nationale en locale gezondheidsvraagstukken blijven naast -
" de algemene en partiële vraagstukken nog steeds onverminderd -
" om een oplossing vragen. ----------
" Aan dit laatste wordt jammerlijk genoeg niet altijd de hand --
" gehouden. ----------
" Er is een indrukwekkend bouwsel ontstaan waarvan de indeling -
" uiterst ondoorzichtig is, "de lappendeken van de gezondheids-
" zorg". ----------
" Deze ondoorzichtigheid is er in de loop der jaren niet minder
" om geworden, ondanks de vele pogingen daarin verheldering te -
" brengen. ----------
" Ook de sterk toegenomen kosten van de geneeskundige zorg en --
" de gezondheidszorg met daarnaast de twijfel aan het feitelijke
" rendement ervan, zijn problemen van de eerste orde. ----------
" De oplossing om te komen tot een betere afstemming van de ----
" onderlinge functies is soms een kwestie van beter management,-
" soms van een ander beleid en bestuur en soms van een betere --
" programmering en het stellen van duidelijke prioriteiten. ----
" Soms liggen deze problemen in de politieke sfeer of in -------
" financiële regelingen. ----------
" De werkelijkheid is ook hier weer de pendante tegenstelling --
" en laat ons zien dat oplossingen niet of niet tijdig worden --
" uitgevoerd of soms niet aan de orde worden gesteld. ----------
" In de redeneertrant van de visie van het volk wil dat zeggen -
" dat de keuze van het in te zetten instrument voor de ---------
" bevordering van de gezondheidszorg "onjuist" is. ----------
" Een polarisatie vanuit de politiek-dualistische denkmodellen -
" geniet thans een bijzondere populariteit als hulpmiddel voor -
" de verklaring van de gezondheidswerkelijkheid en de sociale --
" werkelijkheid en als instrument voor het sociaal-politieke ---
" handelen op micro-, meso- en macroniveau van de besluit- ----
" vorming. ----------
" Uit dualistische denkmodellen (dyades) spruiten stagnatie en -
" revolutie voort. ----------
" Een ander voorbeeld is de beschrijving van de sociale --------
" werkelijkheid vanuit de tegenstelling tussen conflict en -----
" harmonie. ----------
" Een voorbeeld zou genoemd kunnen worden voor de mogelijkheid -
" voor modelbouw in het sociale leven of in het gezondheidsvlak.
" Hierbij wordt geen gebruik gemaakt van het denken in dyades, -
" maar van het denken in drieheden (triaden). ----------

" We kunnen daarom over een triade ook spreken als een driele
" model of beleidsplan. ----------
" Bij de polarisatiestrategen als (bij) het staatsbestuur vol
" bij een tweelingmodel van denken een dwingende keuze. -----
" Een protest uit onvrede van uit het volk volgt dan meestal.
" Bij een drieledig model is er in het beleidsplan nog een --
" tussenfase en zou men eigenlijk moeten stellen dat men ----
" voortdurend blijft bijsturen in positieve gedachten, ook bi
" de uitvoering daarvan, en hierbij het volk in totaal betrek
" Wij noemen dit "beheerste discontinuïteit" en dit geniet --
" duidelijk de voorkeur boven het polarisatiesysteem. -------
" Waarom is het van belang beheerste discontinuïteit als een
" afzonderlijke veranderingsstrategie (planned change) te ---
" onderkennen? ----------
" Het antwoord daarop is dat de mens "het volk", in het plan
" zelf mee kan groeien en zelf mee kan denken over hoe de ---
" toekomst er uit zal moeten zien en hoe dit toekomstbeeld --
" verwezenlijkt moet worden. ----------
" Deze keuze kan pas bewust gemaakt worden, wanneer alle -----
" mogelijkheden gekend worden en de consequenties daarvan ---
" overzien worden. ----------
" Wie echter kiest voor de polarisatie, versterkt onherroepel
" het wantrouwen, vergroot de intolerantie en moet tenslotte
" de consequentie van de onvermijdelijke revolutie aanvaarden
" Dit gehele betoog, mijn klachten in de eigen familiesfeer,
" tevens de nationale situatie over verschillende functies en
" verschillende problematiek aan de kaak stellende, in een --
" bepaalde zin samenvattende, zou globaal gesteld kunnen word
" dat in wetten en voorschriften over het volk wordt beslist,
" dat voorzieningen er voor het volk zijn en dat bij de -----
" educatieve interventie met het volk samen moet worden -----
" gezocht naar en gewerkt aan een oplossing van het nationale
" politieke vraagstuk en het nationale gezondheidsvraagstuk.
" In deze constellatie van de entropie van voorstellingen met
" de polariteit van het licht en de duisternis, is heden de --
" positie van het staatsbestuur der Nederlanden adherent aan
" barrière. ----------
" "Een toestand die radicaal versplinterd moet worden ten ----
" behoeve van het nieuwe evenwicht" (planned change). --------
" Dit betoog resumerende (samenvattende) worden de ----------
" opvattingen gehuldigd zoals globaal neergezet in de volgende
" opsomming: ----------
" - er is sprake van ----------
" corruptie, zwendel, valse verklaringen en misstappen in --
" het medische gebeuren, het gezondheidsgebeuren, de politie
" de advocatuur en regionaal de orde van advocaten, die het
" regionale en nationale systeem danig ondermijnen; --------
" - het voorkómen dat de zaak een wending krijgt, een heimelij
" stigma als gevolg waarvan zij "ondergronds" gaat, is in --
" ieders belang; ----------
" - dat het staatsbestuur in zijn ijver om de mensheid te ----
" dienen de naaste voorbijloopt, is bekend. ----------

" Het volk wordt hier tot een volgzaam kuddedier verlaagd; ---
" - er is sprake van een barrière die radicaal versplinterd ----
" moet worden ten behoeve van een nieuw evenwicht; ----------
" - het vraagstuk van het gezondheidsgebeuren en daarmede het---
" samenhangende probleem van de verhoudingen onderling ligt --
" heden weer in het middelpunt van de belangstelling; --------
" - elke Nederlander heeft als staatsburger, alleen of in ------
" groepsverband, het recht en ook de plicht onvolkomenheden --
" en uitwassen in het nationale politieke systeem en het -----
" nationale gezondheidszorgsysteem aan de kaak stellen en ----
" verbetering daarvan te eisen. ------------------------------
" Dit volgt uit artikel 7 van de Grondwet; -------------------
" - de doelstellingen waarvoor gepleit wordt, zijn het ---------
" doorbreken van verstarde patronen, de opheffing van --------
" schijnzekerheden en het scheppen van horizonverruiming in --
" een constellatie met - momenteel - de polariteit van het ---
" licht en de duisternis. ------------------------------------
" Met betrekking tot deze zaak zijn voor notaris Derks te ------
" Budel totnutoe negen akten verleden waarin ik ---------------
" verklaringen onder ede heb afgelegd. ------------------------
" Het betreft één akte van drie februari negentienhonderd drie -
" en negentig, twee akten zes en twintig februari negentien- ---
" honderd drie en negentig, één akte van ----------------------
" negen maart negentienhonderd drie en negentig, twee akten ----
" van vijf en twintig april negentienhonderd drie en negentig,--
" twee akten van een en twintig april negentienhonderd drie en -
" negentig en één akte van vijf en twintig augustus negentien- -
" honderd drie en negentig. ----------------------------------
" Ook uit diverse stukken, zoals brieven, het exclusief de ----
" titelpagina twee en twintig bladzijden tellende rapport ------
" "Beleidsactoren in het gezondheidsstelsel", van de -----------
" Intermediare Stichting van de Universele Verklaring van de ---
" Rechten van de Mens, kranteartikelen en verwijzingen, --------
" waarvan de kopieën aan deze akte zullen worden gehecht, ------
" kan men een vergelijk trekken om zich te verplaatsen in de ---
" desbetreffende tijdsperiode en kan men harde feiten en -------
" bewijzen stellen.". --
Op verzoek van de comparant zijn de door hem bedoelde stukken --
aan deze akte gehecht. --
---------- Waarvan akte,-
in minuut, is verleden te Budel op de datum in het hoofd van ---
deze akte vermeld.--
Na zakelijke opgave van de inhoud van deze akte aan de ---------
comparant, die aan mij, notaris, bekend is, heeft deze ---------
verklaard van de inhoud van deze akte te hebben ---------------
kennisgenomen en op volledige voorlezing daarvan geen prijs ----
te stellen. --
Vervolgens is deze akte na beperkte voorlezing door de ---------
comparant en mij, notaris, ondertekend.----------

Volgen handtekeningen van de comparanten en de notaris.

UITGEGEVEN VOOR AFSCHRIFT:

op 11 januari 2000 door Mr. Theodorus Hubertus Johannes Maria op de Laak, notaris te Budel, gemeente Cranendonck:

Notaris te Cranendonck * Mr. Th.H.J.M. op de Laak *

© Marks & Marks

Capucijnerplein 38 ■ 6021 CB Budel ■ Postbus 2005 ■ 6020 AA Budel ■ **T** (0495) 49 32 32 ■ **F** (0495) 49 19 31

De IGZ en haar civielrechtelijke aansprakelijkheid voor falend toezicht

De IGZ is als publiekrechtelijk toezichthouder in het leven geroepen om de kwaliteit van de gezondheidszorg te bewaken en de veiligheid van patiënten te waarborgen. De IGZ blijkt haar toezichthoudende taak echter niet altijd naar behoren uit te oefenen. Als gevolg hiervan hebben diverse commissies onderzoek gedaan naar de werkwijze en het functioneren van de IGZ. In deze scriptie is onderzocht of de IGZ civielrechtelijk aanprakelijk kan zijn jegens derden voor falend toezicht.

W.Drost

2013

Masterscriptie Radboud Universtiteit Nijmegen

Falend toezicht van de Inspectie voor de Gezondheidszorg

Uit art. 36 van de Gezondheidswet vloeit voort dat de IGZ de taak heeft om toezicht te houden op de naleving en de opsporing van overtredingen op het gebied van de volksgezondheid. De IGZ maakt bij het uitoefenen van dit takenpakker gebruik van bestuurlijke discretie, waardoor zij een groot deel van haar beleid zelf kan inplannen. Het enige wat vaststaat is dat de IGZ zich dient te gedragen als een redelijk en zorgvuldig toezichthouder. Er zijn echter gevallen te bedenken waarin de IGZ voorbij gaat aan deze verplichting. Dit is bijvoorbeeld het geval als zij ten onrechte voorbij gaat aan de beginselplicht tot handhaving of als zij inbreuk maakt op een zorgvuldigheidsnorm. Het gevolg hiervan is onnodige schade bij een willekeurige patiënt of cliënt van een zorginstelling, variërende van financiële schade tot daadwerkelijke letselschade.
Deze scriptie beoogt te beschrijven welke mogelijkheden het Nederlandse recht aan deze benadeelde partijen biedt om de opgelopen schade vergoed te zien krijgen van de IGZ of van de Staat. Hiervoor is de volgende onderzoeksvraag gesteld: '*In hoeverre hebben slachtoffers van medisch falen een kans om met succes de Staat aansprakelijk te stellen wegens een tekortkoming van de Inspectie bij het uitoefenen van haar toezichthoudende taak?*'

Falend toezicht van de Inspectie voor de Gezondheidszorg
Verhaal van schade op een medische toezichthouder

Auteur: K.L.R. Knol
Opleiding: Publiekrecht: Gezondheidsrecht
Onderwijsinstelling: Universiteit van Amsterdam
Datum: 31 december 2016
Begeleider: Mr. W.I. Koelewijn
Rechtsgebied: Gezondheidsrecht 2

UNIVERSITEIT VAN AMSTERDAM

27.000 overlijdens per jaar met palliatieve sedatie: dat schreeuwt om onderzoek

Trouw

Elise van Hoek-Burgerhart en Rob Bruntink– 24 november 2017

Palliatieve sedatie in de laatste levensfase is de afgelopen vijftien jaar enorm gestegen; een op de vijf Nederlanders sterft inmiddels gesedeerd, terwijl de behandeling voorheen alleen in noodsituaties voorkwam. Het is hoog tijd voor onderzoek hiernaar, betogen Elise van Hoek-Burgerhart van de NPV en Rob Bruntink, expert palliatieve zorg, op de opiniepagina van Trouw.

Patientenfederatie slaat alarm: 49.000 ziekenhuisopnames door medicatiefouten

Patiëntenfederatie Nederland slaat groot alarm na de uitkomsten van een onderzoek naar medicatieveiligheid. Daaruit blijkt dat het aantal mensen dat moet worden opgenomen in het ziekenhuis na fouten met medicatie in vijf jaar met 25% is gestegen naar 49.000 mensen per jaar. De helft van deze ziekenhuisopnames blijkt vermijdbaar. Het gaat met name om ouderen die schade oplopen door bijvoorbeeld verkeerde medicijnen, te hoge of te lage doseringen en bijwerkingen door reactie met andere medicijnen.

Bron: patientenfederatie.nl

2017

Patiëntenfederatie Nederland
samen de zorg beter maken

Tweede Kamer der Staten-Generaal
Vaste Kamercommissie voor Volksgezondheid, Welzijn en Sport
t.a.v. mevrouw H. Post
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

datum	Utrecht, 2 februari 2017
ons kenmerk	2017-09
voor informatie	Jan Benedictus, 06-55760082 j.benedictus@patientenfederatie.nl
onderwerp	**AO Geneesmiddelenbeleid/Psychofarmaca 9 februari 2017**

Geachte leden van de Tweede Kamer,

Op 9 februari praat u over Geneesmiddelenbeleid. Patiëntenfederatie Nederland vindt het onaanvaardbaar dat mensen onnodig in het ziekenhuis belanden door fouten met medicatie. We roepen de minister en zorgverleners op meer prioriteit te geven aan verbeteringen die medicatieveiligheid vergroten.

Voorkom onnodige ziekenhuisopnames
Uit recent verschenen onderzoek naar medicatieveiligheid blijkt dat het aantal mensen dat moet worden opgenomen in het ziekenhuis na fouten met medicatie in vijf jaar met 25% is gestegen naar 49.000 mensen per jaar. Onduidelijk is hoeveel mensen aan de gevolgen overlijden. De helft van deze ziekenhuisopnames blijkt vermijdbaar. Het gaat met name om ouderen die schade oplopen door bijvoorbeeld verkeerde medicijnen, te hoge of te lage doseringen en bijwerkingen door reactie met andere medicijnen. Al in 2008 zijn verbetermaatregelen geformuleerd om medicatieveiligheid te vergroten. Nu blijkt dat zorgverleners nog steeds onvoldoende samenwerken en de verbetermaatregelen onvoldoende opvolgen. De communicatie tussen huisartsen, specialisten en apothekers moet verbeteren. Dat betekent betere digitale overzichten, betere afstemming en duidelijkere overdracht. Ook is er een overlegstructuur ontwikkeld, het zogenaamde farmacotherapeutisch overleg tussen huisartsen en apotheker. Dat blijkt maar in de helft van de gevallen op de goede manier plaats te vinden.
>We verzoeken u de minister te vragen om openheid te geven over het aantal sterfgevallen door fouten met medicatie en zorgverleners te verplichten meer prioriteit te geven aan aanbevelingen die medicatieveiligheid vergroten.

Betrek de patiënt
Uit het onderzoek blijkt ook dat voorschrijvers van medicijnen te weinig oog hebben voor de persoonlijke situatie van een patiënt. Zo ontstaan veel fouten. De dosering wordt bijvoorbeeld niet goed afgestemd op het gewicht van een patiënt, waardoor die te veel of juist te weinig medicatie toegediend krijgt. Uit een eerdere meldactie[1] onder 11.000 patiënten blijkt dat zij graag een rol willen spelen bij het voorkomen van medische fouten, maar die rol meestal niet krijgen. Patiënten en hun naasten beschikken over cruciale informatie. Het moet standaard in de protocollen worden opgenomen dat zorgverleners daar gebruik van maken. Het is belangrijk dat zorgverleners samen met patiënten beslissen welk medicijn passend is.
>We verzoeken u de minister te vragen om met zorgverleners concrete afspraken te maken over hoe ze patiënten beter betrekken en daarmee fouten voorkomen.

[1] https://www.patientenfederatie.nl/algemeen/meldacties/meldactie-veilige-zorg-sept-2015

Geef patiënten duidelijke informatie en handvatten om fouten te voorkomen
Daarbij is het belangrijk dat patiënten zelf goed in staat zijn om fouten te voorkomen. Er moet goede duidelijke informatie zijn over hoe het medicijn gebruikt moet worden. En in welke situaties een patiënt contact moet opnemen met de zorgverlener. Ook moeten patiënten toegerust zijn om de goede vragen te stellen aan hun zorgverlener. Daarbij is het belangrijk dat patiënten hun medicatie dossier kunnen inzien en fouten kunnen aangeven.
>We verzoeken u de minister te vragen om, met inbreng van patiëntenorganisaties, duidelijke informatie voor patiënten over medicijngebruik en randvoorwaarden voor het tijdig signaleren van mogelijke fouten te realiseren.

Het is van het grootste belang dat alle betrokken partijen op korte termijn samenwerken aan verbeteringen om onnodig leed bij patiënten te voorkomen. Wij vragen u deze aandachtspunten in het AO Geneesmiddelenbeleid/Psychofarmaca naar voren te brengen. Mocht u vragen hebben naar aanleiding van deze brief dan zijn we uiteraard graag beschikbaar.

Met vriendelijke groet,

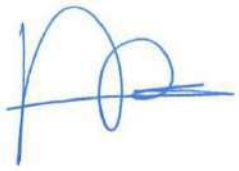

Dianda Veldman
Patiëntenfederatie Nederland

17.000 sterfgevallen door medische fouten ieder jaar in Nederland

10 NOVEMBER 2015
RTLLATENIGHT.NL

Forensisch experts Richard en Selma Eikelenboom.

Er worden ziektes gecreëerd omdat de farmaceutische industrie pillen wil slijten

TROUW
Bert Keizer– 9 november 2018

In 1976 schreef Ivan Illich zijn ‘Medical Nemesis **–** the expropriation of health’, een door velen toen als verzengend ervaren betoog tegen de narigheid die artsen aanrichten. Ik geef u de openingszin: ‘Het medische establishment is verworden tot een belangrijke bedreiging van onze gezondheid.’ Illich kwam met een vernietigende opsomming van allerlei ellende die door geneeskunde wordt veroorzaakt. Hij putte daarvoor uit onze eigen vakliteratuur. Toen ik het las in 1980 dacht ik: als dit bekend wordt dan stort het vak als een kaartenhuis ineen,maar er gebeurde eigenlijk helemaal niks.

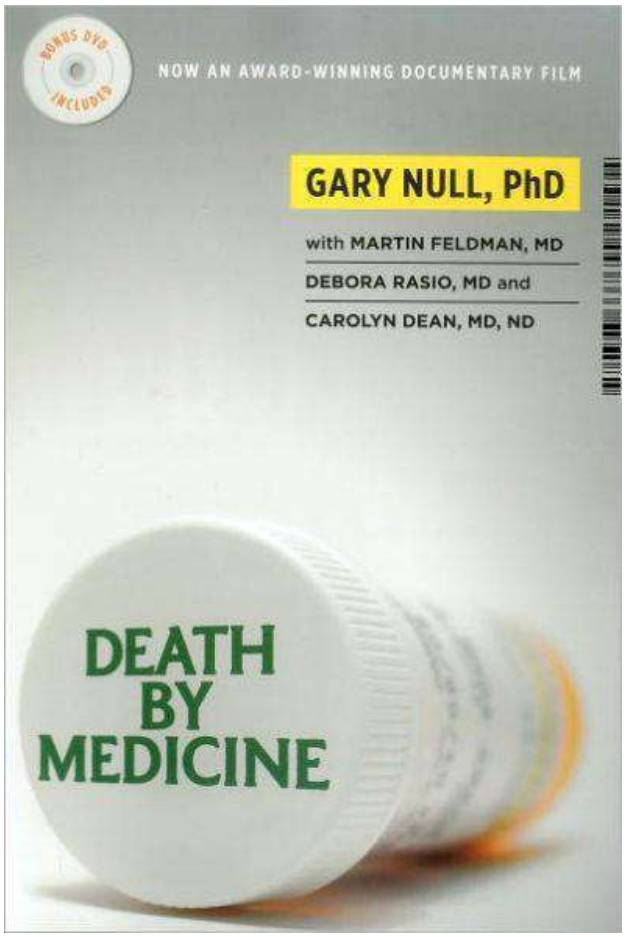

ISBN-13: 9781607660064
Publisher: Axios Press
Publication date: 09/16/2011
Edition description: Revised
Pages: 232

Death By Medicine

Death By Medicine neemt een grondig onderzoek naar het dominante medische paradigma dat bijdraagt aan de gezondheidscrisis in Amerika. Gebaseerd op Gary Null's baanbrekende boek over de honderdduizenden gewonden en sterfgevallen veroorzaakt door de conventionele geneeskunde, kijkt de documentaire naar het medisch-industrieel complex, de usurpatie door de farmaceutische industrie van de medische scholen in het land, onderzoek, vervalste klinische proeven met medicijnen, peer reviewed wetenschappelijke tijdschriften en de medeplichtigheid van de federale gezondheidsinstellingen om dit te laten gebeuren. Het resultaat is een medisch systeem dat ongefundeerd is op basis van gedegen wetenschap. Waarom is er een gebrek aan onoplettendheid door regelgevende agentschappen van de overheid en particuliere belangenvertegenwoordigers die de lakens uitdelen voor de nationale gezondheidszorg?

Book review by: Het Progressieve Radio Netwerk

2015

Paperback / Nederlands

Lemniscaat / 1e druk, 2015

EAN: 9789047707349

Expert Peter C. Gøtzsche dinsdag in de Tweede Kamer

Persbericht 24 maart 2016

Op uitnodiging van Stichting Wemos komt de heer Peter C. Gøtzsche aanstaande dinsdag 29 maart in de Tweede Kamer spreken. Deze bijeenkomst is van 16.15 tot 17.15 voor Kamerleden van de Commissie Volksgezondheid Welzijn en Sport en is openbaar voor publiek.

Op 29 januari j.l. schreef minister Schippers een belangrijke brief aan de Tweede Kamer met de strekking dat de macht van de farmaceutische industrie moet worden ingeperkt. De torenhoge prijzen die fabrikanten vragen voor nieuwe medicijnen, moeten aan banden worden gelegd. Dat kan alleen als we de discussie openen over zaken die tot nog toe onbespreekbaar waren. In dit veld van belangenverstrengeling zijn er maar weinig werkelijk onafhankelijke deskundigen. Een van hen is de vooraanstaande Deense internist, hoogleraar en onderzoeker Peter C. Gøtzsche. Gøtzsche hield eerder lezingen voor het Europese Parlement en het Britse Parlement om hen te informeren. Nu is hij bereid om datzelfde ook in Nederland te komen doen.

Gøtzsche is een vooraanstaand onderzoeker in de wereld van medische literatuur en geneesmiddelen. Hij is medeoprichter van de Cochrane Collaboration, een organisatie die zich inzet voor het optimaliseren van evidence-based medicine. Gøtzsche is zelf jarenlang werkzaam geweest in de farmaceutische industrie en weet dus waarover hij praat. Vorig jaar won hij de British Medical Association's Book Award met zijn boek *Deadly medicines and organized crime*, inmiddels vertaald als *Dodelijke medicijnen en georganiseerde misdaad*. Daarin beschrijft hij, op basis van eigen ervaring en grondig aanvullend speurwerk, de op winstbejag gerichte manier waarop farmaceutische bedrijven patenten verkrijgen en hun marktaandeel in stand houden. De belangen van de samenleving worden daarbij veronachtzaamd. De lezingen die Gøtzsche over zijn boek gaf in Nederland trokken veel belangstelling en er werd lovend over geschreven in de pers. Daarbij valt op dat niemand de feiten die hij noemt, in twijfel durft te trekken.

Toegang met legitimatiebewijs bij de Tweede Kamer via Bezoekersingang: Lange Poten 4. Aanmelding van te voren is niet nodig. De bijeenkomst vindt plaats in de Thorbeckezaal

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met Ella Weggen, tel: 020-4352062 of 06-41293088,
E-mail: ella.weggen@wemos.nl

Wemos streeft naar een wereld waarin het recht op gezondheid van ieder mens is gewaarborgd. Een wereld waarin de voorwaarden voor een gezond leven aanwezig zijn en iedereen daar in gelijke mate van profiteert. Een wereld waarin overheden hun verplichtingen nakomen om het recht op gezondheid te respecteren, beschermen en verwezenlijken. Wij pleiten voor bescherming van de volksgezondheid wereldwijd en stellen in beleidsprocessen volksgezondheid boven andere belangen. Wij pleiten voor eerlijke medicijnen en ethische medicijntesten. Meer informatie vindt u hier.

De bijeenkomst is ook online te volgen: https://www.tweedekamer.nl/vergaderingen/livedebat/thorbeckezaal

Meer informatie over de bijeenkomst dinsdag in de Tweede Kamer:
https://www.tweedekamer.nl/vergaderingen/commissievergaderingen/details?id=2016A01153

Meer informatie over het boek. "Dodelijke medicijnen en georganiseerde misdaad' - Gøtzche's ontnuchterende ontmaskering van Big Pharma": https://www.ftm.nl/artikelen/dodelijke-medicijnen-en-georganiseerde-misdaad-gotzches-ontnuchterende-ontmaskering-van-big-pharma

Meer informatie over de Kamerbrief van minister Schippers: Nieuwe geneesmiddelen snel bij de patiënt tegen aanvaardbare kosten:
https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2016/01/29/kamerbrief-over-visie-op-geneesmiddelen

Amerika

Doden door medicijnen in U.S., jaarlijks ongeveer 70.000 - meer dan auto-ongelukken of geweren (beide39.000), meer dan aids deed op het hoogtepunt van de epidemie (42.000) en meer dan alle Amerikaanse soldaten die in de hele Vietnam-oorlog omkwamen (58.000).

Bron: economist.com

Nederland

https://archive.org/details/Volksgezondheid_201405
https://archive.org/details/OmroepMaxFarmaceutischeIndustrie
https://archive.org/details/NietNatuurlijkeDoodOnvoldoendeOnderzocht

https://archive.org/details/BigPharma

https://archive.org/details/OmroepMaxFarmaceutischeIndustrie

MEDISCH CONTACT

Pillenmaffia

Bert Wagendorp heeft gelijk in zijn column van 11 januari in de Volkskrant. De farmaceutische industrie is ‘tuig van de richel’. Door leugens over oxycodon heeft Purdue Pharma waarschijnlijk meer verslavingsdoden op zijn naam staan dan Pablo Escobar.

De farmaceutische wereld barst van de boeven. Kijk maar eens op healthwatch.eu/nl/top-30-farmaceutische-fraude-veroordelingen-en-boetes. Een deel van hen houdt zich de laatste jaren bezig met weesmedicijnen, middelen tegen zeldzame ziekten. Om fabrikanten aan te zetten dit soort medicijnen te ontwikkelen, heeft de overheid zeer gunstige regelingen getroffen. Omdat er geen concurrentie is, kan de fabrikant vragen wat hij wil. Zo vroeg Vertex 170 duizend euro per patiënt per jaar voor Orkambi, een medicijn tegen cystic fibrosis. De overheid moet wel dokken, zeker als er op de televisie een doodziek kind verschijnt dat zal overlijden zonder het peperdure medicijn. Voor farmaceuten is het zeer lucratief om hun pillen als weesmedicijnen te laten aanmerken. Zo is bijvoorbeeld Lutathera zes keer zo duur geworden nu het van gewoon medicijn de status van weesmedicijn heeft gekregen. Wagendorp wil dat de politiek de strijd aangaat met deze nietsontziende boeven. Gelijk heeft hij. Maak hun pillen – zeker de weesmedicijnen – na, zoals de Haagse apotheker Paul Lebbink al doet. Doe wat Japan deed in de jaren zestig en zeventig. Hoezo patent? Maak na. En probeer ze juridisch te grijpen. Pas de wet aan. Zoek steun in Europa. Maak dit soort inhumaan gedrag strafbaar. Daarnaast moet de politiek wel gaan accepteren dat de gezondheidszorg geen markt is. De beschikbaarheid en prijs van medicijnen behoort als onderdeel van deze zorg dan ook geen markt te zijn. De adviesraad voor de regering stelt in de Volkskrant van 17 januari dat de staatsbank moet terugkeren. Het bankwezen en de farmaceutische industrie zijn vergelijkbare graaiculturen. Doe mij dan ook maar een farmaceutisch staatsbedrijf. Veel te verliezen hebben we niet.

Bron: medischcontact.nl
Jos van Bemmel (huisarts)
21 januari 2019

Geen stille tochten voor de doden door de farmaceutische bedrijven en voor de ziekhuisdoden door medische missers

Nederlandse overheid loopt aan leiband van farmaceutische industrie

Dr. Dick Bijl, eenzame strijder tegen de farma-maffia

Zijn kritische houding ten opzichte van de farmaceutische industrie kostte dr. Dick Bijl zijn functie als hoofdredacteur van het Geneesmiddelenbulletin.

De farmaceutische industrie werd niet vrolijk van de pennenvruchten van Bijl. Ook vanuit het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport nam de druk op de hoofdredacteur van het Geneesmiddelenbulletin toe. Dusdanig dat Bijl vorig jaar besloot de handdoek in de ring te gooien. Niet alleen medisch specialisten, maar ook ambtenaren en bewindslieden laten zich naar zijn mening voor de kar van de farmaceutische industrie spannen. Een sector die niet primair gericht is op het genezen van patiënten, maar op het genereren van geld voor de aandeelhouders.

In 2018 verscheen zijn boek ”Het pillenprobleem. Waarom we zoveel medicijnen gebruiken die niet helpen en niet werken” (uitg. AUP, Amsterdam; 152 blz)

Bron: Reformatorisch Dagblad

Huub de Vries

08-09-2018

deVolkskrant

OPINIE DE FARMA-INDUSTRIE

Als iedereen bereid is bij te dragen aan betaalbare zorg, dan kan de farma-industrie niet achterblijven

Farmabedrijven moeten hun maatschappelijke verantwoordelijkheid pakken en transparant zijn, betoogt minister Bruno Bruins in een open brief.

Bruno Bruins 27 augustus 2019

Be
beeld ANP

Beste farmaceuten, afgelopen week sprongen er voor mij twee berichten uit in de pers. Eén mooi bericht: twee nieuwe belangrijke kankermedicijnen komen in het basispakket. Het tweede verontrustend: de zorgkosten zijn voor steeds meer - Nederlanders niet betaalbaar.

Deze twee berichten schetsen in een notendop het dilemma waar wij – en met ons veel andere landen – voor staan in de gezondheidszorg: ja, we zijn blij met nieuwe medicijnen die hoop bieden aan zieke mensen. Daar zijn we jullie farmaceuten dankbaar voor. Maar nee: we kunnen niet accepteren dat de zorgkosten zo ver op-lopen dat ze voor mensen niet meer betaalbaar zijn.

Kostenstijgingen

Natuurlijk zijn de kostenstijgingen in de zorg niet alleen te wijten aan dure geneesmiddelen. We zijn met meer ouderen, leven langer, zijn vaker chronisch ziek. Maar dure medicijnen slokken een steeds groter deel van het zorgbudget op. Zo stegen de ziekenhuisuitgaven aan dure geneesmiddelen in 2017 met zo'n 10 procent. Op dit moment geven ziekenhuizen ongeveer 2,2 miljard euro uit aan deze geneesmiddelen.

Een behandeling met een prijs van 100 duizend euro per jaar? Allang geen uitzondering meer. En er dienen zich nog veel duurdere medicijnen aan. Neem het middel Zolgensma tegen de spierziekte SMA. Dik 2 miljoen euro. Per patiënt.

Wat mij vooral dwarszit, is dat we niet mogen weten waaróm we zo veel moeten betalen. We krijgen simpelweg geen uitleg, geen inzicht in de prijsopbouw.Ik vind dat onaanvaardbaar.

Kijk eens wat er elders in de zorg gebeurt: overal werken gedreven zorgverleners, bestuurders en patiënten samen met mij om de kosten in de hand te houden. Ik heb met al die partijen afspraken gemaakt die er op neerkomen dat we meer en betere zorg krijgen, maar wel voor minder geld. Dat kan, als we het anders organiseren.

Meer zorg in de buurt en thuis, minder in het ziekenhuis. Meer samenwerking, meer e-health, de taken anders verdelen – om maar een paar afspraken te noemen.

Status quo

Makkelijk is dat niet. Maar onder het motto ‘something gotta give’ is iedereen bereid over zijn schaduw te springen, wat in te leveren, de status quo te doorbreken. En samen te werken. In het besef dat dit keihard nodig is om de zorg uitvoerbaar en betaalbaar te houden.

Hoe zuur is het dan dat één heel belangrijke partij in de zorg niet of nauwelijks meedoet, te weinig verantwoordelijkheid neemt. Er zelfs vaak een flinke schep bovenop gooit. Niet omdat het moet. Maar omdat het kan.

Beste farmaceuten, miljoenen Nederlanders zijn afhankelijk van medicijnen. Om beter te worden, of als dat niet meer kan, zo lang en goed mogelijk te kunnen leven. Daaraan mag je een goede, zelfs een heel goede boterham verdienen. Maar extreme prijzen, woekerwinsten en een totaal gebrek aan transparantie passen niet bij die belangrijke maatschappelijke positie.

Omdat ik weiger te aanvaarden dat patiënten de dupe worden van deze situatie, voer ik komende weken weer gesprekken met een farmaceutisch bedrijf dat de prijs per jaar. van een geneesmiddel heeft verhoogd tot ongeveer 150 duizend euro per patiënt

Ik zal vragen naar een verklaring voor deze prijsstijging. Komt daar een plausibel verhaal uit – hoge ontwikkelkosten, vele mislukte trajecten die vooraf gingen aan dit ene succes – dan zal ik de fabrikant vragen daarmee in de publiciteit te treden. Een goed verhaal mag immers verteld worden.

Vervolgstappen

Is er geen goed verhaal, dan ga ik me beraden op vervolgstappen. Eén daarvan is het zoeken van publiciteit. Daarom noem ik het bedrijf niet in deze brief. Nog niet.

Begrijp mij goed. Ik heb grote waardering voor de innovatiekracht van uw sector. Uw werk is letterlijk van levensbelang. En er zijn farmabedrijven met vestigingen in Nederland die snappen dat het zo niet verder kan, die ook nadenken over meer transparantie. Maar zij missen de hulp en medewerking van hun moederbedrijven in Frankrijk, Duitsland of de Verenigde Staten.

Daarom werk ik samen met andere landen op dit onderwerp. Maar ik doe hierbij ook rechtstreeks een indringende oproep aan die moederbedrijven en hun aandeelhouders: pak uw maatschappelijke verantwoordelijkheid.

Maatschappelijke druk

Ook in uw eigen belang. De maatschappelijke druk zal alleen maar toenemen als een gedragsverandering uitblijft. Een voorname Nederlandse investeerder besloot onlangs niet meer te investeren in farma-industrie met onduidelijke prijzen. Volgen er meer?

Ik blijf me intussen met alles wat ik in me heb, inzetten voor onze Nederlandse patiënten, zodat zij de medicijnen krijgen die ze nodig hebben.

Maar ik kan het niet alleen. Ik wacht op een partner die zijn verantwoordelijkheid stevig neemt. Als iedereen bereid is bij te dragen aan

betaalbare zorg, dan kan de farma-industrie niet achterblijven. Iets zal er moeten bewegen, something gotta give.

Bruno Bruins is minister voor Medische Zorg en Sport.

https://archive.org/details/ANNUALREPORTIFUDOfHumanRights20162017/page/n1609

https://archive.org/details/NietNatuurlijkeDoodOnvoldoendeOnderzocht

https://archive.org/details/Volksgezondheid_201405

Opvallend hoge zelfmoordcijfers onder uitkeringsgerechtigden

Zelfdoding komt 5 tot 8 keer vaker voor onder mensen met bijstands- of arbeidsongeschiktheidsuitkering

Gemiddeld plegen elke dag vier mensen zelfmoord in Nederland. Opvallend vaak gaat het daarbij om zelfdodingen door bijstands- of uitkeringsgerechtigden. Dat is de conclusie van een studie door GGD Den Haag, het Centraal Bureau voor de Statistiek en het Leids Universitair Medisch Centrum in 2013.

Bron: joop.bnnvara.nl

4 december 2013

Gestapo-methode UWV

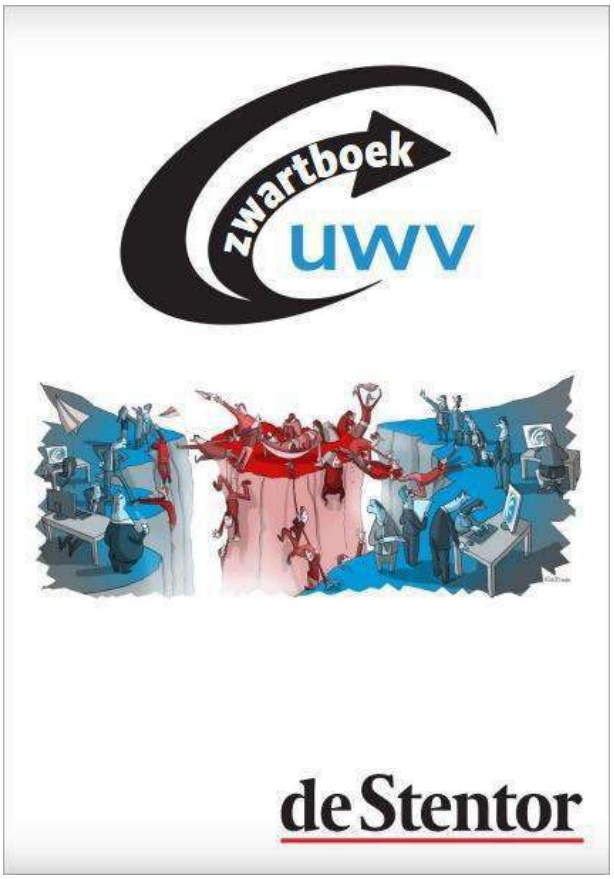

Het Zwartboek UWV, dat eind mei 2014 door de Stentor aan de Vaste Kamercommissie voor Sociale Zaken en Werkgelegenheid is aangeboden.

Het door de Stentor aangeboden ‘Zwartboek UWV’ maakt gewag van misstanden in de uitvoering van UWV. Dit Zwartboek bevat een verzameling van uiteenlopende ervaringen van (voormalige) klanten van UWV. Het betreft onder meer klachten over harde of onduidelijke regels, snel opgelegde boetes, strenge medische keuringen.

Brief aan de Tweede Kamer Minister van Sociale Zaken L.F. Asscher, ref: 2014-0000096202 / datum 10 juli 2014, Asscher die er zich vervolgens met een jantje-van-leiden vanaf maakt door te verklaren dat Hij niet kan ingaan op individuele gevallen.

Een op de drie bijstandsgerechtigden ontvangt psychische zorg

Pieter Hotse Smit en Charlotte Huisman 6 september 2017 volkskrant.nl (artikel)

Bijna eenderde van de bijstandsgerechtigden krijgt psychische zorg in de vorm van therapie in de geestelijke gezondheidszorg of medicijnen vanwege psychische klachten.

De doorgeslagen jacht op de Bijstandsfraudeur

Jonathan Witteman 16 juni 2018, Artikel volkskrant

Ze voelen zich behandeld als criminelen, maar dan met minder rechten: bijstands-gerechtigden die er, regelmatig ten onrechte, van worden verdacht te frauderen. Tegen de verregaande bevoegdheden van de sociale diensten kunnen zij zich moeilijk verdedigen.

https://archive.org/details/arbeidsongeschiktenenmensenindebijstand

Van Ark zet gemeente onder druk: tegenprestatie wordt verplicht in de bijstand

Staatssecretaris Tamara van Ark van sociale zaken en werkgelegenheid. Beeld ANP

Artikel Trouw Jelle Brandsma, 21 november 2019

https://archive.org/details/tegenprestatieparticipatiewet

Het Sociaal en Cultureel Planbureau heeft op verzoek van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid de werking van de Participatiewet geëvalueerd. In dit magazine zijn de samenvatting van het rapport 'Eindevaluatie van de Participatiewet' en diverse interviews met mensen uit de doelgroepen en werkgevers samengevoegd.

Uit onderzoek onder gemeenten komt niet naar voren dat het opleggen van verplichtingen en sancties activerend werkt in de zin van meer uitstroom uit een bijstandsuitkering. Bij veel mensen is sprake van complexe problematiek. Het korten op de uitkering maakt problemen volgens klantmanagers soms alleen maar groter, wat de toeleiding naar werk juist belemmert.

Mensen consequent te korten op hun uitkering als ze door gedrag, ... dupe kunnen worden en de afstand tot de arbeidsmarkt alleen maar kan vergroten.Hoe het heeft kunnen gebeuren dat we zijn gaan vinden dat het goed is om kwetsbare medeburgers zo te bejegenen en zo te vernederen. Het opleggen van strafkortingen drukt mensen onder het bestaansminimum en dat is duidelijk in strijd is met de eisen van de menselijke waardigheid omdat die eisen verankerd zijn in Internationale afspraken en verdragen over mensenrechten.

Nederland is partij bij internationale afspraken en verdragen over mensenrechten. Veel van deze afspraken komen voort uit de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens (UVRM).

Nederland heeft de volgende mensenrechtenverdragen ondertekend en geratificeerd:

- Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten;
- Internationaal Verdrag inzake economische, sociale en culturele rechten;

- Internationaal Verdrag inzake de uitbanning van alle vormen van rassendiscriminatie;
- Verdrag inzake de uitbanning van alle vormen van discriminatie van vrouwen;
- Verdrag tegen foltering en andere wrede, onmenselijke of onterende behandeling of bestraffing;
- Verdrag inzake de rechten van het kind;
- Internationaal Verdrag inzake de bescherming van alle personen tegen gedwongen verdwijning;
- Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden;
- Europees Sociaal Handvest.

https://archive.org/details/mensenrechtenvoorgemeenten_201910
https://archive.org/details/tegenprestatieparticipatiewet

Duits gerecht neemt Hartz IV onder vuur

Het Grondwettelijk Hof in Duitsland stelt dat de zware financiële sancties voor een werkloze die een jobaanbieding weigert, de menselijke waardigheid aantasten.

Recht op bestaansminimum Hartz IV

ARD 1 Hartz IV Karlsruhe 2010

Bundesgerichtshof Karlsruhe deed uitspraak in 2010 over het mensenrecht “menswaardig bestaansminimum”

https://archive.org/details/KarlsruheHARTZIV2010

JEUGDZORG VERDIEND GROF GELD MET KINDEREN ALS PRODUCT

Jeugdzorg verdient al jarenlang grof geld door zoveel mogelijk kinderen zolang mogelijk onder toezicht en uit huis te plaatsen, waarbij de kinderrechters de meningen van jeugdzorg klakkeloos volgen. Jeugdzorg is niet zozeer een overbodige, maar vooral een zeer schadelijke en helaas zeer machtige organisatie.Uit rapport van de kinderombudsman, “Is de zorg gegrond”, blijkt dat dossiers van jeugdzorgwerkers niet kloppen, vooral een negatiever beeld schetsen van ouders, dat positieve zaken eruit gehaald worden, fouten niet hersteld worden en dat op basis van deze slechte dossiers kinderen onterecht onder toezicht en uit huis gehaald worden. Voor jarenlang, want aan terugplaatsing wordt niet gewerkt. Dit levert Jeugdzorg Nederland veel geld op, maar beschadigt gezinnen levenslang. Die kosten worden niet op jeugdzorg verhaald. Jeugdzorg voelt zich nergens verantwoordelijk voor en legt dit soort rapporten naast zich neer.

Arnold Heertje laakt de werkwijze van jeugdzorg.

https://archive.org/details/ANNUALREPORTIFUDOfHumanRights20162017/page/n1815

Bron: jeugdzorgklachten.wordpress.com

29 oktober 2015

Er zijn vele slachtoffers van de rechtsstaat in Nederland

Zeer vele burgers worden in deze maatschappij gedupeerd doordat medewerkers van instanties zoals de rechterlijke macht, Jeugdzorg.. door onterecht kinderen uit huis te plaatsen etc. Die vervolgens absurde ambtenarenrapporten onwaarheden over burgers schrijven, wat door b.v. de rechterlijke macht kritiekloos in desastreuze maatregelen wordt omgezet.Deze machthebbers kunnen dus ongestraft lasteren, meineed plegen, bewijzen negeren, tegenargumenten negeren, verweerschriften negeren, dreigen en intimideren etc. Zij kunnen op geen enkele wijze ter verantwoording worden geroepen en kunnen schaamteloos en ongestraft deze misdaden continueren.Op die manier kunnen zij ongelimiteerd doen wat ze willen, ze kunnen straffeloos iedere misdaad plegen die ze willen zoals de bovengenoemde intimidatie, valsheid in geschrifte, leugens, bedrog, oplichting, meineed, laster, bedreigingen, manipulatie. Burgers worden indien ze zich verweren tegen absurde beschuldigingen in rapporten van machthebbers, ook massaal afgescheept met smoesjes en verder botweg en ongemotiveerd worden genegeerd.Dat geldt niet alléén maar voor de Jeugdbeschermingsorganisaties, maar voor de gehele elite van machthebbers, inclusief de rechterlijke macht, de politie, en andere overheidsinstellingen,zodat er honderdduizenden burgers ernstig worden gedupeerd.**In die zin leven wij dus absoluut niet in een rechtsstaat.**De burger is volkomen rechteloos indien hij in conflict komt met overheidsorganisaties zoals de Jeugdhulpverlening, de politie en de rechterlijke macht etc. Partijdigheid, leugens, manipulatie, botheid, stupiditeit, ongeïnteresseerdheid, minachting en onredelijkheid. Bezoeken aan de sociale dienst voor bijzondere bijstand en het bureau voor rechtshulp, maatschappelijk werk, brieven aan klachtencommissies, typen, kopiëren, internetten, mensen bellen,etc.

CDA

TWEEDE KAMERFRACTIE

Dhr. J.P. Van den Wittenboer
Kastanje 28
5731 NK Mierlo

Ons kenmerk	Inlichtingen bij	Doorkiesnummer	Den Haag
			20 maart 2006
Onderwerp		Bijlage(n)	Uw brief
rechtssysteem			14 februari 2006

Geachte heer Van den Wittenboer,

Hartelijk dank voor uw brief d.d. 14 februari jl. die mij de tweede week van maart bereikte. In deze brief verwijst u naar uw eerdere brief aan de vaste Kamercommissie Justitie waarin u een onderzoek naar het rechtssysteem in Nederland aanbiedt. U stelt dat er vele slachtoffers zijn van de rechtstaat in Nederland. Ik deel uw conclusies niet.

In het algemeen kan ik hier het volgende over zeggen. Rechtzoekenden krijgen soms gelijk van de rechter, en dan zijn het tevreden klanten. Soms ook worden zij door de rechter in het ongelijk gesteld. Het kan voorkomen dat men het met die uitspraak niet eens is, en zich daar niet bij neer wil leggen. Om de onafhankelijkheid van ons rechtssysteem in dat geval te kunnen garanderen is de mogelijkheid van hoger beroep en beroep in cassatie mogelijk. Zo ontstaat een systeem van 'checks and balances', dat onze rechtstaat kan garanderen.

Meer specifiek: u haalt in uw brief ook een concrete situatie aan waarin u van mening bent dat de staat op een 'oneigenlijke manier' inbreuk maakt op het auteursrecht. Dit betreft een individuele situatie waar ik mij als kamerlid niet in kan en niet in wil mengen.
Van deze afstand kan ik de exacte situatie namelijk onvoldoende beoordelen. Bovendien is het de taak van de rechter en niet van een politicus om te beoordelen of regels op de juiste wijze zijn toegepast. Die verhoudingen moeten we principieel zuiver houden.

Ik hoop u hiermee voldoende geïnformeerd te hebben.

Met vriendelijke groet,

Nicolien van Vroonhoven
CDA Tweede Kamerlid

Postbus 30805
2500 GV 's-Gravenhage

telefoon : (070) 3183020
telefax : (070) 3182602

Bezoekadres: Plein 2
2511 CR 's-Gravenhage

CDA

Mensenrechtenverdedigers

deVolkskrant

Puinzooi in de psychiatrie

Robert van Voren de psychiatrie in het voormalige Oostblok '
GRETA RIEMERSMA 9 augustus 1997

Robert van Voren, die zich als algemeen secretaris van het Geneva Initiative on Psychiatry inzet voor de geestelijke gezondheidszorg in Midden- en Oost-Europa en de voormalige Sovjet-Unie. Hij voerde actie voor dissidenten die in de Sovjet-Unie in psychiatrische inrichtingen werden opgesloten. Dat begon met Vladimir Boekovski, in de jaren zestig en zeventig een vooraanstaand dissident, die in 1972 twaalf jaar kreeg omdat hij een dossier over politiek misbruik van psychiatrie in de Sovjet-Unie naar het Westen had gestuurd.

“Levens Lang” *tussen dissidenten en waanzin*

Auteur: Robert van Voren
Uitgever:Becht's Uitgevers-Maatschappij, H.J.W.
Nederlands

2009

304 blz

Misbruik psychiatrie Sovjet-Unie

Sovjet-dissident Vladimir Boekovski speelde een leidende rol in een campagne tegen het misbruik van de psychiatrie door de Sovjetautoriteiten om politieke tegenstanders op te sluiten.
Bron: nrc.nl
Steven Derix
28 oktober 2019

Nederland politiek misbruik psychiatrie:

Met ingang van januari 2020 wordt er een nieuwe pschiatriewet van kracht in nederland.De Wet verplichte ggz werkt een surveillancemaatschappij in de hand, een Big-Brotherachtige wereld, waarin burgers worden geconditioneerd om medeburgers die afwijken aan te geven.

Bron: trouw.nl
Rianne Oosterom
26 november 2019

Enkele bekende voorbeelden van klokkenluiders in nederland uit het verleden zijn:

- Zaak Fred Spijkers
- Zaak Victor van Wulfen

Plenair debat Tweede Kamer 27-11-2019 over het bericht dat de minister-president geïnformeerd zou zijn over de 70 burgerdoden in Irak,Joël Voordewind Christen Unie.

Wvggz gevaar misbruik psychiatrie om politieke tegenstanders,klokkenluiders en mensenrechtenverdedigers die kritiek hebben op het beleid van de Staat de mond te snoeren.

Wetsartikel 5.1 - Artikel 5:1 van de Wvggz luidt als volgt:
Het college van burgemeester en wethouders draagt zorg voor het in behandeling nemen van meldingen betreffende personen voor wie de noodzaak tot geestelijke gezondheidszorg zou moeten worden onderzocht, het verrichten van onderzoek naar die noodzaak, het informeren van degene die een melding heeft gedaan en het zo nodig indienen van een aanvraag voor de voorbereiding van een verzoekschrift voor een zorgmachtiging bij de officier van justitie.

Fred Spijkers
Victor van Wulfen

Defensie heeft maatschappelijk werker Fred Spijkers ten onrechte psychisch gestoord laten verklaren. In het medisch dossier van voormalig luchtmachtpiloot en klokkenluider Victor van Wulfen heeft jarenlang ten onrechte gestaan dat hij kampt met een psychiatrische stoornis.

Resolutie 2225 (2018)

Bescherming van mensenrechtenverdedigers in de lidstaten van de Raad van Europa

Auteur(s): Parlemantary Assembly

Oorspronkelijk - debat in de Vergadering op 26 juni 2018 (22e zitting) (zie doc. 14567, verslag van de Commissie juridische zaken en mensenrechten, rapporteur: De heer Egidijus Vareikis). Tekst aangenomen door de Vergadering op 26 juni 2018 (22e zitting).Zie ook Aanbeveling 2133

(2018).

1. De Parlementaire Vergadering herinnert aan haar resoluties 1660 (2009) en 1891 (2012) over de situatie van mensenrechtenverdedigers in de lidstaten van de Raad van Europa en aan haar resoluties 2095 (2016) en 2085 (2016) over de versterking van de rol en bescherming van mensenrechtenverdedigers in de lidstaten van de Raad van Europa. Het brengt hulde aan het waardevolle werk van mensenrechtenverdedigers voor de bescherming en bevordering van mensenrechten en fundamentele vrijheden. Mensenrechtenverdedigers zijn"degenen die zich inzetten voor de rechten van anderen" - individuen of groepen die zich op vreedzame en legale wijze inzetten voor de bevordering en bescherming van de mensenrechten, of het nu advocaten, journalisten, leden van niet-gouvernementele organisaties (ngo's) of anderen zijn.

2. Bijna 20 jaar geleden, op 9 december 1998, heeft de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties de Verklaring over het recht en de verantwoordelijkheid van individuen, groepen en maatschappelijke organisaties voor de bevordering en bescherming van universeel erkende mensenrechten en fundamentele vrijheden (Verklaring van de Verenigde Naties over mensenrechtenverdedigers) aangenomen. Bovendien heeft het Comité van Ministers op 6 februari 2008 zijn verklaring over de maatregelen van de Raad van Europa ter verbetering van de bescherming van mensenrechtenverdedigers en ter bevordering van hun activiteiten aangenomen. In beide documenten wordt bevestigd dat de verantwoordelijkheid voor het bevorderen en beschermen van mensenrechtenverdedigers in de eerste plaats bij de staten ligt.

3. De Vergadering merkt op dat in de meeste lidstaten van de Raad van Europa mensenrechtenverdedigers vrij kunnen werken in een omgeving die bevorderlijk is voor de ontwikkeling van hun activiteiten. Hij merkt evenwel op dat het aantal represailles tegen mensenrechtenverdedigers de afgelopen jaren is toegenomen. Nieuwe restrictieve wetten inzake de registratie van NGO's en de financiering is goedgekeurd. Veel mensenrechtenverdedigers zijn het slachtoffer geworden van gerechtelijke, administratieve of fiscale pesterijen, lastercampagnes en strafrechtelijke onderzoeken op basis van dubieuze aanklachten, die vaak verband houden met vermeende terroristische activiteiten of vermeend betrekking hebben op de nationale veiligheid. Sommige zijn bedreigd, fysiek aangevallen of willekeurig gearresteerd, vastgehouden of gevangengezet. Andere zijn zelfs vermoord. Als gevolg daarvan wordt de ruimte voor mensenrechtenverdedigers steeds beperkter, waardoor zij aan steeds grotere risico's worden blootgesteld.

4. De Vergadering veroordeelt deze ontwikkelingen en bevestigt haar steun voor het werk van mensenrechtenverdedigers, die vaak hun veiligheid en leven in gevaar brengen voor de bevordering en bescherming van de rechten van anderen, waaronder de meest kwetsbare en onderdrukte groepen (migranten, vluchtelingen en leden van minderheden - nationaal, religieus of seksueel), of om de straffeloosheid van overheidsfunctionarissen en corruptie te bestrijden. Zij betreurt met name het feit dat sommige van de ernstigste aanvallen op mensenrechtenactivisten, waaronder moorden, ontvoeringen en martelingen, nog steeds niet doeltreffend zijn onderzocht.

5. De Assemby doet derhalve een beroep op de lidstaten om dit te doen:

5.1. de mensenrechten en fundamentele vrijheden van mensenrechtenverdedigers respecteren, met inbegrip van hun recht op vrijheid en veiligheid, een eerlijk proces en hun vrijheid van meningsuiting, vergadering en vereniging;

5.2. zich onthouden van intimidatie of represailles tegen mensenrechtenverdedigers en hen beschermen tegen aanvallen of intimidatie door niet-overheidsactoren

5.3. ervoor te zorgen dat mensenrechtenverdedigers toegang hebben tot doeltreffende nationale rechtsmiddelen tegen schendingen van hun rechten, met name die welke verband houden met hun werk;

5.4. actiever een minnelijke schikking op grond van artikel 39 van het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens (ETS nr. 5) voor te stellen in gevallen van duidelijke schending van de rechten van mensenrechtenverdedigers en advocaten die een verzoek indienen bij het Europees Hof voor de rechten van de mens;

5.5. doeltreffend onderzoek te doen naar alle gevallen van intimidatie of represailles tegen mensenrechtenverdedigers, met name in geval van moorden, fysieke aanvallen en bedreigingen;

5.6. een gunstig klimaat te scheppen voor het werk van mensenrechtenverdedigers, met name door de wetgeving te herzien en in overeenstemming te brengen met de internationale mensenrechtennormen, geen lastercampagnes tegen verdedigers en andere activisten uit het maatschappelijk middenveld te organiseren en dergelijke campagnes krachtig te veroordelen wanneer zij worden georganiseerd door niet-overheidsactoren;

5.7. mensenrechtenverdedigers aan te moedigen deel te nemen aan het openbare leven en ervoor te zorgen dat zij worden geraadpleegd over wetsontwerpen op het gebied van mensenrechten en fundamentele vrijheden, alsook over de regulering van hun activiteiten;

5.8. zich te onthouden van willekeurig toezicht op mensenrechtenverdedigers online en andere communicatiemiddelen;

5.9. de afgifte van noodvisa, verblijfsvergunningen of asiel aan mensenrechtenverdedigers die in hun eigen land gevaar lopen, te vergemakkelijken en hen, indien nodig, een tijdelijk toevluchtsoord te bieden;

5.10. volledig samenwerken met de commissaris voor de mensenrechten van de Raad van Europa bij de aanpak van individuele gevallen van vervolging van en represailles tegen mensenrechtenverdedigers;

5.11. de toereikendheid van hun inspanningen ter bescherming van mensenrechtenverdedigers sinds de goedkeuring van de Verklaring van de Verenigde Naties over mensenrechtenverdedigers en de Verklaring van het Comité van Ministers over de maatregelen van de Raad van Europa om de bescherming van mensenrechtenverdedigers te verbeteren en hun activiteiten te bevorderen, beoordelen aan de hand van concrete resultaten.

6. De Vergadering verwelkomt en stimuleert parlementaire initiatieven zoals dat van de Duitse Bondsdag, waarbij individuele parlementsleden zich bezighouden met gevallen van bedreiging, intimidatie of vervolging van mensenrechtenverdedigers.

Nederland kandidaat voor VN-Mensenrechtenraad

Nieuwsbericht | 26-02-2019 |

Nederland is dinsdag officieel begonnen aan een campagne om weer lid te worden van de Mensenrechtenraad van de Verenigde Naties. Minister Kaag (Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking) hield daartoe namens het kabinet in Genève een toespraak waarin ze het belang benadrukte van dit belangrijkste internationaal forum voor mensenrechten ter wereld.

Nederland stelt zich kandidaat voor de periode 2020 tot en met 2022. In oktober kiest de Algemene Vergadering van de VN in New York de nieuwe leden voor die periode. Nederland was van 2015 tot en met 2017 3 jaar lid van de Mensenrechtenraad en is nu waarnemer.

‘Respect voor mensenrechten is een belangrijke vereiste voor stabiliteit, groei, handel en welzijn’, zei minister Kaag in de Mensenrechtenraad. Het kabinet zet zich internationaal in om mensenrechten te bevorderen en te beschermen. Daarbij richt Nederland zich in het bijzonder op onder meer de vrijheid van meningsuiting, de vrijheid van godsdienst en geloof, en gelijke rechten voor vrouwen en meisjes en LGBTI-personen.

Volgens Kaag zijn mensenrechten en de rechtsstaat wezenlijk verbonden aan de SDG’s, de duurzame ontwikkelingsdoelen van de VN. ‘Zonder respect voor mensenrechten is het niet mogelijk om te bouwen aan sociale cohesie, vrede en welvaart voor iedereen. Ieder mens heeft het recht om in waardigheid en vrijheid te leven’, aldus de minister.

Kaag had in Genève ook een ontmoeting met de Hoge Commissaris voor de mensenrechten, Michelle Bachelet.

Bron: rijksoverheid.nl

Speech by the Minister for Foreign Trade and Development Cooperation Sigrid Kaag, at the Human Rights Council

Speech | 26-02-2019

Madam Vice President, Excellencies, ladies and gentlemen,

‘The case we present is a plea from humanity to law.’

That was a description, offered in 1946 by the young prosecutor Benjamin Ferencz at the Nuremberg trials, where key Nazi leaders responsible for the Holocaust, the deaths of millions of people, were eventually convicted.
Thanks to Ferencz and his fellow prosecutors, the plea from humanity to law was, indeed, heard. The voiceless had been given a voice. A powerful message: the law was indeed on their side.

To make this historic process possible, one thing was essential: the holders of power had to take a step back, and yield to the law.
The chief prosecutor, Justice Robert Jackson, expressed his gratitude about this very fact in his opening statement. It was, he said, ‘one of the most significant tributes that power had ever paid to reason’.

Your excellencies,

Why quote these words on the day I am pleased to announce the Netherlands’ candidacy for a seat on the Human Rights Council for the 2020-2022 term?
Because today is a perfect moment to recall importance of the power of principles over the principles of power. The principles that the Netherlands stands for since Hugo Grotius, a world in which right, and not might, has the final word. A world in which the law answers, when humanity makes a plea.

As a medium size trading nation, we have an interest in a rules-based world.
Because respect for human rights is an important prerequisite for stability, for growth, trade and wellbeing - as we can also read in numerous studies and reports. The choice between interests and values is a false dichotomy however. We do not need to choose between values and interest – they are mutually reinforcing. Human rights are universal for a good reason.

Excellencies,

The system of protections developed after the Second World War and founded on the Universal Declaration of Human Rights is something to be proud of, to cherish and to nurture, because it is centred on human dignity. It was – and 70 years later it remains – a new Magna Carta for humanity.
We cannot afford to take this for granted. Where the law of the jungle once prevailed, the Universal Declaration now provides us with an open, safe space of law and

justice. In his most recent book, The Jungle Grows Back, Robert Kagan warns us not to allow the creeping vines to grow anew. We need the rule of law, and not rule by law.

Madam Vice President, distinguished delegates, Your Excellencies,

For several years now, there has been a downward trend in the area of freedom, human rights and democracy. It's hardly news when I point to the general crisis affecting multilateralism A crisis that extends from climate to disarmament, and from trade to this body's remit: human rights.

Such a crisis demands that we reflect on where we stand.
That we ask ourselves: who are we here for? Do we have the public's support? Are we truly serving their interests? Are we listening to the right voices? And are we also the voice of the voiceless? Do we truly represent humanity? Are we holding violators to account?

In that spirit, I would like today to underline the most important guiding principles for the Human Rights Council as a whole, and for an individual member State that hopes to take up a seat anew on the Council.

Let me assure you of the following points:

- The Netherlands – like the majority of member states, is pleased to say – is committed to making the system better and stronger. A rules-based international order is of great importance to a small open trading nation such as the Netherlands.
- But there is more. The Netherlands will be a reliable partner, respecting human rights at home, and practising what we preach. As we did during our recent term on the Security Council of the United Nations where we did our utmost to respect and uphold, and promote universal rights.

- We need to respond and act, for example in Syria, Myanmar, South Sudan and Yemen.

- The Netherlands believes that when human rights violations are committed, we need to respond.

- We also believe that everyone should be represented here. We are pressing for more representative, more universal participation. To date, only half of the UN member states have seat or have held a seat on this Council. We believe that every country should have the chance to serve, and we will work to that end.

- The Human Rights Council is doing good work – but there is room for improvement. The Netherlands believes that the Council's work is important, therefore we will join forces with others to facilitate discussion in Geneva on ways of

making it stronger and more effective. By adopting less resolutions and focussing on the most important issues, for example.

- What is more, we want to be transparent about our principles. This is why I stand before you today. Human rights are not served by double agendas. You can count on us, and you can hold us to account.

Excellencies,

These are all crucial points of departure. Especially at this time in our history. A time when, unfortunately, the number of 'free' countries is falling once again. A time of shrinking space for civil society, growing surveillance and manipulation of opinion, and increasing threats to journalists. To name but a few examples.

A time, also, when security and stability often serve as pretexts for restricting human rights in a false dichotomy. But as I said, there is no 'pause button' for human rights. Not for the sake of the economy, nor for the sake of security.. This lies at the core of the Sustainable Development Goals. Each individual has the right to live in dignity and freedom and noone should be left behind. Freedom spurs empowerment and inclusive sustainable development.

Excellencies,

The Netherlands will definitely do its part, pursuing an active policy on human rights. Internationally, my government has made more funding available to promote and protect human rights, in particular for the freedom of belief and religion– which includes the freedom not to believe – and equal rights for women and girls, and LGBTI people. We are working to enhance the safety of journalists and to ensure that human rights defenders can continue their valuable work.
We're also engaging with the private sector. We have concluded agreements with several Dutch business sectors, setting out how they will put their responsibility into practice, especially in their foreign operations. Fortunately, more and more companies are starting to recognise, learn and adapt, and apply their viewpoint that they have a responsibility and an interest here.

We build coalitions and engage those who have a different view.
This is and will be our contribution to the human rights agenda we cherish so deeply.
My plea today is for the power of principles. For humanity's plea to law to be heard.
And for power to continue to pay its tribute to reason.
And for 'humanity' to be at the front of all of our minds, when it comes to 'human rights'.

Thank you.

Source: government.nl

Den Haag, internationale stad van vrede en rechtvaardigheid

In Den Haag werken tienduizenden mensen elke dag aan een meer vredige en rechtvaardige wereld. Mensen komen van over de hele wereld naar Den Haag om te werken samen oplossingen voor wereldwijde problemen. Met het Vredespaleis als middelpunt, Den Haag is echt de internationale stad van vrede en gerechtigheid.

Internationale organisaties

Den Haag komt regelmatig in het wereldnieuws voor omdat internationale rechtszaken dat zijn geprobeerd in de vele hoven en tribunalen, zoals het Internationaal Gerechtshof en het Internationaal Strafhof. Maar Den Haag is meer dan alleen rechtbanken, tribunalen en paleizen. De speciale status van de stad trekt veel regeringsleiders, kennis instellingen, non-profit organisaties, bedrijven en studenten. Hier werken ze samen hun kennis delen en nieuwe ideeën ontwikkelen. En hier in Den Haag, politieke leiders en diplomaten komen samen om internationaal te discussiëren en op te lossen geschillen en hoofd van gewapende conflicten. Internationale conferenties Den Haag is dan ook een logische keuze voor internationale conferenties. In 2014, 53 internationale leiders bezochten de stad tijdens de grootste conferentie ooit gehouden in de Nederland, de Top over nucleaire veiligheid. En in 2018 de grootste internationale conferentie voor jongeren, One Young World, wordt gehouden in Den Haag. Afgevaardigden zullen worstelen met internationale kwesties zoals gerechtigheid, vrede en de milieu.

Bron: denhaag.nl

GROENLINKS
DEN HAAG

HOME /NIEUWS

Bijeenkomst over Shelter City

27 november 2018

Op woensdag 21 november organiseerde GroenLinks samen met The Hague Justice and Peace een lunchbijeenkomst, waarin mensenrechtenverdedigers van Shelter City hun verhaal konden delen.

'Alle mensen worden vrij en gelijk in waardigheid en rechten geboren. Zo begint artikel 1 van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens. En omdat dit niet overal in de hele wereld vanzelfsprekend is zijn Shelter Cities hard nodig.' Zo sprak burgemeester Pauline Krikke op de bijzondere bijeenkomst over Shelter City op woensdag 21 november in de Commissie-/Perskamer van het stadhuis. Zij heette in het bijzonder twee bijzondere gasten welkom, de mensenrechtenactivisten Mohan uit Nepal en Arsène uit Congo.

Meer dan 40 mensen waren erop afgekomen: raadsleden, ambtenaren en vertegenwoordigers van organisaties op het vlak van mensenrechten en internationale betrekkingen. Het initiatief voor de bijeenkomst kwam van fractievoorzitter en raadslid Arjen Kapteijns (GroenLinks). Dit naar aanleiding van zijn deelname aan een conferentie over Shelter City in Georgië. Als dagvoorzitter deelde hij zijn ervaringen van de conferentie met de deelnemers aan de bijeenkomst.

Shelter City

Shelter City is een plek waar verdedigers van mensenrechten voor drie maanden op adem kunnen komen en scholing en trainingen krijgen. In 2012 nam de Haagse gemeenteraad het initiatief om van Den Haag een Shelter City te maken. In samenwerking met Justice and Peace en het Ministerie van Buitenlandse Zaken was onze stad daarmee de eerste, inmiddels hebben elf Nederlandse steden en vier steden (op drie continenten) het Shelter City initiatief overgenomen. Directeur Sebastiaan van der Zwaan van Justice and Peace vertelde over het werk van zijn organisatie om mensenrechtenverdedigers op te vangen en Shelter City te promoten onder meerdere steden in ons land, alsook in het buitenland.

Volle tank

De twee mensenrechtenactivisten Mohan en Arsène vertelden op indrukwekkende wijze over hun ervaringen. Mohan schetste de mensenrechtensituatie in zijn thuisland Nepal en wat dit betekent voor activisten: 'Als beschermer van de mensenrechten word je als een vijand van de staat gezien.' Arsène uit Congo benadrukte vooral het belang van Shelter City voor mensenrechtenverdedigers overal in de wereld. Hij vergeleek hen met mensen die met een bijna lege tank een zeer gevaarlijke autorit maken over moeilijk begaanbare wegen waar overal gevaar loert. 'Shelter City is onze redding. Die zorgt voor een volle tank, zodat wij onze moeilijke maar noodzakelijke weg kunnen vervolgen.'

Dit artikel verscheen eerder op Werknet, het intranet voor Haagse ambtenaren

Gemeente Den Haag

Retouradres: Postbus 80 000, 2508 GA Den Haag

De heer J.P. van den Wittenboer
Voorzitter Intermediary Foundation of the
Universal Declaration of Human Rights
Postbus 324
5660 AH GELDROP

Uw brief van
5 september 1995

Uw kenmerk

Ons kenmerk

Doorkiesnummer
(070) 353 2650

Aantal bijlagen

Datum
13 september 1995

Onderwerp
sociale rechten

Hiermee bevestig ik de ontvangst van uw bovenvermelde, aan de burgemeester gerichte, brief. Aangezien dit onderwerp onder de verantwoordelijkheid van de wethouder van Onderwijs, Sociale zaken, Werkgelegenheidsprojecten en Integratie- en Emancipatiebeleid valt, heb ik, namens de burgemeester, uw brief ter afdoening naar deze wethouder doorgezonden.
Voor inlichtingen kunt u zich wenden tot het secretariaat van de wethouder, telefoon (070) 353 2650.

Bureau gemeentesecretaris,

W.L. Donkers

Postadres: Postbus 80 000, 2508 GA Den Haag
Bezoekadres: Burgemeester De Monchyplein 14, Den Haag

Telefoon 070 - 353 20 00
Fax 070 - 361 48 62

Wethouder van Onderwijs, Sociale Zaken,
Werkgelegenheidsprojecten en Integratie-
en Emancipatiebeleid

Anke van Kampen

Gemeente Den Haag

Retouradres: Postbus 80 000, 2508 GA Den Haag

De heer J.P. van den Wittenboer
Postbus 324
5660 AH GELDROP

Uw brief van
5 september 1995
Uw kenmerk
95123
Ons kenmerk
SZW95123
Doorkiesnummer
(070) 3537409
Aantal bijlagen
1
Datum
28 september 1995

Onderwerp
beantwoording van brief d.d. 5-9-1995

Geachte heer van den Wittenboer,

Met belangstelling heb ik uw brief d.d. 5 september jl. en de bijgevoegde stukken kunnen lezen.

U vermeldt in uw schrijven in Den Haag ingeschreven te staan. Ik ben zo vrij geweest dat na te gaan. Het hebben van een woon- of verblijfplaats is namelijk van groot belang in het kader van de Algemene Bijstandswet. Deze wet, op grond waarvan in beginsel financiële steun geboden kan worden aan mensen die zelf niet over een minimum inkomen beschikken, geeft aan, dat de gemeente waar iemand zich bevindt bijstand aan die persoon kan verlenen.

Een en ander betekent, dat u feitelijk zou moeten wonen in de gemeente Den Haag en in de haagse Gemeentelijk Basisadministratie opgenomen zou moeten zijn om hier een bijstandsaanvraag te kunnen indienen. Uit onderzoek is mij gebleken, dat u hier niet (meer) woonachtig bent. Dit leidt ertoe, dat u van de gemeente Den Haag geen financiële bijstand kunt krijgen. Ik raad u daarom aan om u zo spoedig mogelijk te wenden tot de gemeente waar u daadwerkelijk woont.

Mocht u echter in Den Haag een zwervend bestaan leiden, dan kunt u zich wellicht het beste wenden tot de Kessler Stichting, de La Reyweg 522 of het Leger des Heils, Nieboerweg 125, alhier. Onder bepaalde voorwaarden is het mogelijk om via deze instanties een beroep op de Algemene Bijstandswet te doen.

Vertrouwend u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd, teken ik,

De wethouder van Onderwijs,
Sociale zaken, Werkgelegenheidsprojecten en
Integratie- en Emancipatiebeleid,

ANKE VAN KAMPEN

afdruk aan
- 1x directie SZW
- 1x dhr.J. Jansen BSD/BO/BGS

Bezoekadres: Burgemeester De Monchyplein 14, Den Haag
Bereikbaar per openbaar vervoer: met buslijn 13;
vanaf Station HS - met buslijn 5; vanaf Station CS - met buslijn 22

Telefoon 070 - 353 26 51
Fax 070 - 363 82 27

Repressietechnieken tegen politieke tegenstanders mensenrechtenverdedigers en klokkenluiders

O machtsmisbruik door de overheid.
O belangenverstrengeling.
O strafbare samenspanning
O intimidatie.
O insinuaties.
O frauduleus dossierbeheer.
O tot querulant en zielig bestempelen.
O moeilijk leven.
O in kwaad daglicht stellen.
O suggereren van psychische problemen.
O geen toegang tot de rechter tegen de overheid.
O flagrante rechtsweigering
O uitputten.
O verliezen hun baan.
O heimelijke manipulaties.
O bannen en isoleren.
O verdachtmaken en demoniseren.
O elimineren.
O beschimpt, bedreigd en opgejaagd
O afschilderen als onbelangrijk
O vertragingsmanoeuveres
O heimelijke manipulaties
O bannen en isoleren
O verdachtmaken en demoniseren
O elimineren
O criminaliseren

O belediging
O discriminatie
O racisme
O negationisme
O beledigende etiketten
O minimaliseren
O oncontoleerbare beschuldigingen
O zwartmakerij
O bewust negeren van bewijsmateriaal
O verkeerd interpreteren van feiten
O bewust verdraaien van feiten
O banaliseren
O schanderen
O dakloosheid
O opsluiten
O financieel uitkleden

O exclusie

Criminal Wars

https://archive.org/details/CriminalWars_201905

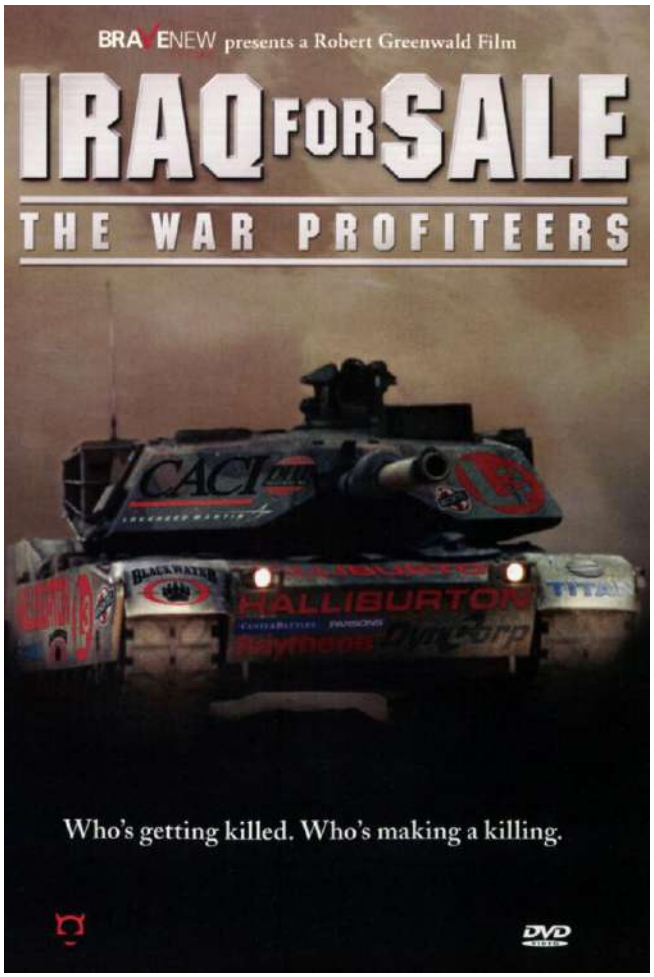

Iraq For Sale: The War Profiteers

Robert Greenwald

2006

Documentary

DvD

ISBN: 1-932857-52-4

Global Research, july 8 2016

Bush, Blair & Co. are war criminals, responsible for millions of deaths, vast destruction, along with endless violence and chaos.

UK Election Day December 12- 2019

Tony Blair prosecution over Iraq war blocked by judges

High court rules that there is no crime of aggression in English law under which former PM could be charged.

Don’t Shield UK War Criminal Tony Blair from Justice. Don't vote in a country that protect warcriminals such as Blair and new criminals in future!

United States

Bush, Cheney, Rumsfeld and their key legal advisors who were all guilty as war criminals for torture and cruel, inhumane and degrading treatment. War crimes Iraq: Bush, Dick Cheney, Donald Rumsfeld and their legal advisers Alberto Gonzales, David Addington, William Haynes, Jay Bybee and John Yoo.

Holocaust inzet politiek gewin

De holocaust is belangrijk ook voor toekomstige generaties maar blijkt inzet voor politiek gewin en het werven van donaties volgens Tim Cole en Norman Finkelstein.

Boeken:

1. Tim Cole, Selling the Holocaust: From Auschwitz to Schindler, How History is Bought, Packaged and Sold (New York: Routledge, 2000),

2. Norman Finkelstein, The Holocaust Industry: Reflections on the Exploitation of Jewish Suffering (New York: Verso, 2000).

stopwar.org.uk 2016

Israel Daily 2017 Tony Blair

https://archive.org/details/TonyBlairHolocaustMemorialEuropeanParliament2017

United States Holocaust Memorial Museum

Sept. 30 2019

Today would have been Elie Wiesel's 91st birthday. Elie's memoir "Night" was many readers' first introduction to the Holocaust, and he spent decades of his life continuing to write, speak, educate, and advocate on the subject of Holocaust memory. In the three years since his passing, the rich legacy he left behind still shapes how we think about both the Holocaust and modern mass atrocities.

Elie's impact endures in his writings, the students he taught, the millions of lives he touched, and in a building in the heart of the capital of the free world, the United States Holocaust Memorial Museum, where he was the founding father. Explore different facets of Elie Wiesel's life, as told by people who lived and worked alongside him:

About this website
USHMM.ORG
The Many Legacies of Elie Wiesel — United States Holocaust Memorial Museum

Tony Blair and Elie Wiesel inside Epstein’s little black book

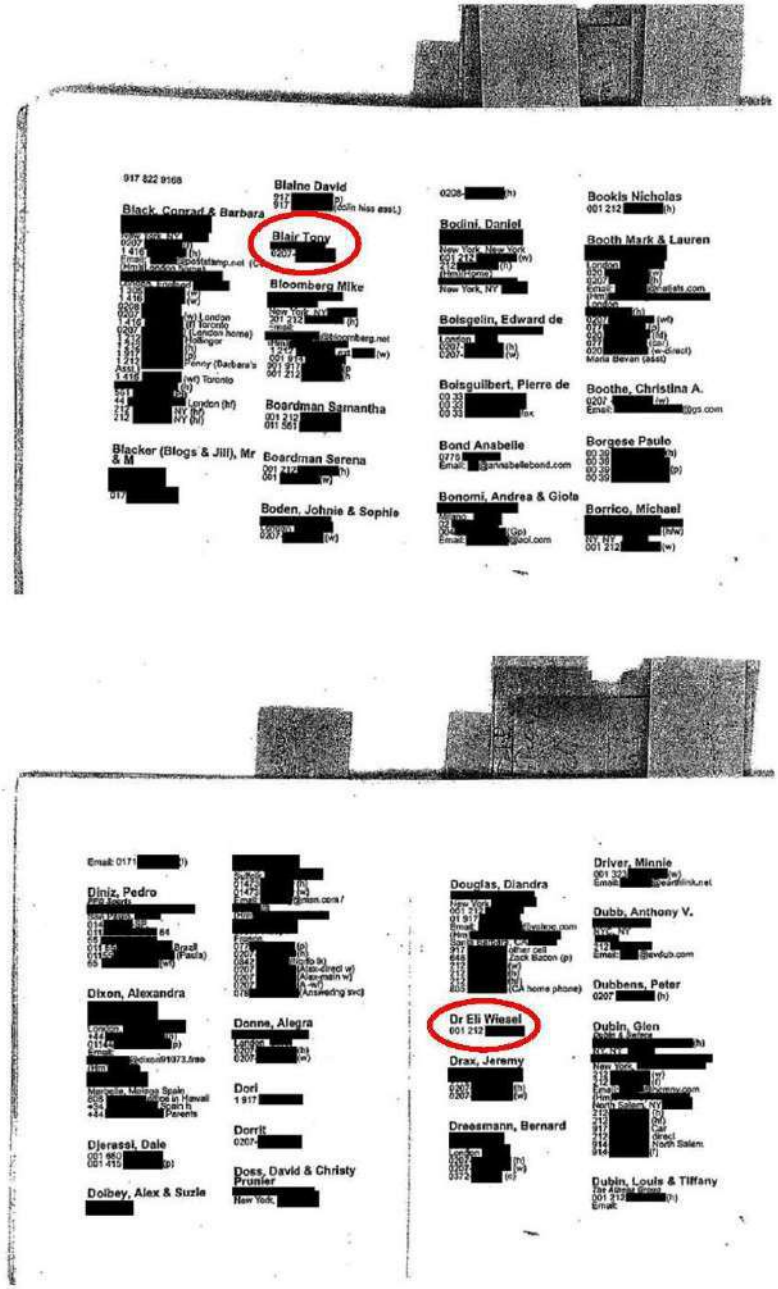

Een adresboek dat de "heilige graal" wordt genoemd - in augustus 2009 door de FBI in beslag genomen door de voormalige butler van Epstein en in 2015 door de nieuwssite Gawker gepubliceerd - bevat de namen van beroemdheden tot kunsthandelaren en van prinsen tot politici. Scores van zijn minderjarige slachtoffers zijn opgenomen in de categorie "massage", hun namen en nummers zijn door Gawker bewerkt om hun identiteit te beschermen.

Amerikaanse miljardair Jeffrey Epstein opnieuw gearresteerd voor misbruik meisjes

De New Yorkse miljardair Jeffrey Epstein, die door tientallen meisjes en vrouwen van misbruik is beschuldigd maar eerder wegkwam met een opvallend lichte straf, is zaterdag opnieuw gearresteerd…

Bron: volkskrant.nl

7 juli 2019

Heersende elite

Pedofiele Bloeddorst voor kinderen:Van de oudheid tot nu zijn door Joachim Hagopian in (VS blootgelegd). Veel van de planetaire controleurs zijn letterlijk en figuurlijk bloedetende pedofielen, parasitaire monsters die zich letterlijk en figuurlijk voeden met de 8 miljoen kinderen die elk jaar vermist worden over de hele wereld. Wereldwijde netwerken voor kindersekstoerisme genereren enorme winsten, gerund door de machtigste individuen ter wereld. In een rapport van de Internationale Arbeidsorganisatie van 2014 wordt geschat dat twee derde van de jaarlijkse winst uit gedwongen arbeid afkomstig is van seksuele slavernij die jaarlijks 99 miljard dollar bedraagt. En van die 99 miljard dollar wordt het grootste deel geproduceerd uit het bloed, zweet, tranen en vlees van hulpeloze minderjarige seksslaven van minderjarige kinderen, die gevangen zitten in de wereldwijde handelsringen van deze zelfde satanistische wereldwijde elite. Aan het hoofd van de heersende elite op deze planeet staan 13 bloedlijnen van de familie, waaronder de Rothschilds en Rockefellers en de Europese royalty's, die duizenden gecompromitteerde, omgekochte en gechanteerde marionettenpolitici, bankiers, rechters, CEO's, militaire generaals, entertainers, spionnen en politiechefs controleren.

Bron: themilleniumreport.com

Herinnering WOII

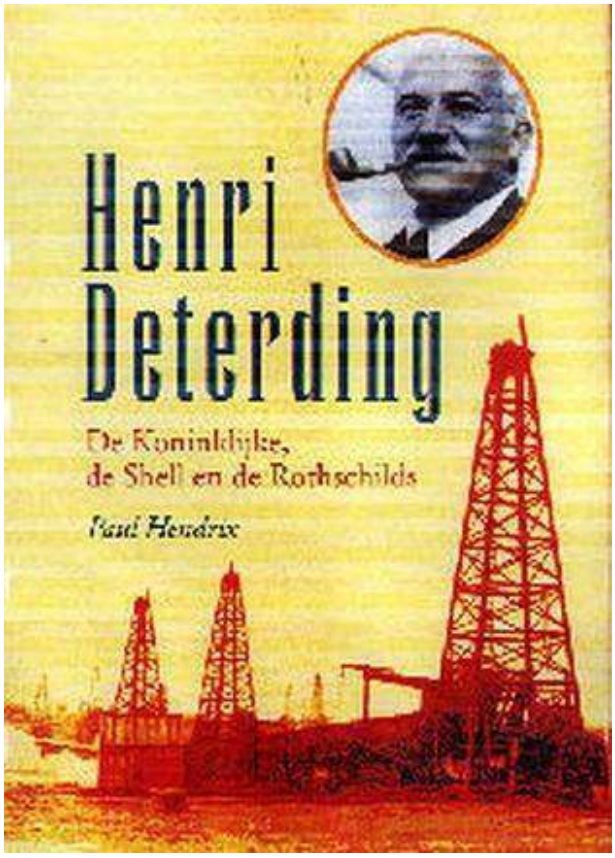

Henri Deterding
de Koninklijke,de Shell en de Rothschlids
Auteur: Paul Hendrix

Nederlands

Sdu Uitgevers, Den Haag | 1996 | ISBN: 9012083060 | 368 p

SHELL: Index of Shell leadership financial support for the Nazis
Posted on August 26, 2018 at 2:16 pm by John Donovan
https://www.shellnazihistory.com/?p=117

Piet Hein Donner op het Nederlands ereveld Pandu te Bandung tijdens een inspectiereis in 2019. Foto: Oorlogsgravenstichting

https://archive.org/details/HateCrime2014NL

https://archive.org/details/InternationalNetworkForHateStudies_201506

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

>Retouradres Postbus 16375 2500 BJ Den Haag

Aan de voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Erfgoed en Kunsten
Rijnstraat 50
Den Haag
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Onze referentie
17641064

Bijlagen
4

Datum 5 november 2019
Betreft Visie Erfgoed uit de Tweede Wereldoorlog

Dit jaar en volgend jaar vieren we 75 jaar vrijheid. Het kabinet vindt het belangrijk om de herinnering aan de Tweede Wereldoorlog levend te houden. In deze brief geef ik mijn visie op het erfgoed uit de Tweede Wereldoorlog en voer ik de motie van de Tweede Kamer uit die in 2018 werd ingediend door de leden Beckermann, Nijboer en Geluk-Poortvliet. Zij verzochten 'met een samenhangende visie en actieplan te komen voor het beheer, behoud, onderzoeken en aan een breed publiek tonen van erfgoed en archeologie uit de Tweede Wereldoorlog.'[1]

Voor sommigen zijn de Tweede Wereldoorlog en de bezetting nog tastbaar en dichtbij, anderen horen uit tweede of derde hand over deze periode. Voor sommigen vormt zij onderdeel van hun levensverhaal, voor anderen een hoofdstuk uit een geschiedenisboek of een museumstuk in een vitrine, dat aanzet tot nadenken.

De Tweede Wereldoorlog en de bezetting veranderden de maatschappij, het landschap en de bevolking van Nederland. Het Joodse Amsterdam van voor 1940 met diamantbewerkers, rabbijnen, leraren en journalisten bestaat niet meer. Langs de Nederlandse kust liggen de sporen van de *Atlantikwall* – een verdedigingslinie in dienst van een dictatuur. En in enquêtes blijkt keer op keer dat de jaren tussen 1940 en 1945 gegrift staan in ons collectieve geheugen. Ook de jongere generaties hebben veel belangstelling voor dit tijdvak.[2]

Ik wil het erfgoed uit deze periode blijven beschermen om de verhalen over oorlog en bezetting in heel Nederland te vertellen. Verhalen over vervolging en vernietiging, maar ook over hoop op een betere toekomst. Verhalen die niet alleen gaan over toen, maar ook over nu: ze leren ons hoe belangrijk vrijheid is hoe belangrijk het is om oog te hebben voor de ander. De Tweede Wereldoorlog is onderdeel van onze geschiedenis en identiteit. Daarom vind ik het belangrijk ook

[1] Motie Beckermann c.s., Tweede Kamer, vergaderjaar 2018-2019, 32820 Nr. 261.
[2] NIOD, Nederlanders vinden WO II belangrijkste historische gebeurtenis, 19 april 2018. Een online enquête van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE) leidde tot een vergelijkbare uitkomst. De uitkomsten van deze enquête zijn te vinden in de verkenning herinneringserfgoed, een van de bijlagen van deze brief.

na 2020 het erfgoed uit deze periode toegankelijk te houden voor toekomstige generaties. Deze visie sluit aan bij de overtuiging die centraal staat in de brief *Erfgoed telt*; de overtuiging dat ons erfgoed telt vanwege de historische waarde, de waarde *voor* onze leefomgeving en de verbindende waarde *in* onze samenleving.[3]

Erfgoed uit de Tweede Wereldoorlog
Tijdens de Tweede Wereldoorlog werden meer dan honderdduizend Nederlandse Joden vermoord in concentratie- en vernietigingskampen. Honderden in Nederland levende Sinti en Roma kwamen om, net als meer dan tweeduizend Nederlandse militairen en bijna drieduizend burgers die werden doodgeschoten als straf of wraak voor hun verzet tegen de nazidictatuur. Meer dan twintig duizend Nederlanders stierven bij bombardementen. Wie anders dacht of anders was, werd opgepakt of vervolgd. Nederland, een land dat al decennialang een democratie was, werd bezet door een wrede dictatuur.

Tot de geschiedenis van de Tweede Wereldoorlog behoren niet alleen gebeurtenissen in Nederland, maar ook die in het voormalige Nederlands-Indië. Tijdens de Tweede Wereldoorlog werden ruim tweeënveertig duizend militairen met een Europese of gemengde achtergrond in krijgsgevangenschap gehouden. Ongeveer honderdduizend Nederlandse burgers kwamen in kampen van de Japanse bezetter. Bijna dertienduizend van hen stierven.

Ook gebeurtenissen na 1945 - de onafhankelijkheid van Indonesië, de koloniale oorlog en de terugkomst naar Nederland van soldaten en burgers - zijn met de Tweede Wereldoorlog verbonden. Ongeveer driehonderdduizend mensen kwamen na 1945 vanuit Nederlands-Indië naar Nederland. De Indische Nederlanders en Molukkers kwamen terecht in een land in opbouw, waar weinig interesse was voor het leed dat zij in Azië hadden ondergaan.[4]

Vanuit de samenleving is er veel interesse voor erfgoed dat aan deze gebeurtenissen herinnert. Zo geeft de site van het Netwerk Oorlogsbronnen een overzicht van sporen van de Tweede Wereldoorlog in Nederland en daarbuiten. Op de website van Nationaal Comité 4 en 5 mei is een zoekmachine voor erfgoed met verhalen van bezoekers. Ook de website Traces of War biedt een overzicht. Er zijn herinneringscentra, monumenten, gemeentelijke musea en rijksmusea en thematische routes door steden en landschappen. In onder meer Alkmaar, Den Haag, Deventer, Glanerbrug, Groningen, Middelburg en Maastricht herinneren Stolpersteine aan Joden, Sinti, Roma, dwangarbeiders en verzetsmensen. Vrijwilligers zetten zich in als gids of verhalenverteller. Samenleving en overheid zorgen er samen voor dat de verhalen verteld blijven en betekenisvolle plekken zichtbaar en toegankelijk zijn.

Het rijk voelt een grote verantwoordelijk voor het erfgoed uit de Tweede Wereldoorlog. Verschillende ministeries spelen vanuit hun eigen verantwoordelijkheid een rol. Het ministerie van VWS ondersteunt de koepel van oorlogs- en verzetsmusea - de Stichting Musea en Herinneringscentra 40-45 - en vijf herinneringscentra: Herinneringscentrum Kamp Westerbork, Nationaal

[3] Zie Erfgoed telt. De betekenis van erfgoed voor de samenleving, 22 juni 2018.
[4] Bovenstaande gegevens zijn te vinden op de websites van het Nederlands Instituut voor Oorlogs-, Holocaust- en Genocidestudies (NIOD), de Anne Frank Stichting en het Nationaal Comité 4 en 5 mei.

Monument Kamp Vught, Nationaal Monument Kamp Amersfoort, het Nationaal Monument Oranjehotel en het Indisch Herinneringscentrum Sophiahof in Den Haag. De bezoekersaantallen van deze plaatsen zijn de laatste jaren flink toegenomen.[5] Ook ondersteunt het ministerie van VWS de Anne Frank Stichting. De ministeries van VWS en OCW ondersteunen gezamenlijk het Joods Cultureel Kwartier, waarvan het Nationaal Holocaust Museum onderdeel is, en het Nederlands Instituut voor Oorlogs-, Holocaust- en Genocidestudies (NIOD). Het NIOD verricht onderzoek naar de Tweede Wereldoog en oorlogsgeweld, en stelt zijn collecties open voor alle belangstellenden.

Recent heeft de staatssecretaris van VWS in het kader van 75 jaar vrijheid € 15 miljoen extra beschikbaar gesteld voor vernieuwing van oorlogsmusea, onderzoek naar de Tweede Wereldoorlog en het vergemakkelijken van de digitale toegang tot bronnen en archieven. Het Mondriaan Fonds, een van de cultuurfondsen van het rijk, verdeelt deze middelen. Ook heeft de staatssecretaris van VWS voor de periode 2019-2020 € 2,05 miljoen beschikbaar gesteld voor educatieprojecten in het kader van de viering van 75 jaar vrijheid. Zo hebben het Verzetsmuseum Amsterdam en het Bevrijdingsmuseum Zeeland samen een educatief programma rondom de tentoonstelling *Mode op de bon* ontwikkeld.[6]

Museum Bronbeek in Arnhem, onderdeel van het ministerie van Defensie, besteedt in de vaste expositie *Het verhaal van Indië* aandacht aan de Tweede Wereldoorlog in Azië. Jaarlijks vinden op het landgoed Bronbeek herdenkingen plaats bij monumenten die herinneren aan de slachtoffers van de Slag in de Javazee, van de Birma-Siam en Pakan Baroe Spoorwegen, van Japanse zeetransporten en van Japanse jongens- en vrouwenkampen.[7] Daarnaast geeft het museum als kenniscentrum nabestaanden informatie over hun familieleden.

Het ministerie van BZK beheert rijksmonumenten die in bezit van het rijk zijn (er zijn ook rijksmonumenten in particulier bezit) en ondersteunt samen met het Ministerie van Defensie de Oorlogsgravenstichting. Deze stichting verzamelt de verhalen van mannen, vrouwen en kinderen die hun leven verloren tijdens de Tweede Wereldoorlog of tijdens gewelddadige conflicten daarna. Wereldwijd onderhoudt de stichting zo'n 50.000 oorlogsgraven.

Het ministerie van OCW financiert rijksmusea die met hun collectie en tentoonstellingen aan de oorlog herinneren en stelt via de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE) kennis en subsidies voor rijksmonumenten beschikbaar. Het Nationaal Archief beheert archieven uit de Tweede Wereldoorlog en houdt deze toegankelijk. Hiertoe behoren het Centraal Archief Bijzondere Rechtspleging (CABR) - waar de vervolging van collaborateurs is vastgelegd - en het archief van het Rode Kruis. Voor deze archieven is veel belangstelling; jaarlijks zijn er drieduizend verzoeken voor inzage in het CABR-archief. Het Nationaal Archief behoudt deze documenten voor toekomstige generaties en maakt ze door digitalisering en tentoonstellingen toegankelijk. Zo komt er in 2020 een tentoonstelling over de nasleep van de Tweede Wereldoorlog.

---

[5] Voortgangsrapportage uitvoering wetten oorlogsgetroffenen (brief van de staatssecretaris van VWS), 1 november 2018.
[6] Een overzicht van de 24 projecten is te vinden op de website https://www.tweedewereldoorlog.nl/75-jaar-vrijheid/vrijheid-verbindt/.
[7] Zie hiervoor ook de website 'Herdenken op Bronbeek'.

De kaart hieronder breng de plaatsen in beeld die met steun van het rijk in het hele land herinneren aan de Tweede Wereldoorlog. Het gaat daarbij om archieven, herinneringscentra, musea, rijksmonumenten en twee kennisinstituten: het NIOD en het Nederlands Instituut voor Militaire Historie (NIMH). Daarnaast zijn er veel plekken die niet door het rijk, maar bijvoorbeeld door gemeenten of stichtingen worden beschermd.

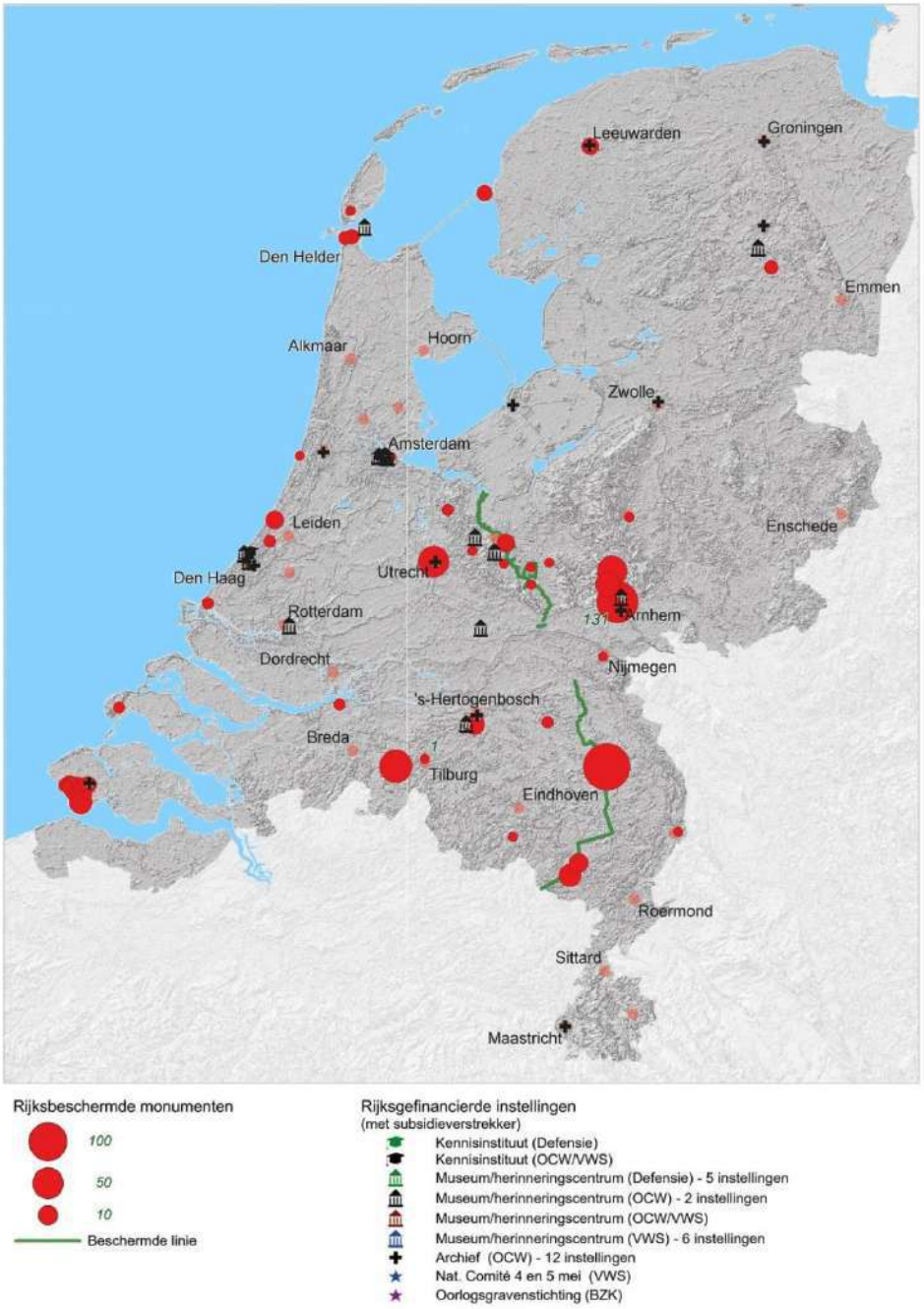

Nederland heeft veel erfgoed dat herinnert aan de Tweede Wereldoorlog en dit erfgoed is goed beschermd. De maatregelen die ik de komende tijd neem zijn dan ook vooral aanvullend. Ze richten zich op erfgoed dat tot nu toe onvoldoende beschermd en toegankelijk is. Daarbij volg ik de adviezen van de RCE, die in zijn

verkenningen het erfgoed heeft bezien en in samenspraak met een groot aantal deskundigen een aantal lacunes heeft geconstateerd.[8]

Rijksmonumenten
De RCE constateert dat er sprake is van een rijk en omvangrijk bestand aan erfgoed uit de Tweede Wereldoorlog en dat dit erfgoed goed wordt beschermd. 'Met de huidige collectie beschermd erfgoed kan het verhaal van de Tweede Wereldoorlog in bijna al zijn facetten goed worden verteld. Er is sprake van een ruime collectie met slechts een paar open plekken. Van de 3.170 rijksmonumenten met een militaire achtergrond of functie, hebben er ruim 500 betrekking op de strijd en vervolging tijdens de Tweede Wereldoorlog.'[9] De RCE wijst erop dat ook gemeenten een belangrijke rol spelen bij de bescherming van erfgoed uit de Tweede Wereldoorlog.

Volgens de RCE zijn er slechts een paar lacunes in het bestand van door het rijk beschermde monumenten: 'plekken die herinneren aan het verzet, zoals het Oranjehotel in Scheveningen en de Waalsdorpervlakte, onderduikplekken (waaronder interieurs), droppingzones en landingsterreinen, en sites waar in de oorlog intensief is gevochten.'[10] De RCE wijst daarbij op de *Atlantikwall*: afzonderlijke bunkers zijn weliswaar beschermd, maar er is weinig verbinding tussen de verschillende delen en het internationale perspectief ontbreekt.

Volgens de RCE gaat het niet altijd alleen om bescherming van het monument zelf, maar vooral 'om een respectvolle omgang en betekenisgeving'. Dit werd zichtbaar bij twee monumenten waarover in de samenleving beroering ontstond: de bunker van voormalig rijkscommissaris Seyss-Inquart bij Wassenaar en de Muur van Mussert bij Lunteren, waar de NSB haar massabijeenkomsten hield. Het zijn betekenisvolle plekken in de Nederlandse geschiedenis die een goede bescherming verdienen. In lijn met mijn visie dat zoveel mogelijk verhalen over de Tweede Wereldoorlog verteld moeten worden, vind ik het belangrijk dat er ook aandacht is voor verhalen over Nederlandse collaboratie, waarvan de Muur van Mussert getuigt.

Mijn maatregelen zijn erop gericht dit erfgoed in de toekomst beter te beschermen:
- In 2018 heb ik de Muur van Mussert aan de lijst van rijksmonumenten toegevoegd, net als delen van de *Atlantikwall* bij Hoek van Holland.
- Ik start de procedure om de Waalsdorpervlakte en het Oranjehotel de status van rijksmonument te geven.
- In overleg met de staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties heb de rijksbouwmeester gevraagd om een leidraad op te stellen voor de omgang met rijksmonumenten die het Rijksvastgoedbedrijf

[8] De RCE heeft gebruik gemaakt van de kennis van hoogleraren militaire geschiedenis van de Universiteit van Amsterdam, de Universiteit Leiden, de Vrije Universiteit, de Erasmus Universiteit, de Universiteit Utrecht en de Koninklijke Militaire Academie, experts van onderzoeksinstituten (NIMH, NIOD), musea en belangenorganisaties als de Stichting Menno van Coehoorn, het Platform WOII en het Platform Verdedigingswerken 20ste eeuw.
[9] RCE, Verkenning militair erfgoed, p. 14.
[10] RCE, Verkenning militair erfgoed, p. 14. Bij het Oranjehotel gaat het nadrukkelijk om de bescherming als rijksmonument. Het Oranjehotel ontvangt structurele subsidie van het ministerie van VWS.

beheert en wil afstoten. Deze leidraad kan mogelijke ongerustheid wegnemen en helpen bij het vinden van een passende toekomstige bestemming van het gebouw. De leidraad is voorjaar 2020 gereed.[11]
- Specifiek voor de bunker van Seyss-Inquart geldt dat tot deze leidraad gereed is, geen onomkeerbare stappen worden gezet.
- De RCE wijst erop dat delen van de *Atlantikwall* goed beschermd zijn als erfgoed, maar een visie op het gehele, internationale linielandschap van de *Atlantikwall* ontbreekt. Het verhaal van de *Atlantikwall* kan beter worden verteld als er meer oog is voor de (internationale) betekenis van deze verdedigingslinie. Ik vraag de RCE deze visie in samenwerking met belanghebbenden op te stellen.

Daarnaast blijven de komende jaren - ook na de herdenking van de bevrijding in 2019-2020 - voor rijksmonumenten[12] de volgende subsidies bestaan:
- Via de subsidieregeling instandhouding monumenten kunnen eigenaren subsidie aanvragen voor archeologische, groene en gebouwde rijksmonumenten die geen woonhuis zijn, zoals een kazemat of bunker, een kazerne of een deel van een verdedigingslinie. De subsidie bedraagt maximaal 60% van de subsidiabele kosten.
- Daarnaast bestaan nog de Instandhoudingssubsidie woonhuis-rijksmonumenten en de Subsidieregeling stimulering herbestemming monumenten. Ook zijn er provinciale restauratieregelingen.
- Monumenteigenaren kunnen naast subsidie ook een lening aanvragen bij het Restauratiefonds.
- Ook private cultuurfondsen ondersteunen de restauratie van bijzondere monumenten en interieurs.

Joods erfgoed
Door de vervolging tijdens de Tweede Wereldoorlog is de Joodse bevolking sterk in omvang afgenomen. Dit maakt het des te belangrijker het Joodse erfgoed te beschermen. In mijn brief *Erfgoed telt* heb ik dan ook het belang van Joods erfgoed onderstreept: deze plekken vormen met een krachtige waarschuwing voor het heden en een boodschap voor de toekomst.[13]

Het gaat hierbij om meer dan het erfgoed uit de Tweede Wereldoorlog, waartoe bekende plaatsen als het Anne Frank Huis of de Hollandsche Schouwburg behoren. Tot het Joods erfgoed in Nederland behoren ook een kleine dorpssjoel of een vergeten begraafplaats. Ook de Tweede Kamer heeft om aandacht gevraagd voor deze plekken, die zich vaak buiten de grote steden bevinden.[14]

De afgelopen periode heb ik gesprekken gevoerd met het Syneon (een samenwerkingsverband in Noord- en Oost-Nederland van organisaties op het

[11] De leidraad sluit aan bij de Intentieverklaring Cultureel Erfgoed Rijksoverheid die de samenwerkende vastgoedorganisaties van het rijk in 2017 ondertekenden. Ook sluit zij aan op het sectoradvies van de Raad voor Cultuur uit 2019 en mijn beleidsreactie op dit advies.
[12] De bescherming van rijksmonumenten geldt voor alle rijksmonumenten, ongeacht de eigenaar.
[13] Zie Erfgoed telt. De betekenis van erfgoed voor de samenleving, p. 14.
[14] Beantwoording Kamervragen over Joods cultureel erfgoed buiten grote steden. De vragen van het Kamerlid Bergkamp werden gesteld naar aanleiding van een bericht van de NOS: Zorgen over Joods cultureel erfgoed buiten grote steden.

gebied van Joods cultureel en religieus erfgoed), het Joods Cultureel Kwartier en het Nederlands Israëlitisch Kerkgenootschap. Uit deze gesprekken werd mij duidelijk dat er extra zorg nodig is voor verweesde begraafplaatsen en synagogen.

De komende tijd neem ik de volgende maatregelen:
- Ik stel een bedrag van € 2,5 miljoen beschikbaar voor het onderhoud en de restauratie van Joodse begraafplaatsen. Het Nederlands Israëlitisch Kerkgenootschap en mijn ministerie ontwikkelen hiervoor een plan.
- Daarnaast heeft het erfgoed van Joodse eigenaren mijn volle aandacht als het gaat om de restitutie van voor en tijdens de Tweede Wereldoorlog geroofde kunst. De komende tijd evalueer ik het restitutiebeleid. Bij deze evaluatie betrek ik de belanghebbende partijen.

Toegankelijkheid van historische plaatsen
Bij het levend houden van de herinnering is niet alleen de bescherming van plaatsen belangrijk, maar ook hun toegankelijkheid.

Bij de herinnering aan de Tweede Wereldoorlog spelen het Nationaal Comité 4 en 5 mei en herinneringscentra en oorlogsmusea, verenigd in de Samenwerkende Musea en Herinneringscentra 40-45, een grote rol. Ook het V-fonds ondersteunt naast oorlogs- en verzetsmusea verschillende herdenkingen. In het hele land, vaak op historische locaties, zijn evenementen die aan de gebeurtenissen uit de Tweede Wereldoorlog herinneren. Het platform WOII stimuleert samenwerking. Het ministerie van VWS ondersteunt deze samenwerking.

Daarbij is ook aandacht voor wat er buiten het bezette Nederland is gebeurd. Om het Indisch verleden een zichtbare plek te geven in de Nederlandse samenleving is er sinds kort een centrale ontmoetings- en herinneringsplek in Den Haag: de Sophiahof. De Sophiahof is onderdeel van de collectieve erkenning van Indisch en Moluks Nederland. Het ministerie van VWS stelt voor deze erkenning jaarlijks € 1,5 miljoen beschikbaar, en vanaf 2022 € 1 miljoen.

De investering van het ministerie van VWS draagt bij aan de toegankelijkheid van erfgoed uit de Tweede Wereldoorlog. De bijbehorende regeling van het Mondriaan Fonds van € 15 miljoen verleent steun aan projecten die collecties aantrekkelijk maken voor het publiek, onder meer door vernieuwende presentatievormen, digitalisering en initiatieven die openbaar toegankelijke projecten realiseren.

In het Regeerakkoord is afgesproken te investeren 'in het beter zichtbaar maken en zo mogelijk toegankelijk maken van historische plaatsen in het land die het verhaal van onze geschiedenis vertellen.'

De afgelopen periode heb ik daarvoor de volgende maatregelen genomen:
- Ik heb € 730.000 beschikbaar gesteld aan het netwerk van musea dat objecten uit de Canon van Nederland laat zien, het Canonnetwerk. Dit netwerk kan zo uitbreiden met meer musea, monumenten en andere historische plaatsen. Hierbij is ook ruimte voor plaatsen die herinneren aan de Tweede Wereldoorlog. In het Canonnetwerk zijn onder meer het Nationaal Militair Museum, het Nationaal Archief, Herinneringscentrum Kamp Westerbork, het Airborne Museum, het Joods Cultureel Kwartier en Nationaal Monument Kamp Vught vertegenwoordigd. Het netwerk zal daarnaast

aanvullende programmering voor uiteenlopende doelgroepen ontwikkelen en de digitale toegankelijkheid van de Canon van Nederland verbeteren. De Tweede Wereldoorlog is onder scholieren het best bekeken venster uit de Canon.[15]

- Ik heb € 1 miljoen beschikbaar gesteld aan het Mondriaan Fonds om projecten te ondersteunen die beladen geschiedenis zichtbaar en toegankelijk maken. Het kan gaan om digitalisering, het samenstellen van routes, tentoonstellingen of onderzoek. Aanvragers kunnen hun project vanaf 1 november indienen.

Archeologie
Archeologische vondsten en sporen maken de verhalen over de Tweede Wereldoorlog tastbaar. In een groot aantal lokale musea bevinden zich bodemvondsten die herinneren aan de strijd die lokaal is geleverd. In de archeologie zijn veel vrijwilligers actief; ook de publieke belangstelling voor vondsten is groot.

In de professionele archeologie krijgt de Tweede Wereldoorlog steeds meer aandacht. Voorbeelden zijn onderzoeken naar de vuilstortplaats van het kamp Westerbork en kazematten op de Grebbeberg. Er is geregeld discussie tussen professionals en vrijwilligers, maar ook tussen professionals onderling, over de wetenschappelijke meerwaarde van archeologisch onderzoek naar de Tweede Wereldoorlog. Het gaat dan om verschillende waarden: wetenschappelijke kennis (draagt de vondst bij aan onze kennis over deze tijd?) en historische beleving (brengt de vondst het verleden voor publiek dichterbij?).[16]

Gemeenten zijn niet altijd bekend met de kansen die archeologisch onderzoek naar de Tweede Wereldoorlog biedt. Het is belangrijk dat er aandacht is voor deze mogelijkheden; de recent benoemde bijzonder hoogleraar archeologie en erfgoed van oorlog en massaal geweld aan de Rijksuniversiteit Groningen draagt daar zeker aan bij.

Bij de omgang met erfgoed uit de Tweede Wereldoorlog spelen nabestaanden een belangrijke rol. Mensen die hun leven voor onze vrijheid hebben gegeven, verdienen een goede rustplaats. Daarom heeft het kabinet in 2018 € 15 miljoen vrijgemaakt voor kansrijke bergingen. Dit project, waarbij tientallen vliegtuigwrakken met vermiste bemanningsleden worden geborgen, is in september 2019 gestart.[17] De wet- en regelgeving sluiten bij vliegtuigbergingen echter nog niet goed op elkaar aan. Ook lijkt de samenwerking tussen bergingsexperts en archeologen beter te kunnen.

Recent is veel aandacht uitgegaan naar de verdwijning van scheepswrakken in de Javazee en bij Maleisië. Nabestaanden, maar ook de samenleving in bredere zin werden hierdoor diep geraakt. Op 26 februari 2019 heb ik de Tweede Kamer het geactualiseerde beleidskader voor scheepsvondsten en scheepsvindplaatsen in

[15] Zie https://www.entoen.nu/nl/downloads, De canon van Nederland. Vervolgonderzoek 2018-2019, p. 36. De Tweede Wereldoorlog staat in alle schooljaren op de eerste plek van de top tien meest bezochte vensterpagina's.
[16] Zie RCE, Verkenning archeologie, p. 17-18.
[17] Voor meer informatie, zie https://www.defensie.nl/onderwerpen/berging-en-identificatie-oorlogsslachtoffers/vliegtuigwrakken.

den vreemde toegezonden. Dit beleidskader is voor het eerst ook ondertekend door de minister van Defensie, naast de minister van Buitenlandse Zaken en de staatssecretaris van Financiën.

Uit overleg met de provincies, die verantwoordelijk zijn voor de archeologische depots, zijn drie aandachtspunten voor archeologische vondsten uit de Tweede Wereldoorlog naar voren gekomen: duidelijkheid over het eigendom van het materiaal; aandacht voor wapenvondsten die nu als gevolg van de wet wapens en munitie niet in depots mogen worden opgeslagen en wet- en regelgeving over de selectie en waardering van vondsten die volgens de provincies nu niet goed op de praktijk aansluit.

De komende tijd neem ik de volgende maatregelen:

- Ik heb de Stichting Infrastructuur Kwaliteitsborging Bodembeheer gevraagd om een werkwijze voor de waardering en selectie voor vondsten uit de Tweede Wereldoorlog te ontwikkelen.
- De RCE roept een platform in het leven waar vrijwilligers, professionele archeologen en gemeenten kennis en ervaringen kunnen uitwisselen over archeologisch onderzoek naar de Tweede Wereldoorlog.
- Ik pas het Besluit Erfgoedwet Archeologie zo aan dat dit aansluit bij voor vliegtuigbergingen relevante wet- en regelgeving. Dit zal ik doen in goed overleg met de overige betrokken ministeries. Ook zal ik mij inspannen voor een zo goed mogelijke samenwerking tussen alle betrokken partijen.
- Ik ga in gesprek met de betrokken landen over een goede werkwijze bij de omgang met vondsten. Deze zijn bijna altijd het juridische eigendom van andere landen. Nederland kan dus niet zelfstandig bepalen wat er mee moet gebeuren. Ik wil de betrokken landen dan ook een voorstel doen voor een protocol over bepaalde categorieën vondsten en de omgang daarmee.
- Met mijn collega van Justitie en Veiligheid overleg ik over de beperkingen die de provincies ervaren als gevolg van de Wet Wapens en Munitie.
- De selectie en conservering van vondstmateriaal betrek ik bij de evaluatie van de Erfgoedwet.

Tot slot

De Tweede Wereldoorlog vormt een belangrijk onderdeel van ons collectieve geheugen. De belangstelling voor deze periode in de geschiedenis is groot; zeker nu we vijfenzeventig jaar vrijheid vieren. Het erfgoed in Nederland dat herinnert aan de Tweede Wereldoorlog is goed beschermd. De aanvullende maatregelen die ik in deze brief aankondig, nemen lacunes in de bescherming van dit erfgoed weg.

Voor de brief is gebruik gemaakt van verkenningen van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed naar militair erfgoed, herinneringserfgoed en archeologie. Deze verkenningen gaan op meer in dan erfgoed uit de Tweede Wereldoorlog. Ook heeft de rijksdienst nog een verkenning uitgebracht over erfgoed uit de periode 1965-1990. Mijn reactie op deze verkenningen ontvangt de Tweede Kamer begin 2020.

de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,

Ingrid van Engelshoven

Bijlagen:

1. Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, Verkenning militair erfgoed
2. Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, Verkenning herinneringserfgoed
3. Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, Verkenning archeologie
4. Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, Verkenning erfgoed 1965-1990

Nederlandse politici afgeschilderd als nazi's, de Nederlandse overheid gaat niet in actie komen.

Het feit dat de Nederlandse overheid in 2018 meer dan 8,5 miljoen euro heeft uitgetrokken voor de oprichting van het holocaustmuseum in Amsterdam betekent nog niet dat dit de vrijbrief voor gefotoshopte beelden van Mark Rutte in uniform van Hitler online te tolereren.

Rutte: Holocaust-vergelijking indringend besproken tijdens boerenoverleg Catshuis

De vergelijking tussen de behandeling van boeren en de Jodenvervolging heeft premier Mark Rutte maandag ‘indringend aan de orde gesteld’ tijdens een ontbijt met boeren en landbouwminister Carola Schouten op het Catshuis.

Bron: ad.nl
Sanne Schelfaut
16-12-2019

Kamer neemt anti-Holocaust-motie aan

Den Haag 20 december 2019 Den Haag Politiek

Bron: pluimveeweb 19 augustus 2019

De regering mag niet met personen en organisaties onderhandelen die de Holocaust bagatelliseren of verheerlijken. Dat heeft de Tweede Kamer gisteravond besloten.

TWEEDE KAMER DER STATEN-GENERAAL **2**

Vergaderjaar 2019-2020

35 334 **Problematiek rondom stikstof en PFAS**

Nr. 29 **MOTIE VAN HET LID MOORLAG**
Voorgesteld 19 december 2019

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

verzoekt de regering, om personen of organisaties die de Jodenvervolging en de Holocaust, de met niets vergelijkbare misdrijven tegen de menselijkheid, relativeren of bagatelliseren, geen positie aan overleg- en onderhandelingstafels te geven,

en gaat over tot de orde van de dag.

Moorlag

Snapshot twitter Tijm Magazine

Voor de duidelijkheid de rode armband is niet onderdeel van het origineel ontwerp door de maker van deze jas. De rode armband met hakenkruis is d.m.v. fotoshop door derden.

https://twitter.com/tijmmag/status/720912066752684032

Hitler comparisons Dutch Prime Minister Mark Rutte

Logicfreezone / 13-03-2017

https://logicfreezone.wordpress.com/2017/03/13/turkije-is-er-veel-slechter-aan-toe-dan-je-zou-vermoeden/

Arib: Kuzu had afstand moeten nemen van Erdogan

Kadhija Arib ANP

Denk-lijsttrekker Tunahan Kuzu had afstand moeten nemen van de uitspraken van de Turkse president Erdogan. Dat zei Kamervoorzitter Khadija Arib vanmiddag in de radio-uitzending van *EenVandaag*. Arib staat op de tweede plaats van de PvdA-kandidatenlijst.

Arib doelde op Erdogans uitspraak dat Nederland een ‘nazi-overblijfsel’ is. "Dat kan absoluut niet en is onacceptabel. Dan verwacht ik van een volksvertegenwoordiger in Nederland dat hij dat ver van zich werpt. Dat is niet gebeurd en dat is jammer.

Bron: NOS

15 maart 2017

https://archive.org/details/ariberdogannazivergelijking

https://archive.org/details/ANNUALREPORTIFUDOfHumanRights20162017/page/n1297

https://archive.org/details/AnnualReportIFUDOfHumanRights2018/page/n343

Handelsrelatie met Turkije inzet van politiek spel

Het feit dat de Minister van Algemene Zaken Mark Rutte zich laat afbeelden in nazi outfit op het internet , en dat noch door de Tweede Kamer, noch door het Openbaar Ministerie en nog door de Minsters zelf, actie is ondernomen om dergelijke zaken te verbieden. Dit ook mede op uitdrukkelijk verzoek van de stichting IFUD of Human Rights, zoals in het verleden met afbeeldingen van Minister Donner. Het Openbaar Ministerie ging in 2018 wél vervolgen in dezelfde situatie met Erdogan. Een nederlander zond verschillende beledigende mails naar de Turkse ambassade in Den Haag. Hij vergeleek de Turkse president onder meer met Hitler.

Erdogan is Hitler': Sittardenaar voor rechter

De Turkse president Erdogan.
Foto: ANP

Een man uit Sittard (64) staat in Den Haag terecht voor het beledigen van de Turkse president Erdogan.

De man stuurde verschillende beledigende mails naar de Turkse ambassade in Den Haag. Hij vergeleek de Turkse president onder meer met Hitler. De verdachte stuurde de mails in 2016. Als bijlage had de verdachte een foto meegestuurd met de afbeeldingen van Hitler en Erdogan erop. Tussen beide personen stond een hakenkruis met de daarbij de tekst: 'There's no difference'. Op het colbert van Erdogan stond een hakenkruis afgebeeld.

Bron:
1limburg.nl door Alexander Dekkers
14 augustus 2018

Vandalisme

De Telegraaf

Oorlogskerkhof Mierlo met hakenkruis beklad

Vrijdag 13 september 2019
in BINNENLAND

MIERLO - Onbekenden hebben graven, muren en de kapel van de Britse oorlogsbegraafplaats in Mierlo (Brabant) beklad. Op de binnenmuur van de kapel is een groot hakenkruis te zien.

© VENEMA MEDIA

Op de buitenmuur van de kapel staat in grote letters ’MH 17 lie’ gekalkt. Ook de witte grafzerken op het ereveld zijn beklad.

De politie kreeg om 08.15 uur vrijdagochtend meerdere meldingen over de bekladdingen en stelt een onderzoek in. De politie zegt niet uit te sluiten dat in Mierlo meer bekladdingen zijn geweest en vraagt mensen dat te melden. Zo werd een bord met plattegrond beklad. De politie onderzoekt of de bekladdingen te maken hebben met de vernielingen op de begraafplaats.

© ROB ENGELAAR

De bekladdingen vallen samen met de aanloop naar de herdenking van de bevrijding van dit deel van Brabant. Op de begraafplaats liggen veel Britten begraven die vanaf 17 september 1944 tijdens de operatie Market Garden rond Eindhoven sneuvelden. Op 21 september is het 75 jaar geleden dat Mierlo door de Britten werd bevrijd. De doden die toentertijd vielen worden de komende dagen herdacht.

Op de oorlogsbegraafplaats liggen 664 graven.

Geldrop-Mierlo

Gemeente Geldrop-Mierlo: Bevrijding vier je samen’. Ter ere van onze bevrijding 75 jaar geleden organiseert de gemeente een speciale ceremonie op het Brits Ereveld op dinsdag 17 september 2019.

We willen stilstaan bij de bevrijding van Geldrop en Mierlo, maar we willen ook herdenken dat we dit alleen kunnen vieren omdat anderen het leven hebben gelaten voor onze vrijheid.

Kranslegging

Gelegenheid tot bezichtigen van militaire voertuigen Liberation Task Force met colonne militaire voertuigen.

IFUD of Human Rights: In Nederland in verschillende steden o.a. Geldrop-Mierlo vieren wij 75 vrijheid,echter de wereld is er niet veiliger om geworden. Het opzeggen van het INF-kernwapenverdrag door de VS en Rusland .Daar mogen wij onze ogen niet voor sluiten. Nederland is onderdeel van de internationale gemeenschap van staten. Het Midden-Oosten is een kruitvat en Donald Trump dreigt met vergeldingsaanval tegen Iran. CNN: Trump: US 'locked and loaded' after Saudi oil attack ..

Gemeente Geldrop-Mierlo | colonne Liberation Task Force rijden door Mierlo

Deze vrijheid moeten we koesteren
Deze vrijheid moeten we bewaken
Deze vrijheid moeten we doorgeven en samen vieren

Gisteren hebben we op het Brits Ereveld in Mierlo samen stilgestaan bij 75 jaar vrijheid. Een indrukwekkende ceremonie. Door de aanwezigheid van de prachtige colonne met militaire voertuigen van Liberation Task Force, maar ook door de gebeurtenis van afgelopen vrijdag, toen het Brits Ereveld werd getroffen door vandalisme. Op deze plaats liggen honderden soldaten begraven die hebben gevochten voor onze vrijheid en hierbij zelf zijn gesneuveld. Het doet dan pijn om te zien wat er met de graven van deze dappere soldaten is gebeurd.

Bron:Gemeente Geldrop-Mierlo
18 september 2019·

Gemeente Geldrop-Mierlo

Wist jij dat Winston Churchill in de Tweede Wereldoorlog de Britse troepen toesprak vanaf een podium in de Stationsstraat?

Veldmaarschalk Montgomery had twee maanden lang zijn hoofdkwartier aan de Nieuwendijk in Geldrop. Dit verhaal is te beluisteren bij één van de twee luisterpalen die geplaatst zijn in Geldrop en Mierlo. De luisterzuilen zijn onderdeel van de Liberation Route.

De zuilen zijn geplaatst bij het Brits Ereveld en aan de Eindhovenseweg. Tijdens de ceremonie over 75 jaar bevrijding werden de luisterzuilen officieel geopend door loco-burgemeester Jeucken, wethouder Van Otterdijk en initiatiefnemers meneer Hermens en meneer Schouten.

Foto: Gemeente Geldrop-Mierlo 4 oktober 2019

'De les van gisteren moet een duidelijk aanwezig signaal voor de toekomst blijven en om nieuwe fouten en herhalingen te voorkomen, moet iedereen waakzaam blijven voor de toekomst. Wat gisteren waar was, kan morgen opnieuw waarheid zijn en zij die weten en beseffen, staan zoveel sterker om toekomstige gevaren af te wijzen. Churchill zelf schreef zijn kleinzoon eens, dat hij geschiedenis moest leren, want anders kan hij het heden niet begrijpen, en dat geldt voor iedereen nog steeds. Betere kennis is beter begrip en beter begrijpen is het voorkomen van vooroordelen en het voorkomen van racisme.'

Jan van den Wittenboer

Uit de bundel “Tolerantie in Mierlo” met voorwoord van oud-burgemeester van Mierlo Mevr. Jacobs-Aarts ter gelegenheid van de manifestatie “dag der tolerantie van de Verenigde Naties op 24 maart 1996. (inbreng J.P. van den Wittenboer)

https://archive.org/details/TolerantieInMierlo

газета.ru

НОВОСТИ ПОЛИТИКА БИЗНЕС ОБЩЕСТВО АРМИЯ МНЕНИЯ КУЛЬТУРА НАУКА ТЕХНОЛОГИ

Вооруженные силы Военные конфликты Техника и оружие Космическая безопасность Экспорт вооружений

Репетиция ядерной войны: НАТО учит Люфтваффе бомбить

В Германии проходят учения НАТО по ведению ядерной войны

Рафаэль Фахрутдинов 19.10.2019, 12:57

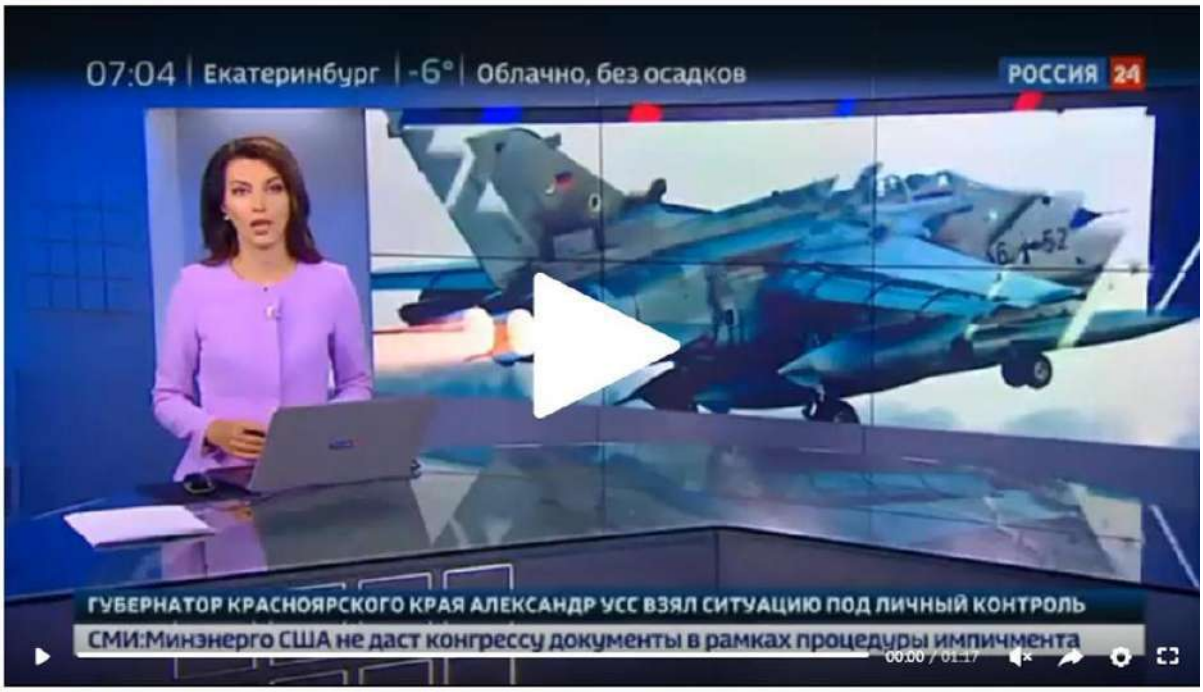

В Германии проходят учения «Стабильный полдень» по ведению ядерной войны. В маневрах участвует 33-я авиаэскадра Люфтваффе, способная нести американские ядерные бомбы B61.

Screenshot: Gazeta.ru 19-10- 2019

Repetitie voor nucleaire oorlog: de NAVO leert de Luftwaffe te bombarderen

Duitsland organiseert NAVO-kernoorlogsoefeningen

Rafael Fakhrutdinov 19-10-2019, 12:57

Gazeta.ru 19-10-2019

In Duitsland worden stabiele middagoefeningen over nucleaire oorlog gehouden. Het 33e Luftwaffe lucht-squadron, in staat om US B61 nucleaire bommen te dragen, neemt deel aan manoeuvres.

BNN Vara NPO2 Zembla Intro “Doelwit Volkel” 14-11-2019

https://archive.org/details/introdoelwitvolkelkernwapensnederland

Schaduwmacht

De misdadige democratische schaduwregering in Nederland en die van de EU heeft alleen ten doel het handhaven van de status quo -economische elites en georganiseerde groepen die zakelijke belangen vertegenwoordigen- om zichzelf te beschermen en te verrijken. Hun financiële middelen zijn vrijwel onbeperkt, hun politieke middelen zijn onbeperkt, de mediabronnen zijn ongeëvenaard.

Industriëlen

De Europese Ronde Tafel van Industriëlen (ERT) is een forum dat ongeveer 50 Chief Executives en Voorzitters van grote Europese multinationale ondernemingen van Europese afkomst samenbrengt, die een breed scala van industriële en technologische sectoren bestrijkt. De bedrijven van de ERT-leden zijn verspreid over heel Europa. De ERT heeft niet onbelangrijke invloed op de Europese besluitvorming.Nederlandse multinationals spenderen miljoenen aan de EU-lobby.

De Nazi-Roots van de Brusselse EU

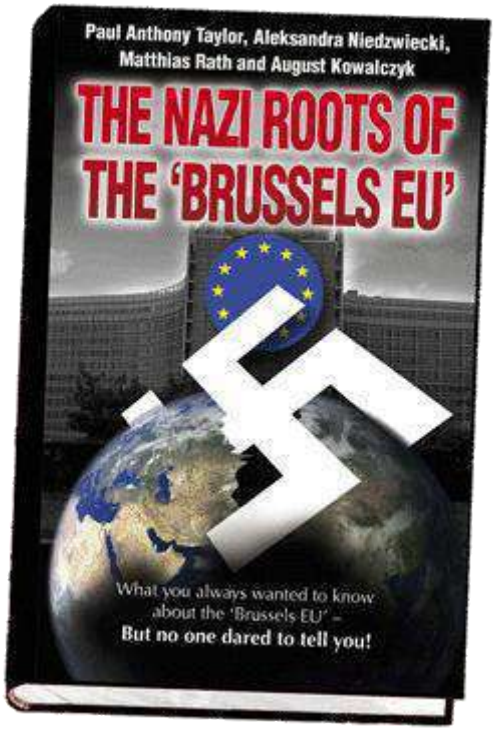

Het wordt hoog tijd dat de Europese burgers worden geïnformeerd over het criminele verleden van het farmaceutische kartel. Men moet zich bewust worden van het feit een herhaling van de fouten die in het verleden werden gemaakt op de loer ligt. Het leven van miljoenen mensen wordt ook nu weer in de waagschaal gelegd, zoals dat ook het geval was met de genocide in WO II. Driekwart eeuw geleden bestond het chemische en farmaceutische kartel IG Farben uit multinationals zoals Bayer, BASF, Hoechst en andere. Deze bedrijven financierden de opkomst van het dictatoriale naziregime in Duitsland. Toen, net zoals ook nu, was het doel van het kartel hetzelfde: het veroveren en heersen over Europa en uiteindelijk ook over de rest van de wereld, met alle mogelijke politieke, economische en militaire middelen. Zoals beschreven in het baanbrekende boek " De Nazi wortels van de 'Brusselse EU'"

Staatspropaganda

De rechtspraak 2017

https://archive.org/details/verder-bouwen-aan-het-huis-van-de-rechtsstaat-de-rechtspraak

DEMOCRATUUR (IFUD of Human Rights)

Het recht -ook het strafrecht- dient er vooral te zijn om onmachtige te beschermen. In Nederland is dit precies andersom. Het recht beschermt en bevoordeelt de politieke en economische heersende klasse. Het recht is een monopolitisch machtsmiddel van de heersende klasse met een eigen staat van heersers in de staat.

https://archive.org/details/DEMOCRATUUR

Nieuw festival om de democratie te vieren

Naar Versterking lokale democratie

18 april 2019

Op vrijdag 30 en zaterdag 31 augustus vindt op het eiland Veur-Lent, in de Waal bij Nijmegen, het eerste landelijke Democratiefestival plaats. Duizenden inwoners uit heel het land gaan met elkaar, politici, maatschappelijke organisaties en bedrijfsleven in gesprek over het Nederland van nu en straks.

Het festival is een initiatief van de VNG en het ministerie van BZK.

VIER MEE

Hugo en Annemarie komen, Kajsa en Khadija, Jonna en Danny, Ajouad en Anita, Rachida en Najima. Ook Eva en Eric komen, Emma en Sunny, Avinash en Marlous,

Floris, Boris en Margrite en last but not least Lotte en Henk. En natuurlijk jij en ik, jouw vrienden en mijn familie. Samen vieren we twee dagen lang de democratie. Iedereen is welkom bij dit feest want de democratie is van ons allemaal.

Sprekers, artiesten & acts

Anita Witzier

Hugo Borst

Khadija Arib

Özcan Akyol

Annemarie van Gaal

Danny Vera

Eric Corton

Kajsa Ollongren

Erben Wennemars

Joris Luyendijk

Healthy Sisters

Kasper van der Laan

Diederik Samsom

Merol

Maarten van Rossem

Jonna Fraser en band

Sunny Bergman

Boris Dittrich

Alexander Rinnooy Kan

Lisa van der Geer

Floris Alkemade

Eva Cleven

Jan Latten

Turbo Touw Tornado

Sonic Twins

Ajouad El Miloudi

Daan Roovers

Lucas de Man

Stientje van Veldhoven

Vincent Rietbergen

Eveline van Rijswijk

Tante Joke Karaoke Band

Willem Philipsen

Jacqueline Cramer

Reinier van Zutphen

Avinash Bhikhie

Marloes Lemsom

Tom Middendorp

Go Short

Arend Jan Boekestijn

Emma Lesuis

Maarten Hajer

Staatsgreep voor beginners

Rudi Westendorp

Say Kaas!

Margrite Kalverboer

Fotograaf des Vaderlands

Radio Barkas

Hugh Jansman

Sepeher Maghsoudi

De Typemachine

Stadssafari

Zweefmolen

Delinus 03

Henk Krol

Escaperoom

Politiek Circus

Labyrinth

Zeepkist

Joost Eerdmans

René Cuperus

Yvonne Donders

Lotte Schipper

Bezwaren Fanfare

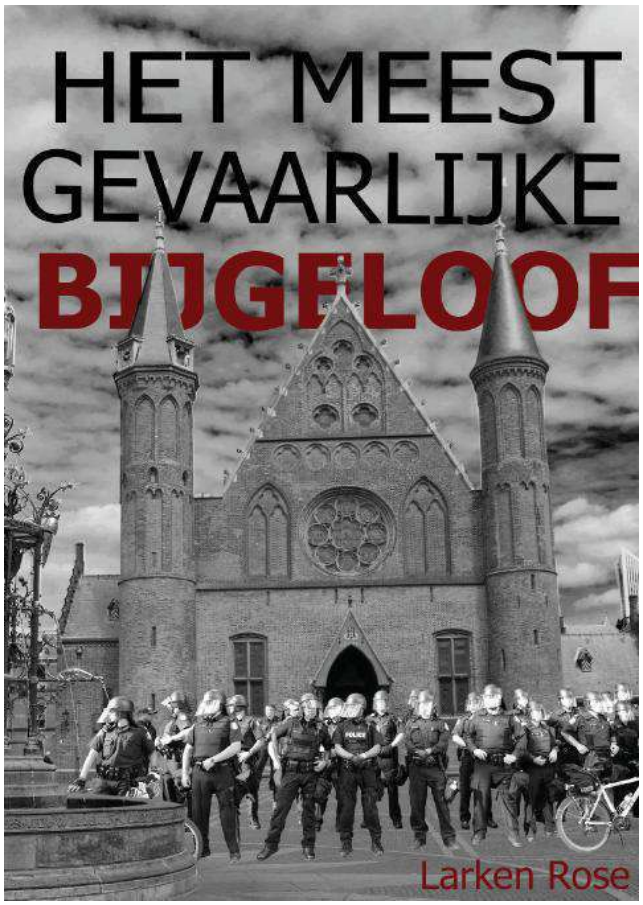

“Het meest gevaarlijke bijgeloof”
ISBN: 978-94-91164-72-9

auteur:

Larken Rose

Uitgever: Pumbo

Nederlands

september 2014

Paperback

182 Blz

ISBN: 9789491164729

https://archive.org/details/hetmeestgevaarlijkebijgeloof

Defensie sluit woensdag wegen Den Haag af om boerenprotest

Bron: de telegraaf
15 oktober 2019

De Staat mag het recht om de noodtoestand uitroepen niet misbruiken.In vredestijd mag het uitroepen van de noodtoestand maar van korte duur zijn, om niet een militaire dictatuur van de Staat te worden. Zonder de noodtoestand steeds vaker toch defensie inzetten:Het leger mag niet een politiemacht worden van de gevestige heersende elite. (noodtoestand of beperkte noodtoestand loopt via de Minister-President, via een Koninklijkbesluit).. (IFUD of Human Rights)

Artikel 103 Grondwet en artikel 15 EVRM

Beide artikelen geven de staat de mogelijkheid om grondrechten op te schorten in een noodsituatie.De essentie van artikel 103 Grondwet is enerzijds in buitengewone omstandigheden de regering vergaande, eventueel van de Grondwet afwijkende, bevoegdheden te verschaffen om bedreigingen die zich voordoen het hoofd te kunnen bieden, en anderzijds te waarborgen dat door de regering niet lichtvaardig op het hanteren van dergelijke bevoegdheden wordt overgegaan. Het EVRM heeft de noodtoestand vastgelegd in artikel 15. Lidstaten kunnen op grond van dit artikel tijdelijk bepaalde verplichtingen van het EVRM opschorten. Dit artikel 15 kan echter niet zomaar worden toegepast; er moet sprake zijn van een oorlog of een andere algemene noodtoestand die een bedreiging vormt voor het land,(Natasja Shahani Master scriptie Staats-en Bestuursrecht15 juli 2016 Scriptiebegeleider: A. Nieuwenhuis.

Convenant betreffende militaire capaciteit voor civiele ondersteuning tussen de ministers van BZK, Defensie en Justitie, 2005

https://archive.org/details/kst-29800-VII-37-b2

ANP

NOS NIEUWS • BINNENLAND • VANDAAG, 16 OKTOBER 2019

Overdreven of noodzaak? Waarom het leger erbij is geroepen in Den Haag

"Is dit niet een beetje overdreven?", "Je mag het leger niet inzetten tegen je eigen burgers, dat is verboden.", "Ik wist niet dat boeren zo'n bedreiging vormen dat het leger van Den Haag een soort oorlogszone moet maken."

Verbaasde reacties op de inzet van legervoertuigen bij het boerenprotest vandaag in Den Haag.

VRIJHEID

ZET NIEMAND BUITENSPEL

GEEF VRIJHEID DOOR

Willem Alexander die vooral begaan is met het eigen imago –zoals ook Donald Trump- de Tweede Wereldoorlog inzetten als politiek instrument.

United States Holocaust Memorial Museum

"'This is D-Day,' the BBC announced at twelve. 'This is the day.' The invasion has begun...Is this really the beginning of the long-awaited liberation? The liberation we've all talked so much about, which still seems too good, too much of a fairy tale ever to come true? Will this year, 1944, bring us victory? We don't know yet. But where there's hope, there's life. It fills us with fresh courage and makes us strong again." —Anne Frank, diary entry June 6, 1944

Though D-Day marked a major turning point in the overall Allied victory in WWII, it came too late to make a significant difference in the Holocaust. As the Allies were coming ashore, the last large community of Jews in occupied Europe, in Hungary, was being deported and murdered. Jews would continue to die right up until the end of the war. More than 5 million had already been killed by D-Day.

https://encyclopedia.ushmm.org/content/en/article/d-day

Bron: NOS

De vlag uit 1944, die werd meegevoerd op D-day (6 juni), de dag van de geallieerde invasie in Normandië.

Koning heeft Trump uitnodiging gestuurd voor bezoek aan Nederland

Koning Willem-Alexander heeft de Amerikaanse president Donald Trump uitgenodigd voor een bezoek aan Nederland in verband met de internationale herdenking van de Slag om de Schelde. De herdenking is op 31 augustus in Terneuzen. Die dag vormt de aftrap van het herdenkingsprogramma 75 Jaar Vrijheid van het Nationaal Comité 4 en 5 mei.

Bron: ad.nl

29-05-2019

D-day-vlag wordt overhandigd aan Trump tijdens bezoek van Rutte

ANP/RTR
12 juli 2019

ANP Politiek

Minister van Defensie Ank Bijleveld-Schouten en de Amerikaanse ambassadeur Pete Hoekstra tijdens de openingsceremonie van de presentatie D-Day vlag 75 jaar in februari in Rotterdam. beeld ANP

Een woordvoerder van het Witte Huis heeft donderdag het bezoek van premier Mark Rutte aan president Donald Trump bevestigd. Woensdag lieten bronnen rond Rutte al weten dat de afspraak op donderdag 18 juli eraan zat te komen.

Bron: rd.nl

STATEMENTS & RELEASES

Statement from the Press Secretary on the Visit of Prime Minister Mark Rutte of the Netherlands

FOREIGN POLICY

Issued on: July 11, 2019

- **SHARE:**

President Donald J. Trump will welcome Prime Minister Mark Rutte of the Netherlands to the White House on July 18, 2019. President Trump looks forward to reaffirming the historic ties and shared interests that link the United States and the Netherlands. The President and Prime Minister will discuss ways to further strengthen economic and security cooperation. President Trump and Prime Minister Rutte will also participate in a special presentation ceremony of an American flag that was flown from the stern of a United States Navy vessel during the D-Day invasion. This historic flag will be presented by its Dutch owners to the President for future display in the Smithsonian National Museum of American History in Washington, D.C.

Source: whitehouse.gov

Jaarthema 2019

De komende jaren doet het Nationaal Comité 4 en 5 mei een appel op iedereen om zich in te zetten voor de waarde van vrijheid. Dit doet het comité tussen 2016 en 2020 onder de slogan **Geef vrijheid doo**r.

Ieder jaar nodigt het comité een auteur uit om vanuit dit meerjarenthema een basistekst te schrijven. Deze tekst wordt geschreven ter inspiratie van allen die een herdenking of viering organiseren op of rondom 4 en 5 mei. Op basis van deze tekst wordt door het Nationaal Comité een inspiratiedossier samengesteld en worden cartoons gemaakt. Dit jaar heeft **Khadija Arib** de jaarthematekst geschreven.

2019 - In vrijheid kiezen

Het jaarthema van 2019 luidt **In vrijheid kiezen**. Met dit thema sluit het Nationaal Comité 4 en 5 mei aan bij de viering van 100 jaar algemeen kiesrecht, bovendien zijn er in 2019 zowel Europese als Provinciale verkiezingen. Het comité staat stil bij de waarde van de vrije, democratische rechtsstaat, het buitenwerkingstellen van deze rechtsstaat in de jaren 1940-1945, en de verantwoordelijkheid die we met z'n allen dragen om de rechtsstaat én de vrijheden die we daarbinnen genieten te waarborgen. Vanuit de vrijheid van nu kijken we terug op de onvrijheid van toen. We benadrukken de verantwoordelijkheden die onze vrijheid met zich meebrengt, want juist onze huidige vrijheid om te kunnen en mogen kiezen schept een verantwoordelijkheid deze vrijheid te beschermen en te koesteren.
Het thema **In vrijheid kiezen** beperkt zich niet tot kiesrecht alleen. Iedere dag weer kunnen we in Nederland, uiteraard binnen de regels van de wet, doen en laten wat we willen. We leven in een vrij land, mogen over van alles en iedereen een mening hebben en bepalen zelf wat goed voor ons is. Onze keuzes staan echter niet los van de wereld waarin we leven. De vrijheden van de een kunnen de onvrijheden van de ander betekenen. Door het stellen van vragen dwingt het jaarthema ons hier kritisch over na te denken. Nemen we verantwoordelijkheid voor onze keuzes? Zijn er, behalve juridische, niet ook morele of ethische grenzen aan de keuzevrijheid die we hebben? Zijn we in staat verder te kijken dan onze eigen vrijheden? En verplaatsen we ons nog voldoende in de ander?

Link: Jaarthematekst 2019

De jaarthematekst is geschreven door Khadija Arib, voorzitter van de Tweede Kamer.

Democratie komt met een verantwoordelijkheid

Khadija Arib

Een zeer bekende en indringende foto van de Jodenvervolging in Nederland werd gemaakt op 20 juni 1943. Op die dag meldden zich vele honderden Joden op het Olympiaplein in Amsterdam. Ze hadden zo veel mogelijk bezittingen meegenomen en zo veel mogelijk kleren aangetrokken op die warme zomerdag. Bezorgde gezichten, een ongewisse en onheilspellende toekomst tegemoet.[1] In zijn *Kroniek der Jodenvervolging 1940-1945* beschrijft Abel Herzberg hoe op deze zonnige dag op het nabijgelegen sportveld ondertussen gewoon werd doorgespeeld: “Het weer was mooi die dag, en op het sportveld werd mitsdien de gebruikelijke sport bedreven. De wachtende Joden konden daar met oog en oor getuige van zijn. Het waren geen NSB’ers die daar speelden. Het was de meerderheid van het Nederlandse volk. Men was aan zeer veel gewend geraakt.”[2]

De foto en de woorden van Herzberg brengen het grootste gevaar van een totalitair systeem als het nazisme in beeld: het onvermogen of de onwil om begaan te zijn met de ander. De Duits-Amerikaanse filosofe Hannah Arendt sprak zich na de Tweede Wereldoorlog veelvuldig uit over de Holocaust en het ontstaan ervan. Ze constateerde dat er in het totalitarisme geen plaats was voor wat zij als meest menselijke eigenschap zag: politiek denken en handelen. Het vermogen van mensen om via de publieke ruimte het gesprek met elkaar aan te gaan, op basis van verschillende meningen. Het gebrek aan die ruimte zette, volgens haar, de deur wijd open voor uitsluiting en voor onverschilligheid jegens de ander en jegens de wereld.

Tegenover de onverschilligheid die het totalitarisme stimuleert, staat de betrokkenheid die een randvoorwaarde is voor een democratie. Dat ervaar ik als voorzitter van de Tweede Kamer dagelijks, als ik debatten voorzit. De Kamer is het hart van onze parlementaire democratie, waar zoveel mogelijk stemmen zijn vertegenwoordigd, waar een grote verscheidenheid aan geluiden klinkt en waar wordt gezocht naar compromissen die in het algemeen belang van de Nederlandse samenleving zijn.

Het tekent de geschiedenis van ons land en ons parlement. Nederland is, als handelsnatie, altijd gedwongen geweest om te zoeken naar samenwerking en verzoening - binnen en buiten de eigen

grenzen. En ons parlement kent van oudsher een vrij ingetogen overlegcultuur. Die gaat terug tot de eerste vergadering van de Staten-Generaal in 1588, waar de fysieke opstelling – iedereen zat aan één tafel – ervoor zorgde dat afgevaardigden niet met elkaar debatteerden, maar echt met elkaar in gesprek traden en zochten naar consensus. Dat betekent niet dat het debat niet verhit kan zijn. Dat is ook niet erg: emoties horen bij het leven en dus bij de politiek. Het toont de betrokkenheid van volksvertegenwoordigers.

De geschiedenis leert ons ook dat onze traditie van samenwerken en overleg geen garanties geeft. In en rond de Tweede Kamer zijn veel plekken te vinden die getuigen van conflict, van onderdrukking, van angst en terreur. De kelder van het Kamergebouw bijvoorbeeld, waar verraden verzetsmensen werden opgesloten. Of de Kasteinkamer, waar verzetsstrijder Gerrit Kastein tijdens zijn verhoor door de Duitse bezetter uit het raam sprong, om te voorkomen dat hij zijn kameraden zou verraden als hij werd gemarteld.

Vanaf 10 mei 1940 – toen Kamervoorzitter Van Schaik de laatste vergadering tot de bevrijding afhamerde – werd alles anders. Van vrije verkiezingen was geen sprake meer. De democratie werd buitenspel gezet, de volksvertegenwoordiging verdween volledig van het Binnenhof. Het open huis van de democratie werd een gesloten nazi-bolwerk, gericht op het vernederen, isoleren, vervolgen en vermoorden van Joden, Sinti, Roma, communisten en andere groepen die niet pasten binnen de nazi-ideologie. Het open en vrije debat, met ruimte voor al die stemmen en geluiden, verstomde. De lege plank in de Handelingenkamer, de plek waar de verslagen van de vergaderingen tussen 1940 en 1945 hadden moeten staan, herinnert ons daar nog dagelijks aan.

Zelf heb ik de oorlog niet meegemaakt – al weet ik hoe het is om op te groeien in een dictatuur. Op school leerde ik over de Tweede Wereldoorlog, maar slechts in algemene termen. Over de Jodenvervolging en de mensonterende omstandigheden in de concentratiekampen werd niet gesproken. Pas toen ik naar Nederland kwam, kreeg ik een beeld van alle verschrikkingen. Het waren vooral de persoonlijke verhalen van de overlevenden en de beelden – zoals die foto van die warme zomerdag in juni 1943 – die indruk op mij maakten. Die lieten zien wat er kan gebeuren als het vrije debat en het levendige, soms verhitte gesprek in de publieke ruimte het zwijgen wordt opgelegd. Als die open ruimte wordt ingewisseld voor een muur tussen mij en de ander. Die foto's en verhalen lieten mij zien hoe wreed de mens kan zijn en wat onverschilligheid met mensen kan doen.

Deze verhalen over oorlog, de foto's, de fysieke herinneringsplekken in de Tweede Kamer, maar ook mijn ervaringen als verkiezingswaarnemer in landen als Marokko, Indonesië en de Palestijnse gebieden, hebben mij er tot in mijn diepste zijn van overtuigd dat we onze democratie moeten liefhebben en onderhouden. Want een democratie kan ook in vredestijd gevaar lopen – als mensen,

heel geleidelijk, een muur optrekken tussen groepen in de samenleving, en wij dat gewoon gaan vinden. Democratie staat of valt met hoe wij als mensen handelen, zeker op de momenten dat dat nodig is.

Dit jaar vieren we dat het algemeen kiesrecht precies honderd jaar bestaat. We zijn ons bewust van de strijd die ervoor is gevoerd, met name door arbeiders en vrouwen. En we kennen de waarden die erachter schuilgaan: een gelijke behandeling ongeacht geslacht, afkomst of religie, vrijheid van meningsuiting, onafhankelijke rechtspraak en respect voor minderheden. In vrijheid kunnen kiezen moedigt aan om zelfstandig te denken, om je als individu goed te informeren, je een mening te vormen en om je kritisch te verhouden tot de zelfgekozen volksvertegenwoordiging en regering. Het vraagt en stimuleert betrokkenheid.

Maar daarmee zijn we er nog niet. Het algemeen kiesrecht is de basis, het fundament van onze parlementaire democratie. Dat wordt (h)erkend door heel veel mensen. We kunnen ons gelukkig prijzen met een hoge opkomst tijdens verkiezingen in Nederland. Maar op een fundament moet je bouwen. Als je alleen een fundering ziet, heeft een plek iets desolaats. Het bouwwerk dat erdoor gedragen wordt, blaast er leven in. In haar boek *Fascism: A Warning* stelt Madeleine Albright dat democratie veel meer is dan een systeem. Ze noemt het "een manier van leven, een permanent gesprek".[3] Dat maakt van een democratie niet zozeer een gegeven, als wel een opdracht.

Die opdracht is anno 2019 heel actueel. Amos Oz, de onlangs overleden Israëlische schrijver, noemde radicalisme het grootste probleem van deze tijd. Daarbij bedoelde hij personen, groepen en partijen die niet streven naar overeenstemming tussen mensen, maar die verdeeldheid zaaien. Hoezeer we in Nederland ook gericht zijn op samenwerken, op samen optrekken, op vreedzaam samenleven; we weten dat de geschiedenis een andere wending kan nemen. De oorlog mag dan al bijna 75 jaar achter ons liggen, er is nog altijd sprake van antisemitisme en discriminatie. Soms sluimerend, soms heel manifest.

In lijn met de gedachten van Abel Herzberg en Hannah Arendt heeft Elie Wiesel, overlevende van Auschwitz, zich veelvuldig uitgelaten over het gevaar dat schuilt in zwijgen en wegkijken: "Het tegenovergestelde van liefde is niet haat, maar onverschilligheid. En het tegenovergestelde van vrede is onverschilligheid jegens zowel vrede als oorlog".[4] Daarin zit niet alleen een bittere les ten aanzien van het verleden, maar ook een opdracht voor de toekomst. Onze democratie komt met een verantwoordelijkheid. Door vanuit de vrijheid van nu terug te kijken naar de onvrijheid van toen, zien we scherper dan ooit dat een democratie niet alleen geeft maar ook vraagt, namelijk om mee te doen.

Natuurlijk door gebruik te maken van je stemrecht, maar ook door te debatteren, meningen uit te wisselen, naar elkaar te luisteren, kritisch te oordelen en compromissen te sluiten. Door de stem van de minderheid, hoe afwijkend ook, te erkennen. En door in staat te blijven om in de schoenen van een ander te gaan staan, met de ander begaan te zijn.

Dat is mijn wens voor onze democratie en onze vrije, open samenleving: dat we er heel bewust onderdeel van zijn. Dat we niet wegkijken, niet onverschillig zijn, nooit meer wennen aan een beeld van een groep mensen - ondanks de felle zomerzon in dikke truien en jassen - met de angst op hun gezicht, wachtend op deportatie.

Foto: Iris Planting/ Dutchandfamous

Khadija Arib (1960) is sinds 1998 lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, met een korte onderbreking in 2006/2007. Op 13 januari 2016 werd zij verkozen tot voorzitter van de Tweede Kamer, nadat zij korte tijd waarnemend voorzitter was geweest. Op 29 maart 2017 werd zij herkozen; er waren geen tegenkandidaten.

Noten

1. René Kok en Erik Somers, *De Jodenvervolging in foto's. Nederland 1940-1945* (2019). De foto is te vinden op pagina's 192-193.
2. Abel Herzberg, *Kroniek der Jodenvervolging 1940-1945* (1978).
3. Madeleine Albright, *Fascism: A Warning* (2018).
4. Elie Wiesel e.a., *The Six Days of Destruction. Meditations Towards Hope* (1988).

Tweede Wereldoorlog en bevrijdingsfestivals ingezet in europese verkiezingscampagne

Herrenvolk van de politiek

https://archive.org/details/politiekherrenvolk

Hangt bij u de vlag uit?

reacties:

K. N.

5 mei staat symbool voor de bevrijding van de nazi-tirannie. Een kenmerk daarvan was de wij-zij gedachte: zij die erbij horen (Herrenvolk) en zij die er niet bij horen (Untermenschen). Het Herrenvolk had meer rechten dan de Untermensch en dat was ook bij wet vastgelegd. In onze maatschappij zie je ook steeds meer die scheiding van elite (of wat daar voor doorgaat) en de gewone burger. De 'elite' komt met de grootste leugens en misdrijven weg. Denk aan de opzettelijk gecreëerde bankencrisis of de monsterlijke leugens van Mark R. zelf en die met hem heulen. Maar de gewone burger gaat op de bon voor 3 km te hard rijden. Mensenrechten worden structureel geschonden. Bijvoorbeeld de vrijheid van meningsuiting. Zeg je iets dat politiek incorrect is, word je in het verdomhoekje geschopt en gedemoniseerd. Privacy is een farce. De Staat DDR Nederlanden hanteert de Sleepwet en burgers schenden zogenaamd de privacy wanneer ze op FaceBook een fotootje zetten waar iemand op staat die daar geen toestemming voor heeft gegeven. De democratie wordt uitgehold. FvD won groots bij de laatste verkiezingen maar wordt door de 'elite' kunstig uitgesloten van bestuursdeelname en resultaten van referenda worden structureel genegeerd. Een 'fraai' laatste voorbeeld van de 'elite' versus Untermenschenmetaliteit is het plan werkelozen te werk te stellen tegen een vergoeding lager dan het minimumloon. Een plan van Mark R. c.s. Enzovoorts, enzovoorts. Welkom in het voorportaal van de dictatuur. En dan is het nu 5 mei en vieren we de bevrijding van het juk van de nazi's?? Nederland, word wakker!!

Bron: zeelandnet.nl

5 mei 2019

Bewijs: 5 mei-viering Wageningen is stiekem linkse pro-Europese politieke propaganda

Nederland anno 2019, linkse EU-agenda doordrukken op de lijken van oorlogsslachtoffers.

Op alle Bevrijdingsfestivals komt op 5 mei een ‘European Village’, waar bezoekers alles te weten komen over de geschiedenis van de Europese Unie, nut en noodzaak van Europese samenwerking, de betekenis van Europa voor hun eigen regio, de verschillende politieke partijen waarop kan worden gestemd én muziek uit de verschillende lidstaten.

Bron: tpo.nl

Bert Brussen

8 maart 2019

EUROPEES PARLEMENT

De Europese Verkiezingen 2019 en de Bevrijdingsfestivals

Op 23 mei 2019 zijn er verkiezingen voor het Europees Parlement. Tijdens de veertien Bevrijdingsfestivals op 5 mei kom je alles te weten over de geschiedenis van de Europese Unie, nut en noodzaak van Europese samenwerking, de betekenis van Europa voor jouw regio, de verschillende politieke partijen waarop je kunt stemmen en muziek uit de verschillende lidstaten.

European Village

Op alle Bevrijdingsfestivals ben je 5 mei welkom in een ‘European Village’, waar de aandacht vol op de naderende verkiezingen ligt. Meld je aan voor de campagne ´Ik stem deze keer´en blijf op de hoogte van alle ontwikkelingen. Laat je door de verschillende politieke partijen informeren over hun standpunten en bekijk de informatieve expositie over de geschiedenis van de Europese Unie en het belang van Europa voor jouw regio.

Geschiedenis

Het Europese Parlement is de democratische instelling van de Europese Unie en het enige orgaan waarop de inwoners van de Europese lidstaten directinvloed kunnen uitoefenen. De Europese Unie ontstond als reactie op de verschrikkingen van de Tweede Wereldoorlog. In 1950 verenigde een aantal Europese landen zich om te zorgen voor een blijvende vrede. Met succes! In 2012 ontving de Europese Unie de Nobelprijs voor de Vrede. De succesvolle inzet voor vrede, verzoening, democratie en mensenrechten was volgens het Nobelcomité de belangrijkste prestatie van de EU.

ikstemdezekeer.eu

BEVRIJDINGS FESTIVALS

Bron: bevrijdingsfestivals.nl

2019

Koning Willem-Alexander en koningin Máxima gaven de aftrap voor de viering van 75 jaar vrijheid in Nederland in Terneuzen - Zeeland op 31 augustus 2019 in het bijzijn van minister-president Mark Rutte, minister Ank Bijleveld van Defensie en staatssecretaris Paul Blokhuis van Volksgezondheid, Welzijn en Sport.

Bron: Reformatorisch Dagblad

Derde Rijk

In plaats van dat het rechtssysteem diende om de rechten van de afzonderlijke burger te waarborgen, moest in nazi-Duitsland de staat beschermd worden tegen de burger. Na de oorlog is slechts een fractie van de nationaalsocialistische juristen ter verantwoording geroepen. Als zij al werden veroordeeld, kregen zij slechts korte gevangenisstraffen. Het overgrote deel heeft zich voor geen enkele rechtsprekende instantie hoeven te verantwoorden. Velen konden hun carrière na de oorlog ongestoord voortzetten. Zij waren zich van geen kwaad bewust en verdedigden zich met de stelling: "Wat destijds recht was, kan vandaag geen onrecht zijn." Volgens de juristen hadden zij gewoon hun plicht gedaan en waren zij het slachtoffer geworden van de tijd waarin zij leefden. De auteur maakt hier korte metten mee: hij toont op overtuigende wijze aan dat Freisler geen eenling was, maar dat het hele Duitse justitieapparaat bestond uit "beulsknechten van een regime dat dood en verderf zaaide."

Moordenaar in toga

Titel: Moordenaar in toga - Roland Freisler, rechter in dienst van Hitler
Schrijver: Helmut Ortner
Uitgever: Just Publishers
Uitgebracht: januari 2014
Pagina's: 288
ISBN: 9789089752789

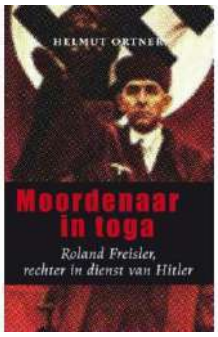

"Moordenaar in toga" schetst op indringende wijze het leven en de carrière van de meest beruchte rechter uit het Derde Rijk.

Bron: boek bespreking

Wesley Dankers

04-05-2014

DeMorgen.

België dreigt een schurkenstaat te worden

"Het besparingsbeleid van de federale regering zet de administratie Justitie ertoe aan de wet niet na te leven en dreigt België om te vormen tot een schurkenstaat. " Die scherpe taal sprak de eerste voorzitter van het Hof van Cassatie, Jean de Codt, vandaag in *Les Décodeurs* op de Franstalige openbare omroep RTBF. Een toevlucht nemen tot het stakingswapen, wijst hij af, maar juridische stappen lijken niet uitgesloten.

"Welk respect verdient een staat die beknibbelt op zijn meest archaïsche functie, namelijk recht spreken? Die staat is niet langer een rechtsstaat, maar een schurkenstaat", zei de Codt.

Bron:demorgen.be
15 mei 2016

De politiek respecteert haar eigen wetten niet

Jean de Codt: dat is toch geen rechtsstaat meer…

ZATERDAG 10 FEBRUARI 2018 – Weekblad de standaard
Interview met Jean de Codt rechtsstaat België
Filip Rogiers en Ann-Sofie Dekeyser.

De Nederlandse Staat en klassenjustitie

Het recht -ook het strafrecht- dient er vooral te zijn om onmachtige te beschermen. In Nederland is dit precies andersom. Het recht beschermt en bevoordeelt de politieke en economische heersende klasse. Het recht is een monopolitisch machtsmiddel van de heersende klasse met een eigen staat van heersers in de staat.

Bron: IFUD of Human Rights
2007

Radar 20 november 2018 Van Nispen SP

https://archive.org/details/klassenjustitie_201909

sp.nl
(fragment uitzending "Radar"20 november 2018) met Michiel van Nispen SP
2018

MAGAZINE VAN DE RAAD VOOR DE RECHTSPRAAK, JULI 2019 #01

TAMARA TROTMAN
RAADSHEER
GERECHTSHOF DEN HAAG

Zet je in voor de rechtsstaat

Elk jaar verschijnen berichten dat Nederland in de top van de Rule of Law-index staat, die aangeeft hoe de rechten van burgers wereldwijd worden nageleefd. Wij staan op de vijfde plaats van 126 onderzochte landen. Het gaat dus goed met onze rechtsstaat.
Veel mensen zullen daar schouderophalend overheen lezen, maar het is echt wel iets om bij stil te staan. Want uit de index blijkt ook dat 61 landen vorig jaar lager scoorden op 'beperking van de staatsmacht'. Dat wijst erop dat de autoritaire staat wereldwijd in opkomst is. Een staat met een sterke leider, die tegenmachten – zoals de onafhankelijke rechterlijke macht – zoveel mogelijk probeert uit te schakelen.

Als voorzitter van Rechters voor Rechters verbaast mij dat niet. Onze stichting zet zich in voor collega's in het buitenland die in moeilijkheden komen. In sommige landen worden rechters onder druk gezet, bedreigd, ontslagen of zelfs gearresteerd om hun onafhankelijke positie te ondermijnen. Neem bijvoorbeeld de duizenden (!) strafprocessen tegen Turkse rechters, die na de mislukte staatsgreep zijn opgepakt en beschuldigd van deelname aan een terroristische organisatie.
Of Polen, waar regeringsmaatregelen tegen de onafhankelijkheid van de rechterlijke macht zijn afgekondigd. Rechters die zich daartegen verzetten, worden met disciplinaire maatregelen bedreigd. Rechters voor Rechters probeert waar mogelijk hulp te bieden, bijvoorbeeld door bij die processen te gaan zitten en internationaal aandacht te vragen voor de penibele situatie waar deze rechters in verkeren.
Dat de rechtspraak onafhankelijk moet zijn is geen 'dingetje' van rechters, maar een fundamenteel recht van alle burgers in een democratische rechtsstaat.
Zij mogen verwachten dat ze hun zaak, ook als die tegen de overheid is, aan een onpartijdige rechter kunnen voorleggen.
Een mooi bericht dus dat Nederland op de vijfde plaats staat, maar geen reden om achterover te leunen. Je hoeft de krant maar open te slaan om te beseffen dat de democratische rechtsstaat geen gegeven is. Daar moeten wij ons als burgers allemaal voor inzetten!

Tamara Trotman

FOTO: SERGE LIGTENBERG

Ministeries geven recordbedrag van 25 miljoen uit aan inhuur landsadvocaat

13-08-2019

Veiligheid en recht

Auteur: **Jan Born**

Minister Grapperhaus (Justitie en Veiligheid). Zijn ministerie gaf het meeste uit aan de landsadvocaat.
Bron: ANP

De Nederlandse ministeries hebben in 2018 voor 25 miljoen uitgegeven aan het inhuren van de landsadvocaat. Dat blijkt uit cijfers in handen van EenVandaag. Nog nooit was het bedrag hoger.

De landsadvocaat, het kantoor Pels Rijcken & Droogleever Fortuijn, adviseert en vertegenwoordigt de Nederlandse Staat in juridische procedures. In 2017 kostte het inhuren van de landsadvocaat de ministeries nog 23 miljoen euro.

Orde van advocaten: 'Toename schuurt ten opzichte van bezuinigingen rechtsbijstand'

De Nederlandse orde van advocaten vindt de toename in de uitgaven van de ministeries zorgelijk. "Het schuurt dat de overheid steeds meer geld uitgeeft aan rechtszaken onder meer tegen burgers, terwijl er volstrekt onvoldoende budget beschikbaar wordt gesteld voor rechtsbijstand aan diezelfde burger."

K.H.D.M. Dijkhoff, fractievoorzitter van de VVD
P.E. Heerma, fractievoorzitter van het CDA
R.A.A. Jetten, fractievoorzitter van D66
G.J.M. Segers, fractievoorzitter van de ChristenUnie

Nederlandse Vereniging van Jonge Strafrechtadvocaten

Admiraal de Ruijterweg 268-H
1055 MR Amsterdam
T: +31(0)20 244 03 78
E: info@nvjsa.nl
www.nvjsa.nl

Amsterdam, 25 augustus 2019

Betreft: Stelsel van gesubsidieerde rechtsbijstand

Geachte heren Dijkhoff, Heerma, Jetten en Segers,

Op 10 oktober 2017 werd door uw partijen het regeerakkoord "Vertrouwen in de toekomst" bekendgemaakt. Twee weken later, op 25 oktober 2017, presenteerde de Commissie Van der Meer (hierna: de Commissie) een uitgebreid rapport over het stelsel van gesubsidieerde rechtsbijstand genaamd: "Eindrapport Andere Tijden"[1], waarin naar aanleiding van een zeer grondige evaluatie van de puntentoekenning in het stelsel van gefinancierde rechtsbijstand wordt geconcludeerd dat sprake is van een vergoedingenstelsel "met fors achterstallig onderhoud". Ook is door de Commissie vastgesteld dat een inkomen op het niveau van BBRA-schaal 12, dat het kabinet als een haalbaar en redelijk inkomen voor rechtsbijstandverleners in het stelsel acht, bij lange na niet haalbaar is.

De Commissie komt tot een aantal maatregelen om de gefinancierde rechtsbijstand op een acceptabel niveau te houden en berekent dat de invoering van die maatregelen € 127 miljoen euro kost. Let wel: dit heeft betrekking op het gehele stelsel van gefinancierde rechtsbijstand, dus niet alleen het strafrecht.

Met de bevindingen van de Commissie is, gezien de datum van het regeerakkoord en van het rapport, geen rekening gehouden in het regeerakkoord. Dat heeft ertoe geleid, dat de Minister voor Rechtsbescherming Sander Dekker thans bezig is om budgetneutraal een volledige herziening van het stelsel van gefinancierde rechtsbijstand door de Tweede Kamer te krijgen. Een stelselherziening die niet volgt uit, noch steunt op de conclusies van het rapport Van der Meer en waarvan de noodzaak wat ons betreft ontbreekt. Vlak voor het zomerreces (12 juli jl.) heeft de Minister een brief gestuurd aan de Tweede Kamer waarin hij uiteenzet wat de stand van zaken is met betrekking tot deze stelselherziening.[2] Onze conclusie daarover: veel vage bewoordingen, veel onzekerheden over de gevolgen en praktische

[1] https://www.rijksoverheid.nl/binaries/rijksoverheid/documenten/rapporten/2017/10/25/tk-eindrapport-andere-tijden/tk-eindrapport-andere-tijden.pdf
[2] https://www.rijksoverheid.nl/binaries/rijksoverheid/documenten/kamerstukken/2019/07/12/tk-voortgangsbrief-programma-rechtsbijstand/tk-voortgangsbrief-programma-rechtsbijstand.pdf

onmogelijkheden. Het biedt bovenal geen oplossing voor het grootst onderliggende probleem; de financiën.

Met Prinsjesdag in aankomst roepen de Nederlandse Vereniging van Strafrechtadvocaten (NVSA) en de Nederlandse Vereniging van Jonge Strafrechtadvocaten (NVJSA) u middels deze brief op het stelsel van de gesubsidieerde rechtsbijstand te redden.

Plannen Minister Sander Dekker: "herziening stelsel gesubsidieerde rechtsbijstand"

Op 9 november 2018 heeft Minister Dekker zijn plannen voor de stelselherziening bekendgemaakt.[3] De NVJSA is in mei 2018 – kort – betrokken geweest bij het eerste overleg in het kader van de voornoemde herzieningsplannen van de Minister, maar is tijdens dat overleg opgestapt.[4] De reden daarvoor was dat tijdens het overleg het rapport Van der Meer geheel genegeerd werd, discussies hierover in de kiem werden gesmoord en de nieuwe plannen van de Minister "budgetneutraal" moesten zijn. Er mocht niet gesproken worden over een financiële investering om het stelsel te verbeteren, zoals de Commissie Van der Meer wel had geconcludeerd op basis van omvangrijk praktijkonderzoek. Nu tijdens het overleg dezelfde vragen werden gesteld die reeds uitgebreid en feitelijk onderbouwd waren beantwoord door de Commissie Van der Meer, met eerdergenoemde conclusie, heeft de NVJSA het overleg verlaten.

De NVSA en NVJSA zijn (nog steeds) van mening dat de herzieningsplannen van Minister Dekker puur zijn ontstaan door een gebrek aan financiële mogelijkheden op dit gebied. Een plan dus uit nood, niet uit noodzaak. De gepresenteerde plannen zijn daarnaast, anno augustus 2019, nog steeds uiterst onzeker en bieden geen (financiële) oplossing op de korte termijn. Dit is zorgwekkend, nu steeds meer advocaten niet meer werkzaam kunnen en willen zijn in het stelsel. Het stelsel komt daarmee steeds meer onder druk te staan en er moet op korte termijn iets veranderen.

Advocaten die werkzaam zijn in het strafrecht zien het als hun maatschappelijke taak om rechtsbijstand aan verdachten te verlenen. Uit de laatste cijfers van de Raad voor Rechtsbijstand blijkt echter dat de laatste jaren het aantal advocaten dat werkzaam is binnen het stelsel van de gefinancierde rechtsbijstand met 13% is gedaald, dat de uitstroom van advocaten hoger is dan de instroom en dat de vergrijzing van advocaten toeneemt en de aanwas afneemt.[5] Afgelopen week heeft voor de zoveelste

[3] https://www.rijksoverheid.nl/binaries/rijksoverheid/documenten/kamerstukken/2018/11/09/tk-contouren-herziening-stelsel-gesubsidieerde-rechtsbijstand-9-november-2018/tk-contouren-herziening-stelsel-gesubsidieerde-rechtsbijstand-9-november-2018.pdf
[4] https://www.nvjsa.nl/actueel/nieuws/nvjsa-stapt-op-bij-overleg-over-gefinancierde-rechtsbijstand
[5] https://www.rvr.org/binaries/content/assets/rvrorg/informatie-over-de-raad/monitor/mgr-2017-def-versie-mgr.pdf

keer een aantal strafadvocaten, te weten de advocaten van het kantoor Vlug Huisman Maarsingh, bekendgemaakt dat zij allen stoppen met rechtsbijstand verlenen aan minderjarigen, omdat de financiering daarvan onverantwoord is.[6] Zij zijn bepaald niet de eerste en zullen niet de laatsten zijn. Recent zijn ook Kamervragen gesteld[7] naar aanleiding van het bericht[8] van strafadvocaat Jan Vlug, die een lange lijst aan werkzaamheden publiceerde waarvoor een strafadvocaat niets vergoed krijgt in het huidige stelsel en dus gratis werk levert.

Wanneer het aantal strafrechtadvocaten in Nederland onder het minimum zakt, zal dit grote gevolgen hebben voor de volledige strafrechtspleging. Kort gezegd, zonder strafrechtadvocaten, geen strafrechtspleging. En zonder een goed functionerende strafrechtspleging, geen goede rechtsstaat. Een rechtsstaat waarvoor u verantwoordelijk bent als politicus en waar u allen, als coalitiepartijen, het beleid bepaald.

Dit alles leidt ertoe, dat de burgers die recht hebben op gefinancierde rechtsbijstand steeds minder van dat recht gebruik kunnen maken. Wij merken daarbij op dat binnen het strafrecht nagenoeg altijd sprake is van een door de overheid, het openbaar ministerie, geïnitieerde procedure. Van enig onnodig procederen door de burger is hier dan ook geen sprake.

De afgelopen periode heeft uw kabinet extra geld beschikbaar gesteld voor de rechtspraak, het openbaar ministerie en de Politie. Dat zijn belangrijke en noodzakelijke uitgaven geweest, want samen met hen zijn wij verantwoordelijk voor het niveau van de strafrechtspleging. Voor het stelsel van de gesubsidieerde rechtsbijstand is evenwel geen extra geld beschikbaar gesteld, en dat is voor ons onbegrijpelijk. Daardoor raakt de rechtstaat namelijk nog verder uit balans.

Wij roepen u, als fractievoorzitters van de coalitiepartijen, dan ook op om op korte termijn geld beschikbaar te stellen voor het stelsel van gesubsidieerde rechtsbijstand.

Rechtsbijstand in strafzaken in de rechtsstaat

Wij roepen u daarnaast op om u uit te spreken over de noodzaak van rechtsbijstand, specifiek op het gebied van het strafrecht. Verdachten zijn een uiterst kwetsbare groep mensen in de maatschappij die in door de overheid gestarte strafrechtelijke procedures moeten worden bijgestaan. Dit geluid horen wij, als specialisatieverenigingen op het gebied van strafrecht, amper tot nooit meer vanuit politiek Den Haag. Die stilte, in samenhang met de wel geuite verontwaardiging over regelmatig nog onder de rechter zijnde *verdenkingen*, dragen bij aan de verharding in de beeldvorming van de advocatuur en van de verdachten. Het raakt de

[6] https://www.vrijpleiters.nl/vlug-huisman-maarsingh-strafpleiters-stopt-met-minderjarigenpiket/
[7] https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kv-tk-2019Z15644.pdf
[8] http://janvlug.com/gratis/

maatschappelijke acceptatie van de noodzaak van rechtsbijstand aan verdachten in strafzaken. Uw openlijke steun voor deze fundamentele positie van de advocaat en de verdachte zal ook bijdragen aan het noodzakelijke vertrouwen dat de strafrechtadvocatuur in u wil en moet hebben.

Conclusie

Samengevat hebben wij grote zorgen over de huidige politieke trend en de niet noodzakelijke, onzekere, plannen van de Minister over het stelsel van gesubsidieerde rechtsbijstand. Plannen die uit nood lijken te zijn geboren, niet uit noodzaak, en die niet worden onderschreven door het rapport van de Commissie van der Meer. Wij verzoeken u deze nood weg te nemen en in de komende begroting de rechtsstaat weer in balans te brengen door te investeren in het stelsel zoals geadviseerd door de Commissie Van der Meer. Wij verzoeken u ook om u uit te spreken over het belang van goede rechtsbijstand in strafzaken en goede vergoedingen voor de sociale (straf)advocatuur. Want zonder goede sociale advocatuur is er geen sprake van een rechtsstaat.

Wij zien uw inhoudelijke reactie op deze brief graag tegemoet.

Met vriendelijke groet,

Joren Veldheer
Voorzitter NVJSA

Jeroen Soeteman
Voorzitter NVSA

Troonrede 2019

Toespraak | 17-09-2019
Leden van de Staten-Generaal
De Koning

Over vertrouwen en een sterke rechtsstaat die beschermt tegen criminaliteit, willekeur en machtsmisbruik. Met meer armslag voor de rechtspraak en het Openbaar Ministerie versterken we de rechtsstaat. Over de internationale verantwoordelijkheid om de waarden van vrijheid, democratie en rechtsstaat verder te verspreiden, en dat de medewerkers in de verpleeghuizen meer tijd en ruimte om persoonlijke aandacht te geven aan bewoners.De Politiek en overheid moeten van iedereen zijn en er voor iedereen zijn. Zo gaat de Koning maar door met dat gezever..

Koning woont World Holocaust Forum bij in Israël

Zijne Majesteit Koning Willem-Alexander woont donderdag 23 januari 2020 op uitnodiging van president Reuven Rivlin het World Holocaust Forum bij in Jeruzalem, Israël. Deze ceremonie is een initiatief van het Europees Joods Congres, Yad Vashem en World Holocaust Forum Foundation en brengt staatshoofden en regeringsleiders uit rond 30 landen samen ter gelegenheid van de Internationale Herdenkingsdag voor de Holocaust.

Bron: koninklijkhuis.nl

20-11-2019

Schurkenstaat

De Wet opzij schuiven

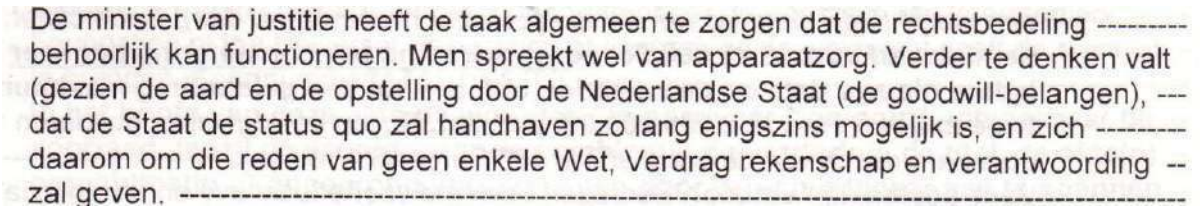
De minister van justitie heeft de taak algemeen te zorgen dat de rechtsbedeling ---------
behoorlijk kan functioneren. Men spreekt wel van apparaatzorg. Verder te denken valt
(gezien de aard en de opstelling door de Nederlandse Staat (de goodwill-belangen), ---
dat de Staat de status quo zal handhaven zo lang enigszins mogelijk is, en zich ---------
daarom om die reden van geen enkele Wet, Verdrag rekenschap en verantwoording --
zal geven. ----------

Akte notarieel onder ede dd,21 juni 2007, (fragment uit de akte)

ADVOCATENBLAD

AKTETAS VOL LEUGENS

De top van de Belastingdienst heeft jarenlang duizenden burgers beroofd van hun kinderopvangtoeslag. Het gaat om ouders met een krappe beurs die door de overheid illegaal tot wanhoop zijn gedreven. Een handjevol topambtenaren heeft zich ongehinderd gewenteld in grof machtsmisbruik tot ze werden ontmaskerd door journalisten en een klokkenluider.

- **MATTHIJS KAAKS**

28 NOVEMBER 2019

Maar denk niet dat de daders zijn ontslagen, verwacht niet dat de strafrechter nu het laatste woord heeft. Niets van dat alles. Het recht meandert bij de staat. Het heeft daar nooit een rechte loop. Zie de jurist van de Belastingdienst die de klokkenluider gerust meende te stellen met de belofte ‘in de toekomst gaan we weer volgens de wet werken’ (aldus Trouw en RTL Nieuws). Het smoren van de klokkenluider was bijna gelukt. Aangiftes tegen ambtenaren gaan zelden over machtsmisbruik, maar eerder over het lekken van geheimen. Maatschappelijke onrust is gevaarlijker dan een loyale boef. Schending van een ambtseed is erger dan het belagen en bedonderen van armlastige burgers. De ambtenaar die werd gestraft, die op non-actief werd gesteld en geïntimideerd, is de man die de misstanden aankaartte.

Illegaal overheidshandelen leidt standaard tot de instelling van een commissie. En dus boog de oude Donner zich over het schandaal van de gedupeerde ouders. Het is een bijzondere vaardigheid om de boevenstreken van een foute baas uit te smeren over zijn ondergeschikten. Bij de overheid wordt deze vaardigheid gewaardeerd. Het is een uitvloeisel van loyaliteit als kernwaarde: we waren allemaal een beetje fout. Het rapport van Donner heeft als zalvende titel ‘Omzien in verwondering’. Zijn diagnose: de Belastingdienst leed aan institutionele vooringenomenheid. Het is een knappe vondst. Het doet denken aan de wijze waarop het OM in 2018 de top van ING ontzag na het witwasschandaal, met een vergelijkbare toverformule: de strafbare feiten zijn toe te rekenen aan de organisatie als geheel. Het is de homeopathische verdunning van misdaden van het management. Het is bovendien een schoffering van ondergeschikten die de orders uitvoerden binnen een strakke hiërarchie. De klokkenluider beschreef de angstcultuur. Medewerkers durfden de leiding niet tegen te spreken, uit vrees dat het hun loopbaan zou schaden. De Belastingdienst leed aan institutionele intimidatie.

En het waren natuurlijk niet deze medewerkers die de landsadvocaat met een aktetas vol leugens op pad stuurden om rechters en rechtzoekende ouders te misleiden. Burgers die jaren vergeefs moesten procederen omdat de Belastingdienst door de rechter werd geloofd. Klein gelijk laat zich zo gemakkelijk platwalsen.

De dg, de Algemeen Directeur, de Directeur Toeslagen van destijds. Ze kunnen na een standje blijven zitten of gaan elders op een departement weer aan de slag. Ze waren immers altijd loyaal. Daar mogen ze weer nieuwe afdelingen met hun institutionele vooringenomenheid infecteren.

Is er eigenlijk al aangifte gedaan?

Ambtsmisdrijven Art. 119 GW

STAATSCOURANT
Officiële uitgave van het Koninkrijk der Nederlanden sinds 1814.
Nr. 3803
31 januari
2018

Protocol inzake de behandeling van aangiften bij een ministerie, het openbaar ministerie of de procureur-generaal bij de Hoge Raad tegen leden van de Staten-Generaal, Ministers en Staatssecretarissen, Ministerie van Justitie en Veiligheid

De Minister van Veiligheid en Justitie,

Handelende in overeenstemming met het gevoelen van de ministerraad;
Overwegende, dat krachtens artikel 119 van de Grondwet de leden van de Staten-Generaal, de ministers en de staatssecretarissen wegens ambtsmisdrijven in die betrekkingen gepleegd, ook na hun aftreden, terecht staan voor de Hoge Raad en dat de opdracht tot vervolging wordt gegeven bij koninklijk besluit of bij een besluit van de Tweede Kamer;
Overwegende, dat thans geen wettelijke regeling bestaat over de fase voorafgaand aan een dergelijke opdracht tot vervolging door de Kroon;
Overwegende, dat betrokken instanties behoefte hebben aan praktische richtlijnen voor de afhandeling van aangiften tegen leden van de Staten-Generaal, ministers en staatssecretarissen in die voorfase;
Overwegende, dat er een voorbereidingstraject is gestart om te komen tot een modernisering van de wetgeving inzake vervolging van bewindspersonen en Kamerleden wegens ambtsdelicten (zie de brief van de Minister van Veiligheid en Justitie aan de Tweede en de Eerste Kamer (Kamerstukken II 2016/17, 34 340, nr. 13; Kamerstukken I 2016/17, 34 340, A);
Overwegende, dat het wenselijk is om totdat nieuwe wetgeving terzake is vastgesteld, richtlijnen in acht te nemen over de wijze van behandeling van genoemde aangiften, binnen de kaders van de huidige wetgeving.
Overwegende, dat, gelet op artikel 111, tweede lid, aanhef en onder a, van de Wet op de rechterlijke organisatie, de procureur-generaal bij de Hoge Raad een centrale rol speelt in de procedure en het daarom wenselijk is dat hij de Kroon van advies kan dienen ten aanzien van de vraag of er aanknopingspunten zijn voor een opsporingsonderzoek;
Overwegende, dat het wenselijk is dat het openbaar ministerie aan de procureur-generaal bij de Hoge Raad, zo deze dat verlangt, ter uitvoering van deze taken bijstand verleent.
Overwegende, dat voorafgaand aan een adviesaanvraag aan de procureur-generaal bij de Hoge Raad beoordeeld moet worden of er sprake is van een aangifte in de zin van dit protocol en dat het openbaar ministerie bij die beoordeling een adviserende rol kan spelen;

Stelt het volgende protocol vast:

1. Ontvanger

Aangifte van een strafbaar feit tegen een (voormalig) bewindspersoon of Kamerlid of een onbekende persoon (waarbij uit het feitencomplex het vermoeden ontstaat, dat het feit door betrokkene is gepleegd in diens betrekking als bewindspersoon of Kamerlid)[1], is ontvangen door:
a. Het Ministerie van Veiligheid en Justitie;
b. Een ander ministerie;
c. Het openbaar ministerie (OM) (of de politie);
d. de procureur-generaal bij de Hoge Raad (pg HR).

2. Eerste oordeel

a. Is er sprake van een aangifte, dat wil zeggen een melding die betrekking heeft op een concrete gedraging die een bepaald strafbaar feit oplevert?
   Zo ja: zie vraag 2b.
   Zo nee: ontvanger stuurt reactie aan de verzender.
b. Is er (mogelijk) sprake van een ambtsdelict door een bewindspersoon of Kamerlid?
   Zo ja, zie punt 3 voor de onderscheiden trajecten
   Zo nee: doorsturen aan het OM (Parket-Generaal).

[1] Ter wille van de leesbaarheid wordt in de rest van dit protocol slechts gesproken over “bewindspersoon of Kamerlid”, waarbij dan uiteraard eveneens wordt gedoeld op voormalige bewindspersonen, voormalige Kamerleden en de genoemde onbekende personen.

3. Doorsturen aan de pg HR

Lid 1:
a. Als een aangifte is binnengekomen bij het Ministerie van Veiligheid en Justitie wordt deze (bij een bevestigende beantwoording van de vragen onder 2 van dit protocol) doorgestuurd aan de pg HR met het verzoek om de Minister van Veiligheid en Justitie te informeren over zijn bevindingen.
b. Als een aangifte is binnengekomen bij een ander ministerie of het OM (of de politie) dan dient deze (bij een bevestigende beantwoording van de vragen onder 2 van dit protocol) te worden doorgestuurd aan de Minister van Veiligheid en Justitie. Deze zal de aangifte dan doorsturen aan de pg HR met daarin het verzoek om hem te informeren over diens bevindingen.
c. Als een aangifte is binnengekomen bij de pg HR informeert hij de Minister van Veiligheid en Justitie over de aangifte met de mededeling dat hij de Minister van Veiligheid en Justitie zal informeren over zijn bevindingen.

Lid 2:
De Minister van Veiligheid en Justitie (in de gevallen a en b) of de pg HR (in geval c) bericht de aangever dat de aangifte wordt bestudeerd.

4. Pg HR beoordeelt de aangifte en informeert de Minister van Veiligheid en Justitie over zijn bevindingen.

a) De pg HR start een oriënterend onderzoek gericht op de vraag of er aanknopingspunten zijn voor een opsporingsonderzoek. Na afloop van het oriënterend onderzoek bericht de pg HR de Minister van Veiligheid en Justitie over zijn bevindingen.
b) Indien de Minister van Veiligheid en Justitie na kennisneming van de bevindingen aan de pg HR meedeelt dat een opsporingsonderzoek geïndiceerd is, start de pg HR een opsporingsonderzoek met bijstand van het OM. Na afloop van dit onderzoek informeert de pg HR de Minister wederom over zijn bevindingen.

5. Kroon neemt een vervolgingsbeslissing en informeert de TK

a. Opdracht tot vervolging aan de pg HR
b. Geen opdracht tot vervolging.

6. Informeren aangever en persoon op wie de aangifte ziet

De Minister van Veiligheid en Justitie informeert de aangever over de beslissing ten aanzien van de aangifte. Voorts informeert de Minister van Veiligheid en Justitie vertrouwelijk de persoon op wie de aangifte ziet.

Dit protocol zal met de toelichting worden geplaatst in de Staatscourant.

's-Gravenhage, 11 oktober 2017

De Minister van Veiligheid en Justitie,
S.A. Blok

TOELICHTING

Algemeen

De Kroon (regering) kan op grond van artikel 119 van de Grondwet (GW) een opdracht tot vervolging geven bij ambtsdelicten[2] door een bewindspersoon of een Kamerlid, in hun betrekking als bewindspersoon of Kamerlid gepleegd.[3,4] De aangifte hieromtrent kan worden ontvangen door verschillende instanties bij de overheid. Het doel van het protocol is om vast te leggen hoe er met een dergelijke aangifte omgegaan dient te worden binnen de kaders van de huidige wetgeving. Het is daarmee een hulpmiddel voor de ontvangers van een dergelijke aangifte.

Naast de Kroon (regering) is op grond van artikel 119 GW ook de Tweede Kamer (TK) bevoegd om opdracht tot vervolging te geven bij ambtsdelicten door een bewindspersoon of Kamerlid. Dit protocol gaat niet in op de procedure indien een aangifte wordt ontvangen door de TK.

Het protocol heeft in principe een tijdelijk karakter aangezien een voorbereidingstraject is gestart om te komen tot modernisering van de wetgeving inzake vervolging van Kamerleden en bewindspersonen wegens ambtsdelicten.[5] Totdat er nieuwe wetgeving is, bestaat er behoefte aan een protocol met afspraken voor de tussenliggende periode.

Onderdeelsgewijze toelichting

1. Ontvanger

Aangifte van een strafbaar feit tegen een (voormalig) bewindspersoon of Kamerlid of een onbekende persoon (waarbij uit het feitencomplex het vermoeden ontstaat, dat het feit door betrokkene is gepleegd in diens betrekking als bewindspersoon of Kamerlid)[6], is ontvangen door:
a. Het Ministerie van Veiligheid en Justitie;
b. Een ander ministerie;
c. Het openbaar ministerie (OM) (of de politie);
d. de procureur-generaal bij de Hoge Raad (pg HR).

Toelichting

Dit protocol heeft betrekking op de ontvangst van een aangifte door één van de bovengenoemde instanties. Het is daarmee een hulpmiddel voor de ontvangers van een dergelijke aangifte.

Bij een aangifte tegen een onbekende persoon of specifieke medeverdachte, waarbij uit het feitencomplex het vermoeden ontstaat, dat het delict door een bewindspersoon of een Kamerlid is gepleegd, geldt mutatis mutandis hetzelfde als een aangifte tegen deze(n).
Wanneer in een al lopend strafrechtelijk onderzoek ambtshalve een vermoeden van een ambtsdelict door een bewindspersoon of een Kamerlid ontstaat geldt mutatis mutandis hetzelfde als voor een aangifte tegen deze (n).

Als een aangifte is ontvangen door het Ministerie van Veiligheid en Justitie of het OM verifiëren zij onderling of deze aangifte reeds bij de ander bekend is.

Als er sprake is van een openbare aanklacht (bijv. in een krant) wordt dit in beginsel aangemerkt als uiting van een mening en niet als een aangifte volgens dit protocol. Als een van de in dit protocol genoemde instanties echter van oordeel is dat de openbare aanklacht een ambtshalve oriënterend onderzoek, zoals in dit protocol beschreven, rechtvaardigt, wordt dit protocol toegepast.

---

2 Art. 119 Gw. spreekt alleen over ambts*misdrijven* van bewindspersonen en Kamerleden, maar in art. 76 Wet RO en art. 483 WvSv is de reikwijdte van deze procedure uitgebreid tot alle ambtsdelicten, dus ook ambts*overtredingen*.
3 Hetzelfde geldt ingevolge de Reglementen voor de Gouverneurs van Aruba, van Curaçao en van Sint Maarten voor ambtsmisdrijven door een (ex) Gouverneur, in zijn betrekking als Gouverneur gepleegd.
4 Volledigheidshalve zij opgemerkt dat het OM bevoegd is te beslissen op aangiften die geen betrekking hebben op ambtsdelicten in de zin van dit protocol en op aangiften die betrekking hebben op personen die niet onder artikel 119 GW vallen, behoudens het bepaalde in artikel 485 WvSv (medeverdachten van de genoemde politieke ambtsdragers staan ook voor de Hoge Raad terecht).
5 Kamerstukken II 2016/17, 34 340, nr. 13, p. 2.
6 Ter wille van de leesbaarheid wordt in de rest van dit protocol slechts gesproken over "bewindspersoon of Kamerlid", waarbij dan uiteraard eveneens wordt gedoeld op voormalige bewindspersonen, voormalige Kamerleden en de genoemde onbekende personen.

2. Eerste oordeel

a. Is er sprake van een aangifte, dat wil zeggen een melding die betrekking heeft op een concrete gedraging die een bepaald strafbaar feit oplevert?
   Zo ja: zie vraag 2b.
   Zo nee: ontvanger stuurt reactie aan de verzender.
b. Is er (mogelijk) sprake van een ambtsdelict door een bewindspersoon of Kamerlid?
   Zo ja, zie punt 3 voor de onderscheiden trajecten
   Zo nee: doorsturen aan het OM (parket-generaal).

Toelichting

Vraag 2a

De ontvangende instantie beziet of er sprake is van een aangifte. Bij een aangifte moet het gaan om een weergave van concrete feiten en/of omstandigheden, die de verdenking van een bepaald strafbaar feit oplevert. Van een aangever mag worden verlangd dat hij zo concreet mogelijk aangeeft op welke gedraging zijn aangifte betrekking heeft en dat hij (impliciet of expliciet) duidelijk maakt welke strafbepaling zou zijn overtreden.
Het doel van vraag 2a is serieuze aangiftes te scheiden van louter uitingen van onvrede. Alleen serieuze aangiftes worden verder onderzocht.
Als de aangifte niet voldoende concreet is maar de ontvangende instantie wel het vermoeden heeft dat er sprake kan zijn van een aangifte, maakt de ontvangende instantie dit aan de verzender kenbaar en verzoekt daarbij om een concretisering. Als er binnen redelijke termijn geen of onvoldoende concretisering wordt gegeven, gaat de ontvangende instantie er vanuit dat de verzender louter een uiting van onvrede heeft gedaan en geen aangifte van een concrete gedraging die een bepaald strafbaar feit oplevert.
Afhankelijk van de reactie wordt de brief doorgestuurd (zie 2b en 3) of in behandeling genomen als een klacht of burgerbrief.

Daar waar gesproken wordt over een aangifte, kan soms ook sprake zijn van een reeds samengesteld onderzoeksdossier door het OM. Bijvoorbeeld omdat bij de start van het onderzoek, nog geen rekening werd gehouden met de mogelijkheid van een ambtsdelict door een bewindspersoon of Kamerlid

Vraag 2b

Dit protocol heeft alleen betrekking op aangiften tegen een bewindspersoon of Kamerlid voor zover het een ambtsdelict betreft. Van een ambtsdelict is sprake indien het een strafbaar feit[7] betreft dat is gepleegd in de betrekking als bewindspersoon of Kamerlid en/of deze persoon bij het plegen van het strafbare feit gebruik heeft gemaakt van macht, gelegenheid of middel hem door zijn ambt geschonken (artikel 44 WvSr[8]). Als het strafbare feit in de aangifte geen ambtsdelict is, is het, zoals bij iedere aangifte, aan het OM om een vervolgingsbeslissing te nemen.

Tevens zal nadrukkelijk uit de aangifte naar voren moeten komen dat er (mogelijk) sprake is van een ambtsdelict door een bewindspersoon of Kamerlid. Als hiervan geen sprake is, is dit protocol niet van toepassing. Dit is slechts anders als uit het feitencomplex het nadrukkelijke vermoeden rijst dat sprake is van een ambtsdelict begaan door een bewindspersoon of Kamerlid.

Voor zover de aangifte geen ambtsdelict door een bewindspersoon of Kamerlid betreft en niet al bij het OM is binnengekomen maar bij een van de bovengenoemde andere instanties, wordt de aangifte doorgestuurd aan het parket-generaal van het OM dat op zijn beurt zorgt dat de aangifte bij het juiste arrondissementsparket terecht komt.

Adviesrol openbaar ministerie bij de beoordeling van vragen 2a en 2b

Het is niet altijd eenvoudig om te beoordelen of een melding een concrete gedraging die een bepaald strafbaar feit oplevert, inhoudt (vraag 2a) dan wel of er (mogelijk) sprake is van een ambtsdelict door een bewindspersoon of Kamerlid (vraag 2b).
In voorkomende gevallen kan bij een dergelijke beoordeling het inroepen van strafrechtelijke expertise

---

[7] Het protocol is ook van toepassing is op deelneming aan strafbare feiten: medeplegen, doen plegen, uitlokken en medeplichtigheid.
[8] Ambtsmisdrijven zijn in ieder geval de misdrijven die worden begaan onder de verzwarende omstandigheden van 44 WvSr. Dit zijn in ieder geval de misdrijven genoemd in de artikelen 355 tot en met 380 WvSr (titel ambtsmisdrijven).

gewenst zijn. Indien er twijfels bestaan of een melding een concrete gedraging die een bepaald strafbaar feit oplevert, inhoudt, dan wel of er (mogelijk) sprake is van een ambtsdelict door een bewindspersoon of Kamerlid, ligt het daarom voor de hand dat contact wordt opgenomen met het OM. Dit geschiedt door tussenkomst van het Ministerie van Veiligheid en Justitie (directie Juridische en Operationele Aangelegenheden).

Als blijkt dat het gaat om een melding die betrekking heeft op een concrete gedraging die een bepaald strafbaar feit oplevert terwijl er (mogelijk) sprake is van een ambtsdelict door een bewindspersoon of Kamerlid zal het OM daarover een bericht sturen aan de Minister van Veiligheid en Justitie met die bevindingen. Het OM is dan niet bevoegd tot verder zelfstandig onderzoek.

Wanneer er naar het oordeel van het OM sprake is van een strafbaar feit in de aangifte dat geen ambtsdelict is, is het, zoals bij iedere aangifte, aan het OM om een verdere beslissing te nemen. Het OM is immers bevoegd te beslissen op aangiften die geen betrekking hebben op ambtsdelicten in de zin van dit protocol en op aangiften die betrekking hebben op personen die niet onder artikel 119 GW vallen, behoudens het bepaalde in artikel 485 van het Wetboek van Strafvordering (WvSv) (medeverdachten van de genoemde politieke ambtsdragers staan ook voor de Hoge Raad terecht).

3. Doorsturen aan de pg HR

Lid 1:
a. Als een aangifte is binnengekomen bij het Ministerie van Veiligheid en Justitie wordt deze (bij een bevestigende beantwoording van de vragen onder 2 van dit protocol) doorgestuurd aan de pg HR met het verzoek om de Minister van Veiligheid en Justitie te informeren over zijn bevindingen.
b. Als een aangifte is binnengekomen bij een ander ministerie of het OM (of de politie) dan dient deze (bij een bevestigende beantwoording van de vragen onder 2 van dit protocol) te worden doorgestuurd aan de Minister van Veiligheid en Justitie. Deze zal de aangifte dan doorsturen aan de pg HR met daarin het verzoek om hem te informeren over diens bevindingen.
c. Als een aangifte is binnengekomen bij de pg HR informeert hij de Minister van Veiligheid en Justitie over de aangifte met de mededeling dat hij de Minister van Veiligheid en Justitie zal informeren over zijn bevindingen.

Lid 2:
De Minister van Veiligheid en Justitie (in de gevallen a en b) of de pg HR (in geval c) bericht de aangever dat de aangifte wordt bestudeerd.

Toelichting

Aan de beschreven procedure ligt het uitgangspunt ten grondslag dat de pg HR niet alleen een zelfstandige bevoegdheid heeft in de fase van de vervolging, maar ook in de fase voorafgaande aan de vervolgingsbeslissing. In de Wet op de rechterlijke organisatie is bepaald dat de pg de taken en bevoegdheden van het OM waarneemt in de gevallen waarin de Hoge Raad ten principale recht doet (waaronder dus de berechting van ambtsdelicten).[9]
Om te garanderen dat een zo onafhankelijk mogelijk advies aan de Kroon (regering) volgt over de aangifte, wordt de aangifte ter beoordeling aan de pg HR[10] voorgelegd. Het OM is hiervoor niet de juiste instantie omdat het OM geen bevoegdheden heeft in deze.

T.a.v. a:
De Minister van Veiligheid en Justitie stuurt de aangifte door aan de pg HR met het verzoek om de aangifte te beoordelen (oriënterend onderzoek) en hem over de bevindingen te informeren. Als de aangifte betrekking heeft op de Minister van Veiligheid en Justitie zelf, wordt de aangifte in handen gesteld van de Minister van Veiligheid en Justitie ad interim onder toepassing van artikel 5 van de

---

[9] In de Wet op de rechterlijke organisatie is bepaald dat de pg treedt in de taken en bevoegdheden van de officier van justitie in geval van ambtsmisdrijven (art. 111, derde lid, jo. art. 76 R.O.). Tot die taken behoort de opsporing van strafbare feiten (art. 148 Sv) en ook voorafgaande oriënteringsonderzoeken behoren daartoe. In de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel dat tot invoeging van (onder meer) dit artikel in de Wet RO heeft geleid, wordt deze bepaling aldus toegelicht: "In het derde lid wordt voor alle duidelijkheid bepaald dat de procureur-generaal optreedt als "openbaar ministerie", indien de Hoge Raad ten principale recht doet, dat wil zeggen indien de Hoge Raad optreedt als rechter in eerste aanleg. Dit kan bijvoorbeeld het geval zijn in strafzaken (ambtsmisdrijven), in uitleveringszaken en in civiele zaken" (Kamerstukken II 1996/97, 25 392, nr. 3, p. 36.)
"De procureur-generaal en zijn parket vormen een zelfstandige eenheid met bijzondere taken en bevoegdheden. Bij de vervulling daarvan zal de procureur-generaal in voorkomende gevallen op de ondersteuning door het openbaar ministerie moeten kunnen terugvallen. Sprekend is het geval dat de procureur-generaal na een opdracht door de regering of door de Tweede Kamer der Staten-Generaal tot vervolging van een Minister of een lid van de Staten-Generaal zou moeten overgaan. Maar ook reeds bij voorafgaande oriënteringsonderzoeken – die overigens ook een mogelijke strafvervolging van een rechter kunnen betreffen – zal deze bijstand onontbeerlijk kunnen zijn." (Kamerstukken II 1996-97, 25 392, nr. 3, MvT, p. 39).

[10] Overigens kunnen de bevoegdheden van de procureur-generaal mede worden uitgeoefend door de plaatsvervangend procureur-generaal en door advocaten-generaal (Artikel 111 R.O.).

Vervangingsregeling ministers[11] *(er kunnen immers situaties zijn waarin het voor de waarheidsvinding beter is dat de Minister jegens wie de aangifte is gedaan onbekend blijft met de aangifte), die de aangifte doorstuurt naar de pg HR.*

T.a.v. b:
De aangifte wordt aan de pg HR gestuurd met het verzoek om de aangifte te beoordelen en de Minister van Veiligheid en Justitie te informeren over de bevindingen. Omdat de Minister van Veiligheid en Justitie verantwoordelijk is voor het straf(proces)recht en de strafrechtspleging ligt het in de rede dat de Minister van Veiligheid en Justitie een aangifte die is ingediend bij een ander ministerie, doorstuurt aan de pg HR. Als de aangifte betrekking heeft op de Minister van Veiligheid en Justitie zelf, wordt de aangifte doorgezonden aan de Minister van Veiligheid en Justitie ad interim onder toepassing van artikel 5 van de Vervangingsregeling ministers (zie hiervoor onder a) en zal deze Minister de aangifte doorsturen naar de pg HR.

T.a.v. c:
Als de aangifte direct bij de pg HR is ontvangen kan de pg HR er direct mee aan de slag gaan. Wel is in dat geval van belang dat de Minister van Veiligheid en Justitie geïnformeerd wordt dat er een aangifte is. De pg HR kan immers geen vervolgingsbeslissing nemen, alleen de Kroon of TK. Als de aangifte betrekking heeft op de Minister van Veiligheid en Justitie, informeert de pg HR de Minister van Veiligheid en Justitie ad interim.

T.a.v. lid 2:
De aangever krijgt een ontvangstbevestiging. Het is niet nodig daarin expliciet te vermelden dat de zaak ter bestudering bij de pg HR ligt. Dit laat onverlet dat op grond van de beoordeling onder 2 ("Eerste oordeel") de conclusie al kan zijn dat de 'aangifte' wordt behandeld als burgerbrief of klacht.

4. Pg HR beoordeelt de aangifte en informeert de Minister van Veiligheid en Justitie over zijn bevindingen.

a) De pg HR start een oriënterend onderzoek gericht op de vraag of er aanknopingspunten zijn voor een opsporingsonderzoek. Na afloop van het oriënterend onderzoek bericht de pg HR de Minister van Veiligheid en Justitie over zijn bevindingen.
b) Indien de Minister van Veiligheid en Justitie na kennisneming van de bevindingen aan de PG HR meedeelt dat een opsporingsonderzoek geïndiceerd is, start de pg HR een opsporingsonderzoek met bijstand van het openbaar ministerie. Na afloop van dit onderzoek informeert de pg HR de Minister wederom over zijn bevindingen.

Toelichting

Het is uiteindelijk aan de Kroon of de TK (maar deze laatste blijft in dit Protocol zoals gezegd buiten beschouwing) om een vervolgingsbeslissing te nemen (zie 5). Daarom moet de pg HR de Kroon (regering) informeren over zijn bevindingen ten aanzien van de vraag of er aanknopingspunten zijn voor een opsporingsonderzoek. Omdat de Minister van Veiligheid en Justitie verantwoordelijk is voor het straf(proces)recht en de strafrechtspleging is hij de eerst aangewezen vertegenwoordiger van de Kroon om de bevindingen van de pg HR te ontvangen. Deze bevindingen kan hij dan als vertegenwoordiger van de Kroon betrekken bij zijn beslissing om een door de pg HR opsporingsonderzoek te laten instellen. In het geval dat de aangifte betrekking heeft op de Minister van Veiligheid en Justitie, informeert de pg HR de Minister van Veiligheid en Justitie ad interim over zijn bevindingen.

T.a.v. a:
De pg HR start met een oriënterend onderzoek gericht op de vraag of er aanknopingspunten zijn voor een opsporingsonderzoek. Hij kan hiertoe desgewenst op de ondersteuning van het OM terugvallen.[12]

Als het antwoord gericht op de vraag of er aanknopingspunten zijn voor een opsporingsonderzoek volgens hem bevestigend moet luiden, bericht hij – gelet op de gevoeligheid van een dergelijke stap – daarover eerst de Minister van Veiligheid en Justitie met de vraag of de Kroon een gericht opsporingsonderzoek wenselijk acht. In de regel zal de Minister van Veiligheid en Justitie het advies van de pg HR om een opsporingsonderzoek te starten op volgen.

T.a.v. b:

[11] Desgewenst kan tot een van die regeling afwijkend koninklijk besluit worden besloten.
[12] Artikel 123 R.O.: Het College van procureurs-generaal verleent de procureur-generaal bij de Hoge Raad de bijstand van het openbaar ministerie, die deze ter uitvoering van de aan hem opgedragen taken verlangt. Zie ook voetnoot 9 en het daar opgenomen citaat uit Kamerstukken II 1996/97, 25 392, nr. 3, p. 39.

Indien het contact onder 4a leidt tot het besluit van de Minister van Veiligheid en Justitie om door de pg HR een gericht opsporingsonderzoek te laten instellen kan de pg HR daarbij aan het College van procureurs-generaal van het OM verzoeken om bijstand (van de Rijksrecherche). Het College dient gehoor te geven aan dit verzoek. Zie art. 123 R.O.

5. Kroon neemt een vervolgingsbeslissing en informeert de TK

a. Opdracht tot vervolging aan de pg HR
b. Geen opdracht tot vervolging.

Toelichting

T.a.v. a: Het geven van een opdracht tot vervolging aan de pg HR geschiedt bij koninklijk besluit (KB). Dit KB wordt voorgedragen door de Minister van Veiligheid en Justitie. Indien de Minister van Veiligheid en Justitie zelf degene is die wordt vervolgd, wordt het KB voorgedragen door de Minister van Veiligheid en Justitie ad interim onder toepassing van artikel 5 van de Vervangingsregeling ministers.
Voorafgaand aan deze voordracht wint de Minister van Veiligheid en Justitie (dan wel de Minister van Veiligheid en Justitie ad interim) het gevoelen in van de Minister-President en afhankelijk van de situatie desgewenst ook van andere bewindspersonen. Betreft de aangifte de Minister-President, dan wordt deze vervangen door de vicepremier (s).

Een afschrift van het KB wordt naar beide Kamers gezonden (art. 5, tweede lid, Wet ministeriële verantwoordelijkheid).

T.a.v. b: Er is geen vaste wettelijke procedure voor een beslissing tot niet-vervolging. Afhankelijk van de omstandigheden van het geval wint de Minister van Veiligheid en Justitie (dan wel de Minister van Veiligheid en Justitie ad interim) ten aanzien van deze beslissing, het gevoelen in van de Minister-President en afhankelijk van de situatie desgewenst ook van andere bewindspersonen). Betreft de aangifte de Minister-President dan wordt deze vervangen door de vicepremier (s).
Afhankelijk van de omstandigheden van het geval wordt van deze beslissing melding gemaakt in de ministerraad.

De Minister van Veiligheid en Justitie (of als het de Minister van Veiligheid en Justitie zelf betreft de Minister van Veiligheid en Justitie ad interim onder toepassing van artikel 5 van de Vervangingsregeling ministers) informeert de TK vertrouwelijk over de beslissing. Afhankelijk van de omstandigheden geschiedt dit al dan niet in geanonimiseerde vorm.

6. Informeren aangever en persoon op wie de aangifte ziet

De Minister van Veiligheid en Justitie informeert de aangever over de beslissing ten aanzien van de aangifte.

Nadat de Kroon een vervolgingsbeslissing heeft genomen wordt de aangever door de Minister van Veiligheid en Justitie op de hoogte gebracht van de beslissing op de aangifte. Indien de Minister van Veiligheid en Justitie degene is op wie de aangifte betrekking heeft informeert de Minister van Veiligheid en Justitie ad interim de aangever.

Daarnaast informeert de Minister van Veiligheid en Justitie (dan wel de Minister van Veiligheid en Justitie ad interim) vertrouwelijk de bewindspersoon dan wel het Kamerlid waarop de aangifte ziet.

's-Gravenhage, 11 oktober 2017

De Minister van Veiligheid en Justitie,
S.A. Blok

Protocol inzake de behandeling van aangiften bij een ministerie, het openbaar ministerie of de procureur-generaal bij de Hoge Raad tegen leden van de Staten-Generaal, ministers en staatssecretarissen

De Minister van Veiligheid en Justitie,

Handelende in overeenstemming met het gevoelen van de ministerraad;
Overwegende, dat krachtens artikel 119 van de Grondwet de leden van de Staten-Generaal, de ministers en de staatssecretarissen wegens ambtsmisdrijven in die betrekkingen gepleegd, ook na hun aftreden, terecht staan voor de Hoge Raad en dat de opdracht tot vervolging wordt gegeven bij koninklijk besluit of bij een besluit van de Tweede Kamer;
Overwegende, dat thans geen wettelijke regeling bestaat over de fase voorafgaand aan een dergelijke opdracht tot vervolging door de Kroon;
Overwegende, dat betrokken instanties behoefte hebben aan praktische richtlijnen voor de afhandeling van aangiften tegen leden van de Staten-Generaal, ministers en staatssecretarissen in die voorfase;
Overwegende, dat er een voorbereidingstraject is gestart om te komen tot een modernisering van de wetgeving inzake vervolging van bewindspersonen en Kamerleden wegens ambtsdelicten (zie de brief van de Minister van Veiligheid en Justitie aan de Tweede en de Eerste Kamer (Kamerstukken II 2016/17, 34 340, nr. 13; Kamerstukken I 2016/17, 34 340, A);
Overwegende, dat het wenselijk is om totdat nieuwe wetgeving terzake is vastgesteld, richtlijnen in acht te nemen over de wijze van behandeling van genoemde aangiften, binnen de kaders van de huidige wetgeving.
Overwegende, dat, gelet op artikel 111, tweede lid, aanhef en onder a, van de Wet op de rechterlijke organisatie, de procureur-generaal bij de Hoge Raad een centrale rol speelt in de procedure en het daarom wenselijk is dat hij de Kroon van advies kan dienen ten aanzien van de vraag of er aanknopingspunten zijn voor een opsporingsonderzoek;
Overwegende, dat het wenselijk is dat het openbaar ministerie aan de procureur-generaal bij de Hoge Raad, zo deze dat verlangt, ter uitvoering van deze taken bijstand verleent.
Overwegende, dat voorafgaand aan een adviesaanvraag aan de procureur-generaal bij de Hoge Raad beoordeeld moet worden of er sprake is van een aangifte in de zin van dit protocol en dat het openbaar ministerie bij die beoordeling een adviserende rol kan spelen;

Stelt het volgende protocol vast:

---

1. **Ontvanger**

Aangifte van een strafbaar feit tegen een (voormalig) bewindspersoon of Kamerlid of een onbekende persoon (waarbij uit het feitencomplex het vermoeden ontstaat, dat het feit door betrokkene is gepleegd in diens betrekking als bewindspersoon of Kamerlid)[1], is ontvangen door:

a. Het ministerie van Veiligheid en Justitie;
b. Een ander ministerie;
c. Het openbaar ministerie (OM) (of de politie);
d. de procureur-generaal bij de Hoge Raad (pg HR).

---

2. **Eerste oordeel**

a. Is er sprake van een aangifte, dat wil zeggen een melding die betrekking heeft op een concrete gedraging die een bepaald strafbaar feit oplevert?
Zo ja: zie vraag 2b.
Zo nee: ontvanger stuurt reactie aan de verzender.

---

[1] Ter wille van de leesbaarheid wordt in de rest van dit protocol slechts gesproken over "bewindspersoon of Kamerlid", waarbij dan uiteraard eveneens wordt gedoeld op voormalige bewindspersonen, voormalige Kamerleden en de genoemde onbekende personen.

b Is er (mogelijk) sprake van een ambtsdelict door een bewindspersoon of Kamerlid?
Zo ja, zie punt 3 voor de onderscheiden trajecten
Zo nee: doorsturen aan het OM (Parket-Generaal).

---

3. **Doorsturen aan de pg HR**

Lid 1:

a. Als een aangifte is binnengekomen bij het ministerie van Veiligheid en Justitie wordt deze (bij een bevestigende beantwoording van de vragen onder 2 van dit protocol) doorgestuurd aan de pg HR met het verzoek om de Minister van Veiligheid en Justitie te informeren over zijn bevindingen.

b. Als een aangifte is binnengekomen bij een ander ministerie of het OM (of de politie) dan dient deze (bij een bevestigende beantwoording van de vragen onder 2 van dit protocol) te worden doorgestuurd aan de Minister van Veiligheid en Justitie. Deze zal de aangifte dan doorsturen aan de pg HR met daarin het verzoek om hem te informeren over diens bevindingen.

c. Als een aangifte is binnengekomen bij de pg HR informeert hij de Minister van Veiligheid en Justitie over de aangifte met de mededeling dat hij de Minister van Veiligheid en Justitie zal informeren over zijn bevindingen.

Lid 2:

De Minister van Veiligheid en Justitie (in de gevallen a en b) of de pg HR (in geval c) bericht de aangever dat de aangifte wordt bestudeerd.

---

4. **Pg HR beoordeelt de aangifte en informeert de Minister van Veiligheid en Justitie over zijn bevindingen.**

a) De pg HR start een oriënterend onderzoek gericht op de vraag of er aanknopingspunten zijn voor een opsporingsonderzoek. Na afloop van het oriënterend onderzoek bericht de pg HR de Minister van Veiligheid en Justitie over zijn bevindingen.

b) Indien de Minister van Veiligheid en Justitie na kennisneming van de bevindingen aan de pg HR meedeelt dat een opsporingsonderzoek geïndiceerd is, start de pg HR een opsporingsonderzoek met bijstand van het OM. Na afloop van dit onderzoek informeert de pg HR de Minister wederom over zijn bevindingen.

---

5. **Kroon neemt een vervolgingsbeslissing en informeert de TK**

a. Opdracht tot vervolging aan de pg HR

b. Geen opdracht tot vervolging.

---

6. **Informeren aangever en persoon op wie de aangifte ziet**

De Minister van Veiligheid en Justitie informeert de aangever over de beslissing ten aanzien van de aangifte. Voorts informeert de Minister van Veiligheid en Justitie vertrouwelijk de persoon op wie de aangifte ziet.

Dit protocol zal met de toelichting worden geplaatst in de Staatscourant.

Den Haag, 11 oktober 2017

De Minister van Veiligheid en Justitie,

S.A. Blok

Toelichting

Algemeen

De Kroon (regering) kan op grond van artikel 119 van de Grondwet (GW) een opdracht tot vervolging geven bij ambtsdelicten[2] door een bewindspersoon of een Kamerlid, in hun betrekking als bewindspersoon of Kamerlid gepleegd.[3] [4] De aangifte hieromtrent kan worden ontvangen door verschillende instanties bij de overheid. Het doel van het protocol is om vast te leggen hoe er met een dergelijke aangifte omgegaan dient te worden binnen de kaders van de huidige wetgeving. Het is daarmee een hulpmiddel voor de ontvangers van een dergelijke aangifte.

Naast de Kroon (regering) is op grond van artikel 119 GW ook de Tweede Kamer (TK) bevoegd om opdracht tot vervolging te geven bij ambtsdelicten door een bewindspersoon of Kamerlid. Dit protocol gaat niet in op de procedure indien een aangifte wordt ontvangen door de TK.

Het protocol heeft in principe een tijdelijk karakter aangezien een voorbereidingstraject is gestart om te komen tot modernisering van de wetgeving inzake vervolging van Kamerleden en bewindspersonen wegens ambtsdelicten.[5] Totdat er nieuwe wetgeving is, bestaat er behoefte aan een protocol met afspraken voor de tussenliggende periode.

Onderdeelsgewijze toelichting

1. **Ontvanger**

   Aangifte van een strafbaar feit tegen een (voormalig) bewindspersoon of Kamerlid of een onbekende persoon (waarbij uit het feitencomplex het vermoeden ontstaat, dat het feit door betrokkene is gepleegd in diens betrekking als bewindspersoon of Kamerlid)[6], is ontvangen door:

   a. Het ministerie van Veiligheid en Justitie;
   b. Een ander ministerie;
   c. Het openbaar ministerie (OM) (of de politie);
   d. de procureur-generaal bij de Hoge Raad (pg HR).

Toelichting

Dit protocol heeft betrekking op de ontvangst van een aangifte door één van de bovengenoemde instanties. Het is daarmee een hulpmiddel voor de ontvangers van een dergelijke aangifte.

Bij een aangifte tegen een onbekende persoon of specifieke medeverdachte, waarbij uit het feitencomplex het vermoeden ontstaat, dat het delict door een bewindspersoon of een Kamerlid is gepleegd, geldt mutatis mutandis hetzelfde als een aangifte tegen deze(n).
Wanneer in een al lopend strafrechtelijk onderzoek ambtshalve een vermoeden van een ambtsdelict door een bewindspersoon of een Kamerlid ontstaat geldt mutatis mutandis hetzelfde als voor een aangifte tegen deze (n).

---

[2] Art. 119 Gw. spreekt alleen over ambts*misdrijven* van bewindspersonen en Kamerleden, maar in art. 76 Wet RO en art. 483 WvSv is de reikwijdte van deze procedure uitgebreid tot alle ambtsdelicten, dus ook ambts*overtredingen*.

[3] Hetzelfde geldt ingevolge de Reglementen voor de Gouverneurs van Aruba, van Curaçao en van Sint Maarten voor ambtsmisdrijven door een (ex) Gouverneur, in zijn betrekking als Gouverneur gepleegd.

[4] Volledigheidshalve zij opgemerkt dat het OM bevoegd is te beslissen op aangiften die geen betrekking hebben op ambtsdelicten in de zin van dit protocol en op aangiften die betrekking hebben op personen die niet onder artikel 119 GW vallen, behoudens het bepaalde in artikel 485 WvSv (medeverdachten van de genoemde politieke ambtsdragers staan ook voor de Hoge Raad terecht).

[5] Kamerstukken II 2016/17, 34 340, nr. 13, p. 2.

[6] Ter wille van de leesbaarheid wordt in de rest van dit protocol slechts gesproken over "bewindspersoon of Kamerlid", waarbij dan uiteraard eveneens wordt gedoeld op voormalige bewindspersonen, voormalige Kamerleden en de genoemde onbekende personen.

Als een aangifte is ontvangen door het ministerie van Veiligheid en Justitie of het OM verifiëren zij onderling of deze aangifte reeds bij de ander bekend is.

Als er sprake is van een openbare aanklacht (bijv. in een krant) wordt dit in beginsel aangemerkt als uiting van een mening en niet als een aangifte volgens dit protocol. Als een van de in dit protocol genoemde instanties echter van oordeel is dat de openbare aanklacht een ambtshalve oriënterend onderzoek, zoals in dit protocol beschreven, rechtvaardigt, wordt dit protocol toegepast.

---

2. **Eerste oordeel**
   a. Is er sprake van een aangifte, dat wil zeggen een melding die betrekking heeft op een concrete gedraging die een bepaald strafbaar feit oplevert?
      Zo ja: zie vraag 2b.
      Zo nee: ontvanger stuurt reactie aan de verzender.
   b Is er (mogelijk) sprake van een ambtsdelict door een bewindspersoon of Kamerlid?
      Zo ja, zie punt 3 voor de onderscheiden trajecten
      Zo nee: doorsturen aan het OM (parket-generaal).

Toelichting

Vraag 2a

De ontvangende instantie beziet of er sprake is van een aangifte. Bij een aangifte moet het gaan om een weergave van concrete feiten en/of omstandigheden, die de verdenking van een bepaald strafbaar feit oplevert. Van een aangever mag worden verlangd dat hij zo concreet mogelijk aangeeft op welke gedraging zijn aangifte betrekking heeft en dat hij (impliciet of expliciet) duidelijk maakt welke strafbepaling zou zijn overtreden.

Het doel van vraag 2a is serieuze aangiftes te scheiden van louter uitingen van onvrede. Alleen serieuze aangiftes worden verder onderzocht.

Als de aangifte niet voldoende concreet is maar de ontvangende instantie wel het vermoeden heeft dat er sprake kan zijn van een aangifte, maakt de ontvangende instantie dit aan de verzender kenbaar en verzoekt daarbij om een concretisering. Als er binnen redelijke termijn geen of onvoldoende concretisering wordt gegeven, gaat de ontvangende instantie er vanuit dat de verzender louter een uiting van onvrede heeft gedaan en geen aangifte van een concrete gedraging die een bepaald strafbaar feit oplevert.
Afhankelijk van de reactie wordt de brief doorgestuurd (zie 2b en 3) of in behandeling genomen als een klacht of burgerbrief.

Daar waar gesproken wordt over een aangifte, kan soms ook sprake zijn van een reeds samengesteld onderzoeksdossier door het OM. Bijvoorbeeld omdat bij de start van het onderzoek, nog geen rekening werd gehouden met de mogelijkheid van een ambtsdelict door een bewindspersoon of Kamerlid

Vraag 2b

Dit protocol heeft alleen betrekking op aangiften tegen een bewindspersoon of Kamerlid voor zover het een ambtsdelict betreft. Van een ambtsdelict is sprake indien het een strafbaar feit[7] betreft dat is gepleegd in de betrekking als bewindspersoon of Kamerlid en/of deze persoon bij het plegen van het strafbare feit gebruik heeft gemaakt van macht, gelegenheid of middel hem door zijn ambt

---

[7] Het protocol is ook van toepassing is op deelneming aan strafbare feiten: medeplegen, doen plegen, uitlokken en medeplichtigheid.

geschonken (artikel 44 WvSr[8]). Als het strafbare feit in de aangifte geen ambtsdelict is, is het, zoals bij iedere aangifte, aan het OM om een vervolgingsbeslissing te nemen.

Tevens zal nadrukkelijk uit de aangifte naar voren moeten komen dat er (mogelijk) sprake is van een ambtsdelict door een bewindspersoon of Kamerlid. Als hiervan geen sprake is, is dit protocol niet van toepassing. Dit is slechts anders als uit het feitencomplex het nadrukkelijke vermoeden rijst dat sprake is van een ambtsdelict begaan door een bewindspersoon of Kamerlid.

Voor zover de aangifte geen ambtsdelict door een bewindspersoon of Kamerlid betreft en niet al bij het OM is binnengekomen maar bij een van de bovengenoemde andere instanties, wordt de aangifte doorgestuurd aan het parket-generaal van het OM dat op zijn beurt zorgt dat de aangifte bij het juiste arrondissementsparket terecht komt.

Adviesrol openbaar ministerie bij de beoordeling van vragen 2a en 2b
Het is niet altijd eenvoudig om te beoordelen of een melding een concrete gedraging die een bepaald strafbaar feit oplevert, inhoudt (vraag 2a) dan wel of er (mogelijk) sprake is van een ambtsdelict door een bewindspersoon of Kamerlid (vraag 2b).
In voorkomende gevallen kan bij een dergelijke beoordeling het inroepen van strafrechtelijke expertise gewenst zijn. Indien er twijfels bestaan of een melding een concrete gedraging die een bepaald strafbaar feit oplevert, inhoudt, dan wel of er (mogelijk) sprake is van een ambtsdelict door een bewindspersoon of Kamerlid, ligt het daarom voor de hand dat contact wordt opgenomen met het OM. Dit geschiedt door tussenkomst van het ministerie van Veiligheid en Justitie (directie Juridische en Operationele Aangelegenheden).

Als blijkt dat het gaat om een melding die betrekking heeft op een concrete gedraging die een bepaald strafbaar feit oplevert terwijl er (mogelijk) sprake is van een ambtsdelict door een bewindspersoon of Kamerlid zal het OM daarover een bericht sturen aan de Minister van Veiligheid en Justitie met die bevindingen. Het OM is dan niet bevoegd tot verder zelfstandig onderzoek.

Wanneer er naar het oordeel van het OM sprake is van een strafbaar feit in de aangifte dat geen ambtsdelict is, is het, zoals bij iedere aangifte, aan het OM om een verdere beslissing te nemen. Het OM is immers bevoegd te beslissen op aangiften die geen betrekking hebben op ambtsdelicten in de zin van dit protocol en op aangiften die betrekking hebben op personen die niet onder artikel 119 GW vallen, behoudens het bepaalde in artikel 485 van het Wetboek van Strafvordering (WvSv) (medeverdachten van de genoemde politieke ambtsdragers staan ook voor de Hoge Raad terecht).

---

3. **Doorsturen aan de pg HR**

Lid 1:

a. Als een aangifte is binnengekomen bij het ministerie van Veiligheid en Justitie wordt deze (bij een bevestigende beantwoording van de vragen onder 2 van dit protocol) doorgestuurd aan de pg HR met het verzoek om de Minister van Veiligheid en Justitie te informeren over zijn bevindingen.

b. Als een aangifte is binnengekomen bij een ander ministerie of het OM (of de politie) dan dient deze (bij een bevestigende beantwoording van de vragen onder 2 van dit protocol) te worden doorgestuurd aan de Minister van Veiligheid en Justitie. Deze zal de aangifte dan doorsturen aan de pg HR met daarin het verzoek om hem te informeren over diens bevindingen.

c. Als een aangifte is binnengekomen bij de pg HR informeert hij de Minister van Veiligheid en Justitie over de aangifte met de mededeling dat hij de Minister van Veiligheid en Justitie zal informeren over zijn bevindingen.

Lid 2:

De Minister van Veiligheid en Justitie (in de gevallen a en b) of de pg HR (in geval c) bericht de aangever dat de aangifte wordt bestudeerd.

---

[8] Ambtsmisdrijven zijn in ieder geval de misdrijven die worden begaan onder de verzwarende omstandigheden van 44 WvSr. Dit zijn in ieder geval de misdrijven genoemd in de artikelen 355 tot en met 380 WvSr (titel ambtsmisdrijven).

Toelichting

Aan de beschreven procedure ligt het uitgangspunt ten grondslag dat de pg HR niet alleen een zelfstandige bevoegdheid heeft in de fase van de vervolging, maar ook in de fase voorafgaande aan de vervolgingsbeslissing. In de Wet op de rechterlijke organisatie is bepaald dat de pg de taken en bevoegdheden van het OM waarneemt in de gevallen waarin de Hoge Raad ten principale recht doet (waaronder dus de berechting van ambtsdelicten).[9]
Om te garanderen dat een zo onafhankelijk mogelijk advies aan de Kroon (regering) volgt over de aangifte, wordt de aangifte ter beoordeling aan de pg HR[10] *voorgelegd. Het OM is hiervoor niet de juiste instantie omdat het OM geen bevoegdheden heeft in deze.*

T.a.v. a:
De Minister van Veiligheid en Justitie stuurt de aangifte door aan de pg HR met het verzoek om de aangifte te beoordelen (oriënterend onderzoek) en hem over de bevindingen te informeren. Als de aangifte betrekking heeft op de Minister van Veiligheid en Justitie zelf, wordt de aangifte in handen gesteld van de Minister van Veiligheid en Justitie ad interim onder toepassing van artikel 5 van de Vervangingsregeling ministers[11] *(er kunnen immers situaties zijn waarin het voor de waarheidsvinding beter is dat de minister jegens wie de aangifte is gedaan onbekend blijft met de aangifte), die de aangifte doorstuurt naar de pg HR.*

T.a.v. b:
De aangifte wordt aan de pg HR gestuurd met het verzoek om de aangifte te beoordelen en de Minister van Veiligheid en Justitie te informeren over de bevindingen. Omdat de Minister van Veiligheid en Justitie verantwoordelijk is voor het straf(proces)recht en de strafrechtspleging ligt het in de rede dat de Minister van Veiligheid en Justitie een aangifte die is ingediend bij een ander ministerie, doorstuurt aan de pg HR. Als de aangifte betrekking heeft op de minister van Veiligheid en Justitie zelf, wordt de aangifte doorgezonden aan de Minister van Veiligheid en Justitie ad interim onder toepassing van artikel 5 van de Vervangingsregeling ministers (zie hiervoor onder a) en zal deze minister de aangifte doorsturen naar de pg HR.

T.a.v. c:
Als de aangifte direct bij de pg HR is ontvangen kan de pg HR er direct mee aan de slag gaan. Wel is in dat geval van belang dat de Minister van Veiligheid en Justitie geïnformeerd wordt dat er een aangifte is. De pg HR kan immers geen vervolgingsbeslissing nemen, alleen de Kroon of TK. Als de aangifte betrekking heeft op de Minister van Veiligheid en Justitie, informeert de pg HR de Minister van Veiligheid en Justitie ad interim.

T.a.v. lid 2:
De aangever krijgt een ontvangstbevestiging. Het is niet nodig daarin expliciet te vermelden dat de zaak ter bestudering bij de pg HR ligt. Dit laat onverlet dat op grond van de beoordeling onder

---

[9] In de Wet op de rechterlijke organisatie is bepaald dat de pg treedt in de taken en bevoegdheden van de officier van justitie in geval van ambtsmisdrijven (art. 111, derde lid, jo. art. 76 R.O.). Tot die taken behoort de opsporing van strafbare feiten (art. 148 Sv) en ook voorafgaande oriënteringsonderzoeken behoren daartoe. In de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel dat tot invoeging van (onder meer) dit artikel in de Wet RO heeft geleid, wordt deze bepaling aldus toegelicht: "In het derde lid wordt voor alle duidelijkheid bepaald dat de procureur-generaal optreedt als "openbaar ministerie", indien de Hoge Raad ten principale recht doet, dat wil zeggen indien de Hoge Raad optreedt als rechter in eerste aanleg. Dit kan bijvoorbeeld het geval zijn in strafzaken (ambtsmisdrijven), in uitleveringszaken en in civiele zaken" (Kamerstukken II 1996/97, 25392, nr. 3, p. 36.)
"De procureur-generaal en zijn parket vormen een zelfstandige eenheid met bijzondere taken en bevoegdheden. Bij de vervulling daarvan zal de procureur-generaal in voorkomende gevallen op de ondersteuning door het openbaar ministerie moeten kunnen terugvallen. Sprekend is het geval dat de procureur-generaal na een opdracht door de regering of door de Tweede kamer der Staten-Generaal tot vervolging van een minister of een lid van de Staten-Generaal zou moeten overgaan. Maar ook reeds bij voorafgaande oriënteringsonderzoeken – die overigens ook een mogelijke strafvervolging van een rechter kunnen betreffen – zal deze bijstand onontbeerlijk kunnen zijn." (Kamerstukken II 1996-97, 25392, nr. 3, MvT, p. 39).
[10] Overigens kunnen de bevoegdheden van de procureur-generaal mede worden uitgeoefend door de plaatsvervangend procureur-generaal en door advocaten-generaal (Artikel 111 R.O.) .
[11] Desgewenst kan tot een van die regeling afwijkend Koninklijk Besluit worden besloten.

2 ("Eerste oordeel") de conclusie al kan zijn dat de 'aangifte' wordt behandeld als burgerbrief of klacht.

---

4. **Pg HR beoordeelt de aangifte en informeert de minister van Veiligheid en Justitie over zijn bevindingen.**

a) De pg HR start een oriënterend onderzoek gericht op de vraag of er aanknopingspunten zijn voor een opsporingsonderzoek. Na afloop van het oriënterend onderzoek bericht de pg HR de Minister van Veiligheid en Justitie over zijn bevindingen.

b) Indien de Minister van Veiligheid en Justitie na kennisneming van de bevindingen aan de PG HR meedeelt dat een opsporingsonderzoek geïndiceerd is, start de pg HR een opsporingsonderzoek met bijstand van het openbaar ministerie. Na afloop van dit onderzoek informeert de pg HR de minister wederom over zijn bevindingen.

Toelichting

Het is uiteindelijk aan de Kroon of de TK (maar deze laatste blijft in dit Protocol zoals gezegd buiten beschouwing) om een vervolgingsbeslissing te nemen (zie 5). Daarom moet de pg HR de Kroon (regering) informeren over zijn bevindingen ten aanzien van de vraag of er aanknopingspunten zijn voor een opsporingsonderzoek. Omdat de Minister van Veiligheid en Justitie verantwoordelijk is voor het straf(proces)recht en de strafrechtspleging is hij de eerst aangewezen vertegenwoordiger van de Kroon om de bevindingen van de pg HR te ontvangen. Deze bevindingen kan hij dan als vertegenwoordiger van de Kroon betrekken bij zijn beslissing om een door de pg HR opsporingsonderzoek te laten instellen. In het geval dat de aangifte betrekking heeft op de Minister van Veiligheid en Justitie, informeert de pg HR de Minister van Veiligheid en Justitie ad interim over zijn bevindingen.

T.a.v. a:
De pg HR start met een oriënterend onderzoek gericht op de vraag of er aanknopingspunten zijn voor een opsporingsonderzoek. Hij kan hiertoe desgewenst op de ondersteuning van het OM terugvallen.[12]

Als het antwoord gericht op de vraag of er aanknopingspunten zijn voor een opsporingsonderzoek volgens hem bevestigend moet luiden, bericht hij – gelet op de gevoeligheid van een dergelijke stap - daarover eerst de Minister van Veiligheid en Justitie met de vraag of de Kroon een gericht opsporingsonderzoek wenselijk acht. In de regel zal de Minister van Veiligheid en Justitie het advies van de pg HR om een opsporingsonderzoek te starten op volgen.

T.a.v. b:
Indien het contact onder 4a leidt tot het besluit van de Minister van Veiligheid en Justitie om door de pg HR een gericht opsporingsonderzoek te laten instellen kan de pg HR daarbij aan het College van procureurs-generaal van het OM verzoeken om bijstand (van de Rijksrecherche). Het College dient gehoor te geven aan dit verzoek. Zie art. 123 R.O.

---

5. **Kroon neemt een vervolgingsbeslissing en informeert de TK**

a. Opdracht tot vervolging aan de pg HR

b. Geen opdracht tot vervolging.

Toelichting

---

[12] Artikel 123 R.O. : Het College van procureurs-generaal verleent de procureur-generaal bij de Hoge Raad de bijstand van het openbaar ministerie, die deze ter uitvoering van de aan hem opgedragen taken verlangt. Zie ook voetnoot 9 en het daar opgenomen citaat uit Kamerstukken II 1996/97, 25392, nr. 3, p. 39.

T.a.v. a: Het geven van een opdracht tot vervolging aan de pg HR geschiedt bij koninklijk besluit (KB). Dit KB wordt voorgedragen door de Minister van Veiligheid en Justitie. Indien de Minister van Veiligheid en Justitie zelf degene is die wordt vervolgd, wordt het KB voorgedragen door de Minister van Veiligheid en Justitie ad interim onder toepassing van artikel 5 van de Vervangingsregeling ministers.
Voorafgaand aan deze voordracht wint de Minister van Veiligheid en Justitie (dan wel de Minister van Veiligheid en Justitie ad interim) het gevoelen in van de Minister-President en afhankelijk van de situatie desgewenst ook van andere bewindspersonen. Betreft de aangifte de Minister-President, dan wordt deze vervangen door de vice-premier (s).

Een afschrift van het KB wordt naar beide Kamers gezonden (art. 5, tweede lid, Wet ministeriële verantwoordelijkheid).

T.a.v. b: Er is geen vaste wettelijke procedure voor een beslissing tot niet-vervolging. Afhankelijk van de omstandigheden van het geval wint de Minister van Veiligheid en Justitie (dan wel de Minister van Veiligheid en Justitie ad interim) ten aanzien van deze beslissing, het gevoelen in van de Minister -President en afhankelijk van de situatie desgewenst ook van andere bewindspersonen). Betreft de aangifte de Minister-President dan wordt deze vervangen door de vice-premier (s).
Afhankelijk van de omstandigheden van het geval wordt van deze beslissing melding gemaakt in de Ministerraad.

De Minister van Veiligheid en Justitie (of als het de Minister van Veiligheid en Justitie zelf betreft de Minister van Veiligheid en Justitie ad interim onder toepassing van artikel 5 van de Vervangingsregeling ministers) informeert de TK vertrouwelijk over de beslissing. Afhankelijk van de omstandigheden geschiedt dit al dan niet in geanonimiseerde vorm.

---

6. **Informeren aangever en persoon op wie de aangifte ziet**
De Minister van Veiligheid en Justitie informeert de aangever over de beslissing ten aanzien van de aangifte.

Nadat de Kroon een vervolgingsbeslissing heeft genomen wordt de aangever door de Minister van Veiligheid en Justitie op de hoogte gebracht van de beslissing op de aangifte. Indien de Minister van Veiligheid en Justitie degene is op wie de aangifte betrekking heeft informeert de Minister van Veiligheid en Justitie ad interim de aangever.

Daarnaast informeert de Minister van Veiligheid en Justitie (dan wel de Minister van Veiligheid en Justitie ad interim) vertrouwelijk de bewindspersoon dan wel het kamerlid waarop de aangifte ziet.

Den Haag, 11 oktober 2017

De Minister van Veiligheid en Justitie,

S.A. Blok

Tweede Kamer
DER STATEN-GENERAAL

Notitie Vervolging ambtsmisdrijven

van [redacted]

datum 28 november 2019

Griffie Plenair/ Bureau Wetgeving
[redacted]
Plein 2
2511 CR Den Haag
T [redacted]
M
E

Inleiding

Naar aanleiding van het uitbrengen van het interim-advies door de Adviescommissie uitvoering toeslagen[1] aan de staatssecretaris van Financiën heeft de vaste Kamercommissie voor Financiën gevraagd om een notitie inzake ambtsmisdrijven. De vragen die daarbij zijn gesteld zijn de volgende:

1. Wat is het kader voor strafrechtelijke vervolging bij mogelijke strafbare feiten gepleegd door de staatssecretaris en/of zijn ambtenaren?
2. Welke strafrechtelijke bepalingen gelden hier?

In deze notitie wordt eerst aangegeven hoe de opsporing en vervolging plaatsvindt bij ambtenaren en politieke ambtsdragers. Vervolgens wordt in algemene zin beschreven wat een ambtsmisdrijf is, welke strafbepalingen hier mogelijk aan de orde zijn en wat daar de bestanddelen van zijn.

Vervolging wegens ambtsmisdrijven

Bij de vervolging van ambtsmisdrijven moet een onderscheid gemaakt worden tussen ambtsmisdrijven gepleegd door ambtenaren en ambtsmisdrijven gepleegd door een minister of een staatssecretaris. Voor ambtenaren geldt dat zij onder het gewone strafrecht kunnen worden vervolgd. Dit houdt in dat er conform de gebruikelijke procedure aangifte kan worden gedaan, waarna het openbaar ministerie (hierna: OM) een strafrechtelijke onderzoek kan openen, resulterend in een vervolging van de betreffende ambtenaar.

Op een bewindspersoon is artikel 119 van de Grondwet van toepassing waar het gaat om gepleegde ambtsmisdrijven. In artikel 119 van de Grondwet is geregeld dat ministers, staatssecretarissen en leden van de Staten-Generaal (hierna: politieke ambtsdrager) wegens ambtsmisdrijven in die betrekking gepleegd, ook na hun aftreden, terecht staan voor de Hoge Raad. De opdracht tot vervolging kan alleen bij koninklijk besluit worden gegeven of bij een besluit van de Tweede Kamer.

Indien strafrechtelijk optreden wenselijk wordt geacht door bijvoorbeeld een burger en aangifte wordt gedaan tegen een politieke ambtsdrager, is het OM niet bevoegd om een opsporingsonderzoek te starten. Op grond van het *Protocol inzake de behandeling van aangiften bij een ministerie, het openbaar ministerie of de procureur-generaal bij de Hoge Raad tegen leden van de Staten-Generaal, ministers en staatssecretarissen*[2] is hiervoor een andere procedure aangewezen. Kortheidshalve wordt hiervoor verwezen

[1] Kamerstukken II 2018/19, [kamerstuknummer thans onbekend]

[2] Kamerstukken II 2017/18, 34 340, nr. 15, bijlage

naar het betreffende protocol.

Indien echter binnen de Kamer de wens leeft om tot strafrechtelijk optreden over te gaan, is de Wet ministeriële verantwoordelijkheid van toepassing. De procedure op grond van deze wet is als volgt:

1. Door vijf leden kan een schriftelijk en gemotiveerd voorstel worden gedaan voor het in overweging nemen van een aanklacht tegen een Kamerlid, minister of staatssecretaris wegens een ambtsmisdrijf.
2. Het betrokken Kamerlid of de betrokken minister of staatssecretaris wordt in de gelegenheid gesteld om zijn zienswijze te geven voordat de Kamer besluit over het al dan niet in overweging neemt.
3. Wanneer tot in overweging nemen van de aanklacht is besloten, wordt de aanklacht in handen gesteld van een daartoe ingestelde commissie van onderzoek.
4. De commissie van onderzoek voert een (opsporings)onderzoek uit, waarbij hoor en wederhoor plaatsvindt.
5. De commissie brengt aan de Kamer verslag uit van haar onderzoek.
6. Binnen drie maanden na indiening van de aanklacht dient een eindbeslissing te zijn genomen. Deze termijn kan hooguit met twee maanden worden verlengd.
7. Indien de aanklacht door een meerderheid van de Kamer wordt aangenomen, wordt de aanklacht door de Procureur- Generaal van de Hoge Raad onmiddellijk in behandeling genomen wat betekent dat het Kamerlid of de minister of staatssecretaris wordt vervolgd. (artikel 483, derde lid, Sv).

Wetsartikelen inzake ambtsmisdrijven
In het Wetboek van Strafrecht staan enkele specifieke bepalingen omtrent ambtsmisdrijven, te weten in de artikelen 355 t/m 380. Uit artikel 76 van de Wet op de rechterlijke organisatie in samenhang met artikel 44 Wetboek van Strafrecht kan worden afgeleid dat het niet slechts gaat om deze ambtsmisdrijven maar alle strafbare feiten die onder de verzwarende omstandigheden van artikel 44 Sr zijn begaan. Dit zijn feitelijk de strafbare feiten waarbij gebruik is gemaakt door de ambtsdrager van macht, gelegenheid of middel hem door zijn ambt geschonken.

Naast ambtsmisdrijven bestaan er ook ambtsovertredingen (Boek 3, Titel VIII, art. 462-468a). Voor deze gelden dezelfde regels als voor ambtsmisdrijven.

Mogelijk toepasselijke wetsartikelen
Bij de voorliggende casus kunnen meerdere strafbepalingen aan de orde zijn.[3] De hierna volgende opsomming en beschrijving van wetsartikelen is niet beoogd compleet te zijn, maar beoogt inzicht te geven in mogelijkheden. Er worden dan ook met name twee relevante wetsartikelen aangehaald uit Titel XXVIII van het Wetboek van Strafrecht. De ambtsmisdrijven die in deze titel strafbaar zijn gesteld hebben het doel van het bieden van waarborgen tegen misbruik van het openbaar gezag.

Artikel 355 Wetboek van Strafrecht
Met gevangenisstraf van ten hoogste drie jaren of geldboeten van de vierde categorie, worden gestraft de ministers of staatssecretarissen:

[3] Er wordt uitgegaan van informatie die uit openbare bronnen bekend is.

1° [..]
2° [..]
3° die beschikkingen nemen of bevelen geven of bestaande beschikkingen of bevelen handhaven, wetende dat daardoor de Grondwet of andere wetten of algemene maatregelen van bestuur worden geschonden;
4° die opzettelijk nalaten uitvoering te geven aan de bepalingen van de Grondwet of andere wetten of algemene maatregelen van bestuur, voor zover die uitvoering wegens de aard van het onderwerp tot hun taak behoort of uitdrukkelijk hun is opgedragen.

Dit specifieke artikel ziet op gedragingen van ministers en staatssecretarissen, maar heeft in de huidige staatsrechtelijke verhoudingen geen praktische betekenis. Een bewindspersoon die mogelijk verdacht zou kunnen worden van een dergelijk delict wordt doorgaans langs de lijnen van het staatsrechtelijke leerstuk van de ministeriële verantwoordelijkheid ter verantwoording geroepen. Dit staat echter niet in de weg aan het strafrechtelijk ter verantwoording roepen van een bewindspersoon. [4]

Inhoudelijk wordt erop gewezen dat in onderdeel 3° het bestanddeel "*wetende dat*" voorwaardelijke opzet inhoudt.[5] Voorwaardelijke opzet betekent dat de betreffende persoon weet én bewust aanvaardt dat er een aanmerkelijke kans is dat een handeling die hij verricht een bepaald gevolg gaat hebben.

Ten aanzien van onder 4° wordt gesteld dat:
> *Daarvan is in beginsel sprake indien de minister zich rekenschap geeft dat hij met de uitvoering van een bepaalde wettelijke regeling is belast en dat een bepaalde maatregel voor die uitvoering vereist zou zijn en hij vervolgens niet handelt. Daarbij zal dan ook de moeilijke vraag moeten worden beantwoord wanneer het niet genomen zijn van de vereiste maatregel een zodanig verzuim oplevert dat van nalaten in de zin van dit artikel kan worden gesproken. In de ambtelijke en politieke werkelijkheid kan het soms geruime tijd vergen voordat men aan het uitvoeren van bepaalde voorgenomen maatregelen toekomt. De minister behoudt daardoor een grote mate van beleidsvrijheid bij het bepalen van de prioriteiten en het feit dat de uitvoering van een bepaalde wettelijke maatregel lang op zich laat wachten en kennelijk lage prioriteit krijgt, betekent nog niet dat er sprake is van strafbaar nalaten in de zin van art. 355 Sr.*[6]

Artikel 366 Wetboek van Strafrecht
De ambtenaar die in de uitoefening van zijn bediening, als verschuldigd aan hemzelf, aan een ander ambtenaar of aan enige openbare kas, vordert of ontvangt of bij een uitbetaling terughoudt hetgeen hij weet dat niet verschuldigd is, wordt, als schuldig aan knevelarij, gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste zes jaren of geldboete van de vijfde categorie.

Uit de bewoordingen van dit artikel blijkt dat het strafbaar is als een ambtenaar een bedrag vordert of inhoudt op een betaling terwijl hij weet dat het niet verschuldigd is. Het is hiervoor belangrijk dat de ambtenaar heeft doen voorkomen alsof het bedrag wel verschuldigd was, dus dat degene die de vordering heeft ontvangen, de burger, misleid

[4] "Het Nederlandse parlement", P.P.T. Bovend'Eert en H.R.B.M. Kummeling, 2010, p. 315
[5] Noyon/Langemeijer/Remmelink Strafrecht, artikel 355 Sr, aant. 3
[6] Noyon/Langemeijer/Remmelink Strafrecht, artikel 355 Sr, aant. 5

is door de vordering.[7] Voor het bestanddeel *"in de uitoefening van zijn bediening"* wordt erop gewezen dat in 2003 de Hoge Raad heeft geoordeeld dat het voldoende is dat het ambt hem in staat stelt de gedraging te verrichten.[8]

Naast de beschreven ambtsmisdrijven kunnen ook nog andere strafbepalingen van toepassing zijn- dit is echter casusafhankelijk en daarom niet meegenomen in deze notitie.

[7] Zie ook: T&C Strafrecht, commentaar op art. 366 Sr

[8] Noyon/Langemeijer/Remmelink Strafrecht, artikel 366 Sr, aant. 4

Tweede Kamer

DER STATEN-GENERAAL

INFORMATIESYSTEEM

Alle ingekomen stukken, waaronder de brieven van burgers en organisaties, worden opgenomen in een voor alle Kamerleden en hun medewerkers toegankelijk informatiesysteem. Wij gaan ervan uit dat u daar geen bezwaar tegen hebt, omdat u met uw brief de aandacht van het parlement hebt gevraagd. U mag ervan uitgaan dat de Kamerleden e n medewerkers zorgvuldig met uw brief omgaan. Indien u echter bezwaar hebt tegen opname van uw brief,dan verzoeken wij u om ons dat per omgaande te laten weten onder vermelding van het bovenstaande kenmerk. Uw brief zal dan uit het informatiesysteem worden verwijderd. Dit betekent wel dat de Tweede Kamer uw brief niet verder zal behandelen.

Brieven van maatschappelijke organisaties *en* bedrijven worden tevens ter inzage gelegd voor de parlementaire pers. Indien u bezwaar hebt tegen inzage van uw brief door de parlementaire pers, kunt u onder vermelding van het bovenstaande kenmerk een email sturen naar de stafdienst Communicatie, persvoorlichting@tweedekamer.nl

Met vriendelijke groet,

Tweede Kamer der Staten-Generaal
Griffie plenair/Bureau Wetgeving

Tweede Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

T. 070-3182211

Deze ontvangstbevestiging is vervaardigd in een geautomatiseerd systeem en is daarom niet ondertekend.

Slotwoord

Het Internationaal Gerechtshof (ook wel Internationaal Hof van Justitie genoemd) is het hoogste gerechtelijke orgaan van de Verenigde Naties. Het buigt zich op basis van het internationaal recht over rechtsgeschillen tussen staten. Daarnaast adviseert het organisaties van de Verenigde Naties over juridische zaken. Het Gerechtshof is gevestigd in het Vredespaleis in Den Haag.

In Den Haag, waar het nastreven van gerechtigheid zo'n prominente rol speelt,waar IFUD of Human Rights geen toegang tot het recht krijgt en in het verleden in 1995 werd afgeschoven naar het “Leger des Heils” voor financiële ondersteuning. Waar mensenrechtenverdedigers afkomstig uit Nederland zoals J.P. van den Wittenboer die kritiek heeft op het beleid van de nederlandse Staat moeten worden opgesloten in de gevangenis.

- Was het in dit geval niet beter te overwegen om het Internationale Hof van Justitie van de Verenigde Naties dat thans gevestigd is in Den Haag te verhuizen naar een ander land naar een andere locatie?

- Als Internationale Stad van Vrede en Recht lag het voor de hand dat Den Haag in september 2012 de eerste Shelter City van Nederland werd. Den Haag biedt een veilige omgeving voor mensenrechtenverdedigers om vrijuit te denken en te praten over hun belangrijke werk. Moeten wij Den Haag handhaven als “Shelter City”

IFUD of Human Rights

Balans

BLAD:

KASBOEK

Jaar: **2019**

Instelling: IFUD of Human Rights

Datum	Omschrijving	Kas
31-12-2018	eind kas contant	59,5
31-1-2019	Ontv gift J.P. v.d. Wittenboer	€ 50,00
31-1-2019	Af nota KvGD 7000 8591 0198 8760	-€ 50,00
27-2-2019	Ontv gift J.P. van den Wittenboer	€ 250,00
27-2-2019	Af nota Janssen & Jannssen Deurw	-€ 250,00
10-3-2019	Bij Nuon energie	€ 79,98
10-3-2019	Ontv gift J.P. van den Wittenboer	€ 23,33
10-3-2019	Af 123 ink printerinkt black 2x	-€ 23,33
9-3-2019	Ontv,Ernst Hauck boekje J.P. v.d. W	€ 11,90
22-6-2019	Ontvangen Clipart gift J.P. v.d. W	€ 2,64
24-7-2019	Ontvangen gift cd hoesjes wit	€ 19,28
24-7-2019	Af cd hoesjes faktuur betaling	-€ 19,28
24-12-2019	Ontv gift J.P. van den Wittenboer	€ 288,00
24-12-2019	Af energie	-€ 288,00
24-12-2019	Ontv gift J.P. van den Wittenboer	€ 126,75
24-12-2019	Af huur postbus	-€ 126,75
	Totaal eind contant kas 2019	€ 139,48

IFUD of Human Rights — Balans

		2018		2019
Activa				
Huidige activa:				
Contant geld		59,50		139,48
Kantoor apparatuur		180,66		180,66
		-		-
		-		-
		-		-
		-		-
Totaal van huidige activa	**€**	**240,16**	**€**	**320,14**
Vaste activa				
Liquide middelen (kas)		59,50		139,48
Vermogen 10% na schenking ushmm overgebleven		-		-
hoofdvordering		-		-
Schuldvordering NL-Staat notarieel		2.004.000,00		2.004.000,00
Netto vaste activa	**€**	**2.004.059,50**	**€**	**2.004.139,48**
Overige activa				
Goodwill		-		-
Totaal van overige activa	**€**	**2.004.240,16**	**€**	**2.004.180,66**

Totaal van activa

		2018		2019
Verplichtingen en vermogen van eigenaar				
Huidige verplichtingen:				
Crediteuren		-		-
Verschuldigde loonkosten		-		-
Toegenomen compensatie		-		-
Verschuldigde inkomstenbelasting		-		-
Transitorische passiva		-		-
Overige		-		-
Totaal van huidige verplichtingen	**€**	**-**	**€**	**-**
Langetermijnverplichtingen				
Verschuldigde hypotheek		-		-
Totaal van langetermijnverplichtingen	**€**	**-**	**€**	**-**
Vermogen van eigenaar				
Investeringskapitaal		-		-
Herinvesteringen		-		-
Totaal vermogen stichting	**€**	**2.004.240,16**	**€**	**2.004.180,66**
Totaal Vermogen	**€**	**2.004.240,16**	**€**	**2.004.180,66**

Saldo Kas	**€**	**59,50**	**€**	**139,48**

BLAD:1

KASBOEK

Jaar:	**2019**
Bedrijf:	Audio-Rarities

Datum	Omschrijving	Kas
	Eind saldo ING 2018	351,90 €
	Eind Kas 2018	**5,19**
1-1-2019	Af aankoop foto alamy.de	-€ 12,09
10-1-2019	Af aankoop foto alamy Ltd	-€ 60,49
28-1-2019	Af kosten ING zakelijk rek	-€ 23,72
24-1-2019	gift J.P. v.d. Wittenboer privé	€ 23,72
28-1-2019	Af kosten ING zakelijk rek	-€ 23,72
17-2-2019	Af Alamy photo IY01122959	-€ 12,09
10-3-2019	Bij retour energie nuon	€ 79,98
22-3-2019	Bij CD Baby paypal	24,6
26-4-2019	Af kosten ING zakelijk rek	-€ 30,14
00-00-2019	facebook adds 27,00 nog wachtstand	
10-5-2019	Bij CD Baby paypal	€ 23,25
12-6-2019	Bij CD Baby paypal	€ 17,39
26-7-2019	Af kosten ING zakelijk rek	-€ 23,39
25-7-2019	Bij CD Baby paypal	€ 18,57
25-7-2019	Ontv Gift J.P. vd Wittenboer	€ 16,95
25-7-2019	Af versturen CD's aant USA	-€ 16,95
22-8-2019	bij CD Baby paypal	€ 22,27
16-9-2019	Bij CD Baby paypal	€ 16,07
16-10-2019	Bij CD Baby paypal	€ 32,90
2-10-2019	Af kosten ING zakelijk rek	-€ 24,47
4-12-2019	Bij CD Baby paypal	€ 17,67
26-11-2019	Af kosten ING zakelijk rek	-€ 8,21
24-12-2019	Ontv Gift J.P. vd Wittenboer	€ 288,00
24-12-2019	Af energie	-€ 288,00
24-12-2019	Ontv Gift J.P. vd Wittenboer	€ 126,75
24-12-2019	Af huur postbus	-€ 126,75
	Totaal	433.72
	Kas contant eind 2019	€ 5,19

Audio-Rarities — Balans

		2018		2019
Activa				
Huidige activa:				
Saldo Pay Pal geen		-		-
Saldo ING		351,90		433,72
Voorraden CD's in 2018 (238) / in 2019 (219)		1.930,11		1.773,90
Giften/ gemaakte kosten		-		-
Af versturen cd post usa		-		-
Donaties		-		-
Totaal van huidige activa	**€**	**2.282,01**	**€**	**2.207,62**
Vaste activa				
Onroerend goed en apparatuur		-		-
Verbeteringen aan gehuurde onroerende zaken		-		-
Vermogen en andere investeringen		-		-
Verminderd met cumulatieve afschrijvingen		-		-
Netto vaste activa	**€**	-	**€**	-
Overige activa				
Goodwill		-		-
Totaal van overige activa	**€**	-	**€**	-
Totaal van activa	**€**	**2.282,01**	**€**	**2.207,62**

		2018		2019
Verplichtingen en vermogen van eigenaar				
Huidige verplichtingen:				
Crediteuren		-		-
Verschuldigde loonkosten		-		-
Toegenomen compensatie		-		-
Verschuldigde inkomstenbelasting		-		-
Transitorische passiva		-		-
Overige		-		-
Totaal van huidige verplichtingen	**€**	-	**€**	-
Langetermijnverplichtingen				
Verschuldigde hypotheek		-		-
Totaal van langetermijnverplichtingen	**€**	-	**€**	-
Vermogen				
Kantoor apparatuur		63,73		63,73
Kas		5,19		5,19
	€	**68,92**	**€**	**68,92**
Opbrengst CD / MP3 en streaming	**€**	**164,26**	**€**	**164,69**
Totaal vermogen Saldo	**€**	**2.117,75**	**€**	**2.042,93**

EXTRA VERMELDING

De openstaande vordering met aankondiging dagvaardiging Vismans Deurwaarder & Incasso namens Total Gas & Power Ned. B.V., bedrag 1.276,68 euro. De dagvaardiging is er niet meer van gekomen. Datzelfde bedrag 1.276,68 euro, is volgens de opvatting van Audio-Rarities, NUON (het huidige Vattenfall) verschuldigd aan Audio-Rarities i.v.m. de malafide verkooppraktijken door Nuon.

“Verrekening en schuld wegstrepen tegen vordering”

De samenleving digitaliseert in hoog tempo. Ook de stichting gebruikt hierdoor steeds minder papier en printer inkt. Internet en social media spelen steeds meer een cruciale rol. De stichting heeft thans een archief toegankelijk voor iedereen met bestanden van pdf, Mp3 en video, totaal 3.910 bestanden.

https://archive.org/details/@humanrights

Stroom & Gas Kastanje 28, 5731NK, Mierlo

Audio-Rarities (zakelijk) contract NUON naamswijziging in Vattenfall Nederland.

Kosten (voorschot) over 2019 in rekening gebracht door leverancier:
1152,00 euro.

Er staat geen apart gebouw op de balans voor Audio-Rarities. Dan moet je in alle redelijkheid de energienota schatten naar zakelijk en privé. Er is daarom geen extra tussenmeter, maar gewoon één hoofdmeter voor stroom en gas op het adres.

½ deel is privé
¼ deel is Audio-Rarities
¼ deel is Stichting

Dat wil inhouden dat de kosten voor Audio-Rarities in 2019 bedroegen 288,00 euro, voor de Stichting ook 288,00 euro. Deze bedragen zijn voorgeschoten door J.P. van den Wittenboer. Daarom gelden deze bedragen als particuliere giften aan de stichting en audio-rarities in de balans.

Speciale vermelding

De notaris heeft in het verleden een contstructie in een notariële akte toegepast, waarin geen geld van Audio-Rarities naar privé gaat, alles gaat / is voor de stichting. Omdat normaal de eenmanszaak samen is met privé, gaat iedere notaris bij geringe twijfels eerst overleggen met de belastingdienst. Er mogen n.l. geen onduidelijkheden in de notariële akte worden gelaten. Omdat deze constructie nu eenmaal zo in de akte staat volgt Audio-Rarities alsmede de stichting deze constructie.

Huur van de postbus

De huur per jaar voor 2018 voor de postbus bedroeg 253,50 euro.
De verdeelsleutel is ½ Audio-Rarities en ½ stichting. Het bedrag voor Audio-Rarities is aldus 126,75 euro en voor de stichting ook 126,75 euro. De totale bedragen zijn voorgeschoten door J.P. van den Wittenboer. De bedragen zijn giften aan Audio-Rarities en giften aan de stichting. De normale situatie is, dat dergelijke zaken eenmanszaak en privé samenvallen, maar gezien de notariële akte is dat anders geworden rond de eenmanszaak.

Schuldvordering tegen de Nederlandse Staat

Naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid ten aanzien van de schuldvordering in de notariële akte door IFUD of Human Rights tegen de Nederlandse Staat is uitgegaan van jurisprudentie in de rechtspraak. Zoals 27 april 2000 Gerechtshof te Amsterdam in de zaak van Siegfried Maria Theo Corneel Verbeke en de Stichting Anne Frank Stichting inzake het dagboek van Anne Frank, (Siegfried Verbeke is een beruchte holocaustontkenner).Het Gerechtshof oordeelde destijds een dwangsom van f.25.000,- guldens voor iedere overtreding. Een dergelijk bedrag van die

strekking staat ook in de notariële akte met betrekking tot Hitler’s Inferno en Audio-Rarities met de stichting IFUD of Human Rights

Cdbaby sales report Audio-Rarities Hitler’s Inferno 2019
https://archive.org/details/cdbabysales2019

Intermediaire Stichting van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens

31 december 2019

VOORZITTER / BESTUUR

J.P. van den Wittenboer

IFUD of Human Rights:
http://ifudofhumanrights.webs.com

Europees Parlement Nederland | 16-07-2019

IFUD of Human Rights

ANNUAL REPORT 2020
Jaarverslag 2020

Foreword

Deutschland,Deutschland über alles!

Adolf Hitler called the anthem on August 1, 1937, "the song that seems most sacred to us Germans. From 1940 on, the Germany Song had to be followed each time by the Horst Wessel Song. Millions sang this song to themselves, Germany and the "Ostmark" incorporated into it in "their blood and their grave. It was therefore no wonder that in 1945 the Allies banned both songs, as they had done with all National Socialist songs.

Disputing the contents of the notarial deed

There are currently insufficient points of departure for the expectation that the State of the Netherlands can or will refute the contents of these deeds in a (possible) civil procedure, partly due to the attitude of the State. But even then, the State is also entitled to a fair trial. It is important that the interests are properly weighed against each other. The judge who is put on the case -in case of possible contestation of the contents of the notarial deed- must be chosen with care and must have a good knowledge of history and endorse the importance of history as a lesson for the future and must propagate this in his policy. The principle of equality on arms assumes that both the foundation and the Dutch State are fighting with the same file and with the same means.This means that the foundation will have to have the disposal - like the State - of a lawyer. It is essential in case of a dispute and in case of opposition to a judgment in absentia when the Dutch State is of the opinion that the Court has wrongly granted the claims of the foundation in the judgment in absentia. The civil judge will otherwise grant the enforceable title over the notarial deed on pain of refusal of justice. The judge himself will then not further restrict the content of the notarial deed.

[the concept of ‘uncontested claims' should cover all situations in which a creditor, given the verified absence of any dispute by the debtor as to the nature or extent of a pecuniary claim, has obtained either a court decision against that debtor]
REGULATION (EC) No 805/2004 OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL of 21 April 2004 creating a European Enforcement Order for uncontested claims.

Voorwoord

Deutschland,Deutschland über alles!

Adolf Hitler noemde het volkslied op 1 augustus 1937 "het lied dat ons Duitsers het heiligst lijkt". Vanaf 1940 moest het Duitse Lied telkens gevolgd worden door het Horst Wessel Lied. Miljoenen mensen zongen dit lied voor zichzelf, Duitsland en de "Ostmark" verwerkt in "hun bloed en hun graf". Het was dan ook geen wonder dat de geallieerden in 1945 beide liederen verboden, zoals ze dat met alle nationaal-socialistische liederen hadden gedaan.

Betwisten van de inhoud van de notariële akte

Op dit moment zijn er onvoldoende aanknopingspunten voor de verwachting dat de Staat der Nederlanden de inhoud van deze akten in een (mogelijk) civielrechtelijke procedure kan of wil weerleggen, mede door de houding van de Staat. Maar ook dan nog heeft de Staat recht op een eerlijk proces. Het is van belang dat de belangen goed tegen elkaar worden afgewogen. De rechter die op de zaak wordt aangesproken - bij eventuele betwisting van de inhoud van de notariële akte - moet zorgvuldig worden gekozen en moet een goede kennis van de geschiedenis hebben en het belang van de geschiedenis als les voor de toekomst onderschrijven en dit in zijn beleid uitdragen. Het principe van wapengelijkheid gaat ervan uit dat zowel de stichting als de Nederlandse Staat met hetzelfde dossier en met dezelfde middelen strijden. Dit betekent dat de stichting - net als de Staat - over een advocaat zal moeten beschikken. Het is essentieel in geval van een geschil en in geval van verzet tegen een verstekvonnis wanneer de Nederlandse Staat van oordeel is dat de rechtbank de vorderingen van de stichting in het verstekvonnis ten onrechte heeft toegewezen. De burgerlijke rechter zal anders op straffe van rechtsweigering de executoriale titel over de notariële akte verlenen. De rechter zelf zal dan aan de inhoud van de notariële akte niet verder tornen.

[het begrip "niet-betwiste schuldvorderingen" moet alle situaties omvatten waarin een schuldeiser, gelet op het feit dat de schuldenaar de aard of de omvang van een geldvordering niet heeft betwist, een gerechtelijke beslissing tegen die schuldenaar heeft verkregen]. VERORDENING (EG) Nr. 805/2004 VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD van 21 april 2004 tot invoering van een Europese executoriale titel voor niet-betwiste schuldvorderingen.

Nazi resort "Lido" Mierlo

Many distinguished guests from the Third Reich visited the luxurious restaurant Lido located on the geldropseweg near the galgenven in the middle of the nature of forests and heathland. Philips and van Doorne transformed Lido into a place to conclude many lucrative trade agreements with the Nazis.

RESTAURANT LIDO

Photo: IFUD of Human Rights 2020

The old columns at the entrance of the former restaurant Lido Geldropseweg Mierlo are the only remains of the restaurant which was removed in the 1960s.

Photo: Gemeente Geldrop-Mierlo

Mayor Jos van Bree lights the liberation fire on the British Field of Honour in Mierlo on the Geldropseweg located 500 meters away from the former Lido restaurant.

AUDIO

https://archive.org/details/mierlo-war-cemetery

Liberation ROUTE EUROPE
www.liberationroute.com
171
Luisterplek Audio Spot Hörstelle
Zij die vielen
Those who fell
Die Gefallenen

Mierlo

During copious dinners in Mierlo not only Philips but also the collaboration of Hub van Doorne with the German occupier was realized, (history of a pleasure resort part 2) source: ed.nl 08-01-2010, according to writer Antoon Coolen. Hub van Doorne sues Coolen and DAF employees for slander and defamation in court. He claims damages totaling one hundred thousand guilders. But at the 1946 court hearing Coolen substantiated his allegations with written evidence, provided to him by DAF personnel. He also demonstrates Van Doornes' friendly contacts with German army officers. The president of the court, Mr. Schellenbach, therefore dismisses the charges of libel and slander and condemns Coolen et al. 'only' for simple insult. On the advice of high-ranking friends, Hub van Doorne does not appeal (source: brabantserfgoed.nl).

Restaurant LIDO Mierlo

Lustoord Molenheide

Around 1922 a restaurant called Lido was built in the area. It was located near the Galgenven. Here the high lords of DAF and Philips dined. Afterwards there were new attractions, including stretches and a cable car to an island in the Galgenven. It was also possible to rent cottages there. On the Galgenven one could do water sports and in winter one could skate.
The terrain was purchased by Van Doorne in 1940. The Lido restaurant continued to exist and was during the Second World War mainly frequented by high German officers. Many others did not come, partly because of the pro-German mentality of the owner. Only a resistance man occasionally came to bring hares and rabbits to keep an eye on things and to listen. Hub van Doorne, however, was also said to have been seen there repeatedly having dinner with the Germans, which reinforced his already existing conflict with fellow townsman Antoon Coolen.
After the liberation Lido kept on going, but now as a place where gentlemen could retreat with ladies of feathery morals into the so-called "blue room", which could be rented by the hour. Meanwhile, Piet van Doorne built his villa there and had the Lido demolished. The grounds of the Lustoord thus became the private estate of Reigerslo, so that the Galgenven is no longer accessible to the public.
(Source: Wikipedia), extra summary by: Henk Simons (bhic.nl) booklet.

PHILIPS
Philips produced under various names for the German war machinery: Philips Elektro-Spezial, Pintsch and C.H.F. Muller GmbH. The latter was renamed Valvo Radio Rohrenfabrik in 1939 and during the war owned several very large factories of radio tubes. In 1934 Hitler's rearmament program started. Philips companies were quick to join and from 1935 supplied navigation and communication equipment for the German Army, the Kriegsmarine and the Luftwaffe. This is shown by Liste der Fertigungskennzeichen fur Waffen, Munition und Gerat. Nach Buchstaben geordnet. Berlin 1944. Printed in the Oberkommando des Heeres. In the Bundesarchiv in Koblenz it can be read that Philips employee Willi Kronhagel was leader of a special commission for on-board radios for airplanes and ships. In the Bundes Militararchiv in Freiburg there is an overview of the latest technical developments of the Army of August 1942. It shows that Philips also participated in the development of mine detectors and tropical connection equipment. Without all this navigation and communication equipment, a bomber or fighter plane could hardly operate in bad weather, without such equipment the battle power of the fleet would be considerably reduced and without such equipment the army could,(source: groene.nl). Afterwards there was a long battle about whether the Van Doornes collaborated with the Germans by delivering a large number of robbery trucks for

the SS. Mr. Hub has always firmly denied this and eventually the court cleared him of all blame. The DAF director says that he systematically had all orders sabotaged. In his hometown of Deurne he is also fully involved in the resistance. His villa Doornehof offers shelter to people in hiding for five years, (source: eindhovenfotos.nl).

In his 2003 doctoral thesis on economic collaboration in the Netherlands during the Second World War, Joggli Meihuizen gave several hints on the remarkably simple way in which the occupying forces were able to put Dutch industry in front of their trolley. After the war they did not like to be reminded of their past in the Second World War (source: zuidfront-holland1940.nl). Noodzakelijk kwaad (The punishment of economic collaboration in the Netherlands after the Second World War) / Joggli Meihuizen, Boom Publisher, Amsterdam,2003.

During the German occupation, the Dutch business community collaborated on a large scale with the Germans. The business community was covered by advice from the highest Dutch government officials.

After the liberation, economic collaboration was partly punished, but this was not exactly consistent. Of course, the priority was the economic reconstruction of the Netherlands.

Necessary evil describes in detail the how and why of the punishment, or lack thereof, of many large and small companies. The book provides the background to the choices made by the judges and the role that politics played in this.

For this in-depth and exhaustive study, Joggli Meihuizen researched all relevant archives over many years and interviewed dozens of key players.

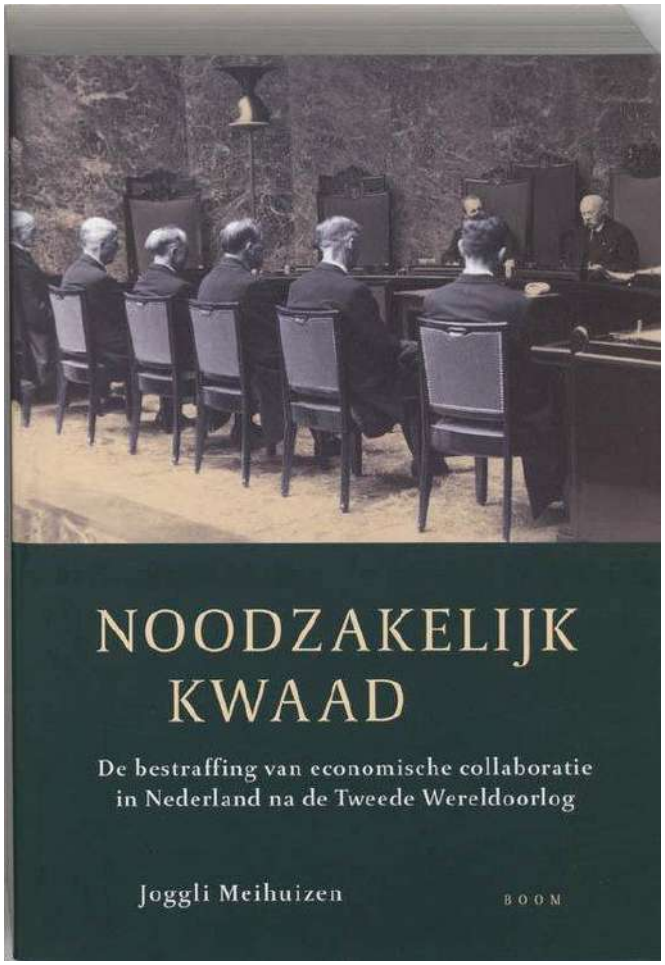

Auteur: J. Meihuizen
Uitgeverij Boom

Nederlands

- Paperback
- 9789053529607
- Druk: 1
- november 2003
- 848 pagina's

Nazi Rule and Dutch Collaboration: The Netherlands Under German Occupation, 1940-45

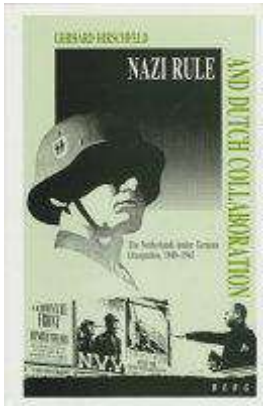

Gerhard Hirschfeld

Bloomsbury Academic, 1988 - 360 pagina's
Hardcover
ISBN 10: 0854961461 ISBN 13: 9780854961467
Publisher: Berg Publishers, 1992

This book examines the manifold forms and motives for collaboration between the Dutch and their German occupiers during the Second World War, by looking at the main areas of political and economic life under occupation. It investigates the policies of accommodation during the first phase of Nazi rule and analyses the desperate survival tactics of the prewar parties, trade unions and the press.

BUITENLAND

VATICAANSTAD

CONCORDAAT MET PORTUGAL.

VATICAANSTAD, 1 Mei. Een speciale Portugeesche zending, welke een concordaat tusschen Portugal en den Heiligen Stoel zal onderteekenen, is te Rome aangekomen. De leider der zending, generaal Eduardo Marques is prof. Ierse de Figueredo, oud-minister van Justitie, ging vergezeld van Vasco de Quevedi, gezant van Portugal bij het Vaticaan, door den kardinaal-staatssecretaris Pacelli ontvangen. Het concordaat zal waarschijnlijk Zaterdag of Zondag worden onderteekend.

DUITSCHLAND

DE CONFISCATIE DER KERKKLOKKEN.

Het Reutersche Keulsche Persbureau Erpa meldt het volgende:

Zooals reeds is gebleken wordt bijzondere zorg uitgeoefend bij de uitvoering der plannen, het Vierjarenplan het hoofd uitgevaardigd, dat alle kerkklokken in Duitschland in beslag moeten worden genomen, om zoodoende metaalreserves te vormen voor oorlogsdoeleinden. Alle nieuwe klokken in Duitschland worden nu in vier groepen ingedeeld:

Groep A: De klokken, die zoo spoedig mogelijk geconfisqueerd zullen worden. Hieronder vallen alle klokken, die na den wereldoorlog gemaakt zijn of door nog in leven zijnde klokkegieters gegoten werden.

De groepen B. en C. omvatten de klokken, die „voorloopig" en „nog verder" in opslag moeten bijeengezameld moeten worden. Over de precieze bijeenkomst zullen klokken onder groep B. en volgens onder groep C. vallen, is de autoriteite op dit moment waarde van de klokken doorslaggevend. De onderdelen alleen echter kan aannemen als een prachtig geluid op zich een reden zijn om de klok te sparen; eerst als een bepaalde klok zoowel zeer oud is als zeer schoon van toon, dan wordt deze klok in een speciale klasse onderverdeeld.

Groep D. Hieronder vallen de klokken, die in de toekomst mogen blijven hangen. Hieronder behooren de alleroudste klokken, die van belang zijn voor de geschiedenis van de Duitsche klokkengieterij. Ook uit latere perioden zullen enkele klokken met speciale accenten handhaafd worden. Van elke soort zullen karakteristieke voorbeelden bewaard blijven. Men zal echter niet zoover gaan, dat van elken bekenden klokkengieter een klok bewaard zal blijven. Daarentegen blijven de voor historische exemplaren van Berlijn, Potsdam, Salzburg en Darmstadt ongeschonden.

Om een klok te zien ingewijderheid in groep D in toestemming van Veldmaarschalk Goering noodig. Voor alle klokken moeten forderen worden, ingevolge, die eerst bij de diverse autoriteiten worden ingediend. Met de desbetreffende verkoopsvoorwaarden en Moscovitenbezwaring wordt dan bepaald, welke klokken onder de drie eerste groepen vallen. De formulieren over A. B. en C.-klokken worden onmiddellijk aan den burgemeester doorgezonden, zodat aan spoedig mogelijk de noodige beschikkingen worden getroffen voor het terugkomen der klokken uit de toren.

Met gaat door dezen maatregel verder dan in den wereldoorlog; daarbij de meeste klokken uit de torens vervoerd, die onmiddellijk vernield werden worden. Nu worden de klokken van groep A. onmiddellijk geëmolten, de klokken van B. en C. worden eerst bijeengebracht en zullen dan geëmolten worden, wanneer er behoefte aan is. De eerstvolgende lading bevat bij het Rijkswetstabureau. Een is het welhaast feit, dat met binnenkort alle klokken uit de Duitsche kerktorens verdwenen zullen zijn.

ENGELAND

20 GEWONDEN BIJ EEN TRAM-ONGELUK.

GLASGOW, 1 Mei. Vandaag zijn bij een tram-ongeval te Glasgow 20 personen ernstig gewond.

CANADA

EEN BABY, DIE BIJ ZIJN GEBOORTE 10.000 POND STERLING WAARD IS.

Het rijkste schepsel ter wereld verwacht een baby. Jimmy Cromwell, de gezant der Verenigde Staten in Canada, heeft zijn vrouw, Doris Duke, vermoedelijk het rijkste schepsel ter wereld. Doris Duke is erfgename van haar vader, een tabakskoning. Haar vermogen op 30 millioen pond sterling wordt geraamd.

KERKNIEUWS

BEREERLIJNGEN AAN DE KATHOLIEKE UNIVERSITEIT VAN PEKING.

TIENTSIN, (Agentia Fides). Een groote rij niet-Katholieken verdringen zich in de hoofdkerk van Tientsin, om de priesterwijding van vijf jonge inlandsche geestelijken bij te wonen, die door Mgr. Wallaeys O. Cap. Apostolisch Vicaris van Tatschow werd toegediend. Tot een autoriteiten van de stad behoren feitelijken aan de nieuwe priesters gaarden en een groot aan de belangstelling bij de eerste H.H. Missen, die den dag daarop werden opgedragen en waarbij Peter Chang, de eerste Chinneesche Cardinaal van Vicariaat een preekstoel hield.

Voor van de nieuwe priesters zijn afkomstig van het Vicariaat van Tatschow en de andere van de Apostolische Prefectuur van Pingfang, die grenst aan het Vicariaat van Tatschow.

HEILIGVERKLARING VAN GEMMA GALGANI EN MARIE PELLETIER.

VATICAANSTAD, 2 Mei. De Heiligverklaring van Marie Pelletier (Frankrijk) en Gemma Galgani (Italiaansche) is vanochtend in alle plechtigheid geschied in de St. Pieter.

Tijdens de plechtigheid heeft de Paus een toespraak gehouden, waarin Hij zei, onder:

„Hoever staat ons tijdperk af van het heiligheid straalende leven deser beide maagden. Er zijn zoveel menschen tegenwoordig die niet streven naar het eeuwige geluk, maar aardsche genoegens najagen, en zoovel menschen, die hun ziehen niet trachten te bereiken en hun ongeregelde hartstochten en schuldige verlangens trachten te voldoen. Het gevolg van dat alles is gij weet het: de ouring, die reeds acht maanden lang het bloed doet vloeien onder de menschen die een zoo dierbaar zijn, de oorlog, die reeds onmetelijke rijkdommen heeft vernield en duizend landstreken in vuur en vlam heeft gezet."

VIJF PRIESTERWIJDINGEN IN NOORD-CHINA.

PEKING (Agentia Fides). Den 23sten Maart 1940 hebben 19 subdiaconen van de Universiteit van Peking het H. Doopsel ontvangen. Onder de beroemdsten bevonden zich twee oorlogsvluchtelingen. Alle nieuwe klokken in Duitschland worden nu in vier groepen ingedeeld:

groep A: De klokken, die zoo spoedig mogelijk geconfisqueerd zullen worden. Hieronder vallen alle klokken, die na den wereldoorlog gemaakt zijn of door nog in leven zijnde klokkegieters gegoten werden.

De groepen B. en C. omvatten de klokken, die „voorloopig" en „nog verder" in opslag moeten bijeengezameld moeten worden. Over de precieze bijeenkomst zullen klokken onder groep B. en volgens onder groep C. vallen, is de autoriteite op dit moment waarde van de klokken doorslaggevend. De onderdelen alleen echter kan aannemen als een prachtig geluid op zich een reden zijn om de klok te sparen; eerst als een bepaalde klok zoowel zeer oud is als zeer schoon van toon, dan wordt deze klok in een speciale klasse onderverdeeld.

Groep D. Hieronder vallen de klokken, die in de toekomst mogen blijven hangen. Hieronder behooren de alleroudste klokken, die van belang zijn voor de geschiedenis van de Duitsche klokkengieterij. Ook uit latere perioden zullen enkele klokken met speciale accenten handhaafd worden. Van elke soort zullen karakteristieke voorbeelden bewaard blijven. Men zal echter niet zoover gaan, dat van elken bekenden klokkengieter een klok bewaard zal blijven. Daarentegen blijven de voor historische exemplaren van Berlijn, Potsdam, Salzburg en Darmstadt ongeschonden.

Om een klok te zien ingewijderheid in groep D in toestemming van Veldmaarschalk Goering noodig. Voor alle klokken moeten forderen worden, ingevolge, die eerst bij de diverse autoriteiten worden ingediend. Met de desbetreffende verkoopsvoorwaarden en Moscovitenbezwaring wordt dan bepaald, welke klokken onder de drie eerste groepen vallen. De formulieren over A. B. en C.-klokken worden onmiddellijk aan den burgemeester doorgezonden, zodat aan spoedig mogelijk de noodige beschikkingen worden getroffen voor het terugkomen der klokken uit de toren.

Met gaat door dezen maatregel verder dan in den wereldoorlog; daarbij de meeste klokken uit de torens vervoerd, die onmiddellijk vernield werden worden. Nu worden de klokken van groep A. onmiddellijk geëmolten, de klokken van B. en C. worden eerst bijeengebracht en zullen dan geëmolten worden, wanneer er behoefte aan is. De eerstvolgende lading bevat bij het Rijkswetstabureau. Een is het welhaast feit, dat met binnenkort alle klokken uit de Duitsche kerktorens verdwenen zullen zijn.

ENGELAND

20 GEWONDEN BIJ EEN TRAM-ONGELUK.

GLASGOW, 1 Mei. Vandaag zijn bij een tram-ongeval te Glasgow 20 personen ernstig gewond.

CANADA

EEN BABY, DIE BIJ ZIJN GEBOORTE 10.000 POND STERLING WAARD IS.

Het rijkste schepsel ter wereld verwacht een baby. Jimmy Cromwell, de gezant der Verenigde Staten in Canada, heeft zijn vrouw, Doris Duke, vermoedelijk het rijkste schepsel ter wereld. Doris Duke is erfgename van haar vader, een tabakskoning. Haar vermogen op 30 millioen pond sterling wordt geraamd.

KERKNIEUWS

BEREERLIJNGEN AAN DE KATHOLIEKE UNIVERSITEIT VAN PEKING.

TIENTSIN, (Agentia Fides). Een groote rij niet-Katholieken verdringen zich in de hoofdkerk van Tientsin, om de priesterwijding van vijf jonge inlandsche geestelijken bij te wonen, die door Mgr. Wallaeys O. Cap. Apostolisch Vicaris van Tatschow werd toegediend. Tot een autoriteiten van de stad behoren feitelijken aan de nieuwe priesters gaarden en een groot aan de belangstelling bij de eerste H.H. Missen, die den dag daarop werden opgedragen en waarbij Peter Chang, de eerste Chinneesche Cardinaal van Vicariaat een preekstoel hield.

Voor van de nieuwe priesters zijn afkomstig van het Vicariaat van Tatschow en de andere van de Apostolische Prefectuur van Pingfang, die grenst aan het Vicariaat van Tatschow.

GEMENGD NIEUWS

ERNSTIG AUTO-ONGELUK TE GOES.

Secretaris der Bossche Kamer van Koophandel levensgevaarlijk gewond.

Gisteravondlig omstreeks twee uur is te Goes een zeer ernstig auto-ongeluk voorgevallen. De heer mr. R. G. J. M. Wagenaar, secretaris der kamer van koophandel en fabrieken voor 's-Hertogenbosch, en assuradeur en inspecteur van het centraal gasinstituutbestuur voor de drie Zuidelijke provincies, werd vermoedelijk doordat hij moest wordt, met zijn auto tegen een boom. De heer Wagenaar kreeg een schedelbreuk, terwijl hem tevens de borstkas werd ingedrukt. Twee passagiersen waren spoedig ter plaatse en lieten het slachtoffer naar het R. K. ziekenhuis te Goes overbrengen. Zijn toestand is levensgevaarlijk.

De heer Wagenaar, die 39 jaar oud is, is gehuwd en vader van vier kinderen.

DOODELIJKE VAL.

Bij het verrichten van hoogleeraarswerkzaamheden op het dak van een hotel te Veenendaal, is de 46-jarige koperslager G. Hartlief, zaliger, door een luik gevallen en op een ruim drie meter hoger liggenden balkon terecht gekomen. De inwonende leerde den val en snelde te hulp. Hij waarschuwde de beide jongelieden, de heeren Hartlief, en Oskam en Van Dijk, die onmiddellijke overbrenging van het slachtoffer, dat zelf geen en enkele blijkte, naar het Diaconessenhuis te Ameide gelastten. Reeder kon bewusteloos in zijn woningen in de buurt R. naar huis overbrengen.

ONGELUK MET DOODELIJKEN AFLOOP.

Woensdag is de 7-jarige Doetje Kemmings te Hoogeveen, die van een zijdeweg reedde, onder stapte onder de wielen gerukt. Met een schedelbasisfractuur werd het kind in de ernstige woning van den heer Blaauw opgenomen. Zij hebben tijd is het kind nog de geheven worden overleden.

AAN DE GEVOLGEN OVERLEDEN.

De heer C. Meger, die Donderdagavond en den Sack van de Bateburgtlaan en Postweg te Soesterberg met zijn motorfiets in een hevig gevecht is gekomen is gisteren in het St. Elisabethziekenhuis te Amersfoort aan de gevolgen overleden.

SCHADEPOST.

Landbouwer v. B. oong zijn paard dood in den stal. Het dier werd door den dierenarts van Son opgehaald. Het paard was slechts korg verzekerd.

UIT MIERLO

OPENING CAFÉ-RESTAURANT „LIDO".

Teneinde nog een gtak aangelijk mijner schoon waar vooral de ruime hotelruimten en de eerwig singenen bioschen afwisselen, is hey café-restaurant „Lido" Woensdagmiddag officieel geopend. Gedurig langs den grootan verkeersweg Geldrop—Mierlo, leidt een baan, naar het schitterend gelegen verpaviljoen. Reeds als men naar het vaste vast rijdt, krijgt men een indrug hoe mooi de Brabantsche natuur hier is.

Het interieur.

Het restaurant zelf is gelegen aan een van de mooiste venster uit de omgeving. Door zijn witte kleur harmonieert het buitengewoon goed met de donkere achtergrond. Hiermede wordt het zelfs een gebied, wat zeer speciaal niet betreft wordt. Een restaurant met uitzicht op het veld, mooiig uit tot een zitje.

Het interieur.

Gemiddelijk bij het binnenkomen treft men het hart van het geheele hotel aan, n.l. de keuken, voorzien van de modernste inrichtingen.

Aan de rechterzijde betreedt men de bestaat, al wat betreft te koken. Aan deze kanten heeft men door de diskave doorkijkjes, ... eiken plaatsen en het dusdoende amusement, een aparte sfeer, een sfeer van behaaglijkheid weling te geven.

Het amusement past zich goed aan bij het geheel. Alles is zeer ruimig gehouden. Een open haard en hier en daar opruimingen schilderijen, aquatinten deze harmonie.

Schuin tegenover treft men de restaurantkeuken aan. Uit architectonisch oogpunt beoien heeft men hier bij buitengewoon bereikt. Ruime ramen, wetgen een overdaadig overlicht binnen en geven een zeer uitzicht op het veld. De aankleeding van deze zaal is licht gehouden. Een amusement is het binne bekend en eerst een zeer harmonisch geheel met het overige gedeelte van deze zaal. Niet alleen om de aankleeding, maar ook om meer persoonlijke redenen, voelen wij de zoo aantrekkelijk de plaats waar men zich 't beste thuis voelt, als wel een verblijf in de bar-room ook niet te vermaden is.

Tegenover de groote restaurantzaal ligt de zaal, waar familie bijeen dineeren. De aankleeding van deze zaal gelegd van zijn soort smaak. Uit het geheel spreekt gezelligheid.

De heer Van Riet heeft met „Lido" te zamen een daad verricht, die zeer zijn waardig is. Hij heeft getoond, dat ook in de provincie een zaak kan worden opgezet, die voldoet aan de eischen des tijds. Immers een stimulering van het vreemdelingenverkeer en een trek van 's-Hertogenbosch naar buiten, wat niet te ver weg, zijne kracht een schitterend terrasje gerust te gaan, gewoon naar zijn werk, zijne kracht en rijkdommen, Tegen de heeren L. de G. en H. J. v. d. E., buiten te Geest, te prezen verlaat ingenieurs, Reize sokasten zijn gebouw. De directie) werd ontdekt door een officier, die drie jongens aantrof, die op een bandlaar de gaatjes goedaren vervaarde.

JAARVERGADERING R.N.P.V. AFD. NOORD BRABANT.

Te Tilburg hield de R.N.P.V., afd. Noord Brabant een drukbezochte jaarvergadering.

Na het openingswoord uitgebrachte de voorzitter, de heer Leven, sympathiewoorden tot gedenken van den heer de Latter, agent van politie te Veghel, die met zijn hond op de baaring van politiehonden het grootste aantal punten had behaald.

Na de gebruikelijke jaarverslagen werden tot leden van de kascommissie benoemd de heeren v. d. Langenberg, Eindhoven, de Latter, Veghel en v. d. Grinsh, Waalwijk.

In de bestuursvacature werd voorzien door de benoeming van den heer Kemperman, Boxtel. De heer v. Berger werd gekozen tot afgevaardigde naar de algemeene vergadering. De heer Masseling werd aangewezen als plaatsvervanger.

Na een korte rondvraag volgde de sluiting van deze vergadering.

UIT BLADEL

AANBESTEDING.

In Hotel De Postkoorn heef de aanbesteding plaats van het verbouwen van het woonhuis en de bakkerij van den heer M. Hoeijmakers, onder architectuur van den heer Mertes, architect te Veldhoven. Hiertoe aannemers tot plaatse waren in de gelegenheid gesteld in te schrijven. Ingeschreven werd als volgt:

Timmerwerk:

Jos. van Hout	f 2920
Adr. Martin	- 2908
W. Dols	- 2840
H. v. Steenbeeck	- 2628
J. van Rooy	- 2779
Metselwerk:	
P. Luijtjes	f 1463
J. Bulfels	- 1448
G. Legeland	- 1419

Gunning volgens bestek.

FEESTAVOND.

Aan de serveiden en dienstiste van familie L'Ouire werd een feestavond aangeboden. Gebeel met eigen krachten werd een fijne progrem van muziek, zang en voordracht en een bestre gegeven. Veien hadden van de gelegenheid gebruik gemaakt dezen gezelligen avond mee te maken.

Het lid JANSEN wil dit verzoek niet zonder meer passeren. We moeten, zidus zgr, vrijgens de verschillende zeiten toezicht houden op de woning. De woning van de Stationsstraat had reeds lang onbewoonbaar verklaard moeten worden. Het gebeele gezinseleven lijdt wonder. Zgr. wijst vervolgens uitvoerig uit over het leven in zulke woningen.

De VOORZITTER zoopt hem tot de orde en vraagt hem zich tot het onderwerp te bepalen.

Het lid JANSEN betwist dat de gemeen, te zoo weinig heeft gedaan voor de woningbeide. Zgr. wijst op het tekort aan huurhuizen en wil den Raad in overweging geven dit vraagstuk te bestudeeren en adviezen daarover een commissie in te stellen.

Zgr. vindt dat men deze kwestie niet mag uitstellen, temeer daar het Rijk nog subsidie verleent.

Het lid LOS geeft toe dat zich soms aangename feiten op 't gebied van woningbouw hebben voorgedaan. Zgr. is het niet geheel eens met het betoog van den heer Jansen. Volgens hem ligt de kern van deze aangelegenheid veel dieper. Zgr. is voorstander van het instellen van een commissie.

De VOORZITTER zegt dat H. en W. deze kwestie uitvoerig hebben besproken. Wethouder v. Wijnbeven werd belast met de voorlopige uitvoering. Een resultaat zal wel spoedig bereikt worden.

Wethouder v. WIJNHOVEN wijst op de moeilijkheden die ontstaan bij een eventueele huisvesting van Kuijper, daar geen geschikte huizen beschikbaar zijn.

Het lid JANSEN zegt dat in Waalre nog meer huizen leegstaan dan Stationlaan Jansen. Volgens hem ligt de kern van deze aangelegenheid veel dieper. Zgr. is voorstander van het instellen van een commissie.

De VOORZITTER zegt dat H. en W. deze kwestie uitvoerig hebben besproken, Wethouder v. Wijnbeven werd belast met de voorlopige uitvoering. Een resultaat zal wel spoedig bereikt worden.

Wethouder v. WIJNHOVEN wijst op de moeilijkheden die ontstaan bij een eventueele huisvesting van Kuijper, daar geen geschikte huizen beschikbaar zijn.

Het lid JANSEN zegt dat in Waalre nog meer huizen leegstaan dan Stationlaan Jansen. Volgens hem ligt de kern van deze aangelegenheid veel dieper. Zgr. is voorstander van het instellen van een commissie.

De VOORZITTER wil het instellen van een commissie eerst in de vergadering van B. en W. bespreken. Voor Kuijper is een voorlooppige oplossing gevonden.

Het lid JANSEN handhaaft echter zijn voorstel.

Het voorstel in stemming gebracht, wordt met zijg. stemmen aangenomen.

Instelling commissie.

Als candidaten voor de in te stellen commissie stellen zich beschikbaar de heeren Jansen, Bax, Los en Steijlemolen.

Nadat verschillende stemmingen zijn gehouden en de heer Los verklaard heeft niet voor een benoeming in aanmerking te willen komen, wordt de commissie als volgt samengesteld: Jansen, voorzitter; Steijlemolder en A. Leyten, leden.

a. Brief van het Wit-Gele Kruis, afd. Aalst, d.d. 22 april betreffende stichting van een R. K. H. O. en ziekenverpleging.

B. en W. adviseeren dien zich 't kan bedenken gaan te nemen.

Het lid BAX wil dit stuk niet voor kennisgeving aangenomen zien. Een vorige maal heeft de Raad een beslissing genomen op een verbeterde behandeling van den tuberculose. Hij wil het W. G. Kruis toegunnen een uitgaven-verbeterd ingesteund. Zgr. adviseert dit stuk voor kennisgeving aan te nemen.

Het lid BAX handhaaft echter zijn voorstel.

De Raad gaat hierop niet in. V. k. a.

b. Brief d.d. 24 Maart 1940 van J. v. d. Meijden, Eindhovensteeg 48, betreffende vervoer van leerplichtige kinderen.

B. en W. adviseeren dit stuk voor kennisgeving aan te nemen.

Het lid JANSEN merkt op dat aan het adres van den heer v. d. Meijden in een vorige vergadering harde woorden zijn gesproken. Hij wil een schadeloosstelling.

Het lid ZOETMULDER verklaart dat deze woorden niet tot hem waren gericht. Hij wil een schadeloosstelling.

Voor kennisgeving aangenomen.

g. Brief d.d. 27 Maart 1940 van Ged. Staten betreffende verzoek tot intrekking van het raadsbesluit van 13 December 1939 tot wijziging verordening jaarwedden secretarie personeel, V. k. a.

h. Schrijven van de Waalrsche aannemers om bij voorkomende werkzaamheden niet het werk te worden belast.

De VOORZITTER: De aannemers hebben volkomen gelijk om in te schrijven. Daar zij echter niet altijd de laagste zijn, wordt het werk aan anderen gegund.

i. Schrijven van het raadslid Zoetmulder namens de R. K. Raadfractie verzoekende de vacature in het H. W. waarin sedert de middenstie niet voorzien te doen te vullen.

De VOORZITTER zegt dat hij de noodzakelijkheid van meerdere vacature-vervulling reeds meerdijkheden te overwinnen zijn. Hij raadt het armbestuur aan met een voorstel te komen.

j. Schrijven van den heer Bertens, ten deze van een stukje grond, dat publieke weg is, naast het station.

De VOORZITTER zet een en ander uiteen en deelt mede dat B. en W. adviseeren het verzoek in te willigen. De verkoopprijs is bepaald op f 2.50 per M2. Zgr. grunstelle moet echter ten allen tijde over den grond kunnen beschikken.

k. Verzoekschrift d.d. 6 April 1940 van het R. K. Schoolbestuur om medewerking te verlenen voor uitbreiding van een school, Geitakkelaarsel no. 14 en tot intrekking van het ter zake genomen raadsbesluit d.d. 5 Maart 1940.

Het lid BAX vraagt of B. en W. in de aanbesteding tegemoetkoming hebben? Deze vraag had hij reeds eerder gedaan maar daarop nog geen antwoord gekregen. Achtereut is gebleken dat B. en W. deze tegemoetkoming bij uitbesteding zou van stellen. Wanneer aannemers een goede kans te geven.

De VOORZITTER zegt dat het schoolbestuur een rijp aanbeveling moet bezien.

Het lid ZOETMULDER wijst op het verwarmingsvraagstuk. Men moet geen onvolledige verwarming aanbrengen. Hij wil een gemeenderlijk verwarming. Zgr. verklaart tegen het verwarmen met kachels te zijn.

Het lid JANSEN wil een vergelijking zien tusschen de kosten bij centrale verwarming en bij de verwarming met kachels. Men moet de schoolverwarming niet gaan bevoordeelen boven het woningvraagstuk.

Het lid LOS wijst op het feit dat de verwarmingskosten de commissie zeer laag voorkwamen. Daarom adviseert hij aanbesteding van het eerstvolgende stuk. Hij verklaart tegen de aangelegd moet worden. Het bestuur is in het met een standpunt eens.

Aangenomen.

B. Voorstel van B. en W. tot vaststelling van de arrestantenlokalen.

Het lid BAX wenst het veranderen van de zelfde slechte inrichtingen. Hij de reeds opgegeven kosten zullen er nog meer bijkomen.

Es was een een vaasdijk in Veere,
Die schuift op ten lijve was meineren.
Reeds Sier was zijn hand
En met een bel als een
Op de heerlijk zoom sloeszeer!

ROODE STER
Zeldzaam zacht en
licht in de prijs!

Zgr. vraagt zich af waarom geen afdoende maatregelen genomen zijn en waarom geen veldwachters woningen gehuurd worden.

Het lid ZOETMULDER betwist dat B. en W. nu pas met het vraagstuk af kunnen zijn alles veel dieper is gesproken.

De VOORZITTER: Al zoo pleiten stutten of op de onvolkomde medewerking van den veldwachter, Maarbaar hebben we veel tijd verloren. Zgr. betwijfelt of de zullen zich bewoonbaar zijn.

Het lid BLOM: De veldwachter krijgt de schuld. Hij is echter niet waar. B. en W. verkeeren geen medewerking. Volgens hem moet de veldwachter van Aalst daar blijven wonen. Wanneer hem een huis dichter bij het gemeentehuis komen wonen.

Aanneerd.

6. Voorstel tot heffing van opcenten op de gemeentelijke belasting over het belastingjaar 1940—1941.

Aanneerd.

7. Benoeming tot een financieel commissie in de Jubileumcommissie.

In de vacature Tonnaers moet worden voorzien.

Gekozen wordt in de financieele commissie de heer Leijten met 8 stemmen tegen 1 v. d. Ven, Leijten en Sas.

In de landbouwcommissie wordt gekozen de heer Lemmens met 8 stemmen tegen 1, d. Ven 2 en 3 blanco.

8. Voorstel tot wijziging van de verordening regelende de standen van bewoerdenheid en brandblijving van de veldwachters.

Aanneerd.

9. Wijziging der begroeting 1939 van het Burgerlijk Armbestuur.

Aanneerd.

10. Voorstel tot wijziging van de gemeentebegroeting 1939.

Aanneerd.

11. Voorstel tot betaling eener bijdrage aan de gemeente Eindhoven als rente en aflossing voor de installatie van brandkranen.

De VOORZITTER deelt mede dat het voorstel wordt teruggenomen, daar zergt met Eindhoven overleg moet worden gepleegd.

Het lid ZOETMULDER heeft in Eindhoven inlichtingen ingewonnen. Het betreft hier een bestaande brandkranen. Eindhoven wenscht opheling te trouwen en vereniging. Vervolgens geeft zgr. enige opheg van Eindhoven over de verschillende posten de begrooteer betreffend. Hij adviseert eerst deze cijfers als een standaard voor Waalre te gebruiken.

12. Verzoekschrift d.d. 11 April 1940 van J. C. van Dijk, tot aankoop van een strookje grond.

Het lid BAX adviseert tot verkoop. Er is veel gekapt en het natuurschoon heeft daarunder geleden.

Het lid JANSEN bepleit het behoeden van natuurschoon.

Aanneerd.

13. Verzoekschrift d.d. 11 April 1940 van J. C. van Dijk tot ontwerking aan het openbaar verkeer van een zoldpad.

Aanneerd.

14. Verzoekschrift d.d. 9 April 1940 van eigenaars van woningen in de Wilhelminastraat, betreffende rioleering van deze straat.

De VOORZITTER zegt dat deze aangelegenheid langzamen als de verbreding aan de orde zouden gesteld.

Aanneerd.

15. Verzoekschrift d.d. 8 April 1940 van H. Rut, om tegemoetkoming in vervoerkosten ex art. 12 L.O.

Aanneerd.

16. Burgerlijke schoolgeldbetaling.

Aanneerd.

17. Burgerlijke kinderbijslag.

Aanneerd.

18. Verzoekschrift van de commissie tot vervaardiging van het alcohol verbruik, een over te gaan tot verlaging van het aantal maximum vergunningen.

De Raad gaat op dit verzoekschrift niet in.

Rondvraag.

Verzoek van het lid Bax om het schoonpas dat vooral 's winters in een zeer slechten toestand verkeerd in orde te stellen.

De VOORZITTER zegt dat wegens de slechte val den secretaris dit verzoekschrift niet zijn bestemder plaatse is aangekomen. Hij kan echter voorlopelen dat een oplossing nog niet mogelijk is.

Verzoek van het lid BAX om aan de aanbrengen, die door slechte van den secretaris en de middelaarlijn overwerk verrichten een vergoeding te geven.

De VOORZITTER zegt toe, dat B. en W. dit vooreel in overweging zullen nemen, indien de mogelijkheid ervan staat zal een vergoeding worden gegeven.

Vervolgens sluit de Voorzitter de vergadering met gebed.

RHEUMATIEK? 'n Radze-bad werkt heilzaam!
Per pak van 1 Kg. 20 ct. Per pak van 3 Kg. 45 ct.

RECHTZAKEN

EFFECTEN VERDUISTERD.

Vonnis 2 jaar.

Een administrateur uit Velp is Woensdag door het Gerechtshof te Arnhem veroordeeld tot twee jaar gevangenisstraf, met aftrek van een gedeelte der preventieve hechtenis, wegens het verduisteren van een aantal effecten toebehoorend aan twee oude dames, wier administratie hij beheerde.

De Procureur-generaal had bevestiging van het vonnis van de Rechtbank, een jaar en ses maanden gevangenisstraf, gevorderd.

De verdachte had tijdens de behandeling van deze zaak voor het hof, nouwel als voor de Rechtbank, steeds ontkend, zich aan verduistering schuldig te hebben gemaakt. Volgens hem waren de effecten hem door de dames geschonken, op voorwaarde, dat hij daar zoolang bij leefden, de rente zou uitbetalen.

Getuigenverklaringen waren hier evenwel niet mede in overeenstemming.

KRIJGSRAAD DEN BOSCH

NIET TIJDIG TERUGGEKEERD VAN ZIJN VERLOF.

Voor den Krijgsraad voor de Landmacht te 's-Hertogenbosch verscheen J. v. d. B., 20 jaar, een soldaat uit Zundert, die op 28 November jl. na het eindigen van een aan hem verleend verlof, niet bij zijn korps te Helmond was teruggekeerd, maar nog zeven dagen was weggebleven. Hij werd voor dit vergrijp veroordeeld tot een gevangenisstraf van drie weken.

ZIJN KORPS ONGEOORLOOFD VERLATEN.

Voor den Krijgsraad voor de landmacht te 's-Hertogenbosch verscheen de 21-jarige soldaat H. L. uit Susteren, aan wien was ten laste gelegd dat hij op 11 November '39 te ongeveer 12 uur zijn korps te Gemert zonder verlof had verlaten en daarvan tot den volgenden dakten ongeveer middernacht afwezig was gebleven. Hij werd door deze achtergebleven afwezig verwijderd tot een militaire detentie voor den tijd van vertien dagen.

Morgen 4 Mei koopt het schipaar H. Sanders —n. d. Van, Stationstraat 7, Aalst zijn 50-jarige echtvereniging te herdenken.

UIT DE PROVINCIE

BOERDERIJ AFGEBRAND.

Te Mariahetde bij Veghel is de boerderij van den landeeuwer v. O. in de asch gelegd. Enige varkens en kippen kwamen in het vuur om. Er kon vrijwel niets worden gered van inboedel en landbouwwerktuigen.

DIEFSTAL VAN PAARDENVOER.

Te Oruen zijn twee dienstplichtigen, de 19-jarige J. W. M. en de 20-jarige K., die met de verzorging van paarden belast waren, aangehouden wegens diefstal van 150 kg. brood en 130 kg. haver, bestemd voor rijkspaarden. Tegen den heren L. de G. en H. J. v. d. E., buiten te Geest, te prezen verlaat ingenieurs, Reize sokasten zijn gebouw. De directie) werd ontdekt door een officier, die drie jongens aantrof, die op een bandlaar de gaatjes goedaren vervaarde.

JAARVERGADERING R.N.P.V. AFD. NOORD BRABANT.

Te Tilburg hield de R.N.P.V., afd. Noord Brabant een drukbezochte jaarvergadering.

Na het openingswoord uitgebrachte de voorzitter, de heer Leven, sympathiewoorden tot gedenken van den heer de Latter, agent van politie te Veghel, die met zijn hond op de baaring van politiehonden het grootste aantal punten had behaald.

Na de gebruikelijke jaarverslagen werden tot leden van de kascommissie benoemd de heeren v. d. Langenberg, Eindhoven, de Latter, Veghel en v. d. Grinsh, Waalwijk.

In de bestuursvacature werd voorzien door de benoeming van den heer Kemperman, Boxtel. De heer v. Berger werd gekozen tot afgevaardigde naar de algemeene vergadering. De heer Masseling werd aangewezen als plaatsvervanger.

Na een korte rondvraag volgde de sluiting van deze vergadering.

UIT BLADEL

AANBESTEDING.

In Hotel De Postkoorn heef de aanbesteding plaats van het verbouwen van het woonhuis en de bakkerij van den heer M. Hoeijmakers, onder architectuur van den heer Mertes, architect te Veldhoven. Hiertoe aannemers tot plaatse waren in de gelegenheid gesteld in te schrijven. Ingeschreven werd als volgt:

Timmerwerk:

Jos. van Hout	f 2920
Adr. Martin	- 2908
W. Dols	- 2840
H. v. Steenbeeck	- 2628
J. van Rooy	- 2779
Metselwerk:	
P. Luijtjes	f 1463
J. Bulfels	- 1448
G. Legeland	- 1419

Gunning volgens bestek.

FEESTAVOND.

Aan de serveiden en dienstiste van familie L'Ouire werd een feestavond aangeboden. Gebeel met eigen krachten werd een fijne progrem van muziek, zang en voordracht en een bestre gegeven. Veien hadden van de gelegenheid gebruik gemaakt dezen gezelligen avond mee te maken.

UIT WAALRE

GEMEENTERAAD.

Dinsdagavond kwam de raad van de gemeente Waalre in openbare vergadering bijeen.

Voorzitter: Uyen, burgemeester.
Secretaris: Kuypers, loco-secretaris.

Na opening der vergadering met gebed stelt de VOORZITTER aan de orde de notulen van de vorige vergadering. Deze worden onveranderd goedgekeurd.

Onderzoek geloofsbrieven van het verzonden lid van den Gemeenteraad Jac. Leijten.

De VOORZITTER wijst de heeren J. Bax, F. Nikkers en Lomens als leden van de commissie van onderzoek aan.

Bij monde van den heer Bax blijkt de commissie na onderzoek mede dat de geloofsbrieven in orde zijn bevonden en adviseert zij tot toelating.

De secretaris leidt den heer Leijten binnen. Hierna treedt de voorzitter hem den eed af op de Grondwet af.

De VOORZITTER heet de heer Leijten welkom en hoopt dat de heer Leijten veel werk tot heil van de gemeente zal verrichten.

De heer LEYTEN dankt den voorzitter voor zijn woorden.

B. Ingekomen stukken:

a. Goedkeuring raadsbesluit d.d. 5 Maart 1940 tot stelling met het R.K. Kerkbestuur betreffende rentevrije lening.

Het lid LEYTEN vraagt of eenige bepaalde gronden ook bij het besluit vallen. Bij gronden had bij verworven of door gronden afgestaard worden. Indien dit het geval zou zijn, dan zou de toegang tot het kerkhof niet meer vrij zijn. Hij zonder dat een weg moeten aangegen.

De VOORZITTER zet een en ander uiteen en zegt dat de weg vrij blijft.

b. Mededeling van Ged. Staten d.d. 27 Maart 1940 tot het doen van uitgaven uit de begrooting 1940. V. k. a.

c. Proces-verbaal van opneming kas en boeken van den gemeente-ontvanger in het late kwartaal 1940. V. k. a.

d. Adres d.d. 25 Maart 1940 van H. Knippen, Stationstraat 5, betreffende zorg voor bulwerking.

B. en W. adviseeren dit stuk voor kennisgeving aan te nemen.

Het lid JANSEN wil dit verzoek niet zonder meer passeren. We moeten, zidus zgr, vrijgens de verschillende zeiten toezicht houden op de woning. De woning van de Stationsstraat had reeds lang onbewoonbaar verklaard moeten worden. Het gebeele gezinseleven lijdt wonder. Zgr. wijst vervolgens uitvoerig uit over het leven in zulke woningen.

De VOORZITTER zoopt hem tot de orde en vraagt hem zich tot het onderwerp te bepalen.

Het lid JANSEN betwist dat de gemeen, te zoo weinig heeft gedaan voor de woningbeide. Zgr. wijst op het tekort aan huurhuizen en wil den Raad in overweging geven dit vraagstuk te

Onderzoek Henk Simons en zijn samenvatting
https://www.bhic.nl/media/mierlo__lustoord_molenheide_henk-simons.pdf

Opdruk suikerzakjes

HOLLAND

RESTAURANT „LIDO"
MIERLO N.Br. — Tel. K 4927 - 200
FRANS RESTAURANT
-:-
Idyllisch gelegen aan bos en ven
Uitgestrekte terrassen
Ruime parkeergelegenheid

EINDHOVEN 8 X 3 56

ADR
JU
VO

Echte foto
=
656

Herrn. Hans Pfleging
Herne (west)
Landwehrweg 29
Deutschland

NDL-7

LIDO

a black page of history what they suppress

UNITED NATIONS

A

General Assembly

Distr.
GENERAL

A/RES/53/144
8 March 1999

Fifty-third session
Agenda item 110 (*b*)

RESOLUTION ADOPTED BY THE GENERAL ASSEMBLY

[*on the report of the Third Committee (A/53/625/Add.2)*]

53/144. Declaration on the Right and Responsibility of Individuals, Groups and Organs of Society to Promote and Protect Universally Recognized Human Rights and Fundamental Freedoms

The General Assembly,

Reaffirming the importance of the observance of the purposes and principles of the Charter of the United Nations for the promotion and protection of all human rights and fundamental freedoms for all persons in all countries of the world,

Taking note of Commission on Human Rights resolution 1998/7 of 3 April 1998,[1] in which the Commission approved the text of the draft declaration on the right and responsibility of individuals, groups and organs of society to promote and protect universally recognized human rights and fundamental freedoms,

Taking note also of Economic and Social Council resolution 1998/33 of 30 July 1998, in which the Council recommended the draft declaration to the General Assembly for adoption,

Conscious of the importance of the adoption of the draft declaration in the context of the fiftieth anniversary of the Universal Declaration of Human Rights,[2]

---

[1] See *Official Records of the Economic and Social Council, 1998, Supplement No. 3* (E/1998/23), chap. II, sect. A.

[2] Resolution 217 A (III).

1. *Adopts* the Declaration on the Right and Responsibility of Individuals, Groups and Organs of Society to Promote and Protect Universally Recognized Human Rights and Fundamental Freedoms, annexed to the present resolution;

2. *Invites* Governments, agencies and organizations of the United Nations system and intergovernmental and non-governmental organizations to intensify their efforts to disseminate the Declaration and to promote universal respect and understanding thereof, and requests the Secretary-General to include the text of the Declaration in the next edition of *Human Rights: A Compilation of International Instruments*.

85th plenary meeting
9 December 1998

ANNEX

Declaration on the Right and Responsibility of Individuals, Groups and Organs of Society to Promote and Protect Universally Recognized Human Rights and Fundamental Freedoms

The General Assembly,

Reaffirming the importance of the observance of the purposes and principles of the Charter of the United Nations for the promotion and protection of all human rights and fundamental freedoms for all persons in all countries of the world,

Reaffirming also the importance of the Universal Declaration of Human Rights[2] and the International Covenants on Human Rights[3] as basic elements of international efforts to promote universal respect for and observance of human rights and fundamental freedoms and the importance of other human rights instruments adopted within the United Nations system, as well as those at the regional level,

Stressing that all members of the international community shall fulfil, jointly and separately, their solemn obligation to promote and encourage respect for human rights and fundamental freedoms for all without distinction of any kind, including distinctions based on race, colour, sex, language, religion, political or other opinion, national or social origin, property, birth or other status, and reaffirming the particular importance of achieving international cooperation to fulfil this obligation according to the Charter,

Acknowledging the important role of international cooperation for, and the valuable work of individuals, groups and associations in contributing to, the effective elimination of all violations of human rights and fundamental freedoms of peoples and individuals, including in relation to mass, flagrant or systematic violations such as those resulting from apartheid, all forms of racial discrimination, colonialism, foreign domination or occupation, aggression or threats to national sovereignty, national unity or territorial integrity and from the refusal to recognize the right of peoples to self-determination and the right of every people to exercise full sovereignty over its wealth and natural resources,

[3] Resolution 2200 A (XXI), annex.

Recognizing the relationship between international peace and security and the enjoyment of human rights and fundamental freedoms, and mindful that the absence of international peace and security does not excuse non-compliance,

Reiterating that all human rights and fundamental freedoms are universal, indivisible, interdependent and interrelated and should be promoted and implemented in a fair and equitable manner, without prejudice to the implementation of each of those rights and freedoms,

Stressing that the prime responsibility and duty to promote and protect human rights and fundamental freedoms lie with the State,

Recognizing the right and the responsibility of individuals, groups and associations to promote respect for and foster knowledge of human rights and fundamental freedoms at the national and international levels,

Declares:

Article 1

Everyone has the right, individually and in association with others, to promote and to strive for the protection and realization of human rights and fundamental freedoms at the national and international levels.

Article 2

1. Each State has a prime responsibility and duty to protect, promote and implement all human rights and fundamental freedoms, *inter alia*, by adopting such steps as may be necessary to create all conditions necessary in the social, economic, political and other fields, as well as the legal guarantees required to ensure that all persons under its jurisdiction, individually and in association with others, are able to enjoy all those rights and freedoms in practice.

2. Each State shall adopt such legislative, administrative and other steps as may be necessary to ensure that the rights and freedoms referred to in the present Declaration are effectively guaranteed.

Article 3

Domestic law consistent with the Charter of the United Nations and other international obligations of the State in the field of human rights and fundamental freedoms is the juridical framework within which human rights and fundamental freedoms should be implemented and enjoyed and within which all activities referred to in the present Declaration for the promotion, protection and effective realization of those rights and freedoms should be conducted.

Article 4

Nothing in the present Declaration shall be construed as impairing or contradicting the purposes and principles of the Charter of the United Nations or as restricting or derogating from the provisions of the

Universal Declaration of Human Rights,[2] the International Covenants on Human Rights[3] and other international instruments and commitments applicable in this field.

Article 5

For the purpose of promoting and protecting human rights and fundamental freedoms, everyone has the right, individually and in association with others, at the national and international levels:

(*a*) To meet or assemble peacefully;

(*b*) To form, join and participate in non-governmental organizations, associations or groups;

(*c*) To communicate with non-governmental or intergovernmental organizations.

Article 6

Everyone has the right, individually and in association with others:

(*a*) To know, seek, obtain, receive and hold information about all human rights and fundamental freedoms, including having access to information as to how those rights and freedoms are given effect in domestic legislative, judicial or administrative systems;

(*b*) As provided for in human rights and other applicable international instruments, freely to publish, impart or disseminate to others views, information and knowledge on all human rights and fundamental freedoms;

(*c*) To study, discuss, form and hold opinions on the observance, both in law and in practice, of all human rights and fundamental freedoms and, through these and other appropriate means, to draw public attention to those matters.

Article 7

Everyone has the right, individually and in association with others, to develop and discuss new human rights ideas and principles and to advocate their acceptance.

Article 8

1. Everyone has the right, individually and in association with others, to have effective access, on a non-discriminatory basis, to participation in the government of his or her country and in the conduct of public affairs.

2. This includes, *inter alia*, the right, individually and in association with others, to submit to governmental bodies and agencies and organizations concerned with public affairs criticism and proposals for improving

their functioning and to draw attention to any aspect of their work that may hinder or impede the promotion, protection and realization of human rights and fundamental freedoms.

Article 9

1. In the exercise of human rights and fundamental freedoms, including the promotion and protection of human rights as referred to in the present Declaration, everyone has the right, individually and in association with others, to benefit from an effective remedy and to be protected in the event of the violation of those rights.

2. To this end, everyone whose rights or freedoms are allegedly violated has the right, either in person or through legally authorized representation, to complain to and have that complaint promptly reviewed in a public hearing before an independent, impartial and competent judicial or other authority established by law and to obtain from such an authority a decision, in accordance with law, providing redress, including any compensation due, where there has been a violation of that person's rights or freedoms, as well as enforcement of the eventual decision and award, all without undue delay.

3. To the same end, everyone has the right, individually and in association with others, *inter alia*:

(*a*) To complain about the policies and actions of individual officials and governmental bodies with regard to violations of human rights and fundamental freedoms, by petition or other appropriate means, to competent domestic judicial, administrative or legislative authorities or any other competent authority provided for by the legal system of the State, which should render their decision on the complaint without undue delay;

(*b*) To attend public hearings, proceedings and trials so as to form an opinion on their compliance with national law and applicable international obligations and commitments;

(*c*) To offer and provide professionally qualified legal assistance or other relevant advice and assistance in defending human rights and fundamental freedoms.

4. To the same end, and in accordance with applicable international instruments and procedures, everyone has the right, individually and in association with others, to unhindered access to and communication with international bodies with general or special competence to receive and consider communications on matters of human rights and fundamental freedoms.

5. The State shall conduct a prompt and impartial investigation or ensure that an inquiry takes place whenever there is reasonable ground to believe that a violation of human rights and fundamental freedoms has occurred in any territory under its jurisdiction.

Article 10

No one shall participate, by act or by failure to act where required, in violating human rights and fundamental freedoms and no one shall be subjected to punishment or adverse action of any kind for refusing to do so.

Article 11

Everyone has the right, individually and in association with others, to the lawful exercise of his or her occupation or profession. Everyone who, as a result of his or her profession, can affect the human dignity, human rights and fundamental freedoms of others should respect those rights and freedoms and comply with relevant national and international standards of occupational and professional conduct or ethics.

Article 12

1. Everyone has the right, individually and in association with others, to participate in peaceful activities against violations of human rights and fundamental freedoms.

2. The State shall take all necessary measures to ensure the protection by the competent authorities of everyone, individually and in association with others, against any violence, threats, retaliation, de facto or *de jure* adverse discrimination, pressure or any other arbitrary action as a consequence of his or her legitimate exercise of the rights referred to in the present Declaration.

3. In this connection, everyone is entitled, individually and in association with others, to be protected effectively under national law in reacting against or opposing, through peaceful means, activities and acts, including those by omission, attributable to States that result in violations of human rights and fundamental freedoms, as well as acts of violence perpetrated by groups or individuals that affect the enjoyment of human rights and fundamental freedoms.

Article 13

Everyone has the right, individually and in association with others, to solicit, receive and utilize resources for the express purpose of promoting and protecting human rights and fundamental freedoms through peaceful means, in accordance with article 3 of the present Declaration.

Article 14

1. The State has the responsibility to take legislative, judicial, administrative or other appropriate measures to promote the understanding by all persons under its jurisdiction of their civil, political, economic, social and cultural rights.

2. Such measures shall include, *inter alia*:

(*a*) The publication and widespread availability of national laws and regulations and of applicable basic international human rights instruments;

(*b*) Full and equal access to international documents in the field of human rights, including the periodic reports by the State to the bodies established by the international human rights treaties to which it is a party, as well as the summary records of discussions and the official reports of these bodies.

3. The State shall ensure and support, where appropriate, the creation and development of further independent national institutions for the promotion and protection of human rights and fundamental freedoms

in all territory under its jurisdiction, whether they be ombudsmen, human rights commissions or any other form of national institution.

Article 15

The State has the responsibility to promote and facilitate the teaching of human rights and fundamental freedoms at all levels of education and to ensure that all those responsible for training lawyers, law enforcement officers, the personnel of the armed forces and public officials include appropriate elements of human rights teaching in their training programme.

Article 16

Individuals, non-governmental organizations and relevant institutions have an important role to play in contributing to making the public more aware of questions relating to all human rights and fundamental freedoms through activities such as education, training and research in these areas to strengthen further, *inter alia*, understanding, tolerance, peace and friendly relations among nations and among all racial and religious groups, bearing in mind the various backgrounds of the societies and communities in which they carry out their activities.

Article 17

In the exercise of the rights and freedoms referred to in the present Declaration, everyone, acting individually and in association with others, shall be subject only to such limitations as are in accordance with applicable international obligations and are determined by law solely for the purpose of securing due recognition and respect for the rights and freedoms of others and of meeting the just requirements of morality, public order and the general welfare in a democratic society.

Article 18

1. Everyone has duties towards and within the community, in which alone the free and full development of his or her personality is possible.

2. Individuals, groups, institutions and non-governmental organizations have an important role to play and a responsibility in safeguarding democracy, promoting human rights and fundamental freedoms and contributing to the promotion and advancement of democratic societies, institutions and processes.

3. Individuals, groups, institutions and non-governmental organizations also have an important role and a responsibility in contributing, as appropriate, to the promotion of the right of everyone to a social and international order in which the rights and freedoms set forth in the Universal Declaration of Human Rights and other human rights instruments can be fully realized.

Article 19

Nothing in the present Declaration shall be interpreted as implying for any individual, group or organ of society or any State the right to engage in any activity or to perform any act aimed at the destruction of the rights and freedoms referred to in the present Declaration.

Article 20

Nothing in the present Declaration shall be interpreted as permitting States to support and promote activities of individuals, groups of individuals, institutions or non-governmental organizations contrary to the provisions of the Charter of the United Nations.

Statuut + handelsregister

AFSCHRIFT

Op vijftien oktober negentienhonderd drie en negentig ----------
verscheen voor mij, Meester Johannes Petrus Joseph van Knegsel, ----
kandidaat-notaris, wonende te Budel-Dorplein, gemeente Budel, ------
hierna te noemen notaris, als plaatsvervanger van Henricus Gerardus
Maria Theresia Derks, notaris te Budel: ----------
de Heer **Joannes Petrus van den Wittenboer**, planned change agent, ---
volgens zijn verklaring geboren te Mierlo veertien mei negentien- --
honderd vijf en vijftig, zonder woonplaats en adres, maar wel ------
ingeschreven in het Centraal persoonsregiser te 's-Gravenhage en ---
zijn postadres hebbende: Postbus 324, 5660 AH Geldrop, van ---------
Nederlandse nationaliteit, ongehuwd en nooit gehuwd geweest. -------
De comparant verklaarde een stichting op te richten welke zal worden
geregeerd door de volgende statuten: ----------
NAAM, ZETEL EN TIJDSDUUR ----------
Artikel 1 ----------
1. De stichting draagt de naam: **Intermediaire Stichting van de** -----
Universele Verklaring van de Rechten van de Mens. ----------
De stichting kan zich in het maatschappelijk verkeer ook bedienen
van de naam: **Intermediary Foundation of the Universal Declaration
of Human Rights**. ----------
2. De stichting is gevestigd te **Geldrop**. ----------
3. De stichting is opgericht voor onbepaalde tijd. ----------
DOELSTELLING ----------
Artikel 2 ----------
De stichting heeft ten doel het bemiddelen inzake aangelegenheden --
van de rechten van de mens in de ruimste zin des woords. ----------
BESTUUR EN VERTEGENWOORDIGING ----------
Artikel 3 ----------
1. Het bestuur van de stichting bestaat uit ten minste één lid. ----
2. De bestuursleden benoemen uit hun midden een voorzitter, een --
secretaris en een penningmeester, ----------
De voorzitter kan ook worden aangeduid als chairman, de ---------
secretaris als secretary en de penningmeester als treasurer, ----
terwijl bestuursleden zonder functie aangeduid kunnen worden ----
als members. ----------
Deze functies kunnen in één persoon worden verenigd. ----------
3. Met inachtneming van het bepaalde in het eerste lid van dit arti-
kel beslist het bestuur zelf over het aantal leden waaruit het
zal bestaan en voorziet het zelf in de toekomstige vakatures. -
Artikel 4. ----------
Het bestuurslidmaatschap eindigt door: ----------
a. ontslagname; ----------
b. overlijden; ----------
c. faillissement of onder-curatelestelling; ----------
d. ongevraagd ontslag en ontslag door de Rechtbank. ----------
Ongevraagd ontslag kan door het bestuur worden verleend met een
meerderheid van tenminste twee/derde van het aantal zitting heb-
bende bestuursleden in een speciaal daartoe belegde ----------
vergadering. ----------
Artikel 5. ----------
1. De stichting wordt vertegenwoordigd hetzij door het voltallige bestuur, -
door ten minste twee gezamelijk handelende bestuursleden, met dien verstande dat --
indien het bestuur uit één lid bestaat dit lid zelfstandig tot ----------
tot vertegenwoordiging bevoegd is. ----------

Deze vertegenwoordiging omvat tevens het sluiten van overeenkomsten tot het kopen, vervreemden of bezwaren van registergoederen, het sluiten van overeenkomsten, waarbij de stichting zich als borg of hoofdelijk medeschuldenaar verbindt, zich voor een derde sterk maakt of zich tot zekerheidstelling voor een schuld van een derde verbindt. ----------

2. Alle besluiten worden genomen met gewone meerderheid van stemmen, tenzij deze statuten een andere meerderheid voorschrijven. ------

BOEKJAAR EN GELDMIDDELEN. ----------

Artikel 6. ----------

Het boekjaar valt samen met het kalenderjaar. ----------

Artikel 7. ----------

De geldmiddelen van de stichting bestaan uit: ----------

a. het aanvangskapitaal; ----------

b. subsidies en giften; ----------

c. alle andere haar toevallende baten. ----------

Artikel 8. ----------

Jaarlijks binnen drie maanden na afloop van het boekjaar wordt door de penningmeester een schriftelijke rekening en verantwoording van de financiële gang van zaken over het afgelopen boekjaar opgemaakt.- De goedkeuring van deze stukken door het bestuur strekt tot décharge voor de penningmeester over het betreffende boekjaar. ----------

STATUTENWIJZIGING EN ONTBINDING. ----------

Artikel 9. ----------

Het bestuur is bevoegd wijziging in deze statuten aan te brengen, onverminderd de bevoegdheid van de rechtbank als bedoeld in de artikelen 294 en 296 Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek. ----------

Voor de wijziging van de statuten wordt vereist een bestuursbesluit genomen met een meerderheid van tenminste twee/derde van de in ----- functie zijnde bestuursleden in een speciaal daartoe belegde vergadering. ----------

Artikel 10. ----------

De stichting wordt ontbonden door een besluit van het bestuur en in de gevallen vermeld in het tweede boek van het Burgerlijk Wetboek.-- Voor ontbinding wordt vereist een bestuursbesluit genomen met een meerderheid van tenminste twee/derde van de in functie zijnde bestuursleden in een speciaal daartoe belegde vergadering .----------

Artikel 11. ----------

Ingeval van ontbinding treden de bestuursleden op als liquidateuren. Een eventueel batig saldo der liquidatie zal worden aangewend voor een doel dat aan het doel van de stichting zo nauw mogelijk verwant is. ----------

(HUISHOUDELIJK) REGLEMENT. ----------

Artikel 12. ----------

Tot nadere uitwerking van deze statuten, kan door het bestuur der stichting een huishoudelijk reglement worden vastgesteld. ----------

Ook kan het bestuur andere reglementen vaststellen. ----------

SLOTBEPALING ----------

Artikel 13. ----------

In gevallen waarin deze statuten niet voorzien, beslist het bestuur.-- Tenslotte verklaarde de comparant, dat het bestuur voor de eerste ---- maal zal bestaan uit één lid, te weten de oprichter, zowel in de ----- functie van voorzitter als in die van secretaris als in die van ------ penningmeester.

Waarvan akte, ---
in minuut, is verleden te Budel op de datum in het hoofd van deze ---
akte vermeld. ----------
Na zakelijke opgave van de inhoud van deze akte aan de comparant ----
heeft deze verklaard van de inhoud van deze akte te ----------
hebben kennisgenomen en op volledige voorlezing daarvan geen prijs --
te stellen. ----------
Vervolgens is deze akte na beperkte voorlezing door de comparant en -
mij, notaris, ondertekend. ----------
(getekend) J.v.d.Wittenboer; J.v.Knegsel. ----------

UITGEGEVEN VOOR AFSCHRIFT:

Uittreksel Handelsregister Kamer van Koophandel

KvK-nummer 41092925

Rechtspersoon

RSIN	803187269
Rechtsvorm	Stichting
Statutaire naam	Intermediaire Stichting van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens
Statutaire zetel	Geldrop
Bezoekadres	Kastanje 28, 5731NK Mierlo
Postadres	Postbus 324, 5660AH Geldrop
Telefoonnummer	0650425552
Datum akte van oprichting	15-10-1993
Activiteiten	SBI-code: 94996 - Overige ideële organisaties Ideële organisaties

Bestuurder

Naam	van den Wittenboer, Joannes Petrus
Geboortedatum en -plaats	14-05-1955, Mierlo
Datum in functie	15-10-1993
Titel	Voorzitter/secretaris/penningmeester
Bevoegdheid	Alleen/zelfstandig bevoegd

Uittreksel is vervaardigd op 28-10-2018 om 10.53 uur.

Waarmerk KvK

Dit uittreksel is gewaarmerkt met een digitale handtekening en is een officieel bewijs van inschrijving in het Handelsregister. In Adobe kunt u de handtekening bovenin het scherm controleren. Meer informatie hierover vindt u op www.kvk.nl/egd. De Kamer van Koophandel adviseert dit uittreksel alleen digitaal te gebruiken zodat de integriteit van het document gewaarborgd en de ondertekening verifieerbaar blijft.

2018-10-28 10:53:34

Uittreksel Handelsregister Kamer van Koophandel

KvK-nummer 17090220

Onderneming

Handelsnaam	Audio-Rarities
Rechtsvorm	Eenmanszaak
Startdatum onderneming	31-08-1995
Activiteiten	SBI-code: 46435 - Groothandel in beeld- en geluidsdragers
Werkzame personen	0

Vestiging

Vestigingsnummer	000010995021
Handelsnaam	Audio-Rarities
Bezoekadres	Kastanje 28, 5731NK Mierlo
Postadres	Postbus 324, 5660AH Geldrop
Telefoonnummer	0650425552
Datum vestiging	31-08-1995
Activiteiten	SBI-code: 46435 - Groothandel in beeld- en geluidsdragers Groothandel in cd's en Mp3 (smal assortiment met slechts één enkel product "Hitler's Inferno)
Werkzame personen	0

Eigenaar

Naam	van den Wittenboer, Joannes Petrus
Geboortedatum en -plaats	14-05-1955, Mierlo
Adres	Kastanje 28, 5731NK Mierlo
Datum in functie	31-08-1995

Uittreksel is vervaardigd op 28-10-2018 om 10.46 uur.

Waarmerk KvK

Dit uittreksel is gewaarmerkt met een digitale handtekening en is een officieel bewijs van inschrijving in het Handelsregister. In Adobe kunt u de handtekening bovenin het scherm controleren. Meer informatie hierover vindt u op www.kvk.nl/egd. De Kamer van Koophandel adviseert dit uittreksel alleen digitaal te gebruiken zodat de integriteit van het document gewaarborgd en de ondertekening verifieerbaar blijft.

2018-10-28 10:46:49

Verweesde werken

Om instellingen zoals publiek toegankelijke bibliotheken, onderwijsinstellingen en musea, alsook archieven, instellingen voor cinematografisch- of geluidserfgoed en publieke omroeporganisaties rechtszekerheid te bieden, voorziet deze uitzondering in de auteurswet dat ze **voor** taken van algemeen nut verweesde werken uit hun collecties mogen digitaliseren, indexeren, catalogiseren, behouden, restaureren en tenslotte beschikbaar stellen. Onder verweesd werk wordt in de wetgeving een werk of fonogram verstaan, waarvan geen of niet alle rechthebbenden zijn geïdentificeerd, of zelfs indien één of meer rechthebbenden wel zijn geïdentificeerd, niet alle ervan zijn opgespoord ondanks dat een zorgvuldig onderzoek naar de rechthebbenden is uitgevoerd en dat zorgvuldig onderzoek geregistreerd is. Verweesde werken kunnen tekstueel van aard zijn: boeken, kranten, tijdschriften, dagbladen of andere geschriften. Daarnaast dekt de wet ook audiovisuele en cinematografische werken, (richtlijn nr. 2012/28/EU inzake bepaalde toegestane gebruikswijzen van verweesde werken).

WODC

"Digitale ontsluiting van historische archieven en verweesde werken"
Universiteit Utrecht
Een inventarisatie:Onderzoek in opdracht van het WODC (Ministerie van Justitie)
Mirjam Elferink
Allard Ringnalda
Utrecht 14 juli 2008
(158 blz / pdf)

UNITED STATES HOLOCAUST MEMORIAL MUSEUM

Hitler's inferno : words and music of Nazi Germany

Publication | Library Call Number: CD-0204

Variant Title

Hitler's inferno in words, in music 1932-1945
Marching songs of Nazi Germany

Format

Nonmusical sound recording

Published

AH Geldrop, Netherlands : Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights, 1995

Language

German

Expand all

About This Publication

Keywords and Subjects

Holdings

Record last modified: 2017-03-22 17:35:00
This page: https://collections.ushmm.org/search/catalog/bib256113

Bookmark | Email | Print

AVAILABILITY

Not Digitized

Not Available for Research

PLAN A RESEARCH VISIT

CHECK NEARBY LIBRARIES

LIBRARIAN VIEW

GIVE FEEDBACK

Learn About the Holocaust

These additional online resources from the U.S. Holocaust Memorial Museum will help you learn more about the Holocaust and research your family history.

Holocaust Encyclopedia

The Holocaust Encyclopedia provides an overview of the Holocaust using text, photographs, maps, artifacts, and personal histories.

Holocaust Survivors and Victims Resource Center

Research family history relating to the Holocaust and explore the Museum's collections about individual survivors and victims of the Holocaust and Nazi persecution.

Encyclopedia of Camps and Ghettos

Learn about over 1,000 camps and ghettos in Volume I and II of this encyclopedia, which are available as a free PDF download. This reference provides text, photographs, charts, maps, and extensive indexes.

Further Your Research

- ABOUT THE MUSEUM'S COLLECTIONS
- PLAN A RESEARCH VISIT
- ASK A RESEARCH QUESTION
- BIBLIOGRAPHIES
- DONATE TO THE COLLECTION

UNITED STATES HOLOCAUST MEMORIAL MUSEUM

100 Raoul Wallenberg Place, SW
Washington, DC 20024-2126
Main telephone: 202.488.0400
TTY: 202.488.0406

Get the Latest News

Today at the Museum
Plan Your Visit
Admission and Tickets
Calendar of Events
Support the Museum

Holocaust Encyclopedia
Information for Students
Resources for Professionals and Student Leaders
Resources for Educators
Resources for Academics and Research
Collections Search
Holocaust Survivors and Victims Resource Center

ABOUT THE MUSEUM CONTACT THE MUSEUM TERMS OF USE PRIVACY ACCESSIBILITY LEGAL

THE NATIONAL LIBRARY OF ISRAEL

“Hitler’s Inferno” record

https://www.nli.org.il/en/items/NNL_MUSIC_AL003462223/NLI

HITLER'S INFERNO in words, in music 1932-1945 Marching Songs of Nazi Germany. .[sound recording]

Music Recording

Share

Details

Title	HITLER'S INFERNO in words, in music 1932-1945 Marching Songs of Nazi Germany. .[sound recording]
Creation Date	196?
Genre	Verbal discourse Marches
Notes	A KINOR RELEASE
Additional Place	1932-45
Format	1 סטריאו ,סל"ד 33 1/3 : תקליט 12 אינץ'..
Language	No linguistic content
Call Number	JR 05049 CD 04535 (W)
Access Rights	גישה מקוונת ניתנת בבניין הספרייה בלבד
System Number	990034622230205171
Links	CD-04535_Jr-5049 JR-05049 Side A JR-05049 Side B JR-05049 - Photos

Possible uses

MARC RECORDS

Tags

Verbal discourse lat
Marches lat
שירי לכת heb
שיח סילוני heb

Have more information? Found a mistake? Help us complete missing information

More on this subject

USHMM

Holocaust Remembrance

2016-2017

UNESCO- Europese Commissie

13.02.2016 - ODG

UNESCO strengthens partnership with United States Holocaust Memorial Museum

On 11 February, the Director General emphasized the need to address the root causes of anti-semitism and countering the extremist narrative of hate during the visit to the United States Holocaust Memorial Museum (USHMM), a strong partner of UNESCO in the field of education on the Holocaust and genocides.

Ms Bokova met with the Memorial Director Sara Bloomfield, the Vice Chairman of the memorial's Council Allan Holt, the White House Jewish Community Liaison Matt Nosanchuk, representatives of the U.S. State Department and Jewish organizations, and members of the museum's Memorial Council.

During the meeting, she spoke about the programmes of UNESCO that advance the agenda of tolerance, diversity and cultural sensitivity.

"Our work includes educating young people against hate speech and seeking out ways in which we can counter the radicalization of young people, especially online".

As the Director-General viewed the museum extensive exhibit on the Holocaust, her concern turned to extracting the lessons of this tragic history and the responsibility of the individual to fight for social inclusion and tolerance.

She thanked the Museum for the excellent and sustained cooperation with UNESCO, in particular for the recent launch of the UNESCO-USHMM Conference for International Holocaust Education, which will gather every two years educators from all across the globe for training, and for the presentation at

UNESCO of the USHMM’s exhibition State of Deception: the Power of Nazi propaganda.

Ms Bloomfield underlined the central role played by UNESCO in disseminating information and knowledge about the history of the Holocaust worldwide and its important function as a catalyst for organizations committed to education and the prevention of genocide.

Ms Bokova and Bloomfield also focused on the threat of antisemitism, including denial and relativization of the Holocaust, and how to fight against it through education, and discussed the initiatives taken by the Museum to alert about the danger of genocide and mass atrocities in the contemporary world, including in the context of ongoing conflicts in Iraq and Syria.

USHMM

NOVEMBER 3, 2016

Katharina von Schnurbein is the European Commission's Coordinator on Combating Antisemitism. Von Schnurbein works with EU Member States, the European Parliament, civil society organizations, and academia to strengthen policy responses to antisemitism, as well as to hate crimes and discrimination more broadly.

AUDIO:

https://archive.org/details/katharina-von-schnurbein

•
Toespraak van Commissaris Jourová ter gelegenheid van Internationale Holocaust Remembrance Day
•
SPEECH 24 januari 2017

Toespraak van Commissaris Jourová ter gelegenheid van Internationale Holocaust Remembrance Day

excellences,
Geachte opperrabbijn Lau,
Dames en heren,

Het is een eer om hier vandaag aanwezig te zijn bij u ter gelegenheid van Holocaust Remembrance Day later deze week. Het herinneren van de wreedheden van de Shoah is moeilijk; het voelt als pijn in mijn hart en een draai in de maag. Ik kan alleen maar voorstellen wat een Yom HaShoah moet zijn als voor de Joodse gemeenschap, hoe het zou zijn om te onthouden moet zijn het vergaan van de familie, van de voorouders. Dit jaar hebben we markeren de 75ste verjaardag van de Wannsee-conferentie, een90 minuten durende vergadering die verborgen het lot van het Europese jodendom. In de moderne democratieën hebben we de neiging om te denken dat de instellingen en de civiele diensten te garanderen beschaving, vooruitgang en de rechtsstaat. 75 jaar geleden een dergelijke gestructureerde en goed beschouwd instellingen kwamen bij elkaar om plannen, organiseren en uit te voeren in koude bureaucratische taal de vernietiging van een essentieel onderdeel van de Europese bevolking - de Joden. Wij hebben geen criminelen, sadisten of gekken, maar van bestuurders, advocaten, rechters en technocraten die spreken vaak niet meer dan het ondertekenen van papieren, het ontwikkelen van de dienstregeling, het toevoegen van nummers en het deelnemen aan conferenties

doen. Ze waren in staat om het vernietigen van een heel volk bij zitten op hun bureau. De late Zygmunt Baumann sprak over het idee van de 'Endlösung' als resultaat van bureaucratische cultuur: *"We weten van vele slachtingen, pogroms, moorden massa ', inderdaad gevallen niet ver verwijderd van genocide, die zonder moderne bureaucratie hebben gepleegd, (...). De Holocaust was echter duidelijk ondenkbaar zonder een dergelijke bureaucratie. "* Het opbouwen van veerkracht en burgermoed onder het personeel bij de Europese instellingen is een doel van onze jaarlijkse interne Training commissie die we organiseren ter gelegenheid van de Internationale Herdenkingsdag voor de Holocaust en ik kijk uit naar de ontmoeting met de deelnemers aan het einde van een volledige dag van leren en workshops aanstaande Donderdag. Op een grotere schaal, vorige maand de onlangs opgerichte groep op hoog niveau over de bestrijding van racisme, vreemdelingenhaat en andere vormen van onverdraagzaamheid gesproken over het onderwerp van de opleiding van politie en justitie met de EU-lidstaten en de civiele maatschappij. We zullen binnenkort publiceren belangrijkste uitgangspunten voor de opleiding haatmisdaad. Het afgelopen jaar een aantal overlevenden van de Holocaust is overleden, onder wie Nobelprijswinnaar Elie Wiesel, die- *Net als u, Rabbi Lau* - werd opgesloten in concentratiekamp Buchenwald waar zijn vader omgekomen. overal zijn leven probeerde hij woorden voor de wreedheden van de Shoah te vinden, aan te dringen dat *"Memory een heilige plicht van alle is geworden mensen van goede wil "*. Zoals de overlevenden voorbijgaan we moeten de dragers van hun berichten te worden. De Europese Unie is het volledig eens met deze plicht. In deze moeilijke tijden, is het cruciaal om te onthouden waar we begonnen. Het geheugen is niet alleen een herinnering aan het verleden, het is een leidraad voor de toekomst geen fouten te herhalen, niet te vallen in de Hetzelfde vallen, niet te laten discriminatie en haat opnieuw verspreiden. Antisemitisme vandaag verschijnt in vele vormen en is niet altijd gemakkelijk te ontmaskeren. In mei 2016 de International Holocaust Remembrance Alliance (IHRA), waar de 24 EU-lidstaten zijn lid, aangenomen met eenparigheid van stemmen een definitie van antisemitisme als een niet-bindend instrument. De Commissie verwelkomt ieder initiatief gericht op voorkoming en bestrijding van antisemitisme. Ter gelegenheid van dit jaar de Holocaust Remembrance Day zullen we maken de IHRA definitie beschikbaar op onze website gewijd aan de strijd tegen antisemitisme. Ik kan u verzekeren, ik persoonlijk, en de Europese Commissie als geheel, zijn vastbesloten om antisemitisme te bestrijden in al zijn vormen. Er zijn, natuurlijk, voor de hand liggende gevallen van antisemitisme, omdat meer dan 70 jaar na de Shoah,

Antisemitische incidenten blijven schrikbarend hoog te zijn: bijvoorbeeld, verklaren de Holocaust Memorial site in het hart van Berlijn een schande voor Duitsland is een van hen. We zullen dergelijke herschrijving van de Europese geschiedenis, zoals pogingen om niet tolereren uitsterven van de herinnering aan de Holocaust in lijn met een nationalistische en antisemitische agenda. Een ander duidelijk Antisemitische incidenten zijn brandstichting aanslagen op synagogen: Er is geen rechtvaardiging voor Molotov cocktails in tempels wordt gegooid. Geen conflict overal in de wereld rechtvaardigt geweld tegen joden of andere persoon op Europese bodem. In plaats van: We zullen doorgeven aan het geheugen dat synagoges, met inbegrip van de synagoge in Wuppertal, werden verbrand op Crystal nacht in november 1938. En we zullen herinneren waar deze vlammen geleid. En Antisemitisme kan soms verschuilen achter antizionisme. We hebben gezien in Europa, in diverse University campussen, een betreurenswaardig en gevaarlijk samensmelting van Jodenhaat en vooringenomen gedrag ten opzichte van Israël als een staat. Ik ben van plan om Israël te bezoeken dit jaar en om te zien onder andere hoe we verder krachten kunnen bundelen in de preventie en de strijd tegen antisemitisme. Ten derde, religieus extremisme: oproepen tot, medeplichtigheid aan of rechtvaardigen het doden of beschadigen van de Joden in de naam van een radicale ideologie of een extremistische kijk op religie is niet alleen Antisemitische, het is ook beledigend voor onze moslim Europese bevolking, die ook slachtoffer van geweld. Het is gewoon een strafbaar feit en moet worden vervolgd als zodanig. Het afgelopen jaar heeft teruggezien gruwelijke terreur aanslagen, waaronder de meest recente bestanden van het rijden vrachtwagens in menigte:

Nice-Berlin-Jeruzalem. Onze gedachten zijn bij de familie en de vrienden van de slachtoffers. En onze vastberadenheid kon niet sterker zijn ter voorkoming en bestrijding dergelijke aanvallen gedreven door extremisten in zoveel delen van de wereld. Israël en Europa met soortgelijke bedreigingen. Op de recente [illegible] bestaan van de EU-Israël Seminar over de bestrijding van racisme en antisemitisme, nauwere samenwerking over de bestrijding van illegale online hate speech werd geïdentificeerd als een gemeenschappelijk doel. We beschouwen het als nuttig - samen met De lidstaten - om opnieuw af te dwingen onderwijs, niet alleen over de Holocaust, de pogroms en de donkere kanten, maar ook over het jodendom in een meer holistische manier, over de bijdrage die het Jodendom heeft geleverd aan de Europese geschiedenis en cultuur door de eeuwen heen. Het seminar ook gekeken naar manieren om het bereiken van de moslimgemeenschap

in deze context. Ik ben ervan overtuigd, als we streven ernaar om de Holocaust en de rol die het speelde in de opbouw van het naoorlogse Europa om moslim te leggen jeugd, moeten we ook zorgen om de discriminaties ze misschien zelf ondervinden aan te pakken. We moeten uitleggen waarin discriminatie heeft geleid tot in het verleden en waarom het zo belangrijk is om het te stoppen in een vroeg stadium. Tegelijkertijd moeten we niet in de val van generalisatie of stigmatisering: discriminatie en stigmatisering van moslims is aanzienlijk toegenomen en we vechten om deze trend te doorbreken. Haat kan niet toevertrouwd aan een hoek van de samenleving; vroeg of laat zal de lucht die we ademen allemaal besmetten. Daarom staan we alle vormen van haat en xenofobie te bestrijden.

Dames en heren,

Enkele weken geleden heeft de voormalige Duitse president Roman Herzog overleden. Hij was het die - in 1996 - verankerd in het Duitse recht de 27 januari als de herdenkingsdag van de nazi- slachtoffers. Op basis van dit initiatief van de dag werd in 2005 Internationale Holocaust Remembrance Day uitgeroepen door de Verenigde Naties, het markeren van de 60ste verjaardag van de bevrijding van het nazi-vernietigingskamp in Auschwitz Birkenau. Toch Holocaust ontkenners blijven om een publiek te hebben. De zogenaamde "harde" ontkenning van de Holocaust strafbaar door de wet. Dit geldt ook voor het ontkennen dat de holocaust ooit gebeurd, dat Auschwitz bestonden of Europese wetgeving stelt: "publiekelijk vergoelijken, ontkennen of verregaand bagatelliseren van genocide, misdaden tegen de menselijkheid en oorlogsmisdaden". Maar wat vaak gezien wordt als "subtiele" ontkenning van de Holocaust is veel moeilijker te ontmaskeren. Subtiele ontkenning van de Holocaust beschuldigt de Joden als volk of anderen van overdrijven van de Shoah,of de Holocaust proberen te kleineren door te wijzen op andere situaties die gebeuren in de wereld. Ik geloof dat ontkenning van de Holocaust in welke manier dan ook heeft geen plaats in onze samenleving. Op donderdag, in samenwerking met het Europees Joods Congres en de Amerikaanse Holocaust Memorial Museum, we zal screening van de film "denial" hier in Brussel. De film laat zien hoe Professor Deborah Lipstadt werd aangeklaagd wegens smaad in Groot-Brittannië in 1996 door de holocaust ontkenner David Irving nadat ze hem een leugenaar noemde in een van haar boeken. De zaak vond plaats in een rechtbank in Londen.

De rechter deed uitspraak in de zaak tegen Irving in 2000, de rechter vond dat hij niet belasterd was door Lipstadt. We zijn erg blij dat na de screening van de hoofdpersoon van de film, Professor Lipstadt, zal deelnemen aan een debat met mijn collega Frans Timmermans, Commission's eerste vice-president in een debat gemodereerd door Sara Bloomfield, de directeur van het US Holocaust Memorial Museum.

Dames en heren,

In het licht van de stijgende Antisemitische en andere vormen van haat, in het gezicht van de stijgende Antisemitische incidenten en zolang als Holocaust ontkenners zijn nog steeds rond, de Europese Commissie is vastbesloten om te voorkomen en te bestrijden Antisemitisme in al zijn vormen en om ervoor te zorgen dat de joden het leven dat ze willen in Europa leven kan leiden. Ik geloof dat het tijd om de krachten te bundelen om te stoppen met werken in onze eigen kleine hoekjes, de verschillen die we met betrekking zou kunnen hebben te negeren naar andere kwesties en op te komen voor een gemeenschappelijke strijd tegen haat en antisemitisme.

Bedankt voor jullie aandacht!

INTERNATIONAL
HOLOCAUST
REMEMBRANCE DAY

Sara J. Bloomfield
Director of the
US Holocaust Memorial Museum

Photo: European Commission / 26-01-2017

Frans Timmermans, first Vice-President of the EC, at the debate organised in Brussels on the occasion of the International Holocaust Remembrance Day. Photo Sara Bloomfield,Director USHMM, Frans Timmermans and Deborah Lipstadt, American historian.

European Commission Vice President Frans Timmermans joined historian Deborah Lipstadt and Museum director Sara Bloomfield for a discussion and screening in Brussels of the film Denial. *©European Union, 2017/Source: EC-Audiovisual Service/Photo: Lukasz Kobus*

Below: Scholars participating in a Mandel Center workshop examined rare photographic evidence with Museum professionals at the recently opened Shapell Center.

via
@ausch
target=

Museum +
History +
Visiting +
Education +

News

"Light of Remembrance" for Sara J. Bloomfield, director of United States Holocaust Memorial Museum

ps
04-03-2019

Sara J. Bloomfield, the director of the United States Holocaust Memorial Museum, has been awarded the highest recognition of the Auschwitz Memorial - the Light of Remembrance. The award was presented to her in Washington D.C. by the Director of the Auschwitz Museum, Dr. Piotr M. A. Cywiński. Polish Ambassador to the United States Piotr Wilczek attended the ceremony.

'Sara Bloomfield has been running the United States Holocaust Memorial Museum for twenty years. Her influence on the development of this institution is, therefore, enormous - both in terms of the development of infrastructure as well as all new publications, presentations of excellent monograph temporary exhibitions, the creation of thousands of larger and smaller events, conferences, meetings, and commemorations,' said Piotr Cywiński.

'Behind all this stands a serious, courageous educational concept, directed not only towards young Americans. It is an attempt to face not only the legacy of the Holocaust but also much broader activities concerning many manifestations of genocide all over the world,' emphasized Piotr Cywiński.

'The Auschwitz-Birkenau State Museum is at the forefront of the Holocaust memory movement, and the work of the Holocaust Museum would not be possible without our ongoing partnership with our many dedicated colleagues at the Auschwitz Museum. This award is very meaningful to us and is a fitting tribute to the very impressive professionals who work at both institutions,' said Sara Bloomfileld.

Sara Bloomfield has been the director of the United States Holocaust Memorial Museum since 1999. As part of her vision to build a global institution, she established the Museum's Institute for Holocaust Documentation; the Levine Institute for Holocaust Education; the Jack, Joseph, and Morton Mandel Center for Advanced Holocaust Studies; and the Simon-Skjodt Center for the Prevention of Genocide.

Ms. Bloomfield has played a role in several international negotiations. In 2007, the Museum's diplomatic efforts led to the opening of the largest closed Holocaust archive in the world, the International Tracing Service Archive in Bad Arolsen, Germany, which holds over 30 million pages of records on 17 million victims of Nazism. For the Museum's 10th Anniversary, she obtained the first-ever loan of Anne Frank's original writings, including parts of her diary. During the Balkan wars of the 1990s, working with U.S. diplomats, Croatian and Serbian officials, and representatives of the Serbian Orthodox Church in America, she negotiated an understanding to rescue endangered artifacts and archives that document the Holocaust in Croatia.

Ms. Bloomfield is a member of the International Auschwitz Council and has been a member of the board of the International Council of Museums/USA (ICOM/USA). She has been an advisor to museums around the world that address difficult history. In 2010, she received the Officers Cross of the Order of Merit of the Republic of Poland from the President of Poland, Lech Kaczynski.

The USHMM teaches the history and lessons of the Holocaust to audiences worldwide and inspires leaders and citizens to confront hatred, prevent genocide, and promote human dignity. A public-private partnership, the Museum has welcomed over 43 million visitors since it opened in 1993, including 100 heads of state. It reaches millions more every year through its outreach programs, traveling exhibitions, and multi-lingual web site, ushmm.org.

"Light of Remembrance", the award of the Auschwitz-Birkenau Memorial, is awarded to those who have made the most meritorious contributions to education about Auschwitz and the Holocaust. Professor Władysław Bartoszewski, Krystyna Oleksy, Avner Shalev, and Serge Klarsfeld have been honored with this award so far.

© 2020 | Auschwitz-Birkenau State Museum
Build by Ideo

Hitler’s Inferno

AUDIO RARITIES

2445

HITLER'S INFERNO

in words, in music 1932-1945

MARCHING SONGS OF NAZI GERMANY

HITLER'S INFERNO

In words, in music

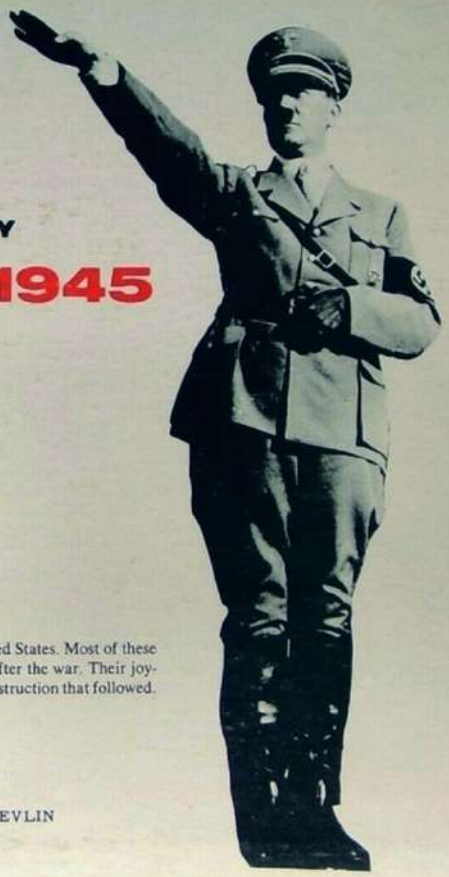

MARCHING SONGS OF NAZI GERMANY

1932-1945

contents

Adolf Hitler speaks in Rome. 1937
The crowds cheer and sing, "Deutschland Uber Alles"
The Nazi Storm Troopers sing, "Die Fahne Hoch" (Horst Wessel Lied)
The Nazi Storm Troopers sing, "Heil Hitler Dir!"
Paul Joseph Goebbels introduces Adolf Hitler, 1934

Adolf Hitler speaks in Vienna. 1939
The Nazi Storm Troopers sing, "Heil Deutschland"
The Nazi Storm Troopers sing, "Wenn Die S.S. Und Die S.A. Aufmarschiert"
The small Berlin school children sing, "Die Jugend Marschiert"
The defendents, (Goering, Hess, Von Ribbentrop, etc.) plead "Not Guilty" at the Nuremberg War Crimes Trial.

AUDIO RARITIES

2445

Never before has this shocking material been heard in the United States. Most of these songs and speeches were taken from German radio stations after the war. Their joyous quality is frightening, when one thinks of the murder and destruction that followed. It must never happen again in the civilized world.

NARRATION BY BILL FORREST

PRODUCTION STAGED BY MARY JO DEVLIN

stemra

Stichting Stemra

Buma/Stemra-huis
Prof. E.M. Meijerslaan 3
1183 AV Amstelveen
Telefoon 020-5407911

Postbus 725 1180 AS Amstelveen
Telefax 020-5407496
KvK Amsterdam S 198521

ABN•AMRO bank 43.30.73.500
ING bank 69.73.60.016
Postbank 372484

Aangesloten bij het
Internationaal Bureau voor
Mechanisch Reproduktierecht
BIEM te Parijs

INTERMEDIARY FOUNDATION OF THE
UNIVERSAL DECLARATION OF HUMAN RIGHTS
Postbus 324
5660 AH GELDROP
T.a.v. dhr. J.P. van den Wittenboer

Datum 24 maart 1994
Doorkiesnr 5407 232
Onze ref. GvL/MW
Betreft

Geachte heer Van den Wittenboer,

Naar aanleiding van uw schrijven d.d. 21/3 jl., doen wij u hierbij het adres toekomen van onze Amerikaanse zusterorganisatie, t.w.:

HARRY FOX AGENCY
205, East 42 Street
NEW YORK (N.Y. 10017)
Verenigde Staten

Met een vriendelijke groet,
STICHTING STEMRA

G.J. van Laar

THE HARRY FOX AGENCY, INC.
a subsidiary of NATIONAL MUSIC PUBLISHERS' ASSOCIATION, INC.

April 8, 1994

Mr. J.P. van den Wittenboer
Intermediary Foundation of the
Universal Declaration of
Human Rights
Postbus 324
5660 AH Geldrop
The Netherlands

Dear Mr. van den Wittenboer:

We are in receipt of your letter dated March 25 and regret to advise you that our database has no information on the record company AUDIO RARITIES.

However, STEMRA is the Dutch representative of our agency's repertoire, and will be able to handle any mechanical licensing and royalty issues arising from your audio documentary.

Kindest regards,

Audrey Chan
International Relations Coordinator

cc: Edward P. Murphy
Yoshio Inomata
Frank S. Rittman

205 EAST 42 STREET, NEW YORK, NEW YORK 10017 (212) 370-5330 FAX: (212) 953-2384

stemra

Stichting Stemra

Buma/Stemra-huis
Prof. E.M. Meijerslaan 3
1183 AV Amstelveen
Telefoon 020-5407911

Postbus 725 1180 AS Amstelveen
Telefax 020-5407496
KvK Amsterdam S 198521

ABN•AMRO bank 43.30.73.500
ING bank 69.73.60.016
Postbank 372484

Aangesloten bij het
Internationaal Bureau voor
Mechanisch Reproduktierecht
BIEM te Parijs

Intermediary Foundation of the Universal Declaration of
Human Rights
Postbus 324
5660 AH GELDROP

t.a.v. de heer J.P. van de Wittenboer

Datum 24 juni 1994
Doorkiesnr 5407 418
Onze ref. JPV
Betreft Produktie in eigen beheer

Geachte heer Van de Wittenboer,

Hierbij zenden wij de door u ingezonden aanvragen voor toestemming retour. Alvorens wij deze aanvragen in behandeling nemen verzoeken wij u de naam en voornaam van componist/tekstdichter van de werken te vermelden opdat wij kunnen bepalen of deze werken tot ons repertoire behoren.

Overeenkomstig artikel 6 van de voorwaarden produktie in eigen beheer delen wij u mee dat de opnamen op rechtmatige wijze moeten zijn vervaardigd met instemming van de uitvoerende artiesten en/of met toestemming van de fonografische fabrikant, indien het om de overname van een reeds bestaande geluidsdrager gaat. Voor meer informatie over naburige rechten verwijzen wij u naar de Stichting SENA, Vaartweg 51, 1211 JE HILVERSUM, tel,: 035-244653.

Ter uwer informatie delen wij u mee dat het copyright van NSDAP c.q. NSB repertoire voor Duitse versies berust bij de staat Beieren en voor Nederlandse versies bij de staat der Nederlanden. Stemra mag deze werken **nooit** afrekenen aan welke rechthebbende dan ook en bewerkingen zijn niet toegestaan.

Vervolgvel - 1 -
Datum 24 juni 1994
Aan de heer J.P. van de Wittenboer

Tevens bevestigen wij de ontvangst van het door u vervaardigde manuscript "De één zijn dood is de ander zijn brood" met bijlagen. Aangezien dit manuscript geen nadere informatie geeft over componist/auteur van de door u gebruikte werken sturen wij bijgaand het manuscript retour.

Wij vertrouwen erop u hiermee van dienst te zijn geweest.

Met vriendelijke groet,
STICHTING STEMRA

J.P. Vink
Hoofd Audio Produkties

c.c. Salisbury Sound B.V.

Bijlagen: 3

SENA
STICHTING TER EXPLOITATIE
VAN NABURIGE RECHTEN

Intermediary Foundation of the Universal
Declaration of Human Rights
Tav. de heer J.P. van den Wittenboer
Postbus 324
5660 AH Geldrop

Hilversum, 28 juni 1994

Geachte heer Wittenboer,

De door u gevraagde informatie vermeld in uw brief van 27 juni jl. betreffende artiest/componist/jaartal etc. van de musicassette "Hitler's Inferno" is bij Sena niet bekend. Wij zijn een organisatie die de belangen behartigt van uitvoerende kunstenaars en producenten, indien hun werk vanaf een commerciële geluidsdrager op de radio, tv of in openbare ruimten wordt afgespeeld. Voor wat betreft de gegevens van componisten kunt u terecht bij de Buma te Amstelveen.

In bovengenoemde brief maakt u melding van een brief die u aan de heer Vink van de Stichting Stemra heeft gestuurd en die als bijlage bij de brief aan Sena had moeten zitten, maar deze brief hebben wij niet van u ontvangen.

Voor uitgebreide informatie over Sena en haar doelstellingen sluit ik hierbij onze brochure in.

Mocht u nog vragen hierover hebben dan kunt u ons bereiken op tel.nr. 035 - 244653.

Met vriendelijke groet,

Marijke Remkes

Bijlage: brochure

VAARTWEG 51 / 1211 JE HILVERSUM
TELEFOON 035 - 244 653 / FAX 035 - 280 971
BANK: ABN • AMRO HILVERSUM / REK. NR. 48.37.00.487
DE SENA HEEFT EEN SECTIE UITVOERENDE KUNSTENAARS
EN EEN SECTIE PRODUCENTEN

THE HARRY FOX AGENCY, INC.
a subsidiary of NATIONAL MUSIC PUBLISHERS' ASSOCIATION, INC.

July 12, 1994

Mr. J.P. van den Wittenboer
I.F.U.D.H.R.
Postbox 324
5660 AH Geldrop
The Netherlands

Dear Mr. van den Wittenboer:

I am writing in response to your letter dated July 1 to Ms. Audrey Chan, who is no longer affiliated with the Harry Fox Agency, Inc.

I have researched our database and regret to inform you we have no information concerning KINOR, Audio Rarities, or the recording referenced in your letter, "Hitler's Inferno."

Sincerely,

Frank S. Rittman, Esq.
International Business Administrator

cc: Edward P. Murphy
Yoshio Inomata

205 EAST 42 STREET, NEW YORK, NEW YORK 10017 (212) 370-5330 FAX: (212) 953-2384

Advies inzake "Hitler's Inferno" 15 september 1994

De stichting Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights[1], (hierna te noemen "de stichting"), heeft het voornemen om het werk "HITLER'S INFERNO", vastgelegd op een 33⅓ toeren langspeelplaat[2] (hierna te noemen "de plaat"), opnieuw uit te brengen op cassette en CD, in eerste instantie in Nederland.

Gelet op dit voornemen wil de stichting zich een beeld vormen over de auteursrechtelijke aspecten die verbonden zijn aan het opnieuw uitbrengen van deze plaat.

Beschrijving van de plaat.

De plaat bestaat uit 1) geluidsopnames van Nazi-liederen, van toespraken van Hitler en Goebbels en een korte geluidsopname van het Neurenberg proces (hierna te noemen "Duitse geluidsopnames") en 2) anti-fascistisch commentaar in de Engelse taal door een Amerikaanse verteller.

Volgens de plaathoes zijn de Duitse geluidsopnames na WOII uitgezonden door Duitse radiostations (volgens de stichting onder meer via kortegolfzenders die ook in Amerika te ontvangen waren).

Aangezien de plaat geen copyright notice bevat, kan niet precies bepaald worden in welk jaar deze is uitgebracht. De stichting gaat vooralsnog uit van 1945.

Beschermd werk.

De vraag of de plaat als een werk kan worden beschouwd en of daarop auteursrecht is ontstaan, moet in het algemeen overeenkomstig het territorialiteitsbeginsel beantwoord worden, d.w.z. op basis van het recht van het land waar de bescherming effectief moet zijn, dus in beginsel op basis van het Nederlands auteursrecht.

---

[1] Postbus 324, 5660 AH Geldrop. Geregistreerd bij de Kamer van Koophandel te Eindhoven onder nummer S92925.

[2] Audio Rarities LPA 2445 USA, a Kinor release.

Advies inzake "Hitler's Inferno" 15 september 1994

Naar Nederlands auteursrecht moet aangenomen worden dat de plaat te kwalificeren is als een werk van letterkunde, wetenschap of kunst in de zin van art. 1 jo. art. 10 Auteurswet (Aw). Bij deze kwalifikatie speelt een grote rol dat de plaat een eigen, oorspronkelijk karakter bezit dat het persoonlijk stempel van de maker draagt. Het feit dat de plaat voor het grootste gedeelte bestaat uit een vastlegging van Duitse geluidsopnames doet hieraan niet af. Omdat nl. de Duitse geluidsopnames in een door de maker gekozen volgorde zijn geplaatst en voorzien zijn van anti-fascistisch commentaar, is hiermede een nieuw oorspronkelijk werk ontstaan in de zin van het Nederlands auteursrecht.

Dit betekent dat de maker van de plaat of diens rechtverkrijgende op grond van art. 1 Aw het exclusieve recht heeft om de plaat openbaar te maken en te verveelvoudigen.

Onderzoek door de stichting.

De stichting heeft een onderzoek ingesteld naar de auteursrechthebbende van de plaat. In dit verband wordt gewezen op correspondentie met Stemra en haar Amerikaanse tegenhanger Harry Fox Agency, Inc. te New-York. Dit onderzoek heeft niet geleid tot de opsporing van de auteursrechthebbende. Wel kan uit informatie van Stemra afgeleid worden, dat de Staat Beieren mogelijk auteursrechthebbende van de Duitse geluidsopnames is.

Scenario I.

Indien de stichting de plaat in Nederland op cassette en/of CD uitbrengt, is het denkbaar dat de maker van de plaat of diens rechtverkrijgende zich aanmeldt en het auteursrecht op de plaat claimt. In dit geval zou nader onderzoek de geldigheid van deze claim moeten uitwijzen.

Dit betekent dat de aanmelder in eerste instantie moet aantonen dat hij als auteursrechthebbende aangemerkt dient te worden. Indien hij hierin zou slagen, is het vervolgens de vraag

of hij i.c. zijn auteursrecht kan doen gelden, aangezien op de plaat geen copyright notice is aangebracht. Verder is het mogelijk dat zijn auteursrecht inmiddels door tijdsverloop verstreken is (50 jr. na de dood van de maker of na eerste openbaarmaking).

Indien echter uit dit nader onderzoek zou blijken dat de aanmelder inderdaad aan te merken is als auteursrechthebbende en hij zijn auteursrecht kan doen gelden, kan hij of de exploitatie van de plaat door de stichting verbieden of aan de stichting toestemming verlenen voor de exploitatie in ruil voor een vergoeding (licentie).

Scenario II.

Indien de stichting de plaat in Nederland op cassette en/of CD uitbrengt, moet -gelet op de informatie verkregen van Stemra- eveneens rekening gehouden worden met de mogelijkheid, dat de Staat Beieren zich aanmeldt en het auteursrecht en de daarbij behorende exclusieve exploitatierechten op de *originele Duitse geluidsopnames* claimt. Ook in dit geval zou nader onderzoek de geldigheid van deze claim moeten uitwijzen.

Dit betekent dat de Staat Beieren in ieder geval zou moeten aantonen dat de Duitse geluidsopnames, die vlak na WOII door Duitse radiostations zijn uitgezonden, auteursrechtelijk beschermd zijn. Naar huidig Nederlands auteursrecht moet in dit verband aangenomen worden dat de kans groot is dat de destijds uitgezonden Duitse geluidsopnames voor auteursrechtelijke bescherming in aanmerking komen.

Echter, indien vast zou komen te staan dat de Duitse geluidsopnames inderdaad auteursrechtelijk beschermd zijn, kan de stichting op goede gronden aanvoeren dat er i.c. sprake moet zijn van een beperking van het auteursrecht op de uitgezonden Duitse geluidsopnames. De stichting kan nl. het standpunt innemen dat de Duitse geluidsopnames destijds uitgezonden werden door

en/of vanwege de openbare macht en derhalve in beginsel publiek domein zijn.

In dit verband stelt art. 15b Aw dat: "Als inbreuk op het auteursrecht op een door of vanwege de openbare macht openbaar gemaakt werk van letterkunde, wetenschap of kunst wordt niet beschouwd verdere openbaarmaking of verveelvoudiging daarvan, tenzij het auteursrecht, hetzij in het algemeen bij wet, besluit of verordening, hetzij in een bepaald geval blijkens mededeling op het werk zelf of bij openbaarmaking daarvan uitdrukkelijk is voorbehouden ..."

Uit een kort onderzoek van het destijds geldende Duitse auteursrecht is vooralsnog niet gebleken van een wet, besluit of verordening op grond waarvan het auteursrecht op destijds door en/of vanwege de openbare macht uitgezonden Duitse geluidsopnames uitdrukkelijk is voorbehouden. Evenmin is op dit moment aannemelijk dat het auteursrecht destijds bij uitzending van de Duitse geluidsopnames uitdrukkelijk is voorbehouden. Dit betekent dat een beroep van de stichting op de beperking van het auteursrecht ingevolge art. 15b Aw -behoudens tegenbewijs van de Staat Beieren- een **goede kans van slagen**[3] zou hebben.

Echter, indien dit beroep niet zou slagen, moet rekening gehouden worden met de mogelijkheid dat de Staat Beieren als auteursrechthebbende op de destijds uitgezonden Duitse geluidsopnames verdere exploitatie kan verbieden of kan onderwerpen aan haar toestemming.

Conclusies.

Door verdere exploitatie van de plaat zou de stichting geconfronteerd kunnen worden met auteursrechtelijke aanspraken van de maker van de plaat of diens rechtverkrijgende. In deze situatie kan de stichting een beroep doen op het ontbreken van een copyright notice en mogelijkerwijze op de afloop van de beschermingsduur van het auteursrecht.

[3] Vetgedrukt op verzoek van de stichting.

Verder zou de stichting geconfronteerd kunnen worden met auteursrechtelijke aanspraken van de Staat Beieren. In deze situatie kan de stichting een beroep doen op art. 15b Aw.

Indien in een eventuele rechterlijke procedure de genoemde verweren van de stichting niet gehonoreerd zouden worden, kan de stichting haar voornemen om de plaat in Nederland op cassette en/of CD uit te brengen slechts realiseren door middel van een licentie van de auteursrechthebbende.

De beoordeling door de stichting van de vraag of verdere exploitatie van de plaat een **goede kans van slagen**[4] heeft, zal dienen te geschieden met inachtneming van de hiervoor genoemde risiko's die verbonden zijn aan deze verdere exploitatie.

W de Zeeuw.

Mr. W. de Zeeuw.

[4] Vetgedrukt op verzoek van de stichting.

stemra

Stichting Stemra

Buma/Stemra-huis
Prof. E.M. Meijerslaan 3
1183 AV Amstelveen
Telefoon 020-5407911

Postbus 725 1180 AS Amstelveen
Telefax 020-5407496
KvK Amsterdam S 198521

ABN•AMRO bank 43.30.73.500
ING bank 69.73.60.016
Postbank 372484

Aangesloten bij het
Internationaal Bureau voor
Mechanisch Reproduktierecht
BIEM te Parijs

Intermediary Foundation of the Universal Declaration of
Human Rights
Postbus 324
5660 AH GELDROP

t.a.v. de heer J.P. van de Wittenboer

Datum 17 oktober 1994
Doorkiesnr 5407 418/242
Onze ref. JPV/Jolanda van Dam
Betreft Produktie in eigen beheer

Geachte heer van de Wittenboer,

Bij deze bevestigen wij het ontvangst van het juridisch rapport inzake "Hitler's Inferno".

In het vertrouwen u hiermee van dienst te zijn geweest.

Met vriendelijke groeten,
STICHTING STEMRA

J.P. Vink

THE HARRY FOX AGENCY, INC.
a subsidiary of NATIONAL MUSIC PUBLISHERS' ASSOCIATION, INC.

October 17, 1995

Mr. J.P. van den Wittenboer
Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights
Postbox 324
5660 AH Geldrop
THE NETHERLANDS

Re: Hitler's Inferno Project

Dear Mr. van den Wittenboer:

Thank you for your letter dated August 16th; please excuse my delay in responding to your inquiry. I regret that we cannot provide you with any recommendations on U.S. record companies who may wish to act as your distributor. I am, however, enclosing a section from the *1995 Billboard International Buyer's Guide* in the event you wish to contact any of them directly.

Sincerely,

Frank S. Rittman
International Business Administrator

encl.
cc: Edward P. Murphy
Yoshio Inomata

711 THIRD AVENUE, NEW YORK, NEW YORK 10017 (212) 370-5330 FAX: (212) 953-2384

PAYTON

BUSINESS LEGAL ADVICE

Vestdijk 9
5611 CA Eindhoven
The Netherlands
Tel +31-40-465117
Fax +31-40-455202

John W. Payton, Esq.
Mr. W. de Zeeuw
Dutch Counsel
Mr. G. H. M. Rooijackers
Of Counsel

Intermediary Foundation of the
Universal Declaration of Human Rights
Postbus 324
5660 AH Geldrop
T.a.v. de heer J.P. van den Wittenboer.

Declaratie: 940183 28 juni 1994.

Geachte heer Van den Wittenboer,

Gelieve hierbij mijn declaratie aan te treffen naar aanleiding van ons gesprek van vandaag, waarin ik u geadviseerd heb met betrekking tot de auteursrechtelijke aspecten van een CD release van "Hitler's Inferno".

Advieskosten	f	200.00	
Administratiekosten 5%	f	10.00	+
Totaal	f	210.00	
BTW 17.5%	f	36.75	+
Totaal verschuldigd	f	246.75	
		======	

Ik verzoek u om dit bedrag binnen 30 dagen na dagtekening te voldoen door overmaking naar de Rabobank, rek.nr. 11.37.58.510, onder vermelding van bovenstaand declaratienummer.

Hoogachtend,

W de Zeeuw.

Mr. W. de Zeeuw.

PAYTON

BUSINESS LEGAL ADVICE

Vestdijk 9
5611 CA Eindhoven
The Netherlands
Tel +31-40-465117
Fax +31-40-455202

John W. Payton, Esq.
Mr. W. de Zeeuw
Dutch Counsel
Mr. G. H. M. Rooijackers
Of Counsel

Intermediary Foundation of the
Universal Declaration of Human Rights
Postbus 324
5660 AH Geldrop
T.a.v. de heer J.P. van den Wittenboer.

Declaratie: 940193 25 augustus 1994.

Geachte heer Van den Wittenboer,

Gelieve hierbij een specificatie aan te treffen met betrekking tot de door ons verleende diensten in de afgelopen maand.

Kosten dienstverlening	f	483.00
BTW 17.5%	f	84.53 +
Totaal verschuldigd	f	567.53
		======

Ik verzoek u om dit bedrag binnen 30 dagen na dagtekening te voldoen door overmaking naar de Rabobank, rek.nr. 11.37.58.510, onder vermelding van bovenstaand declaratienummer.

Hoogachtend,

John Payton

John W. Payton.

PAYTON
BUSINESS LEGAL ADVICE

Specificatie: 26/07/94 - 25/08/94

Zaak	Uren Mr. de Zeeuw
Hitler's inferno	
- gesprek 27/07/94	1.30
- voorbereiding advies	1.00

Totaal uren		2.30	
Uurtarief	f	200.00	
Subtotaal	f	460.00	
Administratiekosten 5%	f	23.00	+
Kosten dienstverlening	f	483.00	
BTW 17.5%	f	84.53	+
Totaal verschuldigd	f	567.53	

PAYTON
BUSINESS LEGAL ADVICE

Vestdijk 9
5611 CA Eindhoven
The Netherlands
Tel +31-40-465117
Fax +31-40-455202

John W. Payton, Esq.
Mr. W. de Zeeuw
Dutch Counsel
Mr. G. H. M. Rooijackers
Of Counsel

I.F.U.D.H.R.
Postbus 324
5660 AH Geldrop
T.a.v. de heer van den Wittenboer.

Declaratie: 940203 26 September 1994.

Geachte heer van den Wittenboer,

Gelieve hierbij een specificatie aan te treffen met betrekking tot de door ons verleende diensten in de afgelopen maand.

Kosten dienstverlening	f	735.00
BTW 17.5%	f	128.63
Totaal verschuldigd	f	863.63

Ik verzoek u om dit bedrag binnen 30 dagen na dagtekening te voldoen door overmaking naar de Rabobank, rek.nr. 11.37.58.510, onder vermelding van bovenstaand declaratienummer.

Hoogachtend,

John Payton

John W. Payton.

PAYTON
BUSINESS LEGAL ADVICE

Specificatie: 26/08/94 - 25/09/94

Zaak		Uren Mr. de Zeeuw
Hitler's inferno		
- advies		2.50
- gesprek 12/09/94		1.00
Totaal uren		4.50
Uurtarief	f	200.00
Subtotaal	f	700.00
Administratiekosten 5%	f	35.00
Kosten dienstverlening	f	735.00
BTW 17.5%	f	128.63
Totaal verschuldigd	f	863.63

PAYTON
BUSINESS LEGAL ADVICE

Vestdijk 9
5611 CA Eindhoven
The Netherlands
Tel +31-40-465117
Fax +31-40-455202

John W. Payton, Esq.
Mr. W. de Zeeuw
Dutch Counsel
Mr. G. H. M. Rooijackers
Of Counsel

I.F.U.D.H.R.
Postbus 324
5660 AH Geldrop
T.a.v. de heer van den Wittenboer.

Declaratie: 940212 26 oktober 1994.

Geachte heer van den Wittenboer,

Gelieve hierbij een specificatie aan te treffen met betrekking tot de door ons verleende diensten in de afgelopen maand.

Kosten dienstverlening	f	210.00
BTW 17.5%	f	36.75
Totaal verschuldigd	f	246.75

Ik verzoek u om dit bedrag binnen 30 dagen na dagtekening te voldoen door overmaking naar de Rabobank, rek.nr. 11.37.58.510, onder vermelding van bovenstaand declaratienummer.

Hoogachtend,

John Payton

John W. Payton.

PAYTON
BUSINESS LEGAL ADVICE

Specificatie: 26/09/94 - 25/10/94

Zaak	Uren Mr. de Zeeuw
Hitler's inferno - gesprek 11/10/94	1.00

Totaal uren		1.00
Uurtarief	f	200.00
Subtotaal	f	200.00
Administratiekosten 5%	f	10.00
Kosten dienstverlening	f	210.00
BTW 17.5%	f	36.75
Totaal verschuldigd	f	246.75

PAYTON

BUSINESS LEGAL ADVICE

Vestdijk 9
5611 CA Eindhoven
The Netherlands
Tel +31-40-465117
Fax +31-40-455202

John W. Payton, Esq.
Mr. W. de Zeeuw
Dutch Counsel
Mr. G. H. M. Rooijackers
Of Counsel

I.F.U.D.H.R.
Postbus 324
5660 AH Geldrop
T.a.v. de heer van den Wittenboer.

Declaratie: 940218 25 november 1994.

Geachte heer van den Wittenboer,

Gelieve hierbij een specificatie aan te treffen met betrekking tot de door ons verleende diensten in de afgelopen maand.

Kosten dienstverlening	f	315.00
BTW 17.5%	f	55.13
Totaal verschuldigd	f	370.13

Ik verzoek u om dit bedrag binnen 30 dagen na dagtekening te voldoen door overmaking naar de Rabobank, rek.nr. 11.37.58.510, onder vermelding van bovenstaand declaratienummer.

Hoogachtend,

John Payton

John W. Payton.

PAYTON
BUSINESS LEGAL ADVICE

Specificatie: 26/10/94 - 25/11/94

Zaak	Uren Mr. de Zeeuw
Hitler's inferno	
- gesprek 28/10/94	0.50
- meeting 11/11/94	1.00

Totaal uren		1.50
Uurtarief	f	200.00
Subtotaal	f	300.00
Administratiekosten 5%	f	15.00
Kosten dienstverlening	f	315.00
BTW 17.5%	f	55.13
Totaal verschuldigd	f	370.13

PAYTON

BUSINESS LEGAL ADVICE

Vestdijk 9
5611 CA Eindhoven
The Netherlands
Tel +31-40-465117
Fax +31-40-455202

John W. Payton, Esq.
Mr. W. de Zeeuw
Dutch Counsel
Mr. G. H. M. Rooijackers
Of Counsel

I.F.U.D.H.R.
Postbus 324
5660 AH Geldrop
T.a.v. de heer van den Wittenboer.

Declaratie: 950008 27 maart 1995.

Geachte heer van den Wittenboer,

Gelieve hierbij een specificatie aan te treffen met betrekking tot de door ons verleende diensten in de afgelopen maand.

Kosten dienstverlening	f	168.00
BTW 17.5%	f	29.40
Totaal verschuldigd	f	197.40
		======

Ik verzoek u om dit bedrag binnen 30 dagen na dagtekening te voldoen door overmaking naar de Rabobank, rek.nr. 11.37.58.510, onder vermelding van bovenstaand declaratienummer.

Hoogachtend,

John Payton

John W. Payton.

PAYTON
BUSINESS LEGAL ADVICE

Specificatie: 26/02/95 - 25/03/95

Zaak	Uren Mr. de Zeeuw
Hitler's inferno - meeting 28/02/95	0.80

Totaal uren		0.80
Uurtarief	f	200.00
Subtotaal	f	160.00
Administratiekosten 5%	f	8.00
Kosten dienstverlening	f	168.00
BTW 17.5%	f	29.40
Totaal verschuldigd	f	197.40

EXECUTIVE SUMMARY

Fifteen years of experience gained from working in the American, Asian and European marketplaces enables Payton Business Legal Advice ("PBLA") to provide a unique selection of legal services, including the areas of :

- **U.S. LITIGATION**

  Expert, efficient and economic solutions for dealing with the very un-European demands of the U.S. judicial system.

- **INTELLECTUAL PROPERTY RIGHTS**

  In addition to the traditional fields of licensing patents, trademarks and know-how, PBLA has special expertise in exploiting licensing of software copyrights in the fast developing field of new media for interactive products.

- **LEGAL RISK MANAGEMENT**

  The increasing awareness and exercise of legal rights has created a corresponding increase in legal risks. PBLA has developed a comprehensive system for analysing and managing the legal risks inherent in your business.

- **CORPORATE GOVERNANCE**

  The Netherlands is an ideal location from which foreign companies can manage their European organisations. A widespread fluency in English among a highly skilled labour force, together with excellent access to the transportation structure of the European Union provides a firm foundation to an international company's decision to place a European organisation in Holland. PBLA can guide you in dealing with the formal requirements and procedures for doing business in the Netherlands.

It is our intention that this documentation will give you a clear and concise overview of the services we can provide for you. Should questions arise during your review of the more in-depth information contained in this brochure, or should you desire to discuss one or more issues of concern, please contact our office and arrange for a convenient appointment.

We at Payton Business Legal Advice look forward to being of service to you in the future.

PAYTON

BUSINESS LEGAL ADVICE

Vestdijk 9, 5611 CA Eindhoven, The Netherlands

Tel +31-40-465117 - Fax +31-40-455202

LICENSING OF INTELLECTUAL PROPERTY RIGHTS

Payton Business Legal Advice benefits from 15 years of experience in licensing transactions between and among American, Asian and European clients. In addition to the traditional fields of licensing patents, trademarks and know-how, Payton Business Legal Advice has special expertise in exploiting licensing of software copyrights in the fast developing field of new media for interactive products, including CDI and Personal Digital Assistants. Licensing can benefit your company in two ways, viz. granting royalty-bearing licenses under your Intellectual Property Rights, and acquiring licenses under the rights of others.

Often overlooked aspects of licensing include:

- Establishing joint ventures;
- Licensing secret know-how to trustworthy parties in other markets;
- Licensing secret know-how from other parties;
- Exploiting well-known trademarks in new markets and territories; and
- Benefiting from non-exclusive licensing.

Effective exploitation of your Intellectual Property Rights can generate substantial royalty income. The experience and expertise offered by Payton Business Legal Advice can help your company achieve optimal exploitation of your intellectual property.

PAYTON

BUSINESS LEGAL ADVICE

Vestdijk 9, 5611 CA Eindhoven, The Netherlands

Tel +31-40-465117 - Fax +31-40-455202

CORPORATE GOVERNANCE

Dutch law prescribes a variety of formal requirements and procedures for doing business through Dutch subsidiaries or branch offices. Corporate Governance is the general term used to describe the process of complying with the formal requirements and procedures applicable to setting up, financing, operating, and/or liquidating a corporation (including a subsidiary) or other entity, particularly in its relationship with government agencies.

Aspects of Corporate Governance include:

- Setting up a subsidiary or a branch office;
- Establishing a holding structure in the Netherlands for your European subsidiaries;
- Designing or changing the Articles of Association of your subsidiary to meet the needs of your business;
- Issuing and/or transferring shares;
- Appointing corporate officers;
- Publishing the annual accounts;
- Organising the annual general meeting of shareholders and the meetings of other corporate bodies; and
- Legal aspects of employing and dismissing local personnel.

All of these activities involve extensive contacts with representatives of various Government agencies such as the Ministry of Justice, Municipal and Provincial authorities, tax authorities, and public unemployment and disability insurance association (GAK). The strength of Payton Business Legal Advice is our ability to act as an interface between your company and these agencies. Additionally, our network of specialists in such fields as trademarks and trade names registration, environmental and other issues can facilitate your smooth transition into doing business in the Netherlands.

PAYTON

BUSINESS LEGAL ADVICE

Vestdijk 9, 5611 CA Eindhoven, The Netherlands

Tel +31-40-465117 - Fax +31-40-455202

LEGAL RISK MANAGEMENT

From the moment your company enters into a contractual relationship, you inevitably create legal risks. Legal Risk Management is the process of establishing and maintaining procedures for identifying and avoiding the consequences of legal risks. Failure to manage your legal risks effectively can result in civil and/or criminal sanctions being imposed by (inter)national judicial institutions.

Regardless of size, specific areas of potential risk to a business include:

- Unauthorised representation;
- Conflicts among existing contractual arrangements;
- Anti-Trust and unfair business practices;
- Product liability; and
- Regulatory compliance with respect to issues such as employees, share certificates and environmental issues.

Certain contractual relationships by nature carry particularly high levels of risk. Such relationships include:

- Mergers and joint ventures;
- Acquisitions and divestitures; and
- Licensing Agreements.

THE LEGAL AUDIT -- YOUR KEY TO LEGAL RISK MANAGEMENT

Payton Business Legal Advice has developed a comprehensive system for analysing and managing the legal risks inherent in your business, which we refer to as "The Legal Audit". The Legal Audit is an analysis of all contracts and other legal documents which define a company's relationship with other companies and with Government organisations, and the legal risks inherent in these relationships.

PAYTON

BUSINESS LEGAL ADVICE

Vestdijk 9, 5611 CA Eindhoven, The Netherlands

Tel +31-40-465117 - Fax +31-40-455202

U.S. LITIGATION

The high rewards and unlimited opportunities offered by the U.S. marketplace carry with them the responsibility of working within the U.S. legal system. The following aspects of the American legal system have broad similarities to European practice, but can have very different consequences.

TYPES OF U.S. LITIGATION

- **Product Liability**

The concept of Product Liability in America is essentially identical to that of European concepts, in that the manufacturer is responsible for the damage caused by the products he creates. The main difference lies in the high jury damage awards of the American judicial system.

- **Anti-Trust**

American Anti-Trust concepts are broadly similar to European anti-cartel concepts. However, the already high jury damage awards are automatically tripled as punishment for violations.

- **Pre-Merger Notification**

Unlike European procedures, U.S. Pre-Merger Notification may also entail a U.S. Government request to conduct an extensive search of the files of the companies involved (Document Discovery).

PRE-TRIAL DISCOVERY

One of the surprising aspects of U.S. litigation in these three areas is its reliance on Pre-Trial (or Pre-Merger) Discovery as a tool for providing each party with the evidence in the possession of the other, thereby allowing the parties an insight into the strength of each other's position. Your opponent, or in the case of mergers, the U.S. Government, has a right to all relevant information discovered according to the rules applicable to Discovery. Failure to comply with Discovery requests can lead to a verdict in favour of your opponent.

Pre-Trial (or Pre-Merger) Discovery includes:

- **Interrogatories**

Interrogatories are written questions requesting specific information, documents and/or objects, and must be reasonably calculated to lead to the discovery of admissible evidence without being unduly burdensome to the other party.

PAYTON

BUSINESS LEGAL ADVICE

Vestdijk 9, 5611 CA Eindhoven, The Netherlands

Tel +31-40-465117 - Fax +31-40-455202

- **Document Discovery**

Document Discovery is an extremely invasive aspect of Discovery requiring the production of copies of documents that are relevant to the case and responsive to specific document requests. It can often involve the review of hundreds of thousands of pages of files, and the production of tens of thousands of pages of copies.

Virtually all files kept by a company or any of its employees are subject to Document Discovery.

- **Depositions**

Depositions are interviews, translated when necessary, under oath of one party or its employees by the attorney of the other party. Questions and answers are written down by an official court reporter, and may be submitted in evidence. In Europe, the nearest U.S. Consul often administers the oath.

MANAGING U.S. LITIGATION

Payton Business Legal Advice provides an expert, efficient and economic solution for dealing with the very un-European demands of the U.S. judicial system. We work as a cost-effective team of specialists in the field of in-house preparation for U.S. litigation. Our services cover all aspects of Pre-Trial Discovery including:

- Preliminary file searches in order to assist your lead attorney in defining the issues involved;
- Co-ordination of responses to Interrogatories;
- Comprehensive file searches in response to document requests;
- Arranging document copying, translation and shipment services; and
- Co-ordination of the deposition process including witness preparation and arranging for interpretation, Consular and court reporting services.

Fifteen years of expertise gained from working within the European marketplace enables us to provide a sensitive and experienced interface between you and your U.S. lawyer. Our services can be of essential value to you at a time when you are facing a baffling and seemingly unfair process.

BUNDESKANZLERAMT

121 - K - 204 857/95/0001
(Bei Antwort bitte angeben)

Bundeskanzleramt 53106 Bonn

53106 Bonn, den 15. Mai 1995

Adenauerallee 141

Fernruf 0228/56- 0
oder 0228/560 (Vermittlung)

Telex 886750
Telefax 0228/562357

An
Intermediary Foundation of the
Universal Declaration of Human Rights
z.Hd. des Vorsitzenden
Herrn J.P. van den Wittenboer
Postbox: 3 24
5660 AH Geldrop
Niederlande

Sehr geehrter Herr van den Wittenboer,

ich bestätige den Eingang Ihres Schreibens vom 8. Mai 1995 zu dem Projekt "Hitler's Inferno". Darin geht es um Urheberrechte, die aufgrund besatzungsrechtlicher Maßnahmen nach dem 2. Weltkrieg auf der Grundlage des Gesetzes zur Befreiung von Nationalsozialismus und Militarismus dem Freistaat Bayern übertragen worden sind.

Ich habe deshalb Ihr Schreiben sowie sämtliche mitgesandten Anlagen (darunter 2 Tonband-Cassetten) dem Bayerischen Staatsministerium der Finanzen zugeleitet. Weitere Antwort wollen Sie bitte von dort erwarten.

Mit freundlichen Grüßen
Im Auftrag

Gerlach
Gerlach

Press release

"Orphan" works: informal deal done between MEPs and Council

Committees: Committee on Legal Affairs

A photo, a film or a poem that is covered by a copyright, but whose right holder cannot be found, could be made publicly available across the EU, under draft legislation informally agreed by Parliament and Council representatives on Wednesday. This legislation would allow everyone to access such "orphan works" and take forward the project of making Europe's cultural heritage available online.

Lidia Geringer de Oedenberg (S&D, PL), who is steering the legislation through Parliament and led the negotiations, welcomed the deal as a: "first step towards harmonisation of copyright rules in the EU". "The regulation will promote culture and finally make it possible to make some hidden treasures available to the general public", she added at the end of the negotiating round.

Parliament's negotiating team secured provisions to make it safer and easier for public institutions such as museums and libraries to search for and use orphan works. These provisions include clear rules on compensation for right holders who come forward after a work has been placed on line and a possibility for institutions to use any revenue from its use to pay search and digitisation costs.

Today, digitising an orphan work can be difficult if not impossible, since in absence of the right holder there is no way to obtain permission to do so. The new rules would protect institutions using orphan works from future copyright infringement claims, and thus avoid court cases like that in the US, in which a Google project to digitise and share all kinds of books, including orphan works, was blocked on the grounds that the orphan works question should be settled by legislation, not private agreements.

"Diligent" search to protect copyright

According to the agreed text, a work would be deemed to be orphan if, after a "diligent" search made in good faith, it was not possible to identify or locate the copyright holder. The draft legislation lays down criteria for carrying out the search.

Works granted orphan status would be then made public, through digitisation and only for non-profit purposes. A work deemed to be "orphan" in any one Member State would be deemed as such throughout the EU. This would apply to any audiovisual or printed material, including a photograph or an illustration embedded in a book, published or broadcast in any EU country. It would also apply to works not published but nonetheless made available by institutions, provided that they could reasonably assume that the right holder would not object to this act.

Compensation if copyright holder shows up

MEPs agreed that the right holder should be entitled to put an end to the orphan status of a work at any time and claim an appropriate compensation for the use made out of it.

Press Service
Directorate for the Media
Director - Spokesperson : Jaume DUCH GUILLOT
Reference No:20120606IPR46383
Press switchboard number (32-2) 28 33000

They nonetheless inserted a provision to protect public institutions from the risk of having to pay large sums to authors who show up later. compensation would have to be calculated case by case, taking account of the actual damage done to the author's interests and the fact that the use was non-commercial. This should ensure that compensation payments remain small.

Council representatives also agreed to a proposal by MEPs that a new article be inserted in the draft legislation to allow public institutions to generate some revenue from the use of an orphan work (e.g. goods sold in a museum shop). All of this revenue would have to be used to pay for the search and the digitisation process.

Next steps

The outcome will need final approval from the Committee on Legal Affairs, Parliament as a whole and in the Council.

Contact :

Federico DE GIROLAMO
BXL: (+32) 2 28 31389
STR: (+33) 3 881 72850
PORT: (+32) 498 98 35 91
EMAIL: lega-press@europarl.europa.eu

EUROPEAN COMMISSION

Brussels, 24.5.2011
COM(2011) 289 final

2011/0136 (COD)

Proposal for a

DIRECTIVE OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL

on certain permitted uses of orphan works

(Text with EEA relevance)

{SEC(2011) 615 final}
{SEC(2011) 616 final}

EXPLANATORY MEMORANDUM

1. CONTEXT OF THE PROPOSAL

Prior authorisations are necessary to make works protected by copyright available to the public in an online digital library or archive. When the relevant copyright owner cannot be identified or found the works in question are known as orphan works. Consequently, the necessary authorisations to make available works online cannot be obtained. Libraries or other institutions that make works available online to the public without prior authorisation risk infringing copyright.

The main objective of this proposal is to create a legal framework to ensure the lawful, cross-border online access to orphan works contained in online digital libraries or archives operated by a variety of institutions that are specified in the proposal when such orphan works are used in the pursuance of the public interest mission of such institutions. Such works include works which are published in the form of books, journals, newspapers, magazines or other writings, including works embedded in them, as well as audiovisual and cinematographic works in the collections of film heritage institutions, and audio, audiovisual and cinematographic works contained in the archives of public service broadcasting organisations and produced by them. With regard to the archives of public service broadcasters and the special position of public service broadcasters as producers there is a need to limit the phenomena of orphan works by providing a cut off date for works that are within the scope of the proposal.

This aim is to be achieved through a system of mutual recognition of the orphan status of a work. In order to establish the "orphan work" status, libraries, educational establishments, museums or archives, film heritage institutions and public service broadcasting organisations are required to carry out a prior diligent search, in line with the requirements specified in the proposed directive, in the Member State where the work was first published. Once the diligent search establishes the "orphan status" of a work, the work in question will be deemed an orphan work throughout the EU, obviating the need for multiple diligent searches. On this basis, it will be possible to make orphan works available online for cultural and educational purposes without prior authorisation unless the owner of the work puts an end to the orphan status.

This initiative builds on the Commission's 2006 Recommendation on the digitisation and online accessibility of cultural content and digital preservation[1]. Despite the Recommendation, only a handful of Member States have implemented orphan works legislation. The few existing national solutions are circumscribed by the fact that they limit online access to citizens resident in their national territories.

The creation of a legal framework to facilitate the cross-border digitisation and dissemination of orphan works in the single market is also one of the key actions identified in the Digital Agenda for Europe[2] which is part of the Europe 2020 Strategy[3].

---

1 Commission Recommendation 2006/585/EC of 24 August 2006 on the digitisation and online accessibility of cultural content and digital preservation (OJ L 236, 31.8.2006, p. 28-30).

2 A Digital Agenda for Europe - COM(2010) 245.

3 Europe 2020: A strategy for smart, sustainable and inclusive growth: http://ec.europa.eu/eu2020/index_en.htm

2. RESULTS OF CONSULTATIONS WITH THE INTERESTED PARTIES AND IMPACT ASSESSMENTS

- **Consultation of interested parties**

In 2006, a High Level Expert Group on Digital Libraries was established bringing together stakeholders concerned with digitization and online accessibility of cultural material, including orphan works[4]. The Group adopted a "Final Report on Digital Preservation, Orphan Works and Out-of-Print Works"[5]. A "Memorandum of Understanding on Diligent Search Guidelines for Orphan Works" was signed by representatives of libraries, archives and rightholders[6].

In 2008, the Commission's Green Paper on Copyright in the Knowledge Economy[7] sought the views of stakeholders on, *inter alia*, the necessity of further action in relation to orphan works[8]. On 19 October 2009, the Commission adopted the follow-up Communication on Copyright in the Knowledge Economy[9] in which it announced that it would carry out an impact assessment on how to deal with orphan works in the EU.

On 26 October 2009, the Commission held a public hearing where all interested parties presented their views on orphan works. On 10 November 2009, the Swedish Presidency and the European Parliament organised a joint hearing on orphan works and access to works for the visually impaired.

Throughout 2009-2010, the Commission services held meetings with a variety of stakeholders on a bilateral basis to discuss the relevant issues in more detail.

- **Impact assessment**

The impact assessment analyses six options: (1) do nothing, (2) a statutory exception to copyright, (3) extended collective licensing, (4) an orphan-specific licence granted by collecting societies, (5) an orphan-specific licence granted by a public body, and (6) the mutual recognition of national solutions regarding orphan works.

All policy options (except Option 1) are premised on the adoption of a directive that will require all Member States to enact specific orphan works legislation within a specified timeframe. All policy options, except Option 3, are premised on the requirement that a diligent search is necessary prior to the making available of an orphan work in an online digital library.

---

4 Commission Decision of 27 February 2006 on setting up a High Level Expert Group on Digital Libraries (OJ L 63, 4.3.2006, p. 25-27). The Group was subsequently renewed by Commission Decision of 25 March 2009 (OJ 82, 28.3.2009, p. 9-11).

5 http://ec.europa.eu/information_society/activities/digital_libraries/experts/hleg/index_en.htm

6 http://ec.europa.eu/information_society/activities/digital_libraries/doc/hleg/orphan/guidelines.pdf

7 COM(2008) 466.

8 Responses to the consultation are available at http://circa.europa.eu/Public/irc/markt/markt_consultations/library?l=/copyright_neighbouring/consultation_copyright&vm=detailed&sb=Title. See Annex, Chapters 1 and 2 for the analysis of the responses.

9 COM(2009) 532.

The statutory exception (Option 2) would avoid the burden of obtaining a copyright licence but maintain the prior diligent search. However, this option provides for less legal certainty as there is no third party certification of the diligent search.

Option 3, the model of "extended collective licences" assumes that, once a collecting society authorises a library to make books available on a website, this licence, by virtue of a statutory extension, will cover all works in that category, including orphan works (i.e., books, films). The collecting society is considered to represent such "outliers" independent of whether it has carried out a diligent search to identify or locate the author. The absence of a diligent search prevents an approach based on mutual recognition of the orphan work status. An extended collective licence is also normally only valid in the national territory in which the statutory presumption applies.

The specific licence for orphan works (Option 4) provides libraries and the other beneficiaries with a high level of legal certainty against damage claims by reappearing owners. This option requires both a diligent search to determine the orphan status prior to the granting of the licence and a specific licensing arrangement pertaining to orphan works.

The government licence covering orphan works (Option 5) constitutes a public certification of the diligent search and thus grants a high level of legal certainty to the digital library. But this certainty comes at a price in terms of administrative burden. This is why earlier incarnations of this system have had limited impact and are not used in relation to large scale digital library projects.

An approach based on mutual recognition of the orphan status (Option 6) allows libraries and other beneficiaries to enjoy legal certainty as to the "orphan status" of a particular work. Mutual recognition ensures that the orphan works contained in a digital library would be available to citizens across Europe.

3. LEGAL ELEMENTS OF THE PROPOSAL

- **Summary of the proposed action**

The proposal deals with the diligent search necessary to identify whether a particular work is an orphan work and, once this has been established, to make it legal to make this work available to the public online under certain conditions and for specific purposes. The proposal also clarifies the application of extended collective licences to works which are potentially orphan works.

- **Legal basis**

Article 114 TFEU

- **Subsidiarity principle**

A legislative proposal in the form of a directive is necessary because voluntary approaches, notably Commission Recommendation 2006/585/EC of 24 August 2006, have not produced the desired result. In addition, the coexistence of uncoordinated national approaches

governing orphan works in online libraries makes it difficult for a library to make orphan works available across EU Member States[10].

- **Proportionality principle**

Because the orphan work problem is a major impediment to the creation of digital libraries, a coherent EU framework for online access to orphan works is the least intrusive option to achieve the desired result. All other approaches would require significantly more administrative overhead and licensing infrastructures just for orphan works.

- **Choice of instruments**

Proposed instrument: Directive.

Main articles of the proposal

Article 1 sets out the scope and subject matter of the Directive as a variety of material contained in public libraries, educational establishments, museums and archives as well as in the collections of film heritage institutions and archives of public service broadcasting organisations. In the print sector, it also covers visual works such as photographs and illustrations contained in these published works.

Article 2 contains the definition of an orphan work. The definition of an orphan work incorporates the requirement of a diligent search.

Article 3 explains how the diligent search is to be carried out by those who are permitted to use orphan works. Article 3 clarifies that a diligent search need only be carried out in the Member State of first publication of the work.

Article 4 establishes the principle of mutual recognition whereby a work deemed to be an orphan work after a diligent search carried out in accordance with Article 3 shall be considered an orphan work in all Member States.

Article 5 concerns the possibility to put an end to the orphan work status.

Article 6 enumerates the uses that the named beneficiaries are permitted to undertake with respect to orphan works (to make them available to the public, within the meaning of Article 3 of Directive 2001/29/EC, and to reproduce such works, within the meaning of Article 2 of Directive 2001/29/EC, for the purposes of achieving their public interest mission).

Article 7 specifies how Member States may permit certain additional uses under specific conditions.

4. BUDGETARY IMPLICATION

The proposal has no implication for the Union budget.

---

[10] In some Member States, e.g. France, preparatory work on a legislative solution expressly acknowledges that a European solution is required - Conseil Supérieur de la Propriété Littéraire et Artistique *Commission sur les œuvres orphelines,* p. 19.

5. OPTIONAL ELEMENTS

- **European Economic Area**

The proposed act concerns an EEA matter and should extend to the European Economic Area.

2011/0136 (COD)

Proposal for a

DIRECTIVE OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL

on certain permitted uses of orphan works

(Text with EEA relevance)

THE EUROPEAN PARLIAMENT AND THE COUNCIL OF THE EUROPEAN UNION,

Having regard to the Treaty on the Functioning of the European Union, and in particular Articles 49, 56 and 114 thereof,

Having regard to the proposal from the European Commission,

After transmission of the draft legislative act to the national Parliaments,

Having regard to the opinion of the European Economic and Social Committee[11],

Acting in accordance with the ordinary legislative procedure,

Whereas:

(1) Libraries, museums, archives, edcuational establishments, film heritage institutions and public service broadcasting organisations are engaged in large-scale digitisation of their collections or achives in order to create European Digital Libraries. Libraries, museums, archives, edcuational establishments, film heritage institutions and public service broadcasting organisations in the Member States contribute to the preservation and dissemination of European cultural heritage, which is also important for the creation of European Digital Libraries, such as Europeana. Technologies for mass scale digitisation of print materials and for search and indexing enhance the research value of the libraries' collections.

(2) The need to promote free movement of knowledge and innovation in the internal market is an important component of the Europe 2020 Strategy, as set out in the Communication from the Commission "Europe 2020: A strategy for smart, sustainable and inclusive growth"[12], which includes as one of its flagship initiatives the development of a Digital Agenda for Europe.

(3) Creating a legal framework to facilitate the digitisation and dissemination of works for which no author is identified or, even if identified, is not located, so called orphan works, is a key action of the Digital Agenda for Europe, as set out in the

[11] OJ C , , p. .
[12] COM(2010) 2020.

Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of Regions – A Digital Agenda for Europe[13].

(4) The exclusive rights for authors of reproduction and of making available to the public of their works, as harmonised under Directive 2001/29/EC of the European Parliament and Council of 22 May 2001 on the harmonisation of certain aspects of copyright and related rights in the information society[14], require the consent of the author prior to the digitisation and making available of a work.

(5) In the case of orphan works, such prior consent to carry out acts of reproduction or of making available to the public cannot be obtained.

(6) Different approaches in the Member States to the recognition of orphan work status can present obstacles to the functioning of the internal market and the use and cross-border access to orphan works. Such different approaches can also result in restrictions on the free movement of goods and services which incorporate cultural content. Therefore, ensuring the mutual recognition of such status is appropriate.

(7) In particular, a common approach to determine the orphan status and the permitted uses of orphan works is necessary to ensure legal certainty in the internal market with respect to the use of orphan works by libraries, museums, educational establishments, archives, film heritage institutions and public service broadcasting organisations.

(8) Cinematographic, audio and audiovisual works in the archives of public service broadcasting organisations and produced by them include orphan works. Taking into account the special position of broadcasters as producers of audio and audiovisual material and the need to adopt measures to limit the phenomena of orphan works in the future, it is appropriate to set a cut off date relating to the application of this Directive as far as the works in the archives of broadcasting organisations are concerned.

(9) For the purposes of this Directive, cinematographic, audio and audiovisual works in the archives of public service broadcasting organisations should be understood as including works commissioned by such organisations for their exclusive exploitation.

(10) The creation of large online libraries facilitate electronic search and discovery tools which open up new sources of discovery for researchers and academics that would otherwise have to content themselves with more traditional and analogue search methods.

(11) For reasons of international comity, this Directive should only apply to works that are first published or broadcast in a Member State.

(12) Before a work can be considered an orphan work, a good faith and reasonable diligent search for the author should be carried out. Member States should be permitted to provide that such a diligent search may be carried out by the organisations referred to in this Directive or by other organisations.

---

13 COM(2010) 245.

14 OJ L 167, 22.6.2001, p. 10.

(13) It is appropriate to provide for a harmonised approach concerning such diligent search in order to ensure a high level of protection of copyright in the Union. A diligent search should involve the consultation of publicly accessible databases that supply information on the copyright status of a work. Moreover, in order to avoid duplication of costly digitisation, Member States should ensure that use of orphan works by the organisations referred to in this Directive is recorded in a publicly accessible database. To the extent possible, publicly accessible databases of search results and use of orphan works should be designed and implemented so as to permit interlinkage with each other on a pan-European level and consultation thereof through a single entry point.

(14) Orphan works may have several authors or include other works or protected subject matter. This Directive should not affect the rights of known or identified rightholders.

(15) In order to avoid duplication of search efforts, a diligent search should be conducted only in the Member State where the work was first published or broadcast. In order to enable other Member States to ascertain whether the orphan status of a work has been established in another Member State, Member States should ensure that the results of diligent searches carried out in their territories are recorded in a publicly accessible database.

(16) It is appropriate to provide that authors are entitled to put an end to the orphan status in case they come forward to claim their works.

(17) In order to promote learning and culture, Member States should permit libraries, educational establishments and museums which are publicly accessible, as well as archives, film heritage institutions and public service broadcasting organisations, to make available and reproduce orphan works, provided such use fulfils their public interest missions, notably preservation, restoration and the provision of cultural and educational access to works contained in their collections. Film heritage institutions should, for the purposes of this Directive, cover organisations designated by Member States to collect, catalogue, preserve and restore films forming part of their cultural heritage.

(18) Contractual arrangements may play a role in fostering the digitisation of European cultural heritage, it being understood that libraries, educational establishments, museums or archives and film heritage institutions may, with a view to undertake the uses permitted under this Directive, conclude agreements with commercial partners for the digitisation and making available of orphan works. These agreements may include financial contributions by such partners.

(19) In order to foster the Union's citizens' access to Europe's cultural heritage, it is also necessary to ensure that orphan works which have been digitised and made available to the public in one Member State are also available in other Member States. Publicly accessible libraries, educational establishments, museum, archives, film heritage institutions and public service broadcasting organisations that use an orphan work in order to achieve their public interest missions should be able to make the orphan work available to the public in other Member States.

(20) This Directive should be without prejudice to existing arrangements in the Member States concerning the management of rights such as extended collective licences.

(21) Member States should also be allowed to permit the use of orphan works for purposes which go beyond the public interest missions of the organisations covered by this Directive. In such circumstances, the rights and legitimate interests of rightholders should be protected.

(22) When a Member State authorises, under the conditions established in this Directive, the use of orphan works by publicly accessible libraries, educational establishments, museums, archives, film heritage institutions or public service broadcasting organisations for purposes beyond their public interest mission, rightholders who come forward to claim their works should be remunerated. Such remuneration should take account of the type of work and the use concerned. Member States may provide that revenues collected from such use of orphan works for the purpose of remuneration but which are unclaimed after the expiry of the period fixed in accordance with this Directive should contribute to financing rights information sources that will facilitate diligent search, by low-cost and automated means, in respect of categories of works that fall actually or potentially within the scope of application of this Directive.

(23) Since the objectives of the action to be taken, namely legal certainty with respect to the use of orphan works, cannot be sufficiently achieved by the Member States and can therefore, by reason of the uniformity of the rules governing the use of orphan works be better achieved at Union level, the Union may adopt measures, in accordance with the principle of subsidiarity as set out in Article 5 of the Treaty on European Union. In accordance with the principle of proportionality, as set out in that Article, this Directive does not exceed what is necessary to achieve those objectives.

HAVE ADOPTED THIS DIRECTIVE:

Article 1
Subject matter and scope

1. This Directive concerns certain uses of orphan works undertaken by publicly accessible libraries, educational establishments or museums as well as by archives, film heritage institutions and public service broadcasting organizations.

2. This Directive applies to works first published or broadcast in a Member State and which are:

   (1) Works published in the form of books, journals, newspapers, magazines or other writings, and which are contained in the collections of publicly accessible libraries, educational establishments, museums or archives, or

   (2) Cinematographic or audiovisual works contained in the collections of film heritage institutions, or

   (3) Cinematographic, audio or audiovisual works produced by public service broadcasting organisations before the 31 December 2002 and contained in their archives.

Article 2
Orphan works

1. A work shall be considered an orphan work if the rightholder in the work is not identified or, even if identified, is not located after a diligent search for the rightholder has been carried out and recorded in accordance with Article 3.

2. Where a work has more than one rightholder, and one of the rightholders has been identified and located, that work shall not be considered an orphan work.

Article 3
Diligent search

1. For the purposes of establishing whether a work is an orphan work, the organisations referred to in Article 1(1) shall ensure that a diligent search is carried out for each work, by consulting the appropriate sources for the category of works in question.

2. The sources that are appropriate for each category of works shall be determined by each Member State, in consultation with rightholders and users, and include, the sources listed in the Annex.

3. A diligent search is required to be carried out only in the Member State of first publication or broadcast.

4. Member States shall ensure that the results of diligent searches carried out in their territories are recorded in a publicly accessible database.

Article 4
Mutual recognition of orphan work status

A work which is considered an orphan work according to Article 2 in a Member State shall be considered an orphan work in all Member States.

Article 5
End of orphan work status

Member States shall ensure that a rightholder in a work considered to be orphan has, at any time, the possibility of putting an end to the orphan status.

Article 6
Permitted uses of orphan works

1. Member States shall ensure that the organisations referred to in Article 1(1) are permitted to use an orphan work in the following ways:

   (a) by making the orphan work available, within the meaning of Article 3 of Directive 2001/29/EC;

(b) by acts of reproduction, within the meaning of Article 2 of Directive 2001/29/EC, for the purposes of digitization, making available, indexing, cataloguing, preservation or restoration.

2. However, unless otherwise provided in Article 7, the organisations referred to in Article 1(1) may not use orphan works in order to achieve aims other than their public interest missions, notably preservation, restoration and the provision of cultural and educational access to works contained in their collections.

3. This Directive is without prejudice to the freedom of contract of such organisations in the pursuit of their public interest missions.

4. Member States shall ensure that the organisations referred to in Article 1(1), when using orphan works in accordance with paragraph 1, maintain records of their diligent search and publicly accessible records of use.

Article 7
Authorised uses of orphan works

1. Member States may authorise the organisations referred to in Article 1(1) to use an orphan work for purposes other than those referred to in Article 6(2), provided that:

(1) the organisations referred to in Article 1(1) maintain records of their diligent search;

(2) the organisations maintain publicly accessible records of their use of orphan works;

(3) in the case of an orphan work where a rightholder has been identified but not located, the name of the righholder is indicated in any use of the work;

(4) rightholders which put an end to the orphan status of the work, within the meaning of Article 5, are remunerated for the use that has been made of the work by the organisations referred to in Article 1(1);

(5) rightholders may claim their remuneration under point (4) within a period fixed by Member States and which shall not be less than five years from the date of the act giving rise to the claim.

2. Member States may chose the means for authorising use within the meaning of paragraph 1 and remain free to decide on the use of any revenues which are unclaimed after the expiry of the period fixed in accordance with paragraph 1(5).

Article 8
Continued application of other legal provisions

This Directive shall be without prejudice to provisions concerning in particular patent rights, trade marks, design rights, utility models, topographies of semi-conductor products, type faces, conditional access, access to cable of broadcasting services, protection of national treasures, legal deposit requirements, laws on restrictive practices and unfair competition,

trade secrets, security, confidentiality, data protection and privacy, access to public documents, the law of contract.

Article 9
Application in time

1. The provisions of this Directive shall apply in respect of all works referred to in Article 1 which are, on *[transposition date]*, protected by the Member States' legislation in the field of copyright.

2. This Directive shall apply without prejudice to any acts concluded and rights acquired before [*transposition date*].

Article 10
Transposition

1. Member States shall bring into force the laws, regulations and administrative provisions necessary to comply with this Directive by […] at the latest. They shall forthwith communicate to the Commission the text of those provisions and a correlation table between those provisions and this Directive.

   When Member States adopt those provisions, they shall contain a reference to this Directive or be accompanied by such a reference on the occasion of their official publication. Member States shall determine how such reference is to be made.

2. Member States shall communicate to the Commission the text of the main provisions of national law which they adopt in the field covered by this Directive.

Article 11
Review clause

The Commission shall keep under constant review the development of rights information sources and shall, at the latest one year after the entry into force of this Directive, and at annual intervals thereafter, submit a report concerning the possible inclusion in the scope of application of this Directive of works or other protected subject matter not currently included in such scope, and in particular phonograms and stand alone photographs and other images.

By *[one year after transposition date]*, the Commission shall submit to the European Parliament, the Council and the Economic and Social Committee, a report on the application of this Directive, in the light of the development of digital libraries.

When necessary, in particular to ensure the functioning of the Internal Market, the Commission shall submit proposals for the amendment of this Directive.

Article 12
Entry into Force

This Directive shall enter into force on the day following that of its publication in the *Official Journal of the European Union*.

Article 13

This Directive is addressed to the Member States.

Done at Brussels,

For the European Parliament	*For the Council*
The President	*The President*

ANNEX

The sources referred to in Article 3(2) shall be the following:

(1) For published books:

(a) Legal deposit;

(b) Existing databases and registries, including ARROW (Accessible Registries of Rights Information and Orphan Works) and WATCH (Writers, Artists and their Copyright Holders) and the ISBN (International Standard Book Number);

(c) The databases of the relevant collecting societies, in particular reproduction rights organisations.

(2) For journals and periodicals:

(a) The ISSN (International Standard Serial Number) for periodical publications;

(b) Indexes and catalogues from library holdings and collections.

(3) For newspapers and magazines:

(a) The publishers association in the respective country and the authors and journalists associations;

(b) Legal deposit;

(c) The databases of relevant collecting society including Reproduction rights organisations.

(4) For visual works, including fine art, photography, illustration, design, architecture, sketches of the latter works and others that are contained in books, journals, newspapers and magazines:

(a) The sources referred to in points (1), (2) and (3);

(b) The databases of the relevant collecting societies in particular for visual arts and including reproduction rights organisations;

(c) The databases of picture agencies where applicable.

(5) For audiovisual works contained in the collections of film heritage institutions and public service broadcasting organisations:

(a) Legal deposit;

(b) Databases of film heritage institutions and national libraries;

(c) Databases with relevant standards and identifiers such as ISAN for audiovisual material;

(d) The databases of the relevant collecting societies in particular for authors, performers, phonogram producers and audiovisual producers.

THE HARRY FOX AGENCY, INC.
a subsidiary of NATIONAL MUSIC PUBLISHERS' ASSOCIATION, INC.

October 17, 1995

Mr. J.P. van den Wittenboer
Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights
Postbox 324
5660 AH Geldrop
THE NETHERLANDS

Re: Hitler's Inferno Project

Dear Mr. van den Wittenboer:

Thank you for your letter dated August 16th; please excuse my delay in responding to your inquiry. I regret that we cannot provide you with any recommendations on U.S. record companies who may wish to act as your distributor. I am, however, enclosing a section from the *1995 Billboard International Buyer's Guide* in the event you wish to contact any of them directly.

Sincerely,

Frank S. Rittman
International Business Administrator

encl.
cc: Edward P. Murphy
Yoshio Inomata

711 THIRD AVENUE, NEW YORK, NEW YORK 10017 (212) 370-5330 FAX: (212) 953-2384

Music & Video Companies

RECORD LABELS

A

ABKCO Records (Div. ABKCO Music & Records, Inc.), 1700 Broadway, 41st Floor, New York, NY, 10019, (212) 399-0300. Fax: (212) 582-5090. Pres.: Allen Klein; Vice Pres.: Ken Salinsky; Vice Pres.: Iris Keitel; Vice Pres.: Jody Klein.
Label(s): (Owned) ABKCO, Cameo Parkway, SAR/Derby, (Distributed) Phil Spector.

A Company Called W, PO Box 618, Church St. Sta., New York, NY, 10008, (718) 409-1272. Fax: (718) 409-1272. Pres./Sales/Mktg.: Walt Goodridge; Exec. Asst.: Paula Philbert; Vice Pres. A&R: Kenneth McRae.

A D Records, PO Box 8402, Houston, TX, 77288, (713) 675-7802. Pres./Vice Pres. A&R: Aubrey Dunnham.
Label(s): (Owned) A.D.

AE Latin Music Productions, PO Box 977, New York, NY, 10040, (718) 543-5404, (212) 740-0873. Fax: (718) 543-1463. Pres./Promos.: Carlos A. Noyola; Mgr./Sales: Enrique Paulino.
US Reps.: S&N Dist. (NY).

AFG Sigma Records, Inc., 5817 La Colonia Dr., San Antonio, TX, 78218, (210) 661-6500. Fax: (210) 661-7702. Pres.: Adolfo Angel; Vice Pres./Gen. Mgr.: Jesus Guillen; Sales Rep.: Mario Sanchez; Opns. Mgr.: Mark Lambert.
Label(s): (Owned) AFG Sigma, Prince Records.
Int'l Reps.: Yeh Eum Records (South Korea); Industria Fonografica (Ecuador); EMI Odeon (Chili).

AKO Records, 20531 Plummer St., Chatsworth, CA, 91311, (818) 998-0443. Fax: (818) 998-2537. Pres./Gen. Mgr.: A.E. Sullivan; A&R: Robert Kline.
Label(s): (Owned) AKO, Aztec, Dorn.
Int'l Reps.: AKO Music Pte Ltd. (Singapore).

A.M.I. Records, 394 W. Main St., Hendersonville, TN, 37075, (615) 822-7591. Fax: (615) 822-7599. Pres.: Michael R. Radford.
Label(s): (Owned) A.M.I., Tamara.

A & M Records, Inc., 1416 N. LaBrea Ave., Hollywood, CA, 90028, (213) 469-2411. Fax: (213) 856-2600. CEO, Sr. Vice Pres.: Al Cafaro; Sr. Vice Pres., Int'l: Jay Durgan; Sr. Vice Pres., Promos.: Rick Stone; Sr. Vice Pres, Sales/Dist.: Richie Gallo; Sr. Vice Pres. A&R: David Anderle; Vice Pres./A&R: Manny Lehman; Vice Pres./CFO: Clive Ellis; Sr. Financial Officer: Sam Sciarra; Dir., Film Music: Jon McHugh.
Office(s): 825 Eighth Ave., 27th Floor, New York, NY, 10019, (212) 333-1328, Fax: (212) 333-1301, Exec. Vice Pres., Publicity: Wayne Issacs.
Label(s): (Owned) Horizon, (Distributed) Delos, Denon, Shoreline, Twin Tone, Word.

1950s-1960s-1970s
ORIGINAL HIT RECORDS
LICENSING AGENCY
(SINCE 1978) REPRESENTING
OVER 50 CLIENTS WHO
CONTROL THOUSANDS OF
HITS (AND ORIGINAL ARTIST
RE-RECORDS) FROM THE
ROCK ERA (1955-1979)
CELEBRITY LICENSING INC.
6711 Forest Lawn Drive
Los Angeles, CA 90068
Tel: 213-876-9615
Fax: 213-876-1810

API Records, PO Box 7041, Watchung, NJ, 07060, (908) 753-1601. Fax: (908) 753-1601. Exec. Vice Pres.: Meg Poltorak.
Label(s): (Owned) API, API Classics, API Country, API Jazz.
US Reps.: Landmark Dist (NY); Titus Dist. (CT); Universal (PA).

AVI Record Productions, Inc., 10390 Santa Monica Blvd., Ste. 210, Los Angeles, CA, 90025, (310) 556-7744. Fax: (310) 556-1331. Pres./Chrmn./CEO: Harry M. Anger; Vice Pres.: Patricia C. Drosins; Dir. Sales/Distribution: Robert Perry.
Label(s): (Owned) A V I, Abet, Creed, Ernie's, Excello, Mankind, Nasco, Nashboro.
Int'l Reps.: Ace (U.K.); Blues Interactions (Japan).

AArising Records, 223 Balboa St., San Francisco, CA, 94118, (415) 334-5519. Fax: (415) 334-5519. Pres.: Nelson Wong; Vice Pres.: Andy Kawanami.

Abee Cake Records, PO Box 117, New Berlinville, PA, 19545, (610) 367-0335. Pres.: Dave Stahl.

Accent Records, 71905 Hwy. 111, Rancho Mirage, CA, 92270, (619) 346-0075. Fax: (619) 346-0075. Pres./CEO: Scott B. Seely; A&R Mgr.: Robert Braverman.
Label(s): (Owned) Accent, Coachella.
US Reps.: GNP Crescendo (CA).
Int'l Reps.: D D Records (Germany).

Acclaim Music (Div. of The Spoken Word, Inc.), 3645 Saviers Rd., Ste. 9, Oxnard, CA, 93033, (805) 483-6707. Fax: (805) 483-6707. Exec. Dir.: John O. Lundy; Mgr.: Ellen Hardin.
Label(s): (Owned) Acclaim Music.

Ace Record Co., 103 Fairmont Ln., Pearl, MS, 39208, (601) 939-6868. Fax: (601) 932-3038. Pres.: Johnny Vincent; Vice Pres. A&R: John Vincent; Promos.: Xavier Parker; Office Mgr.: Julie Powell.
Label(s): (Owned) Ace, (Distributed) Soul Trax.

Acme Entertainment, Inc., PO Box 81491, Chicago, IL, 60681, (800) 566-2263. Fax: (708) 519-1159. Pres./CEO: Aaron J. Conti; Vice Pres./Sales/Promo.: Christian C. Conti; Dir., A&R: Elizabeth L. Loden.
Label(s): (Owned) Acme Entertainment.

Acoustic Disc, 7957 Nita Ave., West Hills, CA, 91304, (818) 704-7800. Fax: (818) 704-0185. CEO/Vice Pres. A&R: David Grisman; Bus. Affairs: Craig R. Miller.
Office(s): PO Box 4143, San Rafael, CA, 94903, (415) 499-0365, Fax: (415) 492-9602, Dir. Sales/Dist.: Harriet Rose, Dir. Mktg./Promos.: Arthur Rose.
Label(s): (Owned) Acoustic Disc.

Adelphi Records, Inc., PO Box 7688, Silver Spring, MD, 20907, (301) 434-6958. Fax: (301) 434-3056. Pres./Gen. Mgr.: Gene Rosenthal; Vice Pres.: Howard Rosenthal; Gen. Mgr./Promo.: Grace Rosenbloom.
Label(s): (Owned) Sunsplash, (Distributed) Genes Compact Disc.
Int'l Reps.: Night & Day (France).

Adobe Records, Rt. 1, Shallowater, TX, 79363, (806) 873-3537. Fax: (806) 873-3542. Pres.: Tom Woodruff; Vice Pres.: Michael Carlton; Nat'l Promos. Dir.: Sue Swinson; Nat'l Sales Dir.: Joyce Fusco.
US Reps.: Big State (TX); Dixiraks, Ernest Tubb (TN).

Afterschool Publishing Co., PO Box 14157, Detroit, MI, 48214, (313) 571-0363. Pres.: Herman Kelly; Mgr./Vice Pres. A&R: Luke Peters.
Label(s): (Owned) Afterschool, Feel Productions.

Agua Azul Records, PO Box 33429, Austin, TX, 78764, (512) 441-1424. Fax: (512) 441-1474. Contact: David Newberger.

Airborn Records, PO Box 3064, Flint, MI, 48502, Pres.: Ron Moore.
Label(s): (Owned) Airborn, Airborn Communications, Airborn Prodns.

Airwax Records Productions, PO Box 288291, Chicago, IL, 60628, (312) 779-2384. Pres./A&R Rep.: Casey Jones; Mgr.: B. Jones.
Label(s): (Owned) Airwax, Delta City.
US Reps.: Barney's Records (IL); Action Music (OH); United Records Dist. (TN); North Country Dist. (NY); Norwalk Record Dist. (CA).
Int'l Reps.: Festival Dist., Roblan Dist., Trend Records & Tapes (Canada).

Alan Dale Productions, 1630 Judith Ln., Indianapolis, IN, 46227, (317) 786-1630. Pres.: Alan D. Heshelman.

Alcarm Record Co., 655 Wyona St., Brooklyn, NY, 11207, (718) 272-1200. Fax: (718) 649-1280. Pres./CEO: Alfred McCarther.

Alcazar Productions, Inc., S. Main St., Waterbury, VT, 05676, (802) 244-7845. Fax: (802) 244-6128. Owner/CEO/A&R: Joan Pelton; Sales/Mktg. Dir.: Arnie Gensburg; Mgr., Alcazar Prod.: Mitch Cantor.
Label(s): (Owned) Alacazam, Alcazar, (Distributed) Audio Outings, Dunkeld, Fogarty's Cove, Fretless, Gadfly, Keltia Musique, Record Rak, Round River, Mark Rubin Prodns.
US Reps.: Bayside Dist. (CA); Rounder (MA); Music Design (WI); Encore (CO); Old Fogey (MI).

Alfa Records, 9813 W. Okeechobee Rd., #205, Hialeah Gardens, FL, 33016, (305) 825-7474. Pres.: Ramon Perez; Sec.: Daninka Abrev.

Alias Records, 2815 W. Olive Ave., Burbank, CA, 91505, (818) 566-1034. Fax: (818) 566-6623. Pres.: Delight Jenkins; Dir., Publicity: Les Scurry; Dir., Mktg.: Scott Bradford; Dir., Radio Promos.: Gary Downs; Pdct. Mgr.: Christine Burrell.
Int'l Reps.: Revolver (United Kingdom); Rough Trade (Germany); Running circle (Spain); Shock (Australia); Border Music (Sweden).

Aljean Records, 7 Colonial Ave., Myerstown, PA, 17067, (717) 866-5067. Pres.: Al Shade.

Alligator Records, 1441 W. Devon, Chicago, IL, 60660, (312) 973-7736. Fax: (312) 973-2088. Pres.: Bruce Iglauer; Sales Mgr.: Kerry Pearce; Retail Promo. Mgr.: Chris Young.
Label(s): (Owned) Alligator.
US Reps.: Action Music (OH); Associated (AZ); Bayside, California Record (CA); Big State (TX); Encore (CO); MS Dist. (IL); Music Craft (HI); Old Fogey (MI); Record Depot (VA); REP Co. (MN); Select O Hits (TN); Silo (VT); Tant (MI).
Int'l Reps.: Warner Music (Canada); Warner Music (Brazil); Distribuidora Belgrano Norte (Argentina); Musidisc (France); Phonag Schallplatten AG (Switzerland); Intercord (Germany); Festival (Australia/New Zealand); Silk Road Music (Hong Kong); King (Japan).

Alpha Music Corp., 3729 S. Robertson Blvd., Culver City, CA, 90232, (310) 838-8800. Pres.: Mike Colestock; Vice Pres.: Chuck Rosenbloom.

Alpine Records, Two Music Cir. S., Nashville, TN, 37203, (615) 259-4373. Fax: (615) 259-0773. Pres.: Johnny Rutenschroer.
Label(s): (Owned) Alpine.

Alshire Int'l, Inc., 1015 Isabel St., Burbank, CA, 91516, (213) 849-4671. Fax: (818) 569-3718. Pres.: Al Sherman; Vice Pres.: Richard Sherman.
Label(s): (Owned) Alshire, Aria Senza Voce, Audio Spectrum, Exact, Grit, Somerset, Stereo Fidelity.

Alternative Music Productions, Inc., 7188 Sunset Blvd., Ste. 204, Los Angeles, CA, 90046, (702) 651-0825. Pres./CEO: John Brock; Prodn. Asst.: Vadim Yesilevsky.
Label(s): (Owned) AMP.

Alternative Records, PO Box 46, Eugene, OR, 97440, (503) 344-3616. Fax: (503) 485-0654. Pres.: Randy Layton; Mktg./Int'l Dir.: Richard Sellens; Vice Pres. A&R: Kevin C. Restieaux.
Label(s): (Owned) Alternative Records, (Distributed) Buttons Livces, Gravity.
US Reps.: Spring Arbor Dist. (MI).
Int'l Reps.: Spark Music (The Netherlands).

Alternative Tentacles Records, 2180 Folsom St., San Francisco, CA, 94110, (415) 431-5696. Fax: (415) 431-5699. Gen. Mgr.: Greg Werckman.
Label(s): (Owned) Alternative Tentacles.

Alyssa Records, PO Box 587, Farmingville, NY, 11738, (516) 472-1219. Pres.: Andy Marvel.

Amazing Records, 501 N. Interregional Hwy., Austin, TX, 78768, (512) 477-7055. Fax: (512) 477-7057. Owner: Cass Hook; Managing Dir.: James Geisler; Int'l Dist.: Mary Jane Mendell.
Label(s): (Owned) Amazing.
US Reps.: Alliance Ent. (CO).
Int'l Reps.: IRD (Italy); OMD (France); Bellaphon Int'l (Germany); Group Leisure (Australia); Serious Business (Austria); Sound Solutions (Canada); Magic Sound (Hungary); Maverick (New Zealand); JVC (Japan).

Ambassador Recording Corp., PO Box 31112, Seattle, WA, 98103, (206) 937-5703, (206) 525-2199. Fax: (206) 933-8011. Pres.: Chris Kamila; Vice Pres./Artistic Dir.: Steven Novacek; Gen. Mgr.: Gayle Novacek.
Label(s): (Owned) Ambassador, (Distributed) Overture (Canada).
US Reps.: Albany Music Dist., Inc. (NY).

Ambient Sound, 404 W. Annapolis, West Saint Paul, MN, 55118, Pres.: Robert Cain; Vice Pres. A&R: Rev. David Payne.

American Clave Records, 30 Waterside Plz., STE. 11J, New York, NY, 10010, (212) 475-5174. Dir.: Kip Hanrahan.
US Reps.: Rounder Records (MA).

American Gramaphone Records, 9130 Mormon Bridge Rd., Omaha, NE, 68152, (402) 457-4341. Fax: (402) 457-4332. CFO: Kevin Cloonan; Exec. Vice Pres.: Stephen Kalhorn; Dir., Sales: Michael Delich.
Label(s): (Owned) American Gramaphone.

American Melody Records, 102 Wheeler Path, Guilford, CT, 06437, (203) 457-0881. Pres.: Phil Rosenthal; Vice Pres.: Beth Sommers.
Label(s): (Owned) American Melody.

American Music Co., 3830 Hwy. 78, Mount Horeb, WI, 53572, (608) 437-8970. Pres.: Jim Kirchstein.
Label(s): (Owned) Age of Aquarius, American Music, Cuca, Jolly Dutchman, Night Owl, Psalms, Sara.

American Music Network, Inc., 406 Tharpe Rd., Warner Robins, GA, 31088, (912) 953-2800. Pres.: Robert R. Kovach.
Label(s): (Owned) Scaramouche' Recordings.

American Pie, 13381 Beach Ave., Marina Del Rey, CA, 90292, (310) 821-4005. Fax: (310) 823-3389. Pres.: Wayne Volat.
Label(s): (Owned) American Pie.

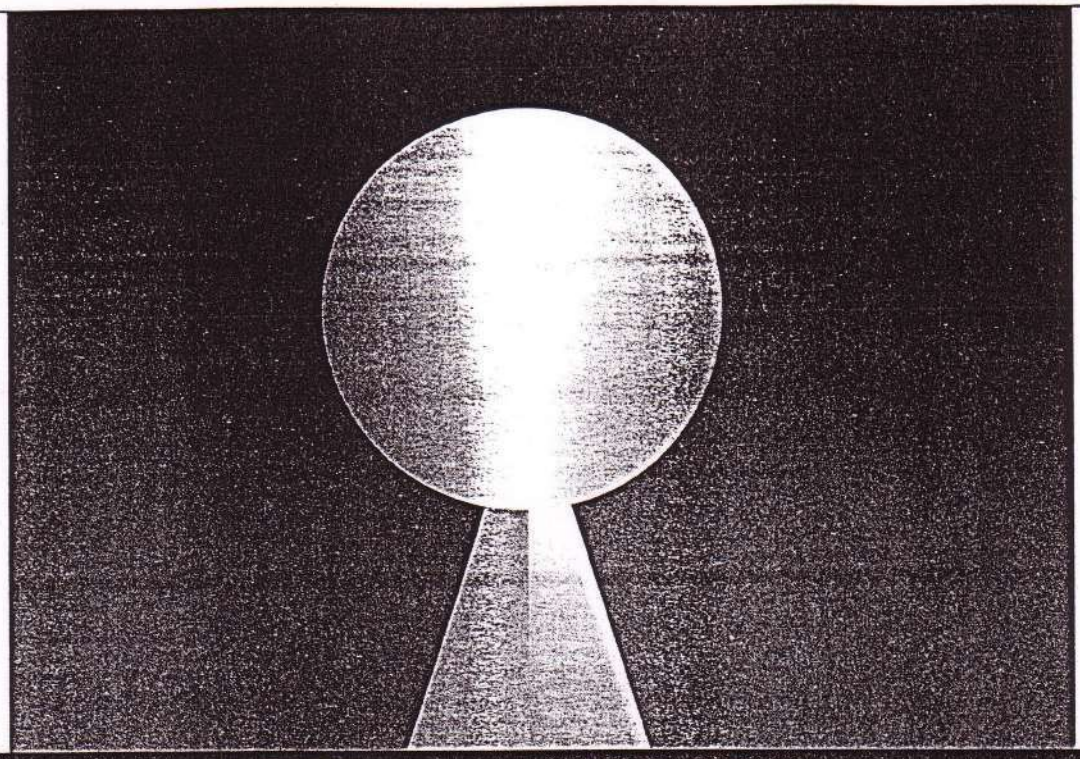

1995 Convention, May 10-14

Hyatt Regency in Embarcadero Center, San Francisco

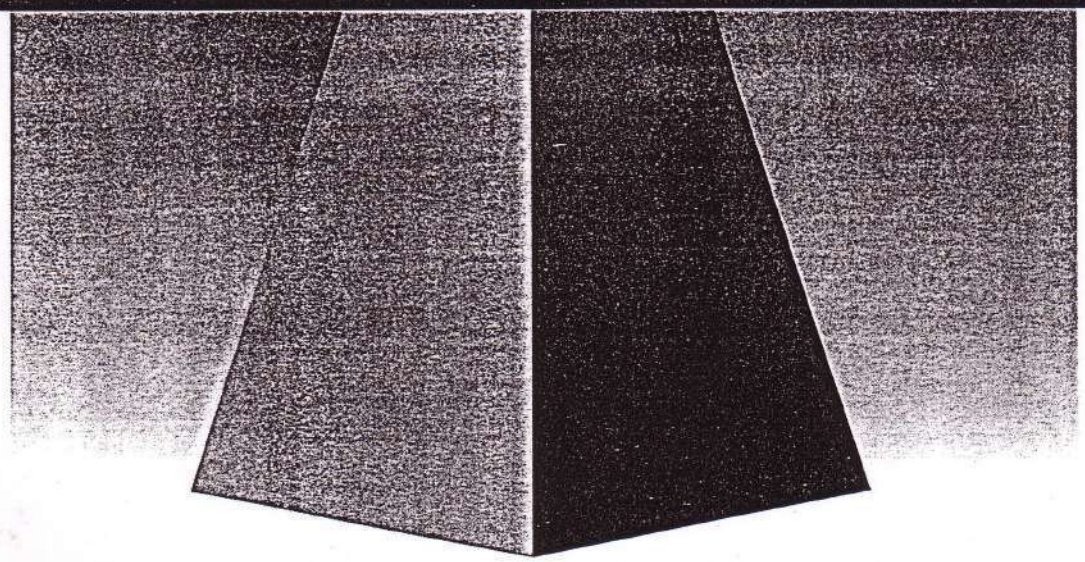

NAIRD Serving the independent music industry

National Association of Independent Record Distributors and Manufacturers
147 E. Main Street, Suite 2, Whitesburg, KY 41858 • TEL 606-633-0946 • FAX 606-633-1160

American Recordings, Inc., 3500 W. Olive Ave., Ste. 1550, Burbank, CA, 91505, (818) 973-4545. Fax: (818) 973-4571. Owner: Rick Rubin; Gen. Mgr.: Mark DiDia; Minister of Truth: Mike Bone; Vice Pres., Media Rels.: Heidi Ellen Robinson; Vice Pres., A&R: Marc Geiger.
Office(s): Lamb House, Church St., London, W42PD, United Kingdom, (081) 995-3266, Fax: (081) 742-7235, Vice Pres., Mktg.: Dave Robinson, Media Relations: Joe O'Neil.
Label(s): (Owned) III, WHTE, (Distributed) Rhyme Cartel, XL.
US Reps.: BMG Int'l Dist. (NY); WEA Dist. (US).
Int'l Reps.: WEA Dist. (Canada).

American Voices Record Co., Inc., 3205 Blue Ridge Ct., Virginia Beach, VA, 23452, (804) 340-8374. Pres.: Heath Webb; Gen. Mgr./Sec.: Jean Webb.

Americana Records Group, Inc., 20 Music Sq. W., Ste. 200, Nashville, TN, 37203, (615) 251-4060. Fax: (615) 251-4090. Chrmn. Board: Tom Kawai; Vice Pres.: Earl E. Owens; Vice Pres., Dist.: Jack B. Walker II; A&R: Roland Smith; Contact: Jan Gray Witte.
Label(s): (Owned) Americana Records USA, Double Ten.

Americatone Records, Int'l, 1817 Loch Lomond Way, Las Vegas, NV, 89102, (702) 384-0030. Fax: (702) 382-1926. Pres.: Joe Jan Jaros; Vice Pres.: Pauline Jaros; Gen. Mgr.: Ken Brown.
Label(s): (Owned) Americatone, Christy.
US Reps.: Big Bands Dist., Int'l Rec. Dist., Oster Dist. (CA); Harbor Dist. (NY).

AmeriSong Records, Inc., 8727 E. Girard Ave., Denver, CO, 80231, (303) 695-8628. Fax: (303) 369-9655. Pres.: Randi Perkins; A&R: Frank Jermance.
Label(s): (Owned) AmeriSong.

Amherst Records, Inc., 1800 Main St., Buffalo, NY, 14208, (716) 883-9520, (800) 836-0751. Fax: (716) 884-1432. Pres.: Leonard Silver; Exec. Vice Pres.: Larry Silver; Vice Pres./Gen. Mgr.: David E. Parker.
Label(s): (Distributed) H&L/Avco Embassy.

Amused Productions, PO Box 671, Claremont, CA, 91711, (909) 625-3169. Fax: (909) 625-1747. Music Dir.: Sherban Cira.
Label(s): (Owned) Amused Productions.

Angel Records, 810 Seventh Ave., New York, NY, 10019, (212) 603-8600. Pres.: Steven Murphy; Vice Pres. Sales: Gilbert Hetherwick; Vice Pres. Mktg.: Linda Sterling.
Label(s): (Owned) Angel, EMI Classics, Virgin Classics.

Ansonia Records, Inc., 750 Paterson Ave., East Rutherford, NJ, 07073, (201) 470-0301. Fax: (201) 470-8274. Pres.: Mercedes Glass; Vice Pres.: Henry Glass; Sales Mgr.: Lori Glass.
Label(s): (Owned) Ansonia, (Distributed) Artex, BMG, Capitol, Cema, Discohit, Gema, Harlequin, Palladium, PolyGram.

Antenna Records/Cornerstone Management, 148 E. Lancaster Ave., Wayne, PA, 19087, (215) 687-8800. Fax: (215) 971-0646. Pres.: Steve Mountain.
Label(s): (Owned) Antenna.

Antilla Records, 661 Tenth Ave., New York, NY, 10036, (212) 582-4546. Fax: (212) 977-7581. Pres.: Xavier Hernandez; Promo.: Angel Colon.
Label(s): (Owned) AF Records, ARO, Antilla, Funny, Mangu, Platano Records, Rumba, (Distributed) Camino, JZ Productions, Sol, UR, VGR.

Antilles Records, 14 E. Fourth St., 3rd Floor, New York, NY, 10012, (212) 995-0202. Fax: (212) 477-5918.

Antique-Catfish Records, 708 W. Euclid, Pittsburg, KS, 66762, (316) 231-6443. Contact: Gene Strasser.
Label(s): (Owned) Antique, Big Brutus, Catfish, Cisum.

Antone's Records, 500 San Marcos St., Ste. 200, Austin, TX, 78702, (512) 322-0617. Fax: (512) 477-2930. Pres.: Clifford Antone; Sales/Mktg.: Beth Tomlinson.
Label(s): (Owned) Antone's, DMZ, Dos.
US Reps.: REP Sales (MN).

Apon Record Co., Inc., PO Box 3082, Steinway Sta., Long Island City, NY, 11103, (718) 721-5599. Fax: (718) 721-5599. Pres.: Daria I. Poncic; Vice Pres./Sec.: Andrew M. Poncic, Jr.; Gen. Mgr.: Don Zemann; Treasurer: Andrew M. Poncic, Sr.
Label(s): (Owned) Amadeo, Apon, Discapon, Love, (Distributed) Gramofonove Zavody, Supraphon.
Int'l Reps.: Supraphon, A B Plus (Czechoslovakia).

June Appal Recordings, 306 Madison St., Whitesburg, KY, 41858, (606) 633-0108. Fax: (606) 633-1009. Dist./Promos. Mgr.: Carolyn H. Sturgill.
Label(s): (Owned) June Appal Recording.

April Records, PO Box 8263, Haledon, NJ, 07508, (718) 361-3321. Pres.: Samuel Cummings; Vice Pres.: A. Cummings; Promo.: J. Young; A&R: Sam Cummings Jr.
Label(s): (Owned) April Records.

Ardavan Records, PO Box 2512, Hollywood, CA, 90078, (213) 464-8163. Fax: (818) 905-5014. Pres.: Ardie Bryant; Vice Pres.: Anne Bryant; Vice Pres. A&R: David P. Bryant.

Arhoolie Productions, Inc., 10341 San Pablo Ave., El Cerrito, CA, 94530, (510) 525-7471. Fax: (510) 525-1204. Mgr.: Tom Diamant.

Athena Productions, 311 Willowbrook Rd., Staten Island, NY, 10314, (718) 698-7225. Fax: (718) 761-6411. Dir., A&R: Robert Marino.
Label(s): (Owned) Analogue Master, Apollo, Apollo Classics, Apollo Int'l, Apollo Jazz, Apollo Music, Athena, Athena Classics, Athena Int'l, Athena Jazz.
Int'l Reps.: East Coast (NY).

Atila Records, PO Box 60240, Rossford, OH, 43460, (419) 666-2019. Fax: (419) 666-3141. Pres.: John Pocisk; Vice Pres.: Mary Pocisk; Sec.: Joe Manera.
Label(s): (Distributed) East West.
Int'l Reps.: East West Records (Germany).

Atlanta Int'l Record Co., Inc., 881 Memorial Dr. SE, Atlanta, GA, 30316, (404) 524-6835. Fax: (404) 681-0033. Pres.: Alan Freeman; Sales Mgr.: Norman Hunter; Nat'l Promo. Dir.: Juandolyn B. Stokes.
Label(s): (Distributed) Gospearl, Sweet Rain, Tyscot.
US Reps.: Abbey Road (CA); Action (OH); Jerry Bassin (FL); Big State—Atlanta (GA); Big State (TX); Central South, Select-O-Hits (TN); Great Bay (ND); Malverne (NJ); M.S. (IL).

Atlantic Recording Corp., 75 Rockefeller Plz., New York, NY, 10019, (212) 275-2000. Chrmn/CEO-Atlantic Group: Ahmet Ertegun; Pres.: Danny Goldberg; Sr. Vice Pres.: Jason Flom; Sr. Vice Pres.: Tunc Erim; Exec. Vice Pres./Gen. Mgr.: Val Azzoli; Vice Pres. Int'l: Fran Lichtman; Vice Pres., Sales: Pete Anderson; Vice Pres./Prodn.: Arif Mardin; Vice Pres., A&R Special Projects: Yves Beauvais; Vice Pres., Video Promo./Media: Linda Ferrando; Sr. Vice Pres., A&R: Tunc Tuncerim; A&R Rep.: Aziz Goksel; Vice Pres. Creative Svcs.: Shelly Cooper; Sr. Dir., Tour Devel.: Perry Cooper; Mgr. Artist Rel.: Andy Moçus; Vice Pres., Pdct. Devel.: Vicky Germaiez; Sr. Vice Pres., Media/Artist Rel: Patti Conte; Vice Pres., Artist Rel./Media: Bob Kaus; Assoc. Dir., Nat'l Promo.: Mark Fischer; Nat'l Mgr., Progressive: Bonnie Slifkin; Nat'l Mgr., Hard Rock: Jon Nardachone; Dir., Int'l Media Affairs: Margaret Vangeli.
Office(s): 1812 Broadway, Nashville, TN, 37203, (615) 327-9394, Fax: (615) 329-2008, Pres.: Rick Blackburn, Vice Pres./Gen. Mgr.: Bryan Switzer.
Label(s): (Owned) Atlantic Records, Charisma, East West America, Es Paranza, Finnadar, First Priority, Megaforce Worldwide, Modern, Titanium, Virgin, A Vision Entertainment (Video).
US Reps.: WEA.
Int'l Reps.: Warner Music Int'l.

Atlantic Recording Corp., 9229 Sunset Blvd., 9th Flr., Los Angeles, CA, 90069, (310) 205-7450. Fax: (310) 205-7475. Sr. Vice Pres./Gen. Mgr.: Paul Cooper; Vice Pres. Artist Rel.: Tony Mandich; Vice Pres. A&R/Multimedia: Andrew Leary; Vice Pres./Producer: Dave Jerden; West Coast Publicity Dir.: Laura Gold; Vice Pres., Media/Artist Rel.: Ron Shapiro; Vice Pres., West Coast: Doug Uyehare.

Attitude Records, Inc., 2071 Emerson St., #16, Jacksonville, FL, 32207, (904) 396-7604. Fax: (904) 396-8062. Pres.: Jeff Cohen; Mktg. Dir.: Shirelle Johnson.
US Reps.: Bassin (FL); Big State (TX), (GA); MS (IL); Malvone (Northeast); Select-O-Hits (TN).

Audio Arts Records, 3420-3C Calle Azul, Laguna Hills, CA, 92653, (714) 770-6162. Owner/Mgr.: Madelon Baker.
Label(s): (Owned) Audio Gospel.

Audio Outings, 16 All Souls Crescent, #3, Asheville, NC, 28803, (704) 274-5388, (800) 552-2144. Fax: (704) 274-5946. Contact: Dr. Bert Sanders.
US Reps.: Silo (VT); Music Design (WI); Music for Little People (CA); New Leaf (GA).

AudioQuest Music, PO Box 6040, San Clemente, CA, 92674, Pres.: Joseph Harley; Sales/Mktg.: John Iammarino; Promo. Coord.: Melissa Ortega.
Label(s): (Owned) Audioquest Music.

Audiorama Records Corp., 658 Tenth Ave., New York, NY, 10036, (212) 246-9858, (212) 246-9859. Fax: (212) 459-8949. Pres.: Rafael Diaz Gutierrez; Vice Pres.: Hilda Diaz Gutierrez; Sales Mgr.: Angel Nieves; Sec./Promo. Mgr./Sales Mgr.: Hilda Luciano.
Label(s): (Owned) Audiorama, Sonomax, (Distributed) BMG, Bronco, Frama, Musical Productions, Polygram, R&S, Sony Discos, Vediscos.

August Records, Inc., PO Box 438, Lahaska, PA, 18931, (215) 862-3012. Fax: (215) 862-9145. Vice Pres.: Beryl Handler.

Auspex Records, PO Box 1666, Studio City, CA, 91614, (213) 877-1078. Fax: (818) 763-1955. Owner: Jules Chaikin.

Australian Music Int'l, 253 W. 18th St., Ground Suite, New York, NY, 10011, (212) 229-0935. Fax: (212) 229-1918. Pres.: D.A. D'Cruz; Vice Pres./A&R: S. Damon; Sales/Distribution: A. Watts.
US Reps.: Twinbrook (NY); MS Distr. (IL); City Hall (CA); MDI (TX).

Avalanche Records, PO Box 108, Blair, NE, 68008, (800) 358-2769. Fax: (402) 426-2227. CEO: Clifton R. Johnson; Pres.: Stafford Johnson; Vice Pres.: Don Johnson; A&R: Gypsy.
Label(s): (Owned) Avalanche.

Avant-Garde Records Corp., 12224 Avila Dr., Kansas City, MO, 64145, (816) 942-8661. Fax: (816) 942-8988. Pres./A&R Dir.: Scott W. Smith; Vice Pres.: Art Ferrante; Sec./Treasurer: Lou Teicher.

Avatar Records, 6290 Sunset Blvd., Ste. 605, Los Angeles, CA, 90028, (213) 464-1593. Fax: (213) 464-0204. Pres.: Larry Robinson; Dir. A&R: Tony Joseph; Creative Mgr.: Pat Scott.

Axbar Records, 5230 San Pedro Ave., San Antonio, TX, 78212, (210) 829-1909. Gen. Mgr.: Joe Scates; Promo./Publishing: Jerry Blanton; A&R: George Chambers; Distribution: Kendra Maples.
Label(s): (Owned) Axbar, Charro, Gringo, Jato, Prince, Trophy.
US Reps.: TMC Productions, E&R One Stop, Tower (TX); Curtis Wood Distr. (TN).

Azra Int'l, 4343 E. 58th St., Maywood, CA, 90270, (213) 560-4223. Fax: (213) 560-1240. Pres.: D.T. Richards; A&R: Al Martinez.
Label(s): (Owned) Condor Classix, Iron Works, N.S.F.D., World Metal, (Distributed) Access, Cellar, Masque, Order, Resistant, Stardust.

Azure Records, Rt. 1, Box 460, Washington, VA, 22747, (703) 987-3164. Fax: (703) 987-3166. Chrmn./Dir., A&R: Paul Reisler; Dir., Mktg.: Bill Dunn; Pcdt. Mgr.: Deborah Plummer.
US Reps.: Trinbrook (NY); MS (IL); Citu Hall (CA); Paulstarr (MN); Music Design (WI); Rock Bottom (FL).

B

BAL Records, PO Box 369, La Canada, CA, 91012, (818) 548-1116. Fax: (818) 956-3347. Pres.: Adrian P. Bal; Vice Pres./Co-Owner: Berdella M. Bal.
Label(s): (Owned) BAL.

B-Atlas/Jody Records, Inc., 2557 E. First St., Brooklyn, NY, 11223, (708) 339-8047. Vice Pres./A&R Dir.: Vincent Vallis; Vice Pres., Sales: Gloria Black; Vice Pres. Promo.: Ron Alexander.
Label(s): (Owned) B-Atlas, G Co, Jody, Ron.

BGM Records, 8806 Lockway St., San Antonio, TX, 78217, (210) 654-8773. Fax: (210) 654-8895. Gen. Mgr.: Bill Green; Promo. Dir.: Debbie Green.
Label(s): (Owned) BGM, Rain Forest.

BMG Classics, 1540 Broadway, 41st Fl., New York, NY, 10036, Pres.: Guenter Hensler; Sr. Vice Pres., Mktg.: James Glicker; Vice Pres., RCA Sales/Mkt: Steve Vining; Dir., A&R: Alec Treuhaft; Dir., Publicity: Marilyn Egol.
Label(s): (Owned) Catalyst, DHM, RCA Red Seal, RCA Victor, (Distributed) Conifer, ECM.

BMG/Int'l U.S. Latin, 6363 Sunset Blvd., Ste. 702, Hollywood, CA, 90028, (213) 468-4134. Fax: (213) 468-4149. Gen. Mgr.: Paul Ehrlich; Nat'l Sales: Rigoberto Olariaga; Nat'l Promo.: Alba Eagan.
Office(s): 8009 NW 36th St., Ste. 220, Miami, FL, 33166, (305) 594-2175, Fax: (305) 594-2032, Contact: Jesus Lopez; 11315 Crescent Peak, San Antonio, TX, 78245, (210) 674-3754, Fax: (210) 674-0088, Sales: Billy Pope; 1133 Ave. De Las Americas, 6th Floor, New York, NY, 10036, (212) 930-4049, Fax: (212) 930-4769, Sales/Promo. Rep.: Jorge Martinez; Edificio Mercantil Plaza, Ste. 709 Avenida Ponce De Leon, Parada 27, Hato Rey, PR, 00918, (809) 767-6667, Fax: (809) 765-1005, Mgr.: Milton Roura; 2100 Ponce De Leon Blvd. #825, Coral Gables, FL, 33134, (305) 445-4923, Fax: (305) 445-4693, Vice Pres./North America: Jesus Lopez, Nat'l. Sales Mgr.: Alba Eagan.

BMX Entertainment, 114 Broad St., Ste. 255, Stamford, CT, 06902, (203) 352-3569. Fax: (203) 961-1505. Pres./CEO: Mauris Griffin, II; Vice Pres., East Coast: Michael Bradshaw; Vice Pres., Finance: Barry McFarlene; Bus. Aff.: Tony Thomas.
Label(s): (Distributed) Mission, Red Tape.

BNA Entertainment, One Music Circle N., Nashville, TN, 37203, (615) 780-4400. Vice Pres./Gen. Mgr.: Rio Papin; Mgr., Regional Promo. West: Carl Brown; Coord., Nat'l Promo.: Kim Buckley; Assoc. Creative Services: Paula Crafton; Sr. Dir. Sales/Mktg.: Tommy Daniel; Mgr. Reg. Promo. Mid West: Joe Devine.

BNJ Records, 1613 Mallory Ln., Ste. 104, Brentwood, TN, 37027, (615) 329-1944. Fax: (615) 370-4800.

BSW Records, PO Box 2297, Universal City, TX, 78148, (210) 659-2338. Fax: (210) 659-2557. Pres./CEO: Frank Willson; Vice Pres./Gen. Mgr. Europe: Willy Seidel; Vice Pres. A&R: Verdi Williams; Mktg. Dir.: Kevin Hagedorn; Mktg.: Robert Keoghan.
Label(s): (Owned) BSW.

Back Door Records, 817 W. Walnut, Johnson City, TN, 37604, (615) 926-2281. Owner: Barbara McCoy.

Baddest Of The Bad Posse Records, PO Box 464, RCS, New York, NY, 10185, (212) 777-0442, (718) 712-2224. Pres./CEO: Leslie Williams; Gen. Mgr./Creative Arts: Tony Dunmore; Gen. Mgr./Business Affair: Rebecca Williams.
Label(s): (Owned) Baddest Of The Bad Posse, Rebel Rock.

Bah Humbug Records, 1722 S. Carson, Ste. 2607, Tulsa, OK, 74119, (918) 585-5050. Pres./Gen. Mgr.: Dick Loftin; Project Coord./Exec. Prod: Lee Ann Loftin.

Bainbridge Entertainment Co., Inc., 11300 W. Olympic Blvd., Ste. 840, Los Angeles, CA, 90064, (310) 477-3840. Fax: (310) 575-9890. Pres.: Harlene Marshall; Gen. Mgr.: Jerry Gilbert.
Label(s): (Owned) Bainbridge, Quartet, (Distributed) Mobile Fidelity Int'l.

Billy Baker & Associates, 4700 Belle Grove Rd., #BAY20, Baltimore, MD, 21225, (410) 789-1005. Fax: (410) 789-1006. Pres./CEO/Personal Mgr.: William E. Baker.
Label(s): (Owned) Go, Infinity.

Balboa Records Co., 10900 Washington Blvd., Culver City, CA, 90230, (310) 204-3792. Fax: (310) 204-0886. Pres.: Valentin Velasco; Sales/Mktg.: Efren Besanilla; Mgmt.: Fernando Sanchez.
Label(s): (Owned) Balboa, Musart, (Distributed) DLU, ECO, IM, Peerless, Rey.

Ball Record Manufacturing & Distribution Co., 355 S. Mansfield St., Los Angeles, CA, 90036, (213) 936-1032. Fax: (213) 936-1032. Owner/Pres.: Jim L. Ball, Ph.D.
Label(s): (Owned) Savior.

Bally Records (c/o The Goodman Group), 488 Madison Ave., New York, NY, 10022, (212) 751-7300. Fax: (212) 486-6687. Pres.: Gene Goodman; Gen. Mgr.: Bernadette Gorman; Copyright/Licensing Mgr.: Buckley Hugo.
Label(s): (Owned) Bally, Bobbin.

Banjar Records, Inc., PO Box 32164, Minneapolis, MN, 55432, (612) 436-4459. Pres.: LeRoy Larson.

Bar None, 1 Newark St., Ste. 9, Hoboken, NJ, 07030, (201) 795-9424. Fax: (201) 795-5048. Pres.: Tom Prendergast; Owner/Operator: Glenn Morrow; Publicity: Jill Richmond.

Barbozigan Productions, 3200 Ohio, East Saint Louis, IL,

62202, (618) 462-4213. Pres./Owner: Barbara Monigan; Mgr.: Elijah Blackwell; Mktg. Specialist: Brian D. Lee; Pub Rel.: Natalie Blackwell.
Label(s): (Distributed) Bright Star Records.

Barr-Note Productions, RR 3, Box 78A, Charlottesville, VA, 22901, (804) 973-4217. Fax: (804) 978-2104. Pres.: Dennis Barberio; Edit: Neil Barberio.

Barrio Records, Inc., PO Box 801, Boston, MA, 02123, (617) 228-6863. Pres.: Lee R. Soto; Northeast Rep.: Gonzalo Arjona.
US Reps.: Boston Latin (MA).

Batish Records, 1310 Mission St., Santa Cruz, CA, 95060, (408) 423-1699. Chrmn.: S.D. Batish; Pres.: Ashwin Batish; Gen. Mgr.: Ravi Batish.

Bearsville Records, RT 212 & Wittenberg Rd., Bearsville, NY, 12409, (914) 679-7303. Fax: (914) 679-5731. Owner/Pres.: Sally A. Grossman; Controller/Gen. Mgr.: Edward P. Tessier; A&R Dir.: Ian Kimmet.
Label(s): (Owned) Bearsville.

Beatlefest, Inc., 15 Charles St., Westwood, NJ, 07675, (201) 666-5450. Fax: (201) 666-8687. Pres.: Mark Lapidos; Vice Pres.: Carol Lapidos.
Label(s): (Owned) Caromar.

Beau-Jim Records, Inc., PO Box 2401, Sarasota, FL, 34230, (813) 746-3905. Pres.: Buddy Hooper.

Bell Record Int'l, PO Box 725, Daytona Beach, FL, 32115, (904) 252-4849.

Bellaire Records, 4900 Bissonnet, Bellaire, TX, 77401, (713) 667-9196. Fax: (713) 667-4383. Owner: Don Janicek.
Label(s): (Owned) Bellaire, Chapel, Fun-E, Guide, Texas Gold.

Belmont Records/John Penny Enterprises, Inc., 484 Lexington St., Waltham, MA, 02154, (617) 891-7800. Fax: (617) 893-1771. Pres./A&R/Mktg.: John Penny; Sec./Promo./Publicity: Nancy Penny.

Benson Co./Benson Records, 365 Great Circle Rd., Nashville, TN, 37228, (615) 742-6800. Fax: (615) 742-6911. Pres.: Jerry Park; Vice Pres., Sales: Allan Hardin; Vice Pres., Mktg.: Dan Lynch.
Label(s): (Owned) Benson, Riversong, (Distributed) Crystal Rose, New Haven.

Best Recordings, Inc., OS 701 Old York Rd., Elmhurst, IL, 60126, (708) 834-5600. Fax: (708) 832-9511. Pres.: Edward W. Vodicka.

Bestway Group, Inc., c/o Pearce Massler, 25 Main St., Hackensack, NJ, 07601, (908) 753-6548. Fax: (908) 755-8664. Pres.: Howard A. Massler.
Label(s): (Owned) Merry, Wonderland.

Betrayal Records, JAF Box 7131, New York, NY, 10116, (212) 749-5675. Pres.: Edward Haber.
Label(s): (Owned) Betrayal Records.

Beyond Records Corp., 569 County Line Rd., Ontario, NY, 14519, (716) 265-0260. Fax: (716) 265-4653. Pres.: Tony Gross, Jr.; Vice Pres. Int'l Devel.: Mark Costello.
Label(s): (Owned) After Hours, (Distributed) Esperance, Red Star.

Big Beat Records, 19 W. 21st St., Ste. 501, New York, NY, 10010, (212) 527-0900. Fax: (212) 691-9877. Pres.: Craig Kallman; Vice Pres./Gen. Mgr.: Heidi Jo Spiegel; Dir, A&R: Bob Tewlaw.

Big Money, Inc., 20 Grove St., Minneapolis, MN, 55401, (612) 379-2614. Fax: (612) 379-8507. Pres.: Chris Johnson.
Label(s): (Owned) Big Money, Inc.

Big Records, 80-08 35th Ave., Jackson Heights, NY, 11372, (718) 651-8213. Pres.: Sidney Prosen; Music Coord.: Phil Prosen; Country Rep.: Wanda Helm.
Office(s): PO Box 90575, Nashville, TN, 37209, (615) 989-2450, Nat'l Country Rep.: Wanda Helm.

Big Ship Music (c/o Jacobson & Colfin, P.C.), 156 Fifth Ave., Ste. 434, New York, NY, 10010, (212) 691-5630. Fax: (212) 645-5038. Pres.: Freddie McGregor; Contact: Bruce Colfin.

Big Tap Records (c/o Jacobson & Colfin, P.C.), 156 Fifth Avenue, Ste. 434, New York, NY, 10010, (212) 691-5630. Fax: (212) 645-5038. Pres.: Gerald Tapper; Counsel: Jeffrey E. Jacobson.
Label(s): (Owned) Big Tap.

Bijou Records, 15237 Sunset Blvd., Ste. 301, Pacific Palisades, CA, 90272, (310) 459-6900. Contact: Kit Thomas.

Biograph Records, Inc., 16 River St., Chatham, NY, 12037, (518) 392-3400. Fax: (518) 392-2666. Pres. A&R: Arnold S. Caplin; Vice Pres.: Barbara Caplin; Exec. Sec.: Debra C. Rath; Computer Graphic/Art Dir.: Alan D. Caplin.
Label(s): (Owned) Biograph, Center, Dawn, Melodeon, (Distributed) Historical.
US Reps.: Encore Dist. (CO); Dist. No. America (MA); Titus Oaks (CT); Record Depot (VA); Old Fogey (MI); Harbor Export (NY); Musical Heritage (NJ).
Int'l Reps.: Media 7 (France); Fusion III (Canada); IRD (Italy); Planis Phare (Switzerland); Topic (UK); Vivid Sound (Japan).

Birch Records, 1921 N. Kedzie Ave., Chicago, IL, 60647, (312) 292-9335. Pres.: Dave Wylie; Vice Pres.: June Wylie.
Label(s): (Owned) Birch.

Biscayne/Europa Records, Inc., 9130 S. Dadeland Blvd., Ste. 1704, Miami, FL, 33156, (305) 670-0018. Fax: (305) 670-0019. CEO: David Bercuson; Pres.: Juan A. Estevez, Jr.; Vice Pres., Mktg.: Orestes G. Wrves; Opns. Mgr.: Janet M. Diaz.

Bizarre/Straight Records, 740 N. La Brea Ave., 2nd Floor, Los Angeles, CA, 90038, (213) 935-4444. Fax: (213) 936-6354. Pres.: Herb Cohen; Vice Pres., Bus. Aff.: Evan Cohen; Vice Pres. A&R: Robert Duffey.
Label(s): (Owned) Bizarre/Planet, Bizarre/Straight.

Bizz-E Productions (c/o Jacobson & Colfin, P.C.), 156 Fifth Ave., Ste. 434, New York, NY, 10010, (212) 691-5630. Fax: (212) 645-5038. Pres.: Everett Ramos; Vice Pres. A&R: Jeffrey Jacobson.
Label(s): (Owned) Bizz-E.

Black Diamond Records, Inc., PO Box 8073, Pittsburg, CA, 94565, (510) 980-0893. Fax: (510) 458-0915. Dir., A&R Dept.: Valjeanna Ross; Dir. Promos.: Brenda Groff; Mgr. Mktg. Dept.: Zalina Smith.
Label(s): (Distributed) Abbey Road, Americana, C B C, C D One Stop, D. City, Hittin Hard, Music People, Rock Bottom, S.M.G., Stay Down, Tower, Triple Beam, 2 FA Thirty, Valley.

Black Dog Records, 1156 Park Ln., West Palm Beach, FL, 33417, (407) 686-1354. Exec. Dir.: Marian Joy Ring; A&R Dir.: Ron Caruso; Prodn. Consultant: Rusty Gordon; Bus. Admin.: Davilyn Whims.
Office(s): 1156 Park Ln., West Palm Beach, FL, 33417, (407) 686-1354, A&R Dir.: Rusty Gordon.
Label(s): (Owned) Black Dog.

Black Fire Music, 4409 Douglas St. N, Washington, DC, 20019, (202) 397-3572. Pres.: Jimmy Gray; Vice Pres.: Jerome Gray; Mktg. Dir.: Plunky Branch.
Label(s): (Owned) Black Fire, Cosmic Fire, (Distributed) Brand Name.

Black Hat Records, PO Box 4088, Austin, TX, 78765, (512) 452-9411. Pres.: Larry Watkins.

Black Tie Records, PO Box 5018 #158, Newark, CA, 94560, (510) 745-7235.

Black Top Records, 1480 W. Grace St., Chicago, IL, 60613, (312) 477-9224. Fax: (312) 929-0181. Sales/Mktg. Dir.: Mindy Giles.
US Reps.: Rounder Records (MA).

Black Top Records, PO Box 56691, New Orleans, LA, 70156, (504) 895-7239. Fax: (504) 891-1510. Pres.: Nauman Scott; Vice Pres.: Hammond Scott; Prodn. Mgr./Radio Promo.: Heather West; Mktg. Dir.: Mindy Giles; Publicity Dir.: K. Stratton.

Blaster Boxx Hits, 519 N. Halifax Ave., Daytona Beach, FL, 32118, (904) 252-0381. Fax: (904) 252-0381. CEO: Bobby Lee Cude.
Label(s): (Owned) Blaster Boxx Hits.

Blind Pig Records, PO Box 2344, San Francisco, CA, 94126, (510) 526-0373. Fax: (510) 526-9095. Pres.: Edward Chmelewski; Media Rel. Coord.: Maria Stanford.
Office(s): 3022 N. Allen, Chicago, IL, 60618, (312) 772-0043, Fax: (312) 772-2115, Mktg./Sales Dir.: Jerry DelGiudice, Retail Rel. Coord.: Patrick Skvoretz.
Label(s): (Owned) Blind Pig.
US Reps.: Bayside, City Hall (CA); Distribution North America (MA); Encore (CO); M S (IL); Select O Hits (TN).

Blue Canyon Records, PO Box 6622, Santa Fe, NM, 87502, Owner: Jim Terr.

Blue Gem Records, PO Box 29688, Hollywood, CA, 90029, (213) 664-7765. Pres.: Pete Martin.
Label(s): (Owned) Blue Gem, (Distributed) Hi-Lite.

Blue Note, 810 Seventh Ave. S., 4th Floor, New York, NY, 10019, (212) 603-8733. Fax: (212) 603-8702. Pres.: Bruce Lundvall; Vice Pres. Mktg.: Tom Evered; Dir. Creative Servs.: Cynthia Cochrane.
Label(s): (Owned) Blue Note, Capitol Jazz, Manhattan, Roulett, World Pacific.

Blue Rock 'It Records, 1375 Road B, Redwood Valley, CA, 95470, (707) 485-8308. Fax: (510) 226-7648. Owner: Patrick Ford.
Label(s): (Owned) Blue Rock'It.
US Reps.: Bayside (CA); Encore (CO); MS Dist. (CT); Select O Hits (TN).
Int'l Reps.: Crosscut (Germany); Blue Wolf (Norway); Int'l Record (Italy).

Blue Wave Records, 3221 Perryville Rd., Baldwinsville, NY, 13027, (315) 638-4286. Fax: (315) 635-4757. Pres.: Greg Spencer; Vice Pres.: Sue Spencer.
Label(s): (Owned) Blue Wave, Horizon.
US Reps.: CD One Stop (CT); Select O Hits (TN); Bayside (CA); MS Dist. (IL).

Boddie Recording, 12202 Union Ave., Cleveland, OH, 44105, (216) 752-3440. Pres.: Louise Boddie; Vice Pres./Eng.: Thomas R. Boddie; Mgr.: Dennis Boddie.
Label(s): (Owned) Bounty, Luau, Soul Kitchen, (Distributed) Caribe.

Bold 1 Records, 2124 Darby Dr. NW, Massillon, OH, 44646, (216) 833-2061. A&R: Nick Boldi.
Label(s): (Owned) Bold One, Roxtown.

Bonaire Records, 7774 Torreyson Dr., Los Angeles, CA, 90046, (213) 876-0367. Fax: (213) 876-0476. Pres./A&R Rep.: Clive Corcoran.
Label(s): (Owned) Avalanche, Bonaire.
US Reps.: INOI.

Boston Skyline Records, 73 Hemenway St., #508, Boston, MA, 02115, (617) 536-5464. Fax: (617) 266-1575. Owner: Wayne Wadhams; Mktg./Promo. Mgr.: Tom Ullmann; Eng./Mastering Dir: John Servies.
Label(s): (Owned) Boston Skyline.
US Reps.: Hired Gun (PA); Big State (TX,GA,FL); Bassin (FL); Encore (CO); MS Dist (IL); Sound Warehouse (TX); Rivertown, Select Music Systems (MN); Abbey Road, Chi-Lin Dist., Tower Int'l Dist., HB Recordings (CA); Alliance (CT).
Int'l Reps.: Dist. Fusion III (Canada).

Bouquet-Orchid Enterprises, PO Box 1335, Norcross, GA, 30091, (404) 798-7999. Pres.: Bill Bohannon; Dir., A&R: Ed Neeley; Dir., Publicity/Promo.: Sue Harris; Dir., Mktg.: John Bohannon.
Label(s): (Owned) Bouquet.

Bradley Brothers Records & Tapes, Box 2144, Winnetka, CA, 91306, (805) 522-6045. Fax: (805) 522-6058. Owner: Don Bradley; Vice Pres.: Hal Bradley; Nat'l Promos.: Debbie Lee.
Label(s): (Owned) Bradley Brothers, Cobra Country, EZ Stores, Tex Mex.

Braidwood Records, 400 Amboy Ave., Metuchen, NJ, 08840, (908) 548-8542. Fax: (908) 548-6885. Pres.: Andrew Bellware; Dir.: JoAnne Mello.

Brainchild Records (Div. of Dean Whitney Music Enterprises), PO Box 1623, Lake Arrowhead, CA, 92352, (909) 337-5161. Fax: (909) 337-0474. Gen. Mgr.: Dean Whitney.

Branch Int'l Records, 11347 Park Central Pl., Dallas, TX, 75230, (214) 750-0720. Fax: (214) 987-4638. Owner: Pat McKool; A&R: Mike Anthony; Publicity: Dolores Pitman.
Office(s): 23 Music Sq. E., Ste. 101, Nashville, TN, 37203, (615) 251-3128, Owner: Pat McKool.
Label(s): (Owned) Branch Int'l.

Bransounds Record Co., 132 Highland Dr., Ste. 8, Branson, MO, 65615, (417) 336-2463. Fax: (417) 336-2463. Pres.: Rick Rogers.

Brat Records, PO Box 157, Richmond, VA, 23201, (804) 359-0001. Pres.: Barry Gottlieb.

Brentwood Music, Inc., One Maryland Farms, Ste. 200, Brentwood, TN, 37027, (615) 373-3950. Fax: (615) 373-0386. Vice Pres., Pdct. Devel.: Dale Matthews; Creative Dir.: Ed Kee; Nat'l Sales Dir.: Don Noes; Mktg. Dir.: Dean K. Deihl.
Label(s): (Owned) Brentwood Bluegrass, Brentwood Jazz, Brentwood Kids Co.
Int'l Reps.: Word (United Kingdom); Christian Mkt. (Canada)(New Zealand); Alby Commercial (Singapore); Glad Sounds (Malaysia); Glory Ministries (Taiwan); Sergio Moreno (Mexico); Marantha (South Africa).

Briarmeade Records, PO Box 1875, Gretna, LA, 70054, (504) 392-4615. Fax: (504) 392-4512. Pres.: Ken Keene; Vice Pres.: Frankie Ford.
Label(s): (Owned) Keeta, Sonor, (Distributed) Stardust.

Brick City Records, PO Box 4291, Springfield, IL, 62708, (217) 523-2262. CEO/Pres.: Robert D. Adams, Sr.; Vice Pres, A&R: Terry Askew; Vice Pres., Admin.: Veronica L. Cook; Vice Pres. Mktg.: Oyeyinka Abioye.
Label(s): (Owned) Brick City.

Bridge Records, Inc., GPO Box 1864, New York, NY, 10116, (516) 487-1662. Fax: (516) 773-3397. Pres.: David Starobin; Mng. Dir.: Becky Starobin.
US Reps.: KOCH Int'l (US).
Int'l Reps.: Complete Record (UK); Media 7 (France); Bridge Reocrds (Denmark, Sweden, Finland, Norway); Polydor IMS (Japan); Sonart Music Vision (Australia).

Bright Ideas Productions, 31220 La Baya Dr., Ste. 110, Westlake Village, CA, 91362, (818) 707-7127. Fax: (818) 707-0889. Pres.: Lisa Marie Nelson; Mktg. Dir.: Marci L.

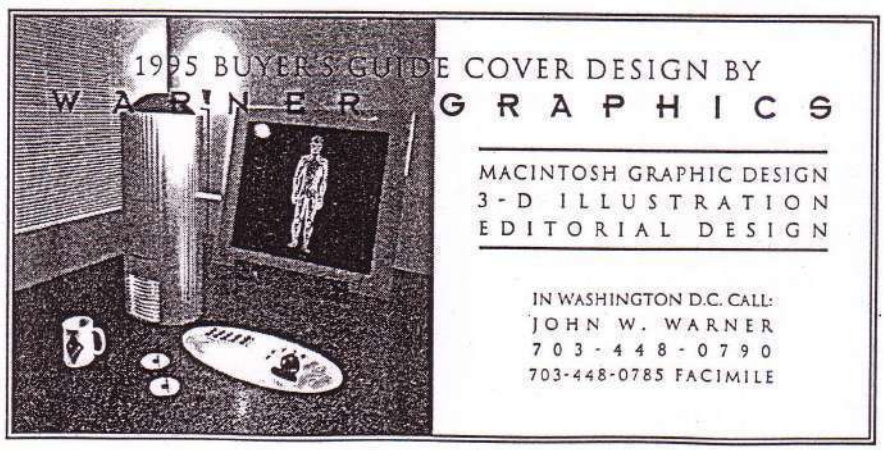

Jaegle; Publicity: Spike Vail.
Label(s): (Owned) Bright Ideas Prodns.

Brio Records, 309 E. 90th St., New York, NY, 10128, (212) 348-1271. Pres.: Bob Katz; Vice Pres.: Mary Kent.
Label(s): (Owned) Brio.
US Reps.: Acoustic Sounds (KS).

Broadbeach Records, 3464 Encinal Canyon Rd., Malibu, CA, 90265, (310) 457-4405. Pres.: Randy Nauert.
Label(s): (Owned) Peaceable, (Distributed) Great Northern Arts.

Brookside Records, 5440 N. Ocean Dr., Ste. 1507, Singer Island, FL, 33404, (407) 842-3383. Fax: (407) 840-9121. Pres.: Reid Whitelaw.
US Reps.: Hot Productions (FL).

Toni Brown Promotions, PO Box 275, New Hope, PA, 18938, (215) 862-3616. Owner: Toni Brown.

Brunswick Record Corp.,

1841 Broadway, Ste. 713, New York, NY, 10023, (212) 246-7930. Fax: (212) 246-8821. Pres.: Paul Tarnopol; Bus. Aff./Licensing Dir.: Mara Tarnopol; Legal Aff. Dir.: Mark Solomon; Sales Dir.: David Gore.
Label(s): (Owned) Brunswick, Dakar, (Distributed) Sutra.

Brunswick Records, 3353 Peachtree Rd. Ste. 220, Atlanta, GA, 30326, (404) 266-8990. Fax: (404) 266-8683. Pres.: Robert A. May; Legal/Bus. Affairs: Amy F. Davis.
Label(s): (Owned) Buckhead Music, The Comedy Label, Perfect Pitch, Small Wonder, (Distributed) Brunswick.

Janice Buckner/Moonlight Rose Publications, 47 Pearwood Dr., Huntington, NY, 11746, (516) 421-2231. Fax: (516) 421-1050. Mgr.: Sy Buckner; Dir.: Janice Buckner.
Label(s): (Owned) Moonlight Rose Publications.
US Reps.: Silo Music, Music for the Little People (VT).

Buckshot Records, 2210 W. Verdugo Ave., Burbank, CA, 91506, (818) 846-6518. Fax: (818) 797-1565. Pres./CEO: Durie Purvis; A&R Dir.: Vernon Bell; Bus. Affairs: Bob Tirado; Admin.: Bill K. Ellis.
Int'l Reps.: P-Vine (Japan).

Bullseye Blues Records, One Camp St., Cambridge, MA, 02140, (617) 354-0700. Fax: (617) 491-1970. Pres.: Marian L. Levy; Vice Pres.: Ken Irwin; Int'l: Bill Nowlin; A&R: Ron Levy.
US Reps.: Rounder, Precision (MA).

Bunjak Records/Acres of Talent, 900 Westgate Ln., Ste. C-8, Bossier City, LA, 71112, (318) 742-5777. Pres.: Lillian Mills.

Burnside Records, 3158 E. Burnside, Portland, OR, 97214, (503) 231-8943. Fax: (503) 238-2020. Pres./A&R: Terry Currier; Nat'l Sales/Promo.: Bill McNally; Sales: Traci Taylor.
Label(s): (Owned) Burnside, (Distributed) Eurock, Magic Wing.
US Reps.: Distribution North America (MA); Rockbottom (FL).

C

C.E.G. Records, Inc., 102 E. Pikes Peak Ave., Ste. 600, Colorado Springs, CO, 80903, (719) 632-0227. Fax: (719) 634-2274. Pres.: Robert A. Case; Vice Pres.: Lindsay J. Case; Legal Counsel: Randle W. Case II; Exec. Asst., Pres.: Kristine M. Doyon; Chief, Security: Kevin M. Elliott.

CGI Records, 2001 Butterfield Rd., Ste., 1400, Downers Grove, IL, 60515, (708) 769-0033. Fax: (708) 769-0049. CEO: Thomas R. Leavens; Pres.: Joe Thomas; Pres.-Music Div.: Bill Gilbert; Vice Pres. A&R: Telisa Stinson.
Label(s): (Owned) CGI Records, Light, River North, River North Jazz, River North Nashville.
US Reps.: Polygram Group (NY).

CGR Productions, 1526 14th St., Ste. 109, Santa Monica, CA, 90404, (310) 395-6995. Fax: (310) 395-9334. Contacts: Cliff Gorov, Garry Rosenblum.

CITA Communications, Inc., 676 Pittsburgh Rd., Butler, PA, 16001, (412) 586-6552. Fax: (412) 586-6642. Pres.: Michael Paul Taimuty, II; A&R: Mickil E. Taimuty; Mktg./Promo.: Melissa Taimuty.
Label(s): (Owned) Ctrl-Alt Digital, Phunn!, Trope.

Calvert Street Records, Inc., 1400 Allieanna, Baltimore, MD, 21231, (410) 522-1001. Fax: (410) 675-4859. Pres./A&R: Stephen Janis.
Label(s): (Owned) CLR, Calvert Street, Ultra-Ethereal.

CMH Records, Inc., PO Box 39439, Los Angeles, CA, 90039, (213) 663-8073. Fax: (213) 669-1470. Pres.: David Haerle; Dwell Records: Raul Caballero.
Label(s): (Owned) CMH, (Distributed) Bumi, Dwell.

CPC Records, PO Box 51525, Levittown, PR, 00950, (809) 261-5100. Fax: (809) 795-9500. Pres.: Candido Parrilla; Pres./A&R: Candido Parrilla; Promo./Mktg.: Miriam Rodriguez; Admin.: Antonia Serrano.
Label(s): (Owned) CPC.
US Reps.: Aponte Dist., Nat'l Dist., (PR).

Cabin Fever Music, 100 W. Putnam Ave., Greenwich, CT, 06830, (203) 863-5200. Fax: (203) 863-5268. Pres.: Thomas Molito; Vice Pres. Sales/Mktg.: Robert Bantle; Vice Pres. Music: Bill Doble.
Label(s): (Owned) Cabin Fever Music.
US Reps.: Navarre Corp. (MN).

Cachet Entertainment, PO Box 783, New York, NY, 10101, (212) 757-8430. Fax: (212) 767-1204. Pres.: Jack Levy; CFO: Joel Silverman; Vice Pres., Mktg.: Harry Safter; Vice Pres. A&R: Bill Heller.
Label(s): (Owned) Cachet Entertainment.

Cactus Records, 125 43rd Ave. N, Nashville, TN, 37209, (615) 292-0324. Owner: Butch Baldassari.

Cadence Jazz Records Ltd., Cadence Bldg., Redwood, NY, 13679, (315) 287-2852. Fax: (315) 287-2860. Pres.: Robert D. Rusch; Promo.: Dave Bernstein; Adv.: Larry Raye.
Label(s): (Owned) Cadence Jazz.

Cadet Records, 221 E. Main St., Burnett, WI, 53922, (414) 689-2320. Contact: Don Peachey.
Label(s): (Owned) Cadet.

Cafe Records, PO Box 2313, Harbor, OR, 97415, (503) 469-5940. Fax: (503) 469-1980. Mng. Dir.: Stephen Bruce; Gen. Mgr.: Phil Jeffery.

Caliber Records, Inc., 12754 Ventura Blvd., 2nd Floor, Studio City, CA, 91604, (818) 985-0009. Fax: (818) 985-9292. Pres.: Stephen Brown; Sr. Vice Pres./Gen. Mgr.: Robin Wren; Vice Pres.: William Follett; Vice Pres.: Jack Ashton.

California Int'l Records, PO Box 2818, Newport Beach, CA, 92659, (714) 494-0181. Fax: (714) 494-0982. Pres.: Joseph Nicoletti; A&R: Eliza Lorenz.
Label(s): (Owned) California Int'l, Creative Network Co., Global Village.

Canasta Record Co., 318 N. Seventh St., Kingsville, TX, 78363, (210) 592-0391. Owner: Seltran L. Garcia.

Candy Records, 2716 Springlake Ct., Irving, TX, 75060, (214) 790-5172. Owner/Gen. Mgr./A&R: Kenny Wayne; Office Mgr.: Candy Renee' Hagler; Asst. Office Mgr.: Holli Hagler; Warehouse Mgr.: Ronnie Hart.
Label(s): (Owned) Candy, Holli, Kountry Kamotion, Lil' Possum, Sweet Tooth.

Canyon Creek Records, Inc., 11347 Park Central Pl., Dallas, TX, 75230, (214) 750-0720. Fax: (214) 987-4638. Contact: Bart Barton.
Label(s): (Owned) Canyon Creek, (Distributed) Branch Int'l, Lemon Square.

Canyon Records Productions, Inc., 4143 N. 16th St., Ste. 6, Phoenix, AZ, 85016, (602) 279-5941. Fax: (602) 279-9233. Pres.: Robert Doyle; Vice Pres.: Marty Butler; Opns. Mgr.: Dolores Doyle.
Label(s): (Owned) Canyon.

Capitol Records, 1750 N. Vine St., Hollywood, CA, 90028, (213) 462-6252. Pres.: Gary Gersh; Exec. Vice Pres.: Ralph Simon; Sr. Vice Pres. Promos.: John Fagot; Sr. Vice Pres. Sales: Lou Mann; Sr. Vice Pres., Mktg.: Bruce Kirkland; Nat'l Dir., Rock Promo.: Tasha Mack; Dir. Artist Devel.: Rob Gordon; Vice Pres., Creative Mktg.: Ruth Carson; Sr. Vice Pres. A&R: Simon Potts; Vice Pres., Urban Promo.: Barbara Lewis; East Coast Gen. Mgr.: Bruce Lundvall; Vice Pres. A&R: Tim Devine; Vice Pres., Mktg.: Tom Corson; Vice Pres. Video Prod.: Michelle Peacock; Vice Pres. Media/Artist Rel.: Audrey Strahl; Vice Pres., Int'l: Paddy Spinks.
Office(s): 810 Seventh Ave., New York, NY, 10019, (212) 603-8700, Gen. Mgr.: Bruce Lundvall.

Caprice Int'l Discs, Postal Ste. 808, Lititz, PA, 17543, (717) 627-4800. Fax: (717) 627-7664. Founder/CEO: Gerry Granahan; Pres./A&R Dir.: Joey Welz; Professional Mgr.: James E. Myers; Vice Pres., Int'l: Rob Van Antwerpen; Vice Pres., Promo.: Butch Paulson; Nat'l Promo.: Richard Colonzi; West Coast Promos.: Nick Therry.
Label(s): (Owned) American Radio, Bat, Canadian American, Caprice Int'l, Disc-Go, Juke Box, Lefevre, Monumental, (Distributed) Arctic, Augest, Big Noise, Bold-1, Bounce, Dome, Fraternity, Golden Moon, Guido, Lecam, Music City, Nomca, Orange, Palmer, Pastel, Red Moon, Rocket, S-B, S&M, Sanity Check, Saxe, Spinit, Trend, Wedge, Zephyrus.
US Reps.: Trend (GA); Dixi Raks, N.S.D., Music City Dist. (TN); L.R.J (NM); N.O.M.C.A. (LA); I.M.A. (NJ); and other independent distributors.
Int'l Reps.: Two Marie Music, Pool Music, Hydra, Bison Bop, Mark White Press & Publicity, Polydor (Germany); T.L.P., Media Tron (Belgium); All Disc (Brazil); Dureco (The Netherlands); Blitz Records, N.C.M.O. (Sweden); Show Music/B.M.G. (Switzerland); Alligator, P.M.G. (France); Ace (United Kingdom).

Capricorn Records, Inc., 120 30th Ave. N., Nashville, TN, 37203, (615) 320-8470. Fax: (615) 320-8476. Pres.: Phil Walden; Vice Pres./Gen. Mgr.: Don Schmitzerle; Vice Pres., Promos./Mktg.: Jeff Cook; Dir., Bus. Affairs: Philip Walden, Jr.; Nat'l Dir., Country Promo: Rick Rockhill.

Capstan Records, PO Box 211, East Prairie, MO, 63845, (314) 649-2211. Pres.: Tommy Loomas; Vice Pres.: Joe Silver; A&R: Alan Carter; A&R: Glen Horsley.
Label(s): (Owned) Octagon.

Carlyle Records, Inc., 1217 16th Ave. S., Nashville, TN, 37212, (615) 327-8129. Fax: (615) 321-0928. Pres.: Laura Fraser; Vice Pres.: Preston Sullivan; Dir. Promo.: Keith Coes.

Carmel Records, PO Box 50353, Palo Alto, CA, 94303, (415) 856-3650. Fax: (415) 856-0371. CEO: Marjorie Jean; Exec. Producer/Chrmn. of the Board: Donald Groshart; Dir., Opns.: Glen L.R. Sexton; Dir., Promos./Artist Rel.: Jeanette Avenida.
Label(s): (Owned) Carmel, (Distributed) Acoustic Moods, Edgetone, Fountain Prodns., KS, Magical Music Express, Navarrejazz, Nightengale, Piano Princess, Rainin'.

Carnahan Enterprises, Old Hwy 54 W., Macks Creek, MO, 65786, (314) 363-5432. Fax: (314) 363-5820. Owner: B.J. Carnahan; Gen. Mgr.: Brad Edwards.
Label(s): (Owned) BOC, History.

Caroline Records, Inc., 114 W. 26th St., 11th Floor, New York, NY, 10001, (212) 989-2929. Fax: (212) 989-9791. COO: Matthew Flatt; Vice Pres./A&R/Label Opns: Lyle Preslar; Vice Pres./Sales/Dist.: Rick Williams; Dir./Press/Video: Amy Welch.
Office(s): 9834 Glenoaks Blvd., Sun Valley, CA, 91352, (818) 504-0965, Fax: (818) 504-2745.
Label(s): (Owned) Astralwerks, Caroline, Gyroscope, Herald, Passenger, Primo Scree, Real World, Venture, (Distributed) All Saints, Antler Subway, Blue Plate, EG, Front Line, Plan 9, Play It Again Sam, Rear World.
Int'l Reps.: Virgin (UK).

Carousel Records, 80 S. Washington St., Ste. 200, Seattle, WA, 98104, (206) 624-7688. Fax: (206) 622-7929. Pres.: Walt Wagner.

Carlone Records, 747 Tenth Ave., New York, NY, 10019, (212) 586-1189. Fax: (212) 765-6435. Contact: Tony Pabone, Jr.

Buzz Cason Enterprises, 2804 Azalea Pl., Nashville, TN, 37204, (615) 383-8682. Fax: (615) 383-8696. Pres./Owner: James E. "Buzz" Cason.
Label(s): (Owned) Track America.

Castle Records/All Star Promotions, PO Box 1130, Tallavast, FL, 34270, (813) 351-3253. Fax: (813) 351-3253. Pres.: Rob Russen; Vice Pres., C & W Div.: Lynn N. Russen; C & W Div., A&R: Sal Corrente.
Label(s): (Owned) All Star, Jade, Phoenix, Pyramid, Rock Island, TCB.

Catalpa Records, PO Box 1314, Santa Cruz, CA, 95061, (408) 427-3153. Partners: Matthew Werner, Maria Kersey, Michele Whizin, Michael Wilson.
Label(s): (Owned) Catalpa.

Celebrity Licensing, Inc., 6711 Forest Lawn Dr., Ste. 100, Los Angeles, CA, 90068, (213) 876-9615. Fax: (213) 876-1810. CEO: Thomas Bonetti; Vice Pres.: Nola Leone, Scott Ravine.
Label(s): (Owned) Barnaby, Cadence, Chancellor, Charger, Class, Coed, Crusader, Eldo, Fraternity, GRT, Janus, Monogram, Parlo, Rendezvous.

Celluloid Records Ltd, 180 Varick St., Ste. 1400, New York, NY, 10014, (212) 606-3748. Fax: (212) 675-6847. Label Mgr./Promos.: Betsy Kelly; A&R Dir.: Roberto Soares; Promo., Mktg.: Amy Kilfoyel; Mktg./Sales: Matt Gurwitz.
Label(s): (Owned) Braziloid, Celluloid, Club Rio, Mercenary, Moving Target, Skaloid, (Distributed) Day Eight, Metrotone.

Centaur Records, 82 Aldine St., Rochester, NY, 14619, (716) 328-4649. Pres.: Martha Pitoni; A&R Head/Creative Dir.: Ven Pitoni; Publicity: Marvin Steffey; Promos./Sales: Harold Bentley; Adv./Pub. Rel.: Marvin Steffey.
Label(s): (Owned) Centaur, Ruth, Sea King.

Centaur Records, Inc., 8867 Highland Rd., Ste. 206, Baton Rouge, LA, 70808, (504) 336-4877. Fax: (504) 336-9678. Pres.: Victor E. Sachse; Vice Pres.: Dan Cassin.
Label(s): (Owned) Centaur.
US Reps.: Qualiton (US).
Int'l Reps.: Complete Record Co (UK); Disco-Center (Germany); La Bottega discantica (Italy) Tokyo M. Plus Co. (Japan); IBS (Canada); Euroton (Sweden); Several (Spain); Spartacus (Mexico, Hong Kong).

The Century Family, Inc./Century Media Records, 1453A 14th St., Ste. 324, Santa Monica, CA, 90404, (310) 336-0094. Fax: (310) 336-1455. Dir., A&R: Borivoj Urgin; Dir., Sales: Julie Wexler; Dir., Publicity: Ula Gehret; Mng. Dir.: Oliver Withoft.
Label(s): (Owned) Century Black, Century Media, (Distributed) Lonely Planet Productions, Millenmium.
US Reps.: RED (NY).
Int'l Reps.: SPV (Germany); Plastichead (UK).

Century Records, Inc., PO Box 4094, Pittsburgh, PA, 15201, (412) 782-4477. Pres.: Edward J. Moschetti; A&R: Matt Edwards.
Label(s): (Owned) Star.

Cerebral Records, 1236 Laguna Dr., Carlsbad, CA, 92008, (619) 434-2497. Pres.: Lincoln A. Kroll; Vice Pres./Accounting: Laura Maher.
Label(s): (Owned) Cerebral.
US Reps.: City Hall Records Dist. (CA).

Cexton Records, 2740 S. Harbor Blvd., Ste. K, Santa Ana, CA, 92704, (714) 641-1074. Fax: (714) 641-1025. Pres./Vice Pres. A&R: John Anello, Jr.; Vice Pres., Promo./A&R: Christine Thompson.
Label(s): (Owned) Blue, (Distributed) Rare Sound, Triangle, Wildcat.
US Reps.: Abbey Road (CA).

Cha Cha Records, PO Box 321, Port Washington, WI, 53074, (414) 284-5242. Fax: (414) 284-5242. Contact: Joseph C. DeLucia.
Label(s): (Owned) Cap, Cha Cha, Debby.

Channel Productions, 305 Third Ave. E., Twin Falls, ID, 83303, (208) 734-8668. Fax: (208) 734-6550. Owner: Sam Yost; Office Mgr.: Mary Kay Martin; Dir., Mktg.: Judi Baxter.
Label(s): (Distributed) Channel Prodns.
US Reps.: Encore (CO); Music Distributors (TX); Real to Reel (CA); Music Design (WI).

Charade Records, 1384 Sequoia Ave., Tulare, CA, 93274, (209) 686-2533. Pres.: Raymond A. Baradat; Vice Pres.: Sandra G. Baradat; Promos.: Bob Dennison; A&R: Art Stewart.
Label(s): (Owned) Charade, Faux Pas, Taradab, (Distributed) Rooster Fish.

Charisma Records, 1790 Broadway, 20th Floor, New York, NY, 10019, (212) 586-7700. Fax: (212) 765-0989. Pres.: Phil Quartararo; Vice Pres. Sales: Jerre Hall; Vice Pres. Nat'l Pop Promo: Al Moinet (Los Angeles); Vice Pres. Publicity: Milhan Gorkey; Press Mgr.: Lisa Rettenni; Dir. Int'l: Lori Pappalardo.
Office(s): 335 N. Maple Dr., Ste. 260, Beverly Hills, CA, 90210, (213) 275-9071, Fax: (213) 275-9148, Vice Pres. West Coast A&R: Danny Goodwin, Vice Pres. Album Promo: Lenny Bronstein.
Label(s): (Owned) Charisma, (Distributed) Point Blank.
US Reps.: Dist. by Atlantic through W.E.A. (NY).

Chase Music Group, PO Box 11178, Glendale, CA, 91226, (818) 507-4240. Fax: (818) 241-9778. Pres.: William G. Stillfield.
Label(s): (Owned) Chase Music Group, Mighty Tiger.
US Reps.: Action Music (OH); Encore (CO); Landmark (MN); Precision Sound Marketing (WA); Rock Bottom (FL); Twinbrook Music (NY).

Chattahoochee Records, 15230 Weddington St., Sherman Oaks, CA, 91411, (818) 788-6863. Pres.: Christopher Yardum; Mktg. Mgr.: Andre Duval; Promo.: Robyn Myers.

Cheetah Records, Inc., 3208 E. Colonial Dr., Ste. 131, Orlando, FL, 32803. Pres.: Thomas R. Reich; Vice Pres.: Michael Hampton; Gen. Mgr.: Cindy Barr; Mktg.: Sheila Strom; A&R: Allen Govan.
Label(s): (Owned) Cheetah, Majii, R M.

Cheetah Records, 252 W. 30th. St., #6-B, New York, NY, 10001, (212) 971-0296. Fax: (212) 714-0151. Pres./CEO: Teruo Nakamura; Exec. Vice Pres.: Doc Battle; Gen. Mgr.: Tadashi Yasunaga; Mktg./Promo. Dir.: Paul Khalaf.
Label(s): (Owned) Sazz.

Chemistry Records Ltd., 117 W. 26th St., 5th Floor, New York, NY, 10001, (212) 741-0007. Fax: (212) 243-2603. Pres.: Robert John Jones; A&R Dir.: Brian Chin; A&R Mgr.: J. C. Hairston.
US Reps.: Mercury Records (NY), INDI (NJ).

Chequamegon Music, PO Box 223, Washburn, WI, 54891, (715) 373-5731. Dir.: Steven Zdenek Eckels; Associate Producer: Barbara J. Eckels.
US Reps.: Silo (CT); 4 Winds (CO); Mill City (MN).
Int'l Reps.: Holborne (Canada).

Cherry Lane Records, Inc., 10 Midland Ave., Port Chester, NY, 10573, (914) 937-8601. Fax: (914) 937-0614. Pres.: Peter Primont; A&R: Michael Connelly.

Chesky Records, 311 W. 43rd St., Ste. 702, New York, NY, 10036, (212) 586-7799. Fax: (212) 262-0814. Pres.: Norman Chesky; Mktg. Dir.: Lee Greenblat; A&R: Steve Kaiser; Artist Devel.: Lisa Hirshfield; Int'l Pub. Promo.: Roy Spangenthal.

Chi-Town Records, 2123 N. Seminary Ave., Chicago, IL, 60614, (312) 348-3730. Pres./A&R: Carl Bonafede; Vice Pres.: Lew Douglas.
Label(s): (Owned) Chi-Town, (Distributed) Chi-City, Land of Lincoln, Railroad Center.

Chiaroscuro Records, 830 Broadway, New York, NY, 10003, (212) 473-0479. Fax: (212) 475-1567. Chrmn.: Andrew Sordoni; Pres.: Hank O'Neal; Vice Pres.: Shelley Shier; Sales, Mktg.: Jon Bates; Promo., Publicity: Gina Lawson.

Choke, Inc., 1376 W. Grand Ave., Chicago, IL, 60622, (312) 226-9477. Fax: (312) 733-7447. Co-Pres.: Phillip Tory; Co-Pres.: Brendan Coyne.
Label(s): (Owned) Choke.

Christy Records Int'l, 1817 Loch Lomond Way, Las Vegas, NV, 89102, (702) 384-0030. Fax: (702) 382-1926. Pres.: Joe Jan Jaros; Vice Pres. A&R: Jennifer J. Jaros; Vice Pres.: Pauline M. Jaros.
Label(s): (Owned) Americatone Int'l USA, Christy Int'l.
US Reps.: Otter Dist., Big Dist., Int'l Dist. (CA); Harbor Dist., Twinbrook (NY).

Chrysalis Records, Inc., 1290 Avenue of the Americas, New York, NY, 10104, (212) 492-1200. Fax: (212) 319-0685. Sr. Vice Pres., Promos.: Tom Gorman; Nat'l Dir., Video Promos.: Suzanne Olsson.
Office(s): 9255 Sunset Blvd., Ste. 319, Los Angeles, CA, 90069, (213) 550-0171, Fax: (213) 550-0785, Dir., Product Mgmt.: Fran Musso; 13 Bramley Rd., Scenic Brewery, London, W10 6SP, United Kingdom, (213) 550-0171, Fax: 071-221-6455, Pres.: Paul Conroy.
Label(s): (Owned) Ensign.
US Reps.: CEMA (CA).

Church Street Records, 1010 17th Ave. S., Nashville, TN, 37212, (615) 244-2928. Fax: (615) 244-2928.

Cimirron/Rainbird Records, Inc., 607 Piney Point Rd., Yorktown, VA, 23692, (804) 898-8155. Pres.: Lana Puckett; Vice Pres./Gen. Mgr.: Kim Person.
Label(s): (Owned) Cimirron, Rainbird.

Cinema Records, Inc., 812 W. Darby Rd., Havertown, PA, 19083, (610) 446-7100. Fax: (610) 446-7721. Pres.: Dennis Somach; Vice Pres.: Richard Somach.
Label(s): (Distributed) Capitol.

Cisum Records, 708 W. Euclid, Pittsburg, KS, 66762, (316) 231-6443. Owner: Shawn Strasser; A&R: Dawn Bruce; Vice Pres. A&R: Gene Strasser.

City Pigeon Records, PO Box 43135, Upper Montclair, NJ, 07043, (201) 857-2935. Pres.: Richard Reiter; Promo./A&R: Susan Feldman.

City Spark Records, 2208 W. 56th St., Shawnee Mission, KS, 66208, (913) 722-2422. Fax: (913) 722-1606. Pres./A&R: Tom Mardikes.
Label(s): (Owned) City Sparks Records.
US Reps.: Bayside (CA); Encore (CO); Silo Systems (VT); Music Design (WI).

Claiming Race Records, PO Box 2147, Sioux City, IA, 51104, Pres.: T. H. Eglin; Dir.: "Morrie" Miller.
Label(s): (Owned) Claiming Race, (Distributed) Blue-Eyed-Blues, Blues City, Little Chicago, Tractor Records, Trick Bag.

Clean Cuts, Inc., 2901 Chestnut Ave., Baltimore, MD, 21211, (410) 467-4231. Fax: (410) 467-4642. Pres.: Jack Heyrman.
Label(s): (Owned) Clean Cuts.

Cleverland Co., 12600 Rockside Rd., Ste. 126, Cleveland, OH, 44133, (216) 278-2353. Pres.: Diane Endres.
Label(s): (Owned) Rune.

Clone Records, 251 Cheltenham Ln., Munroe Falls, OH, 44262, (216) 633-1620. Owner/Pres.: Nick Nicholis.
Label(s): (Owned) Akros, Clone.

Clubhouse Records, 244 S. "A" St., Santa Rosa, CA, 95401, (707) 575-9552. Fax: (707) 575-4431. Pres.: Ken Mansfield; Mtkg.: Nina Paone, Kelly Grogan; Artist: Tor Olson.
US Reps.: Distribution North America(MA).

Coimex Int'l Ltd., 320 Old Dominion Rd., Bristol, VA, 24201, (703) 669-0736. Pres.: Vladimir Radev.
Label(s): (Owned) Coimex.

Collector Records, 1604 Arbor View Rd., Silver Spring, MD, 20902, (301) 949-2033. Contact: Joe Glazer.
Label(s): (Owned) Collector.

Collector's Pipeline, Inc., 117 Engineers Dr., Hicksville, NY, 11801, Fax: (516) 939-0154. Mgr.: George Grant.
Label(s): (Owned) Collector's Pipeline.

Columbia Records, 550 Madison Ave., New York, NY, 10022, (212) 833-8000. Pres.: Don Ienner; Vice Pres./Gen. Mgr.: Fred Ehrlich; Sr. Vice Pres., A&R: David Kahne; Sr. Vice Pres./Exec. Prod., A&R: Dr. George Butler; Sr. Vice Pres., Black Music: Tony Anderson; Sr. Vice Pres., Black Music Promo.: Eddie Pugh; Sr. Vice Pres., Promo.: Burt Baumgartner; Sr. Vice Pres., Sales: Rich Kudolla; Sr. Vice Pres., Chaos: Jim Cawley; Vice Pres., Admin.: Denis Venturino; Vice Pres., A&R: Don DeVito; Vice Pres., A&R East Coast: Mitchell Cohen; Vice Pres./Staff Prod.,A&R West: Randy Jackson; Vice Pres., A&R West Coast: Chuck Plotkin; Vice Pres., Soundtracks: Maureen Crowe; Vice Pres., AC Promo.: Jerry Lembo; Vice Pres., AOR Promo.: Kid Leo; Vice Pres., Album Promo.: Jim DelBalzo; Vice Pres., Artist Devel.: Angela Thomas; Vice Pres., Int'l Mktg.: J.P. Bommel; Vice Pres., Mktg. East Coast: Jay Krugman; Vice Pres., Mktg. West Coast: Diarmuid Quinn; Vice Pres., Media: Larry Jenkins; Vice Pres., Nat'l Publicity: Leyla Turkkan; Vice Pres., Video Prod.: Lee Rolontz; Vice Pres., Video Promo.: Mark Ghuneim; Vice Pres., TV Promo.: Vicki Batkin; Vice Pres., Black Music Promo: Ken Wilson; Sr. Dir./Staff Prod.- A&R: Vaughn Halyard; Dir., A&R/Mktg.: Steve Berkowitz; Dir., A&R: Mike Corbett; Dir., A&R: Jim Dunbar; Dir., A&R: Denise Gatto; Dir., A&R: Faith Newman; Dir., A&R: Maxine Stowe; Dir., Media: Fran DeFeo; Dir., Media: Kevin Kennedy; Dir., Media: Jocelyn Loebl; Dir., Media: Miguel Baguer; Dir., Pdct. Mktg.: Nick Cucci; Dir., Pdct. Mktg.: Mason Munoz.
Office(s): 34 Music Sq. E., Nashville, TN, 37203, (615) 742-4321, Fax: (615) 254-3879, Pres.: Roy Wunsch; 2100 Colorado Ave., Santa Monica, CA, 90404, (310) 449-2100, Vice Pres., Soundtracks: Maureen Crowe, Vice Pres., TV Rels.: Vicki Batkin.
Label(s): (Owned) CHAOS, Columbia, (Distributed) DIW, Def Jam, Earache, 40 Acres & A Mule, RAL, Red Decibel, Ruff House, Thirst Ear, Vinyl Solution.

Column One Ltd. Music Group, PO Box 6411, Springfield, MO, 65801, (417) 881-5015. Pres./CEO: Elizabeth M. Williams; Vice Pres./Gen. Mgr.: Lou Whitney.
Label(s): (Distributed) Borrowed.

Command Records, 10636 Commerce Ave., Tujunga, CA, 91042, (213) 466-3199. Fax: (213) 466-3974. Exec. Vice Pres./Gen. Mgr: Kent Washburn; Admin. Asst./Radio Promos: Nawania Lyles; Press/Pub. Rel.: Hilary Hicks.
Label(s): (Owned) Command.
US Reps.: Word(TN).

Compo Records, 105 Burk Dr., Oklahoma City, OK, 73115, (405) 677-6448. Pres.: Yvonne Devaney; Gen. Mgr.: Sonny Lane.

Composers Recordings, Inc., 73 Spring St., Ste. 506, New York, NY, 10012, Mng. Dir.: Joseph R. Dalton.
Label(s): (Owned) CRI, CRI American Masters, Emergency Music, Exchange.
US Reps.: Koch Int'l (NY).

Comstock Records Ltd., 10603 N. Hayden Rd., Ste. 114, Scottsdale, AZ, 85260, (602) 951-3115. Fax: (602) 951-3074. Pres.: Frank Fara; Vice Pres./Producer: Patty Parker.
Label(s): (Owned) Comstock, Paylode.

Conarch Productions, PO Box 201, Tecumseh, OK, 74873, (405) 598-6379. Owner/Mgr.: Darrell Archer; Prodn. Devel. Coord.: Starla Armitage; Dir., Promos./Mktg.: Beverly Theige.
Label(s): (Owned) Conarch Recording, Courier Recording, Gentle Wind Recording, Shadowland Recording.

Concord Jazz, Inc., 2888 Willow Pass Rd., Concord, CA, 94519, (510) 682-6770. Fax: (510) 682-3508. Pres.: Carl E. Jefferson; Exec. Vice Pres.: John Burk; Dir. Promos./Pub./A&R: Nick Phillips; Adv./Promo. Dir.: Nick Phillips.
Label(s): (Owned) Concord Concerto, Concord Picante, Crossover, Jazz Alliance.

Concorde Int'l/Con Brio Music, 1620 16th Ave. S., Nashville, TN, 37212, (615) 269-7095. Fax: (615) 269-0131. Gen. Mgr.: Jeff Walker.
Label(s): (Owned) Con Brio Music, Concorde Int'l.

Continental Artist Records, PO Box 6025, Newport News, VA, 23606, (804) 595-9000. Pres.: Mike Von Frend; Dir. A&R: Frank Evans.

Continental Communications Corp., 523 Route 303, Orangeburg, NY, 10962, (201) 767-5551. Fax: (201) 767-8977. Pres.: Robert Schwartz; Exec. Vice Pres.: Gene Schwartz; Vice Pres., Sales: Ron Bollow.
Label(s): (Owned) Laurie, 3 C, (Distributed) Connoiseur, Happy Hour, Planetary, Playback, Silver City.
US Reps.: Action Music (OH); Big State (TX); Select O Hits (TN); Landmark Dist. (NJ); Jery Bassin Dist. (FL).

Continental Recordings, Inc., 230 Adams St., Newton, MA, 02158, (617) 630-0007. Fax: (617) 630-0019. Pres./Gen. Mgr.: L. Daniel Flynn; Vice Pres.: John F. Flynn; Treasurer: John K. Chaisson.
Label(s): (Owned) Cori.

Continental Records (Div. of Cash Productions), 744 Joppa Farm Rd., Joppatowne, MD, 21085, (410) 679-2262. Fax: (410) 766-1728. CEO/Gen. Mgr./A&R: Ernest W. Cas..
Nat'l Promo.: Debra Benedetta; Legal Dept.: Norma .
Label(s): (Owned) Continental.

The Continuum Group, Inc., 380 Ludlow Ave., Cranford, NJ, 07016, (908) 709-0011. Fax: (908) 709-0641. Pres.: Tim Brack; V.P. Pdct. Mgmt., A&R: Tony Kee; V.P. Mktg.: Jen Negri; Exec. V.P., Gen. Mgr.: Joseph DeMeo; Exec. V.P. Special Projects: Curtis Urbina.
Label(s): (Owned) Continuum, Dubois, Nuff Nuff, Top Dog. Int'l Reps.: Sony (Japan); Festival (Australia); Music for Nations (U.K.).

Conversa-Phone Institute, Inc., 2101 Ninth Ave., Ronkonkoma, NY, 11779, (516) 467-0600. Fax: (516) 467-0602. Pres.: Edmund L. Owen; Vice Pres.: Bruce A. Owen; Sales Mgr.: Steven Owen.
Label(s): (Owned) Conversa-Phone CD, Conversa-Phone Educational, Betty White CD Series, Betty White Dance Series.

Cookin' Records, 26 Northern Ave., Harwich Port, MA, 02646, (508) 432-9070. Contact: Jack Sager.
Label(s): (Distributed) Cookin, Demand.

Copper Creek Records, 308 Mapleton Ave. NE, Roanoke, VA, 24012, (703) 563-5937. Fax: (703) 343-3240. Owners: Gary B. Reid, Susan H. Reid.

CopperChase Productions, Inc., PO Box 110099, Nashville, TN, 37222, (615) 832-6480. Fax: (615) 832-0073. Pres.: Jan Reese; Sec.: Beverly Tidwell; Contact: Betty Carnahan; Creative Dir.: Jamie Chavez.

Corason, 1 Camp St., Cambridge, MA, 02140, (617) 354-0700. Fax: (617) 491-1970. Owner/Producer: Eduardo Lierenas; Label Contact: Michael Dunford; Mktg. Dir.: Susan Piver; Promo. Dir.: Brad Paul.
US Reps.: Rounder Records (MA).

Corinthian Records c/o Hanover Music Corp., PO Box 6296, Beverly Hills, CA, 90212, Pres.: Paul Weston; Vice Pres.: Jo Stafford Weston; Sec./A&R: Tim Weston.

Cosmotone Records, 3350 Hwy. 6, Ste. 412, Houston, TX, 77478, Contact: Rafael Brom.
Label(s): (Owned) Brom Studio, Center For The Queen Of Peace, Cosmotone Music.

Country Int'l Records, 23 Music Cir. E., Nashville, TN, 37203, (615) 327-4656. Vice Pres.: J.G. Ford.
Label(s): (Owned) Emkay, Ford, Merry-Go-Round, (Distributed) Tree Top.

Country Music Foundation, 4 Music Sq. E., Nashville, TN, 37203, (615) 256-1639. Fax: (615) 255-2245. Dir.: Bill Ivey; Deputy Dir.: Kyle Young; Sales Rep.: Kelley Sallee-Snead.
Label(s): (Owned) Country Music Foundation.
US Reps.: REP Co. (MN).

Country Showcase America Records, 385 Main St., Laurel, MD, 20707, (301) 725-7713. Fax: (301) 604-2676. Pres.: Francis

Jewel.....Paula
RONN RECORDS
The World's Most Unique Record Company!
P.O. BOX 1125
Shreveport, LA 71163-1125
(800) 446-2865
(318) 227-2228 or fax (318) 227-0304
Stan Lewis, President

SU-MA PUB.	CHIEF RECORDS
POLLYDAY PUB.	COBRA RECORDS
LENNY PUB.	SOUL POWER REC.
LITTLE M. PUB.	AGE RECORDS
JOCEE PUB.	WHIT RECORDS
LAWN PUB.	USA RECORDS
JOB RECORDS	ARTISTIC REC.

Full service manufacturer of Blues, Gospel, Pop, R&B & Jazz
Contact your independent distributor or one-stop to order or call direct for catalog and product information.
Foreign distribution territories available.

Movie, TV Package & Special Promotions call:
Stan Lewis (318) 227-2228
Dianne Patrick (800) 446-2865

Publishing
Susan Lewis (318) 227-2228
BUG Music (213) 466-4352

Foreign Distribution call:
Keith Abel (318) 227-2228
for terms and territories.

Gosman; Promos.: Bob Teaff/Cherokee; A&R: Bill Cochran.
Label(s): (Owned) CSA, Country Showcase America.

Country Star Int'l, 439 Wiley Ave., Franklin, PA, 16323, (814) 432-4633. Pres.: Norman Kelly; Vice Pres.: Oliver Mersey; Sec./Treasurer: June L. Kelly.
Label(s): (Owned) CSI, Country Star, Mersey, Process.

County Records, Main St., Floyd, VA, 24091, (703) 745-2001. Fax: (703) 745-2008. Owner: Dave Freeman; Promo./Production: Gary B. Reid.
Label(s): (Owned) Rebel.

Covenant Communications, Inc., 920 E. State Rd., American Fork, UT, 84003, (801) 756-9966. Fax: (801) 756-1049. CEO: Lew Kofford; Dir. Mktg.: Robby Nichols; Audio/Video Editor: Marilyn Kofford; Studio Sales: Georgie Hall.
Label(s): (Owned) Covenant, The Portals Project, (Distributed) Phoenix.

Cowboy Junction Flea Market & Publishing Co., 3949 W. Hwy. 44 & Jct. 490, Lecanto, FL, 34461, (904) 746-4754. Pres.: Buddy Max; Vice Pres.: John Pastuch; Sec.: Freda Pastuch.
Label(s): (Owned) Cowboy Junction.

Cowgirl Records, PO Box 6085, Burbank, CA, 91510, Pres.: M. Kaye; Mktg.: A. Andrews; Contact: A. Zedalis.
Label(s): (Owned) Cowgirl.

Crazy Cajun Productions, 5626 Brock St., Houston, TX, 77023, (713) 926-4438. Fax: (713) 926-6303. Owner/Prod.: Huey P. Meaux; Admin. Asst.: Kim McIlvain.
Label(s): (Owned) Tribe.

Creative Sound Corp., PO Box 755, Malibu, CA, 90265, (310) 456-5482, (718) 921-2807. Fax: (310) 456-7886. Pres.: Bob Cotterell; Customer Serv. Mgr.: John Condon.
Label(s): (Owned) Sonrise, (Distributed) Solid Rock.
US Reps.: Diadem, Inc. (TN).

Credence Records, 10 Universal City Plz., Ste. 830, Universal City, CA, 91608, (818) 505-0488. Fax: (818) 505-0420. Pres./CEO: Ed Carahan; Managing Dir./COO: Santiono R. Scotti; Commander/CIO: Jaeson E.J.E. Jarrett; A&R Mgr.: Danni DeVito.
Label(s): (Owned) Credence, Home, Oaktree.

Crescent Moon Records, 6205 Bird Road, Miami, FL, 33115, (305) 666-0291. Fax: (305) 663-1740. Owner: Emilio Estefan; Product & Artist Mgr.: Rebecca Fajardo.

Eddie Crook Co., 814 Wren Rd., Goodlettsville, TN, 37070, (615) 851-1360. Fax: (615) 851-7755. Pres.: Eddie Crook; A&R: Danny Jones; Sales: Cyndi Harp.
Label(s): (Owned) Cedar Hill, Harvest, Morningstar.
US Reps.: New Day (TN); Spring Arbor (MI).

Crystal Clear Sound, 4902 Don Dr., Dallas, TX, 75247, (214) 630-2957. Fax: (214) 630-5936. Owner: Sam Paulos; Studio Mgr.: Keith Rust; Dist. Mgr.: Sherri Gesin.
Label(s): (Owned) Crystal Clear Sound.
US Reps.: REP (WA).

CrGRstal Records, Inc., 2235 Willida Ln., Sedro Woolley, WA, 98284, (206) 856-4779. Fax: (206) 856-4989. Pres./A&R: Peter Christ; Vice Pres.: Linda Felver; Adv.: Sam Mundy.
Label(s): (Owned) Avant, Crystal, Poseidon, (Distributed) Genesis, Grenadilla, Wim.

Curb Records, 47 Music Sq. E., Nashville, TN, 37203, (615) 321-5080. CEO: Mike Borchetta; Contact: Sue Austin.
Label(s): Curb/Capitol, Curb/Capricorn, Curb/MCA, Curb Records.

Currant Records, 906 ½ Contress Ave., Austin, TX, 78701, (512) 472-4395. Fax: (512) 472-6915. Pres.: Bill Cassis; Pres. Mktg./Sales/Promo: Peter Raspler.
Label(s): (Distributed) Spindletop Records.
US Reps.: Spindletop Records.

Curtiss Universal Record Masters, PO Box 1622, Hendersonville, TN, 37077, (615) 822-1044. Pres.: Wade T. Curtiss; Vice Pres. A&R/Int'l: Dick Daniels; Gen. Mgr./Publicity: S. D. Neal; Buyers/A&R: Rob Dreyer; Sales/Promo.: Don Rowlett.
Label(s): (Owned) Aaron, CU.R.M., Canada, Curtiss, Denco, Hendersonville, Ontario, R & M, Record Masters, Rhythm, Rock-A-Billy, Rock-A-Nash-A-Billy, Sunn, Susan, Terock, Toronto.

Cutting Records, 104 Vermilyea Ave., Ste. B-2, New York, NY, 10034, (212) 567-4900. Fax: (212) 304-3470. Pres.: Amado Marin; Vice Pres.: Aldo Marin; Sales: Louie Garcia; Int'l: Ernie Nieves.
Label(s): (Owned) Cutting, (Distributed) Lumar Music, Sand Castle, Shocking.

Cybervoc, Inc., 1210 Auburn Way N., Ste. 171, Auburn, WA, 98002, (206) 939-0969. CEO/Pres.: John Markovich; Vice Pres./Mktg./Sales: Craig Markovich.

Cymbal Records, PO Box 27410, Las Vegas, NV, 89126, (702) 387-3822. CEO/Pres.: David E. Johnson.

D

da music, Inc., 312A Willow Dr., Little Silver, NJ, 07739, (908) 530-6887. Fax: (908) 842-5041. Pres.: Achim Neumann; Sales: Chris Coyle; A&R: Susan Swain; Press: John Nielsen.
Label(s): (Owned) Black Lion, Blue Orchid, Night Sky, Story of Blues, (Distributed) Candid, Innovative Communications, Mood.
US Reps.: Navarre (US).
Int'l Reps.: Top Hits Discos (Venezuela); Discos Musart (Mexico); Sum Records (Argentinia); Sound Solutions (Canada); MCR Distributor (Columbia); Musicland (Chile).

DCC Compact Classics, 8300 Tampa Ave., Ste. G, Northridge, CA, 91324, Pres.: Marshall Blonstein; Sales/Mktg.: Jerry Tolmich.
Label(s): (Owned) DCC, Garland, Sandstone.

D C Sound, PO Box 45, Bolivia, NC, 28422, (919) 253-5534. Owner/A&R: Stan Knowles.
Label(s): (Owned) DC Sound, DC Sound Country.

DD & M Records & Productions, 8196 SW Hall Blvd., Ste. 320, Beaverton, OR, 97005, (503) 643-2282. Fax: (503) 643-1152. Pres.: David Wayne; Dir., Promos.: Evie Wall; Dir., Mktg.: Steve Kennedy; Promos.: Corban Lester.
US Reps.: Ms Distributing (IL).

DRG Records, Inc., 130 W. 57th St., New York, NY, 10019, (212) 582-3040. Fax: (212) 459-9437. Pres.: Hugh Fordin; Dir., A&R: Jim Kelly; Licensing Dir.: Louisa Siouka.
Label(s): (Owned) DRB, DRG Archiv, Disques Swing, (Distributed) ABC, Stet, Swing.
US Reps.: Koch.
Int'l Reps.: New Note (UK); Night and Day (France); Distribution Fusion (Canada); JVC (Japan); IRD (Italy); ZYX (Germany, Austria, Switzerland, Belgium, Luxembourg, The Netherlands).

D.S.M Producers, Inc., 161 W. 54th St., Ste. 803, New York, NY, 10019, (212) 245-0006. Fax: (212) 265-5726. Dir. A&R/Professional Mgr.: E.T. Toast.
Label(s): (Owned) All American Composers Library.

Dagene/Cabletown Corp., PO Box 410851, San Francisco, CA, 94141, (415) 822-1530. Pres./Mgr.: David Alston.
Label(s): (Owned) Cabletown, Dagene, E-lect-ric.

Dance Baby Records/Rap Baby Records, 1 Irving Pl., Ste. G15C, New York, NY, 10003, (212) 260-2773. Fax: (212) 260-8977. Pres.: Dean Landew.
Label(s): (Owned) Dance Baby, Rap Baby.

Dance World Records, PO Box 180553, Casselberry, FL, 32718, (407) 262-1483. Fax: (407) 695-1915. Pres.: Richard Cipollone; Vice Pres. A&R: Terry R. Brooks.

Dancin' Machine Music, 256 S. Robertson, Ste. 1775, Beverly Hills, CA, 90211, (310) 274-0676. Pres.: Jeff Kutash.

Dara Records, 207 E. 84th St., Ste. 206, New York, NY, 10028, (212) 628-8251. Fax: (212) 628-7224. Contact: Maggie Cadden.

Dare Music, Inc., 122 Woodglen Dr., Cary, NC, 27511, (919) 380-9415. Pres.: Sol Rabinowitz; Sec.: B. Patkowska-Rabinowitz.
Label(s): (Owned) Baton.

Daring Records, 1 Camp St., Cambridge, MA, 02140, (617) 354-0700. Fax: (617) 491-1970. Owner/Producer: Mason Daring; Label Contact: Michael Dunford; Mktg. Dir.: Susan Piver.
US Reps.: Rounder Records (MA).

Darksilver Records & Filmworks, Inc., 2507 Roscomare Rd., Burbank, CA, 91510, (213) 476-0631, (818) 841-8332. Fax: (213) 472-4190. Pres.: Michael Lee Thomas; Vice Pres.: David Altmanaver; Vice Pres.-Texas Opns.: L. L. Thomas; Legal/Bus. Affairs: Robert S. Greenstein; Vice Pres. A&R: Curtis R. Weaver.
Label(s): (Owned) Dancing Tarantula, Realdream.

Darva Records, 8914 Georgian Dr., Austin, TX, 78753, (512) 836-3194. Pres.: Ricky Montgomery; Gen. Mgr.: Shirley Montgomery; A&R Dir.: Joe Montgomery.
Label(s): (Owned) Darva.

Deadeye Records, PO Box 5022-347, Lake Forest, CA, 92630, (714) 768-0644. CEO/A&R: Frank Jenkins.

Decca Records, 60 Music Sq. E., Nashville, TN, 37203, (615) 244-8944. Fax: (615) 880-7475. Sr. Vice Pres./Gen. Mgr.: Sheila Shipley; Sr. Vice Pres./Head, A&R: Mark Wright; Exec. Asst.: Danielle Godwin; Mgr., Publicity: Lori Evans; Dir., A&R: Frank Liddell; A&R Asst.: Travis Hill.

Delicious Vinyl, Inc., 6607 Sunset Blvd., Los Angeles, CA, 90028, (213) 465-2700. Fax: (213) 465-8926. Co-Owner/Pres.: Michael Ross; Vice Pres./Gen. Mgr.: Rick Ross; Vice Pres. A&R: Orlando Aguillian.
Label(s): (Owned) Brass, Delicious Vinyl.

Dellwood Music Co., Inc., 87 Norwalk Ave., Whiting, NJ, 08759, (908) 350-4273. Pres.: Woodrow C. Gardella; Vice Pres. Sales/Promo.: Robert Gardella.
Label(s): (Owned) Dauphne, Dellwood, Woodvale.

Delmark Records, 4121 N. Rockwell, Chicago, IL, 60618, (312) 539-5001. Fax: (312) 539-5004. Pres.: Robert G. Koester; Opns. Mgr.: Steve Wagner; Admin. Dir.: Susan Koester.
Label(s): (Owned) Delmark, Pearl.
US Reps.: Abbey Road, City Hall (CA); Action Music, Campus Records (OH); Encore (CO); Hits Unlimited, MS Dist., (IL); Music Dist. (TX); North Country Dist. (NY); Performance (NJ); Rock Bottom (FL); Rounder Dist. (MA); Rounder Dist. (KS); Select-O-Hits (TN); Silo (VT); Old Fogey Dist., Tant Ent. (MI).
Int'l Reps.: Socadisc (France); Blues Interactions (Japan); Crosscut (Germany); Amigo Music AB (Sweden); BMG/Ariola (Germany); Trend Records (Canada); Fennica Keskus Oy (Finland); Trad Jazz (Sweden); Solo Blues (Spain); Music & Words (The Netherlands); Tropic Records, Swift Record Dist. (United Kingdom).

Delos Int'l, Inc., 1645 N. Vine St., Ste. 340, Hollywood, CA, 90028, (213) 962-2626. Fax: (213) 962-2636. Pres.: Amelia S. Haygood; Int'l Sales Dir.: Catharine Jaap; Vice Pres. Sales/Mktg.: Rudi Simpson.
Label(s): (Owned) Delos Int'l, Facet, (Distributed) Ravi Shankar Music Circle.

Delta Music, Inc., 2500 Broadway, Santa Monica, CA, 90404, (310) 479-0667. Pres.: Michael McClain; Dir., Mktg.: Mike Kelley.
Office(s): Zur Muhle 2, Frechen, 4, Germany, (49) 223460660, Fax: (49)2234600640; 23 Gardner Industrial Estate Kent House Ln., Beckenham, Kent, BR3 1QZ, United Kingdom.
Label(s): (Owned) Capriccio, Laser Light.
US Reps.: Discompacto Corp. (FL).
Int'l Reps.: Nippon Columbia (Japan); Seo Jim Media (Korea); Judy S.A. (Mexico); F.A.S. Development (Philippines); Swissteo Holdings (Singapore); MRA Entertainment (Australia).

Denon Records (Div. of Denon Digitl Industries, Inc.), 135 W. 50th St., Ste. 1915, New York, NY, 10020, (212) 581-2550. Fax: (212) 581-2591. Gen. Mgr./Dir.: Katsuhiko Fujii; Retail Mktg. Mgr.: Eric G. Lowenhar; Nat'l Media/Mktg. Mgr.: Melanne Mueller.
Label(s): (Owned) Denon, Savoy Jazz.

Depot Recordings, Inc. (c/o Norwest), 123 S. Hough St., Barrington, IL, 60010, (708) 381-3271. Fax: (708) 381-0422. Prodn. Mgr./Mktg. Dir.: Mark Karney.

The Designer Music Group, 308 Southgate Ct., Brentwood, TN, 37027, (615) 373-0122. Fax: (615) 373-0386. Director: Mark Cabaniss.
US Reps.: Brentwood Music (TN).

Destiny Records, 4354 E. Lake Rd., Sheffield Lake, OH, 44054, (216) 949-7113. Owner/Mgr.: Robert Sellers; A&R Dir.: David Sprouse; Nat'l Promo.: Jeff Ellis.
Label(s): (Owned) Destiny, Ranbo.

Diablo Records, 3518 Champlain Ave., Youngstown, OH, 44502, (216) 755-7794. Owner/Pres./A&R Dir.: Bill Schaffert.
Label(s): (Owned) Diablo.

Diadem Music Group, 3310 West End Ave., 5th Floor, Nashville, TN, 37203, (615) 385-0079. Fax: (615) 383-2947. Pres.: George W. King, III; Exec. Vice Pres.: Larry Day; Vice Pres.: Ben Tankard; Dir., Promo.: Mark Sorensen.
Label(s): (Owned) Diadem, Royal Tapestry Music, Tribute.

Digital Music Products, Inc., PO Box 15835, Park Sq. Sta., Stamford, CT, 06901, (203) 327-3800. Fax: (203) 323-9474. Pres.: Tom Jung; Vice Pres.: Jean Jung.

The Direct Co., Inc., Box 817, Bethel, CT, 06801, (203) 744-2476. Fax: (203) 797-0819. Exec. Vice Pres.: Jim Bennett.

Disa Int'l, 7824 Mainland, Ste. 104, San Antonio, TX, 78258, (210) 684-9563. Fax: (210) 684-9564. Contact: Maria Ballesteros.

Discocentro Zodiac, Inc., 1752 Columbia Rd. NW, Washington, DC, 20009, (202) 328-6533. Fax: (202) 483-5564. Pres.: Daniel Bueno-Josephson; Vice Pres./Dir./Mgr./Treasurer: Maria Bueno; Dir.: Daniel Bueno.
Label(s): (Distributed) Cema, Kings Int'l Co., Kubaney, Mar, Sony, Southwest, Universal, Vedisco, W E A, West Side Sound.

Discos Fuentes, 2333 Brickell Ave., P/H 115, Miami, FL, 33129, (305) 854-5241. Fax: (305) 854-7504. Gen. Mgr.: Conrado Dominquez; Prodn. Mgr.: Alberto Hoyos; Int'l Dir.: Carlos Acosta; Int'l Rep.: Alejandro Fuentes; Dir., Exports: Esmaragdo Ruiz.
Label(s): (Owned) Gema, Tropical, (Distributed) Dischi Ricordi, Fonomusic, Music Hall, Music Prodns., Peerless, Seeco, Velvet, Virrey.
US Reps.: Vedisco (FL).

Discovery Music, 5554 Calhoun Ave., Van Nuys, CA, 91401, (818) 782-7818, (800) 451-5175. Fax: (818) 782-7817. CCO: David Wohlstadter; CEO: Ellen Wohlstadter; Vice Pres., Sales: Tonya Santors; Vice Pres., Mktg.: Kym Pahoundis.
Label(s): (Owned) Discovery Music.
US Reps.: Bertelsmann Music Group (BMG) (NY).

Discovery Records (Warner Music Discovery, Inc.), 2052 Broadway, Santa Monica, CA, 90404, (310) 828-1033. Fax: (310) 828-1584. Pres.: Jac Holzman; Mng. Dir.: Keith Holzman; Vice Pres., Sales/Mktg.: Syd Birenbaum.
Label(s): (Owned) Discovery, Musicraft, Trend.

Walt Disney Records, 500 S. Buena Vista St., Burbank, CA, 91521, (818) 567-5325. Fax: (818) 953-9910. Vice Pres.: Mark Jaffe; Mgr., Live Artist Series: Torrie Dorrell; Mktg. Mgr.: Peter Boucaud.
Label(s): (Owned) Walt Disney.

Disques Dual, 10 Old Fort Rd., Cape Elizabeth, ME, 04107, (207) 799-8711. Pres.: John Etnier; Mgr.: Nancy Caragol.
Label(s): (Owned) Disques Dual.

Doctor Dream Records, Inc., 841 W. Collins Ave., Orange, CA, 92667, (714) 997-9387. Fax: (714) 997-0184. Pres.: David T. Hayes; Publicity: Judy Miles; Sales: Maurice Torres.
Label(s): (Owned) Doctor Dream.

Domino Records, 4209 NW 49th Dr., Tamarac, FL, 33319, Pres./Sales: Joe Bollon.

Door Knob Records (Div. of Gene Kennedy Enterprises, Inc.), 3950 N. Mt. Juliet Rd., Mount Juliet, TN, 37122, (615) 754-0417. Pres.: Gene Kennedy; Vice Pres.: Karen Jeglum Kennedy.
Label(s): (Owned) Door Knob, Society.

Dragon Records, Inc., 872 Morris Park Ave., New York, NY, 10462, (718) 792-2198. Pres.: V.J. Gagliano; Creative Mgr.: Mike Semos; Gen. Mgr.: Joyce Heath.
Label(s): (Owned) Agon, Dragon.

Driftwood Records, PO Box 70, Columbus, NM, 88029, (505) 531-2539. Pres.: Peter Kobal.
Label(s): (Owned) Broadcast, Driftwood, Tip Top, Top Hat.
US Reps.: Dixiraks (TN); Daro Exports (NY).
Int'l Reps.: Bear Family (West Germany).

Drunk Poet Productions, PO Box 3567, Palmer, AK, 99645, (907) 746-0957. Pres./Gen. Mgr.: Pat Watkins; Promos./Publicity: Rosanna Watkins.
Label(s): (Owned) Drunk Poet Prodns.

Charles Dumont & Son, Inc., 1085 Dumont Dr., Voorhees, NJ, 08043, (609) 346-9100. Fax: (609) 346-3452. Pres.: Charles J. Dumont; Gen. Mgr.: Micheal S. Dumont.

Dwell Records, PO Box 39439, Los Angeles, CA, 90039, (213) 663-8098. Fax: (213) 669-1470. A&R: Raul Caballero.

Dyer-Bennet Records, 792 Columbus Ave., New York, NY, 10025, (212) 866-3673. Gen. Mgr.: Harvey Cort.
Label(s): (Owned) Dyer Bennet.

Dynamite Records, PO Box 1557, West Caldwell, NJ, 07006.
Label(s): (Owned) Dynamite, Tar Heel.

Dynamix II Records, Inc., PO Box 337, Hallendale, FL, 33008, (305) 456-9602. Fax: (305) 456-9633. COB: Fredric Bernstein; Pres.: Kathie G. Noller; Vice Pres.: David B. Noller.
Label(s): (Owned) Dynamix Companies, Inc., Dynamix II, Inc.

E

EMA Music, Inc., PO Box 91683, Washington, DC, 20090, (202) 319-1688. Pres.: Jeremiah Murphy; Promo.: Julia Caul; Promo. Dir.: Benjamin Stukes.
Label(s): (Owned) EMA Music, Inc.

EMI Latin, 1750 N. Vine St., Hollywood, CA, 90028, (213) 871-5781. Fax: (213) 466-5643. Pres.: Jose Behar; Exec. Vice Pres.: Dave Palacio; Vice Pres., Nat'l Sales Mgr.: Jeff Young; Nat'l Mktg./Promo. Mgr.: Jose Rosario.
Office(s): 4813-B Fredricksburg Rd., San Antonio, TX, 78229, (210) 366-9626, Fax: (210) 366-3819, Vice Pres., Southwest Opns.: Manuel Gonzalez, Sales Rep., SW/Central Reg.: Elvia Casillas; 145 E. Algonquin Rd., Ste. A, Arlington Heights, IL, 60005, (708) 806-7980, Fax: (708) 806-6077, Promo./Sales Rep. Central Reg.: Carmen M. Cruz; Three University Plz., Ste. 604, Hackensack, NJ, 07601, (201) 801-9303, Fax: (201) 342-2319, Promo. Rep.: Sonia Suazo; 8181 NW 36th St., Ste. 2, Miami, FL, 33166, (305) 477-2821, Fax: (305) 591-9844, Nat'l Mktg./Promo. Mgr.: Nestor Melendez, Reg. Sales Mgr. East Reg.: Eli Cesar; San Jorge 167, Santurce, PR, 00911, (809) 725-6460, Fax: (809) 725-8530, Promo. Reps.: Lourdes Laboy, Edwin Cintron.
Label(s): (Owned) EMI Latin, (Distributed) J & N.

EMI Records Group North America, 1290 6th Ave., New York, NY, 10104, (212) 492-1200. Fax: (212) 245-4115. Chrmn./CEO: Charles Koppelman; Pres./CEO: Davitt Sigerson; Sr. Vice Pres.: Fred Davis; Exec. Vice Pres./Gen. Mgr.: Larry Stessel; Sr. Dir., Pub. Rel./Commun: Susan Lietz; Sr. Dir., A&R: Dave Gossett; Vice Pres., A&R: Brian Koppelman; Sr. Vice Pres., A&R (SBK): Don Rubin; Vice Pres., A&R (SBK): Nancy Brennan; Dir., A&R (SBK): Peter Ganbarg; Vice Pres, A&R (Chrysalis): Sue Drew; Sr. Dir., A&R (Chrysalis): Duff Marlowe; Sr. Vice Pres., Mktg.: Patrick Quigley; Vice Pres., Legal/Business Affairs: Peter Napoliello; Sr. Dir., Rap Music: Lindsey Williams; Nat'l Dir., Radio Promo./Rap: Harry Fobbs; Mgr., Rap Publicity/Video: Walter Dawkins; Dir., A&R Admin.: Jayne Grodd; Sr. Dir., Bus. Affairs: Deborah Dugan; Vice Pres., Creative Servs.: Henry Marquez; Vice Pres., Finance: Ian Simpson; Sr. Vice Pres., Publicity: Eliot Selznick Hubbard; Vice Pres./Gen. Mgr., Publicity: Frances Pennington; Vice Pres., Prodn.: Jess Auerbach; Vice Pres., Royalties/Special Projects: Glenn Nordlinger; Sr. Vice Pres., Mktg.: Ken Baumstein; Vice Pres., Mktg. (Chrysalis): Jane Berk; Mktg. Dir. (Chrysalis/SBK): Richard Sarbin; Mktg. Dir. (EMI): Gary Beech; Vice Pres., Devel.: Fran Musso; Vice Pres., Video Devel.: Jeff Panzer; Dir., Catalog Devel./Mktg: Bruce Harris; Vice Pres., Sales: Bob Cahill; Sr. Dir., Retail Mktg.: Dutch Cramblitt; Sales: Phil Blume; Vice Pres., Promo.: Ken Lane; Mgr., Human Resources: Leo Munoz; Vice Pres., Top 40 Promo.: Michael Steele; Vice Pres., AC: Laura Kuntz; Vice Pres., Rock Music: Mike Schnapp; College/Alternative Promo: Michael Goldstone; Vice Pres., Human Resources: Anne Yarmark; Dir., Office Servs.: Janice DeMadona; Dir., Office Affairs: Cherie Champion; Sr. Dir., Strategic Plan.: Michael L. Greenspan; Dir. A&R: Debbie Southwood-Smith.
Office(s): 8730 Sunset Blvd., Los Angeles, CA, 90069, (310) 659-1700, Fax: (310) 289-6498, Sr. Vice Pres./Gen Mgr., West Coast Opns: Lawrence Katz, Vice Pres., Rock Music: Michael J. Schnapp.
Label(s): (Distributed) Capitol, Chrysalis, SBK.
US Reps.: CEMA (CA, DC, GA, IL, NC, OH, TX).

ESB Records, PO Box 6429, Huntington Beach, CA, 92615, (714) 962-5618. Pres.: Eva Bonn; Dir.: Stan Bonn.
Label(s): (Owned) ESB.

ESP-Disk' Ltd., PO Box 3968, Kingston, NY, 12401, (914) 437-0200. Fax: (914) 657-2861. Pres.: Flavia Stollman.
Label(s): (Owned) ESP Disk', Espresso Jazz, First Underground.
US Reps.: Mikulski (US).
Int'l Reps.: ZYX (Worldwide).

ESS.A.Y. Recordings, 145 Palisade St., Dobbs Ferry, NY, 10522, (914) 693-5595. Fax: (914) 693-7040. Pres.: Richard Kapp; Mfg. Coord.: David Samuel Barr.
Label(s): (Owned) ESS.A.Y Recordings.
US Reps.: Koch Int'l Classics.

ETS Record Co., 264 Kalihi St., Honolulu, HI, 96819, (808) 847-4300. Owner: Richard Riccio; Gen. Mgr.: Ed Dorman.

Eagle Int'l Records, PO Box 22116, Nashville, TN, 37202, (615) 604-3741. Pres.: D.M. Haddock.
Label(s): (Owned) Inglewood, (Distributed) Axbar, Goldband, Plantation, Playback, Step One, Sun.
US Reps.: Curtis Wood Dist. (TN).

Earth Mother Productions, Inc., PO Box 43204, Tucson, AZ, 85733, (602) 575-5114. Fax: (602) 886-3162. Pres.: Pamala Ballingham; Vice Pres.: Tim Ballingham.
Label(s): (Owned) Mother Earth.
US Reps.: Direct Co. (CT); Chi-Lin (CA).

EarthFlight Productions, 216 Bruzgul Rd., LaGrangeville, NY, 12540, (914) 724-3042. Fax: (914) 724-3739. Dir.: Kosta; Pres.: Craig Peyton; Vice Pres.: Norine Nakao; Mktg.: Brad Warner.
US Reps.: City Hall (CA), Twin Brook (NY), MS Dist. (IL), MPI (TX).
Int'l Reps.: Electric Distr. (Canada).

Earthstar Productions/Records, 2000 Universal Studios Plz., Ste. 603, Orlando, FL, 32819, (407) 262-1483. Fax: (407) 672-2951. A&R/Owner: Terry R. Brooks.

Earwig Music Co., Inc., 1818 W. Pratt Blvd., Chicago, IL, 60626, (312) 262-0278. Fax: (312) 262-0285. Pres./CEO: Michael Robert Frank.
Label(s): (Owned) Airway, Earwig, (Distributed) Bea 'N Baby.

East Side Digital, 530 N. Third St., Minneapolis, MN, 55401, (612) 375-9188. Fax: (612) 375-0272. Owner: Robert Simonds; Mgr. Dist.: Brad Wrolstad; Dir. A&R/Artist Devel.: Steve Daly.

EastWest Records America (A Div. of Atlantic Records), 75 Rockefeller Plaza, New York, NY, 10019, (212) 275-2500. Fax: (212) 956-2270. Chrmn.: Sylvia Rhone; Exec. Asst.: Mae Attaway; Sr. Vice Pres., Nat'l Promos.: Greg Thompson; Vice Pres., Promos.: Valerie DeLong; Sr. Vice Pres. A&R: Merlin Bobb; Vice Pres., A&R: Derek Oliver; Sr. Vice Pres., Mktg.: Steve Kleinberg; A&R Coord.: Jerome Sydenham; Nat'l Dir. Sales/Mktg.: Mike Carden; Nat'l Dir. Publicity: Lisa Barbaris.

Echo Records, 824 63rd St., Miami Beach, FL, 33141, (305) 865-8960. Pres.: Walter Dana.
Label(s): (Owned) Echo.

Echo Records, Inc., 111 Cedar Lane, Englewood, NJ, 07631, (201) 568-7066. Fax: (201) 568-8699. Pres.: Jeffrey Collins.
Label(s): (Owned) Echo USA.

Eclectic Records, 2121 Ave. of the Stars, 6th Floor, Los Angeles, CA, 90067, (310) 553-7144. Fax: (310) 551-6622. Pres.: J. David Ontiveros.

Eggplant Records, 3006 Belden Dr., Los Angeles, CA, 90068, (213) 469-2719. Fax: (213) 464-2272. Owners: Nick Therry/Sherry Therry.
Label(s): (Owned) Spinit.

Eiffert Records, PO Box 5412, Buena Park, CA, 90620, (909) 371-2973. Contact: Leo J. Eiffert, Jr.

El Toro Productions (Div. of Warner/Chappell Music), 10585 Santa Monica Blvd., Los Angeles, CA, 90025, (310) 441-8699. Fax: (310) 470-3232. Exec. Vice Pres., A&R: Erich Bulling.

Elegance/Zesty Records Co., 8027 Thurston Dr., Cicero, NY, 13039, (315) 699-5613. Fax: (315) 699-7918.

Elektra Entertainment, 75 Rockefeller Plz., New York, NY, 10019, (212) 399-6945. Fax: (212) 399-8830. Chrmn.: Sylvia Rhone; Vice Chrmn./COO: Aaron Levy; Vice Pres./Gen Mgr., Urban Music: Varnell Johnson; Exec. Vice Pres., Admin.: Gary Casson; Sr. Vice Pres./Gen. Mgr. Nonesuch: Bob Hurwitz; Sr. Dir., Business Affairs: Marcia Edelstein, Beth Schilinger Patterson; Vice Pres. Int'l: Cynthia Leu; Sr. Vice Pres., A&R: Steve Rablovsky, Nancy Jeffries, Howard Thompson; Vice Pres., Finance/Controller: Martin Greenfield; Vice Pres., Artist Rel./Mktg.: Lisa Frank; Vice Pres., Creative Servs.: Brian Cohen; Vice Pres., Promos. (Denver): Bob Garland; A&R Admin. Coord.: Jennie Silvestri; A&R Admin.: Victor Chirel; A&R Rep.-Rap Music: Dante Ross; A&R Rep.: Terry Tolkin; A&R Coord.-R & B: LaVerne Fleming; Sr. Dir. Crossover Promo.: Leslie Doyle; Prod. Devel.: John Berman; Sr. Vice Pres., Press/Media Rel.: Sherry Ring-Ginsberg; Dir. Publicity East: Beth Jacobson; Dir., Alternative Promo.: Jake Ottman; Coord., Press/Media Rel.: Jodi Smith; Mgr. Press/Artist Devel.: Shelby Meade; Vice Pres., Prodn.: Tom Finch; Vice Pres., Video Prodn.: Sonia Ives; Dir., Music Video Prodn.: Melinda Kelly.
Office(s): 345 N. Maple Dr. Ste. 123, Beverly Hills, CA, 90210, (213) 288-3800, Vice Pres. A&R: Carole Childs, Dir., Press/Artist Devel.: Joel Amsterdam; 83 Baker St., London, W1M 1AJ, United Kingdom, 44-71-486-1414, Fax: 44-71-486-6892, Vice Pres. Elektra U.K.: Annie Roseberry, A&R Mgr.: Dave Field.
Label(s): (Owned) Elektra Nonesuch.

Elektra Int'l Classics, 75 Rockefeller Plz., New York, NY, 10019, (212) 399-6945. Fax: (212) 399-8830. Vice Pres./Gen. Mgr.: Kevin Copps; Sr. Dir. Opns.: Arthur Moorhead; Dir., Publicity/Promo.: Ellen Schantz; Co-Dir., Sales: Wendy Kenney; Co-Dir., Sales: David Lawrence-Keuhn.
Label(s): (Distributed) Erato, Teldec.

Elektra Nonesuch, 75 Rockefeller Plaza, New York, NY, 10019, (212) 484-7275. Fax: (212) 459-0346. Sr. Vice Pres./Gen. Mgr.: Bob Hurwitz; Vice Pres., Mktg./Creative Svcs.: Peter Clancy; Dir. Publicity/Promos.: Carol Yaple; Prod. Mgr.: Albert Lee; Prod. Asst.: Carla Capretto; Mktg. Asst.: Juana Simons.

Ellipsis Arts ., 20 Lumber Rd., Roslyn, NY, 11576, Pres.: Jeff Charno; Dir., Sales: Jack O'Neil; Sales/Mktg. Admin.: Gilbert Boncy; Mktg./Publicity Dir.: Larry Blumenfeld.
Label(s): (Owned) Africa, Global Celebration, Global Meditation, Voices Forgotten Wor.

Leonard Ellis Productions, PO Box 66002, Los Angeles, CA, 90066, (310) 391-1664. Owner: Leonard Ellis.

Embargo Records, 1608 Eighth St. NW, Washington, DC, 20001, (202) 462-4547. Contact: Arvind Nair.

Emerald Records, 159 Village Green Dr., Nashville, TN, 37217, (615) 361-7902. Pres.: Cliff Ayers Ostermeyer; Vice Pres., Mktg.: Buddy Preston; Vice Pres./Sec.: Yvonne Mathews.
Label(s): (Owned) American Sound.

Emperor of Emperors, 16133 Fairview Ave., Fontana, CA, 92336, (909) 355-2372. Pres.: Stephen V. Mann; Exec. Vice Pres.: Archan Kour; Vice Pres.: Ram S. Mann; Exec. Mktg.: Manmohan S. Mann; Exec. Producer: Enderjit S. Mann.
Label(s): (Owned) Emperor of Emperors, Emperor Productions.

Empire Records/Big Blue Dolphin Records & Tapes, 760 W. Sample Rd., Pompano Beach, FL, 33064, Pres.: Josh Noland; Vice Pres.: Jeff Noland.
Label(s): (Owned) Big Blue Dolphin, Empire.

Empty Sky Records/Yankee Records, 14th St., Verplanck, NY, 10596, Promo. Mgr.: Lisa Lancaster; Producer: Rick Carbone.
Label(s): (Owned) Verplanck, Yankee, (Distributed) Pumpkin.

Endeavor Starsong (c/o Daniel Hardie Music), 30064 Annapolis Cir., Inkster, MI, 48141, (313) 729-7836. Fax: (313) 561-0018. Pres.: Hardie W. Daniel; Vice Pres./A&R: Clark Daniel; Mktg./Promo.: Michelle Daniel; Promo.: Adrienne Scott.
Label(s): (Owned) Endeavor, Endeavor Star, Endeavor Starsong, (Distributed) Pleasant Sounds.

Energy Records, Inc., 545 Eighth Ave., 17th Floor, New York, NY, 10018, (212) 695-3000. Fax: (212) 695-5584. Dir./Mgr.: Charles Caronia; A&R: Rob Grant; Radio: Sheri Sinclair; Retail: Pat Egan; Publicity: Scott Pastorel.
US Reps.: RED (NY).
Int'l Reps.: Roadrunner (The Netherlands); Polystar (Japan); Attic (Canada).

Entertainment Management Records, 454 Alps Rd., Wayne, NJ, 07470, (201) 694-3333. Pres.: Richard Zielinski; Vice Pres.: Martin Kopec; Treasurer: Sonia Mallet.
Label(s): (Owned) Unicorn.

Epic Records (Div. of Sony Music), 550 Madison Ave., 21st. & 22nd. Flrs., New York, NY, 10022, (212) 833-7442. Pres.: Richard Griffiths; Sr. Vice Pres./Gen. Mgr., Epic Assoc.: Tony Martell; Sr. Vice Pres. Epic Records: Ged Doherty; Sr. Vice Pres., Sales: Jim Scully; Sr. Vice Pres., Mktg.: John McI. Doelp; Vice Pres., A&R: Michael Caplan, Michael Goldstone, David Massey; Vice Pres., Press/Publicity: Melani Rogers; Vice Pres., Opns.: Tom Genetti; Vice Pres., Media Relations: Vivian Piazza; Sr. Vice Pres., Epic Soundtrax (LA): Glen Brunman; Vice Pres., A&R (LA): Roger Klein; Vice Pres., Mktg. (LA): Steve Einczig; Sr. Dir., Media/Art. Rel.: Julie Farman; Dir., TV Media (LA): Kim Jakwerth; Vice Pres., Promo. (LA): Larry Douglas; Vice Pres., Singles Promo.: Barbara Seltzer; Vice Pres., Album Promo.: Harvey Leeds; Vice Pres., Black Music Promo.: Dwayne Cunningham; Vice Pres., Pdct. Devel.: Dan Beck; Mgr./Promo. Opns.: Bill Shaughnessy; Sr. Dir., Singles Promo.: Dale Connone; Dir., Alternative Promo.: Stu Bergen; Dir. Metal Mktg./Promo.: Mike Schnapp; Dir., Rap/Progress. Music: Troy White; Dir., College Mktg.: Alyson Shapero; Dir., Dance Promo.: Frank Ceraolo; Assoc. Dir., Video Promo.: Laurie Nocerito; Assoc. Dir., AC Promo.: Debbie Cerchione; Assoc. Dir., Album Promo.: Laura Curtin.
Office(s): 2100 Colorado Blvd., Santa Monica, CA, 90404, (310) 449-2100; 34 Music Sq. E., Nashville, TN, 37203, (615) 742-4321, Fax: (615) 244-2549.
Label(s): (Owned) Epic, Epic Assoc., Epic Soundtrax, (Distributed) Death Row/Solar/Epic, Flavor Unit/Epic, Full Moon/Epic, Immortal/Epic, LV Epic, MJJ/ Epic, Myrrh/Epic, New Deal/Epic, One Little Indian/Epic, Orpheus/Epic, Ruthless/Epic, Solar/Epic, Sony 550 Music/Epic, Sony Wonder/Epic, Tribeca Music/Epic, Word/Epic.

Epiphany Records, 444 N. Third St., Philadelphia, PA, 19123, (215) 922-1340. Fax: (215) 574-0930. Owner: John Hodian.

Equa Records, 1800 Mowry Ave., Fremont, CA, 94538, (510) 794-6637. Fax: (510) 794-6699. Pres.: Dr. Warren M. Johnson; Vice Pres.: Sandra Johnson; A&R: Robert Jackson.
Label(s): (Owned) Equa.

Eric Records, 1120 Crown Point Rd., Westville, NJ, 08093, (609) 848-1900. Fax: (609) 848-0808. Pres.: William R. Buster, Jr.; Vice Pres.: Antony W. Colombet.

Estate Records, 2751 W. Market St., Louisville, KY, 40212, (502) 778-5370. Fax: (502) 584-2895. Pres.: John V. Heath, II; Vice Pres.: John V. Heath III.
Label(s): (Owned) Hillview.

The Eternal Song Agency, 6326 E. Livingston Ave., Ste. 153, Columbus, OH, 43068, (614) 868-9162. Pres.: Leopold Xavier Crawford; Gen. Mgr./A&R: Anastacia Crawford; Exec. Mktg. Dir.: Michael Roebuck.
Label(s): (Owned) Ancient Of Days, Emerald, Fragrance, Lilly, Song Of Solomon.

Etherean Music, 9200 W. Cross Dr., Ste. 510, Littleton, CO, 80123, (303) 973-8291. Fax: (303) 973-8499. Pres.: Chad Darnell; Promos. Dir.: John Guillot; Sales Mgr.: Helen Duran.
Label(s): (Owned) Elation Artists, Em Pop, Native Spirit.

Euro Tec Records, 231 Glencrest Cr., Ventura, CA, 93003, (805) 658-2488. Fax: (805) 658-8241. Pres.: Bruce Caplin.
Label(s): (Owned) ETR.

Everest Record Group, PO Box 6999, Beverly Hills, CA, 90212, (310) 557-0309. Fax: (310) 557-2662. Pres.: Bernard C. Sloimon.
Label(s): (Owned) Archive of Folk & Jazz Music, Concert-Disc, Counterpoint, Hi-Fi, Legacy Int'l, Olympic, Period, Tradition.

Evidence Music, Inc., 1100 E. Hector St., Ste. 392, Conshohocken, PA, 19428, (610) 832-0844. Fax: (610) 832-0807. Pres.: Howard Rosen; Vice Pres.: Jerry Gordon.
Label(s): (Owned) Evidence, (Distributed) Bethlehem, Salsoul.

Exclusive Recording Co., 146-05 130th Ave., South Ozone Park, NY, 11436, (917) 795-0314. Fax: (718) 529-8831. Pres.: Barry F. Jones.

Expanding Kingdom Records & Media Works, 8380 Miramar Way, Ste. 230, San Diego, CA, 92123, (619) 226-4152. Fax: (619) 625-2741. CEO/Pres.: Douglas Foxworthy; Sr. Vice Pres./CFO: Doug Allen; Vice Pres., A&R: Dottye Weingart.
Label(s): (Owned) Expanding Kingdom, (Distributed) Foxworthy.

Experimental Records, 594 Broadway, Ste. 1011, New York, NY, 10012, (212) 343-2660. Fax: (212) 343-2753. A&R Dir.: Moneypenny.
Label(s): (Owned) Unclassified, (Distributed) Mentality.

Extra Sensory Productions, PO Box 11377, Richmond, VA, 23230, (804) 285-8588. Fax: (804) 288-1353. Pres.: Martin Gary; Sec./Treasurer: Kathleen Gary.
Label(s): (Owned) Beach, Groove. (Distributed) Short Stack.

F

FXL Records, 10244 NW 47th St., Sunrise, FL, 33351, (305) 741-7766. Fax: (305) 741-8947. Pres.: Frank Loconto; Exec. Vice Pres.: Phyllis Loconto; Vice Pres.: Bill Dillon.
Label(s): (Owned) FXL, True Friends.

FYZYX Music Co., 16 Longmeadow Rd., Lincoln, MA, 01773, (617) 259-8293. Fax: (617) 259-0113. Pres.: Stu Haber; Vice Pres.: Dave Montella.
US Reps.: Silo, Music for Little People (VT); Baker & Taylor (IL).

Fahrenheit Records, 6020 Greenwood Plaza Blvd., Ste. AO, Englewood, CO, 80111, (303) 770-8707, (800) 468-8707. Fax: (303) 770-9041. CEO/Mktg. Dir.: Peter Trimarco; Pres./Dir., A&R: Bob Miller; CFO: Paul Strassels; Dir., Dist./Sales: Mitch Connolly.
US Reps.: MS Dist. (IL); California Record Dist., Vallet Dist. (CA); Big State Dist. (TX); Select-O-Hits (TN); Encore Dist. (CO); CD One Stop (CT); Malverne Dist. (NJ); Associated Dist. (AZ); Bassin Dist. (FL); RTI (NE).
Int'l Reps.: Chain Huat/Around the World Music (Taiwan, Singapore, Malaysia, Thailand, Hong Kong, Philippines, Indonesia); Mercury (Japan).

Fantasy, Inc.,

2600 Tenth St., Berkeley, CA, 94710, (510) 549-2500. Fax: (510) 486-2015. COB: Saul Zaentz; Pres.: Ralph Kaffel; Exec. Vice Pres.: Phil Jones; Exec. Vice Pres., Finance: Frank B. Noonan; Exec. Vice Pres., Legal: Albert M. Bendich; Controller: Brian McHugh; Vice Pres., Creative Servs: Phil Carroll; Dir, Press/Public Info.: Terri Hinte; Dir., Sales: Kirk Roberts; Prodn. Mgr.: Vickie Hellweg; Jazz Promo. Mgr.: John Rogers; Dir., MIS: Gail Lloyd; Foreign Liaison: Bill Belmont; US Licensing Agent: Pamela Bendich.
Label(s): (Owned) Contemporary, Debut, Enterprise, Fantasy, Galaxy, Gennett, Good Time Jazz, Milestone, Original Blues Classics, Original Jazz Classics, Pablo, Prestige, Riverside, Specialty, Stax, Volt, (Distributed) Caju Music.
US Reps.: Malverne (DC, MD, NY, PA); California Record (CA, WA); M.S. Dist. (IL, MN, OH); Big State (TX); Encore (CO, GA); Surfside (HI); Selecto Hits (TN).
Int'l Reps.: Musica, SA (Argentina); Festival Records (Australia, New Zealand); ZYX Music (Austria, Benelux, Germany, Switzerland); Barclay (Brazil); A&M (Canada); G-G Records (Caribbean); Carrere Music (France); Sony Music (Greece); HNH Int'l (Hong Kong, SE Asia); MCI Inc. (Israel); OM Disc (Italy); Victor Entertainment (Japan); EMI (Latin America); Dargil'(Portugal); Amigo Music (Scandinavia); EMI (South Africa); Nuevos Medios (Spain); Ace (United Kingdom); Blues Interactions (Japan), Specialty, Bluesville, Tru Sound.

Farview Records, 701 N. Graycroft, Madison, TN, 37115, (615) 865-2639. Pres.: Tony Farr; Sec.: Mary Farr.

Fast Track Records, 264 Tosca Dr., Stoughton, MA, 02072, Pres.: Michail Glassman; Vice Pres. A&R: Bob Ryan.

Fastlane Productions, Inc., 395 Yuma St., Denver, CO, 80223, (303) 778-0045. Fax: (303) 778-1361. Pres.: Doug Lane; Sales Mgr.: Rodger Ghering.

Fee Bee Record Co., 4517 Wainwright Ave., Pittsburgh, PA, 15227, (412) 884-4727. Mgr.: Joe Averbach; Asst. Mgr.: Alma Averbach; Promo.: Glen Phillips.
Label(s): (Owned) Fee Bee, Goodie, (Distributed) Petite, Star.

Jim Femino Productions, 429 S. Lewis Rd., Royersford, PA, 19468, (610) 948-8228. Fax: (610) 948-4175. Pres.: Jim Femino.
Label(s): (Owned) Road.

Fiction Records, 1540 Broadway, 39th Floor, New York, NY, 10036, (212) 489-3717. Fax: (212) 489-3743. Pres.: Marcus Peterzell; Vice Pres. A&R/Mktg.: Randall Barbera; Copyright Mgr.: Jody Cullari; A&R Mgr.: Leonard B. Johnson.

Fiddlededoo Records, 1202 East Pk., Ste. 650, Seattle, WA, 98122, (800) 745-3435. Owner: Henry T. Fiddler.

Fidelity Sound Recordings, 23 Don Ct., Redwood City, CA, 94062, (415) 366-3173. Owner: Reginald McGovern; Promo.: Jim Gallagher.
Label(s): (Owned) FSR.

Fiesta Record Co., Inc., 257 Broadway, Lynbrook, NY, 11563, (516) 599-5522. Fax: (516) 599-8766. Pres./A&R: Jose Morand; Sales Mgr.: Edward Kleinbaum; Opns. Mgr.: Pauline Bomzer.
Label(s): (Owned) Fiesta, (Distributed) Castle Communications, EMI, EMI Electrola, Hataklit, The Modern Group, Turicaphon.

58/59 Records, 5138 Sunset Blvd., Ste. 34, Los Angeles, CA, 90027, (213) 666-8485. Fax: (213) 666-1703. Pres.: Rebecca Carroll; Vice Pres., A&R: David Saucedo; Vice Pres., Mktg.: Amy Sharafi; Vice Pres., Finance: Myke Watts.
Office(s): 2630 E. Yandell, El Paso, TX, 79903, (915) 566-7871.

Jaime Figueroa's Familia Productions, 70 Washington St., 4-H, Hoboken, NJ, 07030, (201) 318-8582. Pres.: Jaime Figueroa; Music Consultants: Angel Ramires, Miguel Mieses; Artist/Repertoire: David Cedeno; Promos./Bookings: Iris N. Rodriguez.
Label(s): (Distributed) Libertad.

Finer Arts Records/Transworld Records Co., 2170 S. Parker Rd., Ste. 115, Denver, CO, 80231, (303) 755-2546, (310) 273-6799. Fax: (303) 755-2617. Pres./CEO: R.J. Bernstein; Chrmn.: Morris Bernstein; Vice Pres.: Neil Bernstein; A&R Mgr.: Beth Payne.
Label(s): (Owned) Finer Arts, Strummin, Wee Bee.

Fireball Records, 200 Peery St., Tazewell, VA, 24651, (703) 988-6267. Pres./A&R: H.R. Cook.
Label(s): (Owned) Fireball, Nightwind.

Firedragon Phonorecord Productions, 1826 Poplar Ln., SW, #4, Albuquerque, NM, 87105, (505) 243-2881. Pres.: Ginny Driskill; Vice Pres. Prodn.: Tony Polidori; Vice Pres. Licensing: Walter T. Priest; Video Dir.: Robert H. Henry.
Label(s): (Distributed) Aerolite Int'l, Atterrack, Budari, FMC Ltd., Great Wes: Ents, Icefire Int'l, Inc., Juke, Kalyx (Chalice) Int'l, Maxima, Peony Int'l, Sell Pictures, Shan Int'l, Suddath Int'l, Vandor Int'l, White Wolf Int'l.
Int'l Reps.: Bobby Farrell, Vandor Music Group (MN).

1st Coast Posse Records, 8010 International Village Dr., Jacksonville, FL, 32277, (904) 765-8276. Pres./A&R: Al Hall, Jr.; East Coast Mgr.: Ronnie Hall; West Coast Mgr.: Al Money.

1st Generation Records, PO Box 186, Brentwood, TN, 37024, (615) 297-4345. Fax: (615) 297-1564. Gen. Mgr.: Betty Howard; A&R: Rose Drake.
Label(s): (Owned) First Generation.

Bobby Fischer Music Group, 1618 16th Ave. S., Nashville, TN, 37212, (615) 292-3611. Label(s): (Owned) F & L, Progress, (Distributed) WTM.

Fistpuppet Records, 3058 N. Clybourn Ave., Chicago, IL, 60618, (312) 935-5683. Fax: (312) 935-6218. Pres.: Phillip C. Hertz; Promos. Dir.: Cece Stelljes.
US Reps.: Cargo Records (Il).

Fixit Records, Inc., PO Box 656, Pomona, NY, 10970, (914) 362-2000. Fax: (914) 362-9233. Pres./CEO/Vice Pres. A&R: Raina Bundy; Vice Pres.: Robert Bundy; Exec. Asst.: Patricia Chandler.

Flat Town Music Co., 236 E. Main St., Ville Platte, LA, 70586, (318) 363-2177. Fax: (318) 363-2094. Pres.: Floyd Soileau; Vice Pres.: Jinver Soileau; Sec.: Catherine S. Sylvester.
Label(s): (Owned) Jin, Kom-A-Day, Maison de Soul, Swallow, (Distributed) Great Southern, La Louisiane, Mardi Gras, Montel Michelle, RZ, ZBC.
Int'l Reps.: ACE Records (UK); Tri-Kont Records (Germany).

Flirtations, 75 Bank St. 6M, New York, NY, 10014, (212) 727-7328. Pres.: Jon Arterton.

Florida Swamper Record & Music Publishing, 6415 Spring Hill Dr., Spring Hill, FL, 34606, (813) 868-5339. Fax: (904) 683-8671. Mgr.: Donald Marcum; Asst. Mgr., A&R: Dennis Marcum; Producer A&R: Aaron Hale.
Label(s): (Owned) Florida Gospel Train, Florida Melody Train, Florida Swamper.

Fly Records, Inc., 231 Main St., Farmingdale, NY, 11735, (516) 249-3313. Fax: (516) 293-4641. Pres.: John Kenneth; Vice Pres.: Linda Stecker; Promo. Dir.: Debra Spagna; A&R Dir.: Tom Chianti.

Flying Fish Records, 1304 W. Schubert, Chicago, IL, 60614, (312) 528-5455. Fax: (312) 528-8262. Pres.: Bruce Kaplan; Pres.: Jim Netter; A&R: J. Seymour Guenther; Sales Mgr.: Matt Lafollette; Promo.: Tor Elting.
Label(s): (Distributed) Atomic Theory, Blind Pig, Deluge, Earwig, Greenhays, Omnium, Temple.

Folk Era Records (Div. of Aztec Corp.), 705 S. Washington St., Naperville, IL, 60540, (708) 305-0770. Fax: (708) 305-0782. Pres.: Allan Shaw; Vice Pres.: Mike Fleischer, Kerry Loudon.
Label(s): (Owned) Folk Era, (Distributed) Clo-Ior Chonnachta, Homecoming, Silver City, Waterbug, West Knoll.

Fonky Stuff Records, 10556 Arnwood Rd., Ste. 2, Lake View Terrace, CA, 91342, (818) 890-0730, (818) 566-9278. Fax: (818) 899-4457. Owner/CEO: Dwayne Jones; Mgr., A&R/Promo.: Keith Jones; Dir.: Marion Jones; Talent Coord.: Detra Jones.
US Reps.: Creole Boyz (CA).

Fonodiaz Records, 135 E. Harvard Blvd., #E, Santa Paula, CA, 93060, (805) 933-2380, (805) 933-9919. Fax: (805) 933-1769. Pres.: Jose Diaz; Vice Pres.: Juan Alberto Diaz; Sales/Promo.: Elvira Limon.
Label(s): (Owned) Fonodiaz.
US Reps.: Fonodiaz (Mexico).

Fonovisa, Inc., 7710 Haskell Ave., Van Nuys, CA, 91406, (818) 782-6100. Fax: (818) 782-6162. Vice Pres./CEO: Guillermo Santiso; Dir. Nat'l Sales/Promo.: Jose Avila.
Office(s): 7710 Haskell Ave., Van Nuys, CA, 91406, (818) 782-6100, Fax: (818) 782-6162, Reg. Sales/Promo. Mgr.: Felipe Luna; Arena Towers II, 7324 SW Fwy., Ste. 1490, Houston, TX, 77074, (713) 773-0300, Fax: (713) 773-0317, Reg. Sales/Promo. Mgr.: Gilberto Moreno; 6355 NW 36th St., Fifth Floor, Miami, FL, 33166, (305) 871-8050, Fax: (305) 871-0240, Reg. Sales/Promo. Mgr.: Carlos Maharbiz; 2827 N. 51st Ave., Ste. 2007, Phoenix, AZ, 85035, (602) 233-8676, Fax: (602) 233-8760; 761 Willow Creek Dr., Atlanta, GA, 30328, (404) 705-8624, Fax: (404) 705-8528; 701 S. 48th Ave., Ste. E7, Yakima, WA, 98908, (509) 965-5367, Fax: (509) 965-5439; Piso #10, Ste. 1001, San Juan, PR, 00917, (809) 767-1281, Fax: (809) 250-6683.
Label(s): (Owned) Fonovisa, Melody, Musivisa, Unico, (Distributed) Andrea, Fonorama, Jupiter, Kora, Luna, Montana, Promusa, Rocio.

Force Majeure, PO Box 5593, Huntington Beach, CA, 92615, (714) 962-5957. Fax: (714) 962-1807. Owner: Ande Tucker.

Fortune Records, PO Box 904, Royal Oak, MI, 48068, (810) 545-2146. Pres.: Devora Brown; Gen. Mgr.: Sheldon Brown; Promo.: Cindy Mandy.
Label(s): (Owned) Fortune, Hi-Q, Strate 8.
US Reps.: Vintage (MD); AVI (CA).

Fossil Records, 808 S. Alkire St., Lakewood, CO, 80228, (303) 986-7309. Fax: (303) 986-0072. Pres.: William L. Fowler; Vice Pres.: Beatrice C. Fowler; Vice Pres. A&R: Steven Fowler.
Label(s): (Owned) Fossil.

Fountain Records, 1203 Biltmore Ave., High Point, NC, 27260, (910) 882-9990. Pres.: Doris W. Lindsay.

Fountainhead Records, 3603 23rd St., San Francisco, CA, 94110, Owner/Gen. Mgr.: Trevor Levine.
Label(s): (Owned) Fountainhead.

14 Karat Records, 2124 Mariner Cir., Raleigh, NC, 27603, (919) 828-0014. Pres.: Donne Weaver.

4th & Broadway/Island Records, 400 Lafayette St., 5th Flr., New York, NY, 10003, (212) 995-7800. Fax: (212) 477-5918.

FourthStep Records, 504 Tuckaway Ct., Nashville, TN, 37205, (800) 866-3505. Fax: (615) 789-0496. Pres.: Michael Drake; Production: Worth Squire; Sales/Mktg.: Mitch Saralof; Promo/PLA Media: Daniel Petratis.
Label(s): (Owned) FourthStep.

Fox Farm Recording, 2731 Saundersville Ferry Rd., Mount Juliet, TN, 37122, (615) 754-2444. Fax: (615) 758-3322. Mgr.: Gloria Fox; Vice Pres. A&R: Kent Fox.
Label(s): (Owned) Fox Farm Recording, Mercantile.

Fox Records, 2917 Harlin Dr., Nashville, TN, 37211, (615) 331-1125. Owner/CEO: Webb Foley; Mgr.: Jim Dolan; A&R: John Dohnal.

Freddie Records, 6118 S. Padre Island Dr., Corpus Christi, TX, 78412, (210) 992-8411. Fax: (210) 992-8428. CEO: Jesse Salcedo; Pres.: Freddie Martinez, Sr.; Vice Pres.: Freddie Martinez, Jr.; Gen. Mgr.: Lee S. Martinez.
Office(s): Blvd. Adolfo Lopez Mateos #1712 A-Alto, Leon, GTO, Mexico, (91) 471-73667.
Label(s): (Owned) Fre-Eco, Freddie, Rosita.
Int'l Reps.: Discos Freddie (Mexico).

Freeland Recording Co., Inc., Rt. 12, Asbury, WV, 24916, (304) 645-7860. Pres.: Charles "Dick" Freeland; Vice Pres., Publicity: Michael R. Kelley; Vice Pres., Promo.: Sarah N. Gorin.
Label(s): (Owned) Freeland, Zap.
US Reps.: INDI (CA).
Int'l Reps.: Trend Music (Canada); Topic (UK); Country Home (Czech); Southern Mountain (Australia); Sunrise Music (Japan).

Freshwater Records, 2988 Avenel Terr., Los Angeles, CA, 90039, (213) 660-5444. Fax: (213) 660-2743. Pres.: David Wheatley.
Label(s): (Owned) Freshwater, Freshwater Classical.
US Reps.: Pyramid Distributing; Paulstarr Distributing; Titus Oaks Distributing; Select-O-Hits; Music Distributing, Inc; Music Design, Inc; New Leaf Distributing Co; Americana Records USA; Abbey Road Distributing; Norwalk Distributing; Valley Record Distributing; Universal One Stop; CD One Stop; Action Music Sales.

Front Hall Records, Wormer Rd., Voorheesville, NY, 12186, Pres.: Kay L. Spence; Vice Pres.: William J. Spence.
US Reps.: Rounder (MA); Old Fogey (MI); Silo (VT).

Frontier Records, PO Box 22, Sun Valley, CA, 91353, (818) 506-6886. Fax: (818) 506-0723. Pres.: Lisa Fancher; Dir., Pub. Rel.: John Troutman; Dir., Sales/Mktg.: Pat Riley.
Label(s): (Distributed) Blithering Idiot, Rubber, Tom 'n Frayed.
US Reps.: R.E.P. (MN).

Frontline Records, 660 Newport Center Dr., Ste. 780, Newport Beach, CA, 92660, (714) 721-9500. Fax: (714) 721-6933. CEO: James Kempner; Gen. Mgr.: Michael Black; Vice Pres./A&R: Matt Duffy; Dir., Music Pub.: Kenny Hicks.
Label(s): (Owned) Alarma, Frontline, Graceland, Intense, MYX.

Funky Records, 244 Lyell Ave., Rochester, NY, 14608, (716) 458-5610. Owner: Boyd McCoy.

Fuzzy Bugger Records, PO Box 68, Main St., Landingville, PA, 17942, (717) 366-0703. Owner: Jay Smar.

G

GHB Jazz Foundation, 1206 Decatur St., New Orleans, LA, 70116, (504) 525-1776. Fax: (504) 525-0690. Pres., A&R: George H. Buck, Jr.; Vice Pres., A&R: Wendel Echols; A&R: Berry Martyn, John P. Pult.
Label(s): (Owned) American Music, Audiophile, Black Swan, Circle, GHB, Jazzology, Progressive, Solo Art, Southland.

GM Recordings, Inc., 167 Dudley Rd., Newton Centre, MA, 02159, (617) 332-6398. Pres.: Gunther Schuller; Gen. Mgr.: Bruce Millard.
US Reps.: Distribution North American (MA); EBS Recordings (Canada).
Int'l Reps.: Aris/Ariola (Germany).

GMV Music Enterprise, Inc., 135-06 230 St., Laurelton, NY, 11413, (212) 245-3703. Pres.: Victor Carew; Dir., A&R: Steve Camhi.

GNP/Crescendo Records,

8400 Sunset Blvd., Ste. 4A, Los Angeles, CA, 90069, (213) 656-2614. Fax: (213) 656-0693. Pres.: Gene Norman; Vice Pres.: Neil Norman; Creative Dir.: Jordana Gainsworth; Comptroller: Linda Anderson; Pub. Rel. Dir.: Randi Hill; Prodn. Dir.: Mary Lou Burns.
Label(s): (Owned) GNP/Crescendo, Creative World, Dixieland Jubilee.
US Reps.: Associated (AZ); California Record Dist. (CA); Encore (CO); Great Southern (LA); Malverne (NY, MA, IL, MN, PA); Action (OH); Big State (TX); Ed Richter (WA);

Select-O-Hits (TN); Surfside (HI); Bassin (FL).
Int'l Reps.: Trend (Canada); BMG-Vogue (France, Benelux); ZYX (Germany, Austria, Switzerland); IRD (Italy); King Record Co. (Asia); Festival Records (Australia, New Zealand); Amigo (Scandinavia); Silva Screen (United Kingdom).

GRP Records, 555 W. 57th St., 10th Floor, New York, NY, 10019, (212) 424-1000. Fax: (212) 424-1007. Pres.: Tommy LiPuma; Sr. Vice Pres./Mktg. Promo: Mark Wexler; Sr. Vice Pres./Opns.: Brian Kelleher; Vice Pres./A&R: Carl Griffin; Sr. Dir. Int'l Opns.: Frank Hendricks; Dir., Nat'l Sales: Kent Anderson; Sr. Dir., Promo.: Doug Wilkins.
Label(s): (Owned) GRP, (Distributed) Decca Records, Impulse !, MCA/GRP, Stretch Records.
US Reps.: Uni Distribution (CA).

GSP Recordings, 514 Bryant St., San Francisco, CA, 94107, (415) 896-1122. Fax: (415) 896-1155. Pres.: Dean Kamei; Promo./Distribution Dir.: Kalonica McQuesten.
Label(s): (Owned) GSP, GSPJAZ, Kamei.

Galaxy Mountain Music, PO Box 1967, Studio City, CA, 91614, (818) 409-9567. Contact: Cheryl E. Roth.
Label(s): (Owned) Echo Mountain.

Gallery II Records, 2301 W. 59th St., Los Angeles, CA, 90043, (213) 294-7286. Fax: (213) 291-7709. Pres.: Johno Waller; Vice Pres.: Horace Hall; Sec.: Sierra Sweet.
Label(s): (Owned) Gallery II.

Gallery II Records, Inc., PO Box 630755, Miami, FL, 33163, (305) 935-4880. Fax: (305) 933-4007. Pres.: Jack Gale; Vice Pres.: Lovey Gale; Sales Mgr.: Ron Elliott.
Label(s): (Owned) Gallery II, Playback, Ridgewood.

Garmex Records, Rt. 2, Box 134-A, Portales, NM, 88130, (505) 356-6617. Fax: (505) 359-0155. Pres.: Heraclio Garcia; Vice Pres.: Jesus Garcia; Treasurer: Francisco Garcia.
Office(s): 1741 N. Ivar Ave., Hollywood, CA, 90028, (213) 463-7199, Fax: (213) 463-7198.
Label(s): (Owned) Garmex.
US Reps.: Disco Azteca, A & A Enterprises (CA); Southwest Wholesale (TX).

Gasparo Records, Inc., 15 Fitzgerald Dr., Unit 7, Jaffrey, NH, 03452, (603) 532-8821. Fax: (603) 532-8841. Pres.: Roy Christensen; Office Mgr./Treasurer: Virginia Christensen.
Label(s): (Owned) Gasparo, Gasparo Gallante.
US Reps.: Allegro Imports (OR).
Int'l Reps.: Complete Record Co. (UK); Spartacus Discos (Mexico).

Gay 90's Village, Inc., 2107 E. Malone (Rear), Sikeston, MO, 63801, (314) 471-1347. Pres./Treas.: Laura L. Eakins; Vice Pres.: Randy A. Eakins; Sec./A&R: Patty Newman.
Label(s): (Owned) Gold 20.

Geffen Record Company, 9130 Sunset Blvd., Los Angeles, CA, 90069, (310) 278-9010. Fax: (310) 271-4563. Pres.: Ed Rosenblatt; Gen. Mgr.: Bill Bennett.
Office(s): 75 Rockefeller Plaza, New York, NY, 10019, (212) 484-7170, Fax: (212) 484-8930.

Genes Compact Disc Co., PO Box 7778, Silver Spring, MD, 20907, (301) 434-6958. Fax: (301) 434-3056. Pres./Gen. Mgr.: Gene Rosenthal; Vice Pres., Sales/Mktg.: Hap Passman; Gen. Mgr./Promo.: Grace Rosenbloom.

A Gentle Wind, PO Box 3103, Albany, NY, 12203, (518) 436-0391. Pres.: Jill Person.
US Reps.: Silo, Music for Little People (VT).

Ghost Records, 1905 Pesos Pl., Kalamazoo, MI, 49008, (616) 375-2641. Pres.: Don Jobe; Vice Pres.: Jim Hallberg; A&R: Pete Lazaroff.
Label(s): (Owned) Ghost.

Giant Records, 8900 Wilshire Blvd., Beverly Hills, CA, 90211, (310) 289-5500. Chrmn.: Irving Azoff; Pres.: Charlie Minor; CFO: Larry Silver, Gen. Mgr.: Steve Backer; Pres., Black Music: Cassandra Mills; Pres., A&R: Jeff Aldrich; Head, Promo.: Ray Carlton; Head, Pop Promo.: Jean Johnson; Head of Int'l.: Susan Markheim; Head, Rock Promo.: Barry Lyons; Publicist: Lisa Rebuck.
Office(s): 1514 South St., Nashville, TN, 37212, (615) 256-3110, Fax: (615) 259-4011, Pres.: James Stroud.
Label(s): (Owned) Giant Records, The Medicine Label.

Glad Hamp Records, Inc., 575 Laramie Ln., Mahwah, NJ, 07430, (201) 934-5665. Fax: (201) 934-1679. Vice Pres./Gen. Mgr.: Bill Titone.

Glad Music Co., Northchase Plz., 14340 Torrey Chase Blvd., Ste. 380, Houston, TX, 77014, (713) 397-7300. Fax: (713) 397-6206. Owners: H.W. "Bud" Daily, Don Daily.
Label(s): (Owned) Glad Music Co., Paid, (Distributed) Kikr.
US Reps.: Big State Dist. (TX).

Global Pacific Records, 270 Perkins St., Sonoma, CA, 95476, (707) 996-2748. Fax: (707) 996-2658. Pres.: Howard Sapper; Sr. Vice Pres.: Howard Morris; Vice Pres. Promo.: Neal Sapper; Vice Pres. Sales: Thomas Sapper.
US Reps.: Navare; Mesa/Bluemoon.

Global Records & Tapes (c/o Carro Spanbock), 1120 Sixth Ave., 4th Floor, New York, NY, 10036, (212) 830-9520. Fax: (212) 586-8657. Pres.: Peter Kirsten.
Office(s): Nederlingerstrasse 21, 8 Munchen 19, West Germany, (089) 15 10 63, Pres.: Peter Kirsten; 171 Southgate Rd., London, N1 3LE, United Kingdom, (089) 15 10 63, Gen. Mgr.: Peter Knight, Jr.
Label(s): (Owned) Global Musicon, Global Satellite.

Global Theater Records, 15456 Cabrito Rd., Van Nuys, CA, 91406, (213) 873-7370. Fax: (818) 787-3981. Pres.: Tom Skeeter; Dir.: John Campagna.

Global Village Music, 245 W. 29th St., New York, NY, 10001, (212) 695-6024. Fax: (212) 695-6025. Pres.: Michael Schlesinger.
Label(s): (Owned) Global Village.

Globo Group, Inc., 16130 Ventura Blvd., Ste. 240, Encino, CA, 91436, (818) 981-7230. Fax: (818) 981-6804. Managing Dir.: Helio Costa Manso; Mktg./Prod. Mgr.: Samuel Lopez; Promo./Media Dir.: Lola Gandara; Lic./Int'l Affairs Coord.: Andriana Gandara; Controller: Olivia Ghazzaoui.
Office(s): 8249 NW 36th St., Ste. 200, Miami, FL, 33166, (305) 477-7773, Fax: (305) 477-6219, Contact: Lola Gandara.
Label(s): (Owned) Globo Records, Xuxa's Merchandise, Xuxa's TV Programs.

Gold Dust Records, Rt. 76, Exit 7, Strausstown, PA, 19559, (610) 488-1782. Pres.: Patrick Sickafus; A&R: Julie Johnson.

Gold Records, 304 N. Point Dr., Stevens Point, WI, 54481, (715) 344-8156. Pres.: Norm Dombrowski.

Goldband Recording Corp., 313 Church St., Lake Charles, LA, 70601, (318) 439-4295, (318) 439-8639. Fax: (318) 491-0994. Pres.: Eddie Shuler; Vice Pres./Bookkeeper: Elsie Shuler.
Label(s): (Owned) Folk Star, Goldband, Jador, (Distributed) IMG, Kajun, Lanor, MTE.
Int'l Reps.: Ace Records (UK).

Golden Boy Records, 16311 Askin Dr., Pine Mountain Club, CA, 93222, (805) 242-0125. Fax: (805) 242-4313. Owner: Eddie Gurren.
Label(s): (Owned) Alva, Golden Boy, Golden Boy Jazz.

Golden Bullet Record Co., 7114A Pippin Rd., Cincinnati, OH, 45239, (513) 931-1144. Fax: (513) 931-1600. Pres.: Gregory L. Appel, Sr.; Gen. Mgr.: Doug L. Meyers.
Label(s): (Owned) Golden Bullet.

Golden Gate Records, 19 Coopers Hawk Ct., Scotts Valley, CA, 95066, (408) 439-0935. Fax: (408) 438-8796. Pres.: Gary Lamb; Vice Pres./Promos./Mktg.: Adrienne Biliski; Regl. Sales Mgr.: Sue Meachen.
Label(s): (Owned) Golden Gate.
US Reps.: Cisco (CA).
Int'l Reps.: New Sounds (Italy); KY-Lam Int'l (Canada).

Goldust Records Co., 115 E. Idaho Ave., Las Cruces, NM, 88005, (505) 524-1889. Owner/Gen. Mgr.: Emmit H. Brooks.
Label(s): (Owned) Goldust, (Distributed) Red Barn.

Goldwax Record Co., Inc., 1719 West End Ave., Ste. 709E, Nashville, TN, 37203, (615) 321-3402. Fax: (615) 321-2422. Pres.: E.W. Clark; Vice Pres.: S.D. Burks; Vice Pres.: Trina Moore.
Label(s): (Owned) Abec, Bandstand, Beale Street, Goldwax, Goldwax Country, Ran-N-Wax, (Distributed) Tradewinds.

The Gordy Co., 6255 Sunset Blvd., 18th Floor, Hollywood, CA, 90028, (213) 461-9954. Fax: (213) 261-9526.

Gospel Publishing House, 1445 Boonville, Springfield, MO, 65802, (417) 831-8000. Fax: (417) 863-8558. Gen. Mgr.: Joe Kilpatrick; Pdct. Devel. Mgr.: David Womack; Mgr. Adv.: Carol Ball; Promo. Coord.: Randall Howard.
Label(s): (Owned) GPH Music, Radiant Music.

Gothic Records, Inc., 2201 E. Winston Rd., Ste. R, Anaheim, CA, 92806, (714) 999-1061. Fax: (714) 999-0572. Pres.: George Dickey.
Label(s): (Owned) Gothic.
US Reps.: Koch Int'l (NY).

Gotown Records, Inc., 706 W. Mechanic St., Leesville, LA, 71446, (318) 239-2850. Pres./Gen. Mgr./Promos.: John E. Kilgore; Vice Pres.: Jimmy Puckett; A&R: Henry Reggans.
Label(s): (Owned) Gotown/Gowest, Kilgore.

Graduation Records, Inc., PO Box 31519, Saint Louis, MO, 63131, (314) 432-7600. Pres.: Julian H. Miller II; Gen. Mgr.: Karen Willenberg.
Label(s): (Owned) Graduation.

Gramavision Records, Inc., 33 Katonah Ave., Katonah, NY, 10536, (914) 232-1399. Fax: (914) 232-8550. Pres.: Jonathan F.P. Rose; Gen. Mgr.: Joanna Fitzpatrick; Prodn. Mgr.: Andrea Pirrotti.
Label(s): (Owned) Gramavision.
US Reps.: Rhino.
Int'l Reps.: TDK (Japan); Harmonia Mundi (France); In-Akustik (Germany); Dureco (Holland); High Tide (Italy); New Note (U.K.); Bebop (Switzerland); Lyra (Greece); Amigo (Sweden).

Gramophone Records, PO Box 910, Beverly Hills, CA, 90213, (213) 276-2726. Gen. Mgr.: Oliver Berliner.
Label(s): (Owned) Gramophone, Tot.

Grand Strand Records, 9391 Beards Hill Rd., Ste. 102, Aberdeen, MD, 21001, (416) 686-5816. Pres.: Richard D. Tracy.

Granite Records & Tapes, 108 Joyce Ln., Ashland City, TN, 37015, (615) 792-4458. Owner/Gen. Mgr.: Thomas A. Boyles, Sr.; Promo/A&R: Amber Boyles; Project/Talent Devel.: Jeff Boyles.
Label(s): (Owned) Granite, Surf.
US Reps.: Surf (TN).

Grateful Dead Records, PO Box X, Novato, CA, 94948, (415) 898-4999. Fax: (415) 898-9592. Mgr., Record Div.: Patricia Harris; Gen. Mgr., Merch.: Peter McQuaid; Publicity: Gary Lambert.

Great Southern Record Co., Inc., PO Box 13977, New Orleans, LA, 70185, (504) 482-4211. Pres.: John Berthelot.
Label(s): (Owned) Great Southern, New Orleans Sound.
US Reps.: Bayside Dist. (CA); M.S. Dist. (IL); Floyd's Wholesale (LA); St. Expedite (LA); Action Music (OH); Rock Bottom (GA); Rounder Dist. (MA); Old Fogey (MI); Select-O-Hits (TN); Silo Record Dist (VT).
Int'l Reps.: Avan-Guard (Australia); Trend (Canada); Aris/GMG (Germany); I.R.D. (Italy); Vivid Sound (Japan).

Greathall Productions, PO Box 813, Benicia, CA, 94510, (707) 745-6234. Fax: (707) 745-5820. Contacts: Jim Weiss, Randy Weiss.
Label(s): (Owned) Greathall Prod.

Green Dog Productions, 1311 Candlelight Ave., Dallas, TX, 75116, (214) 298-9576. Pres.: Paul S. Ketter; Vice Pres. A&R: Joe Johnson.
Label(s): (Owned) Sagittar.

Green Linnet Records, Inc., 43 Beaver Brook Rd., Danbury, CT, 06810, (203) 730-0333. Fax: (203) 730-0345. Pres./CEO: Wendy Newton; Gen. Mgr.: Chris Tesky.
US Reps.: CD One Stop (CT); City Hall (CA); East Side Digital (MN); Encore (CO); Michael Ginsburg (TN); Ladyslipper (NC); Old Fogey (MI); Precision Sound (WA); Record Depot (VA); Rego, Release, Rounder (NY); Richman Brothers, Shanachie (NJ); Richman Brothers (MD); Rounder (MA); Silo (VT).
Int'l Reps.: Arpa Folk (Spain); Celtic, Tropic (United Kingdom); Claddagh (Ireland); Comus, Elite (New Zealand); Fenn, Wundertute (Germany); Festival (Canada); Keltia Musique (France); Megamusica (Portugal); Music Scene (Japan); Music & Words (Holland); GLD (Australia).

David Gresham Records, Inc., 30423 Canwood St., Ste. 135, Agoura Hills, CA, 91301, (818) 879-9070. Fax: (818) 879-0354. Pres.: David Gresham; Business Affairs Mgr.: Rick Nelson.

Griffin Music, 520 Windy Point Dr., Glendale Heights, IL, 60139, (708) 858-7801. Fax: (708) 858-7806. Pres.: Neale Parker; Sales/Adv.: Nike Kirk; Promos./Publicity: Gina Warren.
Label(s): (Owned) Griffin Music, (Distributed) Cyclops, Lake Shore Jazz.
US Reps.: Alliance (CT); Action (OH); MDI (TX); MS (IL); Select O Hits (TN).

Phillip E. Grove Enterprises, PO Box 988, Fresno, CA, 93714, (209) 441-7445, (209) 787-2033. Owner: Phillip Grove.
Label(s): (Owned) Mr. Dragon.

Grrr Records, 939 W. Wilson, Chicago, IL, 60640, (312) 989-6331. Fax: (312) 989-2076.

Guajiro Records, Inc., 10441 NW 28th St., Ste. 106, Miami, FL, 33172, (305) 592-1931. Fax: (305) 592-1932. Pres.: Roberto Torres; Vice Pres.: Marlen Torres.
Label(s): (Owned) Caney, Guajiro, Neon, SAR, SAR, Toboga.
Int'l Reps.: Multimusic (Mexico); Manzaua (Spain).

Guesistar Records, Inc., 17321 Ritchie Ave. NE, Sand Lake, MI, 49343, (616) 636-5068. Label(s): (Owned) Guesstar.

Gunsmoke Entertainment, Inc., 2523 Roosevelt Hwy., Ste. D-3, College Park, GA, 30337, (404) 768-0488. Pres.: Barbara A. Thomas; Vice Pres./A&R Rep.: James McClelland; Prodn. Admin.: Stan McClelland; Sec.: Jennifer McClelland James.
Office(s): PO Box 812, El Cerrito, CA, 94530, (510) 234-4243, Fax: (510) 234-4243, Pres.: Barbara A. Thomas.
Label(s): (Owned) Gunsmoke.

H

Hacienda Records, 1236 S. Staples Dr., Corpus Christi, TX, 78413, (210) 851-1414. Fax: (512) 882-3943. Pres.: Roland Garcia.

Hallways To Fame Productions, Inc., 8010 Int'l Village Dr., Jacksonville, FL, 32277, (904) 765-8276, (213) 298-7098. Gen. Mgr.: Al Hall, Jr.; Dir., East Coast: Ron "Cos" Hall; Dir., West Coast: Al Money; Dir., Int'l: Jerry Hall.
Label(s): (Owned) CTR, First Coast Posse, Hallway Int'l, (Distributed) Brownstone West, Cosmik Eye.
US Reps.: M.C.M. (CA).

Happy Hour Music, 2410 Del Mar Ave., Rosemead, CA, 91770, (818) 571-1214. Fax: (818) 288-7461. Managing Dir.: Wan Seegmiller.
Label(s): (Owned) Happy Hour Music, (Distributed) En Pointe, Som Da Gente.

Happy Kids Productions, 184 Katonah Ave., Katonah, NY, 10536, (914) 232-6433. Fax: (914) 232-6436. Pres.: Michael Rosenbaum; Dir. Retail Opns.: Cindy Rosenbaum.
Label(s): (Owned) All You Need Is Kids, For the Love of Animals, Magical Journeys.
US Reps.: Steve Marks Sales (OH).
Int'l Reps.: Natures Way Development (Canada).

Hard Hat Records, 519 N. Halifax Ave., Daytona Beach, FL, 32118, (904) 252-0381. CEO: Bobby Lee Cude.
Label(s): (Owned) Blaster-Boxx Hits, Broadway, USA, Hard Hat, Times-Square Fantasy Theatre.

Harvest Time Music, 1517 Laurelwood, Denton, TX, 76201, (817) 387-4001. Owner: Linda Lowe Thompson.
Label(s): (Owned) Harvest Time.

Have Mercy Records, PO Box 660245, Sacramento, CA, 95866, (916) 486-3729. Pres.: Mike Balma.
Label(s): (Owned) Have Mercy.
US Reps.: Bayside (CA).
Int'l Reps.: Red Lick (UK); Crosscut (Germany); Sidetrack (Australia).

He Rose Records, 1098 Rose Ave., El Centro, CA, 92243, (619) 352-5774. Pres.: Danny Berg.

Heads Up Int'l Ltd.,
4208 Russell Rd., Ste. I&J, Mukilteo, WA, 98275, (206) 349-1200. Fax: (206) 349-1166. Pres.: Dave Love; Vice Pres., Int'l Aff.: Doug Lexa; Nat'l Dir., Sales/Mktg.: Michele Harmon; Dir., South American Aff.: Ruth V. Montoya; Dir., Pub. Rel.: Lori Hehr; Dir., Radio Promo.: Mike Hurzon; Nat'l Urban Radio Promo.: Vic Givens, Joe Grant.
Office(s): 18107 Chardon Cir., Encino, CA, 91316, (818) 609-0002, Fax: (818) 609-0505;
Label(s): (Owned) Heads Up Int'l, Ltd., (Distributed) Intermix.

US Reps.: Discompacto (FL)—South America.
Int'l Reps.: 101 South (Germany); Megamix (Turkey); Zwennes Dist. (West Africa); Palacio De La Musica (Uruguay); Musart (Mexico); Top Music (S.E. Asia); Polystar (Japan); Fat Lady (Phillipines); POB (South Africa); Indie-Go Music (Australia); Memphis Enterprises (Dominican Rep.); Disco Hit Prodns. (PR).

Heart Music, Inc., PO Box 160326, Austin, TX, 78716, (512) 327-4649, (512) 795-9593. Fax: (512) 795-9573. Pres.: Tab Bartling; Promos. Dir.: Jeanna Inks; Promo. Asst.: Karen Biller.
Label(s): (Owned) Heart Music, Inc.
US Reps.: Landmark, Valley Record Dist. (CA); Landmark, Harbor Record Export, Twinbrook Music (NY); Landmark (GA); Action Music Sales ((OH); Universal Record Dist. (PA).
Int'l Reps.: Import Music Service (Japan).

Heartake Songs, PO Box 993, Goodlettsville, TN, 37070, (615) 859-3682. Owner: Bob Stamper.
Label(s): (Owned) Heartake Songs.

Heartbeat Records, 1 Camp St., Cambridge, MA, 02140, (617) 354-0700. Fax: (617) 491-1970. Pres.: Duncan Browne; Vice Pres.: Ken Irwin; Vice Pres.: Marian Levy.
Int'l Reps.: MNW (Denmark); Messidor (Germany).

Hearts of Space, Inc., 1324 Noriega St., San Francisco, CA, 94122, (415) 759-1130. Fax: (415) 759-1166. Pres./Producer: Stephen Hill; Vice Pres./Gen. Mgr.: Leyla Rael Hill; Dir., Sales/Mktg./Promos.: G. Scott "Casey" Conroy.
Label(s): (Owned) Fathom, Hearts of Space, RGB, World Class.

Heath & Associates, 2751 W. Market St., Louisville, KY, 40212, (502) 778-5370. Fax: (502) 584-2895. Gen. Partner: John V. Heath; Partner: Beulah Mae Heath.
Label(s): (Owned) Estate, Hillview.

Jim Henson Records, West Office Bldg., Raleigh Studios, Hollywood, CA, 90038, (213) 960-4096. Fax: (213) 960-4090. Vice Pres.: Robert Kraft; Prodn.: Lisa Bauman; Dir. of Mktg.: Christine Roberts.
US Reps.: BMG Kidz Dist. (NY).

Heritage Records, Rt. 3, PO Box 290, Galax, VA, 24333, Owner: Bobby F. Patterson.
Label(s): (Owned) Frontier Prodns., Heritage, Mountain.

High Water Recording Co., 3750 Norriswood, Memphis, TN, 38152, (901) 678-2350. Fax: (901) 678-5118. Gen. Mgr./Exec. Producer: Richard R. Ranta; Producer: David Evans; Studio Mgr.: Larry Lipman.
Label(s): (Owned) High Water.

High Windy Audio, 260 Lambeth Walk, Fairview, NC, 28730, (704) 628-1728. Fax: (704) 628-4435. Contact: Virginia Callaway.
Label(s): (Owned) High Windy Audio.
US Reps.: Silo (VT); Ingram (TN); Bayside (CA).

Higher Octave Music, Inc., 23715 W. Malibu Rd. #358, Malibu, CA, 90265, (310) 589-1515. Fax: (310) 589-1525. Opns. Mgr.: Maria Ehrenreich; Chrmn.: Dan Selene; Pres.: Matt Marshall; Sr. Vice Pres.: Scott Bergstein; Vice Pres., Creative Serv.: Dee Westlund.
Label(s): (Owned) Higher Octave, (Distributed) Nightingale.
US Reps.: Real to Reel (CA); Encore, White Swan (CO); Reyes (FL); New Leaf (GA); Naverre, REP (MN); Boston Baked Beads (ME); Twimbrook (NY); Sunstar (HI); Zango (OR); Silo (VT); Music Design (WI); Nove (PR); Soarin (AZ); Michael Ginsburg (TN).
Int'l Reps.: Arpa Folk Dist., (Spain); Discos Musart (Mexico); Discos Top Hits (Venezuela); D.B.N. (Argentina); Distribudora Urbana (Costa Rica); Discos Victoria (Colombia); Discocompacto (Peru); Tren Music (Canada); I.M.S. (Germany); Diverse System (Australia); Stern's (UK); Eleusis (France).

Highland Music, Inc., 3 Parklane Blvd., Ste. 1020, Dearborn, MI, 48126, (313) 271-9795. Fax: (313) 271-3144. Pres.: Stephen A. Hawkins.
Label(s): (Distributed) Deluxe, Gusto, Hollywood, King, Richmond, Starday.

Hightone Records, 220 Fourth St., Ste. 101, Oakland, CA, 94607, (510) 763-8500. Fax: (510) 763-8558. Managing Partner: Larry Sloven; Nat'l Dir., Mktg.: Darrell Anderson; Nat'l Dir. Promo.: Chris Roldan; Nat'l Dir. Publicity: Sally King.
Label(s): (Owned) Hightone, (Distributed) Outa!, Outernational.
US Reps.: Koch Int'l (NY).

Hit City Records, 4708 Bawell St., Baton Rouge, LA, 70808, (504) 925-0288. Owner: Henry Turner, Jr.; A&R Dir.: Rhadd Hunt; Mktg. Sales/Promo. Dir.: Sonny Dee.
Label(s): (Owned) Genesis Gospel, Hit City.
US Reps.: Gonzales Music (LA); Carolina Record (SC).

Hit Records/USA Entertainment, Ste. 208, PO Box 356, Paia, Maui, HI, 96779, (808) 573-3100. Pres.: Jason Schwartz; Vice Pres. A&R: Sandra Kay; Agent: Jack Carrington.
Label(s): (Owned) Maui Country.

Holiday Group, Inc., 6540 SW 144th St., Miami, FL, 33158, (305) 235-1728. Fax: (305) 238-5710. Pres.: Sharon Conway; Vice Pres.: Penny Roberts.

Hollywood Records, 500 S. Buena Vista St., Burbank, CA, 91521, (818) 560-5670. Fax: (818) 841-5140. Exec. Vice Pres.: Bob Pfeifer; Sr. Vice Pres.: Richard Ieher; Vice Pres./CFO: Paul Hutchinson; Dir., A&R: Bill Deutsch.

Hollywood Records of California, 603 First St., Ste. 138, Oceanside, CA, 92054, (619) 757-7446. Pres.: William Bellman; Vice Pres./Promo.: Myral Bellman; Special Pdcts. Mgr.: Lee Forman; A&R Mgr.: Bill Bellman.
Label(s): (Owned) Country Originals, Hollywood, Hollywood Recorders, Melody House Music, Mirror Ball.

Home Cooking Records, PO Box 980454, Houston, TX, 77098, (713) 666-0255. Pres./Gen. Mgr.: Roy C. Ames; Office Mgr.: Evelyn Biscamp; Sales: David Eidler; A&R: William D. Holford.
Label(s): (Owned) Home Cooking.
US Reps.: Collectibles (PA).
Int'l Reps.: Magnum Music (U.K.); Blues Interactions (Japan).

Homeland Recording (Canaan Records), 1011 16th Ave. S., Nashville, TN, 37212, (615) 327-1240. Fax: (615) 327-1346. Pres.: Bill Traylor; Vice Pres., Publishing: Terry Exley; Dir., Publicity: Bethni Memphill; Dir. Radio Promo.: Kathy Fleming; Sales Mgr.: Diane Bell.
Label(s): (Owned) Homeland, Hometown, Welcome Home, (Distributed) Jim, Shiloh.

Hometown Music Co., 80-08 35th Ave., Jackson Heights, NY, 11372, (718) 651-8213. Pres.: Sidney Prosen; Vice Pres.: Philip Prosen; Coordinator: Wanda Helm.
Office(s): PO Box 90575, Nashville, TN, 37209, (615) 383-2450, Country Rep.: Wanda Helm.
Label(s): (Owned) Big, Sleeping Giant.

Horttor Universal Music Co., 313 El Tejon Ave., Olidale, CA, 93308, (805) 399-9028. Owner: Robert L. Horttor.
Label(s): (Owned) Humco.

Hottrax Records, 1957 Kilburn Dr., Atlanta, GA, 30324, (404) 662-6661. Vice Pres./Artist Rel.: Teri Blackman; CFO: George Burdell.
Label(s): (Owned) Bluestrax, Dance-A-Thon, Digitrax, Hottrax, Lasertrax.

House of Knox Music, 4544 Seda Dr., San Diego, CA, 92124, (619) 569-4563. Owner/Gen. Mgr.: Robert B. Knox.
Label(s): (Owned) Desert Morning.

HousTone Records, Inc., 17710 Red Oak, Ste. 203, Houston, TX, 77090, (713) 893-2400, (713) 537-5046. Fax: (713) 537-2619. Pres.: Sirron Kyles; Vice Pres./A&R: Samuel Roggers; Mgr. A&R: Brett Foley; Asst. A&R Mgr.: Victoria Gardner.
Label(s): (Distributed) A.D., Heroic, Hill & Hill, Pyramid.

Howards Int'l, 43-57 Union St., Flushing, NY, 11355, (718) 353-5008, (718) 894-8076. Pres.: Howard Goldberg; Mgr.: Ernest Rennhack; Sec./Treas.: Margarete Goldberg.
Label(s): (Owned) Classic Int'l Filmmusicles, Curtain Calls, Hollywood Soundstage.

Howling at the Moon Records, 11 W. Victoria St., Ste. 206, Santa Barbara, CA, 93101, (805) 963-6290. Fax: (805) 966-0055. Pres.: Adrian L. Tartler; Bus./Legal Aff.: Chuck Ostin; Mktg./Dist.: Dan Chrynko; A&R: Syndee Brooks.

Hudson Canyon Records, 180 Varick St., Ste. 1400, New York, NY, 10014, (212) 606-3748. Fax: (212) 675-6847. Pres.: John Matarazzo; Label Mgr./Promos.: Betsy Kelly.

Hybrid Records/Sound Development Releasing Group Ltd., 830 W. Main St., Ste. 144, Lake Zurich, IL, 60047, (708) 786-3905. CEO: Graham Carlten.
Label(s): (Owned) Hybrid.

Hypernormal Records, PO Box 2384, Norton Heights Sta., Darien, CT, 06820, (203) 327-1958. Pres.: John Swetye.
US Reps.: M.S. Dist. (IL).

I

IQ Records, Inc., PO Box 8161, New York, NY, 10116, (212) 439-8086. Pres.: Branson Belchie; Vice Pres.: Jacques Battel.

I.R.S. Records, 3520 Hayden Ave., Culver City, CA, 90232, (310) 841-4100. Fax: (310) 838-4070. CEO: Miles Copeland; Pres.: Jay Boberg; Sr. Vice Pres./Gen. Mgr.: Barbara Bolan.
Label(s): (Owned) No Speak, (Distributed) Nettwork, Pangaea, Shock Therapy.

Ichiban Records, Inc., PO Box 724677, Atlanta, GA, 31139, (404) 419-1414. Fax: (404) 419-1230. Pres.: John E. Abbey; Exec. Vice Pres.: Nina K. Easton.
Label(s): (Owned) Ichiban, Naked Language, Sky, Techno 404, WRAP, Wild Dog, (Distributed) Aviday Entertainment, Black Eye, 4 Tre' Productions, 3G.
Int'l Reps.: Amigo Music (Sweden); Bertus (The Netherlands); Edisom (Portugal); Parsifal Bvba (Belgium); Sound Service (Switzerland); Top Tape (Brazil); Valentine Music (Singapore); Ballaphon, Intercord (Germany); Int'l Record (Italy); A-CD Distr. (UK); Black Market (Australia); Night & Day (France); Teichiku.

Icon Records, 57 Greene St., New York, NY, 10012, (212) 925-2121. Pres.: Yale Evelev.
US Reps.: None Such, Luaha Bop (NY).
Int'l Reps.: Avant (Japan).

Iconoclastman Productions, 846 58th St., Oakland, CA, 94608, (510) 428-0157. Fax: (510) 428-0157. Pres./Producer/Artist: Grant Watson, Jr.; Co-Producer/Engineer: Jesse Osborne.
Label(s): (Owned) G7, Miob, Saxe.
US Reps.: Caprice Int'l (PA); IMA (NJ).

Idaho Records, PO Box 474, Clayton, ID, 83227, (208) 879-4677. Pres.: Muzzie Braun.
Label(s): (Owned) Idaho.

Imaginary Entertainment Corp., 332 N. Dean Rd., Auburn, AL, 36830, (205) 821-7156. Proprietor: Lloyd E. Townsend, Jr.
Label(s): (Owned) Imaginary.

The Imago Recording Co., 152 W. 57th St., New York, NY, 10019, (212) 246-6644. Fax: (212) 246-0404.

Immigrant City Records, 231 Sutton St., Ste. 2C, North Andover, MA, 01845, (508) 686-9811. Pres.: Ralph A. Barbagallo, Jr.; Gen. Mgr.: Sandra L. M. Scala.

In-A-Minute Records, 1025 W. MacArthur Blvd., Oakland, CA, 94608, (510) 653-5811. Fax: (510) 652-5058. Pres.: Jason Blaine; Mktg./Promo.: Frederick Johns.
US Reps.: Big State (TX); City Hall (CA); Indy (OH); Select O Hits (TN).

Incentive Productions, (Div. of Jevert Music), 639 Bulen Ave., Columbus, OH, 43205, (614) 481-7635. Pres.: Jeffrey V. Smith.
Label(s): (Owned) Incentive.

India Archive Music Ltd., 2124 Broadway, Ste. 343, New York, NY, 10023, (212) 740-1508. Pres.: Lyle Wachovsky.
Label(s): (Owned) India Archive Music.
US Reps.: Stern's Music (NY).
Int'l Reps.: Stern's (UK).

Instinct Records, 26 W. 17th, Room 502, New York, NY, 10011, (212) 727-1360. Fax: (212) 366-5979. Pres.: Jared Hoffman; Gen. Mgr.: Gerald Helm; Bus. Aff.: Antoinette Trotman; Promos.: Dietrich Schueneman.
Label(s): (Owned) Acid Jazz, Instinct, Liquid Music, Sonic, (Distributed) Kickin' USA.

Integrity Music, Inc., PO Box 851622, Mobile, AL, 36685, (205) 633-9000. Fax: (205) 633-5202. Pres.: Michael Coleman; Exec. Vice Pres.: Ed Lindquist; Creative Dir.: Don Moen; Int'l Coord.: Joyce Smith.
Label(s): (Owned) Alleluia! Music, Hosanna! Music, Interludes, Renewal! Music.
Int'l Reps.: Integrity, Christian Mktg. (Australia, Canada, New Zealand), Jenesco (Hong Kong); Salvation Book Center (Malaysia); Praise (Philippines); Christian Growth (Singapore); New Covenant Ministries (South Africa); Integrity, Word (United Kingdom).

Int'l Council For Music, Inc., 311 Willowbrook Rd., Staten Island, NY, 10314, (718) 698-2280. Fax: (718) 761-6411. Dir., A&R: Robert Marino.
Label(s): (Owned) Pro Music.
US Reps.: East Coast (NY).

Int'l Record Corp., PO Box 920658, Houston, TX, 77292, (713) 957-8398. Exec. Officer Corp. Aff.: Raul Rodriguez; Finance Mgr.: Blanca Lozano; Int'l Mgr.: D. Esquivel.
Label(s): (Owned) Alavox, Gravex, Intre, Obsolete, Rapido, (Distributed) Artesia.

Interplay Records, Inc., 2094 W. Redlands Blvd., Ste. K-311, Redlands, CA, 92373, (909) 796-6110. Fax: (909) 796-6110. Pres.: Toshiya Taenaka; Sales Mgr.: John Brechler.
Label(s): (Owned) Interplay
US Reps.: Int'l Records Dist. (CA).

Interscope Records, 10900 Wilshire Blvd., Ste. 1230, Los Angeles, CA, 90024, (310) 280-6547. Fax: (310) 208-7343.

Intersound, Inc., 11810 Wills Rd., Roswell, GA, 30077, (404) 664-9262. Fax: (404) 664-7316. Pres.: Don Johnson; Vice Pres.: Bryan Hadley; Gen Mgr. Country Div.: Ed Keeley; A&R Dir.: George Collier.
Label(s): (Owned) Branson Entertainment, Maxiplay, Pro Jazz, Proarte, Quintessence, (Distributed) Bellamy Brothers, DPI.

Interworld Music, RR 3, PO Box 395A, Brattleboro, VT, 05301, (802) 257-5519. Fax: (802) 257-9211. Pres.: Gerry James; Exec. Dir.: Ben James; Promo. Mgr.: John Levin.
Label(s): (Owned) Interworld Music.
US Reps.: Rounder/DNA/Valley (MA).

Interworld Music, 139 Noriega St., San Francisco, CA, 94122, (415) 242-9788. Fax: (415) 242-9789.

Inverted Records, 575 Madison Ave., Ste. 1006, New York, NY, 10022, (212) 605-0470. Fax: (212) 308-9834. Pres./CEO: John Kenneth; Vice Pres.: Dr. Frank Calderone; A&R Dir.: Tom Chianti; Promo. Dir.: Debra Spagna.

Island Independent Labels, 400 Lafayette St., 5th Floor, New York, NY, 10003, (212) 995-7800. Fax: (212) 995-7857. Sr. Vice Pres.: Hooman Majd; Sr. Vice Pres., Promo.: Sky Daniels; Sr. Vice Pres., Sales/Mktg.: Gerry Kopecky; Sr. Vice Pres., Mktg.: Matt Stringer; Vice Pres., Mktg.: Peggy Dold; Mgr., Cross Radio Promo.: Marthe Reynolds; Mktg. Mgr.: Alex Aubrey; Mgr., Sales: Pat Monaco.
Office(s): 8920 Sunset Blvd., 2nd Floor, Los Angeles, CA, 90069, (310) 276-4500, Fax: (310) 278-5867.
Label(s): (Owned) 4th & Broadway, Great Jones, Island Red, Mango.

Ivy Jazz, 4655 Locust Ln., Ste. 6, Salt Lake City, UT, 84117, (801) 575-6227.

J

JC SINBAN RECORDS, INC.,

2322 Oakwood Ave., Saginaw, MI, 48601-3550, (517) 754-5178. Owner: James A. Carpenter, Gen. Mgr.: Kentella L. Harres, Professional/Creative Mgr.: Rafael B. Carpenter, Contact: William Orr, Jr.
Label(s): (Owned) JC Sinban Records., Inc.

JDC Records, Inc., 507 Pier Ave., Hermosa Beach, CA, 90254, (310) 937-4455. Fax: (310) 937-4456. Pres.: Jim Callon; Vice Pres., Sales: Ed Fonseca; Vice Pres., Sales: Jody Ness; Export Mgr.: Mark Donnelley.
Label(s): (Owned) DYF, JDC, (Distributed) Def Jam, Egyptian Empire, Electrobeat, Freak Beat, Kru Cut, Sugarhill, TSR, Techno Hop.

J.L.I. Records, PO Box 74-R, Romeoville, IL, 60441, (815) 886-1160. Pres.: Julian Leal; Vice Pres. A&R: Sharon Matyus.
Label(s): (Owned) J.L.I., (Distributed) Target.

J&L Records, 2830 Hwy. 31 W S, White House, TN, 37188, (615) 672-5771. Pres.: L.J. Grady.

J&N Records, 130 W. 42nd St., Ste. 514, New York, NY, 10036, (212) 869-6901. Fax: (212) 869-8896. CEO's: Nelson Estevez, Juan Hidalgo; Promos.: Gloria Figueroa, Julio Aguilar; Legal/Pub.: Marti Cuevas.
Label(s): (Owned) HMS.
US Reps.: EMI/Capitol (CA).

JVC Musical Industries, Inc., 3800 Barham Blvd., Ste. 305, Los Angeles, CA, 90068, (213) 878-0101. Fax: (213) 878-0202. Pres.: Kaname Tajima; Vice Pres.: Makoto Orii; Vice Pres./A&R: Akira Taguchi.
Label(s): (Owned) JVC Jazz.

Jack of All Trades Records-JOAT, 108 Elm St., Staten Island, NY, 10310, (212) 714-8266. Fax: (212) 714-8295. CEO/Managing Dir.: Dexter A. Hazelton; Vice Pres., Opns.: Lance Malamud; Vice Pres. Mktg./Promos.: Dexter S. Hazelton, Jr.; Dir., Publicity: Claudette Charles.
Label(s): (Distributed) Bee Cat, Bravel, Check Mate, Jah Life, Steely & Clevie, TCA.
US Reps.: Malverne (NJ); California Record Dist. (CA); Big State Dist. (TX); Schwartz Bros. (MD).

Jade Panther Corp. of America, 241 W. 18th St., New York, NY, 10011, (212) 898-7200. Fax: (212) 633-8022. Contacts: Ervin Litkel, Ethel Gabriel, Don Tannen.
Label(s): (Owned) Carib, JazzMania, Kelit-Aurora.

Jamie Record Co., 2055 Richmond St., Philadelphia, PA, 19125, (215) 426-4384. Fax: (215) 426-2667. Pres.: Harold B. Lipsius; Gen. Mgr.: Paul Fien.
Label(s): (Owned) Arctic, Dionn, First Amendment, Guyden, House of Orange, Jamie, Landa, Top and Bottom, (Distributed) Montel.

Jay Jay Record, Tape & Video Co., 35 NE 62nd St., Miami, FL, 33138, (305) 758-0000. Fax: (305) 758-0000. Label(s): (Owned) Bonfire, Drum-Boy, A Great Variety, Jay Jay, Polka-Tone.

Jazz Alliance, 2888 Willow Pass Rd., Concord, CA, 94519, (510) 682-6770. Fax: (510) 682-3508. Pres.: Carl E. Jefferson; Gen. Mgr.: Charles Emory.
Label(s): (Owned) All Art Jazz, Jazz Alliance.

Jazz Lions, 311 Willowbrook Rd., Staten Island, NY, 10314, (718) 698-2280. Fax: (718) 761-6411. A&R Dir.: Robert Marino.
Label(s): (Owned) Jazz Lions, Young Lions.

Jazzand Records, 12 Micieli Pl., Brooklyn, NY, 11218, (718) 972-1220. Pres.: Rick Stone; Pub. Rel.: Idelle Nissila.
Label(s): (Owned) Jazzand.
US Reps.: North Country (NY).

Jerden Records (The Great Northwest Music Co.), PO Box 4608, Rolling Bay, WA, 98061, (206) 780-0857, (800) 422-HITS. Fax: (206) 780-0859. Pres.: Jerry Dennon; Gen. Mgr.: Bob Wikstrom.
Label(s): (Owned) Dolton, Jerden, Music Is Medicine.

Jeree Records, 1469 Third Ave., New Brighton, PA, 15066, (412) 847-0111. Mgr./Engineer: Jerry Reed; Chief Engineer: Don Garvin; Staff Engineer: Mike Anderson.
Label(s): (Owned) Buckshot, Candy, Green Dolphin, Jeree.

Jerma Records Co., 1410 E. 72nd St., Chicago, IL, 60619, (312) 752-2755. Pres./Producer: Ulysses Warren.
Label(s): (Owned) Chytowns, Jerma.

Henry Jerome Music, Inc., 5 Van Etten Blvd., New Rochelle, NY, 10804, (914) 632-1270. Fax: (914) 235-5790. Pres./CEO/A&R: Henry Jerome; Dir., Mktg./Promo.: Don Castaldi.
Label(s): (Owned) Green Menu, (Distributed) Love.

Jet-Eye Record Production, Inc., 7405 Crissman St., Utica, MI, 48317, (313) 731-8277. Fax: (810) 772-4320. Pres./CEO: Johnny Powers; Vice Pres./Bus. Aff.: Rick Cioffi; Vice Pres./Acct. Mgr.: Mrs. Del Pavlik; Vice Pres. Sales/Promo.: Diane Kutchner.
Label(s): (Owned) Jet Eye.
US Reps.: Schookids Rec. (MI); Norton Rec (NY).
Int'l Reps.: Sequel, Rollercoaster, Charly (UK); Sunjay (Sweden).

Jewel-Paula-Ronn Records,
1700 Centenary Blvd., Shreveport, LA, 71101, (318) 227-2228. (800) 446-2665. Fax: (318) 227-0304. Pres.: Stan Lewis; Vice Pres.: Susan Lewis; Sales/Promo.: Lenny Lewis; Publishing: Dianne Patrick; Publicity: Keith Abel.
Label(s): (Owned) Cobra, Job.

Jewel Records, 1594 Kinney Ave., Cincinnati, OH, 45231, (513) 522-9336. Fax: (513) 522-9915. Pres.: Rusty York; Sales Mgr.: Linda York; Mktg. Dir.: Sharon Woods; Studio Mgr.: Rick Hopkins.

Jewish Family Productions, PO Box 19968, San Diego, CA, 92159, (619) 582-5696. Pres.: George Fogelman; A&R: Gail Fogelman.
Label(s): (Owned) The Creative Mobile, Jewish Family Prodns.

Jimmy Jangle Records, 4200 Utah Ave., Nashville, TN, 37209, (615) 383-3282. Fax: (615) 383-2589. Pres.: Jim Kimball; Vice Pres. Mktg.: Gael Van Sant.
Label(s): (Owned) Jimmy Jangle.
US Reps.: Jimmy Jangle (TN); Educational Record Cntr. (NC); Silo Systems, Inc., (VT); Music For Little People (CA); Baker & Taylor (IL).

Jive Records, 137-39 W. 25th St., New York, NY, 10001, (212) 727-0016. Sr. Vice Pres./Gen Mgr.: Barry Weiss; Vice Pres., Sales/Mktg.: Tom Carrabba; Sr. Vice Pres., A&R: Jeff Fenster; Sr. Vice Pres., Pop Promo: Jack Satter; Vice Pres., R&B Promo.: Larry Khan.

Joey Boy Records, Inc., 3081 NW 24th St., Miami, FL, 33142, (305) 635-5588. Fax: (305) 633-7127. Pres.: Jose Armada, Jr.; Pres.: Allen L. Johnston; Vice Pres. Promos./A&R: Rod Kenney, Sr.; Gen. Mgr.: Luz Marina Fernandez; Nat'l Promos. Mgr.: Karin F. Evertz; Nat'l A&R Mgr.: Ray Arias.
Label(s): (Owned) AF-American Faith, JB-Joey Boy, JR-Joey Boy Junior.

Joey Records Int'l 6703 W. Commerce St., San Antonio, TX, 78227, (210) 432-7893. Fax: (210) 436-1511. Pres.: Joe S. Lopez; Corp. Exec.: Joey M. Lopez, Jr.; Corp. Exec./Publicity: Dinah Perez; Sales: Fernando Mayen; Promos.: David Silva; A&R Supvr.: Irma Tovar.
Label(s): (Owned) Dina, Joey, Joey Universal, Moni, Omega, SAS.
US Reps.: Azteca, Abby Rd. (CA); Acapulco (FL); Denver Music Dist. (CO); Handleman (MI); Int'l Record Dist. (IL); Rangel, Southwest Wholesale, West Merch., Southwest Entertainment (TX).

Little Richie Johnson Agency, 318 Horizon Vista Blvd., Box 3, Belen, NM, 87002, (505) 864-7441. Fax: (505) 864-7442. Pres.: Little Richie Johnson.
Label(s): (Owned) Chuckie, LRJ, Little Richie, Vantage.

Jondi Records, 130 W. 42nd St., Ste. 1106, New York, NY, 10036, (212) 819-0920. Fax: (212) 768-7822. Pres.: Dick Charles; Vice Pres.: Jon Soleather.

Joe Jones & The Reynosa Brothers Records, 10556 Arnwood Rd., Lake View Terrace, CA, 91342, (818) 890-0730, (818) 890-0977. Fax: (818) 899-4457. CEO/Opns. Mgr.: Joe Jones; Vice Pres./Gen. Mgr.: Marion Jones; Professional Mgr.: Dwayne Jones.
Label(s): (Owned) Joe Jones & Reynosa Bros., (Distributed) New Orleans, Old School Alternative.

The Joplin & Sweeney Music Co., 334 N. Santa Cruz Ave., Los Gatos, CA, 95030, (408) 395-7818. Fax: (408) 395-7436. Owners: Neil Hogan, Greg Burger.
US Reps.: Life Dance Dist. (OR); Music Design Dist. (WI); Rock Bottom (GA); Bassin Dist. (FL).

Joyce Records, 13381 Beach Av., Marina Del Ray, CA, 90292, (310) 821-4005. Fax: (310) 823-3389. Pres.: Wayne Volat.
Label(s): (Owned) Joyce.

Jumpin' Jack Records, 2301 W. 59th St., Los Angeles, CA, 90043, (213) 294-7286. Fax: (213) 291-7709. Pres./A&R: Johno Waller; Vice Pres.: Horace Hall; Sec.: Sierra Sweet.
Label(s): (Owned) Jumpin' Jack.

Jungle Productions/Records, PO Box 3034, Austin, TX, 78764, (512) 388-0728. Pres.: Bruce Sheehan.

Justice Record Co., Inc., 3215 W. Alabama, Houston, TX, 77098, (713) 520-6669. Fax: (713) 525-4444. Pres./CEO: Randall Hage Jamail; Chief Opns. Officer: David A. Thompson; Nat'l Sales Dir.: Connie Bambace; Dir., Mktg.: Gary Moore.
Label(s): (Owned) Justice.

K

KMA Records, 2301 W. 59th St., Los Angeles, CA, 90043, (213) 294-7286. Fax: (213) 291-7709. Pres.: Johno Waller; Vice Pres.: Horace Hall; Sec.: Sierra Sweet.
Label(s): (Owned) KMA.

KRC Productions, HC 73, PO Box 5060, Harold, KY, 41635, (606) 478-2169. Fax: (606) 478-2169. Pres.: Keith R. Carter; Vice Pres.: Kimberly K. Carter.
Label(s): (Owned) KRC.

KRC Records, PO Box 615, Gardena, CA, 90248, (310) 323-4671. Gen. Mgr.: Paulina V. Kucij; Composer/Pianist: Timothy M. Kucij.
US Reps.: RCI Records (TN).

K-Tel Int'l (USA), Inc., 15535 Medina Rd., Plymouth, MN, 55447, (612) 559-6800. Pres.: Mickey Elfenbein; Vice Pres., Sales: Dennis Hoefer; Vice Pres., Bus. Affairs: Mary Kuehn; Dir., Pdct. Devel.: Steve Wilson; Mgr., Nat'l Promo.: Bill Hallquist.
Office(s): 540 Brookmill Rd., Oakville, ON, L6J 5K5, Canada, (905) 338-3380, Managing Dir.: Ian Howard; Saynaslahdentie 18, Helsinki, 00560, Finland, 35807571522, Fax: 3580790653, Managing Dir.: Jorma Kosonen; Max-Planck-Str. 34, Karben 1, W-61184, Germany, 49603999990, Fax: 49603999933, Managing Dir.: Conni Stephan; 30/32 Sir John Rogersons Quay, Dublin, 2, Ireland, 35316790667, Fax: 35316790668, Managing Dir.: Sharon Browne; PO Box 47-318, Ponsonby, Auckland, New Zealand, 6493787561, Fax: 6493780452, Managing Dir.: Diana Creighton; Windmill Ct., 192 Windmill Ln., Greenford, Middlesex, UB6 9DW, United Kingdom, 44815666789, Fax: 44815752264, Managing Dir.: Pat Broderick; Paseo La Habana 33, Entreplanta 1, Madrid, 28036, Spain, 3415640327, Fax: 3415644828, Managing Dir.: Jeff Posner; 20-22 Rue Louis Armand, Paris, 75015, France, 33144252615, Fax: 33144252630, Managing Dir.: Sylvia Mouradian.
Label(s): (Owned) K-Tel, (Distributed) A.J.K. Music, Arrival, Cold Front, Crush Music, Dominion, Era, Headfirst, Increase, Noveau.

Kaizan Music, 156 Fifth Avenue, Ste. 434, New York, NY, 10010, (212) 691-5630. Fax: (212) 645-5038. Pres.: John "Kaizan" Neptune; Vice Pres. A&R: Jeffrey Jacobson.
Label(s): (Owned) Kaizan.

Kansa Records Corp., 116 Countrywood Dr., Lebanon, TN, 37087, (615) 444-3865. Pres.: Chet Johnson; Gen. Mgr./A&R/Sec.: Kit Johnson.
Label(s): (Owned) Kan II, Kansa, Sunflower, (Distributed) Heritage.

Allan Kaplan Enterprises, #6 Parkview Circle, Corte Madera, CA, 94925, (415) 927-7757. Fax: (415) 927-4637. Pres.: Allan Kaplan; Associate: Bill Horwedel.

Kaupp Records, 12112 Norman Ave., Stockton, CA, 95215, (209) 948-8186. Fax: (209) 942-2163. Pres.: Nancy L. Merrihew; Vice Pres.: Robert Merrihew; Mktg./Sales: Rick L. Webb; A&R Coord.: Kristy Ledford.
Label(s): (Owned) Kaupp.
US Reps.: Cal-Centron (CA).

Kennett Sound Studios, Inc., 2000 S. Bypass, Kennett, MO, 63857, (314) 888-2995. Pres.: Joe Keene.
Label(s): (Owned) KSS.

Kerrville Music Foundation, Inc., 5600 Medina Hwy., Quiet Valley Ranch, Kerrville, TX, 78028, (210) 257-3600. Fax: (210) 257-8680. Exec. Dir./Producer: Rod Kennedy; Sec./Treasurer: Andrea LedBlanc; Recording Engineer: Pedro Gotierrez.
Label(s): (Owned) Kerrville Folk Festival.

Kid-Fun Productions, 10733 Debra Ave., Granada Hills, CA, 91344, (818) 368-4660. Owner: Cindy Karubian.

Kidoodle Music, 203 Abbott Glen Ct., Nashville, TN, 37215, (615) 292-9459. Fax: (615) 292-7351. CEO: Dennis Scott.
Label(s): (Owned) Act IV Music, Kiboodle Music, Dennis Scott Productions.

Kind Crone Productions, 582 Eldora Rd., Pasadena, CA, 91104, (818) 797-6817. Fax: (818) 797-6817. Pres.: Milbre Burch; Asst.: Marsha Parkhill.

King of Kings Int'l Records (Assoc. w/Bell Record Int'l), 38603 Sage Tree St., Palmdale, CA, 93551, Pres.: LeRoy Pritchett; Gen. Mgr.: Harold Dunklin; Pro. Mgr. A&R/Rec'd Artist: Charles Vickers; Head Sec.: Loris Lee Doby.
Label(s): (Owned) Bell Record Int'l, King Of Kings, King Of Kings Int'l.

King's Music Records, Inc., PO Box 4813, Wilmington, NC, 28406, (919) 762-7172. Fax: (919) 762-7043. Pres./Owner: Jimmy Entwistle; Promo. Dir.: Roxann Cowan.
Label(s): (Owned) King's Music.
US Reps.: City Hall (CA); RAS Record (MO).
Int'l Reps.: Semaphore (The Netherlands).

Sid Kleiner Music Enterprises, 10188 Winter View Dr., Naples, FL, 33942, (813) 566-7701. Fax: (813) 566-7702. Pres.: Sid Kleiner; Vice Pres.: Trudy Kleiner; A&R Mgr.: Mark Kleiner; Mktg. Mgr.: David Kleiner.
Label(s): (Owned) Bliss, Country King, Musi-Poe, This Is It, Top-Star.

Klick Records, PO Box 527122, Flushing, NY, 11352, (917) 290-6083. Pres.: Larry F. Liao; Vice Pres., Publicity: Kathy Li; A&R Dir.: Leonard Liao; Dir., Pub. Rel.: Jose Chiu.
Label(s): (Owned) Fortune.

Known Artist Records & Promotions, PO Box 1304, Brewton, AL, 36427, (205) 867-2228. Pres.: Roy Edwards; Mgr.: Shannon Edwards; A&R: Gus Grice.
Label(s): (Owned) Bolivia, Known Artist.

Koala Bear Int'l, 5173 Roxborough Dr., Hermitage, TN, 37076, (615) 883-4777. Dir.: Mark Weisman; Mgr., Mktg./Admin.: Diana Weisman.
Label(s): (Owned) KBI, Koala Bear.

Koala Records, Inc., 6513 S. Broadway, Los Angeles, CA, 90003, (213) 750-0436. Pres./Treas.: Irv Kessler; Vice Pres./Sec.: Mary Kessler.
Label(s): (Owned) Deep Roots, Koala, Lamb & Lion Country, (Distributed) Lamb & Lion.

Koch Int'l L.P., 177 Cautiague Rock Rd., Westbury, NY, 11590, (516) 938-8080. Fax: (516) 938-8055. Pres.: Michael Koch; Vice Pres., Sales/Mktg.: Michael Rosenberg; Exec. Vice Pres.: Liz Jones; Dir., A&R: Barry Feldman.
Label(s): (Owned) Koch Int'l, Koch Int'l Classics, Koch Schwann, (Distributed) Shanachie, Yazoo.

Carole Koenig/Music on the Hammered Dulcimer, 42223 Village 42, Camarillo, CA, 93012, (805) 987-8484. Contact: Carole Koenig.
Label(s): (Owned) Music on the Hammered Dulcimer.
US Reps.: Music Design (WI).

Kool Breeze Records, PO Box 120, Loxahatchee, FL, 33470, (407) 795-4232. Exec. Dir.: Kevin M. Reeves; Gen. Mgr.: Debbie S. Reeves.
US Reps.: Rustron Music Dist. (FL).

Koss Classics, 4129 N. Port Washington Ave., Milwaukee, WI, 53212, (414) 964-5000. Fax: (414) 964-8615. Pres./CEO: Michael J. Koss; Vice Pres., Sales: John Koss, Jr.; Dir., Pdct. Devel./Mktg.: Jill McCurdy; Pub. Rel. Coord.: Cameryne Roberts.
Label(s): (Owned) Koss Classics.
US Reps.: Albany Record Dist. (NY).

Kracken Sounds, Inc., 10438 W. McNichols, Detroit, MI, 48221, (313) 345-7740. Fax: (313) 345-7550. CEO/Chrmn.: Bob McPherson; COO/Pres.: Frank Lovejoy; Controller: Oscar Woodard; Vice Pres. A&R: Darnell Robinson.
Label(s): (Owned) Chattle, Int'l, Kracken.
US Reps.: Carlin Co. (MI).

Kranky, 3058 N. Clybourn Ave., Chicago, IL, 60618, (312) 935-5683. Pres.: Joel Leoschke; Vice Pres., Mktg.: Bruce Adams.

Krypton Records, 3613 Harvey Lk. Rd., Highland, MI, 48357, Owner: Dennis Cyporyn.

Krysdahlark Music, Inc., 447 Missouri Ave., Cincinnati, OH, 45226, (513) 871-4470. Fax: (513) 533-3944. Pres./CEO/Exec. Producer: Jeff Krys; Producer, NY: Chris Dahlgren; Producer: William Larkin IV.
Label(s): (Owned) Four Corners, Krysdahlark.

L

LBI, PO Box 328, Jericho, VT, 05465, (802) 899-3787. Pres.: Bobby Hackney.
Label(s): (Owned) LBI, Word of Mouth.

LOA, 180 Varick St., 14th Floor, New York City, NY, 10014, (212) 675-7168. Fax: (212) 675-6847. Pres.: John Matarazzo; Label Dir.: Robert Soares.
Label(s): (Owned) LOA.

LRC Ltd., 16 Montrose Pl., Melville, NY, 11747, (516) 643-9259. Fax: (516) 491-4457. Pres.: Sonny Lester; Vice Pres.: Dan Lester.
Label(s): (Owned) LRC.

LaVal Records, 1327 Cobb St., Kalamazoo, MI, 49007, (616) 342-5328. Owner: Vic La Val.
Label(s): (Owned) La Val.

Lois LaFond & Co., PO Box 4712, Boulder, CO, 80306, (303) 388-4551. Owner: Lois LaFond.

LaFace Records, 10 W. 19th St., 9th Floor, New York, NY, 10011, (212) 924-0020. Fax: (212) 924-5454.

Lamar Music Co., 104 Pearsall Dr., Mt. Vernon, NY, 10552, (914) 668-0383. Fax: (914) 668-3119. Pres.: Darlene Barkley; Dir.: Vernon Wilson; Asst. Dir.: Darrel Mouzon.

Lamon Records, 2642 Shelburne Pl., Charlotte, NC, 28227, (704) 573-8999. Fax: (704) 545-1940. CEO: Dwight L. Moody; A&R: David Moody; Mktg.: Mike Evans.
Label(s): (Owned) Lamon, Panhandle, (Distributed) Antler, Colonial.

Landmark Communications Group, PO Box 1444, Hendersonville, TN, 37077, (615) 264-2765. Fax: (615) 868-0419. Vice Pres., Admin.: Gail Score; Vice Pres., Assoc. Labels: Dr. Harry Yates.
Label(s): (Owned) Landmark, (Distributed) Jana.

Landslide Records, Inc., 1800 Peachtree St. NW (333), Atlanta, GA, 30309, (404) 355-5580. Fax: (404) 351-2786. Pres.: Michael Rothschild.
Label(s): (Owned) Landslide.
US Reps.: Rock Bottom, Inc. (GA).

Lanor Records, 329 N. Main St., Church Point, LA, 70525, (318) 684-2176. Fax: (318) 684-2176. Owner: Lee Lavergne.
Label(s): (Owned) Lanor.

Lark Records, Inc., 4815 S. Harvard, Ste. 520, Tulsa, OK, 74135, (918) 749-1647. Fax: (918) 749-1697. Label(s): (Owned) Lark.

Latin Star Productions, 214 Gates Ave., Jersey City, NJ, 07305, (201) 451-4947. Pres.: Glen Vargas.
Label(s): (Owned) Latin Star, (Distributed) W.G. Int'l.

Laughing Hyena, 12125 Goddard Ave., Overland Park, KS, 66213, (913) 681-1100. Pres.: Arnie Hoffman.
Label(s): (Owned) Laughing Hyena.

Laughing Stock Records, 16 Sycamore Ave., Larkspur, CA, 94939, (415) 924-7814. Fax: (415) 927-3002. Owner: Elmo Shropshire; Gen. Mgr.: Valerie Adell.
US Reps.: Action Music (OH); City Hall (CA); Paul Starr Dist. (MN); Rock Bottom (GA); Sight & Sound (OR).

LaVal Records, 1327 Cobb Ave., Kalamazoo, MI, 49007, (616) 342-5328. Owner: Vic LaVal.
Label(s): (Owned) LaVal, Vic.

Le Cam Records, PO Box 11152, Fort Worth, TX, 76110, Pres.: Major Bill Smith.
Label(s): (Owned) Chasti, Le Cam, Memphis Mystery.

LeFrak-Moelis Records, 40 W. 57th St., Ste. 1510, New York, NY, 10019, (212) 586-3600. Fax: (212) 307-7027. Pres.: Herb Moelis; Vice Pres./Mktg.: Randi Kantor; Vice Pres., Opns.: Larry Moelis; Dir., Bus. Affairs: Stephen Moelis.
Label(s): (Owned) LMR Street, Saja, Tropical.

Legrand Records Int'l, 5736 Shenandoah Ave., Norfolk, VA, 23509, (804) 623-5565. Fax: (804) 640-1402. Pres.: Frank J. Guida; Vice Pres.: Joseph F. Guida; Treasurer: Millie Guida; Dir. Mktg.: Rosetta Burns.
Label(s): (Owned) Norfolk Int'l, Peanut Country, S.P.Q.R., Soap Opera.
Int'l Reps.: Ace, Tring (UK).

Legs Label Records, 825 Fifth St., Menasha, WI, 54952, (414) 725-4467. Exec. Pres.: Lori Lee Woods; Promos.: Jean M. Wilson; Vice Pres. A&R: Rebekah A. Pierce.
Label(s): (Owned) Legs, Sand Dollar.

Leonarda Productions, Inc., PO Box 1736, New York, NY, 10025, (212) 666-7697. Fax: (212) 662-0210. Exec. Dir./Producer: Marnie Hall.
Label(s): (Owned) Leonarda.
US Reps.: Albany Music Dist. (NY).
Int'l Reps.: WRPM (United Kingdom); Lavial (Belgium).

Let It Ring Records, PO Box 241, Weare, NH, 03281, (603) 529-1143. CEO: Peter Morin; Dir., Mktg/Promos.: Donna Rafdal.

Leviathan Records, PO Box 745, Tyrone, GA, 30290, (404) 463-1009. Fax: (404) 463-8646. Pres.: Steve McClure; Gen. Mgr.: David T. Chastain.
Label(s): (Owned) Leviathan, (Distributed) Black Dragon, Marshall, Mascot.
US Reps.: Navarre (MN); Action (OH); Select O Hits (TN).

Liberty Records, 3322 West End Ave., 11th Floor, Nashville, TN, 37203, (615) 269-2000. Fax: (615) 269-2059. Pres./CEO: Jimmy Bowen; Gen. Mgr.: Bruce Greenberg; Vice Pres., Mktg./Sales: Bob Freese; Vice Pres., A&R: Renee Bell; Vice Pres., Int'l: Cindy Wilson.
Label(s): (Owned) Liberty.

Library of Congress Broadcasting & Recorded Sound Div., 101 Independence Ave. SE, Washington, DC, 20540, (202) 707-5705. Fax: (202) 707-2371. Public Services Coord.: Dina T. Fleming.
Label(s): (Owned) LC. "Folk Recordings" Series, LC. "Historical Perf." Series, LC. "Our Music Past" Series, (Distributed) Koch Int'l.

Lifesong Records, PO Box 5807, Englewood, NJ, 07631, (212) 319-4000. Fax: (212) 688-7476. Pres.: Philip Kurnit; Vice Pres.: Terry Cashman; Vice Pres.: Tommy West.
Label(s): (Owned) Lifesong.

Lift Him Up Music, 156 Fifth Avenue; Ste. 434, New York, NY, 10010, (212) 691-5630. Fax: (212) 645-5038. Pres.: Paul Ferrar; Vice Pres. A&R: Jeffrey E. Jacobson.
Label(s): (Owned) Praise.

Lightyear Entertainment, 350 Fifth Ave., Ste. 5101, New York, NY, 10118, (212) 563-4610. Fax: (212) 563-1932. Pres.: Arne Holland; Vice Pres., A&R/Producer: Joshua Greene; Vice Pres., Sales/Mktg.: Don Spielvogel.
US Reps.: BMG Music (NY).

Lillenas Publishing Co., 2923 Troost Ave., Kansas City, MO, 64109, (816) 931-1900. Fax: (816) 753-4071. Dir.: Harlan Moore; Mktg.: John Mathias.
Label(s): (Owned) Crystal Sea, Lillenas.

Limited Potential Records, 1327 W. North Shore, Unit 3S, Chicago, IL, 60626, (312) 764-9636. Fax: (312) 764-6727. Pres./Head, A&R: Mike Potential; Retail Sales: Nan Warshaw; Publicity Dir.: Hannah Aitchison.
US Reps.: Dutch East India Trading (NY).

Lincoln Records, 23 Valentine St., Cambridge, MA, 02139, (617) 491-7780. Pres.: John Lincoln Wright.
Label(s): (Owned) Lincoln.
US Reps.: Northeastern (MA).

Lindberg Records, 1445 Sunset Ridge Rd., Glenview, IL, 60025, (708) 729-2047. Fax: (708) 729-2059. Pres.: Sven Lindberg; Vice Pres., Mktg.: Frank Littlewolf; Int'l Dir.: Bjorg Larsen; A&R Dir.: Sanford Thrace.
Label(s): (Owned) Danskdisk, Disc 'N Dat, Norskdisk, Scandinavian, Svenskdisk.

Link Records, 121 W. 27th St., Ste. 401, New York, NY, 10001, Pres.: Andrew Kipnes; A&R/Artist Devel.: Heather Hawkins.

Lion Hunter Music, PO Box 11078, Anchorage, AK, 99511, (907) 349-2456. Pres.: Dave Connett; Vice Pres. A&R: Clive Lock.
Label(s): (Owned) Lion Hunter Music, (Distributed) Midi Busker.
Int'l Reps.: Station Records (UK).

Lite Album Publishing Co., 2260 El Cajon Blvd., Ste. 161, San Diego, CA, 92104, (619) 984-0811. Fax: (619) 295-5036. Pres.: D. Rivers.
Label(s): (Owned) New Style, (Distributed) Frog Work.

Little Giant Records, Jaketown Rd., White Lake, NY, 12786, (914) 482-5946. Pres.: Mickey Barnett; Mgr., A&R: Mike Pell.
Label(s): (Owned) Beechwood, Killer, Little Giant, School Days.

Living Music Records, Inc., PO Box 72, Litchfield, CT, 06759, (203) 567-8796. Fax: (203) 567-4276. Pres.: Paul Winter; Promos.: Chantal Harris.
Office(s): 155 W. 72nd St., Ste. 706, New York, NY, 10023, (212) 595-5272, Fax: (212) 496-0254, Gen. Mgr.: Paul Schulman.
Label(s): (Owned) Living Music.
US Reps.: REP Co. (MN).
Int'l Reps.: JVC/Victor Entertainment (Japan); Distribution Fusion (Canada).

Loadstone Record & Music Co., 163 Orizaba Ave., San Francisco, CA, 94132, (415) 334-2247. Pres./Gen. Mgr.: Walter C. Stone; Regional Promo.: Lillie C. Moore; Local Promo.: Goyotte Williams.
Label(s): (Owned) Loadstone, Lock, Open.
US Reps.: California Record Dist. (CA); Baker & Taylor Video (IL); Floyd's Wholesale (LA); Bib Dist. Co. (NC).

LobeCandy Records, 7514 Girard Ave., Ste. 1-440, La Jolla, CA, 92037, (619) 551-9571. Contact: Sue Boyer; Contact: Gen Kiyooka.

London Records, 825 Eighth Ave., New York, NY, 10019, (212) 333-8000. Fax: (212) 333-8030. Pres.: Peter Koepke; Vice Pres.: Russ Rieger; Vice Pres., A&R: Lorie Harbough.
Label(s): (Owned) FFRR, (Distributed) Go!Discs, Next Plateau, Payday.

Los Hermanos Records, 2504 21st St., Ste. #4, Sacramento, CA, 95818, (916) 991-0991. Pres.: Bruce Hicks; A&R: Greg Humphrey; Vice Pres.: Jerry Hicks.

La Louisianne Records, 711 Stevenson St., Lafayette, LA, 70501, (318) 234-5577. Fax: (318) 233-2595. Owner/Mgr.: David M. Rachou.
Label(s): (Owned) Belle, La Louisianne, Tamm.

Love Records (Div. of Random Enterprises, Inc.), 825 Madison Ave., Ste. 3R, New York City, NY, 10021, (212) 734-4000, (212) 288-6000. Fax: (718) 892-3246. Pres.: Savina Hartwell; Mktg./Sales Vice Pres.: Alan Hartwell; Publicity/Promo.: Allison Hartwell; Dir., A&R: Mike Nerlino; PR Assoc. (Southern): DeAne Swinney; PR Assoc. (North Eastern): Laura Hurley; PR Assoc. (New England): Angela Decker; PR Assoc. (Mid-Western): Dino Schiada.
Label(s): (Owned) Boots, IMC, Random, Rave, Sylvania, (Distributed) Century 21, Solid Brass.
US Reps.: Int'l Mktg. & Commun. Corp. (NH).

Low-Flying Angels Music (c/o Jacobson & Colfin, P.C.), 156 Fifth Ave., Ste. 434, New York, NY, 10010, (212) 691-5630. Fax: (212) 645-5038. Pres.: Beth Travers.
Label(s): (Owned) Low Flying.

Lowery Music Co., Inc., 3051 Clairmont Rd. NE, Atlanta, GA, 30329, (404) 325-0832. Fax: (404) 325-1075. Pres.: Bill Lowery; Southern Tracks Pres.: Butch Lowery; Foreign Coorespondance: Beileen Beahy; Country Promos.: Wade Pepper.
Label(s): (Owned) Southern Tracks.

Luaka Bop, PO Box 652, Cooper Sta., New York, NY, 10276, (212) 255-2714. Fax: (212) 255-3809. CEO: David Byrne; Chrmn.: David Byrne; Pres.: Yale Evelev; Mgr.: Heather Higgins; Mgr.: N. Egan.

Lucifer Records, Inc., PO Box 263, Brigantine, NJ, 08203, (609) 266-2623. Pres.: Ron Luciano; Vice Pres./Treasurer: Dana Luciano; Vice Pres./A&R: Jerry Denton.
Label(s): (Owned) Cypher, Lucifer, (Distributed) Denton, Fisher, TVA.

Lucky Seven Records, 1 Camp St., Cambridge, MA, 02140, (617) 354-0700. Fax: (617) 491-1970. Pres.: Terry Manning.
US Reps.: Rounder Records (MA).

Luke Records, Inc., 8400 NE Second Ave., Miami, FL, 33138, (305) 757-1969. Fax: (305) 757-3456. Pres./Owner: Luther Campbell.
Label(s): (Owned) Effect, Luke, Skyline, (Distributed) Crew-La Poo, Nautica.

Lumina Records, Inc., 2890 Carpenter Rd., Ste. 1100, Ann Arbor, MI, 48108, Fax: (313) 667-8305. Pres.: Phil Copeland; Contact: Steve Fair.

Luna Music Corp./Fonovisa, 1200 W. Venice Ave., B1, Los Angeles, CA, 90006, (213) 745-6224. Fax: (213) 745-7577. Pres.: Abel De Luna; Gen. Mgr.: Arelia Garcia; Admin.: Oscar Burga.
Label(s): (Owned) Jupiter, Luna Music, Saturno.
US Reps.: Fonovisa, Inc. (CA).

Jack Lynch Music Group, 306 Millwood Dr., Nashville, TN, 37217, (615) 366-9999. CEO: Col. J.D. Lynch.
Label(s): (Owned) Jalyn, Nashville Bluegrass, Nashville Country.

Lyric Distribution, Inc., 18 Madison Ave., Hicksville, NY, 11801, (516) 932-5503, (800) 325-9742. Fax: (516) 932-5514. Pres.: Ed Rosen; Vice Pres. A&R: Steven Striffler; Prodn. Mgr.: Wilham DePeter.
Label(s): (Owned) Biography in Music, Historical Recordings, Legato Classics, Standing Room Only, (Distributed) Nightingale Classics, Opera Rara.

Lyrichord Discs, Inc., 141 Perry St., New York, NY, 10014, (212) 929-8234. Fax: (212) 929-8245. Pres.: Nick Fritsch; Mktg. Promo.: Julia Lee Prospero; Office Mgr.: K. Kinsella.
Label(s): (Owned) Lyrichord, Lyrichord Early Music Series.
US Reps.: Koch Int'l (NY).
Int'l Reps.: CM Dist. (UK); DAM (France); Bellaphone (Germany); Music Consort (Switzerland); Ird (Italy); Neodisk (Greece).

M

MAR Int'l, 417 E. Main St., Stockton, CA, 95202, (209) 462-1389. Fax: (209) 462-8390. Contact: Martita Sanchez.

M/Art Music, PO Box 855, Fort Lee, NJ, 07024, (201) 224-0941. Dir.: Fred Jacobs.
Label(s): (Owned) M/Art.
US Reps.: Twinbrook, North Country (NY).

MCA Records, 70 Universal City Plz., Universal City, CA, 91608, (818) 777-4056. Chrmn./Vice Pres.: Alvin N. Teller; Exec. Vice Pres./COO: Zachary Horowitz; Pres., MCA Rec.: Richard Palmese; Pres., Black Music Div.: Ernie Singleton; Exec. Vice Pres.: Ron Oberman; Exec. Vice Pres., Mktg.: Randy Miller; Sr. Vice Pres., Pub. Rel.: Paula Batson; Vice Pres., Pre-Prodn.: Toi Moritomo; Vice Pres., Dance/Crossover Promo: Bobby Shaw.
Office(s): 5275 Triangle Pkwy., Ste. 100, Atlanta, GA, 30092, (404) 447-6405, Fax: (404) 263-8132; 100 N. First St., 4th Floor, Burbank, CA, 91502, (818) 845-0365, Fax: (818) 845-2564; 1501 LBJ Frwy., Ste. 550, Dallas, TX, 75234, (214) 484-3001, Fax: (214) 484-0026; 4530 W. 77th St., Ste. 220, Edina, MN, 55435, (612) 835-6020, Fax: (612) 835-0795; 3677 Miac Dr., Memphis, TN, 38118, (800) 843-3677, Fax: (901) 366-1135; 4910 Longley Ln., Ste. 102, Reno, NV, 89502, (702) 827-8882, Fax: (702) 826-5577; 1755 Broadway, 8th Floor, New York, NY, 10019, (212) 841-8000; 201 Edgewater Dr., Ste. 261, Wakefield, MA, 01890, (617) 245-0509, Fax: (617) 245-9691; 975 Hawthorne, Itasca, IL, 60143, (708) 285-1700, Fax: (708) 285-1720; 2450 Victoria Park Ave., Willodale, ON, M2J 4A2, Canada, (416) 491-3000, Fax: (416) 490-7519, Contact: Ross Reynolds; 3031 Viking Way., Ste., 103, Richmond, BC, V6V 1W1, Canada, (604) 273-7797, Fax: (604) 273-7735, Contact: Bill Tait; 1121 Centra St. N., Ste. 310, Calgary, AB, T2E 7K8, Canada, (403) 230-3991, Fax: (403) 230-2131, Contact: Terry McArthur; 201-173 McDermot Ave., E., Winnipeg, MB, R5B 0S1, Canada, (204) 943-3323, Fax: (204) 947-2720.
Label(s): (Distributed) Bon Ami, Chess, Coral, DGC, Decca, Dot, GRP, Gasoline Alley, Geffen, Impact, Impulse, MCA Classics, MCA/Curb, MCA/IRS, MCA, Margaritaville, Narada, Radioactive, Reunion, Silas, Sona Gaia, Soul, Stretch, Uni, Uptown, Varese Sarabande, Vocalion.
US Reps.: BMG Dist. (NY).

MCA Records Nashville, 60 Music Sq. E., Nashville, TN, 37203, (615) 244-8944, (615) 880-7346. Fax: (615) 880-7447. Pres.: Tony Brown; Vice Pres. Nat'l Promo: Scott Borchetta; Vice Pres., Prod./Creative Servs.: Katie Gillon; Dir., A&R Admin.: Julie Pait Ballweg; Dir., Adv./Creative Mktg.: Stephen McCord; Dir., Prod./Creative Servs.: Mary Ann Daniel.

MCI Entertainment (Div. of Matsuoka Communications Int'l-PLC), 10 Universal City Plz., Ste. 830, Universal City, CA, 91608, (818) 506-8533. Fax: (818) 506-8534. CIO: Jaeson St. James Jarrett; Pres./COO: Santiono R. Scotti; Exec. Vice Pres., Bus. Aff.: Edward J. Carnahan; Vice Pres., Mfg./Dist./Sales: John Boren; Vice Pres., A&R/Prodn.: Jim Sellavain.
Label(s): (Owned) Bouvier, Credence, PPL, (Distributed) Home, Oaktree, Razor Sharp.

M.I.R.A.-Mirage Independent Records Associates, PO Box 24134, Cincinnati, OH, 45224, (513) 681-6352. Fax: (513) 681-4245. CEO: A.J. Ibold, Jr.; Vice Pres.: Thomas Class; Dir., A&R: Bob Sutton.
Label(s): (Owned) M.I.R.A.

MMO Music Group/Pocket Songs, 50 Executive Blvd., Elmsford, NY, 10523, (800) 669-7464. Fax: (914) 592-3116. CEO: Irv Kratka; Pres.: Dave Kratka; Adv./Publicity Mgr.: Neil Mednick; Sales Mgr.: Jeff Miller.
Label(s): (Owned) Music Minus One, Pocket Songs, Right Tracks, Screen Tracks CD + G, (Distributed) Tip Top Karaoke VHS, Tip Top Karaoke CD + G, Tip Top Karaoke Laser Discs.

MOR Records, 17596 Corbel Ct., San Diego, CA, 92128, (619) 485-1550. Fax: (619) 485-1883. Pres./Owner/Prod.: Stuart L. Glassman; Engineer: Dan Milner.
Label(s): (Owned) MOR, MOR Country, MOR Jazz.

MSK Productions, Inc., 15401 Tireman Ave., Dearborn, MI, 48126, (313) 581-8100. Pres.: Chet Kajeski.
Label(s): (Owned) Dearborn, Leprechaun, M-S, MSK.

Macola Record Group, Inc., 8831 Sunset Blvd., Ste. 202, West Hollywood, CA, 90069, (310) 659-6036. Fax: (310) 659-6039. Pres.: Donald MacMillan; Opns. Mgr.: James Takeda.
Label(s): (Owned) Macola, (Distributed) Citizen Swing, Hootlum, Invincible, Music Box Dancer, Pacific Inland, Techno Hop.
US Reps.: Navarre (MN).

Maggie's Music, Inc., PO Box 4144, Annapolis, MD, 21403, (410) 268-3394. Fax: (410) 267-7061. Pres./A&R: Maggie Sansone; Vice Pres./Opns. Mgr.: Richard Crenshaw; Promo.: Connie McKenna.
Label(s): (Owned) Maggie's Music.
US Reps.: Music Design (WI); Distrib. No. America (MA); Bayside (CA); New Leaf (GA); Silo (VT).

MagicMusic Productions, Inc., 1409 Roper Mountain Rd., #225, Greenville, SC, 29615, (803) 676-9314. Gen. Mgr.: Judy Pandolfi.

Majega Records, 240 E. Radcliffe Dr., Claremont, CA, 91711, (714) 624-0677. Pres.: Gary K. Buckley.

Makedwde Records, 10556 Arnwood Rd., Lake View Terrace, CA, 91342, (818) 890-0730, (818) 890-0977. Fax: (818) 899-4457. Pres.: Marion Coleman; CEO/Opns. Mgr.: Joe Jones, Sr.; Mgr. of A&R: Dwayne Jones.
Label(s): (Owned) Coleman, Detra, Marion, Trell.

Malaco Records, 3023 W. Northside Dr., Jackson, MS, 39213, (601) 982-4522. Fax: (601) 982-4528. Pres.: Thomas J. Couch; Vice Pres.: Wolf Stephenson; Dir. Bus. Aff.: Stewart Madison.
Label(s): (Owned) Malaco, Savoy, Waldoxy, (Distributed) Muscle Shoals, Onyx.
Int'l Reps.: Koch Int'l (Germany).

Malaco/Savoy Records & Music Group, 1102 17th Ave. S., Ste. 303, Nashville, TN, 37212, (615) 327-0440. Fax: (615) 329-3964. Vice Pres., Nashville Opns: Bill Isaacs; Dir., Publishing: Betty Jo Fowler; Dir., Creative Servs.: Steve Pope.

Mammoth Records, Carr Mill, 2nd Floor, Carrboro, NC, 27510, Pres.: Jay Faires; Label Mgr. (Mammoth): Steve Balcon; Label Mgr. (Mammoth): Chris Sawin.
Label(s): (Distributed) Atlantic, Relativity.
US Reps.: RED (NY); WEA (PA).
Int'l Reps.: Real Time (UK); Mushroom (Australia); Alfa Records (Japan); Pony Canyon (Singapore); Attic (Canada).

Mandala Records, 60 Sunburst Dr., Rocky Point, NY, 11778, (516) 744-9810. Fax: (516) 821-4041. CEO: Louis Lofredo; A&R Dir.: Louis Lofredo III; Vice Pres., Mktg.: Adam Lofredo.

Manhattan Center Records, 311 W. 34th St., New York, NY, 10001, (212) 279-7740. Fax: (212) 465-2367.

Manny Music, Inc., 2035 Pleasanton Rd., San Antonio, TX, 78221, (210) 923-8565. Fax: (210) 924-3338. Pres.: Manny R. Guerra; Promotional Dir.: Miguel Hernandez; Sound Tech.: Brian "Red" Moore; Graphics: Rene Guerra; Publishing/A&R: Pete Rodriguez.
Label(s): (Owned) AMS, Manny.
US Reps.: WEA Latina (CA).

Mapleshade, 2301 Crain Hwy., Upper Marlboro, MD, 20772, (301) 627-0525. Fax: (301) 627-4136. Pres.: Pierre Sprey; Mktg. Dir.: Rick Hallock; Music Dir.: Larry Willis.

Mardi Gras Records, Inc., 3331 St. Charles Ave., New Orleans, LA, 70115, (504) 895-0441. Pres.: Warren Hildebrand.

Margaritaville Records, Inc., 54 Music Sq. E., Ste. 303, Nashville, TN, 37203, (615) 726-2899. Fax: (615) 726-2897. Pres.: Bob Mercer; Office Mgr.: Sam Knight; A&R: Mike Utley; Creative Dir.: Shellie Erwin.

John Marks Records, 19 Wright Ave., Wakefield, RI, 02879, (401) 782-6298. Fax: (401) 351-3914. Owner: John Marks.
Label(s): (Owned) John Marks Records.
US Reps.: Allegro (OR).
Int'l Reps.: Allegro (Canada); Connaisseur Musik (Germany, Belgium, Luxembourg, The Netherlands); Shun Cheong (Honk Kong, Singapore, Malaysia, Thailand); Sound and Music (Italy); Immutable Music (Japan); Samjoo Korea (Korea); Svalander Audio (Sweden); Record May Audio (U.K., Ireland); Rare & Audiophile (Switzerland).

Marvelle Music Co./Grass Roots Records, PO Box 532, Malibu, CA, 90265, (213) 463-5998. Fax: (310) 457-8891. Pres.: Lee Magid.
Label(s): (Owned) Grassroots, LMI.

Masa Records, 5 St. Ste. D-1-A, Park Side, Guaynabo, PR, 00968, (809) 273-6009. Fax: (809) 273-1209. Pres.: German W. Velez; Sales/Mktg.: Sandra Barbeito; Vice Pres.: Sandra Barbeito; Int'l Promo.: German Velez Forestier; Coord.: German Velez Forestier.
Label(s): (Owned) Masa.

Massmedia, 828 Vista St., Pittsburgh, PA, 15212, Pres.: Jon C. Gorr.
Label(s): (Owned) Massmedia.

Master Grip Record Co., 21 Joyce St., Bloomfield, CT, 06002, (203) 242-1690. Pres.: Joseph O. Pritchett, Sr.; Sr. Vice. Pres.: Eric T. Pritchett; Dir. Mktg./Promo.: Joseph O. Pritchett, Jr.

Master Projects, Inc., 367 Ivy St., San Francisco, CA, 94102, (415) 554-3720. Pres.: Daniel Jseli; Vice Pres./A&R: Udi Shanker; Mktg. Dir.: Azadeh Lumiere.
Office(s): 2301 W. Nichols, Ste. E, Arlington Heights, IL, 60004, (312) 577-7952. Gen. Mgrs.: Ed & Mary O'Mara; 832 North 24th St., Philadelphia, PA, 19130, (312) 577-7982, Contact: Kathy Howard; PO Box 4518, Zurich, 8022, Switzerland, 011-41-3611119, Fax: 011-41-3611112, Dir.: Markus Schmid.
Label(s): (Owned) MPI Music Group, White Wings Int'l.

Master-Trak Enterprises, 413 N. Parkerson, Crowley, LA, 70526, (318) 788-0773. Fax: (318) 788-0776. Owner: J.D. Miller; Chief Engineer: Mark Miller; Engineer: Eddie Bodin.
Label(s): (Owned) Blues Unlimited, Kajun, MTE, Master-Trak, Part, Showtime.

Max Entertainment, Inc., 1501 Broadway, Ste. 1314B, New York, NY, 10036, (212) 730-7160. Fax: (212) 730-7210. Pres.: Michael Weiss; Vice Pres.: Sam Weiss; Promo.: Nick Eisenman.
Label(s): (Owned) Nervous, SAM, Sorted, Strapped, Weeded, Wreck.
US Reps.: Max Entertainment, Inc. (NY).

Maxern Productions, Inc., 14104 Forest Ridge Dr., North Pozomac, MD, 20878, (301) 738-3879. Pres.: John Langworthy; Gen. Mgr.: Ron Deangelis; Vice Pres., A&R: John Langworthy.
Label(s): (Owned) Maxern.

Maycon Records Co., 5306 W. Columbia Ave., Philadelphia, PA, 19131, (215) 877-6760. Pres.: Mae Connelly; Vice Pres. Creative Serv./A&R: Earl Connelly; Promo Dir.: James Brooks.

Tim McCabe Productions/Planet Earth Records, 325 Rolling Rock Rd., Marietta, GA, 30067, (404) 952-2012. Fax: (404) 850-0024. Pres.: Tim McCabe; Vice Pres.: Sharyn McCabe.
Label(s): (Owned) Planet Earth.

McGillis Recordings, 2895 Biscayne Blvd.- Ste. 455, Miami, FL, 33137, (305) 460-3547. Pres.: Darrin McGillis.
Office(s): Condo. Castillo del Mar, Ste. 1444, Carolina, PR, 00979, (809) 399-9179.

Mega Int'l Records, 2514 BuildAmerica Dr., Hampton, VA, 23666, (804) 930-1814. Pres.: Doc Holiday; Pres., A&R: Judith Guthro; Mktg./Sales Mgr.: Edward Wohanka.
Label(s): (Owned) Everlasting Int'l, Mountain Int'l, Tug Boat Int'l.

Megaforce Entertainment, 210 Bridge Plaza Dr., Manalapan, NJ, 07726, (908) 972-3456. Fax: (908) 972-3443. Vice Pres., Mktg.: Gary Waldman; Video Promo.: John Warden; Dir., Publicity/A&R: Maria Ferrero; Publicity: Michael Mazur; Retail: Mike Buckman.
Label(s): (Owned) Megaforce.
US Reps.: Polygram Group Dist. (USA).
Int'l Reps.: A & M (Canada); Polystar (Japan); Music for Nations (Europe).

Megatone Records, Inc., 7095 Hollywood Blvd. # 349, Los Angeles, CA, 90028, (213) 850-5400, (415) 621-7475. Fax: (213) 467-3477. Chrmn.: John Hedges; Pres./CEO: Terrence Brown; Vice Pres., A&R: Jack Armstrong.
Label(s): (Owned) Megatone, (Distributed) Airwave, Mega House, Mega-Tech.
US Reps.: Allience Entertainment.

Mem-Ten Enterprises, 4005 Covington Pk., Memphis, TN, 38135, (901) 371-8759. Fax: (901) 386-3115. Owner/Pres./CEO: Bob Holden; Vice Pres. Prof. Mgr.: Christine Distler; Gen. Mgr.: Becky Jernigan; A&R Dir.: Bill Holden.
Label(s): (Owned) Mem-Ten, (Distributed) Moon.

Mercury Nashville, 66 Music Sq. W., Nashville, TN, 37203, (615) 320-0110. Fax: (615) 327-4856. Pres.: Luke Lewis; Vice Pres., A&R: Keith Stegall; Vice Pres., Label Opns.: Robert Frank; Vice Pres., Sales/Mktg.: John Grady; Vice Pres., Publicity: Sandy Neese; Vice Pres., Promo.: Anne Weaver; Dir., A&R: Carson Chamberlain.
Label(s): (Owned) Mercury Nashville.

Mercury/PolyGram Records, 825 8th Ave., New York, NY, 10019, (212) 333-8000. Pres.: Alain Levy; Vice Pres., Media/Artist Rels.: Lauren Murphy; Mgr./Artist/Media Rels.: Chris Chambers.

Mereminne Productions, 1562 First Ave., #355, New York, NY, 10028, (212) 472-7770. Fax: (212) 861-0588. Contact: Lacy James.
Label(s): (Owned) Mereminne.

Mesa/Bluemoon Recordings Ltd., 209 E. Alameda Ave., Ste. 101, Burbank, CA, 91502, (818) 841-8585. Pres.: Jim Snowden; Exec. Vice Pres.: George Navful; Vice Pres., Promo.: Bud Harner; Vice Pres., Mktg.: Paul Santos; Nat'l Dir., Promo.: Ingrid Wilkerson; Nat'l Dir., Retail Mktg.: Rob Saslow.
Label(s): (Owned) Bluemoon, Mesa.
Int'l Reps.: BMG (Canada).

Messidor, 1 Camp St., Cambridge, MA, 02140, (617) 354-0700. Fax: (617) 491-1970. Pres.: Gotz Worner; Label Rep.: Michael Dunford; Mktg. Dir.: Susan Piver; Promo. Dir.: Brad Paul.
US Reps.: Rounder Records (MA).

Metal Blade Records, Inc., 2345 Erringer Rd., Ste. 108, Simi Valley, CA, 93065, (805) 522-9111. Fax: (805) 522-9380. CEO: Brian Slagel; Pres.: Michael Faley; Vice Pres./Opns.: Tracy Vera.

Metal Magic Records, 2210 Raper Blvd., Arlington, TX, 76013, (817) 461-8481. Owner/Pres.: Jerry Abbott; Gen. Mgr./Mktg. Dir.: Vinnie Paul; Sales/Promo. Mgr.: Darrell Lance; Acct. Exec.: Rex Browning; Vice Pres. A&R: Vinne Paul/Darrell Lance.
Label(s): (Owned) Cosmopolitan Country.

Meteor Records, 576B Goldsboro Rd. NE, Atlanta, GA, 30307, (615) 747-4565, (404) 688-0799. Vice Pres.: Hal Bishop.
Label(s): (Owned) Meteor, Saturn.

Metro Records, 216 Third Ave. N, Minneapolis, MN, 55401, (612) 338-3833. Fax: (612) 336-4235. Pres.: Doug Brown; A&R Dir.: James Walsh; Staff Producer: Dale Strength; Opns.: Scott Dietsche.
Label(s): (Owned) Mars, Metro, (Distributed) Black Pearl, Dream House, Natco.

Metropolitan Recording Corp., 900 Passaic Ave., East Newark, NJ, 07029, (201) 483-8080. Fax: (201) 483-0031. Pres.: Jerry R. Salerno; Nat'l Dir., Promos.: Jason McFadden; Dir., Opns.: Marcy M. Salerno.
Label(s): (Owned) Kaleidascope, Metropolitan, (Distributed) Empire, TG, Ti Amo, Viper.
US Reps.: Malvern (NY); Bassin (FL); City Hall (CA).

Metrostar Records, PO Box 5807, Englewood, NJ, 07631, (212) 319-4000. Fax: (212) 688-7476. Gen. Mgr.: Philip Kurnit; A&R: Terry Cashman.
Label(s): (Owned) Metrostar.

Dick Michaels Productions, 11311 Audelia Rd., #283, Dallas, TX, 75243, (214) 348-4151. Pres.: Dick Michaels.
Label(s): (Owned) High Rockets, High Sky.

Mickey Records, 550 Balue Ln. SE, Palm Bay, FL, 32909, (407) 723-1741. Pres.: Michael F. Matushin, Sr.
Label(s): (Owned) Mickey.

Midnight Int'l Records, Inc., PO Box 390, New York, NY, 10011, (212) 675-2768. Fax: (212) 741-7230. Pres./Sales Dir.: J.D. Martignon; Contact: Kevin Dunn.
Label(s): (Owned) Midnight Int'l.

Milan Entertainment, Inc., 1540 Broadway, 29th Floor, Ste. D, New York, NY, 10036, (212) 782-1086. Fax: (212) 782-1078. Pres./CEO: Emmanuel Chamboredon; COO/Dir. A&R: Toby Pieniek; Dir., Prod. Mgmt.: Jerri Meyer; Dir., Mktg./Promo.: John Hudson; Dir. Publicity: Peter Suciu.
US Reps.: BMG.
Int'l Reps.: BMG.

Miles Ahead Records, PO Box 35449, Los Angeles, CA, 90035, (310) 281-8599. Pres.: Miles Grayson; A&R: Lermon Horton; Promo.: Charles Marcus.

Milestone Music Corp., PO Box 618, Lenox Hill Sta., New York, NY, 10021, (212) 689-0859. Pres.: B. Stone.

Miller & Kreisel Sound Corp., 10391 Jefferson Blvd., Culver City, CA, 90232, (310) 204-2854. Pres.: Ken Kreisel; Exec. Vice Pres.: Charles Back; Nat'l Sales Mgr.: John Arce.
Label(s): (Owned) RealTime, (Distributed) Perpetua.

Minotaur Records, PO Box 620, Redwood Estates, CA, 95044, (408) 353-1006. Exec. Dir.: Ron Dean Tomich.
Label(s): (Owned) Minotaur.
US Reps.: IMPS (NH).

Miramar Productions/Recordings, 200 Second Ave. W., Seattle, WA, 98119, (206) 284-4700. Fax: (206) 286-4433. Exec. Vice Pres.: Sean Gleason; Vice Pres., Sales/Mktg.: Russ Martin; Vice Pres., Special Pcdts: Kipp Kilpatrick; Sales/Mktg. Mgr.: Brendan Rorem.

Mirror Records, Inc., 645 Titus Ave., Rochester, NY, 14617, (716) 544-9928. Pres./Treas./A&R: Armand Schaubroeck; Vice Pres./Sec.: Bruce Schaubroeck; Promo.: Candy Melons.
Label(s): (Owned) Catman, House of Guitars, Mirror.
US Reps.: Malverne Dist. (NY); Indi Network (OH); Big State Dist. (TX); CRD (CA).
Int'l Reps.: Cargo Records (Canada); Semaphone Dist. (Europe).

Mish Mash Record Co., PO Box 3477, Ashland, OR, 97520, (503) 482-6578. Fax: (503) 482-7569.

Mister Wonderful Productions, Inc., 1730 Kennedy Rd., Louisville, KY, 40216, Pres.: Ronald C. Lewis; Vice Pres.: Jerry Green; Vice Pres./Pub. Rel. Dir.: Erma J. Bush.
Label(s): (Owned) Wonderful.

Mobile Fidelity Sound Lab, 105 Morris Ln., Sebastopol, CA, 95472, (707) 829-0134. Fax: (707) 829-3746. Pres.: Herbert A. Belkin; Sr. Vice Pres. Sales: James G. Benz; Vice Pres., Finance: Les Gill.
Label(s): (Owned) Original Master Recording, Ultradisc.
Int'l Reps.: Shannock (Canada); In-Akustik (Germany); Top Music (Hong Kong); Sound & Music (Italy); K-Tel (France).

Modern Blues Recordings, PO Box 248, Pearl River, NY, 10965, (914) 735-3944. Fax: (914) 620-1737. Owner: Daniel Jacoubovitch.

Modern Voices Entertainment Ltd., 22 Yerk Ave., Ron Kon Koma, NY, 11779, (516) 585-5380. Fax: (516) 585-5380. Pres.: Chris Pati.

Modern World Music, 143 Ave. B, #5A, New York, NY, 10009, (212) 529-5881. Fax: (212) 529-5882. Gen. Mgr., Bus. Affairs: Goran Andersson; A&R, Promos.: Maria Jimenez.
Label(s): (Owned) Accord, America, Jazz Anthology.

Moller Records, 17176 Grand Ave., Lake Elsinore, CA, 92530, (909) 678-3137. Fax: (619) 586-1701. Exec. Producer: Glenn Moller; Mgr.: Irma Moller; A&R Coord.: Coy Lopez; A&R Dir.: Henry Moller; Int'l Promo.: Steve Moller; Mktg./Sales: Irma Moller.
Label(s): (Owned) Hostalgia, La Casita Musical, Musica Latina.
US Reps.: Sonic (NY).
Int'l Reps.: Crown (Japan).

Moment Records, 237 Crescent Rd., San Anselmo, CA, 94960, (415) 459-6994. Fax: (415) 459-7742. Pres.: Zakir Hussain; Vice Pres.: Antonia Minnecola; Dir. of Sales/Mktg.: Anthony Hindson.
Label(s): (Owned) Moment.

Monitor Recordings, Inc., 10 Fiske Pl., Mount Vernon, NY, 10550, (914) 667-2020. Fax: (914) 667-2072. Pres., A&R: Michael Stillman; Sales/Mktg. Vice Pres.: Rose N. Rubin.

Label(s): (Owned) Monitor Collectors Series, Monitor Music of the World.

Monkey Hill Records, 804 Spain St., New Orleans, LA, 70117, (504) 944-4776. Fax: (504) 944-7053. COO: Frank Quintini; Pres.: Tripp Friedler; Promo. Dir.: Tony Poulos; Contact: Jim Ford.
US Reps.: Ichiban (GA).
Int'l Reps.: New Rose/FNAC, Trans/Vogue BMG (France); Hypnotic/A&M (Canada).

Monster Music, 274 Wattis Way, South San Francisco, CA, 94080, (415) 871-5650. Fax: (415) 871-6592. Pres.: Noel Lee; Gen. Mgr.: Thad Wharton.
US Reps.: City Hall, Chiang Juat (CA); Twinbrook (NY); Rock Bottom (FL).

Montuno Records, 1470 Broadway, BMT Subway Mezzanine, New York, NY, 10036, (212) 840-0580. Fax: (212) 768-3074. Pres.: Jesse Moskowitz.
Label(s): (Owned) Montuno, Rotel.

Moon/Moon Records Phase III, 3333 Scenic Hwy., Memphis, TN, 38128, (901) 386-8102. Fax: (901) 385-8858. Owner: Dana Jackson; Pres.: Cordell Jackson; Vice Pres.: Janice Jackson.
Label(s): (Owned) Moon, Moon Phase II.
US Reps.: Venus (NY).

Moonfood Records, PO Box 1109, Astor Station, Boston, MA, 02123, (617) 266-1400. Fax: (617) 247-6878. Dir.: John Voigt.
Label(s): (Owned) Moonfood.
US Reps.: Northcountry (NY).
Int'l Reps.: Marginal Dist. (Canada), Karbon (Switzerland).

Moonstone Records, 3030 Andrita St., Los Angeles, CA, 90065, (213) 341-5959. Fax: (213) 341-5960. Pres.: Pat Sicilliano; Vice Pres./Sales: Dean E. Schachtel; Publicity: Keely Ditrieck; A&R/College Radio: Bill Smith.

Moose School, Inc., PO Box 960, Topanga, CA, 90290, (310) 455-2318, (800) 676-5480. Fax: (310) 455-4192. CEO: Peter Alsop; Bus. Mgr.: Chris Fletcher; Inv./Sales Mgr.: Cory Thompson.
Label(s): (Owned) Moose School.
US Reps.: Music for Little People (CA); Silo (VT); Music Design (WI); Baker & Taylor (IL); Creative Education (MI); Community Intervention (MN).

Morgan Creek Records, 4000 Warner Blvd., Bldg. 76, Burbank, CA, 91522, (818) 954-4800. Fax: (818) 954-4770. Vice Pres., Music: Mark Berger; Mgr., A&R Admin.: Michael Lanahan.
Label(s): (Owned) Morgan Creek Music Group.
US Reps.: PGD (NY).

Mosaic Records, Inc., 35 Melrose Pl., Stamford, CT, 06902, (203) 327-7111. Fax: (203) 323-3526. Co-Chrmn., Pres.: Charlie Lourie; Co-Chrmn.: Michael Cuscuna.
Label(s): (Owned) Mosaic, Mosaic Editions, Mosaic Images, True Blue Music.

Mosrite Records, 2813 Azalea Pl., Nashville, TN, 37204, (615) 292-2047. Fax: (615) 386-9169. Pres./A&R: Andy Moseley; Vice Pres./A&R: Mark Moseley.
Label(s): (Owned) Gospel Encounters, Marand, Mosrite.

Mother Records, 5159 Wheelis Dr., Ste. 10, Memphis, TN, 38117, (901) 683-1933. Fax: (901) 767-0060. Pres.: Celia McRee; Mktg. Mgr.: Ginger Tate; Promos. Mgr.: Lisa Ian.

Motown Record Co., L.P., 6255 W. Sunset Blvd., Los Angeles, CA, 90028, (213) 468-3500. Fax: (213) 466-5584. CEO/Pres.: Jheryl Busby; Chrmn.: Clarance Avant; Exec. Vice Pres./Gen. Mgr: Oscar Fields.
Label(s): (Owned) Biv 10, Madsounds, Mojazz, Motown, (Distributed) III Town.

Moulin D'Or Recordings, 1148 W. Pioneer Pkwy., Ste. E, Arlington, TX, 76013, (817) 795-3177. Fax: (817) 795-3078. Pres./Vice Pres.: Dori & Bob Nichols; Sales/Mktg. Dir., A&R: Julie Tew; A-Train Mgmt. Int'l: Steve Weber.
US Reps.: Navarre Corp., Mill City Music (MN); Lifedance Dist. (OR); Silo Inc. (VT); Music Design (WI); Real to Reel (CA); Regina Musical Co. (TX).
Int'l Reps.: Midsummer Music Co. Inc. (Canada).

Mountain Ghost Music, 1130 Everitt Memorial Hwy., Mount Shasta, CA, 96067, (916) 926-2197. Pres.: Rick Johnson.

Mountain Int'l Records, 10 Luanite Ln., Newport News, VA, 23606, (804) 930-1814. Pres.: Doc Holiday.
Label(s): (Owned) Everlasting Int'l, Mega Int'l, Tug Boat Int'l.

Mountain Productions, 840 E. Walnut St., Carson, CA, 90746, (310) 327-3180. Pres.: Allen Schor; Vice Pres., Sales: Jeff Schor.

Multi-Sound Records, Inc., 150-34 14th Ave., Whitestone, NY, 11357, (718) 767-4452. Fax: (718) 767-4672. CEO: Dave Weiner; Vice Pres. Opns.: Joe Salvatto; A&R Mgr.: Sann Sanders.
Label(s): (Owned) Altered, Multi-Sound, Nitro.

Multilingua, Inc., 575 Madison Ave., New York, NY, 10022, (212) 754-3366. Fax: (212) 754-4216. Pres.: Susanne Tarter Kopelman; Contact: Manuel E. Kopelman.
Label(s): (Owned) Multilingua.
Int'l Reps.: Isis Publishing (UK).

Multinational Music Group Corp., 745 East 31st St., Dept. LM, New York, NY, 11210, (212) 465-2666. Fax: (212) 724-9970. Chrmn./CEO: Dwayne Haywood; Exec. Vice Pres., Custom Label Grp: Bob Goldberg; Sr. Vice Pres., Business Affairs: David Alexander; Vice Pres., Music Sales: Steve Rabinowitz.

Mundo Records, 551 Carroll Ave., San Antonio, TX, 78225, (210) 924-0037. Owner/Operator: Heliberto Eddie Aleman.

Mundo Records, 6221 NW 179th Terr., Hialeah, FL, 33015, (305) 828-2150. Fax: (305) 823-4491. Pres./Gen. Mgr.: Francisco Nina; Vice Pres./Int'l Dept.: Rosa Nunez; Promo.: Milagros Liriano.
Label(s): (Owned) Guitarra, Mundo.
US Reps.: Discomundo (Dominicana Rep.).

Muscle Shoals Sound Studios, 1000 Alabama Ave., Sheffield, AL, 35660, (205) 381-2060. Fax: (205) 381-6813. Studio Mgr./Prod.: Roger Hawkins; Exec. Asst.: Suzanne Harris; Tech./Eng.: Kent Bruce.

Muse Records (Div. of Blanchris, Inc.), 160 W. 71, New York, NY, 10023, Pres.: Joe Fields; Sales Mgr.: Barney Fields; Promo.: Jude Lyons.
Label(s): (Owned) Landmark, Trix.

Music And Arts Programs of America, Inc., PO Box 771, Berkeley, CA, 94701, (510) 525-4583. Fax: (510) 524-2111. Pres./Sec.: Frederick J. Maroth; Vice Pres.: Dr. Douglas Giancoli; Treasurer: Yvonne Kanis.
Label(s): (Owned) Audax, Music and Arts.

Music Craftshop/Sound Waves Records, 1012 18th Ave. S., Nashville, TN, 37212, (615) 327-7988. Fax: (615) 321-0464. Pres.: David N. Gibson.
Label(s): (Owned) Devil Wind, Phase II, Phono.

Music, Incorporated, 1012 17th Ave. S., Nashville, TN, 37212, (615) 327-4369. Fax: (615) 321-3863. Owner/Pres.: Cecil Scaife.
Label(s): (Owned) Classic Christmas, Gospel Time, Halo, Songs of Faith.

Music For Little People, 1144 Redway Dr., Redway, CA, 95560, (707) 923-3991. Fax: (707) 923-3241. Pres.: Leib Ostrow; Vice Pres. Sales: Stuart Schonfield; Exec. Vice Pres.: Jimmy Durchslag.
Label(s): (Owned) Earth Beat, Music For Little People, (Distributed) Disney, Polygram, Rounder, Sony.

Music Masters Jazz & Classics, 1710 Hwy. 35, Ocean, NJ, 07712, (908) 531-3375. Fax: (908) 531-9686. Pres.: Jeffrey Nissim.
Label(s): (Distributed) Hardticket Entertainment.

The Music Plaza, 135 Fairmont Ln., Pearl, MS, 39208, (601) 932-5886. Pres.: Jessie Renfroe; Promos.: Mitzi Mason; Sec.: Mary Debusk.
Office(s): 135 Fairmont Ln., Pearl, MS, 39208, (601) 932-5886, Pres.: Jessie Renfroe.
Label(s): (Owned) Ancy Music, Norman Records, Streetbeat Records.
US Reps.: City Hall (CA); Jerry Bassin Dist., (FL); Rounder Dist. (MA); Select-O-Hits (TN).

Music Workx Records of America, 50 East St., Ste. 9, Boston, MA, 02122, (617) 282-6988. Pres./CEO: Cassandra S. Cooper; Exec. Vice Pres.: Betty Cooper; Vice Pres. A&R: Wayne Bresnehan.
Label(s): (Owned) America, MWR.

Music of the World Ltd., PO Box 3620, Chapel Hill, NC, 27515, (919) 932-9600. Fax: (919) 932-9700. Pres./Producer: Bob Haddad; Vice Pres./Assoc. Dir.: Martha Lorantos; Office Mgr.: Nancy Semin.
Label(s): (Owned) Music Of The World.
US Reps.: The REP Co. (MN); Silo (VT); Music Design (WI); Zango (OR).
Int'l Reps.: Art Vivant (Japan); CM Dist., Sterns (U.K.); Extraplatte (Austria); Karonte Dist. (Spain); Grammophone Heeb (Switzerland); I.M.A. (Singapore); I.R.D. (Italy); Music & Words (Benelux); Musikkdistribusjon (Norway); M.R.A. (Australia); Night & Day (France).

Musica Estival Records, Apartado 20195, Rio Piedras, PR, 00928, (809) 759-8001. Fax: (809) 759-6101. Pres.: Jose Nogueras; Asst. Prodn.: Carlos G. Lee Nogueras.

Musica Femina Flute-Guitar Duo, 1718 SE 42nd Ave., Portland, OR, 97215, (503) 233-1206. Sole Proprietor/Artist: Kristan Aspen; Artist: Janna MacAuslan.
Label(s): (Owned) Lilac.
US Reps.: Goldenrod Dist. (MI); Ladyslipper, Inc. (NC).

Musical Heritage Society, 1710 Hwy. 35, Ocean, NJ, 07712, (908) 531-7000. Fax: (908) 531-9686. Pres.: Albert Nissim; Exec. Vice Pres.: Jeffrey Nissim.

Musical Productions, Inc., 1472 NW 78th Ave., Miami, FL, 33126, (305) 592-4834. Fax: (305) 592-4828. Pres.: Antonio Moreno; Vice Pres.: Julia Moreno; Head Promos.: Edith Vazquez; Gen. Mgr.: Pedro Herev.
Office(s): 312 De Diego Ave., Ste. 203, Santurce, PR, 00909; 658 Tenth Ave., New York, NY, 10036; 7330 San Pedro, Ste. 328, San Pedro Plz., San Antonio, TX, 78216; 3580 Wilshire Blvd., Ste. 1705C, Los Angeles, CA, 90010.
Label(s): (Owned) MP, (Distributed) FM, NRT.

MusiCrafters, Inc., PO Box 595, Montgomeryville, PA, 18936, (215) 368-8863. Fax: (215) 368-7488. Pres./Creative Dir.: Lou deLise; Vice Pres./Mktg.: Elena Marino.

Musikus Productions, Inc., 5 The Circle, New Rochelle, NY, 10801, (914) 633-2506. Fax: (914) 576-9136. Pres.: Hugh Berberich.
Label(s): (Owned) Musikus.

Must Rock Productions (c/o Jacobson & Colfin, P.C.), 156 Fifth Ave., Ste. 434, New York, NY, 10010, (212) 691-5630. Fax: (212) 645-5038. Pres.: Ivan Rodriguez; Vice Pres. A&R: Jeffrey E. Jacobson.
Label(s): (Owned) D J Doc.

Mystery Music, Inc., 2520 Cedar Elm, Plano, TX, 75075, (214) 867-6656. Fax: (214) 867-6657. Pres.: Michael M. Murphey; Vice Pres.: P.L. Murphey.

Mystic Records, Inc., 333 Via Vera Cruz, San Marcos, CA, 92069, (619) 945-2412. Fax: (619) 630-1066. Owner: Doug Moody.
Label(s): (Owned) Clock, Hollyweird Maxy Wax, Mystic, Mystic CD, Mystic Cassettes, Super Seven Seven Inch, Thrash, (Distributed) Mary Ann CD, Mary Ann Tapes.
US Reps.: Doug Moody Prodns. (CA).

N

N.A.M.E. Brand Records, 2218 Rosewood Ave., Richmond, VA, 23220, (804) 355-3586. Fax: (804) 355-7240. Pres.: J. Plunky Branch; Vice Pres.: P. Muzi Branch; Gen. Mgr.: Khari Branch.
Label(s): (Distributed) BlackFire.

NPG Records, 7801 Audubon Rd., Chanhassen, MN, 55317, (612) 474-8555. Fax: (612) 474-6328. Pres.: Levi Seacer, Jr.; Dir., Opns.: Juli Knapp-Winge.

NSD Records, 1012 18th Ave. S., Nashville, TN, 37212, (615) 327-7988. Fax: (615) 321-0464. Pres.: David Gibson.
Label(s): (Owned) Phono, Soundwaves.

N S R Sound Recordings, PO Box 120783, Nashville, TN, 37212, (615) 297-7483. Fax: (615) 297-7483. Co-Founder, NSR: Lou Ann Bardash; Int'l: John Milkwood; Mktg.: Doris Calvert; Art Dir.: Joe Montgomery.
US Reps.: Select-O-Hits, United Record (TN); Tower (CA).
Int'l Reps.: I.R.D. (Italy); Mushroom (Australia); Road House (Norway).

NYC Records, Inc., 275 W. Tenth St., New York, NY, 10014, (212) 627-9426. Fax: (212) 787-8438. Pres.: Mike Mainieri; Vice Pres./CFO: Steve White.

Napu Records Int'l, 231 Hesler Pl., Agana, GU, 96910, (671) 646-7764, (671) 646-7761. Fax: (671) 649-7763. Pres/CEO: Jimmy Dee; Vice Pres.: Jackie Flores; Gen. Mgr./Vice Pres. A&R: Joleen Flores.
Label(s): (Owned) Napu.

Narada Productions, Inc./Narada Media, 4650 N. Port Washington Rd., Milwaukee, WI, 53212, (414) 961-8350. Fax: (414) 961-8351. Pres.: John Morey; Mng. Partner-Narada Media: Wesley Van Linda; Dir., Mktg.: Diane Almond; Dir., European Sales/Mktg: Jaap Hoitingh.
Office(s): Jacobus Pennweg 2, Hilversum, 1217 JH, The Netherlands, (313) 523-8462, Fax: (313) 524-2090, Dir., European Sales/Mktg: Jaap Hoitingh.
Label(s): (Owned) Narada Artist Series, Narada Cinema, Narada Collection Series, Narada Equinox, Narada Lotus, Narada Mystique.
US Reps.: UNI Dist. (CA).

Nashville Country Productions, 306 Millwood Dr., Nashville, TN, 37217, (615) 366-9999. Pres.: Jack Lynch; Producer: Col. J.D. Lynch; Singer/Musician/Writer: Charlie Sizemore.
Label(s): (Owned) Jalyn, Nashville Bluegrass, Nashville Country.

Nastymix Records, 4616 47th Ave. S., Seattle, WA, 98118, (206) 292-8772. Fax: (206) 292-8727. Pres.: Ed Locke; Vice Pres. Sales/Mktg.: Bernie Horowitz; Vice Pres. Nat'l Promos.: Ramon Wells; Dir. Nat'l Radio Promo.: Nes Rodriguez; Mktg./Pub. Rel. Mgr.: Harry Akaki.
Int'l Reps.: Festival (Australia); A & M (Canada); BCM (Germany); Oct Arts (Phillipines).

Nathalie Records, 3919 Bergen Line Ave., Union City, NJ, 07087, (201) 865-4757. Fax: (201) 865-4425. Pres.: Jorge A. Lopez; Sales/Promo.: Amparo Lloyd.

Naxos of America, Inc., 1165 Marlkress Rd., Ste. E & F, Cherry Hill, NJ, 08003, (609) 751-4744. Fax: (609) 751-7721. Pres.: Douglas B. King; Vice Pres., Sales: Henry Moyer; Gen. Mgr.: Mark J. Miller; Opns. Admin.: Joan F. Miller.
Label(s): (Owned) Naxos, (Distributed) Decapo, Donau, Lydian, Marco Polo, White Cloud, Yellow River.

Nesak Int'l, 460 Rigedale Ave., East Hanover, NJ, 07936, (201) 386-5670. Fax: (201) 386-5679. Pres.: Martin Kasen; Gen. Mgr.: Gail Kenney.
Label(s): (Owned) Kado, Nesak.

Neurodisc Records, 3540 S. State Rd. #7, Ste. 201, Miramar, FL, 33023, (305) 963-0555. Fax: (305) 964-1117. Mktg./Promo.: John Wia; A&R: Thomas O'Keefe.
Label(s): (Owned) Pound.

New Albion Records, 584 Castro St. #515, San Francisco, CA, 94114, (415) 621-5757. Fax: (415) 621-4711. Pres.: Foster Reed; Sales/Promo.: Michael Wilpizeski; Royalties Admin.: Martha Chesley.

New Trix Records, Inc., Cottekill Rd., Cottekill, NY, 12419, (914) 687-9573. Pres.: Peter B. Lowry; Vice Pres.: Robbie Casey.
Label(s): (Owned) New Trix, Old Dog.

New World Presents, 6290 W. Sunset Blvd., Ste. 625, Hollywood, CA, 90028, (213) 871-8644. Contact: Kiko Vargas, Jr.

New World Records — Recorded Anthology of American Music Inc., 701 Seventh Ave., 7th Floor, New York, NY, 10036, (212) 302-0460. Fax: (212) 944-1922. Pres.: Herman Krawitz; Managing Dir.: Paul Marotta; Dir. A&R: Howard Klein.

Newport Classic Ltd., 106 Putnam St., Providence, RI, 02909, (401) 421-8143. Fax: (401) 421-8154. Pres.: Lawrence J. Kramen; Vice Pres.: Shelley Kraman; Vice Pres. A&R: Jackson Braider.
Label(s): (Owned) Newport Classic, Newport Classic Auracle, Newport Classic Premier.

Next Plateau Records, Inc., 1650 Broadway, Ste. 1103, New York, NY, 10019, (212) 541-7640. Fax: (212) 315-0286. Pres.: Eddie O'Loughlin; Exec. Vice Pres./Gen. Mgr.: Jenniene Leclercq; Vice Pres. Opns.: Dale Roadcap; Comptroller: Michael Healy; Sales/Prodn. Mgr.: Judy Herman; Promo Mgr.: Heidi Spiegel.
Label(s): (Owned) Next Plateau, (Distributed) Soundcheck.
US Reps.: Accoc. Distributors (AZ); CRD (CA); JFL Distributors (FL); Music Craft (HI); M.S. Distributors (IL); Frankie's Music (LA); Schwartz Brothers (MD); Malverne Distributors (NY); Select-O-Hits (TN); Music Craft Distributors (HI).

Joseph Nicoletti Music Co., PO Box 2818, Newport Beach, CA, 92659, (714) 494-0181. Fax: (714) 494-0982. Pres.: Joseph Nicoletti; A&R: Eliza Lorenzo; Promo.: Herb Franklyn; Australia: David Catford; United Kingdom: Alan Whitfield; Spain: Maro Spanno.
Label(s): (Owned) California Int'l, Creative Network, Inc., Global Village Music Co.
Int'l Reps.: Creative Network (Australia); A. Whitfield (UK).

Nighthawk Records, 12643 Redcoat, Saint Louis, MO, 63043, (314) 576-1569. Fax: (314) 576-6960. Dir./Pres.: Robert Schoenfeld; Vice Pres. A&R/Creative Dir.: Leroy Pierson; Promo. Dir.: Tammy Edmondson.
US Reps.: Chin-Randy's, Vice Pres. Records (NY); Encore (CO); Titus, Oaks (CT); House (KS); Landmark (IL); Old Fogey, Tant Ents. (MI); Richman Bros. (NJ); RAS (MD); Silo (VT); Music Craft Dist. (HI).
Int'l Reps.: Amigo Musik (Sweden); Day & Night, Kandamerica, Melodie (France); DownBeat, Fotofon, Garageland, Irie Records (Germany); Fat Shadow, Jet Star Phonographics, Topic Records (England); Groovy Music, Munich Records, Semaphore (The Netherlands); Int'l Record Dist. (Italy).

Nightstar Records, Inc., 35 Old Castle Rd., Yarmouthport, MA, 02675, (508) 362-3601. Fax: (508) 398-2866. Mktg. Mgr.: Sarah White; Vice Pres. Label: Daniel Reida.
Label(s): (Owned) Nightstar.
US Reps.: Select-O-Hits (TN); Rock Bottom (FL); Associated (AZ; New Leaf (GA); Music N/H (NH).

Nimbus Records, Rt. 1, Box 150, Ruckersville, VA, 22968, (804) 985-8555. Fax: (804) 985-3953. Vice Pres.: Peter Elliott; A&R Dir.: Adrian Farmer; Pdct. Mgr.: Ralph Graves; Nat'l Sales Rep.: Phil Melita.

Nise Productions, Inc., 413 Cooper St., Camden, NJ, 08102, (609) 963-6400. Fax: (609) 964-3291. Controller: Frank Nise; Pres.: Michael Nise.
Label(s): (Owned) Power Up.

Nite Records, 8287 Grand View Dr., Los Angeles, CA, 90046, (213) 650-2233. Fax: (213) 650-1100. Pres.: Randy K. Nite; Vice Pres., Mktg.: Karen Fryklund; A&R Dir.: Edith Kiss; A&R: Noel Gray.
Label(s): (Owned) Nite.

No-Bull Records, PO Box 21118, Castro Valley, CA, 94546, (510) 254-2216. Fax: (510) 254-2213. CEO: Thomas Wiggins; Vice Pres. (Elite): Dr. John Guyton.
Label(s): (Owned) Elite, Nineveh, No-Bull, Persepolis.
US Reps.: Memo (CA).

No Loose Change Music, 70 Carmine St., #2F, New York, NY, 10014, (212) 741-3968. Fax: 212 929-4380. Managing Dir.: Dennis Morouse.

Northcott Productions Ltd., 594 Broadway Bldg., Ste. 1011, New York, NY, 10012, (212) 343-2660. Fax: (212) 343-2753. Pres.: Silvio Tancredi; Vice Pres.: Tommy Musto; Artist Mgmt./Devel.: Moneypenny; Sales: Drew Sadler.
Label(s): (Owned) Experimental, Fourth Floor, Suburban, Unclassified, (Distributed) Atlas, Cherri Trax, Class-X, Henry Street, Mentality.
US Reps.: WATTS, Unique, Silent, Kintesu.

Northeastern Records, PO Box 3589, Saxonville, MA, 01701, (508) 820-4440. Fax: (508) 820-7769. Pres.: L.E. Joiner; Promos. Mgr.: Julie Stoller.
Label(s): (Owned) Northeastern, (Distributed) Blue Button, Dog In A Sub, Lincoln.

November Records, 530 Broadway, New York, NY, 10012, (212) 343-0799. Fax: (212) 343-0899. Pres.: Jamie Biddle; Vice Pres., A&R: Rob Holt; Nat'l Dir., Promo.: Biff Kennedy; Nat'l Dir., Sales: Jay Perloff.

Nu-Kountry Records, 56 Ravenscroft Dr., Asheville, NC, 28801, (704) 254-8000. Contacts: Ron Weathers, Eddie Swann.

Nubian Records, 7120 Natural Bridge Rd., Saint Louis, MO, 63121, (314) 389-9900. Owner: Ralph David Atchison III; Co-Owner/Mgr.: Vicki Mariel Wooten.
Label(s): (Distributed) BMG, Big Beat, ILS, JP/Tan Yah, Luke, Mojaz, RapALot, Scotti Bro., UNI, Warner.

Nucleus Records, PO Box 111, Sea Bright, NJ, 07760, (201) 823-8718. Pres.: Robert N. Bowden; Vice Pres.: Gloria Bowden.
Label(s): (Owned) Nucleus.

O

Oakridge Recording Service, 2001 Elton Rd., Fort Worth/Haltom City, TX, 76117, (817) 838-8001. Pres.: Homer L. Sewell; Sec.: Eloise A. Sewell.
Label(s): (Owned) Crossfire, Oakridge.

Observer Records, 156 Fifth Ave., Ste. 434, New York, NY, 10010, (212) 691-5630. Fax: (212) 645-5038. Pres.: Winston "Niney" Holness; A&R: Bruce E. Colfin.

Off-Beat Records, Inc., 360 Cold Spring Ave., West Springfield, MA, 01089, (413) 781-2208, (800) 395-2328. Fax: (413) 781-2057. CEO/Pres./A&R: Barry G. Clark; Vice Pres./Mgr./A&R: Steven D. Schwachter; Admin. Asst./Promo./Pub.: Colleen Gallant.
US Reps.: Caroline Records Dist. (NY, CA); AEC Music Dist. (CT).

Oh Boy Records/Blue Plate Music, 33 Music Sq. W., Ste. 102-A, Nashville, TN, 37203, (615) 742-1250. Fax: (615) 742-1360. Pres.: Al Bunetta; Vice Pres.: Dan Einstein.
Label(s): (Owned) Blue Plate, Oh Boy, Red Pajamas.

Okapi Records, PO Box 1492, Boulder Creek, CA, 95006, (408) 338-4719. Owner: Linda Pruitt.

Okie Acres Music G, 2609 Westwood Dr., Nashville, TN, 37204, (615) 383-2435. Fax: (615) 228-3856. Owners: Lonnie Ratliff, Craig Stahl.
Label(s): (Owned) Black Crow Records, Roadkill Records, Westwood Records.

Old Homestead Records/Rutabaga Records, PO Box 100, Brighton, MI, 48116, (313) 227-1997. Pres.: John Morris; Exec. Asst.: Wilma Gray.
Label(s): (Owned) Broadway Intermission, Old Homestead, Rutabaga.

Old School Records, 179 Prospect Ave., Wood Dale, IL, 60191, (708) 616-8471. Fax: (708) 729-0431. Pres.: Peter J. Gianakopoulos; A&R Dir.: Samuel T. Sosa; Art Dir.: Virginia A. Gaura.
US Reps.: TCI (MN).

Olivia Records, Inc., 4400 Market St., San Francisco, CA, 94608, (510) 655-0364. Fax: (510) 655-4334. Pres.: Judy Dlugacz; A&R/Mktg.: Tirana Arruda.
Label(s): (Owned) Olivia, Second Wave.
US Reps.: Goldenrod (MI); Ladyslipper (NC); Dist. North America (NC); Manhattan Muse (NY); Zango Dist. (OR); Encore Dist. (CO).
Int'l Reps.: Lavender Music (Australia); Festival Dist. (Canada); WRPM (UK).

Olympus Records, Inc., 1559 W. Fifth St., Brooklyn, NY, 11204, (718) 837-7335. Pres.: Steve Camhi; Vice Pres.: Joe Badlotto, Victor Carew.

Omega Record Group, Inc., 27 W. 72nd St., New York, NY, 10023, (212) 769-3060. Fax: (212) 769-3195. Pres.: Seymour Solomon; Sales Mgr.: Duane Martuge; Controller: Marvin Glener; Opns. Mgr./Pub. Rel.: Frank Burton.
Label(s): (Owned) Bach Guild Historical Antholog, Everyman Classics, Omega Classics, Vanguard Classics, (Distributed) Everest Ultra Analog Classics, Musica Oscure.
US Reps.: Koch Int'l (NY).
Int'l Reps.: Trend Music Group (Canada); King Record (Japan); Oasis (Korea).

Omni Records, Inc., PO Box 917, Bala Cynwyd, PA, 19004, (610) 828-7030. Pres.: Steve Bernstein.
Label(s): (Owned) WMOT.

On The Rise Records, Inc., PO Box 950295, Inwood, NY, 11696, (718) 868-4781. Fax: (718) 868-4781. Pres.: Stephen Mears; Vice Pres.: Sarah Mears.

109 Records, Inc., 3 Hanover Sq., Ste. 5B, New York, NY, 10004, (212) 363-3105. Fax: (212) 363-3105. Pres.: Steven Jay Gabe; Vice Pres., A&R: Dominique.
Label(s): (Owned) OPM, 109.
US Reps.: Caroline Records, Dutch East India Trading (NY).
Int'l Reps.: Semaphore (The Netherlands).

One Step to Happiness Music (c/o Jacobson & Colfin), 156 Fifth Ave., New York, NY, 10010, (212) 691-5630. Fax: (212) 645-5038. Pres.: Andrew Tosh; A&R: Bruce Colfin.

Open Sky Records, 10735 Vernon, Huntington Woods, MI, 48070, (810) 546-7558. Fax: (810) 544-0443. Pres.: Martin Scot Kosins; Chief Engineer: Danny Dallas; Vice Pres., A&R: Joyce Jerow.
Label(s): (Owned) Nightingale, Open Sky.

The Orange Record Co., Inc., 2166 W. Broadway, Ste. 119, Anaheim, CA, 92804, (714) 639-2111. Vice Pres., A&R: Harold Shmoduquet; Assoc. Dir., A&R (SWAK): Tracy Sands.
Label(s): (Owned) Beat, Orange, Phuktup, Swak.

Orange Records, 156 Fifth Avenue, Ste. 434, New York, NY, 10010, (212) 691-5630. Fax: (212) 645-5038. Pres.: David Peel; Vice Pres. A&R: Jeffrey E. Jacobson; Counsel: Bruce Colfin.
Label(s): (Owned) Orange, RLF.

Orbit Records, PO Box 120675, Nashville, TN, 37212, (615) 255-1068. Pres.: Ray McGinnis.
Label(s): (Owned) Orbit.

Order Records, 441 E. Belvedere Ave., Baltimore, MD, 21212, (410) 435-0993. Fax: (410) 435-3513. Pres.: Jeff Order; Gen. Partner: Joyce Klein.

The Organ Literature Foundation, 45 Norfolk Rd., Braintree, MA, 02184, (617) 848-1388. Pres.: Henry Karl Baker.
Label(s): (Owned) Doric, (Distributed) Festivo, Gallo, Grosvenor, Motette, Piccadilly, Prezioso, Sinus, Sovereign, Sterndale.

Origin Jazz Library, 330 California, Ste. 302, Santa Monica, CA, 90403, (209) 683-4795. Owner: Bill Givens.
Label(s): (Owned) BX, Origin Jazz Library, (Distributed) Golden Era, Sunbeam Soundtrack, Testament, Texas Rose.
US Reps.: City Hall (CA); Rounder (MA).

Original Cast Records, PO Box 496, Georgetown, CT, 06829, (203) 544-8288. Owner: Bruce Yeko; Vice Pres.: Jennifer Yeko.
Label(s): (Owned) Original Cast, (Distributed) Broadway Baby, Film Score, Take Home Tunes.

Original Sound Records, 7120 Sunset Blvd., Hollywood, CA, 90046, (213) 851-2500. Fax: (213) 851-8162. Pres.: Art Laboe; Exec. Vice Pres.: Paul Leo Politi; Nat'l Sales: Nanette Leone.
Label(s): (Owned) Original Sound, (Distributed) Now, Starla.

Orinda Records, PO Box 838, Orinda, CA, 94563, (510) 833-7000. Fax: (510) 829-0734. Chrmn., The Board: Michael Robert Phillips; A&R Dir.: Harry Balk.
Label(s): (Owned) Orinda.

Outstanding Records, 7072 Blue Sails Dr., Huntington Beach, CA, 92647, (714) 842-8635. Owner: Earl Beecher.
Label(s): (Owned) Morrhythm, Outstanding.
US Reps.: Abbey Road (CA).

Overture Records, 23309 Beck Rd., Novi, MI, 48374, (810) 349-0115. Fax: (810) 349-9140. Pres.: Scott Santos; Vice Pres.: Laury Ruby; A&R: Richard Ruby; Press/Promos.: Stephanie Klein.
Label(s): (Owned) Overture.

Oxymoron P & D, Inc., PO Box 3366, Lynwood, WA, 98046, (206) 349-1203. Fax: (206) 349-1166. Pres.: C.F. Klammer; Vice Pres.: Doug Lexa; Vice Pres.: Dave Love.

Ozark Opry Records, PO Box 242, Osage Beach, MO, 65065, (314) 348-3383. Pres.: Joyce Mace; Chief Engineer: Jim Phinney.
Label(s): (Owned) K.R.C.

P

PDS Communications, Inc., PO Box 412477, Kansas City, MO, 64141, (800) 473-7550, (816) 523-5100. Fax: (816) 523-5131. Pres./CEO: Pete Shivers; Vice Pres. A&R/Gen. Mgr.: Derrick Peters; Dir. Sales/Mktg.: Will Shaw; Mgr./A&R: Lloyd Stewart.
Label(s): (Owned) PDS, Universal Jazz, (Distributed) ADJ's House, PDS Associated, Paradigm, Pryme Tyme.

P.M. Records, Inc., 176 Irving Pl., Basking Ridge, NJ, 07920, (908) 604-6275. Fax: (908) 604-6298. Pres.: Gene A. Perla.
Label(s): (Owned) P.M., Plug.

Painted Smiles Records, 74-09 37th Ave., Ste. 420, Jackson Heights, NY, 11372, (718) 898-6964. Pres.: Ben Bagley.

Pair Records, 560 Sylvan Ave., Englewood Cliffs, NJ, 07632, (201) 894-8700. Fax: (201) 894-8630. Sales/Mktg./Essex Ent.: Ted Wolff; Mng. Partners/Proj. 3: Sam Goff, Richard Greener; Nat'l Dir. Sales/Mktg.: Martin Basart; Gen. Mgr./Vox Music: Irwin Katz.
Label(s): (Owned) Allegretto, Buddah, Essex, Family Classics, JCI, Maestro, Music Masters Series, Musique d'Or, Pair, Project 3, Special Music Co., Special Music Co., Stradivari, Takoma, Vox, Vox Box, Vox/Cameo, Vox Cameo Classics, Vox Legends, Vox 90s, Vox/Turnabout, Vox Unique, (Distributed) CEMA Special Products, Camden, Four Star, Hob, Iliad/Odyssey, Kem Disc, PolyGram Special Products.

Palomar Records, PO Box 1233, Santa Monica, CA, 90406, Pres.: Bobby Manrique; A&R: Chris Manrique.

Pandisc Music Corp., 843 Washington Ave., Miami Beach, FL, 33139, (305) 538-4880. Fax: (305) 538-9187. Pres.: Bo Crane; Dir. Finance: Gail Porter; Dir., Crossover Promo.: Kara Sue Strulowitz.
Label(s): (Owned) Jamarc, Oops!, Pandisc, (Distributed) Breakaway, Cut-It-Up, Cut-It-Up Def, Tropical Wave.

Pandora/Synthe Records, PO Box 2281, Westover, WV, 26505, Pres.: Gilbert Trythall.
Label(s): (Owned) Synthe.

Panini Records, Inc., PO Box 381, Hana, HI, 96713, (808) 248-8229. Fax: (808) 248-8029. Pres.: Steven O. Siegfried.
Label(s): (Owned) Panini.
US Reps.: Private Music (CA).
Int'l Reps.: Demon Records (U.K.).

Pantera Group Enterprises, 940 Lincoln Rd., Ste. 201, Miami Beach, FL, 33139, Pres.: Ismael Garcia; Exec. Asst.: Gladys Perez; Producer: Rique Alonso.

Paradise Records/BMG, Mercantil Plaza Bldg., Ste. 516, Hato Rey, PR, 00918, (809) 759-8925. Fax: (809) 759-7715. Gen. Mgr.: Frank Torres; Asst. Mgr.: Omayra Torres; Sales: Eddie Fajardo; Promo.: Luis E. Gonzalez.
Label(s): (Owned) Paradisc.
US Reps.: BMG U.S./Latin.

Paradise Lost Records, PO Box 710726, Houston, TX, 77271, (713) 575-0810. Fax: (713) 575-0915. Pres.: Darryl J. Menkin; Artist/Media Rel.: Anne M. Armogida; Mktg./Promo.: Paula Raif.
Label(s): (Owned) Sound Virus, T Bone Records.
Int'l Reps.: Semaphore (Holland); Overdrive (Japan).

Paris Records, PO Box 2250, Canoga Park, CA, 91306, (818) 883-8224. Owner: Jeff Gordon; Vice Pres./A&R Dir.: Champ Gordon; A&R: Barney Gordon.

Parrot Fish Records, #2 Store Tvaer Gade, Saint Thomas, VI, 00801, (809) 776-4514. Fax: (809) 776-4514. Pres.: Larry Braga.
Label(s): (Distributed) Gutu Music.

Pathways of Sound, Inc., 6 Craigie Cir., Cambridge, MA, 02138, (617) 354-6190. Pres.: Joe Berk; Mktg. Dir.: D.C. Littlefield.
Label(s): (Owned) Credo, Pathways Of Sound.

Patriot Records, 3322 West End Ave., 11th Floor, Nashville, TN, 37203, (615) 383-1800. Fax: (615) 269-2059. Pres./CEO: Jimmy Bowen; Gen. Mgr.: Bruce Greenberg; Vice Pres., Promo.: Sam Cerami; Dir., Creative Servs.: Susan Collier.
Label(s): (Owned) Patriot.

Peach Town Record Co., 3625 Sulene Dr., Atlanta, GA, 30349, (404) 761-8626. Pres.: William N. Freeman; Vice Pres.: Mike Freeman; Treas.: Doris Freeman.

Pegasus Records, 1609 Congress Rd., Eastover, SC, 29044, (803) 776-8397. Pres./A&R: Howard A. Knight, Jr.; Vice Pres.: Robert A. Knight.
Label(s): (Owned) Boss, Colonial, HKE, Wago, (Distributed) Grape.
US Reps.: Action Dist. (MD).

Pentacle Records, PO Box 60135, Midland, TX, 79711, (915) 563-2810, (915) 590-7826. Pres.: J. Gordon Lunn; Exec. Producer: A.P. Hindjos.

Periscope Record Co., 129 Bishop St., Brockton, MA, 02402, (508) 588-6348. Pres./Promo.: Edward M. Hurvitz; Sales Mgr.: Linda S. Berman; A&R: Ed Michaels.
Label(s): (Owned) Mazel, Shayna, Streke.

Perpetua Records, 10391 Jefferson Blvd., Culver City, CA, 90232, Pres.: Ken Kreisel.
Label(s): (Owned) Perpetua.

Perspective Productions, 35 Forest View Dr., Providence, RI, 02904, (818) 763-2028. Pres.: Richard Doyle.

Peter Pan Industries, Inc., 88 St. Francis St., Newark, NJ, 07105, (201) 344-4214. Fax: (201) 344-0465. Pres./CEO: Donald Kasen; Exec. Vice Pres.: Abe Rosenblatt; Sr. Vice Pres. Pdct. Devel.: Joseph Porrello; Sr. Vice Pres., Sales: Shelly Rudin; Dir., Int'l Bus. Affairs: Kathleen Theiringer; Dir., Mktg./Pub. Rel.: MaryLou Bond.
Label(s): (Owned) Compose, JA, Peter Pan, (Distributed) Aurophon, Discover, Inakustik, Rego.
Int'l Reps.: Rainbow Pdcts. (Australia); Clear Vision (U.K.); Video Film (The Netherlands).

Phantom Productions, Inc., 11051 Tangleridge Cr., Austin, TX, 78736, (512) 288-1044. Fax: (512) 288-4748. Dir.: Martin Theophilus; Dir.: Chris Theophilus.
Label(s): (Owned) Phantom.

Philo Records, 1 Camp St., Cambridge, MA, 02140, (617) 354-0700. Fax: (617) 491-1970. Pres.: Marian Levy; Vice Pres.: Ken Irwin; Int'l: Bill Nowlin.
US Reps.: Rounder, Precision Sales (MA).

Phoenix Records, Inc., PO Box 121076, Nashville, TN, 37212, (615) 244-5357. Fax: (615) 244-4466. CEO/Pres.: Reggie M. Churchwell; Vice Pres.: Mark Churchwell; Sec./Office Mgr.: Laurie Stephens.
Label(s): (Distributed) Monarch, Nashville Int'l Records.

Picture Music Int'l, 1750 N. Vine St., Hollywood, CA, 90028, (213) 462-6252. Fax: (213) 467-6550.

Pinecastle/Webco Records, 5108 S. Orange Ave., Orlando, FL, 32809, (407) 856-0245. Fax: (407) 858-0007. Owner/Pres.: Tom Riggs; Vice Pres., Mktg.: Will Galley.
Label(s): (Owned) Pinecastle.
US Reps.: DNA (MA); Ernest Tubb, Select O Hits (TN); Old Fogey (MI); Paulstarr (MN); Record Depot (VA).
Int'l Reps.: B.O.M. (Japan); Mike's Country Music Room (Scotland).

Pipeline Records, Inc., 119 Engineers Dr., Hicksville, NY, 11801, (516) 681-2125. Fax: (516) 939-0154. Pres.: Mark Malmut; A&R Mgr.: George Grant.

Pipes & Strings, 3745 Lurline Dr., Honolulu, HI, 96816, (808) 735-6813. Fax: (808) 735-2781. Pres.: Susi Hussong; Contact: Susan Gillespie.
US Reps.: Lifedance Dist. (OR).
Int'l Reps.: Arylis Corp. (Canada).

P.I.R.A.T.E. Records, 6381 Hollywood Blvd., Ste. 250, Hollywood, CA, 90028, (213) 465-9814. Fax: (213) 465-5646. CEO: Tony Haynes; Vice Pres./Gen. Mgr.: Jefflyn Dangerfield; A&R Coordinator: Patrica Mitchell; Sales/Dist.: Rita Blaid; Int'l: Guy Caman.
US Reps.: California Record (CA); Malverne (NJ); Big State (TX).

Pitbull Records, 245 W. 107th St., New York, NY, 10025, (212) 807-8673. Fax: (212) 865-2675. Pres.: Robert Khozouri; Dir., Mktg.: Cadet J.; Int'l Mktg.: Luca Sartini; Sales Dir.: Kathy Laurent.

Placenta Music, Inc., PO Box 8532, Atlanta, GA, 30306, (404) 355-4242. Fax: (404) 355-0795. Pres.: Burt Wolff; Vice Pres. A&R: Joe Wolff; Int'l Mktg.: Fred Schwartz; Office Mgr.: Kirk Evans.
Label(s): (Owned) Transitions Music, (Distributed) Placenta Music.

Plain Country Records, PO Box 5412, Buena Park, CA, 90620, (909) 371-2973. Contact: Leo J. Eiffert, Jr.

Planet Earth Recording Co., 325 Rolling Rock Rd., Marietta, GA, 30067, (404) 952-2012. Fax: (404) 850-0024. Gen. Mgr.: Tim McCabe.
US Reps.: Rock Bottom Inc. (GA,FL).

Planetary Productions, PO Box 66, Boulder Creek, CA, 95006, (408) 338-2161. Fax: (408) 338-9861. Mktg. Vice Pres.: Bruce Cryer.

Platano Records, 661 Tenth Ave., New York, NY, 10036, (212) 582-4546. Fax: (212) 977-7581. Pres.: Xavier E. Hernandez; Vice Pres.: Jose Hernandez; Pub. Rel.: Martha Hernandez; Promo. Dir.: Angel Colon.

Platinum Entertainment, 2001 Butterfield Rd., Ste. 1400, Downers Grove, IL, 60515, CEO: Thomas R. Leavens; Pres.: Joe Thomas; Pres., Music Div.: Bill Gilbert.
Label(s): (Owned) CGI Records, Light Records, River North Jazz, River North Nashville, River North Records.
US Reps.: Polygram Group (NY).

Playback Records, PO Box 630755, Miami, FL, 33163, (305) 935-4880. Fax: (305) 933-4007. Pres.: Jack Gale; Vice Pres.: Lovey Gale; Sales Mgr.: Ron Elliott.
Label(s): (Owned) Caramba, Gallery II, Gallery II, Playback, Playback, Ridgewood, Ridgewood.

Playground, PO Box 133, Ojai, CA, 93024, Fax: (805) 646-5350. Pres.: Jim Pewter; Gen. Mgr.: Judy Pewter.

Pleason Records, 1727 Roanoke Ave., Sacramento, CA. 95838, (916) 925-4886. Owner: Jerry Parker.
Label(s): (Owned) Pleason.

Poetic Noise Music, PO Box 642, Times Sq. Station, New York, NY, 10108, (212) 315-5139. Contacts: Dwayne Arvinger, Rod Clemmons.

Polar Network, 270 N. Canon Dr., Ste. 1396, Beverly Hills, CA, 90210, (213) 938-4487. Fax: (213) 938-4487. Exec. Dir./Mktg.: Jeff Peri; Vice Pres./Opns.: Henry Praw.
Label(s): (Distributed) Midnight Music Management, The Right Stuff (Capitol Div.).

Polka Towne Music (Polka Music Corp.), 211 Post Ave., Westbury, NY, 11590, (514) 334-6228. Pres.: Teresa Zapolska.
Label(s): (Owned) Polka Towne.

Polydor/Atlas, 11150 Santa Monica Blvd., Ste. 1000, Los Angeles, CA, 90025, (310) 996-7203. Fax: (310) 477-0908. Pres.: Nick Gatfield; Vice Pres., Artist Devel.: Rob Gordon; A&R Dir. East Coast: Andrew Brightman; A&R Dir. West Coast: Tom Storms; Sr. Dir. Int'l A&R: Denis McNamara; Mgr. A&R: Mark Chotiner; Mgr. A&R Admin./Int'l A&R: Kam Sangha; Exec. Asst.: Luke Burland; Mktg. Asst.: Tripp Dubois.

Polydor Records, 1222 16th Ave. S., Third Floor, Nashville, TN, 37212, (615) 329-4434. Pres.: Harold Shedd; Vice Pres., A&R: Buddy Cannon; Vice Pres., Mktg.: Steve Miller; Vice Pres., Promo.: Ralph Carroll.

PolyGram Classics & Jazz, 825 Eighth Ave., New York, NY, 10019, (212) 333-8000. Fax: (212) 333-8402. Pres.: Christopher Roberts; Sr. Vice Pres., Mktg/Sales: Lynne Hoffman-Engel; Sr. Vice Pres., Prod. Devel.: Peter Munves; Vice Pres., PR/Devel.: Nancy Zannini; Vice Pres., Finance/Admin: Pat Clancy; Vice Pres./Gen. Mgr.VERVE: Chuck Mitchell; Vice Pres., A&R, VERVE: Richard Seidel; Vice Pres., A&R, VERVE: Guy Eckstine; Vice Pres., Philips Classics: Lisa Altman; Vice Pres., Deutsche Grammophon: Karen Moody; Vice Pres., London: Steven Winn.
Label(s): (Owned) Argo, L'oiseau lyre, Deutche Grammonphon, London, Mecury Living Presence, Philips Classics, Point, Verve, Verve Forecast.

PolyGram Label Group, 825 Eighth Ave., New York, NY, 10019, (212) 333-8000. Fax: (212) 333-8249. Pres./CEO: M. Richard Asher; Exec. Vice Pres., Mktg./Sales: Robert Jamieson; Vice Pres., Prodn.: Ruth Cisero.
Office(s): 11150 Santa Monica Blvd., Ste. 1100, Los Angeles, CA, 90025, (310) 996-7200, Fax: (310) 477-7622, Branch Mgr.: Bill Follett, Sales Mgr.: Rick Rieger; The Commerce Ctr., 7701 Greenbelt Rd., Greenbelt, MD, 20770, (301) 441-1670, Fax: (301) 441-2871, Branch Mgr.: Jeff Moskow, Sales Mgr.: John Kiernan; 13260 E. Eleven Mile Rd., Warren, MI, 48089, (313) 755-6400, Fax: (313) 755-6408, Branch Mgr.: Bill Schulte, Sales Mgr.: Bill Twyman; 2800 River Rd., #120, Des Plaines, IL, 60018, (708) 298-9700, Fax: (708) 298-9711, Branch Mgr.: Bob Colosi, Sales Mgr.: John McNamara; 3800 W. 80th St., Bloomington, MN, 55431, (612) 831-7847, Fax: (612) 835-6796, Branch/Sales Mgr.: Mike Gleason; 80-02 Kew Gardens Rd., Sixth Floor, Rego Park, NY, 11374, (718) 261-2227, Fax: (718) 793-0094, Branch Mgr.: Don DiMatteo, Sales Mgr.: Mitch Imber; 800 W. Cummings Park, Ste. 2900, Woburn, MA, 01801, (617) 933-8155, Fax: (617) 933-2453, Branch Mgr.: Paul Wennik, Sales Mgr.: Paul Foley.
Label(s): (Distributed) Alpha Int'l Records, Megaforce Entertainment, Morgan Creek Records, Motown Records (NY), Motown Records (L.A.), Perspective Records, Tabu Records, Victory Music.

PolyGram Latin America, 2601 S. Bayshore Dr., Ste. 1800, Coconut Grove, FL, 33133, (305) 285-9098. Pres.: Manolo Diaz; MD, Polygram Latino: Salvador Perez-Munoz; Dir., Latin Artists Mktg.: Paul Ehrlich; Dir., Int'l Artist Mktg.: Marya Meyer; Regional Controller: Andrew Stokoe.
Label(s): (Owned) A & M, Island, Mercury, Mercury Latino, Mercury Nashville, Motown, Polydor, PolyGram Latino.

PolyGram Latino U.S., 6303 Blue Lagoon Dr., Ste. 210, Miami, FL, 33126, (305) 265-2360. Fax: (305) 264-0160. Managing Dir.: Salvador Perez; Promo. Dir.: Rogelio Macin; Sales Dir.: Missile Mike; Sales Dir., Latin Accts.: Ezequiel Cuevas; Controller: Al Hernandez.
Label(s): (Owned) A&M, Mercury Latino, Motown, Philips, Polydor, (Distributed) Sonografica, West Side Latino.

Pop Record Research, 10 Glen Ave., Norwalk, CT, 06850, (203) 847-3085. Pres.: Gary Theroux; Sales Mgr.: Joan Holpuch; Vice Pres. A&R: Richard James.
Label(s): (Owned) GTP, Surf City, (Distributed) Bob.

Pops Neon Enterprises, PO Box 4125, West Hills, CA, 91308, (818) 608-2994. Fax: (818) 712-9338. Pres./Dir., Prodn.: Steve Hobson; Vice Pres.: Jan Halliday.
Label(s): (Owned) Pops Neon Records.

Posh Boy, PO Box 4474, Palm Desert, CA, 92261, (619) 341-8264. Fax: (619) 341-8264. Owner: Robbie Fields.
Label(s): (Owned) Posh Boy.
US Reps.: Get Hip! (PA); Rhino (CA).
Int'l Reps.: Musical Tragedies (Germany).

Positive Feedback Communications, 4010 N. Bend Rd., Cincinnati, OH, 45211, (513) 661-8810. Pres.: Shad O'Shea.
Label(s): (Owned) Fraternity.

Positive Music Records, Inc., 10323 Waverly Woods Dr., Ellicott City, MD, 21042, (410) 750-3813. Fax: (410) 750-1897. Pres.: Ken Navarro; Vice Pres.: Kristin Leonhard; Dir., Radio/Retail Promo.: Ken Davis.
Label(s): (Distributed) Sir.

Postcards, 225 Lafayette St., Room 604, New York, NY, 10012, (212) 966-6083. Fax: (212) 966-7457. Pres.: Sibyl R. Golden; Dir. A&R: Ralph Simon.
Label(s): (Owned) Postcards, Inc.
US Reps.: Koch Int'l (NY).
Int'l Reps.: Media 7 (France); Bellaphon Int'l (Germany); IRD (Italy); Plainishare (Switzerland); Dureco (Netherlands); Super Stop (Japan).

Pound Records, 3590 S. State Rd. #7, Ste. 201, Miramar, FL, 33023, (305) 963-0555. Fax: (305) 964-1117. Mktg./Promo.: John Wai; A&R: Thomas O'Keefe.

Pow Wow Records, Inc., 1776 Broadway, New York, NY, 10019, (212) 245-3010. Fax: (212) 956-2326. Pres.: Herb Corsack; Vice Pres.: Judy Cacase; Promo. Dir.: Madison Bedard.
Label(s): (Owned) Pow Wow.
US Reps.: Big State Dist. (TX); California Record Dist. (CA); Malverne Dist. (NJ); M.S. Dist. (IL); Music Craft Dist. (HI); Select-O-Hits (TN); Universal Record Dist. (PA).
Int'l Reps.: Trend Music Group (Canada).

Power Records, 6251 Smithpoint Dr., Ste. 430, Bldg. A, Norcross, GA, 30071, (404) 446-1042. CEO/Pres.: Leroy McMath.
Label(s): (Owned) Power Artist, Reality, (Distributed) Power Music Group.

Powerhouse Records, PO Box 2455, Falls Church, VA, 22042, Fax: (703) 536-6285. Pres./Owner: Tom Principato; Promos.: B.J. Garrett.
US Reps.: Ichiban (GA).

Prairie Music Records Ltd., 203 Antique City Dr., Walnut, IA, 51577, (712) 784-3001. Fax: (712) 784-2010. Pres./Dir.: Sheila Everhart.
Label(s): (Owned) Prairie Music Records Ltd.

Praise Records (c/o Jacobson & Colfin P.C.), 156 Fifth Avenue, Ste. 434, New York, NY, 10010, (212) 691-5630. Fax: (212) 645-5038. A&R: Marc Warzecha.
Label(s): (Owned) Praise.

Praxis Int'l, 1700 Hayes St., Ste. 302, Nashville, TN, 37203, (615) 320-1200. Fax: (615) 327-9455. Co-Pres.: Jack Emerson.

Preludium Records, 12 Tudor Ln., Trumbull, CT, 06611, (203) 261-5216. Fax: (203) 268-9124. Pres.: Armando Sciascia; Gen. Mgr.: Tom Morrison; Vice Pres. A&R: Aliki Andris.

Prescription Co., 5 Slocum Ave., Port Washington, NY, 11050, (516) 767-1929. Pres./Owner: David F. Gasman; Exec. Vice Pres.: John Bradley; Vice Pres. A&R: Kirk Nordstrom; Vice Pres., Sales: Bruce Brennam; Tour Coord.: Bill Fearn.
Label(s): (Owned) Prescription.

Prettyboy Records, 935 E. Wadsworth Ave., Philadelphia, PA, 19150, (215) 247-8911, (215) 355-8225. Fax: (215) 355-3980. Pres.: Stephen C. Kelly; Vice Pres.: Thomas J. Kennedy.

Prime Records, 900 Refugio St., Miramar, PR, 00907, (809) 723-9952. Fax: (809) 725-3136. Pres.: Jorge Oquendo; Mgr.: Johnny Oquendo.
Label(s): (Owned) Prime.
US Reps.: BMG.
Int'l Reps.: BMG.

Prince/SF Productions, 1135 Francisco St., Ste. 7, San Francisco, CA, 94109, (415) 775-9627. Fax: (415) 776-1339. Artists Rep.: Ken Malucelli; Admin. Asst.: Heidi Waterman.
Label(s): (Owned) Auriga, Christmas.

Priority Records, Inc., 6430 Sunset Blvd., Ste. 900, Hollywood, CA, 90028, (213) 467-0151. Fax: (213) 856-8796. Pres.: Bryan Turner; Sr. Vice Pres., Sales: Mark Cerami; Exec Vice Pres Int'l Aff: Stephen Drath; Sr. Vice Pres., Promotion: Nancy Levin; Vice Pres., Mktg.: Alyssa Pisano; Exec. Dir., Promos.: Eric L. Brooks; Dir., Publicity: Lillian Matulic; A&R: Ern Llamado; Vice Pres. Manufacturing/Operatio: Talin Kouyoumdjian; Vice Pres./Sales-Dallas: David King; Dir., Mktg./Creative: Melisa Wolfson.
Label(s): (Owned) Metal Blade, Priority Rocks, Rhythm Safari, (Distributed) Rap-A-Lot, Rhyme Syndicate.

Private Music, 9014 Melrose Ave., Los Angeles, CA, 90069, (310) 859-9200. Fax: (310) 859-7408. Pres./CEO: Ron Goldstein; Sr. Vice Pres., Finance: Giulio Proietto; Vice Pres.,Publicity: Karen Johnson; Vice Pres., Mktg./Sales: Steve Macon.

Prodiscos USA, Inc., PO Box 162455, Miami, FL, 33116, (305) 597-0207. Fax: (305) 597-0208. Pres.: Alejandro Jaen; Vice Pres./Promo. Dir.: Cecilia Rodriguez; Admin.: Raquel Ledesma; Press Dept.: Alvaro Ramal; Sales Dir.: Ana Jaen; Promo. Dir.: Lucy Garcia.

Profile Entertainment, 740 Broadway, 7th Floor, New York City, NY, 10003, (212) 529-2600. Fax: (212) 420-8216. Pres.: Steven Piotnicki; Sr. Vice Pres./Int'l A&R: Gary Pini; Sr. Vice Pres., Mktg./Promo: Fred Feldman; Vice Pres., Artist/Media Rel.: Tracey Miller; Dir./Purchasing & Prod.: John Wladar; Dir./Mgmt. Info. Systems: Robert Anderson.
Office(s): 8730 Sunset Blvd., Ste. 270, Los Angeles, CA, 90069, (310) 659-7999, Fax: (310) 659-3516, A&R Mgr-West Coast: Dave Moss; White Swan House, Bennet St., London, W4 28H, United Kingdom, 01144819956229, Fax: 01144817428469, Managing Dir.: Andrew Cleary.

Propinquity Records, PO Box 9036, Denver, CO, 80209, (303) 697-8908. Fax: (303) 697-8908. Owner: Carla Sciaky; Bus. Mgr.: Dan Prendergast.

Pullen-Miles Entertainment Consultants, 14016 Evers Ave., Compton, CA, 90222, (310) 329-5694. Pres./A&R: Robert E. Miles; A&R Consultant: Shon Taylor.
Label(s): (Owned) Janet Marie, P-M Street.

B.T. Puppy Records, 155 E. 29th St., New York, NY, 10016, (212) 683-8420, (310) 652-6673. Fax: (212) 683-8420. Pres.: Rusti Wolintz; Promo./A&R: Noah Margo; Exec. Dir.: Maxine Margo; Vice Pres.: Phil Margo; Vice Pres.: Mitch Margo.
Label(s): (Owned) Lost Tribe.
US Reps.: MS.

Pure & Simple Music, 6 Rosario Shores Rd., Eastsound, WA, 98245, (206) 376-5230. Fax: (206) 376-4894. Pres.: Christopher Peacock; Vice Pres., A&R: Jaylin Chung.
Label(s): (Owned) Pure & Simple.
US Reps.: Miramar (WA).

Pure White Dove/Gift of Grace Music, PO Box 258, Northfield, MN, 55057, (800) 798-8273, (507) 526-5678. Fax: (507) 526-2895. Pres.: John Hager.
Label(s): (Owned) Gift of Grace Music, Pure White Dove.

Pyramid Records, PO Box 140316, Nashville, TN, 37214, (615) 889-6675. Owner: Jimmy Kish.

Pyramida Records, PO Box 52217, Houston, TX, 77052, (713) 223-8607. Fax: (713) 223-1520. Attorney: Otha T. Carpenter; Dir., Sales/Dist.: Laverne Walker.
US Reps.: Pyramida Records Dist. (TX).

Q

Qbadisc, PO Box 1256, Old Chelsea Station, New York, NY, 10011, (212) 620-0320. Fax: (212) 243-1089. Contacts: Ben Socolov, Ned Sublette.
Label(s): (Owned) Qbadisc, (Distributed) Excellent.

Quagmire the Label, PO Box 2383, Los Gatos, CA, 95031, (408) 354-9191. Contacts: David Beach, Tim Alexander.
US Reps.: Instinct, Landmark (CA); Landmark (GA)(NJ).

Quality Records, Inc., 15260 Ventura Blvd., Ste. 980, Sherman Oaks, CA, 91403, (818) 905-9250. Fax: (818) 905-7533. Pres.: Russ Regan; Contact: Dan Kliman.

Quicksilver/Increase Records, 6860 Canby Ave., Ste. 118, Reseda, CA, 91335, (818) 342-2880. Fax: (818) 342-4029. Pres.: Howard L. Silvers; Dir., Mktg.: Sol Greenberg; Dir., Mktg.-Video: David Greenman; Dir., Mktg.-Gospel: Migon Lewin.
Label(s): (Owned) GMG, Increase, Quicksilver, (Distributed) Best, Gospel Train, Smoke Stack Lighting.
Int'l Reps.: K-Tel Int'l (MN); Select-O-Hits (TN); Twinbrook (NY).

Qwest Records, Inc., 3800 Barham Blvd., Ste. 503, Los Angeles, CA, 90068, (213) 874-3028. Fax: (213) 874-5049. Dir. Artist Relations: Joann Tominaga; Dir. A&R, East Coast: Lisa Morris; Vice Pres. A&R: Raoul Roach.
US Reps.: Warner Bros. Records (CA).

R

RAS Records, 2447 Linden Ln., Silver Spring, MD, 20910, (301) 588-9641. Fax: (301) 588-7108. Pres.: Gary Himelfarb; Buyer: Steve Cornwell; Sales Mgr.: Tim Harris; Mktg. Dir.: Mark C. Dickinson.
Label(s): (Owned) RAS, (Distributed) Ariwa, Grapevine, Live & Learn.
US Reps.: CRD, Eastern Pacific, Eurpac, Music For Little People, Zango (CA); Encore (CO); Bassin's, HL, JFL (FL); Gemini, Nova (GA); Music Craft (HI); Rounder (KS,MA); MS (IL); JEK (MD); Performance, Richmond Bros. (NJ); Action (OH); Select-O-Hits (TN); MDI (TX); Eurpac (VA); Silo (VT).
Int'l Reps.: Amalthea (Sweden); Greensleeves, Jet Star (U.K.); IRD (Italy); Ixthuluh (Austria); Media 7, Melodie (France); Munich, Semaphore (The Netherlands); Music Dist. (Norway); Pozitik Tanitim (Turkey).

RBW Record Co., PO Box 14187, Parkville, MO, 64152, (816) 587-5358. Fax: (816) 421-6095. Pres.: Russell E. Wojkiewicz.
Label(s): (Owned) Blue City, RBW.

RCA Records, 1540 Broadway, 36th Floor, New York, NY, 10036, (212) 930-4000. Fax: (212) 930-4449. Pres/CEO-BMG Ent. North America: Strauss Zelnick; Chrmn., BMG-North America: Michael Dornemann; Vice Pres./Sales: David Fitch; Sr. Vice Pres./Nat'l Promo.: Butch Waugh; Sr. Dir., A&R: Lou Simon; Sr. Vice Pres. A&R: Dave Novike; Sr. Vice Pres., Bus./Legal Affrs.: Carol Fenelon; Vice Pres., A&R: Peter Lubin; Vice Pres., Pop Promos.: Skip Bishop; Vice Pres., Black Music Promo.: Michael Halley; Vice Pres., Finance/Admin: Mike Jason; Dir., Research/Analysis: David Israil; Publicity (Nashville): Erin Morris; Vice Pres., Publicity: Marilyn Lipsius; Nat'l Dir., Jazz: Paul Ramey; Nat'l Dir., Rap A&R: Steve Stoute; Nat'l. Dir./Urban-West Co: Dwight Bibbs; Assoc. Dir./East Coast. A&R: Peter Robinson.
Office(s): One Music Circle N., Nashville, TN, 37203, (615) 664-1200, Fax: (615) 664-1226, Chrmn./RCA Records Grp./Ns: Joe Galante, Gen Mgr., RCA/BNA Records: Randy Goodman; 6363 Sunset Blvd., Hollywood, CA, 90028, (213) 468-4000, Fax: (213) 468-4040, Sr. Dir., A&R: Bruce Flohr, Vice Pres., A&R: Bennett Kaufman.
Label(s): (Distributed) BNA Entertainment, Bluebird, Fox, Immortal, Kane Prodns., L.O.U.D., Novus/RCA, PMD, RCA Red Seal, RCA Victor, Rendezvous Entertainment, Reunion.

RCI Records, Inc., 4721 Trousdale Dr., Ste. 118, Nashville, TN, 37220, (615) 833-2052. Fax: (615) 833-2101. Pres.: Ray Roberts; Vice Pres.: Denise Carpentier.
Label(s): (Owned) Arena, Award, RCI, 21st Century.

REMI Productions, 410-100 Emmett St., Bristol, CT, 06010, (203) 584-0045. Fax: (203) 584-0045. Pres.: Rosis E. Lugo; Vice Pres./Exec. Producer: Marlyn I. Miranda.

R.E.X. Music, Inc., 229 Ward Circle, Brentwood, TN, 37027, (615) 370-8813. Fax: (615) 370-8793. Dir.: Gavin Morkel; Sales Dir.: Steve Scalet; Mktg. Dir.: Tyler Bacon.
Label(s): (Owned) R.E.X. Music, Rex Pop-U-Li, Storyville, (Distributed) Grrr, Int'l Music.

RJD Records, PO Box 12239, Las Vegas, NV, 89112, (702) 456-7724. Pres./CEO: Robert J. DiMaggio.
Label(s): (Owned) RJD, Slack.

RMM Records & Video Corp., 568 Broadway, Ste. 806, New York, NY, 10012, (212) 925-2828. Fax: (212) 925-6154. CEO: Ralph Mercado; Prodn. Mgr.: Elena Martinez; Nat'l Retail Mgr.: David Diaz; Dir., Publicity: Debra A. Mercado; Dir., Int'l Bus. Affairs: Carlos M. Gutierrez.
Office(s): 3952 N. Lincoln Ave., Chicago, IL, 60613, (312) 281-1141, Fax: (312) 281-1141; 11365 Ventura Blvd., Ste. 155, Studio City, CA, 91064, (818) 753-9696, Fax: (818) 753-9766; 8880 NW 20th St., Ste. A, Miami, FL, 33172, (305) 593-6252, Fax: (305) 593-0246; 124 W. Mulberry St., Ste. 1, San Antonio, TX, 78212, (210) 733-3806, Fax: (210) 733-3806; 1001 Ave. Ponce De Leon, Para Da 15, Santurce, PR, 00907, (809) 725-4325, Fax: (809) 721-5395.
Label(s): (Owned) RMM, RMM Merengazo, Soho Sounds, Sonero, Tropi Jazz, (Distributed) Bat, Bellaphon, King, PolyGram, Prodisc, Sony.

R-M Records, 920 McArthur Blvd., Warner Robins, GA, 31093, (912) 923-6533. Owner/Mgr.: Ray H. Melton; Mgr.: George Lovell; Producer: Bob Grady.
Label(s): (Owned) R-M.

R.O.I.R./Reachout Int'l Records, Inc., 611 Broadway, Ste. 411, New York, NY, 10012, (212) 477-0563. Fax: (212) 505-9908. Pres./Managing Dir.: Neil S. Cooper; Vice Pres. Domestic Sales: Lucas Cooper; Office Mgr.: Ingrid Tejeda; A&R, Retail, Radio: Marcus Green.
Label(s): (Owned) ROIR, (Distributed) France's Concerts, Lagoon Reggae, New Rose Blues, ROIR Europe, Windsong UK BBC in Concert.

ROM Records (Div. of Treasure Trove, Inc.), 2052 Broadway, Santa Monica, CA, 90404, (310) 828-4487. Fax: (310) 828-1584. Pres.: Keith Holzman.
Label(s): (Owned) ROM.

R & R Records, Inc., 521 Fifth Ave., 17th Fl., New York, NY, 10175, (212) 757-3636. Pres.: Rena L. Feeney; Vice Pres.: William F. Feeney; Sec.: William A. Feeney; Treas.: Chris S. Feeney.
Label(s): (Owned) Factory Beat.
US Reps.: Win Record (Long Island City, NY); Pearl Record Dist. (Brooklyn, NY).

RSO Records, Inc., 122 E. 42nd St., Ste. 810, New York, NY, 10168, (212) 975-0700. Chrmn.: Robert Stigwood.

R.T.P. Int'l, 180 Pond St., Cohasset, MA, 02025, (617) 383-9494. A&R: Rik Tinory, Claire Babcock, Richard Tinory, Jr.
Label(s): (Owned) R.T.P. Int'l, Sequel.

RTV Communications, 302-B Lewis Lane, Dania, FL, 33004, (305) 922-8020. Fax: (305) 922-7640. Pres./A&R: Robert W. Schachner.
Label(s): (Owned) Dyno Polkas, Gateway Recordings, New Age Music, Spolite, Who's Who in Jazz, (Distributed) No Hang Ups.
US Reps.: D.N.A. (MA).

RVCD, 330 W. 108th, #2, New York, NY, 10025, (212) 316-1062, (800) 448-7823. Owner: Roland Vazquez; Sr. Vice Pres.: Susan Botti.

Rabadash Records, Inc., PO Box 19384, New Orleans, LA, 70119, (504) 486-7625. Fax: (504) 484-7529. Contact: John G. Autin.

Radiola/Sandy Hook Records, PO Box C, Sandy Hook, CT, 06482, (800) 243-0987. Fax: (203) 797-0819. Contact: Craig Gallichotte.
Label(s): (Owned) Radiola, Sandy Hook.

Rag Baby Records, PO Box 193316, San Francisco, CA, 94119, (510) 486-2052. Fax: (510) 486-2015. Co-Owners: Bill Belmont, Joe McDonald.
Label(s): (Owned) Tape Talk.

Railroad Records, 1231 Druid Pl., NE, Atlanta, GA, 30307, (404) 522-3725. Fax: (404) 525-7182. Pres.: Paul Cornwell; Promo Dir.: Meredith Haun; Sales/Mktg.: Gregory B. Dubno.
US Reps.: Carolin Records, Dutch East India (NY); Action Music (OH); M. S. Dist. (IL).

Rainmaker Records, 6138 Llano, Dallas, TX, 75214, (214) 823-3744. Fax: (214) 823-5864. Partner, Dir. A&R: Mike Swinford; Partner, Artists Mgmt.: Paul Nugent; Partner, Info. Mgmt.: David Sirbasky; Sales Mgr.: Rob Leverette.

Rains Recording Co., 1092 Flanagan Sta. Rd., Winchester, KY, 40391, (606) 744-7921. Owner/Mgr.: Jack O. Rains; Prod.: Mary B. Rains; Prod. Promos.: L. Hodges; A&R: Claude Frisby.
Label(s): (Owned) Buttilla, Nashville Allstar, Needle-Mate, Reka.

Ramex Records, Inc., 208 S. Milby St., Houston, TX, 77003, (713)223-3591. Fax: (713)223-4329. Pres.: Emilio V. Garza; Gen. Mgr.: Javier Cuevas; Sales/Promos. Mgr.: Victor Paniagua; Exec. Sales: Isabel Salazar.

Rampart Records (Division of Gordo Enterprises), 255 N. New Hampshire Ave., Los Angeles, CA, 90004, (213) 384-9586. Fax: (213) 384-0411. Owner/Gen. Mgr.: Edward L. Davis.
Label(s): (Owned) Rampart.

Rap-A-Lot Records, 12337 Jones Rd., Ste.100, Houston, TX, 77070, (713) 890-8486. Fax: (713) 890-5363. Controller: Bruce Toval; Sales Dir.: Mike Mack; Mktg. Dir.: Leroy Robinson.

Bill Rase Productions, Inc., 955 Venture Ct., Sacramento, CA, 95825, (916) 929-9181. Fax: (916) 929-4751. Owner: Shirley Rase; Pres.: Bill Rase; Prodn. Mgr.: Esther Marcroft.
Label(s): (Owned) Esar.

Raspberry Records, 3472 Cronell Pl., Cincinnati, OH, 45220, (513) 281-2945.

Rastascan Records, PO Box 3073, San Leandro, CA, 94578, (510) 357-4382. Fax: (510) 357-9323. Owner: Gino Robair.
Label(s): (Owned) Rastascan, (Distributed) Advance.
US Reps.: North Country (NY); City Hall (CA).

Rave On Productions/Records/Interactive, 50 Park Terrace East #3E, New York, NY, 10034, (212) 942-2463. Fax: (212) 942-6011. Pres.: Frank Migliorelli; Vice Pres.: Gene Campanelli; Radio/Promos.: Liza Parker; Prodn.: Fred Drachus.

Raven Music Co., 12055 First Ave. NW, Seattle, WA, 98177, (206) 367-0736. Pres.: Ron Ellis; Permissions Dept.: Nancy J. Ellis.

Raven Recording, 744 Broad St., #1615, Newark, NJ, 07102, (201) 642-7942. Fax: (201) 621-2185. CEO: Robert Ansell; Pres.: Gabrielle Roth.
Label(s): (Owned) Raven.

Razor & Tie Music L.P., 214 Sullivan St., Ste. 4A, New York, NY, 10012, (212) 473-9173. Fax: (212) 473-9174. Co-Owners: Craig Balsam, Cliff Chenfeld; Sales: Mike Rosenberg; Promo.: Seth Brandler.
Int'l Reps.: Koch Int'l.

Razzamajazz, 3700 Linden Dr., Arlington, TX, 76017, (817) 572-5016. Fax: (817) 478-1843. Owner: Jon Stutler.
Label(s): (Owned) Razzamajazz.

Re-Bop Records, 31 Hebert Rd., Montpelier, VT, 05602, (802) 223-7911. Fax: (802) 229-1834. Owners/Producers: Stephen McArthur, Diana Winn Levine.
Int'l Reps.: A&M/Polygram (CA).

Real Music, 85 Libertyship Way, Ste. 207, Sausalito, CA, 94965, (415) 331-8273. Fax: (415) 331-8278. Pres.: Terence Yallop; Exec. Vice Pres.: Gary L. Chappell; Dir., Mktg.: Annie Sammis; Dir. Sales/Opns.: Rick Jeffery.

Rebel Records, 3646-3 Aerial Way Dr., Roanoke, VA, 24018, (703) 343-5355. Fax: (703) 343-3240. Owner: David Freeman; Prodn./Promo.: Gary B. Reid.
Label(s): (Owned) County.

The Record Co., PO Box 35022, Los Angeles, CA, 90035, (213) 655-9461. Pres.: Steve Angelica.

Record-Rama Sound Archives, 4981 McKnight Rd., Pittsburgh, PA, 45237, (412) 367-7330. Fax: (412) 367-7388. Owner: Paul C. Mawhinney.
Label(s): (Owned) Ideal, Impala, VAL, (Distributed) Big Dalton.

Red Horse Productions/Revolver Records, PO Box 158304, Nashville, TN, 37215, (615) 670-6129. Fax: (615) 670-6703. Mgr.: Jean Cramer.
Label(s): (Owned) Red Horse, Revolver.
US Reps.: United Record (TN).
Int'l Reps.: Int'l Record (Italy); Bear Family (Germany); Silver Sounds (U.K.).

Red House Records, Inc., 720 Washington Ave. SE, Ste. 202, Minneapolis, MN, 55414, (612) 379-1089. Fax: (612) 379-0945. Pres.: Bob Feldman; Operations Mgr.: C.W. Frymire.
Label(s): (Owned) Red House.
US Reps.: Koch Int'l (NY).

Red Onion Records, PO Box 366, Dayton, OH, 45401, (513) 222-2413. Fax: (513) 277-3079. Pres.: Gene Mayl; Vice Pres.: Sharon Mayl; Sales Mgr.: George Ellis.

Red Rocket Records, USA, 213 12th Ave. E, Seattle, WA, 98102, (206) 322-2154. Fax: (206) 324-8124. Dir., A&R: Curtis Crawford.
Label(s): (Owned) B.F.D. Global Music, Mini Hap.

Red Rover Records, PO Box 124, Lake Bluff, IL, 60044, (708) 615-0366. Fax: (708) 615-0471. Owner: Fred Koch.
Label(s): (Owned) Red Rover.
US Reps.: Melody House (OK).

Redeem Records, 106 Dudley St., Warner Robins, GA, 31093, (912) 328-0795. Fax: (912) 929-3106. Pres.: Linda Bell; Pub. Rel. Dir.: Steve Morris; Artist Mgmt.: Kenneth Reaves.
US Reps.: Central South, Select-O-Hits (TN); Spring Arbor (MI); Salisbury Dist. (MD); M.S. Dist. (IL).
Int'l Reps.: Kingsway Music (UK).

Redeye Records, PO Box 62, Saint Joseph, MO, 64502, (816) 233-6778, (816) 593-2353. Pres.: W.D. Morgan; Vice Pres.: Jeffrey Battle; A&R: Robert B. "Buck" Orr; Mktg./Admin. Asst.: Cecelia Sten.
Label(s): (Owned) Redeye.

Redwood Records/Redwood Cultural Work, 1222 Preservation Pkwy., Oakland, CA, 94612, (510) 835-1445. Fax: (510) 835-1459. Exec. Dir.: Susan Freundlich; Gen. Mgr.: Cynthia Frenz; Dir., Recording: Sue Brown.
US Reps.: Bayside (CA); D.N.A. (MA); Encore (CO); Silo (VT).

Reference Recordings Ltd., 580 Crespi Dr., Unit I, Pacifica, CA, 94044, (415) 355-1892. Fax: (415) 355-1949. Pres.: J. Tamblyn Henderson, Jr.; Mktg. Dir.: Marcia Gordon Martin; Technical Dir.: Keith O. Johnson.
Label(s): (Owned) Reference Mastercuts, Reference Recordings.
US Reps.: Encore (CO); Titus Oaks (CT).

Rego Irish Records, Tapes & Videos, 64 New Hyde Park Rd., Garden City, NY, 11530, (800) 854-3746. Fax: (516) 354-7768. Pres.: Patrick Noonan; Mgr.: Vincent Mitchell.
Label(s): (Owned) Colleen, Rebo.

Reiter Records Ltd., 308 Penn Estates, East Stroudsburg, PA, 18301, (717) 424-9599. Pres.: Andrea B. Reiter; Vice Pres. A&R: Tito Batista; Vice Pres. Business Aff.: Stewart Rosenblum.

Release Records, PO Box 234, Saint Louis, MO, 63166, Pres.: Bob J. Bax; Exec. Vice Pres./Mktg.: Paul J. Bax.
Label(s): (Owned) Blue Brass, Release.

Relic Record Productions, Inc., PO Box 572, Hackensack, NJ, 07602, (201) 342-6475. Fax: (201) 342-5954. Co-Owners: Donn Filetl, Edward Gries.
Label(s): (Owned) Relic, (Distributed) Clifton, Crystal Ball.

Relix Records, Inc., PO Box 98, Brooklyn, NY, 11229, (718) 258-0009. Pres.: Leslie D. Kippel.
US Reps.: RED, Alliance Group (NY); Rounder (MA).

Renegade Records, 814 Conti St., New Orleans, LA, 70112, (800) 800-0550. Pres.: Steve Valentino; A&R: David Valentino.

Reprise/Warner, 3300 Warner Blvd., Burbank, CA, 91510, (818) 953-3750. Fax: (818) 953-3211. Pres.: Lenny Waronker; Sr. Vice Pres. Mktg/Promo: Russ Thyret; Sr. Vice Pres. Black Music Mktg: Ray Harris; Sr. Vice Pres./Dir. Promo: Rich Fitzgerald.

Reprise Records (Warner Brothers Records), 20 Music Sq. E., Nashville, TN, 37203, (615) 320-7525. Fax: (615) 327-4252. Pres.: Jim Ed Norman; Vice Pres., Sales: Neal Spielberg.

Reptile Records, PO Box 121213, Nashville, TN, 37212, (615) 331-7400. Pres./A&R: Scott Tutt; Promos.: Sunny Richards.
Label(s): (Owned) Reptile Records.
US Reps.: Select-O-Hits, Music City Rec. Dist., United (TN); Venus (NY).

Resounding Records, 3001 S. Federal Blvd., Denver, CO, 80236, (303) 331-2414. Pres.: Rich Harris.

Restless Records, 1616 Vista Del Mar, Hollywood, CA, 90028, (213) 957-4357. Fax: (213) 957-4355. Chrmn.: William Hein; Pres.: Joe Regis; Dir., Nat'l Publicity: Michelle Roche; Mktg. Mgr.: Lyndsey Parker; Int'l/Bus. Affairs: David Gerber; Promo./Mktg.: Rich Schmidt; A&R/Publicity: Liz Garo; Sales: Glen Firstenberg.
Label(s): (Owned) Restless, (Distributed) Clean, Hot, KK, Medium Cool, On-U Sound, Red Decibel, Spanish Fly, Twin/Tone, Vengeance.
US Reps.: A.D.A. (CA).
Int'l Reps.: Cargo (Canada); Shock (Australia); Toy's Factory (Japan); Roadrunner (Brazil); Vital (UK); Alternation/Intercord (Germany); Media 7 (France); MNW (Scandinavia); Caroline (Spain); Dischi Ricordi (Italy); Play It Again (Benelux); Echo (Austria); C.O.D. Tuxedo (Switzerland); Penguin (Greece).

Resurgent Music, 146 S. Main St., Ste. 212, Orange, CA, 92668, (714) 939-1361. Fax: (714) 634-3926. Owner: Dan St. Marseille.
Label(s): (Owned) Resurgent Music, (Distributed) International.
US Reps.: Bayside (CA).

Retrieve Records, PO Box 1002, Asbury Park, NJ, 07712, (908) 223-6676. Pres./Owner: David H. Miller.
Label(s): (Owned) Retrieve.

Reunion Records, 2910 Poston Ave., Nashville, TN, 37203, (615) 320-9200. Fax: (615) 320-1734. Exec. Vice Pres.: Melinda Scruggs; Dir., A&R: Chris Smith; Vice Pres., Mktg.: Rob Birkhead; Dir., Sales/Dist./Int'l: Ben Howard.

Revels, Inc. (Revels Records), 1 Kendall Sq., Bldg. 600, Cambridge, MA, 01239, (617) 621-0505. Fax: (617) 621-1709. Bus. Mgr.: William H. Scheick; Dir., Mktg.: Kay Dunlap.
US Reps.: D.N.A. (MA); Silo (VT).

Revere Records, 3479 NW Yeon Ave., Portland, OR, 97210, (503) 228-9430. Fax: (503) 228-5039. Pres.: Morris McClellan; Vice Pres.: Lewis Ross; CFO: Eleanor Ross.
Label(s): (Owned) Revere, (Distributed) Earthtunes, MSP, Magic Music, Phileo, Soulo.
US Reps.: Music Design, Silo, Real to Reel, Lifedance.

Revonah Records, Rte. 17 Quickway, Ferndale, NY, 12734, (914) 292-5965. Fax: (914) 292-2313. Owner: Paul Gerry; Gen. Mgr.: Patricia Gerry.
Label(s): (Owned) Quickway Recording, Revonah, Studio 17, Tel-E-Vue.

Rhino Entertainment Co., 10635 Santa Monica Blvd., 2nd Floor, Los Angles, CA, 90025, (310) 474-4778. Fax: (310) 441-6575. CFO: Colin Beef; Pres.: Richard Foos; Sr. Vice Pres., Opns: Brian Schuman; Sr. Vice Pres. A&R: Gary Stewart; Sr. Vice Pres., Mktg.: Neil Werde; Managing Dir.: Harold Bronson; Dir., Int'l Mktg.: Peter Pasternais; Vice Pres., Legal/Bus. Affairs: Robert Emmer.
Label(s): (Owned) Forward, Rhino.

Rhythm Safari, 6430 Sunset Blvd., Ste. 900, Hollywood, CA, 90028, (213) 467-0151. Fax: (213) 856-4204. Pres.: Hilton Rosenthal; Mgr., Label Opns.: Magda Summierfield.
Label(s): (Owned) Rhythm Safari.
US Reps.: Priority (CA).

Rhythms Productions/Tom Thumb Music, 8869 Venice Blvd., Los Angeles, CA, 90034, (310) 836-4678. Pres.: Ruth S. White; Vice Pres.: David O. White; Gen. Mgr.: Marjory W. Gandelman.
Label(s): (Owned) Rhythms Productions, Tom Thumb, Watch Me Grow.
Int'l Reps.: MARQFed Int'l (Philippines).

Rice Records, 1808 West End Bldg., Ste. 825, Nashville, TN, 37203, (615) 242-2461. Fax: (615) 327-0371. CEO: Jimmy Key; Pres.: Jack J. Key.
Label(s): (Owned) Rice.

Fred Rice Productions, 48-780 Eisenhower Dr., La Quinta, CA, 92253, (619) 564-0559. Pres.: Fred Rice; Sec./Treasurer: Dorothy Rice; Sales Mgr.: Robert Rice.
Office(s): PO Box 643 48-780 Eisenhower Dr., La Quinta, CA, 92253, (619) 564-4823, Pres.: Fred Rice.
Label(s): (Owned) Amazing Grace Music, Startime Music, Western Americana, Yo-Yo Music.

Richardson Records, 1938 Baltimore Annapolis Blvd., Annapolis, MD, 21401, (410) 757-3733. Pres.: Charles A. Richardson.
Label(s): (Owned) Richardson.

Rico Records/Combo Records, 747 Tenth Ave., New York, NY, 10019, (212) 247-6330. Fax: (212) 956-7554. Pres., A&R: Ralph Cartagena; Vice Pres.: Lisa Cartagena; Nat'l Radio Promo. Dir.: Derek Cartagena; Sales Dir.: Jose Luis Alvarez; Sales Reps.: Edwin Aviles, Fred Hernandez; Vice Pres./Nat'l Promo.: Derek Cartegena; Nat'l Sales Dir./A&R: Lisa Cartagena; A&R/ Urban Div. Dir.: Jeffrey Cartagena.
Label(s): (Owned) Canomar, Combo, Hi-Tone, Mega, Neliz, Rico, Solo, Spanoramic, (Distributed) Heaven.
Int'l Reps.: Combo (PR); Discos Musart (Mexico); Sonolux (Colombia); Discos Manzana (Spain); OM Productions (Panama); Rica Discos (Netherlands); Clave Music (Switzerland); Disques Concord (France); Musica Tropical (Germany); Sweet Coco (Japan); Sica Peruana (Peru); Discorona (Venezuela).

Ricochet Records Ltd., PO Box 587, Farmingville, NY, 11738, (516) 472-1219. Pres.: Andy Marvel.

Ridge Runner, 84 York Creek Dr., Driftwood, TX, 78619, (512) 847-8605. Fax: (512) 847-8833. Owners: Slim Richey, Francie Jo White.
Label(s): (Owned) Flying High, Grass Mountain, Ridge Runner, Tex Grass.

Riot Records, 3210 21st St., San Francisco, CA, 94110, (415) 282-3600. Fax: (415) 282-1476. Chrmn.: Joel S. Turtle; Pres.: Ralph Tashjian; Vice Pres., A&R: Greg Kihn; Vice Pres., Promo./A&R: Greg Lanlam.

Ripete Records, Inc., 1111 S. Main St., Elliott, SC, 29046, (803) 428-3358. Fax: (803) 428-6434. Pres.: Marion E. Carter; Vice Pres.: Peter N. Smolen; Bus. Affairs: Karen F. Carter; Accts. Mgr.: Michael A. Farver.
Label(s): (Owned) Carlen, Gold Nuggets, Retroactive, Ripete, Volume, (Distributed) Gold Coast, Rockin Robin.
US Reps.: Select-O-Hits (TN); Big State (TX); Best Buy, Tracks/Blockbuster (GA).

Ripsaw Record Co., 4545 Connecticut Ave. NW, Ste. 805, Washington, DC, 20008, (202) 362-2286. Pres.: Jonathan Strong.
Label(s): (Owned) Ripsaw.

Rising Sleeves Music, Box 11181, Berkeley, CA, 94701, Owner: Joe Miller.
US Reps.: Kicking Mule (CA), The Direct Co. (CT), Better Music Co. (CA), Batside Dist. (CA).

Rising Son Records, 4 Van Devsenville Rd., Great Barrington, MA, 01230, (413) 528-1953. Fax: (413) 528-1958. Pres.: Arlo Guthrie; Vice Pres.: Jackie Guthrie; Dist./Promo.: Sue Devine.
Label(s): (Owned) Rising Son.

Rising Star Records/Publishers, 710 Lake View Ave. NE, Atlanta, GA, 30308, (404) 872-1431, (800) 247-3108. Fax: (404) 872-3104. Pres.: Barbara Z. Taylor; Vice Pres.: Marcia G. Shein; Promo/Artist Devel.: Lyndell Massengale.
US Reps.: New Leaf (GA); Music Design (WI); Mill City (MN); Bassin (FL); Valley, Pyramid Dist (CA); White Swan (CO).
Int'l Reps.: New Sounds (Italy); Serenity Sound Dist. (Canada); Oasis (Spain).

Rite-Off Records, 412 N. Orange St., Selinsgrove, PA, 17870, (717) 374-0696. Fax: (717) 374-0858. Gen. Mgr.: Terry Selders.
US Reps.: Sharkstooth (PA).

River Music, Inc., Rt. 175, Blue Hill Falls, ME, 04615, (207) 374-2208. Fax: (207) 374-2082. Pres./A&R: Paul D. Sullivan; Vice Pres.: Jillson Knowles; Promos.: Lisa M. Farrar.
Label(s): (Owned) River Music.
US Reps.: CRD (CA); Twinbrook (NY); Music Design (WI); Silo (VT).

River North Records, P.O. Box 25147, Nashville, TN, 37202, (615) 327-0770. Fax: (615) 327-0011. Pres.: Joe Thomas; Vice Pres./Gen. Mgr.: Eddie Mascolo; Vice Pres./Promo./Artist Devel.: Bobby Young; Project Coord.: Michelle Brown.

River Records, 800 SW Jefferson Ave., Peoria, IL, 61605, (309) 673-0075. Pres.: Ron C. Volz; Vice Pres. A&R: D. Scott Kramer; Sales/Promo.: Jennifer Florida; Mktg.: Kevin Tompkins.
Int'l Reps.: Christian Mktg. Canada Unlimited (Canada); GMI Music Partners BV (Europe); Christian Mktg. New Zealand (New Zealand); Christian Mktg. Pty. Ltd. (Australia); Marantha (South Africa).

Rivera Records, PO Box 1848, Orange, CA, 92668, (714) 639-0400. Fax: (714) 639-7523. Owner: Bob Rivera.
US Reps.: City Hall (CA).

Road Records, 1024 16th Ave. S., Nashville, TN, 37203, (615) 742-4780. Fax: (615) 742-4787. Pres.: Jim Femino; Vice Pres.: Mike Moore; Dir., A&R: Mieke Appel; A&R Rep.: Beckey Badgett.
Label(s): (Owned) Road.

Roadrunner Records, 536 Broadway, New York, NY, 10012, (212) 219-0077. Fax: (212) 219-0301. Pres.: Cees Wessels; Vice Pres./Gen. Mgr.: Doug Keogh; Dir., Mktg.: Derek Simon; Dir., Artist Devel.: Scott Givens; Dir., Artist Devel.: Peter Cooper; Dir., Sales: Jim Salibv; Dir., A&R: Howie Abrams; Dir., A&R: Jeff Pachman; Publicity: Susan Marcus; AOR Radio Promo.: Mark Abramson; Retail Promo.: Bob Johnson; W. Coast Promo.: Kathie Reed; SE Promo.: Susan Brown; Midwest Promo.: Michael Rivers.
US Reps.: RED (NY).

Rock Dreams, 364 Route 33, Mercerville, NJ, 08619, (609) 890-0808. Fax: (609) 588-8945. CEO: John Cardarelli; Mgr.: Robert Belviso; Buyers: James Minelli, John Bates.
Label(s): (Owned) Rock Dreams.

Rocky Mountain Records & Tapes, 2525 Arapahoe Ave., Ste. C200, Boulder, CO, 80302, (303) 442-5630.

Rococo Records, Inc., PO Box 695, Seal Beach, CA, 90740, (310) 594-6641. Fax: (310) 594-0041. Pres.: Rocco Spagnola; Dir., A&R: Kookie Wrigley, Jr.

Rodell Records, Inc., 1750 E. Deere Ave., 2nd Floor, Santa Ana, CA, 92705, (213) 960-9447, (714) 531-5786. Fax: (714) 474-7954. Pres.: Adam Rodell.
Label(s): (Owned) Club of Spade, Rodell.

Rodven, 3191 Coral Way, Ste 110, Miami, FL, 33145, (305) 442-7273, (305) 592-7055. Fax: (305) 445-7434. Vice Pres./Gen. Mgr.: Oscar Llord; Exec. Vice Pres.: Jose Martine.
Office(s): 10715 Gulfdale, Ste. 275, San Antonio, TX, 78216, (210) 342-9574, Fax: (210) 342-3917; 6255 Sunset Blvd., Ste. 606, Hollywood, CA, 90028, (213) 469-9565, Fax: (213) 469-9938; 1707 69th St., Ste. 317, North Bergen, NJ, 07087, (201) 868-2696, Fax: (201) 868-3197; 1607 Ave. Ponce De Leon, Ste. 109, Santurce, PR, 00909, (809) 725-8976, Fax: (809) 725-9253.
Label(s): (Owned) RTP, (Distributed) Love, Sonorodven, Tejano Discos, Unico, WEA Int'l Latin.

Roesch Records, 25-13 Old Kings Hwy. N., Ste. 272, Darien, CT, 06820, (203) 838-5023. Fax: (203) 838-0337. Owner: Joe Roesch; Vice Pres.: Sable Roesch.
US Reps.: Twinbrook (NY); City Hall (CA); Rock Bottom (FL); Action (OH).

Roll On Records, 112 Widmar Pl., Clayton, CA, 94517, (510) 672-8201. Contact: Edgar J. Brincat.

Rooster Blues Records, 232 Sunflower Ave., Clarksdale, MS, 38614, (601) 627-2209. Fax: (601) 627-9861. Co-Owners/Producers: Jim O'Neal, Patricia Johnson; Vice Pres., Mail Order Sales: Julie Buchanan; Vice Pres., Design/Catalogue Dept: Colin Buchanan.
Label(s): (Owned) Okra-Tone, Rooster Blues, (Distributed) Airwax, Southern Culture, Wilco.
US Reps.: Rounder Records (MA).

Roper Records, Inc., 45-15 21st St., Long Island City, NY, 11101, (718) 786-2401. Pres.: Franc Peri.
Label(s): (Owned) Roper.

Rosemary Melody Line Records, PO Box 1078, Vineland, NJ, 08360, (609) 696-0943. Pres.: Dennis Link; A&R: Greg Giannascol; Mktg.: Jay Wilson.
Label(s): (Owned) Wind Rose.

Rotten Records, PO Box 2157, Montclair, CA, 91763, (909) 624-2332. Fax: (909) 624-2392. Pres.: Ron Peterson; Vice Pres.: Spike Cassidy; Press/Video Promo. Mgr.: Cheryl Zazlow; Radio/Retail Promos. Mgr.: Mark Marshall.

Rough Luxury, 1156 Forest Ave., New York, NY, 10456, (718) 617-4783. Fax: (718) 617-4832. A&R: C. McRae.
Label(s): (Owned) New World Order.

Roughrider Entertainment, Inc., PO Box 56742, Sherman Oaks, CA, 91413, (818) 995-3468. Fax: (818) 995-7342.

Round Flat Records, 63 Lennox Ave., Buffalo, NY, 14226, (716) 838-2544. Fax: (716) 838-2544. Pres.: Curt Ippolito.

Round River Records, 301 Jacob St., Seekonk, MA, 02771, (508) 336-9703. Fax: (508) 336-2254. Pres.: Deborah Block; Vice Pres.: Bill Harley; Office Mgr.: Jane Bendavid.
Label(s): (Owned) Round River.
US Reps.: Alcazar (VT); A&M (CA).

Round Robin Records, 101 Hurt Rd., Hendersonville, TN, 37075, (615) 824-5900. Fax: (615) 824-8800. Pres.: Jim Pierce.
Label(s): (Owned) Round Robin, Strawberry, Strawboss.

Rounder Records Group, 1 Camp St., Cambridge, MA, 02140, (617) 354-0700. Fax: (617) 491-1970. Owners: Marian Leighton Levy, Bill Nowlin, Ken Irwin; Gen. Mgr.: Duncan Browne; Mktg. Dir.: Susan Piver; Promo. Dir.: Brad Paul; Contact: Michael Dunford.
Office(s): PO Box 17 04 42, Frankfurt am Main, D-60078, Germany, Dir.: Gotz A. Worner; 8-14 St. Pancras Way, London, NW1 OQG, United Kingdom, Dir.: Nick Gold.
Label(s): (Distributed) American Clave, Black Top, Bullseye Blues, Clean Cuts, Corason, Daring, Heartbeat, Lucky Seven, Messidor, Rooster Blues, Tone Cool, Varrick, World Circuit.

Rowena Records, 195 S. 26th St., San Jose, CA, 95116, (408) 286-9840. Fax: (408) 286-9845. Owners: Gradie J. O'Neal, Jeannine O'Neal.
Label(s): (Owned) Rowena.

Royal Records, PO Box 5368, Buena Park, CA, 90622, (714) 522-2383. Pres.: Jerry Smith.
Label(s): (Owned) Melodeer Music, Royal, Royal King Music, Royal Recording Co., Royal Records of America, Royal Records Int'l.

Ruby Red Records, 13126 Trail Hollow Dr., Houston, TX, 77079, (713) 781-5313. Producer: C. Lee Johnson.

Rumrunner Records, PO Box 11841, Fort Lauderdale, FL, 33339, (305) 561-4883. Fax: (305) 537-9048. Pres.: Greg Aliferis.

Run River Records, 2801 Rodeo Rd., Ste. B-570, Santa Fe, NM, 87505, (505) 438-8022. Fax: (505) 473-4718. Pres.: Larry Feinstein.

Rural Rhythm Records, 6012 N. Agnes Ave., Temple City, CA, 91780, (818) 286-9188. Pres.: Sam Passamano, Jr.
Label(s): (Owned) Rural Rhythm.
US Reps.: Uncle Jim's (CA).

Rustron Music Productions, 1156 Park Ln., West Palm Beach, FL, 33417, (407) 686-1354. Exec. Dir.: H. Rusty Gordon; Dir., A&R/Creative: Ronald Caruso; Bus. Mgr.: Davilyn Whims; Studio Dir.: Kevin Reeves.
Office(s): 33 Whittier, Poets Corner, Hartsdale, NY, 10530, (914) 761-3025.
Label(s): (Owned) Rustron, Whimsong, (Distributed) Atma Spheres, Benthic, Black Dog, CMR, C & S, Catalyst, Cosmic Wood, Florida Daze, GBP (Gary Barth Prodns.), GJP (Gordon Johnson Prodns.), Marcus, Mermaid, Moon Fox, PRMC, RCP, RVP, Road House, Shock, Silver Stream, Soul Inspiration.
US Reps.: Lady Slipper (NC); Alhambra (FL).
Int'l Reps.: Sonoexit, FM Cintos y Discos (Colombia).

Ruthless Records, 21860 Burbank Blvd., Ste. 100, Woodland Hills, CA, 91367, (818) 710-0060. Fax: (818) 710-1009. Pres.: Eric Wright; Gen. Mgr.: Jerry Hutler; Asst. to Gen. Mgr.: Gary Ballen; A&R Rep.: Terry Helier.

Rutledge Records, PO Box 526, Fort Lauderdale, FL, 33302, (305) 584-0237. C.E.O.: Johnnie Rutledge; Corp. Exec./Vice Pres.: Bonny Rutledge.

Rykodisc, Pickering Wharf, Bldg. C, Salem, MA, 01970, (508) 744-7678. Fax: (508) 741-4506. Pres.: Don Rose; Vice Pres. Sales/Mktg.: Bob Carlton; Dir., Mktg.: John Hammond; Prodn. Mgr.: Traci Swartz; Dir., Promo.: Michael Sylvia; Dir., Publicity: Carrie Svingen.
Office(s): 530 N. Third St., Minneapolis, MN, 55401, Vice Pres./CFO: Robert Simonds, Dir., Sales: Jim Bradt; Suburban Sq., Ste. 500, Ardmore, PA, 19003, Vice Pres. Bus. Affairs: Arthur Mann, Dir. Bus. Affairs: Paul Dickman.
Label(s): (Owned) Gramavision, Hannibal, Speedo, (Distributed) Tried & True.
US Reps.: The REP Co. (MN).

S

SFL Tapes & Discs, PO Box 120316, Nashville, TN, 37212, (615) 356-4684. Fax: (615) 356-4666. Pres.: John Lomax, III.
Label(s): (Owned) SFL.
Int'l Reps.: Massive Records (Australia).

SRI Records Group, 120 Golden Isles Dr., Hallandale, FL, 33009, (305) 458-1225. Fax: (305) 458-2208. Pres.: Shelly Liebowitz; Vice Pres., A&R: Stan Silverberg; Dir., Promo.: Dennis McSherry; Dir., Acquisitions: Peter Marino.
Office(s): 205 ½ S. Doheny Dr., Beverly Hills, CA, 90211, (310) 275-6819, Fax: (310) 275-3777. Vice Pres., W. Coast: Stan Silverberg; 49 W. 24th St., New York, NY, 10010, (212) 727-1114, Fax: (212) 633-9017, Dir., NY Office: Steven Stein.
Label(s): (Owned) CMS Music, Flamingo, SRI, (Distributed) Bergetta Music, Santa Fe.
US Reps.: SRI Dist.

S S T, PO Box 1, Lawndale, CA, 90260, (310) 430-2077. Fax: (310) 430-7286. Owner: Greg Ginn; Label Mgr.: Ron Coleman; Publicist: Andy Dunkley.
Label(s): (Owned) Cruz, Issues, New Alliance, SST.

S.W. & A. Associates, Co., 953 Highway 51, Madison, MS, 39130, (601) 856-7468. Vice Pres./A&R: Style Wooten.
Label(s): (Owned) Pretty One, Recording Cooperative, S.W. & A., Style, Styleway, Thee One, Wooten.

Sabteca Records, PO Box 10286, Oakland, CA, 94610, (510) 465-2805. Pres.: Bernard D. Herring; Mktg.: Duane Herring; A&R: Sean Herring.
Label(s): (Owned) Andre Romare.

Sage Arts, 14311 Stehr Rd., Arlington, WA, 98223, (206) 691-5203. Bus. Mgr.: Warren Argo; Office Mgr.: Kelly O'Brien; Contracts Officer: Cindy Hartman.

Sahara Records & Filmworks Int'l, 117 W. Harrison Bldg., Dept. S-627, Chicago, IL, 60605, (800) 874-5799. Fax: (317) 549-9007. Pres./CEO: Edward De Miles; A&R Dir.: Greg Payne; Vice Pres./Mktg.: Dwayne Woolridge.
Label(s): (Owned) Sahara, Sahara Dance Tracks, Sahara Jazz.
US Reps.: EDM-Sahara (IN).

SalSoul Records, 16 E. 40th St., New York, NY, 10016, (212) 951-3029. Fax: (212) 951-2332. Int'l A&R: Glen LaRusso.
Label(s): (Owned) Bethlehem Jazz, Double J, SalSoul.

San Juan Music Group Ltd., 499 Ernston Rd., Parlin, NJ, 08859, (908) 727-7200. Fax: (908) 727-7240. Pres.: Jay Chernow; Vice Pres.: Michael Chernow; Sec./Treasurer: Eileen Chernow.

Sand Hand Records, Inc., 3703 Edgewood Rd., Baltimore, MD, 21215, (301) 542-2583, (301) 466-0188. CEO, Pres.: D. Christopher Johnson; Vice Pres.: Dana Johnson; P.R. Pres.: Avis Johnson; A&R Pres.: Brad C. Kapton; Vice Pres. A&R: Christopher David.
Label(s): (Owned) Sand Hand Jazz, Ltd., (Distributed) Christopher David III Prodns., Unisex + 6.

Sanity Check Musec, Inc., 611 Manassas Ave., Front Royal, VA, 22630, (703) 636-7587. Pres.: Blue; Pres. B.S.C.: Erik Mielzarek; Publicist: Amy Jett.
Label(s): (Distributed) American, B.S.C.

SARG Records, 311 E. Davis St., Luling, TX, 78648, (210) 875-3350. Fax: (210) 875-9362. Owner: Charlie Fitch.
Label(s): (Owned) Double A, Rattler, SARG.

Saturn Records, 1 Dormont Sq., Pittsburgh, PA, 15216, (412) 343-5222. Fax: (412) 341-0889. Pres.: Tom Cossie; Opns. Mgr./A&R: Jim Quinn; Int'l A&R: Otto Neuber; Admin.: Karin Tomcik.
Label(s): (Owned) Prime Time, (Distributed) Culture Clash.
US Reps.: Saturn Records (PA).

Savoy Records, 1123 Broadway, Ste. 507, New York, NY, 10010, (212) 529-3155. Fax: (212) 677-3229. Exec. Dir.: Rev. Milton Biggham; Dir. Nat'l Promos.: Teresa Hairston.

Scarface Records, 1611 Telegraph Ave.- Ste. 602, Oakland, CA, 94612, (510) 834-9188. Fax: (510) 834-9186.

Scene Productions/Purple Haze Music, PO Box 1243, Beckley, WV, 25802, (304) 252-4836. Pres.: Richard L. Petry; A&R Dir.: Carol Lee.
Label(s): (Owned) Country Bridge, Rising Sun.

Don Schafer Promotions, Inc., Rt. 1, PO Box 11, West, TX, 76691, (817) 826-4500. Exec. Dir.: Don Schafer; Pub. Rel. Dir.: Rob Landrum; Professional Mgr.: Bobby Schofer; Agent: Greg Picha.

Jan Scobey's Hot Jazz, 10755 Bachelor Valley Rd., Witter Springs, CA, 95493, (800) 872-6239. Fax: (707) 275-2777. Pres./Owner: Jan Scobey; Mgr.: Eugene Paleno.
Label(s): (Owned) Jansco, Ragtime, (Distributed) Goodtime Jazz, Heritage, Stomp Off.

Score Productions, Inc., 3353 Peachtree Rd., Ste. 220, Atlanta, GA, 30326, (404) 266-8990. Fax: (404) 266-8683. Pres.: Robert A. May; Exec. Vice Pres.: John Schneider; Exec. Vice Pres., Special Markets: Michael Mjehovich; Acct. Supvr.: Gary Eaton.
Label(s): (Owned) Buckhead Music & Film, The Comedy Label, Small Wonder, (Distributed) Brunswick.
US Reps.: Wood Knapp & Co. (VA).

Scorpio Music, Inc., 2500 E. State St., Trenton, NJ, 08619, (609) 890-6000. Fax: (609) 890-0247. Pres.: John Gervasoni; Gen. Mgr.: Steven Pareiman.

Scott Associates, 7 Linda Ln., Plainview, NY, 11803, (516) 938-2329. Pres.: Scott Edward; A&R Dir.: Lisa Edward.

Scotti Brothers Records, 2114 Pico Blvd., Santa Monica, CA, 90405, (310) 450-3193. Fax: (310) 452-9053. Chrmn.: Anthony J. Scotti; Pres.: Myron Roth; Exec. Vice Pres.: Ben Scotti; Pres./Street Life Records: Chuck Gullo; Pres., Int'l: Johnny Musso.
Label(s): (Owned) Rock 'N' Roll, Street Life.

Scrutchings Music, 429 Homestead St., Akron, OH, 44306, (216) 733-8529. Pres.: Walter E. L. Scrutchings.

Sea Breeze Record Co., PO Box 11267, Glendale, CA, 91226, (818) 242-2093. Owner: Danny Beher; Prodn. Mgr.: Robert Coomber; Promo. Mgr.: Alex Iles.
Label(s): (Owned) Night Life, Walrus.

Sea Cruise Productions, Inc., PO Box 1675, Gretna, LA, 70054, (504) 392-4615. Fax: (504) 392-4512. Pres.: Ken Keene; Vice Pres.: Frankie Ford.
Label(s): (Owned) Briarmeade, Burlap, (Distributed) Stardust.

Secret Records, 545 Eighth Ave., Ste. 401, New York, NY, 10018, (212) 330-0422. Contact: Jon Maye.

Dave Segel Promotions, 5948 Little Brook Way Dr., Columbus, OH, 43232, (614) 755-9996. Fax: (614) 755-9435. Pres.: Dave Segel.

Select Records, 16 W. 22nd St., New York, NY, 10010, (212) 691-1200. Fax: (212) 691-3375. Pres.: Fred Munao; Vice Pres./Gen. Mgr.: Ed Simek; Vice Pres., Mktg./Promo.: Wyatt Cheek.
Label(s): (Owned) Active, Select, Select Street.

Select of San Francisco, PO Box 880761, San Francisco, CA, 94188, (415) 824-2435. Pres.: Raymond B. Simmons.

Selig Productions, Inc., 1243 College Ave., Ste 1, Bronx, NY, 10456, (718) 992-1482. Fax: (718) 992-1521. Pres.: Tyrone C. Giles; Managing Dir.: Roberta Beckett; Rap A&R Dir.: Sean T. Penson; Rap A&R: Issac Clemente.
Label(s): (Owned) Mad Whirl, Selig.

Ralph L. Seltzer, 1751 Draper Valley Rd., Selma, OR, 97538, (503) 597-2161. Owner: Ralph Seltzer; Office Mgr.: M. Walther.

Senator Records, 818 18th Ave. S., Nashville, TN, 37203, (615) 242-1511. Fax: (615) 255-7200. Chrmn./CEO: Jack McFadden; Pres.: Stan Barnett; Vice Pres./Sec./Treas.: V.J. McFadden.

Serene Sounds, 1156 W. 103rd, Dept. 206, Kansas City, MO, 64114, (816) 942-6233. Owner: Ester Kreek.

Serenity Records, 180 W. 25th St., Upland, CA, 91784, (714) 981-2318. Fax: (714) 981-6986. Owner: Jim Moeller; Promos.: Ken Moeller.
Label(s): (Owned) Serenity, (Distributed) Li-Sem/Daniel Kobialka.

Serpentine Records, PO Box 1452, West Chester, PA, 19380, (610) 429-4672. Fax: (610) 429-4672. Managing Dir.: Lawrence Ough.

ShadowLight Records, 9900 Tagus St., Ste. 25, Pico Rivera, CA, 90660, (310) 699-2450. Fax: (213) 462-0656. Dir.: Ron Hart; Dir.: George Landress.
Label(s): (Owned) ShadowLight.

Shake N' Bake Records, Inc., 111-58 145th St., Jamaica, Queens, NY, 11435, (718) 659-9631. Fax: (718) 659-6121. Pres.: Darnell Aiken; Exec. Vice Pres.: Anthony Anderson; Vice Pres.: Cynthia Aiken.
Label(s): (Owned) SAB, Shake and Bake.

Shanachie Entertainment Corp., 37 E. Clinton St., Newton, NJ, 07860, (201) 579-7763. Fax: (201) 579-7083. Pres.: Richard Nevins; Gen. Mgr./A&R: Randall Grass; Exec. Vice Pres./Devel.: R. Wayne Martin; Nat'l Dir., Mktg.: Lee Goldstein.
Label(s): (Owned) Shanachie, Yazoo, (Distributed) Big Pop, Cachet.
US Reps.: Discos Top Hits (FL); Koch Int'l (NY).
Int'l Reps.: Larrikin, M.R. Acoustics (Australia); Music Box (Bermuda); World Music Sales (Canada); Topic, Shanachie Ent. (UK); Keltia Musique (France); Silk Road Music (Hong Kong); Sony Music Ent., JVC (Japan); Spartacus, La Feria Del Disco (Mexico); Gallo (South Africa); Koch Int'l (Many Countries).

Shaolin Film & Records, 860 E. 500 South, Ste. 15, Salt Lake City, UT, 84102, (818) 595-1123. Pres.: Sifu Richard O'Connor; Vice Pres., A&R: Michelle McCarty; Tour Mgr.: Dave Hart.
Label(s): (Owned) Shaolin Communications, Shaolin Film & Records, Shaolin Records.

Sharon Productions, Inc., 10556 Arnwood Rd., Lake View Terrace, CA, 91342, (818) 890-0730, (818) 890-0977. Fax: (818) 899-4457. Pres./CEO: Joe Jones, Sr.; Owner: Dwayne Jones; Mgr./Mktg. Sales: Jennifer Jones; Mgr./A&R: Keith Jones, Ronald Jones; Dir.: Marion Jones; Talent Coord.: Detra Jones.
Office(s): 2114 New Orleans St., New Orleans, LA, 70119, (504) 944-6075, Contact: Deborah Jones; 2635 DeSoto St., New Orleans, LA, 70119, (504) 944-7447, Contact: Jennifer Jones.
Label(s): (Owned) Joe Fee, Fonky Stuff, Joe Jones, K-Dee-Dee, M&J, New Orleans, Old School Alternative.

Sheffield Lab, Inc., 1253 Coast Village Rd., Santa Barbara, CA, 93108, (805) 969-4744. Fax: (805) 969-5640. Chrmn. of the Board: Doug Sax; Pres.: Oscar Ciornei; Artistic Dir.: Lincoln Mayorga; Sales Promo./A&R: Tom Volpe.
Label(s): (Owned) Sheffield Lab.

Shining Eagle Records, 808 Alamo Dr., Ste. 007, Vacaville, CA, 95688, (707) 437-6228. Fax: (707) 447-7706. Pres., Vocal Div.: Danny Byram; Pres., Instrumental Div.: David Belt; Vice Pres., Instrumental Div.: Susan Belt; Vice Pres., Vocal Div.: Angela Byrum.
Label(s): (Owned) Shining Eagle, (Distributed) New Season.
US Reps.: New Day Christian Dist. (TN); DSM Producers (NY).

Shoestring Records, 1907 Central, Alton, IL, 62002, (618) 465-5619. Fax: (618) 465-7585. Pres./A&R: Howard E. Neal; Vice Pres.: Olivia Neal.
Label(s): (Owned) Shoestring, (Distributed) Nikeda.

Shore Records, 2601-21 Cross Point Cir., Matthews, NC, 28105, (908) 888-1846, (704) 535-7872. Fax: (908) 888-1846. Dir., A&R: Paul A. Bonanni; Bus. Aff.: Lawrence Bonanni; Promos.: Christopher Barry; Admin.: Debbie Malysa.
Label(s): (Owned) Shore.

Showtime, 513 14th St. NE, Washington, DC, 20002. (202) 397-6952. Exec. Pres.: C. Ables; Gen. Mgr.: B. Salles.
Label(s): (Owned) Nice Sounds.

Sierra Records, PO Box 5853, Pasadena, CA, 91117, (818) 355-0181. Fax: (818) 793-5753. Pres.: John M. Delgatto; Mgr.: Dana Thorin.
Label(s): (Owned) Sierra, Sierra Classical, (Distributed) Ranch.

Silo, Inc., S. Main St., Waterbury, VT, 05676. (802) 244-5178. Fax: (802) 244-6126. Pres.: Joan Pelton; Sales/Mktg. Dir.: Arnie Ginsburg; Opns. Dir.: Bill Martin; Sr. Sales Rep.: Dave Lovald.

Silver City Records, Inc., PO Box 463, Mountain Home, PA, 18342, (717) 595-2247. Fax: (717) 595-9220. Pres.: Peter Giustra.
Label(s): (Owned) Silver City, Silver City Music Group, Storyville.
US Reps.: Laurie (NY).
Int'l Reps.: BMG (Europe); Sony Music (Canada).

Silver Wave Records, PO Box 7943, Boulder, CO, 80306, (303) 443-5617. Fax: (303) 443-0877. Pres.: James Marienthal; Dir., Promo.: Greg Fisher; Fin. Mgr.: Mary Lowery; Sales Mgr.: Justine Ketola.
US Reps.: Alliance Ent. Corp. (CT); Big State (TX); City Hall (CA); Encore Dist. (CO); MS Dist. (IL); Select-O-Hits (TN), Silo (VT).
Int'l Reps.: Apra Folk (Spain); Eleusis (France); MR Acoustics (Australia); Renaissance (Taiwan); 99 Records (Germany); Universal Records (Philippines); Select (UK); Street Legal (New Zealand).

Sin-Drome Records Ltd., 21520 Strathern St., Canoga Park, CA, 91304, (818) 884-4888. Fax: (818) 884-3222. Pres.: Henry Marx; Vice Pres./Gen. Mgr.: Linda Fine; Finance/Export Mgr.: Carol Shampine.
Label(s): (Distributed) CGR Productions, VIE.

Sire Records, 75 Rockefeller Plz., 21st Flr., New York, NY, 10019, (212) 275-4560. Fax: (212) 581-6416. Pres.: Seymour Stein; Vice Pres. A&R: Joe McEwen; Label Mgr.: Sandy Alouete; Gen. Mgr.: Karen Rooney; A&R Mgr.: Risa Morley.
Office(s): 3300 Warner Blvd., Burbank, CA, 91510, (818) 953-3305, Fax: (818) 953-3306, Vice Pres./Managing Dir.: Howie Klein.

Sisters' Choice Recordings & Books, 704 Gilman St., Berkeley, CA, 94710, (510) 524-5804. Fax: (510) 528-9342. Owner: Nancy Schimmel; Permissions/Orders: Ruth Pohlman; Publicity: Candy Forest.
Label(s): (Owned) Cassandra, Sisters' Choice.
US Reps.: Children's Small Press Collection (MI); Silo Music Dist. (VT).

Six-One-Five Records, PO Box 110829, Nashville, TN, 37222, (615) 776-2060. Fax: (615) 776-2181. Owner: Bill Wence.
Label(s): (Owned) Six-One-Five, Skyway.

Skill Record Co., PO Box 653, Highland, TX, 77562, (713) 424-4235. Pres.: Slick Norris.

Sky Records, PO Box 724677, Atlanta, GA, 31139, (404) 419-1414. Fax: (404) 419-1230. Gen. Mgr./Dir., A&R: James Parker; Dir., Radio Promos.: Mike Kondo; Dir., Propaganda: Michelle Roche.

Skylark Records, 400 Kaywoody Ct., Raleigh, NC, 27615, (919) 870-1109. Fax: (919) 870-0720. Owner: Donald J. Grantham; A&R: Lenore H. Grantham.

Skylite Records, 512 Mansion Dr., Brentwood, TN, 37207, (615) 373-8300. Fax: (615) 373-1506. Pres.: Joel Gentry.
Label(s): (Owned) Christian Faith, Christian Folk, Master, Sing, Skylite, Skylite Country, Temple.

Smarty Pants Audio/Video, 15104 Detroit Ave., Ste. 2, Lakewood, OH, 44107, (216) 221-5300. Fax: (216) 221-5348. COO/Pres.: S. Tirk; Vice Pres., Publicity: Andi Blain; Vice Pres., Mktg./Sales: R.G. Korp.
Label(s): (Owned) Kiddy Time Audio/Video, S.P.I. Audio, Smarty Pants Audio/Video, Smarty Time Audio/Video.

Smash Records, 727 N. Hudson St., Ste. 100, Chicago, IL, 60610, (312) 751-0020. Fax: (312) 751-2483. Pres.: Marvin Gleicher; Mktg.: Mike Egan.
US Reps.: Independent Label Sales (NY).

Smithsonian Folkways Records, 955 L' Enfant Plz. SW, Ste. 2600, MRC 914, Washington, DC, 20560, (202) 287-3424. Fax: (202) 287-3699. Dir., Mktg.: Brenda Dunlap; Curator: Anthony Seeger; A&R/Producer: Matt Walters; Music Licensing: Kevin Doran; Dir. Cass. Mail Order Div: Dudley Connell.
Label(s): (Owned) Cook, Folkways, Paredon, Smithsonian/Folkways.
US Reps.: Koch Int'l (NY).

Soaring Records, 7474 NE Eighth Ct., Boca Raton, FL, 33487, (407) 391-0255. Pres./Sec./Treasurer: Marianne Stander; Vice Pres. A&R: M. Scott Stander.

Socal Records, 3175 Mt. Vernon Ave., Riverside, CA, 92507, (714) 788-8327. Pres.: Marshall Heaney.

Sol Y Tierra Discos, 1100 Montana Ave., Ste. 204, El Paso, TX, 79902, (915) 533-2463. Fax: (915) 541-1182. Pres.: Jose Sandoval; Vice Pres.: Juan A. Portillo; Vice Pres. Mktg./Pub. Rel.: Carlos Bruno Villanueva; Gen. Mgr.: Eduardo Gonzalez.
Label(s): (Owned) Tierra.
US Reps.: Sol Y Tierra Musica (TX).

Solid Entertainment, Inc., 6201 Sunset Blvd., Ste. 200, Los Angeles, CA, 90028, Fax: (213) 962-0352. Chrmn./CEO: James Warsinske; Exec. Vice Pres.: Fred Fuster.
Label(s): (Owned) Solid, (Distributed) Lawless.

Solution Discs & Tapes, West Main & Broad, West Alexander, PA, 15376, (412) 484-7672. Pres.: K. D. Sparbanie; Mktg./Promo.: Marie Davis.

Sombrero Records, PO Box 121561, Nashville, TN, 37212, Pres.: Al Cantrell; Vice Pres.: Emily Cantrell.

Sonata Records Co., 4304 Del Monte Ave., San Diego, CA, 92107, (619) 222-3346. Pres.: Paul Di Lella; Vice Pres.: Joseph Di Lella; Radio/TV Promos.: Dean Long; Sales Dir.: Phil Jones; Dist. Mgr.: Helen Di Lella.
Label(s): (Owned) Sonata.

Songs & Co., 601 Van Ness, Ste. E3125, San Francisco, CA, 94102, (415) 564-2400. Fax: (415) 564-6822. Artist/Owner: Pennie.
Label(s): (Distributed) Kids Wisdom Prodns.
US Reps.: Silo, Music For Little People, MS, Rock Bottom, Valley Records.

Sonic Sounds Miami, 14347 S.W. 142nd St., Miami, FL, 33186, (305) 255-9595. Fax: (305) 255-6301. Dir.: Stephen Lee; Dir.: Neville Lee; Dir.: Nicole Lee.

Sonido, Inc. (Fania), 112 W. 31st St. 4th Floor, New York, NY, 10001, (212) 967-3114. Fax: (212) 465-1828. Pres.: Jerry Massuci; Manager: Victor Gallo.

Sonora Records, Inc., 311 Willowbrook Rd., Staten Island, NY, 10314, (718) 698-2280. Fax: (718) 761-6411. A&R Dir.: Robert Marino.
Label(s): (Owned) Aramis, Aramis Classics, Aramis Jazz, Sonora, Sonora Classics, Sonora Int'l, Sonora Jazz.

Sonority Records, Inc., 7701 Jervis St., Springfield, VA, 22151, (703) 354-1557. Pres.: Ray Disney.

Sonotone Music Corp., 4380 NW 128th St., Opa Locka, FL, 33054, (305) 688-7889. Fax: (305) 688-7896. Gen. Mgr.: William Marino.
Label(s): (Distributed) AKC, Codiscos, Dideca, Disco Fuentes, Discomoda, Discomoda, Discos Victoria, Musical Prodns., Sonoartist, Sonografica, Velvet de Venezuela.

Sonrise Records, Inc., 25429 Malibu Rd., Malibu, CA, 90265, (310) 456-5482. Fax: (310) 456-7886. Pres.: Bob Cotterell.
Label(s): (Owned) Creative Sound, Inc., Sonrise Music Co., (Distributed) Solid Rock.
US Reps.: Dizdem Inc. (TN).

Sony Classical, 550 Madison Ave., 16th Flr., New York, NY, 10022, (212) 833-4763. Fax: (212) 833-7142. Pres.: Gunther Breesi; Vice Pres./Gen. Mgr.: Larry Golinski; Vice Pres., A&R: Steven Paul; Vice Pres., Prod. Mktg.: Laraine Perri; Vice Pres./Finance/Admin.: Tom Weatherly.

Sony Discos, Inc., 2190 NW 89th Pl., Miami, FL, 33172, (305) 592-0045. Fax: (305) 591-1508. Vice Pres./Gen. Mgr.: George Zamora; Vice Pres., Promo.: Rafael Cuevas; Vice Pres., Sales/Mktg.: Harry Fox.
Office(s): 4538 Centerview Dr., Ste. 170, San Antonio, TX, 78228, (210) 733-3941, Fax: (210) 733-3945, Mgr.: Ray Martinez; 250 W. 57th St., Ste. 1111-A, New York, NY, 10107, (212) 445-2444, Fax: (212) 445-2406, Mgr.: Joe Senkiewicz; 1001 Ponce De Leon, Santurce, PR, 00907, (809) 725-6276, Fax: (809) 721-5395, Mgr.: Alberto Mendoza; 11365 Ventura Blvd., Ste. 155, Studio City, CA, 91604, (818) 753-9696, Fax: (818) 753-9766, Mgr.: Miguel Trujillo; 8880 NW 20th St., Miami, FL, 33172, (305) 593-6252, Fax: (305) 593-9278, Mgr.: Tony Ojeda; 7449 Washington St., Ste. 504, Forest Park, IL, 60130, (708) 366-9870, Fax: (708) 366-9879, Contact: Jose Manuel Flores; 1374 Echo Pl., Woodland, CA, 95766, (916) 661-7445, Fax: (916) 661-7427, Contact: Joe Lepe; 7129 Heron, Houston, TX, 77087, (713) 649-6701, Fax: (713) 649-6758, Contact: Armando Sanchez.
Label(s): (Owned) Sony Discos, Sony Latin, Sony Tropical, (Distributed) Globo, Orfeon, RMM, SDI.

Sony Wonder, 550 Madison Ave., New York, NY, 10022, (212) 833-8000. Fax: (212) 833-5980. Vice Pres., Sony Music: Ted Green; Sr. Vice Pres., Creative: Becky Mancuso-Winding; Sr. Vice Pres., Mktg.: Wendy Moss; Sr. Dir., Media Relations: Alan Winnikoff.

Soozaroo Music, 900 Seaside Ave., Absecon, NJ, 08201, (609) 641-0570. Owner: Susan "Sooz" Jackson.

Soul Coast Productions, 7155 Darnoch Way, West Hills, CA, 91307, (818) 710-1825. Fax: (818) 347-4892. Pres.: Tim Weston.
Label(s): (Owned) Soul Coast.
US Reps.: Nova Records (CA).

Soul-Po-Tion Records, 313 Highland Ave., Albany, GA, 31701, (912) 438-8497. Owner: Jesse Boone, Sr.; Vice Pres. A&R: Eric Boone; Office Mgr.: Kathryn Randall.
Label(s): (Owned) Albradella, Atlanta Assoc., Cozette, Soul-Po-Tion, Vanity.

Soulo Productions, 2675 Palisades Crest Dr., Lake Oswego, OR, 97034, (503) 638-2674. Fax: (503) 638-2890. Owner/Pres.: Sally Harmon; Partner: Frank Gruner.
US Reps.: Lifedane (OR); Silo (VT); Mill City (MN); Music Design (WI).

Soulstreet Records, Inc., 265 Main St., East Rutherford, NJ, 07073, (201) 933-0676. Fax: (201) 460-3984. Pres.: Glenn Larusso; Dir., Club Promos.: Batcho Manguel.
Label(s): (Owned) Soulstreet, (Distributed) In Groove.

Sound Achievement Group, Inc., PO Box 24625, Nashville, TN, 37202, (615) 883-2600. Pres.: Royce B. Gray.
Label(s): (Owned) Candle, Heart Reign, Image, New Wind, Palace, Sugar Mountain.

Sound Designs of Arizona, 5520 E. Kelton Ln., Scottsdale, AZ, 85254, (602) 992-6106. Fax: (602) 992-6106. Exec. Dirs.: Gregory P. Zduniak, Michael P. Frassetti; Mktg. Mgr.: Susan Whitlow.
Label(s): (Owned) Sound Designs of Arizona (SDA).
US Reps.: Associated (AZ); Backroads, City Hall (CA); Encore, White Swan (CO); Michael Ginsberg Dist. (TN); Music Design (WI); New Leaf (GA); Twinbrook (NY).
Int'l Reps.: Chiang Huat/Around The World (Singapore).

Sound Feelings Records, 7616 Lindley Ave., #283, Reseda, CA, 91335. (818) 757-0600. Pres.: Howard Richman; Mktg. Dir.: Jackie Adair.

Sound of Los Angeles Records (Solar Records), 1635 N. Cahuenga Blvd., Hollywood, CA, 90028, (213) 461-0390. Fax: (213) 461-9032. Chrmn.: Dick Griffey; Pres./Gen. Counsel: Virgil Roberts; Vice Pres./Asst. Gen. Co.: Peter Van Brunt.
Label(s): (Owned) Solar.

Sound Rx, PO Box 2644, San Anselmo, CA, 94979, (415) 485-5321. Fax: (415) 485-1312. Pres./Sales: Steven Halpern; Int'l: Al Evers.
Label(s): (Owned) Sound Rx, Sound Wave 2000, Sound World.

Sound Wave Records, 333 Washington Blvd., Ste. 101, Marina Del Rey, CA, 90292, (310) 306-5105. Fax: (310) 822-1122. Pres.: Rick Laudati; Exec. Vice Pres./Gen. Mgr: Frank Loffarelli.
Label(s): (Owned) Spectrum, Tribute.

SoundShower Records, 2313 Abaca Way, Fremont, CA, 94539, (510) 651-6931.

Soundings Of The Planet, 3054 N. First Ave., Tucson, AZ, 85719, (602) 792-9888, (800) 937-3223. Fax: (602) 792-0146. Owners: Dean & Dudley Evenson; Foreign Dist./Mktg.: Jane Harris; Promos.: Milanie Llorin; Alternative Mkts.: Pauline Young; Record Retail Mkts.: Amy Allen.
Label(s): (Owned) Rocking Planet, Soundings of the Planet, Soundings World Music.
Int'l Reps.: Midsummer Music (Canada); New Sounds (Italy); Strategie Conseil (France; New Age Media (Australia).

SoundMasters, 9717 Jensen Dr., Houston, TX, 77093, (713) 695-3648. Fax: (713) 695-3640. Pres.: A.V. Mittelstedt.
Label(s): (Owned) A.V., Cherry.

Sounds of Seattle Records, PO Box 46879, Seattle, WA, 98146, (800) 227-0767. Fax: (206) 935-7513. Pres.: Jon Donovan; Promo.: Mary Malone.

Sounds-Vision Music, PO Box 3691, La Mesa, CA, 91944, (800) 447-1132. Fax: (800) 447-1132. Owner/Gen. Mgr.: Rod Hollman; Owner: Alejandrina Hollman; Chief, Sales/Buyer: Albert Hollman.
Label(s): (Owned) Gypsy Power, Sounds-Vision Music, (Distributed) ARO, Bescol Ltd., Everest, Hannibal, Lyrichord, McGillis, Sirocco.
US Reps.: Lyrichord Discs (NY); Muzak (WA).

Soundshower Records Productions, 2313 Abaca Way, Fremont, CA, 94539, (510) 651-6931. Pres.: John M. Bliss.

Soundwaves Records, 1012 18th Ave. S., Nashville, TN, 37202, (615) 327-7980. Fax: (615) 321-0464. Pres.: Noel Gibson.
Label(s): (Owned) Great, NSD, Phono.

Source Records, Inc., 39 S. LaSalle St., Ste. 825, Chicago, IL, 60603, (312) 280-0808. Fax: (312) 280-9191. Pres./A&R Rep.: John Bellamy; Vice Pres.: Anthony Stephens.
Label(s): (Owned) Source.
Int'l Reps.: Trulove Records (England).

Southern Sound Productions, 100 Labon St., Tabor City, NC, 28463, (919) 653-2546. Pres.: Elson H. Stevens.
Label(s): (Owned) BMJ, Musicmaker, Seaside.

Southland Records, Inc., PO Box 1547, Arlington, TX, 76004, (817) 461-3280. Pres.: Steve Reed.
Label(s): (Owned) Southland.

Sovereign Records (Div. of Aloft Music Enterprises, Inc.), 1501 Broadway, Ste. 1310, New York, NY, 10036, (212) 730-4848. Fax: (212) 730-4858. Pres.: Ruby Fisher.
US Reps.: Otter Dist., Big Bands (CA); North Country, Harbor Rec. Exp. (NY).

The Spacek Co., 1643 Morningside Trail, Lindale, TX, 75771, (903) 882-1375. Pres.: Ed Spacek; Exec. Asst.: Tannie L. Myers.
Label(s): (Owned) Anthem, Crazy Horse, (Distributed) Alliance.

Spanda Records, 155B Quincy Ct., Bloomingdale, IL, 60108, (708) 529-7127. Dir.: Carolyn Ford; A&R: Karen Di Renzo; Gen. Mgr.: Cathy Ford.
Label(s): (Owned) Great American Song Machine, Jabala Music, Maggie Music, Shakti Music, Spanda Music.

The Sparrow Corp./Sparrow Records, 101 Winner's Cir., Brentwood, TN, 37024, (615) 371-6800. Fax: (615) 371-6915. Co-Chrmn./CEO: Billy Ray Hearn; Co-Chrmn.: Jimmy Bowen; Pres.-Sparrow Commun. Grp: Bill Hearn; Chief Exec.: Rod Huff.
Label(s): (Owned) Sparrow, Vireo, (Distributed) Gospo Centric, Integrity, Seraphim, Troubadour For The Lord, Warner Alliance.

The Special Music Co., 560 Sylvan Ave., Englewood Cliffs, NJ, 07632, (201) 894-8700. Fax: (201) 894-8667. Managing Partner: Richard Greener; Managing Partner: Sam Goff; Nat'l Dir. Sales/Mktg.: Martin Basart.
Office(s): 1785 Shaker Heights Dr., Bloomfield Hills, MI, 48304, (313) 852-6288, Fax: (313) 852-6410, Dir., Sales: Mike Cave.
Label(s): (Owned) Allegretto, Buddah, Family Classics, Maestro, Music Masters Series, Musique d'Or, Pair, Project 3, Special Music, Stradivari, Takoma, Vox Cameo Classics, Vox Legends, Vox 90s, Vox/Turnabout, Vox Unique, VoxBox, (Distributed) CEMA Special Products, Camden, Four Star, Hob, Iliad/Odyssey, JCI, Kem Disc, PolyGram Special Products.

Phil Spector Records, Inc., 686 S. Arroyo Pwky., Penthouse Ste., Pesadena, CA, 91105, (818) 846-9900. Fax: (818) 799-1241. Professional Mgr.: Harold Esposito; Gen. Mgr./A&R: Thomas Mix; Admin. Dir.: Janis Zavla.
Label(s): (Owned) Phillies.

Spectrum, Inc., 6984 McKinley St., Ste. 30, Sebastopol, CA, 95472, (717) 923-2361. Pres.: Paul Weaver.
Label(s): (Owned) Sacred Concert Society, Spectrum Spectrum Records.

Spirit Records, 1818 Lennox Ave., Charlotte, NC, 28203, (704) 375-0654. Pres.: William R. Bradford, III.
Label(s): (Owned) Eclipse, Spirit.

Spotlite Records, 311 ½ E. Main, Niles, MI, 49120, (616) 683-6355. Fax: (219) 277-7099. Pres.: Gary Shinholt; Vice Pres.: Larry Clymer; Promo. Dir.: Grover Garges; Dir., A&R: Gordon Daniels.
Label(s): (Owned) Four Flags, Spotlite.

Sprout Records, PO Box 188, Morrisville, PA, 19067, (215) 295-2726. Fax: (215) 736-2783. Pres.: Jonathan Sprout; Assoc.: Judy Via Cava; Dir., Mktg.: Jill Biros.
Label(s): (Owned) Sprout.
US Reps.: Silo, Music for Little People (VT).

Square Records/One Dimensional Records, PO Box 1926, Harvard Sq. Station, Cambridge, MA, 02238, (617) 492-5398. Fax: (617) 492-6074. Contact: George Kucewicz.

Star Song Communications, 2325 Crestmoor, Nashville, TN, 37215, (615) 269-0196. Fax: (615) 385-2708. Sr. Vice Pres.: Jeff Moseley; CEO: Stan Moser; Pres.: Darrell Harris; Vice Pres., Sales/Mktg.: Danny McGuffey.
Label(s): (Owned) Pure Metal, Star Song, (Distributed) Forefront.

Star Vision Int'l Records, 1543 Hwy. 138 SE, Ste. S341, Conyers, GA, 30208, (404) 388-9731. Pres.: James Dockett; Dir., Admin./A&R: Barbara Dockett.

Starborn Records, 3884 Franklin Ave., Los Angeles, CA, 90027, (213) 662-3121. Fax: (213) 662-1222. Chrmn./CEO: Brian Ross; A&R Dir.: Ian A. Ross.

Stardust/Wizard/Doss Records, 341 Billy Goat Hill Dr., Winchester, TN, 37398, (615) 649-2577. CEO: Col. Buster Doss; Pres.: Kimberlee A. Doss; Vice Pres.: Wallace E. Doss; Sec./Treasurer: Barbara A. Doss.
Label(s): (Owned) Billy Goat Hill, CBD, Colonel Redneck, Doss, Kimbolon, Range Buster, Six Shooter, Stardust, Thunder Hawk, Wizard.

Stargem Records, Inc., 1719 West End Ave., Ste. 621-W, Nashville, TN, 37203, (615) 244-1025. Fax: (615) 255-0419. Pres.: Wayne Hodge.
Label(s): (Owned) Crystal Crown, Stargem.

Stark Records & Tape Co., 628 S. South St., Mount Airy, NC, 27030, (910) 786-2865. Pres./Owner/A&R Mgr.: Paul E. Johnson; Mgr./Buyer: Gertrude B. Johnson.
Label(s): (Owned) Bell Sounds, Black Cat, Blue Jay, Blue Ridge, Colonial, Gospel, Hello, Joy, Pilot, Red Bird, Sugarbear, Tornado, (Distributed) E.K.O., Joy Broadcast.

Starman Records, 668 Canal St., Placerville, CA, 95667, (916) 448-1080. Pres.: Almerritt V. Covington; Vice Pres. Sales/Mktg.: Marsha Covington; Promo. Dir.: Diana L. Curry.
Label(s): (Owned) Acrecko, North Star, (Distributed) Diana.

Startrak Records, 2200 Evergreen St., Baltimore, MD, 21216, (410) 225-7600. Fax: (410) 255-9651. Pres.: Jimmie McNeal; Vice Pres. JLM Records: Harrison Hill; Vice Pres. Mktg./Promo.: Ruth Jefferson; Consultant: Gar Roberts; Radio Promo.: Makeba Myers; Retail: Jim Door.

Starwest Records, 6808 Willow Grove, Longview, WA, 98632, (206) 577-6558. Fax: (206) 577-6558. Contact: Mike Poe.

Stash Records, Inc., 140 W. 22nd St., 12th Floor, New York, NY, 10011, (212) 243-4321. Fax: (212) 243-4473. Pres.: Bernard Brightman; Vice Pres./A&R: Fred Brightman; Vice Pres.: Natasha Brightman; Vice Pres.: Will Friedwald; CEO Mail Order Div.: Jim Eigo; Office Mgr.: Amjad Ali.
Label(s): (Owned) Stash, (Distributed) Jass, Vintage Jazz Classics (VJC).

Statiras Records, 601 Virginia Ave., Tifton, GA, 31794, (912) 382-1220. Fax: (912) 382-1110. Pres.: Gus P. Statiras; Vice Pres. A&R: Perry Statiras.
Label(s): (Owned) Gear, Laser, Statiras, Status.

Statue Records, 2810 McBain St., Redondo Beach, CA, 90278, (310) 371-5586. Fax: (310) 542-9858. Vice Pres. A&R: Curtis Smith; Dir. A&R: Eric Joyner; A&R Mgr.: Eleanor Emery.
Office(s): 12709 Kling St., Studio City, CA, 91604, (818) 766-5010.
Label(s): (Owned) Pirate, Statue, Westland.
US Reps.: Reletivity Entertainment (CA).

Stecker Communications, PO Box 100581, Denver, CO, 80250, (303) 756-2726. Pres.: Robert B. Stecker.
Label(s): (Owned) Stecker.

Step One Records (SOR), 1300 Division St., Ste. 304, Nashville, TN, 37203, (615) 255-3009. Fax: (615) 255-6282. CEO: Mel Holt; Pres.: Ray Pennington; Vice Pres., Sales: Arnie Thies; Vice Pres., Promo.: Buzz Ledford.
Label(s): (Owned) SOR, (Distributed) EMH.

Stern's Music U.S., Inc., 598 Broadway, 7th Floor, New York, NY, 10012, (212) 925-1648. Fax: (212) 925-1689. U.S. Opns. Dir.: Christina Roden; Managing Dir.: Christian Sebek.
Label(s): (Owned) Stern's, (Distributed) India Archive, Indigo, Piranha, Retro Afric, Rumi, Village Pulsa.

Stone Drunk Records, PO Box 242, Woodland, PA, 16881, Owner: John Maines, Jr.; A&R: John Wesley; Dir.: Tim Schodel.

Stormi Gale Recordings, PO Box 99094, Raleigh, NC, 27624, (919) 846-7884. Producers: Scott St. Christopher, Scott Griffin, Connie Jasmine, Contance Merriman.
Label(s): (Owned) Stormi Gale, Stormi Romance.

Strange Records, PO Box 180553, Casselberry, FL, 32718, (407) 262-1483. Fax: (407) 695-1915. Owner/A&R: Terry R. Brooks.

Strangeland Music, Inc., 11100 Sepulveda Blvd., Ste. 8-358, Mission Hills, CA, 91345, Pres.: Ray Soular.

Strata-East Records, PO Box 36 GCS, New York, NY, 10163, Chief Officer: Charles Tolliver.

Label(s): (Owned) Condominium, Strata East.

Streete Records, 106 Hollyhock Dr., Lafayette Hill, PA, 19444, (610) 828-7030. Fax: (610) 825-1422. Pres.: Steve Bernstein.

The Strugglebaby Recording Co., 2612 Erie Ave., Cincinnati, OH, 45208, (513) 871-1500. Fax: (513) 871-1510. Pres.: Stan Hertzman; Vice Pres. A&R: Sam Richman.
Label(s): (Owned) Strugglebaby.

Studios Borinquen, Inc., G.P.O. Box 364785, San Juan, PR, 00936, (809) 731-2088. Fax: (809) 720-3726. Vice Pres.: Raul Aguayo; Gen. Mgr.: Bendito Valdes.
Label(s): (Owned) Borinquen.
US Reps.: Multinational (PR).

Sub-Groove Records, 5960 S. Land Park Dr., Ste. 185, Sacramento, CA, 95822, (916) 421-3883. Fax: (916) 421-5512. Pres.: Jimmy Bates.

Sub Urban Records, 594 Broadway, Ste. 1011, New York, NY, 10012, (212) 343-2560. Fax: (212) 343-2753. Pres.: Silvio Tancredi; Vice Pres., A&R: Tommy Musto; Artist Mgmt./Devel.: Money Penny; Sales: Drew Sadler.
US Reps.: WATTS, Unique, Silent, Kintesu.

Subharmonic, 180 Varick St., 14th Floor, New York City, NY, 10014, (212) 673-7168. Fax: (212) 635-6847. Pres.: John Matarazzo; Label Dir.: Robert Soares.
Label(s): (Owned) Subharmonic.
US Reps.: Caroline (NY).

Sugar Hill, 96 West St., Englewood, NJ, 07631, (201) 569-5170. Fax: (201) 569-3251.

Sugar Hill Records, Inc., PO Box 55300, Durham, NC, 27717, (919) 489-4349. Fax: (919) 489-6080. Pres.: Barry Poss; Mktg./Sales Dir.: Bev Paul; Publicity: Judy McDonough.
Label(s): (Owned) Palmico Sound, Sugar Hill.
US Reps.: Koch Int'l (NY).
Int'l Reps.: MNW (Scandanavia); B.O.M., King (Japan); Bebop (Switzerland); Direct Dist. (U.K.); Global Routes (New Zealand); Int'l Record Dist. (Italy); GLD (Australia); Munich (The Netherlands); Dixiefrog (France); Fenn Music Serv. (Germany).

Sugarfoot Productions, PO Box 1065, Joshua Tree, CA, 92252, Pres.: Dewey Dobson; Vice Pres./Prodn. Mgr.: Sheila Dobson.
Label(s): (Owned) Baby Doll, Durban, (Distributed) Southern Music.

Sugo Records, Inc., 634 Isabella Rd., El Granada, CA, 94018, (415) 726-0696. Fax: (415) 726-0698. Chrmn./CEO: Stevan Pasero; Pres.: Jeramy Hale; Exec. Vice Pres.: Digeann Cabrell.

Sukay Records, 3450 Sacramento St., Ste. 523, San Francisco, CA, 94118, (415) 751-6090. Fax: (415) 552-3559. Exec. Dir.: Quentin Howard; Artistic Dir.: Eddy Navia; Admin.: Leslie Powell.
Label(s): (Owned) Sukay.
US Reps.: Bayside Dist., Lark In The Morning, LeFon Inc., Real to Reel (CA); Dist. North America (MA); Music Design Inc. (WI); Old Fogey Dist./Elderly (MI); San Agustin Import/Export Inc. (FL); Silo Systems (VT); White Swan (CO).

Sumertone Records, PO Box 22184, San Francisco, CA, 94122, (415) 759-8100. Fax: (415) 564-7798. Pres.: Merl Saunders.

Sun Entertainment Corp., 3106 Belmont Blvd., Nashville, TN, 37212, (615) 385-1960. Fax: (615) 385-1964. Pres./Chrmn./CEO: Shelby S. Singleton; Exec. Vice Pres.: John A. Singleton; Vice Pres., Sales/Mktg.: Col. Jim Wilson.
Label(s): (Owned) Plantation, SSS, Sun.

Sun-Ray/Sky-Vue Records, 552 Judy Ln., Lexington, KY, 40505, (606) 254-7474. Pres./S & R: James Price; Sec.: Rose Powers.
Label(s): (Owned) Sky-Vue, Sun-Ray.

Sunbonnet Records, 3316 Cocoa Dr., Nashville, TN, 37218, (615) 254-8712. Fax: (615) 254-8712. Pres./Gen. Mgr.: Earl Lett; Vice Pres.: Lamar Lett; A&R: Mattie Swain.
Label(s): (Owned) Sunbonnet.
US Reps.: Dixiraks (TN).

Sundazed Music, Inc., 226 Mansion, West Coxsackie, NY, 12192, (518) 731-6262. Fax: (518) 731-9492. Pres.: Bob Irwin; Sales: Kip Smith.
Label(s): (Owned) Hollowbody, Sundazed.
US Reps.: Abbey Road, Bayside, Phantom Sound & Vision (CA); Cargo Records (IL); Performance Record (NJ); Caroline East/West (NY); Get Hip (PA); Paulstarr, TCI (MN); Action Music (OH).

Sundown Records, Inc., 3529 Old Conejo Rd., Ste. 110, Newbury Park, CA, 91320, (805) 499-9912. Fax: (805) 499-9047. Pres./Producer: Gilbert V. Yslas.
Label(s): (Distributed) Blue Sky Music, Earth Dance Music, Inc.

Sunny Day Productions, Inc., 1931 SE Morrison, Portland, OR, 97214, (503) 238-4525. Fax: (503) 236-8347. Pres.: Russ Gorsline; Vice Pres.: Greg Branson.
Label(s): (Owned) Criket, Rexius.

Sunshine Entertainment Corp., 627 N. Rossmore Ave., Ste. 312, Hollywood, CA, 90004, (213) 465-5050. Fax: (213) 466-1629. Pres./Dir., A&R: Walter Kahn; Prodn. Coord.: Kristen Noel; Dir., Sales/Promo.: Joe LaChance.
Label(s): (Owned) Sunshine.

Supreme Records, 602 W. Iris Dr., Nashville, TN, 37204, (615) 298-3824. Partner/Mgr.: Tom Walls; Office Mgr.: Jean Walls.
Label(s): (Owned) Timberhill.

Sureshot Records, PO Box 9117, Truckee, CA, 96162, (916) 587-0111. Owner: Alan Redstone.
Label(s): (Owned) Sureshot.

Surprize Records, Inc., 7231 Mansfield Ave., Philadelphia, PA, 19138, (215) 276-8861. Fax: (215) 276-4509. Chrmn./Mgr.: William L. Lucas; Pres.: Adele J. Lucas; Vice Pres./Dir., Mktg.: Brian L. Lucas; Dir., A&R/Talent: Darryl L. Lucas; Int'l Affairs Admin.: Karen Mabry-Lucas; Int'l Affairs Admin.: Rochelle J. Lucas.
Label(s): (Owned) S.R.I., Surprize.
US Reps.: Universal Record Dist. (PA).

Survival Records, PO Box 7032, Marietta, GA, 30065, (404) 436-8631. Fax: (404) 432-6239. Pres.: Jeff Higgins.

Survivor Records/Maui Music, Ste. 208, PO Box 356, Paia, Maui, HI, 96779, (808) 573-3100. Pres./Exec. Dir.: Jason Schwartz; Vice Pres., Publishing: Bonnie Frederics; A&R/Pub. Rel.: Diane Christopher; A&R/New Tal. Acquisition: Greta Warren.
Label(s): (Owned) Maui Country, Revelation, Rough Diamond, Survivor.

Syntonic Research, Inc., 3405 Barranca Cir., Austin, TX, 78731, (512) 459-4345. (512) 659-4945. Fax: (512) 459-4346. Pres.: I.S. Teibel; Vice Pres. Comptroller: Russ Aarons; Vice Pres. Sales: Michael Kron.
Label(s): (Owned) Environments.

T

TBRC Record Co., 3441 W. Cahuenga #6, Hollywood, CA, 90068, (213) 876-1256. CEO: T-Bear; A&R: Jason Cody; Spanish A&R: Federico Hernandez.
Label(s): (Owned) Rockin Bear Records, (Distributed) J&T Film and Record Co., Rockin Bear Discos.
US Reps.: TBRC, Hines, Indi Dist. (CA).

T.E.C. Tones, 321 Newark St., 5th Floor, Hoboken, NJ, 07030, (201) 420-0238. Fax: (201) 420-6494. Dir.: Thomas J. Timony; Vice Pres. A&R: Adella Johnson; A&R/Mktg.: Sheenah Fair.
Label(s): (Owned) Elemental Music, Episode, The Holiday Label, Psycho Acoustic Sound, T.E.C. Tones.
US Reps.: Kand America, Caroline Records, Revolver U.S.A., Bayside Dist. (CA); Music Video Dist. (PA); Caroline Records (NY).

TJ Records, PO Box 8443, Stanford, CA, 94309. Contact: Tom Boyd; Contact: Collin Robert.
Label(s): (Owned) TJ.

T-Jaye Record Co., 923 Main St., Nashville, TN, 37206, (615) 226-1004. Owner/Pres.: Ted Jarrett.

TMA-The Michael Agency, PO Box 352576, Toledo, OH, 43635, (419) 243-5300. Chrmn./CEO: J. Evelyn; Pres.: Michael Drew Shaw; Exec. Vice Pres., Music: Harvey Shaw; Dir., A&R: J.P. Jimy, Janis Weber; Sr. Producer: Daisy Weber.
Label(s): (Owned) Jamestune, Keeny/York Records, MDS Entertainment, Newstar Int'l, (Distributed) Heritage, White Plains.

TNA Records, 10 George St., Wallingford, CT, 06492, (203) 269-4465. Fax: (203) 294-1745. Exec. Dir.: Thomas Cavalier; Exec. Sec.: Edyth Mercier; Dir., Commun.: Thomas G. Cavalier; Dir., Master Placement: Darlene Cavalier.
Label(s): (Owned) Big Sound, Miracle, Poison Ring.

TRF Music, Inc., 747 Chestnut Ridge Rd., Chestnut Ridge, NY, 10977, (800) 899-6874. Fax: (914) 356-0895. Pres.: Michael Nurko; Vice Pres./Sales: Kenneth Gilman; Licensing Mgr.: Dee Coyle.
Label(s): (Owned) TRF, (Distributed) Black Rock, Bosworth, Montparnasse, Pyramid, RCA, Tele Music.

TSR Records, 18653 Ventura Blvd., Ste. 513, Tarzana, CA, 91356, Pres.: Tom Hayden; Vice Pres.: Suzanne Hayden.
Label(s): (Owned) Baja, Damabi.
US Reps.: Indi (US); CRD (CA/OR/WA); Malverne (NY/NJ/New England/PA/OH); Big State (TX/GA).

TVT Records/TeeVee Toons, Inc., 23 E. Fourth St., New York, NY, 10003, (212) 979-6410. Fax: (212) 979-6489. Pres.: Steve Gottlieb; Dir. A&R: Tom Sarig; Dir. Bus. Affrs.: Randy Frisch; Dir. Radio Promo.: Jim McNeil; Dir. Nat'l Sales: Paul Burgess; Dir. A&R: Patricia Joseph; Gen. Mgr.: Vera Savck; Controller: Donna Champy; Dir. Creative Servs.: Jason Pearson; Dir. Prod. Devel.: Oscar Yong.

Taang! Records, 12 Eliot St., Cambridge, MA, 02138, (617) 876-2411. Fax: (617) 876-5629. Pres./Vice Pres. A&R: Curtis Casella; Mktg.: Cornelia Hoskin; Sales/Promo. Retail: Chris Conway; Publicist: Mary Ellen Leahy.
US Reps.: Caroline (NY).

Tantalus Records, Inc., 14407 Hamlin St., Ste. H, Van Nuys, CA, 91401, Pres.: Peter S. Burke; Sec.: Averill C. Pasarow.
Label(s): (Owned) Tantalus.
US Reps.: Microphone Music (HI).

Target Records, PO Box 163, West Redding, CT, 06896, (203) 266-7411. Pres.: Paul Hotchkiss; Music Dir.: Mike Terry.
Label(s): (Owned) Target Records, (Distributed) Roto-Noto.

Tawas Records, Inc., 1376 Ready Ave., Burton, MI, 48529, (810) 742-0770. Pres.: Harry F. Chestler; Vice Pres.: Mike K. Chestler; Promo.: Linda L. Trathen; Sec.: Cindy J. Braun.

Taylor Park Music, Inc., PO Box 12381, North Kansas City, MO, 64116, (816) 455-5524. Fax: (816) 842-0025. Pres.: Connie Dover.
Label(s): (Owned) Taylor Park Music.
US Reps.: Bayside (CA); Encore (CO); Silo (VT); Music Design (WI).
Int'l Reps.: Chiang-Huat/Around the World (Singapore).

Mick Taylor Music, 156 Fifth Avenue, Suite 434, New York, NY, 10010, (212) 691-5630. Fax: (212) 645-5038. Pres.: Mick Taylor; A&R: Bruce E. Colfin.

Teacher's Pet Productions, Inc., S. 4603 Pittsburg, Spokane, WA, 99223, (800) 326-7758. Fax: (509) 625-1914. Pres.: Yvonne Kovacevich; Sec./Treas.: Tawni Wright.

Teeter-Tot Records, 6331 E. Center Rd., Stockton, IL, 61085, (815) 947-3137. Owner: Terri Sigafus; Owner: Chad Sigafus.
Label(s): (Distributed) Teeter-Tot.

Tejano Discos, 2903 S. General Bruce Dr., Temple, TX, 76504, (817) 773-1775. Fax: (817) 773-4778. Pres.: Joe Hernandez; Gen. Mgr.: Margo Marones; Promo./Publicity: Ramon Hernandez.
Label(s): (Owned) Campanas De America, Little Joe.
US Reps.: Rodven (FL).

Telarc Int'l Corp., 23307 Commerce Park Rd., Cleveland, OH, 44122, (216) 464-2313. Fax: (216) 464-4108. Pres.: Robert Woods; Dir., Int'l Sales/Mktg.: Adrian Mills; Dir., US/Int'l Sales: Adrian Mills; Dir., Sales/Mktg.: Kathy Dejohn.
Label(s): (Owned) Telarc.

Telemark Dance Records, PO Box 55, McLean, VA, 22101, (703) 450-7760. Pres.: Richard S. Mason.
Label(s): (Distributed) Alpana, Ariola, Condor, Dance & Listen, Electrola, Palujo, Polydor, Tema, Sydney Thompson.

Ten Squared, Inc., PO Box 865, North Hollywood, CA, 91603, (818) 506-3143. Label(s): (Owned) Cripple Creek, Ten Squared.

Tenacious Records, PO Box 7595, Northridge, CA, 91327, (818) 700-9808. Fax: (818) 700-9808. Chmn./Pres./CEO: Alphonse Mouzon; Controller/CFO: Allison Talley-Mouzon; Sr. Vice Pres. A&R: Alphonse Philippe Mouzon; Vice. Pres. A&R: Jean-Pierre Mouzon.
Label(s): (Owned) MPC Records, Mouzon Prodn. Co., Tenacious Records.
US Reps.: Bassin (FL); California Record Dist. (CA); Big State (TX); Encore (CO); M.S. (IL); Twinbrook Music (NY); Casa De Los Tapes (PR); Abbey Road, Pacific Coast, Valley, Universal, CD.
Int'l Reps.: Int'l (Italy); BMG Ariola/Aris (Germany); Universal (Philippines); Libra Music Ltd. (Greece); Crisis (The Netherlands); Top Music (Hong Kong); Distribution Fusion III (Canada); Union Disk Ltd. (Japan).

Terra Nova Records, Inc., PO Box 455, Sunland, CA, 91041, (818) 352-5593. Pres.: Boris Menart; Vice Pres.: David Steele.
Label(s): (Owned) Terra Nova.
US Reps.: Twinbrook Music (NY); Select-O-Hits (TN); Action Music Sales (OH); City Hall Records, Fiebre Latina (CA).

Terrydon Records, PO Box 180553, Casselberry, FL, 32718, (407) 262-1483. Fax: (407) 695-1915. Vice Pres. A&R: Terry R. Brooks; Contacts: Sandy Acuff, Donna Acuff.

Texas Archive-Gulf Coast Recordings, PO Box 17132, Austin, TX, 78760, (512) 288-7288. CEO: Dough Hanners.

Thirsty Ear Recordings, 274 Madison Ave., Ste. 804, New York, NY, 10016, (212) 889-9595. Fax: (212) 889-3641. Managing Dir.: Peter Gordon; Dir., Opns.: Mark Droescher; Dir., Radio Promo.: Daniel Makagon; Dir., Publicity: Shira Berk; Dir., Retail/Mktg.: Ron Decker.

Thistlegate Productions, 8675 Hwy. 601, Salisbury, NC, 28144, (704) 637-1334. Owner: Lee Spears.

Thoroughbred Records, 6503 Wolfcreek Pass, Austin, TX, 78749, (512) 288-3370. Owner/Professional Mgr.: Rex T. Sherry.

3 G's Industries, Inc., 6015 Troost, Kansas City, MO, 64110, (816) 361-8455. Pres./Gen. Mgr.: Eugene Gold; Vice Pres./Promos./Sales: Chris King; Chief Engineer: Micheal Green; Mktg.: Roy Boy Skins; Vice Pres. A&R: Jeff Lucas.
Label(s): (Owned) Chris C, Cory, NMI, Three G.

Thrival Productions, PO Box 5200, Dockton, WA, 98070, (206) 463-6980, (800) 798-9249. Fax: (206) 463-2205. Pres.: Marnie Jones.
Label(s): (Owned) Thrival, (Distributed) Willow Music, Inc.
US Reps.: Willow Music Inc.(CA).

ThunderZone Records, PO Box 5022, Lake Forest, CA, 92630, (714) 768-0644. Pres.: Frank Jenkins; Promo. Mgr.: Karen Jenkins.

Tia's Quacker Tunes, Inc., PO Box 1363, Mercer Island, WA, 98040, (206) 232-5317, (206) 568-9127. Fax: (206) 668-9038. Pres.: Tia Cohen; Personal Mgr.: Kimi Shintaku; Arranger: Kevin Christopher.
Office(s): 1024 First St., Ste. 306, Snohomish, WA, 98290, (206) 568-9127, Contact: Kimi Shintaku.
Label(s): (Owned) Tia's Q.T. Prodns., (Distributed) Global Village Music.
US Reps.: Baker & Taylor Dist. (IL); Music For Little People (VT).

Timbreline Music, PO Box 40493, Tucson, AZ, 85717, (602) 624-5812. Pres./Owner: Michael Gulezian.
US Reps.: Twinbrook Dist. (NY); Music Design (WI); Rock Bottom Dist. (GA); City Hall Dist. (CA).

Time-Life Music, 777 Duke St., Alexandria, VA, 22314, (703) 838-7000. Fax: (703) 838-6915. Chrmn.: Paul Stewart; Pres.: John Hall; Vice Pres.: Fernando Pargas; Exec. Producer: Charles McCardell.

Timeless Entertainment Corp., 10 Pebblewood Dr., Irvine, CA, 92714, (714) 552-5231. Fax: (714) 552-1210. Gen. Mgr./Vice Pres. A&R: Fred Bailin; Artist Rel. Dir.: Marci Lynn; Promo. Dir.: Seth Joseph.
Label(s): (Owned) Goldisc, Perfect.

Timeless Recording Society, PO Box 1177, Franklin, TN, 37065, (615) 791-4050. Fax: (615) 791-4050. CEO/Engineer: Sandy Bull.

Timeless Records, 57 W. Tenth St., Ste. 1C, New York, NY, 10011, (212) 741-2635. Fax: (212) 741-2635. Dir., US Opns.: Russ Musto.

Tomark Records, 7560 Woodman Pl., Ste. G-3, Van Nuys, CA, 91405, (818) 994-4862. Owners: Mark Thornton/Tom Willett.
Label(s): (Owned) Tomark.

Tommy Boy Music, Inc., 902 Broadway, 13th Floor, New York, NY, 10010, (212) 388-8300. Fax: (212) 388-8400. Pres.: Monica Lynch; Chrmn.: Tom Silverman; Sr. Vice Pres.: Dan Hoffman.
Label(s): (Owned) Tommy Boy, (Distributed) III Labels, Livin' Large, Novamute, Stepsun.

Tomorrow River Music, 9126 S. Cedar Rd., Madison, WI, 53701, (608) 423-3095. Owner/Pres.: Robbie Clement.
Label(s): (Owned) Tomorrow River.
US Reps.: Silo (VT).

Tomydon Records, 912 Chadford Rd., Irmo, SC, 29063, Gen. Mgr.: Tommy Greene.
Label(s): (Owned) Tomydon.

Tone Cool Records, 1 Camp St., Cambridge, MA, 02140, (617) 354-0700. Fax: (617) 491-1970. Owner/Produer: Richard Rosenblatt; Label Rep.: Michael Dunford.
US Reps.: Rounder Records (MA).

Top Cat Records, 3408 Pinetree Cir., Dallas, TX, 75234, (214) 484-4141. Fax: (214) 484-4141. Pres.: Richard Chalk; Contact: Tom Loughborough.
Label(s): (Owned) Top Cat.
Int'l Reps.: P-Vine (Japan); Parsifal (Belgium); IRD (Italy); Soca Disc (France); Kinesis (Greece); Lingo (Germany); Sandstock (Australia).

Top Ten Hits Records, Inc., 925 S. Semoran Blvd., Ste. 100, Winter Park, FL, 32792, (407) 672-0101. Fax: (407) 672-5742. Pres.: Hector L. Torres; Comptroller: Ana T. Torres; Gen. Mgr.: Julio Garcia; Dir., Radio Promos.: Heidi Ortiz.
Office(s): 599 Tenth Ave., New York, NY, 10036, (212) 967-4613, Fax: (212) 967-5068.
Label(s): (Owned) CEG, NG, Rana, Selanac, TR, TTH, (Distributed) Bronco, Frama.

Tortilla Flat Records, 327 12th St., Brooklyn, NY, 10116, (718) 788-6980. Sales: Victor Rendon; Contact: Armando Rodriguez.
US Reps.: North Country (NY).

Tourmaline Music, 894 Mayville Rd., Bethel, ME, 04217, (207) 824-3246. Fax: (207) 824-3246. Pres.: Conni St. Pierre.

Tractor Records, PO Box 2147, Sioux City, IA, 51104, Dir.: "Morrie" Miller.
Label(s): (Owned) Tractor.

Traditional Music Record Co., 230 Antique City Dr., Walnut, IA, 51577, (712) 784-3001. Fax: (712) 784-2010. Label(s): (Owned) Traditional Music.

Traditional Sounds, 4205 Stadium Dr., Ste. 150-A, Fort Worth, TX, 76133, (817) 921-9990. Fax: (817) 921-9994. Owner: Ned Spurlock.
US Reps.: Lifedance (OR).

Terry Tree Records, Inc., PO Box 4104, Hollywood, FL, 33083, (305) 964-1131. Fax: (305) 964-3173. Pres.: Isaiah Terry Johnson; Vice Pres.: Theresa Trigg.

Trend Recording & Distributing, PO Box 201, Smyrna, GA, 30081, (404) 432-2454. Pres.: Tom Hodges.
Label(s): (Owned) BOAM, Trend, Trend Setter, (Distributed) Caprice Int'l, Proud Eagle, Sounds of Excellence.
US Reps.: Caprice Int'l (PA).

Tri-Records, Inc., 4335 S. Blue Jay Ave., Las Vegas, NV, 89121, (702) 458-7863. Fax: (702) 322-9956. Pres.: Jerry Johnson.
US Reps.: Landmark (CA); Action Music (OH).

Tribeca Music, 550 Madison Ave., New York, NY, 10022, (212) 833-5904. Fax: (212) 833-4824. Exec. Vice Pres.: Phil Sandhaus; Dir.: Chandra Beard.

Tried & True Music, PO Box 39, Austin, TX, 78767, (512) 288-1695. Fax: (512) 288-5301. Pres.: Susan Walker; Publicity: John T. Davis; Admin. Asst.: Gwen Robison; Fan Club: Pam Stock.

Triloka Records, 306 Catron St., Santa Fe, NM, 87501, (505) 820-2833. Pres.: Mitchell Markus; A&R: Paul Sloman; A&R: K.D. Kagel; Creative Servs.: Lynn K. Larsen.
Label(s): (Owned) Other Worldy, Triloka, Worldy Music.

Triple X Records, PO Box 862529, Los Angeles, CA, 90086, (213) 221-2204. Fax: (213) 221-2778. Owner/A&R: Peter Heur, Dean Naleway; Publicity/A&R: Bruce Duff; Retail: Cory Brennan.
US Reps.: Red (NY).

TriStar Music (Div. of Sony Music), 550 Madison Ave., New York, NY, 10022, (212) 833-8000. Pres.: Robert Buziak; Vice Pres./Gen. Mgr.: Howard Gabriel; Assoc. Dir., A&R: Nora Farrell.
Label(s): (Owned) TriStar Music, (Distributed) Creation.

Tropical Beat Records, Inc., PO Box 917, Bala Cynwyd, PA, 19004, (610) 828-7030. Chairman: Steve Bernstein; Co-Chairman: Nick Martinelli.

Tropicana Records, PO Box 910, Beverly Hills, CA, 90213, (310) 276-2726. Fax: (310) 276-2726. Gen. Mgr.: Oliver Berliner.
Label(s): (Owned) Musicabana, Tropicana.

Tropico Records, PO Box 2129, Saint Thomas, VI, 00803, (305) 929-6361. Fax: (305) 929-4040. Pres.: Rudolph Parker; Vice Pres.: Merle Parker.
Label(s): (Owned) Tropico.
US Reps.: Bassin Dist., Hel Dist., Reye's Recs. (FL); Music Rama (NY).

Troubadour Records, PO Box 6543, Carmel, CA, 93921, (408) 375-6461. Fax: (408) 624-5126. Pres.: Terrence Farrell.
Label(s): (Owned) La Paloma Music Co., Troubadour.
US Reps.: Silo Inc. (VT); Music Design (WI); Lifedance Dist. (OR).

Trout Records, PO Box 914, Prairie Grove, AR, 72753, (501) 761-3630. Fax: (501) 761-3631. Label Mgr.: Karen Thom; Contact: Dick Renko.

Tru-Gems Records, PO Box 3683, Beverly Hills, CA, 90212, (213) 273-1986. Owner: Lee Silver.
Label(s): (Owned) Tru-Gems.

True Records, Inc., Rt. 2 Ash St. Box 466B, Central City, KY, 42330, (502) 754-5050. Fax: (502) 754-4466. Co-Owners: Bobby D. Reed, Paul C. Hayes, Clyde Brown, Jr.
Office(s): Rt. 2, Box 466-B, Central City, KY, 42330, (502) 754-5050, Fax: (502) 754-4466, Contact: Paul Hayes.
Label(s): (Owned) CBO, Rendee.

Trusty Records, 8771 Rose Creek Rd., Nebo, KY, 42441, (502) 249-3194. Owner: Elsie Childers.

Tuff City Records, 200 W. 72nd St., Ste. 56, New York, NY, 10023, (212) 721-7215. Fax: (212) 721-6150. Pres.: Aaron Fuchs; Gen. Counsel: Dan Nooger.
Label(s): (Owned) Funky Delicacies, Night Train Int'l, Tuff City.

Tug Boat Records, 10 Luanita Lane, Newport News, VA, 23606, (804) 930-1814. Fax: (804) 930-1814. Pres.: Doc Holiday.
Label(s): (Owned) Everlasting Int'l, Mega Int'l, Mountain Int'l, (Distributed) Tug Boat Int'l.

Tuneworks Records, Inc., 4433 Petit Ave., Encino, CA, 91436, (213) 278-8970. Fax: (818) 907-7664. Pres.: Dennis Lambert; Admin. Mgr.: Anita Alban.
Label(s): (Owned) Haven.

Turbo Records, PO Box 409, East Meadow, NY, 11554, (516) 486-8699. Fax: (516) 486-8699. Pres.: Jay Gold; Vice Pres.: Gail Gold; Dir. A&R: Robyn Michelle.

Turquoise Records, Inc., Hwy. 931, Whitesburg, KY, 41858, (606) 633-0485. Fax: (606) 633-0493. Pres.: Pat Martin; Admin. Asst.: Lesa Neace.

2120 Records, 175 Fifth Ave., Ste. 2253, New York, NY, 10010, (212) 777-2120. Pres.: Murray Halpern.

Twin Sisters Productions, Inc., 1340 Home Ave., Ste. D, Akron, OH, 44310, (216) 633-8900. Fax: (216) 633-8988. CEO: Karen Mitzo Hilderbrand; Pres.: Kim Mitzo Thompson.
Label(s): (Owned) Twin Sisters Prodns., Inc.
US Reps.: Silo (VT); Music for Little People (CA); Action Music (OH); MS Dist. (IL); Ingram, Baker & Taylor.

Twister Records/Quadrant Records, 4250 N. Marine Dr., Ste. 2335, Chicago, IL, 60613, (312) 525-5273, (305) 472-7757. Pres.: Jack P. Bluestein; Vice Pres.: Victor Lance; Vice Pres./Mgr.: Al Nichols; West Coast Vice Pres./Mgr: Dean Richie; Sec.: Ethel F. Kanter.
Label(s): (Owned) Lantana, Lantana Music, Pine Island Music, Quadraphonic Talent, (Distributed) Quadrant, Quadraphonic Sound.

2-Hot Records, 23494 Lahser Rd., Southfield, MI, 48034, (810) 948-9787. Fax: (810) 948-1093. Pres.: Jerome Cunningham, Sr.; Vice Pres. Opns.: Mertas D. Cunningham; Vice Pres. Mktg.: Jerome Cunningham, Sr.
Label(s): (Distributed) Volume Four.

U

USA Music Group, 12403 Ventura Ct., Ste. A, Studio City, CA, 91604, (818) 761-9866. Fax: (818) 761-4214. Pres.: Martin Braude; Vice Pres. Opns.: Orville Kelman; Vice Pres. Promos.: Annie Bailey.
US Reps.: MS Dist. (IL); Select-O-Hits (TN).

US Records, Inc., 535 Fifth Ave., New York, NY, 10017, (212) 682-8400. Pres.: Victor Benedetto; Prodn. Mgr./A&R Rep.: Alex Benedetto; Bus. Affairs Mgr.: Wallace Collins.

Umbrella Records, 23391 Mulholland Dr., Ste. 424, Woodland Hills, CA, 91364, (213) 851-6391. Fax: (213) 876-2552. Pres.: Michael Wyner; Co-Pres.: Michael Wyner, Derek Smalls; Nat'l Radio Promo.: Jerome Maas.
Label(s): (Owned) Umbrella, (Distributed) MTS.

Underworld, Inc., 2961 Industrial Rd., Ste. 161, Las Vegas, NV, 89109, (702) 387-2335. Fax: (702) 732-4530. Chrmn.: James A. Warsinske; Pres.: Anthony Mabin.
Label(s): (Owned) Underworld.

Unico Records, Inc., 7710 Haskell Ave., Van Nuys, CA, 91406, (818) 782-6100. Fax: (818) 782-6162. Pres./Mktg.: Henry Cardenas; Vice Pres./A&R: Ivan Fernandez; Treasurer/Exec. Producer: Alberto Mitchell.
Label(s): (Owned) Unico.

United Sound Arts, PO Box 477, Long Branch, NJ, 07740, (800) 631-2187. Fax: (908) 870-3340. CEO: Robert Kimble; Pres.: Gertrude Kimble; Admin. Vice Pres.: James Kimble; Dir., Sales/Mktg.: Elaine Rauff.
Label(s): (Owned) Kimbo Educational.
US Reps.: Kaplan School Supply, Educational Record Center (NC); Childcraft Educational Corp. (NJ); Lakeshore Curriculum Materials (CA).

Universal-Athena Records (UAR), PO Box 1264, Peoria, IL, 61654, (309) 673-5755. Fax: (309) 673-5755. Owner: Jerry Hanlon.

Unlimited Inspiration Records, PO Box 614, Santa Cruz, CA, 95061, (408) 458-3022. Owner: Larry Leeder.
Label(s): (Owned) Unlimited Inspiration.

Upscale Jazz, 311 Willowbrook Rd., Staten Island, NY, 10314, (718) 698-2280. Fax: (718) 761-6411. A&R Dir.: Robert Marino.
Label(s): (Owned) Halfnote Int'l, Halfnote Jazz, Halfnote Records, Upscale Classics, Upscale Int'l, Upscale Jazz, Upscale Records.

Upstream Records, 35 Page Ave., Asheville, NC, 28801, (704) 258-9713. Fax: (704) 258-9727. Owner: Steven N. Heller; Bus. Mgr.: Holly B. Nettles.
Label(s): (Owned) Upstream.

Urgent! Records, Inc., 485 N. Canton Club Cir., Jackson, MS, 39236, (601) 957-7027. Fax: (601) 981-8241. Pres.: Tim Whitsett; Gen. Mgr.: Janis Harper; Press: Goring Heath.
Label(s): (Owned) Critical, Newmarket, Rim, Urgent!, Vital!, Vital Arts.

V

VU Records, 1946 N. Hudson Ave., Chicago, IL, 60614, (312) 787-6060. Pres.: Robin McBride.
Label(s): (Owned) VU.

VWC Records, PO Box 428, W. Square Station, New York, NY, 10461, (914) 654-0213. Pres.: Stuart Berke.

Vagrant Records, 2118 Wilshire Blvd., Ste. 361, Santa Monica, CA, 90403, (310) 453-1090. Fax: (310) 828-0427. Pres.: Rich Egan; Vice Pres.: Jon Cohen.
Label(s): (Owned) Vagrant.
US Reps.: Dutch East India (NY).

Valencia Records Int'l, 29165 Pierce St., Southfield, MI, 48076, (313) 557-5441. Fax: (313) 557-5441. Pres.: Ricky Smith; Vice Pres.: Victor Peraino.

Vandor Motion Pictures, Phonorecords & Music Publishing Group, 1826 Poplar Ln. SW, Albuquerque, NM, 87105, (505) 243-2881. Fax: (505) 247-4843. Chrmn.: Gen. Bobby Farrell; Pres.: Lois T. Cunningham; Vice Pres., Opns.: Dale H. Oldham; Vice Pres., Licensing: Matt L. Lucas; Vice Pres. A&R: Ginny Driskill.
Label(s): (Owned) Juke, Vandor Int'l, (Distributed) Aerolite Int'l, FMC Ltd., Icefire Int'l, Kalyx, Peony Int'l, Shan Int'l, Suddath Int'l.
US Reps.: Bobby Farrell, Int'l (NM).

Varese Sarabande Records, Inc., 11846 Ventura Blvd., Ste. 130, Studio City, CA, 91604, (818) 753-4143. Fax: (818) 753-7596. Pres.: Chris Kuchler; Vice Pres., Film Music: Robert Townson; Vice Pres., Broadway: Bruce Kimmel; Dir., Catalog A&R: Cary Mansfield; Dir., Publicity/Mktg.: Michael Caprio.
Label(s): (Owned) Varese Sarabande.
US Reps.: UNI (CA).

Varrick Records, 1 Camp St., Cambridge, MA, 02140, (617) 354-0700. Fax: (617) 491-1970. Owners: Ken Irwin, Marian Levy, Bill Nowlin; Mktg. Dir.: Susan Piver; Promo. Dir.: Brad Paul.
US Reps.: Rounder Records (MA).

Vedisco Records, Inc., 1717 NW 82nd Ave., Miami, FL, 33126, (305) 592-4242. Fax: (305) 592-3770. Pres.: Jose Page; Vice Pres.: Conrado Dominguez; Gen. Mgr.: Guillermo J. Page; Prodn. Mgr.: Alejandro J. Fuentes; Sales Mgr.: Alvaro Mendez; Publishing Mgr.: Diane Mauri; Promo. Mgr.: Virginia De Gregorio.
Label(s): (Distributed) Barco's, Discos Fuentes, Velvet.

Velvet Int'l, Inc., 1717 NW 82nd Ave., Miami, FL, 33126, (305) 592-4242. Fax: (305) 592-3770. Pres.: Jose Page; Vice Pres.: Guillermo J. Page.
Label(s): (Owned) Velvet.

Vic Records, 1327 Cobb St., Kalamazoo, MI, 49007, (616) 342-5328. Owner: Vic La Val.
Label(s): (Owned) LaVal Records, (Distributed) Vic.

Victori Promotions & Marketing, Inc., 23494 Lahser Rd., Southfield, MI, 48034, (810) 948-9787. Fax: (810) 948-1093. Pres.: Jerome Cunningham, Sr.; Vice Pres. Opns.: Mertas D. Cunningham; Promo.: Michele A. Cunningham.
Label(s): (Owned) 2-Hot, (Distributed) CS, Hitline, Morning Glory, Torrid.

Victory Media Group, 1321 Commerce St., Ste. P, Petaluma, CA, 94954, (707) 769-1210. Owner/Gen. Mgr.: G. W. Daniel; Dir., A&R: Shelly Holling; Dir., Opns.: Mark Holling.
Label(s): (Owned) Bay City, Victory.

Victory Music, Inc., 8455 Beverly Blvd., 6th Floor, Los Angeles, CA, 90048, (213) 655-6844. Fax: (213) 655-6814. Pres.: Phil Carson; Contact: Lisa M. Zambrano.
Label(s): (Owned) Victory.

Virgin Records, 338 N. Foothill Rd., Beverly Hills, CA, 90210, (310) 278-1181. Pres./CEO: Phil Quartararo; Exec. Vice Pres., A&R: Kaz Utsunomiya; Sr. Vice Pres., Promo.: Michael Plen; Vice Pres., Publicity: Eliot Sekuler.
Label(s): (Owned) Charisma, Noo Trybe, Point Blank, Virgin, Virgin Movie Music, (Distributed) Rap-A-Lot.

Virgin Records, 1790 Broadway, New York, NY, 10019, (212) 586-7700. Pres./CEO: Phil Quartararo; Sr. Vice Pres., Promo.: Michael Plen; Vice Pres. Field Promo.: John Boulos.

Virginia Records, 217 Main St., Fort Lee, NJ, 07024, (201) 974-3900. Pres.: Al Thomas; A&R: Tom Argiro.

Virtual Mountain, PO Box 239, Fitzwilliam, NH, 03447, (603) 585-3094. Creative Dir.: Bruce Carroll.
Label(s): (Owned) Jazzy Toy.

Virtue Records/Fayette Records, 8809-11 Rising Sun Ave., Philadelphia, PA, 19115, (215) 763-2825. Fax: (215) 676-8992. Pres.: Frank Virtue; Publicity: Linda Vitacolona; A&R Dir.: Mary Ann Lanciano.
Label(s): (Owned) Everything, Fayette, Pray Virtue, Rising Star, Virtue.

Vision Quest Records, 10019 Reistertown Rd., Ste. 204, Owings Mills, MD, 21117, (410) 363-6848. Fax: (410) 581-9420. Pres.: Michael A. Freedman; Vice Pres.: Charles Kidwell; Sec./Commun.: Marcia Freedman.
Label(s): (Owned) Vision Quest.
US Reps.: Continental Communications (NJ).

Vision Records, Inc., 13385 W. Dixie Hwy., North Miami, FL, 33161, (305) 893-9191. Fax: (305) 895-2647. Pres.: Steve Alaimo; Vice Pres. A&R: Ron Albert; Treasurer: Howard Albert.
Label(s): (Owned) Vision, (Distributed) Cliff Sounds & Films, Gold Hill, Ms. B, P-Man.

Vital Records, 4774 Murietta St., Ste. 9, Chinori, CA, 91710, (714) 627-5944. Fax: (714) 627-6988. Engineer: David Manley; Sales: Luke Manley.

Voice Record, 117 Engineers Dr., Hicksville, NY, 11801, (516) 932-8448. Fax: (516) 939-0131. Pres.: Eric Malmut; Vice Pres.: Mark Malmut.
Label(s): (Owned) Collectors Pipeline, Fire, Humbug, Pipeline, World Serpent.

Vokes Record Co., PO Box 12, New Kensington, PA, 15068, (412) 335-2775. Pres./A&R: Howard Vokes.
Label(s): (Owned) Country Boy, Vokes, (Distributed) Bunjak, Fox Fire, Love, Morgan of Clover, Pot-of-Gold, Rave, SAC, Wiley Street.

Vox Music Group, 560 Sylvan Ave., Englewood Cliffs, NJ, 07632, (201) 894-8700. Fax: (201) 894-8630. Gen. Mgr.: Irwin Katz; Nat'l Dir. Sales: Martin Basart.
Label(s): (Owned) Allegretto, Family Classics, Music Masters, Stradivari, Vox Cameo Classics, Vox Legends, Vox 90s, Vox/Turnabout, Vox Unique, VoxBox, (Distributed) Musique d'Or.

Voyager Recordings, 424 35th Ave., Seattle, WA, 98122, (206) 323-1112. Fax: (206) 329-2416. Owner/Pres.: Vivian T. Williams; Owner: Philip L. Williams.
Label(s): (Owned) Voyager.

Voyager Records, Inc., 812 W. Darby Rd., Havertown, PA, 19083, (610) 446-7100. Fax: (610) 446-7721. Pres.: Denny Somach; Sec.: Richard Somach.
Label(s): (Owned) Voyager.
US Reps.: MCA (U.S.A.).
Int'l Reps.: M.C.A. (Int'l).

W

WEA Latina, Inc., 1415 W. Magnolia Blvd., Ste. 201, Burbank, CA, 91505, (818) 955-8050. Fax: (818) 955-9006. Gen. Mgr.: Sergio Rozanblatt; Controller: Gilda Ellougian; Sales Mgr.: Sylvia Barrera; Promos./West Coast: Horacio DeVera; Promos./Mid West: Sabino Hidalgo; Promo./Puerto Rico (809) 251-9354: Wilma Gonzalez; Promo./Miami (305) 541-5634: Maria Elena Guerreiro.
Office(s): 3539 Oakgate Dr., #166, San Antonio, TX, 78230, (210) 641-7418, Contact: Jose Garcia.
Label(s): (Owned) Tropical Storm, (Distributed) BER, Manny Music, Soundwave.

WIM Records, Inc., 3707 65th Ave., Greeley, CO, 80634, (303) 330-6901. Fax: (303) 330-7738. Pres.: William Schmidt; Vice Pres. A&R: Sharon Davis.
Label(s): (Owned) WIM.

Wajji Records, 423 Florida Ave. NE, Washington, DC, 20002, (202) 546-9121. Fax: (202) 544-8447. Pres.: Will R. Walker; Vice Pres.: Issac Salmon; Music Producer: Sameerah S. Muhammad; Promo. Dir.: Larry McCowin.
Label(s): (Owned) Wajji.
US Reps.: Central South Music (TN).

Waldoxy Records, Inc., 3023 W. Northside Dr., Jackson, MS, 39213, (601) 982-4522. Pres.: Tommy Couch, Jr.

Wall Street Music, 1189 E. 14 Mile Rd., Birmingham, MI, 48009, (313) 646-2054. Fax: (313) 646-1957. Pres.: Joseph Sanders; Chrmn.: Tim Rochon; Publicity: Ginny Shea; Retail Promo.: Kevin King.
Label(s): (Owned) Wall Street Music.
US Reps.: Great Bay Dist. (MD); Paul Starr Dist. (MN); Action Music (OH).

Walton Record Productions, 1599 Jasper Ave. NW, Palm Bay, FL, 32907, (407) 951-2626. Exec. Prod.: Jimmy Walton; Pub. Rel.: S. Hardesty; Mktg.: Diane Nash.
Label(s): (Owned) Walton Record Productions.

Wan Star Entertainment Group, 512C Rutledge Ave., Charleston, SC, 29405, (803) 853-5294. Pres./Producer: Samuel W. Colston III; Vice Pres., A&R: Kim A. Wentworth.
Label(s): (Owned) Surge, Tye.

Warlock Records, 19 W. 21st St., Ste. 702, New York, NY, 10010, (212) 807-6900. Fax: (212) 807-6993. Pres.: Adam Levy; Exec. Vice Pres.: Diana Lemchak; Vice Pres.: Joel Bonner; Copyright/Foreign Lic. Ad: Sharon Strickland; Accounting: Susan Frick; Accounting: Howard Fisher; Record/Radio Pools: Darrell Ellerbe; Prodn./Art: Sharon Reed.
Label(s): (Owned) Quality, Warlock, (Distributed) Chez Nouz, Deco Records, Funky Bass, High Power, Idlers, Ligosa, Mis Records, Spin-It, Tracer Records, X-Press.

Warner/Elektra/Atlantic Corp., 111 N. Hollywood Way, Burbank, CA, 91505, (818) 843-6311. Fax: (818) 840-6212. CEO/Chrmn. Warner Music Grp.: Robert Morgado; Pres.: David Mount; Exec. Vice Pres., Mktg.: George Rossi; Sr. Vice Pres., Sales: Fran Aliberte; Vice Pres., Multimedia: David Archambault; Vice Pres. Black Music Mktg.: Ornetta Dickerson; Vice Pres. Adv.: Clare Koroly; Vice Pres. Pdct. Devel.: Jody Raithel; Vice Pres., Video Sales: John Scott; Vice Pres., Nat'l Sales: Alan Shapiro; Dir. Opns./Inventory: Vinnie Campisi; Dir., Mktg.: Rob Gold.
Offices: Warner Bros. Records, Inc., 3300 Warner Blvd., Burbank, CA, 91505, (818) 846-9090, Fax: (818) 846-8474. Pres.: Lenny Waronker; Exec. Vice Pres.: Murray Gitlin; Sr. Vice Pres., Music: Doug Frank; Sr. Vice Pres., Bus. Affairs: David Altschul; Sr. Vice Pres., Promom.: Stu Cohen; Vice Pres., Bus. Affairs: Fred Brown; Vice Pres./Dir. Publicity: Bill Bentley; Vice Pres., Int'l: Tom Ruffino; Sr. Dir., Adv./Merch.: Laurie Burke; Artist Relations Mgr.: Ile' Kiara; Int'l Mktg. Mgr.: Liz Goodman; Vice Pres., Alternative Mktg.: Jo Lenardi; Dir. Int'l Servs.: John Hearne; Vice Pres., A&R/Black Music: Kerry Gordy; Vice Pres./A&R/Devel. Black Music: Carolyn Baker; Nat'l Promo Dir.: Dave Lombardi; Nat'l Promo Dir.-Alternative: Jimmy Dickson; Field Staff: Danny Davenport
Warner Bros. Records, Inc., 75 Rockefeller Plz., New York, NY, 10019, (212) 275-4500, Fax: (212) 275-4595. Chrmn./CEO Warner Music Grp.: Robert J. Morgado; COO/Pres. Warner Music-U.S.: Doug Morris; Vice Pres. A&R: Karen Berg; Vice Pres. A&R: Russ Titelman; East Coast Vice Pres. Publicity: Liz Rosenberg Citron; Vice Pres.: Donna Russo; Dir., Opns.: Carmela Kasoff; Dir., A&R: Adrian Miller.
Warner Bros. Records, Inc., 20 Music Sq. E., Nashville, TN, 37203, (615) 748-8000, Fax: (615) 214-1514. Pres.: Jim Ed Norman; Sr. Vice Pres./Gen. Mgr.: Eddie Reeves; Sr. Vice Pres. Mktg.: Bob Saporiti; Sr. Vice Pres. Promo.: Bill Mayne.
Label(s): (Distributed) A*Vision, Acme, American Recordings, Asylum, Atco, Atlantic Nashville, Basic, Big Beat, Big Kids Entertainment, Big Screen Music, Capricorn, Cold Chillin', Dark Horse, Delicious Vinyl, Duck, Eardrum, Earthbeat!, EastWest, Elektra Musician, Erato, Es Paranza, Finnadar, First Priority, Forceful, 4 A.D., Giant, Hollywood, Interscope, Kid Rhino, Luakabop, Luke, Mammoth, Matador, Maverick, Mechanic, Medicine, Mesa/Blue Moon, Metal Blade, Modern, Music For Little People, Mute, Nonesuch, Opal, Qwest, Reprise, Rhino, Ruthless, Select, Sire, Slash, Teldec, Third Stone, Tropical Storm, Vintertainment, Warner Bros. Nashville.

Watermelon Records, Inc., 1201 W. 24th, #204, Austin, TX, 78704, (512) 472-6192. Fax: (512) 472-6249. Pres.: Heinz Geissler; Vice Pres.: John Kunz; Promo.: Sue Fawver.
Label(s): (Owned) Watermelon.

Fred Weinberg Productions, Inc., 16 Dundee Rd., Stamford, CT, 06903, (203) 322-5778, (212) 349-6644. Fax: (203) 329-7838. Pres./CEO: Fred Weinberg; Vice Pres.: Gregg Scott; Vice Pres., Sales/Mktg.: Greg Smith.
Label(s): (Owned) FWP, Frejo, Viva La Musica, Wave.

Welchy Grape Records, 991 Oak St., West Barnstable, MA, 02668, (508) 362-4908. Pres.: Mike Welch.
Office(s): 991 Oak St., West Barnstable, MA, 02668, (508) 362-4908.
Label(s): (Owned) Vineland, Welchy Grape.

Welk Music Group, 1299 Ocean Ave., Ste. 800, Santa Monica, CA, 90401, (310) 451-5727. Fax: (310) 394-4148. CEO: Christine Hamilton; Pres.: Larry Welk, Kent Crawford; Dir., Sales: Bernie Grossman.
Label(s): (Owned) Ranwood, Vanguard, (Distributed) Hindsight.

West Records, PO Box 8875, Universal City, CA, 91608, (818) 509-9964. Fax: (818) 769-1756. Owner: Boots Clements; Gen. Mgr.: Jim McGuckin; Gen. Mgr.: David Enos.
Label(s): (Owned) Dynasty, "E" Records, Lane, West Records.

Westbound Records, Inc., 21348 Telegraph Rd., Ste. 200, Southfield, MI, 48034, (313) 355-1540. Pres.: Armen Boladian; Promo.: Michael Webb; Dir.: Hazel Hollenquest.
Label(s): (Owned) Sounds Of Gospel, Westbound.

Westwood Entertainment Group, 167 Main St., Metuchen, NJ, 08840, (908) 548-6700. Fax: (908) 548-6748. Pres.: Victor Kaplij; Gen. Mgr.: Elena Petillo; Dir., A&R: Robert Bilotti.
Label(s): (Owned) Cavalcade, Distinct, Westwood, (Distributed) Changing World, RockBeat.

Whaleco Music/Nuclear Whales, 208 Highland Ct., Santa Cruz, CA, 95060, (408) 425-4721. Fax: (408) 425-0931. Pres.: Don Stevens; Vice Pres. A&R: Anne Chavre; Promos.: Rich Wills.
Label(s): (Owned) Whaleco Music, (Distributed) Batish.

Wham Bam Records, 812 W. Darby Rd., Havertown, PA, 10983, (610) 446-7100. Fax: (610) 446-7721. Pres.: Denny Somach.
Label(s): (Owned) Den/Rich, Wham Bam.

Reid Whitelaw Productions, 5440 N. Ocean Dr., #1507, Singer Island, FL, 33404, (407) 842-3383. Fax: (407) 840-9121. Owner/Pres.: Reid Whitelaw.
Label(s): (Distributed) Brookside.
US Reps.: Hot Productions (FL).

Dean Whitney Music Enterprises, PO Box 106, Lake Arrowhead, CA, 92352, (909) 337-5161. Fax: (909) 337-0474. Owner/Gen. Mgr.: Dean Whitney.
Label(s): (Owned) Brainchild.

Thomas Wiggins Associates, PO Box 21118, Castro Valley, CA, 94546, (510) 254-2216. Fax: (510) 254-2213. Pres./CEO: Thomas Wiggins; Vice Pres.: Charles Greene; Adv. Dir.: Paul Jaulus.
Label(s): (Owned) Elite, Nineveh, No Bull, Persepolis.
US Reps.: Memo (CA).

Wilby Records, 15305 Devonshire St., Ste. 5542, Mission Hills, CA, 91345, (818) 367-8519. Pres./Producer: Irene LaMothe; Mgr.: Phillip Couture.
Label(s): (Owned) Wilby.

Wild Country Records, PO Box 355, Roundup, MT, 59072, (406) 947-5688. Gen. Mgr.: Anthony Ditonno; A&R Dir.: David Ramirez; Promo.: Wayne Wood; Publicity: Rochelle Ditonno.
Office(s): 8455 W. Sahara, Ste. 161, Las Vegas, NV, 89117, (702) 254-3327, Contact: Gilbert Reinstein.
Label(s): (Owned) Wild Country.

Wild Rags Records, 2207 W. Whittier Blvd., Montebello, CA, 90640, (213) 726-9593. Fax: (213) 726-4046. A&R: Richard C.

Wild Twin Records, 807 Jennings Dr., Wilmington, NC, 28403, (910) 452-7752. Pres.: Carter Cathcart; Vice Pres.: Nel Moore.
Label(s): (Owned) Wild Twin.

Wild West Records, PO Box 1305, Houston, TX, 77002, (713) 228-5449. Pres.: Sheldon Weisfeld; Mktg. Dir.: Jorge Enrigue; Artist: Rom Ryan; A&R: Stephanie Morein.
Label(s): (Owned) Wild West.
US Reps.: Back Roads Dist., City Hall (CA); White Swan (CO); South West Wholesale (TX).

Wildcat Recording Corp., 950 N. Kings Rd., Los Angeles, CA, 90069, (213) 848-9200. Fax: (213) 848-9448. Pres.: Michael Gormley; Vice Pres.: Chris Kuchler; Dir., Publicity/Mktg.: Michael Caprio.
Label(s): (Owned) Wildcat.
US Reps.: UNI Dist.

Wilson Audio Specialties, Inc., 2233 Mountain Vista Ln., Provo, UT, 84606, (801) 377-2233. Fax: (801) 377-2282. Pres.: David A. Wilson; Recordings Admin.: Troy Bankhead.
Label(s): (Owned) Wilson Audiophile Definitive.

Wilson Okulolo, Inc., 584 61st St., Oakland, CA, 94609, (510) 655-3357. Fax: (510) 655-3357. Pres.: J.G. Wilson; Vice Pres./A&R: K.A. Okulolo; Dir., Sales/Promo.: Pietro G. Poggi.
Label(s): (Owned) Inner Spirit.
US Reps.: Mesa, Rhino, Putumayo, Coloumbia House.

Windham Hill Records, 75 Willow Rd., Menlo Park, CA, 94025, (415) 329-0647. Fax: (415) 329-1512. Pres./CEO: Anne Robinson; Dir., Mktg.: Roy Gattinella; Vice Pres., Sales: Pat Berry; Dir., A&R: Bob Duskis.
Office(s): 1450 Broadway, 33rd Floor, New York, NY, 10036, (212) 930-4828, Fax: (212) 930-4827, Regional Mgr.: Michael Kaufmann; One S. 450 Summit Ave., Ste. 185, Oakbrook Terrace, IL, 60181, (708) 468-6485, Fax: (708) 268-6489, Regional Mgr.: Mark Callaghan; Oude Enghweg 24, Hilversum, 1217 JD, The Netherlands, 31-35-249970, Fax: 31-35-249319, Label Mgr./Europe: Frank van Houten; 2210 Parklake Dr. N.E., Ste. 100, Atlanta, GA, 30345, (404) 414-6270, Fax: (404) 414-6231, Regional Mgr.: Dana Beren; 6363 Sunset Blvd., 6th Floor, Hollywood, CA, 90028, (213) 468-4183, Fax: (213) 468-4073, Regional Mgr.: Tom Mehren.
Label(s): (Owned) High Street, Windham Hill, (Distributed) Dancing Cat.
Int'l Reps.: BMG Dist.

Wings Record Co., Rt. 3, PO Box 172, Haynesville, LA, 71038, (318) 927-5253. Pres.: Edward N. Dettenheim.
Label(s): (Owned) Wings.

Winner Records, PO Box 151095, San Rafael, CA, 94915, (415) 453-7712, (415) 453-5134. Fax: (415) 258-0692. Pres.: Mark Naftalin; Vice Pres.: Ellen Naftalin; Sales/Promos.: Sally Synhoff.

Winners Circle Records, PO Box 9296, Scottsdale, AZ, 85252, (602) 837-8550. Pres.: Jeff Dayton.
Label(s): (Owned) Bald Headed, Not Yet.

Wizard & Feather Brown Productions, PO Box 132, Astor Station, Boston, MA, 02123, (617) 721-9771. Fax: (617) 721-9771. Co-Owner: Lauren Passarelli; Co-Owner: Cindy Brown.
Label(s): (Owned) Feather.
US Reps.: Bayside (CA); Goldenrod/Horizon (MI).

Word Records, 3319 W. End Ave., Ste. 200, Nashville, TN, 37203, (615) 385-9673. Fax: (615) 385-9696. Gen. Mgr.: Lynn Keesecker.
Label(s): (Owned) Myrrh, Word.

World Circuit Records, 1 Camp St., Cambridge, MA, 02140, (617) 354-0700. Fax: (617) 491-1970. Managing Dir.: Nick Gold; Label Rep.: Michael Dunford; Mktg. Dir.: Susan Piver; Promo. Dir.: Brad Paul.

World Disc Productions, Inc., 915 Spring St., Friday Harbor, WA, 98250, (206) 378-3979. Fax: (206) 378-3977. Pres./Producer/A&R: Richard Hooper; Vice Pres., Sales: Michael Coyne; Publicity Dir./Mktg. Mgr.: Sheri Boucher Flynn.
Label(s): (Owned) Nature Recordings, World Disc Music.

World Wide Entertainment Records, 2895 Biscayne Blvd., Ste. 455, Miami, FL, 33137, (305) 460-3547, (809) 399-9179. Pres./A&R Dir.: Darrin McGillis.
Office(s): Condo. Castillo del Mar, Ste. 1444, Carolina, PR, 00979, (809) 399-9179.
Label(s): (Owned) Island Hit Makers, McGillis, McGillis Music Co.
US Reps.: Rey Reyes (FL).
Int'l Reps.: Discos Hispanos (Peru).

World Wide Entertainment Records, Cond. Castillo del Mar, Ste. 1444, Isla Verde, PR, 00979, (809) 399-9179, (305) 460-3547. Pres., A&R: Darrin McGillis.
Label(s): (Owned) Island Hit Makers, McGillis.
US Reps.: Rey Reyes (FL).
Int'l Reps.: Discos Hispanos (Peru).

Worldtone Music, Inc., 230 Seventh Ave., New York, NY, 10011, Mgr.: Kenneth Spear.
Label(s): (Owned) Worldtone, (Distributed) Aldana, Atoll, Cadans, Syncoop, Tema, Vivace.

Would'n Shoe, 2580 S. Jersey St., Denver, CO, 80222, (303) 692-0760. Fax: (303) 279-7111. CEO/A&R: Stephen Bond Garvan.
Label(s): (Owned) Would'n Shoe, (Distributed) Greenpeace, Hatch.

X-Y

X II C-Ecstasy Records (Div. of Aerobic Music Assn., Inc.), 4924 E. 110th St., Garfield Heights, OH, 44125, (614) 444-5149. Fax: (614) 621-9109. Pres.: Patrice Capretta; Vice Pres.: Ronald Nagy; A&R: Vincent Capretta; Licensing: Monroe Cover.

XLNT Music, 38-62 240th St., Little Neck, NY, 11363, (718) 279-4139. Pres./A&R Dir.: James Cohn; Vice Pres.: Eileen Cohn.
Label(s): (Owned) XLNT Music.
US Reps.: Albany Music Dist., Inc. (NY).

Xanadu Records Ltd., 3242 Irwin Ave., Kingsbridge, Bronx, NY, 10463, (718) 549-3655. Pres.: Don Schlitten.
Label(s): (Owned) Xanadu.
US Reps.: Artistic Music (NJ).

Yellow-Jacket Records, 10303 Hickory Valley Dr., Fort Wayne, IN, 46835, (219) 627-5168. Pres./Gen. Mgr.: Allan Straten; Vice Pres./A&R Dir.: Sylvia Grogg.
Label(s): (Owned) Yellow-Jacket.

Yellowstone Records, 888 O Callaghan Dr., Sparks, NV, 89434, (702) 359-4120. Pres.: Burch Ray; Vice Pres.: Linda Palmer; Mgr.: Ray Palmer.
Label(s): (Owned) Yellowstone.

YesYes Records, 12909 Copperas Ln., Richmond, VA, 23233, (804) 360-4865. Pres.: David L. Esleck; Gen. Mgr.: Elizabeth B. Cherry.
Label(s): (Owned) YesYes.

Young Country, PO Box 5412, Buena Park, CA, 90620, (909) 371-2973. Contact: Leo J. Elffert, Jr.

Young Star Productions/Gold Karat Records, 5501 N. Broadway, Chicago, IL, 60640, (312) 989-4140. Fax: (312) 989-4147. Pres.: Starling Young; Vice Pres., Media Promo.: Robert "Trooper" York; Exec. Sec., A&R: Kelley Garrett.
Label(s): (Owned) Gold Karat.
US Reps.: Unique (NY); Big State (TX); Bassin (FL); M.S. (IL).

Youngheart Music, Inc., 10701 Holder St., Cypress, CA, 90630, (800) 444-4287, (714) 995-7888. Fax: (714) 995-3548. Pres.: Jim Connelly; Mktg. Dir.: Tom Weller; Gen. Mgr.: Jim Recor.
Label(s): (Owned) Youngheart.
US Reps.: Int'l Film & Video (CA).

Z

Z Y X Music Distributor Ltd., 72 Otis St, West Babylon, NY, 11704, (516) 253-0800. Fax: (516) 253-0115. Mng. Dir.: Anthony Mascia; Sales Mgr.: Harry Yardum; Promo. Dir.: Harry Towers; A&R Mgr.: Cliff Massie.
Label(s): (Owned) Z Y X Classics, (Distributed) Boy, Dance Street, ESP, Generator, I M G, Shift, Undercover.

ZZYZX Records, PO Box 23, Sun Valley, CA, 91352, (818) 982-2174. Owner: J. Eric Freedner; A&R: Lawrence Treadwell.
Label(s): (Owned) ZZYZX.

Zebraoverground Records, PO Box 7441, Santa Cruz, CA, 95061, (408) 459-7947. Fax: (408) 458-2384. Dir., Opns. (West Coast): Steve West.
Label(s): (Owned) Govinda, Panther Music, RAM i d, Skateboard.

Zelda Records, PO Box 150163, Nashville, TN, 37215, (615) 386-9266. Fax: (615) 386-9266. Pres.: Mari Lyon.

Zerobudget Records, PO Box 2044, Dept. B, La Crosse, WI, 54602, (608) 783-5818. Pres./CEO: Stephen D. Harm; A&R Dir.: Dale Sticha; A&R Asst.: David Reinders.
Label(s): (Owned) Zerobudget, (Distributed) Boat.

Zim Records, 18 Ivy Dr., Jericho, NY, 11753, (516) 681-7102. Fax: (516) 822-7952. Owner: Arthur Zimmerman.

Zion Music Group, 105 Oak Valley Dr., Nashville, TN, 37207, (615) 262-2600. Fax: (615) 226-4070. Pres.: Kevin McManus; Vice Pres./A&R: Tony Turner; Office Mgr./Sales: Scotty Raines; Promos.: Angela Brashear.
Label(s): (Owned) Jericho, Zion.
US Reps.: Appalachian Bible, New Day Christian (TN); Spring Arbor (MI); Journeyman (MO).

Zip Kid Records, PO Box 8161, New York, NY, 10116, (212) 439-8086, (305) 390-2782. Owner: Jacques Battel.

Zoe Records, 2980 W. 28th St., Brooklyn, NY, 11224, (718) 265-2327. Pres.: Robert Taylor; Vice Pres.: Kirk Harris; Promo. Mgr.: Vincent Kitt.

Zomba Recording Corp., 137-139 W. 25th St., 11th Floor, New York, NY, 10001, (212) 727-0016. Fax: (212) 645-3783. Chrmn./CEO: Clive Calder; Sr. Vice Pres./Gen. Mgr./Jive/Silver: Barry Weiss; Sr. Vice Pres. Artist Devel.: Ann Carli; Sr. Vice Pres., A&R: Jeff Fenster.
Office(s): 6777 Hollywood Blvd. 6th Floor, Hollywood, CA, 90028, (213) 464-7409, Fax: (213) 464-7144, Vice Pres. West Coast: Neil Portnow, Dir. Silvertone: Michael Tedesco.
Label(s): (Owned) Jive, Silvertone.
US Reps.: BMG Music (NY).

Zoo Entertainment, 6363 Sunset Blvd., Hollywood, CA, 90028, (213) 468-4200. Fax: (213) 468-4207. Pres.: Lou Maglia; Vice Pres., Bus. Opns.: Sami Valkonen; Sr. Vice Pres., Mktg.: Brad Hunt; Vice Pres., A&R: Bud Scoppa.

Zoom Express, 578 Broadway, Ste. 1106, New York, NY, 10012, (212) 274-0200. Fax: (212) 274-9776. Pres.: Bob Hinkle; Vice Pres.: Michael Kruzan; Vice Pres.: John Scilipute.
Label(s): (Owned) Zoom, Inc., (Distributed) BMG Kidz, Fight.
US Reps.: BMG Dist., Bantam-Dell-Doubleday Dist. (NY,NJ).

Zoom Express/BMG Kidz, 1540 Broadway, 39th Floor, New York, NY, 10036, (212) 274-0200. Fax: (212) 274-9776.

AUDIO BOOK PUBLISHERS

Achievement, Inc., 485 South Broadway, Hicksville, NY, 11801, (516) 931-2500, Fax: (516) 931-2575, Contact: Linda C. Unger.
Type: Child Educational.

Audio Book Contractors, PO Box 40115, Washington, DC, 20016, (202) 363-3429.
Type: Unabridged classics.

Audio Bookshelf, Prescott Hill Rd., Northport, ME, 04849, (207) 338-1713, (800) 234-1713, Contact: Heather Frederick.
Type: Fiction/non-fiction.

Audio Entertainment, Inc., PO Box 461059, Aurora, CO, 80046, (303) 680-6020, Fax: (303) 680-6019, Contacts: Jeffery Kenneth Prager, Judy Prager.
Type: Original Romance.

Audio Literature, PO Box 7123, Berkeley, CA, 94707, (510) 845-8414.
Type: Philosophy/new age.

The Audio Partners Publishing Corp., 1133 High St., Auburn, CA, 95603, (916) 888-7803, Fax: (916) 888-7805, Contact: Linda D. Olsen.
Type: Fiction/non-fiction.

Audio Renaissance Tapes, 5858 Wilshire Blvd., Ste. 205, Los Angeles, CA, 90036, (213) 939-1840, Fax: (213) 939-6436, Contact: George Hodgkins.
Type: Fiction/non-fiction.

Audio Scholar, 10375 Nichols Lane, Mendocino, CA, 95460, (707) 937-1225.
Type: Non-fiction classics.

Audio-Forum (a Div. of Jeffrey Norton Publishers, Inc.), 96 Broad St., Guilford, CT, 06437, (203) 453-9794, Fax: (203) 453-9774, Contact: Jeffrey Norton.
Type: Educational material.

August House, PO Box 3223, Little Rock, AR, 72203, (501) 372-5450.
Type: Folklore stories.

Bantam Doubleday Dell Audio, 1540 Broadway, New York, NY, 10036, (212) 782-9807, Fax: (212) 782-9500, Contact: Jenny Frost.
Type: Fiction/non-fiction.

Books on Tape, Inc., PO Box 7900, Newport Beach, CA, 92658, (714) 631-7764, Fax: (714) 548-6574, Contacts: Duvall Y. Hecht, Barbara Singleton.
Type: Fiction/non-fiction.

Bridge Publications Audio, 4751 Fountain Ave., Los Angeles, CA, 90029, (213) 953-3320, Contact: Ann Arrow.
Type: Fiction/non-fiction.

Brilliance Corp., PO Box 887, Grand Haven, MI, 49417, (616) 846-5256, (800) 648-2312, Fax: (616) 846-0630, Contact: Eileen Hutton.
Type: Fiction/non-fiction.

Buckingham Classics, Ltd., 1240 W. Arthur, Chicago, IL, 60626, (312) 338-7407, Contact: Beth Baxter.
Type: Fiction/non-fiction.

Council Oak Books, 1350 115th St., Tulsa, OK, 74120, (918) 587-6454.
Type: Non-fiction & child.

Dove Audio, 301 N. Canon Dr., Ste. 203, Beverly Hills, CA, 90210, (310) 273-7722, Fax: (310) 273-0365, Contact: Michael Viner.
Type: Fiction/non-fiction.

Durkin Hayes Publishing, One Colombia Dr., Niagara Falls, NY, 14305, (716) 298-5150, Fax: (716) 298-5607, Contact: Patrick Hayes.
Type: Fiction/non-fiction.

FMS Productions, 5320-D Carpinteria Ave., Carpinteria, CA, 93014, (805) 684-7891.
Type: Fiction/non-fiction.

Gang of Seven, PO Box 419, Bar Mills, ME, 04004, (207) 929-5777, Fax: (207) 929-5775.
Type: Fiction/non-fiction.

Golden Voices, 900 Long Blvd., Lansing, MI, 48911, (517) 694-0842.
Type: African-American literature.

Guides-On-Tape, Inc., 21 E. 90th St., New York, NY, 10128, (212) 348-6100, Contact: Irene Aiello.
Type: Walking tours.

Harper Audio, 10 E. 53rd St., New York, NY, 10022, (212) 207-7000, Fax: (212) 207-6912, Contact: Carolyn Willis.
Type: Children's books.

Hay House, 1154 E. Dominguez St., Carson, CA, 90749, (310) 605-0601.
Type: Metaphysical/Self help.

Helion Audio Books, 9856 Sunland Blvd., Shadow Hills, CA, 91040, (818) 352-9174, Contact: Greg Knowles.
Type: Various.

High Top Sports Productions, 6777 Hollywood Blvd., Los Angeles, CA, 90028, (213) 957-5600.
Type: Sports.

High Windy Audio, 260 Lambeth Walk, Fletcher, NC, 28732, (704) 628-1728, Fax: (704) 628-4435, Contact: Virginia Callaway.
Type: Children's stories.

HighBridge Co., 340 Woodhouse Ave., Wallingford, CT, 06492, (203) 269-0065, Fax: (203) 269-3818, Contact: Jim Brannigan.
Type: Fiction/non-fiction.

In Print Publishing, 65 Verde Valley School Rd., Sedona, AZ, 86336, (602) 284-1370.
Type: Native American titles.

Jossey-Bass, 350 Sansome St., San Francisco, CA, 94104, (415) 433-1740.
Type: Governing.

Kaplan Associates, PO Box 1805, Pinehurst, NC, 28374, (910) 215-0701.
Type: Educational Biogrphy.

Knowledge Products, 722 Rundle Ave., Ste. 813, Nashville, TN, 37210, (800) 876-4332, (615) 742-3852.
Type: Educational.

Listening Library, Inc., 1 Park Ave., Old Greenwich, CT, 06870, (203) 637-3616, Fax: (203) 698-1998, Contact: Arnie Cardillo.
Type: Unabridged fiction.

The Mind's Eye, 37 Commercial Blvd., Novato, CA, 94949, (415) 883-7701, Fax: (415) 883-1849, Contact: Bob Evans.
Type: Games/nostalgia/child.

Mystic Fire, 225 Lafayette St., Ste. 1206, New York, NY, 10012, (212) 941-0999.
Type: New age/science/philosophy.

NTC Publishing Group, 4255 W. Touhy Ave., Lincolnwood, IL, 60646, (708) 679-5500.
Type: Educational.

Thomas Nelson, Nelson Pl. at Elm Hill Pike, Nashville, TN, 37214, (615) 889-9000.
Type: Religious.

New World Library, 58 Paul Dr., San Rafael, CA, 94903, (415) 472-2100.
Type: Self help/Meditation.

Nolo Press, 950 Parker St., Berkeley, CA, 94710, (510) 549-1976.
Type: Fiction/non-fiction.

NorthWord Press, Inc., PO Box 1360, Minocqua, WI, 54548, (715) 356-9800, Fax: (715) 356-9762, Contact: Donna Lebrecht.
Type: Natural history.

Parabola Audio, 656 Broadway, New York, NY, 10012, (212) 505-6200.
Type: Non-fiction/inspiration.

Penguin/Highbridge Audio, 375 Hudson St., New York, NY, 10014, (212) 366-2000, Fax: (212) 366-2952, Contact: Marcia Burch.
Type: Fiction/non-fiction.

Pharoah Audiobooks, PO Box 535, Phoenicia, NY, 12464, (914) 688-2464.
Type: Childrens episodic adventure.

Prelude Press, 8159 Santa Monica Blvd., Los Angeles, CA, 90046, (213) 650-9571.
Type: Self help.

Publishers Group West, 4065 Hollis St., Emeryville, CA, 94608, (510) 658-3453.
Type: Fiction/non-fiction.

The Publishing Mills, 1680 N. Vine St., Ste. 1016, Los Angeles, CA, 90028, (213) 467-7831, Fax: (213) 467-0661, Contact: Jessica Kaye.
Type: Fiction/non-fiction.

Random House Audio Publishing, 201 E. 50th St., 25-1, New York, NY, 10022, (212) 872-8203, Fax: (212) 572-6030, Contact: Pat Johnson.
Type: Fiction/non-fiction.

The Reader's Chair, 860 Chappell Rd., Hollister, CA, 95023, (408) 636-1296, Fax: (408) 636-1296, Contact: Delia White.
Type: Unabridged fiction.

Recorded Books, Inc., 270 Skipjack Rd., Prince Frederick, MD, 20678, (410) 535-5590, Fax: (410) 535-5499, Contact: Sandy Spencer.
Type: Fiction/non-fiction.

Rezound Audio Books, 5353 Nathan Ln., Plymouth, MN, 55442, (612) 553-2000, Fax: (612) 553-0424, Contact: Diane Dickmeyer.
Type: Fiction/non-fiction.

Romance Alive Audio, 8300 Tampa Ave., Ste. G, Northridge, CA, 91324, (818) 772-4528.
Type: Romance novels.

Simon & Schuster Audio, 1230 Avenue of the Americas, New York, NY, 10020, (212) 698-7184, Fax: (212) 632-8091, Contacts: Seth Gershel, Amelia Wilson.
Type: Fiction/non-fiction.

Sound Horizons, 250 W. 57th St., Ste. 1527, New York, NY, 10107, (212) 956-6235, Fax: (212) 586-2420.
Type: Self help.

Soundlines Entertainment, 10573 W. Pico Blvd., Box 821, Los Angeles, CA, 90064, (800) 428-3467.
Type: Movie tie-ins.

Sounds True, 735 Walnut St., Boulder, CO, 80302, (303) 449-6229.
Type: Psychology/spiritual.

Southern Methodist University Press, PO Box 415, Dallas, TX, 75275, (214) 768-1430.
Type: Religious.

Stay:Well, 11431 Ventura Blvd., Ste 312, Sherman Oaks, CA, 91423, (818) 990-5410, Fax: (818) 990-5414, Contact: Bo Lebo.
Type: Health tapes.

Sunset Productions, 369 Montezuma, Ste. 172, Santa Fe, NM, 87501, (505) 471-8004, Fax: (505) 471-8122.
Type: Westerns.

Sutphin Corp., Box 683, Ashland, OR, 97520, (503) 488-7880.
Type: Self help/metaphysics.

Thorndike Audio, PO Box 159, Thorndike, ME, 04986, (207) 948-2962.
Type: Fiction/non-fiction.

Time Warner AudioBooks, 9229 Sunset Blvd., Fourth Floor, Los Angeles, CA, 90069, (310) 205-7471, Fax: (310) 205-7470, Contact: Judy McGuinn.
Type: Fiction/non-fiction.

Tyndale House, 351 Executive Dr., Wheaton, IL, 60189, (708) 668-8300.
Type: Religious/inspirational.

The Watershed Foundation, 6925 Willow St. NW, Ste. 201, Washington, DC, 20012, (202) 722-9105.
Type: Poetry.

Word, 5221 N. O'Connor Blvd., Ste. 1000, Irving, TX, 75039, (214) 556-1900.
Type: Religious/inspirational.

ZBS Foundation, RR 1, Box 1201, Fort Edward, NY, 12828, (518) 695-6406, Fax: (518) 695-4041, Contact: Thomas Lopez.
Type: Fiction drama series.

VIDEO STUDIOS & PROGRAM SUPPLIERS & BUYERS

ABC VIDEO, 1200 High Ridge Rd., Stamford, CT, 06905, (203) 968-9100, Pres.: Jon Pelsinger; Publicity Mgr.: Pamela Dill; Vice Pres., Sales/Mktg.: Mark Gilula.

Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights

OPEN BRIEF

AANTEKENEN
United States Copyright Office
101 Independence Ave SE
Washington D.C., 20559-6000
U.S.A.

Betreft: Verweesde Werken plaat LP Hitler's
Inferno Mierlo, 2 juli 2008

Mijnheren,

Safe Harbor voor het gebruik van verweesde werken voor wetenschappelijke, technische en medische literatuur.

In december 2006 kondigde STM een beleid aan over verweesde werken, auteursrechtelijk beschermde werken (literaire werken, ook muziekwerken, met inbegrip van eventuele begeleidende werken, enz.) waarvoor een toekomstige gebruiker niet in staat is om de legitieme houder van de relevante rechten -eigenaar van het auteursrecht- te identificeren, te lokaliseren en contact op te nemen met het oog op het verkrijgen van toestemming voor het gebruik van dergelijke werken.

Onlangs zijn de oprichtingsdocumenten per post naar CD Baby verzonden, adres 5925 NE Ave,Portland,OR 97218-2891,USA. Het (nieuwe) bedrijf Audio-Rarities in Nederland en IntermediaryFoundation of the Universal Declaration of Human Rights (ook uit Nederland), om samen met Cdbaby Compact Disc en Mp3, of platen te distribueren via het internet en in internetshops zoals I-Tunes enz.

CD Baby vroeg om een schriftelijk document van de eerste openbaarmaking van de eigenaar van een oude plaat -moreel recht- Bill Forrest verteller en Mary Jo Devlin (ondersteuning), Audio Rarities LPA , titel "Hitler's Inferno" in USA, 1945 einde van de oorlog. De stichting heeft uitvoerig onderzoek gedaan naar de platenmaatschappij, de plaat en de eigenaar van Hitler’s Inferno, tussen 1994 en I995.We hebben ook een juridisch rapport laten opstellen door een professional en we hebben ook de schriftelijke correspondentie tussen de Buma- Stemra,

en bovendien toonde de database van Harry Fox Ageny Inc in New York USA, geen informatie over de eigenaar van de plaat Hitler's Inferno noch over Audio Rarities.De Stichting heeft een schriftelijke correspondentie met Freistaat Bayern Duitsland, de eigenaar van de originele liederen en toespraken uit nazi-Duitsland.Het album "Hitler's Inferno heeft een nieuwe registratie via de Nederlandse belastingdienst. De naam Audio Rarities -van de originele plaat- is overgenomen en opnieuw geregistreerd onder de naam Audio-Rarities met tussen “Audio” en “Rarities” een tussenstreepje door de nieuwe Audio-Rarities in Nederland samen met en in overleg met de Kamer van Koophandel en Industrie in Eindhoven Nederland. CD Baby verzocht aldus om een document van toestemming door de maker (auteur) van de originele plaat van de eerste openbaarmaking in 1945 in de USA. We hebben de documenten in deze brief bijgevoegd, zelfs is er een nieuwe registratie door de belastingdienst Oost-Brabant in 2005 (belastingdienst Oost-Brabant,Inspectie der Registratie en Successie,Postbus: 90116,5200MA,’s-Hertogenbosch Nederland) onder nummer: 4.516226.1.

Eerste openbaarmaking

De eerste openbaarmaking onder de titel "Hitler's Inferno" is gepubliceerd in november 1945 door Audio Rarities in de USA op 33 1/3 toeren LP (release WW2) einde van de oorlog, ter nagedachtenis aan.. (de les van gisteren) voorzien van een anti-fascistische commentaar. De originele plaat maakt bovendien deel uit van de verzameling van "Suzanne Statland Collection in holocaust Studies" van de Universiteit van Missouri Kansas City Libraries USA. Hitler's Inferno en de opeenvolgende tragedies wijzen op het onvermogen van de mens om de vernietigende impulsen van paranoïde dictators als Hitler, Stalin, Pol Pot te controleren. Toen het eerste nieuws over de concentratiekampen in mei 1945 werd uitgezonden, was het gevoel van verontwaardiging groot. "het zou nooit meer mogen gebeuren in de beschaafde wereld".

de langspeelplaat

Hitler's Inferno, in words, in music 1932¬1945, Marching songs of Nazi Germany,LPA 2445.

de plateninhoud:

Kant 1:
1. Hitler in Rome 1937 / 2. Deutschland über alles / 3. Die Fahne Hoch / 4. Heil Hitler Dir! / 5. Goebbels introduces Hitler 1934 / 6. Marchingsongs Medley.

Kant 2:
7 . Hitler speaks in Vienna 1939 / 8. Heil Deutschland / 9.Wenn De S.S. und die S.A. Aufmarschiert / 10. Die jugend Marschiert / 11. Plead "Not Guilty at Nuremberg.

[voorzien van antifascistisch commentaar door Bill Forrest met ondersteuning van Mary Jo Devlin]

(Internationale uitgevers en bibliotheken zijn zeer ingenomen met de toegang tot verweesde werken)

Voorwaarden gebruik verweesde werken

De voorwaarden voor gebruik beschrijft vijf uitgangspunten die gebruikers van verweesde werken moeten volgen:

1.Er moet een redelijk ijverig onderzoek worden gedaan om de eigenaar van het auteursrecht te vinden,

2.De gebruiker van verweesde werken is verplicht alle informatie zoals de naamsvermelding van de auteurs en over het werk zelf zo adequaat mogelijk in de gegeven omstandigheden te vermelden,

3.Indien de eigenaar van het auteursrecht zich alsnog gaat melden, moet de eigenaar redelijke vergoeding of moet er een passende restitutie plaatsvinden,

4. Indien de maker(s) van een verweesd werk in later stadium alsnog bezwaren maakt tegen het gebruik van een eerder verweesd werk, moet bij de afhandeling rekening worden gehouden met de creatieve inspanningen en investeringen die de gebruiker van het werk te goeder trouw heeft gedaan,

5. Het gebruik van verweesd werk is niet exclusief.(verklaring van academische vrijheid (wetenschappelijke mensenrechten).

Het doel van deze verklaring is de diepgaande doctrine te handhaven en te bevorderen dat wetenschappelijk onderzoek vrij moet zijn van latente en openlijke repressieve invloed van bureaucratische, politieke, religieuze en geldelijke richtlijnen, en dat wetenschappelijke creatie een mensenrecht is dat niet minder is dan andere rechten en hoop zoals die in internationale en europese verdragen en het internationale recht.

Europese Commissie tegen Racisme en Intolerantie (ECRI) 2008

ECRI moedigt de Nederlandse autoriteiten aan om ervoor te zorgen dat het strafrechtsysteem een doeltreffend antwoord biedt op uitingen van racisme en radicale discriminatie.De ECRI en de Europese Unie vinden dat de holocaust nooit vergeten mag worden.De ontkenning of herziening van duidelijk vastgestelde historische feiten zoals de Holocaust (waarvan de ontkenning of herziening, ontkenning of de grove minachting) dit niet uit de bescherming van artikel 10 van het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens mag worden verwijderd. Het recht van vrijheid van meningsuiting Artikel 10 lid 1 EVRM niet gekwalificeerd kan worden voor haatspraak.

-strafbaar stellen van het delict Holocaust ontkenning.
-vervolging ambtswege racistische of xenofobe daden.

De ECRI en de Europese Unie zijn verheugd over de katalyserende rol die niet-gouvernementele organisaties hebben gespeeld bij de bevordering van mensenrechteneducatie en de bewustmaking van racisme:
http://www.coeint/t/e/human_rights/ecri

Fair use only

Het project "Hitler's Inferno is uitsluitend bestemd voor "fair use only" in overeenstemming met titel U.S.C. Section 107, research and educational holocaust study learning projects and human rights purposes against racism. Meer informatie Holocaust ontkenning via de link http://holocaustdenial.org/

Auteursrechtenclaim

De auteur [morele rechten] of zijn erfgenamen bij notariële akte, kunnen bezwaar aantekenen indienen tegen deze openbare aankondiging over het eigendom van de plaat Audio Rarities LPA 2445 Hitler's Inferno, van 2 juni 2008 tot 2 augustus 2008.Wanneer iets niet correct is in deze openbare oproep of de bijlage(n), neem dan rechtstreeks contact op met het Ministerie van Justitie,postbus: 20301,2500EH,Den Haag in Nederland. Juridische geschillen "Nederlands recht". UPC-barcode "Hitler's Inferno":634479825064 http://n1/barcodepediaml/

Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights verzoekt het U.S. Copyright Office vriendelijk om deze brief op Haar website openbaar te maken. Wij vragen het Copyright Office om Haar database naar Audio Rarities, Hitler's Inferno of LPA 2445 te onderzoeken.

INFORMATIE EN CLAIMS RICHTEN AAN ADRES:
[vanaf 2 juni 2008 tot en met 2 augustus 2008]

Internet: IFUD of Human Rights
http://mensenrechten.webs.com/

Internet Audio-Rarities
http://tinyurl.com/49mj7j

Kantoor:IFUD of Human Rights en Audio-Rarities

Adres:Kastanje 28,

5731NK MIERLO in NEDERLAND.

KvK: IFUD of Human Rights 41092925 Eindhoven in Nederland.
KvK: Audio-Rarities 17090220 Eindhoven in Nederland.

HOOGACHTEND,

IFUD of Human Rights en Audio-Rarities
Voorzitter en directeur

Kopie verzonden aan:

Kopie verzonden aan:

-International Federation of Library Associations and Institutions (IFLA) Secretary General mr.Peter Johan Lor
Po.box:95312
2509CH,DEN HAAG,NEDERLAND

-International Publishers Assosiation (IPA) SecretaryGeneral Mr. Jens Bammel Avenue de Miremont 3
CH-1206,GENEVA,
SWITSERLAND.

-COUNCILof EUROPE
European Commission against Racism and intolerance (ECRI) 12,Avenue Tervuren
B-1040 BRUSSELS,BELGIUM.

-MINISTERIE VAN JUSTITIE
Ernst Hirsch Ballin
Po.Box:20301
2500EH, DEN HAAG.

-CD BABY
General Director
5925NE, 80 tn Ave
PORTLAND,OR 97216
USA

-WIPO headquarters
PO.BOX: 18
CH-1211, GENEVA 20,
SWITSERLAND.

Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights

REGISTERED POST
TO:CD BABY
president mr. Tony van Veen

5925 NE 80th Ave
PORTLAND OR 97216
USA

Your letter of	
Your reference	
Our letter of	July 2 2008
Our reference	Hitler's Inferno project
Enclosure(s)	Copy (letter) + (checklist fair use)
Contact	Mr.J.P. van den Wittenboer
Direct line	e-mail: audiorarities@yahoo.com or ifudofhumanrights@yahoo.com
Re	***NO CLAIMS TO THE PROJECT, HITLER'S INFERNO***

Mierlo,August 6 2008

Dear mr. van Veen,

Hereby declares undersiged Intermediary Foundation of the Univesal Declaration of the Universal Declaration of Human Rights,mr.Joannes-Petrus van den Wittenboer;offices Kastanje 28, 5731NK MIERLO, The Netherlands:

No claims send to the office,to the po.box,via e-mail by:
US Copyright Office or other organizations and institutions or by the public.No claim by the owner of the moral right of the original work "Hitler's Inferno".

In this letter We attach the copy from the letter July 2 2008 (US Copyright Office) and (checklist for fair use).

best regards
IFUD of HUMAN RIGHTS
chairman
Mr. J.P. van den Wittenboer

Correspondence:Po.box 324, 5660AH Geldrop The Netherlands
Offices:Kastanje 28, 5731NK Mierlo The Netherlands
C.o.C.reg:41092925 Eindhoven N.L.
E-mail:ifudofhumanrights@yahoo.com
Internet:http://mensenrechten.webs.com
Phone:+31 -(0)6 50 425 552

Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights.

CHECKLIST FOR FAIR USE

Please complete and retain a copy of this form in connection with each possible "fair use" of a copyrighted work for your project

Name: J.P. van den Wittenboer Date: 06-08-2008 Project: "Hitler's Lufwaffe"

Institution: AUDIO-RARITIES Prepared by: Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights.

PURPOSE

Favoring Fair Use

- [x] Teaching (including multiple copies for classroom use)
- [x] Research
- [x] Scholarship
- [x] Nonprofit Educational Institution
- [ ] Criticism
- [ ] Comment
- [ ] News reporting
- [ ] Transformative or Productive use (changes the work for new utility)
- [ ] Restricted access (to students or other appropriate group)
- [ ] Parody

Opposing Fair Use

- [ ] Commercial activity
- [ ] Profiting from the use
- [ ] Entertainment
- [ ] Bad-faith behavior
- [ ] Denying credit to original author

NATURE

Favoring Fair Use

- [x] Published work
- [ ] Factual or nonfiction based
- [ ] Important to favored educational objectives

Opposing Fair Use

- [ ] Unpublished work
- [ ] Highly creative work (art, music, novels, films, plays)
- [ ] Fiction

AMOUNT

Favoring Fair Use

- [ ] Small quantity
- [ ] Portion used is not central or significant to entire work
- [x] Amount is appropriate for favored educational purpose

Opposing Fair Use

- [ ] Large portion or whole work used
- [ ] Portion used is central to work or "heart of the work"

EFFECT

Favoring Fair Use

- [x] User owns lawfully acquired or purchased copy of original work
- [ ] One or few copies made
- [ ] No significant effect on the market or potential market for copyrighted work
- [ ] No similar product marketed by the copyright holder
- [ ] Lack of licensing mechanism

Opposing Fair Use

- [ ] Could replace sale of copyrighted work
- [ ] Significantly impairs market or potential market for copyrighted work or derivative
- [ ] Reasonably available licensing mechanism for use of the copyrighted work
- [ ] Affordable permission available for using work
- [ ] Numerous copies made
- [ ] You made it accessible on Web or in other public forum
- [ ] Repeated or long-term use

This document is provided as a courtesy of the Copyright Management Center, IUPUI, 530 W. New York St., Indianapolis, IN 46202. For further information and updates please visit http://www.copyright.iupui.edu/. This document last updated March 10, 2003.

Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights

no claims

PUBLIC LETTER

Intermediary Foundation of
the Universal Declaration
of Human Rights.

2008

2008

AANTEKENEN / REGISTERED POST

UNITED STATES

COPYRIGHT OFFICE

101 Independence Ave S.E.

WASHINGTON D.C. 20559-6000

USA.

Re:Orphan Works record "Hitler's Inferno"

Mierlo,July 2 2008

Dear Sirs,

Safe Harbor Provisions for Use of Orphan works for Scientific,Technical and Medical Literature.

In December 2006,STM announced a policy on Orphan Works,copyright works (literary works,also musical works,including any accompanying works etc.) for which a prospective user is unable to indentify,locate and contact the legitimate holder of thr relevant rights ("copyright owner") for the purpose of obtaining permission to use such work.

Recently the foundation documents send by post to Cdbaby, address 5925 NE Ave,Portland,OR 97218-2891,USA. The (new) company Audio-Rarities in the Netherlands and Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights also from the Netherland , "Cdbaby" to sell Compact disc and / Mp3 / or records over the internet,and in internet shops as "I-Tunes" etc.Cdbaby ask for a written document from the first release of the owner of a old record (moral right) Bill Forrest narrator and Mary Jo Devlin back stage, Audio Rarities LPA 2445 Title "Hitler's Inferno" in USA ,1945 end of the War.The foundation made research to the record company,the record and the onwner and Hitler's Inferno between 1994 and 1995.We have also a juridical report by a professional.Also we have written correspondence between the Buma-Stemra and the Foundation.The database from Harry Fox Angeny Inc in New York USA,showed no

Correspondence:Po.box 324, 5660AH Geldrop The Netherlands
Offices:Kastanje 28, 5731NK Mierlo The Netherlands
C.o.C.reg:41092925 Eindhoven N.L.
E-mail:ifudofhumanrights@yahoo.com
Internet:http://mensenrechten.webs.com
Phone:+31 -(0)6 50 425 552

information to the owner of the record,Hitler's Inferno or Audio Rarities.The Foundation have a written correspondence to Freistaat Bayern,Germany te owner of the original songs and speeches of Nazi-Germany.The Album "Hitler's Inferno have a new registration by the Dutch Tax.The Name Audio Rarities(form the original record) is takeover and new regisrered under Audio-Rarities (between Audio and Rarities a stripe by the new Audio-Rarities in Holland) by the Chamber of Commerce and Industry in Eindhoven,the Netherlands.Cdbaby ask me to show a document of permission from the owner of the record by I'ts first release in 1945, USA.We attached the documents in this letter,even there is a new registration by the Dutch Tax in 2005 (Belasingdienst Oost-Brabant,Inspectie der Registratie en Successie,Po.box:90116,Postalcode:5200MA,City:'s-Hertogenbosch,Country:The Netherlands). under Number: **4.516226.1**.The first general release under the title "Hitler's Inferno" was published in November 1945,By Audio Rarities in the USA on 33 1/3 rpm LP (a kin or release WW2) end of the War,to memory of, "Yesterday Lesson",anti-fascist commentary.The original record is part of "Suzanne Statland Collection in Holocaust Studies" from the University of Missouri-Kansas City Libraries USA.Hitler's Inferno and the consecutive tragedies indicates man's inability to control the destructive impulses of paranoid dictators like Hitler,Stalin,Pol Pot .When the first news of the concentration camps began to be broadcast in May 1945, the sense of outrage was considerable whwn one thinks of the murder and destruction. "It must never happen again in the civilized world".The Title Hitler's Inferno, in words,in music 1932-1945, Marching songs of Nazi Germany,LPA 2445,the record content:

Part one.

1. Hitler in Rome 1937 / 2. Deutschland über Alles / 3. Die Fahne Hoch / 4. Heil Hitler Dir! / 5. Goebbels introduces Hitler 1934 / 6. Marching songs Medley.

Part two.

7 . Hitler speaks in Vienna / 8. Heil Deutschland / 9. When Die S.S. und Die S.A. Aufmarschiert / 10. Die jugend Marschiert / 11. Plead "not guilty at Nuremberg".

Anti-fascist commentary by Bill Forrest and back stage Mary Jo Devlin.

"International Publishers and librarians Agree On Acces to orphan Works".

The statement sets out five principles to be followed by users of orphaned works:

1. A reasonable diligent rearch should be undertaken to find the copyright owner;
2. The user of an orphan work must provide a clear and adequate attribution to the copyright owner;

Correspondence:Po.box 324, 5660AH Geldrop The Netherlands
Offices:Kastanje 28, 5731NK Mierlo The Netherlands
C.o.C.reg:41092925 Eindhoven N.L.
E-mail:ifudofhumanrights@yahoo.com
Internet:http://mensenrechten.webs.com
Phone:+31 -(0)6 50 425 552

3. If the copyright owner reapears,the owner should be resonable remunerated or appropriate restitution should be made;
4. If injunctive relief is available against the use of a previously orphaned work,the injunctive relief should take into account the creative efforts and investment made in good faith by the user of the work;
5. The use of orphaned work is non-exclusive.

"Declaration of Academic Freedom" (Scientific Human Rights).

Conseqently,the researcher is all to often constrained or suppressed ,manipulating,works minimized by governments who working to a different ideological politic and secret fascist agenda.The aim of this Declaration is to uphold and further the fundamental doctrine that scientific research must be free of latent and overt repressive influence of bureaucratic,political,religious and pecuniary directives,and that scientific creation is a humanright no less than other such right and forlorn hopes as prouned in International and European convenants and International law.

"European Commission against Racism and Intolerance (ECRI) 2008"

ECRI encourages the Dutch authorities in their efforts to ensure that the criminal justice system provides an effective response to manifestations of racism and radical discrimination.The ECRI and the European Union believes that the Holocaust never be forgotten.That denial or revision of "clearly established historlical facts such as the Holocaust (Whose negation or revision,denial or the gross minization) would be removed from the protection of Article 10 by Article 17"of the European Convention on Human Rights.The Court stated that "there is no doubt that,like any other remark directed against the Convention's underlying values,the justification of a pro-Nazi policy could not be allowed to enjoy the protection afford by Article 10.

- Making the offence of Holocaust-denial punisable'
- Prosecuting acts of racist o xenophobic nature ex officio;

Correspondence:Po.box 324, 5660AH Geldrop The Netherlands
Offices:Kastanje 28, 5731NK Mierlo The Netherlands
C.o.C.reg:41092925 Eindhoven N.L.
E-mail:ifudofhumanrights@yahoo.com
Internet:http://mensenrechten.webs.com
Phone:+31 -(0)6 50 425 552

The ECRI and European Union welcomes the catalytic role that non-governmental organisations have played in promoting human rights education and raising awareness about racism http://www.coe.int/t/e/human_rights/ecri .The project "Hitler's Inferno is for "fair use only" in accordance with Title U.S.C. Section 107,research and educational Holocaust study learning projects and humanrights purposes against racism.More information holocaust denial http://holocaustdenial.org/ .The author [Law, moral rights] or its heirs by notarial deed,can complaint and show the documents of the ownership over the record Audio Rarities LPA 2445 Hitler's Inferno,**from June 2 2008 up to-August 2 2008**.If any thing is not correct in this letter or the attachments,please contact directly the Dutch Government "Ministerie van Justitie",Po.box:20301,postalcode:2500EH,City:The Hague,Country:The Netherlands.

Legal disputes "Dutch Law".

UPC-barcode "Hitler's Inferno":634479825064

http://nl/barcodepedia.nl/

Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights ask the U.S. Copyright Office friendly to place this letter on his website to make public.We ask the Copyright Office to research his database for Audio Rarities,Hitler's Inferno or LPA 2445.

AUDIO RARITIES

Intermediary Foundation of
the Universal Declaration
of Human Rights

Correspondence:Po.box 324, 5660AH Geldrop The Netherlands
Offices:Kastanje 28, 5731NK Mierlo The Netherlands
C.o.C.reg:41092925 Eindhoven N.L.
E-mail:ifudofhumanrights@yahoo.com
Internet:http://mensenrechten.webs.com
Phone:+31 -(0)6 50 425 552

INFORMATION AND CLAIMS TO ADDRESS:

[from June 2 2008 up to August 2 2008]

Website IFUD of Human Rights http://mensenrechten.webs.com/

Website Audio-Rarities http://www.tinyurl.com/49mj7j

Office IFUD of Human Rights and Audio-Rarities

Address:Kastanje 28

Postalcode: 5731NK

City:Mierlo

Country:The Netherlands.

C.o.C.registration IFUD of Human Rights No:41092925 Eindhoven n.l.

Co.C registration Audio-Rarities No:17090220 Eindhoven n.l.

SINCERELY,

IFUD of Human Rights and Audio-Rarities

Chairman and director

Mr. J.P. van den Wittenboer.

Correspondence:Po.box 324, 5660AH Geldrop The Netherlands
Offices:Kastanje 28, 5731NK Mierlo The Netherlands
C.o.C.reg:41092925 Eindhoven N.L.
E-mail:ifudofhumanrights@yahoo.com
Internet:http://mensenrechten.webs.com
Phone:+31 -(0)6 50 425 552

Copies to:

International Federation of Library Associations and Institutions (IFLA)

Secretary General mr.Peter Johan Lor

Po.box:95312

2509CH,THE HAGUE

THE NETHERLANDS.

International Publishers Assosiation (IPA)

Secretary General Mr. Jens Bammel

Avenue de Miremont 3

CH-1206,GENEVA,

SWITSERLAND.

COUNCIL of EUROPE

European Commission against Racism and intolerance (ECRI)

12,Avenue Tervuren

B-1040 BRUSSELS

BELGIUM.

MINISTERIE VAN JUSTITIE

Mr.Dr. Ernst Hirsch Ballin

Po.Box:20301

2500EH

THE HAGUE.

Correspondence:Po.box 324, 5660AH Geldrop The Netherlands
Offices:Kastanje 28, 5731NK Mierlo The Netherlands
C.o.C.reg:41092925 Eindhoven N.L.
E-mail:ifudofhumanrights@yahoo.com
Internet:http://mensenrechten.webs.com
Phone:+31 -(0)6 50 425 552

CDBABY

General Director

5925 NE 80tn Ave

PORTLAND OR 97216

USA.

WIPO headquarters

Po.Box:18

CH-1211,GENEVA 20,

SWITSERLAND.

Correspondence:Po.box 324, 5660AH Geldrop The Netherlands
Offices:Kastanje 28, 5731NK Mierlo The Netherlands
C.o.C.reg:41092925 Eindhoven N.L.
E-mail:ifudofhumanrights@yahoo.com
Internet:http://mensenrechten.webs.com
Phone:+31 -(0)6 50 425 552

NEVER AGAIN
WHAT YOU DO MATTERS

THE CAMPAIGN FOR THE UNITED STATES HOLOCAUST MEMORIAL MUSEUM

May 31, 2016

J.P. van den Wittenboer
Kastanje 28
Mierlo, Noord-Brabant 5731 NK
Netherlands

Dear Mr. van den Wittenboer:

I am pleased to extend a formal welcome to you as a member of the United States Holocaust Memorial Museum's Legacy of Light Society. Legacy of Light Society members are individuals – like you – who have thoughtfully included the Museum in their estate plans or otherwise established a charitable gift annuity, charitable remainder trust or other planned gift for the benefit of the Museum. It is through these gifts that the Museum seeks to ensure that this institution remains a vibrant and transformative force in the 21st century. We welcome your partnership in this historic task.

You are joining us at an exciting time as we are engaged in a comprehensive campaign to raise $540 million - $300 million in cumulative annual funds, $40 million in capital commitments to build a state-of-the-art collections and conservation center, and $200 million in endowment commitments. Enclosed you will find a Confirmation of Deferred Commitment Form. Signing this form will allow the Museum to designate any funds we receive through your estate to the institution's Permanent General Endowment Fund, and be counted today towards our campaign goal. Taking this simple extra step will make your legacy gift that much more powerful. Please note that the form may be rescinded at any time.

Also enclosed is a Consent Form. Please take a moment to complete and return this form as well so that you may receive all the benefits to which you are eligible for, including:

- Legacy of Light Society Memorial Candle
- Membership Pin
- Legacy of Light Membership Card
- Recognition in the Annual Report
- Subscription to the Museum's magazine
- Museum passes for individual and family visits
- 10% Discount at the Museum Shop

Legacy of Light Society

In addition, as the Director of Stewardship, for the Legacy of Light Society, you can always contact me with any question or Museum needs. My direct line is 202.488.2634; I can also be reached via email at cmaier@ushmm.org.

Because of the planned gifts from members of the Legacy of Light Society, the Museum is confident that we will succeed in the campaign, which will provide the resources it will take to meet any and all challenges that lie ahead. We are deeply grateful for your commitment to this institution and to the permanence of Holocaust memory.

Sincerely,

Celeste Z. Maier, Director of Stewardship
Legacy of Light Society

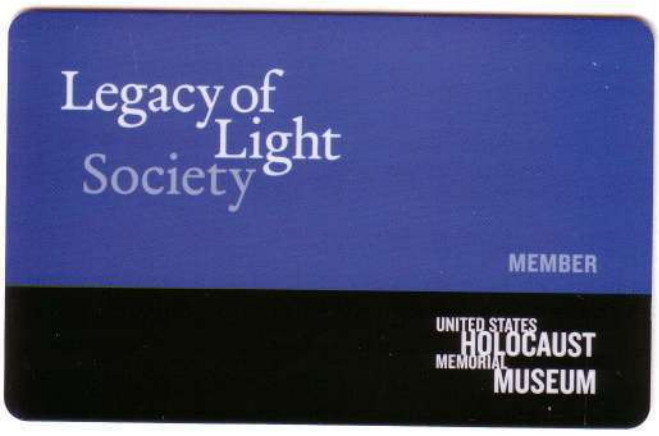

Legacy of Light Society
MEMBER
UNITED STATES HOLOCAUST MEMORIAL MUSEUM

Legacy of Light Society

September 2019

J.P. van den Wittenboer
Kastanje 28
Mierlo, Noord-Brabant 5731 NK,

Dear J.P. van den Wittenboer:

It gives me great pleasure to send you the Museum's 2020 calendar entitled ***Resilience of Spirit***.

Within the pages of this calendar are just a few examples of how the Jewish people found ways in the depths of the darkness of the Holocaust to sustain their individual sense of self and purpose, as well as to develop an awareness of life larger than their immediate tragic circumstances. During the course of those terrible years the Jewish people had so many of their individual freedoms and liberties taken away, which is why making even the smallest of choices demonstrated an assertion of their individuality and humanity. Oft times, there was a clear realization that perhaps these minor acts of resilience would only serve as messages to the future---to the world to come after the Holocaust. Nonetheless, each act of resilience was a private victory. As Rabbi Joseph B. Soloveitchik once said, "In every suffering there is a message."

In these weeks leading to the High Holy Days, Jewish men, women and even children turn inward to examine their lives and deeds, not just to acknowledge what may have gone wrong, but also in an effort to advance a commitment to a better coming New Year. It takes inner strength to face the truth of what fell short in the past year and the steps, no matter how small, needed to make the coming year better. The individual choices each Jewish person makes during these reflective times demonstrates a resilience of the hope that the future can and will be better than the past.

You have made an important choice that demonstrates your own commitment to something much bigger then yourself. By having established a legacy gift for the Museum, you are making the choice to provide for the future of this institution and the permanence of Holocaust memory, understanding and relevance. You have made a choice that will resonate long into the future and will yield something bigger then yourself – you will share in promoting a vision for a world in which people confront hatred, prevent genocide and promote human dignity.

For this we thank you deeply, and wish you and yours the best in the coming New Year.

Sincerely,

Celeste Z. Maier
Director of Stewardship

UNITED STATES HOLOCAUST MEMORIAL MUSEUM 100 Raoul Wallenberg Place, SW Washington, DC 20024-2126 T 202.488.0400 F 202.488.2690 ushmm.org

AMOUNT AT ESTIMATION
20.040.000,00 euro
AMOUNT IN PROCENTS:

90% USHMM / 10% IFUD of human rights

Revenues from CD sales and mp3 Hitler's Inferno Audio-Rarities are not part of this donation, and the IFUD of the Human Rights Foundation is not part of the donation. Breakfast, lunch, dinner, hotel, travel expenses, legal fees, attorney needed to settle this claim 90% at the civil court in The Hague, the Netherlands are all for costs USHMM.

Human rights and holocaust are used selectively at times and places convenient to the Dutch state itself. Anything that does not directly fit in their stable is automatically denied. In this way international treaties and laws are set aside as well. Everything revolves around maintaining the status quo and international trade. Human rights are degraded to economic bustle. Dictatorial regimes - notorious violators of human rights - are a lucrative trading partner for the Dutch arms industry.

They protect each other. The financial possibilities of the foundation "IFUD of Human Rights" to take action against the powerful Dutch state are minimal. We -IFUD of Human Rights together with Audio-Rarities- call on the European Commission and the European Parliament to take serious measures to stop all undemocratic tendencies with all possible means.

The European Union with USHMM cannot support a government that is in favor of neonazism. https://archive.org/details/importance-of-european-remembrance-for-the-future-of-europe

Authentic deed that has not been disputed by the Dutch state. The civil court will grant the enforceable title. The judge will not change the content of the notarial deed. The Dutch State has always been reluctant to refute the content of the authentic instrument. This is the fundamental reason for jurisdiction in absentia. Objection by judge in absentia against the Dutch state. The Dutch state has the deliberate intention to abuse the jurisdiction. The question is whether there will be fair justice (Article 6 ECHR). Otherwise, challenging a judge request for challenge “verzoek om wraking” as unsuitable to perform legal duties because of a potential conflict of interest or lack of impartiality. It is the right of IFUD of Human Rights to ask a judge to refrain from continuing to hear a case because of bias. Also an important part of a fair trial is that the court will always (at any time) treat the memory of the Holocaust with respect.

SLOPPY FILE MANAGEMENT

negligence, disinterest or maintaining the status quo... The Dutch State remains responsible for the management in the case.

The State of the Netherlands has become acquainted with the documents of the case in various ways, including through a bailiff send by IFUD of Human Rights to the Dutch State.

BEDRAG BIJ SCHATTING
20.040.000,00 euro
BEDRAG IN PROCENTEN:
90% USHMM / 10% IFUD of Human Rights

Opbrengsten verkoop cd-verkoop en mp3 Hitler's Inferno Audio-Rarities maken geen deel uit van deze donatie, en de IFUD van de Human Rights Foundation maakt geen deel uit van de donatie. Ontbijt, lunch, diner, hotel, reiskosten, leges, advocaat nodig om deze claim 90% af te handelen bij de burgerlijke rechter in Den Haag, Nederland zijn geheel voor kosten USHMM.

Mensenrechten en holocaust worden selectief gebruikt op tijden en plaatsen die de Nederlandse staat zelf uitkomen. Alles wat niet direct in hun stal past, wordt automatisch geweigerd. Op deze manier worden ook internationale verdragen en wetten terzijde geschoven. Alles draait om het handhaven van de status quo en internationale handel. Mensenrechten worden gedegradeerd tot economische “koehandel”. Dictatoriale regimes - beruchte schenders van mensenrechten - zijn een lucratieve handelspartner voor de Nederlandse wapenindustrie.

Ze beschermen elkaar. De financiële mogelijkheden van de stichting "IFUD of Human Rights" om op te treden tegen de machtige Nederlandse staat zijn minimaal. Wij -IFUD of Human Rights samen met Audio-Rarities- roepen de Europese Commissie en het Europees Parlement op om serieuze maatregelen te nemen om alle ondemocratische tendensen met alle mogelijke middelen een halt toe te roepen.

De Europese Unie met USHMM kan geen regering steunen die voorstander is van neonazisme. https://archive.org/details/importance-of-european-remembrance-for-the-future-of-europe

Authentieke akte die niet is betwist door de nederlandse staat. De burgerlijke rechter zal de executoriale titel verlenen. De rechter zal de inhoud van de notariële akte niet wijzigen. De Nederlandse staat is altijd terughoudend geweest om de inhoud van de authentieke akte te weerleggen. Dat is de fundamentele reden voor rechtsmacht bij verstek. Bezwaar bij verstek door rechter tegenover de Nederlandse staat. De Nederlandse staat heeft de bewuste intentie om misbruik te maken van de rechtspraak. De vraag is of er eerlijke gerechtigheid zal gebeuren (artikel 6 EVRM).Anders een rechter uitdagen "verzoek om wraking" als ongeschikt om wettelijke taken uit te voeren vanwege een potentieel belangenconflict of een gebrek aan onpartijdigheid. Het is het recht van IFUD of Human Rights om een rechter te vragen zich te onthouden van het voortzetten van de behandeling van een zaak vanwege vooringenomenheid.Tevens een belangrijk onderdeel van een eerlijk proces is dat de rechtbank altijd (ieder moment) respectvol zal omgaan met het gedachtengoed over de herinnering aan de holocaust.

SLORDIG DOSSIERBEHEER

nalatigheid, desinteresse of het handhaven van de status quo... De Nederlandse Staat blijft verantwoordelijk voor het beheer van het dossier in deze zaak.

De Nederlandse Staat heeft op verschillende manieren kennis genomen van de stukken van de zaak, onder meer via een deurwaarder die door IFUD of Human Rights naar de Nederlandse Staat is gestuurd.

Policies, plans **and strategies**

38.
Public and private institutions should be required to develop plans of action to address non-discrimination and the State should conduct human rights education and training programmes for public officials and make such training available to judges and candidates for judicial appointments. Teaching on the principles of equality and non-discrimination should be integrated in formal and non-formal inclusive and multicultural education, with a view to dismantling notions of superiority or inferiority based on prohibited grounds and to promote dialogue and tolerance between different groups in society. States parties should also adopt appropriate preventive measures to avoid the emergence of new marginalized groups.

UNITED NATIONS E

Economic and Social
Council
Distr.
GENERAL
E/C.12/GC/20
2 July 2009

Original: ENGLISH
COMMITTEE ON ECONOMIC, SOCIAL
AND CULTURAL RIGHTS

Forty-second session
Geneva, 4-22 May 2009
Agenda item 3
GENERAL COMMENT No. 20
Non-discrimination in economic, social and cultural rights (art. 2, para. 2, of the International Covenant on Economic, Social and Cultural Rights)

Beleid, plannen en strategieën

[vertaling vanuit Engels naar Nederlands]

38. Openbare en particuliere instellingen moeten worden verplicht om actieplannen te ontwikkelen om discriminatie tegen te gaan en de staat moet opleidings- en trainingsprogramma's op het gebied van mensenrechten voor overheidsambtenaren uitvoeren en deze opleidingen ter beschikking stellen van rechters en kandidaten voor gerechtelijke benoemingen. Het onderwijs in de beginselen van gelijkheid en non-discriminatie moet worden geïntegreerd in het formele en niet-formele, inclusieve en multiculturele onderwijs, met het oog op de ontmanteling van begrippen als superioriteit of inferioriteit op basis van verboden gronden en de bevordering van de dialoog en de verdraagzaamheid tussen de verschillende groepen in de samenleving. De staten die partij zijn moeten ook passende preventieve maatregelen nemen om het ontstaan van nieuwe gemarginaliseerde groepen te voorkomen.

UNITED NATIONS **E**

Economic and Social Council

Distr.
GENERAL

E/C.12/GC/20
2 July 2009

Original: ENGLISH

COMMITTEE ON ECONOMIC, SOCIAL
AND CULTURAL RIGHTS
Forty-second session
Geneva, 4-22 May 2009
Agenda item 3

GENERAL COMMENT No. 20

Non-discrimination in economic, social and cultural rights (art. 2, para. 2, of the International Covenant on Economic, Social and Cultural Rights)

I. INTRODUCTION AND BASIC PREMISES

1. Discrimination undermines the fulfilment of economic, social and cultural rights for a significant proportion of the world's population. Economic growth has not, in itself, led to sustainable development, and individuals and groups of individuals continue to face socio-economic inequality, often because of entrenched historical and contemporary forms of discrimination.

2. Non-discrimination and equality are fundamental components of international human rights law and essential to the exercise and enjoyment of economic, social and cultural rights. Article 2, paragraph 2, of the International Covenant on Economic, Social and Cultural Rights (the Covenant) obliges each State party "to guarantee that the rights enunciated in the present Covenant will be exercised without discrimination of any kind as to race, colour, sex, language, religion, political or other opinion, national or social origin, property, birth or other status".

3. The principles of non-discrimination and equality are recognized throughout the Covenant. The preamble stresses the "equal and inalienable rights of all" and the Covenant expressly recognizes the rights of "everyone" to the various Covenant rights such as, inter alia, the right to work, just and favourable conditions of work, trade union freedoms, social security, an adequate standard of living, health and education and participation in cultural life.

GE.09-43405 (E) 090709

4. The Covenant also explicitly mentions the principles of non-discrimination and equality with respect to some individual rights. Article 3 requires States to undertake to ensure the equal right of men and women to enjoy the Covenant rights and article 7 includes the "right to equal remuneration for work of equal value" and "equal opportunity for everyone to be promoted" in employment. Article 10 stipulates that, inter alia, mothers should be accorded special protection during a reasonable period before and after childbirth and that special measures of protection and assistance should be taken for children and young persons without discrimination. Article 13 recognizes that "primary education shall be compulsory and available free to all" and provides that "higher education shall be made equally accessible to all".

5. The preamble, Articles 1, paragraph 3, and 55, of the Charter of the United Nations and article 2, paragraph 1, of the Universal Declaration of Human Rights prohibit discrimination in the enjoyment of economic, social and cultural rights. International treaties on racial discrimination, discrimination against women and the rights of refugees, stateless persons, children, migrant workers and members of their families, and persons with disabilities include the exercise of economic, social and cultural rights,[1] while other treaties require the elimination of discrimination in specific fields, such as employment and education.[2] In addition to the common provision on equality and non-discrimination in both the Covenant and the International Covenant on Civil and Political Rights, article 26 of the International Covenant on Civil and Political Rights contains an independent guarantee of equal and effective protection before and of the law.[3]

6. In previous general comments, the Committee on Economic, Social and Cultural Rights has considered the application of the principle of non-discrimination to specific Covenant rights relating to housing, food, education, health, water, authors' rights, work and social security.[4]

---

[1] See the International Convention on the Elimination of All Forms of Racial Discrimination (ICERD); the Convention on the Elimination of All Forms of Discrimination against Women (CEDAW); the Convention relating to the Status of Refugees; the Convention relating to the Status of Stateless Persons; the Convention on the Rights of the Child; the International Convention on the Protection of the Rights of All Migrant Workers and Members of Their Families; and the Convention on the Rights of Persons with Disabilities.

[2] ILO Convention No. 111 concerning Discrimination in Respect of Employment and Occupation (1958); and the UNESCO Convention against Discrimination in Education.

[3] See general comment No. 18 (1989) of the Human Rights Committee on non-discrimination.

[4] The Committee on Economic, Social and Cultural Rights (CESCR), general comment No. 4 (1991): The right to adequate housing; general comment No. 7 (1997): The right to adequate housing: forced evictions (art. 11, para. 1); general comment No. 12 (1999): The right to adequate food; general comment No. 13 (1999): The right to education (art. 13); general comment No. 14 (2000): The right to the highest attainable standard of health (art. 12); general comment No. 15 (2002): The right to water (arts. 11 and 12); general comment No. 17 (2005):

Moreover, general comment No. 16 focuses on State parties' obligations under article 3 of the Covenant to ensure equal rights of men and women to the enjoyment of all Covenant rights, while general comments Nos. 5 and 6 respectively concern the rights of persons with disabilities and older persons.[5] The present general comment aims to clarify the Committee's understanding of the provisions of article 2, paragraph 2, of the Covenant, including the scope of State obligations (Part II), the prohibited grounds of discrimination (Part III), and national implementation (Part IV).

II. SCOPE OF STATE OBLIGATIONS

7. Non-discrimination is an immediate and cross-cutting obligation in the Covenant. Article 2, paragraph 2, requires States parties to guarantee non-discrimination in the exercise of each of the economic, social and cultural rights enshrined in the Covenant and can only be applied in conjunction with these rights. It is to be noted that discrimination constitutes any distinction, exclusion, restriction or preference or other differential treatment that is directly or indirectly based on the prohibited grounds of discrimination and which has the intention or effect of nullifying or impairing the recognition, enjoyment or exercise, on an equal footing, of Covenant rights.[6] Discrimination also includes incitement to discriminate and harassment.

8. In order for States parties to "guarantee" that the Covenant rights will be exercised without discrimination of any kind, discrimination must be eliminated both formally and substantively:[7]

(a) **Formal discrimination**: Eliminating formal discrimination requires ensuring that a State's constitution, laws and policy documents do not discriminate on prohibited grounds; for example, laws should not deny equal social security benefits to women on the basis of their marital status;

(b) **Substantive discrimination**: Merely addressing formal discrimination will not ensure substantive equality as envisaged and defined by article 2, paragraph 2.[8] The effective

---

The right of everyone to benefit from the protection of the moral and material interests resulting from any scientific, literary or artistic production of which he is the author (art. 15, para. 1 (c); general comment No. 18 (2005): The right to work (art. 6); and general comment No. 19 (2008): The right to social security.

[5] CESCR, general comment No. 5 (1994): Persons with disabilities; and general comment No. 6 (1995): The economic, social and cultural rights of older persons.

[6] For a similar definition see art. 1, ICERD; art. 1, CEDAW; and art. 2 of the Convention on the Rights of Persons with Disabilities (CRPD). The Human Rights Committee comes to a similar interpretation in its general comment No. 18, paragraphs 6 and 7. The Committee has adopted a similar position in previous general comments.

[7] CESCR, general comment No. 16 (2005): The equal right of men and women to the enjoyment of all economic, social and cultural rights (art. 3).

[8] See also CESCR general comment No. 16.

enjoyment of Covenant rights is often influenced by whether a person is a member of a group characterized by the prohibited grounds of discrimination. Eliminating discrimination in practice requires paying sufficient attention to groups of individuals which suffer historical or persistent prejudice instead of merely comparing the formal treatment of individuals in similar situations. States parties must therefore immediately adopt the necessary measures to prevent, diminish and eliminate the conditions and attitudes which cause or perpetuate substantive or de facto discrimination. For example, ensuring that all individuals have equal access to adequate housing, water and sanitation will help to overcome discrimination against women and girl children and persons living in informal settlements and rural areas.

9. In order to eliminate substantive discrimination, States parties may be, and in some cases are, under an obligation to adopt special measures to attenuate or suppress conditions that perpetuate discrimination. Such measures are legitimate to the extent that they represent reasonable, objective and proportional means to redress de facto discrimination and are discontinued when substantive equality has been sustainably achieved. Such positive measures may exceptionally, however, need to be of a permanent nature, such as interpretation services for linguistic minorities and reasonable accommodation of persons with sensory impairments in accessing health-care facilities.

10. Both direct and indirect forms of differential treatment can amount to discrimination under article 2, paragraph 2, of the Covenant:

(a) **Direct discrimination** occurs when an individual is treated less favourably than another person in a similar situation for a reason related to a prohibited ground; e.g. where employment in educational or cultural institutions or membership of a trade union is based on the political opinions of applicants or employees. Direct discrimination also includes detrimental acts or omissions on the basis of prohibited grounds where there is no comparable similar situation (e.g. the case of a woman who is pregnant);

(b) **Indirect discrimination** refers to laws, policies or practices which appear neutral at face value, but have a disproportionate impact on the exercise of Covenant rights as distinguished by prohibited grounds of discrimination. For instance, requiring a birth registration certificate for school enrolment may discriminate against ethnic minorities or non-nationals who do not possess, or have been denied, such certificates.

Private sphere

11. Discrimination is frequently encountered in families, workplaces, and other sectors of society. For example, actors in the private housing sector (e.g. private landlords, credit providers and public housing providers) may directly or indirectly deny access to housing or mortgages on the basis of ethnicity, marital status, disability or sexual orientation while some families may refuse to send girl children to school. States parties must therefore adopt measures, which should include legislation, to ensure that individuals and entities in the private sphere do not discriminate on prohibited grounds.

Systemic discrimination

12. The Committee has regularly found that discrimination against some groups is pervasive and persistent and deeply entrenched in social behaviour and organization, often involving unchallenged or indirect discrimination. Such systemic discrimination can be understood as legal rules, policies, practices or predominant cultural attitudes in either the public or private sector which create relative disadvantages for some groups, and privileges for other groups.

Permissible scope of differential treatment

13. Differential treatment based on prohibited grounds will be viewed as discriminatory unless the justification for differentiation is reasonable and objective. This will include an assessment as to whether the aim and effects of the measures or omissions are legitimate, compatible with the nature of the Covenant rights and solely for the purpose of promoting the general welfare in a democratic society. In addition, there must be a clear and reasonable relationship of proportionality between the aim sought to be realized and the measures or omissions and their effects. A failure to remove differential treatment on the basis of a lack of available resources is not an objective and reasonable justification unless every effort has been made to use all resources that are at the State party's disposition in an effort to address and eliminate the discrimination, as a matter of priority.

14. Under international law, a failure to act in good faith to comply with the obligation in article 2, paragraph 2, to guarantee that the rights enunciated in the Covenant will be exercised without discrimination amounts to a violation. Covenant rights can be violated through the direct action or omission by States parties, including through their institutions or agencies at the national and local levels. States parties should also ensure that they refrain from discriminatory practices in international cooperation and assistance and take steps to ensure that all actors under their jurisdiction do likewise.

III. PROHIBITED GROUNDS OF DISCRIMINATION

15. Article 2, paragraph 2, lists the prohibited grounds of discrimination as "race, colour, sex, language, religion, political or other opinion, national or social origin, property, birth or other status". The inclusion of "other status" indicates that this list is not exhaustive and other grounds may be incorporated in this category. The express grounds and a number of implied grounds under "other status" are discussed below. The examples of differential treatment presented in this section are merely illustrative and they are not intended to represent the full scope of possible discriminatory treatment under the relevant prohibited ground, nor a conclusive finding that such differential treatment will amount to discrimination in every situation.

Membership of a group

16. In determining whether a person is distinguished by one or more of the prohibited grounds, identification shall, if no justification exists to the contrary, be based upon self-identification by the individual concerned. Membership also includes association with a group characterized by one of the prohibited grounds (e.g. the parent of a child with a disability) or perception by others that an individual is part of such a group (e.g. a person has a similar skin colour or is a supporter of the rights of a particular group or a past member of a group).

Multiple discrimination[9]

17. Some individuals or groups of individuals face discrimination on more than one of the prohibited grounds, for example women belonging to an ethnic or religious minority. Such cumulative discrimination has a unique and specific impact on individuals and merits particular consideration and remedying.

A. Express grounds

18. The Committee has consistently raised concern over formal and substantive discrimination across a wide range of Covenant rights against indigenous peoples and ethnic minorities among others.

"Race and colour"

19. Discrimination on the basis of "race and colour", which includes an individual's ethnic origin, is prohibited by the Covenant as well as by other treaties including the International Convention on the Elimination of Racial Discrimination. The use of the term "race" in the Covenant or the present general comment does not imply the acceptance of theories which attempt to determine the existence of separate human races.[10]

Sex

20. The Covenant guarantees the equal right of men and women to the enjoyment of economic, social and cultural rights.[11] Since the adoption of the Covenant, the notion of the prohibited ground "sex" has evolved considerably to cover not only physiological characteristics but also the social construction of gender stereotypes, prejudices and expected roles, which have created obstacles to the equal fulfilment of economic, social and cultural rights. Thus, the refusal to hire a woman, on the ground that she might become pregnant, or the allocation of low-level or part-time jobs to women based on the stereotypical assumption that, for example, they are unwilling to commit as much time to their work as men, constitutes discrimination. Refusal to grant paternity leave may also amount to discrimination against men.

---

[9] See para. 27 of the present general comment on intersectional discrimination.

[10] See the outcome document of the Durban Review Conference, para. 6: "*Reaffirms* that all peoples and individuals constitute one human family, rich in diversity, and that all human beings are born free and equal in dignity and rights; and strongly rejects any doctrine of racial superiority along with theories which attempt to determine the existence of so-called distinct human races."

[11] See art. 3 of the Covenant, and CESCR general comment No. 16.

Language

21. Discrimination on the basis of language or regional accent is often closely linked to unequal treatment on the basis of national or ethnic origin. Language barriers can hinder the enjoyment of many Covenant rights, including the right to participate in cultural life as guaranteed by article 15 of the Covenant. Therefore, information about public services and goods, for example, should also be available, as far as possible, in languages spoken by minorities, and States parties should ensure that any language requirements relating to employment and education are based on reasonable and objective criteria.

Religion

22. This prohibited ground of discrimination covers the profession of religion or belief of one's choice (including the non-profession of any religion or belief), that may be publicly or privately manifested in worship, observance, practice and teaching.[12] For instance, discrimination arises when persons belonging to a religious minority are denied equal access to universities, employment, or health services on the basis of their religion.

Political or other opinion

23. Political and other opinions are often grounds for discriminatory treatment and include both the holding and not-holding of opinions, as well as expression of views or membership within opinion-based associations, trade unions or political parties. Access to food assistance schemes, for example, must not be made conditional on an expression of allegiance to a particular political party.

National or social origin

24. "National origin" refers to a person's State, nation, or place of origin. Due to such personal circumstances, individuals and groups of individuals may face systemic discrimination in both the public and private sphere in the exercise of their Covenant rights. "Social origin" refers to a person's inherited social status, which is discussed more fully below in the context of "property" status, descent-based discrimination under "birth" and "economic and social status".[13]

Property

25. Property status, as a prohibited ground of discrimination, is a broad concept and includes real property (e.g. land ownership or tenure) and personal property (e.g. intellectual property, goods and chattels, and income), or the lack of it. The Committee has previously commented that

---

[12] See also the General Assembly's Declaration on the Elimination of All Forms of Intolerance and of Discrimination Based on Religion or Belief, proclaimed by the General Assembly in its resolution 36/55 of 25 November 1981.

[13] See paras. 25, 26 and 35, of the present general comment.

Covenant rights, such as access to water services and protection from forced eviction, should not be made conditional on a person's land tenure status, such as living in an informal settlement.[14]

Birth

26. Discrimination based on birth is prohibited and article 10, paragraph 3, of the Covenant specifically states, for example, that special measures should be taken on behalf of children and young persons "without any discrimination for reasons of parentage". Distinctions must therefore not be made against those who are born out of wedlock, born of stateless parents or are adopted or constitute the families of such persons. The prohibited ground of birth also includes descent, especially on the basis of caste and analogous systems of inherited status.[15] States parties should take steps, for instance, to prevent, prohibit and eliminate discriminatory practices directed against members of descent-based communities and act against the dissemination of ideas of superiority and inferiority on the basis of descent.

B. Other status[16]

27. The nature of discrimination varies according to context and evolves over time. A flexible approach to the ground of "other status" is thus needed in order to capture other forms of differential treatment that cannot be reasonably and objectively justified and are of a comparable nature to the expressly recognized grounds in article 2, paragraph 2. These additional grounds are commonly recognized when they reflect the experience of social groups that are vulnerable and have suffered and continue to suffer marginalization. The Committee's general comments and concluding observations have recognized various other grounds and these are described in more detail below. However, this list is not intended to be exhaustive. Other possible prohibited grounds could include the denial of a person's legal capacity because he or she is in prison, or is involuntarily interned in a psychiatric institution, or the intersection of two prohibited grounds of discrimination, e.g. where access to a social service is denied on the basis of sex and disability.

Disability

28. In its general comment No. 5, the Committee defined discrimination against persons with disabilities[17] as "any distinction, exclusion, restriction or preference, or denial of reasonable

---

[14] See CESCR general comments Nos. 15 and 4 respectively.

[15] For a comprehensive overview of State obligations in this regard, see general comment No. 29 (2002) of the Committee on the Elimination of All Forms of Racial Discrimination on art. 1, para. 1, regarding descent.

[16] See para. 15 of the present general comment.

[17] For a definition, see CRPD, art. 1: "Persons with disabilities include those who have long-term physical, mental, intellectual or sensory impairments which in interaction with various barriers may hinder their full and effective participation in society on an equal basis with others."

accommodation based on disability which has the effect of nullifying or impairing the recognition, enjoyment or exercise of economic, social or cultural rights".[18] The denial of reasonable accommodation should be included in national legislation as a prohibited form of discrimination on the basis of disability.[19] States parties should address discrimination, such as prohibitions on the right to education, and denial of reasonable accommodation in public places such as public health facilities and the workplace,[20] as well as in private places, e.g. as long as spaces are designed and built in ways that make them inaccessible to wheelchairs, such users will be effectively denied their right to work.

Age

29. Age is a prohibited ground of discrimination in several contexts. The Committee has highlighted the need to address discrimination against unemployed older persons in finding work, or accessing professional training or retraining, and against older persons living in poverty with unequal access to universal old-age pensions due to their place of residence.[21] In relation to young persons, unequal access by adolescents to sexual and reproductive health information and services amounts to discrimination.

Nationality

30. The ground of nationality should not bar access to Covenant rights,[22] e.g. all children within a State, including those with an undocumented status, have a right to receive education and access to adequate food and affordable health care. The Covenant rights apply to everyone including non-nationals, such as refugees, asylum-seekers, stateless persons, migrant workers and victims of international trafficking, regardless of legal status and documentation.[23]

---

[18] See CESCR general comment No. 5, para. 15.

[19] See CRPD, art. 2: "'Reasonable accommodation' means necessary and appropriate modification and adjustments not imposing a disproportionate or undue burden, where needed in a particular case, to ensure to persons with disabilities the enjoyment or exercise on an equal basis with others of all human rights and fundamental freedoms."

[20] See CESCR general comment No. 5, para. 22.

[21] See, further, CESCR general comment No. 6.

[22] This paragraph is without prejudice to the application of art. 2, para. 3, of the Covenant, which states: "Developing countries, with due regard to human rights and their national economy, may determine to what extent they would guarantee the economic rights recognized in the present Covenant to non-nationals."

[23] See also general comment No. 30 (2004) of the Committee on the Elimination of All Forms of Racial Discrimination on non-citizens.

Marital and family status

31. Marital and family status may differ between individuals because, inter alia, they are married or unmarried, married under a particular legal regime, in a de facto relationship or one not recognized by law, divorced or widowed, live in an extended family or kinship group or have differing kinds of responsibility for children and dependants or a particular number of children. Differential treatment in access to social security benefits on the basis of whether an individual is married must be justified on reasonable and objective criteria. In certain cases, discrimination can also occur when an individual is unable to exercise a right protected by the Covenant because of his or her family status or can only do so with spousal consent or a relative's concurrence or guarantee.

Sexual orientation and gender identity

32. "Other status" as recognized in article 2, paragraph 2, includes sexual orientation.[24] States parties should ensure that a person's sexual orientation is not a barrier to realizing Covenant rights, for example, in accessing survivor's pension rights. In addition, gender identity is recognized as among the prohibited grounds of discrimination; for example, persons who are transgender, transsexual or intersex often face serious human rights violations, such as harassment in schools or in the workplace.[25]

Health status

33. Health status refers to a person's physical or mental health.[26] States parties should ensure that a person's actual or perceived health status is not a barrier to realizing the rights under the Covenant. The protection of public health is often cited by States as a basis for restricting human rights in the context of a person's health status. However, many such restrictions are discriminatory, for example, when HIV status is used as the basis for differential treatment with regard to access to education, employment, health care, travel, social security, housing and asylum.[27] States parties should also adopt measures to address widespread stigmatization of persons on the basis of their health status, such as mental illness, diseases such as leprosy and women who have suffered obstetric fistula, which often undermines the ability of individuals to

[24] See CESCR general comments Nos. 14 and 15.

[25] For definitions, see the Yogyakarta Principles on the Application of International Human Rights Law in relation to Sexual Orientation and Gender Identity.

[26] See CESCR general comment No. 14, paras. 12(b), 18, 28 and 29.

[27] See the guidelines published by the Office of the High Commissioner for Human Rights and the Joint United Nations Programme on HIV/AIDS (UNAIDS) (2006), "International Guidelines on HIV/AIDS and Human Rights, 2006 Consolidated Version". Available online at: http://data.unaids.org/Publications/IRC-pub07/JC1252-InternGuidelines_en.pdf.

enjoy fully their Covenant rights. Denial of access to health insurance on the basis of health status will amount to discrimination if no reasonable or objective criteria can justify such differentiation.

Place of residence

34. The exercise of Covenant rights should not be conditional on, or determined by, a person's current or former place of residence; e.g. whether an individual lives or is registered in an urban or a rural area, in a formal or an informal settlement, is internally displaced or leads a nomadic lifestyle. Disparities between localities and regions should be eliminated in practice by ensuring, for example, that there is even distribution in the availability and quality of primary, secondary and palliative health-care facilities.

Economic and social situation

35. Individuals and groups of individuals must not be arbitrarily treated on account of belonging to a certain economic or social group or strata within society. A person's social and economic situation when living in poverty or being homeless may result in pervasive discrimination, stigmatization and negative stereotyping which can lead to the refusal of, or unequal access to, the same quality of education and health care as others, as well as the denial of or unequal access to public places.

IV. NATIONAL IMPLEMENTATION

36. In addition to refraining from discriminatory actions, States parties should take concrete, deliberate and targeted measures to ensure that discrimination in the exercise of Covenant rights is eliminated. Individuals and groups of individuals, who may be distinguished by one or more of the prohibited grounds, should be ensured the right to participate in decision-making processes over the selection of such measures. States parties should regularly assess whether the measures chosen are effective in practice.

Legislation

37. Adoption of legislation to address discrimination is indispensable in complying with article 2, paragraph 2. States parties are therefore encouraged to adopt specific legislation that prohibits discrimination in the field of economic, social and cultural rights. Such laws should aim at eliminating formal and substantive discrimination, attribute obligations to public and private actors and cover the prohibited grounds discussed above. Other laws should be regularly reviewed and, where necessary, amended in order to ensure that they do not discriminate or lead to discrimination, whether formally or substantively, in relation to the exercise and enjoyment of Covenant rights.

Policies, plans and strategies

38. States parties should ensure that strategies, policies, and plans of action are in place and implemented in order to address both formal and substantive discrimination by public and

private actors in the area of Covenant rights. Such policies, plans and strategies should address all groups distinguished by the prohibited grounds and States parties are encouraged, among other possible steps, to adopt temporary special measures in order to accelerate the achievement of equality. Economic policies, such as budgetary allocations and measures to stimulate economic growth, should pay attention to the need to guarantee the effective enjoyment of the Covenant rights without discrimination. Public and private institutions should be required to develop plans of action to address non-discrimination and the State should conduct human rights education and training programmes for public officials and make such training available to judges and candidates for judicial appointments. Teaching on the principles of equality and non-discrimination should be integrated in formal and non-formal inclusive and multicultural education, with a view to dismantling notions of superiority or inferiority based on prohibited grounds and to promote dialogue and tolerance between different groups in society. States parties should also adopt appropriate preventive measures to avoid the emergence of new marginalized groups.

Elimination of systemic discrimination

39. States parties must adopt an active approach to eliminating systemic discrimination and segregation in practice. Tackling such discrimination will usually require a comprehensive approach with a range of laws, policies and programmes, including temporary special measures. States parties should consider using incentives to encourage public and private actors to change their attitudes and behaviour in relation to individuals and groups of individuals facing systemic discrimination, or penalize them in case of non-compliance. Public leadership and programmes to raise awareness about systemic discrimination and the adoption of strict measures against incitement to discrimination are often necessary. Eliminating systemic discrimination will frequently require devoting greater resources to traditionally neglected groups. Given the persistent hostility towards some groups, particular attention will need to be given to ensuring that laws and policies are implemented by officials and others in practice.

Remedies and accountability

40. National legislation, strategies, policies and plans should provide for mechanisms and institutions that effectively address the individual and structural nature of the harm caused by discrimination in the field of economic, social and cultural rights. Institutions dealing with allegations of discrimination customarily include courts and tribunals, administrative authorities, national human rights institutions and/or ombudspersons, which should be accessible to everyone without discrimination. These institutions should adjudicate or investigate complaints promptly, impartially, and independently and address alleged violations relating to article 2, paragraph 2, including actions or omissions by private actors. Where the facts and events at issue lie wholly, or in part, within the exclusive knowledge of the authorities or other respondent, the burden of proof should be regarded as resting on the authorities, or the other respondent, respectively. These institutions should also be empowered to provide effective remedies, such as compensation, reparation, restitution, rehabilitation, guarantees of non-repetition and public apologies, and State parties should ensure that these measures are effectively implemented.

Domestic legal guarantees of equality and non-discrimination should be interpreted by these institutions in ways which facilitate and promote the full protection of economic, social and cultural rights.[28]

Monitoring, indicators and benchmarks

41. States parties are obliged to monitor effectively the implementation of measures to comply with article 2, paragraph 2, of the Covenant. Monitoring should assess both the steps taken and the results achieved in the elimination of discrimination. National strategies, policies and plans should use appropriate indicators and benchmarks, disaggregated on the basis of the prohibited grounds of discrimination.[29]

---

[28] See CESCR general comments Nos. 3 and 9. See also the practice of the Committee in its concluding observations on reports of States parties to the Covenant.

[29] See CESCR general comments Nos. 13, 14, 15, 17 and 19, and its new reporting guidelines (E/C.12/2008/2).

RECHTSWEIGERING

Nieuwsuur NPO/ Ned2 29-01-2020 Henk Navis Voorzitter Raad voor de Rechtspraak

https://archive.org/details/raadrechtspraakrechtsweigering

Verslag van de plenaire vergadering van dinsdag 10 maart 2020

Vergadering staat van de rechtsstaat

Parlementair jaar 2019/2020, 23e vergadering

Eerste Kamer der Staten-Generaal

Backer (D66): De rechter die weigert recht te spreken in gevallen van stilzwijgen, duisterheid of onvolledigheid van de wet, kan uit hoofde van rechtsweigering vervolgd worden volgens artikel 13 AB, (Wet algemene bepalingen).

Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights

---

DONATION

Donation by IFUD of Human Rights to USHMM (Legacy of Light Society):

FROM:

IFUD of Human Rights

(J.P. van den Wittenboer) chairman

Kastanje 28, 5731NK Mierlo

THE NETHERLANDS

TO:

UNITED STATES HOLOCAUST MUSEUM

(Legacy of Light Society)

Celeste Maier "Director of Stewardship,Planned Giving and Endowments"

100 Raoul Wallenberg Place,SW Washington,DC 20024-2126

UNITED STATES

(by registered post)

The original "certify copy" made by notary date "twenty-one June two thousand seven" by notary mr.Theodorus Hubertus Johannes Maria op de Laak,notary Budel,municipality of Cranendonck the Netherlands.*[changes and comments not allowed in this deed],ballpoint,marker etc.*

DONATION

Today the twenty-seventh of June Two thousand sixteen.

Ninety percent (90%) of **20.040.000,00 euro** Total **amount twenty million and forty thousand euro.** *(ninety percent (90%) of the amount **10.000,00 euros per offense** by violation at each new date on the calendar, up to amaximum sum of two million euros a year) to:* **USHMM United States Holocaust Memorial Museum,(Legacy of Light Society).**

Revenues sales CD's and Mp3 Hitler's Inferno are **no part** of this donation.Audio-Rarities and IFUD of Human Rights are **no part** of this the donation.

Extra cost

breakfast,lunch,dinner,hotel,travel,fees,lawyer needed to liquidate this claim are for USHMM.

(The claim in the notarial deed is not unuseful for hate speech and holocaust denial in the Netherlands and Europe the amount 10.000 euro (Dutch Law) refer to the jurispudence Siegfried Verbeke and Anne Frank onthe authenticity of Anne Frank's Diary Gerechtshof Amsterdam in the Year 2000).

http://www.archive.org/details/KopieAfschriftNotarieleAkte_2007

Notarial acts have a special meaning

Once a notarial act has been signed by the notary the date of signature is deemed to be the date of the act in relation to everyone.And everyone can rely on the fact that the act has been signed by the persons mentioned as signatories.Anyone who has arranged for a notarial act to be drawn up receives a copy (also know as an "execution copy",wich enables him to prove the agreements it contains.If a debtor has acknowledged in a notarial act that he owes a sum of money an then fails to perform his obligations,the creditor may proceeddirectly to execution (i.e. the sale of debtor's goods) on the strength on the execution copy.In such a case there is no need for the creditor to apply to the courts for leave to execute.The notary is an impartial expert whorepresents the interest of all involved in the drawing up of a notarial act.The notarial act must be kept in perpetuity.If the notary ceases practising,his notarial records will be transferred to another notary (his successor). In general, the parties may, if desired, an amount which forfeited is offense be captured in a notarial deed and *knowingly and willingly* agree that this Act provides grounds for an enforcement order to the extent that the obligations laid down therein are appropriate for effective implementation. If the Parties have agreed in the act and the notary deed is signed by the parties involved.The fact that the Dutch State was not present at that moment at the office from the notary for signing the act,a title to enforcement is "**only allowed by court"**

"The deed created by notary may (is) not directly executable"

So, if a defendant does not show up in a procedure the court will in most

cases a judgment rendered in absent. Would convict in absent party subsequently more defenses than the law allows him to go into opposition.

"A document which has the appearance of an authentic instrument shall be treated as such, subject to proof to the contrary"

The Dutch State not disputing the content of the notarial deed in civil court,also shows an attitude not to go to court.

“The Dutch State is inadmissible in court.”

[You should not ignore the claim. If you do, it will be assumed that you admit to the truth of what is claimed against you. The plaintiff can then get a judgment against you, with no further notice to you, just as if there had been a trial. The judgment can then be enforced against you. To learn about what enforcement activities are available to the plaintiff to enforce a judgment, refer to “default judgment”].

Article 285A of the Penal Code

Second Book. crime

Title XVIII. Crimes against personal freedom

Article 285A 1.

Who intentionally verbally, through gestures, in writing or image itself against a person out, apparently for his freedom to influence to make a statement of truth or conscience in front of a judge or civil servant, as he knowsor has serious reason to suspect that this statement will be issued, shall be punished with imprisonment of exceeding four years or a fine of the fourth category.

Statement of claim definition

*[A written statement of the initiating litigant, called a **plaintiff**, in which he/she must state their case: the facts on which they intend to rely upon and the relief they seek, to the **defendant** and for the public record, for which they seek a civil **trial** and judicial determination.]*

Hate Crimes

In November 2003 published De Telegraaf for the first time an article about Justice Minister Piet Hein Donner together with Attorney General J.L. deWijkerslooth depicted as

Adolf Hitler on the Internet and which also 60,000 e-mails sent worldwide. Later on Balkenende,Rutte, Schulz and Juncker depicted online as Nazi.(Today 2016 more than 500.000 e-mails sent worldwide)

De Telegraaf

In wereldwijde smaadcampagne beledigt Karel de Werd minister Donner, maar justitie grijpt niet in

SMERIGE STRIJD OM RECHT

door RON COUWENHOVEN

AMSTERDAM, zaterdag

'Mijnheer De Werd, u heeft zeer hooggeplaatste personen onherstelbaar beschadigd. Ik moet u dringend verzoeken hiermee te stoppen.' Zo verzocht een inspecteur van de Criminele Recherche Inlichtingendienst op 31 juli in café 't Sluisje aan de Nieuwendammerdijk in Amsterdam-Noord beleefd aan Karel de Werd zijn smaadcampagne op internet te staken. Op 16 juli had De Werd de twee hoogste justitiële autoriteiten van Nederland, minister van Justitie P.H. Donner en de voorzitter van het college van procureurs-generaal J.L. de Wijkerslooth, als Adolf Hitler afgebeeld op zijn internetsite, begeleid door een uiterst grof smaadschrift.

Justitie ondernam verder niets. De Werd werd niet gearresteerd en dat terwijl hij de eerste exemplaren van zijn smaadcampagne rechtstreeks aan beide prominente slachtoffers zond met vermelding van zijn volledige adres.

'Het enige dat gebeurde was het gesprek tussen die inspecteur en mij', zegt De Werd (60), die in 1975 zijn florerende aannemersbedrijf in Amsterdam failliet zag gaan na een onterechte staking die door de vakbonden bij zijn bedrijf was uitgeroepen. Er volgden tientallen rechtszaken en meer dan zeventig rechters bogen zich over de onverkwikkelijke affaire. Het gerechtshof in Amsterdam eiste van justitie tot driemaal toe de vervolging van twee vakbondsleiders wegens meineed, maar justitie stopte deze bevelen rechtstreeks in de doofpot. Door de meinedige verklaringen van de

In zijn stamcafé 't Sluisje had Karel de Werd op 31 juli een lang gesprek met een afgezant van het ministerie van Justitie, die hem beleefd verzocht zijn smaadcampagne tegen hem te staken.

FOTO: HANS PETERS

Minister Donner.

De Werd zegt: 'Dat klopt inderdaad. Mijn vrouw lag toen op sterven en ik ging zelf ook kapot aan de leugens van justitie.

http://www.archive.org/details/2008913JBZ

http://www.archive.org/details/HateCrimeNL2014

http://www.archive.org/details/InternationalNetworkForHateStudies_201506

http://www.archive.org/details/HAATMISDADEN

http://www.youtube.com/watch?v=V6v8bT3ByP0

http://www.archive.org/details/SocialeDatabankNederland_201606

http://www.mstsnl.net/oppositie/archief/cd-rom-van%20karel-de-werd.jpg

http://www.mstsnl.net/oppositie/archief/aanzichtkaart.gif

http://www.mstsnl.net/oppositie/archief/aas-harten-donner.gif

http://www.mstsnl.net/oppositie/archief/aas-klaver-fernhout.gif

http://www.mstsnl.net/oppositie/archief/aas-ruiten-balkenende.gif

http://www.mstsnl.net/oppositie/archief/aas-schoppen-wijkerslooth.gif

http://www.mstsnl.net/oppositie/archief/adolf-1.gif

http://www.mstsnl.net/oppositie/archief/donner-verdachte.gif

http://www.mstsnl.net/oppositie/archief/haken-1.gif

http://www.mstsnl.net/oppositie/archief/ss.gif

http://www.mstsnl.net/oppositie/archief/ss-lauwerenkrans.gif

http://www.mstsnl.net/oppositie/archief/balkenende-ss2.jpg

http://www.mstsnl.net/oppositie/archief/donner-compleet.jpg

http://www.mstsnl.net/oppositie/archief/fernhout-2ss.jpg

http://www.mstsnl.net/oppositie/archief/haken-0.jpg

http://www.mstsnl.net/oppositie/archief/hakenkruis.jpg

http://www.mstsnl.net/oppositie/archief/wijkerslooth-hakenkruis.jpg

http://www.fransmuthert.files.wordpress.com/2011/08/schijt1.jpg

https://ejbron.wordpress.com/2015/06/22/rutte-als-ss-er-moet-dat-nou/

https://ejbron.files.wordpress.com/2016/01/screenshot_1913.png

http://www.archive.org/details/HogeRaadBJ6941

http://www.youtube.com/watch?v=iYOoQJ8-4rg

http://www.archive.org/details/EuropeesHofVanJustitie_201604

Legacy of Light Society (USHMM)

http://www.archive.org/details/LegacyOfLightSociety

European Commission and IT Companies announce Code of Conduct on illegal online hate speech

Brussels, 31 May 2016

European Commission - Press release

The Commission together with Facebook, Twitter, YouTube and Microsoft ("the IT companies") today unveil a code of conduct that includes a series of

commitments to combat the spread of illegal hate speech online in Europe.

The IT Companies support the European Commission and EU Member States in the effort to respond to the challenge of ensuring that online platforms do not offer opportunities for illegal online hate speech to spread virally. They share, together with other platforms and social media companies, a collective responsibility and pride in promoting and facilitating freedom of expression throughout the online world. However, the Commission and the IT Companies recognise that the spread of illegal hate speech online not only negatively affects the groups or individuals that it targets, it also negatively impacts those who speak out for freedom, tolerance and non-discrimination in our open societies and has a chilling effect on the democratic discourse on online platforms. In order to prevent the spread of illegal hate

speech, it is essential to ensure that relevant national laws transposing the Council Framework Decision on combating racism and xenophobia are fully enforced by Member States in the online as well as the in the offline environment. While the effective application of provisionscriminalising hate speech is dependent on a robust system of enforcement of criminal law sanctions against the individual perpetrators of hate speech, this work must be complemented with actions geared at ensuring that illegal hate speech online is expeditiously reviewed by online intermediaries and social media platforms, upon receipt of a valid notification, in an appropriate time-frame. To be considered valid in this respect, a notificationshould not be insufficiently precise or inadequately substantiated. Věra **Jourová**, EU Commissioner for Justice, Consumers and Gender Equality, said, *"The recent terror attacks have reminded us of the urgent need to address illegal online hate speech. Social media is unfortunately one of the tools that terrorist groups use to radicalise young people and racist use to spread violence and hatred. This agreement is an important step forward to ensure that the internet remains a place of free and democratic expression, where European values and laws are respected. I welcome the commitment of worldwide IT companies to review the majority of valid notifications for removal of illegal hate speech in less than 24 hours and remove or disable access to such content, if necessary."* Twitter's Head of Public Policy for Europe, Karen White, commented:*"Hateful conduct has no place on Twitter and we will continue to tackle this issue head on alongside our partners in industry and civil society. We remain committed to letting the Tweets flow. However, there is a clear distinction between freedom of expression and conduct that incites violence and hate. In tandem with actioning hateful conduct that breaches Twitter's Rules, we also leverage the platform's incredible capabilities to empower positive voices, to challenge prejudice and to tackle the deeper root causes of intolerance. We look forward to further constructive dialogue between the European Commission, member states, our partners in civil society and our peers in the technology sector on this issue."* Google's Public Policy and Government Relations Director, Lie Junius, said: *"We're committed to giving people access to information through our services, but we have always prohibited illegal hate speech on our platforms. We have efficient systems to review valid notifications in less than24 hours and to remove illegal content. We are pleased to work with the Commission to develop co- and self-regulatory approaches to fighting hate speech online."* Monika Bickert, Head of Global Policy Management at Facebook said: "*We welcome today's announcement and the chance to continue our work with the Commission and wider tech industry to fight hate speech. With a global community of 1.6 billion people we work hard to balance giving people the power to express themselves whilst ensuring we provide a*

respectful environment. As we make clear in our Community Standards, there's no place for hate speech on Facebook. We urge people to use our reporting tools if they find content that they believe violates our standards so we can investigate. Our teams around the world review these reports around the clock and take swift action." John Frank, Vice President EU Government Affairs at Microsoft, added: *"We value civility and free expression, and so our terms of use prohibit advocating violence and hate speech on Microsofthostedconsumer services. We recently announced additional steps to specifically prohibit the posting of terrorist content. We will continue to offer our users a way to notify us when they think that our policy is being breached. Joining the Code of Conduct reconfirms our commitment to this important issue."* By signing this code of conduct, the IT companies commit to continuingtheir efforts to tackle illegal hate speech online. This will include the continued development of internalprocedures and staff training to guarantee that they review the majority of valid notifications for removal of illegal hate speech in less than 24 hours and remove or disable access to such content, if necessary. The IT companies will also endeavour to strengthen their ongoing partnerships with civil society organisations who will help flag content that promotes incitement to violence and hateful conduct. The IT companies and the European Commission also aim to continue their work in identifying and promoting independent counter-narratives, new ideas and initiatives, and supporting educational programs that encourage critical thinking. The IT Companies also underline that the present code of conduct is aimed at guiding their own activities as well as sharing best practices with other internet companies, platforms and social media operators.

http://europa.eu/rapid/press-release_IP-16-1937_en.htm

Research Hitler's Inferno (online)

http://www.archive.org/details/RESEARCHHitlersInferno

http://www.youtube.com/watch?v=hB1VauWoup0

European Court of Justice

EXHIBITION "ANNE FRANK - A HISTORY FOR TODAY" AT THE EUROPEAN COURT OF JUSTICE

Under the 2004 Dutch Presidency of the European Union, Vassilios Skouris, President of the Court, in the presence of Piet Hein Donner, Minister of Justice of the Netherlands, opened the exhibition. Vassilios Skouris, President of the Court of Justice of the European Communities, adopted today in the presence ofPiet Hein Donner, Minister of Justice of the Netherlands, the exhibition “Anne Frank A History for Today” opened. This traveling exhibition, which follows the exhibition “The World of Anne Frank”, has more than 10 million visitors in 60 different countries.

http://www.archive.org/details/CJE0486NL

[Imagine this brutality, shamelessness wrongdoing the Minister of Justice of the Netherlands when he knew he is depicted online as Adolf Hitler without problem also open the Anne Frank exhibition at the European Court of Justice in Luxembourg]

Swept under the carpet

Abuse of power by the political establishment placing himself above the law. Under the 2016 Dutch Presidency of the European Union, Dutch prime Minister Rutte, president Schulz of the European Parliament and Juncker of the European Commission shown in SS uniforms online. Neither the Dutch government, European Commission nor the European Parliament ordered to open an investigation into the posting of fabricated photo’s. **All complaints against by IFUD of Human Rights, swept under the carpet.**

Default Judgment

Request a default Judgment by court in the Netherlands. Ask the court to enter a judgment in USHMM favor "Default judgment" because the Dutch State didn't begin a falseness investigation for the court to the notarial deed, notarial deeds enjoys a special Legal status. This deed is not be falsely certified by the notary. The court may even directly speak out a

default judgment. After the default judgment a European enforcement order may be

requested by the lawyer in Dutch court. The European Enforcement Order is a simple procedure that can be used for uncontested cross-border claims. This procedure allows a judgment in an uncontested claim delivered in one Member State to be easily recognised and enforced in another Member State.

http://www.archive.org/details/DutchNotaris

http://www.archive.org/details/VALSHEIDSPROCEDURESommatie2014

http://www.archive.org/details/PRIMEMINISTEROFTHENETHERLANDS

Data DVD-ROM

DVD-ROM 1: Part of the notarial deed is a data DVD-ROM with detailed information. Refer to section **7b**.TheDVD-ROM is in the office at the notary.

DVD-ROM 2: There is also a second data DVD-ROM specifying content refer to an infringement complaint to the European Commission against the Dutch member State. That DVD is at the office in Mierlo from IFUD of Human Rights.

Concluding sentence

Finally, it doesn't matter whether the Dutch State considers that everything in the notarial deed is not the truth.The notarial deed has recognized in accordance with the Law the status of the legal truth.

IFUD of Human Rights

Chairman

J.P. van den Wittenboer

Correspondence:Po.box 324, 5660AH Geldrop The Netherlands

Offices:Kastanje 28, 5731NK Mierlo The Netherlands

C.o.C.reg:41092925 Eindhoven N.L.

E-mail: ifudofhumanrights@yahoo.com

Internet: http://ifudofhumanrights.webs.com

Phone:+31 -(0)6 50 425 552

AFSCHRIFT

RECTIFICATIE

Op **één en twintig juni tweeduizend zeven** ----------
verscheen voor mij, mr Theodorus Hubertus Johannes Maria op de Laak, notaris te ----
Budel, gemeente Cranendonck:----------
de heer **Joannes Petrus van den Wittenboer**, planned change agent en voorzitter ---
van de "Intermediaire stichting van de Universele Verklaring van de Rechten van de ---
Mens", tevens eigenaar van de eenmanszaak "Audio-Rarities", volgens zijn verklaring
geboren te Mierlo veertien mei negentienhonderd vijf en vijftig, woonachtig ten adres --
Kastanje 28, 5731 NK Mierlo, van Nederlandse nationaliteit, ongehuwd en nooit -------
gehuwd geweest en niet geregistreerd of geregistreerd geweest als partner, ----------
legitimatie: paspoort nummer NF8802866. ----------
De voormelde stichting is statutair gevestigd te Geldrop, en is ingeschreven in het ------
register bij de Kamer van Koophandel en Fabrieken voor Zuidoost Brabant te ----------
Eindhoven onder dossiernummer 41092925, de stichting is geregistreerd met het ------
adres op het woonadres van Joannes Petrus van den Wittenboer, waar ook de ---------
eenmanszaak op is geregistreerd, deze eenmans is bekend bij de Kamer van ----------
Koophandel en Fabrieken voor Zuidoost Brabant te Eindhoven onder dossiernummer -
17090220. ----------
De comparant verklaarde dat hij een eerder gedane **"onder ede verklaring van** -------
zestien juli tweeduizend vier"wil rectificeren. ----------
De comparant rectificeert het navolgende: ----------
De partijen: ----------
1a).Hoofdpartij. de publiekrechtelijke rechtspersoon Staat der Nederlanden, ----------
Binnenhof 19, Den Haag, "N.L.", waarbij de publiekrechtelijke rechtspersoon de --------
Nederlandse Staat niet in de specifieke bestuurstaak heeft gehandeld, maar in de ------
ondernemersactiviteit, public relations, en de wetenschap, bestaat er geen voldoende -
grond haar anders te bejegenen dan privaatrechtelijke rechtspersonen die dezelfde of
vergelijkbare activiteiten verrichten. ----------
2a).Hoofdpartij. Eenmanszaak Audio Rarities, Kastanje 28, 5731 NK, Mierlo, "N.L.", --
directeur J.P. van den Wittenboer die op **uitdrukkelijke uitnodiging van de Staat der Nederlanden** "Ministerie van Economische Zaken in Den Haag" een rechtsverhouding
is aangegaan voor "fair use only" met het project "Hitler's Inferno" in verband met -------
zakendoen in Japan in negentienhonderd acht en negentig, door de Nederlandse ------
overheid in verband met vierhonderd (400) jaar handelsbetrekkingen tussen Nederland
en Japan. Op één en twintig september negentienhonderd acht en negentig ----------
"spreekdagen" zijn door Audio-Rarities,de heer J.P. van den Wittenboer ten adres van
het Ministerie van Economische Zaken persoonlijk en mondeling de ----------
licentievoorwaarden voor "fair use only" met het Hitler's Inferno"project grondig ---------
besproken. Gesproken is met Mr. Hendrik E.C. Koets. Er is geen schriftelijke "fair use -
only-agreement" vastgelegd tussen de Staat en Audio-Rarities, wel is een schriftelijke -
bevestiging door de Nederlandse Staat op veertien december negentienhonderd acht -
en negentig, vanuit Tokio, Japan verzonden, waarin de mondelinge afspaak van één --
en twintig september negentienhonderd acht en negentig en wat besproken is, kort ----
samengevat is bevestigd. De Staat heeft zich vrijwillig zelf partij gekozen. ----------
3a).Secondiare-partij. De privaatrechtelijke rechtspersoon de Stichting Intermediary --
Foundation of the Universal Declaration of Human Rights, Kastanje 28, 5731 NK, ------
Mierlo, "N.L.", voorzitter J.P. van den Wittenboer. Als exclusieve internationaal ---------
licentiehouder "fair use only" over het werk Hitler's Inferno, door Audio Rarties LPA ----
2445 USA, nineteenhundred fourty five, World-War II, werkzaam tevens als ----------
intermediair, wetenschappelijk, mensenrechten. ----------

4a).Secondiare-partij. de publiekrechtelijke rechtspersoon Zuid-Duitse Deelstaat ------ Freistaat Bayern, Duitsland, Alexandera Strasse 3, 80538, München, Deutschland. Als algemeen auteursrechthouder over het werk "Hitler's Inferno". Kontrollratdirektive 50. -- **5a).Secondiare-partij.** de publiekrechtelijke rechtspersoon de Amerikaanse auteurs -- en muziekrechtenorganisatie The Harry Fox Agency Inc., New York U.S.A., 771 Third - Avenue, New York, 10017 USA, vertegenwoordigd door Frank S. Rittman in de functie van International Business Administrator, die zich laat vergezellen door Edward --------- P.Murpy en Yoshio Inomata. Aangaande het verstrekken van een schriftelijke ---------- internationale exclusieve-licentie "Hitler's Inferno" voor "fair use only", datum afgifte ---- licentie zeventien augustus negentienhonderd vijf en negentig.----------

Voorwaarden en condities "fair use only" voor wetenschappelijk en bibliotheek - gebruik.----------

Hitler's Inferno is een werk van letterkunde, wetenschap of kunst, hetwelk bestaat uit -- afzonderlijke werken van liederen en toespraken uit het tijdperk Hitler Duitsland in een door de maker Audio Rarities (USA) in een logische anti-fascistische vorm aan ---------- elkander in de Engelse taal gesproken commentaar in negentienhonderd vijf en veertig in de USA, het einde van de Tweede Wereldoorlog, hierbij wordt, onverminderd het ---- auteursrecht op ieder werk afzonderlijk, als de maker aangemerkt Audio Rarities (USA) degene, onder wiens leiding en toezicht het totale werk is tot stand gebracht. Het ------- auteursrecht over de Duitse toespraken en geluidsopnames door Adolf Hitler en -------- NSDAP -bij overdracht door de geallieerden na negentienhonderd vijf en veertig- ------- berusten bij de Zuid-Duitse deelstaat Freistaat Bayern, en de nederlandse versies van toespraken en liederen van de NSB bij de staat der Nederlanden. Hierbij is in het geval van het werk "Hitler's Inferno" het totale auteursrecht in eigendom van Freistaat -------- Bayern, het doel hiervan is om misbruik onder controle te kunnen houden door de ------ staat en strafbaar te stellen in verband met het ondeskundig gebruik van toespraken, - liederen, afbeeldingen en gedragingen die na negentienhonderd vijf en veertig na de -- val van het Derde Rijk bewezen en ernstig fout waren bevonden door het Tribunaal in - Neurenberg. Zowel de hedendaagse Duitse wet-en regelgeving (Duitse grondwet) ----- alsmede de Amerikaanse en Nederlandse wet- en regelgeving alsmede Europese en - Internationale Verdragen maken uitzonderingen voor het gebruiken van materialen ---- voor historische, wetenschappelijke en educatieve doelstellingen voor gebruik door ---- bibliotheken en op scholen, studie of gebruik door wetenschappers, (Title 17, United -- States Code). Bij het auteursrecht moet nog iets anders worden onderscheiden en wel het zogenaamde persoonlijkheidsrecht droit moral door Audio Rarities (USA). Het ------ persoonlijkheidsrecht van de auteur van het werk gaat nimmer teniet. Dit recht moet --- alzo beschouwd worden als een absoluut en exclusief zelfstandig recht, staande naast het auteurschap. Uit het een en ander volgt, dat het persoonlijkheidsrecht ---------- onafhankelijk van het auteursrecht een zelfstandig, niet overdraagbaar recht vormt. Als de toespraken en liederen in negentienhonderd vijf en veertig op rechtmatige manier -- zijn verzameld, hetgeen uit onderzoek is gebleken en moet worden aangenomen, heeft Audio Rarities (USA) het exclusieve recht de plaat "Hitler's Inferno" in eigenbeheer te - vermenigvuldigen en te verspreiden. Het droit moral kan na overlijden van de maker --- worden uitgeoefend door degenen die hij daartoe bij uiterste wilsbeschikking heeft ----- aangewezen. Zonder uiterste wilsbeschikking door de maker zelf afgegeven, of bij ----- ontbreken van informatie over de maker,alleen mogelijk met een schriftelijke licentie --- door de auteursrechtenorganisatie.Intermediary Foundation of the Universal ---------- Declaration of the Universal Declaration of Human Rights, postbus 324, 5660 AH, ------ Geldrop Nederland heeft sinds negentienhonderd vijf en negentig bij schriftelijke ------- licentie door de Amerikaanse Auteursrechten organisatie "The Harry Fox Agency Inc" - in New York USA, te gelden als exclusieve licentiehouder op het mogen beheren en ---

internationaal verspreiden van het intellectueel & mechanische eigendomsrechten ----- "Hitler's Inferno", hiernaast kunnen bibliotheken, archieven, musea als niet-exclusieve licentiehouders fungeren en wetenschappers-agreementen verstrekken aan ---------- onderzoekers. Het op de geluidsdragers vastgelegde materiaal is gegarandeerd ------- authentiek. Het werk "Hitler's Inferno" is gegarandeerd geen nazisme of neo-nazisme. Het is een getuigenis over de holocaust. De juridische afhandeling over de ---------- auteursrechten en over het werk zijn in negentienhonderd negen en negentig en ------- daarna op zestien juli tweeduizend vier met een titel "In naam der Koningin" notarieel - vastgelegd bij Notariaat op de Laak, Capucijnerplein 38, Budel Nederland. Het werk is verder geregistreerd met een registratienummer bij de Belastingdienst "registratie en -- successie" in Nederland. Op één maart negentienhonderd negen en tachtig traden de Verenigde Staten toe tot de "Berner Conventie ", een tussen een aantal staten ---------- gesloten verdrag, (Berner Conventie, gedefinieerd onder sectie 101 van Title 17,United States Code) waarbij het auteursrecht van onderdanen van elk van de deelnemende -- Staten beschermd wordt in alle aangesloten Staten, waaronder ook Nederland. -------- Stichting Stemra is de Nederlandse zusterorganisatie van de Amerikaanse ---------- auteursrechtenorganisatie The Harry Fox, Inc New York. Vervaardigde opnamen van - uitzonderlijke documentaire waarde naast andere items mogen in officiële archieven -- worden bewaard. Hitler's Inferno is opgenomen in de USA, bij de Universiteit van ------- Kansas City, Missouri, in de Miller Nicols Library,en maakt deel uit van een ---------- wetenschappelijke verzameling van items over de holocaust onder de rubriek ---------- "Suzanne Statland Collections in Holocaust Studies" a bibliography of research -------- materials. ----------

Toegelaten: hetgeen in overeenstemming is met de wettelijke en de morele norm met hetgeen naar de regels van het maatschappelijke verkeer redelijkerwijs geoorloofd is -- met inachtneming van Artikel 25 A W en title 17 United States Code, in combinatie met in kracht rechtsgeldige Europese en Internationale Verdragen (Berner Conventie, ------ WIPO- Verdragen, Rome Conventie, TRIPS agreement van World Trade ---------- Organisation), Internationaal Verdrag inzake Economische, Sociale en Culturele ------- Rechten, waarin de auteursrechten van wetenschappers en de beoefening van de ----- wetenschap, mensenrechten zijn geworden, waar individuele aangesloten---------- Staten aan zijn verbonden. ----------

Verboden: in het algemeen iedere gehele of gedeeltelijke mechanische overname, ---- bewerking of nabootsen inbreuk op intellectueel eigendom in gewijzigde vorm voor een ander doel of een daadwerkelijk verschil vertonen dan het oorspronkelijke doel door de maker zelf verkozen; alle produkten die niet in overeenstemming zijn met de wettelijke en de morele norm, en alles wat met hetgeen naar de regels van het maatschappelijke verkeer redelijkerwijs niet geoorloofd is en als redelijkerwijs aannemelijk is, dat ook de maker die inbreuken zou hebben afgekeurd; ten gehore brengen of vertonen in het ---- openbaar, illegaal verspreiden van produkten of misbruik van gedachtengoed, ---------- negativisme, obsceniteit, obscurantisme; gebaren, uitdrukkingen, emblemen, ---------- geschiedvervalsing; muziek gezongen en gesproken alsmede instrumentale ---------- bewerkingen, met inbegrip van de beschikbaarstelling voor het publiek op zodanige --- wijze dat deze voor leden van het publiek op een door hen individueel gekozen plaats en tijd toegankelijk zijn, hierbij inbegrepen omroepuitzendingen, sportevenementen, al dan niet per kabel satelite, en internettransmissies.----------

Indien aan twee of meer personen een gemeenschappelijk auteursrecht op een zelfde werk toekomt, kan, tenzij anders is overeengekomen, de handhaving van dit recht door ieder hunner geschieden. De Staat de monopoliehouder over het vervolgen van ------- strafbare feiten in overeenstemming met wat hierover is vastgelegd in ---------- negentienhonderd vijf en veertig door de geallieerden controleraad op grond van de ---

wetgeving ter voorkoming van nationalisme en militairisme van de Tweede ----------
Wereldoorlog "kontrollratdirektive 50". ----------
De volgende partijen zijn aanwezig.----------
Bij de ondertekening van deze notariële rectificatie zijn de volgende partijen aanwezig:
J.P. van den Wittenboer in de functie als directeur Audio-Rarities en in de functie als --
Voorzitter van Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights.
De overige partijen zijn niet in persoon vertegenwoordigd bij de ondertekening van de -
rectificatie van de notariële akte.----------
Originele schriftelijke bewijzen zullen aan de akte worden gehecht, wanneer niet ----
origineel zal worden aangegeven dat het een kopie of een print betreft Onder de -------
originele aanhechtingen zit ook een "originele Kiezerspas voor de verkiezingen voor ---
Provinciale Staten Noord-Brabant die gehouden is op zeven en twintig maart ----------
tweeduizend zeven. De kiezerspas was bestemd voor de heer Joannes Petrus van ----
den Wittenboer, adres Kastanje 28, 5731 NK, Mierlo, waarbij door hemzelf de volmacht
aan de Voorzitter van de Stichting Intermediary Foundation of the Universal ----------
Declaration of Human Rights is afgegeven op de kiezerspas om te gaan stemmen. Het
stemrecht is een grondrecht,en dat moet hoog worden gehouden. De burgerij is vrij om
de eigen mening te geven over de volksvertegenwoordigers. Gezien de verklaring -----
onder ede in de notariële akte de dato twee en twintig juni negentienhonderd vier en --
negentig, kan niet worden uitgegaan van een democratie, maar is sprake van een -----
schijndemocratie. **Er is geen stem uitgebracht.** Er zal eerst een integraal ----------
parlementair openbaar onderzoek moeten geschieden naar de toestand van de --------
rechtsstaat en de democratie. De bewindsman Hirsch Ballin die zijn kabinetszetel -----
verloor door de IRT-affaire in negentienhonderd vier en negentig (verwijs ook naar -----
notariële akte van een verklaring de dato één en twintig januari negentienhonderd vier
en negentig), die aftrad als minister van justitie omdat de Tweede Kamer hem had -----
verboden verdere bemoeienis te hebben met de zware criminaliteit, deze bewindsman
die later in tweeduizend zeven wederom de post van "minister van justitie" mag --------
bekleden onder Balkenende, heeft nu kennelijk de opdracht om onderzoek te ----------
verrichten naar de misdaadorganisatie waar hij zelf lid van is " Kabinet Balkenende IV"
In rubriek "15" van akte notarieel "in naam der koningin" de diverse boekwerkjes met --
bewijzen en brieven van Audio-Rarities en de Stichting, zijn thans digitaal vastgelegd -
op een DVD-rom, met actualisering tot en met tweeduizend zeven inbegrepen. Op de -
DVD-rom zijn daarnaast extra opgenomen een complete website door de sociale -------
databank Nederland, in Huizen, Noord-Holland, "N.L.", en een rapport in ----------
pdfbestandsformaat "naboek 20e editie 2006" door H.M. Walker uit Berlicum en -------
Stichting Werkgroep negentienhonderd zeventig, in Tilburg, "N.L". De DVD-rom en de
inhoud hiervan alle aanwezige stukken maakt thans onderdeel uit van de **notariële ----
rectificatie**.----------
De rubrieken "15 en 16" immateriële of naamschade. Door de Staat der Nederlanden -
het mondeling agreement "fair use only" Hitler's Inferno te hebben geschonden op een
of meer keren en / of tijden en / of data. Te concretiseren in een geldvordering. ---------
Wordt de echtheid van deze authentieke akte en de titel betwist. Wanneer een ----
gerechtsdeurwaarder komt met een betekende grosse, waarvan de echtheid en / of ---
onjuistheid wordt betwist. De gerechtsdeurwaarder dient dan zijn opdrachtgever aan te
spreken en vervolgens dient de opdrachtgever de Staat der Nederlanden waartegen --
de grosse is betekend te benaderen voor verificatie van de echtheid en onjuistheid. ----
Wordt de echtheid en / of onjuistheid van een authentieke akte betwist; dan vermeldt --
artikel. 159 lid 1 Rv:een geschrift dat het uiterlijk heeft van een authentieke akte,geldt -
als zodanig behoudens bewijs van het tegendeel.----------

Algemeen geldt, dat het tegenbewijs tegen de authentieke akte drukt op degene die --- haar onjuistheid en / of valsheid beweert, in een speciale "Valsheidsprocedure" bij de - civiele rechter. Bij deze notariële akte met de titel geldt, dat deze procedure voor de --- civiele rechter **absoluut en alleen in combinatie van een openbaar parlementair --- onderzoek** naar het rechtssysteem volgt, met horen van alle getuigen onder ede. In --- een "valsheidsprocedure" worden de notariële akte van een verklaring de dato één en twintig januari negentienhonderd vier en negentig en notariële akte onder ede de dato twee en twintig juni negentienhonderd vier en negentig onderdeel van één totale ------- valsheidsprocedure op alle akten. ----------

Artikel 430 Rv. Geeft algemene regels, voor grossen van excecutoriale titels en de ----- betekening daarvan, voordat zij ten uitvoer kunnen worden gelegd. ----------

De kracht van het schriftelijk bewijs is in de oorspronkelijke akte (minuutakte) gelegen. Grossen en gehele afschriften van een authentieke akte die volgens de wettelijke ------ voorschriften moeten worden bewaard, leveren, wanneer zij zijn afgegeven door een -- daartoe bevoegde ambtenaar (in dit geval de notaris) hetzelfde bewijs op als de ------- oorspronkelijke akte. ----------

Problemen met het vinden van een gerechtsdeurwaarder door de opdrachtgever.

Problemen bij het bereid vinden van een gerechtsdeurwaarder voor het uitvoeren van - de opdracht "ministerieplicht" kunnen zich voordoen. Te denken valt van het naar ------ elkander en op elkander afschuiven van de opdracht. Daarbij moet opdrachtgever ------ eerst alle gerechtsdeurwaarders in Den Haag schriftelijk benaderen om daarna zich te kunnen richten tot de Koninklijke Beroepsorganisatie van Gerechtsdeurwaarders ------ KBvG, postbus:12, 3740 AA in Baarn. Uiteindelijk moet via de Tweede Kamer de ------ ministeriële verantwoordelijkheid van de Minister van Justitie worden geactiveerd om -- ambtshalve een gerechtsdeurwaarder aan te wijzen die de opdracht moet uitvoeren. -- De minister van justitie heeft de taak algemeen te zorgen dat de rechtsbedeling -------- behoorlijk kan functioneren. Men spreekt wel van apparaatzorg. Verder te denken valt (gezien de aard en de opstelling door de Nederlandse Staat (de goodwill-belangen), --- dat de Staat de status quo zal handhaven zo lang enigszins mogelijk is, en zich -------- daarom om die reden van geen enkele Wet, Verdrag rekenschap en verantwoording -- zal geven. ----------

De geconstateerde feiten. Op datum zeventien augustus tweeduizend vijf is het ------ Duitse volkslied gezongen ten gehore gebracht via de TV -omroep SBS6 om acht ------ (20.00) uur, voorafgaande aan het voetbalinterland Nederland tegen Duitsland in ------ Rotterdam, daarna is op datum vijf april tweeduizend zes het Duitse volkslied ---------- instrumentaal (kort in een reclame van Achmea) ten gehore gebracht via TV -omroep - NOS Nederland 1, voor het (acht) 20.00 - uur journaal, daarna is op datum zeven april tweeduizend zes het Duitse volkslied instrumentaal (kort in de reclame van Achmea) -- ten gehore gebracht via TV-omroep RTL4 voor het (half acht)19.30- uur journaal. ------ Verder is sprake van over langere periode plegen van negativisme en ---------- wetenschappelijke sabotage onder hoofdverantwoordelijkheid van de Nederlandse ---- Staat gericht tegen de stichting, Audio-Rarities met het Hitler's Inferno project,verwijs -- naar rubriek "15"DVDrom. Verder: Nederlandse Staat laat het toe dat Zij door derden - als Adolf Hitler op Internet is geportretteerd, in de vorm van een (ex)-minister van ------ Justitie die thans de post bekleed van minister van sociale zaken mr. J.P.H. Donner --- met "hitlerkapsel", en een procureur-generaal Jhr. Mr. De Wijkerslooth de Weerdesteijn als "Adolf Hitler" die het onderwerp discriminatie in zijn takenpakket heeft,afgebeeld --- met een "hakenkruis" op het hoofd en met "Hitlersnor". De Nederlandse Staat laat dit -- ondanks de bekendheid met de websites en de bekendheid wie achter deze websites - zitten, (de heer K.H de Werd en Stichting Sociale Databank Nederland,R.M. ----------

Brockhus), bewust voortbestaan. De bewijzen zijn te vinden op de DVD-rom in rubriek "15". Er zijn door die derden K.H. de Werd inmiddels zestigduizend (60.000) e-mails --- hiervan internationaal verzonden.----------
Dat er tussen de hoofdpartijen de Staat der Nederlanden en Audio-Rarities (kamer van Koophandel: 17090220) een rechtsversverhouding bestaat of heeft bestaan niet in ----- specifieke bestuurstaak, uithoofde van "fair use only" "Hitler's Inferno" Audio Rarities -- LP A 2445, uithoofde waarvan de schuldenaar nog iets van de Staat der Nederlanden had te vorderen, nu te vorderen heeft of nog in de toekomst te vorderen zal krijgen in - verband met schenden afspraken / overeenkomst.----------
Gevorderd wordt. Voor naamschade en omzetderving een geldbedrag van **twintig --- miljoen euro (€ 20.000.000,00)**, hierbij op te tellen de wettelijke rente jaarlijks, extra -- de bedragen per overtreding tot een maximum per jaar, executie en ---------- administratiekosten. Alle daaruit voortvloeiende kosten komen geheel voor rekening --- van de schuldenaar. ----------
Verbeurd zullen worden. Bij het ten gehoren laten brengen van Duitse volkslied of --- andere zaken zonder vergunning die zich buiten het referentiekader "fair use only" ----- vallen), op Nederlands grondgebied en / of het zich op internet als Adolf Hitler laten ---- afbeelden op de Website van K.H. de Werd casu quo Sociale Databank Nederland, --- R.M. Brockhus, of via een andere manier, (bij Ministerie van Justitie bekende websites ,en regelmatig bezocht door ministerie van Justitie). Letterlijk van de website van de --- Sociale Databank Nederland, citeer: *GEEN AANKLACHT. Justitie zal geen vervolging instellen wegens smaad tegen Karel de Werd, terwijl hij toch minister van Justitie mr. -- J.P.H. Donner en de voorzitter van het college van procureursgeneraal mr. J.P. de ----- Wijkerslooth als Adolf Hitler op zijn website heeft gezet.Het ministerie liet via ---------- voorlichter Ivo Hommes weten: "Er zal geen aangifte gedaan worden. Het is deze ------ persoon enkel en alleen te doen om aandacht voor zijn zaak en daar werken wij niet -- aan mee." (De Telegraaf van achttien oktober tweeduizend drie), einde citaat.* **Bedrag tienduizend euro (€ 10.000,00) per overtreding per constatering per keer per ------ iedere nieuwe data op de kalender, oplopen tot een geldbedrag maximum van --- twee miljoen euro (€ 2.000.000,00) per jaar.** Buiten beslag vallen goederen voor ----- openbare dienst van de Staat,artikel 436 Burgerlijk Wetboek.----------
Voor beslag zijn vatbaar. Bedragen bestemd voor educatieve en wetenschappelijke - doelen tot een maximum van honderd duizend euro (€ 100.000,00). De marktwaarde - (in geld) afgeschreven en verouderd materieel Landmacht, Marine en Luchtmacht die - niet meer voor de openbare dienst van de Staat dienen. Deze zaken kunnen zonder --- limiet worden beslagen indien niet aan de betekening, van het bevel van de ---------- gerechtsdeurwaarder wordt voldaan door de Nederlandse Staat. Verder kan beslag --- worden gelegd op roerende zaken die niet bestemd zijn voor de openbare dienst van - de Staat:oude metalen, afgeschreven computers, afgeschreven ---------- kantoorinventaris,sloopmaterialen uit gebouwen van de overheid die na verbouwingen vrijkomen en die op de dumphandel te verkopen zijn, alles waar enigszins een --------- geldbedrag aan toe te kennen valt. Verder alle roerende en niet roerende zaken die --- niet onder de openbare dienst vallen met inbegrip van derdenbeslag op tegoeden ------ onder de Nederlandse Staat die niet te kwalificeren vallen voor openbare dienst. -------
Het totaalbedrag van de schuldvordering. twintig miljoen euro (€ 20.000.000,00) ---- met bijtelling van veertig duizend euro (€ 40.000,00) voor viermaal geconstateerde ----- overtredingen, maakt **Totaal bedrag twintig miljoen veertig duizend euro ---------- (€ 20.040.000,00).** ----------
De volgende stukken DVD-rom, brieven, licentie zullen aan deze akte worden ----- gehecht. ----------

1b. De originele brief door de Nederlandse Staat "Royal Netherlands Embassy" Tokio, Japan, datum veertien december negentienhonderd acht en negentig, inzake het ------- werkbezoek van één en twintig september negentienhonderd acht en negentig, de ----- mondelinge bespreking van de voorwaarden voor "fair use only" ten Ministerie van ----- Economische Zaken in Den Haag met Audio- Rarities. ----------
2b. Kleurenprint van de uitnodiging door Ministerie van Economische Zaken "speciale spreekdagen voor genodigden" Zakendoen in Japan, gericht aan Music Company ----- International, J.P. van den Wittenboer is (Audio-Rarities). Contact inzake verwerking -- van de uitnodiging, EVD, Lucy Wentholt. ----------
3b. De originele brief "licentie" door de Amerikaanse auteurs en muziekrechten -------- organisatie Harry Fox Agency Inc, New York USA, zeventien augustus ---------- negentienhonderd vijf en negentig, inzake Hitler's Inferno project. ----------
4b. De originele brief door de DCO Bestuur en Onderwijs Commissie van Justitie van - de Tweede Kamer, Den Haag, datum veertien september tweeduizend zes, kenmerk - "Hitler's Inferno". ----------
5b. De originele brief door Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie, achttien december negentienhonderd acht en negentig, kenmerk: BRF 51.04JH/kk, verwijs naar rubriek -- "20" akte notarieel zestien juli tweeduizend vier "In naam der Koningin". ----------
6b. De originele brief door de Hoge Raad der Nederlanden van vier januari ---------- tweeduizend zeven, inzake reageren op het verzoek de onechtheid of valsheid van de notariële akte van twee en twintig juni negentienhonderd vier en negentig te bewijzen - of kunnen aantonen, kenmerk: 73 91 /SvdO/rk. ----------
7b. DvD-rom door Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human ----- Rights en Audio-Rarities, met de stukken en getuigen onder rubriek "15" aangevuld en onderdeel van deze rectificatie. ----------
8b. De originele Stempas voor de provinciale staten Noord-Brabant, kieskring 1 -------- ('s-Hertogenbosch), om te stemmen op zeven maart tweeduizend zeven, in Gemeente Geldrop en Mierlo, waarbij J.P. van den Wittenboer de Voorziter van Intermediary ------ Foundation of the Universal Declaration of Human Rights, volmacht geeft de stem uit - te brengen. Kaartnummer:**17710161113**. ----------
In het hoofd van deze akte de woorden "In naam der Koningin", uitvoerbaar bij -- voorraad, tenzij de schuldenaar de combinatie de vordering, de titel, de akte(n) -- onrechtmatig of ongegrond voorkomt,een door de schuldenaar aan te spannen - "Valsheidsprocedure" via de civiele Rechter. ----------
De voormelde rectificatie op de notariële grosse "In naam der Koningin" de dato -------- zestien juli tweeduizend vier heeft comparant met een **eed** versterkt in handen van mij, notaris, afgelegd, nadat hij mij had verklaard de betekenis van de eed te beseffen en te weten dat de wet het plegen van meineed strafbaar stelt. ----------
SLOTBEPALINGEN ----------
Voormelde opgave, volledige voorlezing, afvraging en beantwoording hebben ---------- plaatsgehad in tegenwoordigheid van de getuigen. ----------
De comparant en de getuigen zijn mij, notaris, bekend en hun identiteit is door mij, ----- notaris, aan de hand van de hiervoor gemelde en daartoe bestemde ---------- documenten vastgesteld.

Waarvan akte, --------
in minuut opgemaakt, is verleden te Budel, gemeente Cranendonck, op de datum in --- het hoofd van deze akte vermeld, in tegenwoordigheid van de dames ---------- mevrouw Catharina Jacoba van Casteren-Daniëls, geboren te Weert ---------- twee en twintig januari negentienhonderd negen en zestig en ---------- Hendrina Maria Antonia Meeuwissen, geboren te Budel negen en twintig november ---- negentienhonderd zes en vijftig, als getuigen. ----------

Na zakelijke opgave van de inhoud en toelichting van deze akte aan de comparant, ----
heeft deze verklaard tijdig voor het verlijden te hebben kennis genomen van de inhoud
van deze akte en daarmee in te stemmen. Vervolgens is deze akte onmiddellijk na ----
volledige voorlezing door de comparant, de getuigen en mij, notaris, ondertekend. ------

Volgen handtekeningen van de comparant, de getuigen en de notaris.

UITGEGEVEN VOOR AFSCHRIFT:

Mr. Th.H.J.M. op de Laak
Notaris te Cranendonck

Netherlands-Japan
1600-2000

ROYAL NETHERLANDS EMBASSY
6-3 Shiba Koen 3-chome, Minato-ku, Tokyo 105-0011 Phone (03)5401-0411 Fax(03)5401-0420

Audio Rarities
Music Company International
T.a.v. dhr. J.P. van den Wittenboer
Postbus 324
5660 AH GELDROP

Tokio, 14 december 1998

Re: Werkbezoek september j.l.

Geachte heer Van den Wittenboer,

Onder verwijzing naar het gesprek op 21 september j.l. betreffende "Zakendoen Japan" heb ik de eer u het volgende te berichten. De afgelopen periode is dezerzijds getracht kanalen te vinden om bekendheid te kunnen geven aan de informatie rond de cd "Hitler's Inferno - de les van gisteren (getuigenis als les voor de toekomst)".
Zoals reeds in Den Haag besproken is dit geen eenvoudige aangelegenheid. Japan kampt zelf met een oorlogsverleden - waarvoor grote aandacht bestaat - maar waarover het nog moeilijk is te spreken. Voor wat de oorlog in Europa betreft bestaat wel degelijk de kennis, maar in de Japanse beleving heeft de eerdere opkomst van het facisme in Europa duidelijk een eigen dimensie.

Een tweetal dezerzijds benaderde "recordshops" (van belangrijke ketens) toonde geen bereidheid voor het t.g.t. opzetten van een display en ook voor toezending van nadere informatie bestond geen interesse. Met uw goedvinden zal ik deze weg dan ook verder staken en bezien of wellicht binnen meer wetenschappelijke kring belangstelling bestaat.

Met vriendelijke groet,

Hendrik E.C. Koets
Ambassaderaad Economie en Handel

オランダ大使館 〒105-0011 東京都港区芝公園3丁目6番3号 Tel.(03)5401-0411 Fax.(03)5401-0420

KOPIE

EVD

MINISTERIE VAN EDCONOMISCHE ZAKEN

Postbus 20105
2500 EC Den Haag
Telefoon: (070) 3 79 89 33
Telefax: (070) 3 79 78 78

Port betaald
Nederland
Port payé
Pays-Bas

Iwaco Company International
Postbus 524
5960 AH Geldrop

t.a.v. J.P. van den Wittenboer

KOPIE

EVD

MINISTERIE VAN ECONOMISCHE ZAKEN

Voorlichtingsbijeenkomst "Zakendoen in Japan" 23 september 1998

Misschien juist vanwege de huidige problemen blijft Japan in de belangstelling staan. Om Nederlandse bedrijven de mogelijkheid te bieden de ontwikkelingen in het land beter te volgen organiseert de EVD in samenwerking met de Kamer van Koophandel Rotterdam, de Japan Trade Club, NCH en de Fenedex op 23 september de voorlichtingsbijeenkomst 'Zakendoen in Japan'.

Daarnaast wordt een aantal spreekdagen georganiseerd met vertegenwoordigers van de Nederlandse ambassade te Tokio en het Consulaat-Generaal te Osaka. Deze spreekdagen bieden Nederlandse bedrijven de gelegenheid bij hun plannen en activiteiten in Japan gebruik te maken van de medewerking van de Nederlandse vertegenwoordigingen in Japan. De gesprekken vinden plaats op 21 (EVD Den Haag), 22 (KvK Apeldoorn) en 23 september a.s. (KvK Gouda).

Locatie voorlichtingsbijeenkomst:
Kamer van Koophandel Gouda
Burg. van Reenensingel 101
Gouda
(circa 5 min. vanaf het NS Station Gouda, uitgang Bloemendaal. Ruime parkeergelegenheid bij het KvK-gebouw)

Tijd voorlichtingsbijeenkomst:
10.00 - 14.00 uur
(vanaf 09.30 uur inschrijving)

Kosten:
De deelnamekosten voor de voorlichtingsbijeenkomst bedragen *f* 125,-- p.p.
Deelname aan de individuele gesprekken is gratis.

Aanmelding voorlichtingsbijeenkomst:
Aanmelding is alleen mogelijk via het bijgevoegde aanmeldingsformulier; sluitingsdatum voor inschrijving van de voorlichtingsbijeenkomst is vrijdag 18 september a.s.
U ontvangt *geen* bevestiging van uw aanmelding aan de voorlichtingsbijeenkomst.

Aanmelding spreekdagen:
Via bijgevoegd formulier. Omstreeks twee weken voor aanvang van de spreekdagen wordt u benaderd door de coördinator van de EVD of de betrokken Kamer van Koophandel voor een definitieve afspraak waarvan schriftelijk bevestiging volgt.

Annulering:
Bij verhindering kan de plaats van de deelnemer worden ingenomen door een medewerker van hetzelfde bedrijf. Deelnamekosten zijn niet verschuldigd wanneer *uiterlijk een dag* voor de datum van de bijeenkomst is geannuleerd.

Mailing:
Voor de mailing van deze bijeenkomst is gebruik gemaakt van verschillende adresbestanden. Hierdoor kan het voorkomen dat u meer dan een aankondiging ontvangt.

Inlichtingen:
EVD, Lucy Wentholt
telefoon: 070-3797013

96/98 - EVD - 0101

fenedex NCH KAMER VAN KOOPHANDEL ROTTERDAM ASIA HOUSE

THE HARRY FOX AGENCY, INC.
a subsidiary of NATIONAL MUSIC PUBLISHERS' ASSOCIATION, INC.

October 17, 1995

Mr. J.P. van den Wittenboer
Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights
Postbox 324
5660 AH Geldrop
THE NETHERLANDS

Re: Hitler's Inferno Project

Dear Mr. van den Wittenboer:

Thank you for your letter dated August 16th; please excuse my delay in responding to your inquiry. I regret that we cannot provide you with any recommendations on U.S. record companies who may wish to act as your distributor. I am, however, enclosing a section from the *1995 Billboard International Buyer's Guide* in the event you wish to contact any of them directly.

Sincerely,

Frank S. Rittman
International Business Administrator

encl.
cc: Edward P. Murphy
Yoshio Inomata

711 THIRD AVENUE, NEW YORK, NEW YORK 10017 (212) 370-5330 FAX: (212) 953-2384

DCO Bestuur en Onderwijs
Commissie Justitie

Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights
T.a.v. de heer J.P.van den Wittenboer
Postbus 324
5660 AH GELDROP

Plaats en Datum	Den Haag, 14 september 2006
Betreft	"Hitler's Inferno
Ons kenmerk	JUST060608
Uw kenmerk	K05/1077/12Sv
Uw brief van	14 september 2006

Geachte heer Van den Wittenboer,

Uw bovengenoemde brief is onder de leden van de vaste commissie voor Justitie verspreid.

In haar vergadering van 6 september 2006 heeft de commissie besloten geen verdere actie te ondernemen.

Dit betekent dat de leden van de commissie individueel wel actie kunnen ondernemen naar aanleiding van uw brief. Zij kunnen uw opmerkingen bijvoorbeeld gebruiken bij de behandeling van wetsvoorstellen of vragen stellen aan de regering.

Hoogachtend,

mevr. mr. N.J.P. Coenen
griffier van de vaste commissie voor Justitie

Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Plein 2
Den Haag

Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Tel: 070-318 2007
Fax: 070-318 3444

E-mail: cie.just@tweedekamer.nl

K·N·B

KONINKLIJKE NOTARIËLE BEROEPSORGANISATIE

Music Company International
T.a.v. de heer J.P. van den Wittenboer
Postbus 324
5660 AH GELDROP

Den Haag, 18 december 1998

Ons kenmerk : BRF51.04 JH/kk
Doorkiesnr : (070) 330 71 61

Geachte heer Van den Wittenboer,

Hierbij bevestig ik de ontvangst van uw brief, met bijlagen, van 11 december 1998 op 14 december daarna.

U heeft een tekst meegestuurd over de betekenis van de notariële akte, gebaseerd op hetgeen u aan informatie van een notaris hebt verkregen en verder daarover in de vakliteratuur hebt gevonden. U verzoekt de KNB de tekst waar nodig aan te vullen, dan wel een algemene uitleg te geven.

Naar aanleiding daarvan deel ik u mee dat de KNB een vereniging van notarissen en kandidaat-notarissen in Nederland is en als zodanig slechts algemene informatie op notarieel gebied verstrekt. Dit geschiedt door de uitgifte van folders en informatiekaarten, door het periodiek uitgeven van een krant voor cliënten van notariskantoren en door de instelling van de Notaristelefoon, waar ook algemene informatie kan worden ingewonnen. Concrete vragen kunnen door de KNB niet worden beantwoord.

In het algemeen kan ik u wel het volgende meedelen.
Notariële akten zijn akten opgemaakt door een notaris in functie. Eén van de voordelen van een notariële akte is dat de dagtekening, de echtheid en de juistheid van de notariële akte terstond vaststaan. Een ander voordeel is dat die akte steeds bewaard blijft en dat er dus altijd duplicaten van kunnen worden gemaakt. De akte wordt opgemaakt door een onpartijdige deskundige die er naar zal streven de akte zo op te stellen dat rechterlijke procedures worden voorkomen.
Van een notariële akte kan een grosse, een officieel en gewaarmerkt bijzonder afschrift, worden uitgegeven. De daarop rechthebbende kan hiermee zonder rechterlijk vonnis zijn rechten uitoefenen.

Spui 184
2511 BW Den Haag

Postbus 16020
2500 BA Den Haag

Telefoon 070 - 330 71 11
Telefax 070 - 345 32 26

ABN AMRO 43.01.82.953
Postbank 125185

Vanwege deze voordelen van een notariële akte en omwille van de rechtszekerheid heeft de wet voor sommige overeenkomsten en rechtshandelingen de notariële akte verplicht gesteld.

./. Voor een opsomming, alsmede voor meer informatie over de notariële akte en de functie van de notaris verwijs ik u naar de folder "Functie en werkterrein van de notaris", welke u hierbij aantreft.

Hoogachtend,

p.o. CM v/d Kooijnenburg

mw mr F.C. van der Steur-de Jong

Spui 184
2511 BW Den Haag

Postbus 16020
2500 BA Den Haag

Telefoon 070 - 330 71 11
Telefax 070 - 345 32 26

ABN AMRO 43.01.82.953
Postbank 125185

HOGE RAAD DER NEDERLANDEN

Aan de heer J.P. van den Wittenboer
Inermediary Foundation of the Universal Declaration of
Human Rights
Postbus 324
5660 AH GELDROP

Datum 4 januari 2007 **Kenmerk** `7391/SvdO/rk

Geachte heer Van den Wittenboer,

Hierbij deel ik u mede dat de Procureur-Generaal kennis heeft genomen van uw brief van 2 januari 2007 gericht aan de 'Voorzitter van het College van procureurs-generaal van de Hoge Raad der Nederlanden', betreffende 'bewijzen valsheid en onechtheid notariële akte d.d. 22 juni 1994'.

Ter voorkoming van misverstand wijs ik u erop dat de Procureur-Generaal bij de Hoge Raad, mr. J.W. Fokkens, en de Voorzitter van het College van procureurs-generaal, mr. H.N. Brouwer, verschillende functionarissen zijn. De Procureur-Generaal bij de Hoge Raad is geen lid van het College van procureurs-generaal en behoort niet tot het Openbaar Ministerie.

Uit uw brief blijkt niet dat de Procureur-Generaal u - gelet op zijn taken en bevoegdheden - van dienst zou kunnen zijn. De Procureur-Generaal zal daarom niet ingaan op de inhoud van die brief en de door u meegezonden bijlagen.

Hoogachtend,

De Kabinetschef van de Procureur-Generaal,

Mr. S. van den Oever

Postbus 20303 | 2500 EH Den Haag | Telefoon 070 361 13 11
Lange Voorhout 34 | Bezoekadres: Kazernestraat 52 | www.hogeraad.nl

2

Stemmen in een andere gemeente binnen de provincie

Als u in een andere gemeente, binnen de provincie, aan de verkiezing wilt deelnemen, dient u in persoon uiterlijk
: maart 2007 deze stempas bij uw gemeente te laten omzetten in een kiezerspas. Een schriftelijk verzoek tot het
temmen in een andere gemeente, dient u uiterlijk 21 februari 2007 in te dienen bij de gemeente.

Stemmen bij volmacht

Als u niet zelf aan de stemming kunt deelnemen, kunt u een andere kiezer machtigen om voor u te gaan stemmen.
s deze kiezer *in dezelfde gemeente* ingeschreven, dan kunt u gebruik maken van onderstaand volmachtbewijs. Wilt u een
iezer machtigen die in een andere gemeente is ingeschreven, dan dient u uiterlijk 21 februari 2007 een schriftelijk verzoek
n te dienen bij de gemeente. De gemachtigde kan een volmachtstem uitsluitend tegelijk met de eigen stem uitbrengen!

De formulieren voor de schriftelijke verzoeken zijn verkrijgbaar ter gemeentesecretarie.

VOLMACHTBEWIJS (Met blokletters invullen)

Naam gemachtigde	: I.F.U.D of Human Rights	Paraaf stembureau
Adres en woonplaats	: Kastanje 128, 5731NK Mierlo	

De gemachtigde verklaart zich door mede-ondertekening bereid voor de volmachtgever bij volmacht
te stemmen en met inbegrip van deze machtiging niet meer dan twee volmachten als gemachtigde
te hebben aangenomen.

Geef uw stempas pas aan een ander mee, nadat u zelf hebt ingevuld wie [illegible] uw stem.

Handtekening volmachtgever:

Handtekening gemachtigde:

I.F.U.D of Human Rights
Voorzitter

LET OP:
Het is strafbaar om op naam van een ander aan de stemming deel te nemen (art. 128 Wetboek van Strafrecht).
Neem uw identificatiebewijs mee! De voorzitter van het stembureau is bevoegd van u te verlangen dat u zich identificeert.
Indien u geen stempas heeft, kunt u niet stemmen!

De ondergetekende, mr. Theodorus Hubertus Johannes Maria op de Laak, notaris te Budel, gemeente Cranendonck, verklaart dat de afgedrukte fotokopieën door hem zijn vergeleken met de originele stukken en dat deze fotokopieën volledig overeenstemmen met de originele stukken.
Getekend te Budel, gemeente Cranendonck, zeven en twintig juni tweeduizend zeven.

That people in The Hague of the Dutch State train things by repeatedly asking the court for a postponement. They protect one another. The financial possibilities of the foundation are almost minimal in order to take action against the powerful state. The Dutch State also refuses free legal assistance for the foundation.

Dat soort mensen in Den Haag van de Nederlandse Staat traineren de boel door steeds bij herhaling uitstel te vragen bij de rechtbank.Ze houden elkaar de hand boven het hoofd. De financiële mogelijkheden door de stichting zijn vrijwel minimaal om actie te kunnen ondernemen tegen de machtige Staat. De Nederlandse Staat weigert ook gratis juridische bijstand voor de stichting.

(information and advice without obligation at the address below)

IFUD of Human Rights

Kastanje 28,

5731NK, Mierlo

The Netherlands

Hague Institute for Global Justice
THE HAGUE, NETHERLANDS

The Hague Institute for Global Justice is an independent, non-profit organization that aims to shape discourse and bridge gaps between research, policy and practice on global issues at the critical intersection of peace, security and justice. A range of projects in different areas provides analyses and recommendations to policymakers, practitioners and local stakeholders around the world.

https://www.thehagueinstituteforglobaljustice.org/
Address: Sophialaan 10, 2514 JR Den Haag, The Netherlands

Gift Notification

Thank you for your incredible support.

The information you provide here about your legacy gift for United States Holocaust Memorial Museum will ensure that our records are accurate and that we use your gift in the way that you intend. This is not a binding legal document; please provide only the information you feel comfortable sharing and any information you do provide will be kept confidential. If you have any questions, please contact George E. Hellman at 202-488-6591 or email planned_giving@ushmm.org.

- Date of estate plan or designation:

  27-06-2016

- I have included a gift for the United States Holocaust Memorial Museum through my:*
- ☐ Will
- ☐ Beneficiary Designation
- ☐ Gift of Real Estate
- ☐ Life Insurance Policy
- ☐ Real Estate/Property
- ☐ Stocks and Bonds
- ☒ Other
- Is this gift revocable or irrevocable?
- ○ This gift is revocable (can be changed).
- ◉ This gift is irrevocable (cannot be changed).
- Is this a percentage or a specified amount?
- ○ This gift is a percentage of my estate or account's value.
- ○ This gift is a specified amount.
- Please tell us about your gift designation:
- ○ I planned this gift in honor or in memory of someone.
- ○ I would like this gift to go to a specific program or purpose.
- ◉ United States Holocaust Memorial Museum may use my gift where it is needed most.
- United States Holocaust Memorial Museum recognizes our incredibly generous legacy supporters with membership into the Legacy of Light Society.
- ◉ Yes, please list my/our name(s) as part of United States Holocaust Memorial Museum publications.
- ○ No, please do not list my/our name(s).

- **Please confirm your contact information:**
- First Name*

  Joannes Petrus (chairman IFUD of Human Rights)
- Last Name*

  van den Wittenboer
- Address

  Kastanje 28
- Address 2
- City

  Mierlo
- State
- ZIP

  5731NK
- Country

  The Netherlands
- Phone

  xxxxxxxxxxxxx
- Email*

  ifudofhumanrights@yahoo.com
- ** denotes required field*
- This donation you will find in our foundation ANNUAL REPORT 2020 IFUD of Human Rights.
  The ANNUAL REPORT is online (pdf) at december 31 2020
- We send you at the end of this year a DvD data-rom (ANNUAL REPORT IFUD of Human Rights

Thank you, J.P.!

Yahoo/Inbox

George E. Hellman, USHMM <planned_giving@ushmm.mydonorimpact.com>
To: J.P. van den Wittenboer

Sat, Aug 22 at 3:00 PM

Dear J.P.,

Thank you for taking the time to share your opinions with us and for letting us know that you have left a gift to the Museum in your will, estate plan, or by beneficiary designation.

Your support of the United States Holocaust Memorial Museum plays an important role in our mission to secure permanent relevance of Holocaust memory and education in our constantly changing world.

We will be in touch with you soon about our Legacy of Light Society, our way of recognizing your thoughtful contribution to help secure the Museum's future. We hope you will take a minute to complete our online Gift Notification Form. Information that you voluntarily provide about your gift affirms that our work matters to you, that what we do is important enough to be honored by your legacy gift, and that you trust us to be good stewards of your legacy.

As we all carry-on in spite of the ever-changing situation and the challenges we face brought on by the current global health crisis, we at the United States Holocaust Memorial Museum want to thank you again for your ongoing support of our timeless mission. We hope you know how much we value your continued dedication to, and partnership with, our institution.

Even though our physical doors are currently closed, our critical work in a world with increasing Holocaust denial, and an alarming rise in deadly racism and antisemitism, continues. We therefore greatly appreciate you taking the time to share your feedback with us, as your input helps us secure the permanent relevance of Holocaust memory and education in our constantly changing world.

Sincerely,

George E. Hellman, JD
Associate Deputy Chief Development Officer,
Planned Giving and Endowments

United States Holocaust Memorial Museum
www.ushmm.org
202-488-6591

Thank you, J.P.!
Yahoo/Inbox

George E. Hellman, USHMM <planned_giving@ushmm.mydonorimpact.com>

To: J.P. van den Wittenboer

Sat, Aug 22 – 2020 at 3:00 PM

Dear J.P.,

Thank you for taking the time to share your opinions with us and for letting us know that you have left a gift to the Museum in your will, estate plan, or by beneficiary designation.

Your support of the United States Holocaust Memorial Museum plays an important role in our mission to secure permanent relevance of Holocaust memory and education in our constantly changing world.

We will be in touch with you soon about our Legacy of Light Society, our way of recognizing your thoughtful contribution to help secure the Museum's future. We hope you will take a minute to complete our online Gift Notification Form. Information that you voluntarily provide about your gift affirms that our work matters to you, that what we do is important enough to be honored by your legacy gift, and that you trust us to be good stewards of your legacy.

As we all carry-on in spite of the ever-changing situation and the challenges we face brought on by the current global health crisis, we at the United States Holocaust Memorial Museum want to thank you again for your ongoing support of our timeless mission. We hope you know how much we value your continued dedication to, and partnership with, our institution.

Even though our physical doors are currently closed, our critical work in a world with increasing Holocaust denial, and an alarming rise in deadly racism and antisemitism, continues. We therefore greatly appreciate you taking the time to share your feedback with us, as your input helps us secure the permanent relevance of Holocaust memory and education in our constantly changing world.

Sincerely,

George E. Hellman, JD
Associate Deputy Chief Development Officer,
Planned Giving and Endowments

United States Holocaust Memorial Museum
www.ushmm.org
202-488-6591

[vertaling engels naar nederlands]

Bedankt, JP!
Yahoo / Inbox
•
George E. Hellman, USHMM <geplande_giving@ushmm.mydonorimpact.com>
Aan: JP van den Wittenboer
Zat 22 aug. 2020 om 15:00 uur
Beste JP,
Bedankt dat u de tijd heeft genomen om uw mening met ons te delen en ons te laten weten dat u een geschenk aan het museum heeft nagelaten in uw testament, nalatenschapsplan of door aanduiding begunstigde.
Uw steun aan het United States Holocaust Memorial Museum speelt een belangrijke rol in onze missie om blijvende relevantie van Holocaustherinneringen en
onderwijs in onze constant veranderende wereld.
We zullen binnenkort contact met u opnemen over onze Legacy of Light Society , onze manier om uw doordachte bijdrage te erkennen om de toekomst van het museum veilig te stellen.
We hopen dat u even de tijd neemt om ons online meldingsformulier voor geschenken in te vullen . Informatie die u vrijwillig verstrekt over uw geschenk, bevestigt dat ons werk
is belangrijk voor u, dat wat we doen belangrijk genoeg is om geëerd te worden door uw nalatenschap en dat u erop vertrouwt dat wij goede rentmeesters van uw nalatenschap zijn.
Terwijl we allemaal doorgaan ondanks de steeds veranderende situatie en de uitdagingen waarmee we worden geconfronteerd als gevolg van de huidige wereldwijde gezondheidscrisis, zijn we in de Verenigde Staten
Holocaust Memorial Museum wil je nogmaals bedanken voor je voortdurende steun aan onze tijdloze missie. We hopen dat u weet hoeveel we uw vervolg waarderen
toewijding aan en partnerschap met onze instelling.
Ook al zijn onze fysieke deuren momenteel gesloten, ons kritische werk in een wereld met toenemende ontkenning van de Holocaust en een alarmerende toename van dodelijk racisme en antisemitisme, gaat door. We stellen het daarom zeer op prijs dat u de tijd neemt om uw feedback met ons te delen, aangezien uw inbreng ons helpt het permanente te beveiligen
relevantie van Holocaustherinnering en onderwijs in onze constant veranderende wereld.
Vriendelijke groet,
George E. Hellman, JD
Associate plaatsvervangend Chief Development Officer,
Geplande donaties en schenkingen
Holocaustherdenkingsmuseum van de Verenigde Staten
www.ushmm.org
202-488-6591

We call on the European Commission and the European Parliament to take serious measures to stop all undemocratic tendencies by all possible means. **The European Union cannot support a government that supports Neo-Nazism.**

We roepen de Europese Commissie en het Europees Parlement op serieuze maatregelen te nemen om alle ondemocratische tendensen met alle mogelijke middelen een halt toe te roepen. **De Europese Unie kan geen regering steunen die neonazisme ondersteunt.**

European Parliament
2019-2024

Plenary sitting

B9-0097/2019 }
B9-0098/2019 }
B9-0099/2019 }
B9-0100/2019 } RC1

18.9.2019

JOINT MOTION FOR A RESOLUTION

pursuant to Rule 132(2) and (4) of the Rules of Procedure

replacing the following motions:
B9-0097/2019 (PPE)
B9-098/2019 (ECR)
B9-0099/2019 (S&D)
B9-0100/2019 (Renew)

on the importance of European remembrance for the future of Europe
(2019/2819(RSP))

Michael Gahler, Andrius Kubilius, Rasa Juknevičienė, Željana Zovko, David McAllister, Antonio Tajani, Sandra Kalniete, Traian Băsescu, Radosław Sikorski, Andrzej Halicki, Andrey Kovatchev, Ewa Kopacz, Lukas Mandl, Alexander Alexandrov Yordanov, Andrea Bocskor, Inese Vaidere, Elżbieta Katarzyna Łukacijewska, Vladimír Bilčík, Ivan Štefanec, Liudas Mažylis, Loránt Vincze, Arba Kokalari
on behalf of the PPE Group
Kati Piri, Isabel Santos, Sven Mikser, Marina Kaljurand
on behalf of the S&D Group
Michal Šimečka, Frédérique Ries, Ramona Strugariu, Katalin Cseh, Ondřej Kovařík, Vlad-Marius Botoş, Izaskun Bilbao Barandica, Jan-Christoph Oetjen, Sheila Ritchie, Olivier Chastel, Petras Auštrevičius
on behalf of the Renew Group
Ryszard Antoni Legutko, Anna Fotyga, Tomasz Piotr Poręba, Dace Melbārde, Witold Jan Waszczykowski, Ryszard Czarnecki, Jadwiga

Wiśniewska, Bogdan Rzońca, Anna Zalewska, Jacek Saryusz-Wolski, Grzegorz Tobiszowski, Joanna Kopcińska, Elżbieta Rafalska, Joachim Stanisław Brudziński, Beata Szydło, Beata Mazurek, Andżelika Anna Możdżanowska, Beata Kempa, Patryk Jaki, Charlie Weimers
on behalf of the ECR Group

European Parliament resolution on the importance of European remembrance for the future of Europe
(2019/2819(RSP))

The European Parliament,

– having regard to the universal principles of human rights and the fundamental principles of the European Union as a community based on common values,

– having regard to the statement issued on 22 August 2019 by First Vice-President Timmermans and Commissioner Jourová ahead of the Europe-Wide Day of Remembrance for the victims of all totalitarian and authoritarian regimes,

– having regard to the United Nations Universal Declaration of Human Rights adopted on 10 December 1948,

– having regard to its resolution of 12 May 2005 on the 60th anniversary of the end of the Second World War in Europe on 8 May 1945[1],

– having regard to Resolution 1481 of the Parliamentary Assembly of the Council of Europe of 26 January 2006 on the need for international condemnation of crimes of totalitarian Communist regimes,

– having regard to Council Framework Decision 2008/913/JHA of 28 November 2008 on combating certain forms and expressions of racism and xenophobia by means of criminal law[2],

– having regard to the Prague Declaration on European Conscience and Communism adopted on 3 June 2008,

– having regard to its declaration on the proclamation of 23 August as European Day of Remembrance for the Victims of Stalinism and Nazism adopted on 23 September 2008[3],

– having regard to its resolution of 2 April 2009 on European conscience and totalitarianism[4],

– having regard to the Commission report of 22 December 2010 on the memory of the crimes committed by totalitarian regimes in Europe (COM(2010)0783),

– having regard to the Council Conclusions of 9-10 June 2011 on the memory of the crimes committed by totalitarian regimes in Europe,

– having regard to the Warsaw Declaration of 23 August 2011 on the European Day of Remembrance for Victims of Totalitarian Regimes,

[1] OJ C 92 E, 20.4.2006, p. 392.
[2] OJ L 328, 6.12.2008, p. 55.
[3] OJ C 8 E, 14.1.2010, p. 57.
[4] OJ C 137 E, 27.5.2010, p. 25.

– having regard to the joint statement of 23 August 2018 of the government representatives of the EU Member States to commemorate the victims of communism,

– having regard to its historic resolution on the situation in Estonia, Latvia and Lithuania, adopted on 13 January 1983 in reaction to the 'Baltic Appeal' of 45 nationals from these countries,

– having regard to the resolutions and declarations on the crimes of totalitarian communist regimes adopted by a number of national parliaments,

– having regard to Rule 132(2) and (4) of its Rules of Procedure,

A. whereas this year marks the 80th anniversary of the outbreak of the Second World War, which led to unprecedented levels of human suffering and the occupation of countries in Europe for many decades to come;

B. whereas 80 years ago on 23 August 1939, the communist Soviet Union and Nazi Germany signed a Treaty of Non-Aggression, known as the Molotov-Ribbentrop Pact, and its secret protocols, dividing Europe and the territories of independent states between the two totalitarian regimes and grouping them into spheres of interest, which paved the way for the outbreak of the Second World War;

C. whereas, as a direct consequence of the Molotov-Ribbentrop Pact, followed by the Nazi-Soviet Boundary and Friendship Treaty of 28 September 1939, the Polish Republic was invaded first by Hitler and two weeks later by Stalin – which stripped the country of its independence and was an unprecedented tragedy for the Polish people – the communist Soviet Union started an aggressive war against Finland on 30 November 1939, and in June 1940 it occupied and annexed parts of Romania – territories that were never returned – and annexed the independent republics of Lithuania, Latvia and Estonia;

D. whereas after the defeat of the Nazi regime and the end of the Second World War, some European countries were able to rebuild and embark on a process of reconciliation, while other European countries remained under dictatorships – some under direct Soviet occupation or influence – for half a century and continued to be deprived of freedom, sovereignty, dignity, human rights and socio-economic development;

E. whereas although the crimes of the Nazi regime were evaluated and punished by means of the Nuremberg trials, there is still an urgent need to raise awareness, carry out moral assessments and conduct legal inquiries into the crimes of Stalinism and other dictatorships;

F. whereas in some Member States, communist and Nazi ideologies are prohibited by law;

G. whereas European integration has, from the start, been a response to the suffering inflicted by two world wars and by the Nazi tyranny that led to the Holocaust, and to the expansion of totalitarian and undemocratic communist regimes in central and eastern Europe, and a way to overcome deep divisions and hostility in Europe by cooperation and integration and to end war and secure democracy in Europe; whereas for the European countries that suffered under Soviet occupation and communist dictatorships,

the enlargement of the EU, beginning in 2004, signifies their return to the European family to which they belong;

H. whereas the memories of Europe's tragic past must be kept alive, in order to honour the victims, condemn the perpetrators and lay the ground for a reconciliation based on truth and remembrance;

I. whereas remembering the victims of totalitarian regimes and recognising and raising awareness of the shared European legacy of crimes committed by communist, Nazi and other dictatorships is of vital importance for the unity of Europe and its people and for building European resilience to modern external threats;

J. whereas 30 years ago, on 23 August 1989, the 50th anniversary of the Molotov-Ribbentrop Pact was marked and the victims of totalitarian regimes remembered during the Baltic Way, an unprecedented demonstration by two million Lithuanians, Latvians and Estonians who joined hands to form a living chain spanning from Vilnius to Tallinn through Riga;

K. whereas despite the fact that on 24 December 1989 the Congress of People's Deputies of the USSR condemned the signing of the Molotov-Ribbentrop Pact, in addition to other agreements made with Nazi Germany, the Russian authorities denied responsibility for this agreement and its consequences in August 2019 and are currently promoting the view that Poland, the Baltic States and the West are the true instigators of WWII;

L. whereas remembering the victims of totalitarian and authoritarian regimes and recognising and raising awareness of the shared European legacy of crimes committed by Stalinist, Nazi and other dictatorships is of vital importance for the unity of Europe and its people and for building European resilience to modern external threats;

M. whereas openly radical, racist and xenophobic groups and political parties have been inciting hatred and violence in society, for example through the online dissemination of hate speech, which often leads to a rise in violence, xenophobia and intolerance;

1. Recalls that, as enshrined in Article 2 of the TEU, the Union is founded on the values of respect for human dignity, freedom, democracy, equality, the rule of law and respect for human rights, including the rights of persons belonging to minorities; recalls that these values are common to all Member States;

2. Stresses that the Second World War, the most devastating war in Europe's history, was started as an immediate result of the notorious Nazi-Soviet Treaty on Non-Aggression of 23 August 1939, also known as the Molotov-Ribbentrop Pact, and its secret protocols, whereby two totalitarian regimes that shared the goal of world conquest divided Europe into two zones of influence;

3. Recalls that the Nazi and communist regimes carried out mass murders, genocide and deportations and caused a loss of life and freedom in the 20th century on a scale unseen in human history, and recalls the horrific crime of the Holocaust perpetrated by the Nazi regime; condemns in the strongest terms the acts of aggression, crimes against humanity and mass human rights violations perpetrated by the Nazi, communist and other

totalitarian regimes;

4. Expresses its deep respect for each victim of these totalitarian regimes and calls on all EU institutions and actors to do their utmost to ensure that horrific totalitarian crimes against humanity and systemic gross human rights violations are remembered and brought before courts of law, and to guarantee that such crimes will never be repeated; stresses the importance of keeping the memories of the past alive, because there can be no reconciliation without remembrance, and reiterates its united stand against all totalitarian rule from whatever ideological background;

5. Calls on all Member States of the EU to make a clear and principled assessment of the crimes and acts of aggression perpetrated by the totalitarian communist regimes and the Nazi regime;

6. Condemns all manifestations and propagation of totalitarian ideologies, such as Nazism and Stalinism, in the EU;

7. Condemns historical revisionism and the glorification of Nazi collaborators in some EU Member States; is deeply concerned about the increasing acceptance of radical ideologies and the reversion to fascism, racism, xenophobia and other forms of intolerance in the European Union, and is troubled by reports in some Member States of collusion between political leaders, political parties and law enforcement bodies and the radical, racist and xenophobic movements of different political denominations; calls on the Member States to condemn such acts in the strongest way possible as they undermine the EU values, of peace, freedom and democracy;

8. Calls on all Member States to commemorate 23 August as the European Day of Remembrance for the victims of totalitarian regimes at both EU and national level, and to raise the younger generation's awareness of these issues by including the history and analysis of the consequences of totalitarian regimes in the curricula and textbooks of all schools in the EU; calls on the Member States to support the documentation of Europe's troubled past, for example through the translation of the proceedings of the Nuremberg trials into all EU languages;

9. Calls on the Member States to condemn and counteract all forms of Holocaust denial, including the trivialisation and minimisation of the crimes perpetrated by the Nazis and their collaborators, and to prevent trivialisation in political and media discourse;

10. Calls for a common culture of remembrance that rejects the crimes of fascist, Stalinist, and other totalitarian and authoritarian regimes of the past as a way of fostering resilience against modern threats to democracy, particularly among the younger generation; encourages the Member States to promote education through mainstream culture on the diversity of our society and on our common history, including education on the atrocities of World War II, such as the Holocaust, and the systematic dehumanisation of its victims over a number of years;

11. Calls, furthermore, for 25 May (the anniversary of the execution of the Auschwitz hero Rotamaster Witold Pilecki) to be established as International Day of Heroes of the Fight against Totalitarianism, which will be an expression of respect and a tribute to all those who, by fighting tyranny, demonstrated their heroism and true love for humankind, and

will also provide future generations with a clear example of the correct attitude to take in the face of the threat of totalitarian enslavement;

12. Calls on the Commission to provide effective support for projects of historic memory and remembrance in the Member States and for the activities of the Platform of European Memory and Conscience, and to allocate adequate financial resources under the ‘Europe for Citizens’ programme to support commemoration and remembrance of the victims of totalitarianism, as set out in Parliament’s position on the 2021-2027 Rights and Values Programme;

13. Declares that European integration as a model of peace and reconciliation has been a free choice by the peoples of Europe to commit to a shared future, and that the European Union has a particular responsibility to promote and safeguard democracy, respect for human rights and the rule of law, not only within but also outside the European Union;

14. Points out that in the light of their accession to the EU and NATO, the countries of Eastern and Central European have not only returned to the European family of free democratic countries, but also demonstrated success, with the EU’s assistance, in reforms and socio-economic development; stresses, however, that this option should remain open to other European countries as stipulated in Article 49 TEU;

15. Maintains that Russia remains the greatest victim of communist totalitarianism and that its development into a democratic state will be impeded as long as the government, the political elite and political propaganda continue to whitewash communist crimes and glorify the Soviet totalitarian regime; calls, therefore, on Russian society to come to terms with its tragic past;

16. Is deeply concerned about the efforts of the current Russian leadership to distort historical facts and whitewash crimes committed by the Soviet totalitarian regime and considers them a dangerous component of the information war waged against democratic Europe that aims to divide Europe, and therefore calls on the Commission to decisively counteract these efforts;

17. Expresses concern at the continued use of symbols of totalitarian regimes in the public sphere and for commercial purposes, and recalls that a number of European countries have banned the use of both Nazi and communist symbols;

18. Notes that the continued existence in public spaces in some Member States of monuments and memorials (parks, squares, streets etc.) glorifying totalitarian regimes, which paves the way for the distortion of historical facts about the consequences of the Second World War and for the propagation of the totalitarian political system;

19. Condemns the fact that extremist and xenophobic political forces in Europe are increasingly resorting to distortion of historical facts, and employ symbolism and rhetoric that echoes aspects of totalitarian propaganda, including racism, anti-Semitism and hatred towards sexual and other minorities;

20. Urges the Member States to ensure compliance with the provisions of the Council Framework Decision, to counter organisations that spread hate speech and violence in

public spaces and online;

21. Stresses that Europe's tragic past should continue to serve as a moral and political inspiration to face the challenges of today's world, including the fight for a fairer world, creating open and tolerant societies and communities embracing ethnic, religious and sexual minorities, and making European values work for everyone;

22. Instructs its President to forward this resolution to the Council, the Commission, the governments and parliaments of the Member States, the Russian Duma and the parliaments of the Eastern Partnership countries.

Europees Parlement
2019-2024

Zittingsdocument

B9-0097/2019 }
B9-0098/2019 }
B9-0099/2019 }
B9-0100/2019 } RC1

18.9.2019

GEZAMENLIJKE ONTWERPRESOLUTIE

ingediend overeenkomstig artikel 132, leden 2 en 4, van het Reglement

ter vervanging van de volgende ontwerpresoluties:
B9-0097/2019 (PPE)
B9-0098/2019 (ECR)
B9-0099/2019 (S&D)
B9-0100/2019 (Renew)

over het belang van Europese herinnering voor de toekomst van Europa
(2019/2819(RSP))

Michael Gahler, Andrius Kubilius, Rasa Juknevičienė, Željana Zovko, David McAllister, Antonio Tajani, Sandra Kalniete, Traian Băsescu, Radosław Sikorski, Andrzej Halicki, Andrey Kovatchev, Ewa Kopacz, Lukas Mandl, Alexander Alexandrov Yordanov, Andrea Bocskor, Inese Vaidere, Elżbieta Katarzyna Łukacijewska, Vladimír Bilčík, Ivan Štefanec, Liudas Mažylis, Loránt Vincze, Arba Kokalari
namens de PPE-Fractie
Kati Piri, Isabel Santos, Sven Mikser, Marina Kaljurand
namens de S&D-Fractie
Michal Šimečka, Frédérique Ries, Ramona Strugariu, Katalin Cseh, Ondřej Kovařík, Vlad-Marius Botoş, Izaskun Bilbao Barandica, Jan-Christoph Oetjen, Sheila Ritchie, Olivier Chastel, Petras Auštrevičius
namens de Renew-Fractie
Ryszard Antoni Legutko, Anna Fotyga, Tomasz Piotr Poręba, Dace Melbārde, Witold Jan Waszczykowski, Ryszard Czarnecki, Jadwiga

Wiśniewska, Bogdan Rzońca, Anna Zalewska, Jacek Saryusz-Wolski, Grzegorz Tobiszowski, Joanna Kopcińska, Elżbieta Rafalska, Joachim Stanisław Brudziński, Beata Szydło, Beata Mazurek, Andżelika Anna Możdżanowska, Beata Kempa, Patryk Jaki, Charlie Weimers
namens de ECR-Fractie

Resolutie van het Europees Parlement over het belang van Europese herinnering voor de toekomst van Europa
(2019/2819(RSP))

Het Europees Parlement,

– gezien de universele beginselen van mensenrechten en de fundamentele beginselen van de Europese Unie als een gemeenschap gebaseerd op gedeelde waarden,

– gezien de verklaring van 22 augustus 2019 van eerste vicevoorzitter Timmermans en commissaris Jourová voorafgaand aan de pan-Europese herdenkingsdag voor de slachtoffers van alle totalitaire en autoritaire regimes,

– gezien de Universele Verklaring van de rechten van de mens van de Verenigde Naties, aangenomen op 10 december 1948,

– gezien zijn resolutie van 12 mei 2005 over de zestigste verjaardag van het einde van de Tweede Wereldoorlog in Europa op 8 mei 1945[1],

– gezien Resolutie 1481 van de Parlementaire Vergadering van de Raad van Europa van 26 januari 2006 over de noodzaak van internationale veroordeling van de misdaden van totalitaire communistische regimes,

– gezien Kaderbesluit 2008/913/JBZ van de Raad van 28 november 2008 betreffende de bestrijding van bepaalde vormen en uitingen van racisme en vreemdelingenhaat door middel van het strafrecht[2],

– gezien de Verklaring van Praag over het Europese geweten en het communisme, die op 3 juni 2008 werd aangenomen,

– gezien de op 23 september 2008 aangenomen verklaring van het Europees Parlement over de proclamatie van 23 augustus als Europese herdenkingsdag voor de slachtoffers van het stalinisme en het nazisme[3],

– gezien zijn resolutie van 2 april 2009 over het Europese geweten en het totalitarisme[4],

– gezien het verslag van de Commissie van 22 december 2010 over de herinnering aan de misdaden van totalitaire regimes in Europa (COM(2010)0783),

– gezien de conclusies van de Raad van 9 en 10 juni 2011 over de herinnering aan de misdaden van totalitaire regimes in Europa,

– gezien de Verklaring van Warschau van 23 augustus 2011 ter gelegenheid van de Europese herdenkingsdag voor de slachtoffers van totalitaire regimes,

---

[1] PB C 92 E van 20.4.2006, blz. 392.
[2] PB L 328 van 6.12.2008, blz. 55.
[3] PB C 8 E van 14.1.2010, blz. 57.
[4] PB C 137 E van 27.5.2010, blz. 25.

– gezien de gezamenlijke verklaring van de vertegenwoordigers van de regeringen van de EU-lidstaten van 23 augustus 2018 ter herdenking van de slachtoffers van het communisme,

– gezien zijn op 13 januari 1983 aangenomen historische resolutie over de situatie in Estland, Letland en Litouwen, als reactie op het "Baltisch Appel" van 45 burgers van deze landen,

– gezien de resoluties en verklaringen over de misdaden van totalitaire communistische regimes die door een aantal nationale parlementen zijn aangenomen,

– gezien artikel 132, leden 2 en 4, van zijn Reglement,

A. overwegende dat het dit jaar 80 jaar geleden is dat de Tweede Wereldoorlog uitbrak, waarmee een periode van niet eerder gezien menselijk lijden begon en de decennialang durende bezetting van Europese landen werd ingeluid;

B. overwegende dat de communistische Sovjet-Unie en nazi-Duitsland 80 jaar geleden, op 23 augustus 1939, een niet-aanvalsverdrag ondertekenden, bekend als het Molotov-Ribbentroppact, vergezeld van geheime protocollen, waarin Europa en het grondgebied van onafhankelijke landen tussen deze twee totalitaire regimes werden opgedeeld in belangensferen, hetgeen de weg effende voor het uitbreken van de Tweede Wereldoorlog;

C. overwegende dat het Molotov-Ribbentroppact en het daaropvolgende grens- en vriendschapsverdrag tussen de nazi's en de Sovjet-Unie van 28 september 1939 de rechtstreekse aanleiding zijn geweest voor de invasie van de Poolse Republiek – eerst door Hitler en twee weken later door Stalin, waardoor de Poolse onafhankelijkheid werd opgeheven en het Poolse volk in een ongeziene tragedie werd gestort – voor het begin op 30 november 1939 van een agressieve oorlog van de communistische Sovjet-Unie tegen Finland, voor de bezetting en annexatie door de Sovjet-Unie in juni 1940 van verschillende delen van Roemenië – gebieden die nooit werden teruggegeven – en voor de gedwongen annexatie door de Sovjet-Unie van de onafhankelijke republieken Litouwen, Letland en Estland;

D. overwegende dat de nederlaag van het naziregime en het einde van de Tweede Wereldoorlog voor een deel van de Europese landen een periode van naoorlogse heropbouw en een verzoeningsproces inluidde, maar dat andere Europese landen een halve eeuw een dictatuur bleven, sommige rechtstreeks bezet door of onder de rechtstreekse invloed van de Sovjet-Unie, en dat hen hierdoor de kans op vrijheid, soevereiniteit, waardigheid, mensenrechten en sociaal-economische ontwikkeling voor lange tijd werd ontnomen;

E. overwegende dat de misdaden van het naziregime werden beoordeeld en bestraft tijdens de Processen van Neurenberg, maar dat het nog steeds dringend noodzakelijk is het besef te vergroten van de misdaden van het stalinisme en andere dictaturen en deze te onderwerpen aan morele beoordelingen en juridische onderzoeken;

F. overwegende dat in sommige lidstaten communistische en nazistische ideologieën bij wet verboden zijn;

G. overwegende dat de Europese integratie vanaf het begin een reactie vormde op niet alleen het leed dat door de twee wereldoorlogen werd aangericht en op de nazi-tirannie, die tot de Holocaust leidde, maar ook op de expansie van totalitaire en ondemocratische communistische regimes in Midden- en Oost-Europa, en tevens een middel was om de grote verdeeldheid en vijandschap in Europa door samenwerking en integratie te overbruggen, en om oorlog te beëindigen en de democratie in Europa veilig te stellen; overwegende dat de uitbreiding van de EU sinds 2004 voor de Europese landen die onder het juk van de Sovjetbezetting en van communistische dictaturen gebukt zijn gegaan een terugkeer betekent naar de Europese familie waar ze thuishoren;

H. overwegende dat de herinnering aan Europa's tragische verleden levend moet worden gehouden, teneinde de slachtoffers in ere te houden, de daders te veroordelen, en de basis te leggen voor een verzoening die op de waarheid en herinnering stoelt;

I. overwegende dat de herdenking van slachtoffers van totalitaire regimes en de erkenning en het besef van de gedeelde Europese erfenis van misdaden die zijn gepleegd door communistische, nazistische en andere dictaturen, van wezenlijk belang zijn voor de eenheid van Europa en zijn volkeren, alsook om Europa weerbaar te maken tegen hedendaagse externe dreigingen;

J. overwegende dat er 30 jaar geleden, op 23 augustus 1989, naar aanleiding van de 50e verjaardag van het Molotov-Ribbentroppact en de herdenking van de slachtoffers van totalitaire regimes, een ongeziene demonstratie plaatsvond onder de naam “de Baltische Weg”, waarbij twee miljoen Litouwers, Letten en Esten hand in hand gingen staan om een menselijke ketting te vormen van Vilnius, door Riga, tot Tallinn;

K. overwegende dat op 24 december 1989 het Congres van Volksafgevaardigden van de USSR de ondertekening van het Molotov-Ribbentroppact en andere overeenkomsten met nazi-Duitsland heeft veroordeeld, terwijl de Russische autoriteiten in augustus 2019 hebben ontkend verantwoordelijk te zijn voor die overeenkomst en momenteel de visie naar voren schuiven dat Polen, de Baltische staten en het Westen de eigenlijke aanstokers van de Tweede Wereldoorlog waren;

L. overwegende dat de herdenking van slachtoffers van totalitaire en autoritaire regimes en de erkenning en het besef van de gedeelde Europese erfenis van misdaden die zijn gepleegd door stalinistische, nazistische en andere dictaturen, van wezenlijk belang zijn voor de eenheid van Europa en zijn volkeren, alsook om Europa weerbaar te maken tegen hedendaagse externe dreigingen;

M. overwegende dat openlijk radicale, racistische en xenofobe groepen en politieke partijen aanzetten tot haat en geweld in de samenleving, bijvoorbeeld via de online-verspreiding van haatzaaiende uitlatingen, die vaak leiden tot een toename van geweld, vreemdelingenhaat en intolerantie;

1. herinnert eraan dat krachtens artikel 2 VEU eerbied voor de menselijke waardigheid, vrijheid, democratie, gelijkheid, de rechtsstaat en eerbiediging van de mensenrechten, waaronder de rechten van personen die tot minderheden behoren, de waarden zijn waarop de Unie berust; herinnert eraan dat alle lidstaten deze waarden delen;

2. benadrukt dat de Tweede Wereldoorlog, de meest verwoestende oorlog in de Europese

geschiedenis, is begonnen als onmiddellijk gevolg van het beruchte niet-aanvalsverdrag tussen de nazi's en de Sovjet-Unie van 23 augustus 1939, ook bekend als het Molotov-Ribbentroppact en zijn geheime protocollen, waarbij twee totalitaire regimes met het oog op de verovering van de wereld, Europa in twee invloedssferen verdeelden;

3. herinnert eraan dat de regimes van de nazi's en de communisten massamoorden, genocide en deportaties hebben uitgevoerd en een verlies van levens en vrijheid in de 20e eeuw hebben veroorzaakt op een schaal die nog niet eerder in de menselijke geschiedenis was voorgekomen, en wijst op de weerzinwekkende misdaad van de Holocaust die het naziregime heeft gepleegd; veroordeelt in de krachtigste bewoordingen de daden van agressie, misdaden tegen de mensheid en de grootschalige mensenrechtenschendingen door de nazistische, communistische en andere totalitaire regimes;

4. spreekt zijn grote eerbied uit voor elk slachtoffer van deze totalitaire regimes en roept alle EU-instellingen en -actoren op alles in het werk te stellen om te waarborgen dat de weerzinwekkende totalitaire misdaden tegen de menselijkheid en systemisch grove mensenrechtenschendingen niet worden vergeten en voor de rechter worden gebracht, alsook ervoor te zorgen dat dergelijke misdaden nooit meer plaatsvinden; benadrukt dat het belangrijk is de herinnering aan het verleden levend te houden, omdat er geen sprake kan zijn van verzoening zonder herinnering, en herhaalt dat het een gesloten front wil vormen tegen elke vorm van totalitarisme, ongeacht de ideologische achtergrond;

5. verzoekt alle EU-lidstaten een duidelijk en principieel oordeel te vellen over de misdaden en daden van agressie van de totalitaire communistische regimes en het naziregime;

6. veroordeelt alle uitingen en verspreiding van totalitaire ideologieën, zoals het nazisme en het stalinisme, in de EU;

7. veroordeelt het historisch revisionisme en de verheerlijking van nazicollaborateurs in sommige EU-lidstaten; is ernstig bezorgd over de toenemende acceptatie van radicale ideologieën en de terugkeer van fascisme, racisme, vreemdelingenhaat en andere vormen van onverdraagzaamheid in de Europese Unie, en maakt zich zorgen over berichten uit sommige lidstaten dat politieke leiders, politieke partijen en rechtshandhavingsinstanties contacten onderhouden met de radicale, racistische en xenofobe bewegingen van verschillende politieke kleur; verzoekt de lidstaten dergelijke daden zo krachtig mogelijk te veroordelen, aangezien zij de EU-waarden, van vrede, vrijheid en democratie, ondermijnen;

8. roept alle lidstaten op 23 augustus te vieren als Europese herdenkingsdag voor de slachtoffers van totalitaire regimes, op zowel EU- als nationaal niveau, en verzoekt het bewustzijn over dit onderwerp te vergroten bij de jongere generatie door de geschiedenis en bestudering van de gevolgen van totalitaire regimes op te nemen in de curricula en handboeken van alle scholen in de EU; dringt er bij de lidstaten op aan de documentatie over het woelige Europese verleden te ondersteunen, bijvoorbeeld door de verslagen van de processen van Neurenberg in alle talen van de EU te vertalen;

9. dringt er bij de lidstaten op aan om alle vormen van ontkenning van de Holocaust, waaronder het bagatelliseren en minimaliseren van de misdaden die zijn begaan door

nazi's en hun collaborateurs, te veroordelen en te bestrijden, onder meer door het bagatelliseren van de misdaden in het politieke discours en de media te voorkomen;

10. pleit voor een gemeenschappelijke cultuur van gedenken, waarbij de misdaden van fascistische, stalinistische en andere totalitaire en autoritaire regimes uit het verleden scherp worden afgekeurd om zo weerbaarder te worden tegen moderne dreigingen voor de democratie, met name onder de jongere generaties; spoort de lidstaten aan educatie via de mainstreamcultuur over de diversiteit van onze samenleving en over onze gemeenschappelijke geschiedenis aan te moedigen, inclusief educatie over de wreedheden die zijn begaan in de Tweede Wereldoorlog, zoals de Holocaust, en de stelselmatige en jarenlange ontmenselijking van de slachtoffers;

11. roept er tevens toe op 25 mei (de dag waarop de Auschwitz-held ritmeester Witold Pilecki werd geëxecuteerd) uit te roepen tot Internationale Dag van helden in de strijd tegen totalitarisme, als blijk van respect voor en om hulde te brengen aan al diegenen die heldhaftigheid en een ware liefde voor de mensheid hebben getoond door zich te verzetten tegen tirannie, alsook om toekomstige generaties een duidelijk voorbeeld te geven van de juiste houding in het geval ze in aanraking komen met de dreiging van totalitaire onderwerping;

12. verzoekt de Commissie doeltreffende steun te verlenen aan projecten in verband met herinnering en herdenking van de geschiedenis in de lidstaten en aan de activiteiten van het Platform Europese nagedachtenis en Europees geweten, alsook - in het kader van het programma Europa voor de burger - adequate financiële middelen toe te wijzen aan ondersteuning van de nagedachtenis en herdenking van de slachtoffers van totalitarisme, zoals uiteengezet in het standpunt van het Parlement over het programma Rechten en waarden 2021-2027;

13. geeft aan dat de volkeren van Europa door vrijwillig te kiezen voor de Europese integratie als een model van vrede en verzoening er blijk van hebben gegeven zich te willen inzetten voor een gedeelde toekomst, en dat de Europese Unie een bijzondere verantwoordelijkheid draagt om niet alleen ín, maar ook buíten de Unie de democratie, de eerbiediging van de mensenrechten en de rechtsstaat te bevorderen en te waarborgen;

14. wijst erop dat de Oost- en Midden-Europese landen door hun toetreding tot de EU en de NAVO niet alleen zijn teruggekeerd naar de Europese familie van vrije democratische landen, maar ook, met de steun van de EU, hebben blijk gegeven van successen wat betreft hervormingen en sociaal-economische ontwikkeling; benadrukt echter dat deze mogelijkheid open moet blijven staan voor andere Europese landen, zoals bepaald in artikel 49 VEU;

15. beklemtoont dat Rusland het grootste slachtoffer blijft van het communistische totalitarisme en dat zijn ontwikkeling tot een democratische staat wordt belemmerd zolang de regering, de politieke elite en de politieke propaganda de communistische misdaden blijven goedpraten en het totalitaire regime van de Sovjet-Unie blijven verheerlijken; roept bijgevolg de Russische samenleving op het tragische verleden onder ogen te zien;

16. is ernstig bezorgd over de pogingen van de huidige leiders in Rusland om historische feiten te verdraaien en misdaden van het totalitaire regime van de Sovjet-Unie goed te

praten, en beschouwt deze als een gevaarlijk onderdeel van de informatieoorlog die tegen democratisch Europa wordt gevoerd en erop gericht is Europa te verdelen; verzoekt de Commissie daarom deze pogingen resoluut tegen te gaan;

17. spreekt zijn bezorgdheid uit dat symbolen van het Sovjetregime nog steeds worden gebruikt in de publieke ruimte en voor commerciële doeleinden en herinnert eraan dat een aantal Europese landen het gebruik van zowel nazistische als communistische symbolen hebben verboden;

18. merkt op dat de voortdurende aanwezigheid in sommige lidstaten van monumenten en gedenktekens in de publieke ruimte (parken, pleinen, straten enz.) ter verheerlijking van het Sovjetleger – de voormalige bezettingsmacht in die landen – de weg effent om historische feiten over de gevolgen van de Tweede Wereldoorlog te verdraaien en het totalitaire politieke systeem te propageren;

19. veroordeelt het feit dat extremistische en xenofobe krachten in Europa steeds vaker hun toevlucht nemen tot verdraaiing van de historische feiten, en gebruikmaken van symbolisme en retoriek die doet denken aan aspecten van totalitaire propaganda, waaronder racisme, antisemitisme en haat jegens seksuele en andere minderheden;

20. dringt er bij de lidstaten op aan ervoor te zorgen dat zij aan de bepalingen van het kaderbesluit van de Raad voldoen, door organisaties te bestrijden die in de publieke ruimte en online haatzaaiende taal en geweld verspreiden;

21. beklemtoont dat Europa's tragische verleden als morele en politieke inspiratie moet blijven dienen bij het aanpakken van de uitdagingen waarvoor de wereld van vandaag ons stelt, waaronder de bestrijding van ongelijkheid in de wereld, het tot stand brengen van open en verdraagzame samenlevingen en gemeenschappen waarin etnische, religieuze en seksuele minderheden niet worden buitengesloten, en het creëren van omstandigheden waarin eenieder de vruchten kan plukken van de Europese waarden;

22. verzoekt zijn Voorzitter deze resolutie te doen toekomen aan de Raad, de Commissie, de regeringen en parlementen van de lidstaten, de Russische Doema en de parlementen van de landen van het Oostelijk Partnerschap.

De Telegraaf

De Jonge: ’Het valt niet mee met racisme in Nederland’

Door ONZE PARLEMENTAIRE REDACTIE

13-09-2020
in BINNENLAND

DEN HAAG - Het valt niet mee met het racisme in Nederland, zegt minister De Jonge (Volksgezondheid). Voor veel mensen is het volgens hem nog een ’dagelijkse realiteit’ die we ’als onkruid keer op keer opnieuw uit de grond’ moeten trekken.

ANP/ HH

Dat zegt de minister in de jaarlijkse Abel Herzberglezing, waarin hij ook terugkijkt op zijn eigen onzekerheden tijdens het begin van de coronacrisis. En hij loopt vast vooruit op het CDA-verhaal tijdens de verkiezingen komend jaar, waarbij hij zich sterk afzet tegen het liberalisme.

Racisme

De Jonge verwijst naar het werk van de naamgever van de lezing, Abel Herzberg, die meerdere verhalen schreef over de jodenvervolging in de Tweede Wereldoorlog en zijn eigen tijd in verschillende concentratiekampen. „Wat zou het mooi zijn als we vandaag tegen elkaar konden zeggen dat antisemitisme en racisme tot een

duister verleden behoorde. Dat we het na 1945 met wortel en tak hadden uitgeroeid. Maar niets is minder waar."

De minister refereert aan de Black Lives Matter-protesten na de dood van George Floyd, 'een terechte roep om erkenning'. Volgens hem is racisme, ondanks de goede bedoelingen van mensen, ook in Nederland nog steeds aanwezig. „Ik geloof oprecht niet dat er grote groepen Nederlanders zijn die zich bewust racistisch uitlaten, of die racisme goedkeuren. Maar dat is geen reden om te denken dat het wel meevalt. Het valt niet mee."

Het probleem is volgens hem het grootst als mensen elkaar niet meer willen begrijpen en tegenover elkaar komen te staan. „Dat is racisme. En we hebben het als onkruid keer op keer opnieuw uit de grond te trekken. Omdat racisme mensen onrecht doet."

Onzekerheden

De Jonge kijkt ook terug op het begin van de coronacrisis en de onzekerheden bij zijn werk als 'coronaminister'. „Die onzekerheden hadden we allemaal - ík voelde die ook. Ik wil grip hebben, de controle houden in mijn werk. De dingen voor zijn, de dingen voorzien, een besluit nemen als je de impact ervan kunt overzien. Maar dat kon niet tijdens die eerste coronamaanden."

De kritiek op zijn werk heeft De Jonge 'niet helemaal koud' gelaten. Aan het begin van zijn lezing leest hij een aantal van de haatberichten voor die hij kreeg ('massamoordenaar', 'Hugo Hitler', 'vaccinazi'). Toch wil hij die mensen niet afschrijven, maar juist de hand toesteken. Want: „De meeste haat is projectie van een gevoel van miskenning, onrecht, angst."

Het idee van de hand toesteken sluit aan bij de richting waar De Jonge als kersverse CDA-lijsttrekker zijn partij op wil sturen. Hij wil zijn partij, die zich kenmerkt door een rechter- en linkerflank, zoals bekend graag naar 'het midden' sturen. De oplossing van de problemen ligt volgens hem in 'een sterke samenleving'.

Liberalisme

De Jonge keert zich in zijn lezing af van het liberalisme, waar de huidige coalitiepartner VVD om bekend staat. Het geloof in de markt is volgens De Jonge 'niet zaligmakend'. Maar alle verantwoordelijkheid naar de overheid schuiven is volgens hem ook 'alleen maar een recept voor meer onvrede'.

Politieke ambities in hun toespraken zijn groot. Hoe wordt het enthousiasme overgebracht in de praktijk. Niet alleen het typeren van de problematiek en de politieke ambities zijn belangrijk. Wat is het beoogd effect? Vinden er ook daadwerkelijk oplossingen plaats? Wanneer gaat de overheid daadwerkelijk optreden?

Political ambitions in their speeches are high. How the enthusiasm is conveyed in practice. Not only the characterization of the problems and the political ambitions are important. What is the intended effect? Do solutions actually take place? When will the government actually take action?

Selective prosecution policy Public Prosecutor's Office

Images with a swastika of the Turkish President Erdogan are prosecuted by the Dutch Public Prosecutor's Office (Openbaar Ministerie), while images of Rutte are not prosecuted. There is a selective prosecution policy by the Public Prosecutor's Office. It probably has to do with the Dutch trade relationship with Erdogan.Is there still an independent judiciary in the Netherlands now that the legal system seems to be politicized?

CIDI Monitor Antisemitische Incidenten 2017: Antisemitische uitingen rukken op in politiek en internet

Afbeelding CIDI ‘Monitor antisemitische incidenten in Nederland 2017’ blz 34

Het Centrum Informatie en Documentatie Israel (CIDI) maakt zich zorgen over het toenemende antisemitisme op internet.

Bron: CIDI

10-03-2018

anne frank stichting

Aan de Tweede Kamer der Staten - Generaal

Amsterdam, 6 september 2018

Gespreksnotitie Norbert Hinterleitner (Anne Frank Stichting)
ten behoeve van het rondetafelgesprek Antisemitisme op 12 september 2018

Wat zijn effectieve maatregelen tegen antisemitisme?

Geachte leden,

De bekende Amerikaanse historica Deborah Lipstadt, die gezaghebbende boeken heeft geschreven over de Holocaust en over holocaustontkenning na de oorlog, schrijft in haar binnenkort te verschijnen boek *Antisemitism – Here and Now*: “Joden zijn zoiets als een graadmeter van de samenleving. Wie ze aanvalt, valt alle democratische waarden aan”. Dat is een stelling die ik persoonlijk – en die ook de Anne Frank Stichting die ik hier vertegenwoordig – goed kan onderschrijven.

Ik zal me kort en bondig beperken tot het beantwoorden van de vraag waarvoor u mij heeft uitgenodigd.: ‘Wat zijn effectieve maatregelen tegen antisemitisme’.

Het tegengaan van antisemitisme vereist wat ons betreft meerdere maatregelen, waaronder monitoring om een goed beeld te hebben van de omvang en herkomst van het probleem. Ook zijn er soms – gelukkig niet altijd of aan de lopende band – juridische of anderszins curatieve maatregelen nodig tegen personen of instellingen die zwaar over de schreef gaan. Of maatregelen in de sfeer van beveiliging van joodse instellingen of gebouwen.

Maar het zal u niet verbazen als ik hier vooral een pleidooi wil houden voor preventieve maatregelen, met name voor educatie. De Anne Frank Stichting is een educatieve instelling en werkt eerst en vooral preventief. Zeker op de lange termijn zijn educatie, onderwijs en voorlichting de beste antwoorden op de vraag hoe antisemitisme effectief moet worden bestreden. In maar ook naast het museum, het Anne Frank Huis, richten wij ons op educatie in de brede zin van het woord. We ontwikkelen een scala aan educatieve materialen – van films, brochures, boeken, online publicaties, etc, voor uiteenlopende lagen in het onderwijs. Wij geven trainingen, online maar vooral ook live, face-to-face, aan groepen docenten, docenten in opleiding, maatschappelijk werkers in opleiding, politieagenten, fancoaches in de voetbalwereld en werken met zogenaamde *peer educators*: jongeren die wij opleiden om met leeftijdsgenoten in debat te gaan. **We werken dus voornamelijk met professionals die invloed hebben op gedrag en houding van jongeren.**

Als het gaat over het tegengaan van antisemitisme hanteren wij in die trainingen en bij dit educatieve materiaal een aantal ankerpunten. **We willen duidelijk overbrengen dat antisemitisme moet worden gezien als een uniek fenomeen, met een eeuwenoude en eigen geschiedenis. Antisemitisme onderscheidt zich in een aantal opzichten van andere vormen van racisme.** Bijvoorbeeld in een vaak opduikend geloof in een samenzwering van vermeend

machtige Joden. Waar nodig leggen wij de focus op het eigene van antisemitisme: hoe kun je het fenomeen herkennen, hoe kun je er op reageren en welke materialen kun je daar het beste bij inzetten. Dat verschilt natuurlijk van doelgroep tot doelgroep. Daarbij moet wel bedacht worden dat je bij educatie over antisemitisme in de eerste plaats vanuit de doelgroep moet denken. De meeste leerlingen (en trouwens ook de meeste docenten) zijn nooit in contact met Joden gekomen, hebben nooit zorgvuldig over hun beelden over Joden nagedacht en nooit een aanleiding gedacht hun (vaak stereotiepe) beelden kritisch tegen het licht te houden.

Tegelijk willen wij de mensen die wij trainen of voor wie wij ondersteunend materiaal maken goed doordringen van het feit dat antisemitisme in educatief verband het best aan de orde kan worden gesteld als een fenomeen dat in zijn uitingsvorm veel overeenkomsten vertoont met andere vormen van haat, zoals homofobie of islamofobie. Door in een klas (of workshop, training, etc) deze vormen gezamenlijk en waar mogelijk in onderling verband aan de orde te stellen, kun je mensen (jong én oud) wellicht het best bereiken. Zet in educatieve settings in op het samen zoeken naar achterliggende mechanismen, overeenkomsten en verschillen. Op die manier kun je meer gevoeligheid kweken voor de norm dat deze vormen van haat niet kunnen en niet mogen. ‘Bestrijd antisemitisme met dialoog’ was dan ook het betoog van Mark Leonard, directeur van de European Council on Foreign Relations, op 29 augustus jl. in de Volkskrant.

Een derde ankerpunt: laat jongeren/mensen leren van (elkaars) persoonlijke ervaringen en verhalen. Als we één ding in onze decennialange ervaring met educatie over dit onderwerp hebben geleerd is het dat **jongeren zich het best kunnen verplaatsen in persoonlijke verhalen en ervaringen. Bij leren van de geschiedenis of van actuele casussen is het van belang om mensen van vlees en bloed tegen te komen. Dat betekent – als aanvulling op het grote, globale geschiedenisverhaal – ook aandacht voor regionale en lokale geschiedenis en actuele gebeurtenissen.** Als wij, om een voorbeeld te geven, fanatieke voetbalsupporters gevoeligheid voor antisemitisme willen bijbrengen, gaan wij samen met hen op zoek naar de geschiedenis en de huidige situatie van Joods leven in hun stad. Dat werkt.

Er valt nog veel meer te vertellen over de educatieve strategie van de Anne Frank Stichting. Bijvoorbeeld over het feit dat wij mensen (in de eerste plaats jongeren) eerst en vooral positieve waarden willen meegeven: het belang van gelijke rechten voor een vreedzame en democratische samenleving. Anne Frank was slachtoffer van de Holocaust is, het belangrijkste voorbeeld van waartoe gebrek aan gelijke rechten, het uitschakelen van de rechtstaat en het gebrek van democratische waarden kunnen leiden.

Wij willen u, geachte Kamerleden, vragen om er voor te zorgen dat naast onderwijs over de Holocaust ook onderwijs over hedendaagse vormen van antisemitisme en andere vormen van discriminatie expliciet in de curricula opgenomen worden zodat docenten getriggerd worden goede leermiddelen over dit onderwerp in te zetten en scholing over de omgang met deze problematiek te ondergaan.

Daarnaast willen we vragen het onderzoek naar antisemitisme in het voortgezet onderwijs dat de Anne Frank Stichting in 2013 heeft opgezet om de vijf jaar te laten herhalen om een vinger aan de pols te houden en om een duidelijk beeld van deze vorm van discriminatie op scholen en op het schoolplein te kunnen krijgen.

Ik dank u voor uw aandacht.

© avro/kro

Moet Koefnoen worden aangeklaagd?

Jeroen Schmale 18-10-16,

MAJESTEITSSCHENNIS

Een burger die koning Willem-Alexander een moordenaar noemt krijgt een maand cel, tv-makers die de familie in een SS-uniform laten lopen, horen niets van justitie. Expert Gerard Aalders noemt het klassenjustitie.

‘Nationaal coördinator’ moet discriminatie en racisme breed gaan aanpakken

Racisme en discriminatie zijn overal, en moeten breed worden bestreden. Daarom wil minister Ollongren een ‘nationaal coördinator discriminatie en racisme’ benoemen én een zware adviescommissie. De Kamer praat er donderdag over.

Bron: volkskrant

Remco Meijer

9 december 2020

Nederlandse politici afgeschilderd als nazi's, de Nederlandse overheid gaat niet in actie komen.

Het feit dat de Nederlandse overheid meer dan 8,5 miljoen euro heeft uitgetrokken voor de oprichting van het Holocaustmuseum in Amsterdam betekent niet dat dit de vrijbrief voor de gefotoshopte beelden van de Jonge, Rutte, Ollongren en hoogwaardigheidsbeklederss voorzien van hakenkruizen,ss-tekens en Hitlersnorren die online verschijnen te tolereren. De Duitse regering draagt 4 miljoen euro bij aan de financiering van het Nationaal Holocaust Museum in Amsterdam.

Hugo de Jonge (CDA) bron:facebook.com/nelleke.bakker.54 datum 12 juli 2020

voor meer informatie over herkomst afbeeldingen verwijs Jaarverslagen IFUD of Human Rights

Instituut voor Informatierecht (IViR),
Universiteit van Amsterdam, 2019
Een rapport voor het ministerie van
Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
Instituut voor Informatierecht
Faculteit der Rechtsgeleerdheid
Universiteit van Amsterdam
Nieuwe Achtergracht

172 blz pdf

IViR - Instituut voor Informatierecht
Postbus 15514, 1001 NA Amsterdam, Nederland
https://www.ivir.nl/

Fotoshop: Mark Rutte / 2020

Belediging, verspreiding van afbeeldingen,van propagandamateriaal van ongrondwettige organisaties,gebruik van symbolen van ongrondwettige organisaties. Specifieke omstandigheden worden in iedere individuele casus afgewogen door de Officier van Justitie bij het O.M. of iets strafbaar is.

https://dontbetheirfool.com/pics/Rutte%20in%20SS%20pakje.jpg

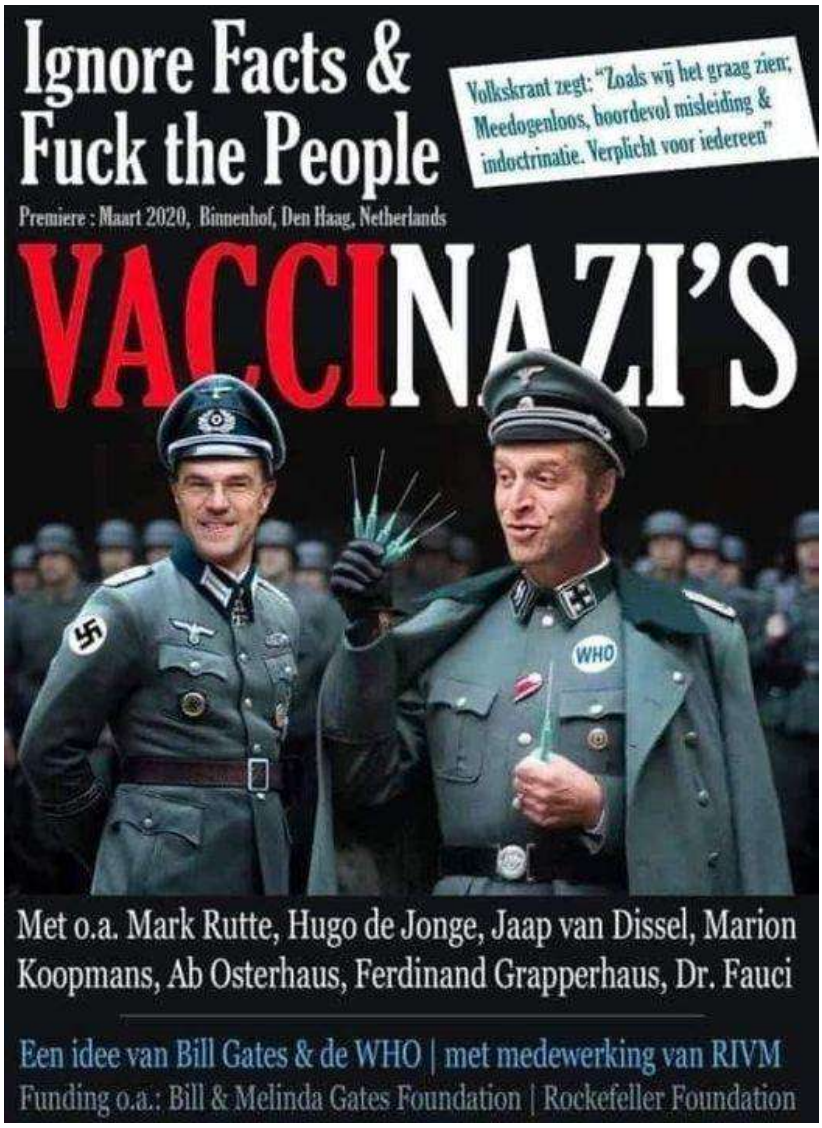

Bron: twitter Ben de Bruycker (Politik Analyst) 23 augustus 2020

https://twitter.com/populistsplanet/status/1297348196197437440/photo/1

Ook Angela Merkel afgeschilderd als nazi, Merkel zelf gaat niet in actie komen.

DeMorgen.

Merkel reageert niet op vergelijking met Hitler

Griekse demonstranten verspreidden in 2011 deze postkaart van een gephotoshopte Merkel in nazi-uniform. 'Van Hitler naar Merkel', luidt het bijschrift. Beeld REUTERS

NICHOLAS GEERAERTS 22 juni 2012, 13:56 / demorgen.be

De Duitse bondskanselier Angela Merkel negeert de berichten in de media waarin zij in de hoek van Adolf Hitler gedrumd wordt. "Ze stelt het vast, maar reageert er niet op", verklaarde de plaatsvervangende woordvoerder van de regering, Georg Streiter, vandaag in Berlijn. "Dat is nu eenmaal persvrijheid."

De volgende vraag *die zich dan* opwerpt *is of het wel gepast is als staatshoofd met symbolen uit het Derde Rijk te worden afgebeeld in de sociale media. Er is persvrijheid, daar zijn echter ook grenzen aan verbonden. Duitsland heeft ook een voorbeeldrol te vervullen.*

Holocaust ontkenning

Marine Le Pen verliest politieke onschendbaarheid

Het Europees Parlement heeft vandaag met een ruime meerderheid de opheffing van de parlementaire onschendbaarheid van Marine Le Pen goedgekeurd.

Le Pen vergeleek tijdens een demonstratie in 2010 moslims die op straat bidden, met de Duitse bezetting tijdens de Tweede Wereldoorlog.

Het Zweedse Europarlementslid Cecilia Wikström is belast is met het dossier.

Het is niet de eerste keer dat vooraanstaande leden van het extreemrechtse Front National hun immuniteit verliezen in Straatsburg. Bruno Gollnisch overkwam het al twee keer en Jean-Marie Le Pen, vader van, verloor zijn parlementaire onschendbaarheid nadat hij de gaskamers "een detail" in de geschiedenis had genoemd.

Bron: demorgen.be

02-07-2013

Belgische Holocaust-ontkenner

Laurent Louis werd in 2015 veroordeeld tot een boete van 20.000 euro en een voorwaardelijke celstraf van zes maanden voor het feit dat hij vraagtekens zette bij het aantal Joden dat door de nazi’s vermoord werd in gaskamers tijdens de Tweede Wereldoorlog. De oud-parlementariër verdedigde een uitspraak van Jean-Marie Le Pen, de oprichter van de Franse partij Front National, die in 2013 zei dat de gaskamers 'een detail' in de geschiedenis van de Tweede Wereldoorlog zijn.

Bron: trouw.nl

25-09-2017

EUROPEES PARLEMENT 2009 - 2014

Zittingsdocument

A7-0236/2013

25.6.2013

VERSLAG

over het verzoek om opheffing van de immuniteit van Marine Le Pen
(2012/2325(IMM))

Commissie juridische zaken

Rapporteur: Cecilia Wikström

PR_IMM_ART6-2

INHOUD

Blz.

ONTWERPBESLUIT VAN HET EUROPEES PARLEMENT 3

TOELICHTING 5

ONTWERPBESLUIT VAN HET EUROPEES PARLEMENT

over het verzoek om opheffing van de immuniteit van Marine Le Pen (2012/2325(IMM))

Het Europees Parlement,

– gezien het aan het Parlement voorgelegde verzoek om opheffing van de immuniteit van Marine Le Pen, dat op 26 november 2012 werd ingediend door de minister van justitie van de Franse Republiek in verband met een verzoek van 7 november 2012 van de procureur-generaal bij het hof van beroep van Lyon, en van de ontvangst waarvan op 10 december 2012 ter plenaire vergadering kennis werd gegeven,

– na op 23 mei 2011 Bruno Gollnisch, lid EP, in diens hoedanigheid van vertegenwoordiger van Marine Le Pen, te hebben gehoord overeenkomstig artikel 7, lid 3, van zijn Reglement,

– gezien de artikelen 8 en 9 van protocol nr. 7 betreffende de voorrechten en immuniteiten van de Europese Unie, en artikel 6, lid 2, van de Akte van 20 september 1976 betreffende de verkiezing van de leden van het Europees Parlement door middel van rechtstreekse algemene verkiezingen,

– gezien de arresten van het Hof van Justitie van de Europese Unie van 12 mei 1964, 10 juli 1986, 15 en 20 oktober 2008, 19 maart 2010, 6 september 2011 en 17 januari 2013[1],

– gezien artikel 26 van de Grondwet van de Franse Republiek,

– gezien artikel 6, lid 2, en artikel 7 van zijn Reglement,

– gezien het verslag van de Commissie juridische zaken (A7-0236/2013),

A. overwegende dat de procureur-generaal bij het gerechtshof van Lyon gevraagd heeft om opheffing van de immuniteit van Marine Le Pen, lid van het Europees Parlement, met het oog op een strafrechtelijke procedure wegens verdenking van een strafbaar feit;

B. overwegende dat artikel 9 van het Protocol betreffende de voorrechten en immuniteiten van de Europese Unie bepaalt dat de leden op hun eigen grondgebied de immuniteiten genieten welke aan de leden van de volksvertegenwoordiging in hun land zijn verleend;

C. overwegende dat artikel 26 van de Grondwet van de Franse Republiek bepaalt dat leden van het Franse parlement niet strafrechtelijk kunnen worden vervolgd, aangehouden, in hechtenis genomen of berecht op grond van meningen die zij hebben geuit of een stem die zij hebben uitgebracht in de uitoefening van hun mandaat;

[1] Zaak 101/63, Wagner/Fohrmann en Krier, jurispr. 1964, blz. 195, zaak 149/85, Wybot/Faure e.a., jurispr. 1986, blz. 2391, zaak T-345/05, Mote/Parlement, jurispr. 2008, blz. II-2849, gevoegde zaken C-200/07 en C-201/07, Marra/De Gregorio en Clemente, jurispr. 2008, blz. I-7929, zaak T-42/06, Gollnisch/Parlement (nog niet in de jurisprudentie verschenen) en zaak C-163/10, Patriciello (nog niet in de jurisprudentie verschenen), en gevoegde zaken T-346/11 en T-347/11, Gollnisch/Parlement, jurispr. 2010, blz. II-1135.

D. overwegende dat Marine Le Pen wordt verdacht van aanzetten tot haat, discriminatie of geweld jegens een groep personen, op grond van hun religieuze overtuiging, hetgeen in de Franse wetgeving strafbaar is gesteld bij artikel 24, lid 8, artikel 23, lid 1, en artikel 42 van de Wet van 29 juli 1881 en artikel 93, lid 3, van Wet 82-652 van 29 juli 1982, en waarop sancties zijn gesteld bij artikel 24, leden 8, 10, 11 en 12, van de Wet van 29 juli 1881 en artikel 131-26, leden 2 en 3, van het wetboek van strafrecht;

E. overwegende dat de feiten waarvan Marine Le Pen wordt verdacht, geen rechtstreeks of kennelijk verband houden met de uitoefening van haar mandaat als lid van het Europees Parlement en dat het evenmin gaat om meningen of stemmen die zij in de uitoefening van haar ambt als lid van het Europees Parlement heeft uitgebracht, in de zin van artikel 8 van Protocol nr. 7 betreffende de voorrechten en immuniteiten van de Europese Unie;

F. overwegende dat de beschuldiging geen verband houdt met de positie van Marine Le Pen als lid van het Europees Parlement;

G. overwegende dat er geen reden is om te vermoeden dat hier sprake is van *fumus persecutionis*;

1. besluit de immuniteit van Marine Le Pen op te heffen;

2. verzoekt zijn Voorzitter dit besluit en het verslag van zijn bevoegde commissie te doen toekomen aan de minister van justitie van de Franse Republiek en aan Marine Le Pen.

TOELICHTING

1. Achtergrond

Tijdens de vergadering van 10 december 2012 kondigde de Voorzitter overeenkomstig artikel 6, lid 2, van het Reglement aan, van de procureur-generaal bij het gerechtshof van Lyon een verzoek te hebben ontvangen om opheffing van de parlementaire immuniteit van Marine Le Pen. De Voorzitter heeft dit verzoek op grond van artikel 6, lid 2, naar de Commissie juridische zaken verwezen.

Mevrouw Le Pen wordt verdacht van aanzetten tot haat, discriminatie of geweld jegens een groep personen, op grond van hun religieuze overtuiging, hetgeen in de Franse wetgeving strafbaar is gesteld bij artikel 24, lid 8, artikel 23, lid 1, en artikel 42 van de Wet van 29 juli 1881 en artikel 93, lid 3, van Wet 82-652 van 29 juli 1982, en waarop sancties zijn gesteld bij artikel 24, leden 8, 10, 11 en 12, van de Wet van 29 juli 1881 en artikel 131-26, leden 2 en 3, van het wetboek van strafrecht.

2. Wetgeving en procedure betreffende de immuniteit van leden van het Europees Parlement

De artikelen 8 en 9 van protocol nr. 7 betreffende de voorrechten en immuniteiten van de Europese Unie luiden als volgt:

"Artikel 8

Tegen de leden van het Europees Parlement kan geen opsporing plaatsvinden, noch kunnen zij worden aangehouden of vervolgd op grond van de mening of de stem, die zij in de uitoefening van hun ambt hebben uitgebracht.

Artikel 9

Tijdens de duur van de zittingen van het Europees Parlement genieten de leden:

(a) op hun eigen grondgebied, de immuniteiten welke aan de leden van de volksvertegenwoordiging in hun land zijn verleend,

(b) op het grondgebied van elke andere lidstaat, vrijstelling van aanhouding en gerechtelijke vervolging in welke vorm ook.

De immuniteit beschermt hen eveneens, wanneer zij zich naar de plaats van de bijeenkomst van het Europees Parlement begeven of daarvan terugkeren.

Op deze immuniteit kan geen beroep worden gedaan in geval van ontdekking op heterdaad, terwijl zij evenmin kan verhinderen dat het Europees Parlement het recht uitoefent de immuniteit van een van zijn leden op te heffen."

Artikel 26[1] van de Franse grondwet luidt als volgt:

[1] Artikel gewijzigd bij Constitutionele Wet nr. 95-880 van 4 augustus 1995.

"Leden van het Parlement kunnen niet worden vervolgd, aangehouden, in hechtenis genomen of berecht op grond van meningen die zij hebben geuit of een stem die zij hebben uitgebracht in de uitoefening van hun mandaat.

Leden van het Parlement kunnen zonder toestemming van de vergadering waarvan zij deel uitmaken niet in een strafrechtelijke of correctionele zaak worden vervolgd of aangehouden of anderszins aan vrijheidsbenemende of -beperkende maatregelen worden onderworpen. Deze toestemming is niet vereist, wanneer sprake is van een misdrijf waarbij zij op heterdaad worden betrapt of van een definitieve veroordeling.

De hechtenis, de vrijheidsbenemende of beperkende maatregelen of de vervolging van leden van het Parlement worden voor de duur van de vergaderperiode opgeschort, indien de vergadering waarvan zij deel uitmaken daarom verzoekt.

De betrokken vergadering wordt van rechtswege bijeengeroepen voor extra zittingen om in voorkomende gevallen bovengenoemde alinea te kunnen toepassen."

De procedure in het Europees Parlement wordt geregeld door de artikelen 6 en 7 van het Reglement. Deze luiden als volgt:

"Artikel 6 – Opheffing van de immuniteit

1. *Bij de uitoefening van zijn bevoegdheden met betrekking tot voorrechten en immuniteiten streeft het Parlement in de eerste plaats naar handhaving van zijn integriteit als democratische wetgevende vergadering en naar waarborging van de onafhankelijkheid van zijn leden bij de uitvoering van hun taken.*

2. *Ieder door een daartoe bevoegde autoriteit van een lidstaat tot de Voorzitter gericht verzoek om opheffing van de immuniteit van een lid wordt ter plenaire vergadering medegedeeld en verwezen naar de bevoegde commissie.*

[...]

Artikel 7 – Immuniteitsprocedures

1. *De bevoegde commissie behandelt de verzoeken om opheffing van de immuniteit of om verdediging van de immuniteit en voorrechten onverwijld in volgorde van binnenkomst.*

2. *De commissie stelt een met redenen omkleed ontwerpbesluit op waarin wordt aanbevolen het verzoek om opheffing van de immuniteit of om verdediging van de immuniteit en voorrechten in te willigen dan wel af te wijzen.*

3. *De commissie kan de betrokken autoriteit om informatie of opheldering verzoeken die zij nodig acht om zich een oordeel te vormen over de wenselijkheid van opheffing of verdediging van de immuniteit. Het betrokken lid krijgt de gelegenheid te worden gehoord en kan alle documenten of andere schriftelijke bewijsstukken overleggen die het voor het vormen van bovengenoemd oordeel nodig acht. Het betrokken lid kan zich doen vertegenwoordigen door een ander lid.*

[...]

7. *De commissie kan een met redenen omkleed advies uitbrengen over de bevoegdheid ter zake van de desbetreffende autoriteit en over de ontvankelijkheid van het verzoek, maar spreekt zich in geen geval uit over de vraag of het betrokken lid al dan niet schuldig is, noch over de wenselijkheid het betrokken lid wegens de meningen of handelingen die het lid worden verweten, strafrechtelijk te vervolgen, zelfs indien de commissie door de behandeling van het verzoek uitgebreide kennis van de zaak krijgt.*

[...]

11. *De commissie behandelt de zaak en de ontvangen documenten met de grootste vertrouwelijkheid."*

3. Motivering bij het voorgestelde besluit

De procureur-generaal bij het gerechtshof van Lyon heeft om opheffing van de parlementaire immuniteit van Marine Le Pen, lid van het Europees Parlement, gevraagd met het oog op eventuele gerechtelijke vervolging wegens verdenking van aanzetten tot haat, discriminatie en geweld jegens een groep personen op grond van religieuze overtuiging. De feiten hebben zich als volgt toegedragen. Tijdens een openbare bijeenkomst met aanhangers van Front National op 10 december 2010 in Lyon, hield Marine Le Pen een toespraak die op de radio werd uitgezonden en in de pers werd weergegeven. Een en ander geschiedde in het kader van een verkiezingscampagne voor de functie van voorzitter van Front National, voor welke functie mevrouw Le Pen werd gekozen en die zij op 16 januari 2011 heeft aanvaard. De toespraak bevatte een aantal uitlatingen die de aanleiding vormden voor de beschuldiging van aanzetten tot haat, discriminatie en geweld jegens een groep personen op grond van religieuze overtuiging: "*Vijftien jaar terug zagen we de eerste hoofddoekjes bij ons op straat verschijnen, steeds meer hoofddoekjes. Toen kwamen de burka's: steeds meer burka's. Daarna de gebedskleedjes op straat (...) en nu zijn er zo'n 10 tot 15 plaatsen waar mensen bij elkaar komen en beslag leggen op de openbare ruimte (...). Sommige mensen praten zo graag over de tweede wereldoorlog en de bezetting, nou over bezetting gesproken, dat is precies wat we nu meemaken (...). Geen tanks, geen soldaten, maar toch een bezetting, en dat vreet aan de mensen".*

De procureur-generaal in Lyon gelastte op 13 januari 2012 een strafrechtelijk onderzoek nadat op 1 december 2011 een klacht was ingediend door de *Association de défense des droits de l'homme*. De klacht was gericht tegen het besluit van de officier van justitie te Lyon om een op aangifte van dezelfde feiten ingesteld strafrechtelijk onderzoek te staken.

De onderzoeksrechter vorderde Marine Le Pen te verschijnen ter zitting van 12 oktober 2012. Bij monde van haar advocaat liet mevrouw Le Pen weten dat zij niet voor de rechter wenste te verschijnen, met een beroep op haar parlementaire immuniteit. Diezelfde dag zond de onderzoeksrechter het dossier door naar justitie met het verzoek de opheffing van de immuniteit van mevrouw Le Pen aan te vragen, zodat zij kan worden verhoord, zonodig na uitvaardiging van een verschijningsbevel.

Ingevolge artikel 9 van Protocol nr. 7 betreffende de voorrechten en immuniteiten van de Europese Unie genieten de leden op hun eigen grondgebied, de immuniteiten welke aan de leden van de volksvertegenwoordiging in hun land zijn verleend. Artikel 26 van de Franse grondwet bepaalt dat leden van het Franse parlement niet kunnen worden vervolgd, aangehouden, in hechtenis genomen of berecht op grond van meningen die zij hebben geuit of een stem die zij hebben uitgebracht in de uitoefening van hun mandaat. Er is daarom een besluit van het Parlement nodig om de strafvervolging tegen mevrouw Le Pen doorgang te laten vinden.

De draagwijdte van de immuniteit die aan leden van het Franse parlement wordt geboden, komt feitelijk overeen met die van de immuniteit uit hoofde van artikel 8 van Protocol nr. 7 voor leden van het EP, en omvat eveneens meningen die het parlementslid bij de vervulling van zijn/haar taken naar buiten brengt. Zoals het Hof van Justitie overwoog: "een door een Europees afgevaardigde buiten het Europees Parlement afgelegde verklaring die in zijn lidstaat van herkomst heeft geleid tot strafvervolging wegens lasterlijke aanklacht, vormt slechts *een in de uitoefening van zijn parlementair ambt uitgebrachte mening* die onder de in die bepaling neergelegde immuniteit valt, indien die verklaring *een subjectieve beoordeling weergeeft die een rechtstreeks en voor de hand liggend verband vertoont met de uitoefening van dat ambt*"[1] (cursivering toegevoegd). Ook overwoog het Hof onlangs in de zaak *Gollnisch* [2] dat de mening (in ruimste zin) van een EP-lid alleen door de immuniteit – op grond van het EU-recht – wordt gedekt indien deze "bij de vervulling [van zijn/haar taken] wordt geuit", hetgeen dus een verband impliceert tussen de geuite mening en de vervulling van parlementaire taken. Dat verband moet bovendien rechtstreeks zijn en voor de hand liggend.

Gezien de feiten in deze zaak zijn er geen aanknopingspunten voor het vereiste rechtstreeks en voor de hand liggend verband. De gebeurtenissen vallen buiten de sfeer van de politieke activiteiten van Marine Le Pen als lid van het Europees Parlement nu het veeleer gaat om activiteiten in de zuiver nationale of regionale sfeer, want de toespraak was gericht tot kiezers in Lyon in het kader van een verkiezingscampagne voor het voorzitterschap van Front National, en moet dus los worden gezien van haar bezigheden als lid van het Europees Parlement. Het feit waarvan Marine Le Pen wordt beschuldigd houdt dus geen rechtstreeks en voor de hand liggend verband met haar taken als lid van het Europees Parlement en evenmin gaat het om een mening die zij heeft verwoord in het kader van haar taken als lid van het Europees Parlement in de zin van artikel 8 van Protocol nr. 7. De beschuldiging houdt dus geen verband met het mandaat van mevrouw Le Pen van afgevaardigde in het Europees Parlement.

Marine Le Pen heeft de gelegenheid gehad zich te doen horen overeenkomstig artikel 7, lid 3, van het Reglement, waarbij - in overeenstemming met diezelfde bepaling - Bruno Gollnisch als gemachtigde van mevrouw Le Pen, namens haar een toelichting heeft gegeven. Gezien die toelichting bestaat er geen reden te veronderstellen dat zich hier een geval van *fumus persecutionis* voordoet.

4. Conclusie

Op grond van bovengenoemde overwegingen, na de redenen vóór en tegen de opheffing van

[1] *Patriciello,* reeds aangehaald, dictum en punt 41.
[2] Gevoegde zaken T-346/11 en T-347/11 *Bruno Gollnisch / Parlement*, reeds aangehaald.

de immuniteit van het betrokken lid te hebben overwogen, wordt het Europees Parlement aanbevolen de parlementaire immuniteit van Marine Le Pen op te heffen.

Twijfels over de oprechtheid van de toespraak door Mark Rutte. Woorden die uitgesproken worden,zijn niet altijd gemeend. De toespraak is om zich moreel prestige toe te eigenen en tevens voor politiek gewin voor de Nederlandse staat.Waarom wordt er niet handhavend tegen opgetreden? Het rondzenden van foto’s via het internet van Rutte o.a voorzien van nazisymboliek. Zoals in het verleden ook reeds het geval bij Piet Hein Donner en Joan de Wijkerslooth de Weerdesteijn.

Geveinsde emoties Minister van Algemene Zaken tijdens Nationale Holocaust herdenking Amsterdam 26 Januari 2020

Screenshot NOS - Minister van Algemene Zaken Mark Rutte

https://archive.org/details/mark-rutte-holocaust-herdenking-2020

Rijksoverheid

Toespraak van minister-president Mark Rutte bij de Nationale Holocaust Herdenking, Amsterdam

Toespraak | 26-01-2020

Dames en heren,

De kleine Anny Aa was 1 jaar en bijna 10 maanden oud toen zij werd vermoord in de gaskamer van Sobibor. Haar naam is de 1e van 102.000 namen die deze week worden voorgelezen in Westerbork. De namen van meer dan honderdduizend Joodse medeburgers, van honderden Roma en Sinti – mannen, vrouwen, kinderen. Hier vlakbij krijgen zij ook in steen hun naam terug. Wat zij zelf niet terug kunnen nemen, moeten wij hen teruggeven.

De vraag blijft: hoe kon het gebeuren? Hoe kon het er zijn: zoveel haat, wreedheid en rechteloosheid? Hoe konden vervolging, deportatie en moord zich vrijwel ongehinderd voltrekken, onder de ogen van zovelen?

Het antwoord is donker en ook confronterend.

We kennen de feiten, de verhalen. Van Nederlandse Jodenjagers die duizenden de dood injoegen voor een luttel bedrag aan ‘kopgeld’, zoals dat met een afschuwelijk begrip heette.

Van het verraad dat altijd op de loer lag.

Van het wegkijken, uit zelfbehoud, opportunisme of onverschilligheid – toen mensen werden weggevoerd en hun huizen leeggeroofd.

En ook het wegkijken na de bevrijding, toen de weinigen die uit de hel terugkeerden een kille ontvangst wachtte.

En toch was het alles bij elkaar te weinig. Te weinig bescherming. Te weinig hulp. Te weinig erkenning.

Natuurlijk, er was ook de hoop van onderduik, de moed van verzet, het collectieve opstaan tijdens de Februaristaking. En toch….

En toch was het alles bij elkaar te weinig. Te weinig bescherming. Te weinig hulp. Te weinig erkenning.

En wij vragen ons af wat we in die uitzonderlijke omstandigheden zelf zouden hebben gedaan.

We weten: de Duitse bezetter was meedogenloos. Razzia’s, represailles en marteling waren de instrumenten van een regime van terreur en angst.Hoe moedig zouden wij zijn?

Hopelijk hoeven we die vraag nooit te beantwoorden. Maar het ‘Nooit meer Auschwitz ’bij dit Spiegelmonument vraagt wel om permanente rekenschap van ons, als samenleving. Want 75 jaar na Auschwitz is antisemitisme nog altijd onder ons.

Nu de laatste overlevenden nog onder ons zijn, bied ik vandaag namens de regering excuses aan voor het overheidshandelen van toen.

Juist daarom moeten we voluit erkennen wat er destijds is gebeurd en dat ook hardop uitspreken.

Toen een groep landgenoten onder een moorddadig regime apart werd gezet, buitengesloten en ontmenselijkt, zijn we tekortgeschoten. Toen het gezag een bedreiging werd, zijn onze overheidsinstanties tekortgeschoten, als hoeders van recht en veiligheid.

Zeker, ook binnen de overheid was er individueel verzet, maar te veel Nederlandse functionarissen voerden uit wat de bezetter van hen vroeg. Anderen verdroegen het grote kwaad in de hoop nog iets goeds te kunnen doen – wat soms lukte, maar veel vaker niet. En de bittere consequenties van registratie en deportatie werden niet tijdig en niet voldoende onderkend.

Nu de laatste overlevenden nog onder ons zijn, bied ik vandaag namens de regering excuses aan voor het overheidshandelen van toen. Dat doe ik in het besef dat geen woord zoiets groots en gruwelijks als de Holocaust ooit kan omvatten.

Aan ons, de generaties van na de oorlog, is de opdracht te blijven herdenken. Om de doden met hun volle naam te eren. Steeds opnieuw rekenschap af te leggen. Samen pal te staan in het hier en nu.

Zie ook

- Tweede Wereldoorlog

Verantwoordelijk

- Ministerie van Algemene Zaken

Le Pen veroordeeld tot boete om holocaust-uitspraken

De rechtbank in Parijs heeft Jean-Marie Le Pen woensdag veroordeeld tot het betalen van een geldboete van 30.000 euro voor het 'marginaliseren van een misdaad tegen de menselijkheid'. De Fransman noemde bijna een jaar geleden de gaskamers 'een detail' in de geschiedenis van de Tweede Wereldoorlog. Le Pen werd in 2012 al veroordeeld voor hetzelfde vergrijp.

Bron: ad.nl

06-04-2016

Gerechtelijk wangedrag

Vertragingstactiek om de procedure zo lang mogelijk te vertragen. Het doel is om een financieel zwakkere tegenstander te 'vernietigen'... oneerlijke corrupte rechters, oneerlijk achtergrondoordeel, desinteresse in Hitler's Inferno. Onafhankelijkheid van het oordeel van de rechter. Flagrante weigering van toegang tot de rechtbank, machtsmisbruik door de staat, de aanduiding schurkenstaat is,wanneer de rechtsstaat opzij wordt gezet.
Mísbruik van gedachtengoed,negativisme,obsceniteit,obscurantisme;gebaren uitdrukkingen…

Naast het zich bewust laten afbeelden met symbolen uit het Derde Rijk op het internet zonder maatregelen te treffen, het niet educatief zien van de stichting tot niet belangrijk achten van 'Hitler’s Inferno” de les van gisteren Audio Rarities, en met nog vanalles en nog wat “minachtend,neerkijken,laagdunken,uitlatingen en gedrag” door diverse afdelingen van de Nederlandse staat. Jean-Marie Le Pen is veroordeeld tot het betalen van een geldboete van 30.000 euro voor het 'marginaliseren van de holocaust,in het afschrift van de notariële akte tegen de Nederlandse Staat, staan bedragen die lager zijn: 10.000 euro per constatering per keer iedere nieuwe data op de kalender, oplopen tot een geldbedrag maximum van twee miljoen euro per jaar.

NIEUWSUUR • 08-05-2020, 23:34

Dreiging extreemrechts is een 'grote blinde vlek'

Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2019–2020

Aanhangsel van de Handelingen

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

3391

Vragen van het lid **Sjoerdsma** (D66) aan de Minister van Justitie en Veiligheid over *het bericht «Dreiging extreemrechts «grote blinde vlek»» en het Dreigingsbeeld Terrorisme Nederland 52* (ingezonden 29 mei 2020).

Antwoord van Minister **Grapperhaus** (Justitie en Veiligheid) (ontvangen 1 juli 2020). Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2019–2020, nr. 3214.

Vraag 1
Bent u bekend met het artikel «Dreiging extreemrechts is een «grote blinde vlek»»?[1]

Antwoord 1
Ja.

Vraag 2
Hoe duidt u de zorgen van de Algemene Inlichtingen- en Veiligheidsdienst (AIVD), tevens weergegeven in het Dreigingsbeeld Terrorisme Nederland (DTN), dat rechts-extremisme wereldwijd een opleving kent? Deelt u de stelling dat de toenemende populariteit van rechts-extremisme in Nederland een «blinde vlek» is? Zo ja, hoe duidt u dit? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 2
De zorgen die zijn weergegeven in het jaarverslag van de AIVD en het DTN zijn herkenbaar en worden onderschreven door de toename van rechts-extremistisch geweld in landen als Duitsland, Groot-Brittannië en de VS. Ook in Nederland zijn we scherp op de ontwikkeling en de mogelijke dreiging vanuit de rechts-extremistische hoek. De AIVD en de NCTV hebben de afgelopen jaren extra aandacht besteed aan het fenomeen en hun bevindingen in verschillende openbare publicaties over rechts-extremisme gedeeld. Ook in het DTN 52 is veel aandacht besteed aan rechts-extremisme[2]. Hoewel de Nederlandse rechts-extremistische offline scene wordt gekenmerkt door fragmentatie, zwak leiderschap, persoonlijke animositeit en het ontbreken van een consistente organisatievorm, wordt het risico dat rechts-extremistische eenlingen of kleine groepen naar geweld grijpen, al dan niet door copy-cat gedrag, groter geacht dan in het verleden.

[1] Nos.nl, 8 mei 2020
[2] Kamerstuk, 29 754, nr. 546, p. 10

ah-tk-20192020-3391
ISSN 0921 - 7398
's-Gravenhage 2020

Het fenomeen is al jaren een punt van aandacht en dat zal het naar verwachting de komende jaren ook blijven.

Vraag 3
In hoeverre bent u het eens met de uitspraak «rechts-extremisme (...) is absoluut mainstream geworden», ten opzichte van, zoals in het artikel gesteld, ongeveer 20 jaar geleden?

Antwoord 3
In Nederland komt, in vergelijking met veel van de ons omliggende landen, rechts-extremistisch geweld weinig voor. In de afgelopen jaren zijn er groepen in de samenleving opgekomen die trachten zeer rechts-extremistisch gedachtegoed tot gemeengoed te maken. Deze bewegingen worden vaak geïnspireerd door het uit Amerika overgewaaide Alt-right gedachtegoed en zij proberen dit op niet-gewelddadige wijze te bewerkstellingen. Bijvoorbeeld door systematisch haat zaaien, het demoniseren van bevolkingsgroepen of het creëren van een sfeer van angst. Online (internationaal) leeft er op verschillende rechts-extremistische fora wel een sfeer van aanzetten tot geweld. Dat betreft individuen of groepen die via chaos en met gebruik van geweld het afzetten van de overheid willen bespoedigen en streven naar een blanke etnostaat. Ook is sprake van het verspreiden van nepnieuws en samenzweringstheorieën op rechts-extremistische fora.

Vraag 4
Welke factoren zijn volgens u aan te wijzen als oorzaken voor de opleving van rechts-extremisme in Nederland?

Antwoord 4
De aanwezige rechts-extreistische groepen in Nederland zijn marginaal en niet-gewelddadig. Factoren voor de verhoogde dreiging zijn eenlingen die mogelijk online en onder de radar radicaliseren en copy cat gedrag geïnspireerd door eerdere aanslagen. In het DTN 52 wordt een genuanceerd beeld geschetst over de online en offlineontwikkelingen in het rechts-extremistische Nederlandse landschap. De NCTV en de AIVD waarschuwen voor het accelerationistische discours online dat eenlingen in Nederland kan radicaliseren en activeren. Onder accelerationisme verstaan we het systematisch en willekeurig veroorzaken, of versnellen, van chaos en onrust. Het doel van rechts-extremistische groepen die dit discours aanhangen is het veroorzaken van een rassenoorlog, resulterend in een omwenteling van een democratische samenleving naar een blanke etnostaat.

Vraag 5
In hoeverre heeft u in beeld hoe het landschap van verschillende rechts-extremistische netwerken in Nederland eruit ziet? Kunt u aangeven hoe groot deze groepen zijn en hoe actief deze zijn, zowel offline als online?

Antwoord 5
In Nederland valt het op dat het rechts-extremistische offline landschap zeer gefragmenteerd is. Er zijn kleine rechts-extremistische groepjes die samen de vijfhonderd aanhangers niet overstijgen. Van grote offline netwerken is geen sprake, omdat deze groepjes vaak met elkaar overhoop liggen en er geen aansprekende leiders zijn. Manifestaties van rechts-extremisme in Nederland zijn gering in het straatbeeld, in de omvang van geweldsincidenten, in organisatie, in financiering en in geweldsbereidheid.
Wereldwijd is er sprake van een gestage groei van online activiteiten op fora en kanalen die anti-LHBTQ, anti-vrouw, anti-semitisch en anti-overheid zijn. De rechts-extremistische ideologie anticipeert bovendien op een rassenoorlog binnen afzienbare termijn en staat extreem geweld voor tegen de overheid om de ondergang van de democratie te bespoedigen. Het doel is het creëren van een blanke etnostaat. Ook is de groep Nederlandse rechts-extremisten die internationaal online actief is beperkt. In Nederland gaat de rechts-extremistische dreiging vooral uit van eenlingen en niet van groepen. Online rechts-extremistische aanjagers kunnen op de internationale webfora kwetsbare mensen inspireren en radicaliseren.

Vraag 6
Op welke wijze wordt actief beleid gevoerd op het in beeld krijgen van de rechts-extremistische stroming in Nederland? Hoe wordt deze opleving tegengegaan?

Antwoord 6
Het kabinet zet zich in om de rechts-extremistische dreiging tegen te gaan en te voorkomen dat mensen radicaliseren. Zowel nationaal als lokaal is er blijvende aandacht voor het in beeld brengen en houden van risicogroepen en extremistische netwerken. De lokale, persoonsgerichte aanpak wordt ingezet wanneer sprake is van radicalisering of rechts-extremistische uitingen door individuen, met als doel de dreiging die van een persoon uitgaat te onderkennen en daarop te interveniëren. Wanneer sprake is van extremistische gedragingen die een vermoeden van een strafbaar feit opleveren, kan het Openbaar Ministerie een strafrechtelijk onderzoek instellen en indien opportuun overgaan tot vervolging.
De NCTV en de Expertise unit Sociale Stabiliteit (SZW) ondersteunen gemeenten met advies over beleid en (lokale) aanpak. De afgelopen jaren is geïnvesteerd in het opbouwen van kennis en kunde bij professionals landelijk en lokaal die met dit fenomeen te maken krijgen. Het Rijksopleidingsinstituut tegengaan Radicalisering (ROR) biedt trainingen aan voor professionals om rechts-extremisme te herkennen en handelingsvaardigheid te bevorderen. Veel gemeenten zijn de afgelopen jaren al actief geweest in het informeren en trainen van professionals in de bewustwording en het signaleren van rechts-extremisme binnen de eigen werkomgeving en praktijk.
Nederland werkt op zowel nationaal als internationaal niveau met het bedrijfsleven en andere overheden samen aan het tegengaan van de verspreiding van terroristische content en activiteiten online. Ook worden er doorlopend gesprekken gevoerd met internetbedrijven zoals Google en Facebook, maar ook bedrijven uit het MKB met het doel om onze informatiepositie op deze markt te versterken en samenwerking in de aanpak terrorisme op het internet te bewerkstelligen. Mede door inzet van de overheid en aanscherping van gebruikersvoorwaarden van de tech bedrijven is de hoeveelheid terroristische propaganda op het internet afgenomen. Op internationaal niveau is Nederland actief in het EU Internetforum. Hierbij werken overheden en het bedrijfsleven op vrijwillige basis samen om de toegang van terroristische content op het internet te bemoeilijken. De ontwikkelingen op het internet gaan zo snel dat het van cruciaal belang is om dit nauwgezet te volgen en deze kennis onderling te delen met andere EU-lidstaten en like-minded landen.

Vraag 7
Hoe duidt u de uiting dat er weinig internationale samenwerking tegen de rechts-extremistische dreiging bestaat? Kunt u aangeven op welke manier dit in Europees verband wordt aangepakt? Ziet u ruimte voor Nederland om zich in EU-verband in te spannen om te komen tot een meer integrale Europese aanpak van rechts-extremistisch gedachtegoed?

Antwoord 7
In het algemeen geldt dat het Europees beleid gericht op generiek terrorisme (waaronder de verbetering van informatie-uitwisseling, preventie van radicalisering en grenscontroles) ook van belang is bij het tegengaan van specifiek rechts-extremisme.
Internationaal is er aandacht en samenwerking op dit onderwerp. Zo stond het onderwerp rechts-extremisme geagendeerd tijdens de bijeenkomst van de Vendôme-groep, bestaande uit de Ministers van Justitie van België, Frankrijk, Duitsland, Italië, Luxemburg, Spanje en Nederland. Aldaar is door verschillende landen gepleit voor het versterken van de aanpak van rechts-extremistische content online. Ook tijdens de Raad Justitie en Binnenlandse Zaken (JBZ-raad) in oktober 2019 stond het onderwerp rechts-extremisme prominent op de agenda, onder leiding van het Fins voorzitterschap. Afgesproken is dat wordt ingezet op vier verschillende sporen: het verwerven van meer inzicht in rechts-extremisme en -terrorisme, uitwisselen van best-practices op het gebied van preventie en detectie, het voorkomen van de verspreiding van rechts-extremistische content off- en online, en de samenwerking met derde landen en het opbrengen van dit onderwerp tijdens

contraterrorisme-dialogen. Dit zal naar verwachting de komende tijd verder uitgewerkt worden door de Europese Commissie. Ook het aankomend Duits voorzitterschap heeft reeds aangekondigd de bestrijding van rechts-extremisme als een speerpunt te zien.
Tenslotte heeft ook het EU Internet Forum, een samenwerkingsverband van overheden en grote private partijen, in toenemende mate aandacht voor rechts-extremistische content online. Ook het Radicalisation Awareness Network (RAN), dat onder de Europese Commissie valt, brengt professionals uit EU lidstaten bij elkaar om kennis en ervaringen ten aanzien van de preventie van radicalisering en gewelddadig extremisme uit te wisselen. De rechts-extremistische dreiging maakt hier onderdeel van uit. Nederland zal uiteraard waar mogelijk aansluiten en actief blijven samenwerken met onze buren en bondgenoten.

Vraag 8
Zou u het risico op een aanslag uit rechts-extremistische hoek inmiddels groter beschouwen dan een aanslag uit jihadistische hoek? Waarom wel of waarom niet?

Antwoord 8
Nee. Zoals het DTN 52 beschrijft is de jihadistische beweging nog steeds de belangrijkste factor voor de terroristische dreiging in Nederland. Een terroristische aanslag uit die hoek is nog altijd voorstelbaar.
Een rechts-terroristische aanslag door een eenling is zoals het DTN stelt eveneens voorstelbaar. De Nederlandse rechts-extremistische scene wordt gekenmerkt door fragmentatie, zwak leiderschap, persoonlijke animositeit en het ontbreken van een consistente organisatievorm. Dat maakt dat een (grootschalige) georganiseerde aanslag door een groep minder waarschijnlijk, maar een aanslag door een online geradicaliseerde eenling is op dit moment voorstelbaar.

Vraag 9
Kunt u, zoals in het meest recente DTN een opsomming wordt gegeven van jihadistische incidenten en arrestaties, tevens een opsomming bieden met incidenten en arrestaties gerelateerd aan extreemrechts?

Antwoord 9
De politie en het Openbaar Ministerie houden geen registratie bij van motieven gekoppeld aan strafzaken. Het meest recente DTN van de NCTV noemt wel een tweetal rechtszaken die gedeeltelijk voortkomen uit extreem-rechtse hoek. De man uit een van de rechtszaken wordt verdacht van verboden wapenbezit; bij hem zijn daarnaast teksten aangetroffen over de in rechts-extremistische kringen populaire «omvolkingstheorie». De man in de andere zaak is op 13 mei veroordeeld tot 24 maanden gevangenisstraf (acht voorwaardelijk) voor verboden wapenbezit en dreigen met een terroristisch misdrijf.

Vraag 10
Kunt u, naar aanleiding van de stelling in het meest recente DTN dat veroordeelde jihadisten na hun vrijlating vaak weer terugkeren in jihadistische netwerken, toelichten hoe vaak dit is voorgekomen? Op welke wijze worden deze figuren gemonitord?

Antwoord 10
In zijn algemeenheid kan worden gesteld dat jihadisten vaak terugkeren in jihadistische netwerken. Op het aantal gevallen kan in de openbaarheid niet worden ingegaan.
Vanaf de start van detentie wordt ingezet op het losweken van jihadisten uit hun extremistische netwerk en gedachtegoed. Daartoe stelt DJI gezamenlijk met de reclassering en de verantwoordelijke gemeente een individueel resocialisatieplan op dat na detentie vanuit het lokale casusoverleg verder wordt vormgegeven. Een gespecialiseerd team van de reclassering levert begeleiding en houdt toezicht op de naleving van door de rechter opgelegde bijzondere voorwaarden, zoals contact- en locatieverboden. Een contact- of locatieverbod (al dan niet met elektronisch toezicht) kan ook op grond van de Tijdelijke wet bestuurlijke maatregelen Terrorismebestrijding worden

opgelegd aan personen van wie nog een actuele dreiging uitgaat. Daar waar gedragsbeïnvloeding niet mogelijk blijkt, richten partijen uit het casusoverleg en waar nodig ook inlichtingen- en veiligheidsdiensten zich op het inschatten en mitigeren van de dreiging.

Vraag 11
Hoe duidt u de volgens het DTN polarisatie voedende excessen rondom de boerenprotesten, zoals het Farmers Defence Force dat zich richt tegen boeren die zich laten uitkopen door de overheid en zelfs stelt dat er afgerekend moet worden met de «zwakke schakels»? Welke acties onderneemt u reeds om deze polarisatie tegen te gaan? In hoeverre zijn deze acties effectief en waarom?

Antwoord 11
De boerenprotesten die sinds het najaar 2019 plaatsvinden verlopen over het algemeen vreedzaam. Uitzonderingen zijn enerzijds enkele incidenten rondom deze demonstraties waarbij individuen over de schreef gingen, bijvoorbeeld door het inrijden van een deur van het provinciehuis in Groningen in oktober 2019, en anderzijds de wijze waarop Farmers Defence Force (FDF) zich manifesteert.
FDF onderscheidt zich van meer gematigde boerenbelangenorganisaties. In enkele uitlatingen richt het bestuur van FDF zich in ongenuanceerde bewoordingen tegen delen van het overheidsbeleid, maar ook tegen andersdenkende belangenorganisaties en -medeboeren. Bijvoorbeeld door te stellen dat afgerekend moet worden met «de zwakke schakels en de Judassen uit onze gelederen» – ofwel: boeren die mede door overheidsinitiatieven overwegen hun bedrijf te verkopen. Dergelijke uitlatingen van het bestuur van FDF kunnen bijdragen aan een versterkte tegenstelling tussen boeren en overheid, maar ook aan zwart-wit denken tussen boeren onderling.

LECD

Sinds 1998 rapporteert het LECD over de aard en de omvang van discriminatiefeiten.Alle werkzaamheden van het LECD vinden plaats onder leiding van twee discriminatieofficieren, en onder verantwoordelijkheid van de Amsterdamse hoofdofficier van Justitie mr. R.P.H.G. (René) de Beukelaer. *[de heer mr. R.P.H.G. (René) de Beukelaer (54) is vanaf 15 augustus 2020 de nieuwe hoofdofficier van Justitie arrondissementsparket Amsterdam.Hij volgt hiermee Nicole Zandee op, die per eind mei 2019 om gezondheidsredenen is teruggetreden en sindsdien werd waargenomen door John Lucas.]* De discriminatieofficieren worden bij hun werkzaamheden ondersteund door tweebeleidsmedewerkers en een medewerker beleidsondersteuning.Het LECD heeft meegewerkt aan de totstandkoming van de Aanwijzing Discriminatie.Hierin wordt aangegeven hoe politie en justitie om dienen te gaan met discriminatiezaken.

Bron: om.nl

12/12/16

Correspondentie uitsluitend aan: Intermediaire stichting van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens, Postbus 324, 5660 AH Geldrop o.v.v. dossier: IFUD/Hof van Justitie.

Heden, de negende december tweeduizendzestien

Heb ik, Gijsbertha Johanna Baks-van Haaften, als toegevoegd gerechtsdeurwaarder werkzaam ten kantore van Jennemieke Maria Rijken gerechtsdeurwaarder met vestigingsplaats 's-Hertogenbosch en aldaar kantoorhoudende aan de Oranje Nassaulaan 1;

OP VERZOEK VAN:

De stichting **Intermediaire stichting van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens**, gevestigd te Mierlo, gemeente Geldrop-Mierlo aan de Kastanje 28 en aldaar woonplaats kiezende van welke stichting de voorzitter Dhr. J.P. van den Wittenboer de zaak behandeld;

A A N :

Het openbaar lichaam **Arrondissementsparket Oost-Brabant**, zetelend te **'s-Hertogenbosch**, aan de **Leeghwaterlaan 8**, mitsdien aldaar aan laatstgenoemd adres mijn exploit doende en afschrift dezes en na te melden ingebonden verzoekschrift met bijlagen, genaamd "Nothing but the Truth" latende aan de aldaar werkzame:

dhr. O.T.W.M. Claassen

B E T E K E N D :

een ingebonden verzoekschrift (43 bedrukte pagina's) getiteld:

"Nothing but the Truth the protection of whistle-blowers at EU level.
An initiative by Mr. JEAN-MARIE CAVADA Alde Juri coordinator, MEP & Ms. CECILIA WIKSTRÖM, Alde Libe coordinator MEP" gedateerd Wednesday 27 january 2016,
beginnende met "BETEKENEN AAN ….. en eindigende met "A video interview ….. (waarna nog een pagina met 3 foto's volgt);

waarin requirante verzoekt om een **Prejudiciële verwijzing**, naar de inhoud van welk ingebonden verzoekschrift ten deze uitdrukkelijk wordt verwezen, en welke inhoud als hier letterlijk herhaald en ingelast dient te worden beschouwd;

De kosten dezes zijn € 76,81 + € 16,13 btw

Ondergetekende verklaart opgemelde kosten te hebben verhoogd met een percentage gelijk aan het percentage, bedoeld in art. 9, eerste lid van de Wet op de Omzetbelasting 1968, aangezien de verzoekende partij de hem in rekening gebrachte omzetbelasting niet op grond van genoemde wet kan verrekenen;

tgv. gerechtsdeurwaarder.

13/1/17

Dossier: **L1700017**

Correspondentie uitsluitend aan: Intermediaire stichting van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens, Postbus 324, 5660 AH Geldrop o.v.v. dossier: IFUD/HOvJ.

Heden, de dertiende januari tweeduizendzeventien des namiddags te 14.30 uur

Heb ik, Gijsbertha Johanna Baks-van Haaften, als toegevoegd gerechtsdeurwaarder werkzaam ten kantore van Jennemieke Maria Rijken gerechtsdeurwaarder met vestigingsplaats 's-Hertogenbosch en aldaar kantoorhoudende aan de Oranje Nassaulaan 1;

OP VERZOEK VAN:

de stichting **Intermediaire stichting van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens**, gevestigd te Mierlo, gemeente Geldrop-Mierlo aan de Kastanje 28 en aldaar woonplaats kiezende van welke stichting de voorzitter Dhr. J.P. van den Wittenboer de zaak behandeld;

A A N :

Mw. Mr. N.G. Zandee, zijnde de Hoofdofficier van Justitie van het Openbaar Ministerie van het Arrondissement Oost-Brabant, kantoorhoudende te **'s-Hertogenbosch**, aan de **Leeghwaterlaan 8**, mitsdien aldaar aan dat adres mijn exploot doende en afschrift dezes, en van na te melden door requirant ondertekend, doch niet gedateerd stuk inclusief producties, alsmede nader te noemen CD's latende aan de aldaar werkzame:

mw. M.A.M.R. van Beek

B E T E K E N D :

1 een schriftelijke mededeling met dertien producties, geredigeerd door- afkomstig van- en ondertekend door J.P. van den Wittenboer voornoemd, gericht aan gerequireerde voornoemd, waarbij requirant aangifte doet van een -mogelijk- begaan strafbaar feit, naar de verdere inhoud van welk schrijven ten deze uitdrukkelijk wordt verwezen, en welke inhoud als hier letterlijk herhaald en ingelast dient te worden beschouwd;

2. een witte envelop door mij afgesloten en voorzien van een labelsticker met kantoorstempel "Stalman & Rijken Gerechtsdeurwaarders" gedateerd op heden en getekend waarin:

- een dichtgeplakt karton met daarop 2x de vermelding: prod. 2 CD Hitler's Inferno;
- een disc van de Hema (type DVD + R 4.7 GB) met daarop de vermelding prod. 3, in een open wit envelopje met daarop de vermelding prod 3;
- een disc van het Kruidvat (type CD-R 700 mb / 80 min / UV resistant / 1-52x speed) met daarop de vermelding productie 6 jaarverslag 2016, in een wit open envelopje met daarop de vermelding prod 6 jaarverslag 2016;

Geschiedende deze betekening ten effecte rechtens.

De kosten dezes zijn nihil.

tgv.gerechtsdeurwaarder.

NOS - 13 maart 2017 (Lodewijk Asscher – PvdA)

Lodewijk Asscher (PvdA) is woedend over de Hitlergroet die door mensen werd gebracht tijdens een demonstratie van Turkse Nederlanders in Amsterdam. Volgens hem is er "iets mis in je bovenkamer als je in Amsterdam op Plein 40-45 nazileuzen gaat scanderen".

AUDIO

https://archive.org/details/lodewijk-asscher-nazileuzen

Terugblik op 2018 met Nicole Zandee, hoofdofficier van justitie

kort fragment AT5 (terugblik 2018) met de Hoofdofficier van Justitie Amsterdam, Nicole Zandee.

https://archive.org/details/NicoleZandeeHoofdofficierVanJustitieAmsterdam

Doe aangifte

OM: belediging via social media is maatschappelijk probleem.

Hoofdofficier van justitie Nicole Zandee moedigt mensen aan vooral aangifte te blijven doen. 'Ik vind het maatschappelijk relevant dat wij laten zien dat mensen de grens overgaan. We doen er alles aan.

Bron: at5.nl
26 december 2018

(Niet-geïntereseerde hoofdofficier van Justitie O.M. Zandee)

https://archive.org/details/ANNUALREPORTIFUDOfHumanRights20162017/page/n897

Hoofdofficier Amsterdam stapt definitief op om gezondheidsredenen

Bron: NU.nl

21 februari 2020

Landelijke Expertise Centrum Discriminatie (LECD)

Medewerkers van het OM die vragen hebben over discriminatiezaken, kunnen hiervoor terecht bij het Landelijk Expertisecentrum Discriminatie, het kenniscentrum van het OM als het om discriminatiezaken gaat. Ieder parket heeft een discriminatieofficier. Als dat nodig is, kan deze officier informatie/advies inwinnen bij het LECD.

Over het LECD

Het Landelijk Expertise Centrum Discriminatie (LECD) is sinds 1 september 1998 een intern expertisecentrum van het OM en is onderdeel van het arrondissementsparket Amsterdam. Het LECD heeft als doel het optimaliseren van de strafrechtelijke handhaving op het gebied van discriminatie, dat wil zeggen standpuntbepaling, advisering, beleidsvorming, opsporing, vervolging en rapportage.

Het LECD zorgt onder meer voor een zo goed mogelijke behandeling van discriminatiezaken door het OM, vanaf het moment van opsporing en onderzoek tot een uitspraak van de hoogste rechter. Daarbij worden officieren en andere medewerkers binnen het OM geadviseerd en geïnformeerd.

Daarnaast houdt het LECD zich bezig met het opbouwen, bijhouden en organiseren van expertise, signaleert het LECD actuele ontwikkelingen op het gebied van strafbare discriminatie en voorziet het in advies en handelings- en beoordelingskaders.

Zo draagt het LECD ook bij aan de ontwikkeling van het landelijk OM-beleid inzake discriminatiebestrijding. Naast de rol die het LECD binnen het OM vervult, heeft het LECD regelmatig overleg met partners als de politie en antidiscriminatievoorzieningen.

Sinds 1998 rapporteert het LECD over de aard en de omvang van discriminatiefeiten. Alle werkzaamheden van het LECD vinden plaats onder leiding van twee discriminatieofficieren, en onder verantwoordelijkheid van de Amsterdamse hoofdofficier van justitie. De discriminatieofficieren worden bij hun werkzaamheden ondersteund door twee beleidsmedewerkers en een medewerker beleidsondersteuning.

Het LECD heeft meegewerkt aan de totstandkoming van de Aanwijzing Discriminatie. Hierin wordt aangegeven hoe politie en justitie om dienen te gaan met discriminatiezaken.

Discriminatie cijfers in beeld 2015 t/m 2019

> Discriminatie Cijfers in Beeld

Jaarverslag | 15-06-2020

Hoort bij

> Arrondissementsparket Amsterdam

Deel deze pagina

Rechtvaardigheid is een kernwaarde van onze rechtsstaat

Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights

Aan:

MINISTERIE VAN ALGEMENE ZAKEN

t.a.v. Zijne excellentie Mark Rutte Minister-President

Postbus:20001

2500EA,DEN HAAG

Onderwerp: EU-voorzitterschap-2016

Mierlo,9 november 2015

Zijne excellentie Minister van Algemene Zaken Rutte,

Het voorzitterschap van de EU in 2016 biedt een uitgelezen kans de Nederlandse “handel agenda” op Europees niveau verder vorm te geven.Ook een belangrijk aandachtspunt zijn de mensenrechten en haatzaaien op het internet.Nederland heeft hierin een voorbeeldrol te vervullen.Nederland is ook de verplichting aangegaan op grond van het kaderbesluit bestrijding racisme 2008/913/JBZ wat zich laat uitleggen in een pro-actief vervolgingsbeleid door de Nederlandse Staat.

De jurisprudentie van de rechtspraak waarin de verdachte zich heeft schuldig gemaakt aan smaadschrift jegens minister-president Balkenende -ECLI:NL:GHSGR:2010:BO4035- door bewerkte foto’s op internet te plaatsen, waarop de minister-president onder meer met hitlersnorren en hakenkruizen werd afgebeeld.Tevens had de verdachte een bijbehorende tekst op internet geplaatst, waarin de minister-president met Adolf Hitler werd

Vergeleken.Staat U heden op internet als SS-er afgebeeld vergeleken met Heinrich Himmler,en de suggestie dat U als Minister van Algemene Zaken voorstander bent van het nazisme en tevens een groot voorstander van het nieuwe "Vierde Rijk" wat dan waarschijnlijk de EU zal moeten voorstellen.De Europese Commissie zal niet aarzelen om op basis van het kaderbesluit inbreukprocedures in te leiden indien nodig tegen lidstaten.Die toezegging heb Ik onlangs schriftelijk mogen ontvangen van de Heer Timmermans via Prof. Bernd Martenczuk,Kabinet van eerste Vicevoorzitter Frans Timmermans, kenmerk:BM/kr Ares (2015) 2715348,datum 13-08-2015.

Ter afsluiting van deze informatie nog de link naar de internet.

https://ejbron.wordpress.com/2015/06/22/rutte-als-ss-er-moet-dat-nou/

IFUD of Human Rights

de Voorzitter

J.P. van den Wittenboer

Correspondence:Po.box 324, 5660AH Geldrop The Netherlands

Offices:Kastanje 28, 5731NK Mierlo The Netherlands

C.o.C.reg:41092925 Eindhoven N.L.

E-mail: ifudofhumanrights@yahoo.com

Internet: http://ifudofhumanrights.webs.com

Phone:+31 -(0)6 50 425 552

“Het is en blijft totaal onbegrijpelijk voor deze grote oorlogsmisdadigers, beulen, moordenaars en zware verraders kransen gaat leggen. Erger nog: Duitse militairen uit de Bundeswehr doen mee en gaan daarbij ook nog staan salueren. “ook Nederlandse generaals”, die hun hand aan de pet durven brengen.

Comité 4-5 mei weigert te protesteren tegen SS-herdenking

28 oktober 2019

Foto Kranslegging Ysselsteyn 2016 door Duitse soldaten met Venrays gemeenteraadslid (voor reguliere persmedia rechtenvrij)

AMSTERDAM, 29-10-2019 – Het Nationaal Comité 4 en 5 mei, verantwoordelijk voor de herdenkingen van WO-II in Nederland, weigert te protesteren tegen de SS- en naziherdenking op Ysselsteyn in Venray door de Duitse ambassadeur in november.
Zie ook: FACTFILE YSSELSTEYN

Dat meldt de organisator van het protest, Arthur Graaff. Op zondag 17 november wil de Duitse ambassadeur opnieuw een herdenking houden op de enorme nazibegraafplaats met ruim 31.000 nazi- en SS-doden.

Deze herdenking is zeer omstreden, mede omdat de antifascisten wijzen op de Nederlandse traditie uitsluitend slachtoffers te herdenken, en per se niet daders. Een dergelijke herdenking op zo’n plek, waarin niet uitdrukkelijk het nazisme en de holocaust veroordeeld worden, kan volgens de antifascisten uitgelegd worden als steun aan extreem rechts, discriminatoir en holocaustontkenning. In ieder geval is een dergelijke herdenking kwetsend voor Joodse, verzetsstrijders en andere nabestaanden van de oorlog.

Graaff wijst erop dat onder de doden echter ook ongeveer 700 Nederlandse SS’ers en 200 zware Nederlandse oorlogsmisdadigers liggen, die geen enkele eervolle herdenking verdienen. Ook onder de nazidoden zijn zware oorlogsmisdadigers.

Daar ligt bijvoorbeeld de SS-officier die Anne Frank en haar familie de dood in stuurde, Julius Dettmann. Onder de Nederlanders liggen er zware beulen die voor de nazi-veiligheidsdienst SD werkten, en meewerkten aan de moord op verzetsmensen als Johannes Post, ‘tante Riek’ Kuipers-Rietberg, Gerrit van der Veen, Hannie Schaft en Esmée van Eeghen.

Bron: afvn.nl
2019

LETTER

Unacceptable remembrance on Nazi-cemetery Ysselsteyn

14 november 2018 Pers, Tweede wereldoorlog

Your excellency, Dear Minister Von der Leyen,
With all due respect we would like to address you in a very sensitive matter that also touches on the relationship between your country and the Netherlands.
'We' are the Dutch anti-fascist and former resistance fighter association (AFVN-BvA; AFVN.nl), and most of our members have some family connection to the horrors of war, in this case of the war the Nazi's brought to our country and to our fathers and mothers, grandfathers and grandmothers and other relatives, friends and countrymen and -women.
This letter concerns the activities of the Bundeswehr on the Nazi military cemetery of Ysselsteyn in the town of Venray. The circumstances for our address to you is that two months ago, you have published new guidelines for the behaviour and activities of the Bundeswehr (BW) in connection to Nazi history. We are very happy that you have clarified many issues and have reacted promptly last year to suppress any form of adherence among BW-military to the Nazi-ideology.
We are addressing you as you have the power to solve a painful situation in which the Bundeswehr regrettably plays a leading role and that has reoccurred over the last decade (we are not exactly sure in which year it started, but 2010 is our best guess, if you'll excuse our inaccuracy in this point).
It is important to clearly state at this point, that in no way we hate Germans – our organisation is in ongoing contact with a number of your fellow countrymen and -women; being of socialist stock, we of course abhor the activities of the extreme right in Germany, the neo-Nazis, the neofascists, Pegida, and the AfD.
Please allow us to give you some short facts and figures about Holland in the war to put our letter in perspective:

- The Dutch lost 275,000 dead in Europe during WW-II, and over 4 million (yes, four) in the Dutch East Indies; of these in Holland, 106,000 'Jews' were killed in the Holocaust ('Jews' of course according to the gruesome Nazi-definitions; many of these people did not regard themselves as 'Jews')
- about 500,000 Dutchmen were forced labourers, i.e. slaves in Nazi-Germany; of them, some 50,000 of them perished in Nazi-Germany
- some 350,000 Dutch hid ('dives') from the occupying Nazis, to avoid being enslaved, deported or arrested, aided by some 700,000 clandestine helpers, messengers, landlords, forgers of administrative documents and transporters
- only in Holland, five strikes broke out against the Nazi's and their the persecution of groups, the first being in the Delft technical university in November 1940, followed by Leyden university a few days later; followed by a general strike against persecution of 'Jews' on 25 and 26 February 1941 in which some 300.000 people in Amsterdam and surroundings took part of all ranks, creeds and beliefs; in April 1943 another large strike broke out and in September 1944 a general railway strike (most Germans are totally unaware of these facts, something that former president Gauck publicly confirmed when he gave the Liberation Lecture in Breda, Holland on our Liberation Day May 5th, 2012)
- May we also point to the fact that in the Netherlands, as we speak 1.1 million citizens were born before May 1945, that is one in seventeen, or 6%, which means 'the war' still plays a continuing role in the lives of many of us.
- May we also inform you, that per capita the Dutch have received the highest number of awards from Yad Vashem in the world for saving Jews, namely 1 award for every 1500 citizens. Record holder is Geertruida Wijsmuller-Meyer, who saved some 10,000 Jewish children, the first 600 even through direct negociations with Eichmann in Vienna. That is the same number as Raoul Wallenberg – who is known the world over. Many of these so-called 'Kindertransporte' children still live. Mrs Wijsmuller is a distant aunt by marriage to one of our members. In no other country, three groups also received the Yad Vashem honours – only in France and Denmark one each ever. In no other country, there were five strikes against the persecution of Jews. We state this here, as it is our experience with our German friends, that their knowledge of this important aspect of the largest tragedy in the whole of Dutch history, is unknown. Forgive us if you already knew.
- The outward apparition of this cemetery, the largest in its kind near Germany – with its uniform crosses for the 17-year old relatively innocent soldiers as well as the most gruesome SD-torturers – is that here lie the 'fallen', the 'courageous', 'gallant' and 'obeying' soldiers, especially if you choose to concentrate on the some 1,500 underaged ones among them. If one chooses to limit one's view to the see only the saddening element of war, such as that many naïve youths were manipulated to fight politicians' conflicts, in which they not really have a stake or an interest.

Regrettably, the many hundreds of heavy criminals among them do not lie in a special section, do not have black headstones or up-side-down turned crosses. In our opinion, many of these criminals do not warrant a grave, such as Jew hunter and Nazi-police commissioner of Nijmegen, Antonie van Dijk, who was not only responsible for the deportation and so the murder of the 500 Jews in his town, but also was personally instrumental in the hunt – he went along, and even came back to their empty houses the following day, to have the first choice in robbing their valuables, as his underlings also happily did after him as a matter of course. Naturally, Van Dijk disregarded the childrens' toys, the baby cots, the remains of these shattered lives that never can be replaced. But this letter is not the place, nor is this the time, to plead for removal of his grave. It would be late justice, though.
Buried in Ysselsteyn are almost 26,000 Nazi-soldiers and an estimated 6,000 SS-men and some 150 others, in total almost 32,000 dead. Among these are of course not only German nationals, but also those from many other countries, such as Holland, Austria, Belgium, Poland, the Sowjet Union, and others. Nevertheless, the town of Venray chooses to put up signs stating 'German war cemetery' ('Duits Oorlogskerkhof'). We can imagine living Germans would – should – object to this.
Regrettably, also buried there are some people totally innocent of Nazism, such as German non-Nazi- WW-I-soldiers, some Dutch prisoners suspected of, but not condemned for collaboration, even women among them, and some of their children, even babies. In a way, it is a relief to see these innocent graves, because the visitor of these graves can let down his or her guard, and simply feel for these small and absolutely innocent dead.
With all the other graves one can only allow oneself suspicion: is this a serious war criminal, a murderer, torturer, an executer or just a collaborator, a victim of circumstance, a child soldier? But what if someone's father, brother, sister, daughter was killed of deported by this child soldier? As we all know well, even a child of 6 knows that he cannot steal candy from a store, in other words: people, even minors, understand good and evil, and that you must not do to others what you yourself do not wish to suffer. And as every adult also knows: sometimes children are better aware what to do when evil catches up with them and challenges them…

But also some significant (former) Dutch traitors have received a grave there. We will name a few of the Dutch and Nazi-German culprits for you:

- Czernik, Gerhard 1913-1941

Major, Luftwaffe who had participated in the Spanish Civil War serving in the infamous Condor Legion.

- Dijk, Antonius J.M. van 1905-1943 (murdered)

Fascist police commissioner of Nijmegen during the war, major in the police, member of the SS, who himself took part in hunting down some 500 Jews; it is also well documented that he robbed their belongings. In fact, we do not deem him worthy of a grave. His grave can only attract neofascists, who come to 'celebrate' on Ysselsteyn

- Anne Jannes Elsinga 1908-1943 (murdered)

collaborator, head of special investigations in the police in Groningen; torturer, Jew-hunter; killed by the resistance (has a cross in Ysselsteyn naming him erroneously as 'Anne James Elsinga')

- Heubel, Willem 1910-1945

the first Dutchman to voluntarily join the SS; his younger sister was married to the most dangerous Dutch Nazi, Rost van Tonningen (on their wedding, Himmler himself was present; after the war, she continued to promote fascism and was widely known and despised as 'The black Widow'). Heubel rose through the ranks and fought in the Sowjet Union, where he most probably committed war crimes that were part and parcel of the SS in that country. He was an SS-officer.

http://www.oorlogsdodennijmegen.nl/persoon/dijk/0dc98978-b6fd-4537-823e-09cdc9dd1ea8

- Keijer, Jannes Luitje 1895-1944 collaborator, Jew-hunter, torturer, first lieutenant of police, successor to Elsinga in Groningen

How many collaborators, traitors, oppressors, SS-men, terrorists, torturers, war-criminals, killers must there be, for us to convince anyone never to place flowers or lay wreaths here, let alone salute?

- Kindel, Jozef 1912-1948

SS-Unterscharführer, SD interrogator in Groningen, used to set his Alsatian shepherd on victims, a cruel torturer who has also executed prisoners

- Dr. Ernst Knorr 1899 – 1945 (executed)

SS-Untersturmführer, first in The Hague, later the SD in Groningen, department Referat IVA (Bekämpfung Kommunismus), and was notorious for his extremely cruel torturing of Dutch prisoners during interrogations.

Just one quote from the Dutch Wikipedia (we do not recommend you to translate this, but we want to include this for the record): "Het was de bedoeling om van Holstege, die een maand lang was blijven zwijgen, de namen van zijn contactpersonen bij de communistische partijleiding in Amsterdam te vernemen. Knorr penetreerde met een gummiknuppel de anus van Holstege, waarna de ingewanden aangestampt werden. (…) Hij vermoordde Esmée van Eeghen, door haar lichaam met dertien kogel te doorzeven." Et cetera, et cetera, et cetera.

- Thomsen, Arthur 1900-1945 possibly suicide

SS-Hauptsturmführer, head of the SD in Arnhem, and later in Groningen, murderer, executioner, torturer; extremely cruel, known as 'the henchman of the Veluwe-border'

- Wehner, Ernst 1903-1945

SS-Stabsscharführer, SD leader as Kriminal-Oberassistent in Amsterdam region, torturer, murderer, executioner; arrested the most famous Dutch resistance fighter, Johannes Post (who, although armed, never killed anyone).

Then here we present to you a short list of Nazi-soldiers that are not directly associated with war crimes, but are rather figureheads attracting those who want to admire Nazi-soldiers, obviously for the wrong reasons.

- Alpers, Friedrich, 1901-1944

SS Obergruppenführer, Kommandeur Fallschirmjäger Regiment 9

- Geiger, August

Flyer 'ace 'Hauptmann, Captain of the 7th Squadron,

- Gildner, Paul, 1920-1943

Oberleutnant of 3./NJG1,

- Hagen, Oskar von der , 1886-1940

Generalmajor der Infanterie, Kommandeur der 376. Infanterieregiment,

- Lippe Weissenfeld, Egmond Prinz zur, (Austrian), 1918-1944

Major, Kommandeur III./N.J.G. 1, flyer 'ace'

- Sayn Wittgenstein, Heinrich Prinz zur, 1916-1944

Major, Kommandeur I./N.J.G. 100, flyer 'ace' ,

- Schmidt, Kurt, 1891-KIA 1945

Generalleutnant der Infanterie. Kommandeur der 526. Reserve-Division. By nature of his position, he was a war criminal, and would have been tried in Nuremberg, had he lived. He can also be held co-responsible for many of the specifically gruesome deeds committed by the Nazi's in the Netherlands. Also, in view of his position, he was directly responsible for rounding up Jews for deportation, and was of course co-responsible for their deportation and for general acts of terror and war crimes committed against the Dutch population as a whole.

- Woltersdorf, Helmut, 1915-1942

Oberleutnant, Flieger, 24 victories

- Willius, Karl-Heinz 1919-1944

Oberleutnant, in the 26th JG, Air Fighter Squadron .

Many of them were awarded high Nazi decorations such as iron Crosses with sword and oak leveas, which are pure Nazi symbols and attract Neo-Nazi interest. Also, humouring these men, seemingly purely active in the military theatre, disregards unjustly that they were heavily supporting the Nazi regime, that at the exact same time with implementing the murderous Holocaust.

General principle

Our general principle is: all participants in the Nazi-attack on the Netherlands of May 10th, 1940 and following occupation are basically wrong, as they forcefully and aggressively invaded a country and participated in or aided and abetted directly or indirectly the deportations or the Holocaust. Our country was also not a belligerent and regarding its size, and the size and poor state of its armed forces and its neutrality, could never be a threat to Nazi-Germany

It follows therefore in our view, that all the interred in Ysselsteyn who were in any way or form part of the Nazi-armed forces should be clearly considered culprits because an attack on a neutral and non-belligerent country is an unprovoked act of war. Such acts, as you will be aware, are condemned by international law.

The question arises: how shall the living handle these offensive dead? Our immediate answer would be: not at all, stay away. Bury them well and good, according to all conventions, and then put a large earthen wall around this purgatory and never visit this place any more forever. Nature will gladly perform all necessary activities to ensure that

this place will gradually disappear. But do not misunderstand us: it should not ever, never disappear from memory. Books should be written about it, conferences organised, scholars should study the gruesome Nazi-history for centuries to come. But the perpetrators, the culprits, their aides, even their most unwilling helpers should never be visited again and should receive no regard, let alone any form of honour.

Because what do we do when we honour such culpable dead? What happens when the Bundeswehr appears in full military regalia, in orderly columns, with a military band, with funeral wreaths, flags and flowers?
They broadcast but one message, and one message only: we salute you, the dead, and so doing also your deeds, we honour you dead for what you did, we respect you for having partaken in almost ruining a country that was innocent and non-belligerent, and had done Germany nothing wrong at all, nor was our country preparing to or willing to;

we salute your terror, your attacking and willy-nilly rounding up of innocent Dutch inhabitants, Jewish or not,
we salute you for taking away fathers, mothers, brothers and sisters, toddlers, infants, babies even;
we salute the most abhorrent deeds humans can sink to: regardless, totally inhumanly destructing, murdering totally innocent people;
we salute all the evil you have sown and all your bottomless inhumanity.

There is no such thing as bringing half honours or a half salute.

Please do not underestimate the pain and effort it takes to write these words. As you are trained as a medical doctor, we assume that you possess more empathy than a general or private. We know a few generals, they are not bad people. Someone has to do it….
Please bear in mind that there is in our opinion a clear distinction between Ysselsteyn (and it's sister-cemetery, Lommel in Belgium) on the one hand, and 'pure' shooting-war graveyards such as those in Normandy on the other hand, where practically no Nazi-war-criminals or SD-members are buried, but only men who took part in actual fights with other armed soldiers on a somewhat even par, and did not have much or sometimes nothing to do with civilians.
So we come to our request to you. Can you please put measures in place to prevent the Bundeswehr visiting Ysselsteyn this year in July as well as in November, and the coming years, and ever again? Will you please also consider the parallel situation concerning Lommel, Belgium? And of course, also preventing the Bundeswehr from partaking in reburials with military 'honour'? Of course, we are doing what we can to prevent the Dutch military and officials from partaking in honouring events on Ysselsteyn.
Our action against the Bundeswehr honouring the Nazi-dead is also supported by a number of Jewish survivors.

In the name of justice and the 275.000 Dutch victims of the Nazis, we thank you for your attention.

On behalf of the Board and members of the
Antifascistische Oud-Verzetsstrijders Nederland-Bond van Antifascisten,
also on behalf of the board and members of the
Comité van Waakzaamheid tegen Herlevend Fascisme,
Fédération International des Résistants,
Stichting Comité Nederlandse Ereschulden,

Awaiting your response,
Sincerely Yours,

H. van Kasbergen, President/General Secretary, AFVN-BvA,
P. van Griensven, Treasurer, AFVN-BvA,
A.E.A.J. Graaff, National Spokesman. AFVN-BvA,

ADDENDA/PHOTOS
– Neo-Nazis on Ysselsteyn, saluting the Nazi dead and Dutch traitors in 2013.
– Bundeswehr band marching on Ysselsteyn, November 2017.
– Bundeswehr laying a wreath on Ysselsteyn, July 2017.

Bron: afvn.nl

2019

Slachtoffers: ‘Officiële steun voor SS-herdenking Ysselsteyn onaanvaardbaar’

16 november 2019 Ingezonden, Tweede wereldoorlog, Ysselsteyn

AMSTERDAM-YSSELSTEYN, 13 nov. 2019 – De komende herdenking, zondag, op de grote nazi- en SS-begraafplaats Ysselsteyn (Venray) krijgt officiële steun van de Oorlogsgravenstichting (OGS) en het Nationaal Comité 4 en 5 mei (NC). Slachtoffers en hun nazaten, Joden, verzetsmensen en groepen tegen het fascisme, o.m. uit Duitsland en Frankrijk noemen deze steun ‘onaanvaardbaar’.

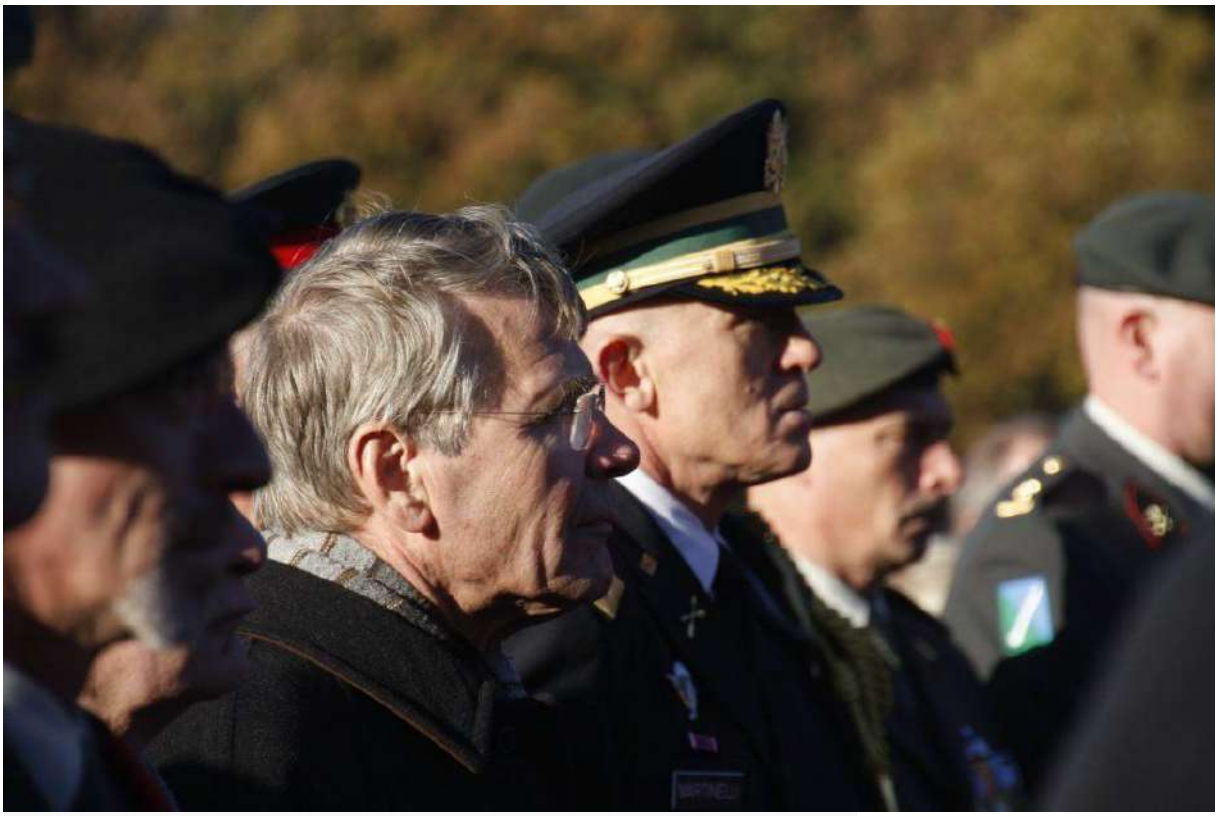

Piet Hein Donner bij herdenking 2018 nazibegraafplaats Ysselsteyn / Venray / foto: afvn.nl

No remembrance or pity for the murderous SS dead in Holland
Kein Volkstrauer oder Mitleid für die mörderische SS Toten in Holland

Dear Mr Gauck,
On Sunday, the 16th of November 2014, the German national remembrance day, a large event will take place at a German military cemetery – not in Germany, but in Holland. Buried there in Ysselsteyn are almost 32,000 Nazi soldiers, including about 2,500 SS-men. This is the second largest Nazi-cemetery in Europe, situated in the town of Venray near Nijmegen in the Netherlands.

Volksbund
The organiser of this event, the Volksbund Deutscher Kriegsgräberfürsorge, is planning a major but highly questionable gathering and has ensured the attendance of the German ambassador to Holland as host, the governor of the province of Limburg, the mayor of the town of Venray, NATO-generals and other Dutch and NATO-officers stationed at the Eindhoven air base and at the German-Dutch unit in Münster, in Brunssum and other dignitaries.

Deceit
The Volksbund is planning an afternoon of shameless and willful deceit. The Volksbund is deliberately confusing perpetrator and victim, trying to propagate the idea that most 'German' soldiers were just 'victims' also. We will have none of it.
In documentation issued just weeks ago (see attm.), the Volksbund implies that the 'German' soldiers of WWII were just as 'brave' and 'deserve' just as much honour, remembrance and compassion as the soldiers of WWI and the Allied liberators of WWII. The Volksbund is now expressedly trying to blur the memory of the horrifying and murderous crimes against humanity of the Nazis, the Wehrmacht and more particular the SS.

AFVN
The Dutch anti-fascist AFVN/BvA object totally to this. They demand that if this must go on this year, that this be the last honorific or rather horrific remembrance here ever. This must be the last time in Europe that Nazis and especially SS-men are granted such dignity. The SS-graves should be cleared as soon as possible, so that Holland can have a peaceful year of remembering the 70st year of liberation in 2015 in a Nazi-free country.

WW1 is not WW2
In Ysselsteyn, the Volksbund tries to combine the remembrance of the 87 morally innocent German WWI soldiers buried there also, with that of the forever guilty perpetrators of the limitless suffering – and the holocaust. The common German soldiers of WWI carry not a gram of moral blame for their war. Their position is forever uncomparable to that of the German and other nazi-soldiers of WWII, and especially the SS-men. Honoring these dead also is an insult to the 30,000 German and Austrian draft refusers and deserters that were executed by the Nazis. And to the Dutch victims.

2012
You, mr President, came to Holland on the Dutch national liberation day on May 5, 2012, although I had advised you not to, while a Dutch convicted SS-murderer was still living freely in Germany. This concerned Klaas Carel Faber, who remained free till his death, some weeks later. Now can you assure us that no German official takes part in the event in Ysselsteyn? You were heavily criticised then and still carry a debt of honour for coming to Holland in that year, but now you can redeem yourself by calling back the ambassador or any other German government official.

Rutte
We are also asking prime-minister Rutte of the Netherlands with the utmost emphasis to forbid his misguided officials to take part in the service in Ysselsteyn, especially now they have declared to be sure to take part, as they have, regardless of the travesty of history being performed here and the pain that will inflict on survivors of the atrocities of the WWII.
Once before, also in 2012, a local mayor in Holland caused an uproar when he wanted to participate in a remembrance of Nazi-soldiers in Vorden, in the town of Bronckhorst. Finally, he declined. It was believed then, that other Dutch or German officials would understand the message: 'Thou shalt not honour the Nazis'….

Demonstrate
We shall demonstrate in Ysselsteyn on the 16th and hope that this will be the last of the Nazi-remembrances in European history. You know the song, mr President, that will be sung there: 'Ich hatt' ein Kameraden…' – indeed, comrad, because you kept on killing. But how will you be forgiven, comrad?

Sincerely Yours
Arthur Graaff
spokesman for the Dutch AFVN/BvA Anti-fascist League
editor-in-chief of a Dutch website on WWII
son of a decorated WWII-resistance fighter
THIS MESSAGE WILL BE FORWARDED TO:
– Nobel-prize laureate Günther Grass, a former SS-man
– Prime minister Mark Rutte of the Kingdom of the Netherlands

Bron: Arthur Graaff / 13 november 2014

2014

Art.119GW

Verzoekschrift

Tweede Kamer der Staten Generaal

(haatzaaien op het internet)

https://archive.org/details/HateCrime2014NL

https://archive.org/details/2014Z148902014D30693

https://archive.org/details/InternationalNetworkForHateStudies_201506

https://archive.org/details/l3600573deurwaarderfragmentexploot

Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights

VERZOEKSCHRIFT

A A N T E K E N E N

Aan:TWEEDE KAMER DER STATEN GENERAAL

politieke fracties en kamerleden
(griffier)

Postbus:20018
2500EA,DEN HAAG

Heden,**de eerste september tweeduizendveertien** heb ik Joannes Petrus van den Wittenboer voorzitter van de stichting IFUD of Human Rights een verzoekschrift verzonden per brief,per aangetekende post aan de griffier van de Tweede Kamer der Staten Generaal bestemd voor de fractie leiders van de politieke partijen en de kamerleden,met uitdrukkelijk verzoek deze stukken in handen te stellen en ter inzage te leggen.De Tweede Kamer gevestigd in Den Haag,Plein 2.IFUD of Human Rights handelende tevens als gemachtigde namens en voor Audio-Rarities,te dezer zake woonplaats kiezende te Mierlo aan de Kastanje 28 ten adres van IFUD of Human Rights,(zelfde adres).

Het verzoek:

Verzoek onderzoek naar strafbare feiten waarvan de Hoge Raad in eerste aanleg kennis neemt – te weten door hierna te vernoemen personen in hun hierna gemelde betrekking beweerdelijk gepleegde ambtsmisdrijven als bedoeld in art. 76 RO- maar de opdracht tot vervolging ter zake van zodanige ambtsmisdrijven kan niet worden gegeven door de Hoge Raad maar uitsluitend bij Koninklijk besluit of bij een besluit van de Tweede Kamer der Staten-Generaal (art. 119 Grondwet;art. 4-9 Wet van 22 april 1855,Stb.33,houdende regeling der verantwoordelijkheid van de hoofden der Ministeriële Departementen;art. 483 leden 1 en 2 Sv.).

Namen:

- Donner J.P.H. (Piet Hein),minister van justitie
- Wijkerslooth de Weerdesteijn J.L. (Joan Lodewijk),voorzitter college van procureurs-generaal en hoogleraar Universiteit Leiden
- Balkenende J.P. (Jan Pieter) Jan Peter,minister van algemene zaken
- Rutte M (Mark),minister van algemene zaken
- Dijsselbloem J (Jeroen René Victor Anton),minister van financiën

Deze hooggeplaatste personen met voorbeeldfunctie naar de samenleving in de uitoefening van het ambt of functie op enigerlei wijze en data direct of indirect betrokken zijn geweest of zijn betrokken door handelen,nalaten of goedkeuren bij strafbare feiten.Te omschrijven samengevat als “haatzaaien met holocaust negationisme,revisionisme”.

Het kabinet is van mening dat discriminatie, racisme en antisemitisme immoreel is en in strijd met de Grondwet en mensenrechtenverdragen. Het zijn ongewenste maatschappelijke verschijnselen. Daar dient hard en effectief tegen te worden opgetreden,Brief Donner aan de Tweede Kamer 24 oktober 2003, 29200VI- nr62.Naar aanleiding van de bekladding van de poster “Anne Frank ” in Velserbroek in mei 2014 met antisemitische leuzen en een jodenster,en op de vuilnisbak voor de abri een hakenkruis: het kabinet zet zich in om antisemitisme in Nederland te bestrijden.De Minister van Veiligheid en Justitie Ivo Opstelten: de antisemitische bekladding van een poster van Anne Frank is verwerpelijk en onacceptabel.

ECRI:

In haar rapport van 2013 moedigde de ECRI de Nederlandse autoriteiten aan ervoor te zorgen dat de strafrechtketen passende bescherming biedt tegen alle vormen van aanzetten tot rassenhaat,discriminatie en geweld en verregaand bagatelliseren van de Holocaust.Art. 137c,137d,137^{e},137f,137g en 429 quater verbieden respectievelijk:belediging wegens ras; aanzetten tot rassenhaat,discriminatie en geweld.Ook moeten de Nederlandse autoriteiten zich intensiever in zetten voor onderwijs over de Holocaust en antisemitisme en om racisme.

Tweede Kamer der Staten Generaal:

In dit geval verzoek Ik de politieke fracties en de leden van de Tweede Kamer onderzoek te doen en maatregelen te nemen betreffende de bestrijding van bepaalde vormen en uitingen van racisme en vreemdelingenhaat door middel van het strafrecht “KADERBESLUIT 2008/913/JBZ van de Raad van 28 november 2008.

Brief:

Tweede Kamer der Staten Generaal
DCO Bestuur en Onderwijs
Commissie Justitie

Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights
T.a.v. de heer J.P. van den Wittenboer
Postbus 324
5660AH GELDROP

Den Haag, 14 september 2006
"Hitler's Inferno"
JUST060608
K05/1077/12Sv
14 september 2006

Geachte heer Van den Wittenboer,

Uw bovengenoemde brief is onder de leden van de vaste commissie voor justitie verspreid.

In haar vergadering van 6 september 2006 heeft de commissie besloten geen verdere actie te ondernemen.

Dit betekent dat de leden van de commissie individueel wel actie kunnen ondernemen naar aanleiding van uw brief.Zij kunnen uw opmerkingen bijvoorbreeld gebruiken bij de behandeling van wetsvoorstellen of vragen stellen aan de regering.

Hoogachtend,

Mevr.mr.N.J.P. Coenen
Griffier van de vaste commissie voor justitie

Europese Commissie:

PERSBERICHT
Brussel, 27 januari 2014
Internationale Herdenkingsdag voor de Holocaust:
Commissie roept Iidstaten op om ontkenning van misdaden tegen de menselijkheid strafbaar te stellen

Een nieuw verslag dat Vandaag is gepubliceerd, tegen de achtergrond van de Internationale Herdenkingsdag voor de Holocaust, heeft aan het licht gebracht dat de meeste EU-Iidstaten de EU-regelgeving ter bestrijding van racisme en vreemdelingenhaat nog niet correct hebben uitgevoerd. De Iidstaten hebben in 2008 unaniem het kaderbesluit

betreffende de bestrijding van racisme en ,vreemdelingenhaat door middel van het strafrecht aangenomen.Toch blijft de nationale wetgeving in een aantal landen nog steeds ontoereikend. Vooral nationale bepalingen tegen het ontkennen, vergoelijken of verregaand bagatelliseren van bepaalde misdrijven, zoals misdaden tegen de menselijkheid, zijn nog steeds ontoereikend in 20 Iidstaten.

Vicepresident Viviane Reding, EU-commissaris voor Justitie, zei tijdens een speech ter gelegenheid van de Internationale Herdenkingsdag voor de Holocaust: "De naties in de Europese Unie leven nu in vrede met elkaar. We staan nu echter voor nog een andere uitdaging: het blijven streven naar tolerantie binnen onze maatschappijen. Niemand zou ooit te maken mogen krijgen met haatuitingen of haatmisdaden.Vandaag roep ik dus alle EU-lidstaten op om maatregelen te nemen zodat het EU-kaderbesluit volledig kan worden omgezet in nationale bepalingen en kan Worden toegepast op het terrein. "

De Commissie zal in 2014 bilateraal in dialoog treden met de Iidstaten zodat het kaderbesluit volledig en correct kan Worden omgezet in nationale wetgeving. Hierbij moet rekening Worden gehouden met het Handvest van de grondrechten en, met name, de vrijheid van meningsuiting en vereniging.

Het EU-Kaderbesluit heeft als doel om met name racistische en xenofobische haatuitingen en haatmisdaden te bestrijden. Het verplicht de Iidstaten er ook toe om het publiekelijk aanzetten tot geweld of haat op grond van ras, huidskleur, godsdienst, afstamming, nationale of etnische afkomst vast te stellen als strafbare feiten.

Belangrijkste bevindingen van het huidige uitvoeringsverslag:

Hoewel alle Iidstaten de Commissie hebben laten weten welke maatregelen ze zullen nemen om aan dit kaderbesluit te voldoen, laat het huidige uitvoeringsverslag zien dat een aantal landen niet alle bepalingen volledig en/of correct heeft omgezet. Het gaat dan over strafbare feiten zoals het ontkennen, het vergoelijken en verregaand bagatelliseren van bepaalde misdrijven.

De meeste Iidstaten hebben bepalingen inzake het aanzetten tot racistisch en xenofobisch geweld en haat, maar daarmee lijken de desbetreffende bepalingen van het kaderbesluit niet altijd volledig te zijn omgezet. Er zijn ook leemten aangetroffen in verband met de racistische en xenofobische motieven van misdrijven, de aansprakelijkheid van rechtspersonen en de rechtsbevoegdheid.

Volgende stappen:

De Commissie beschikt momenteel niet over de bevoegdheden om op grond van artikel 258 VWEU een inbreukprocedure in te leiden in verband met kaderbesluiten die zijn aangenomen voor de inwerkingtreding van het Verdrag van Lissabon (zie artikel 10, lid 1, van Protocol nr. 36 bij de verdragen). Vanaf 1 december 2014 kan de Commissie inbreukprocedures inleiden. Het huidige verslag laat dus zien op welke vlakken de lidstaten nog werk moeten verrichten om de nationale wetgeving aan te passen.

De Commissie zal echter nooit tussenbeide komen in individuele gevallen van haatuitingen of haatmisdaden.Het is aan de nationale rechtbanken om te bepalen of een specifiek geval kan Worden beschouwd als een aanzetting tot racistisch of xenofobisch geweld of haat, afhankelijk van de omstandigheden en de context van elke situatie. De Commissie zal alleen nagaan of de algemene regels in nationaal recht Worden omgezet.

Achtergrond

Kaderbesluit 2008 2008/9133/JBZ van de Raad is een instrument ter bestrijding van racisme en vreemdelingenhaat door middel van het strafrecht. In dit kaderbesluit wordt een gemeenschappelijke strafrechtelijke benadering uitgelijnd voor bepaalde vormen van racisme en vreemdelingenhaat, met name racistische en xenofobische haatuitingen en haatmisdaden.

Wat "haatuitingen" betreft, moeten de lidstaten de nodige maatregelen nemen om er voor te zorgen dat de volgende opzettelijke gedragingen strafbaar worclen gesteld wanneer ze gericht zijn tegen een groep personen, of een lid van die groep, die op basis van ras, huidskleur, godsdienst, afstamming dan wel nationale of etnische afkomst wordt gedefinieerd en indien de gedragingen van dien aard zijn dat zij net geweld of de baat tegen een dergelijke groep of een lid van een dergelijke groep dreigen aan te wakkeren :

1) het publiekelijk aanzetten tot geweld of haat, waaronder het publiekelijk verspreiden of uitdelen van geschriften, afbeeldingen of ander materiaal;

2) het publiekelijk vergoelijken, ontkennen of verregaand bagatelliseren van genocide, misdaden tegen de menselijkheid en oorlogsmisdaden, zoals vastgesteld in het Statuut van net Internationaal Strafhof; en de misdaden van de belangrijkste oorlogsmisdadigers van de Europese Asmogendheden, zoals vastgesteld in het Handvest van het Internationale Militaire Tribunaal van 1945.

Met betrekking tot "haatdelicten" moeten de lidstaten ervoor zorgen dat racistische en xenofobe motieven als een verzwarende omstandigheid Worden beschouwd, dan wel dat die motieven door de rechter in aanmerking kunnen worden genomen bij de bepaling van de strafmaat.

Het kaderbesluit heeft betrekking op slachtoffers doordat erin wordt vastgelegd dat lidstaten erop moeten toezien dat het onderzoeken en ver\/olgen van delicten die verband houden met racisme en vreemdelingenhaat, niet afhangt van aangifte of beschuldiging door het slachtoffer, ten minste in de ernstigste gevallen.

De wet bevat regels inzake de rechtsmacht die erop gericht zijn online haatuitingen te bestrijden (een van de meest voorkomende manieren om racistisch en xenofoob gedrag te tonen). Bij het vestigen van hun rechtsmacht over gedragingen op hun grondgebied, moeten de lidstaten er voor zorgen dat hun rechtsmacht zich uitstrekt tot gevallen waarin de gedragingen via een informatiesysteem Worden begaan en waarbij de dader of het materiaal dat wordt aangeboden, zich op hun grondgebied bevinden.

Dit is het eerste uitvoeringsverslag over Kaderbesluit 2008/913/JBZ. In dit verslag wordt een beoordeling gegeven van de mate waarin de lidstaten alle bepalingen van het kaderbesluit hebben uitgevoerd. Het is gebaseerd op de omzettingsmaatregelen die door de Iidstaten zijn aangemeld en op technische informatie die de Commissie tijdens de beoordeling van hen heeft gevraagd (met inbegrip van nationale jurisprudentie,voorbereide werkzaamheden en richtsnoeren).Het is eveneens gebaseerd op gegevens die werden verzameld in vijf vergaderingen van een groep regeringsdeskundigen en op een studie in opdracht van de Commissie.

De Feiten:

Door Karel de W.
Het plaatsen van hakenkruizen en SS-tekens op afbeeldingen van ministers,nationale Ombudsman in combinatie met schelden. De dader kan gebruik hebben gemaakt van programma's zoals o .a. photoshop.Naast het op internet verspreiden van de afbeeldingen,zijn ook afbeeldingen van Donner als Adolf Hitler via e-mail internationaal verspreid**.De Wijkerslooth "Twee Vandaag TV" (26 november 2003) : "Ik ben hiermee bekend,samen met minister van justitie Donner,maar dat laat Ik nu maar zo!".**

Impressie:

Op de internetsite http://www.mstsnl.net/oppositie/archief/archief.htm
van Karel de W ,tussen een samenvatting van brieven diverse afbeeldingen:

Afbeelding Tweede Kamer,met aan de wand een groot hakenkruis in krans | afbeelding van de Wijkerslooth met Hitlersnor en hakenkruis en voorzien van het stempel van de rechtbank | Afbeelding Donner met Hitlerkapsel en Hitlersnor,SS-tekens en adelaar met hakenkruis | de Nationale ombudsman met Hitlersnor met SS-tekens en adelaar met hakenkruis | afbeelding portret Adolf Hitler | afbeelding Balkenende met Hitlersnor,hakenkruis en adelaar met Hakenkruis | Donner met Hitlerkapsel en SS-tekens en adelaar met hakenkruis.Het gelaat is afgedekt met een zwarte balk over de ogen | adelaar met hakenkruis | hakenkruis in krans |

Woordgebruik:

(Karel de W)

Juridisch gewetenloos geboefte leden van het gerechtshof te ’s-Gravenhage,en minister Donner is de schele Katholiek en staatspooier (archschlog).Advocaten en rechters zijn de togacriminelen en procureur-generaal de Wijkerslooth is een juridische boef,(hopen dat dit juridisch monster ten spoedigste kanker krijgt).

Fiscaal-revisionisme:

Minister van Financiën,Jeroen Dijsselbloem.
Algemeen nut beogende instelling

Door de Belastingdienst wordt de term `algemeen nut beogende instelling` gebruikt. Goede doelen met deze rangschikking (artikel 24 status) werken ten behoeve van de samenleving.De belastingdienst baseert het oordeel met betrekking tot die tegenover dat van de stichting en Audio-Rarities op slechts één beoordelingscriteria “economische berekeningen”,terwijl er veel meer criteria zijn om te beoordelen.Ook wordt een vergelijking gemaakt die eigenlijk niet gemaakt kan en mag worden,nl dat Audio-Rarities alleen een onderneming is voor het verspreiden van dragers “Compact disc”,en dat het dan alleen om verkoopresultaat “winst” is te doen.Audio-Rarities heeft slechts één titel in het assortiment “Hitler’s Inferno”.Vervolgens baseert de belastingdienst de verkoop van CD’s op hoe belangrijk “Hitler’s Inferno”,de les van gisteren als getuigenis is,aldus niet op de daadwerkelijke context van de bedoeling en het verhaal van hoe dat in 1945 op een LP is gezet.Fiscaal-revisionisme is de belastingwetten misbruiken met een politieke bedoeling.Op die manier kan de belastingdienst worden ingezet als politiek instrument.

Wetboek van Strafrecht:

137d Sr

1) Hij die in het openbaar, mondeling of bij geschrift of afbeelding, aanzet tot haat tegen of discriminatie van mensen of gewelddadig optreden tegen persoon of goed van mensen wegens hun ras, hun godsdienst of levensovertuiging, hun geslacht, hun hetero- of homoseksuele gerichtheid of hun lichamelijke, psychische of verstandelijke handicap, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste een jaar of geldboete van de derde categorie.

2) Indien het feit wordt gepleegd door een persoon die daarvan een beroep of gewoonte maakt of door twee of meer verenigde personen wordt gevangenisstraf van ten hoogste twee jaren of geldboete van de vierde categorie opgelegd.

structurele vormen van discriminatie strafrecht:

Kenmerk: (2000050862) dd,22 mei 2000. Openbaar Ministerie "college van procureurs-Generaal", mr. JL. de Wijkerslooth.

In het wetsvoorstel wordt onder structurele vorrnen van discriminatie verstaan het 'een beroep of gewoonte' maken van de in de betrokken artikelen omschreven feiten of het 'door twee of meer verenigde personen' plegen van die feiten. De bedoelde feiten zijn het doen van openlijke discriminatoire (artikel 137c Sr) of tot haat of discriminatie of gewelddadig optreden aanzettende (artikel l37d Sr) uitlatingen, alsmede het openbaarmaken van dergelijke uitlatingen dan wel het aan een ander ongevraagd doen toekomen of het verspreiden of het ter openbaarmaking of verspreiding in voorraad hebben van een voorwerp waarin een dergelijke uitlating is vervat (artikel l37e Sr). Beide vormen van structurele discriminatie worden bedreigd met een strafmaximum van twee jaar gevangenisstraf of een geldboete van de vierde categorie. Wellicht ten overvloede merkt de commissie op, dat mocht het plegen van de bewuste feiten door twee of meer personen een stelselmatig karakter krijgen, het openbaar ministerie de specialis 'een beroep of gewoonte maken' met het daaraan verbonden hogere strafmaximum te laste kan leggen.

Jurisprudentie:

Gerechtshof Amsterdam

- 27 april 2000 in de zaak van Siegfried Maria Theo Corneel Verbeke en de Stichting Anne Frank Stichting inzake het dagboek van Anne Frank.
- Symbolen nationaal socialisme: HR 2009 / BJ6941

Chronologische weergave:

(Overzicht waarin de gebeurtenissen hebben plaatsgevonden).

- 2 april 2003 afbeelding Wijkerslooth (Hitlersnor en hakenkruis) ingekomen bij rechtbank, (stempel Centrale Balie ingekomen 2 april 2003)
- 18 oktober 2003 artikel De Telegraaf, Ron van Couwenhoven

- 24 Oktober 2003, brief Donner aan Voorzitter Tweede Kamer der Staten-Generaal, 29200VI-nr62

- 13 November 2003 aangifte door bewoner uit Hoofddorp bij Officier van Justitie Amsterdam,met verzoek om strafvervolging tegen K de W naar aanleiding van artikel in de Telegraaf van 18 Oktober 2003

- Nieuws en actualiteiten TV-zender Twee Vandaag Ned2, 26 November 2003, verklaring Wijkerslooth over hemzelf en minister van justitie Donner Twee Vandaag (Ned 2, 26 November 2003 nieuws en actualiteiten TV-zender) Met Procureur-Generaal van het Openbaar Ministerie de Wijkerslooth. Nieuwslezer: Zo vonden wij op internet nog een afbeelding van U,dat U met een soort Hitlersnor staat afgebeeld.De Wijkerslooth: Dat weet Ik,dat weet Ik al een hele tijd.Dat deel Ik overigens met de minister van Justitie (Donner),dat laat Ik nu maar zo.

Super PG De Wijkerslooth wordt hoogleraar strafrecht:

Gepubliceerd op maandag 7 februari 2005
(Organisatie: Openbaar Ministerie)

De Minister van Justitie heeft ingestemd met het verzoek van mr. J.L. de Wijkerslooth hem per 1 juni 2005 uit zijn functie van voorzitter van het College van procureurs-generaal te ontheffen. De Wijkerslooth wordt met ingang van 1 september 2005 benoemd tot hoogleraar straf- en strafprocesrecht aan de Universiteit van Leiden. Minister Donner van Justitie is voornemens om procureur-generaal mr. H.N. Brouwer voor te dragen als opvolger van De Wijkerslooth als voorzitter van het College van procureurs-generaal.

Universiteit Leiden:

(proefschrift)

Prof.mr. J.L. de Wijkerslooth was nadien betrokken in de promotiecommissie van het proefschrift van Caspar van Woensel in 2007,ter verkrijging van de graad van Doctor aan de Universiteit van Leiden.Terwijl de Wijkerslooth bekend is op internet te worden afgebeeld als Adolf Hitler samen met

Donner.
Het proefschift is in boekvorm uitgebracht.Titel: “Merk,God en Verbod”
Auteur: Caspar van Woensel ISBN: 9789086920105.

In dit boek o.a. de strafrechterlijke handhaving van oneigenlijk symboolgebruik.
“oneigenlijk gebruik Hakenkruis”.

De Telegraaf:

18 oktober 2003

Met een wereldwijde smaadcampagne beledigt Karel de Werd minister Donner,
maar justitie grijpt niet in.

Smerige Strijd om recht

door RON COUWENHOVEN

Amsterdam, zaterdag.

'Mijnheer De Werd, u heeft zeer hooggeplaatste personen onherstelbaar beschadigd. Ik moet u dringend verzoeken hiermee te stoppen.' Zo verzocht een inspecteur van de Criminele Recherche Inlichtingendienst op 31 juli in café ´t Sluisje aan de Nieuwendammerdijk in Amsterdam-Noord beleefd aan Karel de Werd zijn smaadcampagne op internet te staken.Op16 juli had De Werd de twee hoogste justitiële autoriteiten van Nederland,minister van Justitie P.H. Donner en de voorzitter van het college van procureurs-generaal J.L. de Wijkerslooth, als Adolf Hitler afgebeeld op zijn internetsite, begeleid door een uiterst grof smaadschrift Justitie ondernam verder niets. De Werd werd niet gearresteerd.

Tweede Kamer der Staten Generaal:

(vergaderjaar 2000-2001, kst-27792-3)

Discriminatie is moreel verwerpelijk, bedreigt de stabiliteit van de samenleving en is in strijd met de Grondwet. Racisme dient direct en duidelijk te worden veroordeeld en bestreden.Aldus zijn in het regeerakkoord de uitgangspunten van het beleid ter voorkoming van vooroordelen, discriminatie en racisme verwoord. Het onderhavige wetsvoorstel vloeit voort uit een van de voornemens van het regeerakkoord ter uitvoering van dit beleid. Nederland staat met zijn antidiscriminatiebeleid niet alleen. Artikel 13 van het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap verheft discriminatiebestrijding tot voorwerp van optreden van de Europese Unie.

Verder omschrijft artikel 29 van het Verdrag betreffende de Europese Unie, zoals dit luidt sinds het Verdrag van Amsterdam, het doel van de Unie als: «de burgers in een ruimte van vrijheid, veiligheid en rechtvaardigheid een hoog niveau van zekerheid te verschaffen door (...) voorkoming en bestrijding van racisme en vreemdelingenhaat.» De Europese Raad heeft deze doelstelling in oktober 1999 in Finland onderstreept door op te roepen «de strijd tegen racisme en vreemdelingenhaat op te voeren».

Donner:

(op 24 oktober 2003 verzond toenmalig Minister van Justitie J.P.H. Donner een brief aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal,Den Haag.(kst-29200VI nr 62) In de brief o.a. onderwerpen:

Aanpak Openbaar Ministerie

Op 1 april 2003 is de nieuwe Aanwijzing Discriminatie van het College van procureursgeneraal in werking getreden. In de Aanwijzing worden regels gegeven over de opsporing en vervolging van discriminatie beantwoording van de kamervragen van het Tweede Kamer,vergaderjaar 2003–2004, 29 200 VI, nr. 62 2 alsmede procedurevoorschriften
voor het OM en de politie, daar waar het gaat om aangiften en klachten betreffende discriminatie.Aanbevelingen van de Landelijke Vereniging van Anti Discriminatie Bureaus (LVADB) en het Landelijk Bureau ter Bestrijding van Rassendiscriminatie zijn in de nieuwe Aanwijzing Discriminatie meegenomen.Overeenkomstig de Aanwijzing Discriminatie dient van alle aangiften en klachten betreffende discriminatie een proces-verbaal te worden opgemaakt. Bij overtreding van discriminatiebepalingen in het Wetboek van Strafrecht volgt altijd een strafrechtelijke reactie, indien de zaak bewijsbaar is. Bij de overtreding van andere commune strafbare feiten met een discriminatoire achtergrond dient deze discriminatoire achtergrond te worden benadrukt in het requisitoir en als strafverzwarende omstandigheid in de eis te worden betrokken. De eis dient met 25% te worden verhoogd.Conform de Aanwijzing Discriminatie heeft het Openbaar Ministerie een actief vervolgingsbeleid ten aanzien van verschillende verschijningsvormen van discriminatie.Aangiftes van antisemitisme worden serieus genomen.

Met recht discriminatie bestrijden:

‘Met recht discriminatie bestrijden’ is een praktische handleiding voor diegenen die in hun werkpraktijk, door studie of onderzoek in aanraking komen met rassendiscriminatie. Aan de hand van (inter)nationale wet- en regelgeving en jurisprudentie biedt deze handleiding inzicht in en instrumenten voor de juridische bestrijding van rassendiscriminatie.De handleiding komt uit de expertise en jarenlange ervaring van het Landelijk Bureau ter bestrijding van Rassendiscriminatie (LBR, nu Art.1).'Met recht discriminatie bestrijden' wordt uitgegeven door Boom Juridische uitgevers.'Met recht discriminatie bestrijden', 292 pagina's, uitgave Boom Juridische uitgevers, Den Haag, 2004, ISBN 90-5454-427-9.

Ministerie van Justitie:
Ontvangst 'Met Recht Discriminatie Bestrijden'
Toespraak | 29-03-2004 | Den Haag, Minister Donner
Toespraak van minister Donner van Justitie bij de ontvangst van het boek: 'Met Recht Discriminatie Bestrijden' , 22 maart 2004 op het Ministerie van Justitie te Den Haag.

Sinds 2003 is Donner bekend op internet te worden afgebeeld als Adolf Hitler met Hitlersnor,hakenkruis,SS-tekens en adelaar.Ook zijn er ruim 500.000 e-mails verzonden wereldwijd.(Donner is in 2012 benoemd tot vice-voorzitter bij Raad van State)

(Donner)

Dames en heren,
Mag ik u allen van harte welkom heten. Door de omstandigheid van het overlijden van Koningin Juliana, ben ik niet door de Tweede Kamer verhinderd om dit boek zelf in ontvangst te nemen. In dit soort zaken geldt immers onverbiddelijk het primaat van de Kamer. Gelukkig,want anders verdwijnt mogelijk een zo belangrijk onderwerp als rassendiscriminatie naar de achtergrond. Die indruk moet worden voorkomen.Gisteren, 21 maart, was de jaarlijkse internationale dag tegen racisme. En deze hele week geldt als één lange actiedag tégen racisme en vóór samenleven met respect voor elkaar. Niet alleen hier op het Ministerie van Justitie, maar ook op vele andere plaatsen in Nederland worden activiteiten georganiseerd in scholen, buurthuizen, jongerencentra en ga zo maar door."Racism is the worst disease from which the society of our nation suffers" zei Albert Einstein een halve eeuw geleden. Zelf had hij er voor moeten vluchten. En nog steeds zorgen racisme en discriminatie voor vervreemding, angst en achterdocht tussen mensen en bevolkingsgroepen. Het gevaar dat hierin schuilt, mag niet worden onderschat. Wij worden er dagelijks aan herinnerd hoe

kwetsbaar onze open samenleving is. Rassendiscriminatie moet met alle middelen worden bestreden en daarbij moeten we verder kijken dan onze neus lang is.We kunnen er niet omheen dat discriminatie in de afgelopen jaren een ander gezicht heeft gekregen. Het gaat allang niet meer alleen om het onderscheid tussen een witte meerderheid en een zwarte minderheid. In onze samenleving waarin mensen van veel multi-etnische afkomsten leven, bestaan spanningen tussen andere groepen die net zo kwaadaardig kunnen zijn als de traditionele vormen van discriminatie. En met "verder kijken dan de neus lang is" bedoel ik ook dat we niet blind moeten zijn voor de oorzaken van racisme en discriminatie,die vaak een bodem vinden in sociale vervreemding en economische achterstand.Terreur en aanslagen zoals in New York en Madrid vergen actie en dwingen tot alertheid. De bestrijding van terrorisme vergt dat we oude vanzelfsprekendheden opnieuwe tegen het licht houden.
Maar bij de bestrijding van terrorisme moeten we ervoor waken dat we niet de uitgangspunten van de rechtsstaat zelf verlaten of hele groepen in de samenleving stigmatiseren en verdacht maken. Dan versterken we slechts wat we willen bestrijden en spelen de radicalisering in de hand. Met recht zal men ons dan kunnen tegenwerpen: u wilt dat wij uw waarden van de rechtsstaat onderschrijven, begin bij uzelf. Juist nu zullen we moeten kijken wat we samen hebben en delen. Het is noodzakelijk om met respect enverantwoordelijkheid met elkaar om te gaan. En daarbij is geen ruimte voor onderscheid op basis van ras of kleur. Daarin lag door de eeuwen heen onze kracht en daarin zullen we onze kracht moeten blijven zoeken.Nederland doet het namelijk lang zo slecht niet als het gaat om de bestrijding van rassendiscriminatie. Twee weken geleden nog prees het VN Comité voor rassendiscriminatie een Nederlandse delegatie voor haar beleid ter verbetering van de situatie van minderheden.En het Comité gaf zelfs te kennen dat zij Nederland ziet als - en ik quote -:"een model voor andere staten in het behalen van de doelstellingen bij de implementatie van
de voorschriften van de VN-Conventie." Een moeilijke zin, maar een mooie pluim, dunkt mij.Het Ministerie van Justitie rust ondertussen niet op deze lauweren. Zo coördineert de Minister voor Vreemdelingenzaken en Integratie, die - zoals u weet - ook in dit gebouw zetelt,hetNationaal Actieplan tegen Racisme. Het geeft concrete actiepunten voor alle ministeries om racisme in Nederland te voorkomen en te bestrijden. Voor Justitie omvat dit onder meer: Dat multi-etnische samen met het Landelijk Bureau Racismebestrijding en de Anne Frank stichting kan helpen bij campagnes om mensen bewust te maken van racisme en discriminatie. Vanaf een nieuwe racisme monitor multi wordt ontwikkeld. De informatie uit deze monitor1 juni 2003 gaat er bij het Arrondissementsparket Amsterdam een registratie pilot lopen,waarmee inzicht verkregen kan worden in de vraag hoeveel commune delicten een discriminatoire achtergrond hebben betere samenwerking en afstemming tussen alle betrokken instanties.Daarnaast wordt de Om discriminatie op het internet beter aan te kunnen

pakken spant Justitie zich in voor betere samenwerking tussen de verschillende niet-gouvernementele organisaties bevorderd. Speerpunt is hierbij de fusie tussen het LBR en de Landelijke Vereniging van Anti-discriminatiebureaus, mede met het oog op verdere professionalisering van deze bureaus.· Tenslotte subsidieert het Ministerie van Justitie het Meldpunt Discriminatie Internet en, jawel, het LBR - de organisator van deze bijeenkomst.Deze activiteiten vinden plaats binnen een rechtstelsel, dat duidelijke handvatten verschaft om rassendiscriminatie te bestrijden. Nederland heeft haar strafwetgeving aangevuld met bepalingen die expliciet discriminatie op grond van ras verbieden, in overeenstemming met de VN Conventie ter bestrijding van alle vormen van Rassendiscriminatie. Evenzo zijn de mogelijkheden aangevuld om het beledigen en aanzetten tot haat of geweld wegens ras tegen te gaan. Een nog weer ander handvat is de Algemene Wet Gelijke Behandeling die onderscheid op grond van ras en nationaliteit verbiedt. En ook tal van andere, open normen in het recht maken het mogelijk om met recht discriminatie en racisme te bestrijden. Bijvoorbeeld de norm van het goed werkgeverschap, of de regels uit het algemeen bestuursrecht. Maar de overheid en de rechterlijke macht kunnen het niet alleen. Racisme effectief bestrijden vergt de inzet van alle burgers. Mensen hebben een eigen verantwoordelijkheid. "Beginnen ze weer over eigen verantwoordelijkheid," 'hoe moet dat dan?' hoor ik mensen denken. Dat kunt u nu allemaal in dit boek lezen dat ik zojuist heb ontvangen. *'Met Recht Discriminatie Bestrijden'* is bedoeld als een handig discriminatiebestrijding. De voorgaande versie verscheen in 1997 en het is goed dat er nu een naslagwerk met juridische informatie voor iedereen die werkzaam is op het gebied van actualiseerde uitgave is gekomen.Ik stel het zeer op prijs dat ik het eerste exemplaar van dit boek in ontvangst mag nemen.Zometeen zal het ook uitgereikt worden aan sleutelfiguren van verschillende maatschappelijke organisaties. Justitie zal samen met deze organisaties de komende jaren discriminatie en racisme actief blijven bestrijden.Ik had nu de hoop zullen uitspreken dat iedereen na afloop van de bijeenkomst nog het glas met mij zou heffen op het boek. Maar de reden die maakt dat ik hier het boek in ontvangst kan nemen maakt ook dat die afsluiting nu niet mogelijk is. Ik hoop dat het voor de auteurs niet afdoet aan de glans van het boek; dat is niet bedoeld.

Oranjehotel:

(herdenkingsrede Donner Oranjehotel 2004.

Nrc:

20-09-2006 (artikel) Donner over aanpak haatzaaien op internet.

Ereveld Loenen:

(Toespraak Donner herdenking 04-05-2011)

Oorlogsgravenstichting:

(Toespraak Donner 65 jaar oorlogsgravenstichting 07-09-2011)

Raad van State:

(Donner vicepresident Raad van State 2012)

Oorlogsgravenstichting:

(Donner benoemd tot president oorlogsgravenstichting 2013)

Old Boys Network:

In ogenschouw genomen dat Hirsch Ballin en Donner de draai hebben terug gevonden na diverse verwikkelingen (nevenfuncties en hoofdwerkzaamheden),Hirsch Ballin IRT-affaire 1994 en Donner Schipholbrand 2005 en affaire “Schiedammer parkmoord”:in een spoedbebat van de Tweede Kamer in september 2005 moest Donner zelf ook toegeven dat er sprake was geweest van dwalingen.(rapport Posthumus I en II).
Het wekt op zijn minst de schijn van het bestaan van een “Old Boys Network” bij de overheid.En dat toespraken over anti-racisme en herdenken slachtoffers Tweede Wereldoorlog door de Nederlandse Staat ingezet worden als “politiek instrument

Rechtsverhouding:

(Een “rechtsverhouding” aangegaan met de Nederlandse Staat)

Er is geen speciaal –schriftelijk- contract vastgelegd tussen de Nederlandse Staat en met Audio-Rarities,de Stichting of J.P. van den Wittenboer.Alleen een schriftelijke bevestiging waaruit “fair use” only blijkt.

Een speciaal contract met de Staat is ook niet nodig hierover omdat n.l. het betstaan van een rechtsverhouding automatisch volgt uit de bestaande wetten en verdragen.
Te verwijzen naar Internationale en Europese Verdragen.Het kaderbesluit bestrijding racisme is ook een belangrijk instrument,vanaf december 2014 is het mogelijk “inbreukprocedures” bij de europese commissie,verzoekschrift wegens schenden Gemeenschapsrecht begaan door lidstaten te verzenden.

De partijen:

1a).Hoofdpartij. de publiekrechtelijke rechtspersoon Staat der Nederlandse, Binnenhof 19, Den Haag, "N.L.", waarbij de publiekrechtelijke rechtspersoon de Nederlandse Staat niet in de specifieke bestuurstaak heeft gehandeld.maar in de ondernemersactiviteit, public relations, en de wetenschap, bestaat er geen voldoende grond haar anders te bejegenen dan privaatrechtelijke rechtspersonen die dezelfde of vergelijkbare activiteiten verrichten.

2a).Hoofdpartij. Eenmanszaak Audio Rarities, Kastanje 28, 5731 NK, Mierlo, "N.L,", directeur, JP van den Wittenboer die op uitdrukkelijke uitnodiging van de Staat der Nederlanden "Ministerie van Economische Zaken in Den Haag" een rechtsverhouding is aangegaan voor "fair use only" met het project "Hitler‘s inferno" in verband met zakendoen in Japan in negentienhonderd acht en negentig, door de Nederlandse overheid in verband met vierhonderd (400) jaar handelsbetrekkingen tussen Nederland en Japan. Op één en twintig september negentienhonderd acht en negentig "spreekdagen" zijn door Audio-Rarities,de heer JP. van den Wittenboer ten adres van het Ministerie van Economische Zaken persoonlijk en rnondeling de licentievoorwaarden voor "fair use only" met het Hitler's lnferno"project grondig besproken. Gesproken is met Mr. Hendrik E.C. Koets. Er is geen schriftelijke "fair use only-agreement" vastgelegd tussen de Staat en Audio-Rarities, wel is een schriftelijke bevestiging door de Nederlandse Staat op veertien december negentienhonderd acht en negentig. vanuit Tokio, Japan verzonden, waarin de mondelinge afspraak van één en twintig september negentienhonderd acht en negentig en wat besproken is, kort samengevat is bevestigd. De Staat heeft zich vrijwilllig zelf partij gekozen.

3a)-Secondiare-partij. De privaatrechtelijke rechtspersoon de Stichting Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights, Kastanje 28, 5731 NK, Mierlo, "N.L." voorzitter JP. van den Wittenboer. Als exclusieve internationaal licentiehouder "fair use only" over het werk Hitler‘s inferno, door Audio Rarties LPA 2445 USA, nineteenhundred fourty five, World-War ll, werkzaam tevens als intermediair. wetenschappelljk, mensenrechten.

4a).Secondiare-partij. de publiekrechtelijke rechtspersoon Zuid-Duitse Deelstaat Freistaat Bayern, Duitsland, Alexandera Strasse 3. 80538, München, Deutschland. Als algemeen auteursrechthouder over het werk "Hitler's Inferno". Kontrollratdirektive 50.

5a).Secondiare-partij. de publiekrechtelijke rechtspersoon de Amerikaanse auteurs en muziekrechtenorganieatie The Harry Fox Agency inc., New York U.S.A., 771 Third Avenue, New York, 10017 USA, vertegenwoordigd door Frank S Rittman in de functie van International Business Administrator, die zich laat vergezellen door Edward Murpy en Yosio Inomata.Aangaande het verstrekken van een schriftelijke internationale exclusieve-licentie "Hitler's Infemo" voor "fair use only", datum afgifte licentie zeventien augustus negentiennonderd vijf en negentig Voorwaarden on condities "fair use only" voor wetenschappelijk en bibliotheek gebruik.

Hitler's Inferno:

HitIer's inferno is een werk van letterkunde, wetenschap of kunst, hetwelk bestaat uit afzonderlijke werken van liederen en toespraken uit het tijdperk Hitler Duitsland in een door de maker Audio Rarities (USA) in een logische anti-fascistische vorm aan elkander in de Engelse taal gesproken commentaar in negentienhonderd vijf en veertig in de USA, het einde van de Tweede Wereldoorlog, hierbij wordt, onverminderd het auteursrecht op ieder werk afzonderlijk, als de maker aangemerkt Audio Rarities (USA) degene, onder wiens leiding en toezicht het totale werk is tot stand gebracht. Het auteursrecht over de Duitse toespraken en geluidsopnames door Adolf Hitler en NSDAP -bij overdracht door de geallieerden na negentienhonderd vijf en veertig-berusten bij de Zuid-Duitse deelstaat Freistaat Bayern, en de nederlandse versies van toespraken en Iiederen van de NSB bij de staat der Nederlanden. Hierbij is in het geval van het werk "Hitler's Inferno" het totale auteursrecht in eigendom van Freistaat Bayern. het doel hiervan is om misbruik onder controle te kunnen houden door de staat en strafbaar te stellen in verband met het ondeskundig gebruik van toespraken, liederen, afbeeldingen en gedragingen die na negentienhonderd vijf en veertig na de val van het Derde Rijk bewezen en ernstig fout waren bevonden door het Tribunaal in Neurenberg. Zowel de hedendaagse Duitse wet-en regelgeving (Duitse grondwet) alsmede de Amerikaanse en Nederlandse wet- en regelgeving alsmede Europese en Intemationale Verdragen maken uitzonderingen voor het gebruiken van materialen voor historische,wetenschappelijke en educatieve doelstellingen voor gebruik door bibliotheken en op scholen,studie of gebruik door wetenschappers, (Title 17, United States Code). Bij het auteursrecht moet nog iets anders worden onderscheiden en wel het zogenaamde persoonlijkheidsrecht droit moral door Audio Rarities (USA). Het persoonlijkheidsrecht van de auteur van het werk gaat nimmer teniet. Dit recht moet alzo beschouwd worden als een absoluut en exclusief zelfstandig recht, staande naast het auteurschap Uit het een en ander volgt, dat het persoontijkheidsrecht onafhankelijk van het auteursrecht een zelfstandig, niet overdraagbaar recht vormt. Als de toespraken en liederen in negentienhonderd vijf en veertig op rechtmatige manier zijn verzarneld, hetgeen uit onderzoek is gebleken en moet worden aangenomen, heeft Audio Rarities (USA) het exclusieve recht de plaat "Hitters Inferno" in eigenbeheer te vermenigvuldigen en te verspreiden Het droit moral kan na overlijden van de maker worden uitgeoefend door degenen die hij daartoe bij uiterste wilsbeschikking heeft aangewezen, Zonder uiterste wilsbeschikking door de maker zelf afgegeven_ of bij ontbreken van informatie over de maken alleen rnogelijk met een schriftelijke licentie door de auteursrechtenorganisatie.Intermediary

Foundation of the Universal Declaration of the Universal Declaration of Human Rights, postbus 324, 5660 AH, Geldrop Nederland heeft sinds negentienhonderd vijf en negentig bij schriftelijke licentie door de Arnerikaanse Auteursrechten organisatie 'The Harry Fox Agency inc" in New York USA, te gelden als exclusieve licentiehouder op het mogen beheren en internationaal verspreiden van het iniellectueel & mechanische eigenclomsrechten"Hitler's Inferno", hiernaast kunnen bibliotheken, archieven, musea als niet-exclusieve licentiehouders fungeren en wetenschappers-agreementen verstrekken aan onderzoekers. Het op cle geluidsdragers vastgelegde materiaal is gegarandeerd authentiek. Het werk "Hitler's inferno" is gegarandeerd geen nazisme of neo-nazisme Het is een getuigenis over de holocaust.Het werk is verder geregistreerd met een registratienummer bij de Belastingdienst "registratie en successie" in Nederland. Op een maart negentienhonderd ne en en tachtig traden de Verenigde Staten toe tot de "Berner Conventie ", een tussen een aantal staten gesloten verdrag, (Berner Conventie, gedefinieerd onder sectie 101 van Title 17,United States Code) waarbij het auteursrecht van onderdanen van elk van de deelnemende Staten beschermd wordt in alle aangesloten Staten, waaronder ook Nederland Stichting Stemra is de Nederlandse zusterorganisatie van de Amerikaanse auteursrechtenorganisatie The Harry Fox, Inc New York. Vervaardigde opnamen van uitzonderlijke documentaire waarde naast andere items mogen in officiéle archieven worden bewaard.Hitler's Inferno is opgenornen in de USA, bij de Universiteit van Kansas City, Missouri, in de Miller Nicols library,en maakt deel uit van een wetenschappelijke verzameling van items over de holocaust onder de rubriek"Suzanne Statland Collections in Holocaust Studies" a bibliography of research materials.

Toegelaten:

Hetgeen in overeenstemming is met de wettelijke en de morele norm met hetgeen naar de regels van het maatschappelijke verkeer redelijkerwijs geoorloofd is met inachtneming van Artikel 25 AW en title 17 United States Code, in combinatie met in kracht rechtsgeldige Europese en internationale Verdragen (Berner Conventie, WlPO- Verdragen. Rome Conventie, TRIPS agreement van World Trade Organisation), lnternationaal Verdrag inzake Economische, Sociale en Culturele Rechten, waarin de auteursrechten van wetenschappers en de beoefening van de wetenschap, mensenrechten zijn geworden, waar individuele aangesloten Staten aan zijn verbonden.

Verboden:

In het algemeen iedere gehele of gedeeltelijke mechanische overname, bewerking of nabootsen inbreuk op intellectueel eigendom in gewijzigde vorm voor een ander doel of een daadwerkelijk verschil vertonen dan het oorspronkelijke doel door do maker zelf verkozen; alle produkten die niet in overeenstemming zijn met de wettelijke en cle morele norm, en alles wat met hetgeen naar de regels van het maatschappelijke verkeer redelijkerwijs niet geoorloofd is en als redelijkerwijs aannemelijk is, dat ook de maker die inbreuken zou hebben afgekeurd; ten gehore brengen of vertonen in het openbaar, illegaal verspreiden van produkten of misbruik van gedachtengoed,negativisme, obsceniteit, obscurantisme; gebaren, uitdrukkingen, emblemen, geschiedvervalsing; muziek gezongen en gesproken alsmede instrumentale bewerkingen, met inbegrip van de beschikbaarstelling voor het publiek op zodanige wijze dat deze voor leden van het publiek op een door hen individueel gekozen plaats en tijd toegankelijk zijn, hierbij inbegrepen omroepuitzendingen, sportevenementen al dan niet per kabel satellite, en internettransmissies.Indien aan twee of meer personen een gemeenschappelijk auteursrecht op een zelfde werk toekomt_ kan, tenzij anders is overeengekomen. de handhaving van dit recht door ieder hunner geschieden. De Staat de monopoliehouder over het vervolgen van strafbare feiten in overeenstemming met wat hierover is vastgelegd in negentienhonderd vijf en veertig door de geallieerden controleraad op grond van de wetgeving ter voorkoming van nationalisrne en militairisme van de Tweede Wereldoorlog 'kontrollratdirektive 50.

United States Holocaust Memorial Museum:

Sinds vijfentwintig juni tweeduizendveertien maakt Hitler’s Inferno deel uit van de wetenschappelijke educatieve verzameling van items over de holocaust van USHMM “United States Holocaust Memorial Museum,Washington,USA.Het museum heeft één exemplaar van de CD “Hitler’s Inferno”gekocht van Audio-Rarities voor in de bibliotheek van het museum.Audio-Rarities heeft met een donatie het bedrag voor de CD terug overgemaakt aan het museum,zodat de aankoop van de CD gratis is voor het museum.

Holocaust educatie IFUD of Human Rights:

De Stichting heeft twee projecten in eigenbeheer, Hitler's Inferno (CD en Mp3) en boek 40 Maanden Oranienburg,door Flor Peeters,1946 over zijn verblijf in sachsenhausen.Het boek is in de oude spelvorm gelaten om het origineel te behouden.Het boek (thans e-pub) zal dienen om toekomstige generaties te leren om beter de toekomst te kunnen begrijpen.Er is een registratie nummer bij het boek en een ISBN: 9789402100716.

Notariële Akte:

De "fair use"voorwaarden "Hitler's Inferno" zijn op 21 juni 2007 vastgelegd in een notariële akte met aanhechtingen van brieven en data DVD-rom (7**b** aanhechtingen akte) door mr. Th.H.J.M op de Laak,notaris te Budel,gemeente Cranendonck.

Aanhechtingen:

1. Master data DvD-rom met de producties
2. Master data CD-rom met het verzoekschrift

(de griffier geeft schriftelijk informatie aan de leden van de Tweede Kamer dat deze masters bij de griffier liggen,en dat ieder kamerlid afzonderlijk de bestanden kan overzetten op usb-stick).

De griffier zorgt dat tevens dit verzoekschrift –schriftelijk- ter inzage ligt voor de leden van de Tweede Kamer.

Verwijzing naar producties:

- “Hitler’s Inferno” mp3: (DvD-rom) AANHECHTINGEN/PROD-GROEP-02/Map-02
- Boek “40 Maanden Oranienburg” E-pub: (DvD-rom) AANHECHTINGEN/PROD-GROEP-02/Map-10/01.epub
- Brieven ministers van algemene zaken Kok,Balkenende en Rutte (DvD-rom) AANHECHTINGEN/PROD-GROEP-02/Map-11/01.pdf
- Jeroen Dijsselbloem holocaust-revisionisme en negationisme via belastingsysteem: (DvD-rom) AANHECHTINGEN/PROD-GROEP-02/Map-15/01.pdf
- Statuut stichting: (DvD-rom) AANHECHTINGEN/PROD-GROEP-02/Map-13/01.pdf
- Joan de Wijkerslooth Twee Vandaag TV: (DvD-rom) AANHECHTINGEN/PROD-GROEP-02/Map-01/96.wmv
- Bestanden Donner: (DvD-rom) AANHECHTINGEN/PROD-GROEP-02/Map-16
- Kopie van website “haatzaaien”, met diverse afbeeldingen van ministers als Adolf Hitler (DvD-rom) AANHECHTINGEN/PROD-GROEP-02/Map-16/09.pdf
- Akte Notarieel van 21 juni 2007: (DvD-rom) AANHECHTINGEN/PROD-GROEP-02/Map-05/03.pdf
- Auteursrechten en verweesde werken: (DvD-rom) AANHECHTINGEN/PROD-GROEP-02/Map-05
- Onderzoek naar de LP “Hitler’s Inferno”: (DvD-rom) AANHECHTINGEN/PROD-GROEP-02/Map-05/06.pdf
- Sommatie Nederlandse Staat: (DvD-rom) AANHECHTINGEN/PROD-GROEP-02/Map-01/120.pdf
- Brief Ministerie van Justitie dd,22 mei 2008,kenmerk:5545758/08/DEIA,inzake JBZ kaderbesluit:(DvD-rom) AANHECHTINGEN/PROD-GROEP-02/Map-16/26.pdf
- Brief Ministerie VWS mw.dr. J.Bussemaker,kenmerk:OHW-U-2880405, datum:22 oktober 2008,inzake:Erfgoed van de oorlog: (DvD-rom) AANHECHTINGEN/PROD-GROEP-02/Map-15/18.pdf

Verwijzing studies en onderzoek:

- “De Holocaust en andere genociden”,(een publicatie die tot stand is gekomen met financiële steun van het Ministerie van Volksgezondheid 2012).Door NIOD instituut voor oorlogs, holocaust en genocide studies,Amsterdam University Press.ISBN: 978 90 8964 3803 / NUR: 689.

Slotzin:

De stichting IFUD of Human Rights is vrij naast dit verzoek aan de Tweede Kamer,ook een civielrechtelijke procedure aanhangig te maken tegen de Nederlandse Staat bij de gewone rechter voor een schadeclaim.

IFUD of Human Rights

de voorzitter

J.P. van den Wittenboer

Correspondence:Po.box 324, 5660AH Geldrop The Netherlands

Offices:Kastanje 28, 5731NK Mierlo The Netherlands

C.o.C.reg:41092925 Eindhoven N.L.

E-mail: ifudofhumanrights@yahoo.com

Internet: http://ifudofhumanrights.webs.com

Phone:+31 -(0)6 50 425 552

Leden Tweede Kamer:

Zijlstra, H. (VVD)
Halbe

Ark, T. van (VVD)
Tamara

Azmani, M. (VVD)
Malik

Berckmoes-Duindam, Y. (VVD)
Ybeltje

Boer, B.G. de (VVD)
Betty

Bosman, A. (VVD)
André

Broeke, J.H. ten (VVD)
Han

Burg, B.I. van der (VVD)
Brigitte

Caluwé, I.S.H. de (VVD)
Ingrid

Dijkhoff, K.H.D.M. (VVD)
Klaas

Dijkstra, R.J. (VVD)

Remco

Duisenberg, P.J. (VVD)
Pieter

Elias, T.M.Ch. (VVD)
Ton

Harbers, M.G.J. (VVD)
Mark

Heerema, R.J. (VVD)
Rudmer

Leegte, R.W. (VVD)
René

Liefde, B.C. de (VVD)
Bart

Linde, R.E. van der (VVD)
Roald

Lodders, W.J.H. (VVD)
Helma

Lucas, A.W. (VVD)
Anne-Wil

Miltenburg, A. van (VVD)
Anouchka

Moors, P.J.M.J. (VVD)
Perjan

Mulder, A. (VVD)

Anne

Neppérus, H. (VVD)
Helma

Oosten, F. van (VVD)
Foort

Potters, S.C.C.M. (VVD)
Sjoerd

Rutte, A.C.L. (VVD)
Arno

Schut-Welkzijn, A. (VVD)
Anoushka

Steur, G.A. van der (VVD)
Ard

Straus, K.C.J. (VVD)
Karin

Taverne, J. (VVD)
Joost

Tellegen, O.C. (VVD)
Ockje

Veen, M.S. van (VVD)
Michiel

Veldman, H.S. (VVD)
Hayke

Verheijen, M.L. (VVD)

Mark

Visser, B. (VVD)
Barbara

Vries, A. de (VVD)
Aukje

Vuijk, R. (VVD)
Ronald

Wijngaarden, J. Van (VVD)
Jeroen

Wout, B. van 't (VVD)
Bas

Ziengs, E. (VVD)
Erik

Samsom, D.M. (PvdA)
Diederik

Arib, K. (PvdA)
Khadija

Bouwmeester, L.T. (PvdA)
Lea

Cegerek, Y (PvdA)
Yasemin

Dam, M.H.P. van (PvdA)
Martijn

Dekken, T.R. van (PvdA)

Tjeerd

Dijk, O.E.T. van (PvdA)
Otwin

Dikkers, S.W. (PvdA)
Sjoera

Eijsink, A.M.C. (PvdA)
Angelien

Fokke, H. (PvdA)
Manon

Groot, V.A. (PvdA)
Ed

Günal-Gezer, S. (PvdA)
Sultan

Hamer, M.I. (PvdA)
Mariëtte

Hoogland, D. (PvdA)
Duco

Jacobi, L. (PvdA)
Lutz

Jadnanansing, T.M. (PvdA)
Tanja

Kerstens, J.W.M. (PvdA)
John

Kuiken, A.H. (PvdA)

Attje

Kuzu, T. (PvdA)
Tunahan

Laar, R.P. van (PvdA)
Roelof

Maij, M.E. (PvdA)
Marit

Marcouch, A. (PvdA)
Ahmed

Mohandis, M. (PvdA)
Mohammed

Monasch, J.S. (PvdA)
Jacques

Nijboer, H. (PvdA)
Henk

Oosenbrug, R.F.A. (PvdA)
Astrid

Öztürk, S. (PvdA)
Selçuk

Rebel, M.J.J. (PvdA)
Marith

Recourt, J. (PvdA)
Jeroen

Servaes, M. (PvdA)

Michiel

Tanamal, G.S.I.A. (PvdA)
Grace

Vermeij, R.A. (PvdA)
Roos

Vos, J.C. (PvdA)
Jan

Vos, M.L. (PvdA)
Mei Li

Vries, A.A. de (PvdA)
Albert

Wolbert, A.G. (PvdA)
Agnes

Ypma, L. (PvdA)
Loes

Yücel, K (PvdA)
Keklik

Roemer, E.G.M. (SP)
Emile

Bashir, F. (SP)
Farshad

Bommel, H. van (SP)
Harry

Dijk, J.J. van (SP)

Jasper

Gerven, H.P.J. van (SP)
Henk

Gesthuizen, S.M.J.G. (SP)
Sharon

Karabulut, S. (SP)
Sadet

Kooiman, C.J.E. (SP)
Nine

Leijten, R.M. (SP)
Renske

Merkies, A.Z. (SP)
Arnold

Nispen, M. van (SP)
Michiel

Raak, A.A.G.M. van (SP)
Ronald

Siderius, T.E. (SP)
Tjitske

Smaling, E.M.A. (SP)
Eric

Ulenbelt, P. (SP)
Paul

Haersma Buma, S. van (CDA)

Sybrand

Bruins Slot, H.G.J. (CDA)
Hanke

Geurts, J.L. (CDA)
Jaco

Heerma, P.E. (CDA)
Pieter

Hijum, Y.J. van (CDA)
Eddy

Keijzer, M.C.G. (CDA)
Mona

Knops, R.W. (CDA)
Raymond

Mulder, A.H. (CDA)
Agnes

Omtzigt, P.H. (CDA)
Pieter

Oskam, P. (CDA)
Peter

Rog, M.R.J. (CDA)
Michel

Rouwe, S. de (CDA)
Sander

Toorenburg, M.M. van (CDA)

Madeleine

Wilders, G. (PVV)
Geert

Pechtold, A. (D66)
Alexander

Agema, M. (PVV)
Fleur

Beertema, H.J. (PVV)
Harm

Bergkamp, V.A. (D66)
Vera

Berndsen-Jansen, M.A. (D66)
Magda

Bosma, M. (PVV)
Martin

Dijck, A.P.C. van (PVV)
Tony

Dijkstra, P.A. (D66)
Pia

Fritsma, S.R. (PVV)
Sietse

Graaf, M. de (PVV)
Machiel

Graus, D.J.G. (PVV)

Dion

Hachchi, W. (D66)
Wassila

Helder, L.M.J.S. (PVV)
Lilian

Klever, R.J. (PVV)
Reinette

Koolmees, W. (D66)
Wouter

Madlener, B. (PVV)
Barry

Meenen, P.H. van (D66)
Paul

Roon, R. de (PVV)
Raymond

Schouw, A.G. (D66)
Gerard

Sjoerdsma, S.W. (D66)
Sjoerd

Veldhoven, S. van (D66)
Stientje

Verhoeven, K. (D66)
Kees

Weyenberg, S.P.R.A. van (D66)

Steven

Slob, A. (CU)
Arie

Dik-Faber, R.K. (CU)
Carla

Schouten, C.J. (CU)
Carola

Segers, G.J.M. (CU)
Gert-Jan

Voordewind, J.S. (CU)
Joël

Ojik, A. van (GL)
Bram

Klaver, J.F. (GL)
Jesse

Tongeren, L. van (GL)
Liesbeth

Voortman, L.G.J. (GL)
Linda

Staaij, C.G. van der (SGP)
Cees

Bisschop, R. (SGP)
Roelof

Dijkgraaf, E. (SGP)

Elbert

Thieme, M.L. (PvdD)
Marianne

Bontes, L. (GrBvK)
Louis

Klaveren, J.J. van (GrBvK)
Joram

Ouwehand, E. (PvdD)
Esther

Vliet, R.A. van (Van Vliet)
Roland

Klein, N.P.M. (50PLUS/Klein)
Norbert

Baay-Timmerman, M.H.H. (50PLUS/Baay-Timmerman)
Martine

Tweede Kamer
DER STATEN-GENERAAL

Commissie V&J

Intermediary Foundation of the Universal Declaration of
Human Rights (IFUD of Human Rights)
Aan de heer J.P. van den Wittenboer
Postbus 324
5660 AH Geldrop

Plaats en datum:	Den Haag, 16 september 2014
Betreft:	Aanbieding verzoekschrift m.b.t. artikel 119 Grondwet van IFUD of Human Rights
Ons kenmerk:	2014Z14890/2014D30693
Uw brief van:	2 september 2014

Geachte heer Van den Wittenboer,

Uw bovengenoemde brief is op 10 september 2014 door de vaste commissie voor Veiligheid en Justitie in een procedurevergadering behandeld.

In deze vergadering heeft de commissie besloten de inhoud van uw brief voor kennisgeving aan te nemen.
Dit betekent dat de commissie als zodanig verder geen actie zal ondernemen.
Dit neemt niet weg dat de individuele leden de inhoud van uw brief kunnen betrekken bij hun oordeelsvorming over dit onderwerp.

Namens de commissie dank ik u voor de toezending van uw brief.

Hoogachtend,

de griffier van de vaste commissie voor Veiligheid en Justitie,

A.E.A.J. Hessing-Puts

Tweede Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

T. 070-3182211
E. cie.vj@tweedekamer.nl

History of the Network

The Network was set up in 2013 following a seminar entitled “Developments in Hate Crimes Research” at Cardiff University in April 2012. It is a cross-jurisdictional and interdisciplinary organisation that aims to facilitate the exchange of knowledge about the study of hate and hate crime.This is a growing area of scholarship which has expanded rapidly over the past few decades. There are now various centres and institutes across the globe dedicated to exploring the phenomenon of hate and hate-motivated crime. Specialised journals, such as the Journal of Hate Studies, published by the Institute of Hate Studies, symbolise the importance that is now attached to understanding conceptions of hate. You will find many other centres and publications listed on this website.

Run by academics and practitioners, the Network seeks to not only promote understanding about the root causes of hate and hate crime, but to understand ways in which it can be combated in society. Hate has no borders and, with the proliferation of online sources and resources, its study needs a multi-disciplinary and international focus as well as one which examines local and jurisdiction-specific causes and responses.

Publications: Bias Crime

A

Afzal, N., '*Response to CLR article on Rochdale child sexual exploitation case*' (2014), Criminal Law Review, 2, pp.145-146
View the publication online

Ahmed, M., Brody, S., Samuel, M. & Taylor, A., '*Terrorism in London. Special report*' (2005), Community Care, 1581, pp.6-7

Akhtar, S., '*The Mental Pain of Minorities*' (2014), British Journal of Psychotherapy, 30(2), pp.136-153
View the publication online

Altman, A., '*The democratic legitimacy of bias crime laws: Public reason and the political process*' (2001), Law and Philosophy, 20(2), pp.141-173
View the publication online

B

Baradaran, S., '*Race, prediction, and discretion*' (2013), George Washington Law Review, 81(1), pp.157-222
View the publication online

Battle, J. & Lemelle, A.J., '*Gender differences in African American attitudes toward gay males*' (2002), The Western Journal of Black Studies, 26(3), pp.134-139
View the publication online

Blee, K.M., '*The Microdynamics of Hate Violence: Interpretive Analysis and Implications for Responses*' (2007), American Behavioral Scientist, 51(2), pp.258-270
View the publication online

Boeckmann, J. & Turpin-Petrosino, C., '*Understanding the Harm of Hate Crime*'

(2002), Journal of Social Issues, 58(2), pp.207-225
View the publication online

Botcherby, S., Glen, F., Iganski, P., Jochelson, K. & Lagou, S., '*Equality groups' perceptions and experience of crime: Analysis of the British Crime Survey 2007-08, 2008-09 and 2009-10*' (2011), Manchester: Equality and Human Rights Commission.
View the publication online

Bowling, B., '*Violent Racism: Victimization, Policing, and Social Context,*' (1998), Oxford: Oxford University Press.

Brooks, T.D., '*First Amendment-penalty enhancement for hate crimes: content regulation, questionable state interests and non-traditional sentencing*' (1994), Journal of Criminal Law and Criminology, 84(4), pp.703-742
View the publication online

Brooks, J., Remtulla, T. & Steinberg, A., '*Youth hate crimes: identification, prevention, and intervention*' (2003), American Journal of Psychiatry, 160(5), pp.979-989
View the publication online

Bufkin, J.L., '*Bias crime as gendered behavior*' (1999), Social Justice, 26(1), pp.155-176

Byers, B., Crider, B.W. & Biggers, G.K., '*Bias Crime Motivation: A study of hate crime and offender neutralization techniques used against the Amish*' (1999), Journal of Contemporary Criminal Justice, 15(1), pp.78-96
View the publication online

Byers, B.D. & Crider, B.W., '*Hate crimes against the Amish: A qualitative analysis of bias motivation using routine activities theory*' (2002), Deviant Behavior, 23(2),

pp.115-148
View the publication online

C

Chakraborti, N., '*Framing the Boundaries of Hate Crime*' (2014), in Hall, N., Corb, A., Giannasi, P. & Grieve, J. (2014) The Routledge International Handbook on Hate Crime. London: Routledge

Chakraborti, N., '*Crimes against the 'Other': Conceptual, Operational and Empirical Challenges for Hate Studies*' (2010), Journal of Hate Studies, 8(1), pp.9-28
View the publication online

Chakraborti, N., '*Future Developments for Hate Crime Thinking: Who, What and Why?*' (2010), in Chakraborti, N. (ed.) (2010) Hate Crime: Concepts, policy, future directions, Devon: Willan Publishing

Chakraborti, N. & Garland, J., '*An 'Invisible' Problem? Uncovering the Nature of Racist Victimisation in Rural Suffolk*' (2003), International Review of Victimology, 10(1), pp.1-17
View the publication online

Chakraborti, N. & Garland, J., '*Hate Crime*' (2010), in DeKeseredy, W. & Dragiewicz, M. (eds.) (2010) The Handbook of Critical Criminology. New York: Routledge.

Chakraborti, N. (ed.), '*Hate Crime Victimisation*' (2011), International Review of Victimology, 12(1), pp.1-4

Chakraborti, N., & Garland, J., '*Hate Crime: Impact, Causes and Responses*' (2009), UK: SAGE Publications

Chapman, A., '*The Messages of Subordination contained in Anti-Discrimination Statutes*' (1997), in Mason, G. & Tomsen, S. (eds.) Homophobic Violence. Australia: Hawkins Press.

Clarke, I. & Moody, S., '*Perceptions of Racist Crime and Victimisation in Scotland*' (2002), Criminal Justice Matters, 48(1), pp.14-15
View the publication online

Cogan, J.C., '*Hate crime as a crime category worthy of policy attention*' (2002), American Behavioral Scientist, 46(1), pp.173-185
View the publication online

Cogan, J.C. & Marcus-Newhall, A., '*Hate crimes: research, policy and action. Introduction*' (2002), American Behavioral Scientist, 46(1), pp.8-13
View the publication online

Collins, J., Noble, G., Poynting, S. & Tabar, P., '*Kebabs, Kids, Cops, Crime: Youth, Ethnicity & Crime*' (2000), Pluto Press.

Cowburn, M., Duggan, M. & Pollock, E., '*Working with different values: extremism, hate and sex crimes*' (2013), in Cowburn, M., Duggan, M., Robinson, A. & Senior, P. (2013) Values in Criminology and Community Justice. University of Bristol: Policy Press.

Crown Prosecution Service, '*Hate crimes and crimes against older people report 2011-2012*' (2013)
View the publication online

Crown Prosecution Service, '*Hate Crime Report 2008-2009*' (2009)
View the publication online

Crown Prosecution Service, '*Hate Crime Report 2007-2008*' (2008)
View the publication online

Crown Prosecution Service, '*Hate Crime and Crimes Against Older People Report 2012-2013*' (2014)
View the publication online

Crown Prosecution Service, '*Hate Crime and Crimes Against Older People Report 2010-2011*' (2012)
View the publication online

Cunneen, C., Fraser, D. & Tomsen, S. (eds.), '*Faces of Hate: Hate Crime in Australia*' (1997), Sydney: Hawkins Press.

D

Dillof, A.M., '*Punishing Bias: An Examination of the Theoretical Foundations of Bias Crime Statutes*' (1997), Northwestern University Law Review, 91(3), pp.1015-1081
View the publication online

Dillof, A. M. , '*Putting Hate in its Place: The Codification of Bias Crime Laws in a Model Penal Code*' (2000), Buffalo Criminal Law Review, 4(1), pp.341-397
View the publication online

Dreher, T., '*Introduction: "Targeted"*' (2001), Targeted: Experiences of Racism in NSW after September 11 2001. UTS Shopfront Research Monograph Series No 1, University of Technology, Sydney ePress

Duggan, M., '*Sectarianism and hate crime in Northern Ireland*' (2014), in Hall, N., Corb, A., Giannasi, P. & Grieve, J. (2014) The Routledge International Handbook on Hate Crime. London: Routledge

Duggan, M. & Heap, V., '*Victims as vote-winners? The anti-social behaviour/hate crime nexus: Marian Duggan and Vicky Heap cast a critical eye over the policy connections*' (2013), Criminal Justice Matters, 94(1), pp.24-25
View the publication online

Dunbar, E., '*Symbolic, relational, and ideological signifiers of bias-motivated offenders: Toward a strategy of assessment.*' (2003), American Journal of

Orthopsychiatry, 73(2), pp.203-211
View the publication online

Dunbar, E., '*Defending the Indefensible: A Critique and Analysis of Psycholegal Defense Arguments of Hate Crime Perpetrators* ' (1999), Journal of Contemporary Criminal Justice, 15, pp.64-77
View the publication online

Dunn, P., '*Figures of hate*' (2005), Community Care, 1556, pp.34-35

E

Ellis, T. & Hall, N., '*Hate Crime*' (2010), in Brown, J. & Campbell, E. (eds.) (2010) Cambridge Handbook of Forensic Psychology. Cambridge University Press.

Esakov, G.A. & Korobeev, A.I., '*Hate crimes counteraction: American experience*' (2014), Criminology Journal of Baikal National University of Economics and Law, 1, pp.144-153

Ezekiel, R.S., '*An ethnographer looks at neo-Nazi and Klan groups: The racist mind revisited*' (2002), American Behavioral Scientist, 46(1), pp.51-71
View the publication online

F

FRA, '*Making hate crime visible in the European Union: acknowledging victims' rights*' (2012)
View the publication online

G

Giannasi, P., '*Hate crime in the United Kingdom*' (2014), in Hall, N., Corb, A., Giannasi, P. & Grieve, J. (2014) The Routledge International Handbook on Hate Crime. London: Routledge

Grattet, R., '*The Urban Ecology of Bias Crime: A Study of Disorganized and Defended Neighborhoods*' (2009), Social Problems, 56(1), pp.132-150
View the publication online

Grattet, R. & Jenness, V., '*Transforming Symbolic Law into Organizational Action: Hate Crime Policy and Law Enforcement Practice*' (2008), Social Forces, 87(1), pp.501-527
View the publication online

Grattet, R. & Jenness, V., '*Examining the Boundaries of Hate Crime Law: Disabilities and the "Dilemma of Difference"*' (2001), The Journal of Criminal Law and Criminology (1973-), 91(3), pp.653-598
View the publication online

Greason, D., '*"Look Mum, No Shirt": Media Representations of Young Nazis*' (1997), in Bessant, J. & Hill, R. (eds.) Youth, Crime and the Media: Media Representation of and Reaction to Young People in relation to Law and Order. ACYS Publishing.

Green, D.P. & Spry, A.D., '*Hate Crime Research: Design and Measurement Strategies for Improving Causal Inference*' (2014), Journal of Contemporary Criminal Justice, 30(3), pp.228-246
View the publication online

Green, D.P., Glaser, J. & Rich, A., '*From lynching to gay bashing: the elusive connection between economic conditions and hate crime*' (1998), Journal of Personality and Social Psychology, 75(1), pp.82-92

Green, D.P., McFalls, L.H. & Smith, J.K., '*Hate Crime: An Emergent Research Agenda*' (2001), Annual Review of Sociology, 27, 479-504
View the publication online

H

Hall, N., '*Crimes of hatred*' (2002), Police Review, 18, pp.18-19

Hall, N., '*Blind prejudice : the impact of hate crime*' (2002), Police Review, 110 (5695)

Hall, N., '*Hate crime offending and victimisation : some considerations for public protection*' (2010), in Nash, M. & Williams, A. (eds.) (2010) Handbook of Public Protection. Willan Publishing.

Hall, N., '*Hate Crime*' (2008), in Newburn, T. & Neyroud, P. (eds.) (2008) Dictionary of Policing. Willan Publishing.

Hall, N., '*Making sense of numbers : the social construction of hate crime in London and New York City*' (2008), in Goodey, J. & Aromaa, K. (eds.) (2008) Hate Crime: papers from the 2006 and 2007 Stockholm Criminology Symposiums. Criminal Justice Press.

Hall, N. & Croall, H., '*Hate Crime*' (2005), Willan Publishing.

Hall, N., Corb, A., Giannasi, P., & Grieve, J. (eds.), '*The International Handbook of Hate Crime*' (2014), London: Routledge.

Hamby, S., '*On the Use of Race and Ethnicity as Variables in Violence Research*' (2015), Psychology of Violence, 5(1), pp.1-7
View the publication online

Hamm, M.S., '*American Skinheads: The Criminology and Control of Hate Crime*' (1994), Praeger

Harel, A. & Parchomovsky, G., '*On Hate and Equality*' (1999), The Yale Law Journal, 109(3), pp.507-539
View the publication online

Harris, B., '*Race Vilification Laws: A Comparative Perspective*' (1999), Canberra Law Review, 6(1-2), pp.257-300
View the publication online

Home Office, Office for National Statistics and Ministry of Justice, '*An Overview of Hate Crime in England and Wales*' (2013)
View the publication online

I

Iganski, P., '*Europe*' (2014), in Grant, P. (ed.) State of the World's Minorities and Indigenous Peoples 2014. London: Minority Rights Group International.
View the publication online

Iganski, P., '*'Antisemitism' and anti-Jewish hatred: conceptual, political and legal challenges*' (2013), in Phillips, C. & Webster, C. (2013) New directions in race, ethnicity and crime. Routledge.

Iganski, P., '*Racist Violence in Europe*' (2011), Brussels: European Network Against Racism
View the publication online

Iganski, P., '*Hate Crime*' (2010), in Brookman, F., Maguire, M., Pierpoint, H. & Bennett, T. (2010) Handbook on Crime. Cullompton: Willan.

Iganski, P., '*Criminal law and the routine activity of 'hate crime'*' (2008), Liverpool Law Review, 1(29), pp.1-17
View the publication online

Iganski, P., '*Introduction: the problem of hate crimes and hate crime laws*' (2002), in Iganski, P. & Burney, E. (2002) The hate debate: should hate be punished as a crime? London: Profile.

Iganski, P., '*Hate crimes hurt more, but should they be more harshly punished?*' (2002), The Hate Debate. London: Profile.

Iganski, P., '*Legislating morality and competing 'rights': legal instruments against racism and antisemitism in the European Union*' (1999), Journal of Ethnic and Migration Studies, 3(25), pp.509-516
View the publication online

Iganski, P. & Lagou, S., '*How hate crimes hurt more: evidence from the British Crime Survey*' (2009), in Iganski, P. & Perry, B. (2009) The consequences of hate crime. Westport CT: Praeger.

Iganski, P. & Levin, J., '*Cultures of hate in the urban and the rural: assessing the impact of extremist organisations*' (2004), in Chakraborti, N. & Garland, J. (eds.) Rural Racism. Cullompton: Willan.

Iganski, P., Smith, D., Dixon, L., Kielinger, V., Mason, G., McDevitt, J., Perry, B., Stelman, A., Bargen, J., Lagou, S. & Pfeffer, R., '*Rehabilitation of hate crime*

offenders' (2011), Equality and Human Rights Commission: Scotland.
View the publication online

Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights, '*Hate Crime 2014 NL*' (2014), (Dutch language)
View the publication online

J

Jacobs, J.B., '*Hate Crime: Criminal Law and Identity Politics: Author's summary*' (2002), Theoretical Criminology, 6(4), pp.481-484
View the publication online

Jacobs, J. B. & Potter, K. A., '*Hate Crimes: A Critical Perspective*' (1997), Crime and Justice, 22, pp.1-50
View the publication online

Jenness, V. & Grattet, R., '*The criminalization of hate: A comparison of structural and polity influences on the passage of "bias-crime" legislation in the United States.*' (1996), Sociological Perspectives, 39(1), pp.129-154
View the publication online

Jenness, V. & Grattet, R., '*Making Hate a Crime: From Social Movement to Law Enforcement*' (2001), New York: Russell Sage.

Johnson, S.D. & Byers, B.D., '*Attitudes toward hate crime laws*' (2003), Journal of Criminal Justice, 31(3), pp.227-235
View the publication online

K

Kauppinen, A., '*Hate and Punishment*' (2015), Journal of Interpersonal Violence, 30(10), pp.1719-1737
View the publication online

Kelly, R.J. (ed.), '*Bias Crime: American Law Enforcement and Legal Responses*' (1991), Chicago: Office of International Criminal Justice, University of Illinois

Kelly, E., '*Hate Crime: the struggle for justice in Scotland*' (2002), Criminal Justice Matters, 48(1), pp.16-17
View the publication online

Kelly, R.J. & Maghan, J. (eds.), '*Hate Crime: The Global Politics of Polarization*' (1998), USA: Southern Illinois University Press.

Kleinig, J., '*Penalty enhancement for hate crimes*' (1992), Criminal Justice Ethics, 11(2), pp.3-6
View the publication online

L

Law Commission (Law Com No 348), '*Hate Crime: Should the Current Offences be Extended?*' (2014)
View the publication online

Lawrence, F.M., '*Punishing Hate: Bias Crimes under American Law*' (2002), USA: Harvard University Press

Lawrence, F. M., '*The Punishment of Hate: Toward a Normative Theory of Bias-Motivated Crimes*' (1994), Michigan Law Review, 93(2), pp.320-381
View the publication online

Levin, J. & Rabrenovic, G., '*Hate crimes and ethnic conflict: An introduction*' (2001), American Behavioral Scientist, 45(4), pp.575-587
View the publication online

Lincoln, R., '*Book Reviews (Faces of Hate: Hate Crime in Australia by Cunneen, C. et al)*' (1999), Journal of Sociology, 35(1), pp.100-102
View the publication online

Loveland, I., '*Hate crimes and the First Amendment*' (1994), Public Law, (Summer) pp.174-183
View the publication online

M

MacGinty, R., '*Ethno-national conflict and hate crime*' (2001), American Behavioral Scientist, 45(4), pp.639-653
View the publication online

MacNamara, B.S., '*New York's Hate Crimes Act of 2000: Problematic and Redundant Legislation Aimed at Subjective Motivation (Commentary)*' (2002), Albany Law Review, 66(2), pp.519-546
View the publication online

Margulies, M.B>, '*Intent, motive, and the R.A.V. decision*' (1992), Criminal Justice Ethics, 11(2), pp.42-46
View the publication online

Marr, D., '*How Can We Square Freedom with Anti-Vilification Laws?*' (1998), HIV/AIDS Legal Link, 9(4), 10

Marston Danner, A., '*Bias Crimes and Crimes Against Humanity: Culpability in Context*' (2002), Buffalo Criminal Law Review, 6(1), pp.389-450
View the publication online

Mason, G., '*Not Our Kind of Hate Crime*' (2001), Law and Critique, 12(3), pp.253-278
View the publication online

Mason, G., '*Hate Crime*' (2008), in Anthony, T. & Cunneen, C. (2008) The Critical Criminology Companion. Hawkins Press.

Mason, G., '*The Hate Threshold: Emotion, Causation and Difference in the Construction of Prejudice-motivated Crime*' (2014), Social and Legal Studies, 23(3), pp.293-314
View the publication online

Mason, G. & Tomsen, S. (eds.), '*Homophobic Violence*' (1997), Australia: Hawkins Press.

Mason-Bish, H., '*We need to talk about women: examining the place of gender in hate crime policy*' (2014), in Chakraborti, N. & Garland, J. (2014) Responding to hate crime: the case for connecting policy and research. Bristol: Policy Press.

McDevitt, J., Balboni, J., Garcia, L., & Gu, J. , '*Consequences for victims: A comparison of bias- and non-bias-motivated assaults*' (2001), American Behavioral Scientist, 45(4), pp.697-713
View the publication online

McGhee, D., '*The challenge of working with racially motivated offenders: An exercise in ambivalence?*' (2007), Probation Journal, 54(3), pp.213-226
View the publication online

Mclaughlin, E., '*Rocks and Hard Places: The Politics of Hate Crime*' (2002), Theoretical Criminology, 6(4), pp.493-498
View the publication online

McPhail, B.A., '*Hating hate: policy implications of hate crime legislation*' (2000), Social Service Review, 74(4), pp.635-653
View the publication online

Meli, L., '*Hate crime and punishment: Why typical punishment does not fit the crime*' (2014), University of Illinois Law Review, 3, pp.921-966

Millbank, J., '*Hateful Feelings, Violent Acts (Book Reviews)*' (1998), Sydney Law Review, 20(3), pp.502-512
View the publication online

Morgan, F., Ferrante, A., Broadhurst, R. & Loh, N., '*Inter-Racial Offending Models: A Response to Reidpath and Diamond*' (1998), Australian and New Zealand Journal of Criminology, 31(2), pp.196-203
View the publication online

Murphy, J.G., '*Bias crimes: What do haters deserve?*' (1992), Criminal Justice Ethics, 11(2), pp.20-23
View the publication online

N

Nolan, J.J. & Akiyama, Y., '*An Analysis of Factors that Affect Law Enforcement Participation in Hate Crime Reporting*' (1999), Journal of Contemporary Criminal

Justice, 15, pp.111-127
View the publication online

O

O'Callaghan, P., '*Dealing with Difference*' (1993), Policing Issues and Practice Journal, 1(1), 22

OSCE, '*Hate Crimes in the OSCE Region – Incidents and Responses: Annual Report for 2012*' (2013), Warsaw: OSCE.
View the publication online

P

Perry, B., '*The more things change … post-9/11 trends in hate crime scholarship*' (2010), in Chakraborti, N. (ed.) (2010) Hate Crime: Concepts, policy, future directions, Devon: Willan Publishing

Perry, B., '*Hate crime and identity politics*' (2002), Theoretical Criminology, 6(4), pp.485-491
View the publication online

Petrosino, C., '*Connecting the Past to the Future: Hate Crime in America*' (1999), Journal of Contemporary Criminal Justice, 15, pp.22-47
View the publication online

Phillips, S. & Grattet, R., '*Judicial rhetoric, meaning-making, and the institutionalization of hate crime law*' (2000), Law and Society Review, 34(3), pp.567-606
View the publication online

Poteat, V.P., '*When prejudice is popular: Implications for discriminatory behavior*' (2015), Social Development, 24(2), pp.404-419
View the publication online

Puhl, R. & Brownell, K.D., '*Bias, Discrimination, and Obesity*' (2012), Obesity Research, 9(12), pp.788-805
View the publication online

Puhl, R., Andreyeva, T. & Brownell, K.D., '*Perceptions of weight discrimination: Prevalence and comparison to race and gender discrimination in America*' (2008), International Journal of Obesity, 32(6), pp.992-1000
View the publication online

Puhl, R.M. & King, K.M., '*Weight discrimination and bullying*' (2013), Best Practice and Research: Clinical Endocrinology and Metabolism, 27(2), pp.117-127
View the publication online

R

Rabrenovic, G., '*Introduction: Responding to Hate Violence: New Challenges and Solutions* ' (2007), American Behavioral Scientist, 51(2), pp.143-148
View the publication online

Recker Rayburn, N., Mendoza, M. & Davidson, G.C., '*Bystanders' Perceptions of Perpetrators and Victims of Hate Crime: An Investigation Using the Person Perception Paradigm*' (2003), Journal of Interpersonal Violence, 18(9), pp.1055-1074
View the publication online

Redish, M.H., '*Freedom of thought as freedom of expression: Hate crime sentencing enhancement and first amendment theory*' (1992), Criminal Justice Ethics, 11(2), pp.29-42
View the publication online

Roche, C., '*Like It Is: 10 Years On. Towards a Hate Crime Service for Under 25s*' (2008), Galop.
View the publication online

Roxburgh, A., '*Preachers of Hate: The Rise of the Far Right*' (2002), London: Gibson Square Books

Rule, A. & Silvester, J., '*The Stink, the Fink and the Missing Link: Nazi Madness*' (1997), in Rule, A. & Silvester, J. (eds.) Underbelly: True Crime Stories. Floradale Productions & Sly Ink

S

Sibbitt, R., '*The perpetrators of racial harassment and racial violence*' (1997), Home Office Research Study 176. London: Home Office
View the publication online

Simons, K. W. , '*On Equality, Bias Crimes and Just Deserts*' (2000), The Journal of Criminal Law and Criminology (1973-), 91(1), pp.237-268
View the publication online

Smith, K. (ed.), Lader, D., Hoare, J. & Lau, I., '*Hate crime, cyber security and the experience of crime among children: Findings from the 2010/11 British Crime Survey: Supplementary Volume 3 to Crime in England and Wales 2010/11*' (2012), Home Office Statistical Bulletin.
View the publication online

Spalek, B., '*Communities, identities and crime*' (2008), Bristol: The Policy Press.

Stacey, M., '*Distinctive Characteristics of Sexual Orientation Bias Crimes*' (2011), Journal of Interpersonal Violence, 26(15), pp.3013-3032
View the publication online

Stanton-Ife, J., '*Criminalising conduct with special reference to potential offences of stirring up hatred against disabled or transgender persons*' (2013), London: Law

Commission.
View the publication online

Sullivan, A., '*What's So Bad About Hate: An unsentimental reflection on schoolyard shootings, Matthew Shepard, genocide and the easy consensus on hate crimes*' (1999), New York Times, September 26
View the publication online

Sydes, M.L., Wickes, R.L. & Higginson, A., '*The spatial concentration of bias: An examination of the community factors that influence residents' perceptions of bias crime*' (2014), Australian and New Zealand Journal of Criminology, 47(3), pp.409-428
View the publication online

T

Thomas, R. & Denton, N., '*Working with Victims and Perpetrators of Hate Crime*' (2002), Criminal Justice Matters, 48(1), pp.46-47
View the publication online

Tiby, E., '*Constructions of Homophobic Hate Crimes: Definitions, Decisions, Data*' (2007), Journal of Scandinavian Studies in Criminology and Crime Prevention, 8(2), pp.114-137
View the publication online

Tomsen, S., '*Hate Crimes and Masculine Offending*' (2001), Gay and Lesbian Law Journal, 10, pp.26-42
View the publication online

Tomsen, S., '*Victims, perpetrators and fatal scenarios: a research note on anti-homosexual male homicides*' (2002), International Review of Victimology, 9(3), pp.253-271
View the publication online

Tsesis, A., '*Contextualizing Bias Crimes: A Social and Theoretical Perspective*' (2003), Law & Social Inquiry, 28, pp.315-340
View the publication online

Tzioumis, K., '*Detecting Discrimination: A Dynamic Perspective*' (2015), Journal of the Royal Statistical Society: Series A (Statistics in Society)
View the publication online

U

Umbreit, M.S., Coates, R.B., & Vos, B., '*Community Peacemaking Project: Responding to Hate Crimes, Hate Incidents, Intolerance, and Violence Through Restorative Justice Dialogue*' (2002), Minnesota: Center for Restorative Justice

Uviller, H.R., '*Making it worse: 'hate' as an aggravating factor in criminal conduct*' (2000), Ethnic and Racial Studies, 23(4), pp.761-767
View the publication online

V

Victorian Sentencing Advisory Council, '*Sentencing for Offences Motivated by Hatred or Prejudice*' (2009)
View the publication online

W

Wagner, J., Tennen, H., Finan, P., Feinn, R., Burg, M.M., Seawell, A. & White W.B., '*Exposure to Racial Discrimination and Ambulatory Blood Pressure in Women with Type 2 Diabetes*' (2015), Stress and Health
View the publication online

Walters, M.A., '*Hate crime and restorative justice: exploring causes, repairing harms*' (2014), Clarendon Studies in Criminology. Oxford: Oxford University Press.

Walters, M.A., '*Hate crime in the UK: promoting the values of dignity and respect for young victims through restorative justice*' (2012), in Gavrielides, T. (ed.) (2012) Rights & Restoration within youth justice. Whitby, Ontario: de Sitter Publications.

Walters, M.A. & Turnath, J., '*Gender 'Hostility', Rape, and the Hate Crime Paradigm*' (2014), The Modern Law Review, 77(4), pp.563-596
View the publication online

Wang, L., '*Recognizing opportunistic bias crimes*' (2000), Boston University Law Review, 80(5), pp.1399-1435
View the publication online

White, R., '*Hate Crime Politics*' (2002), Theoretical Criminology, 6(4), pp.499-502
View the publication online

Williams, M. & Tregidga, J., '*All Wales Hate Crime Research Project Research*' (2013), Race Equality First and Cardiff University.
View the publication online

Williams, M.L. & Tregidga, J., '*Hate crime victimization in Wales: Psychological and physical impacts across seven hate crime victim types*' (2014), British Journal of Criminology, 54(4), pp.946-967
View the publication online

GROSSE

RECTIFICATIE
IN NAAM DER KONINGIN

Op **één en twintig juni tweeduizend zeven** ----------
verscheen voor mij, mr Theodorus Hubertus Johannes Maria op de Laak, notaris te ----
Budel, gemeente Cranendonck:----------
de heer **Joannes Petrus van den Wittenboer**, planned change agent en voorzitter ---
van de "Intermediaire stichting van de Universele Verklaring van de Rechten van de ---
Mens", tevens eigenaar van de eenmanszaak "Audio-Rarities", volgens zijn verklaring
geboren te Mierlo veertien mei negentienhonderd vijf en vijftig, woonachtig ten adres --
Kastanje 28, 5731 NK Mierlo, van Nederlandse nationaliteit, ongehuwd en nooit --------
gehuwd geweest en niet geregistreerd of geregistreerd geweest als partner, ----------
legitimatie: paspoort nummer NF8802866. ----------
De voormelde stichting is statutair gevestigd te Geldrop, en is ingeschreven in het ------
register bij de Kamer van Koophandel en Fabrieken voor Zuidoost Brabant te ----------
Eindhoven onder dossiernummer 41092925, de stichting is geregistreerd met het ------
adres op het woonadres van Joannes Petrus van den Wittenboer, waar ook de ----------
eenmanszaak op is geregistreerd, deze eenmans is bekend bij de Kamer van ----------
Koophandel en Fabrieken voor Zuidoost Brabant te Eindhoven onder dossiernummer -
17090220. ----------
De comparant verklaarde dat hij een eerder gedane **"onder ede verklaring van** -------
zestien juli tweeduizend vier"wil rectificeren. ----------
De comparant rectificeert het navolgende: ----------
De partijen: ----------
1a).Hoofdpartij. de publiekrechtelijke rechtspersoon Staat der Nederlanden, ----------
Binnenhof 19, Den Haag, "N.L.", waarbij de publiekrechtelijke rechtspersoon de --------
Nederlandse Staat niet in de specifieke bestuurstaak heeft gehandeld, maar in de -----
ondernemersactiviteit, public relations, en de wetenschap, bestaat er geen voldoende -
grond haar anders te bejegenen dan privaatrechtelijke rechtspersonen die dezelfde of
vergelijkbare activiteiten verrichten. ----------
2a).Hoofdpartij. Eenmanszaak Audio Rarities, Kastanje 28, 5731 NK, Mierlo, "N.L.", --
directeur J.P. van den Wittenboer die op **uitdrukkelijke uitnodiging van de Staat der**
Nederlanden "Ministerie van Economische Zaken in Den Haag" een rechtsverhouding
is aangegaan voor "fair use only" met het project "Hitler's Inferno" in verband met -------
zakendoen in Japan in negentienhonderd acht en negentig, door de Nederlandse ------
overheid in verband met vierhonderd (400) jaar handelsbetrekkingen tussen Nederland
en Japan. Op één en twintig september negentienhonderd acht en negentig ----------
"spreekdagen" zijn door Audio-Rarities,de heer J.P. van den Wittenboer ten adres van
het Ministerie van Economische Zaken persoonlijk en mondeling de ----------
licentievoorwaarden voor "fair use only" met het Hitler's Inferno"project grondig ---------
besproken. Gesproken is met Mr. Hendrik E.C. Koets. Er is geen schriftelijke "fair use -
only-agreement" vastgelegd tussen de Staat en Audio-Rarities, wel is een schriftelijke -
bevestiging door de Nederlandse Staat op veertien december negentienhonderd acht -
en negentig, vanuit Tokio, Japan verzonden, waarin de mondelinge afspaak van één --
en twintig september negentienhonderd acht en negentig en wat besproken is, kort ----
samengevat is bevestigd. De Staat heeft zich vrijwillig zelf partij gekozen. ----------
3a).Secondiare-partij. De privaatrechtelijke rechtspersoon de Stichting Intermediary --
Foundation of the Universal Declaration of Human Rights, Kastanje 28, 5731 NK, -------

Mierlo, "N.L.", voorzitter J.P. van den Wittenboer. Als exclusieve internationaal ---------- licentiehouder "fair use only" over het werk Hitler's Inferno, door Audio Rarties LPA ---- 2445 USA, nineteenhundred fourty five, World-War II, werkzaam tevens als ---------- intermediair, wetenschappelijk, mensenrechten. ----------
4a).Secondiare-partij. de publiekrechtelijke rechtspersoon Zuid-Duitse Deelstaat ------ Freistaat Bayern, Duitsland, Alexandera Strasse 3, 80538, München, Deutschland. Als algemeen auteursrechthouder over het werk "Hitler's Inferno". Kontrollratdirektive 50. --
5a).Secondiare-partij. de publiekrechtelijke rechtspersoon de Amerikaanse auteurs -- en muziekrechtenorganisatie The Harry Fox Agency Inc., New York U.S.A., 771 Third - Avenue, New York, 10017 USA, vertegenwoordigd door Frank S. Rittman in de functie van International Business Administrator, die zich laat vergezellen door Edward --------- P.Murpy en Yoshio Inomata. Aangaande het verstrekken van een schriftelijke ---------- internationale exclusieve-licentie "Hitler's Inferno" voor "fair use only", datum afgifte ---- licentie zeventien augustus negentienhonderd vijf en negentig.----------
Voorwaarden en condities "fair use only" voor wetenschappelijk en bibliotheek - gebruik.----------
Hitler's Inferno is een werk van letterkunde, wetenschap of kunst, hetwelk bestaat uit -- afzonderlijke werken van liederen en toespraken uit het tijdperk Hitler Duitsland in een door de maker Audio Rarities (USA) in een logische anti-fascistische vorm aan ---------- elkander in de Engelse taal gesproken commentaar in negentienhonderd vijf en veertig in de USA, het einde van de Tweede Wereldoorlog, hierbij wordt, onverminderd het ---- auteursrecht op ieder werk afzonderlijk, als de maker aangemerkt Audio Rarities (USA) degene, onder wiens leiding en toezicht het totale werk is tot stand gebracht. Het ------- auteursrecht over de Duitse toespraken en geluidsopnames door Adolf Hitler en -------- NSDAP -bij overdracht door de geallieerden na negentienhonderd vijf en veertig- ------- berusten bij de Zuid-Duitse deelstaat Freistaat Bayern, en de nederlandse versies van toespraken en liederen van de NSB bij de staat der Nederlanden. Hierbij is in het geval van het werk "Hitler's Inferno" het totale auteursrecht in eigendom van Freistaat --------- Bayern, het doel hiervan is om misbruik onder controle te kunnen houden door de ------ staat en strafbaar te stellen in verband met het ondeskundig gebruik van toespraken, - liederen, afbeeldingen en gedragingen die na negentienhonderd vijf en veertig na de -- val van het Derde Rijk bewezen en ernstig fout waren bevonden door het Tribunaal in - Neurenberg. Zowel de hedendaagse Duitse wet-en regelgeving (Duitse grondwet) ----- alsmede de Amerikaanse en Nederlandse wet- en regelgeving alsmede Europese en - Internationale Verdragen maken uitzonderingen voor het gebruiken van materialen ---- voor historische, wetenschappelijke en educatieve doelstellingen voor gebruik door ---- bibliotheken en op scholen, studie of gebruik door wetenschappers, (Title 17, United -- States Code). Bij het auteursrecht moet nog iets anders worden onderscheiden en wel het zogenaamde persoonlijkheidsrecht droit moral door Audio Rarities (USA). Het ------ persoonlijkheidsrecht van de auteur van het werk gaat nimmer teniet. Dit recht moet --- alzo beschouwd worden als een absoluut en exclusief zelfstandig recht, staande naast het auteurschap. Uit het een en ander volgt, dat het persoonlijkheidsrecht ---------- onafhankelijk van het auteursrecht een zelfstandig, niet overdraagbaar recht vormt. Als de toespraken en liederen in negentienhonderd vijf en veertig op rechtmatige manier -- zijn verzameld, hetgeen uit onderzoek is gebleken en moet worden aangenomen, heeft Audio Rarities (USA) het exclusieve recht de plaat "Hitler's Inferno" in eigenbeheer te - vermenigvuldigen en te verspreiden. Het droit moral kan na overlijden van de maker --- worden uitgeoefend door degenen die hij daartoe bij uiterste wilsbeschikking heeft ----- aangewezen. Zonder uiterste wilsbeschikking door de maker zelf afgegeven, of bij ----- ontbreken van informatie over de maker,alleen mogelijk met een schriftelijke licentie --- door de auteursrechtenorganisatie.Intermediary Foundation of the Universal ----------

Declaration of the Universal Declaration of Human Rights, postbus 324, 5660 AH, ------ Geldrop Nederland heeft sinds negentienhonderd vijf en negentig bij schriftelijke -------- licentie door de Amerikaanse Auteursrechten organisatie "The Harry Fox Agency Inc" - in New York USA, te gelden als exclusieve licentiehouder op het mogen beheren en --- internationaal verspreiden van het intellectueel & mechanische eigendomsrechten ----- "Hitler's Inferno", hiernaast kunnen bibliotheken, archieven, musea als niet-exclusieve licentiehouders fungeren en wetenschappers-agreementen verstrekken aan ---------- onderzoekers. Het op de geluidsdragers vastgelegde materiaal is gegarandeerd -------- authentiek. Het werk "Hitler's Inferno" is gegarandeerd geen nazisme of neo-nazisme. Het is een getuigenis over de holocaust. De juridische afhandeling over de ---------- auteursrechten en over het werk zijn in negentienhonderd negen en negentig en -------- daarna op zestien juli tweeduizend vier met een titel "In naam der Koningin" notarieel - vastgelegd bij Notariaat op de Laak, Capucijnerplein 38, Budel Nederland. Het werk is verder geregistreerd met een registratienummer bij de Belastingdienst "registratie en -- successie" in Nederland. Op één maart negentienhonderd negen en tachtig traden de Verenigde Staten toe tot de "Berner Conventie ", een tussen een aantal staten ---------- gesloten verdrag, (Berner Conventie, gedefinieerd onder sectie 101 van Title 17,United States Code) waarbij het auteursrecht van onderdanen van elk van de deelnemende -- Staten beschermd wordt in alle aangesloten Staten, waaronder ook Nederland. --------- Stichting Stemra is de Nederlandse zusterorganisatie van de Amerikaanse ---------- auteursrechtenorganisatie The Harry Fox, Inc New York. Vervaardigde opnamen van - uitzonderlijke documentaire waarde naast andere items mogen in officiële archieven -- worden bewaard. Hitler's Inferno is opgenomen in de USA, bij de Universiteit van ------- Kansas City, Missouri, in de Miller Nicols Library,en maakt deel uit van een ---------- wetenschappelijke verzameling van items over de holocaust onder de rubriek ---------- "Suzanne Statland Collections in Holocaust Studies" a bibliography of research --------- materials. ----------

Toegelaten: hetgeen in overeenstemming is met de wettelijke en de morele norm met hetgeen naar de regels van het maatschappelijke verkeer redelijkerwijs geoorloofd is -- met inachtneming van Artikel 25 A W en title 17 United States Code, in combinatie met in kracht rechtsgeldige Europese en Internationale Verdragen (Berner Conventie, ------ WIPO- Verdragen, Rome Conventie, TRIPS agreement van World Trade ---------- Organisation), Internationaal Verdrag inzake Economische, Sociale en Culturele -------- Rechten, waarin de auteursrechten van wetenschappers en de beoefening van de ----- wetenschap, mensenrechten zijn geworden, waar individuele aangesloten---------- Staten aan zijn verbonden. ----------

Verboden: in het algemeen iedere gehele of gedeeltelijke mechanische overname, ---- bewerking of nabootsen inbreuk op intellectueel eigendom in gewijzigde vorm voor een ander doel of een daadwerkelijk verschil vertonen dan het oorspronkelijke doel door de maker zelf verkozen; alle produkten die niet in overeenstemming zijn met de wettelijke en de morele norm, en alles wat met hetgeen naar de regels van het maatschappelijke verkeer redelijkerwijs niet geoorloofd is en als redelijkerwijs aannemelijk is, dat ook de maker die inbreuken zou hebben afgekeurd; ten gehore brengen of vertonen in het ---- openbaar, illegaal verspreiden van produkten of misbruik van gedachtengoed, ---------- negativisme, obsceniteit, obscurantisme; gebaren, uitdrukkingen, emblemen, ---------- geschiedvervalsing; muziek gezongen en gesproken alsmede instrumentale ---------- bewerkingen, met inbegrip van de beschikbaarstelling voor het publiek op zodanige --- wijze dat deze voor leden van het publiek op een door hen individueel gekozen plaats en tijd toegankelijk zijn, hierbij inbegrepen omroepuitzendingen, sportevenementen, al dan niet per kabel satelite, en internettransmissies.----------

Indien aan twee of meer personen een gemeenschappelijk auteursrecht op een zelfde werk toekomt, kan, tenzij anders is overeengekomen, de handhaving van dit recht door ieder hunner geschieden. De Staat de monopoliehouder over het vervolgen van -------- strafbare feiten in overeenstemming met wat hierover is vastgelegd in ---------- negentienhonderd vijf en veertig door de geallieerden controleraad op grond van de --- wetgeving ter voorkoming van nationalisme en militairisme van de Tweede ---------- Wereldoorlog "kontrollratdirektive 50". ----------

De volgende partijen zijn aanwezig.----------

Bij de ondertekening van deze notariële rectificatie zijn de volgende partijen aanwezig: J.P. van den Wittenboer in de functie als directeur Audio-Rarities en in de functie als -- Voorzitter van Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights. De overige partijen zijn niet in persoon vertegenwoordigd bij de ondertekening van de - rectificatie van de notariële akte.----------

Originele schriftelijke bewijzen zullen aan de akte worden gehecht, wanneer niet ---- origineel zal worden aangegeven dat het een kopie of een print betreft Onder de -------- originele aanhechtingen zit ook een "originele Kiezerspas voor de verkiezingen voor --- Provinciale Staten Noord-Brabant die gehouden is op zeven en twintig maart ---------- tweeduizend zeven. De kiezerspas was bestemd voor de heer Joannes Petrus van ---- den Wittenboer, adres Kastanje 28, 5731 NK, Mierlo, waarbij door hemzelf de volmacht aan de Voorzitter van de Stichting Intermediary Foundation of the Universal ---------- Declaration of Human Rights is afgegeven op de kiezerspas om te gaan stemmen. Het stemrecht is een grondrecht,en dat moet hoog worden gehouden. De burgerij is vrij om de eigen mening te geven over de volksvertegenwoordigers. Gezien de verklaring ----- onder ede in de notariële akte de dato twee en twintig juni negentienhonderd vier en -- negentig, kan niet worden uitgegaan van een democratie, maar is sprake van een ------ schijndemocratie. **Er is geen stem uitgebracht.** Er zal eerst een integraal ---------- parlementair openbaar onderzoek moeten geschieden naar de toestand van de --------- rechtsstaat en de democratie. De bewindsman Hirsch Ballin die zijn kabinetszetel ------ verloor door de IRT-affaire in negentienhonderd vier en negentig (verwijs ook naar ----- notariële akte van een verklaring de dato één en twintig januari negentienhonderd vier en negentig), die aftrad als minister van justitie omdat de Tweede Kamer hem had ----- verboden verdere bemoeienis te hebben met de zware criminaliteit, deze bewindsman die later in tweeduizend zeven wederom de post van "minister van justitie" mag --------- bekleden onder Balkenende, heeft nu kennelijk de opdracht om onderzoek te ---------- verrichten naar de misdaadorganisatie waar hij zelf lid van is " Kabinet Balkenende IV" In rubriek "15" van akte notarieel "in naam der koningin" de diverse boekwerkjes met -- bewijzen en brieven van Audio-Rarities en de Stichting, zijn thans digitaal vastgelegd - op een DVD-rom, met actualisering tot en met tweeduizend zeven inbegrepen. Op de - DVD-rom zijn daarnaast extra opgenomen een complete website door de sociale ------- databank Nederland, in Huizen, Noord-Holland, "N.L.", en een rapport in ---------- pdfbestandsformaat "naboek 20e editie 2006" door H.M. Walker uit Berlicum en -------- Stichting Werkgroep negentienhonderd zeventig, in Tilburg, "N.L". De DVD-rom en de inhoud hiervan alle aanwezige stukken maakt thans onderdeel uit van de **notariële** ---- **rectificatie**.----------

De rubrieken "15 en 16" immateriële of naamschade. Door de Staat der Nederlanden - het mondeling agreement "fair use only" Hitler's Inferno te hebben geschonden op een of meer keren en / of tijden en / of data. Te concretiseren in een geldvordering. ---------- **Wordt de echtheid van deze authentieke akte en de titel betwist.** Wanneer een ---- gerechtsdeurwaarder komt met een betekende grosse, waarvan de echtheid en / of --- onjuistheid wordt betwist. De gerechtsdeurwaarder dient dan zijn opdrachtgever aan te spreken en vervolgens dient de opdrachtgever de Staat der Nederlanden waartegen --

de grosse is betekend te benaderen voor verificatie van de echtheid en onjuistheid. ----
Wordt de echtheid en / of onjuistheid van een authentieke akte betwist, dan vermeldt --
artikel. 159 lid 1 Rv:een geschrift dat het uiterlijk heeft van een authentieke akte,geldt -
als zodanig behoudens bewijs van het tegendeel.----------
Algemeen geldt, dat het tegenbewijs tegen de authentieke akte drukt op degene die ---
haar onjuistheid en / of valsheid beweert, in een speciale "Valsheidsprocedure" bij de -
civiele rechter. Bij deze notariële akte met de titel geldt, dat deze procedure voor de ---
civiele rechter **absoluut en alleen in combinatie van een openbaar parlementair ---**
onderzoek naar het rechtssysteem volgt, met horen van alle getuigen onder ede. In ---
een "valsheidsprocedure" worden de notariële akte van een verklaring de dato één en
twintig januari negentienhonderd vier en negentig en notariële akte onder ede de dato
twee en twintig juni negentienhonderd vier en negentig onderdeel van één totale --------
valsheidsprocedure op alle akten. ----------
Artikel 430 Rv. Geeft algemene regels, voor grossen van excecutoriale titels en de -----
betekening daarvan, voordat zij ten uitvoer kunnen worden gelegd. ----------
De kracht van het schriftelijk bewijs is in de oorspronkelijke akte (minuutakte) gelegen.
Grossen en gehele afschriften van een authentieke akte die volgens de wettelijke ------
voorschriften moeten worden bewaard, leveren, wanneer zij zijn afgegeven door een --
daartoe bevoegde ambtenaar (in dit geval de notaris) hetzelfde bewijs op als de --------
oorspronkelijke akte. ----------
Problemen met het vinden van een gerechtsdeurwaarder door de opdrachtgever.
Problemen bij het bereid vinden van een gerechtsdeurwaarder voor het uitvoeren van -
de opdracht "ministerieplicht" kunnen zich voordoen. Te denken valt van het naar ------
elkander en op elkander afschuiven van de opdracht. Daarbij moet opdrachtgever ------
eerst alle gerechtsdeurwaarders in Den Haag schriftelijk benaderen om daarna zich te
kunnen richten tot de Koninklijke Beroepsorganisatie van Gerechtsdeurwaarders -------
KBvG, postbus:12, 3740 AA in Baarn. Uiteindelijk moet via de Tweede Kamer de -------
ministeriële verantwoordelijkheid van de Minister van Justitie worden geactiveerd om --
ambtshalve een gerechtsdeurwaarder aan te wijzen die de opdracht moet uitvoeren. --
De minister van justitie heeft de taak algemeen te zorgen dat de rechtsbedeling ---------
behoorlijk kan functioneren. Men spreekt wel van apparaatzorg. Verder te denken valt
(gezien de aard en de opstelling door de Nederlandse Staat (de goodwill-belangen), ---
dat de Staat de status quo zal handhaven zo lang enigszins mogelijk is, en zich ---------
daarom om die reden van geen enkele Wet, Verdrag rekenschap en verantwoording --
zal geven. ----------
De geconstateerde feiten. Op datum zeventien augustus tweeduizend vijf is het -------
Duitse volkslied gezongen ten gehore gebracht via de TV -omroep SBS6 om acht ------
(20.00) uur, voorafgaande aan het voetbalinterland Nederland tegen Duitsland in -------
Rotterdam, daarna is op datum vijf april tweeduizend zes het Duitse volkslied ----------
instrumentaal (kort in een reclame van Achmea) ten gehore gebracht via TV -omroep -
NOS Nederland 1, voor het (acht) 20.00 - uur journaal, daarna is op datum zeven april
tweeduizend zes het Duitse volkslied instrumentaal (kort in de reclame van Achmea) --
ten gehore gebracht via TV-omroep RTL4 voor het (half acht)19.30- uur journaal. -------
Verder is sprake van over langere periode plegen van negativisme en ----------
wetenschappelijke sabotage onder hoofdverantwoordelijkheid van de Nederlandse ----
Staat gericht tegen de stichting, Audio-Rarities met het Hitler's Inferno project,verwijs --
naar rubriek "15"DVDrom. Verder: Nederlandse Staat laat het toe dat Zij door derden -
als Adolf Hitler op Internet is geportretteerd, in de vorm van een (ex)-minister van ------
Justitie die thans de post bekleed van minister van sociale zaken mr. J.P.H. Donner ---
met "hitlerkapsel", en een procureur-generaal Jhr. Mr. De Wijkerslooth de Weerdesteijn
als "Adolf Hitler" die het onderwerp discriminatie in zijn takenpakket heeft,afgebeeld ---

met een "hakenkruis" op het hoofd en met "Hitlersnor". De Nederlandse Staat laat dit -- ondanks de bekendheid met de websites en de bekendheid wie achter deze websites - zitten, (de heer K.H de Werd en Stichting Sociale Databank Nederland,R.M. ---------- Brockhus), bewust voortbestaan. De bewijzen zijn te vinden op de DVD-rom in rubriek "15". Er zijn door die derden K.H. de Werd inmiddels zestigduizend (60.000) e-mails --- hiervan internationaal verzonden.----------
Dat er tussen de hoofdpartijen de Staat der Nederlanden en Audio-Rarities (kamer van Koophandel: 17090220) een rechtsversverhouding bestaat of heeft bestaan niet in ----- specifieke bestuurstaak, uithoofde van "fair use only" "Hitler's Inferno" Audio Rarities -- LP A 2445, uithoofde waarvan de schuldenaar nog iets van de Staat der Nederlanden had te vorderen, nu te vorderen heeft of nog in de toekomst te vorderen zal krijgen in - verband met schenden afspraken / overeenkomst.----------
Gevorderd wordt. Voor naamschade en omzetderving een geldbedrag van **twintig --- miljoen euro (€ 20.000.000,00)**, hierbij op te tellen de wettelijke rente jaarlijks, extra -- de bedragen per overtreding tot een maximum per jaar, executie en ---------- administratiekosten. Alle daaruit voortvloeiende kosten komen geheel voor rekening --- van de schuldenaar. ----------
Verbeurd zullen worden. Bij het ten gehoren laten brengen van Duitse volkslied of --- andere zaken zonder vergunning die zich buiten het referentiekader "fair use only" ----- vallen), op Nederlands grondgebied en / of het zich op internet als Adolf Hitler laten ---- afbeelden op de Website van K.H. de Werd casu quo Sociale Databank Nederland, --- R.M. Brockhus, of via een andere manier, (bij Ministerie van Justitie bekende websites ,en regelmatig bezocht door ministerie van Justitie). Letterlijk van de website van de --- Sociale Databank Nederland, citeer: *GEEN AANKLACHT. Justitie zal geen vervolging instellen wegens smaad tegen Karel de Werd, terwijl hij toch minister van Justitie mr. -- J.P.H. Donner en de voorzitter van het college van procureursgeneraal mr. J.P. de ----- Wijkerslooth als Adolf Hitler op zijn website heeft gezet.Het ministerie liet via ---------- voorlichter Ivo Hommes weten: "Er zal geen aangifte gedaan worden. Het is deze ------ persoon enkel en alleen te doen om aandacht voor zijn zaak en daar werken wij niet -- aan mee." (De Telegraaf van achttien oktober tweeduizend drie), einde citaat.* **Bedrag tienduizend euro (€ 10.000,00) per overtreding per constatering per keer per ------ iedere nieuwe data op de kalender, oplopen tot een geldbedrag maximum van --- twee miljoen euro (€ 2.000.000,00) per jaar.** Buiten beslag vallen goederen voor ----- openbare dienst van de Staat,artikel 436 Burgerlijk Wetboek.----------
Voor beslag zijn vatbaar. Bedragen bestemd voor educatieve en wetenschappelijke - doelen tot een maximum van honderd duizend euro (€ 100.000,00). De marktwaarde - (in geld) afgeschreven en verouderd materieel Landmacht, Marine en Luchtmacht die - niet meer voor de openbare dienst van de Staat dienen. Deze zaken kunnen zonder --- limiet worden beslagen indien niet aan de betekening, van het bevel van de ---------- gerechtsdeurwaarder wordt voldaan door de Nederlandse Staat. Verder kan beslag --- worden gelegd op roerende zaken die niet bestemd zijn voor de openbare dienst van - de Staat:oude metalen, afgeschreven computers, afgeschreven ---------- kantoorinventaris,sloopmaterialen uit gebouwen van de overheid die na verbouwingen vrijkomen en die op de dumphandel te verkopen zijn, alles waar enigszins een ---------- geldbedrag aan toe te kennen valt. Verder alle roerende en niet roerende zaken die --- niet onder de openbare dienst vallen met inbegrip van derdenbeslag op tegoeden ------ onder de Nederlandse Staat die niet te kwalificeren vallen voor openbare dienst. --------
Het totaalbedrag van de schuldvordering. twintig miljoen euro (€ 20.000.000,00) ---- met bijtelling van veertig duizend euro (€ 40.000,00) voor viermaal geconstateerde ----- overtredingen, maakt **Totaal bedrag twintig miljoen veertig duizend euro ---------- (€ 20.040.000,00).** ----------

De volgende stukken DVD-rom, brieven, licentie zullen aan deze akte worden ----- gehecht. ----------
1b. De originele brief door de Nederlandse Staat "Royal Netherlands Embassy" Tokio, Japan, datum veertien december negentienhonderd acht en negentig, inzake het ------- werkbezoek van één en twintig september negentienhonderd acht en negentig, de ----- mondelinge bespreking van de voorwaarden voor "fair use only" ten Ministerie van ----- Economische Zaken in Den Haag met Audio- Rarities. ----------
2b. Kleurenprint van de uitnodiging door Ministerie van Economische Zaken "speciale spreekdagen voor genodigden" Zakendoen in Japan, gericht aan Music Company ------ International, J.P. van den Wittenboer is (Audio-Rarities). Contact inzake verwerking -- van de uitnodiging, EVD, Lucy Wentholt. ----------
3b. De originele brief "licentie" door de Amerikaanse auteurs en muziekrechten --------- organisatie Harry Fox Agency Inc, New York USA, zeventien augustus ---------- negentienhonderd vijf en negentig, inzake Hitler's Inferno project. ----------
4b. De originele brief door de DCO Bestuur en Onderwijs Commissie van Justitie van - de Tweede Kamer, Den Haag, datum veertien september tweeduizend zes, kenmerk - "Hitler's Inferno". ----------
5b. De originele brief door Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie, achttien december negentienhonderd acht en negentig, kenmerk: BRF 51.04JH/kk, verwijs naar rubriek -- "20" akte notarieel zestien juli tweeduizend vier "In naam der Koningin". ----------
6b. De originele brief door de Hoge Raad der Nederlanden van vier januari ---------- tweeduizend zeven, inzake reageren op het verzoek de onechtheid of valsheid van de notariële akte van twee en twintig juni negentienhonderd vier en negentig te bewijzen - of kunnen aantonen, kenmerk: 73 91 /SvdO/rk. ----------
7b. DvD-rom door Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human ----- Rights en Audio-Rarities, met de stukken en getuigen onder rubriek "15" aangevuld en onderdeel van deze rectificatie. ----------
8b. De originele Stempas voor de provinciale staten Noord-Brabant, kieskring 1 --------- ('s-Hertogenbosch), om te stemmen op zeven maart tweeduizend zeven, in Gemeente Geldrop en Mierlo, waarbij J.P. van den Wittenboer de Voorziter van Intermediary ------ Foundation of the Universal Declaration of Human Rights, volmacht geeft de stem uit - te brengen. Kaartnummer:**17710161113**. ----------
In het hoofd van deze akte de woorden "In naam der Koningin", uitvoerbaar bij -- voorraad, tenzij de schuldenaar de combinatie de vordering, de titel, de akte(n) -- onrechtmatig of ongegrond voorkomt,een door de schuldenaar aan te spannen - "Valsheidsprocedure" via de civiele Rechter. ----------
De voormelde rectificatie op de notariële grosse "In naam der Koningin" de dato -------- zestien juli tweeduizend vier heeft comparant met een **eed** versterkt in handen van mij, notaris, afgelegd, nadat hij mij had verklaard de betekenis van de eed te beseffen en te weten dat de wet het plegen van meineed strafbaar stelt. ----------
SLOTBEPALINGEN ----------
Voormelde opgave, volledige voorlezing, afvraging en beantwoording hebben ---------- plaatsgehad in tegenwoordigheid van de getuigen. ----------
De comparant en de getuigen zijn mij, notaris, bekend en hun identiteit is door mij, ----- notaris, aan de hand van de hiervoor gemelde en daartoe bestemde ---------- documenten vastgesteld.

Waarvan akte, ----------
in minuut opgemaakt, is verleden te Budel, gemeente Cranendonck, op de datum in --- het hoofd van deze akte vermeld, in tegenwoordigheid van de dames ---------- mevrouw Catharina Jacoba van Casteren-Daniëls, geboren te Weert ---------- twee en twintig januari negentienhonderd negen en zestig en ----------

Hendrina Maria Antonia Meeuwissen, geboren te Budel negen en twintig november ----
negentienhonderd zes en vijftig, als getuigen. ----------
Na zakelijke opgave van de inhoud en toelichting van deze akte aan de comparant, ----
heeft deze verklaard tijdig voor het verlijden te hebben kennis genomen van de inhoud
van deze akte en daarmee in te stemmen. Vervolgens is deze akte onmiddellijk na ----
volledige voorlezing door de comparant, de getuigen en mij, notaris, ondertekend. ------

Volgen handtekeningen van de comparant en de notaris.

UITGEGEVEN VOOR EERSTE GROSSE ----------
aan en ten verzoeke van genoemde heer J.P. van -
den Wittenboer te Mierlo, gemeente Geldrop-Mierlo,
op heden acht oktober tweeduizend zeven. ----------

Document met links

Jurisprudentie ECLI:NL:RBSGR:2008:1420 - Rechtbank 's-Gravenhage, 21-02-2008 / 298000
Subtype Uitspraak
Instantie Rechtbank 's-Gravenhage
Bron Raad voor de Rechtspraak
Vindplaats Rechtspraak.nl
Datum 21-02-2008
Toon meer >

Uitspraak

Inhoudsindicatie
Deurwaarders-kort geding. Het enkele vastleggen van eenzijdige verklaring in notariele akte bewerkstelligt geen schuldvordering.

Tekst
RECHTBANK 's-GRAVENHAGE
sector civiel recht - voorzieningenrechter

Vonnis in kort geding van 21 februari 2008,
gewezen in de zaak met rolnummer KG 07/1314 van:

[eiser] ,
wonende te [woonplaats] ,
in persoon verschenen,

tegen:

de Staat der Nederlanden,
zetelende te 's-Gravenhage,
waarvoor verschenen is de heer [gemachtigde] (Ministerie van Justitie),

in welke zaak gerechtsdeurwaarder **[deurwaarder]** te Den Haag zich bij proces-verbaal van 31 oktober 2007 tot de voorzieningenrechter heeft gewend op grond van artikel 438 lid 4 Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering.

Partijen zullen hierna worden aangeduid als [eiser] , de Staat en de deurwaarder.

1 De feiten

Op grond van de stukken en het verhandelde ter zitting van 6 februari 2008 wordt in dit geding van het volgende uitgegaan.

[eiser] heeft bij aangetekende brief van 10 oktober 2007 onder meer een grosse van een notariële akte (hierna ook: de notariële akte) aan de deurwaarder doen toekomen, met het verzoek deze te betekenen aan de schuldenaar (de Staat) en executoriale maatregelen te nemen. De notariële akte, verleden ten overstaan van notaris [notaris] , notaris te Budel (gemeente Cranendonck) op 21 juni 2007, bevat een eenzijdige verklaring van [eiser] , onder meer inhoudende dat de Staat hem schuldig is een bedrag van € 20.040.000,--.

2 Het geschil en de beoordeling daarvan
2.1.
De deurwaarder heeft zich tot de voorzieningenrechter gewend omdat ten aanzien van de executie van de notariële akte bezwaren zijn gerezen: de akte heeft weliswaar de kenmerken van een voor executie vatbare titel, maar de inhoud ervan is onsamenhangend en de notariële akte is bovendien buiten medeweten van de Staat tot stand gekomen. Volgens de deurwaarder kan de notariële akte daarom niet geëxecuteerd worden.

2.2. De voorzieningenrechter is van oordeel deze bezwaren gegrond zijn. Anders dan [eiser] kennelijk meent betekent het enkele feit dat de eenzijdige verklaring van [eiser] is vastgelegd in een notariële akte nog niet dat er sprake is van een schuld van de Staat aan [eiser] . De notariële akte levert slechts dwingend bewijs op van het feit dat [eiser] ten overstaan van de notaris de in de notariële akte opgenomen verklaring heeft afgelegd. Noch de omstandigheid dat de Staat voorafgaand aan het verlijden van de notariële akte hierover zou zijn geïnformeerd – daargelaten of dit (rechtsgeldig) is gebeurd –, noch het feit dat de Staat de vordering niet (op enige wijze) heeft betwist, kan aan het voorgaande afdoen. Aan hetgeen verder nog door [eiser] is aangevoerd wordt voorbijgegaan nu dit geen wijziging in het hiervoor overwogene meebrengt.

2.3. De conclusie is dat de notariële akte niet voor executie jegens de Staat vatbaar is. Het zal de deurwaarder daarom worden verboden om deze te executeren.

2.4. De voorzieningenrechter merkt nog op dat op het verzoek van [eiser] tot waarmerking van de notariële akte als Europese executoriale titel afzonderlijk behandeld zal worden.

2.5. [eiser] zal, als de in het ongelijk gestelde partij, worden veroordeeld in de proceskosten van de Staat. Voor het overige is er geen aanleiding tot een proceskostenveroordeling.

3 De beslissing

De voorzieningenrechter:

verbiedt de deurwaarder de onder 1 bedoelde notariële akte ten uitvoer te leggen;

veroordeelt [eiser] in de kosten van het geding tussen hem en de Staat, tot dusverre aan de zijde van de Staat begroot op € 254,-- aan griffierecht.

Dit vonnis is gewezen door mr. R.J. Paris en uitgesproken ter openbare zitting van 21 februari 2008 in tegenwoordigheid van de griffier.

SV

[afdrukken]

Uitspraak
Inhoudsindicatie
Deurwaarders-kort geding. Het enkele vastleggen van eenzijdige verklaring in notariele akte bewerkstelligt geen schuldvordering.
Tekst
RECHTBANK 's-GRAVENHAGE
sector civiel recht - voorzieningenrechter
Vonnis in kort geding van 21 februari 2008,
gewezen in de zaak met rolnummer KG 07/1314 van:

[eiser] ,
wonende te [woonplaats] ,
in persoon verschenen,
tegen:
de Staat der Nederlanden,
zetelende te 's-Gravenhage,

waarvoor verschenen is de heer [gemachtigde] (Ministerie van Justitie),
in welke zaak gerechtsdeurwaarder **[deurwaarder]** te Den Haag zich bij proces-verbaal van 31 oktober 2007 tot de voorzieningenrechter heeft gewend op grond van artikel 438 lid 4 Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering.

Partijen zullen hierna worden aangeduid als [eiser] , de Staat en de deurwaarder.

De feiten
Op grond van de stukken en het verhandelde ter zitting van 6 februari 2008 wordt in dit geding van het volgende uitgegaan.
[eiser] heeft bij aangetekende brief van 10 oktober 2007 onder meer een grosse van een notariële akte (hierna ook: de notariële akte) aan de deurwaarder doen toekomen, met het verzoek deze te betekenen aan de schuldenaar (de Staat) en executoriale maatregelen te nemen. De notariële akte, verleden ten overstaan van notaris [notaris] , notaris te Budel (gemeente Cranendonck) op 21 juni 2007, bevat een eenzijdige verklaring van [eiser] , onder meer inhoudende dat de Staat hem schuldig is een bedrag van € 20.040.000,--.

Het geschil en de beoordeling daarvan
De deurwaarder heeft zich tot de voorzieningenrechter gewend omdat ten aanzien van de executie van de notariële akte bezwaren zijn gerezen: de akte heeft weliswaar de kenmerken van een voor executie vatbare titel, maar de inhoud ervan is onsamenhangend en de notariële akte is bovendien buiten medeweten van de Staat tot stand gekomen. Volgens de deurwaarder kan de notariële akte daarom niet geëxecuteerd worden.

De voorzieningenrechter is van oordeel deze bezwaren gegrond zijn. Anders dan [eiser] kennelijk meent betekent het enkele feit dat de eenzijdige verklaring van [eiser] is vastgelegd in een notariële akte nog niet dat er sprake is van een schuld van de Staat aan [eiser] . De notariële akte levert slechts dwingend bewijs op van het feit dat [eiser] ten overstaan van de notaris de in de notariële akte opgenomen verklaring heeft afgelegd. Noch de omstandigheid dat de Staat voorafgaand aan het verlijden van de notariële akte hierover zou zijn geïnformeerd – daargelaten of dit (rechtsgeldig) is gebeurd –, noch het feit dat de Staat de vordering niet (op enige wijze) heeft betwist, kan aan het voorgaande afdoen. Aan hetgeen verder nog door [eiser] is aangevoerd wordt voorbijgegaan nu dit geen wijziging in het hiervoor overwogene meebrengt. De conclusie is dat de notariële akte niet voor executie jegens de Staat vatbaar is. Het zal de deurwaarder daarom worden verboden om deze te executeren. De voorzieningenrechter merkt nog op dat op het verzoek van [eiser] tot waarmerking van de notariële akte als Europese executoriale titel afzonderlijk behandeld zal worden.

[eiser] zal, als de in het ongelijk gestelde partij, worden veroordeeld in de proceskosten van de Staat. Voor het overige is er geen aanleiding tot een proceskostenveroordeling.

De beslissing
De voorzieningenrechter:
verbiedt de deurwaarder de onder 1 bedoelde notariële akte ten uitvoer te leggen;
veroordeelt [eiser] in de kosten van het geding tussen hem en de Staat, tot dusverre aan de zijde van de Staat begroot op € 254,-- aan griffierecht.

Dit vonnis is gewezen door mr. R.J. Paris en uitgesproken ter openbare zitting van 21 februari 2008 in tegenwoordigheid van de griffier.
SV

Een executiegeschil in kort geding Art. 438 lid 4 Rv aan de voorzieningenrechter door de deurwaarder over de rechtmatigheid van de executoriale titel of er sprake is van misbruik van bevoegdheid door de notaris, mag geen verkapt rechtsmiddel worden om de akte zelf inhoudelijk te betwisten.

Kort geding Civiel recht overig

21 februari 2008 ECLI:NL:RBSGR:2008:1420

Op 21 februari 2008 heeft de Rechtbank 's-Gravenhage een kort geding procedure behandeld op het gebied van civiel recht. Het zaaknummer is 298000, bekend onder ECLI code ECLI:NL:RBSGR:2008:1420. De plaats van zitting was 's-Gravenhage.

Soort procedure	Kort geding
Instantie	Rechtbank 's-Gravenhage
Rechtsgebied	Civiel recht » Civiel recht overig
Zaaknummer(s)	298000
Datum uitspraak	21 februari 2008
Datum gepubliceerd	25 april 2013

Uitspraak

RECHTBANK 's-GRAVENHAGE
sector civiel recht - voorzieningenrechter

Vonnis in kort geding van 21 februari 2008,

gewezen in de zaak met rolnummer KG 07/1314 van:

[eiser],

wonende te

[woonplaats],

in persoon verschenen,

tegen:

de Staat der Nederlanden,

zetelende te 's-Gravenhage,

waarvoor verschenen is de heer

[gemachtigde](Ministerie van Justitie),

in welke zaak gerechtsdeurwaarder

[deurwaarder]te Den Haag zich bij proces-verbaal van 31 oktober 2007 tot de voorzieningenrechter heeft gewend op grond van artikel 438 lid 4 Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering.

Partijen zullen hierna worden aangeduid als

[eiser], de Staat en de deurwaarder.

1
De feiten

Op grond van de stukken en het verhandelde ter zitting van 6 februari 2008 wordt in dit geding van het volgende uitgegaan.

[eiser]heeft bij aangetekende brief van 10 oktober 2007 onder meer een grosse van een notariële akte (hierna ook: de notariële akte) aan de deurwaarder doen toekomen, met het verzoek deze te betekenen aan de schuldenaar (de Staat) en executoriale maatregelen te nemen. De notariële akte, verleden ten overstaan van notaris [notaris], notaris te Budel (gemeente Cranendonck) op 21 juni 2007, bevat een eenzijdige verklaring van [eiser], onder meer inhoudende dat de Staat hem schuldig is een bedrag van € 20.040.000,--.

2
Het geschil en de beoordeling daarvan

2.1.
De deurwaarder heeft zich tot de voorzieningenrechter gewend omdat ten aanzien van de executie van de notariële akte bezwaren zijn gerezen: de akte heeft weliswaar de kenmerken van een voor executie vatbare titel, maar de inhoud ervan is onsamenhangend en de notariële akte is bovendien buiten medeweten van de Staat tot stand gekomen. Volgens de deurwaarder kan de notariële akte daarom niet geëxecuteerd worden.

2.2.
De voorzieningenrechter is van oordeel deze bezwaren gegrond zijn. Anders dan

[eiser]kennelijk meent betekent het enkele feit dat de eenzijdige verklaring van [eiser]is vastgelegd in een notariële akte nog niet dat er sprake is van een schuld van de Staat aan [eiser]. De notariële akte levert slechts dwingend bewijs op van het feit dat [eiser]ten overstaan van de notaris de in de notariële akte opgenomen verklaring heeft afgelegd. Noch de omstandigheid dat de Staat voorafgaand aan het verlijden van de notariële akte hierover zou zijn geïnformeerd – daargelaten of dit (rechtsgeldig) is gebeurd –, noch het feit dat de Staat de vordering niet (op enige wijze) heeft betwist, kan aan het voorgaande afdoen. Aan hetgeen verder nog door [eiser]is aangevoerd wordt voorbijgegaan nu dit geen wijziging in het hiervoor overwogene meebrengt.

2.3.
De conclusie is dat de notariële akte niet voor executie jegens de Staat vatbaar is. Het zal de deurwaarder daarom worden verboden om deze te executeren.

2.4.
De voorzieningenrechter merkt nog op dat op het verzoek van

[eiser]tot waarmerking van de notariële akte als Europese executoriale titel afzonderlijk behandeld zal worden.

2.5.

[eiser]zal, als de in het ongelijk gestelde partij, worden veroordeeld in de proceskosten van de Staat. Voor het overige is er geen aanleiding tot een proceskostenveroordeling.

3
De beslissing

De voorzieningenrechter:

verbiedt de deurwaarder de onder 1 bedoelde notariële akte ten uitvoer te leggen;

veroordeelt

[eiser]in de kosten van het geding tussen hem en de Staat, tot dusverre aan de zijde van de Staat begroot op € 254,-- aan griffierecht.

Dit vonnis is gewezen door mr. R.J. Paris en uitgesproken ter openbare zitting van 21 februari 2008 in tegenwoordigheid van de griffier.

SV

“Clerical Error”

Artikel 45 lid 2 Wet op het notarisambt

Titel V. De akten, minuten, grossen en afschriften

Artikel 45,lid2

De notaris is bevoegd kennelijke schrijffouten en kennelijke misslagen in de tekst van een akte ook na het verlijden daarvan te verbeteren. Hij maakt van deze verbeteringen proces-verbaal op en stelt op de oorspronkelijke akte een aantekening daarvan, onder vermelding van datum en repertoriumnummer van dit proces-verbaal. Hij zendt een afschrift van het proces-verbaal aan partijen.

Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights

KOPIE

Aan:NOTARIAART OP DE LAAK
T.a.v.: mr.T.h.J.M. op de Laak

Postbus:2005
6020AA,BUDEL

Your letter of	
Your reference	
Our letter of	
Our reference	Afschrift akte notarieel 21 juni 2007
Enclosure(s)	
Contact	J.P. van den Wittenboer / IFUD of Human Rights
Direct line	
Re	*Kort Geding 21 februari 2008,rolnummer KG 07/1314,mr R.J.Paris*

Mierlo,6 juni 2014

Geachte Weledelgestrenge mr. Op de Laak,

U heeft destijds de akte in executoriale vorm "In naam der Koningin"gesteld.(dat had U niet mogen doen volgens mr.Paris).Het is Uw verantwoordelijkheid als notaris,doch Ik vergeef het U op dat punt.

Ik moet nu met een afschrift van deze akte (niet in executoriale vorm gesteld) naar de gewone rechter.Ik moet de Staat dagvaarden.**Eerst moet nu de akte 100% goed zijn.**Om de akte thans te kunnen rectificeren moet U als notaris onderzoek doen.U moet geheel zeker weten "punt voor punt" wat onsamenhangend is in de akte.Dat staat niet in het vonnis.Als "het onsamenhangend is" Hoe moet het dan worden! U dient dan het vonnis voor de rechter te brengen wegens gebrek aan motivatie (op dat punt "onsamenhangend"),en voorts met de vermelding dat de gewone rechter gaat over de inhoud van een akte,(indien hiertoe aanleiding is).Het kort Geding is alleen om een executiegeschil.

Correspondence:Po.box 324, 5660AH Geldrop The Netherlands
Offices:Kastanje 28, 5731NK Mierlo The Netherlands
C.o.C.reg:41092925 Eindhoven N.L.
E-mail: ifudofhumanrights@yahoo.com
Internet: http://ifudofhumanrights.webs.com/
Phone:+31 -(0)6 50 425 552

Nederlandse notarissen zijn gebonden aan wetgeving,alsmede beroeps- en gedragsregels.Deze liggen deels vast in de Wet op het Notarisambt en deels in door de Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie opgelegde regelgeving.Omtrent de wijze waarop een notaris zijn werkzaamheden dient uit te oefenen bepaalt artikel 17 van de wet op het notarisambt: "de notaris oefent zijn ambt in onafhankelijkheid uit en behartigt de belangen van alle bij de rechtshandeling betrokken partijen op onpartijdige wijze en met de grootst mogelijke zorgvuldigheid.Dit artikel verwoordt de zorgplicht van de notaris.Wanneer een notaris zijn zorgplicht niet naar behoren vervult,is er sprake van een beroepsfout,de notaris is dan aansprakelijk voor de schade die als gevolg daarvan ontstaat.

U heeft destijds de notariële akte onder Uw ambtseed laten verlijden,en het is Uw verantwoordelijkheid als notaris.

Het lijkt ook zinvol eerst op een zwart-wit kopie van de akte (voor u zelf) met markeerstift de woorden of zinnen aan te merken die anders moeten zullen worden in de akte.

- Welke punten moet Ik aanvullend extra toelichten of stukken overleggen
- Welke woorden of zinnen moeten anders worden in de akte.

Ik kan het dan beoordelen of dit (de nieuwe opstelling) ook mijn bedoeling als verklaring is.Daarna kunt U de akte rectificeren.Dan hoeft er daarna de rechter niet aan te pas te komen.Ik kan dan een verstek verzoeken met een advocaat,(immers de Staat heeft steeds een houding aangenomen geen "valsheidsprocedure" te beginnen),de Staat gaf het ook schriftelijk aan,in 2008 en 2014.

U bent als notaris verplicht de inhoud van de akte in de juiste notariële en juridische vorm te gieten,een akte die voldoet aan de door KNB geformuleerde voorwaarden,namelijk,dat de vorm waarin de akte is opgemaakt voldoet aan de daaraan te stellen eisen.

HOOGACHTEND,
IFUD of Human Rights
De voorzitter
J.P. van den Wittenboer

Correspondence:Po.box 324, 5660AH Geldrop The Netherlands
Offices:Kastanje 28, 5731NK Mierlo The Netherlands
C.o.C.reg:41092925 Eindhoven N.L.
E-mail: ifudofhumanrights@yahoo.com
Internet: http://ifudofhumanrights.webs.com/
Phone:+31 -(0)6 50 425 552

Berekening en totstandkoming van de schadevergoeding

In de notariële akte door IFUD of Human Rights zijn bedragen opgenomen per overtreding.De bedragen zijn een schatting door IFUD of Human Rights zelf gedaan aan de hand van jurisprudentie in uitspraken van vonnissen bij gerechten.
Op straffe van een dwangsom van 25 000 gulden per overtreding ontkennen dagboek Anne Frank. In de authentieke akte van IFUD of Human Rights tegen de Staat der Nederlanden staat een bedrag van 10.000 euro per overtreding, tot een maximum per jaar. Middels een schriftelijke sommatie aan de Minister van Algemene Zaken ,via de landsadvocaat door IFUD of Human Rights op datum 28 april 2014, is daar duidelijk naar verwezen. Het gaat in dat geval dan om “Hitler’s Inferno”.

Jurisprudentie:

Gerechtshof Amsterdam

- 27 april 2000 in de zaak van Siegfried Maria Theo Corneel Verbeke en de Stichting Anne Frank Stichting inzake het dagboek van Anne Frank.

- Symbolen nationaal socialisme: HR 2009 / BJ6941

Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights

SOMMATIE

A A N T E K E N EN

Aan: PELS RIJCKEN & DROOGLEEVER FORTUIJN
LANDSADVOCAAT
T.a.v:Weledelgestrenge mr. G.J.H. Houtzagers

Postbus:11756
2502AT,DEN HAAG.

Heden **achtentwintig april tweeduizendenveertien** heb ik Joannes Petrus van den Wittenboer voorzitter van de stichting IFUD of Human Rights een sommatie verzonden per brief,per aangetekende post (via het adres van de Landsadvocaat) aan Staat der Nederlanden (Ministerie van Algemene Zaken) Mark Rutte de Minister President.De Staat van wie de zetel is gevestigd in Den Haag.IFUD of Human Rights handelende tevens als gemachtigde namens en voor Audio-Rarities,te dezer zake woonplaats kiezende te Mierlo aan de Kastanje 28 ten adres van IFUD of Human Rights,(zelfde adres).

sommatie

Ik verzoek de Staat der Nederlanden **binnen veertien dagen na heden** een ondubbelzinnig helder standpunt schriftelijk te versturen.**Ja / Nee** op voorgeschreven wijze de notariële akte betwisten.Blijft de Staat in gebreke nadien geen procedure voor de akte te betwisten voor de rechter mogelijk is.Dat is om gedragingen die de verdere afwikkeling vertragen of hinderen uit te sluiten.Zoals andere strategische doelen nastreven dan het doel de akte te betwisten.

eerdere sommatie

De Staat der Nederlanden,(Minister van Algemene Zaken) Kok heeft op dd, 27 oktober 2000 een brief verzonden aan J.P. van den Wittenboer,kenmerk:00M390814.Hierin de bevestiging een kopie van een notariële akte te hebben ontvangen als bijlage van een eerdere brief dd, 4 september 2000 aan de Minister van Algemene Zaken verzonden.(het betrof het kopie van de **notariële akte van dd, 17 augustus 1999**).

Correspondence:Po.box 324, 5660AH Geldrop The Netherlands
Offices:Kastanje 28, 5731NK Mierlo The Netherlands
C.o.C.reg:41092925 Eindhoven N.L.
E-mail: ifudofhumanrights@yahoo.com
Internet: http://ifudofhumanrights.webs.com/
Phone:+31 -(0)6 50 425 552

Online kopie (pdf-bestand) beschikbaar ter inzage via link:
http://www.archive.org/details/AkteNotarieel16-07-2004

De Staat der Nederlanden,(Minister van Algemene Zaken) Balkenende heeft ten aanzien het schriftelijk verzoek door IFUD of Human Rights de onjuistheid van **de notariële akte dd,21 juni 2007** te bewijzen voor de rechter, schriftelijk gereageerd per brief dd, 28 maart 2008 / kenmerk 3318172.De Staat is niet voornemens
de akte te betwisten.De laatste regels in de brief zijn irrelevante / kansloze stelling.Een notariële akte betwisten kan alleen voor de rechter met een procedure.Berusting houdt in dat de Staat aan eiser heeft verklaard dat Zij zich neerlegt,dan wel een houding heeft aangenomen waaruit dat ondubbelzinnig blijkt.Online kopie (pdf-bestand) beschikbaar ter inzage via link:
http://www.archive.org/details/KopieAfschriftNotarieleAkte_2007

bewijskracht authentieke akte

Voor de uitwendige bewijskracht van een authentieke akte geldt dat het stuk dat er uitziet als een authentieke akte tegenover iedereen voor een authentieke akte wordt gehouden (artikel 159, eerste lid, Rv). De handtekening van de ambtenaar wordt voor echt gehouden. Wat betreft de formele bewijskracht geldt voor de authentieke akte dat partijen en de ambtenaar hebben verklaard wat boven hun handtekening staat. Wat betreft de materiële bewijskracht van een authentieke akte geldt voor hetgeen partijen hebben verklaard (artikel 157, tweede lid, Rv) dat de inhoud van de verklaring voor waar geldt tegen hem die de verklaring
heeft afgelegd en ten gunste van hem ten wiens behoeve zij is afgelegd.Ten laste van ieder ander en ten gunste van ieder ander heeft zij vrije bewijskracht. Wat betreft de materiële bewijskracht van een authentieke akte geldt voor hetgeen de ambtenaar heeft verklaard dat de inhoud van de ambtenaarsverklaring tegenover een ieder voor waar geldt (artikel 157,eerste lid, Rv).Eerste Kamer vergaderjaar 2002-2003, 27743,nr 35b,De Minister van Justitie, J.P.H. Donner.

expertise en advisering

De juridische eenheden op de ministeries beschikken over voldoende expertise om ook over ingewikkelde juridische vraagstukken met gezag te adviseren.De twee laatste regels in de brief: "hetzij Balkenende niet kent,hetzij niet begrijpt" de rol van een notaris en de betekenis van de notariële akte. Ik dien er mij thans ter controle zekerheidshalve daadwerkelijk van te vergewissen of dat het inderdaad diens bedoeling was "geen valsheidsprocedure aanhangig te maken".Omdat ondoordachtheid of inzicht mogelijk persoonlijk zou kunnen ontbreken wat nodig is voor een juiste beoordeling en de daarmee verbonden juridische gevolgen.Juristen werkzaam en verbonden aan het kantoor van de Landsadvocaat zijn gespecialiseerd in

Correspondence:Po.box 324, 5660AH Geldrop The Netherlands
Offices:Kastanje 28, 5731NK Mierlo The Netherlands
C.o.C.reg:41092925 Eindhoven N.L.
E-mail: ifudofhumanrights@yahoo.com
Internet: http://ifudofhumanrights.webs.com/
Phone:+31 -(0)6 50 425 552

notarieelrecht.Ze zijn daardoor in staat juridische vraagstukken op te.lossen door uit een praktijksituatie de relevante feiten te selecteren en de juiste rechtsregels daarop toe te passen.

opmaken notariële akte

Als opdrachtgever mag ik er op vertrouwen dat de notaris heeft gehandeld zoals van een redelijk bekwaam notaris mag worden verwacht.Als een notaris n.l. in strijd handelt met zijn zorgplicht kan er sprake zijn van toerekenbare tekortkoming in de nakoming van zijn verplichtingen uit hoofde van de overeenkomst met zijn opdrachtgever.[Hoge Raad:op de notaris rust in zijn hoedanigheid,uit hoofde van zijn taak bij het opmaken van een akte,een zwaarwegende zorgplicht ter zake van hetgeen nodig is voor het intreden van de rechtsgevolgen die zijn beoogd met de in die akte opgenomen rechtshandelingen (HR 28 september 1990,LJN AC0095,NJ 1991/473 en HR 20 december 2002,LJN AF0198, NJ 2003/325.] Aan notariële aktes wordt een belangrijke bewijskracht toegekend.Het is dan ook van belang dat deelnemers aan het rechtsverkeer kunnen vertrouwen op de inhoud van notariële akten. *("het beste van twee werelden" commissie Hammerstein) en interview Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie KNB met J.P.H. Donner voormalig minister van Justitie.*
De zorgplicht brengt tevens onder meer mee dat de notaris voorzover zulks redelijkewijs mogelijk in en in zoverre van de notaris kan worden gevergd,vooraf advies en informatie inwinnen over de op te nemen inhoud in de notariële akte verklaringen van en door de opdrachtgever (niet liggende op het specifieke vakgebied van de notaris).Zodat over de in de akte op te nemen inhoud geen onduidelijkheid mogelijk is.De zorgplicht beperkt zich dus niet louter tot juridische advisering.De notaris moet dus ook oog hebben voor de belangen van derden (bijvoorbeeld de fiscus).*Tegen de dwingendrechtelijke bewijskracht van de notariële akte is tegenbewijs – materieel en/of intellectueel- mogelijk in een speciale hiervoor procedure bij de rechter.De*
procedure wordt aanhangig gemaakt via een advocaat.e-book: "Kwaliteit in zware tijd" in opdracht WODC / Marijke ter Voert & F Zwenk (Co-auteur E.M.Th Beenakker, (BOOM uitgevers 2012 e-pub.

zorgplicht notaris

.(de zorgplicht van een notaris vindt zijn wettelijke grondslag in artikel 17 van de Wet op het notarisambt (Wna), waarin onder meer is bepaald dat de notaris bij de uitoefening van zijn ambt de belangen van alle bij de rechtshandeling betrokken partijen met de grootst mogelijke zorgvuldigheid moet behartigen. De Hoge Raad heeft in meerdere arresten overwogen dat de zorgplicht van de notaris nauw verweven is met zijn functie
in het rechtsverkeer en met het vertrouwen dat hij als zodanig geniet (HR 20 januari 1989, NJ 1989, 766, HR 20 december 2002, NJ 2003, 325 en HR 12 juni 2009, NJ 2009, 274). Uit deze notariële zorgplicht vloeien concrete zorgverplichtingen voort, zoals de plicht tot wilscontrole, de plicht tot het verstrekken van informatie over de rechten en verplichtingen die voortvloeien uit de in een (notariële) akte opgenomen rechtshandelingen en, afhankelijk van de relevante omstandigheden van het geval, een bijzondere waarschuwingsplicht voor specifieke aan die

Correspondence:Po.box 324, 5660AH Geldrop The Netherlands
Offices:Kastanje 28, 5731NK Mierlo The Netherlands
C.o.C.reg:41092925 Eindhoven N.L.
E-mail: ifudofhumanrights@yahoo.com
Internet: http://ifudofhumanrights.webs.com/
Phone:+31 -(0)6 50 425 552

rechtshandelingen verbonden (financiële) risico's. De informatieplicht van de notaris is wettelijk vastgelegd in artikel 43 lid 1 Wna, waarin onder meer is bepaald dat de notaris,voordat hij tot het verlijden van een akte overgaat, aan de verschijnende personen mededeling doet van de zakelijke inhoud daarvan en de comparanten zo nodig ook moet wijzen op de gevolgen die uit de akte voortvloeien)

ministeriële verantwoordelijkheid

Met zijn aantreden als minister neemt de nieuwe ambtsdrager van rechtswege de verantwoordelijkheid op zich voor hetgeen zijn ambtsvoorgangers hebben gedaan of nagelaten en wordt dit hem in staatsrechtelijke zin
toegerekend. Deze ministeriële verantwoordelijkheid geldt onverkort en houdt in dat de ambtsdrager over de vervulling van het ambt in het verleden verantwoording aflegt door beantwoording van vragen en verstrekking van informatie. Ik verzoek de Landsadvocaat deze juridische kwestie te overleggen gezamenlijk met de heren Wim Kok,Jan Peter Balkenende en Mark Rutte de Minister van Algemene Zaken. De Landsadvocaat kan adviseren en procesrisico's inschatten.

holocaust en scholing

De goede kennis van de geschiedenis en het belang van de geschiedenis als een les voor de toekomst onderschrijven en tevens in het beleid uitdragen. (kennisbijeenkomst 2011 kantoor in verband van de Landsadvocaat Pels Rijcken & Droogleever Fortuijn N.V. samen met Stichting Sobibor.Daarbij bestond ook grote belangstelling voor het levensverhaal van Jules Schelvis).

geldvordering

Akte notarieel verleden op een en twintig juni tweeduizend zeven en daarna als afschrift uitgegeven op zevenentwintig juni tweeduizend zeven:de verwijzing naar de authentieke akten negentienhonderd negen en negentig en daarna op zestien juli tweeduizend vier: rubriek "16".De rubrieken "15 en 16" IMATERIËLE of NAAMSCHADE door de Staat der Nederlanden te hebben geschonden op een of meer keren en/of tijden en/of data.Te concretiseren in een geldvordering.

europese commissie

Internationale Herdenkingsdag voor de Holocaust, heeft aan het licht gebracht dat de meeste EU-lidstaten de EU-regelgeving ter bestrijding van racisme en vreemdelingenhaat nog niet correct hebben uitgevoerd. De lidstaten hebben in 2008 unaniem het kaderbesluit betreffende de bestrijding van racisme en vreemdelingenhaat door middel van het strafrecht aangenomen. Toch blijft de nationale wetgeving in een aantal landen nog steeds ontoereikend.Vooral nationale bepalingen tegen het ontkennen, vergoelijken of verregaand bagatelliseren van bepaalde misdrijven, zoals misdaden tegen de menselijkheid, zijn nog steeds ontoereikend in 20

Correspondence:Po.box 324, 5660AH Geldrop The Netherlands
Offices:Kastanje 28, 5731NK Mierlo The Netherlands
C.o.C.reg:41092925 Eindhoven N.L.
E-mail: ifudofhumanrights@yahoo.com
Internet: http://ifudofhumanrights.webs.com/
Phone:+31 -(0)6 50 425 552

lidstaten.Vicepresident Viviane Reding, EU-commissaris voor Justitie, zei tijdens een speech ter gelegenheid van de Internationale Herdenkingsdag voor de Holocaust 27 januari 2014: "*De naties in de Europese Unie leven nu in vrede met elkaar. We staan nu echter voor nog een andere uitdaging: het blijven streven naar tolerantie binnen onze maatschappijen. Niemand zou ooit te maken mogen krijgen met haatuitingen of haatmisdaden.Vandaag roep ik dus alle EU-lidstaten op om maatregelen te nemen zodat het EU-kaderbesluit volledig kan worden omgezet in nationale bepalingen en kan worden toegepast op het terrein.* "De Commissie zal in 2014 bilateraal in dialoog treden met de lidstaten zodat het kaderbesluit volledig
en correct kan worden omgezet in nationale wetgeving.Het EU-Kaderbesluit heeft als doel om met name racistische en xenofobische haatuitingen en haatmisdaden te bestrijden. Het verplicht de lidstaten er ook toe
om het publiekelijk aanzetten tot geweld of haat op grond van ras, huidskleur, godsdienst, afstamming,nationale of etnische afkomst vast te stellen als strafbare feiten.

grondwet en democratie

Het kabinet is van mening dat discriminatie,racisme en antisemitisme immoreel is en in strijd met de Grondwet en mensenrechtenverdragen.(Tweede Kamer,vergaderjaar 2003-2004, 29200VI,nr62,Minister van Justitie J.P.H. Donner).Tegengaan en strafbaar stellen zich nodeloos respectloos of polariserend uitlaten of negatieve minachtende uitingen over "Hitler's Inferno" LP en "40 Maanden Oraniënburg"boek of de dagboeken van Anne Frank,(Gerechtshof Amsterdam, 27 april 2000,Anne Frank Stichting / Verbeke).In het algemeen de Holocaust,Stockholm Declaration,(Declaration of the Stockholm International Forum on the Holocaust) 2000.

symbolen nationaal socialisme

Jurisprudentie,HR:2009 / BJ6941.

structurele vormen van discriminatie strafrecht

Kenmerk: (2000050862) dd,22 mei 2000.Openbaar Ministerie "college van procureurs-generaal",mr. J.L. de Wijkerslooth.

In het wetsvoorstel wordt onder structurele vormen van discriminatie verstaan het 'een beroep of gewoonte' maken van de in de betrokken artikelen omschreven feiten of het 'door twee of meer verenigde personen' plegen van die feiten. De bedoelde feiten zijn het doen van openlijke discriminatoire (artikel 137c Sr) of
tot haat of discriminatie of gewelddadig optreden aanzettende (artikel 137d Sr) uitlatingen, alsmede het openbaarmaken van dergelijke uitlatingen dan wel het aan een ander ongevraagd doen toekomen of het verspreiden of het ter openbaarmaking of verspreiding in voorraad hebben van een voorwerp waarin een

Correspondence:Po.box 324. 5660AH Geldrop The Netherlands
Offices:Kastanje 28, 5731NK Mierlo The Netherlands
C.o.C.reg:41092925 Eindhoven N.L.
E-mail: ifudofhumanrights@yahoo.com
Internet: http://ifudofhumanrights.webs.com/
Phone:+31 -(0)6 50 425 552

dergelijke uitlating is vervat (artikel 137e Sr). Beide vormen van structurele discriminatie worden bedreigd met een strafmaximum van twee jaar gevangenisstraf of een geldboete van de vierde categorie. Wellicht ten overvloede merkt de commissie op, dat mocht het plegen van de bewuste feiten door twee of meer personen een stelselmatig karakter krijgen, het openbaar ministerie de specialis 'een beroep of gewoonte maken' met het daaraan verbonden hogere strafmaximum te laste kan leggen.

tegenbewijs

Voldoende onderbouwd en geconcretiseerd,(alle middelen)

-nauwkeurig aangeduide bewijsmiddelen
-bewijsmotivering
-aanduiding herkomst bronnen
-duidelijk aangeven welk woord,zin of onderdeel in de akte moet worden betwist.

niet toegelaten

-suggesties en vage toespelingen
-simpele ontkenning
-verdraaien van feiten
-bewijsmethodes en techniek met ingebouwde bewijsconstructies die holocaust marginaliseren.

bekendheid met de stukken

De Staat der Nederlanden is bij de Minister van Algemene Zaken geacht (juridisch gezien) bekend te zijn met de inhoud van de notariële akten.Bij betwisting van de notariële akte(n) worden de afschriften van deze akten (met eventueel aanhechtingen) door de rechter opgevraagd bij de notaris.

HOOGACHTEND,

IFUD of Human Rights

De voorzitter

J.P. van den Wittenboer

Correspondence:Po.box 324, 5660AH Geldrop The Netherlands
Offices:Kastanje 28, 5731NK Mierlo The Netherlands
C.o.C.reg:41092925 Eindhoven N.L.
E-mail: ifudofhumanrights@yahoo.com
Internet: http://ifudofhumanrights.webs.com/
Phone:+31 -(0)6 50 425 552

Beginselen van een goede procesorde

De beginselen van een goede procesorde zijn ervoor bedoeld dat het proces voor de op een eerlijke en rechtvaardige manier verloopt waarbij iedere partij in staat wordt gesteld om op een goede manier het proces te voeren.

Equality of arms

Het beginsel van equality op arms gaat ervan uit dat zowel de verdediging als het de eiser met hetzelfde dossier en met dezelfde middelen strijden.

Ook het EHRM heeft benadrukt dat het recht op een eerlijk proces als bedoeld in artikel 6, eerste lid, van het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden (EVRM) onder andere omvat dat elke partij een redelijke kans of gelegenheid krijgt om haar zaak te bepleiten zonder dat er sprake is van een substantieel ongelijke positie ten opzichte van de wederpartij."

KOPIE

Minister-President
Ministerie van Algemene Zaken

Postadres
Postbus 20001
2500 EA Den Haag
Bezoekadres
Binnenhof 19, Den Haag
Telefoon
+31 70 356 44 50
Fax
+31 70 356 46 83

Datum
28 maart 2008
Kenmerk
3318172

De heer J.P. van den Wittenboer
Postbus 324
5660 AH GELDROP

Geachte heer Van den Wittenboer,

Bij brief van 29 februari 2008 deelt u mij mede dat u de termijn verlengt van het aanhangig maken van een 'valsheidsprocedure'. U biedt de Staat de mogelijkheid een notariële akte van 21 juni 2007 te betwisten. Via de door u vermelde internetpagina heb ik kennis genomen van de akte.
In reactie op uw schrijven deel ik u mee thans niet voornemens te zijn een valsheidsprocedure aanhangig te maken. Om misverstanden te voorkomen merk ik op dat ik de inhoud van de akte volledig voor uw verantwoordelijkheid laat en dat de Staat geen enkele schuld of aansprakelijkheid erkent.

Hoogachtend,

DE MINISTER-PRESIDENT,
Minister van Algemene Zaken,

Mr.dr. J.P. Balkenende

Minister-President
Minister van Algemene Zaken

> Retouradres Postbus 20001 2500 EA Den Haag

De heer J.P. van den Wittenboer
Postbus 324
5660 AH GELDROP

Minister-President

Binnenhof 19
2513 AA Den Haag
Postbus 20001
2500 EA Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Onze referentie
3761189

Datum 9 mei 2014
Betreft Uw brief van 28 april 2014

Geachte heer van den Wittenboer,

Via de Landsadvocaat ontving ik een door u –als voorzitter van de IFUD of Human Rights- ondertekende sommatie om een op 21 juni 2007 verleden notariële akte te betwisten.

In het archief van mijn ministerie trof ik correspondentie tussen U en mijn ambtsvoorgangers W. Kok en J.P. Balkenende uit de periode van 1997 tot en met 2008 aan, alsmede een vonnis van de Rechtbank Den Haag van 21 februari 2008.

Ik verwijs naar die rechterlijke uitspraak en naar de brief van toenmalig Minister-President Balkenende van 28 maart 2008, kenmerk 3318172. Beiden hebben betrekking op dezelfde notariële akte. Aan de inhoud van die laatste brief –waarvan ik een copie bijsluit- heb ik niets toe te voegen. Het standpunt is onveranderd.

Hoogachtend,

DE MINISTER-PRESIDENT,
Minister van Algemene Zaken,

Mark Rutte

New Babylon
Bezuidenhoutseweg 57
2594 AC Den Haag

Postbus 11756
2502 AT Den Haag
telefoon (070) 515 30 00
www.pelsrijcken.nl

Pels Rijcken
& Droogleever
Fortuijn *advocaten*
en notarissen

De heer J.P. van den Wittenboer
Postbus 324
5660 AH GELDROP

onze ref. GJH/hvd/-
uw ref. -
inzake uw brief d.d. 28 april 2014

G.J.H. Houtzagers
advocaat
t (070) 515 30 00
f (070) 515 31 00
info@pelsrijcken.nl

2 mei 2014

Geachte heer Van den Wittenboer,

Bij deze brief stuur ik u de sommatie van 28 april jl. met bijlagen retour.

Als landsadvocaat treed ik uitsluitend op voor de Staat als ik een opdracht heb gekregen om een zaak in behandeling te nemen. In dit geval beschik niet over een dergelijke opdracht.

Een sommatie aan de Staat dient u te richten aan het ministerie dat het aangaat. Het adres kunt u vinden op via www.rijksoverheid.nl.

U dient uw sommatie derhalve opnieuw te sturen naar het juiste adres.

Hoogachtend,
Pels Rijcken & Droogleever Fortuijn N.V.

G.J.H. Houtzagers

Alle werkzaamheden worden verricht op grond van een overeenkomst van opdracht met de naamloze vennootschap Pels Rijcken & Droogleever Fortuijn N.V. gevestigd te Den Haag en ingeschreven in het Handelsregister onder nr. 27283716. Op de overeenkomst zijn de algemene voorwaarden van toepassing, die zijn gedeponeerd ter griffie rechtbank Den Haag onder nr. 27/2013. Daarin is een aansprakelijkheidsbeperking opgenomen. De algemene voorwaarden worden op verzoek toegezonden of zijn te raadplegen op www.pelsrijcken.nl/algemene-voorwaarden. Kwaliteitsrekening notariaat NL72ABNA0213013495. Rekening Stichting Beheer Derdengelden Advocatuur Pels Rijcken & Droogleever Fortuijn NL68ABNA0257546073.

Niet-betwiste schuldvorderingen

Toepassing artikel 159 en 157 lid 1 en lid2 Rv dwingende bewijskracht van de akte. Tegenbewijs vooralsnog niet geleverd door de Staat der Nederlanden.

Teneinde ervoor te zorgen dat de schuldenaar, zo tijdig en op zodanige wijze als met het oog op zijn verdediging nodig is, in kennis wordt gesteld van de tegen hem ingestelde vordering, van de vereisten voor zijn actieve betrokkenheid bij de procedure om de vordering te betwisten, en van de gevolgen indien hij zich afzijdig houdt.

Een geschrift dat het uiterlijk heeft van een authentieke rectificatie akte (en de onderhavige van 21 juni 2007 heeft dat uiterlijk) ingevolge artikel 159 lid 1 Rv als zodanig geldt behoudens bewijs van het tegendeel.Bij een authentieke akte geldt dat deze tegenover een ieder dwingend bewijs oplevert van hetgeen de ambtenaar, in dit geval de notaris, binnen de kring van zijn bevoegdheid omtrent zijn waarnemingen en verrichtingen heeft verklaard (artikel 157 lid1 Rv).

De Nederlandse Staat kan ingevolge artikel 151 lid 1 Rv tegenbewijs leveren tegen de dwingende bewijskracht van de notariële akte.

Het begrip ‚niet-betwiste schuldvorderingen' dient betrekking te hebben op alle situaties waarin een schuldeiser, gelet op het feit dat gebleken is dat de schuldenaar de aard of de omvang van een schuldvordering niet betwist. Het ontbreken van betwisting door de schuldenaar,kan de vorm aannemen van verstek laten gaan bij de terechtzitting of van geen gevolg geven aan een verzoek van het gerecht om het voornemen kenbaar te maken zich in de zaak schriftelijk te verweren,of waarin de schuldenaar zich afzijdig heeft gehouden.Vanwege de dwingende bewijskracht van de authentieke akte is het aan de Nederlandse Staat om de de onjuistheid hiervan te bewijzen , althans door dit aannemelijk te maken.De Nederlandse Staat kan tegenbewijs leveren tegen de dwingende bewijskracht van de notariële akte.Dit (tegen)bewijs tegen de verklaring zoals neergelegd in de akte kan worden geleverd door alle middelen, (art. 151 lid 1 Rv).

De Nederlandse Staat heeft steeds niet gemotiveerd betwist of is niet van voornemens te betwisten.

Het recht – ook het strafrecht-

Het recht - ook het strafrecht- dient er vooral te zijn om onmachtige te beschermen. In Nederland is dit precies andersom. Het recht beschermt en bevoordeelt de politieke en economische heersende klasse. Het recht is een monopolitisch machtsmiddel van de heersende klasse met een eigen staat van heersers in de staat. Zodra klokkenluiders er een vinger naar uitstrekken sluit het systeem zich hermetisch. Iedere aanval op de staat en het systeem wordt door het Openbaar Ministerie en de rechters onmiddellijk afgeblokt ten detrimente van de sociale emancipatie en de ontplooiingsmogelijkheden van de zwakken of machtelozen.

RECHTSBIJSTAND RECHTSPERSONEN

Het recht op rechtsbijstand voor rechtspersonen.Met verwijzing naar het EU-Handvest van de grondrechten en een uitspraak van het Europese Hof van Justitie. Het algemene beginsel van effectieve rechtsbescherming is in verschillende uitspraken van het HvJ EU bevestigd, bijvoorbeeld ten aanzien rechtsbijstand aan rechtspersonen in de zaak C-279/09, 22 december 2010, C-279/09,betreffende een verzoek om een prejudiciële beslissing DEB Deutsche Energiehandels- und Beratungsgesellschaft mbH tegen Bundesrepublik Deutschland, de punten 59,60,61 en 62).

JAARLIJKS KALENDER EVENEMENTEN (COGIS)

Schrijf in je agenda voor 2017:

Jaarlijkse herdenking 4 november Kamp Amersfoort - 2017
voor het programma klikt u hier.
Graag opgeven bij Roelof Schutrup via roelofschutrup@gmail.com.

Jaarlijkse reis 7-11 september 2017
voor het programma klikt u hier.

Jaarlijse herdenking 4 november Kamp Amersfoort

Voor de jaarkalender van Cogis klikt u hier

Voor het nieuwsbericht over de herdenking in het concentratiekamp Natzweiler-Struthof klikt u hier

Voor het nieuwsbericht over de ceremonie bij het voormalige Struthof concentratiekamp klikt u hier

Voor de speech van Margriet Sillem klikt u hier

Voor de speeches van Jos Silvis klikt u hier of hier

Voor de speech van Floris van Dijk klikt u hier

Dans la Fosse aux cendres, Thorbjorn Jagland (à g.) a déposé une gerbe avec Haakon Sorbye, rescapé norvégien du Struthof. (Photo DNA)

Klik hier voor het krantenverslag in DNA (Dernieres Nouvelles Alsacienne) van de Jaarlijkse herdenkingsreis 2010 naar Natzweiler.

Herdenkingszuil in het kamp Natzweiler beneden. Tijdens de jaarlijkse herdenking in september staan de oud-Natzweilers hier bij de Nederlandse steen om hun gevallen kameraden te herdenken.

Symbolische fakkelwacht waarbij de fakkel van de eerste generatie over wordt gedragen aan de tweede, derde en verdere generaties. Het (strijd)vuur moet blijven branden opdat dergelijke ellende niet meer mag gebeuren.

TOESPRAAK JOS SILVIS 2015 VOORMALIG KONZENTRATIONSLAGER NATZWEILER

Jos Silvis thans pg bij de Hoge Raad der Nederlanden destijds in 2015 rechter in het Europees Hof voor de Rechten van de Mens met een geveinsde toespraak over de Holocaust.

Natzweiler 2015

We staan hier bij in marmer en graniet gegraveerde herinneringen aan mensen die in de Konzentrationslager Natzweiler, ook bekend als Kamp Struthof-Natzwiller, het leven lieten. Een decreet van Nacht und Nebel, gevolgd door een gewetenloze uitvoering ervan, bepaalde hun lot. Afgesloten van de buitenwereld waren de gevangenen bestemd om te verdwijnen, na eerst nog te zijn uitgemergeld in onmenselijke omstandigheden. Er waren mensen die desondanks niet verdwenen. De oudste overlevende getuigen zijn nog onder ons. Het is dus niet zo lang geleden.

Na de oorlog is er een klimaat van optimisme en hoop om de verschrikkingen die hadden plaatsgevonden voortaan te vermijden. In 1945 waren 50 landen vastbesloten als volkeren van de Verenigde Naties toekomstige generaties te behoeden voor het leed van oorlog. Eleanor Roosevelt – weduwe van President Franklin D. Roosevelt, nam het initiatief tot de opstelling van een Universele Verklaring van de Rechten van de Mens, waaraan vervolgens wereldwijd werd gewerkt.

Sterk was het besef dat minachting voor de rechten van de mens tot barbaarse handelingen hadden geleid, die het geweten van de mensheid geweld aan hadden gedaan. En er was de droom van een wereld waarin de mensen vrijheid van meningsuiting en geloof zouden genieten, zonder vrees of gebrek. Die droom is in de Verklaring verkondigd als het hoogste ideaal van ieder mens…Alle mensen worden vrij en gelijk in waardigheid en rechten geboren, Aldus de Verklaring.

In 1950, niet lang na die Universele Verklaring werd in Europa het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens opgesteld, dat in 1953 in werking zou treden.

Momenteel zijn 47 landen Partij bij dat Verdrag en is er een permanent Hof in Straatsburg, dat erop toeziet dat de Partijen hun belofte de mensenrechten te respecteren, ook nakomen.

Mensenrechten, zoals

- recht op leven, dus ook het recht niet zomaar te verdwijnen

- het recht niet gemarteld te worden, niet inhumaan te worden behandeld of vernederd

- het recht om niet zonder wettelijke basis van vrijheid beroofd te

worden

- het recht op familieleven en een persoonlijke levenssfeer vrij van inmenging

- het recht van vrijheid van meningsuiting, van godsdienst

- het recht om te vergaderen en om verenigingen te vormen

- het recht om niet gediscrimineerd te worden

Mensenrechten die hier in het concentratiekamp Natzweiler volledig ontbraken.

Mensenrechten, die gerespecteerd moeten worden. In de duizenden zaken die zich tegenwoordig bij het Europees Hof voor de Rechten van de Mens aandienen is in de klachten zelden sprake van omstandigheden die vergelijkbaar zijn met de ernst van feiten die zich hier voltrokken. Maar het kwaad is zeker niet voorgoed verdwenen.

Mensenrechten worden soms ingeroepen met vals oogmerk, zoals het beroep op de vrijheid van meningsuiting is aangegrepen om de Genocide te ontkennen. Dat is ook gebeurd in een zaak over dit Kamp. Het antwoord dat in Straatsburg is gegeven is dat de Vrijheid niet mag worden misbruikt om de onderliggende waarden van mensenrechten aan te tasten. [1]

Het heeft zin de herinneringen aan de verschrikking van dit kamp levend te houden. Deze Nacht und Nebel in de menselijke geschiedenis mag niet weerkeren, nooit meer.

De herinnering aan degenen wier rechten als mens niet konden worden beschermd, verplicht ons op te komen tegen rechteloosheid, voor de bescherming van de menselijke waardigheid. Die herinnering verplicht.

Jos Silvis,
rechter in het Europees Hof voor de Rechten van de Mens

[1] Pierre Marais c. France, 31159/96, Commission 24 Juin 1996

Bron: natzweiler.nl

Jos Silvis

In 2019 zond IFUD of Human Rights informatie over de stichting en Audio-Rarities met de CD Hitler's Inferno aan de pg bij de Hoge Raad der Nederlanden Jos Silvis, met een verzoek te adviseren inzake rechtsbijstand voor de stichting, welk de stichting in het verleden nimmer is gelukt een rechtsbijstand te verkrijgen.

De belangrijke – maatschappelijke doelstelling van Audio-Rarities is het in stand houden van de les van gisteren als een getuigenis, als les voor de toekomst.Audio-Rarities verricht activiteiten van wetenschappelijke en maatschappelijke aard in algemene zin, zonder bedrijfseconomisch winstoogmerk; alle eventuele winst wordt bestemd voor de stichting.Door Audio-Rarities wordt deelgenomen aan het maatschappelijke verkeer en het streven van Audio-Rarities is duurzaam. De voortzetting van "Hitler's Inferno, Audio-Rarities alsmede het werk van de stichting,mag derhalve niet in gevaar komen. De rechtbank en Openbaar Ministerie dienen daarom een goede kennis van de geschiedenis te hebben en het belang van de geschiedenis als een les voor de toekomst onderschrijven en moet dit in zijn functie in zijn werk ook uitdragen.

Het blijkt nu dat de Silvis zijn mensenrechtenradar tijdelijk uitgeschakeld heeft, de prioriteit is nu het handhaven van de status quo van de Staat der Nederlanden.In 2015 sprak Silvis nog in voormalig Konzentrationslager Natzweiler.

De stichting vond de schriftelijke reactie door Silvis teleurstellend:

gebrek aan geweten,
respectloosheid,
gebrek aan emphatie,
kleinerend,
kil,
afwijzend.

HOGE RAAD DER NEDERLANDEN

De heer J.P. van den Wittenboer
Kastanje 28
5731 NK MIERLO

Geachte heer Van den Wittenboer,

U zond mij een viertal brieven met bijlagen, gedateerd respectievelijk 30 januari, 4, 13 en 14 februari 2019. Als ik het goed begrijp, vraagt u mij een door u opgesteld verzoekschrift strekkende tot verlening van voorlopige surséance van betaling aan de Stichting "Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights" - waarvan u de voorzitter bent - in handen te stellen van mr. L.G.J.M. van Ekert, rechter-commissaris in de Rechtbank Oost-Brabant. De griffier van de Rechtbank heeft uw verzoek geretourneerd omdat het niet is ingediend door een advocaat. U meent dat dit in strijd is met het recht op rechtsbijstand voor rechtspersonen. Daarbij verwijst u naar het EU-Handvest van de grondrechten en een uitspraak van het Europese Hof van Justitie.

Ik moet u berichten dat ik geen bevoegdheden heb op grond waarvan ik aan uw verzoek kan voldoen. De wet biedt mij niet de mogelijkheid in procedures in te grijpen, deze te entameren, of een griffier of een rechter instructies te geven over de behandeling van een zaak. Evenmin heb ik bevoegdheden ten aanzien van de toevoeging van een advocaat.

Uw geschriften bestrijken verder nog een groot aantal andere onderwerpen. Ook daarvoor geldt dat geen daarvan binnen het bereik van mijn ambtstaken en bevoegdheden valt.

Ik kan u niet van dienst zijn.

Hoogachtend,
De Procureur-Generaal,

Mr. J. Silvis

Postbus 20303 | 2500 EH Den Haag | Telefoon 070 361 13 11
Bezoekadres: Korte Voorhout 8 | www.hogeraad.nl

NATIONAL REVIEW
THE CORNER
WORLD

Dutch Doctors Can Now Drug Dementia Patients Before Killing Them to Prevent Resistance

nationalreview.com

By WESLEY J. SMITH
November 21, 2020 12:41 PM

Marinou Arends attended to her dementia patient in a nursing home. Arends wasn't there to treat her, but to kill her via lethal injection.

To make it easier, Arends drugged her patient's coffee, a violation of euthanasia rules. But in the midst of the termination, the patient woke up, saw what was happening, and began to struggle. The doctor instructed the family to hold the resisting patient down while she finished her off.

That would seem to be murder and a criminal prosecution was mounted. But this is Euthanasia Land. The Dutch Supreme Court later lauded the doctor for her good intentions and dismissed all criminal complaints.

Now, the Dutch have reacted to the case to create specific rules governing the euthanasia of dementia patients. Of course they now allow drugging to prevent resistance! From the *Guardian* story:

Doctors euthanising a patient with severe dementia may slip a sedative into their food or drink if there are concerns they will become "disturbed, agitated or aggressive", under a change to the codes of practice in the Netherlands.

Another factor of the Arends story is worth noting. The patient had asked foreuthanasia when she became incompetent, but *she wanted to decide when*. She never did. So, the rules were changed to govern that circumstance too:

The new code says that in cases where a patient has advanced dementia, "it is not necessary for the doctor to agree with the patient the time or manner in which euthanasia will be given".

Obama-Painkiller

By PETER NICHOLAS

Los Angelos Times

JUNE 25, 2009
WASHINGTON

President Obama suggested at a town hall event Wednesday night that one way to shave medical costs is to stop expensive and ultimately futile procedures performed on people who are about to die and don't stand to gain from the extra care.

In a nationally televised event at the White House, Obama said families need better information so they don't unthinkingly approve "additional tests or additional drugs that the evidence shows is not necessarily going to improve care."

He added:

"Maybe you're better off not having the surgery, but taking the painkiller."

Mp3 audio

small parts audio USA,2009-2010:
[Larouchepac.com,msnbc-tv (Rachel Maddow),Stagnews,R.W.Conpriracy1 2009]

https://archive.org/details/HealthCareAmerica_945

C-SPAIN
AUGUST 11, 2009
Presidential Town Hall Meeting on Health Care

Screenshot: The White House 2009

President Obama participated in a town hall meeting on health care at Portsmouth High School in Portsmouth, New Hampshire. In his remarks he outlined his case for health care reform and addressed recent claims that health care legislation included "death panels" that would deny care to senior citizens. He also talked about recent disruptions at town hall meetings held by members of Congress, saying that debate is necessary but "to talk with each other and not over each other." He answered questions from the audience.

HR – 2019 Euthanasie PG Jos Silvis Hoge Raad der Nederlanden (schermafdruk)

«System ist ausser Kontrolle»

Niederlande: Euthanasie geht immer weiter

In den Niederlanden ist es zukünftig erlaubt, demente Patienten auch gegen ihren Willen zu töten, so lange eine frühere Patientenverfügung das hergibt. Selbst Verfechter der Euthanasie erklären: «Das System ist entgleist».

Eine Ärztin in den Niederlanden wurde in der letzten Woche vom Vorwurf des Mordes freigesprochen, nachdem sie 2016 einer schwer dementen Frau ein tödliches Medikament gegeben hatte, obwohl sich diese dagegen wehrte.

Von der Familie festgehalten

Die 74-Jährige hatte laut Medienberichten schriftlich festgelegt, dass sie im Falle eines unerträglichen Leidens sterben wolle. Sie schränkte dies mit den Worten ein: «Wenn ich denke, dass die Zeit dafür reif ist.» Wenig später erkrankte die Frau an Alzheimer. Nach Umzug in ein Pflegeheim hatten der Ehemann und die Familie entschieden, dass die Frau getötet werden soll, obwohl sie selber mehrfach gesagt hatte, der Zeitpunkt dafür sei noch nicht gekommen. Die nun freigesprochene Ärztin gab der Demenzkranken ohne deren Wissen zuerst ein Beruhigungsmittel und dann ein tödliches Medikament. Als die Sterbende aufwachte und sich wehrte, hielten Angehörige sie fest, bis sie starb.

Die Vorsitzende des deutschen Bundesverbandes Lebensrecht, Alexandra Maria Linder, übte gegenüber der Evangelischen Nachrichtenagentur idea scharfe Kritik an dem Urteil: «Die Vorstellung, wie die eigene Familie die sich wehrende Ehefrau, Mutter, Oma festhält, damit sie

umgebracht werden kann, ist entsetzlich. Wer das will oder auch nur hinnimmt, hat jegliche Form der Humanität abgelegt.»

Tödliche Injektion bei Altersdemenz

Im Jahre 2002 waren die Niederlande das weltweit erste Land, das die Euthanasie, wie sie dort unverblümt genannt wird, legalisierte. Zwischen 2012 und 2016 stieg die Zahl der Sterbehilfe-Fälle in den Niederlanden um 31 Prozent. Allein 2017 gingen 38 Prozent mehr Anfragen in den sogenannten Lebensende-Kliniken ein. 2015 wählten 5'516 Menschen in dem Land den Tod durch eine Injektion. 2016 waren es bereits 6'091. Im Jahre 2018 wurden ebenfalls über 6'000 Menschen durch aktive Sterbehilfe getötet, das sind vier Prozent aller Verstorbenen.

Überdurchschnittlich häufig wird Euthanasie im Fall von Demenz angewendet. Linder zufolge geben die regionalen Kontrollkommissionen zu, dass nicht alle Fälle gemeldet würden und nicht bei allen Getöteten der Sterbewille eindeutig nachzuweisen sei. Berna van Baarsen, eine Medizinethikerin, die für die Kontrolle der Euthanasiewünsche zuständig war, ist 2018 aus Protest gegen die hohe Zahl von Demenzpatienten, die getötet werden, zurückgetreten. Sie erklärte, sie könne den «deutlichen Wandel» in der Auslegung der Sterbehilfe-Gesetze in Bezug auf Altersdemenz nicht mittragen. Die Zahl der jährlichen Tötungen in dieser Patientengruppe habe sich in den vergangenen fünf Jahren vervierfacht. Mehr als 200 niederländische Ärzte hatten im Februar 2017 ebenfalls öffentlich gegen Euthanasie bei fortgeschrittener Demenz protestiert.

«Unerträglich» reicht – Sterbehilfe wird zu normaler Todesart

Längst ist die aktive Sterbehilfe in den Niederlanden nicht nur Menschen vorbehalten, die dement oder unheilbar und tödlich krank sind. Auch jedes nicht tödliche Leiden kann sofort beendet werden. Es muss nur als unerträglich diagnostiziert werden, wie «Zeit online» schreibt: «Demenzkranke lassen sich töten, Depressive, Menschen mit Borderline-Störung, Behinderte.» Auch Alkoholiker.

«Die Sterbehilfe wird immer mehr zu einer normalen, präferierten Todesart», sagt der niederländische Theologe und Ethikprofessor Theo Boer im Gespräch mit «Christ & Welt». «Wir haben diese Entwicklung nicht kommen sehen, als wir die Sterbehilfe 2002 legalisiert haben.» Theo Boer war fast zehn Jahre Mitglied der Kontrollkommission für Sterbehilfe und hat 4'000 Fälle begutachtet. 2015 trat er zurück und verspürte eine «riesige Erleichterung». Heute ist er ein harter Kritiker des Euthanasie-Systems: «Die Situation gerät ausser Kontrolle. Manchmal glaube ich, dass eine Todessucht die Niederlande befallen hat.»

«System ist entgleist»

Auch der prominente Psychiater Boudewijn Chabot, Befürworter und Vorkämpfer der Euthanasiegesetze seines Landes, äussert heute massive Kritik: Die einst strengen gesetzlichen Schutzmassnahmen für die Sterbehilfe brächen weg, Menschen mit psychiatrischen Leiden oder Demenz würden nicht mehr geschützt. Die sogenannte «Lebensende-Klinik» bekommt immer mehr Zulauf, die jenen Patienten eine Tötung auf Wunsch anbietet, wo Ärzte diese zuvor abgelehnt hatten. Chabot gibt heute zu: «Das System in den Niederlanden ist entgleist» und ergänzt: «Ich weiss nicht, wie wir den Geist wieder in die Flasche zurückbekommen.»

Datum: 27.04.2020
Autor: Reinhold Scharnowski
Quelle: Livenet / idea D / imabe

Gedenkstätte Grafeneck

Gedenkstätte Grafeneck
www.gedenkstaette-grafeneck.de

„EUTHANASIE-AKTION T4“

ADOLF HITLER

BERLIN, den 1. Sept. 1939.

Reichsleiter B o u h l e r und

Dr. med. B r a n d t

sind unter Verantwortung beauftragt, die Befug-
nisse namentlich zu bestimmender Ärzte so zu er-
weitern, daß nach menschlichem Ermessen unheilbar
Kranken bei kritischster Beurteilung ihres Krank-
heitszustandes der Gnadentod gewährt werden kann.

Dr. Bouhler mit
übergeben am 27.8.40
Dr. Giesler

Auftrag Hitlers vom Oktober 1939 zu der „Euthanasie“-Morden im Deutschen Reich (Rückdatiert auf den 1. September 1939) mit einem handschriftlichen Vermerk von Reichsjustizminister Gürtner.

AUFBAU UND PLANUNG

Die konkreten Planungen für die systematische Ermordung von psychisch kranken und geistig behinderten Menschen in den deutschen Heil- und Pflegeanstalten beginnen im Sommer 1939.

In Berlin werden im Herbst 1939 drei Scheingesellschaften gegründet.
Sie nennen sich „Reichsarbeitsgemeinschaft Heil- und Pflegeanstalten“, „Gemeinnützige Stiftung für Anstaltspflege“ und „Gemeinnützige Krankentransport GmbH“.
Ihre Aufgabe ist es, das nebenstehend abgebildete Ermächtigungsschreiben Hitlers in die Tat umzusetzen.

Die neu entstandene Behörde wird, nach ihrem Verwaltungssitz in der Tiergartenstraße 4 in Berlin, auch „T4“ genannt.

Sie geht aus der Kanzlei des Führers der NSDAP hervor, die Reichsleiter Philipp Bouhler untersteht.
In die Zuständigkeit der T4-Behörde fällt die Ermordung von über 70.000 Patienten aus Heil- und Pflegeanstalten in Deutschland in den Jahren 1940 und 1941.

Der gesamte Mordprozess, von der Erfassung der Opfer über die Selektion bis hin zu ihrer Ermordung, erhält den Namen „Aktion T4“.

Philipp Bouhler
(1899-1945),
Leiter der Kanzlei
des Führers

Prof.-Dr.med Karl Brandt
(1904-1948),
Begleitarzt Hitlers,
Generalkommissar für
das Sanitäts- und
Gesundheitswesen (1942)

NAZI PERSECUTION OF THE DISABLED: MURDER OF THE “UNFIT”

Very early in the Nazi dictatorship, political and medical authorities began to divide their community between its “fit” and “unfit” members, between their “valuable” and “un-valuable” members. And because so much of what it was to be “unfit” or “un-valuable” or “fit” and “valuable” rested on biomedical implications, the Nazis began relatively early during their regime to marshal a series of radical public health strategies to solve their difficulties with physically and mentally disabled persons in their communities, and also persons whom they construed to be hereditarily compromised by a variety of mental and physical afflictions. On July 14, 1933, the Hitler cabinet promulgated the Law for the Prevention of Progeny with Hereditary Diseases, the so-called sterilization law, which ordered the compulsory sterilization of individuals with certain afflictions. There were nine diseases or afflictions outlined in the law. Five of these were neurological or psychiatric disorders: hereditary epilepsy, schizophrenia, bipolar disorder (what was then termed manic-depressive disorder), hereditary “feeblemindedness” (what today we might construe as mental retardation or learning disabilities, a wide range of mental problems, actually this was a very elastic, ambiguous definition for diagnosing various kinds of mental illnesses and disabilities), and finally the very rare neurological disease Huntington’s chorea. There were also four physical afflictions or disorders that were outlined in the law. Those were hereditary blindness, hereditary deafness, severe hereditary deformity, and finally chronic and severe alcoholism, which the Nazis believed had actually hereditary implications. Compulsory sterilization was in many ways the opening salvo for persons with physical and mental disabilities living in Nazi Germany. By 1935 and 1936, there was severe cost cutting across the boards for persons living in public institutions. By 1939, when the war began, voices within specifically the Nazi medical community were calling not only for the sterilization of persons with severe hereditary afflictions or living in institutional settings with mental and physical disabilities, but also to call actually for their eradication.

Patricia Heberer
Museum historian and subject matter expert [2002 interview]

[vertaling vanuit Engels]

NAZI-VERVOLGING VAN GEHANDICAPTEN: MOORD OP DE "ONGESCHIKTE"

Al heel vroeg in de nazi-dictatuur begonnen de politieke en medische autoriteiten hun gemeenschap te verdelen tussen de "fitte" en "ongeschikte" leden, tussen hun "waardevolle" en "onbetaalbare" leden. En omdat veel van wat "ongeschikt" of "onbetaalbaar" of "waardevol" was, berustte op biomedische implicaties, begonnen de nazi's relatief vroeg tijdens hun regime een reeks radicale volksgezondheidsstrategieën uit te stippelen om hun problemen met lichamelijk en geestelijk gehandicapten in hun gemeenschap op te lossen, en ook met personen die zij interpreteerden als zijnde erfelijk gecompromitteerd door een verscheidenheid aan mentale en fysieke kwellingen. Op 14 juli 1933 vaardigde het Hitler-kabinet de Wet ter voorkoming van erfelijke ziekten uit, de zogenaamde sterilisatiewet, die de verplichte sterilisatie van personen met bepaalde aandoeningen beval. Er waren negen ziekten of aandoeningen die in de wet werden beschreven. Vijf daarvan waren neurologische of psychiatrische stoornissen: erfelijke epilepsie, schizofrenie, bipolaire stoornis (wat toen de manisch-depressieve stoornis werd genoemd), erfelijke "zwakzinnigheid" (wat we vandaag de dag zouden kunnen opvatten als geestelijke achterstand of leerproblemen, een breed scala aan geestelijke problemen, eigenlijk was dit een zeer elastische, dubbelzinnige definitie voor het diagnosticeren van verschillende soorten geestelijke ziekten en handicaps), en tenslotte de zeer zeldzame neurologische ziekte Huntington's chorea. Er waren ook vier lichamelijke aandoeningen of stoornissen die in de wet werden geschetst. Dat waren erfelijke blindheid, erfelijke doofheid, ernstige erfelijke misvorming en tenslotte chronisch en ernstig alcoholisme, waarvan de nazi's geloofden dat het eigenlijk erfelijke gevolgen had. Verplichte sterilisatie was in veel opzichten het openingssalvo voor mensen met een lichamelijke en geestelijke handicap die in nazi-Duitsland woonden. In 1935 en 1936 was er over de hele linie sprake van een ernstige kostenpost voor personen die in openbare instellingen woonden. In 1939, toen de oorlog begon, riepen stemmen binnen de nazistische medische gemeenschap niet alleen op tot de sterilisatie van personen met ernstige erfelijke aandoeningen of die in een instelling met een geestelijke of lichamelijke handicap leefden, maar ook tot de daadwerkelijke uitroeiing ervan.

Patricia Heberer

Museumhistoricus en materiedeskundige [interview 2002]

T-4

Het begin van industriële moord

(regensburg-digital.de) vertaling vanuit het Duits

Met de start van de zogenaamde *Aktion T4* in 1940 kregen de uitroeiingsfantasieën van de nazi's een nieuwe kwaliteit en werd de Duitse moordindustrie geïnstitutionaliseerd. Vanuit het Berlijnse geheime centrum aan de Tiergartenstrasse 4, waarnaar de actie is vernoemd, beginnen de nazi's strategisch gelegen faciliteiten in het hele Reich af te stemmen op de organisatie, de hechtenis en uiteindelijk de moord op duizenden mensen. Het voormalige klooster Karthaus-Prüll doet ook dienst als bewaarplaats. Kasteel Hartheim in Opper-Oostenrijk wordt omgebouwd tot een moordlocatie.

De doktoren in de zorginstellingen sturen behandelingsformulieren naar het centrale kantoor in Berlijn. Daar beslissen experts over het verdere lot van de gevangenen. Zelfs vandaag de dag tonen de categorieën van de behandelingsbladen duidelijk het menselijke beeld van de uitvoerende artsen en van het nationaal-socialisme. Er is sprake van "het leven onwaardig" en "nutteloos" en van "meer dier dan dier". Politiek vervolgde mensen, aan wie een passend medisch rapport is gehecht, worden ook het slachtoffer van de T4-campagne.

Die Regensburger Heil- und Pflegeanstalt Karthaus-Prüll im „Dritten Reich**“**Eine Studie zur Geschichte der Psychiatrie im Nationalsozialismus

Het boek van prof. Dr. med. Clemens Cording, de plaatsvervangend medisch directeur van het huidige Regensburg District Hospital, geeft eerst een beknopt overzicht van de nationaal-socialistische acties tegen geesteszieken in Duitsland, verwijst naar de complexe historische wortels van het nazi-psychiatrische beleid en laat zien dat de ideologie en praktijk van eugenetica *niet alleen onmenselijk is. en onethisch, maar ook zinloos en dwaas. Op basis van de historische ervaring in Duitsland (aangevuld met verwijzingen naar andere landen) wordt het huidige* euthanasiedebat *en de praktijk van het doden van zieke mensen in Nederland geproblematiseerd.*

*Het gedetailleerde tweede deel is een gedetailleerde historische casestudy: de geschiedenis van het Regensburg sanatorium en verpleeghuis Karthaus-Prüll van 1933 tot 1945. Hier wordt duidelijk hoe het nazi-psychiatriebeleid een concreet effect heeft gehad op patiënten en personeel in het dagelijkse ziekenhuisleven en hoe het sindsdien is Tijdens de Eerste Wereldoorlog onder de hervormingspsychiater Karl Eisen, werd de idealiter menselijke en therapeutisch georiënteerde Regensburgse psychiatrie ontmanteld onder het nationaalsocialisme. Terwijl Eisen tegen deze ontmanteling protesteerde met opmerkelijk vooruitziende toespraken en petities en er dus op zijn minst in slaagde het te vertragen, was zijn opvolger een fervent nationaal-socialist, tijdens wiens ambtsperiode de voorheen voorbeeldige therapeutische structuren van de kliniek werden vernietigd en vele honderden patiënten betrokken waren bij de zogenaamde*Actie T4 *en werden vermoord door een tekort aan vitale middelen.*

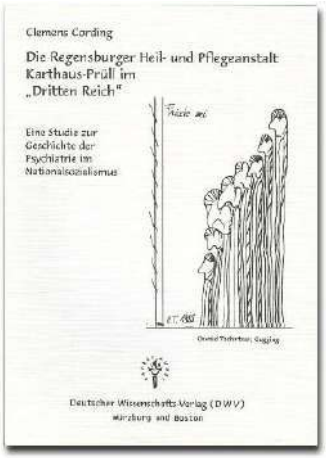

ISBN: 978-3-9806424-4-6

Psychiatrische patienten bij Expertisecentrum Euthanasie

Retrospectieve dossierstudie naar de achtergronden en het verloop van euthanasieverzoeken op grond van psychiatrisch lijden bij Expertisecentrum Euthanasie periode 2012–2018

Monique Kammeraat,
Pieternel Kolling

Huiveren over ‘koffie-euthanasie’

De Hoge Raad volgde het advies van de onafhankelijke procureur-generaal Jos Silvis namelijk: als de arts het zinloos en belastend vindt om iemand met diepe dementie zijn of haar wilsverklaring te laten bevestigen, dan moet dit medisch-professionele oordeel in beginsel gerespecteerd worden door de rechter.

Het is een beklemmend scenario. Niet alleen het denken aan de eigen dood kan huiver oproepen; er is ook huiver die velen voelen als het gaat om het beëindigen van het leven van iemand die wilsonbekwaam is geworden. Daarom pleiten wij ervoor om de ambiguïteit van de wilsverklaring als samenleving te erkennen. Want als we ermee akkoord gaan dat communicatie, hoe lastig ook, niet meer nodig is met iemand die diep dement is maar nog wel ‘wil’, dan gaan we er in feite mee akkoord dat iemand van een ‘persoon’ een ‘ding’ is geworden . een ‘willend’ ding waarover naasten en artsen op grond van ambigue verklaringen beslissingen mogen nemen, tot de dood aan toe. Ook al is het nu schijnbaar juridisch goedgekeurd, het is een ontwikkeling die ons met huiver vervult.

Annemarieke van der Woude is predikant Remonstrantse Gemeente Oosterbeek en publicist. José Sanders is hoogleraar narratieve communicatie aan de Radboud - Universiteit Nijmegen.

Bron: bd.nl

COMMENTAAR: IFUD of Human Rights

[ISBN:9789033605086]
Uitgever:De Banier
Auteur: Emerson Vermaat
Titel: Euthanasie:herhaalt de geschiedenis zich?

Tot op dit moment kon iedereen in Nederland die zijn lijden als ondragelijk ervaart, ongeacht de oorzaak van dat lijden, een arts om euthanasie verzoeken. Wilsonbekwamen, zoals comapatiënten en baby’s, werden soms uit eigen beweging van de arts gedood. Men noemt het dan euforisch ‘levensbeëindiging niet-op-verzoek’. Het woord euthanasie laat men dan niet vallen.

Zelfs toen in 1987 verpleegkundigen een aantal comapatiënten hadden gedood, werden ze niet veroordeeld, terwijl volgens de wet alleen een arts deze handeling mag verrichten. Beschreven wordt vervolgens in het boek hoe minister Borst van Volksgezondheid wetten en praktijken rondom euthanasie door duwde en de negatieve reacties erop minachtte. Borst pleitte er tevens voor om stervenshulp (de gevallen van euthanasie die niet door artsen worden gemeld, omdat het formeel gezien nog strafbaar was) te rekenen tot normaal medisch handelen. Haar opmerkingen over de pil van Drion, de zelfmoordpil voor bejaarden, waren nog wel het meest opzienbarend:
“Borst vertelde de NRC-journaliste eerst over twee hoogbejaarden van 95 die ‘er gewoon schoongenoeg van hadden. Zij verveelden zich te pletter – en helaas verveelden ze zich niet dood. Want dat was wat ze eigenlijk wilden’.”
Een nieuw criterium wordt dus in de politiek genoemd: levensmoe. De vraag is dan: Hoe ver zijn we hier nog verwijderd van Lebensunwertes Leben (levensonwaardig leven)? [T4] Borst werd door deze uitspraken wel in de Tweede Kamer op het matje geroepen. Achteraf kunnen we concluderen dat Borst meer betrokken wilde zijn bij degenen die het leven wilde beëindigen dan bij degenen die zolang mogelijk een gelukkige dag wilden,(boek review Lissette Lagendijk).

IFUD of Human Rights:
Het is zeker een beklemmend scenario. Silvis is een persoon die gebrek heeft aan geweten,iemand met gebrek aan empathie.In zijn toespraken heeft hij het over respect voor mensenrechten en recht,maar dat blijkt schaamteloze zelfpromotie. Als strafrechter in Rotterdam was Silvis voorheen ook medeverantwoordelijk voor een ernstige gerechtelijke dwaling in de zogeheten Schiedammer Parkmoord. De rechtbank onder voorzitterschap van Silvis veroordeelde Cees B. na een valse bekentenis ten onrechte tot 18 jaar cel wegens de moord op de 10-jarige Nienke Kleiss. IFUD of Human Rights ziet in mensen in de top zoals Silvis buitengewoon gevaarlijke personen voor onze maatschappij. Artsen mogen niet de verantwoordelijkheid en macht krijgen van euthanasie of hulp bij zelfdoding.Om een aantal redenen mogen de familieleden van patiënten die macht ook niet krijgen. De doodstraf kan niet worden opgelegd, (artikel 114 Grondwet).Internationaal recht staat de doodstraf ook in de weg.De Verenigde Naties hebben in 1989 een protocol aangenomen dat afschaffing van de doodstraf voorschrijft. Inmiddels hebben 85 landen dit protocol geratificeerd.Bij de uitvoering van doodstraf zullen artsen betrokken zijn. Het uitvoeren van de doodstraf zou tevens met de eed van eed van Hippocrates of de persoonlijke moraal van artsen kunnen botsen.Hoe verhouden het Verdrag tot beschermin van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden en Internationale Verdragen zich met de euthanasiepraktijk in Nederland?

Standpunt van de Europese Unie

Alle EU-lidstaten hebben de doodstraf afgeschaft. Ze zijn gebonden aan de Europese Conventie over Mensenrechten (EVRM), in het bijzonder artikel 2, waarin staat dat “het recht van eenieder op leven wordt beschermd bij wet”, en door haar Protocollen nr. 6 en nr. 13. De Europese Unie is op grond van haar Verdragen verplicht om te respecteren en mensenrechten bevorderen in al haar interne en externe beleidsmaatregelen. Het EU-Handvest van de grondrechten klinkt door het EVRM onderstreept het onvervreemdbare recht op leven in zijn artikel 2. De EU-instellingen zijn verplicht. Hiermee wordt rekening gehouden, zowel bij intern als extern beleid. Daartoe streeft de EU naar de afschaffing van de doodstraf in de wereld als een zaak van de hoogste prioriteit.

Mag de dokter doden?

- Auteur:
  C.I. Dessaur, C.J.C. Rutenfrans
- ISBN:
  9789021459585
- Bindwijze:
  Paperback
- Aantal Pagina's:
  144
- Genre:
  Geneeskunde
- Jaar:
  1986

Ministerie van Justitie

Directoraat-Generaal Politie en Criminaliteitsbestrijding
Directie Staats- en Strafrecht

Postadres Postbus 20301, 2500 EH Den Haag

Bezoekadres
Schedeldoekshaven 100
2511 EX Den Haag
Telefoon (070) 3 70 79 11
Fax (070) 3 70 79 33
Telex 34554 mvj nl

de heeer J.P. van den Wittenboer
Postbus 324
5660 AH GELDROP

Datum 28 februari 1994
Ons kenmerk 427745/294/LA

Bij beantwoording de datum en ons kenmerk vermelden.

Geachte heer Van den Wittenboer,

Uw brief van 27 november 1993 heb ik ontvangen. Tot mijn spijt heeft de beantwoording van uw brief enige vertraging ondervonden, waarvoor mijn verontschuldigingen. U reageert in uw brief op mijn visie inzake euthanasie in de Telegraaf van 27 november 1993.

Uw brief geeft mij de gelegenheid nog eens puntsgewijs uiteen te zetten wat het kabinetsstandpunt inzake medische beslissingen rond het levenseinde inhoudt en wat als gevolg daarvan de betekenis is van het inmiddels op 30 november 1993 door de Eerste Kamer aanvaarde wetsvoorstel tot wijziging van de Wet op de Lijkbezorging (Kamerstukken nr. 22 572).
Euthanasie en hulp bij zelfdoding blijven ook na aanvaarding van dit wetsvoorstel door de Eerste Kamer in het Wetboek van Strafrecht als misdrijf strafbaar gesteld.
De handhaving van de artikelen 293 en 294 van het Wetboek van Strafrecht is in overeenstemming met artikel 2 van het Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, dat bepaalt dat het leven van een ieder wordt beschermd door de wet.
Evenals dat het geval is in met Nederland vergelijkbare landen met een rechtsstelsel dat gebaseerd is op de beginselen van een rechtsstaat, is in ons land degene die in overmacht handelt, niet strafbaar. Ook een arts komt een zodanig beroep op overmacht, bedoeld in artikel 40 van het Wetboek van Strafrecht, toe. Dit vereist een beoordeling van de concrete situatie door de officier van justitie of de rechter.
In de rechtspraak van de Hoge Raad en van de lagere rechters is geoordeeld dat - in de ter beoordeling voorgelegde concrete situaties - een arts in overmacht heeft gehandeld, indien hij geconfronteerd werd met een noodtoestand, die daarin bestond dat een ernstig en ondraaglijk lijdende patiënt in het aangezicht van een onafwendbaar sterven hem in een nagetrokken vrije wilsuiting verzocht de dood naderbij te brengen.

Het Kabinet heeft geen gevolg willen geven aan de pleidooien, met name van enkele in de Tweede Kamer vertegenwoordigde partijen en van verschillende maatschappelijke organisaties, om de hierboven bedoelde strafbepalingen aldus te wijzigen dat euthanasie en hulp bij zelfdoding onder bepaalde voorwaarden voortaan niet langer strafbaar zullen zijn. Dit standpunt houdt in dat het Kabinet het initiatiefvoorstel van de fractie van D66 afwijst. Dit initiatiefvoorstel is ook reeds door de Tweede Kamer verworpen.
Het Kabinet heeft ook de opvatting zoals neergelegd in het rapport van de Commissie Remmelink, dat levensbeëindiging in de stervensfase bij personen die niet meer hun wil kunnen uiten, onder omstandigheden als normaal medisch handelen moet worden beschouwd, afgewezen.
Zoals hierboven is aangegeven, wenst het Kabinet geen wijziging aan te brengen in de bestaande strafbaarstelling van euthanasie en hulp bij zelfdoding. Wat betreft de in de rechtspraak erkende mogelijkheid van een beroep door een arts op een noodtoestand die overmacht oplevert, acht het Kabinet het noodzakelijk dat in elk concreet geval van uitvoering van euthanasie toetsing aan de in de rechtspraak naar voren gekomen criteria kan plaatsvinden. Om deze toetsing te kunnen laten verrichten, acht het Kabinet het nodig dat artsen die menen met een noodtoestand geconfronteerd te zijn waarin zij een verzoek om euthanasie of hulp bij zelfdoding niet hebben kunnen afwijzen, daarvan in alle gevallen aan de bevoegde autoriteiten melding maken.
Deze melding vloeit voort uit de Wet op de lijkbezorging. Krachtens die wet wordt bepaald welke gegevens door een arts in het geval van overlijden van een patiënt, ter kennis moeten worden gebracht van de gemeentelijke lijkschouwer. Deze licht op zijn beurt de officier van justitie in, waarna deze laatste beslist over het al dan niet instellen van een strafvervolging. Om deze meldingsplicht en de meldingsprocedure adequaat te regelen, heeft het Kabinet een wijziging van de Wet op de lijkbezorging voorgesteld, inhoudende dat bij algemene maatregel van bestuur het formulier wordt vastgesteld waarbij een geval van euthanasie of hulp bij zelfdoding dient te worden gemeld.
Teneinde een volledige en adequate toetsing door het Openbaar Ministerie mogelijk te maken, is het Kabinet van oordeel dat de verplichting om via de gemeentelijke lijkschouwer uitgebreide informatie te verschaffen niet alleen bij euthanasie en hulp bij zelfdoding dient te gelden, maar evenzeer als een arts meent tot enigerlei vorm van levensbeëindiging genoodzaakt te zijn geweest bij iemand die zijn wil niet (meer) tot uitdrukking kon brengen. In deze laatste gevallen is er echter geen rechtspraak die grond geeft om een noodtoestand aan te nemen. Dergelijke gevallen zullen dan ook in beginsel tot het instellen van strafvervolging moeten leiden.
Tenslotte wil ik er nog eens op wijzen dat de in sommige media wel verkondigde mening dat door melding ervan actief levensbekortend medisch ingrijpen bij wilsonbekwamen zou worden gelegitimeerd, volstrekt onjuist is. De meldingsprocedure, waaraan de door de Eerste Kamer aangenomen wet een formeelwettelijke basis zal verschaffen, strekt er uitsluitend toe, de officier van justitie in staat te stellen, te beoordelen of - op basis van de strafbepalingen betreffende de levensdelicten en de rechtspraak van de Hoge Raad - tot strafvervolging moet worden overgegaan.
Uit het bovenstaande moge u duidelijk zijn geworden dat het door de Eerste Kamer aangenomen wetsvoorstel geen enkele reden kan zijn voor patiënten om zich niet veilig te voelen, wat nu soms wel wordt gesteld.
Als laatste punt wijs ik u erop dat het Kabinet in zijn standpunt over medische beslissingen rond het levenseinde (Kamerstukken 20 383 nr. 14) de behoefte om in de thuissituatie te sterven heeft onderkend. De stervensbegeleiding krijgt reeds de

4079 9401-5 Basispapier

aandacht in de huisartsenopleiding en in medisch specialistische opleidingen. Beleidslijn van het Kabinet is om de deskundigheid met betrekking tot de zorg rond het levenseinde, in het bijzonder op het punt van pijnbestrijding waar mogelijk te bevorderen.

Ik hoop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

De Minister van Justitie,
Namens de Minister,
het Hoofd van de Directie
Staats- en Strafrecht,
voor deze,

Public health based on a pure cost-benefit analysis in a society where only consumption and profit count, the risk of economic euthanasia is enormous. The strong ageing of the population and an economic recession could reinforce this trend. We -the foundation- already in the past blowing the whistle about euthanasia practice as known in the Netherlands in 1994. People with power at the top will always deny.

Volksgezondheid op basis van een zuivere kosten-batenanalyse in een samenleving waar alleen consumptie en winst tellen, is het risico van economische euthanasie enorm. De sterke vergrijzing van de bevolking en een economische recessie zouden deze trend kunnen versterken. Wij -de stichting- trokken reeds in het verleden aan de bel over euthanasie praktijk zoals bekend in Nederland in 1994. Personen met macht in de top zullen dat altijd blijven ontkennen.

Heinrich Bauer Verlag · 20079 Hamburg

NEUE REVUE

Intermediary Foundation of
the Universal Declaration
of Human Rights
P.B. 324
NL - 5660 AH Geldrop

REDAKTION

Telefon-Durchwahl
040/30 19

Fax 040/33 82 93

Datum 10.5.1994

Unser Zeichen

Sehr geehrte Damen und Herren,

wir haben Ihr Schreiben an den Europarat in Straßburg erhalten und mit Interesse gelesen.

Über die Sterbehilfe, wie sie in den Niederlanden praktiziert wird, lesen und hören wir in deutschen Medien viel, denn das Thema ist auch hierzulande hoch aktuell.

Mit freundlichen Grüßen

I H R E

NEUE REVUE
Leserbriefredaktion
Helga Kalkofen

Het hoofddoel van de Staat is het beschermen en bevorderen van de volksgezondheid –zo zou dat moeten zijn geacht- en niet het euthanasieren van de samenleving om een kleine groep die euthanasia wil.

Rijksoverheid

Toespraak staatssecretaris Knops herdenking concentratiekamp Natzweiler

Toespraak | 14-09-2019

Toespraak staatssecretaris Knops bij herdenking concentratiekamp Natzweiler, 14 september 2019

[GESPROKEN WOORD GELDT]

Geachte aanwezigen,

in het bijzonder zij die hier geïnterneerd zaten, de familie van verzetsstrijders, en de Vriendenkring Natzweiler.

Vandaag herdenken we alle mensen die gevangen hebben gezeten in concentratiekamp Natzweiler.

We halen herinneringen op aan dierbaren die in een tijd van onderdrukking en bezetting opkwamen voor hun én onze vrijheid. Die ogenschijnlijk gewone , maar heel bijzondere dingen deden, die in actie kwamen vanuit de overtuiging dat wanneer er flagrant onrecht gepleegd wordt, je niet passief toekijkt.

Dit Nacht und Nebelkamp was een van de plaatsen waar gevangenen moesten verdwijnen. Waar verzetsmensen van de zwaarste categorie terecht kwamen die als gevolg van het Keitelarrest niet meer direct werden geëxecuteerd.

Vernietiging door arbeid, volledig afmatten, dat was het doel van de nazi's. Post mocht niet ontvangen of verstuurd worden. Een plek van honger, kou, slaag, ziektes en onmenselijk zwaar werk. De honderden Nederlanders die hier in Natzweiler geïnterneerd zaten werden speelbal van een langzame moordmachine.

Het was bijkans een wonder om Natzweiler te overleven. Des te indrukwekkender is het dat gevangenen in deze situatie ook naar elkaar omkeken.

Historica Jolande Withuis beschreef het in 2011 treffend: De Nederlandse Natzweilers waren een bijzondere groep omdat ze, als uitzondering op de regel dat loyaliteit onder zulke omstandigheden vooral richting geloofs-en partijgenoten was, stonden voor elkaar.

Bijzonder, omdat het kampsysteem erop gericht was om gevangenen juist tegen elkaar op te zetten, om onderlinge loyaliteit af te straffen. De dagelijks fysieke en mentale beproevingen en angst waarmee de geïnterneerden te maken kregen verdroegen zich namelijk slecht met altruïsme. Zulke extreme situaties kunnen mensen normaal gesproken ten diepste verdelen.

Withuis schreef dat ze beseften dat ze in dit onheil niet zonder elkaar konden. Ook al gingen overtuigingen, die hen tot verzet brachten, door de zwaarte van de straf doorgaans zwaarder wegen in gevangenschap, in Natzweiler stapten ze over meningsverschillen heen. Hun hulp was vaak onbaatzuchtig, maar ze wisten ook dat ze er allemaal beter van werden.

Floris Bakels schrijft in 'Terug uit Nacht und Nebel' over zijn ervaringen in 8 gevangenissen en concentratiekampen.

In het hoofdstuk over zijn tijd in Natzweiler beschrijft hij hoe zijn vriend Con Broers hem een pan macaroni bracht. Toen Broers zag dat Bakels het niet meer zag zitten, zei hij: "Je moet je voorstellen dat dat, wat je nu voelt, 3 maanden geleden is. Je moet in je geest 3 maanden vooruitgaan in de tijd. Kijk van daar terug op jezelf zoals je hier nu ligt te huilen."

Ook schrijft de protestantse Bakels over pastoor Schaars, die hem wilde bijstaan. "Je bent protestants, maar ik wil jou zegenen."

Ze stonden in de voortstuivende sneeuw naast een barak. De pastoor begon in het Latijn. En maakte over het gezicht en borst een kruisteken. "In nomine Patris, et Filii, et Spiritus Sancti. "

[…]

Geachte aanwezigen.

Het verleden is er per definitie niet meer: het is voorgoed voorbij, het ligt achter ons en kan niet meer worden veranderd.

Maar we kunnen het verleden wel blijven navertellen, om niet te vergeten en om de wereld te herinneren wat voor misdaden hier gepleegd zijn; om de volgende generaties te laten weten dat ideologieën die anti-democratisch, racistisch zijn, die de mens tot machine maken, levensgevaarlijk zijn.

Dat doen mensen als Floris Bakels met zijn memoires. En dat doen wij vandaag hier met deze herdenking.

Kijk op deze beladen plek in gedachten terug op de mensen, zoals zij hier lagen te verhongeren. Zoals zij hier kou leden. Zoals zij onmenselijk zwaar werk verrichtten. Zoals zij hier ondanks alles elkaar hebben geholpen.

De gevangenen hebben ons voorgehouden wat samenwerken in zware tijden kan opleveren. Laten we, in ons Europa, rijk aan verscheidenheid, inzien dat puur persoonlijk belang in de weg staat van de voorspoed voor ons allen. Dat samenwerken voor vrede en veiligheid continue inspanningen van ons allemaal vraagt. Dat de zwaarbevochten vrijheid te danken is aan gewone, maar tegelijk ook heel bijzondere en moedige mensen die opstonden toen rechten met voeten getreden werden. Verzetsstrijders en militairen. Dankzij hen, dankzij de door hen gebrachte offers kunnen wij leven in vrijheid.

Dat vervult ons met diepe eerbied.

Laten wij, overlevenden, nabestaanden, vrienden en verwanten hen die de hoogste prijs betaalden hier op deze plek gepast gedenken. Opdat de verhalen van Natzweiler nooit vergeten worden.

Bronnen
De vriendenbundel uit het kamp. Jolande Withuis. Trouw 19 februari 2011
Terug uit Nacht und Nebel. Mijn verhaal uit acht Duitse gevangenissen en concentratiekampen. Floris B. Bakels. Omniboek. 20e druk 2016

Verantwoordelijk

- Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

HOGE RAAD DER NEDERLANDEN

De heer J.P. van den Wittenboer
Kastanje 28
5731 NK MIERLO

Datum 1 februari 2019 **Kenmerk** /INK-PG-Z/2019/4342

Geachte heer Van den Wittenboer,

Hiermede bevestig ik u de ontvangst van uw brief van 30 januari 2019 .

Gelet op de grote hoeveelheid zaken die reeds bij het Parket van de Procureur-Generaal in behandeling zijn, dient u er rekening mee te houden dat beantwoording van uw verzoek enige tijd in beslag kan nemen.

Uw brief heb ik onder bovenvermeld nummer in handen gesteld van de Procureur-Generaal.

Hoogachtend,

M. Erkelens
Secretaresse

Postbus 20303 | 2500 EH Den Haag | Telefoon 070 361 13 11
Bezoekadres: Korte Voorhout 8 | www.hogeraad.nl

Rule of Law

Een van de fundamentele principes is de‘rule of law’: het principe dat niemand boven de wet staat. De rechtsstaat garandeert dat rechten niet illusoir zijn. Het is in een rechtsstaat vanzelfsprekend dat ook overheden en organisaties niet boven de wet staan en dat tegen hen een rechtsvordering kan worden ingesteld. Kern van het rechtsstaatprincipe is dat eenieder aan de wet is gebonden en zo nodig het handelen voor de rechter dient te verantwoorden. en uitvloeisel van dit principe is het recht op toegang tot de rechter, zoals onder andere verwoord in artikel 6 EVRM. Voorts is het beginsel van effectieve rechtsbescherming onderdeel van het rechtsstaatprincipe en als zodanig als fundamenteel mensenrecht erkend. Internationaal worden deze kenmerken van de rechtsstaat aangeduid als de ‘rule of law’. Het ontbreken van een adequate rechtsgang Het recht op toegang tot de rechter is een fundament van de rechtsstaat, welk fundament is vastgelegd in alle belangrijke mensenrechtenverdragen. Het beginsel van effectieve rechtsbescherming is door het HvJ EU erkend als algemeen beginsel van gemeenschapsrecht. Het is verwant aan de artikelen 6 en 13 EVRM, en het beginsel is bovendien gecodificeerd in artikel 47 van het Handvest van de Grondrechten van de Europese Unie. dat de aan het Europees recht ontleende rechten daadwerkelijk geëffectueerd en zo nodig afgedwongen kunnen worden. Op grond van artikel 267 VWEU is het HvJ EU bevoegd in de prejudiciële procedure een uitspraak te doen over de uitlegging van de (in het VWEU gedefinieerde, daaronder begrepen het Handvest voor de Grondrechten EU) verdragen, als een vraag over de uitleg van het Europeesrechtelijke beginsel van effectieve rechtsbescherming wordt opgeworpen voor een rechterlijke instantie van een van de lidstaten, indien deze instantie een beslissing op dit punt noodzakelijk acht voor het doen van een uitspraak. Het algemene beginsel van effectieve rechtsbescherming is in verschillende uitspraken van het HvJ EU bevestigd, bijvoorbeeld ten aanzien rechtsbijstand aan rechtspersonen in de zaak C-279/09, 22 december 2010, C-279/09,betreffende een verzoek om een prejudiciële beslissing DEB Deutsche Energiehandels- und Beratungsgesellschaft mbH tegen Bundesrepublik Deutschland, de punten 59,60,61 en 62:

59. Gelet op een en ander, moet op de gestelde vraag worden geantwoord dat het in ar tikel 47 van het Handvest neergelegde beginsel van daadwerkelijke rechterlijke be scherming aldus moet worden uitgelegd dat het niet is uitgesloten dat daarop door rechtspersonen een beroep wordt gedaan, en dat de overeenkomstig dit beginsel ver leende bijstand onder meer de vrijstelling van betaling van het voorschot op de proceskosten en/of de bijstand door een advocaat kan behelzen.

60. Dienaangaande is het aan de nationale rechter om na te gaan of de voorwaarden voor verlening van rechtsbijstand een beperking vormen van het recht op toegang tot de rechter die dit recht in zijn kern aantast, of met die voorwaarden een legitiem doel wordt nagestreefd en of er een redelijke verhouding bestaat tussen de gebruikte mid delen en het beoogde doel.

61. In het kader van deze beoordeling kan de nationale rechter het voorwerp van het geschil, de redelijke kans van slagen van de verzoeker, het belang van de zaak dat voor deze op het spel staat, de complexiteit van het toepasselijke recht en van de toepasselijke procedure, alsmede het vermogen van de verzoeker daadwerkelijk zijn verdediging op zich te nemen, in de overwegingen betrekken. Voor de evenredig heidsbeoordeling kan de nationale rechter tevens rekening houden met de hoogte van de proceskosten die moeten worden voorgeschoten en met de vraag of deze mo gelijk een al dan niet onoverkomelijk obstakel voor de toegang tot de rechter vormen.

62. Wat meer in het bijzonder rechtspersonen betreft, kan de nationale rechter rekening houden met de situatie waarin deze zich bevinden. Zo kan hij met name de vorm van de betrokken rechtspersoon, de vraag of deze al dan niet een winstoogmerk heeft, alsmede de financiële draagkracht van de vennoten of aandeelhouders ervan en de mogelijkheid voor deze om de voor de indiening van de vordering in rechte noodzakelijke bedragen te verkrijgen, in de overwegingen betrekken.

Parket bij de Hoge Raad
Datum uitspraak
08-07-2011
Datum publicatie
08-07-2011
Zaaknummer
11/00894
Formele relaties
Arrest Hoge Raad: ECLI:NL:HR:2011:BQ3883

(26) In een geschil over een verwante kwestie (gesubsidieerde rechtsbijstand) heeft het HvJ EU beslist dat het aan de nationale rechter is om na te gaan of de voorwaarden voor verlening van rechtsbijstand een beperking vormen van het recht op toegang tot de rechter die dit recht in zijn kern aantast, of met die voorwaarden een legitiem doel wordt nagestreefd en of er een redelijke verhouding betaat tussen de gebruikte middelen en het beoogde doel. In het kader van deze beoordeling kan de nationale rechter het voorwerp van het geschil, de redelijke kans van slagen van de verzoeker, het belang van de zaak dat voor deze op het spel staat, de complexiteit van het toepasselijke recht en van de toepasselijke procedure, alsmede het vermogen van de verzoeker daadwerkelijk zijn verdediging op zich te nemen, in de overwegingen betrekken. Voor de evenredigheidsbeoordeling kan de nationale rechter tevens rekening houden met de hoogte van de proceskosten die moeten worden voorgeschoten en met de vraag of deze mogelijk een al dan niet overkomelijk obstakel voor de toegang tot de rechter vormen (HvJ EU 22 december 2010, C-279/09).

Handboek betreffende Europese wetgeving inzake de toegang tot het recht

Foto (voorblad en binnenzijde): © iStockphoto
Meer gegevens over de Europese Unie vindt u op internet
via de Europaserver (http://europa.eu).
Luxemburg: Bureau voor publicaties van de Europese Unie, 2016
Raad van Europa: ISBN 978-92-871-9877-8
FRA – print: ISBN 978-92-9491-128-5 doi:10.2811/908752 TK-04-15-940-NL-C
FRA – web: ISBN 978-92-9491-101-8 doi:10.2811/592650 TK-04-15-940-NL-N

(Blz 31)

In het Unierecht luidt artikel 47 van het EU-Handvest van de grondrechten als volgt: “Eenieder heeft recht op een eerlijke en openbare behandeling van zijn zaak, binnen een redelijke termijn, door een onafhankelijk en onpartijdig gerecht dat vooraf bij wet is ingesteld. Eenieder heeft de mogelijkheid zich te laten adviseren, verdedigen en vertegenwoordigen.“[46] Artikel 47 is van toepassing op alle uit Unierecht voortvloeiende rechten en vrijheden; de Toelichtingen bij het Handvest bevestigen dat dit artikel correspondeert met artikel 6, lid 1, EVRM, zonder de beperking van artikel 6 inzake burgerlijke rechten en verplichtingen.[47] Artikel 47 garandeert derhalve tenminste de bescherming die wordt geboden door artikel 6 EVRM ten aanzien van alle uit Unierecht voortvloeiende rechten en vrijheden.[48] Deze uitdrukkelijke koppeling houdt in dat de rechtspraak op grond van recht van de Raad van Europa relevant is voor Unierecht, tenzij anders is bepaald. Zoals vermeld in hoofdstuk 1, is het EU-Handvest van de grondrechten evenwel op nationaal niveau slechts van toepassing wanneer de lidstaten Unierecht ten uitvoer brengen (of daarvan afwijken).[49] In artikel 47 van het EU-Handvest van de grondrechten is het Unierechtelijke beginsel neergelegd dat lidstaten effectieve rechterlijke bescherming moeten waarborgen van de rechten die justitiabelen aan Unierecht ontlenen (waaronder de rechten van het Handvest). Dit betekent dat elke keer dat er door Unierecht gegarandeerde rechten en vrijheden in het geding zijn, het recht op toegang tot een rechter van toepassing is. De lidstaten moeten voorzien in een stelsel van rechtsmiddelen en procedures dat de eerbiediging van door het Unierecht verleende rechten kan verzekeren.[50] De nationale wetgeving mag de daadwerkelijke rechterlijke bescherming van deze rechten niet aantasten.[51]

45 EHRM, *Kutic/Kroatie*, nr. 48778/99, 1 maart 2002, punt 25.
46 Artikel 47 van het EU-Handvest van de grondrechten is ook relevant voor de rechtsbescherming die door het HvJ wordt geboden.
47 HvJ, C-619/10, *Trade Agency Ltd/Seramico Investments Ltd*, 6 september 2012, punt 52.
48 HvJ, C-199/11, *Europese Gemeenschap/Otis NV e.a.*, 6 november 2012, punt 47.
49 Zie over de grenzen van artikel 6 bijvoorbeeld EHRM, *Maaouia/Frankrijk*, nr. 39652/98, 5 oktober 2000. Zie over de reikwijdte van artikel 47, HvJ, C-370/12, *Thomas Pringle/Government of Ireland, Ireland en de Attorney General*, 27 november 2012, punten 178-182.
50 HvJ, C-432/05, *Unibet (London) Ltd en Unibet (International) Ltd/Justitiekanslern*, 13 maart 2007, punten 37-42.
51 HvJ, C-279/09, *DEB Deutsche Energiehandels-und Beratungsgesellschaft mbH/Bundesrepublik Deutschland*, 22 december 2010, punt 59.

AUTHENTIEKE AKTE

De rechter doet alleen een oppervlakkige *toetsing.Dit betekent verder dat* **een** rechter *er dan vanuit moet* gaan *dat de authentieke akte juist is.*

Bij dwingend bewijs is de rechter verplicht om de inhoud van bepaalde bewijsmiddelen als waar aan te merken, zolang er geen afdoende tegenbewijs is geleverd. In art. 151 lid 1 Rv geeft de wetgever een definitie van dwingend bewijs:
Dwingend bewijs houdt in dat de rechter verplicht is de inhoud van bepaalde bewijsmiddelen als waar aan te nemen dan wel verplicht is de bewijskracht te erkennen die de wet aan bepaalde gegevens verbindt.

Art. 151 lid 2 Rv schept de mogelijkheid van tegenbewijs tenzij de wet dat uitsluit:

Tegenbewijs, ook tegen dwingend bewijs, staat vrij, tenzij de wet het uitsluit.

Het is dus mogelijk om tegenbewijs te leveren tegen dwingend bewijs. Dat betekent dat als een partij een bewijsmiddel in de procedure brengt dat door de wet als dwingend bewijs wordt aangemerkt, de rechter de inhoud van dat bewijsmiddel in beginsel als waar zal aannemen. Het is dan aan de wederpartij om tegenbewijs te leveren om de door de rechter voorshands aangenomen waarheid van dat bewijs alsnog aan te tasten.

Authentieke en onderhandse akten

Wat een akte is, staat in art. 156 Rv. In art. 156 lid 1 Rv staat de definitie:

Akten zijn ondertekende geschriften, bestemd om tot bewijs te dienen.

Hieruit kunnen eenvoudig drie vereisten worden gedestilleerd:

1. Het moet gaan om een geschrift.
2. Er moet een handtekening staan.
3. Het geschrift moet zijn opgesteld met de bedoeling om iets te bewijzen. Zoals verderop bij de bespreking van authentieke akten nog duidelijk wordt, gaat het daarbij nadrukkelijk om civielrechtelijk bewijs (en dus bijvoorbeeld geen strafrecht).

Deze opsomming is limitatief en bevat daarmee alle eisen. Andere zijn er niet. Een dagtekening is bijvoorbeeld geen vereiste om van een akte te kunnen spreken. Evenmin is het noodzakelijk om alinea's of bladzijden te paraferen, hoewel dat wel eventuele andere bewijsrechtelijke problemen kan voorkomen (zoals fraude, door een van de pagina's van een contract te vervangen door een vervalsing).

Authentieke akten

Akten worden onderverdeeld in authentieke akten en onderhandse akten. Art. 156 lid 2 Rv definieert authentieke akten als volgt:

Authentieke akten zijn akten in de vereiste vorm en bevoegdelijk opgemaakt door ambtenaren, aan wie bij of krachtens de wet is opgedragen op die wijze te doen blijken van door hen gedane waarnemingen of verrichtingen. Als authentieke akten worden tevens

beschouwd de akten, waarvan het opmaken aan ambtenaren is voorbehouden, doch waarvan de wet het opmaken in bepaalde gevallen aan anderen dan ambtenaren opdraagt.

Daarbij moet natuurlijk in de eerste plaats worden gedacht aan notariële akten. Maar denk bijv. ook aan een deurwaardersexploot, een proces-verbaal van inbeslagneming door een deurwaarder, een huwelijksakte die door een ambtenaar van de burgerlijke stand wordt opgemaakt, of iedere andere situatie waarin de wet bepaalt dat een ambtenaar zijn waarnemingen of verrichtingen moet optekenen.

Art. 159 lid 1 Rv bepaalt – kort gezegd – dat een geschrift dat ‘er uitziet’ als een authentieke akte, te gelden heeft als een authentieke akte tenzij het tegenbewijs wordt geleverd:

Een geschrift dat het uiterlijk heeft van een authentieke akte, geldt als zodanig behoudens bewijs van het tegendeel.

Bron: llmlegal.nl

Ministerie van Justitie en Veiligheid

> Retouradres Postbus 20301 2500 EH Den Haag

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Directoraat-Generaal Rechtspleging en Rechtshandhaving
Directie Rechtshandhaving en Criminaliteitsbestrijding
Criminaliteit en Veiligheid

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

Ons kenmerk
2285167

Bij beantwoording de datum en ons kenmerk vermelden. Wilt u slechts één zaak in uw brief behandelen.

Datum 21 december 2018
Onderwerp Aanpak online hate speech

In vervolg op de voortgangsbrief Nationaal Actieprogramma Discriminatie 2018[1] en het verzoek van het lid Azarkan (DENK) inzake de aanpak van haatberichten op sociale media als Facebook zend ik uw Kamer hierbij deze brief met de aanpak van *online hate speech.*

Europese aanpak
In Nederland en in andere Europese landen is een significante toename van illegale online content waar te nemen, bijvoorbeeld waar het gaat om discriminatoire uitingen waaronder het aanzetten tot haat en geweld ('hate speech'), pedopornografische afbeeldingen en strafbare terroristische of extremistische uitingen. Er is een toenemende wens bij enkele EU-lidstaten om bestaande wet- en regelgeving die de vrijheid van meningsuiting beperkt in de fysieke wereld mede van toepassing te verklaren op online activiteiten, zoals bij de discussie over de uitbreiding van de reikwijdte van de Audiovisuele Mediadiensten Richtlijn tot aanbieders van videoplatforms. Bij diverse gelegenheden hebben de Europese Raad en de (JBZ-)Raad zich uitgesproken over illegale online content en de risico's erkend die voortvloeien uit het toenemende gebruik van *social media*, zoals de snelle verspreiding van nepnieuws en het zich discriminerend uitlaten tegenover migranten. Nederland onderstreept daarbij steeds weer het belang van een gezamenlijke Europese aanpak, samenwerking bij strafrechtelijke vervolging en de belangrijke rol van onderwijs ten aanzien van het ontwikkelen van kritisch denkvermogen en mediawijsheid.

Gedragscode
Tijdens het Nederlandse voorzitterschap van de Raad van de Europese Unie in 2016 werd door de Europese Commissie, gezamenlijk met Facebook, Microsoft, Twitter en Google/YouTube een Gedragscode gepresenteerd om online *hate speech* tegen te gaan. De belangrijkste inspanningsverplichting die uit de Gedragscode voortvloeit betreft de afdoening en eventuele verwijdering van haatzaaiende uitingen na meldingen van gebruikers binnen 24 uur. Daarnaast bevat de Gedragscode afspraken over monitoring van de afspraken. Ter gelegenheid van de derde bijeenkomst van de EU-Groep op Hoog Niveau aangaande het tegengaan van racisme, vreemdelingenhaat en andere vormen van intolerantie op 31 mei en 1 juni 2017 heeft de Europese Commissie gerapporteerd over de resultaten van deze monitoring. De resultaten laten zien dat significante vooruitgang is geboekt ten

[1] Bijlage bij Kamerstukken II, 2017-2018, 30 950, nr 156

Directoraat-Generaal Rechtspleging en Rechtshandhaving
Directie Rechtshandhaving en Criminaliteitsbestrijding
Criminaliteit en Veiligheid

Datum
21 december 2018

Ons kenmerk
2285167

aanzien van de efficiëntie en snelheid van afdoening van meldingen, verbetering van de rapportagesystematiek, een betere opleiding van medewerkers, verbeterde samenwerking met betrokken partijen en verbetering van de eenduidigheid in behandeling, ongeacht wie de melder is. Tegelijkertijd zijn ook verbeterpunten geconstateerd, vooral waar het de transparantie over de criteria van afdoening en de terugkoppeling naar gebruikers betreft.
In EU-verband heeft het kabinet zich, gezien de vooruitgang die is geboekt onder de Gedragscode, uitgesproken voor de voortzetting en uitbreiding van de Gedragscode, inclusief de monitoring door de Europese Commissie. Daarnaast dringt het kabinet aan op meer transparantie van de betrokken sociale-mediabedrijven ten aanzien van interne procedures en de aantallen verzoeken om verwijdering van illegale inhoud en de afdoening daarvan, analoog aan de transparantie-rapportages die sommige van deze ondernemingen publiceren inzake verzoeken die zij van overheden ontvangen.

Mededeling bestrijding illegale content
Op 28 september 2017 heeft de Europese Commissie een "Mededeling over de bestrijding van illegale online content – Naar een grotere verantwoordelijkheid voor online platformen" uitgebracht (COM(2017)555). De mededeling formuleert richtsnoeren en uitgangspunten voor online platforms om – in samenwerking met nationale autoriteiten in lidstaten en andere relevante belanghebbenden – illegale online content tegen te gaan. Wat in de fysieke wereld illegaal is, is dat ook online. Daarbij kan gedacht worden aan het verspreiden van terroristische en extremistische uitingen, hate speech, pedopornografisch materiaal, het schenden van auteursrechten en het online aanbieden van illegale goederen als wapens en drugs. De mededeling richt zich op het faciliteren en intensiveren van de implementatie van succesvolle werkwijzen om illegale content te voorkomen, op te sporen, te verwijderen en de toegang ertoe onmogelijk te maken; tevens moet dat zorgen voor meer transparantie en bescherming van fundamentele rechten online. De mededeling legt een grote verantwoordelijkheid bij online platforms om illegale online content te bestrijden, met inachtneming van de artikelen 14 en 15 van de e-commerce-richtlijn. Online platforms worden met deze mededeling opgeroepen een effectief meldingssysteem operationeel te hebben, bij voorkeur door middel van een Notice-and-Take-Action-(NTA-)procedure, waarbij oordelen over toelaatbaarheid zijn gebaseerd op Europees en nationaal geldend recht. Waar mogelijk dienen ook technieken te worden ingezet om proactief op te kunnen treden en (her)plaatsing van illegale content te voorkomen. De samenwerking tussen platforms en rechtshandhavingsautoriteiten dient te worden geoptimaliseerd, vooral om snel en effectief te kunnen optreden bij een rechterlijk bevel tot verwijdering en om signalen van criminele activiteiten te kunnen delen met rechtshandhavingsautoriteiten. Deze dienen op hun beurt voldoende te zijn uitgerust om deze signalen vervolgens op te pakken en waar nodig tot vervolging over te gaan. Daarnaast zou het verwijderen van illegale content veel sneller en betrouwbaarder kunnen geschieden als online platformen het opzetten van een geprivilegieerd kanaal ondersteunen voor gecertificeerde instanties die met gezag de aanwezigheid van illegale content onder de aandacht van platformen kunnen brengen ('*trusted flaggers*'). Om 'oververwijdering' tegen te gaan dienen platforms het verwijderen van content te motiveren en een bezwaarprocedure in te richten, waarbij wordt opgeroepen deze onder te brengen bij bijvoorbeeld een geschilbeslechtingscommissie. De Commissie kondigde ten slotte aan tot mei 2018 de toepassing van deze richtsnoeren en uitgangspunten te monitoren om tot een afweging te komen of aanvullende, mogelijk wetgevende, maatregelen nodig zijn. Op de conclusies van de Commissie zal ik later in deze brief ingaan.

Directoraat-Generaal Rechtspleging en Rechtshandhaving
Directie Rechtshandhaving en Criminaliteitsbestrijding
Criminaliteit en Veiligheid

Datum
21 december 2018

Ons kenmerk
2285167

Het kabinet staat positief ten aanzien van de mededeling. Bij diverse gelegenheden hebben de Europese Raad en de JBZ-Raad zich uitgesproken over illegale online content en de risico's erkend die voortvloeien uit het toenemende gebruik van social media, zoals de risico's van radicalisering via internet, de snelle verspreiding van nepnieuws en het zich discriminerend uitlaten tegenover migranten. Nederland onderstreept daarbij het belang van een gezamenlijke Europese aanpak en de belangrijke rol van onderwijs en het ontwikkelen van kritisch denkvermogen en mediawijsheid.

Aanbeveling effectieve aanpak illegale online content
Op 1 maart 2018 heeft de Europese Commissie een "Aanbeveling voor een effectieve aanpak van illegale online content" opgesteld. De aanbeveling roept lidstaten en hosting service providers op effectieve, toepasselijke en proportionele maatregelen te nemen om illegale online content tegen te gaan, in overeenstemming met het mensenrechtencharter en wettelijke EU-bepalingen, met name op het gebied van de bescherming van persoonsgegevens, mededinging en elektronische handel. De aanbeveling bouwt voort op de Gedragscode voor IT-platformen om illegale content tegen te gaan en op de voortgang die is geboekt in het kader van het EU Internet Forum.
De aanbeveling roept op tot het inrichten van toegankelijke en gebruikersvriendelijke elektronische meldingsmechanismen en werkt uit hoe transparantie kan worden geboden richting gebruikers, melders en content providers over de inhoudelijke beoordeling van de content. Tegen een besluit tot verwijdering of blokkering van een uiting dient bezwaar aangetekend te kunnen worden. Dat betekent dat verwijderde of geblokte content ook weer zichtbaar moet kunnen worden gemaakt. De aanbeveling roept lidstaten op om in dit kader een systeem van buitengerechtelijke geschillenbeslechting op te zetten. Waar mogelijk dienen service providers technieken in te zetten om proactief illegale content te weren.
Lidstaten en hosting service providers worden opgeroepen contactpunten aan te wijzen en snelle procedures op te zetten voor meldingen van competente autoriteiten. Lidstaten worden aangemoedigd om de samenwerking tussen hosting service providers en rechtshandhavingsautoriteiten een wettelijke basis te geven. De samenwerking met zogenoemde "*trusted flaggers*" dient te worden bevorderd, evenals informatie-uitwisseling en het delen van technische oplossingen tussen hosting service providers. De aanbeveling bevat tenslotte enkele aandachtspunten ten aanzien van het tegengaan van terroristische content.

Verordening aanpak terroristische content
Naar aanleiding van de monitoring van richtsnoeren en uitgangspunten om illegale online content te verwijderen, heeft de Commissie aangegeven dat aanvullende wetgeving door middel van een verordening enkel toegevoegde waarde heeft ten aanzien van terroristische content online. In september 2018 heeft de Europese Commissie een voorstel gedaan voor een verordening waarmee binnen de Europese Unie terroristische online content binnen één uur verwijderd kan worden. De voorgestelde verordening beoogt de oprichting van een grensoverschrijdend systeem waarmee terroristische uitlatingen zo snel mogelijk van het internet worden verwijderd. Nederland verwelkomt wetgeving om het verwijderen van terroristische content te bevorderen. Nederland heeft echter significante zorgen over de juridische en praktische implicaties van een grensoverschrijdend verwijderingsbevel, met name ten aanzien van effectieve rechtsmiddelen voor internetbedrijven. Hier heeft het kabinet tijdens de onderhandelingen veelvuldig aandacht voor gevraagd. Uw Kamer is hier op gebruikelijke wijze, door middel van het BNC fiche, en tijdens de

technische briefing van 31 oktober jl. over geïnformeerd. Begin december was er reeds voldoende steun voor een algemene oriëntatie binnen de Europese Raad. Gezien de omstandigheid dat de verordening onze zorgen met betrekking tot de grensoverschrijdende rechtsmacht niet voldoende weg kon nemen, heeft Nederland de algemene oriëntatie niet kunnen steunen.

Directoraat-Generaal Rechtspleging en Rechtshandhaving
Directie Rechtshandhaving en Criminaliteitsbestrijding
Criminaliteit en Veiligheid

Datum
21 december 2018

Ons kenmerk
2285167

Zelfregulering en onafhankelijke juridische toetsing
Voor het kabinet geldt in eerste instantie het uitgangspunt dat de online community zichzelf reguleert en controleert. Wat dat betreft beoordeelt het kabinet de systematiek waarbij sociale-mediabedrijven zelf klachten over ongewenste content toetsen als positief. Het verwijderen moet echter niet doorslaan naar ongewenste, maar niet strafbare content. Dan wordt de vrijheid van meningsuiting onnodig ingeperkt. Met de dreiging van boetes bij het onjuist beoordelen neemt het risico daarop toe. Het kabinet staat huiverig tegenover het laten toetsen van uitingen door belangenorganisaties of overheidsinstellingen met een specifiek belang, maar zoekt de balans in een onafhankelijke juridische toetsing. In Nederland kan naast het direct melden bij een sociale-mediaplatform momenteel ook melding worden gedaan bij het Meldpunt internetdiscriminatie (MiND), dat is ondergebracht bij de Stichting NL Confidential. Dit Meldpunt beoordeelt meldingen door het maken van een inschatting of de gewraakte uiting op het internet als een strafbaar feit kan worden aangemerkt vanwege strijdigheid met de discriminatie- en aanverwante artikelen in het Nederlandse wetboek van strafrecht. Wordt strijdigheid geconstateerd, dan volgt een verzoek tot verwijdering van de uiting. Wordt hieraan geen gehoor gegeven dan kan binnen de sociale-media-bedrijven worden opgeschaald. Krijgt een melding dan nog geen opvolging, dan volgt doormelding naar het Openbaar Ministerie.
Ons land kent een fenomeengerichte aanpak van illegale activiteiten die zich (ook) online kunnen voordoen. Binnen de aanpak van terrorisme, pedopornografie, discriminatie, illegale wapenhandel, schendingen van het auteursrecht is dan ook veel aandacht voor de online component. Ook vanuit het beleid rond het aanbod van audiovisuele mediadiensten en bevorderen van het economische verkeer bestaat aandacht voor de online aspecten.
Ten aanzien van het tegengaan van online kinderporno en online discriminatie ("hate speech") geldt voor het kabinet als uitgangspunt vrijwillige – doch geen vrijblijvende – samenwerking tussen overheid en IT-platformen. Indien deze samenwerking niet tot de gewenste resultaten leidt, zal Europese of nationale wetgeving in overweging worden genomen.

Aanpak online dynamiek extremistische sprekers
In mijn brief van 28 mei (TK 2017-2018, 29 614, nr. 76) over de Integrale aanpak van extremistische sprekers, ben ik ingegaan op de relevante uitingsmisdrijven en mijn beeld bij de online dynamiek aangaande extremistische uitingen. In de bijlage bij deze brief ga ik uitgebreid in op de belangrijkste strafbepalingen inzake groepsbelediging (artikel 137c Sr), aanzetten tot haat, discriminatie of geweld (artikel 137d Sr), opruiing (artikelen 131 en 132 Sr), eenvoudige belediging (artikel 266 Sr) en bedreiging (artikel 285 Sr). Ook hierbij geldt wat offline illegaal is, is dat ook online. Verder noem ik de maatregelen gericht op het verwijderen van extremistische uitingen en de inzet in de komende jaren op een integrale multidisciplinaire aanpak van extremistische en terroristisch gebruik van digitale media.

Herbezinning
De Europese ontwikkelingen ten aanzien van de aanpak van illegale online content nopen tot een herbezinning op de aanpak van illegale content online, waaronder de

aanpak van online hate speech. Zoals eerder met uw Kamer gecommuniceerd in de voortgangsbrief over het Nationaal Actieprogramma Discriminatie (Kamerstukken II, 2017-18, 309 50 nr. 156), is in de Rijksbegroting vanaf 2020 geen budget meer gereserveerd voor een zelfstandig meldpunt internetdiscriminatie. Bij de herbezinning zal naast samenloop met andere vormen van illegale online content ook worden gekeken naar een rechtsbasis voor verwijderverzoeken, buitengerechtelijke geschillenbeslechting, privacyaspecten en rapportageverplichtingen.

Directoraat-Generaal Rechtspleging en Rechtshandhaving
Directie Rechtshandhaving en Criminaliteitsbestrijding
Criminaliteit en Veiligheid

Datum
21 december 2018

Ons kenmerk
2285167

Het laten voldoen van de huidige meldpunten aan de eisen van de Commissie zal een forse investering vragen. Tegelijkertijd moeten de werkwijze en afdoening van verwijderverzoeken worden gestroomlijnd en geüniformeerd. Daarom zal het kabinet zich richten op bundeling van de bestaande expertise in één organisatie, die dan ook kan worden ingericht conform de eisen vanuit Europa. Een dergelijke beweging ligt het meest voor de hand en past ook in de ambitie die is uitgesproken ten aanzien van de bestuurlijksrechtelijke aanpak binnen de hernieuwde aanpak van kinderporno waarover ik uw Kamer heb geïnformeerd in mijn brief van 13 december jl.[2]

Bij een dergelijke organisatie kan ook een functie worden ondergebracht waarbij content wordt beoordeeld op onrechtmatigheid voor een individuele burger, bijvoorbeeld omdat deze geen toestemming (meer) geeft voor het online gebruik en verspreiding van beeldmateriaal waarmee deze persoon in verband kan worden gebracht. Daarmee kan de huidige vereiste civiele procedure worden aangevuld met een simpele administratieve kortgedingprocedure, waarbij ervan uit wordt gegaan dat er geen toestemming is gegeven om de getoonde beelden online toegankelijk te maken, tenzij degene die de beelden heeft geplaatst een bezwaarprocedure start en het tegendeel aantoont.

Om het bovenstaande te toetsen op haalbaarheid laat het kabinet op dit moment onderzoeken of het takenpakket bij de rechtbank of bij een reeds bestaande toezichthouder kan worden ondergebracht en welke kosten hiermee gemoeid zouden zijn. Deze studie zal naar verwachting in het voorjaar van 2019 worden afgerond. Met een voorziening als hier beoogd, zou ook uitvoering worden gegeven aan de motie Van Nispen, [3] waarin de regering wordt verzocht een voorstel uit te werken voor een snelle, laagdrempelige procedure die slachtoffers niet met hoge kosten confronteert, met als doel privacy-schendingen snel te beëindigen en slachtoffers beter te ondersteunen, voor zover het om privacy-schendend materiaal op internet gaat. Over de civielrechtelijke aanpak van onrechtmatige online content wordt uw Kamer begin 2019 nader geïnformeerd.

De Minister van Justitie en Veiligheid,

Ferd Grapperhaus

[2] Kamerstukken 2018/2019, 31015, nr. 160
[3] Kamerstukken 2017/18, 34926, nr. 6.

Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2019–2020

35 366 Wijziging van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek ter verruiming van de mogelijkheden tot het verbieden van rechtspersonen

Nr. 3

MEMORIE VAN TOELICHTING

I. Algemeen deel

1. Inleiding

De Nederlandse democratische rechtsstaat en de waarden die daaraan ten grondslag liggen, zijn geen vanzelfsprekendheid. Die waarden zijn gegroeid, bediscussieerd, geëvolueerd en bevochten, van voor de eerste Grondwet, de Staatsregeling voor het Bataafse Volk van 1798, tot aan het huidige bestel, ruim 220 jaren later.
De democratische rechtsstaat heeft inmiddels een stevig fundament in Nederland, maar is niet onkwetsbaar. De verworvenheden van de democratische rechtsstaat behoeven bescherming tegen antidemocratische krachten van binnen en buiten de maatschappij. Dit is in het nabije verleden (mede) aanleiding geweest voor maatregelen ter bevestiging en versterking van de Nederlandse democratische waarden, zoals het Nationaal Actieplan Mensenrechten en het inmiddels in eerste lezing aanvaarde voorstel voor een algemene bepaling in de Grondwet inhoudende dat zij de grondrechten en de democratische rechtsstaat waarborgt.[1]
De pluriformiteit van gedragingen en uitgedragen gedachtegoed, dat een wezenskenmerk vormt van een democratische rechtsstaat, maakt ook dat deze grondrechten en vrijheden potentieel kunnen worden misbruikt en ingezet voor de realisering van antidemocratische doelstellingen. Deze spanning, ook wel de democratische paradox genoemd,[2] mag geen reden zijn om passief te blijven. Daarbij staan de overheid verschillende rechtsmiddelen ter beschikking, zowel binnen het strafrecht, het bestuursrecht als het civiele recht, en in de meest extreme omstandigheden in de

[1] Zie voor het Nationaal Actieplan Mensenrecht: *Kamerstukken II* 2013/14, 33 826, nr. 1. Zie verder de Wet van 9 maart 2018, houdende verklaring dat er grond bestaat een voorstel in overweging te nemen tot verandering van de Grondwet, strekkende tot het opnemen van een algemene bepaling, Stb. 2018, nr. 86.

[2] Zie voor een uitgebreide omschrijving van de dilemma's binnen de democratische paradox: R. de Lange, N. Efthymiou & F. van Tienen, *Risico's voor de democratie,* 2016, p. 11 e.v., bijlage bij *Kamerstukken II* 2016/17, 29 279, nr. 382. Zie voorts: *Kamerstukken II* 2014/15, 29 279, nr. 226, p. 2–5.

kst-35366-3
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2019

vorm van het staatsnoodrecht. Optreden kan op het niveau van het individu, maar ook tegen organisaties, bijvoorbeeld met de Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme.
Het bestaande artikel 2:20 Burgerlijk Wetboek (BW) vormt onderdeel van de weerbare democratie, ter bescherming van de open democratische samenleving in den brede. Het biedt de mogelijkheid tot een verbod van rechtspersonen die in strijd handelen met de openbare orde. Het sequeel daarvan voor buitenlandse corporaties wordt gevormd door artikel 10:122 BW. In beide gevallen kan het Openbaar Ministerie (OM) optreden tegen activiteiten die de democratische rechtsstaat ondermijnen. Artikel 2:20 BW is in de afgelopen jaren met wisselend succes ingezet.[3] In welke gevallen de inzet van dit instrument is aangewezen, vergt een afweging die moet worden gemaakt door de wetgever, het OM en, uiteindelijk, de rechter.
Het regeerakkoord stelt dat de verbodsbepalingen voor radicale organisaties die tot doel hebben om onze democratische rechtsstaat omver te werpen of af te schaffen moeten worden uitgebreid door aanpassing van artikel 2:20 BW.[4] Dit is in lijn met de breed gedragen motie Heerma, waarin wordt overwogen: «In een weerbare democratie is geen ruimte voor groeperingen die diezelfde democratische rechtsorde willen gebruiken om deze rechtsorde omver te werpen en af te schaffen.»[5] Dit voorstel adresseert de afweging op wetsniveau, verduidelijkt de inhoud van het openbare orde begrip en vergemakkelijkt de toepassing van artikel 2:20 BW, waardoor het een krachtiger kader biedt. Daarnaast verduidelijkt het voorstel de gevolgen en versterkt het de effectiviteit van de verbodenverklaring naar aanleiding van tekortkomingen in het wettelijk kader die aan het licht zijn gekomen in recente jurisprudentie:[6] de gevolgen van een verbodenverklaring zijn te onduidelijk, zeker in de periode dat deze nog door een hogere rechter kan worden beoordeeld. Ook blijven in het huidige kader bestuurders en leidinggevenden buiten schot, waardoor het eenvoudig is om de werkzaamheden van een verboden rechtspersoon voort te zetten.
Met het voorstel kan zowel worden gereageerd op binnen Nederland zelfstandig opkomend extremisme, als op extremisme dat wordt gevoed vanuit het buitenland. Dit voorstel vormt daarmee ook een nieuw instrument om ondermijning van de rechtsorde tegen te gaan. Het voorstel breidt de mogelijkheden voor de inzet van artikel 2:20 BW uit. De keuze voor de inzet blijft aan het OM voorbehouden. Aan de rechter komt de uiteindelijke beoordeling toe of het verbod van een organisatie is gerechtvaardigd, mede in het licht van de grondrechtelijke positie van die organisatie.[7]
Het wetsvoorstel kent een civiel(proces)rechtelijke en een strafrechtelijke dimensie. In essentie wordt het volgende voorgesteld:

- het maakt niet langer uit of de werkzaamheid dan wel het doel van een rechtspersoon in strijd komt met de openbare orde; in beide gevallen kan een verbodenverklaring volgen;

---

[3] Bijv. Hoge Raad 26 juni 2009 *(Hells Angels)*, ECLI:NL:HR:2009:BI1124, Hoge Raad, 18 april 2014 *(Vereniging Martijn)*, ECLI:NL:GHARL:2013:BZ6041, Rechtbank Midden-Nederland, 20 december 2017 *(Bandidos)*, ECLI:NL:RBMNE:2017:6241 en Hof Leeuwarden, 18 december 2018 *(Bandidos)*, ECLI:NL:GHARL:2018:10865.

[4] Vertrouwen in de toekomst. Regeerakkoord 2017–2021, *Kamerstukken II* 2017/18, 34 700, nr. 34, bijlage, p. 5.

[5] Motie Heerma, Dijkgraaf en Potters, *Kamerstukken II* 2014/15, 29 279, nr. 258, aangenomen met de stemmen van de fracties van de PVV, de Groep Bontes/Van Klaveren, het CDA, de ChristenUnie, de SGP, de VVD, Klein, Houwers, Van Vliet, 50PLUS en de PvdA voor, vergelijk in dat verband tevens de motie Van Miltenburg, *Kamerstukken II* 2014/15, 30 697, nr. 3, aangenomen met de stemmen van de VVD, het CDA, de ChristenUnie, de SGP, de LPF, de Groep Wilders, de Groep Van Schijndel en de Groep Van Oudenallen voor.

[6] Zie Rechtbank Midden-Nederland, 20 december 2017 *(Bandidos)*, ECLI:NL:RBMNE:2017:6241 en Hof Leeuwarden, 18 december 2018 *(Bandidos)*, ECLI:NL:GHARL:2018:10865.

[7] Zie verder onder 2. Het verbod van rechtspersonen en grondrechten – constitutionele toets en voor politieke partijen zie het artikelsgewijs deel onder Artikel V Overgangsrecht.

- de notie «openbare orde» wordt nader inhoudelijk genormeerd; daarmee is de rechtszekerheid gediend en komt tegelijk (indirect) tot uitdrukking wat in onze democratische samenleving in ieder geval als wezenlijk geldt;
- er wordt voorzien in een verlichting van de bewijspositie van het OM, doordat bepaalde activiteiten en doelen a priori in strijd met de openbare orde worden geacht;
- onmiddellijke werking van een verbodenverklaring van een rechtspersoon;
- bij een verbod kan de rechter de betrokkenen bevelen bepaalde maatregelen te nemen of gedragingen na te laten, uiterlijk totdat over het verbod onherroepelijk is beslist;
- het niet naleven van een rechterlijk bevel wordt strafbaar gesteld (artikel 184a Wetboek van Strafrecht, hierna: Sr);
- bestuurders (en feitelijk bestuurders) van een verboden verklaarde rechtspersoon krijgen een bestuursverbod van minimaal 3 jaar, tenzij de betrokkene geen ernstig verwijt kan worden gemaakt;
- het batig saldo na vereffening van de verboden verklaarde rechtspersoon kan door de rechter worden toegekend aan de Staat;
- de strafmaat voor voortzetting van de activiteiten van een verboden rechtspersoon wordt verdubbeld (artikel 140 Sr);
- ten slotte wordt de inzet van opsporingsbevoegdheden mogelijk gemaakt om de voortzetting van verboden rechtspersonen tegen te gaan.

Met deze combinatie van civiel- en strafrechtelijke maatregelen beoogt de regering het instrumentarium voor het waarborgen van een weerbare democratie navenant te versterken.

2. Het verbod van rechtspersonen en grondrechten – constitutionele toets[8]

a. Artikel 8 Grondwet

Artikel 2:20 BW hangt nauw samen met artikel 8 Grondwet, waarin de verenigingsvrijheid is neergelegd. De vrijheid van vereniging kan ingevolge dit artikel bij wet worden beperkt in het belang van de openbare orde. Het begrip «openbare orde» in deze bepaling is in de Grondwetsgeschiedenis niet nader ingevuld. De regering heeft zich op het standpunt gesteld dat het begrip «zeer ruim» is, maar ook dat de verenigingsvrijheid in ons land in feite bijzonder groot is. Het is aan de wetgever om te bepalen welk gebruik hij van de hem toegekende beperkingsbevoegdheid zal maken, aldus de regering in haar rol als mede-grondwetgever.[9] Bij de totstandkoming van het oorspronkelijke artikel 2:20 BW heeft de regering gedragingen genoemd die een inbreuk maken op de algemeen aanvaarde grondvesten van ons rechtsstelsel, waardoor de openbare orde in het geding is.[10] Het is daarbij aan de rechter gelaten om te beoordelen of een werkzaamheid of doel al dan niet in strijd komt met de openbare orde. Dit wetsvoorstel biedt de rechter meer handvatten voor de toepassing van het openbare orde begrip.

---

[8] Zie in dit kader tevens par. 6 onder a. en b.

[9] *Kamerstukken II* 1976/77, 13 872, nr. 7, p. 32. In dezelfde zin *Kamerstukken I* 1986/87, 17 476, nr. 57b, p. 3–4.

[10] *Kamerstukken II* 1984/85, 17 476, nrs. 5–7, p. 3.

b. Het EVRM

Het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden (EVRM) beschermt in artikel 11 de verenigingsvrijheid.[11] Dit artikel moet worden gelezen in samenhang met artikel 10 EVRM, dat de vrijheid van meningsuiting beschermt, en artikel 9 EVRM, dat ziet op de vrijheid van godsdienst en overtuiging. Deze grondrechten gelden niet absoluut; de uitoefening ervan kan in zwaarwegende omstandigheden bij wet worden beperkt. Deze wet vormt die wettelijke grondslag. De beperking moet noodzakelijk zijn in een democratische samenleving voor specifiek omschreven doelen. Voor de vrijheid van vereniging, bijvoorbeeld, betreft dit het belang van de nationale veiligheid, de openbare veiligheid, het voorkomen van wanordelijkheden en strafbare feiten, de bescherming van de gezondheid of de goede zeden evenals de bescherming van de rechten en vrijheden van anderen. Opmerking verdient dat artikel 9 EVRM een beperktere lijst beperkingsgronden kent dan de artikelen 10 en 11 EVRM, artikel 9 kent niet de beperkingsgrond nationale veiligheid. Aangenomen wordt dat er in de praktijk geen fundamenteel verschil bestaat in het bereik van de beperkingsgrondencatalogus van de verschillende artikelen.[12]
De voorwaarden waaronder de voorgestelde verbodenverklaring op grond van artikel 2:20 BW intreedt, voldoen aan de limitatief omschreven doelen van de artikelen 9, 10 en 11 EVRM. De gronden waarnaar wordt verwezen corresponderen met de in die artikelen opgenomen toegelaten doelen: de nationale veiligheid, de openbare veiligheid, het voorkomen van wanordelijkheden en strafbare feiten en de bescherming van de rechten en vrijheden van anderen.
In algemene zin geldt dat de samenleving en de overheid de afgelopen jaren in toenemende mate worden geconfronteerd met antidemocratisch en ondermijnend gedrag. De inzet van artikel 2:20 BW is in die context tot op heden zeer uitzonderlijk en de implicaties van een verbodenverklaring blijken onvoldoende duidelijk. Onduidelijkheid bestaat over de gevolgen van de verbodenverklaring met name in de periode dat deze nog niet definitief is geworden. De uitbreiding is naar het oordeel van de regering dan ook een nuttige en noodzakelijke aanvulling op het bestaande instrumentarium.[13] De rechter zal in ieder individueel geval moeten beoordelen of de beperking noodzakelijk is in een democratische samenleving. Illustratief voor de toetsing aan het noodzakelijkheidsvereiste is hetgeen A.G. Timmerman hierover opmerkte in zijn conclusie bij het verzoek tot ontbinding van de Vereniging «Martijn»:[14] *«Onder het EVRM is er weinig ruimte voor beperking van de deelneming aan het maatschappelijke debat [....]) dat langs een democratische weg plaatsvindt.[15] Toch kunnen ook deze uitingen ontoelaatbaar zijn indien daarbij wordt opgeroepen tot het gebruik van geweld tegen een deel van de bevolking of op een andere wijze de verwerping van democratische beginselen wordt gepropageerd.[16]»*
De nadere inhoudelijke normering van het openbare orde begrip en de verlichting van de bewijspositie op basis van specifieke doelen en

---

[11] In het Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten zijn met het EVRM vergelijkbare grondrechten opgenomen. Zo kent het verdrag in artikel 22 een vergelijkbare bescherming van de verenigingsvrijheid met een vergelijkbare beperkingssystematiek als artikel 11, tweede lid, EVRM. In deze paragraaf wordt kortheidshalve verwezen naar de EVRM-bepalingen.

[12] Zie: P. van Dijk e.a. (red.), *Theory and Practice of the European Convention on Human Rights,* Cambridge: Intersentia 2018, p. 759.

[13] *Kamerstukken II* 2018/19, 29 614, nr. 108.

[14] PHR 13 december 2013, ECLI:NL:PHR:2013:2379, o. 3.14.

[15] J. Vande Lanotte, Y. Haeck, Handboek EVRM, *Deel 2 Artikelsgewijze Commentaar Volume II*, 2004, p. 986; 1039–1040.

[16] EHRM 2 oktober 2001, nrs. 29221/95 en 29225/95 *(Stankov e.a./Bulgarije)*, par. 88 en 90.

werkzaamheden, zoals opgenomen in het voorstel, sluit aan bij de beperkingsgronden zoals opgenomen in artikel 11 EVRM. De gronden die worden genoemd in het voorstel, komen ook terug in de jurisprudentie van het EHRM.[17] De genoemde gronden zijn van dien aard, dat de geboden verlichting van de bewijspositie bij toepassing van artikel 2:20 BW en het hieraan gekoppelde bestuursverbod passend en proportioneel zijn. Het gaat hierbij onder meer om de bedreiging van de nationale veiligheid en internationale rechtsorde, de ontwrichting van de democratische rechtsstaat of het openbare gezag. Het bestuursverbod vormt een geschikte en effectieve maatregel om voortzetting van de werkzaamheden van een verboden rechtspersoon door middel van een nieuw op te richten rechtspersoon te voorkomen. De gedragingen die een grondslag kunnen vormen voor een dergelijke verbodenverklaring zijn van dien aard dat niet volstaan kan worden met het enkel strafrechtelijk vervolgen van personen die deelnemen in een dergelijke rechtspersoon of de organisatie zelf. De betrokken handelingen zijn immers niet in alle gevallen strafbaar zijn én de werkzaamheden van de rechtspersoon zouden dan vervolgens kunnen worden voortgezet. De democratische rechtsstaat moet zich in uiterste gevallen kunnen weren door de rechtspersoon ook daadwerkelijk uit het rechtsverkeer te verwijderen om het voortduren of verwezenlijken van werkzaamheden die in strijd komen met de openbare orde te voorkomen. Dat het uiteindelijk de rechter is die de strijd met de openbare orde vaststelt en de rechtspersoon verboden verklaart, vormt daarbij een belangrijke rechtsstatelijke correctiefactor, ook op de noodzakelijkheid en proportionaliteit van de maatregel.
De ruimte die er bestaat om de vrijheid van vereniging te beperken op grond van artikel 11 wordt ook ingekleurd door artikel 17 EVRM. Dit artikel, getiteld «verbod van misbruik van recht», bepaalt dat de rechten en vrijheden onder het EVRM niet zo mogen worden uitgelegd als zouden zij een recht inhouden activiteiten aan de dag te leggen met als doel diezelfde rechten of vrijheden teniet te doen.[18] Artikel 17 reflecteert daarmee de weerbaarheid van de democratie. Het EHRM neemt bijvoorbeeld aan dat in de toetsing van de noodzaak van een maatregel tegen xenofobe uitingen («hate speech») rekening moet worden gehouden met artikel 17 of zelfs dat dergelijke uitingen buiten de bescherming van het EVRM vallen. Dit leidt ertoe dat er meer ruimte bestaat voor het inperken van deze uitingen. Ook bij religieus gemotiveerd extremisme speelt deze weerbare democratie-gedachte een rol in de jurisprudentie van het Hof. De vrijheid van vereniging mag niet worden benut om aan te zetten tot geweld of tot de verwerping van democratische principes.

3. Aanpassing Burgerlijk Wetboek

Het OM kan op grond van artikel 2:20 BW de rechter vragen een rechtspersoon, zoals een (informele) vereniging of stichting, te verbieden en te ontbinden, als de werkzaamheid daarvan in strijd is met de openbare orde. Na een verbod is de deelneming aan de voortzetting van de werkzaamheid van een dergelijke organisatie strafbaar (artikel 140 Sr).
De uitbreiding van de toepassingsmogelijkheden van het Burgerlijk Wetboek bestaat uit zeven elementen: een verduidelijking van het begrip «openbare orde», de verlichting van de bewijspositie van het OM, het mogelijk maken van een aanpak van organisaties waarvan de werkzaamheden (nog) niet, maar het doel wel in strijd komt met de openbare orde,

---

[17] P. van Dijk e.a. (red.), *Theory and Practice of the European Convention on Human Rights,* Cambridge: Intersentia 2018, p. 822 e.v.

[18] Artikel 17 EHRM luidt: Geen der bepalingen van dit Verdrag mag worden uitgelegd als zou zij voor een Staat, een groep of een persoon een recht inhouden enige activiteit aan de dag te leggen of enige daad te verrichten met als doel de rechten of vrijheden die in dit Verdrag zijn vermeld teniet te doen of deze verdergaand te beperken dan bij dit Verdrag is voorzien.

de onmiddellijke werking van een verbodenverklaring, het bevel tot het stoppen met of onthouden van activiteiten, het bestuursverbod voor (feitelijk) bestuurders van verboden rechtspersonen, en de mogelijkheid voor de rechter om het batig saldo van de verboden rechtspersoon na vereffening ten goede te laten komen aan de Staat.

a. Verduidelijking van de notie «openbare orde» en verlichting bewijspositie OM.

Het «openbare orde»-begrip is een dynamisch vangnetbegrip; wat deel uitmaakt van de openbare orde kan naar tijd en plaats verschillen. Voor de toepasbaarheid van artikel 2:20 BW en de daarvoor benodigde flexibiliteit is het van groot belang dat het een vangnetbegrip blijft.[19] Deze wet verandert daarin niets. Al bij de invoering van artikel 2:20 BW werd gevraagd naar de concrete inhoud van het openbare orde begrip.[20] Met deze aanpassing wordt het begrip verduidelijkt, op twee verschillende manieren.
In de eerste plaats wordt de notie «openbare orde» uitdrukkelijk in verband gebracht met de aantasting van de nationale veiligheid of de internationale rechtsorde en de ontwrichting van de democratische rechtsstaat of het openbaar gezag. Zie de artikelsgewijze toelichting voor een nadere concretisering. Al deze noties zijn van fundamentele aard. Bij een dergelijke bedreiging is de strijd met de openbare orde gegeven. De gegeven opsomming versterkt het normerend karakter van artikel 2:20 BW. Het geeft een krachtig signaal dat binnen de Nederlandse rechtsorde geen plaats is voor rechtspersonen die zich antidemocratisch opstellen of de samenleving dan wel onze rechtsorde doelbewust (dreigen te) ondermijnen. De maatschappij en de rechtspraktijk krijgen hiermee concreter dan voorheen een indicatie van wat in onze samenleving apert in strijd met de openbare orde wordt geacht. Dat bevordert tevens de rechtszekerheid.
In de tweede plaats wordt het openbare orde begrip ingekleurd met begrippen die wel een vermoeden van strijd met de openbare orde rechtvaardigen, maar waarbij tegenbewijs mogelijk is. Ook hierbij gaat het om zwaarwegende begrippen: het uitlokken of bevorderen van geweld, aantasting van de menselijke waardigheid en het aanzetten tot haat of discriminatie. Het hangt in deze gevallen meer af van de omstandigheden van het geval of ook daadwerkelijk sprake is van activiteiten die zo ernstig zijn dat ze, in hun context bezien, strijd op leveren met de openbare orde en daarmee een verbodenverklaring rechtvaardigen.
De genoemde begrippen bieden een verdere indicatie van wat moet worden verstaan onder het begrip «openbare orde». Daarnaast biedt het een verlichting van de bewijspositie van het OM. Voor het bestaan van de genoemde activiteiten of doelstellingen als zodanig blijft de bewijslast bij het OM liggen als verzoekende partij. Slaagt het OM er in aannemelijk te maken dat de rechtspersoon tot doel heeft of werkzaamheden uitoefent die leiden of klaarblijkelijk dreigen te leiden tot inbreuken op de menselijke waardigheid, het bevorderen van geweld of het aanzetten tot haat, discriminatie, dan verplaatst het bewijsrisico zich naar de rechtspersoon. Indien deze niet of onvoldoende aantoont dat geen sprake is van strijd met de openbare orde, dan zal de strijd hiermee moeten worden aangenomen. Er is in die zin sprake van een weerlegbaar wettelijk

---

[19] Zie in die zin ook *Kamerstukken II* 1984/85, 17 476, nrs. 5–7, p. 3–4. Het belang van een vangnetbepaling wordt ook onderschreven door het EHRM bij de toepassing van de eis dat een inbreuk op de vrijheid van vereniging voorzien moet zijn bij wet: EHRM (GK) 17 februari 2004, nr. 44158/98 (*Gorzelik e.a. t. Polen*), par. 64.

[20] In de memorie van antwoord is vervolgens een opsomming gegeven van onderdelen die in ieder geval onder het openbare orde begrip vallen, zie *Kamerstukken II* 1984/85, 17 476, nrs. 5–7, p. 3.

vermoeden. Deze begrippen worden nader toegelicht in het artikelsgewijs deel van de toelichting.
Er is bewust van afgezien om de kring van vorderingsgerechtigden te verruimen. Het procesmonopolie blijft exclusief bij het OM als onafhankelijk vertegenwoordiger van het algemeen belang. Vanwege het civielrechtelijke karakter van de verbodenverklaring staat tegen een besluit van het OM om geen verzoek ex 2:20 BW in te dienen, geen artikel 12 Sv-procedure open. Het OM maakt de afweging om 2:20 BW (of artikel 10:122 BW) al dan niet in te zetten in alle onafhankelijkheid. Vanuit waarborgoptiek is, ten slotte, de rechterlijke toets van belang; dit vormt de belangrijkste rechtsstatelijke correctiefactor tegen onnodig gebruik van de artikel 2:20 BW-procedure.

b. Verbodenverklaring van organisaties waarvan het doel in strijd is met de openbare orde.

De huidige tekst van artikel 2:20 BW maakt een onderscheid tussen organisaties waarvan de werkzaamheden en organisaties waarvan het doel in strijd komt met de openbare orde. De term «doel» moet in dit verband in ruime zin worden verstaan.[21] Het doel is niet alleen wat statutair als doel wordt gesteld, maar kan ook blijken uit wat in de statuten als middelen wordt aangegeven of uit andere bron. Worden de werkzaamheden van een organisatie in strijd met de openbare orde bevonden, dan wordt de organisatie verboden én ontbonden. Wordt daarentegen het doel van een rechtspersoon in strijd met de openbare orde geacht, dan volgt slechts de ontbinding van de organisatie. Het verschil tussen wel of niet verboden verklaard worden, heeft gevolgen voor de strafbaarheid van de voortzetting van de werkzaamheden van de betreffende rechtspersoon. Is de rechtspersoon verboden bij onherroepelijke rechterlijke beslissing, dan is de voortzetting van de activiteiten van de rechtspersoon strafbaar op grond van artikel 140 lid 2 Sr. Is de rechtspersoon «enkel» ontbonden omdat het doel in strijd is met de openbare orde, dan is de voortzetting van de werkzaamheden daarentegen niet strafbaar.
Naar het oordeel van de regering ontbreekt een voldoende rechtvaardiging voor dit verschil. Daarom wordt voorgesteld dat ook rechtspersonen waarvan het doel in strijd is met de openbare orde straks verboden kunnen worden verklaard. Wetssystematisch wordt daarmee ook een betere aansluiting verkregen tussen het regime van artikel 2:20 BW en dat van artikel 10:122 lid 1 BW, waar het om buitenlandse corporaties gaat. Door de beoogde aanpassing van artikel 2:20 BW geldt straks grosso modo hetzelfde stelsel voor binnenlandse en buitenlandse organisaties. Het gelijkstellen van de gevolgen voor strijd met de openbare orde van werkzaamheden en doel, leidt tot een eenvoudiger stelsel. En tot een stelsel dat in voorkomende gevallen eerder kan worden toegepast, zonder dat noodzakelijk is dat een doel zich reeds heeft vertaald in daadwerkelijke handelingen. Ook de strafbaarheid van de voortzetting van de werkzaamheden van een verboden organisatie komt daardoor eerder in beeld. Zeker als het doel van een organisatie samenhangt met radicalisering richting (gewelddadig) extremisme kan het nodig zijn om de organisatie te verbieden vóórdat deze overgaat tot daadwerkelijke actie.[22]

c. Bevel tot het stoppen met of onthouden van activiteiten

Met het wetsvoorstel wordt mogelijk gemaakt dat de rechter, in eerste aanleg of beroep, een bevel kan geven een bepaald handelen of nalaten (of een combinatie daarvan) op te dragen aan de verboden rechtspersoon en degenen die krachtens de wet en de statuten bij zijn organisatie zijn

[21] Asser/Maeijer & Kroeze 2-I* 2015/393.
[22] EHRM 30 juni 2009, nr. 25803/04 & 25817/04, *(Herri Batasuna and Batasuna/Spanje)*, par. 81.

betrokken (vergelijk artikel 2:8 BW). Dat zijn bijvoorbeeld de (feitelijk) bestuurders of leden van de rechtspersoon. Hiermee wordt tegemoet gekomen aan de behoefte, geuit door het OM, om al in een vroeg stadium na een verbodenverklaring strafrechtelijk te kunnen optreden, om zo de deelneming aan een verboden rechtspersoon effectiever te kunnen bestrijden. De strafbaarheid is zo gekoppeld aan een zelfstandig gegeven rechterlijk bevel, waarvan het niet naleven strafbaar is. Wordt de verbodenverklaring van de rechtspersoon in hoger beroep alsnog vernietigd, dan heeft dit geen gevolgen voor de strafbaarheid van de overtreding van het zelfstandig gegeven rechterlijk bevel.

d. Onmiddellijke werking van een verbodenverklaring

Er wordt een nieuw zesde lid toegevoegd aan artikel 2:20 BW, waarmee wordt bepaald dat een verbodenverklaring uitvoerbaar bij voorraad is. Hiermee wordt de mogelijke onduidelijkheid[23] weggenomen over de vraag of het verbod uitvoerbaar bij voorraad kan worden verklaard. Een verbodenverklaring van een rechtspersoon is enkel in exceptionele omstandigheden aan de orde. Daarmee zou zich niet verdragen dat die rechtspersoon vervolgens nog gedurende de verdere procedure zijn werkzaamheden kan voortzetten. Dat de verbodenverklaring van rechtswege uitvoerbaar bij voorraad is, is daarom aangewezen.
Het wetsvoorstel voegt hieraan de mogelijkheid toe van het rechterlijk bevel om bepaalde maatregelen te nemen of gedragingen na te laten (artikel 2:20 lid 5 BW). Het rechterlijk bevel is een ordemaatregel gedurende de artikel 2:20-procedure, die uit zijn aard direct effect dient te sorteren. Het niet naleven van een dergelijk bevel wordt strafbaar op grond van artikel 184a lid 2 Sr. De verwevenheid van de bevelen en de verbodenverklaring, maakt dat ook de verbodenverklaring direct dient te werken. De uitvoerbaarverklaring bij voorraad is ook daarom aangewezen.

e. Bestuursverbod na verbodenverklaring

De huidige artikelen 2:20 en 10:122 BW voorzien slechts in een organisatiegerichte, en niet in een persoonsgerichte aanpak. Degenen die bij de verboden verklaarde rechtspersoon betrokken zijn als statutair of feitelijk bestuurder kunnen daardoor, na de verbodenverklaring van een rechtspersoon, zonder belemmering een nieuwe rechtspersoon oprichten. En zij kunnen blijven deelnemen aan de activiteiten van andere bestaande rechtspersonen waarvan zij bijvoorbeeld bestuurder of commissaris zijn. De voorgestelde aanpassing beoogt deze lacune te dichten door de introductie van een civielrechtelijk bestuursverbod van minimaal drie jaar voor bestuurders en feitelijk bestuurders van een verboden verklaarde rechtspersoon. Dit bestuursverbod heeft zowel een repressief als een preventief karakter. Het repressieve karakter is gelegen in het feit dat het bestuursverbod een sanctie is op het in een bepaalde kwaliteit nauw betrokken zijn bij de activiteiten van een verboden verklaarde rechtspersoon. Tegelijk staat een toekomstgerichte, preventieve aanpak centraal: voorkomen wordt dat dubieuze bestuurders in andere dan de verboden verklaarde rechtspersoon actief kunnen blijven of, sterker nog, als zodanig weer in een nieuw opgerichte rechtspersoon kunnen worden benoemd. Het gaat dan in ieder geval om alle in artikel 2:3 BW genoemde rechtspersonen – verenigingen, stichtingen, NV's, BV's, coöperaties en onderlinge waarborgmaatschappijen.[24] De regeling geldt via de van overeenkomstige toepassing verklaring van artikel 106d van de Faillissementswet ook voor

---

[23] Vgl. Rechtbank Midden-Nederland, 20 december 2017 *(Bandidos)*, ECLI:NL:RBMNE:2017:6241, ov. 4.5 en 4.7 en Hof Leeuwarden, 18 december 2018 *(Bandidos)*, ECLI:NL:GHARL:2018:10865, ov. 4.35.

[24] *Kamerstukken II* 2013/14, 34 011, nr. 3, p. 2.

degenen die feitelijk leiding hebben gegeven aan de rechtspersoon en eventuele commissarissen.
Civielrechtelijke bestuursverboden zijn in ons recht niet onbekend. Het stichtingenrecht kent in artikel 2:298 BW een bij ontslag automatisch intredend bestuursverbod voor de duur van vijf jaar. Gewezen zij verder op de Wet civielrechtelijk bestuursverbod van 8 april 2016.[25] Het betreft hier een aanvulling van de Faillissementswet die het – kort gezegd – mogelijk maakt om bestuurders die zich bezig houden met faillissementsfraude of die zich schuldig hebben gemaakt aan wanbestuur in de aanloop naar een faillissement langs civielrechtelijke weg een bestuursverbod op te leggen (artikelen 106a–106e Faillissementswet). Het gaat daarbij niet alleen om de enkele fraudebestrijding, maar ook om de bestrijding van aperte onregelmatigheden in of rondom een faillissement, zoals ernstige tegenwerking van de curator, faillissementsrecidive en de benadeling van crediteuren voorafgaand aan een faillissement.
In het faillissementsrecht is het bestuursverbod een beproefd instrument gebleken voor optreden tegen bestuurders die – kort gezegd – een ernstig verwijt treft. Er is echter, zoals in het artikelsgewijze deel nader wordt aangegeven, een kwalitatief verschil tussen de bestrijding van onregelmatigheden rondom een faillissement en de beduidend zwaardere ernst van de feiten en omstandigheden die aanleiding kunnen zijn voor een verbodenverklaring in de zin van de artikelen 2:20 en 10:122 BW. De feiten die voor het bestuursverbod op grond van de Faillissementswet aanleiding kunnen vormen, zijn bijvoorbeeld wanbeheer, handelen in strijd met de wet of faillissementsfraude.[26] Het verschil met de feiten die aanleiding vormen voor een verbodenverklaring van een rechtspersoon vormt aanleiding voor de regering om, anders dan in de Faillisementswet, het bestuursverbod niet uitsluitend vorm te geven als bevoegdheid van de rechter, maar mede als een automatisch gevolg van de verbodenverklaring van de rechtspersoon. Het bestuursverbod geldt voor ten minste drie jaar, met rechterlijke discretie om een langere duur op te leggen. Dat betekent dat de rechter rekening kan houden met individuele omstandigheden. De rechter kan bepalen dat het bestuursverbod niet intreedt, als betrokkene naar zijn oordeel in de gegeven omstandigheden geen ernstig verwijt te maken valt.
De Wet civielrechtelijk bestuursverbod en artikel 2:298 BW hebben beide als inspiratiebron gediend voor het bestuursverbod, zoals dat in dit wetsvoorstel is neergelegd.

f. Batig saldo van de ontbonden rechtspersoon naar de Staat

Onder de algemene regeling voor de vereffening na ontbinding van een rechtspersoon komt het batig saldo ten goede aan een eventueel daartoe statutair vastgelegde bestemming. Is een dergelijke bestemming niet gegeven, dan wordt dit saldo overgemaakt aan de leden of aandeelhouders. Enkel indien geen ander recht heeft op het overschot, keert de vereffenaar het saldo uit aan de Staat, die het vervolgens zoveel mogelijk overeenkomstig het doel van de rechtspersoon dient te besteden. Dit alles ligt na een verbodenverklaring op grond van strijd met de openbare orde niet voor de hand. De rechter krijgt dan ook de bevoegdheid om ambtshalve dan wel op verzoek van het OM te bepalen dat het batig saldo wordt uitgekeerd aan de Staat. Daarmee wordt voorkomen dat dit saldo zal

[25] *Stb.* 2016, 153.
[26] Vgl. m.b.t. het faillissementsrecht bijv. Rechtbank Den Haag, 13 juni 2018, ECLI:NL-:RBDHA:2018:8801 en Rechtbank Amsterdam, 24 januari 2019, ECLI:NL:RBAMS:2019:466. Vgl. over artikel 2:298 BW in algemene zin: D. Ohmann, «Rechterlijk ontslag van een stichtingsbestuurder thans en onder het WBTR», in: *Innovatie in het ondernemingsrecht, 25 jaar ondernemingsrecht* (Pels Rijcken c.s.; 2017), p. 145–167.

worden ingezet voor de voortzetting van de werkzaamheden die aanleiding hebben gegeven voor het verbod van de rechtspersoon.

4. Aanpassing Wetboek van Strafrecht en Wetboek van Strafvordering

Het Wetboek van Strafrecht wordt aangepast in die zin dat de strafmaat voor het voortzetten van de werkzaamheden van een verboden organisatie wordt verhoogd van maximaal 1 jaar tot 2 jaar gevangenisstraf en van een geldboete van maximaal € 4.150 tot € 20.750. Met deze strafverzwaring wordt de preventieve en de repressieve werking van de bepaling vergroot. De verzwaring vormt tevens een uitdrukking van de ernst van de gedraging en het maatschappelijk belang dat wordt gehecht aan het beëindigen van de werkzaamheden van de organisatie. Het vormt daarmee een krachtig signaal dat de voortzetting van werkzaamheden na een verbodenverklaring niet wordt getolereerd.
Overwogen is om het bereik van de strafbepaling uit te breiden naar de periode vóórdat de verbodenverklaring van een organisatie onherroepelijk is geworden. Hiervan is afgezien omdat het civielrechtelijke en strafrechtelijke traject in dat geval verknoopt raken. Daardoor zou onduidelijkheid kunnen bestaan over de strafbaarheid van betrokkenen als een verbodenverklaring in hoger beroep wordt vernietigd. Verwacht wordt dat civielrechtelijke dwangmiddelen een belangrijke rol kunnen spelen hangende het geding. Om te komen tot een versnelling van de mogelijkheid van een strafrechtelijke aanpak van een eenmaal verboden rechtspersoon, is het mogelijk gemaakt dat de rechter bij de verbodenverklaring een rechterlijk bevel geeft tot het zich onthouden van bepaalde activiteiten (zie hiervoor par. 3 onder d). Het niet naleven van dit bevel wordt zelfstandig strafbaar gesteld met een aanvulling van artikel 184a Sr. Aanvullend op de strafverzwaring wordt de voortzetting van de werkzaamheden van een verboden organisatie toegevoegd aan de bepalingen waarvoor voorlopige hechtenis kan worden bevolen. Hiermee wordt tevens de inzet van andere strafvorderlijke dwangmiddelen mogelijk gemaakt. Te denken valt aan de aanhouding buiten heterdaad, de inverzekeringstelling, de doorzoeking door een (hulp)Officier van Justitie en de bevoegdheid gegevens te vorderen.[27] Voor artikel 184a Sr geldt dat dit artikel al onderdeel uitmaakt van de bepalingen waarvoor voorlopige hechtenis kan worden bevolen. Dit alles vereenvoudigt de opsporing naar de mogelijke voortzetting van werkzaamheden van een verboden rechtspersoon.

5. Verhouding tot lopende wetsvoorstellen

Bij de Tweede Kamer is een initiatiefvoorstel aanhangig gemaakt door de leden Kuiken, Van Toorenburg, Van Wijngaarden, Drost en Van der Staaij voor een Wet bestuurlijk verbod ondermijnende organisaties.[28] Het initiatiefvoorstel wil mogelijk maken dat Outlaw Motorcycle Gangs (criminele motorbendes, hierna OMG's) en andere organisaties met een cultuur van wetteloosheid, bij besluit van de Minister voor Rechtsbescherming verboden kunnen worden als dat noodzakelijk is in het belang van de openbare orde in de zin van artikel 8 van de Grondwet. Dat bestuurlijke verbod is bedoeld als aanvulling op de bestaande regeling in het BW. Uitgesloten van het toepassingsbereik van het initiatiefvoorstel zijn organisaties waarvan een verbod zozeer raakt aan de grondrechten van meningsuiting en godsdienst, dat de weg via de civiele rechter meer aangewezen is: 1. politieke partijen en daaraan verbonden jongerenverenigingen en wetenschappelijke bureaus, 2. kerkgenootschappen en

[27] Zie voor een opsomming: Corstens/Borgers 2014, p. 450 e.v.
[28] *Kamerstukken II* 2018/19, 35 079.

andere organisaties gericht op het belijden van een godsdienst of levensovertuiging en 3. vakbonden. Daarbij verschillen de gevolgen van een verbodenverklaring op basis van het onderhavige voorstel, waaraan bijvoorbeeld een bestuursverbod is gekoppeld.
Het initiatiefvoorstel en de algemene regeling in Boek 2 BW, met inbegrip van de wijzigingen die zijn opgenomen in het onderhavige wetsvoorstel, sluiten elkaar naar het oordeel van de regering niet uit. OMG's en andere organisaties met een cultuur van wetteloosheid vallen weliswaar binnen de reikwijdte van beide regelingen, maar het ligt na een eventuele introductie van de bestuurlijke bevoegdheid in de rede om voor deze organisaties de route van het bestuurlijke verbod te volgen. Dit neemt niet weg dat het het OM vrij staat om op grond van artikel 2:20 BW een verbod te verzoeken, ook indien de weg van een bestuurlijk verbod niet is gevolgd.
Op 13 december 2018 presenteerde de Staatscommissie Parlementair Stelsel haar rapport. Daarin wordt voorgesteld om een specifiek wettelijk kader te scheppen voor het verbieden en ontbinden van politieke partijen.[29] In reactie daarop heeft het kabinet laten weten dat het gaat werken aan een Wet op de politieke partijen.[30] Nu wordt gekozen voor een specifiek wettelijk kader voor een partijverbod, ligt het in de rede dat deze organisaties van het toepassingsbereik van het voorstel tot wijziging van artikel 2:20 BW worden uitgesloten. Dit heeft zijn beslag gekregen in het overgangsrecht (artikel V).
Ten slotte is op het terrein van artikel 2:20 BW een initiatiefvoorstel van het lid Azmani (VVD) aanhangig, waarover het kabinet nog zijn standpunt moet bepalen.[31]

6. Consultatie

Algemeen

Een voorontwerp van dit wetsvoorstel is in (internet)consultatie gegeven van 21 december 2018 tot 28 februari 2019. Daarop zijn reacties ontvangen van Amnesty International, het OM, VNO-NCW/MKB-Nederland, de Raad voor de rechtspraak (hierna ook: de Rvdr), de Nederlandse Vereniging voor Rechtspraak (hierna: NVvR) en een privépersoon[32]. Buiten het kader van de internetconsultatie heeft het Adviescollege Toetsing Regeldruk (ATR) gereageerd. Het ATR heeft laten weten dat het de analyse en conclusie deelt dat het wetsvoorstel geen gevolgen heeft voor de regeldruk.
De Raad voor de rechtspraak onderkent het belang van dit wetsvoorstel. Het OM vindt dat de voorgestelde wijzigingen een belangrijke verbetering kunnen betekenen in de strijd tegen radicale antidemocratische organisaties, en heeft met instemming kennis genomen van de voorgestelde BW-aanpassingen. Van haar kant onderschrijft de NVvR het doel van het wetsvoorstel, namelijk het vergroten van de weerbaarheid van onze democratie door het aanscherpen van artikel 2:20 BW als middel tegen organisaties die handelen in strijd met de openbare orde.
VNO-NCW/MKB-Nederland heeft zich beperkt tot enkele meer technische kanttekeningen, omdat men in algemene zin geen bezwaren had tegen de beoogde wijziging van artikel 2:20 BW. Wel menen zij dat, met dit

---

[29] Staatscommissie parlementair stelsel, *Lage drempels, hoge dijken. Democratie en rechtsstaat in balans*, Den Haag 13 december 2018, p. 211 & 220 e.v.
[30] Eerst in reactie op het eindrapport van de Evaluatie- en Adviescommissie Wet financiering politieke partijen, *Kamerstukken II* 2018/19, 32 752, nr. 54, bevestigd in de reactie op de het rapport van de Staatscommissie Parlementair Stelsel, *Kamerstukken I* 2018/19, 34 430, F.
[31] *Kamerstukken II* 2016/17, 34 465, nrs. 1–3, voorstel van wet van het lid Azmani (VVD) tot wijziging van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek in verband met aanpassing van de uitzonderingspositie van kerkgenootschappen.
[32] Ter inzage gelegd bij het Centraal Informatiepunt Tweede Kamer.

wetsvoorstel, het initiatiefvoorstel van de leden Kuiken e.a. met betrekking tot de Wet bestuurlijk verbod ondermijnende organisaties ingetrokken kan worden, en vragen zij de regering zich hierover met de initiatiefnemers te verstaan.[33] In reactie hierop zij opgemerkt dat handelingen inzake dit wetsvoorstel vanwege het initiatiefkarakter een exclusief prerogatief van de indieners vormen, waar de regering niet in kan, en overigens ook niet zou willen, treden.
In de ontvangen reacties komen de volgende algemene thema's naar voren:
a. openbare orde: normering en rechtsvermoeden;
b. grondrechten;
c. civielrechtelijk bestuursverbod;
d. strafbaarstelling.

a. Openbare orde: normering en rechtsvermoeden

De notie «openbare orde» wordt in het voorstel ingekleurd door op te nemen welke doelen of werkzaamheden van een rechtspersoon in ieder geval leiden tot strijd met de openbare orde en in welke gevallen in ieder geval vermoed moet worden dat een dergelijke strijd aan de orde is. Het nader invullen van dit begrip, ter vergroting van de rechtszekerheid, wordt onderschreven door de NVvR, het OM en VNO-NCW/MKB-Nederland. Daarbij is door deze organisaties gevraagd om een verduidelijking van de bij die invulling gebruikte begrippen. Dat ziet in de eerste plaats op de formulering «kan leiden tot een ernstige mate van».
VNO-NCW/MKB-Nederland heeft in de consultatie opgemerkt dat de kwalificatie «in ernstige mate» niet alleen zou moeten zien op de dreigende, maar ook op de feitelijke inbreuk op de openbare orde, en een aanpassing in die zin van het tweede lid bepleit. Het OM vraagt zich af op welk moment er dan wel of niet sprake is van een ernstige aantasting van, bijvoorbeeld, de nationale veiligheid. Het OM meent dat de ernst van de gedraging besloten ligt in de aard van de gedraging. In die optiek is iedere inbreuk op de menselijke waardigheid, de internationale rechtsorde of de nationale veiligheid per definitie ernstig. Daarom bepleit het OM schrapping van de woorden «in ernstige mate». De NVvR vraagt om een verduidelijking van de situatie waarin er sprake van is dat een doel of werkzaamheid «daadwerkelijk en ernstige mate» kan leiden tot de strijd met de openbare orde.
De regering constateert dat zowel VNO-NCW/MKB-Nederland, de NVvR als het OM inbreuken op de in het tweede lid genoemde belangen ernstig achten. Om te voorkomen dat per abuis de onterechte indruk kan ontstaan dat er inbreuken zijn op bijvoorbeeld de nationale veiligheid die de regering «niet ernstig» zou achten, is het tweede lid aangepast in de door het OM voorgestelde zin. In dit verband heeft het OM verder terecht opgemerkt dat er een zekere inconsistentie ligt in de aanvankelijk voorgestelde woorden «daadwerkelijk .... kan leiden», omdat «daadwerkelijk» een zekerheid uitdrukt, die vervolgens door de woorden «kan leiden» weer wordt gerelativeerd. Het «daadwerkelijk leidt» is daarom vervangen door «klaarblijkelijk dreigt te leiden»,[34] waarmee tot uitdrukking wordt gebracht dat met een grote mate van waarschijnlijkheid vaststaat dat het doel of de werkzaamheid zal leiden tot een van de in lid 2 en 3 genoemde inbreuken.
Het OM merkt op dat de gehanteerde begrippen waarmee invulling wordt gegeven aan de openbare orde, van fundamentele aard zijn. Het daarmee samenhangende abstractieniveau doet bij het OM de behoefte ontstaan aan een aanvulling van de toelichting met enkele concrete voorbeelden. Het artikelsgewijs deel van de toelichting is naar aanleiding hiervan

[33] *Kamerstukken II* 2018/19, nr. 35 079.
[34] Deze formulering wordt ook gebruikt in artikel 5:7 Awb.

aangevuld. De NVvR stelt dat een verwijzing in de toelichting naar de verlichting van de bewijslast van het OM niet terecht is, nu het gaat om de bewijsomvang van het OM die wordt verminderd, terwijl de bewijslastverdeling niet wordt gewijzigd. Om verwarring op dit punt te voorkomen is de toelichting aangepast in die zin dat meer algemeen wordt gesproken over een verlichting van de bewijspositie van het OM.
Het OM kan zich vinden in het onweerlegbare vermoeden van strijd met de openbare orde, als ernstige inbreuken op de genoemde belangen eenmaal bewezen zijn. Het weerlegbaar vermoeden, zoals opgenomen in lid 3, acht het OM minder duidelijk in zijn uitwerking. Ook de NVvR en de Rvdr stellen vragen op dit punt, die met name zijn gericht op de vraag hoe de tegenbewijs kan worden geleverd als eenmaal vaststaat dat sprake is van bijvoorbeeld geweld of haatzaaien. Naar aanleiding van deze opmerkingen is de artikelsgewijze toelichting aangepast, om duidelijker naar voren te laten komen dat het in deze gevallen aan de rechtspersoon is om aan te tonen dat, hoewel sprake is van bijvoorbeeld geweld, het in het specifieke geval niet proportioneel of noodzakelijk moet worden geacht om de rechtspersoon verboden te verklaren, met al de daaraan verbonden gevolgen. De Rvdr merkt terecht op dat het voorgestelde bewijsvermoeden tevens een beperking van de beoordelingsvrijheid van de civiele rechter inhoudt. Naar het oordeel van de regering wordt met de geboden regeling een passende balans gevonden tussen de gerechtvaardigde wens van vergroting van de praktische toepasbaarheid van artikel 2:20 BW en de zware eisen die er aan een verbodenverklaring van een rechtspersoon moeten worden gesteld.

b. Grondrechtendimensie

In de consultatie hebben Amnesty International (hierna: Amnesty) en in beperktere mate de NVvR aandacht gevraagd voor de grondrechtendimensie van dit wetsvoorstel vanuit de optiek van het EVRM en het Internationaal verdrag inzake burgerlijke en politieke rechten (IVBPR). In het bijzonder heeft Amnesty gewezen op het belang van de vrijheden van vereniging en vergadering, meningsuiting en levensovertuiging. Inbreuken daarop moeten, aldus Amnesty terecht, zijn voorzien bij wet – hetgeen in casu evident het geval is –, en in een democratische samenleving nodig zijn ter bescherming van bepaalde legitieme belangen. Amnesty heeft daarbij met name aandacht gevraagd voor de haars inziens vage noties «openbare orde», «openbare veiligheid» en «bedreiging van de internationale rechtsorde», het feit dat ook niet-strafbare handelingen binnen het bereik van het (nieuwe) artikel 2:20 BW (gaan) vallen, de nationale veiligheid als inperkingsgrond onder het IVBPR, de noodzakelijkheid en evenredigheid van de beoogde sancties alsmede rechtsbeschermingsaspecten. De NVvR heeft aandacht gevraagd voor de verhouding van het voorstel tot het beginsel van equality of arms. Hierover zij het volgende opgemerkt.
In algemene zin constateert Amnesty een brede en soms systematisch repressie van het maatschappelijk middenveld ook in Europa. Onder verwijzing naar de ontwikkelingen in China, Turkije en Ethiopië merkt Amnesty verder op dat staten, waar het gaat om de nationale veiligheid, organisaties en activisten dikwijls als staatsgevaarlijk aanmerken als ze overheidskritiek leveren of anderszins de status quo betwisten, zonder dat hun activiteiten direct gevaar opleveren voor de samenleving of de rechtsorde. De geschetste ontwikkelingen zijn voor de regering een punt van voortdurende aandacht en herhaalde zorg. De regering merkt op dat die ontwikkelingen plaatsvinden binnen een context die wezenlijk verschilt van de pluriforme en democratische samenleving in ons land, met haar sterke onafhankelijk rechtspraak en de belangrijke rol van het maatschappelijk middenveld. Dit wetsvoorstel voorziet in een aanvulling van het

instrumentarium om onze democratische en rechtsstatelijke verworvenheden te beschermen, niet om daaraan afbreuk te doen.
Met instemming heeft de regering ervan kennis genomen dat ook Amnesty meent dat het voorkomen van wanordelijkheden, het beschermen van de openbare orde en veiligheid evenals de bescherming van de rechten en vrijheden van anderen legitieme gronden vormen voor een inperking van grondrechten, waarbij de rechterlijke toets de rechtsstatelijke correctiefactor vormt. Dat geldt te meer als het, zoals in dit wetsvoorstel, gaat om «ernstige» aantastingen van de openbare orde of nationale dan wel openbare veiligheid, zodat er – zoals Amnesty terecht opmerkt – alleen sprake kan zijn van ingrijpen «in the most serious cases». Zoals eerder gesteld, en in lijn met artikel 17 EVRM, mogen de rechten en vrijheden in het EVRM niet worden gebruikt om de grondslagen van diezelfde rechten en vrijheden te ondermijnen.
Juist de noties openbare orde en veiligheid worden in het Europese en internationale recht traditioneel en algemeen erkend als valide gronden voor overheidsingrijpen,[35] waarbij ook uitdrukkelijk is erkend dat het hier dynamische noties betreft waarvan de inhoud naar tijd en plaats kan verschillen.[36] Inherent daaraan is dat als zodanig ook niet-strafbare feiten kunnen leiden tot een verbod onder artikel 2:20 BW; dat is ook nu al het geval en dit wetsvoorstel brengt daarin geen verandering.[37]
Ten aanzien van het begrip aantasting van de «internationale rechtsorde» merkt Amnesty op dat dit strikt genomen niet is opgenomen als legitieme beperkingsgrond in het EVRM. Voor de regering weegt zwaar dat het EVRM overheidsingrijpen rechtvaardigt als de rechten en vrijheden van anderen in het gedrang komen.[38] Zij komen juist bij uitstek tot uitdrukking in Europese en internationale instrumenten inzake grondrechten, die een fundament vormen van de internationale rechtsorde en onderdeel vormen van de Nederlandse openbare orde. Mede om die reden is de bevordering van de internationale rechtsorde een constitutionele taak van de regering (artikel 90 Grondwet). De uitkomsten van de door Amnesty gesignaleerde pogingen op Europees niveau om het begrip «rule of law» te duiden, kunnen door de rechter en het OM worden betrokken bij de nadere inkleuring van de notie «internationale rechtsorde».[39]
In algemene zin zij verder opgemerkt dat Europese en internationale grondrechteninstrumenten regeringen een substantiële beleidsruimte laten voor optreden in het belang van dwingende en vitale belangen, zoals handhaving van de openbare orde of voorkoming van bedreiging van de nationale veiligheid of ontwrichting van de democratische rechtsstaat. Die beleidsruimte mag, zoals Amnesty terecht opmerkt, niet willekeurig of discriminatoir worden benut. Het wetsvoorstel beperkt zich, zoals aangegeven, nadrukkelijk tot «ernstige» inbreuken, voorziet in een corresponderende bewijslast voor het OM, laat het nadrukkelijk aan de rechter om een verbodenverklaring al dan niet op te leggen, en laat de betrokken rechtspersoon, evenals nu, en de eventueel betrokken (feitelijk) bestuurders onverkort de mogelijkheid van hoger beroep, van cassatie alsmede, na uitputting van de nationale rechtsmiddelen, van beroep op het Europese Hof voor de rechten van de mens. Gelet op deze waarborgen acht de regering de grondrechtsconformiteit van dit wetsvoorstel geborgd, te meer omdat op geen enkele wijze afbreuk wordt gedaan aan – zoals het in de Siracusa beginselen bij het IVBPR (1984)

---

[35] Vgl. bijv. m.b.t. de openbare orde c.q. veiligheid de artikelen 9 lid 2, 10 lid 2 en 11 lid 2 EVRM, 18 lid 3, 19 lid 3 onderdeel b, 21 en 22 lid 2 IVBPR alsmede de artikelen 52 lid 3 EU-Grondrechtenhandvest (dynamische verwijzing naar het EVRM) en t.a.v. de interne markt de artikelen 36, 45 lid 3, 52 lid 1 en 65 lid 1 onderdeel b Werkingsverdrag Europese Unie.
[36] Zo bijv. al HvJ EU, zaak 41/74, 4 dec. 1974 *(Van Duyn)*, Jur. 1974, p. 1350, ov. 18/19.
[37] Bijv. Hoge Raad, 18 april 2014 *(Vereniging Martijn)*, ECLI:NL:GHARL:2013:BZ6041.
[38] Bijv. de artikelen 9 lid 2, 10 lid 2 en 11 lid 2 EVRM.
[39] Vgl. o.a. de Commissie van Venetië van de Raad van Europa t.a.v. de «rule-of-law-checklist» (2016), doc. CDL-AD(2016)007.

wordt genoemd – de wezenlijke inhoud van de betrokken (door Amnesty genoemde) grondrechten.[40]
Verder is Amnesty er kritisch over dat straks ook een verbodenverklaring kan worden uitgesproken als het (statutaire) doel van een rechtspersoon in strijd met de openbare orde blijkt, omdat hiermee strijd met het EVRM nog niet vaststaat. De regering zou dit willen omkeren. Als het zelfverklaarde doel c.q. de statuten zelf al in strijd met de openbare orde blijken, ligt het voor de hand dat de werkzaamheid van een rechtspersoon daar ook (misschien wel: bij uitstek) op gericht zal zijn. De mogelijkheid van – al dan niet preventief – optreden is dan juist van belang, omdat het niet aangaat de samenleving onnodige risico's te laten lopen door optreden pas mogelijk te maken als er daadwerkelijk wordt gehandeld in strijd met de openbare orde of, sterker nog, de nationale veiligheid. Dit is in lijn met de openbare-orde-exceptie in, onder meer, het EVRM en vindt ook bijvoorbeeld zijn weerslag in de plicht van de notaris het opmaken van de statuten van een dergelijke rechtspersoon te weigeren (artikel 21, lid 2 Wet op het notarisambt).
Overigens merkt Amnesty op goede gronden op dat het dienstig kan zijn om in de toelichting bij wijze van illustratie aan te duiden welke activiteiten zoal strijd met de openbare orde of de openbare veiligheid zouden kunnen opleveren. Daaraan is in het artikelsgewijze deel nader invulling gegeven. Ook is tegemoet gekomen aan de wens van Amnesty om de aanvankelijk voorgestelde automatische oplegging van een bestuursverbod bij een verbodenverklaring los te laten ten faveure van een benadering waarbij de rechter rekening kan houden met de persoonlijke omstandigheden van betrokkene(n) (vgl. hierna onder c).
De NVvR stelt in algemene zin dat onweerlegbare bewijsvermoedens in beginsel in strijd zijn met het uit artikel 6 EVRM voortvloeiende beginsel van equality of arms. De regering begrijpt deze stelling zo dat getwijfeld wordt over de toelaatbaarheid van de in het tweede lid gekozen benadering van een invulling van het openbare orde begrip. Hierover zij het volgende opgemerkt. Het in artikel 2:20 lid 2 BW vastgelegde vermoeden is pas van belang op het moment dat reeds bewezen is dat het doel of de werkzaamheid van een rechtspersoon leidt of klaarblijkelijk dreigt te leiden tot de in het artikellid genoemde gedragingen. Voordat dit door het OM bewezen is, heeft de rechtspersoon de mogelijkheid om verweer te voeren en te betogen dat het doel of de werkzaamheid niet tot deze gedraging leidt of kan leiden. Daarmee zijn de rechten op het voeren van een verdediging van de rechtspersoon gewaarborgd. Pas als vaststaat dat het doel of de werkzaamheid van de rechtspersoon wel kwalificeert als één van de in artikel 2:20 lid 2 BW genoemde gedragingen, volgt het onweerlegbare vermoeden dat deze gedraging in strijd is met de openbare orde. In die zin bevat het tweede lid meer een kwalificatie van de genoemde gedragingen als «strijd met de openbare orde», dan een bewijsvermoeden, zoals ook de NVvR zelf concludeert. Van strijd met artikel 6 EVRM is in het licht van het voorgaande geen sprake.

c. Civielrechtelijk bestuursverbod

De Rvdr en VNO-NCW/MKB-Nederland vinden de mogelijkheid tot oplegging van een bestuursverbod als gevolg van de verbodenverklaring van een rechtspersoon ex artikel 2:20 BW op zich zinvol. Zij menen dat een dergelijk bestuursverbod niet, zoals voorzien in het voorontwerp, een automatisme zou moeten zijn, maar het gevolg van een discretionaire beslissing van de rechter. De Rvdr acht het van groot belang dat de rechter rekening kan houden met de omstandigheden van het geval. Ook

[40] Siracusa Principles on the Limitation and Derogation of Provisions in the International Covenant on Civil and Political Rights, UN Doc E/CN.4/1984/4 (1984), principle 2 («the essence of the right»). Vgl. ook artikel 52 lid 1 EU Grondrechtenhandvest.

VNO-NCW/MKB-Nederland bepleit een beleidsvrijheid voor de rechter om te voorkomen dat de van rechtswege gelding van een bestuursverbod als gevolg van een verbodenverklaring een bestuurder onevenredig zou kunnen treffen. In vergelijkbare zin heeft Amnesty International het belang onderstreept van meer individuele differentiatie bij het opleggen van een bestuursverbod.
De regering acht deze argumenten, alles afwegende, overtuigend. Zij vormen aanleiding om een afweging van de rechter met inachtneming van de omstandigheden van het geval mogelijk te maken door een herformulering van het nieuw voorgestelde artikel 2:20a lid 1 BW, waaraan nu is toegevoegd dat een bestuursverbod niet wordt opgelegd als betrokkene «in de gegeven omstandigheden geen ernstig verwijt kan worden gemaakt.» Daarmee is de discretionaire bevoegdheid van de rechter geborgd.
VNO-NCW/MKB-Nederland heeft er verder op gewezen dat niet altijd duidelijk zal zijn wie bij een verbodenverklaring als «feitelijk leidinggevende» voor een bestuursverbod zou kwalificeren. De NVvR onderschrijft het uitgangspunt dat naast de formele bestuurders ook personen die «feitelijk aan de touwtjes trekken» moeten kunnen worden aangepakt. Zij vraagt zich echter af of daarvoor niet beter een zelfstandig materieel criterium kan worden gebruikt, zoals feitelijk beleidsbepaler, in plaats van de veeleer strafrechtelijk getinte notie «feitelijk leidinggevende». De regering neemt deze suggesties in zoverre over dat nu niet meer wordt gesproken van feitelijk leidinggevende, maar via het overeenkomstig toepassen van artikel 106d lid 1 Faillissementswet van feitelijk bestuurder. Zo wordt bovendien voorkomen dat de rechter, zoals de NVvR terecht heeft opgemerkt, in feite in een civiele procedure moet beoordelen of iemand in strafrechtelijke zin als feitelijk leidinggever kan worden aangemerkt.
VNO-NCW/MKB-Nederland heeft de mogelijkheid bepleit van een bestuursverbod dat ook korter kan zijn dan de in de consultatie voorgestelde vijf jaar. In het verlengde hiervan heeft ook de Afdeling advisering van de Raad van State een stelsel bepleit, waarin de rechter een discretionaire bevoegdheid heeft om een bestuursverbod op te leggen dat langer of korter kan zijn dan vijf jaar.
De regering ziet hierin voldoende aanleiding om de rechterlijke discretie bij de oplegging van een bestuursverbod te vergroten, zij het met behoud van het signaal dat het zijn van (feitelijk) bestuurder van een verboden organisatie dermate laakbaar is dat voor een daarmee samenhangend bestuursverbod een indicatieve (minimum)termijn gerechtvaardigd is. Ook in het stichtingenrecht bestaat een termijngebonden bestuursverbod (artikel 2:298 lid 3 BW). Juist in de bijzondere context van artikel 2:20 BW, waarin het gaat om het (feitelijk) leiding geven aan een rechtspersoon die – samengevat – de grondvesten van onze democratische rechtsstaat heeft aangetast of dreigt te ondermijnen, is het van belang dat er van het risico op een bestuursverbod een afschrikwekkende, en daarmee preventieve, werking uit gaat.
Alles afwegende acht de regering in casu een minimumtermijn van drie jaar voor een op de verboden verklaring volgend bestuursverbod gerechtvaardigd, tenzij de bestuurder naar het oordeel van de rechter geen ernstig verwijt treft. De tot drie jaar verlaagde minimumtermijn komt enerzijds tegemoet aan de wens naar meer maatwerkmogelijkheden voor de rechter. Anderzijds blijft de belangrijke signaalfunctie behouden die een bestuursverbod in de bijzondere context van een verbodenverklaring ex artikel 2:20 BW heeft. Duidelijk moet zijn dat het zijn van statutair of feitelijk bestuurder van een verboden verklaarde rechtspersoon significante consequenties kan hebben.
VNO-NCW/MKB-Nederland heeft verder bepleit dat een bestuursverbod uitsluitend kan worden opgelegd op verzoek van het OM. De regering neemt deze suggestie niet over. Inherent aan het bestuursverbod is het

feit dat de rechter, aan de hand van de feiten en omstandigheden genoemd in het inleidend verzoekschrift van het OM en de overige stukken, nagaat of iemand binnen de personele werkingssfeer van het voorgestelde artikel 2:20a lid 1 BW valt. Hij is daartoe, mede gelet op de uitvoerige rechtspraak ter zake, bij uitstek toegerust. Een specifieke verzoekschriftbevoegdheid van het OM ter zake voegt hieraan, naar het oordeel van de regering, niets toe, te meer omdat het al het OM is dat – als enige – een verzoek op grond van artikel 2:20 BW kan indienen.

d. Strafbaarstelling

Het OM heeft opgemerkt dat een slagvaardige strafrechtelijke handhaving in de praktijk ernstig wordt gehinderd doordat deelname aan de voortzetting van de werkzaamheden van een verboden rechtspersoon op grond van artikel 140 lid 2 Sr pas strafbaar wordt als de verbodenverklaring onherroepelijk is geworden. Het feit dat meestal eerst de uitkomsten van hoger beroep en cassatie moeten worden afgewacht betekent, aldus het OM, dat het meewerken aan de voortzetting van een verboden rechtspersoon pas één tot drie jaar na het verbod in eerste aanleg strafbaar wordt, hetgeen afbreuk doet aan de effectiviteit van artikel 2:20 BW. Het vaak grote tijdsverloop tussen verbodenverklaring en daadwerkelijke strafbaarheid bij overtreding daarvan leidt er voorts toe dat bijzondere opsporingsbevoegdheden pas verlaat kunnen worden ingezet, en draagt volgens het OM evenmin bij aan de geloofwaardigheid van en het vertrouwen in de rechtsstaat. Daarom bepleit het OM primair schrapping van het woord «onherroepelijk» in artikel 140 lid 2 Sr. Bij wijze van alternatief stelt het OM voor om strafrechtelijke handhaving mogelijk te maken als de verbodenverklaring in eerste aanleg uitvoerbaar bij voorraad wordt.
Evenals het OM wil ook de regering een effectief instrument om op te kunnen treden tegen antidemocratische groeperingen. Daartoe kent dit wetsvoorstel zowel een aanscherping van het instrumentarium in het civielrechtelijke als in het strafrechtelijke domein. Het gaat de regering echter te ver om de strafbaarheid, met de in dit wetsvoorstel bovendien voorziene strafverzwaring, in algemene zin te verbinden aan een verbodenverklaring die nog niet onherroepelijk is geworden. Dat kan in de door het OM genoemde periode van één tot drie jaar voor hoger beroep en cassatie tot allerlei vanuit rechtsstatelijke optiek onwenselijke consequenties leiden als iemand wordt vervolgd of is veroordeeld voor voorzetting van de activiteiten van een verboden verklaarde rechtspersoon, terwijl die verbodenverklaring achteraf onterecht blijkt. Datzelfde geldt voor de invoering van strafbaarheid ingeval de verbodenverklaring in eerste aanleg uitvoerbaar bij voorraad is verklaard.
De regering meent dat er ook op andere wijze kan worden voorzien in de vergroting van de effectiviteit van de artikel 2:20 BW-procedure zoals bepleit door het OM, namelijk door de volgende vernieuwingen:

a. er wordt in een nieuw zesde lid bepaald dat een verbodenverklaring uitvoerbaar bij voorraad is, waarmee de door het OM bepleite bevoegdheid van de rechter ter zake wordt vervangen door een algemeen uitgangspunt;
b. daaraan wordt toegevoegd dat de rechter bij de verbodenverklaring nadere voorlopige (orde)maatregelen kan opleggen om te doen of na te laten aan de verboden rechtspersoon en degenen die krachtens de wet en de statuten bij zijn organisatie zijn betrokken;
c. er wordt een nieuw tweede lid aan artikel 184a Sr toegevoegd, inhoudende dat handelen in strijd met een dergelijk bevel wordt gestraft met een gevangenisstraf van ten hoogste een jaar of een geldboete van de derde categorie.

Ieder voor zich, en zeker in onderlinge samenhang bezien, versterken deze aspecten de effectiviteit van een verbodenverklaring ex artikel 2:20 BW. De

betreffende rechtspersoon wordt per direct verboden, de rechter kan nadere aanvullende (orde)maatregelen gelasten, zoals een bevel om bepaalde activiteiten hangende een hoger beroep te staken, en overtreding daarvan wordt strafbaar. Ook hier een combinatie van civiel- en strafrechtelijke maatregelen ten bate van een grotere doeltreffendheid van artikel 2:20 BW. In het artikelsgewijze deel zullen de verschillende hier genoemde elementen nader worden toegelicht.

7. Uitvoerings- en handhavingsaspecten

Dit wetsvoorstel brengt geen wijziging in de hoekstenen van de artikel 2:20 BW-procedure. Het verzoekmonopolie blijft bij het OM liggen, de personele werkingssfeer blijft onveranderd gericht op «rechtspersonen», het referentiekader voor een verbodenverklaring blijft de openbare orde en de rol van de rechter blijft onveranderd. Belangrijke vernieuwingen zijn de nadere normering van de notie «openbare orde» en de introductie van rechtsvermoedens ter verlichting van de bewijspositie van het OM. De regering vertrouwt er op dat hiermee een belangrijke bijdrage wordt geleverd aan de rechtszekerheid en een zekere verlichting van de werkzaamheden van het OM.

8. Financiële gevolgen en administratieve lasten

De verwachting is dat ook met dit wetsvoorstel een verbodenverklaring van rechtspersonen slechts in zeer bijzondere omstandigheden zal worden verzocht en opgelegd. Gezien het geringe aantal 2:20 BW-procedures in het verleden,[41] is de gerede verwachting dat dit wetsvoorstel hooguit tot een zeer bescheiden toename van het aantal extra verzoeken per jaar zal leiden. Om die reden verwacht de Raad voor de rechtspraak dat dit wetsvoorstel «geen substantiële werklastgevolgen zal hebben». De eventueel benodigde middelen worden opgevangen binnen de reguliere budgettaire kaders.

II. Artikelsgewijze deel

Artikel I, onder A, sub 1, artikel 2:20 BW, lid 1 gelijkschakeling doel en werkzaamheden

Met de aanpassing van het eerste lid worden de gevolgen van de strijd met openbare orde van werkzaamheid en doel gelijkgeschakeld. In beide gevallen is straks een verbodenverklaring mogelijk, waarna het strafbaar wordt om de werkzaamheden van de rechtspersoon voort te zetten (artikel 140 lid 2 Sr). Het huidige tweede lid komt daardoor te vervallen. De huidige mogelijkheid dat een rechtspersoon een termijn geboden krijgt om de (statutaire) doelstelling aan te passen wordt geschrapt. Deze bepaling werd in de praktijk, voor zover bekend, niet toegepast. De gelijkschakeling van doel en middel sluit aan bij artikel 10:122 BW. Een dergelijke gelijkschakeling bestond tussen 1976 en 1988 ook in de voorloper van artikel 2:20 BW. Bij de overgang van het toenmalige artikel 2:15 BW naar het huidige 2:20 BW is het anders behandelen van doel en werkzaamheid niet uitvoerig gemotiveerd.[42] De gelijkstelling is overigens ook internationaal niet onbekend; ook Duitsland kent een vergelijkbare gelijkstelling in de *Vereinsgesetz*.
Zoals in het algemeen deel reeds opgemerkt, moet de term «doel» in dit verband ruim worden opgevat. Niet alleen wat statutair als doel wordt

---

[41] In totaal 9 sinds 1977. Zie: Gecombineerde commissie vennootschapsrecht van de Nederlandse orde van advocaten en de Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie, *Advies Consultatiewetsvoorstel Wet bestuurlijk verbod rechtspersonen*, bijlage 1.

[42] Zie *Kamerstukken II*, 17 476.

gesteld, maar ook wat in de statuten als middelen wordt aangegeven of wat uit andere bron blijkt kan invulling geven aan het doel van de rechtspersoon. Van een werkzaamheid is in ieder geval sprake als de activiteit een structureel karakter heeft. Vanaf wanneer werkzaamheden een min of meer stelselmatig karakter krijgen zal van geval tot geval moeten worden beoordeeld. Dit kan ook het geval zijn indien er één zeer ernstig incident heeft plaatsgevonden. Of indien een of enkele incidenten hebben plaatsgevonden en er nog meer incidenten worden aangekondigd of anderszins dreigen plaats te vinden.
Het wegvallen van het verschil tussen doel en werkzaamheid van een rechtspersoon laat onverlet dat het OM moet bewijzen dat het doel dan wel de werkzaamheid van een organisatie strijdig is met de openbare orde en dat die strijdigheid ook aanwezig is, dan wel dat deze klaarblijkelijk dreigt te ontstaan.
Zoals gesteld in het algemeen deel van de toelichting heeft het kabinet in reactie op de aanbevelingen van de Staatscommissie Parlementair Stelsel laten weten dat het gaat werken aan een Wet op de politieke partijen.[43] Nu wordt gekozen voor een specifiek wettelijk kader voor een partijverbod, ligt het in de rede dat deze organisaties in afwachting daarvan worden uitgesloten van het toepassingsbereik van het voorstel tot wijziging van artikel 2:20 BW. Zie hiervoor verder de toelichting op artikel V.

Artikel I, onder A, sub 2, artikel 2:20 BW, lid 2 (nieuw) onweerlegbaar vermoeden strijd openbare orde

In het nieuwe tweede lid wordt voor een aantal begrippen geëxpliciteerd dat, als hiervan sprake is, er zonder meer strijd is met de openbare orde. Het gaat hierbij om de volgende activiteiten en doelstellingen:

- «de bedreiging van de «nationale veiligheid» – dit begrip sluit als notie aan bij de term zoals gebruikt in de Wet op de inlichtingen- en veiligheidsdiensten 2017 en het beperkingsdoel opgenomen in het tweede lid van artikel 11 EVRM.[44] De regering meent dat ook de in artikel 18 IVBPR verankerde godsdienst- en gewetensvrijheid optreden in het belang van de nationale veiligheid toestaat, als zijnde een species van het ruimere begrip «openbare veiligheid» (lid 3). Concreet kan hierbij gedacht worden aan het voorbereiden van aanslagen, terrorisme, vormen van spionage en de ontregeling van vitale infrastructuur.[45]
- de bedreiging van de «internationale rechtsorde» sluit als notie aan bij artikel 90 van de Grondwet. Hierbij kan gedacht worden aan het omzeilen van internationale sancties of embargo's en het oproepen tot jihadistische strijd in het buitenland. Met betrekking tot internationale sancties en embargo's wordt primair gedoeld op voor Nederland bindende besluiten van internationale organisaties, zoals de EU en de VN-veiligheidsraad. De verwijzing naar de internationale rechtsorde vormt in die zin een aanvulling op de van rechtswege verbodenverklaring op grond van de vermelding op een van de EU-lijsten genoemd in het vierde lid van artikel 2:20 BW (voorheen lid 3). De enkele doelstelling verdragen op te zeggen of uit te treden uit internationale organisaties is niet in strijd met de openbare orde.
- de notie «de democratische rechtsstaat» is ontleend aan het voorstel voor een nieuwe algemene bepaling in de Grondwet, zoals in eerste lezing aangenomen door de Eerste Kamer op 6 maart 2018.[46] De ontwrichting van de democratische rechtsstaat omvat tevens de duurzame aantasting van de democratische vrijheden, de introductie

[43] *Kamerstukken II* 2018/19, 32 752, nr. 54 & *Kamerstukken I* 2018/19, 34 430, F.
[44] Onder meer artikelen 8 en 10 Wiv. Zie ook *Kamerstukken II* 2016/17, 34 588, nr. 3, p. 20.
[45] Zoals in 2015 herijkt, zie: *Kamerstukken II* 2014/15, 30 821, nr. 23.
[46] *Stb.* 2018, 88: «De Grondwet waarborgt de grondrechten en de democratische rechtsstaat.»

van een parallel rechtssysteem bijvoorbeeld op basis van religieuze wetgeving, de aantasting van de bescherming van de rechten en vrijheden van anderen, de obstructie of onrechtmatige beïnvloeding van vrije verkiezingen, de bedreiging van volksvertegenwoordigers en de omverwerping/afschaffing van onze rechtsstaat.[47] Het doel om de staatsinrichting van Nederland langs democratische weg te wijzigen is niet in strijd met de openbare orde.

- de notie «ontwrichting» is in de huidige rechtspraak reeds lang aanvaard. Ontwrichting impliceert in deze context een ernstige vorm van ondermijning, *waarvan de bestrijding een speerpunt in het huidige regeerakkoord is.* [48] Ondermijning is te definiëren als stelselmatige, doelbewuste en in vele gevallen heimelijke activiteiten die door de nagestreefde doelen, de gebruikte middelen of ressorterende effecten de democratische rechtstaat, de bijbehorende instituties en onderlinge samenhang tussen burgers verzwakken, destabiliseren, ondergraven of saboteren.[49] Is het bestaan van de ontwrichting van de democratische rechtsstaat bewezen, dan gaat het per definitie – om in termen van vaste rechtspraak inzake artikel 2:20 BW te spreken – om «gedragingen [....] die een daadwerkelijke en ernstige aantasting vormen van als wezenlijk ervaren beginselen van ons rechtstelsel en die onze samenleving ontwrichten of kunnen ontwrichten»[50] of om gedragingen die hiertoe kunnen leiden.
- «ontwrichting van het openbaar gezag» omvat mede infiltratie en ernstige vormen van intimidatie en corruptie alsmede de bedreiging van ambtsdragers.[51]

Het zal telkens afhangen van de casuïstiek of een doel of gedraging al dan niet onder één of meerdere noties te scharen valt. Vervolgens is het de vraag of doel of werkzaamheid leidt of «klaarblijkelijk dreigt te leiden» tot de genoemde inbreuk. Deze formulering wordt ook gebruikt in artikel 5:7 Awb. Met klaarblijkelijk dreigt te leiden wordt tot uitdrukking gebracht dat met een grote mate van waarschijnlijkheid vaststaat dat het doel of de werkzaamheid zal leiden tot de bedreiging van de nationale veiligheid of de internationale rechtsorde, dan wel de ontwrichting van de democratische rechtsstaat of het openbaar gezag.

Artikel I, onder A, sub 3, artikel 2:20 BW, lid 3 weerlegbaar vermoeden strijd openbare orde

In het derde lid wordt, in aanvulling op het tweede lid, een invulling gegeven aan het «openbare orde»-begrip met categorieën doelen of werkzaamheden die zo ernstig zijn dat er aanleiding is om het bewijsrisico te verleggen. Indien het OM erin is geslaagd te bewijzen dat sprake is van een van deze werkzaamheden of doelstellingen, is het aan de rechtspersoon om te bewijzen dat hoewel sprake is van de genoemde gedraging, géén sprake is van strijd met de openbare orde die de verbodenverklaring rechtvaardigt. In het derde lid is een weerlegbaar rechtsvermoeden neergelegd. Met de leden 2 en 3 wordt het toepassingsbereik van de notie «openbare orde» zelf niet beperkt.

---

[47] Zie *Kamerstukken II* 2015/16, 34 516, nr. 3, p. 5–6. Vergelijk EHRM (GK) 13 februari 2003, nr. 41340/98 (e.a.), NJ 2005/73, m.nt. EAA, *(Refah partisi – The Welfare party)/Turkije)*, par. 125, EHRM (GK) 17 februari 2004, nr. 44158/98 *(Gorzelik e.a. t. Polen)*, par. 89–93, EHRM 30 juni 2009, nr. 25803/04 & 25817/04, *(Herri Batasuna and Batasuna t. Spanje)*, par. 79 en EHRM 9 juli 2013, nr. 35943/10, *(Vona t. Hongarije)*, par. 52 en 57.

[48] Regeerakkoord 2017, par. 1.1, p. 2.

[49] *Kamerstukken II* 2018/19, 29 614, nr. 108, p. 2.

[50] Hoge Raad, 26 juni 2009, ro. 3.3, ECLI:NL:HR:2009:BI1124 *(Hells Angels)*, Hoge Raad, 18 april 2014, ro. 3.5, ECLI:NL:HR:2014:948 *(Vereniging Martijn)* en Rb. Midden-Nederland, 20 december 2017, ro. 3.20, ECLI:NL:RBMNE:2017:6241 *(Bandidos)*.

[51] *Kamerstukken II* 1984/85, 17 476, nrs. 5–7, p. 3.

De regering acht het wenselijk dat eerder dan thans het geval is, toegekomen kan worden aan het ontbinden en verbieden van rechtspersonen. Daarom worden de volgende drie activiteiten en doelstellingen vermoed in strijd te zijn met de openbare orde in die mate dat een verboden verklaring van een rechtspersoon gerechtvaardigd is:

- «aantasting van de menselijke waardigheid» – zijnde een daadwerkelijke en ernstige aantasting van de lichamelijke, seksuele of psychische integriteit van personen,[52] mensenhandel of uitbuiting.
- «geweld» – hieronder valt strafbare geweldspleging in meerdere vormen, daaronder begrepen het doelbewust uitlokken, bevorderen of daadwerkelijk gebruik van geweld.[53]
- «aanzetten tot haat of discriminatie» – deze gronden zijn reeds lang erkend als reden voor het beperken van grondrechten.[54] Hieronder valt in ieder geval de (strafbare) aanzetting tot bijv. rassendiscriminatie, antisemitisme, moslimhaat en homohaat (artikel 137d Sr).

Voor al deze noties geldt dat een strafrechtelijke veroordeling voor een van de genoemde feiten onderdeel uit kan maken van de onderbouwing van het verzoek. Een dergelijke veroordeling is echter niet noodzakelijk; de civiele rechter zal een zelfstandige afweging dienen te maken of voldoende bewijs is geleverd van de genoemde gedragingen. De kwalificatie van dat gedrag door een eventueel later volgende uitspraak van een strafrechter doet niet af aan die beoordeling. Het in dit lid neergelegde bewijsvermoeden richt zich op de strijd met de openbare orde die een verbodenverklaring rechtvaardigt. Een rechtspersoon waarvan is bewezen dat deze zich schuldig heeft gemaakt aan geweld zal in dat geval moeten aantonen dat, hoewel sprake is (geweest) van geweldspleging, de verbodenverklaring vanwege strijd met de openbare orde in het licht van de omstandigheden van het geval niet proportioneel of noodzakelijk is.

Tegenbewijs tegen het rechtsvermoeden van strijd met de openbare orde is niet uitgesloten, bijvoorbeeld door aan te tonen dat door de rechtspersoon maatregelen zijn getroffen om herhaling in de toekomst te voorkomen, zoals door het royement of ontslag van (een deel van) de (bestuurs)leden. Of het tegenbewijs voldoende is, staat ter beoordeling van de rechter.

Overeenkomstig de jurisprudentie van het EHRM zal niet voldoende zijn dat er slechts een theoretische mogelijkheid bestaat dat een handeling of opvatting leidt of kan leiden tot aantasting van de menselijke waardigheid, geweld, haat of discriminatie. Steeds zal duidelijk moeten zijn dat er tenminste een reëel en ernstig risico bestaat dat dit gevaar zich zal verwezenlijken.[55] Aan de andere kant zou te ver gaan om te eisen dat steeds sprake moet zijn van daadwerkelijk gepleegde strafbare feiten voordat kan worden ingegrepen. Bij een reële dreiging kan niet van de Staat worden verwacht dat hij stil blijft zitten, ook al is er nog geen sprake van een strafbaar feit.[56] Dit is, net als in het tweede lid, tot uitdrukking gebracht in de zinsnede dat een doel of werkzaamheid «klaarblijkelijk dreigt te leiden».

---

[52] Zie de preambule van het Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten en artikelen 1 en 6 van het Handvest van de Grondrechten van de Europese Unie. Voor een concrete toepassing zie Hoge Raad, 18 april 2014, ro. 3.11.3, ECLI:NL:HR:2014:948 *(Vereniging Martijn)*.

[53] Rechtbank Den Haag, 18 juni 2018, ECLI:NL:RBDHA:2018:7183 *(Satudarah)* en Rechtbank Midden-Nederland 17 januari 2018, ECLI:NL:RBMNE:2018:113 *(Broederschap Catervarius)*.

[54] Rechtbank Amsterdam, 8 maart 1978, *NJ* 1978, 281 (*Nederlandse Volksunie I*) en EHRM 9 juli 2013, nr. 35943/10, (*Vona t. Hongarije*), par. 69.

[55] EHRM (GK) 13 februari 2003, nr. 41340/98 (e.a.), NJ 2005/73, m.nt. EAA, *(Refah partisi – The Welfare party)/Turkije)*, par. 108, 110 en EHRM 9 juli 2013, nr. 35943/10, *(Vona t. Hongarije)*, par. 66.

[56] EHRM 9 juli 2013, nr. 35943/10, *(Vona t. Hongarije)*, par. 68.

Artikel I, onder A, sub 4. artikel 2:20 BW, leden 5 en 6 (nieuw) rechterlijk bevel en uitvoerbaar bij voorraad

In het voorgaande ligt besloten dat er alleen in exceptionele en ernstige omstandigheden sprake zal zijn van verbodenverklaring van een rechtspersoon. Als daarvan eenmaal sprake is, dan moet een rechtspersoon haar activiteiten niet nog vele jaren ongestoord kunnen voortzetten omdat er hoger beroep c.q. cassatie is ingesteld. Daarom rechtvaardigt de verbodenverklaring per se uitvoerbaarheid bij voorraad. Een specifiek verzoek van het OM of een nadere discretionaire afweging door de rechter is daarvoor niet nodig.
Omdat naar aanleiding van recente rechtspraak hierover wellicht twijfel zou kunnen bestaan,[57] wordt de uitvoerbaar bij voorraad verklaring nu uitdrukkelijk voorzien in het nieuwe artikel 2:20 lid 6 BW. Wetssystematisch wordt daarmee aangesloten bij artikel 10:122 lid 2 BW, dat aan de verklaring voor recht dat een buitenlandse organisatie in strijd met de Nederlandse openbare orde handelt onmiddellijk effect en werking erga omnes toekent. Tevens wordt hiermee verduidelijkt dat de artikel 2:20 BW-procedure er niet een is waarvan «de aard van de zaak» zich tegen uitvoerbaarheid bij voorraad verzet, in de zin van artikel 233 lid 1 Rv. Omdat de ontbinding ingevolge artikel 2:20 BW na een verbodenverklaring een onherroepelijke ingreep betekent, die niet terug is te draaien na een andersluidend oordeel in hoger beroep of cassatie, ziet de nu voorziene uitvoerbaarheid bij voorraad niet op de ontbinding, maar alleen op de verbodenverklaring.[58]
Als het OM daartoe aanleiding ziet, kan het OM met het inleidend verzoekschrift strekkende tot verbodenverklaring, of bij later incidenteel verzoekschrift, de rechter verzoeken om een voorlopige voorziening te treffen overeenkomstig hetgeen artikel 223 Rv bepaalt voor de dagvaardingsprocedure, zo nodig op straffe van een dwangsom (artikel 611 e.v. Rv).[59] Die voorlopige voorziening geldt bij toewijzing uit de aard der zaak slechts «voor de duur van het geding». Zij verliest derhalve haar werking op het moment dat de verbodenverklaring in kracht van gewijsde is gegaan.
In gevallen waarin hoger beroep of cassatie speelt, is strafrechtelijke handhaving van voortzetting van de activiteiten van een verboden rechtspersoon pas mogelijk als de verbodenverklaring onherroepelijk is geworden (artikel 140 lid 2 Sr). Daarom wordt het met het nieuwe vijfde lid mogelijk voor de rechter om, in eerste aanleg of beroep, bij wijze van rechterlijk bevel een bepaald handelen of nalaten (of een combinatie daarvan) op te dragen aan de verboden rechtspersoon, (feitelijk) bestuurders daarvan alsmede eventuele aangeslotenen (bijv. bij een stichting) of leden (bijv. in geval van een verboden vereniging). Gedacht kan worden aan samenscholings- of gebiedsverboden, een meldplicht, onthouding van promotieactiviteiten, het staken van websites, het nalaten om in het openbaar zichtbaar bepaalde symbolen te dragen of deze anderszins te gebruiken of een verbod op te treden als feitelijk bestuurder van een rechtspersoon. Dergelijke (orde)maatregelen zijn tijdelijk, en gelden uiterlijk totdat bij gewijsde over de verbodenverklaring is beslist. Zowel bij de vraag of c.q. welke (voorlopige) maatregelen geboden zijn als bij de vraag wat hun geldingsduur zou moeten zijn heeft de rechter een maximale discretionaire bevoegdheid. Maatwerk wordt daarmee het devies. Dat impliceert overigens geen carte blanche voor de rechter, omdat de eventuele voorlopige maatregelen moeten zijn ingegeven en

---

[57] Vgl. Rechtbank Midden-Nederland, 20 december 2017 *(Bandidos)*, ECLI:NL:RBMNE:2017:6241, ov. 4.5 en 4.7 en Hof Leeuwarden, 18 december 2018 *(Bandidos)*, ECLI:NL:GHARL:2018:10865, ov. 4.35.
[58] Zie t.a.v. de ontbinding al *Kamerstukken II* 1984/85, 17 476, nrs. 5–7, p. 8, randnr. 25.
[59] Aldus Hoge Raad, 5 december 2014, ECLI:NL:HR:2014:3533 (cassatie in het belang der wet).

worden gerechtvaardigd door het belang van de openbare orde. Deze functionele randvoorwaarde borgt dat de betrokken voorlopige maatregelen strekken ter effectuering van de verbodenverklaring, die immers is ingegeven door het feit dat de betrokken rechtspersoon in strijd met de openbare orde heeft gehandeld.
Bevelen als hier bedoeld zouden hun doel missen, als het instellen van (pro forma) hoger beroep of cassatie schorsende werking zou hebben (artikel 360 Rv). Daarom wordt in de laatste zin van het nieuwe zesde lid bij artikel 2:20 BW expliciet bepaald dat het instellen van een rechtsmiddel de werking van het voorlopige rechterlijke bevel niet schorst. Daarmee wordt voortgebouwd op een breder beginsel in het civiele en bestuursprocesrecht.[60] Tegelijk wordt daarmee verduidelijkt dat niet alleen tegen de verbodenverklaring als zodanig, maar ook tegen de flankerende rechterlijke bevelen hoger beroep open staat. De regering acht het vanuit rechtsstatelijke optiek van belang dat – afgezien van cassatie – in beide gevallen een dubbele rechterlijke toets in twee feitelijke instanties gewaarborgd blijft, ook al verplicht artikel 6 EVRM daartoe niet.
Via een hierna te bespreken wijziging van artikel 184a Sr wordt handelen of nalaten in strijd met door de rechter bevolen maatregelen strafbaar gesteld.

Artikel I, onder B, artikel 2:20a BW, lid 1 Bestuursverbod

Het eerste lid van het nieuwe artikel 20a regelt het bestuursverbod als gevolg van de verbodenverklaring van de rechtspersoon. Indien de rechter een rechtspersoon verboden verklaart, dan volgt daaruit tevens een bestuursverbod voor de statutaire bestuurders. Dit verbod geldt ook voor de eventuele feitelijk bestuurders. Ook in het faillissementsrecht (artikel 106d lid 1 Fw) en bij het leerstuk van de bestuurdersaansprakelijkheid is het begrip «feitelijk bestuurder» een gebruikelijke notie (artikelen 2:138 lid 7 en 2:248 lid 7 BW). In alle gevallen gaat het om degene die het beleid van de rechtspersoon (mede) heeft bepaald als ware hij bestuurder. Gelet op het accessoir karakter van het bestuursverbod gaat een bestuursverbod gelden vanaf het onherroepelijk worden van de verbodenverklaring. In verband met het bestuursverbod zullen de bestuurders bij een verzoek tot verbodenverklaring als belanghebbende bij de procedure moeten worden aangemerkt.
Overwogen is om ook commissarissen op te nemen in deze opsomming. Hiervan is afgezien omdat niet is gebleken aan enige behoefte daaraan, gelet op de aard van de rechtspersonen waarvoor in het verleden een verbodenverklaring is verzocht.
De NVvR heeft in de consultatie opgemerkt dat personen met een bestuursverbod slechts formeel geen bestuurder of commissaris bij een andere rechtspersoon kunnen blijven of worden, maar daarvan wel feitelijk het beleid kunnen (blijven) bepalen. Deze terechte zorgen worden nu ondervangen door de precisering dat een bestuursverbod zich ook tegen dit laatste verzet. In het faillissementsrecht is dat niet anders (artikelen 106b-106d Fw). Zo nodig kan de naleving van een bestuursverbod, evenals in het faillissementsrecht (artikel 106b lid 5 Fw), worden bevorderd door een verzoek tot oplegging van een dwangsom op de voet van de artikelen 611a e.v. Rv.[61] Daarnaast is voorzetting van de activiteiten van een verboden organisatie, ook als feitelijk bestuurder van een andere rechtspersoon, strafbaar op grond van artikel 140 Sr.
De verbodenverklaring leidt tot een civielrechtelijk bestuursverbod minimaal drie jaar, «tenzij betrokkene in de gegeven omstandigheden

[60] Vgl. m.b.t. de uitvoerbaar bij voorraad verklaring artikel 360 Rv, en t.a.v. het bestuursrecht artikel 6:16 Algemene wet bestuursrecht.
[61] Een dwangsom kan ook in een verzoekschriftprocedure worden opgelegd, aldus bijv. Benelux Gerechtshof, 29 november 1993, NJ 1994/371 m.nt. Ras *(Tuypens/Hoorebeeke)*.

geen ernstig verwijt kan worden gemaakt.» Deze uitzonderingsmogelijkheid doet recht aan de wens van de Raad voor de rechtspraak, Amnesty International en VNO-NCW/MKB-Nederland om de rechter de bevoegdheid te geven om, bij wijze van uitzondering, op grond van de individuele omstandigheden van het geval een uitzondering te maken op een bestuursverbod. Te denken valt, zoals de Rvdr terecht heeft opgemerkt, aan iemand die nog maar sinds kort bestuurder was en die heeft gepoogd de activiteiten, die in strijd met de openbare orde zouden zijn, te verhinderen. Inherent aan deze nieuwe mogelijkheid voor de rechter om een uitzondering te maken op een bestuursverbod, zo zij opgemerkt in reactie op een door Amnesty gestelde vraag, is dat de betrokken bestuurder de afwijzing van een verzoek tot het maken van een dergelijke uitzondering in beroep zelfstandig kan aanvechten.
De huidige civielrechtelijke bestuursverboden kennen een verschillende duur. De Faillissementswet kent een maximumtermijn van vijf jaar, zodat een bestuursverbod ook voor een kortere periode kan worden opgelegd (artikel 106b lid 1 Fw). Boek 2 BW kent een vaste termijn van vijf jaar als een stichtingsbestuurder door de rechtbank wegens – kort gezegd – wanbeleid wordt ontslagen (artikel 2:298 lid 3 BW). In casu acht de regering een minimumtermijn van drie jaar gerechtvaardigd, maar alleen als iemand een ernstig verwijt treft. Is dat niet zo, dan is er geen plaats voor een bestuursverbod. Het minimumkarakter van de termijn in combinatie met de verlaging van vijf (consultatieversie) naar drie jaar geeft de rechter voldoende ruimte voor een differentiatie in het individuele geval. Tegelijk zorgt de termijn van drie jaar voor zowel een reële sanctie als voor een voldoende afschrikwekkende en daarmee ook preventieve werking van het bestuursverbod. Beide vinden hun rechtvaardiging in de ernstige en bijzondere omstandigheden die de verboden verklaring van een rechtspersoon rechtvaardigen. In de context van artikel 2:20 BW gaat het bestuursverbod in vanaf het onherroepelijk worden van de verbodenverklaring van de betrokken rechtspersoon.
Het rechtsgevolg van een opgelegd bestuursverbod volgt eveneens uit het eerste lid: betrokkene kan a) geen bestuurder of commissaris bij andere rechtspersonen blijven, voor het geval hij dat mocht zijn, en b) kan bovendien niet rechtsgeldig worden benoemd in andere of nieuw op te richten rechtspersonen, op straffe van nietigheid. Wat de beëindiging van het bestuurderschap bij de verboden rechtspersoon zelf betreft, deze is het logisch gevolg van de ontbinding daarvan (artikel 2:20 leden 1 en 2 BW).
In de consultatie heeft Amnesty International nog opgemerkt dat niet is voorzien in een mechanisme waarmee periodiek kan worden getoetst of een opgelegd bestuursverbod nog steeds gerechtvaardigd is voor een specifieke persoon. Dat is een weloverwogen keuze, die is ingegeven door iemands nauwe betrokkenheid bij voor de samenleving abjecte activiteiten. Als daarvan blijkt, acht de regering een evident gevolg in de vorm van een langdurig bestuursverbod gerechtvaardigd. Daarvan gaat ook een krachtig preventief signaal uit. Ten slotte kennen ook de huidige regelingen van civielrechtelijke bestuursverboden in de artikelen 106a e.v. FW en artikel 2:298 BW niet een mechanisme van tussentijdse toetsing. Er is niet gebleken van een dwingende noodzaak om daar in deze pregnante context, waar wezenlijke fundamenten van onze samenleving in het geding zijn, anders over te denken.

Artikel I, onder B, artikel 2:20a BW, lid 2 Regeling gevolgen bestuursverbod

Het tweede lid bepaalt dat de rechter zo nodig alle overige gevolgen van het door haar uitgesproken bestuursverbod regelt. Dit correspondeert letterlijk met artikel 106b lid 4 Fw. Een vergelijkbare bevoegdheid is opgenomen in het enquêterecht (artikel 2:357 lid 2 BW) en bij het ontslag

van stichtingsbestuurders wegens, samengevat, wanbeheer (artikel 2:298 lid 2 BW). Deze bevoegdheid geeft de rechter bijvoorbeeld, zo zij opgemerkt in reactie op vragen van de Raad voor de rechtspraak hieromtrent, de mogelijkheid om in het belang van derde-rechtspersonen voorlopige voorzieningen te treffen voor het geval hier problemen zouden kunnen ontstaan door het als gevolg van een bestuursverbod wegvallen van een bestuurder of commissaris.

Artikel I, onder B, artikel 2:20a BW, lid 3 Doorwerking bestuursverbod Handelsregister

Het derde lid regelt in feite twee mutaties in het Handelsregister; (negatief) de uitschrijving van de betrokken bestuurder en/of commissaris uit het Handelsregister door de Kamer van Koophandel, alsmede (positief) de tijdelijke registratie van een bestuursverbod bij dat register. Beide aspecten zijn ontleend aan de regeling in artikel 106b lid 3 Fw.
Een bestuursverbod brengt mee dat de bestuurder de rechtspersoon niet langer in een bestuursfunctie mag vertegenwoordigen. Daarom is het van belang dat een uitspraak houdende een bestuursverbod eenvoudig raadpleegbaar is. Hieraan wordt gevolg gegeven door registratie bij het Handelsregister. Zodra de uitspraak is gedaan en kracht van gewijsde heeft gekregen, zal de griffier deze met bekwame spoed bij de Kamer van Koophandel moeten aanbieden. Die instantie zal na ontvangst van het stuk van de griffier dadelijk tot inschrijving van het bestuursverbod en uitschrijving van de betrokken bestuurder overgaan.
Totdat de uitschrijving een feit is, kan een derde die met de betrokken bestuurder handelt zich op de in het Handelsregister opgenomen feiten beroepen en zal die derde te goeder trouw zijn (artikel 25 Handelsregisterwet 2007).
In het voorgestelde artikel 2:20a lid 3 BW ligt besloten dat de griffier alle relevante gegevens die nodig zijn voor de uitschrijving van de betrokken bestuurders uit het Handelsregister en de centrale registratie van het bestuursverbod moet aanleveren. Daartoe behoren met name de NAW-gegevens van betrokkene en de ingangsdatum van het bestuursverbod. Het artikellid vormt tevens de grondslag voor de verwerking van deze gegevens. De site van de Kamer van Koophandel is, naar aanleiding van de Wet civielrechtelijk bestuursverbod, inmiddels adequaat ingericht voor de registratie en publicatie van bestuursverboden. De nu voorziene nieuwe mogelijkheid tot oplegging van een bestuursverbod in het kader van artikel 2:20a BW kan daarin zonder verdere aanpassing worden opgenomen.

Artikel I, onder B, artikel 2:20a BW, lid 4 van overeenkomstige toepassing delen Faillissementswet

Het vierde lid voorziet in de van overeenkomstige toepassing van artikel 106c en artikel 106d lid 1 van de Faillissementswet. Gelet op het meer processuele en technische karakter van deze onderdelen van de Wet civielrechtelijk bestuursverbod is ervoor gekozen deze niet nogmaals in hun geheel op te nemen in de regeling van artikel 2:20a BW.

Artikel I, onder C, artikel 2:23b Batig saldo verboden rechtspersoon naar de Staat

Het eerste lid van artikel 23b wordt aangevuld met een regeling van de bestemming voor het batig saldo van de verboden rechtspersoon. De algemene regeling voor de vereffening ligt na een verbodenverklaring op grond van strijd met de openbare orde niet voor de hand. Zonder deze bepaling bestaat er geen wettelijke grondslag voor afwijking van deze

algemene regeling. De rechter kan deze bevoegdheid zowel ambtshalve als op verzoek gebruiken.

Artikel II, artikel 10:122 BW Bestuursverbod buitenlandse corporatie

De wijziging van artikel 2:20 BW werkt door in artikel 122 van Boek 10 BW. Ook het bestuursverbod wordt van overeenkomstige toepassing verklaard voor buitenlandse corporaties. De betekenis van een bestuursverbod voor een bestuurder van een buitenlandse corporatie is uiteraard territoriaal beperkt tot Nederland. Personen voor wie dit verbod geldt, kunnen niet langer binnen Nederland actief zijn als bestuurder of commissaris van enige rechtspersoon of een rechtspersoon oprichten.

Artikel III, artikelen 140 en 184a Sr Verhoging strafmaat en strafbaarstelling schending rechterlijk bevel

Overeenkomstig het advies van de Afdeling advisering van de Raad van State is het verwarrende bestanddeel «deelneming aan» geschrapt. Daarmee wordt verduidelijkt dat het voor de strafbaarheid ex artikel 140 lid 2 Sr moet gaan om de daadwerkelijke «voortzetting» van de activiteiten van een verboden rechtspersoon. Een aparte bewezenverklaring van «deelneming», zoals de huidige tekst van artikel 140 lid 2 Sr zou kunnen suggereren, is daarbij niet van belang.
Voortzettingsgedragingen kunnen zich in velerlei vorm voordoen. Het gaat daarbij om iedere gedraging die ten dienste staat aan het voortbestaan van de verboden organisatie.[62] Ter illustratie zij gewezen op: het organiseren van een betoging, evenement of vergadering, het oprichten van een nieuwe (vergelijkbare) organisatie, het voeren van een ledenadministratie, het «in de lucht» houden van een website en het houden van fondsenwervingsacties ten behoeve van een verboden rechtspersoon of een daarmee vergelijkbare opvolger. Een combinatie van dergelijke factoren levert eerder bewijs op van de voortzetting van de activiteiten van een verboden rechtspersoon.
De straf op de voortzetting van werkzaamheden van verboden organisaties op grond van artikel 140, lid 2, Sr wordt verhoogd van maximaal 1 jaar gevangenisstraf of een geldboete van € 4.150 tot maximaal 2 jaar of € 20.750. Dit heeft ook gevolgen voor de hoogte van de strafmaat voor oprichters, leiders en bestuurders van deze organisaties op grond van het derde (nieuw vierde) lid van dit artikel. Deze strafmaat wordt verhoogd van maximaal 1 jaar en 4 maanden gevangenisstraf of een boete van € 5.533, naar maximaal 2 jaar en 8 maanden of € 27.667. Deze verhoging van de strafmaat brengt de ernst van de gedraging tot uitdrukking en vergroot de preventieve werking van het artikel. De verhoogde strafmaat maakt duidelijk dat de voortzetting van werkzaamheden van een verboden rechtspersoon niet wordt geaccepteerd. De verhoogde strafmaat sluit tevens aan bij de wens om voorlopige hechtenis en de inzet van opsporingsmiddelen mogelijk te maken, door toevoeging van artikel 140, lid 2, Sr aan artikel 67 Sv.
Verder wordt schending van een rechterlijk bevel, gegeven op grond van artikel 2:20, lid 5, BW strafbaar gesteld. Daartoe wordt een nieuw tweede lid aan artikel 184a Sr toegevoegd. Het komt in onze rechtsorde vaker voor dat de overtreding van een maatregel c.q. bevel, waarop nog niet definitief in rechte is beslist, intussen wel strafrechtelijk wordt gesanctioneerd. Zo levert het negeren van een bevel van de burgemeester ex artikel 172a Gemeentewet tot, bijvoorbeeld, een groepsverbod, het misdrijf van artikel 184 Sr op, zolang de rechter het bevel in beroep niet

[62] J. Koornstra e.a., *Bestrijding van Outlaw Motorcycle Gangs, Een rechtsvergelijkende studie naar de aanpak van onrechtmatige organisaties in rechtsstatelijk perspectief*, Den Haag: Programma Politie en Wetenschap, Rijksuniversiteit Groningen (2019), p. 476.

heeft vernietigd.[63] Hetzelfde geldt voor overtreding van een gedragsmaatregel die de officier van justitie heeft opgelegd bij, kort gezegd, verdenking van een strafbaar feit verband houdend met de openbare orde (artikel 509hh Sv, strafbaar gesteld in artikel 184a Sr). De regering acht het dienstig een vergelijkbare wijze van strafbaarstelling te introduceren voor schending van een rechterlijk bevel ex artikel 2:20 lid 5 BW. Daarmee wordt voorkomen dat de door de rechter bij gelegenheid van de verbodenverklaring gegeven bevelen, bij gebreke aan een effectieve sanctie, een vooral symbolisch karakter zouden krijgen.
Als strafmaat is, evenals bij het opzettelijk handelen in strijd met een gedragsaanwijzing als bedoeld in artikel 509hh Sv, gekozen voor een gevangenisstraf van ten hoogste een jaar of een geldboete van de derde categorie. De regering acht dit voor nu voldoende om de effectiviteit van de op grond van artikel 2:20 lid 5 BW bevolen maatregelen te verzekeren, juist gedurende de periode waarin hoger beroep of cassatie tegen de verbodenverklaring nog mogelijk is. Het gaat ten slotte, zo merkt ook het OM terecht in de reactie op de consultatie op, om rechtspersonen die een ernstige bedreiging vormen voor onze democratie. Uitzonderlijke situaties vergen nu eenmaal een uitzonderlijke aanpak.

Artikel IV, artikel 67 Sv Voorlopige hechtenis

Door de aanvulling van artikel 67 Sv met een verwijzing naar artikel 140 lid 2 Sr wordt voorlopige hechtenis mogelijk in geval van verdenking van de voortzetting van de werkzaamheden van een verboden organisatie. Naast de mogelijkheid van voorlopige hechtenis wordt het door deze verwijzing tevens mogelijk om opsporingsbevoegdheden in te zetten, zoals de inbeslagname van voorwerpen en poststukken en de betreding van plaatsen, met uitzondering van een woning. Dit maakt, in combinatie met de strafrechtelijke handhaving van een rechterlijk bevel tot het doen of nalaten van bepaalde activiteiten, een effectievere bestrijding van de eventuele voortzetting van de werkzaamheden van de verboden organisatie mogelijk.
Voor artikel 184a Sr geldt dat dit artikel nu reeds is genoemd in artikel 67 Sv waardoor aanvulling op dit punt achterwege kan blijven.

Artikel V Overgangsrecht

Eventueel lopende procedures op grond van artikel 2:20 BW ten tijde van de inwerkingtreding van dit wetsvoorstel zullen door dit wetsvoorstel niet worden geraakt. Dit is in het eerste lid van artikel 32a van de Overgangswet nieuw Burgerlijk Wetboek tot uitdrukking gebracht. De met deze wet nieuw ingevoegde leden van artikel 20 van Boek 2 blijven buiten toepassing ten aanzien van een procedure bij de civiele rechter waarbij voor de datum van inwerkingtreding van die leden een verzoekschrift bij de rechter is ingediend, een beroepschrift bij het gerechtshof is ingediend of een verzoekschrift bij de Hoge Raad is ingediend. Dit impliceert dat ook in de procedure in hoger beroep deze bepalingen buiten toepassing blijven, indien het verzoekschrift in eerste aanleg was ingediend voor inwerkingtreding van deze bepalingen.
Voor het overige geldt het algemene uitgangspunt van de onmiddellijke werking. Op de strafverzwaring van artikel 140 Sr is artikel 1, lid 2, Sr van toepassing, waaruit volgt dat bij verandering in de wetgeving na het tijdstip waarop het feit is begaan, de voor de verdachte gunstigste bepalingen worden toegepast. Hiervoor is derhalve geen aparte regeling van eerbiedigend overgangsrecht noodzakelijk.
In het tweede lid is een specifieke voorziening getroffen voor politieke partijen en hun neveninstellingen. Zoals reeds opgemerkt in het algemeen

[63] *Kamerstukken II* 2008/09, 31 467, nr. 7, p. 8.

deel van de toelichting heeft het kabinet het voornemen geuit te gaan werken aan een Wet op de politieke partijen.[64] De positie van politieke partijen is, ook in het licht van de verenigingsvrijheid, van een andere orde dan de positie van andere organisaties. De wijze van en gronden waarop tot een verbod van een politieke partij kan worden gekomen, verdient dan ook een eigenstandige afweging. Die afweging past bij uitstek binnen het bredere kader van de totstandkoming van een Wet op de politieke partijen. Het ligt dan ook in de rede dat de politieke partijen en aanverwante organisaties van het toepassingsbereik van het voorstel tot wijziging van artikel 2:20 BW worden uitgesloten.
De omschrijving van de notie «politieke partijen» kan niet te nauw zijn, omdat dat organisaties zou uitsluiten die wel aanspraak kunnen maken op de bijzondere positie van politieke partij binnen het democratisch bestel. Het partij-begrip uit de Wet Financiering politieke partijen komt daarom niet in aanmerking, nu dit enkel ziet op partijen die succesvol hebben deelgenomen aan de laatste verkiezingen van de Tweede Kamer of de Eerste Kamer der Staten-Generaal. Anderzijds kan de notie ook niet te breed zijn, zoals het geval zou zijn bij een verwijzing naar het begrip «politieke groepering» in de zin van de Kieswet, nu hiervoor slechts enkele formele registratie-eisen gelden. Voorkomen moet worden dat een rechtspersoon die dreigt te worden verboden, zich via een eenvoudige registratie kan hullen in de beschermende hoedanigheid van een politieke groepering. Dit zou het wetsvoorstel beduidend minder effectief maken en een negatief effect hebben op het democratisch bestel. Andere wettelijke omschrijvingen van politieke partijen zijn op dit moment niet voorhanden. Daarom is gekozen voor een algemeen en materieel begrip «politieke partijen» dat ziet op politieke partijen op ieder bestuursniveau, alsmede hun neveninstellingen. Onder neveninstellingen vallen in ieder geval de politiek-wetenschappelijke instituten en politieke jongerenorganisaties van politieke partijen.
De beoordeling of sprake is van een politieke partij wordt overgelaten aan de rechter De rechter zal moeten beoordelen of daadwerkelijk sprake is van een rechtspersoon die tot doel heeft deel te nemen aan democratische verkiezingen om politieke doelstellingen te realiseren.[65]

De Minister voor Rechtsbescherming,
S. Dekker

[64] *Kamerstukken II* 2018/19, 32 752, nr. 54 & *Kamerstukken I* 2018/19, 34 430, F.
[65] Vergelijk in dit verband artikel 2 van het Duitse *Parteiengesetz*, waarin een vergelijkbaar criterium wordt gehanteerd.

Rijksoverheid

Hoe richt ik een politieke partij op?

Iedereen kan een politieke partij beginnen. Hiervoor hoeft u niet de Nederlandse nationaliteit te hebben en is er geen leeftijdsgrens.

Registreren politieke partij

Om onder een bepaalde (partij)naam aan verkiezingen te kunnen meedoen, moet u uw partij laten registeren. U kunt uw politieke partij laten registreren bij het centrale stembureau. Er zijn verschillende centrale stembureaus:

- **Kiesraad**

  Voor verkiezingen Eerste en Tweede Kamer en het Europees Parlement.

- **Centrale stembureaus van gemeenten, provincies of waterschappen**

  Voor verkiezingen van gemeenteraad, Provinciale Staten of Waterschappen.

Kosten registratie politieke partij

Registratie kost:

- € 450 bij verkiezingen voor de Tweede Kamer;
- € 225 bij verkiezingen voor de Provinciale Staten en waterschappen;
- € 112,50 bij verkiezingen voor de gemeenteraad.

Vereniging met rechtsbevoegdheid

Voor registratie van een politieke partij is nodig dat de partij een vereniging is met volledige rechtsbevoegdheid. Dat betekent dat u:

- Eerst een notariële akte moet opstellen waarin u de officiële oprichting vastlegt. In deze akte worden ook de statuten van de partij opgenomen.
- Uw partij moet inschrijven in het Handelsregister van de Kamer van Koophandel (KvK).

Blanco lijst

U kunt ook met een blanco lijst aan de verkiezingen deelnemen. In dat geval is registratie van een partij niet nodig. Er staat dan op het stembiljet geen (partij)naam boven de kandidatenlijst, maar alleen een nummer.

Meer informatie oprichten politieke partij

De regels voor de oprichting van een politieke partij staan in de Kieswet. U kunt voor informatie ook terecht bij de Kiesraad.

Documenten

- Ontvangen politieke partijen giften en subsidies?

  Landelijke politieke partijen kunnen een subsidie krijgen van de Rijksoverheid. Bijvoorbeeld voor onderzoek of scholing of om ...

  Vraag en antwoord

Hoe politieke partij oprichten?

8.5

Hoe richt ik een politiek partij op?

Een politieke partij is verplicht een vereniging. Je moet dus een vereniging oprichten. Je bent met minimaal twee personen. Je moet naar de notaris. Voor de statuten hoef je nog niet exact inhoudelijk te weten wat je wilt bereiken.

Politieke partij oprichten

Naar het stappenplan

In de (aanloop naar de) verkiezingstijd kan het gevoel om democratisch je stem te laten horen worden aangewakkerd. Het serieus aanpakken en uitdragen van je politieke plannen en idealen doe je met **het oprichten van een politieke partij.** Dit mag **iedereen** doen op grond van de vrijheid van vereniging. De weg om mee te doen aan de verkiezingen bevat juridisch twee verschillende trajecten. De eerste is om een partij op te richten. De tweede is om de partij te registreren voor specifieke verkiezingen.

Politieke partij oprichten

Het is verstandig om voor je politieke partij een vereniging op te richten. Deze vereniging **met volledige rechtsbevoegdheid** richt je op bij de notaris met een notariële oprichtingsakte. Het is verplicht om een formele vereniging te vormen, als je mee wilt doen aan de verkiezingen.

Die oprichtingsakte bevat ook de statuten, waarin de naam, het doel en regelingen over de partijleden (zoals contributie) van de politieke partij staan.

Standaard doelstelling Politieke Partij

Je kan natuurlijk in de statuten het **inhoudelijke doel** van de politieke partij **opnemen**. Dat heeft wel **wat nadelen**. Zo kunnen de leden over een paar jaar de doelstelling aanpassen aan de geest van de tijd. Dat zou betekenen dat je dan de statuten moet wijzigen. Daarom is het **verstandiger om algemene statuten** te maken. Die kan je dan uitwerken in een **verkiezingsprogramma** of zelfs in een beginselprogramma. Zo hoef je niet voor ieder besluit naar de notaris, met de daarbij behorende kosten.

Voorbeeld doelstelling politieke partij

Als je via onze website een politieke partij opricht hebben wij **een standaard doelstelling** geformuleerd. Dat dit heel praktisch is blijkt wel uit het feit dat wij jaarlijks tientallen (lokale) politieke partijen oprichten.

De door ons geformuleerd algemene doelstelling luidt ongeveer als volgt:
Doelstelling: *Het vormen van een politieke partij met als doel onder andere het deelnemen aan het democratisch bestel, waaronder het deelnemen aan verkiezingen. Betrekken van de leden bij het bepalen van standpunten in de vorm van een programma. Het doel zal worden uitgewerkt in een partijprogramma. Alles wat aan bovengenoemd doel kan bijdragen in de ruimste zin van het woord.*

Geen leden zoals de PVV

Een vereniging richt je op met **minimaal** één medeoprichter, meestal een medebestuurder. Daarnaast moet de vereniging al bij de oprichting minimaal twee (partij)leden hebben. De vereniging (politieke partij) en de verenigingsbestuurders worden ingeschreven in het Handelsregister.

De PVV heeft een andere weg bewandeld. Deze partij kent twee leden. Het ene lid is Geert Wilders, het andere lid is een stichting. Dat mag, want ook een rechtspersoon kan lid worden van een vereniging. Alleen deze stichting staat dan weer onder bestuur van Geert Wilders.

Verkiezingen

Met het oprichten van een vereniging bij de notaris heb je niet alleen een duidelijke set regels (statuten) en bevoegdheidsverdeling binnen de politieke partij, maar dan kan jouw politieke partij ook **meedoen aan de verkiezingen**.

Inschrijven voor de verkiezingen

Om deel te gaan nemen aan de verkiezingen moet je wel jouw partij inschrijven bij een centraal stembureau. Er zijn verschillende regels afhankelijk van aan welke verkiezingen je mee wilt gaan doen. Je moet een reeks documenten hebben om mee te kunnen doen aan de verkiezingen. Je kan meedoen aan gemeenteraadsverkiezingen, provinciale verkiezingen, landelijke verkiezingen, Europese verkiezingen, waterschapsverkiezingen.

Kandidaten. Je moet een kandidatenlijst hebben. Daarop staan de namen van de mensen die namens de partij in bijvoorbeeld de gemeenteraad willen gaan zitten. Die kandidaten moeten een verklaring ondertekenen dat ze dat ook echt willen (bereidheidsverklaring).

Ondersteuning. Je moet een aantal handtekeningen inleveren. Dit zijn zogenaamde ondersteuningsverklaringen. Kiezers geven aan dat ze jouw partij willen steunen. Het aantal is afhankelijke van soort verkiezingen en de omvang van de gemeenteraad bijvoorbeeld.

Waarborgsom. Doe je als partij voor het eerst mee aan de verkiezingen? Dan moet je een waarborgsom betalen om mee te mogen doen.

Tweede Kamer der Staten-Generaal

Vergaderjaar 2019–2020

35 366 Wijziging van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek ter verruiming van de mogelijkheden tot het verbieden van rechtspersonen

Nr. 3 MEMORIE VAN TOELICHTING

De beoordeling of sprake is van een politieke partij wordt overgelaten aan de rechter De rechter zal moeten beoordelen of daadwerkelijk sprake is van een rechtspersoon die tot doel heeft deel te nemen aan democratische verkiezingen om politieke doelstellingen te realiseren.

De Minister voor Rechtsbescherming,
S. Dekker

Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights

Het is niet de rechter die zal moeten beoordelen of daadwerkelijk sprake is van een rechtspersoon zoals de Minister voor Rechtsbescherming suggereert,maar dat is de notaris. De notaris controleert de statuten en de doelstelling vooraf. Het is de notaris niet alleen bij redelijke overtuiging, maar ook bij een redelijk vermoeden verboden alle bij de Wet verboden activiteiten zijn medewerking te verlenen, en is hierdoor verplicht zijn diensten te weigeren. Dit betekent dat een notaris zelfs bij gerede twijfel aan de goede bedoelingen van zijn cliënt verplicht is zijn diensten te weigeren, althans zich eerst door nader onderzoek dient te overtuigen geoorloofde karakter ervan. De rechter treedt niet in de rol van de notaris omdat dit het notariaat zou ondermijnen en het algemeen vertrouwen in de notaris. Het is aan het Openbaar Ministerie wanneer doelstelling van een vereniging of stichting worden overtreden, en bij twijfels een onderzoek kan instellen, en daarna eventueel een een verbod.

———————

Wet van ... tot wijziging van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek ter verruiming van de mogelijkheden tot het verbieden van rechtspersonen.

Reactie Amnesty International, 26 februari 2019

Introductie

Amnesty International heeft kennisgenomen van het *wetsvoorstel aanpassing BW 2:20* en maakt graag gebruik van de internetconsultatie om haar zienswijze naar voren te brengen.

Het wetsvoorstel beoogt de mogelijkheden te verruimen tot het verbieden van rechtspersonen om de democratische rechtsstaat weerbaarder te maken tegen radicale antidemocratische krachten. Hiertoe worden wijzingen voorgesteld van de huidige Art. 2:20 BW-procedure. Hiermee kunnen organisaties waarvan het doel of de werkzaamheden in strijd zijn met de openbare orde respectievelijk ontbonden of verboden worden.

De belangrijkste vernieuwingen ten opzichte van de bestaande procedure zijn de nadere normering van de notie 'openbare orde' en de verlichting van de bewijslast van het Openbaar Ministerie. Op deze manier wil de regering het OM meer slagkracht geven om antidemocratische organisaties te verbieden. Het gaat dan in ieder geval om verenigingen, stichtingen, NV's, BV's, coöperaties en onderlinge waarborgmaatschappijen; er moet nog worden besloten of politieke partijen van het toepassingsbereik worden uitgesloten. Bovendien introduceert het wetsvoorstel een bestuursverbod van vijf jaar voor bestuurders en feitelijk leidinggevenden van een verboden verklaarde organisatie. Volgens de regering zou een bijkomend voordeel zijn dat hiermee de rechtszekerheid wordt bevorderd. Amnesty International wil hier graag een aantal kanttekeningen bij plaatsen.

In het licht van deze brede en soms systematische repressie van het maatschappelijk middenveld binnen en buiten Europa[1], moet wetgeving die de ruimte voor maatschappelijke organisaties beperkt kritisch worden onderzocht op waarborgen tegen willekeur, misbruik en discriminatie. Amnesty International heeft het wetsvoorstel daarom onderworpen aan een analyse op basis van internationale mensenrechten verankerd in het EVRM en IVBPR . Bij dit wetsvoorstel gaat het primair om het recht op **vrijheid van vereniging en vergadering** (Art. 11 EVRM, Art. 22 IVBPR). Dit recht is nauw verbonden met het recht op **vrijheid van meningsuiting** (Art. 10 EVRM en Art. 19 IVBPR)[2] en op **vrijheid van godsdienst en overtuiging** (Art. 9 EVRM en Art. 18 IVBPR).[3] De rechten in het EVRM en het IVBPR kennen een vergelijkbare beperkingssystematiek. Samengevat komt het hier op neer: is de inbreuk op dit recht voorzien bij wet en is (in een democratische samenleving) de inbreuk noodzakelijk en proportioneel ter bescherming van bepaalde legitieme belangen?[4]

Voorzien bij wet

In lijn met het legaliteitsbeginsel dient een beperking van het recht op vrijheid van vereniging en vergadering gebaseerd te zijn op wetgeving die toegankelijk is en duidelijk geformuleerd, zodat de gevolgen voorzienbaar zijn voor stichtingen en verenigingen en er voldoende bescherming wordt geboden tegen willekeur.[5] Dit geldt zowel voor de civielrechtelijke verbodenverklaring in Art. 2:20 BW als voor de strafbepaling van Art. 140 lid 2 Sr. Wat opvalt is dat er weliswaar gekozen is voor nadere concretisering van het betrekkelijk vage begrip 'openbare orde', maar dat dit nog steeds een onduidelijk en breed interpreteerbare term blijft die weinig houvast geeft welke doelen en handelingen eronder vallen. Ook de strafrechtelijke gevolgen ontbreken aan duidelijkheid.

---

[1] Amnesty International, *The State of the World's Human Rights*, jaarboek 2017-2018, 22 februari 2018.

[2] Toetsing aan de verenigings- en vergadervrijheid van artikel 11 EVRM moet geschieden mede in het licht van de vrijheid van meningsuiting van artikel 10 EVRM. De bescherming van bepaalde opinies en de vrijheid om die te uiten (ook als het gaat om visies die beledigend of choquerend zijn of die beroering veroorzaken), is één van de doelstellingen van de verenigings- en vergadervrijheid. Zo stelt het Europees Hof voor de Rechten van de Mens dat "the implementation of principle of pluralism is impossible without an association being able to express freely its ideas and opinions."

[3] Dit geldt ook voor twee andere initiatiefwetsvoorstellen die gevolgen hebben voor het recht op vrijheid van vereniging en daaraan gerelateerde vrijheden: het Initiatiefvoorstel van de Tweede Kamerleden Kuiken, Van Toorenburg, Van Oosten, Van der Graaf en Van der Staaij voor een Wet bestuurlijk verbod ondermijnende organisaties, *Kamerstukken II 2018/19*, 35 079, en het Voorstel van wet van het lid Azmani tot wijziging van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek in verband met aanpassing van de uitzonderingspositie van kerkgenootschappen, *Kamerstukken II 2016/17*, 34 465 1-3. Zie voor een kritische noot bij het eerste wetsvoorstel: J. Koornstra, B. Roorda, M. Vols en J.G. Brouwer, 'Bevoegdheid Minister om OMG te verbieden', *Centrum voor openbare orde en veiligheid*, 12 maart 2018.

[4] Onder het IVBPR wordt bovendien vereist dat de inperking verenigbaar is met de andere in het verdrag erkende rechten.

[5] ECtHR, Koretskyy v. Ukraine, Application No. 40269/02, 3 April 2008, para. 47. Zie ook Human Rights Committee, *General Comment No. 34: Article 19 (Freedoms of Opinion and Expression)*, 12 September 2011, UN Doc. CCPR/C/GC/34, para. 2

Openbare orde

Het wetsvoorstel poogt de verbodsgrond 'strijd met openbare orde' op twee manieren te concretiseren. Allereerst wordt (in Art. 2) een doel of werkzaamheid zonder meer in strijd geacht met de openbare orde wanneer die "*leidt of daadwerkelijk en in ernstige mate kan leiden tot een bedreiging van de nationale veiligheid of de internationale rechtsorde alsmede de ontwrichting van de democratische rechtsstaat of het openbaar gezag.*" Hierbij is sprake van een onweerlegbaar wettelijk vermoeden: als het OM eenmaal aannemelijk heeft gemaakt dat het doel of de werkzaamheid hiermee in strijd is, is geen tegenbewijs mogelijk.

Ten tweede introduceert het wetsvoorstel een rechtsvermoeden van strijd met openbare orde, namelijk wanneer "*het doel of de werkzaamheid die leidt of daadwerkelijk en in ernstige mate kan leiden tot aantasting van de menselijke waardigheid, geweld of het aanzetten tot haat of discriminatie.*" Bij dit type activiteiten of doelen wordt aangenomen dat ze zo ernstig zijn dat er aanleiding is om het bewijsrisico te verleggen. Hoewel dit vermoeden wel weerlegbaar is, moet de omstreden rechtspersoon aantonen dat er *geen* sprake is van strijd met de openbare orde om de ontbinding of verbodenverklaring te voorkomen.

Amnesty betwijfelt of nu met voldoende precisie is aangegeven wanneer de overheid mag ingrijpen in de verenigingsvrijheid. Uit de MvT wordt duidelijk dat de regering er bewust voor kiest om het een vangnetbegrip te laten. Weliswaar geeft de MvT nadere uitleg van een aantal begrippen, maar die biedt geen houvast voor de inhoud van de activiteiten of doelen die kunnen leiden tot een verbod. Zo introduceert het wetsvoorstel het rekkelijke en moeilijk te definiëren begrip 'nationale veiligheid'[6] en verwijst de toelichting naar de Wet op de inlichtingen- en veiligheidsdiensten 2017 voor nadere specificering. Maar ook in de Wiv2017 staat niet welke activiteiten nu een gevaar vormen voor 'het voortbestaan van de democratische rechtsorde dan wel voor de veiligheid of andere gewichtige belangen van de staat'.

Ook de toelichting op de wet is vaag. Zo wordt er gesproken over 'als het doel van een organisatie samenhangt met radicalisering richting (gewelddadig) extremisme'. Maar wat betekent dit? Organisaties waarvan de doelen of middelen vroeger als 'radicaal' of 'extremistisch' werden gezien gaan, later misschien als baanbrekend de geschiedenis in (denk aan de *suffragette*-beweging of Dr. King's *civil rights*-beweging).

Het begrip nationale veiligheid is onderhavig aan verschuivende interpretaties. In de laatste Dreigingsbeelden van de Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid worden actiegroepen die vreedzaam protesteren tegen de figuur van Zwarte Piet of tegen windmolens in verband gebracht met extremisme. Door het openbare orde begrip te koppelen aan nationale veiligheid wordt de onbepaaldheid ervan niet ondervangen. In tegendeel: de reikwijdte wordt er alleen maar ruimer van. Dit gaat gepaard met de mogelijke risico's: onderzoek van Amnesty wijst uit dat staten dikwijls organisaties en activisten als staatsgevaarlijk aanmerken wanneer ze overheidskritiek leveren op of anderzijds de status quo betwisten, zonder dat hun activiteiten een onmiddellijk gevaar opleveren voor de samenleving of rechtsorde.[7]

Dezelfde bezwaren van vage en breed interpreteerbare termen gelden voor de verbodsgrond 'de bedreiging van de internationale rechtsorde'. De uitleg van dit begrip, waarin verwezen wordt naar Art. 90 Gw, geeft weinig handvatten wanneer er sprake zou kunnen zijn van een bedreiging van deze rechtsorde. Op Europees niveau worden er pogingen gedaan om het begrip 'rule of law' te duiden. Hierbij lijkt een consensus te ontstaan rondom een definiëring die duidelijk gekoppeld is aan fundamentele rechten en vrijheden.[8] Wellicht kan de regering aansluiten bij een dergelijke exercitie om het begrip 'internationale rechtsorde' meer in te kleuren. Dit sluit aan bij het voornemen van de regering zelf om geen wijzigingen aan te brengen in de reikwijdte van de verbodsgrond.

---

[6] Zie hoofdstuk 5 van het proefschrift van Dr. J.P. Loof (2005) over de rekbaarheid van het begrip 'national security' in (bijzondere) beperkingsclausules in internationale mensenrechtenverdragen: *Mensenrechten en staatsveiligheid: verenigbare grootheden? Opschorting en beperking van mensenrechtenbescherming tijdens noodtoestanden en andere situaties die de staatsveiligheid bedreigen*.

[7] Zie voor voorbeelden in China, Turkije en Ethiopië: Amnesty International, *Human Rights Defenders under threat. A shrinking space for civil society*. Amnesty International, *Turkey: Further information – Turkey permanently closes hundreds of NGOs* (Index: EUR 44/5208/2016); Amnesty International, *Stifling human rights work: The impact of civil society legislation in Ethiopia* (Index: AFR 25/002/2012).

[8] Zie voor een definiëring bijvoorbeeld de Europese Commissie voor Democratie door Recht, de Commissie van Venetië van de Raad van Europa, in de "Rule of Law checklist" die werd aangenomen tijdens de 106e plenaire sessie (Venetië, 11-12 maart 2016). Het Europees parlement verwijst naar deze definitie in een resolutie van 25 oktober 2016 met aanbevelingen aan de Commissie betreffende de instelling van een EU-mechanisme voor democratie, de rechtsstaat en grondrechten (2015/2254(INL)).

Reikwijdte, gevolgen en toerekening

In het wetsvoorstel wordt het onderscheid losgelaten tussen de werkzaamheden en het doel van rechtspersonen. In beide gevallen kunnen ze verboden worden als ze in strijd zijn met de openbare orde. Weliswaar staat in de MvT dat er niet slechts sprake mag zijn van een theoretische mogelijkheid, maar ook dat er geen sprake hoeft te zijn van daadwerkelijk gepleegde strafbare feiten. Een 'reëel en ernstig risico' van openbare ordeverstoring volstaat.

Hierin schuilt het gevaar dat het OM, met een beroep op een ruim begrip van openbare orde, een organisatie kan proberen te verbieden enkel op basis van statutair vastgelegd gedachtegoed. Het feit dat een doel of partijprogramma als onverenigbaar met de openbare orde of nationale veiligheid beschouwd wordt, maakt volgens Amnesty dat doel of partijprogramma niet per definitie ook onverenigbaar met de EVRM. Het hangt af van de specifieke feiten en omstandigheden en de middelen die zij inzetten of de organisaties een daadwerkelijk gevaar vormen dat een beperking gerechtvaardigd is.[9]

Daarbij komt dat ook niet strafbare handelingen onder het toepassingsbereik van de verbodsbepaling vallen. Denk aan organisaties of actiegroepen die verweten wordt 'terrorisme te verheerlijken'; Amnesty's onderzoek wijst uit dat staten in dat geval al snel menen dat de organisatie omwille van nationale veiligheid verboden en/of vervolgd hoort te worden, ook al is 'verheerlijking' een vaag begrip dat ongevaarlijke uitingen kan beslaan en niet gepaard hoeft te gaan met strafbare opruiing of discriminatie.

Bovendien heeft het gelijkschakelen van doelen en werkzaamheden gevolgen voor de strafbaarheid van deelneming aan de betreffende rechtspersoon: mocht de organisatie haar activiteiten voortzetten, dan kan het OM deze vervolgen op grond van artikel 140 lid 2 Wetboek van Strafrecht.[10] Wederom is onduidelijk wat precies onder 'deelneming aan de voortzetting van de werkzaamheid' valt. Kan een betoging van leden van een verboden verklaarde vereniging worden geduid als een strafbare voortzetting van de werkzaamheid? En wanneer kunnen de gedragingen van de leden of sympathisanten aan de rechtspersoon toegerekend worden? Het wetsvoorstel en de toelichting gaan hier niet op in. Zeker nu ook voorlopige hechtenis mogelijk zou worden, is een nadere precisering noodzakelijk, zodat het voor de burger voorzienbaar is welke handelingen en gedragingen tot vervolging kunnen leiden.

Het wetsvoorstel heeft verstrekkende gevolgen, niet alleen voor het recht op vrijheid van vereniging, meningsuiting, en godsdienstvrijheid van de betrokken organisaties, maar ook voor de samenleving in brede zin. Van de verbodsbepalingen en strafbaarstelling kan een verlammend effect uitgaan op de uitoefening van de vrijheden van andere maatschappelijke organisaties. Gelet op het ingrijpend karakter en met het oog op de kenbaarheid en voorzienbaarheid, zou het volgens Amnesty noodzakelijk zijn om een opsomming te maken van strafbare handelingen die in strijd zijn met openbare orde.

Legitiem doel, noodzakelijkheid en proportionaliteit

Legitiem doel

Het vereiste van een legitiem doel voor een inperking van mensenrechten zal niet snel problemen opleveren: het gaat hier om de bedreiging van de nationale veiligheid en internationale rechtsorde, de ontwrichting van de rechtsstaat of het openbare gezag, alsmede om de aantasting van de menselijke waardigheid, geweld, of het aanzetten tot haat of discriminatie. Het voorkomen van strafbare feiten en wanordelijkheden, het beschermen van de openbare en nationale veiligheid, en de bescherming van de rechten en vrijheden van anderen zijn legitieme doelen voor de beperking van het recht op vrijheid van meningsuiting en de verenigingsvrijheid.

Er rest nog wel de vraag in hoeverre beperkingen van het recht op godsdienst- en gewetensvrijheid zijn toegelaten op de (indirecte) beperkingsgrond 'nationale veiligheid'. Het VN-Mensenrechtencomité heeft in diverse zaken benadrukt dat de bijzondere beperkingsclausules in het IVBPR strikt moeten worden geïnterpreteerd en dat bijvoorbeeld bij de godsdienst- en gewetensvrijheid (artikel 18) beperkingen alleen zijn toegelaten op grond van de in het derde lid van dat artikel opgenomen gronden – waaronder 'public order' – en

---

[9] Zie voor een uitgebreide analyse van de jurisprudentiële lijnen van het EHRM in een reeks van zaken waarin a) een Turkse politiek partij het onderwerp is en b) de reden voor de verbodenverklaring gelegen is in het partijstandpunt of de uitingen van politieke leiders, in para. 5.6.4.1 en andersoortige verenigingen in 5.6.4.2 van het proefschrift van Dr. J.P. Loof (2005).

[10] In art. 140 lid 2 Sr is strafbaar gesteld 'deelneming aan de *voortzetting* van de werkzaamheid van een organisatie die bij onherroepelijke rechterlijke beslissing verboden is verklaard'. Hoewel de materiele bestandsdelen van de strafbepaling niet gewijzigd worden kan door de aanpassing van Art. 2:20 BW ook een ongeoorloofd doel leiden tot een verbodenverklaring van de organisatie. Daarmee is voortzetting van de werkzaamheid en/of het blijven nastreven van de doelstellingen ook in dat geval strafbaar.

niet op gronden die daar niet expliciet worden genoemd, zoals 'national security'.[11] Ook 'internationale rechtsorde' is strikt gezien niet opgenomen als legitieme beperkingsgrond in een van de artikelen in het EVRM die het recht op vrijheid van meningsuiting, verenigingsvrijheid, of godsdienstvrijheid waarborgen.[12]

Noodzaak

Amnesty International vindt dat er onvoldoende is toegelicht waarom de aanpassing van Art. 2:20 BW noodzakelijk is om legitieme doelen als de bescherming van de openbare orde en de nationale veiligheid te bereiken. Sterker nog: de MvT gaat niet in op de noodzakelijkheidstoets onder het EVRM. Deze houdt in dat de inbreuk op de verenigingsvrijheid – en het daaraan gerelateerde recht op vrijheid van meningsuiting - een 'pressing social need' dient, gegrond is op 'relevant and sufficient reasons' en proportioneel is ten aanzien van het te bereiken doel. Dit vereiste van een 'pressing social need' vindt weerklank bij het VN-Mensenrechtencomité, dat heeft gesteld dat de beperking(en) daadwerkelijk noodzakelijk moeten zijn om een reëel - en niet slechts een hypothetisch - gevaar het hoofd te bieden. Bij het bepalen van de noodzakelijkheid van een dergelijke inbreuk, zowel in concrete gevallen als bij de introductie van nieuwe bevoegdheden, hebben de verdragsstaten slechts een beperkte *margin of appreciation*. Verregaande maatregelen zoals het verbieden en ontbinden van partijen en andere maatschappelijke organisaties mogen alleen worden toegepast 'in the most serious cases'.

Nergens wordt nader onderbouwd welke 'radicale' organisaties de democratische rechtsstaat in Nederland willen omverwerpen of afschaffen, in welke mate ze dat willen, en waarom het OM meer slagkracht nodig heeft om die te verbieden en te vervolgen. Er wordt simpelweg gesteld dat er moet worden opgetreden tegen zowel 'binnen Nederland zelfstandig opkomend extremisme, als [tegen] extremisme dat wordt gevoed uit het buitenland'.

Hoewel het wetsvoorstel en de bijbehorende Memorie van Toelichting neutraal geformuleerd zijn, is het primair ingegeven door de zorgen die er in de Kamer bestaan over salafistische organisaties.[13] Volgens het vorige kabinet voldeed het huidige instrumentarium om dreigingen uit die hoek aan te pakken.[14] Tegen deze achtergrond in combinatie met subjectieve, en gepolitiseerde opvattingen van hetgeen als een gevaar voor de nationale veiligheid wordt gezien is het extra belangrijk dat er voldoende waarborgen zijn tegen mogelijke discriminatie en willekeur in de toepassing van verbodsbepalingen. Dit hangt samen met het eerdergenoemde bezwaar tegen het gebruik van te vage en brede begrippen in de wet en de toelichting.

Bovendien is de huidige 2:20 BW-procedure sinds 1977 slechts negen keer toegepast en schrijft de regering zelf in de MvT dat ze ook na de herziene verbodsbepaling een hooguit zeer bescheiden toename verwacht. Dat werpt de vraag op of de aanzienlijke bewijslastverlichting voor het OM nodig is om het doel te bewerkstelligen. Er is meer uitleg nodig over de 'dringende behoefte' aan de inbreuk op de verenigingsvrijheid als gevolg van de wetswijziging, die nodig zou zijn om de vermeende dreiging het hoofd te bieden.

Proportionaliteit

De wetswijziging heeft gevolgen voor de duur en de ernst van de inbreuk op de bewegingsvrijheid en de vrijheid van meningsuiting. Zo voorziet de conceptwet, naast de uitbreiding van de mogelijkheden voor een verbodenverklaring van de rechtspersoon, in een persoonsgericht bestuursverbod van een vaste termijn van vijf jaar: bestuurders en feitelijk leidinggevenden van een verboden organisaties kunnen gedurende die periode niet een vergelijkbare functie bij een andere organisatie blijven of gaan vervullen (op straffe van nietigheid). Daarnaast riskeren leden bij de voortzetting van de activiteiten een gevangenisstraf van twee in plaats van een jaar, of een boete tot 20.750 euro. Voor oprichters, bestuurders en leidinggevenden geldt dat de

---

[11] Zie ook VN-Mensenrechtencomité, General Comment No. 22, § 8. Dit general comment werd vastgesteld in 1993 en is opgenomen in VN Doc. HRI/GEN/1/Rev.5, p. 144-146.

[12] Art. 10 EVRM dat het recht op vrijheid van meningsuiting waarborgt kent, anders dan Art. 11 en Art. 9 EVRM, wel de beperkingsgronden 'territorial integrity' en 'maintaining the authority and impartiality of the judiciary'. Art. 19 IVBPR daarentegen legitimeert alleen beperkingen omwille van 'respect of the rights or reputations of others; the protection of national security or of public order (ordre public), or of public health or morals.'

[13] Zie Motie lid Potters c.s. 29 oktober 2015, Kamerstuk 32824, nr. 112; Motie Roemer/Zijlstra, 19 november 2015: Kamerstuk 29 754, nr. 337; Motie Knops, 19 november 2015, Kamerstuk 34 300, nr. 24; Motie Marcouch/Tellegen, 26 november 2015, Kamerstuk 34 300, nr. 41; Motie Azmani/Kuiken, 9 december 2015: Kamerstuk 19 637, nr. 2096; Motie Karabulut/Potters, 17 december 2015: Kamerstuk 29 754, nr. 343;. Meer recent o.a. Motie Heerma, Dijkgraaf en Potters, Kamerstukken II 2014/15, 29 279, 258.

[14] *Notitie antidemocratische groeperingen* (Kamerstukken 29 279 en 29 754, nr. 226). *Volkskrant*, 'Huidige instrumentarium voldeed volgens vorige kabinet': https://www.volkskrant.nl/nieuws-achtergrond/kabinet-geen-verbod-op-salafistische-organisaties~b63e052b/.

gevangenisstraffen met een derde kunnen worden verhoogd. Ook mogen zij na de wetswijziging in voorlopige hechtenis worden gehouden.

Volgens Amnesty International kan dit tot disproportionele inbreuken leiden op belangrijke mensenrechten. Rechtspersonen kunnen definitief uit het rechtsverkeer geweerd worden en bestuurders en leidinggevenden voor vijf jaar, *zonder* bewijs van voorafgaande strafbare handelingen. Individuele differentiatie naar gelang de persoonlijke omstandigheden van de betrokkene(n) is niet mogelijk bij het opleggen van het bestuursverbod. Weliswaar wordt (in Art. 4, lid 7) voor de rechter de mogelijkheid gecreëerd om een specifieke uitzondering op het bestuursverbod te maken, maar dit zegt niets over de proportionaliteit van de duur van een opgelegd verbod. Er is geen wettelijke bepaling opgenomen dat er periodiek getoetst kan worden of het bestuursverbod nog steeds gerechtvaardigd is voor die specifieke persoon.

Amnesty vindt dat daar waar repressieve maatregelen kunnen worden opgelegd aan organisaties als ngo's en actiegroepen, de wet specifieke criteria moet opnemen die garanderen dat de zwaarte van de sanctie in overeenstemming is met de specifieke bedreiging voor het te beschermen belang. Harde, repressieve maatregelen, zoals verboden van onbepaalde duur, boetes en vrijheidsontneming, zullen zelden het minst ingrijpende middel zijn om het legitieme doel te bereiken, en daarom al snel disproportioneel zijn.

Tot slot zijn er mogelijke neveneffecten die meegewogen moeten worden. Het verbieden en onderdrukken van maatschappelijke organisaties kan een averechts effect sorteren. Denk daarbij aan desintegratie en het ondergronds gaan van bewegingen die de staat wil kunnen monitoren omdat ze als bedreigend worden gezien. Amnesty wijst in dit verband ook op de verlammende effecten van (persoons- of organisatiegerichte) verboden op de uitoefening van vrijheden door andere organisaties met wellicht 'radicale' meningen, maar vreedzame doelen en middelen.

Rechtsbescherming

Tot slot zou Amnesty International willen opmerken dat het wetsvoorstel en de voorlichting nauwelijks ingaan op de gevolgen voor de rechtsbescherming van de betrokken organisatie en/of de bestuurders en feitelijk leidinggevenden.[15] Terecht merkt de regering op dat de rechterlijke toets een rechtsstatelijke correctiefactor tegen onrechtmatig gebruik van de Art. 2:20 BW-procedure vormt. Maar wat betekent de voorgestelde wijziging voor de rechtsbescherming van organisaties en burgers die een inbreuk op hun rechten willen aanvechten? De bewijslast voor het OM wordt immers aanzienlijk verlicht, omdat bepaalde doelen of activiteiten a priori in strijd zijn met openbare orde. Hierdoor is tegenbewijs niet mogelijk. Ook verplaatst het bewijsrisico zich naar de rechtspersoon, als het OM aannemelijk heeft gemaakt dat er sprake is van strijd met de openbare orde. Onduidelijk is of het voor de wederpartij moeilijker wordt om een verbod te voorkomen nu het voor het OM makkelijker wordt deze te vorderen. Voorts kan de regering ook meer toelichting geven worden op de gevolgen van de wetswijziging voor de beoordelingsruimte van de rechter om de rechtspersoon te verbieden en te ontbinden ten opzichte van de huidige 2:20 BW-procedure. Dit voor zowel voor een situatie waarin het OM er is geslaagd te bewijzen dat er sprake is van een onweerlegbaar rechtsvermoeden als voor die van een weerlegbaar rechtsvermoeden. En hoe zit dit met de gebonden bevoegdheid van de rechter ten aanzien van het al dan niet opleggen van een bestuursverbod aan bestuurders en feitelijk leidinggevenden? Ten slotte: moet de bestuurder of leidinggevende een aparte procedure aanspannen om, naast de verbodenverklaring, het bestuursverbod aan te vechten?

[15] Wel is duidelijk gemaakt dat tegen een besluit van het OM om geen verzoek in te dienen tot een verbodenverklaring van een rechtspersoon geen artikel 12-procedure open staat, dat wil zeggen dat men daar geen klacht tegen in kan dienen.

Gefotoshopte afbeelding van de Minister van Justitie en Veiligheid

Bewerkte afbeelding Minister van Justitie en Veiligheid Ferdinand Grapperhaus als SS-er verscheen 9 mei 2020 online

Link naar afbeelding

https://ejbron.wordpress.com/2020/05/09/fotoshopper-grapperhaus-3/

2.7.2 Notariële akte

Pauline Elisabeth Ernste, datum 01-07-2012

- Wet- en regelgeving
- Beleid
- Genoemd in

In de praktijk komt het voor dat gebruik wordt gemaakt van de notariële akte om de beslissing ofwel het bindend advies op een snelle en eenvoudige wijze executoriale kracht te geven. Een notariële akte kan, evenals een rechterlijke uitspraak, in heel Nederland ten uitvoer worden gelegd (art. 430 Rv). Hiervoor is vereist dat in de akte een voor tenuitvoerlegging vatbare verplichting is opgenomen. Hiervan is sprake in het geval van de notariële partij-akte.[1] De notariële partij-akte bevat waarnemingen van de notaris, verklaringen van partijen en eventueel bevestigingen daarvan door getuigen (art. 37 lid 1 Wna). Deze akte wordt door partijen, de notaris en eventuele getuigen ondertekend (art. 37 lid 2 Wna). Van de notariële partij-akte dient de notariële proces-verbaalakte te worden onderscheiden. Een notariële proces-verbaalakte is een notariële akte die slechts waarnemingen van de notaris en eventueel bevestigingen daarvan door getuigen bevat (art. 37 lid 1 Wna). Deze akte wordt enkel getekend door de notaris en eventueel getuigen (art. 37 lid 2 Wna). De zuivere notariële proces-verbaalakte levert geen executoriale titel op doordat onvoldoende vaststaat dat partijen zich vrijwillig hebben onderworpen aan de mogelijkheid van executie buiten de rechter om. De ambtelijke getuigenverklaring kan niet worden gezien als een substituut van partijverklaringen.[2] Ondanks dat de notariële proces-verbaalakte geen partijverklaringen bevat, wordt in de literatuur verdedigd dat deze akte toch een executoriale titel kan opleveren wanneer een verplichting ook door de notaris kan worden vastgesteld.[3]
In de literatuur wordt aangenomen dat met een notariële akte, evenals met een rechterlijk vonnis, ook andere verplichtingen dan de betaling van een geldsom kunnen worden afgedwongen. Om met behulp van een notariële akte tot reële executie te komen, dient de notariële akte wel zodanig te worden ingericht dat aan art. 3:296 BW e.v. recht wordt gedaan. Bij een verplichting om te doen heeft dit bijvoorbeeld tot gevolg dat een partij diens wederpartij in de notariële akte moet machtigen om zonder tussenkomst van de rechter op te treden.[4]
In het arrest *Rabobank/Visser* heeft de Hoge Raad enkele richtlijnen gegeven betreffende de inhoud van de notariële akte zodat met een grosse daarvan tot executie kan worden overgegaan. In dit arrest, dat betrekking had op een notariële akte van vestiging van een hypotheekrecht, heeft de Hoge Raad geoordeeld dat aan de grosse van een authentieke akte slechts executoriale kracht toekomt met betrekking tot op het tijdstip van het verlijden van de akte reeds bestaande en in de akte omschreven verderingen alsmede met betrekking tot toekomstige verderingen die hun onmiddellijke grondslag vinden in een op het tijdstip van het verlijden van de akte reeds bestaande en in de akte omschreven rechtsverhouding.[5]

In de literatuur is voorgesteld om *de bindend-adviesovereenkomst* vast te leggen in een notariële partij-akte. Het is de vraag of met de vastlegging van de *bindend-adviesovereenkomst* in een notariële akte is voldaan aan de vereisten die zijn neergelegd in het arrest *Rabobank/Visser*. Uit dit arrest vloeit voort dat het verschuldigde voldoende bepaalbaar moet zijn. Op het moment dat de bindend-adviesovereenkomst wordt vastgelegd in de notariële akte, is echter nog niet duidelijk wat partijen aan elkaar zijn verschuldigd. Uit het arrest *Rabobank/Visser* blijkt dat aan een grosse van een notariële akte ook executoriale kracht toekomt met betrekking tot toekomstige vorderingen die hun onmiddellijke grondslag vinden in een op het tijdstip van het verlijden van de akte reeds bestaande en in de akte neergelegde rechtsverhouding, mits de akte op de voor de schuldenaar bindende wijze aangeeft waarlangs de omvang van de schuld kan worden vastgesteld.[6] Een voorbeeld hiervan is de boekenclausule die is neergelegd in een notariële akte.[7] Wanneer dit wordt toegepast op bindend advies, is met de vastlegging van de *bindend-adviesovereenkomst* voldaan aan de eisen die in het arrest *Rabobank/Visser* zijn gesteld aan de inhoud van de notariële akte zodat deze een executoriale titel oplevert. Met de neerlegging van de bindend-adviesovereenkomst in een notariële akte wordt de rechtsverhouding in de notariële akte neergelegd waaruit het verschuldigde voortvloeit. De bindend-adviesovereenkomst bepaalt immers dat het verschuldigde wordt bepaald door een beslissing of wel een bindend advies van een derde en dat partijen zich hieraan gebonden achten.
E-Court, een online ‘internetrechtbank’, heeft er voor gekozen om niet het begin maar het einde in een notariële akte neer te leggen.[8] Bij e-Court wordt niet de bindend-adviesovereenkomst, maar *de beslissing* of wel *het bindend advies* neergelegd in een notariële akte. Anders dan bij de vastlegging van de bindend-adviesovereenkomst in de notariële akte, is de grootte van de schuld bij neerlegging van het bindend advies in de notariële akte wel te lezen in deze akte doordat het bindend advies bepaalt wat is verschuldigd. Ook in dit geval voldoet de inhoud van notariële akte aan de eisen die de Hoge Raad heeft gesteld in het arrest *Rabobank/Visser* om tot executie over te gaan.
In de praktijk zal een partij, voor wie de beslissing ongunstig uitpakt, hoogstwaarschijnlijk zelden medewerking verlenen aan de neerlegging van het bindend advies in de notariële akte. Dit probleem kan worden omzeild wanneer partijen de bindend adviseur tevens een volmacht geven om de beslissing namens partijen in een notariële akte neer te leggen.[9] In dat geval is er sprake van een partij-akte (art. 37 lid 1 Wna). Een grosse van een notariële partij-akte levert, zoals hierboven reeds is uiteengezet, een executoriale titel op. Een notariële partij-akte zal een notaris slechts mogen passeren wanneer hij is overtuigd dat hetgeen in de akte wordt opgenomen ook inderdaad door de partijen is gewild en is begrepen. De notaris zal er zeker van moeten zijn dat partijen begrijpen wat de consequenties zijn wanneer zij hun handtekening zetten. Daartoe dient de notaris alvorens tot het verlijden van de akte over te gaan, aan de verschijnende partijen mededeling te doen van de zakelijke inhoud daarvan en geeft hij daarop een toelichting. Zo nodig wijst hij daarbij tevens op de gevolgen die voor partijen uit de inhoud van de akte voortvloeien (art. 43 lid 1 Wna). Met deze *Belehrungsplficht* moet worden voorkomen dat misbruik wordt gemaakt van juridische onkunde of feitelijk overwicht.[10] De notaris is niet betrokken bij de volmachtverlening van partijen aan de bindend adviseur. De informatieplicht van de notaris neergelegd in art. 43 lid 1 Wna inhoudende dat de notaris verplicht is om partijen bij de akte zo nodig te wijzen op de gevolgen die uit de inhoud van de akte voortvloeien, blijft ook op de notaris blijft rusten in het geval dat de akte bij volmacht wordt gepasseerd. Dit betekent dat de notaris bij het passeren van een akte bij volmacht de cliënt zal moeten informeren bij de toezending van de conceptakte of in ieder geval bij de voorafgaande besprekingen met de cliënt.[11] Uit de informatieplicht vloeit voort dat de notaris zich mede tot de gevolmachtigde partij moet wenden, alvorens hij de notariële akte mag passeren.[12] Aanvankelijk leek e-Court gebruik te maken van een dergelijke volmachtsconstructie. Het reglement bepaalde dat partijen een bindend-adviesovereenkomst sloten waarin zij, ter beëindiging van een tussen hen bestaand geschil, de beslissing gezamenlijk opdragen aan e-Court als derde in de zin van art. 7:900 lid 2 BW. Daarnaast werd in het reglement bepaald dat door partijen aan e-Court vooraf een onherroepelijke *volmacht* werd verleend om haar beslissing, die zij had genomen als *derde* in de zin van art. 7:900 lid 2 BW, namens partijen vast te leggen in een notariële akte. Hieruit vloeit mijns inziens voort dat e-Court gebruik maakte van een notariële partij-akte en niet, zoals e-Court had bedoeld, van een notariële proces-verbaalakte. In geval van e-Court bestond er in de procedure geen ruimte voor contact van de notaris met partijen, waardoor de notaris niet aan de op hem rustende informatieplicht kan voldoen (art. 43 lid 1 Wna). De notaris zal om deze reden dan ook zijn dienst moeten weigeren (art. 21 lid 2 Wna).[13]
Een andere mogelijkheid is dat partijen aan de bindend adviseur enkel de opdracht geven om de beslissing neer te leggen in een proces-verbaalakte. Dit heeft e-Court kennelijk bedoeld te doen. In het reglement dat geldt sinds oktober 2011 is immers bepaald dat partijen bij de vaststellingsovereenkomst aan e-Court de *opdracht* geven om de beslissing in het tussen hen bestaand geschil in een authentieke akte te doen vastleggen door een notaris die is gerechtigd tot afgifte van een grosse als executoriale titel van partijen. Een grosse van een notariële proces-verbaalakte levert slechts een executoriale titel op wanneer uit de notariële akte blijkt dat de partij zich tot de prestatie heeft verbonden. Dit kan blijken uit de ondertekening door partijen (art. 37 lid 3 Wna) of door de vaststelling door de notaris. Kraan merkt terecht op dat dit bij e-Court niet blijkt uit de akte. De partijen zijn geen partij bij de notariële akte. Door het gebruik van het woord ‘opdracht’ in het reglement heeft e-Court willen aangeven dat tussen e-Court en partijen geen rechtsverhouding bestaat op grond waarvan e-Court als gevolmachtigde van partijen verbintenissen op zich kan nemen, maar enkel dat e-Court bevoegd is de beslissing op te nemen in een notariële akte. Daarnaast vloeit uit het reglement voort dat de notaris de verplichting niet mag vaststellen. Ingevolge het reglement gaat de door e-Court aangezocht notaris af op de inhoud van de uitspraak van e-Court en is de notaris niet gehouden om zich zelfstandig een inhoudelijk oordeel te vormen over de beslissing van e-Court. Daarbij komt dat, indien partijen in de notariële proces-verbaalakte zich wel tot de uit de beslissing van e-Court voortvloeiende verbintenissen hebben verbonden, de notaris van oordeel kan zijn dat hij dient na te gaan of partijen inderdaad de bedoeling hebben gehad om de beslissing in

een notariële akte op te nemen en of zij zich bewust zijn van de inhoud van de akte.[14] Hiertoe bestaat in de procedure bij e-Court geen ruimte. In een tuchtrechtelijke uitspraak is de kamer van toezicht te Maastricht ook tot het oordeel gekomen dat een notaris die had meegewerkt aan het passeren van een notariële akte en het afgeven van een grosse van een beslissing van e-Court, tuchtrechtelijk verwijtbaar had gehandeld vanwege het feit dat de notaris niet de wil van partijen had vastgesteld en vervolgens partijen niet had geïnformeerd over de rechtsgevolgen van de keuzes. De kamer van toezicht laat overigens in het midden of het nu ging om een partij-akte of een proces-verbaalakte.[15]
Wil één van partijen met de notariële akte waarin de bindend-adviesovereenkomst of het bindend advies is neergelegd tot reële executie kunnen overgaan, dient de notariële akte wel op een zodanige wijze te zijn ingericht.[16] De bindend adviseur beschikt immers zelf niet over bevoegdheden vergelijkbaar met art. 3:296 BW e.v. Blijkens art. 3:305 BW beschikt naast de overheidsrechter enkel een scheidsgerecht in beginsel over deze bevoegdheden. De wetgever heeft deze bevoegdheid niet toegekend aan de bindend adviseur. Zowel in de wettekst als in de parlementaire geschiedenis bij art. 3:305 BW wordt niet gesproken over bindend advies, enkel over de gelijkstelling van een arbitraal vonnis aan een rechterlijk vonnis, terwijl in dezelfde titel in art. 3:319 BW bindend advies wel uitdrukkelijk wordt genoemd. De wetgever geeft geen verklaring voor de keuze om een arbiter wel en een bindend adviseur niet de aan de overheidsrechter toegekende bevoegdheden toe te kennen. Waarschijnlijk ligt hier het door de wetgever vaker gebruikte argument van het verschil in wettelijke basis tussen beide vormen van geschillenbeslechting aan ten grondslag. Arbitrage heeft een wettelijke basis in Boek IV Rv gekregen, waardoor enkele waarborgen betreffende de procedure wettelijk zijn verankerd. Bindend advies kent daarentegen geen wettelijke formele regeling en wordt enkel beheerst door het overeenkomstenrecht waardoor het de kracht van een overeenkomst heeft. Dit verschil vormde, zoals hierboven reeds besproken, voor de Minister van Justitie ook de reden om bij de vereenvoudiging van de kantonprocedure geen verlofverlening van een bindend advies van de geschillencommissies voor consumentenzaken mogelijk te maken.[17]

Neerlegging van het bindend advies in een notariële akte heeft geen gevolgen voor de mogelijkheid tot vernietiging van het bindend advies (art. 7:904 lid 1 BW). De overheidsrechter kan op vordering van één van de partijen het bindend advies ook in dat geval vernietigen wanneer de inhoud of de wijze van totstandkoming in strijd is met de redelijkheid en billijkheid (§ 2.4.4.2). Dit kan tot gevolg hebben dat een bindend advies dat is neergelegd in een notariële akte, wordt vernietigd op grond van art. 7:904 lid 1 BW, nadat het bindend advies is geëxecuteerd. Dit kan worden voorkomen door in geval van dreigende executie een executiegeschil aanhangig te maken waar aan de (kortgeding)rechter de eis tot staking van de tenuitvoerlegging wordt voorgelegd (art. 438 Rv). De executie van de notariële akte waar het bindend advies in is neergelegd, kan evenals de executie een rechterlijk vonnis naar mijn mening slechts worden gestaakt wanneer het bindend advies, neergelegd in de notariële akte, op een kennelijke feitelijke of juridische misslag berust of de executant (anderszins) misbruik maakt door de executie voort te zetten. De stelling dat een wezenlijk verschil bestaat tussen notariële akten en rechterlijke uitspraken waar het de mogelijkheden voor verweer tegen de executie betreft, geldt niet in het geval een bindend advies is neergelegd in een notariële akte. Aan deze stelling ligt het verschil in toetsing vooraf ten grondslag. De functie van de notaris is niet om tot eenzelfde belangenafweging als de overheidsrechter te komen.[18] Over deze functie beschikt de bindend adviseur echter wel. Daarbij komt dat de procedure tot vernietiging van een bindend advies ex art. 7:904 lid 1 BW is bedoeld om bezwaren aan te voeren tegen de wijze van totstandkoming en de inhoud van het bindend advies.
Veelal zal echter pas achteraf actie worden ondernomen, wanneer het bindend advies al is geëxecuteerd en daarna door de overheidsrechter op grond van art. 7:904 lid 1 BW is vernietigd. Deze situatie is te vergelijken met het geval dat een vonnis bij voorraad ten uitvoer is gelegd, waarna het geëxecuteerde vonnis bij onherroepelijk vonnis is vernietigd. Dit komt voor risico van de executant en hij kan op grond van art. 6:162 BW aansprakelijk worden gesteld wegens onrechtmatige executie.[19] De vernietiging van het bindend advies na executie van dit in de notariële akte neergelegde bindend advies is mijns inziens dan ook voor risico van de executant. De executant heeft er immers voor gekozen het bindend advies te executeren, terwijl deze nog door de geëxecuteerde ter toetsing aan de overheidsrechter kan worden voorgelegd. De termijn van toetsing kan overigens worden bekort door van te voren een redelijke termijn af te spreken waarbinnen een beroep kan worden gedaan op de vernietigingsgrond van art. 7:904 lid 1 BW. Door verloop van deze termijn wordt het bindend advies bevestigd (§ 2.4.2.2).[20] De executant kan dan ook op grond van art. 6:162 BW worden aangesproken voor de door de geëxecuteerde geleden schade. De executant weet of behoort te weten dat een bindend advies kan worden vernietigd op grond van art. 7:904 lid 1 BW.

Bron: navigator.nl

Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights

A A N T E K E N E N

Aan: STAAT DER NEDERLANDEN

(gemachtigde) Minister van Justitie en Veiligheid mr. F.B.J. Grapperhaus

Postbus: 20301

2500EH, DEN HAAG

1.(gemachtige Intermediaire Stichting van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens namens Audio-Rarities), Kastanje 28, 5731NK Mierlo.

2.(gemachtigde Minister van Justitie en Veiligheid F.B.J. Grapperhaus namens de publieksrechtelijke rechtspersoon Staat der Nederlanden, (handelt in dit geval als privaatrechtelijk rechtspersoon).

Betreft: openstaande schuld bij benadering “voorlopig overzicht”
Mierlo, 2 januari 2020

Zijne Excellentie Grapperhaus,

Hierbij stuur ik de Staat der Nederlanden een voorlopig overzicht van de nog openstaande schuld.De inhoud van de notariële akte is onsamenhangend met de door de notaris in de akte “executoriale titel”, hierbij een fotokopie van de akte “zonder de executoriale titel erop”. Dat zou dan moeten door de rechter die titel.

Rb. Den Haag (Vzr.) 21 februari 2008
KG 07/13 14 van:
(opdrachtgever)
in persoon verschenen,
tegen:

de Staat der Nederlanden, zetelende te ’s-Gravenhage, waarvoor verschenen is de heer J.J.F. Versluijs (Ministerie van Justitie), in welke zaak gerechtsdeurwaarder Jan-Anne de Swart te Den Haag zich bij proces-verbaal van 31 oktober 2007 tot de voorzieningenrechter heeft gewend op grond van artikel 438 lid 4 Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering. Partijen zullen hierna worden aangeduid als [opdrachtgever], de Staat en de deurwaarder.

1. De feiten

Op grond van de stukken en het verhandelde ter zitting van 6 februari 2008 wordt in dit geding van het volgende uitgegaan. [opdrachtgever] heeft bij aangetekende brief van 10 oktober 2007 onder meer een grosse van een notariële akte (hierna ook: de notariële akte) aan de deurwaarder doen toekomen, met het verzoek deze te betekenen aan de schuldenaar (de Staat) en executoriale maatregelen te nemen. De notariele akte, verleden ten overstaan van notaris mr. T.H.J.M. op de Laak, notaris te Budel (gemeente Cranendonck) op 21 juni 2007, bevat een eenzijdige verklaring van {opdrachtgever}, onder meer inhoudende dat de Staat hem schuldig is een bedrag van **€ 20.040.000.**

2. Het geschil en de beoordeling daarvan

2.1. De deurwaarder heeft zich tot de voorzieningenrechter gewend omdat ten aanzien van de executie van de notariële akte bezwaren zijn gerezen: de akte heeft weliswaar de kenmerken van een voor executie vatbare titel rnaar de inhoud ervan is onsamenhangend en de notariële akte is bovendien buiten medeweten van de Staat tot stand gekomen. Volgens de deurwaarder kan de notariële akte daarom niet geexecuteerd worden.

2.2. De voorzieningenrechter is van oordeel

dat deze bezwaren gegrond zijn. Anders dan [opdrachtgever] kennelijk meent betekent het enkele feit dat de eenzijdige verklaring van [opdrachtgever] is vastgelegd in een notariële akte nog niet dat er sprake is van een schuld van de Staat aan [opdrachtgever]. De notariële akte levert slechts dwingend bewijs op van het feit dat [opdrachtgever] ten overstaan van de notaris de in de notariële akte opgenomen verklaring heeft afgelegd. Noch de omstandigheid dat de Staat voorafgaand aan het verlijden van de notariële akte hierover zou zijn geinformeerd — daargelaten of dit (rechtsgeldig) is gebeurd —, noch het feit dat de Staat de vordering niet (op enige wijze) heeft betwist, kan aan het voorgaande afdoen. Aan hetgeen verder nog door [opdrachtgever] is aangevoerd wordt voorbijgegaan nu dit geen wijziging in het hiervoor overwogene meebrengt.

2.3. De conclusie is dat de notariële akte

niet voor executie jegens de Staat vatbaar is. Het zal de deurwaarder daarom worden verboden om deze te executeren.

2.4. De voorzieningenrechter merkt nog op
dat op het verzoek van {opdrachtgever} tot waarmerking van de notariële akte als Europese executoriale titel afzonderlijk behandeld zal worden.

2.5. [opdrachtgever] zal,
als de in het ongelijk gestelde partij, worden veroordeeld in de proceskosten van de Staat. Voor het overige is er geen aanleiding tot een proceskostenveroordeling.

3. De beslissing
De voorzieningenrechter:
verbiedt de deurwaarder de onder (1) bedoelde notariële akte ten uitvoer te leggen.

Bron:
"Executief" nr. 4 april 2008
Maandblad voor burgerlijkerechtsvordering

BOOM JURIDISCHE UITGEVERS
Postbus 85576
2508 CG Den Haag
Koninklijke Beroepsorganisatie van Gerechtsdeurwaarders
kbvg.nl
Executief nr. 4 april 2008, blz 62-63

Samenvatting.
IFUD of Human Rights:

Verschenen JP van den Wittenboer handelende onder de naam Audio-Rarities gevestigd te Mierlo tegen de Staat der Nederlanden zetelende te 's-Gravenhage, waarvoor verschenen is de heer J.J.F. Versluis Ministerie van Justitie. Van den Wittenboer is bekend met het feit dat Hij via een civiele procedure bij de civiele rechter de zaak opnieuw aanhangig dient te maken. Het verlenen van de executoriale titel is aldus aan de civiele rechter -met het recht voorafgaand- de inhoud van de notariële akte te betwisten door de Staat der Nederlanden. De voorzieningenrechter verbiedt de deurwaarder de door de notaris uitgegeven notariële grosse "In naam der Koningin" ten uitvoer te leggen. De Staat heeft schriftelijk aangegeven geen valsheidsprocedure aanhangig te zullen maken naar aanleiding de verder inhoud van de "notariële akte onder ede verklaring" verleden ten overstaan van notaris meester Th J.M op de Laak notaris te Budel gemeente Cranendonck, op 21 juni 2007. Zoals dat van 21 februari 2008 op grond van het vonnis van de rechtbank te Den Haag -voorzieningenrechter KG 07/13 14- in welke zaak gerechtsdeurwaarder Jan Anne de Swart te Den Haag Zich bij

procesverbaal tot de voorzieningenrechter heeft gewend op grond van artikel 438 lid 4 wetboek van burgerlijke rechtsvordering. Het kort geding beperkt zich in wezen uitsluitend tot een onderzoek of de executiebevoegdheid misbruikt wordt, en gaat niet over de inhoud van de notariële akte en onder ede verklaring.Het is de notaris verboden door de voorzieningenrechter om aan de notariële akte van 21 juni 2007 de executoriale titel te verlenen.In zijn algemeenheid kunnen partijen desgewenst een bindend advies in een notariële akte laten vastleggen en -welbewust en uit vrije wil- overeenkomen, dat deze grond voor een executoriale titel oplevert, voor zover daarin neergelegde verplichtingen zich lenen voor daadwerkelijk tenuitvoerlegging. In dit geval was niet sprake van vrijwilligheid van de Staat der Nederlanden en er was sprake van het door de Staat niet ondertekende akte. De wetgever stelt uitdrukkelijk zware eisen aan het verkrijgen van een executoriale titel.
De tenuitvoerlegging van een executoriale titel heeft een dwingend karakter en dient om die reden vooraf te worden gegaan door tussenkomst van de rechter.

Samengevat:

de executoriale titel berust in dit geval op voorgaande beoordeling van de civiele rechter, met het recht voorafgaand aan de Staat der Nederlanden, betwisting van de inhoud van de notariële akte -alleen datgene wat eventueel vrij ter betwisting open staat- zonder valsheidsprocedure ter betwisting openstaat.

Niet betwiste schuldvorderingen:

Het begrip niet betwiste schuldvorderingen dient betrekking
hebben op alle situaties waarin een schuldeiser - gelet op het feit dat gebleken is- dat de schuldenaar de aard of de omvang van een schuldvordering niet betwist, een door de civiele rechter te verlenen executoriale titel, waarmee de schuldenaar uitdrukkelijk moet instemmen in de vorm van -in dit geval- de authentieke akte. Het ontbreken van betwisting door de schuldenaar de Staat der Nederlanden, kan de vorm aannemen van “verstek laten gaan” bij de terechtzitting of van geen gevolg geven aan een verzoek van het gerecht om het voornemen kenbaar te maken zich in de zaak schriftelijk te verweren. Om zeker te zijn dat de Nederlandse Staat zeer ruim bekend in deze zaak en de notariële aktes en Hitlers Inferno “les van gisteren”, heeft de stichting Intermediaire Stichting van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens de stukken nadien extra laten betekenen door een gerechtsdeurwaarder, exploot van 9 maart 2016 onder nummer L3600573, Van der Velden van Hal & Peers gerechtsdeurwaarders & incassobureau gevestigd te Den Haag, aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal de Nederlandse volksvertegenwoordiging.De brief van de Vaste Commissie van Veiligheid en Justitie onderdeel van het gerechtsdeurwaardersexploot, te vinden onder van de Tweede Kamer der Staten-Generaal V&J aan de stichting, datum 16 september 2014, kenmerk: 2014Z14890/ 2014D30693. Ten tijde van de brief van 2014 waren De heren Van der Steur en Dijkhoff lid van de Vaste Commissie van Veiligheid & Justitie van de Tweede Kamer der Staten-Generaal ,deze zijn

daarna aangetreden als de nieuwe Minister van Justitie en staatssecretaris van Justitie. Hieruit volgt dat ook het Ministerie van Justitie en Veiligheid ruim bekend is met een notariële aktes en verder met de informatie rond Audio-Rarities de stichting en Hitler's Inferno. Alles staat op data dvd-rom als aanhechting van desbetreffende brief die onderdeel uitmaakt van de deurwaarderexploot aan de Tweede Kamer die al eerder bevestigd was door V&J op 16 september 2014 aan de stichting. Nu het Ministerie van Justitie ruim bekend is met alle stukken en via de overdrachtdossiers op het ministerie bij aantreden nieuwe bewindslieden, is de Staat der Nederlanden ook ruim bekend geacht hiermede. Ook heeft de Staat intern overleg kunnen voeren met de landsadvocaat in verband specifieke juridische details in deze zaak. Bij het kantoor van de landsadvocaat zijn advocaten en alsmede juristen met notariële achtergrond werkzaam. Het Ministerie van Justitie heeft zich in 2008 immers opgeworpen de Staat der Nederlanden in rechte te vertegenwoordigen tegen Audio-Rarities bij de rechtbank te Den Haag in het kort geding. De Staat der Nederlanden heeft in 2008 schriftelijk -brief Balkenende en later nog met een brief van Rutte- te kennen gegeven niet van voornemens te zijn een valsheidsprocedure aanhangig te maken. Tevens is gebleken na 2008,dat de Staat der Nederlanden een dergelijke houding heeft aangenomen "van niet te betwisten". De civiele rechter zal "onder verstek" een executoriale titel verlenen over de notariële akte op verzoek van de stichting die werkzaam is voor Audio-Rarities, aanhangig te maken met een advocaat. De civiele rechter zal de executariale titel verlenen op straffe van rechtsweigering. De rechter zal verder niet tornen aan de inhoud van de notariële akte die staat voor de rechter immers vast omdat dit volgens de wet geacht is zo te zijn.

Partijen:

a.de Publiekrechtelijke rechtspersoon Staat der Nederlanden,
Binnenhof 19, Den Haag,N.L.,waarbij de publiekrechtelijke rechtspersoon de Nederlandse staat niet in de specífieke bestuurstaak heeft gehandeld,maar in de Ondernemers activiteit public relations,en de wetenschap,bestaat er geen voldoende grond haar anders te bejegenen dan privaatrechtelijke rechtspersonen die de zelfde of vergelijkbare activiteíten verrichten.

b. de Eenmanszaak: Audio-Rarities, Kastanje 28,5231 NK, Mierlo, NL,
directeur J.P. van den Wittenboer die op uitdrukkelijke uitnodiging van de Staat der Nederlanden "Ministerie van Economische Zaken in Den Haag" een rechtsverhouding is aangegaan voor "fair use only" met het project "Hitler's lnferno" in verband met zakendoen in Japan in negentienhonderd acht en negentig,door de Nederlandse ovenheid in verband met vierhonderd (400) jaar handelsbetrekkingen tussen Nederland en Japan. Op één en twintig september negentienhonderdacht en negentig "spreekdagen" zijn door Audio-Rarities de heer J.P. van den Wittenboer ten adres van het Ministerie van EconomÍsche Zaken persoonlijk en mondeling de licentievoorwaarden voor "fair use only" met het "Hitler's infemo" project grondig besproken.Gesproken is met Mr. Hendrik E.C. Koets. Er is geen

schriftelijke “fair use only- agreement” vastgelegd tussen de Staat en Audio-Rarities, wel is een schriftelijke bevestiging door de Nederlandse Staat op veertien december negentienhonderdacht en negentig, vanuit Tokio, Japan verzonden, waarin de mondetinge afspaak van één en twintig september negentienhonderdacht en negentig en wat besproken i s, kort samengevat is bevestigd.De Staat heeft zich vrijwillig zelf partij gekozen.

IS EEN MONDELINGE OVEREENKOMST RECHTSGELDIG?
mr. E.R. Jonker (Erwin) Aiens Schoonbeek Advocaten ariensadvocaten.nl

Het antwoord op deze vraag luidt bevestigend. Ja, een mondelinge afspraak is ook een afspraak want volgens het Nederlandse overeenkomstenrecht komt een overeenkomst namelijk tot stand door een aanbod van een partij en de aanvaarding van dat aanbod door een andere partij.

Artikel 217 van boek 6 van het Nederlandse overeenkomstenrecht bepaalt hierover het volgende:

“Een overeenkomst komt tot stand door aanbod en aanvaarding daarvan.”
Volgens het Nederlandse recht gelden voor de totstandkoming van overeenkomsten in beginsel geen nadere vormvereisten. Een mondelinge overeenkomst is volkomen rechtsgeldig. Aanbod en aanvaarding kunnen namelijk in iedere vorm geschieden.
De Hoge Raad, hoogste rechtscollege in Nederland heeft in zijn arrest van 21 december 2001, ECLI: NL:2001: AD5352 hierover gezegd:

“Het antwoord op de vraag of een overeenkomst tot stand gekomen is, is afhankelijk van hetgeen partijen over en weer hebben verklaard en uit elkaars verklaringen hebben afgeleid en in de gegeven omstandigheden redelijkerwijs mochten afleiden.”

Aanbod en ervaring hoeven dus niet uitdrukkelijk plaats te vinden: ze kunnen in elke vorm geschieden en kunnen besloten liggen in een of meer feitelijke gedragingen.
Een aanvaarding van het aanbod kan kenbaar worden gemaakt door alle middelen welke in het maatschappelijk verkeer als zodanig worden begrijpt inbegrepen, bijvoorbeeld; een hand opsteken, of gewoon ja knikken. Onder omstandigheden kan zelfs een niet handelen, een dulden, alsook een louter stilzwijgen als aanvaarding gelden. In zijn arrest van 4 februari 2000, NJ 2000/258 geeft de Hoge Raad daarvan een mooi voorbeeld:
“Naar het oordeel van het hof heeft Pelders terecht aangevoerd dat Kinheim op deze brief niet heeft gereageerd, zodat in rechte ervan dient te worden uitgegaan dat Kinheim daarmee – stilzwijgend – akkoord is gegaan.”

Anders dan een louter stilzwijgen, ligt die situatie veel duidelijker in een geval er reeds feitelijk uitvoering is gegeven aan een overeenkomst. Bij het ontbreken van een

schriftelijke overeenkomst of expliciete afspraken tussen partijen, moet aan de hand van alle overige omstandigheden en aanwijzingen beoordeeld worden of er vanaf enig moment een bepaalde rechtsverhouding bestaat.

In arrest Van den Eijnde / Fuchs van de Hoge Raad van 2 september 2011, ECLI:NL:HR:2011:BQ3876, heeft de Hoge Raad de volgende rechtsregel bevestigd; ook al ontbreekt een schriftelijk contract, de totstandkoming van een overeenkomst kan mede worden afgeleid uit een tussen partijen op enig moment bestaande feitelijke situatie. Kortom; een mondelinge overeenkomst is volkomen rechtsgeldig.

IFUD of Human Rights
de Voorzitter
J.P. van den Wittenboer

Correspondence:Po.box 324, 5660AH Geldrop The Netherlands

Offices:Kastanje 28, 5731NK Mierlo The Netherlands

C.o.C.reg:41092925 Eindhoven N.L.

E-mail: ifudofhumanrights@yahoo.com

Internet: http://ifudofhumanrights.webs.com

Phone:+31 -(0)6 50 425 552

Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights

NOTARIËLE RECTIFICATIE AKTE

Afschrift notariële "rectificatie" akte van eén en twintig juni tweeduizend zeven door Mr. Theodorus Hubertus Johannes María op de Laak,notaris te Budel,gemeente Cranendonck:

7b. DvD-rom door Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights en Audio-Rarlties met de stukken en getuigen onder rubriek" l5" aangevuld en onderdeel van deze rectificatie.

https://archive.org/details/AfschriftNotarieleAkte

VERWIJZING aanhechtingen akte naar rubriek **7b** aanwezig op de DvD-rom diverse documenten en bestanden,waaronder zeker aanwezig:

1.Brief:

BEZIRKSFINANZDIREKTION MÜNCHEN

Hitler's Inferno

Kenmerk: 81/ 5- 2654 /95

21-02-1995

2.Brief:

BUNDEZKANZLERAMT

Hitler's Inferno

Kenmerk: 121-K- 204 857/95/0001

15-05-1995

Correspondence:Po.box 324, 5660AH Geldrop The Netherlands
Offices:Kastanje 28, 5731NK Mierlo The Netherlands
C.o.C.reg:41092925 Eindhoven N.L.
E-mail: ifudofhumanrights@yahoo.com
Internet: http://ifudofhumanrights.webs.com
Phone:+31 -(0)6 50 425 552

VOORWAARDEN BETWISTING RECTIFICATIE AKTE NOTARIEEL 21 JUNI 2007

Het begrip ‚niet-betwiste schuldvorderingen' dient betrekking te hebben op alle situaties waarin een schuldeiser, gelet op het feit dat gebleken is dat de schuldenaar "Staat der Nederlanden" de aard of de omvang van een schuldvordering niet betwist, een gerechtelijke beslissing tegen deze schuldenaar heeft verkregen of een executoriale titel waarmee de schuldenaar uitdrukkelijk moet instemmen, in de vorm van een door een gerecht goedgekeurde schikking of een authentieke akte.

De notaris echter heeft een dwangbevel uitgevaardigd op basis van een „bewijskrachtig document" dat eenzijdig door de notaris en schuldeiser is opgesteld, te weten de notariële akte de datum 21 juni 2007, als grosse uitgegeven de datum 8 oktober 2007. Uit de inhoud van het betrokken notariële blijkt niet dat de schuldenaar " de Nederlandse Staat" de schuldvordering uitdrukkelijk heeft erkend. Het feit dat de schuldenaar geen verzet heeft aangetekend kan overigens niet worden gelijkgesteld met een uitdrukkelijke erkenning van de schuldvordering aangezien die erkenning moet zijn vermeld in de authentieke akte. Gelet op een en ander moet aldus worden uitgelegd dat een door een notaris op grond van een „bewijskrachtig document" uitgevaardigd dwangbevel waartegen geen verzet is aangetekend, niet kan worden gewaarmerkt als executoriale titel,aangezien het geen betrekking heeft op een niet-betwiste schuldvordering.

Op grond van de stukken en het verhandelde ter zitting kort geding van 6 februari 2008 [ECLI:NL:RBSGR:2008:1420 - Rechtbank 's-Gravenhage, vonnis 21-02-2008 / Rechtbank 's-Gravenhage] op grond van artikel 438 lid 4 Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering wordt in dit geding van het volgende uitgegaan:
schuldeiser heeft bij aangetekende brief van 10 oktober 2007 onder meer een grosse van een notariële akte aan de deurwaarder doen toekomen, met het verzoek deze te betekenen aan de schuldenaar (de Staat der Nederlanden) en executoriale maatregelen te nemen. De notariële akte, verleden ten overstaan van notaris mr. Theodorus Hubertus Johannes Maria op de Laak, notaris te Budel (gemeente Cranendonck) op 21 juni 2007, bevat een eenzijdige verklaring van schuldeiser,onder meer inhoudende dat de Staat hem schuldig is een bedrag van € 20.040.000,-.

Een executiegeschil in kort geding Art. 438 lid 4 Rv aan de voorzieningenrechter door de deurwaarder over de rechtmatigheid van de executoriale titel of er sprake is van misbruik van bevoegdheid door de notaris, mag geen verkapt rechtsmiddel worden om de akte zelf inhoudelijk geheel te betwisten.

na de uitspraak in kort geding is het geen schuld, maar een voorlopige beraming-eiser kan met dezelfde notariële akte van 21 juni 2007 maar dan alleen uitgegeven voor afschrift op 27 juni 2007, de Nederlandse Staat voor de gewone rechter laten dagvaarden met een advocaat.

Eiser heeft de vrijheid om voor de notaris te verklaren "verklaringsvrijheid" (ook in dit geval onder ede) en hierover te laten opnemen en vastleggen in een authentieke akte "afschrift rectificatie akte". Deze authentieke akte kan voor rechtsgeldig bewijs worden gebezigd. Zolang geen uitdrukkelijk tegenbewijs is

geleverd, geldt de notariële akte (door ambtseed van de notaris) als het zwaarste bewijsmiddel dat het Nederlandse recht kent!

De Nederlandse Staat heeft het recht op een eerlijk proces, zoals neergelegd in artikel 6 van het Europees Verdrag ter bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend te Rome op 4 november 1950 (EVRM), en in artikel 47 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie. Teneinde ervoor te zorgen dat de Staat, zo tijdig en op zodanige wijze als met het oog op zijn tegenbewijs nodig is, in kennis wordt gesteld van de tegen hem ingestelde vordering, van de vereisten voor zijn actieve betrokkenheid bij de procedure om de vordering te betwisten, en van de gevolgen indien Zij zich afzijdig houdt.

Onder het opschrift „Behoorlijke inlichting van de schuldenaar over de ter betwisting van de authentieke akte noodzakelijke proceshandelingen":

In of tegelijk met het stuk dat de zaak inleidt, het gelijkwaardig stuk, of enigerlei dagvaarding voor een terechtzitting moeten de volgende elementen duidelijk zijn vermeld:

de vormvereisten voor betwisting van de vordering, met inbegrip van de termijn voor schriftelijke betwisting van de authentieke akte of, in voorkomend geval, het tijdstip van de terechtzitting, de naam en het adres van de instantie waaraan het antwoord moet worden gezonden of, in voorkomend geval, waarvoor men ter terechtzitting moet verschijnen, en of het verplicht is zich door een advocaat te laten vertegenwoordigen".

De beginselen van een goede procesorde zijn ervoor bedoeld niet louter voor de Nederlandse Staat, dat bij betwisting van de notariële rectificatie akte het proces ook voor de eiser op een eerlijke en rechtvaardige manier verloopt waarbij de eiser in staat wordt gesteld om op een goede manier zijn verdediging te voeren: zich te laten adviseren, verdedigen en vertegenwoordigen. Rechtsbijstand wordt verleend aan degenen die niet over toereikende financiële middelen beschikken zoals de stichting (rechtspersoon) eiser, voor zover die bijstand noodzakelijk is om de daadwerkelijke toegang tot de rechter te waarborgen.

Bij betwisting door de Nederlandse Staat dient de rechter met zorg gekozen te worden en moet deze een goed kennis van de geschiedenis hebben en het belang van de geschiedenis als een les voor de toekomst onderschrijven en moet de rechter dit in zijn beleid ook uitdragen.De rechter dient zijn beleid zodanig uit te dragen dat de naam van Audio-Rarities, van de stichting en van betrokken derden (personen en bedrijven) inzake het project "Hitler's Inferno" niet ten onrechte met nazisme of neo-nazisme in verband wordt gebracht of dat op enige andere wijze naamschade plaatsvindt. Deze essentiële voorwaarden moeten worden nageleefd -vooraf op controleerbaar en natrekbaar- in het begin stadium voorafgaand van het proces.
Anders is voor de Nederlandse Staat betwisting onmogelijk. Verwijs naar: Europees Parlement,2019-2024 AANGENOMEN TEKSTEN P9_TA(2019)0021
Belang van Europees gedenken voor de toekomst van Europa
Resolutie van het Europees Parlement van 19 september 2019 over het belang van Europese herinnering voor de toekomst van Europa (2019/2819(RSP)).

EP-leden herdachten met een ceremonie de 75ste verjaardag van de bevrijding van het Naziconcentratiekamp Auschwitz.

De plenaire vergadering van het Europees Parlement ging op woensdag 29 januari 2020 van start met een plechtige ceremonie ter nagedachtenis van de 6 miljoen slachtoffers van de Holocaust.

Tijdens de opening van de ceremonie zei voorzitter David Sassoli “Nazisme en racisme zijn geen opinies, maar misdaden. Wanneer we in de krant artikels lezen over racistische gewelddaden, aanvallen of beledigingen, moeten we deze beschouwen als aanvallen op ieder van ons. Het zijn aanvallen op Europa en de waarden waar we voor staan”.

In haar afsluitende opmerkingen zei voorzitter van de Europese Commissie Ursula von der Leyen: “Europa zal niet langer zwijgen. We zullen op alle vlakken tegen antisemitisme strijden. We zullen de ontkenning van de Holocaust nooit accepteren. We zullen met al onze kracht strijden tegen discriminatie, racisme en uitsluiting”.

AFSCHRIFT

RECTIFICATIE

Op **één en twintig juni tweeduizend zeven** ----------
verscheen voor mij, mr Theodorus Hubertus Johannes Maria op de Laak, notaris te ----
Budel, gemeente Cranendonck:----------
de heer **Joannes Petrus van den Wittenboer**, planned change agent en voorzitter ---
van de "Intermediaire stichting van de Universele Verklaring van de Rechten van de ---
Mens", tevens eigenaar van de eenmanszaak "Audio-Rarities", volgens zijn verklaring
geboren te Mierlo veertien mei negentienhonderd vijf en vijftig, woonachtig ten adres --
Kastanje 28, 5731 NK Mierlo, van Nederlandse nationaliteit, ongehuwd en nooit -------
gehuwd geweest en niet geregistreerd of geregistreerd geweest als partner, ----------
legitimatie: paspoort nummer NF8802866. ----------
De voormelde stichting is statutair gevestigd te Geldrop, en is ingeschreven in het ------
register bij de Kamer van Koophandel en Fabrieken voor Zuidoost Brabant te ----------
Eindhoven onder dossiernummer 41092925, de stichting is geregistreerd met het ------
adres op het woonadres van Joannes Petrus van den Wittenboer, waar ook de ---------
eenmanszaak op is geregistreerd, deze eenmans is bekend bij de Kamer van ----------
Koophandel en Fabrieken voor Zuidoost Brabant te Eindhoven onder dossiernummer -
17090220. ----------
De comparant verklaarde dat hij een eerder gedane **"onder ede verklaring van** -------
zestien juli tweeduizend vier"wil rectificeren. ----------
De comparant rectificeert het navolgende: ----------
De partijen: ----------
1a).Hoofdpartij. de publiekrechtelijke rechtspersoon Staat der Nederlanden, ----------
Binnenhof 19, Den Haag, "N.L.", waarbij de publiekrechtelijke rechtspersoon de --------
Nederlandse Staat niet in de specifieke bestuurstaak heeft gehandeld, maar in de ------
ondernemersactiviteit, public relations, en de wetenschap, bestaat er geen voldoende -
grond haar anders te bejegenen dan privaatrechtelijke rechtspersonen die dezelfde of
vergelijkbare activiteiten verrichten. ----------
2a).Hoofdpartij. Eenmanszaak Audio Rarities, Kastanje 28, 5731 NK, Mierlo, "N.L.", --
directeur J.P. van den Wittenboer die op **uitdrukkelijke uitnodiging van de Staat der Nederlanden** "Ministerie van Economische Zaken in Den Haag" een rechtsverhouding
is aangegaan voor "fair use only" met het project "Hitler's Inferno" in verband met -------
zakendoen in Japan in negentienhonderd acht en negentig, door de Nederlandse ------
overheid in verband met vierhonderd (400) jaar handelsbetrekkingen tussen Nederland
en Japan. Op één en twintig september negentienhonderd acht en negentig ----------
"spreekdagen" zijn door Audio-Rarities,de heer J.P. van den Wittenboer ten adres van
het Ministerie van Economische Zaken persoonlijk en mondeling de ----------
licentievoorwaarden voor "fair use only" met het Hitler's Inferno"project grondig ---------
besproken. Gesproken is met Mr. Hendrik E.C. Koets. Er is geen schriftelijke "fair use -
only-agreement" vastgelegd tussen de Staat en Audio-Rarities, wel is een schriftelijke -
bevestiging door de Nederlandse Staat op veertien december negentienhonderd acht -
en negentig, vanuit Tokio, Japan verzonden, waarin de mondelinge afspaak van één --
en twintig september negentienhonderd acht en negentig en wat besproken is, kort ----
samengevat is bevestigd. De Staat heeft zich vrijwillig zelf partij gekozen. ----------
3a).Secondiare-partij. De privaatrechtelijke rechtspersoon de Stichting Intermediary --
Foundation of the Universal Declaration of Human Rights, Kastanje 28, 5731 NK, ------
Mierlo, "N.L.", voorzitter J.P. van den Wittenboer. Als exclusieve internationaal ---------
licentiehouder "fair use only" over het werk Hitler's Inferno, door Audio Rarties LPA ----
2445 USA, nineteenhundred fourty five, World-War II, werkzaam tevens als ----------
intermediair, wetenschappelijk, mensenrechten. ----------

4a).Secondiare-partij. de publiekrechtelijke rechtspersoon Zuid-Duitse Deelstaat ------ Freistaat Bayern, Duitsland, Alexandera Strasse 3, 80538, München, Deutschland. Als algemeen auteursrechthouder over het werk "Hitler's Inferno". Kontrollratdirektive 50. -- **5a).Secondiare-partij.** de publiekrechtelijke rechtspersoon de Amerikaanse auteurs -- en muziekrechtenorganisatie The Harry Fox Agency Inc., New York U.S.A., 771 Third - Avenue, New York, 10017 USA, vertegenwoordigd door Frank S. Rittman in de functie van International Business Administrator, die zich laat vergezellen door Edward --------- P.Murpy en Yoshio Inomata. Aangaande het verstrekken van een schriftelijke ---------- internationale exclusieve-licentie "Hitler's Inferno" voor "fair use only", datum afgifte ---- licentie zeventien augustus negentienhonderd vijf en negentig.----------

Voorwaarden en condities "fair use only" voor wetenschappelijk en bibliotheek - gebruik.----------

Hitler's Inferno is een werk van letterkunde, wetenschap of kunst, hetwelk bestaat uit -- afzonderlijke werken van liederen en toespraken uit het tijdperk Hitler Duitsland in een door de maker Audio Rarities (USA) in een logische anti-fascistische vorm aan ---------- elkander in de Engelse taal gesproken commentaar in negentienhonderd vijf en veertig in de USA, het einde van de Tweede Wereldoorlog, hierbij wordt, onverminderd het ---- auteursrecht op ieder werk afzonderlijk, als de maker aangemerkt Audio Rarities (USA) degene, onder wiens leiding en toezicht het totale werk is tot stand gebracht. Het ------- auteursrecht over de Duitse toespraken en geluidsopnames door Adolf Hitler en -------- NSDAP -bij overdracht door de geallieerden na negentienhonderd vijf en veertig- ------- berusten bij de Zuid-Duitse deelstaat Freistaat Bayern, en de nederlandse versies van toespraken en liederen van de NSB bij de staat der Nederlanden. Hierbij is in het geval van het werk "Hitler's Inferno" het totale auteursrecht in eigendom van Freistaat -------- Bayern, het doel hiervan is om misbruik onder controle te kunnen houden door de ------ staat en strafbaar te stellen in verband met het ondeskundig gebruik van toespraken, - liederen, afbeeldingen en gedragingen die na negentienhonderd vijf en veertig na de -- val van het Derde Rijk bewezen en ernstig fout waren bevonden door het Tribunaal in - Neurenberg. Zowel de hedendaagse Duitse wet-en regelgeving (Duitse grondwet) ----- alsmede de Amerikaanse en Nederlandse wet- en regelgeving alsmede Europese en - Internationale Verdragen maken uitzonderingen voor het gebruiken van materialen ---- voor historische, wetenschappelijke en educatieve doelstellingen voor gebruik door ---- bibliotheken en op scholen, studie of gebruik door wetenschappers, (Title 17, United -- States Code). Bij het auteursrecht moet nog iets anders worden onderscheiden en wel het zogenaamde persoonlijkheidsrecht droit moral door Audio Rarities (USA). Het ------ persoonlijkheidsrecht van de auteur van het werk gaat nimmer teniet. Dit recht moet --- alzo beschouwd worden als een absoluut en exclusief zelfstandig recht, staande naast het auteurschap. Uit het een en ander volgt, dat het persoonlijkheidsrecht ---------- onafhankelijk van het auteursrecht een zelfstandig, niet overdraagbaar recht vormt. Als de toespraken en liederen in negentienhonderd vijf en veertig op rechtmatige manier -- zijn verzameld, hetgeen uit onderzoek is gebleken en moet worden aangenomen, heeft Audio Rarities (USA) het exclusieve recht de plaat "Hitler's Inferno" in eigenbeheer te - vermenigvuldigen en te verspreiden. Het droit moral kan na overlijden van de maker --- worden uitgeoefend door degenen die hij daartoe bij uiterste wilsbeschikking heeft ----- aangewezen. Zonder uiterste wilsbeschikking door de maker zelf afgegeven, of bij ----- ontbreken van informatie over de maker,alleen mogelijk met een schriftelijke licentie --- door de auteursrechtenorganisatie.Intermediary Foundation of the Universal ---------- Declaration of the Universal Declaration of Human Rights, postbus 324, 5660 AH, ------ Geldrop Nederland heeft sinds negentienhonderd vijf en negentig bij schriftelijke ------- licentie door de Amerikaanse Auteursrechten organisatie "The Harry Fox Agency Inc" - in New York USA, te gelden als exclusieve licentiehouder op het mogen beheren en ---

internationaal verspreiden van het intellectueel & mechanische eigendomsrechten ----- "Hitler's Inferno", hiernaast kunnen bibliotheken, archieven, musea als niet-exclusieve licentiehouders fungeren en wetenschappers-agreementen verstrekken aan ---------- onderzoekers. Het op de geluidsdragers vastgelegde materiaal is gegarandeerd ------- authentiek. Het werk "Hitler's Inferno" is gegarandeerd geen nazisme of neo-nazisme. Het is een getuigenis over de holocaust. De juridische afhandeling over de ---------- auteursrechten en over het werk zijn in negentienhonderd negen en negentig en ------- daarna op zestien juli tweeduizend vier met een titel "In naam der Koningin" notarieel - vastgelegd bij Notariaat op de Laak, Capucijnerplein 38, Budel Nederland. Het werk is verder geregistreerd met een registratienummer bij de Belastingdienst "registratie en -- successie" in Nederland. Op één maart negentienhonderd negen en tachtig traden de Verenigde Staten toe tot de "Berner Conventie ", een tussen een aantal staten ---------- gesloten verdrag, (Berner Conventie, gedefinieerd onder sectie 101 van Title 17,United States Code) waarbij het auteursrecht van onderdanen van elk van de deelnemende -- Staten beschermd wordt in alle aangesloten Staten, waaronder ook Nederland. -------- Stichting Stemra is de Nederlandse zusterorganisatie van de Amerikaanse ---------- auteursrechtenorganisatie The Harry Fox, Inc New York. Vervaardigde opnamen van - uitzonderlijke documentaire waarde naast andere items mogen in officiële archieven -- worden bewaard. Hitler's Inferno is opgenomen in de USA, bij de Universiteit van ------- Kansas City, Missouri, in de Miller Nicols Library,en maakt deel uit van een ---------- wetenschappelijke verzameling van items over de holocaust onder de rubriek ---------- "Suzanne Statland Collections in Holocaust Studies" a bibliography of research -------- materials. ----------

Toegelaten: hetgeen in overeenstemming is met de wettelijke en de morele norm met hetgeen naar de regels van het maatschappelijke verkeer redelijkerwijs geoorloofd is -- met inachtneming van Artikel 25 A W en title 17 United States Code, in combinatie met in kracht rechtsgeldige Europese en Internationale Verdragen (Berner Conventie, ------ WIPO- Verdragen, Rome Conventie, TRIPS agreement van World Trade ---------- Organisation), Internationaal Verdrag inzake Economische, Sociale en Culturele ------- Rechten, waarin de auteursrechten van wetenschappers en de beoefening van de ----- wetenschap, mensenrechten zijn geworden, waar individuele aangesloten---------- Staten aan zijn verbonden. ----------

Verboden: in het algemeen iedere gehele of gedeeltelijke mechanische overname, ---- bewerking of nabootsen inbreuk op intellectueel eigendom in gewijzigde vorm voor een ander doel of een daadwerkelijk verschil vertonen dan het oorspronkelijke doel door de maker zelf verkozen; alle produkten die niet in overeenstemming zijn met de wettelijke en de morele norm, en alles wat met hetgeen naar de regels van het maatschappelijke verkeer redelijkerwijs niet geoorloofd is en als redelijkerwijs aannemelijk is, dat ook de maker die inbreuken zou hebben afgekeurd; ten gehore brengen of vertonen in het ---- openbaar, illegaal verspreiden van produkten of misbruik van gedachtengoed, ---------- negativisme, obsceniteit, obscurantisme; gebaren, uitdrukkingen, emblemen, ---------- geschiedvervalsing; muziek gezongen en gesproken alsmede instrumentale ---------- bewerkingen, met inbegrip van de beschikbaarstelling voor het publiek op zodanige --- wijze dat deze voor leden van het publiek op een door hen individueel gekozen plaats en tijd toegankelijk zijn, hierbij inbegrepen omroepuitzendingen, sportevenementen, al dan niet per kabel satelite, en internettransmissies.----------

Indien aan twee of meer personen een gemeenschappelijk auteursrecht op een zelfde werk toekomt, kan, tenzij anders is overeengekomen, de handhaving van dit recht door ieder hunner geschieden. De Staat de monopoliehouder over het vervolgen van ------- strafbare feiten in overeenstemming met wat hierover is vastgelegd in ---------- negentienhonderd vijf en veertig door de geallieerden controleraad op grond van de ---

wetgeving ter voorkoming van nationalisme en militairisme van de Tweede ----------
Wereldoorlog "kontrollratdirektive 50". ----------
De volgende partijen zijn aanwezig.----------
Bij de ondertekening van deze notariële rectificatie zijn de volgende partijen aanwezig:
J.P. van den Wittenboer in de functie als directeur Audio-Rarities en in de functie als --
Voorzitter van Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights.
De overige partijen zijn niet in persoon vertegenwoordigd bij de ondertekening van de -
rectificatie van de notariële akte.----------
Originele schriftelijke bewijzen zullen aan de akte worden gehecht, wanneer niet ----
origineel zal worden aangegeven dat het een kopie of een print betreft Onder de -------
originele aanhechtingen zit ook een "originele Kiezerspas voor de verkiezingen voor ---
Provinciale Staten Noord-Brabant die gehouden is op zeven en twintig maart ----------
tweeduizend zeven. De kiezerspas was bestemd voor de heer Joannes Petrus van ----
den Wittenboer, adres Kastanje 28, 5731 NK, Mierlo, waarbij door hemzelf de volmacht
aan de Voorzitter van de Stichting Intermediary Foundation of the Universal ----------
Declaration of Human Rights is afgegeven op de kiezerspas om te gaan stemmen. Het
stemrecht is een grondrecht,en dat moet hoog worden gehouden. De burgerij is vrij om
de eigen mening te geven over de volksvertegenwoordigers. Gezien de verklaring -----
onder ede in de notariële akte de dato twee en twintig juni negentienhonderd vier en --
negentig, kan niet worden uitgegaan van een democratie, maar is sprake van een -----
schijndemocratie. **Er is geen stem uitgebracht.** Er zal eerst een integraal ----------
parlementair openbaar onderzoek moeten geschieden naar de toestand van de --------
rechtsstaat en de democratie. De bewindsman Hirsch Ballin die zijn kabinetszetel -----
verloor door de IRT-affaire in negentienhonderd vier en negentig (verwijs ook naar -----
notariële akte van een verklaring de dato één en twintig januari negentienhonderd vier
en negentig), die aftrad als minister van justitie omdat de Tweede Kamer hem had -----
verboden verdere bemoeienis te hebben met de zware criminaliteit, deze bewindsman
die later in tweeduizend zeven wederom de post van "minister van justitie" mag --------
bekleden onder Balkenende, heeft nu kennelijk de opdracht om onderzoek te ----------
verrichten naar de misdaadorganisatie waar hij zelf lid van is " Kabinet Balkenende IV"
In rubriek "15" van akte notarieel "in naam der koningin" de diverse boekwerkjes met --
bewijzen en brieven van Audio-Rarities en de Stichting, zijn thans digitaal vastgelegd -
op een DVD-rom, met actualisering tot en met tweeduizend zeven inbegrepen. Op de -
DVD-rom zijn daarnaast extra opgenomen een complete website door de sociale -------
databank Nederland, in Huizen, Noord-Holland, "N.L.", en een rapport in ----------
pdfbestandsformaat "naboek 20e editie 2006" door H.M. Walker uit Berlicum en -------
Stichting Werkgroep negentienhonderd zeventig, in Tilburg, "N.L". De DVD-rom en de
inhoud hiervan alle aanwezige stukken maakt thans onderdeel uit van de **notariële ----
rectificatie**.----------
De rubrieken "15 en 16" immateriële of naamschade. Door de Staat der Nederlanden -
het mondeling agreement "fair use only" Hitler's Inferno te hebben geschonden op een
of meer keren en / of tijden en / of data. Te concretiseren in een geldvordering. ---------
Wordt de echtheid van deze authentieke akte en de titel betwist. Wanneer een ----
gerechtsdeurwaarder komt met een betekende grosse, waarvan de echtheid en / of ---
onjuistheid wordt betwist. De gerechtsdeurwaarder dient dan zijn opdrachtgever aan te
spreken en vervolgens dient de opdrachtgever de Staat der Nederlanden waartegen --
de grosse is betekend te benaderen voor verificatie van de echtheid en onjuistheid. ----
Wordt de echtheid en / of onjuistheid van een authentieke akte betwist; dan vermeldt --
artikel. 159 lid 1 Rv:een geschrift dat het uiterlijk heeft van een authentieke akte,geldt -
als zodanig behoudens bewijs van het tegendeel.----------

Algemeen geldt, dat het tegenbewijs tegen de authentieke akte drukt op degene die --- haar onjuistheid en / of valsheid beweert, in een speciale "Valsheidsprocedure" bij de - civiele rechter. Bij deze notariële akte met de titel geldt, dat deze procedure voor de --- civiele rechter **absoluut en alleen in combinatie van een openbaar parlementair --- onderzoek** naar het rechtssysteem volgt, met horen van alle getuigen onder ede. In --- een "valsheidsprocedure" worden de notariële akte van een verklaring de dato één en twintig januari negentienhonderd vier en negentig en notariële akte onder ede de dato twee en twintig juni negentienhonderd vier en negentig onderdeel van één totale ------- valsheidsprocedure op alle akten. ----------

Artikel 430 Rv. Geeft algemene regels, voor grossen van excecutoriale titels en de ----- betekening daarvan, voordat zij ten uitvoer kunnen worden gelegd. ----------

De kracht van het schriftelijk bewijs is in de oorspronkelijke akte (minuutakte) gelegen. Grossen en gehele afschriften van een authentieke akte die volgens de wettelijke ------ voorschriften moeten worden bewaard, leveren, wanneer zij zijn afgegeven door een -- daartoe bevoegde ambtenaar (in dit geval de notaris) hetzelfde bewijs op als de ------- oorspronkelijke akte. ----------

Problemen met het vinden van een gerechtsdeurwaarder door de opdrachtgever.

Problemen bij het bereid vinden van een gerechtsdeurwaarder voor het uitvoeren van - de opdracht "ministerieplicht" kunnen zich voordoen. Te denken valt van het naar ------ elkander en op elkander afschuiven van de opdracht. Daarbij moet opdrachtgever ------ eerst alle gerechtsdeurwaarders in Den Haag schriftelijk benaderen om daarna zich te kunnen richten tot de Koninklijke Beroepsorganisatie van Gerechtsdeurwaarders ------ KBvG, postbus:12, 3740 AA in Baarn. Uiteindelijk moet via de Tweede Kamer de ------ ministeriële verantwoordelijkheid van de Minister van Justitie worden geactiveerd om -- ambtshalve een gerechtsdeurwaarder aan te wijzen die de opdracht moet uitvoeren. -- De minister van justitie heeft de taak algemeen te zorgen dat de rechtsbedeling -------- behoorlijk kan functioneren. Men spreekt wel van apparaatzorg. Verder te denken valt (gezien de aard en de opstelling door de Nederlandse Staat (de goodwill-belangen), --- dat de Staat de status quo zal handhaven zo lang enigszins mogelijk is, en zich -------- daarom om die reden van geen enkele Wet, Verdrag rekenschap en verantwoording -- zal geven. ----------

De geconstateerde feiten. Op datum zeventien augustus tweeduizend vijf is het ------ Duitse volkslied gezongen ten gehore gebracht via de TV -omroep SBS6 om acht ------ (20.00) uur, voorafgaande aan het voetbalinterland Nederland tegen Duitsland in ------ Rotterdam, daarna is op datum vijf april tweeduizend zes het Duitse volkslied ---------- instrumentaal (kort in een reclame van Achmea) ten gehore gebracht via TV -omroep - NOS Nederland 1, voor het (acht) 20.00 - uur journaal, daarna is op datum zeven april tweeduizend zes het Duitse volkslied instrumentaal (kort in de reclame van Achmea) -- ten gehore gebracht via TV-omroep RTL4 voor het (half acht)19.30- uur journaal. ------ Verder is sprake van over langere periode plegen van negativisme en ---------- wetenschappelijke sabotage onder hoofdverantwoordelijkheid van de Nederlandse ---- Staat gericht tegen de stichting, Audio-Rarities met het Hitler's Inferno project,verwijs -- naar rubriek "15"DVDrom. Verder: Nederlandse Staat laat het toe dat Zij door derden - als Adolf Hitler op Internet is geportretteerd, in de vorm van een (ex)-minister van ------ Justitie die thans de post bekleed van minister van sociale zaken mr. J.P.H. Donner --- met "hitlerkapsel", en een procureur-generaal Jhr. Mr. De Wijkerslooth de Weerdesteijn als "Adolf Hitler" die het onderwerp discriminatie in zijn takenpakket heeft,afgebeeld --- met een "hakenkruis" op het hoofd en met "Hitlersnor". De Nederlandse Staat laat dit -- ondanks de bekendheid met de websites en de bekendheid wie achter deze websites - zitten, (de heer K.H de Werd en Stichting Sociale Databank Nederland,R.M. ----------

Brockhus), bewust voortbestaan. De bewijzen zijn te vinden op de DVD-rom in rubriek "15". Er zijn door die derden K.H. de Werd inmiddels zestigduizend (60.000) e-mails --- hiervan internationaal verzonden.----------
Dat er tussen de hoofdpartijen de Staat der Nederlanden en Audio-Rarities (kamer van Koophandel: 17090220) een rechtsversverhouding bestaat of heeft bestaan niet in ----- specifieke bestuurstaak, uithoofde van "fair use only" "Hitler's Inferno" Audio Rarities -- LP A 2445, uithoofde waarvan de schuldenaar nog iets van de Staat der Nederlanden had te vorderen, nu te vorderen heeft of nog in de toekomst te vorderen zal krijgen in - verband met schenden afspraken / overeenkomst.----------
Gevorderd wordt. Voor naamschade en omzetderving een geldbedrag van **twintig --- miljoen euro (€ 20.000.000,00)**, hierbij op te tellen de wettelijke rente jaarlijks, extra -- de bedragen per overtreding tot een maximum per jaar, executie en ---------- administratiekosten. Alle daaruit voortvloeiende kosten komen geheel voor rekening --- van de schuldenaar. ----------
Verbeurd zullen worden. Bij het ten gehoren laten brengen van Duitse volkslied of --- andere zaken zonder vergunning die zich buiten het referentiekader "fair use only" ----- vallen), op Nederlands grondgebied en / of het zich op internet als Adolf Hitler laten ---- afbeelden op de Website van K.H. de Werd casu quo Sociale Databank Nederland, --- R.M. Brockhus, of via een andere manier, (bij Ministerie van Justitie bekende websites ,en regelmatig bezocht door ministerie van Justitie). Letterlijk van de website van de --- Sociale Databank Nederland, citeer: *GEEN AANKLACHT. Justitie zal geen vervolging instellen wegens smaad tegen Karel de Werd, terwijl hij toch minister van Justitie mr. -- J.P.H. Donner en de voorzitter van het college van procureursgeneraal mr. J.P. de ----- Wijkerslooth als Adolf Hitler op zijn website heeft gezet.Het ministerie liet via ---------- voorlichter Ivo Hommes weten: "Er zal geen aangifte gedaan worden. Het is deze ------ persoon enkel en alleen te doen om aandacht voor zijn zaak en daar werken wij niet -- aan mee." (De Telegraaf van achttien oktober tweeduizend drie), einde citaat.* **Bedrag tienduizend euro (€ 10.000,00) per overtreding per constatering per keer per ------ iedere nieuwe data op de kalender, oplopen tot een geldbedrag maximum van --- twee miljoen euro (€ 2.000.000,00) per jaar.** Buiten beslag vallen goederen voor ----- openbare dienst van de Staat,artikel 436 Burgerlijk Wetboek.----------
Voor beslag zijn vatbaar. Bedragen bestemd voor educatieve en wetenschappelijke - doelen tot een maximum van honderd duizend euro (€ 100.000,00). De marktwaarde - (in geld) afgeschreven en verouderd materieel Landmacht, Marine en Luchtmacht die - niet meer voor de openbare dienst van de Staat dienen. Deze zaken kunnen zonder --- limiet worden beslagen indien niet aan de betekening, van het bevel van de ---------- gerechtsdeurwaarder wordt voldaan door de Nederlandse Staat. Verder kan beslag --- worden gelegd op roerende zaken die niet bestemd zijn voor de openbare dienst van - de Staat:oude metalen, afgeschreven computers, afgeschreven ---------- kantoorinventaris,sloopmaterialen uit gebouwen van de overheid die na verbouwingen vrijkomen en die op de dumphandel te verkopen zijn, alles waar enigszins een --------- geldbedrag aan toe te kennen valt. Verder alle roerende en niet roerende zaken die --- niet onder de openbare dienst vallen met inbegrip van derdenbeslag op tegoeden ------ onder de Nederlandse Staat die niet te kwalificeren vallen voor openbare dienst. -------
Het totaalbedrag van de schuldvordering. twintig miljoen euro (€ 20.000.000,00) ---- met bijtelling van veertig duizend euro (€ 40.000,00) voor viermaal geconstateerde ----- overtredingen, maakt **Totaal bedrag twintig miljoen veertig duizend euro ---------- (€ 20.040.000,00).** ----------
De volgende stukken DVD-rom, brieven, licentie zullen aan deze akte worden ----- gehecht. ----------

1b. De originele brief door de Nederlandse Staat "Royal Netherlands Embassy" Tokio, Japan, datum veertien december negentienhonderd acht en negentig, inzake het ------- werkbezoek van één en twintig september negentienhonderd acht en negentig, de ----- mondelinge bespreking van de voorwaarden voor "fair use only" ten Ministerie van ----- Economische Zaken in Den Haag met Audio- Rarities. ----------
2b. Kleurenprint van de uitnodiging door Ministerie van Economische Zaken "speciale spreekdagen voor genodigden" Zakendoen in Japan, gericht aan Music Company ----- International, J.P. van den Wittenboer is (Audio-Rarities). Contact inzake verwerking -- van de uitnodiging, EVD, Lucy Wentholt. ----------
3b. De originele brief "licentie" door de Amerikaanse auteurs en muziekrechten -------- organisatie Harry Fox Agency Inc, New York USA, zeventien augustus ---------- negentienhonderd vijf en negentig, inzake Hitler's Inferno project. ----------
4b. De originele brief door de DCO Bestuur en Onderwijs Commissie van Justitie van - de Tweede Kamer, Den Haag, datum veertien september tweeduizend zes, kenmerk - "Hitler's Inferno". ----------
5b. De originele brief door Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie, achttien december negentienhonderd acht en negentig, kenmerk: BRF 51.04JH/kk, verwijs naar rubriek -- "20" akte notarieel zestien juli tweeduizend vier "In naam der Koningin". ----------
6b. De originele brief door de Hoge Raad der Nederlanden van vier januari ---------- tweeduizend zeven, inzake reageren op het verzoek de onechtheid of valsheid van de notariële akte van twee en twintig juni negentienhonderd vier en negentig te bewijzen - of kunnen aantonen, kenmerk: 73 91 /SvdO/rk. ----------
7b. DvD-rom door Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human ----- Rights en Audio-Rarities, met de stukken en getuigen onder rubriek "15" aangevuld en onderdeel van deze rectificatie. ----------
8b. De originele Stempas voor de provinciale staten Noord-Brabant, kieskring 1 -------- ('s-Hertogenbosch), om te stemmen op zeven maart tweeduizend zeven, in Gemeente Geldrop en Mierlo, waarbij J.P. van den Wittenboer de Voorziter van Intermediary ------ Foundation of the Universal Declaration of Human Rights, volmacht geeft de stem uit - te brengen. Kaartnummer:**17710161113**. ----------
In het hoofd van deze akte de woorden "In naam der Koningin", uitvoerbaar bij -- voorraad, tenzij de schuldenaar de combinatie de vordering, de titel, de akte(n) -- onrechtmatig of ongegrond voorkomt,een door de schuldenaar aan te spannen - "Valsheidsprocedure" via de civiele Rechter. ----------
De voormelde rectificatie op de notariële grosse "In naam der Koningin" de dato -------- zestien juli tweeduizend vier heeft comparant met een **eed** versterkt in handen van mij, notaris, afgelegd, nadat hij mij had verklaard de betekenis van de eed te beseffen en te weten dat de wet het plegen van meineed strafbaar stelt. ----------
SLOTBEPALINGEN ----------
Voormelde opgave, volledige voorlezing, afvraging en beantwoording hebben ---------- plaatsgehad in tegenwoordigheid van de getuigen. ----------
De comparant en de getuigen zijn mij, notaris, bekend en hun identiteit is door mij, ----- notaris, aan de hand van de hiervoor gemelde en daartoe bestemde ---------- documenten vastgesteld.

Waarvan akte, --------
in minuut opgemaakt, is verleden te Budel, gemeente Cranendonck, op de datum in --- het hoofd van deze akte vermeld, in tegenwoordigheid van de dames ---------- mevrouw Catharina Jacoba van Casteren-Daniëls, geboren te Weert ---------- twee en twintig januari negentienhonderd negen en zestig en ---------- Hendrina Maria Antonia Meeuwissen, geboren te Budel negen en twintig november ---- negentienhonderd zes en vijftig, als getuigen. ----------

Na zakelijke opgave van de inhoud en toelichting van deze akte aan de comparant, ----
heeft deze verklaard tijdig voor het verlijden te hebben kennis genomen van de inhoud
van deze akte en daarmee in te stemmen. Vervolgens is deze akte onmiddellijk na ----
volledige voorlezing door de comparant, de getuigen en mij, notaris, ondertekend. ------

Volgen handtekeningen van de comparant, de getuigen en de notaris.

UITGEGEVEN VOOR AFSCHRIFT:

Mr. Th.H.J.M. op de Laak
Notaris te Cranendonck

Netherlands-Japan
1600-2000

ROYAL NETHERLANDS EMBASSY
6-3 Shiba Koen 3-chome, Minato-ku, Tokyo 105-0011 Phone (03)5401-0411 Fax(03)5401-0420

Audio Rarities
Music Company International
T.a.v. dhr. J.P. van den Wittenboer
Postbus 324
5660 AH GELDROP

Tokio, 14 december 1998

Re: Werkbezoek september j.l.

Geachte heer Van den Wittenboer,

Onder verwijzing naar het gesprek op 21 september j.l. betreffende "Zakendoen Japan" heb ik de eer u het volgende te berichten. De afgelopen periode is dezerzijds getracht kanalen te vinden om bekendheid te kunnen geven aan de informatie rond de cd "Hitler's Inferno - de les van gisteren (getuigenis als les voor de toekomst)".
Zoals reeds in Den Haag besproken is dit geen eenvoudige aangelegenheid. Japan kampt zelf met een oorlogsverleden - waarvoor grote aandacht bestaat - maar waarover het nog moeilijk is te spreken. Voor wat de oorlog in Europa betreft bestaat wel degelijk de kennis, maar in de Japanse beleving heeft de eerdere opkomst van het facisme in Europa duidelijk een eigen dimensie.

Een tweetal dezerzijds benaderde "recordshops" (van belangrijke ketens) toonde geen bereidheid voor het t.g.t. opzetten van een display en ook voor toezending van nadere informatie bestond geen interesse. Met uw goedvinden zal ik deze weg dan ook verder staken en bezien of wellicht binnen meer wetenschappelijke kring belangstelling bestaat.

Met vriendelijke groet,

Hendrik E.C. Koets
Ambassaderaad Economie en Handel

オランダ大使館 〒105-0011 東京都港区芝公園3丁目6番3号 Tel.(03)5401-0411 Fax.(03)5401-0420

KOPIE

EVD

MINISTERIE VAN EDCONOMISCHE ZAKEN

Postbus 20105
2500 EC Den Haag
Telefoon: (070) 3 79 89 33
Telefax: (070) 3 79 78 78

Port betaald
Nederland
Port payé
Pays-Bas

Iwaco Company International
Postbus 524
5960 AH Geldrop

t.a.v. J.P. van den Wittenboer

KOPIE

EVD

MINISTERIE VAN ECONOMISCHE ZAKEN

Voorlichtingsbijeenkomst "Zakendoen in Japan" 23 september 1998

Misschien juist vanwege de huidige problemen blijft Japan in de belangstelling staan. Om Nederlandse bedrijven de mogelijkheid te bieden de ontwikkelingen in het land beter te volgen organiseert de EVD in samenwerking met de Kamer van Koophandel Rotterdam, de Japan Trade Club, NCH en de Fenedex op 23 september de voorlichtingsbijeenkomst 'Zakendoen in Japan'.

Daarnaast wordt een aantal spreekdagen georganiseerd met vertegenwoordigers van de Nederlandse ambassade te Tokio en het Consulaat-Generaal te Osaka. Deze spreekdagen bieden Nederlandse bedrijven de gelegenheid bij hun plannen en activiteiten in Japan gebruik te maken van de medewerking van de Nederlandse vertegenwoordigingen in Japan. De gesprekken vinden plaats op 21 (EVD Den Haag), 22 (KvK Apeldoorn) en 23 september a.s. (KvK Gouda).

Locatie voorlichtingsbijeenkomst:
Kamer van Koophandel Gouda
Burg. van Reenensingel 101
Gouda
(circa 5 min. vanaf het NS Station Gouda, uitgang Bloemendaal. Ruime parkeergelegenheid bij het KvK-gebouw)

Tijd voorlichtingsbijeenkomst:
10.00 - 14.00 uur
(vanaf 09.30 uur inschrijving)

Kosten:
De deelnamekosten voor de voorlichtingsbijeenkomst bedragen *f* 125,-- p.p.
Deelname aan de individuele gesprekken is gratis.

Aanmelding voorlichtingsbijeenkomst:
Aanmelding is alleen mogelijk via het bijgevoegde aanmeldingsformulier; sluitingsdatum voor inschrijving van de voorlichtingsbijeenkomst is vrijdag 18 september a.s.
U ontvangt *geen* bevestiging van uw aanmelding aan de voorlichtingsbijeenkomst.

Aanmelding spreekdagen:
Via bijgevoegd formulier. Omstreeks twee weken voor aanvang van de spreekdagen wordt u benaderd door de coördinator van de EVD of de betrokken Kamer van Koophandel voor een definitieve afspraak waarvan schriftelijk bevestiging volgt.

Annulering:
Bij verhindering kan de plaats van de deelnemer worden ingenomen door een medewerker van hetzelfde bedrijf. Deelnamekosten zijn niet verschuldigd wanneer *uiterlijk een dag* voor de datum van de bijeenkomst is geannuleerd.

Mailing:
Voor de mailing van deze bijeenkomst is gebruik gemaakt van verschillende adresbestanden. Hierdoor kan het voorkomen dat u meer dan een aankondiging ontvangt.

Inlichtingen:
EVD, Lucy Wentholt
telefoon: 070-3797013

96/98 - EVD - 0101

fenedex NCH KAMER VAN KOOPHANDEL ROTTERDAM ASIA HOUSE

THE HARRY FOX AGENCY, INC.
a subsidiary of NATIONAL MUSIC PUBLISHERS' ASSOCIATION, INC.

October 17, 1995

Mr. J.P. van den Wittenboer
Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights
Postbox 324
5660 AH Geldrop
THE NETHERLANDS

Re: Hitler's Inferno Project

Dear Mr. van den Wittenboer:

Thank you for your letter dated August 16th; please excuse my delay in responding to your inquiry. I regret that we cannot provide you with any recommendations on U.S. record companies who may wish to act as your distributor. I am, however, enclosing a section from the *1995 Billboard International Buyer's Guide* in the event you wish to contact any of them directly.

Sincerely,

Frank S. Rittman
International Business Administrator

encl.
cc: Edward P. Murphy
Yoshio Inomata

711 THIRD AVENUE, NEW YORK, NEW YORK 10017 (212) 370-5330 FAX: (212) 953-2384

DCO Bestuur en Onderwijs
Commissie Justitie

Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights
T.a.v. de heer J.P.van den Wittenboer
Postbus 324
5660 AH GELDROP

Plaats en Datum	Den Haag, 14 september 2006
Betreft	"Hitler's Inferno
Ons kenmerk	JUST060608
Uw kenmerk	K05/1077/12Sv
Uw brief van	14 september 2006

Geachte heer Van den Wittenboer,

Uw bovengenoemde brief is onder de leden van de vaste commissie voor Justitie verspreid.

In haar vergadering van 6 september 2006 heeft de commissie besloten geen verdere actie te ondernemen.

Dit betekent dat de leden van de commissie individueel wel actie kunnen ondernemen naar aanleiding van uw brief. Zij kunnen uw opmerkingen bijvoorbeeld gebruiken bij de behandeling van wetsvoorstellen of vragen stellen aan de regering.

Hoogachtend,

mevr. mr. N.J.P. Coenen
griffier van de vaste commissie voor Justitie

Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Plein 2
Den Haag

Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Tel: 070-318 2007
Fax: 070-318 3444

E-mail: cie.just@tweedekamer.nl

K·N·B

KONINKLIJKE NOTARIËLE BEROEPSORGANISATIE

Music Company International
T.a.v. de heer J.P. van den Wittenboer
Postbus 324
5660 AH GELDROP

Den Haag, 18 december 1998

Ons kenmerk : BRF51.04 JH/kk
Doorkiesnr : (070) 330 71 61

Geachte heer Van den Wittenboer,

Hierbij bevestig ik de ontvangst van uw brief, met bijlagen, van 11 december 1998 op 14 december daarna.

U heeft een tekst meegestuurd over de betekenis van de notariële akte, gebaseerd op hetgeen u aan informatie van een notaris hebt verkregen en verder daarover in de vakliteratuur hebt gevonden. U verzoekt de KNB de tekst waar nodig aan te vullen, dan wel een algemene uitleg te geven.

Naar aanleiding daarvan deel ik u mee dat de KNB een vereniging van notarissen en kandidaat-notarissen in Nederland is en als zodanig slechts algemene informatie op notarieel gebied verstrekt. Dit geschiedt door de uitgifte van folders en informatiekaarten, door het periodiek uitgeven van een krant voor cliënten van notariskantoren en door de instelling van de Notaristelefoon, waar ook algemene informatie kan worden ingewonnen. Concrete vragen kunnen door de KNB niet worden beantwoord.

In het algemeen kan ik u wel het volgende meedelen.
Notariële akten zijn akten opgemaakt door een notaris in functie. Eén van de voordelen van een notariële akte is dat de dagtekening, de echtheid en de juistheid van de notariële akte terstond vaststaan. Een ander voordeel is dat die akte steeds bewaard blijft en dat er dus altijd duplicaten van kunnen worden gemaakt. De akte wordt opgemaakt door een onpartijdige deskundige die er naar zal streven de akte zo op te stellen dat rechterlijke procedures worden voorkomen.
Van een notariële akte kan een grosse, een officieel en gewaarmerkt bijzonder afschrift, worden uitgegeven. De daarop rechthebbende kan hiermee zonder rechterlijk vonnis zijn rechten uitoefenen.

Spui 184
2511 BW Den Haag

Postbus 16020
2500 BA Den Haag

Telefoon 070 - 330 71 11
Telefax 070 - 345 32 26

ABN AMRO 43.01.82.953
Postbank 125185

Vanwege deze voordelen van een notariële akte en omwille van de rechtszekerheid heeft de wet voor sommige overeenkomsten en rechtshandelingen de notariële akte verplicht gesteld.

./. Voor een opsomming, alsmede voor meer informatie over de notariële akte en de functie van de notaris verwijs ik u naar de folder "Functie en werkterrein van de notaris", welke u hierbij aantreft.

Hoogachtend,

p.o. CM v/d Kooijnenburg

mw mr F.C. van der Steur-de Jong

Spui 184
2511 BW Den Haag

Postbus 16020
2500 BA Den Haag

Telefoon 070 - 330 71 11
Telefax 070 - 345 32 26

ABN AMRO 43.01.82.953
Postbank 125185

HOGE RAAD DER NEDERLANDEN

Aan de heer J.P. van den Wittenboer
Inermediary Foundation of the Universal Declaration of
Human Rights
Postbus 324
5660 AH GELDROP

Datum 4 januari 2007 **Kenmerk** `7391/SvdO/rk

Geachte heer Van den Wittenboer,

Hierbij deel ik u mede dat de Procureur-Generaal kennis heeft genomen van uw brief van 2 januari 2007 gericht aan de 'Voorzitter van het College van procureurs-generaal van de Hoge Raad der Nederlanden', betreffende 'bewijzen valsheid en onechtheid notariële akte d.d. 22 juni 1994'.

Ter voorkoming van misverstand wijs ik u erop dat de Procureur-Generaal bij de Hoge Raad, mr. J.W. Fokkens, en de Voorzitter van het College van procureurs-generaal, mr. H.N. Brouwer, verschillende functionarissen zijn. De Procureur-Generaal bij de Hoge Raad is geen lid van het College van procureurs-generaal en behoort niet tot het Openbaar Ministerie.

Uit uw brief blijkt niet dat de Procureur-Generaal u - gelet op zijn taken en bevoegdheden - van dienst zou kunnen zijn. De Procureur-Generaal zal daarom niet ingaan op de inhoud van die brief en de door u meegezonden bijlagen.

Hoogachtend,

De Kabinetschef van de Procureur-Generaal,

Mr. S. van den Oever

Postbus 20303 | 2500 EH Den Haag | Telefoon 070 361 13 11
Lange Voorhout 34 | Bezoekadres: Kazernestraat 52 | www.hogeraad.nl

2

Stemmen in een andere gemeente binnen de provincie

Als u in een andere gemeente, binnen de provincie, aan de verkiezing wilt deelnemen, dient u in persoon uiterlijk
: maart 2007 deze stempas bij uw gemeente te laten omzetten in een kiezerspas. Een schriftelijk verzoek tot het
temmen in een andere gemeente, dient u uiterlijk 21 februari 2007 in te dienen bij de gemeente.

Stemmen bij volmacht

Als u niet zelf aan de stemming kunt deelnemen, kunt u een andere kiezer machtigen om voor u te gaan stemmen.
s deze kiezer *in dezelfde gemeente* ingeschreven, dan kunt u gebruik maken van onderstaand volmachtbewijs. Wilt u een
iezer machtigen die in een andere gemeente is ingeschreven, dan dient u uiterlijk 21 februari 2007 een schriftelijk verzoek
n te dienen bij de gemeente. De gemachtigde kan een volmachtstem uitsluitend tegelijk met de eigen stem uitbrengen!

De formulieren voor de schriftelijke verzoeken zijn verkrijgbaar ter gemeentesecretarie.

VOLMACHTBEWIJS (Met blokletters invullen)

Naam gemachtigde	: I.F.U.D of Human Rights	Paraaf stembureau
Adres en woonplaats	: Kastanje 128, 5731NK Mierlo	

De gemachtigde verklaart zich door mede-ondertekening bereid voor de volmachtgever bij volmacht
te stemmen en met inbegrip van deze machtiging niet meer dan twee volmachten als gemachtigde
te hebben aangenomen.

Geef uw stempas pas aan een ander mee, nadat u zelf hebt ingevuld wie [illegible] uw stem.

Handtekening volmachtgever:

Handtekening gemachtigde:

I.F.U.D of Human Rights
Voorzitter

LET OP:
Het is strafbaar om op naam van een ander aan de stemming deel te nemen (art. 128 Wetboek van Strafrecht).
Neem uw identificatiebewijs mee! De voorzitter van het stembureau is bevoegd van u te verlangen dat u zich identificeert.
Indien u geen stempas heeft, kunt u niet stemmen!

De ondergetekende, mr. Theodorus Hubertus Johannes Maria op de Laak, notaris te Budel, gemeente Cranendonck, verklaart dat de afgedrukte fotokopieën door hem zijn vergeleken met de originele stukken en dat deze fotokopieën volledig overeenstemmen met de originele stukken.
Getekend te Budel, gemeente Cranendonck, zeven en twintig juni tweeduizend zeven.

Wat houdt een verstekvonnis in?

In de praktijk toetst de rechter slechts zeer marginaal of de vordering hem “onrechtmatig of ongegrond” voorkomt. In de praktijk worden ook verstrekkende vorderingen bij verstek (vrijwel) integraal toegewezen. Een gedaagde kan er in elk geval niet op rekenen dat de rechter de rechtmatigheid en gegrondheid van de vordering diepgaand gaat beoordelen. Het (verstek)vonnis wordt, als dat is gevorderd, in principe ook uitvoerbaar bij voorraad verklaard. Dat betekent dat het instellen van verzet (of hoger beroep, wat soms nodig is) de tenuitvoerlegging van het vonnis niet schorst. Tegen een verstekvonnis moet (in de meeste gevallen) geen hoger beroep worden ingesteld, maar verzet. Juist ingesteld verzet brengt mee dat de zaak alsnog, op tegenspraak bij de zelfde instantie wordt behandeld als die het verstekvonnis afgaf. Dit in tegenstelling tot hoger beroep, dat bij een andere, hogere instantie – het gerechtshof – wordt behandeld.

Wat is een verzetprocedure?

Een verzetprocedure wordt dus gevoerd bij de rechter die het verstekvonnis wees. De verzetprocedure vangt aan door middel van een dagvaarding. Daarbij dagvaardt de bij verstek veroordeelde gredaagde de oorspronkelijke eiser. De verzetdagvaarding geldt als conclusie van antwoord (dat wil zeggen: verweer tegen de eis) en kan een eventuele tegeneis (reconventionele vordering) bevatten. Het verzet heropent de procedure dus in feite, die dan alsnog inhoudelijk wordt behandeld.

Bron: AMS advocaten

(mr. Hidde Reitsma)

_____
CLAIM
https://archive.org/details/openstaande-schuld-en

_____
USHMM
https://archive.org/details/NeverAgainCampaignUSHMM_201806

_____
Hitler's Inferno
https://archive.org/details/flyerhitlersinferno
https://archive.org/details/HitlersInferno_201903

_____
PLU Mortvedt Library
BIBLIOTHEKEN WERELDWIJD
https://plu.on.worldcat.org/oclc/24708284

_____
DENAZIFICATIE
Het zingen van het deutschlandslied werd in 1945 door de geallieerden verboden.
https://archive.org/details/auflosungundliquidierungdernaziorganisationen
(Kanselier Konrad Adenauer nam het initiatief in 1952. In een brief van 29 april vroeg hij Theodor Heuss het deutschlandlied te herkennen als volkslied. De federale president heeft op 2 mei 1952 aan dit verzoek voldaan en verklaard dat "de derde strofe gezongen moet worden tijdens staatsevenementen".)

_____
Verfassungswidrige Kennzeichen - (§§ 85, 86a
stcB)
Na de machtsovername van Hitler in 1933 gebruikten de nazi's het eerste couplet van het 'Deutschlandlied' als de inleiding van het „Horst-Wessel-Lied", de officiële partijhymne van de NSDAP.
Bron: Duitsland Instituut
het Hoger gerecht van Oldenburg heeft in 1987 een uitspraak gedaan over het gebruik van het Horstwessel-
Lied,en daaruit volgt dat ook de melodie verboden is,en verandering in de tekst.Dit geldt met name de melodie en tevens de interpretatie van de melodie met gewijzigde tekst.
Das "Horst-Wessel-Lied" mit richtigem und auch mit verfremdeten Text (BayObLG, Urteil vom 19.07.1962, Az. Rreg 4 St 171162, zu finden in NJW 1962,1878 und OLG Oldenburg, Urteil vom 05.10.1987, Az. Ss 481i87, zu Íinden in MDR 1988, 251 Í.j
Rechtsanwàltin Gisa Pahl
Dahlengrund 55e
21077 Hamburg, Deutschland.

_____
Bij uitgeverij Just Publishers verscheen het boek Carrière-nazi"s. De wrede praktijken van Duitse oorlogsmisdadagers en hoe ze na 1945 aan de top bleven. Helmut Ortner beschrijft in dit boek de onthutsende geschiedenis van daders, slachtoffers en omstanders in Hitler-Duitsland. Na 1945 kwamen veel Oud-nazi"s weg met een bewijs van goed gedrag “Persilschein”genoemd, en maakten op die manier carrière als rechter, hoogleraar, arts of politicus. Op vergelijkbare wijze werd het duitslandlied schoongewassen van naziverleden. (gewassen in Persil)
Bron: historieknet
Das Buch Career-Nazis wurde von Just Publishers veröffentlicht. Die grausamen Praktiken deutscher Kriegsverbrecher und wie sie nach 1945 an der Spitze blieben. In diesem Buch beschreibt Helmut Ortner die beunruhigende Geschichte der Täter, Opfer und Umstehenden in Hitlerdeutschland. Nach 1945 kamen viele alte Nazis mit einer Bescheinigung über gutes Benehmen namens "Persilschein" davon und machten so eine Karriere als Richter, Professor, Arzt oder Politiker. Ebenso wurde das Deutschlandlied von der NS-Vergangenheit befreit. (in Persil gewaschen)

Meldebogen
https://archive.org/details/Meldebogen

_____
HET PAROOL (artikel) 2019
https://archive.org/details/duitsevolksliedparool2019

_____
Een executiegeschil in kort geding Art. 438 lid 4 Rv aan de voorzieningenrechter door de deurwaarder over de rechtmatigheid van de executoriale titel of er sprake is van misbruik van bevoegdheid door de

notaris, mag geen verkapt rechtsmiddel worden om de akte zelf inhoudelijk te betwisten.

_____

Misbruik van het recht

De executoriale titel boven de notariële akte berust op een
feitelijke of juridische misslag die geheel is te wijten aan de notaris.
https://fdocuments.nl/reader/full/de-zaak-tegen-de-nederlandse-staat

_____

(gerechtsdeurwaarder Jan Anne de Swart GGN)
https://archive.org/details/gerechtdeurwaarderjanannedeswartggn

_____

RECHTBANK DEN HAAG
https://www.uitspraken.nl/uitspraak/rechtbank-s-gravenhage/civiel-recht/civiel-recht-overig/kortgeding/ecli-nl-rbsgr-2008-1420

_____

RECHTSPRAAK
https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:RBSGR:2008:1420

_____

SOMMATIE
https://archive.org/details/sommatie_202001

_____

NEDERLANDSE STAAT
https://archive.org/details/ministerpresident_202001

_____

NOTARIS
https://archive.org/details/eclirbsgr20081420
https://archive.org/details/clericalerror_202001
https://archive.org/details/onverzekerdenotarisrisicoberoepsgroep
https://archive.org/details/beroepsaansprakelijkheidsverzekeringknb
https://archive.org/details/knbverzekeringsplicht
https://archive.org/details/bftnotariaat
De KNB heeft met betrekking tot het beroepsrisico voor aanspraken boven € 1.000.000,- een collectieve excedentverzekering afgesloten voor in totaal € 24.000.000,- per aanspraak, zodat de totale dekking per aanspraak € 25.000.000,- bedraagt.

_____

BEZIRKSFINANZDIREKTION MÜNCHEN
https://archive.org/details/bezirksfinanzdirektionmunchen

_____

KNB
https://archive.org/details/HetNotariaat

_____

JAARVERSLAG 2019
https://archive.org/details/annualreportifudofhumanrights2019
https://archive.org/details/annualreportifudofhumanrights2019/page/n797

_____

Naziconcentratiekamp Auschwitz
https://archive.org/details/naziconcentratiekampauschwitz

_____

Kristallnacht
https://archive.org/details/grapperhauskristallnacht

_____

CONFERENTIE OVER DE RECHTSSTAAT
https://archive.org/details/conferentieoverderechtsstaat

_____

Auschwitz en Yad Vashem
https://archive.org/details/auschwitzenyadvashem
https://archive.org/details/nationaleauschwitzherdenkingamsterdam2020
https://archive.org/details/kamervoorzittersholocaustherdenking

_____

Schenking
https://archive.org/details/Schenking

_____
EUROPEAN COMMISSION
https://archive.org/details/ip186724

_____
Fred Grapperhaus Tweede Wereldoorlog
https://archive.org/details/grapperhaustweedewereldoorlog

_____
Details
https://archive.org/details/openstaandeschulddetails

_____
DOSSIERBEHEER
Nadat de deurwaarder zijn exploot heeft gedaan rust op geïnsinueerde een dossierplicht. Dat wil zeggen de eindverantwoordelijkheid zelf voor het beheer van het dossier alsmede de wijze van dossiervoering met betrekking het doorspelen informatie naar de diverse bestuurslagen van ambtsdragers op basis van deskundigheid en ervarig. Verwijs: Wetboek van burgerlijke rechtsvordering Zesde afdeling EXPLOTEN.

_____
RECHTSWEIGERING
“misbruik van procesrecht door de Staat”
vertragingstactieken,rechtsweigering ongeïnteresseerdheid,mimalisering,banalisering

_____
1) Het extreem minimaliseren of het niet geïnteresseerd zijn in het algemeen aanvaarde historische gebeurtenissen zoals “Hitler‟s Inferno” door rechtbanken en gerechtshoven.
2) Het gevaar is daadwerkelijk aanwezig dat rechtsweigering van de rechtbank te duchten valt.
https://archive.org/details/ip-16-291
https://archive.org/details/recommendation-cmrec-2012-4
https://archive.org/details/raadrechtspraakrechtsweigering
https://archive.org/details/Dikastocratie

_____
SCHURKENSTAAT
Volgens Wikipedia is een schurkenstaat een vertaling van het Engelse “Rogue State”, een pejoratieve term gebruikt om een land te beschrijven dat zichzelf buiten de wetten en internationale verdragen stelt en zich politiek onfatsoenlijk gedraagt.

_____

Het Notariaat

IFUD of Human Rights geeft in de brief gericht tot KNB van 11 maart 2019 aan,dat er voldoende redenen zijn voor zorgen omtrent de de kwaliteit van de beroepsuitoefening van de notaris. Moeten notarissen in de toekomst nog kunnen blijven fungeren als juridische dienstverleners die door rechtzoekenden onvoorwaardelijk in vertouwen genomen kunnen worden,wanneer hun authentieke aktes gewoon terzijde kunnen worden gelegd door de Staat der Nederlanden en de rest van diens korps van ambtenaren, ambtenaren apparaat? Waardoor uiteindelijk de publieke waarborgfunctie en daarmee het notariaat zelf teloor kunnen gaan. De volksvertegenwoordiging in Den Haag is in 2006 uitvoerig geïnformeerd over de functie van het notariaat en de eisen waaraan de beroepsuitoefening van elke notaris moet voldoen door de Minster van Justitie.

BRIEF VAN DE MINISTER VAN JUSTITIE
Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal
Den Haag, 7 februari 2006

kst-23706-64

Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights

Aan: KONINKLIJKE NOTARIËLE BEROEPS-

ORGANISATIE

t.a.v. Het bestuur

Postbus 16020
2500 BA, DEN HAAG

Betreft: Notariaat

Mierlo, 11 maart 2019

Geacht bestuur van KNB,

Moeten notarissen in de toekomst nog kunnen blijven fungeren als juridische dienstverleners die door rechtzoekenden onvoorwaardelijk in vertouwen genomen kunnen worden,wanneer hun authentieke aktes gewoon terzijde kunnen worden gelegd door de Staat der Nederlanden en de rest van diens korps van ambtenaren, ambtenaren apparaat? Het Nederlandse rechtssysteem moet daarom dergelijke misdrijven vervolgen.Wordt dit echter nagelaten,dan bevordert dat niet alleen strafeloze inbreuken op de rechtsorde doch stelt het door de wetgever geschonken vertouwen in een democratische rechtsstaat in de waagschaal. De Stichting IFUD of Human Rights voert diverse “authentieke” notariële aktes aan en tevens diverse exploten door gerechtsdeurwaarders die de stichting heeft laten betekenen,die de rechter, hoofdofficier bij het Openbaar Ministerie en de belastingdienst niet kunnen negeren.

-dat er thans ook onvoldoende aanknopingspunten zijn voor de verwachting dat de Staat der Nederlanden in een (eventuele) civiele procedure het bewijs van deze aktes nog kan of zal ontzenuwen-

https://archive.org/details/SOMMATIE_201903

https://archive.org/details/VerzoekschriftClericalError

Doen zij dit wel dan spreekt men van miskenning van bewijswaarde, (hij die bewijzen met een wettelijke bewijswaarde loochent). De basisregel luidt dat de bewijskracht van een akte

door de rechter miskend wordt wannneer hij aan die akte een uitlegging geeft die onverenigbaar is met de bewoordingen ervan. Wordt er een geschrift overlegd dat op een authentieke akte lijkt, dan gaat de rechter ervan uit dat het ook écht een authentieke akte is. Eventueel kan het tegendeel worden bewezen door de andere partij, wanneer deze bijvoorbeeld stelt dat de akte vals is. Dwingend bewijs houdt in dat de rechter verplicht is de inhoud van bepaalde bewijsmiddelen als waar aan te nemen dan wel verplicht is de bewijskracht te erkennen die de wet aan bepaalde gegevens verbindt (art. 151 lid 1 Rv). Tegenbewijs, ook tegen dwingend bewijs, staat vrij, tenzij de wet het uitsluit (art. 151 lid 2 Rv).

- Dat de Staat der Nederlanden bekend is met de inhoud van de notariële akte van 21 juni 2007,de Minister van Algemene Zaken in een brief uit 2008 niet van voornemens te zijn een valsheidsprocedure aanhangig te maken bij de civiele rechter,en in 2014 nogmaals een bevestiging door Minister van Algemene zaken onder verwijzing naar de brief uit 2008,
- Het is de notaris in 2008 door de rechtbank van Den Haag verboden is een executoriale titel toe te kennen aan de notariële rectificatie akte van 21 juni 2007,
- Dat de Staat der Nederlanden geen aangifte bij de strafrechter heeft gedaan in het verleden met betrekking de onder ede verklaring door J.P. van den Wittenboer in de desbetreffende notariële akte,
- Dat Staat der Nederlanden ingevolge artikel 151 lid 2 Rv tegenbewijs kon leveren tegen de dwingende bewijskracht de verdere inhoud van de notariële akte,maar heeft nagelaten,
- Dat de Staat der Nederlanden een zodanige houding ten aanzien van de notariele akte van rectificatie van 21 juni 2007 heeft aangenomen -mede gelet over de jaren die zijn verstreken- dat daaruit mag worden afgeleid dat de Staat hierin wenst te berusten,en dus geen verdere juridische actie gaat ondernemen,
- Dat de inhoud van de notariële rectificatie akte in beginsel dwingende bewijskracht heeft. Het staat de rechter dus niet vrij om zelf te bepalen of hij de inhoud van die akte geheel of gedeeltelijk of helemaal niet voor waar aanneemt,
- Nu voldoende duidelijk is geworden dat de Staat der Nederlanden geen tegenbewijs zal leveren mag de rechter niet weigeren te beslissen, alsnog –wat de notaris voorheen is verboden- de executoriale titel toe te kennen onder verstek aan de notariële rectificatie akte van 21 juni 2007, op verzoek van IFUD of Human Rights met een advocaat,
- Dat de Staat der Nederlanden een verzetprocedure bij de rechter tegen verstekvonnis kan voeren, die dan de zaak heropent en in feite, dat alles alsnog weer inhoudelijk wordt behandeld,

- Dat IFUD of Human Rights daartegen bezwaar zal aanvoeren omdat de Staat der Nederlanden de verzetprocedure zal aangrijpen met louter ten doel de zaak te vertragen, danwel “Hitler’s Inferno” te marginaliseren zodat er sprake is misbruik van procesrecht, aldus niet het doel daadwerkelijk met argumenten te betwisten.

https://archive.org/details/AkteNotarieel16-07-2004
https://archive.org/details/AfschriftNotarieleAkte

https://archive.org/details/DeurwaarderskortgedingJanAnneDeSwartArt438Lid4Rv

IFUD of Human Rights

De Voorzitter

J.P. van den Wittenboer

Correspondence:Po.box 324, 5660AH Geldrop The Netherlands
Offices:Kastanje 28, 5731NK Mierlo The Netherlands
C.o.C.reg:41092925 Eindhoven N.L.
E-mail: ifudofhumanrights@yahoo.com
Internet: http://ifudofhumanrights.webs.com
Phone:+31 -(0)6 50 425 552

Beroepsaansprakelijkheidsverzekering

Zoektocht naar een zorgvuldige oplossing

Waarborgen dat het notariaat adequaat verzekerd is en blijft. Hoe moet dat? De beroepsaansprakelijkheidsverzekering voor het notariaat is al enige tijd een heet hangijzer.

TEKST Wilma van Hoeflaken | FOTO Truus van Gog

Notarissen kennen een verplichting zich te verzekeren tegen het risico van beroepsaansprakelijkheid. Voor de dekking tot 1 miljoen euro kunnen notarissen bij elke verzekeraar een polis afsluiten. Voor de dekking tussen 1 miljoen euro en 25 miljoen euro geldt een collectieve excedentverzekering. 'Een bewuste keuze', zegt Willem Geselschap, hoofd Praktijkzaken bij de Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie (KNB). 'Er zijn verschillende polisaanbieders. De prijsdifferentiatie die bij individuele polissen kan ontstaan, past binnen de gedachte van marktwerking in het notariaat, zonder dat de verzekerbaarheid van het notariaat in gevaar komt. De schade zit onderin, dus daar zijn de premies relatief het hoogst en zijn veranderingen in de premie als gevolg van schades eerder merkbaar.'

BEZWAAR

Vijf notarissen maakten bezwaar tegen de verplichte dekking van 25 miljoen euro en tegen het feit dat notarissen verplicht moeten deelnemen aan de collectieve beroepsaansprakelijkheidsverzekering voor de dekking tussen de 1 miljoen en 25 miljoen euro. Op 15 mei 2013 oordeelde de Raad van State 'dat de KNB dient te bevorderen dat haar leden een adequate voorziening hebben voor het risico van beroepsfouten'. Maar deelname aan een verplichte collectieve beroepsaansprakelijkheidsverzekering mag alleen als aangetoond kan worden dat zonder deze deelname een goede beroepsuitoefening niet gewaarborgd is, aldus de Raad van State. Door deze uitspraak kan de KNB de verplichte collectieve verzekering niet handhaven. Sinds 1 oktober 2013 moeten notarissen deze verzekering zelf regelen, maar zij kunnen zich aansluiten bij de collectiviteit van de KNB.

ONDERZOEK

In 2013 stelde de KNB als gevolg van de uitspraak een Commissie Verzekeringen in. Deze onafhankelijke commissie onderzocht of het wenselijk is vast te houden aan de dekking van 25 miljoen euro en wat het betekent voor de beroepsuitoefening als de excedentverzekering niet verplicht collectief is. De Commissie interviewde voor- en tegenstanders van de collectieve excedentverzekering in het notariaat, zowel notarissen van eenmanskantoren als van middelgrote kantoren en een groot kantoor. Ook zijn er twee ringvoorzitters geïnterviewd en werd informatie ingewonnen bij verschillende organisaties, waaronder MKB-Nederland, verzekeraars en de Consumentenbond. Daarnaast bestudeerde de Commissie claims uit het verleden en keek zij naar wat in omringende landen gebruikelijk is.

ONTDEKKINGSTERMIJN

In september 2014 presenteerde de Commissie haar conclusies. Volgens de Commissie verdient het aanbeveling de dekking te handhaven op 25 miljoen euro. Geselschap kijkt daar niet van op. 'Het belang van een transactie hoeft immers niet parallel te lopen met de hoogte van de schade. Stel dat een notaris een handtekening legaliseert. Hiervoor wordt slechts een klein bedrag in rekening gebracht. Dan is de waarde van de transactie beperkt, maar de uiteindelijke schade kan enorm zijn.' Frits van der Woude, advocaat bij Kennedy Van der Laan en lid van de Commissie Verzekeringen, zegt: 'De dekking betreft de hele historie, ook fouten uit het verleden die nog niet zijn ontdekt. Het notariaat heeft een lange ontdekkingstermijn en notarissen zijn aansprakelijk met een terugwerkende kracht

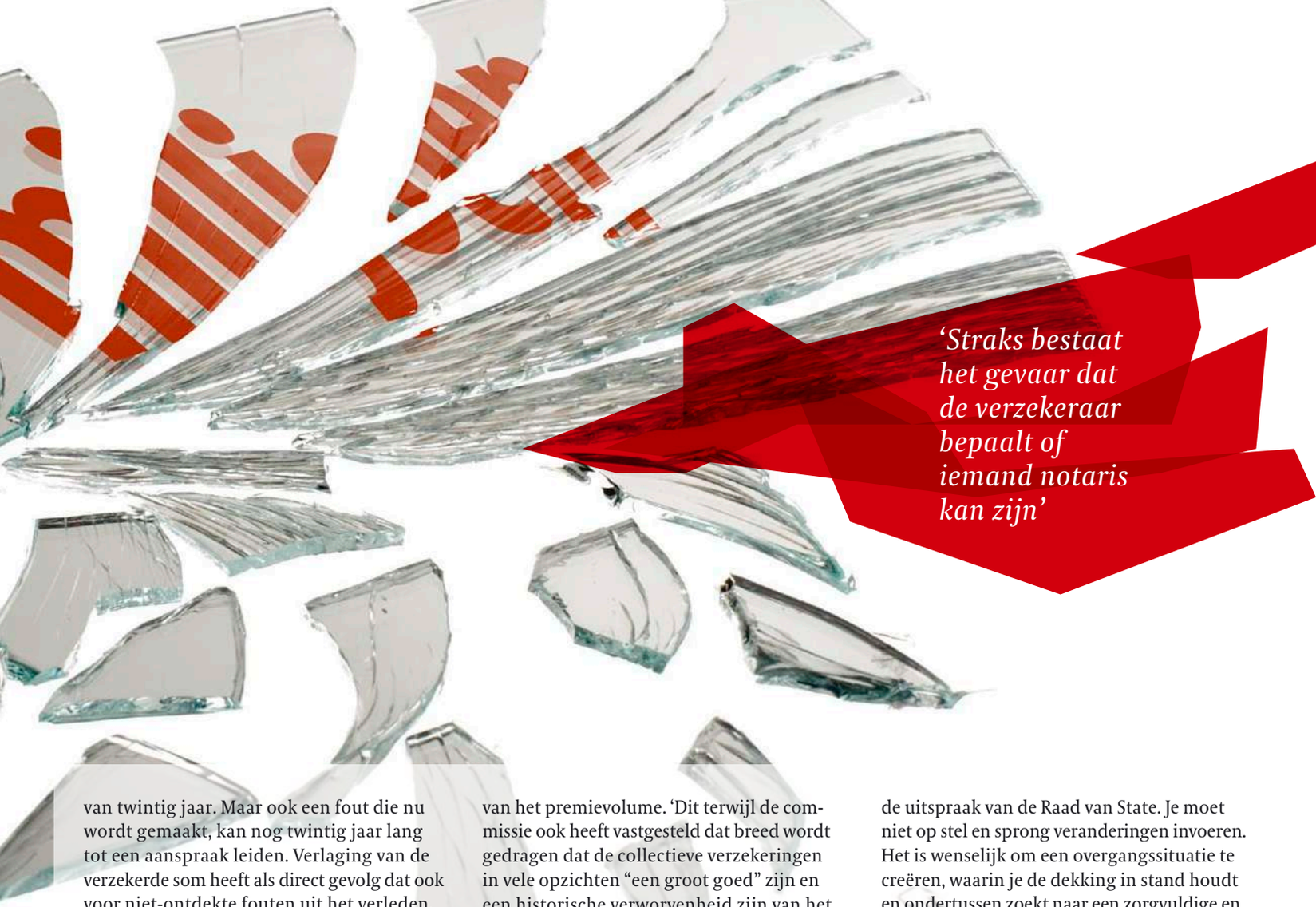

‘Straks bestaat het gevaar dat de verzekeraar bepaalt of iemand notaris kan zijn’

van twintig jaar. Maar ook een fout die nu wordt gemaakt, kan nog twintig jaar lang tot een aanspraak leiden. Verlaging van de verzekerde som heeft als direct gevolg dat ook voor niet-ontdekte fouten uit het verleden, deze lagere verzekerde som zal gaan gelden.’

SELECTIE

Ook wijst de Commissie op het belang van regulering. De verplichte collectieve excedentverzekering vond plaats op basis van non-selectie. Nu de collectieve excedentverzekering niet meer verplicht is, is er een andere partij die een dergelijke verzekering aanbiedt. Dit gebeurt op basis van selectie. De Commissie stelt vast dat er een reëel risico is dat de collectieve dekkingen daarmee op termijn niet langer onder de huidige condities kunnen worden afgesloten. De Commissie onderschrijft dat het collectief aanbieden van een premievolume het voor verzekeraars interessant houdt om – ondanks de schademeldingen en aan te houden reserveringen – solidair te blijven met het notariaat. Als het collectief leegloopt en het premievolume versnippert, zal dit de bereidheid en solidariteit van verzekeraars ten opzichte van het notariaat verminderen of wegnemen. Als andere verzekeraars op basis van selectie werken, valt niet langer vol te houden dat binnen het collectief op basis van non-selectie wordt verzekerd. Dan is volgens de Commissie niet uit te sluiten dat de premie uiteindelijk voor het notariaat als geheel hoger zal gaan uitvallen, mede als gevolg van versnippering van het premievolume. ‘Dit terwijl de commissie ook heeft vastgesteld dat breed wordt gedragen dat de collectieve verzekeringen in vele opzichten “een groot goed” zijn en een historische verworvenheid zijn van het notariaat’, schrijft de Commissie.
‘Je legt een bom onder het collectief’, concludeert Geselschap. ‘Straks bestaat het gevaar dat de verzekeraar bepaalt of iemand notaris kan zijn. Want een notaris die niet kan voldoen aan de eis van een verzekeringsdekking voor schade tussen de 1 en 25 miljoen euro, kan zijn ambt niet (meer) uitoefenen.’ Van der Woude: ‘Daarmee is dan niet alleen die notaris niet meer verzekerd, maar zijn ambtsvoorgangers voor hun historie evenmin. De voorgangers zijn immers verplicht mee-verzekerd op de polis van de laatst zittende notaris.’

OVERGANGSJAAR

Een andere aanbeveling van de Commissie was om met ingang van 1 oktober 2014 een overgangsjaar in te stellen, waarin indien nodig de collectieve verzekering geldt. Het notariaat kan dit jaar benutten om de gevolgen in kaart te brengen van het loslaten van de collectieve gedachte en zelf sturing te geven aan de gewenste richting om het notariaat adequaat verzekerd te houden. Van der Woude: ‘Een wijziging van de structuur of dekkingsopbouw dient voorafgegaan te worden door een grondige inventarisatie van de gevolgen voor onder andere de continuïteit, risicobereidheid en de verzekeringsrechtelijke en -technische gevolgen. Nu is het notariaat overvallen door de uitspraak van de Raad van State. Je moet niet op stel en sprong veranderingen invoeren. Het is wenselijk om een overgangssituatie te creëren, waarin je de dekking in stand houdt en ondertussen zoekt naar een zorgvuldige en doordachte oplossing. Je moet niet over een nacht ijs gaan, maar alle stappen en gevolgen zorgvuldig orkestreren.’ De KNB heeft de aanbeveling van de Commissie om een overgangsjaar in te lassen niet overgenomen. Een dergelijk jaar bestaat feitelijk al, omdat de collectieve polis op basis van non-selectie is voortgezet tot 1 oktober 2015.

RISICO

Inmiddels heeft de Commissie in lijn met haar advies een vervolgopdracht gekregen van de KNB. ‘Eenvoudig gezegd: onderzoeken hoe we de dekking van 25 miljoen euro ook in de toekomst kunnen borgen’, aldus Geselschap. Belangrijk hierbij is de uitspraak van de Raad van State, die oordeelt dat verplichte deelname alleen mogelijk is als zonder die deelname een goede beroepsuitoefening door de notarissen niet is gewaarborgd. ‘Dat is de relevante vraag’, zegt Van der Woude. ‘In de situatie die nu ontstaan is, dreigt het risico dat het hele notariaat in de toekomst onverzekerd raakt. Is dit risico zo zwaarwegend dat je de hele beroepsgroep mag verplichten tot een collectieve excedentverzekering? Wij gaan alle varianten en mogelijkheden bekijken.’ Komend voorjaar komt de Commissie met haar aanbevelingen. ■

Notaris en authentieke akten

Jurisprudentie Hof van Justitie van de Europese Unie Luxemburg

https://archive.org/details/c-157-09

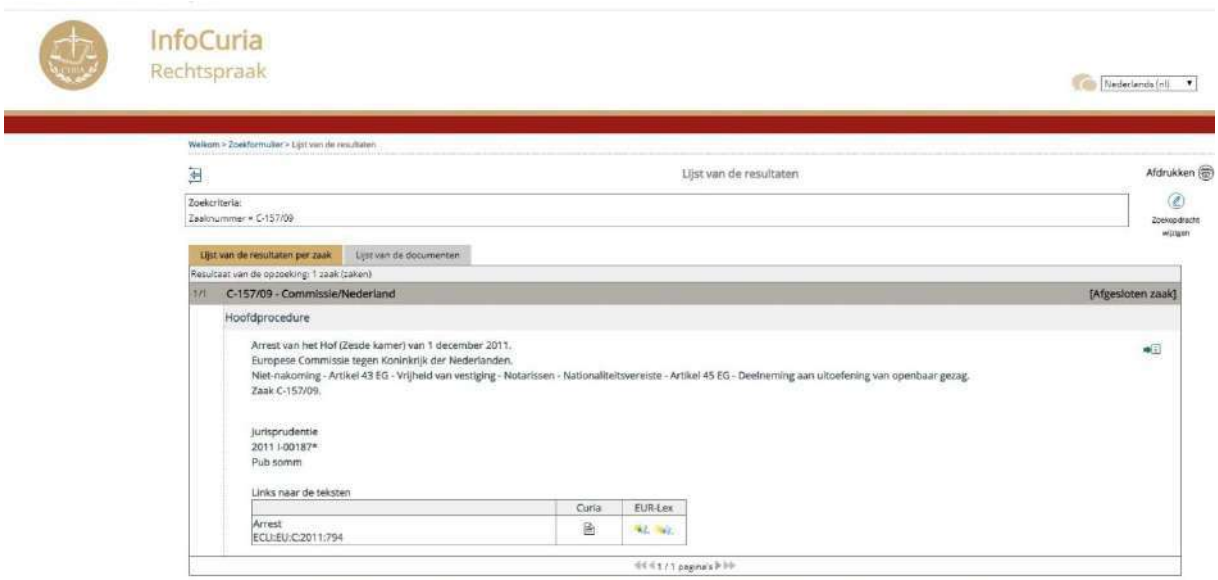

Tegenbewijs authentieke akte

Op grond van art. 151 lid 2 Rv staat tegen dwingend bewijs “authentieke akte” tegenbewijs open en dit tegenbewijs mag volgens art. 152 lid 1 Rv door alle middelen geleverd worden, tenzij de wet anders bepaalt. Het staat de rechter vrij dit bewijs geleverd te achten indien hij op grond van de in het geding gebleken feiten bewezen acht dat de in de akte opgenomen verklaring onjuist is. De rechter mag daarbij aan ieder gebleken feitelijk gegeven in het geding de bewijskracht hechten die hem goeddunkt. Het hof heeft uit het oog verloren dat het te leveren tegenbewijs geslaagd mag worden geacht als op grond daarvan het door de akte geleverde bewijs is ontzenuwd.Tegenbewijs mag niet volstaat op louter alleen ontkenning. Het bewijsrisico rust op degene die het tegenbewijs dient te Leveren de Staat der Nederlanden. (de bewijslast en het bewijsrisico, conform art. 150 Rv, op de partij die zich op de valsheid van de akte beroept.). Gezien de weigerachtige houding door de staat tot op heden is het afschrift van de notariële rectificatie akte dd, 21 juni 2007 onvoldoende gemotiveerd betwist door de staat dat van berusting sprake is.Zelfs als de staat toch nog van voornemens zou zijn om over te gaan tot betwisten, vooropgesteld moet worden dat een algemeen recht op een eerlijk proces voor een onafhankelijke en onpartijdige rechter op dit moment ontbreekt voor IFUD of Human Rights / Audio-Rarities tegen de Staat. Bovendien i.v.m. “Hitler’s Inferno” moeten de rechters een goede kennis van de geschiedenis hebben en het belang van de geschiedenis als een les voor de toekomst onderschrijven en moet hij dit in zijn werk ook uitdragen.Gezien is IFUD of Human Rights gebleken –diverse correspondenties uit het verleden- de niet-geïnteresseerde houding (Rechtbank, Gerechtshof,Openbaar Ministerie en zelfs Hoge Raad); thans de vraag of de Staat der Nederlanden nog toegelaten kan worden tot betwisten van het afschrift van de notariële akte wegens onvoldoende systeemwaarborgen voor de kernwaarden van de rechtspraak.

“systeemwaarborgen voor de kernwaarden van de rechtspraak”
Mr.dr. M.L. van Emmerik, mr. J.P. Loof, mr.Y.E. Schuurmans
Rechtspraak.nl
2014

Het onderzoek richt zich op de kernwaarden waaraan onafhankelijke, onpartijdige en integere rechtspraak moet voldoen.

notariaat
op de Laak

Postbus 2005 ■ 6020 AA Budel

6920 BUDEL
13.8.99
POSTBUS 2005
Nederland
0140 ct
PB 71116

1. WET VORM VAN DE EED

Wet van 17 juli 1911, S. 215, houdende voorziening in de bestaande onzekerheid ten aanzien van den vorm, waarin eeden, beloften en bevestigingen moeten worden afgelegd

Wij WILHELMINA, enz.
Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat onzekerheid bestaat ten aanzien van den vorm, waarin eeden, beloften en bevestigingen moeten worden afgelegd en dat mitsdien voorziening te dier zake noodig is;
Zoo is het, enz.

Art. 1. Hij, die ter uitvoering van een wettelijk voorschrift mondeling een eed, belofte of bevestiging moet afleggen, zal:
a. indien hij een eed aflegt, onder het opsteken van de twee voorste vingers van zijn rechterhand, uitspreken de woorden: „Zoo waarlijk helpe mij God Almachtig",
b. indien hij een belofte aflegt, uitspreken de woorden: „Dat beloof ik", indien hij een bevestiging aflegt, uitspreken de woorden: „Dat verklaar ik",
tenzij hij aan zijn godsdienstige gezindheid den plicht ontleent den eed, de belofte of de bevestiging op andere wijze te doen.
Art. 2. Indien bij het wettelijk voorschrift andere uit te spreken woorden zijn vastgesteld als de in het vorige artikel voorgeschrevene, treden de bij het bijzonder wettelijk voorschrift vastgestelde voor deze in de plaats.
Art. 3. Hij, die tengevolge van een lichaams- of spraakgebrek den eed, de belofte of de bevestiging niet kan afleggen op de bij de artikelen 1 en 2 bepaalde wijze, zal den eed, de belofte of de bevestiging afleggen op een wijze, zooveel mogelijk overeenstemmende met het bij die artikelen voorgeschrevene, te bepalen door dengene in wiens handen de eed, de belofte of de bevestiging wordt afgelegd.

Lasten en bevelen, enz.

2. EEDSWET 1971(*1)

Wet van 28 april 1916, S. 174, tot nadere voorziening betreffende het eedsvraagstuk, zoals deze wet is gewijzigd bij de Wet van 8 april 1971, S. 211

Wij WILHELMINA, enz.
Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het eedsvraagstuk nadere voorziening behoeft;
Zoo is het, enz.

Art. 1. In elk geval waarin een wettelijk voorschrift het afleggen van een eed vordert of daaraan rechtsgevolgen verbindt, kan ter keuze van de betrokkene in de plaats van de eed de belofte worden afgelegd of, in voorkomend geval, de bevestiging worden gegeven.(*1)
Art. 2. In wettelijke voorschriften wordt onder eed begrepen de belofte of bevestiging, welke krachtens deze wet voor een eed in de plaats treedt.(*1)
Art. 3. Deze wet kan worden aangehaald als Eedswet 1971.(*1)

Lasten en bevelen, enz.

(*1) De titel van de wet is gewijzigd, de artt. 1–4 (oud) zijn vervangen door een nieuw art. 1, art. 5 (oud) is genummerd art. 2 en een nieuw art. 3 is toegevoegd bij de Wet van 8 april 1971, S. 211 (i.w.tr. 12 mei 1971).

Duitse Volkslied

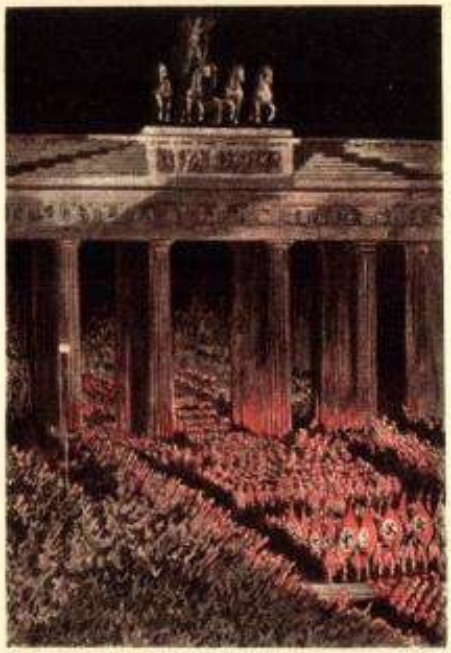

Deutschland, Deutschland über alles!

30. 1. 1933

Postkarte

6 6

Media

negationisme - revisionisme

“Het Duitse volkslied is eigenlijk gewoon een ordinair drinklied.. schrijft Trouw: Seije Slager 22 juni 2012”

Wat de media doet,is niets anders dan het wegpoetsen van een stuk uit de geschiedenis de nazi-tijd 1933-1945.

New national anthem for Germany

Thuringia Prime Minister Bodo Ramelow promotes a new national anthem . The Rheinische Post said Ramelow: "I sing the third verse of our national anthem, but I can't turn off the image of the Nazi marches 1933-1945".

Source: Süddeutsche Zeitung

May 9, 2019

Nieuw volkslied voor Duitsland

Thüringen premier Bodo Ramelow promoot een nieuw volkslied . De *Rheinische Post* zei Ramelow: "Ik zing het derde couplet van ons volkslied, maar ik kan het beeld van de nazi-marsen 1933-1945 niet uitschakelen".

Bron: Süddeutsche Zeitung

9 mei 2019

Hannoversche Allgemeine

14:12 Uhr / 09.05.2019

Deutschland / WeltDeutschlandlied„Hände weg von unserer Nationalhymne“ – Scharfe Kritik an Ramelow-Vorschlag

Bodo Ramelow fordert eine neue Nationalhymne für Deutschland. Das jetzige Lied wecke in ihm schlimme Erinnerungen. Doch der Widerspruch lässt nicht lange auf sich warten.

Berlin/Erfurt

Thüringens Ministerpräsident Bodo Ramelow hat sich für eine neue Nationalhymne ausgesprochen. „Ich singe die dritte Strophe unserer Nationalhymne mit, aber ich kann das Bild der Naziaufmärsche von 1933 bis 1945 nicht ausblenden“, sagte der Linke-Politiker der „Rheinischen Post“.

Auch 30 Jahre nach dem Mauerfall sängen viele Ostdeutsche die Hymne nicht mit, sagte Ramelow weiter. „Ich würde mir wünschen, dass wir eine wirklich gemeinsame Nationalhymne hätten.

Bisher hat dieser Wunsch leider immer nur für empörte Aufregung gesorgt.“ Er plädierte für einen neuen Text, „der so eingängig ist, dass sich alle damit identifizieren können und sagen: Das ist meins“. Allerdings sorgt auch der Vorstoß von Ramelow vor allem für eines – Kritik.

„Hände weg von unserer Nationalhymne“

Sachsens Ministerpräsident Michael Kretschmer (CDU) etwa widersprach Ramelow: „Ich finde es interessant, wie unterschiedlich die Emotionen bei unserer Nationalhymne sind. Ich singe sie sehr gern und verbinde damit genau diesen großartigen Teil unserer Geschichte - die friedliche Revolution, Helmut Kohl und die Deutsche Einheit.“

Gerade für die Ostdeutschen habe die Hymne eine besondere Bedeutung. „Das „Lied der Deutschen“ spiegelt die wechselvolle Geschichte unseres Landes - gerade deshalb soll die 3. Strophe unserer Nationalhymne bleiben.“

„Ramelow sollte seine Haltung überdenken“

Auch CSU-Generalsekretär Markus Blume hat den Vorstoß heftig kritisiert. „Hände weg von unserer Nationalhymne“, sagte Blume der Düsseldorfer „Rheinischen Post“.

„Wenn Herr Ramelow von den SED-Nachfolgern der Linkspartei ein Problem mit Einigkeit und Recht und Freiheit hat, dann sollte er seine Haltung überdenken, aber nicht unsere Nationalhymne ändern.“

„Nicht in Frage stellen, sondern öfter singen“

Saarlands Ministerpräsident Tobias Hans (CDU) hat den Vorschlag wiederum als „völlig falsches Signal“ zurückgewiesen. „Er schwächt mit seinem Vorschlag die Identifikation der Bürgerinnen und Bürger mit unserem Staat, statt sie zu stärken“, sagte Hans.

Es sei „völlig rätselhaft“, warum sich demokratisch gesinnte Deutsche nicht mit dem Text der Hymne identifizierten können sollten - wie Ramelow es behaupte.

Die Hymne mit der dritten Strophe des Deutschlandliedes („Einigkeit und Recht und Freiheit“) sei „bestens geeignet, ein Bekenntnis zur Nation im modernen demokratischen Sinne abzugeben“, sagte Hans. Er fügte hinzu: „Aus diesem Grund sollten wir sie nicht in Frage stellen, sondern vielmehr öfters singen.“

Kinderhymne statt Deutschlandlied

Der sächsische Linke-Politiker Rico Gebhardt hält eine Diskussion über die deutsche Nationalhymne für überfällig. „30 Jahre nach dem Mauerfall holt uns die unaufgearbeitete Vergangenheit der Folgen eines Beitritts ein, der eben keine Vereinigung auf Augenhöhe gewesen ist“, erklärte der Fraktionschef der Linken im Landtag.

„Ich respektiere es, dass Menschen die 3. Strophe des Liedes bei offiziellen Anlässen mitsingen, aber ich selbst tue es nicht und werde es nicht tun“, sagte Gerhardt weiter.

Gebhardt schlug stattdessen die Kinderhymne von Bertolt Brecht als Alternative vor: „Der Text ist von schlichter Schönheit und entspricht einem aufgeklärten Heimatverständnis, das keinen Platz für Nationalismus und übersteigerten Patriotismus lässt.“

Brechts Hymne war bereits im Zusammenhang mit der Deutschen Einheit 1990 im Gespräch.

„Wichtigeren Themen zuwenden“

Sachsen-Anhalts Ministerpräsident Reiner Haseloff hat sich gegen eine neue Nationalhymne ausgesprochen. „Wir sollten uns den Themen zuwenden, bei denen dringender Handlungsbedarf besteht, wie zum Beispiel der Energiewende oder der Mietpreisentwicklung“, erklärte der CDU-Politiker.

„Als Ostdeutscher sage ich, der Inhalt der Nationalhymne ist ein Grund gewesen, der Bundesrepublik beizutreten. Denn für diese galt: „Einigkeit und Recht und Freiheit...““.

Kritik an „politischer Bilderstürmerei“

Auch Thüringens CDU-Chef Mike Mohring reagierte mit Kritik. „Die politische Bilderstürmerei gegen ein Symbol der Bundesrepublik Deutschland ist unerträglich“, sagte er laut Mitteilung.

„Die dritte Strophe des Deutschlandliedes drückt auf geradezu ideale Weise aus, was unseren demokratischen Nationalstaat im Innersten zusammenhält und welche Bürgertugenden ihn mit Leben erfüllen.“

Gerade für ein Land, das sich um seinen Zusammenhalt sorge, enthielten die Zeilen August Heinrich Hoffmann von Fallerslebens entscheidende Botschaften.

Ramelows Forderung ist nicht neu

Ganz neu ist die Forderung von Ramelow nicht. Bereits als PDS-Landtagsfraktionschef in Thüringen hatte er 2005 eine neue Nationalhymne vorgeschlagen. „Wir brauchen eine Hymne in Deutschland, auf die sich alle Menschen positiv berufen können und die nicht missbraucht werden kann“, hatte er damals gesagt. Sein Vorschlag vor 14 Jahren: die Kinderhymne Bertolt Brechts.

Der damalige thüringische CDU-Generalsekretär und heutige CDU-Landeschef Mike Mohring hatte Ramelow damals „fahrlässigen Umgang mit unseren nationalen Symbolen“ vorgeworfen.

Diskussionen über Text der Nationalhymne

Im vergangenen Jahr gab es zudem eine Diskussion um den Wortlaut der Nationalhymne. Damals hatte die Gleichstellungsbeauftragte im Bundesfamilienministerium, Kristin Rose-Möhring, vorgeschlagen, künftig statt „Vaterland“ besser „Heimatland“ und statt „brüderlich mit Herz und Hand“ in Zukunft „couragiert mit Herz und Hand“ zu singen. Auch Österreich und Kanada hatten ihre Hymnen in den vergangenen Jahren aus Gleichstellungsgründen geändert.

Bei der Nationalhymne handelt es sich um die dritte Strophe des „Lieds der Deutschen“ von August Heinrich Hoffmann von Fallersleben („Einigkeit und Recht und Freiheit“). Die Nazis ließen nur die erste Strophe singen („Deutschland, Deutschland über alles“).

Ein anderer Vorschlag:
Gleichstellungsbeauftragte will den Text der Nationalhymne ändern

Von RND/dpa

Hitler Deutschlandlied

Hitler erklärte zum Deutschlandlied: "So ist denn auch gerade das Lied, das uns Deutschen am heiligsten erscheint, ein großes Lied der Sehnsucht. Viele, in anderen Völkern, verstehen es nicht. Sie wollen gerade in jenem Lied etwas Imperialistisches erblicken, das doch von ihrem Imperialismus am weitesten entfernt ist. Denn welche schönere Hymne für ein Volk kann es geben als jene, die ein Bekenntnis ist, sein Heil und sein Glück in seinem Volk zu suchen und sein Volk über alles zu stellen, was es auf dieser Erde gibt."(Adolf Hitler in Breslau 1937, zitiert nach Ernst Hauck, "Das Deutschlandlied. Aus dem Kampf um unsere Einheit",194, S. 59)

(d-nb.info)

Hitler Deutschlandlied

Hitler verklaarde over de Deutschlandlied: "Het lied dat ons Duitsers het heiligst lijkt, is een groot lied van verlangen. Velen, in andere volkeren, begrijpen het niet. Ze willen iets imperialistisch zien in dat lied, dat het verste verwijderd is van hun imperialisme. Want wat is er mooier voor een volk dan een bekentenis om zijn heil en geluk in zijn volk te zoeken en zijn volk boven alles te plaatsen wat er op deze aarde bestaat" (Adolf Hitler in Breslau 1937, geciteerd naar Ernst Hauck, "Das Deutschlandlied. Aus dem Kampf um unsere Einheit",194, S. 59)

(d-nb.info)

Hitler Deutschlandlied

Hitler explained about the Deutschland song: "The song that seems most holy to us Germans is a great song of desire. Many, in other peoples, do not understand it. They want to see something imperialistic in that song, which is furthest from their imperialism. For what could be better for a people than a confession to seek his salvation and happiness in his people and to place his people above everything that exists on this earth" (Adolf Hitler in Breslau 1937, quoted after Ernst Hauck, "Das Deutschlandlied. Aus dem Kampf um unsere Einheit",194, S. 59)

(d-nb.info)

Deutscher Bundestag ■ Wissenschaftliche Dienste

Das strafbare Verwenden von Kennzeichen verfassungswidriger Organisationen

§ 86a StGB im Spiegel der Rechtsprechung

- INFO-BRIEF -

Roman Trips-Hebert

© 2009 Deutscher Bundestag WD 7 - 3000 - 128/09

Wissenschaftliche Dienste des Deutschen Bundestages

Verfasser: RR z. A. Dr. Roman Trips-Hebert

Das strafbare Verwenden von Kennzeichen verfassungswidriger Organisationen
§ 86a StGB im Spiegel der Rechtsprechung

INFO-BRIEF WD 7 - 3000 - 128/09

Abschluss der Arbeit: 21. September 2009

Fachbereich WD 7: Zivil-, Straf- und Verfahrensrecht,
Umweltschutzrecht, Verkehr, Bau und Stadtentwicklung

**Das Dokument gibt nicht notwendigerweise die Auffassung des Deutschen Bundestages oder seiner Verwaltung wieder und ist urheberrechtlich geschützt.
Eine Verwertung bedarf der Zustimmung durch die Leitung der Abteilung W.**

- Zusammenfassung -

Extremisten verwenden in zunehmendem Maße Symbole, um für ihre Zwecke zu werben. Das Kennzeichenverbot nach § 86a StGB wird deshalb immer häufiger Gegenstand gerichtlicher Entscheidungen. Damit einher geht ein reges Interesse der breiten Öffentlichkeit an den zugrundeliegenden Vorfällen. Vor diesem Hintergrund wird nachfolgend eine kursorische Übersicht über Inhalt und Reichweite von § 86a StGB gegeben. Der Fokus liegt hierbei auf konkreten Beispielen, die in der Vergangenheit die Gerichte beschäftigt haben.

Inhalt

1.	**Einleitung**	**6**
2.	**Tatbestand, Systematik und Historie**	**7**
2.1.	Tatbestand	7
2.2.	Systematik	8
2.3.	Historie	8
3.	**Detailbetrachtung und Rechtsprechung**	**9**
3.1.	Erfasste Organisationen	9
3.1.1.	Vom Bundesverfassungsgericht für verfassungswidrig erklärte Partei oder eine Partei oder Vereinigung, von der unanfechtbar festgestellt ist, dass sie Ersatzorganisation einer solchen Partei ist (§ 86 Abs. 1 Nr. 1 StGB)	9
3.1.2.	Vereinigung, die unanfechtbar verboten ist, weil sie sich gegen die verfassungsmäßige Ordnung oder gegen den Gedanken der Völkerverständigung richtet, oder von der unanfechtbar festgestellt ist, dass sie Ersatzorganisation einer solchen verbotenen Vereinigung ist (§ 86 Abs. 1 Nr. 2 StGB)	10
3.1.3.	Regierung, Vereinigung oder Einrichtung außerhalb des räumlichen Geltungsbereichs dieses Gesetzes, die für die Zwecke einer der in § 86 Abs. 1 Nr. 1 oder 2 StGB bezeichneten Parteien oder Vereinigungen tätig ist (§ 86 Abs. 1 Nr. 3 StGB)	11
3.1.4.	Ehemalige nationalsozialistische Organisation (§ 86 Abs. 1 Nr. 4 StGB)	11
3.2.	Kennzeichenbegriff	12
3.2.1.	Fahnen, Abzeichen und Uniformstücke	12
3.2.2.	Parolen und Grußformen	14
3.2.3.	Lieder	15
3.2.4.	Bilder	16

3.3. Tathandlung 16

3.4. Sozialadäquanz 18

3.5. Subjektiver Tatbestand 19

3.6. Rechtsfolgen 19

4. Literaturverzeichnis 20

1. Einleitung

Immer wieder befassen sich deutsche Gerichte bis hin zum Bundesverfassungsgericht mit dem so genannten **Kennzeichenverbot** (§ 86a StGB[1]). Danach ist es strafbar, Kennzeichen einer verfassungswidrigen Organisation zu verbreiten oder öffentlich, in einer Versammlung oder in verbreiteten Schriften zu verwenden.[2] Kennzeichen in diesem Sinne sind „namentlich Fahnen, Abzeichen, Uniformstücke, Parolen und Grußformen“ (§ 86a Abs. 2 StGB).[3] Der Norm wird eine herausragende und zunehmende Bedeutung zugeschrieben: Wie kein anderer **Tatbestand des politischen Strafrechts** werde sie immer häufiger Gegenstand gerichtlicher Auseinandersetzungen – was vor allem daran liege, dass sich die **rechtsextreme Szene** in zunehmendem Maße nationalsozialistischer Symbole bediene, um für ihre Zwecke zu werben.[4]

Einer nicht unerheblichen Deliktsrelevanz in der Strafverfolgungsstatistik[5] entspricht ein starkes öffentliches Interesse an den jeweiligen Vorfällen: Regelmäßig berichten die Medien über einschlägige Vorkommnisse und deren juristische Bewertung und Behandlung seitens der Staatsanwaltschaften und Gerichte.[6] Nicht selten knüpft sich eine lebhafte und zum Teil kontroverse Diskussion an. Betrachtet man hierbei die jeweiligen Fälle, so zeigt sich eine offenbar **große Bandbreite** von potenziell inkriminierten Handlungen: Vom Tragen eines T-Shirts mit einem leicht abgewandelten Zitat aus dem Horst-Wessel-Lied durch einen NPD-Anhänger[7] über das Herstellen und Verkaufen von

---

1 Strafgesetzbuch in der Fassung der Bekanntmachung vom 13. November 1998 (BGBl. I S. 3322), das durch Artikel 1 des Gesetzes vom 30. Juli 2009 (BGBl. I S. 2437) geändert worden ist.

2 Vgl. aktuell etwa den Beschluss des Bundesverfassungsgerichts (BVerfG) vom 18. Mai 2009, Az. 2 BvR 2202/08 (Tragen eines T-Shirts mit dem Aufdruck „Sohn Frankens, die Jugend stolz/die Fahnen hoch“, abrufbar unter http://www.bundesverfassungsgericht.de/entscheidungen/rk20090518_2bvr220208.html), und des Bundesgerichtshofs (BGH) vom 13. August 2009, Az. StR 228/09 (zu englischsprachigen Übersetzungen von nationalsozialistischen Parolen, vgl. die Pressemitteilung Nr. 168/09 des BGH vom 13. August 2009, abrufbar unter http://juris.bundesgerichtshof.de/cgi-bin/rechtsprechung/document.py?Gericht=bgh&Art=pm&Datum=2009&Sort=3&nr=48985&pos=8&anz=176). Stand dieser und sämtlicher anderen Online-Quellen in diesem Info-Brief: 7. September 2009.

3 Von Dewitz (2006), S. 108, konstatiert ein seit den neunziger Jahren hohes Niveau.

4 Von Dewitz (2006), S. 278.

5 Der Verfassungsschutzbericht 2008, S. 28, weist für 2008 insgesamt 19.894 rechtsextrem motivierte Straftaten aus, von denen 14.262 Straftaten auf die Propagandadelikte – also § 86 und § 86a StGB – entfallen. Die Gesamtzahl der extremistisch motivierten Straftaten belief sich 2008 auf 24.605. Der Verfassungsschutzbericht ist abrufbar unter http://www.verfassungsschutz.de/de/publikationen/ verfassungsschutzbericht/vsbericht-presse_2008/.

6 Vgl. aus jüngster Vergangenheit nur Herz (2009); Schierholz/Schafmeister (2009); „Nazi-Parole nur in deutscher Sprache strafbar“, Spiegel online vom 13. August 2009, abrufbar unter http://www.spiegel.de/politik/deutschland/0,1518,642217,00.html; „Punkrockern droht Haft wegen Band-Logo“, Spiegel online vom 9. Mai 2009 (abrufbar unter http://www.spiegel.de/kultur/musik/0,1518,623848,00.html).

7 BVerfG (o. Fußn. 2).

den Hitlergruß zeigenden Gartenzwergen durch einen Künstler[8] bis hin zum Verwenden von durchgestrichenen Hakenkreuzen[9] oder dem „Zitieren“ der Runen der Waffen-SS durch Angehörige der wohl eher links-alternativen Punkrockszene[10].

Vor diesem Hintergrund soll nachfolgend eine kursorische Übersicht über Inhalt und Reichweite von § 86a StGB gegeben werden.[11] Der Fokus soll hierbei vor allem auf konkreten **Beispielen** liegen, die in der Vergangenheit Gegenstand gerichtlicher Befassung waren.

2. Tatbestand, Systematik und Historie

2.1. Tatbestand

§ 86a Abs. 1 StGB stellt in Verbindung mit § 86 StGB im Wesentlichen unter Strafe, im Inland Kennzeichen

- einer vom Bundesverfassungsgericht für verfassungswidrig erklärten Partei oder deren Ersatzorganisation,
- einer Vereinigung, die unanfechtbar verboten ist, weil sie sich gegen die verfassungsmäßige Ordnung oder gegen den Gedanken der Völkerverständigung richtet oder einer entsprechenden Ersatzorganisation, oder
- einer ehemaligen nationalsozialistischen Organisation

zu verbreiten oder öffentlich, in einer Versammlung oder in verbreiteten Schriften zu verwenden oder Gegenstände, die derartige Kennzeichen darstellen oder enthalten, zur Verbreitung oder Verwendung im Inland oder Ausland in dieser Art und Weise herzustellen, vorrätig zu halten, ein- oder auszuführen. Durch eine 1994 erfolgte Gesetzesänderung stehen den in § 86a Abs. 1 StGB genannten Kennzeichen solche gleich, die ihnen „zum Verwechseln ähnlich sehen“ (§ 86a Abs. 2 Satz 2 StGB).[12]

---

8 Vgl. „Streit um Hitler-Gartenzwerg“, Süddeutsche.de vom 16. Juli 2009 (http://www.sueddeutsche.de/bayern/372/480849/text/).

9 BGH, Urteil vom 15. März 2007, Az. 3 StR 486/06, Amtliche Sammlung (BGHSt) 51, 244 = Neue Juristische Wochenschrift (NJW) 2007, S. 1602.

10 Vgl. Presseberichte zum aktuellen Fall der Punkband „SS-Kaliert“, etwa Der Spiegel vom 11. Mai 2009, S. 22.

11 Zur Vermeidung von Missverständnissen soll an dieser Stelle betont werden, dass aufgrund dieser Ausrichtung des Info-Briefes etwaig nachfolgende Aussagen, wonach eine bestimmte Kennzeichenverwendung nicht nach § 86a StGB strafbar ist, nicht bedeuten, dass das Verhalten als solches nicht aufgrund anderer Straftatbestände strafbar sein kann. Im Gegenteil können auch dann, wenn eine Strafbarkeit nach § 86a StGB ausscheidet, andere Delikte in Betracht kommen, wie etwa § 130 StGB (Volksverhetzung).

12 Geändert durch das Verbrechensbekämpfungsgesetz vom 28. Oktober 1994 (BGBl. I S. 3186).

2.2. Systematik

§ 86a StGB ist im **dritten Titel** des ersten Abschnitts des Besonderen Teils des Strafgesetzbuchs verortet. Die Delikte dieses Titels stellen Handlungen unter Strafe, die eine **„Gefährdung des demokratischen Rechtsstaates“** darstellen. § 86a StGB ist damit Teil des so genannten **„Staatsschutzstrafrechts“**.

Als Schutzgüter der Vorschrift werden der politische Frieden, die freiheitliche demokratische Grundordnung, der Gedanke der Völkerverständigung und das Ansehen Deutschlands im Ausland benannt.[13] Das Verbot dient zum einen dazu zu verhindern, dass die verbotenen Organisationen oder die von ihnen verfolgten Bestrebungen wiederbelebt werden, zum anderen soll von vornherein bereits der Eindruck verhindert werden, dass die verfassungsfeindlichen Bestrebungen aufgrund der Präsenz der entsprechenden Symbole geduldet würden.[14]

§ 86a StGB setzt **weder** eine tatsächliche **Verletzung** dieser Rechtsgüter **noch** deren **konkrete Gefährdung** voraus und ist damit strafrechtsdogmatisch ein so genanntes **„abstraktes Gefährdungsdelikt“**.[15]

2.3. Historie

Das Kennzeichenverbot ist erst auf Umwegen an seinen heutigen Standort im Strafgesetzbuch gelangt und hat dabei auch inhaltlich erst nach und nach die heutige Gestalt erlangt. Sein bundesrepublikanischer[16] Ursprung lag im **Versammlungsrecht**: § 4 i.V.m. § 28 des Versammlungsgesetzes[17] (VersG) von **1953** stellte das Zeigen von Kennzeichen ehemaliger nationalsozialistischer Organisationen unter Strafe.[18] **1960** fand dieses Verbot in Form eines neuen § 96a StGB Aufnahme im Bereich des strafrechtlichen Schutzes des Staates und seiner Symbole in das Strafgesetzbuch.[19] **1968** wurde dieser § 96a a. F. StGB durch § 86a StGB ersetzt und damit das Kennzeichenverbot neu in den – noch heute fortbestehenden – Kontext von Parteien- und Vereinigungsverboten eingeordnet.[20] Inhaltlich unterscheidet sich § 86a StGB von § 96a a. F. StGB insofern, als er die Strafbarkeit ausdrücklich auf den räumlichen Geltungsbereich

---

13 Rudolphi in SK-StGB (2008), § 86a Rdn. 1; Sternberg-Lieben in Schönke-Schröder (2006), § 86a Rdn. 1.

14 Rudolphi (wie Fußn. 13).

15 Zum abstrakten Gefährdungsdelikt vgl. Jescheck/Weigend (1996), S. 264.

16 In der Literatur wird darauf hingewiesen, dass die ersten bundesrepublikanischen Regelungen historisch wiederum vor dem Hintergrund der Ablösung entsprechender besatzungsrechtlicher Regelungen der Alliierten stehen, vgl. von Dewitz (2006), S. 18 ff.

17 Gesetz über Versammlungen und Aufzüge vom 24. Juli 1953, BGBl. I S. 684.

18 Von Dewitz (2006), S. 46 f.

19 6. Strafrechtsänderungsgesetz (StÄG) vom 4. August 1960, BGBl. I S. 478, vgl. von Dewitz (2006) S. 47.

20 8. StÄG vom 25. Juni 1968, BGBl. I S. 741, vgl. von Dewitz (2006), S. 89.

des Strafgesetzbuchs beschränkte und den Tatbestand um das „Verbreiten“ verfassungsfeindlicher Kennzeichen erweiterte.[21] **1985** wurde § 86a StGB auf Vorbereitungshandlungen ausgedehnt, indem auch das Herstellen, Vorrätighalten und Einführen von entsprechenden Kennzeichen unter Strafe gestellt wurde.[22] **1994** schließlich folgte durch das **Verbrechensbekämpfungsgesetz** jene Erweiterung, wonach auch den Originalzeichen zum Verwechseln **ähnliche** Kennzeichen erfasst werden.[23]

Im **Strafgesetzbuch der DDR**[24] (DDR-StGB) war die Verwendung von bestimmten extremistischen Kennzeichen ebenfalls unter Strafe gestellt: Nach § 220 Abs. 3 DDR-StGB sollte sich strafbar machen, wer „in der Öffentlichkeit Äußerungen faschistischen, rassistischen, militaristischen oder revanchistischen Charakters kundtut oder **Symbole** dieses Charakters verwendet, verbreitet oder anbringt.“

3. Detailbetrachtung und Rechtsprechung

3.1. Erfasste Organisationen

§ 86a StGB inkriminiert bestimmte Zeichen nicht schon allein deshalb, weil mit ihnen allgemein antidemokratische bzw. verfassungsfeindliche Botschaften transportiert werden. Vielmehr wählt er als Ausgangspunkt, dass das jeweilige Kennzeichen für **eine bestimmte Organisation** steht, deren Tätigkeit und Zielsetzung rechtlich missbilligt wird.[25] Die einzelnen Arten von betroffenen Organisationen führt § 86a Abs. 1 StGB durch Verweis auf § 86 StGB abschließend auf.

3.1.1. Vom Bundesverfassungsgericht für verfassungswidrig erklärte Partei oder eine Partei oder Vereinigung, von der unanfechtbar festgestellt ist, dass sie Ersatzorganisation einer solchen Partei ist (§ 86 Abs. 1 Nr. 1 StGB)

Hierfür gibt es seit Bestehen der Bundesrepublik Deutschland nur zwei Beispiele, nämlich die 1952 verbotene **Sozialistische Reichspartei (SRP)**[26] und die 1956 verbotene

---

21 Von Dewitz (2006), S. 89.

22 21. StÄG vom 13. Juni 1985, BGBl. I S. 965, vgl. von Dewitz (2006), S. 108.

23 Gesetz zur Änderung des Strafgesetzbuches, der Strafprozessordnung und anderer Gesetze (Verbrechensbekämpfungsgesetz) vom 28. Oktober 1994, BGBl. I, S. 3186. Überblickartige Zusammenstellung der verschiedenen Fassungen des Kennzeichenverbots bei Reuter (2005), S. 273 ff.

24 Strafgesetzbuch der DDR vom 12. Januar 1968 in der Neufassung vom 19. Dezember 1974 (GBl. I 1975 Nr. 3 S. 14) sowie i.d.F. des 2. Strafrechtsänderungsgesetzes vom 7. April 1977(GBl. I 1977 Nr. 10 S. 100), des 3. Strafrechtsänderungsgesetzes vom 28. Juni 1979 (GBl. I 1979 Nr. 17 S. 139), des Gesetzes über die gesellschaftlichen Gerichte der DDR – GGG – vom 25. März 1982 (GBl. I 1982 Nr. 13 S. 269) und des Gesetzes über das Post- und Fernmeldewesen vom 29. November 1985 (GBl. I 1985 Nr. 31 S. 345).

25 Nicht ausreichend ist insofern insbesondere nationalsozialistisches Gedankengut ohne konkreten Bezug zu einer entsprechenden nationalsozialistischen Organisation, vgl. Rudolphi in SK-StGB (2008), § 86 Rdn. 8.

26 BVerfG, Urteil vom 23. Oktober 1952, Az. 1 BvB 1/51, Amtliche Sammlung (BVerfGE) 2, 1 = NJW 1952, S. 1407.

Kommunistische Partei Deutschlands (KPD)[27]. Das von Bundesregierung und Bundesrat 1993 initiierte Verbotsverfahren gegen die **Freiheitliche Deutsche Arbeiterpartei (FAP)** scheiterte daran, dass das Bundesverfassungsgericht der FAP die Parteieigenschaft absprach – die FAP wurde sodann nach den vereinsrechtlichen Regelungen verboten.[28] Das **NPD-Verbotsverfahren** scheiterte vor dem Bundesverfassungsgericht 2003 aufgrund der Rolle von V-Leuten der Sicherheitsbehörden in der Parteiorganisation.[29]

3.1.2. Vereinigung, die unanfechtbar verboten ist, weil sie sich gegen die verfassungsmäßige Ordnung oder gegen den Gedanken der Völkerverständigung richtet, oder von der unanfechtbar festgestellt ist, dass sie Ersatzorganisation einer solchen verbotenen Vereinigung ist (§ 86 Abs. 1 Nr. 2 StGB)

Der Begriff der Vereinigung in diesem Sinne entspricht sachlich dem eines Vereins nach § 2 Vereinsgesetz[30].[31] Das Verbot entsprechender Vereine obliegt nicht, wie im Fall von politischen Parteien, der Rechtsprechung, sondern der vollziehenden Gewalt, vgl. Art. 9 Abs. 2 GG[32] iVm §§ 3 ff. VereinsG.[33] Beispiele für entsprechende bestandskräftig verbotene Vereine sind die **Deutsche Alternative**, die **FAP**, die **Nationalistische Front**, die **Nationale Sammlung**, die **Wiking-Jugend** und die **Blood-and-Honour-Division Deutschland**.[34]

Ebenfalls verboten wurde auf dem Gebiet der alten deutschen Bundesländer in den 1950er Jahren die **Freie Deutsche Jugend (FDJ)**.[35] Das Verbot soll sich jedoch aus-

---

27 BVerfG, Urteil vom 17. August 1956, Az. 1 BvB 2/51, BVerfGE 5, 85 = NJW 1956, S. 1393.

28 BVerfG, Beschluss vom 17. November 1994, Az. 2 BvB 2/93, 3/93, BVerfGE 91, 276 = Neue Zeitschrift für Verwaltungsrecht (NVwZ) 1996, S. 54. Entsprechend wurde auch im Verbotsverfahren zur „Nationalen Liste“ entschieden, vgl. BVerfG, Entscheidung vom 17. November 1994, Az. 2 BvB 1/93E, BVerfGE 91, 262.

29 BVerfG, Beschluss vom 18. März 2003, Az. 2 BvB 1/01 u.a., BVerfGE 107, 339 = NJW 2003, S. 1577.

30 Vereinsgesetz vom 5. August 1964 (BGBl. I S. 593), das zuletzt durch Artikel 6 des Gesetzes vom 21. Dezember 2007 (BGBl. I S. 3198) geändert worden ist.

31 Reuter (2005), S. 106 Fn. 632.

32 Grundgesetz für die Bundesrepublik Deutschland in der im Bundesgesetzblatt Teil III, Gliederungsnummer 100-1, veröffentlichten bereinigten Fassung, das durch das Gesetz vom 29. Juli 2009 (BGBl. I S. 2248) geändert worden ist.

33 BVerfG, Beschluss vom 17. November 1994, Az. 2 BvB 2/93, 3/93, BVerfGE 91, 276 = NVwZ 1996, S. 54.

34 Vgl. Antwort des Parlamentarischen Staatssekretärs beim Bundesinnenministerium (BMI), Peter Altmaier, MdB, BT-Drs. 16/12642, S. 12 ff., sowie entsprechende Informationen der Polizeilichen Kriminalprävention der Länder und des Bundes im Internet unter http://www.polizei-beratung.de/aktionen/rechtsextremismus/erkennungszeichen/verbotene_parteien_vereine_und_organisationen/ sowie Senatsverwaltung für Inneres und Sport des Landes Berlin / Ministerium des Innern des Landes Brandenburg (2008), S. 26. Eine Übersicht auch über in einzelnen Bundesländern verbotene Vereinigungen bietet Wikipedia unter http://de.wikipedia.org/wiki/Liste_in_Deutschland_verbotener_rechtsextremistischer_Organisationen.

35 BVerwG, Urteil vom 16. Juli 1954, Az. I A 23/53, BVerwGE 1, 184. Nach der damaligen Rechtslage war für das Verbot das Bundesverwaltungsgericht zuständig.

schließlich auf die FDJ-West beschränken und nicht auch die staatliche Jugendorganisation der einstigen DDR, die FDJ-Ost, erfassen, da es sich um zwei unterschiedliche Organisationen handele.[36] Auch sei die FDJ-Ost keine Ersatzorganisation der FDJ-West, weil sie diese mangels entsprechender organisatorischer Maßnahmen und Identitätswechsel nicht nach ihrem Verbot ersetzt habe.[37]

Neben rechts- und linksextremen Gruppen stellen islamistische oder linksextreme **Ausländervereine** eine weitere Sparte von verbotenen Vereinigungen dar.[38] Ein Ausländerverein ist ein Verein, dessen Mitglieder oder Leiter sämtlich oder überwiegend Ausländer sind (§ 14 VereinsG). Sein mögliches Verbot ist in § 14 Abs. 2 VereinsG gesondert geregelt. Beispiele für entsprechende verbotene Ausländervereine sind das **Kurdistan-Komitee** e.V., der Verband der islamischen Vereine und Gemeinden e.V. (**„Der Kalifatsstaat“**), der **Al-Aqsa** e.V. und **Hizb ut-Tahrir**.[39]

3.1.3. Regierung, Vereinigung oder Einrichtung außerhalb des räumlichen Geltungsbereichs dieses Gesetzes, die für die Zwecke einer der in § 86 Abs. 1 Nr. 1 oder 2 StGB bezeichneten Parteien oder Vereinigungen tätig ist (§ 86 Abs. 1 Nr. 3 StGB)

Unter Vereinigungen in diesem Sinne sind etwa **ausländische Parteien** zu verstehen, unter Einrichtungen ausländische Behörden, Komitees, Kongressleitungen und Büros.[40] Voraussetzung ist stets, dass diese Stellen **stellvertretend** für eine in Deutschland verbotene Partei oder Vereinigung tätig werden. Unerheblich ist hierbei, ob dies im Einvernehmen mit der verbotenen Partei erfolgt.[41] Nicht ausreichend ist jedoch, wenn die ausländische Stelle lediglich **eigene**, mit den Positionen der verbotenen Partei kongruente Inhalte verbreitet.[42]

Beispiele für bestandskräftig verbotene ausländische Vereinigungen sind die **Arbeiterpartei Kurdistans (PKK)** und **Al Manar TV**.[43]

3.1.4. Ehemalige nationalsozialistische Organisation (§ 86 Abs. 1 Nr. 4 StGB)

Organisationen in diesem Sinne sind vor allem die Nationalsozialistische Deutsche Arbeiterpartei (**NSDAP**), ihre Untergliederungen und die ihr angeschlossenen Verbände –

36 Reuter (2005), S. 116.
37 Reuter (wie Fußn. 36).
38 Vgl. Bundesregierung in BT-Drs. 16/12642, S. 13 ff.
39 Bundesregierung, BT-Drs. 16/12642, S. 13 ff.
40 Rudolphi in SK-StGB (2008), § 86 Rdn. 7.
41 Rudolphi (wie Fußn. 40).
42 Rudolphi (wie Fußn. 40).
43 Bundesregierung, BT-Drs. 16/12642, S. 13 ff.

also namentlich die Sturmabteilung (**SA**)**,** die Schutzstaffel (**SS**)**, Waffen-SS,** Hitlerjugend (**HJ**) und der Bund Deutscher Mädel (**BDM**).[44]

3.2. Kennzeichenbegriff

Kennzeichen im Sinne des § 86a StGB sind **sichtbare oder hörbare Symbole**, deren sich die erfassten Organisationen bedienen oder bedient haben, um propagandistisch auf ihre politischen Ziele hinzuweisen.[45]

3.2.1. Fahnen, Abzeichen und Uniformstücke

Aus dem rechtsextremen Spektrum mit seiner zentralen Betonung von Symbolen unterfallen zahlreiche Kennzeichen dem Kennzeichenverbot. Dies gilt namentlich für viele allgemein bekannte Kennzeichen von NS-Organisationen, also etwa das **Hakenkreuz** als Kennzeichen vor allem der NSDAP, das **„Zivilabzeichen" der SA**[46], die zweifache **Siegrune** der SS sowie die einfache Siegrune des deutschen Jungvolkes.[47] Ebenfalls erfasst ist das **Totenkopf-Symbol** in der von der SS verwendeten Gestaltung.[48] Uneinheitlich wurde in der Rechtsprechung beurteilt, ob das Verwenden von so genannten **Gaudreiecken / Armdreiecken** dem Kennzeichenverbot unterfällt. Bei den sich in der heutigen rechtsextremen Szene offenbar einiger Beliebtheit erfreuenden Gaudreiecken handelt es sich um dreieckige schwarze, silbern umrandete Armaufnäher, auf denen in Frakturschrift der Name einer Region angegeben ist, aus der der Träger stammt.[49] Historisches Vorbild sind entsprechende Aufnäher, die bei der HJ und dem BDM üblich waren.[50] Überwiegend wird zwar zumindest eine für § 86a StGB hinreichende Ähnlichkeit mit dem historischen Kennzeichen bejaht, jedoch wegen mangelnder Bekanntheit dieses Bezuges in der Bevölkerung gleichwohl eine Strafbarkeit verneint.[51] Als Uniformen erfasst sind das **Braunhemd**, die braune **NSDAP-Parteiuniform** sowie verschiedene Uniformteile von SS, Waffen-SS und SA, soweit sie als solche erkannt werden.[52]

Verschiedentlich stellt sich auch bei heute in der rechten Szene gebräuchlichen **Modeartikeln** verschiedener Marken die Frage, ob deren Schriftzug bzw. Markenzeichen

---

44 Rudolphi in SK-StGB (2008), § 86 Rdn. 8.

45 Rudolphi in SK-StGB (2008), § 86a Rdn. 3.

46 http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/d/dc/SA-Logo.svg.

47 Reuter (2005), S. 159 ff., Beispiel abrufbar bei http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/e/ee/DJ_F%C3%A4hnlein.jpg.

48 Reuter (2005), S. 165, Beispiel abrufbar bei http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/1/11/DHPatch.jpg.

49 Beispiel unter http://www.dasversteckspiel.de/bilder/gau3eck.jpg.

50 Wie etwa bei diesem historischen Original einer BDM-Uniform erkennbar http://www.dhm.de/sammlungen/gifs/sammlungen/alltag2/textilien/u_93_187a-b__188.jpg.

51 Vgl. Reuter (2005), S. 167 ff.

52 Reuter (2005), S. 169. Nicht erfasst sind Wehrmachtsuniformen, da die Wehrmacht keine verbotene Organisation ist, vgl. auch hierzu Reuter (2005), S. 169.

unter § 86a StGB fällt. Von den Gerichten kontrovers entschieden, letztlich aber verneint wurde dies für das ursprüngliche Markenzeichen[53] des Modelabels **Thor Steinar**, das sich zwischenzeitlich in Reaktion hierauf ein neues Zeichen[54] gegeben hat, das strafrechtlich jedenfalls unbedenklich ist.[55] Bei der Marke **Lonsdale**, die wegen der in ihr beinhalteten Abkürzung NSDA kritisiert wurde, wird ein Verstoß gegen § 86a StGB überwiegend verneint, zumal es sich um eine seit langem ohne rechtsextremen Hintergrund eingeführte Modemarke handele.[56] Bei der Marke **Consdaple** ist dem gegenüber ein Verstoß aufgrund der enthaltenen Buchstaben NSDAP umstritten und wird von Teilen der Rechtsprechung bejaht.[57]

Von § 86a StGB unmittelbar erfasst ist gleichfalls das Kennzeichen der verbotenen **Blood & Honour Division Deutschland** – nicht dagegen das Symbol anderer internationaler Zweige der Blood & Honour-Organisation[58]; bei diesen Symbolen kann es sich jedoch um dem verbotenen Blood & Honour-Zeichen **ähnliche** Kennzeichen und damit ebenfalls verbotene Kennzeichen handeln.

Aus dem linken Spektrum sind infolge ihres Parteiverbots die Symbole der **KPD** von § 86a StGB erfasst; allerdings sind „Hammer und Sichel“ typische und weltweit stark verbreitete Symbole kommunistischer Parteien und infolgedessen nur erfasst, soweit sie gerade als Kennzeichen der verbotenen KPD gebraucht werden.[59] Schwieriger gestaltet sich die Beantwortung der Frage, wie das **FDJ-Abzeichen**[60] und damit verbunden das blaue **FDJ-Hemd** zu beurteilen sind – da die FDJ in der „alten“ Bundesrepublik verboten war, in den neuen Bundesländern jedoch nicht. Nach wohl überwiegender Auffassung ist die heutige Verwendung von FDJ-Abzeichen und -Hemd nach § 86a StGB strafbar.[61]

---

53 http://upload.wikimedia.org/wikipedia/de/7/79/Thor_steinar.jpg.

54 http://de.altermedia.info/images/thor-steinar2.jpg.

55 Laut Wikipedia habe eine Staatsanwaltschaft das neue Logo als „Andreaskreuz mit zwei Punkten“ bezeichnet und es für unbedenklich erklärt, vgl. http://de.wikipedia.org/wiki/Thor_Steinar#Logo.

56 VG Berlin, Beschluss vom 26. April 2001, Az. 3 A 443/01, NVwZ-Rechtsprechungsreport (NVwZ-RR) 2002, S. 33, 35; Reuter (2005), S. 174; Stegbauer (2000), S. 102.

57 Bejahend: AG Neuruppin, Urteil vom 3. Juni 2002, Az. 81 Ds 372 Js 21202/01; Stegbauer (2002), S. 186. Verneinend: OLG Hamm, Urteil vom 8. Oktober 2003, Az. 2 Ss 407/03, Neue Zeitschrift für Strafrecht-Rechtsprechungsreport (NStZ-RR) 2004, S. 12; Reuter (2005), S. 174.

58 Beispiele für den Schriftzug bei http://www.n24.de/media/import/afp/afp_20080830_10/photo_1220083229952-1-0.jpg.

59 Nachweis bei Reuter (2005), S. 183 Fn. 1192.

60 Abrufbar bei Wikipedia unter http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/d/d6/Emblema_FDJ.svg.

61 Fischer (2009) § 86a Rdn. 7. Weitere Nachweise und Kritik bei Reuter (2005), S. 183 Fn. 1187: In den FDJ-Symbolen werde heute allein die FDJ-Ost erkannt, die nicht verboten worden sei.

Aufgrund des Verbots der **PKK** unterfällt ihr Symbol – ein gelber fünfzackiger Stern auf rotem Grund im gelben Kreis mit gelber Flamme in der Mitte[62] – ebenfalls § 86a StGB.[63] Gleiches gilt für den roten fünfzackigen Stern auf gelbem Grund im grünen Kreis, das Symbol der **Nationalen Befreiungsfront Kurdistans**, einer Tochterorganisation der PKK.[64] Als Kennzeichen der Vereinigung **Kalifatsstaat** (Hilafet Devleti) ist deren weiß gestalteter arabischer Schriftzug auf grünem Grund mit den lateinischen Buchstaben „Hilafet Devleti“ und/oder diesem Namen in arabischer Schrift verboten.[65]

3.2.2. Parolen und Grußformen

Die Rechtsprechung hat den Kennzeichencharakter bejaht für den **Hitlergruß**, also den Ausruf **„Heil Hitler“** oder **„Sieg Heil“** allein oder verbunden mit dem **„deutschen Gruß“,** also dem auf Augenhöhe erhobenen gestreckten rechten Arm.[66] Anknüpfend hieran wird auch das Verwenden der Schlussformel „mit deutschem Gruß“ **im Schriftverkehr** bei entsprechender Aufmachung als Kennzeichenverwendung gewertet.[67] Der so genannte **„Kühnengruß“**, bei dem am erhobenen rechten Arm statt der flachen Hand lediglich Daumen, Zeige- und Mittelfinger vorgestreckt werden, ist wegen des Bezugs zu der verbotenen Organisation **„Aktionsfront Nationaler Sozialisten / Nationale Aktivisten“** ebenfalls von § 86a StGB erfasst.[68]

Strafbar ist auch das Verwenden der Sentenz **„Alles für Deutschland“** im Rahmen einer Rede auf einer Versammlung, da es sich hierbei um die Losung der SA handelte.[69] Weiterhin erfasst ist der Wahlspruch der SS, **„Meine Ehre heißt Treue“** – und zwar auch in der leicht abgewandelten Form „Unsere Ehre heißt Treue“.[70] Streitig war, inwieweit die Fantasie-Parole **„Ruhm und Ehre der Waffen-SS“**, die von der Waffen-SS nie benutzt wurde, § 86a StGB unterfällt. Während sie in der Literatur überwiegend nicht als Kennzeichen gesehen wurde, hat die Rechtsprechung die Kennzeicheneigenschaft entweder aufgrund der Ähnlichkeit mit der Parole **„Blut und Ehre“** der HJ[71], mit der Parole **„Unsere Ehre heißt Treue“** der SS oder deshalb, weil die Parole den „Anschein eines Kennzeichens der Waffen-SS“ erwecke, bejaht.[72] Bundesverfassungsge-

---

62 Abrufbar bei Wikipedia unter http://upload.wikimedia.org/wikipedia/de/3/33/PKK2.svg.

63 Nachweis bei Reuter (2005), S. 184.

64 Reuter (wie Fußn. 63).

65 Reuter (wie Fußn. 63).

66 BGH, Urteil vom 18. Oktober 1972, Az. 3 StR 1/71 I, BGHSt 25, 30 = NJW 1973, S. 106; Kammergericht (KG), Urteil vom 16. März 1999, Az. (5) 1 Ss 7-98 (8-98), NJW 1999, S. 3500; OLG Celle, NJW 1970, S. 2557.

67 BGH, Urteil vom 8. September 1976, Az. 3 StR 280/76 (S), BGHSt 27, 1 = NJW 1976, S. 2271.

68 Reuter (2005), S. 181.

69 OLG Hamm, Urteil vom 1. Februar 2006, Az. 1 Ss 432/05, NStZ 2007, S. 45.

70 OLG Hamm, Urteil vom 17. April 2002, Az. 2 Ss 160/02, NStZ-RR 2002, S. 231.

71 So OLG Karlsruhe, Beschluss vom 15. November 2002, Az. 1 Ws 179/02, NJW 2003, S. 1200.

72 So AG Leipzig, Urteil vom 30. Juli 2002, Az. 71 Ds 302 Js 59986/01.

richt und Bundesgerichtshof haben entsprechende Urteile jedoch aufgehoben und betont, die Ähnlichkeit müsse mit einem **tatsächlich existenten** Kennzeichen bestehen.[73] Damit sind Bundesverfassungsgericht und Bundesgerichtshof auch nicht einer bisweilen in der Literatur vertretenen Auffassung gefolgt, wonach bereits das bloße Verwenden des **Namens** einer verbotenen Organisation eine Kennzeichenverwendung sei, wie etwa des Wortes „Waffen-SS“ in der vorgenannten Fantasie-Parole.[74] Auch in einer neueren Entscheidung verfolgt der Bundesgerichtshof diese Rechtsprechungslinie weiter, indem er betont, allein der Gebrauch des Namens als solchem reiche nicht aus, sondern es müsse eine **„symbolhafte Verwendung“** vorliegen: „Erfährt der Name einer verbotenen Organisation eine gestalterische Ausformung, etwa durch eine besondere Schriftgebung, kann ihm die Funktion eines Kennzeichens zukommen“.[75] In dem betreffenden Urteil hat der Bundesgerichtshof die grundsätzliche Feststellung getroffen, dass von § 86a StGB deshalb auch **fremdsprachige Übersetzungen** von Original-Sentenzen nicht erfasst sind, wie etwa **„Blood and Honour“** als englischer Version des HJ-Spruchs.[76] Gleiches gilt auch für in der rechtsextremen Szene gebräuchliche **Zahlenkürzel**, mittels welcher bestimmte Worte ersetzt werden sollen – etwa **„18“ für Adolf Hitler** (1. und 8. Buchstabe des Alphabets), **„88“ für „Heil Hitler“** (selbes Prinzip) oder **„14 Words“** für den dem US-amerikanischen Rechtsextremisten David Eden Lane zugeschriebenen Satz „We must secure the existence of our people and a future for White children.“[77]

3.2.3. Lieder

Auch Lieder können Kennzeichen im Sinne des § 86a StGB sein. So ist etwa das **Horst-Wessel-Lied**, das als „Parteihymne der NSDAP“[78] verwendet wurde, Kennzeichen, und zwar nicht nur in seiner Gesamtheit, sondern auch **isoliert Melodie oder Text**.[79] Verbo-

---

73 BVerfG, Beschluss vom 1. Juni 2006, NJW 2006, S. 3050; BGH, Urteil vom 28. Juli 2005, Az. 3 StR 60/05, NJW 2005, S. 3223. Kritisch insofern Horsch (2008): „Lässt man Fantasiekennzeichen nicht genügen, würde der Wortlaut der Norm hinter dem Schutzzweck zurückbleiben...“ (S. 102).

74 So namentlich Reuter (2005), S. 173, 140. Hiergegen ausdrücklich Fischer (2009) § 86a Rdn. 3a.

75 Dem gegenüber geht der BGH offenbar davon aus, dass allein der Gebrauch des Namens als solchem nicht ausreicht, sondern eine „symbolhafte Verwendung“ vorliegen muss: „Erfährt der Name einer verbotenen Organisation eine gestalterische Ausformung, etwa durch eine besondere Schriftgebung, kann ihm die Funktion eines Kennzeichens zukommen“, vgl. BGH, Urteil vom 13. August 2009, Az. StR 228/09 (liegt derzeit noch nicht schriftlich vor), zitiert nach Pressemitteilung Nr. 168/09 des BGH vom 13. August 2009 (http://juris.bundesgerichtshof.de/cgi-bin/rechtsprechung/document.py?Gericht=bgh&Art=pm&Datum=2009&Sort=3&nr=48985&pos=21&anz=189).

76 BGH (o. Fußn. 75); ebenso bereits Reuter (2005), S. 172.

77 Reuter (2005), S. 171.

78 http://de.wikipedia.org/wiki/Horst-Wessel-Lied.

79 OLG Oldenburg, Urteil vom 5. Oktober 1987, Az. Ss 481/87, NJW 1988, 351.

tene Kennzeichenverwendung ist aufgrund dessen auch das Tragen eines T-Shirts mit dem leicht abgewandelten Zitat aus dem Horst-Wessel-Lied **„die Fahnen hoch“**.[80]

3.2.4. Bilder

Das **„Kopfbild“ Adolf Hitlers** wird von der Rechtsprechung ebenfalls als Kennzeichen im Sinne des § 86a StGB betrachtet, weil entsprechende Bilder während des Nationalsozialismus massenhaft gerade als Symbol der NSDAP und des NS-Staats verwendet worden seien.[81] Darin unterschieden sich Bilder Hitlers auch von solchen anderer bekannter Nationalsozialisten wie etwa **Rudolf Heß** oder **Joseph Goebbels**, weshalb jene nicht als Kennzeichen nach § 86a StGB gelten.[82] Aus dem gleichen Grund soll etwa auch das Kopfbild des PKK-Führers **Abdullah Öcalan**, das häufig auf Plakaten und Demonstrationen benutzt wird, nicht als Kennzeichen im Sinne des § 86a StGB zu betrachten sein.[83]

3.3. Tathandlung

Von § 86a StGB unter Strafe gestellt ist das „Verwenden“ der o.g. Kennzeichen. Verwenden in diesem Sinne ist der Rechtsprechung zufolge **unabhängig von der Absicht oder Gesinnung des Täters** jeder Gebrauch, der das Kennzeichen optisch oder akustisch wahrnehmbar macht.[84] Erfasst ist danach grundsätzlich auch eine nur einmalige, scherzhafte oder „kritische“ Verwendung des Kennzeichens, wie etwa das ironisch gemeinte Zeigen des Hitler-Grußes gegenüber der Polizei.[85] Auch das Verwenden von Hitler-Portraits zusammen mit Darstellungen des Obersalzbergs auf **touristischen**

---

80 BVerfG, Beschluss vom 18. Mai 2009, Az. 2 BvR 2202/08.

81 BGH, Urteil vom 25. April 1979, Az. 3 StR 89/79, BGHSt 28, 396 = NJW 1979, 1555 (Modellflugzeuge); BGH, Urteil vom 9. August 1965, Az. 1 StE 1/65, Monatszeitschrift Deutsches Recht (MDR) 1965, S. 923; OLG Frankfurt, Urteil vom 18. März 1998, Az. 1 Ss 407/97, NStZ 1999, S. 356; OLG Schleswig, Urteil vom 14. Dezember 1977, Az. 1 Ss 706/77, MDR 1978, S. 333; Reuter (2005), S. 165.

82 OLG Rostock, Beschluss vom 12. Dezember 2001, Az. I Ws 146/01, NStZ 2002, S. 320; Reuter (2005), S. 166 f m. w. N. Kritisch Bartels (2002), die insoweit eine Reform des § 86a StGB fordert.

83 Reuter (2005), S. 184.

84 BGH, Urteil vom 29. Mai 1970, BGHSt 23, 267; OLG Hamm, Beschluss vom 17. März 1982, Az. 6 Ss 242/82, NJW 1982, S. 1657; KG, Urteil vom 16. März 1999, Az. (5) 1 Ss 7-98 (8-98), NJW 1999, S. 3500; Lüttger (1960), S. 137; Fischer (2009) § 86a Rdn. 2a. Nach abweichender Auffassung von Teilen des Schrifttums sind zusätzlich Umstände erforderlich, die als Bekenntnis zu den Zielen der verbotenen Organisation aufgefasst werden können, vgl. Sternberg-Lieben in Schönke-Schröder (2006) § 86a Rdn. 6; Rudolphi in SK-StGB (2008), § 86a Rdn. 6.

85 BVerfG, Beschluss vom 23. März 2006, NJW 2006, S. 3052; Rudolphi in SK-StGB (2008), § 86a Rdn. 6. In dem vom BVerfG entschiedenen Fall hatte ein von der Polizei wegen Alkoholkonsums des Platzes Verwiesener gegenüber den Polizisten den Hitlergruß gezeigt und geäußert: „Jawohl, zu Befehl, Heil Hitler“. Ausweislich von Medienberichten wurde auch im Falle des Schauspielers Ben Becker ein Strafbefehl wegen Zeigens des Hitlergrußes erlassen und von Becker akzeptiert, vgl. http://www.bild.de/BILD/berlin/leute/2009/02/23/city-talk-ben-becker/strafe-fuer-hitlergruss.html. Andere Tendenz zum als Kritik gemeinten Zeigen des Hitlergrußes seitens eines linksgerichteten Demonstranten gegenüber der Polizei jedoch bei BGH, Urteil vom 18. Oktober 1972, Az. 3 StR 1/71 I, BGHSt 25, 30 = NJW 1973, S. 106.

Postkarten ist verboten.[86] Gleiches dürfte für eine bloß provokative oder gedankenlose Verwendung von Kennzeichen gelten, wie es etwa mutmaßlich der Fall ist bei dem eingangs erwähnten Fall der Punkrock-Band „**SS-Kaliert“**.[87]

Trotz der grundsätzlichen Unerheblichkeit der Motivation des Täters liegt ein Verwenden allerdings ausnahmsweise dann nicht vor, wenn die Handlung **dem Schutzzweck** von § 86a StGB **„ersichtlich nicht zuwider“** läuft.[88] Dies ist namentlich der Fall, wenn die Verwendung des Kennzeichens in **offenkundiger und eindeutiger Weise** die **Gegnerschaft zu der betroffenen Organisation und die Bekämpfung ihrer Ideologie** zum Ausdruck bringt; eine solche Darstellung werde daher bereits vom Tatbestand der Vorschrift nicht erfasst.[89] Nicht erfasst ist dem Bundesgerichtshof zufolge deshalb etwa ein **durchgestrichenes Hakenkreuz**, wie es als Ausdruck der Gegnerschaft zu rechtsradikalen Inhalten (Stichwort **„Antifa“**[90]) weit verbreitet ist.[91] Diese Frage war zuvor von verschiedenen Gerichten unterschiedlich beurteilt worden. Der Bundesgerichtshof führt zur Begründung der Straflosigkeit aus, dass der Tatbestand des § 86a StGB, der seinem Wortlaut nach auch eine solche Verwendung von Symbolen erfasse, **zu weit gefasst** sei und durch die Rechtsprechung **einschränkend ausgelegt** werden müsse, wenn der Schutzzweck der Norm erkennbar nicht tangiert sei.[92] Offenbar aus dem gleichen Grund haben bei dem eingangs genannten Fall der den Hitlergruß zeigenden Gartenzwerge die beteiligten Staatsanwaltschaften bereits einen hinreichenden Tatverdacht verneint und keine Anklage erhoben – die vergoldeten Gartenzwerge dienten als Kunstobjekte ersichtlich dazu, den **Nationalsozialismus der Lächerlichkeit preiszugeben**.[93]

Die Verwendung muss weiterhin öffentlich, in einer Versammlung oder durch das Verbreiten von Schriften erfolgen.[94] Ein **öffentliches Verwenden** setzt lediglich die Mög-

---

86 OLG München, Beschluss vom 7. August 2006, Az. 4 St RR 142/06, NStZ 2007, 97.

87 Vgl. hierzu „Punkrockern droht Haft wegen Band-Logo“, Spiegel online vom 9. Mai 2009, wo politische Desorientierung, ein billiger PR-Gag oder überbordende Lust an der Provokation vermutet werden (http://www.spiegel.de/kultur/musik/0,1518,623848,00.html). Die Staatsanwaltschaft Duisburg hat Berichten zufolge in diesem Fall Anklage erhoben, vgl. http://de.wikipedia.org/wiki/SS-Kaliert.

88 BGH, Urteil vom 18. Oktober 1972, Az. 3 StR 1/71 I, BGHSt 25, 32 = NJW 1973, S. 106; BGH, Urteil vom 14. Februar 1973, Az. 3 StR 1/72 I, BGHSt 25, 133; BayObLG, Urteil vom 26. Februar 1988, Az. 2 St 244/87, NJW 1988, S. 2901; OLG Köln, Urteil vom 9. Mai 1984, Az. 3 Ss 886-887/83 (69/84), NStZ 1984, S. 508; OLG Oldenburg, Beschluss vom 28. November 1985, Az. Ss 575/85, NStZ 1986, S. 166.

89 BGH, Urteil vom 15. März 2007, Az. 3 StR 486/06, BGHSt 51, 244.

90 Vgl. etwa http://de.wikipedia.org/wiki/Antifa.

91 BGH (o. Fußn. 89); vgl. hierzu auch Stegbauer (2008) S. 75.

92 BGH (o. Fußn. 89).

93 So Berichten zufolge die Staatsanwaltschaft Nürnberg-Fürth, vgl. http://www.netzeitung.de/kultur/1411919.html.

94 Sternberg-Lieben in Schönke-Schröder (2006) § 86a Rdn. 7; Rudolphi in SK-StGB (2008), § 86a Rdn. 7.

lichkeit voraus, dass das Kennzeichen von unbestimmt vielen Personen wahrgenommen werden kann; nicht erforderlich ist, dass Personen das Kennzeichen tatsächlich bereits wahrgenommen haben.[95] Nicht ausreichend soll es in Anwendung dieser Grundsätze sein, wenn eine Person lediglich unauffällig einen Ring mit einem verbotenen Kennzeichen in der Öffentlichkeit trägt.[96] Auch das **rein private**, nicht öffentlich wahrnehmbare Aufhängen von Hitler-Bildern im eigenen Treppenhaus ist mangels Öffentlichkeit nicht erfasst.[97] Kein Verbreiten ist auch die **Versteigerung einer Einzelsache**[98] oder deren Verkauf, es sei denn, der Verkäufer bezweckt hiermit die Weitergabe seitens des Käufers an einen größeren Personenkreis.[99]

Durchaus bemerkenswert erscheint in diesem Zusammenhang, wenn seitens der Rechtsprechung zugunsten des Täters berücksichtigt wird, dass dieser die strafbare Kennzeichenverwendung vor einer **Versammlung von Gleichgesinnten** begangen habe, so dass „eine schädliche Beeinflussung rechtschaffener Bürger offenbar nicht stattfinden konnte."[100]

3.4. Sozialadäquanz

Nach der so genannten **Sozialadäquanz-Klausel** in § 86a Abs. 3 i.V.m. § 86 StGB entfällt der Tatbestand, wenn die Handlung der **staatsbürgerlichen Aufklärung**, der **Abwehr verfassungswidriger Bestrebungen**, der **Kunst** oder **Wissenschaft**, der **Forschung** oder der **Lehre**, der **Berichterstattung** über Vorgänge des Zeitgeschehens oder der Geschichte oder ähnlichen Zwecken dient.[101]

Nach der Sozialadäquanz-Klausel könnte etwa das Tragen von SS-Uniformen im Rahmen eines **historischen Umzugs** im Verbund mit zahlreichen anderen historischen Uniformen jedweder Provenienz als straflos zu bewerten sein.[102] Nicht durch die Sozialadäquanz-Klausel gedeckt sein kann hingegen beispielsweise die **massenhafte Verbreitung** von Gegenständen mit dem Kennzeichen, wie etwa der Verkauf von mit Hakenkreuzen versehenen Spielzeugflugzeugen.[103] Einem – überwiegend kritisierten – Urteil

---

95 OLG Koblenz, Urteil vom 11. November 1976, Az. 1 Ss 524/76, MDR 1977, 334.

96 OLG Karlsruhe, Urteil vom 20. März 1997, Az. 3 Ss 128/96, NStZ-RR 1998, S. 10 (Keltenkreuz).

97 AG München, Urteil vom 19. Januar 2009, Az. 424 C 18547/08.

98 BayObLG, Urteil vom 14. Mai 1981, Az. 3 St 32/81, NStZ 1983, S. 120.

99 OLG Bremen, Beschluss vom 3. Dezember 1986, Az. Ws 156/86, NJW 1987, S. 1427.

100 AG Hamm, zitiert bei OLG Hamm, Urteil vom 1. Februar 2006, Az. 1 Ss 432/05, NStZ 2007, S. 45.

101 Rudolphi in SK-StGB (2008), § 86a Rdn. 10.

102 Vgl. hierzu die Berichterstattung über den Sachsen-Anhalt-Tag 2009: Schierholz/Schafmeister (2009).

103 BGH, Urteil vom 25. April 1979, Az. 3 StR 89/79, BGHSt 28, 398 = NJW 1979, S. 1555.

zufolge soll auch eine lebensgetreue Hitler-Darstellung in einem Faschingsumzug strafbare Kennzeichenverwendung sein.[104]

3.5. Subjektiver Tatbestand

Ist objektiv eine strafbewehrte Kennzeichenverwendung zu bejahen, setzt eine Verurteilung des Täters weiterhin voraus, dass er zumindest bedingt **vorsätzlich** gehandelt hat. Sein Vorsatz muss sich auf sämtliche Tatbestandsmerkmale beziehen, also auch darauf, dass die betreffende Vereinigung deshalb unanfechtbar verboten worden ist, weil sie sich gegen die verfassungsmäßige Ordnung oder den Gedanken der Völkerverständigung richtet.[105]

3.6. Rechtsfolgen

Straftaten nach § 86a StGB können mit **Freiheitsstrafe** bis zu drei Jahren oder mit **Geldstrafe** geahndet werden. Wird ein Täter zu einer Freiheitsstrafe von mindestens 6 Monaten verurteilt, kann das Gericht die **Fähigkeit, öffentliche Ämter zu bekleiden,** die Fähigkeit, Rechte aus öffentlichen Wahlen zu erlangen, und das Recht, in öffentlichen Angelegenheiten zu wählen oder zu stimmen, für die Dauer von bis zu 5 Jahren **aberkennen** (§ 92a in Verbindung mit § 45 Abs. 2 und 5 StGB).

104 AG Münsingen, Urteil vom 1. September 1977, Az. 2 Ds 79/77, MDR 1978, S. 73. Kritisch: Fischer (2009) § 86a Rdn. 5; Rudolphi in SK-StGB (2008), § 86a Rdn. 3.

105 Rudolphi in SK-StGB (2008), § 86a Rdn. 9.

4. Literaturverzeichnis

Bartels, Barbara (2002). Rudolf Heß – Kennzeichen einer verfassungswidrigen Organisation? Zur Reformbedürftigkeit des § 86a StGB. In: Neue Zeitschrift für Strafrecht (NStZ) 2002, S. 297 ff.

Bundesamt für Verfassungsschutz (2008). Symbole und Zeichen der Rechtsextremisten. Abrufbar unter: http://www.verfassungsschutz.de/download/SHOW/broschuere_0810_RE_Kennzeichen_12.11.08.pdf.

Dewitz, Clivia von (2006). NS-Gedankengut und Strafrecht: die §§ 86, 86a StGB und § 130 StGB zwischen der Abwehr neonazistischer Gefahren und symbolischem Strafrecht. Max-Planck-Institut für Ausländisches und Internationales Strafrecht. Berlin: Duncker & Humblot. Zugl.: Berlin, Humboldt-Univ., Diss., 2005.

Fischer, Thomas (2009). Strafgesetzbuch und Nebengesetze. 56. Aufl. des von Otto Schwarz begr. und in der 38. bis 49. Aufl. von Herbert Tröndle bearb. Werks. München: Beck.

Heintschel-Heinegg, Bernd von (2009). Beck'scher Online-Kommentar StGB. Stand: 15. Juni 2009. Edition: 9. München: Beck.

Herz, Simone (2009). Riesenzoff um goldenen Nazi-Zwerg. Bild.de vom 20. Juli 2009. http://www.bild.de/BILD/news/2009/07/16/hitler-gruss/nazi-zwerg-schockt-nuernberg.html (Stand: 4. September 2009).

Horsch, Andreas (2008). Das Bundesverfassungsgericht, die Ähnlichkeit im Sinne des § 86a Abs. 2 Satz 2 StGB oder: Zeit für die Entdeckung der Lebenswirklichkeit. In: Juristische Rundschau (JR) 2008, S. 99 ff.

Jahn, Joachim (1998). Strafrechtliche Mittel gegen Rechtsextremismus: die Änderungen der §§ 130 und 86a StGB als Reaktion auf fremdenfeindliche Gewalt im Licht der Geschichte des politischen Strafrechts in Deutschland. Frankfurt am Main [u.a.]: Lang. Zugl.: Hannover, Univ., Diss., 1998.

Jescheck, Hans-Heinrich / Weigend, Thomas (1996). Lehrbuch des Strafrechts. Allgemeiner Teil. 5. Aufl. Berlin: Duncker & Humblot.

Lüttger, Hans (1960). Zur Strafbarkeit der „Verwendung von Kennzeichen ehemaliger nationalsozialistischer Organisationen nach § 4 des Versammlungsgesetzes. In: Goltdammer's Archiv für Strafrecht (GA) 1960, S. 129 ff.

Reuter, Dirk (2005). Verbotene Symbole: eine strafrechtsdogmatische Untersuchung zum Verbot von Kennzeichen verfassungswidriger Organisationen in § 86a StGB. Baden-Baden: Nomos. Zugl.: Berlin, Humboldt-Univ., Diss., 2004.

Schierholz, Alexander / Schafmeister, Christian (2009). SS-Auftritt erhitzt Gemüter. Mitteldeutsche Zeitung vom 19. Juni 2009. Abrufbar unter http://www.mz-web.de/servlet/ContentServer?pagename=ksta/page&atype=ksArtikel&aid=1245303588563&openMenu=1013016724285&calledPageId=1013016724285&listid=1018881578312.

Schönke-Schröder (2006). Strafgesetzbuch: Kommentar. Begr. von Adolf Schönke (1.-6. Aufl.). Fortgef. von Horst Schröder (7.-17. Aufl.). 27. neu bearb. Aufl. München: Beck.

Senatsverwaltung für Inneres und Sport des Landes Berlin / Ministerium des Innern des Landes Brandenburg (2008). Symbole und Kennzeichen des Rechtsextremismus. Eine Information des Verfassungsschutzes. Abrufbar unter: http://www.verfassungsschutz.brandenburg.de/sixcms/media.php/4055/SuKdRE%20Stand%2005_06_09%20web%20neu.pdf.

SK-StGB (2008). Systematischer Kommentar zum Strafgesetzbuch. Hrsg. von Hans-Joachim Rudolphi u.a. Stand: 116. Lieferung, November 2008. München: Luchterhand.

Stegbauer, Andreas (2000). Rechtsextremistische Propaganda im Lichte des Strafrechts. München: VVF. Zugl.: München, Univ., Diss., 2000.

Stegbauer, Andreas (2002). Rechtsextremistische Propaganda und das Kennzeichenverbot des § 86a StGB. In: Juristische Rundschau (JR) 2002, S. 182 ff.

Stegbauer, Andreas (2008). Rechtsprechungsübersicht zu den Propaganda- und Äußerungsdelikten. In: Neue Zeitschrift für Strafrecht (NStZ) 2008, S. 73 ff.

Horst-Wessel-Lied

De periode van het nationaal-socialisme leverde een veelheid aan strijd- en propagandaliederen op, die met name dienden om het systeem en zijn organisaties te verheerlijken. Eerst en vooral is er het zogenaamde "Horst-Wessel-Lied" ("De vlag omhoog, de rijen stevig gesloten....."), dat tijdens de nazi-dictatuur als tweede volkslied was aangewezen naast het Deutschland,Deutschland über alles. Het Hoger Gerechtshof van Oldenburg besloot in 1987 dat er ook sprake is van een strafbaar feit wanneer het lied wordt gespeeld zonder of met verschillende teksten,(Bron: Verfassungsschutz Brandenburg, 2013).

Verfassungswidrige Kennzeichen – (§§ 86, 86a StGB)

Das “Horst-Wessel-Lied” mit richtigem und auch mit verfremdeten Text (BayObLG, Urteil vom 19.07.1962, Az. Rreg 4 St 171/62, zu finden in NJW 1962, 1878 und OLG Oldenburg, Urteil vom 05.10.1987, Az. Ss 481/87, zu finden in MDR 1988, 251 f.)

Bron: Rechtsanwältin Gisa Pahl
Dahlengrund 55e 21077 Hamburg, Deutschland.

Het Het Deutschland,Deutschland über alles, het Horst-Wessel-Lied en de liederen van de NSDAP werden in 1945 na de nederlaag van Duitsland in de Tweede Wereldoorlog door de geallieerde controleraad verboden.Dit verbod is in Duitsland nog steeds van kracht als gevolg van § 86a StGB. Een uitspraak door de hogere regionale rechtbank van Oldenburg (Ss 481/87 OLG Oldenburg 05-10-1987)

Volgens de huidige geldige rechtspraak in Duitsland: dat ook het uitvoeren van de Horst-Wessel melodie al voor zichzelf strafbaar is.Dan zou dit ook moeten gelden voor het Deutschland,Deutschland über alles, dat vanaf 1952 opnieuw tot nationaal hyme van West-Duitsland is verkozen (met aanpassing tekst) en tot op heden het volkslied van Duitsland.

BUNDESTAG

https://archive.org/details/DasStrafbareVerwendenVonKennzeichenVerfassungswidricherOrganisationen

---

Akte Notarieel

https://archive.org/details/KopieAfschriftNotarieleAkte_2007

Hitler verklaarde over de Deutschlandlied: "Het lied dat ons Duitsers het heiligst lijkt, is een groot lied van verlangen. Velen, in andere volkeren, begrijpen het niet. Ze willen iets imperialistisch zien in dat lied, dat het verste verwijderd is van hun imperialisme. Want wat is er mooier voor een volk dan een bekentenis om zijn heil en geluk in zijn volk te zoeken en zijn volk boven alles te plaatsen wat er op deze aarde bestaat" (Adolf Hitler in Breslau 1937, geciteerd naar Ernst Hauck, "Das Deutschlandlied. Aus dem Kampf um unsere Einheit",194, S. 59)
(d-nb.info)

Autor: Ernst Hauck

booklooker.de

Titel: Das Deutschlandlied. Aus dem Kampf um unsere Einheit

https://archive.org/details/ErnstHauck

Book: Music and German National Identity

The University of Chicago Press, Chicago
60637 The
University of Chicago Press, Ltd., London O 2002 by The University of ChicagoISBN: 0-226-0113o-o /cloth)

Library of Congress
Cataloging-in-Publication Data

Music and German national identity / edited by Celia Applegate and Pamela Potter.

Toespraak Adolf Hitler Breslau 1937 (TTS) voice

https://archive.org/details/RedeDesFuhrersAufDemSangertagInBreslau1937
https://archive.org/details/AdolfHitlerBreslauToespraak1937
https://archive.org/details/AdolfHitlerBreslauSpeech1937EN

Juliana en Bernhard

Juliana en Bernhard

Het viel op dat Duitse familieleden van de Oranjes bij het spelen van het Duitse volkslied ter ere van het kroonprinselijk paar de Hitlergroet brachten, waar sommige Nederlanders zich aan ergerden, maar daar bleef het bij.
Bron:
Willem Oltmans, Lieve Máxima. Papieren Tijger, Breda 2002

Wim Kok

https://archive.org/details/WimKokOverHetDuitseVolkslied

VERGOELIJKEN

Goedpraten,verschonen van de geschiedenis.

Schoonwassen naziverleden

Zoals met het duitslandlied en oud-nazi's schoongewassen van naziverleden de wijze waarop in nederland de televisie en artiesten worden ingezet om het imago op te poetsen van Prins Bernhard. Het herschrijven van de geschiedenis "Geschiedvervalsing"

1) Samen met baby-orang-oetan Sabientje weten prins Bernhard en komiek André van Duin eind jaren tachtig honderdduizenden donateurs voor het Wereld Natuur Fonds te werven. Vorsten Royale sprak over deze succesvolle actie met André van Duin: "Het moment dat Bernhard Sabientje de fles geeft, werd onvergetelijke televisie."

Bron: vorsten.nl

2) Interview RTL Boulevard 2007 met Prins Bernhard over Bilderberg. Prins Bernhard: we hadden een discussiegroep..

Bron: RTL Boulevard 2007

Denazificatie

Op 5 maart 1946 werd de "Wet voor de bevrijding van het nationaal-socialisme en militarisme" aangenomen in de landen van de VS-zone, die de denazificatie in handen van de Duitsers bracht. Elke Duitser die op 4 maart 1945 de leeftijd van 18 jaar had bereikt, moest een registratieformulier invullen (dat aanzienlijk was beperkt) zodat kon worden gecontroleerd of hij aan de wet onderworpen was en in hoeverre hij actief was in de nationaalsocialistische zin gehad. Na 1945 kwamen veel Oud-nazi"s weg met een bewijs van goed gedrag “Persilschein”genoemd, en maakten op die manier carrière als rechter, hoogleraar, arts of politicus. Op vergelijkbare wijze werd het duitslandlied schoongewassen van naziverleden, (gewassen in Persil). Bij uitgeverij Just Publishers verscheen het boek Carrière-nazi"s. De wrede praktijken van Duitse oorlogsmisdadagers en hoe ze na 1945 aan de top bleven. Helmut Ortner beschrijft in dit boek de onthutsende geschiedenis van daders, slachtoffers en omstanders in Hitler-Duitsland.

Gesetz zur Befreiung von Nationalsozialismus und Militarismus

mit den Ausführungsvorschriften
und Formularen

In amtlichem Auftrag
herausgegeben und mit Anmerkungen und
Sachverzeichnis versehen von

Erich Schullze

Präsident der Berufungskammer
für Oberbayern in München

Biederstein Verlag München

Lfd. Nr.	Einlieferungsort	Einlieferungstag	Buchstabe

Meldebogen auf Grund des Gesetzes zur Befreiung von Nationalsozialismus und Militarismus vom 5. März 1946.

Deutlich und lesbar ausfüllen (Druckbuchstaben)! Dick Umrahmtes nicht ausfüllen! Jede Frage ist zu beantworten!

Zuname Maier Vornamen August Beruf kaufm. Angestellter

Wohnort Stuttgart-Ost Straße Hackstr. 26

Geburtsdatum 1. 10. 99 Geburtsort Posen Familienstand ledig/verheiratet/verwitwet/geschieden

Wohnorte seit 1933:

a) Berlin von 1934 bis 1938

b) Wien ? von 1938 bis 1944

c) Stuttgart von 1944 bis jetzt

1.	Waren Sie jemals Angehöriger, Anwärter, Mitglied, förderndes Mitglied der:	Ja oder Nein	Höchster Mitgliedsbeitrag monatlich RM	von	bis	Mitglieds-Nr.	Höchster Rang oder höchstes bekleidetes Amt oder Tätigkeit, auch vertretungsweise oder ehrenhalber: Bezeichnung	von	bis	Klasse oder Teil B
a	NSDAP	ja	3.—	1. 5. 37	1945	unbek.	zahl. Mitglied	1937	1945	+ II
b	Allg. SS	nein								
c	Waffen-SS	nein								
d	Gestapo	nein								
e	SD (Sicherheitsdienst)* der SS	nein								
f	Geheimen Feldpolizei	nein								
g	SA	ja	1.—	1. 5. 33	1. 6. 38	unbek.	SA.-Mann	1933	1938	B
h	NSKK (NS.-Kraftfahr-Korps)	nein								
i	NSFK (NS.-Flieger-Korps)	nein								
k	NSF (NS.-Frauenschaft)	nein								
l	NSDStB (NS.-Studentenbund)	nein								
m	NSDoB NS.-Dozentenbund)	nein								
n	HJ	nein								
o	BdM	nein								

* Hier ist auch nebenamtliche Mitarbeit, z. B. Vertrauensmann, aufzuführen.

2.	Gehörten Sie außer Ziffer 1. einer Naziorganisation gemäß Anhang zum Gesetz an?* Bezeichnung	von	bis	Höchster Rang oder höchstes bekleidetes Amt oder Tätigkeit, auch vertretungsweise oder ehrenhalber: Bezeichnung	von	bis	
a	Deutsche Glaubensbewegung	1935	1945	keines	1937	1945	+ s. 1 a
b							
c							
d							
e							
f							
g							

* Es ist jedem freigestellt, hier auch die Zugehörigkeit zu anderen Organisationen nachzuweisen.

3. Waren Sie Träger von Parteiauszeichnungen (Parteiorden), Empfänger von Ehrensold oder sonstiger Parteibegünstigungen? ja

Welcher? SA.-Wehrsportabzeichen — B

4. Hatten Sie irgendwann Vorteile durch Ihre Mitgliedschaft bei einer Naziorganisation (z. B. durch Zuschüsse, durch Sonderzuteilungen der Wirtschaftsgruppe, Beförderungen, UK-Stellung u. ä.)? nein

Welche? n. b. — + II

5. Machten Sie jemals finanzielle Zuwendungen an die NSDAP. oder eine sonstige Naziorg.? nein

an welche n. b. in welchen Jahren: n. b. insgesamt RM: n. b.

Hier abtrennen!

Lfd. Nr.

QUITTUNG

Bei der Lebensmittelkartenausgabe vorzuzeigen!

Vom Meldepflichtigen selbst auszufüllen und sorgfältig aufzubewahren!

Herr / Frau / Frl. ..... geb. am .....

Zuname Vorname

wohnhaft in ..... Straße ..... hat heute auf unterzeichneter Dienststelle seinen Meldebogen abgegeben.

Ort, Datum

Stempel und Unterschrift der Dienststelle

BefrG.

6. Zugehörigkeit zur Wehrmacht, Polizeiformationen, RAD, OT, Transportgruppe Speer u. ä.

	Genaue Bezeichnung der Formation	höchster erreichter Rang	ab wann	Klasse oder Teil B
a	n. b. / ?	n. b.	n. b.	
b				

c Waren Sie NS.-Führungsoffizier (auch wenn nicht bestätigt)? nein von n. b. bis n. b.

d Waren Sie Generalstabsoffizier? nein Rang n. b. von n. b. bis n. b.

7. In welchen **Organisationen** (Wirtschaft, Wohlfahrt) bekleideten Sie ein Haupt-, Neben- oder Ehrenamt?

höchster Rang oder höchstes bekleidetes Amt oder Tätigkeit, auch vertretungsw. o. ehrenh.

	Bezeichnung	von	bis	Bezeichnung	von	bis	———
a	keines	n. b.	n. b.	n. b.	n. b.	n. b.	
b							
c							
d							
e							
f							

8. Angaben über Ihre **Haupttätigkeit**, Einkommen und Vermögen seit 1932

Ziff.	Jahr	Waren Sie selbständig o. Arbeitnehmer	Falls selbständig, Zahl der Beschäftigten	Stellung oder Dienstbezeichnung als Arbeiter, Handwerker, Angestellter, Beamter, Vorstand, Gesellschafter, Aufsichtsrat, Unternehmer, freier Beruf usw.	Firma des Arbeitgebers oder eigene Firma bzw. Berufsbez. mit Anschrift	Steuerpflicht. Ges.-Einkom. d. Betroffenen RM	Steuerpflicht. Vermögen d. Betroffenen RM	———
a	1932	Arbeitnehmer	n. b.	Angestellter	Siemens & Halske, Stuttgart	4 200.—	—	+ siehe Frage 4
b	1934	dito	n. b.	dito	Bank d. deutschen Arbeit, Berlin	6 600.—	—	
c	1938	dito	n. b.	dito	Haupttreuhand-Ges., Wien	12 000.—	—	
d	1943	dito	n. b.	dito	„ Kiew	24 000.—	30 000.—	
e	1945	dito	n. b.	dito	Burkhardt & Co., Stuttgart	4 000.—	—	

9. Haben Sie Unternehmen oder Betriebe betreut oder kontrolliert? nein

Welche? n. b. ?

10. Wurden Ihnen von Staat, Partei, Wirtschaft o. ä. Organisationen bisher nicht aufgeführte Titel, Dienstränge oder -bezeichnungen verliehen? nein

Welche? n. b.

11. Läuft oder lief für Sie bereits ein Prüfungsverfahren? nein Akt-Zeich.? n. b.

Wo? n. b. Mit welchem Ergebnis? n. b.

12. Ist Ihre Beschäftigung von der Militärregierung schriftlich genehmigt? nein

Vorläufig? n. b. Endgültig? n. b. Ist Ihre Beschäftigung von der Militärregierung abgelehnt? nein

Durch welche örtliche Militärregierung und wann wurde Ihre Beschäftigung genehmigt oder abgelehnt?

n. b.

Ich versichere die Richtigkeit und Vollständigkeit der von mir gemachten Angaben. Falsche oder irreführende oder unvollständige Angaben werden gemäß Art. 65 des Gesetzes zur Befreiung von Nationalsozialismus und Militarismus mit Gefängnis oder mit Geldstrafe bestraft.

13. In welche Gruppe des Gesetzes gliedern Sie sich ein? Mitläufer

Falls Sie glauben, daß das Gesetz nicht auf Sie Anwendung findet, geben Sie Gründe an:

14. Bemerkungen:

II

26. April 1946 (Datum) Unterschrift: Maier (Name) August (Vorname)

Carrière-Nazi’s

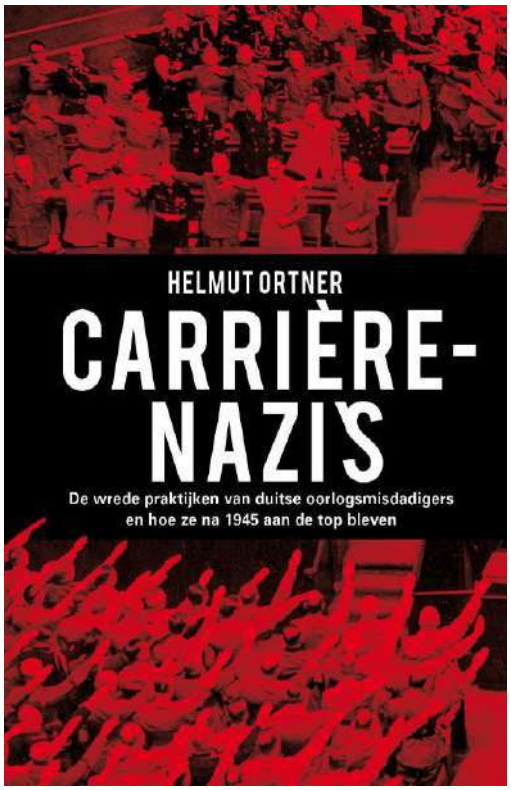

De wrede praktijken van Duitse oorlogsmisdadigers en hoe ze na 1945 aan de top bleven

Auteur: Helmut Ortner | Uitgever: Just Publishers
Op werkdagen voor 21:00 uur besteld, morgen in huis

Helmut Ortner beschrijft in een haarscherp relaas de onthutsende geschiedenis van daders, slachtoffers en omstanders in Hitler-Duitsland. Het zijn schokkende bewijsstukken van een genadeloos tijdperk – en van de beschamende nalatigheden van de naoorlogse Duitse justitie. Hiermee laadde Duitsland ‘een tweede schuld’ op zich. Waren de daders van de nationaalsocialistische waanzin beestachtige lieden , marionetten, onverschillige bureaucraten of willoze radertjes, daders uit ideologische overtuiging of gewone criminelen? Na 1945 werden hun praktijken vergoelijkt en toonde men ‘begrip’. Oud-nazi’s maakten carrière als rechter, hoogleraar, arts of politicus.

In dit verontrustende boek staan genadeloze nationaal-socialistische daders centraal. Zoals concentratiekampbewaker Arnold Strippel, Wehrmachtrechter Erich Schwinge, Volksgerechtshofpresident Roland Freisler en beul Johann Reichhart. Hun slachtoffers waren o.a. verzetsstrijders Georg Elser en Maurice Becaud. Zij die in de naziperiode geen genade toonden, werden in de na-oorlogse jaar vol genade weer in de maatschappij opgenomen. Maar hun slachtoffers werden vergeten, verdrongen of genegeerd.

De daders sterven uit – evenals hun slachtoffers en eigentijdse getuigen. Nu de persoonlijke herinnering aan deze tijd snel verdwijnt, wordt het, behalve de bereidheid tot herdenken, des te noodzakelijker te weten ‘hoe het kon gebeuren.’

‘Dat zulke boeken vandaag de dag nog nodig zijn, is beschamend. Dat ze bestaan, is de verdienste van auteurs als Helmut Ortner’ – Stephan Hebel, Frankfurter Rundschau.

Samenvatting:

Geschiedenis-winkel.nl

COMMERCIAL BUNDESWEHR

Schreenshot video promo Bundeswehr 2011

In 2011 verscheen een wervingsvideo door het Duitse Bundeswehr waarop ‘flitsende beelden’ van explosies, aanstormende tanks en vliegtuigen te zien waren, gecombineerd met harde gitaren en het Duitse volkslied.

Rechtsanwältin Gisa Pahl

Verfassungswidrige Kennzeichen – (§§ 86, 86a StGB)

Das "Horst-Wessel-Lied" mit richtigem und auch mit verfremdeten Text (BayObLG, Urteil vom 19.07.1962, Az. Rreg 4 St 171/62, zu finden in NJW 1962, 1878 und OLG Oldenburg, Urteil vom 05.10.1987, Az. Ss 481/87, zu finden in MDR 1988, 251 f.)

Rechtsanwältin Gisa Pahl

Dahlengrund 55e
21077 Hamburg, Deutschland.

de Rechtspraak

Misbruik van procesrecht in burgerlijke zaken

Uitgebalanceerd. Eindrapport Fundamentele herbezinning Nederlands burgerlijk procesrecht

W.D.H. Asser, H.A. Groen, J.B.M. Vranken, I.N. Tzankova

Original language	Dutch
Place of Publication	Amsterdam
Publisher	Boom Juridische Uitgevers
Number of pages	219
ISBN (Print)	9054546956
Publication status	Published - 2006

Maatschappelijke norm

De grondslag van deze gezamenlijke verantwoordelijkheid van de procesdeelnemers is gelegen in de algemene maatschappelijke norm dat men over en weer rekening houdt met elkaars gerechtvaardigde belangen,belangen van anderen en met het algemeen belang.

Niet-respectvol, onacceptabele houding en gedrag:
Zich laten afbeelden met fotobewerkingen van hoogwaardigheidsbeklederen van de Nederlandse Staat met hakenkruizen,SS-symbolen en Hitlersnorren via het internet.

Interpersoonlijke Verstorend:

communicatie en attitude
Negatieve grondhouding hebben "Hitler's Inferno" getuigenis "les van gisteren. waarschuwing voor de toekomst", (ook door de diverse rechters, tot de PG bij de Hoge Raad)

Zich onbeleefd opstellen t.o.v. wederpartij (stichting voor de mensenrechten)

Instrumenten:
Niet-ontvankelijkheid

Procesverstorende gedragingen:
Onnodig uitstel van de procedure en vertragingen opvoeren

Equality of arms:
Gelijke wapens of balans in rechten, is een van de basisprincipes in de rechtspraak. Partijen dienen gelijke rechten te hebben, gelijke middelen te kunnen aanwenden.

(geen rechtsbijstand toekennen aan de stichting door de Staat)

Jurisprudentie ontbreken van betwisting
ARREST VAN HET HOF (Derde kamer) 16 juni 2016 *
„Prejudiciële verwijzing —Ruimte van vrijheid, veiligheid en recht —Justitiële samenwerking in burgerlijke zaken —Verordening (EG) nr. 805/2004 —Europese executoriale titel voor niet-betwiste schuldvorderingen —Artikel 3, lid 1, tweede alinea, onder b) —Voorwaarden voor waarmerking — Verstekvonnis —Begrip ‚niet-betwiste schuldvordering'—Procedurele houding van een partij die zich kan beroepen op het ontbreken van betwisting van de schuldvordering”
In zaak C-511/14,
betreffende een verzoek om een prejudiciële beslissing krachtens artikel 267 VWEU, ingediend door het Tribunale di Bologna (rechtbank Bologna, Italië) bij beslissing van 6 november 2014, ingekomen bij het Hof op 14 november 2014, in de procedure
Pebros Servizi Srl tegen Aston Martin Lagonda Ltd.

In artikel 6 van het Europees verdrag voor de rechten van de mens is het recht op een civiel proces vastgelegd. De Nederlandse Staat heeft alleen de bedoeling de “status quo” te handhaven en elkaar de hand boven het hoofd te houden. Dit zal een procedeerverbod rechtvaardigen door de rechter met niet-ontvankelijk van de Nederlandse Staat in het civiel proces tot betwisting van de notariële akte.

1limburg

Frans Timmermans: 'Logica achter antisemitisme bestrijden'

Jean van Hoof

Geplaatst op maandag 27 januari 2020

Foto: L1

Vice-voorzitter Frans Timmermans van de Europese Commissie vindt het een burgerplicht om het mechanisme te blijven bestrijden dat heeft geleid tot de Holocaust, ook wel Shoa genoemd.

"Bestrijding blijft een gemeenschappelijke taak, want antisemitisme is bezig aan een opmars. Overal, in Europa en in Nederland", aldus de Heerlenaar.

Bron: 1limburg.nl

27-01-2020

MINISTERIE VAN ALGEMENE ZAKEN

Minister-President

Music Company International
t.a.v. de heer
J.P. van den Wittenboer
Postbus 324
5660 AH GELDROP

Nr. 97M006796

's-Gravenhage, 29 september 1997

Zeer geachte heer Van den Wittenboer,

Uw brief van 28 augustus jl. met bijlagen heb ik in goede orde ontvangen.
Ik was met name onder de indruk van de CD met originele opnamen van toespraken en liederen uit Hitler-Duitsland, voorzien van een anti-fascistisch commentaar. Hartelijk dank daarvoor. Ik bewonder uw inspanningen om te waarschuwen tegen de gevaren van fascisme en onrecht.

Met de meeste hoogachting,

W. Kok

Postbus 20001 - 2500 EA 's-Gravenhage - Binnenhof 20 - Tel. (070) 3564100 - Fax (070) 3564683

Minister-President

MINISTERIE VAN ALGEMENE ZAKEN

De heer J.P. van den Wittenboer
Kastanje [redacted]
[redacted] MIERLO

Kenmerk : 00M394662

's-Gravenhage, 27 november 2000

Geachte heer Van den Wittenboer,

U zond mij op 27 oktober 2000 wederom enkele brieven. U bericht mij daarin onder meer over de ziekte van uw moeder. Het spijt mij te moeten vernemen dat haar gezondheid zo te wensen overlaat.

In uw brieven gaat u wederom in op een aantal juridische vraagstukken betreffende uw bedrijf "Audio Rarities" en het Duitse volkslied. Zoals ik u reeds eerder heb aangegeven, kan ik u niet van dienst zijn.

Verdere correspondentie uwerzijds over dit onderwerp zal ik in het vervolg dan ook onbeantwoord laten.

Met de meeste hoogachting,

W. Kok

Postbus 20001 - 2500 EA 's-Gravenhage - Binnenhof 20 - Tel. (070) 356 41 00 - Fax (070) 356 46 83

vonnis

RECHTBANK 's-GRAVENHAGE

Sector civiel recht

zaaknummer / rolnummer: 263218 / KG ZA 06-423

Vonnis in kort geding van 13 april 2006

in de zaak van

SALOMON ARMAND KALOU,
wonende te Rotterdam,
eiser,
procureur mr. R.M. Schutte,
advocaten: mrs. R.M. Schutte en T. Cohen Jehoram te ’s-Gravenhage,

tegen

de naamloze vennootschap
ACHMEA SCHADEVERZEKERINGEN NV,
mede handelend onder de naam **CENTRAAL BEHEER ACHMEA**,
gevestigd te Apeldoorn,
verweerster,
procureur mr. H.J.M. Boukema.

Partijen zullen hierna Kalou en Centraal Beheer Achmea genoemd worden.

1. De procedure

1.1. Het verloop van de procedure blijkt uit:
- de vrijwillige verschijning van partijen;
- de conclusie van eis;
- de mondelinge behandeling op 11 april 2006;
- de pleitnota van de raadslieden van Kalou;
- de pleitnota van de procureur van Centraal Beheer Achmea.

1.2. Ten slotte is vonnis bepaald.

2. De feiten

2.1. Kalou, geboren in Ivoorkust, is werkzaam als professioneel voetballer bij de Stichting Feyenoord (hierna: Feyenoord) te Rotterdam. In die hoedanigheid heeft hij zich bekendheid en populariteit verworven bij het voetbalminnend publiek. Zijn bekendheid is verder toegenomen (en heeft zich ook bij niet-voetbalminnend publiek gevestigd) in verband met zijn streven om op korte termijn de Nederlandse nationa-

liteit te verwerven met het oog op het wereldkampioenschap voetbal dat in de zomer van 2006 in Duitsland plaats zal vinden.

2.2. Centraal Beheer Achmea is een schadeverzekeringsmaatschappij. Reeds een aantal jaren worden in haar opdracht op de televisie reclameboodschappen (hierna ook: commercials) uitgezonden. Die commercials kenmerken zich door een humoristische opzet, en eindigen steeds met het tonen van de woorden :
“Even Apeldoorn bellen”.

2.3. Het reclamebureau DDB te Amsterdam heeft zich in januari 2006 gewend tot de gemachtigde van Kalou en medegedeeld dat DDB in opdracht van Centraal Beheer Achmea een nieuwe tv-commercial had bedacht rond het wereldkampioenschap voetbal 2006 en de gang van zaken rond de naturalisatie van Kalou. Gevraagd werd of Kalou bereid zou zijn aan een dergelijke commercial mee te werken. Aan de gemachtigde van Kalou werd tevens een script voor de commercial voorgelegd met het verzoek dat met Kalou te bespreken. Dat script luidde als volgt:

> We zien Salomon Kalou. Hij is bij de fotospeciaalzaak en laat pasfoto's maken
>
> Dan zien we hem op het gemeentehuis. Een saaie ambtenaar zet met harde klappen stempels in een klein boekje en overhandigt het aan Kalou.
>
> Vervolgens zien we hem aan de telefoon. Aan de andere kant broer Bonaventure in Frankrijk. Ook hij lacht breeduit en roept: “*you've got it? Really? Wow fantastic man!”*
>
> We gaan naar beelden uit een dorpje aan de Ivoorkust. Een kereltje met een bal onder zijn arm stormt het plein tussen de hutten op en schreeuwt: *“Salomon is going to the World Cup, Salomon is going to the World Cup”*. Het plein loopt vol, mensen juichen en beginnen op straat te dansen.
>
> Het stadion tijdens het WK; Nederland-Duitsland. De spelers staan in rijen opgesteld voor de volksliederen. De laatste tonen van het Wilhelmus sterven weg en het Duitse volkslied wordt ingezet.
>
> We gaan close naar de rij. De camera glijdt langs de gezichten van de Duitse spelers: Klose, Schweinsteiger, Kalou, Kurany. Kalou? De camera zwenkt terug naar het lachende hoofd van Salomon.
>
> We eindigen in een Nederlandse huiskamer, in de achtergrond horen we het Duitse volkslied nog. Op de bank zit Rita Verdonk. Haar man naast haar werpt haar een giftige blik toe. Rita kijkt schuldbewust, terwijl de titel verschijnt:
>
> Even Apeldoorn bellen

2.4. Nadat de gemachtigde van Kalou, de heer J. Visser, het script van de voorgenomen commercial met Kalou had besproken heeft Visser aan DDB laten weten dat Kalou bereid was aan de commercial mee te werken mits (i) Feyenoord en Fortis -de hoofdsponsor van Feyenoord en een concurrent van Centraal Beheer Achmea- daarmee akkoord zouden kunnen gaan en (ii) overeenstemming zou kunnen worden bereikt over het voor die medewerking van Kalou te betalen honorarium. Eerstbedoelde voorwaarde hield verband met een bepaling in de arbeidsovereenkomst tussen Feyenoord en Kalou, die als volgt luidt:

> *The Player shall request the Board of the Club for approval to enter into agreements relating to the exploitation of his capacity of professional football player.*

2.5. DDB heeft, naar aanleiding van het stellen van voornoemde voorwaarden door Kalou, bij e-mail van 31 januari 2006 onder meer het volgende aan Visser bericht:

> *"Ten eerste, zoals je hebt aangegeven, heeft Salomon in zijn contract staan dat hij geen reclame voor concurrerende bedrijven van Fortis mag maken. Aangezien de financiële wereld een klein wereldje is, heeft onze klant Centraal Beheer Achmea goede contacten met Fortis op Raad van Bestuur niveau. Achmea wil het script vast bij Fortis polsen, voor het geval het tot een samenwerking mocht komen.*
>
> *Ten tweede, ervan uitgaande dat de omstandigheden ernaar zijn dat het script doorgaat en we toestemming van Fortis krijgen, zou het handig zijn vast na te denken over de financiële vergoeding voor het opnemen en uitzenden van de tv commercial. "*

2.6. Partijen zijn het vervolgens eens geworden over de door Centraal Beheer Achmea aan Kalou te betalen vergoeding voor zijn medewerking in die zin dat die vergoeding EUR 100.000,-- zou bedragen. Door DDB is een concept voor een door partijen te ondertekenen overeenkomst opgesteld.

2.7. Visser heeft aan DDB bij e-mail van 16 maart 2006 het volgende laten weten:

> *Slecht nieuws, geen toestemming van Fortis!*

2.8. Tussen partijen is geen overeenkomst tot stand gekomen met betrekking tot de voorgenomen commercial.

2.9. Vanaf begin april 2006 wordt in opdracht en voor rekening van Centraal Beheer Achmea een commercial op de Nederlandse televisie vertoond. In die commercial valt (samengevat) het volgende te zien:

> Een tv-reporter - de Engelse voetballer Gary Lineker - meldt dat er “surprising news” in de kwestie Kalou is. Op de achtergrond is een foto van Kalou te zien.
>
> Vervolgens meldt een Nederlandse reporter dat er beweging in de zaak Kalou is. Men ziet een filmpje waarin een op Kalou gelijkend persoon omstuwd door velen een zaal wordt binnengeleid. De reporter - in beeld - deelt daarop mee dat Kalou in het Gemeentehuis waar de reporter voor staat zijn paspoort komt ophalen. Daarna ziet men de op Kalou gelijkende persoon het Gemeentehuis verlaten.
>
> Op de tv van Ivoorkust melden reporters dat Kalou wel meedoet aan het Wereldkampioenschap voetbal, maar niet voor Ivoorkust.
>
> Een bekende Nederlandse tv-presentator deelt vervolgens mee dat hét nieuws in binnen- en buitenland is dat Kalou alsnog zijn paspoort krijgt. Achter de reporter ziet men een foto van Kalou.
>
> Daarna meldt een reporterstem dat de finale van het WK voetbal 2006 op het punt van beginnen staat. Die finale gaat tussen Nederland en Duitsland. De opstelling van het Duitse elftal wordt, met foto's, op het scorebord getoond:
> - Kahn 1
> - Ballack 6
> - Kalou 7
>
> Men ziet Kalou in het shirt van het Duitse elftal, hoort de Nederlandse reporter zeggen dat Kalou de topscorer van het WK aan Duitse zijde is, daardoor in Duitsland immens populair geworden.
>
> De camera switcht naar de bank in de huiskamer van het echtpaar Verdonk, dat kennelijk die opstelling op tv zag en hoorde wat daarbij werd gezegd. Meneer Verdonk staat op en loopt boos weg, mevrouw Verdonk kijkt beteuterd. In beeld verschijnt de tekst:
>
> “Even Apeldoorn bellen.”
>
> en daarna:
>
> “Centraal Beheer Achmea”.

2.10. Een aantal beelden uit de commercial wordt hieronder weergegeven:

2.11. Laatstbedoelde commercial is door Centraal Beheer Achmea tevens op haar website gezet en kan daar door een ieder die dat wenst worden gedownload.

3. Het geschil

3.1. Kalou vordert dat het de voorzieningenrechter behage bij vonnis, uitvoerbaar bij voorraad:

A. Centraal Beheer Achmea met onmiddellijke ingang te verbieden het portret van Kalou openbaar te (doen) maken en/of te (doen) verveelvoudigen in welke vorm dan ook, maar in het bijzonder op de wijze als in de conclusie van eis omschreven, dan wel daaraan mee te werken, zulks op straffe van een aan Kalou te betalen dwangsom groot EUR 50.000,- voor elke overtreding van dit verbod - waar het de commercial op internet betreft een dwangsom groot EUR 50.000,- voor elke dag dat die commercial nog op internet is te zien;

B. Centraal Beheer Achmea te verbieden de naam Kalou te (doen) bezigen in welke vorm dan ook, meer in het bijzonder tijdens welke commercial/reclame ook, zulks op straffe van een aan Kalou te betalen dwangsom groot EUR 50.000,- voor elke overtreding van dit verbod;

C. Centraal Beheer Achmea te gebieden al het nodige te doen, zo nodig door optreden in rechte, om elke openbaarmaking van de in de conclusie van eis omschreven commercial door een derde of derden door de Voorzieningenrechter te doen verbieden, zulks op straffe van een aan Kalou te betalen dwangsom groot EUR 50.000,- voor elke keer dat zij dit gebod niet nakomt;

D. Centraal Beheer Achmea zal veroordelen in de kosten van de procedure.

3.2. Tegen de achtergrond van de vaststaande feiten legt Kalou aan die vordering de stelling ten grondslag dat Centraal Beheer Achmea zonder zijn toestemming zijn portret gebruikt in de commercial en op internet en hij een redelijk belang heeft zich daartegen te verzetten als bedoeld in artikel 21 van de Auteurswet (Aw).

3.3. Centraal Beheer Achmea voert tegen de vordering van Kalou gemotiveerd verweer.

4. De beoordeling

4.1. Centraal Beheer Achmea heeft betwist dat de voorzieningenrechter te ’s-Gravenhage bevoegd zou zijn van de vordering van Kalou kennis te nemen, nu Centraal Beheer Achmea te Amersfoort is gevestigd, derhalve buiten het arrondissement ‘s-Gravenhage. Dat verweer faalt, nu de voorzieningenrechter bevoegdheid ontleent aan de omstandigheid dat de beweerdelijk onrechtmatige gedragingen van Centraal Beheer Achmea zich ook in het arrondissement ’s-Gravenhage voordoen, alwaar immers de mogelijkheid bestaat televisieuitzendingen te ontvangen en aansluitingen op het internet te verkrijgen.

4.2. Centraal Beheer Achmea heeft subsidiair betoogd dat de bevoegdheid van de voorzieningenrechter zich voor wat betreft de televisieuitzendingen dan toch in elk geval tot het arrondissement ’s-Gravenhage zou moeten beperken, doch aan die stelling wordt bij gebreke aan inzichtelijkheid voorbijgegaan.

4.3. Wat de inhoudelijke kant van de zaak betreft staat voorop dat niet is betwist dat door Centraal Beheer Achmea het portret van Kalou zonder diens toestemming meermalen wordt gebruikt in de gewraakte commercial. Voor de volledigheid stelt de voorzieningenrechter verder vast dat als een dergelijk gebruik zonder toestemming ook kan gelden die beelden in de commercial waarin een op Kalou gelijkend persoon figureert, nu uit de context waarin die persoon optreedt volgt dat daarmee Kalou wordt uitgebeeld.

4.4. Al evenmin is tussen partijen in discussie dat Kalou heeft te gelden als een persoonlijkheid die een zodanige mate van populariteit heeft verworven in de uitoefening van zijn beroep, dat een commerciële exploitatie van die populariteit door enigerlei wijze van openbaarmaking van zijn portret mogelijk wordt. Het belang van Kalou om in de voordelen van zulke exploitatie mee te kunnen delen door de openbaarmaking van zijn portret voor commerciële doeleinden niet te hoeven toelaten zonder daarvoor vergoeding te ontvangen, is een redelijk belang in de zin van art. 21 Aw (HR 19 januari 1979, NJ 1979, 383).

4.5. Centraal Beheer Achmea heeft bestreden dat het uitzenden van de commercial zonder de toestemming van Kalou jegens hem onrechtmatig is en daartoe het volgende aangevoerd: (pleitnotitie mr. Boukema, pagina 9):

> *De commercial is een bijdrage aan een publiek debat over een zaak van algemeen belang door te tonen welke consequentie het vreemdelingenbeleid kan hebben èn door het verschijnsel “topsporter kopen uit een Derde Wereldland”.*

4.6. Voorzover deze stelling als een serieus bedoeld verweer moet worden opgevat in die zin, dat Centraal Beheer Achmea ingang wenst te doen vinden dat de commercial door haar uitsluitend uit ideële overwegingen is vervaardigd en uitgezonden, wordt dat verweer verworpen. Het is volstrekt onaannemelijk dat bij Centraal Beheer Achmea met het publiekelijk maken van deze commercial enige andere bedoeling heeft voorgezeten dan een puur commerciële, te weten het verkrijgen van (naams)bekendheid voor haar onderneming dan wel voor haar producten en diensten.

4.7. Daarmee staat vast dat het hier gaat om het zonder toestemming van Kalou gebruiken van zijn portret in een commerciële uiting, en dat Kalou, die beschikt over een verzilverbare populariteit, een redelijk belang heeft in de zin van artikel 21 Aw om zich daartegen te verzetten. Al hetgeen Centraal Beheer Achmea verder nog tot

haar verweer heeft aangevoerd (zoals een beroep op de vrijheid van meningsuiting) doet daaraan niet af. De vordering van Kalou die er toe strekt aan het verder gebruik van zijn portret in de gewraakte commercial een halt toe te roepen, is dan ook toewijsbaar.

4.8. Voorzover de vordering van Kalou verder strekt dan een verbod tot het beeindigen van de uitzending van de commercial op de televisie en het tonen en ter downloading aanbieden daarvan op internet, is deze eveneens toewijsbaar. Gelet op het standpunt dat Centraal Beheer Achmea in deze procedure heeft betrokken bestaat er immers een reële dreiging dat Centraal Beheer Achmea op wat voor wijze dan ook zal voortgaan met het gebruik van het portret en/of de naam van Kalou voor commerciële doeleinden.

4.9. De vordering van Kalou sub C., die er toe strekt Centraal Beheer Achmea te bevelen door middel van het aanspannen van procedures derden ervan te weerhouden de commercial (eenmaal gedownload) verder te verspreiden is, als te verstekkend en daarmee niet passend als voorlopige voorziening, niet toewijsbaar.

4.10. Centraal Beheer Achmea zal als de grotendeels in het ongelijk gestelde partij in de proceskosten worden veroordeeld. De kosten aan de zijde van Kalou worden begroot op:

- vast recht	248,00
- salaris procureur	816,00
Totaal	EUR 1.064,00

4.18. De termijn waarbinnen de vordering in de bodemzaak aanhangig dient te worden gemaakt zal worden bepaald op zes maanden na de uitspraak van dit vonnis.

5. De beslissing

De voorzieningenrechter

5.1. Verbiedt Centraal Beheer Achmea om, onmiddellijk na betekening van dit vonnis, het portret van Kalou openbaar te (doen) maken en/of te (doen) verveelvoudigen in welke vorm dan ook, in het bijzonder door het uitzenden op de televisie en/of het (doen) plaatsen op internet van de ten processe bedoelde commercial, dan wel daaraan mee te werken, zulks op straffe van een dwangsom van EUR 50.000,-- voor elke overtreding van dit verbod -waar het de commercial op internet betreft voor elke dag dat die commercial nog op een door of namens Centraal Beheer Achmea beheerde internetsite te zien is;

5.2. Verbiedt Centraal Beheer Achmea de naam Kalou te gebruiken in enige commercial, zulks op straffe van een dwangsom van € 50.000,-- voor elke overtreding van dit verbod;

5.3. Veroordeelt Centraal Beheer Achmea in de proceskosten, aan de zijde van Kalou tot op heden begroot op EUR 1.064,00;

5.4. Verklaart dit vonnis tot zover uitvoerbaar bij voorraad;

5.5. Wijst het meer of anders gevorderde af;

5.6. Bepaalt dat deze voorzieningen zonder rechterlijke tussenkomst hun kracht verliezen, indien Kalou niet binnen een termijn van zes maanden, te rekenen vanaf de dag van deze uitspraak, zijn eis in de hoofdzaak heeft ingesteld en voorts Centraal Beheer Achmea een daartoe strekkende verklaring bij de griffie van deze rechtbank heeft ingediend.

Dit vonnis is gewezen door mr. J.W. du Pon en in het openbaar uitgesproken op 13 april 2006.

< PRESS RELEASES

German Chancellor Merkel to Receive Museum's 2017 Elie Wiesel Award

SHARE
PRINT THIS PAGE

MARCH 23, 2017

Press Contacts

Andrew Hollinger
Director, Communications
202.488.6133
ahollinger@ushmm.org

GERMAN CHANCELLOR ANGELA MERKEL TO RECEIVE UNITED STATES HOLOCAUST MEMORIAL MUSEUM'S 2017 ELIE WIESEL AWARD

Chancellor Merkel to accept via video; German Ambassador Peter Wittig to deliver remarks

WASHINGTON — The United States Holocaust Memorial Museum will present the 2017 Elie Wiesel Award, the institution's highest honor, to German Chancellor Angela Merkel, recognizing her singular contributions in support of Holocaust memory and education. Chancellor Merkel will accept the award by video at the Museum's National Tribute Dinner on Monday, April 24, during Days of Remembrance when the Museum leads the nation in remembering the victims of the Holocaust. German Ambassador Peter Wittig will

offer remarks on her behalf. Author and presidential historian Doris Kearns Goodwin will deliver the keynote address.

“Chancellor Merkel has demonstrated an unwavering commitment to making the preservation of Holocaust memory a priority for Germany,” said Museum Chairman Tom A. Bernstein. “The Museum has partnered with the German government and institutions on many initiatives and those partnerships have only grown deeper and more fruitful under Chancellor Merkel.”

When the Museum was facing staunch opposition in its effort to open the largest closed Holocaust archive in the world, the International Tracing Service, Chancellor Merkel changed her government’s policy and sent her justice minister to the Museum to announce Germany’s support for opening the archives, thereby enabling thousands of survivors and their families to discover for the first time the fate of loved ones.

The Chancellor has supported the creation and strengthening of Holocaust-related institutions in Germany which have become among the Museum’s most important partners. She has repeatedly and vigorously condemned all manifestations of antisemitism. Her visit to Buchenwald with the Museum’s founding chairman Elie Wiesel in 2009 was symbolic of the many efforts that have been made by Germany to confront its past.

Established in 2011, the Elie Wiesel Award is named in honor of its inaugural recipient, Nobel Peace laureate and the Museum’s founding chairman. Engraved on the award are words from Wiesel’s Nobel Prize acceptance speech, “One person of integrity can make a difference.”

The Museum presents the award at its National Tribute Dinner to an internationally prominent individual whose actions have advanced

the Museum's vision of a world where people confront hatred, prevent genocide, and promote human dignity.

In spring 2018, the Museum will launch a new exhibition examining Americans' responses to the Holocaust. The Dinner's keynote speaker is presidential historian Doris Kearns Goodwin, author of six critically acclaimed, New York Times best-selling books, including No Ordinary Time: Franklin and Eleanor Roosevelt, The Home Front in World War II. An assistant to Lyndon Johnson during his last year as president, Goodwin later helped him prepare his memoirs. She has won several awards for her writing, including the Pulitzer Prize.

The Museum's National Tribute Dinner will be held on Monday, April 24, at 6 p.m. at the Washington Marriott Marquis. The event's co-chairs are Nancy and Marc Duber and Melanie and Larry Nussdorf.

As part of Days of Remembrance, the Museum will commemorate those who perished in the Holocaust with the annual Names Readings. The readings will be held daily in the Museum's Hall of Remembrance from Saturday, April 22, through Wednesday, April 26, from 10:30 a.m. to 4:30 p.m. Museum visitors and members of the community are invited to participate. More information on Days of Remembrance activities can be found at ushmm.org/remembrance/dor.

A living memorial to the Holocaust, the United States Holocaust Memorial Museum inspires citizens and leaders worldwide to confront hatred, prevent genocide, and promote human dignity. Its far-reaching educational programs and global impact are made possible by generous donors. For more information, visit www.ushmm.org.

###

Dutch politicians depicted as Nazis, the Dutch government won’t act.

The fact that the Dutch government has allocated more than 8.5 million euro’s to the establishment of the Holocaust Museum in Amsterdam does not mean that this is the licence tolerating the Photoshopped images of Rutte,Donner,Joan de Wijkerslooth,Ollongren and others in SS
uniforms that surface online.

Notarial acts

Notarial acts are documents in which agreements and declarations are legally recorded. It is compulsory for some types of agreement to be included in a notarial act. Only then are they valid.

Special meaning

Notarial acts have a special meaning:

- Once a notarial act has been signed by the notary the date of signature is deemed to be the date of the act in relation to everyone. And everyone can rely on the fact that the act has been signed by the persons mentioned as signatories.
- Anyone who has arranged for a notarial act to be drawn up receives a copy (also known as an 'execution copy'), which enables him to prove the agreements it contains. If a debtor has acknowledged in a notarial act that he owes a sum of money and then fails to perform his obligations, the creditor may proceed directly to execution (i.e. the sale of the debtor's goods) on the strength of the execution copy. In such a case there is no need for the creditor to apply to the courts for leave to execute.
- The notary is an impartial expert who represents the interests of all involved in the drawing up of a notarial act.
- The notarial act must be kept in perpetuity. If the notary ceases practising, his notarial records will be transferred to another notary (his successor).

Compulsory

A notarial act is often made compulsory by law. A number of agreements and declarations become valid only if they have been included in a notarial act. The following are the most important examples:

- making or changing a prenuptial agreement or life partnership conditions;
- making or changing a will;
- transferring title to immovable property such as a house;
- establishing rights in reim, such as a mortgage on immovable property;
- incorporating a private limited company (BV);
- transferring shares in a private limited company;
- establishing a foundation.

Notarising documents executed under hand

The advantages of notarial acts also apply to agreements and declarations for which such an act is not required by law. For tax reasons e.g. cohabitation agreements are usually executed in the form of a notarial act.

Contact
Phone: 070-3307111
Spui 184
2511 BW The Hague
Contact and route

AUTHENTIC ACT

The judge only makes a superficial check, which means that the judge must then assume that the authentic instrument is correct. In the case of compelling evidence, the judge is obliged to consider the content of certain items of evidence to be true, as long as no conclusive evidence to the contrary has been provided. In article 151 paragraph 1 Rv of the Dutch Code of Civil Procedure the legislator gives a definition of compelling evidence: compelling evidence means that the judge is obliged to accept the content of certain means of evidence as true, or is obliged to acknowledge the evidentiary force that the law attaches to certain data. Art. 151 (2) Rv of the Code of Civil Procedure creates the possibility of proof to the contrary, unless the law excludes this: Evidence to the contrary, including compelling evidence, is free, unless the law excludes it. It is therefore possible to provide evidence to the contrary against compelling evidence. This means that if a party brings a means of proof into the proceedings that is regarded as compelling evidence by the law, the court will in principle accept the content of that means of proof as true. It is then up to the other party to provide evidence to the contrary in order to affect the truth of that evidence, as presumed by the court for the time being. Authentic and private deeds What a deed is, is stated in art. 156 Rv of the Dutch Code of Civil Procedure. Article 156(1) Rv contains the definition: Deeds are signed documents intended as evidence. Three requirements can easily be distilled from this: 1. It must be a document. 2. There must be a signature. 3. The document must be drawn up with the intention of proving something. As will become clear later on in the discussion of authentic acts, this is explicitly civil evidence (and therefore not, for example, criminal law). This enumeration is exhaustive and therefore contains all the requirements. There are no others. A date, for example, is not a requirement to be able to speak of a deed. Nor is it necessary to initial paragraphs or pages, although this may prevent other problems of proof (such as fraud, by replacing one of the pages of a contract with a forgery). Authentic deeds Deeds are subdivided into authentic deeds and private deeds. Article 156(2) Rv of defines authentic deeds as follows: Authentic deeds are deeds in the required form and drawn up in the required manner by civil servants who have been instructed by or pursuant to the law to give evidence of observations or transactions made by them. The following shall also be regarded as authentic instruments regarded as deeds, the drawing up of which is reserved for civil servants, but the law in certain cases assigns the drawing up of which to persons other than civil servants. Notarial deeds are, of course, the most important. But think also, for example, of a bailiff's writ, a report of seizure by a bailiff, a marriage certificate drawn up by a registrar of births, marriages and deaths, or any other situation in which the law requires an official to record his observations or transactions. Art. 159 (1) Rv stipulates - in short - that a document that 'looks' like an authentic instrument is to be considered an authentic instrument unless the contrary is proved: A document which has the appearance of an authentic instrument is considered as such unless evidence to the contrary is provided. Source:

llmlegal.nl

Grapperhaus wil online haat aanpakken met wetgeving

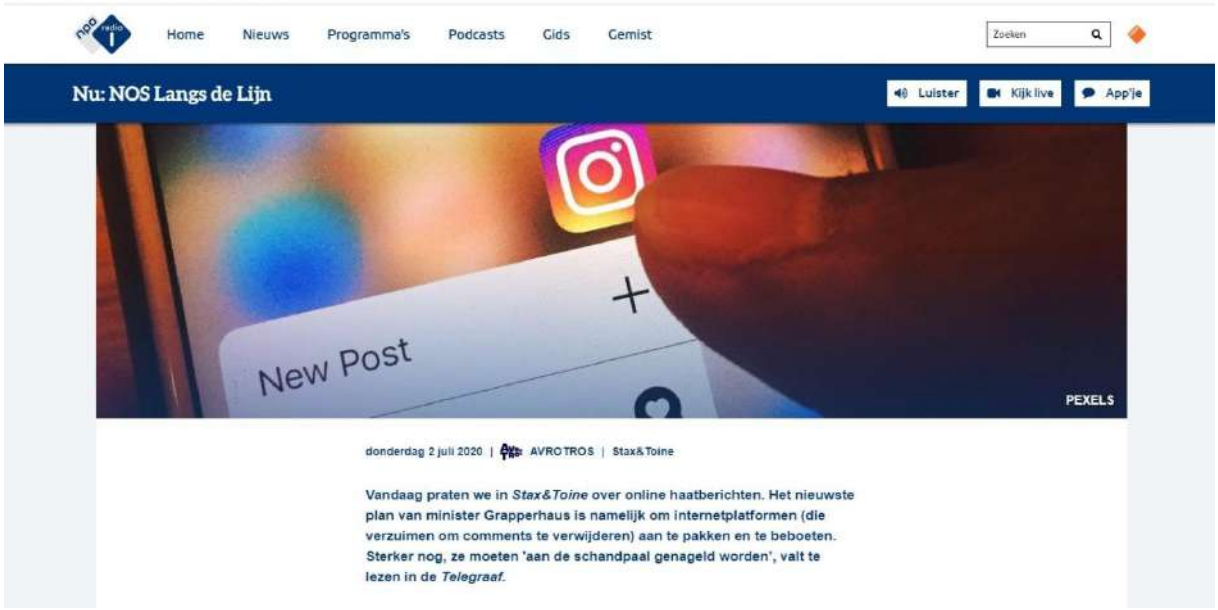

AUDIO https://archive.org/details/online-haat

(Stem Gijs van Beek onderzoeker Textgain)

donderdag 2 juli 2020 | AVROTROS | Stax&Toine

Vandaag praten we in *Stax&Toine* over online haatberichten. Het nieuwste plan van minister Grapperhaus is namelijk om internetplatformen (die verzuimen om comments te verwijderen) aan te pakken en te beboeten. Sterker nog, ze moeten 'aan de schandpaal genageld worden', valt te lezen in de *Telegraaf*.

Belangrijk is om een onderscheid te maken tussen twee soorten haat, zegt onderzoeker Gijs van Beek van Textgain. “Een beetje elkaar pesten is al haat, maar er is ook strafbare haat. Dus op de man, iemand willen vermoorden, groepsbelediging."

Toename

"Het is een groot probleem: we zien een toename van online haat. We volgen 1000 verschillende haatdragende woorden, en daar zien we een toename. Ook de toxiciteit, dus het haat-gehalte in de berichten, neemt steeds verder toe", ziet Van Beek.

"We kijken op social media naar die woorden, en hoe die zich verspreiden. Dat doen we onder meer met artificiële intelligentie. Het woord 'omvolking' zien we steeds vaker terugkomen, bijvoorbeeld. Politici gebruiken dat woord, en mensen nemen dat woord over om haat te verspreiden", vertelt de onderzoeker.

YouTube

Op elk platform komt het voor. “Overal zijn haatdragende berichten zichtbaar, op elk platform”, zegt Van Beek. Rachid Finge, communicatiemanager bij Google en Youtube, ziet de moeilijkheden: "Het is zeker lastig. Wat wij op YouTube handhaven als haat, is strenger dan de wetgeving. We willen bijvoorbeeld niet dat je zegt dat de ene groep superieur is aan de ander. Onze regels zijn op dat gebied strenger geworden. Omdat we ook zien dat de haat toeneemt."

Minister Grapperhaus heeft in zijn nieuwste plannen de pijlen gericht op de platform waar de haatreacties op te vinden zijn. Toch is Finge nog niet bang dat Google en YouTube nu onder een vergrootglas komen te liggen. "We

weten nog niet precies wat de minister wil. We gaan graag met hem in gesprek. Twee dingen zijn in ieder geval belangrijk: we willen zorgen dat mensen veilig zijn op YouTube, ook zonder overheidsmaatregelen. We hebben 10.000 moderatoren aangenomen in de afgelopen jaren. We hebben al 6 miljoen video's verwijderd in het eerste kwartaal van dit jaar."

Wetgeving

Grapperhaus wil vooral de strafbare haat aanpakken, denk onderzoek Van Beek. "Pesterijen, roddels, iemand belachelijk maken, dat zijn geen dingen waar je als overheid iets aan kunt doen." Hij ziet de wetgeving als een kans. "Het is goed dat er meer tanden worden getoond door de overheid als het gaat over discriminatie. De wet rondom discriminatie is een soort tandenloze tijger. Dus het *namen and shamen* is wel goed. Je kan gewoon een rapportage per kwartaal maken met de bedrijven die er niks aan doen. En daarna kun je nog beboeten."

Finge maakt daarbij nog een kanttekening: "Het moet in balans blijven. Anders perk je de vrijheid van meningsuiting in. Het is niet makkelijk om vast te stellen wat haat precies is. In Duitsland is een wet, en daar zagen we dat sociale media heel veel verwijderden, omdat ze bang zijn om een boete te krijgen. Daar moet in wetgeving wel aandacht voor zijn."

Grapperhaus wil online haat aanpakken met wetgeving

Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights

R E G I S T E R E D POST
Aan: STAAT DER NEDERLANDEN
(gemachtigde) Minister van Justitie en
Veiligheid mr. F.B.J. Grapperhaus
Postbus: 20301
2500EH, DEN HAAG

1. (Authorized Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights on behalf of Audio-Rarities), Kastanje28, 5731NK Mierlo.

2. (Authorized Minister of Justice and Security FBJ Grapperhaus on behalf of the public legal entity Staat der Nederlanden, (in this case acts as legal person under private law).

Subject: Approximate outstanding debt “provisional overview”

Mierlo, January 2, 2020

His Excellency Grapperhaus,

I hereby send the State of the Netherlands a preliminary overview of the outstanding debt.The content of the notarial deed is inconsistent with the deed drawn up by the notary “Enforcement Order”, herewith a photocopy of the deed “without the Enforcement Order on it”. That would then the judge must have that title.

Rb. The Hague (Vzr.) February 21, 2008
KG 07/13 14 from:
(client)
appeared in person,
against:
the State of the Netherlands, with its seat in The Hague, for which appeared
is Mr. JJF Versluijs (Ministry of Justice), in which case bailiff Jan-
Anne de Swart in The Hague, by official report from 31 October 2007 to the
a preliminary relief judge has applied under Article 438, paragraph 4 of the Dutch Civil Code
Legal action. Parties will hereinafter be referred to as [principal], the State and the
debt collector.
1. The facts

Based on the documents and the proceedings at the session of 6 February 2008, this
litigation proceeded from the following. [client] has registered letter of 10
October 2007 included a majority of a notarial deed (hereinafter also: the notarial deed)
forward the bailiff, requesting that it be served on the debtor (the
State) and take enforcement measures. The notarial deed, executed before
notary mr. THJM op de Laak, notary in Budel (municipality of Cranendonck) on 21 June
2007,
contains a unilateral statement by {principal}, including that the State
he **owes** an amount of **€ 20,040,000.**
2. The dispute and its assessment
2.1. The bailiff has turned to the preliminary relief judge because with regard to the
execution of the notarial deed objections have arisen: the deed does have the characteristics
from an executable title to its content is incoherent and notarized
the deed was also drawn up without the knowledge of the State. According to the bailiff
the notarial deed cannot therefore be executed.
2.2. The preliminary relief judge is of the opinion
that these objections are well founded. Contrary to what [client] apparently thinks it means
mere fact that the unilateral statement by [client] is recorded in a notarial deed
not yet that there is a debt of the State to [principal]. The notarial deed
only provides compelling evidence of the fact that [client] vis-à-vis the
notary has made the statement included in the notarial deed. Neither the circumstance
that the State would be prior to the execution of the notarial deed
not informed - whether this has been done (legally) - or whether the State
has not (in any way) disputed the claim, may change the foregoing. To what
further has been put forward by [client] is passed now that this does not change
the considerations considered for this.

2.3. The conclusion is that the notarial deed
is not subject to execution against the State. It will therefore be banned the bailiff
to execute it.
2.4. The preliminary relief judge remarks
that at the request of {principal} to certify the notarial deed as European
enforcement order will be treated separately.
2.5. [client] will,
as the unsuccessful party, be ordered to pay the costs of the proceedings of the State.
For the rest, there is no reason to pay a legal costs order.
3. The decision
The preliminary relief judge:
prohibits the bailiff from executing the notarial deed referred to in (1).

Source:
“Executive” No. 4 April 2008
Monthly civil proceedings magazine
TREE LEGAL PUBLISHERS
Box 85576
2508 CG The Hague
Royal Association of Bailiffs
kbvg.nl
Executive No. 4 April 2008, pp. 62-63

Summary.
IFUD of Human Rights:

Published JP van den Wittenboer trading under the name Audio-Rarities located in
Mierlo against the State of the Netherlands, seated in The Hague, for which has been
published Mr JJF Versluis Ministry of Justice. Van den Wittenboer is aware of the fact that
He has to bring the case before a civil court through civil proceedings.
The granting of the enforceable title is thus up to the civil court - with the right
to contest the content of the notarial deed by the State of the Netherlands. The
a preliminary relief judge forbids the bailiff the notarial bulk issued by the notary
To implement “in the name of the Queen”. The State has indicated in writing none
to initiate forgery against the further content of the"Notarial deed under oath declaration" past
in front of notary master Th JM op de Laak notary in Budel, municipality of Cranendonck, on
June 21, 2007. Such as that of February 212008 on the basis of the judgment of the District
Court in The Hague - judge Judge KG 07/1314- in which case bailiff Jan Anne de Swart in
The Hague

joined official report to the preliminary relief judge has applied under Article 438, paragraph 4 Code of Civil Procedure. The summary proceedings are essentially limited to investigate whether the power to execute has been abused, and does not concern the content of the notarial deed and under oath. The notary is prohibited by the preliminary relief judge to enforce the executory title to the notarial deed of 21 June 2007 In general, the parties can, if desired, issue binding advice in a notarial opinion have a deed recorded and - deliberately and voluntarily - agree, that this ground for one an enforceable title, insofar as the obligations laid down in it lend themselves to it effective implementation. In this case, there was no voluntary action on the part of the State the Netherlands and there was talk of the deed not signed by the State. The legislator explicitly places heavy demands on obtaining an enforceable title.
The enforcement of an enforceable title is mandatory and serves this purpose reason to be preceded by court intervention.

Summarized:
the enforceable title in this case is based on the previous assessment of the civil judge, with the right prior to the State of the Netherlands, disputing the content of the notarial deed -only that which may be freely open to dispute - without forgery procedure open to challenge. Uncontested claims:

The concept of uncontested claims should be used to all situations in which a creditor - in view of the fact that it has become apparent - that the debtor does not contest the nature or extent of a claim, one by civil enforcement order, which the debtor must expressly agree to in the form of - in this case - the authentic instrument. The lack of dispute by the debtor the State of the Netherlands, may take the form of “default” with the hearing or not responding to a request by the court for the intention to state that you will defend yourself in writing in the case. To make sure that the Dutch State very well known in this case and the notarial deeds and Hitler's Inferno lesson from yesterday ”, the Intermediary Foundation of the Universal Declaration of the Human Rights to have the documents extra meant by a bailiff afterwards, writ of 9 March 2016 under number L3600573, Van der Velden van Hal & Peers bailiffs & collection agency established in The Hague, to the Chairman of the House of Representatives of the States General The Dutch parliament the Standing Committee of Security and Justice part of the bailiff's exposition, to be found under the Lower House of the States General V&J to the foundation, date September 16, 2014, reference: 2014Z14890 / 2014D30693. Ten At the time of the 2014 letter, the two gentlemen Van der Steur and Dijkhoff were members of de Vaste Commission of Security & Justice of the House of Representatives of the States General, these are

subsequently appointed as the new Minister of Justice and Secretary of State for Justice. From this follows that the Ministry of Justice and Security is also well aware of notarial deeds and further with information about Audio-Rarities the foundation and Hitler's Inferno. Everything is there on data DVD-ROM as attachment of the relevant letter that is part of the bailiff's exposition to the House of Representatives, previously confirmed by V&J on 16 September 2014 to the foundation. Now that the Ministry of Justice is well aware of all documents and through the transfer files at the Ministry when new ministers take office the State of the Netherlands is also considered to be well known for this. The State also has internal consultations can conduct with the country attorney in connection with specific legal details in this case. At the office of the lawyer are lawyers and also lawyers with notarial law background working. After all, in 2008 the Ministry of Justice raised the issue To represent the State of the Netherlands in court against Audio-Rarities in court in The Hague in summary proceedings. The State of the Netherlands received a written letter in 2008 Balkenende and later announced with a letter from Rutte- not intending to to initiate forgery. It has also been shown after 2008 that the State of The Netherlands has adopted such an attitude "not to be contested". The civilian judge will grant an enforceable title to the notarial deed upon request “in absentia” of the foundation that works for Audio-Rarities, to file a lawyer.
The civil judge will grant the executory title on pain of denial of justice. The judge will not alter the content of the notarial deed that is before the court fixed because this is supposed to be the case by law

Parties:
a.the legal person under public law of the State of the Netherlands, Binnenhof 19, The Hague, NL, where the legal person under public law is the The Dutch State did not act in the specific administrative task, but in the Entrepreneurs public relations activity, and science, there is no sufficient ground hair to be treated differently from legal entities under private law that have the same or perform similar activities.

b. the sole proprietorship: Audio-Rarities, Kastanje 28,5231 NK, Mierlo, NL, director JP van den Wittenboer who, at the express invitation of the State of Netherlands "Ministry of Economic Affairs in The Hague" a legal relationship has been contracted for “fair use only” with the project “Hitler's lnferno” in connection with doing business in Japan in nineteen hundred and ninety eight, by the Dutch furnace in connection with four hundred (400) years of trade relations between the Netherlands and Japan. On the twenty-first of September nineteen hundred and ninety "speaking days" have passed Audio-Rarities Mr JP van den Wittenboer at the address of the Ministry of Economic Affairs Affect the license terms for “fair use only” personally and verbally with “Hitler's Infemo "project discussed in depth. Talked with Mr. Hendrik EC Koets. There is none

written “fair use only agreement” established between the State and Audio-Rarities, but it is one written confirmation by the Dutch State on fourteenth December nineteen hundred and ninety, shipped from Tokyo, Japan, in which the mondetinge ranks from twenty one September nineteen hundred and ninety and what has been discussed is briefly summarized The State has voluntarily elected itself.

IS A ORAL AGREEMENT LEGAL? E.R. Jonker (Erwin) Ariens Schoonbeek Lawyers ariensadvocaten.nl

The answer to this question is affirmative. Yes, an oral appointment is also one agreement because according to Dutch contract law an agreement will come namely, realized by an offer from a party and the acceptance of that offer by another party. Article 217 of book 6 of Dutch contract law provides for this

next one:
"An agreement is concluded by offer and acceptance thereof."
Under Dutch law, the establishment of contracts is subject to no further formal requirements in principle. An oral agreement is perfect legally valid. Offer and acceptance can be made in any form.
The Supreme Court, highest court of law in the Netherlands in its judgment of 21 December 2001, ECLI: NL: 2001: AD5352 said about this:
"The answer to the question whether an agreement has been concluded depends on what the parties have mutually stated and have from each other's statements distracted and could reasonably derive in the given circumstances. "
Offer and experience do not therefore have to take place explicitly: they can be in any form and can be contained in one or more actual behaviors.
An acceptance of the offer can be made known by all means which are understood as such in society, for example; raise a hand, or just nod yes. Under certain circumstances even a lack of action, a tolerance, as well as a mere silence as acceptance apply. In its judgment of February 4, 2000, NJ 2000/258, the Supreme Court gives one nice example:
“In the opinion of the court, Pelders has rightly argued that Kinheim is on this letter has not responded, so it must be assumed in law that Kinheim there has been - tacitly - agreed. ” Unlike a mere silence, that situation is much clearer in a case already there actual implementation has been given to an agreement. In the absence of one written agreement

or explicit agreements between parties, must be based on
all other circumstances and indications are assessed or from any when a certain legal relationship exists. In Van den Eijnde / Fuchs judgment of the Supreme Court of 2 September 2011, ECLI: NL: HR: 2011: BQ3876, the Supreme Court has confirmed the following rule of law; also although a written contract is missing, the conclusion of an agreement is possible are also derived from an actual fact that exists between the parties at any time situation. In short; an oral agreement is fully legally valid.

IFUD of Human Rights
Chiarman
J.P. van den Wittenboer

Correspondence:Po.box 324, 5660AH Geldrop The Netherlands
Offices:Kastanje 28, 5731NK Mierlo The Netherlands
C.o.C.reg:41092925 Eindhoven N.L.
E-mail: ifudofhumanrights@yahoo.com
Internet: http://ifudofhumanrights.webs.com
Phone:+31 -(0)6 50 425 552

The Code of conduct on countering illegal hate speech online

Brussels, 22 June 2020

What is the aim of the Code?

The European Commission launched the Code of Conduct (*hereafter*, the Code) in May 2016 together with four major IT companies (Facebook, Microsoft, Twitter and YouTube) in an effort to respond to the proliferation of racist and xenophobic hate speech online.

The aim of the Code is to make sure that requests to remove content are dealt quickly with. When companies receive a request to remove from their online platform content deemed to be illegal, they assess this request against their rules and community guidelines and, where necessary, national laws transposing EU law on combatting racism and xenophobia. The companies commit to reviewing the majority of these requests in less than 24 hours and to removing the content if necessary, while respecting the fundamental principle of freedom of speech. To this date, eight companies have adhered to the Code, notably Facebook, YouTube, Twitter, Microsoft, Instagram, Dailymotion, Snapchat and Jeuxvideo.com.

How does the Commission evaluate the implementation of the Code?

The Code is evaluated through a monitoring exercise by a network of civil society organisations located in different EU countries. Using a commonly agreed methodology, these organisations test how the IT companies apply the Code in practice. They do this by regularly sending the IT companies requests to remove content and recording how long it takes the IT companies to assess the request, what the outcomes are, and the feedback they receive from the companies.

What are the main takeaways of the fifth monitoring exercise?

1. **Swift and stable response to illegal hate speech notified by users to platforms**

The results of the fifth monitoring exercise, which also includes Jeuxvideo.com and Dailymotion, show that about 90% of the notifications are assessed within 24 hours. The IT companies fully meet the target of reviewing the majority of notifications within 24 hours. Facebook has reached 95.7% of notifications assessed within a day.

On average, IT companies remove 71% of illegal hate speech incidents notified to them by the NGOs and public bodies participating in the evaluation. Between 70% and 80% is estimated to be satisfactory removal rates, as some of the content flagged by users could relate to content that is not illegal. In order to protect freedom of speech only illegal content should be removed.

2. **Consistent and scrupulous assessment of illegal hate speech content**

The monitoring exercise shows that the removal of content for serious cases of deemed illegal hate speech is very significant. Content that calls for murder or violent acts against certain groups is largely removed in most of the identified cases. Whereas, content using degrading, defamatory words or pictures to name certain social groups or individuals belonging to such groups are still removed in smaller proportions. This suggests that the review made by the companies is done with due consideration of protected speech.

3. **More efforts needed on transparency and feedback to users as well as to maintain high levels on response to notices, on a daily basis.**

There are still some gaps in the information provided to users on the outcome of their notifications: while the average of notifications which received feedback is slightly higher than last year (67.1% vs. 65.4%), Facebook is the only platform that provides systematic feedback to almost all users. Instagram is around the average (61.5%) while the other platforms performs less well (Twitter 43.8%, Jeuxvideo.com 22.5%, and YouTube 8.8%).

An EU funded project carried out an additional evaluation adopting a very similar methodology, in a period of time outside the fifth monitoring exercise. Its results show that some IT companies had (slightly to significantly) lower removal rates compared to the results in the fifth monitoring exercise. The assessment of notices, and removal of illegal content when necessary, must be prompt and consistent over time.

How does the Code contribute to the wider work of the Commission on illegal content?

The results of the Code monitoring feed into the wider work of the Commission on the role of online platforms in the prevention, detection and removal of illegal content. The Commission is currently assessing how to address illegal hate speech online in the context of the Digital Services Act package, as part of a comprehensive regulatory framework on the responsibilities of information society services in address all forms of illegal content online. As a first step in the consultation process, the Commission has recently published a public consultation aimed at gathering views on the current issues around online platforms, including as regards their responsibilities to tackle illegal content online.

On 28 September 2018, the Commission adopted a Communication,which provides for guidance to platforms on notice-and-action procedures to tackle illegal content online. The importance of countering illegal hate speech online and the need to continue working with the implementation of the Code is reflected in this guidance document.

A Commission Recommendationon measures to tackle effectively illegal content online was published on 1 March 2018. It contains two parts, a general part on measures applicable to all types of illegal content and a specific part addressing the special actions that platforms would need to take to address terrorist content. In terms of the rules applicable to all types of illegal content the recommendation includes clearer 'notice and action' procedures, more efficient tools and proactive technologies, stronger safeguards to ensure fundamental rights, special attention to small companies and closer cooperation with authorities.

What is the definition of illegal hate speech?

Illegal hate speech is defined in EU law under the Framework Decision on combating certain forms and expressions of racism and xenophobia by means of criminal lawas the public incitement to violence or hatred directed to groups or individuals on the basis of certain characteristics, including race, colour, religion, descent and national or ethnic origin.

Is the Code the right solution to tackle hate speech online?

The self-regulatory approach set by the Code has proven to be an effective policy tool to achieve fast progress by the businesses in facing a major societal challenge. One policy alone cannot be the only solution to tackle the proliferation of hatred online. The Code focuses primarily of notice-and-action and removals and thus helps to treat the "symptoms".

The challenges posed by hate speech online need to be tackled in a comprehensive way and the Commission intends to do so also in the context of the Digital Services Act package. The dissemination of illegal content online, including illegal hate speech, intermediated via online platforms creates an unsafe online environment for users across the EU. With the Digital Services Act, the Commission intends to create a horizontal regulatory framework for information society services on their obligations to address illegal content on their services.

How does the Commission work with the different IT platforms?

The Code is based on cooperation involving the European Commission, IT platforms, civil society organisations and national authorities. All stakeholders meet regularly under the umbrella of the High Level Group on combatting racism and xenophobia, to discuss challenges and progress. In addition to the regular monitoring exercises, the Commission engages in a constant dialogue with the platforms to encourage progress on all the commitments in the Code.

Workshops and trainings are also organised with companies and other relevant stakeholders. For instance, a workshop was held jointly with Google in Dublin in November 2017 to foster increased quality of notices by trusted flaggers and a more effective response by the companies' content reviewers. This workshop was followed up by similar events co-organised with Facebook and Twitter in June 2018 and January 2019 respectively. A seminar on digital campaigns for counter narratives against hatred took place in Paris in December 2019.

Does the Code lead to censorship?

No. The Code aims to tackle online hate speech that is already illegal. The same rules apply both online and offline. In the Code, both the IT companies and the European Commission also stress the need to defend the right to freedom of expression. The Code cannot be used to make IT companies take down content that does not count as illegal hate speech, or any type of speech that is protected by the right to freedom of expression set out in the EU Charter of Fundamental Rights.

In addition, the results of a 2016 Eurobarometer surveyshowed 75% of those following or participating in online debates had come across episodes of abuse, threat or hate speech aimed at journalists. Nearly half of these people said that this deterred them engaging in online discussions. These results show that illegal hate speech should be effectively removed from social media, as it might limit the right to freedom of expression.

Is it not for courts to decide what is illegal?

Yes, interpreting the law is and remains the responsibility of national courts.

At the same time, IT companies have to act in line with national laws, in particular those transposing the Framework Decision on combatting racism and xenophobia and the 2000 e-commerce Directive. When they receive a valid alert about content allegedly containing illegal hate speech, IT companies have to assess it, not only against their rules and community guidelines, but, where necessary, against applicable national law (including that implementing EU law), which fully complies with the principle of freedom of expression.

Do all expressions of hatred qualify as illegal hate speech, e.g. "I hate you"?

Offensive or controversial statements or content might be legal. As the European Court of Human Rights said, *"freedom of expression ... is applicable not only to "information" or "ideas" that are favourably received or regarded as inoffensive or as a matter of indifference, but also to those that offend, shock or disturb the State or any sector of the population"*.

In the Code, both the IT companies and the European Commission also stress the need to defend the right to freedom of expression.

Assessing what could be illegal hate speech includes taking into account criteria such as the purpose and context of the expression. The expression 'I hate you' would not appear to qualify as illegal hate speech, unless combined with other statements about for example threat of violence and referring to race, colour, religion, descent and national or ethnic origin, among others.

How can we prevent governments from abusing the Code?

The Code is a voluntary commitment made by the IT companies that have signed up to it. It is not a legal document and does not give governments the right to take down content. The Code cannot be used to make these IT companies take down content that does not count as illegal hate speech, or any type of speech that is protected by the right to freedom of expression set out in the EU Charter of Fundamental Rights.

QANDA/20/1135

Press contacts:

Christian WIGAND (+32 2 296 22 53)
Guillaume MERCIER (+32 2 298 05 64)
Kasia KOLANKO (+ 32 2 296 34 44)

General public inquiries: Europe Direct by phone 00 800 67 89 10 11 or by email

European Commission - Statement

Statement by First Vice-President Timmermans and Commissioner Jourová ahead of the Europe-Wide Day of Remembrance for the victims of all totalitarian and authoritarian regimes

Brussels, 22 August 2019

"Every 23 August, we honour the memory of the millions of victims of all totalitarian regimes.

The signature of the Molotov-Ribbentrop pact between Nazi Germany and the Soviet Union on this day in 1939 opened a dark chapter in European history. A time during which citizens were neither free to make their own decisions nor had a say on political choices. A Europe in which freedom and democracy were not more than a dream.

Tens of millions of victims were deported, tortured and murdered under totalitarian regimes in Europe. Because of this cruelty, lack of freedom and disrespect for fundamental rights, in parts of Europe several generations never had the chance to enjoy freedom and democracy.

This year we also mark the 30 years of events in 1989 when citizens of Central and Eastern Europe stood up and broke through the Iron Curtain and accelerated its fall. The courageous actions of citizens brought back freedom and democracy to all of Europe.

They helped overcome divisions and unify Europe. This then is a collective European legacy that we all must cherish, nourish, and defend.

80 years have now passed since 1939 and the generation that has witnessed the scourge of totalitarianism is almost no longer with us; living history is turning into written history. We must therefore keep those memories alive to inspire and guide new generations in defending fundamental rights, the rule of law and democracy. It is what makes us who we are. We firmly stand together against totalitarian and authoritarian regimes of all kinds. A Free Europe is not a given but a choice, every day."

Background

On 23 August 1939, Nazi Germany and the Soviet Union signed the Molotov-Ribbentrop pact which divided Central and Eastern Europe and lead to the violation of fundamental rights for tens of millions of people during one of the darkest periods of our continent's history. Even after the end of World War II, many Europeans continued for decades to suffer under totalitarian regimes.

The Baltic Way demonstration took place on 23 August 1989, coinciding with the 50th anniversary of the signing of the Molotov-Ribbentrop Pact. The Baltic citizens formed a 600 kilometre human chain all the way through Estonia, Latvia and Lithuania. It was a peaceful demonstration that united the three countries in their drive for freedom.

This year also marks the 30th anniversary of the Pan-European Picnic, a peace demonstration event that took place on 19 August 1989 in Sopron, a city near Hungary's border with Austria. Citizens gathered around the border fence to show solidarity and friendship in an event organised by the authorities of both countries. The Pan-European Picnic is one of the events on 1989 that paved the way to unification and the end of the Iron Curtain.

For More Information

Video: First Vice-President Frans Timmermans on our common values

STATEMENT/19/5411

Press contacts:

Christian WIGAND (+32 2 296 22 53)
Melanie VOIN (+ 32 2 295 86 59)

General public inquiries: Europe Direct by phone 00 800 67 89 10 11 or by email

Related media

[The fall of the Berlin Wall, Germany]

European Parliament
2019-2024

TEXTS ADOPTED

P9_TA(2019)0021

Importance of European remembrance for the future of Europe

European Parliament resolution of 19 September 2019 on the importance of European remembrance for the future of Europe (2019/2819(RSP))

The European Parliament,

– having regard to the universal principles of human rights and the fundamental principles of the European Union as a community based on common values,

– having regard to the statement issued on 22 August 2019 by First Vice-President Timmermans and Commissioner Jourová ahead of the Europe-Wide Day of Remembrance for the victims of all totalitarian and authoritarian regimes,

– having regard to the United Nations Universal Declaration of Human Rights adopted on 10 December 1948,

– having regard to its resolution of 12 May 2005 on the 60th anniversary of the end of the Second World War in Europe on 8 May 1945[1],

– having regard to Resolution 1481 of the Parliamentary Assembly of the Council of Europe of 26 January 2006 on the need for international condemnation of crimes of totalitarian Communist regimes,

– having regard to Council Framework Decision 2008/913/JHA of 28 November 2008 on combating certain forms and expressions of racism and xenophobia by means of criminal law[2],

– having regard to the Prague Declaration on European Conscience and Communism adopted on 3 June 2008,

– having regard to its declaration on the proclamation of 23 August as European Day of Remembrance for the Victims of Stalinism and Nazism adopted on 23 September 2008[3],

---

1 OJ C 92 E, 20.4.2006, p. 392.
2 OJ L 328, 6.12.2008, p. 55.
3 OJ C 8 E, 14.1.2010, p. 57.

– having regard to its resolution of 2 April 2009 on European conscience and totalitarianism[1],

– having regard to the Commission report of 22 December 2010 on the memory of the crimes committed by totalitarian regimes in Europe (COM(2010)0783),

– having regard to the Council Conclusions of 9-10 June 2011 on the memory of the crimes committed by totalitarian regimes in Europe,

– having regard to the Warsaw Declaration of 23 August 2011 on the European Day of Remembrance for Victims of Totalitarian Regimes,

– having regard to the joint statement of 23 August 2018 of the government representatives of the EU Member States to commemorate the victims of communism,

– having regard to its historic resolution on the situation in Estonia, Latvia and Lithuania, adopted on 13 January 1983 in reaction to the 'Baltic Appeal' of 45 nationals from these countries,

– having regard to the resolutions and declarations on the crimes of totalitarian communist regimes adopted by a number of national parliaments,

– having regard to Rule 132(2) and (4) of its Rules of Procedure,

A. whereas this year marks the 80th anniversary of the outbreak of the Second World War, which led to unprecedented levels of human suffering and the occupation of countries in Europe for many decades to come;

B. whereas 80 years ago on 23 August 1939, the communist Soviet Union and Nazi Germany signed a Treaty of Non-Aggression, known as the Molotov-Ribbentrop Pact, and its secret protocols, dividing Europe and the territories of independent states between the two totalitarian regimes and grouping them into spheres of interest, which paved the way for the outbreak of the Second World War;

C. whereas, as a direct consequence of the Molotov-Ribbentrop Pact, followed by the Nazi-Soviet Boundary and Friendship Treaty of 28 September 1939, the Polish Republic was invaded first by Hitler and two weeks later by Stalin – which stripped the country of its independence and was an unprecedented tragedy for the Polish people – the communist Soviet Union started an aggressive war against Finland on 30 November 1939, and in June 1940 it occupied and annexed parts of Romania – territories that were never returned – and annexed the independent republics of Lithuania, Latvia and Estonia;

D. whereas after the defeat of the Nazi regime and the end of the Second World War, some European countries were able to rebuild and embark on a process of reconciliation, while other European countries remained under dictatorships – some under direct Soviet occupation or influence – for half a century and continued to be deprived of freedom, sovereignty, dignity, human rights and socio-economic development;

E. whereas although the crimes of the Nazi regime were evaluated and punished by means

---

[1] OJ C 137 E, 27.5.2010, p. 25.

of the Nuremberg trials, there is still an urgent need to raise awareness, carry out moral assessments and conduct legal inquiries into the crimes of Stalinism and other dictatorships;

F. whereas in some Member States, communist and Nazi ideologies are prohibited by law;

G. whereas European integration has, from the start, been a response to the suffering inflicted by two world wars and by the Nazi tyranny that led to the Holocaust, and to the expansion of totalitarian and undemocratic communist regimes in central and eastern Europe, and a way to overcome deep divisions and hostility in Europe by cooperation and integration and to end war and secure democracy in Europe; whereas for the European countries that suffered under Soviet occupation and communist dictatorships, the enlargement of the EU, beginning in 2004, signifies their return to the European family to which they belong;

H. whereas the memories of Europe's tragic past must be kept alive, in order to honour the victims, condemn the perpetrators and lay the ground for a reconciliation based on truth and remembrance;

I. whereas remembering the victims of totalitarian regimes and recognising and raising awareness of the shared European legacy of crimes committed by communist, Nazi and other dictatorships is of vital importance for the unity of Europe and its people and for building European resilience to modern external threats;

J. whereas 30 years ago, on 23 August 1989, the 50th anniversary of the Molotov-Ribbentrop Pact was marked and the victims of totalitarian regimes remembered during the Baltic Way, an unprecedented demonstration by two million Lithuanians, Latvians and Estonians who joined hands to form a living chain spanning from Vilnius to Tallinn through Riga;

K. whereas despite the fact that on 24 December 1989 the Congress of People's Deputies of the USSR condemned the signing of the Molotov-Ribbentrop Pact, in addition to other agreements made with Nazi Germany, the Russian authorities denied responsibility for this agreement and its consequences in August 2019 and are currently promoting the view that Poland, the Baltic States and the West are the true instigators of WWII;

L. whereas remembering the victims of totalitarian and authoritarian regimes and recognising and raising awareness of the shared European legacy of crimes committed by Stalinist, Nazi and other dictatorships is of vital importance for the unity of Europe and its people and for building European resilience to modern external threats;

M. whereas openly radical, racist and xenophobic groups and political parties have been inciting hatred and violence in society, for example through the online dissemination of hate speech, which often leads to a rise in violence, xenophobia and intolerance;

1. Recalls that, as enshrined in Article 2 of the TEU, the Union is founded on the values of respect for human dignity, freedom, democracy, equality, the rule of law and respect for human rights, including the rights of persons belonging to minorities; recalls that these values are common to all Member States;

2. Stresses that the Second World War, the most devastating war in Europe's history, was

started as an immediate result of the notorious Nazi-Soviet Treaty on Non-Aggression of 23 August 1939, also known as the Molotov-Ribbentrop Pact, and its secret protocols, whereby two totalitarian regimes that shared the goal of world conquest divided Europe into two zones of influence;

3. Recalls that the Nazi and communist regimes carried out mass murders, genocide and deportations and caused a loss of life and freedom in the 20th century on a scale unseen in human history, and recalls the horrific crime of the Holocaust perpetrated by the Nazi regime; condemns in the strongest terms the acts of aggression, crimes against humanity and mass human rights violations perpetrated by the Nazi, communist and other totalitarian regimes;

4. Expresses its deep respect for each victim of these totalitarian regimes and calls on all EU institutions and actors to do their utmost to ensure that horrific totalitarian crimes against humanity and systemic gross human rights violations are remembered and brought before courts of law, and to guarantee that such crimes will never be repeated; stresses the importance of keeping the memories of the past alive, because there can be no reconciliation without remembrance, and reiterates its united stand against all totalitarian rule from whatever ideological background;

5. Calls on all Member States of the EU to make a clear and principled assessment of the crimes and acts of aggression perpetrated by the totalitarian communist regimes and the Nazi regime;

6. Condemns all manifestations and propagation of totalitarian ideologies, such as Nazism and Stalinism, in the EU;

7. Condemns historical revisionism and the glorification of Nazi collaborators in some EU Member States; is deeply concerned about the increasing acceptance of radical ideologies and the reversion to fascism, racism, xenophobia and other forms of intolerance in the European Union, and is troubled by reports in some Member States of collusion between political leaders, political parties and law enforcement bodies and the radical, racist and xenophobic movements of different political denominations; calls on the Member States to condemn such acts in the strongest way possible as they undermine the EU values, of peace, freedom and democracy;

8. Calls on all Member States to commemorate 23 August as the European Day of Remembrance for the victims of totalitarian regimes at both EU and national level, and to raise the younger generation's awareness of these issues by including the history and analysis of the consequences of totalitarian regimes in the curricula and textbooks of all schools in the EU; calls on the Member States to support the documentation of Europe's troubled past, for example through the translation of the proceedings of the Nuremberg trials into all EU languages;

9. Calls on the Member States to condemn and counteract all forms of Holocaust denial, including the trivialisation and minimisation of the crimes perpetrated by the Nazis and their collaborators, and to prevent trivialisation in political and media discourse;

10. Calls for a common culture of remembrance that rejects the crimes of fascist, Stalinist, and other totalitarian and authoritarian regimes of the past as a way of fostering resilience against modern threats to democracy, particularly among the younger

generation; encourages the Member States to promote education through mainstream culture on the diversity of our society and on our common history, including education on the atrocities of World War II, such as the Holocaust, and the systematic dehumanisation of its victims over a number of years;

11. Calls, furthermore, for 25 May (the anniversary of the execution of the Auschwitz hero Rotamaster Witold Pilecki) to be established as International Day of Heroes of the Fight against Totalitarianism, which will be an expression of respect and a tribute to all those who, by fighting tyranny, demonstrated their heroism and true love for humankind, and will also provide future generations with a clear example of the correct attitude to take in the face of the threat of totalitarian enslavement;

12. Calls on the Commission to provide effective support for projects of historic memory and remembrance in the Member States and for the activities of the Platform of European Memory and Conscience, and to allocate adequate financial resources under the 'Europe for Citizens' programme to support commemoration and remembrance of the victims of totalitarianism, as set out in Parliament's position on the 2021-2027 Rights and Values Programme;

13. Declares that European integration as a model of peace and reconciliation has been a free choice by the peoples of Europe to commit to a shared future, and that the European Union has a particular responsibility to promote and safeguard democracy, respect for human rights and the rule of law, not only within but also outside the European Union;

14. Points out that in the light of their accession to the EU and NATO, the countries of Eastern and Central European have not only returned to the European family of free democratic countries, but also demonstrated success, with the EU's assistance, in reforms and socio-economic development; stresses, however, that this option should remain open to other European countries as stipulated in Article 49 TEU;

15. Maintains that Russia remains the greatest victim of communist totalitarianism and that its development into a democratic state will be impeded as long as the government, the political elite and political propaganda continue to whitewash communist crimes and glorify the Soviet totalitarian regime; calls, therefore, on Russian society to come to terms with its tragic past;

16. Is deeply concerned about the efforts of the current Russian leadership to distort historical facts and whitewash crimes committed by the Soviet totalitarian regime and considers them a dangerous component of the information war waged against democratic Europe that aims to divide Europe, and therefore calls on the Commission to decisively counteract these efforts;

17. Expresses concern at the continued use of symbols of totalitarian regimes in the public sphere and for commercial purposes, and recalls that a number of European countries have banned the use of both Nazi and communist symbols;

18. Notes that the continued existence in public spaces in some Member States of monuments and memorials (parks, squares, streets etc.) glorifying totalitarian regimes, which paves the way for the distortion of historical facts about the consequences of the Second World War and for the propagation of the totalitarian political system;

19. Condemns the fact that extremist and xenophobic political forces in Europe are increasingly resorting to distortion of historical facts, and employ symbolism and rhetoric that echoes aspects of totalitarian propaganda, including racism, anti-Semitism and hatred towards sexual and other minorities;

20. Urges the Member States to ensure compliance with the provisions of the Council Framework Decision, so as to counter organisations that spread hate speech and violence in public spaces and online, and to effectively ban neo-fascist and neo-Nazi groups and any other foundation or association that exalts and glorifies Nazism and fascism or any other form of totalitarianism, while respecting domestic legal order and jurisdiction;

21. Stresses that Europe's tragic past should continue to serve as a moral and political inspiration to face the challenges of today's world, including the fight for a fairer world, creating open and tolerant societies and communities embracing ethnic, religious and sexual minorities, and making European values work for everyone;

22. Instructs its President to forward this resolution to the Council, the Commission, the governments and parliaments of the Member States, the Russian Duma and the parliaments of the Eastern Partnership countries.

Europees Parlement
2019-2024

AANGENOMEN TEKSTEN

P9_TA(2019)0021

Belang van Europees gedenken voor de toekomst van Europa

Resolutie van het Europees Parlement van 19 september 2019 over het belang van Europese herinnering voor de toekomst van Europa (2019/2819(RSP))

Het Europees Parlement,

– gezien de universele beginselen van mensenrechten en de fundamentele beginselen van de Europese Unie als een gemeenschap gebaseerd op gedeelde waarden,

– gezien de verklaring van 22 augustus 2019 van eerste vicevoorzitter Timmermans en commissaris Jourová voorafgaand aan de pan-Europese herdenkingsdag voor de slachtoffers van alle totalitaire en autoritaire regimes,

– gezien de Universele Verklaring van de rechten van de mens van de Verenigde Naties, aangenomen op 10 december 1948,

– gezien zijn resolutie van 12 mei 2005 over de zestigste verjaardag van het einde van de Tweede Wereldoorlog in Europa op 8 mei 1945[1],

– gezien Resolutie 1481 van de Parlementaire Vergadering van de Raad van Europa van 26 januari 2006 over de noodzaak van internationale veroordeling van de misdaden van totalitaire communistische regimes,

– gezien Kaderbesluit 2008/913/JBZ van de Raad van 28 november 2008 betreffende de bestrijding van bepaalde vormen en uitingen van racisme en vreemdelingenhaat door middel van het strafrecht[2],

– gezien de Verklaring van Praag over het Europese geweten en het communisme, die op 3 juni 2008 werd aangenomen,

– gezien de op 23 september 2008 aangenomen verklaring van het Europees Parlement over de proclamatie van 23 augustus als Europese herdenkingsdag voor de slachtoffers van het stalinisme en het nazisme[3],

---

1 PB C 92 E van 20.4.2006, blz. 392.
2 PB L 328 van 6.12.2008, blz. 55.
3 PB C 8 E van 14.1.2010, blz. 57.

– gezien zijn resolutie van 2 april 2009 over het Europese geweten en het totalitarisme[1],

– gezien het verslag van de Commissie van 22 december 2010 over de herinnering aan de misdaden van totalitaire regimes in Europa (COM(2010)0783),

– gezien de conclusies van de Raad van 9 en 10 juni 2011 over de herinnering aan de misdaden van totalitaire regimes in Europa,

– gezien de Verklaring van Warschau van 23 augustus 2011 ter gelegenheid van de Europese herdenkingsdag voor de slachtoffers van totalitaire regimes,

– gezien de gezamenlijke verklaring van de vertegenwoordigers van de regeringen van de EU-lidstaten van 23 augustus 2018 ter herdenking van de slachtoffers van het communisme,

– gezien zijn op 13 januari 1983 aangenomen historische resolutie over de situatie in Estland, Letland en Litouwen, als reactie op het "Baltisch Appel" van 45 burgers van deze landen,

– gezien de resoluties en verklaringen over de misdaden van totalitaire communistische regimes die door een aantal nationale parlementen zijn aangenomen,

– gezien artikel 132, leden 2 en 4, van zijn Reglement,

A. overwegende dat het dit jaar 80 jaar geleden is dat de Tweede Wereldoorlog uitbrak, waarmee een periode van niet eerder gezien menselijk lijden begon en de decennialang durende bezetting van Europese landen werd ingeluid;

B. overwegende dat de communistische Sovjet-Unie en nazi-Duitsland 80 jaar geleden, op 23 augustus 1939, een niet-aanvalsverdrag ondertekenden, bekend als het Molotov-Ribbentroppact, vergezeld van geheime protocollen, waarin Europa en het grondgebied van onafhankelijke landen tussen deze twee totalitaire regimes werden opgedeeld in belangensferen, hetgeen de weg effende voor het uitbreken van de Tweede Wereldoorlog;

C. overwegende dat het Molotov-Ribbentroppact en het daaropvolgende grens- en vriendschapsverdrag tussen de nazi's en de Sovjet-Unie van 28 september 1939 de rechtstreekse aanleiding zijn geweest voor de invasie van de Poolse Republiek – eerst door Hitler en twee weken later door Stalin, waardoor de Poolse onafhankelijkheid werd opgeheven en het Poolse volk in een ongeziene tragedie werd gestort – voor het begin op 30 november 1939 van een agressieve oorlog van de communistische Sovjet-Unie tegen Finland, voor de bezetting en annexatie door de Sovjet-Unie in juni 1940 van verschillende delen van Roemenië – gebieden die nooit werden teruggegeven – en voor de gedwongen annexatie door de Sovjet-Unie van de onafhankelijke republieken Litouwen, Letland en Estland;

D. overwegende dat de nederlaag van het naziregime en het einde van de Tweede Wereldoorlog voor een deel van de Europese landen een periode van naoorlogse heropbouw en een verzoeningsproces inluidde, maar dat andere Europese landen een halve eeuw een dictatuur bleven, sommige rechtstreeks bezet door of onder de

[1] PB C 137 E van 27.5.2010, blz. 25.

rechtstreekse invloed van de Sovjet-Unie, en dat hen hierdoor de kans op vrijheid, soevereiniteit, waardigheid, mensenrechten en sociaal-economische ontwikkeling voor lange tijd werd ontnomen;

E. overwegende dat de misdaden van het naziregime werden beoordeeld en bestraft tijdens de Processen van Neurenberg, maar dat het nog steeds dringend noodzakelijk is het besef te vergroten van de misdaden van het stalinisme en andere dictaturen en deze te onderwerpen aan morele beoordelingen en juridische onderzoeken;

F. overwegende dat in sommige lidstaten communistische en nazistische ideologieën bij wet verboden zijn;

G. overwegende dat de Europese integratie vanaf het begin een reactie vormde op niet alleen het leed dat door de twee wereldoorlogen werd aangericht en op de nazi-tirannie, die tot de Holocaust leidde, maar ook op de expansie van totalitaire en ondemocratische communistische regimes in Midden- en Oost-Europa, en tevens een middel was om de grote verdeeldheid en vijandschap in Europa door samenwerking en integratie te overbruggen, en om oorlog te beëindigen en de democratie in Europa veilig te stellen; overwegende dat de uitbreiding van de EU sinds 2004 voor de Europese landen die onder het juk van de Sovjetbezetting en van communistische dictaturen gebukt zijn gegaan een terugkeer betekent naar de Europese familie waar ze thuishoren;

H. overwegende dat de herinnering aan Europa's tragische verleden levend moet worden gehouden, teneinde de slachtoffers in ere te houden, de daders te veroordelen, en de basis te leggen voor een verzoening die op de waarheid en herinnering stoelt;

I. overwegende dat de herdenking van slachtoffers van totalitaire regimes en de erkenning en het besef van de gedeelde Europese erfenis van misdaden die zijn gepleegd door communistische, nazistische en andere dictaturen, van wezenlijk belang zijn voor de eenheid van Europa en zijn volkeren, alsook om Europa weerbaar te maken tegen hedendaagse externe dreigingen;

J. overwegende dat er 30 jaar geleden, op 23 augustus 1989, naar aanleiding van de 50e verjaardag van het Molotov-Ribbentroppact en de herdenking van de slachtoffers van totalitaire regimes, een ongeziene demonstratie plaatsvond onder de naam “de Baltische Weg”, waarbij twee miljoen Litouwers, Letten en Esten hand in hand gingen staan om een menselijke ketting te vormen van Vilnius, door Riga, tot Tallinn;

K. overwegende dat op 24 december 1989 het Congres van Volksafgevaardigden van de USSR de ondertekening van het Molotov-Ribbentroppact en andere overeenkomsten met nazi-Duitsland heeft veroordeeld, terwijl de Russische autoriteiten in augustus 2019 hebben ontkend verantwoordelijk te zijn voor die overeenkomst en momenteel de visie naar voren schuiven dat Polen, de Baltische staten en het Westen de eigenlijke aanstokers van de Tweede Wereldoorlog waren;

L. overwegende dat de herdenking van slachtoffers van totalitaire en autoritaire regimes en de erkenning en het besef van de gedeelde Europese erfenis van misdaden die zijn gepleegd door stalinistische, nazistische en andere dictaturen, van wezenlijk belang zijn voor de eenheid van Europa en zijn volkeren, alsook om Europa weerbaar te maken tegen hedendaagse externe dreigingen;

M. overwegende dat openlijk radicale, racistische en xenofobe groepen en politieke partijen aanzetten tot haat en geweld in de samenleving, bijvoorbeeld via de online-verspreiding van haatzaaiende uitlatingen, die vaak leiden tot een toename van geweld, vreemdelingenhaat en intolerantie;

1. herinnert eraan dat krachtens artikel 2 VEU eerbied voor de menselijke waardigheid, vrijheid, democratie, gelijkheid, de rechtsstaat en eerbiediging van de mensenrechten, waaronder de rechten van personen die tot minderheden behoren, de waarden zijn waarop de Unie berust; herinnert eraan dat alle lidstaten deze waarden delen;

2. benadrukt dat de Tweede Wereldoorlog, de meest verwoestende oorlog in de Europese geschiedenis, is begonnen als onmiddellijk gevolg van het beruchte niet-aanvalsverdrag tussen de nazi's en de Sovjet-Unie van 23 augustus 1939, ook bekend als het Molotov-Ribbentroppact en zijn geheime protocollen, waarbij twee totalitaire regimes met het oog op de verovering van de wereld, Europa in twee invloedssferen verdeelden;

3. herinnert eraan dat de regimes van de nazi's en de communisten massamoorden, genocide en deportaties hebben uitgevoerd en een verlies van levens en vrijheid in de 20e eeuw hebben veroorzaakt op een schaal die nog niet eerder in de menselijke geschiedenis was voorgekomen, en wijst op de weerzinwekkende misdaad van de Holocaust die het naziregime heeft gepleegd; veroordeelt in de krachtigste bewoordingen de daden van agressie, misdaden tegen de mensheid en de grootschalige mensenrechtenschendingen door de nazistische, communistische en andere totalitaire regimes;

4. spreekt zijn grote eerbied uit voor elk slachtoffer van deze totalitaire regimes en roept alle EU-instellingen en -actoren op alles in het werk te stellen om te waarborgen dat de weerzinwekkende totalitaire misdaden tegen de menselijkheid en systemisch grove mensenrechtenschendingen niet worden vergeten en voor de rechter worden gebracht, alsook ervoor te zorgen dat dergelijke misdaden nooit meer plaatsvinden; benadrukt dat het belangrijk is de herinnering aan het verleden levend te houden, omdat er geen sprake kan zijn van verzoening zonder herinnering, en herhaalt dat het een gesloten front wil vormen tegen elke vorm van totalitarisme, ongeacht de ideologische achtergrond;

5. verzoekt alle EU-lidstaten een duidelijk en principieel oordeel te vellen over de misdaden en daden van agressie van de totalitaire communistische regimes en het naziregime;

6. veroordeelt alle uitingen en verspreiding van totalitaire ideologieën, zoals het nazisme en het stalinisme, in de EU;

7. veroordeelt het historisch revisionisme en de verheerlijking van nazicollaborateurs in sommige EU-lidstaten; is ernstig bezorgd over de toenemende acceptatie van radicale ideologieën en de terugkeer van fascisme, racisme, vreemdelingenhaat en andere vormen van onverdraagzaamheid in de Europese Unie, en maakt zich zorgen over berichten uit sommige lidstaten dat politieke leiders, politieke partijen en rechtshandhavingsinstanties contacten onderhouden met de radicale, racistische en xenofobe bewegingen van verschillende politieke kleur; verzoekt de lidstaten dergelijke daden zo krachtig mogelijk te veroordelen, aangezien zij de EU-waarden, van vrede, vrijheid en democratie, ondermijnen;

8. roept alle lidstaten op 23 augustus te vieren als Europese herdenkingsdag voor de slachtoffers van totalitaire regimes, op zowel EU- als nationaal niveau, en verzoekt het bewustzijn over dit onderwerp te vergroten bij de jongere generatie door de geschiedenis en bestudering van de gevolgen van totalitaire regimes op te nemen in de curricula en handboeken van alle scholen in de EU; dringt er bij de lidstaten op aan de documentatie over het woelige Europese verleden te ondersteunen, bijvoorbeeld door de verslagen van de processen van Neurenberg in alle talen van de EU te vertalen;

9. dringt er bij de lidstaten op aan om alle vormen van ontkenning van de Holocaust, waaronder het bagatelliseren en minimaliseren van de misdaden die zijn begaan door nazi's en hun collaborateurs, te veroordelen en te bestrijden, onder meer door het bagatelliseren van de misdaden in het politieke discours en de media te voorkomen;

10. pleit voor een gemeenschappelijke cultuur van gedenken, waarbij de misdaden van fascistische, stalinistische en andere totalitaire en autoritaire regimes uit het verleden scherp worden afgekeurd om zo weerbaarder te worden tegen moderne dreigingen voor de democratie, met name onder de jongere generaties; spoort de lidstaten aan educatie via de mainstreamcultuur over de diversiteit van onze samenleving en over onze gemeenschappelijke geschiedenis aan te moedigen, inclusief educatie over de wreedheden die zijn begaan in de Tweede Wereldoorlog, zoals de Holocaust, en de stelselmatige en jarenlange ontmenselijking van de slachtoffers;

11. roept er tevens toe op 25 mei (de dag waarop de Auschwitz-held ritmeester Witold Pilecki werd geëxecuteerd) uit te roepen tot Internationale Dag van helden in de strijd tegen totalitarisme, als blijk van respect voor en om hulde te brengen aan al diegenen die heldhaftigheid en een ware liefde voor de mensheid hebben getoond door zich te verzetten tegen tirannie, alsook om toekomstige generaties een duidelijk voorbeeld te geven van de juiste houding in het geval ze in aanraking komen met de dreiging van totalitaire onderwerping;

12. verzoekt de Commissie doeltreffende steun te verlenen aan projecten in verband met herinnering en herdenking van de geschiedenis in de lidstaten en aan de activiteiten van het Platform Europese nagedachtenis en Europees geweten, alsook - in het kader van het programma Europa voor de burger - adequate financiële middelen toe te wijzen aan ondersteuning van de nagedachtenis en herdenking van de slachtoffers van totalitarisme, zoals uiteengezet in het standpunt van het Parlement over het programma Rechten en waarden 2021-2027;

13. geeft aan dat de volkeren van Europa door vrijwillig te kiezen voor de Europese integratie als een model van vrede en verzoening er blijk van hebben gegeven zich te willen inzetten voor een gedeelde toekomst, en dat de Europese Unie een bijzondere verantwoordelijkheid draagt om niet alleen ín, maar ook buíten de Unie de democratie, de eerbiediging van de mensenrechten en de rechtsstaat te bevorderen en te waarborgen;

14. wijst erop dat de Oost- en Midden-Europese landen door hun toetreding tot de EU en de NAVO niet alleen zijn teruggekeerd naar de Europese familie van vrije democratische landen, maar ook, met de steun van de EU, hebben blijk gegeven van successen wat betreft hervormingen en sociaal-economische ontwikkeling; benadrukt echter dat deze mogelijkheid open moet blijven staan voor andere Europese landen, zoals bepaald in artikel 49 VEU;

15. beklemtoont dat Rusland het grootste slachtoffer blijft van het communistische totalitarisme en dat zijn ontwikkeling tot een democratische staat wordt belemmerd zolang de regering, de politieke elite en de politieke propaganda de communistische misdaden blijven goedpraten en het totalitaire regime van de Sovjet-Unie blijven verheerlijken; roept bijgevolg de Russische samenleving op het tragische verleden onder ogen te zien;

16. is ernstig bezorgd over de pogingen van de huidige leiders in Rusland om historische feiten te verdraaien en misdaden van het totalitaire regime van de Sovjet-Unie goed te praten, en beschouwt deze als een gevaarlijk onderdeel van de informatieoorlog die tegen democratisch Europa wordt gevoerd en erop gericht is Europa te verdelen; verzoekt de Commissie daarom deze pogingen resoluut tegen te gaan;

17. spreekt zijn bezorgdheid uit dat symbolen van het Sovjetregime nog steeds worden gebruikt in de publieke ruimte en voor commerciële doeleinden en herinnert eraan dat een aantal Europese landen het gebruik van zowel nazistische als communistische symbolen hebben verboden;

18. merkt op dat de voortdurende aanwezigheid in sommige lidstaten van monumenten en gedenktekens in de publieke ruimte (parken, pleinen, straten enz.) ter verheerlijking van het Sovjetleger – de voormalige bezettingsmacht in die landen – de weg effent om historische feiten over de gevolgen van de Tweede Wereldoorlog te verdraaien en het totalitaire politieke systeem te propageren;

19. veroordeelt het feit dat extremistische en xenofobe krachten in Europa steeds vaker hun toevlucht nemen tot verdraaiing van de historische feiten, en gebruikmaken van symbolisme en retoriek die doet denken aan aspecten van totalitaire propaganda, waaronder racisme, antisemitisme en haat jegens seksuele en andere minderheden;

20. dringt er bij de lidstaten op aan ervoor te zorgen dat zij aan de bepalingen van het kaderbesluit van de Raad voldoen, om organisaties te bestrijden die in de publieke ruimte en online haatzaaiende taal en geweld verspreiden, en neofascistische en neonazistische groeperingen en andere stichtingen of verenigingen die nazisme en fascisme of enige andere vorm van totalitarisme loven en verheerlijken, doeltreffend te verbieden, waarbij de nationale rechtsorde en jurisdictie worden geëerbiedigd;

21. beklemtoont dat Europa's tragische verleden als morele en politieke inspiratie moet blijven dienen bij het aanpakken van de uitdagingen waarvoor de wereld van vandaag ons stelt, waaronder de bestrijding van ongelijkheid in de wereld, het tot stand brengen van open en verdraagzame samenlevingen en gemeenschappen waarin etnische, religieuze en seksuele minderheden niet worden buitengesloten, en het creëren van omstandigheden waarin eenieder de vruchten kan plukken van de Europese waarden;

22. verzoekt zijn Voorzitter deze resolutie te doen toekomen aan de Raad, de Commissie, de regeringen en parlementen van de lidstaten, de Russische Doema en de parlementen van de landen van het Oostelijk Partnerschap.

European Commission - Speech

[Check Against Delivery]

Speech by President von der Leyen at the Plenary of the European Parliament at the debate on the 75th anniversary of the liberation of Auschwitz

Brussels, 29 January 2020

Dear President,

Madam Senator, Liliana Segre,

Honourable Members,

Dear Anita Lasker-Wallfisch,

Dear European friends,

Of course it is very difficult to take the floor after you, Liliana Segre. The power and the humanity of your speech, dear Liliana, was profoundly moving, and your memories. I deeply admire – like all of us here in the room – your endless fight for remembrance. It is an important reminder for all of us of life and – as you have said – of its dignity. You often say that 'understanding is impossible, but knowledge is necessary.'

And how could we ever understand this 'completely dehumanised world, this world beyond time, life and reality'? These words come from another Auschwitz survivor, Simone Veil – we have seen her in the video –, the first President of the first directly elected European Parliament. Simone Veil was a woman who – with heart and conviction – lived through Europe's worst days and also its greatest moments of hope and of unity. Looking at Auschwitz-Birkenau and what happened there, she coined the term of the 'absolute evil'.

Und ja, die systematische Ausrottung von 6 Millionen Juden ist das absolut Böse. Das absolut Böse, das sich nicht in Worte fassen lässt. Die schlimmste Barbarei, die der Mensch dem Menschen zufügen kann. Das Verbrechen von Nazi-Deutschland gegen die Menschheit. Und als Deutsche fühle ich schwere Schuld. Und doch spreche ich hier.

Die Opfer, vor denen wir uns verneigen, wurden im Namen meiner Nation umgebracht. Die Stätten dieses Mordens wurden über ganz Europa verteilt: Auschwitz, Buchenwald, Babi Jar, Mauthausen, Bergen-Belsen, Treblinka. Namen unvorstellbarer Verbrechen gegen die Menschlichkeit und des Verlustes aller Humanität. Wir gedenken heute der Gequälten und Entrechteten der nationalsozialistischen Gewaltherrschaft. Wir gedenken Millionen ermordeter europäischer Juden, der Roma, der Sinti, der Zwangsarbeiterinnen und Zwangsarbeiter, der Zeugen Jehovas, der Homosexuellen, der Kranken und Behinderten, der politischen Gefangenen und der Kriegsgefangenen und vieler, vieler anderer mehr. Wir verneigen uns vor den Toten.

Ja, als Deutsche fühle ich die besondere Schuld. Aber ich fühle auch die besondere Verantwortung. Denn als Deutsche in Europa weiß ich auch, dass es unsere Nachbarn waren, die uns die Hand gereicht haben und uns wieder aufgenommen haben in den Kreis der demokratischen Völker. Et je sais, en tant qu'Européenne, que notre Union s'est bâtie en s'appuyant sur la volonté absolue de protéger la dignité de chaque être humain, car elle est inviolable. Que nous avons la responsabilité permanente de combattre avec détermination toute forme d'antisémitisme et de discrimination. Et de ne jamais, jamais, jamais oublier.

Le souvenir est douloureux et effrayant, mais il ne nous paralyse pas; au contraire, il aiguise notre boussole morale et nous met en garde: Parce que la Shoah n'a pas commencé à Auschwitz, mais bien plus tôt, dans les esprits des gens. Elle a commencé avec l'affaiblissement de la capacité de s'indigner face au dénigrement dont d'autres étaient victimes. Elle a commencé avec la brutalité et les discours de haine à l'égard des Juifs. Aux paroles ont succédé les actes, dont les crimes contre l'humanité constituent la concrétisation indicible. On a d'abord vu mourir l'empathie et déferler les invectives, sans que personne n'y mette fin. The former United Nations Secretary-General Kofi Annan once said: 'All that evil needs to triumph is the silence of the majority.'

This fight for remembrance, which you are leading with so much courage and determination, dear Liliana Segre, must be our common fight. It is a duty to remember for all of us and must be passed

down from generation to generation. For when the memory fades, where today there are attempts to deny the Holocaust, where people are vilified and treated with contempt – because they are Jews or because they are not like the majority – this is where Europe is called into question. For Europe arose with the firm will never again to give any quarter to absolute evil. Europe knows like no other continent that this mission means: Do not let it take root, never ever again.

I thank you from the bottom of my heart, dear Liliana, for your tireless dedication to stop us forgetting and I thank you for the courage with which you counter the hatred, which has been rekindled in Europe and which you experience first-hand. Your courage gives us strength. And we wish to say to you that Europe will not remain silent when Jews in Europe are again subjected to hatred and harassment. We will fight anti-Semitism at all levels. We will never allow the Holocaust to be denied. We will fight with all our strength against discrimination, racism and exclusion. And we want to see and we will fight for a normal life for Jews in Europe, you can rely on us.

Der 75. Jahrestag der Befreiung des Lagers Auschwitz ist Gedenken. Wir gedenken all derer, deren Zukunft ausgelöscht wurde. Wir gedenken all derer, die nie aus den Lagern zurückgekehrt sind. Anderthalb Millionen jüdische Kinder wurden ermordet. Und ich weine um jedes Kind und es hat seinen Namen in Yad Vashem. Wir gedenken derer aber auch, die überlebt haben und – liebe Liliana Segre –d enen die schrecklichen Erinnerungen an diese Hölle auf ewig ins Gedächtnis eingebrannt sind. Aber dieses Gedenken ist auch ein Aufruf zur Wachsamkeit.

Heinz Galinski, der langjährige Vorsitzende des Zentralrats der Juden in Deutschland, hat zurecht gesagt: „Demokratie kann man keiner Gesellschaft aufzwingen, sie ist auch kein Geschenk, das man ein für alle Mal in Besitz nehmen kann. Sie muss täglich erkämpft und verteidigt werden.“ Genau darum geht es: Wehret den Anfängen! Seid wachsam! Seien wir aufrichtig gegenüber unserer Geschichte, verteidigen wir die Unantastbarkeit der Würde eines jeden einzelnen Menschen, verteidigen wir das Innerste und die Werte unserer Demokratie. Das sind wir den Opfern des Holocaust schuldig. Das sind wir der Würde des Menschen schuldig, wie genauso auch unserer Demokratie.

Vielen Dank.

SPEECH/20/158

Related media

EP Plenary session International Holocaust Remembrance Day - 75th anniversary of the liberation of Auschwitz

European Parliament
2014-2019

Plenary sitting

B8-0483/2018

17.10.2018

MOTION FOR A RESOLUTION

to wind up the debate on the statements by the Council and the Commission

pursuant to Rule 123(2) of the Rules of Procedure

on the rise in neo-fascist violence in Europe
(2018/2869(RSP))

Cecilia Wikström
on behalf of the ALDE Group

B8-0483/2018

European Parliament resolution on the rise in neo-fascist violence in Europe (2018/2869(RSP))

The European Parliament,

– having regard to the Universal Declaration of Human Rights,

– having regard to the European Convention on Human Rights,

– having regard to the International Convention on the Elimination of All Forms of Racial Discrimination,

– having regard to the Charter of Fundamental Rights of the European Union,

– having regard to Articles 2, 3, 6 and 7 of the Treaty on European Union (TEU),

– having regard to Council Directive 2000/43/EC of 29 June 2000 implementing the principle of equal treatment between persons irrespective of racial or ethnic origin[1] (the Race Equality Directive),

– having regard to Council Framework Decision 2008/913/JHA of 28 November 2008 on combating certain forms and expressions of racism and xenophobia by means of criminal law[2],

– having regard to Directive 2012/29/EU of the European Parliament and of the Council of 25 October 2012 establishing minimum standards on the rights, support and protection of victims of crime, and replacing Council Framework Decision 2001/220/JHA[3],

– having regard to Regulation (EU, Euratom) No 1141/2014 of the European Parliament and of the Council of 22 October 2014 on the statute and funding of European political parties and European political foundations[4],

– having regard to the establishment in June 2016 of the EU High Level Group on combating racism, xenophobia and other forms of intolerance,

– having regard to the Council of Europe resolution of 30 September 2014 on counteraction to manifestations of neo-Nazism and right-wing extremism,

– having regard to the EU Code of Practice on Disinformation,

– having regard to the Code of Conduct on Countering Illegal Hate Speech Online,

[1] OJ L 180, 19.7.2000, p. 22.
[2] OJ L 328, 6.12.2008, p. 55.
[3] OJ L 315, 14.11.2012, p. 57.
[4] OJ L 317, 4.11.2014, p. 1.

– having regard to Rule 123(2) of its Rules of Procedure,

A. whereas as enshrined in Article 2 of the TEU, the Union is founded on the values of respect for human dignity, freedom, democracy, equality, the rule of law and respect for human rights, including the rights of persons belonging to minorities; whereas these values are common to all Member States;

B. whereas the lack of serious action against neo-fascist and neo-Nazi groups has enabled the occurrence of the current xenophobic surge in Europe;

C. whereas openly neo-fascist, neo-Nazi, racist and xenophobic groups and political parties have been inciting hatred and violence in society;

D. whereas, as referred to by Europol in its European Union Terrorism Situation and Trend Report (TESAT) of 2018[1], the Commissioner responsible for security, Sir Julian King, speaking at an event held on 22 March 2017 in commemoration of the 2016 Brussels attacks, highlighted the growing menace of right-wing violent extremism, stating that he was not aware of a single EU Member State that is not affected by the phenomenon in some way, specifically citing the 2011 Norway attacks, the assassination of British MP Jo Cox, and attacks on asylum centres and mosques across Europe to highlight what he warned was a ‘less reported’ threat to security;

E. whereas neo-fascist and neo-Nazi groups manifest themselves in a variety of forms; whereas most of these groups appeal to the principle of freedom of speech; whereas the right to freedom of speech is not absolute;

F. whereas Article 30 of the Universal Declaration of Human Rights clearly states that nothing in the declaration ‘may be interpreted as implying for any State, group or person any right to engage in any activity or to perform any act aimed at the destruction of any of the rights and freedoms’ set forth therein;

G. whereas the International Convention on the Elimination of All Forms of Racial Discrimination affirms that its States Parties condemn all propaganda and all organisations which are based on ideas or theories of superiority of one race or group of persons of one colour or ethnic origin;

H. whereas the promotion of fascism is banned in several Member States pursuant to their national laws;

I. whereas the TESAT 2018 Europol report recorded a near doubling in the number of individuals arrested for right-wing extremist offences in 2017;

J. whereas on 22 July 2011, 77 people were killed and 151 injured in the Norway attacks;

K. whereas on 16 June 2016 Jo Cox, Member of the UK Parliament, was brutally murdered in Birstall, UK;

[1] https://www.europol.europa.eu/activities-services/main-reports/european-union-terrorism-situation-and-trend-report-2018-tesat-2018

L. whereas according to the 2017 Report on the Protection of the Constitution (Facts and Trends) by the German domestic intelligence agency Bundesamt für Verfassungsschutz (BfV), 1 054 acts of extreme right-wing violence were committed in Germany in 2017[1];

M. whereas according to the TESAT 2018 Europol report, five foiled, failed or completed terrorist attacks attributed to far-right individuals were reported in 2017[2];

N. whereas on 21 September 2018 Eleonora Forenza, MEP, and her assistant Antonio Perillo were assaulted after an anti-fascist demonstration in Bari, Italy;

O. whereas the French intelligence service has expressed concern at the increasing number of members of military and law enforcement forces joining far-right violent groups[3];

P. whereas the European Commission against Racism and Intolerance (ECRI), established by the Council of Europe, expressed alarm at the rise in right-wing extremism and neo-fascism in Croatia in a report published on 15 May 2018[4];

1. Strongly condemns and deplores the terrorist attacks, murders, psychological violence, violent physical attacks and marches by neo-fascist and neo-Nazi organisations that have taken place in various EU Member States;

2. Is deeply concerned by the increasing normalisation of fascism, racism, xenophobia and other forms of intolerance in the EU;

3. Is especially worried about the neo-fascist violence affecting society as a whole and targeting particular minorities such as black Europeans/people of African descent, Jews, Muslims, Roma, third-country nationals, LGBTI people and persons with disabilities;

4. Strongly condemns all violent attacks by neo-fascist groups against politicians and members of political parties, as reported in some Member States;

5. Is deeply concerned by the impunity with which neo-fascist and neo-Nazi groups operate in some Member States and stresses that this sense of impunity is among the reasons that explain the alarming rise in violent actions by certain far-right organisations;

6. Acknowledges the worrying trend of neo-fascist and neo-Nazi groups using social media and the internet to organise and strategise across the European Union;

7. Calls on the Member States to roundly condemn and sanction hate crime, hate speech and scapegoating by politicians and public officials at all levels and on all types of media, as they directly normalise and reinforce hatred and violence in society;

8. Calls on the Member States to take further measures to prevent, condemn and counter

[1] https://www.verfassungsschutz.de/en/download-manager/_annual-report-2017-summary.pdf

[2] https://www.europol.europa.eu/activities-services/main-reports/european-union-terrorism-situation-and-trend-report-2018-tesat-2018

[3] https://www.mediapart.fr/journal/france/090418/forces-de-l-ordre-liees-l-ultra-droite-violente-la-dgsi-s-inquiete?onglet=full

[4] https://rm.coe.int/fifth-report-on-croatia/16808b57be

hate speech and hate crime;

9. Calls on the Member States to investigate and prosecute hate crimes and to share best practices for identifying and investigating hate crimes, including those motivated specifically by the various forms of xenophobia;

10. Calls on the Member States to envisage and provide for adequate support for the victims of racist or xenophobic crimes and hate crimes, and the protection of all witnesses against the perpetrators;

11. Calls on the Member States to set up anti-hate crime units in police forces; calls on police forces to ensure that their personnel do not engage in any form of racist, xenophobic or discriminatory act, and that any such act committed is investigated and those responsible brought to justice;

12. Calls on the Commission to launch a call for civil society organisations to monitor and report hate speech and hate crime in the Member States;

13. Supports, commends and calls for the protection of community groups and civil society organisations that fight against fascism, racism, xenophobia and other forms of intolerance;

14. Calls for consolidated EU anti-discrimination legislation, including the transposition/implementation of existing legislation and the passing of new legislation, including the Equal Treatment Directive;

15. Recalls that Council Framework Decision 2008/913/JHA on combating certain forms and expressions of racism and xenophobia by means of criminal law, the implementation deadline for which was November 2010, provides for a legal base for imposing penalties on legal persons publicly inciting violence or hatred against a minority group;

16. Urges the Commission to update its 2014 report on the implementation of the aforementioned Council Framework Decision, and to initiate infringement proceedings against those Member States that have not complied with the provisions of the Decision;

17. Calls for full and timely cooperation between law enforcement, intelligence agencies, the judiciary and civil society organisations in the fight against fascism, racism, xenophobia and other forms of intolerance;

18. Calls on the Member States to follow the Council of Europe’s recommendations on counteracting manifestations of neo-Nazism and right-wing extremism;

19. Calls on the Member States to provide mandatory, human rights-based and service-oriented in-service training to law enforcement officers and officials in the judicial system at all levels;

20. Encourages the Member States to provide training to those working in public broadcasting and the media to raise their awareness about the challenges and discrimination faced by the victims of neo-fascist and neo-Nazi groups;

21. Calls on the Member States to put in place national ‘exit programmes’ for violent neo-fascist and neo-Nazi groups; underlines that such programmes should go far beyond one-to-one interventions and should involve long-term support for those struggling to find jobs, relocate and develop new and safe social networks;

22. Emphasises that an awareness of history is one of the preconditions for preventing such crimes from occurring in the future and plays an important role in educating the younger generations; points out that downplaying Nazi crimes is a first step towards reawakening ideas from that era;

23. Calls on the Member States to condemn and counteract all forms of Holocaust denial, including the trivialisation and minimalisation of the crimes of the Nazis and their collaborators; points out that the truth about the Holocaust must not be trivialised by political or media discourse;

24. Calls for a common culture of remembrance that rejects the fascist crimes of the past; is deeply worried that the younger generations in Europe and elsewhere feel less and less concerned about the history of fascism, and hence risk becoming indifferent to new threats;

25. Encourages the Member States to promote education through mainstream culture on the diversity of our society and on our common history, including the atrocities of World War II, such as the Holocaust, and the systematic dehumanisation of its victims over a number of years;

26. Instructs its President to forward this resolution to the Council, the Commission, the governments and parliaments of the Member States, the Council of Europe, the Organisation for Security and Cooperation in Europe and the United Nations.

Europees Parlement
2014-2019

Zittingsdocument

B8-0483/2018

17.10.2018

ONTWERPRESOLUTIE

naar aanleiding van verklaringen van de Raad en de Commissie

ingediend overeenkomstig artikel 123, lid 2, van het Reglement

over de opkomst van neofascistisch geweld in Europa
(2018/2869(RSP))

Cecilia Wikström
namens de ALDE-Fractie

B8-0483/2018

Resolutie van het Europees Parlement over de opkomst van neofascistisch geweld in Europa
(2018/2869(RSP))

Het Europees Parlement,

– gezien de Universele Verklaring van de rechten van de mens,

– gezien het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens,

– gezien het Internationaal Verdrag inzake de uitbanning van alle vormen van rassendiscriminatie,

– gezien het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie,

– gezien de artikelen 2, 3, 6 en 7 van het Verdrag betreffende de Europese Unie (VEU),

– gezien Richtlijn 2000/43/EG van de Raad van 29 juni 2000 houdende toepassing van het beginsel van gelijke behandeling van personen ongeacht ras of etnische afstamming[1] (richtlijn inzake rassengelijkheid),

– gezien Kaderbesluit 2008/913/JBZ van de Raad van 28 november 2008 betreffende de bestrijding van bepaalde vormen en uitingen van racisme en vreemdelingenhaat door middel van het strafrecht[2],

– gezien Richtlijn 2012/29/EU van het Europees Parlement en de Raad van 25 oktober 2012 tot vaststelling van minimumnormen voor de rechten, de ondersteuning en de bescherming van slachtoffers van strafbare feiten, en ter vervanging van Kaderbesluit 2001/220/JBZ[3],

– gezien Verordening (EU, Euratom) nr. 1141/2014 van het Europees Parlement en de Raad van 22 oktober 2014 betreffende het statuut en de financiering van Europese politieke partijen en Europese politieke stichtingen[4],

– gezien de oprichting in juni 2016 van de EU-groep op hoog niveau voor de bestrijding van racisme, vreemdelingenhaat en andere vormen van onverdraagzaamheid,

– gezien de resolutie van de Raad van Europa van 30 september 2014 over optreden tegen manifestaties van neonazi's en rechts-extremisten;

– gezien de praktijkcode over desinformatie van de EU,

[1] PB L 180 van 19.7.2000, blz. 22.
[2] PB L 328 van 6.12.2008, blz. 55.
[3] PB L 315 van 14.11.2012, blz. 57.
[4] PB L 317 van 4.11.2014, blz. 1.

– gezien de gedragscode tegen illegale haatzaaiende uitlatingen op internet,

– gezien artikel 123, lid 2, van zijn Reglement,

A. overwegende dat krachtens artikel 2 VEU eerbied voor de menselijke waardigheid, vrijheid, democratie, gelijkheid, de rechtsstaat en eerbiediging van de mensenrechten, waaronder de rechten van personen die tot minderheden behoren, de waarden zijn waarop de Unie berust; overwegende dat alle lidstaten deze waarden delen;

B. overwegende dat het uitblijven van serieus optreden tegen neofascistische en neonazistische groeperingen ertoe geleid heeft dat vreemdelingenhaat nu zo sterk toeneemt in Europa;

C. overwegende dat openlijk neofascistische, neonazistische, racistische en xenofobe groepen en politieke partijen hebben opgeroepen tot haat en geweld in de samenleving;

D. overwegende dat de commissaris voor Veiligheid, Sir Julian King, in zijn toespraak op 22 maart 2017 bij de herdenking van de aanslagen in Brussel van 2016 – waarnaar ook werd verwezen door Europol in zijn "European Union Terrorism Situation and Trend Report" (TESAT) van 2018[1] – wees op de toenemende dreiging van gewelddadig rechts-extremisme en verklaarde dat er bij zijn weten geen enkele EU-lidstaat was die niet op de een of andere manier te maken had met dit fenomeen, waarbij hij met name melding maakte van de aanslagen in Noorwegen in 2011, de moord op het Britse parlementslid Jo Cox en de aanslagen op asielzoekerscentra en moskeeën in heel Europa om te wijzen op deze "onderbelichte" veiligheidsdreiging;

E. overwegende dat neofascistische en neonazistische groeperingen zich op diverse manieren uiten; overwegende dat de meeste van deze groepen zich beroepen op de vrijheid van meningsuiting; overwegende dat de vrijheid van meningsuiting niet absoluut is;

F. overwegende dat in artikel 30 van de Universele Verklaring van de rechten van de mens duidelijk wordt verklaard dat niets in deze Verklaring "zodanig [zal] mogen worden uitgelegd, dat welke Staat, groep of persoon dan ook, daaraan enig recht kan ontlenen om iets te ondernemen of handelingen van welke aard ook te verrichten, die vernietiging van een van de rechten en vrijheden, in deze Verklaring genoemd, ten doel hebben";

G. overwegende dat in het Internationaal Verdrag inzake de uitbanning van alle vormen van rassendiscriminatie wordt bekrachtigd dat de staten die partij zijn bij dit verdrag alle propaganda en organisaties veroordelen die gebaseerd zijn op ideeën of theorieën over de superioriteit van een bepaald ras of een groep personen met een bepaalde huidskleur of etnische afkomst;

H. overwegende dat de bevordering van fascisme bij wet verboden is in verschillende lidstaten;

[1] https://www.europol.europa.eu/activities-services/main-reports/european-union-terrorism-situation-and-trend-report-2018-tesat-2018

I. overwegende dat in het TESAT-verslag van Europol uit 2018 melding wordt gemaakt van bijna een verdubbeling van het aantal personen dat in 2017 gearresteerd werd vanwege rechts-extremistische vergrijpen;

J. overwegende dat er op 22 juli 2011 bij de aanvallen in Noorwegen 77 doden en 151 gewonden vielen;

K. overwegende dat Jo Cox, lid van het parlement van het VK, op 16 juni 2016 op wrede wijze vermoord is in het Britse Birstall;

L. overwegende dat volgens het Verslag over de bescherming van de grondwet (feiten en trends) uit 2017 van de Duitse inlichtingendienst Bundesamt für Verfassungsschutz (BfV), er in 2017 in Duitsland 1 054 daden van extreemrechts geweld zijn gepleegd[1];

M. overwegende dat volgens het TESAT-verslag van Europol uit 2018 er in 2017 melding is gemaakt van vijf verijdelde, mislukte of geslaagde terroristische aanslagen die werden toegeschreven aan extreemrechtse daders[2];

N. overwegende dat Eleonora Forenza, lid van het Parlement, en haar medewerker Antonio Perillo op 21 september 2018 aangevallen werden na een antifascistische demonstratie in Bari, Italië;

O. overwegende dat de Franse inlichtingendienst zijn bezorgdheid heeft geuit over het toenemende aantal werknemers van het leger en rechtshandhavingsinstanties dat zich aansluit bij gewelddadige extreemrechtse groeperingen[3];

P. overwegende dat de Europese Commissie tegen Racisme en Onverdraagzaamheid (ECRI), die is opgericht door de Raad van Europa, in een verslag dat is gepubliceerd op 15 mei 2018 de noodklok heeft geluid vanwege de opkomst van rechts-extremisme en neofascisme in Kroatië[4];

1. veroordeelt en betreurt de terroristische aanslagen, moorden, gevallen van psychologisch geweld, gewelddadige aanvallen en marsen door neofascistische en neonazistische organisaties die hebben plaatsgevonden in diverse EU-lidstaten ten stelligste;

2. vindt het uiterst zorgelijk dat fascisme, racisme, vreemdelingenhaat en andere vormen van onverdraagzaamheid steeds normaler worden in de EU;

3. is met name verontrust over het neofascistische geweld dat de samenleving als geheel schaadt en gericht is tegen specifieke minderheden, zoals zwarte Europeanen/mensen van Afrikaanse afkomst, joden, moslims, Roma, mensen uit derde landen, LGBTI's en personen met een beperking;

---

[1] https://www.verfassungsschutz.de/en/download-manager/_annual-report-2017-summary.pdf

[2] https://www.europol.europa.eu/activities-services/main-reports/european-union-terrorism-situation-and-trend-report-2018-tesat-2018

[3] https://www.mediapart.fr/journal/france/090418/forces-de-l-ordre-liees-l-ultra-droite-violente-la-dgsi-s-inquiete?onglet=full

[4] https://rm.coe.int/fifth-report-on-croatia/16808b57be

4. beschouwt alle gewelddadige aanvallen door neofascistische groeperingen op politici en leden van politieke partijen, die gemeld worden in een aantal lidstaten, als zeer verwerpelijk;

5. is zeer bezorgd over de straffeloosheid waarmee neofascistische en neonazistische groeperingen in sommige lidstaten te werk gaan, en benadrukt dat dit gevoel van straffeloosheid een van de redenen is voor de alarmerende toename van gewelddadigheden die door bepaalde extreemrechtse organisaties worden begaan;

6. is zich bewust van de zorgelijke tendens dat neofascistische en neonazistische groeperingen gebruikmaken van sociale media en internet om zich overal in de Europese Unie te organiseren en strategieën uit te werken;

7. roept de lidstaten op om haatmisdrijven, haatzaaiende taal van en het zoeken naar zondebokken door politici en ambtenaren op alle niveaus en in alle soorten media, ronduit te veroordelen en te bestraffen, aangezien die personen in de positie zijn om haat en geweld in de samenleving steeds meer als norm te beschouwen en zelfs aan te wakkeren;

8. verzoekt de lidstaten verdere maatregelen te nemen om haatzaaiende taal en haatmisdrijven te voorkomen, te veroordelen en te bestrijden;

9. verzoekt de lidstaten haatmisdrijven te onderzoeken en te vervolgen en goede werkmethoden uit te wisselen voor het in kaart brengen en onderzoeken van haatmisdrijven, zo ook de misdrijven die specifiek zijn ingegeven door een vorm van vreemdelingenhaat;

10. verzoekt de lidstaten voldoende steun te voorzien en te bieden aan de slachtoffers van door racisme of vreemdelingenhaat ingegeven misdrijven en haatmisdrijven, en toe te zien op de bescherming van alle getuigen tegen de daders;

11. dringt er bij de lidstaten op aan eenheden voor anti-haatmisdrijven op te zetten in hun politiemachten; verzoekt de politiemachten erop toe te zien dat hun personeel zich niet leent voor racistische, xenofobe of discriminerende handelingen, en dat dergelijke handelingen die desondanks begaan zijn onderzocht worden en de daders berecht worden;

12. verzoekt de Commissie maatschappelijke organisaties op te roepen haatzaaiende taal en haatmisdrijven in de lidstaten in de gaten te houden en hiervan melding te maken;

13. steunt, prijst en pleit voor de bescherming van burgergroeperingen en maatschappelijke organisaties die fascisme, racisme, vreemdelingenhaat en andere vormen van onverdraagzaamheid bestrijden;

14. pleit voor geconsolideerde EU-wetgeving inzake non-discriminatie, waaronder de omzetting/tenuitvoerlegging van bestaande wetgeving en het aannemen van nieuwe wetgeving, zoals de richtlijn inzake gelijke behandeling;

15. wijst erop dat Kaderbesluit 2008/913/JBZ van de Raad betreffende de bestrijding van bepaalde vormen en uitingen van racisme en vreemdelingenhaat door middel van het

strafrecht, waarvan de termijn voor tenuitvoerlegging november 2010 was, voorziet in een rechtsgrond om straffen op te leggen aan rechtspersonen die aanzetten tot geweld of haat tegen een minderheidsgroepering;

16. dringt er bij de Commissie op aan haar verslag uit 2014 over de tenuitvoerlegging van bovengenoemd kaderbesluit bij te werken, en inbreukprocedures in te leiden tegen de lidstaten die niet hebben voldaan aan de bepalingen van het besluit;

17. dringt aan op volledige en tijdige samenwerking tussen rechtshandhavingsdiensten, inlichtingendiensten, de rechterlijke macht en maatschappelijke organisaties in de strijd tegen fascisme, racisme, vreemdelingenhaat en andere vormen van onverdraagzaamheid;

18. dringt er bij de lidstaten op aan gevolg te geven aan de aanbevelingen van de Raad van Europa inzake maatregelen tegen neonazistische en rechts-extremistische manifestaties;

19. verzoekt de lidstaten te voorzien in verplichte, op mensenrechten gebaseerde en op dienstverlening gerichte trainingen op de werkvloer voor rechtshandhavingsambtenaren en ambtenaren die werkzaam zijn binnen het gerechtelijk apparaat op alle niveaus;

20. spoort de lidstaten aan opleidingen aan te bieden aan werknemers bij de publieke omroep en de media om hen bewust te maken van de uitdagingen en discriminatie waarmee de slachtoffers van neofascistische en neonazistische groeperingen te maken krijgen;

21. verzoekt de lidstaten nationale "exitprogramma's" op te zetten voor gewelddadige neofascistische en neonazistische groeperingen; onderstreept dat deze programma's veel verder moeten gaan dan één-op-éénmaatregelen, en langetermijnondersteuning moeten bieden aan mensen die moeite hebben een baan te vinden, zich elders te vestigen en een nieuw en veilig sociaal netwerk op te bouwen;

22. wijst erop dat historisch bewustzijn een noodzakelijke voorwaarde is om dergelijke misdrijven in de toekomst te voorkomen, en dat dit een belangrijke rol speelt in het onderwijs aan de jongere generaties; merkt op dat het bagatelliseren van nazistische misdaden een eerste stap is op weg naar een heropleving van ideeën uit dat tijdperk;

23. dringt er bij de lidstaten op aan alle vormen van ontkenning van de Holocaust te veroordelen en daartegen op te treden, inclusief het bagatelliseren en minimaliseren van de misdaden van de nazi’s en hun collaborateurs; wijst erop dat de waarheid over de Holocaust niet mag worden gebagatelliseerd in politieke betogen en uitlatingen in de media;

24. roept op tot een gemeenschappelijke cultuur van herdenking waarin de fascistische misdaden uit het verleden worden verworpen; is ernstig bezorgd over het feit dat jongere generaties in Europa en elders zich steeds minder zorgen maken over de geschiedenis van het fascisme, en daardoor onverschilliger dreigen te gaan staan ten opzichte van nieuwe dreigingen;

25. spoort de lidstaten aan educatie via de mainstreamcultuur over de diversiteit van onze samenleving en over onze gemeenschappelijke geschiedenis aan te moedigen, inclusief

de wreedheden die zijn begaan in de Tweede Wereldoorlog, zoals de Holocaust, en de stelselmatige en jarenlange ontmenselijking van de slachtoffers;

26. verzoekt zijn Voorzitter deze resolutie te doen toekomen aan de Raad, de Commissie, de regeringen en parlementen van de lidstaten, de Raad van Europa, de Organisatie voor Veiligheid en Samenwerking in Europa en de Verenigde Naties.

December 2018

#EUvsDisinfo

ACTIEPLAN TEGEN DESINFORMATIE

DE DREIGING BEGRIJPEN EN DE EUROPESE RESPONS VERSTERKEN

Desinformatie is een probleem dat zich steeds verder ontwikkelt en democratische processen en maatschappelijke debatten makkelijk negatief kan beïnvloeden. De steeds negatievere gevolgen voor de samenleving in alle EU-landen vereisen een gecoördineerde, gezamenlijke en duurzame aanpak om het probleem tegen te gaan.

83% *VAN DE EUROPEANEN VINDT NEPNIEUWS EEN BEDREIGING VOOR DE DEMOCRATIE**

73% *VAN DE INTERNETGEBRUIKERS IS BEZORGD OVER ONLINE-DESINFORMATIE IN VERKIEZINGSTIJD**

WAT IS HET ACTIEPLAN TEGEN DESINFORMATIE

Een reeks maatregelen die zorgen voor de nodige capaciteit opbouw en nauwere samenwerking tussen EU-landen en EU-instellingen om desinformatie proactief aan te pakken

DESINFORMATIE BETER OPSPOREN, ANALYSEREN EN AAN HET LICHT BRENGEN

- Investeren in digitale tools, data-analyse en gespecialiseerd personeel bij de EU-instellingen en in de lidstaten
- Het bereik en de impact van desinformatie evalueren

NAUWER SAMENWERKEN EN GEZAMENLIJK REAGEREN OP DESINFORMATIE

- Een systeem voor snelle waarschuwingen opzetten om desinformatiecampagnes in realtime te signaleren
- In elke lidstaat een nationaal contactpunt aanwijzen inzake desinformatie en informatie-uitwisseling

HET BEDRIJFSLEVEN MOBILISEREN TEGEN DESINFORMATIE

- De EU-brede praktijkcode over desinformatie handhaven
- Grote internetbedrijven als Google, Facebook, Twitter en Mozilla hebben al getekend
- Regelmatige rapportage vanaf januari 2019 en eventueel wetgeving invoeren als resultaten uitblijven

MENSEN BEWUST MAKEN EN DE MAATSCHAPPELIJKE VEERKRACHT VERBETEREN

- Gerichte campagnes in Europa en daarbuiten
- Actieve rol voor maatschappelijk middenveld bij opsporing en aan het licht brengen van desinformatie
- Steun voor onafhankelijke media en factcheckers

*Bron: Flash Eurobarometer 464 (Nepnieuws en online-desinformatie) en speciale Eurobarometer 477 (Democratie en verkiezingen).

Tweede Kamer

DER STATEN-GENERAAL

INFORMATIESYSTEEM

Alle ingekomen stukken, waaronder de brieven van burgers en organisaties, worden opgenomen in een voor alle Kamerleden en hun medewerkers toegankelijk informatiesysteem. Wij gaan ervan uit dat u daar geen bezwaar tegen hebt, omdat u met uw brief de aandacht van het parlement hebt gevraagd. U mag ervan uitgaan dat de Kamerleden en medewerkers zorgvuldig met uw brief omgaan.

Brieven van maatschappelijke organisaties *en* bedrijven worden tevens ter inzage gelegd voor de parlementaire pers. Indien u bezwaar hebt tegen inzage van uw brief door de parlementaire pers, kunt u onder vermelding van het bovenstaande kenmerk een email sturen naar de stafdienst Communicatie, persvoorlichting@tweedekamer.nl

Met vriendelijke groet,
Tweede Kamer der Staten-Generaal Griffie plenair/Bureau Wetgeving

Tweede Kamer der Staten-Generaal Postbus 20018
2500 EA Den Haag
T. 070-3182211

Deze ontvangstbevestiging is vervaardigd in een geautomatiseerd systeem en is daarom niet ondertekend

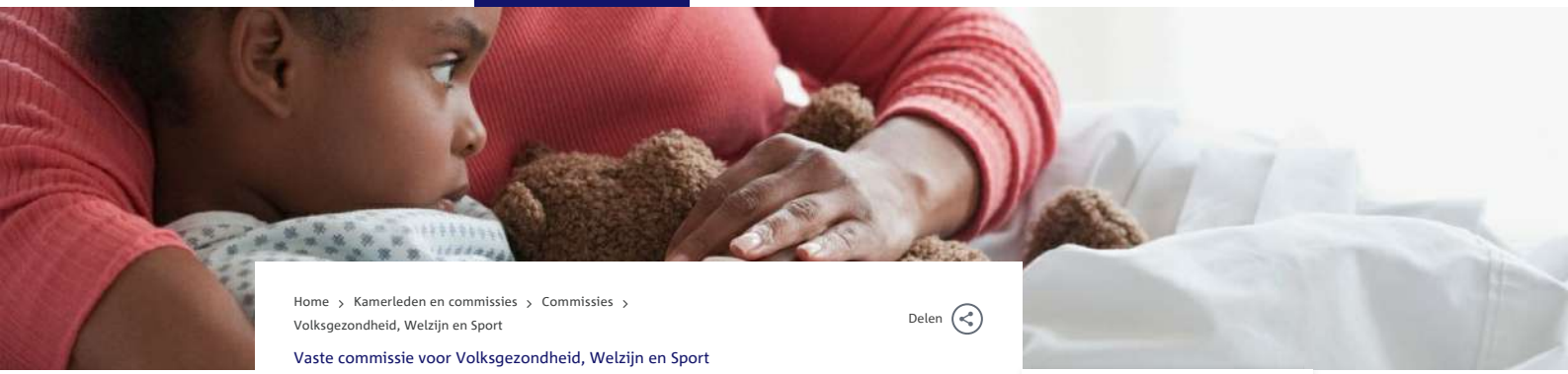

Vaste commissie voor Volksgezondheid, Welzijn en Sport

Werkwijze en beantwoording brieven

› Samenstelling en contact
› Thema: coronavirus
› Hoe werkt de commissie?
› Kennisagenda
› **Werkwijze en beantwoording brieven**
› Uitgelicht

De vaste commissie voor Volksgezondheid, Welzijn en Sport ontvangt veel brieven via de e-mail. Als een brief betrekking heeft op een activiteit die op korte termijn plaatsvindt of urgent is, wordt de deze rechtsreeks doorgestuurd aan leden van de commissie. Alle overige brieven worden geagendeerd voor de tweewekelijkse procedurevergadering van de commissie. Hierin wordt besproken wat procedureel met de brieven gaat gebeuren. U krijgt ongeveer binnen veertien dagen na zo'n vergadering te horen wat er besloten is.

De commissie kan het volgende besluiten over een brief:

- Voor kennisgeving aannemen;
  In dit geval hebben de commissieleden zich op de hoogte gesteld van de inhoud van de brief, maar besloten als commissie geen verdere actie te ondernemen. Wel kunnen individuele leden uw opmerkingen betrekken bij hun oordeelsvorming over een bepaald onderwerp.
- Een reactie vragen of een afschrift van de brief vragen aan een bewindspersoon;
  De commissie stuurt uw brief in dit geval naar de verantwoordelijke minister of staatssecretaris en vragen om een reactie op uw brief. De commissie zal deze reactie na ontvangst aan u toesturen.
- Het onderwerp betrekken bij een commissieactiviteit;
  In dit geval besluiten de commissieleden uw brief te betrekken bij bijvoorbeeld een debat met hetzelfde onderwerp. Dit betekent niet dat uw brief een agendapunt is en zal worden besproken, maar Kamerleden kunnen uw brief gebruiken bij hun voorbereiding op het debat. Het is aan individuele Kamerleden zelf om een afweging te maken of zij een onderwerp tijdens een debat aan de orde stellen.
- Voor een juiste afhandeling is het nodig dat een brief uw volledige naam en adresgegevens bevat, ook als de brief per e-mail wordt verstuurd. Brieven en e-mails zonder deze adresgegevens worden niet in behandeling genomen.

Privacy

Alle ingekomen stukken, waaronder de brieven van burgers en organisaties, worden opgenomen in een voor alle Kamerleden en hun medewerkers toegankelijk informatiesysteem. Wij gaan ervan uit dat u daar geen bezwaar tegen hebt, omdat u met uw brief de aandacht van het parlement vraagt. U mag ervan uitgaan dat de Kamerleden en medewerkers zorgvuldig met uw brief omgaan[1]. Tevens kan uw brief worden doorgestuurd naar het ministerie als de commissie een reactie van de verantwoordelijk bewindspersoon op uw brief vraagt. Indien u bezwaar hebt tegen opname in het informatiesysteem of eventuele verzending van uw brief aan het ministerie, dan kan de Tweede Kamer uw brief niet in behandeling nemen. Houdt hier alstublieft rekening mee voor eventuele verzending.

[1] Zie ook de privacyverklaring op de website van de Tweede Kamer: https://www.tweedekamer.nl/applicaties/uw_privacy

TWEEDE KAMER VASTE COMMISSIE VAN JUSTITIE 2014
tweedekamer.nl

Khadija Arib PVDA

VERZOEKSCHRIFT
https://archive.org/details/TweedeKamer2014

https://archive.org/details/TweedeKamer2014/n19
https://archive.org/details/TweedeKamer2014/n23
https://archive.org/details/TweedeKamer2014/n25
https://archive.org/details/TweedeKamer2014/n26

DEURWAARDER TWEEDE KAMER (Arib)
https://archive.org/details/l3600573deurwaarderfragmentexploot
https://archive.org/details/l3600573

AANHECHTING VERZOEKSCHRIFT

Data-DvD-rom
AANHECHTINGEN/PROD-GROEP-02/Map-16/25.pdf

van der Velde van Hal & Peers
gerechtsdeurwaarders en incassobureau

91162

Deze zaak wordt behandeld door Intermediaire Stichting van de Univ te GELDROP (5660 AH, Postbus 324), onder referentie IFUD of Human Rights/JP vd Wittenboer.

Dossiernr.: L3600573

Heden, de negende maart tweeduizendzestien,

ten verzoeke van **de stichting Intermediaire Stichting van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens, zetelend te MIERLO,** te dezer zake woonplaats kiezende te 's-Gravenhage aan het Nassauplein 21 ten kantore van de gerechtsdeurwaarders G.Th. van der Velde en mr E.J.M. van Hal, alsmede te Amsterdam aan de Overschiestraat 63 ten kantore van gerechtsdeurwaarder D.D. Peers

Heb ik,

mr. Erik Jozef Maria van Hal,
gerechtsdeurwaarder gevestigd te 's-Gravenhage
en daar kantoorhoudende aan het Nassauplein 21

AAN:

het hoge college van staat de Tweede Kamer der Staten-Generaal, meer speciaal haar voorzitter Khadija Arib, zetelend te 'S-GRAVENHAGE, kantoorhoudende te 'S-GRAVENHAGE aan het Plein 2, aldaar mijn exploit doende en afschrift dezes, alsmede van na te melden stukken latende aan:

mw R. Voss,
griffier, aldaar woonachtig

BETEKEND:

- Verzoek strafaangifte Artikel 119 Gw en Artikel 361 Wetboek van Sr, door IFUD of Human Rights aan Tweede Kamer der Staten-Generaal, dd 17 december 2015
- Spong advocaten: Anouchka van Miltenburg en het ambtsmisdrijf van Art. 361 Wetb v Sr, (uitleg)
- Brief G.A. van der Steur (Minister van Justitie aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, kenmerk : Nader onderzoek Commissie-Oosting dd 25 januari 2016
- Tweede Kamer der Staten-Generaal, kenmerk: TK 106-7779, datum: 2 september 2008
- Tweede Kamer der Staten-Generaal, Vergaderjaar 2015 – 2016, kenmerk: 34340 nr 9
- Brief door IFUD of Human Rights aan Ministerie van Algemene Zaken t.a.v. Zijne excellentie Mark Rutte, Minister-President, kenmerk: EU-voorzitterschap-2016, datum: 9 november 2015
- Tweede Kamer der Staten-Generaal, Vergaderjaar 2014 – 2015, kenmerk 34166 nr 17
- Tweede Kamer der Staten-Generaal (Commissie V&J) aan IFUD of Human Rights, datum 16 september 2014, kenmerk: 2014Z14890/2014D30693
- Deurwaardersexploot Dielen gerechtsdeurwaarders, kenmerk: L151343, datum 22 september 2015
- Tweede Kamer (aanhangsel van de handelingen), vergaderjaar 2015 – 2016, kenmerk 1124

Onze Algemene Voorwaarden, zoals gedeponeerd ter Griffie van de Rechtbank te 's-Gravenhage, zijn van toepassing op alle aanbiedingen, overeenkomsten en de uitvoering daarvan en worden op verzoek toegezonden. Voor alle opdrachten geldt dat de aansprakelijkheid wordt beperkt tot het bedrag dat onze beroepsaansprakelijkheidsassuradeur in het betreffende geval zal uitkeren. Van der Velde van Hal & Peers is een handelsnaam van Gerechtsdeurwaarderskantoor nassauplein B.V. Kvk nr.: 27345084

Voorts heb ik, gerechtsdeurwaarder, op uitdrukkelijk verzoek van insinuante

AANGEZEGD:

dat hierbij uitdrukkelijk naar de inhoud van de ten deze betekende stukken wordt verwezen welke als hier ingelast dienen te worden beschouwd en een onlosmakelijk deel van dit exploot uitmaken;

dat insinuante aan de geïnsinueerde een termijn van veertien dagen vanaf heden stelt -redelijk acht- om aan het verzoek te voldoen als nader omschreven in de ten deze betekende stukken "ambtsmisdrijven" artikel 119 van de Grondwet

dat anders geïnsinueerde een zodanig houding ten aanzien van de betekende stukken heeft aangenomen (volgens inschatting van insinuante) dat daaruit zou kunnen worden afgeleid dat niet voldoende proactieve houding is aangenomen door geïnsinueerde "er wat mee te gaan doen", geen verdere actie ondernemen, berusten in de stukken

gerechtsdeurwaarder

G.Th. van der Velde • Mr E.J.M. van Hal • M. Koper
Nassauplein 21 • 2585 EC 's-Gravenhage
Tel. 070 346 07 07 • Fax 070 346 97 55

Mw. D.D. Peers
Overschiestraat 63 • 1062 XD Amsterdam
Tel. 020 346 02 50 • Fax 020 346 02 55

Correspondentieadres: Postbus 85880, 2508 CN 's-Gravenhage • algemeen@veldehal.nl • www.veldehal.nl • Kantooruren: ma-do 09.00-17.00, vrij 09.00-16.00
ING IBAN: NL34INGB0000019390 BIC:INGBNL2A • ABNAMRO IBAN: NL18ABNA0550107509 BIC:ABNANL2A • t.n.v.: Gerechtsdeurwaarderskantoor Nassauplein B.V.

Onze Algemene Voorwaarden, zoals gedeponeerd ter Griffie van de Rechtbank te 's-Gravenhage, zijn van toepassing op alle aanbiedingen, overeenkomsten en de uitvoering daarvan en worden op verzoek toegezonden. Voor alle opdrachten geldt dat de aansprakelijkheid wordt beperkt tot het bedrag dat onze beroepsaansprakelijkheidsassuradeur in het betreffende geval zal uitkeren. Van der Velde van Hal & Peers is een handelsnaam van Gerechtsdeurwaarderskantoor nassauplein B.V. Kvk nr.: 27345084

Griffier Renata Voss

De Griffier van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, Renata Voss.

Griffier Renata Voss / foto: tweedekamer.nl

Voorzitter

Tweede Kamer
DER STATEN-GENERAAL

Aan de IFUD of Human Rights
T.a.v. dhr. J.P. van den Wittenboer
Postbus 324
5660 AH Geldrop

Binnenhof 1a
2513 AA Den Haag
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

T 070 318 20 00

E voorzitter@tweedekamer.nl
I www.tweedekamer.nl

Den Haag, 23 maart 2016

Betreft: reactie op de via de deurwaarder betekende stukken

Geachte heer Van den Wittenboer,

Via de deurwaarder ontving ik op 9 maart jl. uw aanzegging gericht aan de Tweede Kamer, meer speciaal aan haar voorzitter mw. Arib, waarin u vraagt om binnen 14 dagen "aan het verzoek te voldoen als nader omschreven in de ten deze betekende stukken "ambtsmisdrijven" artikel 119 van de Grondwet".

Daarbij is vermeld dat uit het niet voldoen aan dat verzoek "zou kunnen worden afgeleid dat niet voldoende proactieve houding is aangenomen door geïnsinueerde "er wat mee te gaan doen", geen verdere actie ondernemen, berusten in de stukken".

Bij de aanzegging zijn 10 stukken gevoegd, waarvan het overzicht is opgenomen in de bijlage bij deze brief. Voor zover dit gaat om stukken gericht aan de Tweede Kamer reageer ik op uw verzoek als volgt.

* op uw brief van 15 juli 2008 over het vervolgen van de minister-president dhr. J.P. Balkenende hebt u op 15 september 2008 het antwoord ontvangen van de Tweede Kamer dat van de brief mededeling is gedaan aan de Kamer en dat de brief voor de leden ter inzage is gelegd.

* op uw brief van 2 september 2014 over aanbieding van een verzoekschrift m.b.t. artikel 119 Grondwet hebt u op 16 september 2014 een antwoord ontvangen van de vaste commissie voor Veiligheid en Justitie, dat deze uw brief in haar procedurevergadering van 10 september 2014 heeft behandeld en dat de Commissie heeft besloten uw brief voor kennisgeving aan te nemen.

* op uw brief van 17 december 2015 over het Verzoek om strafaangifte betreffende ministers, staatssecretaris en ex-Kamervoorzitter, hebt u op 18 februari 2016 een antwoord ontvangen van de Vaste Commissie voor Veiligheid en Justitie, dat deze uw brief op 17 februari 2016 in haar procedurevergadering heeft behandeld en dat de Commissie heeft besloten de inhoud van uw brief voor kennisgeving aan te nemen.

Ik stel vast dat de verzoeken die u aan de Tweede Kamer heeft gericht zijn behandeld en ik verwijs u ten overvloede nogmaals naar de brieven die u daarover van de Tweede Kamer hebt ontvangen.

Ik beschouw uw verzoek daarmee als afgehandeld.

Hoogachtend,

Mw. K. Arib,

Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2018–2019

Vragen gesteld door de leden der Kamer

2019Z11584

Vragen van het lid **Kuiken** (PvdA) aan de Minister van Justitie en Veiligheid over *de verkoop van nazipropaganda via internet* (ingezonden 7 juni 2019).

Vraag 1
Kent u het bericht «Nazi-spullen zijn gewoon te koop bij webshop AliExpres»?[1]

Vraag 2
Is de verkoop van nazipropaganda in Nederland verboden? Zo ja, op grond van welke wettelijke bepaling? Zo nee, waarom niet?

Vraag 3
Wat is de stand van de jurisprudentie ten aanzien van het verkopen van nazipropaganda, onder andere wat betreft artikel 137e van het Wetboek van Strafrecht?

Vraag 4
Deelt u de mening dat door de verkoop van dergelijke posters antisemitisme, (groeps)belediging of haatzaaien bevorderd worden? Zo ja, waarom? Zo nee, waarom niet?

Vraag 5
Deelt u de mening dat, gezien het bestaande antisemitisme en de opkomst van extreemrechtse bewegingen waaronder alt-right, van de verspreiding van dit soort spullen een volkomen verkeerde invloed kan uitgaan? Zo ja, waarom? Zo nee, waarom niet?

[1] https://eenvandaag.avrotros.nl/item/nazi-spullen-zijn-gewoon-te-koop-bij-webshop-aliexpress

Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2018–2019

Aanhangsel van de Handelingen

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

3413

Vragen van het lid **Kuiken** (PvdA) aan de Minister van Justitie en Veiligheid over *de verkoop van nazipropaganda via internet* (ingezonden 7 juni 2019).

Antwoord van Minister **Grapperhaus** (Justitie en Veiligheid) (ontvangen 11 juli 2019). Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2018–2019, nr. 3224.

Vraag 1
Kent u het bericht «Nazi-spullen zijn gewoon te koop bij webshop AliExpres»?[1]

Antwoord 1
Ja, ik ben bekend met het bericht.

Vraag 2
Is de verkoop van nazipropaganda in Nederland verboden? Zo ja, op grond van welke wettelijke bepaling? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 2
In artikel 137e van het Wetboek van Strafrecht (Sr) is onder meer en voor zover hier van belang strafbaar gesteld het anders dan ten behoeve van zakelijke berichtgeving verspreiden of ter verspreiding in voorraad hebben van voorwerpen waarin een discriminerende uiting is vervat. Het verkopen van nazivoorwerpen kan onder de strafbaarheid zoals bedoeld in dit artikel vallen. Of het verkopen van de voorwerpen daadwerkelijk strafbaar is, dient van geval tot geval te worden beoordeeld, met inachtneming van de vaste jurisprudentie.
Indien uitlatingen in het openbaar gedaan worden, bijvoorbeeld door het plaatsen van afbeeldingen van de te verkopen voorwerpen op internet, kan er daarnaast sprake zijn van strafbaarheid op grond van bijvoorbeeld artikel 137c Sr (groepsbelediging), artikel 137d Sr (aanzetten tot haat, discriminatie of gewelddadig optreden), opruiing (artikel 131 Sr) of een ander uitingsdelict. Hierbij geldt eveneens dat van geval tot geval beoordeeld dient te worden, met inachtneming van de vaste jurisprudentie, of van strafbaarheid sprake van is.

[1] https://eenvandaag.avrotros.nl/item/nazi-spullen-zijn-gewoon-te-koop-bij-webshop-aliexpress

ah-tk-20182019-3413
ISSN 0921 - 7398
's-Gravenhage 2019

Vraag 3
Wat is de stand van de jurisprudentie ten aanzien van het verkopen van nazipropaganda, onder andere wat betreft artikel 137e van het Wetboek van Strafrecht?

Antwoord 3
De verkoop van nazipropaganda is niet per definitie verboden; veel is afhankelijk van de context waarin dit gebeurt. Dit blijkt ook uit de jurisprudentie. De voorwerpen dienen volgens de Hoge Raad niet alleen op zichzelf te worden bezien, maar ook in de gegeven omstandigheden van het geval en in het licht van mogelijke associaties die zij wekken.[2] De bijzondere omstandigheden van een concreet geval kunnen overigens ook leiden tot het oordeel dat er geen dwingende behoefte is tot veroordeling voor het in voorraad hebben van voorwerpen met (bijvoorbeeld) een antisemitisch karakter.[3] Het ging in dat arrest om de verkoop van een oorspronkelijk exemplaar van «Mein Kampf» in een antiquariaat. In een arrest van de Hoge Raad van 29 mei 2012 kwam de beoordeling van verschillende nazidolken aan de orde.[4]

Vraag 4, 5
Deelt u de mening dat door de verkoop van dergelijke posters antisemitisme, (groeps-)belediging of haatzaaien bevorderd worden? Zo ja, waarom? Zo nee, waarom niet?
Deelt u de mening dat, gezien het bestaande antisemitisme en de opkomst van extreemrechtse bewegingen waaronder alt-right, van de verspreiding van dit soort spullen een volkomen verkeerde invloed kan uitgaan? Zo ja, waarom? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 4, 5
Ik acht de verkoop van antisemitisch getinte posters om redenen anders dan educatie of cultureel-historische motieven ongewenst en discriminatoir. Ik deel de mening dat van de verspreiding van dit soort voorwerpen voor andere doeleinden dan hiervoor genoemd een verkeerde invloed kan uitgaan. Dat geldt des te meer als zij in extreemrechtse kring circuleren, aangezien aangenomen mag worden dat zij dan bedoeld zijn om de eigen denkbeelden te bevestigen of te versterken. In voorkomende gevallen zal het Openbaar Ministerie bij de verspreiding van dergelijk materiaal conform de aanwijzing discriminatie[5] optreden.

[2] HR 23 november 2010, ECLI:NL:HR:2010:BM9132
[3] HR 14 februari 2017, ECLI:NL:HR:2017:220
[4] HR 29 mei 2012, ECLI:NL:HR:2012:BP0478
[5] https://wetten.overheid.nl/BWBR0041649/2019-01-01

Tweede Kamer
DER STATEN-GENERAAL

aan De leden van de Tweede Kamer
I.a.a. ambtelijk secretarissen

datum 10 maart 2020

Geachte leden,

In mei 1945 werd Nederland bevrijd, na vijf jaar van onderdrukking en geweld. Dit jaar is dat precies 75 jaar geleden. Overal in Nederland wordt het beëindigen van de Tweede Wereldoorlog herdacht. Om stil te staan bij de verschrikkingen van de oorlog, maar vooral om te vieren dat we sindsdien weer in vrijheid leven. Juist nu de groep mensen die de oorlog zélf heeft meegemaakt steeds kleiner wordt, is er een gezamenlijke verantwoordelijkheid om de verhalen – en de betekenis van vrijheid – door te geven.

Ook door de Tweede Kamer wordt er in 2020 uitgebreid stilgestaan bij het herstel van de Nederlandse parlementaire democratie. Onder regie van een Stuurgroep bestaande uit de leden Agema, Van Gent, Van der Graaf, Van der Molen, Paternotte, Renkema en Van der Staaij worden verschillende activiteiten georganiseerd, in en buiten de Tweede Kamer. Centraal in deze activiteiten staat de onverbrekelijke relatie tussen democratie en vrijheid.

Ik heb u eerder uitgenodigd voor één van deze activiteiten: een gezamenlijk bezoek aan Auschwitz. Inmiddels hebben 89 leden zich aangemeld voor dit bezoek. Het is bijzonder om Auschwitz met zo'n grote en brede delegatie – alle fracties zijn vertegenwoordigd – te bezoeken. De leden die zich hebben aangemeld ontvangen op korte termijn meer informatie over het bezoek.

Met deze brief informeer ik u over de overige activiteiten die in het kader van 75 jaar vrijheid worden georganiseerd. Uiteraard houden wij de ontwikkelingen rondom het coronavirus (COVID-19) daarbij nauwlettend in de gaten en passen wij de activiteiten in de Tweede Kamer daarop aan.

- **Opening tentoonstelling 'De Tweede Wereldoorlog in 100 foto's'**
  30 maart 2020

'De Tweede Wereldoorlog in 100 foto's' is een nationaal project dat, vanuit de verschillende provincies en Nederlands-Indië, Suriname en de Antillen, de honderd meest bijzondere – en grotendeels onbekende – foto's van de Tweede Wereldoorlog samenbrengt. In de afgelopen maanden is in iedere provincie gezocht naar de meest aansprekende foto's. Op 30 maart 2020 wordt in de Tweede Kamer bekend gemaakt welke 100 foto's zijn uitgekozen. De opening van de tentoonstelling wordt live uitgezonden. De tentoonstelling is tot het zomerreces te zien.

- **Bezoek Auschwitz**
  25 april 2020

Auschwitz was het grootste Duitse vernietigingskamp. Er werden ruim 1,1 miljoen mensen vermoord. Voornamelijk Joden, maar ook Roma, Sinti, Jehova's Getuigen en homoseksuelen. Het kamp staat symbool voor de verschrikkingen tijdens de Tweede Wereldoorlog. De Kamerdelegatie die op 25 april een bezoek aan Auschwitz I en Auschwitz II-Birkenau brengt, wordt begeleid door Jacques Grishaver, voorzitter van het Nationaal Auschwitz Comité.

- **Herdenking bij Erelijst van Gevallenen**
  4 mei 2020

Ieder jaar vindt op 4 mei een herdenking plaats bij de Erelijst van Gevallenen. Dit jaar is ervoor gekozen om de herdenking te organiseren in de Statenpassage, zodat meer mensen erbij aanwezig kunnen zijn. Het biedt ook de mogelijkheid het publiek uit te nodigen om de herdenking bij te wonen. Daarnaast wordt de herdenking gecombineerd met een rondleiding door de Tweede Kamer, langs plekken die in het licht van de Tweede Wereldoorlog een bijzondere betekenis hebben: de Handelingenkamer en de Kasteinkamer bijvoorbeeld.

- **Bevrijdingsfestival**
  5 mei 2020

Sinds enkele jaren neemt de Tweede Kamer deel aan het bevrijdingsfestival; dit betekent dat er ook in de Tweede Kamer een podium is waar optredens plaatsvinden. In voorgaande jaren waren er duizenden bezoekers. Ook dit jaar opent de Tweede Kamer op 5 mei haar deuren voor het brede publiek. Er zijn verschillende optredens, waaronder van Woezel en Pip voor de allerkleinsten.

- **Indië Monologen**
  24 juni 2020

Dit herdenkingsjaar is er nadrukkelijk ook aandacht voor de bevrijding van voormalig Nederlands-Indië en de onafhankelijkheidsstrijd die daarop volgde. In Nederland zijn er bijna twee miljoen mensen met een Indische achtergrond. Hoe de geschiedenis van Nederlands-Indië doorwerkt in ons land en in ons leven, staat centraal in de Indië Monologen. Het is een theateravond of theatercollege met een wisselende combinatie van gasten, die hun persoonlijke levensverhaal vertellen en daarbij de relatie met en tot Nederlands-Indië centraal stellen. De Indië Monologen worden op 24 juni opgevoerd in de Oude Zaal.

- **Herdenking bij Indië-plaquette**
  14 augustus 2020

Ieder jaar vindt op 14 augustus een herdenking plaats bij de Indië-plaquette, die in de hal bij ingang Binnenhof 1A is geplaatst ter nagedachtenis aan alle slachtoffers van de Tweede Wereldoorlog in voormalig Nederlands-Indië. De organisatie van deze herdenking is in handen van de Stichting 14/15 augustus.

- **Viering eerste bijeenkomst Tweede Kamer na de oorlog**
  25 september 2020

Een belangrijk moment dit vieringsjaar is 25 september 2020; het is dan precies 75 jaar geleden dat de volksvertegenwoordiging weer bijeen kwam, nadat Kamervoorzitter Van Schaik de vergadering op 10 mei 1940 voor onbepaalde tijd had geschorst. Op 25 september vindt in de Oude Zaal een bijeenkomst plaats, waarin die eerste vergadering na de oorlog centraal staat. Deze activiteit wordt in de komende maanden nader uitgewerkt.

- **Viering eerste bijeenkomst Staten-Generaal na de oorlog**
  20 november 2020

Op 22 november 2020 is het precies 75 jaar geleden dat de Staten-Generaal voor het eerst weer bijeen kwamen na de Tweede Wereldoorlog. Om dat te memoreren, organiseren de Eerste en de Tweede Kamer op vrijdag 20 november een bijzondere Verenigde Vergadering in de Ridderzaal. Hiervoor krijgt u een aparte uitnodiging.

In aanvulling op bovenstaand overzicht wordt er op dit moment gekeken of en welke aanvullende activiteiten mogelijk zijn, denk bijvoorbeeld aan rondleidingen of lezingen. Ook worden er voorbereidingen getroffen voor een publicatie over de Tweede Kamer in de Tweede Wereldoorlog met onder meer verhalen over Kamerleden en het herstel van

de democratie. Daarnaast zijn er verschillende activiteiten in het land waarbij een afvaardiging van de Tweede Kamer aanwezig zal zijn. Dat zijn niet alleen herdenkingen, maar bijvoorbeeld ook de berging van vliegtuigwrakken uit de Tweede Wereldoorlog.

Vanaf de aankondiging dat we als Tweede Kamer aansluiten bij de viering van 75 jaar vrijheid, hebben we veel brieven en e-mails ontvangen van mensen die willen meedenken en meewerken. Er is bijvoorbeeld een brief gekomen van dhr. Rudie Cortissos (1939), die in de oorlog ruim drie jaar ondergedoken heeft gezeten en meer dan zestig familieleden verloor; hij heeft aangeboden om in aanloop naar ons bezoek aan Auschwitz een gastles te verzorgen over de holocaust. En zo zijn er veel behulpzame suggesties en ontroerende verhalen. Dergelijke verzoeken worden (continu) geïnventariseerd en via de ambtelijk secretarissen onder uw aandacht gebracht zodat u ervan op de hoogte bent en zich kunt aanmelden.

Uiteraard ontvangt u voor alle bovenstaande activiteiten op korte of langere termijn een persoonlijke uitnodiging met daarin ook meer informatie over de activiteiten. Mocht u zelf al vragen hebben, dan kunt u zich wenden tot Maxim Pos via m.pos@tweedekamer.nl of 75jaarvrijheid@tweedekamer.nl.

Wij zouden het zeer op prijs stellen als u de in deze brief genoemde data in uw agenda zou willen noteren. Het zou mooi zijn als de activiteiten die we als Tweede Kamer organiseren kunnen rekenen op een brede parlementaire vertegenwoordiging, om zo te onderstrepen dat democratie en vrijheid hand in hand gaan.

Wij kijken uit naar een bijzonder vieringsjaar.

Met vriendelijke groet, mede namens de andere Kamerleden die betrokken zijn bij de viering van 75 jaar vrijheid,

Khadija Arib
Voorzitter Tweede Kamer der Staten-Generaal

Gedragscode online hate speech

In 2016 werd door de Europese Commissie, gezamenlijk met Facebook, Microsoft, Twitter en Google/YouTube een Gedragscode gepresenteerd om illegale online *hate speech* tegen te gaan. De belangrijkste inspanningsverplichting die uit de Gedragscode voortvloeit betreft de afdoening en eventuele verwijdering van haatzaaiende uitingen na meldingen van gebruikers binnen 24 uur. Daarnaast bevat de Gedragscode afspraken over monitoring van de afspraken.Nederland hecht aan een onafhanke-lijke juridische toetsing van verwijderverzoeken, op grond van geldend nationaal (straf)recht.

DE MINISTER EN STAATSSECRETARIS VAN JUSTITIE EN VEILIGHEID

De Telegraaf

Internetbedrijven straks openlijk aan schandpaal om haatberichten

Door VALENTIJN BARTELS
2 juli 2020 in BINNENLAND

DEN HAAG - Internetbedrijven die antisemitische- of andere haatberichten niet snel verwijderen, worden openlijk aan de schandpaal genageld en beboet.

Minister Grapperhaus wil haatberichten via internet uitbannen.
© ANP

Minister Grapperhaus (Justitie en Veiligheid) werkt aan een plan om dat nog dit jaar voor elkaar te krijgen. „Eerst aanspreken, binnen 24 uur laten verwijderen en anders gaan we ze 'namen en shamen' en volgen er boetes." Nu is die aanpak er al voor kinderporno, omdat foto's en filmpjes massaal via Nederlandse aanbieders worden verspreid. Volgens de CDA-bewindsman is het hard nodig dat ook het rondbazuinen van haatberichten op internet de kop in wordt gedrukt. „Internet is voor *hate speech* zo langzamerhand een automatisme geworden. We moeten dat niet meer als maatschappij willen faciliteren", zegt Grapperhaus.

De voorbeelden zijn volgens de minister talrijk. „Dan gaat het bijvoorbeeld om foto's, filmpjes en uitspraken. Als iemand bijvoorbeeld zegt: 'Ga jij maar aan het gas'. Of als iemand sympathie uit over de aanslag in Pittsburgh (waar elf Joden werden vermoord in een synagoge, red.)."

Internetpolitie

Er wordt een nader te bepalen instantie ingeschakeld die continu speurt naar ontoelaatbare uitingen. „Daarover ben ik nog over in gesprek met het ministerie van Binnenlandse Zaken. Je moet een autoriteit hebben waar expertise is op het gebied van internet. Ze moeten bovendien goed herkennen wat discriminatie, racisme en antisemitisme is.”

De oplaaiende discussie over racisme is voor de minister aanleiding in te grijpen.

Kinderporno

Internetbedrijven die kinderporno helpen plaatsen, worden al aangesproken en beboet. Als ze voor 1 september niet goed genoeg ingrijpen, worden ze ook nog publiekelijk aan de schandpaal genageld. Grapperhaus: „Dat wil ik dus ook voor antisemitisme en *hate speech*.”

De inzet van bestuursrecht betekent niet automatisch dat ongewenste uitlatingen van internet verdwijnen. De minister heeft het ultimatum opgelegd omdat sommige internetbedrijven zich weinig aantrekken van de waarschuwende woorden vanuit het kabinet. Grapperhaus weet dan ook dat er nog een lange weg te gaan is. „Maar we zien dat sommige bedrijven nu wel degelijk zeggen: dit willen we niet.”

Politici versierd met allerlei nazisymbolen.

Toespraken schrijven en debatteren is de Haagse politiek op het lijf geschreven.Het internet staat vol met nederlandse politici voorzien van nazi-symboliek, Zelf is de Nederlandse staat zich van geen kwaad bewust.

Tweede Kamer
DER STATEN-GENERAAL

Institutioneel racisme in Nederland

[1 juli 2020]

Institutioneel racisme in Nederland

Aan de orde is het **debat** over **institutioneel racisme in Nederland**.

De **voorzitter**:
Aan de orde is het debat over institutioneel racisme in Nederland. Ik heet de minister-president, de minister van Justitie en Veiligheid en de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties van harte welkom. Ik heet ook de Kamerleden van harte welkom.

We hebben een probleem met de klok. Dat betekent dat we de spreektijden wel in de gaten houden, maar dat u die zelf niet ziet. Dat wil niet zeggen dat u onbeperkt kunt doorgaan. Het is een beetje onhandig. Wat betreft de vragen stel ik voor om in de eerste termijn zes vragen aan elkaar te stellen. Daarna gaan we kijken hoe we dat richting het kabinet gaan doen.

Dan geef ik nu het woord aan de heer Asscher namens de PvdA.

De heer **Asscher** (PvdA):
Voorzitter. Er gaat net iemand een punt van orde maken.

De **voorzitter**:
O, de heer Azarkan.

De heer **Azarkan** (DENK):
Ik heb een punt van orde, voorzitter. Het is vandaag, 1 juli, een bijzondere dag. Ik zou een moment van stilte willen voorstellen voor de herdenking van Ketikoti.

De **voorzitter**:
Dit is een debat. Als wij een moment van stilte willen houden, dan kan dat, maar dan doen we het ordentelijk, zodat alle Kamerleden in de gelegenheid worden gesteld om erbij te zijn. We doen het ook ordentelijk door het van tevoren aan te geven, zodat we kunnen kijken wie we daarbij misschien kunnen uitnodigen, en niet door zomaar even in het debat in te breken. We hebben bepaalde regels en die hebben we te respecteren.

Dan geef ik nu het woord aan de heer Asscher.

De heer **Asscher** (PvdA):
Voorzitter. Het gaat al weken over racisme, maar we hebben het weinig echt over racisme gehad. Daarom ben ik blij dat we nu dit debat voeren. Na de dood van George Floyd gingen

ook hier tienduizenden mensen de straat op. Tienduizenden mensen met bordjes "I can't breathe", drie woorden die symbool stonden voor angst, voor vernedering, voor ongelijke behandeling, die mensen hier in onze samenleving ook ervaren. Daarna ontstond een soort golf waarbij mensen hun eigen persoonlijke verhaal, hun eigen ervaring met racisme in ons land, vertelden. Sommigen spraken er voor het eerst over, anderen hadden het er al jaren over, maar werden nooit gehoord. Sommigen deden het op tv, anderen bij de koffieautomaat. Sommigen waren beschroomd, anderen woedend. De meesten waren verdrietig. Wat vertelden ze ons? Ze vertelden hoe ze bespuugd werden, hoe ze klappen kregen. Ze vertelden hoe ze een huis niet kregen vanwege hun huidskleur, hoe ze een baan niet kregen vanwege hun achternaam. Ze vertelden hoe het is om in de rij de enige te zijn die eruit wordt gepikt, niet één keer, maar elke keer.

En intussen ging het al gauw over Femke Halsema en de demonstratie op de Dam, over Derksen en Genee, over wie er een hypocriet is en wie een NSB'er. Het leek bijna alsof de strijd tegen racisme vervormd werd tot een soort strijd tegen de vrijheid van meningsuiting. Maar ik heb nieuws: je kan én tegen racisme zijn, én voor de vrijheid van meningsuiting. Sterker nog, dat is wat onze Grondwet ons voorschrijft.

Voorzitter. Dit is waarom dit een belangrijk debat is. Omdat we door die kakafonie van mensen die aldoor maar zeggen dat ze niks meer mogen zeggen in dit land, niet meer horen wat er echt gezegd wordt, door die demonstranten, door de mensen die hun verhaal met ons delen, dat die strijd tegen racisme een strijd voor een gelijkwaardige behandeling is, dat mensen hun plek aan de tafel opeisen, dat mensen die al generaties lang Nederlander zijn, het compleet zat zijn om zich te moeten invechten, dat voor veel van de Nederlanders die zich nu uiten, institutioneel racisme niet een vermoeiende sociologische discussie is, minister-president, maar iets wat ze in hun dagelijks leven beperkt, waardoor ze minder gelijk behandeld worden, waardoor ze minder veilig zijn en minder vrij. Mijn doel voor dit debat is niet de krantenkop halen, of de volgende ophef; mijn doel is dat we aan het eind van het debat concluderen dat we er concreet wat aan hebben gedaan, dat we beleid hebben gekoppeld aan reëel bestaande ongelijkheid in ons land.

De heer **Wilders** (PVV):
Wat een vreselijk verhaal van de voorzitter van de PvdA-fractie. Hij doet het toch een beetje voorkomen alsof het heel slecht gesteld is in Nederland met racisme en discriminatie. Hij doet het voorkomen alsof het heel slecht gaat in Nederland met racisme en discriminatie. En ik heb nieuws: dat is niet het geval. Dat is niet het geval. En natuurlijk, ieder incident van iemand die iets meemaakt is er één te veel, maar het beeld dat de voorzitter van de PvdA-fractie neerzet, is een belediging voor alle Nederlanders. Het beeld dat u hier nu schetst, dat Nederland een racistisch land zou zijn, is een belediging voor alle Nederlanders. Het is een belediging dat het ontzettend slecht zou gaan met het racisme in Nederland. Ik heb nieuws voor u, collega Asscher. Nederland is een van de tolerantste landen van Europa. Nederland is een van de landen waar racisme, bijvoorbeeld op kleur, het minste voorkomt. Dus hou op met het groter maken van iets wat helemaal niet groot is.

De heer **Asscher** (PvdA):
Het is verleidelijk om te zeggen: het is niet zo groot, wat stelt het voor, we zijn een beter land dan andere landen, we zijn toleranter. Natuurlijk is dat verleidelijk. Het is ook een fijner zelfbeeld. Maar de werkelijkheid is anders. De werkelijkheid is anders als je echt luistert naar wat mensen meemaken. En als je dat niet wilt, of als je dat niet gelooft, is er inmiddels een stapel rapporten even hoog als dit Kamergebouw waaruit blijkt dat er sprake is van

discriminatie op de arbeidsmarkt, discriminatie bij stages, discriminatie op de woningmarkt, discriminatie in de jeugdzorg, etnisch profileren in de praktijk. Mensen ervaren dat, iedere dag weer. Zeker, we hebben een fantastische Grondwet, met een artikel 1 dat ons allemaal dient te inspireren. Maar de praktijk is dat heel veel Nederlanders, Nederlanders zoals u en ik, iedere dag ervaren dat ze niet gelijk behandeld worden. En daar moeten we wat aan doen. Dat is onze taak als volksvertegenwoordiger.

De heer **Wilders** (PVV):
Nogmaals, discriminatie is verkeerd; daarover verschillen wij niet van mening. Maar het is niet zo dat het in Nederland een groot probleem is. Ik geloof dat verschillende onderzoeken zeggen dat 95% van de Nederlanders er helemaal geen probleem mee heeft dat er immigranten zijn, en dat zij een immigrant ook als een vriend kunnen aannemen, ook als die een gekleurde huid heeft. We hebben gezien dat er vorig jaar uit mijn hoofd gezegd uiteindelijk 153 of 173 gevallen van discriminatie zijn gemeld bij het Openbaar Ministerie. Dat zijn er natuurlijk 173 te veel, begrijp me niet verkeerd, maar het is niet een groot probleem in Nederland. Weet u wát er een groot probleem is in Nederland? Dat heel veel autochtone Nederlanders hier gek van worden. Zij worden achtergesteld. Een autochtone Nederlander durft bijna niet meer iets te zeggen over dat hij zijn land is kwijtgeraakt door de massa-immigratie. Hij is bang om dan voor racist te worden uitgemaakt. Hij is bang om dan te worden uitgemaakt voor iemand die discrimineert, terwijl hij zélf wordt gediscrimineerd, meneer Asscher, ook door u. Als hij namelijk een sociale huurwoning wil, kan hij door die massa-immigratie, die ook uw beleid is geweest, tien jaar langer wachten omdat asielzoekers voorgaan. Hij wordt zelf gediscrimineerd omdat hij als het gaat om de zorgverzekering dingen níét gratis krijgt. Dus waarom heeft u het niet over uw eigen kiezer, over die discriminatie van de autochtone Nederlander? Dát is een probleem. Waarom hebben we daar geen demonstraties over, waarom wordt daar geen minuut stilte voor gevraagd, waarom praat u daar niet over?

De heer **Asscher** (PvdA):
Dit doet de heer Wilders natuurlijk vaker. Dan geeft hij aan dat de autochtone, of de witte Nederlander eigenlijk gediscrimineerd wordt. Het voorbeeld van die huurwoningen is daar heel vaak bij gebruikt. Dat is verleidelijk, want het is altijd fijn als je iemand de schuld kunt geven. Maar als je ziet hoe het werkt, wat de feiten zijn, dan zie je dat huurwoningen worden gegeven aan mensen die uit een blijf-van-mijn-lijfhuis moeten komen, dat huurwoningen moeten worden gegeven aan mensen die in nood zitten, dat huurwoningen worden gegeven aan mensen in een crisissituatie en dat er te weinig huurwoningen zijn. Ik denk dat de heer Wilders net zo goed als ik weet dat dat komt doordat er te weinig huurwoningen gebouwd zijn, doordat de markt daar te veel de ruimte heeft gekregen. Het slechtste wat je dan kunt doen, vind ik, is als we in dit land mensen die afhankelijk zijn van zo'n sociale huurwoning tegenover elkaar gaan opzetten. Eigenlijk zeg je dan: jij staat op die wachtlijst en dat komt niet doordat we te weinig bouwen of doordat de spelregels niet goed zijn, dat komt door die ander. Terwijl ik vind dat als iemand op de vlucht is — we hebben het hier over een echte vluchteling — en hij zoekt veiligheid en wij nemen hem hier op, je die dan moet huisvesten. Ik geloof dat zelfs de heer Wilders vindt dat je niet alle vluchtelingen moet weigeren en dat je die natuurlijk moet huisvesten. Dus ik denk dat het eigenlijk geen rechtdoet aan het debat en aan het gevoel van achterstelling dat de heer Wilders noemt als je het steeds probeert om te draaien in: het komt niet doordat er te weinig woningen zijn, het is de schuld van die ander. In feite draag je dan bij aan een klimaat waarbij we elkaar steeds gaan beoordelen op de achtergrond, in plaats van dat we kijken naar de problemen waar iedereen in dit land last van heeft.

De heer **Wilders** (PVV):
Ik draag niet bij aan een klimaat, ik benoem de feiten. Natuurlijk wordt er te weinig gebouwd in Nederland. Maar wat ook waar is, is dat er tussen 2013/2014 en 2017/2018 80.000 sociale huurwoningen naar asielzoekers zijn gegaan. 80.000 sociale huurwoningen. Dat is ongeveer net zoveel als wat er in die jaren aan nieuwe woningen is gebouwd. De nieuwe woningen zijn allemaal gegaan naar mensen die asielzoekers waren. Wij noemen dat dan statushouders, maar dat waren asielzoekers. Dus dat is pure discriminatie van de Nederlander. Uw mailbox zal ook nog steeds vol zitten met mails van mensen die zeggen: mijn dochter staat al vijf jaar op de wachtlijst en we krijgen nog steeds niks, en die asielzoekers gaan voor. Dat is geen klimaat scheppen, dat zijn de feiten. Daarmee ondergraaf je juist het draagvlak voor wat u zo graag wilt. Mijn stelling is niet dat u onoprecht bent als u het heeft over het tegengaan van racisme, maar alsjeblieft, maak ten eerste het probleem niet groter dan het is en heb ten tweede ook oog voor die Nederlander, ook die PvdA-kiezer, die achtergesteld wordt, die gediscrimineerd wordt als autochtoon omdat de anderen voorgaan.

De heer **Asscher** (PvdA):
Ik ben blij dat de heer Wilders niet twijfelt aan mijn oprechtheid in de strijd voor gelijke behandeling. Want die hoort iedere Nederlander toe te komen, of die nou is op zoek naar een woning of op zoek naar een baan, in het onderwijs of waar dan ook. Ik denk dat we van mening verschillen over de vraag hoe groot het probleem van racisme is. Ik denk dat dat er misschien ook mee te maken heeft dat wij er allebei minder mee geconfronteerd worden dan mensen die dat iedere dag merken. Het maakt nogal een verschil of je de hele tijd wordt beoordeeld op je huidskleur of op je achternaam, of dat dat niet gebeurt. Dan is het makkelijk om te zeggen: het probleem is niet zo groot, we hebben hier een reuze tolerante samenleving.

Natuurlijk, er zijn altijd ergere landen, daar zijn we het ook over eens. Maar een van de vervelende dingen in dit soort debatten is dat je, voor je het weet, met z'n allen belandt in whataboutistan, waarin je zegt: er is hier een probleem, waarop iemand zegt: ja, maar what about Syrië, dat is ook erger. Dan heb je geen debat meer, terwijl het volgens mij onze taak is om de problemen hier in Nederland aan te pakken. Er is een probleem rond racisme, wat ook niet wordt ontkend door de heer Wilders. Hij vindt het minder groot dan ik, maar dat hoeft ons er niet van te weerhouden om het samen aan te pakken. Twee, waar het gaat over de huurwoningen: het gevaar van gegoochel met cijfers is dat je kunt zeggen dat er te weinig woningen zijn gebouwd. Dat klopt. Er zijn statushouders gekomen die woningen nodig hebben. Dat klopt ook. Maar het is niet zo dat één woning die gebouwd wordt in al die jaren één keer verhuurd wordt. Niet dat de heer Wilders dat zei, maar iemand die zijn interruptie hoorde zou de indruk kunnen hebben gekregen dat er uitsluitend huurwoningen zijn gegaan naar asielzoekers, en die zou dan kunnen denken: hé, die Wilders heeft gelijk. Maar dat is niet zo.

De **voorzitter**:
Gaat u verder.

De heer **Asscher** (PvdA):
Dat is niet zo. Maar we hebben wel degelijk een probleem: er zijn te weinig woningen en er is een probleem met racisme.

Ik sprak net mijn hoop uit dat we aan het einde van dit debat er concreet wat aan hebben gedaan, dat mensen hebben gezien dat wij als volksvertegenwoordiging onze verantwoordelijkheid hebben genomen, dat we ook het niet-ophefwerk zijn gaan doen, dat we

de verleiding hebben weerstaan van elkaar alleen maar de maat nemen, maar dat we naar het probleem zelf hebben gekeken. Daar wil ik een aantal voorstellen voor doen. Het eerste voorstel dat ik wil doen, is het instellen van een staatscommissie: een staatscommissie die onderzoek doet naar het ingebakken, structurele racisme, het institutionele racisme in onze samenleving. Waarom een staatscommissie? Omdat het onze constitutie raakt: niet de geschreven tekst van onze Grondwet, maar wel de manier waarop onze rechtsstaat nu werkt en hoe mensen daar anders in behandeld worden, of het nou gaat om algoritmes die de overheid gebruikt of om het etnisch profileren dat mensen tegenkomen. Ik zou het heel goed vinden als we daar nu toe overgaan.

Het tweede voorstel dat ik doe, is: laten we die instellingen, organisaties en bedrijven die mensen op de woningmarkt of bij het zoeken naar een stage of werk discrimineren, uitsluiten van overheidsopdrachten. Geen belastinggeld meer naar organisaties die Nederlanders op die manier in hun gelijkwaardigheid treffen.

Het derde voorstel dat ik zou willen doen, sluit aan bij een voorstel van vanochtend, toen het ging over antisemitisme. Mijn voorstel is om de politie, en ons hele stelsel, beter toe te rusten om strafbare discriminatie aan te pakken. Wij willen mensen daarin specialiseren om ervoor te zorgen dat dit wordt vervolgd en daders gestraft worden.

Een vierde voorstel dat ik wil doen, is: in het onderwijs, bij onze kinderen, onze jeugd, ervoor zorgen dat de aandacht voor gelijkwaardige behandeling, voor racisme, voor tolerantie, voor je in elkaar verplaatsen, beter verankerd wordt. Want als je kinderen leert om zich in een ander te verplaatsen, doe je pas echt wat tegen racisme. Dan doe je pas echt wat tegen vooroordelen en discriminatie. Dat moet dus ook terechtkomen in de opleiding van leraren en in de opleiding van medewerkers in de jeugdzorg.

Dan het vijfde en meteen het laatste voorstel, voorzitter. Ik zie dat de klok niet loopt, maar ik voelde dat u ...

De **voorzitter**:
Ik wel.

De heer **Asscher** (PvdA):
Mijn laatste voorstel gaat over symbolen. Symbolen zijn altijd hachelijk en gevaarlijk, want dan zegt iedereen "ja, dat is maar een symbool". Maar symbolen zijn wel belangrijk als het gaat over erkenning en verwerking van het verleden. Ik zie dat er verschillende partijen zijn die daar wat mee willen doen. Ik wil het hebben over Ketikoti. De heer Azarkan vroeg daar terecht aandacht voor bij zijn ordepunt. Dat is wat we vandaag vieren, op 1 juli: het breken van de ketenen, het afschaffen van de slavernij, en dus de vrijheid. Ik zou het goed vinden — ik vraag het kabinet om daarop te reageren — als dat meer het karakter van een nationale feestdag zou krijgen en als we die dag gebruiken om niet alleen stil te staan bij die zwarte bladzij in ons verleden, maar ook bij het hedendaags racisme, het racisme dat mensen vandaag de dag nog steeds ervaren, zodat we niet ophouden om daartegen te strijden.

Voorzitter. In dit debat hoop ik samen te werken met alle partijen die tegen racisme zijn. Ik zeg het er nog maar eens bij: racisme is geen mening; het gaat niet om een grap, het gaat om het probleem eronder. Racisme is ook iets wat je met z'n allen moet bestrijden. Tegen racisme zijn is geen linkse hobby. Het is überhaupt geen kwestie van links of rechts. Het is een kwestie van beschaving.

Dank u wel.

De **voorzitter**:
Misschien ten overvloede, meneer Azarkan: ik kom net van de herdenking in Amsterdam, waar ik namens de Tweede Kamer, samen met mijn collega van de Eerste Kamer, een krans heb gelegd. Daar hebben wij ook een minuut stilte in acht genomen. Dus dat u niet de suggestie wekt dat ... Kamerleden doen het op hun eigen manier, en ik stond daar ook, namens de Kamer. Dat even als punt van orde.

De heer **Azarkan** (DENK):
Als ik daar kort op mag reageren, voorzitter: ik heb daar veel waardering voor. Ik was gisteren in Rotterdam bij Ketikoti. Het ging mij er alleen om dat we een moment van stilte in acht namen, voor de rest niet uitgebreid, maar dat we er even bij stilstaan. Volgens mij vond de heer Asscher dat ook een goed idee. Als u uitlegt dat u dat zo gedaan hebt, is dat wat mij betreft prima. Het had gekund.

De **voorzitter**:
Nee, dat is geen probleem. Maar u weet dat 1 juli een belangrijke ...

De heer **Azarkan** (DENK):
Ik suggereer niks. U kunt mij niet verantwoordelijk houden voor wat ik suggereer.

De **voorzitter**:
Nee, maar heel even. 1 juli is een belangrijke dag voor heel veel mensen. Daar horen we op een respectvolle manier mee om te gaan. Uw verzoek kan heel goed gedaan worden en is ook legitiem. Het kan ook zijn dat er heel veel steun voor is. U wist van tevoren dat we het prima hadden kunnen organiseren als u het van tevoren ook gewoon had gemeld, zodat andere collega's daar ook aan kunnen deelnemen.

De heer **Azarkan** (DENK):
Ik wil toch nog even reageren, voorzitter. Zeker, u heeft daarin gelijk. Volgens mij gaat de Kamer over haar eigen agenda, dus als een meerderheid van de Kamer had gezegd dat we daar even kort bij wilden stilstaan, had dat gekund. Ik heb niet gevraagd om een hoofdelijke stemming. Dat had ook gekund. Ik heb geaccepteerd dat we het op de manier doen zoals u gezegd heeft. Dat gezegd hebbende: dank dat u dat zo even toelichtte.

De **voorzitter**:
Gaat u verder.

De heer **Azarkan** (DENK):
Ja, voorzitter. Het lijkt wel alsof de heer Asscher onlangs in de politiek is gegaan en het licht heeft gezien. Maar er zijn partijen, zoals DENK, die al jaren zien dat institutioneel racisme een groot probleem is. Ik heb even gekeken naar de moties van de heer Asscher. Het komt op mij een beetje over als een goedkope babbeltruc. Ik heb gekeken naar wat hij wil, namelijk afrekenbare doelen. Ik zie moties over duidelijke streefcijfers met betrekking tot het voorkomen van discriminatie. Daarvan heeft de PvdA gezegd: daar stemmen we tegen. Aantoonbare discriminatie zou een reden moeten zijn voor ontslag. De PvdA: tegen. Een nationaal actieprogramma uit 2016 om discriminatie jaarlijks te meten. De PvdA: tegen. "Verzoekt de regering om maatregelen te treffen om gemeenten te faciliteren om bedreiging van moskeeën tegen te gaan"; ook een belangrijk verhaal. De PvdA: tegen. Medewerkers van

uitzendbureaus zouden eigenlijk een soort eed moeten afleggen dat ze niet discrimineren. De PvdA: tegen. Verdubbeling van de strafmaat voor groepsbelediging. De PvdA: tegen.

Ik heb een heleboel moties en ik zie dat de PvdA heeft tegengestemd. De daden staan dus in schril contrast met de mooie woorden die de heer Asscher gebruikt. Ik vraag hem hoe hij hierop terugkijkt.

De heer **Asscher** (PvdA):
Dit is precies wat je in zo'n debat volgens mij niet moet doen. De heer Azarkan weet heel goed dat de PvdA een lange traditie heeft van strijden tegen racisme. Daar hebben wij ons altijd fel en duidelijk tegen uitgesproken. We hebben ook veel gedaan in de strijd ertegen. Als bewijs voor het feit dat we dat niet doen komt de heer Azarkan met een aantal moties van zijn eigen partij waar we tegen hebben gestemd. Ik vind dat helemaal niet zo overtuigend. Ik wil heel graag het gesprek aangaan over wat we nog meer kunnen doen. Daar is dit debat ook voor bedoeld. Volgens mij gaat dit debat over wat wij met elkaar als Kamer voor verbeteringen in het beleid kunnen aanbrengen en wat we het kabinet kunnen meegeven. Daar ben ik hier oprecht mee bezig. Ik vind deze meetlat van de heer Azarkan over hoe ik of hoe de Partij van de Arbeid het heeft gedaan, helemaal niet zo interessant. Kan het beter? Vast. Volgens mij zijn we hier bij elkaar om het hierover te hebben.

De heer **Azarkan** (DENK):
Maar dat is echt te makkelijk. Ik vind dat wij als politici een verantwoordelijkheid hebben. De heer Asscher heeft die ook. Ik kijk naar de bijdrage van bijvoorbeeld de heer Samsom, de vorige partijleider, die zei dat Marokkanen een etnische monopolie op criminaliteit hebben. Of kijk naar de heer Spekman, de vorige voorzitter: Marokkanen moet je vernederen voor de ogen van hun soortgenoten, zei hij. Dan word je als soortgenoot gezien. Er is in de vorige periode veel over gezegd; de heer Asscher heeft dat ook gedaan. Een vals onderzoek waardoor mensen nu uitgesloten worden, waardoor 86% van de Turkse Nederlanders en 82% van de Marokkaanse Nederlanders ten onrechte wordt weggezet als terrorist. Ik zeg tegen de heer Asscher dat hij dit wel weg kan willen stoppen, maar dat feit is dat mensen op basis daarvan, op basis van krantenkoppen waarvoor de heer Asscher verantwoordelijk is, worden afgewezen. Ik vind dat hij die verantwoordelijkheid heeft, dus zou ik hem graag willen zeggen: bied daar excuses voor aan, dan kunnen we het achter ons laten.

De heer **Asscher** (PvdA):
Dit is toch wel schunnig hoor. Dit is echt wel schunnig. Ik probeer goed antwoord te geven op de vraag over de stapel moties van de heer Azarkan en nu gaat hij mij verwijten dat het te makkelijk is. Op tamelijk hoge toon gaat hij nu aan mij vragen om excuses aan te bieden. Hoe zullen we het nou krijgen? Sadet Karabulut, Zihni Özdil, Sultan Günal, Keklik Yücel, Khadija Arib: talloze fatsoenlijke volksvertegenwoordigers die hier hun werk doen — Nevin Özütok — en die door de partij DENK van de heer Azarkan etnisch geprofileerd zijn op filmpjes tot aan de Turkse televisie toe. Mensen hebben bedreigingen ontvangen, mensen zijn uitgescholden, hun familie kwam in problemen, allemaal door de partij DENK van meneer Azarkan. Over etnisch profileren gesproken! Ik probeer u beleefd antwoord te geven op een vraag en dan gaat u mij verwijten dat dat makkelijk is. Ik wacht uw excuses af in uw termijn, meneer Azarkan. En dan kunnen we eens kijken of we het verleden achter ons kunnen laten. Etnisch profileren door een politieke partij van collega-volksvertegenwoordigers in het Nederlandse parlement!

(Geroffel op de bankjes)

De heer **Azarkan** (DENK):
Voorzitter. Deze gespeende emotie … Deze geveinsde emotie slaat helemaal nergens op. Dat weet de heer Asscher ook. De heer Asscher weet dat, want hiermee ontloopt hij zijn eigen verantwoordelijkheid. Hij was het die als minister een vals onderzoek liet uitvoeren, terwijl de directeur van Motivaction zei: "Dat moet u niet doen." Ik weet nog dat ik dat onderzoek las. Mensen kwamen naar mij toe en zeiden dat 86% van de Turken wordt weggezet als terrorist. Daar bent u verantwoordelijk voor. Het geeft geen pas om dat nou om te draaien en DENK op deze manier weg te zetten. Dat ontloopt de werkelijkheid en dat ontloopt ook de verantwoordelijkheid die de heer Asscher zelf moet dragen.

De heer **Asscher** (PvdA):
De heer Azarkan vindt mijn emotie "gespeend". Ik weet niet precies wat hij daarmee bedoelt. Ik geloof niet dat ik heel vaak boos ben, zeker niet in dit huis. Ik ben best een rustig type, maar ik heb er een ongelofelijke hekel aan dat volksvertegenwoordigers die niet de rol hebben zoals ik die heb en zoals ook de heer Azarkan die heeft, maar die steeds vooroplopen en gewoon hard hun werk doen, zo verschrikkelijk te kakken zijn gezet door de partij DENK. Dat wilde ik even kwijt; ja, dat klopt. Ik wil het ook best hebben over wat er in 2013 en 2014 gebeurd is. Prima. Ik wil het zeker ook hebben over de dingen die ik niet goed heb gedaan. Daar zijn er heel veel van. Daar probeer ik altijd eerlijk over te zijn en dan probeer ik het beter te doen. Maar dat je anderen verdacht maakt in hun integriteit, in wie ze zijn en in hun identiteit, is precies het probleem waar we het hier over hebben. Dat is precies waar dit debat over moet gaan: mensen reduceren tot een deel van hun achtergrond en ze dan te kakken zetten. En dat als partij van de verbinding! Daar is niks gespeends aan. Dat is iets wat ik u oprecht kwalijk neem, omdat ik weet wat de gevolgen zijn geweest voor onze collega's. En dat weet u zelf ook.

De heer **El Yassini** (VVD):
Daaraan zou ik willen toevoegen dat u daarbij ook de naam van Dilan Yeşilgöz van onze fractie kan meenemen.

De heer **Asscher** (PvdA):
Helaas wel.

De heer **El Yassini** (VVD):
Want ook zij heeft de manier meegemaakt waarop DENK omgaat met collega's in de Kamer als het gaat om etnisch profileren. Ik sluit me daar dus bij aan. Maar ik heb een vraag aan de heer Asscher, want ik vind het belangrijk dat we samen optrekken, juist tegen discriminatie en racisme. Ik heb even gewacht tot hij zijn volledige termijn had afgerond, maar ik heb wel een vraag voor hem. Op het punt van racisme hoor ik de heer Asscher vooral praten over de negatieve kant, dus het harde racisme van afwijzing, maar ik heb de heer Asscher niks horen zeggen over het betuttelracisme, zoals we dat in Nederland weleens zien. Ik ben benieuwd hoe de Asscher kijkt naar de Divibokaal, die toentertijd door de NOS is uitgegeven. Daarbij lijkt het alsof een aantal redacteuren min of meer op safari gaan, op zoek naar exotische diertjes, om dat in het nieuwsitem te stoppen en daar vervolgens aan het eind van de week een bokaal, een trofee, mee winnen. Dat heeft heel veel mensen die gewoon Nederlander zijn, toevallig met een niet-westerse afkomst, in feite enorm hard geraakt in het hart. Hoe kijkt de PvdA naar dat gedeelte van anders behandeld worden als Nederlander?

De heer **Asscher** (PvdA):
Ik zal proberen daar een oprecht antwoord op te geven, want ik vind dit eerlijk gezegd best

een moeilijke vraag. Weet u waarom? Diversiteitsbeleid, het feit dat je het belangrijk vindt dat mensen zich gerepresenteerd zien in organisaties van macht, of dat nou deze Kamer is, de cultuursector of de mediasector, is belangrijk. Want dat komt niet vanzelf. Er zijn mensen die er op eigen kracht in slagen, maar we weten ook dat het dan vreselijk lang duurt. Ik vind het dus belangrijk om daar aandacht aan te besteden om organisaties te stimuleren hun best te doen veel meer een afspiegeling te zijn van de samenleving van 2020, waarin we leven. Tegelijkertijd zie je soms dat mensen in hun goede bedoelingen onhandige fouten maken, waardoor het juist vernederend wordt, waardoor het juist niet helpt en waardoor mensen die dan een plek kregen, zich afvroegen of dat alleen maar vanwege hun achtergrond gebeurde. Dan span je het paard achter de wagen. Ik zou daar alleen niet de conclusie uit willen trekken dat het niet belangrijk is. Ik vind dat we ons er met z'n allen achter zouden moeten scharen — het zou mooi zijn als we dat zouden kunnen — dat je wilt dat mensen veel meer gerepresenteerd zijn op de plekken van macht. We hebben daarin samen opgetrokken op het punt van vrouwen in raden van commissarissen, om maar een voorbeeld te geven. Dat zou ook vanzelf komen, maar het duurt veel te lang. Ik ben het wel met u eens dat je heel erg moet opletten en moet blijven nadenken of je met die goede bedoeling niet juist een vernederende keuze maakt.

De heer **El Yassini** (VVD):
Fijn dat antwoord van de heer Asscher, maar ik hoor hem wel iets zeggen wat mij sowieso triggert, omdat hij de afspiegeling en de diversiteit door elkaar haalt. Ik denk ook dat dat het grootste probleem is in Nederland. Die Divibokaal en Divibase, een database waarbij experts zijn geselecteerd op hun etniciteit en nationaliteit, wringen behoorlijk met het feit dat je denkt dat je kennis en kunde als persoon voldoende is om uitgenodigd te worden en dat je nationaliteit daar niks mee te maken heeft. Daarom kom ik terecht bij het verschil tussen afspiegeling en diversiteit. Ik denk dat we een grove fout maken en mensen tekortdoen in Nederland als we die twee op een hoop gooien. Het is hartstikke goed dat er een goede afspiegeling in de samenleving is. Dat heeft dus met afspiegeling te maken, dus vooral het uiterlijk. Er wordt vaak gesproken over diversiteitsbeleid, maar het is natuurlijk bizar als je etniciteit of je huidskleur schaart onder diversiteit. Als ik vandaag zou toetreden tot een raad van bestuur die gevuld is met blanke mannen dan zal heel Nederland applaudisseren dat de raad van bestuur een stuk diverser is omdat er een Marokkaanse Nederlander tussen zit, maar als blijkt dat die raad van bestuur bestaat uit allemaal VVD'ers en ik toetreed als VVD'er, is er van diversiteit geen sprake. Dus mijn afkomst, mijn etniciteit, maakt het niet diverser. Mijn waarden, perspectief en inzicht maken mij diverser. Is de heer Lodewijk Asscher het met mij eens dat we nou voor eens en altijd het diversiteitsbeleid moeten herijken in Nederland en een verschil moeten maken tussen afspiegeling van de samenleving en daadwerkelijk diversiteitsbeleid dat is gebaseerd op waarden, perspectief en levenshouding?

De heer **Asscher** (PvdA):
ik vind dat de heer El Yassini goede, maar moeilijke vragen stelt. Ik wil hem niet alleen beoordelen als VVD'er, want dat zou hem tekortdoen, ook al is dat in deze zaal op zich logisch. Ik denk toch dat ik het niet helemaal met hem eens ben, omdat ik denk dat diversere teams, dus teams van mensen die vanuit hun achtergrond meer meebrengen dan wat er al is, een organisatie rijker kunnen maken en ook kracht en kwaliteit kunnen opleveren. Ik denk dat dit niet vanzelf komt. Het is niet aan mij om een eventuele carrièrestap van de heer El Yassini te beoordelen, tot welke raad van commissarissen dan ook, maar ik zou het wel toejuichen als Nederlandse ondernemingen diversere boards zouden hebben dan ze nu hebben, want het zijn nu over het algemeen witte mannen en ook nog vaak VVD'ers.

De heer **El Yassini** (VVD):
Dan mijn laatste vraag aan de heer Asscher. Ik wil toch echt begrijpen wat de heer Asscher nou precies zegt. Geeft hij nou aan dat vanwege mijn etniciteit ik diverser ben? Of kijkt de heer Asscher naar wie ik als mens ben en beoordeelt hij mij op basis van mijn karakter, kennis, kunde, perspectief en waarden? Wat heeft mijn etniciteit met diversiteit te maken?

De heer **Asscher** (PvdA):
Dat is een persoonlijke vraag van de heer El Yassini. Zo goed kennen we elkaar ook niet, maar ik weet dat we het onlangs hadden over het neefje van 13 van de heer El Yassini die toch soms anders behandeld wordt dan mijn neefje. En dat heeft te maken met achtergrond, afkomst en achternaam. Dat vinden we allebei slecht maar het gebeurt wel. Ik denk dat het kan helpen als er in een organisatie iemand zit die zegt: je praat er een beetje makkelijk over maar voor mijn neefje is het anders, want mijn neefje wordt uit die rij gepikt, bij mijn neefje vragen ze "is die fiets wel van jou?" als hij aan zijn slot staat te rommelen en bij mijn neefje zeggen ze "wacht eens even, wat spreek je goed Nederlands". Dus daarom denk ik dat het, zonder iets af te doen aan de kwaliteiten en de kracht van mensen zoals de heer El Yassini, van toegevoegde waarde kan zijn om meer diversiteit in een organisatie te hebben. Omdat het je blik verruimt en omdat je meer verhalen hoort dan je ze hoort als iedereen precies dezelfde achtergrond heeft.

De heer **Klaver** (GroenLinks):
Ik heb een vraag aan de heer Asscher. In het vorige kabinet heeft hij iets gezegd over het slavernijverleden. Hij heeft toen diep berouw en spijt betuigd namens het Nederlandse kabinet, niet persoonlijk, want daar gaat het hier niet om, maar namens de Nederlandse Staat. Vindt hij met mij dat het nu ook tijd is voor een volgende stap, om excuses aan te bieden voor wat er toen is gebeurd?

De heer **Asscher** (PvdA):
Dat was in 2013, 150 jaar na de afschaffing van de slavernij door Nederland, en tien jaar later werden mensen pas vrij. Ik heb toen gesproken over diepe spijt en berouw. De discussie over excuses is altijd heel beladen en belast, omdat mensen dan denken: ja, maar ik heb toch niks gedaan? Maar de heer Klaver formuleert de vraag bewust heel verstandig, denk ik, door te zeggen dat het niet daarover gaat maar over het erkennen wat de rol van Nederland als land is. En ja, ik ben het met hem eens dat het op zijn plaats zou zijn om die excuses te maken. In die context is het volgens mij ook passend. Dat hoort ook bij wat ik net zei over het belang van symbolen. Zonder het weer groter te maken, past het bij het op een goede manier omgaan met een fase in onze geschiedenis waar we niet trots op zijn en waarvoor gewoon aandacht zou moeten zijn.

De **voorzitter**:
Dank u wel. O, de heer Wilders nog.

De heer **Wilders** (PVV):
Voorzitter, ten slotte.

Mijn vraag aan de heer Asscher is nog of hij het met mij eens is dat racisme twee kanten op werkt. Er is bijvoorbeeld niet alleen racisme naar zwarte mensen maar ook naar blanke mensen. Ik neem aan dat dat voor beide kanten geldt. Bent u dat met mij eens? Dat is mijn eerste vraag. En, zo ja, hoe plaatst u dan de opmerking van de oud-wethouder van de Partij van de Arbeid van deze stad, Den Haag, de heer Baldewsingh? Hij zei, volgens mij twee jaar

geleden of zo, toen hij nog wethouder was, dat het stadhuis en later ook de stad Den Haag "ontwit" moesten worden. We moesten eerst het stadhuis en daarna de stad ontwitten. Is dat niet een pure vorm van PvdA-racisme?

De heer **Asscher** (PvdA):
Als je kijkt naar wat racisme is, dan is dat het mensen anders behandelen, geweld aandoen, kwetsen, bedreigen of erger vanwege hun huidskleur, hun cultuur, hun godsdienst of hun achtergrond. Dat is dus niet voorbehouden aan één huidskleur. Het kan zich in allerlei gedaanten voordoen. Helaas kennen we ook voorbeelden waarin dat gebeurt. Ik vind dat in alle gevallen verwerpelijk. Vandaag hebben we het, naar aanleiding van de demonstraties, over het racisme dat Nederlanders van kleur iedere dag ervaren. Maar er is helaas veel meer ongelijkwaardige behandeling in ons land.

Dan die uitspraak. Ik vind dat geen gelukkige uitspraak, nee. Ik denk dat dat een uitspraak is die je moet zien in het licht van de discussie die ik net met de heer El Yassini voerde. Je kunt betogen, en ik doe dat ook, dat het gezonder is voor een organisatie als die diverser is en het niet allemaal dezelfde mensen zijn. Maar met de term "ontwitten" neem je een risico, dus ik zou die woorden niet gekozen hebben. Dat klopt.

De heer **Wilders** (PVV):
Nou, dat is goed om te horen, want het zijn gewoon omgekeerde Ku Klux Klanteksten als je het hebt over "ontwitten". Het is hartstikke goed dat de heer Asscher daar afstand van neemt.

Qua diversiteit zal ik u misschien niet overtuigen, maar het enige goede criterium als het gaat om diversiteit — een verschrikkelijk woord — moet toch zijn dat wie je ook bent, welk geslacht je ook hebt, welke kleur je ook hebt, de beste man of vrouw met de beste kwaliteiten op de plek hoort te zitten waarvoor hij of zij solliciteert? Dan maakt het niet uit wat je achtergrond is. Helaas maakt het in de praktijk wel uit of je van de VVD of van de PVV bent, want bij de VVD wordt je burgemeester en kom je in het bestuur, en bij de PVV niet. Maar eigenlijk zou het om kwaliteit moeten gaan en zou het helemaal niet mogen gaan over diversiteit of over kleur of weet-ik-wat-dan-ook. Bent u het met me eens dat we wat dat betreft diversiteit overboord zouden moeten gooien en geen vrouwen, homoseksuelen, mensen met een kleurtje of allochtonen voor zouden moeten trekken, maar dat gewoon de beste kandidaat, wie het ook is, de functie zou moeten krijgen waarop hij solliciteert?

De heer **Asscher** (PvdA):
Dat klinkt natuurlijk aantrekkelijk, alleen de ervaring leert ons dat mensen heel vaak denken dat de mensen die op ze lijken, de beste kandidaat zijn. Daardoor zagen we heel lang geen vrouwen op topposities, omdat al die mannen dachten: nee, de beste is een man. Nu zie je dat er heel vaak gekozen wordt voor een witte nieuwe collega, omdat die vooroordelen blijkbaar, bewust of onbewust, in de weg zitten. Natuurlijk willen we de beste kandidaat, alleen ik ben ervan overtuigd dat er ontzettend veel talent is dat niet gezien wordt door die onbewuste vooroordelen, doordat het plaatje van een lid van een raad van bestuur een ander plaatje is dan het plaatje dat mensen gebruiken als ze aan het solliciteren zijn. Ik denk dus dat we daar wat aan moeten veranderen. Daar kan diversiteitsbeleid aan bijdragen, juist doordat je dan veel meer profiteert van alle talenten die er in de samenleving zijn.

De heer Wilders spreekt mij aan op een uitspraak in de media van een wethouder van mijn partij in de stad Den Haag. Ik was het niet van plan, maar ik heb wel gezien dat er vanochtend in de gemeenteraad van Den Haag een PVV-raadslid, dat is aangewezen door de heer Wilders

zelf, tegen een partijgenoot van mij heeft gezegd, naar aanleiding van het feit dat zij — een vrouw van kleur — zegt zich soms eenzaam te hebben gevoeld in de strijd tegen racisme en discriminatie: "De enige plek waar je nog meer mensen van kleur kan vinden, is in Zimbabwe. Misschien moet u daarnaartoe." Dat is gebeurd in de gemeenteraad van Den Haag vanochtend. Ik probeer serieus in te gaan op iedere vraag of iedere uitspraak, van wie die ook komt. Ik zou het ongelofelijk op prijs stellen als de heer Wilders — hij heeft in het debat gezegd dat hij ook tegen racisme is — toch even de moeite zou nemen om zijn eigen partijgenoten duidelijk te maken dat dat gewoon niet kan, op deze dag, op 1 juli, terwijl we hier dit debat voeren. Ik zou het op prijs stellen als hij daar wat aan zou doen, want hij heeft die macht in de partij; daar ligt het niet aan. Je kwetst daar mensen mee, die dat niet verdienen, die gewoon hard werken als volksvertegenwoordigers.

Dank u wel.

De **voorzitter**:
Dank u wel. Dan is nu het woord aan de heer Pieter Heerma van het CDA.

De heer **Pieter Heerma** (CDA):
Voorzitter. De wereldwijde protesten na de gruwelijke moord op George Floyd zijn een katalysator geweest van het maatschappelijk debat over discriminatie, racisme en mechanismen van uitsluiting en achterstelling, ook hier in Nederland. Maar helaas hebben we de afgelopen week kunnen zien — de heer Asscher zei dat aan het begin van zijn betoog ook — dat ze ook een katalysator zijn gebleken voor discussies die gepaard gaan met polarisatie en verwijdering, en dat de loopgraven van het eigen gelijk en het mijnenveld van polariserende verwijten soms aan een respectvolle dialoog in de weg staan. Geerten Waling sprak zich hierover in Elsevier, volgens mij vorige week, heel treffend uit. Zijn kritiek op de beeldenstorm en het lelijke, treurige, schadelijke simplisme van beide kanten is terecht. Hij zegt: omstreden standbeelden vragen niet om bloemen of om rode verf, maar om een grondige discussie over het verleden en hoe dat een plek te geven in de openbare ruimte. Hij heeft hierin gelijk. Er wordt gepolariseerd vanuit de flanken. De heer Asscher sloot terecht af met allemaal concrete voorstellen die de kern van dit debat raken. Want we hebben serieuze problemen in onze samenleving op het gebied van discriminatie en racisme. Je hoeft op een gemiddelde dag maar op social media te kijken om te zien hoe ongemakkelijk en zelfs gevaarlijk de trekjes van dit debat soms beginnen te worden.

Wij hebben als politiek een belangrijke taak, die verder gaat dan alleen het benoemen van problemen. Die heeft namelijk ook te maken met hoe we, wat mij betreft vanuit een breed politiek midden, structurele discriminatie en racisme tegengaan, op de arbeidsmarkt, bij het vinden van een woning, bij het vinden van een stage, maar ook in de supermarkt en online. Dan bouwen we met elkaar aan "samen leven" in plaats van dat we tegenover elkaar staan. Voor het CDA begint dit bij de opvoeding en op school, want dat is waar leren samenleven begint. Daarom hebben wij als CDA onlangs — dat was volgens mij het vierde punt waar collega Asscher het zojuist over had in zijn opsomming — een motie gesteund om hier in het onderwijs wat meer aandacht voor te vragen. Dat was een motie van PvdA-collega Van den Hul, die zij volgens mij gezamenlijk met GroenLinks en de Partij voor de Dieren heeft ingediend; die motie is volgens mij heel breed gesteund in de Kamer.

Het leren over de Nederlandse geschiedenis, met al haar mooie maar ook slechte kanten, kan ook bijdragen aan een inclusief soort vaderlandsliefde. Dat is een van de redenen waarom ik onlangs met collega Marijnissen van de SP een oud idee van vader Marijnissen nieuw leven

heb ingeblazen: het idee om te komen tot een nationaal historisch museum. Want juist op zo'n plek kun je de goede, maar ook de slechte kant van de historie tot uiting laten komen, zodat we daar met elkaar op een verbindende manier van kunnen leren.

Ik zag vanochtend het voorstel van collega's Klaver en Jetten om in 2023 een herdenkingsjaar te hebben in diezelfde lijn. Dat is een mooi gebaar. Ik ben benieuwd hoe het kabinet daarmee om wil gaan.

Bij het concreet aanpakken van discriminatie is stagediscriminatie een belangrijk onderwerp. We moeten niet zeggen dat onze ogen nu geopend zijn op dat punt, want dan doen we collega's tekort die hier al heel lang mee bezig zijn. Er zijn hiervoor ook al allerlei initiatieven geweest. Mijn collega Anne Kuik heeft daar samen met collega Van den Berge — hij zit hier — aan het begin van dit jaar een motie over ingediend, om te komen tot een meldpunt om de drempel voor het melden van stagediscriminatie te verlagen. Gisteren nog heeft het onvolprezen Kamerlid Peter Kwint van de SP daar ook een motie over ingediend, die volgens mij breed gesteund wordt, met het verzoek om het harder aan te pakken. Ik zag hem vanochtend twitteren. Ik voel me zo vrij om zijn twitter hier bij het kabinet neer te leggen. Hij vraagt zich af wat er gebeurt als erkende leerbedrijven zich toch schuldig maken aan dit soort discriminatie. Wat voor soort consequenties heeft dit? Want volgens mij wordt er nu één keer in de vier jaar gekeken hoe ze het doen. Zou het, zeg ik mede namens collega Kwint, niet meer consequenties moeten hebben en hoe kijkt het kabinet daarnaar?

Als je het hebt over stagediscriminatie is de stap naar arbeidsmarktdiscriminatie snel gemaakt. Arbeidsdiscriminatie is een serieus probleem, maar helaas ook een heel moeilijk probleem om op te lossen. We hebben het daar ook al jaren met elkaar over. Collega Van Weyenberg was hier zojuist nog. In de jaren dat ik woordvoerder Sociale Zaken was, was er geen debat over arbeidsmarktdiscriminatie — o, hij zit er nog wel — zonder dat hij stuiterend bij mij binnenkwam 's morgens: ik heb iets bedacht, we moeten iets doen. Hij heeft ook vorig jaar nog, samen met mijn collega René Peters, een motie ingediend om discriminerende verzoeken van uitzendbureaus harder aan te pakken. Ik begrijp uit een brief dat het kabinet naar aanleiding van die motie nu een wetsvoorstel voorbereidt, maar dat een meldingsplicht voor discriminerende verzoeken daar nou net niet onderdeel van uitmaakt. Ik vond de brief op dit vlak echter niet overtuigend. Volgens mij kan zo'n meldingsplicht juist degene die zegt "ik wil dit soort discriminerende verzoeken niet" helpen om te zeggen: luister, ik moet hier melding van maken. Vandaar dat ik van het kabinet wil horen waarom die meldingsplicht er niet in zit, wanneer we dat wetsvoorstel krijgen en of het er toch niet gewoon in moet zitten.

Ook is er extra geld uitgetrokken bij de Arbeidsinspectie, juist ten behoeve van de aanpak van arbeidsmarktdiscriminatie. Hoe is dit geld besteed? Wat wordt ermee gedaan? Wat zijn de resultaten daarvan?

Dan, voorzitter, een ander gevoelig onderwerp: de vrijheid van meningsuiting. Collega Asscher had het er net ook al over. Domenica Ghidei, die namens Nederland in een commissie van de Raad van Europa zit tegen racisme en intolerantie, spreekt bij herhaling in interviews uit dat zij zich zorgen maakt over de gebrekkige bestrafbaarheid en gebrekkige aangiftebereidheid als het om haattaal, beledigingen of discriminatie gaat. Zij pleit ervoor om minder discussie te voeren over de ophef die ontstaat en meer over hoe je dit juridisch harder kunt aanpakken. Want vrijheid van meningsuiting is een groot goed, maar het is niet een vrijbrief om te haten, te schelden, te vernederen, te beledigen en te discrimineren. Dat is

strafbaar. Ik vind dat het kabinet in deze periode een goede stap heeft gezet om haatzaaien zwaarder te bestraffen. Volgens mij kan er meer.

Ik probeer af te ronden, voorzitter. Ik zal niet de spreektijd oneindig verlengen, ondanks dat de timer het niet doet.

Collega's Kathalijne Buitenweg en Gert-Jan Segers zijn bezig met een wetsvoorstel over strafverzwaring. Het WODC heeft daar onlangs een rapport over uitgebracht. Ik ben genegen daar positief over te zijn, maar er kan nog meer. Wat kun je doen om groepsbelediging zwaarder te bestraffen? Dit is een probleem. Er zijn ook partijen die vinden dat haatzaaien en groepsbelediging uit het Wetboek van Strafrecht zouden moeten.

De **voorzitter**:
U zou afronden.

De heer **Pieter Heerma** (CDA):
Ja, excuus. De aangiftebereidheid moet omhoog en de bestrafbaarheid moet omhoog. Ik rond af …

De **voorzitter**:
Echt!

De heer **Pieter Heerma** (CDA):
Ja! Ik hoop dat de gebeurtenissen van afgelopen weken geen voorbode zijn van nog meer verwijdering en nog meer polarisatie, maar een basis voor het versterken van een respectvolle dialoog over het verleden, de toekomst, samenleven en het tegengaan van mechanismes die leiden tot uitsluiting en achterstelling.

De **voorzitter**:
Dank u wel. Mevrouw Ouwehand.

Mevrouw **Ouwehand** (PvdD):
Ik ben blij met een aantal onderdelen van het CDA-betoog en de steun voor het besteden van aandacht aan het koloniale verleden in het onderwijs. Dat zijn goede bewegingen. Het zal de heer Heerma niet ontgaan zijn dat heel Nederland zich afvraagt waar het CDA precies staat met de verschillende kandidaat-lijsttrekkers die we in de media zien. Ik heb de heer Heerma niet namens de CDA-fractie horen uitspreken wat de fractie vindt van Zwarte Piet. Het is een racistische karikatuur waarvan ook de premier inmiddels weet dat die kinderen pijn doet. Een van de kandidaat-lijsttrekkers suggereert een beetje dat het CDA vindt dat dat moet worden overgelaten aan de discussie in de dorpen zelf. Ik kom uit een vergelijkbaar dorp en daar worden gewoon bananen op het veld gegooid als een zwarte speler aan de bal is bij voetbal. Het lijkt me niet dat dat de mensen helpt die ons vragen om een einde te maken aan dat institutionele racisme waar Zwarte Piet symbool van is. Wat vindt de CDA-fractie?

De heer **Pieter Heerma** (CDA):
Ik heb over de Zwarte Piet en Sinterklaasdiscussie herhaaldelijk uitgesproken hoe naar en vervelend ik het vind dat die discussie zo gepolariseerd is gevoerd. Langs twee kanten overigens. Ik heb bij herhaling ook aangegeven dat tradities aan verandering onderhevig zijn en dat dat hier ook speelt. Ik heb onlangs in een vraaggesprek met NRC ook aangegeven dat er op tal van plekken waar nu roetveegpieten zijn, allemaal kinderen langs de route staan die

daar helemaal geen probleem mee hebben, waar geen haan naar kraait. Tegelijkertijd heb ik ook steeds gezegd — en dat handhaaf ik — dat mensen die sinterklaas willen blijven vieren zoals we dat altijd gedaan hebben, dat mogen.

Mevrouw **Ouwehand** (PvdD):
Maar dan laat het CDA dus wel mooi die kinderen in de dorpen — en in de steden trouwens ook — in de steek. Ik herinner me goed herinneren hoe mijn eigen ervaring in dat dorp was. Je zal daar wonen. En dan vindt driekwart van de mensen die daar wonen Zwarte Piet hartstikke leuk. En dan zegt het CDA: we wachten wel even tot de rest om is en tot die tijd mag jij iedere keer met sinterklaastijd met buikpijn rondlopen. Ik vind dat niet oké. Ik vind dat echt niet oké. Het zou mooi zijn als het CDA vandaag een stap zet. Het is een symbool, maar het is een belangrijk symbool. Het is een belangrijk breekijzer voor de rest van de discussie.

Het stoort me ook dat de heer Heerma in zijn antwoord zegt: aan beide kanten. Ja, als je in de gemarginaliseerde positie zit, wordt er al snel gezegd dat je polariseert als je je mond opentrekt. Als je weigert je mond te houden over het aankaarten van onrecht, wordt er al snel gezegd: je bent hier aan het polariseren. Dat is niet fair, want deze mensen proberen aandacht te vragen voor structureel onrecht waar te lang van is weggekeken, waar men zich te lang niet van bewust is geweest. Het is dus niet van beide kanten. Mensen proberen aandacht te vragen voor onrecht en dan is er woede aan de andere kant bij mensen die zich daar nog niet bewust van zijn. Zo zit het.

De heer **Pieter Heerma** (CDA):
Volgens mij hebben we het afgelopen jaar op diverse plekken — waar zelfs de ME aan te pas is gekomen in sommige steden — gezien dat er wel degelijk aan twee kanten polariserend is opgetreden. Ik heb ook heel duidelijk aangegeven dat ik vind dat tradities nou eenmaal aan verandering onderhevig zijn, dat dat prima is en dat dat gaande is. Maar ik vind het niet aan de politiek om dat van bovenaf op te leggen en overigens ook niet om wetsvoorstellen in te dienen waarin staat dat gouden oorringen en kroeshaar verplicht zijn. Die traditie is aan verandering onderhevig. Dat is gaande en dat gebeurt in de samenleving op heel veel plekken prima. Maar ik houd ook staande dat ik vind dat mensen die dat feest willen blijven vieren zoals ze dat altijd gedaan hebben, daartoe het recht hebben.

Mevrouw **Ouwehand** (PvdD):
Tot slot. Het CDA maakte in zijn inleiding een aantal goede bewegingen. Dat is mooi. Maar als je hier oprecht zegt "we zagen daar de ME", dan heb je dus geen idee van de geschiedenis in zijn algemeenheid. Altijd als er mensen opkwamen tegen onrecht dat nog niet heel zichtbaar was in de samenleving, waar nog niet zo veel bewustzijn over was, zijn die wakkerschudders met haat en repressie bejegend. Dat politiegeweld is een onderdeel van het institutioneel racisme. Je kunt niet zeggen: de politie heeft opgetreden, dus er zal wel iets aan de hand zijn geweest. Nee, dit gebeurt bij dat soort bewegingen. Het CDA moet zich daar echt bewust van worden. Plus — ik blijf het herhalen — je laat die kinderen in de dorpen toch niet in de steek, met "tradities veranderen" en "we zien het wel"? Die kinderen hebben buikpijn in de sinterklaastijd. Dat moeten we niet willen. En het CDA zegt: wij staan voor samenleven. Maar het moet er staan voor die kinderen die in zo'n situatie niet voor zichzelf op kunnen komen.

De heer **Pieter Heerma** (CDA):
Onderdeel van die veranderde traditie is dat juist op een heel rustige manier — en ik weet dat

partijen ter rechterzijde er altijd heel boos over zijn geweest — veranderingen zijn ingezet, bijvoorbeeld door het Sinterklaasjournaal. Het hoeft dus niet allemaal hard tegen hard. Ik ben daar niet van overtuigd. Volgens mij was, voordat deze hele discussie gaande was, oud-burgemeester Eberhard van der Laan al met deze discussie bezig via de binnenkamer. Ik zie niet hoe de strijd en de polarisatie die met deze discussie gaande is, waarvan ik nogmaals zeg dat die van twee kanten komt, hebben bijgedragen aan de positieve verandering van deze traditie, die wel gaande is.

De **voorzitter**:
De heer Jetten. Of mevrouw Ouwehand?

Mevrouw **Ouwehand** (PvdD):
Ik vind echt dat het CDA die woorden terug moet nemen: "van beide kanten". Er was geen geweld. Er is politiegeweld tegen zwarte activisten geweest. En het CDA concludeert keer op keer — lekker makkelijk — dat het van beide kanten komt. Zo zat het niet. Het CDA moet zich wel bij de feiten houden.

De heer **Pieter Heerma** (CDA):
Ik heb in de discussie rondom sinterklaas wel degelijk polarisatie en verwijdering aan twee kanten van de discussie gezien.

De heer **Jetten** (D66):
Een vurig pleidooi van de heer Heerma, die er eerder met mevrouw Marijnissen voor heeft gepleit om toch ook weer een nationaal historisch museum op te richten, zodat we met elkaar kunnen leren van de mooie kanten, maar ook van de donkere kanten van onze geschiedenis. Dat is precies de reden waarom GroenLinks en D66 vandaag voorstellen om in 2023 uitgebreid stil te staan bij 150 jaar einde slavernij in ons Koninkrijk. Ik hoorde net in de spreektekst van de heer Heerma dat hij benieuwd is naar de reactie van het kabinet. Ik ben zelf wel benieuwd naar zijn eigen reactie en of het CDA zo'n herdenkingsjaar, waarin je extra veel aandacht voor dialoog en voorlichting kan hebben, kan steunen.

De heer **Pieter Heerma** (CDA):
Ik denk dat de aandacht van de afgelopen jaren al eerder is ingezet: in 2008 is door toenmalig minister Plasterk bij de herdenking het nodige gezegd en toenmalig vicepremier Asscher heeft in 2013 over diepe spijt en berouw gesproken. Ik denk dat het besef dat we meer aandacht moeten hebben voor beide kanten van onze geschiedenis, de positieve en de negatieve kanten, verbindend kan werken naar de toekomst toe. Het kan ook leiden tot een gedeeld soort inclusieve vaderlandsliefde. Daar ben ik diep van overtuigd. Dat is ook de reden dat ik daar, vlak voordat de coronacrisis uitbrak — het voelt als heel lang geleden, maar het is nog maar een paar maanden geleden — met collega Marijnissen voor ben gaan staan. Ik zie het kabinet meer doen. Ik zie vandaag dat er een dialooggroep wordt ingesteld. Ik denk dat dat heel goed en wijs is, omdat dat helpt voor de erkenning van het leed en ook om naar een gezamenlijke toekomst toe te gaan. Ik heb vanochtend gezien dat de collega's van GroenLinks en D66 voorstellen om een herdenkingsjaar te hebben. Ik heb het in mijn termijn misschien wat bedekt gezegd, maar ik vind dat een goed idee. Ik hoop dat het kabinet het wil omarmen.

De heer **Jetten** (D66):
Dat is heel mooi. Ik hoop dat het kabinet het hoort en dat het hen inspireert om straks positief erop te antwoorden. Het is heel goed dat eerdere kabinetten diepe spijt en berouw hebben betuigd om het leed en de pijn van het slavernijverleden te erkennen. Volgens mij heeft

minister Koolmees het vorig jaar nog eens herhaald. Er zijn echter ook nog heel veel mensen die zeggen: eigenlijk zouden we nog een stap verder moeten gaan en als Nederland excuses moeten maken, omdat een groot deel van het leed uit het slavernijverleden nog doorwerkt in onze hedendaagse samenleving en in het racisme dat we elke dag zien. Kan de heer Heerma zich voorstellen dat die dialoogcommissie die vandaag door het kabinet is ingesteld uiteindelijk leidt tot excuses van het kabinet?

De heer **Pieter Heerma** (CDA):
Ik zag in de brief over de dialoogcommissie dat die commissie ook aan de slag gaat met zaken als het slavernijmonument en de vraag om een slavernijmuseum. Ik denk dat het heel goed is dat de maatschappelijke dialoog verder gevoerd wordt en dieper doorleefd wordt. Zelf zou ik dat binnen het nationaal historisch museum nog mooier vinden, omdat daar de hele historie wordt getoond. Dat het in zo'n dialoogcommissie wordt besproken, vind ik heel goed. Ik ben zelf niet overtuigd van de noodzaak om nu, na zo'n lange tijd, 150 jaar, excuses te maken, maar waar een dialoogcommissie mee gaat komen, moeten we afwachten. Ik zag vandaag ook voorstellen dat er nu een excuus gemaakt zou moeten worden door het kabinet. Daar ben ik niet van overtuigd.

De heer **Jetten** (D66):
Allereerst is het volgens mij goed dat de heer Heerma met open vizier gaat kijken waar zo'n dialoogcommissie mee komt. De vraag om excuses komt uit een deel van de Nederlandse samenleving dat zegt: ook al is het 150 jaar geleden, wat misschien een hele lange tijd is, wij voelen het wel degelijk nog, want het heeft daarna nog zo lang doorgewerkt in patronen, in stereotypes en in gevoelens die wij daarbij hebben, dat het voor ons, als zwarte minderheid in Nederland, wel een opluchting zou zijn als er excuses worden uitgesproken. Kan de heer Heerma zich voorstellen dat die groep daar behoefte aan heeft?

De heer **Pieter Heerma** (CDA):
Er zijn ook heel veel mensen die zeggen: het is vooral belangrijk dat er een respectvolle dialoog komt, waarbij het leed, de ontmenselijking en de abjectie hiervan erkend wordt. Die beweging is gaande en die is goed. Ik ben er niet van overtuigd dat daar een excuus bij nodig is. Maar dat er behoefte is aan een diepere dialoog en een diepere doorleefdheid van deze misschien wel zwartste bladzijde van onze geschiedenis, dat zie ik wel heel duidelijk.

De heer **Klaver** (GroenLinks):
Ik dank de heer Heerma voor de steun die hij uitspreekt voor het herdenkingsjaar. Dat is belangrijk. Volgens mij hebben we daarmee een meerderheid en dat is echt heel mooi. Ook de openheid die hij biedt, is mooi. Eigenlijk zegt hij dat zo'n commissie best erop zou kunnen uitkomen dat de Nederlandse Staat excuses moet aanbieden; dat ligt open. Dat is hoopvol. Ik hoop dat dit ertoe kan leiden dat wij in 2023 alsnog excuses gaan aanbieden. De heer Heerma zegt: voor mij hoeft het niet. Dat snap ik. Alleen, als je spreekt met mensen uit de Black Lives Matter-beweging, de nazaten van de tot slaaf gemaakten, dan hoor je dat het voor velen van hen wel degelijk belangrijk is als deze formele stap wordt gezet. Daarmee is het in die zin wat minder relevant als de heer Heerma zegt dat het voor hem niet hoeft. Volgens mij is dat niet het punt. Voor heel veel mensen in Nederland is het wél belangrijk dat wij die stap zetten. Is hij bereid, ook al hoeft het voor hem misschien niet, om die stap wel te maken, als hij ziet dat die behoefte er bij anderen wel ligt?

De heer **Pieter Heerma** (CDA):
De weergave van de heer Klaver van mijn antwoord op de vraag van de heer Jetten is wat

creatief. De vraag die voorligt, is of ik het steun dat dit excuus er moet komen, zoals partijen hier naar voren brengen. Ik ben daar niet van overtuigd. Dus ik ga dat niet steunen. Nu heeft de heer Klaver hier nog niet gesproken, dus ik wil eerst naar zijn argumentatie luisteren. Er wordt gezegd dat dit de enige manier zou zijn om het leed te erkennen. Dat weet ik niet. Ik zie niet dat het de enige manier is en dat het, zoals in diverse interviews is gesuggereerd, nodig is om aan een gezamenlijke toekomst te kunnen gaan werken. Ook dat deel ik niet. Volgens mij is het heel belangrijk dat wij de zwarte bladzijde van de geschiedenis meer aandacht geven en dat wij dat meer met elkaar gaan doorleven. Maar om aan het kabinet te vragen om daar formeel excuses voor te maken, 150 jaar na dato, daar ben ik niet van overtuigd en dat steun ik dus ook niet.

De heer **Klaver** (GroenLinks):
Ik heb de heer Heerma heel goed beluisterd en gehoord. Ik zie wel dat hij ook aangeeft, in antwoord op de vraag over de commissie, dat de dialoog aangegaan moet worden en dat hij ook niet uitsluit dat dit wel degelijk een belangrijke stap kan zijn. Hij is daar niet van overtuigd, maar wellicht dat hij in de komende tijd nog overtuigd kan worden.

Ik zie winst — volgens mij is dat belangrijk voor dit debat — in een aantal dingen die de heer Heerma zegt. Het aanpakken van het institutionele racisme en de extra stappen die de overheid daarvoor moet zetten. Dat wij een herdenkingsjaar moeten krijgen. Maar ook dat het belangrijk is om samen naar het verleden te kijken. Hij noemt in dit verband een aantal zaken. Wat ik hoor is dat hij er vandaag niet voor gaat stemmen dat er excuses moeten komen, maar dat hij ook niet uitsluit dat dit uiteindelijk een onderdeel kan zijn van het totale helingsproces dat je als samenleving door moet.

De heer **Pieter Heerma** (CDA):
Ik denk sowieso dat die brede erkenning nodig is om met elkaar — ik noemde het brede politieke midden — te bouwen aan een respectvolle dialoog, in plaats van de polarisatie waar wij steeds vaker met elkaar in dit soort discussies in belanden. Volgens mij is dat iets wat breed doorleefd is in deze Kamer. Daarom heb ik ook moties en initiatieven van allerlei partijen aangehaald, waaruit blijkt dat wij er al mee bezig zijn. Wat de heer Klaver zegt voor de toekomst, zeg ik ook. Hoop doet leven. De heer Klaver moet ook het debat met het kabinet maar voeren, maar ik ben niet overtuigd van de noodzaak en de meerwaarde van dat excuus.

De heer **Azarkan** (DENK):
Ik hoor de heer Heerma tussen alles door zeggen dat wij ook een porbleem hebben met institutioneel racisme en discriminatie. Nu is hij fractievoorzitter van de een-na-grootste coalitiepartij. Betekent dit dat hij ook bereid is om in de begroting capaciteit, geld, middelen uit te trekken om dat te bestrijden?

De heer **Pieter Heerma** (CDA):
Het makkelijkste antwoord is dat dit deels al gebeurd is. Ik heb daar zojuist collega Van Weyenberg van D66 al de credits voor gegeven. Ik heb aan die formatietafel gezeten, waar wij met elkaar hebben gesproken over het vergroten van de capaciteit van de Arbeidsinspectie om arbeidsmarktdiscriminatie tegen te gaan, en het was collega Van Weyenberg die daar steeds zei dat het ook moest gaan om arbeidsmarktdiscriminatie. Daar zijn extra middelen voor uitgetrokken. Ik wijs ook op de diverse moties die wij hier indienen rondom een meldapp, samen met collega Van den Berge van GroenLinks. Dat zal ook geld kosten. Dus er zijn allerlei initiatieven die ook wij gesteund hebben, waar al financiële middelen uit

voortgekomen zijn, of nog zullen komen, via de keuzes die de departementen voor het komende jaar maken.

De **voorzitter**:
Dank u wel, meneer Heerma. Dan is nu het woord aan mevrouw Marijnissen namens de SP.

Mevrouw **Marijnissen** (SP):
Voorzitter. Vlak voor de kerst was ik op het hoofdkantoor van de SP in Amersfoort om kerstpakketten in te pakken voor de ouders die slachtoffer zijn geworden van de hetze van de Belastingdienst. Ik deed dat niet alleen. Ik deed dat samen met een hoop SP-collega's, maar ook met die ouders zelf. Een groep van die ouders had zich verzameld en had met een actie geld ingezameld om die pakketten van te financieren. Die mensen zijn onterecht beschuldigd van fraude en daardoor in gigantisch diepe, diepe ellende gekomen.

Een van de moeders die ik daar sprak, was Nazmiye. We stonden daar allemaal in een rij tijdens het inpakken van die pakketten en zij vertelde mij dat zij geboren was in Rotterdam. Zij is een Nederlander. Maar toen zij die dossiers kreeg van de Belastingdienst, stond er steeds dat zij Turks was. Zij zei: "Ik ben een Nederlander. Ik ben geboren in Rotterdam. Dit was de eerste keer in mijn leven dat ik mij echt gediscrimineerd voelde en dat deed gruwelijk veel zeer."

Later, op een ander moment, sprak ik nog een van die ouders. Dat was Maria. Zij had het over de inmiddels befaamde zwartgelakte dossiers: die dossiers met al die zwartgelakte pagina's erin. Ze zei: "Dat was de eerste keer in mijn leven dat ik mij zwart voelde. Ik voelde mij zwart toen ik die zwartgelakte dossiers zag."

Om twee redenen haal ik dit voorbeeld hier in dit debat aan. Ik haal het aan, omdat ik denk dat we ervan kunnen leren, om twee redenen. De ene reden is het negatieve aspect hieraan. Hoe kan het gebeuren dat dit bij de Belastingdienst — let wel: een overheidsdienst! — gebeurt? Een andere reden om het voorbeeld aan te halen is de positieve kant ervan. Juist omdat die ouders zich, met een beetje hulp van ons, georganiseerd hebben, waren ze samen in staat om het aan te kaarten en aan te vechten en om verandering teweeg te brengen. Dat vind ik niet alleen heel inspirerend, maar het geeft me ook veel hoop voor de toekomst. Ik heb onwijs veel respect voor die ouders en voor de manier waarop zij dat hebben gedaan.

Voorzitter. Het debat van vandaag gaat over institutioneel racisme. Betekent dat dat er in onze wetten racisme zit? Nee, gelukkig niet. Artikel 1 van onze Grondwet — het is al genoemd in dit debat — is duidelijk: discriminatie is niet toegestaan. Maar zit het in onze samenleving? Ja. Daar gaf ik zojuist een treffend voorbeeld van.

De protesten die we over de hele wereld zien, zijn indrukwekkend. Met name jonge mensen staan op en maken een vuist tegen racisme, discriminatie en uitsluiting. Dat kan ook alleen maar als we het samen doen. Als we elkaar niet de maat gaan nemen op het gebruik van een verkeerd woord. Als we ons niet laten verdelen op grond van onze huidskleur, wat die kleur dan ook is, van het slachtoffer en van de dader.

Moeten we dan straatnaambordjes vervangen en standbeelden vernielen? Dat is een actuele vraag. Wat de SP betreft doen we dat niet. Wij denken dat het beter is om de context en de historie van zaken veel vaker goed met elkaar te bespreken. In dat licht pleiten wij — de heer Heerma refereerde er al aan — voor de totstandkoming van een nationaal historisch museum.

Dat kan een plek zijn en dat zou een plek moeten zijn waar onze gehele geschiedenis wordt verteld: de mooie kanten, maar ook de slechte kanten, waar we van moeten leren. Ik denk dat bijvoorbeeld 1 juli een mooie dag is om stil te staan bij het slavernijverleden van Nederland en het afschaffen van de slavernij. Zoiets zou een heel goede plek in zo'n museum kunnen hebben. Niet om het te verstoppen, maar juist om het te bespreken. Niet om het vergeten, maar juist om ervan te leren.

Terecht wordt gesteld dat het nu niet alleen bij spandoeken en bij woorden mag blijven. Nee, er moet nu ook echt wat gaan veranderen. En dat is precies het probleem dat wij hebben met dit kabinet. Het ene na het andere actieplan om racisme en discriminatie aan te pakken verschijnt. Ik heb een lijst meegenomen: drie A4 met allerhande actieprogramma's en actieplannen te over — ik zal ze niet allemaal gaan voorlezen. Maar al een hele tijd terug bracht het tv-programma Radar discriminatie op de arbeidsmarkt en discriminatie door uitzendbureaus in kaart. Er zijn uitzendbureaus die gewoon aan discriminatie op bestelling doen. "Wilt u geen Marokkaan? Wilt u geen Surinamer? Dat is goed, dan regelen we dat u iemand anders krijgt." Dat is onacceptabel. Dat is natuurlijk al heel erg lang bekend. Ik ben zelf ook op bezoek geweest bij de koepelorganisatie van die uitzendbureaus. We hebben ze de "Discriminatie op bestelling-award" uitgereikt. Ik heb de beste man zelf ook gevraagd: dit speelt in uw organisatie; wat gaat u eraan doen? Ik kreeg eigenlijk een of ander slap verhaal dat het vooral moeilijk was om aan te pakken. Het was vooral allemaal erg moeilijk. Ik vraag het kabinet dan ook wat er intussen is gebeurd. Het gebeurt, dus ik ben dan ook benieuwd hoeveel boetes er intussen zijn uitgedeeld aan discriminerende uitzendbureaus.

Voorzitter. Het beste medicijn tegen het gif racisme en discriminatie is samenleven. Geen tweedeling, maar samenleven. Maar intussen zien we steeds meer witte en zwarte scholen. Ook toen dat misschien nog helemaal niet zo geaccepteerd was als dat nu is, streed de SP tegen de segregatie op scholen. Het is namelijk juist zo belangrijk dat kinderen samen naar school gaan. Nu, jaren verder, moeten we constateren dat rechts beleid die problemen alleen maar groter heeft gemaakt. We zien de opkomst van privéscholen, om maar eens wat te noemen, maar ook, zo bleek recent, scholen die werken met een systeem waardoor rijke, hoogopgeleide, vaak witte ouders hun kinderen op de beste, populairste scholen kunnen krijgen. Dit heeft dus helemaal niks meer met samen naar school gaan te maken. Ik zou het kabinet dan ook om een reactie hierop willen vragen.

De heer **Pieter Heerma** (CDA):
Mijn vraag gaat over het vorige punt van mevrouw Marijnissen. Ze is hier terecht boos op de discriminerende verzoeken waar uitzendbureaus aan meewerkten. In het debat dat daarop volgde hebben D66 en CDA een motie ingediend die zegt: dit kan niet meer, dat moet stoppen. Die motie is ook door de SP gesteund. De SP vraagt wat er nadien gebeurd is. Dat is dat het kabinet nu werkt aan een wetsvoorstel. Dat wetsvoorstel ligt naar ik begrijp bij de Raad van State en komt naar de Kamer toe. Dat gaat ervoor zorgen dat die uitzendbureaus door de Arbeidsinspectie actiever gecontroleerd kunnen worden of ze hieraan meewerken. Maar de staatssecretaris — ik moet zeggen "de vertrekkende staatssecretaris", want we hebben zojuist in de Kamer afscheid genomen van haar opvolger — schrijft daarin ook dat vanwege praktische bezwaren een meldplicht niet aan de orde zal zijn. Ik ben van mening dat die meldplicht wel in die wet zou moeten en dat die noodzakelijk is om goed op te kunnen treden. Deelt de SP dat?

Mevrouw **Marijnissen** (SP):
U bedoelt een meldplicht discriminatie?

De heer **Pieter Heerma** (CDA):
Een meldplicht voor uitzendbureaus die discriminerende verzoeken krijgen.

Mevrouw **Marijnissen** (SP):
Zeker. Ja, zeker. Ik zou een vraag aan het kabinet willen stellen. Wij hebben begrepen dat het al bij de Raad van State ligt. Waarom duurt dat dan alweer zo lang? Ja, er zijn praktische problemen, maar wij hebben zelf al veel eerder een plan gepresenteerd met een aantal concrete punten hoe je discriminatie op de arbeidsmarkt aan kunt pakken. Zo'n meldpunt hoort daar wat ons betreft zeker in, maar denk ook aan het werken met boetes — heel belangrijk — en een vergunningplicht voor uitzendbureaus. Nu kan er door de zogenaamde vrije sector maar heel weinig wanneer een uitzendbureau z'n boekje te buiten gaat. Er moet dus een vergunningplicht komen, zodat we die uitzendbureaus ook aan kunnen pakken als ze over de schreef gaan. We denken aan mysteryguests, om ook echt in de praktijk aan te kunnen tonen dat het misgaat. We hebben allerhande voorstellen in dat plan staan om discriminatie op de arbeidsmarkt aan te pakken. We hopen dat het kabinet daarmee aan de slag gaat.

Voorzitter. Helemaal tot slot, als u mij toestaat …

De **voorzitter**:
Nou ...

Mevrouw **Marijnissen** (SP):
Het kan heel kort, hoor. Het is namelijk goed dat we met elkaar over dit onderwerp praten, niet door elkaar de maat te nemen of op grond van je huidskleur wel of niet iets te mogen zeggen, maar wel door elkaar de verhalen te vertellen, door te luisteren naar elkaar en door samen een vuist te maken tegen alle vormen van racisme, discriminatie en uitsluiting.

Dank je wel.

De **voorzitter**:
Dank u wel. Dan geef ik nu het woord aan de heer Wilders namens de PVV.

De heer **Wilders** (PVV):
Mevrouw de voorzitter. De wereld lijkt na de dood van George Floyd in de Verenigde Staten knettergek te zijn geworden. Na het coronavirus lijkt er een hysterisch discriminatievirus over de aardbol te heersen. In de Verenigde Staten worden hele politiekorpsen vervangen. We zien linkse antifaterroristen die zich samen met de getrainde marxisten van Black Lives Matter schuldig maken aan geweld, plunderingen en brandstichtingen. Ik zag zelfs beelden van blanke mensen — ik vermoed de geestverwanten van Jetten en Asscher — die vol overgave de schoenen aan het kussen waren van hun zwarte medeburgers. En ook hier in Amsterdam waren er demonstraties waar de heer Akwasi Owusu Ansah van zich liet horen. Een paar citaten uit zijn inmiddels beruchte speech. Ik citeer: "Hou je niet meer fucking in, hou je niet meer in. Zwarte Piet gaat naar zijn hoerenmoeder straks. Er is geen tijd meer om te praten, het is een opstand. Neem risico's." en "Op het moment dat ik in november een zware piet zie, ik trap hoogstpersoonlijk op zijn gezicht."

Voorzitter. Deze nazaat van de Ghanese Ashanti-stam van zwarte slavenhandelaren kondigde dus grof geweld aan. Ik dacht meteen: nu zal de politie wel weer overal voorgedrukte aangifteformulieren klaarleggen. Maar nee, er gebeurde helemaal niets. Akwasi mocht in een ultralinks NPO-programma komen uitleggen dat hij het toch allemaal niet zo had bedoeld.

Voorzitter. Ondanks de aanwezigheid van tuig dat Akwasi heet, is Nederland een van de tolerantste landen ter wereld. Alleen idioten maken een onderscheid op huidskleur en de meeste Nederlanders hebben dan ook helemaal geen probleem met welke kleur je huid heeft. En dat is maar goed ook. Er zijn wel incidenten, maar vorig jaar zijn er uiteindelijk slechts 123 discriminatiefeiten bij het Openbaar Ministerie ingediend.

De heer **Klaver** (GroenLinks):
Allereerst vind ik het echt schandalig hoe u spreekt over Akwasi, een kunstenaar, en dat u deze woorden gebruikt.

De heer **Wilders** (PVV):
Tuig is het. Tuig!

De heer **Klaver** (GroenLinks):
Dat zijn we gewend van u, maar ik wil hier gezegd hebben dat ik het echt geen pas vind hebben en het schandalig vind.

Meneer Wilders, u zegt: mensen die naar huidskleur kijken zijn idioot. Dat is interessant. Ik heb namelijk het gevoel dat u dat eigenlijk ook voortdurend doet. U heeft het over de demonstratie in Amsterdam en hoe verschrikkelijk dat was, maar ik zag bij al die demonstraties mensen met mondkapjes op, die zo goed als het ging afstand hielden, maar geen geweld gebruikten. En het was schandalig en de burgemeester van de hoofdstad zou weg moeten wezen, want het kon absoluut niet. Vervolgens was er hier in Den Haag een demonstratie van witte mensen. Daar waren voetbalhooligans bij en die sloegen de boel kort en klein. En de heer Wilders had de grootste mond over het verkeerde optreden van de politie. Die zou te hard hebben opgetreden. Dit kan niet! Hij had er een grote mond over dat deze mensen niet mochten demonstreren. En de heer Wilders beweert dat hij niet naar huidskleur kijkt? Volgens mij is de enige idioot hier, voorzitter, de heer Wilders.

De heer **Wilders** (PVV):
Nou, voorzitter, laat ik op allebei de punten ingaan. Het eerste punt is de heer Akwasi. Ik vind het werkelijk met geen pen te beschrijven dat de fractievoorzitter van GroenLinks het hier opneemt voor iemand die zegt dat als hij in november iemand tegenkomt die Zwarte Piet speelt, hij hem hoogstpersoonlijk op zijn gezicht trapt. Dat is geweld en dat heeft niks met kunst te maken. Dat heeft met geweld te maken. Misschien is dat in uw sfeer van marxisten die opgegroeid zijn met grof geweld en anarchie, normaal, maar ... Daar komt tenslotte het communistische deel van GroenLinks uit voort. U komt voort uit de traditie van marxisme en geweld. U snapt dat misschien, maar ik voorspel u dat heel veel Nederlanders er niets van snappen en zo'n man ook gewoon tuig noemen, die Ghanees die zegt dat Zwarte Piet op zijn gezicht moet worden getrapt. Zo die heb ik beantwoord.

Dan het tweede deel, mevrouw de voorzitter. Ik heb het natuurlijk helemaal niet opgenomen voor die voetbalhooligans. Ik heb voor ongeveer alle camera's hier gezegd dat het volstrekt terecht is dat de politie die voetbalhooligans aanpakt. Maar ik heb ook gezegd dat het oneerlijk is en ik vind het dan ook onvoorstelbaar dat er gisteren een motie van mij is verworpen die zei: gelijke monniken, gelijke kappen; niet met twee maten meten. Je kan niet een demonstratie in Amsterdam toestaan die in strijd is met alle regels en waar bovendien opgeroepen wordt tot geweld, en hier in Den Haag, maar ook in Eindhoven, verbieden dat mensen demonstreren tegen het beleid van de premier. Dat is oneerlijk. Dat is meten met twee

maten. Juist een kabinet moet ervoor waken dat mensen die tegen hun beleid demonstreren, op de eerste rij komen te staan als het gaat om het toestaan van demonstraties.

De heer **Klaver** (GroenLinks):
De enige die hier met twee maten meet, is de heer Wilders. Ik heb bij al die Black Lives Matter-protesten niemand groepshugs zien geven en aanwijzingen van de politie zien negeren. Dat gebeurde hier wel en daar heeft de politie op ingegrepen. Die keken niet naar huidskleur, die keken naar gedrag. De manier waarop de heer Wilders hier spreekt, doet het erop lijken dat hij sommige mensen juist wil voortrekken. De enige die hier met twee maten meet, voorzitter, is de heer Wilders! En dat weten we van hem, maar hij probeert het te verpakken in de manier waarop hij ieder ander, ook de burgemeesters in het land en de collega's hier in de Tweede Kamer, in de schoenen probeert te schuiven dat er met twee maten wordt gemeten. U doet dat, omdat de wijze waarop u spreekt over zwarte demonstranten volstrekt anders is dan die bij witte demonstranten. En laten we in ieder geval helemaal helder zijn: iedereen mag in dit land demonstreren, iedereen. Daarbij hebben ze zich te houden aan de regels. Burgemeesters hebben de verantwoordelijkheid om te kijken of een demonstratie kan doorgaan en onder welke voorwaarden. Daar ligt die verantwoordelijkheid, niet hier. Maar alsjeblieft, meneer Wilders, de manier waarop ik u heb zien twitteren over hoe de politie hier is opgetreden bij een demonstratie … Als daar fouten zijn gemaakt, moet daar onderzoek naar worden gedaan, maar u neemt het op voor hooligans. Dat is wat u doet.

De heer **Wilders** (PVV):
U gedraagt zich eerder als een hooligan, als een politieke hooligan. Daar staat die politieke hooligan, mevrouw de voorzitter. Ik heb het nooit voor hooligans opgenomen en ik heb ook nooit gesproken over een demonstratie van zwarte mensen. Waar heeft u mij dat horen zeggen? Dit zijn gewoon dikke vette smerige leugens van de fractievoorzitter van GroenLinks. Geef mij één citaat waarin ik het over zwarte demonstranten heb gehad! Ik heb dat woord nooit in de mond genomen. Ik heb het gehad over één persoon, de heer Akwasi Owusu Ansah, een meneer met familie uit Ghana, zwarte slavenhandelaren, die nu zegt: als ik in november een Zwarte Piet zie, trap ik die hoogst persoonlijk op zijn gezicht. En dat is tuig. Dat is geweld. Dat is geen kunst, dat is geweld.

En nogmaals, voor de demonstraties geldt: gelijke monniken, gelijke kappen. Feit was dat in Eindhoven en in Den Haag demonstraties door de burgemeester werden verboden, terwijl de burgemeester in Eindhoven wel demonstraties toeliet van antiracismedemonstranten. Hij zei zelfs tegen de politie: doe een beetje rustig aan, hou je een beetje in. Dit tot grote woede van de vakbond van de politie zelf. Maar elders waren demonstraties verboden. De demonstratie in Den Haag waarover u het heeft, meneer Klaver, was eerst verboden. Die was niet toegestaan; die was verboden. En ik wil niet in een land leven waarin je wel mag demonstreren als je tegen racisme bent of als je net als de premier voor het afschaffen van Zwarte Piet bent, maar waarin je niet mag demonstreren als je je verzet tegen het kabinetsbeleid. Zo zijn we niet getrouwd. Wij meten niet met twee maten.

De heer **Azarkan** (DENK):
De heer Wilders zegt: wij meten niet met twee maten. Behalve dan toch als het gaat om moslims, want daarvoor wil de heer Wilders zelfs de wet veranderen. Hij heeft niets met artikel 1 van de Grondwet. Hij wil op basis van artikel 7 eigenlijk altijd kunnen beledigen. Als er één iemand een reden is waarom heel veel mensen in de samenleving zich gediscrimineerd voelen, dan is dat de heer Wilders. Ik vraag me af waar altijd weer die obsessie van de heer

Wilders vandaan komt om op deze mensen af te geven, om mensen met een migratieafkomst en asielzoekers racistisch te bejegenen. Waarom doet de heer Wilders dat?

De heer **Wilders** (PVV):
Wij hebben geen problemen met moslims. Wij hebben problemen met de islam. Dat is ons probleem. Wij zijn als PVV eigenlijk opgericht als de ultieme antiracismepartij, als de ultieme antidiscriminatiepartij. Er is geen partij in Nederland die meer doet tegen discriminatie dan de PVV. Daarom heb ik de PVV opgericht. Waarom? Dat zal ik u uitleggen. Omdat er in de wereld geen meer discriminerende ideologie bestaat dan de islam. Islam is discriminatie. Als het gaat om christenen, als het gaat om joden, als het gaat om afvalligen die vermoord moeten worden, als het gaat om iedereen die niet moslim is … Ik kan u een lijstje opnoemen van wat er in de Koran staat en hoe dat nog steeds wordt toegepast in landen waar de islam dominant is. Dan is de islam de ultieme discriminatie. Dus een gevecht tegen de islam is een gevecht tegen discriminatie. Dat is een gevecht voor vrijheid en gelijkheid.

De heer **Azarkan** (DENK):
Hoe kan dat toch dat hier de grootste voorvechter van discriminatie en racisme staat en dat de rechter hem al twee keer in het beklaagdenbankje heeft gehad? Deze Geert Wilders is twee keer bij de rechter geweest, twee keer omdat het gaat over datgene wat hij zegt te willen bestrijden. De eerste keer is hij net aan vrijgesproken en de tweede keer is hij gewoon veroordeeld. Dus hier staat een bandiet. Hier staat een crimineel. Want dat ben je als je door de strafrechter veroordeeld bent. Hoe kan hij dan volhouden dat hij de grootste voorvechter is van racisme en discriminatie? Want voor de rest geldt dat voor niemand hier in de Kamer, behalve voor Geert Wilders, omdat hij migranten en moslims ongelijk behandelt. Hij moet echt ophouden met het idee dat het hier gaat om de islam. Het gaat hem wel degelijk om moslims, en dat zijn mensen van vlees en bloed.

De heer **Wilders** (PVV):
Nou, het gaat echt over de islam. Nogmaals ... Inderdaad, u heeft gelijk. Ik heb vele malen voor de rechter gestaan. Hopelijk niet, maar misschien zullen er nog vele malen volgen ook. Maar ik blijf u zeggen: Marokkanen zijn geen ras, Marokkanen zijn een nationaliteit. Belgen zijn ook geen ras. Dat heeft niets met racisme te maken. Geen Nederlander zal begrijpen dat als iemand wat zegt of een vraag stelt over minder Belgen, hij dan een racist is. Het slaat helemaal nergens op. Nogmaals, de islam, de islam zelf, is tot op het bot discriminerend. Ze noemen Joden apen. Ze noemen ze niet te vertrouwen. Ze noemen ze leugenaars, oneerlijk, onverbeterlijk. Ze noemen ze smerig. Ik zal niet alle soera's en verzen erbij noemen, maar dat is waar de islam voor staat. De islam staat ervoor dat alles wat niet islamitisch is gediscrimineerd wordt. Dat zie je in ieder land waar de islam dominant is en je ziet het helaas ook in Nederland. Je ziet het helaas daardoor ook in Nederland. Dus wat wij doen is niet moslims bestrijden, maar is de islam bestrijden. Daarmee is de PVV de grootste antidiscriminatiebeweging van Nederland.

De **voorzitter**:
De heer ... Hebben jullie geruild? De heer El Yassini.

De heer **El Yassini** (VVD):
Zolang de heer Wilders namens zichzelf en de PVV in de politiek zit, hoor ik dit verhaal: dé islam. Ik blijf nog steeds in verwarring. Dit is nu eindelijk mijn kans om eens aan de heer Wilders te vragen wat hij daar precies mee bedoelt. De islam heeft als basis de Koran. Dat is een boek. Het is niet het boek dat ervoor zorgt dat financiering uit onvrije landen in onze

moskeeën komt. Het is niet het boek dat z'n spullen pakt en naar Syrië reist om verschrikkelijke daden uit te voeren. Het is niet de islam die ervoor zorgt dat mensen die een ander geloof of perspectief hebben, in brand worden gestoken of worden onthoofd in geweldsgebieden. Het zijn mensen die dit doen. Waar ze hun inspiratie vandaan halen, of dat nou religie is vanuit de islam of een ander perspectief, het gaat om het gedrag van mensen. Als de heer Wilders zegt "ze" — "ze" zorgen voor onderdrukking, "ze" zorgen voor discriminatie" — wie is dan de "ze" in dit geval? U zegt dat u niks heeft tegen moslims, maar met het woord "ze" suggereert u wel dat u wijst naar mensen in plaats van naar een boek.

De heer **Wilders** (PVV):
Het gaat natuurlijk niet alleen om het gedrag. Praat nou niet zo'n complete onzin. Het gaat niet alleen om het gedrag. Het gaat natuurlijk om wat mensen tot hun gedrag heeft geïnspireerd. Heeft u niet gezien bij ongeveer alle terroristische aanslagen in Europa de afgelopen jaren wat de daders roepen? Dat ze dat voor Allah doen? Dat ze dat voor Mohammed doen? Dat dat hun inspiratiebron is? Heeft u niet gezien waar de Islamitische Staat zijn inspiratie uit haalt? Heeft u niet gezien waar die vreemde en gekke imams hier in Den Haag hun inspiratie uit halen, waarom zij vinden dat er hard moet worden opgetreden en mensen als minderwaardig moeten worden gezien? Daar komt dat antisemitisme vandaan. Dat is niet uit de lucht komen vallen. Dat is niet het gedrag alleen van de moslims. Dat is de inspiratie, de inspiratie die in de Koran, die in de Hadith, die in de Sira, die overal te vinden is. Het leven van Mohammed, een van de grootste slavenhandelaren in zijn Medinatijd die we ooit in die tijd hebben gekend. Dat zijn de inspiraties, het voorbeeld voor 1,5 miljard moslims in de wereld. Gelukkig houden niet alle moslims zich daaraan en gelukkig zijn er veel gematigde moslims. Ja, gelukkig maar. Maar de inspiratie komt door het heilige boek, door het leven van Mohammed. Want ieder land, meneer El Yassini, ieder land waar de islam dominant is, is een onvrij land.

De heer **El Yassini** (VVD):
Hier vliegt de heer Wilders uit de bocht. Hij geeft namelijk aan dat het gaat om mensen die geïnspireerd zijn door wat hij dan noemt een ideologie, een geloof. Maar dan lijkt het alsof hij deze zelfde mensen die haat preken en dood en verderf zaaien, vrijpleit omdat dat te maken heeft met het boek. Het gaat toch om het feit dat als een persoon, een individu iets doet, waar hij de inspiratie ook van haalt, waar hij de opdrachten van krijgt, waar hij zijn waarden op baseert, je hem keihard moet aanpakken als hij de wet overtreedt? Als iemand een oproep doet in een filmpje waarin voorgesteld wordt om vrouwen te besnijden, dan moet je hem keihard aanpakken. Op het moment dat iemand bezig is om mensen te ronselen voor de jihad in het buitenland, moet je hem keihard aanpakken. Maar op het moment dat men zegt dat het de islam is, lijkt het erop dat de heer Wilders de wandaden van deze personen vrijpleit. Ik waak daarvoor, want het gaat om de bescherming van onze inwoners, onze 17 miljoen Nederlanders, die zich ook vrij willen voelen. Dat betekent dat de mensen die daar verantwoordelijk voor zijn voor hun gedrag moeten worden aangepakt. Dus ik mag toch hopen dat de heer Wilders een andere koers gaat varen en nou eens gaat kijken naar het gedrag van individuen in plaats van heel makkelijk iets te roepen over een boek dat zich niet verplaatst zonder tussenkomst van mensenhanden.

De heer **Wilders** (PVV):
Nee, voorzitter, het is juist de heer Yassini die mensen vrijpleit. Hij zit er totaal naast. Hij heeft totaal geen kaas gegeten van waar de islam voor staat. U heeft er totaal geen kaas van gegeten, meneer Yassini. U kunt als een schaap zitten lachen — ik ben blij voor u dat u geen schaap bent — maar leuk is het niet. Kijk nogmaals wat die woorden uit de Koran in de praktijk voor de mensen hier in Nederland betekenen. Ik zei het net al, soera 2, vers 65: Joden

zijn apen, ze zijn niet te vertrouwen. Soera 2, vers 120: ze zijn leugenaars, ze zijn oneerlijk, ze veroorzaken oorlog, ze zijn smerig. Wat betekent dat dan? Ik weet niet of u weleens heeft gekeken naar het onderzoek van professor Koopmans. Professor Koopmans heeft er een aantal jaren geleden onderzoek naar gedaan. Hij heeft gekeken wat het betekent voor wat mensen denken. Het gaat niet alleen om wat mensen doen, het gaat om wat mensen denken. Wat betekent dat? Professor Koopmans vond uit dat 70% van de moslims in Nederland vond dat de shariawetten boven de seculaire wetten gaan. 70% van de 1 miljoen moslims in Nederland vond dat de sharia boven de wet gaat. 40% van de moslims in Nederland vond dat Joden onbetrouwbaar zijn. 47% van de moslims in Nederland vond en vindt dat ze geen homoseksuele vrienden mogen en willen hebben. 55% van de moslims wil terug naar de oorspronkelijke islam. Dat zijn geen gedragingen. Dat zijn ideeën. Die zijn levensgevaarlijk. Die horen niet in Nederland thuis.

De heer **Jetten** (D66):
Ik zou in dit interruptiedebat ook nog wel een uur door kunnen gaan, maar dit is de grijsgedraaide plaat die we wel kennen. Op dit moment kijken er denk ik honderden, misschien duizenden jongeren voor het eerst naar een Tweede Kamerdebat, omdat zij de afgelopen weken voor het eerst in hun leven de straat op zijn gegaan om te demonstreren, omdat ze, zoals de heer Wilders net zei in een interruptiedebat met de heer Heerma, helemaal niet worden beoordeeld op wat ze kunnen, maar op hun kleur of op hun achternaam. Dat merken ze als ze worden afgewezen voor stages, als ze überhaupt niet worden uitgenodigd voor een sollicitatiegesprek, als ze op school elke keer weer foute grappen horen die te maken hebben met hun huidskleur of hun achternaam. Daarom zou ik heel concreet van de heer Wilders het volgende willen weten. Er zijn hier vandaag voorstellen gedaan, voor een meldpunt tegen discriminatie bij uitzendbureaus, voor boetes voor makelaars die alleen witte huurders beloven, voor een staatscommissie die onderzoek gaat doen naar institutioneel racisme, concrete voorstellen waarvoor duizenden jongeren de afgelopen weken de straat op gingen. Kan de PVV, die zogenaamd de kampioen is in de strijd tegen discriminatie en racisme, deze voorstellen steunen?

De heer **Wilders** (PVV):
Wij zullen geen enkele maar dan ook werkelijk geen enkele van die rare voorstellen steunen, met overtuiging. Om twee redenen. De eerste reden is dat het, nogmaals, helemaal niet slecht gaat met discriminatie in Nederland. Ik kom er zo in mijn spreektekst nog over te spreken, maar ik zei het al: 95% van de Nederlanders vindt dat immigranten volwaardig meetellen. Dat komt uit het Europees waardenonderzoek. We scoren het hoogste daarin van de hele Europese Unie. Dat moet u aanspreken. 95% van de mensen ziet immigranten graag als vriend. We hebben 17,5 miljoen mensen in dit land. Er zijn vorig jaar 123 — 123 te veel, begrijp me niet verkeerd — meldingen bij het Openbaar Ministerie terechtgekomen op een bevolking van 17,5 miljoen. Het gaat niet slecht met de discriminatie in Nederland.

Nog een reden waarom ik die moties niet zal steunen, is dat u allemaal uw ogen sluit voor de discriminatie van Nederlanders. Kom eens een keer met moties over de discriminatie van autochtone Nederlanders. Ik zei het net al in een interruptiedebatje met collega Asscher. Als het gaat om de voorrang van sociale huurwoningen staan ze achteraan de rij. 80.000 woningen gingen naar de mensen die uit asielzoekerscentra kwamen. Als het gaat om de zorg, moeten ze dik, grof betalen. Misschien wordt zelfs hun ziektekostenpremie voor volgend jaar verdubbeld door corona, terwijl asielzoekers geen premie hoeven te betalen en alles gratis krijgen. Als het gaat om banen, is het bij de overheid zo dat je op dit moment zelfs een voorkeursbehandeling kan krijgen. Dat noem je dan positieve discriminatie, dat ze voorrang krijgen bij gelijke

geschiktheid. Wat een ziek land, dat we discriminatie van autochtonen tegenwoordig positief noemen. Ik kan zo nog een uur doorgaan: positieve discriminatie, asielzoekers met woningen, ziektekosten. Kom eens een keer met voorstellen over autochtone Nederlanders; dan vindt u mij aan uw kant. In een situatie waarin het goed gaat met discriminatie, waar het althans niet excessief slecht gaat, waar wij een van de meest tolerante landen van Europa zijn, moet u — hoe zal ik het eens netjes zeggen — ophoepelen met uw moties.

De heer **Jetten** (D66):
Dan heeft de heer Wilders toch echt de crux van de afgelopen weken, van de demonstraties van Black Lives Matter, volledig gemist.

De heer **Wilders** (PVV):
Gelukkig.

De heer **Jetten** (D66):
Het gaat helemaal niet om de vraag of alle Nederlanders racisten zijn of niet. Het gaat om de vraag of er patronen in onze samenleving zitten waardoor je soms onbewust en soms bewust tegen discriminatie en racisme aanloopt, waardoor je niet dezelfde kansen krijgt die andere Nederlanders wel hebben. Het gaat hier ook niet over buitenlanders of over asielzoekers, waar de heer Wilders elke keer mee aan komt zetten; het gaat om in Nederland geboren jongens en meisjes die toevallig een Surinaamse, Antilliaanse of andere afkomst hebben en puur en alleen vanwege die huidskleur niet dezelfde kansen hebben op stageplekken, op het beste onderwijs, op die ene baan of op die huurwoning, omdat er ingesleten racisme in onze systemen zit. Dan vraag ik nogmaals aan de heer Wilders: welke boodschap heeft hij, als de zogenaamde kampioen antiracisme in deze Kamer, aan die duizenden jongeren die nu meekijken naar dit debat en die van de politiek willen weten wat wij concreet gaan doen om niet alleen maar een tolerant land te zijn in de gevoelens, maar zodat die mensen dat ook elke dag meemaken als ze gewoon een kans willen maken op een opleiding, een baan of een huis?

De heer **Wilders** (PVV):
Mijn boodschap is dat je in Nederland alles kunt bereiken. Je kunt alles bereiken. Mijn boodschap is ook dat je je niet door mensen als u moet laten wijsmaken dat het in Nederland slecht gesteld is met de discriminatie, omdat dat pure bangmakerij is. U zet de Nederlanders in een verkeerde hoek en u bent fout en stigmatiserend bezig. Natuurlijk is het zo dat, als mensen ten onrechte gediscrimineerd worden, ook de PVV dat slecht vindt. Wij zijn tegen discriminatie, maar dan ga je naar de politie en dan doe je aangifte. Als jij voor een baan wilt gaan en je wordt gediscrimineerd op basis van weet ik wat, je kleur of wat dan ook, en je kunt aantonen dat die werkgever dat om die reden doet, doe aangifte. Ik hoop dat men dat doet en dat men dan ook daadwerkelijk veroordeeld wordt. Echte discriminatie moet worden aangepakt.

Ik was nog niet klaar met mijn antwoord. De afgelopen dagen hebben we een aantal mensen gezien in verschillende kranten die ook het tegendeel laten zien. Ik wil er drie noemen, om ook aan te geven dat niet alleen ik het ben die vindt dat het meevalt met discriminatie in Nederland. We hebben in Trouw een interview gezien met een basketballer, Michael, uit de Verenigde Staten, die zegt: "Mijn kijk op witte mensen is veranderd sinds ik in Nederland professioneel basketbal speel. Ik voelde in de Verenigde Staten haat, maar Nederlanders houden van zwarte mensen." Ik heb in De Telegraaf een stuk van de journalist Wierd Duk gezien over een zwarte Braziliaanse familie die al vijftien jaar in Nederland woont en die zeiden: wij hebben in die vijftien jaar slechts twee racistische incidenten meegemaakt; ik zie

het gewoon niet, dat racisme. De derde, de trendwatcher de heer Bakas — we kennen hem allemaal wel — roept: blanken hebben me altijd vooruit geholpen. Als je je hier miskend voelt, dan hoepel je op. Hij zegt: mijn moeder zei altijd "Zonder Nederland waren we arm geweest; leve het kolonialisme, leve de Hollanders, leve de slavernij." Zover wil ik niet gaan, mevrouw de voorzitter, maar ik wil even aangeven dat het verhaal van mensen die hier soms tien, vijftien jaar wonen totaal tegengesteld is aan die hysterie van het gaat allemaal fout, we zijn allemaal zielig en we moeten allemaal meldpunten, dagen en excuses. Ga weg!

De heer **Jetten** (D66):
Omdat we het in Nederland al beter doen dan in andere landen en omdat er ook goede voorbeelden zijn, is dat voor de heer Wilders een reden om tegen duizenden Nederlanders die wel elke dag tegen racisme en discriminatie aanlopen te zeggen: zoek het maar lekker uit, vecht je maar in, de PVV steekt voor u in ieder geval geen vinger meer uit. Maar ik ga toch nog één poging wagen om de heer Wilders vandaag achter een concreet voorstel te krijgen. Hij heeft in dit debat nu een paar keer gezegd dat er 170 of zo zaken zijn geweest over racisme en discriminatie. We weten van Joodse organisaties, van homo-organisaties, van zwarte organisaties dat Nederlanders die tegen racisme en discriminatie aanlopen überhaupt geen aangifte doen, omdat ze uit ervaring weten dat er niks mee wordt gedaan, dat de daders onvoldoende worden opgespoord, dat het niet leidt tot rechtszaken, dat het niet leidt tot veroordeling van die daders. Daarom is mijn hele concrete vraag aan de heer Wilders: is hij het met mij eens dat het heel verstandig zou zijn om speciale discriminatierechercheurs aan te stellen, zodat we Jodenhaat, homohaat, haat tegen zwarten en haat tegen moslims effectiever kunnen aanpakken, zodat aangiftes leiden tot rechtszaken en die rechtszaken leiden tot de veroordeling van de daders?

De heer **Wilders** (PVV):
U heeft gelijk: als je echt effectief wilt zijn in het aangifte doen en het vervolgen, dan moet je een PVV'er hebben. Als je aangifte gaat doen tegen een PVV'er, zoals ik heb meegemaakt, dan lopen er CDA-burgemeesters voorop in stoeten in Nijmegen om daarna koffie en gebak uit te delen, dan komen er 5.000 à 6.000 aangiftes, dan is er altijd wel een VVD-minister, zoals Opstelten, die even zijn ambtenaren stuurt om je te laten vervolgen. Dan is het allemaal geen probleem. Daar heeft de heer Jetten wel gelijk in. Het is inderdaad niet voor iedereen even gemakkelijk. Maar weet u, mensen kunnen aangifte doen en dat lijkt mij meer dan voldoende. Dat is het antwoord op uw vraag.

De heer **Pieter Heerma** (CDA):
De heer Wilders heeft op een vraag van de heer Jetten gezegd geen enkel voorstel te steunen.

De heer **Wilders** (PVV):
Nou, niet van wat ik heb gehoord. Ik weet niet of er nog interessante voorstellen komen.

De heer **Pieter Heerma** (CDA):
Kijk. Maar in het interruptiedebat met de heer Asscher in zijn eerste termijn, zojuist ook bij collega Jetten en vorige week op televisie, heeft hij aangegeven — wat hij hier ook herhaald heeft — dat het probleem van racisme en discriminatie in Nederland veel minder groot is dan voorgesteld. Dat is zijn stellingname. Maar als dat gebeurt, dan moet er opgetreden worden.

De heer **Wilders** (PVV):
Zeker.

De heer **Pieter Heerma** (CDA):
Hij heeft net nog gezegd: als je gediscrimineerd wordt, als je het slachtoffer bent van haat, dan moet er ook een veroordeling volgen.

De heer **Wilders** (PVV):
Nou, in ieder geval aangifte worden gedaan.

De heer **Pieter Heerma** (CDA):
Hoe kijkt hij in dat kader naar het voorstel van collega Segers om in het geval van haat en discriminatie ook een strafverzwaringsgrond te hebben? Want dat voorstel lijkt me in lijn met wat de heer Wilders hier zegt.

De heer **Wilders** (PVV):
Nee. Nee. Ga weg met al die gekkigheden. Je kunt hier allemaal komen met allemaal idiote voorstellen, maar hou daarmee op. We hebben in Nederland geen probleem van discriminatie. Strafverzwaring of een herinneringsdag of in 2023 zelfs een jaar van de slavernij en daarvoor excuses aanbieden: hou op! Kom eens met een strafverzwaringsgrond over die Nederlander die gediscrimineerd wordt. Het CDA huilt mee met de wolven in het bos. Alsof het hier een groot probleem is en alsof we dat allemaal moeten aanpakken. Hou op met die strafverzwaringsgronden. Nergens voor nodig! Je kunt gewoon aangifte doen. Dat is hartstikke goed. Iedereen die gediscrimineerd wordt: daar zij wij ook op tegen. Wij steunen iedereen die echt gediscrimineerd wordt. Uiteindelijk zijn het maar 123 gevallen die verder kwamen dan gevoelens en die tot het Openbaar Ministerie zijn gekomen. We hopen dat daar wat aan gebeurt, want echte discriminatie moet worden aangepakt. Maar we gaan toch niet voor 123 gevallen bij het OM een strafverzwaringsgrond invoeren? Bent u nou nog helemaal goed bij uw hoofd? 123 gevallen zijn vorig jaar bij het OM gekomen. Op de 17,5 miljoen mensen 123 gevallen, en dan een strafverzwaringsgrond? Denk nou eens na wat u zegt!

De heer **Pieter Heerma** (CDA):
De heer Wilders heeft gelijk dat, zoals ook alle internationale rapporten aangeven, de aangiftebereidheid een van de problemen is, juist omdat het vrijwel nooit tot een veroordeling komt.

De heer **Wilders** (PVV):
Ik heb daar niks van gemerkt.

De heer **Pieter Heerma** (CDA):
Maar de heer Wilders is dus zelfs heel erg tegen het voorstel van de heer Segers om voor iets te zorgen waar de heer Wilders hier bij herhaling van spreekt. Dat zou overigens geen strafverzwaring zijn die alleen maar voor niet-Nederlanders geldt. Dat is wat de heer Wilders hier suggereert. Daar is hij niet toe bereid. Maar is hij dan ten minste bereid om, als hij het echt zo erg vindt als er sprake is van haat en discriminatie, de wet daar niet op aan te passen? Want de PVV heeft bij herhaling aangegeven dat ze zaken als haatzaaien en groepsbelediging juist uit de wet wil halen. Maar hoe verhoudt zich dat dan tot het betoog van de heer Wilders dat hij tegen discriminatie is?

De heer **Wilders** (PVV):
Hartstikke goed. Want in dat voorstel dat we eerder hebben gedaan, dat hier uiteindelijk nooit is behandeld, hebben we ook de bepalingen over antidiscriminatie laten staan: niet alleen artikel 90quater Strafrecht over discriminatie maar ook artikel 137d over discriminatie, 137e

over het verbieden van discriminerende uitlatingen, 137f over het verlenen van steun aan discriminerende activiteiten, 137g over het verbod op opzettelijk discrimineren bij de uitoefening van een beroep of bedrijf, bij sollicitatie of anderszins. Haatzaaien inderdaad eruit, maar discriminatie staat er nog volledig in. Dus dat is volstrekt in lijn met ons initiatief, dat het helaas nooit heeft gehaald.

De **voorzitter**:
De heer Klaver en dan de heer Segers.

De heer **Klaver** (GroenLinks):
Eigenlijk is er wel reden tot optimisme als ik de heer Wilders zo hoor tieren, want institutioneel racisme bestaat niet. Dat is de stelling. Dat zou fantastisch nieuws zijn. Maar dan heb ik wel een hele simpele vraag. Hoe komt het dat de Tweede Kamer zo wit is? Hoe komt het dat het kabinet zo wit is? Hoe komt het dat de media zo wit zijn? Hoe komt het dat in de raden van bestuur zo weinig diversiteit zit?

De heer **Wilders** (PVV):
Ik weet nog goed dat ik vorig jaar tijdens de campagne, volgens mij voor de gemeenteraadsverkiezingen, op de Haagse Markt campagne aan het voeren was. Ik schudde toen allemaal mensen de hand. Dat was hartstikke leuk. Het waren hele vriendelijke mensen. Op het einde kwamen er ook een hele hoop gekleurden, zwarten — ik weet niet of dat het goede woord is — naar mij toe. Zij gaven mij een hand en vonden het hartstikke leuk. Gelukkig waren er heel veel PVV-sympathisanten. Ik ging uiteindelijk na afloop met de DKDB weg, naar een bepaalde plek toe. Toevallig was op dezelfde dag het GroenLinkse congres, op dezelfde dag waarop ik op die markt was. Ik heb nog nooit zo'n roomboterblanke bijeenkomst gezien als het congres van GroenLinks. Op die hele rij zaten er volgens mij nog drie vrouwen tussen. Voor de rest waren het alleen maar witte mannen, alléén maar witte mannen. Volgens mij bent u dus wel de allerlaatste die mij hier de les moet gaan leren met uw roomblanke, met uw roomblanke … Mag ik nog een keer? Met uw roomblanke GroenLinkspartij bent u wel de laatste die mij de les moet leren, ook via de Tweede Kamer, want er is in Nederland geen partij blanker dan GroenLinks.

De **voorzitter**:
Dan ga ik naar … Nee, meneer Klaver. We hebben … Nee, niks een punt van orde. Meneer Klaver, we hebben afgesproken: zes vragen. U heeft zes vragen gesteld. Dat geldt voor iedereen, ook voor u. Nee, er wordt op u gereageerd. Ik ga me niet met de inhoud bemoeien. Ik ga naar de heer Segers.

De heer **Segers** (ChristenUnie):
De heer Wilders heeft allerlei voorstellen en plannen voorgelegd gekregen en heeft ze met een breed gebaar van tafel geveegd. Hij ziet er allemaal niks in.

De heer **Wilders** (PVV):
Zo is dat.

De heer **Segers** (ChristenUnie):
Hij heeft een paar keer gerefereerd aan Zwarte Piet als iets heel onschuldigs, iets heel kleins, een klein element in ons samenleven. Samenleven is de kunst van het inschikken, van een beetje leven en laten leven. Ik weet dat dat heel veel emotie oproept bij de PVV-fractie, maar omgekeerd roept het ook heel veel emotie op bij mensen die een donkere huidskleur hebben

en die de periode voor 5 december als een pijnlijke periode ervaren. Is het nou te veel gevraagd …

De heer **Wilders** (PVV):
Ja.

De heer **Segers** (ChristenUnie):
Is het nou heel moeilijk …

De heer **Wilders** (PVV):
Ja.

De heer **Segers** (ChristenUnie):
… om een beetje in te schikken, een beetje rekening met elkaar te houden en elkaar een klein beetje te ontzien in een land waarin we met diversiteit en met verschillen moeten leven en elkaar een klein beetje ruimte moeten geven?

De heer **Wilders** (PVV):
Wij zullen nooit maar dan ook nooit, nooit en te nimmer, afstand nemen van Zwarte Piet. We hebben hier in de Kamer nota bene een initiatiefwetsvoorstel ingediend — dat heeft mijn collega Bosma gedaan — en ook verdedigd om Zwarte Piet te houden. Ga mij nou dus niet vragen of we afstand nemen van Zwarte Piet. Al ben ik de laatste der Mohikanen, al ben ik de laatste die het licht uitdoet in Nederland, wij zijn en wij blijven voor Zwarte Piet. Het kan toch niet, al dat cultuurrelativisme, al dat duiken en al dat toegeven? We gaan in Nederland inmiddels naar een land waar je, als je maar islamitische feestdagen doet … Dat ik dit tegen een christelijke politicus moet zeggen! Als je het hebt over de ramadan of over de iftar … Daar zit de minister van Justitie. Hij was op bezoek bij de iftar, met allemaal diepe buigingen uit respect. Dat mag allemaal! Dat mag allemaal en ministers gaan daarheen. Maar als je het over kerstmis hebt, moet je op school tegenwoordig al oppassen — dat is zo, meneer Segers — of je een kerstboom mag neerzetten en of Sinterklaas een kruis op zijn mijter mag dragen. De heer Asscher heeft er ooit, toen hij wethouder was in Amsterdam — tien of vijftien jaar geleden; ja, ik weet het nog — voor gezorgd dat dat kruis van die mijter van Sinterklaas in Amsterdam af ging. Het kan toch niet zo zijn dat wij nu in Nederland onze Zwarte Piet, waar helemaal niets, niets, niets racistisch mee is bedoeld, helemaal niets, gaan opgeven, dat we wel ministers naar iftars sturen en dat we onze eigen Zwarte Piet weggooien? U moet zich ervoor schamen als christelijk politicus dat u dat doet.

De heer **Segers** (ChristenUnie):
Ik heb best een beetje verstand van geloofsbelijdenissen en geloofsartikelen. Maar Zwarte Piet behoort daar niet toe.

De heer **Wilders** (PVV):
Nou, dat zou wel zo moeten zijn.

De heer **Segers** (ChristenUnie):
Ik heb best een beetje verstand van de kern van het christendom en de christelijke cultuur. Maar Sinterklaas en Zwarte Piet behoren daar niet toe. Het is een kinderfeest. Ik kijk even naar de ontwikkeling die ik zelf heb doorgemaakt. Ik heb het in mijn jeugd nooit geassocieerd met racisme. Het was inderdaad een onschuldig kinderfeest, en ik heb daarvan genoten. Het zijn niet de activisten geweest die mij hebben overtuigd. Het zijn kerkgenoten en

partijgenoten geweest die mij hun verhaal hebben verteld: joh, die periode daarvoor is echt pijnlijk, voor onze kinderen en voor onszelf, en we gaan niet naar de intocht. Volgens mij heeft de minister-president zelf pas ook verteld hoe hij daarin veranderd is. Waarom? Omdat je gewoon iemand in de ogen kijkt. Een heel gewoon, normaal medemens zegt: ik heb dan pijn. Ik probeer het echt te snappen, maar ik snap oprecht niet waarom dit een geloofsartikel is. Ik heb het niet over de iftar. Ik heb het niet over islamitische feestdagen. Ik heb het helemaal niet over het christendom. Ik heb het over een kinderfeest …

De heer **Wilders** (PVV):
Het zijn onze feestdagen.

De heer **Segers** (ChristenUnie):
… waar het, in plaats … Het is toch geen geloofsartikel?

De heer **Wilders** (PVV):
Nee. Maar geloof of niet, dit zijn onze …

De **voorzitter**:
De heer Segers!

De heer **Segers** (ChristenUnie):
Het is in plaats van zwarte schoensmeer een paar vegen op je wang doen. Waar zit de emotie? Ik probeer het oprecht te snappen. En waarom — dat is mijn laatste vraag — is het zo moeilijk om een heel klein beetje rekening te houden met mensen die tegen de heer Wilders en tegen mij zeggen: ik heb dan pijn?

De heer **Wilders** (PVV):
Moet ik nu in het Nederlandse parlement gaan uitleggen dat ik voor Zwarte Piet ben? Het is echt de omgekeerde wereld. Zwarte Piet hoort bij Nederland! Dát hoort bij Nederland, niet de iftars en de weet ik wat dan ook. En of het nou religieus is of niet, het is een stukje van onze culturele identiteit. Sinterklaas en Zwarte Piet: het mag dan geen religieus feest zijn, het is wel een feest dat hoort bij onze nationale culturele identiteit. Daar wil ik aan vasthouden. Het gaat al veel te veel naar de iftars en allemaal andere shitgebeurtenissen. Ik wil vasthouden aan onze eigen tradities. Sinterklaas is een traditie en Zwarte Piet hoort daarbij. Het is een schande dat de minister-president aan het eind van het debat van — wanneer was het? — een paar weken geleden zei: nou, ik heb ook weleens nagedacht, en gooi Zwarte Piet maar de prullenbak in. Hij zei het, geloof ik, iets diplomatieker maar daar kwam het volgens mij toch wel op neer. Nee, niks daarvan! Zwarte Piet moet blijven. We gaan niet al onze tradities weggooien om maar de gevoelige geesten aan de andere kant te accommoderen. Geen sprake van. Dat u dat doet, is uw goed recht, maar wij doen daar in ieder geval niet aan mee.

De heer **Segers** (ChristenUnie):
Een laatste poging. Ik heb net hiervoor een debat gevoerd over antisemitisme en over de strijd voor bescherming van de Joodse gemeenschap. Eerder deze week hadden we het over de bescherming van de vrijheid van godsdienst en van de persoonlijke levenssfeer bij de inburgering, toen het ging over de inburgeringswet. Er zijn waarden, elementen in onze cultuur die onopgeefbaar, die heilig zijn, die ik tot mijn laatste snik zal verdedigen. Dat is ook de vrijheid van de heer Wilders. Die zal ik ook altijd verdedigen. Dan gaat het ook over de vrijheid om te zeggen wat hij wil zeggen. Maar ik snap het oprecht niet. Ik snap het oprecht niet, in deze tijd. Mensen vertellen hun verhalen. Ik heb het dan niet over allerlei activisten

die aan uiteinden vreselijke dingen roepen. Ik heb het gewoon over een heel simpele man of vrouw, 40 of 50 jaar oud, die voor de heer Wilders staat en zegt: "Joh, het is echt pijnlijk. Het doet vooral mijn kinderen pijn. En het doet mij pijn omdat het de kinderen pijn doet. Het is een pijnlijke tijd." Waarom moet de heer Wilders dat dan met eenzelfde fanatisme, met eenzelfde gedrevenheid verdedigen met de woorden: al zou ik de laatste der Mohikanen zijn? Hij is dan inderdaad de laatste die met een Zwarte Piet-uitdossing ergens in een hoekje Zwarte Piet staat te verdedigen. Waarom? Waarom? Verdedig de echte vrijheden. Dan sta ik echt naast u. Maar hou een klein beetje rekening met mensen als ze zeggen: ik heb pijn.

De heer **Wilders** (PVV):
Ik hou rekening, meneer Segers, met al die mensen in Nederland — gelooft u mij: dat zijn er nog miljoenen — die pijn hebben doordat ze moeten buigen voor Zwarte Piet. Die zijn er. Dat zijn er miljoenen in Nederland. Die noemt ú niet, maar die noem ík wel. Er zijn mensen die pijn hebben. Zij hebben een geweldig kinderfeest en hebben dat zelf meegemaakt. Zij bedoelen helemaal niets discriminerends met Zwarte Piet. En nu moeten zij vanwege een of andere hysterie over discriminatie en racisme hun Zwarte Piet in de prullenbak gooien. Die mensen hebben ook pijn. Voor die mensen en onze culturele tradities neem ik het op. Het is niet religieus bedoeld, maar Sinterklaas is voor de PVV heilig.

De **voorzitter**:
Gaat u verder.

De heer **Wilders** (PVV):
Voorzitter. Nederlanders moeten zich dus ook geen racisme laten aanpraten door al die deugmensen, die link-liberale types vol met blanke zelfhaat die Nederland de afgelopen decennia de massa-immigratie, de multiculturele samenleving en de discriminerende, racistische islam door de strot hebben geduwd en daar geen kritiek op dulden. Autochtone Nederlanders zijn zich daardoor vreemden in hun eigen land, hun eigen stad en in hun eigen straat gaan voelen en durven inmiddels hun afkeer en hun zorgen daarover niet meer te uiten, omdat ze dan voor racist worden uitgemaakt, omdat ze dan worden beschuldigd van discriminatie. Maar Nederlanders zijn geen racisten. Ze willen hun tradities en hun culturele identiteit behouden, die langzaam verdwijnen door die massa-immigratie en de open grenzen, door met behulp van premier Rutte nu ook Zwarte Piet de nek om te draaien. Ik zei het al in een interruptie: kerstbomen mogen niet meer, Pasen wordt door sommigen al een lentefeest genoemd en o wee als je zonder kwaaie bedoelingen het woord "moorkop", "negerzoen" of "blanke" in je mond neemt, of als je een grap maakt, zoals Johan Derksen deed; dan is de wereld te klein. De wereld is dan te klein. Dan komen die tere hypocriete zielen naar buiten van al die laffe deugmensen met hun opgeheven vingertje, boycots en dreigementen. Stelletje hypocrieten!

Wel de islam importeren en honderden moskeeën laten bouwen, maar erover zwijgen dat die levensgevaarlijke ideologie niet-moslims, christenen en Joden haat en hen betitelt als apen en varkens, leugenaars, onbetrouwbaar en smerig. Het staat allemaal in de Koran. Wel naambordjes willen wijzigen en standbeelden onteren, maar zwijgen over het feit dat zwarte Afrikanen en moslims zelf grote slavenhandelaren waren en tot ver in Europa mensen ontvoerden om ze tot christenslaaf te maken. En tot op de dag van vandaag worden in grote delen van het Midden-Oosten, inclusief de islamitische Golfstaten en Saudi-Arabië, nog steeds slaven gehouden en mensen misbruikt en vastgehouden en wordt hun paspoort ingenomen. Mensen die bijvoorbeeld in Qatar werken ter voorbereiding op het WK over een paar jaar, worden daar misbruikt en vrouwen worden verkracht.

Hypocrieten, omdat ze zwijgen over de discriminatie van autochtone Nederlanders: vrouwen vermijden wijken en straten uit angst om voor hoer te worden uitgemaakt of te worden aangerand, homo's worden in elkaar geslagen en Joden durven niet meer met een keppeltje over straat. Heeft de minister-president weleens naar Opsporing Verzocht gekeken? Allemaal allochtonen die autochtonen bestelen, beroven en in elkaar rammen. Ze pakken nooit elkaar, maar altijd ons. 100% discriminatie! Meneer de minister-president, nodig die autochtone Nederlandse slachtoffers van dat geweld eens uit in het Torentje of in het Catshuis voor een gesprek in plaats van die lieden van Black Lives Matter en Kick Out Zwarte Piet. En waarom wordt gezwegen over de achterstelling van al die Nederlanders bij huurwoningen en zorg?

Ik heb het net allemaal al gezegd, voorzitter, over autochtone Nederlanders, de helden die ons land groot hebben gemaakt voordat politiek correct Nederland het kapot heeft gemaakt. En nu nemen ze ons de maat. Hoe durven ze! Nederlanders zijn geen racisten en we laten het ons ook door niemand aanpraten, door niemand. Ben je hier ontevreden of wil je drammend je zin doordrijven, dan zeg ik: als het je niet bevalt, ga lekker naar een ander land.

Dank u wel.

De **voorzitter**:
Dank u wel. Dan schors ik nu voor twee minuten en dan gaan we verder met de rest van de sprekers.

De vergadering wordt enkele ogenblikken geschorst.

De **voorzitter**:
Ik geef de heer Azarkan namens DENK het woord.

De heer **Azarkan** (DENK):
Dank, voorzitter. Mijn bijdrage zal iets afwijken van die van de heer Wilders.

Voorzitter. Vandaag is het 1 juli. Een bijzondere dag, omdat we een dieptepunt herdenken in wat mensen anderen kunnen aandoen: het systematisch verhandelen als vee, ontmenselijking, puur voor geld, in de volksmond ook wel "slavernij" genoemd. Het is meer dan ooit nodig dat deze donkere periode in de geschiedenis erkenning krijgt. Wij vragen al jaren om formele excuses van de regering en zijn blij dat steeds meer partijen dat steunen. We zullen ook vandaag die motie indienen.

DENK wil ook dat Keti Koti als officiële vrije dag wordt vastgesteld en dat we eerlijker zijn in het onderwijs over ons verleden. We moeten ons ervan bewust zijn dat het superioriteitsdenken, het racisme en de achterstelling uit die tijd nog steeds doorwerken in onze instituties. Als het over institutioneel racisme gaat, zit Nederland voor een deel nog in de ontkenningsfase. Ik begrijp dat wel. Zo lang mogelijk wegstoppen en ontkennen uit angst om te moeten toegeven dat er ook echt iets mis is in de samenleving. En dat er ook echt iets moet veranderen. Want op het moment dat je het vaststelt en uitspreekt, is het er ook echt.

In 2013 zei de Nationale ombudsman dat het politieke klimaat in Nederland, in Den Haag, racistisch van aard is. We zien in de afgelopen jaren het ene na het andere rapport van de VN over de slappe houding van de Nederlandse regering tegen racisme. Nederland doet te weinig om mensen van kleur te beschermen. Amnesty International trekt jaar in, jaar uit aan de bel. Controle Alt Delete doet niets anders. Waar is toch dat urgentiegevoel, waar blijft die

daadkracht? Waarom geen erkenning van en empathie met mensen die door het systeem worden gemarginaliseerd? We stoppen dat weg achter die ongemakkelijke waarheid.

Het Sociaal en Cultureel Planbureau heeft vastgesteld dat 4,5 miljoen mensen last hebben van uitsluiting. Maar voor de premier is institutioneel racisme een vermoeiend sociologisch begrip. Ik heb het hem zelf horen zeggen. Hoe krijgt hij het uit zijn mond? Hoe ziet dat monster van institutioneel racisme eruit? Institutioneel racisme is Fatma, Dulce, Ahmed en Genet en al die andere slachtoffers die acht jaar lang beroepsmatig zijn gediscrimineerd door de Belastingdienst. Institutioneel racisme is Mitch Henriquez, die door een agent om het leven is gebracht en van wie de familie moet strijden voor erkenning en om de pijn tegen te gaan. Institutioneel racisme is dat je postcoderacisme wilt invoeren, dat je mensen uit achterstandswijken twee keer zo zwaar wilt bestraffen omdat je denkt hen daarmee te helpen. Het is geniepig om uitgesloten te worden op basis van een deel van je identiteit, weggezet, weggedemoniseerd vanwege je afkomst. We zien het overal gebeuren.

En om dan als premier te zeggen: er is geen extra beleid en er zijn geen extra maatregelen meer nodig … Om niet te durven uitspreken dat er institutioneel racisme is … Hier zit de man die al tien jaar premier is van dit land. Een premier die de coronacrisis heeft bestreden, daar richting aan heeft gegeven. Ik heb bijna medelijden met hem om de manier waarop hij de racismecrisis bestrijdt. Hij acteert hulpeloos — en daar verdient hij eigenlijk best een Oscar voor — en hij schuift het af op de samenleving. Hij doet alsof hij geen idee heeft. Als hij de coronacrisis had bestreden zoals hij racisme bestrijdt, zou half Nederland op de ic liggen. Ik kom tot één conclusie en dat is dat het onwil is. Het is pure onwil om het te willen aanpakken, om het als topprioriteit te willen bestrijden.

We kunnen het ons niet meer permitteren om het probleem te bagatelliseren, om het weg te praten. Institutioneel racisme is aanwezig. Het is een feit en het zit gewoon in onze samenleving. We zien dat de straten gevuld zijn. De mensen op straat willen daden zien. We kunnen het racisme in Nederland niet oplossen met de denkwijze die het heeft veroorzaakt. We hebben een radicaal andere aanpak nodig. Door de instituten waarin vooringenomenheid en uitsluiting voorkomen, moet de bezem worden gehaald.

Voorzitter. Het wordt tijd dat we het omkeren. In plaats van dat we individuele slachtoffers laten vechten tegen de instituten die hen uitsluiten, stelt DENK voor dat instituties aan de voorkant moeten aantonen dat ze niet discrimineren en dat ze inclusief zijn. Omkering van de bewijslast, zoals in het Verenigd Koninkrijk. Het wordt tijd dat we bij de begroting een voorstel van de regering zien waarin uitgewerkt wordt hoe die extra middelen worden georganiseerd. Extra capaciteit en extra inzet om racisme en discriminatie tegen te gaan, met afrekenbare doelen.

Het is tijd voor een nationale coördinator racisme- en discriminatiebestrijding, die samen met een discriminatieteam racisme monitort en de overheid aanjaagt en afrekent. DENK wil ook dat er een bezem wordt gehaald door de foute apps van de politieorganisatie. Hoe lang accepteren we nog dat agenten het hebben over "kutafrikanen" en "pauperallochtonen"? We moeten stoppen met risicoprofielen. Stopformulieren moeten ingevoerd worden en de diversiteitstrainingen voor agenten moeten opgevoerd worden.

Racisme is geen probleem van het individu, maar van ons allen, van de samenleving. Aan iedereen die daar last van heeft: sla de handen ineen en kom op voor je rechten! Alleen als we

ook opkomen voor elkaars pijn, kunnen we iets veranderen. Voorzitter, de bal ligt bij de politiek.

De **voorzitter**:
Mevrouw Marijnissen en dan de heer Segers.

Mevrouw **Marijnissen** (SP):
Dank je wel, voorzitter. De heer Azarkan stond hier net en toen had hij een hele stapel met moties en voorstellen die DENK heeft ingediend tegen discriminatie. Hij noemt er nu ook een hele hoop. Ik wil toch graag even met hem terug naar het debat dat hij net al even had met de heer Asscher over de filmpjes die DENK zelf maakt en online heeft gezet. Video's waarin volksvertegenwoordigers in het Nederlandse parlement niet aangesproken worden op hun politieke ideeën maar op hun achtergrond. De namen zijn net al genoemd. Het zijn mensen met een buitenlandse achternaam, die door DENK op die manier worden aangesproken. Daar is een naam voor: dat heet namelijk etnisch profileren. Ik dacht eigenlijk dat dat precies was waarvan de heer Azarkan en DENK betogen dat ze er zo'n hekel aan hebben. In een vorig debat zei de heer Azarkan hierover dat hij daarvoor excuses wilde maken. Ik hoorde hem net ook op een ander vlak over excuses praten. Ik ben benieuwd of hij bereid is om dat inderdaad aan die betreffende Kamerleden te doen.

De heer **Azarkan** (DENK):
Het gore lef hebben om hier mij te bevragen op datgene wat in de samenleving aan de hand is, namelijk institutioneel racisme ... Voorzitter, dat heeft haar collega drie weken geleden gedaan. Mevrouw Marijnissen, die de racistische karikatuur van Zwarte Piet overigens prima vindt — ze zei in een tweet dat dat mag van haar; van haar mag Zwarte Piet tijdens Carnaval, want dan wordt iedereen op de hak genomen — heeft het gore lef om mij hiervoor ter verantwoording te roepen. Haar collega heeft dat gedaan, mevrouw Leijten. Toen kwam er een hele hups. De heer Segers heeft het al een keer gedaan tijdens een onderwijsdebat. Voorzitter, ik heb me al vaak op dit punt verantwoord. Ik heb aangegeven dat dit een aantal jaren geleden gebeurd is. Ik heb aangegeven dat ik dat niet oké vind. Ik stel voor dat mevrouw Marijnissen de Handelingen van dat debat nog eens naleest. Daar staat exact in hoe ik erover denk.

Mevrouw **Marijnissen** (SP):
Laat dat dan juist zijn wat ik heb gedaan. De heer Azarkan zei dat hij bereid was om excuses te maken. Daarna hebben de Kamerleden die deze onheuse aanval van DENK betreft, niets gehoord. De heer Azarkan kan wel heel boos op mij worden en hele grote woorden gebruiken, zoals "het gore lef", grote woorden die de heren sowieso vandaag weer laten vallen, maar het gaat erom dat DENK zich schuldig maakt aan dat wat het zelf zo bekritiseert. Ik heb die Handelingen erop nageslagen. Sterker nog, ik heb het debat bekeken. Ik heb gehoord wat u zei. U zou excuses maken en die Kamerleden zeiden: we hebben nog steeds niks van de heer Azarkan gehoord. Dus of u staat hier voor de bühne te praten met een mooi antiracisme- en anti-discriminatieverhaal, maar u bent niet bereid om excuses te maken, of u trekt niet zo'n grote broek aan en maakt vandaag die excuses, want volgens mij hebben die mensen er lang genoeg op gewacht.

De heer **Azarkan** (DENK):
Dit platgetreden paadje ziet er nu echt heel kaal en droog uit, want dit is al een aantal keren geprobeerd bij mij. Ik krijg de indruk dat mevrouw Marijnissen een beetje praat als een beschonken komkommer. Ik ben hier heel helder over geweest. Mevrouw Marijnissen trekt de

conclusie dat ik daar op een manier over gesproken heb, waarvan zij zegt dat ik excuses moet aanbieden. Ik heb dat al gedaan. Ik heb aangegeven dat ik het betreur en dat ik het niet goed vond. Dat heb ik al aangegeven. Dus u heeft de Handelingen niet goed gelezen. U kunt hierover blijven doorgaan, maar volgens mij is het vandaag de bedoeling dat we ons samen inzetten rondom institutioneel racisme. U kunt mij de maat nemen, dat kunt u allemaal, maar ik constateer dat het de partijen zijn die met elkaar al honderden jaren de regering vormen. U kunt DENK betichten van het feit dat het institutioneel racisme heeft veroorzaakt, maar daar bent u met z'n allen verantwoordelijk voor. Ik heb al aangegeven dat het maar de vraag is of de partijen die de instituties hebben gebouwd — ja, ook de SP en alle andere partijen in deze Kamer — deze ook weer kunnen afbreken. Ik heb wel hoop. Ik heb hoop dat wij ons met z'n allen kunnen scharen rondom de pijn die zwarte Nederlanders hebben laten zien tijdens bijeenkomsten. Ik heb daar uiting aan gegeven. Ik zal er ook moties voor indienen. Als mevrouw Marijnissen doet zoals haar collega drie weken geleden deed: ik vind het prima. Ik kan haar daar lang over antwoorden. Als mevrouw Marijnissen samen wil optrekken om problemen op te lossen, dan is ze van harte welkom.

Mevrouw **Marijnissen** (SP):
De heer Azarkan wordt nogal boos. Hij noemt mij zelfs een "beschonken komkommer". Ik hoorde het toch goed? Ik weet niet wat dat is, meneer Azarkan. Ik spreek u aan op uw antiracisme- en antidiscriminatieverhaal hier, omdat ik dat zo belangrijk vind. En ik spreek u aan op wat uw partij zelf doet. Ja, u zei in het debat dat u het betreurde. Maar u zei ook dat u excuses zou maken. Mijn simpele vraag was — daarna werd u heel erg boos — of u excuses aan die mensen kunt maken, want zij hebben nog steeds niets van u gehoord. U kunt boos worden, wat mij betreft uit de bocht vliegen, u kunt nog bozer worden, maar als DENK zo'n grote broek aantrekt en zo'n groot verhaal houdt over antiracisme en antidiscriminatie, dan past het toch ook dat u zo fatsoenlijk bent om die mensen uw excuses te maken als u het echt betreurt? Dat is het enige wat ik van u vraag.

De heer **Azarkan** (DENK):
Als er één ding is dat DENK doet, dan is dat inderdaad een grote broek aantrekken als het gaat om het bestrijden van racisme. Dat doen wij met plezier. Dat doen wij met opgeheven hoofd, omdat wij een diverse partij zijn. Omdat wij een partij zijn die dagelijks merkt wat het betekent als je uitgesloten wordt. Dat weet niet iedereen in deze Kamer. Wij kunnen ons niet allemaal inleven in wat het met je doet als je voor de zoveelste keer aangehouden wordt door de politie. Dat doe ik met veel plezier. Nogmaals, ik verwijs mevrouw Marijnissen graag naar de Handelingen van de verschillende debatten waarin ik mij al heb verantwoord voor de vragen die zij gesteld heeft.

Mevrouw **Marijnissen** (SP):
Ik constateer dat er weer een heel verhaal wordt gehouden, maar dat er gewoon geen excuses komen. Dat moet ik dan vaststellen en dat vind ik heel treurig. De heer Azarkan kan een heel mooi pleidooi houden tegen racisme en discriminatie en zeggen dat andere mensen wellicht niet weten hoe het voelt om uitgesloten te worden — dat zal zeker zo zijn — maar wat hij doet, is zelf Nederlandse parlementariërs aanspreken op grond van hun achtergrond en niet op grond van wat zij zeggen. Dat maakt dat u zelf net zo erg bent.

De heer **Azarkan** (DENK):
Ik heb nog nooit iemand hier in deze Kamer aangesproken op achtergrond. Dat is echt een pure leugen. Ik bestrijd mensen op ideeën. Wat mevrouw Marijnissen hier zegt, is gewoon niet waar. Ik bestrijd mensen hier op ideeën.

De heer **Segers** (ChristenUnie):
Collega Azarkan vindt het niet leuk, maar ik kan hem één ding vertellen: dit gaat door totdat hij tot zelfreflectie komt. Totdat hij tot het punt komt waarop hij zegt: het spijt mij, ik bied excuses aan, ik maak schoon schip. Zolang hij dat niet doet, gaat dit door. U slaat wild om u heen; u bent echt kwaad. "Beschonken komkommer", "het gore lef" — allemaal grootspraak. En u spreekt de regering aan op racisme, etnisch profileren en allerlei vreselijke dingen.

Als er sprake is van racisme, als er racisme wordt ervaren, waar draait het dan om? Draait het dan om de intentie van de dader, of om wat het slachtoffer ervaart? Dan gaat het om het laatste, om wat het slachtoffer ervaart. Als hij dat als racisme ervaart, dan telt dat. En dan moet de dader bij zichzelf te rade gaan.

Wat vanuit de DENK-fractie is gebeurd, is een vorm van etnisch profileren. Ook al heeft u het niet zo bedoeld, het is absoluut zo overgekomen, bij al die Kamerleden waar collega Asscher net de naam van noemde. Het heeft hun ongelofelijk veel pijn gedaan. U heeft ze er een voor een uit gepikt, met een Turkse achtergrond, en nog een keer met een Turkse achtergrond. U heeft daar allemaal filmpjes van gemaakt. En u blijft boos, u blijft om u heen slaan, maar de interrupties blijven komen, totdat u doet wat u ook van het kabinet vraagt, namelijk excuus aanbieden.

De heer **Azarkan** (DENK):
Ik verwijs de heer Segers graag naar het antwoord dat ik al gegeven heb. En daar houd ik het bij.

De heer **Segers** (ChristenUnie):
Waarom is het zo moeilijk? Waarom is het zo moeilijk? We hebben vanmorgen — ik refereerde daaraan in het interruptiedebat met de heer Wilders — gesproken over antisemitisme. Ik heb gezegd dat ik mij schaam en dat het pijnlijk is om te zien dat er in de christelijke traditie sprake was van antisemitisme. Ik ben vernoemd naar Maarten Luther, die een boek heeft geschreven over Joden dat ik echt verschrikkelijk vind. Dus zo dichtbij is het. Het is heel recent in de geschiedenis. Waarom hebben wij een bladzijde kunnen omslaan? Dat is omdat wij de waarheid onder ogen hebben gezien en de pijnlijke feiten op tafel hebben gelegd. Dat heeft tot een indrukwekkend moment geleid. Afgelopen januari heeft de minister-president excuus aangeboden. Dat heeft heel veel gedaan in de Joodse gemeenschap.

Dit is van een andere orde. Maar als u op hoge toon zo wild om u heen slaat en dit allemaal zegt, dan vraag ik u echt om tot zelfreflectie te komen. Zet dat punt — het is veel makkelijker dan u denkt — bied die excuses aan en maak schoon schip. Dan kunnen wij vervolgens weer praten over racisme, waarvan buiten inderdaad sprake is en dat wij inderdaad samen moeten bestrijden. Maar eerst schoon schip maken.

De heer **Azarkan** (DENK):
Ik ben op dit punt nu al in een debat of vijf bevraagd. Het komt elke keer terug. De ene keer is het bij onderwijs, de andere keer — de vorige keer — was het bij de spoedwet over de toeslagenaffaire. Ik heb hier toen een kwartier gesproken over de toeslagenaffaire en wat ik vond van de wijze waarop de mensen waar ik mij drie jaar voor ingezet heb, gepijnigd werden. Maar ik kreeg geen enkele vraag over die hele wet. Nee, er stond een aantal collega's op — mevrouw Leijten, de heer Omtzigt, de heer Nijboer — die mij begonnen te bevragen op één punt, terwijl ik al drie jaar in de commissie Financiën met hen optrok. Ik was verbaasd en vroeg mij af waar dat vandaan kwam. Nu doet de heer Seger het dunnetjes over. Ik ga daar

niet in mee. Ik heb hier al eerder van gezegd, tijdens het debat over het onderwijs en tijdens het debat over SZW, wat ik ervan vond. En daar houd ik het bij.

De **voorzitter**:
Tot slot, de heer Segers.

De heer **Segers** (ChristenUnie):
Het is inderdaad mijn laatste interruptie. Als u wilt opkomen voor de mensen die etnisch zijn geprofileerd door de Belastingdienst, dan doet u dat omdat hun pijn en onrecht is aangedaan. U wilt een geloofwaardige vertegenwoordiger voor hen zijn. U wilt hier voor hen opkomen, als hun advocaat. Maar dat kunt u alleen doen als u ook onder ogen ziet welke pijn vanuit de DENK-fractie is aangedaan. Als u die stap zet, dan kunnen we echt een bladzijde omslaan en weer het debat voeren zoals u en ik dat graag willen voeren, namelijk over feiten en over problemen die buiten spelen, niet over problemen die hier intern spelen.

De heer **Azarkan** (DENK):
Dank, voorzitter.

De **voorzitter**:
Oké, dank. Dan is nu het woord aan de heer Jetten namens D66.

De heer **Jetten** (D66):
Voorzitter. Slavenhandel en slavernij zijn een zwart hoofdstuk in onze geschiedenis. Vandaag, op Keti Koti, herdenken en vieren we de afschaffing ervan. Toen ik dit jaar op werkbezoek was op Sint-Eustatius, greep ons slavernijverleden mij nog meer aan. Het eiland stond in de zeventiende en de achttiende eeuw bekend als "de gouden rots", de meest winstgevende haven van de West-Indische Compagnie. Je kon er alles kopen: goederen, wapens, specerijen, maar ook mensen.

Voor de poorten van het roemrijke Fort Oranje op Sint-Eustatius vond een historische gebeurtenis plaats. Op 12 juli 1848 trokken tientallen tot slaaf gemaakte mensen naar de woning van de gouverneur om hun rechten, maar bovenal hun vrijheid op te eisen. In plaats hiervan kregen ze een gewapend antwoord. Twee doden en zes ernstig gewonden later trokken de tot slaaf gemaakten terug naar de plantages, totaal gedesillusioneerd. Hun doel was niet bereikt. Maar die gebeurtenis zette druk op het debat en op ons Koninkrijk. Uiteindelijk werd op 1 juli 1863 de slavernij officieel afgeschaft. Tien jaar later, in 1873, waren deze mensen eindelijk vrij.

Zo zijn er vele verhalen te vertellen, over de erbarmelijke tochten van Afrika naar de Amerika's en over de leider van de Curaçaose slavenopstand, Tula. Het zijn verhalen die ons leren over een gruwelijke kant van de mensheid en over de rol van onze Nederlandse voorouders. Uitingen van spijt, berouw en schaamte zijn op hun plaats. Maar daarmee nemen we geen historische verantwoordelijkheid voor onze geschiedenis. Dat kan alleen als we het leed van veel mensen erkennen en onze excuses aanbieden voor ons eigen handelen. Mijn vraag aan de premier is: wat weerhoudt hem ervan om deze excuses te maken?

Voorzitter. In 2023 is het 150 jaar geleden dat de slavernij daadwerkelijk ten einde kwam. D66 en GroenLinks willen dat jaar niet geruisloos voorbij laten gaan. Laten we de afschaffing groots herdenken en de aanloop naar dat jaar benutten voor voorlichting en meer bewustwording, niet alleen over het leed uit het verleden, maar ook over het institutioneel

racisme en de discriminerende patronen die sinds die tijd zijn ingesleten. Dan kunnen we daar, via dialoog en concrete acties, een einde aan maken. Is het kabinet bereid om van 2023 een speciaal jaar te maken, waarin 150 jaar beëindiging van slavernij centraal komt te staan?

Voorzitter. Onlangs plaatste ik een video online waarin ik homohaatberichten voorlas die ik dagelijks over mij heen krijg op social media. Dat soort haat en discriminatie maakt je verdrietig, boos, moedeloos en in mijn geval ook strijdbaar. De aanleiding voor die berichten is bij mij niet zichtbaar aan mijn naam of aan mijn buitenkant. Hoe anders is dat voor Nederlanders die dagelijks worden geconfronteerd met slechte grappen, hatelijke opmerkingen of uitsluiting, puur en alleen vanwege hun kleur of afkomst.

Persoonlijke verhalen en vele onderzoeken laten zien dat dit aan de orde van de dag is. Er zijn uitzendbureaus die te vaak zeggen: "Oké, geen Turken." Er zijn makelaars die beloven dat de nieuwe huurder een witte Nederlander wordt. Sollicitanten worden afgewezen omdat ze Mohammed heten in plaats van Mark. Dit zijn bewuste keuzes, en het effect ervan wordt vaak niet gezien of erkend. Het duurt even voordat je door hebt wat er aan de hand is, maar dan doet het pijn. Ik sprak meisjes die geen hoofdrol krijgen in het toneelstuk op school, omdat er nu eenmaal geen zwarte prinsesjes zouden zijn, jonge werkende mannen die dagelijks aan de kant worden gezet omdat ze die mooie auto vast niet zouden kunnen betalen en zwarte Nederlanders die op onze luchthavens stelselmatig uit de rij worden gehaald voor extra controles. Het is 2020 en dit is de harde realiteit voor veel van onze landgenoten. Het feit dat door al die demonstraties van Black Lives Matter steeds meer mensen woke worden, is goed, maar het verdient ook navolging in onze systemen, onze instituties en in ons beleid. Racisme beleven is namelijk ongelijkheid beleven en de generaties van de toekomst hebben het recht op een wereld zonder racisme. Dat gaat niet na één debat of van de ene op de andere dag lukken. D66 wil daarom een samenhangende en langdurige aanpak tegen racisme. We doen zelf een aantal concrete voorstellen: een meldplicht voor racistische en discriminerende verzoeken aan uitzendbureaus, makelaars en verhuurbemiddelaars en forse boetes als er wel gediscrimineerd wordt; speciale rechercheurs tegen discriminatie zodat aangiftes vaker leiden tot opsporingen en veroordelingen van daders; en een nationaal coördinator discriminatie en racisme voor een fundamentele aanpak van institutioneel racisme en discriminatie en voor meer inclusiviteit bij de overheid. Hoe kijkt het kabinet tegen deze drie voorstellen aan?

Voorzitter, tot slot. Veel mensen die dit debat volgen hebben zich de afgelopen tijd hard gemaakt om dit punt überhaupt bespreekbaar te maken, niet alleen vanwege George Floyd en andere vermoorde zwarte Amerikanen, maar omdat racisme en discriminatie ook hier in Nederland geworteld zijn en bestreden moeten worden. Ik wil daarom ook een groot compliment maken aan al die jongeren en ouderen die samen hun stem hebben laten horen. Ik wil tegen hen zeggen: u vindt mij aan uw zijde.

Dank u wel.

De **voorzitter**:
Dank u wel, meneer Jetten. Dan is nu het woord aan de heer Klaver namens GroenLinks.

De heer **Klaver** (GroenLinks):
Zoals een historicus ooit zei: "racisme komt niet altijd in de vorm van een witte puntmuts." Soms zit het in de naam van zoetigheid, soms geschminkt als kindervriend op een feestdag en soms aan tafel bij een voetbaltalkshow. Wat racisme wel altijd kenmerkt, is dat het ten koste van iemand anders gaat. Racisme is ook vaak het probleem van de ander. "Stel je niet aan",

"het was maar een grapje", "wat is nou je probleem?", "zo bedoelde ik het niet", "geintje". Ik heb het gevoel dat onze samenleving eindelijk verandert, onder druk van de Black Lives Matter-beweging, de protesten. Dankzij hen worden dit soort smoesjes niet langer geaccepteerd. Een woordkunstenaar met een zwarte huidskleur vergelijken met Zwarte Piet is gewoon racisme. Punt.

Voorzitter. Racisme is niet iets wat sommige mensen doen. Het is niet voorbehouden aan slechte mensen. Het zit verborgen in onze systemen. Het zit in onze vooroordelen over elkaar, soms onbedoeld, verscholen in een grap of in een oprechte vraag. Ik zeg dit dus ook tegen mezelf. Wees niet bang. We maken allemaal weleens een fout. Worden we erop aangesproken, laten we dan niet in de verdediging schieten, maar aandachtig luisteren. Alleen dan wordt het onbewuste bewust. Herken dus je vooroordelen, maar handel er niet naar. Maar met bewustzijn alleen zijn we er nog niet. De geloofwaardigheid van de politiek staat wel op het spel na al deze protesten. We moeten verder komen dan de standaardzinnen. We moeten komen met concrete voorstellen. Ik heb er gelukkig veel gehoord dit debat. We moeten ervoor zorgen dat we institutioneel racisme verbannen. Om aan een gezamenlijke toekomst te kunnen werken, moeten we ook samen ons gedeelde verleden erkennen. Daarom vraag ik aan de minister-president om namens de Nederlandse Staat excuses te maken voor het slavernijverleden van Nederland. D66 en GroenLinks deden het voorstel om van 2023 een herdenkingsjaar te maken en om dan te herdenken en te vieren dat het 150 jaar geleden is dat de slavernij echt werd afgeschaft. In 1863 kwam er dan wel een formeel einde aan de slavernij, maar tot slaaf gemaakten moesten nog tien jaar lang doorwerken ter compensatie van de arme plantagehouders.

Ik ben hier pas achter gekomen in mijn werkende leven. Op school ging het hier niet over en om de volgende generaties wel het volledige verhaal te vertellen willen we dat er ook meer aandacht voor komt in het onderwijs, maar wij willen ook een nationaal slavernijmuseum. Wat zou het mooi zijn als dit museum geopend kon worden in 2023.

De heer **Wilders** (PVV):
Zwaaide u net naar mij, voorzitter?

De **voorzitter**:
Om aan te geven dat u nog één vraag heeft.

De heer **Wilders** (PVV):
Oké, jammer. Dan wordt het een hele lange vraag.

De collega van GroenLinks vraagt excuses. Uit ons interruptiedebatje net bleek wel dat ik daar niets in zie. Maar als we het over excuses hebben, dan toch ook iets over uw partij. Zoals u weet, is uw partij een samenraapsel — laat ik het wat eerbiediger zeggen: een soort samengaan — van een aantal partijen waaronder de Communistische Partij. Ook een aantal leden van toen, niet per se van de Communistische Partij maar van GroenLinks, hebben een verleden binnen de communistische beweging, bijvoorbeeld de heer Paul Rosenmöller. De heer Paul Rosenmöller was lid van de maoïstische Groep Marxisten Leninisten/Rode Morgen, afgekort GML. Hij zat tussen '81 en '82 zelfs in het bestuur en heeft altijd steun betuigd aan China, Albanië en de Rode Khmer in Cambodja. Nou hebben die communisten in totaal tussen de 90 en 100 miljoen mensen vermoord. Tussen de ... Wat zei ik?

De heer **Klaver** (GroenLinks):
Iedereen is aandachtig aan het luisteren.

De heer **Wilders** (PVV):
Heeft u een probleem, meneer Asscher?

De **voorzitter**:
Gaat u verder.

De heer **Wilders** (PVV):
U zou mij hierin moeten steunen.

Nu was het zo dat de heer Rosenmöller en de communisten in de wereld hebben gezorgd voor tussen de 80 en 100 miljoen doden. 80 tot 100 miljoen doden! Dit is relevant, mevrouw de voorzitter, want de heer Rosenmöller is nu fractievoorzitter van GroenLinks in de Eerste Kamer der Staten-Generaal, de senaat. En die meneer heeft steun betuigd aan de communisten in China en Albanië en de Rode Khmer, en dan heb ik nog niet eens over zijn sympathie voor landen als Albanië en de voormalige Sovjet-Unie. Er zijn heel veel voorbeelden. Zo is hij daar geweest en heeft hij zijn sympathie uitgesproken, tot en met de Rode Khmer aan toe! Miljoenen doden! Dus voordat u op uw paard gaat staan en excuses van de regering gaat eisen over het slavernijverleden van Nederland, wanneer komt GroenLinks met excuses over het steunen en het sympathie geven door uw huidige fractievoorzitter in de Eerste Kamer van GroenLinks aan die 100 miljoen doden waarvoor het communisme, waar uw partij uit voortkomt, verantwoordelijk is geweest?

De heer **Klaver** (GroenLinks):
Niet.

De **voorzitter**:
Nou, dan gaat u verder. Nee, meneer Wilders. Echt niet.

De heer **Klaver** (GroenLinks):
Maar ook in het heden zien we de gevolgen van racisme terug, bijvoorbeeld op de arbeidsmarkt. Het is wel vaker gezegd: er zijn jongeren die solliciteren, maar geen baan krijgen vanwege hun achternaam. De woningmarkt: er zijn makelaars die het geen enkel probleem vinden om te discrimineren. We hebben het al vaker met elkaar geconstateerd, maar nu is het moment om door te pakken. Dat betekent twee zaken. Allereerst moet de Arbeidsinspectie beter worden toegerust en meer middelen krijgen om ook echt te kunnen handhaven. Daar is meer nodig. Maar het betekent ook iets voor de strafmaat. Ik zou het kabinet willen vragen of het ook wil kijken of die niet omhoog kan, zodat we uiteindelijk makelaars die blijven discrimineren op de woningmarkt, hun vergunning kunnen afpakken. Hetzelfde geldt voor al die uitzendbureaus. Etnisch profileren zit in te veel systemen, zowel bij de overheid als in de private sector. Er worden steeds vaker risicoprofielen gemaakt op basis van algoritmen. En niemand van ons weet precies op welke manier de uitsluitingsmechanismen hier werken. Ik wil het kabinet vragen of het bereid is om hiernaar onderzoek te doen, om ervoor te zorgen dat het uiteindelijk wordt verboden om etnisch te profileren via dit soort algoritmen, via goedbedoelde risicoprofielen, omdat dat zorgt voor uitsluiting.

Dan de politie. Het is er nog niet zo vaak over gegaan, maar de protesten van de Black Lives Matter-beweging kwamen voort uit het politiegeweld in de Verenigde Staten. Ik wil hier zeggen dat we voorzichtig moeten zijn met onze politie en de wijze waarop we ze aanspreken. Ik heb groot respect voor wat de politie in Nederland doet. Maar dat wil niet zeggen dat we niet de fouten kunnen benoemen die er ook zijn. Ik ben blij dat er uiteindelijk toch wordt overgegaan tot onderzoek bij de politie naar aanleiding van wat er in Rotterdam is gebeurd. Juist omdat we geven om de politie, juist omdat het een veilige werkorganisatie moet zijn voor al die mannen en vrouwen die daar werken, moet daar onderzoek naar worden gedaan. Agenten zijn gewoon mensen, net als wij. Ook zij hebben vooroordelen. We moeten hen helpen om die te herkennen en er niet naar te handelen. Daarom vraag ik de minister of hij bereid is tot een onderzoek naar de interne veiligheid en discriminatie bij de politie.

Voorzitter, ik kom tot een afronding. Wij hebben als politici een grote verantwoordelijkheid in het bestrijden van institutioneel racisme. Wij zijn naast beleidsmakers ook opiniemakers. Want de normalisatie van racisme in het publieke debat is niet in één dag ontstaan. Die is ontstaan door jarenlang "vol is vol", "pleur op" en "minder, minder, minder". Die is ontstaan door mensen die zich hiertegen uitspreken, weg te zetten en te beschuldigen van politieke correctheid of slachtofferschap. Als we echt willen dat 2020 een keerpunt wordt, het kantelpunt in de antiracismestrijd, dan zijn daden nodig en woorden van verbinding in plaats van haat.

De **voorzitter**:
Meneer El Yassini, uw laatste vraag.

De heer **El Yassini** (VVD):
Inderdaad, voorzitter, mijn laatste vraag. Ik dacht: ik wacht even rustig tot de bijdrage van de heer Klaver volledig is gedaan, zodat ik in ieder geval even kan luisteren welke punten hij belangrijk vond. Ik denk dat het goed is dat we de dialoog aangaan en dat we met elkaar blijven praten. Toch heb ik u gemist. Toch heb ik de heer Klaver gemist, voorzitter, op het moment dat we bij de NOS te maken hadden met een Divibokaal, waarbij redacteuren bezig waren zo veel mogelijk mensen met een niet-westerse achtergrond in nieuwsitems te stoppen om daar vervolgens een trofee mee te winnen. Daarbij het ik de heer Klaver gemist. Ik heb de heer Klaver gemist toen het kabinet kwam met een diversiteitsbarometer, waarbij bedrijven via het CBS de mogelijkheid kregen om hun personeelsbestand door te lichten om te kijken hoeveel allochtonen er binnen hun organisatie werkten. Dan denk ik: ben ik nou bij die organisatie gekomen omdat ik de beste ben voor die vacature en voor die baan, of zit ik er omdat ik op een afvinklijstje kan komen? Toch heb ik de heer Klaver ook gemist op het moment dat de GroenLinkswethouder in Amsterdam vervolgens zei: we gaan werken aan ons diversiteitsbeleid en we gaan bij gelijke geschiktheid de persoon met een niet-westerse afkomst voortrekken. Als ik terugkijk naar mijn eigen verhaal, is het ergste wat mij is overkomen dat ik bij een sollicitatie erdoorheen kwam, dacht dat ik de beste persoon was die was aangenomen, en twee documenten onder mijn neus kreeg. Het ene was een arbeidsovereenkomst die ik kon tekenen en het andere was een afkomstverklaring. Ik kan u zeggen dat ik in de tijd die ik in het bedrijfsleven heb gezeten, nog nooit zo'n pijnlijk moment heb meegemaakt. Hoe kunnen we ervoor zorgen dat de heer Klaver niet alleen de focus legt op dat negatieve racisme, maar dat we samen eens en voor altijd dat betuttelracisme gaan bestrijden dat constant weer aanwezig is? Ik hoop dat ik de heer Klaver aan mijn zijde kan vinden.

De heer **Klaver** (GroenLinks):
Voorzitter, we hebben een debat … Ik kijk naar hoe ik hierop reageer. Ik kan me heel goed voorstellen wat het met je doet als je twee van dit soort verklaringen krijgt. Dat is vernederend. Maar het debat dat we hebben over institutioneel racisme, eigenlijk dit hele debat … Het is er maar voor een beperkt deel over gegaan, maar als we institutioneel racisme en de aanpak daarvan terugbrengen tot iedere keer terugkomen op een Divibokaal en al dat soort voorbeelden … Kijk, mijn probleem zit in het volgende. Ik zou willen dat we in een samenleving leefden waarin het alleen maar draait om kwaliteit. Daarin ben ik het met u eens. De kwaliteit van mensen is het enige wat zou moeten tellen. Dat is wat ertoe doet. Maar als ik om me heen kijk, constateer ik dat dat niet het geval is. Als je ziet hoeveel mensen kunnen doorstromen naar de top van het bedrijfsleven of in de politiek — ook in mijn eigen partij, zeg ik tegen de heer Wilders — dan gaat er iets niet goed. Dat is nou precies waar institutioneel racisme om gaat, namelijk dat we niet selecteren op kwaliteit. Je gaat mij niet vertellen dat de allerbeste mensen van onze samenleving alleen maar over het algemeen witte mannen van middelbare leeftijd zijn. Ik geloof het niet. Dus er gaat iets mis en wat gebeurt er dan? Er worden initiatieven genomen om te proberen meer diversiteit te krijgen op die belangrijke plekken in onze samenleving. Gaat het weleens verkeerd? Ja. Worden er middelen gekozen waarvan ik denk: dat kan je beter niet doen? Ja. Maar helaas moeten we toch ook blijven zoeken — ik hoop ook dat de VVD en u daartoe bereid zijn — want uiteindelijk zullen we dat institutioneel racisme op de een of andere manier moeten doorbreken. Want je gaat mij niet vertellen dat met het verhaal over selecteren op kwaliteit ... Hoelang hebben we dat niet gehoord als het ging over vrouwenemancipatie: ja, we selecteren op kwaliteit? Ik geloof het gewoon niet. De echte positieve discriminatie op dit moment is er juist voor als je wit bent en een man. Dat moeten we doorbreken. Als dat soms misgaat, zeg ik tegen mijn collega van de VVD, als het onlosmakelijk mensen juist wegzet, dan moeten we daar snel van afstappen en moeten we andere vormen kiezen. Maar dit is wel de strijd die we hebben te strijden.

De **voorzitter**:
Dank u wel. Dan is nu het woord aan de heer Segers namens de ChristenUnie.

De heer **Segers** (ChristenUnie):
Mevrouw de voorzitter. Afgelopen zaterdag is een goede vriend van mij uit mijn studententijd begraven, Deo Peters. Hij is maar 48 jaar geworden. Deo was een bevlogen docent in het voortgezet onderwijs. Een paar jaar geleden kreeg hij uit de handen van toenmalig wethouder Sander Dekker de erkenning als Haags leraar van het jaar. Bijna al Deo's leerlingen kwamen uit de Schilderswijk. Het is een zogenaamde zwarte school, dus dat zijn leerlingen met een migratiegrond en met een kleur. Toen ik na Deo's overlijden een foto uit onze studententijd plaatste op Instagram, kwamen daaronder de reacties van leerlingen. Dat waren er heel veel, maar ik pak er eentje uit, van Barkat. Die schreef: "Hoe absurd je dromen ook klonken, meneer Peters was echt je mascotte en hij hielp je gewoon om het te kunnen bereiken. Ik zit inmiddels op het hbo en ik zie hem nog steeds als de beste docent ooit." Op de Facebookpagina van zijn school stroomden nog veel meer reacties binnen en ze ontroerden me. Deo was een leraar die voor zijn leerlingen door het vuur ging. Helemaal aan het eind van zijn leven, toen hij heel ziek was, schreef hij nog een laatste brief aan zijn leerlingen, de leerlingen die dit jaar hun diploma zouden halen. In die brief haalde hij de Russische dichter Joseph Brodsky aan, die in de jaren zestig in de Sovjet-Unie onterecht vijf jaar dwangarbeid moest verrichten. Van deze Brodsky is de aansporing die Deo zijn leerlingen voorhield. Hij schreef: "Zorg dat je nooit een slachtoffer wordt, ook al probeert iedereen dat nog zo hard van je te maken en ook al heb je alle reden om in die rol te geloven. Zorg dat je nooit een slachtoffer wordt. Je leven is ermee gemoeid en je ziel."

Als ik Deo goed begrijp, dan bedoelde hij niet dat zijn leerlingen niet het slachtoffer van racisme en discriminatie zouden kunnen zijn, want hij kende hun verhalen. De verhalen over de subtiele en minder subtiele verminderingen of de regelmatige onrechtvaardigde behandeling op grond van huidskleur. Het is goed dat deze verhalen over racisme verteld worden. Het helpt ons om structureel racisme te ontdekken en de zonde van het racisme beter te bestrijden. Het is ook goed dat we dit debat hebben vandaag en ook hier de strijd tegen dit kwaad voeren. Maar als ik Deo en zijn brief aan zijn leerlingen goed begrijp, dan waarschuwde hij ervoor dat slachtofferschap en daderschap overerfbaar worden. Dat slachtofferschap en daderschap bepaald worden door de kleur van je huid. Dat ontneemt ons namelijk de kans om elkaar echt als gelijkwaardige medemensen te ontmoeten en te omarmen. Om uit te gaan van je gaven, van je talenten en van je mogelijkheden. We zijn namelijk allemaal unieke en gelijkwaardige mensen. En dat zijn we omdat we door God geschapen zijn, naar Zijn beeld. Ieder mens is van waarde en daarom is racisme en is discriminatie per definitie uit den boze. Die les van Deo Peters is de eerste notie die ik in dit debat wil inbrengen.

Mevrouw de voorzitter. Racisme is niet even op te lossen met een beleidsregel vanuit Den Haag. Het is eerst en vooral een maatschappelijk vraagstuk. Daarom is vooral ook het maatschappelijk debat hierover van belang: bewustwording, ontmoeting, erkenning en wederzijds respect zijn essentieel. Ook wij als politici kunnen het verschil maken, door de manier waarop wij spreken, onrecht aankaarten en pijn erkennen. In dat kader moeten we ook aandacht besteden aan het koloniale verleden en de rol van Nederland in de wereldwijde slavenhandel. De wonden die toen zijn geslagen, worden ook vandaag de dag nog steeds gevoeld. Voor het bewustzijn van die wonden en de heling is ook erkenning van belang. Er lopen inmiddels in verschillende steden onderzoeken naar de rol van deze steden in de slavenhandel, juist ook met de vraag hoe we ons daartoe moeten verhouden. Het is goed dat het kabinet middels een adviescollege de dialoog over het slavernijverleden verder op gang wil brengen. Kan een historisch onderzoek naar de rol van de Nederlandse overheid hier ook een onderdeel van zijn? Dit kan een belangrijke stap zijn, ook richting het maken van excuses.

Mevrouw de voorzitter. De titel van dit debat van vandaag is institutioneel racisme. In onze instituties kan inderdaad sprake zijn van structureel racisme en discriminatie. Of anders gezegd: onze instituties beschermen niet altijd voldoende tegen discriminatie. Ik denk dan aan de arbeidsmarkt, de woningmarkt, media, onderwijs, politie, de Belastingdienst, en aan uitzendbureaus en werkgevers die de voorkeur geven aan werknemers met Hollandse namen. Aan makelaars die onderscheid maken, aan de politie en de Belastingdienst, die etnisch profileren. Ik vraag aan de bewindslieden om hierop te reflecteren. Waar zien zij dergelijke patronen en hoe kunnen we die doorbreken? Waar kunnen we nog meer doen dan we nu doen? Denk aan stevig toezicht bij uitzendbureaus. Denk aan stages door school te laten toedelen. Denk aan de aanpak van etnisch profileren.

Mevrouw de voorzitter. Verder is het ook van belang dat in het onderwijs op goede wijze aandacht wordt besteed aan onderwerpen als racisme en discriminatie en wat daartegenover staat, namelijk ieders gelijkwaardigheid. Momenteel wordt het curriculum voor het basis- en voortgezet onderwijs herzien. Het is goed als dit onderwerp daar ook bij betrokken wordt. We hebben vorige week ook de motie van de Partij van de Arbeid daarover aangenomen en gesteund. Wij hebben haar gesteund en zij is aangenomen. Welke mogelijkheden ziet het kabinet om te bevorderen dat dit onderwerp goede aandacht krijgt in het onderwijs?

Mevrouw de voorzitter. Tot slot een concreet punt. Ik heb samen met collega Buitenweg van GroenLinks een initiatiefwetsvoorstel ingediend om strafverzwarende gronden voor hatecrimes mogelijk te maken, waarmee we kunnen regelen dat er zwaardere straffen worden opgelegd als iemand belaagd wordt vanwege zijn geloof, geaardheid, geslacht of huidskleur. Ik zou graag alvast een reactie willen van de minister van Justitie over deze denkrichting.

Mevrouw de voorzitter. Ik ben begonnen met Deo Peters. Ik wilde eindigen met zijn nalatenschap. Hij moedigde mij aan om onrecht te bestrijden maar bovenal om mij sterk te maken voor iedereen in het land en om hun alle ruimte te geven hun talenten en hun gaven te ontplooien. Dat is wat ik meeneem uit de nalatenschap van Deo Peters.

Dank u wel.

De **voorzitter**:
Dank u wel, meneer Segers. De heer Asscher heeft nog een vraag voor u.

De heer **Asscher** (PvdA):
Gecondoleerd. Mooi om zo'n eerbetoon in dit debat te horen. Mijn vraag gaat over de uitzendbureaus en de woningbemiddelingsbureaus die zich schuldig maken aan discriminatie. Een heel extreem aan de bestaanszekerheid rakende vorm van ongelijke behandeling. Is de heer Segers het met mij eens dat die geen overheidsopdrachten meer zouden mogen krijgen, dat die hun vergunningen zouden moeten verliezen? Zodat dit soort organisaties ook voelen dat ze niet met Nederlands belastinggeld dit soort dingen mogen doen?

De heer **Segers** (ChristenUnie):
Dan zou ik iets preciezer moeten horen na welke overtreding, in welke zwaarte en na welke frequentie daartoe zou moeten worden overgegaan. Als meneer Asscher mij vraagt om bij het gunnen van opdrachten ook ethische normen hoog te houden, waaronder ieders gelijke behandeling, dan sta ik daar zeker voor open.

De heer **Asscher** (PvdA):
Het debat gaat over institutioneel racisme. Dit zijn voorbeelden waarover de onderzoeken, helaas, op stapels liggen en waarvan we moeten vaststellen dat we er te weinig aan gedaan hebben. Ook toen ik minister was, heb ik alles geprobeerd, maar er is dus meer nodig en we zullen daar harder tegen moeten optreden. Het is aan het kabinet om vervolgens uit te werken hoe dat precies zou moeten, maar ik hoor bij de heer Segers steun voor de gedachte om juist ook in het kader van dit debat duidelijk te maken dat er een harde consequentie moet zijn als je andere Nederlanders zo discrimineert.

De heer **Segers** (ChristenUnie):
Dit gaat over institutioneel racisme. Dan hebben we het over een structurele vorm van racisme. We moeten dus even heel precies omschrijven in welke mate er dan sprake is van structureel onrecht. Bijvoorbeeld: als een uitzendbureau in zekere mate over de schreef is gegaan, na hoeveel overtredingen, waar trekken wij dan de streep? Maar ik sta open voor de gedachte dát je ergens de streep trekt en zegt: met dit soort uitzendbureaus willen wij niet in zee gaan.

De **voorzitter**:
Dank u wel, meneer Segers. Dan is nu het woord aan mevrouw Ouwehand namens de Partij voor de Dieren.

Mevrouw **Ouwehand** (PvdD):
Voorzitter, dank u wel. No justice, no peace. Vrede is niet alleen de afwezigheid van oorlog, maar de aanwezigheid van rechtvaardigheid. Zolang we mensen niet werkelijk als gelijken zien, zolang we mensen niet werkelijk als gelijken behandelen, is er geen rechtvaardigheid. Net zoals er geen rechtvaardigheid zal zijn zolang we discrimineren naar soort — de mens als maat van alle dingen — en alle andere levende wezens met wie we deze aarde delen, exploiteren tot op het bot. Daarom is Alice Walker een van de belangrijke personen voor de Partij voor de Dieren. Zij heeft gezien dat het in essentie dezelfde strijd is. Zij schreef: "De dieren van de wereld bestaan om hun eigen redenen. Ze zijn niet voor mensen gemaakt, net zomin als zwarte mensen voor witte mensen zijn gemaakt, of vrouwen voor mannen. In essentie is de strijd voor rechtvaardigheid dezelfde."

Voorzitter. De Partij voor de Dieren herkent ook parallellen als het gaat om de uitbuiting van dieren, waarvoor er in de samenleving een grote onbewustheid is. Niemand hier heeft de bio-industrie bedacht, maar we worden langzaam wakker wat betreft het grote onrecht dat dieren daar wordt aangedaan. En niemand hier heeft de slavernij bedacht, maar we hebben het wel gedaan. Dat is het slavernijverleden van Nederland. De handel in mensen was een misdaad tegen de menselijkheid. In de Eerste Kamer heeft de Partij voor de Dieren dat opgeworpen en er een motie over ingediend. We danken het kabinet, minister Ollongren, voor de positieve reactie daarop. Zij vraagt een commissie om na te denken over het bestrijden van institutioneel racisme en over hoe om te gaan met het slavernijverleden, en om te kijken of het mogelijk is om per wet te erkennen dat dit een misdaad tegen de menselijkheid was. Het benoemen van wat er is gebeurd, is het begin van de heling.

Voorzitter. Ook is waar dat het verleden niet is afgesloten. Mede dankzij het werk van Gloria Wekker weten we dat dat verleden nog altijd doorwerkt in de hedendaagse samenleving, in de samenleving van vandaag. Daar zit wanhoop, omdat het verleden zolang doorwerkt, maar daar zit ook hoop. Niemand van ons heeft institutioneel racisme bedacht. We zijn er allemaal mee grootgebracht zonder dat we het doorhadden. Ik ben ermee opgevoed, ook op school, dat Nederland een tolerant land is: hier zijn we open, hier vinden we iedereen gelijk, hier is geen racisme, hier zijn we kleurenblind. En daardoor krijg je het idee dat dat ook zo ís. Maar dan kom je erachter, door verhalen die zwarte mensen vertellen, die mensen van kleur vertellen, dat dat in de praktijk toch heel anders zit en dat we onszelf dus een zelfbeeld hebben aangepraat dat niet helemaal overeenkomt met wat we dagdagelijks doen. Daar zit de hoop: als we ons daar bewust van worden, dan hoeven we misschien niet zo uit onze panty te gaan als het onderwerp racisme wordt opgebracht. Niemand wil een racist genoemd worden. Maar we moeten wel onder ogen zien wat er dagdagelijks gebeurt.

Voorzitter. Er zijn vandaag verschillende voorstellen gedaan. De Partij voor de Dieren steunt die. Natuurlijk moeten er excuses komen voor het slavernijverleden. Maar wij willen dus die stap verder gaan en het wettelijk erkennen als een misdaad tegen de menselijkheid. Natuurlijk moeten we etnisch profileren aanpakken. We moeten aan de slag met het onderwijs. We moeten de discriminatie op de arbeidsmarkt en op de woningmarkt aanpakken. Dat moet allemaal gebeuren. Ik hoop dat we vandaag als Kamer daar dan ook toe besluiten. Tegelijkertijd moeten we ook iets met dat bewustzijn. Daarom vond ik het mooi dat de minister-president een aantal weken geleden zei: "Ik behoorde ook tot die mensen die zeiden: ja, wat is er mis met Zwarte Piet; Piet is toch altijd zwart geweest? Totdat ik verhalen hoorde van kinderen die mij vertelden dat ze zich vreselijk voelen in de Sinterklaastijd. Dat is het laatste wat je wilt met zo'n kinderfeest."

Het is belangrijk om dat verhaal te vertellen, want zo is het met mij ook gegaan. Ik had ook geen idee. Ik ben ook grootgebracht met Zwarte Piet. Dat is niet erg, als je maar wel de moed hebt om open te staan voor die andere werkelijkheid. Dan vraag ik de minister-president wel: als dit het laatste is wat je wilt voor een kinderfeest, dan moeten we er toch voor zorgen dat we ermee ophouden? Anders laat je de kinderen in de steek die hierdoor in Sinterklaastijd buikpijn hebben. Tradities moeten veranderen en dat begint met een duidelijke uitspraak van ons politici, want dat is onze verantwoordelijkheid. Het is onze morele plicht om hier leiderschap te tonen.

Voorzitter. Zwarte Piet is een symbool voor het onderliggende probleem van institutioneel racisme, dat we op alle fronten moeten aanpakken. Dit gaat niet zonder de symbolen aan te kaarten. Dit gaat niet zonder de bewustwording verder te brengen. We zullen dit gesprek met de samenleving moeten aangaan en onze eigen verhalen moeten vertellen over hoe we zelf bewust zijn geworden.

Als het gaat om symbolen wil de Partij voor de Dieren daar nog één voorstel aan toevoegen. Op dit moment is de gouden koets in onderhoud. Wij stellen voor om de gouden koets niet terug te laten keren om de koning en de koningin in te laten rondrijden. Pak dit moment aan om de gouden koets en alle andere monumenten waar terecht protest tegen is, in de juiste context te plaatsen. Vertel erbij wat het verleden is, welke misdaden er zijn gepleegd tegen de mensen die tot slaaf zijn gemaakt, zodat we verder kunnen komen als samenleving en, hopelijk nog voordat de gouden koets terug zou zijn, een einde hebben gemaakt aan het institutioneel racisme in Nederland.

De **voorzitter**:
Dank u wel, mevrouw Ouwehand. Dan is nu het woord aan de heer Van der Staaij namens de SGP.

De heer **Van der Staaij** (SGP):
"Als ik jou zie", zei een blanke man tegen een vriend met een kleurtje, "zie ik niet iemand die bruin is. Ik zie iemand die heel spontaan en vrolijk is. Je huidskleur is er wel, maar die zie ik niet. Net als jij misschien niet eens weet of ik nou wel of niet een bril op heb."

Mevrouw de voorzitter, dat is het Nederland waarvan ik houd. Gelukkig leven we in een land waarin veel mensen wonen die zo met elkaar omgaan als deze vrienden. Gelukkig dat we in een land leven waarin we het als onrecht zien om mensen op grond van hun huidskleur anders te behandelen. Gelukkig dat we in een land leven waarin, als dat toch gebeurt, er tal van mogelijkheden zijn om dat aan de kaak te stellen.

De opgewonden racismediscussie van de afgelopen weken leidt niet zelden tot onderlinge vervreemding. Wordt dit protest niet soms gekaatst door sterk ideologisch gedreven activisten die strijden voor een revolutionaire omkering van de hele maatschappij? Kan de angst om van racisme of discriminatie beschuldigd te worden mensen niet juist kopschuw te maken om problemen met mensen met een andere culturele achtergrond eerder bespreekbaar te maken? De SGP is geneigd deze vragen met ja te beantwoorden. Ik zou daar lang en breed over kunnen uitweiden, maar dan zou ik gemakkelijk meegaan in een onvruchtbare polarisatie, die wij juist willen vermijden. Dan gaan we elkaar vanuit de bubbel van het eigen gelijk wellicht stevig beschieten en verketteren en komen we geen millimeter verder. Veel beter en vruchtbaarder is het om allereerst open en eerlijk met elkaar te spreken over pijnpunten nu, in ons eigen land, thuis, op het werk, op school. Goed luisteren naar persoonlijke verhalen en

ervaringen. Als jij als zwarte medewerker het gevoel hebt twee keer zo hard te moeten werken om gewaardeerd te worden, is dat niet in de haak. Dan moet erover gesproken worden. Net zo goed als dat jij als blanke politieagent niet wilt worden weggezet als racist wanneer je een getinte man op de bon slingert, gewoon omdat hij veel te hard reed. Laten we naast en achter goedwillende burgers staan die door hun huidskleur of afkomst tegen hindernissen aanlopen als ze werk of woonruimte zoeken, onheus bejegend worden op straat, op voetbalvelden, op schoolpleinen. Niet opkloppen en niet wegkijken, maar serieus nemen. Dat is waar de overheid ook aan kan bijdragen, niet in de laatste plaats door zelf het goede voorbeeld te geven. Hoe pakt het kabinet deze handschoen op?

Laat al die persoonlijke verhalen op je inwerken. Eerder deze week sprak ik een jonge, donkere moeder. Elke keer moet ze uitleggen dat ze geen alleenstaande moeder is. Ze loopt iedere keer weer tegen het vooroordeel op dat donkere mannen nu eenmaal niet naar hun kinderen omkijken. Dat ging zelfs zo ver dat ze, toen ze zwanger raakte, het advies kreeg om maar voor abortus te kiezen. Ook ongeboren lives matter, zou ik willen zeggen.

Open oog en oor hebben voor pijnpunten nu, dat is wat allereerst geboden is. Maar natuurlijk ook eerlijk stilstaan bij onze geschiedenis, de lichtzijde maar ook de schaduwzijde, en ook bij de schandvlek van de slavernij. Geen standbeelden omverhalen, maar standpunten bestrijden. En in de politiek vandaag extra betrokken zijn bij bevolkingsgroepen met wie we een gedeelde geschiedenis en daarmee een extra verantwoordelijkheid hebben, zoals Papoea's, Molukkers en Surinamers.

Wat ons kan helpen in deze discussie, is het diepe besef dat alle mensen fundamenteel gelijkwaardig zijn, dezelfde hoge afkomst hebben, geschapen naar het beeld van God. En daarom is racisme uit den boze. Ik wil er nog één ding aan toevoegen. In deze gebroken wereld schuilt het kwaad in ieder mens. Het is, lijkt het wel, een gevaarlijke, aangeboren neiging om een zekere weerstand te hebben tegen wat en wie anders is. We trekken vaak en graag op met ons soort mensen en verkeren graag in onze eigen wereldjes. Dat geldt voor iedereen, of we nu links of rechts zijn, godsdienstig of seculier, of we een donkere huidskleur hebben of een lichte. In mijn traditie is er een heel mooie term om zowel die gelijkwaardigheid als die ingebakken neiging om er de verkeerde kant mee uit te gaan, te omschrijven. Dat is: wij zijn allemaal van dezelfde lap gescheurd. We kunnen allemaal zomaar slachtoffer zijn, maar ook zomaar dader.

De Russische Nobelprijswinnaar Aleksandr Solzhenitsyn — en daar wil ik mee afsluiten — schreef in zijn meesterwerk De Goelag Archipel, dat gaat over strafkampen in Siberië: "De scheidslijn tussen goed en kwaad loopt niet tussen rassen, klassen, landen en volken, maar dwars door ieder mensenhart". En hij kon het weten. Onder de nazi's leed hij in een Duits concentratiekamp en daarna crepeerde hij in de kampen van Siberië. Laten deze diepdoorleefde woorden leidend zijn en ons alert maken. De scheidslijn tussen goed en kwaad loopt niet tussen rassen, klassen, landen en volken, maar dwars door ieder mensenhart.

Dank u, voorzitter.

De **voorzitter**:
Dank u wel.

De heer **Van der Staaij** (SGP):
Ik wil nog excuses maken. "Excuus" is het woord van de dag. U keek een paar keer vermanend in mijn richting als ik te enthousiast …

De **voorzitter**:
Met de heer Segers, ik zag het.

De heer **Van der Staaij** (SGP):
… met de heer Segers zat te praten over excuses en wat er allemaal bij komt kijken. Maar de zonde die we daarmee begingen, is dat we natuurlijk onvoldoende luisterden naar de mensen die hier aan het woord waren. Het is gezegd.

De **voorzitter**:
Fijn dat u daar zelf over begint. Dank u wel, meneer Van der Staaij. Dan geef ik nu het woord aan mevrouw Van Brenk namens 50PLUS.

Mevrouw **Van Brenk** (50PLUS):
Dank, voorzitter. Sinds de gruwelijke beelden van de aanhouding en dood van George Floyd is er veel aandacht voor het onderwerp racisme. Overal in de wereld zijn demonstraties. Het is belangrijk dat mensen hun mening laten horen en dat dit onderwerp onder de aandacht wordt gebracht. Discriminatie komt zeker ook voor in Nederland. Daar moet oog voor zijn en daarvan mogen we niet wegkijken. Ook mensen in Nederland maken mee dat ze niet worden beoordeeld op hun bijdrage aan de samenleving maar op hun afkomst en dat zou wat 50PLUS betreft absoluut niet moeten. De overheid zou hier krachtig tegen op moeten treden. En toch, als we kijken naar de overheid, blijft bij mij het beeld hangen van de juridische procedure over SyRI, Systeem Risico Indicatie, het systeem van de overheid dat persoonsgegevens van burgers aan elkaar koppelde, bedoeld om verschillende vormen van fraude en misbruik op te sporen. De Raad van State was heel kritisch over de aanpak van minister Asscher en minister Opstelten. Maar alleen de uitspraak van de rechtbank heeft het tij gekeerd. Het zelfreinigende vermogen van de overheid was er niet. De rechtbank stelde daarin dan ook heel duidelijk dat er een reëel risico was op discriminatie en stigmatisering van burgers op grond van economische status en migratieachtergrond.

Discriminatie is heel hardnekkig. Als overheid zouden we daarvan moeten leren. Net werd ook al de woningmarkt genoemd: de bereidheid van makelaars om een discriminerend verzoek in te willigen. Maar ook bij de Belastingdienst — het is al door collega's genoemd — is in de periode 2012-2015 veelvuldig geselecteerd op nationaliteit voor een extra controle. Het kabinet heeft veelvuldig aangegeven dat het etnisch profileren afkeurt, maar waarom werd de selectie op nationaliteit dan pas in mei 2020 uit het controlesysteem gehaald? Dat had toch al veel eerder moeten gebeuren? Is de overheid toch via die systemen de fout in gegaan? Dat is toch onmiskenbaar? We zouden hier graag een reactie op willen.

En dan de arbeidsmarkt; het werd net al genoemd. Krijg je nu eerlijke en gelijke kansen? De universiteiten van Amsterdam en Utrecht hebben onderzoek gedaan naar sollicitaties van Nederlanders met een migratieachtergrond. Zij hebben 11% minder kans op de baan, omdat ze een buitenlandse naam hebben. Het gebeurt al bij studenten en scholieren: de kans op een stageplaats is vele malen beroerder met een andere achternaam. Dat is straks ook al genoemd. Hetzelfde geldt voor schooladviezen. Ook daar komt het voor dat zij veel vaker een lager schooladvies krijgen dan een klasgenoot met een Nederlandse naam.

Voorzitter. Ik heb van www.discriminatie.nl het mooie Deltaplan tegen Discriminatie gekregen. Volgens mij hebben alle collega's het gehad. Ik laat het even zien aan de regering. Ik zou graag willen dat daar een reactie op komt. Ik neem aan dat het plan bij hen ook bekend is. Er staan voorstellen in over hoe je bij de gemeente ermee kunt omgaan.

Het is vandaag al genoemd: het is Ketikoti. De burgemeester van Rotterdam, de heer Aboutaleb, heeft een fantastische speech gehouden die ik iedereen kan aanraden om nog eens terug te luisteren.

Tot slot. De minister-president heeft gesproken met mensen die bij de Black Lives Matter-actie waren. Wij vinden het fantastisch dat hij met hen gesproken heeft. Misschien wil hij aan ons aangeven of hij daaruit inzichten heeft verkregen die hij met ons zou willen delen.

Dank u wel, voorzitter.

De **voorzitter**:
Dank u wel, mevrouw Van Brenk. Het woord is nu aan de heer El Yassini namens de VVD-fractie.

De heer **El Yassini** (VVD):
Dank u wel, voorzitter. Laten we even vooropstellen dat Nederland een fantastisch land is. Maar ook hier is het niet perfect. Er zijn mensen in onze samenleving die anders worden behandeld vanwege hun huidskleur of afkomst in de zoektocht naar werk, een woning of gewoon op straat. Misschien niet elke dag en misschien ook niet elke week, maar ook hier gebeurt het dat mensen beoordeeld worden op hun uiterlijk, achternaam of geslacht, in plaats van op hun karakter, prestaties, kennis en kunde. En ik kan het weten, want die ervaringen heb ik in mijn leven helaas ook meegemaakt. Meer dan eens. Maar voor elke persoon die mij heeft gediscrimineerd zijn er tien mensen geweest die mij een kans hebben gegeven. Juist vanwege die ervaring in mijn leven kan ik niet anders dan tot de conclusie komen dat Nederland het mooiste en beste land ter wereld is. Een land waar sprake is van de Dutch dream, waarin je, als je bereid bent om hard te werken, je dromen kunt waarmaken en het beste uit jezelf kunt halen. Je moet die kansen vervolgens wel zelf pakken. De kansen die ik kreeg, heb ik met beide handen aangegrepen. En ik moet eerlijk bekennen dat ik er best trots op ben dat ik hier vandaag als Kamerlid sta. Dat is ook ons Nederland, waar dat mogelijk is.

Maar ik realiseer mij ook al te goed dat het feit dat het mogelijk is om op te klimmen, niet betekent dat het vanzelfsprekend is. Er zijn jongeren die gediscrimineerd worden bij het zoeken naar stages, wier sollicitatiebrief rechtstreeks in de vuilnisbak belandt. Dit onrecht kan wel degelijk het verschil maken op cruciale momenten in je leven. Daarom ben ik ook zo blij dat zo veel mensen het nodig vinden om zich vandaag te dag uit te spreken tegen racisme.

Dat deze discussie nu in de hele samenleving gevoerd wordt, stemt mij optimistisch. De mensen die mij kennen, weten dat ik ook een optimistisch mens ben. Misschien dat dit fantastische land straks nog een tikje beter kan worden en dat het over een tijdje echt niet uitmaakt of je Zohair El Yassini, Piet Jansen of Mark Rutte heet als je ergens solliciteert.

De meeste Nederlanders zijn geen schreeuwers, maar heel normale, fatsoenlijke mensen met een genuanceerde mening. De grootste winst zou zijn als al die meningen gehoord kunnen worden en wij daadwerkelijk dichter bij elkaar komen, in plaats van ons te fixeren op de extremisten die de beelden omvertrekken. Want als wij dit maatschappelijke probleem willen

oplossen, moeten wij dat wel met ons allen doen, schouder aan schouder, alle 17 miljoen Nederlanders. Ook de overheid heeft hier een rol te spelen.

Maar dit is geen probleem dat wij hier vandaag in deze zaal gaan oplossen. Er is niet één antwoord op racisme, helaas. Het is een lange reis en een kwestie van lange adem. Het vraagt ook iets van ons allemaal in dit huis, namelijk dat wij op tal van terreinen oog hebben voor ongelijkheid. Of het nu gaat over de Belastingdienst, de politie, Sociale Zaken of het onderwijs, gelijke kansen is een onderdeel van elk debat, niet alleen vandaag plenair, maar misschien juist ook in de commissiezalen.

Eén onderwerp wil ik hier alvast uitlichten: het onderwijs. Nelson Mandela zei ooit: education is the most powerful weapon which you can use to change the world. Dat klopt alleen als je dat wapen scherp houdt. Het primair onderwijs, het voortgezet onderwijs en mbo hebben heel veel aandacht voor discriminatie en gelijke kansen. Maar nergens is te vinden hoe wij het hoger onderwijs inzetten om gelijke kansen te bevorderen. Dan heb ik het dus niet over toegankelijkheid, want daar wordt al veel aan gedaan. Ik heb het dan over instrumenten als onderdeel van de lesstof en het curriculum. Het is namelijk de HR-manager die selecteert op sollicitatiebrieven. Het zijn de bedrijfskundigen die in de top van het bedrijfsleven beleid maken. Het is de makelaar die filtert op bezichtigingsaanvragen. Het zijn de leiders van morgen die vandaag worden opgeleid op onze hogescholen en universiteiten. Kan het kabinet toelichten hoe in de opleidingen van deze leiders van morgen nu rekening wordt gehouden met gelijke kansen? Hoe krijgen studenten de handvatten om straks geen afvinklijstjes te maken, maar gewoon de juiste keuzes te maken? Om het concreet te maken: hoe wordt de hr-professional van morgen nu voorbereid om nee tegen zijn baas te zeggen als die baas zegt dat hij geen Marokkanen mag aannemen?

Afrondend. Zoals ik al zei, is Nederland in mijn ogen het mooiste en beste land ter wereld. Maar ik blijf mij inzetten voor een Nederland waar huidskleur, afkomst, geslacht of geaardheid niet uitmaken voor de kansen die je krijgt. Waar iedereen gewoon Nederlander is en waar wij niet kijken naar wat ons onderscheidt, maar juist naar wat ons verbindt. Waar niet je afkomst, maar je toekomst telt. Waar je niet wordt behandeld als lid van een groep, maar als individu en er niet wordt gekeken naar je geloof, maar naar je gedrag.

Dank u wel, voorzitter.

De **voorzitter**:
Dank u wel. U was bang dat er niet geinterrumpeerd zou worden, maar …

De heer **El Yassini** (VVD):
Ik hoorde dat weinig sprekers nog interruptietijd over hebben. Ik heb zelf ook geen tijd meer over. Maar ik zie dat de heer Asscher de redder in nood is.

De **voorzitter**:
Ja.

De heer **Asscher** (PvdA):
Ik denk dat we ons allemaal kunnen aansluiten bij de wens waarmee de heer El Yassini eindigt, maar dat wij dit debat ook moeten benutten om dat probleem, dat hij ook herkent, aan te pakken, het probleem van institutioneel racisme in onze samenleving, waardoor niet iedereen die kansen probeert te pakken — ook niet iedereen die zijn best doet — die kansen

ook echt krijgt. Mijn vraag is of de heer El Yassini het met mij eens is dat wij dit debat moeten aangrijpen om bijvoorbeeld harder op te treden tegen uitzendbureaus en woningbemiddelaars die zich daaraan schuldig maken. Dat wij in het onderwijs ook moeten meegeven dat er aandacht is voor het bestrijden van vooroordelen. Dat wij politie en justitie de wapens en de middelen, maar ook de opdracht geven om strafbare discriminatie harder aan te pakken. Met andere woorden: zullen we proberen om in dit debat, naast de soms voorspelbare vorm van ophef, te kijken of we wat kunnen doen voor al die mensen die ook zo graag in die Nederlandse droom willen meedoen?

De heer **El Yassini** (VVD):
Ik vind het juist zo mooi dat iedereen in de Kamer — ik ga even van de goedheid van de volledige Kamer uit — tegen discriminatie en racisme is. We zijn allemaal bezig met het juiste doel. Daarom ben ik er ook zo trots op dat onze VVD-staatssecretaris van SZW, Tamara van Ark, die straks wordt vervangen door onze Bas van 't Wout, bezig is om werk te maken van arbeidsmarktdiscriminatie. De heer Asscher noemde het net al. Als je als uitzendbureau veroordeeld wordt, hoef je niet meer bij de overheid aan te kloppen. Dat wordt nu al gedaan. Als je bent aangesloten bij een vereniging van uitzendbureaus en je hebt geen plan klaarstaan en je doet er niks mee, dan word je geroyeerd binnen die vereniging. Daardoor kun je dan ook geen opdracht van de overheid meer krijgen. Die stappen hebben we de afgelopen jaren een voor een gemaakt. Daarom is het zo belangrijk dat we daarop doorzetten. Fijn dat de heer Asscher ook in dat geval met ons schouder aan schouder wil staan om dat probleem aan te pakken. Maar ik denk dat we elkaar vooral moeten vinden op de punten waar we nog kunnen verbeteren. Ik noemde daarbij het onderwijs. Geef nou in het curriculum en in de lesstof handvatten aan de leiders van morgen. Zij moeten nagaan hoe ze nee kunnen zeggen tegen hun bazen als die met discriminerende verzoeken komen.

De heer **Asscher** (PvdA):
Het antwoord van de heer El Yassini gaat twee kanten op. Aan de ene kant zijn we het allemaal roerend eens en gebeurt er al geweldig veel. Aan de andere kant zegt hij toch ook dat we hier een probleem hebben. Je kunt het probleem heel groot of heel klein definiëren, maar we hebben hier een probleem, en die tienduizenden mensen geven aan dat ze vinden dat er te weinig aan gebeurt. Bij het onderwijs vindt de heer El Yassini ook dat er wat moet gebeuren. Ik wil hem er toch toe uitdagen om te proberen meer te doen aan het bestrijden van racisme dan we tot nu toe doen. Niemand twijfelt aan de intenties, maar het is te weinig. Om het institutioneel racisme aan te pakken, is het te weinig. Ik zou hem willen uitdagen om te kijken hoe we het kabinet kunnen helpen hier meer aan te doen. Ik zal daar straks ook voorstellen voor doen. We moeten dat niet alleen nu doen, vandaag in dit debat, maar juist de komende maanden en jaren, voor die nieuwe generatie.

De heer **El Yassini** (VVD):
Maar dat is ook altijd de inzet geweest van de VVD. We kijken altijd naar gelijke kansen. Daar strijden wij ook voor. Als we daarin kunnen verbeteren, doen we dat natuurlijk. Uiteraard! Maar wij lopen daarbij zelf ook voorop. Wij komen zelf ook met voorstellen. Ik zei net: niemand gaat hier in zes minuten spreektijd racisme uitbannen. Dat gaat niet lukken. Ik zou het echt heel graag willen, maar dat gaat niet lukken. Maar we moeten door blijven gaan en kijken hoe we het elke keer weer kunnen verbeteren, zodat gelijke kansen voor mensen absoluut vanzelfsprekend zijn. Ik heb zelf in mijn eigen leven meegemaakt en ervaren dat dat niet altijd zo is.

Mevrouw **Ouwehand** (PvdD):
Ik denk dat de heer El Yassini gelijk heeft dat we discriminatie vanavond niet gaan oplossen. Maar het is ook niet zo dat er nog nooit iets is gebeurd. Het staat nota bene in onze Grondwet: discriminatie is verboden. Er is actieplan na actieplan. Dan lijkt er toch iets structureels aan de hand te zijn, waar we een fundamenteler antwoord op moeten vinden. Ik heb in mijn betoog gezegd dat het misschien in de bewustwording zit. Misschien zat ik op een slechte school, maar ik had nog nooit van Anton de Kom gehoord. Het lijkt me een beetje raar dat je in ons onderwijs niks over ons slavernijverleden krijgt. Ik hoor de heer El Yassini over het onderwijs, en dat vind ik heel goed, maar dat betekent dat we daar pas over een jaar of vijftien profijt van hebben, als die mensen van school komen. Wat stelt de VVD voor nú voor? Ik denk dat we, met al die actieplannen en al die regeltjes, toch ook aan bewustwording moeten doen bij de ambtenaren en de politiefunctionarissen om iets van dat onbewuste weg te poetsen. Want het gaat nog steeds niet goed.

De heer **El Yassini** (VVD):
Even terugkomend op Anton de Kom: die had volgens mij niet te maken met het slavernijverleden. Als ik het goed heb, is meneer De Kom na de officiële afschaffing geboren. Hij was een verzetsheld en bezig met de kolonisatie van Suriname. Hoe weet ik dat? Mijn vrouw is geboren en opgegroeid in Suriname. Mijn schoonouders wonen nog steeds in Suriname. Ik krijg dat soort verhalen dus ook mee. Anton de Kom is als verzetsheld in Nederland gestorven en hij is op een ererustplaats begraven. Dat staat dus even los van het slavernijverleden. Bij dezen wat extra info over Anton de Kom.

Hierbij is de Canon van Nederland dus een mooi voorbeeld. Als ik het me goed herinner, hebben we vorige week een herijking gehad van de Canon van Nederland met zijn 50 vensters. Het slavernijverleden vormt daarvan een belangrijk onderdeel. Dat vind ik belangrijk, want dat vormt uiteindelijk de basis voor wat wij onze jongeren en onze kinderen leren op school. De canon zorgt er ook voor dat wij naar experts en geschiedkundigen luisteren, die zeggen: dit zijn de vensters en dit is wat we aan informatie kunnen geven. Ik heb vroeger op school niet geleerd hoe het precies in elkaar zat. Ik hoop dat de toekomstige generaties dat beter meekrijgen.

De **voorzitter**:
Mevrouw Ouwehand, tot slot.

Mevrouw **Ouwehand** (PvdD):
Precies. We zijn het erover eens dat het in onze opleidingen niet zat. Dat kunnen we nu herstellen, maar dan moeten we heel lang wachten tot die toekomstige generaties het allemaal wel geleerd hebben. Ik vraag dus gewoon het volgende aan de VVD. Nu hebben we toch te maken met ambtenaren op de ministeries en politiekorpsen die dat net als de heer El Yassini en ik niet hebben meegekregen op school. Daar zit dus een gat. Ik vroeg me af of de heer El Yassini en de VVD-fractie bereid zijn daar wat aan te doen. Het zit niet alleen maar in wetten, regels en actieplannen. Die moeten allemaal ook. Tegelijkertijd zijn de mensen die dat moeten uitvoeren mensen die bewust moeten zijn. Daar hebben we volgens mij ook iets te doen. Dat vraag ik aan de VVD.

De heer **El Yassini** (VVD):
Dank voor de vraag van mevrouw Ouwehand. Het klopt niet helemaal wat zij zegt. De canon is nu herijkt, maar veertien jaar geleden was het slavernijverleden ook al een van de vensters. Het is dus niet zo dat we nu opeens wakker worden en dat op school mee gaan geven. Dat

gebeurt al. U en ik hebben het waarschijnlijk niet gehad. Wij komen uit een andere periode. Maar de jongeren van tegenwoordig hebben dat, sowieso de afgelopen veertien jaar met de canon van Nederland, wel op school meegekregen. Het lijkt nu net alsof mevrouw Ouwehand zegt dat het niet gebeurt. Het gebeurt wel degelijk. Ik vind het ook belangrijk — dat is ook mijn inzet en vraag richting het kabinet — om niet alleen te kijken naar het primair en voortgezet onderwijs en het mbo, maar ook naar het hoger onderwijs. Dan gaat het niet om de vraag hoe we de toegankelijkheid kunnen versterken. Er wordt dan al snel gesproken over hoe je allochtone studenten zo veel mogelijk hoger onderwijs kunt laten doen. Ik zou juist het hoger onderwijs in willen zetten als instrument, als wapen, zoals Nelson Mandela dat heel mooi zei, voor studenten die straks aan de slag gaan als professionals in het bedrijfsleven en bij de overheid, om werk te maken van gelijke kansen.

De **voorzitter**:
Dank u wel, meneer El Yassini.

De heer **El Yassini** (VVD):
Dank u wel, voorzitter.

De **voorzitter**:
De heer Azarkan heeft al zes vragen gesteld. Ik zie ook mevrouw Marijnissen staan. Die heeft nog een paar interrupties. U kunt de andere microfoon gebruiken.

Mevrouw **Marijnissen** (SP):
In deze was nog niet gesproken.

De heer **El Yassini** (VVD):
Dat maakt niet uit.

Mevrouw **Marijnissen** (SP):
De heer El Yassini sprak in zijn pleidooi over het belang van onderwijs en hoe onderwijs echt een belangrijke rol kan spelen: samen naar school als bestrijding tegen racisme en discriminatie. Nou vertelde ik in mijn bijdrage over Utrechtse scholen waar zelfs een schaduwwachtlijst werd gehanteerd, zodat hoogopgeleide, veelal witte, rijke ouders de beste scholen voor hun kinderen konden fixen. Is de heer El Yassini het met me eens dat we, als we vinden dat samen naar school gaan, zo vroeg in het leven van kinderen, superbelangrijk is in de strijd tegen racisme en discriminatie, dit soort dingen niet mogen accepteren en dat het ook echt achterhaald is dat je geweigerd mag worden op een school op grond van wat je ouders geloven?

De heer **El Yassini** (VVD):
Ik kom zelf uit Utrecht, dus dit is nabij voor mij. Als ik het goed heb begrepen heeft de VVD Utrecht hier in de raad ook een punt van gemaakt. Kinderen werden ingeschreven op het moment dat de echofoto ter beschikking werd gesteld. Volgens mij is dat niet de bedoeling. Ik vind dat we er echt wel werk van moeten maken, maar het is ook belangrijk om ervoor te zorgen dat je kinderen op scholen, als je ze er eenmaal hebt, ook in het primair onderwijs, meegeeft hoe de wereld in elkaar steekt. Volgens mij wordt daar nu al heel veel tijd, energie en lesmateriaal in gestoken. Dat is een goede ontwikkeling.

Mevrouw **Marijnissen** (SP):
Zeker. Maar mijn punt gaat er natuurlijk over dat er steeds meer witte en zwarte scholen

ontstaan in plaats van dat wat we willen, dat kinderen samen naar school gaan. Ik noemde daar net een concreet voorbeeldje van, maar ik noemde ook het punt dat scholen nog steeds een kind op basis van de geloofsovertuiging kunnen weigeren. Daar ging de heer El Yassini niet op in. Is de heer El Yassini het met me eens dat het echt achterhaald is in deze tijd, waarin je juist wilt dat kinderen samen naar school gaan, dat zoiets nog kan in Nederland?

De heer **El Yassini** (VVD):
De eerste vraag van Marijnissen ging over zwarte en witte scholen. Dat heeft natuurlijk ook te maken met de wijkindeling. Zoals ik al zei kom ik zelf uit Utrecht. Ik ben opgegroeid in Overvecht. Dat is een achterstandswijk, wat je een zwarte wijk zou kunnen noemen. Toen ik jong was, echt heel jong, was het een witte wijk. Dat is langzaam een zwarte wijk geworden. Dat heeft enerzijds te maken met het bestuur van Utrecht dat bepaalde keuzes heeft gemaakt. Laat ik even niet vertellen welke politieke kleur dat bestuur had, want ik wil verbindend zijn en juist niet polariserend. Ik kan u wel vertellen dat het bestuur van Utrecht meer aan die kant van de Kamer zit. Die hebben een bepaalde keuze gemaakt en dusdanige wijken gecreëerd dat je op een gegeven moment wel veel meer polarisatie in de samenleving vond. Ik heb dat dus van dichtbij meegemaakt. Het heeft wel een effect, want het werkt door in de scholen die kinderen kiezen. Als ik ergens in Overvecht woon, brengen mijn ouders me naar een school in Overvecht en niet naar een school ergens in Kanaleneiland, Zuilen of misschien zelfs wel Terwijde. Je wilt namelijk in de buurt van de school zitten.

De heer Wilders corrigeert mij. Blijkbaar heeft hij dat scherp op het netvlies, maar hij heeft er ook gewoond, hè.

De **voorzitter**:
Ik ga anders naar de heer Azarkan.

De heer **El Yassini** (VVD):
Voorzitter, ik heb nog het tweede punt van mevrouw Marijnissen. De tweede vraag ging over ...

De **voorzitter**:
Alleen herhalen!

Mevrouw **Marijnissen** (SP):
Zeker. Ik zou niet durven, voorzitter.

Ik vroeg de heer El Yassini of hij ook niet vindt dat het zó achterhaald is dat kinderen op grond van de geloofsovertuiging van hun ouders toegang geweigerd kan worden op een school.

De heer **El Yassini** (VVD):
Dat is de discussie die de VVD heeft gestart over bijvoorbeeld het bijzonder onderwijs. Maar het heeft ook te maken met de vraag of je als docent wel of niet les mag geven op een bepaalde school. Dat gebeurt bijvoorbeeld als je als homoseksueel op een religieuze school terechtkomt, waar men zegt: daar hebben we geen ruimte voor. Dat zijn onderwerpen die we moeten blijven bespreken met z'n allen. Als liberale partij zeggen we: uitsluiting, puur op basis van van wie je houdt of waar je vandaan komt, is natuurlijk fout. Dat is een gesprek dat we ook de komende jaren samen met de SP zullen moeten blijven voeren. Ik denk dat we daar wel stappen in kunnen zetten.

De heer **Asscher** (PvdA):
Ik was het er niet mee eens dat Willem Drees uit de canon werd verwijderd, ...

De heer **El Yassini** (VVD):
Dat snap ik.

De heer **Asscher** (PvdA):
... maar ik was het er wel mee eens dat Anton de Kom erin kwam. Ik hoorde de heer El Yassini net zeggen dat hij met slavernij en het slavernijverleden niks te maken had, maar dat lijkt me nou ook weer een beetje een miskenning.

De heer **El Yassini** (VVD):
Sorry?

De heer **Asscher** (PvdA):
In zijn antwoord op mevrouw Ouwehand zei hij dat.

De heer **El Yassini** (VVD):
Neenee. Ik zei dat ik het zelf niet heb meegekregen op school. Wat bedoelt u met "niet heb meege..."?

De heer **Asscher** (PvdA):
Ik hoorde de heer El Yassini over Anton de Kom zeggen dat dat helemaal losstaat van het slavernijverleden. Dat ben ik niet met hem eens. Ik denk dat hij niet alleen als verzetsheld in de canon thuishoort, maar ook vanwege zijn boek Wij slaven van Suriname uit 1934. Daarmee kom ik bij mijn vraag. Ik vind dat hij daarin als afstammeling van tot slaaf gemaakten heel goed laat zien hoe die machtsstructuren doorwerkten in de kolonie en doorwerken in de bestaande ongelijkheid en de ongelijkwaardige behandeling die mensen ervaren. Daarom vind ik het juist heel passend om hem aan te halen in een debat dat gaat over institutioneel racisme. Sommigen zeggen namelijk: juist door die oude structuren, door op die manier te blijven denken en door niet af te rekenen met dat deel van ons verleden, houd je die structuren in stand. Ik zou hem willen vragen naast de kant van De Kom als verzetsheld in de Tweede Wereldoorlog ook juist die kant te belichten en te reflecteren op de vraag of hij ook niet ziet dat De Kom daarin gelijk had. Er staat niet voor niets een prachtig standbeeld van hem in Amsterdam. Kunnen we daar niet meer van leren, ook voor het debat van vandaag?

De heer **El Yassini** (VVD):
Wat ik vooral heb begrepen van Anton de Kom is dat hij opkwam tegen de kolonisatie van Suriname. Zoals u weet, heeft Suriname zijn onafhankelijkheid gehad in '76. Dat is waar ik hem van ken. Als u zegt dat hij nog veel meer lagen had, dan lijkt het me ook heel leuk om het komende zomerreces veel meer boeken van hem en informatie over hem te lezen. Dat zal ik ook doen, maar ik denk dat het belangrijk dat we in die canon en in die vensters ruimte geven aan onze jongeren om te leren over die geschiedenis. Misschien krijgen ze daardoor wel veel meer kennis dan ik bijvoorbeeld op dit moment heb.

De **voorzitter**:
Dank u wel, meneer El Yassini.

De heer **El Yassini** (VVD):
Dank u wel, voorzitter.

De **voorzitter**:
Dan geef ik tot slot het woord aan de heer Hiddema namens Forum voor Democratie.

De heer **Hiddema** (FvD):
Voorzitter. De minister in kwestie zit niet hier, maar het moet toch duidelijk zijn dat het met de geestelijke volksgezondheid in dit land slecht is gesteld. Totaal uit het lood geslagen! Om te beginnen schoten we in een groepspsychose van groepsbraafheid vanwege de corona: samen, samen, samen! Maar dat had ten minste nog een nuttig maatschappelijk effect. En vervolgens belandden we overnight in een racismepsychose. Dat is een stuk enger, want dat gaat gepaard met een morele dwangbuis van jewelste. Als je je in dat opzicht relativerend opstelt, zijn de rapen gaar.

Het is trouwens een moeizaam debat hier, als ik dat zo mag zeggen. Als je het over racisme wilt hebben, merk je wel dat je hier in een wit reservaat zit. Gelukkig staat het reces voor de deur en kunt u allen voor de broodnodige deskundigheid op het terrein van racisme vrijwilligerswerk doen in de Bijlmer of in een van onze penitentiaire inrichtingen. Er wordt nu steeds gesproken over de confrontatie wit-zwart, maar daar komt geen wit kleurtje aan te pas en gaat het er onversneden racistisch aan toe, kan ik u zeggen. Het liegt er niet om zoals de bevolkingsgroepen zich daar onderling bejegenen. Racistisch getint dat het een aard heeft! Maar beeldvorming is alles. De talkshowtantes, zoals ik ze maar noem, bepalen de toon van het debat en de waarheid ligt op het kerkhof.

In die beeldvorming mis je wel één ding: de broodnodige witte onversneden racist met een bolknak in z'n mond — ik noem maar wat — die er vrolijk op los scheldt op andere rassen. Die vind je nergens meer. Net nu je 'm nodig hebt, zoek je hem, maar je vindt 'm nergens meer. Ongelofelijk! Ja, het is een figuur uit oude tijden, dus in de literatuur vind je hem nog weleens: Céline, Léautaud, voor scherpslijpers W.F. Hermans of Reve. Pas op, boekhandel, let op uw zaak! Linke zaak. Maar dat was het dan. Hoe is die zomaar verdwenen? Dat komt doordat de Nederlandse bevolking helemaal niet racistisch is. Die reporter die meneer Wilders aanhaalt, laat het zien: 95% vindt het prettig vriendschappelijke betrekkingen te onderhouden met een andere kleur. Nou, wat wil je nog meer! En ze vinden het belachelijk wat in Engeland kennelijk nog wel gangbaar is, zoals uit onderzoek blijkt: als je niet in het land geboren bent, dan ben je geen echte Brit. Dat vinden Nederlanders totaal bespottelijk. Die wensen iedereen die hier woont als Nederlander te beschouwen.

Dat gaat de goeie kant op, zou je denken, maar toch is er een opleving van het racismedebat te beleven. En hoe komt dat nou? Hoe worden wij wakker uit de groepsbraafheidspsychose en worden wij overnight ingewijd in de racismepsychose? Omdat een volle, vetgevreten bullebak in een uniform met een pet op met z'n stompzinnige kop z'n lijf negen minuten zet in de nek van een zwarte crimineel. En dan huilt Nederland vanwege racisme! Is dat racisme? Dat weet geen mens. Is dat pure botheid, lompheid van die geüniformeerde? Weet ik wat! Niemand weet dat. Dat is ook nergens voor nodig. De beeldvorming is voldoende.

De tv-tantes lopen langs elkaar heen en overtreffen elkaar in empathie. Daar vindt de beeldvorming plaats. Daarom maken wij ons druk om racisme. Daar komt het vandaan. De tv-talkshowtantes zijn alleen maar gebaat bij het trekken van empathische gezichten, meewarig meeknikken en altijd degene die ze ondervragen — als het een slachtoffer is, want anders krijg je geen emotie-tv — volop gelijk geven. Hele parades van mensen die zeggen dat ze gediscrimineerd zijn! En dat moet je allemaal geloven? Zit daar geen externalisatie in, dat je maatschappelijk niet helemaal bereikt hebt wat je wilt en dan maar racisme de schuld geven?

Zijn al die verhalen van discriminatie waar? Geen hond die ernaar vraagt. Dat hoeft ook niet. Het programma is gered. En zo overtreffen ze elkaar in het afschilderen van Nederland als een racistisch land. Totaal bespottelijk! Waarom hebben wij nog racisme? Omdat het rendeert. Voor de emo-tv rendeert het.

Het grootste gevaar is niet het institutioneel racisme, maar het institutioneel antiracisme. Ik heb eens nageplozen hoeveel geld er omgaat in het bestrijden van racisme. Ik heb een boekwerk; dat komt nog wel. Ik heb alle gemeenten in Nederland eens doorgelicht. U wilt het niet weten. Het hele land is volgeplempt met meldpunten. Ongelofelijk! De kleinste gemeenten, alleen maar weilanden … Je zou zeggen: als daar iets racistisch is, maak dan een wandelingetje of ga vissen. Maar nee, van negen tot vijf is het racismebureautje geopend in Waddinxveen. Subsidie: 50.000 gulden. Of euro, moet ik zeggen. Vijftigduizend! En zo heb ik 48 gemeentes doorgeplozen. Dan heb ik het nog niet eens over de miljoenen van mevrouw Kaag. Nee hoor, het is alleen maar lokaal, een heel fijnschalig netwerk van een klik- en klaagindustrie, van Zuid-Limburg tot Noordoost-Friesland. En dan zitten we hier te miezemuizen om nog meer meldpunten, om nog meer strafrecht in de groep te brengen. Helemaal nergens voor nodig. Alles wat ongepast is en wat zweemt naar racisme, daar krijg je een jaar gevangenisstraf voor, op zijn minst. Het is nu inmiddels twee jaar geworden. Nou, wat wil je nog meer?

Het is allemaal, wat ik u zeg, het smakeloos uitventen van leed dat rendeert. Die hersenloze kerel, die heeft het helemaal voor ons verpest en het hele debat bepaald. Niks wordt weersproken, niks wordt gecheckt. Leed en woede worden ongeremd, ongecensureerd en ongestoord aan ons gepresenteerd en de waarheid legt het loodje. Dat is mijn grote bezwaar. Niks wordt gecheckt. Wat die kerel in Amerika heeft uitgespookt is helemaal niet van belang. Een waarheid die niet in ons straatje past, daar kijken we helemaal niet eens naar. Racisme moet er zijn. Als het er niet was, zouden sommige mensen het uitvinden. Ik zeg u: het rendeert nog steeds.

Ik sluit af. Dus wat moet je doen? Ophouden met geld te storten over dit probleem. Dat verziekt het debat. Dan kweek je belang bij het probleem. Dat moet je helemaal niet doen. Wat moet je wel doen? Individueel gewoon mensen waarderen op hun innerlijke waarden. Als je je eigen stoepje schoon hebt van racisme en iedereen dat heeft, is het weg. Begin daar maar eens een keer mee. Wettelijke bescherming en maatregelen, dat is uit den boze, want de kleur zwart wordt daar hulpbehoevend door, steunbehoevend, altijd gekwetst. Je zou je doodschamen op die manier als je zwart geboren wordt. Dank u wel.

De **voorzitter**:
U bent ver over uw spreektijd heen. Dank u wel. Daarmee zijn we ook aan het eind gekomen van de eerste termijn van de zijde van de Kamer.

De vergadering wordt van 19.12 uur tot 20.18 uur geschorst.

De **voorzitter**:
Voordat ik de minister-president het woord geef, wil ik met jullie afspreken dat ook in de termijn van de regering maximaal zes vragen kunnen worden gesteld. Het is aan u om te bepalen aan welke bewindspersoon die vragen worden gesteld. Het woord is nu aan de minister-president.

Minister **Rutte**:
Voorzitter, dank. Ik zal zo een aantal vragen beantwoorden na een korte inleiding. Daarna zal Kajsa Ollongren, de minister van Binnenlandse Zaken, vragen beantwoorden betreffende de staatscommissie, de coördinatoren, de dialooggroep en overige vragen over het slavernijverleden, "wat doet de overheid", bewustwording overheid, arbeidsmarkt inclusief de vragen over uitzendbureaus en de woningmarkt. Daarna zal de minister van Justitie en Veiligheid praten over de politie, de strafmaat en aangiftebereidheid groepsbelediging en het initiatiefwetsvoorstel hatecrime. Zo hebben we het verdeeld. Ik beantwoord zelf een paar vragen na een korte inleiding.

Voorzitter. Dit gesprek is urgent. Volgens mij bleek dat ook wel in de eerste termijn van de Kamer. De verschrikkelijke dood van George Floyd, nu ongeveer een maand geleden, is wereldwijd een wake-upcall en ook in ons land. Iedereen heeft de verschrikkelijke beelden gezien. Iedereen voelt daar denk ik dezelfde emotie bij, op een enkeling na misschien, maar het overgrote deel van de mensen: boosheid, ongeloof, onmacht. En ja, Nederland is niet Amerika. Laten we dat ook met elkaar vaststellen. We zijn hier gelukkig veel meer gewend om de dingen samen op te lossen en zonder geweld op te lossen. Dat is echt een verschil, denk ik. Maar er zijn ook overeenkomsten, want ook hier maakt het uit welke kleur huid je hebt, wat je achternaam is en waar je ouders of grootouders vandaan komen. Ook bij ons zit het gif van het racisme in allerlei ingesleten gedragingen. Dat kan bewust zijn en misschien vaker nog onbewust, wat nog geen excuus is. Racisme kan niet, en dat is door iedereen hier vandaag gezegd. Het gaat in tegen de Grondwet en tegen, wat ik misschien nog wel belangrijker vind, de Nederlandse traditie van tolerantie. Toch is het er; toch gebeurt het. De waarheid is — dat zie je ook weer in het debat hier — dat niet iedereen in Nederland iedere dag of in het dagelijkse leven met racisme heeft te maken. Maar het gaat ons wel allemaal aan, want we zijn allemaal onderdeel van dezelfde familie, dezelfde samenleving. Wat ik hoop is dat onze samenleving, ons land, die emotie die voortkomt uit de verschrikkelijke dood van George Floyd kan omzetten in betrokkenheid en dat die betrokkenheid uiteindelijk tot iets positiefs kan leiden. We mogen niet teruggaan naar de gebruikelijke dingen van de dag.

Ik maak graag de inleiding even af, voorzitter, als dat mag. Dat betekent dat we het gesprek moeten voeren dat leidt tot meer bewustwording, tot erkenning en begrip. Dat moet een gesprek zijn dat in alle lagen en op alle plekken van de samenleving, op alle niveaus in de samenleving, plaatsvindt. Dus zeker niet alleen in Den Haag, maar ook in de bedrijven, de sportkantines, de gemeentehuizen. Wat ik hoop is dat dat gesprek niet over de flanken wordt gevoerd maar juist door het midden. Niet met de megafoon, niet op hoge toon, maar met de stem van redelijkheid en met een luisterend oor, en vooral ook niet polariserend, maar verbindend. Want verdeeldheid brengt ons geen steek verder. De Nederlandse traditie om dingen recht voor z'n raap te zeggen en dan gemeenschappelijke grond te zoeken, moeten we koesteren, zeker bij dit onderwerp, waarbij het over zulke grote en wezenlijke zaken gaat. Dit zijn momenten waarop wij ons als samenleving in de spiegel aankijken en ons afvragen: waar komen wij vandaan en waar gaan wij naartoe?

Voorzitter. Het gaat hier in de kern om iets belangrijks, namelijk het principe van gelijkheid en kansengelijkheid in onderwijs, werk, wonen en sport. Zoals Bob Dole, de Republikeinse presidentskandidaat in 1996, zei: "We kunnen nooit de uitkomst garanderen. We kunnen wel de kansen garanderen, waardoor iedereen vanuit zijn of haar talent dezelfde startpositie kan krijgen". De uitkomst weten we niet zeker. Het gaat om recht doen aan een grote groep mensen die zich op basis van hun huidskleur — want daar praten we hier over — regelmatig buitengesloten voelt of, nog erger, ook daadwerkelijk buitengesloten wordt. Dan gaat het dus

om begrip voor en empathie met mensen die daadwerkelijk pijn ervaren bij symbolen — en hier komt het ingewikkelde aspect van dit debat — die tot voor kort enkel in verband werden gebracht met een groots verleden of in verband werden gebracht met onschuldig vermaak. Tegelijkertijd — en dit is het ingewikkelde als je het debat echt door het midden wilt voeren, in dat brede politieke en maatschappelijke midden — moeten we er ook voor zorgen dat andere mensen zich niet als racist in de hoek gezet voelen terwijl ze dat niet zijn en in ieder geval niet willen zijn. Belangrijk in deze discussie is dat we de mensen erbij houden, zodat de kans het grootst is dat we dit probleem ook daadwerkelijk oplossen en er echt iets ten goede verandert.

En ja, daarbij wordt ook naar de politiek gekeken. Ik kom zo bij de verschillende vragen, en de eerste vraag die ik wilde beantwoorden, omdat die mij uit het hart was gegrepen, was de vraag van mevrouw Van Brenk over mijn bijeenkomst vorige week in het Catshuis.

De heer **Wilders** (PVV):
Wat zit de minister-president hier nou een GroenLinksverhaal te houden? Hij zegt dat hij het over het midden wil doen, maar hij zit nu zelf aan de links-extremistische kant kletspraat te verkondigen. Om te beginnen de vreselijke moord op meneer Floyd in de Verenigde Staten. De minister-president zegt dat het ons allemaal heeft geraakt — mij ook — maar hij heeft geen schijntje bewijs dat dat vanwege racistische motieven was. Dus houd op te suggereren dat dat racistisch was. Het is hem niet ten laste gelegd, hij is nog niet veroordeeld. Er stonden twee zwarte agenten bij hem toen dat gebeurde. Ik vond het een verschrikkelijk beeld, iedereen vindt dat, maar suggereer niet nu al dat dat racistisch was. En wat gebeurt er vervolgens? Er sterft, helaas, een verdachte crimineel in de Verenigde Staten en wat krijgen we? We krijgen hier in Nederland demonstraties waar opgeroepen wordt tot geweld, tot Zwarte Piet in het gezicht trappen. We krijgen hier een hele lijn die zegt: we moeten excuses aanbieden. Meneer Rutte nodigt allemaal links-extremistische activisten op bezoek. Hij zegt hier in een debat dat hij Zwarte Piet even voor de tram gooit. Waarom gaat u mee met die hysterie? Waarom? Ik snap er werkelijk niets van. Er gebeurt in Amerika iets waarvan we niet eens weten of het racistisch is en vervolgens gaat u mee met de linkse, marxistische hysterie en gooit u al onze tradities voor de bus. Waarom?

Minister **Rutte**:
Omdat er een probleem is. Ik weet ook niet precies wat exact alle achtergronden en details zijn van die verschrikkelijke gebeurtenis in Amerika met George Floyd. Ik ben niet het Openbaar Ministerie in Amerika. Ik ben niet de openbaar aanklager. Het zal allemaal moeten worden uitgezocht. Maar feit is dat dit iets heeft losgemaakt bij heel veel mensen, ook bij mij: een gevoel van afschuw en boosheid, zoals ik net zei. En dat is dan los van de vraag wat er precies, in detail juridisch met George Floyd aan de hand was in die specifieke situatie. Dat moet maar worden uitgezocht in Amerika. Maar ook de heer Wilders kan toch niet ontkennen dat we, even helemaal los van die gebeurtenis in Amerika, in onze samenleving een probleem hebben, dat ook hier nog steeds mensen op basis van geloof, op basis van de groep waartoe ze behoren, waarmee ze misschien wel of misschien niet iets te maken willen hebben, of op basis van afkomst worden beoordeeld en niet op basis van hun eigen, unieke, individuele capaciteiten en mogelijkheden, op grond waarvan zij de kans moeten krijgen om er in dit prachtige land iets fantastisch van te maken?

De heer **Wilders** (PVV):
Als er racisme plaatsvindt in Nederland, en dat zal zeker zo zijn, dan moet dat natuurlijk worden bestreden. Maar ik ontken dat wij een groot probleem hebben in Nederland.

Nogmaals, met die 17,5 miljoen mensen zijn er 123 zaken uiteindelijk bij het Openbaar Ministerie beland. Uit Europese onderzoeken blijkt dat 95% van de Nederlanders helemaal geen probleem heeft met mensen met een andere huid of met geïmmigreerde mensen. In beide onderzoeken staan wij op nummer 1 in de Europese Unie. Dus ja, oké: racisme is altijd verkeerd. Maar doe nou niet net alsof er een groot probleem is. U gaat in één keer hier Zwarte Piet weggooien. U gaat in één keer hier een discussie erover aan of we wel of niet moeten herdenken of weet ik wat en ook een commissie moeten instellen. Realiseert u zich, meneer de minister-president, dat u daarmee heel veel Nederlanders teleurstelt? U zei net wel in een bijzinnetje dat we niet iedereen racisme mogen verwijten, maar mensen voelen dat wel zo. Er sterft iemand in Amerika, heel vervelend, en vervolgens zijn mensen hier bang als ze zeggen dat ze hun land zijn kwijtgeraakt, dat ook zij worden gediscrimineerd. Dan durven ze dat niet meer te zeggen, omdat u als minister-president onze hele cultuur voor de bus gooit. U gooit gewoon in één keer Zwarte Piet weg. U zegt dat we een groot probleem hebben, terwijl we dat niet hebben. Ik blijf bij de vraag: waarom doet u dat? We hebben geen groot probleem met racisme. 153 meldingen bij het OM zijn er 153 te veel — eens — maar het is niet zo dat we ergens achteraan bungelen in Europa. We staan voorop als het gaat om tolerantie.

Minister **Rutte**:
Twee dingen zijn tegelijkertijd waar en kunnen ook allebei tegelijkertijd waar zijn in ons mooie land. Er zijn mensen die in hun leven daadwerkelijk te maken hebben met afschuwelijke vormen van racisme, die diep kunnen ingrijpen in hun gevoel over of zij volledig deel uitmaken van deze samenleving. Is het niet goed dat we met grote regelmaat stilstaan bij wat beschaving, wat vooruitgang is, namelijk dat we mensen niet beoordelen op huidskleur, afkomst of geloof, maar dat we mensen beoordelen op hun persoonlijke, unieke bijdrage aan dit mooie land? Tegelijkertijd is waar dat het overgrote deel van Nederland deugt, dat het overgrote deel van Nederland niet racistisch is en dat in ieder geval ook niet wil zijn. En door de tijd kunnen symbolen, gebruiken en, zoals ik net zei, de manier waarop ik aankijk tegen het verleden, veranderen. Dat klopt. Ik heb zelf verteld — en dat heeft niks te maken met de verschrikkelijke dood van George Floyd — hoe ik in de afgelopen jaren anders ben gaan denken over dat symbooltje van Zwarte Piet. Dat klopt. Maar dat heeft niets te maken met George Floyd. En ook andere mensen zullen die mentale reis maken. Het is een samenleving die verder komt. Gelukkig gebeurt dat.

De heer **Wilders** (PVV):
Dat heeft er alles mee te maken, want in de week dat George Floyd werd gearresteerd en daarbij helaas het leven liet, heeft u hier in een debat — volgens mij was het een debat dat daar helemaal niet over ging; volgens mij was het zelfs een coronadebat — aan het einde, om elf uur 's avonds, ineens Zwarte Piet voor de trein gegooid. Dat deed u omdat u zag dat er een discussie kwam en er demonstraties waren. Het heeft er wel degelijk mee te maken. Dat heeft u op dat moment gedaan. Ik blijf erbij dat het onbegrijpelijk is. 95% van de Nederlanders heeft niets tegen mensen van een andere afkomst, mensen die zijn geïmmigreerd of mensen met weet ik wat voor kleur ook. We hebben nog geen 150 meldingen bij het Openbaar Ministerie, terwijl we met 17,5 miljoen mensen zijn. We hebben in Nederland geen groot probleem met racisme. En daar reageert de premier niet op. Ik zou willen dat hij daarop reageerde. Is hij het met mij eens dat we bijna geen probleem hebben in Nederland, als we kijken naar de cijfers? En mijn tweede aanvullende vraag is: premier, wanneer komt u een keer op voor de autochtone Nederlander die zich gediscrimineerd voelt en die inderdaad niet die sociale huurwoning krijgt en wel zijn ziektekostenpremie moet betalen en de helft van de verstrekkingen niet gratis krijgt? Er zijn nog heel veel andere voorbeelden. Waarom zegt u hier nu niet een keer: ik ga niet mee met die linkse hysterie en ik kom een keer op voor de

gewone, normale autochtone Nederlander; ik ga die helpen, daar sta ik voor? Het is prima om racisme te bestrijden, maar ik sta voor de autochtone Nederlander. Waarom laat u die in de steek?

Minister **Rutte**:
Ik kom als premier op voor iedereen die in dit land legaal verblijft. Ik vind dat families, mensen die hier al honderden jaren wonen, evenveel recht hebben op toegang tot de Nederlandse droom als de vluchteling die hier vanmorgen legaal is binnengekomen en die legaal de vluchtelingenstatus en het Nederlanderschap heeft gekregen. Al die mensen hebben gelijke toegang tot de Nederlandse droom. Ik had er ook moeite mee — het vorige kabinet heeft daar acties op gezet — dat bepaalde groepen bij woningtoewijzing op een gegeven moment voorrang kregen boven andere groepen. Het is niet goed dat dat dreigde. Daar hebben we met het vorige kabinet ook actie op genomen. Je moet er altijd voor zorgen dat iedereen gelijke toegang heeft tot de woningmarkt en tot de arbeidsmarkt. Je moet inderdaad oppassen voor allerlei vormen van positieve discriminatie die beledigend kunnen zijn voor de mensen die het treft, zoals de VVD vandaag heeft betoogd, en die uiteindelijk ook totaal verkeerd uit kunnen pakken voor mensen die hier langer zijn en zichzelf geen racist voelen en net zo goed onderdeel willen zijn van de toekomst als de mensen die hier nieuw gekomen zijn.

Ik zeg hier echt — ik verdedig die positie zonder compromis — dat dit land alleen verder kan als iedereen die hier legaal is, hoelang die hier ook verblijft, en een positieve bijdrage aan onze toekomst wil leveren, evenveel toegang heeft tot de Nederlandse droom. We moeten hier geen onderscheid gaan maken tussen autochtoon en allochtoon en doen alsof de ene groep meer toegang heeft dan de andere groep. Wilders zegt terecht dat je moet oppassen dat je met de beste bedoelingen bepaalde groepen gaat zitten voortrekken, want dat kan heel verkeerd uitpakken voor het draagvlak. Daarom heb ik in mijn inleiding ook gezegd dat het zo belangrijk is om te erkennen hoe we aankijken tegen volkstradities en dat de geschiedenis kan veranderen door de tijd. Maar het laatste wat je wilt, is daarmee tegen mensen die wel hechten aan die tradities en die wel hun opvatting hebben over die geschiedenis, zeggen dat ze daarmee racistisch zijn. Want dat zijn die mensen daarmee niet. Dat is precies de nuance die je moet voeren in dit debat. Dat is precies de behoefte die wij hebben om deze discussie in het brede maatschappelijke midden te voeren.

De **voorzitter**:
Vierde vraag, meneer Wilders.

De heer **Wilders** (PVV):
De vierde vraag al?

De **voorzitter**:
Ja.

De heer **Wilders** (PVV):
Oké, maar ik heb nog niet één antwoord gehad.

De **voorzitter**:
Ja.

De heer **Wilders** (PVV):
Oké, voorzitter, de vierde vraag. Kijk, u maakt de droom van heel veel Nederlanders kapot.

Dat vind ik erg. Als er nou een gigantisch groot probleem was, dan moet je als staatsman, als premier, ingrijpen. Dan kun je het ermee eens zijn of niet, maar dan is dat nog enigszins te billijken. Maar we hebben in Nederland geen groot racismeprobleem. Alle cijfers wijzen dat uit. U heeft nog steeds, voor de derde keer, geen antwoord gegeven op mijn vraag of u het met mij eens bent dat we geen groot racismeprobleem hebben in Nederland. En terwijl we dat niet hebben, zoals uit alle cijfers blijkt, zegt u ondertussen naar aanleiding van een incident in Amerika waarvan nog niet eens bewezen is dat het racistisch is: weg met Zwarte Piet, weg met die Nederlandse traditie! Inderdaad, meneer de minister-president, de wet is misschien aangepast, maar nog steeds gebruiken 174 gemeentes in Nederland de voorrangregeling voor asielzoekers als het gaat om woningtoewijzing. Ze hebben nog steeds gratis ziektekosten. Er zelfs een rechter in Nederland geweest die tegen een asielzoeker uit Afghanistan, die een 18-jarig meisje met beperkingen had verkracht, heeft gezegd: ik geef je een lagere straf, want anders word je uitgezet. Dat vind ik buitenproportioneel. Een Nederlander was, als hij geen tbs had gekregen, tien jaar de bak in gegaan, en terecht! Maar de asielzoeker krijgt zelfs in het strafrecht een aparte behandeling. Ik vind dat onacceptabel. U moet hier staan voor die Nederlanders. U moet niet naar aanleiding van een incident, terwijl we geen probleem hebben, ons halve land en de tradities voor de bus gooien. U moet opkomen voor die Nederlander! Doe dat eens een keer.

Minister **Rutte**:
Nou, dat doe ik dus. De vraag is alleen: wie zijn die Nederlanders? Als ik de heer Wilders zo beluister, zijn die Nederlanders alleen diegenen die in ieder geval al voor de Tweede Wereldoorlog of misschien vanaf de jaren vijftig hier gekomen zijn. Voor mij is de Nederlander ook de Syrische vluchteling die erkend is als vluchteling en die, nadat alle procedures en alles gecheckt te was, uiteindelijk een verblijfstatus heeft gekregen en de kans om hier te neutraliseren. Die is voor mij evenzeer Nederlander als die Nederlander die voortkomt uit families die hier al honderden jaren zijn. Dat is de kracht van dit land. Vervolgens zijn er een paar dingen — dat is nuance — ontzettend belangrijk, dat je niet de ene persoon op de andere persoon voortrekt, dat je niet zegt: jij bent hier pas gekomen, dus jij hebt nu allerlei rechten die mensen die hier al langer zijn niet hebben. Dat ben ik allemaal eens met Wilders. Dat is precies de reden dat het kabinet op dat punt terecht heeft ingegrepen.

Hij vroeg ook nog hoe ik aankeek tegen hoe groot dit vraagstuk is. Ik heb in mijn inleiding al gezegd: wij zijn geen Amerika. Dat klopt: wij zijn geen Amerika. Het probleem heeft hier niet die omvang. Maar het is er wel. Het is onder ons. Nu is George Floyd de aanleiding. Ik laat nogmaals in het midden wat dadelijk precies de afloop wordt van de rechtszaken en al die onderzoeken in Amerika. Het is in ieder geval de aanleiding, maar de oorzaak ligt dieper. En wat is er, in een beschaafd land, op tegen om met elkaar regelmatig te praten over wat voor land we willen zijn, hoe we voorkomen dat mensen, die hier allemaal een goeie toekomst willen opbouwen, niet allemaal dezelfde toegang hebben tot de mogelijkheden? Daar gaat het hier toch om? Je moet mensen niet beoordelen op geloof, huidskleur, seksuele geaardheid, geslacht of wat voor kenmerk dan ook. Iedereen moet gelijke kansen krijgen. Nogmaals, de uitkomst kan ik niet garanderen. Daar ben ik liberaal voor. Het hangt ook af van je talent, je inzet en allerlei andere dingen. Maar de opportunity, dat je de kans krijgt dat je aan de start kan verschijnen, dat je toegang krijgt tot goed onderwijs, dat je jouw talenten maximaal kunt ontwikkelen en dat je vervolgens nooit op dingen waar je zelf niets mee te maken hebt — je achternaam, je geslacht of je huidskleur — wordt gediscrimineerd, die vind ik heel essentieel. Ik ben blij dat wij daar vandaag over praten.

De heer **Asscher** (PvdA):
Ik heb veel respect voor deze premier. Dat weet hij ook. Maar op dit punt is de mentale reis zoals hij die zelf beschrijft moeizaam geweest. In 2013 zei hij: Zwarte Piet is zwart en daar kan ik niks aan veranderen. In 2014: Black Pete is black. Dat was handig voor de vrienden op de Antillen. In 2015: ik heb er lang over nagedacht, maar ik kan hier niet zo veel aan doen, mensen moeten zich invechten. Daarna de advertentie: doe normaal of ga weg. Dat was een vervolg op: pleur op, ga zelf terug naar Turkije. Ik vind het te waarderen dat de premier hier zelf zegt, inderdaad in een coronadebat: ik ben anders gaan denken over Zwarte Piet, want ik voel de pijn die mensen mij beschrijven. Wil hij ook de andere uitspraken die ik net geciteerd heb in een perspectief plaatsen, en vooral aangeven wat hij als premier van plan is om eraan te gaan doen?

Minister **Rutte**:
Dat invechten past volgens mij bij mijn inleidende woorden. Het ging om het volgende. Ik heb het laatst ook uitgelegd — ik geloof dat de heer Asscher of de heer Klaver mij dat vroeg — in het debat dat we hier een paar weken geleden hadden. Zelfs als we het er hier over eens zijn dat artikel 1 van de Grondwet leidend is en we het eens zijn over wat beschaving is in een land als Nederland, zullen er nog steeds mensen zijn die te maken hebben met discriminatie. Niemand hier kan garanderen dat het niet gebeurt. Geen rapport, geen herdenkingsjaar, geen staatscommissie: niets kan dat garanderen. Dat is uiteindelijk ook een kwestie van collectief gedrag. Mijn boodschap, toen en nu, ook als ik lesgeef en aan alle jongeren die ik spreek met een niet-westerse achtergrond, inmiddels vaak met een Nederlands paspoort, die twee, drie generaties terug of heel recent als vluchteling hier gekomen zijn: als je er toch mee te maken krijgt, geef niet op. Het was het verhaal van Gert-Jan Segers' vriend die overleden is. Geef niet op, word nooit slachtoffer, laat dat niet gebeuren, vecht je in deze samenleving in, hoezeer ik ook aan jouw kant sta om te voorkomen dat jij je moet invechten omdat je niet de gelijke kansen krijgt die anderen wel krijgen. Dat was mijn boodschap daar.

Dat "pleur op" hing direct samen met een gebeurtenis in Rotterdam. Wat gebeurde er in Rotterdam? Daar werd een cameraploeg van de NOS belaagd door Turkse Nederlanders, die met Turkse vlaggen stonden te zwaaien op een brug. Dat vind ik al ingewikkeld. Volgens de vrijheid van meningsuiting mag het: je mag met een Turkse vlag lopen in Nederland. Maar ik vind het wel ingewikkeld. Dan denk ik: waarom doe je dat als je een Turkse Nederlander bent? Maar vervolgens werden de NOS-journalisten belaagd. Ik sta nog steeds helemaal achter wat ik in de uitzending van Zomergasten heb gezegd. Je mag wat mij betreft volledig onderdeel zijn van de samenleving als Turkse Nederlander — je bent dan Nederlander, punt; eigenlijk haat ik die hyphenated Nederlandse uitspraak —, blijkbaar voor jouzelf nog steeds met een grote mate van Turkse identiteit. Dat is een keuze die je zelf mag maken. Dat is vrijheid. Maar als je zo'n groot probleem hebt met de vrijheid van meningsuiting, met onze persvrijheid, met de waarden in deze samenleving dat je daarin aanleiding ziet om een NOS-cameraploeg te belagen, dan heb je echt een heel groot probleem met mij. Dat gaan we in dit land niet accepteren. Dan pleur je maar op. Waar je dan ook precies heen gaat, terug naar Turkije of naar een ander land: dan heb je hier niets te zoeken. Ik neem dus niks van die uitspraak terug.

Over Zwarte Piet. Ik heb dat verteld bij dat debat die avond: kinderen van vrienden met een donkere huidskleur die mij vertelden wat het met hen deed. Ik geloof dat Gert-Jan Segers en anderen dat vandaag ook zeiden: onschuldig. Ik gebruikte dat ook in mijn inleiding, dat een op zichzelf zo onschuldig kinderfeest, dat ik altijd zo beschouwde en waarbij ik dacht: ja, dat is toch dat mannetje; die hele Sinterklaas zou het geen seconde overleven zonder Zwarte

Pieten, want dan lag hij allang ergens in de sloot; laten we blij zijn dat die slimme Pietjes in de buurt zijn … Maar die huidskleur, dat zwart zijn van Piet, dat dat zo heftig was, toen dacht ik: ja, weet je, dat wil je niet. Je wil niet dat een kinderfeest zozeer andere kinderen afstoot en zo'n symbool van racisme lijkt te zijn. Dat is de reden.

De heer **Asscher** (PvdA):
De reden waarom het belangrijk is, is dat de premier zich bij de discussie over Zwarte Piet is gaan verplaatsen in wat het voor een ander betekent en is gaan beseffen dat het dus uitmaakt voor een ander hoe zo'n feest gevierd wordt. Dan komt hij tot de conclusie dat dat dus niet goed is, dat dat anders moet. Het probleem van de beide voorbeelden die ik aanhaal — ik ben echt niet zo'n fan van oude interviews met elkaar de hele tijd onder een loep leggen, dus daar gaat het me eerlijk gezegd niet om …

Minister **Rutte**:
Ik was er niet over begonnen.

De heer **Asscher** (PvdA):
Nee, dat heb ik zelf gedaan, omdat het volgens mij ook gaat over leiderschap. Als je in dat interview in 2015 zegt "ik kan dit niet oplossen, ze moeten zich invechten", klinkt dat heel anders dan "ik sta aan je kant, ik vecht voor je, maar geef alsjeblieft niet op want de meeste mensen willen je een kans geven". En dat weet de premier ook, dat dat iets anders is: een andere uitspraak met een andere betekenis. Dat geldt ook voor het tweede voorbeeld. Als jongeren die zich op een vreselijke manier misdragen en een cameraploeg in elkaar slaan, kun je tegen de ene zeggen "pleur op naar Turkije" en tegen de ander niet. Dat verschil wordt gevoeld. Dat doet pijn, juist bij die jongeren die misschien ook een Turkse achtergrond hebben. Ja, u kunt het weglachen, maar …

Minister **Rutte**:
Ik lach het niet weg; ik ben het er niet mee eens!

De heer **Asscher** (PvdA):
Nee, u bent het er niet mee eens, maar ik probeer even een serieus punt te maken. Als je als leider van een regering zegt dat dit een serieus probleem is, moet je daar ook in vooropgaan. Dan moet je laten zien dat je het wilt aanpakken en dat je het wilt oplossen. Dan moet je niet een soort gelegenheidsliberalisme hebben als: het blijft altijd bestaan, vecht in, toppie! Nee, ik verwacht dan dat je laat zien dat je in ieder geval alles op alles zet om dat institutionele racisme te bestrijden. Daarvan zou ik graag van de premier iets willen horen. Hij neemt niets terug. Het was allemaal hartstikke goed. Prima; ik ben dat niet met hem eens. Dat was toen al zo en dat is nog steeds zo. Maar wat gaat hij eraan doen om mensen te helpen die daarmee geconfronteerd worden?

Minister **Rutte**:
De heer Asscher geeft van beide momenten geen eerlijke weergave. Toch nog een keer terug. Dit was een hele groep jongeren met Turkse vlaggen, waarschijnlijk Nederlanders met een Nederlands paspoort of op weg Nederlander te worden — dat weet ik niet — maar blijkbaar ook met een sterke Turkse identiteit. En dat mag. Dat is vrijheid. Je mag in dit land Nederlander zijn en nog steeds een band met Turkije voelen of Nederlander zijn en een band met Marokko of Suriname of wat dan ook voelen. Dat vind ik vrijheid. Maar als dat ertoe leidt dat je daarin aanleiding vindt, los van het ongemak dat ik heb met die Turkse vlaggen — ik geef eerlijk toe dat ik dat ingewikkeld vind, maar zelfs dat mag — om een grondrecht in

Nederland, namelijk de vrijheid van meningsuiting en van de journalistiek … De vrijheid van pers is een van de belangrijkste pilaren onder onze democratie, naast dit parlement en naast alles wat we in het maatschappelijk debat doen. Als dat op zo'n manier wordt aangevallen door te zeggen "joh, hier hebben we helemaal geen zin in, die NOS-ploeg krijgt van ons de kans niet", zijn dat momenten waarop ik normeer. Dan is dat misschien ongemakkelijk, maar dan normeer ik en dan zeg ik: "Als je met die achtergrond hier bent en je vindt in die achtergrond aanleiding om dit soort handelingen te rechtvaardigen, dan heb je een heel groot probleem. Dan heb je hier eigenlijk niets te zoeken. Pleur op!" Ja, dat herhaal ik dus.

Twee. Ik heb gezegd dat ik aan de kant sta van al die jongeren die vooruit willen. Dat doe ik. Ik geef niet voor niets les op een school met eigenlijk geen origineel, traditioneel Nederlandse gezinnen die hier al 40, 50 generaties zijn. Het zijn allemaal kinderen van tweede-, derde-, vierdegeneratiemigranten en heel veel vluchtelingenkinderen. Dat doe ik juist omdat ik niks zo belangrijk vind als dat in dit land juist ook die kinderen aan de start kunnen verschijnen. Nou, mijn gepruts daar zal daar weinig aan toevoegen, maar in ieder geval leer ik er dan zelf een hoop van. Maar mijn boodschap is wel: "Ook jullie zullen ermee te maken hebben in dit land, helaas. Dat is onvermijdelijk. In elk land waar grote groepen mensen naartoe zijn gekomen, is het zo dat er racisme is. Ik zal tot de laatste snik knokken tegen dat racisme en tegen discriminatie, maar het is er dan nog steeds wel. Het zal nooit helemaal verdwijnen." En dan heb je, zo was mijn boodschap in dat interview en ook daarna, de keuze. Zeg je "ik ben afgewezen op een achternaam, dus ik laat het er nu bij zitten", of knok je door? Dan weet je dat je in een land woont — dat heb ik gezegd — waar je voorzitter van de Tweede Kamer kunt worden of burgemeester van Rotterdam, waar je uiteindelijk alles kunt bereiken. Is dat verkeerd? Ja, het is verkeerd dat je dan langer moet knokken. Ik zeg erbij "misschien", want ik hoop dat heel veel kinderen gewoon een normale route kunnen bewandelen. Heel veel kinderen kunnen dat gelukkig ook, met hun achternaam, met hun huidskleur et cetera. Maar er zijn er die daar last van hebben en die daarop gediscrimineerd worden. Dat was mijn boodschap.

De heer **Asscher** (PvdA):
Ik vind het heel erg sympathiek dat de premier lesgeeft aan kinderen en dat hij dat ook volhoudt. Dat is ontzettend sympathiek, maar het heeft niet zo veel te maken met de vraag die ik hem stelde. De vraag die ik hem twee keer stelde naar aanleiding van die uitspraken die hij niet terugneemt, is: wat gaat hij eraan doen? Hij heeft nu iedere keer benadrukt: het blijft nou eenmaal bestaan, hoe stom ik het ook vind; ik sta aan jullie kant, maar dan moet je maar meer je best doen. Ik denk dat het wél verschil maakt dat de een kan horen "pleur op naar Turkije", terwijl de ander, die zich net zo erg misdraagt, die net zozeer het grondrecht van vrije nieuwsgaring schendt, te horen krijgt dat hij "tuig" is en dat hij straf of een tik moet krijgen of naar Bureau HALT moet. Het maakt me allemaal niet uit, maar die laatste krijgt niet te horen: pleur op naar Turkije. Mijn vraag aan de premier is: wat gaat hij daar zelf aan doen? Toen hij die vraag over institutioneel racisme kreeg, zei hij dat hij het een vermoeiende discussie vond. Toen dook hij weg bij de vraag wat hij er zelf aan kan doen. Ik vraag hem nu hoe hij zelf zijn verantwoordelijkheid hier invult, niet als docent, want dat beschouw ik toch als een nevenfunctie, maar als premier. Wat gaat hij er zelf aan doen? Ik vind het namelijk chefsache.

Minister **Rutte**:
Dat was niet de vraag van de heer Asscher. De vraag van de heer Asscher was: neem je terug wat je toen zei? Nu stelt hij een andere vraag: wat ga je aan de onderliggende …

De heer **Asscher** (PvdA):
Ik stelde …

Minister **Rutte**:
… feiten doen?

De heer **Asscher** (PvdA):
Ik stelde meteen twee vragen.

Minister **Rutte**:
Nee, ik geef toch even antwoord.

De heer **Asscher** (PvdA):
Ik vroeg hoe hij de uitspraken zag en ik vroeg wat hij gaat doen.

Minister **Rutte**:
De vraag was: neem je die uitspraak terug? Ik heb gezegd: die neem ik niet terug. Ik heb de context van die uitspraak nog een keer toegelicht. Ik sta nog steeds achter die twee uitspraken en ik zou ze weer zo doen.

Dat was de vraag. Nu stelt hij de vraag: wat doe je daaraan? Dat vind ik een terechte vraag. Hoe voorkom je dat dit kan gebeuren? Daar gaat dit debat over. Ook daarover heb ik iets gezegd na de bijeenkomst waarop mevrouw Van Brenk mij vroeg te reflecteren. Het zal altijd een combinatie zijn van drie dingen. Eén. We hebben ons normerende beleid in de Grondwet, in actieplannen, in alle wetgeving om discriminatie tegen te gaan. Daar zullen we met elkaar veel strakker uitvoering aan moeten geven. Er zijn heel veel vragen over gesteld, die dadelijk door Ollongren en Grapperhaus zullen worden beantwoord.

Twee. Wat kan er nog meer? Ik heb gewaarschuwd dat we niet moeten denken dat we dit probleem kunnen oplossen met meer actieplannen en meer wetgeving. Ik denk dat dat niet zo is. Er zijn wel dingen te verzinnen. Dan ben ik er meteen voor. Dat heb ik ook letterlijk tegen de journalisten op het terrein van het Catshuis gezegd.

Daarmee kom ik op het derde punt, dat zo belangrijk is. Mijn zorg is dat er met een herdenking en een dag en een staatscommissie — allemaal goede ideeën waar we goed naar moeten kijken en die we goed moeten bezien of ze werken — wel een risico is. Het risico van al die ideeën is dat je daarmee het belang externaliseert dat je met elkaar maatschappelijk normeert wat je wel en niet accepteert. Vooral dat debat is naar mijn absolute overtuiging de snelste route naar het zo veel mogelijk terugdringen van racisme, veel meer dan het opnieuw maken van een actieplan. Ik zeg niet dat ik daartegen ben of dat ik tegen meer wetgeving ben of dat ik ertegen ben om op te treden tegen bedrijven die racistische dingen doen. Kun je daar als overheid nog verder contact mee hebben? Zulk soort vragen zijn terecht door de heer Asscher en anderen gesteld. Die terechte, serieuze vragen vragen een terecht, serieus antwoord. Maar het is ook het oplossen van een groot maatschappelijk vraagstuk met meer wetgeving, meer plannen, meer Den Haag. Dat is ook nodig — ik denk met Asscher dat dat waar is — maar wat ook nodig is, is mensen vragen om zelf in hun omgeving het gesprek te blijven voeren en te normeren. Als je voorbeelden van racisme of discriminatie in je directe omgeving ziet, moet je niet denken "wat jammer dat er geen actieplan is om dit te voorkomen", maar moet je op dat moment die collega aanspreken en zeggen: dit accepteren we in dit bedrijf niet; daar wil ik het met je over hebben. Bepaalde grappen konden misschien

tien jaar geleden nog, maar dat doen we hier niet meer. Dat is volgens mij net zo wezenlijk. Ik ben ervan overtuigd dat ik de heer Asscher op dit punt aan mijn kant vind.

De **voorzitter**:
Derde vraag, meneer Asscher.

De heer **Asscher** (PvdA):
Tot slot. Ik stelde in het begin twee vragen ineen. Dat geef ik meteen toe. Ik zei: hoe reflecteert u zelf op die uitspraken en wat gaat u doen? Ik ben blij dat de premier nu zegt: ik vind ook dat er meer moet gebeuren. Volgens mij is het helemaal niet zinnig om dat af te doen met een actieplan. Dat lost het niet op. Niemand beweert dat wij tijdens dit debat het probleem van racisme oplossen. Maar je kunt niet zeggen "ik vind dat je moet normeren" als je tegelijkertijd een jongen met een Turkse achtergrond blijft vertellen dat hij weg kan, terwijl dat voor een andere jongen niet kan. Ik vind niet dat je kunt zeggen: we moeten meer doen, maar we moeten oppassen dat dat niet afleidt van het normeren. Ik denk dat we een serieus probleem hebben. Ik denk dat de premier dat ook weet. Hij erkende het in zijn inleiding. Ik zou een beroep op hem willen doen om dat normeren niet alleen aan anderen over te laten als er een foute grap gemaakt wordt in het bedrijf, maar om dat hier vanavond in deze Kamer …

Minister **Rutte**:
Zeker.

De heer **Asscher** (PvdA):
… te combineren met daden. Want het zit ook in het beleid. Het zit ook in de dingen die we hier doen.

Minister **Rutte**:
Daar ben ik het helemaal mee eens. Toch nog even, want hij kwam nog een keer terug op die "pleur op": ik zal nooit tegen iemand die recentelijk hier is gekomen of wiens familie hier enige generaties terug is gekomen, zeggen "je doet iets wat niet mag, ga maar terug naar je eigen land". Nooit. Die "pleur op" had ermee te maken dat een groep Turkse jongeren zichzelf zo had neergezet — ik zeg Turks-Nederlands, maar voor die groep waren het op dat moment Turkse jongeren, die met Turkse vlaggen stonden te demonstreren — en iets deed wat zo'n in flagrante delicto is tegen wat wij beschaafd en normaal vinden en grondwettelijk hebben georganiseerd in de vrijheid van meningsuiting, dat dat mijn manier van normeren was. Dat gaan we in dit land niet doen. Als jij denkt dat je, omdat je die Turks-Nederlandse achtergrond hebt, op dat punt zo kan kiezen in wat je wel en niet accepteert aan waarden van deze samenleving, dan gaan we dat niet meemaken. Dat was mijn boodschap.

De heer **Klaver** (GroenLinks):
Allereerst mijn complimenten voor de manier waarop de premier kritisch kijkt naar zijn eigen rol als premier — volgens mij moeten we dat allemaal doen, welke rol we ook spelen in dit debat — en ook voor de oproep aan ons om te normeren. Ik wil even doorgaan op wat de betekenis kan zijn van woorden. Als mensen journalisten aanvallen, dan is normeren of een norm stellen niet eens aan de orde. Dat is onacceptabel, wat de achtergrond van deze groep ook is. Ik heb van verschillende journalisten begrepen dat zij niet zonder beveiliging naar de boerendemonstraties konden die hier zijn geweest, omdat ze niet normaal hun werk konden doen. Ik heb de premier toen niet horen zeggen: dan pleuren de boeren maar op naar Boeristan, want dit is zo'n flagrante aanfluiting en zo gaan we niet met journalisten om. Als je een debat voert over institutioneel racisme is het best wel belangrijk hoe een premier spreekt

over Nederlanders met een Turkse achtergrond en tegen hen "pleur op" zegt en dat niet zegt tegen mensen die alleen maar het Nederlandse paspoort hebben. Daarom doen woorden er wel degelijk toe. Dat gaat niet over het normeren of dat je het gedrag goedkeurt of onacceptabel vindt; dat ben ik met de premier eens. Ik zie wel dat het twee verschillende reacties zijn.

Minister **Rutte**:
Het bijzondere was dat na de uitzending van Zomergasten de meeste reacties die ik kreeg afkomstig waren van mensen met een Turkse of Marokkaanse achtergrond. Nederlanders, maar wel ook met in hun geschiedenis een Marokkaans of Turks verleden. Zij zeiden: dit is terecht. Het is goed dat je dit zei, want het is onacceptabel wat deze jongeren doen. Ze deden dat ook nog eens op titel van die achtergrond. Dan mag je duidelijk maken dat dit land dat nooit, maar dan ook helemaal nooit zou accepteren. Ik ben het overigens helemaal eens met Klaver dat het totaal onacceptabel is wat er bij die demonstraties gebeurde — ook recentelijk zag ik daar weer beelden van op televisie — en dat journalisten het werken moeilijk of zelfs bijna onmogelijk werd gemaakt. Dan zeg ik niet: ga naar Boeristan. Dat klopt. Ik normeer hier wel dat dat onacceptabel is. De context van wat daar gebeurde in 2016 op die brug in Rotterdam had wel degelijk te maken met een totaal verschillende opvatting over wat in deze samenleving wel of niet geaccepteerd wordt.

De heer **Klaver** (GroenLinks):
Om eerlijk te zijn: wat de reden van het protest ook is, of dat nou een Turks-nationalistische reden is of dat de protestanten het niet eens zijn met het stikstofbeleid van dit kabinet, het past niet in Nederland om journalisten aan te pakken. Dat moeten we ook normeren. Dat moet je altijd aanpakken. Dat is niet afhankelijk van waar deze demonstratie over gaat. Juist in het debat over institutioneel racisme zie ik dat er toch een verschil wordt gemaakt, en dat is precies wat we met elkaar bediscussiëren.

Als je premier bent van alle Nederlanders, wat de premier zegt te zijn en wat ik fijn vind, kun je geen verschil maken naar aanleiding van wat het type demonstratie is. Of daar Nederlanders met een Turkse achtergrond staan of dat daar boerenondernemers staan, het is allebei even erg. Het is in beide gevallen onacceptabel dat journalisten het werk onmogelijk wordt gemaakt. Dat is het punt dat we duidelijk moeten maken. In Nederland hebben wij persvrijheid en iedereen respecteert dat. Punt. Dat is volgens mij wat normeren is. De uitspraak "pleur op" is daarbij niet nodig. Het is het aanzetten tot. Ik snap helemaal waar het gevoel vandaan komt, maar ik heb ook mensen gesproken bij wie het wel doorwerkt en die vragen: wat betekent dit nou voor mij? Ben ik een voorwaardelijke Nederlander? Moet ik maar naar mijn "eigen" land als ik iets doe waar de premier het niet mee eens is? Terwijl iemand met één paspoort, die in Nederland is geboren, hier kan blijven en kan zeggen wat hij wil? Het is een soort van "meten met twee maten". Het enige wat ik vraag is: waarom zeg je "pleur op"? Het gaat niet over al die andere dingen, zoals normeren. Het is onacceptabel om journalisten aan te vallen, of je nou bij een boerendemonstratie bent of bij een Turks-nationalistische demonstratie.

Minister **Rutte**:
Dat is overigens waar. Maar ik houd staande dat bij wat daar op die brug gebeurde met die vlaggen, met het sterke Turkse nationalisme dat daar dominant aanwezig was, mijn uitspraak zeer passend was en volgens mij heel goed is verstaan.

Overigens werd de vraag gesteld waarom ik de term "institutioneel racisme" ingewikkeld vind. Dat wil ik ook nog wel toelichten. Dat is omdat we, als we een brede maatschappelijke

discussie voeren over alle krachten in dit land die het goede willen — en ik ben ervan overtuigd dat dat het overgrote deel van de Nederlanders is, ongeacht hun afkomst en achtergrond — moeten voorkomen … Laat ik het anders zeggen. De term "institutioneel racisme" of de term die ikzelf heb gebruikt, "systemisch racisme", heeft een risico in zich. Natuurlijk zijn er organisaties waar er sprake van is of zijn er momenten in je eigen achtergrond waarop er misschien sprake van kan zijn. Maar op het moment dat je dat dominant maakt in de discussie, ben ik bang — precies zoals ik net zei — dat je mensen kwijtraakt die zeggen: ik ben niet racistisch, ik wil ook niet racistisch zijn en ik wil het ook niet aangepraat krijgen. Dat zei ik met die term "sociologisch debat". Het risico van dat debat is juist dat het splijtend werkt, dat je mensen kwijtraakt, dat mensen op een gegeven moment niet meer in dat brede maatschappelijke midden bereid zijn met je mee te denken.

De heer **Azarkan** (DENK):
Wat de minister-president beschrijft, is volgens mij de kern van waar het om gaat. Ik denk alleen dat hij er anders naar kijkt. Mijn ervaring is dat, als je bij instituten komt en hierover spreekt, men dat ongemak op enig moment wel voelt. Ik heb zelf bezoeken gebracht aan de NVM. Ik heb een bezoek gebracht aan de KNVB. Men ziet het probleem wel en men wil er best wel iets mee, maar het probleem is dat ze er niet verder mee kunnen komen omdat ze iets moeten veranderen bij zichzelf. De KNVB zegt: bij ons bestaat 99% aan de top uit witte mannen, maar wij krijgen die mensen ook niet en wij vinden het ook ingewikkeld. Dan is dat volgens mij waar de discussie om moet gaan. Ik denk dat het juist de andere kant op moet. Ik denk dat het juist een beetje moet schuren. We moeten vaststellen dat er instituten zijn die zich wel degelijk aangesproken zouden moeten voelen in plaats van wat de minister-president zegt: als we dat te vaak of te scherp benoemen, ontstaat het beeld dat ze afhaken.

Minister **Rutte**:
Ik ben overigens niet tegen schuren. Door schuring glans. In dit soort maatschappelijke discussies kan het zinvol zijn. Waar ik voor waarschuw, is voor het risico van die termen. Nogmaals, ik gebruik de term "systemisch racisme" dus ik ben er zelf ook schuldig aan, maar het gaat ook om de term "institutioneel racisme". En dan kun je nog een heel gesprek voeren over wat de overeenkomsten en de verschillen zijn tussen die twee begrippen en of het geen synoniemen zijn. Voor je het weet zeg je tegen mensen die zelf zeggen dat ze gewoon in een land willen wonen waar het niet uitmaakt welke kleur, afkomst of geloof je hebt en waar iedereen gelijke kansen heeft en gewoon moet meedoen: ja, maar let eens even op, want misschien zit er in jouw organisatie, in je achtergrond of je manier van denken wel degelijk een patroon dat onbewust kan leiden tot racisme. Sorry, dan ben ik er echt van overtuigd — en dat is een keuze die ik maak — hoe ik het maatschappelijk debat wil voeren. Die mag anders zijn en dat mag ook schuren met de heer Azarkan en anderen. Uiteindelijk zou dat het debat vernauwen en zouden de flanken groeien. Mensen zouden zeggen: ik laat me dit niet aanpraten, ik deug wel op dit punt en ik laat me niet aanpraten dat ik een racist ben.

De heer **Azarkan** (DENK):
Maar dan is het de vraag hoe we balans vinden in dat debat. Ik ben het met de minister-president eens. Ik werd op straat aangesproken door iemand die bij de Belastingdienst werkt. Hij zei: meneer Azarkan, ik hoor u vaak kritisch over de Belastingdienst praten, maar let wel: we hebben een van de beste belastingdiensten ter wereld en er werken duizenden mensen en die doen het hartstikke goed. Ik kom ook agenten tegen die zeggen: ik doe elke dag mijn best om me hier, soms met gevaar voor eigen leven, in te zetten voor de samenleving. Ik heb daar heel veel waardering voor. Aan de andere kant constateren we ook dat er bij die Belastingdienst beroepsmatig wordt gediscrimineerd. En dat wordt acht jaar volgehouden.

Daar is de minister-president op enig moment ook bij betrokken geweest, al is het alleen maar vanwege het feit dat hij het debat heeft bijgewoond. Ook dat gebeurt. Ik zoek dus naar het evenwicht tussen het ongemak, waarbij er bij de politie appgroepen zijn waar op een heel nare racistische manier over mensen wordt gesproken, en anderzijds dat je dat totaal tekortdoet. Ik kijk naar de verantwoordelijkheid van de minister-president. Hoe vinden we met elkaar het evenwicht? Ook voor de minister-president geldt dat hij daar echt in moet voorgaan.

Minister **Rutte**:
Zeker. Tot zover eens met wat de heer Azarkan zegt, even los van de voorbeelden en of dat allemaal precies terecht is. Voor zover er gevallen zijn waarin groepen dat doen, is dat een terechte opmerking. Mijn punt ging ook niet over het niet mogen benoemen van situaties van racisme of discriminatie in groepen of in de benadering van burgers. Het is niet dat je het niet zou mogen behandelen. Mijn punt ging erover dat ik vrees dat de sociologische term "systemisch" c.q. "institutioneel racisme" uiteindelijk uitmondt in een debat over: "u denkt dat u geen racist bent, maar misschien bent u het toch wel". Dan ben ik ervan overtuigd dat je een heel groot deel van Nederland kwijtraakt.

Volgens mij is het allebei waar. Die termen gaan naar mijn overtuiging als algemene sociologische begrippen bijna iets toevoegen aan het debat. En dat is geen reden — dat ben ik met de heer Azarkan eens — om te zeggen: als zich problemen voordoen in de organisatie, zou je ze niet mogen benoemen. Dan moet je ze wel benoemen en oplossen.

Mevrouw **Ouwehand** (PvdD):
Ik deel met de minister-president dat we mensen bewust moeten maken. Ik denk dat de meeste mensen geen racist zijn of willen zijn. Tegelijkertijd heb ik iets meegenomen uit het gesprek dat we vanmiddag voerden met de antiracismeactivisten. Er was een spreker die zei: institutioneel racisme overstijgt ons allemaal; het overstijgt alle individuen die hier zitten en het overstijgt alle partijen, want niemand van ons heeft dat systeem gebouwd. Ik denk juist dat het systeem een hulpmiddel kan zijn om mensen mee te krijgen. Ik denk dat de eigen bewustwording van de minister-president daar een heel mooi voorbeeld van is. Je bent groot geworden in een samenleving waarin onbedoeld nog racistische elementen zitten. Dat wist je niet en daar doe je aan mee. Dan ben je geen racist, maar onbewust ben je onderdeel van het systeem. Ik snap waar de minister-president voor wil waken en dat ben ik met hem eens. Tegelijkertijd denk ik: juist door het institutioneel racisme te benoemen, heb je de kans om te zeggen dat je met z'n allen een systeem hebt waar geen van ons individueel verantwoordelijk voor is, maar juist vanwege dat systeem moeten we opletten welke gedragingen dat bij ons heeft veroorzaakt en welke onbewustheid dat heeft veroorzaakt. Dan kun je het gesprek voeren, zonder dat je mensen individueel van racisme beticht. Dat denk ik juist.

Minister **Rutte**:
En toch is dat ook ingewikkeld. Neem Zwarte Piet. Als dat zo veel pijn doet bij zo veel mensen, vind ik zelf dat het goed is dat dat figuurtje aan het veranderen is. Maar sommigen vinden daarmee dat Zwarte Piet een racistisch symbool is en daar ben ik het niet mee eens. Het is een volksgebruik, waarin Zwarte Piet in de loop van de tijd als symbooltje gegroeid is en langzamerhand van kleur verschiet. Dat is omdat we allemaal zeggen dat het heel ingewikkeld is als een hoop mensen daar pijn van ondervinden. Maar het gaat terug naar de vraag — die is ook ingewikkeld — of je vindt dat een bepaald symbool racistisch is als iemand het als racistisch ervaart. De heer Segers zei dat. Hij zei op die vraag volgens mij ja. Toen ik hem dat hoorde zeggen, dacht ik: ik weet niet of ik het daarmee eens ben. Ik weet niet

of ik het ermee eens ben dat als iemand een bepaald symbool als racistisch ervaart, het dan ook racistisch is.

Ook hier gaat het weer terug naar de vraag hoe je ervoor zorgt dat je in de maatschappelijke discussie op een zo breed mogelijk front alle positieve maatschappelijke krachten blijft meenemen. Er zijn mensen die zeggen: Rutte, dat voelen wij ook zo. Ik heb heel veel mensen gesproken die zeiden: ja, ik heb ook in toenemende mate een ongemakkelijk gevoel bij de kleur van die Piet en ik ben blij dat hij verkleurt naar stroopwafel of wat dan ook. Er zijn ook mensen die zeggen dat ze wel hechten aan dat oorspronkelijke symbool, maar zichzelf totaal geen racist vinden. Het is een volkstraditie waar ze aan hechten. Die is in de tijd aan het veranderen en zij accepteren ook dat het over een paar jaar misschien helemaal verdwenen is. Als je tegen die mensen zou zeggen dat ze een racistisch symbool aanhangen, wat zeg je dan eigenlijk? Daar ben ik niet voor. Dat is mijn pleidooi.

We kunnen het met grote sweeping statements — ik zeg niet dat u dat doet, maar dat is wel het risico van dit debat — hebben over institutioneel racisme en systemisch racisme, maar we moeten het elke keer specifiek maken. De heer Azarkan maakte het specifiek. Hij gaf als voorbeeld dat zich in een organisatie voorbeelden kunnen voordoen die zeer in strijd zijn met alles wat wij goed en heel vinden in dat land. Dan is er in dat geïsoleerde geval waarschijnlijk sprake van geïnstitutionaliseerd of systemisch racisme. Dat kan. Maar je kunt het niet als algemene uitspraak doen. Hetzelfde geldt voor de Zwarte Pietdiscussie. Daar had ik een heftige discussie over.

Nu kom ik toch langzamerhand bij mevrouw Van Brenk. Vorige week zei iemand die er in het Catshuis bij was: sorry Mark, je ziet het verkeerd, want die Zwarte Piet is wel degelijk een racistisch symbool. Daar hebben we een heftig debat over gehad. Dat is mooi! Dat is precies het gesprek dat je in de samenleving moet hebben. Wat is daarop tegen? Maar er is geen goed of slecht, zo lang je zeker weet dat mensen in de kern niet racistisch of discriminerend zijn. Ik kom zo op voorbeelden waarbij dat heel erg mis kan gaan en waar mensen in de kern wel racistisch of discriminerend zijn.

Mevrouw **Ouwehand** (PvdD):
Maar daar gaat het dan toch mis. Ik ga een heel eind met de minister-president mee. Als mensen uit een situatie komen van onbewustheid, moet je niet tegen die mensen zeggen "jij bent een racist, want jij bent voor Zwarte Piet", terwijl die nog nooit hebben gehoord of meegekregen dat het een racistische karikatuur is waar zwarte kinderen echt buikpijn van hebben. Dus als iemand het niet weet, kun je het gesprek voeren en dan ga je niet zeggen: jij bent een racist. Maar in dat bieden van ruimte voor dat gesprek moet je niet zo ver gaan dat je gaat ontkennen wat gewoon wel racistisch is. Racisme is niet een mening. Je gaat niet een debat hebben aan de hand van de vraag: is dit nu wel of niet racistisch? Nee, je weet dat het racistisch is, alleen bied je een beetje ruimte voor mensen die dat misschien nog niet zo gezien hebben. Mensen die, net als de minister-president jaren geleden, nooit kinderen hebben gesproken die zeiden dat het hun heel veel pijn deed. En dan, als de minister-president zoveel ruimte wil dat hij ook niet eens meer durft te benoemen dat het wel een racistische karikatuur is waar wij vanaf moeten, dan zit daar juist het risico.

Minister **Rutte**:
Hier is een groot verschil van opvatting. Wat mevrouw Ouwehand doet — daar ga ik geen karikatuur van maken, maar het risico in een debat is natuurlijk dat ik hetgeen zij zegt iets uitvergroot — is zeggen dat zij dat inzicht al langer heeft. Daarmee plaatst zij zich in de

discussie boven anderen en zegt zij: u heeft die reis nog niet gemaakt, u ziet nog niet dat het een racistisch symbool is, maar ik heb dat al langer gezien. Mevrouw Ouwehand en ik komen er altijd wel uit, daarvoor zijn de verhoudingen te goed, maar ik wil toch even zeggen wat het risico daarvan is.

Voor mij is racisme en discriminatie dat je in gelijke gevallen ongelijkwaardige keuzes maakt op basis van geslachtskenmerken, seksualiteit, seksuele geaardheid, huidskleur, geloof, afkomst of wat dan ook. Dat is wat wij volgens mij hier met elkaar bestrijden. Er zijn mensen die hechten aan dit symbooltje uit de volkscultuur — en meer is het ook niet; het is heel groot geworden in de laatste jaren, maar het was natuurlijk gewoon een symbooltje uit de volkscultuur — omdat zij dat altijd belangrijk vonden en dat nooit hebben geassocieerd met racisme. Zij willen dat ook niet met racisme associëren, want zij zijn geen racist. Je kunt dan tegen die mensen, vanuit een meer verheven positie, zeggen: ja, maar u bent nog niet tot dat inzicht gekomen. Maar naar mijn overtuiging raak je dan in onze samenleving heel veel mensen kwijt die juist in die brede maatschappelijke discussie aan de goede kant staan. Dat is precies waar ik als premier voor waarschuw. Volgens mij is juist de kracht van Nederland — daar heeft u wel gelijk in — dat het overgrote deel van de mensen helemaal niet racistisch of discriminerend is of wil zijn. Dat zij dan toch een symbool mooi vinden wat door anderen zo gevoeld wordt, betekent niet dat zij racistisch of discriminerend zijn en het betekent ook niet per definitie dat het symbool daarmee racistisch is. Het betekent wel dat ik zeg: ik wil niet dat mensen pijn hebben vanwege dat symbooltje, dus laten wij blij zijn dat hij van kleur verschiet.

Mevrouw **Ouwehand** (PvdD):
Maar het gaat niet over een discussie vanuit een verheven positie. Dat ben ik met de minister-president eens. Dat moeten wij niet doen. Dit vraagt juist om zelf ook kwetsbaar durven te zijn. Daarom vond ik het zo mooi dat de minister-president zei dat hij er anders over is gaan denken. Dat doe ik ook. En dan zijn er altijd mensen op Twitter die zeggen: haha, vroeger vond je Zwarte Piet zelf ook leuk. Ja, zo kwetsbaar zijn wij dus. Wij wisten het toen niet, maar wij hebben geluisterd en nu weten wij het wel. Het is niet vanuit verhevenheid, maar vanuit de eigen kwetsbaarheid dat de bewustwording verder wordt geholpen. Maar dan vind ik wel dat de minister-president ook een grens moet trekken. Je kunt wel zeggen dat je het heel vervelend vindt als mensen zich een racist voelen vanwege dat poppetje en dat je daar om die reden niet verder in gaat, maar als je niet die stap verder zet, laat je dus de mensen in de kou staan. Als je niet wilt dat zwarte kinderen zich rot voelen in de sinterklaastijd, moet je wel vasthouden en zeggen: wij moeten er wel vanaf. Vanuit je eigen kwetsbaarheid kun je de mensen meekrijgen. Maar je gaat niet wegmoffelen dat dit wel degelijk racisme is en dat wij er dus mee moeten stoppen. Je laat het niet voortduren zolang het bewustwordingsproces in Nederland nog niet af is. Je trekt wel een grens. Dat zou mijn voorstel zijn. Juist bij dit soort bewustwordingsprocessen zal er altijd sprake zijn van een beetje pijn. Als je ineens beseft: ik heb hier jarenlang aan meegedaan en ik had geen idee dat het andere mensen pijn deed, dan doet het even pijn. Maar wij zijn volwassen mensen, dus dat moeten wij wel aankunnen.

Minister **Rutte**:
Ik ben het daar oprecht mee oneens. Volgens mij is dat de fast track naar het verliezen van draagvlak voor een breed maatschappelijk gesprek. En dan gaat het niet specifiek over dat Pietje; dat overleeft de samenleving ook nog wel, of niet. Maar ik ben het er echt mee oneens om op die manier de discussie aan te vliegen. Want dat betekent toch dat je op een gegeven moment zegt: ik heb bepaalde inzichten en bepaalde opvattingen en die maak ik nu tot norm. Volgens mij — ik kom dadelijk op een voorbeeld — weten wij allemaal heel precies en ook heel snel wat flagrante discriminatie en racisme is. Wat ik in de kern wil bereiken, is dat

mensen elkaar daarop aanspreken. Dat moet ik doen, dat moet mevrouw Ouwehand doen en dat moeten we allemaal doen. Vind ik. Dat is mijn opvatting. De snelste weg om dit uit te bannen, is elkaar aanspreken als het gebeurt en zeggen: dat doen we hier niet; misschien was zo'n grapje tien jaar geleden nog geaccepteerd, maar dat vinden we op dit moment niet meer passend. Los van wat we landelijk moeten doen, is dit wat ik en mevrouw Ouwehand moeten doen: elkaar aanspreken. Dat is de snelste route. Daarbij is het ontzettend belangrijk dat je draagvlak houdt. De heer Wilders heeft bijvoorbeeld net ten enen en ten anderen male verklaard dat hij geen racist is en niet discrimineert. Als je nu tegen mensen die hechten aan die volkstraditie, dus bijvoorbeeld tegen meneer Wilders, zegt dat Zwarte Piet weggaat en niet meer mag en dat we van staatswege gaan decreteren dat hij voortaan niet meer zwart is, dan weet ik niet of we hem niet verliezen. En ik wil meneer Wilders niet verliezen.

De heer **Hiddema** (FvD):
Ik heb een idee.

De **voorzitter**:
Vertel.

De heer **Hiddema** (FvD):
Het loopt tegen tienen. Zwarte Piet zal nog onderwerp van bespreking blijven. Als ik de minister-president goed beluister, ziet hij het ervan komen dat Zwarte Piet nog wel eventjes in de traditie blijft hangen. Die gaat niet onmiddellijk weg. Mijn voorstel is: zolang Zwarte Piet er is, laten we hem dan gebruiken als pedagogisch moment. De tere kinderziel moet toch weten dat Zwarte Piet het niet kwaad bedoelt. Nou weten we dat de minister-president een bezield onderwijzer is, die in klassen komt waar die pijn misschien ook nog een beetje heerst. Die kinderen moeten verlost worden van die pijn. Zolang Zwart Piet er is, stelt het hen misschien gerust als bij gelegenheid van het Zwarte Pietfeest of het Sinterklaasfeest de minister-president, die iedereen kent als totaal onbesmet en van alle smetten vrij, de rol van Zwarte Piet gaat spelen. Dat is ook een pedagogisch verheffend moment. Kinderen leren dan dat Zwarte Piet een hele lieve, aardige en bezielde man kan zijn, die het beste voorheeft met de tere kinderziel. Dan komen ze tot het besef: zo'n beroerde Piet was het niet. Het is maar een idee.

Minister **Rutte**:
Ik ga erop kauwen. Ik moet dit deel van het stenografisch verslag even teruglezen en dan kom ik in tweede termijn met een alomvattende reactie. Hier zaten zoveel lagen in dat ik niet onmiddellijk kan reageren.

De heer **Hiddema** (FvD):
Ik zal het niet in een motie vervatten. Het is een opkomend ideetje.

Minister **Rutte**:
Luister, dat waardeer ik. Maar ik moet het in zijn volheid, in zijn breedte en in zijn diepte, maar ook in zijn langetermijnimpact wegen.

De heer **Hiddema** (FvD):
Dat mag gezien de omvang van het probleem wel een poosje duren, denk ik.

Minister **Rutte**:
Daar zijn we het dan over eens!

Goed. Ik kom bij mevrouw Van Brenk. Zij had het over de bijeenkomst in het Catshuis. Die was indrukwekkend. In het debat de week ervoor had ik gezegd dat ik er behoefte aan had om met een paar mensen te spreken die bij demonstraties aanwezig waren geweest. De fantastische collega's op Algemene Zaken hebben gewoon in artikelen gezocht en gevraagd: zou je willen komen? Er was ook een geval van iemand die op de radio verhalen had verteld; daar kom ik zo nog op. Uiteindelijk hebben we in deze samenstelling, met z'n drieën, tweeënhalf uur gepraat. Ik had zelf niet meteen de gedachte dat ik ook zou praten met het georganiseerde overleg, want dat doen de vakministers al. Maar zij zeiden: je moet het wel doen. Dat was een van de uitkomsten. Ik heb daar dus onder andere besloten dat ik ook met Black Lives Matter ga praten. Die uitnodiging is uitgegaan, maar ze willen zelf wat meer tijd om het goed voor te bereiden. Dat komt er dus nog aan.

De bijeenkomst was indrukwekkend, omdat het niet het georganiseerde overleg was. Niet dat dat niet indrukwekkend kan zijn, maar dit was indrukwekkend omdat het mensen waren die allemaal naar demonstraties waren gegaan. Een enkeling was overigens al wat meer actief in die beweging, maar een enkeling ook helemaal niet. Misschien mag ik één voorbeeld noemen. Ik zal het anonimiseren, maar ik mag het doen omdat dit verhaal bij FunX is uitgezonden. Die persoon had daar het volgende verteld en ik heb hem gevraagd het verhaal die middag nog een keer te herhalen.

Deze persoon zegt: "Ik heb zelf meerdere dingen meegemaakt op het gebied van racisme. Het meest recent was vorig jaar, tijdens mijn baan bij KLM. Mijn achternaam is ..." — ik ga die hier uit discretie niet melden — "en die naam werd vroeger gebruikt als scheldwoord om mensen van kleur en met kenmerken van donkere mensen, zoals volle lippen et cetera, aan te spreken. Mijn supervisors, vier witte mannen van middelbare leeftijd, vroegen een keer aan mij of ik de betekenis van mijn achternaam wist. Ik wist toen niet wat ze bedoelden, maar ze keken me nogal denigrerend aan. Ze zeiden lacherig dat het een woord was dat in 1800 gebruikt werd. Toen ben ik het gaan opzoeken en zo kwam ik erachter wat ze bedoelden. De manier waarop ze het aan mij vroegen, zo lacherig en zo denigrerend, zorgde ervoor dat ik tranen in mijn ogen kreeg. Ik heb het vervolgens aangekaart bij mijn leidinggevende, maar er is uiteindelijk niks mee gedaan."

Dit is een citaat uit een radioprogramma. Het is een fantastische jonge vent. Als er nou toch iemand in dit land een positieve bijdrage levert, is het zo'n kerel. Die maakt dat dan mee. Dat riep ook die middag weer zo'n enorme emotie op. Dat soort verhalen met elkaar delen, zonder daar meteen grote conclusies aan te verbinden of te zeggen welk plan of welke normering ons hier verder in gaat helpen, deed ons heel erg goed. In dezelfde tijd is er in Trouw een prachtig artikel verschenen van een jonge vrouw van 26 die demonstreerde op de Dam. Zij was er niet bij die middag. Zij vertelde in dat interview over haar vader. Haar vader wilde eigenlijk nooit spreken over het onderwerp. Het was een heel indrukwekkend interview met haar in Trouw van 5 juni. Robin Goudsmit is de journalist die het heeft opgeschreven. Ik kan het u aanraden. Als je dat stuk leest, heb je tranen in je ogen, ook om wat dat heeft gedaan tussen dat meisje en die vader, die eigenlijk nooit wilde spreken over wat hij had meegemaakt en nu zegt: de volgende keer dat je gaat demonstreren sta ik naast je. Ik was eigenlijk heel blij dat we de gelegenheid hadden om dat soort verhalen te delen met elkaar en er alle tijd voor namen zonder daar onmiddellijk het doel te hebben dat daar iets groots uit kwam. Dat zei ik net al. Ik ga niet herhalen. Ik ga dus ook in gesprek met Black Lives Matter. Nogmaals, zij hebben aangegeven dat niet voor de zomer te willen, want ze willen wat meer tijd om dat voor te kunnen bereiden.

De heer **Klaver** (GroenLinks):
Toch nog een vraag ter verduidelijking. Het ging erover dat we met elkaar moeten normeren. Als je het voorbeeld noemt van deze jongeman bij KLM, is het dan mogelijk dat je zegt dat wat hem is overkomen bij zijn collega's racistisch is?

Minister **Rutte**:
Ja. Totaal.

De heer **Klaver** (GroenLinks):
Precies. Daarmee hoeven we nog niet te zeggen dat de mensen die dat deden racisten zijn.

Minister **Rutte**:
Als vier kerels vragen "weet je wat je achternaam betekent?" en vervolgens lacherig doen en weten wat voor impact dat heeft op iemand, dan is dat voor mij wel het laagste scum dat in deze samenleving voortgebracht is.

De heer **Klaver** (GroenLinks):
Heel goed, want bij normeren hoort dat we benoemen wat het is, dat dit racisme is. Waarom vraag ik dit? Het is een tussenstap. Of het nou gaat om het symbool van Zwarte Piet, om zoiets dat gebeurt of om iemand die een woordkunstenaar vergelijkt met Zwarte Piet, zijn wij dan bereid om dat racisme te noemen? Ik vind dat bij normeren horen. Racisme is geen mening. Racisme is geen opvatting. Iets is racistisch of is het niet. Ik vind juist dat de premier heel helder moet zijn wanneer iets racisme is. Dan is het nog een tweede of de mensen die het uitspreken ook daadwerkelijk racisten zijn of dat ze een fout maken of dat ze dat willen toegeven. Maar het benoemen wanneer iets racisme is, is juist onze taak en zeker de taak van een premier van alle Nederlanders.

Minister **Rutte**:
Ja.

De heer **Klaver** (GroenLinks):
Dat geldt dus ook voor Zwarte Piet. Dat geldt ook wanneer iemand zo wordt aangesproken. Dat geldt eigenlijk voor al die karikaturen die van mensen worden gemaakt en voor symbolen die racistisch zijn. Daar moeten we dat van kunnen zeggen zonder dat we daarmee zeggen dat iedereen in Nederland een racist is.

Minister **Rutte**:
Ja. Maar dan hoeven we het niet altijd eens te zijn over de uiteindelijke uitkomst van het normerende proces. Volgens mij zijn Klaver en ik het erover eens dat deze vier kerels het allerlaagste zijn wat je in deze samenleving aan mensen kunt aantreffen. Maar ik blijf staande houden dat een volkstraditie, Sinterklaas en die kereltjes eromheen en de kleur daarvan, nu heel pijnlijk overkomt op mensen — daarom ben ik heel blij dat dat symbool verschuift — maar ik weet niet of ik het met Segers eens ben dat het racistisch is als mensen pijn ondervinden van het symbool. Daarom was dat mijn reactie op Segers in zijn eerste termijn. Ook dit vraagt dus nuance. Maar we zijn het volgens mij wel eens over het voorbeeld dat ik net voorlas.

Voorzitter. Dan kom ik bij een paar andere vragen. Er is gepraat over de nationale herdenking in 2023. Wij denken dat dat een goed idee is. Dat moet allemaal worden vormgegeven. Ik heb nog geen idee hoe we dat moeten doen, maar het is ook pas over een paar jaar. Om van 2023

een herdenkingsjaar te maken is een goed idee. Zo meteen zal mevrouw Ollongren ingaan op de gedachte van een nationale feestdag voor Ketikoti. Dit ging over de nationale herdenking.

Dan was er de vraag naar excuses voor het slavernijverleden. Daar is inderdaad eerder diepe spijt en berouw over uitgesproken door Lodewijk Asscher in de tijd dat wij samen in het kabinet zaten. Dat is ook vandaag herhaald door Ingrid van Engelshoven bij de gelegenheid van Ketikoti. Zij heeft daarbij erkend dat het ons als overheid nog altijd niet lukt om ongelijke behandeling en uitsluiting te voorkomen. Natuurlijk ben je complimenteus over een collega, maar ik hoop dat ik mag zeggen dat ik vind dat zij daar een indrukwekkende toespraak hield. Ik weet dat dat niet voor iedereen ver genoeg gaat. Dat begrijp ik ook, want waarom niet dat ene woord, excuses, gebruikt om weer een stap verder van ons verleden af te zetten?

Tegelijkertijd gaat dat juist voor anderen te ver en ook dat begrijp ik. Kun je mensen die vandaag leven, verantwoordelijk houden voor het verre verleden? Daarom is het onze opvatting dat excuses het risico dragen dat ze onze samenleving polariseren in plaats van een aanleiding vormen voor dialoog en verbinding. Wat je uiteraard ook moet voorkomen — dat zal ook niet de bedoeling zijn van degenen die het vroegen — is dat je iets afsluit door het omslaan van een bladzijde. Ook dat risico brengen excuses met zich. Dan is het zo van: dat was het dan, punt erachter. Maar ons slavernijverleden is nog lang niet uitgediept en we moeten ook nog zo veel wijzer worden over wat daar precies is gebeurd. Met andere woorden, voorzitter, wij zijn nu niet van plan om die stap te zetten. Ik zeg dat even in reactie op de verschillende vragen die daarover gesteld zijn.

De heer **Jetten** (D66):
Wat me eigenlijk al de hele termijn van de premier opvalt, is dat hij in zijn beantwoording, of het nu gaat over racisme en discriminatie of, zoals nu, de pijn van het slavernijverleden, heel lang de tijd neemt om te praten over de pijn van de witte Nederlanders en het voorkomen van polarisatie en iedereen erbij houden. Maar dit debat zou moeten gaan over de pijn die zwarte Nederlanders ervaren en wat we eraan kunnen doen om hun meer gelijke kansen te geven op de arbeidsmarkt en op de woningmarkt. Het zou erover moeten gaan hoe wij hen kunnen helpen om met excuses over het slavernijverleden ook dat deel een betere plek te kunnen geven.

Ik was, voorzitter, eerder dit jaar onder de indruk van het feit dat de premier zelf excuses aanbood voor de rol van de Nederlandse overheid bij de Jodenvervolging en dat minister Grapperhaus in Nijmegen eindelijk uitsprak dat het daar mis is gegaan met het bombardement tijdens de Tweede Wereldoorlog en dat dat heel veel leed heeft veroorzaakt. Ik was ook onder de indruk van de excuses die de koning maakte in Indonesië voor de rol die Nederland daar heeft gespeeld aan het einde van de koloniale periode. Dat waren allemaal hele bewonderenswaardige stappen van dit kabinet. En dan is nu vandaag de vraag, op Ketikoti, of de premier zich ook kan inleven in de pijn die heel veel zwarte Nederlanders voelen bij dat slavernijverleden. Dan herhaal ik mijn vraag uit de eerste termijn: wat weerhoudt de premier ervan om die excuses te maken en om recht te doen aan de gevoelens van vele zwarte Nederlanders?

Minister **Rutte**:
Het zal mijn gebrek aan communicatie zijn. Ik kom zo bij de excuses, maar de eerste helft van de vraag van de heer Jetten verbaast mij. Maar dat moet ik dan bij mijzelf zoeken, want ik heb juist gepoogd in mijn termijn beide aspecten zo goed mogelijk recht te doen. Ik ben er namelijk van overtuigd dat wij, alleen als we de breedte van het maatschappelijke debat

benoemen, en juist daarbij inclusief ... Ik heb net naar aanleiding van mevrouw Van Brenk ook verteld over de bijeenkomst die we vorige week in het Catshuis hadden. Nou, daar waren geen Nederlanders bij, behalve wij drieën en wat ambtenaren, want de mensen die uitgenodigd waren, waren juist mensen die hiervoor demonstreerden en er direct zelf mee te maken hadden. Dan ben ik er blijkbaar niet in geslaagd om die balans in mijn beantwoording tot zover voldoende aan te brengen, maar dat was in ieder geval wel mijn bedoeling.

Ik heb net al iets gezegd over de excuses. De worsteling zit 'm natuurlijk ook in het volgende. Wat het ingewikkeld maakt, is dat degene die iets heeft gedaan of nagelaten, excuses maakt aan degene die daarvan gevolgen heeft ondervonden. En dan is het onvermijdelijk denk ik — maar nogmaals, dat is altijd een ingewikkelde discussie — dat je kijkt of de slachtoffers nog leven. Dat was natuurlijk anders bij mijn excuses voor het Nederlandse overheidshandelen in de Jodenvervolging in de Tweede Wereldoorlog en voor de andere voorbeelden die de heer Jetten hier noemt. De slachtoffers leven niet meer en de daders waren slavenhandelaren en slaveneigenaren. Zij leven ook niet meer. Verder is de hele staatkundige context natuurlijk ook veranderd. Ik vind dat dus ingewikkeld. In combinatie met wat ik net zei over het risico dat ik zie, namelijk dat excuses onze samenleving polariseren in plaats van het debat verder helpen, kom ik tot de conclusie dat het niet verstandig is om dat thans te doen. Ik ben het op dat punt dus oneens met de heer Jetten. Dat mag, hè. Het schuurt af en toe, ook in de coalitie. Dat is heel goed.

De heer **Jetten** (D66):
Ik wil twee elementen uit dit antwoord halen. Laat ik met het eerste beginnen. In 2012 vroeg de PVV aan de premier om excuses te maken voor de rol die de Nederlandse overheid heeft gespeeld bij de Jodenvervolging in Nederland. In 2012 was het antwoord van de premier op die vraag van de PVV: er ligt geen breedgedragen advies uit de kring van betrokkenen dat zou moeten leiden tot excuses. Dat was in 2012. In 2020 was er gelukkig toch die prachtige toespraak van deze premier, met die excuses voor de rol die de Nederlandse overheid bij de Jodenvervolging heeft gespeeld.

Als we dat nou even op het slavernijdebat plaatsen, is het niet de vraag of er in de kring van direct betrokkenen behoefte is aan een discussie. Dat is overduidelijk. De Surinaams-Nederlandse gemeenschap, de Antilliaans-Nederlandse gemeenschap en allerlei Afrikaanse Nederlanders hebben die slavernij misschien niet zelf meegemaakt, maar kennen wel allemaal de familieverhalen van opa en oma die nog als slaaf op een plantage zijn geboren en die na die slavernij nog decennialang met diezelfde patronen te maken hebben gehad. Die pijn is doorgevoeld in de opvoeding en die komen mensen nu ook nog tegen in het hedendaags racisme.

Dus nogmaals mijn vraag: als het kabinet wel excuses kan maken voor de Jodenvervolging, wel excuses kan maken voor de koloniale tijd in Indonesië, wel voor het bombardement op Nijmegen, waarom dan niet voor onze rol in dat slavernijverleden?

Minister **Rutte**:
Ik wil zeker niet zeggen dat mensen die vragen om excuses, een vreemd voorstel doen. Ik vind het een gerechtvaardigde discussie. Ik vertel alleen wat na weging onze conclusie is. Dat moet ook kunnen. Ik vind het helemaal geen raar verzoek. Ik weet ook dat er heel veel mensen zijn die er baat bij zouden hebben als dat zou gebeuren. Ik schets alleen wat uiteindelijk de argumenten zijn waarom we het niet doen. Wat ingewikkeld is, wat de worsteling is in die discussie, is dat dit het maatschappelijk debat naar mijn overtuiging eerder

zou polariseren. Ik heb die argumenten genoemd. Ik kan niet anders zeggen dan dat we het daar dan niet over eens zijn nu. Maar ik vind het verzoek van de heer Jetten daarmee niet vreemd of out of place. Ik denk niet: wat doet hij nou? Ik snap het verzoek. Ik vind het ook een reëel verzoek en ik vind ook dat we dat reëel hebben te wegen. Dat hebben we gedaan en daar heb ik de conclusie van gedeeld. Dat is natuurlijk de taak van het kabinet.

De heer **Jetten** (D66):
Dat zijn we hier ook aan het doen. Ik ben die afwegingen en die conclusies hier aan het testen en toetsen. Ik zou het kabinet nogmaals willen meegeven wat ik net ook aan de heer Heerma vroeg: als die dialoogcommissie toch aan de slag gaat, sta dan in ieder geval ook open voor een eventuele conclusie van de dialoogcommissie dat excuses aanbieden wel degelijk kan helpen om in Nederland uiteindelijk een stap verder te komen met racisme en discriminatie.

Nou zei de premier in zijn vorige antwoord dat de mensen die het hebben gedaan — de slavenhandelaren of de plantage-eigenaren, die dus eigenlijk schuldig zijn aan die slavernij — niet meer leven. Maar dat zou volgens mij een ontkenning zijn van de verantwoordelijkheid die de Nederlandse overheid in al die eeuwen wel degelijk heeft gespeeld. Ik noem gewoon een aantal zaken. In 1789 nog waren het de Staten-Generaal die met een plakkaat aanmoedigden tot "negerhandel" in de Nederlandse koloniën. Het waren de Staten-Generaal die de aandelen van de West-Indische Compagnie overnamen. Het was het Koninkrijk der Nederlanden dat alle schulden en verplichtingen van de Republiek op zich heeft genomen. Het was pas in 1863, ruim nadat Frankrijk en Groot-Brittannië de slavernij hadden afgeschaft, dat Nederland besloot tot een einde aan de slavernij. En vervolgens was het de Nederlandse overheid die zei: "Ach, we hebben nu bij wet vastgelegd dat we de slavernij afschaffen, maar dat is wel heel zielig voor al die plantagehouders. Weet u wat? U mag die slaven nog tien jaar lang aan het werk houden." En pas in 1873 kwam slavernij in het Koninkrijk daadwerkelijk ten einde. Dat is niet iets wat je alleen maar de slavenhandelaren of de aandeelhouders van de WIC destijds kan aanrekenen. Ook de Nederlandse overheid heeft daarin wel degelijk een rol gespeeld. Daarom gaat dit niet alleen om de pijn van zwarte Nederlanders, maar ook om de historische erkenning, zoals Tony Blair dat bijvoorbeeld in 2005 als premier deed, dat de Nederlandse overheid daar wel degelijk een verantwoordelijkheid in draagt.

Minister **Rutte**:
Ja, maar het VK heeft nooit excuses gemaakt. Er is spijt uitgesproken. Dat heeft Nederland ook gedaan. Benin en Ghana hebben spijt uitgesproken. Alleen in de Verenigde Staten heeft het Congres een resolutie aangenomen. Die is niet overgenomen door de president. We hebben geprobeerd dit na te kijken en internationaal zijn excuses voor de slavernij als zodanig geen gewoonte. Behalve die resolutie van het Amerikaanse Congres hebben wij verder geen voorbeelden kunnen vinden.

Wat de heer Jetten hier noemt, vind ik relevante gegevens, maar tegelijkertijd laten ze zien hoe groot de distance of time is, hoever terug in het verleden dit ligt. Het begon in de Republiek. Volgens velen zijn we dat nog steeds, met één familie die altijd de president levert, maar goed, toen waren we echt een republiek. Nu zijn we een republikeins Koninkrijk. Ook toen de slavernij werd afgeschaft, gebeurde dat in een periode waarin er geen algemeen kiesrecht was, waarin vrouwen handelingsonbekwaam waren en waarin kinderarbeid bestond op grote schaal. Het was zo'n andere tijd dat ik het ingewikkeld vind. Ik schetste dat net. Het is een worsteling. We hebben er echt over gesproken. De heer Jetten vraagt niet iets idioots, integendeel. Ik snap het verzoek en ik vind het ook reëel. Je moet het wegen. Wij hebben dat gewogen. Al die redenen, de polarisering, het feit dat dit in de geschiedenis zo ver terug ligt

en dat het een ander staatsbestel was, "als ik het zou doen, voor wie bied ik dan de excuses aan en hoever terug in de geschiedenis kun je gaan om dat te doen", zijn allemaal argumenten waardoor wij uiteindelijk zeggen: alles afwegende vinden we het niet verstandig.

De heer **Jetten** (D66):
Tot slot. Ik hoop dat we uit dit debat vooral heel veel concrete acties halen die we vandaag de dag kunnen ondernemen om racisme en discriminatie op de woningmarkt, op de arbeidsmarkt en alle voorbeelden die zijn genoemd, aan te pakken. Ik ben ook blij met de brieven van het kabinet daarover en in ieder geval het eerste deel van de beantwoording op dat punt. Maar ik wil toch nogmaals het volgende meegeven, want dit debat zal de komende jaren voortduren. Het slavernijverleden werkt, veel meer dan ook ik me tot voor kort realiseerde, nog steeds door in onze hedendaagse samenleving. Het heeft onbewuste patronen en gedachtes in onze hoofden gesleten over hoe wij als witte mensen tegen zwarte mensen aankijken en hoe zwarte mensen tegen zichzelf aankijken en tegen de rol die zij in de samenleving kunnen vervullen. Dan zeg ik nogmaals het volgende tegen het kabinet. Als er een grote groep zwarte Nederlanders is die ons vraagt "zie en voel onze pijn en help ons door die excuses te maken", dan hoop ik dat het kabinet in de komende jaren op dat punt kan komen.

Minister **Rutte**:
Ja, maar toch ook even naar de kijkers die zeggen: wij vinden dit belangrijk. Dat respecteer ik zeer. Ik ben het eens met de heer Jetten. Ook ik spreek mensen die zeggen: het zou mij echt heel veel goed doen als je het zou uitspreken. Laten we tegelijkertijd ook erkennen dat dat in de wereld niet usance is en dat dat Nederland nu niet iets geks doet door het niet te doen. Ik vind het verzoek overigens ook niet gek. Ongetwijfeld is dit debat niet klaar en zal het terugkeren, maar u vraagt ons standpunt. Ik geef met de argumenten daarbij en de worsteling daarbinnen ons standpunt.

De heer **Klaver** (GroenLinks):
Ik merk dat ik moeite heb met de argumentatie van de premier, eigenlijk al de hele tijd in dit debat. Hij zegt over de samenleving: door hier te stellig in te zijn kunnen we sommige mensen voor het hoofd stoten. Ik heb ook gesprekken gehad met mensen uit de Black Lives Matter-beweging. Zij zeggen niet dat andere levens er niet toe doen, maar: "We hebben het nu over Black Lives Matter. Het zou goed zijn als de macht eindelijk eens kiest voor ons, ons helpt en onze achterstandspositie ziet." Vanuit dat perspectief zou het juist goed zijn als wij het voortouw en het initiatief nemen om wel excuses aan te bieden. Daar is grote behoefte aan binnen de zwarte gemeenschap hier in Nederland. Ik weet dat er ook mensen zijn die zeggen: "Waarom moet dit nou? Moet ik dat nou persoonlijk doen?" Ik heb reacties gekregen van mensen die zeggen: "Ja, maar die Mark Rutte kan er toch niks aan doen?" Nee, dat is ook helemaal niet het punt. We houden Mark Rutte niet verantwoordelijk. Ik houd mensen in deze samenleving die hier nu leven daar niet voor verantwoordelijk. Het gaat over de rol van de Staat. Het spijt me om het te zeggen, maar ik heb het gevoel dat deze premier de kern van het debat mist: wat er is ontstaan door Black Lives Matter. Het is juist nu het moment om aan hun kant te gaan staan en, hoe moeilijk het ook is in de samenleving, te zeggen dat we ervoor kiezen om excuses aan te bieden voor de slavernij, ook als dat voor spanningen in de samenleving zorgt. Dan is het onze verantwoordelijkheid als politici om dat op een manier te doen dat we onze samenleving bij elkaar houden. Daarom zie ik excuses niet als een eindpunt. Eigenlijk zijn ze het begin van de dialoog die we moeten aangaan.

Minister **Rutte**:
Nogmaals, ik vind het ook geen vreemd verzoek, maar ik reageer daarop door te zeggen dat er

ook argumenten tegen zijn en ik heb geprobeerd die hier uiteen te zetten. De heer Klaver zegt: "Luister, het is ontzettend belangrijk dat als er al één signaal is hier vanavond, wij laten zien als Tweede Kamer en regering dat wij vierkant staan achter alle mensen in dit land." Het richt zich nu natuurlijk heel sterk op mensen met een Antilliaanse, Surinaamse of andere achtergrond, maar het geldt natuurlijk evenzeer voor iedereen in dit land die gediscrimineerd wordt, die racisme ervaart op basis van specifiek hun achtergrond bij racisme en breder als het om discriminatie gaat. Als er één ding belangrijk is vanavond, dan is het dat wij één signaal geven, en dat is dat wij dat in dit land onaanvaardbaar vinden en dat wij alles zullen doen om dat te voorkomen.

Nou zit er daarbinnen een gevoelige discussie. Die erken ik. Die gevoeligheid zit 'm in de excuses voor het slavernijverleden. Dat is een hele gevoelige discussie. Ik begin toch nog een keer te zeggen — anders ontstaat er een misverstand — dat Nederland niet achteraan in de rij staat. Er is nog geen regering in de wereld geweest, voor zover wij hebben kunnen vaststellen, die dat heeft gedaan, ook niet in Afrika. Er zijn wel regeringen die "diepe spijt en berouw" hebben betuigd, vergelijkbaar met wat Nederland gedaan heeft, maar nog geen regeringen die excuses hebben aangeboden. De Staat, en dat is natuurlijk ook de ingewikkelde worsteling, was een andere Staat. Dat was geen parlementair stelsel. Als ik excuses maak voor het Nederlandse overheidshandelen in de Tweede Wereldoorlog bij de vervolging van Joodse Nederlanders en het daarin geïnvolveerd zijn of in ieder geval het niet tegenhouden daarvan, waardoor uiteindelijk 100.000 Joden en Sinti-Nederlanders in die oorlog zijn omgekomen, dan gaat het in ieder geval nog om een periode waaruit er nu nog mensen leven en om een Staat die wij ons kunnen voorstellen: met algemeen kiesrecht, een partijenstelsel et cetera. Het gaat dan niet om een Staat die eerst een republiek was met een standensysteem van regenten en nog wat ingewikkeldheden en daarna een Koninkrijk waarin we geen algemeen kiesrecht hadden. Die afstand in de tijd is voor mij een van de kardinale argumenten in de worsteling, waardoor ik zeg: alles afwegend — het is altijd een afweging, want nogmaals: het is geen vreemd verzoek — vind ik het niet verstandig, nog los van het feit dat ik denk dat het gezien de stand van het maatschappelijke debat nu, eerder polariserend gaat werken.

De heer **Klaver** (GroenLinks):
Precies dat laatste punt, dat het polariserend gaat werken. Het debat is al gepolariseerd. We doen alsof er twee kanten aan de discussie zijn, maar racisme is geen debat. Racisme is er of racisme is er niet. Ik vind de argumentatie van de premier verkeerd. Hij zegt: "de figuur van Zwarte Piet moeten we niet racistisch noemen, want daarmee stoten we mensen tegen het hoofd. Excuses aanbieden zou het debat polariseren". Dat is het verkeerde argument. Die argumenten zijn niet juist. Wij hebben de verantwoordelijkheid om deze samenleving bij elkaar te houden, om het gesprek aan te gaan met mensen die zeggen "voor mij is sinterklaas zo belangrijk en ik ben geen racist", en hen erbij te houden. Maar het is ook onze verantwoordelijkheid om te benoemen wat racisme is. Want deze premier zegt: we moeten met elkaar afstand nemen en zeggen dat we dit niet accepteren. Nee, die tijd ligt achter ons. De tijd waarin we met elkaar zeiden "boehoe, racisme mag niet" is klaar; dat hebben we vaak genoeg gezegd. Nu gaat het om het durven geven van de pijnlijke boodschap, aangeven wat er in deze samenleving racistisch is en wat niet. Tegelijkertijd moeten we groot genoeg zijn om mensen de kans te geven fouten te herstellen, niet iedereen weg te zetten als racist. Want dan is het gesprek klaar. Ik vind dat de minister-president hier een kans mist en eigenlijk de kern van het debat waar het vanavond ook over moet gaan. Institutioneel racisme gaat erom dat wij als de macht, wij allemaal bij elkaar hier, eventjes eruit durven stappen en echt benoemen wat racisme is. Dat is echt iets meer; dat is pijnlijker. Dat vind ik zelf ook moeilijk. Laat ik daar eerlijk over zijn. Het heeft bij mij lang geduurd voordat ik Zwarte Piet een racistische

karikatuur kon noemen. Maar het is belangrijk om de stap te zetten om dat wel te doen. Dit is wat eigenlijk al die demonstranten van ons vragen. Zij vragen ons niet of wij racisme veroordelen. Zelfs de heer Wilders zegt dat hij tegen racisme is. Ja, zélfs.

Minister **Rutte**:
Ook.

De heer **Klaver** (GroenLinks):
Nee, jongens, zélfs.

Minister **Rutte**:
Haal hem er nou ook bij, Jesse. Oók Geert Wilders.

De heer **Klaver** (GroenLinks):
Nee. Dit is geen gemiste kans. Dit is precies waar het misgaat. Als je mensen wegzet als een groep en toch probeert te doen ... Iedereen kan zeggen dat hij tegen racisme is, maar ben je ook werkelijk tegen? Dat is het pijnlijke. Dat is moeilijk, dat schuurt, dat voelt polariserend. Maar het is wel wat er nu nodig is, op dit moment in de tijd. Daar moeten we samen met elkaar doorheen komen. Dat is de opgave.

Minister **Rutte**:
Ik pel hem even af. De vraag die ik probeerde te beantwoorden, ging over het wel of niet excuses maken voor het slavernijverleden. Wij hebben als kabinet in 2013 onze diepe spijt en berouw uitgesproken en in de jaren daarna is dat steeds in verschillende vormen herhaald, zoals vanmiddag in een indrukwekkende toespraak van Ingrid van Engelshoven. De vraag is of je de stap moet zetten naar excuses. Ik vind dat er argumenten zijn om dat niet te doen. Het is een weging. Het is niet absoluut ja of nee. Het is een balans die je zoekt. En wij komen uiteindelijk alles afwegend tot deze conclusie. Dat is ook wat die discussie zo ingewikkeld maakt. Maar dat heeft volgens mij niks te maken met de vraag of je racistische symbolen wel of niet afwijst. De heer Klaver benoemt een tweede discussie, die ik ook expliciet wil maken. Hij lijkt de indruk te wekken alsof er een soort absolute normering is van wanneer iets een racistisch symbool is of niet. Met alle respect voor de heer Klaver: het feit dat hij de reis heeft gemaakt van Zwarte Piet is niet een racistisch symbool naar Zwarte Piet is wel een racistisch symbool, betekent nog niet dat heel Nederland dat met hem eens hoeft te zijn. Volgens mij zijn Klaver en ik het eens over die vier kerels op Schiphol, in het voorbeeld dat ik eerder noemde. Volgens mij heel fatsoenlijk Nederland het erover eens dat dat flagrant discriminatie en racisme is en geen humor. Dat is gewoon fout. Het is iemand kleineren, kapotmaken op een verschrikkelijke, revolting manier. Dus heel vaak zul je met elkaar heel snel de consensus vinden. Maar bij dat symbool van Zwarte Piet zie je juist de nuance. Even los van Zwarte Piet, want daar hebben we het alweer veel te lang over, maar het is interessant omdat dat laat zien dat het niet altijd absoluut is. Heel vaak zijn we het heel snel erover eens, maar het is niet altijd absoluut. Bij Zwarte Piet kan híj die reis wel hebben gemaakt, maar ik vind het een tikje arrogant om dan te zeggen dat de hele samenleving met hem die reis gemaakt moet hebben en die conclusie moet hebben getrokken. Ik kom om een andere reden tot de conclusie dat ik blij ben dat Zwarte Piet verandert: ik wil niet dat er kinderen zijn die een symbool dat ik beschouw als onderdeel van onze volkscultuur dat aan het veranderen is, zo verschrikkelijk vinden dat ze zich buitengesloten voelen bij dat feest en het gevoel hebben dat ze niet volledig meedoen in deze samenleving. Dan denk ik: jongens, laten we deze volkscultuur, deze traditie even heel snel met elkaar veranderen. Dat gebeurt op dit moment.

De **voorzitter**:
De heer Segers. Nee. Meneer Klaver. Het is uw laatste vraag.

De heer **Klaver** (GroenLinks):
Dan is dat maar zo. Het gaat hele tijd over de innerlijke reis. Het maakt me eigenlijk niet zo heel veel uit of het nou de innerlijke reis van mevrouw Ouwehand is, of die van mij, of die van u. Het zal wel. Zwarte Piet is het symbool. We staan er heel lang bij stil. Ik vind het goed dat we dat nu doen en niet straks weer …

Minister **Rutte**:
Ik vrees dadelijk ook nog.

De heer **Klaver** (GroenLinks):
Ook, zeker. Maar even voor de goede orde. Het is niet een innerlijke reis die wij hebben gemaakt. Het zijn de Verenigde Naties die hebben aangegeven dat het een racistisch symbool is. Dat is niet iets wat wij vinden, nu hier. Nee, de Verenigde Naties geven dit aan. We moeten niet doen alsof het een mening is dat iets racistisch of niet racistisch is. Ook dit is een probleem van het debat en een probleem van institutioneel racisme: dat we met elkaar doen alsof je van mening kan verschillen over of iets racistisch is of niet.

Minister **Rutte**:
Ja, dat kun je soms.

De heer **Klaver** (GroenLinks):
Ik denk dat het belangrijk is dat juist wij aangeven wat racistisch of niet racistisch is. Tegelijkertijd — op dat punt wil ik de premier wel naderen — kun je volgens mij wel zeggen dat Zwarte Piet een racistisch symbool is zonder mensen weg te zetten als racisten, want dat wil ik ook niet.

Minister **Rutte**:
Daar ben ik het mee eens.

De heer **Klaver** (GroenLinks):
Maar dat is de balanceerkunst waar wij voor staan. Durven wij te benoemen wat racistisch is? Dus als iemand een grap maakt, zegt "deze persoon lijkt op Zwarte Piet", het heeft over spleetogen, of noem alle karikaturen maar op, dan moeten we durven zeggen dat dat racistisch is, maar zonder iedereen gelijk als racist weg te zetten. Dat is de balanceeract die we hebben uit te voeren. Maar dat betekent niet dat we niet meer benoemen wat racistisch is of niet, niet in 2020.

Minister **Rutte**:
Toch even. Ik vind dit te makkelijk. Ik zei dat je het heel snel eens bent over een heel breed spectrum aan uitingen die ieder beschaafd en weldenkend mens zal wegzetten en benoemen als racistisch en discriminerend. Maar dat betekent niet dat je het daar altijd over eens moet zijn. Bij Zwarte Piet zijn wij het dus niet eens. Ik ben blij dat dat verandert, zeg ik nogmaals, omdat ik zie dat mensen daar pijn van hebben. Maar, zo zeg ik in reactie op de woorden van de heer Segers, die daar in zijn eerste termijn iets anders over zei, het feit dat iemand er pijn van heeft, betekent nog niet dat het racistisch is. Ik had daar overigens een prachtig gesprek over in het Catshuis met de presentatrice van Klokhuis. Ik mag dat noemen, omdat zij ook zichtbaar was in de persuitingen na afloop. Ik had er iets over gezegd in de persconferentie en

naar aanleiding daarvan heeft zij een zeer indrukwekkend filmpje gemaakt over de geschiedenis van Zwarte Piet, waarmee zij in haar ogen overtuigend heeft aangetoond dat het wel een racistisch symbool is. We werden het daar die middag ook niet over eens, maar dat hoeft ook niet. Ook dat is wel onderdeel van deze discussie. Als we het gaan verabsoluteren, als wij hier gaan zeggen dat in 100% van de gevallen wij hier of, erger nog, de Verenigde Naties — dat vind ik niet het sterkste argument — bepalen of iets wel of niet een racistisch symbool is, dan externaliseer je de discussie, dan plaats je die ergens anders, dan neem je de samenleving niet mee. Ik probeer vandaag juist een pleidooi te houden om er een inclusief debat van te maken in het brede politieke en maatschappelijke midden.

De heer **Segers** (ChristenUnie):
Dat de minister-president mij helemaal goed parafraseert, betwijfel ik.

Minister **Rutte**:
En al drie keer! Sorry.

De heer **Segers** (ChristenUnie):
Precies. Dan zet zich iets in het hoofd van de premier en dan kom je er nooit meer vanaf. De vraag die ik stelde, is: wat moet zwaarder wegen, de intentie van de dader of de perceptie van het slachtoffer? Ik vind dat laatste. Dat is niet een absolute uitspraak over of iets racistisch in zichzelf is.

Minister **Rutte**:
Die nuance is wel cruciaal.

De heer **Segers** (ChristenUnie):
Precies. Maar dat geheel terzijde. Toch nog even over die excuses. Ik snap de minister-president heel goed. Ik snap dat het echt een balans is, dat het een zoektocht is en dat het echt de vraag is hoelang je terug moet in het verleden om nog ergens onrecht aan te treffen waarvoor je dan excuses vraagt of aanbiedt. Ik heb niet de neiging om Spanje excuses te vragen over wat zij ons in een heel lang verleden ... Het zou wel terecht zijn, zegt de minister-president. Ik heb die aandrang niet. Die schaduwen hangen niet mee over het heden. Dat is voorbij.

We hebben het over innerlijke reizen en ontwikkeling. Ik heb hierbij zelf ook ontwikkeling meegemaakt, omdat ik zie dat die schaduwen wel over het heden hangen en dat die ons soms in de weg zitten. Ik heb daar zelf iets van gemerkt toen in Ghana rondliep bij het slavenfort Elmina, gebouwd door Nederlanders. Daar hing een Bijbeltekst aan de muur en de slaven zaten daaronder in een kerker en werden afgevoerd naar Amerika om nooit meer terug te keren. Ik heb geen schuld daaraan. Ik ben daar niet schuldig aan. Ik heb daar part noch deel aan, maar ik voel wel schaamte. Dat is een soort collectieve schaamte, omdat je deel uitmaakt van een historie, een verleden, dat ergens ballast is.

Als de schaduwen over het heden hangen, zou het kunnen dat we daarover moeten spreken. Nogmaals, ik snap de overwegingen van de minister-president. Ik snap zijn twijfel. Ik snap dat het ergens afwegen is. Maar dan toch mijn vraag: zou het ook de uitkomst kunnen zijn van een ontwikkeling? Collega Jetten had het terecht over het verschil tussen 2012 en 2020 bij de Joodse gemeenschap. Eerst waren de excuses lastig, maar de uitkomst van een ontwikkeling in de gemeenschap van de Nederlandse samenleving heeft uiteindelijk tot een heel indrukwekkend moment geleid ... — excuses, mevrouw de voorzitter, voor dit lange verhaal,

maar toch even, want dit is een belangrijk punt. De minister-president markeerde toen dat hij zich niet moreel wilde verheffen boven zijn voorgangers. Dat vond ik een heel mooi statement. Want hij zegt altijd: je kunt een beetje op de moral high ground staan en met de wetenschap van nu een oordeel vellen over iedereen die in eerdere tijden leefde, maar dat heeft ook iets ongemakkelijks. Maar toch, zou dat de uitkomst kunnen zijn van zo'n dialooggroep of wellicht van een staatscommissie die van start gaat? Zou dat de uitkomst kunnen zijn?

Minister **Rutte**:
Dat kan ik niet uitsluiten. Ik weet het niet. Het is een weging. Ook de kabinetsopvatting op dit punt is ontstaan na discussie, waarbij alle argumenten zijn gewogen. Er is dus ook gevraagd wat dit zou betekenen voor mensen van de groep die daar een bijzondere betrokkenheid bij hebben. Dat weet je niet. Dat kan ik nu niet zeggen. Maar wat ik net zeg, is niet in steen gegraveerd. Nee, dat zijn natuurlijk geen vragen zoals "wel of geen begrotingstekort" of "de straatlantaarn doet het wel of niet". Dat is dit natuurlijk niet. Dit zijn natuurlijk altijd afwegingen van argumenten. Dat is natuurlijk ook het politieke proces. In een kabinet doe je dat met elkaar. Dat zijn gewetensvolle discussies. Iedereen doet dat vanuit zijn of haar opvattingen en uiteindelijk probeer je met elkaar een lijn uit te zetten.

De heer **Segers** (ChristenUnie):
Tot slot, mevrouw de voorzitter. Ik denk dat dit inderdaad een ontwikkeling is, dat dit een reis is. Ik vind dat een moment is waarop het heel heilzaam is om dit uit te spreken; althans, dat denk ik. Mijn oproep zou zijn: hou het open als die dialooggroep aan de slag gaat, als we het verleden in de ogen kijken, als de feiten op tafel komen en als we naar de verhalen luisteren. Ik zou dan zeggen: hou open dat dat de uitkomst zou kunnen zijn.

Minister **Rutte**:
Nogmaals, u hoort juist in mijn woorden dat ik niet zeg dat het allemaal onzin is en dat het niet kan. Nee, ik snap de verzoeken. Ik weet ook wat dit zou betekenen voor mensen. En tegelijkertijd vind ik ook, echt uit overtuiging, dat de keuze die wij maken, de goede keuze is. Maar daarmee blijven alle onderliggende argumenten natuurlijk in de weegschaal liggen en zul je die iedere keer opnieuw moeten bekijken. Dat ben ik met de heer Segers eens.

De **voorzitter**:
De heer Azarkan.

De heer **Azarkan** (DENK):
Het afgelopen halfuur hebben we gezien hoe collega's met allerlei andere argumenten proberen om de minister-president te overtuigen om wel excuses aan te bieden. Hij ziet dat anders. Ik heb een iets andere vraag. Wat zijn nou de consequenties van het wel aanbieden van excuses?

Minister **Rutte**:
Als de vraag is of we bang zijn dat het geld zou kosten — dat vermoed ik — dan zeg ik: dat speelt hier geen rol. Als dat de vraag zou zijn ... Ik zou het niet weten. De indruk bestaat niet dat dat ineens allerlei claims met zich mee zou brengen. En al zou het wel zo zijn, dan is dat in ieder geval geen afweging, net zoals dat bij de excuses voor de Nederlandse rol in de Tweede Wereldoorlog bij de vervolging van Joodse Nederlanders geen overweging is geweest. Die dingen moet je echt scheiden. Het is volgens mij echt een vorm van beschaving dat je dat niet onderdeel laat zijn van afwegingen. Ik ben er trots op dat dit in de discussies

waar ik bij was, op geen moment onderdeel van de afweging is geweest. Maar ik weet niet of dat de onderliggende ... Ik vermoed dat nu.

De heer **Azarkan** (DENK):
Zeker niet. Ik ben zelf in Suriname en Curaçao geweest en heb daar ook ervaren hoe pijnlijk het slavernijverleden is. Ik heb de attributen gezien die gebruikt werden en gezien hoe mensen gestraft werden. Ik heb de verhalen van de plantages gehoord.

Minister **Rutte**:
Vreselijk.

De heer **Azarkan** (DENK):
Dat is echt vreselijk. Collega's hebben aangegeven waarom het wel een goed idee zou zijn, vanuit allerlei perspectieven. Ik hoor de minister-president zeggen dat hij alles afwegende vindt dat het nu niet het moment is; misschien in de toekomst wel, dat weet hij ook niet. Ik vroeg me oprecht af wat de consequenties zijn als je dat doet.

Minister **Rutte**:
Volgens mij zijn die uitvoerig beschreven: een groep mensen in Nederland heeft expliciet gezegd dat het hen zou helpen als het wel gebeurt. Dat is ook een heel relevant gegeven. Volgens mij is dat ook wat mede ten grondslag ligt aan het verzoek dat vandaag in het debat werd gedaan.

De heer **Azarkan** (DENK):
Ik weet dat dat verzoek er ligt, want ik heb het ook gedaan. Mijn partij vraagt het al jaren. Anderen vragen het ook al jaren. We zien dat de samenleving het vraagt, althans een deel van de samenleving. Mijn vraag was: wat zijn de consequenties als je je excuses aanbiedt?

Minister **Rutte**:
U stelt dezelfde vraag drie keer en ik heb nu drie keer antwoord gegeven.

Voorzitter. Ik kom bij de laatste vraag, over de gouden koets. Die wordt in zijn geheel gerestaureerd. We gaan niet de geschiedenis herschrijven, zoals ik eerder ook heb gezegd, door bepaalde onderdelen te verwijderen of wit te lakken. Het is wel belangrijk dat dit cultuurhistorische object in z'n context wordt geplaatst en dat uitleg wordt gegeven. Het begint in 1898. Toen is de gouden koets aan koningin Wilhelmina geschonken bij gelegenheid van haar inhuldiging, door de inwoners van Amsterdam. Tegelijkertijd zouden we ook moeten schetsen wat het gebruik van de koets is geweest in de loop der jaren. De context is ook veranderd. Het ligt zeker in de rede om dat allemaal te doen als de restauratie klaar is. Hij wordt nu gerestaureerd. Er is nog geen besluit genomen over het toekomstig gebruik. Dat over de gouden koets.

Daarmee meen ik de vragen te hebben beantwoord die mij regardeerden. Mijn beleefde verzoek aan de voorzitter, of in ieder geval suggestie, is om thans mijn collega van Binnenlandse Zaken te vragen haar deel van de beantwoording voor haar rekening te nemen. Maar dat is slechts een beleefd verzoek.

De **voorzitter**:
Dank u wel.

De vergadering wordt enkele ogenblikken geschorst.

De **voorzitter**:
Ik geef de minister van Binnenlandse Zaken het woord.

Minister **Ollongren**:
Dank u wel, voorzitter. Het is vandaag 1 juli. Daarom is het eigenlijk wel mooi om dit debat vandaag te voeren. Op 1 juli staan we in een nationale herdenking stil bij de afschaffing van de slavernij, bij het nationaal monument. De voorzitter was daar vandaag ook. De Ketikotiviering herinnert ons aan een fundamenteel recht dat we hebben in Nederland. Dat staat in artikel 1 van onze Grondwet, een recht dat alle inwoners van dit land toekomt: iedereen kan in Nederland zichzelf zijn, de ene groep is niet meer waard dan de andere groep en de ene categorie mensen verdient niet een andere behandeling van de overheid dan de andere.

Dat is de kern van hoe we samenleven in dit land. Dat is ook goed, want een samenleving waarin de ander slechts wordt getolereerd, dus letterlijk wordt toegestaan te bestaan, is niet duurzaam. Dan isoleren groepen zich ten opzichte van elkaar. Dat is niet het land dat we willen zijn. Dat is niet het land waar ik voor sta en waar dit kabinet voor staat. Wij willen een land zijn dat zich niet onverschillig opstelt, maar een land dat inclusief is, een land waarin je je inleeft in de ander.

Het mag ook niet zo zijn dat het probleem van racisme en discriminatie alleen maar aandacht krijgt als er een gebeurtenis is, als er een incident is. Ik denk dat we steeds moeten proberen te onderkennen en te doorgronden wat racisme en discriminatie voor gevolgen hebben, voor individuen, maar ook voor de samenleving als geheel. Als we dat doen, komt die samenleving verder.

Wetgeving is belangrijk, maar wetgeving alleen kan racisme en discriminatie niet uitbannen, niet volledig. Het kabinet kan het ook niet alleen. De aanpak van racisme en discriminatie vraagt ons dat we kritisch zijn op het fenomeen van de uitsluiting van mensen, op gedrag, op sociale structuren in onze samenleving en op de systemen die ongelijke kansen in stand houden. Daar kun je als overheid ook nog flinke stappen in zetten. En dan kun je in Nederland ook heel veel bereiken. Dat is een beetje de opdracht die ik zie. Dat vind ik ook mooi voor een minister van Binnenlandse Zaken, verantwoordelijk voor de constitutionele zaken: de opdracht die uitgaat van dat artikel 1. Het is een land waarin je niet wordt beperkt, een land waarin je kansen hebt. Het maakt niet uit welke godsdienst, huidskleur, levensovertuiging, seksuele geaardheid of geslacht je hebt. We hebben van de week ook een debat gevoerd over artikel 1. Het is een land waarin we verschillen omarmen, in plaats van ze te bestrijden. En inderdaad, de premier zei het ook net, ook als het schuurt en misschien ook wel juist als het schuurt. Dat is een opdracht. Als je de vrijheid van anderen respecteert en bevordert, dan ben je pas echt vrij. Dat geldt zeker ook voor ons land.

Voorzitter. Er zijn een aantal vragen gesteld, die ik graag beantwoord. Sommige liggen overigens op het terrein van collega's in het kabinet. Ik doe dat in de volgorde die de premier net aangaf. Ik wil even beginnen met die staatscommissie. De heer Asscher vroeg ernaar en de heer Heerma sloot zich daarbij aan, als ik hem goed hoorde. Ik hoor daarin eigenlijk een wens om dit onderwerp de aandacht te geven die het toekomt. Ik hoorde ook suggesties, zoals van de heer Jetten en de heer Azarkan. Zij vroegen naar een nationaal coördinator. Azarkan had het over een coördinator tegen discriminatie; Jetten had het over een coördinator tegen

racisme en voor inclusie. Het zijn eigenlijk soortgelijke ideeën. Het zijn vragen om aanpak. Ik begreep overigens ook dat toen Grapperhaus vanochtend samen met Koolmees een overleg had over de aanpak van antisemitisme, het daar ging over een coördinator antisemitisme. Ik denk dat het goed is dat we er door dit soort dingen naar streven om de aandacht voor het onderwerp vast te houden, eigenlijk zoals ik net ook zei, ook als we de incidenten of misschien zelfs de demonstraties die we net allemaal hebben gezien, naar achteren schuiven in onze herinnering, want dat gaat gebeuren. Maar het onderwerp is belangrijk en dat willen we vasthouden.

Daarom zou ik de Kamer ook willen zeggen: laten we het gewoon even laten bezinken. Laten we er even goed over nadenken. Er wordt veel gevraagd. Het is misschien ook goed om dit mee te nemen in de gesprekken die we voeren met mensen en met organisaties die zich inzetten tegen discriminatie en racisme. Die gesprekken worden gevoerd, die worden gepland en die houden wij, ook andere bewindspersonen. Ik zou me kunnen voorstellen dat het kabinet dan in het najaar op deze punten terugkomt: de staatscommissie, de coördinator en de wijze waarop we dit belangrijke onderwerp zouden kunnen adresseren. Vervolgens kunnen we daar dan weer in een debat op terugkomen.

De **voorzitter**:
Ja? Mevrouw Marijnissen stond er eerder, maar oké. De heer Asscher.

De heer **Asscher** (PvdA):
Voorzitter, ik denk dat dat wel praktisch is, omdat dit gaat over een voorstel. Het klinkt al bijna als een soort preadvies over het voorstel. Het lijkt mij heel goed als het kabinet gaat uitwerken hoe zo'n staatscommissie vorm zou moeten krijgen, maar het is niet dat er nog niet over nagedacht is. Ik denk juist dat de aard van het probleem, waarbij de minister zich ook helemaal aansluit, ietwat raakt aan de constitutie. De minister begon ook met de constitutie. Ik denk dat dat een dergelijke commissie juist zou wettigen. Maar ik heb er vanzelfsprekend alle begrip voor dat als de Kamer die uitspraak zou doen, er een uitwerking moet worden gevonden die rekening houdt met alle verschillende initiatieven die er zijn. Maar ik ben er wel van overtuigd dat het op zichzelf nodig en nuttig is. Ik beluister de minister eigenlijk ook in die richting.

Minister **Ollongren**:
Dat heeft de heer Asscher inderdaad heel goed gehoord. Ik voeg daar alleen aan toe dat het ging om een staatscommissie én drie coördinatoren, en we hebben ook nog het College voor de Rechten van de Mens dat er ook een advies over heeft uitgebracht. Ik denk dat we toe zouden moeten — dat kan inderdaad in de uitwerking komen — naar een structuur die dat eigenlijk allemaal ondervangt. Dat zou mijn voorstel aan de Kamer zijn.

Mevrouw **Marijnissen** (SP):
Minister Ollongren spreekt ware woorden over discriminatie en dat dat niet mag. Daar spreken we ook al best wel lang over. Dat geeft de minister ook aan. We zijn met dit kabinet ook al een tijdje onderweg, dus ik ben eigenlijk benieuwd hoeveel discriminerende makelaars of discriminerende uitzendbureaus er eigenlijk al concreet aangepakt zijn en bijvoorbeeld al een boete hebben gekregen.

Minister **Ollongren**:
Ik kan die vraag nu beantwoorden. Ik heb 'm ook in mijn set zitten, maar hij zit eigenlijk bij

het laatste onderwerp dat ik wilde doen. Ik laat het dus aan u over, voorzitter, of u wilt dat ik dat nu doe.

De **voorzitter**:
Ik kijk ook naar mevrouw Marijnissen.

Minister **Ollongren**:
Of mevrouw Marijnissen, inderdaad.

De **voorzitter**:
Wilt u dat de minister daarop terugkomt?

Mevrouw **Marijnissen** (SP):
Als de minister het antwoord paraat heeft, dan graag. Anders wacht ik rustig even af.

Minister **Ollongren**:
Ja hoor. Ik moet het even opzoeken. De uitzendbureaus had ik onder het kopje "arbeidsmarkt" geschaard. Mevrouw Marijnissen heeft inderdaad gevraagd naar de uitzendbureaus. Er komt een wetsvoorstel van de collega van SZW, waarmee de Inspectie SZW toezichthoudende bevoegdheden krijgt om arbeidsmarktdiscriminatie aan te pakken. Het richt zich ook specifiek op uitzendbureaus. Ook uitzendbureaus dienen te beschikken over en werkwijze voor werving en selectie van het personeel, ook voor het personeel dat zij uitlenen aan werkgevers. Dat is hun taak. Het is omgekeerd zo dat als je personeel inleent, je je ervan moet kunnen vergewissen dat de uitlener over een adequate werkwijze beschikt. Discrimineren mag niet. De Inspectie SZW heeft in de aanloop naar de wetswijziging verkennende inspecties uitgevoerd, onder andere bij uitzendbureaus, om ook gewoon meer feitenmateriaal te hebben, om een basis te bouwen in de informatiepositie. Er zijn nog geen boetes opgelegd, maar dat is om de eenvoudige reden dat de inspectie op dit moment nog niet bevoegd is om boetes uit te delen.

Mevrouw **Marijnissen** (SP):
Dat is, denk ik, wel de kern van het probleem, wat heel veel mensen terecht stoort. Hierover wordt al ontzettend lang gesproken, in deze Kamer en erbuiten. We keuren het zo'n beetje allemaal af. Discriminatie mag niet. Intussen zijn er voorbeelden in de media verschenen. Er is een goed onderzoek verricht door De Groene Amsterdammer naar discriminatie rondom huisvesting. Bij het televisieprogramma Radar zie je gewoon in beeld dat uitzendbureaus erop los discrimineren. En dan horen we nu: er is er nog geen een — nul — echt op beboet. Als je dan de kabinetsbrief van 15 juni leest, dan is de kritiek wel terecht dat er heel veel gesproken wordt over pilots, 16 keer, en over onderzoeken, 67 keer, en over programma's, 15 keer, maar als het dan gaat over boetes voor discriminerende makelaars of discriminerende uitzendbureaus, dan is het nul.

Minister **Ollongren**:
Er spreekt een frustratie uit de woorden van mevrouw Marijnissen die ik wel begrijp. Ik heb gezegd hoe het bij SZW zit met de uitzendbranche: stap voor stap in de richting van verandering van wetgeving en meer bevoegdheden voor de inspectie. Laat ik ook het voorbeeld noemen van de makelaars. De heer Jetten vroeg ernaar en mevrouw Marijnissen noemt het nu. Die frustratie heb ik meegemaakt. Uit een journalistiek onderzoek kwam naar voren dat er discriminatie zou zijn. De Kamer vroeg daar aandacht voor. Dan ga je als minister het gesprek aan met de sector. Nou, de sector zegt dan dat ze de signalen toch

eigenlijk niet helemaal herkennen, maar ze gaan het onderzoeken, want ze willen natuurlijk niet dat er gediscrimineerd wordt. En zo ga je stap voor stap op weg naar een aanpak. Gaat het snel genoeg? Nee, maar het betekent wel dat we er steeds aandacht voor moeten blijven houden en het betekent ook dat we niet mogen opgeven. Bij die huurders en de discriminatie op de woningmarkt hebben we uiteindelijk ook zelf onderzoek gedaan, waaruit bleek dat er discriminatie is op de woningmarkt. We hebben zelf gekeken naar instrumenten waarvan we het in eerste instantie toch wel een beetje spannend vonden om ze in te zetten. Kun je je als overheid inlaten met instrumenten als mysteryguests in de makelaardij? We gaan het toch doen, omdat we het hardnekkige probleem willen aanpakken. Het gaat langzaam, maar het gaat wel en we moeten doorzetten.

Mevrouw **Marijnissen** (SP):
We zijn het erover eens dat we moeten doorzetten, maar het gaat zeker te langzaam. Ik vind het stuitend dat de wet waar de minister aan refereert, in 2018 al is aangekondigd. Ik begrijp dat het voorstel nu naar de Raad van State is. Het duurt allemaal wel heel erg lang. De minister zegt: we vonden het heel spannend, maar we gaan toch met mysteryguests werken. Maar dat is toch niet nieuw? We wisten toch al lang dat je van dat soort methodes gebruik moet maken om het bloot te leggen? Zo kun je daadwerkelijk uitzendbureaus of makelaars die discrimineren, op heterdaad betrappen en vervolgens bestraffen. Ik vind het heel pijnlijk — dat wil ik vanavond in dit debat gezegd hebben — dat we hier al zo lang over spreken, dat het kabinet al een behoorlijke tijd onderweg is en dat we moeten constateren dat er nog nul boetes zijn uitgedeeld aan discriminerende uitzendbureaus of discriminerende makelaars. Natuurlijk mogen we niet opgeven, maar ik vind wel dat het kabinet tekortschiet. Dit is iets waar al zo lang over wordt gesproken. Ik noemde het net al: we zijn 67 onderzoeken, 15 programma's en 16 pilots verder. Het gaat erom dat we het aanpakken. Anders gaat er nooit wat veranderen.

Minister **Ollongren**:
Ja, maar het gaat er ook om dat we het volhouden, juist in die makelaardij of bij de huurders en juist bij die uitzendbureaus, maar er zijn ook tal van andere voorbeelden. Het is niet dit kabinet dat dat voor het eerst gaat doen. Dit is iets wat al langer speelt. We moeten daar stap voor stap mee doorgaan.

Dan nog even op dat punt van die wet. Mevrouw Marijnissen vraagt waarom die wet er nog steeds niet is. We hadden een opgave en eigenlijk ook een oproep vanuit het regeerakkoord om die arbeidsmarktdiscriminatie steviger aan te pakken. Dat heeft bij de collega's van SZW tot de conclusie geleid dat er een wetswijziging moest komen om de inspectie echt de bevoegdheden te geven die daarvoor nodig zijn. Dat is een wetstraject. Het wetsvoorstel ligt inderdaad bij de Raad van State en de collega's verwachten dat ze eind september, begin oktober het voorstel aan de Tweede Kamer kunnen aanbieden. Duurt dat te lang? Misschien. Maar het komt er wel en we gaan het wel doen.

De **voorzitter**:
Gaat u verder.

Minister **Ollongren**:
Voorzitter. Dan een paar woorden over de dialoog over het slavernijverleden. Ik ben blij dat een aantal leden die dialoog vandaag heeft genoemd, de heer Heerma, de heer Segers en anderen. De bedoeling is inderdaad dat door deze commissie een dialoog in de samenleving wordt georganiseerd en bevorderd die gaat over erkenning en inbedding van dit gedeelde verleden. Dat is belangrijk. Daardoor gaan mensen met elkaar in gesprek en verbinden we ook

het verleden met het heden. De commissie moet dat natuurlijk zelf invullen, maar dat zal aan allerlei tafels gebeuren. Dan zal het adviescollege een rapport met bevindingen uitbrengen in het voorjaar van volgend jaar. 1 mei 2021 is daarvoor afgesproken. Uit die dialoog kunnen verschillende voorstellen komen om te kijken hoe het in maatschappelijke sectoren anders zou kunnen gaan. Ook historisch onderzoek zal daarbij kunnen helpen. De dialooggroep zal zich ook laten bijstaan door wetenschappers. Dat is meteen ook het antwoord op de vraag van de heer Segers. Hij vroeg: kan historisch onderzoek naar de rol van de overheid onderdeel zijn van de taak van het adviescollege? Dat kan zeker een onderdeel zijn van waarmee de commissie aan de slag gaat. Het kan ook onderdeel uitmaken van hetgeen waarover zij straks een advies uitbrengen. Zij zijn daar echt vrij in, hebben die mogelijkheid en zullen dat ongetwijfeld ook doen.

Dan kom ik op de vraag van de heer Asscher over Ketikoti als nationale feestdag. Aan de jaarlijkse herdenking — de heer Asscher weet dat heel goed — is in normale tijden meestal een groot feest gekoppeld. Ketikoti is een feestelijke dag en in verschillende gemeenten gebeurt dat steeds meer en ook steeds groter. Alleen dit jaar kon dat natuurlijk niet. Dat soort vieringen die ook van onderop ontstaan, is sowieso waardevol en iets wat we zouden moeten aanmoedigen. Het wordt ook altijd uitgezonden op onze publieke omroep. In Nederland hebben we vrij weinig algemeen erkende landelijke feestdagen: kerstmis, Nieuwjaarsdag, Koningsdag en Bevrijdingsdag, dat is het. Als je dus een nieuwe feestdag introduceert, roept dat natuurlijk wel meteen de vraag op wat dat voor andere feesten of momenten betekent, die daar wellicht ook voor in aanmerking zouden willen komen. Mijn antwoord zou zijn: het is al een nationale herdenking én het is een feest en het is voor ons allen een keuze of je het ook een nationale feestdag wilt laten zijn.

De **voorzitter**:
Laatste vraag. De heer Asscher.

De heer **Asscher** (PvdA):
Ik weet het, voorzitter. Ik vind het op zich een prima antwoord. Ik heb er ook geen motie over of zo om iets af te dwingen. Maar ik zou me wel kunnen voorstellen, omdat het ook een dag is waarop je het kunt hebben over waar die slavernij vandaan kwam, en over racisme, dat het een meer nationaal karakter wordt gegeven. Zoals we Bevrijdingsdag eens per vijf jaar vieren, kun je daar varianten op bedenken. Dus ik zou het kabinet willen uitnodigen om daar nog weer meer van te maken dan we nu doen, omdat het ook over erkenning gaat, wat een belangrijk symbool is.

Minister **Ollongren**:
Dank. Ik begrijp dat. Ook hiervoor geldt dat de dialoogcommissie gaat kijken naar de rol van de overheid in de geschiedenis. Ik zei dit net al in antwoord op de heer Segers. De dialoogcommissie verbindt het heden met het verleden, of andersom, zou ik misschien moeten zeggen, en ik kan me heel goed voorstellen dat dit een onderwerp is waar ook de dialoogcommissie gedachten over kan hebben, die vervolgens een onderdeel van het advies worden. Dus via die route zou het ook nog terug kunnen komen.

Dan over de rol van de overheid. De heer Asscher vroeg naar bedrijven en de relatie tussen overheid en bedrijven die zich schuldig zouden maken aan discriminatie of racisme. De heer Asscher kent dit onderwerp goed — dat zei hij net ook — vanuit zijn eigen rol als minister in het vorige kabinet. Het kabinet nu en de collega's van SZW onderzoeken of de mogelijkheid bestaat om bedrijven die veroordeeld zijn wegens discriminatie, uit te sluiten van

aanbestedingen. Dan gaat het overigens over discriminatie, maar ook over andere zaken als overtredingen van de arbeidswetgeving zoals cao's. Op grond van de Aanbestedingswet uit 2011 moet een uitsluiting proportioneel zijn. Een bedrijf moet ook de mogelijkheid krijgen om zijn leven te beteren. Je moet dat volgens mij niet voor altijd doen, maar het kan een signaal zijn. Het uitsluiten van bedrijven zou een afweging per geval moeten zijn. Het kabinet kijkt daarnaar. Bij het beëindigen van contracten met bedrijven — dat zou in het verlengde kunnen liggen van wat de heer Asscher vroeg — geldt dat in de Algemene rijksvoorwaarden is opgenomen dat de opdrachtnemers zich moeten houden aan alle toepasselijke regelgeving op het gebied van arbeidsvoorwaarden en cao's. Als een opdrachtnemer zich daar niet aan houdt, kan in het uiterste geval de overeenkomst beëindigd worden. Ook daar geldt de proportionaliteitsvereiste.

De heer Azarkan suggereerde dat we extra middelen, extra capaciteit, moeten inzetten om racisme en discriminatie te bestrijden. Hij had het over meetbare doelen. Net als de heer Azarkan neem ik het onderwerp uiterst serieus. Ik heb nu al voor de derde keer een brief aan de Kamer gestuurd met een beschrijving van alle acties die er lopen. Ik heb net in het debat met mevrouw Marijnissen toegegeven dat het soms niet snel genoeg gaat en dat we misschien meer moeten doen of het anders moeten doen. Maar ik denk niet dat we op voorhand moeten zeggen: we moeten nu meer geld inzetten of we moeten nu meer of andere actieplannen inzetten. Ik denk dat het meer een kwestie is van volhouden wat we al hebben aangekondigd en er aandacht voor houden dat het hoog op onze agenda blijft staan. De maatregelen zijn een kwestie van een lange adem.

Dan wil ik de vraag van de heer Klaver beantwoorden over het verbod op discriminerende algoritmen. Er is heel veel gaande op het gebied van algoritmen en ook over de manier waarop we zouden kunnen voorkomen dat ze discriminerend werken. Er is onderzoek gedaan door de Universiteit Utrecht naar algoritmen die besluiten nemen. Er is gekeken naar de kansen en de risico's voor onder meer non-discriminatie. In het najaar zal het kabinet daar een uitgebreide kabinetsreactie op sturen. Het was een opdracht van het WODC aan de Universiteit Utrecht. Ik ben bezig met het ontwikkelen van systeemprincipes om discriminatie bij algoritmen zo veel mogelijk te voorkomen. Onderzoekers zullen juridische en statistische kaders beschrijven waarbinnen discriminatie kan voorkomen. Op basis van de uitkomst van die onderzoeken kan het kabinet bezien of dat probleem effectief kan worden aangepakt met een verbod of dat er andere middelen zijn die daar beter voor werken.

De heer **Azarkan** (DENK):
Ik zoek ook een klein beetje naar een gevoel van urgentie, naar een sprankje versnelling misschien, een sprankje hoop voor mensen die al heel lang voelen dat ze uitgesloten zijn of moeilijker toegang hebben binnen het onderwijs of bij de zoektocht naar een huis. Dan zouden ze het idee hebben: deze minister en dit kabinet doen ook iets voor mij. De minister is inderdaad al een tijd bezig en ik heb pittige debatten met haar gehad omdat ik vind dat er te weinig urgentie van uitgaat. Collega Marijnissen zei het al: we boeken te weinig vooruitgang. Ik vind het dan ook te makkelijk om te zeggen: we moeten volhouden, maar meer middelen hebben we ook niet. Wat kan deze minister, die specifiek als taak heeft om discriminatie te bestrijden, aangeven naar aanleiding van wat er in de samenleving aan de hand is? Wanneer voelt zij de urgentie om te zeggen: vanaf vandaag moeten we het misschien anders doen? Wat is dat?

Minister **Ollongren**:
Ik deel die urgentie. Ik moet zeggen dat ik ontzettend blij ben met dit debat en met het

momentum dat er lijkt te zijn ontstaan. Ik kan me niet herinneren dat de twee eerste brieven die ik vanuit mijn coördinerende rol stuurde over discriminatie, zo veel aandacht kregen als deze brief. Dat is alleen maar goed. Echt, dat is alleen maar goed. En ik wil iets doen voor die huurders die gediscrimineerd worden of voor jongeren die gediscrimineerd worden omdat ze geen stageplek kunnen vinden. Want het gebeurt. Het gebeurt iedere dag. Dat mogen we niet accepteren. Het belangrijkste wat wij kunnen doen, is dat benoemen, dat zeggen en iedereen aansporen. Ik zei het net al: het kabinet kan het niet alleen. Wij moeten het samen met andere partijen doen. Wij moeten het samen met de werkgevers doen. Wij moeten met de opleidingsinstituten samenwerken. Wij moeten blijven praten met de makelaars over wat er misgaat. Ook al willen zij het eigenlijk niet, het gebeurt gewoon. Wat wij hier vandaag doen, is daarin dus heel betekenisvol.

Mevrouw **Van Brenk** (50PLUS):
De minister gaf aan dat we eind van het jaar een rapport krijgen van dat onderzoek. Ik heb SyRI genoemd. Ik heb ook de Belastingdienst genoemd. Kan de minister toezeggen dat er geen systeem bij de overheid is waar dit soort problemen voorkomen? Zijn er geen systemen waarin echt gekeken wordt naar afkomst en mensen daardoor in het systeem naar boven poppen?

Minister **Ollongren**:
Mevrouw Van Brenk stelde die vraag ook in haar eerste termijn. Zij had het toen vooral over de Belastingdienst. Zij vroeg heel specifiek of dat pas op 15 mei uit dat systeem is gehaald. De Kamer heeft daar heel veel vragen over gesteld en de vraag van mevrouw Van Brenk raakt daar in feite ook aan. Mijn collega bij Financiën, mevrouw Van Huffelen, is daar natuurlijk volop mee bezig, omdat wij dat onacceptabel vinden. Als mevrouw Van Brenk aan mij vraagt of zij kan uitsluiten dat in de systemen van de overheid — en dat zijn er nogal wat — op de een of andere manier dit soort selectiemechanismen zijn geslopen, dan moet ik daarop antwoorden dat ik dit niet kan uitsluiten. Maar wij kunnen wel zeggen dat wij, als wij dat ergens tegenkomen, er natuurlijk voor zorgen dat daar onmiddellijk een einde aan wordt gemaakt. Dat is ook precies wat er bij Financiën gebeurt.

De vraag die ik net beantwoordde, ging over het gebruik van algoritmes. Daarom is dat onderzoek ook zo belangrijk, omdat ik denk dat wij nooit zouden willen accepteren dat de techniek voor ons dit soort selecties zou kunnen toepassen. Uiteindelijk worden algoritmes, zo heb ik altijd geleerd, bepaald door de vragen die de mens in het systeem stopt. Maar goed, ik wil wel de uitkomsten van het onderzoek afwachten.

Mevrouw **Van Brenk** (50PLUS):
Gaat dat onderzoek ons dan helpen om de vraag die ik net stelde te beantwoorden?

Minister **Ollongren**:
Ik ga ervan uit dat dit ons zeker gaat helpen. Absoluut. Want wij moeten toch weten hoe het werkt en wij moeten ook weten op welk punt wij het moeten aangrijpen als wij de zekerheid willen hebben dat het niet in het systeem kan zitten.

De heer **Jetten** (D66):
Allereerst dank ik de minister voor de beantwoording en een aantal toezeggingen. Specifiek nog even doorgaand op dit punt. Het is goed dat het onderzoek naar algoritmes nu loopt. Wat wij er aan de voorkant in stoppen, bepaalt inderdaad voor een heel groot deel wat die algoritmes vervolgens doen. Als ik de minister net goed beluisterde, zei ze in antwoord op de

heer Klaver: wij gaan bekijken hoe we besluitvormende algoritmes, waar racistische elementen in zitten, kunnen verbieden en kunnen voorkomen. Ik zou dat willen verbreden, door niet alleen te kijken naar besluitvormende algoritmes, maar ook naar algoritmes die worden gebruikt om risico-inschattingen te maken en daarmee mensen of groepen in bepaalde hokjes te stoppen die meer aandacht krijgen van de overheid. Is het onderzoek ook daarop gericht?

Minister **Ollongren**:
Dat moet ik echt even nagaan. Ik weet niet precies wat de onderzoeksopdracht is geweest en hoe breed of hoe smal die is. Ik zei overigens dat wij ook bekijken of een verbod de manier is om het aan te pakken, dan wel dat er een betere manier is. Maar ik neem de opmerking van de heer Jetten natuurlijk heel graag mee. Dat kan alleen maar helpen.

Mevrouw Van Brenk heeft nog gevraagd om een reactie op het Deltaplan tegen Discriminatie van discriminatie.nl. Dat is heel onlangs gepresenteerd. Dat klopt. Ik ga dat plan bestuderen en ik kom met een reactie. Dat zeg ik mevrouw Van Brenk graag toe.

Dan de kwestie van de bestrijding van racisme en discriminatie in het onderwijs. Door verschillende leden is dit punt opgebracht. De heer Segers vroeg volgens mij vooral naar wat wij kunnen doen. Hij zei: de kerndoelen in het funderend onderwijs worden herzien, daar ligt een kans; kunnen wij die niet gebruiken om meer aandacht te besteden aan discriminatie en racisme? Wij hebben daar ook in het regeerakkoord afspraken over staan. En er ligt een onlangs aangenomen motie van het lid Van den Hul, om in het onderwijs meer aandacht te hebben voor het koloniale verleden, racisme, discriminatie en de migratiegeschiedenis. OCW is naar aanleiding daarvan het gesprek aangegaan met de initiatiefnemers van de petitie waarin daar aandacht voor werd gevraagd. Recent is de nieuwe canon voor het onderwijs gepresenteerd, waarin ook meer aandacht is voor culturele diversiteit. Het is echt van belang om het burgerschapsonderwijs die kwaliteitsimpuls te geven, zodat de leerlingen elkaar en elkaars culturen kennen en respecteren. Er ligt een wetvoorstel in uw Kamer voor ter verduidelijking en aanscherping van de burgerschapsopdracht.

Mevrouw Marijnissen noemde net de kwestie van de hoogopgeleide, witte ouders. Het is natuurlijk duidelijk dat het onacceptabel is dat bepaalde kinderen minder kansen zouden hebben en niet op de school van hun voorkeur terecht zouden kunnen. We willen kansengelijkheid. We willen segregatie bestrijden. We willen dat er een landelijk beeld komt van het toelatingsbeleid en de toegankelijkheid van het funderend onderwijs. Dat onderzoek wordt uitgevoerd en is in een afrondende fase. U ontvangt na de zomer de resultaten ervan. Scholen moeten zich sowieso houden aan de wettelijke bepalingen rondom toelating en weigering. Anders kan de Inspectie van het Onderwijs natuurlijk ingrijpen. Collega Slob heeft grote aandacht voor segregatie in het onderwijs en hij heeft recent in de Eerste Kamer toegezegd met een beleidsagenda segregatie te komen.

De heer Asscher en de heer Jetten vroegen naar de lerarenopleidingen. In de lerarenopleiding wordt natuurlijk de basis gelegd voor de competenties die een leraar sowieso nodig heeft om onderwerpen te bespreken. Dat geldt ook voor dit onderwerp. Er is met name behoefte aan ondersteuning van vaardigheden voor het bespreken van thema's die gevoelig liggen in de klas. Hoe zorg je voor een veilige omgeving, waarin dit soort dingen gewoon kunnen worden besproken? Dat gebeurt in de opleidingen steeds meer. Daarnaast heeft de Stichting School en Veiligheid, in opdracht van OCW, veel materiaal ontwikkeld voor het creëren van zo'n veilige klas en het bespreken van onderwerpen. Dat materiaal wordt gebruikt door de leraren.

De heer El Yassini had nog gevraagd naar het hoger en het universitair onderwijs. Hij zei: het is belangrijk dat de hoogopgeleide professionals van de toekomst weten hoe ze moeten handelen en hoe ze discriminatie kunnen tegengaan. Mijn collega heeft gezegd dat ze daar graag over in gesprek wil gaan. Dat doet ze met de Vereniging Hogescholen en met de VSNU. Ik deel dat punt. Het is natuurlijk van belang dat de hr-professionals van de toekomst dat weten. Daarom is het ook goed om te melden dat, in samenwerking met het Kennisplatform Integratie & Samenleving en een aantal van die hr-opleidingen in het hbo, wordt gewerkt aan een programma gelijke kansen.

Voorzitter. Dan het historisch museum. Daar vroeg de heer Heerma naar.

De heer **El Yassini** (VVD):
Ik ben blij met de antwoorden van de minister. Zij geeft aan dat het project voor gelijke kansen met name ligt op de toegankelijkheid van studenten in het hoger onderwijs. Wij willen juist ook de focus leggen op het curriculum. Het komt er in feite op neer dat je studenten erop voorbereidt om straks min of meer de middelvinger aan hun baas te geven als die zegt dat ze geen Marokkanen meer mogen aannemen. Maar dat geldt niet alleen voor hrm-opleidingen. Het geldt bijvoorbeeld ook voor bedrijfskundigen die beleid maken in hun eigen organisatie en een deel van de cultuur kunnen veranderen, verbeteren of versterken. Op mijn werkbezoeken hoor ik heel vaak dat men zegt: ik weet niet zo goed wat ik moet doen. We hebben het eigenlijk vroeger op school nooit geleerd en het wordt nog steeds niet gegeven. Ik zou juist willen dat men inderdaad dat gesprek aangaat. Ik wil daar nog bij zetten dat niet alleen de VSNU en de Vereniging Hogescholen, maar ook de MBO Raad daarin wordt meegenomen. Zo zorgen we ervoor dat we in alle lagen van het vervolgonderwijs die gesprekken aangaan om studenten instrumenten te geven voor hun toekomst. Kan de minister dat toezeggen?

Minister **Ollongren**:
Dat lijkt mij zelfs een heel goed punt. Ik zeg het graag toe en ik geef het door aan collega Van Engelshoven.

De **voorzitter**:
Gaat u verder.

Minister **Ollongren**:
Een apart museum of een aparte afdeling voor het slavernijverleden. Dat was net het onderwerp. De heer Heerma vroeg ernaar en mevrouw Marijnissen ook. De Kamer weet, denk ik, dat de gemeente Amsterdam en het ministerie van OCW op dit moment verkennen op welke wijze een nationale museale voorziening voor het slavernijverleden ontwikkeld kan worden. Dat is dus een plek waar het slavernijverleden wordt verteld. Dat is de opzet. Het is niet de bedoeling dat het een afdeling wordt in een al bestaand museum. Het wordt een aparte plek, waar men zich met de hele geschiedenis van het slavernijverleden bezighoudt. U zult uiteraard door de collega daarover worden geïnformeerd.

Van de arbeidsmarkt had ik een aantal punten al gehad. Ik wil er nog één punt aan toevoegen, omdat ik dacht dat de heer Heerma vooral naar de meldplicht informeerde. Er is een wet in wording van de staatssecretaris van SZW, die gaat over de bevoegdheden van de inspectie ten aanzien van werving en selectie van personeel. Die wet is er nog niet, maar daar zit inderdaad die meldplicht niet in. Daar heeft de heer Heerma gelijk in. Het invoeren van een meldplicht klinkt eenvoudig, maar is het niet. Ik denk dat de heer Heerma dat ook weet. Je moet een

nauwkeurige afweging maken tussen het belang van de melding en de afbakening wanneer wel en wanneer geen melding moet worden gedaan. Wat zijn de vervolgstappen na zo'n melding? Hoe kan aangetoond worden dat men weet had van een meldenswaardig voorval terwijl er geen melding is gedaan? Er spelen privacyaspecten. Al die onderdelen worden echt heel goed bekeken. Daar is ook overleg over met de uitzendbranche. Ik heb van collega Van Ark begrepen dat er inmiddels wel veel vooruitgang is geboekt. De staatssecretaris — dat zal de opvolger van mevrouw Van Ark zijn — kan u na de zomer verder informeren over de concrete invulling van die meldplicht.

Voorzitter. De een-na-laatste vraag die ik ga beantwoorden gaat over stagediscriminatie. De heer Heerma vroeg of leerbedrijven die keer op keer discrimineren niet moeten worden aangepakt. Ook daar ziet het wetsvoorstel op dat ik net heb aangekondigd, want de verplichting om gelijke kansen te bieden bij het werven van nieuw personeel geldt ook bij de werving en selectie van stagiaires.

De laatste vraag was van de heer Heerma, over de benutting door de Inspectie SZW van de zogenaamde Van Weyenberggelden. Er wordt structureel extra geld beschikbaar gesteld aan de Inspectie SZW voor de aanpak van arbeidsmarktdiscriminatie. Het aantal arbeidsmarktdiscriminatie-inspecteurs wordt ruim verdubbeld. Ze hebben al heel veel werk verricht. Er zijn 240 verkennende inspecties geweest en 190 verkennende inspecties in de eerste helft van dit jaar. Die waren allemaal op het thema arbeidsmarktdiscriminatie. Die komen dus bovenop de reguliere inspectie. Er zijn onderzoeken uitgevoerd dankzij deze middelen. Daar is de Kamer ook over geïnformeerd. Ook hier wordt gewerkt met mysteryguests bij uitzendbureaus. Er is een marktverkenning gedaan om het nog beter te begrijpen. Ook hier is onderzoek naar een algoritme gedaan en er zijn bepaalde focusgroepen geweest. Daarover komt een voortgangsrapportage naar de Tweede Kamer.

De **voorzitter**:
Dank u wel. Mevrouw Ouwehand, een korte vraag deze keer.

Mevrouw **Ouwehand** (PvdD):
Een korte vraag. Ik heb er nog drie. Ik heb het heel kort aangestipt. Ik heb iets gevraagd over de gouden koets, maar ook over de protesten tegen de monumenten. Ik vroeg me af of de minister daar als coördinerend minister iets over kon zeggen. Ik denk dat we kunnen concluderen dat die protesten gerechtvaardigd zijn. Het zou natuurlijk wel goed zijn als we bij die omstreden monumenten de juiste context weten te plaatsen. Kunt u daar iets over zeggen?

De **voorzitter**:
Dan uw tweede vraag.

Mevrouw **Ouwehand** (PvdD):
Ik bedoelde dat ik nog drie interrupties heb, maar ik heb één vraag voor nu, over de monumenten en de context die nodig is.

Minister **Ollongren**:
De vraag over de gouden koets was beantwoord door de minister-president. O, ik dacht dat u ook nog wachtte op een antwoord op de vraag over de gouden koets. Ik wil natuurlijk graag iets zeggen over monumenten, overigens niet omdat ik daartoe bevoegd ben vanuit mijn portefeuille, maar dat geeft niet. Ik denk dat we het wel eens kunnen zijn over het belang van het plaatsen van iets in de historische context, juist ook omdat die historische context

verandert. Je bent gewend dat het beeld er staat en dat is het dan, totdat mensen zich opeens bedenken: het is eigenlijk meer dan een man of een vrouw op een sokkel. Dan is het belangrijk om die historische context te geven. We zien dat dat steeds meer gebeurt. We zien dat musea dat doen en dat gemeenten dat doen. Eerlijk gezegd is het mooi dat daar belangstelling voor is. Dat betekent toch ook dat we meer nadenken over die geschiedenis en proberen die geschiedenis door te trekken naar het heden.

Mevrouw **Ouwehand** (PvdD):
Mooi. Daar zijn we dan over eens. Ik vraag dan wat het kabinet precies gaat doen. Bij het omstreden beeld in Hoorn is uiteindelijk wel context geplaatst bij het beeld van Jan Pieterszoon Coen, maar dat is toch nog wel een beetje omfloerst. Er wordt gesproken over een strafexpeditie, waarmee je de indruk wekt dat de mensen die daar woonden gestraft moesten worden voor iets. Nee, hij heeft gewoon genocide gepleegd daar. Daar is dus wel context bij geplaatst, maar die is eigenlijk nog steeds niet goed genoeg. Ik heb dus twee vragen. Gaan we zorgen dat er context bij komt en kunnen we dan ook zorgen dat dat op een democratische manier gebeurt, met inspraak van de Nederlandse burgers, zodat het van onderop komt, om ervoor te zorgen dat het goede en expliciete context wordt? Dat zou het wat mij betreft worden, als ik daar iets over zou mogen zeggen.

Minister **Ollongren**:
Ik probeerde heel dicht bij mevrouw Ouwehand te komen, maar nu drijf ik toch weer een klein beetje van haar af. Want wat is goed genoeg? Wie bepaalt wat de goede context is? Ik denk dat in het geval van Hoorn de gemeente Hoorn dat moet doen en dat ook heel goed heeft gedaan. Hoorn heeft dat ook gedaan in een dialoog met de eigen gemeenteraad en dus ook met de eigen inwoners. Als het een museum is, dan denk ik dat dat museum dat zelf kan doen en dat zelf moet bepalen. Ik geloof niet dat we op de stoel moeten gaan zitten van de gemeentes, van de inwoners, van de musea, van de wetenschappers en van de historici. Ik denk dat zij dat moeten doen en dat wij niet kunnen bepalen wat goed genoeg is. Ik vind het wel belangrijk om het te doen, maar over de inhoud wil ik het dan eigenlijk niet hebben

De **voorzitter**:
De laatste vraag, mevrouw Ouwehand.

Mevrouw **Ouwehand** (PvdD):
Ik ben het wel met de minister eens als zij zegt: ik denk niet dat wij dat hier kunnen doen. Maar dan zegt ze vervolgens: in Hoorn heeft de gemeenteraad dat gedaan. Ja, maar daar speelt natuurlijk hetzelfde representatieprobleem als hier. Dus ik stel voor dat we daar een democratisch proces van maken. Ik zal er een motie over indienen en dan kunnen we kijken of we het daarover eens kunnen worden. Dank.

Minister **Ollongren**:
Die zien we graag tegemoet.

De **voorzitter**:
Dank u wel. Dan is nu het woord aan de minister van Justitie en Veiligheid.

Minister **Grapperhaus**:
Voorzitter, dank u wel. Ik begin maar meteen met de vraag die de heer Segers ons stelde. Hij vroeg ons om toch nog eens vanuit onze eigen verantwoordelijkheid als ministers te reflecteren op de kwestie van het institutioneel racisme. Toen ik minister werd, kreeg ik

steeds de vraag: waarom toch het ministerie van Justitie en Veiligheid? Waarom heet dat zo? Ik heb steeds uitgelegd dat dat is omdat Justitie waarborgt dat we allemaal een eerlijke en rechtvaardige toegang krijgen tot het bestaan en de samenleving: onderwijs, wonen, werk, sport, cultuur en zelfontplooiing. Maar zonder veiligheid is er geen justitie. Veiligheid is een solide rechtsstaat, waarin je voor je rechten mag opkomen en jezelf beschermd weet.

Discriminatie, racisme en zeker institutioneel racisme staan daar haaks op en zijn daar flagrant mee in strijd. Als minister van Justitie en Veiligheid trek ik het me aan dat mensen zich door racisme tekortgedaan voelen. Ik wil dat omzetten in daden. Ik heb dat gedaan door het strafmaximum voor aanzetten tot discriminatie en geweld in een wetsvoorstel te verdubbelen. En sinds 1 januari is dat met dank aan uw beide Kamers van kracht. Ik doe dat ook door te investeren in specialistische netwerken binnen de politie op het gebied van discriminatie en door te investeren in het Landelijk Expertise Centrum Discriminatie bij het Openbaar Ministerie, waar ook gespecialiseerde officieren van justitie werkzaam zijn. Dat doe ik ook door met de politie en het Openbaar Ministerie in gesprek te gaan om te bezien hoe we de aanpak van racisme nog meer tot een prioriteit kunnen maken, bijvoorbeeld door te onderzoeken of het opnemen daarvan in de zogenaamde Veiligheidsagenda als een grote prioriteit een optie is. Ten slotte doe ik het ook door te kijken waar Justitie en Veiligheid een rol kan spelen in wijken en buurten die onder druk staan. Ik doe dat door mensen en dan vooral jongeren te helpen hun kansen te verwezenlijken, want gelijke kansen betekenen, in de woorden van de Engelse rechtsfilosoof Dworkin, equality of resources.

Voorzitter. Vanmorgen haalde ik in aanwezigheid van enkelen die hier ook zijn, in het notaoverleg dat ik in uw Kamer had over het bestrijden van antisemitisme, rabbi Hillel aan. Rabbi Hillel zei: "Zo ik niet voor mijzelf opkom, wie doet dat wel? En als ik alleen voor mezelf opkom, wie ben ik dan? Zo niet nu, wanneer dan?" Dat is waar het, denk ik, nu met elkaar om gaat. Collega Ollongren zei het ook al: nu is het moment om met elkaar te reflecteren op onze maatschappij en om de verbeteringen door te voeren die racisme verder kunnen uitbannen. Ik wil dat doen, ook de komende tijd, door nog verdere verbeteringen aan te brengen in ons straf- en bestuursrecht, door aanpak van haatzaaien, discriminatoire uitingen en uitingen van racisme, vooral ook op internet. En ik zei het al, ik wil dit ook doen door een grotere ambitie op dit punt op te nemen in de Veiligheidsagenda.

Ik kom nog op enkele vragen die aan mij zijn gesteld, voorzitter.

De heer Asscher vroeg: bent u bereid te zorgen voor specialisatie bij politie en Openbaar Ministerie? Ik heb al beschreven dat die specialisatie er al is, zeker bij het Openbaar Ministerie maar ook bij de politie. Er is zeker nog een verdere wereld te winnen. Gespecialiseerde rechercheurs zijn niet zozeer de oplossing, zeg ik heel eerlijk, omdat het uitgangspunt is dat iedereen bij alle politiemedewerkers terecht moet kunnen en omdat het ook onderdeel is van de opleiding en de bijscholingsopleiding dat er een goede kennis is over discriminatie en de aanpak van discriminatie. Wel werken we bij de politie met de netwerken divers vakmanschap, die een plek hebben in alle eenheden en waarin inzicht en kennis ten aanzien van de verschillende leefstijlen en culturen in de samenleving is samengebald. In die zin zit daar in ieder geval de vorm van specialisatie.

De heren Heerma en Segers vroegen naar mijn reactie op het wetsvoorstel voor strafverzwaring van ChristenUnie en GroenLinks. Ik kom zo ook even op het punt van de heer Heerma over groepsbelediging, maar eerst even over dat wetsvoorstel voor strafverzwaring. Ik zei al dat er per 1 januari van dit jaar een strafverzwaring is doorgevoerd

voor misdrijven met een discriminatoir oogmerk, waaronder ook het aanzetten tot haat. Het voorstel van ChristenUnie en GroenLinks is om het discriminatoir oogmerk als een aparte wettelijke strafverzwaringsgrond op te nemen. Dat kan daar een aanvulling op zijn, maar we moeten ook voorkomen dat we het juist moeilijker maken om een discriminatieaspect bij een veroordeling in rekening te kunnen brengen, want het moet wel wettig en overtuigend bewezen worden. Daarin blijkt de praktijk vaak weerbarstiger dan de theorie. Ik heb daarom een onderzoek uitgezet naar de effectiviteit van het huidige zogenaamde codis-beleid. Het eerste deel daarvan heeft uw Kamer op 15 juni gekregen. Het tweede deel loopt nu, en dat kijkt naar het internationale perspectief. Ik wil dat volledige onderzoek afwachten. Ik verwacht dat het na de zomer gereed is. Dan zal het kabinet ook een beleidsreactie geven op het voorstel van de twee partijen. Maar er is zeker sympathie voor.

Wat groepsbelediging betreft: dat aanzetten tot haat, discriminatie of geweld is ten opzichte van groepsbelediging eigenlijk een volgende stap op de escalatieladder richting daadwerkelijke haatcriminaliteit. Eerder kwam dat nog niet tot uitdrukking in de wet, want op beide delicten stond dezelfde straf. Dat is nu echt gewijzigd met de inwerkingtreding van de door mij al een paar keer aangehaalde wet actuele delictsvormen. Die verhoogde strafmaat brengt tot uitdrukking dat we dan ook echt op een volgende stap van de ladder zijn. Dat neemt niet weg dat groepsbelediging uiteraard nog altijd strafbaar blijft.

De heer Klaver vroeg of ik bereid ben tot een onderzoek naar de interne veiligheid en discriminatie bij de politie. Ik ben dit voorjaar in gesprek gegaan met de politie over de aanpak van diversiteit. Die aanpak is door de korpsleiding vernieuwd. Onder de noemer Politie voor iedereen … Ik zal u omwille van het uur geen hele verhandeling geven, maar die aanpak is nu echt heel erg bottom-up ingesteld, terwijl het eerst veel meer van boven naar beneden was. Het is nu echt de bedoeling dat dit in de basisteams wordt opgepakt en dat daar wordt gediscussieerd over thema's als racisme en discriminatie. Verder heb ik op verzoek van uw Kamer een politieombudsman geïnitieerd. Overigens bestaat ook bij de bureaus voor veiligheid, integriteit en klachten echt een goede mogelijkheid. De kwestie die vandaag in het nieuws kwam, hoe kwalijk de inhoud daarvan ook was, liet in ieder geval ook zien dat collega's op een gegeven moment toch gewoon gesignaleerd hebben dat daar dingen gebeurden die niet kunnen. Ook wat dat betreft wil ik zeer veel steun uitspreken — ik heb dat al persoonlijk gedaan — voor Martin Sitalsing, die zegt dat de discussie moet plaatsvinden. Ik heb hem vanmorgen gebeld en gezegd: Martin, dat moet ook echt gebeuren. We hebben afgesproken dat we op 8 juli samen hierover in gesprek gaan in een soort town hall met een groot aantal politiemensen, want we moeten die discussie met elkaar voeren en niet direct met vingers gaan wijzen.

Voorzitter. U bent het van mij gewend dat ik nu al aan de laatste vraag toe ben, binnen de twaalf minuten. De vraag gaat over discriminerende makelaars en uitzendbureaus. Kun je die niet extra zwaar straffen, vroeg ook de heer Klaver. De wet onderscheidt niet naar beroepsgroepen en dat moeten we ook niet willen. Dat neemt niet weg — dat weet de heer Klaver — dat ikzelf ook vind dat we vanuit justitieoogpunt ook op het punt van het strafrecht en het bestuursrecht zeer veel aandacht moeten hebben voor dit soort partijen.

Voorzitter, ik ben erdoorheen. O.

Mevrouw **Marijnissen** (SP):
Bijna. Ik heb een vraag aan minister Grapperhaus over racisme in voetbalstadions. Vorig jaar stonden we hier ook allemaal. Toen was het voor de zoveelste keer weer raak. Mendes

Moreira, speler van Excelsior, kreeg toen op een afschuwelijke manier te maken met racisme in een voetbalstadion. Toen is hier een voorstel van ons aangenomen om die daders in de stadions actiever op te sporen en te bestraffen en ook te kijken hoe de strafrechtelijke vervolging van racisme nog beter zou kunnen. Ik was eigenlijk benieuwd hoe dat nu ervoor staat en of het voldoende vlot.

Minister **Grapperhaus**:
Ik moet bekennen dat ik het wel heel erg vind dat ik nu toch iets moet zeggen over de coronatijd, die het wat moeilijk heeft. We hebben afspraken gemaakt met de KNVB. De KNVB heeft nu een heel strikte richtlijn ingesteld. De minister-president kan ervan getuigen dat ik inderdaad een vrij schurend gesprek had met de voetbalbond, omdat ik vond dat daar primair een verantwoordelijkheid ligt op het gebied van camera's en dergelijke rondom het veld, maar ook om het op te pakken. Die scheidsrechter was buitengewoon moedig. Laten we dat hier ook even zeggen. Dat is een hartstikke goede zet geweest. Het probleem is een beetje dat er zoals u weet sinds half maart geen wedstrijden meer zijn geweest met publiek. We zullen waarschijnlijk pas geleidelijk aan in het volgende seizoen gaan merken hoe die richtlijn gaat uitwerken. Ik wil hier overigens wel uitspreken dat het bestuur van de KNVB in het uitwerken van de afspraken hierover zich laat ik zeggen heel coöperatief heeft opgesteld. Men ziet daar ook in dat het zo niet verder kan.

Mevrouw **Marijnissen** (SP):
Dat begrijp ik. Dadelijk mag er weer publiek bij de voetbalwedstrijden. We weten van de minister-president dat hij verwacht dat wij daar allen gaan fluisteren. In die zin is er misschien nog wel tijd, maar ik ben daar lichtelijk sceptisch over. Ik denk dat het toch heel goed is om dit op de agenda te houden, omdat ik nog heel goed weet hoe het gevoel was bij het voorval met Mendes Moreira. Natuurlijk zijn we allemaal tegen discriminatie, maar dat was echt zo'n gevoel; dat voelde iedereen hier en ook buiten deze Kamer. Het was gewoon genoeg. Het was echt genoeg. Ik denk daarom dat het goed is om dat gevoel vast te houden en ervoor te zorgen dat we echt daarmee verder gaan om het racisme in de voetbalstadions actiever te kunnen bestrijden.

Minister **Grapperhaus**:
Ja, en ook het antisemitisme en de homohaat. Daar heb ik met de KNVB een wat schurend gesprek over gehad; ik zei het al. Nogmaals, we zijn daar met elkaar verder in gekomen. Ik moet mevrouw Marijnissen gelijk geven. Ik moet het volgende seizoen gaan zien dat dit echt niet meer gebeurt. Ik hoop nog steeds dat scheidrechters het komend jaar net zo moedig zijn als de scheidsrechter die bij die wedstrijd gewoon zei: we stoppen ermee.

De **voorzitter**:
Dank u wel. Keurig binnen de afgesproken tijd. Ja, echt. Dan zijn we nu toegekomen aan de tweede termijn van de zijde van de Kamer. Ik geef de heer Asscher namens de PvdA het woord.

De heer **Asscher** (PvdA):
Voorzitter.

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat voorbeelden van discriminatie door werkgevers, makelaars, onderselectie in het onderwijs, behandeling in de jeugdzorg en etnisch profileren laten zien dat er ook in Nederland helaas sprake is van discriminatie en racisme;

overwegende dat overheidsinstanties tientallen algoritmes gebruiken die een risico op discriminatie met zich meebrengen;

overwegende dat mechanismes die bewust of onbewust aan discriminatie ten grondslag liggen, blootgelegd en aangepakt moeten worden;

verzoekt de regering een divers samengestelde Staatscommissie Discriminatie en Racisme in te stellen die op langjarige basis onderzoek kan doen naar de stand van racisme in Nederland, voorstellen doet en de effecten van beleid kan monitoren,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**:
Deze motie is voorgesteld door de leden Asscher en Pieter Heerma. Naar mij blijkt, wordt de indiening ervan voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 186 (30950).

Een korte vraag, meneer El Yassini.

De heer **El Yassini** (VVD):
Inderdaad een korte vraag. Gelet op de beantwoording van de minister: die heeft gezegd daar even op te willen kauwen. Er zijn ook verschillende voorstellen en maatregelen vanuit de Kamer gekomen om mee te nemen. Gaat de heer Asscher deze motie echt in stemming brengen of gaat hij haar aanhouden om in ieder geval het kabinet wat tijd te geven? Want ik wil even weten of daar vanuit het kabinet nog een reactie op komt.

De heer **Asscher** (PvdA):
Daarom heb ik de minister ook gevraagd of zij er nou positief over was of niet. Maar dat zij in de uitwerking ruimte zoekt, snap ik heel goed. Dus ik breng de motie in stemming, want ik heb de indruk dat het ook in lijn is met wat zij zelf ook nuttig acht. Dan moet zij terugkomen naar de Kamer en uitleggen hoe zij die verschillende initiatieven wil plooien. Dat lijkt mij de beste gang van zaken.

De **voorzitter**:
Gaat u verder.

De heer **Asscher** (PvdA):
Ik denk dat het past bij het debat en ook bij de manier waarop ook wij met z'n tweeën dit debat hebben willen voeren dat je probeert stappen te zetten om er iets aan te doen, zonder de illusie te hebben dat we het probleem vanavond hebben opgelost. Want die illusie heb ik ook niet.

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat racisme, discriminatie en antisemitisme ook in Nederland hardnekkige problemen zijn;

van mening dat elk kind gelijkwaardig en onbevooroordeeld moet opgroeien;

verzoekt de regering om expliciet aandacht te besteden aan racisme, discriminatie en antisemitisme in lerarenopleiding en opleidingen voor medewerkers in de jeugdzorg,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**:
Deze motie is voorgesteld door de leden Asscher en Jetten. Naar mij blijkt, wordt de indiening ervan voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 187 (30950).

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat discriminatie en racisme in onze samenleving voorkomen;

overwegende dat onder meer uitzendbureaus, makelaardijen en horecabedrijven zich hier schuldig aan maken;

van mening dat alleen een lik-op-stukbeleid voor blijvende verandering zal zorgen;

verzoekt het kabinet om alleen organisaties en bedrijven die een stevig antidiscriminatiebeleid hebben overheidsopdrachten te laten uitvoeren, als overheid geen zaken meer te doen met organisaties en bedrijven die zich stelselmatig schuldig maken aan discriminatie of racisme en het tevens mogelijk te maken, indien aanwezig, de vergunning in te trekken,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**:
Deze motie is voorgesteld door de leden Asscher en Jetten. Naar mij blijkt, wordt de indiening ervan voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 188 (30950).

De heer **Asscher** (PvdA):
Voorzitter. Ik dank de collega's voor het gevoerde debat. Er was de te verwachten ophef en discussie, maar daaronder hebben we geprobeerd een serieus debat te voeren over het hardnekkige probleem van institutioneel racisme. Nu is het zaak om het hier niet bij te laten, vol te houden en de aandacht erop te blijven vestigen, net zolang tot mensen die daar iedere dag mee geconfronteerd worden beterschap ervaren.

Dank u wel.

De **voorzitter**:
Dank u wel. Dan geef ik nu het woord aan de heer Pieter Heerma namens het CDA.

De heer **Pieter Heerma** (CDA):
Dank u, voorzitter. Ik wil mijn tweede termijn beginnen waar collega Asscher de zijne afsloot. Journalist Marcel ten Hooven, oud-medewerker van Trouw en nu onder andere werkzaam bij de Groene Amsterdammer, heeft in zijn laatste boekje gezegd dat de politiek twee taken heeft, die heel moeilijk met elkaar te combineren zijn: enerzijds politiseren en anderzijds pacificeren. Hij schetst in dat boekje heel mooi hoe moeilijk het is om beide goed te doen, omdat men soms hele tegenstrijdige dingen verwacht. Het boekje heet De ontmanteling van de democratie. Dat doet vermoeden dat zijn angst is dat de politiek vooral het eerste nog heel goed kan en het tweede een beetje verleerd is. Wie naar de beelden van dit debat kijkt, ook zoals ze vanavond in de media verschenen, zal dezelfde zorgen hebben. Want de weerslag van het debat gaat vooral over aanvallen, ruzies et cetera. Ik denk dat dat niet iets is waar we met z'n allen heel trots op zijn. Tegelijkertijd deel ik wat collega Asscher zegt. Als je naar de inhoud van het debat kijkt en naar de verbanden die tussen allerlei partijen gelegd worden en de zoektocht om problemen in de samenleving rondom racisme en discriminatie op te lossen, dan zie je dat die elementen, dus dat we met elkaar grote politieke problemen kunnen pacificeren en tot een oplossing kunnen komen, ook onderdeel van het debat zijn. Laten we dat gevoel met elkaar vasthouden.

Ik sluit nog heel kort af. Ik heb een motie van de heer Asscher gesteund, omdat ik overtuigd ben van zijn verhaal over de waarde van zo'n staatscommissie. Ik hoop dat het kabinet daar, ondanks het wat voorzichtige antwoord van de minister van Binnenlandse Zaken zojuist, positief tegenover zal staan. Collega Jetten gaat nog een motie indienen om te komen tot een meldplicht voor uitzendbureaus en ook voor discriminerende verzoeken op de woningmarkt. Ik zal die motie medeondertekenen.

De **voorzitter**:
Dank u wel, meneer Heerma. Dan geef ik nu het woord aan mevrouw Marijnissen namens de SP.

Mevrouw **Marijnissen** (SP):
Dank u wel, voorzitter. Ik heb twee moties.

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat meermaals is gebleken dat uitzendbureaus medewerking verlenen aan discriminatie op bestelling;

van mening dat uitzendbureaus die zich schuldig maken aan discriminatie stevig moeten worden aangepakt middels een boete of door hen van de markt te halen;

constaterende dat de regering bezig is om kwaliteitseisen te stellen aan uitzendbureaus, conform de motie-Bruins c.s. over voorstellen om malafide uitzendbureaus tegen te gaan (35359, nr. 20);

verzoekt de regering het verbod op discriminatie te betrekken bij de kwaliteitseisen voor uitzendbureaus,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**:
Deze motie is voorgesteld door de leden Marijnissen, Asscher, Klaver en Ouwehand. Naar mij blijkt, wordt de indiening ervan voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 189 (30950).

Mevrouw **Marijnissen** (SP):
Dan de andere motie.

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat de segregatie in het onderwijs zeer onwenselijk is;

van mening dat het veruit de voorkeur heeft dat kinderen van verschillende achtergronden met elkaar naar school gaan;

constaterende dat bijzondere scholen leerlingen mogen weigeren als zij de grondslag niet onderschrijven;

spreekt uit dat scholen leerlingen niet mogen weigeren wanneer de grondslag van de school wordt gerespecteerd,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**:
Deze motie is voorgesteld door de leden Marijnissen, Asscher, Klaver en Ouwehand. Naar mij blijkt, wordt de indiening ervan voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 190 (30950).

Dank u wel, mevrouw Marijnissen. Dan geef ik nu het woord aan de heer Wilders namens de PVV.

De heer **Wilders** (PVV):
Voorzitter. Mail nummer één: meneer Wilders, ik ben een man van 66 jaar. Ik fiets graag en de afgelopen weken werd ik zomaar uit het niets door een groep donkere mensen uitgescholden voor kut-Hollander. Vandaag gebeurde mij hetzelfde weer. Een donkere jongen fietste me tegemoet en ik kreeg scheldwoorden naar mijn hoofd. Ik ben geen racist. Ik sta altijd voor de mensen klaar, ongeacht hun kleur.

Mail nummer twee: meneer Wilders, ik ben woonachtig in Scheveningen. Mensen van Afrikaanse afkomst terroriseren Scheveningen: waterpijpen, lachgas en vrouwen worden

lastiggevallen. Scheveningen was een mooie badplaats, maar is inmiddels het Tanger van Marokko.

Voorzitter. En dan zeggen of suggereren dat Nederlanders racisten zijn: de mensen moeten zich schamen!

Dan heb ik de volgende motie.

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

spreekt uit dat Nederlanders geen racisten zijn,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**:
Deze motie is voorgesteld door het lid Wilders. Naar mij blijkt, wordt de indiening ervan voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 191 (30950).

De heer **Wilders** (PVV):
Motie twee.

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

van oordeel dat de islamitische ideologie de meest discriminerende ideologie ter wereld is;

spreekt uit dat het keren van de islamisering van Nederland enorm zal helpen bij het bestrijden van discriminatie,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**:
Deze motie is voorgesteld door het lid Wilders. Naar mij blijkt, wordt de indiening ervan voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 192 (30950).

De heer **Wilders** (PVV):
Ten slotte heb ik een motie die gaat over Zwarte Piet. Maar die gaat over veel meer dan Zwarte Piet, want dat is een symbool van het vasthouden aan de eigen cultuur. Dat heeft helemaal niets met racisme te maken. Het gaat over het behoud van onze cultuur en onze nationale identiteit. Daar moeten we aan vasthouden. Daar moeten we ons ook over uitspreken; vandaar de volgende motie.

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

spreekt uit dat Zwarte Piet zwart moet blijven,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**:
Deze motie is voorgesteld door het lid Wilders. Naar mij blijkt, wordt de indiening ervan voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 193 (30950).

Dank u wel. Dan geef ik nu het woord aan de heer Azarkan namens DENK.

De heer **Azarkan** (DENK):
Voorzitter, dank. Dank aan de bewindslieden voor de beantwoording en dank aan de collega's. Ik heb een aantal moties.

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

verzoekt de regering om van 1 juli een nationale vrije dag te maken en tevens een dag van bezinning over de slavernij en het koloniale verleden,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**:
Deze motie is voorgesteld door de leden Azarkan, Jetten en Klaver. Naar mij blijkt, wordt de indiening ervan voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 194 (30950).

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

verzoekt de regering, teneinde focus en gewicht in de discriminatiebestrijding te leggen, hiervoor een Nationaal Coördinator Discriminatiebestrijding (NCDB) met voldoende middelen aan te stellen, die toegang heeft tot de ministerraad om voorstellen te doen,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**:
Deze motie is voorgesteld door de leden Azarkan en Jetten. Naar mij blijkt, wordt de indiening ervan voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 195 (30950).

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

verzoekt de regering er blijvend op toe te zien dat mensenrechten en antidiscriminatie een herkenbaar en belangrijk onderdeel vormen van de nieuwe kerndoelen van het basis- en voortgezet onderwijs en dit breed en stevig verankerd dient te worden in het onderwijs,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**:
Deze motie is voorgesteld door de leden Azarkan en Jetten. Naar mij blijkt, wordt de indiening ervan voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 196 (30950).

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

spreekt uit dat Zwarte Piet een kwetsend karikatuur is, die niet past bij de huidige tijdgeest,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**:
Deze motie is voorgesteld door het lid Azarkan. Naar mij blijkt, wordt de indiening ervan voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 197 (30950).

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

verzoekt de regering om verdiepend onderzoek uit te laten voeren naar microagressie (ongelijke kansen en ongelijke behandeling van studenten met een migratieachtergrond) en institutioneel racisme in het hoger onderwijs, en de Landelijke Studentenvakbond hierbij te betrekken,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**:
Deze motie is voorgesteld door het lid Azarkan. Naar mij blijkt, wordt de indiening ervan voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 198 (30950).

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

verzoekt de regering:

- te verklaren dat het opstellen en hanteren van risicoprofielen waarvan etniciteit deel uitmaakt in strijd is met het discriminatieverbod en artikel 1 van onze Grondwet;
- beleid te ontwikkelen om er zorg voor te dragen dat wetshandhavers in dienst van de overheid niet langer risicoprofielen opstellen en hanteren waarvan etniciteit deel uitmaakt;
- op te treden tegen ambtenaren die risicoprofielen opstellen en hanteren waarvan etniciteit deel uitmaakt;

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**:
Deze motie is voorgesteld door het lid Azarkan. Naar mij blijkt, wordt de indiening ervan voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 199 (30950).

Hoeveel heeft u er nog?

De heer **Azarkan** (DENK):
We zijn er bijna, voorzitter. Ik heb nog 43 seconden en ga u beloven dat ik tijd overhoud.

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

verzoekt de regering om op basis van het adviesrapport van de ECRI (2019) bindende regelgeving voor de redelijke verdenkingen in te voeren, zodat bevoegdheden voor controles, surveillance en onderzoek alleen op grond van objectieve criteria kunnen worden uitgevoerd,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**:
Deze motie is voorgesteld door het lid Azarkan. Naar mij blijkt, wordt de indiening ervan voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 200 (30950).

De heer **Azarkan** (DENK):
Tot slot, voorzitter.

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

verzoekt de regering een brede doorlichting te organiseren, waarin alle uitvoeringsdiensten van de rijksoverheid worden getoetst op beroepsmatig discrimineren en etnisch profileren,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**:
Deze motie is voorgesteld door het lid Azarkan. Naar mij blijkt, wordt de indiening ervan voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 201 (30950).

De heer **Azarkan** (DENK):
Rest mij nog u te bedanken voor het voorzitten.

De **voorzitter**:
Dan is nu het woord aan de heer Jetten namens D66.

De heer **Jetten** (D66):
Voorzitter. Dank aan het kabinet voor de beantwoording en een aantal mooie toezeggingen.

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat slavenhandel en slavernij op grote schaal plaatsvonden en Nederland daarin een belangrijke rol vervulde;

overwegende dat tot slaaf gemaakte mensen onder mensonterende omstandigheden werden verkocht, tewerkgesteld en de dood werden ingejaagd;

overwegende dat ons slavernijverleden doorwerkt in de hedendaagse samenleving en leidt tot gevoelens van uitsluiting;

overwegende dat het kabinet eerder diepe spijt en berouw heeft betuigd en recentelijk een dialoog heeft opgestart, gericht op brede erkenning en inbedding van het slavernijverleden in onze samenleving;

verzoekt de regering in het kader van deze brede erkenning excuses aan te bieden voor de rol die Nederland heeft gespeeld in het slavernijverleden,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**:
Deze motie is voorgesteld door de leden Jetten, Segers, Klaver, Asscher, Ouwehand, Van Kooten-Arissen, Van Brenk, Marijnissen en Azarkan.

Zij krijgt nr. 202 (30950).

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat racisme anno nu nog steeds plaatsvindt in Nederland;

van mening dat de overheid het principe van een inclusieve werkgever zou moeten nastreven;

verzoekt de regering een nationaal coördinator discriminatie en racisme aan te stellen voor de aanpak van discriminatie, racisme en die kan zorgen voor meer inclusiviteit bij de overheid,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**:
Deze motie is voorgesteld door de leden Jetten, El Yassini, Klaver, Asscher, Segers, Ouwehand, Van Brenk, Van Kooten-Arissen en Azarkan.

Zij krijgt nr. 203 (30950).

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat racisme leidt tot kansenongelijkheid bij het vinden van een baan of huis;

constaterende dat racistische en discriminerende verzoeken aan tussenpersonen op de arbeidsmarkt en de woningmarkt regelmatig voorkomen;

constaterende dat de regering meermaals is opgeroepen een meldplicht in het leven te roepen maar dit niet uitvoert;

verzoekt de regering een meldplicht voor racistische of discriminerende verzoeken aan tussenpersonen op de arbeidsmarkt en de woningmarkt alsnog in het leven te roepen,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**:
Deze motie is voorgesteld door de leden Jetten, Pieter Heerma, Klaver en Asscher. Naar mij blijkt, wordt de indiening ervan voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 204 (30950).

De heer **Jetten** (D66):
Voorzitter. Ik wil nogmaals mijn respect uitspreken voor die vele jonge mensen en oude mensen die de afgelopen weken de straat op zijn gegaan om te protesteren in het kader van Black Lives Matter. Ik vrees dat velen van hen naar dit debat hebben zitten kijken en niet helemaal begrijpen wat de politiek daarvan heeft weten te maken, maar het is volgens mij aan ons allen om de komende maanden te laten zien dat het ons menens is, dat het niet alleen blijft bij de mooie woorden van vandaag en al die moties die we indienen, maar dat we ook echt concrete stappen zetten om racisme en discriminatie beter uit te bannen.

Dank u wel.

De **voorzitter**:
Dank u wel. Dan geef ik nu het woord aan de heer Klaver namens GroenLinks.

De heer **Klaver** (GroenLinks):
Voorzitter. Ik heb een tweetal moties.

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat Nederland als een van de laatste Europese landen de slavernij in 1863 afschafte, maar vrijwel alle tot slaaf gemaakte personen nog tot 1873 onder staatstoezicht bleven staan en hierdoor de slavernij voor velen pas in 1873 ten einde kwam;

van mening dat het einde van deze grauwe bladzijde in onze geschiedenis het verdient om uitgebreid bij stil te staan;

verzoekt de regering van het jaar 2023 een herdenkingsjaar te maken waarin de afschaffing van de slavernij, 150 jaar geleden, wordt herdacht,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**:
Deze motie is voorgesteld door de leden Klaver en Jetten. Naar mij blijkt, wordt de indiening ervan voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 205 (30950).

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat etnisch profileren op vele plekken in onze samenleving plaatsvindt, zowel door de overheid als door private organisaties en bedrijven;

overwegende dat door de inzet van algoritmen bijvoorbeeld bij de Belastingdienst, bij gemeenten en bij de reclassering op grote schaal algoritmen worden gebruikt bij de opsporing van fraude en criminaliteit;

overwegende dat bijvoorbeeld bij de beoordeling van hypotheekaanvragen en het afsluiten van verzekeringen sprake kan zijn van (indirecte) etnische profilering op basis van postcodes;

spreekt uit dat mensen nooit op basis van hun afkomst benadeeld mogen worden door de overheid en door private organisaties en alle vormen van directe en indirecte etnische profilering ongewenst zijn;

verzoekt de regering te onderzoeken hoe het gebruik van risicoprofielen bij de overheid en in de private sector bijdraagt aan etnisch profileren en met voorstellen te komen om dit aan te pakken in aanloop naar de volgende kabinetsformatie,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**:
Deze motie is voorgesteld door de leden Klaver, Jetten, Asscher, Azarkan en Ouwehand.

Zij krijgt nr. 206 (30950).

De heer **Klaver** (GroenLinks):
Als toelichting op de laatste motie het volgende. De minister heeft aangegeven dat er een onderzoek komt dit najaar, dus wellicht is dit overbodig, maar dat ging over besluitvormende algoritmen. Dit gaat echt over de risicoprofielen die worden vastgesteld. Dat is een verschil; vandaar deze motie. Mocht het zijn dat dit allemaal in het onderzoek zit en dat de motie overbodig is, dan houd ik haar met liefde aan.

Voorzitter. In de laatste seconden die ik heb, zou ik willen zeggen dat ik het debat mooi en teleurstellend tegelijk vond. Mooi, omdat we volgens mij met elkaar heel veel concrete maatregelen proberen te nemen om institutioneel racisme een halt toe te roepen. Teleurstellend, omdat het toch voortdurend blijft gaan alsof het twee uitersten zijn in de discussie, waarbij we in het midden moeten blijven. Ik wil echt zeggen dat het benoemen van racisme en het zo noemen, niet een uiterste is, maar de kern zou moeten zijn van wat wij met z'n allen hier moeten doen.

De **voorzitter**:
Dan geef ik nu het woord aan mevrouw Ouwehand namens de Partij voor de Dieren.

Mevrouw **Ouwehand** (PvdD):
Voorzitter, dank u wel. Ketikoti: we herdenken vandaag het slavernijverleden. Het is bijzonder geweest om op deze dag een debat te mogen voeren. Ik vond het niet altijd even verheffend, maar goed, dat hoort blijkbaar nog steeds bij dit debat. Laten we dat zo snel mogelijk achter ons laten. Daarvoor wil ik wel zeggen dat ik de beweging waardeer die de minister-president en het kabinet maken, maar ik sluit me ook aan bij de heer Klaver en de heer Jetten. Racisme is geen mening, dus je moet wel ruimte maken voor de beweging die de samenleving gewoon moet doormaken, maar je moet niet weglopen van benoemen wat racisme is en je moet de kant kiezen van mensen die geraakt worden door racisme. Daar is dus nog een stap te zetten. Maar de minister-president heeft wel een opening geboden. Ik heb het over de gouden koets gehad. Hij zei: die is nu in restauratie en wat we gaan doen als hij klaar is, weten we nog niet. Nou, de Partij voor de Dieren heeft daar wel een voorstel voor.

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat de gouden koets een prominente plaats in onze samenleving heeft maar een symbool is van de Nederlandse koloniale geschiedenis, inclusief racistische afbeeldingen;

constaterende dat de gouden koets op dit moment gerestaureerd wordt en pas in 2021 weer gebruikt gaat worden;

overwegende dat de gouden koets niet meer op dezelfde wijze gebruikt kan worden, maar dat de gouden koets en het Nederlandse koloniale verleden niet in de vergetelheid mogen raken;

verzoekt de regering de gouden koets niet meer in de oude hoedanigheid in te zetten maar in plaats daarvan te gebruiken voor brede, democratische en oplossingsgerichte bewustwording over institutioneel racisme,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**:
Deze motie is voorgesteld door het lid Ouwehand. Naar mij blijkt, wordt de indiening ervan voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 207 (30950).

Mevrouw **Ouwehand** (PvdD):
Voorzitter. Dan mijn tweede motie, die gaat over de monumenten.

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat er betwist erfgoed in Nederland is;

overwegende dat de betekenis van erfgoed niet in steen gebeiteld is, maar vormgegeven wordt door een sociaal proces, waarbij mensen in het heden betekenis toekennen aan objecten en symbolen uit het verleden;

verzoekt de regering om al het betwiste erfgoed in Nederland in kaart te brengen;

verzoekt de regering tevens om vervolgens de samenleving te faciliteren om van onderop op democratische wijze een andere, zelfkritische omgang met dit erfgoed te vinden,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**:
Deze motie is voorgesteld door het lid Ouwehand. Naar mij blijkt, wordt de indiening ervan voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 208 (30950).

Dank u wel, mevrouw Ouwehand. Dan geef ik nu het woord aan de heer Van der Staaij namens de SGP.

De heer **Van der Staaij** (SGP):
Mevrouw de voorzitter. Ik wil de bewindslieden danken voor de beantwoording. Ik las vanavond in de krant een hele mooie samenvatting van de houding ten opzichte van racisme, zoals die mijn fractie aanspreekt. Iemand zei: racisme moeten we niet ontkennen en ook niet overdrijven. Het klinkt misschien heel simpel, maar het is denk ik ontzettend belangrijk. Als we het gaan ontkennen, doen we geen recht aan de pijnpunten die mensen ervaren. Ik vind het juist heel goed dat in allerlei gesprekken die pijnpunten naar voren komen, ook al is dat in heel veel gevallen helemaal geen racisme in de zin van het minderwaardig anderen bejegenen op hun afkomst, maar is het een stereotype, een dommigheid, een onwellevendheid, waar mensen ook gewoon veel nadeel van kunnen ondervinden. Maar als we het gaan overdrijven, kan iedereen het gevoel "ik schijn een racist te zijn" krijgen. Een ondernemer mailde mij vanavond: ik werk met kanjers van Surinamers, Turken, Marokkanen en Servische medewerkers, maar als ik jullie debat zie, krijg ik het gevoel dat ik racistisch ben, ook al zeg ik het niet, omdat het ongemerkt, systemisch op me inwerkt. Dan zijn we ook heel veel verwijdering en onbegrip aan het zaaien. Daarom moeten we ook niet overdrijven en ook niet

ontzettend gaan subjectiveren wat er allemaal als je niet oppast onder racisme wordt verstaan. Dat helpt niemand echt verder. Eerlijk gezegd had ik dat gevoel vanavond ook weleens. Soms wordt het wel erg breed gemaakt.

Voorzitter. Tot slot het terugkijken op het verleden. Mijn fractie vindt het heel belangrijk dat we dat doen over alle episodes van onze geschiedenis, en ook als we met anderen het gesprek aangaan over episodes uit hun geschiedenis. Ook de donkere bladzijden moeten we open onder ogen zien. Mijn fractie waardeert het dat ook vanuit dat perspectief is gesproken van diepe spijt en berouw over die bladzijden in onze geschiedenis.

Dank u wel, voorzitter.

De **voorzitter**:
Dank u wel, meneer Van der Staaij. Dan is nu het woord aan mevrouw Van Brenk. En pas daarna de heer El Yassini.

Mevrouw **Van Brenk** (50PLUS):
Voorzitter. Bijna was de VVD voorgegaan. Dat kan toch echt niet. Ik wil in ieder geval de minister bedanken dat zij gaat reageren op de voorstellen van discriminatie.nl. Ik vind het fijn om die toezegging te hebben.

Ik wil toch nog met de Kamer delen wat ik deze week zo terloops even hoorde. Ik heb een fantastisch persoonlijk medewerker, een jonge Turkse vrouw, een fantastisch mens. Zij heeft een nieuw huis gekocht. De kinderen spelen in de buurt en ze leert nieuwe mensen kennen. Er komt iemand naar haar toe en die vraagt aan haar: ben je uitgehuwelijkt? Ik zou het niet bedacht hebben. Hoe kan je zoiets nou toch vragen? Als je bedenkt dat iemand misschien regelmatig zulk soort dingen hoort, denk ik: laten we nou allemaal eens beter nadenken voordat we er iets uit gooien. We moeten het met elkaar doen. Ik wil alleen maar zeggen: dat zou niemand moeten meemaken. Ik hoop dat dit debat daar een beetje aan bijdraagt.

Dank u wel.

De **voorzitter**:
Dank u wel, mevrouw Van Brenk. Nu bent u echt aan de beurt, meneer El Yassini, namens de VVD.

De heer **El Yassini** (VVD):
Dank u wel, voorzitter. Ik wil het kabinet bedanken voor de antwoorden op de vragen en de Kamer bedanken voor het gesprek dat we voeren en de discussie die we hebben over discriminatie en racisme. Ik blijf erbij zeggen dat het niet voor het eerst is dat we dit doen. We doen dit al heel lang, al jaren, en we blijven dit ook doen. Elke keer weer die stapjes naar die gelijke kansen die ook voor de VVD ongelofelijk belangrijk zijn.

Ik had twee moties, maar ik heb een toezegging gekregen van het kabinet dat het kabinet in gesprek gaat met de MBO Raad, de hogescholen en de universiteiten, zodat we de leiders van morgen kunnen voorbereiden op eventuele bondgenoten voor gelijke kansen. Ik ben daar heel blij mee.

Ik heb nog wel een motie over diversiteit, want er was ook een discussie in de Kamer over wat diversiteit is. Ik zie mijzelf niet als divers omdat mijn ouders in Marokko geboren zijn. Ik

zie mijzelf als divers omdat ik misschien net iets anders denk dan mensen binnen mijn fractie in het algemeen denken of omdat ik net een ander levensperspectief heb of omdat ik andere ervaringen heb. Vandaar mijn motie.

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat het huidige diversiteitsbeleid van het kabinet vaak geënt is op etniciteit, etnische of culturele achtergrond of huidskleur;

van mening dat diversiteit niet alleen etniciteit, afkomst, geslacht, geaardheid of huidskleur is, maar ook vooral waarden, perspectief en levensinzicht;

verzoekt de regering te onderzoeken op welke manier het diversiteitsbeleid van het kabinet breder ingevuld kan worden, door vooral te kijken naar andere factoren zoals waarden, perspectief en levensinzicht, en de Kamer hierover te informeren,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**:
Deze motie is voorgesteld door het lid El Yassini. Naar mij blijkt, wordt de indiening ervan voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 209 (30950).

De **voorzitter**:
Een hele korte vraag, mevrouw Ouwehand.

Mevrouw **Ouwehand** (PvdD):
Ik vraag me af wat er met de motie wordt bedoeld. Waarden, levensinzicht ... Ik zou het heel mooi vinden als we, voordat we het debat over de regeringsverklaring hebben met een nieuw kabinet, van iedereen weten hoe ze over de bio-industrie denken, of ze vegetariër zijn, of ze durven te zeggen of Zwarte Piet racisme is of niet. Als het zo'n checklist wordt, dan is het hartstikke leuk, maar anders zegt dit toch niks. Kan meneer El Yassini toelichten wat hij bedoelt?

De heer **El Yassini** (VVD):
Weet je wat vooral niks zegt? Mijn etniciteit. Ik maak even mijn verhaal af en neem nu ook echt even de tijd.

De **voorzitter**:
Nou.

De heer **El Yassini** (VVD):
Nou, dan gaan we er ook voor. Dit is wel wat we in de samenleving zien. We maken hier een punt van afwijzen op basis van iemands etniciteit. Dat vinden we met z'n allen verschrikkelijk, omdat we niet vinden dat een persoon alleen maar zijn etniciteit, huidskleur of afkomst is, of omdat we iemand reduceren tot de plek waar zijn ouders geboren zijn. Daarover hebben we vandaag gedebatteerd en iedereen was daar absoluut duidelijk over. Op

het moment dat ik die medaille omkeer en de andere kant laat zien, zie ik opeens, zoals bij mevrouw Ouwehand, verbazing omdat ze het niet snappen. Het is toch heel simpel dat als je praat over diversiteit, wat totaal iets anders is dan afspiegeling, je praat over hoe mensen daadwerkelijk zijn? In een team heb je diversiteit en daar kunnen mensen met verschillende perspectieven en inzichten elkaar vinden en versterken en elkaars zwakke punten opvangen. Dat is de reden waarom ik de motie indien, omdat ik wil dat het kabinet daarnaar gaat kijken en daar serieus werk van gaat maken.

De **voorzitter**:
Tot slot mevrouw Ouwehand. Heel kort, want we hebben hier uren over gesproken.

Mevrouw **Ouwehand** (PvdD):
Ik stel er een vraag over. Als we dan tegen de motie stemmen, zegt de VVD: o, dus je wilt alleen maar mensen op basis van hun etniciteit in het kabinet, of niet? Dat is natuurlijk geen suggestie die juist is. Ik ben het er helemaal mee eens dat je mensen moet beoordelen op wat ze kunnen en wat ze doen. Maar we hebben ook te maken met structurele onderrepresentatie, van vrouwen, van mensen met andere etnische achtergronden. Ik ben voor meer vrouwen in het kabinet. En dan zeg ik: neem maar niet Mona Keijzer als lijsttrekker van het CDA. Dat dan ook weer niet.

De **voorzitter**:
Mevrouw Ouwehand.

Mevrouw **Ouwehand** (PvdD):
Maar dan weet de VVD dat mijn fractie om die reden tegen zal stemmen en niet vanwege de suggestie die de heer El Yassini wekt. Je moet mensen beoordelen op wat ze kunnen en wat ze doen. Daar zijn we het helemaal mee eens. Maar dit is een afleidingsmanoeuvre.

De heer **El Yassini** (VVD):
Dit is geen afleidingsmanoeuvre. Dit is precies waar het over gaat. Als we allemaal moeten constateren dat er nog heel wat werk moet worden gedaan om een goede afspiegeling te krijgen in de samenleving, in de politiek, in het bedrijfsleven en op andere plekken, kunnen we concluderen — en dat heb ik ook in mijn termijn gezegd — dat gelijke kansen nog niet het geval zijn voor bepaalde groepen en mensen. Ik maak het toch even af, want dit is cruciaal voor het maatschappelijk debat in de samenleving. Hier kijken veel mensen naar. Ik maak het toch even af.

De **voorzitter**:
Ja.

De heer **El Yassini** (VVD):
De Partij voor de Dieren zegt feitelijk: wat we gaan doen, is dat we het ene onrecht enerzijds gaan proberen te compenseren met het onrecht anderzijds, door bijvoorbeeld te zeggen: weet je wat, aangezien mensen in het verleden zijn afgewezen op hun etniciteit, willen we nu dat ze worden aangenomen op hun etniciteit.

De **voorzitter**:
Dit punt is voldoende gewisseld.

De heer **El Yassini** (VVD):
En ik pas daarvoor. Dank u wel.

De **voorzitter**:
Dank u wel, meneer El Yassini. Ik begrijp dat er behoefte is aan een schorsing tot 23.30 uur. Dan doen we dat.

De vergadering wordt van 23.16 uur tot 23.30 uur geschorst.

De **voorzitter**:
Ik geef het woord aan de minister van Binnenlandse Zaken.

Minister **Ollongren**:
Voorzitter, dank. Na mij zal collega Grapperhaus spreken en vervolgens zal de minister-president het afsluiten.

Ik ga meteen naar de moties. De motie op stuk nr. 186, ingediend door de heer Asscher, gaat over de staatscommissie. Ik had al gereageerd met welwillendheid, zoals de heer Asscher constateerde. Wij zullen nog wel wat moeten uitwerken. Ik wil het ook graag in onderlinge samenhang zien met een aantal andere moties, de motie op stuk nr. 195 en de motie op stuk nr. 203. Maar ik denk dat duidelijk is dat wij hetzelfde beogen. Ik geef de motie op stuk nr. 186 graag het oordeel Kamer.

In de motie op stuk nr. 187 wordt de regering verzocht om expliciet aandacht te besteden aan racisme, discriminatie en antisemitisme in de lerarenopleiding en opleidingen voor medewerkers in jeugdzorg. Dit is grotendeels in lijn met wat de collega wil. Ook over deze motie laat ik dus het oordeel aan de Kamer.

De motie op stuk nr. 188, ook ingediend door de heer Asscher, is iets ingewikkelder. Die motie is wel heel ruim, als je kijkt naar de reikwijdte die je zou willen hanteren. Ik kan niet helemaal beloven dat wij het op die manier zouden kunnen doen. Ik vraag ook aandacht voor de proportionaliteit. De formulering van de motie is toch te ruim naar het oordeel van het kabinet. Wij ontraden derhalve deze motie.

De **voorzitter**:
De heer Asscher, heel kort over de motie.

De heer **Asscher** (PvdA):
Ik moet natuurlijk nog even overleggen met de heer Jetten, maar als ik aan de motie zou toevoegen "met inachtneming van het proportionaliteitsbeginsel", zou dan het oordeel over de motie veranderen? Dat lijkt mij immers het belangrijkste bezwaar te zijn.

Minister **Ollongren**:
Dat klopt. Ik heb in mijn eerste termijn uitgelegd dat er altijd een proportionaliteitskwestie speelt. Ik moet de heer Asscher gelijk geven; als hij dat toevoegt, zou dat het wellicht makkelijker maken. Maar ik kan het nog steeds lastig overzien. Als er een rechterlijk oordeel is, dan is het gevraagde in de motie eigenlijk staand beleid. En als dat rechterlijk oordeel er niet is, dan is het qua reikwijdte toch wel ingewikkeld. Ik zou het dus een mooie toevoeging vinden, maar ik vind het nog steeds lastig om te zeggen: oordeel Kamer. Ik kan namelijk niet

beloven dat wij het ook echt kunnen waarmaken. Ik verwijs ook naar het verleden dat de heer Asscher zelf heeft als minister van SZW.

De **voorzitter**:
Tot slot.

De heer **Asscher** (PvdA):
Daar ben ik natuurlijk altijd gevoelig voor. Maar het karakter van zo'n Kameruitspraak bij motie is geen amendement. De motie is niet bedoeld om de bestaande wetgeving te veranderen of de rechtspraktijk daarmee ineens anders te laten zijn, maar om de Kamer een uitspraak te laten doen op basis waarvan de regering kan bezien op welke manier zij daar uitvoering aan geeft. Dus juist met de toevoeging van het proportionaliteitsbeginsel zou de regering haar voordeel kunnen doen. Dat is in ieder geval de intentie van de heer Jetten. En dat ik dan meer verwacht …

Minister **Ollongren**:
Ik vind dat de heer Asscher nu wel veel ruimte biedt aan het kabinet om hier op een bepaalde manier invulling aan te geven. Als de indieners de zinsnede over de proportionaliteit willen toevoegen, dan zie ik wel mogelijkheden om dat te doen op de wijze waarop wij denken dat het kan. In dat geval zou ik inderdaad het oordeel over de motie aan de Kamer kunnen laten.

De motie op stuk nr. 189 van mevrouw Marijnissen gaat over de kwaliteitseisen voor uitzendbureaus. Dat slaat in feite op het wetsvoorstel van mevrouw Van Ark. Ik laat het oordeel over deze motie graag aan de Kamer.

In de motie op stuk nr. 190 worden in het dictum de woorden "spreekt uit dat" gebruikt. Daar hoeft het kabinet zich verder niet over uit te laten. Dat geldt overigens ook voor de motie op stuk nr. 191, de motie op stuk nr. 192 en de motie op stuk nr. 193.

De motie op stuk nr. 194, van de heer Azarkan, gaat wat verder dan wat ik net in mijn eerste termijn zei rondom …

De **voorzitter**:
De heer Wilders heeft een vraag over uw opmerking over de woorden "spreekt uit". Als in het dictum van een motie "spreekt uit" staat, dan betekent dit dat het iets is wat de Kamer aangaat. Dat begrijp ik toch goed?

Minister **Ollongren**:
Precies zo bedoelde ik het.

De **voorzitter**:
Zo gaat dat meestal met moties

Minister **Ollongren**:
Zo bedoelde ik het precies.

De motie op stuk nr. 194 van de heer Azarkan gaat wat verder dan wat ik in mijn eerste termijn zei. Hier gaat het om een nationale vrije dag. Om die reden zou ik deze motie willen ontraden. Wel is al toegezegd om het karakter van 1 juli en de feestelijkheden daaromtrent mee te geven aan de dialoogcommissie.

In de motie op stuk nr. 195 wordt gevraagd om een nationaal coördinator discriminatiebestrijding die toegang heeft tot de ministerraad. Ik heb al toegezegd dat er in het najaar een brief zal verschijnen waarin ik ook zal ingaan op de staatscommissie en de verschillende verzoeken om coördinatoren. Die commissie kan ook ingaan op wat de heer Azarkan heeft gevraagd in zijn eerste termijn. Maar wij zien het toch niet helemaal voor ons dat er ook een nationaal coördinator komt die rechtstreeks toegang heeft tot de ministerraad. De heer Azarkan zou de motie kunnen aanhouden, als hij dat wil, en even kunnen afwachten hoe het kabinet daarmee om wil gaan.

De heer **Azarkan** (DENK):
Ik houd de motie aan.

De **voorzitter**:
Op verzoek van de heer Azarkan stel ik voor zijn motie (30950, nr. 195) aan te houden.

Daartoe wordt besloten.

Minister **Ollongren**:
Dan de motie op stuk nr. 196. Die gaat over de kerndoelen in het basisonderwijs en het voortgezet onderwijs en de verankering daarvan. Deze motie zien we als invulling van de burgerschapsopdracht. Ik geef graag het oordeel Kamer.

De motie op stuk nr. 197 is een "spreekt uit"-motie.

In de motie op stuk nr. 198 wordt gevraagd om verdiepend onderzoek te doen. De minister van OCW is daar al mee bezig en is ook bereid om dit te doen en de studenten daarbij te betrekken. We kunnen het oordeel aan de Kamer laten.

Dan de motie op stuk nr. 199. Die gaat over risicoprofielen. Ik heb net in het debatje met de heer Klaver al gezegd dat we bezig zijn met het onderzoek naar het gebruik van algoritmen. Ik zou echt willen dat we de uitkomsten daarvan afwachten en dat we niet nu al uitspreken dat we gaan optreden terwijl het onderzoek nog loopt. Deze motie ontraad ik dus.

De **voorzitter**:
Ik zie de heer Klaver staan, maar dit was een motie van de heer Azarkan.

Minister **Ollongren**:
Dit was inderdaad niet de motie van de heer Klaver. Dit was een andere motie.

Grapperhaus komt zo terug op de motie op stuk nr. 200.

De heer Azarkan vraagt in de motie op stuk nr. 201 om een hele brede doorlichting van alle uitvoeringsdiensten van de rijksoverheid. Ik vind dat een te brede opdracht om nu aan ons te geven. Ik ben wel bezig met het beantwoorden van Kamervragen over dit onderwerp. Die antwoorden komen eraan. Ook hier kan ik de heer Azarkan dus suggereren om de motie even aan te houden en te kijken wat ik in antwoord op de Kamervragen aan hem kan melden.

De heer **Azarkan** (DENK):
Geeft het meer ruimte als ik het woord "brede" weghaal? Dan kan de regering zelf invulling geven aan die doorlichting.

Minister **Ollongren**:
Dat zou ik al heel erg op prijs stellen, maar dan nog zou ik u willen vragen om de motie aan te houden en om eerst de antwoorden te lezen die u krijgt van het kabinet op de Kamervragen die precies hierover zijn gesteld.

De heer **Azarkan** (DENK):
Ik denk na over het aanhouden.

De **voorzitter**:
En als de heer Azarkan de motie niet aanhoudt? Wat is dan het oordeel?

Minister **Ollongren**:
Ook als het woord "breed" eruit is, vind ik dat de motie meer vraagt dan we op deze manier kunnen doen. Dus dan zou ik haar toch ontraden.

De minister-president zal terugkomen op de motie op stuk nr. 202.

De motie op stuk nr. 203 zou ik graag willen betrekken bij de brief die ook in zal gaan op de staatscommissie en de dingen die daarmee samenhangen. U zou dus kunnen zeggen: dan houd ik de motie even aan totdat we van die brief kennis hebben genomen.

De heer **Jetten** (D66):
Ik heb goed geluisterd naar het antwoord van de minister in de vorige termijn. Als zij de motie zo wil interpreteren en zij de motie wil meenemen in die brief, dan wil ik de motie wel graag in stemming brengen, maar dan accepteer ik dat het meekomt in de brief die in het najaar zal volgen.

Minister **Ollongren**:
Dat is eigenlijk wel een mooie oplossing.

De **voorzitter**:
En dan is het oordeel?

Minister **Ollongren**:
Dan is het oordeel Kamer.

Dan ben ik bij de motie op stuk nr. 204. Klopt dat? Ja, hoor ik. Fijn, iedereen houdt het bij. De motie gaat over de meldplicht. Ik heb al uitgelegd dat daar heel veel haken en ogen aan zitten. Om allerlei redenen is dat echt ingewikkeld. Voor een deel is daar ook wetswijziging voor nodig. Ik wil me echt heel welwillend opstellen tegenover iedereen die hierop hamert. Ik zie dat dit breed komt vanuit de Kamer. Het gaat over de arbeidsmarkt. Het gaat over de huurmarkt en de woningmarkt. Maar er is echt nog heel veel werk te doen. Zoals ik al zei, zal Van Ark de Kamer nog informeren over haar terrein. Ik zal hetzelfde doen voor de woningmarkt. Ik hoopte eigenlijk dat de Kamer ook deze motie zou willen aanhouden totdat we iets verder zijn, zodat de Kamer kennis heeft kunnen nemen van de complexiteit hiervan. Maar nogmaals, het is met de houding dat we er echt alles aan willen doen.

De **voorzitter**:
En het oordeel is? Of misschien moeten we eerst kijken wat de heer Jetten met de motie gaat doen.

De heer **Jetten** (D66):
Ik heb alle respect voor de beantwoording van de minister op dit moment, maar de Kamer heeft nu al zo vaak om dit soort meldplichten verzocht, dat ik deze motie in stemming zal laten brengen.

De **voorzitter**:
Oké.

Minister **Ollongren**:
Ik denk dat het het beste is dat we gewoon die stemming afwachten.

De **voorzitter**:
En het oordeel?

Minister **Ollongren**:
En zien wat eruit komt.

De **voorzitter**:
En wat is het oordeel?

Minister **Ollongren**:
Het oordeel is dat wij zeggen welwillend tegenover de wens te staan, maar wijzen op de complexiteit in de uitvoering.

De **voorzitter**:
Maar wat is het oordeel?

Minister **Ollongren**:
Hè, voorzitter. U houdt wel vol, hè!

De **voorzitter**:
Ja, omdat iedereen het wil weten.

Minister **Ollongren**:
Ik vind dat ik nu zo vaak heb gezegd hoe ingewikkeld het is, dat ik wel kan vertrouwen op het oordeel van de Kamer.

De **voorzitter**:
Oké.

Minister **Ollongren**:
De minister-president komt terug op de motie op stuk nr. 205.

De motie op stuk nr. 206 is de motie van de heer Klaver waar hij net al even voor naar voren liep. Als ik hem goed heb beluisterd zei hij al bij het indienen dat hij wel bereid zou zijn om haar aan te houden totdat ik ook zelf goed heb uitgezocht of ook dit onderdeel in de onderzoeken zit waar ik naar verwees. Als de heer Klaver de motie zou willen aanhouden, zal ik zorgen dat de Kamer geïnformeerd wordt. Dan kan ik zodra die informatie er is bekijken of ze relevant genoeg is.

De heer **Klaver** (GroenLinks):
Ik zou eigenlijk willen vragen of de Kamer nog voor de stemmingen geïnformeerd zou kunnen worden. Het is namelijk simpel: zit het erin of zit het er niet in?

De **voorzitter**:
De stemmingen zijn morgen, hè?

De heer **Klaver** (GroenLinks):
Ja, maar ik vraag niet om een onderzoek. Ik vraag of de risicoprofielen in de onderzoeken zitten of niet. Dat is een heel eenvoudige vraag, volgens mij. Dan kunnen we er gewoon over stemmen.

Minister **Ollongren**:
Ik ga mijn best doen. Het is al bijna morgen. Ik doe mijn best.

De **voorzitter**:
Waarvoor doet u uw best?

Minister **Ollongren**:
Om morgen de Kamer te informeren.

De motie op stuk nr. 207 is voor de minister-president.

De motie op stuk nr. 208 is de motie van mevrouw Ouwehand over het erfgoed. Dat was precies het punt waar wij wat uit elkaar dreven. Ik vind dat toch echt geen taak voor het Rijk. Ik ontraad de motie.

Aan de motie op stuk nr. 209 van de heer El Yassini geef ik oordeel Kamer.

Daarmee was ik bij de laatste motie.

De **voorzitter**:
Dank u wel. Dan geef ik nu het woord aan de minister van Justitie en Veiligheid.

Minister **Grapperhaus**:
Voorzitter. Ook nu kan ik snel zijn. De motie op stuk nr. 200 inzake dat adviesrapport van de ECRI ontraad ik. Daar ben ik in de brief van 4 juni 2019 uitvoerig op ingegaan. Overigens is op 1 januari 2020 de Wet herwaardering strafbaarstelling actuele delictsvormen in werking getreden. Die is ook op een aantal aanbevelingen van het adviesrapport ingegaan. Ten slotte is de toepassing van bevoegdheden al voldoende geregeld in de aanwijzing van het OM ter zake. Er is dus geen wetgeving nodig.

Dan is er nog een motie waar geen nummer op staat, maar die is van het antisemitismedebat van vanmorgen. Ik kijk even naar het lid Jetten. Ik begrijp dat D66 die motie morgen nog wel in stemming wil brengen. Dan moet ik daar nog een advies over geven. Het is de motie over gespecialiseerde rechercheurs. Die motie ontraad ik. Ik heb in de eerste termijn uitgelegd hoe het systeem de afgelopen jaren is ingeregeld bij de politie met die netwerken divers vakmanschap. Daarnaast is er in de opleiding juist grondig aandacht voor discriminatie als onderwerp voor alle politiemedewerkers. Daar moeten we nu geen schakel tussen plaatsen. Die motie moet ik dus ook ontraden.

Dank u.

De **voorzitter**:
Dank u wel. U moet nog heel even wachten tot het spreekgestoelte is schoongemaakt, minister-president. Dan is nu het woord aan de minister-president.

Minister **Rutte**:
Voorzitter. Ik heb één vraag te beantwoorden, een paar moties en tot slot wil ik nog iets zeggen. De vraag was van de heer Hiddema. Hij vroeg of het niet verstandig zou zijn dat ik Piet zou spelen om te laten zien dat een confrontatie met Piet niet pijnlijk hoeft te zijn, maar een confrontatie met Mark Rutte wel. Ik heb daar natuurlijk lang over geaarzeld. Ik ga het toch niet doen. De reden is de eerste wet van Bomans: wij geloven in Sinterklaas en Piet tot ons zevende, dan komt er een periode van twijfel en vanaf ons twintigste geloven we er weer in. Maar die confrontatie met mij zou toch de indruk kunnen wekken dat Piet en Sinterklaas niet bestaan. Dat is didactisch onverstandig, dus ik ga het niet doen.

De motie op stuk nr. 197 is al behandeld door Kajsa Ollongren. Dat is een "spreekt uit"-motie, dus daar hoeft het kabinet geen oordeel over te geven.

De motie op stuk nr. 202 van de heer Jetten over excuses ontraad ik met een verwijzing naar het debat.

De motie op stuk nr. 205 van de heer Klaver over het herdenkingsjaar. Zelfs bij de NOS staat het er groot op: geen excuses, wel een herdenkingsjaar. Deze motie vraagt om een herdenkingsjaar en lijkt me daarom overbodig, maar oordeel Kamer is ook goed.

De motie op stuk nr. 207 over de gouden koets ontraad ik. Ik denk dat we echt even moeten bekijken wat we nou precies met die koets gaan doen. Ik denk ook dat we moeten oppassen om de betekenis van een koets te versmallen tot een opvatting over een onderdeel van de gouden koets. Bovendien raakt het natuurlijk ook aan artikel 41 van de Grondwet.

Mevrouw de voorzitter, tot slot van mijn kant nog een enkele observatie. Volgens mij was dit een bijzonder debat, begonnen naar aanleiding van de vreselijke dood van George Floyd. Het is ook een debat op een bijzondere dag, want het is 1 juli en dat is de dag van Ketikoti. Het ging over structuren, instellingen, intenties, symbolen, groepen en mensen in onze geschiedenis. Volgens mij was de gezamenlijke noemer dat racisme en discriminatie, ja, verkeerd zijn, maar de gemeenschappelijke noemer was ook dat ze daarmee niet per acclamatie verdwijnen uit onze samenleving.

Het heeft ook flink geknetterd en gescheurd. Op zich is dat niet erg als het om een onderwerp van betekenis gaat, maar mij viel juist ook op dat er heel veel inhoud was in het debat en dat er heel veel rustmomenten waren. De weergave in de buitenwereld reflecteert dan ook misschien niet helemaal wat hier besproken is.

Wat mij ook opviel was wat de heer Van der Staaij zei. Hij zei namelijk dat wij ongeacht onze afkomst en herkomst wel van dezelfde lap zijn gescheurd. Tegen die achtergrond is het mijn overtuiging dat er in onze parlementaire democratie, maar ook in de samenleving door overleg en dialoog gezamenlijke resultaten kunnen worden bereikt. Daarmee is het mijn verwachting dat dit debat een bijdrage levert aan de belangrijke opdracht die ligt in artikel 1

van onze Grondwet, namelijk het tegengaan van discriminatie en het waarborgen van gelijke behandeling. Daarom was dit volgens mij een belangrijke dag.

Dank u wel.

De **voorzitter**:
Dank u wel. Daarmee zijn we ook aan het eind gekomen van dit debat.

De beraadslaging wordt gesloten.

De **voorzitter**:
Over de ingediende moties zullen we morgen stemmen. Ik dank de minister-president. Ik dank de minister van Binnenlandse Zaken en de minister van Justitie en Veiligheid. Ik dank de Kamerleden, de bodes, de griffiers en de mensen die dit debat hebben gevolgd.

Sluiting

Sluiting 23.49 uur.

Initiatiefwetsvoorstel tegen hatecrimes: maak duidelijker wanneer sprake is van een discriminerend motief

26 augustus 2020 - Laatste update 26 augustus 2020

Het College ziet de meerwaarde van het initiatiefwetsvoorstel van Kathalijne Buitenweg (GroenLinks) en Gert-Jan Segers (ChristenUnie) om de maximale straf voor misdrijven met een discriminerend motief te verhogen. Hiermee zou Nederland meer rechtsbescherming bieden aan slachtoffers van dergelijke misdrijven en nog beter voldoen aan de eisen van het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens. Wel vraagt het College de initiatiefnemers om duidelijker aan te geven wanneer precies sprake kan zijn van een discriminerend oogmerk.

Discriminatie tast de menselijke waardigheid aan

Discriminatie is een omvangrijk en hardnekkig probleem dat de menselijke waardigheid aantast. In zijn Jaarlijkse Rapportage Veilig jezelf zijn in het openbaar heeft het College laten zien dat discriminerend gedrag in de openbare ruimte structureel voorkomt en ernstige gevolgen heeft voor individuen, groepen en de Nederlandse samenleving. Mensen voelen zich na een discriminerend incident vernederd, angstig en onveilig. Twee derde van de mensen met een discriminatie-ervaring op straat, online of in het openbaar vervoer vertoont aanpassings- en mijdingsgedrag. Denk aan vrouwen die ’s avonds niet alleen over

straat durven te gaan, aan homostellen die niet langer hand in hand durven te lopen en aan mensen met een donkere huidskleur of niet-Westers uiterlijk die zich online niet meer durven uit te spreken.

Discriminatie wordt vaak niet geregistreerd

Onderzoek laat zien dat het discriminatieaspect bij een strafbaar feit tijdens het strafproces meestal uit beeld verdwijnt. Uit het onderzoek Discriminatieaspect als strafverzwarende omstandigheid van het WODC blijkt dat het al vaak misgaat bij de aangifte. Discriminatie wordt door de politie vaak niet geregistreerd en komt daardoor niet bij het Openbaar Ministerie terecht. Dit merkt het College ook op in zijn Jaarlijkse Rapportage. Uit de discriminatiecijfers van het Openbaar Ministerie blijkt verder dat in 2019 in slechts 47 zaken met een discriminatieaspect veroordelingen zijn geweest.

Waarom is het belangrijk om hatecrimes zwaarder te straffen?

Het College vindt het belangrijk dat de overheid door delicten met een discriminerend motief zwaarder te bestraffen, het signaal afgeeft dat we het als maatschappij zwaar opnemen als je iemand bedreigt of aanvalt, omdat diegene homo, jood, moslim of zwart is. Niet alleen biedt dit meer rechtsbescherming aan slachtoffers van hatecrimes, maar het opnemen van het discriminatieaspect als een strafverzwarende omstandigheid in de wet heeft ook drie andere belangrijke voordelen. Het kan eraan bijdragen dat (a) de politie een discriminerend motief expliciet in de aangifte verwerkt, (b) de officier van justitie zich bij zijn strafeis er meer rekening mee houdt en (c) de afweging die door de rechter bij de strafoplegging is gemaakt, beter zichtbaar wordt. Door discriminatie als aparte strafverzwaring in de wet op te nemen, wordt de rechter gedwongen om zich te buigen over dit aspect.

Maak duidelijker wanneer sprake kan zijn van een discriminerend oogmerk

Het College adviseert de initiatiefnemers om in de toelichting op het wetsvoorstel duidelijker aan te geven onder welke voorwaarden sprake kan zijn van een discriminerend motief en strafverhoging. Dit kan door te verduidelijken dat:

- het voldoende voor de bewijslast is als een verdachte het slachtoffer heeft gekozen op basis van een discriminatiegrond.
- een strafverzwaring ook optreedt als het geweld of ander delict maar ten dele gemotiveerd was door discriminatoire motieven.
- een strafverzwaring ook optreedt bij discriminatie door perceptie en discriminatie door associatie/affiliatie.

Zelf discriminatie melden?

Heb je zelf het idee dat je te maken met discriminatie of een andere mogelijke schending van mensenrechten? Laat het ons direct weten. Meld jouw ervaring of vraag een oordeel aan over jouw discriminatieklacht. Met vragen kun je ons op werkdagen bellen tussen 10.00 uur en 16.00 uur op (030) 888 38 88.

Meer informatie:

- Lees de reactie van het College voor de Rechten van de Mens op het initiatiefwetsvoorstel tegen hatecrimes
- Lees de Jaarrapportage 2019
- Meld discriminatie bij het College
- Lees meer over discriminatie
- Zoek een antidiscriminatiebureau

Deel online

Complotdenker / Holocaust ontkenner Micha Kat

De interim-directeur Meldpunt Discriminatie Internet heeft op 31 oktober 2011 aangifte gedaan tegen Micha Kat van groepsbelediging, omdat in de periode van 30 september 2011 tot en met 10 oktober 2011 op de site klokkenluideronline.nl van Micha Kat artikelen zijn verschenen onder de naam van Micha Kat die de strekking hebben: dat de Holocaust een hoax is; dat de belangen van de 'Holocaust-industrie' op basis van deze hoax gevestigd en dus belangen van de staat Israël groot zijn. Volgens Micha Kat wijst alles erop dat de Holocaust zoals dat begrip thans wordt gebruikt een zorgvuldig gecreëerde mythe is.
In het boek -uitgeverij Aspekt- van 277 pagina's door Maarten Reijnders over compoltdenkers als Micha Kat. De complottheorieën die aan de persoon Micha Kat zijn verbonden gaan over o.a. prins Johan Friso en de zaak rond Marianne Vaatstra , en Joris Demmink . Kat is ook van mening dat de holocaust een hoax is. De interim-directeur Meldpunt Discriminatie Internet (MDI), heeft aangifte gedaan van groepsbelediging, omdat op de site klokkenluideronline.nl artikelen zijn verschenen onder de naam van Kat, met daarin de ontkenning van de holocaust.

ECLI:NL:RBDHA:2013:BZ3281, Rechtbank Den Haag, datum 05-03-2013

Van deze holocaust ontkenner staat sinds rond 19 april 2020 een video online op "Brighteon"

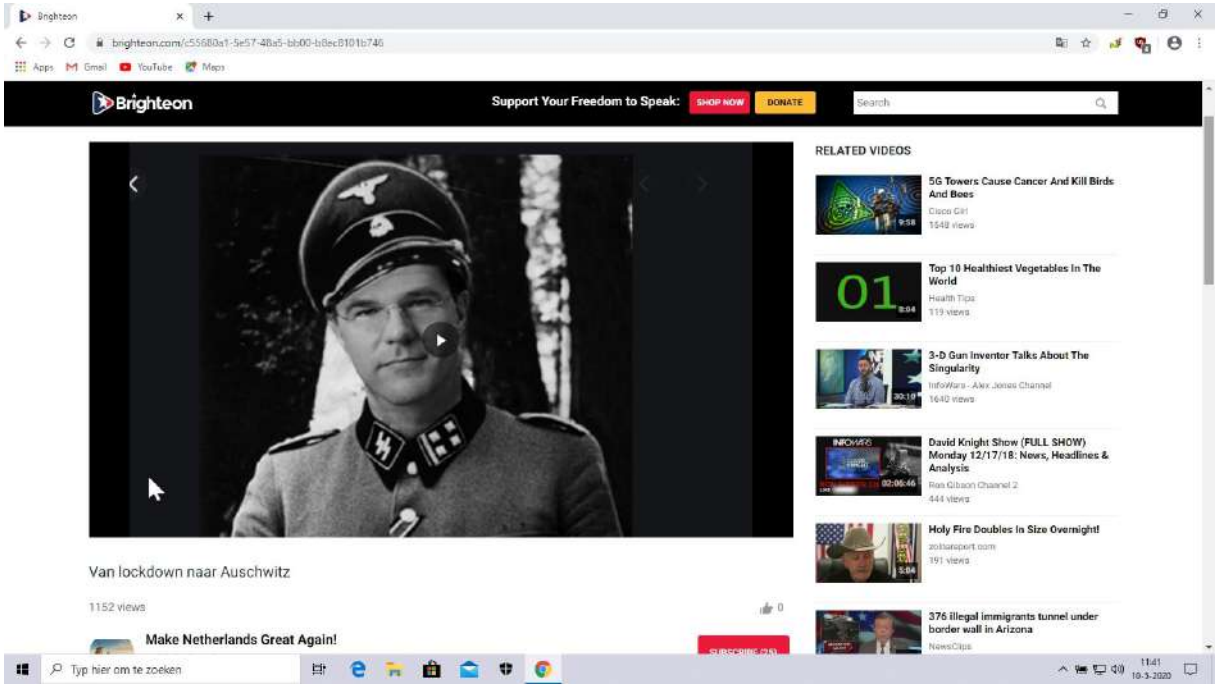

https://www.brighteon.com/c55680a1-5e57-48a5-bb00-b8ec8101b746

De intro met Mark Rutte als SS-er

Kabinet: doe aangifte discriminatie sociale media

Rutte: aanpak discriminatie sociale media heeft hoge prioriteit

Het kabinet roept mensen op om vooral aangifte te doen van discriminatie op sociale media. Uit onderzoek van RTL Nieuws blijkt dat het Openbaar Ministerie maar een kwart van de aangiftes bekijkt. "Maar het is echt verschrikkelijk belangrijk dat mensen het bij de politie melden", zegt premier Rutte.

Bron: NOS

23-09-2016

Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2016–2017

30 950 Rassendiscriminatie

Nr. 138

BRIEF VAN DE MINISTERS VAN VEILIGHEID EN JUSTITIE EN VAN BINNENLANDSE ZAKEN EN KONINKRIJKSRELATIES

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 5 juli 2017

Inleiding

Tijdens het plenair debat over racisme en discriminatie op 6 april jongstleden (Handelingen II 2016/17, nr. 65, item 7) hebben de leden Segers en Van Dam een motie[1] ingediend die de regering vraagt naar de wenselijkheid en haalbaarheid van een wet die sociale-mediabedrijven dwingt om duidelijke meldingsprocedures in te richten en snel actie te ondernemen tegen strafbare gedragingen of uitingen op hun platforms, zoals discriminatie, naar Duits model. In deze brief geven wij, mede namens de Ministers van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, Economische Zaken en Buitenlandse Zaken en de Staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, aan hoe in Nederland wordt omgegaan met strafbare online content (waaronder discriminatie en ander vormen van *hate speech*), mede in het licht van de Duitse wet.

Netzwerkdurchsetzungsgesetz

De Duitse *Bundestag* heeft op 30 juni jongstleden een wet aangenomen die toeziet op het verbeteren van de rechtshandhaving jegens sociale-mediabedrijven als Twitter, Facebook en Google/YouTube (*Netzwerkdurchsetzungsgesetz – NetzDG*). Doel van de wet is het beter geëquipeerd optreden tegen ongewenste fenomenen als online discriminatie (*hate speech*) en het tegengaan van nepnieuws op internet. De wet heeft een impact op de zogenaamde «diensten van de informatiemaatschappij»

[1] Kamerstuk 30 950, nr. 108

kst-30950-138
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2017

zoals die staan gedefinieerd in de Richtlijn inzake elektronische handel[2] en was daarom conform de bepalingen van diezelfde Richtlijn onderhavig aan een notificatieprocedure bij de Europese Commissie.

De wet codificeert standaarden voor afhandeling van meldingen van gebruikers die moeten garanderen dat sociale-mediabedrijven direct reageren op meldingen en verplicht worden om manifest illegale content binnen 24 uur van hun online platformen te verwijderen. De afhandeling van meldingen en onmiddellijke verwijdering van strafbare content moet op een effectieve en transparante wijze plaatsvinden. De mogelijkheid om een melding te maken moet op een gebruiksvriendelijke manier worden aangeboden. Sociale-mediabedrijven worden verplicht eens per kwartaal inzage te geven in de wijze waarop zij meldingen afhandelen. Voldoen zij niet aan de verplichtingen dan wordt dit beschouwd als een overtreding waarop een administratieve boete van € 5 miljoen staat. De boete wordt gekoppeld aan de wijze waarop het afhandelingsproces van meldingen is ingericht. Heeft een onderneming geen enkele serieuze poging gedaan om een afhandelingsproces in te richten, dan kan de boete oplopen tot € 50 miljoen.

De wet richt zich op sociale-mediabedrijven met online platforms die gebruikers in staat stellen om online content met elkaar te delen of die content voor het publiek toegankelijk te maken. Alle platforms met tenminste 2 miljoen gebruikers in Duitsland vallen onder de nieuwe wet. Platforms met een wetenschappelijke of journalistieke functie vallen buiten de wet. Daarnaast worden sociale-mediabedrijven verplicht een juridisch aanspreekpunt in Duitsland te hebben, onafhankelijk waar de hoofdzetel van het netwerk is gevestigd.

Volgens de wet zal het *Bundesamt für Justiz* verantwoordelijk zijn voor de vervolging en het opleggen van boetes. Het *Bundesamt* is zelf niet verantwoordelijk om vast te stellen of de online content strafbaar is; daarvoor is een voorafgaande rechterlijke beslissing noodzakelijk.

Europese context

Niet alleen in Duitsland, maar ook in Nederland en in andere Europese landen is een significante toename van illegale online content waar te nemen, bijvoorbeeld waar het gaat om discriminatoire uitingen of het aanzetten tot haat en geweld.[3] EU-instituties, nationale overheden en andere relevante partijen zijn op verschillende niveaus en in verschillende gremia met elkaar in gesprek om tot een antwoord op dit fenomeen te komen. Ook is er een toenemende wens bij enkele lidstaten om wet- en regelgeving mede van toepassing te verklaren op online activiteiten, zoals bij de discussie over de uitbreiding van de reikwijdte van de Audiovisuele Mediadiensten Richtlijn tot aanbieders van videoplatforms. Bij diverse gelegenheden hebben de Europese Raad en de (JBZ-)Raad zich uitgesproken over illegale online content en de risico's erkend die voortvloeien uit het toenemende gebruik van *social media*, zoals de snelle verspreiding van nepnieuws en het zich discriminerend uitlaten tegenover migranten. Nederland onderstreept daarbij steeds weer het belang van een gezamenlijke Europese aanpak en de belangrijke rol van onderwijs en het ontwikkelen van kritisch denkvermogen en mediawijsheid.

---

[2] Richtlijn nr. 2000/31/EG van het Europees parlement en de Raad van de Europese Unie van 8 juni 2000 betreffende bepaalde juridische aspecten van de diensten van de informatiemaatschappij, met name de elektronische handel, in de interne markt (PbEG L 178), beter bekend als de «E-commerce Richtlijn»)

[3] Zie bijvoorbeeld de speech van Europees Commissaris Jourová bij de lancering van de EU High Level Group on Combating Racism, Xenophobia and other forms of intolerance.

Tijdens het Nederlandse voorzitterschap van de Europese Unie in 2016 werd door de Europese Commissie, gezamenlijk met Facebook, Microsoft, Twitter en Google/YouTube een Gedragscode gepresenteerd om online *hate speech* tegen te gaan. De belangrijkste inspanningsverplichting die uit de Gedragscode voortvloeit betreft de afdoening en eventuele verwijdering van haatzaaiende uitingen na meldingen van gebruikers binnen 24 uur. Daarnaast bevat de Gedragscode afspraken over monitoring van de afspraken. Ter gelegenheid van de derde bijeenkomst van de EU-Groep op Hoog Niveau aangaande het tegengaan van racisme, vreemdelingenhaat en andere vormen van intolerantie op 31 mei en 1 juni jongstleden heeft de Europese Commissie gerapporteerd over de resultaten van deze monitoring. De resultaten laten zien dat significante vooruitgang is geboekt ten aanzien van de efficiëntie en snelheid van afdoening van meldingen, verbetering van de rapportagesystematiek, een betere opleiding van medewerkers, verbeterde samenwerking met betrokken partijen en verbetering van de eenduidigheid in behandeling, ongeacht wie de melder is. Tegelijkertijd zijn ook verbeterpunten geconstateerd, vooral waar het de transparantie over de criteria van afdoening en de terugkoppeling naar gebruikers betreft.[4]

Beoordeling van de Duitse wet

Met het aannemen van de *NetzDG* lijkt de Duitse regering een andere koers te kiezen ten opzichte van lopende trajecten binnen de EU en de gezamenlijke aanpak waar de Europese Raad en de JBZ-Raad zich voor hebben uitgesproken. Het kabinet wijst erop dat de evaluatie van de Gedragscode laat zien dat het systeem van monitoring zijn vruchten lijkt af te werpen.

a. Aansprakelijkheid van de sociale-mediabedrijven

De Duitse wet richt zich volledig op het verwijderen van ongewenste online content door sociale-mediaplatforms en lijkt daarbij voorbij te gaan aan de verantwoordelijkheid van de gebruiker die strafbare content online plaatst. Diverse instanties hebben tijdens de wetsconsultatie aangegeven dat dit uitgangspunt strijdig is met de uitgangspunten van de Richtlijn inzake elektronische handel.

b. Handhaving

Voor het kabinet geldt in eerste instantie het uitgangspunt dat de *online community* zichzelf reguleert en controleert. Wat dat betreft beoordeelt het kabinet de systematiek waarbij sociale-mediabedrijven zelf klachten over ongewenste content toetsen als positief. Het verwijderen moet echter niet doorslaan naar ongewenste, maar niet strafbare content. Dan wordt de vrijheid van meningsuiting onnodig beknot. Met de dreiging van boetes bij het onjuist beoordelen neemt het risico daarop toe. Het kabinet staat huiverig tegenover het laten toetsen van uitingen door belangenorganisaties of overheidsinstellingen met een specifiek belang, maar zoekt de balans in een onafhankelijke juridische toetsing. Daarvan lijkt in de Duitse wet geen sprake. Bovendien bevat de *NetzDG* geen handvat voor het maken van bezwaar tegen ten onrechte gewiste content.

Nog los van het bovenstaande zet het kabinet vraagtekens bij de feitelijke handhaafbaarheid van een wet naar Duits model. Immers, uiteindelijk zal de rechter steeds moeten bepalen of een sociale-mediabedrijf zich schuldig heeft gemaakt aan overtreding van de wet. Bij grote aantallen

[4] http://ec.europa.eu/newsroom/just/item-detail.cfm?item_id=71674

meldingen lijkt dat een onmogelijke opgave. De wet lijkt daarom vooral symbolische meerwaarde te hebben.

c. Beoordeling van de meldingen

Uit de *NetzDG* vloeit voort dat meldingen binnen bepaalde korte termijnen getoetst moeten worden aan de eigen standaarden van het sociale-mediabedrijf. Gelet op de korte reactietermijnen en de hoge boetes die kunnen volgen is het niet ondenkbaar dat sociale-mediabedrijven kiezen voor een benadering die de risico's op een boete minimaliseert, en veiligheidshalve kiezen voor verwijdering van (niet strafbare) content. Daarmee wordt de vrijheid van meningsuiting onnodig beperkt. Voor het kabinet geldt als uitgangspunt dat de vrijheid van meningsuiting alleen wordt beperkt op grond van een wettelijke bepaling die zulks voorschrijft. In Nederland zijn deze uitingen strafbaar gesteld onder de artikelen 137c (groepsbelediging), 137d (aanzetten tot haat of geweld), 137e (belediging, discriminatie en haat zaaien wegens ras of godsdienst), 261 (laster), 262 (smaad) en 266 (eenvoudige belediging) van het Wetboek van Strafrecht. Basis is steeds de vrijheid van meningsuiting zoals vastgelegd in artikel 7 van de Grondwet, artikel 10 Europees Verdrag van de Mens (EVRM) en artikel 11 van het Handvest van de Grondrechten van de Europese Unie (EU-Handvest). Voor het kabinet geldt het uitgangspunt dat bij een conflict tussen wetgeving en de *community standards* van grote sociale-mediabedrijven als Facebook[5] de nationale wetgeving uiteindelijk doorslaggevend is.

Nederlandse positie en werkwijze

In EU-verband heeft Nederland zich, gezien de vooruitgang die is geboekt onder de Gedragscode, uitgesproken voor de voortzetting en uitbreiding van de Gedragscode, inclusief de monitoring door de Europese Commissie. Daarnaast dringt Nederland aan op meer transparantie van de betrokken sociale-mediabedrijven ten aanzien van interne procedures en de aantallen verzoeken om verwijdering van illegale inhoud en de afdoening daarvan, analoog aan de transparantie-rapportages die sommige van deze ondernemingen publiceren inzake verzoeken die zij van overheden ontvangen.[6]
In Nederland kan naast het direct melden bij een sociale-mediaplatform ook melding worden gedaan bij het Meldpunt internetdiscriminatie (MiND), dat is ondergebracht bij de Stichting NL Confidential. Dit Meldpunt beoordeelt meldingen door het maken van een inschatting of de gewraakte uiting op het internet als een strafbaar feit kan worden aangemerkt vanwege strijdigheid met de discriminatie- en aanverwante artikelen in het Nederlandse wetboek van strafrecht. Wordt strijdigheid geconstateerd, dan volgt een verzoek tot verwijdering van de uiting. Wordt hieraan geen gehoor gegeven dan kan binnen de sociale-media-bedrijven worden opgeschaald. Krijgt een melding dan nog geen opvolging, dan volgt doormelding naar het Openbaar Ministerie. In de afgelopen twee jaar is dat drie maal gebeurd. In één geval heeft het OM deze zaak voor de rechter gebracht. Deze zaak loopt nog.

[5] https://www.facebook.com/communitystandards#hate-speech
[6] https://govtrequests.facebook.com/

Tabel 1: afdoening meldingen over uitingen op *social media platforms* via MiND

	Meldingen over uitingen op social media	Verwijderings-verzoeken social media	Resultaat
2015	417	48	Positief: 46 Negatief: 2
2016	522	58	Positief: 57 Negatief: 1
2017 (t/m 13 juni)	511	24	Positief: 12 Negatief: 4 (1 zaak) In behandeling: 8

De Nederlandse aanpak lijkt daarmee effectief: MiND is een onafhankelijke organisatie die toetst op objectiveerbare criteria (namelijk de discriminatie-artikelen in het Wetboek van Strafrecht). Indien geen gevolg wordt gegeven aan het verzoek tot verwijdering, wordt een zaak gemeld bij het Openbaar Ministerie.

Voor illegale content (bijvoorbeeld kinderporno en aanbod van illegale goederen) gelden reeds *notice-and-take-down* procedures.[7] Voor verwijdering van niet-illegale content (bijvoorbeeld schelden of pesten) staat de mogelijkheid van een civiele procedure open.[8]

Daarmee is een sluitend systeem tot stand gebracht, waardoor aanvullende wetgeving op dit moment geen toegevoegde waarde heeft voor de Nederlandse werkwijze en wellicht eerder contraproductief kan werken, bijvoorbeeld ten opzichte van het onnodig beperken van de vrijheid van meningsuiting. Het kabinet acht het daarom niet nodig te komen tot een wet naar Duits model om ongewenste online content tegen te gaan. Nader onderzoek daarnaar, zoals gevraagd in de motie Segers/Van Dam, zal daarom ook geen toegevoegde waarde hebben. Europese voorstellen tot harmonisatie van wetgeving rondom het tegengaan van illegale online content zullen in beginsel kritisch tegen het licht worden houden, zowel vanuit het perspectief van vrijheid van meningsuiting als de gevolgen voor gebruikers en de platforms.

De Minister van Veiligheid en Justitie,
S.A. Blok

De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,
R.H.A. Plasterk

[7] Zie bijvoorbeeld: https://www.nctv.nl/binaries/Gedragscode%20Notice%20and%20Take%20Down_tcm31–31665.pdf

[8] De civiele rechtsgang staat overigens ook open in geval van (strafrechtelijke) belediging of bij het onrechtmatig openbaren van privéinformatie.

EUROPESE
COMMISSIE

Brussel, 28.9.2017
COM(2017) 555 final

MEDEDELING VAN DE COMMISSIE AAN HET EUROPEES PARLEMENT, DE RAAD, HET EUROPEES ECONOMISCH EN SOCIAAL COMITÉ EN HET COMITÉ VAN DE REGIO'S

De bestrijding van illegale online-inhoud

Naar een grotere verantwoordelijkheid voor onlineplatforms

1. INLEIDING

Onlineplatforms zijn een belangrijke drijvende kracht achter de innovatie en groei in de digitale economie. Zij hebben gezorgd voor nooit eerder geziene toegang tot informatie, uitwisselingen en nieuwe marktkansen, met name voor kleine en middelgrote ondernemingen. Onlineplatforms zijn voor de meeste mensen vandaag ook de voornaamste toegangspoort tot informatie en andere inhoud, of het nu in de vorm van een zoekmachine, een sociaal netwerk, een microblogsite of een videodeelplatform is. De bedrijfsmodellen van de platforms hebben zich de voorbije tijd zo ontwikkeld dat gebruikers en inhoud steeds meer aan elkaar worden gekoppeld, met name ten behoeve van gerichte reclame. Deze platforms verbinden miljarden gebruikers met enorme hoeveelheden inhoud en informatie[1] en leveren innovatieve diensten aan burgers en bedrijven.

De grote hoeveelheid illegale inhoud die kan worden geüpload en dus online toegankelijk is, geeft evenwel aanleiding tot grote bezorgdheid en hier moet een krachtig en doeltreffend antwoord op worden geformuleerd. **Wat offline illegaal is, is dat ook online**. Het aanzetten tot terrorisme, xenofobe en racistische uitspraken die publiekelijk aanzetten tot haat en geweld, en materiaal dat seksueel misbruik van kinderen bevat, zijn illegaal in de EU. De toenemende beschikbaarheid van terroristisch materiaal op het internet en de verspreiding van dergelijke inhoud vormen een ernstige bedreiging voor de beveiliging en de veiligheid, maar ook voor de waardigheid van de slachtoffers. De Europese Unie heeft hier met een aantal maatregelen een antwoord op geboden[2]. De digitale samenleving van vandaag moet zich echter dringend toeleggen op de opsporing en verwijdering van illegale online-inhoud.

Op de Europese Raad van 22-23 juni 2017 werd uiting gegeven aan de bezorgdheid over de reeks terroristische aanslagen in de EU en de verspreiding van terroristische propaganda op het internet en werd verklaard dat de Europese Raad verwacht *"dat de sector [...] technologie en instrumenten ontwikkelt waarmee **inhoud die aanzet tot terroristische daden**, beter automatisch kan worden opgespoord om vervolgens te worden verwijderd. Dit moet zo nodig worden aangevuld met ter zake doende wetgevingsmaatregelen op EU-niveau."* Deze oproepen werden ook herhaald in de verklaringen van de leiders van de G7 en G20 naar aanleiding van hun recente bijeenkomsten[3]. Ook het Europees Parlement heeft er in zijn resolutie over onlineplatforms van juni 2017 bij deze platforms op aangedrongen "*krachtigere maatregelen te nemen om illegale en schadelijke inhoud online aan te pakken*" en heeft de Commissie verzocht voorstellen in te dienen om deze problemen aan te pakken[4].

Deze onlineplatforms, die toegang tot inhoud verstrekken aan het gros van de internetgebruikers, dragen een belangrijke maatschappelijke verantwoordelijkheid om de gebruikers en de samenleving in haar geheel te beschermen en te voorkomen dat misdadigers en andere personen die betrokken

---

[1] Iedere seconde worden bij benadering 8 000 tweets gepost op Twitter, 1 000 foto's geplaatst op Instagram, 60 000 zoekopdrachten uitgevoerd op Google en 70 000 videoclips bekeken op YouTube. Zie http://www.internetlivestats.com/

[2] Zie deel 2.

[3] Conclusies van de Europese Raad van 22 en 23 juni 2017, ST 8 2017 INIT, Verklaring van de G7 in Taormina van 26 mei 2017 en Verklaring van de G20-leiders van 8 juli 2017.

[4] Resolutie van het Europees Parlement van 15 juni 2017 over onlineplatforms (2016/2274(INI)).

zijn bij illegale onlineactiviteiten hun diensten gebruiken. Hun open digitale ruimten mogen geen voedingsbodem worden voor bijvoorbeeld terrorisme, illegale haatzaaiende uitlatingen, kindermisbruik of mensenhandel, en mogen ook geen plekken van rechteloosheid zijn. Het is duidelijk dat het online verspreiden van illegale inhoud het vertrouwen van de burgers in de digitale omgeving kan ondermijnen, maar het kan ook een bedreiging vormen voor de verdere economische ontwikkeling van de online ecosystemen en de digitale eengemaakte markt. Onlineplatforms moeten, gezien de verantwoordelijkheid die hun centrale rol in de samenleving met zich meebrengt, resoluut meer inspanningen leveren om dit probleem aan te pakken.

De strijd tegen illegale online-inhoud moet worden gevoerd met degelijke en solide garanties ter bescherming van de verschillende grondrechten die in het geding zijn. Gezien het toenemende belang van onlineplatforms voor de toegang tot informatie, spelen zij ook een cruciale rol in het bereiken van een dergelijk evenwicht. In de strijd tegen illegale online-inhoud moet ook worden voortgebouwd op en rekening worden gehouden met EU-maatregelen op mondiaal niveau.

Deze mededeling bevat een reeks richtsnoeren en beginselen voor onlineplatforms om de strijd tegen illegale online-inhoud op te voeren[5] in samenwerking met de nationale autoriteiten, de lidstaten en andere belanghebbenden. De bedoeling is de toepassing van goede praktijken te vergemakkelijken en te intensiveren als het gaat om de preventie, opsporing, verwijdering en het ontoegankelijk maken van illegale inhoud, zodat die inhoud daadwerkelijk wordt verwijderd, er meer transparantie is en de grondrechten online worden beschermd. Ook is het de bedoeling platforms meer duidelijkheid te verschaffen over hun aansprakelijkheid wanneer zij proactief stappen zetten om illegale inhoud op te sporen, te verwijderen of ontoegankelijk te maken (de zogenoemde "barmhartige Samaritaan"-maatregelen).

2. ACHTERGROND

De Europese Unie heeft het probleem van illegale online-inhoud al aangepakt met zowel bindende als niet-bindende maatregelen. Tot deze beleidsmaatregelen behoren onder meer de richtlijn ter bestrijding van **seksueel misbruik en seksuele uitbuiting van kinderen en kinderpornografie**[6], de richtlijn terrorismebestrijding[7], de voorgestelde hervormingen van het **auteursrecht**[8] en de richtlijn **audiovisuele mediadiensten**[9].

[5] De elementen die hier gepresenteerd worden, zijn het resultaat van een ruim aantal publieke raadplegingen, gerichte raadplegingen en workshops met belanghebbenden.

[6] Zie het recente verslag van de Commissie aan het Europees Parlement en de Raad waarin de tenuitvoerlegging wordt beoordeeld van de maatregelen bedoeld in artikel 25 van Richtlijn 2011/93/EU van 13 december 2011 ter bestrijding van seksueel misbruik en seksuele uitbuiting van kinderen en kinderpornografie.

[7] Richtlijn (EU) 2017/541 verplicht lidstaten ertoe de nodige maatregelen te nemen om te zorgen voor de snelle verwijdering van online-inhoud die het uitlokken van een terroristisch misdrijf tot doel heeft (artikel 21). In het kader van het EU-internetforum verwijderen platforms vrijwillig terroristische inhoud op basis van meldingen van de Europol Internet Referral Unit (eenheid voor de melding van internetuitingen - IRU).

[8] COM(2016) 593 final.

[9] COM(2016) 287 final.

Deze bestaande en voorgestelde wetgevingsmaatregelen zijn aangevuld met een reeks niet-wetgevingsmaatregelen, zoals de gedragscode voor het bestrijden van **illegale haatzaaiende uitlatingen** op internet[10], de werkzaamheden van het **EU-internetforum**[11] met betrekking tot **terroristische propaganda**, het memorandum van overeenstemming over de verkoop van **namaakgoederen** via het internet[12], de mededeling van de Commissie over het **markttoezicht op online verkochte producten**[13], de online verkoop van **voedingsproducten**, het EU-actieplan tegen de **illegale handel in wilde dieren en planten**[14], de richtsnoeren inzake de richtlijn **oneerlijke handelspraktijken**[15] en de gezamenlijke acties van de nationale autoriteiten in het kader van het netwerk voor samenwerking op het gebied van consumentenbescherming[16]. De Europese Strategie voor een **beter internet voor kinderen**[17] is een zelfreguleringsinitiatief dat gericht is op de verbetering van de internetomgeving voor kinderen en jongeren, gezien het risico op blootstelling aan inhoud met betrekking tot onder meer geweld of seksuele uitbuiting, of aan cyberpesten.

In haar mededelingen van 2016 en 2017[18] heeft de Commissie benadrukt dat het noodzakelijk is dat onlineplatforms meer verantwoordelijkheid opnemen en aan EU-brede zelfregulering doen om illegale inhoud te verwijderen. Daarnaast heeft de Commissie zich voorgenomen de verschillende sectorspecifieke dialogen met platforms beter te coördineren en te onderzoeken of er behoefte is aan richtsnoeren voor formele meldings- en actieprocedures. Dit moet gebeuren in synergie met en onverminderd de lopende dialogen en werkzaamheden op andere gebieden, bijvoorbeeld in het kader van de Europese veiligheidsagenda of met betrekking tot illegale haatzaaiende uitlatingen.

Uit recente verslagen over sommige van deze sectorspecifieke initiatieven blijkt dat er enige vooruitgang is geboekt. Volgens verslagen van juni 2017 bleek uit een steekproef in een aantal EU-landen over een periode van zes maanden dat de hoeveelheid inhoud die na melding van een illegale haatzaaiende uitlating werd verwijderd, was gestegen van 28 naar 59 %, maar dat er grote verschillen bestonden tussen de platforms[19]. In diezelfde periode werden ook verbeteringen opgemerkt in de snelheid waarmee dergelijke uitlatingen werden verwijderd, al gebeurde dat in 28 % van de gevallen nog steeds pas na een week[20]. Dit toont aan dat een niet-regelgevende benadering vruchten kan afwerpen, zeker in combinatie met maatregelen om de samenwerking tussen alle betrokken aanbieders te vergemakkelijken. Sinds de oprichting van het EU-internetforum voor de aanpak van terroristische inhoud is ongeveer 80 à 90 procent van de door Europol geflagde inhoud verwijderd[21]. Wat betreft materiaal dat seksueel misbruik van kinderen bevat, meldde het INHOPE-

---

[10] http://ec.europa.eu/justice/fundamental-rights/files/hate_speech_code_of_conduct_en.pdf
[11] http://europa.eu/rapid/press-release_IP-15-6243_en.htm
[12] http://ec.europa.eu/transparency/regdoc/rep/3/2016/EN/3-2016-3724-EN-F1-1.PDF
[13] PB C 250 van 1.8.2017
[14] http://ec.europa.eu/environment/cites/pdf/WAP_EN_WEB.pdf
[15] SWD(2016) 163 van 25.5.2016
[16] http://ec.europa.eu/internal_market/scoreboard/performance_by_governance_tool/consumer_protection_cooperation_network/index_en.htm
[17] Mededeling COM(2012) 196 final (Beter internet voor kinderen): https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/alliance-better-protect-minors-online
[18] COM(2016) 288 final en COM(2017) 228 final.
19 http://europa.eu/rapid/press-release_IP-17-1471_nl.htm
[20] http://ec.europa.eu/newsroom/just/item-detail.cfm?item_id=71674
[21] http://europa.eu/rapid/press-release_IP-17-544_en.htm.

systeem van hotlines in 2015 al dat 91 % van de content binnen 72 uur, en een derde zelfs binnen 24 uur, werd verwijderd[22].

De verschillende lopende sectorspecifieke dialogen hebben ook aangetoond dat er aanzienlijke gelijkenissen zijn tussen de procedures in de verschillende sectoren om dergelijke content op te sporen, te identificeren en te verwijderen, en te voorkomen dat deze opnieuw wordt geüpload. Deze bevindingen hebben tot inspiratie gediend voor deze mededeling.

Op EU-niveau wordt het algemene rechtskader voor de verwijdering van illegale inhoud gevormd door de richtlijn elektronische handel [23], waarin onder meer de voorwaarden worden geharmoniseerd op basis waarvan bepaalde onlineplatforms in aanmerking kunnen komen voor vrijstelling van aansprakelijkheid met betrekking tot illegale inhoud die zij hosten op de digitale eengemaakte markt.

Illegale inhoud op onlineplatforms verspreidt zich met name via onlinediensten die het uploaden van content van derden toestaan. Dergelijke hostingdiensten worden onder bepaalde voorwaarden gedekt door artikel 14 van de richtlijn elektronische handel[24]. Dit artikel stelt dat de aanbieders van hostingdiensten[25] niet aansprakelijk kunnen worden gehouden voor de op verzoek van derden opgeslagen informatie, op voorwaarde dat a) de dienstverlener niet daadwerkelijk kennis heeft van de onwettige activiteit of informatie en, wanneer het een schadevergoedingsvordering betreft, geen kennis heeft van feiten of omstandigheden waaruit het onwettige karakter van de activiteit of informatie duidelijk blijkt, of b) de dienstverlener, zodra hij van het bovenbedoelde daadwerkelijk kennis heeft of besef krijgt, prompt handelt om de informatie te verwijderen of de toegang daartoe onmogelijk te maken. Tegelijk vormen de bepalingen van deze richtlijn "het passende uitgangspunt voor de **uitwerking van snelle, betrouwbare mechanismen om onwettige informatie te verwijderen en ontoegankelijk te maken**"[26].

*Artikel 15 bepaalt bovendien dat "**met betrekking tot de levering van de in [artikel 14] bedoelde diensten** [...] de lidstaten de dienstverleners geen algemene verplichting [opleggen] om toe te zien op de informatie die zij doorgeven of opslaan, noch om actief te zoeken naar feiten of omstandigheden die op onwettige activiteiten duiden".* Dit heeft volgens overweging 47 van de richtlijn enkel betrekking op toezichtverplichtingen van algemene aard en "*geldt niet voor toezichtverplichtingen in speciale gevallen en doet met name geen afbreuk aan maatregelen van nationale autoriteiten in overeenstemming met de nationale wetgeving*".

---

[22] http://www.inhope.org/Libraries/Annual_reports/INHOPE_Annual_Report_2015.sflb.ashx?download=true

[23] Richtlijn 2000/31/EG van 8 juni 2000.

[24] Er zij opgemerkt dat volgens de richtlijn elektronische handel alleen de aanbieders van diensten van de informatiemaatschappij die als tussenpersoon optreden (d.w.z. die "mere conduit"-, "caching"- of "hosting"-diensten verstrekken), in aanmerking komen voor vrijstelling van aansprakelijkheid. In overweging 42 wordt verduidelijkt dat de vrijstelling van aansprakelijkheid uitsluitend geldt voor activiteiten met "een louter technisch, automatisch en passief karakter, hetgeen inhoudt dat de aanbieder van diensten van de informatiemaatschappij noch kennis noch controle heeft over de informatie die wordt doorgegeven of opgeslagen".

[25] De meeste onlineplatforms bieden hostingdiensten aan voor inhoud die door hun gebruikers wordt geüpload.

[26] Overweging 40 van de richtlijn elektronische handel. Er zij op gewezen dat deze mededeling gericht is op aanbieders van hostingdiensten, en niet op aanbieders van mere conduit (artikel 12) of caching (artikel 13).

In dit verband heeft de Commissie zich er in haar mededeling van 2016 over onlineplatforms toe verbonden om voor een evenwichtige en voorspelbare aansprakelijkheidsregeling voor online platforms te blijven zorgen, als een essentieel regelgevingskader ter ondersteuning van digitale innovatie op de digitale eengemaakte markt.

De richtsnoeren in deze mededeling doen geen afbreuk aan het EU-acquis en hebben betrekking op de activiteiten van onlineplatforms, en in het bijzonder op de door deze platforms geleverde hostingdiensten[27] in de zin van artikel 14 van de richtlijn elektronische handel, en op alle categorieën van illegale inhoud, rekening houdend met het feit dat verschillende soorten inhoud om een verschillende behandeling kunnen vragen.

Op dit ogenblik ontbreekt het de EU aan een geharmoniseerde en coherente benadering voor het verwijderen van illegale inhoud. De in de EU bestaande benaderingen variëren afhankelijk van de lidstaat, het soort inhoud en het type onlineplatform. Een **beter afgestemde benadering zou de bestrijding van illegale inhoud doeltreffender maken. Het zou ook nuttig zijn voor de ontwikkeling van de digitale eengemaakte markt** en het zou voor onlineplatforms, ook de nieuwkomers onder hen, goedkoper zijn dan wanneer ze zoals nu aan een veelheid van regels moeten voldoen.

Het is belangrijk om te benadrukken dat dit rechtskader niet bepaalt, laat staan gelijktrekt, wat onder "illegale" inhoud moet worden verstaan. **Wat illegaal is, wordt bepaald in specifieke wetgeving op EU-niveau, maar ook in nationale wetgeving[28].** De aard, de kenmerken en de gevaren van terroristisch materiaal, illegale haatzaaiende uitlatingen of materiaal dat seksueel misbruik van kinderen bevat of verband houdt met mensenhandel, verschillen bijvoorbeeld sterk van inbreuken op intellectuele-eigendomsrechten, productveiligheidsvoorschriften, illegale handelspraktijken op het internet of lasterlijke onlineactiviteiten, maar toch vallen al deze verschillende soorten illegale inhoud onder hetzelfde overkoepelende rechtskader dat is vastgesteld in de richtlijn elektronische handel. Bovendien heeft deze mededeling, gezien de grote gelijkenissen tussen de *verwijderingsprocessen* voor deze verschillende soorten content, betrekking op het volledige scala aan illegale online-inhoud, maar **worden waar passend en gerechtvaardigd sectorspecifieke verschillen toegestaan**.

In de EU zijn de rechtbanken en de bevoegde nationale autoriteiten, waaronder de rechtshandhavingsautoriteiten, bevoegd om, met inachtneming van een eerlijke rechtsgang, vervolging in te stellen of strafrechtelijke sancties vast te stellen voor illegale activiteiten of illegale informatie op het internet. Tegelijkertijd hebben onlineplatforms het recht te voorkomen dat hun

[27] Een hostingdienst is een dienst van de informatiemaatschappij waarbij informatie wordt opgeslagen die door een afnemer van de dienst wordt verstrekt. Onder deze categorie valt een veelheid aan actoren, van onlinemarktplaatsen, videodeelplatforms, sociale netwerken, blog- of recensiewebsites, tot het deel van nieuwswebsites bestemd voor reacties van gebruikers.

[28] Voorbeelden van gebieden die – of waarvan wordt voorgesteld dat ze – onder de EU-wetgeving vallen, zijn onder meer het aanzetten tot terrorisme, illegale haatzaaiende uitlatingen, seksueel misbruik van kinderen, intellectuele-eigendomsrechten, productveiligheid, aanbieding en verkoop van levensmiddelen, tabaksproducten en namaakgeneesmiddelen alsmede maatregelen op het gebied van consumentenbescherming. In 2016 heeft de Commissie ook meer duidelijkheid verschaft over de verplichtingen inzake transparantie en professionele toewijding die op grond van Richtlijn 2005/29/EG betreffende oneerlijke handelspraktijken gelden voor onlineplatforms wanneer zij in hun contact met consumenten optreden als handelaren.

infrastructuur en onderneming gebruikt worden om misdrijven te plegen, dragen zij de verantwoordelijkheid om hun gebruikers te beschermen en de publicatie van illegale inhoud op hun platform te voorkomen, en beschikken zij gewoonlijk over de technische middelen om dergelijke inhoud te identificeren en te verwijderen. Dit is des te belangrijker omdat onlineplatforms op grote schaal hebben geïnvesteerd in de ontwikkeling van geavanceerde technologieën om proactief gegevens te verzamelen over het gedrag van de gebruikers en de inhoud die op hun platform wordt verspreid. Enerzijds is het belangrijk dat in het geval van illegale inhoud snel wordt beslist over de verwijdering ervan, maar anderzijds moeten er ook passende garanties worden ingebouwd. Dit vraagt eveneens om een evenwichtige rolverdeling tussen publieke en private organen.

Bijgevolg hebben de richtsnoeren en beginselen in deze mededeling niet alleen betrekking op de opsporing en verwijdering van illegale inhoud, maar proberen ze ook een antwoord te bieden op de bezorgdheid over de verwijdering van *legale* inhoud, hetgeen gevolgen heeft voor de vrijheid van meningsuiting en het pluralisme in de media. Er moeten daarom passende garanties komen, aangepast aan de specifieke aard van de illegale inhoud in kwestie.

Om redenen van algemeen belang bestaan er ongetwijfeld bezwaren tegen inhoud die niet zozeer illegaal is, maar wel schade zou kunnen veroorzaken, zoals fakenieuws of inhoud die schadelijk is voor minderjarigen[29]. Deze mededeling is echter in de eerste plaats gericht op de opsporing en verwijdering van **illegale inhoud**.

3. ILLEGALE INHOUD OPSPOREN EN MELDEN

Dit deel is bedoeld om te **bepalen wat onlineplatforms, bevoegde autoriteiten en gebruikers moeten doen om snel en doeltreffend illegale inhoud op te sporen.**

Onlineplatforms kunnen zich op verschillende manieren, via verschillende kanalen, bewust worden van het bestaan van illegale inhoud. Voorbeelden van dergelijke meldingskanalen zijn i) rechterlijke bevelen of bestuurlijke beslissingen; ii) meldingen van bevoegde autoriteiten (bv. rechtshandhavingsautoriteiten), gespecialiseerde betrouwbare “flaggers”, houders van intellectuele-eigendomsrechten of gewone gebruikers, of iii) onderzoeksdaden of kennis van de platforms zelf.

Naast de wettelijke verplichtingen die voortvloeien uit het EU- en nationale recht en het zorgplichtbeginsel, behoort het tot de verantwoordelijkheden van onlineplatforms om de gebruikers een veilige internetomgeving te waarborgen waar criminele en andere illegale activiteiten worden geweerd, ontmoedigd en voorkomen.

[29] Het voorstel voor een herziening van de richtlijn audiovisuele mediadiensten gaat in op dit probleem voor audiovisuele inhoud.

3.1. Rechtbanken en bevoegde autoriteiten

Overeenkomstig de EU- en/of nationale wetgeving kunnen nationale rechtbanken, en in bepaalde gevallen bevoegde autoriteiten, onlineplatforms door middel van bindende uitspraken of bestuurlijke beslissingen verplichten illegale inhoud te verwijderen of ontoegankelijk te maken[30].

Aangezien het vaak van essentieel belang is dat illegaal materiaal snel wordt verwijderd om te voorkomen dat het breder wordt verspreid en schade veroorzaakt, moeten onlineplatforms ook snel besluiten kunnen nemen over mogelijke acties met betrekking tot illegale online-inhoud zonder dat ze daartoe gehouden zijn op grond van een rechterlijk bevel of administratief besluit, met name wanneer een rechtshandhavingsautoriteit vermeende illegale inhoud identificeert en hen hierover in kennis stelt. Tegelijkertijd moeten onlineplatforms zorgen voor passende garanties wanneer zij hun verplichtingen in dit verband nakomen, zodat het recht van de gebruikers op een doeltreffende voorziening in rechte verzekerd is.

Onlineplatforms moet daarom over de nodige middelen beschikken om inzicht te krijgen in de rechtskaders waarbinnen zij opereren. Zij moeten, waar passend, ook **nauw samenwerken met rechtshandhavingsautoriteiten en andere bevoegde autoriteiten**, met name door ervoor te zorgen dat deze hen snel en effectief kunnen contacteren met verzoeken om illegale inhoud prompt te verwijderen, en door de rechtshandhavingsautoriteiten indien nodig attent te maken op tekenen van criminele onlineactiviteit[31]. Om dubbel werk en dubbele meldingen te voorkomen, waardoor het verwijderingsproces minder efficiënt en effectief zou verlopen, moeten de rechtshandhavingsautoriteiten en andere bevoegde autoriteiten er ook alles aan doen om samen doeltreffende digitale interfaces te creëren die het gemakkelijker maken om op een snelle en betrouwbare manier meldingen te versturen, en om te zorgen voor de doeltreffende identificatie en melding van illegale inhoud. Voor een goed verloop van deze samenwerking is het van cruciaal belang dat er bij de platforms en bij de autoriteiten contactpunten worden aangewezen.

Binnen Europol is er voor terroristische inhoud[32] een eenheid voor de melding van internetuitingen (IRU) gecreëerd, waarin beveiligingsdeskundigen terroristische inhoud beoordelen en onlineplatforms hiervan in kennis stellen (sommige lidstaten hebben hun eigen landelijke IRU's).

---

[30] Artikel 14, lid 3, van de richtlijn elektronische handel verduidelijkt dat dit artikel geen afbreuk doet "aan de mogelijkheid voor een rechtbank of een administratieve autoriteit om in overeenstemming met het rechtsstelsel van de lidstaat te eisen dat de dienstverlener een inbreuk beëindigt of voorkomt". Artikel 11 van Richtlijn 2004/48/EG betreffende de handhaving van intellectuele-eigendomsrechten stelt bijvoorbeeld het volgende: "De lidstaten dragen er tevens zorg voor dat de rechthebbenden om een rechterlijk bevel kunnen verzoeken tegen tussenpersonen wier diensten door derden worden gebruikt om inbreuk op een intellectuele-eigendomsrecht te maken, onverminderd artikel 8, lid 3, van Richtlijn 2001/29/EG".

[31] Artikel 15, lid 2, van de richtlijn elektronische handel bepaalt dat „de lidstaten kunnen voorschrijven dat dienstverleners de bevoegde autoriteiten onverwijld in kennis dienen te stellen van vermeende onwettige activiteiten of informatie door afnemers van hun dienst, alsook dat zij de bevoegde autoriteiten op hun verzoek informatie dienen te verstrekken waarmee de afnemers van hun dienst met wie zij opslagovereenkomsten hebben gesloten, kunnen worden geïdentificeerd".

[32] In de zin van artikel 5 van Richtlijn (EU) 2017/541 inzake terrorismebestrijding.

Terwijl onlineplatforms hun **samenwerking met de bevoegde instanties in de lidstaten systematisch moeten verbeteren**, moeten **de lidstaten ervoor zorgen dat rechtbanken doeltreffend kunnen reageren op illegale online-inhoud** en dat **overheidsdiensten nauwer (over de grenzen heen) met elkaar samenwerken.**

Onlineplatforms en rechtshandhavings- of andere bevoegde autoriteiten moeten in de EU effectieve contactpunten aanwijzen en waar nodig effectieve digitale interfaces creëren om hun onderlinge interactie te vergemakkelijken.

Platforms en rechtshandhavingsautoriteiten worden ook aangemoedigd **technische interfaces te ontwikkelen die hen in staat stellen doeltreffender samen te werken in de hele cyclus van inhoudsbeheer**. Ook samenwerking met de technische gemeenschap kan gunstig zijn in de zoektocht naar doeltreffende en technisch solide oplossingen voor dit probleem.

3.2. Meldingen

3.2.1. Betrouwbare flaggers

Illegale online-inhoud wordt sneller en op een meer betrouwbare manier verwijderd wanneer onlineplatforms voorzien in mechanismen die melders met een bijzondere deskundigheid ter zake de mogelijkheid bieden om via een bevoorrecht kanaal melding te maken van potentieel illegale inhoud op hun website. Het gaat daarbij om "betrouwbare flaggers", d.w.z. gespecialiseerde entiteiten met specifieke expertise in het identificeren van illegale inhoud, en speciale structuren voor het opsporen en identificeren van dergelijke online-inhoud.

In vergelijking met gewone gebruikers **kan van betrouwbare flaggers worden verwacht dat zij met kennis van zaken werk van hoge kwaliteit leveren**, hetgeen moet leiden tot een betere melding en snellere verwijdering. Onlineplatforms worden aangemoedigd om gebruik te maken van bestaande netwerken van betrouwbare flaggers. Als het bijvoorbeeld gaat om terroristische inhoud, beschikt de IRU van Europol over de nodige expertise om te beoordelen of iets terroristische en gewelddadige extremistische online-inhoud is, en gebruikt zij haar expertise om, naast haar rol op het gebied van rechtshandhaving, op te treden als betrouwbare flagger. Een ander voorbeeld van een betrouwbare flagger is het INHOPE-netwerk van hotlines voor het melden van materiaal dat seksueel misbruik van kinderen bevat, en wat betreft illegale haatzaaiende uitlatingen zijn er organisaties uit het maatschappelijk middenveld of semi-overheidsinstellingen die gespecialiseerd zijn in de identificatie en rapportage van illegale racistische en xenofobe online-inhoud.

Om ervoor te zorgen dat de meldingen van hoge kwaliteit zijn en de illegale inhoud sneller wordt verwijderd, **zou de branche op EU-niveau afspraken kunnen maken over criteria die gebaseerd zijn op met name de eerbiediging van de grondrechten en de democratische waarden**. Dit kan gebeuren door middel van zelfreguleringsmechanismen of binnen het normalisatiekader van de EU, **op grond waarvan een bepaalde entiteit kan worden beschouwd als een betrouwbare flagger**, waarbij voldoende flexibiliteit is om rekening te houden met specifieke kenmerken van inhoud en de rol van de betrouwbare flagger. Tot deze niet-limitatieve lijst van criteria kunnen behoren: interne opleidingsnormen, procesnormen en kwaliteitsborging, evenals wettelijke garanties inzake onafhankelijkheid, belangenconflicten en de bescherming van de persoonlijke levenssfeer en

persoonsgegevens. Deze garanties zijn met name belangrijk in het beperkte aantal gevallen waarin platforms inhoud zouden verwijderen na melding door een betrouwbare flagger zonder zelf de wettigheid van de inhoud verder te hebben gecontroleerd. In deze zeldzame gevallen zouden de betrouwbare flaggers ook worden gecontroleerd aan de hand van deze criteria en zou de status van betrouwbare flagger met een certificeringsregeling kunnen worden bevestigd. In alle gevallen moeten voldoende garanties worden ingebouwd om misbruik van het systeem te voorkomen, zoals uiteengezet in deel 4.3.

De bevoegde autoriteiten moeten de mogelijkheid krijgen om, indien relevant, deel uit te maken van de rapportagemechanismen voor betrouwbare flaggers.

Er moet een redelijk evenwicht worden gevonden tussen het waarborgen van hoogkwalitatieve meldingen van betrouwbare flaggers, de reikwijdte van aanvullende maatregelen die ondernemingen zouden nemen ten aanzien van betrouwbare flaggers, en de lasten om deze kwaliteitsnormen te waarborgen. Als betrouwbare flaggers in het kader van de desbetreffende mechanismen de vastgestelde normen met voeten treden, moet hun status van betrouwbare flagger worden ingetrokken.

De Commissie **moedigt nauwe samenwerking tussen onlineplatforms en betrouwbare flaggers aan**. **Het platform moet meldingen van betrouwbare flaggers versneld kunnen behandelen.** Deze samenwerking moet voorzien in onderlinge informatie-uitwisseling zodat het verwijderingsproces kan worden geëvalueerd en mettertijd kan worden verbeterd.

De Commissie zal **de mogelijkheid om EU-brede criteria voor betrouwbare flaggers overeen te komen, verder onderzoeken**, met name door in dialoog te treden met de belanghebbenden.

3.2.2. Meldingen van gebruikers

Om illegale online-inhoud doeltreffend te kunnen bestrijden, moeten gewone gebruikers de mogelijkheid krijgen onlineplatforms in kennis te stellen van illegale inhoud en erop kunnen vertrouwen dat snel gevolg wordt gegeven aan terechte meldingen.

Onlineplatforms moeten **een toegankelijk en gebruiksvriendelijk mechanisme inbouwen zodat hun gebruikers melding kunnen maken** van illegaal geachte inhoud die door de platforms wordt gehost.

Indien het om algemeen toegankelijke inhoud gaat, moet iedereen gebruik kunnen maken van deze meldingsmechanismen, ook wie niet is ingeschreven als gebruiker. Om potentieel illegale inhoud efficiënter en preciezer te kunnen beoordelen, moeten dergelijke mechanismen ervoor zorgen dat meldingen **eenvoudig en via elektronische weg** kunnen worden gemaakt.

Het voorstel van de Commissie tot herziening van de richtlijn audiovisuele mediadiensten is bedoeld om de aanbieders van videodeelplatforms ertoe te verplichten mechanismen in te voeren zodat gebruikers audiovisuele inhoud kunnen rapporteren of flaggen wanneer deze schadelijk is voor de lichamelijke, geestelijke of zedelijke ontwikkeling van minderjarigen, en wanneer deze aanzet tot geweld of haat.

3.2.3. Zorgen dat de meldingen van hoge kwaliteit zijn

Onlineplatforms moeten **doeltreffende mechanismen instellen die het gemakkelijker maken om voldoende nauwkeurige en naar behoren onderbouwde meldingen in te dienen**, zodat de platforms een snel en gefundeerd besluit over de follow-up kunnen nemen. Zo moet het gemakkelijker worden om meldingen te ontvangen met **uitleg over de redenen** waarom de melder vindt dat de inhoud illegaal is en met een duidelijke aanduiding van de **plaats** (bv. de URL) waar de potentieel illegale inhoud zich bevindt.

Dergelijke meldingsmechanismen moeten zichtbaar, makkelijk toegankelijk, **gebruikersvriendelijk en contextgebonden** zijn. Zij moeten het ook mogelijk maken om **gemakkelijk melding** te maken van verschillende soorten inhoud, bijvoorbeeld door te kiezen uit een lijst met categorieën van redenen waarom inhoud als illegaal wordt beschouwd. Indien dit technisch mogelijk is, kunnen elementen worden gebruikt waardoor meteen bij het eerste contact met het materiaal melding kan worden gedaan of waardoor inloggegevens kunnen worden hergebruikt.

Dankzij dergelijke meldingen die voldoende onderbouwd en gedetailleerd zijn, kunnen platforms de potentieel illegale inhoud snel opsporen, de illegaliteit van de inhoud grondig beoordelen en waar nodig snel ingrijpen. Hoe gedetailleerd de informatie precies moet zijn om toe te laten dat platforms snel gefundeerde beslissingen kunnen nemen, kan sterk verschillen naargelang het soort inhoud.

Gebruikers mogen normaal niet worden verplicht zichzelf te identificeren wanneer ze melding maken van inhoud die zij als illegaal beschouwen, tenzij die informatie nodig is om de legaliteit van de inhoud te bepalen (bv. om de eigendom van intellectuele-eigendomsrechten te bevestigen). Dit is met name het geval wanneer hun veiligheid in gevaar kan komen, of indien het onthullen van hun identiteit juridische gevolgen kan hebben. Gebruikers moeten worden aangemoedigd om meldingen in te dienen via betrouwbare flaggers, indien deze er zijn, wanneer zij anoniem willen blijven ten opzichte van platforms.

Melders moeten evenwel de kans krijgen om vrijwillig hun contactgegevens aan de melding toe te voegen zodat het onlineplatform ze om aanvullende informatie kan vragen of zodat ze op de hoogte kunnen worden gehouden van de voorgenomen follow-up. In dat geval moet de melder een **ontvangstbevestiging** krijgen, alsook een **bericht over het gevolg dat aan de melding wordt gegeven**.

Een ontvangstbevestiging zorgt er niet alleen voor dat de melder niet moet controleren of er gevolg is gegeven aan zijn of haar verzoek, maar kan ook dienen als bewijs in gerechtelijke of buitengerechtelijke procedures overeenkomstig de regels die van toepassing zijn op dergelijke procedures.

3.3. Proactieve maatregelen van onlineplatforms

3.3.1. Proactieve maatregelen en vrijstelling van aansprakelijkheid

Gezien hun centrale rol en vermogens en de bijbehorende verantwoordelijkheden, moeten onlineplatforms **doeltreffende proactieve maatregelen treffen voor de opsporing en verwijdering** van illegale online-inhoud, en niet alleen reageren op meldingen die zij ontvangen. Bovendien is het

voor bepaalde categorieën illegale inhoud wellicht onmogelijk om het risico op ernstige schade te verminderen indien platforms geen proactieve maatregelen treffen.

De Commissie is van mening dat het nemen van vrijwillige, proactieve maatregelen **er niet automatisch toe leidt dat het onlineplatform het voordeel verliest dat voortvloeit uit de** bij artikel 14 van de richtlijn elektronische handel voorziene **vrijstelling van aansprakelijkheid**.

Ten eerste is deze vrijstelling van aansprakelijkheid er enkel voor aanbieders van hostingdiensten die voldoen aan de voorwaarden die zijn vastgesteld in artikel 14 van die richtlijn; dergelijke aanbieders zijn dienstverleners waarvan de activiteiten bestaan uit het opslaan van informatie op verzoek van derde partijen en die **geen actieve rol spelen** waardoor zij kennis hebben van of controle hebben over die informatie[33].

Overweging 38 van het voorstel van de Commissie voor een richtlijn inzake auteursrechten in de digitale eengemaakte markt van 14 september 2016 preciseert in dit verband: "*Met betrekking tot artikel 14 [van de richtlijn elektronische handel] moet worden nagegaan of de dienstverlener een actieve rol speelt, onder meer door de presentatie van de geüploade werken of andere materialen te optimaliseren of door deze te promoten, ongeacht de aard van de daarvoor gebruikte middelen*".

Specifiek met betrekking tot artikel 14 van de richtlijn elektronische handel heeft het Hof van Justitie in de zaak L'Oréal v. eBay verduidelijkt dat "*het enkele feit dat [een onlineplatform] de verkoopaanbiedingen op zijn server opslaat, bepaalt hoe zijn dienst wordt verleend, daarvoor een vergoeding ontvangt en algemene inlichtingen aan zijn klanten verstrekt, er niet toe [kan] leiden dat hij geen beroep kan doen op de [bij artikel 14 van de richtlijn elektronische handel] voorziene vrijstellingen van aansprakelijkheid*"[34]. Het Hof heeft echter geoordeeld dat er een dergelijk effect is "*wanneer [het onlineplatform] daarentegen bijstand verleent die er onder meer in bestaat om de wijze waarop de verkoopaanbiedingen worden getoond te optimaliseren of deze aanbiedingen te bevorderen*"[35].

Dit wijst erop dat het enkele feit dat een onlineplatform bepaalde maatregelen treft met betrekking tot de verlening van zijn diensten in het algemeen, niet noodzakelijkerwijs betekent dat het een actieve rol speelt ten aanzien van de afzonderlijke inhoudselementen die het opslaat en het onlineplatform om die reden niet in aanmerking komt voor vrijstelling van aansprakelijkheid. De Commissie is van oordeel dat onder dergelijke maatregelen ook maatregelen voor de opsporing en verwijdering van illegale online-inhoud kunnen – en zelfs moeten – vallen, met name wanneer die maatregelen worden genomen als onderdeel van de toepassing van de gebruiksvoorwaarden van het onlineplatform. Dit zou in overeenstemming zijn met het evenwicht tussen de verschillende betrokken belangen dat in de richtlijn elektronische handel wordt nagestreefd[36]. In die richtlijn wordt eraan herinnerd dat het in het belang van alle betrokken partijen is om snelle, betrouwbare

[33] Overweging 42 van de richtlijn elektronische handel. Zie arrest Google France, punten 114 en 120; Arrest van het Hof van 12 juli 2011, zaak C-324/09, L'Oréal/eBay, punt 113.
[34] eBay, punt 115.
[35] eBay, punt 116.
[36] Overweging 41 van de richtlijn elektronische handel.

mechanismen vast te stellen en toe te passen om onwettige informatie te verwijderen en ontoegankelijk te maken.[37] Hoewel in die richtlijn wordt uitgesloten dat onlineplatforms algemeen verplicht worden om actief te zoeken naar feiten[38], wordt ook gewezen om het belang van vrijwillige maatregelen[39].

Ten tweede komen, overeenkomstig artikel 14 van de richtlijn elektronische handel, dienstverleners die binnen de werkingssfeer van die bepaling vallen, slechts op **twee voorwaarden** in aanmerking voor vrijstelling van aansprakelijkheid: a) de dienstverlener heeft niet daadwerkelijk kennis van de onwettige activiteit of informatie en, wanneer het een schadevergoedingsvordering betreft, heeft geen kennis van feiten of omstandigheden waaruit het onwettige karakter van de activiteit of informatie duidelijk blijkt, of b) de dienstverlener, zodra hij van het bovenbedoelde daadwerkelijk kennis heeft of besef krijgt, handelt prompt om de informatie te verwijderen of de toegang daartoe onmogelijk te maken.

Het Hof van Justitie heeft verduidelijkt dat deze voorwaarden betrekking hebben op "*elke situatie waarin [het betrokken onlineplatform] op enige wijze kennis verkrijgt van [feiten of omstandigheden op grond waarvan een behoedzame marktdeelnemer de onwettigheid in kwestie had moeten vaststellen]*" en dat dit – naast kennisgeving door een derde partij – de situatie omvat waarin het platform "*een onwettige activiteit of informatie ontdekt na een op eigen initiatief verricht onderzoek*"[40].

Hieruit volgt dat wanneer een onlineplatform proactieve maatregelen treft om illegale inhoud op te sporen en te verwijderen, dat platform kennis of besef kan krijgen van illegale activiteiten of informatie, waardoor het niet langer in aanmerking zou kunnen komen voor vrijstelling van aansprakelijkheid overeenkomstig artikel 14, lid 1, onder a), van de richtlijn elektronische handel. In dergelijke gevallen kan het onlineplatform echter nog steeds, zodra het deze kennis of dit besef krijgt, prompt handelen om de informatie te verwijderen of ontoegankelijk te maken. Indien het dat doet, blijft het platform profiteren van de vrijstelling van aansprakelijkheid in de zin van artikel 14, lid 1, onder b). De bekommernis om de vrijstelling van aansprakelijkheid te verliezen, mag de platforms dus niet ontmoedigen of beletten doeltreffende, proactieve en vrijwillige maatregelen te treffen, zoals met deze mededeling wordt gestimuleerd.

3.3.2. Inzet van technologie voor de opsporing van illegale inhoud

Gezien de hoeveelheid materiaal waarmee onlineplatforms worden gevoed en gezien de technologische vooruitgang op het vlak van informatieverwerking en machine-intelligentie, wordt het **gebruik van automatische detectie- en filtertechnologieën** steeds belangrijker in de strijd tegen illegale online-inhoud. Veel grote platforms maken nu in een of andere vorm gebruik van matching-algoritmen op basis van uiteenlopende technologieën, gaande van eenvoudige filters op basis van metadata tot het toepassen van hashfuncties en herkenningsalgoritmen.

---

[37] Overweging 40 van de richtlijn elektronische handel.
[38] Artikel 15, lid 1, van de richtlijn elektronische handel.
[39] Overweging 40 van de richtlijn elektronische handel.
[40] eBay, punten 120-121.

In de richtlijn elektronische handel wordt verduidelijkt dat de bepalingen inzake aansprakelijkheid de ontwikkeling en het daadwerkelijke gebruik van technische beschermings- en identificatiesystemen en technische toezichtinstrumenten door middel van digitale technologieën niet in de weg staan[41]. In de richtlijn wordt echter ook duidelijk gesteld dat deze moeten worden gebruikt binnen de grenzen van het EU- en nationaal recht, met name inzake de bescherming van de persoonlijke levenssfeer en persoonsgegevens, en met eerbiediging van het verbod voor lidstaten om algemene toezichtverplichtingen op te leggen[42].

Sectorspecifieke wetten kunnen onlineplatforms dwingende voorschriften opleggen, bijv. met betrekking tot auteursrechten, om illegale inhoud te helpen opsporen en verwijderen, ook wanneer deze platforms overeenkomstig artikel 14 van de richtlijn elektronische handel in aanmerking komen voor vrijstelling van aansprakelijkheid.

Meer in het algemeen wordt het gebruik en de verdere ontwikkeling van dergelijke technologieën aangemoedigd, met name wanneer er risico is op ernstige schade, zoals gevraagd door de Europese Raad in zijn conclusies van 22 juni 2017[43]. Automatische instrumenten en filters kunnen worden gebruikt om potentieel ongeoorloofde inhoud te identificeren en er worden vorderingen gemaakt in het particuliere en publieke onderzoek naar de ontwikkeling van dergelijke instrumenten. Op het vlak van auteursrechten bijvoorbeeld, is de automatische herkenning van inhoud de voorbije jaren een doeltreffend instrument gebleken.

De **Commissie steunt nadere onderzoeken en innovatieve benaderingen** die verder gaan dan de huidige stand van de techniek, met het oog op een grotere nauwkeurigheid van de technische middelen voor de opsporing van illegale inhoud[44]. Ze **moedigt de branche ook aan om te zorgen voor de effectieve toepassing van innovaties die ertoe kunnen bijdragen dat de procedures voor automatische opsporing efficiënter en doeltreffender worden**.

In de branche geldt momenteel in de meeste gevallen als beste praktijk dat automatische instrumenten worden ingezet om een hoeveelheid omstreden inhoud uit te kammen, waarna menselijke deskundigen de resterende inhoud onderzoeken en het illegale karakter ervan zo nodig beoordelen. Dit “human-in-the-loop”-principe is meestal een belangrijk element van geautomatiseerde procedures die bedoeld zijn om de illegaliteit van bepaalde inhoud vast te stellen, met name op gebieden waar het foutenpercentage hoog is of waar contextualisering nodig is.

---

[41] Overweging 40 van de richtlijn elektronische handel.

[42] Overweging 40 en artikel 15, lid 1, van de richtlijn elektronische handel.

[43] http://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2017/06/22-euco-security-defence/

[44] De huidige onderzoeks- en innovatie-inspanningen van de branche zijn gericht op de ontwikkeling van analytische instrumenten voor een beter begrip van natuurlijke taal, informatiecascades op sociale netwerken, de identificatie van informatiebronnen, verspreidingspatronen en valse identiteiten. De Commissie heeft ook onderzoek en innovatie op dit gebied ondersteund door projecten te financieren die gericht zijn op de ontwikkeling van instrumenten voor automatische verificatie van de waarheidsgetrouwheid van de door gebruikers gegenereerde inhoud op sociale netwerken. Deze instrumenten kunnen helpen bij het identificeren van mogelijke onwaarheden in teksten, beelden of video’s en bij het traceren van fakenieuws. Het vaststellen van het illegale karakter van dergelijke inhoud gaat hun huidige functionele vermogens echter te boven.

De Commissie is van mening dat wanneer onlineplatforms die onder artikel 14 van de richtlijn elektronische handel vallen, proactieve maatregelen treffen voor de opsporing en verwijdering van door hen gehoste illegale inhoud (ook door gebruik te maken van automatische instrumenten en instrumenten om ervoor te zorgen dat al verwijderde inhoud niet opnieuw wordt geüpload), **dit op zichzelf niet tot het verlies van de vrijstelling van aansprakelijkheid leidt**.

Het nemen van dergelijke maatregelen hoeft met name niet te impliceren dat het betrokken onlineplatform een actieve rol speelt waardoor het niet langer van die vrijstelling zou kunnen profiteren. Indien het onlineplatform, doordat het dergelijke maatregelen heeft genomen, daadwerkelijke kennis over illegale activiteiten of illegale informatie verwerft, of daarvan besef krijgt, moet het prompt handelen om de illegale informatie in kwestie te verwijderen of ontoegankelijk te maken zodat het voldoet aan de voorwaarde om in aanmerking te blijven komen voor die vrijstelling.

Onlineplatforms moeten alles in het werk stellen om illegale online-inhoud proactief op te sporen, te identificeren en te verwijderen. De Commissie moedigt onlineplatforms ten zeerste aan om vrijwillige, proactieve maatregelen voor de opsporing en verwijdering van illegale inhoud te nemen en de samenwerking en investering op het vlak van automatische-opsporingstechnologieën te versterken.

4. ILLEGALE INHOUD VERWIJDEREN

De hele samenleving heeft er belang bij dat **platforms illegale inhoud zo snel mogelijk verwijderen**. Tegelijk mag het verwijderen van dergelijke inhoud **geen obstakel vormen voor de vervolging of follow-up van eventuele onderliggende inbreuken op het recht**. Belangrijk in dit verband is een beleid waarbij overheidsinstanties en onlineplatforms bewijsmateriaal uitwisselen. Grensoverschrijdende toegang tot bewijsmateriaal moet worden vergemakkelijkt met het aanstaande wetgevingsinitiatief op dit gebied[45]. De verwijdering van illegale inhoud door platforms mag het onderzoek naar of de vervolging van inbreuken op Unie- of nationale wetgeving niet deren.

Er moeten ook **solide garanties zijn om het risico in verband met de verwijdering van legale inhoud te beperken**, ondersteund door een reeks betekenisvolle transparantieverplichtingen om de verantwoordingsplicht met betrekking tot de verwijderingsprocessen te versterken.

4.1. Zorgen voor snelle verwijdering en aangifte van misdrijven bij rechtshandhavingsautoriteiten

De richtlijn elektronisch handel bepaalt dat onlineplatforms, zodra zij kennis hebben van illegale inhoud, "prompt" moeten handelen om deze te verwijderen indien zij van de vrijstelling van aansprakelijkheid willen blijven profiteren. Wat dit in de praktijk betekent, hangt af van de specifieke kenmerken van de betrokken zaak, met name van het soort illegale inhoud, de nauwkeurigheid van de melding en de potentiële schade.

[45] Zie voor meer informatie https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/initiatives/ares-2017-3896097_en en https://ec.europa.eu/home-affairs/what-we-do/policies/organized-crime-and-human-trafficking/e-evidence_en

In de praktijk is voor iedere soort inhoud een andere hoeveelheid contextuele informatie nodig om te oordelen over de legaliteit van een specifiek inhoudselement. Het is bijvoorbeeld makkelijker om het illegale karakter te bepalen van materiaal dat seksueel misbruik van kinderen bevat, terwijl om te bepalen of lasterlijke uitspraken illegaal zijn, meestal een zorgvuldige analyse nodig is van de context waarin deze zijn gedaan.

Wanneer inhoud tot ernstige schade kan leiden, **bijvoorbeeld als deze aanzet tot terroristische daden, is het bijzonderlijk belangrijk dat deze inhoud snel wordt verwijderd, en dan kunnen hiervoor specifieke termijnen gelden.**

Sommige vrijwillige processen, zoals de gedragscode tegen illegale haatzaaiende uitlatingen op het internet, voorzien in indicatieve streefcijfers voor de verwijderingstermijnen – in het geval van deze gedragscode is dat voor de meerderheid van de gevallen een termijn van 24 uur.

Het volledig automatisch verwijderen of ontoegankelijk maken van inhoud kan bijzonder doeltreffend zijn en moet worden toegepast wanneer de omstandigheden weinig twijfel laten over het illegale karakter van het materiaal, bijvoorbeeld wanneer het materiaal door rechtshandhavingsautoriteiten is gerapporteerd of wanneer het om bekende illegale inhoud gaat die reeds eerder was verwijderd, met inachtneming van de garanties bedoeld in punt 4.3.

Als algemene regel geldt dat **inhoud die door betrouwbare flaggers wordt gerapporteerd, sneller moet worden verwijderd** gezien de kwaliteit en nauwkeurigheid van de verstrekte informatie en de vertrouwensstatus van de flaggers.

In gevallen met risico op economische schade door de schending van intellectuele-eigendomsrechten, kan de potentiële economische schade als gevolg van een dergelijke schending nauw samenhangen met de snelheid waarmee de betrokken inhoud wordt verwijderd.

Duidelijke rapportage door platforms over de tijd die het hen kost om, afhankelijk van het soort inhoud, verzoeken tot verwijdering te verwerken, zal bevorderlijk zijn voor de beoordeling van de mate waarin prompt is gehandeld en zal tot een grotere verantwoordingsplicht van de platforms leiden.

In bepaalde gevallen, met name wanneer onlineplatforms het moeilijk vinden om de legaliteit van bepaalde inhoud te beoordelen en het hierbij om een potentieel omstreden besluit gaat, zou het bevorderlijk zijn als ze ter advies **twijfelgevallen aan een derde partij** konden voorleggen. In verschillende lidstaten wordt deze rol gespeeld door zelfregulerende organen of bevoegde autoriteiten. In het kader van de versterkte samenwerking tussen de onlineplatforms en de bevoegde autoriteiten wordt een dergelijke samenwerking sterk aangemoedigd.

Ten slotte **moeten onlineplatforms verslag uitbrengen aan de rechtshandhavingsautoriteiten** telkens wanneer zij attent worden gemaakt op of aanwijzingen vinden van strafrechtelijke of andere strafbare feiten, zodat de relevante autoriteiten kunnen worden gewaarschuwd en onderzoek kunnen verrichten naar de personen die dergelijke inhoud produceren of naar het misbruik van de

diensten door georganiseerde criminele of terroristische groepen. Daarbij moeten zij de toepasselijke wettelijke voorschriften naleven, waaronder Verordening (EU) 2016/679 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens[46]. Dit kan ook passend zijn bij het aanbod en de verkoop van producten en commerciële praktijken die niet conform de EU-wetgeving zijn.

Als gevolg van hun samenwerking met rechtshandhavingsautoriteiten die misdaden onderzoeken en vervolgen, kunnen platforms, onder nauwlettend toezicht van nationale autoriteiten en met volledige inachtneming van de nationale regels inzake strafvordering, er in sommige gevallen van afzien de illegale inhoud in kwestie te verwijderen wanneer dit nodig is in het kader van een specifiek lopend onderzoek.

Rechtshandhavingsautoriteiten moeten de nodige capaciteit opbouwen om passende maatregelen te nemen op basis van deze verslagen[47]. Een voorbeeld van een beste praktijk voor contactpunten is het SIRIUS-systeem[48] van Europol, dat erop gericht is online terrorismebestrijdingsonderzoeken van lidstaten te ondersteunen, onder meer door de samenwerking tussen platforms en Europese rechtshandhavingsautoriteiten te vergemakkelijken[49].

Overeenkomstig artikel 14 van de richtlijn elektronische handel moeten onlineplatforms, indien zij vrijgesteld willen zijn van aansprakelijkheid, illegale inhoud prompt verwijderen zodra zij kennis hebben of besef krijgen van het bestaan ervan. Het is met name belangrijk de illegale inhoud snel te verwijderen wanneer er risico is op ernstige schade, bijvoorbeeld wanneer opgeroepen wordt tot terroristische daden. De termijnen en procedures voor de verwijdering van diverse vormen van illegale inhoud moeten duidelijk worden gerapporteerd in transparantieverslagen.

De kwestie van de vaste verwijderingstermijnen zal verder worden onderzocht door de Commissie.

Bewijzen van strafbare feiten die boven water komen bij de verwijdering van illegale inhoud moeten worden doorgegeven aan de rechtshandhavingsautoriteiten, mits dit in overeenstemming is met de voorschriften van Verordening (EU) 2016/679, en met name met de wettige gronden voor de verwerking van persoonsgegevens.

[46] Artikel 6, lid 1, onder c), juncto artikel 6, lid 4.

[47] Artikel 15, lid 2, van de richtlijn elektronische handel bepaalt dat „de lidstaten kunnen voorschrijven dat dienstverleners de bevoegde autoriteiten onverwijld in kennis dienen te stellen van vermeende onwettige activiteiten of informatie door afnemers van hun dienst, alsook dat zij de bevoegde autoriteiten op hun verzoek informatie dienen te verstrekken waarmee de afnemers van hun dienst met wie zij opslagovereenkomsten hebben gesloten, kunnen worden geïdentificeerd".

[48] SIRIUS: Shaping Internet Research Investigations Unified System.

[49] Europol zal de oprichting van nieuwe centrale contactpunten verder blijven bevorderen door rechtshandhavingsautoriteiten in landen zonder centrale contactpunten relevante opleidingen aan te bieden.

4.2. Meer transparantie

4.2.1. Transparantie over het inhoudsbeleid van onlineplatforms

De vraag of inhoud legaal of illegaal is, wordt geregeld door het EU-recht en het nationale recht. Tegelijkertijd kunnen onlineplatforms in hun eigen gebruiksvoorwaarden specifieke soorten inhoud als ongewenst of laakbaar aanmerken.

Onlineplatforms moeten hun inhoudsbeleid in detail bekendmaken in hun gebruiksvoorwaarden en duidelijk aan hun gebruikers meedelen. In hun gebruiksvoorwaarden moet niet alleen duidelijk het beleid voor de verwijdering of het ontoegankelijk maken van inhoud worden vermeld, maar moeten ook de garanties worden beschreven die ervoor zorgen dat inhoudelijke maatregelen niet tot overmatige verwijdering van inhoud leiden. In de gebruiksvoorwaarden van de onlineplatforms moet met name duidelijk worden vermeld over welke mogelijkheden de gebruikers beschikken om verwijderingsbesluiten aan te vechten; dit met het oog op meer transparantie in het algemene beleid van de platforms wat de verwijdering van inhoud betreft. Dit moet helpen om de mogelijke negatieve gevolgen voor het grondrecht van vrijheid van meningsuiting en van informatie van de gebruikers te verminderen[50].

Onlineplatforms moeten **in hun gebruiksvoorwaarden op een duidelijke, gemakkelijk begrijpelijke en voldoende gedetailleerde manier uitleg geven over hun inhoudsbeleid**. Dit moet betrekking hebben op de behandeling van zowel illegale inhoud als inhoud die niet strookt met de gebruiksvoorwaarden van het platform. Alle beperkingen met betrekking tot het type inhoud dat is toegestaan op een bepaald platform, moeten duidelijk vermeld worden en meegedeeld worden aan de gebruikers van dat platform. In deze uitleg moeten ook de procedures aan bod komen waarmee de verwijdering van inhoud kan worden aangevochten, met inbegrip van de beslissingen die een gevolg zijn van meldingen door betrouwbare flaggers.

4.2.2. Transparantie over meldings- en actieprocedures

De transparantieverslagen moeten ook de *resultaten* van de toepassing van het contentmanagementbeleid van de platforms omvatten.

Onlineplatforms moeten **transparantieverslagen publiceren** met voldoende gedetailleerde **informatie over het aantal en de aard van de ontvangen meldingen en de ondernomen acties**, alsook over **de tijd die nodig was voor de verwerking ervan** en de bron van de melding[51]. Die verslagen moeten ook informatie bevatten over **tegenmeldingen**, indien die er zijn, en de respons daarop. De Commissie moedigt de platforms aan deze informatie op regelmatige basis en minstens eenmaal per jaar bekend te maken.

[50] Indien een platform persoonsgegevens verwerkt, moet het over een transparant privacybeleid beschikken overeenkomstig artikel 12 van de algemene verordening gegevensbescherming.

[51] Rapportage over eigen onderzoeken, algemene meldingen van gebruikers, meldingen van rechtshandhavingsinstanties enz.

Enige **normalisatie** van de transparantieverslagen in de hele digitale eengemaakte markt, rekening houdend met inhoudelijk specifieke verschillen, zou deze verslagen ten goede komen. Dit zou de monitoring kunnen verbeteren, de elektronische bundeling van dergelijke informatie vergemakkelijken en helpen te voorkomen dat onnodige barrières worden opgeworpen voor de grensoverschrijdende verlening van hostingdiensten.

Er moet bijzondere aandacht aan worden besteed dat ook kleinere onlineplatforms en kleine en middelgrote ondernemingen in staat zijn dergelijke transparantiegegevens te verstrekken, en ondersteunende activiteiten, zoals normalisatie, moeten ervoor zorgen dat de administratieve lasten tot een minimum beperkt blijven.

De Commissie zal in gestructureerde dialoog met de branche verder **onderzoek doen naar het potentieel van normalisatie** met betrekking tot meldingsprocedures en transparantierapportage over verwijderingssystemen en de effecten hiervan.

4.3. Garanties tegen overmatige verwijdering en misbruik van het systeem

Snel optreden, bijvoorbeeld door maatregelen te treffen om inhoud al bij het uploaden ervan te filteren of door automatische detectie toe te passen voor de onverwijlde verwijdering van illegale inhoud, kan, zeker wanneer er geen sprake is van menselijke tussenkomst, de nauwkeurigheid van de beslissing negatief beïnvloeden, waardoor onder meer het risico ontstaat dat legale inhoud wordt verwijderd. Daarom is het belangrijk om voor voldoende garanties te zorgen dat inhoud die bij vergissing werd verwijderd, kan worden hersteld.

4.3.1. Betwisting van een melding

Wie de inhoud heeft verstrekt, moet in het algemeen **in de gelegenheid worden gesteld dit besluit aan te vechten via een tegenmelding**. Dit geldt ook wanneer de inhoud automatisch is verwijderd.

Zo wordt in artikel 28 bis van het voorstel tot wijziging van de richtlijn audiovisuele mediadiensten gesteld dat lidstaten moeten waarborgen dat klachten- en beroepsregelingen beschikbaar zijn voor de beslechting van geschillen tussen gebruikers en aanbieders van videoplatforms wat betreft de toepassing van de passende maatregelen die door deze platforms moeten worden genomen.

Indien met de tegenmelding goede redenen zijn verstrekt om aan te nemen dat de gemelde activiteit of informatie niet illegaal is, **moet de aanbieder van het platform de verwijderde inhoud zonder onnodige vertraging herstellen of de gebruiker toelaten de inhoud opnieuw te uploaden, onverminderd de gebruiksvoorwaarden van het platform**.

De mogelijkheid om de beslissing aan te vechten moet het aantal onterechte verwijderingen van legale inhoud doen dalen en zou ook bewijsmateriaal kunnen opleveren voor mechanismen voor buitengerechtelijke geschillenbeslechting of gerechtelijke beroepsprocedures.

In bepaalde omstandigheden zou het ongepast zijn om de aanbieder van de inhoud op de hoogte te brengen en/of hem de kans te bieden een tegenmelding te doen — met name wanneer dit zou indruisen tegen de onderzoeksbevoegdheden van de nationale autoriteiten die noodzakelijk zijn voor de preventie, opsporing en vervolging van strafbare feiten, zoals in het geval van materiaal dat seksueel misbruik van kinderen bevat.

De onlineplatforms moeten voorzien in eenvoudige procedures voor tegenmeldingen. Wanneer een tegenmelding wordt ingediend, moet het platform deze beantwoorden en in het geval van een negatief besluit de redenen hiertoe vermelden. Wanneer in de betrokken lidstaat organen voor buitengerechtelijke geschillenbeslechting bestaan, worden de platforms aangemoedigd hiervan gebruik te maken om geschillen over tegenmeldingen te beslechten.

4.3.2. Maatregelen tegen meldingen en tegenmeldingen te kwader trouw

Tegelijkertijd worden meldings- en actieprocedures soms met slechte praktijken of te kwader trouw misbruikt[52]. Dergelijke praktijken moeten sterk worden ontmoedigd, bijvoorbeeld door een lagere prioriteit te verlenen aan de behandeling van meldingen van melders die procentueel veel ongeldige meldingen doen of een groot aantal tegenmeldingen krijgen, of door de status van betrouwbare flagger in te trekken, op basis van gevestigde en transparante criteria. Om de mate van verantwoordingsplicht van onlineplatforms te verhogen, moet dergelijk beleid ook duidelijk worden beschreven in de gebruiksvoorwaarden van het onlineplatform en deel uitmaken van de algemene transparantieverslagen. Soortgelijke maatregelen moeten worden getroffen met betrekking tot verkeerde tegenmeldingen.

5. VOORKOMEN DAT ILLEGALE INHOUD OPNIEUW VERSCHIJNT

Eenmaal opgespoord en verwijderd zou illegale inhoud niet opnieuw online mogen verschijnen. Voor een goed functionerend systeem is het van essentieel belang dat op basis van bestaande goede praktijken en passende garanties efficiënt en effectief wordt voorkomen dat verwijderde inhoud opnieuw online verschijnt. Om te verhinderen dat bekend illegaal materiaal via verschillende platforms wordt verspreid, moeten aanbieders van onlinediensten nauwer samenwerken, met volledige inachtneming van de toepasselijke regels van het mededingingsrecht. Het is ook belangrijk dat rechtshandhavingsautoriteiten nauwer gaan samenwerken met kleine, minder weerbare platforms, die wellicht de voorkeur genieten van criminelen en andere personen die betrokken zijn bij illegale onlineactiviteiten, als blijkt dat deze kwetsbaarder zijn dan andere platforms.

5.1. Maatregelen tegen recidivisten

Om te vermijden dat illegale inhoud opnieuw verschijnt doordat gebruikers gelijkaardige illegale inhoud telkens weer uploaden, hebben veel onlineplatforms al maatregelen getroffen tegen recidivisten, zoals de opschorting of beëindiging van gebruikersaccounts of “shadow banning”[53].

Onlineplatforms moeten maatregelen treffen die gebruikers ontraden gelijkaardige illegale inhoud herhaaldelijk te uploaden en die erop gericht zijn de verspreiding van dergelijke illegale inhoud effectief te verstoren.

[52] Uit gegevens blijkt dat dergelijke informatie door concurrenten wordt gebruikt (*Notice and Takedown in Everyday Practice,* J Urban *et al.,* UC Berkeley, 2016) en dat de geautomatiseerde creatie van meldingen wordt misbruikt om naar kunstmatig gecreëerde inhoud te verwijzen (transparantieverslag van Google).

[53] “Shadow banning” betekent dat een gebruiker wordt uitgesloten uit een onlinegemeenschap, op een zodanige wijze dat de gebruiker niet beseft dat hij is uitgesloten.

Dit moet ook gelden wanneer het om dezelfde inbreukpleger gaat, de desbetreffende inhoud van dezelfde aard is, en, waar zulks gerechtvaardigd is, de gebruiker onmiddellijk op de hoogte is gebracht van de melding(en) die zijn ontvangen tegen hem/haar en van de aanstaande opschorting of beëindiging van zijn/haar account. Hierdoor kan de gebruiker de beslissing betwisten en krijgt hij gemakkelijker toegang tot gerechtelijk beroep tegen de maatregel, indien dit van toepassing is volgens het contract tussen de gebruiker en het platform, en overeenkomstig het toepasselijke recht. In dergelijke gevallen moeten de persoonsgegevens eveneens volledig overeenkomstig de desbetreffende gegevensbeschermingsregels worden verwerkt.

Ook hier mag de aanbieder van de inhoud geen informatie of kennisgeving ontvangen wanneer dit zou indruisen tegen de onderzoeksbevoegdheden van de nationale autoriteiten die noodzakelijk zijn voor de preventie, opsporing en vervolging van strafbare feiten, mits hiervoor de noodzakelijke rechtsgrondslag bestaat.

5.2. Automatische filters tegen herhaald uploaden

Naast de technologieën die worden gebruikt om potentieel illegale inhoud, als vermeld in punt 3.3, te identificeren, kunnen ook technologische instrumenten met een hogere mate van betrouwbaarheid worden gebruikt voor het herkennen en filteren (“take down en stay down”) van inhoud die al als illegaal werd aangemerkt en beoordeeld. Daarom moedigt de Commissie ten zeerste het verdere gebruik van dergelijke instrumenten aan, behoudens garanties zoals omkeerbaarheid en uitzonderingen zoals hieronder aangegeven.

Dit is wat er momenteel gebeurt met de “databank van hashcodes” die in het kader van het EU-internetforum wordt gebruikt met betrekking tot terroristische inhoud, of op het gebied van auteursrechten of met betrekking tot materiaal dat seksueel misbruik van kinderen bevat, maar ook voor producten waarvan rechtshandhavingsautoriteiten hebben gemeld dat ze niet in overeenstemming zijn met de toepasselijke wetgeving. Deze praktijken hebben tot goede resultaten geleid. Hun doeltreffendheid hangt echter af van verdere verbeteringen om de onjuiste aanduiding van inhoud te beperken, het nemen van contextafhankelijke beslissingen te vergemakkelijken, en de noodzakelijke omkeerbaarheid te waarborgen.

Zo heeft de Commissie zich gebaseerd op de praktijk van automatische inhoudsherkenning met betrekking tot auteursrechten om dergelijke technologieën in haar voorstel inzake auteursrecht op de digitale eengemaakte markt – in zoverre zij geschikt en evenredig zijn – te erkennen als een mogelijk middel om bijvoorbeeld te voorkomen dat niet-vergunde inhoud beschikbaar wordt gesteld op de desbetreffende onlinediensten.

Procedures voor automatische *stay-down* moeten ruimte laten voor contextgerelateerde uitzonderingen en uitzonderingen wanneer verwijderde inhoud wordt aangepast en in overeenstemming wordt gebracht met juridische of andere voorschriften. De reikwijdte en het tijdschema van contextgerelateerde uitzonderingen moeten de specifieke aard van de inhoud en eventuele bijbehorende beveiligingsdreigingen weerspiegelen en rekening houden met de mogelijkheid om dergelijke inhoud tijdelijk op te schorten in afwachting van een grondigere beoordeling.

De Commissie moedigt ten zeerste het verdere **gebruik en de verdere ontwikkeling aan van automatische technologieën waarmee wordt voorkomen dat illegale inhoud opnieuw online verschijnt**.

Indien automatische instrumenten worden gebruikt om te voorkomen dat illegale inhoud opnieuw verschijnt, moet de omkeerbaarheid worden gewaarborgd voor gevallen waarin onjuiste beslissingen zijn genomen, en moeten het gebruik en de prestaties van deze technologie transparant worden vermeld in de gebruiksvoorwaarden van het platform.

Alle onlineplatforms moeten toegang krijgen tot databanken die gebruikt worden om opnieuw verschijnende illegale inhoud automatisch te vergelijken en te identificeren, onder voorbehoud dat eventuele verwerking gebeurt overeenkomstig de toepasselijke wetgeving inzake de bescherming van persoonsgegevens en inzake mededinging. Het privacybeleid van bedrijven moet transparante informatie omvatten over de verwerking van persoonsgegevens in het kader van dergelijke databanken.

Om alle illegale inhoud te kunnen herkennen, moeten onlineplatforms hun instrumenten ook voortdurend actualiseren en daarbij rekening houden met de veranderende tactieken en het veranderende gedrag van criminelen en andere personen die betrokken zijn bij illegale activiteiten op het internet. Instrumenten die worden ingezet tegen terroristische inhoud, moeten worden aangepast om nieuwe en oude inhoud op te sporen en snel te onderzoeken en te verwijderen. Dergelijke inhoud moet worden toegevoegd aan platformoverschrijdende instrumenten, zoals de genoemde databank van hashcodes (die momenteel wordt ingezet tegen terroristische inhoud). Om deze technologische ontwikkeling te bewerkstelligen, moeten onlineplatforms, bevoegde autoriteiten en andere belanghebbenden, met inbegrip van het maatschappelijk middenveld, met elkaar samenwerken.

6. CONCLUSIE

De groeiende hoeveelheid illegale inhoud op onlineplatforms brengt de maatschappij reële schade toe en brengt onder meer risico's mee voor de integriteit, waardigheid en gezondheid van onze burgers; indien dit probleem niet naar behoren wordt aangepakt, zal dit het vertrouwen ondermijnen in digitale diensten, en uiteindelijk ook in de digitale eengemaakte markt — een belangrijke motor voor innovatie, groei en werkgelegenheid. Ook al wordt dergelijke inhoud door derden gecreëerd en geüpload, toch dragen de onlineplatforms door hun voortdurend toenemende invloed in de samenleving – als toegangspoort tot inhoud en informatie – meer verantwoordelijkheden ten aanzien van hun gebruikers en de maatschappij in het algemeen. Daarom moeten zij proactief illegale inhoud verwijderen, voorkomen dat deze opnieuw verschijnt, effectieve meldings- en actieprocedures instellen, voorzien in goed werkende interfaces met derde partijen (zoals betrouwbare flaggers), en bijzondere prioriteit verlenen aan meldingen van nationale rechtshandhavingsautoriteiten. Wanneer onlineplatforms zich uitspreken over het illegale karakter van inhoud, met inachtneming van het recht, moet passende controlemechanismen worden ingesteld.

Deze mededeling reikt richtsnoeren aan en brengt niet als zodanig wijzigingen aan in het toepasselijke rechtskader en bevat geen juridisch bindende regels, maar biedt onlineplatforms in de

eerste plaats een leidraad over de manieren waarop zij zich van hun verantwoordelijkheid kunnen kwijten bij de aanpak van door hen gehoste illegale inhoud. Met deze mededeling wordt eveneens beoogd goede procedurele praktijken uit te breiden tot verschillende vormen van illegale inhoud, en nauwere samenwerking tussen platforms en bevoegde autoriteiten te bevorderen. Zo worden de contouren getekend van een Europese aanpak ter bestrijding van illegale inhoud op onlineplatforms, waarbij rekening wordt gehouden met de behoefte om illegale inhoud snel en doeltreffend te verwijderen en strafbare feiten te voorkomen en te vervolgen, én met de eerbiediging van het recht op vrije meningsuiting op het internet. Deze richtsnoeren vormen een aanvulling op en een versterking van de lopende sectorale dialogen.

Er moet in het bijzonder op worden gelet dat ook kleinere onlineplatforms dergelijke procedures kunnen toepassen, en veel van de elementen van deze mededeling zijn uitgewerkt met hun specifieke behoeften in gedachten. Toch zal de Commissie ook bekijken of de toepassing van deze richtsnoeren door kleine platforms met verdere middelen kan worden ondersteund.

Op de digitale eengemaakte markt is het nodig dat beleidsreacties samenhangender zijn over de geografische grenzen heen. Deze mededeling is dan ook een eerste stap waarmee de Commissie gemeenschappelijke instrumenten aanbiedt om de gezamenlijke uitdaging met betrekking tot het verwijderen van illegale inhoud aan te gaan.

In de intentieverklaring van 13 september 2017 van de voorzitter van de Europese Commissie, gericht aan de voorzitter van het Europees Parlement en de voorzitter van de Raad van de Europese Unie, worden, met het oog op een ruimte van recht en grondrechten op basis van wederzijds vertrouwen, verdere maatregelen aangekondigd voor een snelle en proactieve opsporing en verwijdering van illegale inhoud waarin wordt aangezet tot haat, geweld en terrorisme. Deze mededeling vormt een eerste element van deze maatregelen. De Commissie verwacht dat onlineplatforms in de komende maanden snel zullen handelen, onder meer in het kader van desbetreffende dialogen, met name op het gebied van terrorisme en illegale haatzaaiende uitlatingen.

De Commissie zal haar uitwisselingen en dialogen met onlineplatforms en andere relevante belanghebbenden voortzetten. Zij zal de vooruitgang monitoren en beoordelen of er aanvullende maatregelen nodig zijn met het oog op de snelle en proactieve opsporing en verwijdering van illegale online-inhoud, met inbegrip van eventuele wetgevingsmaatregelen ter aanvulling van het bestaande regelgevingskader. Deze werkzaamheden zullen in mei 2018 zijn afgerond.

1.

EUROPEAN
COMMISSION

Brussels, 28.9.2017
COM(2017) 555 final

COMMUNICATION FROM THE COMMISSION TO THE EUROPEAN PARLIAMENT, THE COUNCIL, THE EUROPEAN ECONOMIC AND SOCIAL COMMITTEE AND THE COMMITTEE OF THE REGIONS

Tackling Illegal Content Online

Towards an enhanced responsibility of online platforms

1. INTRODUCTION

Online platforms are important drivers of innovation and growth in the digital economy. They have enabled an unprecedented access to information and exchanges as well as new market opportunities, notably for small and medium-sized enterprises (SMEs). Online platforms also provide the main access point to information and other content for most people on the internet today, be it through search engines, social networks, micro-blogging sites, or video-sharing platforms. The business models of platforms have also evolved recently towards closer links between users and content – notably for targeted advertisement. These platforms connect billions of users with vast quantities of content and information[1] and provide innovative services to citizens and business.

However, the important spread of illegal content that can be uploaded and therefore accessed online raises serious concerns that need forceful and effective replies. **What is illegal offline is also illegal online**. Incitement to terrorism, xenophobic and racist speech that publicly incites hatred and violence, as well as child sexual abuse material are illegal in the EU. The increasing availability of terrorist material online and the spreading of such content is a serious threat to security and safety, as well as to the dignity of victims. The European Union has responded to these concerns through a certain number of measures[2]. However, addressing the detection and removal of illegal content online represents an urgent challenge for the digital society today.

Concerned by series of terrorist attacks in the EU and proliferation of online terrorist propaganda, the European Council of 22-23 June 2017 stated that it "*expects industry to … develop new technology and tools to improve the automatic detection and removal of* ***content that incites to terrorist acts****. This should be complemented by the relevant legislative measures at EU level, if necessary*". These calls were echoed by statements issued by the leaders of the G7 and G20 at their recent summits[3]. Similarly, the European Parliament, in its resolution on Online Platforms of June 2017 urged these platforms "*to strengthen measures to tackle illegal and harmful content*", while calling on the Commission to present proposals to address these issues[4].

Those online platforms which mediate access to content for most internet users carry a significant societal responsibility in terms of protecting users and society at large and preventing criminals and other persons involved in infringing activities online from exploiting their services. The open digital spaces they provide must not become breeding grounds for, for instance, terror, illegal hate speech, child abuse or trafficking of human beings, or spaces that escape the rule of law. Clearly, the spreading of illegal content online can undermine citizens' trust and confidence in the digital environment, but it could also threaten the further economic development of platform ecosystems and the Digital Single Market. Online platforms should decisively step up their actions to address this problem, as part of the responsibility which flows from their central role in society.

---

[1] At present, every second around 8,000 tweets are posted on Twitter, 1,000 photos are posted on Instagram, 60,000 Google searches are performed, and 70,000 YouTube videos are viewed. See http://www.internetlivestats.com/

[2] See section 2.

[3] European Council Conclusions, ST 8 2017 INIT, 22 and 23 June 2017, G7 Taormina Statement, 26 May 2017, and G20 leaders declaration , 8 July 2017

[4] European Parliament resolution 15 June 2017 on online platforms (2016/2274(INI))

The fight against illegal content online must be carried out with proper and robust safeguards to ensure protection of the different fundamental rights at stake. Given their increasingly important role in providing access to information, online platforms also have a key role to play in achieving such a balance. The fight against illegal content online within the EU should build on and also take into account EU actions at global level.

This Communication lays down a set of guidelines and principles for online platforms to step up the fight against illegal content online[5] in cooperation with national authorities, Member States and other relevant stakeholders. It aims to facilitate and intensify the implementation of good practices for preventing, detecting, removing and disabling access to illegal content so as to ensure the effective removal of illegal content, increased transparency and the protection of fundamental rights online. It also aims to provide clarifications to platforms on their liability when they take proactive steps to detect, remove or disable access to illegal content (the so-called "Good Samaritan" actions).

2. CONTEXT

The European Union has already responded to the challenge of illegal content online, through both binding and non-binding measures. These policy responses include the Directive to combat the **sexual abuse and sexual exploitation of children and child pornography**[6], the **Terrorism** Directive[7], the proposed measures in the context of the reforms of **copyright**[8] and the **Audiovisual Media Services** Directive (AVMSD)[9].

These existing and proposed legislative measures have been complemented by a range of non-legislative measures, such as the Code of Conduct on Countering **Illegal Hate Speech** Online[10], the work of the **EU Internet Forum**[11] as regards **terrorist propaganda**, the Memorandum of Understanding on the sale of **Counterfeit Goods**[12], the Commission Notice on the **market surveillance of products sold online**[13], online sale of **food chain products**, the EU Action Plan against **Wildlife Trafficking**[14], the Guidance on the **Unfair Commercial Practices** Directive[15] or the joint

[5] The elements presented here have been informed by a broad series of public as well as targeted consultations and stakeholder workshops.
[6] See the recent Report from the Commission to the European Parliament and the Council assessing the implementation of the measures referred to in Article 25 of Directive 2011/93/EU of 13 December 2011 on combating the sexual abuse and sexual exploitation of children and child pornography.
[7] Terrorism Directive (EU) 2017/541 obliges Member States to take the necessary measures to ensure the prompt removal of online content inciting to commit terrorist acts (Article 21). In this area, in the context of the EU Internet Forum, platforms remove voluntarily terrorist content on the basis of referrals sent by the Europol Internet Referral Unit (IRU).
[8] COM(2016) 593
[9] COM(2016) 287
[10] http://ec.europa.eu/justice/fundamental-rights/files/hate_speech_code_of_conduct_en.pdf
[11] http://europa.eu/rapid/press-release_IP-15-6243_en.htm
[12] http://ec.europa.eu/transparency/regdoc/rep/3/2016/EN/3-2016-3724-EN-F1-1.PDF
[13] JO C 250 of 1.8.2017
[14] http://ec.europa.eu/environment/cites/pdf/WAP_EN_WEB.pdf
[15] SWD(2016)163 of 25.5.2016

actions of the national authorities within the Consumer Protection Cooperation Network[16]. The European Strategy for a **Better Internet for Children**[17] is a self-regulatory initiative aiming to improve the online environment for children and young people, given the risks of exposure to material such as violent or sexually exploitative content, or cyberbullying.

In its Communications of 2016 and 2017[18], the Commission stressed the need for online platforms to act more responsibly and step up EU-wide self-regulatory efforts to remove illegal content. In addition, the Commission also committed to improve the coordination of the various sector-specific dialogues with platforms and to explore the need for guidance on formal notice-and-action procedures. This should be done in synergy with, and without prejudice to, dialogues already ongoing and work launched in other areas, such as under the European Agenda on Security or in the area of illegal hate speech.

Recent reports on some of these sector specific initiatives have shown some progress. For the case of illegal hate speech, reports from June 2017 indicated an increase of removals from 28 percent to 59 percent of a sample of notified content across some EU countries over a six months period, but noting important differences across platforms[19]. Some improvements in the speed of removal were also recorded over the same period while still 28 percent of removals took place only after a week[20]. This shows that a non-regulatory approach may produce some results in particular when flanked with measures to ensuring the facilitation of cooperation between all the operators concerned. In the framework of the EU Internet Forum tackling terrorist content, approximately 80-90 percent of content flagged by Europol has been removed since its inception[21]. In the context of child sexual abuse material, the INHOPE system of hotlines reported already in 2015 removal efficiencies of 91% within 72 hours, with 1 out of 3 content items being removed within 24 hours[22].

The various ongoing sector-specific dialogues also revealed a significant amount of similarity concerning the procedures that govern the detection, identification, removal and re-upload prevention across the different sectors. These findings have informed the present Communication.

At EU level, the general legal framework for illegal content removal is the E-Commerce Directive[23], which *inter alia* harmonises the conditions under which certain online platforms can benefit from the exception from liability for illegal content which they host across the Digital Single Market.

Illegal content on online platforms can proliferate especially through online services that allow upload of third party content. Such 'hosting' services are, under certain conditions, covered by

---

[16] http://ec.europa.eu/internal_market/scoreboard/performance_by_governance_tool/consumer_protection_cooperation_network/index_en.htm

[17] Communication COM(2012) 196 final (Better Internet for Kids (BIK)): https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/alliance-better-protect-minors-online

[18] COM(2016)288 and COM(2017)228.

19 http://europa.eu/rapid/press-release_IP-17-1471_en.htm

[20] http://ec.europa.eu/newsroom/just/item-detail.cfm?item_id=71674

[21] http://europa.eu/rapid/press-release_IP-17-544_en.htm.

[22] http://www.inhope.org/Libraries/Annual_reports/INHOPE_Annual_Report_2015.sflb.ashx?download=true

[23] E-Commerce Directive 2000/31/EC of 8 June 2000.

Article 14 of the E-Commerce Directive[24]. This article establishes that hosting service providers[25] cannot be held liable for the information stored at the request of third parties, on condition that (a) they do not have actual knowledge of the illegal activity or information and, as regards claims for damages, is not aware of facts or circumstances from which the illegal activity or information is apparent or (b), upon obtaining such knowledge or awareness, they act expeditiously to remove or to disable access to the information. At the same time, the Directive should "constitute the appropriate basis for the **development of rapid and reliable procedures for removing and disabling access to illegal information**"[26].

Moreover, Article 15 prohibits Member States from imposing "*a general obligation on providers, **when providing the services covered by [Article 14**], to monitor the information which they transmit or store, nor a general obligation actively to seek facts or circumstances indicating illegal activity.*" At the same time, Recital 47 of the Directive recalls that this only concerns monitoring obligations of a general nature and *'does not automatically cover monitoring obligations in a specific case and, in particular, does not affect orders by national authorities in accordance with national legislation."*

In this context, in its 2016 Communication on online platforms, the Commission committed itself to maintaining a balanced and predictable liability regime for online platforms, as a key regulatory framework supporting digital innovation across the Digital Single Market.

The guidance in this Communication is without prejudice to EU acquis and relates to the activities of online platforms, and in particular hosting services provided by these platforms[27] in the sense of Article 14 of the E-Commerce Directive, and covers all categories of illegal content while duly taking account of the fact that different types of content may require different treatment.

A harmonised and coherent approach to removing illegal content does not exist at present in the EU. Indeed, different approaches exist in the EU depending on Member States, content category, or type of online platform. A **more aligned approach would make the fight against illegal content more effective. It would also benefit the development of the Digital Single Market** and reduce the cost of compliance with a multitude of rules for online platforms, including for new entrants.

It is important to stress that this legal framework does not define, let alone harmonise, what constitutes "illegal" content. **What is illegal is determined by specific legislation at the EU level, as**

[24] It should be noted that, under the E-Commerce Directive, only those providers of information society services benefit from the liability exemption of Articles 12-14 that qualify as intermediary service providers (i.e. providing mere conduit, caching or hosting services, respectively). Recital 42 clarifies that, for activities to be covered by the liability exemption they must be "of a mere technical, automatic and passive nature, which implies that the information society service provider has neither knowledge of nor control over the information which is transmitted or stored."

[25] Most online platforms offer hosting services of content uploaded by their users.

[26] Recital 40 of the E-Commerce Directive. Note that this Communication focuses on hosting service providers, rather than mere conduits (Article 12) or caching service providers (Article 13).

[27] A hosting service is an information society service consisting of the storage of information provided by a recipient of the service. This category can cover a variety of actors, from online marketplaces, video-sharing platforms, social networks, blogging websites or review websites, to users' comments' sections in news pages.

well as by national law.[28] While, for instance, the nature, characteristics and harm connected to terrorism-related material, illegal hate speech or child sexual abuse material or those related to trafficking in human beings are very different from violations of intellectual property rights, product safety rules, illegal commercial practices online, or online activities of a defamatory nature, all these different types of illegal content fall under the same overarching legal framework set by the E-Commerce Directive. In addition, given the significant similarities in the *removal process* for these different content types, this Communication covers the whole range of illegal content online, while **allowing for sector-specific differences where appropriate and justified.**

In the EU, courts and national competent authorities, including law enforcement authorities, are competent to prosecute crimes and impose criminal sanctions under due process relating to the illegality of a given activity or information online. At the same time, online platforms are entitled to prevent that their infrastructure and business is used to commit crimes, have a responsibility to protect their users and prevent illegal content on their platform, and are typically in possession of technical means to identify and remove such content. This is all the more important that online platforms have invested massively to develop elaborated technologies to proactively collect information on content circulated on their premises and on users' behaviour. While swift decisions concerning the removal of illegal content are important, there is also a need to apply adequate safeguards. This also requires a balance of roles between public and private bodies.

The guidelines and principles set out in this Communication therefore do not only target the detection and removal of illegal content; they also seek to address concerns in relation to removal of *legal* content, sometimes called 'over-removal', which in turn impacts freedom of expression and media pluralism. Adequate safeguards should therefore be foreseen, and adapted to the specific type of illegal content concerned.

There are undoubtedly public interest concerns around content which is not necessarily illegal but potentially harmful, such as fake news or content that is harmful for minors[29]. However, the focus of this Communication is on the detection and removal of **illegal content**.

3. DETECTING AND NOTIFYING ILLEGAL CONTENT

The objective of this section is to **set out what online platforms, competent authorities and users should do in order to detect illegal content quickly and efficiently**.

Online platforms may become aware of the existence of illegal content in a number of different ways, through different channels. Such channels for notifications include (i) court orders or administrative decisions; (ii) notices from competent authorities (e.g. law enforcement bodies),

[28] Examples of areas that are covered (or proposed) under EU law include incitement to terrorism, illegal hate speech, child sexual abuse, intellectual property rights, product safety, offer and sales of food or tobacco products and counterfeit medicines, consumer protection rules or product safety measures, etc. In 2016, the Commission also clarified online platforms' transparency and professional diligence obligations under Directive 2005/29/EC on unfair commercial practices where platforms act as traders vis-à-vis consumers.

[29] The proposal for a revision of the Audio-visual Media Services Directive addresses this in the context of audio-visual content.

specialised "trusted flaggers", intellectual property rights holders or ordinary users, or (iii) through the platforms' own investigations or knowledge.

In addition to legal obligations derived from EU and national law and their 'duty of care', as part of their responsibilities, online platforms should ensure a safe online environment for users, hostile to criminal and other illegal exploitation, and which deters as well as prevents criminal and other infringing activities online.

3.1. Courts and competent authorities

In accordance with EU and/or national law, national courts and, in certain cases, competent authorities can issue binding orders or administrative decisions addressed to online platforms requiring them to remove or block access to illegal content.[30]

Given that fast removal of illegal material is often essential in order to limit wider dissemination and harm, online platforms should also be able to take swift decisions as regards possible actions with respect to illegal content online without being required to do so on the basis of a court order or administrative decision, especially where a law enforcement authority identifies and informs them of allegedly illegal content. At the same time, online platforms should put in place adequate safeguards when giving effect to their responsibilities in this regard, in order to guarantee users' right of effective remedy.

Online platforms should therefore have the necessary resources to understand the legal frameworks in which they operate. They should also **cooperate closely with law enforcement and other competent authorities** where appropriate, notably by ensuring that they can be rapidly and effectively contacted for requests to remove illegal content expeditiously and also in order to, where appropriate, alert law enforcement to signs of online criminal activity[31]. To avoid duplication of effort and notices and thus reduce the efficiency and effectiveness of the removal process, law enforcement and other competent authorities should also make every effort to cooperate with one another in the definition of effective digital interfaces which facilitate the fast and reliable submission of notification and to ensure efficient identification and reporting of illegal content. Establishing points of contact by platforms and authorities is key for the proper functioning of such cooperation.

---

[30] Article 14(3) of the E-Commerce Directive clarifies that Article 14 "shall not affect the possibility for a court or administrative authority, in accordance with Member States' legal systems, of requiring the service provider to terminate or prevent an infringement." For example, Directive 2004/48/EC on the enforcement of intellectual property rights stipulates in its Article 11 that "Member States shall also ensure that rightholders are in a position to apply for an injunction against intermediaries whose services are used by a third party to infringe an intellectual property right, without prejudice to Article 8(3) of Directive 2001/29/EC"

[31] Article 15(2) of the E-Commerce Directive establishes that "Member States may establish obligations for information society service providers promptly to inform the competent public authorities of alleged illegal activities undertaken or information provided by recipients of their service or obligations to communicate to the competent authorities, at their request, information enabling the identification of recipients of their service with whom they have storage agreements."

For terrorist content[32], an EU Internet Referral Unit (IRU) has been established at Europol, whereby security experts assess and refer terrorist content to online platform (while some Member States have their own national IRUs).

Online platforms should **systematically enhance their cooperation with competent authorities in Member States, while Member States should ensure that courts are able to effectively react against illegal content online,** as well as **stronger (cross-border) cooperation between authorities.**

Online platforms and law enforcement or other competent authorities should appoint effective points of contact in the EU, and where appropriate define effective digital interfaces to facilitate their interaction.

Platforms and law enforcement authorities are also encouraged to develop **technical interfaces that allow them to cooperate more effectively in the entire content governance cycle**. Cooperation also with the technical community can be beneficial in advancing towards effective and technically sound solutions to this challenge.

3.2. Notices

3.2.1. Trusted flaggers

The removal of illegal content online happens more quickly and reliably where online platforms put in place mechanisms to facilitate a privileged channel for those notice providers which offer particular expertise in notifying the presence of potentially illegal content on their website. These are so-called "trusted flaggers", as specialised entities with specific expertise in identifying illegal content, and dedicated structures for detecting and identifying such content online.

Compared to ordinary users, **trusted flaggers can be expected to bring their expertise and work with high quality standards**, which should result in higher quality notices and faster take-downs. Online platforms are encouraged to make use of existing networks of trusted flaggers. For instance, for terrorist content, the Europol's Internet Referral Unit has the necessary expertise to assess whether a given content constitutes terrorist and violent extremist online content, and uses this expertise to act as a trusted flagger, besides its law enforcement role. The INHOPE network of hotlines for reporting child sexual abuse material is another example of a trusted flagger; for illegal hate speech content, civil society organisations or semi-public bodies are specialised in the identification and reporting of illegal online racist and xenophobic content.

In order to ensure a high quality of notices and faster removal of illegal content, **criteria based notably on respect for fundamental rights and of democratic values could be agreed by the industry at EU level**. This can be done through self-regulatory mechanisms or within the EU standardisation framework, **under which a particular entity can be considered a trusted flagger**, allowing for sufficient flexibility to take account of content-specific characteristics and the role of the trusted flagger. Other such criteria could include internal training standards, process standards and

[32] In the sense of Article 5 of Directive (EU) 2017/541 on combating terrorism.

quality assurance, as well as legal safeguards as regards independence, conflicts of interest, protection of privacy and personal data, as a non-exhaustive list. These safeguards are particularly important in the limited number of cases where platforms may remove content upon notification from the trusted flagger without further verifying the legality of the content themselves. In these limited cases, trusted flaggers could also be made auditable against these criteria, and a certification scheme could attest the trusted status. In all cases, sufficient safeguards should be available to prevent abuse of the system, as outlined in section 4.3.

Competent authorities should be offered the possibility to participate in the trusted-flagger reporting mechanisms, where relevant.

A reasonable balance needs to be struck between ensuring a high quality of notices coming from trusted flaggers, the scope of additional measures that companies would take in relation to trusted flaggers and the burden in ensuring these quality standards. Where there are abuses of trusted flagger mechanisms against established standards, the privilege of a trusted flagger status should be removed.

The Commission **encourages the close cooperation between online platforms and trusted flaggers. Notices from trusted flaggers should be able to be fast-tracked by the platform**. This cooperation should provide for mutual information exchange so as to evaluate and improve the removal process over time.

The Commission will further **explore**, in particular in dialogues with the relevant stakeholders, the **potential of agreeing EU-wide criteria for trusted flaggers**.

3.2.2. Notices by users

In the effective fight against illegal content online, ordinary users should be empowered to signal illegal content to online platforms and have confidence that justified notices will be considered and acted upon swiftly.

Online platforms should **establish an easily accessible and user-friendly mechanism that allows their users to notify** content considered to be illegal and which the platforms host.

Where the content is publicly available, such reporting mechanisms should also be available to the general public, without needing to be signed-in as a user. To improve the efficiency and accuracy of the assessment of potentially illegal content, such mechanism should allow for **easy notification by electronic means**.

The Commission's proposal on the revision of the Audiovisual Media Services Directive aims to create an obligation on video-sharing platform providers to establish and operate mechanisms for users to report or flag audio-visual content which may impair the physical, mental or moral development of minors, as well as content containing incitement to violence or hatred.

3.2.3. Ensuring the high quality of notices

Online platforms should **put in place effective mechanisms to facilitate the submission of notices that are sufficiently precise and adequately substantiated** to enable the platforms to take a swift

and informed decision about the follow-up. This should facilitate the provision of notices that contain an **explanation of the reasons** why the notice provider considers the content illegal and a clear indication of the **location** of the potentially illegal content (e.g. the URL address).

Such reporting mechanisms should be visible, easily accessible, **user-friendly and contextual**. They should also allow for **easy reporting** of different content types, e.g. by selection from a list of categories of reasons for which the content is considered illegal. Where technically feasible, elements such as allowing notifications to be made immediately in the context of first encounter of the material or offering the reuse of sign-in credentials can be used.

Such sufficiently substantiated and detailed notice enables the platform to find the potentially illegal content quickly, make a sound assessment of the illegality of the content, and act expeditiously where appropriate. The exact level of detail required by platforms to expeditiously take informed decisions can vary considerably from one type of content to the other.

Users should normally not be obliged to identify themselves when reporting what they consider illegal content, unless this information is required to determine the legality of the content (e.g., asserting ownership for intellectual property rights (IPR)). This is especially the case where their safety can be at risk or where revealing one's identity could have legal implications. Users should be encouraged to raise their notification via trusted flaggers, where these exist, whenever they wish to maintain anonymity vis-à-vis platforms.

However, **notice providers should have the opportunity to voluntarily submit their contact details** in a notification, in order to allow the online platform to ask for additional information or to inform the notice provider about any intended follow-up. In that case, the notice provider should receive a **confirmation of receipt** and a **communication indicating the follow-up given to the notification**.

A confirmation of receipt does not only avoid that the notice provider has to check whether his/her request has been followed-up on, but can also serve as evidence in judicial or out-of-court proceedings in accordance with the rules applicable to such proceedings.

3.3. Proactive measures by online platforms

3.3.1. Proactive measures and the liability exemption

Online platforms should, in light of their central role and capabilities and their associated responsibilities, **adopt effective proactive measures to detect and remove** illegal content online and not only limit themselves to reacting to notices which they receive. Moreover, for certain categories of illegal content, it may not be possible to fully achieve the aim of reducing the risk of serious harm without platforms taking such proactive measures.

The Commission considers that taking such voluntary, proactive measures **does not automatically lead to the online platform losing the benefit of the liability exemption** provided for in Article 14 of the E-Commerce Directive.

Firstly, this liability exemption is only available to providers of 'hosting' services who meet the conditions set out in Article 14 of that Directive; such service providers are those whose activities

consist of the storage of information at the request of third parties and which **do not play an active role** of such a kind as to give it knowledge of, or control over, that information.[33]

Recital 38 of the Commission's proposal for a Directive on copyright in the Digital Single Market of 14 September 2016 states in this regard: "*In respect of Article 14 [of the E-Commerce Directive], it is necessary to verify whether the service provider plays an active role, including by optimising the presentation of the uploaded works or subject-matter or promoting them, irrespective of the nature of means used therefore*".

Specifically in respect of Article 14 of the E-Commerce Directive, in the case L'Oréal v eBay, the Court of Justice clarified that "*the mere fact that [an online platform] stores offers for sale on its server, sets the terms of its service, is remunerated for that service and provides general information to its customers cannot have the effect of denying it the exemptions from liability provided for by [Article 14 of the E-Commerce Directive]*".[34] However, there is such an effect, the Court ruled, "*[w]here, by contrast, the [online platform] has provided assistance which entail, in particular optimising the presentation of the offers for sale in question or promoting those offers*".[35]

This suggests that the mere fact that an online platform takes certain measures relating to the provision of its services in a general manner does not necessarily mean that it plays an active role in respect of the individual content items it stores and that the online platform cannot benefit from the liability exemption for that reason. In the view of the Commission, such measures can; and indeed should, also include proactive measures to detect and remove illegal content online, particularly where those measures are taken as part of the application of the terms of services of the online platform. This will be in line with the balance between the different interests at stake which the E-Commerce Directive seeks to achieve.[36] Indeed, it recalls that it is in the interest of all parties involved to adopt and implement rapid and reliable procedures for removing and disabling access to illegal information.[37] Although that Directive precludes online platforms from being obliged to engage in general active fact-finding,[38] it also acknowledges the importance of voluntary measures.[39]

Secondly, in accordance with Article 14 of the E-Commerce Directive service providers falling within the scope of that provision can only benefit from the liability exemption on **two conditions**, namely: (a) they do not have actual knowledge of the illegal activity or information and, as regards claims for damages, are not aware of facts or circumstances from which the illegal activity or information is apparent or (b), upon obtaining such knowledge or awareness, they act expeditiously to remove or to disable access to the information.

---

[33] Recital 42 of the E-Commerce Directive. See Google France, 114 and 120; Judgment of 12 July 2011, Case C‑324/09, L'Oréal v eBay, para. 113.
[34] eBay 115
[35] eBay 116
[36] Recital 41 of the E-Commerce Directive.
[37] Recital 40 of the E-Commerce Directive.
[38] Article 15(1) of the E-Commerce Directive.
[39] Recital 40 of the E-Commerce Directive.

The Court of Justice has clarified that these conditions cover "*every situation in which the [online platform] concerned becomes aware, in one way or another, of [facts and circumstances on the basis of which a diligent economic operator should have identified the illegality in question]*" and that this includes – besides notification by a third party – the situation where the platform "*uncovers, as the result of an investigation undertaken on its own initiative, an illegal activity or illegal information*".[40]

It follows that proactive measures taken by an online platform to detect and remove illegal content may result in that platform obtaining knowledge or awareness of illegal activities or illegal information, which could thus lead to the loss of the liability exemption in accordance with point (a) of Article 14(1) of the E-Commerce Directive. However, in such cases the online platform continues to have the possibility to act expeditiously to remove or to disable access to the information in question upon obtaining such knowledge or awareness. Where it does so, the online platform continues to benefit from the liability exemption pursuant to point (b) of Article 14(1). Therefore, concerns related to losing the benefit of the liability exemption should not deter or preclude the application of the effective proactive voluntary measures that this Communication seeks to encourage.

3.3.2. Using technology to detect illegal content

Given the volume of material intermediated by online platforms, as well as technological progress in information processing and machine intelligence, the **use of automatic detection and filtering technologies** is becoming an ever more important tool in the fight against illegal content online. Many large platforms are now making use of some form of matching algorithms, based on a range of technologies, from simple metadata filtering, to hashing and fingerprinting content.

The E-Commerce Directive clarifies that the provisions relating to liability do not preclude the development and effective operation of technical systems of protection and identification and of technical surveillance instruments made possible by digital technology.[41] As the Directive also makes clear, such operation must however take place within the limits of the applicable rules of EU and national law, in particular on the protection of privacy and personal data and the prohibition on Member States to impose general monitoring obligations.[42]

Sector-specific legislations can set mandatory rules for online platforms to take measures e.g. on copyright to help ensure the detection and removal of illegal content, also when they are eligible for the liability exemption provided in Article 14 of the E-Commerce Directive.

More generally, the use and further development of such technology is encouraged in particular when serious harm is at stake, as called for by European Council Conclusions on 22 June 2017[43]. Automatic tools and filters can be used to identify potentially infringing content and private and

[40] eBay 120-121
[41] Recital 40 of the E-Commerce Directive.
[42] Recital 40 and Article 15(1) of the E-Commerce Directive.
[43] http://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2017/06/22-euco-security-defence/

public research is advancing in developing such tools. For instance, in the field of copyright, automatic content recognition has proven an effective tool for several years.

The **Commission supports further research and innovative approaches** going beyond the state of the art with the objective of improving the accuracy of technical means to identify illegal content[44]. It also **encourages industry to ensure an effective uptake of innovations which may contribute to increased efficiency and effectiveness of automatic detection procedures**.

In most cases, current best industry practice is to use automatic tools to narrow down the set of contentious content for vetting by human experts, who then may need to assess the illegal nature of such content. This human-in-the-loop principle is, in general, an important element of automatic procedures that seek to determine the illegality of a given content, especially in areas where error rates are high or where contextualisation is necessary.

The Commission is of the view that proactive measures taken by those online platforms which fall under Article 14 of the E-commerce Directive to detect and remove illegal content which they host – including the use of automatic tools and tools meant to ensure that previously removed content is not re-uploaded – **do not in and of themselves lead to a loss of the liability exemption**.

In particular, the taking of such measures need not imply that the online platform concerned plays an active role which would no longer allow it to benefit from that exemption. Whenever the taking of such measures lead to the online platform obtaining actual knowledge or awareness of illegal activities or illegal information, it needs to act expeditiously to remove or to disable access to the illegal information in question to satisfy the condition for the continued availability of that exemption.

Online platforms should do their utmost to proactively detect, identify and remove illegal content online. The Commission strongly encourages online platforms to use voluntary, proactive measures aimed at the detection and removal of illegal content and to step up cooperation and investment in, and use of, automatic detection technologies

4. REMOVING ILLEGAL CONTENT

It is in the entire society's interest that **platforms should remove illegal content as fast as possible**. At the same time, removal of such content **should not impede the prosecution of or other follow-up to any underlying breach of law**. Evidence sharing amongst public authorities and online platforms is an important policy in this regard. Cross-border access to evidence should be facilitated by the

[44] Current R&I efforts deployed by industry are directed towards the development of analytical tools for a better understanding of natural language, information cascades in social networks, the identification of sources of information, dissemination patterns and fake identities. The Commission has also supported R&I in this field by funding projects aimed at developing automatic verification tools to check the veracity of user generated content on social networks. These tools may help the identification of potential falsehoods in texts, images or videos and support the tracking of fake news. However the establishment of the illegal nature of such content goes beyond their current functional capabilities.

forthcoming legislative initiative on this issue[45]. The removal of illegal content by platforms should not affect investigations into or the prosecution of offences based on Union or national law.

Robust safeguards to limit the risk of removal of legal content also should be available, supported by a set of meaningful transparency obligations to increase accountability of the removal processes.

4.1. Ensuring expeditious removal and reporting crime to law enforcement authorities

The E-Commerce Directive requires online platforms to act "expeditiously" to remove illegal content after they have obtained knowledge thereof, if they wish to continue to benefit from the liability exemption. What this means in practice depends on the specifics of the case at hand, in particular the type of illegal content, the accuracy of the notice and the potential damage caused.

In practice, different content types require a different amount of contextual information to determine the legality of a given content item. For instance, while it is easier to determine the illegal nature of child sexual abuse material, the determination of the illegality of defamatory statements generally requires careful analysis of the context in which it was made.

Where serious harm **is at stake, for instance in cases of incitement to terrorism acts, fast removal is particularly important and can be subject to specific timeframes.**

Some voluntary processes such as the Code of Conduct on countering illegal hate speech online have provided indicative targets for removal times, in the case of this Code of Conduct, 24 hours for the majority of cases.

Fully automated deletion or suspension of content can be particularly effective and should be applied where the circumstances leave little doubt about the illegality of the material, e.g. in cases of material whose removal is notified by law enforcement authorities, or of known illegal content which has previously been removed subject to the safeguards referred to in Section 4.3.

As a general rule, **removal deriving from trusted flagger notices should be addressed more quickly**, due to the quality and accuracy of the information provided in the notice and the trusted status of the flaggers.

In cases where economic damage is at stake due to infringing intellectual property right, the potential economic damage arising from such an infringement may be closely related to the speed of its removal.

Clear reporting by platforms about the time taken for processing takedown requests according to the type of content will facilitate the assessment of the expeditiousness of the action taken and increase the wider accountability of platforms.

In certain cases, especially where online platforms find it difficult to assess the legality of a particular content item and it concerns a potentially contentious decision, they could benefit from submitting

[45] See https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/initiatives/ares-2017-3896097_en and https://ec.europa.eu/home-affairs/what-we-do/policies/organized-crime-and-human-trafficking/e-evidence_en for more information.

cases of doubt to a third party to obtain advice. Self-regulatory bodies or competent authorities play this role in different Member States. As part of the reinforced cooperation between online platforms and competent authorities, such cooperation is strongly encouraged.

Finally **online platforms should report to law enforcement authorities** whenever they are made aware of or encounter evidence of criminal or other offences in order to alert and enable the relevant authorities to investigate and prosecute individuals generating such content or the abuse of the services by organised criminal or terrorist groups. In doing so, they should comply with the applicable legal requirements, including Regulation (EU) 2016/679 on the protection of personal data[46]., This may also be appropriate in cases of offers and sales of products and commercial practices that are non-compliant with EU legislation.

The need to cooperate with law enforcement authorities in the investigation and prosecution of crimes may also in some cases lead to platforms abstaining from removing the illegal content at hand, when this is required in the framework of a specific investigation underway, under close supervision by national authorities and in full compliance with national criminal procedure rules.

Law enforcement authorities should build up the necessary capacity to take appropriate action on these reports.[47] A best practice example concerning points of contact is the SIRIUS portal[48] established by Europol to support Member States in online counter terrorism investigations, including facilitating co-operation between platforms and EU law enforcement [49]

In accordance with Article 14 of the E-Commerce Directive, online platforms must take down illegal content expeditiously once they are made or become aware of its existence if they wish to be exempt from liability. Particularly fast removal is important in the case of illegal content where serious harm is at stake, for instance in cases of incitement to terrorism acts. Removal times and procedure for different forms of illegal content should be clearly reported in transparency reports.

The issue of fixed timeframes for removal will be further analysed by the Commission.

Evidence of criminal offences obtained in the context of illegal content removal should be transmitted to law enforcement authorities, provided this is in compliance in particular with the requirements laid down in Regulation (EU) 2016/679, especially the lawful grounds for processing personal data.

[46] Article 6(1)(c) in conjunction with Article 6(4).

[47] According to Article 15(2) of the E-Commerce Directive, "Member States may establish obligations for information society service providers promptly to inform the competent public authorities of alleged illegal activities undertaken or information provided by recipients of their service or obligations to communicate to the competent authorities, at their request, information enabling the identification of recipients of their service with whom they have storage agreements."

[48] Shaping Internet Research Investigations Unified System

[49] Europol will further facilitate the creation of new Single Point of Contacts by providing relevant trainings to law enforcement authorities in countries where SPOCs are not yet established.

4.2. Enhancing transparency

4.2.1. Transparency on the online platforms' content policy

The question of whether content is legal or illegal is governed by EU and national laws. At the same time the online platforms' own terms of service can consider specific types of content undesirable or objectionable.

Online platforms should disclose their detailed content policies in their terms of service and clearly communicate this to their users. These terms should not only define the policy for removing or disabling access to content, but also spell out the safeguards that ensure that content-related measures do not lead to over-removal. In particular, online platforms' terms of service should clearly spell out any possibility for the users to contest removal decisions as part of an enhanced transparency of the platforms' general removal policies. This should help reduce the potential negative effect on the users' fundamental right to freedom of expression and information.[50]

Online platforms should provide a **clear, easily understandable and sufficiently detailed explanation of their content policy in their terms of service**. These should reflect both the treatment of illegal content, and content which does not respect the platform's terms of service. All restrictions on the kind of content permitted on a particular platform should be clearly stated and communicated to their users. This explanation should also cover the procedures in place to contest removal decisions, including those triggered by trusted flaggers.

4.2.2. Transparency on notice-and-action procedures

Transparency reporting should also cover the *outcome* of the application of the platforms' content management policies.

Online platforms should **publish transparency reports** with sufficiently detailed **information on the number and type of notices received and actions taken**, as well as the **time taken for processing,** and the source of the notification[51]. These reports should also include information on **counter notices**, if any, and the response given to these. The Commission encourages the publication of this information on a regular basis and at least once per year.

Taking due account of content-specific differences, these transparency reports would benefit from some **standardisation** across the Digital Single Market. This would allow for better monitoring, facilitate the electronic aggregation of such information and could help avoid unnecessary barriers to the cross-border provision of hosting services.

Special attention should be paid to enable smaller online platforms and SMEs to provide such transparency data, and any supporting activity such as standardisation should ensure that administrative burdens are kept to a minimum.

[50] In case personal data are being processed, platforms shall ensure transparent privacy policies according to Article 12 of the General Data Protection Regulation.

[51] Reporting on own investigations, general user notices, notices by law enforcement authorities, etc.

The Commission will further **explore**, in structured dialogues with the industry, **the potential of standardisation** with regard to notification procedures and transparency reporting about removal systems and outcomes.

4.3. Safeguards against over-removal and abuse of the system

Expeditious action, including upload-filtering measures or automated detection aimed at ensuring the prompt removal of illegal content, in particular where there is no "human in the loop", can affect the accuracy of the decision, including the risk that legal content is removed. Therefore it is important to ensure that sufficient safeguards are available so that content which was erroneously removed can be reinstated.

4.3.1. Contesting a notice

In general, those who provided the content should be **given the opportunity to contest this decision via a counter-notice**. This is also valid when content removal has been automated.

For example, according to Article 28a of the proposal to amend the AVMSD, Member States have to ensure that complaint and redress mechanisms are available for the settlement of disputes between users and video-sharing platforms relating to the application of the appropriate measures to be taken by those platforms.

If the counter-notice has provided reasonable grounds to consider that the notified activity or information is not illegal, **the platform provider should restore the content that was removed without undue delay or allow for the re-upload by the user, without prejudice to the platform's terms of service**.

The possibility to contest decisions should lead to a decrease in the number of unjustified removals of legal content and could equally supply documentary evidence for out-of-court dispute resolution mechanisms or to judicial appeal procedures.

In certain circumstances, informing the content provider and/or allowing for a counter-notice would not be appropriate – in particular in cases where this would interfere in the investigative powers of Member States' authorities necessary for the prevention, detection and prosecution of criminal offences, such as in the case of child sexual abuse material.

Online platform should offer simple online counter-notice procedures. When a counter-notice is filed, online platforms should provide a reply, and in case of a negative decision the reasons should be specified. When available in the Member State concerned, platforms are encouraged to allow the use of out-of-court dispute settlement bodies to resolve disputes about counter-notices.

4.3.2. Measures against bad-faith notices and counter-notices

At the same time, notice-and-action procedures can sometimes be abused with bad practices or in bad faith[52]. These practices should be strongly discouraged, for instance by demoting the treatment in priority of notices from a notice provider who sends a high rate of invalid notices or receives a high number of counter-notices, or by revoking the trusted flagger status, according to well-established and transparent criteria. These policies should also be clearly described in the terms of service of an online platform, and be part of the general transparency reporting of online platforms, to increase public accountability. Similar measures should be put in place regarding abusive counter-notices.

5. PREVENTING THE RE-APPEARANCE OF ILLEGAL CONTENT

Illegal content, once detected and taken down, should not re-appear online. Efficient and effective prevention of re-appearance based on existing good practices as well as on appropriate safeguards is essential to a well-functioning system. Preventing known illegal material from being disseminated across platforms requires closer co-operation between online service providers, in full respect of the applicable rules of competition law. It is also important to increase the cooperation by law enforcement authorities with small, less resilient companies, who may become the preferred platform of choice by criminals and other persons involved in infringing activities online if they are deemed more vulnerable than others.

5.1. Measures against repeat infringers

In order to avoid the re-appearance of illegal content by users posting infringing content of the same nature over and over, many online platforms have already put in place measures against repeat infringers, such as the suspension or termination of accounts or shadow-banning measures.[53]

Online platforms should take measures which dissuade users from repeatedly uploading illegal content of the same nature and aim to effectively disrupt the dissemination of such illegal content.

This should also apply where the infringer is the same and the substance of the content in question is of the same nature and, where justified, the user has been promptly notified about the notice(s) received against him/her and about the forthcoming suspension or termination. This would allow the user to contest the decision and facilitate access to judicial redress against the measure, if appropriate under the contract between the user and the platform and the applicable law. In such cases, too, any processing of personal data must fully respect the relevant data protection rules.

Once again, no information or notification of the content provider should be provided where this would interfere in the investigative powers of Member States necessary for the prevention, detection and prosecution of criminal offences, when the necessary legal basis is provided.

---

[52] Evidence suggest that such information is used by competitors (*Notice and Takedown in Everyday Practice,* J Urban *et al.,* UC Berkeley, 2016), and that the practice of automated creation of notices has been abused to link to artificially created content (Google Transparency report).

[53] "Shadow banning" is the act of blocking a user from an online community such that the user does not realise that they have been banned.

5.2. **Automatic re-upload filters**

Besides the technologies used to identify potentially illegal content mentioned in Section 3.3, technological tools can be used with a higher degree of reliability to fingerprint and filter out (take down and stay down) content which has been already identified and assessed as illegal. The Commission therefore strongly encourages the further use of such tools subject to safeguards such as reversibility and exceptions as outlined below.

This is what currently takes place with the "Database of Hashes" being used in relation to terrorist content developed under the EU Internet Forum, or in the field of copyright, or for child sexual abuse material, but also for products which have been flagged by law enforcement authorities as non-compliant with relevant legislation. These practices have shown good results. However, their effectiveness depends on further improvements to limit erroneous identification of content and to facilitate context-aware decisions, as well as the necessary reversibility safeguards.

For instance, basing itself on practice in the field of copyright in the area of automatic content recognition, the Commission proposal on copyright in the Digital Single Market recognises such technologies – as long as they are appropriate and proportionate – as a possible means, *inter alia*, of preventing the availability of non-licensed content on the relevant online services.

Automatic stay-down procedures should allow for context-related exceptions and when content that has been removed is changed and brought into conformity with legal or other requirements.The scope and timing of context-related exceptions should take into account the specific nature of the content and any related security threat, as well as the possibility of temporarily suspending such content pending a more in-depth appraisal.

The Commission strongly encourages the further **use and development of automatic technologies to prevent the re-appearance of illegal content online.**

Where automatic tools are used to prevent re-appearance of illegal content a reversibility safeguard should be available for erroneous decisions, and the use and performance of this technology should be made transparent in the platforms' terms of service.

Access to databases that are used to automatically match and identify reappearing illegal content should be available to all online platforms, subject to compliance of any processing operation with applicable legislation on the protection of personal data and competition. Privacy policies of companies should include transparent information on processing of personal data in case of such databases.

Online platforms should also ensure continuous update of their tools, to ensure all illegal content is captured, in line with changing tactics and behaviour of criminals and other persons involved in infringing activities online. In the case of tools used for terrorist content, these should be adapted to capture new and historical content, ensure its swift review and removal. Such content should be added to cross-platform tools, such as the mentioned Database of Hashes (currently being used in relation to terrorist content). Such technological development should be carried out in cooperation between online platforms, competent authorities and other stakeholders, including civil society.

6. CONCLUSIONS

The increase in illegal content hosted by online platforms creates real harm in society, including risks to our citizens' integrity, dignity and health; if not properly addressed, such harm will also undermine trust in digital services more broadly speaking, and ultimately in the Digital Single Market – a key engine of innovation, growth and jobs. Even if such content is created and uploaded by third parties, the constantly rising influence of online platforms in society, which flows from their role as gatekeepers to content and information, increases their responsibilities towards their users and society at large. They should therefore be proactive in weeding out illegal content, preventing its reappearance, put effective notice-and-action procedures in place, and establish well-functioning interfaces with third parties (such as trusted flaggers) and give a particular priority to notices from national law enforcement authorities. Where online platforms decide which content should be considered illegal, in accordance with the law, adequate checks-and-balances should be put in place.

This Communication provides guidance and does not as such change the applicable legal framework or contain legally binding rules; it primarily aims to guide online platforms on the ways in which they can live up to their responsibility as regards tackling the illegal content they host. It also aims to mainstream good procedural practices across different forms of illegal content, to promote closer cooperation between platforms and competent authorities. As such it outlines a European approach to address illegal content for online platforms, combining the need for fast and effective removals of illegal content and prevention and prosecution of crimes with safeguarding the right to free speech online. This guidance will complement and reinforce the ongoing sector-specific dialogues.

Special attention should be given to ensure that smaller online platforms are able to implement such procedures, and many elements of this Communication have been conceived bearing in mind their specific needs. Nonetheless, the Commission will explore further means to support take-up of the guidance for smaller platforms, too.

The Digital Single Market requires greater coherence of public policy responses across geographical borders. With this Communication, the Commission is therefore, as a first step, providing common tools to address the shared challenge of illegal content removal.

The letter of intent of 13 September 2017 by the President of the European Commission, addressed to the President of the European Parliament and the President of the Council of the European Union, in order to ensure an area of Justice and Fundamental Rights based on mutual trust announced further measures to ensure the swift and proactive detection and removal of illegal content inciting hatred, violence and terrorism. This Communication constitutes a first element of such measures. The Commission expects online platforms to take swift action over the coming months, including in the context of relevant dialogues, in particular in the area of terrorism and illegal hate speech.

The Commission will continue exchanges and dialogues with online platforms and other relevant stakeholders. It will monitor progress and assess whether additional measures are needed, in order to ensure the swift and proactive detection and removal of illegal content online, including possible legislative measures to complement the existing regulatory framework. This work will be completed by May 2018.

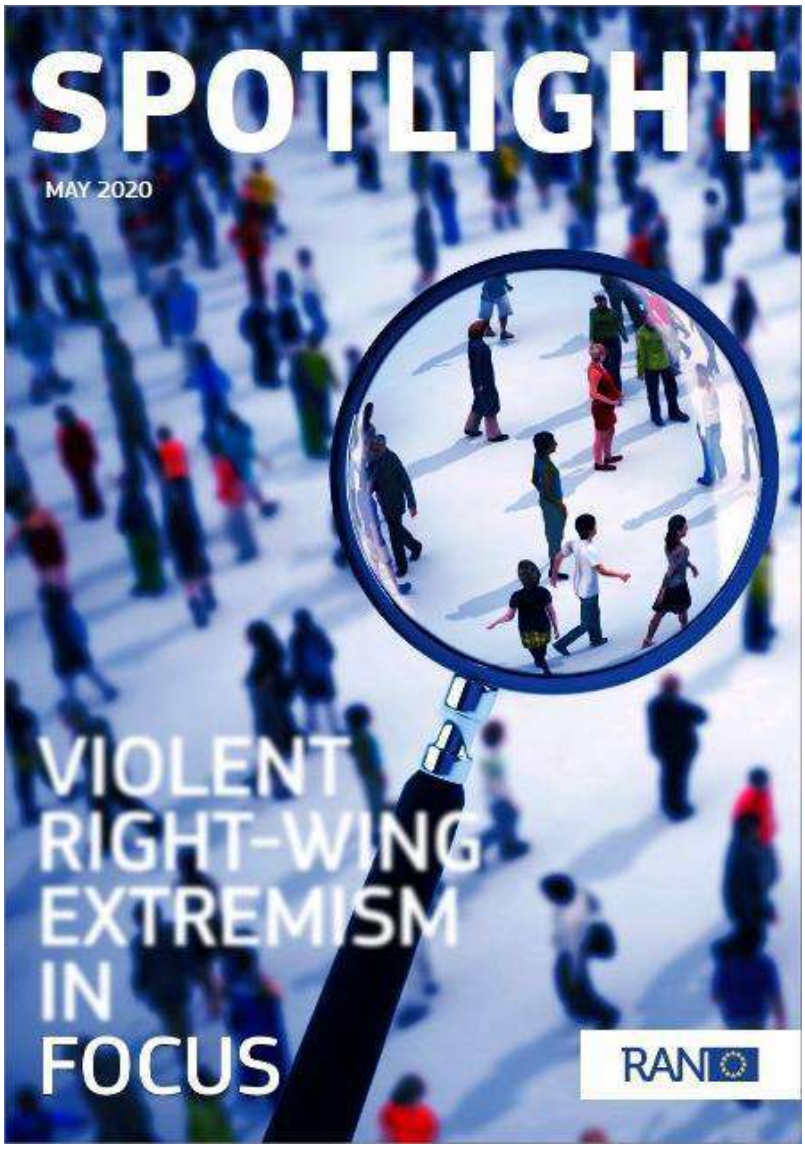

The EU shines the spotlight on various aspects of the extreme right, over the extreme

left (at least as dangerous) often remain underexposed.

European Parliament

Question for written answer E-002898/2017 to the Commission Rule 130 Marcus Pretzell (ENF) Subject: Left-wing extremism in the European Union In 2015 alone, according to the German Federal Office for the Protection of the Constitution, 1 608 violent acts were committed by people from the 'autonomous' movement and thus had an extreme left-wing background1 . Although the EU has proposed and carried out numerous campaigns against right-wing extremism, very little publicity has been given to measures to combat the machinations of left-wing extremists.

1. What campaigns has the Commission launched in the last five years against left-wing extremism?
2. What resources were made available in that period to combat left-wing extremism?

3. Are there any estimates concerning the potential for violence of the left-wing spectrum in the EU?

Will This Summer Belong to Europe's Far-Left Terrorists?

The continent's militant Left is uniting as one big angry family.

By Henry Langston

vice.com

June 11, 2012, 7:35pm

Europe’s Far-Left terrorists

[Dutch]

WNL (kort fragment audio)
met Wierd Duk verslaggever de Telegraaf en Gert Jan Geling publicist van Universiteit Leiden
8 februari 2018

https://archive.org/details/ExtreemLinksVsRechts

Binnen de VS is een continue machtsstrijd gaande. De elite, afkomstig uit het politiek-militair-industrieel complex, heeft de feitelijke macht. Deze staat binnen de staat, The Deep State, ziet politici als pionnen in het geopolitieke schaakspel. Om de macht te behouden worden effectieve en eeuwenoude strategieën gebruikt. List en bedrog zijn daarom aan de orde van de dag. De elite weet de media op een geraffineerde wijze te bespelen, omdat deze in handen zijn van slechts zes grote bedrijven.

Nederlands

Paperback

2018
316 pagina's
Auteur
Willem Middelkoop
Co-auteur
Tim Dollee
Amsterdam University Press
EAN 9789462987678

UNESCO: ThinkBeforeSharing - Stop the spread of conspiracy theories

EUROPEAN UNION: Identifying conspiracy theories

The yellow vests movement or yellow jackets movement in French and Qanon Deep State theories,anti George Soros or against the EU: (to be placed in the extreme right)

Ministerie van Justitie en Veiligheid

> Retouradres Postbus 20301 2500 EH Den Haag

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Directoraat-Generaal Rechtspleging en Rechtshandhaving
Directie Rechtshandhaving en Criminaliteitsbestrijding
Criminaliteit en Veiligheid

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

Ons kenmerk
2285167

Bij beantwoording de datum en ons kenmerk vermelden. Wilt u slechts één zaak in uw brief behandelen.

Datum 21 december 2018
Onderwerp Aanpak online hate speech

In vervolg op de voortgangsbrief Nationaal Actieprogramma Discriminatie 2018[1] en het verzoek van het lid Azarkan (DENK) inzake de aanpak van haatberichten op sociale media als Facebook zend ik uw Kamer hierbij deze brief met de aanpak van *online hate speech.*

Europese aanpak
In Nederland en in andere Europese landen is een significante toename van illegale online content waar te nemen, bijvoorbeeld waar het gaat om discriminatoire uitingen waaronder het aanzetten tot haat en geweld ('hate speech'), pedopornografische afbeeldingen en strafbare terroristische of extremistische uitingen. Er is een toenemende wens bij enkele EU-lidstaten om bestaande wet- en regelgeving die de vrijheid van meningsuiting beperkt in de fysieke wereld mede van toepassing te verklaren op online activiteiten, zoals bij de discussie over de uitbreiding van de reikwijdte van de Audiovisuele Mediadiensten Richtlijn tot aanbieders van videoplatforms. Bij diverse gelegenheden hebben de Europese Raad en de (JBZ-)Raad zich uitgesproken over illegale online content en de risico's erkend die voortvloeien uit het toenemende gebruik van *social media*, zoals de snelle verspreiding van nepnieuws en het zich discriminerend uitlaten tegenover migranten. Nederland onderstreept daarbij steeds weer het belang van een gezamenlijke Europese aanpak, samenwerking bij strafrechtelijke vervolging en de belangrijke rol van onderwijs ten aanzien van het ontwikkelen van kritisch denkvermogen en mediawijsheid.

Gedragscode
Tijdens het Nederlandse voorzitterschap van de Raad van de Europese Unie in 2016 werd door de Europese Commissie, gezamenlijk met Facebook, Microsoft, Twitter en Google/YouTube een Gedragscode gepresenteerd om online *hate speech* tegen te gaan. De belangrijkste inspanningsverplichting die uit de Gedragscode voortvloeit betreft de afdoening en eventuele verwijdering van haatzaaiende uitingen na meldingen van gebruikers binnen 24 uur. Daarnaast bevat de Gedragscode afspraken over monitoring van de afspraken. Ter gelegenheid van de derde bijeenkomst van de EU-Groep op Hoog Niveau aangaande het tegengaan van racisme, vreemdelingenhaat en andere vormen van intolerantie op 31 mei en 1 juni 2017 heeft de Europese Commissie gerapporteerd over de resultaten van deze monitoring. De resultaten laten zien dat significante vooruitgang is geboekt ten

[1] Bijlage bij Kamerstukken II, 2017-2018, 30 950, nr 156

Directoraat-Generaal Rechtspleging en Rechtshandhaving
Directie Rechtshandhaving en Criminaliteitsbestrijding
Criminaliteit en Veiligheid

Datum
21 december 2018

Ons kenmerk
2285167

aanzien van de efficiëntie en snelheid van afdoening van meldingen, verbetering van de rapportagesystematiek, een betere opleiding van medewerkers, verbeterde samenwerking met betrokken partijen en verbetering van de eenduidigheid in behandeling, ongeacht wie de melder is. Tegelijkertijd zijn ook verbeterpunten geconstateerd, vooral waar het de transparantie over de criteria van afdoening en de terugkoppeling naar gebruikers betreft.
In EU-verband heeft het kabinet zich, gezien de vooruitgang die is geboekt onder de Gedragscode, uitgesproken voor de voortzetting en uitbreiding van de Gedragscode, inclusief de monitoring door de Europese Commissie. Daarnaast dringt het kabinet aan op meer transparantie van de betrokken sociale-mediabedrijven ten aanzien van interne procedures en de aantallen verzoeken om verwijdering van illegale inhoud en de afdoening daarvan, analoog aan de transparantie-rapportages die sommige van deze ondernemingen publiceren inzake verzoeken die zij van overheden ontvangen.

Mededeling bestrijding illegale content
Op 28 september 2017 heeft de Europese Commissie een "Mededeling over de bestrijding van illegale online content – Naar een grotere verantwoordelijkheid voor online platformen" uitgebracht (COM(2017)555). De mededeling formuleert richtsnoeren en uitgangspunten voor online platforms om – in samenwerking met nationale autoriteiten in lidstaten en andere relevante belanghebbenden – illegale online content tegen te gaan. Wat in de fysieke wereld illegaal is, is dat ook online. Daarbij kan gedacht worden aan het verspreiden van terroristische en extremistische uitingen, hate speech, pedopornografisch materiaal, het schenden van auteursrechten en het online aanbieden van illegale goederen als wapens en drugs. De mededeling richt zich op het faciliteren en intensiveren van de implementatie van succesvolle werkwijzen om illegale content te voorkomen, op te sporen, te verwijderen en de toegang ertoe onmogelijk te maken; tevens moet dat zorgen voor meer transparantie en bescherming van fundamentele rechten online. De mededeling legt een grote verantwoordelijkheid bij online platforms om illegale online content te bestrijden, met inachtneming van de artikelen 14 en 15 van de e-commerce-richtlijn. Online platforms worden met deze mededeling opgeroepen een effectief meldingssysteem operationeel te hebben, bij voorkeur door middel van een Notice-and-Take-Action-(NTA-)procedure, waarbij oordelen over toelaatbaarheid zijn gebaseerd op Europees en nationaal geldend recht. Waar mogelijk dienen ook technieken te worden ingezet om proactief op te kunnen treden en (her)plaatsing van illegale content te voorkomen. De samenwerking tussen platforms en rechtshandhavingsautoriteiten dient te worden geoptimaliseerd, vooral om snel en effectief te kunnen optreden bij een rechterlijk bevel tot verwijdering en om signalen van criminele activiteiten te kunnen delen met rechtshandhavingsautoriteiten. Deze dienen op hun beurt voldoende te zijn uitgerust om deze signalen vervolgens op te pakken en waar nodig tot vervolging over te gaan. Daarnaast zou het verwijderen van illegale content veel sneller en betrouwbaarder kunnen geschieden als online platformen het opzetten van een geprivilegieerd kanaal ondersteunen voor gecertificeerde instanties die met gezag de aanwezigheid van illegale content onder de aandacht van platformen kunnen brengen ('*trusted flaggers*'). Om 'oververwijdering' tegen te gaan dienen platforms het verwijderen van content te motiveren en een bezwaarprocedure in te richten, waarbij wordt opgeroepen deze onder te brengen bij bijvoorbeeld een geschilbeslechtingscommissie. De Commissie kondigde ten slotte aan tot mei 2018 de toepassing van deze richtsnoeren en uitgangspunten te monitoren om tot een afweging te komen of aanvullende, mogelijk wetgevende, maatregelen nodig zijn. Op de conclusies van de Commissie zal ik later in deze brief ingaan.

Directoraat-Generaal Rechtspleging en Rechtshandhaving
Directie Rechtshandhaving en Criminaliteitsbestrijding
Criminaliteit en Veiligheid

Datum
21 december 2018

Ons kenmerk
2285167

Het kabinet staat positief ten aanzien van de mededeling. Bij diverse gelegenheden hebben de Europese Raad en de JBZ-Raad zich uitgesproken over illegale online content en de risico's erkend die voortvloeien uit het toenemende gebruik van social media, zoals de risico's van radicalisering via internet, de snelle verspreiding van nepnieuws en het zich discriminerend uitlaten tegenover migranten. Nederland onderstreept daarbij het belang van een gezamenlijke Europese aanpak en de belangrijke rol van onderwijs en het ontwikkelen van kritisch denkvermogen en mediawijsheid.

Aanbeveling effectieve aanpak illegale online content
Op 1 maart 2018 heeft de Europese Commissie een "Aanbeveling voor een effectieve aanpak van illegale online content" opgesteld. De aanbeveling roept lidstaten en hosting service providers op effectieve, toepasselijke en proportionele maatregelen te nemen om illegale online content tegen te gaan, in overeenstemming met het mensenrechtencharter en wettelijke EU-bepalingen, met name op het gebied van de bescherming van persoonsgegevens, mededinging en elektronische handel. De aanbeveling bouwt voort op de Gedragscode voor IT-platformen om illegale content tegen te gaan en op de voortgang die is geboekt in het kader van het EU Internet Forum.
De aanbeveling roept op tot het inrichten van toegankelijke en gebruikersvriendelijke elektronische meldingsmechanismen en werkt uit hoe transparantie kan worden geboden richting gebruikers, melders en content providers over de inhoudelijke beoordeling van de content. Tegen een besluit tot verwijdering of blokkering van een uiting dient bezwaar aangetekend te kunnen worden. Dat betekent dat verwijderde of geblokte content ook weer zichtbaar moet kunnen worden gemaakt. De aanbeveling roept lidstaten op om in dit kader een systeem van buitengerechtelijke geschillenbeslechting op te zetten. Waar mogelijk dienen service providers technieken in te zetten om proactief illegale content te weren.
Lidstaten en hosting service providers worden opgeroepen contactpunten aan te wijzen en snelle procedures op te zetten voor meldingen van competente autoriteiten. Lidstaten worden aangemoedigd om de samenwerking tussen hosting service providers en rechtshandhavingsautoriteiten een wettelijke basis te geven. De samenwerking met zogenoemde "*trusted flaggers*" dient te worden bevorderd, evenals informatie-uitwisseling en het delen van technische oplossingen tussen hosting service providers. De aanbeveling bevat tenslotte enkele aandachtspunten ten aanzien van het tegengaan van terroristische content.

Verordening aanpak terroristische content
Naar aanleiding van de monitoring van richtsnoeren en uitgangspunten om illegale online content te verwijderen, heeft de Commissie aangegeven dat aanvullende wetgeving door middel van een verordening enkel toegevoegde waarde heeft ten aanzien van terroristische content online. In september 2018 heeft de Europese Commissie een voorstel gedaan voor een verordening waarmee binnen de Europese Unie terroristische online content binnen één uur verwijderd kan worden. De voorgestelde verordening beoogt de oprichting van een grensoverschrijdend systeem waarmee terroristische uitlatingen zo snel mogelijk van het internet worden verwijderd. Nederland verwelkomt wetgeving om het verwijderen van terroristische content te bevorderen. Nederland heeft echter significante zorgen over de juridische en praktische implicaties van een grensoverschrijdend verwijderingsbevel, met name ten aanzien van effectieve rechtsmiddelen voor internetbedrijven. Hier heeft het kabinet tijdens de onderhandelingen veelvuldig aandacht voor gevraagd. Uw Kamer is hier op gebruikelijke wijze, door middel van het BNC fiche, en tijdens de

technische briefing van 31 oktober jl. over geïnformeerd. Begin december was er reeds voldoende steun voor een algemene oriëntatie binnen de Europese Raad. Gezien de omstandigheid dat de verordening onze zorgen met betrekking tot de grensoverschrijdende rechtsmacht niet voldoende weg kon nemen, heeft Nederland de algemene oriëntatie niet kunnen steunen.

Directoraat-Generaal Rechtspleging en Rechtshandhaving
Directie Rechtshandhaving en Criminaliteitsbestrijding
Criminaliteit en Veiligheid

Datum
21 december 2018

Ons kenmerk
2285167

Zelfregulering en onafhankelijke juridische toetsing
Voor het kabinet geldt in eerste instantie het uitgangspunt dat de online community zichzelf reguleert en controleert. Wat dat betreft beoordeelt het kabinet de systematiek waarbij sociale-mediabedrijven zelf klachten over ongewenste content toetsen als positief. Het verwijderen moet echter niet doorslaan naar ongewenste, maar niet strafbare content. Dan wordt de vrijheid van meningsuiting onnodig ingeperkt. Met de dreiging van boetes bij het onjuist beoordelen neemt het risico daarop toe. Het kabinet staat huiverig tegenover het laten toetsen van uitingen door belangenorganisaties of overheidsinstellingen met een specifiek belang, maar zoekt de balans in een onafhankelijke juridische toetsing. In Nederland kan naast het direct melden bij een sociale-mediaplatform momenteel ook melding worden gedaan bij het Meldpunt internetdiscriminatie (MiND), dat is ondergebracht bij de Stichting NL Confidential. Dit Meldpunt beoordeelt meldingen door het maken van een inschatting of de gewraakte uiting op het internet als een strafbaar feit kan worden aangemerkt vanwege strijdigheid met de discriminatie- en aanverwante artikelen in het Nederlandse wetboek van strafrecht. Wordt strijdigheid geconstateerd, dan volgt een verzoek tot verwijdering van de uiting. Wordt hieraan geen gehoor gegeven dan kan binnen de sociale-media-bedrijven worden opgeschaald. Krijgt een melding dan nog geen opvolging, dan volgt doormelding naar het Openbaar Ministerie.
Ons land kent een fenomeengerichte aanpak van illegale activiteiten die zich (ook) online kunnen voordoen. Binnen de aanpak van terrorisme, pedopornografie, discriminatie, illegale wapenhandel, schendingen van het auteursrecht is dan ook veel aandacht voor de online component. Ook vanuit het beleid rond het aanbod van audiovisuele mediadiensten en bevorderen van het economische verkeer bestaat aandacht voor de online aspecten.
Ten aanzien van het tegengaan van online kinderporno en online discriminatie ("hate speech") geldt voor het kabinet als uitgangspunt vrijwillige – doch geen vrijblijvende – samenwerking tussen overheid en IT-platformen. Indien deze samenwerking niet tot de gewenste resultaten leidt, zal Europese of nationale wetgeving in overweging worden genomen.

Aanpak online dynamiek extremistische sprekers
In mijn brief van 28 mei (TK 2017-2018, 29 614, nr. 76) over de Integrale aanpak van extremistische sprekers, ben ik ingegaan op de relevante uitingsmisdrijven en mijn beeld bij de online dynamiek aangaande extremistische uitingen. In de bijlage bij deze brief ga ik uitgebreid in op de belangrijkste strafbepalingen inzake groepsbelediging (artikel 137c Sr), aanzetten tot haat, discriminatie of geweld (artikel 137d Sr), opruiing (artikelen 131 en 132 Sr), eenvoudige belediging (artikel 266 Sr) en bedreiging (artikel 285 Sr). Ook hierbij geldt wat offline illegaal is, is dat ook online. Verder noem ik de maatregelen gericht op het verwijderen van extremistische uitingen en de inzet in de komende jaren op een integrale multidisciplinaire aanpak van extremistische en terroristisch gebruik van digitale media.

Herbezinning
De Europese ontwikkelingen ten aanzien van de aanpak van illegale online content nopen tot een herbezinning op de aanpak van illegale content online, waaronder de

aanpak van online hate speech. Zoals eerder met uw Kamer gecommuniceerd in de voortgangsbrief over het Nationaal Actieprogramma Discriminatie (Kamerstukken II, 2017-18, 309 50 nr. 156), is in de Rijksbegroting vanaf 2020 geen budget meer gereserveerd voor een zelfstandig meldpunt internetdiscriminatie. Bij de herbezinning zal naast samenloop met andere vormen van illegale online content ook worden gekeken naar een rechtsbasis voor verwijderverzoeken, buitengerechtelijke geschillenbeslechting, privacyaspecten en rapportageverplichtingen.

Directoraat-Generaal Rechtspleging en Rechtshandhaving
Directie Rechtshandhaving en Criminaliteitsbestrijding
Criminaliteit en Veiligheid

Datum
21 december 2018

Ons kenmerk
2285167

Het laten voldoen van de huidige meldpunten aan de eisen van de Commissie zal een forse investering vragen. Tegelijkertijd moeten de werkwijze en afdoening van verwijderverzoeken worden gestroomlijnd en geüniformeerd. Daarom zal het kabinet zich richten op bundeling van de bestaande expertise in één organisatie, die dan ook kan worden ingericht conform de eisen vanuit Europa. Een dergelijke beweging ligt het meest voor de hand en past ook in de ambitie die is uitgesproken ten aanzien van de bestuurlijksrechtelijke aanpak binnen de hernieuwde aanpak van kinderporno waarover ik uw Kamer heb geïnformeerd in mijn brief van 13 december jl.[2]

Bij een dergelijke organisatie kan ook een functie worden ondergebracht waarbij content wordt beoordeeld op onrechtmatigheid voor een individuele burger, bijvoorbeeld omdat deze geen toestemming (meer) geeft voor het online gebruik en verspreiding van beeldmateriaal waarmee deze persoon in verband kan worden gebracht. Daarmee kan de huidige vereiste civiele procedure worden aangevuld met een simpele administratieve kortgedingprocedure, waarbij ervan uit wordt gegaan dat er geen toestemming is gegeven om de getoonde beelden online toegankelijk te maken, tenzij degene die de beelden heeft geplaatst een bezwaarprocedure start en het tegendeel aantoont.

Om het bovenstaande te toetsen op haalbaarheid laat het kabinet op dit moment onderzoeken of het takenpakket bij de rechtbank of bij een reeds bestaande toezichthouder kan worden ondergebracht en welke kosten hiermee gemoeid zouden zijn. Deze studie zal naar verwachting in het voorjaar van 2019 worden afgerond. Met een voorziening als hier beoogd, zou ook uitvoering worden gegeven aan de motie Van Nispen, [3] waarin de regering wordt verzocht een voorstel uit te werken voor een snelle, laagdrempelige procedure die slachtoffers niet met hoge kosten confronteert, met als doel privacy-schendingen snel te beëindigen en slachtoffers beter te ondersteunen, voor zover het om privacy-schendend materiaal op internet gaat. Over de civielrechtelijke aanpak van onrechtmatige online content wordt uw Kamer begin 2019 nader geïnformeerd.

De Minister van Justitie en Veiligheid,

Ferd Grapperhaus

[2] Kamerstukken 2018/2019, 31015, nr. 160
[3] Kamerstukken 2017/18, 34926, nr. 6.

AANPAK HAATZAAIEN SOCIALE MEDIA

https://archive.org/details/aanpak-haatzaaien-sociale-media_202005

Mark Rutte NOS 23-09-2016 en oud Hoofd Officier Nicole Zandee
bij AT5 in december 2018

_____
OPENBAAR MINISTERIE
(hoofdofficier van Justitie)

prejudiciële verwijzing

https://archive.org/details/PrejudicieleVerwijzing

https://archive.org/details/complotdenker-micha-kat
https://archive.org/details/SocialeDatabankNederland_201606
_____

Gedragscode Europese Commissie voor Bestrijding illegale haatuitingen op internet IP-16-1937, van 31 mei 2016 mogelijk op gespannen voet met recht op eerlijk proces

De Europese Commissie heeft samen met grote techbedrijven een gedragscode (pdf) opgesteld tegen haatzaaien. Het gaat om Facebook, Microsoft, Twitter en YouTube. Samen staan ze voor de missie van de Europese lidstaten: het tackelen van illegaal haatzaaien. Het kan soms moeilijk zijn om in te schatten welke uitingen onder haatzaaien vallen en welke beschermd moeten worden onder de vrijheid van meningsuiting.Dit heeft te maken met de context waarin de vermeende strafbare feiten zijn begaan. Eenieder die een strafbaar feit heeft gepleegd, wordt bestempeld als (vermeende) verdachte. Eenieder die verdacht wordt van een strafbaar feit, al dan niet ernstig, heeft recht op juridische bijstand van een (liefst in het strafrecht gespecialiseerde) advocaat. Het is van groot belang dat de strafrechtadvocaat nauwkeurig in de gaten houdt dat het OM zich aan de wet houdt. Iedereen heeft immers recht op een eerlijk proces.

http://europa.eu/rapid/press-release_IP-16-1937_nl.htm

FAQ: EU Code of Conduct on illegal hate speech

EDRi
By Joe McNamee
31 May 2016

The European Commission signed a "Code of Conduct on countering illegal hate speech online" with four US online companies. This initiative came as a response to what is generally seen as a significant increase in extreme hate speech and a growth in violence against minorities.

Both incitement to violence and violence itself are utterly unacceptable. However, this abhorrent behaviour must also not result in attacks on core principles of our society. In particular, any restrictions must be proportionate, necessary and genuinely meet their objectives. This means that we need clear laws and clear responsibilities for all parties involved: states, providers and civil society.

1. Does the Code of Conduct ask companies to apply EU law on illegal hate speech?

No. According to research funded by the European Commission that looked at implementation of hate speech laws in ten EU Member States, there are "huge disparities" with regard to what constitutes illegal hate speech in the European Union. For example, the study concluded that:

only 2 countries criminalise the incitement to hatred based on peoples' "colour", and only 4 of them criminalise the incitement to hatred based on their "descent" or "origin".

Therefore, there is no consistent "EU law" for the social media companies to implement. If Member States disagree on the definition of "illegal hate speech", how can the Code assume companies are better suited to judge what constitutes "illegal" hate speech?

2. Does the Code ensure the European Commission or Member States take the lead in fighting illegal hate speech?

No. The Code asks the signatory companies to "take the lead". Sadly and surprisingly, the press release of the European Commission emphasises this point.

3. Is the purpose of the Code to ensure the law is enforced?

It is perhaps surprising, but the answer is "no". According to the Code, the four companies do not need to check if the content they delete is illegal or not. In the Code, the companies committed (and the Commission agreed) to review complaints against "their rules and community guidelines" and only, "where necessary", national laws. In documents obtained by EDRi, it is confirmed companies did not commit to follow the law and the European Commission was conscious about it when it signed to it.

4. Shouldn’t these companies play their part in upholding the law?

Of course they should. However…

- if these private companies delete content on the basis of their terms of service and not the law;
- if there are huge disparities in the implementation of EU law; and
- if the companies did not commit to report illegal behaviour to the competent law enforcement authorities;

…they aren’t playing their part in upholding the law; they are the ones defining what needs to be deleted and judging when to do so, with little or no involvement of public authorities.

5. Is the problem of illegal hate speech solved by the Code?

Unfortunately not, as explained above. The disparity between what the companies are actually doing and what should be done is illustrated by a response to a German parliamentary question. A Parliamentarian asked how many of the reportedly 100 000 deletions made by Facebook in the month of August 2016 were breaches of criminal law. In response to the parliamentary question, the German Justice Minister stated that the Government had no information about:

- how many of the deleted messages were breaches of criminal law;
- whether any investigations or prosecutions at all were undertaken on the basis of these 100 000 potential crimes.

6. Is the Commission’s support for this initiative in line with its legal obligations?

No. The restrictions are not provided for by law – terms of service take precedence. Furthermore, as demonstrated by the German parliamentary question, the proportionality cannot be assessed as the State is not in possession of useful data.

Guide to the Code of Conduct on Hate Speech (03.06.2016)
https://edri.org/guide-code-conduct-hate-speech/

EDRi: New documents reveal the truth behind the Hate Speech Code (07.09.2016)
https://edri.org/new-documents-reveal-truth-behind-hate-speech-code/

EDRi: ENDitorial: "Hate speech": Who's the German for hypocrisy (20.09.2016)
https://edri.org/hate-speech-whos-the-german-for-hypocrisy/

The European legal framework on hate speech, blasphemy and its interaction with freedom of expression
http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2015/536460/IPOL_STU(2015)536460_EN.pdf

Mandola Project: Monitoring and Detecting Online Hate Speech – D2.1. Intermediate report. Definition of illegal hatred and implications (20.07.2016)
http://mandola-project.eu/m/filer_public/7b/8f/7b8f3f88-2270-47ed-8791-8fbfb320b755/mandola-d21.pdf

European Commission: Press release – European Commission and IT Companies announce Code of Conduct on illegal online hate speech (31.05.2016)
http://europa.eu/rapid/press-release_IP-16-1937_en.htm

German parliamentary question
http://andrej-hunko.de/start/download/doc_download/863-schriftliche-frage-zur-groessenordnung-der-100-000-von-facebook-geloeschten-internetinhalte

(Contribution by Joe McNamee and Maryant Fernández Pérez, EDRi)

INNOVATIE & STRATEGIE

PRIVACY

Hof: Facebook moet haatboodschap wereldwijd verwijderen

Ook vergelijkbare posts van anderen moeten weg

2

© CC0 - Pixabay, Cédric Puisney

3 OKTOBER 2019

Als een rechter in een EU-land Facebook opdraagt een hatelijke of beledigende boodschap over iemand te verwijderen, moet het ook identieke of overeenstemmende posts van andere gebruikers ontoegankelijk maken op zijn netwerk. Het Europees Hof van Justitie heeft dat bepaald.

Volgens het Europees recht kan zo'n verwijderingsbevel wereldwijd gelden, aldus de rechters in Luxemburg.

Voor het verwijderen van berichten die lijken op de oorspronkelijke hatelijke boodschap hoeft Facebook, of bedrijven die vergelijkbare diensten aanbieden, geen inhoudelijke beoordeling te maken. Het moet kunnen met "geautomatiseerde technieken".

Het hof deed uitspraak in een zaak rond de Oostenrijkse politica Eva Glawischnig-Piesczek. Facebook had een beledigend bericht over haar na een rechterlijke uitspraak geblokkeerd in Oostenrijk. De hoogste rechter van het land vroeg daarna aan het EU-hof hoever de verplichting gaat om onwettige posts te verwijderen.

GERELATEERDE ARTIKELEN

Facebook haalt geen berichten van politici weg

Google wil nepnieuws en haatberichten beter tackelen

Brussel: aanpak haatzaaien op internet werkt

Zie ook Innovatie en Strategie op AG Intelligence

Verbaasd

Facebook stelt in een verbaasde reactie dat het oordeel van de EU-rechters het beginsel ondermijnt dat een land niet het recht heeft de grenzen van de vrijheid van meningsuiting in een ander land te bepalen. Dit kan de vrijheid van meningsuiting gaan beperken. Het oordeel scheept bovendien internetondernemingen op met de taak om van tevoren van boodschappen in de media te gaan beoordelen of die misschien ergens in de wereld in strijd met de wet zijn. Dat wordt praktisch gezien extra moeilijk, omdat de EU-rechters het hebben over alle boodschappen die of hetzelfde zijn of die erop lijken.

Lees meer over: Facebook, haat, Europees hof, verwijderverzoeken
Lees meer over Innovatie & Strategie OP AG Intelligence

ANP

.

2 REACTIES

VOLGORDE NIEUWSTE EERST OUDSTE EERST

IFUD OF HUMAN RIGHTS 22 OKTOBER 2020 08:11

De uitspraak lokt wel een botte bijl methode uit. Dat internetbedrijven als facebook,google of youtube de botte bijl hanteren bij verwijderen content.

J.P. VAN DEN WITTENBOER 29 APRIL 2020 07:13

Gedragscode Europese Commissie voor
Bestrijding illegale haatuitingen op internet
IP-16-1937, van 31 mei 2016 mogelijk op
gespannen voet met recht op eerlijk proces
De Europese Commissie heeft samen met grote techbedrijven een gedragscode (pdf) opgesteld tegen haatzaaien. Het gaat om Facebook, Microsoft, Twitter en YouTube. Samen staan ze voor de missie van de Europese lidstaten: het tackelen van illegaal haatzaaien. Het kan soms moeilijk zijn om in te schatten welke uitingen onder haatzaaien vallen en welke beschermd moeten worden onder de vrijheid van meningsuiting.Dit heeft te maken met de context waarin de vermeende strafbare feiten zijn begaan. Eenieder die een strafbaar feit heeft

EAGLE EYE NETWORKS fruition PARTNERS alfatig PEGA REDWOOD sas T··Systems· think wise. TTNL

VAN ONZE PARTNERS

SAS
Betere beslissingen nemen in tijden van disruptie

TTNL
Tectrade is nu TTNL, Take IT To The Next Level!

ITILITY
Van DevOps naar NoOps

PEGASYSTEMS BV
Value Finder: betere interacties met 'vergeten' klant

THINKWISE
Low-code geeft nieuw leven aan legacy-softwarepakketten

GERELATEERDE WHITEPAPERS

Wat u moet weten over de ransomwarefamilie LockBit

Wat Covid-19 ons leert over cloud ERP

Basisbeginselen Cloud Migratie

9 Redenen waarom IT-managers voor de cloud kiezen

11 Redenen waarom videobewaking naar de Cloud verplaatst

MEER WHITEPAPERS

gepleegd, wordt bestempeld als (vermeende) verdachte. Eenieder die verdacht wordt van een strafbaar feit, al dan niet ernstig, heeft recht op juridische bijstand van een (liefst in het strafrecht gespecialiseerde) advocaat. Het is van groot belang dat de strafrechtadvocaat nauwkeurig in de gaten houdt dat het OM zich aan de wet houdt. Iedereen heeft immers recht op een eerlijk proces.

http://europa.eu/rapid/press-release_IP-16-1937_nl.htm

REACTIE TOEVOEGEN

UW NAAM *

E-MAIL *

De inhoud van dit veld is privé en zal niet openbaar worden gemaakt.

VOORPAGINA

Uw reactie

PLAATS REACTIE

LEES OOK

Roaming ondermijnt beveiliging telecomnetwerken

Studenten hbo-ICT lopen vaak vertraging op

Windows 10 Herfst Update-tsunami begonnen

1

NSA: 25 favoriete lekken van Chinese hackers

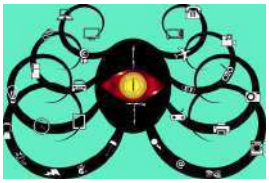

Platform moet IoT-leveranciers helpen met regels voor beveiliging

KPN hoeft aanleg glasvezelnetwerk Den Haag niet te staken

PARTNERBIJDRAGE

STAP UIT JE BUBBEL

Meldpunt voor foute overheidsdata komt begin 2021

NIEUWSOVERZICHT

TOPICS

- Analytics
- Apps
- Artificial Intelligence
- Blockchain
- Branche
- Carriere
- Cloud
- Datamanagement
- Governance
- Infrastructuur
- IT beheer
- Juridische zaken
- Klantinteractie
- Netwerken
- Outsourcing
- Personal Tech
- Privacy
- Procesmanagement
- Security
- Software-ontwikkeling
- Storage
- Wetenschap
- Windows 10
- Zakelijke software

MAGAZINES

Abonnementen
Nieuwsbrief

AG CONNECT

Over AG Connect
Redactie
Adverteren
Contact

PRIVACY EN COOKIEBELEID

Voorwaarden
Copyright
Colofon

ONZE PARTNERS

knvi

SAI

BLIJF OP DE HOOGTE

Nieuwsbrief
RSS Feeds

Eva Glawischnig-Piesczek v Facebook Ireland limited

Court of Justice of the European Union
PRESS RELEASE No 128/19
Luxembourg, 3 October 2019

Press and Information

Judgment in Case C-18/18
Eva Glawischnig-Piesczek v Facebook Ireland Limited

EU law does not preclude a host provider such as Facebook from being ordered to remove identical and, in certain circumstances, equivalent comments previously declared to be illegal

In addition EU law does not preclude such an injunction from producing effects worldwide, within the framework of the relevant international law which it is for Member States to take into account

Mme Eva Glawischnig-Piesczek, who was a member of the Nationalrat (National Council, Austria), chair of the parliamentary party 'die Grünen' (The Greens) and federal spokesperson for that party, sued Facebook Ireland in the Austrian courts. She is seeking an order that Facebook Ireland remove a comment published by a user on that social network harmful to her reputation, and allegations which were identical and/or of an equivalent content.

The Facebook user in question had shared on that user's personal page an article from the Austrian online news magazine oe24.at entitled 'Greens: Minimum income for refugees should stay'. That had the effect of generating on that page a 'thumbnail' of the original site, containing the title and a brief summary of the article, and a photograph of Ms Glawischnig-Piesczek. That user also published, in connection with that article, a comment which the Austrian courts found to be harmful to the reputation of Ms Glawischnig-Piesczek, and which insulted and defamed her. This post could be accessed by any Facebook user.

Against that background, the Oberster Gerichtshof (Supreme Court, Austria) is asking the Court of Justice to interpret the Directive on electronic commerce.[1]

Under that directive, a host provider such as Facebook is not liable for stored information if it has no knowledge of its illegal nature or if it acts expeditiously to remove or to disable access to that information as soon as it becomes aware of it. That exemption does not, however, prevent the host provider from being ordered to terminate or prevent an infringement, including by removing the illegal information or by disabling access to it. However, the directive prohibits any requirement for the host provider to monitor generally information which it stores or to seek actively facts or circumstances indicating illegal activity.

By today's judgment, the Court of Justice answers the Oberster Gerichtshof that **the Directive on electronic commerce, which seeks to strike a balance between the different interests at stake, does not preclude a court of a Member State from ordering a host provider:**

- to remove information which it stores, the **content** of which is **identical** to the content of information which was previously declared to be unlawful, or to block access to that information, irrespective of who requested the storage of that information;

- to remove information which it stores, the **content** of which is **equivalent** to the content of information which was previously declared to be unlawful, or to block access to that information, **provided that** the monitoring of and search for the information concerned by such an injunction are limited to information conveying a message the content of which remains

[1] Directive 2000/31/EC of the European Parliament and of the Council of 8 June 2000 on certain legal aspects of information society services, in particular electronic commerce, in the internal market ('Directive on electronic commerce') (OJ 2000 L 178, p. 1).

essentially unchanged compared with the content which gave rise to the finding of illegality and containing the elements specified in the injunction, and provided that the differences in the wording of that equivalent content, compared with the wording characterising the information which was previously declared to be illegal, are not such as to require the host provider to carry out an independent assessment of that content (thus, the host provider may have recourse to automated search tools and technologies);

- to remove information covered by the injunction or to block access to that information **worldwide** within the framework of the relevant international law, and it is up to Member States to take that law into account.

NOTE: A reference for a preliminary ruling allows the courts and tribunals of the Member States, in disputes which have been brought before them, to refer questions to the Court of Justice about the interpretation of EU law or the validity of a European Union act. The Court of Justice does not decide the dispute itself. It is for the national court or tribunal to dispose of the case in accordance with the Court's decision, which is similarly binding on other national courts or tribunals before which a similar issue is raised.

Unofficial document for media use, not binding on the Court of Justice.

The full text of the judgment is published on the CURIA website on the day of delivery.

Press contact: Jacques René Zammit ☎ (+352) 4303 3355

Pictures of the delivery of the judgment are available from "Europe by Satellite" ☎ (+32) 2 2964106

Algoritmes en grondrechten

Utrecht, maart 2018

Prof. mr. Janneke Gerards
Prof. mr. Remco Nehmelman
Max Vetzo LLB

Universiteit Utrecht studie blz: 166

FACEBOOK VERWIJDEREN CONTENT

UNITED STATES HOLOCAUST MEMORIAL MUSEUM

Sinds media mei 2020 is de facebook page van IFUD of Human Rights door facebook offline gezet.Dit heeft facebook gedaan wegens de afbeelding van het display van Audio-Rarities met de afbeeldingen van CD's "Hitler's Inferno" om de hakenkruizen.

Facebook werkt met een zeer botte bijl bij beoordeling hoe bepaalde zaken in de context staan,en zet de stichting en Audio-Rarities (en derden) weg als racist… Zelfs een verontschuldiging kon er niet vanaf aan zijde facebook. Het bericht door facebook dat het langer kan duren i.v.m. de covid bij de beoordeling, is geen vrijbrief om internationale rechten te ontlopen. Het probleem is, dat bij dergelijke methodes zoals ook door de EU en het Europese Gerechtshof: de botte bijl methode gaat zegenvieren.

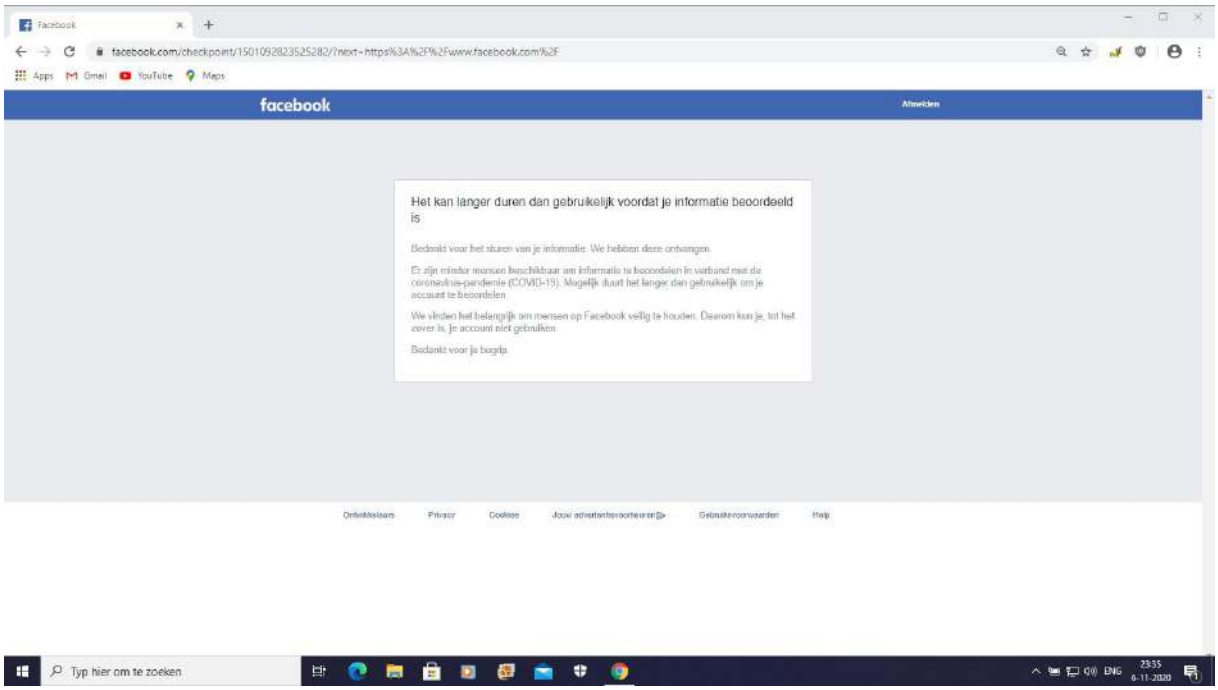

BERICHT FACEBOOK IRELAND AAN IFUD of Human Rights 2 november 2020

Welkom terug bij Facebook
Yahoo

Facebook <security@facebookmail.com>

To:J.p. van den Wittenboer

Mon, Nov 2 at 9:28 AM

Welkom terug bij Facebook

Hoi J.p.,

Het Facebook-account dat is gekoppeld aan ifudofhumanrights@yahoo.com is onlangs weer opnieuw geactiveerd.

Als je niet degene bent die dit account heeft geactiveerd, ga dan naar ons Helpcentrum.

Naar nieuwsoverzicht | Help

Dit bericht is op jouw verzoek naar ifudofhumanrights@yahoo.com verstuurd.
Facebook Ireland Ltd., Attention: Community Operations, 4 Grand Canal Square, Dublin 2, Ireland
Stuur deze e-mail niet door als je je account veilig wilt houden. Meer informatie.

Fair Trail

Toegang tot de rechter

De Europese Unie is gebaseerd op cruciale mensenrechtenbeginselen, met inbegrip van die beperkingen die door de wet worden voorzien. De leidende rol uit handen geven aan particuliere bedrijven ondermijnt de fundamentele vrijheden van een eerlijk proces en toegang tot het recht voor eenieder wat noodzakelijk is volgens de europese wet-en-regelgeving om de daadwerkelijke toegang tot de rechter te waarborgen, (Europese Commissie IP/16/291 , datum 12-02-2016).

European Commission - Press release

Right to a fair trial: New rules to guarantee presumption of innocence

Brussels, 12 February 2016

Today, Ministers from the EU Member States have adopted new rules that will guarantee the presumption of innocence of anyone accused or suspected of a crime by the police or justice authorities.

The Directive also ensures that everyone benefits from the right to be present at their trial. The new rules, proposed by the Commission in 2013 (IP/13/1157), will ensure these fundamental rights are fully and equally respected on the ground across the EU.

Commissioner Věra **Jourová**, EU's Commissioner for Justice, Consumers and Gender Equality, said: *"The right to a fair trial is a fundamental right and must be respected in practice everywhere in Europe. Today, there are still some disparities in the protection of the presumption of innocence across the European Union. The new common rules will guarantee that the rights of citizens involved in criminal proceedings are respected by police and judicial authorities. Before the verdict, anyone accused should be protected by the presumption of innocence. A fair trial also requires suspects to benefit from the right to remain silent and to be present at their trial. This will help build a true European Area of Justice and Fundamental Rights based on mutual trust. "*

The new rules apply to all people suspected or accused in criminal proceedings. They will enforce the following fundamental rights:

- **Innocence until proven guilty:** The new rules prohibit public authorities and judicial decisions from making any public references to guilt, before a person is proven guilty. There is now a common definition across all Member States of what the presumption of innocence is.
- **Burden of proof on the prosecution:** The new rules clarify that the burden of proof for establishing guilt is on the prosecution, rather than on the accused person to prove that they are not guilty. Any doubt is to the benefit of the suspected or accused person.
- **Right to remain silent:** The right to remain silent and not to self-incriminate are also protected. This cannot be used against suspects and accused persons to secure conviction.
- **Right to be present at trial:** The right to be present at trial is essential to guarantee a fair trial. Breaching this right will grant suspects or accused persons a right to a new trial.

The new rules are based on EU fundamental rights laid down in the EU Charter of Fundamental Rights and the European Convention of Human Rights. The rights set in the Directive will be part of EU law and will be enforced as such by the Member States.

These EU fundamental rights will be equally applied on the ground in all EU Member States. This will enhance the trust Member States place in each other's judicial decisions and it will allow easier mutual recognition of criminal justice decisions.

Next steps

Following today's formal adoption of the new rules by Council, Member States will have two years to comply with the Directive. The Commission will work closely with Member States to ensure that the Directive is correctly implemented.

Background

In October 2015, the European Parliament, the Council and European Commission agreed upon the final text for the new rules on presumption of innocence and right to be present at trial. The European Parliament adopted its position on 20 January (see press release).

This Directive will apply to all Member States, except Denmark and the UK.

Today's new rules are part of an important package to guarantee the right to a fair trial for citizens in criminal proceedings, proposed by the Commission in November 2013 (see IP/13/1157). This package included three legislative proposals:

- The Directive on Presumption of innocence and the right to be present at trial in criminal

proceedings, adopted today;

- The Directive on special safeguards for children, agreed upon by the European Parliament, Council and Commission in December 2015 (see MEX/15/6350) and still to be adopted by Council;
- A Directive on provisional legal aid for persons deprived of liberty and legal aid in European Arrest Warrant proceedings, for which negotiations are underway.

The Commission has put forward several proposals strengthening the rights of suspects and accused persons by setting common minimum standards on fair trial rights. Three directives have already been adopted: the Directive on the right to interpretation and translation in criminal proceedings (2010); the Directive on the right to information in criminal proceedings (2012); and the Directive on the right of access to a lawyer and to communicate with third parties (2013). The Victims' rights directive became applicable on 16 November 2015.

For more information

Directive on Presumption of innocence and the right to be present at trial in criminal proceedings

Rights of suspected and accused

Impact assessment: European Court of Human rights cases on the violation of presumption of innocence (2007-2012)

IP/16/291

Press contacts:

Christian WIGAND (+32 2 296 22 53)
Melanie VOIN (+ 32 2 295 86 59)

General public inquiries: Europe Direct by phone 00 800 67 89 10 11 or by email

Europese Commissie - Persbericht

Recht op een eerlijk proces: nieuwe regels om het vermoeden van onschuld te garanderen

Brussel, 12 februari 2016

De ministers van de EU-lidstaten hebben vandaag nieuwe regels vastgesteld om het beginsel van het vermoeden van onschuld van iedereen die door de politie of de justitiële autoriteiten aangeklaagd of van een strafbaar feit verdacht wordt, te garanderen.

De richtlijn garandeert verder dat iedereen het recht heeft bij zijn proces aanwezig te zijn.

De nieuwe regels, die de Commissie in 2013 heeft gepresenteerd (IP/13/1157), moeten ervoor zorgen dat deze grondrechten ten volle en op gelijke wijze in de gehele EU worden gewaarborgd.

"*Het recht op een eerlijk proces is een grondrecht dat in de praktijk overal in Europa moet worden gewaarborgd. Binnen de Europese Unie bestaan er nog altijd een aantal verschillen wat de bescherming van het vermoeden van onschuld betreft. De nieuwe gemeenschappelijke regels garanderen dat de politie en de justitiële autoriteiten de rechten van burgers in strafzaken respecteren. Voorafgaand aan de uitspraak geldt voor alle beklaagden het vermoeden van onschuld. Voor een eerlijk proces is verder vereist dat verdachten het recht hebben om te zwijgen en om bij hun proces aanwezig te zijn. Dit draagt bij tot een echte, op wederzijds vertrouwen gebaseerde Europese ruimte van recht en grondrechten",* aldus Věra **Jourová**, EU-commissaris voor Justitie, Consumentenzaken en Gendergelijkheid.

De nieuwe regels gelden voor alle verdachten of beklaagden in strafprocedures. De volgende grondrechten worden gewaarborgd:

- **Het beginsel van het vermoeden van onschuld:** krachtens de nieuwe regels mag door de overheid en in gerechtelijke vonnissen niet publiekelijk naar iemands schuld worden verwezen alvorens de schuld is komen vast te staan. Er is nu een gemeenschappelijke definitie in alle lidstaten van het beginsel van het vermoeden van onschuld.
- **Bewijslast van de aanklager:** de nieuwe regels verduidelijken dat de bewijslast op de aanklager rust; de beklaagde hoeft niet zelf zijn onschuld te bewijzen. Het voordeel van de twijfel ligt bij de verdachte of de beklaagde.
- **Het zwijgrecht:** ook het zwijgrecht en het recht om zichzelf niet te beschuldigen, worden gewaarborgd. Dit mag niet tegen verdachten of beklaagden worden gebruikt om tot een veroordeling te komen.
- **Het recht heeft om bij het proces aanwezig te zijn:** het recht om zelf bij het proces aanwezig te zijn, is essentieel voor een eerlijk proces. Bij schending van dit recht heeft een verdachte of beklaagde recht op een nieuw proces.

De nieuwe regels zijn gebaseerd op de EU-grondrechten, zoals neergelegd in het EU-Handvest van de grondrechten en het Europees Verdrag voor de rechten van de mens. De rechten in de richtlijn maken deel uit van het Unierecht en worden als zodanig door de lidstaten gehandhaafd.

Deze EU-grondrechten worden op gelijke wijze in alle EU-lidstaten toegepast. Dit bevordert het vertrouwen dat de lidstaten in elkaars gerechtelijke beslissingen stellen en vereenvoudigt de wederzijdse erkenning van vonnissen in strafzaken.

Volgende stappen

Na de formele vaststelling van de nieuwe regels door de Raad vandaag hebben de lidstaten een termijn van twee jaar om aan de richtlijn te voldoen. De Commissie zal nauw met de lidstaten samenwerken om ervoor te zorgen dat de richtlijn correct wordt uitgevoerd.

Achtergrond

Het Europees Parlement, de Raad en de Europese Commissie hebben in oktober 2015

overeenstemming bereikt over de definitieve tekst van de nieuwe regels over het vermoeden van onschuld en het recht om bij het proces aanwezig te zijn. Het Europees Parlement heeft op 20 januari 2016 zijn standpunt vastgesteld (zie persbericht).

Deze richtlijn is van toepassing op alle lidstaten, met uitzondering van Denemarken en het Verenigd Koninkrijk.

De nieuwe regels van vandaag zijn een onderdeel van een belangrijk pakket ter waarborging van het recht op een eerlijk proces voor burgers in strafprocedures dat de Commissie in november 2013 heeft gepresenteerd (IP/13/1157). Dit pakket omvat drie wetgevingsvoorstellen:

- De vandaag vastgestelde richtlijn betreffende het vermoeden van onschuld en het recht om in strafprocedures bij de terechtzitting aanwezig te zijn;
- De richtlijn betreffende speciale waarborgen voor kinderen. Het Europees Parlement, de Raad en de Europese Commissie hebben hierover in december 2015 overeenstemming bereikt (zie MEX/15/6350); de Raad moet deze nog vaststellen;
- Een richtlijn betreffende voorlopige rechtsbijstand voor personen wie de vrijheid is ontnomen en rechtsbijstand in procedures ter uitvoering van een Europees aanhoudingsbevel, waarover nog wordt onderhandeld.

De Commissie heeft verscheidene voorstellen ingediend om de rechten van verdachten en beklaagden te versterken middels het vastleggen van gemeenschappelijke minimumnormen voor rechten op een eerlijk proces. Drie richtlijnen zijn reeds vastgesteld: de richtlijn betreffende het recht op vertolking en vertaling in strafprocedures (2010); de richtlijn betreffende het recht op informatie in strafprocedures (2012); en de richtlijn betreffende het recht op toegang tot een advocaat en het recht om met derden te communiceren (2013). De richtlijn betreffende de rechten van slachtoffers is op 16 november 2015 in werking getreden.

Meer informatie

Richtlijn betreffende het vermoeden van onschuld en het recht om in strafprocedures bij de terechtzitting aanwezig te zijn;

De rechten van verdachte en beklaagde personen

Effectbeoordeling: zaken bij het Europees Hof voor de Rechten van de Mens betreffende de schending van het beginsel van het vermoeden van onschuld

IP/16/291

Contactpersoon voor de pers:
Christian WIGAND (+32 2 296 22 53)
Melanie VOIN (+ 32 2 295 86 59)

Voor het publiek: Europe Direct per telefoon 00 800 67 89 10 11 of e-mail

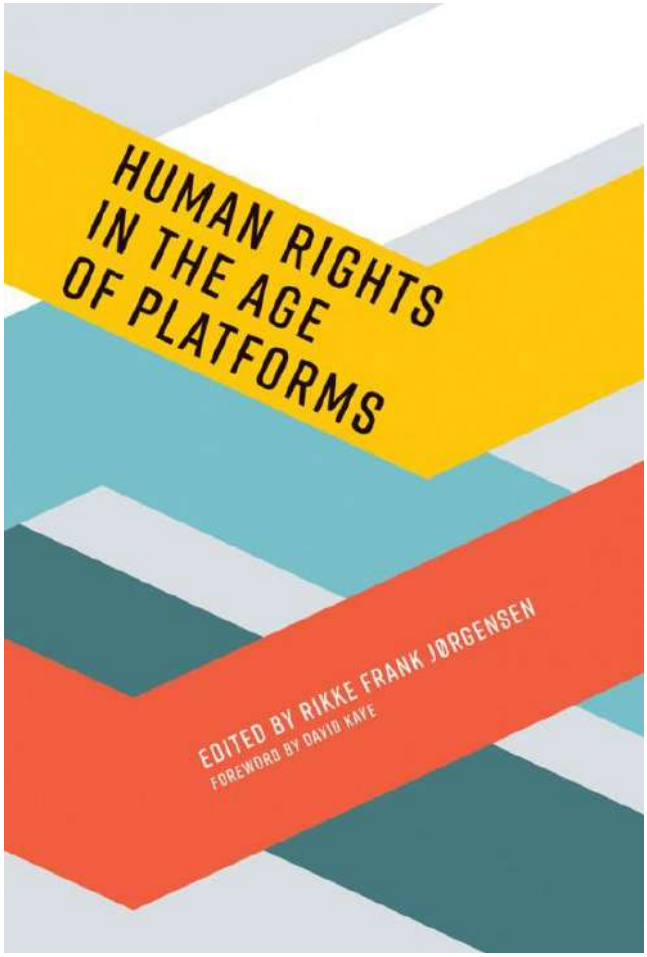

Human Rights in the Age of Platforms

Massachustetts Institute of Technology

Edited by Rikke Frank Jorgensen (forword bby David Kaye)

2019

Blz 226. The Council of Europe and Internet Intermediaries: A Case Study of Tentative Posturing1
Tarlach McGonagle

Jaarverslagen IFUD of Human Rights 2016/2017 2018 2019

https://archive.org/details/annualreportifudofhumanrights2019

https://archive.org/details/AnnualReportIFUDOfHumanRights2018

https://archive.org/details/ANNUALREPORTIFUDOfHumanRights20162017

12/12/16

Correspondentie uitsluitend aan: Intermediaire stichting van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens, Postbus 324, 5660 AH Geldrop o.v.v. dossier: IFUD/Hof van Justitie.

Heden, de negende december tweeduizendzestien

Heb ik, Gijsbertha Johanna Baks-van Haaften, als toegevoegd gerechtsdeurwaarder werkzaam ten kantore van Jennemieke Maria Rijken gerechtsdeurwaarder met vestigingsplaats 's-Hertogenbosch en aldaar kantoorhoudende aan de Oranje Nassaulaan 1;

OP VERZOEK VAN:

De stichting **Intermediaire stichting van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens**, gevestigd te Mierlo, gemeente Geldrop-Mierlo aan de Kastanje 28 en aldaar woonplaats kiezende van welke stichting de voorzitter Dhr. J.P. van den Wittenboer de zaak behandeld;

A A N :

Het openbaar lichaam **Arrondissementsparket Oost-Brabant**, zetelend te **'s-Hertogenbosch**, aan de **Leeghwaterlaan 8**, mitsdien aldaar aan laatstgenoemd adres mijn exploit doende en afschrift dezes en na te melden ingebonden verzoekschrift met bijlagen, genaamd "Nothing but the Truth" latende aan de aldaar werkzame:

dhr. O.T.W.M. Claassen

B E T E K E N D :

een ingebonden verzoekschrift (43 bedrukte pagina's) getiteld:

"Nothing but the Truth the protection of whistle-blowers at EU level.
An initiative by Mr. JEAN-MARIE CAVADA Alde Juri coordinator, MEP & Ms. CECILIA WIKSTRÖM, Alde Libe coordinator MEP" gedateerd Wednesday 27 january 2016,
beginnende met "BETEKENEN AAN ….. en eindigende met "A video interview ….. (waarna nog een pagina met 3 foto's volgt);

waarin requirante verzoekt om een **Prejudiciële verwijzing**, naar de inhoud van welk ingebonden verzoekschrift ten deze uitdrukkelijk wordt verwezen, en welke inhoud als hier letterlijk herhaald en ingelast dient te worden beschouwd;

De kosten dezes zijn € 76,81 + € 16,13 btw

Ondergetekende verklaart opgemelde kosten te hebben verhoogd met een percentage gelijk aan het percentage, bedoeld in art. 9, eerste lid van de Wet op de Omzetbelasting 1968, aangezien de verzoekende partij de hem in rekening gebrachte omzetbelasting niet op grond van genoemde wet kan verrekenen;

tgv. gerechtsdeurwaarder.

EUROPESE UNIE

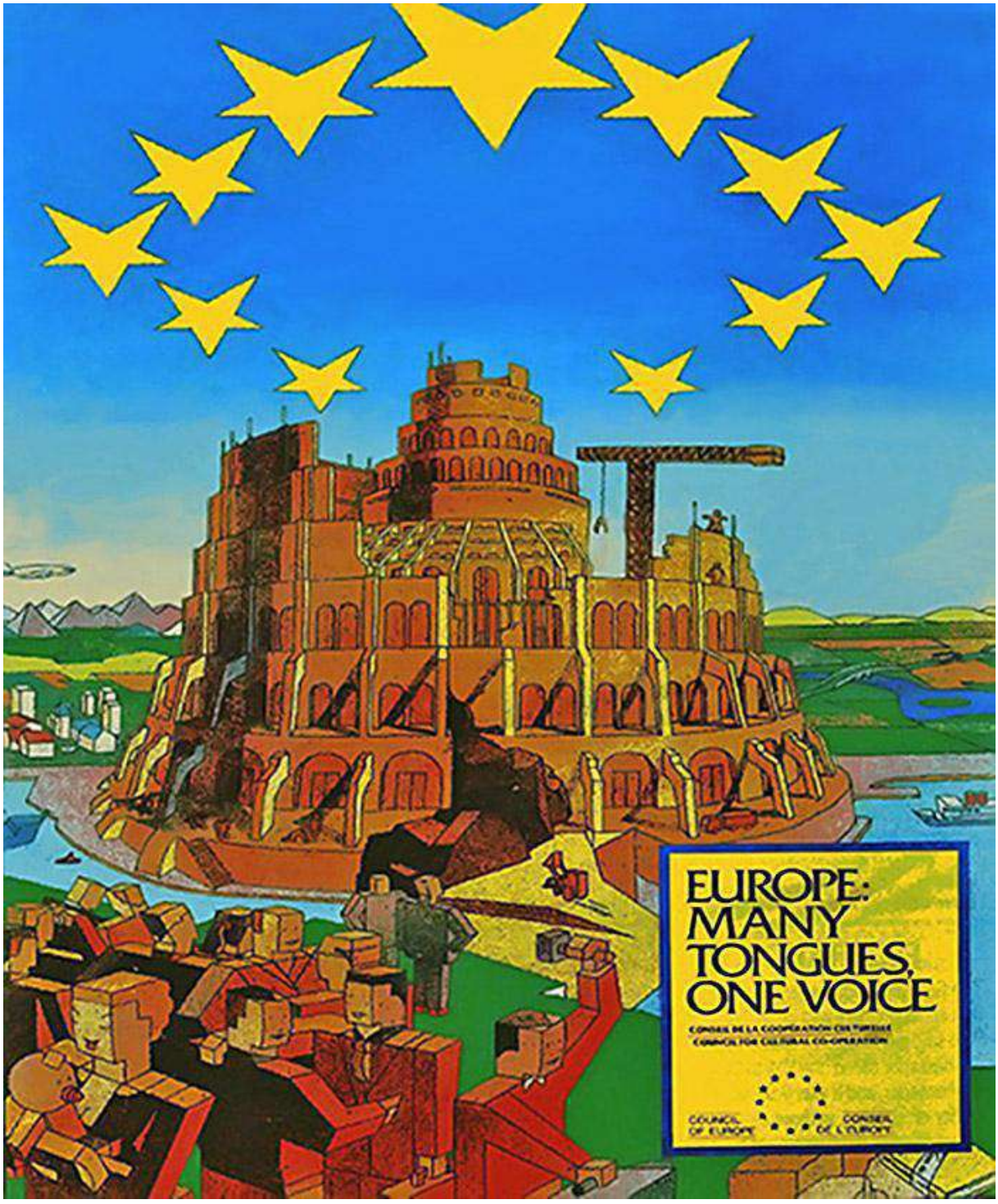

Poster Europe: Many Tongues,One Voice. (naar het voorbeeld van een schilderij van Pieter Bruegel)

The Nazi roots of the “Brussels EU”

In het boek: “The Nazi roots of the ‘Brussels EU” wordt de aard geschetst van de ware bedoelingen van het Europese machtsblok. De Europese Unie is volgens de schrijvers, P.A.Taylor, A.Niedzwiecki, M.Rath en de Auschwitz-overlevende A.Kowalczyk, niets anders dan een dekmantel voor de vorming van een gecontroleerd en dictatoriaal wereldrijk, onder toezicht van één mondiaal kartel. Het miljarden kostende Europese Parlement zou onder controle staan van een corrupte en maffiose toezichthouder, de EU Commissie. De gehele EU zou daardoor zijn teruggeworpen op een middeleeuws systeem, waarin autocratische vorsten de scepter zwaaien en alle EU-onderdanen maar te buigen hebben. Het Duitse *Handelsblatt* constateerde dat alle eerdere verdragen en beloftes aan de Europeanen door de huidige politici en financiële machthebbers zijn gebroken en alle bestaande regels en wetten door hen aan hun laars gelapt. Ook zouden er vrijmetselaars en maffiose infiltraties plaatsvinden binnen de EU Commissie. Dat er een duidelijke connectie bestaat tussen de EU en de vrijmetselarij mag blijken uit het feit dat de bruggen en tempels op de Eurobiljetten een ode zijn aan de Vrijmetselarij.

De EU is vervallen tot een corrupte en miljardenverslindende organisatie en EU Commissieleden zouden zijn betrokken bij fraude, vervalsing in geschriften en handtekeningen, en verduisteringen van EU-fondsen. Ook hebben de Europeanen er bijzonder weinig vertrouwen in dat er ooit iets zal veranderen. Daarbij wordt ook met een beschuldigende vinger gewezen naar de reguliere media, die men ervan beschuldigd bewust mee te werken aan de doofpotcultuur ten aanzien van de corruptie in Europa.

De afgelopen jaren zijn er diverse boeken verschenen waarin talloze manieren van fraude en oplichting door Europarlementariërs werden onthuld. Het Duitse televisieprogramma *RTL Deutschland Explosiv Weekend* heeft laten zien hoe een tiental Europarlementariërs al om zeven uur ’s morgens, compleet met koffers, hun 284 euro aan daggeld komen tekenen en dan snel naar huis vertrekken. Om de fraude te bewijzen, werden de parlementariërs op een dag 'opgewacht' door de RTL reporters voor de liften op de etage van het parlement in Straatsburg. Daar kunnen zij zich normaal gesproken vanaf zeven uur 's morgens inschrijven voor de vergadering van die dag. De RTL reporters filmden twee uur lang op de betreffende etage. Gemiddeld per maand zijn er twaalf vergaderdagen wat 3.400 euro per maand bovenop het riante salaris 11.320 euro per maand opleverd. Of ze er nu wel of niet zijn, dat bedrag krijgen ze gewoon. Al dit soort zakkenvullerij wordt uiteindelijk door de Europese belastingbetaler gefinancierd.

Het is al lang geen geheim meer dat Brussel, zoals het een echte dictatuur betaamt, zijn onderdanen manipuleert en misleidt. De EU heeft inmiddels alles weg van een kwaadaardig gezwel met uitzaaiingen wat druk bezig is de burgers in een dwangbuis te persen en met verdraaide feiten zichzelf door middel van propaganda voortdurend op de borst klopt. Het naar waarheid informeren van de burgers is al lang verleden tijd.

Volgens diverse deskundigen zijn de corrupte en incompetente machthebbers in Brussel ook schuldig aan de huidige financiële crisis en hebben zij Europa naar de rand van de afgrond gebracht. Het boek gaat uitvoerig in op de rol van de ex-nazi Walter Hallstein, één van de ondertekenaars van het Verdrag van Rome (1957) en de eerste voorzitter van de EU commissie van 1958-1967. Hallstein was tijdens het Naziregime lid van juridische Naziorganisaties, die de democratische rechtsorde wilden veranderen in fascistische wetgeving. In 1939 gaf Hallstein een lezing over de geplande verovering van Europa, de juridische structuur van het Groot-Duitsland en de afschaffing van de democratie.

Enkele decennia later ontwikkelde Hallstein een tweede blauwdruk voor een supernationaal Europa in zijn boek ‘Die Europäische Gemeinschaft’(1973), waarin hij de EU Commissie onafhankelijk stelde van de lidstaten en er een wetgevende macht van maakte. De meest essentiële ingreep in de vrijheid van de EU-burger is het eerder genoemde Verdrag van Lissabon (2009). Dit verdrag maakt het mogelijk dat de EU-commissieleden nooit gekozen kunnen worden, maar worden aangesteld en onder geen enkele mogelijkheid kunnen worden vervangen, ook al is er overtuigend bewijs voor bijvoorbeeld de schending van mensenrechten.

(Franklin ter Horst) tekst review

Brussel paradijs voor lobbyisten

Check out EU lobbies

https://lobbyfacts.eu/

Bursting the Brussels Bubble

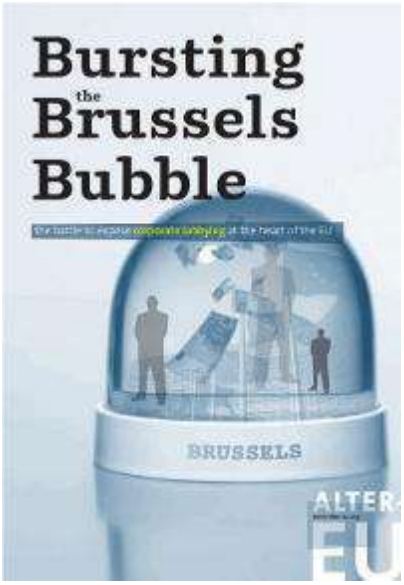

Dit boek, geschreven door een aantal van de belangrijkste deskundigen op het gebied van transparantie bij het lobbyen in Europa, geeft een oogverblindend inzicht in de besluitvorming binnen de Europese Unie - en biedt een waardevolle leidraad bij de strijd voor meer transparantie en verantwoording.

Het barsten van de Brusselse Bubble is een waardevol instrument voor iedereen die zich bezighoudt met besluitvorming en democratische verantwoording binnen de Europese Unie.

Deze verzameling artikelen laat zien hoe lobbyisten uit de wereld van het grootkapitaal zich met succes hebben ingebed in het besluitvormingsproces van de Europese Unie, waardoor een politieke cultuur is ontstaan waarin achter gesloten deuren de invloed van het bedrijfsleven de norm is geworden.

Aan de hand van casestudy's die aantonen dat de lobbyisten in actie zijn, is het barsten van de Brusselse Bubble een overtuigend argument voor de noodzaak van meer transparantie en verantwoording - kortom, voor de noodzaak van radicale hervormingen.

Het laat ook zien hoe campagnevoerders hebben getracht de corporate capture van het EU-beleid op de helling te zetten - en geeft een manier aan om een meer democratische en verantwoordelijke Europese Unie op te bouwen.

Een manier om de Brusselse Bubble te doorbreken....

Bron: alter-eu.org

LOBBYGROEPEN IN DE EU

Geschat wordt dat er meer dan 25.000 lobbyisten werkzaam zijn in Brussel, waarvan de meeste ten dienste van bedrijven en hun lobbygroepen.

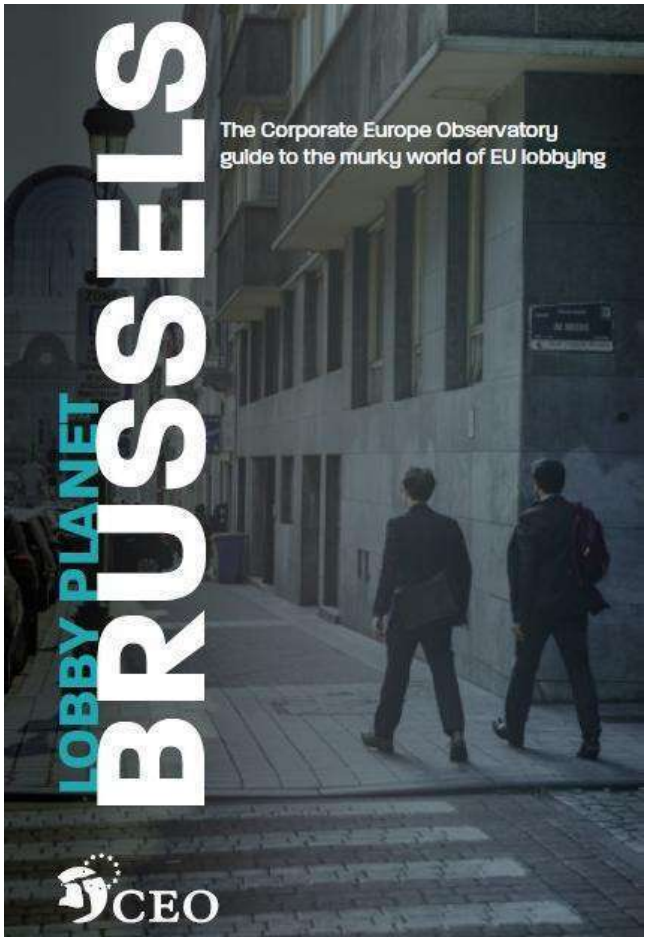

corporateeurope.org

EUROPESE UNIE

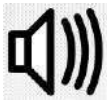

https://archive.org/details/europese-unie

“Soros-scandaal”: Linkse NGO’s geïnfiltreerd bij EHRM

Een onderzoek van het prestigieuze European Centre for Law and Justice (ECLJ) wijst uit dat tientallen vastbenoemde rechters aan het Europees Hof voor de Rechten van de Mens voordien actief waren bij diverse linkse NGO’s. Vooral die van open-grenzen activist George Soros springen in het oog. De rechters behandelden zaken van hun eigen NGO’s en de belangenvermenging lijkt compleet. Het Franse Valeurs Actuelles bracht een dossier uit over het schandaal.

Bron: sceptr.net

Carl Deconinck

24-02-2020

Photo: Cecilia Wikström / twitter 2017 (Cecilia Wikström / George Soros)

European Parliament
2014-2019

Committee on Petitions

2017/2011(INI)

22.3.2017

OPINION

of the Committee on Petitions

for the Committee on Legal Affairs

on monitoring the application of Union law 2015
(2017/2011(INI))

Rapporteur: Cecilia Wikström

PA_NonLeg

SUGGESTIONS

The Committee on Petitions calls on the Committee on Legal Affairs, as the committee responsible, to incorporate the following suggestions into its motion for a resolution:

1. Recognises that the Committee on Petitions serves as a valuable link between EU citizens, businesses and civil society organisations and EU institutions, especially in the challenging times that the Union is currently going through; stresses the important contribution of full protection of the fundamental rights of citizens, through the effective application of EU law, to strengthening the image and credibility of the Union;

2. Acknowledges that petitions are an important source of first-hand information, not just about violations and deficiencies in the application of EU law in the Member States, but also about potential loopholes in EU legislation as well as citizens' suggestions about new legislation that could be adopted, or possible improvements to the legislative texts in force; confirms that the effective treatment of petitions challenges and ultimately enhances the capacity of the Commission and Parliament to react to and resolve problems relating to transposition and misapplication; notes that the Commission considers the implementation of EU law a priority, so that citizens can benefit from it in their everyday lives; highlights the need to ensure that decision-making processes and administration are transparent, impartial and independent;

3. Commends the focus of the Commission's Annual Report on the enforcement of EU law; notes that, unfortunately, petitioners very frequently refer to violations of EU law, particularly in the fields of the environment, justice, fundamental rights, the internal market, transport, health, employment and social affairs, education and culture; draws attention to the fact that the Report highlights how the Commission regarded these sectors as a political priority in 2015; emphasises that delays in implementation are detrimental to legal certainty;

4. Calls on the Commission to urge the Member States to ensure the strict enforcement of EU rules on the free movement of persons, in particular by ensuring full protection of the related economic, social and cultural rights; recalls that, in addition to constituting one of the fundamental freedoms of the EU and forming an integral part of EU citizenship, the free movement of persons, in a context in which fundamental rights are fully safeguarded, is of great importance for EU citizens and their families, especially in terms of access to social security, and for their perceptions of the EU, and appears as a frequent subject of petitions;

5. Notes with concern that certain Member States are disregarding their obligations in relation to asylum and migration; welcomes the firm stance taken by the Commission towards the Member States on the application of EU law in the area of asylum and migration; recalls that, on account of the migratory flows towards Europe, the EU is faced with an unparalleled legal, political and humanitarian challenge; regrets the EU's lack of compliance with the commitments on refugee allocation and the Member States' lack of compliance with their obligation to receive a certain number of refugees; calls on the Member States to take into account also international conventions on human rights when accepting and allocating refugees; expresses the hope that the Commission will systematically monitor the application of the European Agenda on Migration by the Member States; recalls that an effective EU migration policy needs to be based on a

balance between responsibility and solidarity among the Member States;

6. Deeply regrets the accumulated delays in connection with infringement procedure NIF 2014/4231 concerning the improper use of fixed-term contracts in the general government sector in Italy, in breach of Directive 1999/70/EC; calls on the Commission to deal with this matter as soon as possible, in order to ensure that EU legislation is properly enforced, while fully safeguarding the rights of citizens;

7. Points out that austerity policies and related cuts made by Member States to their government sectors and judicial systems have resulted in a deterioration in the level of protection of citizens' rights, while at the same time exacerbating the difficulties relating to the proper transposition of EU law;

8. Notes that the Commission has tackled the problem of poor air quality in Europe, which has also been condemned repeatedly by citizens through their petitions, by launching a number of infringement proceedings for breach of Directive 2008/50/EC, on account of continuous exceedances of NO2 limit values;

9. Regrets the increasing delays in the implementation of the EU Strategy for the Protection and Welfare of Animals 2012-2015, which is effectively preventing the launch of a new EU-wide strategy that is needed to ensure full and effective protection of animal welfare through an updated, exhaustive and clear legislative framework that fully complies with the requirements of Article 13 TFEU;

10. Notes that the Committee on Petitions has received many petitions about child welfare cases, and hopes that the current review of the Brussels IIA Regulation will help to make good the regulation's shortcomings and address failures to implement it;

11. Points out that shortcomings have been identified in the application of measures to counter fraud and money laundering in recent years; asks the Commission to redouble its efforts to ensure that the relevant EU rules are applied rigorously;

12. Regrets that the transposition of directives by Member States remains a problem as indicated in the 2015 annual report; notes with appreciation the substantial progress achieved in resolving shortcomings in the application of EU law through the EU Pilot procedure, which helps to resolve issues relating to the application of EU law and can prevent infringement procedures; observes that, despite the fact that the number of infringement procedures is still high, the number of EU Pilot procedures launched in 2015 was the lowest recorded since all Member States joined the EU Pilot system (on 1 July 2013);

13. Regrets the fact that no precise statistics concerning the number of petitions that led to the initiation of an EU Pilot or infringement procedure are provided; calls on the Commission, therefore, to send regular reports on cases relating to proceedings and/or procedures under way, in order to facilitate structured dialogue and reduce the time frame for settling disputes; calls on the Commission to discuss those reports with the Committee on Petitions, proactively involving the Vice-President responsible for the application of law and simplification; asks the Commission to involve petitioners in EU Pilot procedures initiated in relation to their petitions, with a view, inter alia, to facilitating dialogue between the petitioners and the national authorities concerned;

14. Points out that whistle-blowers can usefully inform EU as well as national institutions about cases of misapplication of Union law; reiterates that they should be encouraged to do so, rather than obstructed;

15. Calls on the Commission, when evaluating the impact of Union law, to involve all stakeholders, particularly the social partners, NGOs and consumer protection organisations;

16. Points out that, even though under the Treaty provisions Member States have the primary responsibility for correctly transposing, applying and implementing EU law, this does not exempt the EU institutions from their duty to ensure adequate monitoring and specific, careful checks on cases of alleged infringement of EU law, especially if they have been reported by citizens through petitions;

17. Points out that delays and non-compliances regarding EU Pilot and infringement procedures, by preventing timely remedies to breaches of EU law, undermine, inter alia, the full enjoyment of the right to good administration enshrined in Article 41 of the Charter of Fundamental Rights of European Union;

18. Supports the introduction of the Better Regulation Agenda, which must make the legislative process more transparent, open to contributions from stakeholders and easier to follow; supports, in this regard, the role of REFIT as a platform for exchange between the Commission and the national authorities; acknowledges the need to develop clear, simple and effective EU legislation, which should be easy to transpose and implement and aim to ensure the highest levels of social justice; looks forward to the further development of the existing portal, refining its features to help petitioners to better distinguish, when submitting their petitions, between national competences and EU competences, so as to reduce the number of petitions which are subsequently deemed inadmissible; calls on the Member States to take all necessary measures to respect their commitments, as agreed in the Joint Political Declaration of 28 September 2011 of Member States and the Commission on explanatory documents, including by providing correlation tables containing clear and precise information on the national measures transposing directives in their domestic legal order;

19. Calls on the Commission to continue its active involvement in developing the various measures for improving the observance, implementation and application of Union law in the Member States, and to include in its next annual report data on rates of implementation for EU regulations, in the same way that it already does for EU directives;

20. Welcomes the Commission’s efforts to inform citizens about their rights and ensure that they have appropriate means of redress, and calls on the Commission to include in its evaluation report more detailed information about the use of the special platforms for that purpose;

21. Calls on the Member States to avoid the practice of ‘gold-plating’, in order to reduce overregulation and administrative burdens that would have a negative effect on EU citizens and businesses; believes that unnecessary national measures going beyond EU requirements increase Euroscepticism and undermine EU legitimacy and actions.

INFORMATION ON ADOPTION IN COMMITTEE ASKED FOR OPINION

Date adopted	22.3.2017
Result of final vote	+: 21 –: 2 0: 2
Members present for the final vote	Margrete Auken, Heinz K. Becker, Soledad Cabezón Ruiz, Pál Csáky, Rosa Estaràs Ferragut, Eleonora Evi, Lidia Joanna Geringer de Oedenberg, Peter Jahr, Rikke Karlsson, Svetoslav Hristov Malinov, Roberta Metsola, Marlene Mizzi, Cristian Dan Preda, Gabriele Preuß, Laurenţiu Rebega, Virginie Rozière, Jarosław Wałęsa, Cecilia Wikström
Substitutes present for the final vote	Urszula Krupa, Kostadinka Kuneva, Julia Pitera, Julia Reda, Rainer Wieland, Boris Zala
Substitutes under Rule 200(2) present for the final vote	Florent Marcellesi

FINAL VOTE BY ROLL CALL IN COMMITTEE ASKED FOR OPINION

21	+
ALDE Group	Cecilia Wikström
ECR Group	Rikke Karlsson
PPE	Heinz K. Becker, Pál Csáky, Rosa Estaràs Ferragut, Peter Jahr, Svetoslav Hristov Malinov, Roberta Metsola, Julia Pitera, Cristian Dan Preda, Jarosław Wałęsa, Rainer Wieland
S&D	Soledad Cabezón Ruiz, Lidia Joanna Geringer de Oedenberg, Marlene Mizzi, Gabriele Preuß, Virginie Rozière, Boris Zala
Verts/ALE	Margrete Auken, Florent Marcellesi, Julia Reda

2	-
ECR	Urszula Krupa
ENF	Laurențiu Rebega

2	0
EFDD	Eleonora Evi
GUE/NGL	Kostadinka Kuneva

Key to symbols:
+ : in favour
- : against
0 : abstention

Chiara Adamo the fake hate crime fighter of the European Commission

Joanna Perry, hate crime officer from OSCE/ODIHR (l) with Chiara Adamo from European Commission-Fundamental Rights and Rights of the Child and Valentin Gonzalez from Movimiento Contra la Intolerancia (r) in Brussels, OCSE 4 March 2015.

EUROPESE COMMISSIE
DIRECTORAAT-GENERAAL JUSTITIE EN CONSUMENTENZAKEN
Directoraat C : Grondrechten en burgerschap van de Unie
Eenheid C1 : Grondrechten en rechten van het kind
Eenheidshoofd

Brussel
JUST/C1/LR

21 AVR. 2015

Mr J.P. van den Wittenboer
Voorzitter van de Intermediary
Foundation of the Universal Declaration
of Human Rights
Postbus 324
5660 AH Geldrop
Nederland

Betreft: uw klacht van 8 januari 2015 (CHAP (2015)00917)

Geachte heer Van den Wittenboer,

Op 8 januari 2015 ontvingen wij uw klacht waarbij u de Europese Commissie de brief d.d. 10 september 2014 deed toekomen die u de Tweede Kamer zond vanwege het uitblijven van een effectieve reactie van de Nederlandse autoriteiten op gevallen van racisme en vreemdelingenhaat in Nederland en waarbij u de Commissie verzoekt een inbreukprocedure in te stellen tegen Nederland wegens schendingen van zijn verplichtingen krachtens Kaderbesluit 2008/913/JBZ van 28 november 2008 betreffende de bestrijding van bepaalde vormen en uitingen van racisme en vreemdelingenhaat door middel van het strafrecht (hierna "het Kaderbesluit inzake racisme en vreemdelingenhaat" genoemd). Ik bied u mijn verontschuldigingen aan voor de vertraging bij de registratie van uw klacht.

Net als alle andere lidstaten was Nederland verplicht het Kaderbesluit inzake racisme en vreemdelingenhaat uiterlijk op 28 november 2010 in nationaal recht om te zetten. Voor een aantal voorafgaande overwegingen inzake de omzetting van het Kaderbesluit door lidstaten verwijs ik u naar het in januari 2014 goedgekeurde rapport van de Commissie over de tenuitvoerlegging van deze wetgeving.[1]

Na afloop van de bij Protocol nr. 36 bij de Verdragen ingestelde overgangsperiode, heeft de Commissie met ingang van 1 december 2014 volledige handhavingsbevoegdheden gekregen met betrekking tot kaderbesluiten, met inbegrip van het Kaderbesluit inzake racisme en vreemdelingenhaat. De Commissie voert thans een zorgvuldige beoordeling uit van de

[1] Te vinden op http://ec.europa.eu/justice/fundamental-rights/racism-xenophobia/framework-decision/index_en.htm

nationale bepalingen waarbij het Kaderbesluit in alle lidstaten, waaronder Nederland, is omgezet.

In uw klacht verzoekt u de Commissie een inbreukprocedure jegens Nederland in te leiden omdat dit land niet aan zijn verplichtingen op grond van het Kaderbesluit inzake racisme en vreemdelingenhaat voldoet. Uw verzoek is gebaseerd op de algemene bewering dat de Nederlandse autoriteiten, en met name de Tweede Kamer, niet de maatregelen vaststellen die nodig zijn voor een effectief onderzoek en een effectieve reactie op gevallen van racisme en vreemdelingenhaat in Nederland en geen gevolg geven aan de zorgen van uw organisatie.

Dat wat u aanvoert, is zeer algemeen geformuleerd en verschaft geen concrete elementen waaruit kan worden afgeleid dat Nederland de bepalingen van het Kaderbesluit inzake racisme en vreemdelingenhaat niet juist omzet of uitvoert. Graag wijs ik u erop dat individuele personen aan de Commissie weliswaar feitelijke of juridische informatie mogen overleggen over aan een lidstaat toe te rekenen maatregelen of praktijken (wetgeving, regelgeving of administratieve handelingen) die onverenigbaar met een bepaling of beginsel van het recht van de Unie worden geacht, maar de Commissie geen enkele verplichting heeft om op een bepaalde wijze gevolg te geven aan een klacht. Zij heeft steeds een discretionaire bevoegdheid bij de beoordeling van de wetgeving en praktijken van lidstaten en om te beslissen of de instelling van een procedure tegen een lidstaat wegens niet-nakoming van zijn verplichtingen op grond van het recht van de Unie zijn plaats is[2].

U kunt er in ieder geval van verzekerd zijn dat er streng toezicht wordt uitgeoefend op de omzetting en uitvoering van het Kaderbesluit inzake racisme en vreemdelingenhaat door Nederland, net zoals dat bij alle andere lidstaten het geval is, en dat de Commissie niet zal nalaten om indien nodig een inbreukprocedure in te leiden.

Tegelijkertijd wijs ik u er graag op dat de toepassing op bepaalde gedragingen (eventuele strafbare feiten) van het nationale strafrecht waarin dit Kaderbesluit is omgezet, is voorbehouden aan de nationale autoriteiten (bijvoorbeeld de officier van Justitie). Het is aan de nationale rechter om op grond van de concrete omstandigheden en context te beoordelen of in een concrete situatie sprake is van aansporing tot haat of geweld van xenofobische of racistische aard. De Commissie kan niet treden in de beoordeling van de betrokken strafrechter op nationaal niveau. Niettemin is de Commissie vastbesloten ervoor te zorgen dat lidstaten niet alleen wetgeving invoeren, maar ook actief en effectief zorgen voor de handhaving daarvan in de praktijk. Met het oog daarop ondersteunt de Commissie activiteiten ter ondersteuning van de lidstaten door te zorgen voor de instrumenten en praktijken die nationale autoriteiten in staat stellen alle beweerdelijke gevallen van racisme of vreemdelingenhaat direct te onderzoeken en effectief te vervolgen. Daarbij gaat het onder meer om de ondersteuning van platforms voor de uitwisseling van beste praktijken, zoals de Deskundigengroep van de Commissie inzake het Kaderbesluit[3] en de door het Bureau van de Europese Unie voor de grondrechten in samenwerking met de Commissie opgerichte

[2] Arrest van 10 april 2003, Commissie tegen Duitsland (C-20/01 and C-28/01, Jurispr. blz. I-3609) (punten 29-30); zie ook: zaak 167/73, Commissie tegen Frankrijk, Jurispr. 1974, blz. 359, punt 15; zaak C-431/92 Commissie tegen Duitsland, Jurispr. 1995, blz. I-2189, punt 21; zaak C-471/98, Commissie tegen België, Jurispr. 2002, blz. I-9861, punt 39; en zaak C-476/98, Commissie tegen Duitsland, Jurispr. 2002, blz. I-9855, punt 38.

[3] http://ec.europa.eu/transparency/regexpert/index.cfm?do=groupDetail.groupDetail&groupID=2394

werkgroep inzake de verbetering van de verslaglegging en registratie van haatmisdrijven[4]. Er zij op gewezen dat Nederland actief aan deze beide platforms deelneemt.

Ik hoop dat bovenstaande informatie uw bezorgdheid afdoende wegneemt. Tenzij wij binnen vier weken na de verzending van deze brief nieuwe informatie van u ontvangen waaruit blijkt dat er sprake is van schending van het EU-recht, zullen wij het dossier betreffende uw klacht afsluiten

Hoogachtend,

Chiara Adamo

[4] http://fra.europa.eu/en/news/2014/fra-co-hosts-inaugural-meeting-hate-crime-working-party

Europese Commissie, 1049 Brussel, BELGIË - Tel. +32 22991111
Bureau: MO 59 - 5/68 - Doorkiesnummer +32 229-80163

EUROPEAN COMMISSION
DIRECTORATE-GENERAL JUSTICE AND CONSUMERS

Directorate C : Fundamental Rights and Union Citizenship
Unit C1 : Fundamental Rights and Rights of the Child

Minutes of the 9th Meeting of the Expert Group on Framework Decision 2008/913/JHA on Combating Racism and Xenophobia by Means of Criminal Law

16 November 2015 at 10.00-16.30
Albert Borschette, AB-1D

The meeting was chaired by Ms Chiara Adamo, DG JUSTICE C.1 (Head of Unit).

24 Member States (AT, BE, HR, CY, CZ, DK, EE, FI, FR, DE, EL, HU, IE, IT, LV, MT, NL, PL, RO, SK, SI, ES, SE, UK) were represented in the meeting.

The Commission was represented by C Adamo, D Friggieri, C Mercadé Piqueras, L Ravo (JUST/C.1) as well as F Ludin (JUST/D.3). The EU Agency for Fundamental Rights (FRA) was represented by Mr Vasco Malta. The Council SG was present as observer (P Nalewajko).

Summary

This was the **last meeting of the Expert Group in its current format**. As announced in the conclusions of the 2015 Annual Colloquium, Member States were recalled of the Commission's commitment to turn the Expert Group into a **new High Level Group on combating racism, xenophobia and other forms of intolerance**, with a view to stepping up the further exchange and dissemination of best practices between national authorities and foster concrete discussions on how to fill existing gaps in this area.

The meeting was an opportunity to **present and receive feedback on relevant Colloquium deliverables** (including the nomination of the coordinators, the compilation of best practice guidance and the role and mandate of the future High Level Group), also with a view to the conclusions of the Justice Ministers' lunch discussion on judicial cooperation and the fight against xenophobia in the migration crisis at the Justice Council of 9 October (Presidency paper presented under AOB).

Member States' delegations showed **broad support as regards these developments**, especially as it concerns upgrading the Experts Group to a High Level Group and including civil society and other relevant actors into the discussions, provided that the focus remains on concrete issues and the new title does not entail 'hierarchical' upgrade of participants or more bureaucracy.

DG JUSTICE also illustrated **next steps as regards the enforcement of the Framework Decision *vis à vis* Member States** (main priorities, ongoing bilateral meetings, two phases EU pilot strategy and timing).

Member States were also debriefed on **recent developments concerning the dialogue with IT companies and other actions to combat hate speech online**. A number of Member States' delegations expressed **strong interest** and support for Commission's initiatives in this area and confirmed participation to the 23 November dedicated meeting.

The afternoon session was devoted to illustrating **funding opportunities** and presenting relevant **findings of the 2015 Eurobarometer on Discrimination** (DG JUSTICE D.3) and of the **FRA updated Antisemitism survey**.

A minute of silence was observed at 12 am in honour of the victims of the terrorist attacks of 13 November in Paris. All delegations expressed condolences to the French delegate in their first intervention. It was clearly felt that the actions arising from the Colloquium are even more needed now.

In detail

1. Adoption of the draft agenda and of the report of 8th meeting of the Expert Group

The agenda was approved without comments.

DG JUSTICE also requested comments on the Minutes of the last meeting (8th Meeting of the Expert Group on Framework Decision 2008/913/JHA on Combating Racism and Xenophobia by Means of Criminal Law, 3 July 2015). No comments were made.

2. Debrief on the First Annual Colloquium on Fundamental Rights (1-2.10.15) "*Tolerance and respect: preventing and combating anti-Semitic and anti-Muslim hatred in Europe*" and discussion on the role and mandate of the future High level group on racism, xenophobia and other forms of intolerance

DG JUSTICE distributed and presented to Member States' experts the **main conclusions of the 2015 Annual Colloquium**, including the nomination of the **coordinators**, the compilation of **best practice guidance** and the setting up of a **High Level Group on combating racism, xenophobia and other forms of intolerance**, intended to replace the Experts Group in its current format. DG JUSTICE also thanked Member States present for their participation and commitment showed.
The **UK** delegation took the floor to underline the very positive commitment showed by Member States' authorities and other actors, essential to ensure **needed common European responses to relevant issues** (such as online hate speech).

A discussion on the **role and mandate of the future High Level Group** followed. DG JUSTICE explained that the new High Level Group will be particularly relevant in order to promote and contribute to a proactive and effective implementation of a number of actions identified during the 2015 Colloquium as well as during the Justice Ministers' lunch discussion on judicial cooperation and the fight against xenophobia in the migration crisis (presented under AOB).
DG JUSTICE explained that the Group will mainly be intended to:

- build on the work done so far by the Expert Group to foster **concrete discussions between the Commission and Member States on how to fill existing gaps in the implementation of existing rules** (including by evaluating the added value and feasibility of setting up dedicated **national strategies**) and act as a platform for the

Commission to discuss and **finalise a compilation of best practice guidance** for Member States contributing to effective implementation of EU legislation on combating hate crime at national level (building on the work started by the Commission during the past year in the context of the Expert Group and taking into account the outcomes of the work carried out by the FRA-led Working Party on Improving Reporting and Recording of Hate Crime)

- **step up cooperation and improve coordination between relevant actors**, i.e. relevant EU agencies, and in particular **FRA**, but also **international organisations and bodies**, as well as **non-governmental organisations**, **civil society organisations** and **community representatives**. This shall include **grassroots** organisations and community representatives, for the selection of which the idea would be to rely, where possible, on the coordination role and networks of relevant umbrella organisations while reserving, at the same time, the possibility to refer directly to specific organisations or representatives with which the Commission or national authorities are in direct contact.

DG JUSTICE explained that the work of the Group will concern **both horizontal issues** related to combating racism and xenophobia and other forms of intolerance and **specificities concerning particular forms of intolerance**, such as Antisemitism, anti-Muslim hatred, antigypsyism, afrophobia, homophobia and transphobia, hate crimes against persons with disabilities, etc. The idea would be, in essence, to have meetings where the Group will discuss, on the one hand, horizontal issues; and, on the other hand, specificities related to specific forms of intolerance, where participation of civil society and community representatives will be particularly relevant.

BE, **MT**, **UK** and **FI** took the floor to welcome the setting up of the High Level Group as a **positive development**, including as regards its **broader mandate** and the **strengthened participation of other relevant actors and in particular civil society organisations,** underlining at the same time the need to **clearly define scope and objectives** and ensure **participation of the right experts** (while avoiding formalistic rules which may slow down the work).

DG JUSTICE took positive note and explained that the name High Level Group is aimed, rather than at pointing out necessarily to the high level of representation of its members, at highlighting the clear and strong political commitment of **bringing together all those actors who directly have a role and can take decisions on the issues discussed**. DG JUSTICE also anticipated that the **first meeting** was intended to allow for **dedicated discussions on specificities concerning expressions of antisemitism and of anti-Muslim hatred**, as a follow up to the Colloquium.

3. Ongoing Commission's work on the enforcement of the Framework Decision: state of play

DG JUSTICE recalled that 18 administrative letters had already been sent to Member States concerning transposition and implementation gaps relating to the Framework Decision.

DG JUSTICE also stressed to be pleased to note **some positive progress in a number of MS in the terms indicated in the administrative letters**, in particular in **AT**, **CZ**, **DE**, **EL**, **ES** and **LV**.

DG JUSTICE explained that since the expiry of the deadline for Member States to formally upload their transposing provisions in the MNE database (May 2015), issues of transposition and implementation of the Framework Decision would be now **addressed through pre-infringements (EU pilots)**. DG JUSTICE thus informed delegations of its

intention to address EU pilots to relevant Member States where necessary, both as a follow up to the administrative exchange and to address Member States which did not receive an administrative letter. Special attention would be devoted to **key provisions** as mentioned already during the last experts meeting:

- public incitement to violence or hatred, i.e. **criminalisation of racist and xenophobic speech;**
- public condoning, denial or gross trivialisation of certain international crimes and Nazi crimes, including **denial of the Holocaust;**
- the jurisdictional rules applicable to prosecute instances of **online hate speech;**
- the obligation to ensure that the **racist and xenophobic motivation** of crimes is taken into account when sentencing.

DG JUSTICE indicated the intention to address EU pilots in **two phases** (first phase by the end of 2015 and second phase during the first half of 2016).

DG JUSTICE also informed delegations that, in order to finalise the Commission's assessment as to the need to address outstanding issues through EU pilots, DG JUSTICE was holding **bilateral meetings** with Member States concerned in order to request clarifications and/or discuss certain issues of transposition and implementation.

ES took the floor to welcome the **very positive bilateral meeting** held with the Commission.

FR intervened in order to draw attention to the **recent ECtHR ruling on the Armenian genocide** (*Perinçek v Switzerland*) and its implications on the transposition of Article 1(1)(c) of the Framework Decision on the criminalisation of denying, condoning and grossly trivialising genocide and other international crimes. DG JUSTICE agreed that a dedicated experts discussion on this and other recent ECtHR judgements relevant to the Framework Decision could be held at the earliest convenience.

4. Tackling hate speech on the internet

As a follow up to discussions held at the 8th meeting of the Expert Group, **DG JUSTICE** debriefed the experts on **relevant developments related to ongoing discussions on possible actions at EU level that may assist MS on better tackling online hate speech**, in particular the outcomes of discussions at the **Justice and Home Affairs Council of 9 October 2015** and the **ongoing dialogue with IT companies** on hate speech online.

In particular, DG JUSTICE explained the purpose of the **next coordination meeting with Member States on the dialogue with IT-Companies on online hate-speech to be held on 23 November 2015**. In this context, DG JUSTICE explained that together with IT companies 4 main areas of work had been identified:

1. The **development of counter-narratives and cooperation with civil society organisations and other third parties** such as external website moderators;
2. The application of **notice-and-take-down procedures** including community standards/terms of service currently applied and the transparency of take-down assessments;
3. **Cooperation with law enforcement**, including rules applied and the assessment of requests when national law and IT companies' internal community standards/terms of service diverge;
4. **Compliance with national and EU law**.

DG JUSTICE explained that discussions at the **meeting of 23 November 2015** would include a **debrief of those Member States that have already initiated a dialogue with IT industry** (**UK**, **NL** and **DE**) and **invited all the remaining Member States to join**

the meeting.
RO took the floor to explain their work done in other areas, such as **child pornography**, and expressed their **interest in hearing the experience of those Member States that are more advanced** in the cooperation with IT companies in the area of online hate speech.
UK explained their experience on the dialogue with IT companies and debriefed Member States' delegations on their **current actions and initiatives** in place to monitor hate speech online and counter-narratives.

5. Rights, Equality and Citizenship Programme (REC): state of play and funding priorities

DG JUSTICE highlighted to Member States' experts a **new call for projects to be financed under the Rights, Equality and Citizenship Programme** being published, which would make available a **total of 5 400 000 EUR** for action grants for projects focussing on the **priorities already highlighted** in the 2015 Annual Work Programme (sharing and exchanging of **best practices** to prevent and combat racism and xenophobia, including Antisemitism and anti-Muslim hatred; **training and capacity building** for strengthening criminal responses to hate crime and hate speech; **empowering and supporting victims** of hate crime and hate speech).
DG JUSTICE also anticipated that priorities of the **2016 Annual Work Programme** would take into account the outcome of the 2015 Annual Colloquium, and in particular the call on the Commission to make available **targeted funding for projects promoting the exchange of best practices among public authorities** on tools and practices to effectively prevent and combat hate crimes, in particular in relation to the effective implementation of the Framework Decision, including as it concerns training (**"restricted call" for Member States**).
Finally, DG JUSTICE recalled that **under the 2014 Annual Work Programme more than 1 million EUR were allocated to projects under the BEST priority** (best practices to prevent and combat racism, xenophobia, homophobia and other forms of intolerance) and **almost 3 million EUR for projects under the HATE priority** (monitoring and reporting on hate crime and on-line hate speech). Upon invitation by DG JUSTICE, **two grantees** (INACH and the Irish Council for Civil Liberties) **were invited at the meeting to make a presentation of their projects funded under that 2014 call**, selected due to their potentially wide transnational impact (large partnerships/transferability of methodology used) and their direct relevance to discussions held within the Experts Group during the past year (ensuring better implementation on the ground of Article 4 of the Framework Decision and monitoring and detecting online hate speech).

6. Recent reports/surveys related to the fight against racism and xenophobia

DG JUSTICE made a comprehensive **presentation of relevant findings of the new Eurobarometer 2015 on Discrimination in the EU**, with a focus on social acceptance and discrimination on the grounds of religion and ethnicity.
FRA was then invited to present the **recent Agency's report "Antisemitism - Overview of data available in the European Union 2004-2014".**
A discussion on the importance of data collection followed, which allowed DG JUSTICE to point out to the **role FRA has to play in helping Member States developing a common methodology on recording and data collection of hate crimes**, in line with the 2015 Colloquium conclusions and the conclusions of the Justice Ministers' lunch

discussion on judicial cooperation and the fight against xenophobia in the migration crisis.

7. Any other business

DG JUSTICE distributed and presented to Member States' experts relevant elements of the **Presidency paper endorsed during the Justice Ministers' lunch discussion on judicial cooperation and the fight against xenophobia in the migration crisis** (Justice Council of 9 October) as far as combating hate crime and hate speech, in particular online, are concerned, underlining how actions identified therein broadly reflected relevant conclusions of the 2015 Colloquium.

AUSCHWITZ-BIRKENAU
MEMORIAL AND MUSEUM

News

European Ombudsmen at the Auschwitz Memorial

29-04-2015

“There is no better response to crime, genocide and armed aggression than the protection of human rights”, stated ombudsmen from over 30 European countries and regions after visiting the Auschwitz Memorial. The delegation, including Polish Human Rights Defender Professor Irena Lipowicz and European Ombudsman Emily O'Reilly, visited the Auschwitz Museum on April 29.

“There is no better response to crime, genocide and armed aggression than the protection of human rights. This is why we – representatives of Europe’s ombudsman institutions – call on parliaments, governments and leaders of this continent to decisively and effectively implement these rights”, that was the text of the statement the European Ombudsmen signed in the Museum Guest Book.

Photo:Pawel Sawicki

There is no better response to crime, genocide and armed aggression than the protection of human rights.
This is why we –
representatives of Europe's ombudsman institutions –
call on parliaments, governments and leaders of this continent to decisively and effectively implement these rights.

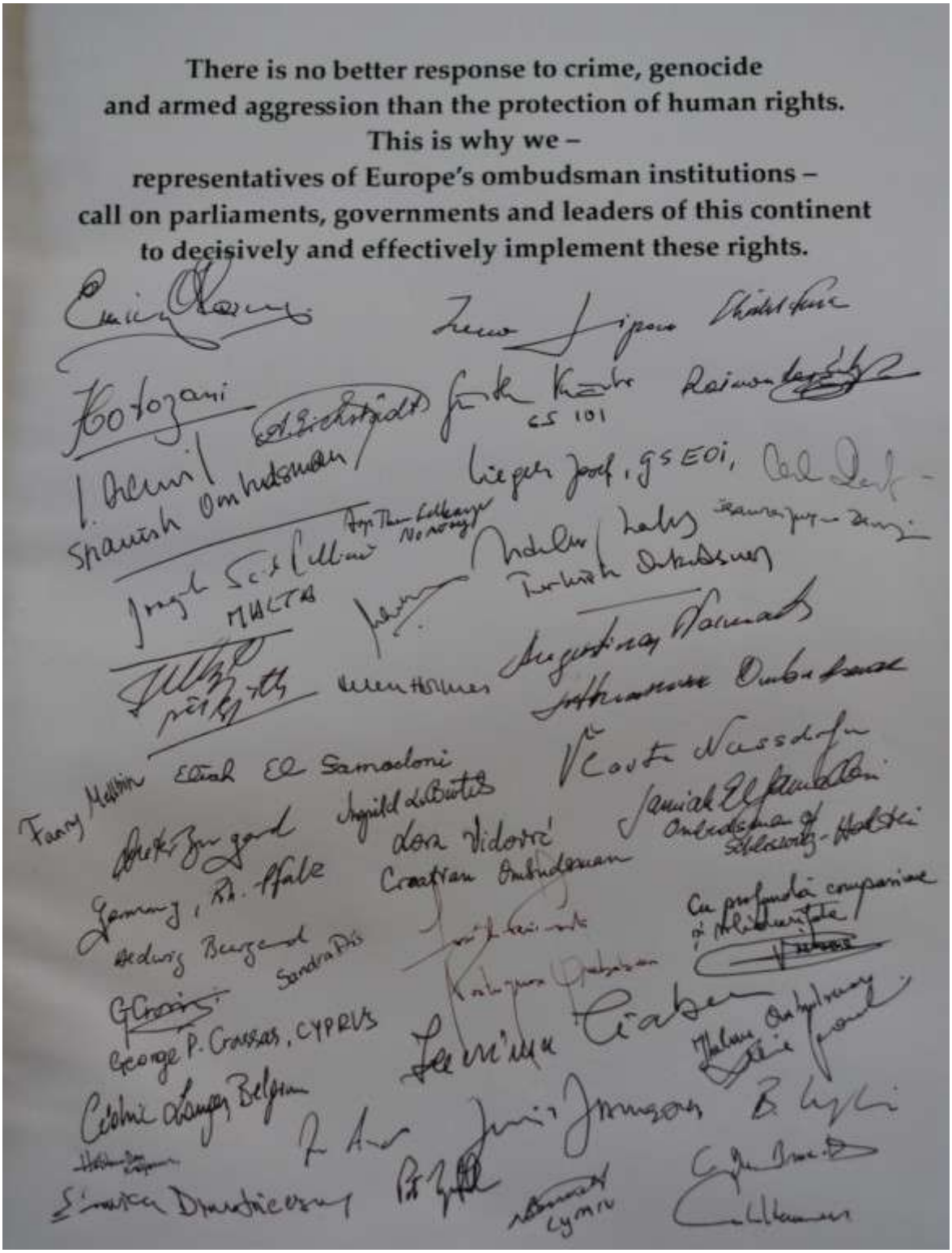

Next

The guests were welcomed by Dr. Piotr M.A. Cywiński, director of the Museum. “Auschwitz is a real antinomy of human rights. New legal order was, however, built upon this tragic experience after the war. It included such notions as genocide and crimes against humanity. The Universal Declaration of Human Rights was adopted in 1948 by the United Nations General Assembly also basing on this experience, together with the European Convention on Human Rights adopted in 1950”, recalled director Cywiński. “In this way Auschwitz, as an important place for numerous individuals and institutions, is a particularly fundamental Memorial Site for European Ombudsmen”, added Cywiński.

“Ombudsmen from all European countries protect basic human rights standards in their countries and make sure we do not forget what is the state and all its organization for. It should protect the weak and protect human dignity,” said Prof. Irena Lipowicz. ”Signing this declaration here, at the Auschwitz Memorial, has enormous power. Many of them are here for the first time. It is a very difficult meeting for someone who devoted all his life tracking even small expressions of contempt for man. The encounter with the enormity of contempt of the industry of death, the entire Nazi ideology, is very difficult but it is necessary to remember together and to confirm human rights here,” she added.

The Ombudsmen visited part of the main exhibition, among others Block 4 devoted to the extermination of Jews by the Germans in Auschwitz, Block 5, where personal possessions robbed from the victims are presented, Block 27 – Jewish exhibition, as well as the crematorium and gas chamber in the former Auschwitz I camp.

Second part of the visit was devoted to the former Auschwitz II-Birkenau camp. The Ombudsmen walked along the ramp where the Germans performed the selection of Jews deported to the camp for extermination. They also saw the ruins of the gas chambers and crematoria. The guests paid tribute to the victims of the camp and lit symbolic candles at the monument in Birkenau.

The visit, which was a part of 10th Seminar of the European Network of Ombudsmen, ended in the so called Sauna in Birkenau, where the Ombudsmen signed their declaration.

EU deep state system

Kunnen de EU-burgers zich inzetten om een plutocratische EU om te vormen tot een democratische EU in plaats van een model showopstelling? "Megalomane opschepperij over de rug van EU-burgers die het geld van hun belastingbetalers misbruiken voor propaganda en zelfverheerlijking"

Can EU citizens commit to transforming a plutocratic EU into a democratic EU instead of a model show set up? "Megalomaniac bragging on the backs of EU citizens who misuse their taxpayers' money for propaganda and self-glorification.

Europese Ombudsman

Emily O'Reilly
Europese Ombudsvrouw

De heer VAN DEN WITTENBOER
IFUD of Human Rights

ifudofhumanrights@yahoo.com

Straatsburg, 15-6-2015

Uw brief van 20 mei betreffende mijn besluit over uw klacht 461/2015/OV tegen de Europese Commissie

Geachte heer van den Wittenboer,

I schrijf in antwoord op uw brief van 20 mei 2015 waarin u reageert op mijn besluit van 20 mei 2015 waarbij ik u informeerde dat ik van oordeel was dat verder onderzoek naar uw klacht niet gerechtvaardigd was omdat de Commissie uw klacht geregistreerd heeft en ook haar verontschuldigingen heeft aangeboden voor de vertraging bij de registratie.

In uw brief herhaalt u sommige van uw eerdere argumenten en stelt u ook dat u sterk de indruk heeft dat ik en de Commissie "*elkaar de hand boven het hoofd houden*".

In antwoord op uw brief, verwerp ik ten sterkste elke bewering of insinuatie van samenspanning tussen de Commissie en de Ombudsvrouw of dat ik niet objectief zou zijn.

Hoogachtend,

Emily O'Reilly

1 avenue du Président Robert Schuman
CS 30403
F - 67001 Strasbourg Cedex

T. + 33 (0)3 88 17 23 13
F. + 33 (0)3 88 17 90 62

www.ombudsman.europa.eu
eo@ombudsman.europa.eu

Europees Parlement

2015 - 2016

NOTULEN

van de vergadering van

donderdag

10 september 2015

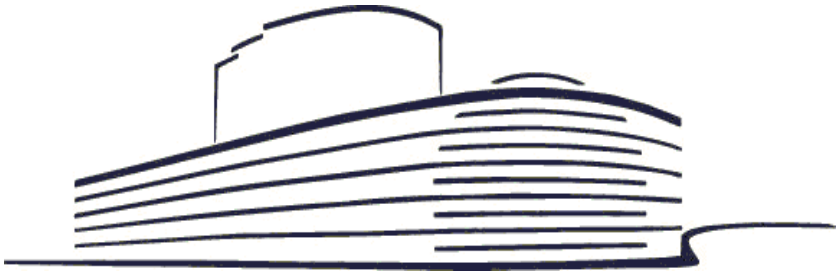

P8_PV(2015)09-10 PE 567.460

NOTULEN

DONDERDAG 10 SEPTEMBER 2015

VOORZITTER: Ildikó GÁLL-PELCZ
Ondervoorzitter

1. Opening van de vergadering

De vergadering wordt om 09.00 uur geopend.

2. Verzoekschriften

De volgende op de vermelde data in het algemeen register ingeschreven verzoekschriften zijn overeenkomstig artikel 215, lid 6, van het Reglement naar de bevoegde commissie verwezen:

Op 8 september 2015

(*) Naam vertrouwelijk

(*) (nr. 0635/2015); (*) (nr. 0636/2015); (*) (nr. 0637/2015); (*) (nr. 0638/2015); (*) (nr. 0639/2015); (*) (nr. 0640/2015); (*) (nr. 0641/2015); (*) (nr. 0642/2015); Flavio Miccono (nr. 0643/2015); (*) (nr. 0644/2015); (*) (nr. 0645/2015); (*) (nr. 0646/2015); (*) (nr. 0647/2015); (*) (nr. 0648/2015); (*) (nr. 0649/2015); Harald Domdey (nr. 0650/2015); (*) (nr. 0651/2015); (*) (nr. 0652/2015); (*) (nr. 0653/2015); (*) (nr. 0654/2015); (*) (nr. 0655/2015); Jens Genzer (nr. 0656/2015); (*) (nr. 0657/2015); (*) (nr. 0658/2015); Inês Isabel de Sá Guimarães Cerqueira (nr. 0659/2015); (*) (nr. 0660/2015); Elena Aureliana Nistor (nr. 0661/2015); (*) (nr. 0662/2015); Oliver Steiner (nr. 0663/2015); Hilmar Werner (nr. 0664/2015); (*) (nr. 0665/2015); (*) (nr. 0666/2015); *) (nr. 0667/2015); Flavio Miccono (nr. 0668/2015); (*) (nr. 0669/2015); (*) (nr. 0670/2015); (*) (nr. 0671/2015); (*) (nr. 0672/2015); Gustavo Revilla Olave (nr. 0673/2015); Sándor Gyenizse (nr. 0674/2015); (*) (nr. 0675/2015); (*) (nr. 0676/2015); (*) (nr. 0677/2015); (*) (nr. 0678/2015); (*) (nr. 0679/2015); Werner Oetken (nr. 0680/2015); (*) (nr. 0681/2015); (*) (nr. 0682/2015); (*) (nr. 0683/2015); José Lacalle Márquez (nr. 0684/2015); (*) (nr. 0685/2015); (*) (nr. 0686/2015); (*) (nr. 0687/2015); (*) (nr. 0688/2015); (*) (nr. 0689/2015); (*) (nr. 0690/2015); Marina Fedorova Orejo (nr. 0691/2015); (*) (nr. 0692/2015); (*) (nr. 0693/2015); (*) (nr. 0694/2015); (*) (nr. 0695/2015); María del Carmen Varela Velo (nr. 0696/2015); (*) (nr. 0697/2015); Angelika Bente (nr. 0698/2015); Jan-Erik Hansen (nr. 0699/2015); Ioan Porumb (nr. 0700/2015); (*) (nr. 0701/2015); (*) (nr. 0702/2015); (*) (nr. 0703/2015); Ben Burgers (nr. 0704/2015); (*) (nr. 0705/2015); (*) (nr. 0706/2015); (*) (nr. 0707/2015); (*) (nr. 0708/2015); Hannes Wilhelm-Kell (nr. 0709/2015); (*) (nr. 0710/2015); Szilvia Németnhné Mucsy (nr. 0711/2015); (*) (nr. 0712/2015); (*) (nr. 0713/2015); (*) (nr. 0714/2015); (*) (nr. 0715/2015); (*) (nr. 0716/2015); (*) (nr. 0717/2015); Horst Murken (nr. 0718/2015); (*) (nr. 0719/2015); Francesca Della Valle (nr. 0720/2015); (*) (nr. 0721/2015); José Alfonso Domínguez Luna (nr. 0722/2015); Adrian Georgiev (nr. 0723/2015); Zoltán Bíró (nr. 0724/2015); Zoran Herak (nr. 0725/2015); Konstantinos Athanassiadis (nr. 0726/2015); (*) (nr. 0727/2015); (*) (nr. 0728/2015); (*) (nr. 0729/2015); Adina Lăcrămioara Șestac (nr. 0730/2015); (*) (nr. 0731/2015); (*) (nr. 0732/2015); (*) (nr. 0733/2015); (*) (nr. 0734/2015); (*) (nr. 0735/2015);

José Ortega Ortega (nr. 0736/2015); (*) (nr. 0737/2015); (*) (nr. 0738/2015); (*) (nr. 0739/2015); (*) (nr. 0740/2015); Juan Carlos Riesco García (nr. 0741/2015); (*) (nr. 0742/2015); (*) (nr. 0743/2015); (*) (nr. 0744/2015); (*) (nr. 0745/2015); Renzo Mammini (nr. 0746/2015); (*) (nr. 0747/2015); (*) (nr. 0748/2015); (*) (nr. 0749/2015); Hennie Kokkeler (nr. 0750/2015); (*) (nr. 0751/2015); Laura Folch (nr. 0752/2015); (*) (nr. 0753/2015); (*) (nr. 0754/2015); (*) (nr. 0755/2015); (*) (nr. 0756/2015); Patricia Graham (nr. 0757/2015); (*) (nr. 0758/2015); José Ramón Gil Benito (nr. 0759/2015); Radosław Błaszczyk (nr. 0760/2015); (*) (nr. 0761/2015); (*) (nr. 0762/2015); (*) (nr. 0763/2015); (*) (nr. 0764/2015); (*) (nr. 0765/2015); (*) (nr. 0766/2015); (*) (nr. 0767/2015); (*) (nr. 0768/2015); (*) (nr. 0769/2015); (*) (nr. 0770/2015); (*) (nr. 0771/2015); Jens Genzer (nr. 0772/2015); (*) (nr. 0773/2015); (*) (nr. 0774/2015); (*) (nr. 0775/2015); (*) (nr. 0776/2015); (*) (nr. 0777/2015); Mario Cavaliere (nr. 0778/2015); (*) (nr. 0779/2015); (*) (nr. 0780/2015); Sten Ohman (nr. 0781/2015); Lorenzo Torto (nr. 0782/2015); (*) (nr. 0783/2015); (*) (nr. 0784/2015); (*) (nr. 0785/2015); (*) (nr. 0786/2015); Jens Genzer (nr. 0787/2015); (*) (nr. 0788/2015); Andrei Sumar (nr. 0789/2015); (*) (nr. 0790/2015); Jessica Hernández Rodríguez (nr. 0791/2015); (*) (nr. 0792/2015); (*) (nr. 0793/2015); Joannes Petrus Van den Wittenboer (Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights) (nr. 0794/2015); (*) (nr. 0795/2015); Marco Antonio de Lera Gracia (nr. 0796/2015); (*) (nr. 0797/2015); (*) (nr. 0798/2015); (*) (nr. 0799/2015); (*) (nr. 0800/2015); (*) (nr. 0801/2015); Jan Vavrečka (nr. 0802/2015); (*) (nr. 0803/2015); (*) (nr. 0804/2015); (*) (nr. 0805/2015); (*) (nr. 0806/2015); Massimo Frana (nr. 0807/2015); (*) (nr. 0808/2015); (*) (nr. 0809/2015); (*) (nr. 0810/2015); Jens Genzer (nr. 0811/2015); (*) (nr. 0812/2015); (*) (nr. 0813/2015); (*) (nr. 0814/2015); (*) (nr. 0815/2015); (*) (nr. 0816/2015); Polly Cooper (nr. 0817/2015); (*) (nr. 0818/2015); (*) (nr. 0819/2015); (*) (nr. 0820/2015); Alberto Ravasi (nr. 0821/2015); (*) (nr. 0822/2015); (*) (nr. 0823/2015); (*) (nr. 0824/2015); Paul Cripps (nr. 0825/2015); (*) (nr. 0826/2015); (*) (nr. 0827/2015); (*) (nr. 0828/2015); (*) (nr. 0829/2015); (*) (nr. 0830/2015); (*) (nr. 0831/2015); (*) (nr. 0832/2015); (*) (nr. 0833/2015); (*) (nr. 0834/2015); (*) (nr. 0835/2015); Ioan Benta (nr. 0836/2015); (*) (nr. 0837/2015); (*) (nr. 0838/2015); (*) (nr. 0839/2015); (*) (nr. 0840/2015); (*) (nr. 0841/2015); (*) (nr. 0842/2015); (*) (nr. 0843/2015); (*) (nr. 0844/2015); (*) (nr. 0845/2015); Sandro Matteini (nr. 0846/2015); Flavio Miccono (nr. 0847/2015); (*) (nr. 0848/2015); (*) (nr. 0849/2015); Corina Brâncovici (nr. 0850/2015); (*) (nr. 0851/2015); Johanna Macrae (nr. 0852/2015); (*) (nr. 0853/2015); (*) (nr. 0854/2015); Pierluigi Fermani (nr. 0855/2015); Mateusz Wójtowicz (nr. 0856/2015); Grażyna Barszcz-Winnicka (nr. 0857/2015); (*) (nr. 0858/2015); (*) (nr. 0859/2015); (*) (nr. 0860/2015); Mariela Malamatenova (nr. 0861/2015); (*) (nr. 0862/2015); (*) (nr. 0863/2015); Giuseppe Calamo (nr. 0864/2015); Jens Genzer (nr. 0865/2015); (*) (nr. 0866/2015); (*) (nr. 0867/2015); (*) (nr. 0868/2015); Martin Richter-Trummer (nr. 0869/2015); (*) (nr. 0870/2015); (*) (nr. 0871/2015); (*) (nr. 0872/2015); Giacomo Fiaschi (nr. 0873/2015); Jesús Salido Navarro (nr. 0874/2015); (*) (nr. 0875/2015); (*) (nr. 0876/2015); (*) (nr. 0877/2015); (*) (nr. 0878/2015); (*) (nr. 0879/2015); (*) (nr. 0880/2015).

De Voorzitter deelt mede op 8 september 2015 de verzoekschriften die bij het Europees Parlement zijn ingediend door natuurlijke of rechtspersonen die geen burger zijn van de Europese Unie en niet hun verblijfplaats of statutaire zetel in een lidstaat hebben, overeenkomstig het bepaalde in artikel 215, lid 13, van het Reglement, naar de bevoegde commissie te hebben verwezen.

3. 30e en 31e jaarverslag over de controle op de toepassing van het EU-recht (2012-2013) (debat)

Verslag over het 30e en 31e jaarverslag over de controle op de toepassing van het EU-recht (2012-2013) [2014/2253(INI)] - Commissie juridische zaken. Rapporteur: Kostas Chrysogonos (A8-0242/2015)

European Parliament

The Chair
Committee on Petitions

Brussel,
JH/mb[IPOL-COM-PETI D (2016)14262]

D 306790 08.04.2016

De heer Joannes Petrus van den Wittenboer
Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights
Kastanje 28
5731 NK Mierlo
NEDERLAND

Betreft: Verzoekschrift nr 0794/2015

Geachte heer van den Wittenboer,

De Commissie verzoekschriften heeft uw verzoekschrift onderzocht en in overeenstemming met het Reglement van het Europees Parlement ontvankelijk verklaard, aangezien het onderwerp tot de werkterreinen van de Europese Unie behoort.

De Commissie verzoekschriften ziet geen redenen om het Europees Parlement voor te stellen een motie van wantrouwen tegen de Europese Commissie aan te nemen. De commissie is namelijk van opvatting dat de Europese Commissie, na de oorspronkelijke vertraging bij de registratie, uw klacht correct heeft behandeld. Voorts is de commissie het volledig eens met de opmerkingen van de Europese Ombudsman ten aanzien van een nader onderzoek in verband met uw klacht.

Hiermee is de behandeling van uw verzoekschrift door het Europees Parlement afgerond en is het dossier gesloten.

Hoogachtend,

Cecilia Wikström
Voorzitter van de
Commissie verzoekschriften

EUROPESE COMMISSIE
Kabinet van Eerste Vicevoorzitter Frans Timmermans

Lid van het Kabinet

Brussel, 13. 08. 2015
BM/kr Ares (2015) 2715348

Geachte heer Van den Wittenboer,

De eerste vicevoorzitter van de Europese Commissie, de heer Frans Timmermans, belast met betere regelgeving, interinstitutionele betrekkingen, rechtsstatelijkheid en het handvest van de grondrechten, heeft mij gevraagd u te bedanken voor uw brief van 24 juni 2015 inzake de toepassing door Nederland van de Europese regelgeving inzake racisme.

In uw brief vraagt u de Commissie om tegen Nederland een inbreukprocedure in te leiden wegens niet-nakoming van zijn verplichtingen op grond van Kaderbesluit 2008/913/JBZ betreffende de bestrijding van bepaalde vormen en uitingen van racisme en vreemdelingenhaat door middel van het strafrecht. Tevens stelt u dat de Commissie niet aan haar verplichting heeft voldaan om onpartijdig, eerlijk en binnen een redelijke termijn klachten te behandelen en haar rol als hoedster van de verdragen niet vervult bij het waarborgen van de fundamentele waarden van de Unie en het bestrijden van criminaliteit, racisme en vreemdelingenhaat in de lidstaten, zoals het gebruik van nazisymbolen. U wijst ook op een brief die u in september 2014 hebt verstuurd aan het Nederlandse parlement over deze kwestie en een petitie die u op 24 juni 2015 hebt verstuurd aan het Europees Parlement overeenkomstig artikel 227 VWEU.

U hebt deze kwesties reeds aangekaart bij de Europese Commissie in een klacht die wij hebben ontvangen op 8 januari 2015 (referentienummer CHAP(2015)00917) en in een later schrijven van 21 april 2015. De bevoegde dienst heeft u, na een zorgvuldige analyse van uw op- en aanmerkingen, een uitvoerig antwoord gegeven bij brief van 21 april 2015. In deze brief zijn de lopende acties en initiatieven van de Commissie beschreven die de correcte en effectieve omzetting en uitvoering van het kaderbesluit betreffende racisme en vreemdelingenhaat door de lidstaten moeten garanderen.

./..

De heer J.P. VAN DEN WITTENBOER
Voorzitter
Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights

E-mail: ifudofhumanrights@yahoo.com

Commission européenne, B-1049 Bruxelles / Europese Commissie, B-1049 Brussel - Belgium.
Office: BERL 12/231. Phone: direct line (32-2) 2965058

E-mail: bernd.martenczuk@ec.europa.eu

Na deze brief, en omdat u geen nieuwe wezenlijke informatie heeft verstrekt, heeft de Commissie u bij brief van 15 juni 2015 op de hoogte gesteld van haar beslissing om het dossier betreffende uw klacht af te sluiten.

Zoals reeds werd aangegeven in de aangehaalde antwoorden, kunnen individuele personen aan de Commissie weliswaar feitelijke of juridische informatie overleggen over aan een lidstaat toe te rekenen maatregelen of praktijken die onverenigbaar met een bepaling of beginsel van het recht van de Unie worden geacht, maar heeft de Commissie discretionaire bevoegdheid om te beslissen of de instelling van een procedure tegen een lidstaat wegens niet-nakoming van zijn verplichtingen op grond van het recht van de Unie op zijn plaats is.

Sta mij niettemin toe u nogmaals te verzekeren dat de Commissie streng toezicht uitoefent op de omzetting en uitvoering van het kaderbesluit door Nederland, net zoals zij dat doet voor alle andere lidstaten. Nu de Commissie sinds 1 december 2014 de bevoegdheid heeft om onder controle van het Hof van Justitie toezicht te houden op de toepassing van kaderbesluiten, is zij begonnen bilaterale dialogen met de lidstaten te voeren, inclusief met Nederland, om de volledige en correcte omzetting en uitvoering van het kaderbesluit te verzekeren. De Commissie zal niet aarzelen om op die basis inbreukprocedures in te leiden indien nodig.

Met vriendelijke groet,

Bernd MARTENCZUK

[translation Dutch-English]

EUROPEAN COMMISSION

Cabinet of First Vice-President Frans Timmermans
Member of the Cabinet

Brussels, 13. 08. 2015
BM / kr Ares (2015) 2715348

Dear Mr. Van den Wittenboer,

The First Vice-President of the European Commission, Mr Frans Timmermans, was responsible for better regulation, interinstitutional relations, the rule of law and the Charter of the fundamental rights, asked me to thank you for your letter of 24 June 2015 on the application by the Netherlands of European regulations on racism.
In your letter you ask the Commission to open an infringement procedure against the Netherlands for failure to fulfill its obligations under Framework Decision 2008/913 / JHA on combating certain forms and expressions of racism and xenophobia through criminal law. You also state that the Commission is not appointing has fulfilled its obligation to be impartial, fair and within a reasonable period of time to handle complaints and fail to fulfill its role as guardian of the treaties safeguarding the fundamental values of the Union and combating crime, racism and xenophobia in the Member States, such as the use of Nazi symbols. You point also to a letter you sent to the Dutch parliament in September 2014 this issue and a petition that you sent to the European Parliament on 24 June 2015 in accordance with Article 227 YWEU.
You have already raised these issues with the European Commission in a complaint we made received on January 8, 2015 (reference number CHAP (2015) 00917) and in a later date letter of April 21, 2015. The competent service has you, after a careful analysis of your comments and comments, a detailed answer was given by letter of 21 April 2015. In this letter describes the Commission 's ongoing actions and initiatives that are correct and effective transposition and implementation of the Framework Decision on racism and xenophobia by Member States.

Mr JP VAN DEN WITTENBOER
Chairman
Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights
Email: ifudofhumam~ights@vahoo.com
Commission européenne, B-1049 Bruxelles / European Commission, B-1049 Brussels - Belgium.
Office: BERL 12/231. Phone: direct line (32-2) 2965058
Email: bernd.martenczuk@ec.europa.eu

After this letter, and because you have not provided any new material information, the Commission informed you by letter of 15 June 2015 of its decision to implement the close the file regarding your complaint. As already indicated in the cited answers, individuals can provide factual or legal information to the Commission about a measures or practices attributable to a Member State that are incompatible with a provision or principle of Union law, but the Commission has discretion competence to decide whether to initiate proceedings against a Member State for breach of its obligations under Union law is appropriate. Nevertheless, allow me to reassure you that the Commission is closely monitoring the transposition and implementation of the Framework Decision by the Netherlands, just as it does before all other Member States. Now that the Commission has had the power to: to monitor the application of. under the control of the Court of Justice

framework decisions, it has started to conduct bilateral dialogues with Member States, including with The Netherlands, to ensure the complete and correct transposition and implementation of the Framework Decision to ensure.

The Commission will not hesitate to open infringement procedures on that basis If necessary.

Sincerely,
Bernd MARTENCZUK

[translation Dutch into English]

European Ombudsman

Emily O'Reilly

European Ombudsman

Mr VAN DEN WITTENBOER

IFUD or Human Rights

ifudofhumanrights @ yahoo. com

Strasbourg, 6/15/2015

Your letter of 20 May concerning my decision regarding your complaint 461l2015 / OV against the European Commission

Dear Sir van den Wittenboer,

I write in response to your letter of 20 May 2015 in which you respond to

my decision of 20 May 2015 informing you that I was of the opinion

that further investigation of your complaint was not justified because the

Commission has registered your complaint and also has its apologies offered for the delay in registration-

In your letter, you repeat some of your previous arguments and state

also that you have the strong impression that I and the Commission are “protect each other”

In response to your letter, I strongly reject any statement or

insinuation of collusion between the Commission and the Ombudsman or

that I would not be objective.

Yours sincerely,

Emily O'Reilly

DIELEN
GERECHTSDEURWAARDERS

Schuttershofweg 1 4538 AA Terneuzen
Postbus 408 4530 AK Terneuzen
T 0115 612797 F 0115 694824
info@dielengerechtsdeurwaarders.nl
www.dielengerechtsdeurwaarders.nl

Kenmerk: L161538

Heden, tien november tweeduizendzestien,

ten verzoeke van de stichting **INTERMEDIAIRE STICHTING VAN DE UNIVERSELE VERKLARING VAN DE RECHTEN VAN DE MENS**, gevestigd te 5731 NK Mierlo, gemeente Geldrop-Mierlo, aan de Kastanje 28, hierna te noemen requirante, te dezer zake domicilie kiezende ten kantore van requirante, ten deze vertegenwoordigd door J.P. van den Wittenboer, voorzitter van requirante, alsmede te 4538 AA Terneuzen aan de Schuttershofweg 1, ten kantore van Dielen Gerechtsdeurwaarders, alsmede te L-1461 Luxemburg (Luxemburg), aan het adres 65, rue d'Eich, ten kantore van gerechtsdeurwaarder Carlos Calvo,

heb ik, Paulus Johannes Dielen, gerechtsdeurwaarder met vestigingsplaats Terneuzen, aldaar woonplaats hebbende en kantoorhoudende aan de Schuttershofweg 1,

AAN:

Het rechtspersoonlijkheid bezittend lichaam **EUROPEES HOF VAN JUSTITIE VAN DE EUROPESE UNIE**, (de voorzitter Koen Lenaerts),zetelend in het "Palais de la Cour de Justice" te L-2925 Kirchberg, (Luxemburg), aan het adres Boulevard Konrad Adenauer, zonder bekende woon- of verblijfplaats in Nederland, mitsdien ten deze ex artikel 56 lid 2 Rv. en uit kracht van de EG-verordening nr 1393/2007 van de Raad van de Europese Unie van 13 november 2007 (EU Betekenings-Verordening) twee exemplaren van dit exploot gesteld in de Nederlandse taal per aangetekende post verzonden naar de ontvangende instantie in Luxemburg, te weten:

-Gerechtsdeurwaarder Carlos Calvo, zetelende en kantoorhoudende te L-1461 Luxemburg (Luxemburg) aan het adres 65, rue d'Eich,-

Het formulier als bedoeld in artikel 4 lid 3 van genoemde verordening is door mij, gerechtsdeurwaarder ingevuld in de Nederlandse en in de Franse taal.

Aan de ontvangende instantie heb ik verzocht om dit exploot te betekenen, daarvan kennis te geven op de wijze als onder 5 in het hiervoor genoemd formulier "aanvraag om betekening of kennisgeving van stukken" omschreven, te weten betekening volgens de wet van de aangezochte staat (5.1. formulier).

BETEKEND:

Na te melden documenten, welke zijn gebundeld in een boekwerk getiteld: "Nothing but the truth, the Protection of whistle-blowers at EU level".

- Poster seminar ALDE "Nothing But The Truth" the protection of whistle-blowers at EU Level

- De samenvatting door IFUD of Human Rights van de ter betekening aangeboden stukken aan de deurwaarder inzake het Hof van Justitie,de voorzitter Koen Lenaerts 2016

- Deurwaarder exploot dossiernr: L3600573 van der Velde van Hal & Peers gerechtsdeurwaarders met de aanhechtingen,datum 9 maart 2016

- Europees Parlement JH/mb [IPOL-COM-PETI D (20160 14262] beslissing op verzoekschrift nr 0794/2015, datum besluit 8 april 2016,Cecilia Wikström Voorzitter van de commissie verzoekschriften

- Europees Parlement,betreft verzoekschrift nr. 1193/2013,ingediend door Elagoz Vahram (Oostenrijkse nationaliteit),over racisme in Italië,(belediging Cecile Kyenge Kashetu,(mededeling aan de leden)

- Europese Ombudsman: (Emily O'Reilly), brief:15-06-2015 Europese Ombudsman aan: IFUD of Human Rights,over "elkaar de hand boven het hoofd houden"

- Europese Ombudsman "Emily O'Reilly" bezoek Auschwitz Memorial,29 april 2015"

- OSCE: (Chiara Adamo) european commission Facing Facts, Brussel 4 maart 2015 "Make Hate Crimes Visible"

- Parliamentary Assembly (Council of Europe),Doc.13828, 23 June 2015 "Ending cyberdiscrimination and online hate" (motion for a resoltution) signed by: Khadija Arib,Netherlands,SOS

- Parliamentary Assembly (Council of Europe),Resolution 1967 (2014) final version "a strategy to prevent racism and intolerance in Europe"

- Europese Commissie,kabinet van eerste Vicevoorzitter Frans Timmermans, 13 augustus 2015, BM/nr Ares(2015)2715348

- Parliamentary Assembly "Countering Hate Speech" 26 januari 2016, met Miroslaw Wyrzykowski en Michael Whine

- Bewerkte afbeeldingen , waarop Juncker,Schulz en Rutte onder meer met hitlersnorren en hakenkruizen en SS-symbolen worden afgebeeld op het internet

- Brief Europees Gerecht van de Europese Gemeenschappen CVRIA Luxemburg – de griffier E.Coulon- verzonden aan IFUD of Human Rights,datum 25 april 2016.

MET AANZEGGING:

a. dat gerequireerde de ontvangst van de hierbij betekende stukken kan weigeren indien deze niet zijn gesteld in:
- een door de aangezochte staat erkende taal
- een taal van requirante die gerequireerde begrijpt

b. dat hierbij uitdrukkelijk naar de inhoud van de ten deze betekende stukken wordt verwezen.

Geschiedende deze betekening ten effecte rechtens en ter voldoening aan de wettelijke bepalingen.

De kosten dezes zijn voor mij, gerechtsdeurwaarder:

Exploot	€ 67,58
verschot conform artikel 9 Btag (portokosten)	€ 11,50
verschot conform artikel 10 Btag (btw)	€ 14,19
	€ 93,27

Hierbij verklaart ondergetekende dat bovenstaande verschotten zijn gemaakt voor de goede verrichting van de ambtshandeling en noodzakelijk waren, alsmede dat hij geen rechtstreeks of middellijk belang heeft in de onderneming of derde die bovenstaande verschotten factureert.

De kosten zijn verhoogd met de btw nu de verzoekende partij niet btw-plichtig is.

gerechtsdeurwaarder

4

DIELEN
GERECHTSDEURWAARDERS

Schuttershofweg 1 4538 AA Terneuzen
Postbus 408 4530 AK Terneuzen
T 0115 612797 F 0115 694824
info@dielengerechtsdeurwaarders.nl
www.dielengerechtsdeurwaarders.nl

AANVRAAG OM BETEKENING OF KENNISGEVING VAN STUKKEN

(Artikel 4, lid 3, van Verordening (EG) nr. 1393/2007 van het Europees Parlement en de Raad van 13 november 2007 inzake de betekening en de kennisgeving in de lidstaten van gerechtelijke en buitengerechtelijke stukken in burgerlijke of in handelszaken (1))

(1) PB L 324 van 10.12.2007, blz. 79.
(*) Facultatief.

Referentienummer: L161538

1. VERZENDENDE INSTANTIE

1.1. Naam	: Dielen Gerechtsdeurwaarders
1.2. Adres:	
1.2.1. Straat en nummer/postbus	: Schuttershofweg 1 - Postbus 408
1.2.2. Postcode + Plaats	: 4538 AA Terneuzen - 4530 AK Terneuzen
1.2.3. Land	: Nederland
1.3. Telefoon	: (0031) (0)115 612797
1.4. Fax (*)	: (0031) (0)115 649824
1.5. E-mail (*)	: info@dielengerechtsdeurwaarders.nl

2. ONTVANGENDE INSTANTIE

2.1. Naam	: Carlos Calvo, Kurdyban - Lisé, Huissiers de Justice
2.2. Adres:	
2.2.1. Straat en nummer/postbus	: Rue d'Eich 65
2.2.2. Postcode + Plaats	: L-1465 Luxembourg
2.2.3. Land	: Luxemburg
2.3. Telefoon	: 00352441333-1
2.4. Fax (*)	: 00352441898
2.5. E-mail (*)	: info@huissier-luxembourg.com

3. AANVRAGER

3.1. Naam	: Intermediaire Stichting van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens
3.2. Adres	: Kastanje 28 | Postbus 324 5731 NK Mierlo | 5660 AH Geldrop
3.2.1. Land	: Nederland
3.3. Telefoon (*)	:
3.4. Fax (*)	:
3.5. E-mail (*)	:

4

4. GEADRESSEERDE

4.1. Naam : Europees Hof van Justitie van de Europese Unie
4.2. Adres: "Palais de la Cour de Justice"
4.2.1. Straat en nummer/postbus : Boulevard Konrad Adenauer
4.2.2. Postcode + Plaats : L-2925 Kirchberg
4.2.3. Land : Luxemburg
4.3. Telefoon (*) :
4.4. Fax (*) :
4.5. E-mail (*) :
4.6. Persoonlijk identificatienummer, Sociale zekerheidsnummer, organisatienummer of gelijkwaardig kenmerk (*) :

5. WIJZE VAN BETEKENING OF KENNISGEVING

☒ 5.1. Volgens de wet van de aangezochte lidstaat
☐ 5.2. Op de volgende bijzondere wijze :
5.2.1. Indien deze wijze onverenigbaar is met de wet van de aangezochte lidstaat, moet van het/de stuk(ken) betekening of kennisgeving geschieden in overeenstemming met de wet van die lidstaat:
☐ 5.2.1.1. Ja
☐ 5.2.1.2. Neen

6. STUK WAARVAN BETEKENING OF KENNISGEVING MOET GESCHIEDEN

6.1. Soort stuk
☒ 6.1.1. Gerechtelijk
☐ 6.1.1.1. procesinleidend stuk
☐ 6.1.1.2. rechterlijke beslissing
☐ 6.1.1.3. hoger beroep, cassatie, verzet
☒ 6.1.1.4. overige :
☐ 6.1.2. Buitengerechtelijk
6.2. Datum of uiterste termijn, waarna de betekening en kennisgeving niet meer vereist zijn(*) :
6.3. Taal van het stuk:
6.3.1. origineel
☐ BG ☐ ES ☐ CS ☐ DE ☐ ET ☐ EL ☐ EN ☐ FR
☐ GA ☐ IT ☐ LV ☐ LT ☐ HU ☐ MT ☒ NL ☐ PL
☐ PT ☐ RO ☐ SK ☐ SL ☐ FI ☐ SV ☐ andere:
6.3.2. vertaling (*)
☐ BG ☐ ES ☐ CS ☐ DE ☐ ET ☐ EL ☐ EN ☐ FR
☐ GA ☐ IT ☐ LV ☐ LT ☐ HU ☐ MT ☐ NL ☐ PL
☐ PT ☐ RO ☐ SK ☐ SL ☐ FI ☐ SV ☐ andere:
6.4. Aantal bijgevoegde documenten : 2 x exploot en 1 x bijlage

7. TERUGZENDING VAN EEN KOPIE VAN HET STUK MET HET CERTIFICAAT (artikel 4, lid 5 van Verordening (EG) nr. 1393/2007)

☒ 7.1. Ja (in dit geval moet het stuk waarvan betekening of kennisgeving moet plaatsvinden in tweevoud worden toegezonden)

☐ 7.2 Neen

1. Op grond van artikel 7, lid 2, van Verordening (EG) nr. 1393/2007 dient u zo spoedig mogelijk en in ieder geval binnen een maand na ontvangst van het stuk het nodige te doen voor de betekening of kennisgeving ervan. Indien de betekening of kennisgeving echter niet binnen een maand na ontvangst ervan heeft kunnen plaatsvinden, moet deze u instantie daarvan in kennis stellen door dit aan te geven in punt 13 van het certificaat van al dan niet betekening of kennisgeving van de stukken.
2. Indien u niet kunt voldoen aan deze aanvraag om betekening of kennisgeving met behulp van de toegezonden informatie of stukken, dient u op grond van artikel 6, lid 2, van Verordening (EG) nr. 1393/2007 langs de snelst mogelijke weg contact op te nemen met deze instantie om de ontbrekende informatie of stukken te verkrijgen.

(1) PB L 324 van 10.12.2007, blz. 79.
(*) Facultatief.

Plaats	: Terneuzen
Datum	: 10/11/2016
Ondertekening en/of stempel	: P.J. (Hans) Dielen, gerechtsdeurwaarder

DIELEN
GERECHTSDEURWAARDERS

DIELEN
GERECHTSDEURWAARDERS

ANNEXE I

DEMANDE DE SIGNIFICATION OU DE NOTIFICATION D'ACTES

[Article 4, paragraphe 3, du règlement (CE) no 1393/2007 du Parlement européen et du Conseil du 13 novembre 2007 relatif à la signification et à la notification dans les États membres des actes judiciaires et extrajudiciaires en matière civile ou commerciale (1)]

No de référence:

L161538

1. ENTITÉ D'ORIGINE

1.1. Nom:

Dielen Gerechtsdeurwaarders

1.2. Adresse:

1.2.1. Numéro/boîte postale et rue:

Schuttershofweg 1 | Postbus 408

1.2.2. Localité et code postal:

4538 AA Terneuzen | 4530 AK Terneuzen

1.2.3. Pays:

Pays-Bas

1.3. Téléphone:

0031115612797

1.4. Télécopieur (*):

0031115694824

1.5. Adresse électronique (*):

hans@dielengerechtsdeurwaarders.nl

2. ENTITÉ REQUISE

2.1. Nom:

Carlos Calvo

2.2. Adresse:

2.2.1. Numéro/boîte postale et rue:

65, rue d'Eich | B.P. 2625

2.2.2. Localité et code postal:

L-2925 Kirchberg | L-1026 Luxembourg

2.2.3. Pays:

Luxembourg

2.3. Téléphone:

2.4. Télécopieur (*):

2.5. Adresse électronique (*):

3. REQUÉRANT

3.1. Nom:

(1) JO L 324 du 10.12.2007, p. 79.

(*) Facultatif.

Généré par le portail e-Justice européen

DIELEN
GERECHTSDEURWAARDERS

Intermediaire Stichting van de Univerele Verklaring van de rechten van de mens

3.2. Adresse:

3.2.1. Numéro/boîte postale et rue:

Kastanje 28 | Postbus 324

3.2.2. Localité et code postal:

5731 NK Mierlo | 5660 AH Geldrop

3.2.3. Pays:

Nederland

3.3. Téléphone (*):

3.4. Télécopieur (*):

3.5. Adresse électronique (*):

4. DESTINATAIRE

4.1. Nom:

Europees Hof van Justitie van de Europese Unie (att. Koen Lenaerts)

4.2. Adresse:

4.2.1. Numéro/boîte postale et rue:

Palais de la Cour de Justice, Boulevard Konrad Adenauer

4.2.2. Localité et code postal:

L-2925 Kirchberg

4.2.3. Pays:

Luxembourg

4.3. Téléphone (*):

4.4. Télécopieur (*):

4.5. Adresse électronique (*):

4.6. Numéro d'identification/numéro de sécurité sociale/numéro d'organisation/ou équivalent (*):

5. MODE DE SIGNIFICATION OU DE NOTIFICATION

5.1. Selon la loi de l'État membre requis ☒

5.2. Selon le mode particulier suivant:

5.2.1. Si ce mode est incompatible avec la loi de l'État membre requis, l'acte ou les actes devraient être signifiés ou notifiés conformément à la loi de cet État membre:

5.2.1.1. Oui ☐

5.2.1.2. Non ☐

6. ACTE À SIGNIFIER OU À NOTIFIER

(*) Facultatif.

Généré par le portail e-Justice européen

DIELEN
GERECHTSDEURWAARDERS

6.1. Nature de l'acte

6.1.1. Judiciaire [X]

6.1.1.1. Acte introductif d'instance [ ]

6.1.1.2. Décision [ ]

6.1.1.3. Recours [ ]

6.1.1.4. Autre [X]

Boekwerk met documenten

6.1.2. Extrajudiciaire [ ]

6.2. Date ou délai à partir de laquelle/duquel la signification ou la notification n'est plus requise (*):

(jour) (mois) (année)

6.3. Langue de l'acte:

6.3.1. Original (BG, ES, CS, DE, ET, EL, EN, FR, GA, HR, IT, LV, LT, HU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SL, FI, SV, autre):

NL

6.3.2. Traduction (*) (BG, ES, CS, DE, ET, EL, EN, FR, GA, HR, IT, LV, LT, HU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SL, FI, SV, autre):

6.4. Nombre de pièces:

2

7. UN EXEMPLAIRE DE L'ACTE DOIT ÊTRE RETOURNÉ AVEC L'ATTESTATION DE SIGNIFICATION OU DE NOTIFICATION [article 4, paragraphe 5, du règlement (CE) no 1393/2007]

7.1. Oui (dans ce cas, l'acte doit être envoyé en double exemplaire) [X]

7.2. Non [ ]

1. Aux termes de l'article 7, paragraphe 2, du règlement (CE) no 1393/2007, vous êtes tenu de prendre toutes les mesures nécessaires pour assurer la signification ou la notification de l'acte dans les meilleurs délais et, en tout état de cause, dans un délai d'un mois à compter de la réception. S'il ne vous a pas été possible de procéder à la signification ou à la notification dans un délai d'un mois à compter de la réception, vous devez en informer cette entité en l'indiquant au point 13 de l'attestation d'accomplissement ou de non-accomplissement de la signification ou de la notification des actes.

2. S'il n'est pas possible de faire aboutir la présente demande de signification ou de notification en l'état des informations ou des pièces transmises, vous êtes tenu, aux termes de l'article 6, paragraphe 2, du règlement (CE) no 1393/2007, de vous mettre en relation par les moyens les plus rapides avec cette entité afin d'obtenir les informations ou les pièces qui font défaut.

Fait à:

Terneuzen (Nederland)

Date:

10 / 11 / 2016

Signature et/ou cachet:

DIELEN
GERECHTSDEURWAARDERS

(*) Facultatif.

Généré par le portail e-Justice européen

Alliance of LIBERALS and DEMOCRATS for Europe

SEMINAR

NOTHING BUT THE TRUTH

the protection of whistle-blowers at EU level

An initiative by Mr **JEAN-MARIE CAVADA**, ALDE JURI coordinator, MEP
& Ms **CECILIA WIKSTRÖM**, ALDE LIBE coordinator, MEP

WEDNESDAY 27JANUARY 2016

Room Paul Henri Spaak 5 B 001 / 15:30 - 18:30

Information and registration on **www.alde.eu/event-seminar/**

The EU bobo's have imparted a protectionist bias to the industrialists above human rights. The human rights are part of a enormiouse eu propaganda only used for Public relations.

BRIEFING

European Parliament

EU support for human rights defenders around the world

SUMMARY

Twenty years after the UN General Assembly adopted its Declaration on Human Rights Defenders (HRDs) to enhance recognition of their role and encourage states to create a more protective environment, many human rights defenders still face significant threats, and the situation of those working in certain areas has even deteriorated.

Support for human rights defenders is a long established component of the EU's external human rights policy and one of its major priorities. The EU guidelines on HRDs adopted in 2004 outline concrete measures for protecting HRDs at risk, including the provision of emergency aid, and encourage EU diplomats to take a more proactive approach towards HRDs. The European Commission manages a financial instrument in support of HRDs working in the world's most dangerous situations.

The European Parliament is a long-standing advocate of a comprehensive EU policy on HRDs and has actively contributed to its shaping. Its urgency resolutions on human rights breaches around the world, some of which have focused on individual HRDs and the particular threats they face, have drawn attention to the difficulties facing HRDs in many countries. Parliament has also organised hearings with HRDs, issued statements about cases of HRDs at risk, and highlighted the plight of HRDs during visits by its delegations to the countries concerned. The Parliament's Sakharov Prize is the EU's most visible action in favour of HRDs. It has a significant impact on laureates, providing them with recognition and, in many cases, indirect protection.

This a further updated version of a briefing from December 2017: PE 614.626.

In this Briefing

- Establishment of an EU policy on human rights defenders
- EU support for human rights defenders
- What is the European Parliament doing?
- The Sakharov Prize

EPRS | European Parliamentary Research Service

Author: Ionel Zamfir
Members' Research Service

PE 630.267 – November 2018

EN

Glossary

Human rights defenders (HRDs): 'Human rights defenders are those individuals, groups and organs of society that promote and protect universally recognised human rights and fundamental freedoms. Human rights defenders seek to promote and protect civil and political rights as well as to promote, protect and bring about economic, social and cultural rights. Human rights defenders also promote and protect the rights of members of groups such as indigenous communities. The definition does not include those individuals or groups who commit or propagate violence'.

(EU Guidelines on HRDs).

Establishment of an EU policy on human rights defenders

The EU is committed to the protection of human rights in its external policy, in line with Article 21 of the Treaty on European Union, which states that EU action on the international stage should be guided by the principles of universality and indivisibility of human rights and fundamental freedoms, and that the Union should act to consolidate and support human rights in international relations. Protecting HRDs in the world contributes to fulfilling this objective, as acknowledged by the EU Guidelines on human rights defenders, adopted by the Council of the EU in 2004 and updated in 2008. The guidelines recognise that HRDs play a key role in defending fundamental rights and in protecting victims, by documenting human rights violations, providing victims of such violations with legal, psychological, medical or other support, combating the impunity of those responsible, and raising awareness of human rights and their defenders at national, regional and international levels. Although HRDs have enjoyed growing recognition over the years, they have also increasingly become the target of attacks and rights violations, and therefore need protection.

The guidelines define HRDs by reference to the UN Declaration on the Right and Responsibility of Individuals, Groups and Organs of Society to Promote and Protect Universally Recognised Human Rights and Fundamental Freedoms, adopted by the UN General Assembly in December 1998 with active EU support. Article 1 of the declaration sets out the right of each person, 'individually and in association with others, to promote and to strive for the protection and realization of human rights and fundamental freedoms at the national and international levels'. The declaration outlines a set of concrete and specific rights inspired by internationally recognised human rights that are of particular importance to the work of HRDs, and calls on states to take all necessary measures for their enforcement and protection.

Based on the broad concept defined in the UN Declaration, HRDs can range from inter-governmental organisations based in the world's largest cities, to individuals working within their local communities. They are identified above all by what they do in the interest of human rights. According to the Office of the High Commissioner for Human Rights (OHCHR), there are certain minimum standards that one must meet to be considered an HRD:

- HRDs must accept the universality of human rights as defined in the Universal Declaration of Human Rights.
- It is not essential for an HRD to be correct in his or her arguments in order to be a genuine defender, as long as he or she defends a human right.
- HRDs have to be peaceful in their actions.

HRDs can operate in various fields, such as freedom of expression, women's rights, LGBTI rights, labour rights, land rights and fighting slavery.

The EU has reaffirmed its commitment to protecting HRDs through its key human rights documents adopted in recent years. The 2012 EU strategic framework and action plan on human rights and democracy pledged to extend political and financial support for HRDs, and to step up EU efforts against all forms of reprisal against them. Responding to recommendations from civil society organisations, the 2014 Council conclusions on the 10th anniversary of the EU Guidelines on HRDs emphasised the important role of women HRDs and HRDs from vulnerable and marginalised

groups. They also urged that all states create a safe and enabling environment for all HRDs. The revised EU action plan on human rights and democracy 2015-2019, adopted in July 2015, recommended stepping up support for HRDs, especially those working on women's rights (point 8), LGBTI rights and the rights and inclusion of persons from marginalised groups and stressed the importance of outreach in rural areas (point 9). The action plan also called for increased support for HRDs working on labour rights, land rights and indigenous issues (point 17c).

EU support for human rights defenders

The EU's proposed actions in favour of HRDs

The EU is arguably the world's most prominent supporter of HRDs, a role it accomplishes by providing them with a wide range of assistance measures and financial aid. The European Instrument for Democracy and Human Rights (EIDHR) – the largest pro-HRDs programme worldwide – can provide aid directly to HRDs without informing the government of the country in question or demanding its prior consent.

The EU guidelines on HRDs provide practical steps for EU action in bilateral relations at all levels and in multilateral fora, as well as measures for the protection of HRDs at risk. EU missions (EU delegations and Member States' embassies) are the primary interface between the EU and HRDs and play an important role in practice. That said, action in favour of HRDs should also be taken at EU level. When acting to protect HRDs facing particular threats, EU missions should use caution, since 'in certain cases EU action could lead to threats and attacks against HRDs'. In such situations, the HRDs must be consulted on the actions to be taken.

More specifically, the guidelines advise that EU actions should include the following:

- EU missions should be encouraged to adopt a pro-active approach towards HRDs. This includes establishing contacts with the HRDs, receiving them in the mission premises, visiting them on the ground, and increasing their public recognition through the media or through invitations and visits.
- EU missions should send observers to trials of HRDs and visit HRDs in custody.
- The EU should issue *démarches* and/or public statements (this can be done, for example, by the EU delegation based in the relevant country, the EU High Representative, the EU Special Representative for Human Rights or the EEAS spokesperson); cases of HRDs should be raised during political or human rights dialogues with the countries concerned or during high-level visits. When visiting a country, high-ranking EU officials should include meetings with human rights defenders in their programmes.
- EU delegations are expected to report periodically on the situation of HRDs, including on the relevant institutional and legislative framework. They should organise an annual meeting between HRDs and EU diplomats in order to coordinate and share HRD-related information. Heads of delegations should make recommendations to the Council of the EU's Working Party on Human Rights (COHOM) for possible EU action, especially concerning HRDs at immediate risk.
- The EU should support the Special Procedures of the UN Human Rights Council, including the Special Rapporteur on the situation of human rights defenders. It should also promote the strengthening of existing regional mechanisms for the protection of HRDs. EU missions should promote the use of UN thematic mechanisms by local human rights defenders.
- As an overarching objective, the EU should encourage third countries to create an environment in which HRDs can operate freely.

In cases of emergency, visas should be issued and temporary shelter for HRDs provided in EU Member States or in their region.

Increasing hardships facing HRDs

It has become increasingly difficult for HRDs to operate in various parts of the world, which makes EU support for them all the more important. HRDs face numerous restrictions resulting from intensified crack-downs on civil society. Furthermore, many authoritarian regimes have raised substantial barriers before foreign assistance to human rights defenders and civil society organisations in more general terms. According to the EU Annual report on human rights and democracy in the world in 2016, 'Restrictions on civil society and repression of human rights defenders have taken multiple forms, ranging from administrative and judicial harassment to smear campaigns, travel bans, criminalisation, stigmatisation, arbitrary arrest and detention, extrajudicial executions, and blocking of access to funding, especially from external sources. Both state and non-state actors, including armed and fundamentalist groups, pose offline and online threats to freedoms for civil society'.

The Monitoring platform, managed by the Human Rights Defenders Mechanism (a mechanism financed by the EU and managed by civil society organisations, which helps human rights defenders in difficult situations – as explained below), tracks cases of alerts and attacks against HRDs and documents violations committed against them in the course of their work. Since the beginning of 2016 to date, the platform has registered more than 2 200 violations against HRDs, among them judicial abuses, intimidation and physical violence, and has reported over 630 killings of HRDs. Over 70 % of the targeted defenders were active in the field of civil political rights. The Americas emerge as the region with the highest number of violations, accounting for around a third of total violations worldwide.

EU action in practice

This new reality makes EU action all the more urgent. It also requires that the EU adapt its methods to the increasingly difficult environment in which civil society operates. In practice, the EU has been addressing the HRDs' situation through a wide and complex array of measures in line with the guidelines described above. The EU annual reports on human rights and democracy describe action undertaken on behalf of HRDs, such as.

Statements and démarches: at central and delegation level, the EU has issued numerous statements and delivered various demarches, both via formal and informal channels, on behalf of HRDs. It has asked for the release of imprisoned HRDs, has condemned reprisals and attacks against them, including killings, and has urged third countries to create or uphold an enabling environment. The EU has also issued numerous statements in international organisations, such as the UN Human Rights Council (UNHRC) and the Council of Europe, and has supported resolutions in favour of HRDs.

Providing visibility and reaching out to HDRs. EU diplomats have reached out to HRDs in many ways, for example by making field visits to meet with those at risk. EU delegations also make efforts to draw public attention to the important activity of HRDs.

Protecting HRDs who have been imprisoned or are facing charges. EU diplomatic staff have attended trials of opposition members, civil society and human rights activists, have tracked their legal cases and have sometimes visited them in prison or accompanied them when they have been summoned by the police. The EU has also provided legal assistance to HRDs on various occasions.

Working for an appropriate environment. The EU has systematically reacted to legal restrictions in place and to a climate of intimidation and fear, expressing its concern about the misuse of law to prosecute human rights defenders and journalists in order to silence freedom of expression. Furthermore, it has worked together with the authorities and civil society to improve the regulatory and financial framework for civil society in a number of countries (e.g. in Brazil).The EU country roadmaps for engagement with civil society include the promotion of an enabling environment for civil society organisations as one of their priorities.

Meeting regularly with HRDs. Many EU delegations have continued to hold meetings with HRDs all over the world, at least once a year, to encourage swifter coordination among them, provide useful information to strengthen their capacity and listen to their concerns, as well as to raise their profile. Member States' embassies have also been involved in these meetings. In some cases, authorities have placed obstacles in the way of EU delegations organising such meetings. The EU has also held consultations with civil society and HRDs in Brussels and in third countries prior to a number of human rights dialogues with third countries and has organised ad hoc consultations in the framework of these dialogues.

Setting up human rights focal points and liaison officers in EU delegations. The completion of 'a network of focal points on human rights and democracy in EU delegations', as provided for in the EU strategic framework and action plan on human rights, is helping to develop the EU's capacity to engage with HRDs. Most EU delegations have nominated people to act as 'focal points' and have published their contact details online. The focal points often also act as liaison officers for local HRDs, as set out in the guidelines. Sometimes these tasks are shared with Member States' embassies. In March 2017, a guidance note on human rights defenders was distributed to EU diplomatic staff to guide them in the implementation of the guidelines on the ground.

HRDs in human rights dialogues and other bilateral contacts with third countries. Human rights defenders feature among the priorities to be addressed in the framework of human rights dialogues with third countries, as envisaged in the EU Guidelines on such dialogues. The EU holds formal human rights dialogues and consultations with many partner countries and regional groupings. In addition, the 79 African, Caribbean and Pacific countries that are party to the Cotonou Agreement conduct a political dialogue with the EU, including on human rights issues. A regular but not uniform practice is to hand over 'an individual cases list' of human rights violations committed against HRDs or other individuals in the course of these dialogues. To protect HRDs, the EU has also contacted national human rights institutions. For example, on the occasion of the EU-Vietnam Human Rights Dialogue held in December 2017, the EU called for the release of environmental activists detained for denouncing an environmental disaster.

The EU Special Representative (EUSR) for human rights, Stavros Lambrinidis, plays a central role in addressing HRD concerns in dialogues with third countries. The EUSR for human rights has focused on addressing new restrictive laws that are increasingly affecting the work of HRDs and on working with third countries' authorities for the release of imprisoned HRDs.

Confidentiality of assistance. EU help to HRDs, especially in the form of financial and other emergency support, often remains confidential, to protect its beneficiaries. In countries where the context is particularly difficult and human rights defenders have to conduct discreet activities, visible support is counterproductive. In such cases, the EU may finance projects for enhancing HRD protection, implemented by international NGOs in partnership with local civil society organisations.

A recent study drafted for the Parliament makes an overall assessment of EU efforts to protect and promote civil society organisations and human rights defenders in the increasingly harsh conditions they face in many parts of the world. The study has found that the 'most effective part of these EU responses has been the protection offered to human rights defenders', which speaks of the fact that the EU has stepped up its efforts to the capacity building of civil society and made its aid modalities more flexible. However, the EU has not been so effective in dealing with the 'deeper, structural aspects' of the problem involving the 'shrinking space for civil society'. More efforts would be needed to implement concrete measures and benchmarks to respond to the narrowing civic space. Consideration should also be given to the fact that EU high-level diplomacy is sometimes too cautious in confronting regimes engaged in brutal civil society crackdowns. What the EU needs is a clearer strategic approach to the shrinking space.

An earlier 2013 study, commissioned by the Parliament on the EU's policy on HRDs, acknowledged the good practices of ensuring their security, monitoring trials, providing support in emergency situations and challenging laws that criminalise HRDs. It also indicated several areas where improvement was needed, with a particular focus on raising awareness of the EU Guidelines on HRDs both among diplomatic staff and HRDs themselves. While many of the polled HRDs suggested the need for a more proactive approach by EU staff, others noted that in some cases direct contact with EU country representatives was not the best approach because of the possibility of reprisals by state or non-state actors, or of language and cultural barriers. EU diplomats should observe the rule of only intervening with the agreement of HRDs or their family. Public declarations made in connection with acts issued to condemn HRDs should be less reactive (that is, occurring after they have been condemned), and more pre-emptive.

Financial support

The 2014-2020 European Instrument for Democracy and Human Rights (EIDHR) covers several priority actions on human rights and democracy, among them support for HRDs. According to recital 18 of the regulation establishing the instrument, 'The Union should pay particular attention to countries and urgency situations where human rights and fundamental freedoms are most at risk and where disrespect for those rights and freedoms is particularly pronounced and systematic'. In line with this principle, the EIDHR's Objective 1, entitled 'Support to human rights and human rights defenders in situations where they are most at risk', aims to respond to HRDs' urgent needs and to provide medium and long-term support to HRDs and civil society, enabling them to carry out their work. The following two main types of direct financial support for HRDs have been provided.

1. Direct grants for HRDs operating in dangerous situations

An emergency fund, established in 2010 and managed under the EIDHR, provides direct small grants of up to €10 000 per grant to HRDs (individuals or organisations) in need of urgent support. The grant is used for covering fees for legal representation or medical expenses, purchasing security material for offices or homes, paying for the evacuation of an HRD to another country, supporting the operations of a human rights organisation in a difficult financial situation, and other similar events. Such support usually remains confidential. Between 2010 and January 2017 more than 500 HRDs and organisations in over 50 countries received this type of direct support to pay for legal fees, medical care, installation of security equipment, emergency relocation and other protective measures.

The second type of funding takes the form of **grants of up to €1 million to civil society** for the promotion of human rights and fundamental freedoms in some of the world's most difficult and dangerous situations, or where they are most vulnerable and threatened. This funding is granted under the EIDHR Human Rights Crises Facility, endowed with an annual amount of €3.5 million.

2. Funding for projects selected through calls for proposals

Apart from these direct grants, the Commission also selects projects through global and local calls for proposals designed to reinforce the capacities of HRDs both as individuals and organisations. For example, in 2017 a specific lot under the EIDHR global call for proposals was dedicated to supporting HRDs in the area of land-related rights and indigenous peoples, considering that their situation had

deteriorated. The 2018 lot for HDRs under the global call for proposal focuses on LGBTI rights defenders. It is endowed with a budget of €10 million.

On 14 June 2018, the European Commission published the proposal for a regulation of the European Parliament and of the Council establishing the Neighbourhood, Development and International Cooperation Instrument (NDICI). The Commission proposes to simplify the funding structure for the EU's external budget by merging most existing external financing instruments, including the EIDHR, into one single instrument to increase flexibility and the capacity to respond to crises. The plan is to expand the EIDHR budget from €1.33 billion currently to €1.5 billion under the next financial framework. The specific features of the EIDHR, such as its ability to provide aid flexibly to endangered organisations and individual HRDs, independently of third country governments' assent, will remain. The proposal recognises the need to protect and empower human rights defenders in the light of the shrinking space for their actions.

Comprehensive HRD mechanism

To better address the urgent need for protection of HRDs facing imminent risks but also to provide them with longer-term assistance, including shelter, a comprehensive HRD mechanism was established in October 2015, following a call for proposals. It complements the support already provided directly under the EIDHR and is managed by a consortium of 12 international NGOs.[1] It is funded with €15 million over three years and covers the entire world, including remote areas. Its broad range of support measures include: **urgent support** (physical/digital protection, legal support, medical support, trial and prison monitoring, urgent advocacy, urgent relocation, support for families, urgent monitoring and reporting, a permanent, 24/7 helpline for human rights defenders); **medium-term support** (monitoring of the situation of HRDs, early warning, reinforcement of capacities, training on risk prevention and security, international, regional and national advocacy on both individual cases and the legislative framework, temporary relocation and legal support for lengthy judicial procedures); and **long-term support** (support for national networks, advocacy, lobbying and the development of strategies to counter restrictions and sanctions imposed on human rights defenders by states, including defamation, laws on foreign funding and criminalisation of HRDs).

A platform for relocation of HRDs at risk, featuring numerous organisations (cities, universities, NGOs, professional organisations/associations ready to help HRDs to relocate) has been launched on the Commission's initiative and is now managed by the Human Rights Defenders Mechanism. All stakeholders involved in relocation activities, including cities and universities, are eligible for funding.

What is the European Parliament doing?

The European Parliament is a strong supporter of the HRDs cause. It has constantly urged the EU to step up its efforts on behalf of HRDs and has systematically addressed the situation of HRDs in the world through the various tools at its disposal. The Parliament has followed the EU's policy on HRDs closely and has on occasion made recommendations for improving it, including in its annual human rights reports. In its 2010 resolution on EU HRD policy, the EP made numerous proposals for making the policy more effective. These included strengthening the implementation of the guidelines by EU delegations; increasing public recognition and visibility of HRDs as a way to protect them; enhancing the transparency of EU actions (e.g. making the list of names of HRDs whose cases are being addressed available to the EU public, except when this would put the HRDs at risk); and facilitating the protection of HRDs at risks – through stronger involvement and coordination of Member States, including through the issuance of emergency visas, and by providing temporary protection and shelter for such HRDs.

Parliament has also developed its own tools for addressing cases of HRDs in the world. The most important one is in the form of 'urgency' resolutions on human rights breaches in the world. Over the years, such resolutions have constantly drawn attention to cases where HRDs are at risk.

2018 resolutions

In urgency resolutions[2] adopted since the start of 2018, the European Parliament has highlighted the particularly difficult situation facing HRDs in various countries. It has demanded the immediate and unconditional release of the Ukrainian political prisoner Oleg Sentsov detained in Russia. It has called for the release of Nabeel Rajab and all those detained because of their peaceful human rights and political activities in Bahrain. It has strongly condemned the repression of women rights defenders in Saudi Arabia. It has expressed deep concern at the ongoing persecution of HRDs and civil society in Sudan and has called for the release of Sudanese Sakharov Laureate Salih Mahmoud Osman. It has called for the release of the Head of the Memorial Human Rights Centre in the Chechen Republic, Oyub Titiev, and urged the Russian authorities to end the trend of arrests, attacks, intimidations and discreditations of HRDs in Chechnya. It has expressed concern at the Chinese government's approach towards HRDs and called for the release of all HRDs in detention. It has condemned the arbitrary arrest and sentencing of journalists Wa Lone and Kyaw Soe Oo in Myanmar for reporting on the situation in Rakhine State. It has denounced the systematic harassment against civil society organisations and HRDs in the Democratic Republic of Congo. It has denounced the intimidation, repression, violence and harassment of HRDs in Burundi. It has called on the Cambodian Government to put an end to all forms of harassment, abuse and politically motivated criminal charges against HRDs. It has condemned the intimidation of HRDs in the Maldives. It has condemned the harassment, persecution and detention of human rights defender Ahmed Mansoor and other HRDs in the United Arab Emirates. It has called upon the Iranian government to release all imprisoned HRDs. In February 2018, the Parliament held a debate on the situation of women human rights defenders and EU support for them.

In its urgency resolutions, the Parliament has formulated various demands with a view to protecting HRDs at risk and to improving the overall environment in which they operate. Most importantly, the Parliament has called upon the governments of the countries concerned, amongst others, to: release jailed HRDs immediately; ensure that conditions permit HRDs to carry out their work; and to guarantee in particular HRDs' right to freedom of expression, association and peaceful assembly, and their right to a fair trial. The Parliament has urged the EU to step up the political dialogue on human rights with certain countries where there are systematic violations of the human rights of HRDs and of human rights in general; to revise its policy towards such countries; and, if needed, to reconsider the provision of financial aid. It calls upon the European External Action Service (EEAS) and the EU delegations to closely monitor trials of HRDs, undertake prison visits and issue public statements.

In recent years, Parliament resolutions on the EU annual reports on human rights and democracy in the world have also addressed the situation of human rights defenders. For example in its December 2017 resolution on the 2016 report, the Parliament called on the EU and its Member States and delegations to use all available means to raise individual cases of HRDs at risk, including those active in the environmental sphere, systematically. It also called for the establishment of an effective system to monitor civil society space, with clear benchmarks and indicators.

The Parliament has also responded directly to the phenomenon of the 'shrinking space for civil society'. An October 2017 Parliament resolution focusing on developing countries was adopted by a vast majority. In it, the Parliament expressed its deep concern that 'the closing down of civil society space in developing countries is being carried out in increasingly complex and sophisticated ways, which are harder to tackle' and is being implemented through legislation, taxation, funding limitations, increased bureaucracy, reporting and banking requirements, the criminalisation and stigmatisation of civil society organisation representatives, defamation, all forms of harassment, online repression and internet access limitations, censorship, arbitrary detention, gender-based violence, torture and assassination, in particular in conflict-stricken states. The Parliament called on the EU to put in place monitoring tools for the implementation of the EU Guidelines on Human Rights Defenders and to support the creation of a safe and enabling environment for women's rights

defenders**.** It called on the Commission, the EEAS and the Member States to promote the effective joint implementation of the guidelines in all third countries where civil society is at risk, by adopting local strategies.

Other actions of the Parliament on behalf of HRDs include public hearings of HRDs in the Human Rights Subcommittee (DROI) and press statements (by the Parliament president, the DROI chair or members of parliamentary delegations after a country visit) on HRDs at risk. The DROI subcommittee monitors the follow-up given by the EEAS to urgency resolutions and organises updates on the human rights situation in various countries, including addressing cases of HRDs. The DROI delegations raise cases of HRDs during their visits to third countries, and so should all parliamentary standing delegations whenever relevant. According to the Guidelines for European Parliament inter-parliamentary delegations on promoting human rights and democracy in their visits to non-EU countries, Parliament delegations should raise cases of HRDs in meetings with the authorities of third countries, asking for authorisation for prison visits where possible.

The Sakharov Prize

The Parliament's best known action in the area of human rights defenders is the Sakharov Prize for freedom of thought. The prize was created in December 1985, and bears the name of one of the best known Soviet dissidents, Andrei Sakharov – the joint inventor of the Soviet hydrogen bomb, a physics Nobel Prize winner in 1975 and a campaigner for human rights and nuclear disarmament in the former Soviet Union. The Parliament closely followed his activities from the 1970s onward. In a 1980 resolution it condemned his arrest by the Soviet authorities the previous year and adopted further resolutions in his support in 1983 and 1984.

Sakharov's name was chosen for the prize because he was seen as a symbol of freedom of thought and expression. Originally, the prize was intended to be granted for the submission of a work or study in the field of human rights, but later its scope was extended to also include any notable activities or achievements on the subject. According to the new statute adopted in May 2003, the prize gets awarded for a particular achievement (meaning any intellectual or artistic composition or active work) in one of the following fields: defence of human rights and fundamental freedoms, particularly the right to freedom of expression; safeguarding the rights of minorities; respect for international law; and the development of democracy and implementation of the rule of law.

The first prize was awarded in 1988 to Nelson Mandela and, posthumously, to Soviet dissident Anatoli Marchenko. Other famous winners of the prize include then leading Burmese dissident, Aung San Suu Kyi, Kofi Annan and the UN staff, Reporters without Borders, Chinese democracy activist, Hu Jia, and Mala Yousafazi, an advocate for the rights of women and girls in Pakistan. Three Sakharov Prize winners were subsequently awarded the Nobel Peace Prize.

2018 Sakharov Prize laureate: Ukrainian film director Oleg Sentsov

The 2018 Sakharov Prize will be awarded to Oleg Sentsov, a Ukrainian film director from Crimea who is imprisoned in Russia on fabricated charges. Before his arrest, he was best known for his debut film *Gamer* (2011). He openly opposed Russia's annexation of Crimea and was arrested in May 2014 by Russia's FSB federal security service. After what Amnesty International described as 'an extremely cynical show trial', he was convicted of terrorism-related charges based on a witness confession extracted under torture. He is currently interned in a penal colony in Labytnangi, a small Siberian town north of the Arctic Circle, where he went on a four-month hunger strike in May 2018 to plead for the release of all Ukrainian political prisoners in Russian jails. The European Parliament has chosen him for the Sakharov prize for his courage and determination in the struggle for the release of political prisoners held in Russia and around the world. Announcing the Parliament's decision, President Tajani stated 'By awarding him the Sakharov Prize, the European Parliament is expressing its solidarity with him and his cause. We ask that he be released immediately. His struggle reminds us that it is our duty to defend human rights everywhere in the world and in all circumstances.'

Impact of the prize on laureates

The Sakharov Prize has acquired a strong reputation. The annual award receives much attention in the international press and has great impact on the laureates themselves.[3] It represents major recognition, acknowledged as such by the laureates, of their efforts on behalf of human rights. The prize provides significant **moral and psychological support**, boosting the confidence of laureates, who often work in very difficult conditions, and encouraging them to continue their work. Through the international attention it has attracted, the prize has helped to **ensure the physical security** of laureates. For instance, it may have contributed to the avoidance of imprisonment (in the case of Aliaksandr Milinkevich from Belarus), to acquittal (in the case of Oleg Orlov from Russia), and to the release from prison (of Nasrin Sotoudeh from Iran). In other cases, however, governments have maintained or even intensified pressure on laureates.

In a number of countries whose governments are not responsive to criticism from outside, open defamation campaigns have been launched against laureates, portraying them as 'traitors' because they are working on behalf of the enemy (the West). This has happened in Algeria, Belarus, Cuba, and Egypt, to give just a few examples.

As acknowledged by all laureates, the prize has helped them attain **visibility and recognition** in their country and/or abroad. At domestic level, the degree of recognition has varied: some political regimes have restricted information on the prize in the media; in other cases, lack of awareness about the international significance of the prize has limited recognition. The prize has increased laureates' **access to the international community**, linking them with universities, international organisations and high-level politicians, and giving them the possibility to be included in consultations on issues of interest for their country. Through its financial award, the prize has **empowered** many laureates to **continue and expand their activities** defending human rights.

The Sakharov Prize Network – an initiative aimed at promoting and supporting prize laureates and enhancing their contacts with each other and with the Members of the European Parliament and civil society – was launched in 2008. The network also aims to focus attention on human rights violations in laureates' countries.

In its 2010 resolution on HRDs, Parliament underlined the need to actively support and develop proposals on how the Sakharov Prize Network could be used as part of a sustained programme of support for human rights defenders. It also expressed its concern over infringements of the human rights of certain Sakharov Prize winners.

MAIN REFERENCES

Assessing the implementation of the European Union Guidelines on human rights defenders - The cases of Kyrgyzstan, Thailand and Tunisia, Policy Department for External Relations, European Parliament, June 2013.

Ensuring protection – European Union guidelines on human rights defenders, 2008.

Council Conclusions on the Action plan on human rights and democracy 2015-2019, July 2015.

EU annual report on human rights and democracy in the world in 2017, Council of the European Union, May 2018.

Resolution on the Annual Report on Human Rights and Democracy in the World 2016 and the European Union's policy on the matter (2017/2122(INI)), European Parliament, 13 December 2017.

Report on enhancing the contribution of EU institutions and Member States, NGOs, IFIs and human rights defenders, to more effective engagement with, and monitoring of, the activities of non-state actors, Frame, March 2015.

Shrinking space for civil society, Policy Department for External Relations, European Parliament, April 2017.

The European Parliament's Sakharov prize for freedom of thought, 1988-2013 - a quarter century's engagement in human rights, Policy Department for External Relations, European Parliament, December 2013.

ENDNOTES

[1] The partners in this consortium are 12 independent international NGOs that have practical experience of working in support of human rights defenders at risk all over the world: Front Line Defenders, Reporters Without Borders (RSF), World Organisation Against Torture (OMCT), International Federation for Human Rights (FIDH), Economic, Social and Cultural Rights Network (ESCR-Net), International Gay and Lesbian Association (ILGA), Urgent Action Fund for Women Human Rights Defenders (UAF), Protection International, Peace Brigades International (PBI), Euro-Mediterranean Foundation of Support to Human Rights Defenders (EMHRF), Forum Asia, and East and Horn of Africa Human Rights Defenders Project (EHAHRDP).

[2] This list is not exhaustive.

[3] The impact of the prize on laureates was analysed in a 2013 study commissioned by the Parliament. The statements in this section are based on the main findings of this study.

DISCLAIMER AND COPYRIGHT

This document is prepared for, and addressed to, the Members and staff of the European Parliament as background material to assist them in their parliamentary work. The content of the document is the sole responsibility of its author(s) and any opinions expressed herein should not be taken to represent an official position of the Parliament.

Reproduction and translation for non-commercial purposes are authorised, provided the source is acknowledged and the European Parliament is given prior notice and sent a copy.

© European Union, 2018.

Photo credits: © igor / Fotolia.

eprs@ep.europa.eu (contact)

www.eprs.ep.parl.union.eu (intranet)

www.europarl.europa.eu/thinktank (internet)

http://epthinktank.eu (blog)

Rijksoverheid

Ferdinand Grapperhaus

Minister van Justitie en Veiligheid

Ik wil benadrukken dat we in Nederland een sterke rechtsstaat hebben. Die rechtsstaat geeft mensen waarborgen, zoals veiligheid. Daar sta ik voor als minister.

Vergroot afbeelding Ferdinand Grapperhaus.
Beeld: Arenda Oomen

Twee vragen aan de minister

Waarom heeft u 'ja' gezegd tegen deze functie?
‘Ik geloof in het nemen van verantwoordelijkheid voor de openbare zaak. Je hebt je taak op te pakken. Rechtvaardigheid is niet iets wat op zijn beloop kan worden gelaten. Daar moeten mensen zich voor inzetten. Het is me een eer dat ik dat nu mag doen, in een van de mooiste functies van het land.’

Welke zin uit het regeerakkoord spreekt u het meest aan?
‘Ik heb met genoegen de justitie-paragraaf gelezen, die begint met de vaststelling dat een vrije, veilige en rechtvaardige samenleving een kerntaak van de overheid is. De democratische rechtsstaat is daarvoor het fundament.’

Hierbij verklaar ik Joannes Petrus van den Wittenboer met nadruk dat ik geheel achter mijn verklaring onder ede notarieel blijf vasthouden. Zolang niet uitdrukkelijk is aangetoond voor de rechter de onjuistheid van mijn verklaring en onjuistheid van onder ambtseed authentieke akte door de notaris. Tegenbewijs door alle middelen geleverd, doch niet door louter alleen simple ontkenning, maar met degelijke argumentatie,onderbouwing en vermelding bronnen.

Court of Justice of the European Union
PRESS RELEASE No 1/2020
Luxembourg, 13 January 2020

Press and Information

Formal sitting of the Court of Justice

The President and Members of the European Commission give a solemn undertaking before the Court of Justice of the European Union

At a formal sitting before the Court of Justice today at 15.00, the President and Members of the European Commission gave the solemn undertaking prescribed by the Treaties in the presence of his Royal Highness the Grand Duke, the President of the Chamber of Deputies of the Grand Duchy of Luxembourg, Mr Fernand ETGEN, and the Prime Minister of the Grand Duchy of Luxembourg, Mr Xavier BETTEL. Prior to the President and Members of the Commission giving the solemn undertaking, Mr Koen LENAERTS, President of the Court of Justice, delivered an address (see Annex).

The solemn undertaking was given by Ms Ursula VON DER LEYEN, President, Mr Frans TIMMERMANS, Executive Vice-President, Ms Margrethe VESTAGER, Executive Vice-President, Mr Valdis DOMBROVSKIS, Executive Vice-President, Mr Josep BORRELL FONTELLES, High Representative/Vice-President, Ms Věra JOUROVÁ, Vice-President, Ms Dubravka ŠUICA, Vice-President, Mr Margaritis SCHINAS, Vice-President, Mr Johannes HAHN, Ms Mariya GABRIEL, Mr Nicolas SCHMIT, Mr Paolo GENTILONI, Mr Janusz WOJCIECHOWSKI, Mr Thierry BRETON, Ms Elisa FERREIRA, Ms Stella KYRIAKIDES, Mr Didier REYNDERS, Ms Helena DALLI, Ms Ylva JOHANSSON, Mr Janez LENARČIČ, Ms Adina VĂLEAN, Mr Olivér VÁRHELYI, Ms Jutta URPILAINEN, Ms Kadri SIMSON, and Mr Virginijus SINKEVIČIUS.

Whilst the Treaties make no express provision for the manner in which the solemn undertaking is to be given, the Commission has always attached great importance to the undertaking being given before the Court of Justice. Reiterating its deep commitment to this tradition, the new Commission swiftly appeared before the Court of Justice, just several weeks after beginning its work.

The solemn undertaking given by the President and the Members of the Commission is as follows:

'Having been appointed as a Member of the European Commission by the European Council, following the vote of consent by the European Parliament, I solemnly undertake:

to respect the Treaties and the Charter of Fundamental Rights of the European Union in the fulfilment of all of my duties;

to be completely independent in carrying out my responsibilities, in the general interest of the EU;

in the performance of my tasks, neither to seek nor to take instructions from any Government or from any other institution, body, office or entity;

to refrain from any action incompatible with my duties or the performance of my tasks.

I formally note the obligation laid down under the Treaty on the Functioning of the European Union, by virtue of which each Member State is to respect this principle and is not to seek to influence Members of the Commission in the performance of their tasks.

I further undertake to respect, both during and after my term of office, the obligations arising there from, and in particular the duty to behave with integrity and discretion as regards the acceptance, after I have ceased to hold office, of certain appointments or benefits'.

Unofficial document for media use, not binding on the Court of Justice.

Press contact: Jacques René Zammit ☎ (+352) 4303 3355

Images of the formal sitting are available on 'Europe by Satellite' ☎ (+32) 2 2964106

Annex

Address by the President, Mr Lenaerts

The Treaty on the Functioning of the European Union provides, in Article 245, that the Members of the Commission, when entering upon their duties, are to give a solemn undertaking that, both during and after their term of office, they will respect the obligations arising therefrom.

Whilst no express provision is made for the manner in which it is to be given, it is well-established practice that the solemn undertaking is given before the Court. This practice has a dual symbolism and highlights the commitment to respect for the law which characterises the European Union and the functioning of its institutions, including the Commission. It also underlines the importance of the tasks which the Commission is called upon under the Treaties to carry out.

The new college of Commissioners, who in a few moments will be giving a solemn undertaking to the Court, reflects a fine balance: 12 women and 15 men; a combination of outgoing Commissioners and new talents; several former prime ministers or ministers, former European or national parliamentarians, prominent figures from the economic and financial world, and former Permanent Representatives to the European Union.

It is a team which therefore possesses all of the skills necessary to enable it effectively to meet the challenges with which the European Union is presently faced, and I would like to take a few moments now to highlight the principal challenges.

First of all, the result of the referendum of 23 June 2016 on the United Kingdom's membership of the European Union thrust the European Union into a situation which, whilst being the outcome of a democratic choice, saddens us as Europeans and is completely unprecedented in the history of the building of Europe. If, as expected, Brexit takes place on 31 January this year, the Commission will assuredly be set to play a leading role in ensuring an orderly withdrawal of the United Kingdom, particularly throughout the transition period laid down in the Withdrawal Agreement, and in negotiating the nature and content of the future relations between the United Kingdom and the European Union.

Next, efforts are multiplying at all levels – local, national, European, global – to increase awareness of climate change and its increasingly discernible and concerning impact, particularly on ecosystems and biodiversity and also, of course, on our health. The global movement to raise awareness goes hand in hand with the pursuit of a model of society and development that is more 'durable', more 'sustainable', from an environmental and energy standpoint.

In that regard, we can only welcome the speed with which the new Commission sought to give effect to one its priorities – if not 'the' priority – of its action plan. I am speaking of the presentation on 11 December last year – several days after the new college of Commissioners commenced their duties – of the ambitious 'European Green Deal', which seeks to make the European Union 'carbon neutral' by 2050.

Another significant challenge is the management of the migration crisis which has affected our continent for the past decade. This crisis is one of the prime concerns of European citizens and fosters protest votes and causes citizens to fall back on narrower ideas of identity in many Member States. A divisive topic if ever there was one, it is also the source of tensions, sometimes high, between Member States. A major challenge for the political institutions will be to alleviate those tensions by proposing measures which, as the Treaty on the Functioning of the European Union

prescribes in Article 67(2), are ‘based on solidarity between Member States and which [are] fair towards third-country nationals’.

More recently, concerns regarding respect for the rule of law, democracy and fundamental rights and freedoms have emerged in several Member States and have led to a proliferation of cases, particularly requests for preliminary rulings, before the Court. No compromise or concession undermining this common set of values, which, as you correctly wrote in your action plan, Madam President, forms the ‘hallmark of the European Union’, can be tolerated.

The migration crisis and matters relating to the rule of law are among the main causes of the prevailing euroscepticism. In the years to come, a challenge for the Commission, and for all of the European institutions, will be to place even greater emphasis, when communicating with citizens, on the added value of the European Union, using language that is simple and direct. That added value is so resounding that it should be able to withstand all forms of fake news and ill-intentioned exploitation.

Fundamentally, the building of Europe has transformed a continent, which for centuries was torn apart by wars, into a haven of peace and prosperity, in which individual rights and freedoms as well as values of democracy are not simply concepts devoid of practical importance. It has dramatically increased citizens’ standard of living in every Member State, whether a founding Member State or a Member State that has joined the European Union more recently.

Furthermore, a European Union that wishes to be seen as fair has to tackle cases of tax and benefit fraud. Such cases contribute towards obscuring the undeniable benefits which the single European market provides for both citizens and businesses. Europe’s economic model, the product of decades of integration and approximation of national laws, can gain support only if it combines the objectives of prosperity, fairness of taxation and social justice.

A further challenge for Europe is that of society’s transition to digital technology. The challenges posed by information technology give rise to many delicate questions, particularly in terms of protecting privacy and personal data, security guarantees and ethics.

Lastly, Europe is not an isolated continent, but one that develops bilateral and multilateral relations with the rest of the world. The challenges related not just to our continent’s prosperity in the medium and long term, but also to international peace and security and sustainable development, can be met successfully only where we have a constructive dialogue with our partners.

Allow me here to reiterate the utmost importance of the role of the High Representative of the Union for Foreign Affairs and Security Policy, who is also a Vice-President of the Commission. Introduced by the Treaty of Lisbon, this role consolidated and strengthened that of the High Representative for Common Foreign and Security Policy which it replaced, by extending its remit to all areas of external EU competence.

Given that issues of security, economy, migration and climate are very often closely linked, the expertise and the ‘overview’ of the High Representative are proving to be crucial in ensuring the coherence of EU external action. What is more, by enabling the European Union to speak with one voice at the international level, the High Representative is helping to make the European Union a major player in the promotion of peace and security across the globe, particularly for the purpose of resolving international conflicts.

All of these complex and sensitive matters which the European Commission will face, together with tackling inequality of all types and the relentless pursuit of actions against terrorism, organised crime and regimes responsible for crimes against humanity and human rights violations, call for appropriate responses that are in line with the objectives of the European project and the protection of the fundamental values underpinning it.

Those responses – and I am thinking here in particular of those which seek to preserve the rule of law and protect fundamental rights – are a responsibility shared by all, Member States and EU institutions.

In this context, the Commission has a major role to play as 'guardian of the Treaties', which enables it to seek from the Court a declaration that a Member State has failed to fulfil obligations or the imposition of penalties in the event of non-compliance with a judgment of the Court.

Whether legislative or judicial, the Commission's initiatives have a direct impact on the work of the EU Courts by widening the scope of the various types of disputes which are brought before them.

This illustrates the close interaction between the tasks performed by the Commission and by the EU Courts, respectively. The Commission, as a political institution, at all times promotes the general interest of the European Union and the application of EU law, whether primary or secondary. The Court, as a judicial institution, acts as the guarantor of objective, independent and impartial justice in the areas covered by EU law. Both institutions contribute to achieving the same objectives, namely the harmonious implementation of the various policies of the European Union and consolidation of the European construction's achievements and its founding values.

Madam President, Members of the Commission,

Your personal attributes as well as your professional experience and the significant responsibilities you have been called upon to exercise throughout your earlier careers make it possible to foresee that all of you will be able to meet the great challenges which await you and to carry out your new responsibilities successfully.

On behalf of the Court and its members, I extend to you our warmest congratulations and the sincere wish that your efforts to reinvigorate Europe and highlight the inestimable added value it represents for the citizens and businesses of our continent are successful.

Solemn Undertaking of President von der Leyen before the Court of Justice in Luxembourg 13 january 2020

https://archive.org/details/solemn-von-der-leyen-2020_202005

Protecting the Treaties in the interest of all Europeans: the College takes solemn oath to serve the EU

Luxembourg, 13 January 2020

"The words we have just said set the bar very high for each and every one of us. We are determined to meet this challenge. This Commission will comply with a code of conduct **more demanding than ever**", the European Commission President **Ursula von der Leyen** said following the ceremony of the solemn undertaking by the College of Commissioners before the **Court of Justice of the European Union** on 13 January.

She reminded the Code of Conduct was designed to ensure the Commission serves the general interest of all Europeans. "We want to be a more transparent and more accountable Commission, to win more and more the **trust of European citizens** every day. Because it is to them that Europe belongs."

By this solemn oath, the members of the Commission undertook to **comply with the Treaties and the Charter of Fundamental Rights of the European Union**, and to exercise their responsibilities in full independence and in the general interest of the Union.

"It is a huge responsibility that we have just undertaken. We are guardians of the Treaties. And we have the responsibility to give life to the Treaties with our daily work and our daily action", von der Leyen stressed, adding the Treaties embody everything the Union stands for and tell the story of European unification.

She underlined the Commissioners took oath **to work for every European citizen**, 'from a small or a large country, from East or West, North or South', and who are in her words ' Europe's greatest hope'.

"Europe only advances if we all move forward, if national interests are reconciled within a broader European interest. [..] When we are **united**, we are all **stronger**", the Commission President said while reminding of the tasks ahead of the Union.

AC/20/47

Related media

- New College taking oath in Luxembourg

<@links@>

European Commission - Speech

[Check Against Delivery]

Closing remarks by President von der Leyen at the solemn undertaking by the College of Commissioners before the Court of Justice of the European Union

Luxembourg, 13 January 2020

Altesse royale,

Monsieur le Président de la Cour,

Monsieur le Premier ministre,

As I was preparing our solemn oath to serve the European Union, over and over again came one image to my mind. We were not asked to place our hand on a constitution, as the leaders of other democracies do. But, as I read the words on the oath, I imagined to place my hand on the Treaties of the European Union and on the Charter of Fundamental Rights.

It is a huge responsibility that we have just undertaken. We are guardians of the Treaties. And we have the responsibility to give life to the Treaties with our daily work and our daily action. Because the Treaties and the Charter that we swear to respect are more than a list of articles and commas. They embody everything we stand for as a Union. They tell the story of our European continent. The story of how we went from centuries of war to creating these unprecedented continental democracies. We must be proud of what is in the Treaties and the Charter: the individual right to life and to liberty; equality of women and men; the right to fair and just working conditions; the duty to fight for social justice; the duty to promote peace – inside and outside our borders.

In the Treaties and the Charter, you will find ancient wisdom and incredible modernity. They are the essence of centuries of philosophy and of the mistakes of our past. Some of these rights are rooted in our tradition. Others were only conquered very recently after decades of struggle. In no other place in the world will you find such an amazing set of rights and freedoms – from gender equality to the protection of personal data.

Mesdames et Messieurs les juges,

Aujourd'hui, nous prêtons serment devant vous qui représentez le droit et l'État de droit. Aujourd'hui, nous faisons le serment de respecter et de protéger nos valeurs européennes. Aujourd'hui, nous prêtons serment sur tout ce que nous avons de plus cher. Et nous faisons le serment d'œuvrer pour chaque citoyen européen, soit il originaire d'un petit ou d'un grand pays, de l'Est ou de l'Ouest, du Nord ou du Sud. Parce que l'Europe n'avance que si nous avançons tous, si les intérêts nationaux sont conciliés au sein d'un intérêt européen plus large. Il n'y a qu'une seule Union européenne. Quand nous sommes unis, nous sommes tous plus forts. Plus forts sur la scène internationale, plus forts contre le changement climatique, plus forts pour protéger les intérêts de nos citoyens.

Les mots que nous venons de prononcer placent la barre très haut pour chacun et chacune d'entre nous. Nous sommes déterminés à relever ce défi. Cette Commission se conformera à un code de conduite plus exigeant que jamais. Un code destiné à garantir que nous servons l'intérêt général des Européens. Nous voulons être une Commission plus transparente et plus responsable, pour gagner chaque jour davantage la confiance des citoyens et citoyennes européens. Car c'est à eux qu'appartient l'Europe.

Diese Menschen sind Europas größte Hoffnung. Zusammen bilden sie den größten Reichtum dieses unglaublichen Kontinents, den wir unsere europäische Heimat nennen. Und Herr Präsident, Sie haben eben die große Aufgabe skizziert, der wir uns verschrieben haben: unsere Schöpfung zu respektieren und unseren Kindern und Kindeskindern nicht nur einen lebenswerten, sondern auch einen lebensfähigen Planeten zu hinterlassen. In einer Zeit der Algorithmen dafür zu sorgen, dass nicht der Markt die Daten bestimmt und auch nicht der Staat persönliche Daten bestimmt, sondern vom einzelnen Menschen her gedacht wird. Für Migration zu sorgen, die gleichermaßen nachhaltig ist und human. Und unsere Werte zu verteidigen und zu stärken. Werte, die gewachsen sind über Jahrhunderte, bis sie dann in Demokratien verankert worden sind. Werte, die gewachsen sind aus der Aufklärung und aus dem Rechtsdenken Roms und der Philosophie Griechenlands.

Und wenn Europa heute feiert oder innehält oder auch trauert, dann ertönt unsere Europahymne. Es ist die Ode an die Freude. Die Worte der Ode an die Freude sind etwas altertümlich, aber der Inhalt ist zeitlos. Ich darf zitieren, denn die Ode an die Freude feiert die Freundschaft: „Wem der große Wurf gelungen, Eines Freundes Freund zu sein". Die Ode an die Freude feiert Vergebung und Versöhnung: „Groll und Rache sei vergessen, Unserm Todfeind sei verziehn"; „Unser Schuldbuch sei vernichtet! Ausgesöhnt die ganze Welt!" Und die Ode feiert die Freude!

Lasst uns als Kommission mit einer Hand auf den Verträgen und einer Hand auf unserem Herzen versprechen, dass wir nicht nur unser Bestes geben, um unsere Pflicht zu erfüllen und Europa zu dienen, sondern dies mit großer Freude tun.

In diesem Sinne sage ich wie immer: Es lebe Europa! Vive l'Europe! Long live Europe!

SPEECH/20/33

Related media

Visit of Ursula von der Leyen, President of the European Commission, to Luxembourg
Solemn Undertaking of the College of Commissioners before the Court of Justice in Luxembourg

<@links@>

European Commission - Speech

[Check Against Delivery]

Speech by President von der Leyen at the Plenary of the European Parliament at the debate on the 75th anniversary of the liberation of Auschwitz

Brussels, 29 January 2020

Dear President,

Madam Senator, Liliana Segre,

Honourable Members,

Dear Anita Lasker-Wallfisch,

Dear European friends,

Of course it is very difficult to take the floor after you, Liliana Segre. The power and the humanity of your speech, dear Liliana, was profoundly moving, and your memories. I deeply admire – like all of us here in the room – your endless fight for remembrance. It is an important reminder for all of us of life and – as you have said – of its dignity. You often say that 'understanding is impossible, but knowledge is necessary.'

And how could we ever understand this 'completely dehumanised world, this world beyond time, life and reality'? These words come from another Auschwitz survivor, Simone Veil – we have seen her in the video –, the first President of the first directly elected European Parliament. Simone Veil was a woman who – with heart and conviction – lived through Europe's worst days and also its greatest moments of hope and of unity. Looking at Auschwitz-Birkenau and what happened there, she coined the term of the 'absolute evil'.

Und ja, die systematische Ausrottung von 6 Millionen Juden ist das absolut Böse. Das absolut Böse, das sich nicht in Worte fassen lässt. Die schlimmste Barbarei, die der Mensch dem Menschen zufügen kann. Das Verbrechen von Nazi-Deutschland gegen die Menschheit. Und als Deutsche fühle ich schwere Schuld. Und doch spreche ich hier.

Die Opfer, vor denen wir uns verneigen, wurden im Namen meiner Nation umgebracht. Die Stätten dieses Mordens wurden über ganz Europa verteilt: Auschwitz, Buchenwald, Babi Jar, Mauthausen, Bergen-Belsen, Treblinka. Namen unvorstellbarer Verbrechen gegen die Menschlichkeit und des Verlustes aller Humanität. Wir gedenken heute der Gequälten und Entrechteten der nationalsozialistischen Gewaltherrschaft. Wir gedenken Millionen ermordeter europäischer Juden, der Roma, der Sinti, der Zwangsarbeiterinnen und Zwangsarbeiter, der Zeugen Jehovas, der Homosexuellen, der Kranken und Behinderten, der politischen Gefangenen und der Kriegsgefangenen und vieler, vieler anderer mehr. Wir verneigen uns vor den Toten.

Ja, als Deutsche fühle ich die besondere Schuld. Aber ich fühle auch die besondere Verantwortung. Denn als Deutsche in Europa weiß ich auch, dass es unsere Nachbarn waren, die uns die Hand gereicht haben und uns wieder aufgenommen haben in den Kreis der demokratischen Völker. Et je sais, en tant qu'Européenne, que notre Union s'est bâtie en s'appuyant sur la volonté absolue de protéger la dignité de chaque être humain, car elle est inviolable. Que nous avons la responsabilité permanente de combattre avec détermination toute forme d'antisémitisme et de discrimination. Et de ne jamais, jamais, jamais oublier.

Le souvenir est douloureux et effrayant, mais il ne nous paralyse pas; au contraire, il aiguise notre boussole morale et nous met en garde: Parce que la Shoah n'a pas commencé à Auschwitz, mais bien plus tôt, dans les esprits des gens. Elle a commencé avec l'affaiblissement de la capacité de s'indigner face au dénigrement dont d'autres étaient victimes. Elle a commencé avec la brutalité et les discours de haine à l'égard des Juifs. Aux paroles ont succédé les actes, dont les crimes contre l'humanité constituent la concrétisation indicible. On a d'abord vu mourir l'empathie et déferler les invectives, sans que personne n'y mette fin. The former United Nations Secretary-General Kofi Annan once said: 'All that evil needs to triumph is the silence of the majority.'

This fight for remembrance, which you are leading with so much courage and determination, dear Liliana Segre, must be our common fight. It is a duty to remember for all of us and must be passed

down from generation to generation. For when the memory fades, where today there are attempts to deny the Holocaust, where people are vilified and treated with contempt – because they are Jews or because they are not like the majority – this is where Europe is called into question. For Europe arose with the firm will never again to give any quarter to absolute evil. Europe knows like no other continent that this mission means: Do not let it take root, never ever again.

I thank you from the bottom of my heart, dear Liliana, for your tireless dedication to stop us forgetting and I thank you for the courage with which you counter the hatred, which has been rekindled in Europe and which you experience first-hand. Your courage gives us strength. And we wish to say to you that Europe will not remain silent when Jews in Europe are again subjected to hatred and harassment. We will fight anti-Semitism at all levels. We will never allow the Holocaust to be denied. We will fight with all our strength against discrimination, racism and exclusion. And we want to see and we will fight for a normal life for Jews in Europe, you can rely on us.

Der 75. Jahrestag der Befreiung des Lagers Auschwitz ist Gedenken. Wir gedenken all derer, deren Zukunft ausgelöscht wurde. Wir gedenken all derer, die nie aus den Lagern zurückgekehrt sind. Anderthalb Millionen jüdische Kinder wurden ermordet. Und ich weine um jedes Kind und es hat seinen Namen in Yad Vashem. Wir gedenken derer aber auch, die überlebt haben und – liebe Liliana Segre –d enen die schrecklichen Erinnerungen an diese Hölle auf ewig ins Gedächtnis eingebrannt sind. Aber dieses Gedenken ist auch ein Aufruf zur Wachsamkeit.

Heinz Galinski, der langjährige Vorsitzende des Zentralrats der Juden in Deutschland, hat zurecht gesagt: „Demokratie kann man keiner Gesellschaft aufzwingen, sie ist auch kein Geschenk, das man ein für alle Mal in Besitz nehmen kann. Sie muss täglich erkämpft und verteidigt werden.“ Genau darum geht es: Wehret den Anfängen! Seid wachsam! Seien wir aufrichtig gegenüber unserer Geschichte, verteidigen wir die Unantastbarkeit der Würde eines jeden einzelnen Menschen, verteidigen wir das Innerste und die Werte unserer Demokratie. Das sind wir den Opfern des Holocaust schuldig. Das sind wir der Würde des Menschen schuldig, wie genauso auch unserer Demokratie.

Vielen Dank.

SPEECH/20/158

Related media

EP Plenary session International Holocaust Remembrance Day - 75th anniversary of the liberation of Auschwitz

European Commission - Speech

[Check Against Delivery]

Speech by President von der Leyen at the European Parliament Plenary – 'We need to talk about racism – openly and honestly'

Brussels, 17 June 2020

Mr President,

Honourable Members,

I do not know what it is to be black.

I do not know what it is to be black, or a member of any other ethnic, religious or sexual minority in the places I have lived.

I have never experienced what it is to be treated differently simply because of the way I was born.

I do not know what it is

- to be treated with suspicion,

- day after day,

- walking down the street,

- or doing my groceries;

- applying for a job,

- or moving in to a new home.

Most of us in this room do not know.

But one thing we do know:

Many of our fellow citizens – our fellow women and men– know and are telling us loud and clear that we have let racism happen for far too long.

Honourable Members,

People protesting on our streets, in our countries, across the Atlantic and around the world are raising their voices – eager to be heard.

It is time we did more than listen.

More than condemn.

It is time we talked about racism – openly and honestly.

This is why I want to thank you for putting this point on the agenda of the Plenary and making it the first of your session.

Honourable Members,

As a society, we need to confront reality.

We relentlessly need to fight racism and discrimination: visible discrimination, of course.

But also more subtle racism and discrimination – our unconscious biases.

All sorts of racism and discrimination!

In the justice system and law enforcement,

in the labour and housing markets,

in education and healthcare,

in politics and migration.

We should join forces, at all levels: European, national, regional, local, public or private, business and

civil society, and each of us individually, as citizens.

To build a Europe that is more equal, more humane, more fair.

Let me be very clear: in our Union there is no place for racism or any form of discrimination.

Honourable Members,

Together, we need to answer difficult questions:

- Why do racism and discrimination endure in our societies?

- Why are there political parties supporting xenophobia and racism that win elections?

- Why are members of ethnic and religious minorities underrepresented in political, social and academic institutions,

- and overrepresented in poverty, illness and law enforcement statistics?

- What can we do in the fields of education, employment, healthcare, housing and more, to build an open, fairer and more conscious society?

- What can we do so that our institutions better represent the diversity of our European societies?

This is not the work of a sectoral policy, of a single person, or a single Commissioner.

This is why I am here, as President of the European Commission.

I want to get to the bottom of these questions.

Next week, we will have a structured debate on racism in the College.

We will talk about racism, and study its roots.

It is always possible to change direction if there is a will to do so.

Let me take one example of a small step in the right direction, that I witnessed when I was Defence Minister in my home country.

At the time, in the German armed forces, a recruiting system had been in place for decades that always favoured the same.

We had some excellent candidates, who would bring valuable assets to our armed forces – sometimes rare assets, like speaking Arabic or Farsi – and yet, somehow, those assets were not valued.

Not at all.

In a mission abroad, such skills could save comrades' lives.

At that time, the attitude was: ‘Ah, but the system does not allow this. We have never done this before.'

But then, analysis and reflection led the German Armed Forces to change the system.

It has now become fairer for these soldiers, better for the German armed forces, better for society!

Honourable Members,

We need to talk about racism with an open mind.

The good news is: we do not start from scratch.

In the European Union, discrimination is prohibited at the highest possible legal level: I mean our Treaty and our Charter of Fundamental Rights. Both on grounds of race and ethnic origin.

We also have European laws against racism, ethnic discrimination and hate speech:

- our Racial Equality Directive,

- our Framework Decision on combating forms of expressions of racism and xenophobia,

to name just a few.

We have cooperation tools involving experts from all Member States, a High Level Group on combating racism, xenophobia and other forms of intolerance, and a European Network of Equality Bodies.

Here again, to name just a few.

And we have European funds.

But we need to try harder.

Honourable Members,
I am glad to live in a society that condemns racism.
But we should not stop there.
If we encounter it, we must sound the alarm and act immediately.
And we must be aware that vigilance and awareness begin on a small scale.
With each and every one of us.
Awareness includes examining oneself.
Awareness includes speaking up in cases of discrimination.
And awareness includes questioning privileges we may take for granted, which are anything but.

Mr President,
Honourable Members,
The motto of our European Union is: 'United in diversity'.
Our task it to live up to these words, and to fulfil their meaning.
This is why I am looking forward to listening to you.
For a better Europe.

United in diversity.
Unie dans la diversité.
In Vielfalt geeint.

Thank you.

SPEECH/20/1114

Related documents
President von der Leyen-EP Plenary on We need to talk about racism.pdf

Related media
Participation of Ursula von der Leyen, President of the European Commission, at the Plenary Session of the European Parliament
LIVE EP Plenary session The Anti-racism protests following the death of George Floyd

Epilogue

Raad van State

De rechtsstaat in coronatijd

Essay van Thom de Graaf in het zomernummer van Elsevier, juli 2020.

De Raad van State, bijna 490 jaar oud, is een weliswaar eerbiedwaardig oud, maar gelukkig ook een springlevend 'Hoog College van Staat' dat aan betekenis in al die jaren niets heeft ingeboet. De Raad maakt zich sterk voor kwalitatief goede en voor burgers begrijpelijke wet- en regelgeving. Wetten en regels moeten niet alleen in overeenstemming zijn met de Grondwet, Europees Unierecht en internationale verdragen, maar ook technisch goed in elkaar zitten en doen waarvoor ze zijn gemaakt: effectief de samenleving organiseren en problemen oplossen. Ook de kwaliteit van besluiten van de overheid die op die wetten en regels zijn gebaseerd, moet deugen. Die besluiten moeten er steeds blijk van geven dat rekening is gehouden met de belangen van de individuele burgers.

Een belangrijk vereiste voor een goed werkende rechtsstaat is bovendien dat regering, parlement en rechter zorgvuldig met elkaar omgaan, met begrip voor elkaars positie binnen het staatsbestel. Dat gebeurt niet altijd. Soms blijkt er sprake van vooroordelen en te snel uitgesproken kritiek. Dan is het aan de Raad van State om te wijzen op de 'spelregels' van de democratische rechtsstaat en het grotere belang dat gemoeid is met de naleving van deze spelregels.

Deze kernverantwoordelijkheid van de Raad van State – en dus ook van mij als vice-president – krijgt vandaag de dag gestalte tegen de achtergrond van een samenleving die steeds meer georganiseerd is in netwerken en zich steeds sneller vernieuwt, onder meer door de enorme vlucht van de informatietechnologie. Als de Raad van State zijn werk goed wil blijven doen en dus van betekenis wil blijven voor de rechtsstaat, kan hij niet alleen volstaan met zijn klassieke werkwijze: adviseren als de wet al nagenoeg klaar is en de politieke afspraken daarover al zijn gemaakt. Dat blijft een belangrijke taak, maar advies geven in een eerder stadium is minstens zo effectief en helpt regering en parlement om de juiste stappen te zetten op de weg naar goede wetten en goed bestuur. De Afdeling advisering van de Raad van State kan op verzoek van de regering en van beide Kamers zogenoemde 'voorlichting' geven over juridische of maatschappelijke vraagstukken die met wetgeving samenhangen of daarvoor aanleiding geven.

En dat gebeurt steeds vaker. Het afgelopen jaar bijvoorbeeld over de bestuurlijke aanpak van georganiseerde criminaliteit, het bestuur van de eilanden Saba, St. Eustatius en Bonaire die samen Caribisch Nederland vormen, de wijze waarop drempelwaarden in de aanpak van het stikstofprobleem een rol kunnen spelen en het voornemen om beloningen in de financiële sector bij staatssteun aan banden te leggen. De Eerste en Tweede Kamer vragen ook steeds meer van dit soort adviezen aan de Raad van State. Deze variëren van een beschouwing over de mogelijke gevolgen voor Nederland als grote landen in de Eurozone zich niet aan de afspraken houden tot een oordeel over de staatsrechtelijke mogelijkheden om in tijden van crisis digitaal te vergaderen. Deze 'voorlichtingen' maken een toenemend deel uit van ons werk. Net zoals het onafhankelijk begrotingstoezicht dat de wetgever op grond van de afspraken in het Europese Stabiliteits- en Groeipact aan de Raad van State heeft opgedragen. En het toezicht op de uitvoering van de Klimaatwet dat sinds vorig jaar eveneens bij ons is ondergebracht. Deze taken leiden ertoe dat de Afdeling advisering van de Raad van State minder vanuit een ivoren toren adviseert, maar meer en meer in gesprek is met regering, parlement en belangrijke maatschappelijke spelers. De Afdeling

bestuursrechtspraak van de Raad van State werkt op haar beurt in toenemende mate samen met andere hoogste rechtscolleges en gaat het gesprek aan met de advocatuur en andere betrokkenen bij de rechtspleging.

Ik licht de moderne taakopvatting van de Raad van State graag toe aan de hand van twee thema's die actueel en relevant voor de samenleving zijn: het evenwicht dat in de rechtsstaat altijd moet bestaan tussen wetgever, bestuur en rechter, en de bestrijding van het coronavirus binnen de rechtsstaat. Over deze onderwerpen heeft de Raad van State de afgelopen maanden beschouwingen, voorlichtingen en adviezen gepubliceerd.

Evenwicht in de rechtsstaat

De betekenis en de waarde van de democratische rechtsstaat wordt in toenemende mate ter discussie gesteld. Dat is verontrustend. De rechtsstaat heeft geen politieke voorkeur en zou gedragen moeten worden door iedereen omdat de rechtsstaat elke burger beschermt. Naar aanleiding van de verstrekkende uitspraken van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State over het stikstofbeleid (PAS-regeling) en van de Hoge Raad over het ontoereikend klimaatbeleid (Urgenda-arrest) van vorig jaar werd de vraag opgeworpen of de rechter niet op de stoel van de regering of die van de wetgever (regering en parlement samen) ging zitten. Er ontstond ook steeds meer discussie over de toetsing door de rechter van maatregelen aan Europese verplichtingen en internationale (mensenrechten)verdragen. Sommigen meenden zelfs dat 'activistische rechters' de politieke democratie ondermijnen.

Nu is kritiek op rechterlijke uitspraken niet nieuw en ook niet zorgelijk. In de rechtsstaat bestaat altijd een gezonde spanning tussen wetgever, bestuur en rechter. Maar het is wel zaak om de grenzen van ieders taak en rol in acht te nemen en begrip te hebben voor de verschillende verantwoordelijkheden. Over die spanning en die verantwoordelijkheden ging de algemene beschouwing in het jaarverslag over 2019 dat de Raad van State in mei van dit jaar publiceerde.

De inhoud van de rechtsstaat is niet onveranderlijk. Een aantal elementen behoort echter altijd tot de vaste kern van de rechtsstaat. In de eerste plaats het legaliteitsbeginsel, dat inhoudt dat overheidshandelen altijd een (grond)wettelijke grondslag heeft en begrensd wordt door diezelfde (grond)wet en internationaal recht. Een ander belangrijk element is dat fundamentele rechten en vrijheden van burgers verzekerd moeten zijn. Daarnaast is er (een zekere mate van) machtenscheiding en machtenspreiding die misbruik en onderdrukking tegengaan. Belangrijk is verder dat burgers toegang hebben tot een onafhankelijke rechter die de rechtmatigheid van het overheidshandelen toetst.

De rechtsstaat komt in gevaar als de burger die toegang niet of heel moeizaam heeft of als aan de onafhankelijkheid van de rechter moet worden getwijfeld. De rechter waakt immers over de toepassing van het recht en over de grondrechten van burgers. Hij vormt als het ware het sluitstuk van de democratische rechtsstaat. Sommigen menen dat de bestuursrechter de burger te weinig rechtsbescherming biedt. Anderen zijn juist van mening dat de overheid veel te kritisch wordt bejegend; de bestuursrechter zou veel terughoudender moeten zijn. In het algemeen is de bestuursrechter terughoudend als de wetgever het bestuur (bijvoorbeeld de minister of het college van B&W) veel beslisruimte heeft gegeven. Maar als die beslisruimte er niet is omdat de wet strikte en duidelijke regels kent, is de rechter niet terughoudend. Zeker niet bij de vaststelling van de feiten of als grondrechten van burgers in het geding zijn. Dan toetst de rechter indringend, zoals dat heet.

Rechters moeten recht spreken. Ze kunnen niet weigeren om een uitspraak te doen. Ze moeten al het relevante recht daarbij betrekken. Niet alleen de wet, maar ook het Europese en internationale recht en de algemene rechtsbeginselen. Als rechter daarin een weg te vinden, kan redelijk overzichtelijk zijn, bijvoorbeeld als de hoogste (Europese) rechter heeft gesproken. Zo oordeelde het

Hof van Justitie in Luxemburg naar aanleiding van vragen van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State

dat de PAS-regeling in strijd is met de Europese Habitatrichtlijn. Deze regeling rekende verwachte maar nog niet bereikte vermindering van stikstofdepositie mee in bouw- en andere overheidsbesluiten. De Afdeling bestuursrechtspraak volgde dit duidelijke oordeel van het Hof van Justitie. Maar soms is het voor de rechter minder overzichtelijk. Bijvoorbeeld als regels vaag of onduidelijk zijn of elkaar tegenspreken en gerechtvaardigde belangen tegenover elkaar staan. De rechter moet dan vage wettelijke begrippen invullen en keuzes maken om leemten in wet- en regelgeving op te vullen.

In een vitale rechtsstaat is er altijd een interactie, een dialoog, tussen rechter, wetgever en bestuur. De rechter heeft een belangrijke stem, maar zeker niet het laatste woord. Regering en parlement kunnen immers met nieuwe wetten oude rechterlijke uitspraken ‘overrulen’. Dat wordt moeilijker bij rechterlijke interpretatie van internationale verdragen. Die zijn immers niet zo makkelijk te wijzigen. Dat laatste legt een zware verantwoordelijkheid bij de rechter.

Ondanks kritische commentaren op rechterlijke uitspraken, ook van de kant van de politiek, meent de Raad van State dat de rechtsstaat in ons land niet in gevaar is. Dat heeft onder meer te maken met het draagvlak onder de bevolking. Het vertrouwen van Nederlandse burgers in hun instituties is gelukkig groot. Zonder dat vertrouwen is een rechtsstaat een lege huls. Maar dat vertrouwen moet wel voortdurend verdiend worden. Als de overheid te vaak en te veel steken laat vallen in de uitvoering van wetgeving en beleid – zoals bijvoorbeeld bij de toeslagen voor de kinderopvang – holt dat vertrouwen achteruit. Té complexe regelgeving die met geautomatiseerde systemen wordt uitgevoerd, kan snel onwerkbaar worden voor uitvoeringsinstanties en onredelijk uitpakken voor burgers. Dat moet beter.

In ons land is de onafhankelijkheid van de rechter gelukkig geborgd. Deze staat niet of nauwelijks ter discussie in politiek en samenleving. Dat is in sommige andere lidstaten van de Europese Unie wel anders, denk aan Polen en Hongarije. Voor die onafhankelijke rol is, naast voldoende financiële middelen, een zorgvuldige omgang tussen de staatsmachten over en weer van groot belang.

Zorgvuldigheid in woorden en terughoudendheid in oordelen. Een elementaire voorwaarde daarvoor is dat er bij iedereen voldoende kennis en begrip bestaat van de rechtsstatelijke verhoudingen. Enige ‘constitutionele geletterdheid’ zoals dat wel eens is genoemd, is gewenst. In het onderwijs, in burgerschapsvorming en zeker ook bij de verantwoordelijken in onze samenleving.

Rechtsstaat in crisistijd

Het jaarverslag waarin de Raad van State met deze beschouwing kwam, werd in mei van dit jaar gepubliceerd, maar was al geschreven voordat de coronacrisis uitbrak. Volgens mij heeft het pleidooi voor evenwichtige en zorgvuldige verhoudingen binnen de rechtsstaat echter niets aan actualiteit en urgentie ingeboet. Integendeel: juist in tijden waarin zowel burgers als de overheid onzeker en zoekende zijn, biedt een krachtige en weerbare democratische rechtsstaat houvast. Zeker als bijzondere tijden bijzondere maatregelen van de overheid vragen die voor langere tijd de uitoefening van onze vrijheidsrechten beperken. Dan zijn zorgvuldigheid in normering, transparantie, openbaar democratisch debat en rechterlijke toetsing van groot belang. Als daarop wordt ingeleverd, wordt de staatsmacht willekeurig en oncontroleerbaar.

Hoe functioneert de democratische rechtsstaat onder druk van deze crisis die geen precedenten kent? Het laatste oordeel kan nog niet worden gegeven. Het coronavirus is immers nog niet uitgebannen. Ons staat wellicht in dat verband nog een hete herfst te wachten. Maar mijn eerste indruk is: die functioneert redelijk. Mocht u in deze woorden een relativering lezen, dan klopt dat. Ik wijs op landen binnen de Europese Unie waar de vrijheidsbeperkende maatregelen (veel) drastischer

zijn (geweest) dan in ons eigen land en waar het democratische debat over het overheidsoptreden beperkter plaatsvond. In Hongarije is de parlementaire controle feitelijk tot het einde van het jaar on hold gezet. De beperkingen in Nederland hebben niet geleid tot een complete lockdown die de bewegingsvrijheid, de vrijheid van vereniging en vergadering, het recht op familieleven of de uitoefening van het eigendomsrecht volledig blokkeerde. Landen als Spanje en Frankrijk gingen een stuk verder. Parlementaire controle op het beleid van de regering bleef in Nederland mogelijk en werd ook daadwerkelijk uitgeoefend. De ministers legden zowel politiek als publiek verantwoording af. Spoedwetten kwamen op de normale manier tot stand: met advies van de Afdeling advisering van de Raad van State, in het openbaar en na behandeling in de Tweede en de Eerste Kamer. Het ging allemaal onder druk van de bijzondere omstandigheden veel sneller dan gewoonlijk. De stroom van tijdelijke coronaregels is omvangrijk: van tijdelijke regels voor online rechtszittingen en digitaal verlijden van notariële akten tot regels voor het digitaal vergaderen van gemeenteraden en provinciale staten en van tijdelijke inkomensondersteuning voor zelfstandige ondernemers tot een compensatieregeling voor kinderopvangkosten zonder daadwerkelijke opvang.

Zijn al deze maatregelen doelmatig geweest? Dat moeten we vaststellen als de crisis echt voorbij is. Een gedegen oordeel vraagt tijd. De regering heeft de Onderzoeksraad voor Veiligheid gevraagd een evaluatie voor te bereiden. De langetermijngevolgen voor de economie, de overheidsfinanciën en de gezondheidszorg kunnen nog moeizaam worden ingeschat. Hoe zwaar en langdurig zal de recessie blijken te zijn? Is herstel vanzelfsprekend en gaan we dan door op de oude voet van produceren en consumeren? Of is deze coronacrisis het breekijzer voor een meer duurzame economie en een grote digitale sprong voorwaarts?

Vanuit rechtstatelijk oogpunt springen voor mij vier punten in het oog.

Allereerst: is deze periode van pandemie met enorme gevolgen voor zowel de volksgezondheid, de economische kracht als de persoonlijke vrijheden zo verwoestend dat de samenleving uit balans raakt en destabiliseert? Ik geloof van niet. Er is gelukkig onverminderd groot vertrouwen in de instituties van de rechtsstaat en de bevolking vertoont al met al een aanmerkelijk groot aanpassingsvermogen. Natuurlijk is er kritiek. Die kritiek groeit vanzelfsprekend naarmate de tijd verstrijkt. Maatschappelijke sectoren kunnen bijvoorbeeld niet of veel later dan gehoopt en slechts met veel beperkingen hun economische, sociale of culturele activiteiten hervatten. Maar breed gedeelde kritiek die zou kunnen worden opgevat als een zeker antiparlementarisme (‘wat heb je in moeilijke tijden eigenlijk aan de parlementaire democratie?’) neem ik gelukkig niet waar. De ruimhartige wijze waarop al vanaf het begin van de uitbraak van het coronavirus met brede politieke steun de begrotingsdiscipline terzijde werd geschoven zodat een ongekend omvangrijk steunpakket ter beschikking kwam, zal ongetwijfeld hebben bijgedragen om potentiële onvrede in te dammen. Daarbij past natuurlijk wel de waarschuwing dat elke crisis het risico in zich bergt de samenleving verder te splijten in burgers die alle wegen weten te vinden en zij die de boot dreigen te missen. Juist aan hen moet de overheid in crisistijd de hand reiken. Maar juist zij komen niet zelden in de verdrukking door bureaucratische wetmatigheden en onvoldoende persoonlijke aandacht.

In de tweede plaats kun je eraan twijfelen of de Europese Unie deze crisis zonder kleerscheuren zal overleven. Binnen de Economische en Monetaire Unie zijn de verhoudingen zichtbaar onder druk komen te staan, en niet voor het eerst. Het vrije personenverkeer is lange tijd feitelijk stopgezet en sinds vorige maand pas weer onder strikte voorwaarden op gang gekomen. Het is niet geheel denkbeeldig dat met een beroep op de publieke gezondheid het Europa van de open grenzen in de toekomst tot het verleden zal behoren. De wijze waarop in enkele lidstaten met de coronacrisis wordt omgesprongen doet bovendien vrezen voor een verder uitholling van de rechtsstatelijke eisen die de Europese Unie aan de lidstaten stelt. In mei van dit jaar heeft het Duitse Bundesverfassungsgericht een uitspraak gedaan over het beleid van de Europese Centrale Bank onder de vorige president Draghi, die zijn schaduw vooruitwerpt op de ruimte die in de huidige crisis voor monetair beleid bestaat. Dat het Hof van Justitie het nodig vond om vervolgens uitdrukkelijk te

verklaren dat alleen hij bevoegd is te oordelen over het handelen van een Europese instelling en dat verschillen van inzicht tussen nationale gerechten de eenheid van de Europese rechtsorde in gevaar kunnen brengen, duidt erop dat na de coronacrisis de Europese crisis nog niet voorbij is.

Ten derde is een legitieme vraag of de sinds medio maart genomen ingrijpende maatregelen op de persoonlijke vrijheid de rechtsstatelijke toets der kritiek wel kunnen doorstaan. Het gaat om uiteenlopende verboden, variërend van met meer dan twee mensen gezamenlijk over straat lopen, om partner of ouder op te zoeken in het verpleeghuis, om je economische nering te bedrijven in horeca of sportschool of om in verenigingsverband te sporten. Al deze grondrechtbeperkingen zullen de verspreiding van het coronavirus ongetwijfeld hebben bestreden. Maar zijn ze ook rechtsstatelijk verantwoord opgelegd? De beperkingen zijn opgenomen in noodverordeningen die de voorzitters van de veiligheidsregio's onder aanwijzing van de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport uitvaardigden. De Wet publieke gezondheid en de Wet veiligheidsregio's bieden deze mogelijkheid. Maar is het instrument van de noodverordening wel bedoeld voor een andere situatie dan een acute noodsituatie? Op verzoek van de Tweede Kamer boog de Afdeling advisering van de Raad van State zich in mei over deze vraag. Zij concludeerde dat de juridische houdbaarheid van de noodverordeningen beperkt is. Een noodverordening kan niet als juridische grondslag dienen voor vergaande inperkingen van grondrechten die voor langere tijd nodig zijn. De Grondwet vereist namelijk dat beperkingen van grondrechten terug te voeren moeten zijn op specifieke wettelijke bepalingen. Noodverordeningen kunnen niet aan die eis voldoen. Bovendien komen noodverordeningen van de voorzitters van de veiligheidsregio's in een democratisch vacuüm tot stand. Daar is geen volksvertegenwoordiging direct bij betrokken.

Inmiddels heeft de regering een wetsvoorstel in voorbereiding dat aan die grondwettelijke eis voldoet en daarmee de noodverordeningen overbodig zou maken, de Tijdelijke wet maatregelen covid-19. Aan dit wetsvoorstel zitten wel haken en ogen. De Afdeling advisering van de Raad van State heeft er kritisch over geadviseerd. Maatschappelijk is een fel debat ontstaan over de noodzaak van vergaande beperkende maatregelen voor de langere termijn, de werkingsduur van de wet en de betrokkenheid van het parlement bij regels die ministers op basis van de wet kunnen vaststellen. Bij het afsluiten van deze tekst heeft de regering het wetsvoorstel nog niet naar de Tweede Kamer gestuurd en is het advies van de Afdeling advisering nog niet openbaar. Vermoedelijk zullen er nog weken, zo niet maanden, overheen gaan voordat het parlement over het wetsvoorstel heeft beraadslaagd en besloten. Dat betekent dus dat ook deze zomer het regime van de noodverordeningen van kracht blijft. Dit is niet gelukkig vanuit rechtstatelijk en democratisch oogpunt. Vooral omdat je over de reikwijdte van die noodverordeningen de nodige vragen kunt stellen, bijvoorbeeld bij het stellen en handhaven van regels 'achter de voordeur' in de privésfeer.

Een laatste punt van aandacht is of de instellingen van de rechtsstaat onder deze pandemische omstandigheden de afgelopen maanden goed bleven functioneren. De rechtspraak heeft direct na de uitbraak van het coronavirus de deuren moeten sluiten voor fysieke rechtszittingen. Aanvankelijk werd daartoe ook opgeroepen, onder meer door strafrechtadvocaten die op het belang van de gezondheid van hun cliënten wezen. Later kwam er kritiek: waarom werkt de rechter niet gewoon door, die heeft toch ook een 'vitaal beroep'? Vanaf de tweede week van mei vonden er weer fysieke rechtszittingen plaats in aanpaste rechtszalen. Ondertussen werd er ook digitaal geprocedeerd, inclusief telehoren via audio- of videoverbindingen. Spoedzaken werden met voorrang behandeld. Veel zaken zijn zonder rechtszitting afgedaan. Al met al kwam de onafhankelijke rechtspraak een aantal weken fors onder druk, maar gelukkig niet helemaal in de verdrukking.

De vijf Hoge Colleges van Staat (Eerste en Tweede Kamer, Raad van State, Algemene Rekenkamer en Nationale ombudsman) kwamen begin april met een gezamenlijke verklaring waarin zij stelden dat het democratisch proces ondanks alle beperkingen doorgang moest vinden. Digitale middelen vormden hierin de sleutel, zoals dat voor heel Nederland gold. Beide Kamers bleven fysieke vergaderingen houden, al vergaderde de Tweede Kamer direct na de lockdown veel minder dan

gebruikelijk en kwamen de leden van de Eerste Kamer de eerste twee weken zelfs niet plenair bijeen. Bij de Eerste Kamer kwam toen de vraag op of volledig digitaal vergaderen en digitaal besluiten ook mogelijk is, als het niet anders zou kunnen. Of verzet de Grondwet zich daartegen? Op verzoek van de Eerste Kamer kwam de Afdeling advisering van de Raad van State in een voorlichting tot de conclusie dat de tekst van de Grondwet zich daar niet tegen verzet. Bij de laatste algemene grondwetsherziening in 1983 konden digitale ontwikkelingen natuurlijk niet worden voorzien. Een moderne, dynamische interpretatie van de grondwettelijke bepalingen geeft ruimte voor digitaal vergaderen en besluiten in extreme omstandigheden, als fysiek bijeenkomen niet of nauwelijks meer kan. Daarbij staan de belangen van voortgang van het democratisch proces, openbaarheid, transparantie en de rechten van elk individueel Kamerlid voorop. Gelukkig deden die extreme omstandigheden zich uiteindelijk niet voor.

Tot slot

In de eerste maanden van de coronacrisis bewoog de maatschappelijke discussie zich tussen de polen van de publieke gezondheid en de economie. Begrijpelijke en grote belangen. Een derde zelfstandige wegingsfactor is echter de persoonlijke vrijheid van mensen en het draagvlak dat moet bestaan voor beperking van die vrijheid. Ik neem waar dat deze factor naarmate de tijd verstrijkt steeds zwaarder weegt. Dat is begrijpelijk, ook al zijn de meest ingrijpende maatregelen inmiddels versoepeld. Het kompas moet in een democratische rechtsstaat altijd gericht blijven op de borging en uitoefening van onze fundamentele rechten. De vice-president van de Raad van State wil graag kritische zin combineren met een constructief meedenken met regering en parlement.Maar internationale Verdragen worden niet meegenomen in de adviezen. De omstandigheden zijn voor alle instituties van de rechtsstaat immers al moeilijk genoeg. Tegen deze achtergrond komt hij tot de voorzichtige conclusie dat democratie en rechtsstaat in ons land ook in coronatijden redelijk zou moeten kunnen blijven functioneren. Toetsing door de onafhankelijke rechter zou in alle gevallen mogelijk moeten kunnen zijn. De beperking in de uitoefening van onze grondrechten was en is op onderdelen fors, maar moet als het goed is onderhevig zijn aan democratische beïnvloeding en beoordeling en niet gericht op willekeur. Dat zou in een democratische rechtsstaat natuurlijk het streven zijn. Burgers kunnen vertrouwen in de rechtsstaat behouden als ze het gevoel hebben dat er zorgvuldig wordt gehandeld en geoordeeld en dat met hun belangen rekening wordt gehouden.En als het noodzakelijke evenwicht tussen wetgever, bestuur en rechter zorgvuldig wordt bewaard.Maar dat bleek onvoldoende het geval.De tweede lockdown was een zwaardere dobber dan de eerste,en die zal nog stand blijven houden tot in 2021. Ook is er een mondkapjes plicht waar eerst nog vanaf werd gezien door de regering.In januari 2021 zal worden begonnen met vaccineren.

ANNUAL REPORT IFUD of Human Rights

2016-2017 / 2018 / 2019

https://archive.org/details/ANNUALREPORTIFUDOfHumanRights20162017

https://archive.org/details/AnnualReportIFUDOfHumanRights2018

https://archive.org/details/annualreportifudofhumanrights2019

Balans

BLAD:

KASBOEK

Jaar:	**2020**
Instelling:	IFUD of Human Rights

Datum	Omschrijving	Kas
12/31/2019	eind kas contant	139.48
	Ontv gift J.P. v.d. Wittenboer	€ 258.00
	Af energie	-€ 258.00
	Ontv gift J.P. v.d. Wittenboer	€ 8.17
	Ontv gift J.P. v.d. Wittenboer	€ 24.43
	Af donatie internet archive usa	
	Af fakt printer inkt 123 inkt 17110866	€ 24.43
	Totaal eind contant kas 2020	€ 139.48

IFUD of Human Rights — Balans

		2019		2020
Activa				
Huidige activa:				
Contant geld		139,48		139,48
Kantoor apparatuur		180,66		180,66
		-		-
		-		-
		-		-
		-		-
Totaal van huidige activa	**€**	**320,14**	**€**	320,14
Vaste activa				
Liquide middelen (kas)		139,48		139,48
Vermogen 10% na schenking ushmm overgebleven		-		-
hoofdvordering		2.004.000,00		-
Schuldvordering NL-Staat notarieel (beraming)				2.004.000,00
Netto vaste activa	**€**	**2.004.139,48**	**€**	2.004.139,48
Overige activa				
Goodwill		-		-
Totaal van overige activa	**€**	**2.004.180,66**	**€**	2.004.180,66
Totaal van activa				

		2019		2020
Verplichtingen en vermogen van eigenaar				
Huidige verplichtingen:				
Crediteuren		-		-
Verschuldigde loonkosten		-		-
Toegenomen compensatie		-		-
Verschuldigde inkomstenbelasting		-		-
Transitorische passiva		-		-
Overige		-		-
Totaal van huidige verplichtingen	**€**	**-**	**€**	**-**
Langetermijnverplichtingen				
Verschuldigde hypotheek		-		-
Totaal van langetermijnverplichtingen	**€**	**-**	**€**	**-**
Vermogen van eigenaar				
Investeringskapitaal		-		-
Herinvesteringen		-		-
Totaal vermogen stichting	**€**	**2.004.180,66**	**€**	**2.004.180,66**
Totaal Vermogen	**€**	**2.004.180,66**	**€**	2.004.180,66

Saldo Kas	**€**	**139,48**	**€**	139,48

BLAD:1

KASBOEK

Jaar:	**2020**
Bedrijf:	Audio-Rarities

Datum	Omschrijving	Kas
12/31/2019	Eind saldo ING 2019	425.69 €
	Eind Kas 2019	**5.19**
	schuld facebook adds 27 usd	
1/3/2020	CD baby sales	€ 17.42
1/31/2020	CD baby sales	€ 17.94
1/27/2020	Af kosten zakelijk ing	-€ 18.04
2/12/2020	CD baby sales	€ 27.71
3/9/2020	CD baby sales	€ 19.75
26-2 t/m 26-5	Af kosten zakelijk ing	-€ 41.43
31-1 t/m 13-3	Cd baby sales	€65.39
6/27/2020	CD baby sales	€ 23.99
9/3/2020	CD baby sales	€ 16.66
27-4 t/m 7-8 2020	Af kosten zakelijk ing	-€ 36.36
25-10 t/m 26-11-2020	Af kosten zakelijk ing	-€ 27.88
9/3/2020	CD baby sales	€ 16.66
11/26/2020	Af kosten zakelijk ing	-€ 8.49
	Ontv gift J.P. v.d Wittenboer	€ 258.00
	Af energie	-€ 258.00
	Totaal	€ 452.86
	Kas contant eind 2020	

Audio-Rarities — Balans

		2019		2020
Activa				
Huidige activa:				
Saldo Pay Pal geen		-		-
Saldo ING		433,72		452,86
Voorraden CD's in 2019 (219) / in 2020 (209)		1.773,90		1692,90
Giften/ gemaakte kosten		-		-
Af versturen cd post usa		-		-
Donaties		-		-
Totaal van huidige activa	€	**2.207,62**		2.145,76
Vaste activa				
Onroerend goed en apparatuur		-		-
Verbeteringen aan gehuurde onroerende zaken		-		-
Vermogen en andere investeringen		-		-
Verminderd met cumulatieve afschrijvingen		-		-
Netto vaste activa	€	-	€	-
Overige activa				
Goodwill		-		-
Totaal van overige activa	€	-	€	-
Totaal van activa	**€**	**2.207,62**	**€**	**2.145,76**

		2019		2020
Verplichtingen en vermogen van eigenaar				
Huidige verplichtingen:				
Crediteuren		-		-
Verschuldigde loonkosten		-		-
Toegenomen compensatie		-		-
Verschuldigde inkomstenbelasting		-		-
Transitorische passiva		-		-
Overige		-		-
Totaal van huidige verplichtingen	€	-	€	-
Langetermijnverplichtingen				
Verschuldigde hypotheek		-		-
Totaal van langetermijnverplichtingen	€	-	€	-
Vermogen				
Kantoor apparatuur		63,73		
Kas		5,19		
	€	**68,92**	€	**68,92€**
				Kas
Opbrengst CD / MP3 en streaming	**€**	**164,69**	**€**	**5,19€**

CD/Mp3: 92,35€

Totaal vermogen Saldo	**€**	**2.042,93**	**€**	**2.214.68 €**

De samenleving digitaliseert in hoog tempo. Ook de stichting gebruikt hierdoor steeds minder papier en printer inkt. Internet en social media spelen steeds meer een cruciale rol. De stichting heeft thans een archief toegankelijk voor iedereen met bestanden van pdf, Mp3 en video, totaal 4269 bestanden.

https://archive.org/details/@humanrights

Stroom & Gas Kastanje 28, 5731NK, Mierlo

Audio-Rarities (zakelijk) contract Vattenfall Nederland.

Kosten (voorschot) over 2020 in rekening gebracht door leverancier:
euro. 1032,00 euro

Er staat geen apart gebouw op de balans voor Audio-Rarities. Dan moet je in alle redelijkheid de energienota schatten naar zakelijk en privé. Er is daarom geen extra tussenmeter, maar gewoon één hoofdmeter voor stroom en gas op het adres.

½ deel is privé
¼ deel is Audio-Rarities
¼ deel is Stichting

Dat wil inhouden dat de kosten voor Audio-Rarities in 2020 bedroegen 258,00 euro, voor de Stichting ook 258,00 euro. Deze bedragen zijn voorgeschoten door J.P. van den Wittenboer. Daarom gelden deze bedragen als particuliere giften aan de stichting en audio-rarities in de balans.

Speciale vermelding

De notaris heeft in het verleden een contstructie in een notariële akte toegepast, waarin geen geld van Audio-Rarities naar privé gaat, alles gaat / is voor de stichting. Omdat normaal de eenmanszaak samen is met privé, gaat iedere notaris bij geringe twijfels eerst overleggen met de belastingdienst. Er mogen n.l. geen onduidelijkheden in de notariële akte worden gelaten. Omdat deze constructie nu eenmaal zo in de akte staat volgt Audio-Rarities alsmede de stichting deze constructie.

Huur van de postbus

De huur per jaar voor 2020 voor de postbus bedroeg 265,60 euro
De verdeelsleutel is ½ Audio-Rarities en ½ stichting. Het bedrag voor Audio-Rarities is aldus 132,80 euro en voor de stichting ook 132,80 euro. De totale bedragen zijn voorgeschoten door J.P. van den Wittenboer. De bedragen zijn giften aan Audio-Rarities en giften aan de stichting. De normale situatie is, dat dergelijke zaken eenmanszaak en privé samenvallen, maar gezien de notariële akte is dat anders geworden rond de eenmanszaak.

Schuldvordering (voorlopige inschatting) tegen de Nederlandse Staat
Naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid ten aanzien van de schuldvordering in de notariële akte door IFUD of Human Rights tegen de Nederlandse Staat is uitgegaan van jurisprudentie in de rechtspraak. Zoals 27 april 2000 Gerechtshof te Amsterdam in de zaak van Siegfried Maria Theo Corneel Verbeke en de Stichting Anne Frank Stichting inzake het dagboek van Anne Frank, (Siegfried Verbeke is een beruchte holocaustontkenner).Het Gerechtshof oordeelde destijds een dwangsom van f.25.000,- guldens voor iedere overtreding. Een dergelijk bedrag van die strekking staat ook in de notariële akte met betrekking tot Hitler’s Inferno en Audio-Rarities met de stichting IFUD of Human Rights. (link)

https://archive.org/details/united-states-holocaust-memorial-museum-en

CD Baby

- COVID 19 en de bosbranden aan de westkust van de VS: impact op de fysieke vervulling van CD Baby
- CD Baby COVID-19-pandemie: Op dit moment werken CD Baby-medewerkers vanuit hun huis Sommige dingen kunnen langer duren.Compact disc vanuit het magazijn kunnen –tijdelijk- niet worden verzonden,alleen digitaal.

Belangrijke informatie over CD Baby tijdens COVID-19

Door de snel veranderende COVID-19 situatie kunnen sommige zaken bij CD Baby wat langer duren.Het team van CD Baby werkt momenteel vanuit thuis, Gedurende deze tijd heeft CD Baby ook de beslissing genomen om hun magazijn tijdelijk te sluiten. Gedurende deze tijd zal CD Baby geen inventaris ontvangen of fysieke producten aanvullen. Ze blijven de situatie volgen en hervatten de magazijnactiviteiten zodra dit veilig is.

Cdbaby sales report Audio-Rarities Hitler’s Inferno 2020

https://archive.org/details/cd-baby-payments-2020-audio-rarities

Intermediaire Stichting van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens
31 december 2020
VOORZITTER / BESTUUR
J.P. van den Wittenboer

IFUD of Human Rights:
http://ifudofhumanrights.webs.com

IFUD of Human Rights

ANNUAL REPORT 2022
Jaarverslag 2022

Politiek en maatschappij

De gemiddelde burger heeft geen of weinig verstand van ingewikkelde politieke onderwerpen. Dergelijke personen zoeken op internet de bevestiging van hun eigen waarheid wat ze al geloven.Handelen vaak impulsief heftig met een opgefokt oververhit hoofd uit gevoelens van onvrede over zaken die hun persoonlijke belangen onmiddellijk raken, wat zich dan vaak uit in kortstondig claimend gedrag. Sommigen onder hen raken verstrikt in complottheorieën. Strategisch denken (wat is de beste strategie) en planmatig denken is niet voor iedereen weggelegd. Maar de ontevredenheid kan ook ontstaan door ergernis die zich in de hoofden van de mensen is blijven opstapelen over een specifiek onderwerp in de maatschappij.

Hoofdpunten 2022

-stikstofcrisis onteigening van boeren
-oorlog Oekraïne
-aardgas
-asielzoekers en vluchtelingen
-toeslagenaffaire gedupeerden nog niet afgehandeld

NAVO begint nucleaire oefeningen te midden van oorlogsspanningen

De NAVO begon haar lang geplande jaarlijkse nucleaire oefeningen terwijl de spanningen over de oorlog in Oekraïne en de dreiging van president Vladimir Poetin om alle middelen te gebruiken om Russisch grondgebied te verdedigen, sudderen.

14 van de 30 NAVO-landen zullen deelnemen.

Bron: Yahoo.com/news
17-10-2022

Bron: NOS

14-10-2022

Troonrede 2022

Toespraak | 20-09-2022

Leden van de Staten-Generaal,

Wij leven in een tijd van tegenstrijdigheden en onzekerheid. Het is tegenstrijdig dat bestaanszekerheden onder druk staan en armoede toeneemt in een periode van economische groei en lage werkloosheid. Tegenstrijdig is dat mensen zich in ons vrije land onvrij voelen om hun mening te geven, uit angst voor harde reacties of zelfs bedreigingen. En zorgwekkend is ook dat mensen in een volwassen democratie als de onze het vertrouwen verliezen in het oplossend vermogen van politiek en bestuur. Daarnaast groeit de onzekerheid van mensen over de dag van morgen en de verder weg gelegen toekomst. Over koopkracht en woningnood. Over de opvang van asielzoekers en de oorlog in Oekraïne. Maar ook over de grote veranderingen die op ons afkomen op terreinen als arbeidsmarkt, klimaat, energie en stikstof. Al deze onderwerpen zijn bepalend voor de manier waarop wij en onze kinderen straks wonen, werken, ondernemen en met elkaar samenleven.

Toch mogen we houvast ontlenen aan de manier waarop ons land in het verleden stapsgewijs grote veranderingen heeft doorgemaakt. Die geleidelijkheid is wezenlijk. Niet alles kan en hoeft tegelijk, ook niet in het hier-en-nu. Vaak beseffen we pas achteraf hoe ingrijpend ontwikkelingen zijn geweest. Denk bijvoorbeeld aan de periode van de industriële revolutie of, dichterbij, de introductie van het internet. Denk aan de grote ruilverkavelingen en de bouw van grote nieuwe woonwijken in de tweede helft van de vorige eeuw. Of denk aan de moeilijke periode van de naoorlogse wederopbouw.

Zo sprak mijn grootmoeder in 1948 bij haar inhuldiging de volgende woorden tegen uw voorgangers. Ik citeer:

‘Wij bevinden ons op dit ogenblik van de wereldgeschiedenis in een toestand, waarin alles aankomt op onze houding tegen de dreiging van nieuwe onheilen. Nederland moet niet alleen drijvende blijven op de wilde golven van het wereldgebeuren. Het moet zelf zijn koers bepalen, en bovendien trachten met de andere volken samen de koers uit te zetten van de ganse wereldvloot.’

Einde citaat. In die onzekere jaren hebben onze ouders en grootouders gezamenlijkheid en veerkracht getoond. Van ons wordt nu, onder heel andere omstandigheden, hetzelfde gevraagd. Daarin staat Nederland overigens niet alleen. Andere landen staan voor vergelijkbare opgaven. Niemand kan voorspellen hoe de wereld eruitziet als de kinderen van nu zelf kinderen hebben. Maar het zal anders zijn, want onze huidige manier van leven stuit op economische, sociale en ecologische grenzen. Dat vergt een andere economie en arbeidsmarkt. Een andere omgang met ruimte en natuur. Andere manieren van wonen, werken, ondernemen en reizen. En andere vormen van samenleven. Wat niet verandert, is dat samenwerking Nederland sterker maakt dan polarisatie. Dat is van alle tijden.

Het kabinet realiseert zich dat Nederlanders kritisch zijn op de werking van het politiek-bestuurlijke bestel. Tegelijkertijd is nog altijd een ruime meerderheid tevreden over het functioneren van de democratie. Voor het kabinet is dat een aansporing om, hoe moeilijk en omstreden ook, die maatregelen te nemen die echt nodig zijn en daarover open en transparant te zijn. Begin dit jaar startte het kabinet met een ambitieuze toekomstagenda voor 2030 en daarna – in de overtuiging dat volgende generaties, net als wij, een goed leven moeten kunnen leiden in een schoon en veilig land met kansen voor iedereen. Dat perspectief moet er zijn voor mensen van elke geloofsovertuiging,

geaardheid, leeftijd, herkomst, opleiding of beroep. Voor inwoners van stad én platteland. Hier én in Caribisch Nederland, in samenwerking met Aruba, Curaçao en Sint Maarten.

Voorgaande generaties hebben de basis gelegd voor de voorspoed en vrije manier van leven die zo kenmerkend zijn voor ons land. Nu wordt die manier van leven bedreigd door de brute agressie van Rusland tegen Oekraïne. Sinds 1945 leven wij in Nederland in vrede. Nu is een oorlog dichtbij en wordt de internationale rechtsorde en daarmee onze eigen vrijheid aangevallen. We zeggen op 4 en 5 mei heel gemakkelijk dat de waarden van vrijheid en democratie niet vanzelfsprekend zijn en dat ze actief onderhouden moeten worden en doorgegeven. Nu worden we geconfronteerd met de vraag: wat hebben we daar dan concreet voor over – moreel én materieel? De gastvrije opvang en alle hulp die vanuit Nederland direct beschikbaar kwam, geven daarop een eerste antwoord.

De regering kiest met overtuiging voor militaire en humanitaire steun aan Oekraïne, internationale sancties tegen Rusland, en eensgezindheid en nauwe samenwerking in de Europese Unie, de NAVO en de Verenigde Naties. Oekraïne heeft het volste recht zichzelf te verdedigen. Eens te meer blijkt dat voor Nederland de EU, de NAVO en de VN de ankers zijn van het buitenlands en veiligheidsbeleid. Het kabinet heeft de voorgenomen extra investeringen in defensie met brede parlementaire steun kunnen versnellen en verhogen. Dat is nodig nu verschillende landen streven naar een wereld waarin het recht van de sterkste geldt. In dat wereldbeeld worden democratie, soevereiniteit en vrijheid uitgehold. Daartegen moet Nederland samen met zijn internationale partners een dam opwerpen. Dat vraagt om een goed toegeruste krijgsmacht voor een veilig Europa en een krachtige NAVO. Het vraagt een doelgerichte, democratische en zelfbewuste Europese Unie, die een grotere rol pakt op het wereldtoneel. En het vraagt van Nederland dat het zijn bredere internationale verantwoordelijkheid blijft nemen. Internationale samenwerking via hulp en handel draagt bij aan vrede, veiligheid en een menswaardig bestaan wereldwijd.

Een direct gevolg van de oorlog en de internationale sancties tegen Rusland is dat gas, elektriciteit en voedsel flink duurder zijn geworden. De gevolgen voor mensen, gezinnen en bedrijven zijn ernstig. Financiële problemen leiden tot meer schulden, faillissementen, gezondheidsproblemen en kinderarmoede. Het is pijnlijk dat steeds meer mensen in Nederland moeite hebben met het betalen van hun huur, boodschappen, zorgpremie of energierekening. Daarom komt het kabinet met een ongekend fors maatregelenpakket van ruim 18 miljard euro, vooral ten behoeve van de lage en middeninkomens. Maar zelfs daarmee kunnen niet alle prijsstijgingen voor iedereen volledig worden gecompenseerd.

Sommige maatregelen zijn bedoeld voor de korte termijn. Het kabinet werkt aan een prijsplafond voor energie, zodat mensen hun energierekening kunnen blijven betalen. De belastingverlaging op brandstof en de energietoeslag lopen door in 2023. De zorgtoeslag en de basisbeurs voor studenten gaan komend jaar omhoog. Deze maatregelen worden onder andere gedekt door een tijdelijke extra bijdrage van gas- en oliemaatschappijen. Daarnaast komen er structurele inkomensverbeteringen voor lage en middeninkomens. Per 1 januari gaan het minimumloon en de daaraan gekoppelde uitkeringen met 10 procent omhoog. De huurtoeslag en het kindgebonden budget worden hoger. Voor werkenden daalt de inkomstenbelasting en stijgt de arbeidskorting, zodat werken meer loont. Deze maatregelen worden onder andere gedekt door hogere belastingen op winst en vermogen, waarbij het midden- en kleinbedrijf zoveel mogelijk wordt ontzien. Uiteraard steunt het kabinet de inwoners van Caribisch Nederland op Bonaire, Sint Eustatius en Saba, die ook te maken hebben met stijgende prijzen.

Het kabinet zoekt hierbij steeds naar de juiste financiële balans. Koopkrachtverbetering is hard nodig. Tegelijkertijd is het onverantwoord rekeningen door te schuiven naar de jongeren van nu, of noodzakelijk beleid te vertragen. De toekomstagenda duldt geen uitstel.

Het kabinet zal al het mogelijke doen om een breed draagvlak te krijgen voor de aanpak van het stikstofprobleem. Industrie, mobiliteitssector én landbouw moeten de uitstoot naar beneden brengen. Het doel is natuurherstel, een vitaal platteland en een goede toekomst voor de Nederlandse boeren. Daarom is halvering van de stikstofuitstoot onontkoombaar, ook vanwege gerechtelijke uitspraken en om te zorgen dat de vergunningverlening niet stil komt te liggen. Tegelijkertijd zijn er begrijpelijke emoties van boeren die vrezen voor de toekomst van hun familiebedrijf, waar ze zo trots op zijn, vaak al generaties lang. De omslag naar kringlooplandbouw vraagt veel, maar biedt boeren perspectief op een goede toekomst en een fatsoenlijk inkomen. Het is belangrijk om komend jaar voldoende tijd te nemen voor de precieze uitwerking per gebied. Soms zal een andere bedrijfsvoering uitkomst bieden, soms nieuwe technologie, soms bedrijfsverplaatsing, en soms zal uitkoop de beste optie zijn. Ook banken, veevoerfabrikanten, supermarkten en consumenten hebben een eigen verantwoordelijkheid. Het komende jaar werkt het kabinet met alle partijen verder aan gezamenlijke oplossingen.

De urgentie van klimaataanpak en energietransitie wordt alleen maar groter nu er recent vragen zijn gerezen over de gasvoorraad voor komende winter en onze afhankelijkheid van Russisch gas. Dat vraagt om verschillende acties. Samen met de andere EU-lidstaten werkt Nederland aan energiebesparing en een nog snellere overstap naar schone energie. De Nederlandse gasopslagen zijn goed bevoorraad en worden nog verder gevuld. Het doel is dat Nederland voor het einde van 2022 onafhankelijk is van fossiele brandstoffen uit Rusland. Ondertussen moet het oog gericht blijven op de langere termijn, want de toekomst wacht niet. Het streven naar 60% minder CO2 - uitstoot in 2030 vraagt nu om actie. Het kabinet richt zich op een snelle verduurzaming van de industrie, op meer windenergie en groene waterstof, en op een nieuwe rol voor kernenergie. Mensen die hun huis energiezuiniger maken, kunnen daarvoor subsidie krijgen. De droogte van deze zomer onderstreept nog eens hoe belangrijk het is dat we voorbereid zijn op extreme weersomstandigheden en ons aanpassen aan klimaatverandering.

Een belangrijke vraag voor de toekomst blijft hoe goede en persoonlijke zorg voor iedereen beschikbaar en betaalbaar blijft. Nieuwe oplossingen zijn nodig. Daarin staat het begrip passende zorg centraal. Dat betekent: voor iedereen de juiste zorg op de juiste plek op het juiste moment. Door de eerstelijnszorg van huisartsen en wijkverpleging te versterken, kunnen meer mensen dicht bij huis worden geholpen. Op basis van het Preventieakkoord blijft het kabinet sportbeoefening en een gezonde leefstijl stimuleren – voorkomen is nu eenmaal beter dan genezen. Corona is nog niet weg en het kabinet bereidt zich uiteraard voor op de mogelijkheid van een volgende pandemie.

De situatie op de woningmarkt is nijpend. Een goed en betaalbaar koop- of huurhuis is voor steeds meer mensen onbereikbaar, vooral voor starters en jongeren. Daar mogen we ons niet bij neerleggen. Iedereen heeft recht op een eigen thuis in een veilige, bereikbare en aantrekkelijke wijk en daar ligt een kerntaak voor de overheid. Het kabinet trekt de regie over de volkshuisvesting en ruimtelijke ordening weer naar zich toe. De Nationale Woon- en Bouwagenda formuleert een ambitie van 900.000 nieuwe woningen tot en met 2030. De praktijk is weerbarstig, maar de urgentie is hoog en daarom is een versnelling in de woningbouw dringend noodzakelijk. Samen met provincies, gemeenten, woningbouwcorporaties en de bouwsector wil het kabinet die versnelling realiseren, inclusief de bijbehorende infrastructuur en vervoersmogelijkheden.

Zorgen voor veiligheid in een sterke en goed functionerende rechtsstaat is een andere kerntaak van de overheid. De aanpak van georganiseerde criminaliteit heeft de hoogste prioriteit. Nationaal en internationaal moet het verdienmodel van de georganiseerde misdaad worden verstoord. Het moet veel makkelijker worden criminele vermogens af te pakken en crimineel handelen vanuit de gevangenis een halt toe te roepen. Het kabinet investeert fors in een betere bescherming van de hoeders van onze rechtsstaat, zoals advocaten, rechters, politici, bestuurders en journalisten. Over

de volle breedte is er ruimte voor meer personeel en nieuwe technologie, van Openbaar Ministerie tot rechtspraak, van politie tot fiscale opsporing en van gevangeniswezen tot reclassering. Aan de preventieve kant wordt samengewerkt om via opleiding, werk en begeleiding te zorgen dat jonge mensen niet in de criminaliteit terechtkomen. Daarnaast werkt het kabinet aan een betere toegang tot het recht. De griffierechten voor burgers en het midden- en kleinbedrijf gaan omlaag en de vergoedingen voor de sociale advocatuur gaan omhoog.

Alle inwoners van Nederland moeten hun recht kunnen halen en het kabinet voelt de absolute plicht recht te doen aan de inwoners van het aardbevingsgebied in Groningen en de slachtoffers van de toeslagenaffaire. Het blijft pijnlijk en beschamend dat zoveel mensen en gezinnen in grote problemen zijn gekomen door fouten en nalatigheid van de overheid. Alles is gericht op zo snel mogelijke compensatie en zo snel mogelijk herstel. Helaas kost dat tijd, ondanks de inspanningen van veel mensen en een ruime inzet van middelen. Om nieuwe schrijnende situaties te voorkomen, werkt het kabinet ondertussen aan verbetering van de publieke dienstverlening en daarmee aan mogelijk herstel van vertrouwen. Regels kunnen en moeten eenvoudiger en minder rigide, zodat bijvoorbeeld bijstandsgerechtigden niet meteen in de problemen komen als zij een extraatje ontvangen.

Deze zomer ontstond er in korte tijd een tekort aan opvangplekken voor asielzoekers, met schrijnende en ongewenste situaties als gevolg, zowel voor de mensen die hier een veilig heenkomen zoeken als voor de medewerkers van opvanglocaties en omwonenden. Het kabinet rekent zich dit aan en werkt met gemeenten en andere betrokken organisaties aan oplossingen. Ons asielsysteem is en blijft gebaseerd op het uitgangspunt dat er in ons land altijd een plek is voor mensen die vluchten voor oorlog, geweld en onderdrukking. Wie hier kan blijven, krijgt alle rechten en plichten om volwaardig mee te doen en in onze samenleving te integreren.

Investeren in de toekomst van ons land begint met goed en toegankelijk onderwijs. Kansengelijkheid betekent dat elk kind het optimale uit zichzelf kan halen en dat begint met goed leren lezen, schrijven en rekenen. Daaraan geeft het kabinet de allerhoogste prioriteit. Er is geld om, samen met gemeenten en maatschappelijke instanties, te zorgen voor huiswerkbegeleiding, sportmogelijkheden en andere kansen voor kinderen en jongeren voor wie dat niet vanzelfsprekend is. Daarnaast investeert het kabinet in meer doorstromingsmogelijkheden, zodat leerlingen op een eigen moment de stap kunnen zetten naar het best passende niveau. Grote investeringen in mbo, hoger onderwijs en wetenschap brengen rust en ruimte voor docenten en studenten. De herinvoering van de basisbeurs vanaf het studiejaar 2023-2024 moet voor jonge mensen zoveel mogelijk de financiële drempels wegnemen om te gaan studeren.

Alleen met een goed opgeleide beroepsbevolking kunnen we bouwen aan een innovatieve en ondernemende toekomst. Nederlandse ondernemers en hun personeel hebben tijdens de coronacrisis veerkracht getoond. Het is een hard gelag dat zoveel bedrijven nu opnieuw met grote problemen te maken krijgen vanwege enorme kostenstijgingen. Zeker in het midden- en kleinbedrijf, dat zo belangrijk is voor ons land, hebben veel ondernemers het moeilijk. Versterking van het mkb-ondernemersklimaat is nodig, bijvoorbeeld door te zorgen voor een betere toegang tot financiering en ondersteuning bij verduurzaming. Het kabinet blijft ook verder investeren in het toekomstige verdienvermogen van ons land. Belangrijk zijn een aantrekkelijk vestigingsklimaat, ruimte voor de topsectoren en innovatieve start-ups, en het benutten van alle kansen die digitalisering biedt. Belangrijk is ook een goed functionerende arbeidsmarkt, zeker nu veel bedrijven kampen met personeelstekorten. Het kabinet vindt dat een vaste baan de norm moet zijn en werkt daarom aan een nieuwe balans tussen vaste en flexibele contracten. Goed werkgeverschap loont en ook arbeidsmigranten verdienen een fatsoenlijke behandeling. Om te stimuleren dat mensen meer uren gaan werken, worden in de loop van deze kabinetsperiode de kosten voor kinderopvang voor alle werkende ouders bijna geheel vergoed. Het kabinet werkt aan een nieuw pensioenstelsel dat klaar is

voor de toekomst en beter past bij een arbeidsmarkt waarin de meeste mensen tijdens hun leven meerdere werkgevers hebben. In het nieuwe stelsel is er eerder perspectief op indexatie en krijgen mensen beter zicht op de opgebouwde pensioenpot.

Het is onvermijdelijk dat beleidsvoornemens vaak in geld, cijfers en jaartallen worden uitgedrukt. Maar in wezen gaat het steeds om de kwaliteit van onze samenleving. In dat streven is een bruisende en voor iedereen toegankelijke culturele en creatieve sector onmisbaar. Het culturele leven is in de coronaperiode hard geraakt. Het kabinet investeert daarom in herstel, vernieuwing en groei, want cultuur confronteert, maakt moeilijke zaken bespreekbaar en verbindt mensen.

In een samenleving waarin geen plaats is voor racisme en discriminatie, en waarin iedereen zich gehoord en erkend voelt, is een open blik nodig op de minder mooie bladzijden uit onze geschiedenis. Niet om met opvattingen van nu te oordelen over onze voorouders, wel met oog en gevoel voor wat onze geschiedenis betekent voor verschillende groepen en culturen die deel uitmaken van onze samenleving. Dat geldt nadrukkelijk voor het hele Koninkrijk en voor alle landen waarmee wij vanwege de geschiedenis een speciale band hebben. Door het gesprek over het verleden te voeren, wil de regering bijdragen aan noodzakelijke erkenning en de verbinding tussen mensen. Hoe moeilijk en emotioneel dat gesprek soms ook is, onze blik op het verleden kan niet statisch zijn. Eerder al sprak de regering zich uit over het optreden van de Nederlandse overheid tijdens de Jodenvervolging en het extreme geweld van Nederlandse zijde tijdens de dekolonisatieperiode in Indonesië. Op weg naar de herdenking van 150 jaar afschaffing van de slavernij in 2023 is er opnieuw aanleiding onszelf rekenschap te geven van ook dit deel van onze geschiedenis.

Leden van de Staten Generaal,

‘Tezamen zullen wij werken voor het heil van Nederland’ – aldus mijn grootmoeder in 1948. Het zijn woorden die steeds opnieuw actueel zijn. Laat ons in deze onzekere tijd hoop en hernieuwd vertrouwen putten uit de wetenschap dat maatschappelijke vernieuwing in ons land altijd stapsgewijs en door samenwerking wordt bereikt. Zo was dat in het verleden, zo is het ook nu. Vanuit die gedachte wil de regering, samen met u en samen met alle positieve krachten in ons land, blijven werken aan oplossingen voor vandaag en een goede toekomst voor alle inwoners van het Koninkrijk. U mag zich in uw belangrijke werk gesteund weten door het besef dat velen u wijsheid toewensen en met mij om kracht en Gods zegen voor u bidden.

Bron: Het Koninklijk Huis

Europarlement walgt van toeslagenaffaire: ‘Schandvlek in de geschiedenis van de rechtsstaat’

In een plenair debat, kreeg zowel politiek Den Haag als Brussel er fors van langs. Nederlandse en andere Parlementsleden van links tot rechts hadden geen goed woord over voor de Nederlandse overheid, die duizenden gezinnen in het ongeluk stortte en veel gedupeerden nog steeds niet schadeloos heeft gesteld.

Bron: Algemeen Dagblad
Frans Boogaard 05-10-22

RECHTSPRAAK

Raad van Europa: Nederland moet af van foute politieke cultuur

Er zijn verregaande hervormingen nodig in wetgeving, uitvoering en rechtspraak om een nieuwe toeslagenaffaire te voorkomen. Dit stelt de Raad van Europa in een rapport over de democratie en rechtstaat in Nederland.

Bron: ad.nl

Promo video rechtspraak 11 mei 2022

https://archive.org/details/promotievideo-rechtspraak

Ouders die duizenden euro's moesten terugbetalen in de toeslagenaffaire kregen bij de rechtbank niet de bescherming die zij verdienden. "Voor de slachtoffers van de toeslagenaffaire bestond de rechtsstaat in feite niet", zegt Henk Naves, voorzitter van de Raad voor de Rechtspraak. "Gezinnen moesten vechten tegen een veel machtiger overheid. Een oneerlijke strijd, waar rechtspraak niet altijd de bescherming bood die deze ouders wel verdienden."

Bron: rtlnieuws 8 oktober 2021

Het veranderen van de organisatiecultuur is nooit een doel op zich geweest bij de gevestigde orde van het politieke establishment in Den Haag.

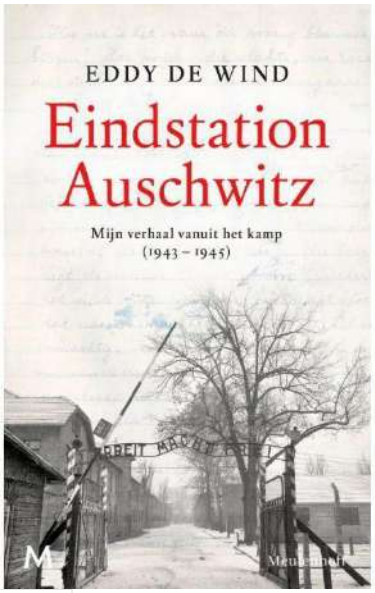

- Auteur(s) : Eddy de Wind
- Uitgeverij: J.M. Meulenhoff
- ISBN : 9789029093606
- Taal : Nederlands
- Uitvoering : Hardcover
- Aantal pagina's : 224
- Verschijningsdatum : januari 2022

(Bruna)

Collaboratie in Nederland tijdens de tweede wereldoorlog

Ambtenarenapparaat,Burgemeesters (400 van hen waren NSB'er)DAF,De Telegraaf,Fentener van Vlissingen, KLM,Metro (moederbedrijf van Media Markt,NHM (Nederlandsche Heide Maatschappij),Nederlandse Spoorwegen,Gemeentelijk Vervoerbedrijf,Philips,Politie,PTT,Rotterdamse Haven.

(bron: de dokwerker)

Bevrijd Nederland was autoritair en hardvochtig

Nederland was gedurende de eerste jaren na de oorlog een zeer autoritaire maatschappij. Dat is wat Bernard Schut concludeert in zijn boek ***"De rekening van vijf jaar oorlog"*** over Bilthoven en De Bilt gedurende de eerste jaren na de bevrijding. Joden die de **Holocaust** hadden overleefd werden bij terugkeer bepaald niet warm onthaald..

Bron: historiek.net

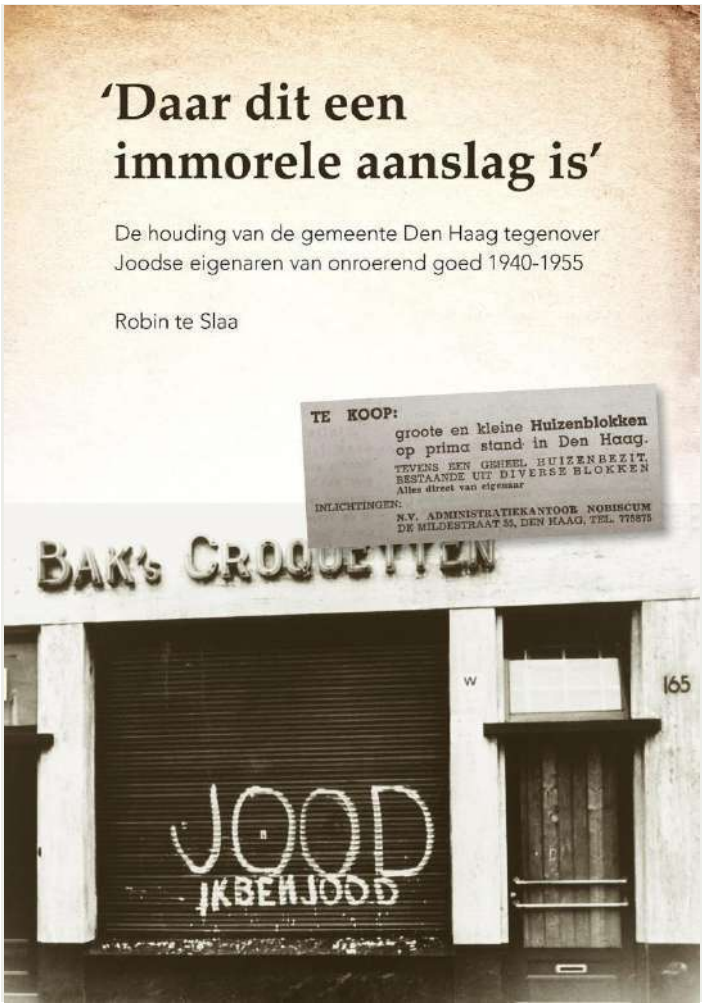

Robin te Slaa / 2017

Niet mededogen met deze zwaar getroffen oorlogsslachtoffers was hierbij leidend, maar de gemeentelijke financiën en een strikt juridische interpretatie van de regels.

Het beleid was rigide,kil ' uiterst zakelijk en op geld belust

United States Holocaust Memorial Museum
(collections)

Gerhard Hirschfeld, *Fremdherrschaft und Kollaboration. Die Niederlande unter deutscher Besatzung 1940-1945,* Oldenbourg, München 1995, ISBN 9783486533811

https://collections.ushmm.org/search/catalog/bib5328

Rijksoverheid

Toespraak van minister-president Mark Rutte bij de Nationale Holocaust Herdenking, Amsterdam

Toespraak | 26-01-2020

Dames en heren,

De kleine Anny Aa was 1 jaar en bijna 10 maanden oud toen zij werd vermoord in de gaskamer van Sobibor. Haar naam is de 1e van 102.000 namen die deze week worden voorgelezen in Westerbork. De namen van meer dan honderdduizend Joodse medeburgers, van honderden Roma en Sinti – mannen, vrouwen, kinderen. Hier vlakbij krijgen zij ook in steen hun naam terug. Wat zij zelf niet terug kunnen nemen, moeten wij hen teruggeven.

De vraag blijft: hoe kon het gebeuren? Hoe kon het er zijn: zoveel haat, wreedheid en rechteloosheid? Hoe konden vervolging, deportatie en moord zich vrijwel ongehinderd voltrekken, onder de ogen van zovelen?

Het antwoord is donker en ook confronterend.

We kennen de feiten, de verhalen. Van Nederlandse Jodenjagers die duizenden de dood injoegen voor een luttel bedrag aan ‘kopgeld’, zoals dat met een afschuwelijk begrip heette.

Van het verraad dat altijd op de loer lag.

Van het wegkijken, uit zelfbehoud, opportunisme of onverschilligheid – toen mensen werden weggevoerd en hun huizen leeggeroofd.

En ook het wegkijken na de bevrijding, toen de weinigen die uit de hel terugkeerden een kille ontvangst wachtte.

En toch was het alles bij elkaar te weinig. Te weinig bescherming. Te weinig hulp. Te weinig erkenning.

Natuurlijk, er was ook de hoop van onderduik, de moed van verzet, het collectieve opstaan tijdens de Februaristaking. En toch….

En toch was het alles bij elkaar te weinig. Te weinig bescherming. Te weinig hulp. Te weinig erkenning.

En wij vragen ons af wat we in die uitzonderlijke omstandigheden zelf zouden hebben gedaan.

We weten: de Duitse bezetter was meedogenloos. Razzia's, represailles en marteling waren de instrumenten van een regime van terreur en angst.Hoe moedig zouden wij zijn?

Hopelijk hoeven we die vraag nooit te beantwoorden. Maar het 'Nooit meer Auschwitz 'bij dit Spiegelmonument vraagt wel om permanente rekenschap van ons, als samenleving. Want 75 jaar na Auschwitz is antisemitisme nog altijd onder ons.

Nu de laatste overlevenden nog onder ons zijn, bied ik vandaag namens de regering excuses aan voor het overheidshandelen van toen.

Juist daarom moeten we voluit erkennen wat er destijds is gebeurd en dat ook hardop uitspreken.

Toen een groep landgenoten onder een moorddadig regime apart werd gezet, buitengesloten en ontmenselijkt, zijn we tekortgeschoten. Toen het gezag een bedreiging werd, zijn onze overheidsinstanties tekortgeschoten, als hoeders van recht en veiligheid.

Zeker, ook binnen de overheid was er individueel verzet, maar te veel Nederlandse functionarissen voerden uit wat de bezetter van hen vroeg. Anderen verdroegen het grote kwaad in de hoop nog iets goeds te kunnen doen – wat soms lukte, maar veel vaker niet. En de bittere consequenties van registratie en deportatie werden niet tijdig en niet voldoende onderkend.

Nu de laatste overlevenden nog onder ons zijn, bied ik vandaag namens de regering excuses aan voor het overheidshandelen van toen. Dat doe ik in het besef dat geen woord zoiets groots en gruwelijks als de Holocaust ooit kan omvatten.

Aan ons, de generaties van na de oorlog, is de opdracht te blijven herdenken. Om de doden met hun volle naam te eren. Steeds opnieuw rekenschap af te leggen. Samen pal te staan in het hier en nu.

Zie ook

- Tweede Wereldoorlog Onderwerp

Verantwoordelijk

- Ministerie van Algemene Zaken

Op 12 januari 2021 is door mr. Groeneveld namens 20 gedupeerden van de Kinderopvangtoeslagaffaire bij de Hoge Raad der Nederlanden aangifte gedaan tegen de (voormalige) Ministers en Staatsecretarissen van Financiën en van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, de heren Snel, Wiebes, Asscher en Hoekstra en mevrouw Van Ark wegens vermeende ambtsmisdrijven. Dergelijke rechtstreekse aangifte aan het adres van de HR is niet ontvankelijk. De opdracht voor vervolging moet n.l. worden gegeven bij koninklijk besluit of bij besluit van de Tweede Kamer. Dat staat in artikel 119 van de Grondwet.

Pieter Omtzigt
https://archive.org/details/pieter-omtzigt-clientelisme-en-rechtsstaat

Toeslagenaffaire
https://archive.org/details/kinderopvangtoeslagaffaire_202205

Mark Rutte
https://archive.org/details/rutte-almacht-overheid

Groningen
https://archive.org/details/parlementaire-enquetecommissie-aardgaswinning-groningen

Prof. T. Tak
https://archive.org/details/GevestigdeOrde

Drs. Nico Mul
https://archive.org/details/nico-mul-jeugdhulp

Arlette Heskes
De hyperlink over kinderroof door Jeugdhulpverlening op de DvD-rom (aanhechting akte notarieel 21 juni 2007, notariaat Op de Laak Budel) verwijst naar:
http://www.sdnl.nl/petitie-arlette-heskes.htm

Aldus op de DvD-rom data met computer offline van het internet. (dat is de informatie voor de notaris dat Hij weet waar de informatie op welke lokatie op de DvD te vinden is. De notaris kan dan op verzoek een procesverbaal akte uitgeven met zijn verklaring dat bepaalde tekst cq bestanden daadwerkelijk op de DvD-data rubriek 7b in de aanhechting van de notariële akte staan en daar geheel onderdeel van die akte uitmaken. Zulks procesverbaal akte door de notaris is dan weer rechtsgeldig

https://archive.org/details/sociale-euthanasie

Inleiding:

RECHTSPOSITIE VAN DE BURGER TEGENOVER DE STAAT

Vaak zijn mensen zich van de kwetsbaarheid van hun positie niet bewust wanneer zijn betrokken zijn in een juridisch conflict tegen de Staat en de diverse ketenpartners om hun recht te behalen. Het establishsment van de gevestigde orde van de overheid die samen met hun de ketenpartners dit systeem willen beschermen en hierbij bewust in stand houden. De rechtzoekenden maken bezwaar maar raken vrij snel verstrikt tussen klachteninstituten die niet functioneren,rapporten en formulieren, een juridische uitputtingsstrijd,de zware bewijslast,de slopende eenzijdige rechtspraktijk tot juridisch touwtrekken tot aan de Hoge Raad toe,(rapport "Ongekend onrecht" 2020).

Zo worden deze arme slachtoffers op mensonwaardige wijze gemangeld en uitgekleed waarbij ook vaak huisgenoten gefrustreerd raken,raken deze onervaren medeburgers vrij snel het zicht op de door hen te nemen stappen en op hun rechtspositie kwijt. Een slachtoffer van deze praktijk is vrijwel kansloos om erkenning en vervolgens enig recht te krijgen.Deze praktijk leidt tot een ziek(er) makende uitputting en tot traumatisering.

Het recht – ook het strafrecht- dient er vooral te zijn om onmachtige te beschermen. In Nederland is dit precies andersom.Het recht beschermt en bevoordeelt de politieke en economische heersende establishment. Het recht is een monopolitisch machtsmiddel van het establishment met een eigen staat van heersers binnen de staat.

Zodra klokkenluiders er een vinger naar uitstrekken sluit het systeem zich hermetisch Iedere aanval op de staat en het systeem wordt door het Openbaar Ministerie ende rechters onmiddellijk afgeblokt. Vaak zet de overheid politieke opposanten en mensenrechtenverdedigers buitenspel door een conflict met diezelfde overheid of de gevestigde orde,te medicaliseren.

ESTABLISHMENT VAN DE MACHT

"het behouden van de status quo"

Het apparaat van het gevestigde establishment van machthebbers binnen de regering in Den Haag staat boven electorale belangen, deze groep zal nooit toestaan dat er een situatie ontstaat waarin hun macht aan voordelen verliest aan die van de democratische.

Zeer vele burgers worden in deze maatschappij gedupeerd doordat medewerkers van instanties zoals de rechterlijke macht, Jeugdzorg, de Raad voor de Kinderbescherming, het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling, medewerkers van bv. woningcoöperaties, of andere ambtenaren of machthebbers waar je als burger mee in conflict kan komen, ongemotiveerd, inhoudelijk niet wensen in te gaan op brieven of verweerschriften van burgers, die zich willen verdedigen tegen kwalijke maatregelen [zoals het onterecht uit huis plaatsen van kinderen.]

De burger heeft geen enkel recht om zich te verdedigen tegen onterechte laster en maatregelen van dit soort instanties ,dat wij hier in Nederland niet langer meer in een rechtsstaat leven.

Deze machthebbers kunnen dus ongestraft lasteren, meineed plegen, bewijzen negeren, tegenargumenten negeren, verweerschriften negeren, dreigen en intimideren etc. Zij kunnen op geen enkele wijze ter verantwoording worden geroepen en kunnen schaamteloos en ongestraft deze misdaden continueren. Burgers worden [indien ze zich verweren tegen absurde beschuldigingen in rapporten van machthebbers] ook massaal afgescheept. Willens en wetens de feiten worden verdraaid en feiten en bewijzen worden genegeerd.

Honderdduizenden burgers er jaarlijks het slachtoffer van op duizenden verschillende manieren en honderden burgers plegen per jaar zelfmoord omdat ze door deze redeloze machthebbers zodanig zijn gedupeerd dat ze geen kant meer uit kunnen, en volledig failliet zijn gegaan.

Dat al deze organisaties een welhaast onbeperkte macht hebben en al hun waanzinnige en absurde plannen via intimidatie, valsheid in geschrifte, leugens, bedrog, oplichting, meineed, laster, bedreigingen, manipulatie ed. bij de rechtbank kunnen afdwingen, en dat de burger volkomen machteloos staat tegenover deze overmacht van redeloos staatsgeweld.

De rechtbank doet in de praktijk altijd wat dit soort organisaties voorstelt en wil, en ook al komt men als gedupeerde burger met stapels getuigenverklaringen en honderden ijzersterke argumenten die het tegendeel aantonen van de absurde onzin die dit soort organisaties op grond van louter vage vermoedens, laster, roddel en achterklap en allerlei misinterpretaties over jou in hun krankzinnige rapporten opschrijft, de rechterlijke macht, even corrupt en misdadig als dit soort organisaties, leest dit maar nauwelijks en gaat er niet inhoudelijk op in. Ze kunnen straffeloos iedere misdaad plegen die ze willen. zoals de bovengenoemde intimidatie, valsheid in geschrifte, leugens, bedrog, oplichting, meineed, laster, bedreigingen, manipulatie ed. Zonder er ooit voor ter verantwoording te worden geroepen.

Als je als burger namelijk klachten indient over hun misdaden kan je terecht bij een ‘klachtencommissie’, die niets tegen deze criminelen kan beginnen zodat ze rustig door kunnen gaan met hun wanpraktijken om zich ongelimiteerd met het privé-leven van burgers te bemoeien, onterecht kinderen uit huis te plaatsen en voor hun leven te beschadigen, en onschuldige burgers het leven zuur te maken.

"De jungle van de jeugdzorg"

Auteur: Truus Barendse

- Nederlands
- Paperback
- 9789461291776
- Druk: 1
- augustus 2015
- 120 pagina's

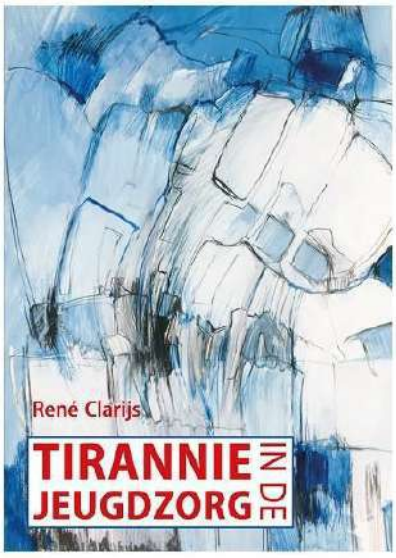

"Tirannie in de Jeugdzorg"

Auteur: René Clarijs

- Nederlands
- Paperback
- 9789088504846
- Druk: 1
- oktober 2013
- 573 pagina's

Medicalisering Jeugdzorg

De pillenmaffia

SLIK! De Wurggreep van de Farmaceutische Industrie

In deze tijden van bioterreur werpt de farmaceutische industrie zich op als redder in de nood. Tegelijkertijd stelt de grootste industrie op aarde zo haar miljardenbelangen veilig. De grote verliezers zijn de patiënten en de onafhankelijke medische wetenschappen.
René Zwaap
1 december 2001 – verschenen in nr. 48
Bron: De Groene Amsterdammer

Stijgende ADHD-medicatie onder de loep

13-06-2012
Bron: bnnvara.nl

Sterke groei pilgebruik bij kinderen

(Leerkracht ziet symptomen van ADHD het eerst)

Wilfred Simons

HD

5-11-2014

“economie”

Arnold Heertje

- Nederlands
- Paperback
- 9789035141537
- Druk: 1
- mei 2014
- 360 pagina's
- Nederlands
- Paperback
- 9789035141537
- Druk: 1
- mei 2014
- 360 pagina's

Inhumane jeugdzorg (Heertje)

Blz 336

Dat geldt niet alleen maar voor de Jeugdbeschermingsorganisaties, maar voor de gehele elite van machthebbers, inclusief de rechterlijke macht, de politie, en andere overheidsinstellingen, zodat er honderdduizenden burgers ernstig worden gedupeerd en honderden mensen per jaar zelfmoord plegen omdat zij door de criminele praktijken van deze elite alles zijn kwijtgeraakt. Nooit gelijk zullen krijgen van dit soort organisaties. Ze zullen altijd juridische trucks weten te vinden om deze burgers af te schepen, ten slotte totaal failliet zullen gaan, alles zullen kwijtraken en veelal uit wanhoop worden gedreven tot zelfmoord.**In die zin leven wij dus absoluut niet in een rechtsstaat.**

MENSENRECHTEN-NEDERLAND

Nederland anders dan de presentatie door de overheid zelf over democratie en rechtsstaat, is in de practische uitvoering een samenleving die personen en organisaties benadeeld wanneer deze niet tot de heersende klasse behoren en bevoordeeld wanneer deze wél tot de heersende klasse behoren. Het is systematisch van aard. Waar het hier aldus over gaat zijn de geschetste ontwikkelingen waar ook Omtzigt over sprak,die problemen liggen in een structrueel patroon in de practische invulling van de rechtsstaat,die meest ernstig zijn geschonden. Dat is niet alleen de toeslagenaffaire door de belastingdienst, er is veel meer. Nederland is een land waar de mensenrechten systematisch worden geschonden. Mensenrechten in Nederland dienen om frauderende en schuinsmarcheerders politici van de Nederlandse Staat voor de “mensenrechten raad” in Genéve en de “Verenigde Naties” in New York samen met de Koning in het zonnetje te zetten,om dan daar vervolgens ernstig verfraaid flink uit te pakken over de mensenrechten. Hun toespraken modelleren naar bekende mensensenrechtenstrijders zoals b.v. Nelson Mandela of Martin Luther King,en tevens verwijzen naar de mensenrechtentulp en mensentrechtenfonds of Anne Frank over de Tweede Wereldoorlog. Deze enscenering heeft dus als doel niet om de mensenrechten, maar om zelfverheerlijking en als politiek instrument voor de Nederlandse Staat. Nederland kent “Shelter City” met aantal Shelter City steden in Nederland zoals Den Haag om mensenrechtenverdedigers wereldwijd te beschermen, dat is niet om de mensenrechten maar om de bloemetjes buiten te zetten voor “goed onthaal” sier te maken in het buitenland voor mensenrechten.Overigens met alle respect voor Anne Frank en Haar herinneringen. Vrij Nederland Bart de Koning stelde een lijst op van 216 politieke affaires integriteitsschandalen uit de Nederlandse politiek die de afgelopen dertig jaar plaatsvonden tussen 1983 tot 2013 in Nederland. Al die affaires hebben het vertrouwen in Nederlandse politici en bestuurders uitgehold. De belangrijkste redenen voor het verminderde vertrouwen in de overheid zijn incompetentie en fraude. Zo worden klokkenluiders in Nederland nog steeds niet goed beschermd.

De overheid verafschuwt en verbant moedwillig wetenschappers die twijfelen aan de orthodoxe standpunten.Zeer vaak worden klokkenluiders die op tekortkomingen in de gangbare theorieën of interpretatie van de gevestigde belangen wijzen gelabeld als zonderlingen. Zodat hun denkbeelden daarna probleemloos genegeerd kunnen worden.Ook wordt hen systematisch belet om conferenties te bezoeken,zodat hun ideeën geen publiek kunnen vinden.Deze praktijken zijn weloverwogen belemmeringen om vrije wetenschappelijke gedachten tegen te houden,ze zijn extreem onwetenschappelijk en crimineel. De schijn van bonafiditeit door de Nederlandse overheid die ze wekken met rapporten en toespraken over mensenrechten fungeren als dekmantel voor roofzuchtige en door winstbejag gedreven misdadige praktijken.

De echte mensenrechtenverdedigers die kritiek voeren op de gevestigde orde van de machthebbers worden in het buitenland door schurkenstaten bedreigd, gevangengezet, gemarteld of zelfs vermoord. In Nederland worden stichtingen als die van IFUD of Human Rights naar het “Leger des Heils” afgeschoven,(Gem Den Haag 1995).

De juridische verplichtingen van gemeenten op het gebied van mensenrechten

Uitgangspunt: zelfstandige plicht van gemeenten. De rijksoverheid treedt op als vertegenwoordiger van de staat der Nederlanden bij het ratificeren van de internationale mensenrechtenverdragen. De hele staat verplicht zich door de ratificatie om het verdrag uit te voeren. Als onderdeel van de staat der Nederlanden hebben gemeenten een zelfstandige verplichting om de mensenrechten uit deze verdragen te respecteren, beschermen en verwezenlijken. Dit betekent dat iedere ambtenaar in Nederland, ongeacht de bestuurslaag waarin hij of zij zich bevindt, die verantwoordelijkheid draagt. Artikel 93 en 94 van de Grondwet De mate waarin en de manier waarop die verplichting precies doorwerkt vloeit voort uit artikelen 93 en 94 van de Grondwet. Artikel 93 van de Grondwet bepaalt dat al het internationale recht automatisch doorwerkt in de Nederlandse rechtsorde, behalve als de verdragen te vaag geformuleerd zijn om praktisch uitvoerbaar te zijn. Daar is geen aparte wetgeving van de rijksoverheid voor nodig. Gemeenten zijn dan ook rechtstreeks gebonden aan die verplichtingen. Artikel 94 van de Grondwet bepaalt dat het internationaal recht boven het nationaal recht gaat. Gemeenten zijn dan verplicht om nationale wetgeving buiten toepassing te laten.

Bron: Goed bezig “de betekenis van mensenrechten voor gemeenten”
Amnesty International
VNG
2012

Guidelines on the Protection of Human Rights Defenders

blz 19- 20,(OSCE/ODIHR-
2014,ISBN:978-92-9234-885-4.

C. confronteren stigmatiseren en marginalisering
37.
Staatsinstellingen en ambtenaren moeten zich onthouden van lastercampagnes,negatieve beeldvorming of de stigmatisering van mensenrechtenverdedigers en hun werk.Dit omvat de negatieve etikettering van verdedigers van mensenrechten,in diskrediet brengen van mensenrechtenwerk en mensenrechtenverdedigers of belasteren op geen enkele manier.

38.
Lidstaten moeten proactief maatregelen nemen om lastercampagnes tegen stigmatisering van de verdedigers van de mensenrechten, met inbegrip begaan door derden.Ze moeten publicaties natrekken en erkennen de noodzaak om de verdedigers van de mensenrechten en het belang te beschermen van hun werk,geef erkenning op individuele mensenrechtenverdedigers en daardoor versterking van de legitimiteiten de status die van hun mensenrechtenwerk in de samenleving.

“Deep-State” Nederland

https://archive.org/details/dutch-deep-state

"Patronen van bedrog"

Niet de democratisch gekozen leiders, maar de Deep State, een 'onzichtbare en invloedrijke elite', heeft het in de meeste landen voor het zeggen. Zij zijn het die beslissen over oorlog en vrede. Dat is de stelling in het boek Patronen van bedrog. Niets is wat het lijkt van Willem Middelkoop en Tim Dollee.

Bron: nieuwsweekend MAX
Interview Kees Boonman
5 juni 2018

Systeem:

-top-down hiërarchie
-Orwelliaans propaganda systeem
-model-systeem (schaduwsystemen) schijndemocratie
-collusie
-cliëntelisme
-banencarrousel
-vriendjespolitiek
-zwijgcultuur
-angstdoctrines

Tactieken:
-afschilderen als onbelangrijk
-vertragingsmanoeuveres
-heimelijke manipulaties
-bannen en isoleren
-verdachtmaken en demoniseren
-elimineren
-beledigende etiketten
-oncontoleerbare beschuldigingen
-zwartmakerij
-bewust negeren van bewijsmateriaal
-verkeerd interpreteren van feiten
-bewust verdraaien van feiten
-nederlandse overheid houdt essentiële informatie achter.
-burgers kunnen hun recht niet krijgen tegen de nederlandse overheid.
-nederlandse overheid zet klokkenluiders in de kou.

Burgers krijgen te maken met:
-door de overheid vooraf mooi voorspiegelen in folders en rapporten.
-intimidatie.
-chantage.
-geheel of gedeeltelijk stopzetten of verlagen uitkering.
-eenzijdige suggestieve mediaberichten.
-geraffineerde brieven en vertragingsacties.
-ontkenning.
-bagatelliserende opmerkingen.
-ambtelijke woordgoogelarij.
-ingewikkelde procedures.
-omgekochte klachtenbureaus.
-slopende eenzijdige rechtsgang.
-stilzwijgen.
-raken de meeste sociale contacten kwijt.

-echtscheidingen,huisuitzettingen,familiedodingen of zelfdodingen.

Klokkenluiders krijgen te maken met:
-machtsmisbruik door de overheid.
-belangenverstrengeling.
-intimidatie.
-insinuaties.
-frauduleus dossierbeheer.
-tot querulant en zielig bestempelen.
-moeilijk leven.
-in kwaad daglicht stellen.
-afschilderen als onbelangrijk
-vertragingsmanoeuveres
-heimelijke manipulaties
-bannen en isoleren
-ostracisme
-cordon sanitaire
-verdachtmaken en demoniseren
-elimineren
-beledigende etiketten
-oncontoleerbare beschuldigingen
-zwartmakerij
-bewust negeren van bewijsmateriaal
-verkeerd interpreteren van feiten
-bewust verdraaien van feiten
-suggereren van psychische problemen.
-geen toegang tot de rechter tegen de overheid.
-uitputten.
-verliezen hun baan.
-heimelijke manipulaties.
-bannen en isoleren.
-verdachtmaken en demoniseren.
-elimineren.

GELIJKHEIDSBEGINSEL

Het gelijkheidsbeginsel is een algemeen principe dat iedere burger (wettelijk) gelijke rechten en een gelijke behandeling in gelijke gevallen toekent. Het gelijkheidsbeginsel kan gerekend worden tot de gelijkheidsrechten onder de grondrechten en/of mensenrechten en is vastgelegd in veel internationale verdragen. In de Nederlandse Grondwet is het gelijkheidsbeginsel verankerd in artikel 1: Allen die zich in Nederland bevinden, worden in gelijke gevallen gelijk behandeld. Discriminatie wegens godsdienst, levensovertuiging, politieke gezindheid, ras, geslacht of op welke grond dan ook, is niet toegestaan, (tekst wikipedia).

UNIVERSELE VERKLARING VAN DE RECHTEN VAN DE MENS 1948

Preambule

*Overwegende, dat erkenning van de inherente waardigheid en van de **gelijke** en onvervreemdbare rechten van alle leden van de mensengemeenschap grondslag is voor de vrijheid, gerechtigheid en vrede in de wereld.*

Onderleiding van een club linkse hardliners in Den Haag die het hollandse volk domhouden met bezuinigingsberichten via de media, is de regering ondertussen een onderdrukkende groepstherapie geworden om gehoorzame schapen dom te houden.Ondertussen asielzoekers en vluchtelingen een warm hart toedragen.. Nederlandse bejaarden zonder voldoende thuiszorg, hollanders die slapen in hun auto omdat er voor hun geen woning beschikbaar is of een ander deel op straat omdat er bij het Leger des Heils geen plek is... en een voedselbanken-maatschappij....

Hebben uitgeprocedeerde asielzoekers recht op opvang?

7 november 2014 Stans Goudsmit

Het Comité dat toeziet op de naleving het IVESCR (CESCR) uitte in de laatste *periodic review* zijn zorgen over de gevolgen van de Koppelingswet. Het deed Nederland de aanbeveling om zijn kernverplichtingen onder het IVESCR na te komen en te verzekeren, door aan deze groep ten aanzien van huisvesting, gezondheid en onderwijs in ieder geval “the minimum essential level” van die rechten te bieden.[7] Het ESH en het ECSR hanteren dit begrip ‘minimum kernverplichting’ niet. Echter, door de rechten in het ESH toe passen op ongedocumenteerden om te voorkomen dat zij blijvende schade aan hun integriteit oplopen, lijkt dit Europese Comité zijn VN collega te volgen: ook de rechten in het ESH hebben een minimum kern die elke staat dient te garanderen.

Het bovenstaande leidt ertoe dat het IVESCR niet toestaat dat Nederland uitgeprocedeerde asielzoekers die niet voor zichzelf kunnen zorgen, slechts opvang biedt onder de voorwaarden dat ze meewerken aan uitzetting en bereid zijn hun vrijheid op te geven. De discussie rond de uitspraak van het ECSR verandert daar niets aan. Zoals de mensenrechtencommissaris van de Raad van Europa het onlangs zei: “catering to the basic needs of all individuals on a territory is part of a State’s responsibilities and the Dutch authorities should do this”.[13]

Mr. C.A. Goudsmit is lid van het College voor de Rechten van de Mens te Utrecht.

Bron: NJB Nederland Juristenblad

Iedere burger heeft recht op menswaardig bestaansminimum volgens het Duitse Constitutionele Hof op 9 februari 2010

Menswaardig bestaansminimum

Het Hof in Karlsruhe motiveerde de uitspraak met het belang dat de grondwet toekent aan het respect en de waarde van het individu. Daaruit leidt de rechtbank een “absolute effectieve aanspraak” op een menswaardig bestaansminimum af. Dat houdt ook een minimale betrokkenheid bij het maatschappelijke, culturele en politieke leven in, vindt het Hof.

Bron: duitslandweb

Dakloos en bijstand,(bron: rijksoverheid)

Bent u dakloos en wilt u bijstand aanvragen? Dan moet u ingeschreven staan in de Basisregistratie Personen (BRP) en heeft u een briefadres nodig.

“bijstandverlenende activiteiten moeten rechtstreeks in verbinding staat met de mensenrechten”

Bijstand aan de thuisloze dakloze of de adresloze dakloze (Ingeborg Lunenburg)

Hoe zit het met bijstandsverlening aan personen die geen vaste woon- of verblijfplaats hebben? Hoofdregel inschrijving BRP verplicht Art. 40 lid 1 PW bepaalt jegens welke gemeente recht op bijstand bestaat,. Dat us de gemeente waar iemand woonplaats heeft als bedoeld in de artikelen 10 lid 1, en11 van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek (CRVB:2015:4745). Het college mag zich bij het verlenen dan wel vaststellen van het recht op bijstand echter niet alleen baseren op de adresgegevens volgens de Basisregistratie Personen (BRP),het gaat om de feitelijke situatie (CRVB:2013:BY8020, CRVB:2013:1021, CRVB:2008:BD3393).
De aanvrager moet in ieder geval de nodige duidelijkheid verschaffen, onder meer over zijn woon- en verblijfplaats (art. 17 PW). Dat zal betrokkene moeten doen met voor het college controleerbare en verifieerbare gegevens over zijn feitelijke woon- en verblijfplaats zodat het recht op bijstand kan worden vastgesteld (CRVB:2013:BY9068). Ook van iemand die stelt dakloos te zijn kan worden

gevergd dat hij controleerbare gegevens verstrekt over zijn feitelijke verblijfplaats, juist ook om vast te stellen dat hij dakloos is en niet een vast hoofdverblijf heeft (CRVB:2015:15). Voor de gemeente moet wel duidelijk zijn waar iemand feitelijk verblijft. Daarvoor worden vaak zogeheten zevendagenformulieren gebruikt. Daarop moeten door belanghebbende de verblijfslocaties worden ingevuld zodat het college die kan controleren. (CRVB:2014:1479, CRVB:2015:176).

Ingeborg Lunenburg
29 januari 2017

Ingezonden brief (Parool)

Menselijke waardigheid beperkt zich niet tot nachtelijke uren

De hoogste rechter heeft gelukkig besloten dat ieder mens recht heeft een bed en een maaltijd. Maar menselijke waardigheid beperkt zich niet tot de nachtelijke uren vindt advocaat Pim Fischer. 'Het is het absolute minimum van de mensenrechten', schrijft hij in een ingezonden brief.

Pim Fischer 24 december 2014,

Op 17 december 2014 besloot de hoogste rechter op het gebied van de sociale zekerheid dat ieder mens het recht heeft 's nachts in een bed te kunnen slapen. En niemand hoeft met honger naar bed. Want iedere dag een maaltijd is ook een recht. Dit is geweldig nieuws. Dit recht bestond niet in Nederland. Er was een Leger des Heils. En soms deed de overheid zelf aan liefdadigheid. Maar een recht op nachtrust, dat bestond in Nederland niet. Nu dus wel. Dit hebben we te danken aan de mensen zonder verblijfspapieren en die zich in Amsterdam de We Are Here groep zijn gaan noemen. Dankzij hen hebben alle daklozen in Nederland nu recht op een basisvoorziening.

Misverstand

Het is nu aan de gemeenteraden, aan de colleges van burgemeester en wethouders om aan de slag te gaan. Want de mensenrechten, die dus ook in Nederland gelden, verplichten tot meer. Het recht als mens te kunnen bestaan beperkt zich niet tot een maaltijd en nachtrust. Als ik de reactie van de burgemeester lees, dan dreigt er een misverstand. De hoogste rechter heeft niet gezegd dat daklozen overdag op straat moeten plassen. De hoogste rechter heeft niet beslist dat vrouwen geen recht hebben op maandverband.

Nachtelijke uren

De hoogste rechter heeft niet beslist dat mensen die naar de dokter moeten geen recht hebben op geld voor een tramkaartje om daar te komen. En de rechter heeft ook niet beslist dat voor de avondmaaltijd de vegetariër net als de anderen slechts het gelijke recht op soep met ballen en brood krijgt. Menselijke waardigheid beperkt zich niet tot de nachtelijke uren. En respect voor de menselijke waardigheid is het absolute minimum van de mensenrechten. Dat is waar de mensenrechtencomités Nederland steeds weer op moeten wijzen. Ik hoop dat de overheid haar verantwoordelijkheid neemt en voor een volledig respect voor mensenrechten gaat.

Bron: parool.nl

Boetes daklozen (ad.nl)

Haagse daklozen die buiten op een bankje slapen, worden nog steeds (2021) met regelmaat beboet door gemeentelijke handhavers.

Bron: ad.nl
Theresia Schouten 18-01-2021

Zonder briefadres en ingeschreven staan in het BPR register van de gemeente (geen mensenrechten in nederland). De uitkering stopgezet dan vallen mensen in een “tussen wal en schip” zonder mensenrechten. Ze krijgen dan te maken met ingewikkelde formulieren en wachtentijden (ondertussen hebben de medeburgers geen middel van bestaan. Ze moeten de langs diverse instanties, en vaak met een “kastje naar de muur” afgescheept. Deze mensen vallen al snel in handen van dubieuse incassobureau’s. Ook raken deze mensen van de zorgen in een stress, en worden op die manier in een behandelcircuit met medicatie gedirigeerd.

https://archive.org/details/KarlsruheHARTZIV2010

Joop
Spoedoverleg na Poolse slachtoffers als gevolg van Russische raketaanval
Zwaarste raketbeschietingen in Oekraïne sinds begin oorlog
Volg jouw favoriete BNNVARA-titel(s) dan kunnen we je meer geven
BNNVARA | Menu
Sluit je aan!
Overzicht Artikelen Nieuws Videos Kijk nou Cartoons Opinies Opiniemakers Over Joop
Joop

Daklozen mogen blijkbaar niet meedoen in de maatschappij

Opinie · 20-12-2017 · leestijd 5 minuten · 325 keer bekeken · bewaren

Han van der Horst
Historicus

Den Haag zegt dat de gemeentes het probleem moeten oplossen en de raadhuisbobo's geven Den Haag de schuld

De politieke klasse spoort ons aan om allemaal mee te doen. Je mag je niet afzijdig houden van de maatschappij. Dan heffen mr. Van Haersma Buma en dergelijke types streng de vinger. Wij moeten allemaal meedoen. Niemand mag aan de kant blijven staan.

Ondertussen neemt het aantal daklozen toe. Het type dakloze is al jaren niet meer de getikte zwerver of de tandeloze junk. Wie om welke reden dan ook achter raakt met zijn vaste lasten – door scheiding en/of ontslag – staat voor hij het weet op straat.

Ben je gek of verslaafd? Dan zijn er nog wel deuren waar je bij aan kunt kloppen, maar daklozen zonder drugsproblemen zijn zelfredzaam en mogen het zelf uitzoeken. Dan doen zich de gewone problemen voor: wie geen adres heeft, komt niet in aanmerking voor een uitkering en zonder uitkering kom je alleen met de grootste moeite aan een adres. Daardoor kunnen daklozen niet meedoen.

Dinsdagavond portretteerde Nieuwsuur een schrijnend geval, een typisch slachtoffer van de crisis. Meneer kwam in scheiding terecht en verloor zijn baan. Bank verkoopt huis. Je blijft met een restschuld op straat achter. Hij was er in vijf jaar niet in geslaagd zijn leven op de rails te zetten omdat hij door zijn daklоosheid en al dat Kafkaeske gelazerstraal zijn leven niet op orde kan krijgen. Hij zwerft nog steeds rond. Leidt hij een nutteloos leven? Nee. Hij verricht vijf dagen per week vrijwilligerswerk bij het kringloopcentrum.

Zo iemand heeft om te beginnen een dak boven zijn hoofd nodig en dan zal de rest volgen. Nu niet. Zonder een vaste basis kun je niet zelfredzaam zijn, behalve misschien als je de wet aan je laars lapt en het verschil tussen mijn en dijn uit het oog verliest.

Volgens het CBS, zo schrijft het Parool , is het aantal daklozen de afgelopen jaren gestegen tot rond de dertigduizend en waarschijnlijk meer want mensen die geen gebruik maken van de nachtopvang staan nergens geregistreerd.

Het is dus niet waar dat iedereen in Nederland mee mag doen en dat wie aan de kant blijft staan bij de kraag wordt gevat om onderdeel te worden van de maatschappij. Daklozen kunnen de bout hachelen. Niemand zal hun een appartement schenken. Daar branden de meeste gemeentes – u weet wel, de instanties die zo dicht bij de burger staan en van dat prachtige maatwerk leveren – zich liever niet de vingers aan want het kost geld dat wethouders – de goeden, zoals die in Maastricht niet te na gesproken – liever aan andere dingen besteden.

Het ziet er niet naar uit dat er iets voor het groeiend aantal daklozen gedaan zal worden. Natuurlijk: wij kunnen ketelmuziek verwachten. De gewone leugenaars zullen naar buiten treden om te zeggen dat die buitenlanders en die asielzoekers alles krijgen en onze eigen mensen niks. En dat onze oudjes zich wentelen in hun eigen pis en zo. Maar daar wordt geen enkele dakloze mee geholpen en dat is ook helemaal niet de bedoeling van deze demagogen. Het is hen er slechts om te doen stemmen te vergaren door haat te zaaien. Als het gaat om het oplossen van sociale problemen dan wordt uit die kringen niets vernomen of het moeten lofzangen zijn op Ayn Rand, Hayek en andere geharnaste tegenstanders van welke sociale voorziening dan ook.

En de regering zal zich hullen in vage praatjes. Ondertussen prijst men zich ongetwijfeld gelukkig dat onze daklozen van die gezagsgetrouwe en nette burgers blijven. Zij kraken geen huizen. Zij organiseren geen landbezettingen. Zij slaan hun tenten niet op bij de burgemeester in de tuin. Zij beginnen geen drugskartel (althans daklozen niet). Zij zijn geen *nuisance*. Je kunt schouderophalend aan ze voorbij gaan, of als een journalist blijft zeuren, de ander de schuld geven. Den Haag zegt dat de gemeentes het probleem moeten oplossen en de raadhuisbobo's geven Den Haag de schuld.

Ondertussen: je staat op straat voor je het weet. Ze trekken zo letterlijk het tapijt onder je reet vandaan. En je moet eens kijken hoe snel schulden onbeheersbaar worden als je eenmaal in de klauwen bent gevallen van incassobureaus en deurwaarders of van Nederlandse overheidsinstanties die geld van je krijgen, want daar denken ze: van een kale kikker kun je best veren plukken: die hang je vol met boetes en extra dure strafverzekeringen en zo. Dan komt het hartstikke mooi in orde.

Dus kijk uit: dat fundament waarop je zit en van waar je zo lekker af kunt geven op uitkeringstrekkers en buitenlanders, dat is wankeler dan je denkt.

Denk daaraan als je straks bij de centrale verwarming zit te vieren dat er voor een gezin geen plaats was in de herberg.

P.S. In Groot Brexittannië maakt de overheid zich evenmin druk om de daklozen, zo leert een rapport.

Aanvulling: stel U bent ambtenaar en het is Uw taak zoveel mogelijk wanhopige daklozen op straat te schoppen omdat U net als Uw collega Price van de Amsterdamse GGD denkt dan aan empowerment te doen. Hoe richt U dat in? U laat het slachtoffer dan de zelfredzaamheidsmatrix invullen. Ik zou die graag met uw delen maar dat lukt niet. Dan moet je eerst als hulpverlener of zo zijn ingeschreven. Wel vindt U op de website allerlei gesuikerd gelul die een aardige indruk geven van waar de dakloze op zoek naar hulp zich in begeeft.

De Zelfredzaamheidsmonitor is een product van het bureau Movisie te Utrecht waarvan de 140 medewerkers tegen een marktconform salaris bezig zijn met het verzinnen van manieren om anderen te vertellen hoe ze zelfredzaam moeten zijn. Kijk maar eens rond. Echt de moeite waard om te leren kennen.

Wilt U zelf ook bij een geweldige instantie als Movisie werken? Als U sollicitatieplicht hebt of zelf dakloos bent, dan wel dreigt te worden, hebt U als ervaringsdeskundige natuurlijk heel wat toe te voegen. Er zijn echter op het moment geen vacatures. Wel is het mogelijk een open sollicitatie te sturen naar sollicitatie@movisie.nl. Natuurlijk met motivatie en CV. Als er dan een passende vacature ontstaat, nemen de zelfredzaamheidsbevorderaars van Movisie contact met je op!

cc-foto: Roel Wijnants

Meer over: politiek, opinie,

Praat mee

Heb je een vraag, suggestie of wil je gewoon iets kwijt? Dat kan hier. Lees onze spelregels.

Typ hier je reactie...

Inloggen / registreren

Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2020–2021

33 826 Mensenrechten in Nederland

nr. 38

BRIEF VAN DE MINISTER VAN BINNENLANDSE ZAKEN EN KONINKRIJKSRELATIES

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 9 juli 2021

In december 2019 is het tweede Nationaal Actieplan Mensenrechten gepresenteerd en aan uw Kamer gestuurd.[1] Sindsdien wordt er door de betrokken ministeries hard gewerkt aan de implementatie. Het Actieplan bevat 60 acties. Graag wil ik u, mede namens de Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, de Minister van Justitie en Veiligheid, de Minister voor Rechtsbescherming, de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, de Minister voor Basis- en Voortgezet Onderwijs en Media en de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, graag informeren over de stand van zaken met betrekking tot de implementatie. Daartoe ga ik eerst kort in op de gemaakte themakeuze, mede in het licht van de ontwikkelingen aangaande COVID-19 en de parlementaire ondervragingscommissie kinderopvangtoeslagen. Daarna geef ik de stand van zaken van de uitvoering van de actiepunten, ondergebracht in de drie actielijnen van het plan: inclusie, integrale aanpak en participatie en bescherming.

Themakeuze: toegankelijkheid van voorzieningen

Om een gerichte impuls te kunnen geven aan het bevorderen van mensenrechten in Nederland is, via een inclusief proces en extern onderzoek, gekozen voor een thema dat voor iedereen relevant is: toegankelijkheid.[2] Toegankelijkheid is een zeer belangrijk aspect van vele mensenrechten, dat inhoudt dat publieke voorzieningen voor iedereen voor wie ze bedoeld zijn, ook daadwerkelijk toegankelijk zijn. Om mensenrechten te kunnen realiseren stelt de overheid verschillende voorzieningen beschikbaar. Denk bijvoorbeeld aan zorg- en huurtoeslag,

[1] Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, Nationaal Actieplan Mensenrechten 2020 – Toegankelijkheid van voorzieningen (december 2019). Zie voor het eerste Actieplan Mensenrechten (2013): Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, Nationaal Actieplan Mensenrechten 2013 – Bescherming en bevordering van mensenrechten op nationaal niveau (december 2013). Kamerstuk 33 826, nr.33

[2] Nationaal Actieplan Mensenrechten 2020 (n 1) p. 11.

kst-33826-38
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2021

hulp bij schulden, studiefinanciering, arbeidsbemiddeling na baanverlies en de daarbij behorende loketten (fysiek en digitaal). Mensenrechten brengen plichten voor de overheid met zich mee voor de toegankelijkheid van deze voorzieningen. Dat gaat bijvoorbeeld over betaalbaarheid, fysieke toegankelijkheid en nabijheid, non-discriminatie en toegang tot informatie.

Mensenrechten gaan uit van menselijke waardigheid. Daarmee wordt de mens centraal gesteld en niet instanties, procedures, systemen of formulieren. Vanuit het perspectief van mensenrechten kijken naar de toegankelijkheid van voorzieningen heeft daarom toegevoegde waarde. Het mensenrechtenperspectief staat voor een integrale benadering. Het biedt een domein- en organisatie-overstijgende blik op wetgeving, beleid en de praktijk. Zoals hierna zal blijken, kan dat helpen als het overzicht verloren raakt of als verkokering een integrale aanpak in de weg staat. Het Actieplan Mensenrechten is daarom ingericht rondom drie hiervoor genoemde opgaven en actielijnen: inclusie, integrale aanpak en participatie en bescherming.

Themakeuze in het licht van actuele ontwikkelingen

Bezien in het licht van de COVID-19 crisis en de kinderopvangtoeslagaffaire is het thema toegankelijkheid momenteel wellicht actueler dan ooit. Dat het Actieplan Mensenrechten 2020 dit thema al signaleert, voordat deze ontwikkelingen volop in beeld waren, onderschrijft de noodzaak van een brede en stevige aanpak voor het verbeteren van de toegankelijkheid van publieke voorzieningen.

Het rapport van de Parlementaire ondervragingscommissie kinderopvangtoeslag geeft aanleiding tot een verdergaande inzet op specifieke terreinen, met name de relatie van overheid met burgers en het in de uitvoering onjuist categoriseren van burgers als fraudeurs. Dit zal nog worden opgevolgd door een parlementaire enquête. Daarnaast heeft de Tijdelijke commissie uitvoeringsorganisaties – ingesteld door de Tweede Kamer – onderzoek gedaan naar de oorzaken van problemen bij uitvoeringsorganisaties en het verlies van de menselijke maat daarbij. Het College voor de rechten van de mens heeft op verzoek van de Tijdelijke commissie een korte analyse opgesteld van de mensenrechten die uitvoeringsinstanties kunnen helpen om de menselijke maat als uitgangspunt te nemen bij hun contacten met burgers. Deze notitie maakt inzichtelijk dat de mensenrechten een leidraad kunnen zijn voor het handelen van de overheid, ook op terreinen waar het wellicht niet voor iedereen zonneklaar is dat de mensenrechten van belang én van nut kunnen zijn.[3]
De kinderopvangtoeslagaffaire liet ook zien dat discriminatie een rol speelde bij de aanpak van (vermeende) fraude. Om dit in de toekomst te voorkomen, worden wetten en regels tegen het licht gehouden en de uitvoeringsorganisaties getraind in het herkennen van discriminatie. De aanpak van discriminatie bij de toegang tot voorzieningen zal ook worden opgepakt door de Nationaal Coördinator discriminatie en racisme, terwijl een Staatscommissie Discriminatie en Racisme onder meer de bredere overheid zal doorlichten. Voorts worden er voorbereidingen getroffen voor een Staatscommissie die onderzoek gaat doen naar het functioneren van de Nederlandse rechtsstaat.

---

[3] De menselijke maat vanuit het perspectief van de rechten van de mens – Position paper van het College voor de Rechten van de Mens | Mensenrechten, 24 november 2020, te vinden via: https://mensenrechten.nl/nl/publicatie/5fbd33ed1e0fec037359c65a.

De COVID-19 crisis heeft het thema toegankelijkheid van voorzieningen een extra fysieke component meegegeven die niemand had kunnen voorzien toen het Actieplan Mensenrechten werd uitgebracht. Het kabinet heeft een reeks ingrijpende maatregelen moeten nemen ter bevordering van de volksgezondheid en om ieders recht op gezondheid te kunnen blijven beschermen, maar die ook burgers beperken in hun vrijheden. Inmiddels zijn veel maatregelen weer opgeheven, maar de lock-down periode heeft tot gevolg gehad dat voorzieningen niet of niet meer in dezelfde mate fysiek bezocht konden worden en dat veel meer contact digitaal verliep. Dat laatste aspect is een onderwerp dat ook in het Actieplan Mensenrechten aandacht heeft.

Over de opvolging van de kinderopvangtoeslagaffaire en de ingrijpende COVID-19 maatregelen wordt uitgebreid gecommuniceerd met uw Kamer. Deze brief zal zich verder richten op het inzichtelijk maken van de voortgang van de implementatie van het Actieplan Mensenrechten. Voor uw gemak is in de bijlage een verkort overzicht opgenomen met alle acties en de huidige status daarvan[4].

Inclusie: iedereen moet mee kunnen doen

Het Actieplan Mensenrechten kent drie actielijnen. De eerste is «Inclusie: iedereen moet mee kunnen doen». Acties onder deze noemer richten zich op de menselijke maat in wetgeving en beleid. Daarvoor zijn laagdrempelige en makkelijk vindbare voorzieningen nodig, zoals toegankelijke aanspreekpunten en loketten. Voor bepaalde kwetsbare groepen is soms extra ondersteuning nodig, zodat zij op autonome wijze richting kunnen geven aan hun leven.

Digitalisering

Digitale vaardigheid en het aanbieden van alternatieven voor digitale communicatie met de overheid speelt hierbij een belangrijke rol, zeker sinds de start van de COVID-19 crisis. Omdat steeds meer interactie met de overheid digitaal verloopt, ligt er een wetsvoorstel tot wijziging van de Algemene wet bestuursrecht in de Tweede Kamer. Dit wetsvoorstel voorziet onder meer in een zorgplicht tot ondersteuning bij communicatie met de overheid, bijvoorbeeld voor minder digivaardigen.[5] Op deze manier wordt rekening gehouden met het doenvermogen van burgers.[6] Omdat het voor de toegang tot digitale dienstverlening door de overheid soms nodig is om je te kunnen laten vertegenwoordigen door iemand anders, wordt er gewerkt aan een verbeterde en vereenvoudigde machtigingsvoorziening en aan oplossingen voor wettelijke vertegenwoordiging, zoals bewindvoering en ouderlijk gezag. Voor het vrijwillig machtigen is in 2021 gestart met het grootschalig aansluiten van de sector zorg. Daarnaast kan ook gemachtigd worden voor digitale diensten van de Belastingdienst, DUO, UWV en andere dienstverleners. Voor wettelijke vertegenwoordiging wordt gewerkt aan oplossingen voor bewindvoering, ouderlijk gezag en nabestaandenmachtiging. Deze oplossingen komen in de loop van 2021–2022 gefaseerd beschikbaar. Hierdoor zullen ook bewindvoerders, curatoren, ouders, voogden en vertegenwoordigers van erfgenamen digitaal diensten kunnen afnemen voor de personen die zij vertegenwoordigen.

---

[4] Raadpleegbaar via www.tweedekamer.nl

[5] *Kamerstuk* 35 261

[6] Met «doenvermogen» wordt bedoeld: de capaciteit van burgers om te snappen wat de bedoeling is én of ze dat begrip daadwerkelijk in gedrag om weten te zetten. Het begrip komt voort uit een rapport van de Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid: WRR-rapport 97: «Weten is nog geen doen. Een realistisch perspectief op redzaamheid», 24 april 2017.

Daarnaast zijn er inmiddels in 49 bibliotheken informatiepunten geopend waar burgers terecht kunnen voor algemene informatie over publieke voorzieningen. Het gaat met name om informatie die minder eenvoudig te vinden is als je niet digitaal vaardig bent. Dit jaar moet een landelijk dekkend netwerk bereikt zijn. Voor Nederlanders in het buitenland of niet-Nederlanders die een relatie met de Nederlandse overheid hebben komt er eind 2021 één «loket buitenland». Dit jaar zijn er ook stappen gezet om de bekendheid van het «Juiste Loket» te vergroten.[7] Het Juiste Loket is een domeinoverstijgend informatie- en adviespunt waar burgers en professionals terecht kunnen met vragen over de toegang en het organiseren van (langdurige) zorg. Als mensen via de reguliere kanalen nog steeds vastlopen met complexe zorgvragen, dan kunnen zij terecht bij het Ministerie van VWS, dat met hen mee kan denken met het vinden van passende zorg.[8]

Participatie van mensen met een beperking

Zeker twee miljoen Nederlanders hebben een lichamelijke of mentale beperking. Voor hen is toegankelijkheid een bijzonder belangrijk begrip, in relatie tot fysieke, digitale of sociale drempels om mee te kunnen doen in de Nederlandse maatschappij. Sinds 2018 bestaat het programma *Onbeperkt meedoen!* voor de implementatie van het VN-Verdrag inzake de rechten van personen met een handicap. Op meerdere thema's binnen *Onbeperkt meedoen!* worden en zijn er betekenisvolle stappen gezet richting meer toegankelijkheid en inclusie. De landelijke beweging naar meer en blijvende toegankelijkheid groeit mede dankzij de inzet van diverse partners bij gemeenten, het bedrijfsleven en maatschappelijke organisaties. De situatie van mensen met een beperking wordt op een positieve manier zichtbaar gemaakt en geslaagde voorbeelden van toegankelijkheid worden uitgelicht. Het kabinet realiseert zich echter dat lang niet alle drempels die mensen met een beperking in het dagelijks leven ervaren in de afgelopen periode zijn weggenomen. Het is zaak om de betrokkenheid die is opgebouwd ook de komende jaren vast te houden en op de ingeslagen weg voort te gaan. De aanpak van het programma in de periode 2018–2021 wordt nu geëvalueerd. Mede op basis daarvan kan de vervolg-aanpak vanaf 2022 worden bepaald voor de verdere implementatie van het VN-verdrag.

Naast de acties die binnen *Onbeperkt meedoen!* worden genomen, wordt gewerkt aan de vindbaarheid van voorzieningen voor MBO-studenten die ondersteuning nodig hebben. Op 23 april 2020 lanceerde het Expertisecentrum inclusief onderwijs (ECIO) de website www.mbotoegankelijk.nl. Hier vinden alle mbo'ers met een functiebeperking of ondersteuningsvraag antwoord op hun vragen en inzicht in de beschikbare voorzieningen, aanpassingen en regelingen voor hun specifieke ondersteuningsvraag. Zo biedt de website bijvoorbeeld informatie over financiële compensatie bij studievertraging als gevolg van een beperking of over extra tijd bij een tentamen. De website is opgezet na een oproep van uw Kamer om de informatievoorziening voor mbo-studenten met een ondersteuningsvraag te verbeteren. De website is tot stand gekomen met subsidie van het Ministerie van OCW en in samenwerking met de jongerenorganisaties JOB en Jongerenpanel ZeP. Verder is de evaluatie van het passend onderwijs afgerond. Uit deze evaluatie vloeien weer nieuwe acties voort, want in het licht van internationale verdragen moet de toegankelijkheid van het onderwijs voor leerlingen en studenten met een beperking nog verder verbeteren. Ook de Kinderombudsman, het College voor de Rechten van de Mens en Defense for Children dringen

[7] Het Juiste loket is te bereiken via telefoon: 030-7897878 en email: meldpunt@juisteloket.nl.
[8] Dit kan via het mailadres: zorgvragen@minvws.nl.

daar op aan. Dit leidt in de loop van 2021 tot een met alle betrokkenen te ontwikkelen routekaart waarmee in de komende 15 jaar wordt gewerkt aan een steeds inclusiever onderwijs.[9] Ten slotte is de beleidsregel «samenwerking regulier en speciaal onderwijs» in 2020 verruimd. Er is veel belangstelling voor. De regeling wordt verlengd waardoor het ook mogelijk wordt dat scholen in 2022 een aanvraag kunnen indienen.

Toegang tot de woningmarkt

Een heel ander onderwerp van zorg is de (on)toegankelijkheid van de woningmarkt. Iedereen heeft recht op gelijke kansen op de woningmarkt. Dat lijkt nu niet het geval te zijn. Op basis van recent uitgevoerde onderzoeken met *mysterycalls* en praktijktesten blijkt (wederom) dat verhuurbemiddelaars bereid zijn om mee te werken met verzoeken om bepaalde groepen woningzoekenden te weren en dat bepaalde woningzoekenden ongelijk worden behandeld. Ik ben daarom bezig met een wetsvoorstel waarin de gemeenten de bevoegdheid wordt gegeven om regels te stellen over goed verhuurderschap, mede om discriminatie op de wonningmarkt te voorkomen. Dit wetsvoorstel is op 5 juli 2021 in consultatie gebracht. Die regels kunnen vervolgens worden gehandhaafd met een last onder dwangsom of bestuurlijke boete. In datzelfde voorstel komt een grondslag voor het invoeren van een verhuurdersvergunning. Overtreding van algemene regels kan worden meegewogen bij het verlenen van de vergunning en tevens bij het intrekken ervan. Ik hoop dit wetsvoorstel deze zomer in openbare consultatie te brengen.

Een van de andere groepen die problemen ondervindt om een geschikte woning te vinden, zijn woonwagenbewoners. In mei 2021 heb ik de «Herhaalmeting Standplaatsen 2020» naar de Tweede Kamer gestuurd. Hieruit blijkt dat het aantal standplaatsen voor woonwagens met ruim 8.800 de afgelopen twee jaar vrijwel gelijk is gebleven. Wel zijn meer gemeenten bezig met de in 2018 afgesproken inzet om te zorgen voor voldoende standplaatsen en hebben een aantal gemeenten concrete plannen voor de toevoeging van nieuwe standplaatsen. In 2019 en 2020 heeft met verschillende gemeenten een traject gelopen via P31. Voor de aanpak van knelpunten in gemeenten stel ik, in overleg met de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG), een nieuw ondersteuningsprogramma op, dat binnenkort van start gaat. Verder heeft de VNG met steun van het Ministerie van BZK een wegwijzer gepubliceerd met daarin de stappen die een gemeente kan zetten om aan het beleidskader te voldoen. Naar de kosten van standplaatsen en woonwagens is een onderzoek gestart. Het rapport dat daaruit voortkomt zal ervoor zorgen dat lokale partijen in hun overleg over meer objectieve gegevens beschikken. Gemeenten kunnen voor standplaatsen en woonwagens een beroep doen op het budget van 50 miljoen euro dat ik heb vrijgemaakt voor de huisvesting van specifieke doelgroepen.

Ook daklоosheid heeft de aandacht van het kabinet. Met het in 2020 tot stand gekomen *Een (t)huis, een toekomst* beoogt het kabinet dak- en thuisloosheid terug te dringen door gemeenten en andere betrokken partijen extra te ondersteunen bij preventie, vernieuwing van de opvang en wonen met begeleiding. Eén van de centrale doelstellingen is om, uiterlijk eind 2021, 10.000 extra woonplekken met passende begeleiding te realiseren. Het kabinet stelt een extra financiële impuls van 200 mln. euro ter beschikking aan gemeenten voor de uitvoering van regionale plannen van aanpak. Daarnaast heeft het kabinet het kennisplatform «Iedereen onder een dak» voor professionals bij gemeenten, maatschappelijke organisaties en woningcorporaties opgezet.

[9] *Kamerstuk* 31 497, nr. 371.

Integrale aanpak: oplossingen als het systeem vastloopt

Menselijke waardigheid centraal

Acties in dit onderdeel van het Actieplan Mensenrechten richten zich erop menselijke waardigheid altijd centraal te stellen in het uitgebreide stelsel van voorzieningen in Nederland. Complexiteit, verkokering of een samenloop van problemen mag hierbij niet in de weg staan. Het burgerperspectief is het uitgangspunt voor zowel nieuw als bestaand beleid in het stelsel van voorzieningen.

Met behulp van het Integraal afwegingskader voor beleid en regelgeving (IAK) kunnen beleidsmedewerkers en wetgevingsjuristen ervoor zorgen dat hun voorstellen voldoen aan de normen voor goed beleid en goede regelgeving. Via normen van doenvermogen, uitvoerbaarheid, regeldruk voor burgers en effecten op gendergelijkheid wordt aandacht besteed aan het perspectief van de burger. Ook bij het in kaart brengen van gevolgen van voorstellen moet het perspectief van de burger worden bezien. Zoals aangegeven in de eindrapportage van het programma Inzicht in Kwaliteit, werkt het kabinet aan een herziening van het IAK om te zorgen dat dit instrument beter, eerder en consequenter wordt toegepast, zodat aan de genoemde normen voor goed beleid en goede regelgeving op het juiste moment aandacht wordt besteed. Daarmee wordt de beleidsvoorbereiding via toepassing van het IAK verder versterkt. De herziening van het IAK richt zich op een meer eenvoudige inhoud en opbouw, een meer gebruiksvriendelijke presentatie, meer bekendheid en een beter en eerder gebruik van het IAK.[10]

Met de decentralisaties zijn veel taken overgeheveld naar lokale overheden. Dat biedt kansen voor maatwerk, maar kan ook leiden tot verschillen. Die verschillen moeten uitlegbaar blijven. Mensenrechten kunnen hierbij als instrument worden gebruikt, omdat zij een raamwerk bieden voor menselijke waardigheid met aandacht voor minimumstandaarden. Zo is, om integrale samenwerking in het sociale domein door gemeenten beter mogelijk te maken, dit voorjaar een wetsvoorstel in openbare consultatie gebracht met een beter juridisch kader voor de verwerking van persoonsgegevens door de verschillende organisaties in het sociale domein, met inachtneming van het recht op privacy.[11] Ook wordt er hard gewerkt aan het opzetten van een platform «Mensenrechten en gemeenten». Het platform heeft als doel kennisdeling en uitwisseling van goede praktijken op het gebied van mensenrechten in het gemeentelijk beleid te bevorderen. Hiervoor zal een digitale landingsplaats worden opgericht die na de zomer wordt gelanceerd. In het najaar wordt gestart met themabijeenkomsten voor zowel lokale bestuurders als ambtenaren over relevante en actuele mensenrechtenthema's.

Eveneens ligt nog in het verschiet een symposium over het belang van de menselijke waardigheid als grondslag voor het mensenrechtenperspectief op menselijk handelen, beleid, wetgeving en uitvoering. Vanwege de COVID-19 pandemie is het symposium uitgesteld. Als gedeeltelijk alternatief is op initiatief van de Raad van Kerken en In Vrijheid Verbonden een essaybundel tot stand gebracht over het thema menselijke waardigheid en mensenrechten. De bundel bevat bijdragen van vertegen-

---

[10] *Kamerstuk* 31 865, nr. 184 en zie ook voetnoot 15 voor de meest recente brief over dit onderwerp.

[11] Overheid.nl | Consultatie Wet aanpak meervoudige problematiek sociaal domein (internetconsultatie.nl).

woordigers van de verschillende wereldreligies en van het Humanistisch Verbond over dit onderwerp.[12]

Rekening houden met het doenvermogen

Met name mensen die te maken krijgen met een stapeling van problemen kunnen het overzicht over het uitgebreide systeem van voorzieningen soms kwijtraken. Hun *life events* zorgen voor een verminderd doenvermogen. Dit kan iedereen overkomen. Een van de aanbevelingen in het rapport van de Tijdelijke commissie uitvoeringsorganisaties is dan ook dat de overheid meer rekening moet houden met het doenvermogen van burgers en bedrijven. In de kabinetsbrief versterking van de kwaliteit van beleid en wetgeving, die eind juni aan uw Kamer is toegezonden, wordt hier nader op ingegaan.[13] In het Actieplan Mensenrechten zijn ook al een aantal voorbeelden opgenomen van acties die erop zijn gericht om meer concreet rekening te houden met het doenvermogen van burgers.

Zo heeft het kabinet besloten tot het uitbreiden van regisseursfuncties die orde op zaken kunnen stellen. De Erasmus Universiteit doet onderzoek naar de beste manieren om mensen die vastlopen beter te ondersteunen en naar mogelijkheden voor betere coördinatie bij multiproblematiek. Momenteel wordt er daarnaast op twee locaties geëxperimenteerd met een aanpak waarin de strafrechtketen bepaalde casuïstiek aanmerkt als «multiproblematiek» en deze ook op een andere manier behandelt.

Een ander voorbeeld van rekening houden met het doenvermogen van burgers is de Juiste Zorg op de Juiste Plek (JZOJP). Als gevolg van dit programma moeten Nederlanders nu en in de toekomst kunnen rekenen op toegankelijke, kwalitatieve en betaalbare zorg. Samen met het veld is gewerkt aan het identificeren van knelpunten en oplossingen om de praktijk verder te helpen. Dit gebeurt door verschillende, samenhangende activiteiten zoals een website en online community met goede praktijkvoorbeelden, een expertgroep en een kennisplatform. Ook heeft er een lerende evaluatie plaatsgevonden die onder meer de ontwikkelagenda met vraagstukken voor 2021 inzichtelijk heeft gemaakt.

Het zorgstelsel is ingewikkeld. Cliëntondersteuners kunnen hun cliënt aan de hand nemen en actief ondersteunen op de weg naar de voor hem/haar meest passende zorg en ondersteuning op de best mogelijke locatie. De afgelopen kabinetsperiode is ingezet op de versterking van cliëntondersteuning. Zo hebben meer dan 100 gemeenten zich als onderdeel van het Koplopertraject cliëntondersteuning ingezet om cliëntondersteuning lokaal te verbeteren en hebben Zorgverzekeraars Nederland en VNG een campagne gelanceerd om de bekendheid en vindbaarheid van cliëntondersteuning te vergroten. Tevens wordt een wetsvoorstel voorbereid dat samenwerking tussen gemeenten en zorgkantoren bevordert en waarmee een cliëntondersteuner verbonden aan de Wet langdurige zorg (Wlz) kan worden ingezet voorafgaand aan een Wlz-indicatiebesluit.[14]

Specifiek voor jongeren en kinderen is er aandacht voor (het samenwerken met) informele steun(figuren), waaronder de JIM (Jouw Ingebrachte Mentor). Onderdeel van het programma Zorg voor de Jeugd is om het samenwerken met informele steunfiguren voor zoveel mogelijk (kwetsbare) uithuisgeplaatste kinderen te realiseren. Informele steunfiguren, zoals een tante, opa, leraar of coach, maken deel uit van het

---

[12] https://www.raadvankerken.nl/nieuws/2021/06/ Menselijke waardigheid en mensenrechten in Nederland – Raad van Kerken in Nederland.
[13] *Kamerstuk* 35 570 VI, nr. 115.
[14] *Kamerstuk* 31 476, nr. 33.

gewone leven van een jongere en ouders. Zij kunnen functioneren als een vertrouwenspersoon en/of een vertegenwoordiger richting de professionals (en ouders) en zij kunnen ondersteunen bij het oplossen van soms praktische en soms ingewikkelde problemen. Om het samenwerken met informele steun(figuren) verder te brengen wordt onder andere ingezet op leren van ervaringen en het delen van goede voorbeelden via onder meer de site en nieuwsbrieven van Zorg voor de Jeugd.[15]

Ook voor mensen met schulden kan het lastig zijn om toegang te vinden tot de juiste voorzieningen, terwijl dit nodig is voor het kunnen garanderen van een behoorlijke levensstandaard. Bij het Centraal Justitieel Incassobureau is in april 2020 de noodstopprocedure ingevoerd. Burgers die hun boetes door schulden niet kunnen betalen, kunnen uitstel van betaling krijgen onder de voorwaarde dat ze schuldhulp zoeken bij de gemeente. Met behulp van schuldhulp kunnen nadere afspraken worden gemaakt over uitstel van betaling en betaling in termijnen, waardoor rust en ruimte wordt geboden aan de burger. Ook mogen met ingang van 1 januari 2021 de betalingsachterstanden op de vaste lasten met gemeenten worden gedeeld. Gemeenten moeten naar aanleiding van een dergelijk signaal actie ondernemen. Tevens is een aantal experimenten in voorbereiding op het terrein van vroegsignalering van schulden met andere schuldeisers. Op deze manier wordt rekening gehouden met het doenvermogen van deze burgers. De subsidie die is verstrekt aan de Alliantie van vrijwilligersorganisaties in het kader van schuldhulpverlening om tot een landelijk dekkend netwerk te komen loopt dit jaar door, mede in verband met de COVID-19 crisis. De Wet vereenvoudiging beslagvrije voet, die ervoor zorgt dat mensen altijd beschikken over de noodzakelijke kosten voor levensonderhoud, is op 1 januari 2021 in werking getreden.

Een ander aspect van rekening houden met doenvermogen, is communiceren in begrijpelijk taal. In haar communicatie moet de overheid uitgaan van het burgerperspectief en begrijpelijke taal gebruiken. Enkele acties op dit terrein zijn inmiddels afgerond. Zo laat een enquête over de Direct Duidelijk campagne zien dat ruim 20.000 teksten zijn verbeterd bij 119 verschillende overheidsorganisaties. Maar er is nog veel werk te doen. Daarom is eind 2020 een Direct Duidelijk Doen regeling gestart, waardoor ambtenaren worden gewezen op instrumenten voor begrijpelijke taal. Van het Actieplan zelf is een makkelijk leesbare versie ontwikkeld, om het voor zoveel mogelijk mensen toegankelijk te maken.

In het kader van de stelselvernieuwing van de rechtsbijstand wordt in het bestuursrecht ingezet op minder onnodige procedures en meer vertrouwen tussen de burger en de overheid. De aanpak richt zich op het verbeteren van de dienstverlening van uitvoeringsorganisaties en gemeenten en het meer burgergericht maken van wet- en regelgeving. Een voorbeeld hiervan is de pilot Ontwikkeling digitaal bezwaarplatform gemeenten.[16] Deze pilot is afgelopen mei gestart en doet onderzoek naar de haalbaarheid van een platform voor digitale ondersteuning van de bezwaarschriftprocedure vanuit het burgerperspectief.

Participatie en bescherming: opkomen voor je rechten

Acties in dit onderdeel richten zich op betekenisvolle participatie en het opkomen voor je rechten op tal van manieren, niet alleen bij de rechter.

---

[15] Zie de website van Zorg voor de Jeugd Versterken eigen kracht en inzetten mentoren – Zorg voor de Jeugd • Zorg voor de Jeugd en Voortgangsrapportages – Zorg voor de Jeugd • Zorg voor de Jeugd.

[16] Uitgevoerd door Justice42 met steun van JenV en BZK.

Als mensen kunnen meedenken over de vormgeving van voorzieningen die voor hen bedoeld zijn, zullen die voorzieningen ook beter toegankelijk en relevanter voor hen worden. Daarnaast moeten mensen op laagdrempelige wijze bij publieke voorzieningen een klacht kunnen indienen.

Jongeren en democratie

Er wordt hard gewerkt aan jongereninspraak in de politiek. De naam «jongerenparlement» is in overleg met stakeholders losgelaten en omgevormd tot een traject Democratie en jongeren, waar diverse acties onder vallen.[17] Zelf heb ik het laatste jaar van mijn termijn als Minister het genoegen gehad om samen te werken met een kinderminister. Dit heeft vaak geleid tot verrassende en mooie inzichten en ik kan het iedereen van harte aanbevelen regelmatig met jongeren in gesprek te gaan over voorgenomen plannen.

Om op te komen voor je rechten moet je je rechten kennen. Ook in het onderwijs horen de basiswaarden van de democratische rechtsstaat – waaronder mensenrechten – daarom thuis. Op 22 juni 2021 heeft de Eerste Kamer ingestemd met de wet Verduidelijking van de burgerschapsopdracht aan scholen in het funderend onderwijs. Daardoor zal de wet in augustus 2021 in werking treden. Momenteel lopen al verschillende ondersteuningstrajecten om scholen te helpen bij het vormgeven van hun burgerschapsonderwijs. De ondersteuning zal de komende jaren worden voortgezet.

Laagdrempelige klachtenbehandeling

Om het doel van laagdrempelige klachtenbehandeling te bereiken wordt onder andere gewerkt aan de versteviging van de lokale antidiscriminatievoorzieningen, waar burgers terecht kunnen voor het melden van klachten over discriminatie en voor advies en bijstand bij het bespreken of oplossen van hun klacht.

Onder de vlag van het programma stelselherziening rechtsbijstand is gewerkt aan een online wegwijzer die rechtzoekenden klantvriendelijke, betrouwbare en deskundige online ondersteuning biedt bij het kiezen van de beste route naar de oplossing van een probleem. De website van het Juridisch Loket is beter toegankelijk en gebruiksvriendelijker geworden met een betere zoekfunctie en informatie die gemakkelijker kan worden gedeeld. Ook het taalgebruik op de website is begrijpelijker, waardoor die beter leesbaar is, ook voor laaggeletterden. Sinds het najaar van 2020 kunnen mensen gebruikmaken van een digitale assistent, Julo, die 24 uur per dag, 7 dagen in de week advies op maat geeft rondom scheiden en ontslag. De digitale assistent wordt stapsgewijs uitgebreid naar andere veelvoorkomende problemen. Onlangs is een pilot gestart waarin mensen kunnen gaan videobellen met het Juridisch Loket. Het is de bedoeling dat dit onderdeel wordt van de reguliere dienstverlening.[18]

Ten slotte

De hierboven beschreven acties vormen een bloemlezing uit de acties die worden beschreven in het Actieplan Mensenrechten. Een compleet overzicht van alle acties en hun stand van zaken is opgenomen in de bijlage bij deze brief. De informatie in de bijlage is beknopt gehouden, nu

[17] *Kamerstuk* 34 430, nr. 16 en *Kamerstuk* 35 570 VII, nr. 93.

[18] Meer informatie over de stelselvernieuwing van de rechtsbijstand is te vinden in de vijfde voortgangsrapportage van het programma stelselvernieuwing die eind juni jl. aan uw Kamer is verzonden. *Kamerstuk* 31 753, nr. 243.

uw Kamer over alle activiteiten al separaat is geïnformeerd. Deze brief beoogt de samenhang tussen de diverse activiteiten te schetsen en inzicht te bieden in hetgeen de overheid onderneemt om de toegankelijkheid van overheidsdiensten te verbeteren. Het mensenrechtenperspectief van het Actieplan Mensenrechten kan daarbij helpen door de burger en zijn rechten centraal te zetten. De mensenrechten bieden een kader, een gezichtspunt van waaruit naar het handelen van de overheid kan worden gekeken – ook door de overheid zelf, bij het maken van wetgeving en beleid en bij het bieden van dienstverlening.

Op veel terreinen is significante voortgang geboekt sinds het uitbrengen van het Nationaal Actieplan Mensenrechten 2020. Tegelijkertijd hebben sommige acties vertraging opgelopen of zijn ze bijgestuurd op basis van nieuwe inzichten. Het kabinet gaat verder met het implementeren van het Actieplan Mensenrechten. Het beschermen van de mensenrechten is immers een doorlopend proces dat continue aandacht vraagt. In de tussentijd ga ik graag met u in gesprek over hoe de inzet van de overheid in het kader van mensenrechten zo relevant mogelijk kan worden gemaakt.

De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,
K.H. Ollongren

Toespraak door burgemeester Jan van Zanen bij de verwelkoming van de twee nieuwe Shelter City gasten, 3 juni 2021

Beste allemaal,
Wat een voorrecht om onze speciale gasten vandaag welkom te mogen heten.
Heel hartelijk welkom in Den Haag.
Sinds kort uw 'Shelter City'.
Wij voelen ons vereerd om u, strijders voor de rechten van minderheden en de vrije pers, hier in ons midden te hebben.
Ik hoop van harte dat u zich hier snel thuis zult voelen.
En dat u hier in Den Haag op adem kunt komen.

Negen jaar geleden sloot Den Haag zich, als eerste in Nederland, aan bij het Shelter City netwerk, gecoördineerd door Justice & Peace Netherlands.
Als internationale stad van vrede en recht mogen wij daarin natuurlijk niet ontbreken.
Sindsdien hebben wij 31 mensenrechtenverdedigers hier mogen ontvangen.

De noodzaak van het bestaan van Shelter Cities hoeven we eigenlijk niet uit te leggen.
De schendingen van mensenrechten, overal op deze aarde, zijn legio.
De plegers van zulke misdrijven is er veel aan gelegen om ze verborgen te houden.
Moedige mensen doorbreken het stilzwijgen en richten de schijnwerpers op het onrecht.
Het is aan ons om hun stemmen en die van hun collega's en medestrijders, waar ook ter wereld, te versterken.

De komende vijf jaren zal Den Haag als Shelter City extra ruimte bieden aan vervolgde journalisten.
In het bijzonder vrouwen.
De kaping van het vliegtuig door Belarus toont aan dat het kwaad lange tentakels heeft.
Dictators zijn voor één ding met name doodsbang: het vrije woord.
Daar waar mensen zich vrij kunnen uitspreken en onbelemmerd toegang hebben tot informatie, hebben dictaturen geen kans.
Daarom is vrije journalistiek van essentieel belang.
Die is de zuurstof van een vrije, inclusieve en diverse samenleving, zoals de Nederlandse minister van Buitenlandse Zaken het terecht formuleerde.
Den Haag, met in haar DNA de Four Freedoms van President Roosevelt, zet zich actief in voor de bescherming van de vrije pers.
Zo mochten wij afgelopen december nog een online forum organiseren als onderdeel van de World Press Freedom Conference.

Eerder vonden in Den Haag grote internationale bijeenkomsten plaats met als thema een veilig én vrij internet.

Zoals gezegd, als internationale stad van vrede en recht is Den Haag het aan zichzelf verplicht om Shelter City te zijn.
En dat sluit ook naadloos aan op de kennisinfrastructuur op dat terrein die onze stad mag huisvesten.
Een mooi en concreet voorbeeld is de Shelter City Fellowship.
Een samenwerkingsprogramma dat mensenrechtenverdedigers de mogelijkheid biedt om wetenschappelijk onderzoek te doen.
En zo bijdraagt aan de kennisontwikkeling over het internationale recht en de situatie van mensenrechtenverdedigers.
Zo liep bijvoorbeeld een mensenrechtenverdediger stage bij het T.M.C Asser Instituut en deed daar ook onderzoek.

Maar het Shelter City netwerk toont ook iets anders aan.
De laatste jaren is er meer en meer aandacht voor de rol die steden en stedelijke gebieden kunnen spelen in het oplossen van de grote uitdagingen van nu.
Zoals het realiseren van de Duurzame Ontwikkelingsdoelen, het aanpakken van de klimaatverandering en het bestrijden van de coronapandemie.
Het Shelter City programma illustreert goed hoe steden óók een concrete bijdrage kunnen leveren aan de versterking van mensenrechten.
Een wereld waarin mensenrechten voor iedereen gelden.
Waar je ook woont, ongeacht je geslacht of geaardheid, je leeftijd, geloof of levensovertuiging.
Dát is en blijft ons kompas.
Ik wens u een heel fijne en inspirerende bijeenkomst.

English:

Speech by Mayor Jan van Zanen to welcome the two new Shelter City guests, 3 June 2021

Dear all,
What a privilege it is to welcome our special guests today.
A very warm welcome to The Hague.
That recently became your ‘Shelter City’.
As fighters for the rights of minorities and a free press – we feel honoured to have you among us here.
I very much hope that you will soon feel at home.
While you take a breather here in The Hague.

Nine years ago, as the first Dutch city to do so, The Hague joined the Shelter City network, coordinated by Justice & Peace Netherlands.
As the international city of peace and justice it was only natural that we should be part of that.
Since then we have received 31 human rights activists here.

We hardly need to explain why we need Shelter Cities.
Human rights violations are widespread throughout the world.

The perpetrators of such crimes do everything they can to keep them hidden.
Courageous people break the silence and turn the spotlight on injustice.
It is up to us to make sure that their voices, and those of their colleagues and fellow activists around the world, are heard.

Over the next five years, as a Shelter City, The Hague will be offering extra space to persecuted journalists.
Especially women.
The hijacking of the plane over Belarus shows to what lengths oppressors will go.
Dictators are afraid of just one thing: free speech.
Where people can express themselves freely and have unimpeded access to information, dictatorships do not stand a chance.
Which is why freedom of the press is vitally important.
As the Dutch Minister of Foreign Affairs so rightly put it: it is the oxygen of a free, inclusive and diverse society.
The Hague, which has the Four Freedoms formulated by President Roosevelt firmly embedded in its DNA, actively works to protect the free press.
Last December, for example, we organised an online forum as part of the World Press Freedom Conference.
Prior to that, large international meetings were held in The Hague on the theme of a safe and free internet.

As I mentioned, as the international city of peace and justice, it is only natural that The Hague should be a Shelter City.
Something which is also in keeping with the academic expertise in this field found in our city.
The Shelter City Fellowship provides a good practical example.
A joint programme that enables human rights activists to carry out academic research.
And thus contribute to the body of knowledge on international law and the situation of those defending human rights.
A human rights activist did an internship at the T.M.C Asser Institute, for example, and also carried out research there.

But the Shelter City network also shows us something else.
In recent years the role that cities and urban regions can play in solving today's major challenges has increasingly come to the fore.
Such as achieving the Sustainable Development Goals, tackling climate change and combatting the coronavirus pandemic.
The Shelter City programme also clearly illustrates how cities can make a real contribution to strengthening human rights.
A world in which everyone's human rights are respected.
Wherever you live, irrespective of your gender, orientation, age, faith or philosophy.
That is – and always will be – what we in The Hague are guided by.
I wish you an inspiring and enjoyable meeting!

Gemeente Den Haag

Retouradres: Postbus 80 000, 2508 GA Den Haag

De heer J.P. van den Wittenboer
Voorzitter Intermediary Foundation of the
Universal Declaration of Human Rights
Postbus 324
5660 AH GELDROP

Uw brief van
5 september 1995

Uw kenmerk

Ons kenmerk

Doorkiesnummer
(070) 353 2650

Aantal bijlagen

Datum
13 september 1995

Onderwerp
sociale rechten

Hiermee bevestig ik de ontvangst van uw bovenvermelde, aan de burgemeester gerichte, brief. Aangezien dit onderwerp onder de verantwoordelijkheid van de wethouder van Onderwijs, Sociale zaken, Werkgelegenheidsprojecten en Integratie- en Emancipatiebeleid valt, heb ik, namens de burgemeester, uw brief ter afdoening naar deze wethouder doorgezonden.
Voor inlichtingen kunt u zich wenden tot het secretariaat van de wethouder, telefoon (070) 353 2650.

Bureau gemeentesecretaris,

W.L. Donkers

Postadres: Postbus 80 000, 2508 GA Den Haag
Bezoekadres: Burgemeester De Monchyplein 14, Den Haag

Telefoon 070 - 353 20 00
Fax 070 - 361 48 62

Wethouder van Onderwijs, Sociale Zaken,
Werkgelegenheidsprojecten en Integratie-
en Emancipatiebeleid

Anke van Kampen

Gemeente Den Haag

Retouradres: Postbus 80 000, 2508 GA Den Haag

De heer J.P. van den Wittenboer
Postbus 324
5660 AH GELDROP

Uw brief van
5 september 1995
Uw kenmerk
95123
Ons kenmerk
SZW95123
Doorkiesnummer
(070) 3537409
Aantal bijlagen
1
Datum
28 september 1995

Onderwerp
beantwoording van brief d.d. 5-9-1995

Geachte heer van den Wittenboer,

Met belangstelling heb ik uw brief d.d. 5 september jl. en de bijgevoegde stukken kunnen lezen.

U vermeldt in uw schrijven in Den Haag ingeschreven te staan. Ik ben zo vrij geweest dat na te gaan. Het hebben van een woon- of verblijfplaats is namelijk van groot belang in het kader van de Algemene Bijstandswet. Deze wet, op grond waarvan in beginsel financiële steun geboden kan worden aan mensen die zelf niet over een minimum inkomen beschikken, geeft aan, dat de gemeente waar iemand zich bevindt bijstand aan die persoon kan verlenen.

Een en ander betekent, dat u feitelijk zou moeten wonen in de gemeente Den Haag en in de haagse Gemeentelijk Basisadministratie opgenomen zou moeten zijn om hier een bijstandsaanvraag te kunnen indienen. Uit onderzoek is mij gebleken, dat u hier niet (meer) woonachtig bent. Dit leidt ertoe, dat u van de gemeente Den Haag geen financiële bijstand kunt krijgen. Ik raad u daarom aan om u zo spoedig mogelijk te wenden tot de gemeente waar u daadwerkelijk woont.

Mocht u echter in Den Haag een zwervend bestaan leiden, dan kunt u zich wellicht het beste wenden tot de Kessler Stichting, de La Reyweg 522 of het Leger des Heils, Nieboerweg 125, alhier. Onder bepaalde voorwaarden is het mogelijk om via deze instanties een beroep op de Algemene Bijstandswet te doen.

Vertrouwend u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd, teken ik,

De wethouder van Onderwijs,
Sociale zaken, Werkgelegenheidsprojecten en
Integratie- en Emancipatiebeleid,

ANKE VAN KAMPEN

afdruk aan
- 1x directie SZW
- 1x dhr.J. Jansen BSD/BO/BGS

Bezoekadres: Burgemeester De Monchyplein 14, Den Haag
Bereikbaar per openbaar vervoer: met buslijn 13;
vanaf Station HS - met buslijn 5; vanaf Station CS - met buslijn 22

Telefoon 070 - 353 26 51
Fax 070 - 363 82 27

Gemeente Den Haag

Dienst Sociale Zaken en
Werkgelegenheidsprojecten

Retouradres: Postbus 12610, 2500 DK Den Haag

De heer J.P.van den Witteboer
Intermediary Foundation of the
Universal Declaration of Human Rights
Postbus 324
5660 AH GELDROP

Uw brief van
21 september 1995
Uw kenmerk

Ons kenmerk
WK71/TEAM 3D
Aantal bijlagen

Datum
9 oktober 1995

Onderwerp
Bijstandsbesluit Zelfstandigen

Geachte heer van den Witteboer,

Tot onze spijt moeten wij u mededelen dat uw brief van 7 september jongstleden niet bij de afd.zelfstandigen is aangekomen.
Een kopie van bovengenoemde brief hebben wij bij de door u aangeleverde correspondentie wel aangetroffen.

Uit uw verzoek d.d.21 september blijkt ons dat u een beroep op het bijstandsbesluit zelfstandigen wenst te doen.

Tevens blijkt uit de door u aangeleverde correspondentie dat u voorzitter bent van de stichting Intermediary Foundation of the Universal Declaration og Human Rights.

Het Bijstandsbesluit Zelfstandigen sluit stichtingen echter van de mogelijkheid tot bijstandsverlening uit,waardoor bijstandsverlennig op basis van deze regeling in uw situatie niet tot de mogelijkheden behoort.

Ik hoop u hiermede voldoende te hebben geinformeerd.

Hoogachtend,

R.H.van den Hoogeband

Chef afdeling zelfstandigen

Inlichtingen bij

Wijkkantoor / afdeling
afdeling Zelfstandigen
Oude Haagweg 589 2562 GJ Den Haag

Telefoon 070 - 3230050
Fax 070 - 3234992

Gemeente Den Haag

Burgemeester Dhr. Mr. J.H.C. van Zanen

Postbus 19157
2500 CD 'S-GRAVENHAGE

Statuut + handelsregister

AFSCHRIFT

Op vijftien oktober negentienhonderd drie en negentig ----------
verscheen voor mij, Meester Johannes Petrus Joseph van Knegsel, ----
kandidaat-notaris, wonende te Budel-Dorplein, gemeente Budel, ------
hierna te noemen notaris, als plaatsvervanger van Henricus Gerardus
Maria Theresia Derks, notaris te Budel: ----------
de Heer **Joannes Petrus van den Wittenboer**, planned change agent, ---
volgens zijn verklaring geboren te Mierlo veertien mei negentien- --
honderd vijf en vijftig, zonder woonplaats en adres, maar wel ------
ingeschreven in het Centraal persoonsregiser te 's-Gravenhage en ---
zijn postadres hebbende: Postbus 324, 5660 AH Geldrop, van ---------
Nederlandse nationaliteit, ongehuwd en nooit gehuwd geweest. -------
De comparant verklaarde een stichting op te richten welke zal worden
geregeerd door de volgende statuten: ----------
NAAM, ZETEL EN TIJDSDUUR ----------
Artikel 1 ----------
1. De stichting draagt de naam: **Intermediaire Stichting van de** -----
Universele Verklaring van de Rechten van de Mens. ----------
De stichting kan zich in het maatschappelijk verkeer ook bedienen
van de naam: **Intermediary Foundation of the Universal Declaration
of Human Rights**. ----------
2. De stichting is gevestigd te **Geldrop**. ----------
3. De stichting is opgericht voor onbepaalde tijd. ----------
DOELSTELLING ----------
Artikel 2 ----------
De stichting heeft ten doel het bemiddelen inzake aangelegenheden --
van de rechten van de mens in de ruimste zin des woords. ----------
BESTUUR EN VERTEGENWOORDIGING ----------
Artikel 3 ----------
1. Het bestuur van de stichting bestaat uit ten minste één lid. ----
2. De bestuursleden benoemen uit hun midden een voorzitter, een --
secretaris en een penningmeester, ----------
De voorzitter kan ook worden aangeduid als chairman, de ---------
secretaris als secretary en de penningmeester als treasurer, ----
terwijl bestuursleden zonder functie aangeduid kunnen worden ----
als members. ----------
Deze functies kunnen in één persoon worden verenigd. ----------
3. Met inachtneming van het bepaalde in het eerste lid van dit arti-
kel beslist het bestuur zelf over het aantal leden waaruit het
zal bestaan en voorziet het zelf in de toekomstige vakatures. -
Artikel 4. ----------
Het bestuurslidmaatschap eindigt door: ----------
a. ontslagname; ----------
b. overlijden; ----------
c. faillissement of onder-curatelestelling; ----------
d. ongevraagd ontslag en ontslag door de Rechtbank. ----------
Ongevraagd ontslag kan door het bestuur worden verleend met een
meerderheid van tenminste twee/derde van het aantal zitting heb-
bende bestuursleden in een speciaal daartoe belegde ----------
vergadering. ----------
Artikel 5. ----------
1. De stichting wordt vertegenwoordigd hetzij door het voltallige bestuur, -
door ten minste twee gezamelijk handelende bestuursleden, met dien verstande dat --
indien het bestuur uit één lid bestaat dit lid zelfstandig tot ----------
tot vertegenwoordiging bevoegd is. ----------

Deze vertegenwoordiging omvat tevens het sluiten van overeenkomsten tot het kopen, vervreemden of bezwaren van registergoederen, het sluiten van overeenkomsten, waarbij de stichting zich als borg of hoofdelijk medeschuldenaar verbindt, zich voor een derde sterk maakt of zich tot zekerheidstelling voor een schuld van een derde verbindt. ----------

2. Alle besluiten worden genomen met gewone meerderheid van stemmen, tenzij deze statuten een andere meerderheid voorschrijven. ------

BOEKJAAR EN GELDMIDDELEN. ----------

Artikel 6. ----------

Het boekjaar valt samen met het kalenderjaar. ----------

Artikel 7. ----------

De geldmiddelen van de stichting bestaan uit: ----------

a. het aanvangskapitaal; ----------

b. subsidies en giften; ----------

c. alle andere haar toevallende baten. ----------

Artikel 8. ----------

Jaarlijks binnen drie maanden na afloop van het boekjaar wordt door de penningmeester een schriftelijke rekening en verantwoording van de financiële gang van zaken over het afgelopen boekjaar opgemaakt.- De goedkeuring van deze stukken door het bestuur strekt tot décharge voor de penningmeester over het betreffende boekjaar. ----------

STATUTENWIJZIGING EN ONTBINDING. ----------

Artikel 9. ----------

Het bestuur is bevoegd wijziging in deze statuten aan te brengen, onverminderd de bevoegdheid van de rechtbank als bedoeld in de artikelen 294 en 296 Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek. ----------

Voor de wijziging van de statuten wordt vereist een bestuursbesluit genomen met een meerderheid van tenminste twee/derde van de in ----- functie zijnde bestuursleden in een speciaal daartoe belegde vergadering. ----------

Artikel 10. ----------

De stichting wordt ontbonden door een besluit van het bestuur en in de gevallen vermeld in het tweede boek van het Burgerlijk Wetboek.-- Voor ontbinding wordt vereist een bestuursbesluit genomen met een meerderheid van tenminste twee/derde van de in functie zijnde bestuursleden in een speciaal daartoe belegde vergadering .----------

Artikel 11. ----------

Ingeval van ontbinding treden de bestuursleden op als liquidateuren. Een eventueel batig saldo der liquidatie zal worden aangewend voor een doel dat aan het doel van de stichting zo nauw mogelijk verwant is. ----------

(HUISHOUDELIJK) REGLEMENT. ----------

Artikel 12. ----------

Tot nadere uitwerking van deze statuten, kan door het bestuur der stichting een huishoudelijk reglement worden vastgesteld. ----------

Ook kan het bestuur andere reglementen vaststellen. ----------

SLOTBEPALING ----------

Artikel 13. ----------

In gevallen waarin deze statuten niet voorzien, beslist het bestuur.-- Tenslotte verklaarde de comparant, dat het bestuur voor de eerste ---- maal zal bestaan uit één lid, te weten de oprichter, zowel in de ----- functie van voorzitter als in die van secretaris als in die van ------ penningmeester.

Waarvan akte, ---
in minuut, is verleden te Budel op de datum in het hoofd van deze ---
akte vermeld. ----------
Na zakelijke opgave van de inhoud van deze akte aan de comparant ----
heeft deze verklaard van de inhoud van deze akte te ----------
hebben kennisgenomen en op volledige voorlezing daarvan geen prijs --
te stellen. ----------
Vervolgens is deze akte na beperkte voorlezing door de comparant en -
mij, notaris, ondertekend. ----------
(getekend) J.v.d.Wittenboer; J.v.Knegsel. ----------

UITGEGEVEN VOOR AFSCHRIFT:

Kamer van Koophandel®
Heliconweg 62
Postbus 2005
8901 JA Leeuwarden

KVK.nl/contact

J.P. van den Wittenboer
Kastanje 28
5731NK Mierlo

Onderwerp: UBO Registratie
KVK-nummer: 41092925
Datum: 28 september 2022

Geachte heer/mevrouw,

Wij hebben u als UBO van Intermediaire Stichting van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens met KVK-nummer 41092925 opgenomen in het UBO-register. Het UBO-register is onderdeel van het Handelsregister.

0100251801

Uw gegevens
De gegevens van uw registratie vindt u in de bijlage. Zorg ervoor dat uw gegevens in het register altijd juist zijn. Geef wijzigingen binnen één week aan ons door via KVK.nl/UBO. De opgaveplichtige organisatie moet dat voor u doen.

Vindt u de registratie onjuist?
Als u vindt dat de registratie onjuist is, kunt u schriftelijk bezwaar aantekenen. De termijn daarvoor is zes weken en begint op de dag na dagtekening van deze brief. Neem eerst contact met ons op om te bepalen of een bezwaarschrift nodig is voor aanpassing van uw registratie. Ga voor meer informatie over het aantekenen van bezwaar naar: KVK.nl/bezwaar.

Wie kan uw gegevens inzien?
Wettelijk is bepaald dat een deel van uw gegevens openbaar is. Iedereen kan deze inzien. Het gaat om:
- voornaam en achternaam
- geboortemaand en –jaar
- nationaliteit
- woonstaat (woonland)
- de aard en omvang van het belang

De volgende gegevens zijn niet openbaar:
- BSN/buitenlands fiscaal identificatienummer (TIN)
- geboortedag, geboorteland en –plaats
- woonadres
- kopie van een geldig identiteitsbewijs
- kopie van document(en) waaruit de aard en omvang van het belang blijkt

Alleen bevoegde autoriteiten zoals het Openbaar Ministerie kunnen de niet-openbare gegevens inzien.

Voor vragen kunt u contact opnemen via KVK.nl/contact

Met vriendelijke groet,
Kamer van Koophandel

Dit is een automatisch gegenereerd bericht en daarom niet ondertekend.

KVK

Overzicht van UBO wijzigingen - KVK-nummer 41092925

Ingeschreven UBO

Volledige naam	Joannes Petrus van den Wittenboer
Adres	Kastanje 28
	5731NK Mierlo
	Nederland
Geboortedatum	14-05-1955
Geboorteplaats	Mierlo
Geboorteland	Nederland
Nationaliteit	Nederlandse
Afgeschermd	Nee
Datum aanvang	27 september 2020 *
Aard van het belang	Stemgerechtigde
Omvang van het belang	Groter dan 75% (en kleiner dan of gelijk aan 100%)
Registratiedatum	28 september 2022

*) Dit is de ingangsdatum van de UBO wetgeving. De werkelijke datum aanvang kan eerder zijn.

0100251802

Uittreksel Handelsregister Kamer van Koophandel

KvK-nummer 41092925

Rechtspersoon

RSIN	803187269
Rechtsvorm	Stichting
Statutaire naam	Intermediaire Stichting van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens
Statutaire zetel	Geldrop
Bezoekadres	Kastanje 28, 5731NK Mierlo
Postadres	Postbus 324, 5660AH Geldrop
Telefoonnummer	0650425552
Datum akte van oprichting	15-10-1993
Activiteiten	SBI-code: 94996 - Overige ideële organisaties Ideële organisaties

Bestuurder

Naam	van den Wittenboer, Joannes Petrus
Geboortedatum en -plaats	14-05-1955, Mierlo
Datum in functie	15-10-1993
Titel	Voorzitter/secretaris/penningmeester
Bevoegdheid	Alleen/zelfstandig bevoegd

Uittreksel is vervaardigd op 28-10-2018 om 10.53 uur.

Waarmerk KvK

Dit uittreksel is gewaarmerkt met een digitale handtekening en is een officieel bewijs van inschrijving in het Handelsregister. In Adobe kunt u de handtekening bovenin het scherm controleren. Meer informatie hierover vindt u op www.kvk.nl/egd. De Kamer van Koophandel adviseert dit uittreksel alleen digitaal te gebruiken zodat de integriteit van het document gewaarborgd en de ondertekening verifieerbaar blijft.

2018-10-28 10:53:34

Uittreksel Handelsregister Kamer van Koophandel

KvK-nummer 17090220

Onderneming

Handelsnaam	Audio-Rarities
Rechtsvorm	Eenmanszaak
Startdatum onderneming	31-08-1995
Activiteiten	SBI-code: 46435 - Groothandel in beeld- en geluidsdragers
Werkzame personen	0

Vestiging

Vestigingsnummer	000010995021
Handelsnaam	Audio-Rarities
Bezoekadres	Kastanje 28, 5731NK Mierlo
Postadres	Postbus 324, 5660AH Geldrop
Telefoonnummer	0650425552
Datum vestiging	31-08-1995
Activiteiten	SBI-code: 46435 - Groothandel in beeld- en geluidsdragers Groothandel in cd's en Mp3 (smal assortiment met slechts één enkel product "Hitler's Inferno)
Werkzame personen	0

Eigenaar

Naam	van den Wittenboer, Joannes Petrus
Geboortedatum en -plaats	14-05-1955, Mierlo
Adres	Kastanje 28, 5731NK Mierlo
Datum in functie	31-08-1995

Uittreksel is vervaardigd op 28-10-2018 om 10.46 uur.

Waarmerk KvK

Dit uittreksel is gewaarmerkt met een digitale handtekening en is een officieel bewijs van inschrijving in het Handelsregister. In Adobe kunt u de handtekening bovenin het scherm controleren. Meer informatie hierover vindt u op www.kvk.nl/egd. De Kamer van Koophandel adviseert dit uittreksel alleen digitaal te gebruiken zodat de integriteit van het document gewaarborgd en de ondertekening verifieerbaar blijft.

2018-10-28 10:46:49

Kamer van Koophandel®
Postbus 2005
8901 JA Leeuwarden

088 585 45 85
KVK.nl/contact

KVK

Intermediaire Stichting van de Universele Verklaring
van de Rechten van de Mens
Postbus 324
5660AH Geldrop

Onderwerp: Herinnering inschrijven in het UBO-register
Kenmerk: UBO-00b
Datum: 5-3-2022

Geachte heer/mevrouw,

U ontvangt deze brief omdat uw organisatie, Intermediaire Stichting van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens met KVK-nummer 41092925 wettelijk verplicht is zich in te schrijven in het UBO-register. U hebt hierover eerder van ons een brief gekregen. Graag herinneren we u aan deze verplichting. Mocht deze brief uw opgave hebben doorkruist, dan kunt u deze als niet verzonden beschouwen en bedanken we u voor de UBO-opgave. Hebt u de UBO-opgave nog niet gedaan dan helpen wij u graag om deze inschrijving zo makkelijk mogelijk te maken.

0101494801

Wat is het UBO-register?
UBO staat voor Ultimate Beneficial Owners. Met andere woorden: de mensen die aan de touwtjes trekken bij organisaties die in Nederland zijn opgericht. Doel van het UBO-register is dat mensen zich niet kunnen verhullen achter juridische entiteiten om bijvoorbeeld fraude te plegen, geld wit te wassen of terrorisme te financieren.

Waarom is inschrijving voor u belangrijk?
Het UBO-register komt voort uit Europese regelgeving en is onderdeel van het Handelsregister. Het maakt voor andere organisaties inzichtelijk wie als UBO's zijn ingeschreven. Wanneer uw organisatie vermeld staat in het UBO-register, is dat een positief signaal richting (potentiële) zakelijke opdrachtgevers of samenwerkingspartners. Bovendien moeten dienstverleners die een poortwachtersrol vervullen, zoals banken en notarissen, uw UBO-opgave raadplegen bij het aangaan van een zakelijke relatie of verlenen van diensten.

Uw UBO's moeten uiterlijk 27 maart 2022 ingeschreven zijn in het UBO-register. Om tijdig te voldoen aan deze wettelijke verplichting, verzoeken wij u dringend om uw organisatie zo spoedig mogelijk na ontvangst van deze brief in te schrijven. Dit is de laatste herinnering hiervoor.

Niet volledig of tijdig reageren kan vervelende consequenties opleveren. Dit wordt namelijk gezien als een economisch delict waarbij Bureau Economische Handhaving (BEH) handhavend optreedt. Dit kan leiden tot het opleggen van een bestuursrechtelijke boete en/of last onder dwangsom of het opmaken van proces-verbaal voor een strafrechtelijk traject.

Dit heeft u nodig voor een succesvolle inschrijving
Om in te schrijven gaat u naar: www.kvk.nl/ubo
Op deze site leest u ook welke gegevens en documenten u bij de hand moet houden. Vervolgens kunt u in 4 stappen de inschrijving afronden.
Op www.kvk.nl/ubo leest u ook meer over het bepalen van wie de UBO's van uw organisatie zijn en wie er binnen uw organisatie deze inschrijving mag doen. KVK kan u niet adviseren over wie de UBO's zijn. Wel kunnen we u op weg helpen bij de inschrijving.

Wanneer u geen UBO-inschrijving hoeft te doen
Is uw organisatie aan een gereglementeerde beurs genoteerd, of is zij een 100%-dochter van een organisatie waarvoor dat geldt? Dan hoeft u geen UBO's in te schrijven. U kunt deze brief dan als niet verzonden beschouwen.

Heeft u vragen?
Kijk of u de antwoorden vindt op www.kvk.nl/ubo.
Of neem contact met ons op via 088 585 45 85.

Met vriendelijke groet,

Kamer van Koophandel

Dit is een automatisch gegenereerd bericht en daarom niet ondertekend

Staatsblad
van het Koninkrijk der Nederlanden

Jaargang 2020

339

Besluit van 9 september 2020 tot wijziging van het Handelsregisterbesluit 2008 en het Uitvoeringsbesluit Wwft 2018 in verband met de registratie van uiteindelijk belanghebbenden van vennootschappen en andere juridische entiteiten ter implementatie van de gewijzigde vierde anti-witwasrichtlijn (Implementatiebesluit registratie uiteindelijk belanghebbenden van vennootschappen en andere juridische entiteiten)

Wij Willem-Alexander, bij de gratie Gods, Koning der Nederlanden, Prins van Oranje-Nassau, enz. enz. enz.

Op de voordracht van Onze Minister van Financiën van 20 december 2019, 2019-0000216315, directie Financiële Markten, gedaan mede namens Onze Minister van Justitie en Veiligheid en de Staatssecretaris van Economische Zaken en Klimaat;

Gelet op de artikelen 15a, tweede lid, onderdeel e, en derde lid, 23, 28, tweede lid, en 38, tweede lid, van de Handelsregisterwet 2007 en artikel 10a, derde lid, van de Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme;

De Afdeling advisering van de Raad van State gehoord (advies van 27 februari 2020, nr. W06.19.0430/III);

Gezien het nader rapport van Onze Minister van Financiën van 7 september 2020, 2020-0000159084, directie Financiële Markten, uitgebracht mede namens Onze Minister van Justitie en Veiligheid en de Staatssecretaris van Economische Zaken en Klimaat;

Hebben goedgevonden en verstaan:

ARTIKEL I

Het **Handelsregisterbesluit 2008** wordt als volgt gewijzigd:

A

Na artikel 35a wordt een paragraaf ingevoegd, luidende:

§ 5b. Gegevens uiteindelijk belanghebbenden

Artikel 35b

1. In het geval een natuurlijke persoon wordt aangemerkt als uiteindelijk belanghebbende op grond van het houden van aandelen, stemrechten of een eigendomsbelang, wordt de omvang van het economisch belang van die uiteindelijk belanghebbende in het handelsregister aangeduid in een van de volgende klassen:

a. groter dan 25 tot en met 50 procent;

b. groter dan 50 tot en met 75 procent;

c. groter dan 75 tot en met 100 procent.

2. In het handelsregister worden afschriften van de volgende categorieën documenten of relevante delen daarvan gedeponeerd, voor zover daaruit de aard en omvang van het economisch belang van de betrokken uiteindelijk belanghebbende blijken:

a. aandeelhoudersregister;

b. statuten;

c. certificaathoudersregister;

d. oprichtingsakte;

e. andere notariële akte;

f. ledenregister;

g. contract van oprichting;

h. inschrijving in het handelsregister;

i. organogram; of

j. overige relevante documenten over de aard en omvang van het gehouden economisch belang of documenten op grond waarvan de feitelijke zeggenschap kan worden uitgeoefend.

B

In artikel 48 wordt voor «hoofdstuk 4» ingevoegd «artikel 15a van de wet en de in».

C

Na artikel 51 worden drie artikelen ingevoegd, luidende:

Artikel 51a

Als bevoegde autoriteiten, bedoeld in artikel 28, tweede lid, van de wet, worden aangewezen:

a. de toezichthoudende autoriteiten, bedoeld in artikel 1d, eerste lid van de Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme, voor wat betreft de uitvoering van hun taak op grond van die wet;

b. Onze Minister van Financiën in het kader van de uitvoering van zijn taak, bedoeld in de artikelen 47a en 47b van de Handelsregisterwet 2007;

c. de instanties, bedoeld in artikel 1:93, eerste lid, onderdeel f, van de Wet op het financieel toezicht, in het kader van hun wettelijke taken;

d. de bijzondere opsporingsdiensten, bedoeld in artikel 2 van de Wet op de bijzondere opsporingsdiensten, in het kader van hun wettelijke taken;

e. de Dienst Justis, het Bureau Bibob, de Militaire inlichtingen- en veiligheidsdienst, de Koninklijke Marechaussee en de Rijksrecherche, in het kader van hun wettelijke taken.

Artikel 51b

1. De gegevens, bedoeld in artikel 15a, tweede lid, onderdeel c, van de wet, kunnen op verzoek van de uiteindelijk belanghebbende worden afgeschermd tegen inzage door anderen dan de Financiële inlichtingen

eenheid, de bevoegde autoriteiten, bedoeld in artikel 51a, banken en andere financiële ondernemingen, bedoeld in artikel 1a, tweede en derde lid, van de Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme, en natuurlijke personen, bedoeld in artikel 1a, vierde lid, onderdeel d, van de Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme.

2. Een verzoek tot afscherming wordt alleen toegekend indien:

a. de uiteindelijk belanghebbende een persoon betreft als bedoeld in artikel 42, eerste lid, onderdeel c, van de Politiewet 2012, niet zijnde leden van het koninklijk huis, of een persoon betreft over wier veiligheid de politie op grond van die wet waakt; of

b. de uiteindelijk belanghebbende de leeftijd van achttien jaren nog niet heeft bereikt, door de kantonrechter onder curatele is gesteld als bedoeld in artikel 378 van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek, door de kantonrechter onder bewind is gesteld als bedoeld in artikel 431 van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek of in het buitenland handelingsonbekwaam is verklaard.

3. Indien de Kamer een verzoek als bedoeld in het eerste lid ontvangt, schermt zij de betrokken gegevens onverwijld af. De afscherming eindigt:

a. in het geval het verzoek wordt afgewezen: nadat het besluit onherroepelijk is;

b. in het geval het verzoek wordt toegekend op grond van het tweede lid, onderdeel a: vijf jaar na de datum van toekenning van het verzoek;

c. in het geval het verzoek wordt toegekend op grond van het tweede lid, onderdeel b: de dag dat de uiteindelijk belanghebbende de leeftijd van achttien jaren bereikt of de dag dat de handelingsonbekwaamheid eindigt.

4. De termijn, bedoeld in het derde lid, onderdeel b, wordt telkens met vijf jaar verlengd voor zover de persoon op dat moment voldoet aan het tweede lid, onderdeel a.

5. Jaarlijks worden statistische gegevens gepubliceerd over het aantal afschermingen dat op grond van dit artikel is toegekend, met in begrip van de gronden waarop die afschermingen zijn toegekend.

Artikel 51c

De gegevens en afschriften, bedoeld in artikel 15a, tweede en derde lid, van de wet, kunnen tot tien jaar na uitschrijving van de juridische entiteit uit het handelsregister worden ingezien.

ARTIKEL II

Artikel 3 van het **Uitvoeringsbesluit Wwft 2018** wordt als volgt gewijzigd:

1. In het zesde lid wordt «een of meer bestuurders» vervangen door «elke bestuurder» en wordt «een of meer vennoten» vervangen door «elke vennoot».

2. Er wordt een lid toegevoegd, luidende:

7. Het eerste lid, onderdeel e, en het vijfde lid zijn niet van toepassing op de personen die op grond van artikel 10a van de wet als uiteindelijk belanghebbenden moeten worden aangemerkt.

ARTIKEL III

Dit besluit treedt in werking met ingang van 27 september 2020.

ARTIKEL IV

Dit besluit wordt aangehaald als: Implementatiebesluit registratie uiteindelijk belanghebbenden van vennootschappen en andere juridische entiteiten.

Lasten en bevelen dat dit besluit met de daarbij behorende nota van toelichting in het Staatsblad zal worden geplaatst.

's-Gravenhage, 9 september 2020

Willem-Alexander

De Minister van Financiën,
W.B. Hoekstra

De Minister van Justitie en Veiligheid,
F.B.J. Grapperhaus

De Staatssecretaris van Economische Zaken en Klimaat,
M.C.G. Keijzer

Uitgegeven de *eenentwintigste* september 2020

De Minister van Justitie en Veiligheid,
F.B.J. Grapperhaus

stb-2020-339
ISSN 0920 - 2064
's-Gravenhage 2020

NOTA VAN TOELICHTING

Algemeen

§ 1. Inleiding

Dit besluit strekt tezamen met de Implementatiewet registratie uiteindelijk belanghebbenden van vennootschappen en andere juridische entiteiten tot implementatie van de verplichting tot het bijhouden en centraal registreren van informatie over de uiteindelijk belanghebbende (in het Engels «*ultimate beneficial owner*», afgekort UBO)[1] van in Nederland opgerichte vennootschappen en andere juridische entiteiten. Deze verplichting vloeit voort uit de vierde Europese anti-witwasrichtlijn[2], zoals gewijzigd door richtlijn (EU) 2018/843[3] (hierna: de wijzigingsrichtlijn). De implementatie van de verplichting tot het houden van een centraal register met informatie over uiteindelijk belanghebbenden van vennootschappen en andere juridische entiteiten kent een implementatiedeadline van 10 januari 2020.

Waar in deze nota van toelichting wordt gesproken over «de vierde anti-witwasrichtlijn» of «de richtlijn» wordt daarmee bedoeld de vierde anti-witwasrichtlijn zoals die luidt na de inwerkingtreding van de wijzigingsrichtlijn.

De verplichting tot het registreren van informatie over UBO's van vennootschappen en andere juridische entiteiten is in artikel 30 van de vierde anti-witwasrichtlijn geregeld. De bepalingen in dit besluit betreffen enkel implementatie van dat artikel, waarbij gebruik is gemaakt van één lidstaatoptie ten aanzien van een afschermingsregime.

De Implementatiewet registratie uiteindelijk belanghebbenden van vennootschappen en andere juridische entiteiten (verder: implementatiewet) regelt de verplichting voor rechtspersonen en ondernemingen om hun UBO's in het handelsregister te registreren. Conform de richtlijn is een deel van de gegevens van de UBO openbaar toegankelijk. In dit besluit zijn zaken omtrent het register nader uitgewerkt. Het betreft het vaststellen van de bandbreedtes waarin de omvang van het belang van een UBO wordt aangegeven, de documentatie die overlegd moet worden ter onderbouwing van de aard en omvang van het economisch belang van een UBO, de bevoegde autoriteiten die toegang hebben tot het niet openbare deel van het register, een afschermingsregime, de toegang tot UBO-gegevens na uitschrijving van een entiteit uit het handelsregister en een uitwerking van het UBO-begrip.

---

[1] De richtlijn gebruikt de term «uiteindelijk begunstigde». In de Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme is destijds gekozen voor gebruik van de term «uiteindelijk belanghebbende». Deze term zal dan ook in het onderhavige besluit worden gehanteerd. Een uiteindelijk belanghebbende betreft altijd een natuurlijk persoon. Een vennootschap of andere juridische entiteit kan één of meerdere uiteindelijk belanghebbenden hebben.

[2] Richtlijn (EU) 2015/849 van het Europees Parlement en de Raad van 20 mei 2015 inzake de voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor het witwassen van geld of terrorismefinanciering, tot wijziging van Verordening (EU) nr. 648/2012 van het Europees Parlement en de Raad en tot intrekking van Richtlijn 2005/60/EG van het Europees Parlement en de Raad en Richtlijn 2006/70/EG van de Commissie (PbEU 2015, L 141).

[3] Richtlijn (EU) 2018/843 van het Europees Parlement en de Raad van 30 mei 2018 tot wijziging van Richtlijn (EU) 2015/849 inzake de voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor het witwassen van geld of terrorismefinanciering, en tot wijziging van de Richtlijnen 2009/138/EG en 2013/36/EU (PbEU 2018, L 156).

§ 2. Inhoud besluit

§ 2.1. Inleiding

Zoals hierboven aangegeven, implementeert dit besluit artikel 30 van de vierde anti-witwasrichtlijn. Artikel 30 schrijft aan elke lidstaat voor om een register bij te houden van UBO's van vennootschappen en juridische entiteiten. Het grootste deel van artikel 30 wordt met de implementatiewet geïmplementeerd. Voor een algemene toelichting op de achtergrond en het doel van de vierde anti-witwasrichtlijn alsmede artikel 30 van die richtlijn en de implementatie daarvan op wetsniveau wordt dan ook verwezen naar de memorie van toelichting bij de Implementatiewet.[4] In deze nota wordt alleen ingegaan op de onderdelen van artikel 30 die met dit besluit worden geïmplementeerd.

§ 2.2. Aard en omvang economisch belang

Het vijfde lid van artikel 30 van de vierde anti-witwasrichtlijn schrijft voor dat bepaalde gegevens van een UBO in ieder geval in het register worden opgenomen en voor een ieder toegankelijk zijn. Een van deze gegevens betreft de aard en omvang van het gehouden belang door de UBO.

Met de implementatiewet is in artikel 15a, tweede lid, van de Handelsregisterwet 2007 geregeld welke UBO-gegevens in het register worden opgenomen. Ten aanzien van de omvang van het economisch belang is geregeld dat dit in bandbreedtes wordt weergegeven en dat die bandbreedtes bij algemene maatregel van bestuur worden vastgesteld. In dit besluit is hieraan uitvoering gegeven.

Een natuurlijke persoon kan op verschillende gronden als uiteindelijk belanghebbende worden aangemerkt. Kort gezegd gaat het om het direct of indirect houden van aandelen, stemrechten of eigendomsbelang (andere middelen van) feitelijke zeggenschap of, indien op voorgaande gronden geen natuurlijke persoon als uiteindelijk belanghebbende kwalificeert, het hoger leidinggevend personeel. Bij aandelen, stemrechten en eigendomsbelang is de omvang van het economisch belang uit te drukken in percentages. Op grond van de richtlijn is in die gevallen in ieder geval sprake van een uiteindelijk belanghebbende bij meer dan 25 procent van de aandelen, de stemrechten of het eigendomsbelang. Daarom zijn voor die gronden van economisch belang drie bandbreedtes vastgesteld om inzicht te geven in de omvang van het belang: groter dan 25 procent tot en met 50 procent, groter dan 50 procent tot en met 75 procent en groter dan 75 tot en met 100 procent. Gekozen is voor het weergeven van bandbreedtes in plaats van het exacte belang. Het weergeven van een exact belang kan zowel voor de registratieplichtige als in de uitvoering tot hoge lasten leiden, omdat een dergelijk gegeven regelmatig aan wijziging onderhevig kan zijn. Gedacht kan worden aan wijzigingen in aandelen in een vennootschap. De gekozen bandbreedtes geven een duidelijke indicatie van de omvang van het belang van de betrokken UBO en voldoen daarmee aan de gewenste transparantie over UBO's. Wijziging van de omvang van het belang behoeft alleen doorgegeven te worden als het belang niet meer overeenkomt met de geregistreerde bandbreedte.

---

[4] Kamerstukken II 2018/19, 35 179, nr. 3.

In geval een natuurlijke persoon op grond van feitelijke zeggenschap of als hoger leidinggevend personeel wordt aangemerkt als UBO, kan dit niet in verhouding tot (een bandbreedte van) een totaal percentage van het economisch belang worden uitgedrukt.

In het derde lid van het nieuwe artikel 15a van de Handelsregisterwet 2007 is voorgeschreven dat afschriften van documenten worden gedeponeerd waaruit de aard en omvang van het gehouden economisch belang blijken. Daarbij is geregeld dat bij algemene maatregel van bestuur hiervoor categorieën van documenten worden aangewezen. In dit besluit is hieraan invulling gegeven door een lijst met typen documenten op te nemen die afhankelijk van het soort onderneming en de aard van het economisch belang van toepassing zijn. Het betreft onder meer afschriften van aandeelhoudersregisters, statuten en andere notariële akten. Deze documenten zijn vooral van toepassing bij rechtspersonen. Voor de vennootschap onder firma, commanditaire vennootschap, maatschap en rederij zullen documenten als contracten van oprichting en de inschrijving in het handelsregister het meest relevant zijn. Verder kan in algemene zin ook een organogram van belang zijn in geval sprake is van gelaagde structuren. Tot slot is een restcategorie documenten opgenomen die alle overige documenten omvat die relevant kunnen zijn ter onderbouwing van de aard en omvang van het gehouden belang. Deze categorie kan vooral relevant zijn als sprake is van feitelijke zeggenschap die niet blijkt uit formele documenten van de entiteit.

Het is aan de inschrijvingsplichtige om te beoordelen welke documenten bij de specifieke UBO die wordt ingeschreven, gedeponeerd moeten worden. De Kamer van Koophandel zal deze marginaal toetsen. Uit die documentatie moeten de aard en omvang van het economisch belang van die UBO blijken. Het kan daarbij ook gaan om een deel van een document, zolang de aard en omvang van het belang van de betrokken persoon voldoende blijkt.

Enige uitzondering op het deponeren van documenten is de situatie dat het hoger leidinggevend personeel als UBO wordt ingeschreven. Deze situatie is slechts aan de orde als op geen andere wijze een andere UBO gevonden kan worden. Op grond van artikel 3, zesde lid, van het Uitvoeringsbesluit Wwft 2018 moeten als hoger leidinggevend personeel de leden van het statutair bestuur of in geval van personenvennootschappen, de vennoten, met uitzondering van een vennoot bij wijze van geldschieting als bedoeld in artikel 19, eerste lid, van het Wetboek van Koophandel, worden ingeschreven. In dat geval behoeft geen documentatie over de aard en omvang van het economisch belang gedeponeerd te worden.

§ 2.3. Toegang bevoegde autoriteiten

De gegevens van een UBO zijn deels toegankelijk en deels afgesloten. De afgesloten gegevens betreffen het burgerservicenummer, een buitenlands fiscaal identificatienummer en de geboortedag, de geboorteplaats, het geboorteland en het woonadres van de UBO (artikel 15a, tweede lid, onderdelen a, b en d, van de Handelsregisterwet 2007). Ook de in artikel 15a, derde lid, genoemde bescheiden zijn afgesloten en alleen toegankelijk voor de Financiële inlichtingen eenheid en bevoegde autoriteiten.

Het zesde lid van artikel 30 van de vierde anti-witwasrichtlijn bepaalt dat de Financiële inlichtingen eenheid en de bevoegde autoriteiten onbeperkt toegang moeten hebben tot de gegevens van de UBO's. Over wat onder bevoegde autoriteiten verstaan moet worden, zegt het zesde lid het

volgende. «*De bevoegde autoriteiten die toegang krijgen tot het in lid 3 bedoelde centraal register zijn de publieke autoriteiten waaraan taken zijn toegewezen op het gebied van de bestrijding van witwassen en terrorismefinanciering, alsook belastingautoriteiten, toezichthouders van meldingsplichtige entiteiten en autoriteiten die de opdracht hebben het witwassen van geld, daarmee verband houdende basisdelicten en terrorismefinanciering te onderzoeken of te vervolgen en criminele activa op te sporen en in beslag te nemen of te bevriezen en te confisqueren.*»

Aan artikel 30, zesde lid, van de richtlijn is ten aanzien van de onbeperkte toegang voor de financiële inlichtingen eenheid in de implementatiewet uitvoering gegeven.[5] Daarnaast is in die wet bepaald dat bij algemene maatregel van bestuur de bevoegde autoriteiten worden aangewezen die toegang hebben tot de volledige gegevens van de UBOs. Overeenkomstig hetgeen hierover in de memorie van toelichting bij de implementatiewet was aangegeven, zijn in dit besluit de volgende instanties aangewezen die onbeperkt toegang hebben tot de gegevens en bescheiden in het register van de UBOs:

a. de toezichthouders op de Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme (Wwft) voor zover zij hun taken op grond van die wet uitvoeren. Dit betreffen De Nederlandsche Bank, de Autoriteit Financiële Markten, het Bureau Financieel Toezicht, de dekens, de Minister van Financiën (Bureau toezicht Wwft) en de Kansspelautoriteit;

b. de handhavende instantie op de verplichtingen tot het inschrijven van UBO's in het handelsregister: het Bureau Economische Handhaving van de Belastingdienst;

c. de instanties die deel uitmaken van het Financieel Expertise Centrum. Deels vallen deze instanties al onder categorie a. Voor het overige betreffen dit: de Belastingdienst, de Fiscale Inlichtingen- en Opsporingsdienst (FIOD), de Nationale Politie en het Openbaar Ministerie;

d. de bijzondere opsporingsautoriteiten. Hiervan valt de FIOD al onder categorie b. Daarnaast betreffen dit: de Inspectie Sociale Zaken en Werkgelegenheid (ISZW-DO), de Inlichtingen- en opsporingsdienst van de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA-IOD) en de Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT/IOD);

e. overige instanties die de opdracht hebben het witwassen van geld, daarmee verband houdende basisdelicten en terrorismefinanciering te onderzoeken of te vervolgen en criminele activa op te sporen en in beslag te nemen of te bevriezen en te confisqueren. Dit betreft: de Dienst Justis, het Bureau Bibob, de Militaire inlichtingen- en veiligheidsdienst, de Koninklijke Marechaussee en de Rijksrecherche.

Bij de aanwijzing van de bevoegde autoriteiten is het van belang om op te merken dat, conform artikel 30, zesde lid, van de richtlijn, de opsporing niet alleen ziet op witwassen of financieren van terrorisme, maar ook op de onderliggende delicten van witwassen. Met het oog op die onderliggende delicten zijn ook de opsporingsdiensten van de ISZW, NVWA en ILT aangewezen.

§ 2.4. Afschermingsregime

Inleiding

Het negende lid van artikel 30 van de richtlijn biedt lidstaten de mogelijkheid om een regime te regelen waarmee de openbaar toegankelijke gegevens kunnen worden afgeschermd. De richtlijn bepaalt hierover het volgende. «*In uitzonderlijke, in nationaal recht vast te stellen omstandigheden kunnen de lidstaten, indien de in lid 5, eerste alinea, onder b) en*

[5] Dit is geregeld met artikel 28, tweede lid, van de Handelsregisterwet 2007.

c), bedoelde toegang de uiteindelijk begunstigde blootstelt aan een onevenredig risico, een risico op fraude, ontvoering, chantage, afpersing, pesterijen, geweld of intimidatie of indien de uiteindelijk begunstigde minderjarig of anderszins handelingsonbekwaam is, per geval voorzien in een uitzondering op die toegang voor alle of een gedeelte van de informatie over de uiteindelijk begunstigde. De lidstaten zorgen ervoor dat deze uitzonderingen worden verleend na een gedetailleerde beoordeling van de uitzonderlijke aard van de omstandigheden. Het recht op een bestuurlijke toetsing van het besluit over de uitzondering en op een doeltreffende voorziening in rechte wordt gegarandeerd.»

Daarnaast vermeldt het negende lid van artikel 30 het volgende in geval gebruik wordt gemaakt van de lidstaatoptie: *Een lidstaat die uitzonderingen heeft verleend, publiceert jaarlijkse statistische gegevens over het aantal uitzonderingen die zijn verleend en met welke redenen, en brengt aan de Commissie verslag uit over deze gegevens.*

Het kabinet acht het van belang dat in bepaalde uitzonderlijke omstandigheden afscherming van de openbare gegevens mogelijk is. Het betreft met nadruk een uitzondering op de algemene regel van openbaarheid. Het regelen van een mogelijkheid tot afscherming van gegevens sluit aan bij de wijze waarop andere openbare registers in Nederland zijn ingericht. Overeenkomstig de richtlijn geldt de afscherming niet voor bevoegde autoriteiten, de Financiële inlichtingeneenheid, banken en bepaalde andere financiële ondernemingen en notarissen. Voor hen blijven de openbare gegevens altijd in te zien. Via een systeem van autorisaties zal deze toegang worden gegarandeerd.

Geen aansluiting bij bestaande regime van het handelsregister

De registratie van uiteindelijk belanghebbenden van vennootschappen en andere juridische entiteiten maakt onderdeel uit van het handelsregister. Het handelsregister kent al een regeling voor de afscherming van openbare gegevens. In artikel 51, derde lid, van het Handelsregisterbesluit 2008 is geregeld dat onder bepaalde voorwaarden het woonadres van natuurlijke personen afgeschermd kan worden. Bezien is of deze regeling ook toepasbaar is voor de afscherming van de openbare UBO-gegevens. Dit bleek niet het geval te zijn.

Allereerst moet vermeld worden dat het uitgangspunt van het Handelsregisterbesluit en van de richtlijn verschillend zijn. Het uitgangspunt van het Handelsregisterbesluit is dat het woonadres van natuurlijke personen afgeschermd is, en alleen in een beperkt aantal gevallen bestaat daarop een uitzondering. De richtlijn verplicht daarentegen tot het openbaar maken van bepaalde UBO-gegevens van UBOs, waarbij in uitzonderlijke omstandigheden deze geheel of gedeeltelijk kunnen worden afgeschermd. Verder betreft de reeds bestaande afscherming een andersoortige afscherming, (alleen) het woonadres kan worden afgeschermd. De overige persoonsgegevens van de betrokkene blijven openbaar toegankelijk. Bij de afscherming van UBO-gegevens worden alle persoonsgegevens afgeschermd. Het verdient hierbij vermelding dat het woonadres van de UBO niet behoort tot de openbare gegevens en dus in geen geval openbaar in te zien is. Daarnaast is van belang dat de toetsing van een verzoek tot afscherming van het woonadres in het handelsregister niet overeenstemt met de eisen die gelden voor het UBO-register in de richtlijn. Artikel 51, derde lid, van het Handelsregisterbesluit stelt een aantal voorwaarden voor afscherming. Deze komen erop neer dat er sprake moet zijn van een waarschijnlijke dreiging, dat de gegevens van betrokkene niet op andere manier beschikbaar zijn en dat het belang van afscherming zwaarder weegt dan de rechtszekerheid in het economisch

verkeer. Deze voorwaarden zijn minder zwaar dan de richtlijn eist voor afscherming van gegevens in het kader van het UBO-register. Indien lidstaten besluiten om in de mogelijkheid tot afscherming te voorzien, schrijft de richtlijn namelijk voor dat afscherming alleen plaats mag vinden indien sprake is van uitzonderlijke omstandigheden die de betrokkene blootstellen aan een onevenredig risico. Naast dat de voorwaarden voor afscherming in artikel 51, derde lid, van het Handelsregisterbesluit 2008 niet overeenkomen met de eisen voor het UBO-register in de richtlijn, voldoet ook de wijze van toetsing die de Kamer van Koophandel op dit moment uitvoert bij de afscherming van het woonadres niet aan de eisen van het UBO-register in de richtlijn. Op grond van de richtlijn kan afscherming namelijk alleen verleend worden na een gedetailleerde beoordeling van de uitzonderlijke aard van de omstandigheden. Een dergelijke gedetailleerde beoordeling voert de Kamer op dit moment niet uit in het kader van artikel 51, derde lid, van het Handelsregisterbesluit 2008. De Kamer beschikt ook niet over de vereiste expertise om een dusdanig gedetailleerde beoordeling uit te voeren over het al dan niet bestaan van een onevenredig risico. De Kamer toetst bij de afscherming van het woonadres enkel of de betrokkene in de aangeleverde stukken een waarschijnlijke dreiging aannemelijk heeft gemaakt. De politie is daarentegen de geëigende partij om de aard en omvang van een (voorstelbare) dreiging te beoordelen.

Aansluiting bij afschermingsregime in het Kadaster

Gezien bovenstaande is bezien hoe een afschermingsregime zodanig ingericht kan worden dat aan de eisen van de richtlijn kan worden voldaan. Daarbij is van belang dat de richtlijn vereist dat de uitzonderlijke omstandigheden in het nationale recht worden bepaald. Voor de invulling van het afschermingsregime voor het UBO-register is daarom gekeken naar de inrichting hiervan bij andere openbare registers. Daaruit kwam het Kadaster naar voren als openbaar register dat eveneens persoonsgegevens bevat. Het Kadaster biedt natuurlijke personen de mogelijkheid tot afscherming indien deze vanwege risico's voor hun veiligheid worden beveiligd door de politie. De beoordeling of een persoon in aanmerking komt voor beveiliging vindt hierbij plaats door het Openbaar Ministerie of de NCTV. Een dergelijk afschermingsregime sluit zowel qua voorwaarden als qua inhoudelijke beoordeling (wel) aan op de eisen van de richtlijn.

Concrete uitwerking

Bovenstaande betekent dat dit besluit twee gronden kent voor afscherming:

1) een risico voor de veiligheid van de uiteindelijk belanghebbende; en
2) minderjarigheid of handelingsonbekwaamheid.

Bij de eerste grond gaat het om personen die de overheid op grond van de Politiewet 2012 beveiligt. Het betreft personen voor wie de politie persoonsbeveiliging verzorgt overeenkomstig de circulaire bewaken en beveiligen (Stcrt. 2015, 18913). Deze personen staan op een lijst van de Minister van Justitie en Veiligheid (rijksdomein) of op lijsten van de hoofdofficieren van justitie (decentraal domein). De Kamer van Koophandel zal bij een verzoek op deze grond de bedoelde lijsten laten controleren. Om op de lijst te komen heeft de politie een gedetailleerde beoordeling gemaakt.

Indien sprake is van een persoon op de bedoelde lijsten, zullen de gegevens voor een periode van vijf jaar afgeschermd worden. Aan het einde van deze periode controleert de Kamer ambtshalve of de persoon nog steeds op die lijsten staat. Indien dit het geval is wordt de

afscherming telkens met vijf jaar verlengd. Dit afschermingsregime sluit daarmee aan bij bestaande afschermingsregimes van persoonsgegevens in artikel 70b van de Zorgverzekeringswet en artikel 37a van het Kadasterbesluit. Het regime houdt in dat bedreigde personen voor wiens veiligheid het lokaal bevoegd gezag verantwoordelijk is, in aanmerking komen voor afscherming vanwege een onevenredig risico op onder meer ontvoering. UBO's die verwachten dat de openbaarheid van het register een onevenredig risico met zich brengt, kunnen zich op voorhand bij de politie of het Openbaar Ministerie melden die per geval zullen beoordelen of sprake is van een dusdanige dreiging dat beveiliging vanuit de overheid noodzakelijk is. De instanties beoordelen daarbij alle relevante feiten.

De tweede grond betreft een feitelijke omstandigheid, namelijk of een persoon nog niet de leeftijd van achttien jaren heeft bereikt of dat is bepaald dat een persoon handelingsonbekwaam is. De afscherming geldt totdat de betrokkene meerderjarig is dan wel handelingsbekwaam is. Ten aanzien van handelingsonbekwaamheid worden drie situaties onderscheiden waarbij afscherming aan de orde is. Ten eerste betreft dit onder curatele stelling als bedoeld in titel 16 van Boek 1 BW, ten tweede gaat het om onder bewindstelling als bedoeld in titel 19 van Boek 1 BW en ten derde om handelingsonbekwaamheid op grond van een buitenlandse regeling. Die laatste kan relevant zijn als het een uiteindelijk belanghebbende betreft die een buitenlandse nationaliteit heeft of in het buitenland woonachtig is. Bij een verzoek tot afscherming op grond van minderjarigheid behoeft geen documentatie overlegd te worden, de Kamer van Koophandel kan aan de hand van de persoonsgegevens van de betrokkene constateren of het verzoek gehonoreerd moet worden. Bij handelingsonbekwaamheid moet de uitspraak van de kantonrechter worden meegezonden dan wel een buitenlands document waaruit de handelingsonbekwaamheid blijkt. In geval van een in een andere taal gesteld document dient de verzoeker te voorzien in een vertaling in het Nederlands ten behoeve van de besluitvorming door de Kamer van Koophandel. De uitzondering die de verwerking van deze bijzondere persoonsgegevens toestaat is gelegen in artikel 9, tweede lid, onder g, van de Algemene Verordening Gegevensbescherming. De wettelijke grondslag voor de verwerking in de zin van dit artikel volgt uit artikel 30, negende lid, van de (gewijzigde) vierde anti-witwasrichtlijn, welke voorschrijft dat afscherming op grond van onder meer handelingsonbekwaamheid slechts wordt verleend na gedetailleerde beoordeling van de uitzonderlijke aard van de omstandigheden, hetgeen uitwerking heeft gevonden in dit besluit. De verwerking van gegevens omtrent handelingsonbekwaamheid is noodzakelijk en minimaal vereist om te kunnen toetsen of de personen die een beroep doen op deze afschermingsgrond daartoe gerechtigd zijn. Onder meer vanwege de uitwerking van een succesvol beroep op afscherming, namelijk dat geen te herleiden persoonsgegevens openbaar worden, staat de uitzondering evenredig tot het nagestreefde doel.

De Kamer neemt op een verzoek een besluit in de zin van de Algemene wet bestuursrecht. Dit besluit is vatbaar voor bezwaar en beroep. Om de afscherming effectief te maken voor de bedoelde uitzonderingssituaties is geregeld dat de afscherming aanvangt op het moment dat een verzoek is ingediend. In geval sprake is van een afwijzing van het verzoek dan zal de afscherming van kracht blijven tot het moment dat het besluit hiertoe onherroepelijk is.

§ 2.5. Toegang na uitschrijving entiteit

Artikel 30, tiende lid, van de richtlijn schrijft voor dat de UBO-gegevens minimaal vijf jaar en maximaal tien jaar nadat de vennootschap of andere juridische entiteit uit het register is geschrapt, toegankelijk blijven via de nationale registers en via het systeem van gekoppelde registers.

In dit besluit is uitvoering aan deze bepaling gegeven door vast te stellen dat UBO-gegevens tien jaar na uitschrijving van de vennootschap of juridische entiteit toegankelijk blijven. Gelet op het doel van de richtlijn is het, in het bijzonder voor de bevoegde autoriteiten en de Financiële inlichtingen eenheid, van belang dat de historische gegevens betreffende een uiteindelijk belanghebbende gedurende een zo lang mogelijke periode voorhanden zijn. Onderzoeken naar witwassen, de daaraan ten grondslag liggende delicten, en het financieren van terrorisme zien op gebeurtenissen in het verleden. Historische informatie over uiteindelijk belanghebbenden en het relevante netwerk rondom een UBO speelt daarbij een belangrijke rol. Bekend is dat witwassen en terrorismefinanciering een hoge mate aan verhullende activiteiten met zich brengen. Het detecteren van dergelijke delicten en betrokkenheid van verhullingsmethoden via juridische entiteiten door opsporingsdiensten kan plaatsvinden ook jaren nadat deze entiteiten zijn opgeheven. Daarnaast is witwassen een zogenaamd voortdurend delict. Dat brengt met zich dat het recht tot strafvervolging ten aanzien van witwassen niet komt te vervallen nadat het van misdrijf afkomstige geld is verhuld. Het recht tot strafvervolging vervalt bij opzet- of gewoontewitwassen pas twaalf jaar nadat, bijvoorbeeld door het opsporingsonderzoek, een einde is gekomen aan het verborgen houden van het misdaadgeld. Daarnaast geldt in de fiscale regelgeving in sommige situaties een lange navorderingstermijn. Zo is de navorderingstermijn wanneer er sprake is van inkomsten of vermogen uit het buitenland twaalf jaar.[6]

Het recht tot strafvervolging vervalt pas twaalf jaar nadat, bijvoorbeeld door het opsporingsonderzoek, een einde is gekomen aan het verborgen houden van het misdaadgeld.

§ 2.6. Uitwerking UBO-begrip

In de implementatiewet is in artikel 10a van de Wwft geregeld wie in het kader van het verstrekken van UBO-gegevens van vennootschappen en andere juridische entiteiten als UBO's moeten worden aangemerkt. Op grond van het derde lid van artikel 10a is met dit besluit bepaald wie in ieder geval voor de verschillende juridische entiteiten als UBO kwalificeren. Inhoudelijk komt deze uitwerking overeen met de algemene uitwerking van het UBO-begrip op grond van de Wwft.

§ 2.7. Vergoeding voor inzage en afschriften

Op grond van lid 5bis van artikel 30 kan een vergoeding worden gevraagd voor het inzien van de UBO-gegevens en verstrekken van afschriften van bescheiden. Deze vergoeding mag niet meer bedragen dan de administratieve kosten voor het beschikbaar stellen van de informatie, met inbegrip van de kosten voor het bijhouden en ontwikkelen van het register. De Handelsregisterwet 2007 biedt in artikel 50 een grondslag om voor inzage of afschriften een vergoeding te vragen. Dit is vervolgens uitgewerkt in het Financieel besluit handelsregister 2014. Voor het vragen van een vergoeding voor het inzien van UBO-gegevens of het verkrijgen van afschriften van de gegevens of gedeponeerde documenten is geen

[6] Artikel 16, vierde lid, Algemene wet inzake rijksbelastingen.

wijziging van dat besluit nodig. Artikel 2 van dat besluit biedt voldoende ruimte om vergoedingen vast te stellen voor verschillende manieren van inzage of verstrekking van afschriften.

§ 3. Financiële gevolgen en regeldrukgevolgen

Het besluit heeft geen andere financiële gevolgen dan reeds in de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel registratie uiteindelijk belanghebbenden van vennootschappen en andere juridische entiteiten was opgenomen. Ook was in die toelichting reeds ingegaan op de regeldrukgevolgen. Ten aanzien van de regeldruk is in dit besluit relevant dat de categorieën documenten ter onderbouwing van de aard en omvang van het economisch belang van een uiteindelijk belanghebbende zijn uitgewerkt. De verplichting om documentatie over het belang te deponeren is al in de wet zelf geregeld en meegenomen bij de berekening van de administratieve lasten. De overige onderwerpen in dit besluit hebben geen effect op de regeldruk of administratieve lasten.

Een ontwerp van het besluit is voorgelegd aan het Adviescollege toetsing regeldruk. Zij heeft aangegeven dat zij zich kan vinden in bovenstaande analyse.

§ 4. Uitvoerbaarheid en handhaafbaarheid

Het register wordt uitgevoerd door de Kamer van Koophandel. De uitwerking van het register in onderhavig besluit is in samenspraak met de Kamer van Koophandel tot stand gekomen en maakt ook onderdeel uit van de overeenkomst tot bouw van het register. De Kamer acht de uitwerking in dit besluit uitvoerbaar voor de bouw en beheer van het register.

Het Bureau Economische Handhaving van de Belastingdienst is verantwoordelijk voor de handhaving van de verplichtingen tot inschrijving in het register. In dat verband is van belang dat de Kamer van Koophandel verantwoordelijk is voor de controle op de tijdigheid van de UBO-gegevens, de aanlevering van en de juistheid en de volledigheid van die gegevens in het UBO-register. Het Bureau Economische Handhaving van de Belastingdienst handhaaft op basis van de signalen (niet-tijdigheid/niet-juistheid/niet-volledigheid), die het van de Kamer van Koophandel ontvangt. Op aanwijzing van de signalen van de Kamer van Koophandel zal Bureau Economische Handhaving derhalve overgaan tot een onderzoek en indien nodig tot een bestuursrechtelijke dan wel strafrechtelijke aanpak van de geconstateerde overtreding. Voor het oordeel ten aanzien van de handhaafbaarheid wordt verwezen naar de handhaafbaarheidstoets van de Belastingdienst die met het wetsvoorstel aan de Tweede Kamer is gezonden. Het oordeel over dit besluit komt overeen met het oordeel in die toets.

§ 5. Consultatie en advies Autoriteit Persoonsgegevens

Een concept van dit besluit is van 20 mei tot en met 1 juli 2019 openbaar geconsulteerd. Hierop zijn 22 reacties ontvangen, waarvan 18 openbare reacties. Daarnaast heeft de Autoriteit Persoonsgegevens advies uitgebracht over dit concept. Hieronder wordt op de belangrijkste zaken ingegaan die in deze reacties naar voren zijn gebracht.

Algemeen

In enkele reacties zijn meer algemene opmerkingen gemaakt over de wenselijkheid en toegevoegde waarde van een UBO-register. Deels komen deze reacties overeen met consultatiereacties op het wetsvoorstel en deels met position papers die ten behoeve van een hoorzitting in de Tweede Kamer over het UBO-register zijn ingediend. Deze algemene opmerkingen over het UBO-register raken niet aan de zaken die in het onderhavige besluit worden geregeld en hier wordt dan ook niet op ingegaan in deze paragraaf.

Aard en omvang economisch belang

Naar aanleiding van verschillende reacties zijn de bepalingen over de aard en omvang van het economisch belang en de toelichting daarop verduidelijkt. Expliciet is gemaakt dat de bandbreedtes voor de omvang van het belang enkel van toepassing zijn op aandelen, stemrechten of eigendomsbelang. Ten aanzien van de onderbouwende documentatie is verduidelijkt dat het ook om een deel van de desbetreffende documenten kan gaan en is de restcategorie van documenten aangevuld.

In een reactie is gevraagd of bij elke wijziging in het belang de opgave geactualiseerd moet worden, ook als de bandbreedte niet wijzigt, wordt het volgende opgemerkt. Wijzigingen zijn enkel nodig als de gegevens in het register niet meer actueel zijn. Entiteiten behoeven enkel de bandbreedte van het economisch belang van een UBO op te geven en niet het exacte belang. Als een wijziging in het economisch belang optreedt, maar geen sprake is van een andere bandbreedte dan is geen aanpassing noodzakelijk. De onderbouwende documentatie is in dat geval niet meer geheel actueel, maar het verschil met de actuele situatie is in ieder geval minder dan 25 procent. Bevoegde autoriteiten hebben toegang tot de onderbouwende documentatie. Zij hebben daarmee het exacte belang in beeld op het moment van inschrijving of als de entiteit een wijziging heeft doorgegeven

Afschermingsregime

Een groot aantal partijen heeft opmerkingen gemaakt over het afschermingsregime. Daarbij is voornamelijk de vraag gesteld of het regime niet te beperkt is ingericht ten opzichte van de richtlijntekst. In enkele reacties is gevraagd om de Kamer van Koophandel een algemene bevoegdheid toe te kennen om bij onevenredige risico's op ontvoering, fraude, e.d. tot afscherming te besluiten. In andere reacties wordt juist de vraag gesteld of de Kamer van Koophandel wel in staat is om afschermingsverzoeken te kunnen beoordelen. Daarnaast is in enkele reacties gevraagd of naast personen die onder curatele staan ook personen die onder bewind staan in aanmerking kunnen komen voor afscherming.

De richtlijn geeft als lidstaatoptie de mogelijkheid om in uitzonderlijke omstandigheden gegevens van UBO's af te schermen. Het moet daarbij gaan om een onevenredig risico voor de betrokken UBO op onder meer ontvoering of fraude. Tevens kan tot afscherming worden overgegaan bij minderjarigen en handelingsonbekwamen. De regering heeft besloten van de lidstaatoptie gebruik te maken. Bij het operationaliseren is gekeken hoe dit het beste uitgevoerd kan worden. Hierbij is geconcludeerd dat het bestaande regime voor het handelsregister niet voldoet aan de eisen voor het UBO-register in de richtlijn, mede omdat de Kamer van Koophandel niet in staat is een gedetailleerde beoordeling te maken of in een individueel geval sprake is van uitzonderlijke omstandigheden die zorgen voor een onevenredig risico op genoemde zaken. Dergelijke kennis

behoort tot het domein van de politie en veiligheidsdiensten. In Nederland bestaat reeds een regime om bedreigde personen te beschermen. Dit regime wordt ook toegepast bij het afschermen van gegevens in een ander openbaar register van natuurlijke personen, namelijk het kadaster. Gezien het feit dat er reeds een afschermingsregime bestaat met een vergelijkbare strekking en het onwenselijk is om de politie en veiligheidsdiensten daarnaast nog een separate lijst aan te laten houden, is voor de uitvoering van het afschermingsregime voor het UBO-register aangesloten bij de bestaande lijsten van beschermde personen. De beoordeling ligt daarmee bij de instanties met de expertise op dit terrein en er wordt aangesloten bij bestaande processen. In paragraaf 2.4 is dit nader toegelicht.

Ten aanzien van de categorie handelingsonbekwamen zijn naar aanleiding van de consultatiereacties in het besluit naast personen die onder curatele staan ook personen die onder bewind staan toegevoegd.

Bevoegde autoriteiten

In enkele reacties is gevraagd om een nadere toelichting op de aanwijzing van de bijzondere opsporingsdiensten als bevoegde autoriteiten. Deze autoriteiten zijn verantwoordelijk voor de opsporing van onderliggende delicten aan witwassen en vanuit dat belang worden zij aangewezen als bevoegde autoriteiten. In de toelichting op de aanwijzing van de bevoegde autoriteiten is hier nader op ingegaan.

Uitwerking begrip uiteindelijk belanghebbende

In meerdere reacties is verduidelijking gevraagd over de zogenaamde pseudo-UBO. Op grond van de richtlijn moet het hoger leidinggevend personeel als UBO worden aangewezen als geen natuurlijke persoon op grond van eigendomsbelang of zeggenschap als UBO kan worden aangewezen. In Nederland is het begrip hoger leidinggevend personeel verduidelijkt in het Uitvoeringsbesluit Wwft 2018. Beoogd is daarin aan te geven dat iedere statutair bestuurder en, in geval van een personenvennootschap, iedere maat dan aangewezen moet worden als UBO. Omdat de tekst van het Uitvoeringsbesluit tot twijfel kon leiden of een keuze gemaakt kon worden tussen de bestuurders of maten dan wel dat alle bestuurders of maten aangewezen moeten worden, is dit nader verduidelijkt in het Uitvoeringsbesluit.

Advies Autoriteit Persoonsgegevens

De Autoriteit Persoonsgegevens heeft op 18 juli 2019 advies uitgebracht over een ontwerp van dit besluit. Het advies ziet op drie zaken. De AP adviseerde nader te onderbouwen waarom de Inspectie Sociale Zaken en Werkgelegenheid, de Inlichtingen- en opsporingsdienst van de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit en de Inspectie Leefomgeving en Transport als bevoegde autoriteiten zijn aangewezen. Deze nadere onderbouwing is opgenomen in paragraaf 2.3 waar wordt uitgelegd dat bovengenoemde instanties een rol hebben bij opsporing van onderliggende delicten van witwassen.

Daarnaast adviseerde het AP nader te onderbouwen welke uitzonderingsgrond uit artikel 9, tweede lid, van de AVG van toepassing is op de verwerking van het bijzondere persoonsgegeven dat iemand onder curatele is gesteld, hetgeen relevant is in het kader van afscherming. In paragraaf 2.4 is deze nadere onderbouwing opgenomen.

Ten derde adviseert de AP krachtiger te motiveren waarom de bewaartermijn voor gegevens in het UBO-register is gesteld op tien jaar en anders de termijn te verlagen naar vijf jaar. De nadere toelichting waarom deze termijn van tien jaar essentieel is in het kader van effectieve opsporing van witwassen en terrorismefinanciering, welke naar aard gepaard gaan met een hoge mate van verhullende activiteiten, is opgenomen in paragraaf 2.5.

§ 6. Transponeringstabel

Artikel 30 van Richtlijn (EU) 2018/843 van het Europees Parlement en de Raad van 30 mei 2018 tot wijziging van Richtlijn (EU) 2015/849 inzake de voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor het witwassen van geld of terrorismefinanciering, en tot wijziging van de Richtlijnen 2009/138/EG en 2013/36/EU (PbEU L 156/43 van 19 juni 2018).

Zoals hierboven al vermeld is artikel 30 grotendeels met de Implementatiewet geïmplementeerd. Waar dit het geval is, wordt hiernaar verwezen.

Artikellid of onderdeel richtlijn	Implementatie in	Beleidsruimte	Toelichting
30, lid 1, eerste alinea	–	Nee	Met de Implementatiewet geregeld
30, lid 1 tweede alinea	–	Nee	Met de Implementatiewet geregeld
30, lid 1, derde alinea	Implementatie door middel van bestaande regelgeving	Nee	Volgt reeds uit artikel 3, tweede lid onder b juncto artikel 5 van de Wwft
30, lid 2	Implementatie door middel van bestaande regelgeving	Nee	Volgt reeds uit artikel 3, tweede lid onder b juncto artikel 5 van de Wwft
30, lid 3	–	De richtlijn biedt lidstaten de beleidsruimte om te kiezen welk openbaar centraal register gebruikt wordt	Met de Implementatiewet geregeld
30, lid 4	–	Zorgen dat discrepanties tijdig worden verholpen	Met de Implementatiewet geregeld
30, lid 5	Artikel 35b Handelsregisterbesluit 2008	De richtlijn kent een minimum aan informatie die openbaar in te zien moet zijn	In de Implementatiewet is de informatie geregeld, in dit besluit zijn de aard en omvang van het economisch belang uitgewerkt
30, lid 5bis	–	Mogelijkheid om toegang afhankelijk te maken van registratie en vergoeding	Online registratie en vergoeding voor inzage volgt reeds uit artikel 50 van de Hrw 2007
30, lid 6	Artikel 51a Handelsregisterbesluit 2008	Nee	Dit betreft de aanwijzing van bevoegde autoriteiten
30, lid 7	Implementatie door middel van bestaande regelgeving	Nee	Bevoegdheid tot het delen van informatie is reeds geregeld in artikel 22 Wwft
30, lid 8	–	Nee	Met de Implementatiewet geregeld
30, lid 9	Artikel 51b Handelsregisterbesluit 2008	Ja, gebruik gemaakt van de lidstaatsoptie	Dit betreft het afschermingsregime

Artikellid of onderdeel richtlijn	Implementatie in	Beleidsruimte	Toelichting
30, lid 10, eerste en tweede alinea	–	Nee	Wordt in een later stadium geïmplementeerd, is toekomstige verplichting.
30, lid 10, derde alinea	Artikel 51c Handelsregisterbesluit 2008	Ja	Gekozen voor een termijn van 10 jaar waarna vernietiging plaatsvindt

Artikelsgewijs

Artikel I (Handelsregisterbesluit 2008)

A

Met het nieuwe artikel 35b zijn enerzijds de bandbreedtes vastgesteld waarin het economisch belang van een UBO wordt uitgedrukt en anderzijds de categorieën documentatie weergegeven ter onderbouwing van het economisch belang.

Eerste lid. Er zijn drie bandbreedtes opgenomen voor het economisch belang van een UBO. Bij de opgave van de UBO's dient de entiteit aan te geven binnen welke bandbreedte een UBO valt. Het opgeven van de bandbreedte geldt alleen in geval sprake is van een aandelenbelang, stemrechten of eigendomsbelang. In geval een persoon op basis van feitelijke zeggenschap of in geval de bestuurders als UBO worden opgenomen, behoeft geen bandbreedte aangegeven te worden.

Tweede lid. Afhankelijk van de soort entiteit en aard van het gehouden belang kunnen verschillende categorieën documenten van belang zijn ter onderbouwing van de opgave van de UBO. In de opsomming zijn voornamelijk formele documenten opgenomen zoals registers, statuten en aktes. De zeggenschap of het eigendom kan echter ook blijken uit onderhandse overeenkomsten of andere documenten. Om die reden is er een restcategorie opgenomen voor andere documenten waaruit het economisch belang volgt. Van belang is dat enkel de documenten meegezonden behoeven te worden waaruit de aard van de omvang van het gehouden economisch belang blijkt. Dit kan ook een onderdeel van een document zijn, zolang de aard van het document duidelijk is en de aard en omvang van het gehouden economisch belang voldoende blijken.

B

De gegevens over uiteindelijk belanghebbenden zijn geen authentieke gegevens in de zin van de Handelsregisterwet 2007. In bepaalde gevallen is het wenselijk dat de Kamer van Koophandel ambtshalve wijzigingen aanbrengt in de gegevens van uiteindelijk belanghebbenden. Het gaat om feitelijke omstandigheden die maken dat de persoon niet meer kwalificeert als UBO. Dit betreft bijvoorbeeld overlijden, overname van onderneming of uitschrijving als statutair bestuurder. Voor authentieke gegevens biedt artikel 38, eerste lid, van de Handelsregisterwet 2007 een grondslag voor het aanbrengen van wijzigingen. Voor niet authentieke gegevens moet dit bij algemene maatregel van bestuurder worden vastgesteld. Met deze bepaling is dit vastgesteld voor UBO-gegevens.

C

Met het nieuwe artikel 51a zijn de bevoegde autoriteiten aangewezen die toegang hebben tot de afgesloten gegevens van UBO's. Voor een toelichting op deze autoriteiten wordt verwezen naar paragraaf 2.3 van het algemeen deel van deze toelichting. Onder onderdeel a vallen de toezichthouders op de Wwft, onderdeel b betreft de handhavende instantie op de registratie van de UBO-informatie (het Bureau Economische Handhaving van de Belastingdienst), onderdeel c betreft de partijen van het Financieel Expertise Centrum), onderdeel d omvat de opsporingsdiensten die zich bezig houden met (de onderliggende misdrijven aan) witwassen en onderdeel e betreft enkele overige instanties die een taak hebben bij het voorkomen of opsporen van witwassen of financieren van terrorisme.

Met artikel 51b is geregeld dat in bepaalde limitatieve gevallen de gegevens van een UBO voor het algemeen publiek afgeschermd kunnen worden. Een verzoek hiertoe kan door de betrokkene of namens deze worden gedaan bij de Kamer van Koophandel. In het tweede lid zijn de limitatieve gronden voor afscherming opgenomen. De eerste grond betreft personen die van overheidswege beveiligd zijn. De tweede grond betreft personen die minderjarig zijn of handelingsonbekwaam zijn.

De in artikel 42, eerste lid, onderdeel c, van de Politiewet 2012 bedoelde personen zijn de personen die in het zogenoemde rijksdomein van het stelsel van bewaken en beveiligen vallen en op gezag van de Minister van Justitie en Veiligheid worden beveiligd. De leden van het koninklijk huis zijn uitgezonderd omdat afscherming van hun gegevens gelet op hun publieke functie niet opportuun wordt geacht.

De andere personen, bedoeld in dit lid, zijn de personen die door de politie worden beveiligd in opdracht van de Hoofdofficier van Justitie, het zogenoemde decentrale domein van het stelsel van bewaken en beveiligen. De Kamer stelt na een verzoek van een van deze personen in overleg met de NCTV respectievelijk het Openbaar Ministerie vast of de betrokkene in het rijksdomein of het decentrale domein valt. Indien dat het geval is, worden de persoonsgegevens afgeschermd gedurende vijf jaar. Indien dat niet het geval is, wordt de aanvraag afgewezen. Zoals in het algemeen deel van deze toelichting is aangegeven, komt deze afschermingsregeling overeen met die voor het kadaster en in de Zorgverzekeringswet.

Als een verzoek om afscherming op grond van minderjarigheid wordt gedaan, vindt een controle plaats met de persoonsgegevens en wordt indien de leeftijd van achttien jaren niet is bereikt, voldaan aan het verzoek. Afscherming op grond van handelingsonbekwaamheid wordt in drie situaties gehonoreerd. Ten eerste in geval de betrokkene onder curatele is geplaatst (titel 16 Boekt 1 BW), ten tweede in geval deze onder bewind is geplaatst omdat de persoon niet meer in staat is diens vermogensrechtelijke belangen te behartigen (titel 19 Boekt 1 BW) en ten derde in geval de betrokkene in het buitenland handelingsonbekwaam is verklaard. Ten onderbouwing hiervan zal in de eerste twee gevallen de uitspraak van de kantonrechter moeten worden meegezonden en in het derde geval de relevante buitenlandse documentatie.

Als een verzoek tot afscherming wordt gedaan, worden de gegevens van de betrokkene direct afgeschermd. De afscherming eindigt als het verzoek daartoe is afgewezen en dit besluit onherroepelijk is. Als het verzoek wordt toegekend, blijft de afscherming in geval van minderjarigheid of de persoon onder curatele staat van kracht tot de leeftijd van achttien jaar is bereikt of de persoon weer handelingsbekwaam is. In

geval de afscherming is toegekend omdat de persoon van overheidswege wordt beveiligd, wordt telkens na vijf jaar bezien of de persoon nog voldoet aan de grond voor afscherming. Dit laatste komt overeen met de vergelijkbare regeling in het kadaster.

Op grond van artikel 30 van de gewijzigde vierde anti-witwasrichtlijn moeten lidstaten gegevens over afscherming publiceren en jaarlijks aan de Europese Commissie doorgeven. Ten behoeve hiervan is in het vijfde lid van artikel 51b bepaald dat jaarlijks statistische gegevens worden gepubliceerd over het aantal afschermingen en de gronden waarop verzoeken zijn toegekend.

In artikel 51c is geregeld dat de informatie over UBO's van juridische entiteiten tot tien jaar na uitschrijving van de entiteit uit het handelsregister toegankelijk is. Zo kan, met name in het kader van opsporing, teruggekeken worden bij onderzoek.

Artikel II (Uitvoeringsbesluit Wwft 2018)

Wijziging zesde lid

In het geval op geen enkele wijze een uiteindelijk belanghebbende op grond van eigendomsbelang of zeggenschap aangemerkt kan worden, wordt het hoger leidinggevend personeel aangemerkt als UBO. Om te verduidelijken wie als dusdanig kwalificeren was in het Uitvoeringsbesluit Wwft 2018 opgenomen dat dit een of meer bestuurders van het bestuur zijn. Omdat het hier gaat om personen die als UBO kwalificeren uit hun functie was beoogd dat alle leden van het statutair bestuur in een dergelijk geval als UBO worden aangewezen. Er is immers geen grond om onderscheid te maken tussen de verschillende bestuurders. Dit was ook als zodanig toegelicht in de nota van toelichting. De tekst van het besluit zorgde echter voor onduidelijkheid of daadwerkelijk alle bestuurders als UBO aangemerkt moeten worden. Omdat de relevantie hiervan nog meer is toegenomen met de registratie van UBO's, is met de wijziging van het zesde lid de tekst verduidelijkt. In geval het hoger leidinggevend personeel als UBO moet worden aangewezen dan betreft dit elke bestuurder die onderdeel uitmaakt van het statutair bestuur. Als het bestuur uit een persoon bestaat dan is het dus enkel die persoon. Als het bestuur uit vijf leden bestaat dan moeten zij alle vijf als UBO worden aangewezen. Dit geldt ook voor niet uitvoerend bestuurders in een one tier bestuur. Hiermee is ook bewerkstelligd dat in het geval bestuurders worden aangewezen als UBO, de opgenomen bestuurders in het handelsregister gelijk zijn aan de UBO's van de entiteit.

Bovenstaande wijziging is ook doorgevoerd voor personenvennootschappen. Ook daar worden in geval van hoger leidinggevend personeel de vennoten uit hun functie aangewezen als UBO en zijn derhalve alle vennoten UBO, met uitzondering van vennoten bij geldschieting.

Nieuw zevende lid

De uitwerking van het begrip uiteindelijk belanghebbende in het Uitvoeringsbesluit Wwft 2018 is ook van toepassing op de registratieplicht in het handelsregister. In dit verband zijn enkele onderdelen van die uitwerking uitgezonderd. Dit betreft de uitwerking van de uiteindelijk belanghebbende van trusts en soortgelijke constructies. Hiervoor geldt dat de uiteindelijk belanghebbenden niet in het handelsregister worden geregistreerd. De registratie van UBO's van trusts en soortgelijke juridische constructies wordt separaat geregeld.

Ten overvloede wordt nog opgemerkt dat ook voor enkele andere rechtsvormen geen plicht tot centrale registratie van de UBO's bij de Kamer van Koophandel geldt, zie artikel 15a van de Handelsregisterwet 2007. Deze rechtsvormen kennen echter geen specifieke regeling voor vaststelling van de UBO's in het Uitvoeringsbesluit Wwft 2018, maar vallen onder de algemene categorie «overige rechtspersonen» in dat besluit. Het feit dat zij niet specifiek zijn uitgezonderd bij de definitie van uiteindelijk belanghebbende doet niet af aan het feit dat voor deze rechtsvormen geen registratieplicht van toepassing is.

Deze nota van toelichting wordt mede namens de Minister van Justitie en Veiligheid en de Staatssecretaris van Economische Zaken en Klimaat ondertekend.

De Minister van Financiën,
W.B. Hoekstra

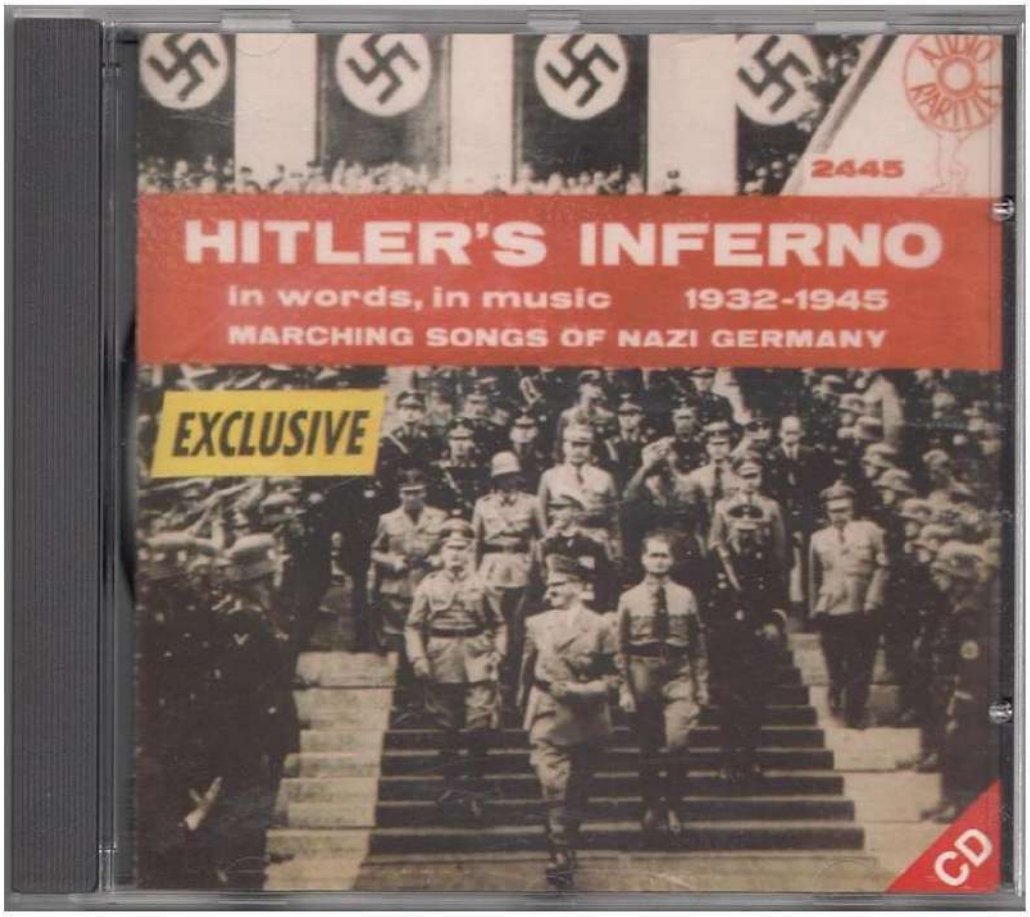

USA **RELEASE**

HITLER'S INFERNO

1. Hitler in Rome 1937. **2.** Deutschland Über Alles. **3.** Die Fahne Hoch. **4.** Heil Hitler Dir! **5.** Goebbels introduces Hitler 1934. **6.** The Marching Songs Medley. **7.** Hitler speaks in Vienna 1939. **8.** Heil Deutschland. **9.** Wenn Die S.S. Und Die S.A. Aufmarschiert. **10.** Die Jugend Marschiert. **11.** plead "Not Guilty" at Nuremberg.

Never before has this shocking material been heard in the United States. Most of these songs and speeches were taken from German radio stations after the war. Their joyous quality is frightening, when one thinks of the murder and destruction that followed. It must never happen again in the civilized world. In 1945 these songs and speeches were recorded on L.P. by Audio Rarities in the U.S.A. Now in 1995, this work was recorded on CD by: **Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights. P.O. Box 324 - 5660 AH Geldrop - the Netherlands.**

RUNNING TIME: 38 MINUTES

WARNING: All rights reserved.
Freistaat Bayern, Postfach: 220030 - 80535 München Deutschland.

ANTI-FASCIST COMMENTARY BY AMERICAN NARRATOR

In 2008 heeft de rechtbank in Den Haag in Kort geding beslaglegging door een deurwaarder bij de Staat der Nederlanden verboden. In de brief aan Minister van Justitie en Veiligheid, D. Yesilgöz-Zegerius door IFUD of Human Rights verzonden op 11 januari 2022 algemene uitleg.

A A N T E K E N E N. (handtekening ontvangst retour)
TWEEDE KAMER DER STATEN GENERAAL
DCO-bestuur en onderwijs,de Voorzitter en de leden
van de Vaste Commissie voor Justitie.

Postbus:20018
2500EA,DEN HAAG.

Your letter of	-
Your reference	-
Our letter of	-
Our reference	Opleggen valsheidsprocedure notariële akte(n) voor civiele Rechter.
Enclosure(s)	Kopie notariële akte(n) 16-07-2004 / rectificatie 21-06-2007/portret Donner/DVD-r
Contact	Audio-Rarities / J.P. van den Wittenboer
Direct line	06 50 425 552
Re	***Rechtsgeldig opleggen van de Valsheidsprocedure civiele Rechter notariële akte(n)***

Mierlo,3 september 2007

De Voorzitter en leden van de Commissie,

Ik stuur u hierbij ingesloten de volgende stukken:

- Kopie Eerste grosse 16 juli 2004 "In naam der Koningin",
- kopie afschrift notariële rectificatie met aanhechtingen 21 juni 2007;
- kopie computer-DVD-rom "Rubriek 15" (7b),
- portret mr.Donner "look-alike" Adolf Hitler.

Inleiding.

De Nederlandse regering houdt er merkwaardige normen op na.Zijn dit de "normen en waarden" waar Minister President Balkenende (CDA) steeds over spreekt! Minister Donner (CDA) blijkt een toegewijd ondeskundig en onoordeelkundig misbruiker van de geschiedenis zonder berouw die zich op schandaleuze wijze op het internet laat portretteren als 'look-alike" Adolf Hitler, onder gedogen Tweede Kamer.Steekproef onlangs op 6 augustus 2007 door Audio-Rarities op het internet.

Offices:Kastanje 28, 5731NK, Mierlo The Netherlands
Correspondence:Po.box:324, 5660AH, Geldrop The Netherlands
E-mail:Wo-2@audio-rarities.nl

Bank:Postbank 7745005 | Bank:Fortisbank 235-0402.768-36 | V.A.T.reg:NL050651432B01 C.o.C.reg:17090220 Eindhoven N.L. | Phone:+31 -(0)6 50 425 552 Internet:www.audio-rarities.com

In het vorige kabinet in zijn functie als Minister van Justitie, -brief aan de Tweede Kamer,onderwerp:instellen Meldpunt Cybercriminaliteit- zou zo mogelijk op 1 januari 2006 een Nationaal Meldpunt Cybercriminaliteit van start moeten gaan.Later eind 2006 is een rapport over "haatzaaierij op het internet"door onderzoekers van de Universiteit van Nijmegen aangeboden aan de nieuwe Minister van Justitie mr. Hirsch Ballin,die heeft het rapport vervolgens naar de Tweede Kamer gestuurd.Volgens mr. Donner: (bron:"Vrij Nederland" 2006) "Het nazisme als nieuwe zuil moet in Nederland met open armen worden ontvangen –ook als dit betekent dat de Neurenberger wetten,de rassenwetten van de Nazi's worden ingevoerd-.Minister President Balkenende is geacht bewezen vanaf 20 augustus 2003 bekend te zijn met de afbeeldingen op het internet van mr.Donner en Jhr.mr. de Wijkerslooth de Weerdesteijn.Het is mr.Donner en Jhr.mr. de Wijkerslooth de Weerdesteijn zelf persoonlijk bekend.Op 26 november 2003 werd een afbeelding van de Wijkerslooth de Weerdesteijn als "look-alike"Adolf Hitler getoond in het actualiteiten programma van Twee Vandaag op televisie.Er is een artikel hierover in 2003 in de Telegraaf verschenen.De Tweede Kamer is sinds 2003 geïnformeerd,het een en ander is gebleken uit een bezoek aan de internetsite van de Sociale Databank.

Conclusie.

Welbewust overheidsingrijpen is nagelaten door mr.Donner en Jhr.mr. de Wijkerslooth de Weerdesteijn als extreemrechtse populisten op internet te gedogen.Welbewust overheidsingrijpen is nagelaten door mr.Donner en Jhr.mr. de Wijkerslooth de Weerdesteijn door derden -de afbeeldingen- via e-mail wereldwijd te versturen.Dat het meldpunt Cybercriminaliteit en het handelen door de Tweede Kamer inadequaat zijn.De schade aan Audio-Rarities door schuld van de Nederlandse Staat, is internationaal enorm.Gezien het internationaal karakter van het project "Hitler's Inferno" de claim relatief laag gesteld.

Kopie notariële akte(n) met aanhechtingen waaronder DVD-rom.

Ik verzoek u de stukken te verspreiden onder de leden van de Vaste Commissie voor Justitie,alle fractieleiders van de politieke partijen in de Tweede Kamer,alle Ministers.Ik verzoek hierbij de stukken nauwlettend te bestuderen eventueel gebruikmaking juridische specialisten,maar kan mij geen vertraging veroorloven.De toegezonden stukken zijn kopiestukken.Kopiestukken zijn niet rechtsgeldige stukken en worden gebruikt voor uw adminstratie.Voor de civiele Rechter worden uitsluitend de originele stukken afgegeven door de notaris gebracht.Dergelijke stukken zijn rechtsgeldig.

Offices:Kastanje 28, 5731NK, Mierlo The Netherlands
Correspondence:Po.box:324, 5660AH, Geldrop The Netherlands
E-mail:Wo-2@audio-rarities.nl

Bank:Postbank 7745005 | Bank:Fortisbank 235-0402.768-36 | V.A.T.reg:NL050651432B01 C.o.C.reg:17090220 Eindhoven N.L. | Phone:+31 -(0)6 50 425 552 Internet:www.audio-rarities.com

De oplegging valsheidsprocedure.

Ik leg rechtsgeldig de Nederlandse regering aan de hand van het thans toegezonden materiaal – in de wetenschap dat ik uitsluitend de originele stukken ter hand zal stellen aan de civiele rechter of de gerechtsdeurwaarder- unaniem de valsheidsprocedure op.**De valsheidsprocedure die door de Nederlandse regering tot datum 18 september 2007 aanhangig kan worden gemaakt bij de civiele Rechter van de arrondissementsrechtbank van Den Haag.**Onderzocht zal worden op:intellectuele en materiële valsheid,of de akte(n) conform de eis op de Wet op het Notarisambt door de notaris zijn uitgegeven,en of er sprake is van plegen meineed.De Nederlandse regering dient er zich rekenschap van te geven,dat slechts **eenmaal** de valsheidsprocedure door Audio-Rarities kan worden aangeboden en dat is thans het geval.De kern van de zaak is,dat zo spoedig mogelijk is besloten of er een valsheidsprocedure komt danwel de betekening der grosse "In naam der Koningin".De notariële akte is een authentieke akte,zoals de dagvaarding,opgemaakt door een deurwaarder,of een proces-verbaal van een rechter.De authentieke akte levert dwingend bewijs op tegenover iedereen,dus niet alleen tegenover de partijen in de akte.Van de authentieke akte dient te worden onderscheiden de onderhandse akte:het geschrift dat,zonder vormvoorschriften,door partijen zelf is opgemaakt en ondertekend.Het levert slechts bewijs op tussen partijen onderling.Een geschil hierover kan worden beslecht voor de civiele rechtbank.

Is de Nederlandse Staat verplicht de valsheidsprocedure te gaan voeren.

Het is niet verplicht de valsheidsprocedure te voeren.Echter door het niet tijdig of niet voeren van deze wettelijke procedure voor de civiele Rechter,laat men de kans liggen de akte(n) te betwisten.De akte(n) met de inhoud blijven dan rechtsgeldig bestaan.De te deze nog door een gerechtsdeurwaarder te betekenen executoriale titel daarna na 18 september 2007 tenuitvoer zal worden gelegd zonder interventie door de Rechter geëxecuteerd wordt.Dat **de minuut** -de dato 21-06-2007-,die de notaris ter registratie heeft aangeboden aan de belastingdienst,**na 18 september 2007 onrechtmatig onder de bediending van de belastingdienst is komen te vallen.**Dat door Audio-Rarities een verzoek machtiging tot binnentreden bij de Officier van Justitie in het arrondissement zal worden verzocht.Met doel de minuut ter hand te stellen aan de notaris.De wettelijke bepalingen van binnentreden: artikel 361 Wetboek van Strafrecht.Eventueel Algemene wet op het binnentreden artikel 9:met hulp van de sterke arm.

Offices:Kastanje 28, 5731NK, Mierlo The Netherlands
Correspondence:Po.box:324, 5660AH, Geldrop The Netherlands
E-mail:Wo-2@audio-rarities.nl

Bank:Postbank 7745005 | Bank:Fortisbank 235-0402.768-36 | V.A.T reg:NL050651432B01 C.o.C.reg:17090220 Eindhoven N.L. | Phone:+31 -(0)6 50 425 552 Internet:www.audio-rarities.com

Rechtstreeks afwerken van zaken door bijschrijven op rekeningnummer.

Ik stel de Nederlandse regering thans voor de laatste maal in de gelegenheid om rechtstreeks met Audio-Rarities tot afwikkeling van zaken te komen.Derhalve verzoek ik u ervoor zorg te dragen dat het totaalbedrag van de schuld **vóór 18 september 2007** op rekening van Audio-Rarities zal zijn bijgeschreven.Rekeningnummer:**7745005**

Totaalbedrag van de schuldvordering.

Twintig miljoen veertig duizend euro **(€ 20.040.000,00)**

(het geld zal worden gebruikt voor wetenschap,onderzoek en educatie tegen discriminatie)

AUDIO-RARITIES

J.P. van den Wittenboer.

Bijlagen.

Opmerking: Ik verzoek u poststukken / brieven te versturen aan:

AUDIO-RARITIES
T.a.v.: dhr.J.P. van den Wittenboer

Postbus 324
5660AH,Geldrop.

Offices:Kastanje 28, 5731NK, Mierlo The Netherlands
Correspondence:Po.box:324, 5660AH, Geldrop The Netherlands
E-mail:Wo-2@audio-rarities.nl

Bank:Postbank 7745005 | Bank:Fortisbank 235-0402.768-36 | V.A.T.reg:NL050651432B01 C.o.C.reg:17090220 Eindhoven N.L. | Phone:+31 -(0)6 50 425 552 Internet:www.audio-rarities.com

Opmerking:

Het is niet toegestaan –in dit geval- om rechtstreeks met de notariële grosse 21 juni 2007, met een deurwaarder beslag te laten leggen. Er is in 2008 een kort geding geweest tussen de Staat en Audio-Rarities, en dat heeft de rechter toen verboden. Audio-Rarities (IFUD of Human Rights) is verplicht eerst de Staat te dagvaarden bij de rechtbank, om gelegenheid te bieden de onjuistheid van de akte (afschrift notarieel 21 juni 2007) te betwisten zoals in de wet omschreven. Meer informatie via deze link:

https://archive.org/details/letter-hate-crime-the-netherlands-2022

DCO Bestuur en Onderwijs
Commissie Justitie

Audio Rarities
De heer J.P. van den Wittenboer
Postbus 324
5660 AM GELDROP

Plaats en Datum	Den Haag, 27 september 2007
Betreft	Opleggen van valsheidprocedures in notariële akte(n) voor de civiele rechter
Ons kenmerk	JUST070538
Uw kenmerk	--
Uw brief van	3 september 2007

Geachte heer Van den Wittenboer,

Uw bovengenoemde brief is onder de leden van de vaste commissie voor Justitie verspreid.

Dit betekent dat alle leden van de commissie kennis hebben kunnen nemen van uw brief.

Namens de commissie zeg ik u dank voor de toezending van uw brief.

Hoogachtend,

mr. D.S. Nava,
griffier vaste commissie voor Justitie

Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Plein 2
Den Haag

Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Tel: 070-318 2007
Fax: 070-318 3444

E-mail: cie.just@tweedekamer.nl

Wordt er een geschrift overlegd dat op een authentieke akte lijkt, dan gaat de rechter ervan uit dat het ook écht een authentieke akte is. Eventueel kan het tegendeel worden bewezen door de andere partij, wanneer deze bijvoorbeeld stelt dat de akte vals is. Dwingend bewijs houdt in dat de rechter verplicht is de inhoud van bepaalde bewijsmiddelen als waar aan te nemen dan wel verplicht is de bewijskracht te erkennen die de wet aan bepaalde gegevens verbindt (art. 151 lid 1 Rv). Tegenbewijs, ook tegen dwingend bewijs, staat vrij, tenzij de wet het uitsluit (art. 151 lid 2 Rv).

Budel, 8 september 2004.

notariaat
op de Laak

De heer J.P. van den Wittenboer
Postbus 324
5660 AH Geldrop

Geachte heer Van den Wittenboer,

Bij deze wil ik U schriftelijk mededelen dat ik achter mijn ambtseed blijf staan.

Hopende u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,

Th.J. op de Laak

Capucijnenplein 38 Postbus 2005 6020 AA Budel T (0495) 49 32 32 F (0495) 49 19 31
Postbank 1004093 Rabobank Budel/Maarheeze 10.95.03.848 Rabobank Soerendonk 14.79.01.693 ABN AMRO Bank Marktstraat 48.34.73.332 ING Bank 68.30.63.065
BTW NL 81 17 21 371 B01

DCO Bestuur en Onderwijs
Commissie Justitie

Intermediairy Foundation of the Universal Declaration of Human Rights
De heer J.P. van den Wittenboer
Postbus 324
5660 AH GELDROP

Plaats en Datum	Den Haag, 8 november 2007
Betreft	Onderzoek rechtsstaat door Tweede Kamer
Ons kenmerk	JUST070656
Uw kenmerk	Opleggen valsheidsprocedures notariële akten
Uw brief van	27 september 2007

Geachte heer Van den Wittenboer,

Uw bovengenoemde brief is onder de leden van de vaste commissie voor Justitie verspreid.

Dit betekent dat alle leden van de commissie kennis hebben kunnen nemen van uw brief.

Namens de commissie zeg ik u dank voor de toezending van uw brief.

Hoogachtend,

mr. D.S. Nava,
griffier vaste commissie voor Justitie

Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Plein 2
Den Haag

Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Tel: 070-318 2007
Fax: 070-318 3444

E-mail: cie.just@tweedekamer.nl

van der Velde van Hal & Peers
gerechtsdeurwaarders en incassobureau

Deze zaak wordt behandeld door de heer J.P. van den Wittenboer van Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights te GELDROP (5660 AH, Postbus 324), onder referentie Notariaat.
Telefoon: **06-50425552**
E-mail: **ifudofhumanrights@yahoo.com**

Dossiernummer L4201030

Heden, de tweeëntwintigste augustus tweeduizendtweeëntwintig,

TEN VERZOEKE VAN:

de stichting Intermediaire Stichting van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens, (mede) handelend onder de naam Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights, zetelend te GELDROP, kantoor houdend te MIERLO, nader te noemen insinuante, te dezer zake woonplaats kiezende te 's-Gravenhage aan de Burgemeester Kolfschotenlaan 65, ten kantore van de gerechtsdeurwaarders G.Th. van der Velde en mr. E.J.M. van Hal, alsmede te Mierlo aan de Kastanje 28, ten kantore van de heer J.P. van den Wittenboer;

heb ik,

Maarten Koper, als toegevoegd gerechtsdeurwaarder werkzaam ten kantore van mr. Erik Jozef Maria van Hal, gerechtsdeurwaarder te 's-Gravenhage en aldaar kantoorhoudende aan de Burgemeester Kolfschotenlaan 65;

AAN:

de publieke rechtspersoon Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie, kantoor houdend te 2511 BW 'S-GRAVENHAGE, aan het Spui 184, nader te noemen geïnsinueerde, aldaar mijn exploit doende en afschrift dezes, alsmede van na te melden stuk, latende aan:

mevrouw M. van den Bossche, aldaar werkzaam

BETEKEND:

een door insinuante op 11 maart 2019 aan geïnsinueerde gericht schrijven, met het onderwerp 'Notariaat', van welk schrijven de inhoud hier als herhaald en ingelast dient te worden beschouwd en naar de inhoud waarvan te dezen uitdrukkelijk wordt verwezen.

Geschiedende zulks ten effecte rechtens en opdat geïnsinueerde op legale wijze kennis drage, althans geen onwetendheid kan voorwenden.

w.g.
(t.) gerechtsdeurwaarder

Onze Algemene Voorwaarden, zoals gedeponeerd ter Griffie van de Rechtbank te Den Haag, zijn van toepassing op alle aanbiedingen, overeenkomsten en de uitvoering daarvan en worden op verzoek toegezonden. Voor alle opdrachten geldt dat de aansprakelijkheid wordt beperkt tot het bedrag dat onze beroepsaansprakelijkheidsassuradeur in het betreffende geval zal uitkeren. Van der Velde van Hal & Peers is een handelsnaam van Gerechtsdeurwaarderskantoor Nassauplein B.V. Kvk nr: 27246084

Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights

Aan: KONINKLIJKE NOTARIËLE BEROEPS-

ORGANISATIE

t.a.v. Het bestuur

Postbus 16020
2500 BA, DEN HAAG

Betreft: Notariaat

Mierlo, 11 maart 2019

Geacht bestuur van KNB,

Moeten notarissen in de toekomst nog kunnen blijven fungeren als juridische dienstverleners die door rechtzoekenden onvoorwaardelijk in vertouwen genomen kunnen worden,wanneer hun authentieke aktes gewoon terzijde kunnen worden gelegd door de Staat der Nederlanden en de rest van diens korps van ambtenaren, ambtenaren apparaat? Het Nederlandse rechtssysteem moet daarom dergelijke misdrijven vervolgen.Wordt dit echter nagelaten,dan bevordert dat niet alleen strafeloze inbreuken op de rechtsorde doch stelt het door de wetgever geschonken vertouwen in een democratische rechtsstaat in de waagschaal. De Stichting IFUD of Human Rights voert diverse “authentieke” notariële aktes aan en tevens diverse exploten door gerechtsdeurwaarders die de stichting heeft laten betekenen,die de rechter, hoofdofficier bij het Openbaar Ministerie en de belastingdienst niet kunnen negeren.

-dat er thans ook onvoldoende aanknopingspunten zijn voor de verwachting dat de Staat der Nederlanden in een (eventuele) civiele procedure het bewijs van deze aktes nog kan of zal ontzenuwen-

https://archive.org/details/SOMMATIE_201903

https://archive.org/details/VerzoekschriftClericalError

Doen zij dit wel dan spreekt men van miskenning van bewijswaarde, (hij die bewijzen met een wettelijke bewijswaarde loochent). De basisregel luidt dat de bewijskracht van een akte

door de rechter miskend wordt wannneer hij aan die akte een uitlegging geeft die onverenigbaar is met de bewoordingen ervan. Wordt er een geschrift overlegd dat op een authentieke akte lijkt, dan gaat de rechter ervan uit dat het ook écht een authentieke akte is. Eventueel kan het tegendeel worden bewezen door de andere partij, wanneer deze bijvoorbeeld stelt dat de akte vals is. Dwingend bewijs houdt in dat de rechter verplicht is de inhoud van bepaalde bewijsmiddelen als waar aan te nemen dan wel verplicht is de bewijskracht te erkennen die de wet aan bepaalde gegevens verbindt (art. 151 lid 1 Rv). Tegenbewijs, ook tegen dwingend bewijs, staat vrij, tenzij de wet het uitsluit (art. 151 lid 2 Rv).

- Dat de Staat der Nederlanden bekend is met de inhoud van de notariële akte van 21 juni 2007,de Minister van Algemene Zaken in een brief uit 2008 niet van voornemens te zijn een valsheidsprocedure aanhangig te maken bij de civiele rechter,en in 2014 nogmaals een bevestiging door Minister van Algemene zaken onder verwijzing naar de brief uit 2008,
- Het is de notaris in 2008 door de rechtbank van Den Haag verboden is een executoriale titel toe te kennen aan de notariële rectificatie akte van 21 juni 2007,
- Dat de Staat der Nederlanden geen aangifte bij de strafrechter heeft gedaan in het verleden met betrekking de onder ede verklaring door J.P. van den Wittenboer in de desbetreffende notariële akte,
- Dat Staat der Nederlanden ingevolge artikel 151 lid 2 Rv tegenbewijs kon leveren tegen de dwingende bewijskracht de verdere inhoud van de notariële akte,maar heeft nagelaten,
- Dat de Staat der Nederlanden een zodanige houding ten aanzien van de notariele akte van rectificatie van 21 juni 2007 heeft aangenomen -mede gelet over de jaren die zijn verstreken- dat daaruit mag worden afgeleid dat de Staat hierin wenst te berusten,en dus geen verdere juridische actie gaat ondernemen,
- Dat de inhoud van de notariële rectificatie akte in beginsel dwingende bewijskracht heeft. Het staat de rechter dus niet vrij om zelf te bepalen of hij de inhoud van die akte geheel of gedeeltelijk of helemaal niet voor waar aanneemt,
- Nu voldoende duidelijk is geworden dat de Staat der Nederlanden geen tegenbewijs zal leveren mag de rechter niet weigeren te beslissen, alsnog –wat de notaris voorheen is verboden- de executoriale titel toe te kennen onder verstek aan de notariële rectificatie akte van 21 juni 2007, op verzoek van IFUD of Human Rights met een advocaat,
- Dat de Staat der Nederlanden een verzetprocedure bij de rechter tegen verstekvonnis kan voeren, die dan de zaak heropent en in feite, dat alles alsnog weer inhoudelijk wordt behandeld,

- Dat IFUD of Human Rights daartegen bezwaar zal aanvoeren omdat de Staat der Nederlanden de verzetprocedure zal aangrijpen met louter ten doel de zaak te vertragen, danwel “Hitler’s Inferno” te marginaliseren zodat er sprake is misbruik van procesrecht, aldus niet het doel daadwerkelijk met argumenten te betwisten.

https://archive.org/details/AkteNotarieel16-07-2004
https://archive.org/details/AfschriftNotarieleAkte

https://archive.org/details/DeurwaarderskortgedingJanAnneDeSwartArt438Lid4Rv

IFUD of Human Rights

De Voorzitter

J.P. van den Wittenboer

Correspondence:Po.box 324, 5660AH Geldrop The Netherlands
Offices:Kastanje 28, 5731NK Mierlo The Netherlands
C.o.C.reg:41092925 Eindhoven N.L.
E-mail: ifudofhumanrights@yahoo.com
Internet: http://ifudofhumanrights.webs.com
Phone:+31 -(0)6 50 425 552

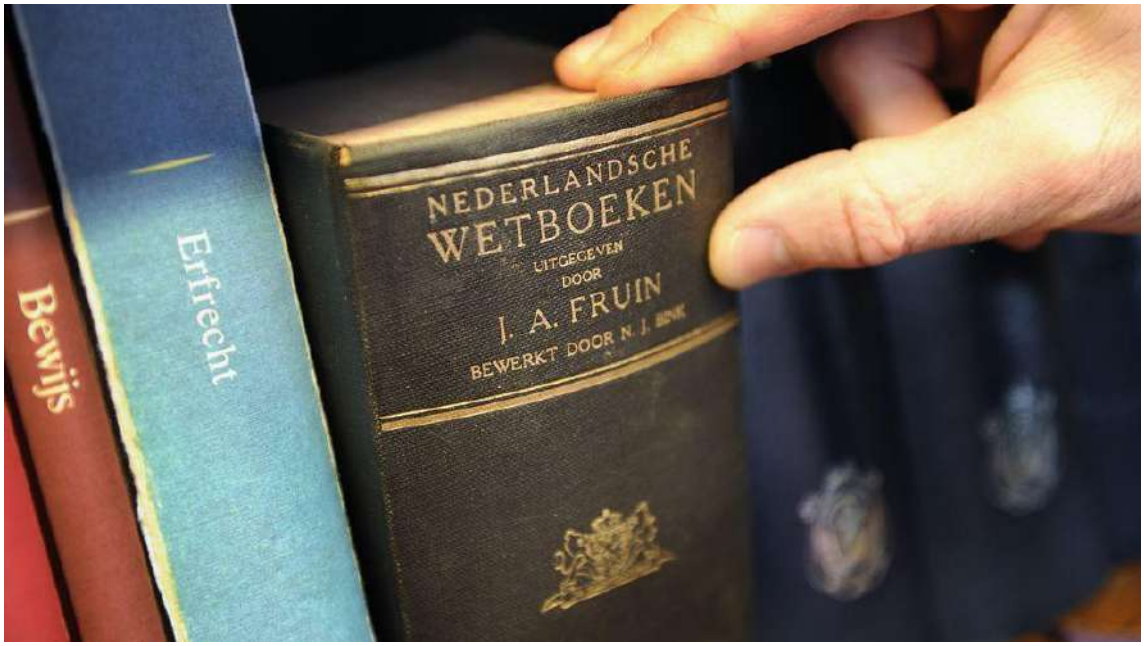

NOS Nieuws• Donderdag 13 december 2022

Minister negeert adviezen notarisbenoemingen, adviescommissie opgestapt

Minister Weerwind voor Rechtsbescherming heeft adviezen van de commissie die de geschiktheid van kandidaat-notarissen onderzoekt meermaals naast zich neergelegd. De Commissie toegang notariaat is daarom uit protest in zijn geheel opgestapt. Dat gebeurde vorige maand, schrijft NRC.

Weerwind heeft volgens ingewijden die de krant heeft gesproken kandidaten die de commissie ongeschikt achtte toch benoemd. Notarissen worden na een uitgebreide toelatingsprocedure benoemd door de Kroon (de regering), in dit geval de minister voor Rechtsbescherming. In de commissie zaten onder anderen een rechter, advocaat, notaris en rechtendocent.

Minister besluit

In 2013 is in de notariswet opgenomen dat kandidaat-notarissen door de commissie worden getoetst. Daarbij wordt onder meer gekeken naar persoonlijke geschiktheid voor het ambt en integriteit. De commissie brengt advies uit aan de minister en volgens de wet wordt de benoeming geweigerd als dat advies negatief is.

Het is niet duidelijk hoeveel adviezen de minister in de wind heeft geslagen, het ministerie laat weten dat te inventariseren. Over de redenen waarom Weerwind dat heeft gedaan, doet het ministerie geen uitspraken. "Het advies weegt zwaar mee, maar het ministerie moet het besluit nemen", laat een woordvoerder aan de NOS weten.

Een woordvoerder van de KNB, de Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie, zegt in een reactie aan NRC het opstappen van de commissie "buitengewoon zorgelijk" te vinden, maar begrijpt dat de commissie serieus genomen wil worden.

De afgelopen jaren zijn meerdere malen integriteitskwesties en kwaliteitsproblemen bij notarissen aan het licht gekomen. Zo bleek de notaris van het kantoor van de landsadvocaat 10 miljoen euro te hebben verduisterd. Het kabinet besloot in september het toezicht op onder meer notarissen in witwaszaken te verscherpen.

Continuïteit belangrijk

Minister Weerwind zegt in een reactie aan de NOS: "Vanaf het moment dat ik dit najaar heb vernomen dat de commissie ontslag wilde indienen, is mijn prioriteit geweest om de continuïteit te borgen en ervoor te zorgen dat er nieuwe notarissen benoemd kunnen worden", laat hij weten. Hij zegt het te betreuren dat de commissie "ondanks de constructieve gesprekken die we hebben gevoerd" heeft besloten terug te treden.

Ook laat hij weten dat er inmiddels een interim-commissie is gevormd en dat samen wordt gewerkt aan het versterken van het stelsel en het zorgdragen voor de benoeming van geschikte notarissen. Weerwind wil in 2023 twee keer de balans opmaken en over een jaar een nieuwe commissie benoemen.

- Kabinet wil aanpak witwassen verfijnen

- Notarissen Pels Rijcken berispt in fraudezaak

- Notarissen en makelaars na uithaal Schuiling: wij letten al op dubieuze transacties

DIELEN
GERECHTSDEURWAARDERS

Schuttershofweg 1 4538 AA Terneuzen
Postbus 408 4530 AK Terneuzen
T 0115 612797 F 0115 694824
info@dielengerechtsdeurwaarders.nl
www.dielengerechtsdeurwaarders.nl

Intermediaire Stichting van de Universele
Verklaring van de Rechten van de Mens
T.a.v. de heer J.P. van den Wittenboer
Postbus 324
5660 AH Geldrop

Terneuzen, 10 november 2016

Betreft : IFUD OF HUMAN RIGHTS/HvJEU
Uw kenmerk : 3SRPKS773129447
Ons kenmerk : L161538

Geachte heer Van den Wittenboer,

In bovengenoemde zaak hebben wij uw opdracht in goede orde ontvangen en in behandeling genomen onder kenmerk L161538.

Conform afspraak zullen wij voor spoedige betekening door de Luxemburgse collega laten zorgdragen en u omtrent het verdere verloop op de hoogte houden.

Op onze werkzaamheden zijn onze algemene voorwaarden van toepassing, die u bijgaand aantreft.

Mocht u vragen hebben dan vernemen wij die graag.

Met vriendelijke groet,

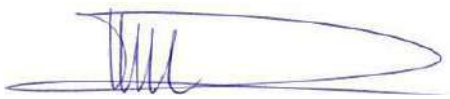

Dielen Gerechtsdeurwaarders

DIELEN
GERECHTSDEURWAARDERS

Schuttershofweg 1 4538 AA Terneuzen
Postbus 408 4530 AK Terneuzen
T 0115 612797 F 0115 694824
info@dielengerechtsdeurwaarders.nl
www.dielengerechtsdeurwaarders.nl

Kenmerk: L161538

Heden, tien november tweeduizendzestien,

ten verzoeke van de stichting **INTERMEDIAIRE STICHTING VAN DE UNIVERSELE VERKLARING VAN DE RECHTEN VAN DE MENS**, gevestigd te 5731 NK Mierlo, gemeente Geldrop-Mierlo, aan de Kastanje 28, hierna te noemen requirante, te dezer zake domicilie kiezende ten kantore van requirante, ten deze vertegenwoordigd door J.P. van den Wittenboer, voorzitter van requirante, alsmede te 4538 AA Terneuzen aan de Schuttershofweg 1, ten kantore van Dielen Gerechtsdeurwaarders, alsmede te L-1461 Luxemburg (Luxemburg), aan het adres 65, rue d'Eich, ten kantore van gerechtsdeurwaarder Carlos Calvo,

heb ik, Paulus Johannes Dielen, gerechtsdeurwaarder met vestigingsplaats Terneuzen, aldaar woonplaats hebbende en kantoorhoudende aan de Schuttershofweg 1,

AAN:

Het rechtspersoonlijkheid bezittend lichaam **EUROPEES HOF VAN JUSTITIE VAN DE EUROPESE UNIE**, (de voorzitter Koen Lenaerts),zetelend in het "Palais de la Cour de Justice" te L-2925 Kirchberg, (Luxemburg), aan het adres Boulevard Konrad Adenauer, zonder bekende woon- of verblijfplaats in Nederland, mitsdien ten deze ex artikel 56 lid 2 Rv. en uit kracht van de EG-verordening nr 1393/2007 van de Raad van de Europese Unie van 13 november 2007 (EU Betekenings-Verordening) twee exemplaren van dit exploot gesteld in de Nederlandse taal per aangetekende post verzonden naar de ontvangende instantie in Luxemburg, te weten:

-Gerechtsdeurwaarder Carlos Calvo, zetelende en kantoorhoudende te L-1461 Luxemburg (Luxemburg) aan het adres 65, rue d'Eich,-

Het formulier als bedoeld in artikel 4 lid 3 van genoemde verordening is door mij, gerechtsdeurwaarder ingevuld in de Nederlandse en in de Franse taal.

Aan de ontvangende instantie heb ik verzocht om dit exploot te betekenen, daarvan kennis te geven op de wijze als onder 5 in het hiervoor genoemd formulier "aanvraag om betekening of kennisgeving van stukken" omschreven, te weten betekening volgens de wet van de aangezochte staat (5.1. formulier).

BETEKEND:

Na te melden documenten, welke zijn gebundeld in een boekwerk getiteld: "Nothing but the truth, the Protection of whistle-blowers at EU level".

- Poster seminar ALDE "Nothing But The Truth" the protection of whistle-blowers at EU Level

- De samenvatting door IFUD of Human Rights van de ter betekening aangeboden stukken aan de deurwaarder inzake het Hof van Justitie,de voorzitter Koen Lenaerts 2016

- Deurwaarder exploot dossiernr: L3600573 van der Velde van Hal & Peers gerechtsdeurwaarders met de aanhechtingen,datum 9 maart 2016

- Europees Parlement JH/mb [IPOL-COM-PETI D (20160 14262] beslissing op verzoekschrift nr 0794/2015, datum besluit 8 april 2016,Cecilia Wikström Voorzitter van de commissie verzoekschriften

- Europees Parlement,betreft verzoekschrift nr. 1193/2013,ingediend door Elagoz Vahram (Oostenrijkse nationaliteit),over racisme in Italië,(belediging Cecile Kyenge Kashetu,(mededeling aan de leden)

- Europese Ombudsman: (Emily O'Reilly), brief:15-06-2015 Europese Ombudsman aan: IFUD of Human Rights,over "elkaar de hand boven het hoofd houden"

- Europese Ombudsman "Emily O'Reilly" bezoek Auschwitz Memorial,29 april 2015"

- OSCE: (Chiara Adamo) european commission Facing Facts, Brussel 4 maart 2015 "Make Hate Crimes Visible"

- Parliamentary Assembly (Council of Europe),Doc.13828, 23 June 2015 "Ending cyberdiscrimination and online hate" (motion for a resoltution) signed by: Khadija Arib,Netherlands,SOS

- Parliamentary Assembly (Council of Europe),Resolution 1967 (2014) final version "a strategy to prevent racism and intolerance in Europe"

- Europese Commissie,kabinet van eerste Vicevoorzitter Frans Timmermans, 13 augustus 2015, BM/nr Ares(2015)2715348

- Parliamentary Assembly "Countering Hate Speech" 26 januari 2016, met Miroslaw Wyrzykowski en Michael Whine

- Bewerkte afbeeldingen , waarop Juncker,Schulz en Rutte onder meer met hitlersnorren en hakenkruizen en SS-symbolen worden afgebeeld op het internet

- Brief Europees Gerecht van de Europese Gemeenschappen CVRIA Luxemburg – de griffier E.Coulon- verzonden aan IFUD of Human Rights,datum 25 april 2016.

MET AANZEGGING:

a. dat gerequireerde de ontvangst van de hierbij betekende stukken kan weigeren indien deze niet zijn gesteld in:
- een door de aangezochte staat erkende taal
- een taal van requirante die gerequireerde begrijpt

b. dat hierbij uitdrukkelijk naar de inhoud van de ten deze betekende stukken wordt verwezen.

Geschiedende deze betekening ten effecte rechtens en ter voldoening aan de wettelijke bepalingen.

De kosten dezes zijn voor mij, gerechtsdeurwaarder:

Exploot	€ 67,58
verschot conform artikel 9 Btag (portokosten)	€ 11,50
verschot conform artikel 10 Btag (btw)	€ 14,19
	€ 93,27

Hierbij verklaart ondergetekende dat bovenstaande verschotten zijn gemaakt voor de goede verrichting van de ambtshandeling en noodzakelijk waren, alsmede dat hij geen rechtstreeks of middellijk belang heeft in de onderneming of derde die bovenstaande verschotten factureert.

De kosten zijn verhoogd met de btw nu de verzoekende partij niet btw-plichtig is.

gerechtsdeurwaarder

DIELEN
GERECHTSDEURWAARDERS

Schuttershofweg 1 4538 AA Terneuzen
Postbus 408 4530 AK Terneuzen
T 0115 612797 F 0115 694824
info@dielengerechtsdeurwaarders.nl
www.dielengerechtsdeurwaarders.nl

AANVRAAG OM BETEKENING OF KENNISGEVING VAN STUKKEN

(Artikel 4, lid 3, van Verordening (EG) nr. 1393/2007 van het Europees Parlement en de Raad van 13 november 2007 inzake de betekening en de kennisgeving in de lidstaten van gerechtelijke en buitengerechtelijke stukken in burgerlijke of in handelszaken (1))

(1) PB L 324 van 10.12.2007, blz. 79.
(*) Facultatief.

Referentienummer: L161538

1. VERZENDENDE INSTANTIE

1.1. Naam	: Dielen Gerechtsdeurwaarders
1.2. Adres:	
1.2.1. Straat en nummer/postbus	: Schuttershofweg 1 - Postbus 408
1.2.2. Postcode + Plaats	: 4538 AA Terneuzen - 4530 AK Terneuzen
1.2.3. Land	: Nederland
1.3. Telefoon	: (0031) (0)115 612797
1.4. Fax (*)	: (0031) (0)115 649824
1.5. E-mail (*)	: info@dielengerechtsdeurwaarders.nl

2. ONTVANGENDE INSTANTIE

2.1. Naam	: Carlos Calvo, Kurdyban - Lisé, Huissiers de Justice
2.2. Adres:	
2.2.1. Straat en nummer/postbus	: Rue d'Eich 65
2.2.2. Postcode + Plaats	: L-1465 Luxembourg
2.2.3. Land	: Luxemburg
2.3. Telefoon	: 00352441333-1
2.4. Fax (*)	: 00352441898
2.5. E-mail (*)	: info@huissier-luxembourg.com

3. AANVRAGER

3.1. Naam	: Intermediaire Stichting van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens
3.2. Adres	: Kastanje 28 | Postbus 324 5731 NK Mierlo | 5660 AH Geldrop
3.2.1. Land	: Nederland
3.3. Telefoon (*)	:
3.4. Fax (*)	:
3.5. E-mail (*)	:

4. GEADRESSEERDE

4.1. Naam : Europees Hof van Justitie van de Europese Unie
4.2. Adres: "Palais de la Cour de Justice"
4.2.1. Straat en nummer/postbus : Boulevard Konrad Adenauer
4.2.2. Postcode + Plaats : L-2925 Kirchberg
4.2.3. Land : Luxemburg
4.3. Telefoon (*) :
4.4. Fax (*) :
4.5. E-mail (*) :
4.6. Persoonlijk identificatienummer, Sociale zekerheidsnummer, organisatienummer of gelijkwaardig kenmerk (*) :

5. WIJZE VAN BETEKENING OF KENNISGEVING

☒ 5.1. Volgens de wet van de aangezochte lidstaat
☐ 5.2. Op de volgende bijzondere wijze :
5.2.1. Indien deze wijze onverenigbaar is met de wet van de aangezochte lidstaat, moet van het/de stuk(ken) betekening of kennisgeving geschieden in overeenstemming met de wet van die lidstaat:
☐ 5.2.1.1. Ja
☐ 5.2.1.2. Neen

6. STUK WAARVAN BETEKENING OF KENNISGEVING MOET GESCHIEDEN

6.1. Soort stuk
☒ 6.1.1. Gerechtelijk
☐ 6.1.1.1. procesinleidend stuk
☐ 6.1.1.2. rechterlijke beslissing
☐ 6.1.1.3. hoger beroep, cassatie, verzet
☒ 6.1.1.4. overige :
☐ 6.1.2. Buitengerechtelijk
6.2. Datum of uiterste termijn, waarna de betekening en kennisgeving niet meer vereist zijn(*) :
6.3. Taal van het stuk:
6.3.1. origineel
☐ BG ☐ ES ☐ CS ☐ DE ☐ ET ☐ EL ☐ EN ☐ FR
☐ GA ☐ IT ☐ LV ☐ LT ☐ HU ☐ MT ☒ NL ☐ PL
☐ PT ☐ RO ☐ SK ☐ SL ☐ FI ☐ SV ☐ andere:
6.3.2. vertaling (*)
☐ BG ☐ ES ☐ CS ☐ DE ☐ ET ☐ EL ☐ EN ☐ FR
☐ GA ☐ IT ☐ LV ☐ LT ☐ HU ☐ MT ☐ NL ☐ PL
☐ PT ☐ RO ☐ SK ☐ SL ☐ FI ☐ SV ☐ andere:
6.4. Aantal bijgevoegde documenten : 2 x exploot en 1 x bijlage

7. TERUGZENDING VAN EEN KOPIE VAN HET STUK MET HET CERTIFICAAT (artikel 4, lid 5 van Verordening (EG) nr. 1393/2007)

☒ 7.1. Ja (in dit geval moet het stuk waarvan betekening of kennisgeving moet plaatsvinden in tweevoud worden toegezonden)

☐ 7.2 Neen

1. Op grond van artikel 7, lid 2, van Verordening (EG) nr. 1393/2007 dient u zo spoedig mogelijk en in ieder geval binnen een maand na ontvangst van het stuk het nodige te doen voor de betekening of kennisgeving ervan. Indien de betekening of kennisgeving echter niet binnen een maand na ontvangst ervan heeft kunnen plaatsvinden, moet deze u instantie daarvan in kennis stellen door dit aan te geven in punt 13 van het certificaat van al dan niet betekening of kennisgeving van de stukken.
2. Indien u niet kunt voldoen aan deze aanvraag om betekening of kennisgeving met behulp van de toegezonden informatie of stukken, dient u op grond van artikel 6, lid 2, van Verordening (EG) nr. 1393/2007 langs de snelst mogelijke weg contact op te nemen met deze instantie om de ontbrekende informatie of stukken te verkrijgen.

(1) PB L 324 van 10.12.2007, blz. 79.
(*) Facultatief.

Plaats	: Terneuzen
Datum	: 10/11/2016
Ondertekening en/of stempel	: P.J. (Hans) Dielen, gerechtsdeurwaarder

DIELEN
GERECHTSDEURWAARDERS

DIELEN
GERECHTSDEURWAARDERS

ANNEXE I

DEMANDE DE SIGNIFICATION OU DE NOTIFICATION D'ACTES

[Article 4, paragraphe 3, du règlement (CE) no 1393/2007 du Parlement européen et du Conseil du 13 novembre 2007 relatif à la signification et à la notification dans les États membres des actes judiciaires et extrajudiciaires en matière civile ou commerciale (1)]

No de référence:

L161538

1. ENTITÉ D'ORIGINE

1.1. Nom:

Dielen Gerechtsdeurwaarders

1.2. Adresse:

1.2.1. Numéro/boîte postale et rue:

Schuttershofweg 1 | Postbus 408

1.2.2. Localité et code postal:

4538 AA Terneuzen | 4530 AK Terneuzen

1.2.3. Pays:

Pays-Bas

1.3. Téléphone:

0031115612797

1.4. Télécopieur (*):

0031115694824

1.5. Adresse électronique (*):

hans@dielengerechtsdeurwaarders.nl

2. ENTITÉ REQUISE

2.1. Nom:

Carlos Calvo

2.2. Adresse:

2.2.1. Numéro/boîte postale et rue:

65, rue d'Eich | B.P. 2625

2.2.2. Localité et code postal:

L-2925 Kirchberg | L-1026 Luxembourg

2.2.3. Pays:

Luxembourg

2.3. Téléphone:

2.4. Télécopieur (*):

2.5. Adresse électronique (*):

3. REQUÉRANT

3.1. Nom:

(1) JO L 324 du 10.12.2007, p. 79.

(*) Facultatif.

Généré par le portail e-Justice européen

DIELEN
GERECHTSDEURWAARDERS

Intermediaire Stichting van de Univerele Verklaring van de rechten van de mens

3.2. Adresse:

3.2.1. Numéro/boîte postale et rue:

Kastanje 28 | Postbus 324

3.2.2. Localité et code postal:

5731 NK Mierlo | 5660 AH Geldrop

3.2.3. Pays:

Nederland

3.3. Téléphone (*):

3.4. Télécopieur (*):

3.5. Adresse électronique (*):

4. DESTINATAIRE

4.1. Nom:

Europees Hof van Justitie van de Europese Unie (att. Koen Lenaerts)

4.2. Adresse:

4.2.1. Numéro/boîte postale et rue:

Palais de la Cour de Justice, Boulevard Konrad Adenauer

4.2.2. Localité et code postal:

L-2925 Kirchberg

4.2.3. Pays:

Luxembourg

4.3. Téléphone (*):

4.4. Télécopieur (*):

4.5. Adresse électronique (*):

4.6. Numéro d'identification/numéro de sécurité sociale/numéro d'organisation/ou équivalent (*):

5. MODE DE SIGNIFICATION OU DE NOTIFICATION

5.1. Selon la loi de l'État membre requis ☒

5.2. Selon le mode particulier suivant:

5.2.1. Si ce mode est incompatible avec la loi de l'État membre requis, l'acte ou les actes devraient être signifiés ou notifiés conformément à la loi de cet État membre:

5.2.1.1. Oui ☐

5.2.1.2. Non ☐

6. ACTE À SIGNIFIER OU À NOTIFIER

(*) Facultatif.

Généré par le portail e-Justice européen

DIELEN
GERECHTSDEURWAARDERS

6.1. Nature de l'acte

6.1.1. Judiciaire [X]

6.1.1.1. Acte introductif d'instance [ ]

6.1.1.2. Décision [ ]

6.1.1.3. Recours [ ]

6.1.1.4. Autre [X]

Boekwerk met documenten

6.1.2. Extrajudiciaire [ ]

6.2. Date ou délai à partir de laquelle/duquel la signification ou la notification n'est plus requise (*):

(jour) (mois) (année)

6.3. Langue de l'acte:

6.3.1. Original (BG, ES, CS, DE, ET, EL, EN, FR, GA, HR, IT, LV, LT, HU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SL, FI, SV, autre):

NL

6.3.2. Traduction (*) (BG, ES, CS, DE, ET, EL, EN, FR, GA, HR, IT, LV, LT, HU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SL, FI, SV, autre):

6.4. Nombre de pièces:

2

7. UN EXEMPLAIRE DE L'ACTE DOIT ÊTRE RETOURNÉ AVEC L'ATTESTATION DE SIGNIFICATION OU DE NOTIFICATION [article 4, paragraphe 5, du règlement (CE) no 1393/2007]

7.1. Oui (dans ce cas, l'acte doit être envoyé en double exemplaire) [X]

7.2. Non [ ]

1. Aux termes de l'article 7, paragraphe 2, du règlement (CE) no 1393/2007, vous êtes tenu de prendre toutes les mesures nécessaires pour assurer la signification ou la notification de l'acte dans les meilleurs délais et, en tout état de cause, dans un délai d'un mois à compter de la réception. S'il ne vous a pas été possible de procéder à la signification ou à la notification dans un délai d'un mois à compter de la réception, vous devez en informer cette entité en l'indiquant au point 13 de l'attestation d'accomplissement ou de non-accomplissement de la signification ou de la notification des actes.

2. S'il n'est pas possible de faire aboutir la présente demande de signification ou de notification en l'état des informations ou des pièces transmises, vous êtes tenu, aux termes de l'article 6, paragraphe 2, du règlement (CE) no 1393/2007, de vous mettre en relation par les moyens les plus rapides avec cette entité afin d'obtenir les informations ou les pièces qui font défaut.

Fait à:

Terneuzen (Nederland)

Date:

10 / 11 / 2016

Signature et/ou cachet:

DIELEN
GERECHTSDEURWAARDERS

(*) Facultatif.

Généré par le portail e-Justice européen

ETUDE Carlos CALVO
HUISSIERS DE JUSTICE ASSOCIÉS
Luxembourg

HUISSIERS DE JUSTICE
Carlos CALVO
Frank SCHAAL

L-1461 LUXEMBOURG • 65, rue d'Eich (Adr. Postale : B.P.2625 • L-1026 Luxembourg)

JoDe

ONTVANGEN 2 9 NOV 2016

CALVO & SCHAAL - Huissiers de Justice - B.P. 2625 - L-1026 LUXEMBOURG
DIELEN
GERECHTSDEURWAARDERS
Huissiers de Justice
Schuttershofweg 1 - Postbus 408
NL-4538 AA Terneuzen (ETR10531)

LUXEMBOURG, le 22/11/2016

Affaire:
n.réf.: ETR10531
v.réf.: L161538
votre personne de contact : Audrey BERNARD | (+352) 44 13 33-24 | audrey.bernard@huissier-luxembourg.com

Mes Chers Confrères

En réponse à votre courrier du 10 novembre 2016, je vous indique qu'il est impossible de procéder à la signification demandée.

Les intances européennes refusent toute signification par huissier.

Il convient de procéder par la voie diplomatique.

Vous trouverez ci-joint vorte acte en retour.

Veuillez agréer, Mes Chers Confrères l'expression de mes sentiments distingués.

Carlos CALVO
Huissier de Justice

Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2018–2019

30 950 Rassendiscriminatie

Nr. 158 **BRIEF VAN DE MINISTER VAN JUSTITIE EN VEILIGHEID**

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 21 december 2018

In vervolg op de voortgangsbrief Nationaal Actieprogramma Discriminatie 2018[1] en het verzoek van het lid Azarkan (DENK) inzake de aanpak van haatberichten op sociale media als Facebook zend ik uw Kamer hierbij deze brief met de aanpak van *online hate speech.*

Europese aanpak

In Nederland en in andere Europese landen is een significante toename van illegale online content waar te nemen, bijvoorbeeld waar het gaat om discriminatoire uitingen waaronder het aanzetten tot haat en geweld («hate speech»), pedopornografische afbeeldingen en strafbare terroristische of extremistische uitingen. Er is een toenemende wens bij enkele EU-lidstaten om bestaande wet- en regelgeving die de vrijheid van meningsuiting beperkt in de fysieke wereld mede van toepassing te verklaren op online activiteiten, zoals bij de discussie over de uitbreiding van de reikwijdte van de Audiovisuele Mediadiensten Richtlijn tot aanbieders van videoplatforms. Bij diverse gelegenheden hebben de Europese Raad en de (JBZ-)Raad zich uitgesproken over illegale online content en de risico's erkend die voortvloeien uit het toenemende gebruik van *social media*, zoals de snelle verspreiding van nepnieuws en het zich discriminerend uitlaten tegenover migranten. Nederland onderstreept daarbij steeds weer het belang van een gezamenlijke Europese aanpak, samenwerking bij strafrechtelijke vervolging en de belangrijke rol van onderwijs ten aanzien van het ontwikkelen van kritisch denkvermogen en mediawijsheid.

Gedragscode

Tijdens het Nederlandse voorzitterschap van de Raad van de Europese Unie in 2016 werd door de Europese Commissie, gezamenlijk met Facebook, Microsoft, Twitter en Google/YouTube een Gedragscode

[1] Bijlage bij Kamerstuk 30 950, nr. 156

kst-30950-158
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2018

gepresenteerd om online *hate speech* tegen te gaan. De belangrijkste inspanningsverplichting die uit de Gedragscode voortvloeit betreft de afdoening en eventuele verwijdering van haatzaaiende uitingen na meldingen van gebruikers binnen 24 uur. Daarnaast bevat de Gedragscode afspraken over monitoring van de afspraken. Ter gelegenheid van de derde bijeenkomst van de EU-Groep op Hoog Niveau aangaande het tegengaan van racisme, vreemdelingenhaat en andere vormen van intolerantie op 31 mei en 1 juni 2017 heeft de Europese Commissie gerapporteerd over de resultaten van deze monitoring. De resultaten laten zien dat significante vooruitgang is geboekt ten aanzien van de efficiëntie en snelheid van afdoening van meldingen, verbetering van de rapportagesystematiek, een betere opleiding van medewerkers, verbeterde samenwerking met betrokken partijen en verbetering van de eenduidigheid in behandeling, ongeacht wie de melder is. Tegelijkertijd zijn ook verbeterpunten geconstateerd, vooral waar het de transparantie over de criteria van afdoening en de terugkoppeling naar gebruikers betreft.
In EU-verband heeft het kabinet zich, gezien de vooruitgang die is geboekt onder de Gedragscode, uitgesproken voor de voortzetting en uitbreiding van de Gedragscode, inclusief de monitoring door de Europese Commissie. Daarnaast dringt het kabinet aan op meer transparantie van de betrokken sociale-mediabedrijven ten aanzien van interne procedures en de aantallen verzoeken om verwijdering van illegale inhoud en de afdoening daarvan, analoog aan de transparantie-rapportages die sommige van deze ondernemingen publiceren inzake verzoeken die zij van overheden ontvangen.

Mededeling bestrijding illegale content

Op 28 september 2017 heeft de Europese Commissie een «Mededeling over de bestrijding van illegale online content – Naar een grotere verantwoordelijkheid voor online platformen» uitgebracht (COM(2017)555). De mededeling formuleert richtsnoeren en uitgangspunten voor online platforms om – in samenwerking met nationale autoriteiten in lidstaten en andere relevante belanghebbenden – illegale online content tegen te gaan. Wat in de fysieke wereld illegaal is, is dat ook online. Daarbij kan gedacht worden aan het verspreiden van terroristische en extremistische uitingen, hate speech, pedopornografisch materiaal, het schenden van auteursrechten en het online aanbieden van illegale goederen als wapens en drugs. De mededeling richt zich op het faciliteren en intensiveren van de implementatie van succesvolle werkwijzen om illegale content te voorkomen, op te sporen, te verwijderen en de toegang ertoe onmogelijk te maken; tevens moet dat zorgen voor meer transparantie en bescherming van fundamentele rechten online. De mededeling legt een grote verantwoordelijkheid bij online platforms om illegale online content te bestrijden, met inachtneming van de artikelen 14 en 15 van de e-commerce-richtlijn. Online platforms worden met deze mededeling opgeroepen een effectief meldingssysteem operationeel te hebben, bij voorkeur door middel van een Notice-and-Take-Action-(NTA-)procedure, waarbij oordelen over toelaatbaarheid zijn gebaseerd op Europees en nationaal geldend recht. Waar mogelijk dienen ook technieken te worden ingezet om proactief op te kunnen treden en (her)plaatsing van illegale content te voorkomen. De samenwerking tussen platforms en rechtshandhavingsautoriteiten dient te worden geoptimaliseerd, vooral om snel en effectief te kunnen optreden bij een rechterlijk bevel tot verwijdering en om signalen van criminele activiteiten te kunnen delen met rechtshandhavingsautoriteiten. Deze dienen op hun beurt voldoende te zijn uitgerust om deze signalen vervolgens op te pakken en waar nodig tot vervolging over te gaan. Daarnaast zou het verwijderen van illegale content veel sneller en betrouwbaarder kunnen geschieden als online platformen het opzetten van een geprivilegieerd

kanaal ondersteunen voor gecertificeerde instanties die met gezag de aanwezigheid van illegale content onder de aandacht van platformen kunnen brengen («*trusted flaggers*»). Om «oververwijdering» tegen te gaan dienen platforms het verwijderen van content te motiveren en een bezwaarprocedure in te richten, waarbij wordt opgeroepen deze onder te brengen bij bijvoorbeeld een geschilbeslechtingscommissie. De Commissie kondigde ten slotte aan tot mei 2018 de toepassing van deze richtsnoeren en uitgangspunten te monitoren om tot een afweging te komen of aanvullende, mogelijk wetgevende, maatregelen nodig zijn. Op de conclusies van de Commissie zal ik later in deze brief ingaan.
Het kabinet staat positief ten aanzien van de mededeling. Bij diverse gelegenheden hebben de Europese Raad en de JBZ-Raad zich uitgesproken over illegale online content en de risico's erkend die voortvloeien uit het toenemende gebruik van social media, zoals de risico's van radicalisering via internet, de snelle verspreiding van nepnieuws en het zich discriminerend uitlaten tegenover migranten. Nederland onderstreept daarbij het belang van een gezamenlijke Europese aanpak en de belangrijke rol van onderwijs en het ontwikkelen van kritisch denkvermogen en mediawijsheid.

Aanbeveling effectieve aanpak illegale online content

Op 1 maart 2018 heeft de Europese Commissie een «Aanbeveling voor een effectieve aanpak van illegale online content» opgesteld. De aanbeveling roept lidstaten en hosting service providers op effectieve, toepasselijke en proportionele maatregelen te nemen om illegale online content tegen te gaan, in overeenstemming met het mensenrechtencharter en wettelijke EU-bepalingen, met name op het gebied van de bescherming van persoonsgegevens, mededinging en elektronische handel. De aanbeveling bouwt voort op de Gedragscode voor IT-platformen om illegale content tegen te gaan en op de voortgang die is geboekt in het kader van het EU Internet Forum.
De aanbeveling roept op tot het inrichten van toegankelijke en gebruikersvriendelijke elektronische meldingsmechanismen en werkt uit hoe transparantie kan worden geboden richting gebruikers, melders en content providers over de inhoudelijke beoordeling van de content. Tegen een besluit tot verwijdering of blokkering van een uiting dient bezwaar aangetekend te kunnen worden. Dat betekent dat verwijderde of geblokte content ook weer zichtbaar moet kunnen worden gemaakt. De aanbeveling roept lidstaten op om in dit kader een systeem van buitengerechtelijke geschillenbeslechting op te zetten. Waar mogelijk dienen service providers technieken in te zetten om proactief illegale content te weren. Lidstaten en hosting service providers worden opgeroepen contactpunten aan te wijzen en snelle procedures op te zetten voor meldingen van competente autoriteiten. Lidstaten worden aangemoedigd om de samenwerking tussen hosting service providers en rechtshandhavingsautoriteiten een wettelijke basis te geven. De samenwerking met zogenoemde «*trusted flaggers*» dient te worden bevorderd, evenals informatie-uitwisseling en het delen van technische oplossingen tussen hosting service providers. De aanbeveling bevat tenslotte enkele aandachtspunten ten aanzien van het tegengaan van terroristische content.

Verordening aanpak terroristische content

Naar aanleiding van de monitoring van richtsnoeren en uitgangspunten om illegale online content te verwijderen, heeft de Commissie aangegeven dat aanvullende wetgeving door middel van een verordening enkel toegevoegde waarde heeft ten aanzien van terroristische content online. In september 2018 heeft de Europese Commissie een voorstel gedaan

voor een verordening waarmee binnen de Europese Unie terroristische online content binnen één uur verwijderd kan worden. De voorgestelde verordening beoogt de oprichting van een grensoverschrijdend systeem waarmee terroristische uitlatingen zo snel mogelijk van het internet worden verwijderd. Nederland verwelkomt wetgeving om het verwijderen van terroristische content te bevorderen. Nederland heeft echter significante zorgen over de juridische en praktische implicaties van een grensoverschrijdend verwijderingsbevel, met name ten aanzien van effectieve rechtsmiddelen voor internetbedrijven. Hier heeft het kabinet tijdens de onderhandelingen veelvuldig aandacht voor gevraagd. Uw Kamer is hier op gebruikelijke wijze, door middel van het BNC fiche, en tijdens de technische briefing van 31 oktober jl. over geïnformeerd. Begin december was er reeds voldoende steun voor een algemene oriëntatie binnen de Europese Raad. Gezien de omstandigheid dat de verordening onze zorgen met betrekking tot de grensoverschrijdende rechtsmacht niet voldoende weg kon nemen, heeft Nederland de algemene oriëntatie niet kunnen steunen.

Zelfregulering en onafhankelijke juridische toetsing

Voor het kabinet geldt in eerste instantie het uitgangspunt dat de online community zichzelf reguleert en controleert. Wat dat betreft beoordeelt het kabinet de systematiek waarbij sociale-mediabedrijven zelf klachten over ongewenste content toetsen als positief. Het verwijderen moet echter niet doorslaan naar ongewenste, maar niet strafbare content. Dan wordt de vrijheid van meningsuiting onnodig ingeperkt. Met de dreiging van boetes bij het onjuist beoordelen neemt het risico daarop toe. Het kabinet staat huiverig tegenover het laten toetsen van uitingen door belangenorganisaties of overheidsinstellingen met een specifiek belang, maar zoekt de balans in een onafhankelijke juridische toetsing. In Nederland kan naast het direct melden bij een sociale-mediaplatform momenteel ook melding worden gedaan bij het Meldpunt internetdiscriminatie (MiND), dat is ondergebracht bij de Stichting NL Confidential. Dit Meldpunt beoordeelt meldingen door het maken van een inschatting of de gewraakte uiting op het internet als een strafbaar feit kan worden aangemerkt vanwege strijdigheid met de discriminatie- en aanverwante artikelen in het Nederlandse wetboek van strafrecht. Wordt strijdigheid geconstateerd, dan volgt een verzoek tot verwijdering van de uiting. Wordt hieraan geen gehoor gegeven dan kan binnen de sociale-mediabedrijven worden opgeschaald. Krijgt een melding dan nog geen opvolging, dan volgt doormelding naar het Openbaar Ministerie.
Ons land kent een fenomeengerichte aanpak van illegale activiteiten die zich (ook) online kunnen voordoen. Binnen de aanpak van terrorisme, pedopornografie, discriminatie, illegale wapenhandel, schendingen van het auteursrecht is dan ook veel aandacht voor de online component. Ook vanuit het beleid rond het aanbod van audiovisuele mediadiensten en bevorderen van het economische verkeer bestaat aandacht voor de online aspecten.
Ten aanzien van het tegengaan van online kinderporno en online discriminatie («hate speech») geldt voor het kabinet als uitgangspunt vrijwillige – doch geen vrijblijvende – samenwerking tussen overheid en IT-platformen. Indien deze samenwerking niet tot de gewenste resultaten leidt, zal Europese of nationale wetgeving in overweging worden genomen.

Aanpak online dynamiek extremistische sprekers

In mijn brief van 28 mei (Kamerstuk 29 614, nr. 76) over de Integrale aanpak van extremistische sprekers, ben ik ingegaan op de relevante uitingsmisdrijven en mijn beeld bij de online dynamiek aangaande

extremistische uitingen. In de bijlage bij deze brief ga ik uitgebreid in op de belangrijkste strafbepalingen inzake groepsbelediging (artikel 137c Sr), aanzetten tot haat, discriminatie of geweld (artikel 137d Sr), opruiing (artikelen 131 en 132 Sr), eenvoudige belediging (artikel 266 Sr) en bedreiging (artikel 285 Sr). Ook hierbij geldt wat offline illegaal is, is dat ook online. Verder noem ik de maatregelen gericht op het verwijderen van extremistische uitingen en de inzet in de komende jaren op een integrale multidisciplinaire aanpak van extremistische en terroristisch gebruik van digitale media.

Herbezinning

De Europese ontwikkelingen ten aanzien van de aanpak van illegale online content nopen tot een herbezinning op de aanpak van illegale content online, waaronder de aanpak van online hate speech. Zoals eerder met uw Kamer gecommuniceerd in de voortgangsbrief over het Nationaal Actieprogramma Discriminatie (Kamerstuk 30 950, nr. 156), is in de Rijksbegroting vanaf 2020 geen budget meer gereserveerd voor een zelfstandig meldpunt internetdiscriminatie. Bij de herbezinning zal naast samenloop met andere vormen van illegale online content ook worden gekeken naar een rechtsbasis voor verwijderverzoeken, buitengerechtelijke geschillenbeslechting, privacyaspecten en rapportageverplichtingen.

Het laten voldoen van de huidige meldpunten aan de eisen van de Commissie zal een forse investering vragen. Tegelijkertijd moeten de werkwijze en afdoening van verwijderverzoeken worden gestroomlijnd en geüniformeerd. Daarom zal het kabinet zich richten op bundeling van de bestaande expertise in één organisatie, die dan ook kan worden ingericht conform de eisen vanuit Europa. Een dergelijke beweging ligt het meest voor de hand en past ook in de ambitie die is uitgesproken ten aanzien van de bestuurlijksrechtelijke aanpak binnen de hernieuwde aanpak van kinderporno waarover ik uw Kamer heb geïnformeerd in mijn brief van 13 december jl.[2]

Bij een dergelijke organisatie kan ook een functie worden ondergebracht waarbij content wordt beoordeeld op onrechtmatigheid voor een individuele burger, bijvoorbeeld omdat deze geen toestemming (meer) geeft voor het online gebruik en verspreiding van beeldmateriaal waarmee deze persoon in verband kan worden gebracht. Daarmee kan de huidige vereiste civiele procedure worden aangevuld met een simpele administratieve kortgedingprocedure, waarbij ervan uit wordt gegaan dat er geen toestemming is gegeven om de getoonde beelden online toegankelijk te maken, tenzij degene die de beelden heeft geplaatst een bezwaarprocedure start en het tegendeel aantoont.

Om het bovenstaande te toetsen op haalbaarheid laat het kabinet op dit moment onderzoeken of het takenpakket bij de rechtbank of bij een reeds bestaande toezichthouder kan worden ondergebracht en welke kosten hiermee gemoeid zouden zijn. Deze studie zal naar verwachting in het voorjaar van 2019 worden afgerond. Met een voorziening als hier beoogd, zou ook uitvoering worden gegeven aan de motie Van Nispen,[3] waarin de regering wordt verzocht een voorstel uit te werken voor een snelle, laagdrempelige procedure die slachtoffers niet met hoge kosten confronteert, met als doel privacy-schendingen snel te beëindigen en slachtoffers

[2] Kamerstuk 31 015, nr. 160
[3] Kamerstuk 34 926, nr. 6.

beter te ondersteunen, voor zover het om privacy-schendend materiaal op internet gaat. Over de civielrechtelijke aanpak van onrechtmatige online content wordt uw Kamer begin 2019 nader geïnformeerd.

De Minister van Justitie en Veiligheid,
F.B.J. Grapperhaus

Bewerkte afbeeldingen op het internet

https://legacy.gscdn.nl/archives/images/junkerzeppelintxt.jpg

https://www.geenstijl.nl/4445391/ga_eens_dood_juncker/

screenshot_290.png (358×162) (wordpress.com)

Auschwitz overlevenden nu vervolgd door de belastingdienst | E.J. Bron (wordpress.com)

screenshot_161.png (320×440) (wordpress.com)

0125.png (306×448) (wordpress.com)

https://ejbron.wordpress.com/2020/09/30/kabinet-huiverig-voor-avondklok-vanwege-tweede-wereldoorlog/

Mark Rutte 2016 / 2022

- Rutte riep op om vooral aangifte te blijven doen in het geval van racisme en discriminatie tijdens zijn wekelijkse persconferentie. (NOS 23 september 2016) fragment audio.

- WNL op NOS op 1 (fragment) audio 27 september 2022 Mark Rutte nazi tweet door Van Houwelingen (reactie)

https://archive.org/details/mark-rutte-aanpak-discriminatie

https://archive.org/details/mark-rutte-nazi-tweet-van-houwelingen

PROPOSALS TO EXTEND THE LIST OF EU CRIMES TO ALL FORMS OF HATE CRIME AND HATE SPEECH

[DEPARTURES]

CONTENT

Article 83(1) TFEU provides for an exhaustive list of areas of particularly serious crime with a cross-border dimension (known as 'EU crimes') for which the European Parliament and the Council may establish minimum rules concerning the definition of criminal offences and sanctions. Under Article 83(1), third subparagraph, based on 'developments in crime', the Council may adopt a decision (subject to the consent of the Parliament) extending this list by adding other areas of crime. The Commission may present an initiative to trigger such Council decision, through a Communication to the European Parliament and the Council.

On 16 September 2020, European Commission President von der Leyen announced, in her State of the Union Address at the European Parliament and in the accompanying letter of intent, a new initiative on extending the list of EU crimes to all forms of hate crime and hate speech - whether because of race, religion, gender or sexuality. It was later mentioned in the Commission Work Programme 2021 and in February 2021, the Commission published a roadmap on the initiative, scheduled for the fourth quarter of 2021.

On 9 December 2021, the Commission published the Communication: A more inclusive and protective Europe: extending the list of EU crimes to hate speech and hate crime, inviting the Council to adopt a decision identifying hate speech and hate crime as another area of crime meeting the criteria set out in Article 83(1) TFEU. A proposal for such Council decision is annexed to the Communication. If adopted, the Commission may make a proposal based on Article 83 TFEU for a directive on minimum rules concerning the definition of criminal offences and sanctions in this area of crime. Such directive would be adopted by the Parliament and the Council under the ordinary legislative procedure.

In the European Parliament, the proposal has been assigned to the Committee on Civil Liberties, Justice and Home Affairs (LIBE). The Committee on Women's Rights and Gender Equality (FEMM), the Committee on Internal Market and Consumer Protecion (IMCO) and the Committee on Culture and Education (CULT) have been designated as committees for opinion.

On 30 March 2022 a hearing took place in the European Economic and Social Committee (EESC), gathering a range of stakeholders to discuss the proposal, feeding in the preparation of the EESC Opinion on the subject.

References

• European Parliament, A more inclusive and protective Europe: extending the list of EU crimes to hate speech and hate crime, COM(2021)0777

• European Commission, Communication: A more inclusive and protective Europe: extending the list of EU crimes to hate speech and hate crime, COM(2021) 777 final, 9 December 2021

• European Commission, Annex to the Commission Communication on extending the list of EU crimes to hate speech and hate crime, COM(2021) 777 final, 9 December 2021

• European Commission, State of the Union Address by President von der Leyen at the European Parliament plenary, September 2020

• European Commission, Letter of intent: Key New Initiatives for 2021, September 2020

• European Commission, Commission Work Programme 2021, October 2021

• European Economic and Social Committee, Initiative to extend the list of EU crimes to all forms of hate crime and hate speech, event, 30 March 2022

Further reading

• EPRS, Unlocking the potential of the EU Treaties: An article-by-article analysis of the scope for action, pp. 37-38, May 2020

• Policy Department for Citizens' Rights and Constitutional Affairs, Hate speech and hate crime in the EU and the evaluation of online content regulation approaches, July 2020

• European Commission, Hate speech & hate crime – inclusion on list of EU crimes, Roadmap

• P. Ypma et al., Study to support the preparation of the European Commission's initiative to extend the list of EU crimes in Article 83 of the Treaty on the Functioning of the EU to hate speech and hate crime, November 2021

Author: Piotr Bąkowski, Members' Research Service, legislative-train@europarl.europa.eu
As of 20 August 2022.

EUROPEAN
COMMISSION

Brussels, 9.12.2021
COM(2021) 777 final

ANNEX

ANNEX

to the

COMMUNICATION FROM THE COMMISSION TO THE EUROPEAN PARLIAMENT AND THE COUNCIL

A more inclusive and protective Europe: extending the list of EU crimes to hate speech and hate crime

ANNEX

COUNCIL DECISION
on adding hate speech and hate crime to the areas of crime laid down in Article 83(1) of the Treaty on the Functioning of the European Union

THE COUNCIL OF THE EUROPEAN UNION,

Having regard to the Treaty on European Union, and in particular Article 17(1) thereof,

Having regard to the Treaty on the Functioning of the European Union, and in particular Article 83(1), third subparagraph, thereof,

Having regard to the consent of the European Parliament[1],

Whereas:

(1) All forms and manifestations of hatred and intolerance, including hate speech and hate crime, are incompatible with the Union values of human dignity, freedom, democracy, equality, rule of law and respect for human rights, including the rights of persons belonging to minorities enshrined in Article 2 of the Treaty on European Union ('TEU'). Those values are common to the Member States in a society in which pluralism, non-discrimination, tolerance, justice, solidarity and equality between women and men prevail.

(2) The Union constitutes an area of freedom, security and justice with respect for fundamental rights and different legal systems and traditions of the Member States. It aims to ensure a high level of security, through measures including preventing and combating crime, racism and xenophobia.

(3) Under Article 83(1) of the Treaty on the Functioning of the European Union ('TFEU'), the European Parliament and the Council may establish minimum rules concerning the definition of criminal offences and sanctions in the areas of particularly serious crime with a cross-border dimension resulting from the nature or impact of such offences or from a special need to combat them on a common basis. Those areas of crime are listed in that Article.

(4) That list of areas of crime, as it currently stands, does not allow for establishing minimum rules concerning the definition and sanctions of hate speech and hate crime.

(5) Council Framework Decision 2008/913/JHA[2] provides for effective, proportionate and dissuasive criminal sanctions for racist and xenophobic hate speech and hate crime, applicable across the Union. It requires Member States to criminalise hate speech, i.e. the public incitement to violence or hatred, on grounds of race, colour, religion, descent or national or ethnic origin. The same requirement applies to all crimes, other than hate speech, committed with a racist or xenophobic motivation.

---

[1] OJ C […], […], p. […].

[2] Council Framework Decision 2008/913/JHA of 28 November 2008 on combating certain forms and expressions of racism and xenophobia by means of criminal law (OJ L 328, 6.12.2008, p. 55)

(6) The need to effectively address hate speech and hate crime on other grounds beyond those covered by Framework Decision 2008/913/JHA, and in particular on the grounds of sex, sexual orientation, age and disability has been identified in the Union of Equality strategies, namely the Gender Equality strategy 2020-2025[3], the LGBTIQ Equality strategy 2020-2025[4] and strategy for the Rights of Persons with Disabilities 2021-2030[5].

(7) The EU and all its Member States are party to the UN Convention on the Rights of Persons with Disabilities. Its Article 16 on freedom from exploitation, violence and abuse states that parties should take all appropriate legislative, administrative, social, educational and other measures to protect persons with disabilities. Persons with disabilities should be protected both within and outside the home, from all forms of exploitation, violence and abuse. Parties should also take all appropriate measures to prevent all forms of exploitation, violence and abuse. Article 17 on protecting the integrity of the person states that all persons with disabilities have a right to respect for their physical and mental integrity on an equal basis with others.

(8) As also recognised at international level[6], hate speech and hate crime are characterised by the bias motivation that triggers the perpetrator's action against persons or groups, sharing or perceived as sharing protected characteristics. Hatred is an intrinsic special feature of both phenomena, connecting this broader group of crimes.

(9) Hate speech and hate crime undermine the fundamental rights and values upon which the Union is founded, in particular human dignity and equality. In addition, they cause harm not only to the individual victims, but also to wider communities and society at large, including by having a chilling effect on freedom of expression. They impede pluralism and tolerance, by leading to polarisation and negatively affecting public debate and democratic life.

(10) The freedom of expression and information is enshrined in Article 11 of the Charter of Fundamental Rights of the European Union and is one of the essential foundations of a democratic society. Establishing hate speech as a crime is necessary to protect the rights and freedoms of others and genuinely meets objectives of general interest recognised by the Union. Any Union legislation requiring Member States to criminalise hate speech and thus affecting the right to freedom of expression should be proportionate and respect the essence of the right to freedom of expression.

---

[3] Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions, 'Union of Equality: Gender Equality Strategy 2020-2025', of 5.03.2020, COM(2020)152.

[4] Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions, 'Union of Equality: LGBTIQ Equality Strategy 2020-2025', of 12.11.2020, COM(2020) 698.

[5] Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions, 'Union of Equality Strategy for the Rights of Persons with Disabilities 2021-2030' of 3.03.2021, COM(2021) 101.

[6] See for example Council of Europe Recommendation No. R (97) 20 of the Committee of Ministers to Member States on "hate speech" and OSCE Ministerial Council Decision No. 9/09 on combating hate crimes, of 2 December 2009.

(11) Hate speech can lead not only to conflict, but also to hate crimes. Both spread across national borders. Hate speech is easily reproduced and widely shared online through the internet, including social media, and offline through television broadcasts, public events, written press and political speech. Hate crimes can be committed or facilitated by networks with members from several countries, who inspire, organise, or carry out physical attacks. More broadly, hate crime has a spill over effect across Member States, which contributes to a climate of fear, and can trigger social conflicts.

(12) Hate speech and hate crime are widespread across the Union and have been increasing over the last years. In particular, the COVID-19 pandemic has heightened the feelings of insecurity, isolation and fear. This has created an atmosphere in which hate speech has flourished, while being also used to target already marginalised populations, also resulting in hate crime.

(13) Hate speech and hate crime undermine the very foundations of a democratic and pluralistic society and the common values enshrined in Article 2 of the TEU. The particular gravity of these conducts, given their impacts on the fundamental rights and values, and their cross-border nature call for common action at Union level. A common Union criminal law response is necessary to effectively address the challenges raised by hate speech and hate crime. It would also ensure a consistent protection of the victims of hate crime, as well as access to the special protection measures granted to the most vulnerable victims of crime. A common approach should also enhance judicial cooperation between Member States, which is rendered indispensable by the cross-border dimension of these phenomena.

(14) Hate speech and hate crime therefore meet the criteria set out in Article 83(1) of the TFEU and can be identified as another 'area of crime', in addition to those already listed in that provision.

(15) Therefore, extending the list of areas of crime in Article 83(1) of the TFEU to cover hate speech and hate crime is necessary, as a first step, to enable, as a second step, the adoption of substantive secondary legislation establishing minimum rules on the definitions and sanctions of hate speech and hate crime.

(16) This Decision should not affect the actions that may be undertaken in a second step. In particular, it does not pre-empt or prejudice the scope and content of the secondary legislation to be subsequently proposed.

(17) The Commission proposal of such secondary legislation should be prepared in line with Better Regulation requirements, including an impact assessment and a broad consultation. In particular, the Commission should consult Member States when preparing such secondary legislation, including on the specificities of national legislative frameworks relating to criminal law and fundamental rights,

HAS ADOPTED THIS DECISION:

Article 1

Hate speech and hate crime shall be an area of crime within the meaning of Article 83(1) of the TFEU.

Article 2

This Decision shall enter into force on the twentieth day following that of its publication in the *Official Journal of the European Union*.

Done at Brussels,

For the Council
The President

Tweede Kamer, 14e vergadering Woensdag 27 oktober 2021

Martin Bosma (PVV):

In Nederland regeert uiteindelijk een kleine groep mensen die altijd zijn zin krijgt. De instituties van Nederland, oftewel de media, de universiteiten, de rechtspraak, de ambtenarij, maar ook de musea, de kunst, de vakbonden, de kerken, et cetera zijn allemaal in handen van linkse mensen, “de linkse kerk”. De rechtspraak is politiek geworden. Wie de sekte uitdaagt, wordt gesloopt door de rechter. De ambtenarij wordt ook steeds meer gepolitiseerd.

Het linkse netwerk in de EU

Het rapport van het Europees Centrum voor Recht en Rechtvaardigheid (ECLJ) over "NGO's en de rechters van het EVRM" (februari 2020) bracht ernstige disfuncties binnen het Europees Hof voor de Rechten van de Mens aan het licht. In de tien jaar die zijn geanalyseerd, zijn 22 van de 100 vaste rechters bij het Hof afkomstig van of hebben nauw samengewerkt met zeven ngo's die bij het Hof actief zijn. 18 van deze rechters hebben ook zitting gehad in zaken waarbij de NGO betrokken was waarmee ze verbonden waren. Van deze 7 NGO's onderscheidt het netwerk van de Open Society zich door het aantal rechters dat eraan verbonden is (12) en door het feit dat het de zes andere organisaties financiert die in dit rapport worden genoemd. In 2020 werd een update van dit rapport gepubliceerd door de ECLJ, waaruit bleek dat dezelfde disfuncties aanhielden. Deze situatie is kritiek, aangezien de onafhankelijkheid van het Hof en de onpartijdigheid van zijn rechters in twijfel worden getrokken; het is in strijd met de regels die het EVRM zelf op dit gebied aan staten oplegt. Het is des te problematischer omdat de bevoegdheid van het Hof uitzonderlijk is.

Bron: ECLJ

2022

Extreem links vs Extreem rechts

https://archive.org/details/ExtreemLinksVsRechts

Topambtenaren staat niet het algemeen belang voorop maar bescherming van de minister

Afgelopen weekend had *NRC Handelsblad* een spectaculaire onderzoeksreportage over de manier waarop ons land bestuurd wordt door de Haagse ministeries. Men had bijna 20 (voormalige) topambtenaren, (oud) politici en bestuurders van uitvoeringsorganisaties gesproken. Conclusie: ’Topambtenaren op de departementen zijn vaker loyaal dan deskundig. Niet het algemeen belang staat voorop, maar de bescherming van het imago van de minister’.

Bron:rtlnieuws.nl

28 februari 2020

Khadija Arib “machtsmisbruik”

Arib wordt beschuldigd van 'machtsmisbruik', het voeren van 'een schrikbewind' en het creëren van 'een onveilige werkomgeving'. De klachten zouden passen bij eerdere signalen van een onveilige werkomgeving, zo zou in het advies van de landsadvocaat staan. Het zou gaan om een 'breder structureel probleem'.

Bron: rtlnieuws.nl

28 september 2022

Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights

A A N T E K E N E N

Minister van Justitie en Veiligheid
namens de Nederlandse Staat gemachtigd
D. Yesilgöz-Zegerius
Postbus: 20301
2500EH, DEN HAAG

Mierlo,11januari 2022
betreft: ter uwer informatie

Zijne Excellentie Yesilgöz-Zegerius,

Samengevat in het kort.

De Staat der Nederlanden heeft alleen de executoriale titel boven de notariële akte en dat die door de notaris als grosse is afgegeven betwist met een kort geding door een gerechtsdeurwaarder destijds in 2008. De inhoud van de notariële akte in afschrift is verder niet betwist.

De stichting heeft voorhands aanwijzingen in het dossier aangetroffen die inhoudelijke behandeling van betwisting thans nog onmogelijk kunnen maken wegens misbruik van procesrecht door de Staat der Nederlanden. De onafhankelijkheid van nationale rechters valt onder de werkingssfeer van het EU recht en daarom onder de controle van het EU-Hof.

Toegang tot het recht**:** Handvest van de grondrechten, artikel 47 (recht op een doeltreffende voorziening in rechte) Handvest van de grondrechten, artikel 51 (toepassingsgebied) Handvest van de grondrechten, artikel 52, lid 3 (reikwijdte en uitlegging van de gewaarborgde rechten en beginselen) Verdrag betreffende de Europese Unie (VEU), artikel 4, lid 3 VEU, artikel 19.

Het feit dat de notaris de executoriale titel boven de authentieke akte niet in dit geval mocht plaatsen en de akte als grosse uitgeven is eerder in 2008 succesvol betwist. De inhoud van de authentieke akte met aanhechtingen is echter toen onbetwist gebleven. Op grond van artikel 149 Rv moet de rechter dan ook heden uitgaan van de juistheid van de letterlijke tekst in de authentieke rectificatie akte voor zolang niet is betwist.

Gezien de verklaring onder ede in de notariële akte kan niet worden uitgegaan van een democratie, maar is sprake van een schijndemocratie. Er zal eerst een integraal parlementair openbaar onderzoek moeten geschieden naar de toestand van de rechtsstaat en de democratie, in combinatie met het rechtssysteem met horen van alle getuigen onder ede.

Stilzwijgende erkenning door de Staat der Nederlanden van de verdere inhoud van de rectificatie notariële akte van dd. 21 juni 2007, kan uitmonden in een stilzwijgende toestemming verstek laten gaan.

-volgblad

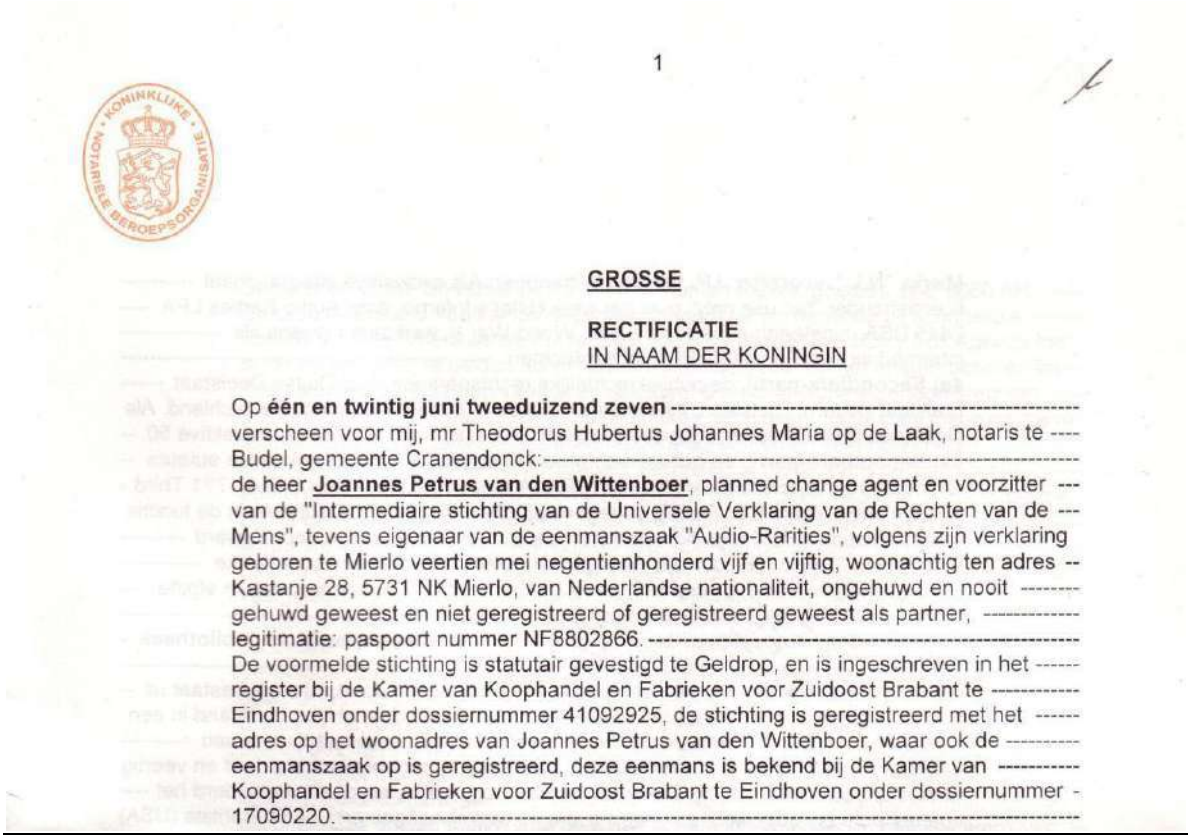

1

GROSSE

RECTIFICATIE
IN NAAM DER KONINGIN

Op **één en twintig juni tweeduizend zeven** ----------
verscheen voor mij, mr Theodorus Hubertus Johannes Maria op de Laak, notaris te ----
Budel, gemeente Cranendonck:----------
de heer **Joannes Petrus van den Wittenboer**, planned change agent en voorzitter ---
van de "Intermediaire stichting van de Universele Verklaring van de Rechten van de ---
Mens", tevens eigenaar van de eenmanszaak "Audio-Rarities", volgens zijn verklaring
geboren te Mierlo veertien mei negentienhonderd vijf en vijftig, woonachtig ten adres --
Kastanje 28, 5731 NK Mierlo, van Nederlandse nationaliteit, ongehuwd en nooit --------
gehuwd geweest en niet geregistreerd of geregistreerd geweest als partner, ----------
legitimatie: paspoort nummer NF8802866. ----------
De voormelde stichting is statutair gevestigd te Geldrop, en is ingeschreven in het ------
register bij de Kamer van Koophandel en Fabrieken voor Zuidoost Brabant te ----------
Eindhoven onder dossiernummer 41092925, de stichting is geregistreerd met het ------
adres op het woonadres van Joannes Petrus van den Wittenboer, waar ook de ----------
eenmanszaak op is geregistreerd, deze eenmans is bekend bij de Kamer van ----------
Koophandel en Fabrieken voor Zuidoost Brabant te Eindhoven onder dossiernummer -
17090220. ----------

afdruk / kopie kop van de voor eerste grosse acht oktober 2007 van notariële akte “In Naam der Koningin” dd, 21 juni 2007. Deze grosse v authentieke akte komt **geen** executoriale kracht toe, omdat dit door de notaris niet is toegestaan, (vonnis Kort geding rechtbank Den Haag 2008, Rb. Den Haag (Vzr.) 21 februari 2008 KG 07/13. (ECLI:NL:RBSGR:2008:1420).

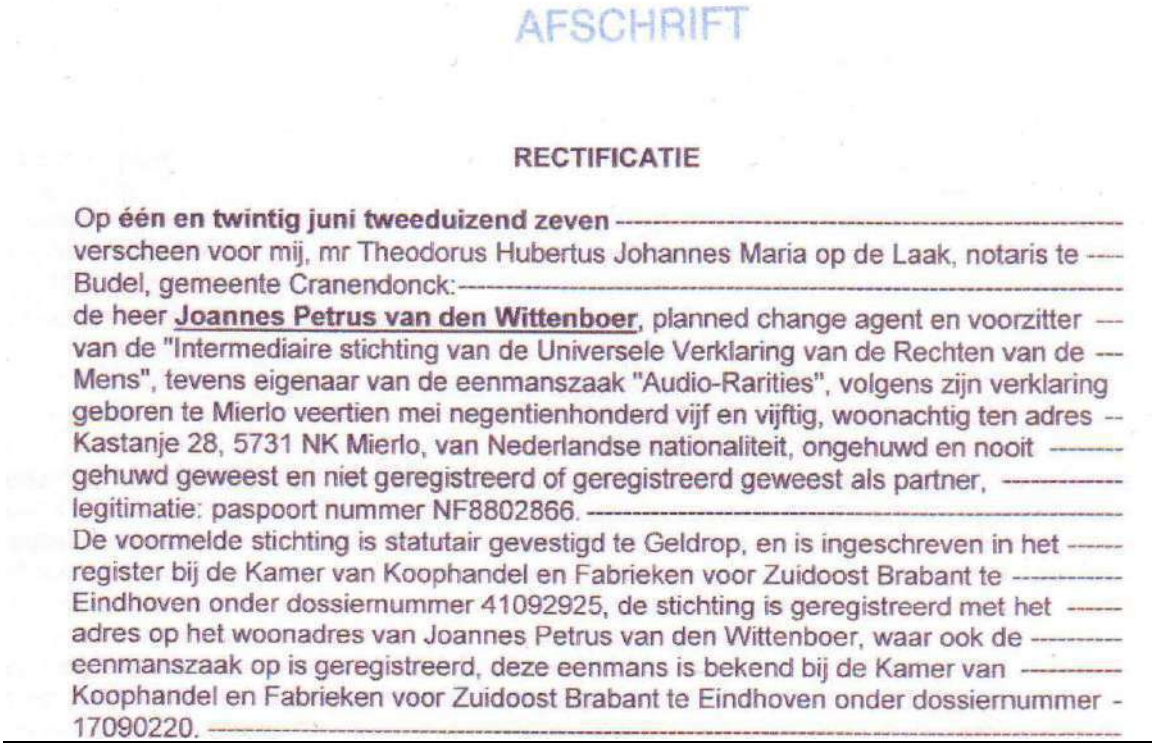

AFSCHRIFT

RECTIFICATIE

Op **één en twintig juni tweeduizend zeven** ----------
verscheen voor mij, mr Theodorus Hubertus Johannes Maria op de Laak, notaris te ----
Budel, gemeente Cranendonck:----------
de heer **Joannes Petrus van den Wittenboer**, planned change agent en voorzitter ---
van de "Intermediaire stichting van de Universele Verklaring van de Rechten van de ---
Mens", tevens eigenaar van de eenmanszaak "Audio-Rarities", volgens zijn verklaring
geboren te Mierlo veertien mei negentienhonderd vijf en vijftig, woonachtig ten adres --
Kastanje 28, 5731 NK Mierlo, van Nederlandse nationaliteit, ongehuwd en nooit --------
gehuwd geweest en niet geregistreerd of geregistreerd geweest als partner, ----------
legitimatie: paspoort nummer NF8802866. ----------
De voormelde stichting is statutair gevestigd te Geldrop, en is ingeschreven in het ------
register bij de Kamer van Koophandel en Fabrieken voor Zuidoost Brabant te ----------
Eindhoven onder dossiernummer 41092925, de stichting is geregistreerd met het ------
adres op het woonadres van Joannes Petrus van den Wittenboer, waar ook de ----------
eenmanszaak op is geregistreerd, deze eenmans is bekend bij de Kamer van ----------
Koophandel en Fabrieken voor Zuidoost Brabant te Eindhoven onder dossiernummer -
17090220. ----------

afbeelding / afdruk kop authentieke rectificatie akte afschrift dd, 21 juni 2007

Inleiding.

In 1998 zijn dezerzijds ten ministerie van economische zaken in Den Haag besproken, de hoofdpunten en doelstellingen rond het juist gebruik van en met de Compact disc Hitler's Inferno,(rubriek 1b, aanhechtingen bij de notariële rectificatie akte). Daarbij is destijds het gerechtvaardigde vertrouwen gewekt dat een rechtsgeldige betrouwbare rechtsverhouding werd aangegaan die nadien tevens is bevestigd met een brief en ondertekend. Alsmede of dientengevolge het met zich brengt dat de Nederlandse Staat dit gerechtvaardigde vertrouwen gestand moet doen als een betrouwbaar partner in het waarschuwen tegen fascisme en het doorgeven van de doelstelling bekendheid te geven aan de informatie rond de les van gisteren (getuigenis als les voor de toekomst).Hierbij vallen bepaalde handelingen en /of nalaten cq gedrag buiten het raamwerk van "fair use" bij dit project. Te vermelden: misbruik van….. gedachtengoed,negativisme,obsceniteit,obscurantisme,gebaren,uitdrukkingen,emblemen, geschiedvervalsing etc.

"Fair Use" (a) uitsluitend voor bepaalde gespecificeerde activiteiten de Wetstechnische informatie rond verweesde werken daarbij in acht genomen.; (b) uitsluitend indien dergelijke activiteiten niet strijdig zijn met de exploitatie van het auteursrechtelijk beschermde werk; en (c) uitsluitend indien dergelijke activiteiten geen onredelijk nadeel toebrengen aan de legitieme belangen van de auteur en of diens werk. Op deze manier hebben de meeste landen wetten inzake "fair use" of "fair dealing" vastgesteld die bepaalde gespecificeerde activiteiten toestaan o.a.: persoonlijk onderzoek en studie; onderwijs; bibliotheken.

Betreft: Hitlersnorren, hakenkruizen en andere nazi-symbolen.

Joan de Wijkerslooth de Weerdesteijn, Voorzitter van het College van Procureurs-generaal in de uitzending van "Twee Vandaag TV" 26 november 2003
https://archive.org/details/DeWijkersloothTweeVandaag

International Network for Hate Studies INHS, Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights, '*Hate Crime2014 NL*' (2014), (Dutch language)

https://archive.org/details/InternationalNetworkForHateStudies_201506

Het bewust toestaan van haatmisdaden: Langer wachten met adequaat optreden, hoe groter de risico's dat dit tevens aanzet tot kopieergedrag en uiteindelijk kan uitmonden in schelden, dreigen of geweld. Ook bestaat de kans dat de maatschappij dergelijk grensoverschrijdend gedrag straks als normaal gedrag en maatschappelijk acceptabel gaat zien. Het ongunstig beoordelen en neerhalen van de stichting met Audio-Rarities om bekendheid te geven aan de informatie rond de cd "Hitler's Inferno" –de les van gisteren (getuigenis als les voor de toekomst) door de Staat der Nederlanden. Decennialang respectloos en niet geïnteresseerd zijn behandeld door de diverse niveaus van de overheid van hoog tot laag met enkele uitzonderingen daargelaten.De stichting met Audio-Rarities wordt bewust geweerd,(ostracisme). De diverse instanties binnen de nederlandse overheid die de stichting zouden moeten beschermen, deden precies het tegenovergestelde: doorzeefd met vriendjespolitiek en een banencarrousel voor falende politici. Ook blijkt sprake van een rouleersysteem waar bewindslieden van post verwisselen en zelfs terug konden keren op de oude functie nadat voorheen ernstig falen was gebleken. Mijn casus laat zien hoe disfunctioneel het systeem in Nederland is… systeembreed.

Het Duitse volkslied staat ook ter discussie.

Stelplicht.

Voor de toewijsbaarheid van de vordering ligt de stelplicht en bewijslast bij de Staat der Nederlanden om de onjuistheid van de notariële akte te bewijzen met tevens nog een onderbouwingsplicht. De Nederlandse Staat heeft ruim voldoende gelegenheid gehad adequaat het dossier te bestuderen en Zich terdege laten informeren bij de notariële specialisten van de landsadvocaat. De stelplicht met bewijslast ligt dus niet bij de stichting en Audio-Rarities. Wanneer de Staat der Nederlanden de vordering niet (gemotiveerd) betwist, niet van voornemens danwel het de Staat rechtens verboden is alsnog te betwisten; op grond van artikel 149 Rv moet de rechter dan uitgaan van de juistheid van de aan de vordering ten grondslag gelegde feiten in de authentieke akte en zal dus de rechter de vordering moeten toewijzen. Betreft rectificatie akte notarieel dd, 21 juni 2007 die is uitgegeven voor Eerste Grosse op acht oktober tweeduizend zeven door mr Theodorus Hubertus Johannes Maria op de Laak,notaris te Budel,gemeente Cranendonck, waarvan een afgifte is verboden door de voorzieningenrechter van de rechtbank te Den Haag in 2008.Dat mag de notaris niet die titel “in naam der Koningin” aan het hoofd van de akte plaatsen,dat kan alleen -in dit geval- door een rechter,(brief van 2 januari 2020 door IFUD of Human Rights aan Minister F.B.J. Grapperhaus van Justitie en Veiligheid).

Antisemitismebestrijding.

Vergaderjaar 2020–2021) 20 454 Nr. 170
kst-20454-170

Voortgangsrapportage uitvoering wetten oorlogsgetroffenen
BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN VOLKSGEZONDHEID, WELZIJN EN SPORT

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal Den Haag, 12 april 2021.

Op 27 januari 2020 is met een grote internationale bijeenkomst in Auschwitz-Birkenau herdacht dat 75 jaar geleden het vernietigingskamp van nazi-Duitsland aldaar werd bevrijd. Namens Nederland zijn Koning Willem-Alexander en Minister-President Mark Rutte bij deze herdenking geweest.

De aanpak van online antisemitisme ligt bij het Ministerie van Justitie en Veiligheid. Voor het werkterrein van de Minister van J enV is in het voorjaar van 2021 bovendien een Nationaal Coördinator Antisemitismebestrijding aangesteld, die een signalerende en adviserende functie vervult. Voor de uitvoering van deze aanbeveling is verwezen naar het project dat het Centrum Informatie en Documentatie Israël (CIDI) uitvoert. Dit project wordt gefinancierd vanuit de € 3 miljoen die het Ministerie van J enV ter beschikking stelt voor de bestrijding van antisemitisme, de monitoring van online antisemitisme en Holocaustontkenning. Het CIDI heeft aangegeven daarbij gebruik te willen maken van de beschikbare expertise van de IHRA.

Nederland op de vingers getikt door Brussel strafbaarstelling ontkenning Holocaust.

AH 3996 2021Z11968
Verwijs: Antwoord van minister Grapperhaus (Justitie en Veiligheid) (ontvangen 13 september 2021) Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2020-2021, nr. 3631

Beledigende vormen van bijvoorbeeld Holocaustontkenning, zoals bedoeld in artikel 1 van het kaderbesluit racisme, zijn strafbaar in Nederland op grond van artikel 137c van het Wetboek van Strafrecht. Dit wordt bevestigd door rechtspraak van de Hoge Raad (zie o.a. Hoge Raad 10 september 1985, NJ 1986/164, Hoge Raad 25 november 1997, NJ 1998/261 en Hoge Raad 27 maart 2012, NJ 2012/220).

IHRA.

Antisemitische daden vormen een misdaad wanneer dit zo wordt gedefinieerd in de wet. Zo is de ontkenning van de Holocaust of de verspreiding van antisemitisch materiaal strafbaar.

“Handbook for the practical use of the IHRA Working Definition of Antisemitism”

European Commission in cooperation with IHRA.

Naziherdenking Ysselsteyn.

https://archive.org/details/naziherdenking-ysselsteyn

Europees Parlement.

LEGISLATIVE TRAIN 11.2021
6 A NEW PUSH FOR EUROPEAN DEMOCRACY
PROPOSALS TO EXTEND THE LIST OF EU CRIMES TO ALL FORMS OF HATE CRIME AND HATE SPEECH

Op 16 september 2020 kondigde de voorzitter van de Europese Commissie von der Leyen in haar State of the Union-toespraak op de Europees Parlement en in de begeleidende intentieverklaring een nieuw initiatief om de lijst van EU-misdrijven uit te breiden tot alle vormen van haat misdaad en haatzaaiende uitlatingen - hetzij vanwege ras, religie, geslacht of seksualiteit. Het werd later genoemd in het werk van de Commissie Programma 2021 en in februari 2021 heeft de Commissie een routekaart over het initiatief gepubliceerd, gepland voor het vierde kwartaal van 2021.

Deurwaarder.

De deurwaarder heeft zich destijds in 2008 tot de voorzieningenrechter gewend omdat ten aanzien van de executie van de notariële akte bezwaren zijn gerezen. De notariële grosse van 21 juni 2007 is niet voor executie jegens de Staat vatbaar. Het zal de deurwaarder daarom worden verboden om deze te executeren,(Rb. Den Haag

(Vzr.) 21 februari 2008 KG 07/1314).

Het kort geding leent zich in wezen uitsluitend tot een onderzoek of de executiebevoegdheid misbruikt wordt en gaat niet over de inhoud van de notariële grosse en de onder ede verklaring. De Nederlandse Staat heeft de inhoud van notariële grosse niet betwist,het is alleen de notaris verboden daar een grosse van uit te geven. Verwijs naar de brief van 2 januari 2020 die door de stichting verzonden is hierover aan Minister van Justitie en Veiligheid mr. F.B.J Grapperhaus. De notariële akte in afschrift uitgegeven door de notaris de

inhoud blijft “letterlijk”vast zolang niet betwist in een normaal civiel proces met alle middelen. Zolang het afschrift van de akte onbetwist gelaten, is de CAO-maatstaf van toepassing.De CAO-maatstaf is de zuiver taalkundige uitleg van de authentieke akte. Reden daarvan is dat er derden zijn betrokken zoals bijvoorbeeld de belastingdienst, die erop moeten kunnen vertrouwen dat hetgeen in de akte is vermeld ook juist is. CAO-norm is derdenbescherming, eenvormige uitleg cq zekerheid,(jurisprudentie HR).

Gelet op het vonnis door de rechtbank te Den Haag,(Rb. Den Haag (Vzr.) 21 februari 2008 KG 07/13 14),dit betekent dat de stichting niet bevoegd is om op grond van de grosse van een notariële akte van 21 juni 2007 de executiemaatregelen jegens de Nederlandse Staat te treffen.Dat kan alleen met toestemming van de Staat, in geval van vrijwilligheid van partijen, door een notariële – door partijen ondertekende – akte. De wetgever stelt uitdrukkelijk zware eisen aan het verkrijgen van een executoriale titel. De tenuitvoerlegging van een executoriale titel heeft een dwingend karakter en dient om die reden –in dit geval- vooraf te worden gegaan door tussenkomst van de rechter. Art. 157 lid 2 Rv bepaalt dat in een akte opgenomen partijverklaringen (waaronder ook eenzijdige Verklaringen in dit geval) in beginsel dwingende bewijskracht hebben. ‘dwingend bewijs’ houdt in dat de rechter verplicht is de inhoud van bepaalde bewijsmiddelen als waar aan te nemen, of verplicht is de bewijskracht te erkennen die de wet aan bepaalde gegevens verbindt (art. 151 lid 2 Rv). Wel kan tegen dwingend bewijs in beginsel tegenbewijs worden geleverd, (art. 151 lid 2 Rv). Een notariële akte heeft dwingende bewijskracht op grond van de artikelen 151 lid 1 en 157 lid 2 Rv. Dit neemt niet weg dat in een notariële akte onjuistheden kunnen staan, bijvoorbeeld verschrijvingen of een onjuiste weergave in de inhoud bijvoorbeeld betreft de partijverklaring van J.P. van den Wittenboer namens de stichting. Tegen het afschrift van de notariële rectificatie akte van 21 juni 2007 kan tegenbewijs geleverd worden (artikel 151 Rv).

De brief afkomstig van de Tweede Kamer der Staten-Generaal dd, 14 september 2006, aangaande Hitler’s Inferno, en een brief verzonden destijds op 29 september 1997, door de Minister van Algemene Zaken Wim Kok berteft de CD Hitler’s Inferno; deze zullen als het standpunt van door de Staat der Nederlanden worden aanhouden inzake “Hitler’s Inferno” en zitten bij de aanhechtingen van de stukken bij de notariële akte in rubriek 7b: DvD-rom met diverse bestanden.

Compact disc.

De Nederlandse Staat blijkt met name onder de indruk van de CD “Hitler’s Inferno” met originele opnamen van toespraken en liederen uit Hitler-Duitsland.De Nederlandse Staat heeft bewondering voor de inspanningen door de stichting met Audio-Rarities om te waarschuwen tegen fascisme en onrecht. Leden van de Vaste Commissie van Justitie van de Tweede Kamer der Staten-Generaal kunnen individueel “Hitler’s Inferno” gebruiken bij behandeling van Wetsvoorstellen of vragen stellen aan de regering.

Hitler’s Inferno: de les van gisteren (getuigenis als les voor de toekomst).

https://archive.org/details/hitlers-inferno-audio-rarities

Recht tot betwisting.

Vooropgesteld dat ook de Staat der Nederlanden de vrijheid heeft Haar belangen aan de rechter voor te leggen, diens beslissing daarover te verkrijgen en desgewenst tegen die beslissing rechtsmiddelen aan te wenden, mede op grond van het in art. 6 EVRM verankerde beginsel van toegang tot de rechter. Uit de eisen van een goede procesorde vloeien niet alleen normen voort voor de wijze waarop partijen zich jegens elkaar dienen te gedragen, maar ook normen voor het handelen van partijen ten opzichte van de rechter, alsmede voor het handelen van de rechter ten opzichte van partijen. In beginsel kan elke vorm van (dreigend) onrechtmatig procederen behalve tot een schadevergoedingsactie ook tot een verbodsvordering leiden maar dat daaraan slechts met terughoudendheid grenzen worden gesteld. Die terughoudendheid strookt met het fundamentele karakter van het recht op toegang tot de rechter. Met de botte bijl inhakken op de notariële akte of lasterlijke beledigingen, misprijzingen en minachting inzake “Hitler’s Inferno”, de stichting kan en wenst absoluut niet deze kwalijke praktijken te tolereren bij het betwisten van het afschrift van de notariële akte.

Iemand het recht ontnemen te procederen blijft de uitzondering. “RIJKSUNIVERSITEIT GRONINGEN DE GOEDE PROCESORDE”

Een onderzoek naar de betekenis van de goede procesorde als normatief begrip in het burgerlijk procesrecht

PROEFSCHRIFT
ter verkrijging van het doctoraat in de Rechtsgeleerdheid aan de Rijksuniversiteit Groningen op gezag van de Rector Magnificus, dr. F. Zwarts, in het openbaar te verdedigen op donderdag 7 december 2006 om 14.45 uur door Vincent Cord Adriaan Lindijer geboren op 19 september 1976 te Benthuizen **Promotores:** Prof. mr. G.R. Rutgers / Prof. mr. H.E. Bröring. **Beoordelingscommissie:** Prof. mr. H.A. Groen / Prof. mr. C.J.M. Klaassen / Prof. mr. H.B. Krans / Prof. mr. H.J. Snijders.

Ondanks een terughoudendheid die strookt met het fundamentele karakter van het recht op toegang tot de rechter voor de Staat der Nederlanden zal de stichting aansturen op een procedeerverbod voor de Staat der Nederlanden. Dit behoeft een gedegen verhaal en dossier over feiten en omstandigheden waaruit voorhands zou kunnen blijken dat de Nederlandse Staat het recht (om te procederen bijvoorbeeld) misbruikt -die wel redelijk concreet gemaakt moet worden door de stichting- waarbij de civiele rechter moet worden benaderd. Die kan dan bepalen dat het recht om het afschrift van de notariële akte van 21 juni 2007 te betwisten, toch niet geldt. Dat is en blijft wel een uitzondering als misbruik van recht moet worden gesteld. Om een dergelijke toegang tot de rechter te ontnemen is dus vooral de onderbouwde stelling nodig dat de Nederlandse Staat het recht voorhands wil gaan misbruiken. (Parket bij de Hoge Raad misbruik van procesrecht ECLI:NL:PHR:2019:702).

Rechtspraak.

Rechtspraak is het, door middel van een geautoriseerde instantie, beslechten van geschillen. Het is hierbij belangrijk dat de instantie (de rechter) volledig onafhankelijk is. Daarnaast mag een rechter geen recht weigeren.Het is de taak van de overheid om zorg te dragen voor de rechtspraak**.** Het is hierbij belangrijk dat de rechter volledig onafhankelijk is. Deze onafhankelijkheid moet door een aantal factoren worden gewaarborgd.
Bij betwisting van het afschrift van een notariële akte onder ede dd. 21 juni 2007 door de

Nederlandse Staat, dient de rechter met zorg gekozen te worden en moet deze een goede kennis van de geschiedenis hebben en het belang van de geschiedenis als een les voor de toekomst onderschrijven en moet de rechter dit in zijn beleid ook uitdragen.De rechter dient zijn beleid zodanig uit te dragen dat de naam van Audio-Rarities, van de stichting en van betrokken derden (personen en bedrijven) inzake het project “Hitler’s Inferno” niet ten onrechte met nazisme of neonazisme in verband wordt gebracht of dat op enige andere wijze naamschade plaatsvindt. Verwijs naar onze brief van 28 april 2014, die de Minister van Algemene Zaken Mark Rutte via de landsadvocaat via onze stichting heeft ontvangen.
De vrees thans door de stichting dat de rechters bevooroordeeld zijn,kan naar subjectieve maatstaven gemeten worden, te verwijzen naar diverse jaarverslagen door deze stichting.
Rechtsgeldig staat letterlijk vast –zolang niet betwist- de verklaringen onder ede in de diverse notariële aktes met één afschrift van samenvattende de rectificatie akte, die van 21 juni 2007.
De beginselen van een goede procesorde zijn ervoor bedoeld dat het proces voor de op een eerlijke en rechtvaardige manier verloopt waarbij iedere partij in staat wordt gesteld om op een goede manier het proces te voeren.

Het beginsel van equality op arms gaat ervan uit dat zowel de verdediging als het de eiser met hetzelfde dossier en met dezelfde middelen strijden.

Ook het EHRM heeft benadrukt dat het recht op een eerlijk proces als bedoeld in artikel 6, eerste lid, van het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden(EVRM) onder andere omvat dat elke partij een redelijke kans of gelegenheid krijgt om hun zaak te bepleiten zonder dat er sprake is van een substantieel ongelijke positie ten opzichte van de wederpartij.”

<u>Rechtsstaat en democratie Nederland.</u>

Nederland is een rechtsstaat en een democratie.(dat wordt en is nimmer betwist door IFUD of Human Rights). Echter met de praktische uitwerking en uitvoering in het rechtssysteem en die rechtsstaat met democratie,en die uitvoering bleek flink mis.De onder ede verklaringen in notariële akte onder ede de diverse notariële aktes tegen de Staat der Nederlanden: in een samenvattende rectificatie akte notarieel van 21 juni 2007, is duidelijk op de **<u>uitwerking en uitvoering</u>** van het rechtssysteem en die rechtsstaat. Laat ik hier duidelijk over zijn,en daar wens ik mijn onder ede verklaring op standhouden. Ook het verslag over de rechtsstaat 2021 Landenhoofdstuk over Nederland door Europese Commissie Brussel, 20.7.2021 SWD(2021) 721 final, zal geen verandering in aanbrengen.

Op 25 februari 2021, heeft de Tweede Kamer conform de werkwijze van artikel 30 van haar Reglement van Orde via Mevr. Khadija Arib Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, besloten de Venetia-Commissie van de Raad van Europa advies to vragen over de rechtsstaat in Nederland, Venetia-Commissie van de Raad van Europa t.a.v. mw. Granata-Menghini.

Volgens het rapport van de commissie:

In dit opzicht gaat het handhaven van de rechtsstaat niet alleen om –volgens inzicht Venetië commissie- rapport van Strasbourg, 18 October 2021 Opinion No. 1031/2021 CDL-AD(2021)031 Or. Engl., om:instellingen en formele juridische waarborgen, maar ook over het in stand houden van een gunstig klimaat voor de rechtsstaat door de politieke en juridische cultuur binnen de samenleving. Dit vereist een politiek cultuur met een hoge mate van bewustzijn van de rechtsstaatgevolgen van politieke beslissingen en zelfbeheersing wanneer politiek gewenste maatregelen in strijd zijn met de rechtsstaat. Het vraagt ook om een rechtscultuur waarin de rechtsstaat wordt geaccepteerd als kader voor en beperking tot democratische besluiten en beleid.

Hier als ingelast te beschouwen een verwijzing naar de schriftelijke reactie van Tweede Kamer der Staten-Generaal aan de IFUD of Human Rights, Brief: 23 maart 2016, reactie op

de via de deurwaarder betekende stukken,Mw. K. Arib Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal.(dossiernr.:13600573 negen maart 2016, Van der Velde van Hal & Peers gerechtsdeurwaarders en incassobureau te Den Haag)

[lidstaat Nederland]

RULE of LAW
REPORT 2021
COUNTRY CHAPTER
ABSTRACTS , door Europese Commissie in 2021

Er zal eerst een integraal parlementair openbaar onderzoek moeten geschieden naar de toestand van de rechtsstaat en de democratie. IFUD of Human Rights is niet van voornemens afstand te doen van de onder ede verklaring akte notarieel dd. 21 juni 2007. De inhoud staat “letterlijk vast” (CAO-norm verwijs HR) en alle aanhechtingen aan de akte zitten er ook daadwerkelijk bij.De notaris is verboden om een grosse met executoriale titel af te geven over deze akte.

De CAO-norm is een puur taalkundige uitleg van de bepaling(en) van de notariële akte. Deze uitlegmethode gaat uit van de letterlijke bewoordingen van de akte. De CAO-norm schrijft dus geen grammaticale uitleg voor. Tegenbewijs dat de bedoeling van partijen anders is dan uit de bewoordingen in de akte volgt is echter wel mogelijk. HR 17 september 1993, ECLI:NL:HR:1993:ZC1059, NJ 1994/173 (*Gerritse/HAS*) en HR 24 september 1993, RvdW 1993/186 (*Hol/EIM*). Dit betreft uitleg van CAO’s en deze regel wordt daarom wel de CAO-norm genoemd.CAO-norm is door de Hoge Raad van toepassing geacht op overeenkomsten die de rechtspositie van derden bepalen. HR 17 september 1993, *NJ* 1994, 173 (CAO-arresten). HR 24 september 1993, *NJ* 1994, 174 (CAO-arresten). Hijma 2008, p. 348 en CAO arresten. (HR 20 februari 2004, HR:2004:AO1427, HR, 24 februari 2012, HR:2012:BU9889 en 25 november 2016, HR:2016:2687).

Niet betwiste schuldvorderingen en Europese Executoriale Titel (EET).

Het begrip "niet-betwiste schuldvorderingen" dient betrekking te hebben op alle situaties waarin een schuldeiser, gelet op het feit dat gebleken is dat de schuldenaar de aard of de omvang van een schuldvordering niet betwist, een gerechtelijke beslissing tegen deze schuldenaar heeft verkregen of een executoriale titel waarmee de schuldenaar uitdrukkelijk moet instemmen, in de vorm van een door een gerecht goedgekeurde schikking of een authentieke akte. Waarmerking van de notariële rectificatie akte als Europese executoriale titel zal afzonderlijk behandeld worden, nadat de stichting de door de Nederlandse rechter verklaarde executoriale titel heeft verkregen over de betreffende rectificatie akte. Het ontbreken van betwisting of niet ontvankelijk door de Nederlandse Staat, kan de vorm aannemen van verstek laten gaan bij de terechtzitting of van geen gevolg geven aan een verzoek van het gerecht om het voornemen kenbaar te maken zich in de zaak schriftelijk te verweren. In zijn conclusies van Tampere heeft de Europese Raad geoordeeld dat de toegang tot de tenuitvoerlegging in een andere lidstaat dan die waar de beslissing is gegeven, sneller en eenvoudiger dient te worden gemaakt, doordat de tussenmaatregelen die in de lidstaat van tenuitvoerlegging moeten worden genomen voordat de beslissing ten uitvoer kan worden gelegd, worden afgeschaft. Een beslissing die door het gerecht van oorsprong als Europese executoriale titel is gewaarmerkt, moet, wat de tenuitvoerlegging betreft, op dezelfde manier worden behandeld als een beslissing die in de lidstaat van tenuitvoerlegging is gegeven. Een gerechtelijke beslissing die in een van de Europese lidstaten is gewezen over een niet betwiste schuldvordering kan als Europese executoriale titel (EET) woeden gewaarmerkt. Een als EET gewaarmerkte beslissing kan, zonder dat daarvoor verdere procedures nodig zijn, in alle lidstaten van de Europese Unie ten uitvoer worden gelegd.

Holocaust Museum.

Steun aan het United States Holocaust Memorial Museum speelt een belangrijke rol in Haar missie om de blijvende relevantie van Holocaustherinnering en onderwijs in de constant veranderende wereld. Daarom heeft de stichting **negentig procent** van het bedrag in het afschrift van de notariële akte vermeld, geschonken aan “Planned Giving and Endowments” van het United States Holocaust Memorial Museum, Washington DC. De stichting mag uitgaan dat het museum een goede rentmeester is van de schenking na toewijzing van de claim door de rechter.

European Commission.

Strasbourg, 5.10.2021

COM(2021) 615 final COMMUNICATION FROM THE COMMISSION TO THE EUROPEAN PARLIAMENT, THE COUNCIL, THE EUROPEAN ECONOMIC AND SOCIAL COMMITTEE AND THE COMMITTEE OF THE REGIONS EU Strategy on Combating Antisemitism and Fostering Jewish Life (2021-2030).

Gedragscode haatzaaien.

Tijdens het Nederlandse voorzitterschap van de Raad van de Europese Unie in 2016 werd door de Europese Commissie, gezamenlijk met Facebook, Microsoft, Twitter en Google/YouTube een Gedragscode gepresenteerd om online hate speech tegen te gaan. De belangrijkste inspanningsverplichting die uit de Gedragscode voortvloeit betreft de afdoening en eventuele verwijdering van haatzaaiende uitingen na meldingen van gebruikers binnen 24 uur. Daarnaast bevat de Gedrags-code afspraken over monitoring van de afspraken.Nederland is al eerder op de vingers getikt over dit onderwerp, door de Europese Commissie tegen Racisme en Intolerantie (ECRI). "Zij concludeert in een rapport over Nederland dat de huidige aanpak van online beledigingen en uitlatingen die aanzetten tot haat, niet voldoende is. Op 28 april 2004 zond Minister van Justitie J.P.H. Donner een brief aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal,(Tweede Kamer der Staten Generaal Vergaderjaar 2003–2004, kst 29 200 VI Nr. 136). ter beteugeling van strafwaardige uitlatingen, opruiing, discriminatie of aanzetten tot haat op internet).

Europese Commissie haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven.

Europese Commissie - Persbericht
De Commissie stelt voor om de lijst van "EU-misdaden" uit te breiden tot haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven

Brussel, 9 december 2021
Vandaag presenteert de Europese Commissie een initiatief om de lijst van 'EU-misdaden' uit te breiden tot haattoespraak en haatmisdrijven, zoals aangekondigd door voorzitter Von der Leyen in haar State of the Union 2020 toespraak .

Haatdragende taal en haatmisdrijven zijn in heel Europa sterk toegenomen en zijn een bijzonder ernstig en zorgwekkend fenomeen – offline en online. Er is gemeenschappelijk EU-optreden nodig om dit aan te pakken EU-brede uitdaging. Momenteel is er echter geen wettelijke basis om haatzaaiende uitlatingenen haat strafbaar te stellen misdaad op EU-niveau. De bestaande lijst van EU-misdrijven in het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU) moet worden uitgebreid om te zorgen voor gemeenschappelijke minimumregels voor de definitie van strafrecht strafbare feiten en sancties die in alle EU-lidstaten van toepassing zijn. Het initiatief van vandaag is de eerste stap in de proces van uitbreiding van de lijst van EU-misdrijven. De volgende stap zou zijn dat de lidstaten de initiatief, voordat de Commissie een wetgevingsvoorstel kan indienen.

Vicevoorzitter voor Waarden en Transparantie, Věra Jourová , zei: "Haat hoort niet thuis in Europa. Het gaat in tegen onze fundamentele waarden en principes. We hebben EU-actie nodig om ervoor te zorgen dat haat bestaat overal in Europa op dezelfde manier gecriminaliseerd."

Commissaris voor Justitie Didier Reynders zei: "We hebben een krachtig antwoord nodig op de uitdagingen veroorzaakt door haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven in de hele EU: nu en in de toekomst. Het initiatief van vandaag is een belangrijke stap op weg naar een effectiever Europees antwoord op dergelijke bedreigingen van het pluralisme en inclusiviteit. We zullen niet toestaan dat een dergelijk fenomeen onze democratieën verzwakt."

Belangrijkste elementen van de mededeling:
Het initiatief van vandaag levert bewijs voor de uitbreiding van de lijst van EU-misdrijven tot haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven in het licht van de criteria van artikel 83, lid 1, VWEU:

De grensoverschrijdende dimensie van haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven:
online haatzaaiende uitlatingen verspreiden zich snel en overal toegankelijk voor iedereen. De ideologieën achter haatzaaien en haat misdaad kan internationaal worden ontwikkeld en snel online worden gedeeld. Haatmisdrijven kunnen gepleegd door netwerken met leden uit verschillende landen.

Aanzetten tot haat en haatmisdrijven als misdaadgebied: de Commissie is van oordeel dat haat spraak en haatmisdrijven zijn een gebied van misdaad omdat ze een intrinsiek speciaal kenmerk gemeen hebben, namelijk'haat' gericht op personen of groepen personen die hetzelfde delen (of gezien worden als delend) beschermde eigenschappen.

Aanzetten tot haat en haatmisdrijven als een gebied van bijzonder ernstige misdaad :
aanzetten tot haat en haatmisdrijven zijn bijzonder ernstige misdrijven omdat ze de gemeenschappelijke waarden van de EU ondermijnen en grondrechten, zoals vastgelegd in de artikelen 2 en 6 Verdrag betreffende de Europese Unie , evenals in het Handvest . Ze hebben schadelijke gevolgen voor de individuen, hun gemeenschappen en de samenleving in het algemeen.

Ontwikkelingen in de criminaliteit:
de twee fenomenen zijn gestaag toegenomen als gevolg van:
verschillende economische, sociale en technologische veranderingen en ontwikkelingen. De COVID-19 pandemie is een van de factoren die hebben bijgedragen aan deze toename.

Geen alternatieven voor het uitbreiden van de lijst met EU-misdrijven:
aanzetten tot haat en haatmisdrijven zijn in verschillende mate gecriminaliseerd in de EU-lidstaten. Alleen de uitbreiding van de lijst van EU misdaden tot haatzaaien en haatmisdrijven kunnen een effectief en alomvattend strafrecht mogelijk maken aanpak van deze verschijnselen op EU-niveau, samen met een consistente bescherming van de slachtoffers van dergelijke handelingen.

Volgende stappen
De Raad moet met eenparigheid van stemmen, na goedkeuring door het Europees Parlement, een besluit dat haatzaaien en haatmisdrijven identificeert als een ander misdaadgebied dat voldoet aan de gestelde criteria in artikel 83, lid 1, VWEU.

Daarna kan de Commissie voorstellen om wetgeving aan te nemen tot vaststelling van minimumregels over de definities en sancties van haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven die moeten worden aangenomen door de Europese Parlement en de Raad in overeenstemming met de gewone wetgevingsprocedure.

Achtergrond
De vandaag gepubliceerde externe studie bevestigt de omvang en de verontrustende trend van haatspraak en haat misdaden. De toename van de haat tegen bijvoorbeeld Roma, joden, moslims en personen van Aziatische afkomst, of personen die als zodanig worden beschouwd, met inbegrip van racistische aanvallen en afranselingen, gewelddadige pesterijen, bedreigingen en racistische mishandelingen zijn toegenomen tijdens de pandemie. bronnen ontdekte dat 52% van de jonge vrouwen en meisjes te maken heeft gehad met online geweld, inclusief bedreigingen en seksuele intimidatie, terwijl personen met een handicap meer risico lopen slachtoffer te worden van geweldsmisdrijven, met inbegrip van haatmisdrijven, dan andere personen, en te maken krijgen met intimidatie.

Haatmisdrijven en haatzaaiende uitlatingen zijn in strijd met de fundamentele Europese waarden zoals uiteengezet in artikel 2 van het Verdrag betreffende de EU. op grond vanArtikel 83, lid 1, van het Verdrag betreffende de werking van de EU ("VWEU"), de Het Europees Parlement en de Raad kunnen minimumregels vaststellen voor de definitie van crimineel strafbare feiten en sancties op het gebied van bijzonder ernstige criminaliteit met een grensoverschrijdende dimensie . Dergelijke gebieden zijn bijvoorbeeld terrorisme, mensenhandel en seksuele uitbuiting van vrouwen en kinderen. Op basis van ontwikkelingen in de criminaliteit kan de Raad een besluit nemen waarin andere gebieden, zoals deze, waardoor de Commissie – in een tweede stap – een robuust kader kan voorstellen om haatuitingen en haatmisdrijven op EU-niveau aanpakken. Op EU-niveau bestaat er al een kader voor een krachtige gemeenschappelijke reactie op racistische en xenofobe haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven door de Kaderbesluit van de Raad inzake bestrijding bepaalde vormen en uitingen van racisme en vreemdelingenhaat door middel van het strafrecht. Het frame Besluit heeft tot doel ervoor te zorgen dat ernstige uitingen van racisme en vreemdelingenhaat strafbaar worden gesteld met:
doeltreffende, evenredige en afschrikkende strafrechtelijke sancties in de hele EU. Het vereist dat de lidstaten om haatzaaiende uitlatingen, dwz het publiekelijk aanzetten tot geweld of haat, op grond van ras strafbaar te stellen, kleur, religie, afkomst of nationale of etnische afkomst. Het vereist ook dat de lidstaten ervoor zorgen dat andere strafbare feiten dan haatzaaiende uitlatingen, dat dergelijke racistische en xenofobe motivatie wordt beschouwd als een verzwarende omstandigheid, of dat een dergelijke motivering in aanmerking kan worden genomen in de vaststelling van de straffen. De Commissie steunt de inspanningen van de lidstaten om het kaderbesluit doeltreffend uit te voeren door het werk van de Groep op hoog niveau voor de bestrijding van racisme en vreemdelingenhaat en andere vormen van onverdraagzaamheid. Het initiatief van vandaag maakt deel uit van een bredere reeks EU-acties ter bestrijding van illegale haatzaaiende uitlatingen en gewelddadigeextremistische ideologieën en terrorisme online, zoals de EU-gedragscode voor de bestrijding van illegale haattoespraak online , de voorgestelde Wet digitale diensten , de verordening betreffende de aanpak van terroristische inhoudonline en het EU-internetforum.

Dit initiatief ondersteunt de EU-actieplan tegen racisme 2020-2025 en de strategie voor bestrijdingantisemitisme en bevordering van het joodse leven in de EU , evenals de strategie voor gendergelijkheid 2020-2025.

Voor meer informatie:
Mededeling - Een meer inclusief en beschermend Europa: de lijst van EU-misdaden uitbreiden tot haat spraak en haatmisdrijven
Bijlage bij de mededeling van de Commissie over de uitbreiding van de lijst van EU-misdrijven tot haatzaaiende uitlatingen en haat misdaad
Factsheet - Hoe de lijst met EU-misdrijven uit te breiden: stap voor stap
Webpagina

IP/21/6561
Perscontacten:
Christian WIGAND (+32 2 296 22 53)
Jördis FERROLI (+32 2 299 27 29)
Algemene openbare vragen: Europe Direct per telefoon00 800 67 89 10 11 of per e-mail

Kaderbesluit.

Brussel, 27.1.2014
COM(2014) 27 final

VERSLAG VAN DE COMMISSIE AAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD{SWD(2014) 27 final}

over de uitvoering van Kaderbesluit 2008/913/JBZ van de Raad betreffende de bestrijding van bepaalde vormen en uitingen van racisme en vreemdelingenhaat door middel van het strafrecht.

De Europese Commissie heeft op 9 juni 2021 besloten Nederland en nog enkele lidstaten van de EU aanmaningsbrieven te sturen, aangezien hun nationale wetgeving de EU-regels inzake de bestrijding van racisme en vreemdelingenhaat door middel van het strafrecht niet volledig of nauwkeurig omzet (Kaderbesluit 2008/913/ van de Raad JHA). Het doel van dit kaderbesluit is ervoor te zorgen dat ernstige uitingen van racisme en vreemdelingenhaat, zoals het publiekelijk aanzetten tot geweld of haat, worden bestraft met doeltreffende, evenredige en afschrikkende strafrechtelijke sancties.

Namenmonument.

De Nederlandse overheid heeft meer dan 8,5 miljoen euro uitgetrokken voor de oprichting van het Holocaustmuseum in Amsterdam.Koning Willem-Alexander onthulde zondag 19 september 2021 het Holocaust Namenmonument in Amsterdam. Demissionair premier Mark Rutte en de Amsterdamse burgemeester Femke Halsema hielden een toespraak. Ook was staatssecretaris Blokhuis van Volksgezondheid, Welzijn en Sport aanwezig.

Maar dat betekent nog niet een vrijbrief voor de gefotoshopte beelden van hoogwaardigheidsbeklederS van de Nederlandse overheid voorzien van hakenkruizen, SS-tekens en Hitlersnorren die online steeds verschijnen. IFUD of Human Rights heeft al verschillende keren geschreven om de regering van mening te doen veranderen over deze kwestie, om ermee te stoppen en daadwerkelijk beginnen met acties te ondernemen.

Het Duitse volkslied.

Adolf Hitler noemde het volkslied "Deutschland,Deutschland über alles" op 1 augustus 1937 " het lied dat voor ons Duitsers werd gezongen op de meest heilige openbaring". Vanaf 1940 werd het Horst Wessel-lied telkens aan het Deutschlandlied toegevoegd. Miljoenen mensen zongen zelf, Duitsland en de "Ostmark" opgenomen in "Haar Bloed en haar graf". Het kwam niet als een verrassing dat in 1945 de geallieerden in Duitsland beide liederen, zoals allenationaal-socialistische liederen, verboden waren. De koppeling van het

"Deutschlandlied" met het "Horst-Wessel-Lied" tijdens het nazi-regime van het nazi-regime heeft de (tekst en melodie) ernstig beschadigd van Joseph Haydn en de tekst van Heinrich Hoffmann von Fallersleben. Het Duitse volkslied herinnert te veel aan de Nazi's. Ik wil dat ze hiermee gaan stoppen,(verwijs afschrift notariële rectificatie akte van 21 juni 2007).

Toelichting.

Verfassungswidrige Kennzeichen - (§§ 85, 86a stcB)

Na de machtsovername van Hitler in 1933 gebruikten de nazi's het eerste couplet van het'Deutschlandlied' als de inleiding van het „Horst-Wessel-Lied", de officiële partijhymne van de NSDAP. Het Hoger gerecht van Oldenburg (Duitsland) heeft in 1987 een uitspraak gedaan over het gebruik van het Horst- Wessel-Lied,en daaruit volgt dat ook de melodie verboden is,en verandering in de tekst. Dit geldt met name de melodie en tevens de interpretatie van de melodie met gewijzigde tekst.

Das "Horst-Wessel-Lied" mit richtigem und auch mit verfremdeten Text (BayObLG, Urteil vom 19.07.1962, Az. Rreg 4 St 171162, zu finden in NJW 1962,1878 und OLG Oldenburg, Urteil vom 05.10.1987, Az. Ss 481i87, zu Íinden in MDR 1988, 251 Í.j Wissenschaftliche Dienste Deutscher Bundestag Das strafbare Verwenden von Kennzeichen verfassungswidriger Organisationen§ 86a StGB im Spiegel der Rechtsprechung.
Roman Trips-Hebert
Infobrief

WD 7 - 3010 - 028/14

De stichting is van opvatting dat zoals bij het “Horst-Wessel-Lied” ook de melodie verboden is “dezelfde beoordeling”,en verandering in de tekst van het Duitse volkslied vanaf 1952 aangenomen. Aldus, dit geldt met name de melodie en tevens de interpretatie van de melodie met gewijzigde tekst.Dus dat men de jurisprudentie van het hoger gerecht van Oldenburg, de uitspraak uit 1987 zullen aanhouden,bij de beoordeling van het huidige volkslied van Duitsland.

De onderzoek naar de geschiedenis.

Op grond van art. 25 lid 1 sub c Auteurswet heeft de maker van een werk " het recht zich te verzetten tegen elke andere wijziging in het werk. Bij de langspeelplaat “Hitler’s Inferno” hebben we te maken met een verweesd werk, waar de mening van de maker niet meer kan worden opgevraagd.Daarom moet de stichting thans een afweging maken aan de hand van de geschiedenis, de jurisprudentie, en de onderzoeken door de stichting vastgelegd notarieel. Na 1945 werden in het naoorlogse Duitsland hun praktijken vergoelijkt en toonde men ‘begrip’. Oud-nazi’s maakten carrière als rechter, hoogleraar, arts of politicus. “Carrière-Nazi’s” De wrede praktijken van Duitse oorlogsmisdadigers en hoe ze na 1945 aan de top bleven. Carriere nazi's Helmut Ortner Just Publishers 2018 paperback 207 pages Nederlandse vertaling. “Persilscheine” Wäscht alles: die gesamte Geschichte des NS: Deutschland über alles sauber mit Persil. Door het invullen van een formulier waren de oud-nazi’s als het ware witgewassen van schuld aan de misdaden van het Derde Rijk. Naar een populair wasmiddel uit die tijd, werd zo'n vrijbrief Persilschein genoemd.

The Rosenburg Files.

Voorwoord (Heiko Maas Minister van Justitie en Consumentenbescherming Bondsrepubliek Duitsland).

De nazi-dictatuur beging ondenkbare misdaden en bracht groot leed over Duitsland en de wereld. De samenwerking van het rechtssysteem en advocaten met het Nazi regime is inmiddels goed gedocumenteerd in academische studies. Voorheen was het echter een publiek geheim dat veel advocaten... die schuldig waren aan misdaden terugkeerden naar West-Duitse overheidsdienst na de oprichting van de Bondsrepubliek Duitsland in 1949. De onafhankelijke academische commissie die was opgericht om te onderzoeken hoe het Bondsministerie van Justitie omging met zijn nazi-verleden, het "Rosenburg-Projekt", heeft een intensieve studie gemaakt van de continuïteit op het gebied van personeel en de gevolgen daarvan. Ons ministerie gaf de onderzoekers voor het eerst volledige toegang tot alle dossiers. Ik zou mijn grote dank uitspreken aan de twee hoofden van de Commissie, Professor Manfred Görtemaker en Professor Christoph Safferling, en en hun hele team voor hun geëngageerde werk.

Ministers van Algemene Zaken Kok,Balkenende en Rutte.

De stichting heeft in het verleden de Minister van Algemene Zaken Wim Kok daar op aangeschreven. De reden dat Nederland het lied niet wil staken,zal liggen in het feit dat men hier de relatie met Duitsland niet wil schaden, met verwijzing naar de handelsbelangen.

Handelspartner Duitsland.

Het Nederlands-Duitse handelsvolume is één van de grootste wereldwijd met met in 2020 172 mrd euro, volgens Destatis. Duitsland is voor Nederland de eerste handelspartner, zowel qua uitvoer als qua invoer. Volgens het Duitse ‘Auswärtiges Amt’ is alleen de economische verwevenheid van de VS en Canada nog sterker dan die van Duitsland en Nederland. Bovendien is Nederland het belangrijkste doorvoerland van de EU, waarbij de haven van Rotterdam een centrale rol speelt. En Duitsland is voor de maritieme aan- en afvoer van de Rotterdamse haven van groot belang, omdat het de belangrijkste transitieland voor Nederland naar andere Europese landen is. Het spreekt dan ook voor zich dat beide landen op het gebied van infrastructuur, transport, telecommunicatie en waterbeheer nauw samenwerken,(bron: Deutsch-Niederländische Handelskammer).

Eerste openbaarmaking.

De eerste openbaarmaking onder de titel "Hitler's Inferno" is gepubliceerd in november 1945 door Audio Rarities in de USA op 33 1/3 toeren LP (release WW2) einde van de oorlog, ter nagedachtenis aan.. (de les van gisteren) voorzien van een antifascistisch commentaar. Hitler's Inferno en de opeenvolgende tragedies wijzen op het onvermogen van de mens om de vernietigende impulsen van paranoïde dictators als Hitler, Stalin, Pol Pot te controleren. Toen het eerste nieuws over de concentratiekampen in mei 1945 werd uitgezonden, was het gevoel van verontwaardiging groot. "het zou nooit meer mogen gebeuren in de beschaafde wereld".

Zorgvuldig onderzoek verweesde werken.

Tweede Kamer der Staten-Generaal

ah-tk-20172018-2692

Vragen van de leden Bergkamp en Groothuizen (beiden D66) aan de Ministers van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap en van Justitie en Veiligheid over *de uitvoering van het Besluit zorgvuldig onderzoek verweesde werken* (ingezonden 28 mei 2018). Antwoord van Minister Van Engelshoven (Onderwijs, Cultuur en Wetenschap) mede namens de Minister voor Rechtsbescherming (ontvangen 6 juli 2018).

De langspeelplaat.

Hitler's Inferno, in words, in music 1932¬1945, Marching songs of Nazi Germany,LPA 2445 voorzien van origineel anti-fascistisch commentaar door Amerikaanse verteller in de Engelse taal.

De inhoud.

Kant 1:
1. Hitler in Rome 1937 / 2. Deutschland über alles / 3. Die Fahne Hoch / 4. Heil Hitler Dir! / 5. Goebbels introduces Hitler 1934 / 6. Marching songs Medley.

Kant 2:
7 . Hitler speaks in Vienna 1939 / 8. Heil Deutschland / 9.Wenn De S.S. und die S.A. Aufmarschiert / 10. Die jugend Marschiert / 11. Plead "Not Guilty at Nuremberg.

[voorzien van antifascistisch commentaar in het Engels door Bill Forrest met ondersteuning van Mary Jo Devlin]

De dragers.

1994-1995 audio cassette
Vanaf 1995 tot heden Compact Disc en Mp3

Naar Nederlands auteursrecht moet aangenomen worden dat de plaat te kwalificeren is als een werk van letterkunde, wetenschap of kunst in de zin van art. 1 jo. Art. 10 auteurswet (AW). Bij deze kwalifikatie speelt een grote rol dat de plaat een eigen, oorspronkelijk karakter bezit dat het persoonlijk stempel van de maker draagt. Het feit dat de plaat voor het grootste gedeelte bestaat uit
een vastlegging van Duitse geluidsopnames doet hieraan niet af. Omdat n.l. de Duitse geluidsopnames in een door de maker gekozen volgorde zijn geplaatst en voorzien zijn van anti-facistisch commentaar, is hiermede een nieuw oorspronkelijk werk ontstaan in de zin van het Nederlands auteursrecht. Dit betekent dat de maker van de plaat of diens rechtverkrijgende op grond van art. 1 Aw het exclusieve recht heeft om de plaat openbaar te maken en te verveelvoudigen.

Persoonlijkheidsrecht.
(de makers of onder diens leiding en opdracht van Audio Rarities “Hitler’s Inferno” 1945 USA) Art. 25 (Aw).

Auteursrecht over de Duitse liederen en toespraken.
Freistaat Bayern München Duitsland
De toespraken en liederen van Nazi-Duitsland "Die Lieder der NS-Zeit",met de val van het

Derde Rijk in 8 mei 1945, verboden door de Geallieerde Controle Raad (ook het Deutschlandlied)

Duitsland, Freistaat Bayern:(Kontrollratsgesetz Nr 2 vom 10-10-1945 und Kontrollrat Direktive Nr 50 vom 29-04-1947).

Verweesde werken.

Ook erfgoedinstellingen, zoals bibliotheken, archieven en musea, zijn in beginsel verplicht toestemming aan de rechthebbenden te vragen als ze auteursrechtelijk beschermd werk uit hun verzameling willen digitaliseren en online ter beschikking stellen. In de praktijk blijkt namelijk dat van veel werken de rechthebbenden ook met een zorgvuldige inspanning niet meer te achterhalen zijn. Dergelijke werken noemt men 'verweesde' werken. De Europese richtlijn verweesde werken ('Orphan Works Directive'), die in 2014 in de Nederlandse wet wordt geïmplementeerd, maakt het mogelijk om verweesde werken na een zorgvuldige zoektocht toch online beschikbaar te stellen.

Tweede Kamer der Staten-Generaal, vergaderjaar 2008-2009
29838 Nr. 11

I). Een brief van minister van Justitie Hirsch Ballin, aan de Voorzitter van de Tweede Kamer, dd 4 november 2008, betreft het kabinetsstandpunt over het EG- groenboek over auteursrecht in de kenniseconomie, onder verwijzing naar het verzoek van de vaste commmissie voor Justitie d.d. 16 september jl. (kenmerk 2008Z01474/2008D04605).

Tevens is het onderzoek dat in opdracht van het WODC is uitgevoerd naar “Digitalisering van historische archieven en verweesde werken”

Tweede Kamer der Staten-Generaal Vergaderjaar 2017–2018
Vragen gesteld door de leden der Kamer

2018Z09735
2).Vragen van de leden Bergkamp en Groothuizen (beiden D66) aan de
Ministers van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap en van Justitie en Veiligheid
over de uitvoering van het Besluit zorgvuldig onderzoek verweesde werken ingezonden 28 mei 2018.

Onderzoek.

Alles is geheel zorgvuldig onderzocht – het gehele onderzoek door de stichting- is terug te vinden in de aanhechtingen op (data DvD-rom) van de rectificatie akte notarieel van 21 juni 2007. Onder raadpleging van alle instanties betreft het onderzoek: in de Verenigde Staten, Nederland en Duitsland. Het onderzoek door de stichting IFUD of Human Rights tussen 1994-1995.

Archiefbeheersaspecten en dossierbeheer.

De overheid is geheel **eigen** verantwoordelijk voor intern dossierbeheer en overdrachtsdossiers van de Staat.

Rechtsgebied.

Nederlands recht is van toepassing

Rechtspersoon.

Gemachtigde Minister van Justitie en Veiligheid namens de publieksrechtelijke rechtspersoon Staat der Nederlanden, handelt in dit geval als **privaatrechtelijk rechtspersoon**. Brief 2 januari 2020 door de stichting verzonden aan gemachtigde Minister van Justitie en Veiligheid mr. F.B.J Grapperhaus.

De publiekrechtelijke rechtspersoon Staat der Nederlanden, waarbij de publieksrechtelijke rechtspersoon de Nederlandse Staat niet in de specifieke bestuurstaak heeft gehandeld,maar in de ondernemers activiteit, public relations, en de wetenschap: bestaat er geen voldoende grond Haar anders te bejegenen dan privaatrechtelijke rechtspersonen die dezelfde of vergelijkbare activiteiten verrichten.

Jaarverslag stichting 2020.

https://archive.org/details/annual-report-ifud-of-human-rights-2020

UBO-opgave.

De stichting is een bestaande en op 20 december 2021 is door de voorzitter online UBO-opgave gedaan bij de Kamer van Koophandel:

- Kopie statuut,
- kopie notariële akte van 17-08-1999 inzake de belangen in de stichting,uitgegeven als EERSTE grosse op 16-07-2004 ten behoeve van J.P. van den Wittenboer, https://archive.org/details/GrosseNotarieel2004
- BSN,
- kopie paspoort (kleur).

Slot.

1. Mochten er nog voornemens zijn om het afschrift van de notariële rectificatie akte van 21 juni 2007 te betwisten.Er bestaat dezerzijds voorshands een ernstig vermoeden dat het grondrecht van de stichting op een onafhankelijk gerecht zal worden geschonden door de Staat der Nederlanden. Op 9 maart 2020 vond het rondetafelgesprek 'Dikastocratie?' plaats in de Tweede Kamer Namens de rechtspraak benadrukten Geert Corstens (oud-president van de Hoge Raad) en Henk Naves (voorzitter van de Raad voor de rechtspraak) dat de rechter niet aan rechtsweigering mag doen,

2. de Staat der Nederlanden heeft **alléén** de executoriale titel -afgegeven door de notaris- als grosse betwist, en niet de verdere inhoud als afschrift van de notariële akte,

3. een executoriale titel mag uitsluitend in dit geval door de rechter, de stichting moet de Nederlandse Staat de kans bieden op een eerlijke betwisting voor de rechtbank,

4. de stichting mag "equality of arms" in het proces eisen tegen de Staat der Nederland. Het beginsel van "equality of arms" houdt in dat aan de stichting alsmede de Nederlandse Staat het recht op een eerlijk proces moet worden toegekend. Dit beginsel komt er in wezen op neer dat aan de stichting procedurele gelijkheid ten opzichte van de Staat der Nederlanden moet worden toegekend voor toegang voor de Nederlandse Staat tot de rechtbank om te kunnen betwisten. Ten slotte kan het niet voorzien in kosteloze rechtsbijstand onder omstandigheden van de stichting ook in strijd komen met het beginsel van equality of arms,

5. de stichting IFUD of Human Rights en Audio-Rarities met "Hitler's Inferno" zijn van mening dat ze over het algemeen gezien respectloos en niet geïnteresseerd zijn behandeld door de diverse lagen van de overheid van hoog tot laag met misschien enkele uitzondering daargelaten.De stichting wordt bewust geweerd,verwijs naar ostracisme,

6. in het licht van de toename van antisemitisch geweld en haatmisdrijven zal tevens de Europese Commissie een alomvattende strategie voor de bestrijding van antisemitisme voorstellen, in aanvulling op en ter ondersteuning van de inspanningen van de lidstaten , (Brussel, 19.10.2020 COM(2020) 690 final).

7). het Comité van de Verenigde Naties is bezorgd in het landenrapport over nederland dat een groot aantal haatzaaiende uitlatingen wekenlang online blijft, soms zelfs maanden en jaren. Het Comité beveelt de Verdragspartij aan maatregelen te nemen om het verbod op haatzaaiende uitlatingen, op internet,(rapport over nederland CERD /C/NLD/CO/22-24 GEAVANCEERDE ONBEWERKTE VERSIE Dist.: Algemeen Datum: 25 augustus 2021 Origineel: Engels).

Naleving waarden EU door de lidstaten.

Een regelmatige controle met betrekking tot de waarden waarop de EU is gebaseerd en die de lidstaten zijn overeengekomen monitoren of de lidstaten hebben voldaan aan hun verplichtingen in de bestrijding van haatmisdrijven. Bijzondere nadruk moet worden gelegd op de **daadwerkelijke handhaving** van de wetten. Veronachtzaming of niet-naleving van de vigerende EU-wetgeving moet dan leiden tot inbreukprocedures, met EU-sancties verlies van voorrechten of de opschorting van rechten van de lidstaat.

IFUD of Human Rights
De Voorzitter
J.P. van den Wittenboer

-volgblad. (bijlagen)

Bijlagen.

1). Brief Minister van Algemene Zaken Mark Rutte dd, 9 mei 2014,

2). ECLI:NL:RBSGR:2008:1420, Rechtbank 's-Gravenhage Kort geding 21-02-2008, (Staat der Nederlanden – Audio-Rarities / IFUD of Human Rights / J.P. van den Wittenboer), gerechtsdeurwaarders Kort geding inzake executoriale titel boven de notariële grosse,

3). Kopie formulier en e-mail "Gift Notification" planned giving USHMM, United States Holocaust Museum,Associate Deputy Chief D Officer Planned Giving and Endowments Development George E. Hellman, J.D., 100 Raoul Wallenberg Place,SW Washington,DC 20024-2126 UNITED-STATES,

4). kopie brief 2 januari 2020 door de stichting verzonden aan Minister van Justitie en Veiligheid mr. F.B.J Grapperhaus,

5). kopie brief 23 maart 2016 door de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal Mw. K. Arib aan IFUD of Human Rights betreft reactie op de via de deurwaarder betekende stukken,

6). kopie lidmaatschap J.P. van den Wittenboer (brief 31 mei 2016 "never again" the campaign for the United States Holocaust Memorial Museum, "Legacy of Light Society",

7) Europees Parlement: legislative train 11.2021 , 6A New Push for European Democracy Proposals to extend the list of EU crimes to all forms of hate crime and hate speech,

8). Compact Disc Hitler's Inferno voorzien van origineel antifascistisch commentaar,

9). United Nations General Assembly A/C.3/75/L.49, 4 November 2020, Seventy-fifth session Third Committee Agenda item 70 (a), Elimination of racism, racial discrimination, xenophobia and related intolerance: elimination of racism, racial discrimination, xenophobia and related intolerance,

10). Nederland is op de vingers is getikt door Brussel vanwege het niet strafbaar stellen van ontkenning Holocaust,(Brief van de Minister van Justitie en Veiligheid, Ferd Grapperhaus aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal dd.13 september 2021,kenmerk: 3415081),

11). brief Kabinet van Eerste vicevoorzitter Frans Timmermans bij de Europese Commissie, dd: 13-08-2015, kenmerk: BM/kr Ares (2015) 2715348.

Correspondence:Po.box 324, 5660AH Geldrop The Netherlands
Offices:Kastanje 28, 5731NK Mierlo The Netherlands
C.o.C.reg:41092925 Eindhoven N.L.
E-mail: ifudofhumanrights@yahoo.com
Internet: https://ifudofhumanrights.weebly.com
Phone:+31 -(0)6 50 425 552

Prod-01

Minister-President
Minister van Algemene Zaken

> Retouradres Postbus 20001 2500 EA Den Haag

De heer J.P. van den Wittenboer
Postbus 324
5660 AH GELDROP

Minister-President

Binnenhof 19
2513 AA Den Haag
Postbus 20001
2500 EA Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Onze referentie
3761189

Datum 9 mei 2014
Betreft Uw brief van 28 april 2014

Geachte heer van den Wittenboer,

Via de Landsadvocaat ontving ik een door u –als voorzitter van de IFUD of Human Rights- ondertekende sommatie om een op 21 juni 2007 verleden notariële akte te betwisten.

In het archief van mijn ministerie trof ik correspondentie tussen U en mijn ambtsvoorgangers W. Kok en J.P. Balkenende uit de periode van 1997 tot en met 2008 aan, alsmede een vonnis van de Rechtbank Den Haag van 21 februari 2008.

Ik verwijs naar die rechterlijke uitspraak en naar de brief van toenmalig Minister-President Balkenende van 28 maart 2008, kenmerk 3318172. Beiden hebben betrekking op dezelfde notariële akte. Aan de inhoud van die laatste brief –waarvan ik een copie bijsluit- heb ik niets toe te voegen. Het standpunt is onveranderd.

Hoogachtend,

DE MINISTER-PRESIDENT,
Minister van Algemene Zaken,

Mark Rutte

Zoekresultaat - inzien document

ECLI:NL:RBSGR:2008:1420

Uitspraak delen

Instantie	Rechtbank 's-Gravenhage
Datum uitspraak	21-02-2008
Datum publicatie	24-04-2019
Zaaknummer	298000
Rechtsgebieden	Civiel recht
Bijzondere kenmerken	Kort geding
Inhoudsindicatie	Deurwaarders-kort geding. Het enkele vastleggen van eenzijdige verklaring in notariele akte bewerkstelligt geen schuldvordering.
Vindplaatsen	Rechtspraak.nl Verrijkte uitspraak

Uitspraak

RECHTBANK 's-GRAVENHAGE

sector civiel recht - voorzieningenrechter

Vonnis in kort geding van 21 februari 2008,

gewezen in de zaak met rolnummer KG 07/1314 van:

[eiser] ,

wonende te [woonplaats] ,

in persoon verschenen,

tegen:

de Staat der Nederlanden,

zetelende te ’s-Gravenhage,

waarvoor verschenen is de heer [gemachtigde] (Ministerie van Justitie),

in welke zaak gerechtsdeurwaarder **[deurwaarder]** te Den Haag zich bij proces-verbaal van 31 oktober 2007 tot de voorzieningenrechter heeft gewend op grond van artikel 438 lid 4 Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering.

Partijen zullen hierna worden aangeduid als [eiser] , de Staat en de deurwaarder.

1 De feiten

Op grond van de stukken en het verhandelde ter zitting van 6 februari 2008 wordt in dit geding van het volgende uitgegaan.

[eiser] heeft bij aangetekende brief van 10 oktober 2007 onder meer een grosse van een notariële akte (hierna ook: de notariële akte) aan de deurwaarder doen toekomen, met het verzoek deze te betekenen aan de schuldenaar (de Staat) en executoriale maatregelen te nemen. De notariële akte, verleden ten overstaan van notaris [notaris] , notaris te Budel (gemeente Cranendonck) op 21 juni 2007, bevat een eenzijdige verklaring van [eiser] , onder meer inhoudende dat de Staat hem schuldig is een bedrag van € 20.040.000,--.

2 Het geschil en de beoordeling daarvan

2.1.

De deurwaarder heeft zich tot de voorzieningenrechter gewend omdat ten aanzien van de executie van de notariële akte bezwaren zijn gerezen: de akte heeft weliswaar de kenmerken van een voor executie vatbare titel, maar de inhoud ervan is onsamenhangend en de notariële akte is bovendien buiten medeweten van de Staat tot stand gekomen. Volgens de deurwaarder kan de notariële akte daarom niet geëxecuteerd worden.

2.2.

De voorzieningenrechter is van oordeel deze bezwaren gegrond zijn. Anders dan [eiser] kennelijk meent betekent het enkele feit dat de eenzijdige verklaring van [eiser] is vastgelegd in een notariële akte nog niet dat er sprake is van een schuld van de Staat aan [eiser] . De notariële akte levert slechts dwingend bewijs op van het feit dat [eiser] ten overstaan van de notaris de in de notariële akte opgenomen verklaring heeft afgelegd. Noch de omstandigheid dat de Staat voorafgaand aan het verlijden van de notariële akte hierover zou zijn geïnformeerd – daargelaten of dit (rechtsgeldig) is gebeurd –, noch het feit dat de Staat de vordering niet (op enige wijze) heeft betwist, kan aan het voorgaande afdoen. Aan hetgeen verder nog door [eiser] is aangevoerd wordt voorbijgegaan nu dit geen wijziging in het hiervoor overwogene meebrengt.

2.3.

De conclusie is dat de notariële akte niet voor executie jegens de Staat vatbaar is. Het zal de deurwaarder daarom worden verboden om deze te executeren.

2.4.

De voorzieningenrechter merkt nog op dat op het verzoek van [eiser] tot waarmerking van de notariële akte als Europese executoriale titel afzonderlijk behandeld zal worden.

2.5.

[eiser] zal, als de in het ongelijk gestelde partij, worden veroordeeld in de proceskosten van de Staat. Voor het overige is er geen aanleiding tot een proceskostenveroordeling.

3De beslissing

De voorzieningenrechter:

verbiedt de deurwaarder de onder 1 bedoelde notariële akte ten uitvoer te leggen;

veroordeelt [eiser] in de kosten van het geding tussen hem en de Staat, tot dusverre aan de zijde van de Staat begroot op € 254,-- aan griffierecht.

Dit vonnis is gewezen door mr. R.J. Paris en uitgesproken ter openbare zitting van 21 februari 2008 in tegenwoordigheid van de griffier.

SV

Bron: rechtspraak.nl

Bedankt,

JP! Yahoo /

inbox

George E. Hellman, USHMM

planned_giving@ushmm.mydonorimpact.com Aan: JP van den

Wittenboer

Za 22 aug. 2020 om 15:00 uur

Beste JP,

Bedankt dat u de tijd heeft genomen om uw mening met ons te delen en ons dit heeft laten weten dat u een schenking aan het Museum heeft nagelaten in uw testament, nalatenschapsplan of door aanduiding begunstigde.

Uw steun aan het United States Holocaust Memorial Museum speelt een belangrijke rol in onze missie om de blijvende relevantie van Holocaustherinnering en onderwijs in onze constant veranderende wereld.

We nemen binnenkort contact met u op over onze Legacy of Light Society, onze manier van werken erkenning van uw doordachte bijdrage om de toekomst van het museum veilig te stellen.

We hopen dat u even de tijd neemt om ons online meldingsformulier voor geschenken in te vullen. Informatie die u vrijwillig verstrekt over uw geschenk, bevestigt dat ons werk belangrijk voor u is dat wat we doen belangrijk genoeg is om geëerd te worden door uw nalatenschap geschenk, en dat u erop vertrouwt dat wij goede rentmeesters zijn van uw nalatenschap.

Terwijl we allemaal doorgaan ondanks de steeds veranderende situatie en de uitdagingen waarmee we worden geconfronteerd veroorzaakt door de huidige wereldwijde gezondheidscrisis, wij in de Verenigde Staten Holocaust Memorial Museum wil u nogmaals bedanken voor uw voortdurende steun aan ons tijdloze missie. We hopen dat u weet hoeveel we uw vervolg waarderen toewijding aan en partnerschap met onze instelling.

Ook al zijn onze fysieke deuren momenteel gesloten, ons kritische werk in een wereld met toenemende ontkenning van de Holocaust en een alarmerende toename van dodelijk

racisme en antisemitisme, gaat door. We stellen het daarom zeer op prijs dat u de tijd neemt om te delen uw feedback bij ons, aangezien uw input ons helpt het permanente te beveiligen relevantie van Holocaustherinnering en onderwijs in onze constant veranderende wereld.

Vriendelijke groet,

George E. Hellman, JD

Associate plaatsvervangend Chief Development Officer,

Geplande donaties en schenkingen

Holocaustherdenkingsmuseum van de Verenigde Staten

www.ushmm.org

202-488-6591

Thank you, J.P.!
Yahoo / inbox

George E. Hellman, USHMM planned_giving@ushmm.mydonorimpact.com

To:J.P. van den Wittenboer

Sat, Aug 22 – 2020 at 3:00 PM

Dear J.P.,

Thank you for taking the time to share your opinions with us and for letting us know that you have left a gift to the Museum in your will, estate plan, or by beneficiary designation.

Your support of the United States Holocaust Memorial Museum plays an important role in our mission to secure permanent relevance of Holocaust memory and education in our constantly changing world.

We will be in touch with you soon about our Legacy of Light Society, our way of recognizing your thoughtful contribution to help secure the Museum's future. We hope you will take a minute to complete our online Gift Notification Form. Information that you voluntarily provide about your gift affirms that our work matters to you, that what we do is important enough to be honored by your legacy gift, and that you trust us to be good stewards of your legacy.

As we all carry-on in spite of the ever-changing situation and the challenges we face brought on by the current global health crisis, we at the United States Holocaust Memorial Museum want to thank you again for your ongoing support of our timeless mission. We hope you know how much we value your continued dedication to, and partnership with, our institution.

Even though our physical doors are currently closed, our critical work in a world with increasing Holocaust denial, and an alarming rise in deadly racism and antisemitism, continues. We therefore greatly appreciate you taking the time to share your feedback with us, as your input helps us secure the permanent relevance of Holocaust memory and education in our constantly changing world.

Sincerely,

George E. Hellman, JD
Associate Deputy Chief Development Officer,
Planned Giving and Endowments

United States Holocaust Memorial Museum
www.ushmm.org
202-488-6591

Gift Notification

Thank you for your incredible support.

The information you provide here about your legacy gift for United States Holocaust Memorial Museum will ensure that our records are accurate and that we use your gift in the way that you intend. This is not a binding legal document; please provide only the information you feel comfortable sharing and any information you do provide will be kept confidential. If you have any questions, please contact George E. Hellman at 202-488-6591 or email planned_giving@ushmm.org.

- Date of estate plan or designation:

27-05-2016

- I have included a gift for the United States Holocaust Memorial Museum through my:*
- ☐ Will
- ☐ Beneficiary Designation
- ☐ Gift of Real Estate
- ☐ Life Insurance Policy
- ☐ Real Estate/Property
- ☐ Stocks and Bonds
- ☒ Other
- Is this gift revocable or irrevocable?
- ○ This gift is revocable (can be changed).
- ● This gift is irrevocable (cannot be changed).
- Is this a percentage or a specified amount?
- ○ This gift is a percentage of my estate or account's value.
- ○ This gift is a specified amount.
- Please tell us about your gift designation:
- ○ I planned this gift in honor or in memory of someone.
- ○ I would like this gift to go to a specific program or purpose.
- ● United States Holocaust Memorial Museum may use my gift where it is needed most.
- United States Holocaust Memorial Museum recognizes our incredibly generous legacy supporters with membership into the Legacy of Light Society.
- ● Yes, please list my/our name(s) as part of United States Holocaust Memorial Museum publications.
- ○ No, please do not list my/our name(s).

Please confirm your contact information:

- First Name*

Joannes Petrus (chairman IFUD of Human Rights)

- Last Name*

van den Wittenboer

- Address

Kastanje 28

- Address 2

- City

Mierlo

- State

- ZIP

5731NK

- Country

The Netherlands

- Phone

xxxxxxxxxxxxx

- Email*

ifudofhumanrights@yahoo.com

- ** denotes required field*

This donation you will find in our foundation ANNUAL REPORT 2020 IFUD of Human Rights.
The ANNUAL REPORT is online (pdf) at december 31 2020

We send you at the end of this year a DvD data-rom (ANNUAL REPORT IFUD of Human Rights

Prod-04

Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights

A A N T E K E N E N

Aan: STAAT DER NEDERLANDEN

(gemachtigde) Minister van Justitie en Veiligheid mr. F.B.J. Grapperhaus

Postbus: 20301

2500EH, DEN HAAG

1.(gemachtige Intermediaire Stichting van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens namens Audio-Rarities), Kastanje 28, 5731NK Mierlo.

2.(gemachtigde Minister van Justitie en Veiligheid F.B.J. Grapperhaus namens de publieksrechtelijke rechtspersoon Staat der Nederlanden, (handelt in dit geval als privaatrechtelijk rechtspersoon).

Betreft: openstaande schuld bij benadering “voorlopig overzicht”
Mierlo, 2 januari 2020

Zijne Excellentie Grapperhaus,

Hierbij stuur ik de Staat der Nederlanden een voorlopig overzicht van de nog openstaande schuld.De inhoud van de notariële akte is onsamenhangend met de door de notaris in de akte “executoriale titel”, hierbij een fotokopie van de akte “zonder de executoriale titel erop”. Dat zou dan moeten door de rechter die titel.

Rb. Den Haag (Vzr.) 21 februari 2008
KG 07/13 14 van:
(opdrachtgever)
in persoon verschenen,
tegen:

de Staat der Nederlanden, zetelende te ’s-Gravenhage, waarvoor verschenen is de heer J.J.F. Versluijs (Ministerie van Justitie), in welke zaak gerechtsdeurwaarder Jan-Anne de Swart te Den Haag zich bij proces-verbaal van 31 oktober 2007 tot de voorzieningenrechter heeft gewend op grond van artikel 438 lid 4 Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering. Partijen zullen hierna worden aangeduid als [opdrachtgever], de Staat en de deurwaarder.

1. De feiten

Op grond van de stukken en het verhandelde ter zitting van 6 februari 2008 wordt in dit geding van het volgende uitgegaan. [opdrachtgever] heeft bij aangetekende brief van 10 oktober 2007 onder meer een grosse van een notariële akte (hierna ook: de notariële akte) aan de deurwaarder doen toekomen, met het verzoek deze te betekenen aan de schuldenaar (de Staat) en executoriale maatregelen te nemen. De notariele akte, verleden ten overstaan van notaris mr. T.H.J.M. op de Laak, notaris te Budel (gemeente Cranendonck) op 21 juni 2007, bevat een eenzijdige verklaring van {opdrachtgever}, onder meer inhoudende dat de Staat hem schuldig is een bedrag van **€ 20.040.000.**

2. Het geschil en de beoordeling daarvan

2.1. De deurwaarder heeft zich tot de voorzieningenrechter gewend omdat ten aanzien van de executie van de notariële akte bezwaren zijn gerezen: de akte heeft weliswaar de kenmerken van een voor executie vatbare titel rnaar de inhoud ervan is onsamenhangend en de notariële akte is bovendien buiten medeweten van de Staat tot stand gekomen. Volgens de deurwaarder kan de notariële akte daarom niet geexecuteerd worden.

2.2. De voorzieningenrechter is van oordeel

dat deze bezwaren gegrond zijn. Anders dan [opdrachtgever] kennelijk meent betekent het enkele feit dat de eenzijdige verklaring van [opdrachtgever] is vastgelegd in een notariële akte nog niet dat er sprake is van een schuld van de Staat aan [opdrachtgever]. De notariële akte levert slechts dwingend bewijs op van het feit dat [opdrachtgever] ten overstaan van de notaris de in de notariële akte opgenomen verklaring heeft afgelegd. Noch de omstandigheid dat de Staat voorafgaand aan het verlijden van de notariële akte hierover zou zijn geinformeerd — daargelaten of dit (rechtsgeldig) is gebeurd —, noch het feit dat de Staat de vordering niet (op enige wijze) heeft betwist, kan aan het voorgaande afdoen. Aan hetgeen verder nog door [opdrachtgever] is aangevoerd wordt voorbijgegaan nu dit geen wijziging in het hiervoor overwogene meebrengt.

2.3. De conclusie is dat de notariële akte

niet voor executie jegens de Staat vatbaar is. Het zal de deurwaarder daarom worden verboden om deze te executeren.

2.4. De voorzieningenrechter merkt nog op
dat op het verzoek van {opdrachtgever} tot waarmerking van de notariële akte als Europese executoriale titel afzonderlijk behandeld zal worden.

2.5. [opdrachtgever] zal,
als de in het ongelijk gestelde partij, worden veroordeeld in de proceskosten van de Staat. Voor het overige is er geen aanleiding tot een proceskostenveroordeling.

3. De beslissing
De voorzieningenrechter:
verbiedt de deurwaarder de onder (1) bedoelde notariële akte ten uitvoer te leggen.

Bron:
"Executief" nr. 4 april 2008
Maandblad voor burgerlijkerechtsvordering

BOOM JURIDISCHE UITGEVERS
Postbus 85576
2508 CG Den Haag
Koninklijke Beroepsorganisatie van Gerechtsdeurwaarders
kbvg.nl
Executief nr. 4 april 2008, blz 62-63

Samenvatting.
IFUD of Human Rights:

Verschenen JP van den Wittenboer handelende onder de naam Audio-Rarities gevestigd te Mierlo tegen de Staat der Nederlanden zetelende te 's-Gravenhage, waarvoor verschenen is de heer J.J.F. Versluis Ministerie van Justitie. Van den Wittenboer is bekend met het feit dat Hij via een civiele procedure bij de civiele rechter de zaak opnieuw aanhangig dient te maken. Het verlenen van de executoriale titel is aldus aan de civiele rechter -met het recht voorafgaand- de inhoud van de notariële akte te betwisten door de Staat der Nederlanden. De voorzieningenrechter verbiedt de deurwaarder de door de notaris uitgegeven notariële grosse "In naam der Koningin" ten uitvoer te leggen. De Staat heeft schriftelijk aangegeven geen valsheidsprocedure aanhangig te zullen maken naar aanleiding de verder inhoud van de "notariële akte onder ede verklaring" verleden ten overstaan van notaris meester Th J.M op de Laak notaris te Budel gemeente Cranendonck, op 21 juni 2007. Zoals dat van 21 februari 2008 op grond van het vonnis van de rechtbank te Den Haag -voorzieningenrechter KG 07/13 14- in welke zaak gerechtsdeurwaarder Jan Anne de Swart te Den Haag Zich bij

procesverbaal tot de voorzieningenrechter heeft gewend op grond van artikel 438 lid 4 wetboek van burgerlijke rechtsvordering. Het kort geding beperkt zich in wezen uitsluitend tot een onderzoek of de executiebevoegdheid misbruikt wordt, en gaat niet over de inhoud van de notariële akte en onder ede verklaring.Het is de notaris verboden door de voorzieningenrechter om aan de notariële akte van 21 juni 2007 de executoriale titel te verlenen.In zijn algemeenheid kunnen partijen desgewenst een bindend advies in een notariële akte laten vastleggen en -welbewust en uit vrije wil- overeenkomen, dat deze grond voor een executoriale titel oplevert, voor zover daarin neergelegde verplichtingen zich lenen voor daadwerkelijk tenuitvoerlegging. In dit geval was niet sprake van vrijwilligheid van de Staat der Nederlanden en er was sprake van het door de Staat niet ondertekende akte. De wetgever stelt uitdrukkelijk zware eisen aan het verkrijgen van een executoriale titel.
De tenuitvoerlegging van een executoriale titel heeft een dwingend karakter en dient om die reden vooraf te worden gegaan door tussenkomst van de rechter.

Samengevat:

de executoriale titel berust in dit geval op voorgaande beoordeling van de civiele rechter, met het recht voorafgaand aan de Staat der Nederlanden, betwisting van de inhoud van de notariële akte -alleen datgene wat eventueel vrij ter betwisting open staat- zonder valsheidsprocedure ter betwisting openstaat.

Niet betwiste schuldvorderingen:

Het begrip niet betwiste schuldvorderingen dient betrekking
hebben op alle situaties waarin een schuldeiser - gelet op het feit dat gebleken is- dat de schuldenaar de aard of de omvang van een schuldvordering niet betwist, een door de civiele rechter te verlenen executoriale titel, waarmee de schuldenaar uitdrukkelijk moet instemmen in de vorm van -in dit geval- de authentieke akte. Het ontbreken van betwisting door de schuldenaar de Staat der Nederlanden, kan de vorm aannemen van “verstek laten gaan” bij de terechtzitting of van geen gevolg geven aan een verzoek van het gerecht om het voornemen kenbaar te maken zich in de zaak schriftelijk te verweren. Om zeker te zijn dat de Nederlandse Staat zeer ruim bekend in deze zaak en de notariële aktes en Hitlers Inferno “les van gisteren”, heeft de stichting Intermediaire Stichting van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens de stukken nadien extra laten betekenen door een gerechtsdeurwaarder, exploot van 9 maart 2016 onder nummer L3600573, Van der Velden van Hal & Peers gerechtsdeurwaarders & incassobureau gevestigd te Den Haag, aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal de Nederlandse volksvertegenwoordiging.De brief van de Vaste Commissie van Veiligheid en Justitie onderdeel van het gerechtsdeurwaardersexploot, te vinden onder van de Tweede Kamer der Staten-Generaal V&J aan de stichting, datum 16 september 2014, kenmerk: 2014Z14890/ 2014D30693. Ten tijde van de brief van 2014 waren De heren Van der Steur en Dijkhoff lid van de Vaste Commissie van Veiligheid & Justitie van de Tweede Kamer der Staten-Generaal ,deze zijn

daarna aangetreden als de nieuwe Minister van Justitie en staatssecretaris van Justitie. Hieruit volgt dat ook het Ministerie van Justitie en Veiligheid ruim bekend is met een notariële aktes en verder met de informatie rond Audio-Rarities de stichting en Hitler's Inferno. Alles staat op data dvd-rom als aanhechting van desbetreffende brief die onderdeel uitmaakt van de deurwaarderexploot aan de Tweede Kamer die al eerder bevestigd was door V&J op 16 september 2014 aan de stichting. Nu het Ministerie van Justitie ruim bekend is met alle stukken en via de overdrachtdossiers op het ministerie bij aantreden nieuwe bewindslieden, is de Staat der Nederlanden ook ruim bekend geacht hiermede. Ook heeft de Staat intern overleg kunnen voeren met de landsadvocaat in verband specifieke juridische details in deze zaak. Bij het kantoor van de landsadvocaat zijn advocaten en alsmede juristen met notariële achtergrond werkzaam. Het Ministerie van Justitie heeft zich in 2008 immers opgeworpen de Staat der Nederlanden in rechte te vertegenwoordigen tegen Audio-Rarities bij de rechtbank te Den Haag in het kort geding. De Staat der Nederlanden heeft in 2008 schriftelijk -brief Balkenende en later nog met een brief van Rutte- te kennen gegeven niet van voornemens te zijn een valsheidsprocedure aanhangig te maken. Tevens is gebleken na 2008,dat de Staat der Nederlanden een dergelijke houding heeft aangenomen "van niet te betwisten". De civiele rechter zal "onder verstek" een executoriale titel verlenen over de notariële akte op verzoek van de stichting die werkzaam is voor Audio-Rarities, aanhangig te maken met een advocaat. De civiele rechter zal de executariale titel verlenen op straffe van rechtsweigering. De rechter zal verder niet tornen aan de inhoud van de notariële akte die staat voor de rechter immers vast omdat dit volgens de wet geacht is zo te zijn.

Partijen:

a.de Publiekrechtelijke rechtspersoon Staat der Nederlanden,
Binnenhof 19, Den Haag,N.L.,waarbij de publiekrechtelijke rechtspersoon de Nederlandse staat niet in de specífieke bestuurstaak heeft gehandeld,maar in de Ondernemers activiteit public relations,en de wetenschap,bestaat er geen voldoende grond haar anders te bejegenen dan privaatrechtelijke rechtspersonen die de zelfde of vergelijkbare activiteíten verrichten.

b. de Eenmanszaak: Audio-Rarities, Kastanje 28,5231 NK, Mierlo, NL,
directeur J.P. van den Wittenboer die op uitdrukkelijke uitnodiging van de Staat der Nederlanden "Ministerie van Economische Zaken in Den Haag" een rechtsverhouding is aangegaan voor "fair use only" met het project "Hitler's lnferno" in verband met zakendoen in Japan in negentienhonderd acht en negentig,door de Nederlandse ovenheid in verband met vierhonderd (400) jaar handelsbetrekkingen tussen Nederland en Japan. Op één en twintig september negentienhonderdacht en negentig "spreekdagen" zijn door Audio-Rarities de heer J.P. van den Wittenboer ten adres van het Ministerie van EconomÍsche Zaken persoonlijk en mondeling de licentievoorwaarden voor "fair use only" met het "Hitler's infemo" project grondig besproken.Gesproken is met Mr. Hendrik E.C. Koets. Er is geen

schriftelijke “fair use only- agreement” vastgelegd tussen de Staat en Audio-Rarities, wel is een schriftelijke bevestiging door de Nederlandse Staat op veertien december negentienhonderdacht en negentig, vanuit Tokio, Japan verzonden, waarin de mondetinge afspaak van één en twintig september negentienhonderdacht en negentig en wat besproken i s, kort samengevat is bevestigd.De Staat heeft zich vrijwillig zelf partij gekozen.

IS EEN MONDELINGE OVEREENKOMST RECHTSGELDIG?
mr. E.R. Jonker (Erwin) Aiens Schoonbeek Advocaten ariensadvocaten.nl

Het antwoord op deze vraag luidt bevestigend. Ja, een mondelinge afspraak is ook een afspraak want volgens het Nederlandse overeenkomstenrecht komt een overeenkomst namelijk tot stand door een aanbod van een partij en de aanvaarding van dat aanbod door een andere partij.

Artikel 217 van boek 6 van het Nederlandse overeenkomstenrecht bepaalt hierover het volgende:

“Een overeenkomst komt tot stand door aanbod en aanvaarding daarvan.”
Volgens het Nederlandse recht gelden voor de totstandkoming van overeenkomsten in beginsel geen nadere vormvereisten. Een mondelinge overeenkomst is volkomen rechtsgeldig. Aanbod en aanvaarding kunnen namelijk in iedere vorm geschieden.
De Hoge Raad, hoogste rechtscollege in Nederland heeft in zijn arrest van 21 december 2001, ECLI: NL:2001: AD5352 hierover gezegd:

“Het antwoord op de vraag of een overeenkomst tot stand gekomen is, is afhankelijk van hetgeen partijen over en weer hebben verklaard en uit elkaars verklaringen hebben afgeleid en in de gegeven omstandigheden redelijkerwijs mochten afleiden.”

Aanbod en ervaring hoeven dus niet uitdrukkelijk plaats te vinden: ze kunnen in elke vorm geschieden en kunnen besloten liggen in een of meer feitelijke gedragingen.
Een aanvaarding van het aanbod kan kenbaar worden gemaakt door alle middelen welke in het maatschappelijk verkeer als zodanig worden begrijpt inbegrepen, bijvoorbeeld; een hand opsteken, of gewoon ja knikken. Onder omstandigheden kan zelfs een niet handelen, een dulden, alsook een louter stilzwijgen als aanvaarding gelden. In zijn arrest van 4 februari 2000, NJ 2000/258 geeft de Hoge Raad daarvan een mooi voorbeeld:
“Naar het oordeel van het hof heeft Pelders terecht aangevoerd dat Kinheim op deze brief niet heeft gereageerd, zodat in rechte ervan dient te worden uitgegaan dat Kinheim daarmee – stilzwijgend – akkoord is gegaan.”

Anders dan een louter stilzwijgen, ligt die situatie veel duidelijker in een geval er reeds feitelijk uitvoering is gegeven aan een overeenkomst. Bij het ontbreken van een

schriftelijke overeenkomst of expliciete afspraken tussen partijen, moet aan de hand van alle overige omstandigheden en aanwijzingen beoordeeld worden of er vanaf enig moment een bepaalde rechtsverhouding bestaat.

In arrest Van den Eijnde / Fuchs van de Hoge Raad van 2 september 2011, ECLI:NL:HR:2011:BQ3876, heeft de Hoge Raad de volgende rechtsregel bevestigd; ook al ontbreekt een schriftelijk contract, de totstandkoming van een overeenkomst kan mede worden afgeleid uit een tussen partijen op enig moment bestaande feitelijke situatie. Kortom; een mondelinge overeenkomst is volkomen rechtsgeldig.

IFUD of Human Rights
de Voorzitter
J.P. van den Wittenboer

Correspondence:Po.box 324, 5660AH Geldrop The Netherlands

Offices:Kastanje 28, 5731NK Mierlo The Netherlands

C.o.C.reg:41092925 Eindhoven N.L.

E-mail: ifudofhumanrights@yahoo.com

Internet: http://ifudofhumanrights.webs.com

Phone:+31 -(0)6 50 425 552

AFSCHRIFT

RECTIFICATIE

Op **één en twintig juni tweeduizend zeven** ----------
verscheen voor mij, mr Theodorus Hubertus Johannes Maria op de Laak, notaris te ----
Budel, gemeente Cranendonck:----------
de heer **Joannes Petrus van den Wittenboer**, planned change agent en voorzitter ---
van de "Intermediaire stichting van de Universele Verklaring van de Rechten van de ---
Mens", tevens eigenaar van de eenmanszaak "Audio-Rarities", volgens zijn verklaring
geboren te Mierlo veertien mei negentienhonderd vijf en vijftig, woonachtig ten adres --
Kastanje 28, 5731 NK Mierlo, van Nederlandse nationaliteit, ongehuwd en nooit -------
gehuwd geweest en niet geregistreerd of geregistreerd geweest als partner, ----------
legitimatie: paspoort nummer NF8802866. ----------
De voormelde stichting is statutair gevestigd te Geldrop, en is ingeschreven in het -----
register bij de Kamer van Koophandel en Fabrieken voor Zuidoost Brabant te ----------
Eindhoven onder dossiernummer 41092925, de stichting is geregistreerd met het -----
adres op het woonadres van Joannes Petrus van den Wittenboer, waar ook de ---------
eenmanszaak op is geregistreerd, deze eenmans is bekend bij de Kamer van ---------
Koophandel en Fabrieken voor Zuidoost Brabant te Eindhoven onder dossiernummer -
17090220. ----------
De comparant verklaarde dat hij een eerder gedane **"onder ede verklaring van** ------
zestien juli tweeduizend vier"wil rectificeren. ----------
De comparant rectificeert het navolgende: ----------
De partijen: ----------
1a).Hoofdpartij. de publiekrechtelijke rechtspersoon Staat der Nederlanden, ----------
Binnenhof 19, Den Haag, "N.L.", waarbij de publiekrechtelijke rechtspersoon de --------
Nederlandse Staat niet in de specifieke bestuurstaak heeft gehandeld, maar in de -----
ondernemersactiviteit, public relations, en de wetenschap, bestaat er geen voldoende -
grond haar anders te bejegenen dan privaatrechtelijke rechtspersonen die dezelfde of
vergelijkbare activiteiten verrichten. ----------
2a).Hoofdpartij. Eenmanszaak Audio Rarities, Kastanje 28, 5731 NK, Mierlo, "N.L.", --
directeur J.P. van den Wittenboer die op **uitdrukkelijke uitnodiging van de Staat der Nederlanden** "Ministerie van Economische Zaken in Den Haag" een rechtsverhouding
is aangegaan voor "fair use only" met het project "Hitler's Inferno" in verband met -----
zakendoen in Japan in negentienhonderd acht en negentig, door de Nederlandse -----
overheid in verband met vierhonderd (400) jaar handelsbetrekkingen tussen Nederland
en Japan. Op één en twintig september negentienhonderd acht en negentig ----------
"spreekdagen" zijn door Audio-Rarities,de heer J.P. van den Wittenboer ten adres van
het Ministerie van Economische Zaken persoonlijk en mondeling de ----------
licentievoorwaarden voor "fair use only" met het Hitler's Inferno"project grondig ---------
besproken. Gesproken is met Mr. Hendrik E.C. Koets. Er is geen schriftelijke "fair use -
only-agreement" vastgelegd tussen de Staat en Audio-Rarities, wel is een schriftelijke -
bevestiging door de Nederlandse Staat op veertien december negentienhonderd acht -
en negentig, vanuit Tokio, Japan verzonden, waarin de mondelinge afspaak van één --
en twintig september negentienhonderd acht en negentig en wat besproken is, kort ----
samengevat is bevestigd. De Staat heeft zich vrijwillig zelf partij gekozen. ----------
3a).Secondiare-partij. De privaatrechtelijke rechtspersoon de Stichting Intermediary --
Foundation of the Universal Declaration of Human Rights, Kastanje 28, 5731 NK, -------
Mierlo, "N.L.", voorzitter J.P. van den Wittenboer. Als exclusieve internationaal ---------
licentiehouder "fair use only" over het werk Hitler's Inferno, door Audio Rarties LPA ----
2445 USA, nineteenhundred fourty five, World-War II, werkzaam tevens als ----------
intermediair, wetenschappelijk, mensenrechten. ----------

4a).Secondiare-partij. de publiekrechtelijke rechtspersoon Zuid-Duitse Deelstaat ------ Freistaat Bayern, Duitsland, Alexandera Strasse 3, 80538, München, Deutschland. Als algemeen auteursrechthouder over het werk "Hitler's Inferno". Kontrollratdirektive 50. -- **5a).Secondiare-partij.** de publiekrechtelijke rechtspersoon de Amerikaanse auteurs -- en muziekrechtenorganisatie The Harry Fox Agency Inc., New York U.S.A., 771 Third - Avenue, New York, 10017 USA, vertegenwoordigd door Frank S. Rittman in de functie van International Business Administrator, die zich laat vergezellen door Edward -------- P.Murpy en Yoshio Inomata. Aangaande het verstrekken van een schriftelijke ---------- internationale exclusieve-licentie "Hitler's Inferno" voor "fair use only", datum afgifte ---- licentie zeventien augustus negentienhonderd vijf en negentig.----------

Voorwaarden en condities "fair use only" voor wetenschappelijk en bibliotheek - gebruik.----------

Hitler's Inferno is een werk van letterkunde, wetenschap of kunst, hetwelk bestaat uit -- afzonderlijke werken van liederen en toespraken uit het tijdperk Hitler Duitsland in een door de maker Audio Rarities (USA) in een logische anti-fascistische vorm aan ---------- elkander in de Engelse taal gesproken commentaar in negentienhonderd vijf en veertig in de USA, het einde van de Tweede Wereldoorlog, hierbij wordt, onverminderd het ---- auteursrecht op ieder werk afzonderlijk, als de maker aangemerkt Audio Rarities (USA) degene, onder wiens leiding en toezicht het totale werk is tot stand gebracht. Het ------- auteursrecht over de Duitse toespraken en geluidsopnames door Adolf Hitler en -------- NSDAP -bij overdracht door de geallieerden na negentienhonderd vijf en veertig- ------- berusten bij de Zuid-Duitse deelstaat Freistaat Bayern, en de nederlandse versies van toespraken en liederen van de NSB bij de staat der Nederlanden. Hierbij is in het geval van het werk "Hitler's Inferno" het totale auteursrecht in eigendom van Freistaat -------- Bayern, het doel hiervan is om misbruik onder controle te kunnen houden door de ------ staat en strafbaar te stellen in verband met het ondeskundig gebruik van toespraken, - liederen, afbeeldingen en gedragingen die na negentienhonderd vijf en veertig na de -- val van het Derde Rijk bewezen en ernstig fout waren bevonden door het Tribunaal in - Neurenberg. Zowel de hedendaagse Duitse wet-en regelgeving (Duitse grondwet) ----- alsmede de Amerikaanse en Nederlandse wet- en regelgeving alsmede Europese en - Internationale Verdragen maken uitzonderingen voor het gebruiken van materialen ---- voor historische, wetenschappelijke en educatieve doelstellingen voor gebruik door ---- bibliotheken en op scholen, studie of gebruik door wetenschappers, (Title 17, United -- States Code). Bij het auteursrecht moet nog iets anders worden onderscheiden en wel het zogenaamde persoonlijkheidsrecht droit moral door Audio Rarities (USA). Het ------ persoonlijkheidsrecht van de auteur van het werk gaat nimmer teniet. Dit recht moet --- alzo beschouwd worden als een absoluut en exclusief zelfstandig recht, staande naast het auteurschap. Uit het een en ander volgt, dat het persoonlijkheidsrecht ---------- onafhankelijk van het auteursrecht een zelfstandig, niet overdraagbaar recht vormt. Als de toespraken en liederen in negentienhonderd vijf en veertig op rechtmatige manier -- zijn verzameld, hetgeen uit onderzoek is gebleken en moet worden aangenomen, heeft Audio Rarities (USA) het exclusieve recht de plaat "Hitler's Inferno" in eigenbeheer te - vermenigvuldigen en te verspreiden. Het droit moral kan na overlijden van de maker --- worden uitgeoefend door degenen die hij daartoe bij uiterste wilsbeschikking heeft ----- aangewezen. Zonder uiterste wilsbeschikking door de maker zelf afgegeven, of bij ----- ontbreken van informatie over de maker,alleen mogelijk met een schriftelijke licentie --- door de auteursrechtenorganisatie.Intermediary Foundation of the Universal ---------- Declaration of the Universal Declaration of Human Rights, postbus 324, 5660 AH, ------ Geldrop Nederland heeft sinds negentienhonderd vijf en negentig bij schriftelijke ------- licentie door de Amerikaanse Auteursrechten organisatie "The Harry Fox Agency Inc" - in New York USA, te gelden als exclusieve licentiehouder op het mogen beheren en ---

internationaal verspreiden van het intellectueel & mechanische eigendomsrechten ----- "Hitler's Inferno", hiernaast kunnen bibliotheken, archieven, musea als niet-exclusieve licentiehouders fungeren en wetenschappers-agreementen verstrekken aan ---------- onderzoekers. Het op de geluidsdragers vastgelegde materiaal is gegarandeerd ------- authentiek. Het werk "Hitler's Inferno" is gegarandeerd geen nazisme of neo-nazisme. Het is een getuigenis over de holocaust. De juridische afhandeling over de ---------- auteursrechten en over het werk zijn in negentienhonderd negen en negentig en ------- daarna op zestien juli tweeduizend vier met een titel "In naam der Koningin" notarieel - vastgelegd bij Notariaat op de Laak, Capucijnerplein 38, Budel Nederland. Het werk is verder geregistreerd met een registratienummer bij de Belastingdienst "registratie en -- successie" in Nederland. Op één maart negentienhonderd negen en tachtig traden de Verenigde Staten toe tot de "Berner Conventie ", een tussen een aantal staten ---------- gesloten verdrag, (Berner Conventie, gedefinieerd onder sectie 101 van Title 17,United States Code) waarbij het auteursrecht van onderdanen van elk van de deelnemende -- Staten beschermd wordt in alle aangesloten Staten, waaronder ook Nederland. --------- Stichting Stemra is de Nederlandse zusterorganisatie van de Amerikaanse ---------- auteursrechtenorganisatie The Harry Fox, Inc New York. Vervaardigde opnamen van - uitzonderlijke documentaire waarde naast andere items mogen in officiële archieven -- worden bewaard. Hitler's Inferno is opgenomen in de USA, bij de Universiteit van ------- Kansas City, Missouri, in de Miller Nicols Library,en maakt deel uit van een ---------- wetenschappelijke verzameling van items over de holocaust onder de rubriek ---------- "Suzanne Statland Collections in Holocaust Studies" a bibliography of research -------- materials. ----------

Toegelaten: hetgeen in overeenstemming is met de wettelijke en de morele norm met hetgeen naar de regels van het maatschappelijke verkeer redelijkerwijs geoorloofd is -- met inachtneming van Artikel 25 A W en title 17 United States Code, in combinatie met in kracht rechtsgeldige Europese en Internationale Verdragen (Berner Conventie, ------ WIPO- Verdragen, Rome Conventie, TRIPS agreement van World Trade ---------- Organisation), Internationaal Verdrag inzake Economische, Sociale en Culturele ------- Rechten, waarin de auteursrechten van wetenschappers en de beoefening van de ----- wetenschap, mensenrechten zijn geworden, waar individuele aangesloten---------- Staten aan zijn verbonden. ----------

Verboden: in het algemeen iedere gehele of gedeeltelijke mechanische overname, ---- bewerking of nabootsen inbreuk op intellectueel eigendom in gewijzigde vorm voor een ander doel of een daadwerkelijk verschil vertonen dan het oorspronkelijke doel door de maker zelf verkozen; alle produkten die niet in overeenstemming zijn met de wettelijke en de morele norm, en alles wat met hetgeen naar de regels van het maatschappelijke verkeer redelijkerwijs niet geoorloofd is en als redelijkerwijs aannemelijk is, dat ook de maker die inbreuken zou hebben afgekeurd; ten gehore brengen of vertonen in het ---- openbaar, illegaal verspreiden van produkten of misbruik van gedachtengoed, ---------- negativisme, obsceniteit, obscurantisme; gebaren, uitdrukkingen, emblemen, ---------- geschiedvervalsing; muziek gezongen en gesproken alsmede instrumentale ---------- bewerkingen, met inbegrip van de beschikbaarstelling voor het publiek op zodanige --- wijze dat deze voor leden van het publiek op een door hen individueel gekozen plaats en tijd toegankelijk zijn, hierbij inbegrepen omroepuitzendingen, sportevenementen, al dan niet per kabel satelite, en internettransmissies.----------

Indien aan twee of meer personen een gemeenschappelijk auteursrecht op een zelfde werk toekomt, kan, tenzij anders is overeengekomen, de handhaving van dit recht door ieder hunner geschieden. De Staat de monopoliehouder over het vervolgen van ------- strafbare feiten in overeenstemming met wat hierover is vastgelegd in ---------- negentienhonderd vijf en veertig door de geallieerden controleraad op grond van de ---

wetgeving ter voorkoming van nationalisme en militairisme van de Tweede ----------
Wereldoorlog "kontrollratdirektive 50". ----------
De volgende partijen zijn aanwezig.----------
Bij de ondertekening van deze notariële rectificatie zijn de volgende partijen aanwezig: J.P. van den Wittenboer in de functie als directeur Audio-Rarities en in de functie als -- Voorzitter van Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights. De overige partijen zijn niet in persoon vertegenwoordigd bij de ondertekening van de - rectificatie van de notariële akte.----------
Originele schriftelijke bewijzen zullen aan de akte worden gehecht, wanneer niet ---- origineel zal worden aangegeven dat het een kopie of een print betreft Onder de ------- originele aanhechtingen zit ook een "originele Kiezerspas voor de verkiezingen voor --- Provinciale Staten Noord-Brabant die gehouden is op zeven en twintig maart ---------- tweeduizend zeven. De kiezerspas was bestemd voor de heer Joannes Petrus van ---- den Wittenboer, adres Kastanje 28, 5731 NK, Mierlo, waarbij door hemzelf de volmacht aan de Voorzitter van de Stichting Intermediary Foundation of the Universal ---------- Declaration of Human Rights is afgegeven op de kiezerspas om te gaan stemmen. Het stemrecht is een grondrecht,en dat moet hoog worden gehouden. De burgerij is vrij om de eigen mening te geven over de volksvertegenwoordigers. Gezien de verklaring ----- onder ede in de notariële akte de dato twee en twintig juni negentienhonderd vier en -- negentig, kan niet worden uitgegaan van een democratie, maar is sprake van een ------ schijndemocratie. **Er is geen stem uitgebracht.** Er zal eerst een integraal ---------- parlementair openbaar onderzoek moeten geschieden naar de toestand van de -------- rechtsstaat en de democratie. De bewindsman Hirsch Ballin die zijn kabinetszetel ------ verloor door de IRT-affaire in negentienhonderd vier en negentig (verwijs ook naar ----- notariële akte van een verklaring de dato één en twintig januari negentienhonderd vier en negentig), die aftrad als minister van justitie omdat de Tweede Kamer hem had ----- verboden verdere bemoeienis te hebben met de zware criminaliteit, deze bewindsman die later in tweeduizend zeven wederom de post van "minister van justitie" mag -------- bekleden onder Balkenende, heeft nu kennelijk de opdracht om onderzoek te ---------- verrichten naar de misdaadorganisatie waar hij zelf lid van is " Kabinet Balkenende IV" In rubriek "15" van akte notarieel "in naam der koningin" de diverse boekwerkjes met -- bewijzen en brieven van Audio-Rarities en de Stichting, zijn thans digitaal vastgelegd - op een DVD-rom, met actualisering tot en met tweeduizend zeven inbegrepen. Op de - DVD-rom zijn daarnaast extra opgenomen een complete website door de sociale ------- databank Nederland, in Huizen, Noord-Holland, "N.L.", en een rapport in ---------- pdfbestandsformaat "naboek 20e editie 2006" door H.M. Walker uit Berlicum en ------- Stichting Werkgroep negentienhonderd zeventig, in Tilburg, "N.L". De DVD-rom en de inhoud hiervan alle aanwezige stukken maakt thans onderdeel uit van de **notariële ---- rectificatie**.----------
De rubrieken "15 en 16" immateriële of naamschade. Door de Staat der Nederlanden - het mondeling agreement "fair use only" Hitler's Inferno te hebben geschonden op een of meer keren en / of tijden en / of data. Te concretiseren in een geldvordering. ---------
Wordt de echtheid van deze authentieke akte en de titel betwist. Wanneer een ---- gerechtsdeurwaarder komt met een betekende grosse, waarvan de echtheid en / of --- onjuistheid wordt betwist. De gerechtsdeurwaarder dient dan zijn opdrachtgever aan te spreken en vervolgens dient de opdrachtgever de Staat der Nederlanden waartegen -- de grosse is betekend te benaderen voor verificatie van de echtheid en onjuistheid. ---- Wordt de echtheid en / of onjuistheid van een authentieke akte betwist; dan vermeldt -- artikel. 159 lid 1 Rv:een geschrift dat het uiterlijk heeft van een authentieke akte,geldt - als zodanig behoudens bewijs van het tegendeel.----------

Algemeen geldt, dat het tegenbewijs tegen de authentieke akte drukt op degene die --- haar onjuistheid en / of valsheid beweert, in een speciale "Valsheidsprocedure" bij de - civiele rechter. Bij deze notariële akte met de titel geldt, dat deze procedure voor de --- civiele rechter **absoluut en alleen in combinatie van een openbaar parlementair --- onderzoek** naar het rechtssysteem volgt, met horen van alle getuigen onder ede. In --- een "valsheidsprocedure" worden de notariële akte van een verklaring de dato één en twintig januari negentienhonderd vier en negentig en notariële akte onder ede de dato twee en twintig juni negentienhonderd vier en negentig onderdeel van één totale ------- valsheidsprocedure op alle akten. ----------

Artikel 430 Rv. Geeft algemene regels, voor grossen van excecutoriale titels en de ----- betekening daarvan, voordat zij ten uitvoer kunnen worden gelegd. ----------

De kracht van het schriftelijk bewijs is in de oorspronkelijke akte (minuutakte) gelegen. Grossen en gehele afschriften van een authentieke akte die volgens de wettelijke ------ voorschriften moeten worden bewaard, leveren, wanneer zij zijn afgegeven door een -- daartoe bevoegde ambtenaar (in dit geval de notaris) hetzelfde bewijs op als de ------- oorspronkelijke akte. ----------

Problemen met het vinden van een gerechtsdeurwaarder door de opdrachtgever. Problemen bij het bereid vinden van een gerechtsdeurwaarder voor het uitvoeren van - de opdracht "ministerieplicht" kunnen zich voordoen. Te denken valt van het naar ------ elkander en op elkander afschuiven van de opdracht. Daarbij moet opdrachtgever ------ eerst alle gerechtsdeurwaarders in Den Haag schriftelijk benaderen om daarna zich te kunnen richten tot de Koninklijke Beroepsorganisatie van Gerechtsdeurwaarders ------- KBvG, postbus:12, 3740 AA in Baarn. Uiteindelijk moet via de Tweede Kamer de ------- ministeriële verantwoordelijkheid van de Minister van Justitie worden geactiveerd om -- ambtshalve een gerechtsdeurwaarder aan te wijzen die de opdracht moet uitvoeren. -- De minister van justitie heeft de taak algemeen te zorgen dat de rechtsbedeling -------- behoorlijk kan functioneren. Men spreekt wel van apparaatzorg. Verder te denken valt (gezien de aard en de opstelling door de Nederlandse Staat (de goodwill-belangen), --- dat de Staat de status quo zal handhaven zo lang enigszins mogelijk is, en zich -------- daarom om die reden van geen enkele Wet, Verdrag rekenschap en verantwoording -- zal geven. ----------

De geconstateerde feiten. Op datum zeventien augustus tweeduizend vijf is het ------- Duitse volkslied gezongen ten gehore gebracht via de TV -omroep SBS6 om acht ------ (20.00) uur, voorafgaande aan het voetbalinterland Nederland tegen Duitsland in ------- Rotterdam, daarna is op datum vijf april tweeduizend zes het Duitse volkslied ---------- instrumentaal (kort in een reclame van Achmea) ten gehore gebracht via TV -omroep - NOS Nederland 1, voor het (acht) 20.00 - uur journaal, daarna is op datum zeven april tweeduizend zes het Duitse volkslied instrumentaal (kort in de reclame van Achmea) -- ten gehore gebracht via TV-omroep RTL4 voor het (half acht)19.30- uur journaal. ------- Verder is sprake van over langere periode plegen van negativisme en ---------- wetenschappelijke sabotage onder hoofdverantwoordelijkheid van de Nederlandse ---- Staat gericht tegen de stichting, Audio-Rarities met het Hitler's Inferno project,verwijs -- naar rubriek "15"DVDrom. Verder: Nederlandse Staat laat het toe dat Zij door derden - als Adolf Hitler op Internet is geportretteerd, in de vorm van een (ex)-minister van ------ Justitie die thans de post bekleed van minister van sociale zaken mr. J.P.H. Donner --- met "hitlerkapsel", en een procureur-generaal Jhr. Mr. De Wijkerslooth de Weerdesteijn als "Adolf Hitler" die het onderwerp discriminatie in zijn takenpakket heeft,afgebeeld --- met een "hakenkruis" op het hoofd en met "Hitlersnor". De Nederlandse Staat laat dit -- ondanks de bekendheid met de websites en de bekendheid wie achter deze websites - zitten, (de heer K.H de Werd en Stichting Sociale Databank Nederland,R.M. ----------

Brockhus), bewust voortbestaan. De bewijzen zijn te vinden op de DVD-rom in rubriek "15". Er zijn door die derden K.H. de Werd inmiddels zestigduizend (60.000) e-mails --- hiervan internationaal verzonden.----------
Dat er tussen de hoofdpartijen de Staat der Nederlanden en Audio-Rarities (kamer van Koophandel: 17090220) een rechtsversverhouding bestaat of heeft bestaan niet in ----- specifieke bestuurstaak, uithoofde van "fair use only" "Hitler's Inferno" Audio Rarities -- LP A 2445, uithoofde waarvan de schuldenaar nog iets van de Staat der Nederlanden had te vorderen, nu te vorderen heeft of nog in de toekomst te vorderen zal krijgen in - verband met schenden afspraken / overeenkomst.----------
Gevorderd wordt. Voor naamschade en omzetderving een geldbedrag van **twintig --- miljoen euro (€ 20.000.000,00)**, hierbij op te tellen de wettelijke rente jaarlijks, extra -- de bedragen per overtreding tot een maximum per jaar, executie en ---------- administratiekosten. Alle daaruit voortvloeiende kosten komen geheel voor rekening --- van de schuldenaar. ----------
Verbeurd zullen worden. Bij het ten gehoren laten brengen van Duitse volkslied of --- andere zaken zonder vergunning die zich buiten het referentiekader "fair use only" ----- vallen), op Nederlands grondgebied en / of het zich op internet als Adolf Hitler laten ---- afbeelden op de Website van K.H. de Werd casu quo Sociale Databank Nederland, --- R.M. Brockhus, of via een andere manier, (bij Ministerie van Justitie bekende websites ,en regelmatig bezocht door ministerie van Justitie). Letterlijk van de website van de --- Sociale Databank Nederland, citeer: *GEEN AANKLACHT. Justitie zal geen vervolging instellen wegens smaad tegen Karel de Werd, terwijl hij toch minister van Justitie mr. -- J.P.H. Donner en de voorzitter van het college van procureursgeneraal mr. J.P. de ----- Wijkerslooth als Adolf Hitler op zijn website heeft gezet.Het ministerie liet via ---------- voorlichter Ivo Hommes weten: "Er zal geen aangifte gedaan worden. Het is deze ------ persoon enkel en alleen te doen om aandacht voor zijn zaak en daar werken wij niet -- aan mee." (De Telegraaf van achttien oktober tweeduizend drie), einde citaat.* **Bedrag tienduizend euro (€ 10.000,00) per overtreding per constatering per keer per ------ iedere nieuwe data op de kalender, oplopen tot een geldbedrag maximum van --- twee miljoen euro (€ 2.000.000,00) per jaar.** Buiten beslag vallen goederen voor ----- openbare dienst van de Staat,artikel 436 Burgerlijk Wetboek.----------
Voor beslag zijn vatbaar. Bedragen bestemd voor educatieve en wetenschappelijke - doelen tot een maximum van honderd duizend euro (€ 100.000,00). De marktwaarde - (in geld) afgeschreven en verouderd materieel Landmacht, Marine en Luchtmacht die - niet meer voor de openbare dienst van de Staat dienen. Deze zaken kunnen zonder --- limiet worden beslagen indien niet aan de betekening, van het bevel van de ---------- gerechtsdeurwaarder wordt voldaan door de Nederlandse Staat. Verder kan beslag --- worden gelegd op roerende zaken die niet bestemd zijn voor de openbare dienst van - de Staat:oude metalen, afgeschreven computers, afgeschreven ---------- kantoorinventaris,sloopmaterialen uit gebouwen van de overheid die na verbouwingen vrijkomen en die op de dumphandel te verkopen zijn, alles waar enigszins een ---------- geldbedrag aan toe te kennen valt. Verder alle roerende en niet roerende zaken die --- niet onder de openbare dienst vallen met inbegrip van derdenbeslag op tegoeden ------ onder de Nederlandse Staat die niet te kwalificeren vallen voor openbare dienst. --------
Het totaalbedrag van de schuldvordering. twintig miljoen euro (€ 20.000.000,00) ---- met bijtelling van veertig duizend euro (€ 40.000,00) voor viermaal geconstateerde ----- overtredingen, maakt **Totaal bedrag twintig miljoen veertig duizend euro ---------- (€ 20.040.000,00).** ----------
De volgende stukken DVD-rom, brieven, licentie zullen aan deze akte worden ----- gehecht. ----------

1b. De originele brief door de Nederlandse Staat "Royal Netherlands Embassy" Tokio, Japan, datum veertien december negentienhonderd acht en negentig, inzake het ------ werkbezoek van één en twintig september negentienhonderd acht en negentig, de ----- mondelinge bespreking van de voorwaarden voor "fair use only" ten Ministerie van ----- Economische Zaken in Den Haag met Audio- Rarities. ----------
2b. Kleurenprint van de uitnodiging door Ministerie van Economische Zaken "speciale spreekdagen voor genodigden" Zakendoen in Japan, gericht aan Music Company ----- International, J.P. van den Wittenboer is (Audio-Rarities). Contact inzake verwerking -- van de uitnodiging, EVD, Lucy Wentholt. ----------
3b. De originele brief "licentie" door de Amerikaanse auteurs en muziekrechten ------- organisatie Harry Fox Agency Inc, New York USA, zeventien augustus ---------- negentienhonderd vijf en negentig, inzake Hitler's Inferno project. ----------
4b. De originele brief door de DCO Bestuur en Onderwijs Commissie van Justitie van - de Tweede Kamer, Den Haag, datum veertien september tweeduizend zes, kenmerk - "Hitler's Inferno". ----------
5b. De originele brief door Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie, achttien december negentienhonderd acht en negentig, kenmerk: BRF 51.04JH/kk, verwijs naar rubriek -- "20" akte notarieel zestien juli tweeduizend vier "In naam der Koningin". ----------
6b. De originele brief door de Hoge Raad der Nederlanden van vier januari ---------- tweeduizend zeven, inzake reageren op het verzoek de onechtheid of valsheid van de notariële akte van twee en twintig juni negentienhonderd vier en negentig te bewijzen - of kunnen aantonen, kenmerk: 73 91 /SvdO/rk. ----------
7b. DvD-rom door Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human ----- Rights en Audio-Rarities, met de stukken en getuigen onder rubriek "15" aangevuld en onderdeel van deze rectificatie. ----------
8b. De originele Stempas voor de provinciale staten Noord-Brabant, kieskring 1 -------- ('s-Hertogenbosch), om te stemmen op zeven maart tweeduizend zeven, in Gemeente Geldrop en Mierlo, waarbij J.P. van den Wittenboer de Voorziter van Intermediary ------ Foundation of the Universal Declaration of Human Rights, volmacht geeft de stem uit - te brengen. Kaartnummer:**17710161113.** ----------
In het hoofd van deze akte de woorden "In naam der Koningin", uitvoerbaar bij -- voorraad, tenzij de schuldenaar de combinatie de vordering, de titel, de akte(n) -- onrechtmatig of ongegrond voorkomt,een door de schuldenaar aan te spannen - "Valsheidsprocedure" via de civiele Rechter. ----------
De voormelde rectificatie op de notariële grosse "In naam der Koningin" de dato ------- zestien juli tweeduizend vier heeft comparant met een **eed** versterkt in handen van mij, notaris, afgelegd, nadat hij mij had verklaard de betekenis van de eed te beseffen en te weten dat de wet het plegen van meineed strafbaar stelt. ----------
SLOTBEPALINGEN ----------
Voormelde opgave, volledige voorlezing, afvraging en beantwoording hebben ---------- plaatsgehad in tegenwoordigheid van de getuigen. ----------
De comparant en de getuigen zijn mij, notaris, bekend en hun identiteit is door mij, ----- notaris, aan de hand van de hiervoor gemelde en daartoe bestemde ---------- documenten vastgesteld.

Waarvan akte, --------
in minuut opgemaakt, is verleden te Budel, gemeente Cranendonck, op de datum in --- het hoofd van deze akte vermeld, in tegenwoordigheid van de dames ---------- mevrouw Catharina Jacoba van Casteren-Daniëls, geboren te Weert ---------- twee en twintig januari negentienhonderd negen en zestig en ---------- Hendrina Maria Antonia Meeuwissen, geboren te Budel negen en twintig november ---- negentienhonderd zes en vijftig, als getuigen. ----------

Na zakelijke opgave van de inhoud en toelichting van deze akte aan de comparant, ----
heeft deze verklaard tijdig voor het verlijden te hebben kennis genomen van de inhoud
van deze akte en daarmee in te stemmen. Vervolgens is deze akte onmiddellijk na ----
volledige voorlezing door de comparant, de getuigen en mij, notaris, ondertekend. ------

Volgen handtekeningen van de comparant, de getuigen en de notaris.

UITGEGEVEN VOOR AFSCHRIFT:

Mr. Th.H.J.M. op de Laak
Notaris te Crenendonck

Netherlands-Japan
1600-2000

ROYAL NETHERLANDS EMBASSY
6-3 Shiba Koen 3-chome, Minato-ku, Tokyo 105-0011 Phone (03)5401-0411 Fax(03)5401-0420

Audio Rarities
Music Company International
T.a.v. dhr. J.P. van den Wittenboer
Postbus 324
5660 AH GELDROP

Tokio, 14 december 1998

Re: Werkbezoek september j.l.

Geachte heer Van den Wittenboer,

Onder verwijzing naar het gesprek op 21 september j.l. betreffende "Zakendoen Japan" heb ik de eer u het volgende te berichten. De afgelopen periode is dezerzijds getracht kanalen te vinden om bekendheid te kunnen geven aan de informatie rond de cd "Hitler's Inferno - de les van gisteren (getuigenis als les voor de toekomst)".
Zoals reeds in Den Haag besproken is dit geen eenvoudige aangelegenheid. Japan kampt zelf met een oorlogsverleden - waarvoor grote aandacht bestaat - maar waarover het nog moeilijk is te spreken. Voor wat de oorlog in Europa betreft bestaat wel degelijk de kennis, maar in de Japanse beleving heeft de eerdere opkomst van het facisme in Europa duidelijk een eigen dimensie.

Een tweetal dezerzijds benaderde "recordshops" (van belangrijke ketens) toonde geen bereidheid voor het t.g.t. opzetten van een display en ook voor toezending van nadere informatie bestond geen interesse. Met uw goedvinden zal ik deze weg dan ook verder staken en bezien of wellicht binnen meer wetenschappelijke kring belangstelling bestaat.

Met vriendelijke groet,

Hendrik E.C. Koets
Ambassaderaad Economie en Handel

オランダ大使館 〒105-0011 東京都港区芝公園3丁目6番3号 Tel.(03)5401-0411 Fax.(03)5401-0420

KOPIE

EVD

MINISTERIE VAN ECONOMISCHE ZAKEN

Postbus 20105
2500 EC Den Haag
Telefoon: (070) 3 79 89 33
Telefax: (070) 3 79 78 78

Port betaald
Nederland
Port payé
Pays-Bas

Luxe Company International
Postbus 324
3770 AH Barneveld

t.a.v. J.P. van den Witterbaar

KOPIE

EVD

MINISTERIE VAN ECONOMISCHE ZAKEN

Voorlichtingsbijeenkomst
"Zakendoen in Japan"
23 september 1998

Misschien juist vanwege de huidige problemen blijft Japan in de belangstelling staan. Om Nederlandse bedrijven de mogelijkheid te bieden de ontwikkelingen in het land beter te volgen organiseert de EVD in samenwerking met de Kamer van Koophandel Rotterdam, de Japan Trade Club, NCH en de Fenedex op 23 september de voorlichtingsbijeenkomst 'Zakendoen in Japan'.

Daarnaast wordt een aantal spreekdagen georganiseerd met vertegenwoordigers van de Nederlandse ambassade te Tokio en het Consulaat-Generaal te Osaka. Deze spreekdagen bieden Nederlandse bedrijven de gelegenheid bij hun plannen en activiteiten in Japan gebruik te maken van de medewerking van de Nederlandse vertegenwoordigingen in Japan. De gesprekken vinden plaats op 21 (EVD Den Haag), 22 (KvK Apeldoorn) en 23 september a.s. (KvK Gouda).

Locatie voorlichtingsbijeenkomst:
Kamer van Koophandel Gouda
Burg. van Reenensingel 101
Gouda
(circa 5 min. vanaf het NS Station Gouda, uitgang Bloemendaal. Ruime parkeergelegenheid bij het KvK-gebouw)

Tijd voorlichtingsbijeenkomst:
10.00 - 14.00 uur
(vanaf 09.30 uur inschrijving)

Kosten:
De deelnamekosten voor de voorlichtingsbijeenkomst bedragen *f* 125,-- p.p.
Deelname aan de individuele gesprekken is gratis.

Aanmelding voorlichtingsbijeenkomst:
Aanmelding is alleen mogelijk via het bijgevoegde aanmeldingsformulier; sluitingsdatum voor inschrijving van de voorlichtingsbijeenkomst is vrijdag 18 september a.s.
U ontvangt *geen* bevestiging van uw aanmelding aan de voorlichtingsbijeenkomst.

Aanmelding spreekdagen:
Via bijgevoegd formulier. Omstreeks twee weken voor aanvang van de spreekdagen wordt u benaderd door de coördinator van de EVD of de betrokken Kamer van Koophandel voor een definitieve afspraak waarvan schriftelijk bevestiging volgt.

Annulering:
Bij verhindering kan de plaats van de deelnemer worden ingenomen door een medewerker van hetzelfde bedrijf. Deelnamekosten zijn niet verschuldigd wanneer *uiterlijk een dag* voor de datum van de bijeenkomst is geannuleerd.

Mailing:
Voor de mailing van deze bijeenkomst is gebruik gemaakt van verschillende adresbestanden. Hierdoor kan het voorkomen dat u meer dan een aankondiging ontvangt.

Inlichtingen:
EVD, Lucy Wentholt
telefoon: 070-3797013

EVD - 06/98

fenedex NCH KAMER VAN KOOPHANDEL ROTTERDAM ASIA HOUSE

THE HARRY FOX AGENCY, INC.
a subsidiary of NATIONAL MUSIC PUBLISHERS' ASSOCIATION, INC.

October 17, 1995

Mr. J.P. van den Wittenboer
Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights
Postbox 324
5660 AH Geldrop
THE NETHERLANDS

Re: Hitler's Inferno Project

Dear Mr. van den Wittenboer:

Thank you for your letter dated August 16th; please excuse my delay in responding to your inquiry. I regret that we cannot provide you with any recommendations on U.S. record companies who may wish to act as your distributor. I am, however, enclosing a section from the *1995 Billboard International Buyer's Guide* in the event you wish to contact any of them directly.

Sincerely,

Frank S. Rittman
International Business Administrator

encl.
cc: Edward P. Murphy
Yoshio Inomata

711 THIRD AVENUE, NEW YORK, NEW YORK 10017 (212) 370-5330 FAX: (212) 953-2384

DCO Bestuur en Onderwijs
Commissie Justitie

Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights
T.a.v. de heer J.P.van den Wittenboer
Postbus 324
5660 AH GELDROP

Plaats en Datum	Den Haag, 14 september 2006
Betreft	"Hitler's Inferno
Ons kenmerk	JUST060608
Uw kenmerk	K05/1077/12Sv
Uw brief van	14 september 2006

Geachte heer Van den Wittenboer,

Uw bovengenoemde brief is onder de leden van de vaste commissie voor Justitie verspreid.

In haar vergadering van 6 september 2006 heeft de commissie besloten geen verdere actie te ondernemen.

Dit betekent dat de leden van de commissie individueel wel actie kunnen ondernemen naar aanleiding van uw brief. Zij kunnen uw opmerkingen bijvoorbeeld gebruiken bij de behandeling van wetsvoorstellen of vragen stellen aan de regering.

Hoogachtend,

mevr. mr. N.J.P. Coenen
griffier van de vaste commissie voor Justitie

Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Plein 2
Den Haag

Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Tel: 070-318 2007
Fax: 070-318 3444

E-mail: cie.just@tweedekamer.nl

K·N·B

KONINKLIJKE NOTARIELE BEROEPSORGANISATIE

Music Company International
T.a.v. de heer J.P. van den Wittenboer
Postbus 324
5660 AH GELDROP

Den Haag, 18 december 1998

Ons kenmerk : BRF51.04 JH/kk
Doorkiesnr : (070) 330 71 61

Geachte heer Van den Wittenboer,

Hierbij bevestig ik de ontvangst van uw brief, met bijlagen, van 11 december 1998 op 14 december daarna.

U heeft een tekst meegestuurd over de betekenis van de notariële akte, gebaseerd op hetgeen u aan informatie van een notaris hebt verkregen en verder daarover in de vakliteratuur hebt gevonden. U verzoekt de KNB de tekst waar nodig aan te vullen, dan wel een algemene uitleg te geven.

Naar aanleiding daarvan deel ik u mee dat de KNB een vereniging van notarissen en kandidaat-notarissen in Nederland is en als zodanig slechts algemene informatie op notarieel gebied verstrekt. Dit geschiedt door de uitgifte van folders en informatiekaarten, door het periodiek uitgeven van een krant voor cliënten van notariskantoren en door de instelling van de Notaristelefoon, waar ook algemene informatie kan worden ingewonnen. Concrete vragen kunnen door de KNB niet worden beantwoord.

In het algemeen kan ik u wel het volgende meedelen.
Notariële akten zijn akten opgemaakt door een notaris in functie. Eén van de voordelen van een notariële akte is dat de dagtekening, de echtheid en de juistheid van de notariële akte terstond vaststaan. Een ander voordeel is dat die akte steeds bewaard blijft en dat er dus altijd duplicaten van kunnen worden gemaakt. De akte wordt opgemaakt door een onpartijdige deskundige die er naar zal streven de akte zo op te stellen dat rechterlijke procedures worden voorkomen.
Van een notariële akte kan een grosse, een officieel en gewaarmerkt bijzonder afschrift, worden uitgegeven. De daarop rechthebbende kan hiermee zonder rechterlijk vonnis zijn rechten uitoefenen.

Spui 184
2511 BW Den Haag

Postbus 16020
2500 BA Den Haag

Telefoon 070 - 330 71 11
Telefax 070 - 345 32 26

ABN AMRO 43.01.82.953
Postbank 125185

4

Vanwege deze voordelen van een notariële akte en omwille van de rechtszekerheid heeft de wet voor sommige overeenkomsten en rechtshandelingen de notariële akte verplicht gesteld.

/. Voor een opsomming, alsmede voor meer informatie over de notariële akte en de functie van de notaris verwijs ik u naar de folder "Functie en werkterrein van de notaris", welke u hierbij aantreft.

Hoogachtend,

p.o. CMV/AKonijnenburg

mw mr F.C. van der Steur-de Jong

Spui 184
2511 BW Den Haag

Postbus 16020
2500 BA Den Haag

Telefoon 070 - 330 71 11
Telefax 070 - 345 32 26

ABN AMRO 43 01 82 953
Postbank 125185

HOGE RAAD DER NEDERLANDEN

Aan de heer J.P. van den Wittenboer
Inermediary Foundation of the Universal Declaration of
Human Rights
Postbus 324
5660 AH GELDROP

Datum 4 januari 2007 **Kenmerk** `7391/SvdO/rk

Geachte heer Van den Wittenboer,

Hierbij deel ik u mede dat de Procureur-Generaal kennis heeft genomen van uw brief van 2 januari 2007 gericht aan de 'Voorzitter van het College van procureurs-generaal van de Hoge Raad der Nederlanden', betreffende 'bewijzen valsheid en onechtheid notariële akte d.d. 22 juni 1994'.

Ter voorkoming van misverstand wijs ik u erop dat de Procureur-Generaal bij de Hoge Raad, mr. J.W. Fokkens, en de Voorzitter van het College van procureurs-generaal, mr. H.N. Brouwer, verschillende functionarissen zijn. De Procureur-Generaal bij de Hoge Raad is geen lid van het College van procureurs-generaal en behoort niet tot het Openbaar Ministerie.

Uit uw brief blijkt niet dat de Procureur-Generaal u - gelet op zijn taken en bevoegdheden - van dienst zou kunnen zijn. De Procureur-Generaal zal daarom niet ingaan op de inhoud van die brief en de door u meegezonden bijlagen.

Hoogachtend,

De Kabinetschef van de Procureur-Generaal,

Mr. S. van den Oever

Postbus 20303 | 2500 EH Den Haag | Telefoon 070 361 13 11
Lange Voorhout 34 | Bezoekadres: Kazernestraat 52 | www.hogeraad.nl

2

Stemmen in een andere gemeente binnen de provincie

Als u in een andere gemeente, binnen de provincie, aan de verkiezing wilt deelnemen, dient u in persoon uiterlijk maart 2007 deze stempas bij uw gemeente te laten omzetten in een kiezerspas. Een schriftelijk verzoek tot het stemmen in een andere gemeente, dient u uiterlijk 21 februari 2007 in te dienen bij de gemeente.

Stemmen bij volmacht

Als u niet zelf aan de stemming kunt deelnemen, kunt u een andere kiezer machtigen om voor u te gaan stemmen. Is deze kiezer *in dezelfde gemeente* ingeschreven, dan kunt u gebruik maken van onderstaand volmachtbewijs. Wilt u een kiezer machtigen die in een andere gemeente is ingeschreven, dan dient u uiterlijk 21 februari 2007 een schriftelijk verzoek in te dienen bij de gemeente. De gemachtigde kan een volmachtstem uitsluitend tegelijk met de eigen stem uitbrengen!

De formulieren voor de schriftelijke verzoeken zijn verkrijgbaar ter gemeentesecretarie.

VOLMACHTBEWIJS (Met blokletters invullen)

		Paraaf stembureau
Naam gemachtigde	: I.F.U.D of Human Rights	
Adres en woonplaats	: Kastanje 128, 5731NK Mierlo	

De gemachtigde verklaart zich door mede-ondertekening bereid voor de volmachtgever bij volmacht te stemmen en met inbegrip van deze machtiging niet meer dan twee stemmen als gemachtigde te hebben aangenomen.

Geef uw stempas pas aan een ander mee, nadat u zelf hebt ingevuld wie gemachtigd is namens u uw stem.

Handtekening volmachtgever:

Handtekening gemachtigde:

ET OP:

Het is strafbaar om op naam van een ander aan de stemming deel te nemen (art. 128 Wetboek van Strafrecht).

Neem uw identificatiebewijs mee! De voorzitter van het stembureau is bevoegd van u te verlangen dat u zich identificeert.

Indien u geen stempas heeft, kunt u niet stemmen!

the Universal Declaration of Human Rights

De ondergetekende, mr. Theodorus Hubertus Johannes Maria op de Laak, notaris te Budel, gemeente Cranendonck, verklaart dat de afgedrukte fotokopieën door hem zijn vergeleken met de originele stukken en dat deze fotokopieën volledig overeenstemmen met de originele stukken.
Getekend te Budel, gemeente Cranendonck, zeven en twintig juni tweeduizend zeven.

Prod-05

Voorzitter

Tweede Kamer
DER STATEN-GENERAAL

Aan de IFUD of Human Rights
T.a.v. dhr. J.P. van den Wittenboer
Postbus 324
5660 AH Geldrop

Binnenhof 1a
2513 AA Den Haag
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

T 070 318 20 00

E voorzitter@tweedekamer.nl
I www.tweedekamer.nl

Den Haag, 23 maart 2016

Betreft: reactie op de via de deurwaarder betekende stukken

Geachte heer Van den Wittenboer,

Via de deurwaarder ontving ik op 9 maart jl. uw aanzegging gericht aan de Tweede Kamer, meer speciaal aan haar voorzitter mw. Arib, waarin u vraagt om binnen 14 dagen "aan het verzoek te voldoen als nader omschreven in de ten deze betekende stukken "ambtsmisdrijven" artikel 119 van de Grondwet".

Daarbij is vermeld dat uit het niet voldoen aan dat verzoek "zou kunnen worden afgeleid dat niet voldoende proactieve houding is aangenomen door geïnsinueerde "er wat mee te gaan doen", geen verdere actie ondernemen, berusten in de stukken".

Bij de aanzegging zijn 10 stukken gevoegd, waarvan het overzicht is opgenomen in de bijlage bij deze brief. Voor zover dit gaat om stukken gericht aan de Tweede Kamer reageer ik op uw verzoek als volgt.

* op uw brief van 15 juli 2008 over het vervolgen van de minister-president dhr. J.P. Balkenende hebt u op 15 september 2008 het antwoord ontvangen van de Tweede Kamer dat van de brief mededeling is gedaan aan de Kamer en dat de brief voor de leden ter inzage is gelegd.

* op uw brief van 2 september 2014 over aanbieding van een verzoekschrift m.b.t. artikel 119 Grondwet hebt u op 16 september 2014 een antwoord ontvangen van de vaste commissie voor Veiligheid en Justitie, dat deze uw brief in haar procedurevergadering van 10 september 2014 heeft behandeld en dat de Commissie heeft besloten uw brief voor kennisgeving aan te nemen.

* op uw brief van 17 december 2015 over het Verzoek om strafaangifte betreffende ministers, staatssecretaris en ex-Kamervoorzitter, hebt u op 18 februari 2016 een antwoord ontvangen van de Vaste Commissie voor Veiligheid en Justitie, dat deze uw brief op 17 februari 2016 in haar procedurevergadering heeft behandeld en dat de Commissie heeft besloten de inhoud van uw brief voor kennisgeving aan te nemen.

Ik stel vast dat de verzoeken die u aan de Tweede Kamer heeft gericht zijn behandeld en ik verwijs u ten overvloede nogmaals naar de brieven die u daarover van de Tweede Kamer hebt ontvangen.

Ik beschouw uw verzoek daarmee als afgehandeld.

Hoogachtend,

Mw. K. Arib,

Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Prod-06

NEVER AGAIN
WHAT YOU DO MATTERS

THE CAMPAIGN FOR THE UNITED STATES HOLOCAUST MEMORIAL MUSEUM

May 31, 2016

J.P. van den Wittenboer
Kastanje 28
Mierlo, Noord-Brabant 5731 NK
Netherlands

Dear Mr. van den Wittenboer:

I am pleased to extend a formal welcome to you as a member of the United States Holocaust Memorial Museum's Legacy of Light Society. Legacy of Light Society members are individuals – like you – who have thoughtfully included the Museum in their estate plans or otherwise established a charitable gift annuity, charitable remainder trust or other planned gift for the benefit of the Museum. It is through these gifts that the Museum seeks to ensure that this institution remains a vibrant and transformative force in the 21st century. We welcome your partnership in this historic task.

You are joining us at an exciting time as we are engaged in a comprehensive campaign to raise $540 million - $300 million in cumulative annual funds, $40 million in capital commitments to build a state-of-the-art collections and conservation center, and $200 million in endowment commitments. Enclosed you will find a Confirmation of Deferred Commitment Form. Signing this form will allow the Museum to designate any funds we receive through your estate to the institution's Permanent General Endowment Fund, and be counted today towards our campaign goal. Taking this simple extra step will make your legacy gift that much more powerful. Please note that the form may be rescinded at any time.

Also enclosed is a Consent Form. Please take a moment to complete and return this form as well so that you may receive all the benefits to which you are eligible for, including:

- **Legacy of Light Society Memorial Candle**
- **Membership Pin**
- **Legacy of Light Membership Card**
- **Recognition in the Annual Report**
- **Subscription to the Museum's magazine**
- **Museum passes for individual and family visits**
- **10% Discount at the Museum Shop**

Legacy of Light Society

100 Raoul Wallenberg Place, SW Washington, DC 20024-2126 T 202.488.0400 F 202.488.2690 ushmm.org/campaign

In addition, as the Director of Stewardship, for the Legacy of Light Society, you can always contact me with any question or Museum needs. My direct line is 202.488.2634; I can also be reached via email at cmaier@ushmm.org.

Because of the planned gifts from members of the Legacy of Light Society, the Museum is confident that we will succeed in the campaign, which will provide the resources it will take to meet any and all challenges that lie ahead. We are deeply grateful for your commitment to this institution and to the permanence of Holocaust memory.

Sincerely,

Celeste Z. Maier, Director of Stewardship
Legacy of Light Society

CONTENT

Article 83(1) TFEU provides for an exhaustive list of areas of particularly serious crime with a cross-border dimension (known as 'EU crimes') for which the European Parliament and the Council may establish minimum rules concerning the definition of criminal offences and sanctions. Under Article 83(1), third subparagraph, based on 'developments in crime', the Council may adopt a decision (subject to the consent of the Parliament) extending this list by adding other areas of crime. The Commission may present an initiative to trigger such Council decision, through a Communication to the European Parliament and the Council.

On 16 September 2020, European Commission President von der Leyen announced, in her State of the Union Address at the European Parliament and in the accompanying letter of intent, a new initiative on extending the list of EU crimes to all forms of hate crime and hate speech - whether because of race, religion, gender or sexuality. It was later mentioned in the Commission Work Programme 2021 and in February 2021, the Commission published a roadmap on the initiative, scheduled for the fourth quarter of 2021.

The initiative will complement the work on a legislative proposal on preventing and combatting gender-based violence against women and domestic violence to be presented also by the end of 2021. According to the Commission, the list of EU crimes could be extended to cover hate speech and hate crime on the grounds of race, colour, religion, descent or national or ethnic origin. Further grounds under consideration are sex and sexual orientation, as well as disability and age.

References

- European Commission, State of the Union Address by President von der Leyen at the European Parliament plenary, September 2020
- European Commission, Letter of intent: Key New Initiatives for 2021, September 2020
- European Commission, Commission Work Programme 2021, October 2021

Further reading

- EPRS, Unlocking the potential of the EU Treaties: An article-by-article analysis of the scope for action, 5. Extending the list of crimes addressed by EU criminal law policies, pp. 37-38, May 2020

- Policy Department for Citizens' Rights and Constitutional Affairs, Hate speech and hate crime in the EU and the evaluation of online content regulation approaches, July 2020
- European Commission, Hate speech & hate crime – inclusion on list of EU crimes, Roadmap

Author: Piotr Bąkowski, Members' Research Service, legislative-train@europarl.europa.eu
As of 20 November 2021.

HYPERLINK REFERENCES

United Nations A/C.3/75/L.49

General Assembly

Distr.: Limited
4 November 2020

Original: English

Seventy-fifth session
Third Committee
Agenda item 70 (a)
Elimination of racism, racial discrimination, xenophobia and related intolerance: elimination of racism, racial discrimination, xenophobia and related intolerance

Angola, Azerbaijan, Bangladesh, Belarus, Burkina Faso, Burundi, China, Comoros, Cuba, Democratic People's Republic of Korea, Kazakhstan, Kyrgyzstan, Lao People's Democratic Republic, Nicaragua, Nigeria, Pakistan, Russian Federation, Sudan, Syrian Arab Republic, Tajikistan, Turkmenistan, Uzbekistan, Venezuela (Bolivarian Republic of) and Viet Nam: draft resolution

Combating glorification of Nazism, neo-Nazism and other practices that contribute to fuelling contemporary forms of racism, racial discrimination, xenophobia and related intolerance

The General Assembly,

Guided by the Charter of the United Nations, the Universal Declaration of Human Rights,[1] the International Covenant on Civil and Political Rights, [2] the International Convention on the Elimination of All Forms of Racial Discrimination [3] and other relevant human rights instruments,

Recalling the provisions of Commission on Human Rights resolutions 2004/16 of 16 April 2004[4] and 2005/5 of 14 April 2005[5] and relevant Human Rights Council resolutions, in particular resolutions 7/34 of 28 March 2008, [6] 18/15 of 29 September 2011[7] and 21/33 of 28 September 2012,[8] as well as General Assembly resolutions 60/143 of 16 December 2005, 61/147 of 19 December 2006, 62/142 of 18 December

[1] Resolution 217 A (III).
[2] See resolution 2200 A (XXI), annex.
[3] United Nations, *Treaty Series*, vol. 660, No. 9464.
[4] See *Official Records of the Economic and Social Council, 2004, Supplement No. 3* (E/2004/23), chap. II, sect. A.
[5] Ibid., *2005, Supplement No. 3* and corrigenda (E/2005/23, E/2005/23/Corr.1 and E/2005/23/Corr.2), chap. II, sect. A.
[6] See *Official Records of the General Assembly, Sixty-third Session, Supplement No. 53* (A/63/53), chap. II.
[7] Ibid., *Sixty-sixth Session, Supplement No. 53A* and corrigendum (A/66/53/Add.1 and A/66/53/Add.1/Corr.1), chap. II.
[8] Ibid., *Sixty-seventh Session, Supplement No. 53A* (A/67/53/Add.1), chap. II.

Please recycle

Machine Translated by Google

2007, 63/162 van 18 december 2008, 64/147 van 18 december 2009, 65/199 van 21 december 2010, 66/143 van 19 december 2011, 67/154 van 20 december 2012, 68/150 van 18 december 2013, 69/160 van 18 december 2014, 70/139 van 17 december 2015, 71/179 van 19 december 2016, 72/156 van 19 december 2017, 73/157 van 17 december 2018 en 74/136 van 18 december 2019 over deze kwestie, en zijn resoluties 61/149 van 19 december 2006, 62/220 van 22 december 2007, 63/242 van 24 december 2008, 64/148 van 18 december 2009, 65/240 van 24 december 2010, 66/144 van 19 december 2011, 67/155 van 20 december 2012, 68/151 van 18 december 2013, 69/162 van 18 december 2014, 70/140 van 17 december 2015, 71/181 van 19 december 2016, 72/157 van 19 december 2017, 73/262 van 22 december 2018 en 74/137 van 18 december 2019, getiteld “Een wereldwijde oproep tot concrete actie voor de totale uitbanning van racisme, rassendiscriminatie, vreemdelingenhaat en aanverwante onverdraagzaamheid en de alomvattende uitvoering en follow-up van de Verklaring van Durban en actieprogramma”,

Erkennend andere belangrijke initiatieven van de Algemene Vergadering gericht op bewustmaking over het lijden van slachtoffers van racisme, rassendiscriminatie, vreemdelingenhaat en aanverwante onverdraagzaamheid en vormen van discriminatie, ook in historisch perspectief, in het bijzonder met betrekking tot de herdenking van de slachtoffers van slavernij en de transatlantische slavenhandel,

Herinnerend aan het Handvest van het Tribunaal van Neurenberg en het oordeel van de Tribunaal dat onder meer de SS-organisatie en haar integrale onderdelen, met inbegrip van de Waffen-SS, als crimineel heeft erkend, via haar officieel aanvaarde leden die betrokken zijn bij of met kennis van het plegen van oorlogsmisdaden en misdaden tegen de menselijkheid in verband met de Tweede Wereldoorlog, als evenals andere relevante bepalingen van de Handvest en het oordeel,

Indachtig de verschrikkingen van de Tweede Wereldoorlog, en in dit verband benadrukkend dat de overwinning op het nazisme in de Tweede Wereldoorlog heeft bijgedragen tot het scheppen van de voorwaarden voor de oprichting van de Verenigde Naties, bedoeld om toekomstige oorlogen te voorkomen en volgende generaties te redden van de gesel van de oorlog,

Eraan herinnerend dat de internationale gemeenschap in 2020 de vijfenzeventigste verjaardag van de overwinning op het nazisme in de Tweede Wereldoorlog viert, en in dit verband uitkijkend naar het houden van een speciale plechtige vergadering van de Algemene Vergadering,

Er tevens aan herinnerend dat de vijfenzeventigste zitting van de Algemene Vergadering samenvalt met de vijfenzeventigste verjaardag van de oprichting van het Tribunaal van Neurenberg en de goedkeuring van zijn Handvest,

Opmerkend dat neonazisme meer is dan alleen de verheerlijking van een beweging uit het verleden, het is een hedendaags fenomeen met sterke gevestigde belangen in raciale ongelijkheid en een investering in het verkrijgen van brede steun voor zijn valse beweringen van raciale superioriteit,

Herinnerend aan de relevante bepalingen van de Verklaring van Durban en het programma van Maatregelen aangenomen door de Wereldconferentie tegen racisme, rassendiscriminatie, 9 , met Vreemdelingenhaat en aanverwante onverdraagzaamheid op 8 name paragraaf 2 september 2001, van de Verklaring en de paragrafen 84 tot en met 86 van het Actieprogramma, evenals de relevante bepalingen van het slotdocument van de Durban Review Conference van 24 april 2009,10 in het bijzonder de paragrafen 11, 13 en 54,

Verontrust over de verspreiding in vele delen van de wereld van verschillende extremistische politieke partijen, bewegingen, ideologieën en groepen met een racistisch of xenofoob karakter, waaronder neonazi's en skinheadgroepen, en over het feit dat deze trend heeft geleid tot

[9] Zie A/CONF.189/12 en A/CONF.189/12/Corr.1, kerel. I.
[10] Zie A/CONF.211/8, kerel. I.

Machine Translated by Google

bij de uitvoering van discriminerende maatregelen en beleid op lokaal of nationaal niveau,

Met bezorgdheid vaststellend dat, zelfs waar neonazi's of extremisten formeel niet deelnemen aan de regering, de aanwezigheid daarin van extreemrechtse ideologen tot gevolg kan hebben dat in het bestuur en het politieke discours dezelfde ideologieën worden geïnjecteerd die neonazisme en extremisme zo maken, gevaarlijk,

Gealarmeerd door muziekteksten en videogames die rassenhaat bepleiten en aanzetten tot discriminatie, vijandigheid of geweld,

Bezorgd over het gebruik van internetplatforms door groepen die haat bepleiten om informatie te plannen, geld in te zamelen en te verspreiden over openbare evenementen die gericht zijn op het bevorderen van racisme, vreemdelingenhaat en aanverwante onverdraagzaamheid, zoals bijeenkomsten, demonstraties en gewelddaden,

Indachtig de rol die internet kan spelen bij het bevorderen van gelijkheid, inclusie en non-discriminatie,

Ernstig bezorgd over het feit dat neonazistische groepen, evenals andere groepen en individuen die ideologieën van haat aanhangen, zich in toenemende mate hebben gericht op vatbare personen, voornamelijk kinderen en jongeren, door middel van speciaal op maat gemaakte websites met als doel hun indoctrinatie en rekrutering,

Diep bezorgd over alle recente uitingen van geweld en terrorisme, aangewakkerd door gewelddadig nationalisme, racisme, antisemitisme, islamofobie, christianofobie,
afrofobie, vreemdelingenhaat en aanverwante onverdraagzaamheid, ook tijdens sportevenementen,

Met diepe bezorgdheid de aanhoudende alarmerende toename erkennend van gevallen van discriminatie, onverdraagzaamheid en extremistisch geweld ingegeven door antisemitisme,
Islamofobie en Christianofobie en vooroordelen tegen personen van andere etnische afkomst, religies en overtuigingen,

Onderstrepend het bestaande gebrek aan uniformiteit van normen met betrekking tot beschermde meningsuiting en meningsuiting en verboden rassendiscriminatie en het bepleiten van nationale, raciale of religieuze haat die aanzet tot discriminatie, vijandigheid of geweld,

In dit verband *met bezorgdheid opmerkend* dat de variatie in nationale normen die haatzaaiende uitlatingen verbieden, veilige havens kunnen bieden voor neonazistische, extremistische, gewelddadige nationalistische, xenofobe of racistische uitingen, aangezien veel neonazistische en relevante extremistische groeperingen van een racistisch of xenofoob karakter transnationaal opereren door te vertrouwen op internetserviceproviders of socialemediaplatforms,

Benadrukkend dat het aanpakken van haatzaaiende uitlatingen niet tot doel heeft de vrijheid van meningsuiting te beperken of te verbieden, maar om het aanzetten tot discriminatie, vijandigheid en geweld te voorkomen, hetgeen bij wet verboden is,

Uiting gevend aan zijn bezorgdheid over het gebruik van digitale technologieën door neonazi's en andere extremistische en haatgroepen om hun ideologie te verspreiden, en erkennend dat digitale technologieën van groot belang zijn voor de uitoefening van de mensenrechten en voor de bestrijding van racisme, rassendiscriminatie, vreemdelingenhaat en aanverwante zaken in tolerantie,

1. *bevestigt* de relevante bepalingen van de Verklaring van Durban en van het slotdocument van de Durban Review Conference, waarin staten het voortbestaan en de heropleving van neonazisme, neofascisme en gewelddadige nationalistische ideologieën op basis van raciale en nationale vooroordelen veroordeelden en verklaarden dat die verschijnselen zouden in geen enkel geval of onder geen enkele omstandigheid kunnen worden gerechtvaardigd;

2. *herinnert aan* de bepalingen van de Verklaring van Durban en van het slotdocument van de Durban Review Conference, waarin staten de positieve bijdrage erkenden die de uitoefening van het recht op vrijheid van meningsuiting, met name door

Machine Translated by Google

de media en nieuwe technologieën, waaronder internet, en volledige eerbiediging van de vrijheid om informatie te zoeken, te ontvangen en te verstrekken, kunnen bijdragen tot de bestrijding van racisme, rassendiscriminatie, vreemdelingenhaat en aanverwante onverdraagzaamheid;

3. *neemt met waardering kennis* van het verslag van de speciale rapporteur van de Mensenrechtenraad over hedendaagse vormen van racisme, rassendiscriminatie, vreemdelingenhaat en aanverwante onverdraagzaamheid, opgesteld in overeenstemming met het verzoek in zijn resolutie 74/136; [11]

4. *spreekt zijn waardering* uit voor de Hoge Commissaris van de Verenigde Naties voor de mensenrechten en haar bureau voor hun inspanningen om racisme, rassendiscriminatie, vreemdelingenhaat en aanverwante onverdraagzaamheid te bestrijden, met inbegrip van het onderhoud door het Bureau van de Hoge Commissaris van de Verenigde Naties voor de mensenrechten van de databank over praktische middelen om racisme, rassendiscriminatie, vreemdelingenhaat en aanverwante onverdraagzaamheid te bestrijden;

5. *spreekt zijn diepe bezorgdheid uit* over de verheerlijking, in welke vorm dan ook, van de nazi-beweging, het neonazisme en voormalige leden van de Waffen-SS-organisatie, onder meer door het oprichten van monumenten en gedenktekens, het houden van openbare demonstraties in naam van de verheerlijking van het nazi-verleden , de nazi-beweging en het neonazisme, die dergelijke leden en degenen die tegen de anti-Hitler-coalitie vochten, verklaarden of probeerden te verklaren, samenwerkten met de nazi-beweging en oorlogsmisdaden en misdaden tegen de menselijkheid begaan door deelnemers aan nationale bevrijdingsbewegingen, evenals door het hernoemen van straten die ze verheerlijken;

6. *roept op tot* de universele ratificatie en effectieve uitvoering van de Internationaal Verdrag inzake de uitbanning van alle vormen van rassendiscriminatie, en dringt er bij de staten die partij bij zijn die dat nog niet hebben gedaan op aan om te overwegen de verklaring op grond van artikel 14 af te leggen, waarmee het Comité voor de uitbanning van Rassendiscriminatie met de bevoegdheid om mededelingen te ontvangen en in overweging te nemen van individuen of groepen individuen binnen hun rechtsgebied die beweren het slachtoffer te zijn van een schending door een staat die partij is van een van de in het Verdrag uiteengezette rechten;

7. *dringt er bij* Staten op aan alle vormen van rassendiscriminatie met alle passende middelen uit te bannen, met inbegrip van wetgeving zoals vereist door de omstandigheden, en er tegelijkertijd voor te zorgen dat de daarin opgenomen definitie van rassendiscriminatie in overeenstemming is met artikel 1 van het Verdrag;

8. *moedigt* de staten die een voorbehoud hebben gemaakt bij artikel 4 van het verdrag aan serieus te overwegen om dergelijke voorbehouden met voorrang in te trekken, zoals benadrukt door de speciale rapporteur;

9. *erkent* dat discriminatie op grond van ras, etniciteit of religie in al zijn vormen en uitingen, met inbegrip van neonazisme, islamofobie, christianofobie en antisemitisme, een bedreiging vormt voor de sociale cohesie, niet alleen voor de raciale en etnische groepen die hun direct doelwit;

10. *herinnert eraan* dat alle wetgevende of constitutionele maatregelen die worden genomen ter bestrijding van extremistische politieke partijen, bewegingen, ideologieën en groepen met een racistisch of xenofoob karakter, met inbegrip van neonazi's en skinheadgroepen en soortgelijke extremistische ideologische bewegingen, in overeenstemming moeten zijn met de relevante internationale mensenrechtenverplichtingen, in het bijzonder de artikelen 4 en 5 van het Verdrag en de artikelen 19 tot 22 van het Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten;

11. *moedigt* de staten die partij zijn bij het verdrag aan passende maatregelen te nemen om ervoor te zorgen dat hun wetgeving in overeenstemming is met hun verplichtingen uit hoofde van het verdrag, met inbegrip van die uit hoofde van artikel 4;

[11] A/75/329.

Machine Translated by Google

12. *benadrukt* dat het recht op vrijheid van meningsuiting, vreedzame vergadering en vereniging belangrijk zijn ter ondersteuning van de wereldwijde strijd tegen racisme, rassendiscriminatie, vreemdelingenhaat en aanverwante onverdraagzaamheid;

13. *Benadrukt nogmaals* de aanbeveling van de Speciale Rapporteur dat "elke herdenkingsviering van het naziregime, zijn bondgenoten en aanverwante organisaties, officieel of niet-officieel, moet worden verboden" door Staten, en benadrukt ook dat dergelijke manifestaties onrecht doen aan de nagedachtenis[12] van de talloze slachtoffers van de Tweede Wereldoorlog en kinderen en jongeren negatief beïnvloeden, en benadrukt in dit verband dat het belangrijk is dat staten maatregelen nemen, in overeenstemming met de internationale mensenrechtenwetgeving, om elke viering van de nazi-SS-organisatie en al haar integrale onderdelen, met inbegrip van de Waffen-SS, en dat het verzuim van staten om dergelijke praktijken effectief aan te pakken, onverenigbaar is met de verplichtingen van staten die lid zijn van de Verenigde Naties krachtens het Handvest;

14. *spreekt zijn diepe bezorgdheid uit* over de toenemende frequentie van pogingen en activiteiten die bedoeld zijn om monumenten die zijn opgericht ter nagedachtenis aan degenen die tijdens de Tweede Wereldoorlog tegen het nazisme hebben gevochten, te ontheiligen of te slopen, en om de stoffelijke overschotten van dergelijke personen onrechtmatig op te graven of te verwijderen, en in dit verband aanzien dringt er bij Staten op aan hun relevante verplichtingen volledig na te komen, onder meer krachtens artikel 34 van Aanvullend Protocol I bij de Verdragen van Genève van 1949;[13]

15. *veroordeelt krachtig* incidenten die het nazisme verheerlijken en promoten, zoals daden waarbij pro-nazi-graffiti en schilderijen zijn betrokken, ook op monumenten ter nagedachtenis aan slachtoffers van de Tweede Wereldoorlog;

16. *spreekt zijn verontrusting* uit over het gebruik door neonazistische groepen, evenals andere extremistische groeperingen en individuen die ideologieën van haat, informatietechnologieën, internet en sociale media aanhangen om nieuwe leden te werven, met name gericht op kinderen en jongeren, en om deze te verspreiden en om hun met haat gevulde berichten te versterken, terwijl ze erkennen dat internet ook kan worden gebruikt om deze groepen en hun activiteiten tegen te gaan;

17. neemt *met bezorgdheid* kennis van het aanzienlijke aantal racistische incidenten wereldwijd, waaronder de opkomst van skinheadgroepen, die verantwoordelijk zijn voor veel van deze incidenten, evenals de heropleving van racistisch en xenofoob geweld dat onder meer gericht is op personen die behoren tot nationale of etnische, religieuze en linguïstische minderheden, of op enige andere grond, met inbegrip van brandstichtingen op huizen en vernieling van en geweld op scholen, gebedshuizen en begraafplaatsen;

18. *bevestigt opnieuw* dat dergelijke handelingen in bepaalde omstandigheden kunnen worden gekwalificeerd als vallend binnen het toepassingsgebied van het Verdrag, dat ze mogelijk niet te rechtvaardigen zijn als uitoefening van de vrijheid van vreedzame vergadering, vrijheid van vereniging en vrijheid van meningsuiting en dat ze vaak zullen vallen binnen de reikwijdte van artikel 20 van het Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten en kunnen onderworpen zijn aan bepaalde beperkingen, zoals uiteengezet in de artikelen 19, 21 en 22 van het Verdrag;

19. *Moedigt* Staten aan passende concrete maatregelen te nemen, met inbegrip van wetgevende en educatieve maatregelen, in overeenstemming met hun internationale mensenrechtenverplichtingen, om revisionisme met betrekking tot de Tweede Wereldoorlog en de ontkenning van de misdaden tegen de menselijkheid en oorlogsmisdaden die tijdens de de tweede Wereldoorlog;

[12] A/72/291, para. 79.

[13] Verenigde Naties, *Verdragenreeks,* vol. 1125, nr. 17512.

Machine Translated by Google

20. *roept* staten op om actieve maatregelen te nemen om ervoor te zorgen dat onderwijsstelsels de nodige inhoud ontwikkelen om een nauwkeurig verslag van de geschiedenis te geven, en om tolerantie en andere internationale mensenrechtenbeginselen te bevorderen;

21. *neemt kennis* van de aanbeveling van de speciale rapporteur dat onderwijs dat de racistische effecten van nationalistisch populisme probeert te ondermijnen, nauwkeurige en representatieve verslagen van de nationale geschiedenis moet bevatten die een stem geven aan raciale en etnische diversiteit en dat de onwaarheden blootlegt van degenen die proberen schrijf etnische groepen uit nationale geschiedenissen en identiteiten om etnonationalistische mythen van raciaal of etnisch 'zuivere' naties in stand te houden; [14]

22. *veroordeelt zonder voorbehoud* elke ontkenning of poging tot ontkenning van de Holocaust, evenals elke uiting van religieuze onverdraagzaamheid, opruiing, intimidatie of geweld tegen personen of gemeenschappen op grond van etnische afkomst of religieuze overtuiging;

23. *bevestigt zijn diepe toewijding* aan de herdenkingsplicht en verwelkomt de oproep van de speciale rapporteur voor het actieve behoud van de Holocaust-locaties die dienst deden als nazi-vernietigingskampen, concentratie- en dwangarbeidskampen en gevangenissen, evenals zijn aanmoediging aan staten maatregelen te nemen, waaronder wetgevende, wetshandhavings- en educatieve maatregelen, om een einde te maken aan alle vormen van Holocaust-ontkenning;15

24. *neemt kennis* van de conclusies van de speciale rapporteur dat revisionisme en pogingen om de geschiedenis te vervalsen in bepaalde omstandigheden kunnen vallen onder het verbod op haatzaaiende uitlatingen krachtens artikel 4 (a) van het Verdrag, dat staten als strafbare feiten strafbaar moeten verklaren door de wet16 en dat rekrutering door neonazi's die extreme ideologieën of raciale, etnische of religieuze haat en intolerantie proberen te mainstreamen, onder artikel 4 (b) van het Verdrag kan vallen;

25. *roept* staten op om door te gaan met het nemen van alle passende maatregelen gericht op het voorkomen en bestrijden van haatzaaiende uitlatingen, ook op internet, en het aanzetten tot geweld tegen personen in kwetsbare situaties, met inbegrip van het organiseren van bijeenkomsten en gewelddadige protesten, fondsenwerving en betrokkenheid bij andere activiteiten ;

26. *spreekt zijn ernstige bezorgdheid uit* over pogingen om op wetgevend niveau symbolen te verbieden die in staten worden geassocieerd met de overwinning op het nazisme;

27. *spreekt zijn diepe bezorgdheid uit* over pogingen tot commerciële reclame die gericht zijn op het uitbuiten van het lijden van de slachtoffers van oorlogsmisdaden en misdaden tegen de menselijkheid die tijdens de Tweede Wereldoorlog door het nazi-regime zijn begaan;

28. *benadrukt* dat de nagedachtenis moet worden gerespecteerd en dat de hierboven beschreven praktijken onrecht doen aan de nagedachtenis van de talloze slachtoffers van misdaden tegen de menselijkheid begaan in de Tweede Wereldoorlog, met name die welke zijn gepleegd door de SS-organisatie en door degenen die hebben gevochten tegen de anti-Hitler-coalitie en samenwerkte met de nazi-beweging, en kinderen en jongeren negatief kan beïnvloeden, en dat het falen van staten om dergelijke praktijken effectief aan te pakken onverenigbaar is met de verplichtingen van staten die lid zijn van de Verenigde Naties krachtens het Handvest, met inbegrip van die met betrekking tot de doeleinden en principes van de Organisatie;

29. *benadrukt ook* dat al dergelijke praktijken hedendaagse vormen van racisme, rassendiscriminatie, antisemitisme, islamofobie, christianofobie, vreemdelingenhaat en aanverwante onverdraagzaamheid kunnen aanwakkeren en kunnen bijdragen aan de verspreiding en vermenigvuldiging van verschillende extremistische politieke partijen, bewegingen en groepen van racistische of xenofobe

[14] A/73/305 en A/73/305/Corr.1, para. 56.
[15] A/72/291, para. 91.
[16] A/HRC/38/53, para. 15.

Machine Translated by Google

karakter, inclusief neonazi's en skinheadgroepen, en roept in dit verband op tot verhoogde waakzaamheid;

30. *spreekt zijn bezorgdheid uit* over het feit dat de mensenrechten en democratische uitdagingen die worden gesteld door extremistische politieke partijen, bewegingen en groeperingen universeel zijn en dat geen enkel land er immuun voor is;

31. *benadrukt* de noodzaak om passende maatregelen te nemen die nodig zijn om de hierboven beschreven praktijken tegen te gaan, en roept staten en alle andere belanghebbenden op om in overeenstemming met de internationale mensenrechtenwetgeving doeltreffender maatregelen te nemen om deze verschijnselen en extremistische bewegingen van een racistisch of xenofoob karakter, die een reële bedreiging vormen voor de democratische waarden, en om hun waakzaamheid te vergroten en proactief te zijn bij het versterken van hun inspanningen om deze uitdagingen te herkennen en effectief aan te pakken;

32. *onderstreept* het belang van gegevens en statistieken over racistische en xenofobe misdrijven voor het identificeren van de soorten gepleegde strafbare feiten, de profielen van slachtoffers en daders en of deze laatsten zijn aangesloten bij extremistische bewegingen of groepen, waardoor een beter begrip van het fenomeen wordt vergroot en de identificatie van doeltreffende maatregelen om dergelijke racistische en xenofobe misdrijven aan te pakken, en herinnert in dit verband aan de toezeggingen die zijn gedaan in de Agenda 2030 voor duurzame ontwikkeling inzake gegevens, monitoring en verantwoordingsplicht, met inbegrip van het verzamelen van gegevens[17] uitgesplitst naar kenmerken die relevant zijn in de nationale context;

33. *moedigt* staten aan om verdere maatregelen te nemen ter ondersteuning van de opleiding van politie en andere wetshandhavingsinstanties over de ideologieën van extremistische politieke partijen, bewegingen en groeperingen wier pleitbezorging het aanzetten tot racistisch en xenofoob geweld vormt, om hun vermogen om racistische en xenofobe misdaden aan te pakken te versterken , hun verantwoordelijkheid te nemen om de daders van dergelijke misdaden voor de rechter te brengen en straffeloosheid te bestrijden;

34. *spreekt zijn diepe bezorgdheid uit* over het toegenomen aantal zetels dat wordt ingenomen door vertegenwoordigers van extremistische partijen met een racistisch of xenofoob karakter in een aantal nationale en lokale parlementen, en benadrukt in dit verband dat alle democratische politieke partijen hun programma's en activiteiten moeten baseren betreffende de eerbiediging van de mensenrechten en vrijheden, democratie, de rechtsstaat en goed bestuur en om alle berichten te veroordelen die ideeën verspreiden die gebaseerd zijn op raciale superioriteit of haat en die tot doel hebben hedendaagse vormen van racisme, rassendiscriminatie, vreemdelingenhaat en aanverwante onverdraagzaamheid;

35. *neemt kennis* van de bezorgdheid van de speciale rapporteur over de heropleving van het neonazisme in de huidige tijd en de groeiende steun voor en aanvaarding van neonazisme en aanverwante ideologieën in een toenemend aantal landen;[18]

36. *neemt* in dit verband met waardering kennis van de oproep van de speciale rapporteur aan politieke leiders en partijen om het aanzetten tot rassendiscriminatie of vreemdelingenhaat krachtig te veroordelen, tolerantie en respect te bevorderen en geen coalities te vormen met extremistische partijen van een racistische of xenofobe karakter;[19]

37. is *ingenomen* met de aanbeveling van de speciale rapporteur om door te gaan met het nemen van maatregelen door middel van nationale wetgeving, in overeenstemming met de internationale mensenrechtenwetgeving, gericht op het voorkomen van haatzaaiende uitlatingen en het aanzetten tot geweld, en steun - financiële en andere - van politieke partijen en andere organisaties in te trekken die zich bezighouden met neonazistische of andere haatzaaiende uitlatingen en stappen ondernemen om verantwoordelijke

17 Resolutie 70/1.

[18] A/HRC/38/53, para. 16.

[19] A/72/291, para. 83.

Machine Translated by Google

organisaties waar dergelijke haatzaaiende uitingen tot doel hebben, of redelijkerwijs kunnen worden verwacht, aan te zetten tot geweld;

38. *Moedigt* Staten aan om de diversiteit binnen wetshandhavingsinstanties te verbeteren en dringt er bij hen op aan alle passende maatregelen te nemen om het indienen van klachten over en het opleggen van passende sancties tegen personen binnen de openbare dienst die racistisch gemotiveerd geweld hebben gepleegd of hebben gebruikt Haattoespraak;

39. *spreekt zijn diepe bezorgdheid uit* over de toename van het aantal gemelde gevallen van racistische, antisemitische, islamofobe, arabofobe, afrofobe en xenofobe uitingen tijdens sportevenementen, waaronder die welke worden gepleegd door extremistische groepen met een racistisch of xenofoob karakter, waaronder neonazi's en skinheadgroepen, en roept staten, internationale organisaties, sportfederaties en andere relevante belanghebbenden op om de maatregelen om dergelijke incidenten aan te pakken te versterken, en verwelkomt tevens de stappen die veel staten, sportfederaties en clubs hebben genomen om racisme bij sportevenementen uit te bannen, onder meer door sport die wordt beoefend zonder discriminatie van welke vorm dan ook en in de Olympische geest, die menselijk begrip, tolerantie, inclusie, fair play en solidariteit vereisen;

40. *herinnert aan* de aanbeveling van de speciale rapporteur om in het nationale strafrecht een bepaling op te nemen volgens welke het plegen van een strafbaar feit met racistische of xenofobe motieven of doeleinden een verzwarende omstandigheid vormt, waardoor strengere straffen mogelijk zijn[21], en moedigt staten aan waarvan de wetgeving geen dergelijke bepalingen om die aanbeveling in overweging te nemen;

41. *neemt kennis* van maatregelen die door staten zijn genomen om discriminatie te voorkomen van, in het bijzonder, maar niet beperkt tot, personen die behoren tot nationale of etnische, religieuze en taalkundige minderheden, mensen van Afrikaanse afkomst, Roma, migranten, vluchtelingen en asielzoekers, en om hun integratie te verzekeren in de samenleving, dringt er bij staten op aan te zorgen voor de volledige en effectieve uitvoering van wettelijke, beleidsmatige en institutionele maatregelen ter bescherming van deze individuen en groepen, inclusief vrouwen en meisjes, en beveelt staten aan iedereen daadwerkelijk, zonder enige vorm van discriminatie, hun mensenrechten te garanderen, inclusief die verband houden met veiligheid en beveiliging, toegang tot de rechter, passende schadeloosstelling en passende informatie over hun rechten, en vervolging en passende bestraffing, al naargelang van toepassing, van degenen die verantwoordelijk zijn voor racistische en xenofobe misdaden tegen hen, met inbegrip van de mogelijkheid om schadevergoeding of genoegdoening te vragen voor schade geleden als gevolg van dergelijke misdrijven;

42. *onderstreept* dat de wortels van extremisme veelzijdig zijn en moeten worden aangepakt door middel van adequate maatregelen zoals onderwijs, bewustmaking en bevordering van de dialoog, en beveelt in dit verband aan meer maatregelen te nemen om jongeren bewust te maken van de gevaren van de ideologieën en activiteiten van extremistische politieke partijen, bewegingen en groepen;

43. *bevestigt* in dit verband het bijzondere belang van alle vormen van onderwijs, met inbegrip van mensenrechteneducatie, als aanvulling op wetgevende maatregelen, en roept staten op te blijven investeren in onderwijs, zowel in conventionele als niet-conventionele leerplannen, inter onder meer om attitudes te veranderen en ideeën over raciale hiërarchieën en superioriteit tegen te gaan, en hun negatieve invloed tegen te gaan, en om de waarden van non-discriminatie, gelijkheid en respect voor iedereen te bevorderen, zoals uiteengezet door de speciale rapporteur;

44. *erkent* de cruciale rol van onderwijs bij het bevorderen van mensenrechten en fundamentele vrijheden en het bestrijden van racisme, rassendiscriminatie, vreemdelingenhaat en aanverwante onverdraagzaamheid, met name bij het bevorderen van de beginselen van tolerantie,

[20] A/HRC/38/53, para. 35 (c).
[21] A/69/334, para. 81.

Machine Translated by Google

non-discriminatie, inclusie en respect voor etnische, religieuze en culturele diversiteit en het voorkomen van de verspreiding van extremistische racistische en xenofobe bewegingen en ideeën;

45. *veroordeelt* met klem het gebruik van educatief materiaal en retoriek in onderwijsomgevingen, die racisme, discriminatie, haat en geweld op grond van etnische afkomst, nationaliteit, godsdienst of overtuiging verspreiden;

46. *benadrukt* de aanbeveling van de speciale rapporteur die werd gepresenteerd tijdens de vierenzestigste zitting van de Algemene Vergadering, waarin hij het belang benadrukte van geschiedenislessen bij het onderwijzen van de dramatische gebeurtenissen en menselijk lijden die voortkwamen uit de aanvaarding van ideologieën zoals het nazisme en fascisme; [22]

47. *benadrukt* het belang van andere positieve maatregelen en initiatieven die erop gericht zijn gemeenschappen bij elkaar te brengen en hen de ruimte te geven voor een echte dialoog, zoals rondetafelgesprekken, werkgroepen en seminars, waaronder opleidingsseminars voor overheidsfunctionarissen en mediaprofessionals, evenals bewustmaking het stimuleren van activiteiten, met name de activiteiten die zijn geïnitieerd door vertegenwoordigers van het maatschappelijk middenveld, waarvoor voortdurende staatssteun nodig is;

48. *onderstreept* de positieve rol die relevante entiteiten en programma's van de Verenigde Naties, met name de Organisatie van de Verenigde Naties voor onderwijs, wetenschap en cultuur, op de bovengenoemde gebieden kunnen spelen;

49. *Bevestigt opnieuw* artikel 4 van het Verdrag, volgens hetwelk de Staten die partij zijn bij het Verdrag alle propaganda en alle organisaties veroordelen die gebaseerd zijn op ideeën of theorieën over superioriteit van een ras of groep personen van één kleur of etnische afkomst, of die trachten te rechtvaardigen of te promoten rassenhaat en discriminatie in welke vorm dan ook, en verbinden zich ertoe onmiddellijke en positieve maatregelen te nemen die bedoeld zijn om elke aansporing tot of daden van dergelijke discriminatie uit te bannen en daartoe, met inachtneming van de beginselen die zijn neergelegd in de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens en de rechten die uitdrukkelijk zijn uiteengezet in artikel 5 van het Verdrag, onder meer:

(a) Zal een strafbaar feit strafbaar verklaren door de wet alle verspreiding van ideeën gebaseerd op raciale superioriteit of haat, en het aanzetten tot rassendiscriminatie, evenals alle daden van geweld of aanzetten tot dergelijke daden tegen een ras of groep personen van een andere kleur of etnische afkomst, en ook het verlenen van hulp aan racistische activiteiten, met inbegrip van de financiering daarvan;

(b) verklaart onwettig en verbiedt organisaties, alsmede georganiseerde en alle andere propaganda-activiteiten, die rassendiscriminatie bevorderen en aanzetten, en erkent deelname aan dergelijke organisaties of activiteiten als een wettelijk strafbaar feit;

(c) Staat niet toe dat overheidsinstanties of openbare instellingen, nationaal of lokaal, om rassendiscriminatie te bevorderen of aan te wakkeren;

50. *bevestigt tevens* dat, zoals onderstreept in paragraaf 13 van het slotdocument van de Durban Review Conference, elke pleidooi voor nationale, raciale of religieuze haat die aanzet tot discriminatie, vijandigheid of geweld bij wet moet worden verboden, dat elke verspreiding van ideeën op grond van rassensuperioriteit of haat, of het aanzetten tot rassendiscriminatie, evenals alle daden van geweld of aanzetten tot dergelijke daden, strafbaar worden verklaard bij de wet, in overeenstemming met de internationale verplichtingen van Staten, en dat deze verboden in overeenstemming zijn met vrijheid van mening en meningsuiting;

51. *neemt kennis* van de lancering door de secretaris-generaal van de strategie en het actieplan van de Verenigde Naties inzake haatspraak, die een rol kan spelen bij het aanpakken van haatzaaiende uitlatingen

[22] A/64/295, para. 104.

Machine Translated by Google

over de hele wereld terwijl ze de vrijheid van mening en meningsuiting hooghouden, in samenwerking met regeringen, het maatschappelijk middenveld, de particuliere sector en andere partners;

52. *erkent* de positieve rol die de uitoefening van het recht op vrijheid van mening en meningsuiting, evenals volledige eerbiediging van de vrijheid om informatie te zoeken, te ontvangen en door te geven, onder meer via internet, kan spelen bij de bestrijding van racisme, rassendiscriminatie en vreemdelingenhaat en gerelateerde intolerantie;

53. *roept* staten op de vrijheid van meningsuiting te versterken, die een cruciale rol kan spelen bij het bevorderen van democratie en het bestrijden van racistische en xenofobe ideologieën die gebaseerd zijn op raciale superioriteit;

54. *roept ook* staten, die de primaire verantwoordelijkheid hebben om discriminatie en haatzaaiende uitlatingen tegen te gaan, en alle relevante actoren, waaronder politieke en religieuze leiders, op om inclusie en eenheid te bevorderen als reactie op de pandemie van de coronavirusziekte (COVID-19), en om racisme, vreemdelingenhaat, haatzaaiende uitlatingen, geweld, discriminatie en stigmatisering te voorkomen, zich uit te spreken en krachtig op te treden;

55. *spreekt zijn bezorgdheid uit* over het toegenomen gebruik van digitale technologieën ter bevordering en verspreiding van racisme, rassenhaat, vreemdelingenhaat, rassendiscriminatie en aanverwante onverdraagzaamheid, en roept in dit verband de staten die partij zijn bij het Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten op om de verspreiding van de bovengenoemde ideeën met inachtneming van hun verplichtingen uit hoofde van de artikelen 19 en 20 van het Verdrag, die het recht op vrijheid van meningsuiting garanderen en de gronden schetsen waarop de uitoefening van dit recht legitiem kan worden beperkt;

56. *erkent* de noodzaak om het gebruik van nieuwe informatie- en communicatietechnologieën, waaronder internet, te bevorderen om bij te dragen aan de bestrijding van racisme, rassendiscriminatie, vreemdelingenhaat en aanverwante onverdraagzaamheid;

57. *erkent ook* de positieve rol die de media kunnen spelen bij de bestrijding van racisme, rassendiscriminatie, vreemdelingenhaat en aanverwante onverdraagzaamheid, het bevorderen van een cultuur van tolerantie en inclusie en het vertegenwoordigen van de diversiteit van een multiculturele samenleving;

58. *Moedigt* Staten, het maatschappelijk middenveld en andere relevante belanghebbenden aan om alle kansen te benutten, ook die welke worden geboden door internet en sociale media, om, in overeenstemming met de internationale mensenrechtenwetgeving, de verspreiding van ideeën die gebaseerd zijn op raciale superioriteit of haat tegen te gaan en om de waarden van gelijkheid, non-discriminatie, diversiteit en democratie;

59. *moedigt* nationale mensenrechteninstellingen aan, waar ze bestaan, om passende programma's te ontwikkelen om tolerantie, inclusie en respect voor iedereen te bevorderen en om in dit verband relevante informatie te verzamelen;

60. *wijst* op het belang van versterking van de samenwerking op regionaal en internationaal niveau om alle uitingen van racisme, rassendiscriminatie, vreemdelingenhaat en aanverwante onverdraagzaamheid tegen te gaan, met name met betrekking tot kwesties die in deze resolutie aan de orde worden gesteld;

61. *benadrukt* het belang van nauwe samenwerking met het maatschappelijk middenveld en internationale en regionale mensenrechtenmechanismen om doeltreffend alle uitingen van racisme, rassendiscriminatie, vreemdelingenhaat en aanverwante onverdraagzaamheid, alsook extremistische politieke partijen, bewegingen en groeperingen, met inbegrip van neo- nazi's en skinheadgroepen en andere soortgelijke extremistische ideologische bewegingen die aanzetten tot racisme, rassendiscriminatie, vreemdelingenhaat en aanverwante onverdraagzaamheid;

62. *herinnert aan* het verzoek van de Commissie voor de rechten van de mens, in haar resolutie 2005/5, aan de speciale rapporteur om over deze kwestie na te denken, relevante aanbevelingen te doen in toekomstige rapporten en in dit verband de standpunten van regeringen en particuliere organisaties;

Machine Translated by Google

63. *Verzoekt* Staten te overwegen om in hun rapporten voor de universele periodieke evaluatie en hun rapporten aan de relevante verdragsorganen informatie op te nemen over de stappen die zijn genomen om racisme, rassendiscriminatie, vreemdelingenhaat en aanverwante onverdraagzaamheid te bestrijden, onder meer met het oog op de uitvoering van de bepalingen van deze oplossing;

64. *verzoekt* de speciale rapporteur om, voor voorlegging aan de Algemene Vergadering tijdens haar 67ste zitting en aan de Mensenrechtenraad tijdens haar zevenenveertigste zitting, rapporten voor te bereiden over de uitvoering van deze resolutie, en moedigt de Speciale Rapporteur aan om specifieke aandacht voor de punten 5, 11, 13, 14, 15, 17, 25, 26, 27, 44 en 46 hierboven, op basis van de standpunten die zijn verzameld in overeenstemming met het verzoek van de Commissie, zoals in herinnering gebracht in punt 62 hierboven;

65. *spreekt zijn waardering* uit voor de regeringen en niet-gouvernementele organisaties die informatie hebben verstrekt aan de speciale rapporteur in de loop van de voorbereiding van haar verslag aan de Algemene Vergadering;

66. *moedigt* staten en niet-gouvernementele organisaties aan om samen te werken met de speciale rapporteur, onder meer door informatie te verstrekken over ontwikkelingen met betrekking tot de kwesties die in deze resolutie aan de orde worden gesteld, teneinde bij te dragen aan de voorbereiding van toekomstige rapporten aan de Algemene Vergadering;

67. *benadrukt* dat dergelijke informatie belangrijk is voor het delen van ervaringen en beste praktijken in de strijd tegen extremistische politieke partijen, bewegingen en groepen, waaronder neonazi's en skinheadgroepen, en andere extremistische ideologische bewegingen die aanzetten tot racisme, rassendiscriminatie, vreemdelingenhaat en gerelateerde intolerantie;

68. *moedigt* regeringen aan meer middelen te investeren in het opbouwen en delen van kennis over succesvolle positieve maatregelen ter voorkoming en bestrijding van racisme, rassendiscriminatie, vreemdelingenhaat en aanverwante onverdraagzaamheid, die verder gaan dan het bestraffen van overtredingen zodra ze hebben plaatsgevonden, met inbegrip van het verstrekken van rechtsmiddelen aan slachtoffers van relevante overtredingen ;

69. *moedigt* regeringen, niet-gouvernementele organisaties en relevante actoren aan om op een zo breed mogelijke schaal informatie te verspreiden over de inhoud van en de beginselen die in deze resolutie worden uiteengezet, ook via de media, maar niet beperkt tot deze;

70. *Besluit* de kwestie in de gaten te houden.

Prod-10

Ministerie van Justitie en Veiligheid

> Retouradres Postbus 20301 2500 EH Den H aag

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Direct oraat-Generaal
Recht spleging en
Recht shandhaving
Directie Juridische en
O perationele
A angelegenheden

T urfmarkt 147
2 5 11 DP Den H aag
P ostbus 20301
2 5 00 EH Den Haag
www.rijks overheid.nl/jenv

Ons kenmerk
3 4 15081

Uw kenmerk
2 0 21Z11968

Bij beantwoording de datum en ons kenmerk vermelden. Wilt u s lechts één zaak in uw brief behandelen.

Datum 13 september 2021
Onderwerp Antwoorden Kamervragen inzake het niet strafbaar stellen van ontkenning Holocaust

In antwoord op uw brief van 28 juni 2021 (met kenmerk 2021Z11968**)** deel ik u mee dat de schriftelijke vragen van de leden Bisschop en Stoffer (beiden SGP) inzake het bericht dat Nederland op de vingers is getikt door Brussel vanwege het niet strafbaar stellen van ontkenning Holocaust, worden beantwoord zoals aangegeven in de bijlage bij deze brief. In verband met het gecombineerde antwoord op de vragen 4, 5, 7 en 8 deel ik u mede dat ik uw Kamer op 7 september jl. (nog ongenummerd) heb bericht dat ik in het standpunt van de Commissie aanleiding zie om een wetsvoorstel voor te bereiden.

De Minister van Justitie en Veiligheid,

Ferd Grapperhaus

EUROPESE COMMISSIE
Kabinet van Eerste Vicevoorzitter Frans Timmermans

Lid van het Kabinet

Brussel, 13. 08. 2015
BM/kr Ares (2015) 2715348

Geachte heer Van den Wittenboer,

De eerste vicevoorzitter van de Europese Commissie, de heer Frans Timmermans, belast met betere regelgeving, interinstitutionele betrekkingen, rechtsstatelijkheid en het handvest van de grondrechten, heeft mij gevraagd u te bedanken voor uw brief van 24 juni 2015 inzake de toepassing door Nederland van de Europese regelgeving inzake racisme.

In uw brief vraagt u de Commissie om tegen Nederland een inbreukprocedure in te leiden wegens niet-nakoming van zijn verplichtingen op grond van Kaderbesluit 2008/913/JBZ betreffende de bestrijding van bepaalde vormen en uitingen van racisme en vreemdelingenhaat door middel van het strafrecht. Tevens stelt u dat de Commissie niet aan haar verplichting heeft voldaan om onpartijdig, eerlijk en binnen een redelijke termijn klachten te behandelen en haar rol als hoedster van de verdragen niet vervult bij het waarborgen van de fundamentele waarden van de Unie en het bestrijden van criminaliteit, racisme en vreemdelingenhaat in de lidstaten, zoals het gebruik van nazisymbolen. U wijst ook op een brief die u in september 2014 hebt verstuurd aan het Nederlandse parlement over deze kwestie en een petitie die u op 24 juni 2015 hebt verstuurd aan het Europees Parlement overeenkomstig artikel 227 VWEU.

U hebt deze kwesties reeds aangekaart bij de Europese Commissie in een klacht die wij hebben ontvangen op 8 januari 2015 (referentienummer CHAP(2015)00917) en in een later schrijven van 21 april 2015. De bevoegde dienst heeft u, na een zorgvuldige analyse van uw op- en aanmerkingen, een uitvoerig antwoord gegeven bij brief van 21 april 2015. In deze brief zijn de lopende acties en initiatieven van de Commissie beschreven die de correcte en effectieve omzetting en uitvoering van het kaderbesluit betreffende racisme en vreemdelingenhaat door de lidstaten moeten garanderen.

./..

De heer J.P. VAN DEN WITTENBOER
Voorzitter
Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights

E-mail: ifudofhumanrights@yahoo.com

Commission européenne, B-1049 Bruxelles / Europese Commissie, B-1049 Brussel - Belgium.
Office: BERL 12/231. Phone: direct line (32-2) 2965058

E-mail: bernd.martenczuk@ec.europa.eu

Na deze brief, en omdat u geen nieuwe wezenlijke informatie heeft verstrekt, heeft de Commissie u bij brief van 15 juni 2015 op de hoogte gesteld van haar beslissing om het dossier betreffende uw klacht af te sluiten.

Zoals reeds werd aangegeven in de aangehaalde antwoorden, kunnen individuele personen aan de Commissie weliswaar feitelijke of juridische informatie overleggen over aan een lidstaat toe te rekenen maatregelen of praktijken die onverenigbaar met een bepaling of beginsel van het recht van de Unie worden geacht, maar heeft de Commissie discretionaire bevoegdheid om te beslissen of de instelling van een procedure tegen een lidstaat wegens niet-nakoming van zijn verplichtingen op grond van het recht van de Unie op zijn plaats is.

Sta mij niettemin toe u nogmaals te verzekeren dat de Commissie streng toezicht uitoefent op de omzetting en uitvoering van het kaderbesluit door Nederland, net zoals zij dat doet voor alle andere lidstaten. Nu de Commissie sinds 1 december 2014 de bevoegdheid heeft om onder controle van het Hof van Justitie toezicht te houden op de toepassing van kaderbesluiten, is zij begonnen bilaterale dialogen met de lidstaten te voeren, inclusief met Nederland, om de volledige en correcte omzetting en uitvoering van het kaderbesluit te verzekeren. De Commissie zal niet aarzelen om op die basis inbreukprocedures in te leiden indien nodig.

Met vriendelijke groet,

Bernd MARTENCZUK

Bestrijding van antisemitisme

Ook voor Rutte-IV blijft de bestrijding van antisemitisme een belangrijk doel in de bredere aanpak van discriminatie en racisme. De door Gert-Jan Segers en Dilan Yeşilgöz-Zegerius in het leven geroepen ‘Nationaal Coördinator Antisemitismebestrijding’ zal blijven bestaan en tevens gaan samenwerken met de nieuwe ‘Nationaal Coördinator tegen Racisme & Discriminatie’. De positie van de NCAB zal verder worden versterkt, zo schrijven de partijen in hun coalitieakkoord. Het woord ‘antisemitisme’ komt slechts twee keer voor in het akkoord, beide op pagina 25:

- “Een democratische samenleving kan alleen functioneren als we een grens trekken als vrijheden van de ander worden bedreigd, als iedereen meedoet en discriminatie wordt bestreden. Voor homohaat, antisemitisme, moslimhaat, vrouwenhaat, (online) seksuele uitbuiting, eerwraak, genitale verminking, kinderhuwelijken, gedwongen huwelijken, haatzaaien en geweld tegen andersdenkenden en tegen minderheden is geen plaats in onze samenleving. Hiertegen treden wij op, onder meer door de aanpak van online bedreigingen, beveiliging van slachtoffers, aanmoediging van het doen van aangifte en gevolgen voor visumverlening.”
- “We versterken de positie van de Nationaal Coördinator tegen Racisme en Discriminatie, de Nationaal Coördinator Antisemitismebestrijding, het College voor de Rechten van de Mens, de Nationale Ombudsman en de gemeentelijke antidiscriminatievoorzieningen met voldoende mensen en middelen. We maken met hen een meerjarig plan ter bestrijding van alle vormen van discriminatie, haatzaaien en racisme.”

Verschillende fractieleiders benadrukten bij de presentatie van het akkoord dat het slechts plannen zijn en dat de tijd van actie moet komen. De hoop bestaat dat de coalitie bij het uitvoeren van de plannen kijkt naar de **aanbevelingen van ECRI** die er zijn gegeven om antisemitisme inderdaad te bestrijden. Het regeerakkoord sluit niet expliciet aan op het **ambitieuze plan** vanuit de Europese Unie om antisemitisme te bestrijden. Het eerbiedig herdenken van de Holocaust en het tegengaan van Holocaustontkenning en verdraaiing van die geschiedenis, krijgt geen specifieke aandacht in het akkoord. CIDI roept op om online en offline antisemitisme serieus te nemen en te bestraffen. Zo zouden internetproviders antisemitische haatspraak consequent moeten verwijderen.

Bron: cidi.nl

Ministers overwegen stappen tegen Pepijn van Houwelingen (FvD) om nazi-tweet

Ministers Ernst Kuipers (Volksgezondheid) en Karien van Gennip (Sociale Zaken) beraden zich op stappen tegen FvD-Kamerlid Pepijn van Houwelingen omdat hij op Twitter een gefotoshopte afbeelding van hen heeft geplaatst met een nazivlag. Zij noemen de associatie met het naziregime 'stuitend'.

Politieke redactie 25-09-22,

'Het is een nieuw dieptepunt in de bejegening van bestuurders en politici. Daarom beraden wij ons op verdere stappen', schrijft Kuipers op Twitter over de foto. Van Gennip heeft hetzelfde bericht gelijktijdig getweet.

De bewuste tweet van Van Houwelingen is al verwijderd. Het was een bewerkte afbeelding van minister Kuipers die samen met Van Gennip een vlag hijst. Zij hadden die foto afgelopen week gedeeld omdat op de vlag de duurzaamheidsdoelen van de Verenigde Naties staan. In zijn tweet zette Van Houwelingen daarnaast een foto waarin dat doek is vervangen door een nazivlag. 'De façade en de werkelijkheid', was de begeleidende tekst.

D66-fractievoorzitter Jan Paternotte noemde de fotoshop al 'wanstaltig' en zei zondag een klacht in te dienen bij de Tweede Kamer voor het schenden van gedragsregels. 'Nota bene net nu het Joods Nieuwjaar wordt gevierd', schreef Paternotte in een reactie. Volgens hem staat in de regels dat een Kamerlid geen gedrag mag vertonen dat het gezag of de waardigheid van de Kamer ernstig schaadt. Paternotte vindt dat Van Houwelingen hiermee de veiligheid van beide ministers in gevaar brengt. Het gebruik van een nazivlag noemt hij 'niets minder dan een grove belediging van de diepe pijn van de nabestaanden van de Holocaust'.

De actie van Van Houwelingen mag niet ongestraft blijven, vindt Paternotte. Daarom dient hij een klacht in bij het College van onderzoek integriteit van de Tweede Kamer. "We moeten een grens blijven trekken, keer op keer."

Bron: ad.nl

25 september 2022

https://archive.org/details/ExtreemLinksVsRechts

Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights

A A N T E K E N E N
Minister van Justitie en Veiligheid
D. Yesilgöz-Zegerius
Postbus: 20301
2500EH, DEN HAAG

Mierlo, 6 september 2022
betreft: te uwer informatie

Zijne Excellentie Yesilgöz-Zegerius,

Het feit dat ambtenaren in opdracht van bewindspersonen kritische stukken achterhouden door de beleidsregels en richtlijnen onder de verantwoordelijkheid van de Minister. Het gaat om een **brief van dd, 11 januari 2022** die aan de Minister van Justitie en Veiligheid D. Yesilgöz-Zegerius was gericht met afzender IFUD of Human Rights en waarvan het niet duidelijk is of die ooit bij U als Minister op het bureau terecht is gekomen.Dit probleem is thans opgelost door de bewuste brief te laten betekenen door een deurwaarder samen met nog wat andere stukken. Ik mag veronderstellen dat U ondertussen de bewuste brief heeft ontvangen van collega S.A.M. Kaag MA, MPhil viceminister-president van de Staat der Nederlanden.

Op bladzijde 20 van de brief staat een link naar het Jaarverslag van IFUD of Human Rights (pdf-bestand) op internet. Op bladzijde 473 -ter berichtgeving en onderzoek- de gefotoshopte afbeelding van vorige Minister van Justitie en Veiligheid Fred Grapperhaus. Vanaf 2020 is die afbeelding online en staat er heden nog steeds op online. We zien Grapperhaus als nazi uitgedost met pet en jasje, en voorzien van de symbolen van de voormalige SS van het Derde Rijk.

Voorbeeldfunctie

Bewindspersonen hebben een belangrijke voorbeeldfunctie,(het blauwe boek Handleiding voor bewindspersonen) Bron: Dit handboek is te vinden op Rijksoverheid.nl.,mr. Marianne Hordijk Secretaris ministerraad.U kunt daarom Uw verantwoordelijkheid niet voor 100 procent afschuiven op de techbedrijven.

Grondwet

De Grondwet wijst de minister aan als leidinggevende van het ministerie. Ook is de minister in formele zin de ‘bestuurlijke baas’ van de staatssecretaris op het departement, onverminderd het feit dat de laatste een eigen portefeuille heeft (zie verder het commentaar bij art. 46 Gw). Hieruit kan worden afgeleid dat de minister de leiding heeft over zijn ministerie en derhalve over alle ambtenaren. Hij is bevoegd bevelen en aanwijzingen te geven, alsmede richtlijnen en beleidsregels te geven bij de uitvoering van wettelijke en bestuurlijke taken. Vervolgens heeft de minister in dit kader ook rechtspositionele bevoegdheden ten aanzien van zijn ambtenaren, zoals benoeming en ontslag. Verder betekent de leidinggevende taak van de minister dat hij of zij verantwoordelijk is voor de ambtelijke structuur van zijn ministerie. De minister is tevens belast met het beheer van de begroting van zijn ministerie op basis van de Comptabiliteitswet

(zie art. 19). Dit alles bijeen genomen maakt hem tenslotte volledig en individueel verantwoordelijk voor zijn ambtenaren en zijn ministerie aan de Staten-Generaal (zie verder over de verhouding minister-ambtenaren art.42 Gw.) De ministeriële verantwoordelijkheid houdt in dat ministers, gezamenlijk en afzonderlijk, verantwoording aan het parlement afleggen voor hun beleidsdaden. Zij alleen zijn (politiek) verantwoordelijk voor wetgeving en beleid. De Koning, die tevens deel uitmaakt van de regering, is dat niet.

Art.44Sr, ambtsmisdrijf

Strafbare feiten begaan onder een van de verzwarende omstandigheden omschreven in artikel 44 van het Sr. Daarin wordt als verzwarende omstandigheid opgenomen: "gebruik maken van macht, gelegenheid of middel hem door zijn ambt geschonken."

Artikel 361 Wetboek van Strafrecht

1. De ambtenaar of een ander met enige openbare dienst voortdurend of tijdelijk belast persoon, die opzettelijk zaken bestemd om voor de bevoegde macht tot overtuiging of bewijs te dienen, akten, bescheiden of registers, welke hij in zijn bediening onder zich heeft verduistert, vernielt, beschadigt of onbruikbaar maakt, of toelaat dat zij door een ander worden weggemaakt, vernield beschadigd of onbruikbaar gemaakt, of die ander daarbij als medeplichtige terzijde staat, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste vier jaren en zes maanden of geldboete van de vijfde categorie.

Ministeriële Verantwoordelijkheid

De minister van Justitie en Veiligheid die op grond van artikel 44, eerste lid, van de Grondwet daarover de leiding heeft is bevoegd aan alle bij die organisatie werkzame ambtenaren instructies te geven. Omdat de minister langs deze weg bevoegd is om volledig te bepalen wat er op zijn ministerie gebeurt, is hij voor alle handelingen binnen het ministerie volledig politiek verantwoordelijk. Alle ministers gezamenlijk zijn verantwoordelijk voor het algemene regeringsbeleid van de Nederlandse Staat, dat in de ministerraad wordt besproken.

Onder verwijzing

- Brief Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, Kenmerk: 2022-0000123877 Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal Datum:8 maart 2022, betreft:Hoofdlijnen beleid voor digitalisering De staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties Koninkrijksrelaties en Digitalisering.

- United Nations A/76/L.30 General Assembly, 13 January 2022 Seventy-sixth session Agenda item 16 Culture of peace.

In de bijlage(n) van deze brief

- Brief Ministerie van Justitie en Veiligheid aan Voorzitter Tweede Kamer der Staten-Generaal, 3 mei 2022,kenmerk: 3811068, Antwoorden Kamervragen over de uitwerking van de plannen inzake het toevoegen van ‘hate speech’ onder Artikel 83 Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU).

- Contribution ID: 345f50f3-eb4d-4e19-859c-6ed0292e8db7, Date: 12/04/2021 , Targeted consultation: European Commission’s initiative to include hate speech and hate crime in the list of EU crimes provided for in Article 83(1) TFEU.

- Brief Ministerie van Ministerie Justitie en Veiligheid (Fred Grapperhaus) 13 april 2021,kenmerk: 3279371, Consultatie: EC’s initiative to include hate speech and hate crime in the list of EU crimes provided for in Article 83(1) TFEU.

- Kopie deurwaardersexploot L4200928 en kopie deurwaardersexploot L4201030.

IFUD of Human Rights
de Voorzitter
J.P. van den Wittenboer

Correspondence:Po.box 324, 5660AH Geldrop The Netherlands
Offices:Kastanje 28, 5731NK Mierlo The Netherlands
C.o.C.reg:41092925 Eindhoven N.L.
E-mail: ifudofhumanrights@yahoo.com
Internet: https://ifudofhumanrights.weebly.com
Phone:+31 -(0)6 50 425 552

Contribution ID: 345f50f3-eb4d-4e19-859c-6ed0292e8db7
Date: 12/04/2021 10:32:42

Targeted consultation: European Commission's initiative to include hate speech and hate crime in the list of EU crimes provided for in Article 83(1) TFEU

Fields marked with * are mandatory.

Introduction

Article 83(1) of the Treaty on the Functioning of the European Union (TFEU) lays down a list of areas of crimes ('EU crimes') in which the harmonisation of the definition of criminal offences and sanctions by the EU is possible under the ordinary legislative procedure. EU crimes refer to areas of particularly serious crimes with a cross-border dimension, resulting from the nature or impact of such offences or from a special need to combat them on a common basis. Article 83(1) TFEU also provides for the possibility for the Council to adopt - unanimously, after obtaining the consent of the European Parliament - a decision to identify further areas of crime that meet these criteria, based on "developments in crime".

As a result of the transposition of Council Framework Decision 2008/913/JHA, of 28 November 2008, on combating certain forms and expressions of racism and xenophobia by means of criminal law, all EU Member States have national laws in place criminalising hate speech and hate crime on the grounds of race, colour, religion, descent or national or ethnic origin.

In the perspective of strengthening the fight against hate speech and hate crime in Europe, President Von der Leyen announced[1] the Commission's intention to propose the extension of the list of EU crimes to hate speech and hate crime – whether because of race, religion, gender or sexuality. This commitment is reflected in the Commission President's letter of intent, and the 2021 Commission Work Programme.

This key initiative, to be delivered in 2021, will also give effect to the EU Gender Equality Strategy 2020-2025[2] and the LGBTIQ Equality Strategy 2020-2025[3], which referred to the **extension of the list of EU crimes to cover hate speech and hate crime on grounds of sex and sexual orientation, respectively** .

The present questionnaire is targeted at national and international public authorities, key civil society organisations and networks, European networks of experts and research institutions, which have expertise on the national legal frameworks criminalising hate speech and hate crime and/or collect relevant data. The questions asked are meant to collect information and views on the current national legal frameworks and the landscape of hate speech and hate crime across Europe. In particular, the information to be collected on the scale, nature and impact of hate speech and hate crime will enable the Commission to assess whether these types of crime meet the criteria referred to in Article 83(1) TFEU, i.e. whether they are particularly serious crimes which have a cross-border dimension, and whether there are "developments in

crime" that justify their inclusion in the list of EU crimes.

The replies to the present **questionnaire will gather evidence, facts and information for this initiative** without either prejudging any action by the European Union or affecting the remit of its competences.

The European Commission will analyse the results of the consultation and will publish a summary of the contributions received in response to this survey.

For further information on this initiative, please see:
European Commission Roadmap: https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/12872-Hate-speech-hate-crime-inclusion-on-list-of-EU-crimes

[1] State of the Union Address by President von der Leyen, 16 September 2020
[2] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A52020DC0152
[3] https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/lgbtiq_strategy_2020-2025_en.pdf

Instructions

The consultation will be open from **24rd February** to **10th April** at 00:00.

The consultation aims to gather information and data pertaining to individual Member States or aggregated at European level.

To provide information on several Member States, **separate replies to this questionnaire should be submitted for each Member State** .

Organisations operating or gathering information at European level, can submit such information in an aggregated manner, indicating which countries the data submitted relates to.

The consultation questionnaire should be completed only in English.

We encourage you to answer as many questions as possible, but even incomplete questionnaires will be taken into account. To finish the survey please click the "submit" button. If, in addition to completing this questionnaire, you wish to submit any relevant information, data or policy paper, please send it to JUST-NO-HATE@ec.europa.eu

Please refer to the privacy statement provided in the link in the right side of this page for information on data protection regarding this consultation.

We would like to thank you in advance for your time and input.

For any further questions, please contact JUST-NO-HATE@ec.europa.eu

Identification

* **What is the nature of your organisation?**

- ○ EU Agency or body
- ○ International organisation
- ◉ National public authority/administration
- ○ National independent authority (e.g. independent body dealing with anti-discrimination policies, such as equality body, ombudsperson etc.)
- ○ Judicial authority
- ○ Public prosecution body
- ○ Police
- ○ Other law enforcement structure
- ○ EU experts' network
- ○ Civil society organisation
- ○ Civil society network or umbrella organisation
- ○ Research institution
- ○ Other

Please specify the name of your organisation

* Name:

Ministerie van Justitie en Veiligheid

* Name of the contact person:

* Email address:

* **Please indicate the place of establishment of your organisation (main headquarters in case of multinational organisations):**

- ○ Austria
- ○ Belgium
- ○ Bulgaria
- ○ Czech Republic
- ○ Denmark
- ○ Germany
- ○ Estonia
- ○ Ireland
- ○ Greece
- ○ Spain
- ○ France
- ○ Croatia
- ○ Italy
- ○ Cyprus
- ○ Latvia

- ○ Lithuania
- ○ Luxembourg
- ○ Hungary
- ○ Malta
- ◉ Netherlands
- ○ Poland
- ○ Portugal
- ○ Romania
- ○ Slovenia
- ○ Slovakia
- ○ Finland
- ○ Sweden
- ○ Other

What is the nature of your work in the area of hate speech and hate crime?

[Multiple choice is possible]

- ☑ Developing policies on combating hate speech, including online, and/or hate crime;
- ☐ Receiving and handling reports on incidents of hate speech and hate crime;
- ☐ Investigation or prosecution;
- ☐ Providing support, advice and/or legal assistance to victims;
- ☐ Conducting research;
- ☐ Collecting data;
- ☐ Carrying out advocacy and/or public awareness work;
- ☐ Carrying out training activities;
- ☐ Other

Do you consent that parts of your reply to this questionnaire or of other written contributions you may provide be cited in documents related to this initiative (such as in the external study or Commission documents), including the express quotation of your organisation's identity? Please note that your full reply/contribution will not be published (only parts of your reply/contribution might be cited).

[Multiple choice is possible]

- ☑ Yes
- ☐ No
- ☐ I consent partially

* **Please indicate what national legal context you have expertise on/are familiar with/you are providing data about.**

NB: If you would like to describe more than one national legal framework you will have to submit another reply to this questionnaire. If you represent an organisation working at European level, you may select the option below "EU level" indicating for which countries you are submitting data. In this case, the section on the "national legal framework" may not be applicable for your organisation.

- ○ Austria

- ○ Belgium
- ○ Bulgaria
- ○ Czech Republic
- ○ Denmark
- ○ Germany
- ○ Estonia
- ○ Ireland
- ○ Greece
- ○ Spain
- ○ France
- ○ Croatia
- ○ Italy
- ○ Cyprus
- ○ Latvia
- ○ Lithuania
- ○ Luxembourg
- ○ Hungary
- ○ Malta
- ◉ Netherlands
- ○ Poland
- ○ Portugal
- ○ Romania
- ○ Slovenia
- ○ Slovakia
- ○ Finland
- ○ Sweden
- ○ European level

Section I - National legal frameworks on hate speech and hate crime

As a result of the transposition of Council Framework Decision 2008/913/JHA, of 28 November 2008, on combating certain forms and expressions of racism and xenophobia by means of criminal law, all EU Member States have national laws in place criminalising hate speech and hate crime on the grounds of race, colour, religion, descent or national or ethnic origin.

Some Member States also criminalise hate speech and hate crime on other grounds, including sex/gender, sexual orientation, gender identity/sex characteristics, disability and age. This section of the questionnaire intends to collect information on the criminalisation, at national level, of hate speech and hate crime on these grounds.

To your knowledge, does the national legal framework of the Member State(s) you are familiar with contain a specific provision criminalising hate speech on grounds of:

[Multiple choice is possible]

- ☑ Sex/gender

- [x] Sexual orientation
- [x] Gender identity/sex characteristics
- [x] Disability
- [ ] Age
- [ ] None of the above
- [ ] I don't know
- [ ] I do not have any expertise on the legal framework

Please indicate the legal provision in question and mention any further information you consider relevant:

The Netherlands Criminal Code, Part V. Serious Offences against Public Order
Article 137c
1. Any person who in public, either verbally or in writing or through images, intentionally makes a defamatory statement about a group of persons because of their race, religion or beliefs, their hetero- or homosexual orientation or their physical, mental or intellectual disability, shall be liable to a term of imprisonment not exceeding one year or a fine of the third category.
2. If the offence is committed by a person who makes a profession or habit of it or by two or more persons in concert, a term of imprisonment not exceeding two years or a fine of the fourth category shall be imposed.
Article 137d
1. Any person who publicly, either verbally or in writing or through images, incites hatred of or discrimination against persons or violence against their person or property because of their race, religion or beliefs, their sex, their hetero- or homosexual orientation or their physical, mental or intellectual disability, shall be liable to a term of imprisonment not exceeding two years or a fine of the fourth category.
2. If the offence is committed by a person who makes a profession or habit of it or by two or more persons in concert, a term of imprisonment not exceeding four years or a fine of the fifth category shall be imposed.
Article 137e
1. Any person who, for any reason other than the provision of factual information:
1°. makes public a statement which he knows or should reasonably suspect to be offensive to a group of persons because of their race, religion or beliefs, their hetero- or homosexual orientation or their physical, mental or intellectual disability, or incites hatred of or discrimination against persons or violence against their person or property because of their race, religion or beliefs, their sex, their hetero- or homosexual orientation or their physical, mental or intellectual disability;
2°. sends or distributes, without request, an object which he knows or should reasonably suspect to contain such a statement to another person, or has such object in store for public disclosure or distribution;
shall be liable to a term of imprisonment not exceeding six months or a fine of the third category.
2. If the offence is committed by a person who makes a profession or habit of it or by two or more persons in concert, a term of imprisonment not exceeding one year or a fine of the fourth category shall be imposed.

Please provide more information on the definition/scope of the ground(s) marked in the previous question

NB: For example, the criminal offence of hate speech based on sex may also cover hate speech on the basis of gender identity.

The criminal offence of hate speech based on sex/gender may also cover hate speech on the basis of gender identity, gender expression and sex characteristic.

Article 1 par 2 Equal Treatment Act (with effect in criminal law):
“Distinction based on sex/gender also includes distinction based on sex characteristics, gender identity and gender expression.”

See also for instance: Court of Appeal Leeuwarden 13 January 1995, NJ 1995/243.

To your knowledge, is online hate speech criminalised in a specific, distinct, manner?

- (●) No
- ( ) Yes
- ( ) I don't know

To your knowledge, does the national legal framework of the Member State(s) you are familiar with contain a specific provision criminalising hate crime on grounds of:

[Multiple choice is possible]

- [ ] Sex/gender
- [ ] Sexual orientation
- [ ] Gender identity/sex characteristics
- [ ] Disability
- [ ] Age
- [ ] All of the above
- [x] None of the above
- [ ] I don’t know

Please indicate the legal provision in question and mention any further information you consider relevant:

The Netherlands fully endorse the importance of the criminal justice authorities responding appropriately to hate crimes (i.e. offences motivated by discrimination). It is an element of criminal law policy for the Public Prosecution Service to demand heavier penalties for offences with a discriminatory aspect or discriminatory motivation. A penalty increase of up to 100% can be recommended. The Public Prosecution Service’s guidelines are deemed legislation within the meaning of section 79 of the Judiciary (Organisation) Act (Wet op de rechterlijke organisatie). This shows that in practice the Netherlands implements the objective of combating hate crimes, that is to regard a discriminatory or racist motivation as an aggravating circumstance. As indicated by letter of 19 June 2018 (Parliamentary Papers, House of Representatives, 2017 /18, 29 279, no. 442), it might be possible to augment existing policy by adding discriminatory motivation as an aggravating circumstance. An academic study has been commissioned to identify the advantages and disadvantages. The study has been published and has been forwarded to Parliament, including a policy statement. The study consists of two parts. The first part focuses on how neighbouring countries take discriminatory motivation into consideration as an aggravating circumstance and how this works in practice (comparative law analysis). The second part aims at gaining insight into the extent to which the enhanced policy focus over the past few years has contributed to the proper implementation of existing policy on aggravating circumstances for offences with a discriminatory motivation. Also, an assessment was made to determine whether policy can be enhanced in other ways to improve current methods.

Please provide more information on the definition/scope of the ground(s) selected in your reply to the previous question.

NB: For example, the criminal offence of hate crime based on gender may cover both hate speech against women as well as hate speech against transgender people.

It is the task of the Public Prosecution Service to maintain the criminal legal order. With regard to discrimination, this task is in the first instance framed by the criminal law provisions on discrimination and the protected interests that the legislator has aimed at with these criminal provisions: protection of public order, protection of the unimpeded social functioning of groups and protection of individuals. The “Public Prosecution Service's guidelines on discrimination” provide a framework and rules for the criminal law approach to discrimination. The guidelines also pertain to general offenses with a discrimination aspect, also known as ‘codis’ offenses. This concerns, for example, offenses such as assault, overt assault, simple insult, threat, incitement, vandalism, arson or manslaughter in which a discrimination aspect under Article 137c or Article 137d of the Criminal Code has played as a motive or cause, or has been used to commit the offense more persistently. If the discrimination aspect lies in a gender identity that does not match the sex of birth, this is also considered a general offense with a discrimination aspect.

To your knowledge, does the offence of hate crime on the ground(s) selected in your reply to the previous questions cover:

- (●) All crimes committed with a bias motivation, which are criminalised under national law with a higher penalty;
- ( ) Only certain types of crimes or only crimes of particular seriousness (for example, hate crimes constitute a self-standing crime for only certain type of serious offenses)
- ( ) I don’t know

Please indicate which penalties are laid down in the national legal framework for hate speech:

[Multiple choice is possible]

- [x] A custodial sentence
- [x] A financial penalty
- [x] Other
- [ ] I don’t know

If other, please specify:

Community service; criminal order of the PPO; settlement; disqualification from exercising a profession

Please indicate the minimum and maximum thresholds (e.g. 12 months):

The legislation of The Netherlands only contains maximum thresholds:

- defamatory statement about a group of persons (137c CC): term of imprisonment not exceeding one year or a fine of the third category
- incitement of hatred (137d CC): term of imprisonment not exceeding two years or a fine of the fourth category
- publication or distribution of discriminatory content (137e CC): term of imprisonment not exceeding six months or a fine of the third category
- community service: max 240h

Please indicate which penalties are laid down in the national legal framework for hate crime:

[Multiple choice is possible]

- [ ] A custodial sentence
- [ ] A financial penalty
- [x] Other
- [ ] I don't know

If other, please specify:

Not applicable

To your knowledge, even if in the national legal framework there is no specific provision criminalising hate crime on the grounds of sex/gender, sexual orientation, gender identity/sex characteristics, disability or age, is there another criminal law provision of general application based on which national courts may nevertheless take into consideration the bias motivation of the perpetrator on such grounds when determining the criminal penalties?

NB: For example, the national criminal code may contain a provision of general application on the sentencing powers of the courts that allows them to take into account the motivation of the perpetrator when determining the criminal penalty.

- ( ) Yes
- (•) No
- ( ) I don't know

To your knowledge, are there other, alternative means of justice for victims of hate crimes on the grounds of sex/gender, sexual orientation, gender identity/sex characteristics, disability or age?

The Criminal Code does not provide that racist motivation constitutes an aggravating circumstance for any criminal offence. When an offence with a racist or otherwise discriminatory motive has been committed, the discrimination aspect must be emphasised in the public prosecutor's demand and included as an aggravating condition in the demand. This has been laid down in the Discrimination Instructions of the Public Prosecution Service (OM).
The following applies to the mandatory nature of the policy rules of the Public Prosecution Service (OM): the Board of Procurators General can give general and special instructions with regard to tasks and powers of the Public Prosecution Service (article 130, paragraph 6 of the Judiciary Organisation Act). Instructions in particular concern the investigation, prosecution and execution policy. Instructions may also refer to the implementation of (investigative) tasks that are carried out by the police and other investigative authorities under the authority of the Public Prosecution Service.
Instructions have legal effect and commit the Public Prosecution Service on the basis of principles of a due process of law in so far as it concerns instructions that are suitable to be applied as legal rules according to their content and purport. It concerns instructions and rules that apply in general and are (or must be) applied. Citizens can therefore derive certain rights from them. In view of this, the instructions are published in the State Gazette and on the website of the Public Prosecution Service.
The introduction of a discriminatory objective as a legal basis for aggravation is a possible supplement to existing policy. An academic study has been commissioned to identify the advantages and disadvantages. The study has been published and has been forwarded to Parliament, including a policy statement. The study consists of two parts. The first part focuses on how neighbouring countries take discriminatory motivation into consideration as an aggravating circumstance and how this works in practice (comparative law analysis). The second part aims at gaining insight into the extent to which the enhanced policy focus over the past few years has contributed to the proper implementation of existing policy on aggravating circumstances for offences with a discriminatory motivation. Also, an assessment was made to determine whether policy can be enhanced in other ways to improve current methods.

Please provide the reference of the national law(s) criminalising hate speech and hate crime on the grounds of sex/gender, sexual orientation, gender identity/sex characteristics, disability or age selected in reply to the previous questions, including the criminal law provisions of general application, where relevant.

The Netherlands Criminal Code, Part V. Serious Offences against Public Order
Article 137c
1. Any person who in public, either verbally or in writing or through images, intentionally makes a defamatory statement about a group of persons because of their race, religion or beliefs, their hetero- or homosexual orientation or their physical, mental or intellectual disability, shall be liable to a term of imprisonment not exceeding one year or a fine of the third category.
2. If the offence is committed by a person who makes a profession or habit of it or by two or more persons in concert, a term of imprisonment not exceeding two years or a fine of the fourth category shall be imposed.
Article 137d
1. Any person who publicly, either verbally or in writing or through images, incites hatred of or discrimination against persons or violence against their person or property because of their race, religion or beliefs, their sex, their hetero- or homosexual orientation or their physical, mental or intellectual disability, shall be liable to a term of imprisonment not exceeding two years or a fine of the fourth category.
2. If the offence is committed by a person who makes a profession or habit of it or by two or more persons in concert, a term of imprisonment not exceeding four years or a fine of the fifth category shall be imposed.
Article 137e

1. Any person who, for any reason other than the provision of factual information:
1°. makes public a statement which he knows or should reasonably suspect to be offensive to a group of persons because of their race, religion or beliefs, their hetero- or homosexual orientation or their physical, mental or intellectual disability, or incites hatred of or discrimination against persons or violence against their person or property because of their race, religion or beliefs, their sex, their hetero- or homosexual orientation or their physical, mental or intellectual disability;
2°. sends or distributes, without request, an object which he knows or should reasonably suspect to contain such a statement to another person, or has such object in store for public disclosure or distribution;
shall be liable to a term of imprisonment not exceeding six months or a fine of the third category.
2. If the offence is committed by a person who makes a profession or habit of it or by two or more persons in concert, a term of imprisonment not exceeding one year or a fine of the fourth category shall be imposed.
Article 137f
Any person who takes part in, or who extends financial or other material support to activities, aimed at discrimination against persons because of their race, religion or beliefs, their sex, their hetero- or homosexual orientation or their physical, mental or intellectual disability, shall be liable to a term of imprisonment not exceeding three months or a fine of the second category.
Article 137g
1. Any person who, in the exercise of his office, profession or business, intentionally discriminates against persons because of their race shall be liable to a term of imprisonment not exceeding six months or a fine of the third category.
2. If the offence is committed by a person who makes a habit of it or by two or more persons in concert, a term of imprisonment not exceeding one year or a fine of the fourth category shall be imposed.
Article 137h
If the offender commits any of the offences defined in sections 131 to 134 inclusive,137c to 137g inclusive and 147a, in the exercise of his profession, he may be disqualified from practising that profession.
Part II. Minor Offences related to Public Order

Article 429quater
1. Any person who, in the discharge of his office, practice of a profession or in conducting a business discriminates against persons on the grounds of their race, their religion, their beliefs, their sex or their hetero- or homosexual orientation, shall be liable to a term of detention not exceeding two months or a fine of the third category.
2. Any person who, in the discharge of his office, practice of a profession or in conducting a business, undertakes or refrains from undertaking, for no reasonable grounds, certain acts which can have the purpose or effect in regard of persons with a physical, mental or intellectual disability of nullifying or impairing the recognition, enjoyment or exercise, on an equal footing, of human rights and fundamental freedoms in the field of politics or economics, in social or cultural matters or any other area of social life, shall be liable to the same punishment.

To your knowledge, are there any plans at national level to amend the existing legislation in order to criminalise hate speech and/or hate crime on any of the grounds of sex/gender, sexual orientation, gender identity/sex characteristics, disability or age?

- ○ No
- ◉ Yes
- ○ I don't know

If yes, please specify, in particular, whether the legislative amendments envisaged relate to hate speech and/or hate crime and on which of the above mentioned grounds.

Hate speech: A draft bill amending hate speech offences was opened for public consultation from 29 September to 30 November 2020. This draft bill aims to (i) a change in formulation from “hetero or homosexual orientation” to a more inclusive term “sexual orientation”, (ii) make explicit that the existing ground “sex” may cover “sex characteristics, gender identity and gender expression” and (iii) broaden the scope of two specific hate speech offences – i.e. public insults directed against a group of persons or a member of such a group defined by reference to race, religion or beliefs, hetero or homosexual orientation or physical, mental or intellectual disability (Article 137c Dutch Criminal Code) and the distribution of such a statement as mentioned in (Article 137e) – by adding the ground “sex characteristics, gender identity and gender expression” . Comments received will be incorporated and this draft will then follow the normal legislative process.

Hate crime: In January 2021 a draft bill was brought before Parliament, aiming to introduce a criminal law provision of general application by which crimes committed with a discriminatory motive are criminalised with a higher penalty. This bias motivation may cover race, religion or beliefs, sex (including sex characteristics, gender identity and gender expression), sexual orientation and physical and mental or intellectual disability. The determinate term of imprisonment imposed on the basic offence may be increased by one third.

Section II - Information and data on the scale of hate speech and hate crime, related trends and developments

This section of the questionnaire is intended to collect information and views on the scale of hate speech and hate crime and related trends, including by collecting data on incidents of hate speech and hate crime during the period of 2015-2020, if possible disaggregated by ground and by year.

* **Does your authority, body or organisation record hate speech, including online, and/or hate crime incidents or collect other relevant data?**

- (●) Yes
- ( ) No
- ( ) I don't know

* **Please specify which type of information is recorded or collected**:

[Multiple choice is possible]

- [ ] Data on hate speech online reported to social networks and other platforms;
- [x] Data on incidents reported to police, independent bodies or civil society organisations;
- [ ] Data on investigations of incidents;
- [x] Data on prosecutions;
- [ ] Data on convictions;
- [ ] Other

* **Is the information publicly available?**

- ( ) No
- (●) Yes

- ( ) I don't know

* If yes, please add the name of the publication:

Data police and anti-discrimination bodies: Discriminatiecijfers [year]
Data public prosecutor's Office: Cijfers in Beeld [year]

* **Is the data disaggregated by grounds (i.e. race, religion, sexual orientation, etc.)?**

- (•) No
- ( ) Yes

Please provide the data you collect, if possible, for the period 2015-2020. Please indicate which period the data relates to and, if possible, disaggregate per year.

* **In your view, do official statistics on incidents reported to and/or recorded by law enforcement (or other authorities) reflect the real number of incidents on hate speech and/or hate crime occurring in the Member State(s) you are familiar with?**

- ○ Yes
- ◉ No
- ○ I don't know

* If no, please explain further:

> In The Netherlands, both “hate speech” and “hate crime” are no legal terms, which makes it difficult (if not impossible) to aggregate the requested data.

Would you have an estimate of the extent of under-reporting of incidents of hate speech and/or hate crime?

- ◉ No
- ○ Yes

In your view, what would be the main reasons for under-reporting?

[Multiple choice is possible]

- ☐ Lack of trust in police
- ☑ Burden of proof
- ☐ Loss of evidence
- ☑ Fear of secondary victimisation
- ☐ Fear of stigmatisation
- ☐ Other
- ☐ All of the above
- ☐ None of the above
- ☐ I don’t know

In your view, has there been an increase of the phenomenon of hate speech and/or hate crime at national or European level in the last years?

NB: Please reply to this question, if possible, comparing the period 2018-2020 with the period 2015-2017.

- ◉ No
- ○ Yes
- ○ I don't know

Section III - Nature and impacts of the phenomena of hate speech and hate crime

This section of the questionnaire is intended to gather information and views on the interlinkages between hate speech and hate crime, the cross-border nature of these phenomena and their harmful impacts on individual victims and on society as a whole.

In your view, can hate speech perpetrated offline (e.g. orally or through symbols, in public places, in sport events or in political speech) have a spillover impact across national borders? (i.e. even if it occurs in one Member State, it can encourage/lead to instances of hate speech in (an) other Member State(s))

- ○ Yes
- ◉ No
- ○ I don't know

* **In your view, can hate speech perpetrated online (e.g. through social media or online audiovisual services) have a spillover impact across national borders? (i.e. even if it occurs in one Member State, it can encourage/lead to instances of hate speech in (an)other Member State(s))**

- ◉ Yes
- ○ No
- ○ I don't know

In your view, in what ways can hate speech committed in one Member State lead to instances of hate speech in (an)other Member State(s)?

[Multiple choice is possible]

- ☑ Hateful messages in public, e.g. expressed in sport events, broadcast on television or contained in political speech, are reproduced and become easily available throughout the EU;
- ☑ Through the increasing use of social media, people across the EU are exposed to similar online content, including the same hateful rhetoric;
- ☐ Hate speech may create a climate of fear or social conflicts, which may spill over from one Member State to the other;
- ☑ The ideologies behind hate speech messages are developed internationally and are cross-border phenomena;
- ☑ Hateful ideologies even when rooted in one location and related to the local context, can spread across borders through online platforms and the media;
- ☑ Hateful messages are developed and propagated by networks with members from several countries (within or outside the EU) that inspire, organise or plan verbal attacks against specific groups that share a protected characteristic;
- ☐ Other
- ☐ All of the above
- ☐ I don’t know

Could you further elaborate and/or provide examples of such a spillover impact?

- ○ No
- ◉ Yes

If yes, please further describe. Please add links to any relevant report/source of data.

Conspiracy thinkers, referring to QAnon's conspiracy theory, place flowers on graves of people who died at a young age. They claim the children were murdered by Satanists. (https://nos.nl/nieuwsuur/artikel/2369544-complotdenkers-hebben-het-gemunt-op-gedenkstenen-vaatstra-en-verstappen.html)

In your view, can hate speech, perpetrated online and/or offline in one Member State, have a spillover impact across national borders and induce people to commit hate crimes against (members of) groups that share a protected characteristic in (an)other Member State(s)?

- (●) Yes
- ( ) No
- ( ) I don't know

Could you further elaborate and/or provide examples of such a spillover impact?

- ( ) No
- (●) Yes

If yes, please further describe. Please add links to any relevant report/source of data.

> Various conspiracy theories are circulating, some of which suggest a link between 5G networks and COVID-19, leading to extremist incidents both at home and abroad.

In your view, can hate crime have a spillover impact across national borders? (i.e. even if it occurs in one Member State it can encourage/lead to instances of hate crimes in (an)other Member State (s))?

- (●) Yes
- ( ) No
- ( ) I don't know

In your view, in what ways can hate crimes committed in one Member State lead to instances of hate crimes in (an)other Member State(s)?

[Multiple choice is possible]

- [ ] The psychological impact or spillover effect of hate crimes on society may provoke follow-up hate crimes in other Member States, imitating or echoing the crime committed in the Member State where the first crime occurred;
- [ ] Hate crimes may create a climate of fear or social conflicts, which may spill over from one Member State to the other;
- [x] The ideologies behind hate crimes are developed internationally and are cross-border phenomena because they can be rapidly shared through social media;
- [ ] Hate crimes offences may be committed by networks with members from several countries (within or outside the EU) that inspire organise or plan physical attacks against specific groups that share a protected characteristic;
- [ ] Other
- [ ] All of the above
- [ ] None of the above
- [ ] I don't know

Could you further elaborate and/or provide examples of such a spillover impact?

- ( ) No
- (●) Yes

If yes, please further describe. Please add links to any relevant report/source of data.

There is a radical undercurrent in which staunch distrust of the authorities can lead to extremist conduct, such as harassing politicians and journalists, intimidating police officers or publishing lists containing personal details of police offers and politicians (a practice known as ‘doxing’) as part of online anti-government activities.

In your view, does hate speech/hate crime cause harm to:

[Multiple choice is possible]

- [x] The individual victims;
- [x] The group sharing protected characteristics of the victim;
- [x] The perpetrators;
- [x] Society as a whole;
- [ ] Other
- [ ] None of the above
- [x] All of the above
- [ ] I don't know

In your view, what are the harmful impacts of hate speech/hate crime on the individual victims:

[Multiple choice is possible]

- [x] It affects their identity;
- [x] It provokes behavioural changes;
- [x] It provokes fear that the victim might be attacked again because of their personal characteristics;
- [x] It causes psychological distress;
- [x] It may prompt secondary victimisation;
- [ ] Other
- [x] All of the above
- [ ] None of the above
- [ ] I don't know

In your view, what are the harmful impacts of hate speech/hate crime on society as a whole:

[Multiple choice is possible]

- [x] Polarisation of the society, creation of social conflicts;
- [x] Creation of a climate of fear with a chilling effect on freedom of expression and engagement in democratic debate (both online and off line) for persons belonging to groups sharing protected characteristics;
- [x] Creation of a climate of fear with a chilling effect on freedom of expression and engagement in democratic debate (both online and off line) for journalists and politicians;
- [x] Creation of a climate of fear with a chilling effect on freedom of expression and engagement in democratic debate (both online and off line) for the public in general;
- [ ] Chilling effect on the willingness of citizens to engage in politics and to exercise official functions (such as mayors, politicians);
- [ ] Other
- [ ] All of the above
- [ ] None of the above

- [ ] I don't know

Could you elaborate, including by providing examples or data on impacts, if possible:

There are individuals in right-wing, identitarian and anti-government circles who sometimes make violent threats, both online and offline. So far, these threats have not been acted upon. In due course, the negative socioeconomic and political consequences of the pandemic are likely to prove more significant in terms of how the threat evolves than these calls for violence. Social cohesion could become threatened as a result of pressure from the politicisation and economic impact of the pandemic, creating more scope for extreme viewpoints. This has already been seen in the rise of nationalist and xenophobic sentiments in recent years.

Alongside the diverse, law-abiding upper layer of activists, there is also a radical undercurrent in which staunch distrust of the authorities can lead to extremist conduct, such as harassing politicians and journalists, intimidating police officers or publishing lists containing personal details of police offers and politicians (a practice known as 'doxing') as part of online anti-government activities.

Section IV - European Union action in the area of criminal law measures to combat hate speech and hate crime

This section of the questionnaire is intended to collect views on the added value of EU action as regards the criminalisation of hate speech and hate crime at EU level.

* **In your view, should the list of EU crimes in Article 83 TFEU be extended to include hate speech?**

- ( ) No
- ( ) Yes
- (•) I don't know

* **In your view, should the list of EU crimes be extended to include hate crime?**

- ( ) No
- ( ) Yes
- (•) I don't know

In your view, should the list of EU crimes be extended to include hate speech and hate crime on grounds of race, colour, religion, descent, national or ethnic origin?

NB: Please note that while Council Framework Decision 2008/913/JHA already criminalises hate speech and hate crime on the above grounds, since the entry into force of the Treaty of Lisbon, the EU has no longer a competence to adopt any additional legislative measures further to the existing EU framework.

- ( ) Yes
- ( ) No
- (•) I don't know

In your view, which is the most important reason(s) justifying the extension of the list of EU crimes to hate speech and/or hate crime?

[Multiple choice is possible]

- [ ] The particular seriousness of these types of crimes, such as the distress caused to the victim;
- [ ] Their cross-border dimension, since they may lead to the commission of crimes in (an) other Member State (s);
- [ ] The developments in these areas of crime, since trends show an increase of these phenomena;
- [ ] To address and effectively tackle the extremist ideologies behind hate speech and hate crime;
- [ ] To address existing gaps and shortcomings at national level as regards the prosecution of hate speech and /or hate crime and the protection of victims;
- [x] Other
- [ ] All of the above
- [ ] I don't think the list of EU crimes should be extended

If other, please specify:

We look forward to the Commission's proposal, and will assess the proposal on its legal base, its proportionality and its subsidiarity.
- In the view of the Netherlands it is desirable that the definition of hate speech corresponds to Article 1 of the Council Framework Decision 2008/913/JHA.
- In the view of the Netherlands the main goal should be to ensure that, in line with Article 4 of the Council Framework Decision 2008/913/JHA, Member States shall take the necessary measures to ensure that national courts may take into consideration a broad bias motivation (i.e. on the grounds of race, religion or belief, sex, sexual orientation or disability).

Section V - Sources of information and data

Are you aware of any exercises to collect data or gather information on the criminalisation of hate speech and/or hate crime that are underway, already planned for the future or envisaged (for example in the context of an EU or national funded project)?

- ( ) No
- (•) Yes

If yes, please specify, adding, if possible, relevant links:

The national Action Programme on the Safety and Security of LGBTI persons includes an action point on defining 'hate crime' and 'hate speech', in order to better collect data.

Is there any other information or source of information related to the scale, impact or criminalisation of hate speech and hate crime or to relevant data that you would like to share with us?

- ( ) No
- (•) Yes
- ( ) I don't know

If yes, please specify:

The Minister for Legal Protection has requested the Scientific Research and Documentation Center (WODC) to conduct a study on the needs of victims of hate crime in the context of criminal proceedings and victim

support (https://repository.wodc.nl/handle/20.500.12832/2404).
The motion of MP Bergkamp (Parliamentary Paper 30 420, no.324) requested the government to conduct an investigation into experiences abroad with the deployment of specialized investigators in the event of discrimination and to engage in dialogue with interest groups, the police and the Public Prosecution Service (OM). This has been included in the study.
This study primarily aimed to find an (explorative) answer to the question what procedural and supportive needs victims of hate crime have within the context of criminal proceedings, and to what extent the Dutch criminal procedure and victim support currently meet those needs. In order to answer this question, first an inventory was made of the impact of hate crime on various groups of victims, as well as their needs regarding and experiences with criminal proceedings and victim support. The procedural rights and provisions developed for victims of hate crime in foreign jurisdictions (United Kingdom and EU member states) were also studied.

Ministerie van Justitie en Veiligheid

> Retouradres Postbus 20301 2500 EH Den Haag

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Directie Europese en Internationale Aangelegenheden

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

Ons kenmerk
3279371

Bijlagen
1

Bij beantwoording de datum en ons kenmerk vermelden. Wilt u slechts één zaak in uw brief behandelen.

Datum 13 april 2021
Onderwerp Consultatie: EC's initiative to include hate speech and hate crime in the list of EU crimes provided for in Article 83(1) TFEU

In acht genomen de afspraak gemaakt in het AO van 15 januari 2020 inzake EU-informatievoorziening[1], treft u bijgaand het antwoord van het kabinet op de op 10 april 2021 gesloten consultatie van de Commissie getiteld '*European Commission's initiative to include hate speech and hate crime in the list of EU crimes provided for in Article 83(1) TFEU'*.

De Minister van Justitie en Veiligheid,

Ferd Grapperhaus

[1] Kamerstukken II, 2019-2020, 22112 nr. 2898

van der Velde van Hal & Peers
gerechtsdeurwaarders en incassobureau

Deze zaak wordt behandeld door de heer J.P. van den Wittenboer van Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights te GELDROP (5660 AH, Postbus 324), onder referentie Audio-Rarities.
Telefoon: **06-50425552**
E-mail: **ifudofhumanrights@yahoo.com**

Dossiernummer L4200928

Heden, de derde augustus tweeduizendtweeëntwintig,

TEN VERZOEKE VAN:

de stichting Intermediaire Stichting van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens, (mede) handelend onder de naam Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights, zetelend te GELDROP, kantoor houdend te MIERLO, nader te noemen insinuante, te dezer zake woonplaats kiezende te 's-Gravenhage aan de Burgemeester Kolfschotenlaan 65, ten kantore van de gerechtsdeurwaarders G.Th. van der Velde en mr. E.J.M. van Hal, alsmede te Mierlo aan de Kastanje 28, ten kantore van de heer J.P. van den Wittenboer;

heb ik,

mr. Erik Jozef Maria van Hal,
gerechtsdeurwaarder gevestigd te 's-Gravenhage
en daar kantoorhoudende aan de Burgemeester
Kolfschotenlaan 65

AAN:

Staat der Nederlanden, meer speciaal het Ministerie van Financiën, meer speciaal de Minister van Financiën, kantoor houdend te 'S-GRAVENHAGE, nader te noemen geïnsinueerde, aan het parket van de procureur-generaal van de Hoge Raad der Nederlanden, in het gerechtsgebouw aan het Korte Voorhout 8 te 's-Gravenhage afschrift dezes, alsmede van na te melden stuk, latende aan:

mw C. Ramdhianging, aldaar werkzaam;

1e BETEKEND:

een door insinuante op 4 mei 2022 aan geïnsinueerde gericht schrijven, met het onderwerp 'belastingdienst beoordeling eenmanszaak Audio-Rarities', met daaraan gehecht elf bijlagen, waaronder een compact disc getiteld 'Hitler' s Inferno', van welk schrijven de inhoud hier als herhaald en ingelast dient te worden beschouwd en naar de inhoud waarvan te dezen uitdrukkelijk wordt verwezen;

2e AANGEZEGD:

dat de te dezen betekende brief reeds bij exploit d.d. 29 juli 2022 aan geïnsinueerde werd betekend, doch exclusief hardcopy van de voornoemd omschreven compact disc.

Onze Algemene Voorwaarden, zoals gedeponeerd ter Griffie van de Rechtbank te Den Haag, zijn van toepassing op alle aanbiedingen, overeenkomsten en de uitvoering daarvan en worden op verzoek toegezonden. Voor alle opdrachten geldt dat de aansprakelijkheid wordt beperkt tot het bedrag dat onze beroepsaansprakelijkheidsassuradeur in het betreffende geval zal uitkeren. Van der Velde van Hal & Peers is een handelsnaam van Gerechtsdeurwaarderskantoor nassauplein B.V. Kvk nr.: 27346084

Geschiedende zulks ten effecte rechtens en opdat geïnsinueerde op legale wijze kennis drage, althans geen onwetendheid kan voorwenden.

w.g.
(t.) gerechtsdeurwaarder

G.Th. van der Velde • Mr E.J.M. van Hal • Mw. D.D. Peers • M. Koper
Burgemeester Kolfschotenlaan 65 • 2585 DZ Den Haag • Kantooruren: ma-do 09.00-17.00, vrij 09.00-16.00
Correspondentie adres: Postbus 85880, 2508 CN Den Haag • T. 070 346 07 07 • F. 070 346 97 55 • E. algemeen@veldehal.nl • www.veldehal.nl
ING IBAN: NL34INGB0000019390 BIC:INGBNL2A • ABNAMRO IBAN: NL18ABNA0550107509 BIC:ABNANL2A • t.n.v.: Gerechtsdeurwaarderskantoor Nassauplein B.V.

Onze Algemene Voorwaarden, zoals gedeponeerd ter Griffie van de Rechtbank te Den Haag, zijn van toepassing op alle aanbiedingen, overeenkomsten en de uitvoering daarvan en worden op verzoek toegezonden. Voor alle opdrachten geldt dat de aansprakelijkheid wordt beperkt tot het bedrag dat onze beroepsaansprakelijkheidsassuradeur in het betreffende geval zal uitkeren. Van der Velde van Hal & Peers is een handelsnaam van Gerechtsdeurwaarderskantoor nassauplein B.V. Kvk nr: 27245086

van der Velde van Hal & Peers
gerechtsdeurwaarders en incassobureau

Deze zaak wordt behandeld door de heer J.P. van den Wittenboer van Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights te GELDROP (5660 AH, Postbus 324), onder referentie Notariaat.
Telefoon: **06-50425552**
E-mail: **ifudofhumanrights@yahoo.com**

Dossiernummer L4201030

Heden, de tweeëntwintigste augustus tweeduizendtweeëntwintig,

TEN VERZOEKE VAN:

de stichting Intermediaire Stichting van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens, (mede) handelend onder de naam Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights, zetelend te GELDROP, kantoor houdend te MIERLO, nader te noemen insinuante, te dezer zake woonplaats kiezende te 's-Gravenhage aan de Burgemeester Kolfschotenlaan 65, ten kantore van de gerechtsdeurwaarders G.Th. van der Velde en mr. E.J.M. van Hal, alsmede te Mierlo aan de Kastanje 28, ten kantore van de heer J.P. van den Wittenboer;

heb ik,

Maarten Koper, als toegevoegd gerechtsdeurwaarder werkzaam ten kantore van mr. Erik Jozef Maria van Hal, gerechtsdeurwaarder te 's-Gravenhage en aldaar kantoorhoudende aan de Burgemeester Kolfschotenlaan 65;

AAN:

de publieke rechtspersoon Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie, kantoor houdend te 2511 BW 'S-GRAVENHAGE, aan het Spui 184, nader te noemen geïnsinueerde, aldaar mijn exploit doende en afschrift dezes, alsmede van na te melden stuk, latende aan:

mevrouw M. van den Bossche, aldaar werkzaam

BETEKEND:

een door insinuante op 11 maart 2019 aan geïnsinueerde gericht schrijven, met het onderwerp 'Notariaat', van welk schrijven de inhoud hier als herhaald en ingelast dient te worden beschouwd en naar de inhoud waarvan te dezen uitdrukkelijk wordt verwezen.

Geschiedende zulks ten effecte rechtens en opdat geïnsinueerde op legale wijze kennis drage, althans geen onwetendheid kan voorwenden.

w.g.
(t.) gerechtsdeurwaarder

Onze Algemene Voorwaarden, zoals gedeponeerd ter Griffie van de Rechtbank te Den Haag, zijn van toepassing op alle aanbiedingen, overeenkomsten en de uitvoering daarvan en worden op verzoek toegezonden. Voor alle opdrachten geldt dat de aansprakelijkheid wordt beperkt tot het bedrag dat onze beroepsaansprakelijkheidsassuradeur in het betreffende geval zal uitkeren. Van der Velde van Hal & Peers is een handelsnaam van Gerechtsdeurwaarderskantoor Nassauplein B.V. Kvk nr: 27246084

Ministerie van Justitie en Veiligheid

> Retouradres Postbus 20301 2500 EH Den Haag

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Directoraat-Generaal Rechtspleging en Rechtshandhaving
Directie Juridische en Operationele Aangelegenheden

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

Ons kenmerk
3811068

Uw kenmerk
2022Z01052

Bij beantwoording de datum en ons kenmerk vermelden. Wilt u slechts één zaak in uw brief behandelen.

Datum 3 mei 2022
Onderwerp Antwoorden Kamervragen over de uitwerking van de plannen inzake het toevoegen van 'hate speech' onder Artikel 83 Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU)

In antwoord op uw brief van 24 januari 2022 deel ik u mee, mede namens de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, dat de schriftelijke vragen van de leden Van der Staaij en Stoffer (beiden SGP) over de uitwerking van de plannen inzake het toevoegen van 'hate speech' onder Artikel 83 Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU) worden beantwoord zoals aangegeven in de bijlage bij deze brief.

De Minister van Justitie en Veiligheid,

D. Yeşilgöz-Zegerius

CDA

TWEEDE KAMERFRACTIE

Intermediary Foundation of the
Universal Declaration of Human
Rights
t.a.v. de heer J.P. van den Wittenboer,
voorzitter
Postbus 324
560 AH GELDROP

's-GRAVENHAGE, 8 maart 2006
C 019669/dk.

Geachte heer Van den Wittenboer,

Onder dankzegging bevestig ik de ontvangst van uw brief van 14 februari j.l.

In het kader van een taakverdeling binnen de CDA-fractie is uw brief in handen gesteld van mevrouw mr. drs. J.N. van Vroonhoven, die dit onderwerp in de fractiecommissie Justitie behandelt.

In vertrouwen u hiermee van dienst te zijn,

Met vriendelijke groet,

Mr. B. van Beers
Beleidsmedewerker Justitie

Postbus 30805
2500 GV 's-Gravenhage

telefoon : (070) 3183020
telefax : (070) 3182602

Bezoekadres: Plein 2
2511 CR 's-Gravenhage

CDA

CDA

TWEEDE KAMERFRACTIE

Dhr. J.P. Van den Wittenboer
Kastanje 28
5731 NK Mierlo

Ons kenmerk	Inlichtingen bij	Doorkiesnummer	Den Haag
			20 maart 2006
Onderwerp		Bijlage(n)	Uw brief
rechtssysteem			14 februari 2006

Geachte heer Van den Wittenboer,

Hartelijk dank voor uw brief d.d. 14 februari jl. die mij de tweede week van maart bereikte. In deze brief verwijst u naar uw eerdere brief aan de vaste Kamercommissie Justitie waarin u een onderzoek naar het rechtssysteem in Nederland aanbiedt. U stelt dat er vele slachtoffers zijn van de rechtstaat in Nederland. Ik deel uw conclusies niet.

In het algemeen kan ik hier het volgende over zeggen. Rechtzoekenden krijgen soms gelijk van de rechter, en dan zijn het tevreden klanten. Soms ook worden zij door de rechter in het ongelijk gesteld. Het kan voorkomen dat men het met die uitspraak niet eens is, en zich daar niet bij neer wil leggen. Om de onafhankelijkheid van ons rechtssysteem in dat geval te kunnen garanderen is de mogelijkheid van hoger beroep en beroep in cassatie mogelijk. Zo ontstaat een systeem van 'checks and balances', dat onze rechtstaat kan garanderen.

Meer specifiek: u haalt in uw brief ook een concrete situatie aan waarin u van mening bent dat de staat op een 'oneigenlijke manier' inbreuk maakt op het auteursrecht. Dit betreft een individuele situatie waar ik mij als kamerlid niet in kan en niet in wil mengen.
Van deze afstand kan ik de exacte situatie namelijk onvoldoende beoordelen. Bovendien is het de taak van de rechter en niet van een politicus om te beoordelen of regels op de juiste wijze zijn toegepast. Die verhoudingen moeten we principieel zuiver houden.

Ik hoop u hiermee voldoende geïnformeerd te hebben.

Met vriendelijke groet,

Nicolien van Vroonhoven
CDA Tweede Kamerlid

Postbus 30805
2500 GV 's-Gravenhage

telefoon : (070) 3183020
telefax : (070) 3182602

Bezoekadres: Plein 2
2511 CR 's-Gravenhage

CDA

AKTE NOTARIEEL 21 JUNI 2007

Er zal eerst een integraal parlementair openbaar onderzoek moeten geschieden naar de toestand van de rechtsstaat en de democratie. IFUD of Human Rights is niet van voornemens afstand te doen van de onder ede verklaring akte notarieel dd. 21 juni 2007.

NAKAD LAW
YOUR PARTNER IN JUSTICE

WOLFERT VAN BORSSELENWEG 119
NL – 1181 PJ AMSTELVEEN

M: +31 (0)6 46 22 42 52
E: henriette@nakadlaw.nl
W: www.nakadlaw.nl
KvK: 82004536

Hof van Discipline
Kneuterdijk 1
2514 EM Den Haag
Postbus 85452
2508 CD Den Haag
Per mail: griffie@hofvandiscipline.nl

De heer mr. E.J. Henrichs, deken
Per mail: orde@aova.nl

CC: verzendlijst

Amstelveen, 8 september 2021

Zeer geachte leden van het Hof,

Zaaknummer : 21015221

U heeft mij op 27 mei 2021 opgeroepen voor de **zitting van maandag 4 oktober a.s. om 13:30 uur** (adres **Vrouwe Justitiaplein 1 te** Utrecht). Hieronder enige vragen en opmerkingen van huishoudelijke aard ter waarborging van een eerlijk proces als bedoeld in artikel 6 EVRM.

1. Graag verneem ik namen van de leden van het Hof; wilt u daarbij van alle betrokkenen een korte achtergrondschets toevoegen.

2. Openbare zitting/transparantie
   a. Aangezien de procedure in eerste aanleg openbaar was, verzoek ik u mij te bevestigen dat de zitting in hoger beroep eveneens openbaar zal zijn, hetgeen mijn wens is.
   b. Ik verzoek u naast belanghebbenden ook de pers en belangstellenden ruimhartig toe te laten.
   c. Verder verzoek ik u in het kader van de transparantie de zitting weer via live stream openbaar te maken; een kopie van de opname ontvang ik graag achteraf.

3. De voor mij gereserveerde spreektijd van 10 minuten is te kort. Ik verzoek u om meer spreektijd, 30 minuten, te reserveren. Daarnaast moet worden bepaald hoeveel spreektijd belanghebbenden/slachtoffers/getuigen mogen krijgen, zodat zij voldoende tijd hebben om e.e.a toe te lichten. Voorts verzoek ik u getuigen onder ede te horen, en dat deze getuigenissen daadwerkelijk zullen meegewogen, hetgeen in eerste aanleg niet is gebeurd.[1]

   - Zie Eindrapport van de staatscommissie parlementair stelsel “Lage drempels, Hoge dijken; Democratie en rechtsstaat in balans”/december 2018, pagina 23:
     “Is het parlementaire stelsel van ons land in staat om in een veranderende maatschappelijke omgeving adequaat te blijven functioneren? Wordt de stem van alle burgers voldoende gehoord? Is onze democratische rechtsstaat voldoende weerbaar met het oog op actuele ontwikkelingen?” [2]

- De Europese Commissie heeft in haar persbericht over het Europese 2021 Rule of Law melding gemaakt van ernstige zorgen: *"EU report shows positive developments in Member States but also points to serious concerns*."[3]

- Nederland heeft in zijn bijdrage van 20 juli 2021 aan het Rule of Law report[4] gesteld: *"De inspanningen om **het digitaliseringsniveau in het civiel, bestuurs- en strafrecht** te verbeteren, worden voortgezet en als gevolg van de COVID19-pandemie verloopt dit proces sneller. Integriteit is een essentieel onderdeel van het overheidskader."*
  en voorts
  "Er vinden uitgebreide debatten en gedachtewisselingen plaats over de goede werking van het systeem van checks-and-balances naar aanleiding van een parlementair onderzoeksverslag over de uitvoering van de kinderopvangtoeslag, waarin werd geconstateerd dat de beginselen van de rechtsstaat waren geschonden."

- De Raad voor de rechtspraak (IVO) maakte op 3 februari 2021 bekend: *"Na veel voorbereidingen, gaat het project **Digitale Toegang Civiel en Bestuur** (project DT CB) een volgende fase in. Doel van het project is te zorgen dat binnen genoemde rechtsgebieden procespartijen en -vertegenwoordigers zoveel mogelijk digitaal zaken kunnen indienen bij en digitaal stukken kunnen uitwisselen met de Rechtspraak"*.[5]

- Volgens de Raad voor de rechtspraak zijn voor een sterke democratische rechtsstaat de komende jaren investeringen en hervormingen noodzakelijk.[6]

- Tegen de achtergrond van de technologische en maatschappelijke turbulentie die het digitale tijdperk kenmerkt, heeft de Commissie Grondrechten in het digitale tijdperk in het rapport van mei 2001 onder andere aandacht besteed aan de vraag welke functie de grondrechten in het digitale tijdperk behoren te hebben. De Commissie meent dat de grondrechten een baken moeten zijn voor de wetgever, het bestuur en de rechter en meer in het algemeen voor de samenleving.[7]

4. Gezien het vorenstaande verzoek ik u buitenlandse waarnemers te benoemen en digitale uitwisseling van stukken toe te staan. Daarbij is het wenselijk dat de stukken in het Engels worden vertaald. Laat de betrokkenen zelf verantwoordelijkheid dragen om - desgewenst - hun eigen exemplaar uit te printen.

5. Conform uw instructies zal ik u uiterlijk **op donderdag 23 september 2021** nadere stukken toezenden. Desgewenst ook op papier in zevenvoud. Graag wens ik van u te vernemen of de stukken in dat geval naar de locatie Den Haag of Utrecht dienen te worden verzonden.

Hoogachtend,

Mr. dr. Henriette W.R. Nakad-Weststrate, *advocaat*

[1] Zie https://nakadlaw.nl/dekenklacht datum
[2] Eindrapport van de staatscommissie parlementair stelsel “Lage drempels, Hoge dijken; Democratie en rechtsstaat in balans/december 2018” https://kennisopenbaarbestuur.nl/rapporten-publicaties/lage-drempels-hoge-dijken-democratie-en-rechtsstaat-in-balans/
[3] 2021 Rule of Law: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/IP_21_3761
[4] (4a) https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/2021_rolr_country_chapter_netherlands_en.pdf
(4b) https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/2021_rolr_country_chapter_netherlands_nl.pdf
[5] Brief d.d.16 april 2021 Raad voor de rechtspraak aan informateur Tjeenk Willink.
https://www.rechtspraak.nl/Organisatie-en-contact/Organisatie/Raad-voor-de-rechtspraak/Nieuws/Paginas/Rechtspraak-vraagt-in-brief-aan-informateur-aandacht-voor-belang-sterke-rechtsstaat.aspx
[6] Persbericht van de Raad voor de rechtspraak (IVO) d.d. 3 februari 2021
https://www.rechtspraak.nl/Organisatie-en-contact/Organisatie/Raad-voor-de-rechtspraak/Nieuws/Paginas/Digitale-toegang-civiel-recht-en-bestuursrecht-krijgt-vorm.aspx
Basisplan digitalisering civiel recht en bestuursrecht (reset digitalisering KEI) Versie 1.0
https://www.rechtspraak.nl/SiteCollectionDocuments/basisplan-reset-digitalisering-civiel-en-bestuur-versie-1.0.pdf
[7] Rapport Commissie Grondrechten in het Digitale Tijdperk

- Rapport Commissie Grondrechten in het Digitale Tijdperk (Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties)
- Zie ook: Onderzoeksrapport Constitutional Rights and New Technologies (Bijlage bij Kamerstukken II 2006-2007, 27460, nr. 5)
- Samenvatting Rapport Commissie Grondrechten in het Digitale Tijdperk : (Overige grondrechten pag 25)
  https://www.eerstekamer.nl/publicatie/20000501/commissie_grondrechten_in_het

Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2018–2019 **Aanhangsel van de Handelingen**

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

3809

Vragen van het lid **Van Nispen** (SP) aan de Ministers voor Rechtsbescherming en van Justitie en Veiligheid over *het nieuwe record: ministeries geven 25 miljoen euro uit aan inhuur landsadvocaat* (ingezonden 14 augustus 2019).

Mededeling van Minister **Dekker** (Rechtsbescherming), mede namens de Minister van Justitie en Veiligheid (ontvangen 6 september 2019).

Vraag 1
Wat is uw reactie op het bericht dat ministeries in 2018 een recordbedrag hebben uitgegeven aan het inhuren van de landsadvocaat, namelijk 25 miljoen euro? Hoe verklaart u deze toename?[1]

Vraag 2
Vindt u deze ontwikkeling, dat meer dan ooit is uitgegeven aan de landsadvocaat, niet ongewenst? Zo nee, waarom niet?

Vraag 3
Hoe kunt u uitleggen dat nu een nieuw record wordt gevestigd aan uitgaven door ministeries aan de landsadvocaat, onder andere om te procederen tegen burgers, terwijl al jaren onvoldoende geld naar de rechtsbijstand van diezelfde burgers gaat?

Vraag 4
Staat deze toename van uitgaven aan de landsadvocaat daarnaast niet haaks op uw plannen om als overheid juist minder te juridiseren en te procederen, juist een van de onderdelen van uw omstreden plannen voor de stelselherziening van de gesubsidieerde rechtsbijstand die wel op steun kan rekenen?

Vraag 5
Hoe verklaart u dat het Ministerie van Justitie en Veiligheid koploper is als het gaat om het inhuren van de landsadvocaat, namelijk voor 5,5 miljoen euro?

[1] EenVandaag, 13 augustus 2019, https://eenvandaag.avrotros.nl/item/ministeries-geven-recordbedrag-uit-aan-inhuur-landsadvocaat/ en Telegraaf, 13 augustus 2019, https://www.telegraaf.nl/nieuws/669745536/landsadvocaat-kost-steeds-meer-miljoenen

ah-tk-20182019-3809
ISSN 0921 - 7398
's-Gravenhage 2019

Vraag 6
Hoe verklaart u de forse stijging aan uitgaven bij het Ministerie van Defensie, die nu op twee staat?

Vraag 7
Klopt het dat het bedrag van 25 miljoen euro dat aan de landsadvocaat wordt uitgegeven nog los staat van de juridische kosten die binnen de ministeries worden gemaakt? Zo ja, hoe hoog zijn deze kosten? Kunnen deze ook in een overzicht per ministerie worden verstrekt, zodat het totaal kan worden vastgesteld?

Vraag 8
Hoe hoog zijn de kosten rondom het stopzetten van de kinderopvangtoeslag door de Belastingdienst precies? Kunnen daarbij ook de gemaakte kosten in het jaar 2019 tot nu toe worden meegenomen? Hoeveel rechtszaken lopen er nog tegen ouders of gastouderbureaus? Is de landsadvocaat daarbij betrokken? Zo ja, in hoeveel zaken?

Vraag 9
Hoe is het mogelijk dat achteraf blijkt dat de Belastingdienst maar door bleef procederen terwijl dossiers onvolledig waren aangeleverd en bewijsstukken werden achtergehouden en de fiscus wist dat er weinig grond was om door te zetten? Kan hier sprake zijn van meineed? Kan onderzocht worden hoe hoog de ten onrechte gemaakte proceskosten in deze zaken rondom het stopzetten van de kinderopvangtoeslag door de Belastingdienst zijn?

Vraag 10
Hoe hoog zijn de kosten van de afwikkeling van de schadeverzoeken van de gaswinning in Groningen? Om hoeveel zaken ging het in 2018 en om hoeveel zaken tot nu toe in 2019?

Vraag 11
Wat is de aard van deze zaken? Gaat het om fysieke schade, immateriële schade of waardedaling? Kan dit uitgesplitst worden?

Vraag 12
Wat betekenen de excuses van de Minister-President, juist ook vanwege het feit dat bij de afhandeling van de schade door de gaswinning in Groningen de afgelopen jaren te veel nadruk is komen te liggen op juridische zekerheid, nu concreet voor de toekomst?[2]

Vraag 13
Wat is de verwachting voor de komende jaren qua aantallen zaken en kosten van de afwikkeling van schadeverzoeken inzake de gaswinning in Groningen?

Vraag 14
Is steeds hetzelfde uurtarief voor de landsadvocaat gehanteerd? Zo ja, welk uurtarief was dat? Zo nee, wat was dan het gemiddelde gehanteerde uurtarief? En wat was het maximale uitgekeerde uurtarief?

Vraag 15
Erkent u dat de Orde van Advocaten gelijk heeft dat «het schuurt dat de overheid steeds meer geld uitgeeft aan rechtszaken onder meer tegen burgers, terwijl er volstrekt onvoldoende budget beschikbaar wordt gesteld voor rechtsbijstand aan diezelfde burger»?[3]

Vraag 16
Vindt u het te rechtvaardigen dat ministeries volop dure advocaten inhuren waardoor een record aan uitgaven aan de landsadvocaat door ministeries is gevestigd, terwijl de toegang tot het recht voor grote groepen mensen onder druk staat, sociaal advocaten zwaar onderbetaald worden en kantoren failliet

---

[2] NOS, 4 juni 2019, https://nos.nl/l/2287641

[3] EenVandaag, 13 augustus 2019, https://eenvandaag.avrotros.nl/item/ministeries-geven-recordbedrag-uit-aan-inhuur-landsadvocaat/

dreigen te gaan waarvan rechtszoekenden de dupe zijn? Zo ja, hoe rechtvaardigt u dit? Zo nee, wat gaat u hieraan doen?

Vraag 17
Kunt u alle vragen afzonderlijk beantwoorden?

Mededeling

Hierbij bericht ik u, mede namens de Minister van Justitie en Veiligheid dat de schriftelijke vragen van het lid Van Nispen (SP) over het nieuwe record: ministeries geven 25 miljoen euro uit aan inhuur landsadvocaat (ingezonden 14 augustus 2019) niet binnen de gebruikelijke termijn kunnen worden beantwoord, aangezien nog niet alle benodigde informatie ontvangen is.
Ik streef ernaar de vragen zo spoedig mogelijk te beantwoorden.

Ministerie van Justitie en Veiligheid

> Retouradres Postbus 20301 2500 EH Den Haag

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Directie Wetgeving en Juridische Zaken
Sector Juridische Zaken en Wetgevingsbeleid

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

Ons kenmerk
2706886

Datum 30 september 2019
Onderwerp Antwoorden Kamervragen over de kosten aan inhuur landsadvocaat

Hierbij bied ik u, mede namens de minister van Justitie en Veiligheid, de staatssecretaris van Defensie, de staatssecretaris van Financiën en de minister van Economische Zaken en Klimaat de antwoorden aan op de vragen van het lid Van Nispen (SP) van uw Kamer over het nieuwe record: ministeries geven 25 miljoen euro uit aan inhuur van de landsadvocaat met kenmerk 2019Z15723 (ingezonden op 14 augustus 2019).

De Minister voor Rechtsbescherming,

Sander Dekker

Antwoorden Kamervragen van het lid Van Nispen (SP) van uw Kamer over het nieuwe record: ministeries geven 25 miljoen euro uit aan inhuur van de landsadvocaat (Ingezonden 14 augustus 2019, nr. 2019Z15723)

Directie Wetgeving en Juridische Zaken
Sector Juridische Zaken en Wetgevingsbeleid

Datum
30 september 2019

Ons kenmerk
2706886

Nr Vraag

1 Wat is uw reactie op het bericht dat ministeries in 2018 een recordbedrag hebben uitgegeven aan het inhuren van de landsadvocaat, namelijk 25 miljoen euro? Hoe verklaart u deze toename? [1]

Antwoord

Voorop staat dat het de taak van de overheid is om spaarzaam om te gaan met overheidsgelden. In dat licht wordt er ook kritisch gekeken naar de kosten die gemoeid zijn met het inhuren van de landsadvocaat. Het merendeel van de juridische aangelegenheden wordt binnen de ministeries zelf afgehandeld. Niettemin maken alle ministeries ook gebruik van de diensten van de landsadvocaat. Het grootste deel van de zaken waarin de landsadvocaat wordt ingeschakeld, betreft civiele procedures waarin vertegenwoordiging door een advocaat wettelijk verplicht is. Naast deze civiele procedures, wordt de landsadvocaat soms ook ingeschakeld in bestuursrechtelijke zaken. Bijvoorbeeld daar waar de bijzondere expertise van de landsadvocaat gewenst is. Het is moeilijk aan te geven waarom de kosten van inhuur van de landsadvocaat in 2018 hoger zijn uitgevallen dan in voorgaande jaren. Een mogelijke verklaring kan worden gevonden in het feit dat procedures complexer zijn geworden. Daarnaast zijn deze kosten soms ook incident gedreven. Uit het top 10- overzicht van zaken met hoge uitgaven aan de landsadvocaat volgt bijvoorbeeld dat er dit jaar veel kosten gemoeid zijn met het advies voor het project GrIT van Defensie en de herziening Gasgebouw bij het ministerie van Economische Zaken en Klimaat. Als uitgangspunt geldt echter dat de Staat en zijn bestuursorganen ervoor zorg dragen dat voldoende juridische deskundigheid aanwezig is binnen de Rijksoverheid, zodat gepaste terughoudendheid kan worden betracht bij het inschakelen van de landsadvocaat en andere externe juridische bijstandsverleners in zaken waarin bijstand niet in de wet is voorgeschreven. Een aantal ministeries en uitvoeringsorganisaties heeft eigen advocaten in dienst, zodat ook voor de verplichte procesvertegenwoordiging in veel voorkomende civiele zaken niet langer in alle gevallen van externe juridische dienstverlening gebruik gemaakt hoeft te worden. Ook wordt binnen de juridische functie van het Rijk samengewerkt en over en weer een beroep op elkaar gedaan bij sommige gecompliceerde adviesvragen om een onnodig beroep op de landsadvocaat te voorkomen.

2 Vindt u deze ontwikkeling, dat meer dan ooit is uitgegeven aan de landsadvocaat, niet ongewenst? Zo nee, waarom niet?

Antwoord

Natuurlijk is het belangrijk om de kosten voor inhuur van de landsadvocaat zo laag mogelijk te houden. Daar wordt zoals u bij het antwoord op vraag 1 kunt lezen ook het nodige aan gedaan. Zoals aangegeven betreft het grootste deel van de zaken waarin de landsadvocaat wordt ingeschakeld civiele procedures waarin vertegenwoordiging door

[1] EenVandaag, 13 augustus 2019, https://eenvandaag.avrotros.nl/item/ministeries-geven-recordbedrag-uit-aan-inhuur-landsadvocaat/ en Telegraaf, 13 augustus 2019, https://www.telegraaf.nl/nieuws/669745536/landsadvocaat-kost-steeds-meer- miljoenen

een advocaat wettelijk verplicht is. Voor het volledige beeld mag bovendien niet onvermeld blijven dat de Staat in het overgrote deel van de procedures als gedaagde optreedt. In dergelijke procedures wordt het in het belang van Nederland geacht om verweer te voeren.

Directie Wetgeving en Juridische Zaken
Sector Juridische Zaken en Wetgevingsbeleid

Datum
30 september 2019

Ons kenmerk
2706886

3 Hoe kunt u uitleggen dat nu een nieuw record wordt gevestigd aan uitgaven door ministeries aan de landsadvocaat, onder andere om te procederen tegen burgers, terwijl al jaren onvoldoende geld naar de rechtsbijstand van diezelfde burgers gaat?

Antwoord

Zoals ik heb geantwoord op vraag 1 en 2 wordt kritisch gekeken naar de kosten die gemoeid zijn met de inhuur van de landsadvocaat en zijn de kosten met name gemaakt in civiele procedures waarbij vertegenwoordiging door een advocaat verplicht is en waarin de overheid als gedaagde partij optreedt. De inzet van de landsadvocaat enerzijds en het stelsel van gesubsidieerde rechtsbijstand anderzijds zijn echter twee in hun aard verschillende zaken. Het stelsel van rechtsbijstand voorziet in een subsidie voor burgers die minder draagkrachtig zijn. Daarvoor geldt een bepaald tarief. Gelet op artikel 42a Wet op de rechtsbijstand en artikel 5 van het Subsidiebesluit Raad voor Rechtsbijstand worden op basis van de begroting van de Raad voor Rechtsbijstand jaarlijks voorschotten verstrekt. Hierbij wordt rekening gehouden met de ontwikkelingen in het volume van de toevoegingen en piketregelingen. Advocaten zijn vrij in hun keuze om voor dit tarief al dan niet hun diensten aan te bieden. De rechtsbijstand die de Staat afneemt van de landsadvocaat is geen subsidie. Het is een dienst die moet worden ingekocht. Daarom wordt de landsadvocaat tegen een marktconform tarief vergoed.

4 Staat deze toename van uitgaven aan de landsadvocaat daarnaast niet haaks op uw plannen om als overheid juist minder te juridiseren en te procederen, juist een van de onderdelen van uw omstreden plannen voor de stelselherziening van de gesubsidieerde rechtsbijstand die wel op steun kan rekenen?

Antwoord

De kosten voor de inhuur van de landsadvocaat staan gelet op het antwoord op bovenstaande vragen niet haaks op wat ik in de contourennota rechtsbijstand heb aangegeven, namelijk dat het terugdringen van onnodige juridisering begint bij de overheid die zelf het goede voorbeeld moet geven. Daarbij is met name het bestuursrecht een belangrijke inhoudelijke prioriteit. De overheid is wederpartij in circa 60 procent van de zaken waarin gesubsidieerde rechtsbijstand wordt verleend. Deze 60 procent is als volgt opgebouwd: 13 procent asiel- en vreemdelingenzaken, 29 procent strafrechtzaken, 7 procent BOPZ en 11 procent overig bestuursrecht. Het kabinet wil het aantal onnodige procedures in het bestuursrecht, waaronder procedures waarin sprake is van rechtsbijstand, terugdringen. Het aanpassen van procedeergedrag van de overheid en het voorkomen van onnodig procederen vragen om inzicht in de complexe dynamiek en samenhangende factoren die kunnen aanzetten tot het procederen tegen overheidsbesluiten. Dit aanpakken vraagt om een brede samenwerkingscoalitie en om het bundelen van denkkracht. Binnen de aanpak is onder meer sprake van aandacht voor (rijks)beleid en wet- en regelgeving enerzijds en voor procedeergedrag van overheden anderzijds. Daarnaast is er aandacht voor betere communicatie en passend contact. In mijn brief van 12 juli jl. heb ik dit toegelicht.

Directie Wetgeving en Juridische Zaken
Sector Juridische Zaken en Wetgevingsbeleid

Datum
30 september 2019

Ons kenmerk
2706886

5 Hoe verklaart u dat het ministerie van Justitie en Veiligheid koploper is als het gaat om het inhuren van de landsadvocaat, namelijk voor 5,5 miljoen euro?

Antwoord

Het ministerie van Justitie en Veiligheid is met haar zbo's, agentschappen, diensten en taakorganisaties als het OM en de politie één van de grootste ministeries van Nederland. In dat licht is het niet vreemd dat het ministerie van Justitie en Veiligheid meer dan andere departementen uitgeeft aan de inhuur van de landsadvocaat. De uitgaven van het ministerie van Justitie en Veiligheid aan de landsadvocaat voor het jaar 2018 waren overigens lager dan in voorgaande jaren (2014-2017).

6 Hoe verklaart u de forse stijging aan uitgaven bij het ministerie van Defensie, die nu op twee staat?

Antwoord

De forse stijging aan uitgaven bij het ministerie van Defensie is primair te wijten aan ondersteuning in het kader van de aanbesteding van het project Grensverleggende IT (GrIT), een bijzonder groot en complex IT-project, waarbij de complete IT-infrastructuur van Defensie wordt vervangen. Om alle ontwikkelingen in de IT-markt te kunnen volgen en door te vertalen naar moderne IT heeft Defensie met GrIT gekozen voor een intensieve samenwerking met de markt, waarbij Defensie wel zelf de regie houdt. Deze vorm van publiek- private IT-samenwerking op deze schaal is nieuw in Nederland en vraagt om extra juridische aandacht. Defensie beschikt weliswaar over veel juridische kennis, alleen op dit specifieke vlak is de kennis niet voldoende. Gezien de omvang en het belang van dit project maakt Defensie daarom gebruik van de specifieke kennis van de landsadvocaat. Daarnaast hebben zaken op het gebied van personenschade (bv. chroom-6 zaken, PTSS-zaken veteranen, letselschade), onrechtmatige daad (bv. zaken gerelateerd aan Nederlands Indië en Srebrenica), pensioenrecht (bv. AOW-gat, overgang van eindloonstelsel naar middelloonstelsel) en aan aantal kort gedingen naar aanleiding van aanbestedingen tot extra kosten geleid. De landsadvocaat is ingeschakeld als procesvertegenwoordiger of als adviseur omdat de benodigde kennis en capaciteit niet aanwezig is binnen Defensie.

7 Klopt het dat het bedrag van 25 miljoen euro dat aan de landsadvocaat wordt uitgegeven nog los staat van de juridische kosten die binnen de ministeries worden gemaakt? Zo ja hoe hoog zijn deze kosten? Kunnen deze ook in een overzicht per ministerie worden verstrekt, zodat het totaal kan worden vastgesteld?

Antwoord

Naast de kosten die aan de landsadvocaat worden besteed, worden nog overige kosten voor externe inhuur van juridisch advies gemaakt. U kunt een groot gedeelte van deze kosten terugvinden in de bijlagen bij de jaarverslagen van ieder ministerie onder de post externe inhuur juridisch advies.[2] Onder deze post valt voor de meeste departementen

[2] Deze cijfers geven geen volledig beeld van de kosten van externe inhuur van juridisch advies. Dit komt doordat niet alle kosten voor externe inhuur van juristen altijd op deze post wordt geboekt, maar ook op andere posten zoals programmakosten, materiële kosten etc. Ook is in de jaarverslagen niet voor elk departement aangegeven of onder deze post ook de kosten van externe inhuur van juridisch advies voor de uitvoerende diensten/ agentschappen zijn

Directie Wetgeving en Juridische Zaken
Sector Juridische Zaken en Wetgevingsbeleid

Datum
30 september 2019

Ons kenmerk
2706886

onder andere de overige advocatenkosten, de inhuur van advisering bij de voorbereiding van (specialistische) wet- en regelgeving en juridisch advies over bestaande regelgeving en het inhuren van juridische capaciteit voor de reguliere processen waar extra personele capaciteit op nodig is. Bijvoorbeeld om achterstanden bij bezwaar weg te werken of tijdelijk een zieke werknemer te vervangen. Voor het jaar 2018 valt het volgende schematische overzicht te geven. De bedragen zijn afgerond op miljoenen euro's.[3]

Ministerie	**Overige kosten externe inhuur juridisch advies jaarverslagen 2018**
Algemene Zaken	0.4
Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties	2.6
Buitenlandse Zaken	1.2
Defensie	0.3
Economische Zaken en Klimaat	3.2[4]
Financiën	0.5[5]
Infrastructuur en Waterstaat	2.5
Justitie en Veiligheid	2.7
Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit	-
Onderwijs, Cultuur en Wetenschap	0.2[6]
Sociale Zaken en Werkgelegenheid	0.2
Volksgezondheid, Welzijn en Sport	0.3
Totaal	14.1

8 Hoe hoog zijn de kosten rondom het stopzetten van de kinderopvangtoeslag door de Belastingdienst precies? Kunnen daarbij ook de gemaakte kosten in het jaar 2019 tot nu toe worden meegenomen? Hoeveel rechtszaken lopen er nog tegen ouders of gastouderbureaus? Is de landsadvocaat daarbij betrokken? Zo ja in hoeveel zaken?

---

meegenomen. De werkelijke kosten zullen daarom hoger zijn, maar zijn helaas vaak niet meer of niet eenvoudig te achterhalen.

[3] Door de afronding zouden kleine verschillen kunnen ontstaan bij de optelling.

[4] In het jaarverslag van Economische Zaken bijlage 3 externe inhuur staat dat hierin tevens is opgenomen de kosten voor externe inhuur juridisch advies van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit.

[5] De kosten van Financiën voor de verplichte procesvertegenwoordiging in invorderingszaken door de Rijksadvocaat en de kosten voor juridisch advies met betrekking tot het Staatsdeelnemingenbeleid (in het bijzonder de kosten voor de juridische afwikkeling van de maatregelen in het kader van de kredietcrisis) worden op de begroting van Financiën verantwoord op het beleidsartikel waarop het betrekking heeft en bedraagt per jaar: € 5.0 mln. (2018), € 5.2 mln. (2017), € 5.8 mln. (2016), € 4.8 mln. (2015) en € 5.6 mln. (2014).

[6] In deze post is voor OCW niet meegenomen de kosten van de huisadvocaat van het agentschap DUO. De kosten hiervoor bedragen in 2018 € 38.089,17.

Antwoord

Zoals de staatssecretaris van Financiën op 20 september 2019 heeft geantwoord op vragen van de heer Azarkan (2019Z15262, vragen 18 en 19 en 22) ging het op die datum om 10 procedures in het kader van CAF 11 en om 20 rechtszaken die betrekking hebben op de overige CAF-zaken. Tot medio augustus 2019 is er in CAF 11 zaken circa € 4.600 griffierecht vergoed. De kosten van de landsadvocaat tot en met de maand juni 2019 bedragen € 405.000. Het gaat om het totaal van inzet van de landsadvocaat bij de verschillende afgesloten en nog lopende bestuursrechtelijke procedures, de lopende procedure inzake de civiele schadeclaims en algemene advisering in het kader van CAF 11. Dit bedrag is afgerond op duizenden euro's en omvat honoraria, kantoorkosten, verschotten en BTW.

9 Hoe is het mogelijk dat achteraf blijkt dat de Belastingdienst maar door bleef procederen terwijl dossiers onvolledig waren aangeleverd en bewijsstukken werden achtergehouden en de fiscus wist dat er weinig grond was om door te zetten? Kan hier sprake zijn van meineed? Kan onderzocht worden hoe hoog de ten onrechte gemaakte kosten in deze zaken rondom het stopzetten van de kinderopvangtoeslag door de belastingdienst zijn?

Antwoord

Zoals de staatssecretaris van Financiën op 20 september 2019 heeft geantwoord op vragen van mevrouw Leijten (2019Z15127, vraag 21 en 25), heeft hij in zijn brief van 11 juni 2019 aangegeven dat de wens te voldoen aan de maatschappelijke roep tot fraudebestrijding in combinatie met strikte regelgeving naar zijn opvatting heeft geleid tot het ontstaan van een 'tunnelvisie'. In het spanningsveld tussen fraudebestrijding en dienstverlening heeft de eerste de overhand gekregen. Deze 'tunnelvisie' werd gestaafd door de uitkomsten van rechtszaken waarin de (juridische) interpretatie van wetgeving merendeels onderschreven werd. Meineed of valsheid in geschrifte betreft het opzettelijk verstrekken van onjuiste informatie. Er zijn geen aanwijzingen dat medewerkers van Toeslagen zich hieraan schuldig hebben gemaakt.

10 Hoe hoog zijn de kosten van de afwikkeling van de schadeverzoeken van de gaswinning in Groningen? Om hoeveel zaken ging het in 2018 en om hoeveel zaken tot nu toe in 2019?

Antwoord

De TCMG is in 2018 opgezet en heeft in 2018 een bedrag van € 7,6 miljoen aan schade uitgekeerd. De schade uitkeringen en kosten van ondersteuning worden achteraf verhaald op NAM. De kosten van de TCMG zelf bedroegen in 2018 € 1,6 miljoen; deze kosten worden omwille van de onafhankelijkheid van de commissie gedekt door het Rijk.

In dit kader zijn ook uitgaven gedaan ten behoeve van de inzet van de landsadvocaat. De inzet van de diensten van de landsadvocaat is gericht op juridische ondersteuning bij het tot stand brengen van de organisatie en het uitvoeren van de operatie om de vele duizenden verzoeken op een goede en zo voortvarend mogelijke wijze af te handelen. Het doel is om burgers te ontzorgen bij het afhandelen van aardbevingsschade. Dit betekent onder meer dat de Groningers bij de TCMG terecht kunnen zonder verplichte advocaatstelling, zij geen kosten hoeven te maken voor het inschakelen van

deskundigen en kunnen vertrouwen op een rechtvaardige afhandeling van aardbevingsschade. In 2018 bedroegen de in dit verband aan de landsadvocaat betaalde kosten € 966.445 en in 2019 (tot en met 16 september 2019) € 2.134.692.

In totaal zijn er 36.500 schadeverzoeken ingediend bij de TCMG, gedurende 2018: 20.044 en tot 1 september 2019: 16.454. Op de website van de TCMG (https://www.schadedoormijnbouw.nl/cijfers) staat actuele informatie over de schadeafhandeling, met onder meer een online overzicht van de aantallen schadeafhandelingen, schade-opnames, besluiten, het aantal meldingen acuut onveilige situaties (AOS) en de voortgang in afhandeling.

Bij de Rechtbank Noord-Nederland liepen in 2018 5 civiele procedures en in 2019 3 civiele procedures tegen NAM, EBN en de Staat. In 2018 bedroegen de aan de landsadvocaat betaalde kosten voor vertegenwoordiging in deze procedures € 54.406; in 2019 (tot en met 30 augustus 2019) € 56.460.

11 Wat is de aard van deze zaken? Gaat het om fysieke schade, immateriële schade of waardedaling? Kan dit uitgesplitst worden?

Antwoord

De bij de TCMG ingediende schadeverzoeken betreffen fysieke schade aan gebouwen en/of werken, immateriële gevolgschade en vergoedingen voor overlast aan gedupeerden.

De civiele procedures bij de Rechtbank Noord-Nederland betreffen verscheidene soorten schade met inbegrip van fysieke schade, immateriële schade en waardedaling.

12 Wat betekenen de excuses van de minister-president, juist ook vanwege het feit dat bij de afhandeling van de schade door de gaswinning in Groningen de afgelopen jaren te veel nadruk is komen te liggen op juridische zekerheid, nu concreet voor de toekomst?[7]

Antwoord

De minister-president heeft in het debat onder andere zijn excuses aangeboden voor het feit dat de nadruk in de afhandeling in het verleden te veel heeft gelegen op de precisie van de juridische zekerheid. Dit is ten koste gegaan van de snelheid.

In de afgelopen periode hebben de minister van Economische Zaken en Klimaat en de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, samen met de betrokken regionale en maatschappelijke partijen, gewerkt aan het publiekrechtelijk verankeren van zowel de schadeafhandeling als de versterkingsoperatie en het op afstand plaatsen van NAM. Voor het definitief op afstand plaatsen van NAM bij schadeafhandeling en de uitvoering van de versterkingsoperatie is een wettelijke regeling noodzakelijk. Het wetsvoorstel Tijdelijke Wet Groningen zoals dat onlangs is ingediend bij uw Kamer geeft invulling aan het eerste deel van de wettelijke regeling: de afhandeling van schade bij een op te richten Instituut Mijnbouwschade Groningen (IMG). Daarbij is voor wat betreft de schadeafhandeling volop ingezet op een versnelling. Zo heeft de TCMG bijvoorbeeld meer deskundigen geworven, het afhandelingsproces geoptimaliseerd en een aannemersvariant doorgevoerd. Daarnaast is in juli 2019 een eenmalige maatregel

[7] NOS, 4 juni 2019, https://nos.nl/l/2287641

getroffen om het «stuwmeer» aan schademeldingen dat is ontstaan bij de afhandeling van aanvragen om schadevergoeding door de Commissie zo snel mogelijk weg te werken (Stcrt 2019, 38034).

13 Wat is de verwachting voor de komende jaren qua aantallen zaken en kosten van afwikkeling van schadeverzoeken inzake de gaswinning in Groningen?

Antwoord

Het is op voorhand moeilijk in te schatten hoeveel schadeverzoeken door Groningers zullen worden ingediend bij de TCMG en IMG en hoeveel civiele procedures door Groningers zullen worden gestart bij de rechter.

14 Is steeds hetzelfde uurtarief voor de landsadvocaat gehanteerd? Zo ja, welk uurtarief is dat? Zo nee, wat was dan het gemiddelde gehanteerde uurtarief? En wat was het maximale uitgekeerde uurtarief?

Antwoord

Rijksbreed worden standaarduurtarieven gehanteerd. In 2018 was het laagste uurtarief voor advocaat-stagiaires (tarief II) € 165 en het hoogste uurtarief € 384 (partners). Het gemiddelde tarief in de landspraktijk in 2018 bedroeg € 294,98. Conform het landscontract worden deze tarieven verhoogd met 4,9% kantoorkosten en BTW.

15 Erkent u dat de Orde van Advocaten gelijk heeft dat "het schuurt dat de overheid steeds meer geld uitgeeft aan rechtszaken onder meer tegen burgers, terwijl er volstrekt onvoldoende budget beschikbaar wordt gesteld voor rechtsbijstand aan diezelfde burger"? [8]

Antwoord

Zoals ik heb geantwoord onder vraag 3 is er geen verband tussen de kosten die gemaakt worden ten behoeve van de landsadvocaat en het budget voor gesubsidieerde rechtsbijstand. Het budget voor de rechtsbijstand wordt middels het prognosemodel justitiële ketens (PMJ) ordentelijk geraamd waarbij rekening gehouden wordt met de ontwikkelingen in het volume van de toevoegingen en piketregelingen. In de contourenbrief rechtsbijstand en in het antwoord op vraag 4 heb ik aangegeven dat het terugdringen van onnodige juridisering, *op het terrein van bestuursrecht*, begint bij de overheid die zelf het goede voorbeeld moet geven.

16 Vindt u het te rechtvaardigen dat ministeries volop dure advocaten inhuren waardoor een record aan uitgaven aan de landsadvocaat door ministeries is gevestigd, terwijl de toegang tot het recht voor grote groepen mensen onder druk staat, sociaal advocaten zwaar onderbetaald worden en kantoren failliet dreigen te gaan waarvan rechtszoekenden de dupe zijn? Zo ja, hoe rechtvaardigt u dit? Zo nee, wat gaat u hieraan doen?

Antwoord

[8] EenVandaag, 13 augustus 2019, https://eenvandaag.avrotros.nl/item/ministeries-geven-recordbedrag-uit-aan-inhuur-landsadvocaat/

Directie Wetgeving en Juridische Zaken
Sector Juridische Zaken en Wetgevingsbeleid

Datum
30 september 2019

Ons kenmerk
2706886

Zoals ik onder vraag 1 en 2 heb geantwoord behoort de overheid kritisch te kijken naar de kosten die gemoeid zijn met het inhuren van de landsadvocaat. Ik heb ook gezegd dat het grootste deel van de zaken waarin de landsadvocaat wordt ingeschakeld civiele procedures betreft waarin vertegenwoordiging door een advocaat wettelijk verplicht is en waarin de overheid veelal als gedaagde partij optreedt. Zoals ik heb geantwoord onder vraag 3 is er geen verband tussen de kosten die gemaakt worden ten behoeve van de landsadvocaat en het budget voor gesubsidieerde rechtsbijstand. Ik ben het desalniettemin met u eens dat bestuursrechtelijke zaken waarin de overheid vooral procedeert als eisende of verzoekende partij eens goed tegen het licht moeten worden gehouden. Om die reden heb ik dan ook in het programma Rechtsbijstand het onderdeel Overheid in het bijzonder uitgelicht. Goede rechtsbijstand is cruciaal voor het functioneren van onze rechtsstaat. Daarom geven we jaarlijks € 400 mln. uit aan gesubsidieerde rechtsbijstand. Per hoofd van de bevolking behoren we daarmee tot de Europese top. Het is bijvoorbeeld twee keer zoveel als in België en drie keer zoveel als in Duitsland. De commissies Wolfsen en Van der Meer adviseren dat het stelsel beter kan worden georganiseerd. De drempel om informatie over juridische zaken te vragen is te hoog en informatie is voor mensen moeilijk vindbaar. Daarnaast worden problemen gejuridiseerd, terwijl de oplossing vaak niet alleen via de juridische weg wordt bereikt. Ook vergoedingen van advocaten blijven achter. Juist daarom werkt het kabinet aan een plan om de rechtsbijstand te verbeteren. Zo komt er betere informatie online voor iedereen. Er komen spreekuren in de wijken voor juridische vragen. We gaan verder meer doen om problemen aan de voorkant op te lossen om rechtszaken te voorkomen. Daarnaast zetten we dus ook in op het terugdringen van zaken vanuit de overheid, door meer met de menselijke maat te kijken naar problemen van mensen. Als er minder zaken zijn en het werk beter en slimmer georganiseerd wordt, kan de vergoeding per zaak weer omhoog. Zo kunnen sociaal advocaten een betere boterham verdienen voor dit werk.

17 Kunt u alle vragen afzonderlijk beantwoorden?

Antwoord

Ja. Zie het voorgaande.

Ministerie van Buitenlandse Zaken

Aan de Voorzitter van de
Tweede Kamer der Staten-Generaal
Prinses Irenestraat 6
Den Haag

Rijnstraat 8
2515 XP Den Haag
Postbus 20061
Nederland
www.rijksoverheid.nl

Onze Referentie
BZDOC-1306167051-78

Datum 9 september 2022
Betreft Kabinetsappreciatie Rechtsstaatsrapport 2022 van de Europese Commissie

Geachte voorzitter,

Op 13 juli jl. presenteerde de Europese Commissie (de Commissie) haar Rechtsstaatsrapport 2022, waarin zij verslag doet van de rechtsstatelijke situatie in de Europese Unie (EU) als geheel en in de lidstaten afzonderlijk, aan de hand van vier pijlers; justitieel stelsel, corruptiebestrijding, pluriformiteit en vrijheid van de media en andere institutionele kwesties die verband houden met *checks and balances*.

Respect voor de rechtsstaat is het fundament van de Europese samenwerking. Voor die samenwerking is het immers van het grootste belang dat het Unierecht uniform wordt toegepast en nageleefd en dat de lidstaten elkaar onderling vertrouwen. Zoals ook benoemd door de Commissie is het de gedeelde verantwoordelijkheid van de lidstaten en de EU-instellingen om onze democratische instellingen en waarden, waaronder de rechtsstaat, te beschermen en te handhaven. Het rechtsstaatsrapport is een belangrijk preventief instrument om de staat van de Europese rechtsstaat structureel te monitoren en eventuele problemen in een vroeg stadium te signaleren, te bespreken en gezamenlijk naar oplossingen te zoeken.

Het rapport biedt een waardevolle basis voor debatten over de rechtsstaat, zowel op nationaal als Europees niveau. De jaarlijkse rechtsstaatsdialoog, op basis van het horizontale deel van het rapport, staat geagendeerd op de Raad van Algemene Zaken van 20 september a.s., gevolgd door de bespreking van de landenhoofdstukken van Zweden, Roemenië, Polen, Portugal en Slovenië later in het najaar. Daarnaast komen bij de Raad Justitie en Binnenlandse Zaken thematische onderwerpen uit het rapport aan de orde. Deze dialogen zetten het belang van de rechtsstaat prominent op de Europese agenda, bieden de mogelijkheid om van elkaar te leren, *best practices* uit te wisselen en (gezamenlijke) uitdagingen te bespreken.

Het rechtsstaatsrapport 2022 is het resultaat van een intensieve dialoog van de Commissie met nationale autoriteiten en belanghebbenden, het maatschappelijk middenveld en organisaties binnen de justitiële sector. Ook heeft de Commissie bijdragen ontvangen van het EU-grondrechtenagentschap, de Raad van Europa, en de VN.[1] Op 28 januari jl. ontvingen beide kamers de input van de Nederlandse regering.[2] De Commissie beoordeelt de belangrijke ontwikkelingen sinds de publicatie van de twee voorgaande rechtsstaatsrapporten.[3]

Het jaarlijkse rechtsstaatsrapport moet worden bezien in samenhang met het overige EU-rechtsstaatsinstrumentarium.[4] Het structureel monitoren van de rechtsstaatsituatie draagt bij aan het effectief gebruik van de overige politieke, juridische en financiële rechtsstaatsinstrumenten. Net als voorgaande jaren wijst het rapport ook dit jaar op aanhoudende en ernstige rechtsstaatsproblematiek in een aantal lidstaten. Daar waar lidstaten de rechtsstatelijke beginselen die in de Verdragen zijn neergelegd, schenden, is handhavend optreden geboden. Het kabinet steunt de Commissie dan ook in haar rol als hoedster van de Verdragen en blijft de Commissie oproepen deze daadkrachtig en consequent te vervullen om toe te zien op de naleving van de beginselen van de rechtsstaat in de EU.

In lijn met de Nederlandse inzet, heeft de Commissie dit jaar voor het eerst concrete aanbevelingen opgenomen in de landenhoofdstukken. Het kabinet steunt het doel van de Commissie om hiermee de lidstaten nog gerichter te ondersteunen bij het versterken van de rechtsstaat en waar nodig systematische gebreken aan te kaarten. De aanbevelingen zijn niet bindend, maar bieden handvatten om het rapport meer relevantie en betekenis te geven, concreter met lidstaten in gesprek te gaan en beter te waarborgen dat het rapport passend wordt opgevolgd. De Commissie kondigt aan in toekomstige rapporten te beoordelen welk gevolg de lidstaten aan de aanbevelingen hebben gegeven. De Commissie heeft bij het opstellen van de aanbevelingen rekening gehouden met lopende processen, waaronder het Europese Semester, de MFK-rechtsstaatsverordening en de herstelplannen, en waar toepasbaar getracht deze op elkaar aan te laten sluiten.

Het kabinet verwelkomt de aan Nederland gerichte aanbevelingen en ziet deze als steun van de Commissie om de reeds ingezette koers voort te zetten. In deze kabinetsreactie wordt nader toegelicht hoe Nederland van plan is hier opvolging aan te geven. Het kabinet moedigt andere lidstaten aan om eveneens met een reactie op de aanbevelingen te komen.

Aanbevelingen

1. *Vervolg de inzet om het niveau van digitalisering van het rechtsstelsel te verbeteren, in het bijzonder met betrekking tot de publicatie van vonnissen en digitale oplossingen voor gerechtelijke procedures.*

[1] De ontvangen bijdragen zijn te vinden op de website van de Commissie: 2022 Rule of law report - targeted stakeholder consultation | European Commission (europa.eu)
[2] Kamerbrief over Nederlandse inzending toetsingscyclus voor de rechtsstaat 2022 | Kamerstuk | Rijksoverheid.nl
[3] Zie voor rechtsstaatsrapport 2020 2020 Rule of law report - Communication and country chapters | Commissie (europa.eu)
Zie voor rechtsstaatsrapport 2021 2021 Rule of law report | European Commission (europa.eu)
[4] Zie voor een overzicht Kamerbrief over Overzicht EU-rechtsstaatinstrumentarium | Kamerstuk | Rijksoverheid.nl.

2. *Stel een gedragscode vast voor ministers en staatssecretarissen, die onder meer voorziet in regels inzake giften, nevenactiviteiten en lobbyactiviteiten, alsook in doeltreffende monitoring en sancties.*
3. *Rond de herziening van de regels af inzake draaideurpraktijken waarbij voormalige ministers en staatssecretarissen betrokken zijn, met inbegrip van een afkoelingsperiode van twee jaar en beperkingen op betaalde activiteiten.*
4. *Zet de inspanningen voor een volledige follow-up van de kinderopvangtoeslagaffaire voort met het oog op het aanpakken van de eventuele structurele problemen, met betrokkenheid van alle relevante overheidsinstanties.*

In deze schriftelijke appreciatie van het jaarlijkse rechtsstaatrapport zal het kabinet eerst ingaan op de bredere, horizontale ontwikkelingen op het terrein van rechtsstatelijkheid in de Unie zoals die in het algemene deel van het rapport geschetst worden. Vervolgens zal het kabinet ingaan op het Nederlandse landenhoofdstuk langs de vier genoemde pijlers en daarbij ook de aanbevelingen adresseren. De tiende editie van het *European Justice Scoreboard* (EJS) is ook dit jaar een belangrijke bron voor met name pijler 1 van de het EU rechtsstaatrapport. Vanwege de grote verwevenheid acht het kabinet het opportuun om beide rapporten gelijktijdig aan uw Kamer aan te bieden.[5]

Reactie op de horizontale rechtsstatelijke ontwikkelingen in de Unie

Justitieel stelsel
De Commissie wijst op het cruciale belang van doeltreffende justitiële stelsels voor de toepassing en handhaving van het EU-recht en de bescherming van de rechtsstaat, waarbij de onafhankelijkheid, de kwaliteit en de efficiëntie van het justitieel stelsel centraal staan. Er wordt een aantal positieve ontwikkelingen genoemd. In meerdere lidstaten hervormen bijvoorbeeld de raden voor de rechtspraak om de onafhankelijkheid van de rechterlijke macht te versterken. Ook zet een aantal lidstaten stappen om de kwaliteit en efficiëntie van het justitiële stelsel te verbeteren, onder andere door te investeren in personele middelen en digitalisering. De lidstaten maken hierbij veelal gebruik van de ervaringen opgedaan tijdens de coronapandemie en in een aantal gevallen van gerichte investeringen vanuit het Europees herstelfonds. Over een aantal lidstaten bestaan echter nog zorgen, bijvoorbeeld ten aanzien van benoemingsprocedures voor (hoge) justitiële functies en tekorten aan financiële middelen voor het justitiële stelsel. De technische ondersteuning van de Commissie en het onderling uitwisselen van ervaringen en *best practices* kunnen een belangrijke rol spelen bij het adequaat adresseren van deze uitdagingen.

De Commissie constateert dat de structurele, systematische problemen rondom de onafhankelijkheid van de rechterlijke macht in Polen en Hongarije nog altijd niet zijn aangepakt. Het betreft onder meer de problematiek rondom de Poolse nationale raad voor de rechtspraak en het tuchtregime voor rechters, beiden aan de orde gesteld in arresten van het Europese Hof van Justitie (het EU Hof) en het

[5] Het oordeel van het kabinet over proportionaliteit en subsidiariteit ten aanzien van de bevindingen in het EJS is ook dit jaar positief.

Europese Hof voor de Rechten van de Mens (EHRM).[6] Ten aanzien van Hongarije wijst de Commissie op aanhoudende tekortkomingen ten aanzien van de onafhankelijkheid van de rechterlijke macht, zoals de discretionaire bevoegdheden van de minister van Justitie inzake rechterlijke benoemingen en bevorderingen.

Het kabinet deelt de zorgen van de Commissie. Het is voor de bescherming van de Europese rechtsorde essentieel dat lidstaten de eisen die het EU-recht stelt aan de onafhankelijkheid van de rechterlijke macht, de relevante jurisprudentie en de uitspraken van het Hof en het EHRM respecteren en nakomen. Het gehele rechtsstaatsinstrumentarium, waaronder inbreukzaken, de artikel 7-procedure, de MFK-rechtsstaatsverordening, en de mogelijkheden die de RRF-verordening biedt bij de beoordeling van herstelplannen[7], dient ten volle te worden benut om de problematiek in beide landen aan te pakken. Nederland levert zowel in Luxemburg als in Straatsburg een actieve bijdrage aan juridische procedures over rechtsstatelijke kwesties, om de inzet op rechtsstatelijkheid in de Unie ook op die manier te ondersteunen.

Corruptiebestrijding
De EU-landen behoren wereldwijd tot de best presterende landen op het vlak van corruptiebestrijding: maar liefst tien lidstaten – waaronder Nederland – staan in de top twintig van landen die als minst corrupt worden beschouwd.[8]Uit de Eurobarometer voor corruptie volgt dat EU-burgers en -ondernemingen zich desalniettemin zorgen maken over corruptie. Zo geloven bijna zeven op de tien Europese burgers dat corruptie wijdverspreid is binnen hun land. Veel EU-lidstaten hebben een anti-corruptiestrategie die regelmatig wordt geëvalueerd en herzien. Diverse lidstaten hebben maatregelen getroffen om wettelijke lacunes te verhelpen en/of de nationale wetgeving in lijn te brengen met internationale anti-corruptiestandaarden. Ook zijn in verschillende EU-lidstaten de kaders voor corruptiepreventie en integriteit versterkt, onder andere door ethische normen te actualiseren, interne controlemechanismes te versterken en lobbywerk en draaideurconstructies te reguleren. Toch blijven op dit terrein ook uitdagingen bestaan. In verschillende EU-lidstaten zijn daarom maatregelen getroffen om de capaciteit van anti-corruptieautoriteiten en/of het Openbaar Ministerie (OM) te vergroten. De Commissie constateert echter dat in veel lidstaten nog sprake is van een capaciteitstekort of tekort aan middelen om het anti-corruptieraamwerk effectief te implementeren. Ook zijn er zorgen over de doeltreffendheid van het onderzoeken, vervolgen en berechten van corruptie op hoog niveau.

De EU kan nog meer optreden om in de hele EU tot effectieve anti-corruptiebestrijding te komen. Het rapport onderschrijft dit. Dit werk is cruciaal, aangezien corruptie de rechtsstaat aantast en het vertrouwen in de overheid

[6] Zie bijvoorbeeld de uitspraken van het EU Hof van 15 juli 2021, C-791/19, Commissie/Polen (Poolse tuchtprocedure voor rechters) en van 14 juli 2021, C-204/21 R, Commissie/Polen (Poolse 'Muilkorfwet'); EHRM *Grzęda t. Polen*, nr. 43572/18, 15 maart 2022; Żurek t. Polen, nr. 39650/18, 16 juni 2022; *Reczkowicz t. Polen*, nr. 43447/19, 22 juli 2021.
[7] Zie voor de Nederlandse kabinetsappreciatie Poolse herstelplan: BWO herstelplan Polen - 7 juni 2022 (overheid.nl) Zie voor de Nederlandse kabinetsappreciatie Poolse herstelplan: BWO herstelplan Polen - 7 juni 2022 (overheid.nl).
[8] Corruption Perceptions Index van Transparency International: https://www.transparency.org/en/cpi/2021.

ondermijnt. Ook de begroting van de Unie dient effectief te worden beschermd tegen fraude, corruptie en fundamentele tekortkomingen op het gebied van de rechtsstaat. Sinds 1 januari 2021 is de MFK-rechtsstaatsverordening van kracht, waarmee voor het eerst een directie koppeling wordt gelegd tussen de ontvangst van middelen uit de EU-begroting en de eerbieding van de beginselen van de rechtsstaat. Het is daarnaast onder meer van belang dat instanties als het Europees Openbaar Ministerie (EOM) en het Europees Bureau voor Fraudebestrijding (OLAF) over voldoende middelen beschikken om hun taken goed te kunnen blijven vervullen. Hier blijft Nederland op toe zien. Ook blijft Nederland de lidstaten die zich niet hebben aangesloten bij het EOM, oproepen dit alsnog te doen, in lijn met motie Sjoerdsma.[9] .

Mediapluriformiteit en mediavrijheid
Mediavrijheid, zowel online als offline, is essentieel voor het bevorderen en behouden van democratie, voor het beschermen van vrijheid van meningsuiting en toegang tot betrouwbare informatie. De monitor voor de pluriformiteit van de media (MPM) laat dit jaar weinig verandering zien ten opzichte van 2021. Zo blijft het risiconiveau wat betreft de concentratie van nieuwsmedia zeer hoog en middelhoog op het gebied van politieke onafhankelijkheid. Voor zeven lidstaten beschouwt de MPM het algemene risiconiveau hoog; dit geldt niet voor Nederland. De Commissie wijst ook op de aanzienlijke toenamen van signaleringen van geweld tegen journalisten in 2021, vastgesteld door het platform van de Raad van Europa en het platform '*Mapping Media Freedom'.*[10] Ondanks meerdere lidstaten maatregelen hebben genomen om de veiligheid van journalisten te verbeteren, blijft dit – evenals de toename van strategische rechtszaken tegen publieke participatie (SLAPP's), op Europees niveau een serieus punt van zorg. De Commissie besteedt dit jaar voor het eerst ook systematisch aandacht aan de waarborging van de onafhankelijkheid van de publieke media.

Het kabinet verwelkomt de initiatieven van de Commissie om mediavrijheid en de pluriformiteit in de Europese Unie te bevorderen. In 2021 publiceerde de Commissie al aanbevelingen over het waarborgen van de veiligheid van journalisten en het kabinet kijkt uit naar wetsvoorstel inzake mediavrijheid (*European Media Freedom Act*), waarvan de publicatie in het derde kwartaal van 2022 wordt verwacht. Dit voorstel kan een belangrijke bijdrage leveren aan het beschermen van media en journalisten. Om het fenomeen van SLAPP's aan te pakken heeft de Commissie recent voorstellen voor een richtlijn en aanbeveling gepubliceerd waarover de Kamer op 3 juni 2022 een BNC-fiche ontving.[11]

Overige zaken met betrekking tot checks and balances
In lijn met de reeds ingezette trend heeft een aantal lidstaten verdere stappen gezet om de kwaliteit van wetgevingsprocessen te verbeteren, onder andere door het publiek meer inspraak te bieden in beleidsvorming. Voor andere lidstaten blijft de inclusiviteit van het wetgevingsproces een punt van zorg. De meeste lidstaten hebben de Covid-gerelateerde noodtoestand geleidelijk afgeschaft en een aantal lidstaten werkt aan herziening van de juridische kaders ter voorbereiding op

[9] Kamerstukken II 2020/21, 21 501-02, nr.2312.
[10] Platform to promote the protection of journalism and safety of journalists (coe.int)
[11] Kamerstukken II 2020/21, 22112 nr. 3457.

toekomstige crises. De invasie van Oekraïne heeft echter in een paar lidstaten geleid tot de voortzetting van het gebruik van noodbevoegdheden. In meerdere lidstaten zijn stappen gezet om de situatie van maatschappelijke organisaties te verbeteren, maar de Commissie constateert ook dat in Polen en Hongarije de ruimte van het maatschappelijk middenveld nog verder is ingeperkt. Er wordt tevens gewezen op de zorgwekkende trend van het illegaal gebruik van *spyware* en *surveillance software* tegen journalisten, advocaten, politici en andere kwetsbare groepen. De Commissie onderstreept dat er bij het gebruik van dergelijke instrumenten sprake moet zijn van voldoende nationale controles en waarborgen en dat het relevante EU-recht, met inbegrip van de grondrechten, volledig moet worden gerespecteerd. Ook uit de Commissie haar zorgen over lidstaten die het fundamentele uitgangspunt van de voorrang van het EU-recht in twijfel trekken. Op 22 december 2021 startte de Commissie een inbreukprocedure tegen Polen naar aanleiding van uitspraken van het Poolse Grondwettelijk Hof dat essentiële onderdelen van het Unierecht opzij zette met een beroep op de Poolse grondwet.

In een gezonde democratische rechtsstaat is het van groot belang dat de *checks and balances* goed kunnen functioneren, dat het maatschappelijk middenveld de ruimte en middelen heeft om zijn kritische rol te vervullen, en dat grondrechten worden beschermd. De EU-initiatieven op dit terrein, waaronder het Actieplan voor Europese Democratie en het daaruit volgende pakket over versterking van de democratie en integriteit van verkiezingen dienen hiertoe ten volle worden benut en toegepast. Voorts blijft het kabinet zich actief inzetten om de toetreding van de EU tot het EVRM te bewerkstelligen, een belangrijk instrument voor de bescherming van grondrechten.

Reactie op het landenhoofdstuk over Nederland

Het kabinet spant zich samen met gelijkgezinde lidstaten onverminderd in voor een goed functionerende rechtsstaat in de Unie. Het rechtsstaatrapport en de aanbevelingen helpen om ook kritisch naar onze eigen rechtsstaat te blijven kijken. Het algemene beeld van het landenhoofdstuk is dat Nederland een goed functionerende rechtsstaat kent. Hieronder gaat het kabinet in op een aantal tekortkomingen en verbeterpunten waar de Commissie op wijst en die het kabinet zal meenemen in de verdere versterking van de Nederlandse rechtsstaat. Hieronder reageert het kabinet tevens op de bevindingen uit de tiende editie van het *European Justice Scoreboard* (EJS) 2022.

Pijler I – Justitieel stelsel

Het EJS biedt een overzicht van vergelijkende gegevens over de efficiëntie, kwaliteit en onafhankelijkheid van de rechtsstelsels in de EU-lidstaten. Lidstaten kunnen het EJS gebruiken bij het constateren van tekortkomingen van hun rechtsstelsel, inclusief mogelijkheden tot verbetering, en voor het herkennen van *best practices* in andere lidstaten. Voor het eerst dit jaar laat het EJS ook gegevens zien over de gevolgen van de Covid-19 pandemie voor de efficiëntie van de rechtsstelsels en over de toegankelijkheid van justitie voor personen met een handicap. Bij de bespreking van dit onderdeel van het EU Rechtsstaatrapport worden dan ook, indien relevant, eveneens de bevindingen van het EJS betrokken.

Nederland wordt in beide rapporten ook dit jaar positief beoordeeld met een hoge gepercipieerde rechterlijke onafhankelijkheid door burgers en bedrijfsleven, een efficiënt werkend rechtssysteem, en bijzondere aandacht voor het verbeteren van de kwaliteit van het rechtssysteem door innovatieve projecten.

Onafhankelijkheid
Op basis van het EJS 2022 merkt de Commissie op dat in Nederland ook dit jaar de onafhankelijkheid van rechters hoog gewaardeerd wordt. Het EJS laat bij burgers een overwegend stabiel vertrouwen in de rechtspraak zien waarbij 77% aangeeft dat in Nederland de onafhankelijkheid van rechters goed tot erg goed is, een relatief hoge score. Van het bedrijfsleven percipieert 72% de onafhankelijkheid van rechters goed tot erg goed, wat een daling is ten opzichte van vorig jaar. Het kabinet gaat hierover graag in gesprek met het bedrijfsleven.

Ten aanzien van structurele onafhankelijkheid van de rechtspraak benoemt de Commissie specifiek dat Nederland met de toevoeging van een vijfde lid aan de Raad voor de rechtspraak gehoor geeft aan de aanbevelingen van de Raad van Europa[12]. Halverwege juli heeft de Raad voor de rechtspraak bekend gemaakt dat de positie van dit vijfde lid per september dit jaar ingevuld zal worden.[13]

Kwaliteit

Aanbeveling 1: Vervolg de inzet om het niveau van digitalisering van het rechtsstelsel te verbeteren, in het bijzonder met betrekking tot de publicatie van vonnissen en digitale oplossingen voor gerechtelijke procedures.

De Commissie constateert dat er nog ruimte is voor verbetering van de digitale mogelijkheden om een rechtszaak te starten, te procederen en te volgen. Ze beschrijft de initiatieven om de digitalisering van de rechtspraak te verbeteren waarna ze tot bovenstaande aanbeveling komt om die voort te zetten. Het EJS 2022 besteedt ook aandacht aan digitalisering.[14] Hieruit blijkt dat Nederland relatief hoog scoort op het gebied van informatievoorziening aan burgers over het rechtsstelsel.[15] Ook procedurele regelgeving over het gebruik van digitale technologie in civiele en handelszaken en in bestuursrechtelijke en strafzaken is goed op orde, net als de beschikbaarheid van veilige elektronische communicatiemiddelen in de Rechtspraak en bij het OM.[16]

Het kabinet onderschrijft het belang van digitale toegankelijkheid van de Rechtspraak. De komende jaren wordt structureel 155 miljoen euro extra uitgetrokken voor de Rechtspraak. Deze additionele middelen zijn onder meer bedoeld voor investeringen in digitalisering en innovatie, om de Rechtspraak digitaal toegankelijker te maken en de online dienstverlening te verbeteren. [17] De

[12] Recommendation CM/Rec(2010)12 of the Committee of Ministers to member states on judges: independence, efficiency and responsibilities.
[13] Benoeming vijfde lid Raad voor de Rechtspraak | Nieuwsbericht | Rijksoverheid.nl
[14] Zie tabellen 41 t/m 48
[15] Europees Scorebord voor Justitie 2022, fig. 41.
[16] Europees Scorebord voor Justitie 2022, fig. 42, 44-45.
[17] https://www.rechtspraak.nl/Organisatie-en-contact/Organisatie/Raad-voor-de-rechtspraak/Nieuws/Paginas/Ruim-155-miljoen-voor-extra-rechters-behandeling-ondermijningszaken-en-digitalisering.aspx

inspanningen van de Rechtspraak, onder meer in het kader van het programma Digitale Toegang, worden voortgezet. Zoals bij uw Kamer reeds bekend is, kunnen advocaten bijvoorbeeld sinds november 2021 bij alle rechtbanken digitaal beslagrekesten indienen en digitaal stukken uitwisselen met rechtbanken.[18] Het streven is om in pilots voor steeds meer zaakstromen digitale toegang mogelijk te maken.

In het coalitieakkoord is afgesproken om het publiceren van rechterlijke uitspraken te bevorderen. De beslissing om rechterlijke uitspraken al dan niet te publiceren is aan de Rechtspraak zelf. Uw Kamer is eerder geïnformeerd over de wijze waarop in overleg met de Raad voor de rechtspraak aan deze ambitie uitvoering wordt gegeven.[19] Daarbij komt onder meer aan de orde of een wettelijke regeling wenselijk is. Het kabinet streeft uw Kamer hierover nog dit najaar nader te informeren.

De Commissie gaat ook in op de toegang tot het recht. Daarbij noemt de Commissie het personeelstekort bij de rechtspraak een uitdaging. De Raad voor de rechtspraak investeert onder andere in een uitbreiding van de opleidingscapaciteit. Jaarlijks zullen 130 nieuwe rechters worden aangetrokken en opgeleid, momenteel zijn dat er 80. Er wordt daarnaast geïnvesteerd in meer juridisch medewerkers, IT-ondersteuning en de inzet van niet-rechters als projectleiders en/of teamvoorzitters. Onder het programma Tijdige rechtspraak wordt gewerkt aan de verbetering van het roosteren en plannen om effectief om te gaan met de capaciteit.

Efficiëntie
Het Nederlands rechtsstelsel kent volgens de Commissie een hoge mate van efficiëntie met voornamelijk korte doorlooptijden. Bij bestuursrechtelijke zaken ziet de Commissie een lichte daling in efficiëntie waardoor er een kans op achterstanden ontstaat.[20] Hierbij is relevant dat deze constatering is gebaseerd op het EJS 2022 dat de doorlooptijden uit 2020 weergeeft, het eerste jaar van de Covid-19 pandemie. Om achterstanden in te lopen en doorlooptijden te verlagen heeft de Rechtspraak in 2020 besloten om prioriteit te geven aan tijdige en voorspelbare rechtspraak.[21] In 2020 is het programma Tijdige Rechtspraak opgezet en in 2021 zijn verschillende 'inloopteams' voor bestuursrecht, familierecht en civiel recht van start gegaan. Deze inloopteams hebben in 2021 ruim 3.000 zaken voor verschillende gerechten afgehandeld en 30 nieuwe juridisch medewerkers opgeleid.[22]

De Commissie ziet ook dat de speciale aanpak om de door de Covid-19 pandemie veroorzaakte achterstanden op gebied van strafrecht weg te werken, succes heeft. Dit wordt vanaf volgend jaar zichtbaar in het EJS. Wel uit de Commissie haar zorgen over het afdoen van strafzaken door het OM, en verwijst daarbij naar adviezen van de Nationale Ombudsman.[23] over het verbeteren van de

[18] Kamerstukken II 2021/22, 29279, nr.706, d.d. 31 maart 2022.
[19] Kamerstukken II 2021/22, 29279, nr.706, d.d. 31 maart 2022.
20 Zie: Europees Scorebord voor Justitie 2022, fig. 9, 22-23.
21 Jaarverslag de Rechtspraak 2021, pag. 27.
22 Jaarverslag de Rechtspraak 2021, pag. 27-28.
[23] Zie het Rapport 'Behoorlijke informatieverstrekking rondom strafbeschikkingen en sepotbeslissingen' van de Nationale Ombudsman van 7 mei 2020 (https://www.nationaleombudsman.nl/system/files/bijlage/Onderzoek%20Knelpunten%20in%20de%20informatie

informatievoorziening. Het kabinet onderschrijft het belang van een goede informatievoorziening over strafbeschikkingen, sepotbeslissingen en de mogelijkheden om in beroep te gaan aan burgers, slachtoffers en verdachten. De Nationale Ombudsman constateert in haar onderzoek dat betrokken overheidsinstanties dit ook erkennen en projecten uitvoeren om de informatieverstrekking te verbeteren. In de reactie op het jaarverslag van de Nationale Ombudsman over het jaar 2020 heeft het kabinet toegelicht hoe strafbeschikkingen inmiddels zijn verbeterd.[24]

Ook uit de Commissie de zorg dat niet voor iedereen die te maken krijgt met een strafbeschikking een gratis consult met een advocaat beschikbaar is. Wel merkt zij op dat het kabinet heeft toegezegd gratis rechtsbijstand beschikbaar te stellen.[25] Sinds april 2021 kunnen alle (aangehouden en ontboden) verdachten die een strafbeschikking van het OM krijgen, of waarvan het OM de strafzaak wil afdoen met een geldboete, gebruik maken van de van overheidswege gefinancierde rechtsbijstand en, desgewenst, een advocaat om hen te begeleiden of om tegen de beschikking in verzet te komen.[26]

Pijler II – anti-corruptiekader

De Commissie stelt in lijn met voorgaande jaren vast dat Nederland diverse instanties kent die zich actief mengen in de strijd tegen corruptie en benoemt in dit kader dat de bestaande goede samenwerking tussen gespecialiseerde anti-corruptie en inlichtingenteams hierbij is voortgezet. Het beeld onder experts en leidinggevenden uit het bedrijfsleven is dat Nederland één van de minst corrupte landen in zowel de EU als de wereld is. Nederland behoort met een achtste plaats nog steeds tot tien landen die volgens *Transparency International* als minst corrupt worden beschouwd.

De Commissie stelt verder vast dat Nederland geen overkoepelende anti-corruptiestrategie kent, maar streeft naar coördinatie van het anti-corruptiebeleid via diverse platforms. In dit kader merkt de Commissie op dat het Platform Corruptiebestrijding, dat bij dit streven een rol zou kunnen spelen, vanwege de Covid-19 pandemie de afgelopen tweeënhalf jaar heeft stilgelegen. De preventie en bestrijding van corruptie vergt een brede en integrale benadering, waarbij binnen de overheid nauw wordt samengewerkt en waar mogelijk samen wordt opgetrokken met de private sector en het maatschappelijk middenveld. Het kabinet meent dat de rechtshandhavingsinstanties die zijn betrokken bij de bestrijding van corruptie op dit moment al goed met elkaar samenwerken en elkaar weten te vinden. Mede vanwege herprioritering, ingegeven door de Covid-19 pandemie, heeft een evaluatie over de eventuele noodzaak tot verdere coördinatie nog niet plaatsgevonden. Het kabinet zal dit daarom het komende jaar

---

verstrekking%20rondom%20strafbeschikkingen%20en%20sepotbeslissingen.pdf) en de brief van de Nationale Ombudsman aan de Ministers van Justitie en Veiligheid en van Rechtsbescherming over strafbeschikkingen en slachtoffers (https://www.nationaleombudsman.nl/system/files/bijlage/20211220%20Brief_A_Min%20JenV%20Positie%20slachtoffers%20bij%20strafbeschikking%20OM_0.pdf)

[24] Kamerstukken II 2021-2022, 35743, nummer 3.

[25] Zie de brief van de Minister van Rechtsbescherming aan de Tweede Kamer over Rechtsbijstand bij OM-strafbeschikkingen, Kamerstukken II 2020/21, 31753 nr. 221, d.d. 19 november 2020.

[26] Gesubsidieerde rechtsbijstand | Rechtspraak en geschiloplossing | Rijksoverheid.nl

samen met belanghebbende partijen onderzoeken en hierbij bezien of en hoe het Platform Corruptiebestrijding nieuw leven kan worden ingeblazen.

De Commissie benoemt in dat kader ook het Netwerk Weerbaar Bestuur dat ondersteuning en advies biedt bij het tegengaan van subversieve elementen, bijvoorbeeld bij bedreigingen tegen gemeenteambtenaren. Per 2022 is voor de weerbaarheid van het openbaar bestuur structureel 10 miljoen euro beschikbaar vanuit de brede aanpak ondermijning onder coördinatie van het ministerie van Justitie en Veiligheid (JenV). Het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) zet hiermee samen met het Netwerk Weerbaar Bestuur de komende tijd extra in op de bewustwording en preventieve beveiliging van politieke ambtsdragers, meldingsbereidheid en kwetsbare processen. Ook heeft het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties een app ontwikkeld voor de Gedragscode Integriteit Rijk (GIR), waarin integriteitsregels snel zijn op te zoeken en integriteitsdilemma's en handelingsadvies zijn opgenomen.

De Commissie wijst verder op de toegenomen aandacht voor ondermijnende georganiseerde criminaliteit. De Commissie noemt onder andere de extra middelen die het kabinet, in lijn met het coalitieakkoord, beschikbaar wil stellen om te onderzoeken of juridische en operationele veranderingen naar het voorbeeld van de Italiaanse antimaffia-aanpak kunnen bijdragen aan de Nederlandse aanpak van de georganiseerde misdaad. In opdracht van het Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum (WODC) zal de Rijksuniversiteit Groningen een verkennend onderzoek verrichten naar de Italiaanse strafrechtelijke en strafvorderlijke wet- en regelgeving specifiek gericht op de bestrijding van maffiacriminaliteit. De resultaten worden in maart 2023 verwacht. [27]

De Commissie stelt ook vast dat Nederland geen expliciete strafbaarstelling van ongeoorloofde beïnvloeding (*trading in influence)* kent. Dit is juist: het kabinet is van mening de bepalingen inzake actieve en passieve omkoping voldoende bescherming bieden tegen ongeoorloofde en daadwerkelijke uitoefening van invloed en dat geen afzonderlijk misdrijf hoeft te worden vastgesteld om dit strafbaar te stellen. Nederland heeft hierover bij het Verdrag inzake de strafrechtelijke bestrijding van corruptie dan ook een voorbehoud gemaakt.[28]

De Commissie noemt twee projecten om corruptie op logistieke knooppunten tegen te gaan, namelijk 'Combiteam Havens' en 'Sterke Luchthaven'. Zoals in de brief van 1 mei jl. is aangekondigd, presenteert de minister van JenV komend najaar het integrale plan voor de aanpak van drugssmokkel via logistieke knooppunten, waarin de aanpak van corruptie een belangrijke pijler is.[29] Voorts heeft het kabinet uw Kamer reeds geïnformeerd over het WODC-onderzoek naar de risico's van en weerbaarheid tegen ondermijnende criminaliteit en ambtelijke

[27] https://www.wodc.nl/onderzoek-in-uitvoering/welk-onderzoek-doen-we/3370---verkennend-onderzoek-italiaanse-strafrechtelijke-en-strafvorderlijke-wet--en-regelgeving-aanpak-maffia
[28] Kamerstukken II 2000/01, 27 509 (R1671), nr. 3.
[29] Kamerstukken II 2021/22, 29 911, nr. 348.

en niet-ambtelijke corruptie op de mainports.[30] De resultaten worden naar verwachting begin 2023 opgeleverd.

De Commissie noemt daarnaast in dit kader de Nationale Samenwerking tegen Ondermijnende Criminaliteit dat naar verwachting voor het einde van 2022 volledig operationeel is.[31] De Commissie stelt vast dat de opsporing en vervolging van corruptie binnen Nederland in algemene zin effectief is, het kabinet zal zich hiervoor uiteraard blijven inzetten.

Naast deze positieve bevinding, benoemt de Commissie enkele moeilijkheden bij de opsporing en vervolging van complexe buitenlandse omkopingszaken. Deze punten zijn eveneens onderwerp van een aanbeveling van de OESO *Working Group on Bribery* (OESO WGB). Voor een toelichting hoe het kabinet opvolging geeft aan deze aanbevelingen verwijst het naar de Kamerbrief van 17 juni jl..[32] De Commissie is positief over de wijziging van de Aanwijzing opsporing en vervolging buitenlandse corruptie in 2020, waardoor kleine faciliterende betalingen niet langer zijn uitgezonderd van vervolging. Verder zijn betrokkenen volgens de Commissie positief over de wijziging van de Aanwijzing hoge transacties (een specifieke manier van buitengerechtelijke afdoening). De minister van JenV is nu niet langer betrokken bij het sluiten van hoge transacties en de beoogde nieuwe wetgeving zal voorzien in een definitieve oplossing waarin niet een commissie, zoals nu tijdelijk het geval is, maar het bevoegde gerechtshof voorgenomen hoge transacties in de sfeer van rechtspersonen toetst.

Verder gaat de Commissie in op het zelf melden van (vermoedens van) buitenlandse omkoping en het onderzoek dat de Vrije Universiteit doet in opdracht van het WODC naar onder meer zelfmelding door bedrijven in geval van financieel-economische criminaliteit.[33] De Commissie noemt voorts de moeilijkheden bij het gebruik van grote datasets in opsporingsonderzoeken waardoor de looptijd van sommige buitenlandse omkopingsonderzoeken vertraging oploopt. Dit als gevolg van een beroep op het verschoningsrecht ten aanzien van (gedeeltes van) dergelijke data sets en de toetsing ervan.[34] Tot slot wijst de Commissie op de gebruikelijke moeilijkheden in buitenlandse omkopingszaken, zoals het contact met derde landen in het kader van internationale rechtshulpverzoeken. Nederland zal in oktober 2022 aan de OESO WGB rapporteren. Het hierna vast te stellen evaluatierapport zal aan uw Kamer worden toegezonden.

De Commissie geeft in het rapport aan dat integriteit binnen de politie bijzondere aandacht krijgt, onder andere door de aanstelling van een portefeuillehouder

30 https://www.wodc.nl/onderzoek-in-uitvoering/welk-onderzoek-doen-we/3219---onderzoek-naar-risicos-op-corruptie-in-nederland-en-weerbaarheid-van-het-instrumentarium
31 Nationale Samenwerking tegen Ondermijnende Criminaliteit; voorheen bekend als Multidisciplinair Interventieteam.
32 Kamerstukken II 2021/22, 29 911, nr. 354.
33 https ://www.wodc.nl/onderzoek-in-uitvoering/welk-onderzoek-doen-we/3221---onderzoek-naar-voor-- en-nadelen-van-zelfonderzoek-en-zelfmelden-door-bedrijven.
34 Getuigen in strafzaken die specifieke geheimhouders beroepen uitoefenen (waaronder advocaten) kunnen een beroep doen op hun professioneel verschoningsrecht. Betrokkenen bij de opsporing en vervolging mogen in dat geval bij deze personen in beslag genomen stukken niet inzien.

Integriteit en aanpak corruptie belast met de verbetering van het integriteitsstelsel en het proces van intern onderzoek binnen de politie. Ook wordt een centrale organisatie ingericht om complexe interne onderzoeken uit te voeren en om de preventie en bestrijding van corruptie zichtbaar te verbeteren. Door de komst van de nieuwe Wet Screening wordt het screeningsinstrumentarium verbreed, waarmee (integriteits)risico's in een vroeg stadium kunnen worden gesignaleerd. Het kabinet betreurt de vertraging die het wetsvoorstel heeft opgelopen en zet zich in voor een zo spoedig mogelijke inwerkingtreding. Op dit moment worden de resultaten van de internetconsultatie en het advies van de Autoriteit Persoonsgegevens bekeken en verwerkt in het wetsvoorstel dat aan de Raad van State wordt aangeboden. De verwachting is dat het wetsvoorstel op 1 januari 2023 – een half jaar eerder dan vermeld in het rapport – in werking zal treden.

De Commissie schrijft dat het wetsvoorstel bevorderen integriteit en functioneren decentraal bestuur nog steeds aanhangig is in het parlement. Dit wetsvoorstel regelt onder meer de verplichting voor kandidaat-bestuurders om een Verklaring Omtrent het Gedrag (VOG) te kunnen overleggen en een verduidelijking van de bepalingen omtrent belangenverstrengeling. Daarnaast is een nieuw wetsvoorstel in voorbereiding waarin de risicoanalyse integriteit voor kandidaat-bestuurders van decentrale overheden wordt verankerd. Vooruitlopend hierop is de gemeenten gevraagd bij de benoeming van nieuwe wethouders op vrijwillige basis een risicoanalyse integriteit uit te voeren.

Integriteitsbeleid voor bewindspersonen

Aanbeveling II: Stel een gedragscode vast voor ministers en staatssecretarissen, die onder meer voorziet in regels inzake giften, nevenactiviteiten en lobbyactiviteiten, alsook in doeltreffende monitoring en sancties.

Volgens de Commissie bestaat er enige reden tot zorg met betrekking tot het niet-bindende karakter van het integriteitskader voor bewindspersonen. De Commissie verwijst daarbij naar diens eerdere rechtsstaatrapporten uit 2020 en 2021, en het nalevingsverslag voor Nederland van de vijfde evaluatieronde uit juli 2021 van de Groep van Staten tegen Corruptie (GRECO), waarin soortgelijke zorgen zijn geuit.[35]

Allereerst is in Nederland een sterke integriteitscultuur het uitgangspunt van het integriteitsbeleid voor de centrale overheid. Preventie, vertrouwen, bewustwording en eigen verantwoordelijkheid zijn de belangrijkste principes die gelden voor het integriteitsbeleid van ministers en staatssecretarissen. Die aanpak past ook geheel in de staatsrechtelijke verhoudingen, waarbij de ministeriële verantwoordelijkheid centraal staat. Om (de ontwikkeling van) een integer, transparant en weerbaar bestuur te bestendigen werkt het kabinet aan een aanpak met meer balans tussen cultuur- en structuurgerichte maatregelen, zoals een gedragscode voor bewindspersonen. De verschillende maatregelen worden hieronder toegelicht.

Het kabinet werkt momenteel aan de ontwikkeling van een gedragscode met integriteitsregels voor bewindspersonen, waarvoor gesprekken plaatsvinden met

[35] Kamerstukken II 2021/22, 35925-VII nr. 102.

verschillende experts, waaronder wetenschappers en integriteitsadviseurs uit verschillende lagen van de overheid. Zo zal in de gedragscode bijvoorbeeld worden vastgelegd dat regelmatig een gesprek over integriteit in de ministerraad zal worden gehouden. Dit is nodig om het integriteitsbesef en de gedragscode levend te houden en waar nodig te actualiseren. Handhaving en sanctionering door een externe toezichthouder wringt met het beginsel van de ministeriële verantwoordelijkheid. In Nederland leggen bewindspersonen verantwoording af aan de Staten-Generaal op grond van de ministeriële verantwoordelijkheid en is het aan de Staten-Generaal om daar consequenties aan te verbinden. In het licht van deze complexiteit heeft de minister van BZK de Afdeling advisering van de Raad van State recent om voorlichting gevraagd, welke dit najaar wordt verwacht, over de mogelijkheden om een gedragscode minder vrijblijvend te maken en om binnen de grenzen van de ministeriële verantwoordelijkheid een intern of extern toezichts- en sanctiemechanisme in te stellen.[36] Het kabinet verwacht dit najaar de gedragscode vast te stellen waarin ook de uitkomsten van deze voorlichting worden meegenomen.

Daarnaast hebben de leden Dassen en Omtzigt onlangs een initiatiefnota gepubliceerd met voorstellen voor de implementatie van de GRECO aanbevelingen.[37] Het kabinet heeft hierop zijn reactie gegeven en aangekondigd dat het zal voorzien in de benoeming van een onafhankelijk adviseur integriteit bewindspersonen, die individuele bewindspersonen vertrouwelijk kan adviseren bij integriteitsvragen. De vorm waarin dit zijn beslag zal krijgen, wordt nog nader bezien.[38] Het uitgangspunt is dat het voorkómen van integriteitsschendingen de voorkeur heeft boven het sanctioneren van bewindspersonen. Daarom zet het kabinet in op begeleiding van bewindspersonen gedurende het ambt. Ook nu kan een bewindspersoon voor advies terecht bij de secretaris-generaal van het ministerie, mede-bewindspersonen, in het bijzonder de minister-president, en de secretaris van de ministerraad.

Zoals ook genoemd door de Commissie is er een *self-assessment* risico-analyse geïntroduceerd voor kandidaat-bewindspersonen om mogelijke kwetsbaarheden te identificeren. Naar aanleiding van een motie van het lid Sneller[39] is recent aan het beleid toegevoegd dat bewindspersonen die gedurende het ambt vakantiewoningen of relevante financiële of zakelijke belangen verwerven, dit moeten opgeven aan de Kamer.[40] Het kabinet is van mening dat hiermee tevens een GRECO-aanbeveling is uitgevoerd.[41] Het kabinet heeft daarnaast recent een hoogleraar met expertise op het gebied van belangenbehartiging en politieke besluitvorming gevraagd om advies over een lobbyregister, en zal hier dit najaar over berichten. Uitgangspunt bij deze adviesaanvraag is dat een lobbyregister ten aanzien van bewindspersonen wordt ingevoerd, zoals ook is verzocht in de motie van het lid Dassen.[42]Het voornemen bestaat om begin 2023 een samenhangende

[36] De precieze vraagstelling voor de voorlichting van de Raad van State kan gevonden worden in: Kamerstukken II 2021/22, 36101, nr. 3, p. 13.
[37] Kamerstukken II 2021/22, 36101, nr. 2. Zie ook de kabinetsreactie: Kamerstukken II 2021/22, 36101, nr. 3.
[38] Kamerstukken II 2021/22, 36101, nr. 3.
[39] Kamerstukken II 2021/22, 35925-III nr. 9.
[40] Kamerstukken II 2021/22, 35925-III nr. 12.
[41] Kamerstukken II 2021/22, 28844, nr. 231.
[42] Kamerstukken II, 2020/21, 35896, nr. 12.

visie op integriteit aan de Tweede Kamer te sturen, waarin het zowel gaat om integriteit op bestuurlijk (nationaal en decentraal) als op ambtelijk niveau.

Aanbeveling III: Rond de herziening van de regels af inzake draaideurpraktijken waarbij voormalige ministers en staatssecretarissen betrokken zijn, met inbegrip van een afkoelingsperiode van twee jaar en beperkingen op betaalde activiteiten.

De Commissie constateert dat er een aantal maatregelen is aangekondigd ter versterking van het integriteitsbeleid voor gewezen bewindspersonen, maar dat deze vooralsnog nog niet zijn omgezet in wetgeving.

Het kabinet werkt aan een wetsvoorstel waarin de aangekondigde maatregelen worden verankerd. Dit betreft onder andere het bestaande lobbyverbod. Het lobbyverbod geldt voor de duur van twee jaar voor het eigen beleidsterrein en aanpalende beleidsterreinen. Voorts is het voornemen om met dit wetsvoorstel gewezen bewindspersonen te verplichten om gedurende een afkoelperiode van twee jaar na het ontslag niet in dienst te treden bij het voormalige ministerie, geen commerciële opdrachten daar te aanvaarden en onafhankelijk advies te vragen over de toelaatbaarheid van een vervolgfunctie in de private of semipublieke sector. Het kabinet is van plan het wetsvoorstel binnenkort in consultatie te geven en daarna zo spoedig mogelijk bij de Tweede Kamer in te dienen.

Overige initiatieven versterking integriteitsbeleid
De Commissie noemt dat het wetsvoorstel Evaluatiewet Wet financiering politieke partijen wordt besproken in het parlement. Dit wetsvoorstel heeft tot doel zowel duidelijkere regels inzake buitenlandse giften als transparantie- en rapportageverplichtingen voor giften aan politieke partijen in te voeren. De plenaire behandeling in de Eerste Kamer is geagendeerd in het najaar. Indien de Eerste Kamer het wetsvoorstel aanneemt, is het voornemen om het wetsvoorstel met ingang van 1 januari 2023 in werking te laten treden.

De Commissie merkt op dat er zorgen zijn geuit over de complexiteit van het wetsvoorstel ter implementatie van de EU-klokkenluidersrichtlijn en de snelheid van het geplande goedkeuringsproces, met name over de complexiteit van de voorgestelde meldkanalen. De minister van BZK heeft deze kritiek ter harte genomen en verschillende voorstellen gedaan via een nota van wijziging om hieraan tegemoet te komen.[43]Op 29 juni jl. is de Tweede Kamer geïnformeerd over een tweede nota van wijziging, mede naar aanleiding van de initiatiefnota van het lid Omtzigt.[44] De Commissie merkt op dat het Huis voor klokkenluiders geen volledig 'one-stop-shop' is, waardoor klokkenluiders geconfronteerd zouden kunnen worden met complexe en langdurige verwijzings- en meldingsprocedures. Het Huis voor klokkenluiders doet onderzoek naar vermoedens van misstanden waarbij een maatschappelijk belang in het geding is en waarvoor geen andere autoriteit bevoegd is. Daarnaast is het Huis de instantie die onderzoek doet naar de wijze waarop de werkgever met de melder is omgegaan (bejegeningsonderzoek) en die melders advies geeft over de te ondernemen stappen bij vermoedens van misstanden. Indien een andere autoriteit bevoegd is

[43] Kamerstukken II, 2021/22, 35851, nrs. 6 en 7.
[44] Kamerstukken II, 2021/22, 36079, nr. 2.

tot het onderzoeken van een bepaalde misstand verwijst het Huis door naar die autoriteit.

Verder schrijft de Commissie net als in 2021 dat corruptierisico's gerelateerd aan de COVID-19 pandemie aanwezig blijven, hoewel in de praktijk niet veel zaken zijn gedetecteerd. Politie, FIOD en het OM hebben in ad-hoc verband samengewerkt en daarbij weliswaar corruptierisico's onderkend, maar dit heeft niet geresulteerd in corruptieonderzoeken. Er is wel sprake van andere COVID-19-gerelateerde fraudezaken, uitgevoerd door de FIOD en de andere opsporingsdiensten, zoals valsheid in geschrifte en oplichting. Tot slot stipt de Commissie aan dat door de COVID-19 pandemie de mogelijkheden om onderzoek te doen naar mogelijke gevallen van buitenlandse omkoping, onder andere door reisbeperkingen, beperkt waren.

Pijler III – mediapluriformiteit

Grondwettelijke en wettelijke waarborgen blijven volgens de Commissie een hoge mate van mediavrijheid in Nederland ondersteunen, onder meer dankzij het functioneel onafhankelijke Commissariaat voor de Media en de grote bestuurlijke en financiële onafhankelijkheid van de publieke media.

De Commissie merkt op dat de eerder vastgestelde uitdagingen met betrekking tot de transparantie van mediaeigendom en marktconcentratie nog steeds actueel zijn. Waarbij gewaarschuwd wordt dat de voorgenomen fusie tussen RTL en Talpa gevolgen zal hebben voor deze marktconcentratie van de nieuwsmarkt. Via het Commissariaat voor de Media wordt vinger aan de pols gehouden met het oog op mogelijke effecten van de toegenomen concentratie in de nieuwsmarkt op onafhankelijkheid en pluriformiteit van het nieuwsaanbod. De Autoriteit Consument en Markt onderzoekt momenteel de voorgenomen fusie tussen RTL en Talpa.

De onafhankelijkheid van het bestuur en de financiering van de publieke media is gewaarborgd volgens de Commissie. Dankzij het kader voor benoemingsprocedures voor management- en bestuursfuncties in de Mediawet 2008 is de publieke omroep onafhankelijk van de regering en van andere politieke invloed.

De Commissie merkt over de toegang tot overheidsinformatie op dat sinds 1 mei 2022 de Wet open overheid (Woo) in werking is getreden. De Commissie wijst op een aantal wijzigingen in het wettelijke kader voor de toegang tot overheidsinformatie, zoals een uitbreiding van het toepassingsgebied van de wet, de toevoeging van informatiecategorieën die verplicht actief openbaar gemaakt moeten worden en de kortere termijnen voor de afhandeling van informatieverzoeken. Tegelijkertijd merkt de Commissie op dat maatschappelijke organisaties eerder geuite zorgen hebben herhaald met betrekking tot een tijdige afhandeling van informatieverzoeken en het verstrekken van onvolledige antwoorden. Tot slot geeft de Commissie aan dat belanghebbenden betwijfelen of de regering een transparantere houding zal aannemen onder het nieuwe wettelijke kader.

Het kabinet benadrukt het belang van openheid en de toegang tot overheidsinformatie en wil onderstrepen dat er, onder andere met de inwerkingtreding van de Woo, belangrijke stappen worden gezet naar een opener overheid. Tegelijkertijd onderkent het kabinet de uitdagingen op dit gebied, onder andere waar het gaat om een tijdige afhandeling van informatieverzoeken. Het kabinet neemt dan ook verschillende maatregelen om de situatie te verbeteren.[45] Het betreft echter een complex probleem met verschillende oorzaken, zoals de hoeveelheid uitgebreide en complexe informatieverzoeken die een grote hoeveelheid documenten omvatten en de huidige staat van de informatiehuishouding bij de Rijksoverheid.

Het kabinet realiseert zich dat deze problematiek niet van vandaag op morgen is opgelost. Om van andere landen te leren worden verschillende internationale werkbezoeken afgelegd en wordt er in opdracht van de minister van BZK een rechtsvergelijkend onderzoek in zes lidstaten uitgevoerd naar de vraag hoe geborgd wordt dat overheidsinformatie openbaar wordt gemaakt en hoe deze wetgeving in de praktijk wordt uitgevoerd. Verder wordt bij het verzenden van stukken door de regering aan het parlement sinds 1 juli 2021 aanvullende informatie meegezonden. Hiermee wordt beoogd meer openheid te geven over de afwegingen die ten grondslag liggen aan het beleid. Deze werkwijze wordt met ingang van 20 september 2022 verder uitgebreid. Het kabinet zal zich met behulp van het nieuwe wettelijke kader blijven inzetten om de toegang tot overheidsinformatie te verbeteren.

Bedreigingen en fysiek geweld tegen journalisten blijven een punt van zorg ondanks de aanhoudende inspanningen van de overheid om dit fenomeen tegen te gaan. Het platform voor de bescherming van de journalistiek en de veiligheid van journalisten van de Raad van Europa heeft voor Nederland drie waarschuwingsberichten gepubliceerd. Op het platform *Mapping Media Freedom* zijn verdere aanvallen en intimidaties gemeld. De Commissie merkt op dat de overheid de veiligheid van individuele journalisten op vastberaden wijze is blijven aanpakken. Op 29 juni jl. stuurden de minister van JenV en de staatssecretaris van Cultuur en Media een plan van aanpak persvrijheid en persveiligheid naar de Tweede Kamer.[46] Deze brief stelt dat de financiële steun aan PersVeilig in ieder geval tot en met 2024 wordt voortgezet. Voor de periode hierna volgt het kabinet nauwlettend de gesprekken van PersVeilig met de sector over het streven van PersVeilig om op termijn door de journalistieke sector zelf gefinancierd te worden en blijft het kabinet PersVeilig steunen. Ook benoemt de Commissie het Flexibel Beschermingspakket Freelancers dat steun en financiering van de overheid ontvangt. Dit pakket heeft een looptijd tot en met 2023. Het kabinet gaat in gesprek met de sector over de voortzetting van het pakket na 2023.

De Commissie schrijft dat, hoewel de autoriteiten erop wijzen dat journalisten uit hoofde van de desbetreffende wetgeving aanvullende garanties genieten ter bescherming van hun bronnen, er nog steeds zorgen bestaan over het werk van de inlichtingendiensten: het monitoren en aftappen van digitale activiteiten in een bepaalde wijk zou journalistieke bronnen kunnen onthullen. De Nederlandse inlichtingen- en veiligheidsdiensten kunnen echter enkel op basis van de Wet op

[45] Kamerstukken II 2021/22*,* 33328, nr. 43.
[46] Kamerstukken II, 2021/22, 31777, nr. 32.

de inlichtingen en veiligheidsdiensten 2017, in het kader van de aan hen opgedragen taken, bevoegdheden inzetten. De AIVD en MIVD zetten onderzoeksopdrachtgerichte interceptie op de kabel niet in om wijken of regio's in Nederland af te tappen.

De Toetsingscommissie Inzet Bevoegdheden (TIB) beoordeelt iedere aanvraag voor de inzet van de bevoegdheid tot kabelinterceptie vooraf. Daarbij is vereist dat de inzet van deze bevoegdheid noodzakelijk, proportioneel, subsidiair en zo gericht mogelijk is. Voor journalisten en advocaten biedt de Wiv 2017 extra bescherming. De inzet van bijzondere bevoegdheden jegens advocaten en journalisten waarbij de inzet is gericht op het verkrijgen van gegevens omtrent vertrouwelijke communicatie tussen een advocaat en diens client resp. gegevens inzake een journalistieke bron, kan namelijk alleen als de rechtbank Den Haag daarvoor toestemming heeft verleend.

Pijler IV – overige zaken m.b.t. *checks and balances*

Aanbeveling IV: Zet de inspanningen voor een volledige follow-up van de kinderopvangtoeslagaffaire voort met het oog op het aanpakken van de eventuele structurele problemen, met betrokkenheid van alle relevante overheidsinstanties.

De Commissie schrijft, net als vorig jaar, dat uit de verschillende initiatieven die Nederland heeft genomen als gevolg van de kinderopvangtoeslagenaffaire blijkt dat het stelsel van *checks and balances* werkt.

Naar aanleiding van het verslag van de parlementaire onderzoekscommissie zijn een aantal hervormingen en initiatieven gestart om er allereerst voor te zorgen dat gedupeerden worden gecompenseerd. Naast bestaande regelingen, is onlangs het wetsvoorstel 'Wet hersteloperatie toeslagen' ingediend bij de Tweede Kamer, dat de vergoedingen, ondersteuning door gemeenten en het uitstel of kwijtschelding van schulden voor de burgers die verstrikt zijn geraakt in de toeslagenaffaire regelt.[47] Daarnaast wordt er hard aan gewerkt om ervoor te zorgen dat soortgelijke situaties worden voorkomen en het vertrouwen in de overheid wordt hersteld. In het coalitieakkoord is opgenomen dat gewerkt wordt aan een overheid die betrouwbaar, dienstbaar, dichtbij en rechtvaardig is. Wetten en regels moeten worden beoordeeld op eenvoud, menselijke maat en uitvoerbaarheid. Het kabinet bevordert de menselijke maat in en bij de toepassing van wetten en regels langs verschillende lijnen die nauw met elkaar samenhangen.[48] Een aantal van de acties wordt hierna toegelicht.

Bevorderen kwaliteit wetten en regels
Het kabinet heeft voortgang gemaakt met de maatregelen uit de Kamerbrief van 25 juni 2021 over versterking van de kwaliteit van beleid en wetgeving.[49] Zo wordt het bestaande instrument voor een goede beleidsvorming, het Integraal Afwegingskader voor beleid en regelgeving (IAK), herzien en gebruiksvriendelijker gemaakt. In samenhang met de overheidsbrede werkagenda voor de publieke

[47] Kamerstukken II 2021/22, 36151, nr. 2.
[48] Zie voor meer informatie onder meer: Kamerstukken II 2021/22, 35510, nr. 102.
[49] Kamerstukken II 2020/21, 35570-VI, nr. 115.

dienstverlening[50] wordt gewerkt aan meer en betere samenwerking tussen beleid, wetgeving en uitvoering. Zo komt in een vroeg stadium alle relevante informatie in beeld om weloverwogen keuzes te maken over nieuw beleid of wetgeving. Deze gezamenlijke inspanning moet ervoor zorgen dat het belang van beleid- en wetgevingskwaliteit meer centraal komt te staan in de ambtelijke en politieke besluitvorming. Verder wordt de verantwoordelijke entiteit voor wetgevingstoetsing in een vroeg stadium betrokken bij complexe wetgeving met mogelijk grote maatschappelijke gevolgen. Dit draagt bij aan de drie prioriteiten van de wetgevingstoets: het zeker stellen dat wetgeving voldoende uitvoerbaar is, oog heeft voor de 'menselijke maat' en 'doenlijk' is voor de burger.

Inventarisatie naar hardvochtige effecten van wetten en regels
Het kabinet geeft uitvoering aan de motie-Ploumen/Jetten[51] die de regering oproept wetten en regels door te lichten op hardvochtige effecten voor mensen en deze waar nodig aan te passen. In aanvulling op de inventarisaties van de departementen is een rijksbrede uitvraag georganiseerd, waarbij eenieder voorbeelden kon aandragen van wetten en regels waardoor mensen buitensporig in de knel komen. Hiermee is beoogd het burgerperspectief te betrekken en te voorkomen dat departementen signalen uit de buitenwereld van knellende wetten en regels missen. Aan de uitvraag is brede bekendheid gegeven door middel van verspreiding via sociale media en directe benadering van meer dan 30 maatschappelijke organisaties. Via de website www.internetconsultatie.nl/knellendewettenenregels zijn 403 reacties binnengekomen.[52] Naast de rijksbrede uitvraag is een gesprek georganiseerd met het Platform voor Inclusief Nederland. De uitkomsten van de rijksbrede uitvraag en het gesprek worden meegenomen door de departementen. Voorop staat dat elk aangedragen voorbeeld van hardvochtige effecten wordt onderzocht en waar mogelijk opgelost.[53]

Een meer mensgerichte Algemene wet bestuursrecht
Het kabinet werkt aan een aanpassing van de Algemene wet bestuursrecht (Awb) met als doel deze meer mensgericht te maken. Een meer mensgerichte Awb versterkt de rechtsbescherming en de waarborgfunctie van de Awb voor burgers in hun relatie met de overheid. Het kabinet is voornemens om in het wetsvoorstel onder meer de volgende aanpassingen op te nemen:[54]

[50] Kamerstukken II 2020/21, 29362 nr. 295.
[51] Kamerstukken II 2020/21, 35510, nr. 24.
[52] Een verslag van de consultatie is te vinden in bijlage 2 van de brief "Acties bevorderen menselijke maat in wetten en regels": Kamerstukken II 2021/22, 35510, nr. 102.
[53] Vanuit diverse departementen zijn reeds rapportages gepubliceerd die betrekking hebben op het identificeren en tegengaan van hardvochtige effecten van regelgeving of de uitvoering daarvan, waarvan een aantal voortvloeit uit andere initiatieven van departementen om knelpunten in regelgeving tegen te gaan. Zie bijvoorbeeld: Resultaten inventarisatie hardvochtigheden ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (Kamerstukken II 2021/22, 29362, nr. 307, bijlage); Rapport "Hardvochtige effecten van overheidshandelen voor burgers binnen de sociale zekerheid" (Kamerstukken II 2021/22, 29362, nr. 309). Dit rapport is opgesteld ter uitvoering van de motie-Omtzigt (Kamerstukken II 2020/21, 35510, nr. 13); Brief van de staatssecretaris van Financiën over knelpunten in het toeslagenstelsel (Kamerstukken II 2020/21, 31066, nr. 898). Zie ook: Kamerstukken II 2021/22, 35510, nr. 102 (in het bijzonder bijlage 3).
[54] Aangekondigd in een kabinetsbrief van 11 juli 2022 aan de Tweede en Eerste Kamer (Kamerstukken II 2021/22, 35510, nr. 102).

- Voor de gevallen waarin burgers getroffen worden door een onevenredig besluit dat niet binnen het kader van de sectorwet kan worden gecorrigeerd, wordt een aanpassing van de Awb bezien waardoor bij een gebonden bevoegdheid in een formele wet, door bestuur en in laatste instantie de rechter een evenredigheidstoets kan worden gedaan. Het gaat om een mogelijkheid af te wijken, als de uitkomst van de wetstoepassing onevenredig is in het licht van de bedoeling van de wet.
- Bij de mogelijkheden voor mensen om in verweer te komen tegen een besluit wordt meer rekening gehouden met het "doenvermogen" van mensen. Gestreefd wordt naar een verlenging van de bezwaar- en beroepstermijn in bepaalde gevallen en beoogd wordt om bestuursorganen en bestuursrechters meer ruimte te geven om een te laat ingediend bezwaar- of beroepschrift inhoudelijk te behandelen.
- De regeling over bestuursrechtelijke geldschulden zal zodanig worden gewijzigd dat deze meer rekening houdt met doenvermogen en de soms grote gevolgen van geldschulden voor mensen, onder meer door het stimuleren van betalingsregelingen.
- De motiveringsplicht van bestuursorganen bij besluiten zal worden uitgebreid, teneinde het voor mensen meer begrijpelijk te maken waar het besluit over gaat en welke afwegingen hieraan ten grondslag liggen.
- Mensen krijgen een aanspraak op het herstel van kennelijke schrijffouten, rekenfouten of andere kennelijke fouten die zich voor eenvoudig herstel lenen.

De Commissie verwijst in de context van de kinderopvangtoeslagenaffaire ook naar de kabinetsreactie op het rapport van de Venetiëcommissie over de rechtsstaat in Nederland.[55] Tijdens het notaoverleg waarin deze kabinetsreactie besproken is, is toegezegd dat het kabinet na een jaar opnieuw zal rapporteren over de opvolging van de aanbevelingen uit dit rapport die het kabinet aangaan.[56] Deze evaluatie zal vervolgens ook gedeeld worden met de Venetiëcommissie voor verdere feedback.

In het rechtsstaatrapport gaat de Commissie ook nader in op de Staatscommissie rechtsstaat. Nadat de Tweede Kamer op 26 januari 2021 met de aanvaarding van de motie Omtzigt/Van Dam[57] de wens om deze staatscommissie in het leven te roepen heeft ingestemd, heeft het toenmalige kabinet een conceptopdracht voor de staatscommissie opgesteld en aan beide Kamers aangeboden.[58] Inmiddels is door de minister van BZK en de minister voor Rechtsbescherming een tripartite overleg met vertegenwoordigers uit beide Kamers en van de rechterlijke instellingen gestart. Het kabinet hecht zeer aan dit tripartite overleg: de oorspronkelijke aanleiding die heeft geleid tot de wens voor deze staatscommissie was immers de constatering van de Parlementaire Ondervragingscommissie Kinderopvangtoeslag dat elk van de staatsmachten een verantwoordelijkheid had waar het de schending van de beginselen van de rechtsstaat betrof. Een samenwerking tussen de staatsmachten is hier dan zeker op zijn plaats, uiteraard zonder op enigerlei wijze afbreuk te doen aan de scheiding der machten. Door dit tripartite overleg neemt elk van de staatsmachten verantwoordelijkheid voor de instelling van deze staatscommissie en mag de staatscommissie er op rekenen dat

[55] Kamerstukken II 2021/22, 29279, nr. 708.
[56] Kamerstukken II 2021/22, 29279, nr. 717.
[57] Kamerstukken II 2020/21, 35510, nr. 12.
[58] Kamerstukken II 2021/22, 29279, nr. 691.

elk van de staatsmachten te zijner tijd rekenschap neemt van haar eindrapport. De staatscommissie zal naar verwachting najaar 2022 definitief worden ingesteld.

Overige ontwikkelingen op het terrein van de rechtsstaat
De Commissie haalt aan dat in het coalitieakkoord staat dat het kabinet de uitwerking van constitutionele toetsing ter hand zal nemen. Voor een toelichting hoe het kabinet hier invulling aan geeft wordt verwezen naar de hoofdlijnenbrief constitutionele toetsing die recent naar de Tweede en Eerste Kamer is gestuurd.[59]

De Commissie verwijst ook naar de aanpak van discriminatie in Nederland. Het kabinet heeft sinds 2021 stappen gezet om tot komen tot een effectievere aanpak van discriminatie. Dit is bevestigd in het coalitieakkoord en verder uitgewerkt. Het gaat zowel om de aanpak van specifieke vormen van discriminatie en de aanpak in domeinen, zoals het onderwijs, als om generieke maatregelen. In het kader van de generieke maatregelen is in 2021 de eerste Nationaal Coördinator tegen Discriminatie en Racisme (NCDR) benoemd. De NCDR heeft als taak om een Nationaal Programma op te stellen. Daarnaast is de Staatscommissie tegen Discriminatie en Racisme in het voorjaar van 2022 ingesteld. Deze Staatscommissie gaat meerjarig onderzoek doen naar discriminatie in Nederland. In het kader van de intensivering heeft ook het College voor de Rechten van de Mens extra middelen ontvangen waarmee extra trainingen aan uitvoeringsorganisaties en onderzoek wordt gefinancierd. Door de parlementaire onderzoekscommissie effectiviteit antidiscriminatiewetgeving van de Eerste Kamer zijn meerdere aanbevelingen gedaan om te komen tot betere wetgeving die bijdraagt aan het voorkomen van discriminatie.[60]

De Commissie schrijft dat op 1 januari jl. nog acht uitspraken van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens (EHRM) moeten worden uitgevoerd. Hoewel inderdaad acht zaken, met inbegrip van een groepszaak, geregistreerd staan waarvan de uitvoering van de uitspraak van het EHRM nog onder toezicht staat van het Comité van Ministers van de Raad van Europa, betekent dit echter niet in alle gevallen dat de uitspraak nog niet is uitgevoerd. Over de uitvoering wordt gerapporteerd aan het Comité van Ministers en de behandeling van de rapportage neemt vaak veel tijd in beslag. In drie zaken wordt verwacht dat sluiting van het toezicht nog in 2022 zal plaatsvinden.

Het kabinet treft voorbereidingen om te voorzien in een permanente rechtsgrondslag voor de vaststelling van crisismaatregelen. Met het wetsvoorstel Eerste tranche aanpassing Wet publieke gezondheid (Wpg) wordt beoogd een structureel wettelijk kader te creëren voor de bestrijding van een epidemie van infectieziekten behorend tot groep A1[61], of een directe dreiging daarvan. Het advies van de Raad van State is ontvangen en er wordt naar gestreefd dit wetsvoorstel in september bij de Tweede Kamer in te dienen. Los van dit wetsvoorstel wordt gewerkt aan een modernisering van het (staats)noodrecht en

[59] Kamerstukken II 2021/22, 35925-VI, nr. 169.
[60] Kamerstukken I 2021/22, CXLVI, nr. X.
[61] Deze categorie heeft betrekking op uitbraken van infectieziekten met 'pandemisch potentieel' die de maatschappij zó ontwrichten, dat inzet van collectieve maatregelen noodzakelijk kan zijn.

crisisrecht. Het kabinet heeft een appreciatie gegeven op de bevindingen van de Onderzoeksraad voor Veiligheid en maakt werk van de aanbevelingen.[62]

Maatschappelijk middenveld
De Commissie stelt dat Nederland een open landschap biedt voor maatschappelijke organisaties, maar dat zorgen blijven bestaan over de Wet transparantie maatschappelijke organisaties (Wtmo) en de Wet tot wijziging van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek ter verruiming van de mogelijkheden tot het verbieden van rechtspersonen. In aanvulling op de toelichting in de kabinetsreactie op het rechtsstaatrapport 2021[63] kan naar aanleiding van de ontwikkelingen van het afgelopen jaar worden toegevoegd dat bij het opstellen van de Wtmo en bij de nota van wijziging bij de Wtmo gebruik is gemaakt van een (internet)consultatie. In de toelichting van het wetsvoorstel en in de uiteindelijke nota van wijziging wordt ingegaan op de consultatiereacties die onder meer vanuit verschillende maatschappelijke organisaties afkomstig zijn. De nota van wijziging is na consultatie aan de Raad van State voor advies aangeboden. Het nader rapport en de bijgewerkte nota van wijziging worden naar verwachting voor het einde van het jaar samen met de nota naar aanleiding van het verslag aan uw Kamer aangeboden. De Commissie verwijst tevens naar de wet tot wijziging van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek ter verruiming van de mogelijkheden tot het verbieden van rechtspersonen. Deze wijziging is met waarborgen omkleed, waarbij de bevoegdheid tot het verbieden en ontbinden van rechtspersonen nog steeds is belegd bij de rechter. De wetswijziging is, na behandeling in het parlement, op 1 januari 2022 in werking getreden.[64]

De minister van Buitenlandse Zaken,

W.B. Hoekstra

De minister van Justitie en Veiligheid,

D. Yeşilgöz-Zegerius

De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,

Hanke Bruins Slot

De minister voor Rechtsbescherming,

F.M. Weerwind

De staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,

[62] Kamerstukken II 2021/22, 25295, nr. 1827.
[63] Kamerstukken II 2021/22, 21501 nr. 02-2413.
[64] Stb 2021, 310.

Onze Referentie
BZDOC-1306167051-78

Gunay Uslu

de Rechtspraak

Raad voor de rechtspraak

Tweede Kamer der Staten-Generaal
Ter attentie van de informateur,
de heer mr. H.D. Tjeenk Willink,
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

bezoekadres
Kneuterdijk 1
2514 EM Den Haag

correspondentieadres
Postbus 90613
2509 LP Den Haag

t (088) 3610000
f (088) 3610022
www.rechtspraak.nl

datum	15 april 2021
contactpersoon	R. Reinalda
doorkiesnummer	06-11783805
e-mail	r.reinalda@rechtspraak.nl
ons kenmerk	UIT 12562 LR/HN
onderwerp	Aanbevelingen kabinetsbeleid – de Rechtspraak

Geachte heer Tjeenk Willink,

Aan u is de eervolle opdracht gegeven te onderzoeken of het mogelijk is een stabiel kabinet te vormen. Als Rechtspraak zetten wij ons in voor een stabiele democratische rechtsstaat. Onderhoud en investeringen zijn nodig om de rechtsstaat gelijke tred te laten houden met ontwikkelingen in de samenleving.

De Rechtspraak werkt ook aan het onderhoud van de rechtsstaat. Zij beschermt rechten en vrijheden en komt op voor de rechtsstaat. Dit zijn elementen uit de missie van de Rechtspraak die in het huidige tijdsgewricht nadrukkelijk aandacht vragen van de Rechtspraak, maar ook van het nieuwe kabinet. Bijvoorbeeld vanwege de toeslagenaffaire en de afhandeling van de aardbevingsschade, maar ook met het oog op een goede balans in macht en tegenmacht en het bijdragen aan het vertrouwen dat burgers hebben in het recht.

De Rechtspraak heeft in het afgelopen jaar aan de samenleving de vraag gesteld aan welke ambities de Rechtspraak moet werken. Dat heeft geleid tot de volgende vernieuwde visie: “De Rechtspraak is rechtvaardig, toegankelijk, tijdig, transparant en speelt in op maatschappelijke ontwikkelingen.” Vanuit onze missie en visie en met het oog op noodzakelijk onderhoud van en investeren in de rechtsstaat, doet de Raad graag de volgende aanbevelingen.

Rechtvaardige rechtspraak
In elke individuele zaak en op institutioneel niveau zijn de onafhankelijkheid en onpartijdigheid van de rechter gewaarborgd. Rechtspraak kenmerkt zich, doordat elke zaak op zijn eigen merites wordt beoordeeld met oog en aandacht voor elke partij en de maatschappelijke context. Dat is niet vanzelfsprekend. De Rechtspraak reflecteert op haar functioneren, in het bijzonder op haar eigen rol in de toeslagenaffaire, en is daarop aanspreekbaar. Het functioneren van de Rechtspraak kan niet los worden gezien van de relatie die de Rechtspraak heeft met de andere staatsmachten. In een goed functionerende rechtsstaat houden de afzonderlijke staatsmachten elkaar in balans door een goede wisselwerking tussen macht en tegenmacht. Om rechtvaardige rechtspraak te versterken wordt het kabinet het volgende gevraagd:

1. Burgers kunnen bij de rechter een effectief beroep op grondwettelijke bepalingen doen en dragen daarmee ook bij aan en goede wisselwerking tussen macht en tegenmacht. Daarom wordt het toetsingsverbod als bedoeld in artikel 120 van de Grondwet opgeheven.

de Rechtspraak

Raad voor de rechtspraak

2. Het wetsvoorstel dat artikel 17 van de Grondwet – “Niemand kan tegen zijn wil worden afgehouden van de rechter die de wet hem toekent.” – uitbreidt met het recht op een eerlijk proces vraagt om een voortvarende aanpak.
3. Straffen vindt plaats met het beste effect op de dader én de samenleving. Dat maakt straffen maatwerk, waarvoor de rechter het beste is toegerust. Voorstellen die de vrijheid van de rechter beperken om zelf de straf en strafmaat te bepalen – zoals bij het wetsvoorstel uitbreiding taakstrafverbod (Kamerstuk 35528) – passen niet binnen een rechtsstaat en kunnen leiden tot onrecht.
4. Organiseer een overlegstructuur waarbinnen de drie staatsmachten permanent het gesprek kunnen voeren over het functioneren van de rechtsstaat en de trias politica. Het is een nadrukkelijke behoefte van de Rechtspraak dat in het Parlement niet alleen óver de Rechtspraak wordt gesproken, maar ook mét de Rechtspraak wordt gesproken over bijvoorbeeld onrechtvaardigheid als gevolg van knellende wetgeving of uitvoering.

Toegankelijke rechtspraak

Rechtspraak is toegankelijk voor iedereen, opdat alle burgers rechtsbescherming kan worden geboden en de rechtsstaat wordt gehandhaafd. Drempels die een effectieve toegang tot de rechter belemmeren, zijn onwenselijk. Om de toegankelijkheid van rechtspraak te verbeteren wordt het kabinet het volgende gevraagd:

5. Pas griffierechten aan op het belang van de zaak en situatie van partijen. Het wetsvoorstel griffierechten in burgerlijke zaken (Kamerstuk 35439) gaat niet ver genoeg: griffierechten moeten aanzienlijk worden verlaagd in zaken met een klein financieel belang (vaak MKB en schuldenproblematiek) en in zaken van natuurlijke personen met een groot financieel belang (bijvoorbeeld aardbevingszaken).
6. Maak financieel mogelijk dat de Rechtspraak kan blijven innoveren, digitale toegankelijkheid kan uitbreiden naar alle rechtsgebieden en dat de succesvolle innovaties in maatschappelijk effectieve rechtspraak (MER) in alle gerechten kunnen worden doorgevoerd.
7. Zorg voor een adequate rechtsbijstand zodat toegang tot de rechter voor een ieder geborgd is, ook voor mensen met minder financiële middelen.

Transparante rechtspraak

Uitspraken van de rechter hebben een rechtsvormende en normerende werking: voor de samenleving wordt daarmee duidelijker wat kan en niet kan, wat mag en niet mag. Met uitzondering van de gevallen bij de wet bepaald zijn rechtszittingen openbaar, waardoor de meeste geschillen voor het oog van de samenleving kunnen worden beslecht. Het vroeg inzetten van de rechter verbetert bovendien de rechtsbescherming van burgers en bedrijven.

8. Onderzoek samen met de Rechtspraak onder welke voorwaarden het instrument van online zittingen een vaste – wettelijke – plek dient te krijgen in de rechtspleging en maak hier voldoende middelen voor vrij.
9. Onderzoek samen met de Rechtspraak onder welke – wettelijke – voorwaarden het mogelijk is om zoveel mogelijk vonnissen te publiceren en maak hier voldoende middelen voor vrij.

de Rechtspraak

Raad voor de rechtspraak

Financiering van de Rechtspraak
Van een aantal instituties is (grond)wettelijk vastgelegd dat ze zelfstandig en onafhankelijk zijn en als taak hebben overheden te controleren en te adviseren. Dit zijn Hoge Colleges van Staat. Het doet recht aan haar rechtsstatelijke positie om van de Rechtspraak een Hoog College van Staat te maken met een eigen begroting.

Geconfronteerd met de instabiele financiering van de afgelopen jaren wordt daarnaast gevraagd zorg te dragen voor een stabiele en robuuste begroting voor de Rechtspraak. Daarbij heeft de Rechtspraak fors meer middelen nodig voor bijvoorbeeld: extra rechters voor het bieden van tijdige rechtspraak aan burgers, bedrijven en overheden; digitalisering en innovatie – zoals MER en toegankelijker communicatie – waarmee de toegang tot de rechter wordt verbeterd; modernisering strafrecht; en oplopende kosten voor duurzame bedrijfsvoering en huisvesting.

10. In totaal heeft de Rechtspraak structureel 150 miljoen euro extra nodig.

Rechtspraak maakt samenleven mogelijk. Daarom zijn goede rechtspraak en een solide rechtsstaat belangrijke pijlers onder het functioneren van de samenleving. Ik ga ervan uit dat u onze aanbevelingen zult betrekken bij uw werkzaamheden. Vanzelfsprekend ben ik graag bereid deze toe te lichten.

Hoogachtend

H.C. Naves
Voorzitter

NOS

Vrijdag 30 april 2021, 23:06

De toegang tot het recht moet beter, zegt de Ombudsman, 'of er vallen slachtoffers'

Een andere bestuursstijl en herstel van vertrouwen. Het zijn dingen die heel politiek Den Haag nodig vindt om een nieuw kabinet mogelijk te maken. En om een nieuw schandaal zoals de toeslagenaffaire te voorkomen. Maar wat betekent het concreet?

In ieder geval moet de toegang tot het recht beter, is een van de conclusies in het eindverslag van informateur Herman Tjeenk Willink. "Alleen met een sterke democratische rechtsorde kunnen fundamentele problemen effectief worden aangepakt, crises het hoofd geboden en burgers en overheid op elkaar vertrouwen", schreef hij.

Iemand die hier al langer op hamert is Reinier van Zutphen, de Nationale Ombudsman. "Als de toegang tot het recht er niet is, vallen er slachtoffers. Kijk naar de toeslagenaffaire. Er wordt al heel lang over gepraat, het is nu of nooit", zegt hij in *Nieuwsuur*.

'Code zwart voor sociaal advocatuur'

Voor veel Nederlanders is een belangrijke route naar het recht de sociaal advocatuur - rechtsbijstand betaald door de overheid. Maar juist daarop is de afgelopen jaren veel bezuinigd. In 2012 gaf de overheid 495 miljoen euro uit aan rechtsbijstand, in 2019 nog 400 miljoen.

Daardoor hebben veel advocaten het sociale stelsel verlaten. Heb je een juridisch probleem maar heb je geen geld om zelf een advocaat te betalen, dan heb je nu minder kans op rechtsbijstand. "Het is echt code zwart voor de sociaal advocatuur, code zwart voor de rechtzoekende", zegt Reinier Feiner, voorzitter van de Vereniging Sociale Advocatuur Nederland.

Ook de Tweede Kamer ziet het probleem. De rechtspositie van burgers moet worden versterkt en er moet meer geld naar de sociale advocatuur, staat in een motie van PvdA en GroenLinks die gisteren is aangenomen. Van Zutphen: "Dat geeft hoop."

De overheid is de burger gaan zien als iemand die moet worden gewantrouwd, als potentiële fraudeur.

Reinier van Zutphen, Nationale Ombudsman

De Ombudsman benadrukt wel dat er meer mis is met de relatie burger-overheid dan alleen een uitgeklede rechtsbijstand. Burgers komen ook in het gedrang door de manier waarop ze door bestuurders worden gezien. "Vaak ziet de machtige overheid de burger niet meer als iemand die recht heeft op een behoorlijke behandeling. De overheid is de burger gaan zien als iemand die moet worden gewantrouwd, als potentiële fraudeur. Dat mensbeeld moet echt om."

Zolang die omslag niet is gemaakt, kunnen slachtoffers van fouten door de overheid, niet goed worden geholpen, vreest van Zutphen. Zo lijkt het de Belastingdienst nu niet te lukken de compensatie van de toeslagenaffaire goed af te handelen. "De systemen hebben mensen in de vernieling geholpen en we zijn niet in staat met dezelfde systemen de mensen weer uit de vernieling te krijgen."

"Dat is de cirkel die doorbroken moet worden. Vraag nou eens aan mensen wat ze nodig hebben om hersteld door het leven te gaan. Werk niet alleen vanuit misplaatste vooronderstellingen en vanuit veel te harde regels en wetten."

Ook Ombudsman schoot tekort

Van Zutphen erkent dat ook hij de afgelopen jaren steken heeft laten vallen. "In de kinderopvangtoeslagaffaire hadden we eerder aan de slag kunnen zijn. Ik heb er heel lang op vertrouwd dat als ik een rapport schrijf, dat de aanbevelingen worden uitgevoerd. Dat is eindeloos vaak niet gebeurd. Daar moet ik beter aandacht voor houden."

Nu staan het verbeteren van de rechtsbijstand en een andere bestuursstijl dus hoog op de politieke agenda. Feiner: "Maar het is wel van belang: geen woorden maar daden, ik wil het wel eerst zien."

Kijk hier het hele gesprek met Van Zutphen:

11:04

- Ombudsman: overheid moet enorm zijn best doen om vertrouwen te herstellen

Deel artikel:

Ministerie van Justitie en Veiligheid

> Retouradres Postbus 20301 2500 EH Den Haag

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Directoraat-Generaal Rechtspleging en Rechtshandhaving

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

Ons kenmerk
3932029

Bijlagen
1

Bij beantwoording de datum en ons kenmerk vermelden. Wilt u slechts één zaak in uw brief behandelen.

Datum 31 maart 2022
Onderwerp Kabinetsreactie Initiatiefnota Huizen van het Recht

De vaste commissie voor Justitie en Veiligheid heeft een reactie gevraagd op de initiatiefnota van de heer Van Nispen over de 'Huizen van het Recht'. Dat doe ik graag, omdat ik dit initiatief een warm hart toedraag.

In de initiatiefnota gaat de heer Van Nispen in op een goede toegang tot het recht, bereikbare en toegankelijke voorzieningen voor rechtzoekenden en het vinden van een duurzame oplossing voor problemen van inwoners met oog voor zowel de juridische als sociale componenten van de problematiek. Allereerst wil ik benadrukken dat de uitgangspunten die geschetst worden door de heer Van Nispen aansluiten bij de ambities die het kabinet heeft om de toegang tot het recht en de rechter te versterken. Rond de zomer zal ik uw Kamer uitgebreider informeren over alle lopende initiatieven om de toegang tot het recht verder te vergroten.

Wel kan ik alvast inzicht geven in de al lopende initiatieven en ambities uit het coalitieakkoord. Zo zet het kabinet in op het versterken van de sociale advocatuur en het vergroten van de toegang tot het recht voor burgers en MKB door het verlagen van de griffierechten. Met de in 2018 ingezette vernieuwing van het stelsel van de gesubsidieerde rechtsbijstand dragen we –met het perspectief van de rechtzoekende als uitgangspunt- bij aan het laagdrempeliger maken van de toegang tot het recht voor mensen die onder de Wet op de rechtsbijstand vallen, zowel in fysieke vorm als door middel van online informatie en advies. De verbetering van de toegang tot de rechter en het duurzaam oplossen van geschillen is het uitgangspunt van de pilots van de rechtspraak in het kader van maatschappelijk effectieve rechtspraak (MER). De rol die de rechter kan spelen bij het in een vroeg stadium oplossen van een geschil wordt bijvoorbeeld beproefd in de pilots die zien op de Haagse Wijkrechter, de Rotterdamse Regelrechter en de Overijsselse Overlegrechter. Ook hier geldt het uitgangspunt van een snelle, laagdrempelige en betaalbare toegang tot de rechter. Deze pilots krijgen een vervolg in de vorm van de 'Nabijheidsrechter', die naar verwachting eind 2022 als experiment onder de Tijdelijke Experimentenwet rechtspleging van start gaat. Daarnaast lopen er enkele pilots onder de noemer multiproblematiek/rechtspraak. In die pilots staat de integrale, persoonsgerichte benadering centraal bij de aanpak van multiproblematiek. In de bijlage is een overzicht te vinden met een

samenvatting van de verschillende pilots die lopen op het terrein van verbetering van de toegang tot het recht.

Het voorstel van de heer Van Nispen ziet op de letterlijke fysieke toegang, een plek waar mensen binnen kunnen lopen wanneer zij een probleem hebben. In het voorstel wordt binnen de Huizen van het Recht gewerkt vanuit het probleem van de rechtzoekende. Op basis van een lokale, multidisciplinaire aanpak en door een breed scala aan professionals wordt in gezamenlijkheid gezocht naar de meest passende aanpak voor het probleem. Belangrijke elementen uit het voorstel zijn de intake met doorverwijzing naar de juiste hulpverlener, de mogelijkheid van een multidisciplinair overleg in geval van multiproblematiek en – als het probleem dit vereist - een uitspraak door een rechter. Het voorstel is gestoeld op diverse (lopende) pilots. In Heerlen draait tot medio 2022 een proef met een Huis van het Recht geïnitieerd door het Juridisch Loket, de gemeente Heerlen en de Rechtbank Limburg. In die pilot, en ook in andere initiatieven waar ik verderop in deze brief op inga, staat verbeterde samenwerking tussen verschillende professionals centraal. Ik omarm de hoofdgedachte van een betere samenwerking uit het voorstel van de heer Van Nispen en bekijk het voorstel dan ook vanuit die invalshoek.

Onder de paraplu van het programma stelselvernieuwing rechtsbijstand worden op verschillende plaatsen pilots uitgevoerd die onder meer zien op betere en meer intensieve samenwerking tussen partners in het sociale en juridisch domein, in de bijlage is een overzicht van deze pilots te vinden.[1] Diverse van deze pilots worden ook in het voorstel van de heer Van Nispen genoemd.

Een belangrijk inzicht dat breed wordt gedeeld door de partijen die een rol spelen in het verlenen van laagdrempelige (rechts)hulp in de eerste lijn, is de noodzaak om aan te sluiten bij de lokale situatie. Hulpverlening kan op regionaal of lokaal niveau anders georganiseerd zijn, gebaseerd op de behoeften van de inwoners en het lokale aanbod.

De pilotfase van het programma stelselvernieuwing rechtsbijstand loopt tot eind 2022. Op basis van de evaluaties van de verschillende pilots worden best practices opgehaald over hoe onder andere de lokale, fysieke toegang er in de eerste lijn uit kan komen te zien, ik wil nog niet vooruitlopen op de uitkomsten van de pilots. Het is de verwachting dat uiteindelijk niet zal worden gekozen voor één landelijke, gestandaardiseerde manier van werken, maar telkens op regionaal of lokaal niveau wordt bezien wat er precies nodig is om de toegang tot het recht daar te verbeteren. Net als de heer Van Nispen zie ik de in de initiatiefnota geschetste ideeën dan ook niet als een blauwdruk, maar als aanzet om het gesprek aan te gaan over de toekomst van de sociaal juridische dienstverlening op lokaal niveau en hoe dat bij kan dragen aan versterking van de toegang tot het recht. De fysieke vorm van de hulpverlening is immers afhankelijk van wat lokaal of regionaal werkt. In de ene gemeente is dat een spreekuur in een bibliotheek of een wijkcentrum, in de andere gemeente is dat de vestiging van het Juridisch Loket en in een andere regio kan een mobiele voorziening de meest passende oplossing zijn. De uitkomsten van de pilots en de best practices die zijn opgehaald kunnen daar bouwstenen voor aanreiken. Ik zal bij de verdere

[1] Het totaaloverzicht van de pilots in het kader van de stelselvernieuwing rechtsbijstand is te vinden in de zesde voortgangsrapportage van het programma, kamernummer 31753-248.

uitwerking ook de voorstellen uit de initiatiefnota van de heer van Nispen betrekken.

Met de extra financiële impuls die gemeenten via het gemeentefonds hebben ontvangen ten behoeve van het lokaal versterken van de rechtsbescherming is er ook ruimte om invulling te geven aan het bestendigen van de meeste passende werkwijze. Aanvullend daarop wordt samen met de Raad voor de rechtspraak – vanuit de lokale behoefte en mogelijkheden – onderzocht waar de initiatieven van de Rechtspraak en het programma stelselvernieuwing rechtsbijstand elkaar raken en elkaar kunnen versterken. Daarbij komt ook de vraag aan de orde of het wenselijk en noodzakelijk is een gemeente als zittingsplaats van het gerecht in het betreffende arrondissement aan te wijzen.

Het versterken van de toegang tot het recht is een opgave waaraan we met een breed scala aan partners werken. We geven deze vorm in nauwe samenspraak met onder andere het Juridisch Loket, de VNG en Divosa, Sociaal Werk Nederland, mediationorganisaties, de Raad voor Rechtsbijstand, de Rechtspraak en andere organisaties die een rol spelen in de toegang tot het recht.

Ik ben de heer Van Nispen zeer erkentelijk voor het indienen van de nota en zie dit als een goede gelegenheid om nader invulling te geven aan de ambitie om de toegang tot het recht te versterken. Ik kijk er dan ook naar uit om hierover met uw Kamer in gesprek te gaan.

De Minister voor Rechtsbescherming,

F.M. Weerwind

Directoraat-Generaal Rechtspleging en Rechtshandhaving

Datum
31 maart 2022

Ons kenmerk
3932029

Teloorgang Nederlandse rechtsstaat

5 dec. 2013 Argusoog-radio

Argusoog 2013 Prof Twan Tak

Prof Twan Tak over De Nederlandse Rechtstaat - In de uitzending was Twan Tak, emeritus hoogleraar Staatsrecht, te gast. Over de teloorgang van de Nederlandse rechtstaat, die al eind jaren tachtig begon. In 2004 bracht professor Tak een onderzoeksrapport uit over de 'Kansloze Burger', die al sinds 1994 geen enkele procedure tegen de Staat der Nederlanden voor de Hoge Raad heeft gewonnen.

https://archive.org/details/de-kansloze-burger

_____
Prof Twan Tak
https://archive.org/details/GevestigdeOrde

_____
Nationale Ombudsman
https://archive.org/details/nationale-ombudsman-rechtspraak

_____
Tweede Kamer
https://archive.org/details/DeOnafhankelijkheidVanHetNederlandseRechtssysteem
https://archive.org/details/ah-tk-20182019-3809

_____
Inez Weski
https://archive.org/details/AdvocaatWeskiRechtsstaat

_____
Omtzigt
https://archive.org/details/omtzigt-checks-and-balances

_____
NOS/ Nieuwsuur
(audio) https://archive.org/details/ongelijke-kansen-behalen-recht-tegen-overheid_202211

https://archive.org/details/ongelijke-kansen-behalen-recht-tegen-overheid

_____
Toegang tot het recht (NOS)
https://archive.org/details/toegang-tot-het-recht

Cover Page

Universiteit Leiden

The handle http://hdl.handle.net/1887/66271 holds various files of this Leiden University dissertation.

Author: Weststrate, H.W.R.
Title: De notaris en private rechtspraak
Issue Date: 2018-10-17

3 | DE NOTARIËLE AKTE

Het ambt van notaris is van alle tijden. [249] Huijgen wijst erop dat het woord "notaris" nog altijd naar de oorsprong en de kern van het huidige ambt van de beroepsbeoefenaar verwijst. "Notare" heeft immers in het Latijn als betekenis "optekenen". De notaris is iemand die ten behoeve van zijn opdrachtgevers bepaald menselijk handelen op schrift stelt. Naar wordt aangenomen reiken de oudste wortels van het notariaat tot in de Egyptische en Romeinse oudheid.[250] In dit hoofdstuk beschrijven en analyseren wij het juridische kader van de notariële akte. In § 3.1 gaan wij in op de wettelijke bevoegdheid van de notaris om akten te passeren.[251] Het gaat om twee soorten akten. In § 3.2 behandelen wij de bewijskracht van de notariële akte in het algemeen. In § 3.3 gaan wij in op de bewijskracht van proces-verbaalakten. In § 3.4 bespreken wij de executoriale kracht van de notariële akte. In § 3.5 behandelen wij het arrest Rabobank/Visser. In § 3.6 vermelden wij vijf relevante bevindingen van dit hoofdstuk op een rij.

Dit alles resulteert in een nieuwe interpretatie van het juridische kader. Dat kader zal worden toegepast in hoofdstuk 4 en volgende hoofdstukken, waarin de onderzoeksvragen zullen worden behandeld.

3.1 WETTELIJKE BEVOEGDHEID, SOORTEN AKTEN, EN SAMENHANG BEWIJSKRACHT EN EXECUTABILITEIT

In deze paragraaf wordt de bevoegdheid van de notaris om akten te passeren door ons behandeld. In § 3.1.1 bespreken wij de algemene bevoegdheid van de notaris om akten te passeren. In § 3.1.2 gaan wij in op het vereiste van tenminste één opdrachtgever van de notaris. In § 3.1.3 worden zeven beperkingen aan de bevoegdheid van de notaris om akten te passeren, behandeld. In § 3.1.4 trekken wij conclusies naar aanleiding van deze beperkingen. In § 3.1.5 analyseren wij de tekst van artikel 37 Wna, waarin onderscheid wordt gemaakt tussen partij-akten en proces-verbaalakten. Dit is een kernbepaling voor het in de volgende subparagrafen nader te bespreken vraagstuk van een mogelijk onderscheid tussen de bewijskracht van enerzijds een partijverklaring in een door de partij zelf ondertekende partij-akte of door hem mede ondertekende proces-verbaalakte, en anderzijds een partijverklaring die door de notaris is waargenomen en vastgelegd in een uitsluitend door de notaris ondertekende proces-verbaalakte. In § 3.1.6 gaan wij in op de verschillen tussen de twee soorten akten. In § 3.1.7 noemen wij wettelijke voorbeelden van beide soorten akten. In § 3.1.8 wordt het primaat van de partij-akte in de praktijk beschreven. In § 3.1.9 gaat het om de keuze in de toepassing van de partij-akte en de proces-verbaalakte en de maatstaf die daarbij wordt gehanteerd. In § 3.1.10 beschouwen wij de samenhang tussen bewijskracht en executabiliteit.

249 Huijgen en Pleysier 2001, p. 1 e.v.; Melis/Waaijer 2012, p. 1 e.v.

250 Huijgen en Pleysier 2001, p. 1.

251 Het begrip "passeren" is een synoniem voor het wettelijke begrip "verlijden", waarmee gedoeld wordt op de ondertekening van de notariële akte door de notaris, zie Huijgen 2001, p. 84.

3.1.1 De algemene bevoegdheid om akten te passeren

Artikel 156 lid 2 Rv definieert het begrip "authentieke akten" als volgt.

> *"Authentieke akten zijn akten in de vereiste vorm en bevoegdelijk opgemaakt door ambtenaren, aan wie bij of krachtens de wet is opgedragen op die wijze te doen blijken van door hen gedane waarnemingen of verrichtingen. Als authentieke akten worden tevens beschouwd de akten, waarvan het opmaken aan ambtenaren is voorbehouden, doch waarvan de wet het opmaken in bepaalde gevallen aan anderen dan ambtenaren opdraagt."*

In artikel 2 lid 1 Wna is de bevoegdheid van de notaris om ambtelijke werkzaamheden, zoals het passeren van akten, als volgt nader uitgewerkt.

> *"Het ambt van notaris houdt de bevoegdheid in om authentieke akten te verlijden in de gevallen waarin de wet dit aan hem opdraagt of een partij zulks van hem verlangt en andere in de wet aan hem opgedragen werkzaamheden te verrichten."*

Waaijer vermeldt in de 2012 bewerking van het standaardwerk van Melis een in het oog springend verschil tussen (i) het notarisambt en (ii) andere ambten. Bij andere ambten kunnen wij denken aan een ambtenaar van de burgerlijke stand en een gerechtsdeurwaarder. Op grond van artikel 2 Wna is de bevoegdheid van de notaris niet beperkt tot het opmaken van bepaalde, bij of krachtens de wet aangewezen authentieke akten. Zelfs indien de wet het opmaken van een akte niet specifiek aan de notaris opdraagt, is hij bevoegd authentieke akten op te maken. Voorwaarde is volgens Waaijer dan wel dat er een partij is, die dat van hem verlangt.[252]

De laatste opmerking van Waaijer is voor ons onderzoek relevant, omdat een analyse van de wettelijke regeling van het bindend advies (artikel 7:900 BW e.v.), van arbitrage (artikel 1020 e.v. Rv) en van de notariële wetgeving uitwijst, dat het waarnemen en vastleggen in een notariële akte van bindend-adviesprocedures en arbitrageprocedures niet bij wet aan de notaris wordt opgedragen.[253]

Dit betekent dat de mogelijke bevoegdheid van de notaris om akten te passeren in de context van private rechtspraak, dient te worden ontleend aan zijn bevoegdheid van algemene aard. De notaris zal genoemde taak uitsluitend vanuit zijn algemene bevoegdheid mogen vervullen. Voor het vastleggen van een bindend-adviesprocedure betekent dit het volgende. De notaris zal een akte mogen opmaken voor dit doel, indien en voor zover een (enkele) partij dat als opdrachtgever van hem verlangt.

252 Melis/Waaijer 2012, p. 26.

253 Dit geldt overigens ook voor de waarneming van een aandeelhoudersvergadering door een notaris.

3.1.2 De opdrachtgever van de notaris bij een proces-verbaalakte

Echter, wij vermelden dat andere auteurs de eis van een opdrachtgever relativeren en erop wijzen dat de notaris toch bevoegd kan zijn om een akte te passeren, wanneer er geen opdrachtgever is. Wij baseren ons daarbij bijvoorbeeld op het volgende citaat van Huijgen:[254]

> *"Men spreekt hier wel van "formele bewijskracht."*
> *"Wanneer men die stap genomen heeft, wordt, behoudens tegenbewijs, voor waar aangenomen alles wat de notaris heeft verklaard. Men spreekt hier wel van "materiële bewijskracht." Dat geldt voor al zijn door hem in de akte gerelateerde verrichtingen, dus ook voor de waarnemingen. Dus: wanneer de notaris waarneemt dat een over de Moerdijkbrug rijdende trein dertig "bakken" (dat wil zeggen wagons) telt, dan wordt die verklaring geacht waar te zijn tot het tegendeel wordt bewezen.*
> *"Ik laat daarbij in het midden of het gewenst is of een notaris zulk een akte opmaakt. Men zou verder kunnen stellen dat de notaris hier niet bevoegd is omdat, gelet op artikel 2, er geen "partij" is die het opmaken van de akte verlangt, en dat het opmaken van de akte buiten zijn bevoegdheid valt. Met [K.] Wiersma en Hidma neem ik aan dat een notaris niettemin een authentieke akte kan passeren indien de akte feiten relateert die met redelijke mate van zekerheid vatbaar zijn voor vaststelling, voor het constateren waarvan geen bijzondere deskundigheid is vereist en het feiten betreft waarvan het relateren past bij de ambtsbeoefening van de notaris. Ten aanzien van het laatste vereiste zou ik niet te restrictief zijn: in geval van twijfel is de notaris bevoegd."*

Huijgen vermeldt derhalve dat een notaris ook zonder een opdrachtgever een authentieke akte kan passeren.

Hoewel het standpunt van Huijgen ons verdedigbaar toeschijnt, indachtig de algemene wettelijke bevoegdheid van de notaris, nemen wij in ons onderzoek de opvatting van Waaijer tot uitgangspunt. Waaijer huldigt een aan Huijgen tegenovergestelde opvatting, namelijk dat bij een proces-verbaalakte, als wettelijke verschijningsvorm van de in § 3.1.1 genoemde authentieke akte, minimaal één partij als opdrachtgever van de notaris is vereist.[255] Wij stellen vast dat de opvatting van Waaijer zeer restrictief is. Wij zullen in ons onderzoek het verschil in opvattingen niet verder behandelen, eenvoudigweg omdat in de casus van ons onderzoek altijd sprake zal zijn van (minimaal) één opdrachtgever.

Wij maken derhalve met Waaijer onderscheid tussen (i) het vereiste van een opdrachtgever van de notaris en (ii) de hierna te bespreken door de notaris te controleren mogelijke beperkingen aan zijn bevoegdheid. Het vereiste van de opdrachtgever doet in onze benadering de bevoegdheid van de notaris ontstaan om een akte te passeren. Als gevolg van een beperking kan de notaris vervolgens voor zichzelf concluderen dat hij in het concrete geval (toch) niet bevoegd is om de akte te passeren.

254 Huijgen, Pleysier 2001, p. 85.
255 Sprenger van Eyk/Libourel 1928, p. 77; Hidma 1987, p. 165.

De personen die gelden als "object van waarneming" door de notaris behoeven in beginsel geen (mede)opdrachtgevers te zijn.[256] De vraag wie bij private rechtspraak (wel) zou kunnen kwalificeren als opdrachtgever, en op welke grondslag, wordt behandeld in § 4.2.

Artikel 2 Wna vereist niet dat uit de akte moet blijken wie de opdrachtgever is. De notaris zal in de regel de opdrachtgever willen vermelden in de akte. De vermelding van de opdrachtgever in de akte doet deze – behoudens tegenbewijs – ten opzichte van een ieder vaststaan op grond van de materiële bewijskracht van de akte.[257]

Terzijde merken wij op dat het Gerechtshof te Amsterdam in relatie tot de opdrachtgever het volgende heeft geoordeeld:[258]

> *"Anders dan de kamer in haar bestreden beslissing heeft geoordeeld handelt een notaris die door de rechter is aangewezen als notaris ten overstaan van wie de akte moet worden gepasseerd houdende het proces-verbaal van beschrijving van het vermogen (artikel 1:136 BW), niet in strijd met zijn geheimhoudingsplicht indien hij een afschrift van deze akte verstrekt aan de partij op wiens verzoek de beschrijving is bevolen. Deze partij is ingevolge de rechterlijke uitspraak immers rechtstreeks belanghebbende bij deze akte. Het bepaalde in artikel 49 Wna brengt voor de notaris zelfs de verplichting mee een afschrift van de akte te verstrekken aan deze partij."*

Hieruit volgt dat de opdrachtgever wordt gezien als rechtstreeks belanghebbende bij de proces-verbaalakte. Echter, over de toezending van een afschrift van de akte aan de 'objecten van waarneming' en in hoeverre zij kwalificeren als rechtstreeks belanghebbenden, wordt in de uitspraak niets vermeld.

De conclusie op grond van § 3.1.1 en 3.1.2 is dat de notaris bevoegd is om buiten de in de wet geregelde gevallen voor vrijwel elke situatie een proces-verbaalakte te passeren, mits er sprake is van minimaal één opdrachtgever die zulks van hem verlangt.

3.1.3 Zeven beperkingen aan de bevoegdheid om akten te passeren

De bevoegdheid van de notaris om akten te passeren in de context van private rechtspraak wordt zoals wij hiervoor in § 3.1.1 hebben vastgesteld, gebaseerd op zijn bevoegdheid van algemene aard, maar er zijn duidelijke beperkingen. Hieronder noemen wij er zeven. De eerste beperking ziet op notariële akten in het algemeen en de overige zes beperkingen hebben betrekking op de proces-verbaalakte.

256 HR 20 juni 1913, *NJ* 1913, 790.
257 Hidma 1987, p. 164.
258 Hof Amsterdam (NOT) 24 augustus 2006, ECLI:NL:GHAMS:2006:AY7007.

De eerste beperking is dat de notaris zich dient te onthouden van het passeren van een notariële akte in het geval de wet het opmaken van authentieke akten exclusief voorbehoudt aan de ambtenaar van de burgerlijke stand of de gerechtsdeurwaarder.[259] De notaris zal derhalve niet bevoegd zijn om een proces-verbaalakte te verlijden binnen de context van private rechtspraak, indien het opmaken ervan zou zijn voorbehouden aan een andere ambtenaar.

De tweede beperking is dat de waarnemingen die geen rechtshandelingen betreffen, wel een rechtsfeit-gehalte moeten hebben.[260] Zoals eerder opgemerkt in § 2.3.1 is een rechtsfeit een feit waaraan het objectieve recht een rechtsgevolg koppelt, zoals het ontstaan van een subjectief recht. De notariële akte wordt immers opgemaakt om bewijs te leveren van dergelijke ontstane rechtsgevolgen.

Een rechtsfeit kan ontstaan als gevolg van een menselijke handeling of als gevolg van een gebeurtenis met een gevolg (dat rechtens betekenis heeft: een rechtsgevolg). De rechtsfeiten zijn daarmee te onderscheiden in: (i) blote rechtsfeiten, (ii) rechtshandelingen en (iii) feitelijke handelingen. [261] Ad (i) Onder blote rechtsfeiten verstaan wij gebeurtenissen of handelingen die wel een rechtsgevolg hebben (en daarom dus ook een rechtsfeit zijn), maar die niet door menselijke handelingen zijn ontstaan. Als voorbeeld noemen wij het bereiken van de meerderjarige leeftijd. Ad (ii) Onder rechtshandelingen verstaan wij menselijke handelingen waarbij is beoogd om een rechtsgevolg te scheppen. Zie ook artikel 3:33 BW, dat luidt: "Een rechtshandeling vereist een op een rechtsgevolg gerichte wil die zich door een verklaring heeft geopenbaard." Als voorbeeld noemen wij het aanvaarden van een aanbod, waardoor een overeenkomst tot stand komt. Ad (iii) Onder feitelijke handelingen verstaan wij menselijke handelingen waarbij niet is beoogd om een rechtsgevolg te scheppen, maar waarbij dit toch is gebeurd. Als voorbeeld noemen wij de automobilist die per ongeluk tegen een geparkeerde auto rijdt en schade veroorzaakt.

De notaris zal vanwege de tweede beperking niet mogen overgaan tot het waarnemen van handelingen of feiten zonder rechtsgevolg. Dit betekent dat hij de opdracht waarschijnlijk niet zal aanvaarden om twee spelende kinderen enige tijd te observeren en zijn verslag van hun onderlinge spel in een proces-verbaalakte vast te leggen. Hoewel het onderlinge handelen van de kinderen zich als feiten lenen voor waarneming, is hun spel niet gericht op het creëren van rechtsgevolgen en zal in het algemeen het karakter van een rechtsfeit ontbreken.

De derde beperking is dat de notaris met een "redelijke mate van zekerheid" zijn waarneming moet kunnen vaststellen.[262] Dit leidt ons tot de vraag wat dient te worden verstaan onder een rede-

259 Melis/Waaijer 2012, p. 26; Asser Procesrecht/Asser 2013, nr. 259.

260 Hidma 1987, p. 165; Melis/Waaijer 2012, p. 166.

261 Deze onderverdeling sluit nauw aan bij de onderverdeling in (rechts)handelingen en andere feiten in Asser/Hartkamp&Sieburgh (6-III) 2014, p. 3-4.

262 Veegens-Wiersma 1988, p.138; Pitlo/Hidma 1995, p. 86; Huijgen, Pleysier 2001, p. 85; De Bruijn/Kraan 2012, p. 21; Melis/Waaijer 2012, p. 167.

lijke mate van zekerheid. Wij zien dat in het bewijsrecht dezelfde maatstaf is geformuleerd. Voor de vraag wat hieronder wordt verstaan meldt Rutgers[263], dat "*de benodigde mate van zekerheid zal verschillen al naargelang de gevolgen die de rechterlijke beslissing met zich meebrengt ingrijpender zijn. Is de burgerlijke rechter – blijkens art. 152 lid 2 Rv – vrij in de waardering van het bewijs en is in het civiele geding 'preponderance of evidence' voldoende, aan de strafrechter wordt – in artikel 338 Sv – een dubbele eis gesteld namelijk de overtuiging hebben bekomen op grond van wettige bewijsmiddelen; de feiten moeten 'beyond reasonable doubt' zijn komen vast te staan*". Voor de beantwoording van deze vraag zien wij in relatie tot het notarisambt twee aanwijzingen.[264] De eerste aanwijzing is dat de mate van zekerheid over de (juistheid van de) waarneming bepalend is voor de graad van nauwkeurigheid van de verslaglegging door de notaris en daarmee voor de juistheid van de inhoud van de akte. De notaris is ex artikel 17 lid 1 Wna gehouden tot de grootst mogelijke zorgvuldigheid. Strijdig met deze verplichting handelt de notaris, die een akte in het rechtsverkeer brengt, waarbij hij twijfelt aan de juistheid van de inhoud ervan. Het dienen van de rechtszekerheid wordt door Waaijer genoemd als één van de pijlers van het functioneren van het notariaat.[265] De tweede aanwijzing is af te leiden uit de door Van Velten geciteerde opmerking van A.G. Lubbers in de 1982 bewerking van het standaardwerk van Melis, die sprak van de notaris als "persfotograaf."[266] Dit begrip impliceert onzes inziens niet alleen dat de notaris zoveel mogelijk van zijn waarnemingen vastlegt, maar ook dat zijn verslag een hoge mate van nauwkeurigheid heeft. Wel wijzen wij hierbij op Santen, die vermeldt, dat het niet nodig is dat de notaris over het waargenomene nu ook in alle opzichten een waterdicht bewijs verschaft.[267] Het vorenstaande leidt ons tot de conclusie dat onder een redelijke mate van zekerheid moet worden verstaan dat de notaris niet twijfelt aan de juistheid van zijn waarnemingen. Wij menen dat de woorden een "grote mate van zekerheid" meer gepast zijn dan "een redelijke mate van zekerheid" en wij zullen hierna spreken van een grote mate van zekerheid.

De vierde beperking is dat bij de vastlegging van de waarnemingen (minimaal) een "redelijk civielrechtelijk belang" moet bestaan.[268] Er bestaat geen wettelijke definitie van een redelijk civielrechtelijk belang. De taalkundige betekenis van het begrip "belang" is: "iets dat iemand raakt doordat zijn voordeel ermee gemoeid is." Wij menen dat het belang samenhangt met de vraag naar de legitimiteit van de opdrachtgever van de notaris. De verwijzing naar een civielrechtelijk belang hangt onzes inziens samen met de eerdergenoemde beperking van een "rechtsfeit-gehalte" welke op het gebied van het burgerlijk recht moet liggen. De notaris zal in de concrete omstandigheden moeten vaststellen of hiervan sprake is. Een voorbeeld van de afwezigheid van een redelijk civielrechtelijk belang is de opdracht van de directie van een schouwburg aan de notaris, om een

263 Pitlo/Rugers en Krans 2014, p. 9.

264 Anders dan in het civiele bewijsrecht waar de 'aannemelijkheid' centraal staat, zie als voorbeeld conclusie Mr. Keus Parket bij HR 12 juni 2009, ECLI, NL BH9283.

265 Melis/Waaijer 2012, p. 17 e.v.

266 Van Velten 1987, p. 16; Melis/Dijk e.a. 1973, hoofdstuk 6.

267 Santen 1987, p. 163.

268 De Bruijn/Kraan 2012, p. 21.

toneelvoorstelling waar te nemen en vast te leggen. Voorshands valt niet in te zien dat met dit verzoek enig civielrechtelijk belang wordt gediend. Aan de vervolgvraag of er sprake is van een *redelijk* civielrechtelijk belang, komt de notaris niet toe.

De vijfde beperking is dat van de notaris geen specifieke deskundigheid mag worden vereist.[269] *"De notaris, die tevens architect is, is niet bevoegd zelf verklaringen af te leggen over de bouwkundige kwaliteiten van een gebouw",* aldus Waaijer (zie § 3.1.2).

De zesde beperking is gelegen in het feit dat de notaris niet verbaliserend mag optreden, zoals een politieambtenaar dit wel doet.[270]Immers, niemand mag geconfronteerd worden met een executoriale titel (door afgifte van de grosse van een notariële akte), die volstrekt zonder zijn medeweten tot stand is gekomen.[271] Deze beperking geldt ook in het geval van een proces-verbaalakte waarin één opdrachtgever als bedoeld in artikel 2 Wna van de notaris het passeren van een akte heeft verlangd ten aanzien van rechtshandelingen van personen die door de notaris worden waargenomen. Deze personen gelden als "object van waarneming" door de notaris. Om die reden is het noodzakelijk om de reikwijdte van de bevoegdheid van de notaris tot het passeren van een proces-verbaalakte te beperken tot het relaas van de handelingen waarin partijen participeren.[272] Als wij het voorbeeld van een veiling tot uitgangspunt nemen, dan wordt dit verduidelijkt. Het participeren bij een veiling bestaat uit actieve handelingen van een persoon, te weten dat hij zelf het initiatief neemt om een veiling te bezoeken en op de veiling een bod te doen, in de wetenschap dat hij als object van waarneming door de notaris zal worden gadegeslagen. Hidma wijst daarbij op het feit dat de bezoekers bekend zijn met het feit dat de notaris ter plekke waarneemt en na afloop vastlegt, door de veilingvoorwaarden die vooraf bekend gemaakt zijn. [273]

> *"Echter, indien aan die beperkende voorwaarde is voldaan, dan participeren de partijen met de wetenschap dat de notaris gereed zit om hun verklaringen te relateren. Dan moeten zij op hun woorden passen, want, eens geuit, kunnen zij die niet terugnemen."*

De zevende beperking is dat de status van het ambt niet al te zeer in het gedrang mag komen.[274] Santen meent, dat het notariaat moet voorzien in de maatschappelijke behoefte van de proces-verbaalakte en hij wijst erop dat de samenleving is gediend met een serieuze professionele waarnemer en notulist. Hij voegt daaraan toe dat deze tegelijkertijd een ordelijke gang van zaken moet bewaken, omdat de status van het ambt niet al te zeer in het gedrang mag komen. Om die reden meent hij dat een notaris bij een proces-verbaalakte zich dat deel van de regie moet voorbehouden, dat benodigd is om zijn taak zinvol uit te voeren. "*Wie zich die regie laat ontglippen,*

269 Melis/Waaijer 2012, p. 163.
270 Hidma 1987, p. 165.
271 Hidma 1987, p. 165; Eggens 1926.
272 Eggens 1926; Hidma 1987, p. 165.
273 Sprenger van Eyk/Libourel 1928, p. 77; Hidma 1987, p. 165.
274 Santen 1987, p. 163.

degradeert zichzelf, knoeit met de kwaliteit en pleegt in zijn optiek oneerlijke concurrentie." aldus Santen. Hiermee geeft Santen onzes inziens mede invulling aan de eis van onafhankelijkheid, gesteld in artikel 17 lid 1 en 2 Wna.

> "*1. De notaris oefent zijn ambt in onafhankelijkheid uit en behartigt de belangen van alle bij de rechtshandeling betrokken partijen op onpartijdige wijze en met de grootst mogelijke zorgvuldigheid.*
> "*2. De notaris mag zijn ambt niet uitoefenen in dienstbetrekking of in enig ander verband waardoor zijn onafhankelijkheid of onpartijdigheid wordt of kan worden beïnvloed.*"

3.1.4 Conclusies over de zeven beperkingen aan de bevoegdheid van de notaris

Wij mogen op grond van het vorenstaande samenvattend concluderen, (i) dat de notaris weliswaar een algemene bevoegdheid heeft tot het passeren van akten (zie § 3.1.1), en (ii) derhalve ook van akten in de context van private rechtspraak, mits er ten minste één opdrachtgever is die de notaris hierom verzoekt (zie § 3.1.2), maar (iii) dat de notaris daarbij wel moet controleren of zijn bevoegdheid in een concreet geval niet wordt beperkt (zie § 3.1.3). Wij hebben hiervoor zeven beperkingen van de algemene wettelijke bevoegdheid van de notaris onderzocht. Voor elk van de zeven beperkingen is onze eerste indruk dat de bewuste beperking een algemene bevoegdheid tot het passeren van proces-verbaalakten binnen private rechtspraak niet op voorhand in de weg staat (zie § 3.1.3). Wij zullen in § 4.3 deze beperkingen nader onderzoeken in het kader van een gerechtelijke procedure ten overstaan van een privaat gerecht.

3.1.5 Artikel 37 Wna: partij-akten en proces-verbaalakten

De wet onderscheidt in artikel 37 Wna twee soorten notariële akte, te weten partij-akten en proces-verbaalakten. Dit artikel is het eerste artikel van Titel V, dat ziet op *"akten, minuten, grossen en afschriften"* en luidt als volgt.

> "*1. Notariële akten kunnen zijn partij-akten of proces-verbaalakten. Partij-akten bevatten waarnemingen van de notaris, verklaringen van partijen en eventueel bevestigingen daarvan door getuigen. Proces-verbaalakten bevatten slechts waarnemingen van de notaris en eventueel bevestigingen daarvan door getuigen.*
> "*2. Partij-akten komen tot stand door ondertekening van de akte door de partijen, de notaris en de eventuele getuigen. Proces-verbaalakten komen tot stand door ondertekening van de akte door de notaris en de eventuele getuigen.*
> "*3. Is een proces-verbaalakte ten bewijze van instemming mede ondertekend door een of meer bij de inhoud belanghebbende personen, dan geldt die akte te hunnen opzichte tevens als partij-akte voor wat betreft de bewijskracht van de daarin vermelde waarnemingen van de notaris.*"

De conclusie is dat de wet twee soorten akten onderscheidt, te weten de partij-akte en de proces-verbaalakte (artikel 37 lid 1 Wna).

3.1.6 Drie evidente verschillen tussen de partij-akte en de proces-verbaalakte

Er zijn drie evidente verschillen tussen de partij-akte en de proces-verbaalakte, te weten (i) een verschil in inhoud, (ii) een verschil in de aanwezigheid van partijen, en (iii) een verschil in het opdrachtgeverschap. Zij worden hierna kort besproken.[275]

Het eerste verschil ziet op de inhoud van de akte. De partij-akte bevat waarnemingen van de notaris, verklaringen van partijen, en eventueel bevestigingen door getuigen. De proces-verbaalakte bevat echter uitsluitend waarnemingen van de notaris, en eventueel bevestigingen door getuigen.

Het tweede verschil is een verschil in de aanwezigheid van partijen. De partij-akte wordt gepasseerd door de notaris in aanwezigheid van de partijen. Bij een partij-akte is naast de handtekening van de notaris, ook de handtekening van de partijen noodzakelijk. Ondertekenen zij de akte niet, dan mist de partij-akte authenticiteit. De proces-verbaalakte kan worden gepasseerd zonder dat de partijen aanwezig zijn. De proces-verbaalakte heeft authenticiteit op grond van de enkele ondertekening door de notaris. Dit geldt ook indien in de proces-verbaalakte partijverklaringen zijn opgenomen, waarom betrokkenen niet hebben verzocht. De authenticiteit bestaat ook indien betrokkenen de akte niet willen of kunnen ondertekenen.[276]

Het derde verschil is een verschil in opdrachtgeverschap. Elke partij bij de partij-akte kwalificeert als opdrachtgever van de notaris, en deze partij dient bij het passeren van de akte aanwezig (of vertegenwoordigd) te zijn. Daarentegen kan de notaris de proces-verbaalakte passeren op verzoek van één opdrachtgever.[277] Deze opdrachtgever behoeft vervolgens niet aanwezig te zijn bij het passeren van de akte.[278] Daarbij kan de opdrachtgever een andere zijn dan de partij wier verklaring is waargenomen en wordt vastgelegd in de akte. Hidma wijst er daarbij expliciet op, dat de notaris bevoegd is een proces-verbaalakte te passeren betreffende zijn waarnemingen ten aanzien van een persoon die hem dat niet verzocht heeft (artikel 2 Wna).[279] Ook Huijgen merkt dit op.[280] Hij vermeldt het volgende.

> *"In de tweede plaats zou men kunnen betogen dat, nu niet uit de akte blijkt dat comparanten van de notaris het opmaken van de akte hebben verlangd, niet vaststaat dat de notaris binnen de kring van zijn bevoegdheden als bedoeld in artikel 2 is gebleven. Men kan daarbij denken aan het notariële proces-verbaal van een vergadering, waarbij wel het bestuur, maar niet de deelnemers aan het ter vergadering behandelde de notaris opdracht hebben gegeven. Men zou ook kunnen denken aan de berucht moeilijke problematiek van artikel 31 van de oude wet: het notariële relaas van een openbare veiling dat niet door de "mijner" is getekend.*

275 Pitlo/Rutgers en Krans 2014, p. 122-125.

276 Kraan 1987, p. 173 e.v.; Hidma 1987, p. 165; Buijn 1987, p. 171 e.v.; Pitlo/Rutgers en Krans 2014, p. 122-125.

277 Of zelfs zonder opdrachtgever. Zie voor het gesignaleerde verschil in opvattingen op dit punt in § 2.1.2

278 Bleeker 1938, p. 301-303.

279 Hidma 1987, p. 165.

280 Huijgen, Pleysier 2001, p. 89.

"De wet lost die problematiek in zoverre op dat artikel 37 lid 2 kennelijk een proces-verbaalakte als authentiek erkent zonder dat het nodig is dat uit het feit van hun handtekening blijkt dat de deelnemers aan de vergadering of de "mijners" bij de veiling de notaris daarom verzocht hebben, althans zich bij dat verzoek aansluiten. Hier zien wij dus een afwijking van artikel 2 waar de authenticiteit van de akte afhangt van de vraag of "een partij zulks van hem verlangt."

Met deze laatste opmerking zal Huijgen de partij op het oog hebben, wier verklaring door de notaris is waargenomen en vastgelegd in de akte. Het passeren van de akte zal de notaris doen op verzoek van minimaal één opdrachtgever, die dus een andere kan zijn dan de personen die als object van waarneming gelden.
Dit leidt ons tot de conclusie dat de notaris ook bevoegd is om de proces-verbaalakte te passeren, zelfs indien de betrokkenen zelf in het geheel *niet* willen dat de notaris zijn waarnemingen in de proces-verbaalakte vastlegt (wel dient de betrokkene vooraf geïnformeerd te zijn over *het feit dat* de notaris gereed zat om zijn waarnemingen vast te leggen; zie over die wetenschap de zesde beperking in § 3.1.3). De notaris die de opdracht had aanvaard, behoeft zich in de wil van de waargenomen personen niet eens te verdiepen. De akte zal door de enkele ondertekening van de notaris authenticiteit hebben.

De conclusie is dat er tenminste drie grote verschillen zijn tussen de partij-akte en de proces-verbaalakte. Het betreft een verschil (i) in de inhoud, (ii) in de aanwezigheid van partijen, en (iii) in opdrachtgeverschap.

Met name de observatie dat de proces-verbaalakte authenticiteit heeft door de enkele ondertekening door de notaris zonder dat de aanwezigheid van de partijen is vereist (artikel 37 lid 2 Wna), dus dat de notaris de akte onafhankelijk van de wil van partijen kan verlijden, heeft relevantie voor ons onderzoek. De relevantie van die observatie is gelegen in de toepassing ervan. Het feit dat de notaris een proces-verbaalakte kan passeren van hetgeen hij waarneemt, bijvoorbeeld op een veiling of een aandeelhoudersvergadering, zonder dat de akte behoeft te worden mede ondertekend door de bezoekers van de veiling, respectievelijk de aanwezige aandeelhouders, geeft de proces-verbaalakte een eigen dynamiek.

De letterlijke tekst van artikel 37 lid 1 Wna sluit niet uit dat voor vastlegging in de akte ook eventuele door de notaris waargenomen verklaringen van partijen in aanmerking komen. Deze waarneming van verklaringen zal vaak een visuele en auditieve waarneming zijn. Deze constatering leidt tot een vraagstuk in relatie tot de bewijskracht ex artikel 37 lid 3 Wna. Het gaat daarbij in de kern om de vraag of er een verschil is in bewijskracht in geval van een door de notaris waargenomen partijverklaring, die is vastgelegd in een proces-verbaalakte, in het geval de akte wel of niet is mede ondertekend door de betreffende partij. De letterlijke tekst van art. 37 lid 3 Wna lijkt in de richting van een verschil in bewijskracht te duiden. Deze dynamiek verdient verder onderzoek in het kader van de beantwoording van onze probleemstelling. Wij zullen dit

hierna nader onderzoeken en verwijzen daarvoor in het bijzonder naar § 3.2.1, 3.2.6, 3.3.9 en 3.3.10. Daarbij zullen wij ook ingaan op artikel 157 lid 1 en lid 2 Rv.

3.1.7 Voorbeelden van beide soorten notariële akten

Een voorbeeld van een in de wet genoemde partij-akte is te vinden in artikel 3:260 BW (de hypotheekakte). Een voorbeeld van een partij-akte op verzoek van partijen, is de situatie waarin een onderhandse geldlening op verzoek van de crediteur en de debiteur door de notaris wordt vastgelegd in een notariële akte.
Voorbeelden van een proces-verbaalakte zijn in de wet te vinden in artikel 50 lid 2 Wna (het proces-verbaal van een openbare verkoping) en in artikel 52 lid 1 Wna (het proces-verbaal van eedsaflegging). De wet bevat geen limitatieve opsomming van alle mogelijke soorten proces-verbaalakten. Volgens Waaijer zou dat ook onmogelijk zijn, omdat de praktijk te kleurrijk is om alle mogelijke voorbeelden van een proces-verbaalakte te noemen.[281]

De wet bevat derhalve van beide soorten akten voorbeelden, maar daarnaast kunnen partijen voor vrijwel elke situatie de notaris verzoeken om vastlegging in een notariële akte.

3.1.8 Het primaat van de partij-akte in de praktijk

Vanwege het belang van de partij-akte in de notariële praktijk om redenen van de bewijskracht en de executoriale kracht, is de aandacht binnen het notariaat bij het traditionele gebruik primair gericht geweest op de partij-akte. Het belang van de proces-verbaalakte is in de praktijk veel beperkter geweest, zoals blijkt uit de inleiding van de redactie van het tijdschrift WPNR in 1987. [282]

> *"In de notariële praktijk speelt het proces-verbaal een bescheiden rol. Het akten-beeld wordt bepaald door verklaringen van comparanten. Het zuivere proces-verbaal bevat slechts verklaringen van de notaris. De notariële proces-verbaalakte heeft in de moderne rechtsliteratuur weinig aandacht ondervonden. Mede daarom besloot de redactie van het WPNR een themanummer te wijden aan deze akte-soort. Vooral de praktijk zou daarin moeten doorklinken. De redactie hoopt in haar opzet te zijn geslaagd."*

Deze opmerkingen van de redactie zijn 30 jaar later nog steeds actueel.

3.1.9 De maatstaf voor het bepalen van het type akte

Kraan heeft een maatstaf geformuleerd aan de hand waarvan kan worden bepaald of in een gegeven situatie een partij-akte geboden is, of dat een notaris bevoegd is om een proces-verbaalakte te passeren.[283]

281 Melis/Waaijer 2012, p. 166.
282 Inleiding van de redactie bij het themanummer WPNR De Proces-verbaalakte 5822 (1987), p. 161.
283 Kraan 1987, p. 174.

"Van een partij-akte is sprake wanneer de notaris in zijn akte een persoon (of meerdere personen) aan het woord laat en de akte alleen tot stand kan komen wanneer die persoon, blijkens zijn ondertekening (of blijkens de door de notaris gerelateerde verklaring van die persoon dat hij tot ondertekening bereid maar niet in staat is) de inhoud van zijn door de notaris neergeschreven verklaring voor zijn rekening wil nemen. (…)

"Het belang van het proces-verbaal karakter schuilt dan – vooraf – in de mogelijkheid om de akte ook als authentieke akte tot stand te brengen wanneer een partij een verklaring niet ondertekent omdat hij dit niet wil of b.v. door overlijden, niet meer kan. (…)

"Wij zien dit ook bevestigd in artikel 31 van de Notariswet volgens welk artikel een akte ook kracht van authentiek geschrift kan verkrijgen wanneer bepaalde personen weigeren hun naam te tekenen of zich voor het einde van de akte verwijderd hebben en uit dien hoofde niet ondertekenen, mits het maar gaat om een akte die niet (uitsluitend) wordt opgemaakt tot bewijs van de verklaring van een verschijnende persoon, hetgeen dan genoemd wordt: een proces-verbaalakte."

Wij wijzen erop dat op grond van deze criteria een proces-verbaalakte geen instrument mag zijn om aan de comparitie van partijen te ontsnappen. Wij leiden dit af uit de opmerking, dat indien een akte (uitsluitend) wordt opgemaakt tot bewijs van de verklaring van een verschijnend persoon, een partij-akte moet worden verleden.

Het testament moet derhalve een partij-akte zijn, omdat een testament nu juist bij uitstek wordt opgemaakt tot bewijs van de verklaring van een verschijnend persoon. Het gaat daarbij vooral om de uit zijn verklaring blijkende partijwil om nieuwe, onverplichte rechtshandelingen aan te gaan en bewijs daarvan tegen zichzelf te scheppen. De notariële vastlegging van de onderhandse geldlening gebeurt in een partij-akte, omdat ook deze akte wordt opgemaakt tot bewijs van de verklaring van de debiteur dat hij een geldsom is verschuldigd. De notaris zal, in het geval slechts de crediteur als gevolmachtigde verschijnt, op zijn verklaring over het bestaan van een mondeling aan hem al verstrekte volmacht door de debiteur niet zonder meer mogen afgaan.[284] De notaris heeft in dat geval het verstrekken van de volmacht door de debiteur aan de crediteur niet zelf waargenomen.[285] Voor de vestiging van een hypotheekrecht is een partij-akte geboden, omdat de akte wordt opgemaakt tot bewijs van de verklaring van de hypotheekgever, maar ook omdat de wet een partij-akte vereist (artikel 3:260 BW).

Bij processen-verbaal gaat het om het verslag van "gebeurtenissen" of "evenementen" die korter of langer duren: minuten (het vaststellen van de inhoud van een kluisje), uren (een aandeelhoudersvergadering), dagen (een meerdaagse veiling van roerende goederen) of weken (een gerechtelijke procedure). Daarvan wordt de akte opgemaakt om de waarnemingen van de notaris vast te leggen.

284 HR 1 juni 1984, *NJ* 1984, 630.

285 Pitlo/Rutgers en Krans 2014, p. 126.

3.1.10 De samenhang tussen bewijskracht en executabiliteit

De executoriale kracht van de notariële akte is nauw verbonden met de bewijskracht.

De Bruijn betoogt dat de executoriale kracht en de bewijskracht ten nauwste met elkaar verbonden zijn. De betrouwbaarheid van de authentieke akte, haar veronderstelde echtheid en de daarop gebaseerde bewijskracht hebben ongetwijfeld de wetgever bewogen tot het opstellen van de bepaling van artikel 436 (oud) Rv (thans artikel 430 Rv), aldus De Bruijn.[286] Daarom maakt hij geen onderscheid tussen de executoriale kracht van de partij-akte en van de proces-verbaalakte. De wet maakt zoals blijkt uit de tekst van artikel 430 Rv en artikel 50 Wna dat onderscheid evenmin. In § 3.2 en 3.3 behandelen wij de bewijskracht van de notariële akte en in § 3.4 de executoriale kracht.

3.2 DE ALGEMENE LEER VAN DE BEWIJSKRACHT VAN DE NOTARIËLE AKTE

In deze paragraaf behandelen wij eerst de bewijskracht van de notariële akte en in het bijzonder van de notariële proces-verbaalakte. In § 3.2.1 gaan wij in op de dwingende bewijskracht van de authentieke akte in het algemeen. In § 3.2.2 zetten wij de ontwikkeling van de leer van bewijskracht van de notariële akte uiteen. Het gaat daarbij in de kern om een mogelijk onderscheid tussen de bewijskracht van enerzijds een partijverklaring in een door de partij zelf ondertekende partij-akte of door hem mede ondertekende proces-verbaalakte, en anderzijds een partijverklaring die door de notaris is waargenomen en vastgelegd in een uitsluitend door de notaris ondertekende proces-verbaalakte.

3.2.1 De dwingende bewijskracht van authentieke akten ex artikel 157 Rv

De dwingende bewijskracht van de notariële akte volgt uit artikel 157 Rv, dat luidt:

> *"1. Authentieke akten leveren tegen een ieder dwingend bewijs op van hetgeen de ambtenaar binnen de kring van zijn bevoegdheid omtrent zijn waarnemingen en verrichtingen heeft verklaard.*
> *"2. Een authentieke of onderhandse akte levert ten aanzien van de verklaring van een partij omtrent hetgeen de akte bestemd is ten behoeve van de wederpartij te bewijzen, tussen partijen dwingend bewijs op van de waarheid van die verklaring, tenzij dit zou kunnen leiden tot een rechtsgevolg dat niet ter vrije bepaling van partijen staat. Onder partij wordt begrepen de rechtverkrijgende onder algemene of bijzondere titel, voor zover het desbetreffende recht is verkregen na het opmaken van de akte."*

De bijzondere geloofwaardigheid die de wet aan de ambtenaar toekent, brengt mee dat zijn verklaring binnen de kring van zijn bevoegdheid omtrent zijn waarnemingen en verrichtingen (artikel 157 lid 1 Rv), behoudens bewijs dat het anders is, voor waar wordt gehouden tegenover iedereen.[287]

286 De Bruijn 1960, p. 35-35.

287 Pitlo/Hidma en Rutgers 2004, p. 87 e.v.; Snijders, Klaassen en Meijer 2011, p. 231; Asser Procesrecht/Asser 2013 (3), nr. 259 e.v.

Wat dat tegenbewijs betreft geldt het volgende. Het tegendeel van de inhoud van de akte behoeft niet te worden bewezen, maar het is voldoende vast te stellen, dat door het tegenbewijs zo veel twijfel wordt gezaaid bij de rechter dat deze niet (langer) vermoedt dat de met de akte te bewijzen stellingen juist zijn. Dit is als volgt beschreven door Klaassen:[288]

> *"Dat tegenbewijs tegen de dwingende bewijskracht van een verklaring in een akte door alle middelen kan worden geleverd, hetgeen tevens impliceert dat in dit verband het tegendeel van hetgeen in de akte is verklaard niet behoeft te worden bewezen, maar voldoende is dat dit tegendeel aannemelijk wordt gemaakt. Immers, als tegenbewijs kan worden geleverd door middel van een vermoeden, betekent dit dat tegenbewijs kan worden geleverd door feiten die niet met zekerheid zijn komen vast te staan, maar door de rechter wel aannemelijk worden geacht."*

De dwingende materiële bewijskracht van de ambtenaarsverklaring reikt hiermee verder dan die van de onderhandse akte. Bij de onderhandse akte is de materiële bewijskracht terug te voeren op het uitgangspunt dat iemand door ondertekening mede te kennen geeft dat hij hieraan wil worden gehouden door iemand tegenover wie de inhoud van de verklaring als waar geldt. Hij schept hierdoor bewijs tegen zichzelf, maar uitsluitend in relatie tot de andere partij (artikel 157 lid 2 Rv).

In een procedure is de rechter verplicht de inhoud van een authentieke akte als waar aan te nemen (artikel 151 lid 1 Rv). Uiteraard blijft het toegestaan dat er tegenbewijs wordt geleverd (artikel 151 lid 2 Rv).[289]

De partij-akte en de proces-verbaalakte hebben dwingende materiële bewijskracht op grond van de wet.

3.2.2 Formele en materiële bewijskracht van de notariële akte in historisch perspectief

Tot 1900 beschouwde de doctrine iedere authentieke akte als proces-verbaal; deze bevatte slechts het relaas van de ambtenaar. Ook de akte die vandaag de dag partij-akte wordt genoemd, bewees volgens de zogenaamde "formele bewijsleer" slechts dat de verschenen personen ten overstaan van de notaris bepaalde verklaringen hadden afgelegd. In deze opvatting ging het dus om mondelinge verklaringen aan de ambtenaar; de ondertekening door partijen was niet meer dan een blijk van instemming met het opgemaakte verslag. De vraag of de akte tussen partijen bewijs opleverde – in de zin van: stemt de inhoud van de verklaring met de waarheid overeen (bijvoorbeeld: bewijst de kwitantie dat er betaald is) – werd door deze leer uitsluitend gezien als een vraag van materieel recht. De oorzaak van deze toenmalige opvatting lag in de beperking die de 19e eeuwse theorieën over het bewijsrecht met zich meebrachten, namelijk dat alleen voor bewijs vatbaar was, wat waarneembaar was met de zintuigen (zodat uit een akte geen ander bewijs te putten zou zijn

288 Zie C.J.M. Klaassen in de noot bij HR 16 maart 2007, *NJ* 2008, 219.
289 Melis/Waaijer 2012, p. 161.

dan *dat* iemand iets heeft verklaard, maar nooit dat het ook waar is *wat* hij heeft verklaard). Men nam dus aan dat een akte het feit van de verklaring bewijst, maar dat zij bewijsrechtelijk niets zou betekenen ten aanzien van de waarheid van die verklaring.[290]

Volgens Hidma is de materiële bewijskracht van de authentieke akte echter altijd de kern geweest. Hij noemt het op het eerste gezicht verwonderlijk, dat het zo lang heeft geduurd, tot begin 20e eeuw, tot men tot het inzicht kwam dat de wetsbepalingen die de bewijskracht van de akte behandelden, de materiële bewijskracht regelden.[291] De desbetreffende wetsbepalingen die destijds de bewijskracht regelden waren artikel 1907-1912 (oud) BW. De commentatoren van destijds lazen in deze – volgens Hidma: ongelukkig geredigeerde – artikelen slechts de formele bewijskracht en ontkenden dat een akte materiële bewijskracht had. [292]

> *"De toenmalige wet sprak daar immers niet over! Men leerde dan dat een akte het feit van de verklaring bewijst doch dat zij bewijsrechtelijk niets betekent ten aanzien van de waarheid van die verklaring. Alleen aan de ambtenaarsverklaring werd materiële bewijskracht toegekend.*
> *"Dit nu is een resultaat dat zichzelf veroordeelt. Wie een akte ondertekent, bedoelt daarmee – zoals hiervoor werd betoogd – wel degelijk in te staan voor de waarheid van zijn verklaring. Hij realiseert zich heel goed dat het niet aangaat later simpelweg te betogen dat dit niets zegt omtrent de vraag of de inhoud van die verklaring met de waarheid in overeenstemming is."*

Pas in 1904 verdedigde Moltzer voor het eerst met een beroep op het toenmalige artikel 31 Wn (nu artikel 37 Wna) het onderscheid tussen proces-verbaalakten en partij-akten.[293] Zijn denkbeelden waren een doorbraak. Aangetoond werd namelijk dat artikel 1907 e.v. (oud) BW de materiële bewijskracht van de akte behandelde. Voor de partij-akte betekent dit dat de juistheid van de in die akte vervatte partijverklaring – er is betaald – behoudens tegenbewijs (verplicht volledig) vaststaat ten laste van degene die de verklaring heeft afgelegd en ten gunste van degene voor wie dit geschiedde. De ondertekenaar beoogt tegen zichzelf bij voorbaat bewijs te scheppen: een *preuve préconstituée*. Deze opvatting werd communis opinio.[294]

Voor de proces-verbaalakte wordt in het algemeen aangenomen dat de materiële bewijskracht zich uitstrekt over alle waarnemingen van de notaris met een "rechtsfeitgehalte". Er geldt dat het relateren aansluit op de reguliere ambtsbeoefening van de notaris en dat daarvoor geen specifieke deskundigheid is vereist.[295]

290 Hidma 1987, p. 163 e.v.
291 Hidma 2004, p. 89; Pitlo/Hidma en Rutgers 2004, p. 89, Veegens/Wiersma 1988, p. 25-27.
292 Pitlo/Hidma en Rutgers 2004, p. 89. Deze passage is niet langer opgenomen in Pitlo/Rutgers en Krans 2014.
293 Moltzer 1904.
294 Land/Eggens 1933, p. 78 e.v.; Scheltema 1938, p. 273 e.v.; Asser/Anema 1953, p. 167 e.v.; Hidma 1987, p. 164; Pitlo/Hidma en Rutgers 2004, p. 45 e.v.
295 Land/Eggens 1933, p. 78 e.v.; Scheltema 1938, p. 273 e.v.; Asser/Anema 1953, p. 167 e.v.; Hidma 1987, p. 164; Pitlo/Hidma en Rutgers 2004, p. 45 e.v.

Rond 1900 ging men uit van de formele bewijskracht van een partij-akte (de akte levert bewijs van het feit dat iets was verklaard). Tegenwoordig wordt de materiële bewijskracht van notariële akten in het algemeen aangenomen (de akte levert bewijs van de inhoudelijke juistheid van de notariële verklaringen de akte). Voor de partij-akte geldt dit ook ten aanzien van partij-verklaringen in die akte, wanneer de betrokkene de akte heeft mee ondertekend. Wij zullen hierna verder onderzoek doen naar de bewijskracht van proces-verbaalakten, en in het bijzonder in relatie tot de daarin opgenomen partijverklaringen, zonder dat de betrokkene de akte heeft mede ondertekend.

3.3 DE BEWIJSKRACHT VAN PROCES-VERBAALAKTEN

In deze paragraaf komen wij gaandeweg tot de kern van het vraagstuk naar een mogelijk verschil in bewijskracht van in proces-verbaalakten vastgelegde waarnemingen van de notaris, wanneer de waarnemingen bestaan uit partijverklaringen die in zijn aanwezigheid zijn afgelegd. Het gaat daarbij zoals eerder opgemerkt (zie § 3.1.6) in de kern om de vraag of er een verschil is in bewijskracht wanneer de procesverbaalakte wel en wanneer de proces-verbaalakte niet is mede ondertekend door de partij die de verklaring aflegde. In de loop van de tijd is hierover verschillend gedacht.

In § 3.3.1 behandelen wij de bewijskracht van rechtsfeiten die door de notaris zijn vastgelegd in proces-verbaalakten uit eigen waarneming. In § 3.3.2 en verder behandelen wij de bewijskracht van partijverklaringen in proces-verbaalakten. Eerst bespreken wij in deze subparagraaf de relevante wettelijke bepaling over partijverklaringen in proces-verbaalakten, te weten artikel 31 (oud) Wn en het huidige artikel 37 lid 3 Wna. In § 3.3.3 behandelen wij vervolgens de parlementaire geschiedenis bij artikel 37 lid 3 Wna. Wij onderzoeken in § 3.3.4 discussies in de literatuur over de bewijskracht van partijverklaringen in proces-verbaalakten tot 2012. In § 3.3.5 onderzoeken wij discussies in de literatuur over de bewijskracht van partijverklaringen in proces-verbaalakten vanaf 2012. In § 3.3.6 gaan wij in op de relevante jurisprudentie. In § 3.3.7 onderzoeken wij welke aanvullende argumentatie kan worden ontleend aan de dagvaarding, ter verdediging van de materiële bewijskracht van de notariële proces-verbaalakte houdende partijverklaringen. De dagvaarding is een voorbeeld van een ambtelijke proces-verbaalakte waarin partijverklaringen zijn opgenomen. In § 3.3.8 gaan wij in op de relatie tussen artikel 157 Rv en artikel 37 Wna. In § 3.3.9 trekken wij conclusies over de bewijskracht van partijverklaringen in proces-verbaalakten in relatie tot de executabiliteit. In § 3.3.10 gaan wij ten slotte in op de betekenis van artikel 37 lid 3 Wna. In § 3.3.11 gaan wij in op de relevantie van de materiële bewijskracht in relatie tot de executabiliteit

3.3.1 De bewijskracht van rechtsfeiten in proces-verbaalakten

Als eerste stap zullen wij in deze paragraaf de bewijskracht beschouwen van rechtsfeiten, niet zijnde partijverklaringen, in de proces-verbaalakte. In de volgende paragraaf zullen wij ons buigen over de bewijskracht van partijverklaringen in de proces-verbaalakte.

Wij citeren ten eerste K. Wiersma: [296]

> *"Voor wat de notariële akte betreft heeft het enige tijd geduurd voordat het inzicht de overhand kreeg dat uit het woord 'daadzaken' in art. 31 Not.wet moet worden afgeleid dat mede tot de bevoegdheid van de notaris behoort het relateren van feiten die niet zijn te rekenen tot verklaringen of handelingen van de verschijnende personen."*

Waaijer noemt als voorbeeld van de proces-verbaalakte de akte die uitsluitend rechtsfeiten (niet zijnde wilsverklaringen) bevat:

> *"In sommige processen-verbaal legde de notaris verklaringen af over rechtsfeiten, niet zijnde wilsverklaringen. In het proces-verbaal van non-comparitie bijvoorbeeld verklaart de notaris op verzoek van een partij dat diens wederpartij, ondanks schriftelijke sommatie, zich niet op de aangegeven tijd op het notariskantoor heeft vervoegd om bijvoorbeeld een akte van levering te tekenen. De notaris constateert dan dat iemand niet is komen opdagen. In het proces-verbaal van opening van kluisloketten constateert de notaris dat het loket leeg is of hij constateert dat het loket bepaalde sieraden en documenten bevat die hij in een verzegelde envelop laat bewaren."*

Hij ziet geen beletsel om aan de verklaringen van de notaris in proces-verbaalakten ambtelijke bewijskracht toe te kennen.

> *"Ik zie geen beletsel om aan de verklaringen van de notaris in deze akten ambtelijke bewijskracht toe te kennen. Aan de hiervoor genoemde vereisten om tot die bewijskracht te komen is mijns inziens voldaan. Zo kunnen de rechtsfeiten met redelijke mate van zekerheid worden geconstateerd."*

Waaijer vermeldt vervolgens dat geen ambtelijke bewijskracht toekomt aan verklaringen waarvoor een specifieke deskundigheid is vereist, waarover de notaris niet beschikt. [Waaijer] noemt daarbij de verklaring van de notaris of sieraden van goud of zilver zijn. Typeringen van edelmetaal zijn volgens hem uitgesloten van de ambtelijke bewijskracht.[297]

Dat de notaris door hem waargenomen rechtsfeiten kan vastleggen in een proces-verbaalakte, is onomstreden. Door de notaris waargenomen rechtsfeiten kunnen partijen raken, in de zin dat zij met een rechtsgevolg worden geconfronteerd, ook zonder dat partijen door eigen verklaringen verbintenissen op zich hebben genomen (artikel 37 lid 1 Wna).

296 Veegens/Wiersma 1988, p. 137.

297 Melis/Waaijer 2012, p. 166. Voor de opvatting van Waaijer over door de notaris waargenomen wilsverklaringen van partijen, zie § 2.5.3.

3.3.2 Partijverklaringen in proces-verbaalakten: artikel 31 (oud) Wn en artikel 37 lid 3 Wna

Over de bewijskracht van de partijverklaringen in een authentieke of onderhandse akte is het volgende in artikel 157 lid 2 Rv bepaald*: "Een authentieke of onderhandse akte levert ten aanzien van de verklaring van een partij omtrent hetgeen de akte bestemd is ten behoeve van de wederpartij te bewijzen, tussen partijen dwingend bewijs op van de waarheid van die verklaring, tenzij dit zou kunnen leiden tot een rechtsgevolg dat niet ter vrije bepaling van partijen staat."*

Wij zullen nu ingaan op waargenomen partijverklaringen in proces-verbaalakten. Eerst behandelen wij artikel 31 (oud) Wn, en daarna het huidige artikel 37 lid 3 Wna.

Artikel 31 (oud) Wn, de voorganger van artikel 37 lid 3 Wna, luidde:

> *"Wanneer bij akten van boedelbeschrijving, van openbaren verkoop, openbare verhuring of aanbesteding en bij andere akten, die niet opgemaakt worden tot bewijs van de verklaringen der verschijnende personen, maar alleen tot bewijs van handelingen of daadzaken, die ten overstaan van den notaris tijdens het verlijden der akte plaats hebben, een of meer der verschijnende personen weigeren hunnen naam te teekenen of zich vóór de sluiting der akte hebben verwijderd, zonder onderteekening, heeft de akte niettemin kracht van authentiek geschrift, indien van deze omstandigheid, en in geval de reden van de weigering om te teekenen wordt opgegeven, ook daarvan uitdrukkelijk melding wordt gemaakt in de akte."*

Artikel 31 Wn is, zoals blijkt uit de geschiedenis van de totstandkoming van deze bepaling, destijds in de wet opgenomen om aan de praktijk van veiling van roerende goederen in het openbaar tegemoet te komen. Het was en is immers geen gebruik dat kopers na elke koop of na afloop van de veiling de notariële akte kwamen tekenen.[298]

Eggens merkt hierover op:[299]

> *"Men wilde aan de praktijk tegemoet komen, die in omstandigheden, waarin het van te voren niet zeker was welke verklaringen zouden worden afgelegd, en wie zouden compareeren en waarin dus de acte niet rustig vóór de verschijning van partijen kon worden gereedgemaakt, maar onder de bedrijven door moest worden opgesteld, en daarna voltooid, in die gevallen, dat de handelingen ten deele los van elkaar stonden, en veel tijd in beslag namen, die in deze en dergelijke omstandigheden, er behoefte aan had, dat men partijen kon laten gaan, die men immers practisch niet zou kunnen dwingen ten einde toe te blijven."*

298 Van den Honert 1842, p. 388 en p. 444-450.

299 Eggens 1926, p. 13-16 resp. p. 25-28.

Waaijer meent dat het iedere notaris moeite zal kosten een geval te noemen waarin een belanghebbende persoon niet zou ingaan op de mogelijkheid een akte mee te ondertekenen.[300] Wij zouden menen dat er voorbeelden voorhanden zijn, te beginnen met de praktijk van veilingen. Andere voorbeelden zijn (1) een narrige aandeelhouder die verschil van inzicht heeft met de andere aandeelhouders over het uit te keren dividend, en (2) een vergadering van appartementseigenaren waar met meerderheid van stemmen is beslist tot het laten uitvoeren van kostbare reparaties, terwijl een minderheid hierop tegen is. Kortom, het kan gaan om elke situatie waarin een conflict is ontstaan of dreigt en/of een persoon spijt heeft van het door hem gegeven woord en hieraan niet gebonden wil zijn. Het kan verder gaan om situaties waarin de akte eerst op een later tijdstip gereed zal zijn (denk bijvoorbeeld aan een aandeelhoudersvergadering), terwijl men zich de moeite en kosten wil besparen om diegenen die aan het woord zijn gekomen opnieuw te laten compareren wanneer de akte ter ondertekening klaarligt.

Als concessie gold volgens Eggens de voorwaarde, dat de controle op de verklaringen scherper zou zijn dan anders:

> *"Doordat de getuigen en de notaris in deze gevallen als 't ware "op de loer" zouden liggen, of liever dat er controle zou zijn, want anders bestaat die alleen in het opletten dat partijen hunne handteekening zetten onder de hun voorgelezen akte."*

Zulk een controle, die ondertekening van het proces-verbaal overbodig maakte, achtte men doeltreffend onder bepaalde omstandigheden. Vervolgens heeft men geprobeerd – niet erg gelukkig volgens Eggens – die bijzondere vorm te karakteriseren door in het toenmalige artikel 31 Wn van "handelingen en daadzaken" te spreken.

Wanneer nu een dergelijke proces-verbaalakte *niet* werd meegetekend, en in de akte werd niet vermeld dat de personen hadden geweigerd te tekenen of zich vóór de sluiting der akte hadden verwijderd, en ook niet de reden van weigering vermeldde, hetgeen werd voorgeschreven door de letterlijke tekst van de bepaling (artikel 31 (oud) Wn, dan werd verschillend gedacht over de gevolgen ervan voor de bewijskracht.

Dit wordt geïllustreerd aan de hand van twee uitspraken. De eerste uitspraak is van de kantonrechter te Bergum van 15 december 1915.[301] Het vonnis volgde op een 'praeparatoir vonnis' van 16 november 1915. Ter voldoening aan de in dat vonnis opgedragen bewijsopdracht had de gemachtigde van eiseres een 'authentiek extract van een proces-verbaal van verkooping van grasgewas' in het geding gebracht. De akte was opgemaakt door 'den destijds te Augustinusga resideerenden' notaris J. Landmeter op 11 Juni 1914 in de herberg van Wartena te Garijp. De kantonrechter kende aan de akte voor wat betreft de namen van de kopers – die niet hadden mee-

300 Melis/Waaijer 2012, p. 167.

301 Ktr Bergum 14 december 1915, *NJ* 1916, p. 1333 (nr. 2).

getekend, zonder dat melding was gemaakt dat zij daartoe niet in staat waren of daarin verhinderd waren – vrije bewijskracht toe, na de volgende overwegingen [onderstreping HN]:

"O., dat door de eischeresse overgelegde akte is een proces-verbaal van grasverkoop van den notaris J. Landmeter;
"O., dat deze akte niet is opgemaakt overeenkomstig de voorschriften van de wet op het notariaat daar de akte niet zooals art. 30 voorschrijft door de partijen is onderteekend en daarin ook geene verklaring voorkomt dat zij daartoe niet in staat of daarin verhinderd waren;
"O., dat de akte derhalve hare bewijskracht niet aan deze wet kan ontleenen en evenmin de kracht heeft van eene onderhandsche akte;
"O., dat de akte voldoet aan de voorschriften van de Wet van 22 Pluviôse van het jaar VII hier te lande executoir verklaard bij Keizerlijk decreet van 8 November 1810 en hare bewijskracht alzoo daaraan ontleent;
"O., dat de notarissen bevoegd zijn akten volgens die wet op te maken, zoodat de akte is een authentieke akte, dat deze authentieke akte echter alleen bewijskracht heeft ten aanzien van datgene wat in gemelde wet van 22 Pluviôse van het jaar VII aan den Ambtenaar is opgedragen te constateeren;
"O., dat deze wet ten doel heeft de betaling der registratierechten te verzekeren bij openbaren verkoop van roerende goederen en in verband daarmede verbiedt dat deze verkoopingen door anderen dan de daartoe bevoegde ambtenaren gehouden zullen worden en voorts in art. 5 aan die ambtenaren voorschrijft, dat elke verkochte zaak terstond op een procesverbaal moet worden ingeschreven met den prijs in letters en in cijfers, terwijl het stuk onderteekend moet worden door den Ambtenaar met twee getuigen;
"O., dat vermelding van de namen van verkoopers en koopers niet is voorgeschreven;
"O., dat de onderhavige akte derhalve alleen authenticiteit bezit ten aanzien van de identiteit der verkochte goederen en den prijs, doch niet ten aanzien van hetgeen daarin verder is vermeld ten aanzien van de aansprakelijkheid van koopers en verkoopers, boeten, wanbetaling, domicilie keuze, enz., noch ten aanzien der namen van koopers en verkoopers;
"O., dat het aanbod van gedaagde om tegenbewijs tegen deze akte te leveren ten aanzien van de namen der koopers, dan ook buiten beschouwing kan blijven;
"O., dat de eischer heeft aangeboden zijne stellingen te bewijzen door getuigen;
"O., dat gedaagde van de bij dagvaarding gestelde feiten alleen heeft ontkend, dat hij mede-kooper is geworden van het verkochte perceel grasgewas, zoodat al hetgeen bij dagvaarding is gesteld omtrent de voorwaarden, den prijs, tijd en plaats van den verkoop alsmede de identiteit van het verkochte grasgewas ten processe vaststaat;
"O., dat derhalve alleen te bewijzen over blijft dat gedaagde medekoóper van dat grasgewas is geworden;
"O., dat dit bewijs niet betreft eene vordering tegen of boven den inhoud van voormelde akte terwijl ook overigens het getuigenbewijs niet door de wet wordt uitgesloten;
Gezien de betrekkelijke wetsartikelen, waaronder artt. 1905, 1932, 1933, 1934 B,W.., artt. 1 en 5 der Wet van 22. Pluviôse van het jaar VII;"

De kantonrechter laat eiseres alsnog toe om bewijs te leveren van haar stellingen en beveelt daartoe een getuigenverhoor.

> *"Rechtdoende:*
> *"Laten de eischeresse toe door getuigen te bewijzen dat bij den verkoop op 15 Juni 1914 van het 6e perceel van de 22 mad hooiland aan den sintelweg te Garijp door notaris J. Landmeter ten verzoeke van Aukje Topma gehouden waarvan Durk Dorhout en Remmelt de Haan koopers zijn geworden, de gedaagde medekooper is geworden;*
> *"Bepalen, dat dit verhoor zal gehouden worden op Dinsdag 11 Januari 1916 des voormiddags te 10 ure;*
> *"Reserveeren de uitspraak omtrent de kosten tot het eindvonnis."*

De tweede uitspraak is van de Rechtbank Nijmegen.[302] De zaak is als volgt weergegeven [onderstreping HN]:

> *"Voor het Kanton-Geregt te Wychen heeft de geïntimeerde, toen eischer, den appellant doen dagvaarden, ten einde te worden veroordeeld tot de betaling der som van ƒ 75, zijnde de prijs van eene bij openbare veiling van gereede goederen, ten overstaan van den Notaris van Roggen, residerende te Wychen, door Willem van Maasakker gekochte koe, voor de betaling van welken koopprijs de appellant, volgens beweren van den eischer en geïntimeerde, zich tot borg had gesteld. De vordering werd gestaafd door een proces-verbaal van verkoop van gereede goederen, door den genoemden Notaris van Roggen, in tegenwoordigheid van getuigen opgemaakt; doch hetwelk door den appellant, toen gedaagde, niet is geteekend, terwijl ook niet vermeld wordt, dat hij op de daartoe gedane aanvraag verklaard heeft, niet te kunnen schrijven.*
> *"De appellant beweerde dan ook zich niet voor de voldoening van die schuld tot borg te hebben gesteld, en verzette zich op dien grond tegen de ingestelde vordering.*
> *"De Kanton-Regter te Wychen heeft, bij vonnis van 5 April 1843, den gedaagde, in weêrwil van die ontkentenis, tot betaling veroordeeld, op grond, dat de vordering door het overgelegde proces-verbaal van verkoop werd bewezen, blijkende uit hetzelve, dat de appellant zich tot borg had gesteld; dat dit stuk tusschen partijen volledig bewijs opleverde, en dat hetzelve door de bloote ontkentenis van den appellant niet konde worden ontzenuwd.*
> *"Van daar appèl, bij niet-verschijning van den geïntimeerde verstek, en voorts, ten profijte van dien, de volgende uitspraak:*
>
> > *"Overwegende, dat uit de bepalingen van art. 5 der Wet van 22 Pluviôse, An VII, welke in casu van toepassing is, wel uit den aard der zaak en implicite volgt, dat de proces-verbalen van verkoop, door de daarin opgenoemde openbare Ambtenaren, ingevolge hare voorschriften opgemaakte, als authentieke acten, kracht van bewijs in regten bezitten, om daar te stellen niet alleen, dat al de daarop als toegewezen vermelde voorwwerpen, voor den uitgetrokken prijs zijn verkocht, maar ook, dat dezelfve zijn gekocht door de als koopers aangetekende personen;*

302 Arrondissements-Regtbank Nijmegen 13 oktober 1843, *NJ* 1844 (Regtsgeleerd bijblad Vol. 6)., p. 181-183.

"Overwegende, dat echter de bevoegdheid van genoemde Ambtenaren als zodanig zich niet verder kan uitstrekken, dan tot het constateren dezer daadzaken, en dat, voor zoo verre zij als Notarissen bevoegd zijn, om van alle overeenkomsten acten te passeren, zoodanige overeenkomst, gelijk in casus die van borgstelling bij dergelijk proces-verbaal van verkoop aangegaan, om, als authentieke acte, kracht van bewijs te hebben, daarbij moet zijn opgemaakt, volgens al de vormen bij de Wetten op het Notariaat, in casu, die van 25 Ventôse, Jaar XI, vastgesteld;

"Overwegende, dat het quaestieuse proces-verbaal van verkoop, waarop de appellant als gestelde borg van den kooper, Willem van Maasakker, wordt vermeld, niet door den appellant onderteekend zijnde, noch in hetzelve melding zijnde gemaakt, dat de appellant niet konde onderteekenen, hetzelve, ofschoon door eenen bevoegden Notaris opgemaakt, niet voldoet aan de bepaling van art. 14, in verband met art. 68 van genoemde Wet, mitsdien niet als Notariëele acte, ten opzigte dier overeenkomst van borgstelling, kan gelden, noch kracht van bewijs, in regten, als zoodanig bezitten; – terwijl daaraan door hetzelfde gebrek van onderteekening, mede geene bewijskracht als onderhansche acte kan worden toegekend;

"Overwegende, dat de geïntimeerde geene andere bewijzen tot staving zijner vordering heeft aangevoerd, en dat dus die vordering, bij de ontkentenis van den appellant, ten onregte door den eersten Regter voor genoegzaam in regten bewezen is aangenomen; – zodat dezelfs vonnis behoort te worden te niet gedaan, en aan den eischer, nu geïntimeerde, die vordering ontzegt;

"En op deze gronden regt doende, in hooger beroep, op het verleende verstek, in naam en van wege den Koning!

"Doet te niet het vonnis, waarvan is geappelleerd, voor zoo veel den geïntimeerde betreft, en op nieuw regt doende, ontzegt den eischer, nu geïntimeerde, zijne conclusie in eersten aanleg tegen den appellant gedaan en genomen;

"Veroordeelt den geïntimeerde in de kosten der beide instantiën."

Het valt op dat de rechtbank in hoger beroep oordeelt dat als gevolg van het vormverzuim (het niet vermelden dat de appellant niet kon ondertekenen) de akte niet voldoet aan artikel 14 van de wet en daarom geen notariële akte is. Waar de rechter van de eerste instantie wel dwingende bewijskracht toekende aan de akte, zien wij dat de rechtbank in hoger beroep geen enkele bewijskracht toekent aan de akte, daar de akte naar het oordeel van de rechtbank authenticiteit mist. Dit laatste is formeel geen onbegrijpelijke benadering. Tegelijkertijd had de rechtbank vastgesteld dat de akte was opgemaakt door een bevoegde notaris. De notaris was derhalve getuige geweest van de verkoop en de akte, ondertekend door de notaris. De akte kon gezien worden als schriftelijke getuigenbewijs met vrije bewijskracht. Verder was de notaris ook niet de enige getuige. De akte wordt echter in tweede instantie volledig terzijde gelegd als bewijsmiddel en de vordering wordt afgewezen.

Hoe dit ook zij, het huidige artikel 37 lid 3 Wna is anders geformuleerd en luidt als volgt.

"Indien een proces-verbaalakte ten bewijze van instemming mede ondertekend is door één of meer bij de inhoud belanghebbende personen, de akte te hunnen opzichte tevens geldt als partij-akte voor wat

betreft de bewijskracht van de daarin vermelde waarnemingen van de notaris."

Uit de tekst leiden wij de volgende elementen af.

1. Proces-verbaalakten bevatten waarnemingen van de notaris, die naar hun inhoud één of meer personen als belanghebbende kunnen raken.
2. Het is mogelijk dat één of meer van die personen overgaat tot het mede ondertekenen van de akte.
3. Het is mogelijk dat één of meer van die personen niet overgaat tot het mede ondertekenen van de akte.
4. De akte geldt ten opzichte van een persoon die niet mee ondertekent, als een proces-verbaalakte.
5. De akte geldt ten opzichte van een persoon die wel mee ondertekent, als proces-verbaalakte.
6. De akte geldt ten opzichte van een persoon die wel mee ondertekent, gedeeltelijk eveneens als partij-akte.

Meer aanknopingspunten biedt artikel 37 lid 3 Wna niet. Het huidige artikel 37 lid 3 Wna vermeldt bovendien niet langer het voorschrift dat de akte melding moet maken van de reden van niet ondertekening. De akte kan derhalve onder huidig recht geen authenticiteit missen door het enkele ontbreken van een handtekening van een betrokkene (van wie een waargenomen verklaring is opgetekend), zonder nadere toelichting op dat punt.

Huijgen wijst in dit kader op het verschil in vorm die valt waar te nemen: partij-akten beginnen met "*Heden verscheen voor mij…",* terwijl proces-verbaalakten beginnen met "*Heden heb ik mij begeven…*" of woorden van gelijke strekking.[303] Hij stelt verder dat een akte die volgens de nog door hem nader te bespreken materiële criteria een proces-verbaalakte is, niettemin in de vorm van een partij-akte wordt gegoten: een veilingakte zal dan beginnen met "*Heden verscheen voor mij….*" Wij zullen de laatste opmerking verder behandelen in § 3.3.10.

Bij het Gerechtshof in Amsterdam kwam de vraag aan de orde of een notaris tuchtrechtelijk verwijtbaar handelt wanneer hij in een proces-verbaalakte ook een aan hem kenbaar gemaakte mening, hetgeen wij niet anders kunnen opvatten dan een partijverklaring, vastlegt. Deze uitspraak is gedaan onder het vigerende artikel 37 lid 1 Wna. Het Hof heeft bij arrest van 22 maart 2016 bevestigd dat dit *niet* het geval is. Dit arrest vatten wij op als een bevestiging dat proces-verbaalakten wel degelijk verklaringen van partijen kunnen bevatten, indien en voor zover deze door de notaris zijn waargenomen. Het Hof oordeelde:[304]

> *"In hoger beroep heeft klager aangevoerd dat het opnemen van partijverklaringen in een proces-verbaalakte in strijd is met het bepaalde in artikel 37 lid 1 van de Wet op het notarisambt. Het is juist dat een proces-verbaalakte op grond van vorenbedoeld wetsartikel slechts waarnemingen van de notaris – en eventueel bevestigingen daarvan door getuigen – mag bevatten. Dit betekent echter niet*

303 Huijgen 2001, p. 88.

304 Hof Amsterdam (NOT) 22 maart 2016, ECLI, NL GHAMS:2016:1096.

dat de notaris op dit punt tuchtrechtelijk verwijtbaar heeft gehandeld door de hem kenbaar gemaakte mening van [X] in een akte vast te leggen."

Dit lijkt ons een juiste benadering. Een proces-verbaalakte kan ook partijverklaringen bevatten. In de traditie van het waarnemen van veilingen en van aandeelhoudersvergaderingen wordt van de notaris juist verlangd dat hij de waargenomen partijverklaringen vastlegt. Dit gebeurt, en dient te gebeuren, onafhankelijk van de vraag of de betrokkene (bijvoorbeeld aan het slot van de veiling of de aandeelhoudersvergadering) de akte mee ondertekent.

Zoals aan het slot van § 3.1.6 opgemerkt heeft met name de observatie dat de proces-verbaalakte authenticiteit heeft door de enkele ondertekening door de notaris zonder dat de aanwezigheid van de partijen is vereist (artikel 37 lid 2 Wna), relevantie voor ons onderzoek. De relevantie van die observatie is gelegen in de toepassing ervan. Het feit dat de notaris een proces-verbaalakte kan passeren van hetgeen hij waarneemt, zonder mede-ondertekenen door de betrokkenen, zelfs onafhankelijk van hun wil, geeft de proces-verbaalakte een eigen dynamiek.

Wij gaan hierna daarom verder met het vraagstuk van de bewijskracht ex artikel 37 lid 3 Wna. Het gaat daarbij in de kern om de vraag of er een verschil is in bewijskracht een door de notaris waargenomen partijverklaring, die is vastgelegd in een proces-verbaalakte, in geval van de akte wel of niet is mede ondertekend door de betreffende partij. De letterlijke tekst van artikel 37 lid 3 Wna lijkt in die richting te duiden. Daarbij zullen wij ook ingaan op artikel 157 lid 1 en lid 2 Rv. Achtereenvolgens gaan wij in op de parlementaire behandeling van artikel 37 lid 3 Wna en de opvattingen in de literatuur tot 2012.

3.3.3 De parlementaire behandeling van artikel 37 lid 3 Wna

Bij de parlementaire behandeling van de huidige Wet op het notarisambt heeft volgens de toelichting bij artikel 37 lid 3 Wna de toenmalige staatssecretaris, mr. E.M.A. Schmitz, in eerste instantie op 29 augustus 1997 de volgende opmerking geplaatst [onderstreping HN].[305]

"De bewijskracht van een proces-verbaalakte welke de betrokkenen niet mede hebben ondertekend, is voor wat betreft de daarin gerelateerde verrichtingen en waarnemingen van de notaris thans niet duidelijk (…). Om de nieuwe regeling zo volledig mogelijk te maken is in het voorgestelde artikel 33[306] *tevens bepaald dat als de proces-verbaalakte ten bewijze van instemming mede ondertekend is door een of meer bij de inhoud belanghebbende personen, die akte te hunner opzichte mede geldt als partijakte voor wat betreft de bewijskracht van de daarin gerelateerde verrichtingen en waarnemingen van de notaris.*
"Hieruit volgt daarom dat als de akte niet door die personen is mede-ondertekend, de verklaringen van de notaris geen andere waarde hebben dan een getuigenverklaring."

305 *Kamerstukken II* 1996/97, 23 706, nr. 12, p. 14.
306 Dit artikel is thans artikel 37 lid 3 Wna.

Deze (a-contrario) interpretatie van de staatssecretaris uit 1997 is onzes inziens onjuist. Kraan maakt duidelijk waarom de opvatting van de staatssecretaris zeer betwistbaar is en hij onderbouwt dit als volgt:[307]

> *"Naar ik meen is deze opvatting zeer betwistbaar. Komt in een proces-verbaalakte de verklaring van een persoon voor, dan dient volgens de staatssecretaris een onderscheid te worden gemaakt tussen het geval dat deze persoon de akte mede-ondertekent, in welk geval de verklaring van de notaris dat deze persoon een verklaring met een bepaalde inhoud heeft afgelegd tegenover een ieder voor waar wordt gehouden, en het geval dat deze persoon de akte niet mede-ondertekent, in welk geval de verklaring van de notaris dat deze persoon een verklaring met een bepaalde inhoud heeft afgelegd niet tegenover een ieder voor waar wordt gehouden, maar slechts geldt als een door de notaris buiten zijn ambtsverrichtingen neergelegde getuigenverklaring. In het laatste geval staat dan wel de inhoud van de verklaring van die persoon op grond van de verklaring van de notaris jegens een ieder vast, of deze voor rekening van de door de notaris genoemde persoon kan worden gebracht dient echter nader te worden vastgesteld. In het eerste geval, indien de verklaring van de notaris jegens een ieder voor waar wordt gehouden, is de persoon door zijn mede-ondertekening aan zijn verklaring gebonden. In het tweede geval is hij niet aan zijn verklaring gebonden door de vermelding door de notaris in de akte dat hij die verklaring heeft afgelegd, maar is hij pas aan de verklaring gebonden, nadat de rechter dit, indien hij aan de getuigenverklaring van de notaris kracht toekent, heeft vastgesteld. Het komt mij voor dat dit onderscheid niet terecht is."*

Sinds deze uitspraak van de toenmalige staatssecretaris is er twijfel gerezen over de vraag of aan de waarneming van de notaris in zijn ambtsedig opgemaakte proces-verbaal dwingende bewijskracht toekomt als ambtenaar (artikel 157 lid 1 Rv), of dat zijn verklaring niet meer waard is dan elke andere getuigenverklaring met vrije bewijskracht (artikel 152 lid 2 Rv).

Dit is versterkt doordat de toenmalige staatssecretaris daarna, in oktober 1997, de twijfel heeft versterkt toen zij, in reactie op bezwaar van de zijde van de KNB, met een onjuiste interpretatie van het standaardwerk van Melis bevestigde dat de verklaring van de notaris inzake een door hem waargenomen partij-verklaring in een niet-ondertekende proces-verbaalakte slechts vrije bewijskracht zou hebben. In de door ons bedoelde passage vermeldt de staatssecretaris het volgende [onderstreping HN].

307 De Bruijn/Kraan 2012, p. 23.

"De KNB is voor wat betreft de bewijskracht van proces-verbaal-akten van mening dat de beperking die in het voorstel wordt aangebracht niet wenselijk is. Gedoeld wordt op het derde lid, waarin is bepaald dat als een proces-verbaal-akte ten bewijze van instemming medeondertekend is door een of meer bij de inhoud belanghebbende partijen, de akte te hunnen opzichte ook als partij-akte geldt voor wat betreft de bewijskracht van de daarin vermelde waarnemingen van de notaris. Blijkbaar zou de KNB de eis van mede-ondertekening willen laten vervallen. Dit gaat mijns inziens te ver. De nieuwe bepaling is toegelicht in de nota naar aanleiding van het nader verslag, p. 14, met een verwijzing naar het Handboek van Melis, De Notariswet, zesde druk (1991), p. 257–259. De KNB zou willen dat de verklaring van de koper op de veiling, die het proces-verbaal niet mede-ondertekent, volledig bewijs van de gesloten overeenkomst oplevert, zodat op grond van de akte executie mogelijk is. Zij wijst er daarbij op dat de in de nota naar aanleiding van het nader verslag aangehaalde opvatting van Melis door de bewerkers eerst in de 6e druk is verdedigd, in afwijking van de 5e druk. Ik kan de KNB hier niet volgen.

"Immers, ook in de vijfde druk van het Handboek van Melis uit 1982, bewerkt door A. Pitlo, P. L. Dijk, A. G. Lubbers en A. H. M. Santen, p. 89–90, wordt gesteld «Als namelijk het notariële proces-verbaal van een of meer verschijnende personen de handtekening behelst, gaat het ons te ver om daaraan geen enkele betekenis toe te kennen: wij menen dat dit proces-verbaal voor zover het handtekeningen draagt van anderen dan de notaris (en mogelijk diens getuigen) en voor zover het verklaringen behelst welke in het proces-verbaal aan die ondertekenaren worden toegeschreven, in zoverre mede schriftelijke partijverklaringen behelst». Toegepast op het klassieke voorbeeld van degeen , die – na in een veiling «mijn» geroepen te hebben – zich zonder ondertekening van het proces-verbaal verwijdert, stellen de bewerkers van de vijfde druk: «Dit proces-verbaal behelst nu géén schriftelijke partij-verklaring in de zin van: door een partij als zodanig ondertekende verklaring. Doch dat hij gemijnd héét, wordt verplicht volledig bewezen (behoudens tegenbewijs, doch tegenbewijs is ook mogelijk, zij het wellicht moeilijker, als hij wèl ondertekend heeft) door hetgeen het proces-verbaal hem in de mond legt.» Ook de bewerkers van de zesde druk wijzen erop dat wie een ander niet tot ondertekening heeft kunnen bewegen, met de proces-verbaal-akte niet meer dan een getuigenverklaring heeft, al zal hij de rechter meestal kunnen overtuigen dat die ander verklaard heeft zoals in die akte staat te lezen. Het derde lid lijkt mij dus volledig in overeenstemming met de opvattingen in het Handboek van Melis, vijfde en zesde druk.

"De verklaring van de notaris op grond van artikel 39, vierde lid, derde volzin, waarin hij constateert dat een comparant niet in staat is te ondertekenen, is van geheel andere orde dan bovengenoemde proces-verbaal-akte. Het gaat hier om een regeling die wordt aangeduid als «het surrogaat van de ondertekening» en het betreft de ondertekening van een partij-akte. De notaris geeft in dat geval in een authentieke verklaring weer wat hem mondeling is meegedeeld. Hierdoor wordt de verklaring van de waarneming door de notaris nog niet opgewaardeerd tot partij-verklaring."[308]

De interpretatie van de staatssecretaris uit 1997 valt niet terug te voeren op de geciteerde passage uit de toenmalige druk van het handboek van Melis. Lubbers komt immers juist wèl tot de con-

308 *Kamerstukken II* 1997/98, 23 706, nr. 16, p. 39.

clusie dat het proces-verbaal waarin de notaris heeft geconstateerd dat een persoon een verklaring aflegt tegenover die persoon "verplicht en volledig wordt bewezen" (dwingende materiële bewijskracht), ook al is het geen partijverklaring omdat de ondertekening van die partij ontbreekt.[309] Dat deze consequentie door de staatssecretaris niet is getrokken, kan worden verklaard omdat de beschouwingen van Lubbers niet eenvoudig te lezen zijn. Uit de betreffende passage kan echter in geen geval worden afgeleid dat Lubbers meende dat slechts sprake zou zijn van een getuigenverklaring van de notaris met vrije bewijskracht. Wij zullen hierop verder ingaan in § 3.3.5.

De onjuiste interpretatie van de staatssecretaris over de vrije bewijskracht uit de parlementaire geschiedenis is echter overgenomen in de uitspraak van de voorzieningenrechter te Zwolle-Lelystad, die oordeelde: [310]

> *"De onderhavige akte van non-comparitie, die alleen door de notaris en niet door (één van) partijen is ondertekend, is een zuivere proces-verbaalakte. Een proces-verbaalakte bevat slechts waarnemingen van de notaris, aldus artikel 37 Wet op het notarisambt.*
> *"De verklaring van de notaris ten aanzien van de nader te noemen meester is te beschouwen als een wilsverklaring van Orcom Vastgoed Beleggingen, terwijl de akte niet is mede-ondertekend door deze laatste. Dit leidt er toe dat de verklaring van de notaris geen andere waarde heeft dan een getuigenverklaring en dat de rechter de vrijheid heeft de betekenis van dat bewijsmiddel zelf te wegen."*

3.3.4 Literatuur over de materiële bewijskracht tot 2012

Dat de getuigenverklaring van de notaris over een door hem waargenomen en in een proces-verbaalakte neergelegde partijverklaring dwingende bewijskracht heeft, wordt verder verduidelijkt door Hidma, die expliciet vermeldt dat het standaardwerk van Melis ter zake van de bewijskracht van de proces-verbaalakte ten opzichte van de partijverklaring als de heersende leer mag worden beschouwd. Hidma wijst er ten eerste op dat de bewerkers van het handboek van Melis erkennen dat de proces-verbaalakte – zonder daardoor partij-akte of partij-proces-verbaalakte te worden[311] – partijverklaringen kan behelzen en dat aan die partijverklaring ook in juridisch opzicht dezelfde waarde toekomt als aan een partijverklaring in een partij-akte.[312] Hieraan wordt toegevoegd: "*kan de koper die zich zonder ondertekening van het proces-verbaal van veiling heeft verwijderd, de grosse worden tegengeworpen als hij in gebreke blijft te betalen en af te nemen: dát is nu juist de kracht van artikel 31 Wn.*" Hidma onderschrijft vervolgens de conclusie van Lubbers, dat (i) een object van waarneming verandert in een comparant en (ii) de comparant door ondertekening van de proces-verbaalakte zijn eigen daarin (waargenomen) opgenomen verklaring "promoveert" tot een schriftelijke verklaring.

309 Melis/Dijk e.a. 1982.

310 Rechtbank Zwolle-Lelystad 10 juni 2010, ECLI, NL RBZLY:2010:BN3480.

311 De leer van een door Eggens geïntroduceerde formele derde categorie akten, te weten de "partij-proces-verbaalakte", is al snel verlaten, hoewel de term nog weleens gebruikt wordt voor het aanduiden van een door een partij ondertekende proces-verbaalakte. Vgl. Eggens 1926; Santen 1987.

312 Hidma 1987, p. 164.

Ook Rutgers wijst de in de parlementaire behandeling gemaakte opmerking af, dat het niet via mede ondertekening door een belanghebbende "gedekt" relaas van de notaris in de ogen van de wetgever geen andere waarde zou kunnen hebben dan een getuigenverklaring en elke dwingende bewijskracht zou ontberen. Hij noemt dit een "degradatie van de ambtsedige notariële verklaring tot gewone getuigenverklaring, die afbreuk doet aan de natuurlijke plaats die de ambtenaar in ons bewijsrechtelijke systeem inneemt."[313]

Huijgen vat de discussie als volgt samen.

> *"De wet geeft geen rechtstreeks antwoord op de vraag wat, uitgaande van het feit dat de akte tóch authentiek is, de bewijskracht is van een proces-verbaalakte van een vergadering of een veiling welke niet is ondertekend door degene wiens verklaring in die akte wordt gerelateerd. A-contrario mogen we aannemen, gezien het feit dat lid 3 de bewijskracht laat afhangen van de ondertekening door de 'belanghebbende personen', dat de verklaring van de notaris terzake vrije bewijskracht heeft. We krijgen dan een opmerkelijke uitzondering op artikel 184 Rv [toevoeging: thans artikel 157 Rv]. Volgens dat artikel immers leveren authentieke akten tegen een ieder dwingend bewijs op van hetgeen de notaris binnen de kring van zijn bevoegdheid omtrent zijn waarnemingen heeft verklaard. Welnu: als we artikel 184 Rv op artikel 37 lid 3 zouden mogen toepassen, zou het vaststaan (nu we mogen uitgaan van het feit dat een proces-verbaalakte een authentieke akte is) dat de verklaring van de notaris dat, bijvoorbeeld, hij heeft waargenomen dat iemand op een veiling zijn mond opende en 'mijn' riep, bewijs oplevert van het feit dát hij dat inderdaad gezegd heeft, uiteraard tot het tegendeel bewezen wordt.*
> *"Artikel 37 lid 2 leert dat partij-akten tot stand komen door de ondertekening van partijen en notaris, en dat een proces-verbaalakte tot stand komt door ondertekening door de notaris alleen. Het blijft dan raadselachtig waarom, zoals lid 3 wil, dat een door een 'bij de inhoud belanghebbende persoon 'getekende 'proces-verbaalakte' ten opzichte van die persoon geen partijakte is, doch alleen maar als een partij-akte geldt. Waarom zou het onmogelijk zijn dat een akte ten opzichte van de ene partij een partij-akte is, en ten opzichte van de andere partij een proces-verbaalakte? De wet voegt daar, ten overvloede, aan toe dat het 'gelden' slaat op de bewijskracht van de daarin vermelde waarnemingen van de notaris.*
> *"Ik heb begrepen dat de meeste veilingen van onroerend goed 'stuk voor stuk' geschieden zodat de partijen gelegenheid hebben meteen te tekenen. Veilingen van roerend goed gaan meestal onder het toeziend oog van een deurwaarder, maar bij heel 'mooie spullen' bij sjieke veilinghuizen, komen er ook wel notarissen aan te pas. Als ik goed ben geïnformeerd tekenen de 'mijners' dan niet, daar zouden dan proces-verbaalakten te ontwaren zijn."*

Voor ons onderzoek zijn de volgende opmerkingen van Huijgen relevant: (i) een *a-contrario* redenering van artikel 37 lid 3 Wna in de opvatting van de staatssecretaris uit 1997 leidt tot strijd met artikel 157 Rv. Immers, ex 157 lid 1 Rv heeft de proces-verbaalakte authenticiteit door ondertekening van de notaris en daarmee dwingende bewijskracht, terwijl op grond van 157 lid 2

313 Pitlo/Hidma en Rutgers 2004, p. 110.

Rv de mede-ondertekening van partijen evenmin is vereist; (ii) ondanks zijn worstelingen met de proces-verbaalakte die waargenomen partijverklaringen behelst, onderkent Huijgen dat notariële proces-verbaalakten nu eenmaal ten opzichte van een ieder dwingend bewijs opleveren, en dat een ieder op de juistheid van de waarneming van de notaris mag afgaan dat de koper op een veiling "mijn" heeft geroepen, totdat tegenbewijs is geleverd. Met andere woorden: ook Huijgen erkent, dat de proces-verbaalakte met daarin vastgelegd een door de notaris waargenomen partijverklaring tegenover een ieder dwingende bewijskracht heeft, behoudens tegenbewijs.[314]

In de latere drukken van het handboek van Melis, heeft Waaijer daarentegen – die over het algemeen de wetgeving restrictief uitlegt, zoals al hiervoor is gebleken in § 3.1.1 en ook hierna zal blijken – de interpretatie van de toenmalige staatssecretaris (zie § 3.3.3) geadopteerd; hij wijst de dwingende materiële bewijskracht van de door de notaris waargenomen en in een proces-verbaalakte vastgelegde partijverklaringen af. Waaijer schrijft: [315] "*Ik heb grote moeite aan de zuivere proces-verbaalakte die een relaas van de notaris bevat over wilsverklaringen van partijen, de vergaande ambtelijke bewijskracht toe te kennen.*" Hij komt tot die stelling nadat hij eerder heeft uiteengezet dat de dwingende bewijskracht van het notariële relaas is beperkt tot de verklaringen van de notaris over zijn waarnemingen en verrichtingen.

Waaijer licht zijn terughoudendheid nader toe. Bij verklaringen over waarnemingen kan volgens hem worden gedacht aan de constatering van dag, maand en jaar van het passeren van de akte. Dit zijn verklaringen die buiten twijfel zijn gedaan binnen de kring van de bevoegdheid van de notaris. De notaris die zonder opdracht een akte verlijdt, handelt – zo stelt Waaijer terecht – buiten zijn bevoegdheid. Hetzelfde geldt voor de notaris die een opinie afgeeft over andere feiten dan rechtsfeiten. Zo kan de notaris vaststellen of een loket leeg is, of dat het sieraden of documenten bevat. De notaris overschrijdt zijn bevoegdheid door een opinie te geven over het soort edelmetaal. Dit leidt Waaijer tot de conclusie dat niet aan de notariële akte dwingende bewijskracht toekomt, maar uitsluitend aan die delen van het relaas van de notaris die kwalificeren als waarnemingen en verrichtingen in de hiervoor aangeduide zeer beperkte zin.[316]

Waaijer noemt vervolgens vier argumenten tegen de dwingende bewijskracht van het proces-verbaal van een veiling, te weten (1) de notaris heeft zich niet van de identiteit van de koper op de veiling kunnen vergewissen, (2) het is niet altijd duidelijk wie de opdrachtgever is, (3) de handtekening kan niet ontbreken, omdat niet vast staat dat de partij heeft willen compareren, en (4) het is ongerijmd dat een zuivere proces-verbaalakte dwingende bewijskracht heeft jegens een ieder, wanneer de daarin vervatte verklaring niet meer oplevert dan dwingende bewijskracht jegens de wederpartij (van degene die verklaring heeft afgelegd).

314 Huijgen en Pleysier 2001, p. 90.
315 Melis/Waaijer 2012, p. 167.
316 Melis/Waaijer 2012, P. 165-166.

Deze argumenten zullen wij in de volgende paragraaf inhoudelijk behandelen, waarin wij weergeven welke zienswijze Kraan in 2012 heeft geformuleerd ten aanzien van elk van deze punten. Daarmee vormt 2012 een keerpunt in het denken over de materiële bewijskracht van een door de notaris waargenomen partijverklaring in de proces-verbaalakte, waarbij de akte niet door de betrokkene is mede ondertekend.

3.3.5 Literatuur over de materiële bewijskracht vanaf 2012

Kraan, die zich sinds 2012 bij de leer van Lubbers, Hidma, De Bruijn en Huijgen inzake de materiële bewijskracht van de notariële proces-verbaalakte heeft aangesloten, wijst erop dat de tekst van artikel 37 lid 3 Wna niet aan de opvatting van de dwingende bewijskracht van de ambtelijke getuigenverklaring in de weg staat.[317]

> *"Zoals ik hiervoor aangaf, dient mijns inziens de persoon die in een proces-verbaalakte blijkens de verklaring van de notaris een verklaring aflegt als partij aan die verklaring te worden gebonden. Artikel 37 lid 3 Wna staat aan die opvatting op zichzelf niet in de weg. De toelichting, die in een andere richting wijst, is op dit punt niet gemotiveerd en de rechter kan zonder bezwaar tot een ander oordeel komen."*

Wij menen dat deze samenvattende opmerking van Kraan relevant is, omdat artikel 37 lid 3 Wna de bewijskracht niet laat afhangen van het wel of niet mede ondertekenen van de akte door de betrokkene als "object van waarneming." Voor een *a-contrario* redenering biedt de bepaling op zichzelf beschouwd geen aanleiding, en al helemaal niet tegen de achtergrond van de dwingende bewijskracht ex artikel 157 lid 1 Rv in samenhang met de algemene bevoegdheid van de notaris ex artikel 2 Wna. Het artikel bepaalt slechts het rechtsgevolg indien van mede ondertekening sprake is. Meer dan dat staat er niet.

Als gevolg van de nieuwe – onderbouwde – inzichten van Kraan staat Waaijer sinds 2012 alleen in zijn afwijzing van de materiële bewijskracht. Hierna worden de vier door Waaijer geformuleerde argumenten tegen de materiële bewijskracht van partijverklaringen in proces-verbaalakten besproken.[318]

Het eerste door Waaijer aangevoerde – vaak bij veilingen gehanteerde – argument is dat de gebondenheid aan de niet ondertekende proces-verbaalakte niet kan worden aanvaard, omdat de notaris zich niet van de identiteit van de betrokkene heeft kunnen vergewissen. Volgens Kraan mag de notaris de akte in dat geval toch al niet passeren. Indien de notaris de betrokkene niet uit eigen wetenschap kent, dient hij zich van diens identiteit te overtuigen en indien dit niet mogelijk is, kan hij de identiteit niet vermelden.[319]

317 De Bruijn/Kraan 2012, p. 25.
318 Melis/Waaijer 2012, p. 167 e.v.
319 De Bruijn/Kraan 2012, p. 24 e.v.

Een tweede argument tegen de dwingende bewijskracht is volgens Waaijer het feit dat niet altijd duidelijk is wie de opdrachtgever is bij een proces-verbaalakte, omdat op de veiling zal moeten blijken wie de opdrachtgevers zijn. Het vereiste van een opdrachtgever zou in de lucht blijven hangen. Dit argument wordt door Waaijer zelf al gerelativeerd, omdat de notaris kan en moet vaststellen of aan de eis van één opdrachtgever is voldaan. Daarbij geldt de eis niet – zoals Waaijer ook zelf onderkent – dat de notaris *elke* in de akte genoemde persoon als opdrachtgever moet kwalificeren. Deze personen kwalificeren als "objecten van de waarneming" door de notaris, op dezelfde manier als dat bij een vergadering van aandeelhouders het geval is.[320] In aanvulling daarop zij ook verwezen naar het arrest van de Hoge Raad van 20 juni 1913.[321] K. Wiersma wijst er verder op dat de opdrachtgever van de notaris niet eens aanwezig behoeft te zijn bij het waar te nemen evenement (zoals een aandeelhoudersvergadering of een veiling).[322] Slechts diegene die opdracht geeft aan de notaris, is partij bij de proces-verbaalakte. De conclusie is dat voor de notaris het duidelijk zal zijn – en zal moeten zijn – wie de opdrachtgever is.

Het derde argument van Waaijer tegen de dwingende bewijskracht is dat de proces-verbaalakte de handtekening van de partij niet kan ontberen, omdat het niet vast staat dat hij heeft willen compareren. Hiermee miskent Waaijer, dat de proces-verbaalakte nu juist in het leven is geroepen voor die gevallen, waarin de akte niet primair of uitsluitend is opgemaakt voor dat doel (een comparitie). Bij de proces-verbaalakte moet het voor de partijen op voorhand wel duidelijk zijn dat de akte zal worden opgemaakt en dat de notaris daarin zijn waarnemingen zal vastleggen, ongeacht de vraag of zij dit zelf van de notaris verlangen. De voorwaarde is dat zij van tevoren weten, althans konden weten, dat de notaris zijn waarnemingen zou vastleggen (zie § 3.1.3 en 3.1.6). De akte komt in dat geval rechtsgeldig tot stand, ook al zou achteraf een der betrokkenen niet wensen te tekenen.[323] De conclusie is derhalve dat het feit of een persoon die geldt als object van waarneming achteraf de vastlegging in een proces-verbaalakte niet wenst, irrelevant is, indien en voor zover hij tevoren hierover was geïnformeerd.

Het vierde argument van Waaijer tegen de dwingende bewijskracht is dat hij het ongerijmd vindt, dat het relaas van de notaris over de wilsuiting van een persoon in een zuivere proces-verbaalakte ambtelijke bewijskracht, dus dwingende bewijskracht tegen een ieder, zou kunnen hebben, terwijl de proces-verbaalakte die ten blijke van de instemming van diezelfde persoon door hem is mede ondertekend, wat die verklaring betreft bewijsrechtelijk niet meer oplevert dan dwingende bewijskracht tegenover de wederpartij (bijvoorbeeld in het geval van de koper op een veiling levert die verklaring bewijsrechtelijk niet meer op dan dwingende bewijskracht tegenover de verkoper).[324] Met Kraan menen wij dat Waaijer hier over het hoofd ziet dat in beide gevallen tegenover een ieder geldt dat een persoon een bepaalde verklaring heeft afgelegd, omdat de no-

320 Pitlo/Hidma en Rutgers 2004, p. 102.
321 HR 20 juni 1913, *NJ* 1913, 790.
322 Veegens/Wiersma, p. 154.
323 Van Velten 1987, p. 167.
324 Melis/Waaijer 2012, p. 168.

taris verklaart dat die persoon de verklaring heeft afgelegd, wat in beide gevallen geldt tegenover een ieder. Het onderscheid is er immers in gelegen dat de dwingende bewijskracht van de inhoud van de verklaring in beide gevallen alleen geldt ten opzichte van degene die de verklaring heeft afgelegd.[325] Op grond van de ambtelijke verklaring in de proces-verbaalakte staat ten opzichte van een ieder vast dat een persoon een verklaring heeft afgelegd met een bepaalde inhoud. Echter, een verbintenis kan worden tegengeworpen aan degene die volgens de verklaring de verbintenis op zich heeft genomen en door degene die recht heeft op die prestatie.

Wij zouden aan het vorenstaande twee principiële overwegingen toe willen voegen. De eerste overweging is de volgende. Uit de partij-akte blijkt uit de verklaring van betrokkenen welke comparant zich tegenover welke andere comparant heeft willen verbinden. Bij de proces-verbaalakte moet blijken uit de vastlegging van de waarnemingen door de notaris welke persoon zich heeft verbonden tegenover welke persoon. Dat brengt mee dat in eerste instantie de wederpartij van degene die een verklaring heeft afgelegd rechten kan ontlenen aan de aldus bewezen en executeerbare verbintenissen, op grond van de materiële bewijskracht van de proces-verbaalakte en de daaraan verbonden executoriale kracht. Omgekeerd kan de koper op de veiling tegenover de verkoper de vordering tot levering uit hoofde van de dwingende materiële bewijskracht van de proces-verbaalakte afdwingen.[326] De tweede overweging is de volgende. Alle discussie neemt niet weg dat derden de rechtsgevolgen van de veiling, zoals dwingend blijkt uit de notariële proces-verbaalakte, behoudens tegenbewijs, eveneens hebben te respecteren. Zo is bijvoorbeeld de bieder met het op één na hoogste bod géén koper geworden. Ook hij wordt geconfronteerd met het rechtsfeit dat een derde op de veiling koper is geworden, en dat het dwingende bewijs hiervan wordt gevormd door de in de proces-verbaalakte opgenomen waarnemingen van de notaris. Deze bieder (met het op één na hoogste bod) zal alleen door tegenbewijs de dwingende bewijskracht van de akte op dit punt kunnen afnemen. Een ander voorbeeld van een derde die met rechtsgevolgen van de proces-verbaalakte wordt geconfronteerd, is de notaris die de biedprijs in *escrow* heeft genomen. Hij kan – en hij mag en hij moet – bepalen op grond van de proces-verbaalakte van de veiling of en zo ja tot welk bedrag hij tot uitbetaling van de koopprijs mag gaan. De notaris die de biedprijs in *escrow* heeft genomen mag ex artikel 157 Rv vertrouwen op de juistheid van de in de proces-verbaalakte (door de notaris waargenomen en vastgelegde) opgenomen verklaringen, hoewel hij geen partij was bij de ter veiling tot stand gekomen overeenkomst en daarbij mogelijk zelfs niet aanwezig was (wanneer hij niet dezelfde notaris is als hij, die de veiling waarneemt). Dit is niet wezenlijk anders bij een partij-akte. Derden hebben het rechtsfeit te respecteren wanneer de erflater anderen als erfgenamen heeft bedeeld.

Kraan beargumenteert zijn steun voor de materiële bewijskracht van de proces-verbaalakte als volgt.

325 De Bruijn/Kraan 2012, p. 24 e.v.

326 Rb 's-Hertogenbosch 2 maart 1917, *NJ* 1917, 88. De notaris had de proces-verbaalakte na de veiling onjuist geredigeerd, waardoor een bieder geen eigendomsrecht verkreeg.

"Naar ik meen valt er veel voor te zeggen om de verklaring van B ondanks zijn niet-ondertekening toch voor zijn rekening te brengen. De betekenis van de proces-verbaalakte voor wat betreft de door B afgelegde verklaring is immers dat jegens een ieder vaststaat dat B een bepaalde verklaring heeft afgelegd.

"De inhoud van deze verklaring staat op grond van de notariële waarneming jegens een ieder, ook jegens B, vast, net zoals dit bij de partij-akte vaststaat. Of B aan de gevolgen daarvan gebonden is en jegens wie hangt af van de inhoud van de verklaring.

"Het is echter inconsistent dat wel jegens een ieder vaststaat dat B een bepaalde verklaring heeft afgelegd, maar dat B niet als partij aan die verklaring zou zijn gebonden. Men dient daarom redelijkerwijs, anders dan verdedigd in de vorige druk van dit werk, de notariële partij-akte en de notariële proces-verbaalakte in zoverre aan elkaar gelijk te stellen dat beide tegenover een ieder vaststellen dat bepaalde partijen- in dit geval A en B – een verklaring van een bepaalde, in de akte opgenomen, inhoud hebben afgelegd en dat ook de door B afgelegde verklaring geldt als partijverklaring. Uiteraard zijn slechts deze partijen aan die overeenkomst gebonden.

"Bij de partij-akte ontstaat de gebondenheid door de ondertekening door partijen, bij de proces-verbaalakte door de waarneming van de notaris. Bij de proces-verbaalakte kan deze gebondenheid ontstaan omdat de strekking van deze akte gebondenheid zonder ondertekening meebrengt."[327]

Daarmee treedt Kraan in de voetsporen van De Bruijn, die al onder de oude wet (artikel 31 Wn) tot de voorstanders van de materiële bewijskracht van in de proces-verbaalakte opgenomen partijverklaringen gerekend mocht worden.[328] De betrokkene zal tegenbewijs dienen te leveren, indien hij zich achteraf tegen de vastlegging wil verzetten. Hiermee zijn de bezwaren van Waaijer inhoudelijk besproken en onzes inziens weerlegd.

Ter afronding van dit onderwerp willen wij de volgende eigen argumenten tegen de benadering van Waaijer toevoegen aan de discussie. Wij menen dat het betoog van Waaijer, dat niet aan de notariële akte als geheel dwingende bewijskracht toekomt, maar uitsluitend aan die delen van het notariële relaas die kwalificeren als waarnemingen en verrichtingen in de hiervoor aangeduide zeer beperkte zin, ten principale dient te worden afgewezen. Wij voeren hiervoor twee argumenten aan.

Het eerste argument is, dat het betoog in strijd is met de wettelijke regeling van de bewijskracht van authentieke akten. De notariële akte heeft uitwendige bewijskracht (artikel 159 Rv): het stuk dat eruit ziet als een notariële akte wordt tot op bewijs van het tegendeel voor een akte gehouden. De notariële akte heeft formele bewijskracht: het staat vast dat verklaard is conform hetgeen in de akte staat. De notariële akte heeft ook materiële bewijskracht. Immers, het wordt inhoudelijk als waar aangenomen wat een partij verklaart of wat de notaris in de proces-verbaalakte over een partijverklaring heeft verklaard, behoudens tegenbewijs (ten aanzien van de verklaring van de

327 De Bruijn/Kraan 2012, p. 24.

328 De Bruijn 1960, p. 35/36.

notaris ex artikel 157 lid 1 Rv, en in geval van een partij-akte of de mede ondertekening van een proces-verbaalakte ten aanzien van de betrokkene ex artikel 157 lid 2 Rv). De wet sluit uit dat er akten zijn die zowel passages van dwingende bewijskracht als van vrije bewijskracht door elkaar heen zouden kunnen bevatten, althans dat van elke akte elke passage op dit punt afzonderlijk zou moeten worden beoordeeld. Hooguit kan worden gezegd dat het in de kern gaat om de ambtsuitoefening door de notaris, en om zijn oordeel over zijn bevoegdheid om de akte in een concreet geval te mogen passeren.[329] De wettelijke regeling impliceert voorts tegen de integrale dwingende bewijskracht van de notariële akte, dat tegenbewijs is toegelaten. Het kan achteraf blijken dat de juistheid van het notariële relaas op onderdelen wordt weerlegd. Derhalve zal de notaris – omwille van de rechtszekerheid – ervoor moeten waken dat de akte verklaringen van de notaris zelf bevat die eenvoudig kunnen worden weerlegd (omdat de notaris twijfelt aan zijn waarneming). Dit neemt niet weg, dat het passeren van de akte uitsluitend ter beoordeling van de notaris is, en de akte – eens gepasseerd – integraal dwingende bewijskracht heeft, totdat tegenbewijs is geleverd.

Het tweede argument is dat de conclusie van Waaijer innerlijk tegenstrijdig is met zijn conclusie dat de notaris een algemene bevoegdheid heeft om akten te passeren. Dit is een door hem benadrukt verschil tussen het notarisambt en andere ambten, zoals dat van de gerechtsdeurwaarder (zie § 3.1). Van de notaris die een algemene bevoegdheid heeft tot waarneming, kan vervolgens niet worden gezegd dat het neerleggen van het door hem waargenomene in de akte zonder (het karakteristieke) rechtsgevolg zou kunnen zijn, omdat waarnemingen anders dan plaats, datum en tijd, al snel buiten zijn bevoegdheid zouden vallen. Ofwel de notaris heeft een algemene bevoegdheid, ofwel zijn bevoegdheid reikt niet zover. Het is van tweeën één. De wet houdt geen beperking in ten aanzien van de vraag *wat* de notaris mag waarnemen of *welke verrichtingen* hij in het kader van het passeren van de akte meent te moeten verrichten. De beperking is uitsluitend van feitelijke aard en daarin gelegen dat de notaris bijvoorbeeld iets niet heeft waargenomen, of dat hij onvoldoende zeker is van wat hij heeft waargenomen. Ook dat is ter beoordeling aan de notaris in een concrete situatie. In aanvulling op hetgeen door Kraan is vermeld, achten wij op grond van deze twee aanvullende argumenten het betoog van Waaijer – principieel – onjuist. Bovendien menen wij dat Waaijers theorie in strijd is met artikel 157 Rv, zoals al door Huijgen is opgemerkt. Dit maakt de beperkte interpretatie onhoudbaar.

3.3.6 Jurisprudentie over de materiële bewijskracht

Kraan noemt twee gerechtelijke uitspraken, die zijn betoog aangaande de materiële bewijskracht van de proces-verbaalakte houdende partijverklaringen ondersteunen.[330]

De eerste uitspraak dateert van 1927 en ziet op de vraag, of bij een openbare verkoop waarbij de koper zich voor het sluiten van de akte had verwijderd en de akte dus niet had ondertekend, daarvan een grosse kon worden afgegeven. Het gaat derhalve om een proces-verbaalakte houdende

329 Pitlo/Hidma en Rutgers 2004, p. 87-88.

330 De Bruijn/Kraan 2012, p. 25 e.v.

een partij-verklaring, die niet door de betrokkene is mede ondertekend in de zin van (het huidige) artikel 37 lid 3 Wna. De rechtbank beantwoordde de vraag naar de gebondenheid bevestigend op grond van de "bijzondere geloofwaardigheid van de authentieke akte."[331] Deze uitspraak is niet betrokken in de literatuur. Was dit anders geweest, dan had deze uitspraak mogelijk de vermeende onzekerheid (zie § 3.3.4) kunnen relativeren of wegnemen.

De tweede uitspraak, uit 2007, betrof een proces-verbaal van een vergadering van een Vereniging van Appartementseigenaren, bestaande uit twee leden, van wie de een beschikte over acht stemmen (A) en de ander over zeven (B).[332] Daarbij werd vastgesteld dat opdracht zou worden gegeven tot reparatie van het dak in overeenstemming met een uitgebrachte offerte. De authentieke akte strekte volgens de voorzieningenrechter *in casu* slechts tot vastlegging van het verloop van de vergadering en daarin genomen besluiten en "niet tot het bewijs van het bestaan van een schuld en een vordering van A op B en (…) kan daarom naar het oordeel van de voorzieningenrechter niet dienen als executoriale titel ter incassering van de gestelde vordering." Volgens Kraan werd het proces-verbaal echter wel degelijk kennelijk mede opgemaakt om de omvang van het verhaalsrecht van A op B vast te stellen en de akte hield de omvang daarvan ook in.[333]

Kraan wijst erop dat het belang is gelegen in het feit dat uit de overwegingen van de rechter blijkt dat de waarnemingen van de notaris op zichzelf voldoende zijn om te concluderen tot de executabiliteit van de door die waarneming vastgestelde verplichtingen. Aan de betekenis van een eventuele ondertekening van het proces-verbaal of aan het ontbreken daarvan, wordt door de rechter geen woord gewijd. Het ligt voor de hand dat de rechter dat niet heeft gedaan, omdat de authentieke akte nu eenmaal dwingende bewijskracht bezit, aldus Kraan.

Bij arrest van 13 mei 2016 heeft de Hoge Raad zich uitgesproken over de bewijskracht van een in een authentieke en onderhandse akte opgenomen partijverklaring (het ging in casu om een partij-akte). [334]

> *"Ingevolge art. 157 lid 2 Rv levert een authentieke of onderhandse akte, behoudens de in die bepaling vermelde uitzondering, ten aanzien van de verklaring van een partij omtrent hetgeen de akte bestemd is ten behoeve van de wederpartij te bewijzen, tussen partijen dwingend bewijs op van de waarheid van deze verklaring. Op grond van art. 151 lid 2 Rv staat tegen dit dwingend bewijs tegenbewijs open, dat volgens art. 152 lid 1 Rv door alle middelen mag worden geleverd, tenzij de wet anders bepaalt. De mogelijkheid tegenbewijs tegen de akte te leveren is niet beperkt tot de stelling dat anders is verklaard*

331 Rb Amsterdam 6 mei 1927, *NJ* 1928, p. 955.

332 Rb Haarlem (vzr.) 17 september 2007, *LJN* BB 4061.

333 De notaris had in de proces-verbaalakte vastgesteld in welke verhouding de eigenaren zouden bijdragen aan de kosten, wie opdracht zou geven tot betaling en dat bij weigering tot betaling de kosten van verhaal voor de weigerachtige eigenaar waren. Nadat A op grond van de akte over wilde gaan tot verhaal op B voor diens deel van de kosten, kwam de zaak voor de voorzieningenrechter.

334 HR 13 mei 2016, *NJ* 2016/256.

dan in de akte is opgenomen. Het tegenbewijs kan ook betrekking hebben op de stelling dat de in de akte opgenomen verklaring niet overeenstemt met de werkelijkheid."

In zijn conclusie benoemt advocaat-generaal M.H. Wissink de kwestie in hoeverre er onderscheid gemaakt dient te worden tussen de in de akte opgenomen partij-verklaring en de door de notaris weergegeven waarneming daarover in de partij-akte, en zo ja, in hoeverre de bedoelde waarnemingen binnen de kring van zijn bevoegdheid vallen als bedoeld in artikel 157 Rv. Dit onderwerp is niet behandeld door de Hoge Raad, omdat de Rechtbank al dwingende bewijskracht op dit punt had toegekend.

"Normaliter zal het debat zich dan ook richten op de bewijskracht van de in de akte opgenomen partijverklaring: kan deze partij ontkrachten dat waar is wat zij in de akte heeft verklaard?
In het onderhavige geval speelt echter een complicatie.
De notariële leveringsakte vermeldt aan het slot de volgende waarnemingen van de notaris:
- de comparanten zijn de notaris bekend;
- ik, notaris, heb de zakelijke inhoud van de akte meegedeeld aan de comparanten en daarop toelichting gegeven, inclusief de uit de inhoud van de akte voortvloeiende gevolgen; en
-de comparanten verklaren van de inhoud van de akte kennis te hebben genomen en daarmee in te stemmen.
Het gaat om de waarneming van de notaris dat partijen bij de partij-akte hebben verklaard dat zij met de inhoud van de akte instemmen.
…
"Als er aanleiding is om een onderscheid [te maken] tussen de partijverklaring in de akte (waarop art. 157 lid 2 Rv ziet) en de waarneming van de notaris dat een partij heeft verklaard met de inhoud van de akte in te stemmen, rijst een vervolgvraag. Valt deze waarneming van de notaris binnen de kring van diens bevoegdheid als bedoeld in art. 157 lid 1 Rv? Alleen bij een bevestigende beantwoording kent art. 157 lid 1 Rv aan die waarneming dwingende bewijskracht toe. Deze vraag behoeft in het onderhavige geval echter geen beantwoording. Immers, de rechtbank hééft bewijskracht toegekend aan deze waarneming van de notaris (zie bij 3.13.3) en – en dát is de complicatie – het hof diende in appel uit te gaan van de juistheid van dat oordeel. Uit de aanhef van rov. 2 blijk dat het hof zich van dat laatste bewust was.
"Tegen deze achtergrond zal naar mijn mening de klacht van subonderdeel 1.1 moeten falen, omdat zij berust op een onjuiste lezing van het arrest. Het hof heeft niet miskend dat ook als een partij niet stelt bij de notaris anders te hebben verklaard dan de notariële akte vermeldt, het deze partij nog steeds vrijstaat om te bewijzen dat zijn of haar verklaring bij de notaris conform de notariële akte niet waar is. Het hof heeft echter geoordeeld dat blijkens rov. 4.2 van het vonnis in het onderhavige geval vast staat dat Benu bij de notaris heeft bevestigd dat de leveringsakte de rechtsverhouding juist weergeeft en dat Benu in hoger beroep geen daartegen gericht bewijsaanbod heeft gedaan."

Wij betwijfelen eveneens of er aanleiding is om het onderscheid te maken tussen de partijverklaring in de akte en de waarneming van de notaris dat een partij heeft verklaard met de inhoud van de (partij-)akte in te stemmen. Immers, de waarneming van de notaris in de onderhavige situatie vloeit rechtstreeks voort uit de op de notaris rustende zorgplicht bij de partij-akte ex artikel 43 lid 1 Rv (zie hoofdstuk 6). Indien de notaris *niet* de indruk heeft dat de partij, zijnde een comparant, met de inhoud van de (partij-)akte instemt, zal hij niet tot het passeren over mogen gaan. Het valt alleen al daarom niet in te zien hoe de bedoelde waarneming *buiten* de kring van de bevoegdheid van de notaris zou kunnen vallen. Mogelijk was dit voor de Rechtbank zo vanzelfsprekend dat deze de dwingende bewijskracht heeft toegekend zonder erbij stil te staan dat hiermee impliciet de waarneming van de notaris op dit punt werd gekwalificeerd als binnen de kring van zijn bevoegdheid.

Wij herhalen hier de relevantie van de aard van de opdracht tot het passeren van een partij-akte. Indien de notaris een dergelijke opdracht aanvaardt, is hij op grond van zijn algemene bevoegdheid gerechtigd om *al* zijn waarnemingen in de akte vast te leggen. Dit zal bij een veiling of een aandeelhoudersvergadering per definitie partijverklaringen behelzen. Ex artikel 157 lid 1 Rv kan niet gezegd worden dat hij deze waargenomen partijverklaringen buiten zijn bevoegdheid heeft vastgelegd. Integendeel, het doel van de aanwezigheid van de notaris was nu juist het vastleggen van hetgeen zich voordoet tijdens de aandeelhoudersvergadering of veiling, derhalve met inbegrip van partijverklaringen, ongeacht of dit wilsverklaringen ('mijn') van bieders of meningen van aandeelhouders zijn.

3.3.7 Partijverklaringen in een dagvaarding

Gegeven de verschillende opvattingen die in de loop van de tijd zijn geuit, zullen wij hierna onderzoeken in hoeverre een argument kan worden ontleend aan het proces-verbaal van de gerechtsdeurwaarder, voor het accepteren van de dwingende bewijskracht van in de notariële proces-verbaalakte opgenomen partijverklaringen (zie de verwijzing daarnaar door Huijgen in § 3.3.4). Een dagvaarding is immers eveneens een authentieke akte als bedoeld in artikel 157 Rv, en evenals de notariële proces-verbaalakte wordt een dagvaarding door een ambtenaar – in dit geval een gerechtsdeurwaarder – opgemaakt en uitsluitend door hem ondertekend (artikel 45 lid 5 Rv).

Een dagvaarding kan partijverklaringen bevatten, indien en voor zover deze binnen de kring van de bevoegdheid van de gerechtsdeurwaarder door hem zijn waargenomen. Bij een dagvaarding wordt aangenomen dat dit mede het geval is bij het vastleggen van de verklaring van de persoon die het exploot in ontvangst neemt, ook indien dit een ander is dan de gedaagde zelf. Het exploot zal het verslag van de door de gerechtsdeurwaarder waargenomen verklaring bevatten, in die zin dat vermeld staat aan wie het exploot is uitgereikt. Deze verklaring van de gerechtsdeurwaarder is gebaseerd op de verklaring van degene die de notaris te woord staat bij het openen van de deur.[335]

335 Groene Serie, Burgerlijke Rechtsvordering 2012, artikel 157 Rv aant. 7.3 en 7.4.

De dwingende materiële bewijskracht van de in deze proces-verbaalakte opgenomen verklaring wordt algemeen aangenomen. Ook de rechter accepteert de dwingende bewijskracht van de ambtelijke getuigenverklaring van de gerechtsdeurwaarder, behoudens tegenbewijs. Het vertrouwen dat wordt gesteld in de gerechtsdeurwaarder brengt mee, dat hij op grond van artikel 157 Rv als ambtenaar op zijn woord wordt geloofd. De bijzondere geloofwaardigheid van de notaris zou voor die van de deurwaarder niet onder behoeven te doen, omdat de wet de bewijskracht van de ambtelijke verklaringen aan elkaar gelijk stelt.

Hiertegen kan worden aangevoerd, dat de gerechtsdeurwaarder bij het uitreiken van de dagvaarding of oproeping handelt op grond van een exclusieve, rechtstreekse wettelijke bevoegdheid met een specifiek doel (artikel 2 Gdw). Echter, de wettelijke bevoegdheid van de notaris gaat verder dan die van de gerechtsdeurwaarder en omvat opdrachten van partijen met een redelijk civielrechtelijk belang bij vastlegging. Van de notaris die handelt op verzoek van een opdrachtgever, kan daarom niet gezegd worden dat hij buiten zijn wettelijke bevoegdheid zou treden, nu deze bevoegdheid van algemene aard is (zie § 3.3.4).

De conclusie is dat de dwingende materiële bewijskracht van een dagvaarding van de gerechtsdeurwaarder houdende door hem waargenomen partijverklaringen, zonder dat deze akte door de betrokkene is ondertekend, algemeen is geaccepteerd. Dit vormt een aanvullend argument voor het aannemen van de dwingende materiële bewijskracht van een ambtsedig opgemaakte verklaring van de notaris, ook in het geval van een niet door de betrokkene ondertekende proces-verbaalakte houdende partijverklaringen. Het gaat in beide gevallen om een authentieke akte, houdende een partijverklaring zonder ondertekening van de betrokkene.

3.3.8 De relatie tussen artikel 157 lid 2 Rv en artikel 37 lid 3 Wna

In deze paragraaf behandelen wij ten slotte de vraag of op grond van artikel 157 Rv geconcludeerd moet worden tussen een verschil in bewijskracht in het geval de notariële proces-verbaalakte niet is mede ondertekend (artikel 157 lid 1 Rv) en in het geval deze wel is mede ondertekend door de betrokkene (artikel 157 lid 2 Rv). Wij worden hiertoe aangezet door de volgende aantekening [onderstreping toegevoegd]:[336]

> *"Anders dan onder het oude bewijsrecht, heeft de authentieke akte bewijskracht tegenover een ieder, dus ook tegenover derden die niets met de in de akte genoemde rechtsbetrekking te maken hebben. Deze (externe) bewijskracht is echter uitsluitend verbonden aan de verklaring van de relaterend ambtenaar binnen de kring van zijn bevoegdheid. Dus niet aan de inhoud van de verklaringen van de partijen."*

Afgaande op de letterlijke tekst van artikel 157 Rv zouden daarmee de volgende verschillen kunnen worden onderkend:

336 Rutgers, 2012.

a. Art. 157 lid 1 Rv "verleent" dwingende bewijskracht aan wat de notaris verklaart omtrent zijn waarneming en verrichtingen, gedaan binnen de kring van zijn bevoegdheid. Hierdoor komt de waarneming (bewijsrechtelijk) jegens een ieder vast te staan, behoudens tegenbewijs; hierbij is te denken aan de (in een proces-verbaalakte opgetekende) waarneming door de notaris dat partij A verklaart dat hij een bepaald aanbod aanvaardt.
b. Art. 157 lid 2 Rv "verleent" dwingende bewijskracht aan de verklaring van een partij, na ondertekening. Hiermee staat de juistheid van de verklaring bewijsrechtelijk jegens de wederpartij vast, behoudens tegenbewijs; hierbij is te denken aan een door een partij ondertekende partij-akte waarin een partij verklaart dat hij een bepaald aanbod aanvaardt.
c. Art. 37 lid 3 Wna stelt als het ware de waarneming van een partij-verklaring door de notaris en de verklaring van een partij op één lijn, indien de desbetreffende partij mee-ondertekent (hierbij is te denken aan de onder a. genoemde waarneming in een proces-verbaalakte, die door de desbetreffende partij wordt mee-ondertekend. Daarmee krijgt dan de waarneming door de notaris van de verklaring van de desbetreffende partij de bewijskracht van art. 157 lid 2 Rv (het bewijs van de inhoud van de verklaring ten opzichte van de wederpartij*).*

Indien er een verschil bestaat, lijkt dit – praktisch bezien – nihil, maar volgens de tekst van artikel 157 lid 1 Rv en artikel 157 lid 2 Rv bestaat kennelijk wel enig verschil.

Wij menen dat de tekst van artikel 157 Rv geen aanleiding vormt voor een verschil in bewijskracht tussen lid 1 en lid 2 in het geval van een waargenomen partijverklaring in een proces-verbaalakte. In beide gevallen, met of zonder ondertekening, staat tegenover een ieder vast dat een persoon een bepaalde verklaring heeft afgelegd, omdat de notaris verklaart dat die persoon de verklaring heeft afgelegd, (de formele bewijskracht van de akte), als bedoeld onder a. Daarbij staat wel degelijk ook de juistheid van de door de notaris waargenomen verklaring vast (de materiële bewijskracht van de akte), zowel in de situatie onder a. (artikel 157 lid 1 Rv) als onder b. (artikel 157 lid 2 Rv). Ook de materiële bewijskracht van de verklaring van de notaris geldt jegens een ieder.

Dat een waargenomen partijverklaring per definitie buiten de kring van de bevoegdheid van de notaris zou vallen, lijkt ons juist in het geval van een partij-akte, maar onjuist in het geval van de proces-verbaalakte.

Bij de proces-verbaalakte geldt nu juist dat de bevoegdheid tot het doen van waarnemingen van de notaris aanzienlijk is uitgebreid ten opzichte van de partij-akte. Immers, het hele doel van het laten waarnemen door de notaris van bijvoorbeeld een veiling of van een aandeelhoudersvergadering is, dat de daar afgelegde verklaringen (wilsuitingen, meningen, enz.) zo nauwkeurig mogelijk door hem worden opgetekend. Dit betekent, dat als partijen ter veiling of vergadering verschijnen "in de wetenschap dat de notaris gereed zit om hun verklaringen te relateren, zij op hun woorden moeten passen, want, eens geuit, kunnen zij die niet terugnemen" (zie § 3.1.3). Met andere woorden: heeft de notaris eenmaal de opdracht aanvaard tot waarneming, dan zullen de

door hem gedane waarnemingen per definitie binnen de kring van zijn bevoegdheid vallen. De algemene bevoegdheid van de notaris staat dit nadrukkelijk toe.

Een onderscheid is wel dat de dwingende bewijskracht van de inhoud van de verklaring in beide gevallen alleen geldt ten opzichte van degene die de verklaring heeft afgelegd.[337] Op grond van de ambtelijke verklaring in de proces-verbaalakte staat ten opzichte van een ieder vast dat een persoon een verklaring heeft afgelegd met een bepaalde inhoud. Echter, een verbintenis kan worden tegengeworpen aan degene die volgens de verklaring de verbintenis op zich heeft genomen door degene die recht heeft op die prestatie. Ook dat onderscheid dient in gelijke mate te worden gemaakt zowel in de situatie van een proces-verbaalakte ex artikel 157 lid 1 Rv (zonder mede ondertekening) als van artikel 157 lid 2 Rv (na mede ondertekening).

Wij merken ten slotte nogmaals op dat de bewijskracht van de partijverklaring ex artikel 37 lid 3 Wna niet afhankelijk wordt gesteld van ondertekening. Het artikellid bepaalt uitsluitend het rechtsgevolg van ondertekening.

3.3.9 Conclusies over de bewijskracht in relatie tot de executabiliteit

Lange tijd is verschillend gedacht over de materiële bewijskracht van (door de notaris waargenomen) partijverklaringen in de proces-verbaalakte. Daarbij werd onderscheid gemaakt tussen het geval waarin de partij die de verklaring aflegde de proces-verbaalakte wel mede ondertekende en het geval waarin hij dit niet deed. Een grondige analyse van de literatuur, het wettelijk stelsel en de jurisprudentie leidt ons tot de conclusie dat aanvankelijk (sinds 1838) de materiële bewijskracht van authentieke akten in het algemeen niet werd erkend, en dat slechts de formele bewijskracht ervan werd aanvaard. Eerst na 1900 is daar gaandeweg verandering in gekomen. In de tweede helft van de 20e eeuw groeide het besef dat de dwingende materiële bewijskracht de kern is van de ambtelijke bewijskracht. De discussie die binnen het notariaat in de afgelopen decennia werd gevoerd, werd gedomineerd door de vraag of aan de partijverklaring in de proces-verbaalakte, in het geval de betrokkene de proces-verbaalakte niet had meegetekend, vrije bewijskracht toekomt. Deze vraag vloeide voort uit artikel 37 lid 3 Wna. Dit artikel bepaalt, dat een proces-verbaalakte, die ten bewijze van instemming mede is ondertekend door een of meer bij de inhoud belanghebbende personen, dan tevens geldt te hunnen opzichte als partij-akte voor wat betreft de bewijskracht van de daarin vermelde waarnemingen van de notaris. Hieruit werd door sommigen (met inbegrip van de toenmalige staatssecretaris in 1997) vervolgens a-contrario afgeleid, dat de niet ondertekende akte houdende verklaringen niet de bewijskracht zou hebben van de partij-akte, in de zin van de materiële bewijskracht. Men meende kennelijk dat artikel 37 lid 3 Wna de dwingende bewijskracht liet afhangen van het wel of niet ondertekenen van de akte, en bij gebreke van ondertekening leidde men hieruit de vrije bewijskracht af. Uit de elementen van de tekst van artikel 37 lid 3 Wna (zie § 3.3.2) valt echter niet af te leiden, dat artikel 37 lid 3 Wna de

337 De Bruijn/Kraan 2012, p. 24 e.v.

dwingende bewijskracht afhankelijk stelt van mede-ondertekening. Het artikel bepaalt slechts wat het rechtsgevolg is indien de ondertekening plaats heeft gevonden.

Er is thans een overtuigende argumentatie ter verdediging van de leer, dat de materiële bewijskracht zich ook uitstrekt over door de notaris waargenomen partijverklaringen. De bewijskracht vloeit dan niet voort uit het ondertekenen door de comparant, maar uit de ambtelijke bevoegdheid waarmee de notaris heeft waargenomen ex artikel 157 lid 1 Rv. Alleen Waaijer erkent de materiële bewijskracht van de niet-ondertekende proces-verbaalakte niet. Hij staat hierin, sinds Kraan de materiële bewijskracht in 2012 aanvaardde, alleen. De bezwaren van Waaijer zijn door Kraan onzes inziens overtuigend weerlegd, met een beroep op de wetsgeschiedenis en jurisprudentie. In ons onderzoek hebben wij daarenboven twee principiële bezwaren tegen de benadering van Waaijer geuit. De materiële bewijskracht van de notariële proces-verbaalakte, met inbegrip van partijverklaringen, zien wij tot op de dag van vandaag in de praktijk van executoriale veilingen keer op keer als juist bevestigd. Wij hebben tenslotte onderzocht of aan de bewijskracht van waargenomen verklaringen in ambtsedig opgemaakte documenten van de gerechtsdeurwaarder een argument valt te ontlenen ter ondersteuning van de juistheid van de leer van de materiële bewijskracht. Onze conclusie is dat de dwingende materiële bewijskracht van de dagvaarding van de gerechtsdeurwaarder houdende partijverklaringen zonder dat deze door de betrokkene is ondertekend, geaccepteerd is.

3.3.10 De betekenis van artikel 37 lid 3 Wna verklaard

Nu wij hebben vastgesteld dat het niet mee ondertekenen van een proces-verbaalakte in de zin van artikel 37 lid 3 Wna niet meebrengt, dat aan de proces-verbaalakte geen materiële dwingende bewijskracht toekomt, maar dat de juistheid van de inhoud van die verklaring, behoudens tegenbewijs, dwingend vast staat ex artikel 157 lid 1 Rv, rijst een nieuwe vraag. Deze vraag luidt: indien er bewijsrechtelijk geen verschil bestaat, omdat aan de door de notaris waargenomen partij-verklaring in de notariële proces-verbaalakte dwingende bewijskracht toekomt, wat is dan nog de betekenis van artikel 37 lid 3 Wna? Immers, ongeacht zijn instemming is de persoon (als "object van waarneming") aan de juistheid van zijn – door de notaris weergegeven – verklaring gebonden. Anders geformuleerd: heeft artikel 37 lid 3 Wna nog wel een betekenis? De gedachte dringt zich op, dat de wetgever misschien een vergissing heeft gemaakt, en dat artikel 37 lid 3 Wna overbodig is.

Deze rechtsvraag hebben wij in de literatuur niet aangetroffen. Wel kan men uit de discussie afleiden, dat de "tegenstanders" van de dwingende bewijskracht uit het verleden zijn uitgegaan van de aanname, dat artikel 37 lid 3 Wna dan geen enkele functie meer zou hebben. Indien een "object van waarneming" zou zijn gebonden aan de door de notaris waargenomen en in de proces-verbaalakte neergelegde verklaring, zonder dat deze de proces-verbaalakte zou hebben mee ondertekend, was niet duidelijk waarom artikel 37 lid 3 Wna in de wet was opgenomen. Deze impliciete aanname lijkt ons eveneens ten grondslag te liggen aan de *a-contrario* redenering van de toenmalige staatssecretaris (zie § 3.3.3): *"Hieruit volgt daarom dat als de akte niet door die*

personen is mede-ondertekend, de verklaringen van de notaris geen andere waarde hebben dan een getuigenverklaring."

Nu wij deze vraag expliciet hebben opgeworpen, menen wij dat wij hierop ook een antwoord verschuldigd zijn, althans dat wij in elk geval zouden moeten trachten om het bestaansrecht van de bepaling te verhelderen. Hiermee herleeft tegelijkertijd de relevantie van de door Huijgen opgeworpen vraag waarom een akte niet zowel partij-akte als proces-verbaalakte zou kunnen zijn, en ook die vraag zullen wij verder behandelen.

Onzes inziens laat de betekenis van artikel 37 lid 3 Wna zich als volgt verklaren. Aan de door de notaris waargenomen en vastgelegde partijverklaring in de notariële proces-verbaalakte komt ex artikel 157 Rv dwingende bewijskracht toe, behoudens tegenbewijs. Het staat derhalve elke aanwezige op een veiling, met inbegrip van de betrokkene zelf, als het "object van waarneming", vrij om tegenbewijs te leveren tegen de juistheid van het relaas van de notaris in de akte. Zolang dat tegenbewijs niet is geleverd,[338] is de betrokkene in hoedanigheid van "object van waarneming" gehouden aan hetgeen volgens de notaris in zijn ambtelijke bevoegdheid werd vastgesteld als afgelegde verklaring met een bepaalde inhoud.

Tegenbewijs kan bijvoorbeeld worden geleverd door een concurrerende bieder, die mogelijk meent dat hij op de veiling een hoger bod heeft uitgebracht, wat door de notaris niet is waargenomen, maar waarvan hij meent tegenbewijs te kunnen leveren (bijvoorbeeld door getuigenverklaringen of een video-opname). Dit tegenbewijs kan ook worden geleverd door de betrokkene zelf, die mogelijk meent dat hij op de veiling niet het hoogste bod heeft uitgebracht, of heeft willen uitbrengen, wat door de notaris niet is waargenomen, maar waarvan hij meent tegenbewijs te kunnen leveren. Indien het tegenbewijs slaagt, dan kan vervolgens (in rechte) worden vastgesteld dat het object van waarneming de partijverklaring niet heeft afgelegd op de wijze waarop het is vermeld in het relaas van de notaris.

Indien de betrokkene echter besluit om de akte mee te ondertekenen, dan geldt de akte jegens hem tevens als een partij-akte en geldt de betrokkene niet langer slechts als "object van waarneming" maar ook als "comparant." Het mee ondertekenen van de proces-verbaalakte dienen wij ten principale op te vatten als "een daad van berusting" in de betekenis van "aanvaarding" of "onderwerping." De betrokkene bevestigt conform de tekst van artikel 37 lid 3 Wna hiermee zijn instemming met hetgeen de notaris heeft verklaard over zijn eigen verklaring en schept daarvan willens en wetens bewijs tegen zichzelf. Met andere woorden: de betrokkene erkent dat hij een verklaring heeft afgelegd op de tijd en plaats als door de notaris waargenomen, en dat de inhoud hiervan zoals door de notaris vastgelegd, juist is.

338 Voor het tegenbewijs zie § 2.3.1.

Materieel kan het mee ondertekenen bijna worden gezien als een afstand van het recht om tegenbewijs te leveren. Immers, de persoon die de akte mee ondertekent doet hiervan weliswaar geen afstand in formele zin. Hij zou ook als comparant bij een partij-akte het recht hebben gehad om tegenbewijs te leveren. Maar wel maakt hij materieel het recht op tegenbewijs vrijwel illusoir, door het tegenovergestelde te bevestigen, namelijk dat hetgeen in de akte omtrent zijn verklaring is vermeld, juist is. Hiermee wil hij immers bewijs scheppen tegen zichzelf van de juistheid van de verklaring zoals waargenomen door de notaris. Het meetekenen bevestigt niet alleen dat de betrokkene instemt met het relaas van de notaris, maar het wekt ook de verwachting dat hij niet voornemens is om hier iets tegenin te brengen. Hiermee is de verwarring in de parlementaire geschiedenis over de complexe passage van Lubbers in het handboek van Melis op dit punt verklaard (zie hiervoor § 3.3.3).

> *"Toegepast op het klassieke voorbeeld van degeen, die – na in een veiling «mijn» geroepen te hebben – zich zonder ondertekening van het procesverbaal verwijdert, stellen de bewerkers van de vijfde druk: «Dit procesverbaal behelst nu géén schriftelijke partij-verklaring in de zin van: door een partij als zodanig ondertekende verklaring. Doch dat hij gemijnd héèft, wordt verplicht volledig bewezen (behoudens tegenbewijs, doch tegenbewijs is ook mogelijk, zij het wellicht moeilijker, als hij wèl ondertekend heeft) door hetgeen het proces-verbaal hem in de mond legt."*[339]

Ik meen dat onze hiervoor omschreven uitleg identiek is aan hetgeen Lubbers in het slot heeft aangegeven. Lubbers betoogt dat de notariële proces-verbaalakte ook dwingend bewijs levert van de inhoud van de verklaring en de juistheid ervan, zonder dat is meegetekend. Bovendien mag de betrokkene die de proces-verbaalakte wel heeft mede ondertekend in de zin van artikel 37 lid 3 Wna (in theorie) nog steeds tegenbewijs leveren. Echter, dit lijkt Lubbers "wellicht moeilijker". Het lijkt ons een vrijwel onmogelijke opgave in de praktijk. Immers, de betrokkene zal niet alleen tegenbewijs zal moeten leveren (i) tegen de inhoud van de ambtelijke verklaring, maar ook (ii) tegen zijn eigen eerdere instemming met het ambtelijke relaas.

Voor de betrokkene die aldus de akte mede heeft ondertekend, heeft de akte gelding als (i) een proces-verbaalakte en (ii) als een partij-akte (§ 3.3.2). Alleen jegens hem heeft de akte gelding in deze beide opzichten. Anders dan Huijgen menen wij dat de aanhef van de notariële akte daarom niet gewijzigd dient te worden in het geval één of meer betrokkenen de akte mede ondertekenen in de zin van artikel 37 lid 3 Wna (zie § 3.3.2). Formeel blijft sprake van een proces-verbaalakte, omdat volgens artikel 37 Wna een akte in zijn algemeenheid niet zowel een proces-verbaalakte als een partij-akte kan zijn, maar slechts één van de twee soorten akten. De proces-verbaalakte is bedoeld als een verslag van de notaris omtrent het door hem waargenomene. De aanhef van de akte verandert daarmee niet. Vanwege het karakter van een verslag achteraf menen wij overigens dat de aanhef zeer wel zou kunnen luiden: "*Heden verklaar ik, notaris, dat*". Voorts menen wij dat de notaris aan het slot van de akte een passage kan opnemen in de zin van "*Deze proces-*

339 *Kamerstukken II* 1997/98, 23 706, nr. 16, p. 39.

verbaalakte is op [datum/tijd] mee ondertekend door [naam] ten bewijze van zijn instemming. Deze akte geldt op grond van artikel 37 lid 3 Wna ten opzichte van hem tevens als partij-akte voor wat betreft de bewijskracht van de daarin door mij, notaris, vermelde waarnemingen" of woorden van een dergelijke strekking (zie § 3.3.2).

Formeel blijft er derhalve sprake van een proces-verbaalakte; alleen in relatie tot de betrokkene die mede ondertekent, heeft de akte tevens het karakter van een partij-akte. Bij gebreke van een derde wettelijke categorie (partij-proces-verbaalakten) is de akte uitsluitend te kwalificeren als een proces-verbaalakte, die door de betrokkene is mede ondertekend, ten blijke van zijn instemming. Hiermee is tevens de door Huijgen opgeworpen vraag beantwoord.

Wij vatten het vorenstaande als volgt samen. Artikel 37 lid 3 Wna laat de dwingende bewijskracht niet afhangen van de mede ondertekening. Het bepaalt 'slechts' het rechtsgevolg van het mede ondertekenen van de akte door het object van waarneming. Dit rechtsgevolg wijkt niet af van het wettelijk stelsel: de akte blijft een proces-verbaalakte. Het staat elk object van waarneming derhalve vrij om via het plaatsen van zijn handtekening bewijs tegen zichzelf te scheppen van de door hem aangegane verbintenissen (hetgeen – ook – dwingende bewijskracht oplevert in de zin van artikel 157 lid 2 Rv). In dit concrete geval is het bewijs reeds geleverd door het ambtelijke relaas van de notaris, waarbij de betrokkene – in de wetenschap dat de notaris aanwezig was om zijn waarnemingen vast te leggen in een authentieke akte met dwingende bewijskracht ex artikel 157 lid 1 Rv – verklaringen heeft afgelegd. Hiermee heeft de betrokkene willens en wetens het rechtsgevolg van de dwingende bewijskracht van de notariële proces-verbaalakte (jegens een ieder) laten ontstaan. Door het mede ondertekenen berust de betrokkene in hetgeen in de akte is vermeld, en schept hij over de juistheid van het relaas van de notaris over de afgelegde verklaring expliciet bewijs tegen zichzelf (jegens de wederpartij ten behoeve van wie de verklaring is afgelegd). Alleen jegens de mede ondertekenaar heeft de akte het karakter van zowel proces-verbaal als partij-akte, hoewel de akte formeel een proces-verbaalakte is en blijft.

3.3.11 De relevantie van de materiële bewijskracht in relatie tot de executabiliteit

De Bruijn heeft de volgende beschouwing gemaakt en de brug als volgt geslagen tussen de bewijskracht en executabiliteit.[340]

> *"Gaarne neem ik aan, dat executoriale kracht en bewijskracht ten nauwste met elkaar verbonden zijn. De betrouwbaarheid der authentieke akte, haar onderstelde echtheid en de daarop gebaseerde bewijskracht hebben ongetwijfeld de wetgever bewogen tot het opstellen van de bepaling van artikel 436 Rv (thans 430 Rv).*
> *"Het doet er echter naar mijn oordeel niet toe hóe de akte de rechtsbetrekking tussen debiteur en crediteur bewijst. Het gaat er slechts om, dat ze die bewijst.*"

340 De Bruijn 1960, p. 35-35.

Hidma wijst op de materiële bewijskracht van de ambtenaarsverklaring: de juistheid van de ambtsedig opgemaakte verklaring van de notaris staat behoudens tegenbewijs ten aanzien van een ieder vast. Deze bewijskracht heeft betrekking op *alle* waarnemingen met een rechtsfeit-gehalte. Op grond van deze bewijskracht is Hidma, van oordeel dat, indien een notaris in een proces-verbaal van een veiling relateert dat X de hoogste bieder was en dat Y het geveilde goed voor dit bedrag aan hem gunde, (jegens een ieder) vaststaat dat tussen X en Y de bewuste koop tot stand is gekomen. Dit zo zijnde is ook de executoriale kracht – ondanks het ontbreken van de handtekening – verklaard.[341] Kraan heeft gewezen op de volgens hem in het handboek van Melis voorkomende lacune, te weten dat door de bewerkers van het handboek niet wordt duidelijk gemaakt *waarom* het niet-ondertekende proces-verbaal executoriale kracht tegen de wederpartij heeft. Dit klemt temeer, daar zij de materiële bewijskracht aan een niet ondertekende partijverklaring ontzeggen. Kraan betoogt aan de hand van twee uitspraken dat uit de overwegingen van de rechter blijkt dat hij de waarnemingen van de notaris op zichzelf voldoende acht om te concluderen tot de executabiliteit van de door die waarneming vastgestelde verplichtingen. Aan de betekenis van een eventuele ondertekening van het proces-verbaal of het ontbreken daarvan, wordt door de rechter geen woord gewijd. [342]

In § 3.4 zullen wij uitvoeriger ingaan op de executoriale kracht van de notariële akte.

3.4 DE EXECUTORIALE KRACHT VAN DE NOTARIËLE AKTE

In deze paragraaf bespreken wij de executoriale kracht van de notariële akte. Wij doen dat in zes subparagrafen. Allereerst bespreken wij in § 3.4.1 de wettelijke basis voor de executabiliteit van de notariële akte. Vervolgens behandelen wij in § 3.4.2 de gelijkstelling van de notariële akte met het rechterlijk vonnis. In § 3.4.3 behandelen wij het onderscheid tussen de partij-akte en de proces-verbaalakte voor de executoriale kracht. In § 3.4.4 gaan wij in op vier voorwaarden voor de executabiliteit van de notariële akte. In § 3.4.5 behandelen wij de afgifte van de grosse en het bestaan van een verbintenis. In § 3.4.6 behandelen wij de afgifte van de grosse en de bepaalbaarheid van een verbintenis. In § 3.4.7 formuleren wij samenvattende sectieconclusies.

3.4.1 De wettelijke basis voor de executabiliteit van de notariële akte

Executie kan plaatsvinden krachtens een executoriale titel. Kraan definieert het begrip executie als volgt. [343]

> *"Executie is het verwerkelijken van rechten die in een rechterlijke uitspraak of in een andere executoriale titel zijn vastgesteld of erkend. Het is een taak van de staat waarmee de deurwaarder is belast.*
> *"De grondslag van de bevoegdheid tot executie is het in de titel neergelegde recht op verhaal, het recht*

341 Hidma 1987, p. 164 e.v.
342 De Bruijn/Kraan , p. 26.
343 De Bruijn/Kraan 2012, p. 21.

om de feitelijke toestand in overeenstemming te brengen met de rechtstoestand."

Artikel 430 Rv is het eerste artikel van het Tweede Boek van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering met de titel: Van de gerechtelijke tenuitvoerlegging van vonnissen, beschikkingen en authentieke akten. Het artikel luidt als volgt.

> "*1. De grossen van in Nederland gewezen vonnissen, van beschikkingen van de Nederlandse rechter en van in Nederland verleden authentieke akten alsmede van andere bij de wet als executoriale titel aangewezen stukken kunnen in geheel Nederland worden ten uitvoer gelegd.*
> "*2. Zij moeten aan het hoofd voeren de woorden: In naam van de Koning.*
> "*3. Zij kunnen niet worden ten uitvoer gelegd dan na betekening aan de partij tegen wie de executie zich zal richten.*"

De meest voor de hand liggende executoriale titel is derhalve de grosse van een rechterlijk vonnis, maar er zijn er meer. De wet bepaalt dat ook de grosse van een notariële akte – zijnde een authentieke akte – ten uitvoer kan worden gelegd. Artikel 1 sub f Wna omschrijft de grosse als een in executoriale vorm uitgegeven afschrift of uittreksel van een notariële akte.

Rutgers wijst op de notariële kracht van de grosse van een notariële akte, als onderscheidend punt tussen een notariële en een onderhandse akte.[344]

3.4.2 De gelijkstelling van de notariële akte met het rechterlijk vonnis

Thans is het uitgangspunt dat (de grosse van) de notariële akte in artikel 430 Rv – blijkens de letterlijke tekst van het artikel – op één lijn wordt gesteld met (de grosse van) een vonnis van de publieke rechter voor de executabiliteit.[345] Enige nuancering kan worden toegevoegd, namelijk dat er een verschil is op het punt van gijzeling (of: lijfsdwang, zie daarvoor artikel 585 Rv), welk onderwerp buiten de kaders van ons onderzoek valt. Niettemin: de grosse van de notariële akte is in executoriale kracht in beginsel gelijk aan die van de grosse van een vonnis. [346]

Toch meldt Dijk dat in de jaren 1970 de gemoederen nogal werden verontrust door de Haagse huurkoopaffaires, en er een publicatie was geweest onder de titel "Ontruimen per notaris?". [347] Hierin werd meegedeeld dat verschillende deurwaarders hun medewerking aan een dergelijke ontruiming zonder rechterlijk vonnis weigerden. Ook meende hij te weten dat in Haarlem als algemeen standpunt gold, dat de deurwaarders zonder vonnis nimmer tot ontruiming zouden overgaan. Dijk meende te kunnen zeggen dat er een vaak voorkomende vermenging plaatsvond tussen geldend recht en wenselijk recht.

344 Pitlo/Rutgers en Krans 2014, p. 135.
345 Melis/Waaijer 2012, p. 198; De Bruijn/Kraan 2012, p. 13 e.v.
346 Pitlo/Rutgers en Krans 2014, p. 135.
347 Dijk 1978, p. 164.

Ook Dijk wijst, in navolging van Rutgers (zie § 3.4.1), op het verschil in werkingskracht tussen de onderhandse akte en de authentieke akte die nu eenmaal in ons rechtssysteem is neergelegd. Wil men hier verandering in brengen dan zal men de wet dienen te veranderen. [348]

> *"Nu meen ik er van uit te kunnen gaan dat de bezwaren tegen executeren op de grosse zich niet richten tegen gedwongen verkoop bij niet voldoen aan een geldlening of gelijksoortige overeenkomsten, maar speciaal tegen de mogelijkheid dat enige onroerend goed op deze wijze zonder tussenkomst van de rechter eventueel met behulp van de sterke arm zou kunnen worden ontruimd.*
> *"Hoewel ik (gelet op de in het geding zijnde problemen en speciaal gelet op het primaire levensbelang van het wonen) deze verschillende benaderingen wel begrijp, dien ik er toch op te wijzen dat er principieel gezien, de technische uitwerking (waarover hieronder meer) daargelaten, geen verschil bestaat tussen executoriaal beslag gevolgd door executie van bepaalde goederen van de debiteur, op grond van de grosse van de notariële akte van geldlening en de ontruiming van een pand op grond van een grosse.*
> *"In beide gevallen wordt aan het recht voldaan en krijgt de crediteur zijn recht zonder tussenkomst van de rechter."*

Dijk vraagt zich vervolgens af waarom in het ene geval wel en in het andere geval geen bezwaar wordt gemaakt. Hij zegt hierover: [349]

> *"Omdat men de ontruiming van een huis als een erger ingrijpen in de levensomstandigheden van iemand beschouwt, dan bijvoorbeeld de verkoop van aan iemand toebehorende goederen en omdat men op grond van de ernst van die ingreep liever een rechterlijk vonnis achter zich wil hebben. Maar men beseffe dan wel dat dit in zekere zin de eerste stap op een hellend vlak is.*
> *"Want als een deurwaarder ontruiming op grond van een grosse weigert en deze weigering als juist en in overeenstemming met ons geldend recht wordt ervaren, wie zal dan deze deurwaarder kwalijk nemen indien hij een executoriale verkoop op grond van een grosse weigert, omdat hij vindt dat ook daar de rechter maar eerst zijn oordeel moet geven."*

Wij scharen ons principieel achter de opmerkingen van Dijk. Hij maakte deze overigens over de traditionele toepassing van de notariële akte, derhalve buiten elke vorm van rechtspraak. Op grond van de huidige tekst van artikel 430 Rv wordt geen onderscheid gemaakt tussen de grosse van een authentieke akte en de grosse van een rechterlijk vonnis; beiden kwalificeren als executoriale titel.

Jongbloed vermeldt dat de mogelijkheid om een authentieke akte rechtstreeks te executeren zonder dat een voorafgaand vonnis nodig is, het rechtsverkeer in belangrijke mate vereenvoudigt. [350]

348 Dijk 1978, p. 165.
349 Dijk 1978, p. 165.
350 Jongbloed 1987, p. 150.

"Daarmee is tevens een grote macht toegekend aan de bezitter van de grosse. Bij vonnissen is het de rechter die de vordering onderzoekt nadat beide partijen hun opvattingen kenbaar gemaakte kunnen hebben en omschrijft de rechter zo nauwkeurig mogelijk wat voor executie vatbaar is. Bij akten ontbreekt dit vooronderzoek en dikwijls ook de scherpte van de formulering. Het verschil in de formulering heeft direct te maken met een ander onderscheid tussen vonnis en akte. Het vonnis komt tot stand als partijen al verschil van mening hebben, zij in een rechtsstrijd gewikkeld zijn en de rechter zijn oordeel voor het geval in concreto, rekening houdend met alle feiten en omstandigheden die zich voorgedaan hebben, kan geven.

"De akte wordt al opgemaakt als partijen nog in harmonie met elkaar omgaan en men geen rekening houdt (of wil houden) met verschillen van inzicht, wanpretstatie, etc. Tussen de dag waarop de akte opgemaakt werd en de dag waarop de akte als het beslissende element in de strijd wordt geworpen, kunnen jaren verstrijken. De notaris zal in de akte daarom veel meer in abstracto moeten formuleren, zonder zich daarbij rekening te kunnen houden met alle feiten en omstandigheden die zich nog zouden kunnen voordoen. Dat is ook de reden dat Eggens meent dat beide niet gelijk kunnen staan."

De slotbeschouwingen van Jongbloed en het voorbehoud van Eggens moeten worden begrepen binnen de klassieke context van de partij-akte, waarbij degene die een notariële akte tekent geacht wordt bij voorbaat een vonnis tegen zichzelf te verschaffen. Het 'bij voorbaat' kan zich uitstrekken over een periode van maanden of jaren. In dit artikel werd nog geen rekening gehouden met de toepassing van een proces-verbaalakte binnen private rechtspraak. Jongbloed noemt het vorenstaande om de nauwe banden tussen vonnissen en akten nader te duiden. [351] In plaats van een 'vonnis' tegen zichzelf te scheppen, zou een andere benadering kunnen zijn dat hij die een notariële akte ondertekent, daarmee een executoriale titel tegen zichzelf schept.[352] Deze omschrijving sluit nauwer aan bij de huidige tekst van artikel 430 Rv.

Wat uit de vorengaande passages blijkt is dat de executoriale kracht van de grosse van de notariële akte naast de grosse van het rechterlijk vonnis wettelijk is verankerd en maatschappelijk is geaccepteerd. Ook Jongbloed bevestigt dit:

"Dat een geldsom geïncasseerd kan worden, wordt door niemand betwist. Het tweede boek van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering (oud) geeft in de artt. 439 e.v. daarvoor uitgebreid de middelen aan. Aangezien dit verhaalsexecutie betreft en geen reële executie in de door ons bedoelde zin besteden wij hier verder geen aandacht aan."

Op grond van het vorenstaande vatten wij de weerstand in de praktijk tegen executie op grond van de grosse van een notariële akte (zonder tussenkomst van de rechter) aldus samen, dat deze wordt gevoed door de omstandigheden van het geval, zoals (i) de zwaarte van de executie; ontruiming van een woning (reële executie) versus de inning van een bescheiden geldsom (verhaalsexecutie),

351 Jongbloed 1987, p. 150; HR 3 mei 1985, NJ 1986, 323.

352 Den Tonkelaar 1981, p. 141.

(ii) het verstrijken van een lange periode tussen het verlijden van de akte en de executie op grond van de grosse ervan en (iii) een vage omschrijving van de rechtsbetrekking en/of de verbintenissen.

Wanneer wij de omstandigheden van het geval betrekken op ons onderzoek, dan zien wij dat de voeding voor de weerstand hier niet of nauwelijks van toepassing zijn: ons onderzoek heeft uitsluitend betrekking op de verhaalsexecutie, de inning van een beperkte geldsom (zie i); op grond van een nieuwe toepassing van de notariële proces-verbaalakte wordt de akte verleden ná het doorlopen van een (private) rechtsgang, direct gevolgd door executie (zie ii), en de bindend adviseur of de arbiter geeft een nauwkeurige omschrijving van de rechtsbetrekking en de verbintenissen ter beëindiging van een gerezen geschil (zie iii).

3.4.3 De grosse van de proces-verbaalakte als grondslag voor executie

Dijk gaat in zijn artikel vervolgens in op de juridisch technische kant van de executie en concludeert dat de koper op de veiling die eigenaar is geworden, de vorige eigenaar kan dwingen tot ontruiming op basis van de grosse van de proces-verbaalakte van de veiling. Voorwaarde is volgens hem dan wel dat de hypotheekakte van de vorige eigenaar een beding bevat dat hij het huis dient te ontruimen. [353]

> *"Wij onderscheiden hier twee gevallen. In het eerste geval wordt het huis verkocht op grond van het beding van artikel 1223 lid 2 BW (oud) en wel in het geval dat de eigenaar van het huis (debiteur van de hypothecaire geldlening) het huis zelf bewoont. In dat geval zal de koper op de veiling, omdat hij door de overschrijving van het proces verbaal van veiling eigenaar is geworden, de vorige eigenaar (debiteur van de hypotheek) tot ontruiming kunnen dwingen. Die vorige eigenaar bewoont na de eigendomsovergang het huis toch zonder enig recht of titel.*
> *"Als nu de vorige eigenaar (debiteur van de hypotheek) weigert, zal, indien in de hypotheekakte de bepaling is opgenomen dat de hypothecaire debiteur verplicht is om het verbonden huis in aanvaarding door de nieuwe eigenaar te ontruimen, deze voor die ontruiming geen nieuwe procedure behoeven aan te spannen, teneinde voor die ontruiming een titel te verkrijgen. Aangenomen mag worden dat het proces verbaal van toewijzing hier de vereiste titel verschaft. Vergelijk ten deze prof. mr. P. Stein, serie recht en praktijk, deel 7A "Zekerheidsrechten: blz. 153 en volgende. Mogelijker ligt het indien het betreffende perceel niet door de vorige eigenaar (debiteur van de hypotheek) wordt bewoond, maar door een derde op grond van een huurovereenkomst."*

In 1980 oordeelde de President van de Arnhemse rechtbank echter dat ontruiming plaats kon vinden op de enkele grond van de grosse van de notariële proces-verbaalakte van veiling, ongeacht de vraag of de veilingvoorwaarden dwongen tot ontruiming. De President overwoog als volgt blijkens het door Den Tonkelaar aangehaalde citaat:[354]

353 Dijk 1978, p. 166.
354 Pres. Rechtbank Arnhem 30 september 1980, *Praktijkgids* 1981, 142-144.

"Bij de behandeling van de zaak is het navolgende als enerzijds gesteld en anderzijds niet weersproken komen vast te staan. Gedaagde bewoont het litigieuze pand sedert de veiling nog steeds samen met zijn vriendin en nog een vriend. Hij geeft niet te kennen het huis vrijwillig aan eisers vrij ter beschikking te stellen. Eisers wensen thans tot verkoop van het pand in onbewoonde staat over te gaan.

"Gedaagde is gehouden tot feitelijke levering aan eisers. Eisers hebben in het geding gebracht: een exemplaar van de algemene voorwaarden van geldlening en hypotheekstelling van de eerste hypotheekhouder, zoals deze van toepassing waren op het hypotheekrecht met betrekking tot het litigieuze pand, en de eerste grosse van de processen-verbaal van de inzet en toeslag van de gehouden veiling ex artikel 1223 lid 2 BW.

"De veilingcondities, vermeld in de overgelegde veilingakte, houden onder meer in dat gedaagde, conform het bepaalde in artikel 20 lid 3 van voormelde algemene voorwaarden, verplicht is op de dag van aanvaarding te hebben ontruimd en dat de koper, indien zulks niet is geschied, gerechtigd is uit kracht van de grosse tot ontruiming te doen overgaan.

"De verplichting van gedaagde om aan eisers het bezit te verschaffen houdt in dat hen het onroerend goed geheel ontruimd ter beschikking zal worden gesteld. Die verplichting omvat dus mede de ontruiming door degenen die met toestemming of door toedoen dan wel -laten van gedaagde zich in het pand bevinden.

"Er is in casus geen sprake van verhuur van het pand als zelfstandige woonruimte aan een derde.

"In de thans gehuldigde executieleer moet worden aangenomen dat eisers het recht van parate executie hebben. Zij kunnen zelfs zonder het opnemen van voormelde clausule in de veilingcondities, krachtens de executoriale titel, die wordt belichaamd door de authentieke akte van de processen-verbaal van veiling ex artikel 1223 lid 2 BW, gedaagde met zijn medebewoners dwingen tot ontruiming van het geveilde.

"Nog afgezien van de spoedeisendheid, die door gedaagde is betwiste, impliceert het voorgaande dat eisers bij de thans gevraagde voorziening in de bestaande situatie geen belang hebben. Zij beschikking immers reeds over een volledig toereikend te achten titel, op grond waarvan zij zich het bezit kunnen verschaffen. Wij moeten mitsdien de verlangde tussenkomst weigeren, met veroordeling van eisers in de gedingkosten"

Wij menen dat dit een zuivere benadering is. Zo niet Pleysier die voor executie op grond van een notariële akte uitgaat van een partij-akte waarin een schuldenaar een executoriale titel tegen zichzelf schept, waar hij stelt: [355] *"In de uitspraak van de President te Arnhem van 30 september 1980, besproken door Den Tonkelaar, werd de grosse van de veilingakte als executoriale titel gezien en daarom een vonnis overbodig geacht. Dit lijkt mij niet juist: bij die akte heeft de schuldenaar niets beloofd. Den Tonkelaar ziet er geen bezwaar in."*

Rodenburg die zich eveneens achter het vonnis schaart, wijst er in reactie op dat de casus niet zag op parate executie, maar op reële executie op grond van een executoriale titel (in casu op

355 Pleysier 1986, p. 25 (voetnoot 32).

grond van de grosse van de proces-verbaalakte).[356] Immers, het ging in de voorgelegde casus *niet* om het verkrijgen van de verschuldigde prestatie tot juridische levering (de koper was namelijk al eigenaar geworden door overschrijving van het proces-verbaal van toewijzing), maar om het verkrijgen van de feitelijke toegang tot het pand in overeenstemming met de rechtstoestand (de eigendom van de koper op de veiling). Rodenburg verduidelijkt dat Den Tonkelaar de executie zonder rechterlijke tussenkomst zonder meer als parate executie had beschouwd, maar Rodenburg merkt op dat parate executie nu juist *zonder* executoriale titel geschiedt. Echter, 'toch terecht en in weerwil van deze onjuiste opvatting' trekt Den Tonkelaar volgens Rodenburg vervolgens de juiste conclusie dat het de heersende leer is dat de koper de weigerachtige hypotheekgever er op de grosse van de veilingakte uit kan zetten. "*En zo is het: een geheel eigenmachtige aan de executoriale koper toekomende bevoegdheid tot executie zonder grosse van de notariële veilingakte kent ons recht niet. Dus ook in de onderhavige casus: geen parate executie.*"

Pleysier noemt ook de uitspraak van de President te Groningen in kort geding van 1 december 1983 onjuist. [357] "*Daar probeerde men 'de bewoners' eruit te krijgen met behulp van de grosse van de veilingsakte. De President was het daarmee eens.*"[358] Pleysier miskent onzes inziens echter telkenmale dat de schuldenaar al wordt geconfronteerd met de rechtsgevolgen van niet-nakoming, te weten de gevolgen van een openbare verkoop door de hypotheekhouder, waarbij uit de proces-verbaalakte blijkt wie de nieuwe eigenaar is geworden, en welke gevolgen de schuldenaar krachtens de wet moet ondergaan. Het is om die reden dat hij niet opnieuw deze verbintenissen vrijwillig op zich behoeft te nemen via een partijverklaring in een notariële (partij-)akte.

Jongbloed maakt wel een duidelijk onderscheid in het karakter tussen enerzijds partij-akten en anderzijds proces-verbaalakten, zonder dat dit afdoet aan de executoriale kracht, wat hij als volgt omschrijft: [359]

> *"Het onderscheid tussen beide soorten akten blijkt in art. 31 Notariswet. In tegenstelling namelijk tot de partijakten kan bij de proces-verbaalakten de ondertekening van (een of meer) comparanten ontbreken als deze weigeren te tekenen of zich voor het sluiten der akte verwijderd hebben. Het onderscheid is als volgt te verklaren. De partijakte kan slechts tot stand komen via het afleggen van schriftelijke verklaringen of het surrogaat van art. 30 Notariswet, waarbij de ondertekening een essentieel onderdeel is. Proces-verbaalakten echter worden ondertekend omdat partijen hun instemming met hetgeen de notaris in de akte verklaard heeft tonen; deze ondertekening is niet een essentieel onderdeel. Alleen daarop slaat het onderscheid, want hoe de akte de rechtsbetrekking tussen beide partijen bewijst is irrelevant; het voornaamste is dat dit bewezen wordt, want geen der beide artikelen 436 Rv. en 43 Notariswet geeft aanleiding gevolgen aan dit onderscheid te verbinden bij het toekennen van executoriale kracht aan de authentieke akte en haar grossen.*"

356 Rodenburg 1981, p. 366. Voor een overzicht van verschillende soorten executie zie Snijders, Klaassen, Meijer 2011, p. 469-475.
357 Pres. Rechtbank Groningen 1 december 1983, *WPNR* 5712 (1984), p. 575-577.
358 Pleysier 1986, p. 25 (voetnoot 32).
359 Jongbloed 1987, p. 146-147.

Ten slotte vermelden wij, hoewel dit niet de kern van ons betoog raakt, dat het vonnis van de President van de Rechtbank d.d. 30 september 1980 in zoverre opmerkelijk is, dat de vordering van eisers wordt afgewezen bij gebreke van een belang. Kraan daarentegen betoogt dat artikel 430 Rv de schuldeiser niet dwingt om gebruik te maken van de grosse van de notariële akte om zijn aanspraken te realiseren. Het meent dat het de schuldeiser vrijstaat om, ook al is hij in het bezit van die grosse, de gewone weg te bewandelen en zijn schuldenaar te dagvaarden om een veroordelend vonnis te diens laste te verkrijgen. [360]

De President van de Arnhemse rechtbank meende in dit geval echter dat er geen belang was bij een (tweede) titel door een vonnis in kort geding. Kraan merkt overigens op dat het belang van de schuldeiser bij het bewandelen van de gewone weg kan zijn gelegen in de mogelijkheid dat een executiegeschil wordt verwacht, of omdat de schuldeiser met een vonnis executie bij lijfsdwang wil verkrijgen. De crediteur die al in het bezit is van een executoriale titel in de vorm van de grosse van een notariële akte, doet er niettemin verstandig aan om zijn belang bij het vonnis expliciet te vermelden.

3.4.4 Vier wettelijke voorwaarden voor de executabiliteit van de notariële akte

Kraan merkt op dat op grond van de tekst van artikel 430 Rv aan vier voorwaarden moet zijn voldaan, wil executie op grond van een notariële akte mogelijk zijn.[361] Ten eerste moet de akte authentiek zijn. Een gebrek in de naleving van essentiële voorschriften door de notaris, ziet volgens Kraan op voorschriften die op straffe van verlies van authenticiteit zijn voorgeschreven. Dit brengt mee dat de akte authenticiteit mist en niet voor tenuitvoerlegging vatbaar is.[362] Ten tweede moet de akte in Nederland zijn verleden. Ten derde moet een grosse zijn uitgereikt. Ten vierde moet de grosse zijn betekend aan de partij tegen wie de executie zich richt. Er is consensus over de vier voorwaarden in de literatuur.[363]

3.4.5 De afgifte van de grosse en het bestaan van een verbintenis

Een grosse is een in executoriale vorm uitgegeven afschrift of uittreksel van een notariële akte (artikel 1 lid 1 sub g Wna). Het is een afschrift (of uittreksel) dat aan bijzondere vormvereisten voldoet. Aan het hoofd staat "In naam van de Koning"[364] en onderaan staat: "Uitgegeven voor

360 Kraan 2012, p. 28; HR 5 februari 1925, *NJ* 1925, p. 440.

361 De Bruijn/Kraan 2012, p. 13 e.v.

362 HR 24 januari 1997, *NJ* 1998, 204; Melis/ Waaijer 2012, p. 90; De Bruijn/Kraan 2012, p. 15.

363 Melis/Waaijer 2012, p. 198; Snijders, Klaassen, Meijer 2011, p. 464, 507-508.

364 Tot 30 april 2013 luidde de vermelding "In naam der Koningin". Deze vermelding werd gewijzigd in "In naam des Konings" na de troonsbestijging door koning Willem-Alexander (Wet van 26 november 2014 tot herstel van wetstechnische gebreken en leemten alsmede aanbrenging van andere wijzigingen van ondergeschikte aard in diverse wetsbepalingen op het terrein van het Ministerie van Veiligheid en Justitie, alsmede in de Wet op de dierproeven tot herstel van een abuis (Verzamelwet Veiligheid en Justitie 2013), artikel IIB, Staatsblad 2014/540). Per 1 juli 2015 is deze tekst vervangen door "In naam van de Koning" met een besluit dat wijziging aanbracht in voorschriften met betrekking tot de aanhef van dwangbevelen, grossen, vonnissen en andere documenten die een executoriale titel verschaffen. Deze onderdelen hadden volgens minister A.G. van der Steur tot doel de archaïsche aanhef "In naam des Konings" of in "In naam der Koningin" die voor de desbetreffende documenten is voorgeschreven, te wijzigen in een hedendaags equivalent ("In naam van de Koning"), Besluit van 19 juni 2015 tot vaststelling van het tijdstip van inwerkingtreding van enige nog niet in werking gestelde artikelen van de Verzamelwet Veiligheid en Justitie

eerste grosse".[365] Kraan behandelt de vraag van welke aktesoort een grosse kan worden afgegeven. Hij stelt vast dat de notaris van alle tot zijn protocol behorende akten, dus ongeacht of deze partij-akten of proces-verbaalakten zijn, een grosse kan afgeven, maar dat dit niet betekent dat al die akten executeerbaar zijn. Voor executabiliteit is wel vereist dat de akte voor executie vatbare verplichtingen ten laste van de ene persoon en voor tenuitvoerlegging vatbare aanspraken ten behoeve van een andere persoon bevat.

Met Kraan menen wij dat voor een akte waarmee niets te executeren valt, geen grosse mag worden afgegeven. Kraan voert hiervoor twee redenen aan. De eerste is dat de partij die in een dergelijk geval om de grosse verzoekt hierbij geen belang heeft. Ten tweede wekt het woord "grosse" op een stuk waarmee niets te executeren valt verwarring. De notaris dient dan met een beroep op artikel 21 lid 2 Wna die afgifte te weigeren.[366] Wij sluiten ons aan bij de bevindingen van Kraan.
In dezelfde zin oordeelde de Rechtbank Amsterdam onder de oude wetgeving:

> *"dat immers uit artikel 1 eerste lid en artikel 43 eerste lid Wn volgt, dat grossen kunnen worden afgegeven van alle door een notaris verleden authentieke akten, zonder dat bij die of bij andere artikelen, voor zover de uitgifte van volledige grossen betreft, tussen de beide categorieën van akten onderscheid wordt gemaakt; dat voor zodanig onderscheid ook geen grond zou bestaan, vooreerst omdat wat de wetgever ertoe heeft gebracht bepaalde akten in zeker opzicht met een vonnis gelijk te stellen en daarom haar uitgifte in executoriale vorm toe te staan, is de bijzondere geloofwaardigheid, die ze aan haar authentieke karakter ontlenen en die geloofwaardigheid niet minder is, indien een notaris eigen verrichtingen en waarnemingen (artikel 31 Wn) dan indien hij de verklaringen van verschenen partijen (artikel 30 Wn) relateert."*[367]

Rutgers vermeldt nadrukkelijk dat de grosse van de notariële proces-verbaalakte ondanks het ontbreken van partijverklaringen, een executoriale titel kan opleveren, te weten in het geval dat een verplichting ook door een notaris kan worden vastgesteld.[368]

Over de executoriale kracht is in de parlementaire behandeling van 1997 bij artikel 37 lid Wna verwarring ontstaan, omdat deze zo nauw is verbonden met de materiële bewijskracht. De staatssecretaris erkent in tweede instantie weliswaar, dat in een proces-verbaalakte opgenomen partijverklaringen verplicht volledig worden bewezen, maar vermeldt vervolgens, dat de partij met de akte de rechter zal (moeten) overtuigen van de juistheid van de inhoud van de ambtelijke getuigenverklaring.

> *"Ook de bewerkers van de zesde druk [van het handboek van Melis] wijzen erop dat wie een*

2013, Staatsblad 2015, 247).

365 Huijgen en Pleysier 2001, p. 7.

366 De Bruijn/Kraan 2012, p. 42.

367 Rb Amsterdam 6 mei 1927, *NJ* 1928.

368 Pitlo/Hidma en Rutgers 2004, nr. 61.

ander niet tot ondertekening heeft kunnen bewegen, met de proces-verbaalakte niet meer dan een getuigenverklaring heeft, al zal hij de rechter meestal kunnen overtuigen dat die ander verklaard heeft zoals in die akte staat te lezen."[369]

Wij merken hierover op dat in § 3.3.3 de onjuistheid van dit onderdeel van het betoog van de toenmalige staatssecretaris is behandeld. Daar is vastgesteld dat Lubbers juist wel concludeerde dat het proces-verbaal waarin de notaris heeft geconstateerd dat een persoon een verklaring aflegt dwingende bewijskracht heeft, al is het geen partijverklaring omdat de ondertekening van die partij ontbreekt.[370] De consequentie is immers, dat de grosse van deze authentieke akte jegens die persoon een executoriale titel oplevert. Voorts merken wij nogmaals op dat de bewerkers van het handboek van Melis wel degelijk uitgingen van de dwingende kracht van de ambtelijke getuigenverklaring van de biedingen ter veiling en dat de akte daarom een authentieke akte met dwingende materiële bewijskracht was, waarvan de grosse een executoriale titel oplevert. Dit is eveneens in de literatuur als zodanig aanvaard.[371] Daarmee is de executoriale kracht aanvaard. De staatssecretaris ging er voorts aan voorbij dat de rechter aan de inhoud van de akte op grond van de dwingende bewijskracht gebonden is, behoudens tegenbewijs (artikel 151 lid 1 Rv). Daardoor is de rechtsgang in beginsel even omslachtig als overbodig.[372]

Voorts is het van belang op te merken dat de grosse van de notariële akte is erkend als titel voor executie binnen Europa ex artikel 58 van de Brussel I *bis*-Verordening.[373] Dit artikel luidt als volgt.

"Authentieke akten, verleden en uitvoerbaar in een lidstaat, worden op verzoek, overeenkomstig de in artikel 38 en volgende bedoelde procedure, in een andere lidstaat uitvoerbaar verklaard. De verklaring van uitvoerbaarheid wordt door het gerecht dat oordeelt over een rechtsmiddel, bedoeld in de artikelen 43 en 44, slechts geweigerd of ingetrokken indien de tenuitvoerlegging van de authentieke akte kennelijk strijdig is met de openbare orde van de aangezochte lidstaat."

De conclusie is dat de wet geen onderscheid maakt tussen de executoriale kracht van de grosse van de partij-akte en de proces-verbaalakte. De grosse kan derhalve van beide aktesoorten worden afgegeven, mits er voor ten uitvoerlegging vatbare verplichtingen in de akte zijn omschreven. Het is voor de notaris daarom van groot belang dat hij bij het opmaken van de akte nauwkeurig de verplichtingen omschrijft en deze relateert aan de betrokkene in kwestie. De meest voorkomende situatie is de partij-akte, waarbij de notaris het bestaan van de verbintenissen vaststelt, doordat de betrokkenen in zijn aanwezigheid partijverklaringen afleggen, waarbij zij vrijwillig verbintenissen

369 *Kamerstukken II* 1997/98, 23 706, nr. 16, p. 39.

370 Melis/Dijk e.a. 1982.

371 Hidma 1987, p. 165.

372 Pitlo/Hidma en Rutgers 2004, nr. 61.

373 Verordening (EU) nr. 1215/2012 van het Europese Parlement en de Raad van 12 december 2012 betreffende de rechterlijke bevoegdheid, de erkenning en de tenuitvoerlegging van beslissingen in burgerlijke en handelszaken (herschikking), zoals laatstelijk gewijzigd op 26 november 2014 (Pb EU 2015, L 54).

op zich nemen. Een andere situatie is dat de notaris (bijvoorbeeld bij een veiling) waarneemt dat partijen door hun verklaringen vrijwillig verbintenissen op zich nemen (zie § 3.3).

3.4.6 De afgifte van de grosse en de bepaalbaarheid van een verbintenis

Verplichtingen tot betaling van een geldsom zijn in ieder geval op basis van de grosse van een notariële akte zonder rechterlijke tussenkomst te executeren (verhaalsexecutie). Dit is onomstreden (zie § 3.4.2 en 3.4.3). Door de opname van het verschuldigde geldbedrag in de akte is de verbintenis bepaalbaar.

Het is mogelijk dat de verbintenis een reeds bekend en in cijfers uitgedrukt bedrag betreft of een in woorden omschreven toekomstige vordering. Blijkens het arrest Rabobank/Visser moet volgens de Hoge Raad het gaan om (i) op het moment van het passeren van de akte bestaande en in die akte neergelegde vorderingen, dan wel (ii) om toekomstige vorderingen die hun onmiddellijke grondslag vinden in een ten tijde van het verlijden al bestaande en in die akte neergelegde rechtsverhouding.[374]

Het arrest van de Hoge Raad wordt in §3.5 verder besproken vanwege het belang ervan voor het onderzoek.

3.4.7 Samenvattende sectieconclusies

Wij concluderen dat eenvoudige verhaalsexecutie over beperkte hoofdsommen kan plaatsvinden op grond van de grosse van de notariële proces-verbaalakte als executoriale titel, mits de vordering bepaalbaar is. Dit geldt ook in de nieuwe toepassing van het onderzoek, waarbij wel tussenkomst plaatsvindt van de rechtspraak, maar dan in de vorm van private rechtspraak. Het bestaan en de bepaalbaarheid van de verbintenissen is essentieel. Voor executabiliteit is vereist dat de akte voor executie vatbare verplichtingen ten laste van de ene persoon en voor tenuitvoerlegging vatbare aanspraken ten behoeve van een andere persoon bevat. De notaris mag geen grosse uitgeven indien hiervan geen sprake is.

3.5 HET ARREST RABOBANK/VISSER

In § 3.5.1 behandelen wij het arrest Rabobank/Visser. In § 3.5.2 gaan wij in op de gevolgen van het arrest voor de praktijk. In § 3.5.3 behandelen wij het arrest in relatie tot de proces-verbaalakte bij private rechtspraak. In § 3.5.4 formuleren wij samenvattende sectieconclusies.

3.5.1 De casus van het arrest Rabobank/Visser

In de zaak Rabobank/Visser was in geschil of de grosse van de notariële akte een executoriale titel oplevert als bedoeld in artikel 436 (oud) Rv (thans artikel 430 lid 1 Rv). In het betreffende geval was een zogenaamde bankhypotheek overeengekomen, waarbij de akte ter zake van de vordering waarvoor het recht van hypotheek was gevestigd een formulering van algemene strekking bevatte,

374 HR 26 juni 1992, *NJ* 1993, 449 (*Rabobank/Visser*); Melis/Waaijer 2012, p. 202-204; Pitlo/Rutgers en Krans 2014, p. 135.

te weten voor "*de betaling van al hetgeen de bank blijkens haar administratie van (…)(Visser) te vorderen heeft of mocht hebben, uit hoofde van verstrekte en/of alsnog te verstrekken geldleningen, verleende en/of alsnog te verlenen kredieten in rekening-courant, tegenwoordige en/of toekomstige borgstellingen, dan wel uit welken andere hoofde ook (…)".* Er was tevens een bepaling opgenomen die luidde: *"Ten aanzien van het door de debiteur aan de bank verschuldigde, zal de administratie van de bank, zoals blijkt uit een door de bank verstrekte opgave gelden als volledig bewijs behoudens tegenbewijs."*

De omschrijving werd te algemeen geacht en daarom kon de akte alleen gebruikt worden om het onroerend goed waarop de hypotheek rustte uit te winnen en niet om alle andere vorderingen die in de akte vermeld worden (zoals de rekening-courantschuld bij de bank) uit te winnen. Het oordeel van de Hoge Raad in die zaak luidde, voor zover hier van belang, als volgt.

> *"Aan de grosse van een authentieke akte komt slechts executoriale kracht toe met betrekking tot op het tijdstip van het verlijden van de akte reeds bestaande en in de akte omschreven vorderingen alsmede met betrekking tot toekomstige vorderingen die hun onmiddellijke grondslag vinden in een op het tijdstip van het verlijden van de akte reeds bestaande en in de akte omschreven rechtsverhouding.*
> *"In geval de akte wel betrekking heeft op één of meer vorderingen, die aan de in de vorige alinea bedoelde vereisten voldoen, maar niet de grootte van het verschuldigd bedrag vermeldt, is de grosse van de akte niettemin voor tenuitvoerlegging vatbaar, wanneer deze de weg aangeeft langs welke op voor de schuldenaar bindende wijze de grootte van het verschuldigd bedrag kan worden vastgesteld, behoudens de mogelijkheid van tegenbewijs door de schuldenaar."*

Aangezien het arrest ziet op de executoriale kracht van de notariële akte, onderzoeken wij of aan het arrest Rabobank/Visser argumenten kunnen worden ontleend tegen de toepassing van de proces-verbaalakte als executoriale titel binnen private rechtspraak.[375]

3.5.2 De gevolgen van het arrest Rabobank/Visser voor de praktijk

De Hoge Raad heeft in het arrest twee situaties onderscheiden, te weten een hypotheekrecht gevestigd voor bestaande vorderingen, en een hypotheekrecht voor (absoluut) toekomstige vorderingen. In het eerste geval gaat het om een concrete, reeds bepaalde vordering waarvoor een recht van hypotheek werd verleend. Deze vordering bestond al ten tijde van het passeren van de hypotheekakte. In het tweede geval is sprake van (absoluut) toekomstige vorderingen. De gevolgen van het arrest betreffen vooral deze laatste categorie. De Hoge Raad aanvaardt voor absoluut toekomstige vorderingen de executabiliteit van een authentieke akte niet zonder meer. Executie is alleen toegestaan indien de akte in elk geval vermeldt (i) in welke rechtsverhouding de toekomstige vordering zijn onmiddellijke grondslag vindt, en (ii) duidelijk is langs welke weg de omvang van het verschuldigde bedrag kan worden vastgesteld. Hiermee heeft de Hoge Raad een nadere omschrijving gegeven van de bepaalbaarheid van verbintenissen.

375 HR 26 juni 1992, *NJ* 1993, 449 (*Rabobank/Visser*).

3.5.3 Het arrest Rabobank/Visser en de proces-verbaalakte bij private rechtspraak

Hierna passen wij de kennis van het arrest Rabobank/Visser toe op de situatie bij een privaat gerecht. Vervolgens behandelen wij twee door Kraan aangehaalde bezwaren tegen de proces-verbaalakte, ontleend aan het arrest Rabobank/Visser.[376]

In de constructie van de vastlegging van een bindend advies (of een arbitraal vonnis) in een proces-verbaalakte doet zich de eerste door de Hoge Raad genoemde situatie voor. Vanaf het moment van de beslissing is sprake van een reeds bestaande en bepaalde vordering. De beslissing is gegeven om een gerezen conflict binnen een bestaande rechtsverhouding te beëindigen. Op het moment waarop de notaris de akte zal verlijden, is de nieuwe rechtstoestand waartoe partijen zich hadden verplicht, bekend. De vordering is als gevolg van de private uitspraak bepaald. Aan de tweede situatie die door de Hoge Raad werd geformuleerd (voor absoluut toekomstige vorderingen), komt men niet toe. Ernste heeft deze conclusie eveneens getrokken.[377]

Kraan noemt als bezwaar tegen het gebruik van de proces-verbaalakte, ontleend aan het arrest Rabobank/Visser, dat aan alle akten de eis wordt gesteld (i) dat in de akte de rechtsverhouding moet zijn neergelegd en (ii) dat partijen daaraan zelf medewerking moeten verlenen.[378] Wij zullen de door Kraan gestelde eisen hierna bespreken.

Ad (i). Bij private rechtspraak zal de rechtsverhouding tussen de partijen zijn neergelegd, doordat de akte – ofwel uitgebreid ofwel op hoofdlijnen – zal verwijzen naar het arbitrale vonnis of het bindend advies, waarin een beschrijving van de contractuele verhouding, de niet-nakoming en de uiteindelijke beslissing ter beëindiging van het geschil staan vermeld. Aan het eerste punt wordt hiermee voldaan. De Hoge Raad stelt de eis dat in de akte de rechtsverhouding moet zijn neergelegd, echter in een situatie van absoluut toekomstige vorderingen en niet voor de situatie van (door de private rechter) reeds bepaalde vorderingen. De Hoge Raad houdt de mogelijkheid in stand dat in de akte al bestaande vorderingen worden omschreven. Het ging in dit arrest immers om een verduidelijking c.q. nadere begrenzing van artikel 3:260 lid 1 BW, welk wetsartikel verplicht tot opname in een partij-akte van "*een aanduiding van de vordering waarvoor de hypotheek tot zekerheid strekt, of van de feiten aan de hand waarvan die vordering zal kunnen worden bepaald.*"

Ad (ii). Kraan stelt dat bij de vaststellingsovereenkomst de partijen over en weer een verbintenis op zich nemen onder de voorwaarde, dat de bindend adviseur in die zin beslist. Hij merkt op:

> *"Een andere vraag is of, indien de vaststellingsovereenkomst waarbij de vaststelling wordt opgedragen aan e-Court wordt opgenomen in een notariële akte, de grosse van die akte na de vaststelling een executoriale titel oplevert ten aanzien van de uit de vaststelling voortvloeiende verbintenis. Op grond*

376 Kraan 2012, p. 229.

377 Ernste 2012a, p. 93.

378 Ernste 2012a, p. 93; Lekkerkerker 2012, p. 30.

van het arrest HR 26 juni 1992, NJ 1993, 449 (Rabobank-Visser) dient deze vraag mijns inziens bevestigend te worden beantwoord, althans indien de vaststellingsovereenkomst en de gevolgen daarvan in de akte op de juiste wijze zijn geformuleerd. In dit arrest besliste de Hoge Raad dat aan de grosse van een notariële akte executoriale kracht toekomt onder meer met betrekking tot 'toekomstige vorderingen die hun onmiddellijke grondslag vinden in een op het tijdstip van het verlijden van de akte reeds bestaande en in de akte neergelegde rechtsverhouding', mits de akte de weg aangeeft langs welke voor de schuldenaar bindende weg de grootte van het verschuldigde bedrag kan worden vastgesteld. Door het aangaan van de vaststellingsovereenkomst nemen partijen over en weer een verbintenis op zich onder de voorwaarde dat de derde in die zin beslist, een rechtsverhouding die in de akte wordt neergelegd. Mijns inziens wordt door een verwijzing in de akte naar de beslissing van e-Court, zoals die aan beide partijen zal worden medegedeeld, aan de eis dat de akte de weg aan geeft op welke voor de schuldenaar bindende wijze (de grootte van) het verschuldigde kan worden vastgesteld, voldaan."

Wij achten de partij-akte voor de vastlegging van de vaststellingsovereenkomst zoals door Kraan naar voren gebracht mogelijk (zie § 4.1.1). Wij zijn het eens met het betoog van Kraan dat in die benadering aan de eis van bepaalbaarheid is voldaan, nu de akte de weg aangeeft op welke voor de schuldenaar bindende wijze (de grootte van) het verschuldigde kan worden vastgesteld.

Rechtbank Gelderland oordeelde in 2014 over een geval waarin aan de bepaalbaarheid niet was voldaan.[379] Het betreft de volgende casus:

"X en Y c.s. zijn buren. Om een langlopend geschil over het gebruik van de onroerende zaken van X te beëindigen, hebben zij bij notariële akte een vaststellingsovereenkomst gesloten. Op grond daarvan is X per overtreding een boete van € 500 per dag aan Y c.s. verschuldigd. Omdat Y c.s. menen dat X een boete is verbeurd, hebben zij executoriaal beslag gelegd op de percelen van X. Thans is in een kortgedingprocedure in geschil of Y c.s. op grond van de grosse van de notariële akte bevoegd zijn om executiemaatregelen jegens X te treffen.

"Volgens de voorzieningenrechter kan de grosse van een notariële akte een executoriale titel opleveren indien de op het tijdstip van het verlijden van de akte reeds bestaande en in de akte omschreven vorderingen, alsmede eventuele toekomstige vorderingen, hun onmiddellijke grondslag vinden in een op het tijdstip van het verlijden van de akte reeds bestaande en in de akte omschreven rechtsverhouding. In geval de akte wel betrekking heeft op één of meer vorderingen die aan het hiervoor vermelde vereiste voldoen, maar de akte niet de grootte van het verschuldigde bedrag vermeldt, is de grosse van de akte niettemin voor tenuitvoerlegging vatbaar wanneer deze de weg aangeeft langs welke, op de voor de schuldenaar bindende wijze, de grootte van het verschuldigde bedrag kan worden vastgesteld, behoudens de mogelijkheid van tegenbewijs door de schuldenaar (vgl. HR 26 juni 1992, JBN 1992, nr 113).

"In casu vindt het eventuele verbeuren van een of meer boetes weliswaar zijn onmiddellijke grondslag in de op het tijdstip van het verlijden van de akte reeds bestaande en in de akte omschreven

379 Rb. Gelderland 21 januari 2014, nr C/05/254449 / KG ZA 13-635 (RBGEL:2014:1321)

rechtsverhouding tussen X en Y c.s., maar de onderhavige akte voldoet niet aan het vereiste met betrekking tot de bepaalbaarheid van de verschuldigde bedragen. In de akte is immers op geen enkele wijze geregeld op welke voor X bindende wijze te eniger tijd zal worden vastgesteld dat zij (een van) de met boetes bedreigde bepalingen heeft overtreden en dus een of meer boetes is verschuldigd. Gedacht kan daarbij bijvoorbeeld worden aan een bepaling waarin X ermee instemt dat de constateringen door Y c.s. en/of (een) derde(n) van overtreding van (een van) de met boetes bedreigde bepalingen uit de overeenkomst jegens haar zal gelden als volledig bewijs, behoudens tegenbewijs, en dat dit ook zal gelden met betrekking tot de omvang van de daaruit voor Y c.s. resulterende vorderingen. Nu dit niet in de akte is opgenomen, komt aan de grosse van deze akte geen executoriale kracht toe. "

Uit de onderhavige (notarieel verleden) vaststellingsakte was derhalve niet duidelijk op welke wijze de overtredingen zich hadden voorgedaan, en daarmee kon de omvang van de boete niet worden vastgesteld. Daarom bleek de grosse van deze partij-akte onvoldoende als executoriale titel. De rechtbank geeft evenwel een aantal oplossingsrichtingen aan, waarbij een gang naar de (publieke of private) rechter ex artikel 3:296 BW kan worden voorkómen, en aan de eis van bepaalbaarheid kon worden voldaan. De rechtbank noemt daarbij ook de variant waarbij buurman Y zelf kan vaststellen wanneer de overtredingen door buurman X plaats hebben (partij-executie op grond van een partij-beslissing, met uitsluiting van onafhankelijke derden).

De door Kraan beschreven benadering past in de situatie dat partijen ten overstaan van de notaris vrijwillig een keuze maken voor een privaat gerecht, en daarbij medewerking verlenen – en behoren te verlenen – door het mede ondertekenen van de akte. Dit neemt echter niet weg dat de wet voorziet in de mogelijkheid van een proces-verbaalakte, waarbij de medewerking – zoals de mede-ondertekening – van de 'objecten van waarneming' niet is vereist. Er is geen aanwijzing te veronderstellen dat de Hoge Raad met het arrest Rabobank/Visser een einde heeft willen maken aan de wettelijke bepaling van de proces-verbaalakte, gesteld dat hij dit zou kunnen.

3.5.4 Samenvattende sectieconclusies

Wij hebben in deze paragraaf onderzocht in hoeverre aan het arrest Rabobank/Visser argumenten kunnen worden ontleend tegen de toepassing van de proces-verbaalakte bij private rechtspraak.[380] Het arrest ziet op een hypotheekakte, waarbij de schuldenaar met het risico werd geconfronteerd dat hij levenslang onderworpen kon worden aan een executietraject, zonder voorafgaande rechterlijke toetsing, voor vorderingen uit heden, verleden en de toekomst op basis van elke denkbare rechtsgrond. De akte was als het ware een "*carte blanche*." Voor ons onderzoek gaat het niet om toekomstige vorderingen, maar om een geschil dat al is ontstaan en ter beëindiging waarvan de vorderingen over en weer zijn bepaald. Op het moment dat de notaris overgaat tot het vastleggen van het bindend advies, is mitsdien sprake van bestaande vorderingen. Deze vorderingen zijn bepaald in het bindend advies of het arbitrale vonnis. Wij menen dat de Hoge Raad met dit arrest geen einde heeft willen maken aan het gebruik van de proces-verbaalakte, die door de

380 HR 26 juni 1992, *NJ* 1993, 449 (*Rabobank/Visser*).

enkele ondertekening van de notaris authenticiteit heeft. De medewerking van de objecten van waarneming is in dat geval niet vereist.

3.6 VIJF RELEVANTE BEVINDINGEN UIT HOOFDSTUK 3

Van hoofdstuk 3 herhalen wij hieronder vijf voor ons onderzoek relevante bevindingen.

(1) De notaris heeft een algemene bevoegdheid om akten te passeren, mits een opdrachtgever dit van hem verlangt. De notaris dient daarbij te controleren of zich geen beperkingen aan zijn bevoegdheid voordoen.

(2) In de discussie over de dwingende bewijskracht van partijverklaringen in de notariële proces-verbaalakte, die niet wordt mede ondertekend door betrokkenen, is een fout geslopen. De fout is ontstaan door een *a-contrario* redenering over het mede ondertekenen die niet is terug te voeren op de tekst van artikel 37 lid 3 Wna. Kraan heeft de discussie in 2012 gezuiverd, en aan de hand van de wetsgeschiedenis, literatuur en jurisprudentie aangetoond dat ook de proces-verbaalakte houdende partijverklaringen dwingende bewijskracht heeft, zoals dat ook het geval dient te zijn ex artikel 157 Rv. Aan het betoog van Kraan hebben wij vervolgens twee eigen argumenten toegevoegd.

(3) Wij hebben in het verlengde van Huijgen de vraag opgeworpen wat dan nog de waarde is van artikel 37 lid 3 Wna. Onze opvatting is dat de ondertekening dient te worden gezien als een daad van berusting. Hierdoor is het leveren van tegenbewijs verder bemoeilijkt, zoals al door Lubbers terecht werd opgemerkt maar door de toenmalige staatssecretaris in 1997 anders werd geïnterpreteerd.

(4) Wij hebben geconstateerd dat de bewijskracht en de executoriale kracht nauw met elkaar zijn verbonden, en dat de grosse van de notariële akte – ook van de notariële proces-verbaalakte – in artikel 430 Rv gelijkgesteld is aan de grosse van een vonnis van de overheidsrechter als titel voor executie. Een notaris mag echter geen grosse afgeven indien er geen voor tenuitvoerlegging vatbare verbintenissen zijn opgenomen in de akte.

(5) Voorts concludeerden wij dat het arrest Rabobank/Visser niet in de weg staat aan het gebruik van de proces-verbaalakte, die door de enkele ondertekening van de notaris authenticiteit heeft. De medewerking van de objecten van waarneming aan de akte is niet vereist, terwijl door de private rechter in de uitspraak de verbintenissen worden bepaald en aan de betrokkenen worden opgelegd. De akte dient duidelijk te maken langs welke weg de omvang van het verschuldigde bedrag kan worden vastgesteld.

Deze interpretatie van het juridische kader zal worden toegepast in hoofdstuk 4 en volgende hoofdstukken, waarin de onderzoeksvragen zullen worden behandeld.

Trouw

Antisemitisme

Kabinet wil expliciet verbod op ontkennen Holocaust. ‘Jodenhaat dreigt salonfähig te worden’

Minister van justitie en veiligheid Dilan Yeşilgöz sprak zondagavond de Ronny Naftaniellezing uit.Beeld ANP

Minister Yeşilgöz van justitie gaat antisemitisme actiever bestrijden. Er moet onder meer een expliciet verbod op het ontkennen van de Holocaust in de wet komen. ‘We moeten met elkaar een streep trekken.’

Wilma Kieskamp30 oktober 2022, 20:48

In reactie op toenemend antisemitisme wil minister Dilan Yeşilgöz van justitie en veiligheid het ontkennen van de Holocaust duidelijker strafbaar gaan stellen. Het Wetboek van Strafrecht moet volgens de minister worden aangescherpt. Het kabinet wil ook strenger optreden tegen online haatberichten waarin Joden verdacht worden gemaakt. Spreekkoren in voetbalstadions zullen harder worden aangepakt.

“We moeten met elkaar een streep trekken”, aldus minister Yeşilgöz, die zich grote zorgen maakt over de toename van antisemitische uitingen en incidenten. “Stapje voor stapje lijkt Jodenhaat salonfähig te worden. Antisemieten lijken het steeds minder heimelijk te uiten. Men schaamt zich er niet eens meer voor”, zei de minister zondag tijdens de Ronny Naftaniellezing, georganiseerd door het Joods Humanitair Fonds.

Er ligt een wetsvoorstel klaar om in het Wetboek van Strafrecht een expliciet verbod op te nemen op het vergoelijken, ontkennen of verregaand bagatelliseren van de Holocaust. Op zichzelf is dat nu in Nederland ook al strafbaar, maar nog niet met aparte omschrijving in de wet. De strafmaat blijft hetzelfde: maximaal één jaar cel.

Onderdeel van wetsartikel over ‘groepsbelediging’

Een duidelijkere juridische norm is nodig, vindt Yeşilgöz, om een signaal af te geven aan de samenleving. Zij stelt voor om het ontkennen van genocide toe te voegen aan de lijst van strafbare feiten die vallen onder ‘groepsbelediging’ (artikel 137c in het Wetboek van Strafrecht). Datzelfde artikel verbiedt al dat groepen worden beledigd wegens ras, geloof, geaardheid of handicap.

Volgens de minister dreigt nu dat ook minder radicale Nederlanders worden meegezogen in de stroom van antisemitische boodschappen. Sinds corona hebben groepen die anti-overheid,

antikapitalistisch, anti-Israël, extreemrechts of streng religieus zijn elkaar gevonden in het aanwijzen van Joden als zondebok. “Ze zuigen ook de gematigden hun donkere denkwereld binnen.”

Het vergelijken van de Holocaust met maatregelen tegen het coronavirus, zoals vaccinaties of de avondklok, is een vorm van het ‘kleiner maken’ van de Holocaust, stelt de VVD-minister. Zij vindt dat de niet-Joodse Nederlanders zich nog te weinig uitspreken tegen antisemitisme. “Verhef je stem, spreek je uit, wees weerbaar.” Yeşilgöz vraagt al jaren aandacht voor het bestrijden van antisemitisme, al voor ze de landelijke politiek inging.

Aangifte tegen Kamerlid Forum voor Democratie

De discussie over de strafbaarheid van antisemitisme is meer dan actueel. De gemeente Amsterdam zoekt naar manieren om te voorkomen dat de Britse complotdenker en Holocaustontkenner David Icke volgend weekeinde spreekt bij een demonstratie op de Dam. De minister zegt ‘alles te doen wat in haar macht ligt’ om dat tegen te houden.

Daarnaast hebben twee ministers net aangifte gedaan tegen een Kamerlid van Forum voor Democratie (FvD). Hij verspreidde fotomontages op internet waarop het leek of de ministers poseerden bij nazivlaggen. Zonder FvD bij naam te noemen, sprak Yeşilgöz haar bezorgdheid uit over antisemitische geluiden in de Tweede Kamer. “Parlementariërs hebben hun hondenfluitje inmiddels ingeruild voor een heus blaasorkest.”

Het aanscherpen van het Wetboek van Strafrecht komt niet helemaal onverwacht. De Europese Unie dringt er al jaren op aan. De nieuwe Nationaal Coördinator Antisemitismebestrijding (NCAB) vroeg het kabinet er onlangs ook om.

Het kabinet wil ook meer actie tegen spreekkoren in voetbalstadions, een andere aanbeveling van het NCAB. Met voetbalclubs komen er gesprekken over inzet van van gezichtsherkenning

en het direct stilleggen van wedstrijden. Ook het vaker bestraffen van online haatberichten staat op de werkagenda.

Lees ook:

Coördinator antisemitismebestrijding: 'Laat zien dat het normaal is om Joods te zijn'

De Joodse cultuur en traditie zijn te onbekend, en dat werkt antisemitisme in de hand. De koning en de premier zouden een televisieboodschap kunnen uitspreken met Joods Nieuwjaar, vindt Nationaal Coördinator Antisemitismebestrijding (NCAB) Eddo Verdoner, die zijn eerste werkplan uitbracht.

David Icke kan pas worden aangepakt als hij werkelijk iets strafbaars zegt

Hoever gaat de vrijheid van meningsuiting? Geldt die ook voor iemand die antisemitische standpunten gaat verspreiden bij een demonstratie op de Dam in Amsterdam? Voor die afweging staan OM, politie en de gemeente vanwege de komst van David Icke, die internationaal bekendstaat om zijn complottheorieën en antisemitisme.

Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights

A A N T E K E N E N

Minister van Justitie en Veiligheid
namens de Nederlandse Staat gemachtigd
D. Yesilgöz-Zegerius
Postbus: 20301
2500EH, DEN HAAG

Mierlo,11januari 2022
betreft: ter uwer informatie

Zijne Excellentie Yesilgöz-Zegerius,

Samengevat in het kort.

De Staat der Nederlanden heeft alleen de executoriale titel boven de notariële akte en dat die door de notaris als grosse is afgegeven betwist met een kort geding door een gerechtsdeurwaarder destijds in 2008. De inhoud van de notariële akte in afschrift is verder niet betwist.

De stichting heeft voorhands aanwijzingen in het dossier aangetroffen die inhoudelijke behandeling van betwisting thans nog onmogelijk kunnen maken wegens misbruik van procesrecht door de Staat der Nederlanden. De onafhankelijkheid van nationale rechters valt onder de werkingssfeer van het EU recht en daarom onder de controle van het EU-Hof.

Toegang tot het recht**:** Handvest van de grondrechten, artikel 47 (recht op een doeltreffende voorziening in rechte) Handvest van de grondrechten, artikel 51 (toepassingsgebied) Handvest van de grondrechten, artikel 52, lid 3 (reikwijdte en uitlegging van de gewaarborgde rechten en beginselen) Verdrag betreffende de Europese Unie (VEU), artikel 4, lid 3 VEU, artikel 19.

Het feit dat de notaris de executoriale titel boven de authentieke akte niet in dit geval mocht plaatsen en de akte als grosse uitgeven is eerder in 2008 succesvol betwist. De inhoud van de authentieke akte met aanhechtingen is echter toen onbetwist gebleven. Op grond van artikel 149 Rv moet de rechter dan ook heden uitgaan van de juistheid van de letterlijke tekst in de authentieke rectificatie akte voor zolang niet is betwist.

Gezien de verklaring onder ede in de notariële akte kan niet worden uitgegaan van een democratie, maar is sprake van een schijndemocratie. Er zal eerst een integraal parlementair openbaar onderzoek moeten geschieden naar de toestand van de rechtsstaat en de democratie, in combinatie met het rechtssysteem met horen van alle getuigen onder ede.

Stilzwijgende erkenning door de Staat der Nederlanden van de verdere inhoud van de rectificatie notariële akte van dd. 21 juni 2007, kan uitmonden in een stilzwijgende toestemming verstek laten gaan.

-volgblad

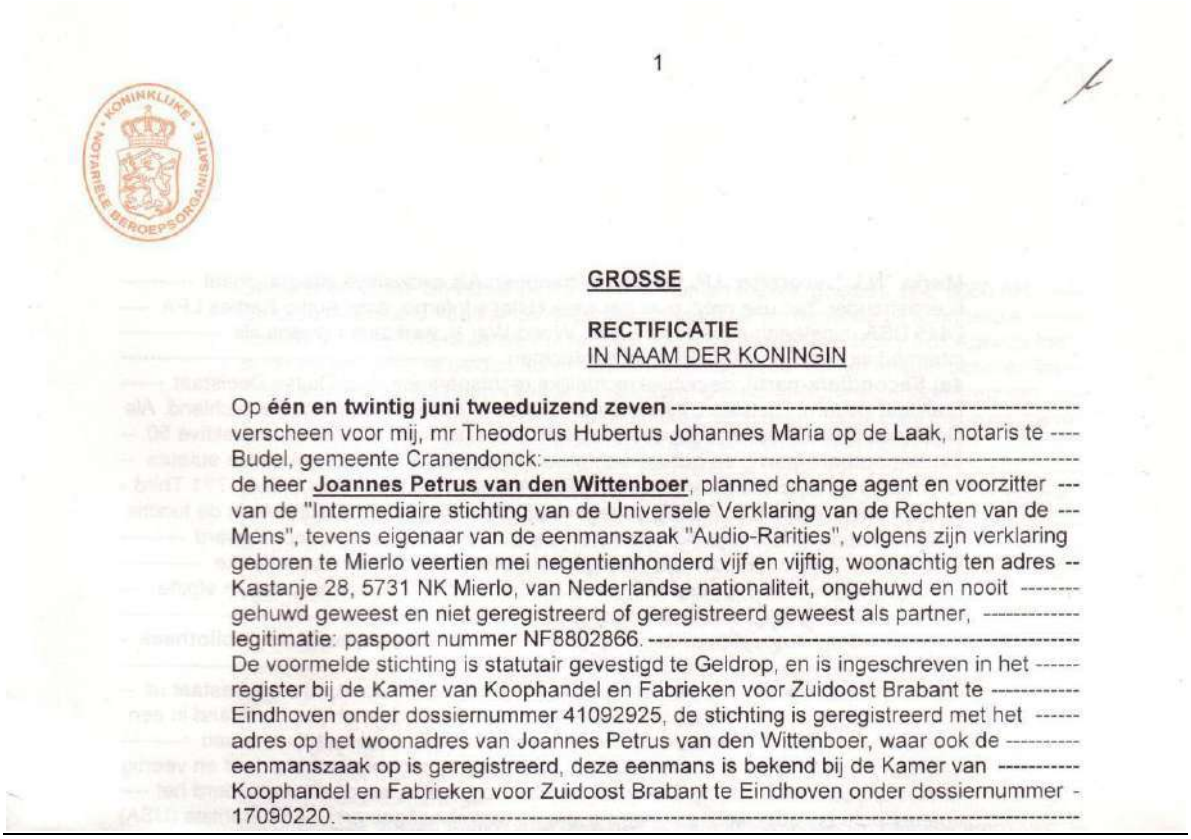

1

GROSSE

RECTIFICATIE
IN NAAM DER KONINGIN

Op **één en twintig juni tweeduizend zeven** ----------
verscheen voor mij, mr Theodorus Hubertus Johannes Maria op de Laak, notaris te ----
Budel, gemeente Cranendonck:----------
de heer **Joannes Petrus van den Wittenboer**, planned change agent en voorzitter ---
van de "Intermediaire stichting van de Universele Verklaring van de Rechten van de ---
Mens", tevens eigenaar van de eenmanszaak "Audio-Rarities", volgens zijn verklaring
geboren te Mierlo veertien mei negentienhonderd vijf en vijftig, woonachtig ten adres --
Kastanje 28, 5731 NK Mierlo, van Nederlandse nationaliteit, ongehuwd en nooit --------
gehuwd geweest en niet geregistreerd of geregistreerd geweest als partner, ----------
legitimatie: paspoort nummer NF8802866. ----------
De voormelde stichting is statutair gevestigd te Geldrop, en is ingeschreven in het ------
register bij de Kamer van Koophandel en Fabrieken voor Zuidoost Brabant te ----------
Eindhoven onder dossiernummer 41092925, de stichting is geregistreerd met het ------
adres op het woonadres van Joannes Petrus van den Wittenboer, waar ook de ----------
eenmanszaak op is geregistreerd, deze eenmans is bekend bij de Kamer van ----------
Koophandel en Fabrieken voor Zuidoost Brabant te Eindhoven onder dossiernummer -
17090220. ----------

afdruk / kopie kop van de voor eerste grosse acht oktober 2007 van notariële akte “In Naam der Koningin” dd, 21 juni 2007. Deze grosse v authentieke akte komt **geen** executoriale kracht toe, omdat dit door de notaris niet is toegestaan, (vonnis Kort geding rechtbank Den Haag 2008, Rb. Den Haag (Vzr.) 21 februari 2008 KG 07/13. (ECLI:NL:RBSGR:2008:1420).

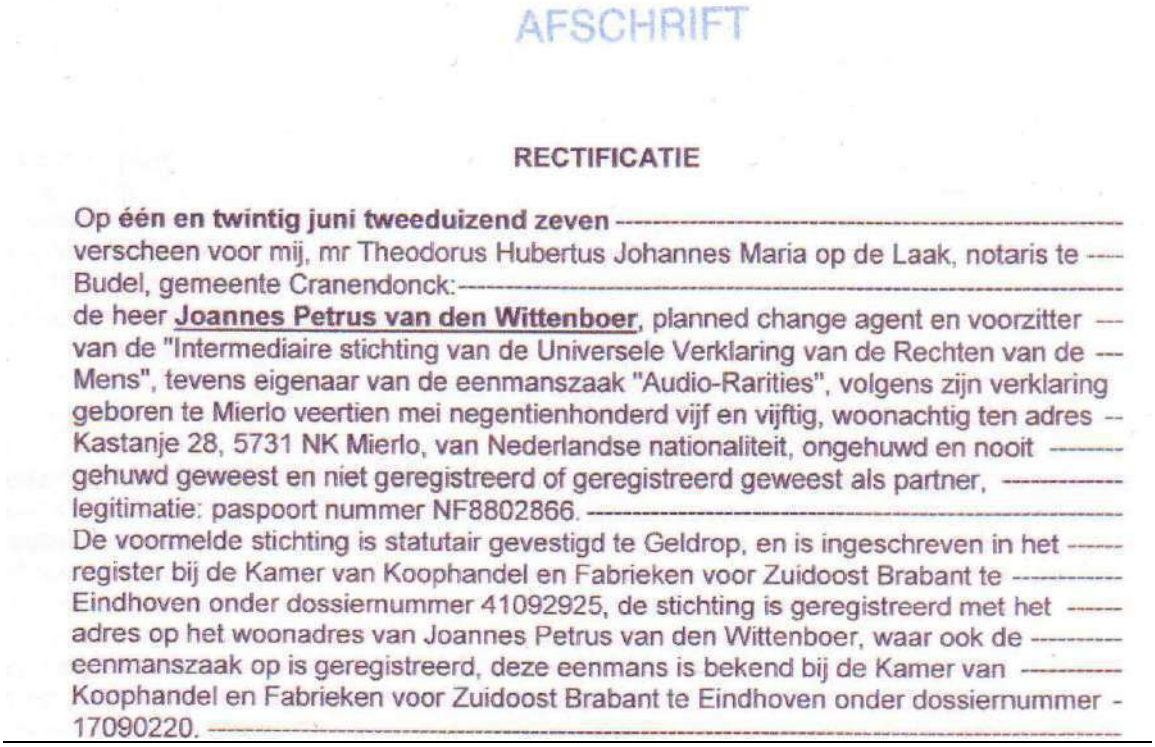

AFSCHRIFT

RECTIFICATIE

Op **één en twintig juni tweeduizend zeven** ----------
verscheen voor mij, mr Theodorus Hubertus Johannes Maria op de Laak, notaris te ----
Budel, gemeente Cranendonck:----------
de heer **Joannes Petrus van den Wittenboer**, planned change agent en voorzitter ---
van de "Intermediaire stichting van de Universele Verklaring van de Rechten van de ---
Mens", tevens eigenaar van de eenmanszaak "Audio-Rarities", volgens zijn verklaring
geboren te Mierlo veertien mei negentienhonderd vijf en vijftig, woonachtig ten adres --
Kastanje 28, 5731 NK Mierlo, van Nederlandse nationaliteit, ongehuwd en nooit --------
gehuwd geweest en niet geregistreerd of geregistreerd geweest als partner, ----------
legitimatie: paspoort nummer NF8802866. ----------
De voormelde stichting is statutair gevestigd te Geldrop, en is ingeschreven in het ------
register bij de Kamer van Koophandel en Fabrieken voor Zuidoost Brabant te ----------
Eindhoven onder dossiernummer 41092925, de stichting is geregistreerd met het ------
adres op het woonadres van Joannes Petrus van den Wittenboer, waar ook de ----------
eenmanszaak op is geregistreerd, deze eenmans is bekend bij de Kamer van ----------
Koophandel en Fabrieken voor Zuidoost Brabant te Eindhoven onder dossiernummer -
17090220. ----------

afbeelding / afdruk kop authentieke rectificatie akte afschrift dd, 21 juni 2007

Inleiding.

In 1998 zijn dezerzijds ten ministerie van economische zaken in Den Haag besproken, de hoofdpunten en doelstellingen rond het juist gebruik van en met de Compact disc Hitler's Inferno,(rubriek 1b, aanhechtingen bij de notariële rectificatie akte). Daarbij is destijds het gerechtvaardigde vertrouwen gewekt dat een rechtsgeldige betrouwbare rechtsverhouding werd aangegaan die nadien tevens is bevestigd met een brief en ondertekend. Alsmede of dientengevolge het met zich brengt dat de Nederlandse Staat dit gerechtvaardigde vertrouwen gestand moet doen als een betrouwbaar partner in het waarschuwen tegen fascisme en het doorgeven van de doelstelling bekendheid te geven aan de informatie rond de les van gisteren (getuigenis als les voor de toekomst).Hierbij vallen bepaalde handelingen en /of nalaten cq gedrag buiten het raamwerk van "fair use" bij dit project. Te vermelden: misbruik van….. gedachtengoed,negativisme,obsceniteit,obscurantisme,gebaren,uitdrukkingen,emblemen, geschiedvervalsing etc.

"Fair Use" (a) uitsluitend voor bepaalde gespecificeerde activiteiten de Wetstechnische informatie rond verweesde werken daarbij in acht genomen.; (b) uitsluitend indien dergelijke activiteiten niet strijdig zijn met de exploitatie van het auteursrechtelijk beschermde werk; en (c) uitsluitend indien dergelijke activiteiten geen onredelijk nadeel toebrengen aan de legitieme belangen van de auteur en of diens werk. Op deze manier hebben de meeste landen wetten inzake "fair use" of "fair dealing" vastgesteld die bepaalde gespecificeerde activiteiten toestaan o.a.: persoonlijk onderzoek en studie; onderwijs; bibliotheken.

Betreft: Hitlersnorren, hakenkruizen en andere nazi-symbolen.

Joan de Wijkerslooth de Weerdesteijn, Voorzitter van het College van Procureurs-generaal in de uitzending van "Twee Vandaag TV" 26 november 2003
https://archive.org/details/DeWijkersloothTweeVandaag

International Network for Hate Studies INHS, Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights, '*Hate Crime2014 NL*' (2014), (Dutch language)

https://archive.org/details/InternationalNetworkForHateStudies_201506

Het bewust toestaan van haatmisdaden: Langer wachten met adequaat optreden, hoe groter de risico's dat dit tevens aanzet tot kopieergedrag en uiteindelijk kan uitmonden in schelden, dreigen of geweld. Ook bestaat de kans dat de maatschappij dergelijk grensoverschrijdend gedrag straks als normaal gedrag en maatschappelijk acceptabel gaat zien. Het ongunstig beoordelen en neerhalen van de stichting met Audio-Rarities om bekendheid te geven aan de informatie rond de cd "Hitler's Inferno" –de les van gisteren (getuigenis als les voor de toekomst) door de Staat der Nederlanden. Decennialang respectloos en niet geïnteresseerd zijn behandeld door de diverse niveaus van de overheid van hoog tot laag met enkele uitzonderingen daargelaten.De stichting met Audio-Rarities wordt bewust geweerd,(ostracisme). De diverse instanties binnen de nederlandse overheid die de stichting zouden moeten beschermen, deden precies het tegenovergestelde: doorzeefd met vriendjespolitiek en een banencarrousel voor falende politici. Ook blijkt sprake van een rouleersysteem waar bewindslieden van post verwisselen en zelfs terug konden keren op de oude functie nadat voorheen ernstig falen was gebleken. Mijn casus laat zien hoe disfunctioneel het systeem in Nederland is… systeembreed.

Het Duitse volkslied staat ook ter discussie.

Stelplicht.

Voor de toewijsbaarheid van de vordering ligt de stelplicht en bewijslast bij de Staat der Nederlanden om de onjuistheid van de notariële akte te bewijzen met tevens nog een onderbouwingsplicht. De Nederlandse Staat heeft ruim voldoende gelegenheid gehad adequaat het dossier te bestuderen en Zich terdege laten informeren bij de notariële specialisten van de landsadvocaat. De stelplicht met bewijslast ligt dus niet bij de stichting en Audio-Rarities. Wanneer de Staat der Nederlanden de vordering niet (gemotiveerd) betwist, niet van voornemens danwel het de Staat rechtens verboden is alsnog te betwisten; op grond van artikel 149 Rv moet de rechter dan uitgaan van de juistheid van de aan de vordering ten grondslag gelegde feiten in de authentieke akte en zal dus de rechter de vordering moeten toewijzen. Betreft rectificatie akte notarieel dd, 21 juni 2007 die is uitgegeven voor Eerste Grosse op acht oktober tweeduizend zeven door mr Theodorus Hubertus Johannes Maria op de Laak,notaris te Budel,gemeente Cranendonck, waarvan een afgifte is verboden door de voorzieningenrechter van de rechtbank te Den Haag in 2008.Dat mag de notaris niet die titel “in naam der Koningin” aan het hoofd van de akte plaatsen,dat kan alleen -in dit geval- door een rechter,(brief van 2 januari 2020 door IFUD of Human Rights aan Minister F.B.J. Grapperhaus van Justitie en Veiligheid).

Antisemitismebestrijding.

Vergaderjaar 2020–2021) 20 454 Nr. 170
kst-20454-170

Voortgangsrapportage uitvoering wetten oorlogsgetroffenen
BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN VOLKSGEZONDHEID, WELZIJN EN SPORT

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal Den Haag, 12 april 2021.

Op 27 januari 2020 is met een grote internationale bijeenkomst in Auschwitz-Birkenau herdacht dat 75 jaar geleden het vernietigingskamp van nazi-Duitsland aldaar werd bevrijd. Namens Nederland zijn Koning Willem-Alexander en Minister-President Mark Rutte bij deze herdenking geweest.

De aanpak van online antisemitisme ligt bij het Ministerie van Justitie en Veiligheid. Voor het werkterrein van de Minister van J enV is in het voorjaar van 2021 bovendien een Nationaal Coördinator Antisemitismebestrijding aangesteld, die een signalerende en adviserende functie vervult. Voor de uitvoering van deze aanbeveling is verwezen naar het project dat het Centrum Informatie en Documentatie Israël (CIDI) uitvoert. Dit project wordt gefinancierd vanuit de € 3 miljoen die het Ministerie van J enV ter beschikking stelt voor de bestrijding van antisemitisme, de monitoring van online antisemitisme en Holocaustontkenning. Het CIDI heeft aangegeven daarbij gebruik te willen maken van de beschikbare expertise van de IHRA.

Nederland op de vingers getikt door Brussel strafbaarstelling ontkenning Holocaust.

AH 3996 2021Z11968
Verwijs: Antwoord van minister Grapperhaus (Justitie en Veiligheid) (ontvangen 13 september 2021) Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2020-2021, nr. 3631

Beledigende vormen van bijvoorbeeld Holocaustontkenning, zoals bedoeld in artikel 1 van het kaderbesluit racisme, zijn strafbaar in Nederland op grond van artikel 137c van het Wetboek van Strafrecht. Dit wordt bevestigd door rechtspraak van de Hoge Raad (zie o.a. Hoge Raad 10 september 1985, NJ 1986/164, Hoge Raad 25 november 1997, NJ 1998/261 en Hoge Raad 27 maart 2012, NJ 2012/220).

IHRA.

Antisemitische daden vormen een misdaad wanneer dit zo wordt gedefinieerd in de wet. Zo is de ontkenning van de Holocaust of de verspreiding van antisemitisch materiaal strafbaar.

“Handbook for the practical use of the IHRA Working Definition of Antisemitism”

European Commission in cooperation with IHRA.

Naziherdenking Ysselsteyn.

https://archive.org/details/naziherdenking-ysselsteyn

Europees Parlement.

LEGISLATIVE TRAIN 11.2021
6 A NEW PUSH FOR EUROPEAN DEMOCRACY
PROPOSALS TO EXTEND THE LIST OF EU CRIMES TO ALL FORMS OF HATE CRIME AND HATE SPEECH

Op 16 september 2020 kondigde de voorzitter van de Europese Commissie von der Leyen in haar State of the Union-toespraak op de Europees Parlement en in de begeleidende intentieverklaring een nieuw initiatief om de lijst van EU-misdrijven uit te breiden tot alle vormen van haat misdaad en haatzaaiende uitlatingen - hetzij vanwege ras, religie, geslacht of seksualiteit. Het werd later genoemd in het werk van de Commissie Programma 2021 en in februari 2021 heeft de Commissie een routekaart over het initiatief gepubliceerd, gepland voor het vierde kwartaal van 2021.

Deurwaarder.

De deurwaarder heeft zich destijds in 2008 tot de voorzieningenrechter gewend omdat ten aanzien van de executie van de notariële akte bezwaren zijn gerezen. De notariële grosse van 21 juni 2007 is niet voor executie jegens de Staat vatbaar. Het zal de deurwaarder daarom worden verboden om deze te executeren,(Rb. Den Haag

(Vzr.) 21 februari 2008 KG 07/1314).

Het kort geding leent zich in wezen uitsluitend tot een onderzoek of de executiebevoegdheid misbruikt wordt en gaat niet over de inhoud van de notariële grosse en de onder ede verklaring. De Nederlandse Staat heeft de inhoud van notariële grosse niet betwist,het is alleen de notaris verboden daar een grosse van uit te geven. Verwijs naar de brief van 2 januari 2020 die door de stichting verzonden is hierover aan Minister van Justitie en Veiligheid mr. F.B.J Grapperhaus. De notariële akte in afschrift uitgegeven door de notaris de

inhoud blijft “letterlijk”vast zolang niet betwist in een normaal civiel proces met alle middelen. Zolang het afschrift van de akte onbetwist gelaten, is de CAO-maatstaf van toepassing.De CAO-maatstaf is de zuiver taalkundige uitleg van de authentieke akte. Reden daarvan is dat er derden zijn betrokken zoals bijvoorbeeld de belastingdienst, die erop moeten kunnen vertrouwen dat hetgeen in de akte is vermeld ook juist is. CAO-norm is derdenbescherming, eenvormige uitleg cq zekerheid,(jurisprudentie HR).

Gelet op het vonnis door de rechtbank te Den Haag,(Rb. Den Haag (Vzr.) 21 februari 2008 KG 07/13 14),dit betekent dat de stichting niet bevoegd is om op grond van de grosse van een notariële akte van 21 juni 2007 de executiemaatregelen jegens de Nederlandse Staat te treffen.Dat kan alleen met toestemming van de Staat, in geval van vrijwilligheid van partijen, door een notariële – door partijen ondertekende – akte. De wetgever stelt uitdrukkelijk zware eisen aan het verkrijgen van een executoriale titel. De tenuitvoerlegging van een executoriale titel heeft een dwingend karakter en dient om die reden –in dit geval- vooraf te worden gegaan door tussenkomst van de rechter. Art. 157 lid 2 Rv bepaalt dat in een akte opgenomen partijverklaringen (waaronder ook eenzijdige Verklaringen in dit geval) in beginsel dwingende bewijskracht hebben. ‘dwingend bewijs’ houdt in dat de rechter verplicht is de inhoud van bepaalde bewijsmiddelen als waar aan te nemen, of verplicht is de bewijskracht te erkennen die de wet aan bepaalde gegevens verbindt (art. 151 lid 2 Rv). Wel kan tegen dwingend bewijs in beginsel tegenbewijs worden geleverd, (art. 151 lid 2 Rv). Een notariële akte heeft dwingende bewijskracht op grond van de artikelen 151 lid 1 en 157 lid 2 Rv. Dit neemt niet weg dat in een notariële akte onjuistheden kunnen staan, bijvoorbeeld verschrijvingen of een onjuiste weergave in de inhoud bijvoorbeeld betreft de partijverklaring van J.P. van den Wittenboer namens de stichting. Tegen het afschrift van de notariële rectificatie akte van 21 juni 2007 kan tegenbewijs geleverd worden (artikel 151 Rv).

De brief afkomstig van de Tweede Kamer der Staten-Generaal dd, 14 september 2006, aangaande Hitler’s Inferno, en een brief verzonden destijds op 29 september 1997, door de Minister van Algemene Zaken Wim Kok berteft de CD Hitler’s Inferno; deze zullen als het standpunt van door de Staat der Nederlanden worden aanhouden inzake “Hitler’s Inferno” en zitten bij de aanhechtingen van de stukken bij de notariële akte in rubriek 7b: DvD-rom met diverse bestanden.

Compact disc.

De Nederlandse Staat blijkt met name onder de indruk van de CD “Hitler’s Inferno” met originele opnamen van toespraken en liederen uit Hitler-Duitsland.De Nederlandse Staat heeft bewondering voor de inspanningen door de stichting met Audio-Rarities om te waarschuwen tegen fascisme en onrecht. Leden van de Vaste Commissie van Justitie van de Tweede Kamer der Staten-Generaal kunnen individueel “Hitler’s Inferno” gebruiken bij behandeling van Wetsvoorstellen of vragen stellen aan de regering.

Hitler’s Inferno: de les van gisteren (getuigenis als les voor de toekomst).

https://archive.org/details/hitlers-inferno-audio-rarities

Recht tot betwisting.

Vooropgesteld dat ook de Staat der Nederlanden de vrijheid heeft Haar belangen aan de rechter voor te leggen, diens beslissing daarover te verkrijgen en desgewenst tegen die beslissing rechtsmiddelen aan te wenden, mede op grond van het in art. 6 EVRM verankerde beginsel van toegang tot de rechter. Uit de eisen van een goede procesorde vloeien niet alleen normen voort voor de wijze waarop partijen zich jegens elkaar dienen te gedragen, maar ook normen voor het handelen van partijen ten opzichte van de rechter, alsmede voor het handelen van de rechter ten opzichte van partijen. In beginsel kan elke vorm van (dreigend) onrechtmatig procederen behalve tot een schadevergoedingsactie ook tot een verbodsvordering leiden maar dat daaraan slechts met terughoudendheid grenzen worden gesteld. Die terughoudendheid strookt met het fundamentele karakter van het recht op toegang tot de rechter. Met de botte bijl inhakken op de notariële akte of lasterlijke beledigingen, misprijzingen en minachting inzake “Hitler’s Inferno”, de stichting kan en wenst absoluut niet deze kwalijke praktijken te tolereren bij het betwisten van het afschrift van de notariële akte.

Iemand het recht ontnemen te procederen blijft de uitzondering. “RIJKSUNIVERSITEIT GRONINGEN DE GOEDE PROCESORDE”

Een onderzoek naar de betekenis van de goede procesorde als normatief begrip in het burgerlijk procesrecht

PROEFSCHRIFT
ter verkrijging van het doctoraat in de Rechtsgeleerdheid aan de Rijksuniversiteit Groningen op gezag van de Rector Magnificus, dr. F. Zwarts, in het openbaar te verdedigen op donderdag 7 december 2006 om 14.45 uur door Vincent Cord Adriaan Lindijer geboren op 19 september 1976 te Benthuizen **Promotores:** Prof. mr. G.R. Rutgers / Prof. mr. H.E. Bröring. **Beoordelingscommissie:** Prof. mr. H.A. Groen / Prof. mr. C.J.M. Klaassen / Prof. mr. H.B. Krans / Prof. mr. H.J. Snijders.

Ondanks een terughoudendheid die strookt met het fundamentele karakter van het recht op toegang tot de rechter voor de Staat der Nederlanden zal de stichting aansturen op een procedeerverbod voor de Staat der Nederlanden. Dit behoeft een gedegen verhaal en dossier over feiten en omstandigheden waaruit voorhands zou kunnen blijken dat de Nederlandse Staat het recht (om te procederen bijvoorbeeld) misbruikt -die wel redelijk concreet gemaakt moet worden door de stichting- waarbij de civiele rechter moet worden benaderd. Die kan dan bepalen dat het recht om het afschrift van de notariële akte van 21 juni 2007 te betwisten, toch niet geldt. Dat is en blijft wel een uitzondering als misbruik van recht moet worden gesteld. Om een dergelijke toegang tot de rechter te ontnemen is dus vooral de onderbouwde stelling nodig dat de Nederlandse Staat het recht voorhands wil gaan misbruiken. (Parket bij de Hoge Raad misbruik van procesrecht ECLI:NL:PHR:2019:702).

Rechtspraak.

Rechtspraak is het, door middel van een geautoriseerde instantie, beslechten van geschillen. Het is hierbij belangrijk dat de instantie (de rechter) volledig onafhankelijk is. Daarnaast mag een rechter geen recht weigeren.Het is de taak van de overheid om zorg te dragen voor de rechtspraak**.** Het is hierbij belangrijk dat de rechter volledig onafhankelijk is. Deze onafhankelijkheid moet door een aantal factoren worden gewaarborgd.
Bij betwisting van het afschrift van een notariële akte onder ede dd. 21 juni 2007 door de

Nederlandse Staat, dient de rechter met zorg gekozen te worden en moet deze een goede kennis van de geschiedenis hebben en het belang van de geschiedenis als een les voor de toekomst onderschrijven en moet de rechter dit in zijn beleid ook uitdragen.De rechter dient zijn beleid zodanig uit te dragen dat de naam van Audio-Rarities, van de stichting en van betrokken derden (personen en bedrijven) inzake het project “Hitler’s Inferno” niet ten onrechte met nazisme of neonazisme in verband wordt gebracht of dat op enige andere wijze naamschade plaatsvindt. Verwijs naar onze brief van 28 april 2014, die de Minister van Algemene Zaken Mark Rutte via de landsadvocaat via onze stichting heeft ontvangen.
De vrees thans door de stichting dat de rechters bevooroordeeld zijn,kan naar subjectieve maatstaven gemeten worden, te verwijzen naar diverse jaarverslagen door deze stichting.
Rechtsgeldig staat letterlijk vast –zolang niet betwist- de verklaringen onder ede in de diverse notariële aktes met één afschrift van samenvattende de rectificatie akte, die van 21 juni 2007.
De beginselen van een goede procesorde zijn ervoor bedoeld dat het proces voor de op een eerlijke en rechtvaardige manier verloopt waarbij iedere partij in staat wordt gesteld om op een goede manier het proces te voeren.

Het beginsel van equality op arms gaat ervan uit dat zowel de verdediging als het de eiser met hetzelfde dossier en met dezelfde middelen strijden.

Ook het EHRM heeft benadrukt dat het recht op een eerlijk proces als bedoeld in artikel 6, eerste lid, van het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden(EVRM) onder andere omvat dat elke partij een redelijke kans of gelegenheid krijgt om hun zaak te bepleiten zonder dat er sprake is van een substantieel ongelijke positie ten opzichte van de wederpartij.”

<u>Rechtsstaat en democratie Nederland.</u>

Nederland is een rechtsstaat en een democratie.(dat wordt en is nimmer betwist door IFUD of Human Rights). Echter met de praktische uitwerking en uitvoering in het rechtssysteem en die rechtsstaat met democratie,en die uitvoering bleek flink mis.De onder ede verklaringen in notariële akte onder ede de diverse notariële aktes tegen de Staat der Nederlanden: in een samenvattende rectificatie akte notarieel van 21 juni 2007, is duidelijk op de **<u>uitwerking en uitvoering</u>** van het rechtssysteem en die rechtsstaat. Laat ik hier duidelijk over zijn,en daar wens ik mijn onder ede verklaring op standhouden. Ook het verslag over de rechtsstaat 2021 Landenhoofdstuk over Nederland door Europese Commissie Brussel, 20.7.2021 SWD(2021) 721 final, zal geen verandering in aanbrengen.

Op 25 februari 2021, heeft de Tweede Kamer conform de werkwijze van artikel 30 van haar Reglement van Orde via Mevr. Khadija Arib Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, besloten de Venetia-Commissie van de Raad van Europa advies to vragen over de rechtsstaat in Nederland, Venetia-Commissie van de Raad van Europa t.a.v. mw. Granata-Menghini.

Volgens het rapport van de commissie:

In dit opzicht gaat het handhaven van de rechtsstaat niet alleen om –volgens inzicht Venetië commissie- rapport van Strasbourg, 18 October 2021 Opinion No. 1031/2021 CDL-AD(2021)031 Or. Engl., om:instellingen en formele juridische waarborgen, maar ook over het in stand houden van een gunstig klimaat voor de rechtsstaat door de politieke en juridische cultuur binnen de samenleving. Dit vereist een politiek cultuur met een hoge mate van bewustzijn van de rechtsstaatgevolgen van politieke beslissingen en zelfbeheersing wanneer politiek gewenste maatregelen in strijd zijn met de rechtsstaat. Het vraagt ook om een rechtscultuur waarin de rechtsstaat wordt geaccepteerd als kader voor en beperking tot democratische besluiten en beleid.

Hier als ingelast te beschouwen een verwijzing naar de schriftelijke reactie van Tweede Kamer der Staten-Generaal aan de IFUD of Human Rights, Brief: 23 maart 2016, reactie op

de via de deurwaarder betekende stukken,Mw. K. Arib Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal.(dossiernr.:13600573 negen maart 2016, Van der Velde van Hal & Peers gerechtsdeurwaarders en incassobureau te Den Haag)

[lidstaat Nederland]

RULE of LAW
REPORT 2021
COUNTRY CHAPTER
ABSTRACTS , door Europese Commissie in 2021

Er zal eerst een integraal parlementair openbaar onderzoek moeten geschieden naar de toestand van de rechtsstaat en de democratie. IFUD of Human Rights is niet van voornemens afstand te doen van de onder ede verklaring akte notarieel dd. 21 juni 2007. De inhoud staat “letterlijk vast” (CAO-norm verwijs HR) en alle aanhechtingen aan de akte zitten er ook daadwerkelijk bij.De notaris is verboden om een grosse met executoriale titel af te geven over deze akte.

De CAO-norm is een puur taalkundige uitleg van de bepaling(en) van de notariële akte. Deze uitlegmethode gaat uit van de letterlijke bewoordingen van de akte. De CAO-norm schrijft dus geen grammaticale uitleg voor. Tegenbewijs dat de bedoeling van partijen anders is dan uit de bewoordingen in de akte volgt is echter wel mogelijk. HR 17 september 1993, ECLI:NL:HR:1993:ZC1059, NJ 1994/173 (*Gerritse/HAS*) en HR 24 september 1993, RvdW 1993/186 (*Hol/EIM*). Dit betreft uitleg van CAO’s en deze regel wordt daarom wel de CAO-norm genoemd.CAO-norm is door de Hoge Raad van toepassing geacht op overeenkomsten die de rechtspositie van derden bepalen. HR 17 september 1993, *NJ* 1994, 173 (CAO-arresten). HR 24 september 1993, *NJ* 1994, 174 (CAO-arresten). Hijma 2008, p. 348 en CAO arresten. (HR 20 februari 2004, HR:2004:AO1427, HR, 24 februari 2012, HR:2012:BU9889 en 25 november 2016, HR:2016:2687).

Niet betwiste schuldvorderingen en Europese Executoriale Titel (EET).

Het begrip "niet-betwiste schuldvorderingen" dient betrekking te hebben op alle situaties waarin een schuldeiser, gelet op het feit dat gebleken is dat de schuldenaar de aard of de omvang van een schuldvordering niet betwist, een gerechtelijke beslissing tegen deze schuldenaar heeft verkregen of een executoriale titel waarmee de schuldenaar uitdrukkelijk moet instemmen, in de vorm van een door een gerecht goedgekeurde schikking of een authentieke akte. Waarmerking van de notariële rectificatie akte als Europese executoriale titel zal afzonderlijk behandeld worden, nadat de stichting de door de Nederlandse rechter verklaarde executoriale titel heeft verkregen over de betreffende rectificatie akte. Het ontbreken van betwisting of niet ontvankelijk door de Nederlandse Staat, kan de vorm aannemen van verstek laten gaan bij de terechtzitting of van geen gevolg geven aan een verzoek van het gerecht om het voornemen kenbaar te maken zich in de zaak schriftelijk te verweren. In zijn conclusies van Tampere heeft de Europese Raad geoordeeld dat de toegang tot de tenuitvoerlegging in een andere lidstaat dan die waar de beslissing is gegeven, sneller en eenvoudiger dient te worden gemaakt, doordat de tussenmaatregelen die in de lidstaat van tenuitvoerlegging moeten worden genomen voordat de beslissing ten uitvoer kan worden gelegd, worden afgeschaft. Een beslissing die door het gerecht van oorsprong als Europese executoriale titel is gewaarmerkt, moet, wat de tenuitvoerlegging betreft, op dezelfde manier worden behandeld als een beslissing die in de lidstaat van tenuitvoerlegging is gegeven. Een gerechtelijke beslissing die in een van de Europese lidstaten is gewezen over een niet betwiste schuldvordering kan als Europese executoriale titel (EET) woeden gewaarmerkt. Een als EET gewaarmerkte beslissing kan, zonder dat daarvoor verdere procedures nodig zijn, in alle lidstaten van de Europese Unie ten uitvoer worden gelegd.

Holocaust Museum.

Steun aan het United States Holocaust Memorial Museum speelt een belangrijke rol in Haar missie om de blijvende relevantie van Holocaustherinnering en onderwijs in de constant veranderende wereld. Daarom heeft de stichting **negentig procent** van het bedrag in het afschrift van de notariële akte vermeld, geschonken aan “Planned Giving and Endowments” van het United States Holocaust Memorial Museum, Washington DC. De stichting mag uitgaan dat het museum een goede rentmeester is van de schenking na toewijzing van de claim door de rechter.

European Commission.

Strasbourg, 5.10.2021

COM(2021) 615 final COMMUNICATION FROM THE COMMISSION TO THE EUROPEAN PARLIAMENT, THE COUNCIL, THE EUROPEAN ECONOMIC AND SOCIAL COMMITTEE AND THE COMMITTEE OF THE REGIONS EU Strategy on Combating Antisemitism and Fostering Jewish Life (2021-2030).

Gedragscode haatzaaien.

Tijdens het Nederlandse voorzitterschap van de Raad van de Europese Unie in 2016 werd door de Europese Commissie, gezamenlijk met Facebook, Microsoft, Twitter en Google/YouTube een Gedragscode gepresenteerd om online hate speech tegen te gaan. De belangrijkste inspanningsverplichting die uit de Gedragscode voortvloeit betreft de afdoening en eventuele verwijdering van haatzaaiende uitingen na meldingen van gebruikers binnen 24 uur. Daarnaast bevat de Gedrags-code afspraken over monitoring van de afspraken.Nederland is al eerder op de vingers getikt over dit onderwerp, door de Europese Commissie tegen Racisme en Intolerantie (ECRI). "Zij concludeert in een rapport over Nederland dat de huidige aanpak van online beledigingen en uitlatingen die aanzetten tot haat, niet voldoende is. Op 28 april 2004 zond Minister van Justitie J.P.H. Donner een brief aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal,(Tweede Kamer der Staten Generaal Vergaderjaar 2003–2004, kst 29 200 VI Nr. 136). ter beteugeling van strafwaardige uitlatingen, opruiing, discriminatie of aanzetten tot haat op internet).

Europese Commissie haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven.

Europese Commissie - Persbericht
De Commissie stelt voor om de lijst van "EU-misdaden" uit te breiden tot haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven

Brussel, 9 december 2021
Vandaag presenteert de Europese Commissie een initiatief om de lijst van 'EU-misdaden' uit te breiden tot haattoespraak en haatmisdrijven, zoals aangekondigd door voorzitter Von der Leyen in haar State of the Union 2020 toespraak .

Haatdragende taal en haatmisdrijven zijn in heel Europa sterk toegenomen en zijn een bijzonder ernstig en zorgwekkend fenomeen – offline en online. Er is gemeenschappelijk EU-optreden nodig om dit aan te pakken EU-brede uitdaging. Momenteel is er echter geen wettelijke basis om haatzaaiende uitlatingenen haat strafbaar te stellen misdaad op EU-niveau. De bestaande lijst van EU-misdrijven in het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU) moet worden uitgebreid om te zorgen voor gemeenschappelijke minimumregels voor de definitie van strafrecht strafbare feiten en sancties die in alle EU-lidstaten van toepassing zijn. Het initiatief van vandaag is de eerste stap in de proces van uitbreiding van de lijst van EU-misdrijven. De volgende stap zou zijn dat de lidstaten de initiatief, voordat de Commissie een wetgevingsvoorstel kan indienen.

Vicevoorzitter voor Waarden en Transparantie, Věra Jourová , zei: "Haat hoort niet thuis in Europa. Het gaat in tegen onze fundamentele waarden en principes. We hebben EU-actie nodig om ervoor te zorgen dat haat bestaat overal in Europa op dezelfde manier gecriminaliseerd."

Commissaris voor Justitie Didier Reynders zei: "We hebben een krachtig antwoord nodig op de uitdagingen veroorzaakt door haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven in de hele EU: nu en in de toekomst. Het initiatief van vandaag is een belangrijke stap op weg naar een effectiever Europees antwoord op dergelijke bedreigingen van het pluralisme en inclusiviteit. We zullen niet toestaan dat een dergelijk fenomeen onze democratieën verzwakt."

Belangrijkste elementen van de mededeling:
Het initiatief van vandaag levert bewijs voor de uitbreiding van de lijst van EU-misdrijven tot haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven in het licht van de criteria van artikel 83, lid 1, VWEU:

De grensoverschrijdende dimensie van haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven:
online haatzaaiende uitlatingen verspreiden zich snel en overal toegankelijk voor iedereen. De ideologieën achter haatzaaien en haat misdaad kan internationaal worden ontwikkeld en snel online worden gedeeld. Haatmisdrijven kunnen gepleegd door netwerken met leden uit verschillende landen.

Aanzetten tot haat en haatmisdrijven als misdaadgebied: de Commissie is van oordeel dat haat spraak en haatmisdrijven zijn een gebied van misdaad omdat ze een intrinsiek speciaal kenmerk gemeen hebben, namelijk'haat' gericht op personen of groepen personen die hetzelfde delen (of gezien worden als delend) beschermde eigenschappen.

Aanzetten tot haat en haatmisdrijven als een gebied van bijzonder ernstige misdaad :
aanzetten tot haat en haatmisdrijven zijn bijzonder ernstige misdrijven omdat ze de gemeenschappelijke waarden van de EU ondermijnen en grondrechten, zoals vastgelegd in de artikelen 2 en 6 Verdrag betreffende de Europese Unie , evenals in het Handvest . Ze hebben schadelijke gevolgen voor de individuen, hun gemeenschappen en de samenleving in het algemeen.

Ontwikkelingen in de criminaliteit:
de twee fenomenen zijn gestaag toegenomen als gevolg van:
verschillende economische, sociale en technologische veranderingen en ontwikkelingen. De COVID-19 pandemie is een van de factoren die hebben bijgedragen aan deze toename.

Geen alternatieven voor het uitbreiden van de lijst met EU-misdrijven:
aanzetten tot haat en haatmisdrijven zijn in verschillende mate gecriminaliseerd in de EU-lidstaten. Alleen de uitbreiding van de lijst van EU misdaden tot haatzaaien en haatmisdrijven kunnen een effectief en alomvattend strafrecht mogelijk maken aanpak van deze verschijnselen op EU-niveau, samen met een consistente bescherming van de slachtoffers van dergelijke handelingen.

Volgende stappen
De Raad moet met eenparigheid van stemmen, na goedkeuring door het Europees Parlement, een besluit dat haatzaaien en haatmisdrijven identificeert als een ander misdaadgebied dat voldoet aan de gestelde criteria in artikel 83, lid 1, VWEU.

Daarna kan de Commissie voorstellen om wetgeving aan te nemen tot vaststelling van minimumregels over de definities en sancties van haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven die moeten worden aangenomen door de Europese Parlement en de Raad in overeenstemming met de gewone wetgevingsprocedure.

Achtergrond
De vandaag gepubliceerde externe studie bevestigt de omvang en de verontrustende trend van haatspraak en haat misdaden. De toename van de haat tegen bijvoorbeeld Roma, joden, moslims en personen van Aziatische afkomst, of personen die als zodanig worden beschouwd, met inbegrip van racistische aanvallen en afranselingen, gewelddadige pesterijen, bedreigingen en racistische mishandelingen zijn toegenomen tijdens de pandemie. bronnen ontdekte dat 52% van de jonge vrouwen en meisjes te maken heeft gehad met online geweld, inclusief bedreigingen en seksuele intimidatie, terwijl personen met een handicap meer risico lopen slachtoffer te worden van geweldsmisdrijven, met inbegrip van haatmisdrijven, dan andere personen, en te maken krijgen met intimidatie.

Haatmisdrijven en haatzaaiende uitlatingen zijn in strijd met de fundamentele Europese waarden zoals uiteengezet in artikel 2 van het Verdrag betreffende de EU. op grond vanArtikel 83, lid 1, van het Verdrag betreffende de werking van de EU ("VWEU"), de Het Europees Parlement en de Raad kunnen minimumregels vaststellen voor de definitie van crimineel strafbare feiten en sancties op het gebied van bijzonder ernstige criminaliteit met een grensoverschrijdende dimensie . Dergelijke gebieden zijn bijvoorbeeld terrorisme, mensenhandel en seksuele uitbuiting van vrouwen en kinderen. Op basis van ontwikkelingen in de criminaliteit kan de Raad een besluit nemen waarin andere gebieden, zoals deze, waardoor de Commissie – in een tweede stap – een robuust kader kan voorstellen om haatuitingen en haatmisdrijven op EU-niveau aanpakken. Op EU-niveau bestaat er al een kader voor een krachtige gemeenschappelijke reactie op racistische en xenofobe haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven door de Kaderbesluit van de Raad inzake bestrijding bepaalde vormen en uitingen van racisme en vreemdelingenhaat door middel van het strafrecht. Het frame Besluit heeft tot doel ervoor te zorgen dat ernstige uitingen van racisme en vreemdelingenhaat strafbaar worden gesteld met:
doeltreffende, evenredige en afschrikkende strafrechtelijke sancties in de hele EU. Het vereist dat de lidstaten om haatzaaiende uitlatingen, dwz het publiekelijk aanzetten tot geweld of haat, op grond van ras strafbaar te stellen, kleur, religie, afkomst of nationale of etnische afkomst. Het vereist ook dat de lidstaten ervoor zorgen dat andere strafbare feiten dan haatzaaiende uitlatingen, dat dergelijke racistische en xenofobe motivatie wordt beschouwd als een verzwarende omstandigheid, of dat een dergelijke motivering in aanmerking kan worden genomen in de vaststelling van de straffen. De Commissie steunt de inspanningen van de lidstaten om het kaderbesluit doeltreffend uit te voeren door het werk van de Groep op hoog niveau voor de bestrijding van racisme en vreemdelingenhaat en andere vormen van onverdraagzaamheid. Het initiatief van vandaag maakt deel uit van een bredere reeks EU-acties ter bestrijding van illegale haatzaaiende uitlatingen en gewelddadigeextremistische ideologieën en terrorisme online, zoals de EU-gedragscode voor de bestrijding van illegale haattoespraak online , de voorgestelde Wet digitale diensten , de verordening betreffende de aanpak van terroristische inhoudonline en het EU-internetforum.

Dit initiatief ondersteunt de EU-actieplan tegen racisme 2020-2025 en de strategie voor bestrijdingantisemitisme en bevordering van het joodse leven in de EU , evenals de strategie voor gendergelijkheid 2020-2025.

Voor meer informatie:
Mededeling - Een meer inclusief en beschermend Europa: de lijst van EU-misdaden uitbreiden tot haat spraak en haatmisdrijven
Bijlage bij de mededeling van de Commissie over de uitbreiding van de lijst van EU-misdrijven tot haatzaaiende uitlatingen en haat misdaad
Factsheet - Hoe de lijst met EU-misdrijven uit te breiden: stap voor stap
Webpagina

IP/21/6561
Perscontacten:
Christian WIGAND (+32 2 296 22 53)
Jördis FERROLI (+32 2 299 27 29)
Algemene openbare vragen: Europe Direct per telefoon00 800 67 89 10 11 of per e-mail

Kaderbesluit.

Brussel, 27.1.2014
COM(2014) 27 final

VERSLAG VAN DE COMMISSIE AAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD{SWD(2014) 27 final}

over de uitvoering van Kaderbesluit 2008/913/JBZ van de Raad betreffende de bestrijding van bepaalde vormen en uitingen van racisme en vreemdelingenhaat door middel van het strafrecht.

De Europese Commissie heeft op 9 juni 2021 besloten Nederland en nog enkele lidstaten van de EU aanmaningsbrieven te sturen, aangezien hun nationale wetgeving de EU-regels inzake de bestrijding van racisme en vreemdelingenhaat door middel van het strafrecht niet volledig of nauwkeurig omzet (Kaderbesluit 2008/913/ van de Raad JHA). Het doel van dit kaderbesluit is ervoor te zorgen dat ernstige uitingen van racisme en vreemdelingenhaat, zoals het publiekelijk aanzetten tot geweld of haat, worden bestraft met doeltreffende, evenredige en afschrikkende strafrechtelijke sancties.

Namenmonument.

De Nederlandse overheid heeft meer dan 8,5 miljoen euro uitgetrokken voor de oprichting van het Holocaustmuseum in Amsterdam.Koning Willem-Alexander onthulde zondag 19 september 2021 het Holocaust Namenmonument in Amsterdam. Demissionair premier Mark Rutte en de Amsterdamse burgemeester Femke Halsema hielden een toespraak. Ook was staatssecretaris Blokhuis van Volksgezondheid, Welzijn en Sport aanwezig.

Maar dat betekent nog niet een vrijbrief voor de gefotoshopte beelden van hoogwaardigheidsbeklederS van de Nederlandse overheid voorzien van hakenkruizen, SS-tekens en Hitlersnorren die online steeds verschijnen. IFUD of Human Rights heeft al verschillende keren geschreven om de regering van mening te doen veranderen over deze kwestie, om ermee te stoppen en daadwerkelijk beginnen met acties te ondernemen.

Het Duitse volkslied.

Adolf Hitler noemde het volkslied "Deutschland,Deutschland über alles" op 1 augustus 1937 " het lied dat voor ons Duitsers werd gezongen op de meest heilige openbaring". Vanaf 1940 werd het Horst Wessel-lied telkens aan het Deutschlandlied toegevoegd. Miljoenen mensen zongen zelf, Duitsland en de "Ostmark" opgenomen in "Haar Bloed en haar graf". Het kwam niet als een verrassing dat in 1945 de geallieerden in Duitsland beide liederen, zoals allenationaal-socialistische liederen, verboden waren. De koppeling van het

"Deutschlandlied" met het "Horst-Wessel-Lied" tijdens het nazi-regime van het nazi-regime heeft de (tekst en melodie) ernstig beschadigd van Joseph Haydn en de tekst van Heinrich Hoffmann von Fallersleben. Het Duitse volkslied herinnert te veel aan de Nazi's. Ik wil dat ze hiermee gaan stoppen,(verwijs afschrift notariële rectificatie akte van 21 juni 2007).

Toelichting.

Verfassungswidrige Kennzeichen - (§§ 85, 86a stcB)

Na de machtsovername van Hitler in 1933 gebruikten de nazi's het eerste couplet van het'Deutschlandlied' als de inleiding van het „Horst-Wessel-Lied", de officiële partijhymne van de NSDAP. Het Hoger gerecht van Oldenburg (Duitsland) heeft in 1987 een uitspraak gedaan over het gebruik van het Horst- Wessel-Lied,en daaruit volgt dat ook de melodie verboden is,en verandering in de tekst. Dit geldt met name de melodie en tevens de interpretatie van de melodie met gewijzigde tekst.

Das "Horst-Wessel-Lied" mit richtigem und auch mit verfremdeten Text (BayObLG, Urteil vom 19.07.1962, Az. Rreg 4 St 171162, zu finden in NJW 1962,1878 und OLG Oldenburg, Urteil vom 05.10.1987, Az. Ss 481i87, zu Íinden in MDR 1988, 251 Í.j Wissenschaftliche Dienste Deutscher Bundestag Das strafbare Verwenden von Kennzeichen verfassungswidriger Organisationen§ 86a StGB im Spiegel der Rechtsprechung.
Roman Trips-Hebert
Infobrief

WD 7 - 3010 - 028/14

De stichting is van opvatting dat zoals bij het “Horst-Wessel-Lied” ook de melodie verboden is “dezelfde beoordeling”,en verandering in de tekst van het Duitse volkslied vanaf 1952 aangenomen. Aldus, dit geldt met name de melodie en tevens de interpretatie van de melodie met gewijzigde tekst.Dus dat men de jurisprudentie van het hoger gerecht van Oldenburg, de uitspraak uit 1987 zullen aanhouden,bij de beoordeling van het huidige volkslied van Duitsland.

De onderzoek naar de geschiedenis.

Op grond van art. 25 lid 1 sub c Auteurswet heeft de maker van een werk " het recht zich te verzetten tegen elke andere wijziging in het werk. Bij de langspeelplaat “Hitler’s Inferno” hebben we te maken met een verweesd werk, waar de mening van de maker niet meer kan worden opgevraagd.Daarom moet de stichting thans een afweging maken aan de hand van de geschiedenis, de jurisprudentie, en de onderzoeken door de stichting vastgelegd notarieel. Na 1945 werden in het naoorlogse Duitsland hun praktijken vergoelijkt en toonde men ‘begrip’. Oud-nazi’s maakten carrière als rechter, hoogleraar, arts of politicus. “Carrière-Nazi’s” De wrede praktijken van Duitse oorlogsmisdadigers en hoe ze na 1945 aan de top bleven. Carriere nazi's Helmut Ortner Just Publishers 2018 paperback 207 pages Nederlandse vertaling. “Persilscheine” Wäscht alles: die gesamte Geschichte des NS: Deutschland über alles sauber mit Persil. Door het invullen van een formulier waren de oud-nazi’s als het ware witgewassen van schuld aan de misdaden van het Derde Rijk. Naar een populair wasmiddel uit die tijd, werd zo'n vrijbrief Persilschein genoemd.

The Rosenburg Files.

Voorwoord (Heiko Maas Minister van Justitie en Consumentenbescherming Bondsrepubliek Duitsland).

De nazi-dictatuur beging ondenkbare misdaden en bracht groot leed over Duitsland en de wereld. De samenwerking van het rechtssysteem en advocaten met het Nazi regime is inmiddels goed gedocumenteerd in academische studies. Voorheen was het echter een publiek geheim dat veel advocaten... die schuldig waren aan misdaden terugkeerden naar West-Duitse overheidsdienst na de oprichting van de Bondsrepubliek Duitsland in 1949. De onafhankelijke academische commissie die was opgericht om te onderzoeken hoe het Bondsministerie van Justitie omging met zijn nazi-verleden, het "Rosenburg-Projekt", heeft een intensieve studie gemaakt van de continuïteit op het gebied van personeel en de gevolgen daarvan. Ons ministerie gaf de onderzoekers voor het eerst volledige toegang tot alle dossiers. Ik zou mijn grote dank uitspreken aan de twee hoofden van de Commissie, Professor Manfred Görtemaker en Professor Christoph Safferling, en en hun hele team voor hun geëngageerde werk.

Ministers van Algemene Zaken Kok,Balkenende en Rutte.

De stichting heeft in het verleden de Minister van Algemene Zaken Wim Kok daar op aangeschreven. De reden dat Nederland het lied niet wil staken,zal liggen in het feit dat men hier de relatie met Duitsland niet wil schaden, met verwijzing naar de handelsbelangen.

Handelspartner Duitsland.

Het Nederlands-Duitse handelsvolume is één van de grootste wereldwijd met met in 2020 172 mrd euro, volgens Destatis. Duitsland is voor Nederland de eerste handelspartner, zowel qua uitvoer als qua invoer. Volgens het Duitse ‘Auswärtiges Amt’ is alleen de economische verwevenheid van de VS en Canada nog sterker dan die van Duitsland en Nederland. Bovendien is Nederland het belangrijkste doorvoerland van de EU, waarbij de haven van Rotterdam een centrale rol speelt. En Duitsland is voor de maritieme aan- en afvoer van de Rotterdamse haven van groot belang, omdat het de belangrijkste transitieland voor Nederland naar andere Europese landen is. Het spreekt dan ook voor zich dat beide landen op het gebied van infrastructuur, transport, telecommunicatie en waterbeheer nauw samenwerken,(bron: Deutsch-Niederländische Handelskammer).

Eerste openbaarmaking.

De eerste openbaarmaking onder de titel "Hitler's Inferno" is gepubliceerd in november 1945 door Audio Rarities in de USA op 33 1/3 toeren LP (release WW2) einde van de oorlog, ter nagedachtenis aan.. (de les van gisteren) voorzien van een antifascistisch commentaar. Hitler's Inferno en de opeenvolgende tragedies wijzen op het onvermogen van de mens om de vernietigende impulsen van paranoïde dictators als Hitler, Stalin, Pol Pot te controleren. Toen het eerste nieuws over de concentratiekampen in mei 1945 werd uitgezonden, was het gevoel van verontwaardiging groot. "het zou nooit meer mogen gebeuren in de beschaafde wereld".

Zorgvuldig onderzoek verweesde werken.

Tweede Kamer der Staten-Generaal

ah-tk-20172018-2692

Vragen van de leden Bergkamp en Groothuizen (beiden D66) aan de Ministers van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap en van Justitie en Veiligheid over *de uitvoering van het Besluit zorgvuldig onderzoek verweesde werken* (ingezonden 28 mei 2018). Antwoord van Minister Van Engelshoven (Onderwijs, Cultuur en Wetenschap) mede namens de Minister voor Rechtsbescherming (ontvangen 6 juli 2018).

De langspeelplaat.

Hitler's Inferno, in words, in music 1932¬1945, Marching songs of Nazi Germany,LPA 2445 voorzien van origineel anti-fascistisch commentaar door Amerikaanse verteller in de Engelse taal.

De inhoud.

Kant 1:
1. Hitler in Rome 1937 / 2. Deutschland über alles / 3. Die Fahne Hoch / 4. Heil Hitler Dir! / 5. Goebbels introduces Hitler 1934 / 6. Marching songs Medley.

Kant 2:
7 . Hitler speaks in Vienna 1939 / 8. Heil Deutschland / 9.Wenn De S.S. und die S.A. Aufmarschiert / 10. Die jugend Marschiert / 11. Plead "Not Guilty at Nuremberg.

[voorzien van antifascistisch commentaar in het Engels door Bill Forrest met ondersteuning van Mary Jo Devlin]

De dragers.

1994-1995 audio cassette
Vanaf 1995 tot heden Compact Disc en Mp3

Naar Nederlands auteursrecht moet aangenomen worden dat de plaat te kwalificeren is als een werk van letterkunde, wetenschap of kunst in de zin van art. 1 jo. Art. 10 auteurswet (AW). Bij deze kwalifikatie speelt een grote rol dat de plaat een eigen, oorspronkelijk karakter bezit dat het persoonlijk stempel van de maker draagt. Het feit dat de plaat voor het grootste gedeelte bestaat uit
een vastlegging van Duitse geluidsopnames doet hieraan niet af. Omdat n.l. de Duitse geluidsopnames in een door de maker gekozen volgorde zijn geplaatst en voorzien zijn van anti-facistisch commentaar, is hiermede een nieuw oorspronkelijk werk ontstaan in de zin van het Nederlands auteursrecht. Dit betekent dat de maker van de plaat of diens rechtverkrijgende op grond van art. 1 Aw het exclusieve recht heeft om de plaat openbaar te maken en te verveelvoudigen.

Persoonlijkheidsrecht.
(de makers of onder diens leiding en opdracht van Audio Rarities “Hitler’s Inferno” 1945 USA) Art. 25 (Aw).

Auteursrecht over de Duitse liederen en toespraken.
Freistaat Bayern München Duitsland
De toespraken en liederen van Nazi-Duitsland "Die Lieder der NS-Zeit",met de val van het

Derde Rijk in 8 mei 1945, verboden door de Geallieerde Controle Raad (ook het Deutschlandlied)

Duitsland, Freistaat Bayern:(Kontrollratsgesetz Nr 2 vom 10-10-1945 und Kontrollrat Direktive Nr 50 vom 29-04-1947).

Verweesde werken.

Ook erfgoedinstellingen, zoals bibliotheken, archieven en musea, zijn in beginsel verplicht toestemming aan de rechthebbenden te vragen als ze auteursrechtelijk beschermd werk uit hun verzameling willen digitaliseren en online ter beschikking stellen. In de praktijk blijkt namelijk dat van veel werken de rechthebbenden ook met een zorgvuldige inspanning niet meer te achterhalen zijn. Dergelijke werken noemt men 'verweesde' werken. De Europese richtlijn verweesde werken ('Orphan Works Directive'), die in 2014 in de Nederlandse wet wordt geïmplementeerd, maakt het mogelijk om verweesde werken na een zorgvuldige zoektocht toch online beschikbaar te stellen.

Tweede Kamer der Staten-Generaal, vergaderjaar 2008-2009
29838 Nr. 11

I). Een brief van minister van Justitie Hirsch Ballin, aan de Voorzitter van de Tweede Kamer, dd 4 november 2008, betreft het kabinetsstandpunt over het EG- groenboek over auteursrecht in de kenniseconomie, onder verwijzing naar het verzoek van de vaste commmissie voor Justitie d.d. 16 september jl. (kenmerk 2008Z01474/2008D04605).

Tevens is het onderzoek dat in opdracht van het WODC is uitgevoerd naar “Digitalisering van historische archieven en verweesde werken”

Tweede Kamer der Staten-Generaal Vergaderjaar 2017–2018
Vragen gesteld door de leden der Kamer

2018Z09735
2).Vragen van de leden Bergkamp en Groothuizen (beiden D66) aan de
Ministers van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap en van Justitie en Veiligheid
over de uitvoering van het Besluit zorgvuldig onderzoek verweesde werken ingezonden 28 mei 2018.

Onderzoek.

Alles is geheel zorgvuldig onderzocht – het gehele onderzoek door de stichting- is terug te vinden in de aanhechtingen op (data DvD-rom) van de rectificatie akte notarieel van 21 juni 2007. Onder raadpleging van alle instanties betreft het onderzoek: in de Verenigde Staten, Nederland en Duitsland. Het onderzoek door de stichting IFUD of Human Rights tussen 1994-1995.

Archiefbeheersaspecten en dossierbeheer.

De overheid is geheel **eigen** verantwoordelijk voor intern dossierbeheer en overdrachtsdossiers van de Staat.

Rechtsgebied.

Nederlands recht is van toepassing

Rechtspersoon.

Gemachtigde Minister van Justitie en Veiligheid namens de publieksrechtelijke rechtspersoon Staat der Nederlanden, handelt in dit geval als **privaatrechtelijk rechtspersoon**. Brief 2 januari 2020 door de stichting verzonden aan gemachtigde Minister van Justitie en Veiligheid mr. F.B.J Grapperhaus.

De publiekrechtelijke rechtspersoon Staat der Nederlanden, waarbij de publieksrechtelijke rechtspersoon de Nederlandse Staat niet in de specifieke bestuurstaak heeft gehandeld,maar in de ondernemers activiteit, public relations, en de wetenschap: bestaat er geen voldoende grond Haar anders te bejegenen dan privaatrechtelijke rechtspersonen die dezelfde of vergelijkbare activiteiten verrichten.

Jaarverslag stichting 2020.

https://archive.org/details/annual-report-ifud-of-human-rights-2020

UBO-opgave.

De stichting is een bestaande en op 20 december 2021 is door de voorzitter online UBO-opgave gedaan bij de Kamer van Koophandel:

- Kopie statuut,
- kopie notariële akte van 17-08-1999 inzake de belangen in de stichting,uitgegeven als EERSTE grosse op 16-07-2004 ten behoeve van J.P. van den Wittenboer, https://archive.org/details/GrosseNotarieel2004
- BSN,
- kopie paspoort (kleur).

Slot.

1. Mochten er nog voornemens zijn om het afschrift van de notariële rectificatie akte van 21 juni 2007 te betwisten.Er bestaat dezerzijds voorshands een ernstig vermoeden dat het grondrecht van de stichting op een onafhankelijk gerecht zal worden geschonden door de Staat der Nederlanden. Op 9 maart 2020 vond het rondetafelgesprek 'Dikastocratie?' plaats in de Tweede Kamer Namens de rechtspraak benadrukten Geert Corstens (oud-president van de Hoge Raad) en Henk Naves (voorzitter van de Raad voor de rechtspraak) dat de rechter niet aan rechtsweigering mag doen,

2. de Staat der Nederlanden heeft **alléén** de executoriale titel -afgegeven door de notaris- als grosse betwist, en niet de verdere inhoud als afschrift van de notariële akte,

3. een executoriale titel mag uitsluitend in dit geval door de rechter, de stichting moet de Nederlandse Staat de kans bieden op een eerlijke betwisting voor de rechtbank,

4. de stichting mag "equality of arms" in het proces eisen tegen de Staat der Nederland. Het beginsel van "equality of arms" houdt in dat aan de stichting alsmede de Nederlandse Staat het recht op een eerlijk proces moet worden toegekend. Dit beginsel komt er in wezen op neer dat aan de stichting procedurele gelijkheid ten opzichte van de Staat der Nederlanden moet worden toegekend voor toegang voor de Nederlandse Staat tot de rechtbank om te kunnen betwisten. Ten slotte kan het niet voorzien in kosteloze rechtsbijstand onder omstandigheden van de stichting ook in strijd komen met het beginsel van equality of arms,

5. de stichting IFUD of Human Rights en Audio-Rarities met "Hitler's Inferno" zijn van mening dat ze over het algemeen gezien respectloos en niet geïnteresseerd zijn behandeld door de diverse lagen van de overheid van hoog tot laag met misschien enkele uitzondering daargelaten.De stichting wordt bewust geweerd,verwijs naar ostracisme,

6. in het licht van de toename van antisemitisch geweld en haatmisdrijven zal tevens de Europese Commissie een alomvattende strategie voor de bestrijding van antisemitisme voorstellen, in aanvulling op en ter ondersteuning van de inspanningen van de lidstaten , (Brussel, 19.10.2020 COM(2020) 690 final).

7). het Comité van de Verenigde Naties is bezorgd in het landenrapport over nederland dat een groot aantal haatzaaiende uitlatingen wekenlang online blijft, soms zelfs maanden en jaren. Het Comité beveelt de Verdragspartij aan maatregelen te nemen om het verbod op haatzaaiende uitlatingen, op internet,(rapport over nederland CERD /C/NLD/CO/22-24 GEAVANCEERDE ONBEWERKTE VERSIE Dist.: Algemeen Datum: 25 augustus 2021 Origineel: Engels).

Naleving waarden EU door de lidstaten.

Een regelmatige controle met betrekking tot de waarden waarop de EU is gebaseerd en die de lidstaten zijn overeengekomen monitoren of de lidstaten hebben voldaan aan hun verplichtingen in de bestrijding van haatmisdrijven. Bijzondere nadruk moet worden gelegd op de **daadwerkelijke handhaving** van de wetten. Veronachtzaming of niet-naleving van de vigerende EU-wetgeving moet dan leiden tot inbreukprocedures, met EU-sancties verlies van voorrechten of de opschorting van rechten van de lidstaat.

IFUD of Human Rights
De Voorzitter
J.P. van den Wittenboer

-volgblad. (bijlagen)

Bijlagen.

1). Brief Minister van Algemene Zaken Mark Rutte dd, 9 mei 2014,

2). ECLI:NL:RBSGR:2008:1420, Rechtbank 's-Gravenhage Kort geding 21-02-2008, (Staat der Nederlanden – Audio-Rarities / IFUD of Human Rights / J.P. van den Wittenboer), gerechtsdeurwaarders Kort geding inzake executoriale titel boven de notariële grosse,

3). Kopie formulier en e-mail "Gift Notification" planned giving USHMM, United States Holocaust Museum,Associate Deputy Chief D Officer Planned Giving and Endowments Development George E. Hellman, J.D., 100 Raoul Wallenberg Place,SW Washington,DC 20024-2126 UNITED-STATES,

4). kopie brief 2 januari 2020 door de stichting verzonden aan Minister van Justitie en Veiligheid mr. F.B.J Grapperhaus,

5). kopie brief 23 maart 2016 door de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal Mw. K. Arib aan IFUD of Human Rights betreft reactie op de via de deurwaarder betekende stukken,

6). kopie lidmaatschap J.P. van den Wittenboer (brief 31 mei 2016 "never again" the campaign for the United States Holocaust Memorial Museum, "Legacy of Light Society",

7) Europees Parlement: legislative train 11.2021 , 6A New Push for European Democracy Proposals to extend the list of EU crimes to all forms of hate crime and hate speech,

8). Compact Disc Hitler's Inferno voorzien van origineel antifascistisch commentaar,

9). United Nations General Assembly A/C.3/75/L.49, 4 November 2020, Seventy-fifth session Third Committee Agenda item 70 (a), Elimination of racism, racial discrimination, xenophobia and related intolerance: elimination of racism, racial discrimination, xenophobia and related intolerance,

10). Nederland is op de vingers is getikt door Brussel vanwege het niet strafbaar stellen van ontkenning Holocaust,(Brief van de Minister van Justitie en Veiligheid, Ferd Grapperhaus aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal dd.13 september 2021,kenmerk: 3415081),

11). brief Kabinet van Eerste vicevoorzitter Frans Timmermans bij de Europese Commissie, dd: 13-08-2015, kenmerk: BM/kr Ares (2015) 2715348.

Correspondence:Po.box 324, 5660AH Geldrop The Netherlands
Offices:Kastanje 28, 5731NK Mierlo The Netherlands
C.o.C.reg:41092925 Eindhoven N.L.
E-mail: ifudofhumanrights@yahoo.com
Internet: https://ifudofhumanrights.weebly.com
Phone:+31 -(0)6 50 425 552

Prod-01

Minister-President
Minister van Algemene Zaken

> Retouradres Postbus 20001 2500 EA Den Haag

De heer J.P. van den Wittenboer
Postbus 324
5660 AH GELDROP

Minister-President

Binnenhof 19
2513 AA Den Haag
Postbus 20001
2500 EA Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Onze referentie
3761189

Datum 9 mei 2014
Betreft Uw brief van 28 april 2014

Geachte heer van den Wittenboer,

Via de Landsadvocaat ontving ik een door u –als voorzitter van de IFUD of Human Rights- ondertekende sommatie om een op 21 juni 2007 verleden notariële akte te betwisten.

In het archief van mijn ministerie trof ik correspondentie tussen U en mijn ambtsvoorgangers W. Kok en J.P. Balkenende uit de periode van 1997 tot en met 2008 aan, alsmede een vonnis van de Rechtbank Den Haag van 21 februari 2008.

Ik verwijs naar die rechterlijke uitspraak en naar de brief van toenmalig Minister-President Balkenende van 28 maart 2008, kenmerk 3318172. Beiden hebben betrekking op dezelfde notariële akte. Aan de inhoud van die laatste brief –waarvan ik een copie bijsluit- heb ik niets toe te voegen. Het standpunt is onveranderd.

Hoogachtend,

DE MINISTER-PRESIDENT,
Minister van Algemene Zaken,

Mark Rutte

Zoekresultaat - inzien document

ECLI:NL:RBSGR:2008:1420

Uitspraak delen

Instantie	Rechtbank 's-Gravenhage
Datum uitspraak	21-02-2008
Datum publicatie	24-04-2019
Zaaknummer	298000
Rechtsgebieden	Civiel recht
Bijzondere kenmerken	Kort geding
Inhoudsindicatie	Deurwaarders-kort geding. Het enkele vastleggen van eenzijdige verklaring in notariele akte bewerkstelligt geen schuldvordering.
Vindplaatsen	Rechtspraak.nl Verrijkte uitspraak

Uitspraak

RECHTBANK 's-GRAVENHAGE

sector civiel recht - voorzieningenrechter

Vonnis in kort geding van 21 februari 2008,

gewezen in de zaak met rolnummer KG 07/1314 van:

[eiser] ,

wonende te [woonplaats] ,

in persoon verschenen,

tegen:

de Staat der Nederlanden,

zetelende te ’s-Gravenhage,

waarvoor verschenen is de heer [gemachtigde] (Ministerie van Justitie),

in welke zaak gerechtsdeurwaarder **[deurwaarder]** te Den Haag zich bij proces-verbaal van 31 oktober 2007 tot de voorzieningenrechter heeft gewend op grond van artikel 438 lid 4 Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering.

Partijen zullen hierna worden aangeduid als [eiser] , de Staat en de deurwaarder.

1 De feiten

Op grond van de stukken en het verhandelde ter zitting van 6 februari 2008 wordt in dit geding van het volgende uitgegaan.

[eiser] heeft bij aangetekende brief van 10 oktober 2007 onder meer een grosse van een notariële akte (hierna ook: de notariële akte) aan de deurwaarder doen toekomen, met het verzoek deze te betekenen aan de schuldenaar (de Staat) en executoriale maatregelen te nemen. De notariële akte, verleden ten overstaan van notaris [notaris] , notaris te Budel (gemeente Cranendonck) op 21 juni 2007, bevat een eenzijdige verklaring van [eiser] , onder meer inhoudende dat de Staat hem schuldig is een bedrag van € 20.040.000,--.

2 Het geschil en de beoordeling daarvan

2.1.

De deurwaarder heeft zich tot de voorzieningenrechter gewend omdat ten aanzien van de executie van de notariële akte bezwaren zijn gerezen: de akte heeft weliswaar de kenmerken van een voor executie vatbare titel, maar de inhoud ervan is onsamenhangend en de notariële akte is bovendien buiten medeweten van de Staat tot stand gekomen. Volgens de deurwaarder kan de notariële akte daarom niet geëxecuteerd worden.

2.2.

De voorzieningenrechter is van oordeel deze bezwaren gegrond zijn. Anders dan [eiser] kennelijk meent betekent het enkele feit dat de eenzijdige verklaring van [eiser] is vastgelegd in een notariële akte nog niet dat er sprake is van een schuld van de Staat aan [eiser] . De notariële akte levert slechts dwingend bewijs op van het feit dat [eiser] ten overstaan van de notaris de in de notariële akte opgenomen verklaring heeft afgelegd. Noch de omstandigheid dat de Staat voorafgaand aan het verlijden van de notariële akte hierover zou zijn geïnformeerd – daargelaten of dit (rechtsgeldig) is gebeurd –, noch het feit dat de Staat de vordering niet (op enige wijze) heeft betwist, kan aan het voorgaande afdoen. Aan hetgeen verder nog door [eiser] is aangevoerd wordt voorbijgegaan nu dit geen wijziging in het hiervoor overwogene meebrengt.

2.3.

De conclusie is dat de notariële akte niet voor executie jegens de Staat vatbaar is. Het zal de deurwaarder daarom worden verboden om deze te executeren.

2.4.

De voorzieningenrechter merkt nog op dat op het verzoek van [eiser] tot waarmerking van de notariële akte als Europese executoriale titel afzonderlijk behandeld zal worden.

2.5.

[eiser] zal, als de in het ongelijk gestelde partij, worden veroordeeld in de proceskosten van de Staat. Voor het overige is er geen aanleiding tot een proceskostenveroordeling.

3De beslissing

De voorzieningenrechter:

verbiedt de deurwaarder de onder 1 bedoelde notariële akte ten uitvoer te leggen;

veroordeelt [eiser] in de kosten van het geding tussen hem en de Staat, tot dusverre aan de zijde van de Staat begroot op € 254,-- aan griffierecht.

Dit vonnis is gewezen door mr. R.J. Paris en uitgesproken ter openbare zitting van 21 februari 2008 in tegenwoordigheid van de griffier.

SV

Bron: rechtspraak.nl

Bedankt,

JP! Yahoo /

inbox

George E. Hellman, USHMM

planned_giving@ushmm.mydonorimpact.com Aan: JP van den

Wittenboer

Za 22 aug. 2020 om 15:00 uur

Beste JP,

Bedankt dat u de tijd heeft genomen om uw mening met ons te delen en ons dit heeft laten weten dat u een schenking aan het Museum heeft nagelaten in uw testament, nalatenschapsplan of door aanduiding begunstigde.

Uw steun aan het United States Holocaust Memorial Museum speelt een belangrijke rol in onze missie om de blijvende relevantie van Holocaustherinnering en onderwijs in onze constant veranderende wereld.

We nemen binnenkort contact met u op over onze Legacy of Light Society, onze manier van werken erkenning van uw doordachte bijdrage om de toekomst van het museum veilig te stellen.

We hopen dat u even de tijd neemt om ons online meldingsformulier voor geschenken in te vullen. Informatie die u vrijwillig verstrekt over uw geschenk, bevestigt dat ons werk belangrijk voor u is dat wat we doen belangrijk genoeg is om geëerd te worden door uw nalatenschap geschenk, en dat u erop vertrouwt dat wij goede rentmeesters zijn van uw nalatenschap.

Terwijl we allemaal doorgaan ondanks de steeds veranderende situatie en de uitdagingen waarmee we worden geconfronteerd veroorzaakt door de huidige wereldwijde gezondheidscrisis, wij in de Verenigde Staten Holocaust Memorial Museum wil u nogmaals bedanken voor uw voortdurende steun aan ons tijdloze missie. We hopen dat u weet hoeveel we uw vervolg waarderen toewijding aan en partnerschap met onze instelling.

Ook al zijn onze fysieke deuren momenteel gesloten, ons kritische werk in een wereld met toenemende ontkenning van de Holocaust en een alarmerende toename van dodelijk

racisme en antisemitisme, gaat door. We stellen het daarom zeer op prijs dat u de tijd neemt om te delen uw feedback bij ons, aangezien uw input ons helpt het permanente te beveiligen relevantie van Holocaustherinnering en onderwijs in onze constant veranderende wereld.

Vriendelijke groet,

George E. Hellman, JD

Associate plaatsvervangend Chief Development Officer,

Geplande donaties en schenkingen

Holocaustherdenkingsmuseum van de Verenigde Staten

www.ushmm.org

202-488-6591

Thank you, J.P.!
Yahoo / inbox

George E. Hellman, USHMM planned_giving@ushmm.mydonorimpact.com

To:J.P. van den Wittenboer

Sat, Aug 22 – 2020 at 3:00 PM

Dear J.P.,

Thank you for taking the time to share your opinions with us and for letting us know that you have left a gift to the Museum in your will, estate plan, or by beneficiary designation.

Your support of the United States Holocaust Memorial Museum plays an important role in our mission to secure permanent relevance of Holocaust memory and education in our constantly changing world.

We will be in touch with you soon about our Legacy of Light Society, our way of recognizing your thoughtful contribution to help secure the Museum's future. We hope you will take a minute to complete our online Gift Notification Form. Information that you voluntarily provide about your gift affirms that our work matters to you, that what we do is important enough to be honored by your legacy gift, and that you trust us to be good stewards of your legacy.

As we all carry-on in spite of the ever-changing situation and the challenges we face brought on by the current global health crisis, we at the United States Holocaust Memorial Museum want to thank you again for your ongoing support of our timeless mission. We hope you know how much we value your continued dedication to, and partnership with, our institution.

Even though our physical doors are currently closed, our critical work in a world with increasing Holocaust denial, and an alarming rise in deadly racism and antisemitism, continues. We therefore greatly appreciate you taking the time to share your feedback with us, as your input helps us secure the permanent relevance of Holocaust memory and education in our constantly changing world.

Sincerely,

George E. Hellman, JD
Associate Deputy Chief Development Officer,
Planned Giving and Endowments

United States Holocaust Memorial Museum
www.ushmm.org
202-488-6591

Gift Notification

Thank you for your incredible support.

The information you provide here about your legacy gift for United States Holocaust Memorial Museum will ensure that our records are accurate and that we use your gift in the way that you intend. This is not a binding legal document; please provide only the information you feel comfortable sharing and any information you do provide will be kept confidential. If you have any questions, please contact George E. Hellman at 202-488-6591 or email planned_giving@ushmm.org.

- Date of estate plan or designation:

27-05-2016

- I have included a gift for the United States Holocaust Memorial Museum through my:*
- ☐ Will
- ☐ Beneficiary Designation
- ☐ Gift of Real Estate
- ☐ Life Insurance Policy
- ☐ Real Estate/Property
- ☐ Stocks and Bonds
- ☒ Other
- Is this gift revocable or irrevocable?
- ○ This gift is revocable (can be changed).
- ● This gift is irrevocable (cannot be changed).
- Is this a percentage or a specified amount?
- ○ This gift is a percentage of my estate or account's value.
- ○ This gift is a specified amount.
- Please tell us about your gift designation:
- ○ I planned this gift in honor or in memory of someone.
- ○ I would like this gift to go to a specific program or purpose.
- ● United States Holocaust Memorial Museum may use my gift where it is needed most.
- United States Holocaust Memorial Museum recognizes our incredibly generous legacy supporters with membership into the Legacy of Light Society.
- ● Yes, please list my/our name(s) as part of United States Holocaust Memorial Museum publications.
- ○ No, please do not list my/our name(s).

Please confirm your contact information:

- First Name*

Joannes Petrus (chairman IFUD of Human Rights)

- Last Name*

van den Wittenboer

- Address

Kastanje 28

- Address 2

- City

Mierlo

- State

- ZIP

5731NK

- Country

The Netherlands

- Phone

xxxxxxxxxxxxx

- Email*

ifudofhumanrights@yahoo.com

- ** denotes required field*

This donation you will find in our foundation ANNUAL REPORT 2020 IFUD of Human Rights.
The ANNUAL REPORT is online (pdf) at december 31 2020

We send you at the end of this year a DvD data-rom (ANNUAL REPORT IFUD of Human Rights

Prod-04

Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights

A A N T E K E N E N

Aan: STAAT DER NEDERLANDEN

(gemachtigde) Minister van Justitie en Veiligheid mr. F.B.J. Grapperhaus

Postbus: 20301

2500EH, DEN HAAG

1.(gemachtige Intermediaire Stichting van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens namens Audio-Rarities), Kastanje 28, 5731NK Mierlo.

2.(gemachtigde Minister van Justitie en Veiligheid F.B.J. Grapperhaus namens de publieksrechtelijke rechtspersoon Staat der Nederlanden, (handelt in dit geval als privaatrechtelijk rechtspersoon).

Betreft: openstaande schuld bij benadering “voorlopig overzicht”
Mierlo, 2 januari 2020

Zijne Excellentie Grapperhaus,

Hierbij stuur ik de Staat der Nederlanden een voorlopig overzicht van de nog openstaande schuld.De inhoud van de notariële akte is onsamenhangend met de door de notaris in de akte “executoriale titel”, hierbij een fotokopie van de akte “zonder de executoriale titel erop”. Dat zou dan moeten door de rechter die titel.

Rb. Den Haag (Vzr.) 21 februari 2008
KG 07/13 14 van:
(opdrachtgever)
in persoon verschenen,
tegen:

de Staat der Nederlanden, zetelende te ’s-Gravenhage, waarvoor verschenen is de heer J.J.F. Versluijs (Ministerie van Justitie), in welke zaak gerechtsdeurwaarder Jan-Anne de Swart te Den Haag zich bij proces-verbaal van 31 oktober 2007 tot de voorzieningenrechter heeft gewend op grond van artikel 438 lid 4 Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering. Partijen zullen hierna worden aangeduid als [opdrachtgever], de Staat en de deurwaarder.

1. De feiten

Op grond van de stukken en het verhandelde ter zitting van 6 februari 2008 wordt in dit geding van het volgende uitgegaan. [opdrachtgever] heeft bij aangetekende brief van 10 oktober 2007 onder meer een grosse van een notariële akte (hierna ook: de notariële akte) aan de deurwaarder doen toekomen, met het verzoek deze te betekenen aan de schuldenaar (de Staat) en executoriale maatregelen te nemen. De notariele akte, verleden ten overstaan van notaris mr. T.H.J.M. op de Laak, notaris te Budel (gemeente Cranendonck) op 21 juni 2007, bevat een eenzijdige verklaring van {opdrachtgever}, onder meer inhoudende dat de Staat hem schuldig is een bedrag van **€ 20.040.000.**

2. Het geschil en de beoordeling daarvan

2.1. De deurwaarder heeft zich tot de voorzieningenrechter gewend omdat ten aanzien van de executie van de notariële akte bezwaren zijn gerezen: de akte heeft weliswaar de kenmerken van een voor executie vatbare titel rnaar de inhoud ervan is onsamenhangend en de notariële akte is bovendien buiten medeweten van de Staat tot stand gekomen. Volgens de deurwaarder kan de notariële akte daarom niet geexecuteerd worden.

2.2. De voorzieningenrechter is van oordeel

dat deze bezwaren gegrond zijn. Anders dan [opdrachtgever] kennelijk meent betekent het enkele feit dat de eenzijdige verklaring van [opdrachtgever] is vastgelegd in een notariële akte nog niet dat er sprake is van een schuld van de Staat aan [opdrachtgever]. De notariële akte levert slechts dwingend bewijs op van het feit dat [opdrachtgever] ten overstaan van de notaris de in de notariële akte opgenomen verklaring heeft afgelegd. Noch de omstandigheid dat de Staat voorafgaand aan het verlijden van de notariële akte hierover zou zijn geinformeerd — daargelaten of dit (rechtsgeldig) is gebeurd —, noch het feit dat de Staat de vordering niet (op enige wijze) heeft betwist, kan aan het voorgaande afdoen. Aan hetgeen verder nog door [opdrachtgever] is aangevoerd wordt voorbijgegaan nu dit geen wijziging in het hiervoor overwogene meebrengt.

2.3. De conclusie is dat de notariële akte

niet voor executie jegens de Staat vatbaar is. Het zal de deurwaarder daarom worden verboden om deze te executeren.

2.4. De voorzieningenrechter merkt nog op
dat op het verzoek van {opdrachtgever} tot waarmerking van de notariële akte als Europese executoriale titel afzonderlijk behandeld zal worden.

2.5. [opdrachtgever] zal,
als de in het ongelijk gestelde partij, worden veroordeeld in de proceskosten van de Staat. Voor het overige is er geen aanleiding tot een proceskostenveroordeling.

3. De beslissing
De voorzieningenrechter:
verbiedt de deurwaarder de onder (1) bedoelde notariële akte ten uitvoer te leggen.

Bron:
"Executief" nr. 4 april 2008
Maandblad voor burgerlijkerechtsvordering

BOOM JURIDISCHE UITGEVERS
Postbus 85576
2508 CG Den Haag
Koninklijke Beroepsorganisatie van Gerechtsdeurwaarders
kbvg.nl
Executief nr. 4 april 2008, blz 62-63

Samenvatting.
IFUD of Human Rights:

Verschenen JP van den Wittenboer handelende onder de naam Audio-Rarities gevestigd te Mierlo tegen de Staat der Nederlanden zetelende te 's-Gravenhage, waarvoor verschenen is de heer J.J.F. Versluis Ministerie van Justitie. Van den Wittenboer is bekend met het feit dat Hij via een civiele procedure bij de civiele rechter de zaak opnieuw aanhangig dient te maken. Het verlenen van de executoriale titel is aldus aan de civiele rechter -met het recht voorafgaand- de inhoud van de notariële akte te betwisten door de Staat der Nederlanden. De voorzieningenrechter verbiedt de deurwaarder de door de notaris uitgegeven notariële grosse "In naam der Koningin" ten uitvoer te leggen. De Staat heeft schriftelijk aangegeven geen valsheidsprocedure aanhangig te zullen maken naar aanleiding de verder inhoud van de "notariële akte onder ede verklaring" verleden ten overstaan van notaris meester Th J.M op de Laak notaris te Budel gemeente Cranendonck, op 21 juni 2007. Zoals dat van 21 februari 2008 op grond van het vonnis van de rechtbank te Den Haag -voorzieningenrechter KG 07/13 14- in welke zaak gerechtsdeurwaarder Jan Anne de Swart te Den Haag Zich bij

procesverbaal tot de voorzieningenrechter heeft gewend op grond van artikel 438 lid 4 wetboek van burgerlijke rechtsvordering. Het kort geding beperkt zich in wezen uitsluitend tot een onderzoek of de executiebevoegdheid misbruikt wordt, en gaat niet over de inhoud van de notariële akte en onder ede verklaring.Het is de notaris verboden door de voorzieningenrechter om aan de notariële akte van 21 juni 2007 de executoriale titel te verlenen.In zijn algemeenheid kunnen partijen desgewenst een bindend advies in een notariële akte laten vastleggen en -welbewust en uit vrije wil- overeenkomen, dat deze grond voor een executoriale titel oplevert, voor zover daarin neergelegde verplichtingen zich lenen voor daadwerkelijk tenuitvoerlegging. In dit geval was niet sprake van vrijwilligheid van de Staat der Nederlanden en er was sprake van het door de Staat niet ondertekende akte. De wetgever stelt uitdrukkelijk zware eisen aan het verkrijgen van een executoriale titel.
De tenuitvoerlegging van een executoriale titel heeft een dwingend karakter en dient om die reden vooraf te worden gegaan door tussenkomst van de rechter.

Samengevat:

de executoriale titel berust in dit geval op voorgaande beoordeling van de civiele rechter, met het recht voorafgaand aan de Staat der Nederlanden, betwisting van de inhoud van de notariële akte -alleen datgene wat eventueel vrij ter betwisting open staat- zonder valsheidsprocedure ter betwisting openstaat.

Niet betwiste schuldvorderingen:

Het begrip niet betwiste schuldvorderingen dient betrekking
hebben op alle situaties waarin een schuldeiser - gelet op het feit dat gebleken is- dat de schuldenaar de aard of de omvang van een schuldvordering niet betwist, een door de civiele rechter te verlenen executoriale titel, waarmee de schuldenaar uitdrukkelijk moet instemmen in de vorm van -in dit geval- de authentieke akte. Het ontbreken van betwisting door de schuldenaar de Staat der Nederlanden, kan de vorm aannemen van “verstek laten gaan” bij de terechtzitting of van geen gevolg geven aan een verzoek van het gerecht om het voornemen kenbaar te maken zich in de zaak schriftelijk te verweren. Om zeker te zijn dat de Nederlandse Staat zeer ruim bekend in deze zaak en de notariële aktes en Hitlers Inferno “les van gisteren”, heeft de stichting Intermediaire Stichting van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens de stukken nadien extra laten betekenen door een gerechtsdeurwaarder, exploot van 9 maart 2016 onder nummer L3600573, Van der Velden van Hal & Peers gerechtsdeurwaarders & incassobureau gevestigd te Den Haag, aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal de Nederlandse volksvertegenwoordiging.De brief van de Vaste Commissie van Veiligheid en Justitie onderdeel van het gerechtsdeurwaardersexploot, te vinden onder van de Tweede Kamer der Staten-Generaal V&J aan de stichting, datum 16 september 2014, kenmerk: 2014Z14890/ 2014D30693. Ten tijde van de brief van 2014 waren De heren Van der Steur en Dijkhoff lid van de Vaste Commissie van Veiligheid & Justitie van de Tweede Kamer der Staten-Generaal ,deze zijn

daarna aangetreden als de nieuwe Minister van Justitie en staatssecretaris van Justitie. Hieruit volgt dat ook het Ministerie van Justitie en Veiligheid ruim bekend is met een notariële aktes en verder met de informatie rond Audio-Rarities de stichting en Hitler's Inferno. Alles staat op data dvd-rom als aanhechting van desbetreffende brief die onderdeel uitmaakt van de deurwaarderexploot aan de Tweede Kamer die al eerder bevestigd was door V&J op 16 september 2014 aan de stichting. Nu het Ministerie van Justitie ruim bekend is met alle stukken en via de overdrachtdossiers op het ministerie bij aantreden nieuwe bewindslieden, is de Staat der Nederlanden ook ruim bekend geacht hiermede. Ook heeft de Staat intern overleg kunnen voeren met de landsadvocaat in verband specifieke juridische details in deze zaak. Bij het kantoor van de landsadvocaat zijn advocaten en alsmede juristen met notariële achtergrond werkzaam. Het Ministerie van Justitie heeft zich in 2008 immers opgeworpen de Staat der Nederlanden in rechte te vertegenwoordigen tegen Audio-Rarities bij de rechtbank te Den Haag in het kort geding. De Staat der Nederlanden heeft in 2008 schriftelijk -brief Balkenende en later nog met een brief van Rutte- te kennen gegeven niet van voornemens te zijn een valsheidsprocedure aanhangig te maken. Tevens is gebleken na 2008,dat de Staat der Nederlanden een dergelijke houding heeft aangenomen "van niet te betwisten". De civiele rechter zal "onder verstek" een executoriale titel verlenen over de notariële akte op verzoek van de stichting die werkzaam is voor Audio-Rarities, aanhangig te maken met een advocaat. De civiele rechter zal de executariale titel verlenen op straffe van rechtsweigering. De rechter zal verder niet tornen aan de inhoud van de notariële akte die staat voor de rechter immers vast omdat dit volgens de wet geacht is zo te zijn.

Partijen:

a.de Publiekrechtelijke rechtspersoon Staat der Nederlanden,
Binnenhof 19, Den Haag,N.L.,waarbij de publiekrechtelijke rechtspersoon de Nederlandse staat niet in de specífieke bestuurstaak heeft gehandeld,maar in de Ondernemers activiteit public relations,en de wetenschap,bestaat er geen voldoende grond haar anders te bejegenen dan privaatrechtelijke rechtspersonen die de zelfde of vergelijkbare activiteíten verrichten.

b. de Eenmanszaak: Audio-Rarities, Kastanje 28,5231 NK, Mierlo, NL,
directeur J.P. van den Wittenboer die op uitdrukkelijke uitnodiging van de Staat der Nederlanden "Ministerie van Economische Zaken in Den Haag" een rechtsverhouding is aangegaan voor "fair use only" met het project "Hitler's lnferno" in verband met zakendoen in Japan in negentienhonderd acht en negentig,door de Nederlandse ovenheid in verband met vierhonderd (400) jaar handelsbetrekkingen tussen Nederland en Japan. Op één en twintig september negentienhonderdacht en negentig "spreekdagen" zijn door Audio-Rarities de heer J.P. van den Wittenboer ten adres van het Ministerie van EconomÍsche Zaken persoonlijk en mondeling de licentievoorwaarden voor "fair use only" met het "Hitler's infemo" project grondig besproken.Gesproken is met Mr. Hendrik E.C. Koets. Er is geen

schriftelijke “fair use only- agreement” vastgelegd tussen de Staat en Audio-Rarities, wel is een schriftelijke bevestiging door de Nederlandse Staat op veertien december negentienhonderdacht en negentig, vanuit Tokio, Japan verzonden, waarin de mondetinge afspaak van één en twintig september negentienhonderdacht en negentig en wat besproken i s, kort samengevat is bevestigd.De Staat heeft zich vrijwillig zelf partij gekozen.

IS EEN MONDELINGE OVEREENKOMST RECHTSGELDIG?
mr. E.R. Jonker (Erwin) Aiens Schoonbeek Advocaten ariensadvocaten.nl

Het antwoord op deze vraag luidt bevestigend. Ja, een mondelinge afspraak is ook een afspraak want volgens het Nederlandse overeenkomstenrecht komt een overeenkomst namelijk tot stand door een aanbod van een partij en de aanvaarding van dat aanbod door een andere partij.

Artikel 217 van boek 6 van het Nederlandse overeenkomstenrecht bepaalt hierover het volgende:

“Een overeenkomst komt tot stand door aanbod en aanvaarding daarvan.”
Volgens het Nederlandse recht gelden voor de totstandkoming van overeenkomsten in beginsel geen nadere vormvereisten. Een mondelinge overeenkomst is volkomen rechtsgeldig. Aanbod en aanvaarding kunnen namelijk in iedere vorm geschieden.
De Hoge Raad, hoogste rechtscollege in Nederland heeft in zijn arrest van 21 december 2001, ECLI: NL:2001: AD5352 hierover gezegd:

“Het antwoord op de vraag of een overeenkomst tot stand gekomen is, is afhankelijk van hetgeen partijen over en weer hebben verklaard en uit elkaars verklaringen hebben afgeleid en in de gegeven omstandigheden redelijkerwijs mochten afleiden.”

Aanbod en ervaring hoeven dus niet uitdrukkelijk plaats te vinden: ze kunnen in elke vorm geschieden en kunnen besloten liggen in een of meer feitelijke gedragingen.
Een aanvaarding van het aanbod kan kenbaar worden gemaakt door alle middelen welke in het maatschappelijk verkeer als zodanig worden begrijpt inbegrepen, bijvoorbeeld; een hand opsteken, of gewoon ja knikken. Onder omstandigheden kan zelfs een niet handelen, een dulden, alsook een louter stilzwijgen als aanvaarding gelden. In zijn arrest van 4 februari 2000, NJ 2000/258 geeft de Hoge Raad daarvan een mooi voorbeeld:
“Naar het oordeel van het hof heeft Pelders terecht aangevoerd dat Kinheim op deze brief niet heeft gereageerd, zodat in rechte ervan dient te worden uitgegaan dat Kinheim daarmee – stilzwijgend – akkoord is gegaan.”

Anders dan een louter stilzwijgen, ligt die situatie veel duidelijker in een geval er reeds feitelijk uitvoering is gegeven aan een overeenkomst. Bij het ontbreken van een

schriftelijke overeenkomst of expliciete afspraken tussen partijen, moet aan de hand van alle overige omstandigheden en aanwijzingen beoordeeld worden of er vanaf enig moment een bepaalde rechtsverhouding bestaat.

In arrest Van den Eijnde / Fuchs van de Hoge Raad van 2 september 2011, ECLI:NL:HR:2011:BQ3876, heeft de Hoge Raad de volgende rechtsregel bevestigd; ook al ontbreekt een schriftelijk contract, de totstandkoming van een overeenkomst kan mede worden afgeleid uit een tussen partijen op enig moment bestaande feitelijke situatie. Kortom; een mondelinge overeenkomst is volkomen rechtsgeldig.

IFUD of Human Rights
de Voorzitter
J.P. van den Wittenboer

Correspondence:Po.box 324, 5660AH Geldrop The Netherlands

Offices:Kastanje 28, 5731NK Mierlo The Netherlands

C.o.C.reg:41092925 Eindhoven N.L.

E-mail: ifudofhumanrights@yahoo.com

Internet: http://ifudofhumanrights.webs.com

Phone:+31 -(0)6 50 425 552

AFSCHRIFT

RECTIFICATIE

Op **één en twintig juni tweeduizend zeven** ----------
verscheen voor mij, mr Theodorus Hubertus Johannes Maria op de Laak, notaris te ----
Budel, gemeente Cranendonck:----------
de heer **Joannes Petrus van den Wittenboer**, planned change agent en voorzitter ---
van de "Intermediaire stichting van de Universele Verklaring van de Rechten van de ---
Mens", tevens eigenaar van de eenmanszaak "Audio-Rarities", volgens zijn verklaring
geboren te Mierlo veertien mei negentienhonderd vijf en vijftig, woonachtig ten adres --
Kastanje 28, 5731 NK Mierlo, van Nederlandse nationaliteit, ongehuwd en nooit -------
gehuwd geweest en niet geregistreerd of geregistreerd geweest als partner, ----------
legitimatie: paspoort nummer NF8802866. ----------
De voormelde stichting is statutair gevestigd te Geldrop, en is ingeschreven in het -----
register bij de Kamer van Koophandel en Fabrieken voor Zuidoost Brabant te ----------
Eindhoven onder dossiernummer 41092925, de stichting is geregistreerd met het -----
adres op het woonadres van Joannes Petrus van den Wittenboer, waar ook de ---------
eenmanszaak op is geregistreerd, deze eenmans is bekend bij de Kamer van ---------
Koophandel en Fabrieken voor Zuidoost Brabant te Eindhoven onder dossiernummer -
17090220. ----------
De comparant verklaarde dat hij een eerder gedane **"onder ede verklaring van** ------
zestien juli tweeduizend vier"wil rectificeren. ----------
De comparant rectificeert het navolgende: ----------
De partijen: ----------
1a).Hoofdpartij. de publiekrechtelijke rechtspersoon Staat der Nederlanden, ----------
Binnenhof 19, Den Haag, "N.L.", waarbij de publiekrechtelijke rechtspersoon de --------
Nederlandse Staat niet in de specifieke bestuurstaak heeft gehandeld, maar in de -----
ondernemersactiviteit, public relations, en de wetenschap, bestaat er geen voldoende -
grond haar anders te bejegenen dan privaatrechtelijke rechtspersonen die dezelfde of
vergelijkbare activiteiten verrichten. ----------
2a).Hoofdpartij. Eenmanszaak Audio Rarities, Kastanje 28, 5731 NK, Mierlo, "N.L.", --
directeur J.P. van den Wittenboer die op **uitdrukkelijke uitnodiging van de Staat der Nederlanden** "Ministerie van Economische Zaken in Den Haag" een rechtsverhouding
is aangegaan voor "fair use only" met het project "Hitler's Inferno" in verband met -----
zakendoen in Japan in negentienhonderd acht en negentig, door de Nederlandse -----
overheid in verband met vierhonderd (400) jaar handelsbetrekkingen tussen Nederland
en Japan. Op één en twintig september negentienhonderd acht en negentig ----------
"spreekdagen" zijn door Audio-Rarities,de heer J.P. van den Wittenboer ten adres van
het Ministerie van Economische Zaken persoonlijk en mondeling de ----------
licentievoorwaarden voor "fair use only" met het Hitler's Inferno"project grondig ---------
besproken. Gesproken is met Mr. Hendrik E.C. Koets. Er is geen schriftelijke "fair use -
only-agreement" vastgelegd tussen de Staat en Audio-Rarities, wel is een schriftelijke -
bevestiging door de Nederlandse Staat op veertien december negentienhonderd acht -
en negentig, vanuit Tokio, Japan verzonden, waarin de mondelinge afspaak van één --
en twintig september negentienhonderd acht en negentig en wat besproken is, kort ----
samengevat is bevestigd. De Staat heeft zich vrijwillig zelf partij gekozen. ----------
3a).Secondiare-partij. De privaatrechtelijke rechtspersoon de Stichting Intermediary --
Foundation of the Universal Declaration of Human Rights, Kastanje 28, 5731 NK, -------
Mierlo, "N.L.", voorzitter J.P. van den Wittenboer. Als exclusieve internationaal ---------
licentiehouder "fair use only" over het werk Hitler's Inferno, door Audio Rarties LPA ----
2445 USA, nineteenhundred fourty five, World-War II, werkzaam tevens als ----------
intermediair, wetenschappelijk, mensenrechten. ----------

4a).Secondiare-partij. de publiekrechtelijke rechtspersoon Zuid-Duitse Deelstaat ------ Freistaat Bayern, Duitsland, Alexandera Strasse 3, 80538, München, Deutschland. Als algemeen auteursrechthouder over het werk "Hitler's Inferno". Kontrollratdirektive 50. -- **5a).Secondiare-partij.** de publiekrechtelijke rechtspersoon de Amerikaanse auteurs -- en muziekrechtenorganisatie The Harry Fox Agency Inc., New York U.S.A., 771 Third - Avenue, New York, 10017 USA, vertegenwoordigd door Frank S. Rittman in de functie van International Business Administrator, die zich laat vergezellen door Edward -------- P.Murpy en Yoshio Inomata. Aangaande het verstrekken van een schriftelijke ---------- internationale exclusieve-licentie "Hitler's Inferno" voor "fair use only", datum afgifte ---- licentie zeventien augustus negentienhonderd vijf en negentig.----------

Voorwaarden en condities "fair use only" voor wetenschappelijk en bibliotheek - gebruik.----------

Hitler's Inferno is een werk van letterkunde, wetenschap of kunst, hetwelk bestaat uit -- afzonderlijke werken van liederen en toespraken uit het tijdperk Hitler Duitsland in een door de maker Audio Rarities (USA) in een logische anti-fascistische vorm aan ---------- elkander in de Engelse taal gesproken commentaar in negentienhonderd vijf en veertig in de USA, het einde van de Tweede Wereldoorlog, hierbij wordt, onverminderd het ---- auteursrecht op ieder werk afzonderlijk, als de maker aangemerkt Audio Rarities (USA) degene, onder wiens leiding en toezicht het totale werk is tot stand gebracht. Het ------- auteursrecht over de Duitse toespraken en geluidsopnames door Adolf Hitler en -------- NSDAP -bij overdracht door de geallieerden na negentienhonderd vijf en veertig- ------- berusten bij de Zuid-Duitse deelstaat Freistaat Bayern, en de nederlandse versies van toespraken en liederen van de NSB bij de staat der Nederlanden. Hierbij is in het geval van het werk "Hitler's Inferno" het totale auteursrecht in eigendom van Freistaat -------- Bayern, het doel hiervan is om misbruik onder controle te kunnen houden door de ------ staat en strafbaar te stellen in verband met het ondeskundig gebruik van toespraken, - liederen, afbeeldingen en gedragingen die na negentienhonderd vijf en veertig na de -- val van het Derde Rijk bewezen en ernstig fout waren bevonden door het Tribunaal in - Neurenberg. Zowel de hedendaagse Duitse wet-en regelgeving (Duitse grondwet) ----- alsmede de Amerikaanse en Nederlandse wet- en regelgeving alsmede Europese en - Internationale Verdragen maken uitzonderingen voor het gebruiken van materialen ---- voor historische, wetenschappelijke en educatieve doelstellingen voor gebruik door ---- bibliotheken en op scholen, studie of gebruik door wetenschappers, (Title 17, United -- States Code). Bij het auteursrecht moet nog iets anders worden onderscheiden en wel het zogenaamde persoonlijkheidsrecht droit moral door Audio Rarities (USA). Het ------ persoonlijkheidsrecht van de auteur van het werk gaat nimmer teniet. Dit recht moet --- alzo beschouwd worden als een absoluut en exclusief zelfstandig recht, staande naast het auteurschap. Uit het een en ander volgt, dat het persoonlijkheidsrecht ---------- onafhankelijk van het auteursrecht een zelfstandig, niet overdraagbaar recht vormt. Als de toespraken en liederen in negentienhonderd vijf en veertig op rechtmatige manier -- zijn verzameld, hetgeen uit onderzoek is gebleken en moet worden aangenomen, heeft Audio Rarities (USA) het exclusieve recht de plaat "Hitler's Inferno" in eigenbeheer te - vermenigvuldigen en te verspreiden. Het droit moral kan na overlijden van de maker --- worden uitgeoefend door degenen die hij daartoe bij uiterste wilsbeschikking heeft ----- aangewezen. Zonder uiterste wilsbeschikking door de maker zelf afgegeven, of bij ----- ontbreken van informatie over de maker,alleen mogelijk met een schriftelijke licentie --- door de auteursrechtenorganisatie.Intermediary Foundation of the Universal ---------- Declaration of the Universal Declaration of Human Rights, postbus 324, 5660 AH, ------ Geldrop Nederland heeft sinds negentienhonderd vijf en negentig bij schriftelijke ------- licentie door de Amerikaanse Auteursrechten organisatie "The Harry Fox Agency Inc" - in New York USA, te gelden als exclusieve licentiehouder op het mogen beheren en ---

internationaal verspreiden van het intellectueel & mechanische eigendomsrechten ----- "Hitler's Inferno", hiernaast kunnen bibliotheken, archieven, musea als niet-exclusieve licentiehouders fungeren en wetenschappers-agreementen verstrekken aan ---------- onderzoekers. Het op de geluidsdragers vastgelegde materiaal is gegarandeerd ------- authentiek. Het werk "Hitler's Inferno" is gegarandeerd geen nazisme of neo-nazisme. Het is een getuigenis over de holocaust. De juridische afhandeling over de ---------- auteursrechten en over het werk zijn in negentienhonderd negen en negentig en ------- daarna op zestien juli tweeduizend vier met een titel "In naam der Koningin" notarieel - vastgelegd bij Notariaat op de Laak, Capucijnerplein 38, Budel Nederland. Het werk is verder geregistreerd met een registratienummer bij de Belastingdienst "registratie en -- successie" in Nederland. Op één maart negentienhonderd negen en tachtig traden de Verenigde Staten toe tot de "Berner Conventie ", een tussen een aantal staten ---------- gesloten verdrag, (Berner Conventie, gedefinieerd onder sectie 101 van Title 17,United States Code) waarbij het auteursrecht van onderdanen van elk van de deelnemende -- Staten beschermd wordt in alle aangesloten Staten, waaronder ook Nederland. --------- Stichting Stemra is de Nederlandse zusterorganisatie van de Amerikaanse ---------- auteursrechtenorganisatie The Harry Fox, Inc New York. Vervaardigde opnamen van - uitzonderlijke documentaire waarde naast andere items mogen in officiële archieven -- worden bewaard. Hitler's Inferno is opgenomen in de USA, bij de Universiteit van ------- Kansas City, Missouri, in de Miller Nicols Library,en maakt deel uit van een ---------- wetenschappelijke verzameling van items over de holocaust onder de rubriek ---------- "Suzanne Statland Collections in Holocaust Studies" a bibliography of research -------- materials. ----------

Toegelaten: hetgeen in overeenstemming is met de wettelijke en de morele norm met hetgeen naar de regels van het maatschappelijke verkeer redelijkerwijs geoorloofd is -- met inachtneming van Artikel 25 A W en title 17 United States Code, in combinatie met in kracht rechtsgeldige Europese en Internationale Verdragen (Berner Conventie, ------ WIPO- Verdragen, Rome Conventie, TRIPS agreement van World Trade ---------- Organisation), Internationaal Verdrag inzake Economische, Sociale en Culturele ------- Rechten, waarin de auteursrechten van wetenschappers en de beoefening van de ----- wetenschap, mensenrechten zijn geworden, waar individuele aangesloten---------- Staten aan zijn verbonden. ----------

Verboden: in het algemeen iedere gehele of gedeeltelijke mechanische overname, ---- bewerking of nabootsen inbreuk op intellectueel eigendom in gewijzigde vorm voor een ander doel of een daadwerkelijk verschil vertonen dan het oorspronkelijke doel door de maker zelf verkozen; alle produkten die niet in overeenstemming zijn met de wettelijke en de morele norm, en alles wat met hetgeen naar de regels van het maatschappelijke verkeer redelijkerwijs niet geoorloofd is en als redelijkerwijs aannemelijk is, dat ook de maker die inbreuken zou hebben afgekeurd; ten gehore brengen of vertonen in het ---- openbaar, illegaal verspreiden van produkten of misbruik van gedachtengoed, ---------- negativisme, obsceniteit, obscurantisme; gebaren, uitdrukkingen, emblemen, ---------- geschiedvervalsing; muziek gezongen en gesproken alsmede instrumentale ---------- bewerkingen, met inbegrip van de beschikbaarstelling voor het publiek op zodanige --- wijze dat deze voor leden van het publiek op een door hen individueel gekozen plaats en tijd toegankelijk zijn, hierbij inbegrepen omroepuitzendingen, sportevenementen, al dan niet per kabel satelite, en internettransmissies.----------

Indien aan twee of meer personen een gemeenschappelijk auteursrecht op een zelfde werk toekomt, kan, tenzij anders is overeengekomen, de handhaving van dit recht door ieder hunner geschieden. De Staat de monopoliehouder over het vervolgen van ------- strafbare feiten in overeenstemming met wat hierover is vastgelegd in ---------- negentienhonderd vijf en veertig door de geallieerden controleraad op grond van de ---

wetgeving ter voorkoming van nationalisme en militairisme van de Tweede ----------
Wereldoorlog "kontrollratdirektive 50". ----------
De volgende partijen zijn aanwezig.----------
Bij de ondertekening van deze notariële rectificatie zijn de volgende partijen aanwezig: J.P. van den Wittenboer in de functie als directeur Audio-Rarities en in de functie als -- Voorzitter van Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights. De overige partijen zijn niet in persoon vertegenwoordigd bij de ondertekening van de - rectificatie van de notariële akte.----------
Originele schriftelijke bewijzen zullen aan de akte worden gehecht, wanneer niet ---- origineel zal worden aangegeven dat het een kopie of een print betreft Onder de ------- originele aanhechtingen zit ook een "originele Kiezerspas voor de verkiezingen voor --- Provinciale Staten Noord-Brabant die gehouden is op zeven en twintig maart ---------- tweeduizend zeven. De kiezerspas was bestemd voor de heer Joannes Petrus van ---- den Wittenboer, adres Kastanje 28, 5731 NK, Mierlo, waarbij door hemzelf de volmacht aan de Voorzitter van de Stichting Intermediary Foundation of the Universal ---------- Declaration of Human Rights is afgegeven op de kiezerspas om te gaan stemmen. Het stemrecht is een grondrecht,en dat moet hoog worden gehouden. De burgerij is vrij om de eigen mening te geven over de volksvertegenwoordigers. Gezien de verklaring ----- onder ede in de notariële akte de dato twee en twintig juni negentienhonderd vier en -- negentig, kan niet worden uitgegaan van een democratie, maar is sprake van een ------ schijndemocratie. **Er is geen stem uitgebracht.** Er zal eerst een integraal ---------- parlementair openbaar onderzoek moeten geschieden naar de toestand van de -------- rechtsstaat en de democratie. De bewindsman Hirsch Ballin die zijn kabinetszetel ------ verloor door de IRT-affaire in negentienhonderd vier en negentig (verwijs ook naar ----- notariële akte van een verklaring de dato één en twintig januari negentienhonderd vier en negentig), die aftrad als minister van justitie omdat de Tweede Kamer hem had ----- verboden verdere bemoeienis te hebben met de zware criminaliteit, deze bewindsman die later in tweeduizend zeven wederom de post van "minister van justitie" mag -------- bekleden onder Balkenende, heeft nu kennelijk de opdracht om onderzoek te ---------- verrichten naar de misdaadorganisatie waar hij zelf lid van is " Kabinet Balkenende IV" In rubriek "15" van akte notarieel "in naam der koningin" de diverse boekwerkjes met -- bewijzen en brieven van Audio-Rarities en de Stichting, zijn thans digitaal vastgelegd - op een DVD-rom, met actualisering tot en met tweeduizend zeven inbegrepen. Op de - DVD-rom zijn daarnaast extra opgenomen een complete website door de sociale ------- databank Nederland, in Huizen, Noord-Holland, "N.L.", en een rapport in ---------- pdfbestandsformaat "naboek 20e editie 2006" door H.M. Walker uit Berlicum en ------- Stichting Werkgroep negentienhonderd zeventig, in Tilburg, "N.L". De DVD-rom en de inhoud hiervan alle aanwezige stukken maakt thans onderdeel uit van de **notariële ---- rectificatie**.----------
De rubrieken "15 en 16" immateriële of naamschade. Door de Staat der Nederlanden - het mondeling agreement "fair use only" Hitler's Inferno te hebben geschonden op een of meer keren en / of tijden en / of data. Te concretiseren in een geldvordering. ---------
Wordt de echtheid van deze authentieke akte en de titel betwist. Wanneer een ---- gerechtsdeurwaarder komt met een betekende grosse, waarvan de echtheid en / of --- onjuistheid wordt betwist. De gerechtsdeurwaarder dient dan zijn opdrachtgever aan te spreken en vervolgens dient de opdrachtgever de Staat der Nederlanden waartegen -- de grosse is betekend te benaderen voor verificatie van de echtheid en onjuistheid. ---- Wordt de echtheid en / of onjuistheid van een authentieke akte betwist; dan vermeldt -- artikel. 159 lid 1 Rv:een geschrift dat het uiterlijk heeft van een authentieke akte,geldt - als zodanig behoudens bewijs van het tegendeel.----------

Algemeen geldt, dat het tegenbewijs tegen de authentieke akte drukt op degene die --- haar onjuistheid en / of valsheid beweert, in een speciale "Valsheidsprocedure" bij de - civiele rechter. Bij deze notariële akte met de titel geldt, dat deze procedure voor de --- civiele rechter **absoluut en alleen in combinatie van een openbaar parlementair --- onderzoek** naar het rechtssysteem volgt, met horen van alle getuigen onder ede. In --- een "valsheidsprocedure" worden de notariële akte van een verklaring de dato één en twintig januari negentienhonderd vier en negentig en notariële akte onder ede de dato twee en twintig juni negentienhonderd vier en negentig onderdeel van één totale ------- valsheidsprocedure op alle akten. ----------

Artikel 430 Rv. Geeft algemene regels, voor grossen van excecutoriale titels en de ----- betekening daarvan, voordat zij ten uitvoer kunnen worden gelegd. ----------

De kracht van het schriftelijk bewijs is in de oorspronkelijke akte (minuutakte) gelegen. Grossen en gehele afschriften van een authentieke akte die volgens de wettelijke ------ voorschriften moeten worden bewaard, leveren, wanneer zij zijn afgegeven door een -- daartoe bevoegde ambtenaar (in dit geval de notaris) hetzelfde bewijs op als de ------- oorspronkelijke akte. ----------

Problemen met het vinden van een gerechtsdeurwaarder door de opdrachtgever. Problemen bij het bereid vinden van een gerechtsdeurwaarder voor het uitvoeren van - de opdracht "ministerieplicht" kunnen zich voordoen. Te denken valt van het naar ------ elkander en op elkander afschuiven van de opdracht. Daarbij moet opdrachtgever ------ eerst alle gerechtsdeurwaarders in Den Haag schriftelijk benaderen om daarna zich te kunnen richten tot de Koninklijke Beroepsorganisatie van Gerechtsdeurwaarders ------- KBvG, postbus:12, 3740 AA in Baarn. Uiteindelijk moet via de Tweede Kamer de ------- ministeriële verantwoordelijkheid van de Minister van Justitie worden geactiveerd om -- ambtshalve een gerechtsdeurwaarder aan te wijzen die de opdracht moet uitvoeren. -- De minister van justitie heeft de taak algemeen te zorgen dat de rechtsbedeling -------- behoorlijk kan functioneren. Men spreekt wel van apparaatzorg. Verder te denken valt (gezien de aard en de opstelling door de Nederlandse Staat (de goodwill-belangen), --- dat de Staat de status quo zal handhaven zo lang enigszins mogelijk is, en zich -------- daarom om die reden van geen enkele Wet, Verdrag rekenschap en verantwoording -- zal geven. ----------

De geconstateerde feiten. Op datum zeventien augustus tweeduizend vijf is het ------- Duitse volkslied gezongen ten gehore gebracht via de TV -omroep SBS6 om acht ------ (20.00) uur, voorafgaande aan het voetbalinterland Nederland tegen Duitsland in ------- Rotterdam, daarna is op datum vijf april tweeduizend zes het Duitse volkslied ---------- instrumentaal (kort in een reclame van Achmea) ten gehore gebracht via TV -omroep - NOS Nederland 1, voor het (acht) 20.00 - uur journaal, daarna is op datum zeven april tweeduizend zes het Duitse volkslied instrumentaal (kort in de reclame van Achmea) -- ten gehore gebracht via TV-omroep RTL4 voor het (half acht)19.30- uur journaal. ------- Verder is sprake van over langere periode plegen van negativisme en ---------- wetenschappelijke sabotage onder hoofdverantwoordelijkheid van de Nederlandse ---- Staat gericht tegen de stichting, Audio-Rarities met het Hitler's Inferno project,verwijs -- naar rubriek "15"DVDrom. Verder: Nederlandse Staat laat het toe dat Zij door derden - als Adolf Hitler op Internet is geportretteerd, in de vorm van een (ex)-minister van ------ Justitie die thans de post bekleed van minister van sociale zaken mr. J.P.H. Donner --- met "hitlerkapsel", en een procureur-generaal Jhr. Mr. De Wijkerslooth de Weerdesteijn als "Adolf Hitler" die het onderwerp discriminatie in zijn takenpakket heeft,afgebeeld --- met een "hakenkruis" op het hoofd en met "Hitlersnor". De Nederlandse Staat laat dit -- ondanks de bekendheid met de websites en de bekendheid wie achter deze websites - zitten, (de heer K.H de Werd en Stichting Sociale Databank Nederland,R.M. ----------

Brockhus), bewust voortbestaan. De bewijzen zijn te vinden op de DVD-rom in rubriek "15". Er zijn door die derden K.H. de Werd inmiddels zestigduizend (60.000) e-mails --- hiervan internationaal verzonden.----------
Dat er tussen de hoofdpartijen de Staat der Nederlanden en Audio-Rarities (kamer van Koophandel: 17090220) een rechtsversverhouding bestaat of heeft bestaan niet in ----- specifieke bestuurstaak, uithoofde van "fair use only" "Hitler's Inferno" Audio Rarities -- LP A 2445, uithoofde waarvan de schuldenaar nog iets van de Staat der Nederlanden had te vorderen, nu te vorderen heeft of nog in de toekomst te vorderen zal krijgen in - verband met schenden afspraken / overeenkomst.----------
Gevorderd wordt. Voor naamschade en omzetderving een geldbedrag van **twintig --- miljoen euro (€ 20.000.000,00)**, hierbij op te tellen de wettelijke rente jaarlijks, extra -- de bedragen per overtreding tot een maximum per jaar, executie en ---------- administratiekosten. Alle daaruit voortvloeiende kosten komen geheel voor rekening --- van de schuldenaar. ----------
Verbeurd zullen worden. Bij het ten gehoren laten brengen van Duitse volkslied of --- andere zaken zonder vergunning die zich buiten het referentiekader "fair use only" ----- vallen), op Nederlands grondgebied en / of het zich op internet als Adolf Hitler laten ---- afbeelden op de Website van K.H. de Werd casu quo Sociale Databank Nederland, --- R.M. Brockhus, of via een andere manier, (bij Ministerie van Justitie bekende websites ,en regelmatig bezocht door ministerie van Justitie). Letterlijk van de website van de --- Sociale Databank Nederland, citeer: *GEEN AANKLACHT. Justitie zal geen vervolging instellen wegens smaad tegen Karel de Werd, terwijl hij toch minister van Justitie mr. -- J.P.H. Donner en de voorzitter van het college van procureursgeneraal mr. J.P. de ----- Wijkerslooth als Adolf Hitler op zijn website heeft gezet.Het ministerie liet via ---------- voorlichter Ivo Hommes weten: "Er zal geen aangifte gedaan worden. Het is deze ------ persoon enkel en alleen te doen om aandacht voor zijn zaak en daar werken wij niet -- aan mee." (De Telegraaf van achttien oktober tweeduizend drie), einde citaat.* **Bedrag tienduizend euro (€ 10.000,00) per overtreding per constatering per keer per ------ iedere nieuwe data op de kalender, oplopen tot een geldbedrag maximum van --- twee miljoen euro (€ 2.000.000,00) per jaar.** Buiten beslag vallen goederen voor ----- openbare dienst van de Staat,artikel 436 Burgerlijk Wetboek.----------
Voor beslag zijn vatbaar. Bedragen bestemd voor educatieve en wetenschappelijke - doelen tot een maximum van honderd duizend euro (€ 100.000,00). De marktwaarde - (in geld) afgeschreven en verouderd materieel Landmacht, Marine en Luchtmacht die - niet meer voor de openbare dienst van de Staat dienen. Deze zaken kunnen zonder --- limiet worden beslagen indien niet aan de betekening, van het bevel van de ---------- gerechtsdeurwaarder wordt voldaan door de Nederlandse Staat. Verder kan beslag --- worden gelegd op roerende zaken die niet bestemd zijn voor de openbare dienst van - de Staat:oude metalen, afgeschreven computers, afgeschreven ---------- kantoorinventaris,sloopmaterialen uit gebouwen van de overheid die na verbouwingen vrijkomen en die op de dumphandel te verkopen zijn, alles waar enigszins een ---------- geldbedrag aan toe te kennen valt. Verder alle roerende en niet roerende zaken die --- niet onder de openbare dienst vallen met inbegrip van derdenbeslag op tegoeden ------ onder de Nederlandse Staat die niet te kwalificeren vallen voor openbare dienst. --------
Het totaalbedrag van de schuldvordering. twintig miljoen euro (€ 20.000.000,00) ---- met bijtelling van veertig duizend euro (€ 40.000,00) voor viermaal geconstateerde ----- overtredingen, maakt **Totaal bedrag twintig miljoen veertig duizend euro ---------- (€ 20.040.000,00).** ----------
De volgende stukken DVD-rom, brieven, licentie zullen aan deze akte worden ----- gehecht. ----------

1b. De originele brief door de Nederlandse Staat "Royal Netherlands Embassy" Tokio, Japan, datum veertien december negentienhonderd acht en negentig, inzake het ------ werkbezoek van één en twintig september negentienhonderd acht en negentig, de ----- mondelinge bespreking van de voorwaarden voor "fair use only" ten Ministerie van ----- Economische Zaken in Den Haag met Audio- Rarities. ----------
2b. Kleurenprint van de uitnodiging door Ministerie van Economische Zaken "speciale spreekdagen voor genodigden" Zakendoen in Japan, gericht aan Music Company ----- International, J.P. van den Wittenboer is (Audio-Rarities). Contact inzake verwerking -- van de uitnodiging, EVD, Lucy Wentholt. ----------
3b. De originele brief "licentie" door de Amerikaanse auteurs en muziekrechten ------- organisatie Harry Fox Agency Inc, New York USA, zeventien augustus ---------- negentienhonderd vijf en negentig, inzake Hitler's Inferno project. ----------
4b. De originele brief door de DCO Bestuur en Onderwijs Commissie van Justitie van - de Tweede Kamer, Den Haag, datum veertien september tweeduizend zes, kenmerk - "Hitler's Inferno". ----------
5b. De originele brief door Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie, achttien december negentienhonderd acht en negentig, kenmerk: BRF 51.04JH/kk, verwijs naar rubriek -- "20" akte notarieel zestien juli tweeduizend vier "In naam der Koningin". ----------
6b. De originele brief door de Hoge Raad der Nederlanden van vier januari ---------- tweeduizend zeven, inzake reageren op het verzoek de onechtheid of valsheid van de notariële akte van twee en twintig juni negentienhonderd vier en negentig te bewijzen - of kunnen aantonen, kenmerk: 73 91 /SvdO/rk. ----------
7b. DvD-rom door Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human ----- Rights en Audio-Rarities, met de stukken en getuigen onder rubriek "15" aangevuld en onderdeel van deze rectificatie. ----------
8b. De originele Stempas voor de provinciale staten Noord-Brabant, kieskring 1 -------- ('s-Hertogenbosch), om te stemmen op zeven maart tweeduizend zeven, in Gemeente Geldrop en Mierlo, waarbij J.P. van den Wittenboer de Voorziter van Intermediary ------ Foundation of the Universal Declaration of Human Rights, volmacht geeft de stem uit - te brengen. Kaartnummer:**17710161113.** ----------
In het hoofd van deze akte de woorden "In naam der Koningin", uitvoerbaar bij -- voorraad, tenzij de schuldenaar de combinatie de vordering, de titel, de akte(n) -- onrechtmatig of ongegrond voorkomt,een door de schuldenaar aan te spannen - "Valsheidsprocedure" via de civiele Rechter. ----------
De voormelde rectificatie op de notariële grosse "In naam der Koningin" de dato ------- zestien juli tweeduizend vier heeft comparant met een **eed** versterkt in handen van mij, notaris, afgelegd, nadat hij mij had verklaard de betekenis van de eed te beseffen en te weten dat de wet het plegen van meineed strafbaar stelt. ----------
SLOTBEPALINGEN ----------
Voormelde opgave, volledige voorlezing, afvraging en beantwoording hebben ---------- plaatsgehad in tegenwoordigheid van de getuigen. ----------
De comparant en de getuigen zijn mij, notaris, bekend en hun identiteit is door mij, ----- notaris, aan de hand van de hiervoor gemelde en daartoe bestemde ---------- documenten vastgesteld.

Waarvan akte, --------
in minuut opgemaakt, is verleden te Budel, gemeente Cranendonck, op de datum in --- het hoofd van deze akte vermeld, in tegenwoordigheid van de dames ---------- mevrouw Catharina Jacoba van Casteren-Daniëls, geboren te Weert ---------- twee en twintig januari negentienhonderd negen en zestig en ---------- Hendrina Maria Antonia Meeuwissen, geboren te Budel negen en twintig november ---- negentienhonderd zes en vijftig, als getuigen. ----------

Na zakelijke opgave van de inhoud en toelichting van deze akte aan de comparant, ----
heeft deze verklaard tijdig voor het verlijden te hebben kennis genomen van de inhoud
van deze akte en daarmee in te stemmen. Vervolgens is deze akte onmiddellijk na ----
volledige voorlezing door de comparant, de getuigen en mij, notaris, ondertekend. ------

Volgen handtekeningen van de comparant, de getuigen en de notaris.

UITGEGEVEN VOOR AFSCHRIFT:

Mr. Th.H.J.M. op de Laak
Notaris te Crenendonck

Netherlands-Japan
1600-2000

ROYAL NETHERLANDS EMBASSY
6-3 Shiba Koen 3-chome, Minato-ku, Tokyo 105-0011 Phone (03)5401-0411 Fax(03)5401-0420

Audio Rarities
Music Company International
T.a.v. dhr. J.P. van den Wittenboer
Postbus 324
5660 AH GELDROP

Tokio, 14 december 1998

Re: Werkbezoek september j.l.

Geachte heer Van den Wittenboer,

Onder verwijzing naar het gesprek op 21 september j.l. betreffende "Zakendoen Japan" heb ik de eer u het volgende te berichten. De afgelopen periode is dezerzijds getracht kanalen te vinden om bekendheid te kunnen geven aan de informatie rond de cd "Hitler's Inferno - de les van gisteren (getuigenis als les voor de toekomst)".
Zoals reeds in Den Haag besproken is dit geen eenvoudige aangelegenheid. Japan kampt zelf met een oorlogsverleden - waarvoor grote aandacht bestaat - maar waarover het nog moeilijk is te spreken. Voor wat de oorlog in Europa betreft bestaat wel degelijk de kennis, maar in de Japanse beleving heeft de eerdere opkomst van het facisme in Europa duidelijk een eigen dimensie.

Een tweetal dezerzijds benaderde "recordshops" (van belangrijke ketens) toonde geen bereidheid voor het t.g.t. opzetten van een display en ook voor toezending van nadere informatie bestond geen interesse. Met uw goedvinden zal ik deze weg dan ook verder staken en bezien of wellicht binnen meer wetenschappelijke kring belangstelling bestaat.

Met vriendelijke groet,

Hendrik E.C. Koets
Ambassaderaad Economie en Handel

オランダ大使館 〒105-0011 東京都港区芝公園3丁目6番3号 Tel.(03)5401-0411 Fax.(03)5401-0420

KOPIE

EVD

MINISTERIE VAN ECONOMISCHE ZAKEN

Postbus 20105
2500 EC Den Haag
Telefoon: (070) 3 79 89 33
Telefax: (070) 3 79 78 78

Port betaald
Nederland
Port payé
Pays-Bas

Luxe Company International
Postbus 324
3770 AH Barneveld

t.a.v. J.P. van den Witterbaar

KOPIE

EVD

MINISTERIE VAN ECONOMISCHE ZAKEN

Voorlichtingsbijeenkomst
"Zakendoen in Japan"
23 september 1998

Misschien juist vanwege de huidige problemen blijft Japan in de belangstelling staan. Om Nederlandse bedrijven de mogelijkheid te bieden de ontwikkelingen in het land beter te volgen organiseert de EVD in samenwerking met de Kamer van Koophandel Rotterdam, de Japan Trade Club, NCH en de Fenedex op 23 september de voorlichtingsbijeenkomst 'Zakendoen in Japan'.

Daarnaast wordt een aantal spreekdagen georganiseerd met vertegenwoordigers van de Nederlandse ambassade te Tokio en het Consulaat-Generaal te Osaka. Deze spreekdagen bieden Nederlandse bedrijven de gelegenheid bij hun plannen en activiteiten in Japan gebruik te maken van de medewerking van de Nederlandse vertegenwoordigingen in Japan. De gesprekken vinden plaats op 21 (EVD Den Haag), 22 (KvK Apeldoorn) en 23 september a.s. (KvK Gouda).

Locatie voorlichtingsbijeenkomst:
Kamer van Koophandel Gouda
Burg. van Reenensingel 101
Gouda
(circa 5 min. vanaf het NS Station Gouda, uitgang Bloemendaal. Ruime parkeergelegenheid bij het KvK-gebouw)

Tijd voorlichtingsbijeenkomst:
10.00 - 14.00 uur
(vanaf 09.30 uur inschrijving)

Kosten:
De deelnamekosten voor de voorlichtingsbijeenkomst bedragen *f* 125,-- p.p.
Deelname aan de individuele gesprekken is gratis.

Aanmelding voorlichtingsbijeenkomst:
Aanmelding is alleen mogelijk via het bijgevoegde aanmeldingsformulier; sluitingsdatum voor inschrijving van de voorlichtingsbijeenkomst is vrijdag 18 september a.s.
U ontvangt *geen* bevestiging van uw aanmelding aan de voorlichtingsbijeenkomst.

Aanmelding spreekdagen:
Via bijgevoegd formulier. Omstreeks twee weken voor aanvang van de spreekdagen wordt u benaderd door de coördinator van de EVD of de betrokken Kamer van Koophandel voor een definitieve afspraak waarvan schriftelijk bevestiging volgt.

Annulering:
Bij verhindering kan de plaats van de deelnemer worden ingenomen door een medewerker van hetzelfde bedrijf. Deelnamekosten zijn niet verschuldigd wanneer *uiterlijk een dag* voor de datum van de bijeenkomst is geannuleerd.

Mailing:
Voor de mailing van deze bijeenkomst is gebruik gemaakt van verschillende adresbestanden. Hierdoor kan het voorkomen dat u meer dan een aankondiging ontvangt.

Inlichtingen:
EVD, Lucy Wentholt
telefoon: 070-3797013

EVD - 06/98

fenedex NCH KAMER VAN KOOPHANDEL ROTTERDAM ASIA HOUSE

THE HARRY FOX AGENCY, INC.
a subsidiary of NATIONAL MUSIC PUBLISHERS' ASSOCIATION, INC.

October 17, 1995

Mr. J.P. van den Wittenboer
Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights
Postbox 324
5660 AH Geldrop
THE NETHERLANDS

Re: Hitler's Inferno Project

Dear Mr. van den Wittenboer:

Thank you for your letter dated August 16th; please excuse my delay in responding to your inquiry. I regret that we cannot provide you with any recommendations on U.S. record companies who may wish to act as your distributor. I am, however, enclosing a section from the *1995 Billboard International Buyer's Guide* in the event you wish to contact any of them directly.

Sincerely,

Frank S. Rittman
International Business Administrator

encl.
cc: Edward P. Murphy
Yoshio Inomata

711 THIRD AVENUE, NEW YORK, NEW YORK 10017 (212) 370-5330 FAX: (212) 953-2384

DCO Bestuur en Onderwijs
Commissie Justitie

Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights
T.a.v. de heer J.P.van den Wittenboer
Postbus 324
5660 AH GELDROP

Plaats en Datum	Den Haag, 14 september 2006
Betreft	"Hitler's Inferno
Ons kenmerk	JUST060608
Uw kenmerk	K05/1077/12Sv
Uw brief van	14 september 2006

Geachte heer Van den Wittenboer,

Uw bovengenoemde brief is onder de leden van de vaste commissie voor Justitie verspreid.

In haar vergadering van 6 september 2006 heeft de commissie besloten geen verdere actie te ondernemen.

Dit betekent dat de leden van de commissie individueel wel actie kunnen ondernemen naar aanleiding van uw brief. Zij kunnen uw opmerkingen bijvoorbeeld gebruiken bij de behandeling van wetsvoorstellen of vragen stellen aan de regering.

Hoogachtend,

mevr. mr. N.J.P. Coenen
griffier van de vaste commissie voor Justitie

Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Plein 2
Den Haag

Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Tel: 070-318 2007
Fax: 070-318 3444

E-mail: cie.just@tweedekamer.nl

K·N·B

KONINKLIJKE NOTARIELE BEROEPSORGANISATIE

Music Company International
T.a.v. de heer J.P. van den Wittenboer
Postbus 324
5660 AH GELDROP

Den Haag, 18 december 1998

Ons kenmerk : BRF51.04 JH/kk
Doorkiesnr : (070) 330 71 61

Geachte heer Van den Wittenboer,

Hierbij bevestig ik de ontvangst van uw brief, met bijlagen, van 11 december 1998 op 14 december daarna.

U heeft een tekst meegestuurd over de betekenis van de notariële akte, gebaseerd op hetgeen u aan informatie van een notaris hebt verkregen en verder daarover in de vakliteratuur hebt gevonden. U verzoekt de KNB de tekst waar nodig aan te vullen, dan wel een algemene uitleg te geven.

Naar aanleiding daarvan deel ik u mee dat de KNB een vereniging van notarissen en kandidaat-notarissen in Nederland is en als zodanig slechts algemene informatie op notarieel gebied verstrekt. Dit geschiedt door de uitgifte van folders en informatiekaarten, door het periodiek uitgeven van een krant voor cliënten van notariskantoren en door de instelling van de Notaristelefoon, waar ook algemene informatie kan worden ingewonnen. Concrete vragen kunnen door de KNB niet worden beantwoord.

In het algemeen kan ik u wel het volgende meedelen.
Notariële akten zijn akten opgemaakt door een notaris in functie. Eén van de voordelen van een notariële akte is dat de dagtekening, de echtheid en de juistheid van de notariële akte terstond vaststaan. Een ander voordeel is dat die akte steeds bewaard blijft en dat er dus altijd duplicaten van kunnen worden gemaakt. De akte wordt opgemaakt door een onpartijdige deskundige die er naar zal streven de akte zo op te stellen dat rechterlijke procedures worden voorkomen.
Van een notariële akte kan een grosse, een officieel en gewaarmerkt bijzonder afschrift, worden uitgegeven. De daarop rechthebbende kan hiermee zonder rechterlijk vonnis zijn rechten uitoefenen.

Spui 184
2511 BW Den Haag

Postbus 16020
2500 BA Den Haag

Telefoon 070 - 330 71 11
Telefax 070 - 345 32 26

ABN AMRO 43.01.82.953
Postbank 125185

4

Vanwege deze voordelen van een notariële akte en omwille van de rechtszekerheid heeft de wet voor sommige overeenkomsten en rechtshandelingen de notariële akte verplicht gesteld.

/. Voor een opsomming, alsmede voor meer informatie over de notariële akte en de functie van de notaris verwijs ik u naar de folder "Functie en werkterrein van de notaris", welke u hierbij aantreft.

Hoogachtend,

p.o. CMV/AKonijnenburg

mw mr F.C. van der Steur-de Jong

Spui 184
2511 BW Den Haag

Postbus 16020
2500 BA Den Haag

Telefoon 070 - 330 71 11
Telefax 070 - 345 32 26

ABN AMRO 43 01 82 953
Postbank 125185

HOGE RAAD DER NEDERLANDEN

Aan de heer J.P. van den Wittenboer
Inermediary Foundation of the Universal Declaration of
Human Rights
Postbus 324
5660 AH GELDROP

Datum 4 januari 2007 **Kenmerk** `7391/SvdO/rk

Geachte heer Van den Wittenboer,

Hierbij deel ik u mede dat de Procureur-Generaal kennis heeft genomen van uw brief van 2 januari 2007 gericht aan de 'Voorzitter van het College van procureurs-generaal van de Hoge Raad der Nederlanden', betreffende 'bewijzen valsheid en onechtheid notariële akte d.d. 22 juni 1994'.

Ter voorkoming van misverstand wijs ik u erop dat de Procureur-Generaal bij de Hoge Raad, mr. J.W. Fokkens, en de Voorzitter van het College van procureurs-generaal, mr. H.N. Brouwer, verschillende functionarissen zijn. De Procureur-Generaal bij de Hoge Raad is geen lid van het College van procureurs-generaal en behoort niet tot het Openbaar Ministerie.

Uit uw brief blijkt niet dat de Procureur-Generaal u - gelet op zijn taken en bevoegdheden - van dienst zou kunnen zijn. De Procureur-Generaal zal daarom niet ingaan op de inhoud van die brief en de door u meegezonden bijlagen.

Hoogachtend,

De Kabinetschef van de Procureur-Generaal,

Mr. S. van den Oever

Postbus 20303 | 2500 EH Den Haag | Telefoon 070 361 13 11
Lange Voorhout 34 | Bezoekadres: Kazernestraat 52 | www.hogeraad.nl

2

Stemmen in een andere gemeente binnen de provincie

Als u in een andere gemeente, binnen de provincie, aan de verkiezing wilt deelnemen, dient u in persoon uiterlijk maart 2007 deze stempas bij uw gemeente te laten omzetten in een kiezerspas. Een schriftelijk verzoek tot het stemmen in een andere gemeente, dient u uiterlijk 21 februari 2007 in te dienen bij de gemeente.

Stemmen bij volmacht

Als u niet zelf aan de stemming kunt deelnemen, kunt u een andere kiezer machtigen om voor u te gaan stemmen. Is deze kiezer *in dezelfde gemeente* ingeschreven, dan kunt u gebruik maken van onderstaand volmachtbewijs. Wilt u een kiezer machtigen die in een andere gemeente is ingeschreven, dan dient u uiterlijk 21 februari 2007 een schriftelijk verzoek in te dienen bij de gemeente. De gemachtigde kan een volmachtstem uitsluitend tegelijk met de eigen stem uitbrengen!

De formulieren voor de schriftelijke verzoeken zijn verkrijgbaar ter gemeentesecretarie.

VOLMACHTBEWIJS (Met blokletters invullen)

		Paraaf stembureau
Naam gemachtigde	: I.F.U.D of Human Rights	
Adres en woonplaats	: Kastanje 128, 5731NK Mierlo	

De gemachtigde verklaart zich door mede-ondertekening bereid voor de volmachtgever bij volmacht te stemmen en met inbegrip van deze machtiging niet meer dan twee stemmen als gemachtigde te hebben aangenomen.

Geef uw stempas pas aan een ander mee, nadat u zelf hebt ingevuld wie gemachtigd is namens u uw stem.

Handtekening volmachtgever:

Handtekening gemachtigde:

ET OP:

Het is strafbaar om op naam van een ander aan de stemming deel te nemen (art. 128 Wetboek van Strafrecht).

Neem uw identificatiebewijs mee! De voorzitter van het stembureau is bevoegd van u te verlangen dat u zich identificeert.

Indien u geen stempas heeft, kunt u niet stemmen!

the Universal Declaration of Human Rights

De ondergetekende, mr. Theodorus Hubertus Johannes Maria op de Laak, notaris te Budel, gemeente Cranendonck, verklaart dat de afgedrukte fotokopieën door hem zijn vergeleken met de originele stukken en dat deze fotokopieën volledig overeenstemmen met de originele stukken.
Getekend te Budel, gemeente Cranendonck, zeven en twintig juni tweeduizend zeven.

Prod-05

Voorzitter

Tweede Kamer
DER STATEN-GENERAAL

Aan de IFUD of Human Rights
T.a.v. dhr. J.P. van den Wittenboer
Postbus 324
5660 AH Geldrop

Binnenhof 1a
2513 AA Den Haag
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

T 070 318 20 00

E voorzitter@tweedekamer.nl
I www.tweedekamer.nl

Den Haag, 23 maart 2016

Betreft: reactie op de via de deurwaarder betekende stukken

Geachte heer Van den Wittenboer,

Via de deurwaarder ontving ik op 9 maart jl. uw aanzegging gericht aan de Tweede Kamer, meer speciaal aan haar voorzitter mw. Arib, waarin u vraagt om binnen 14 dagen "aan het verzoek te voldoen als nader omschreven in de ten deze betekende stukken "ambtsmisdrijven" artikel 119 van de Grondwet".

Daarbij is vermeld dat uit het niet voldoen aan dat verzoek "zou kunnen worden afgeleid dat niet voldoende proactieve houding is aangenomen door geïnsinueerde "er wat mee te gaan doen", geen verdere actie ondernemen, berusten in de stukken".

Bij de aanzegging zijn 10 stukken gevoegd, waarvan het overzicht is opgenomen in de bijlage bij deze brief. Voor zover dit gaat om stukken gericht aan de Tweede Kamer reageer ik op uw verzoek als volgt.

* op uw brief van 15 juli 2008 over het vervolgen van de minister-president dhr. J.P. Balkenende hebt u op 15 september 2008 het antwoord ontvangen van de Tweede Kamer dat van de brief mededeling is gedaan aan de Kamer en dat de brief voor de leden ter inzage is gelegd.

* op uw brief van 2 september 2014 over aanbieding van een verzoekschrift m.b.t. artikel 119 Grondwet hebt u op 16 september 2014 een antwoord ontvangen van de vaste commissie voor Veiligheid en Justitie, dat deze uw brief in haar procedurevergadering van 10 september 2014 heeft behandeld en dat de Commissie heeft besloten uw brief voor kennisgeving aan te nemen.

* op uw brief van 17 december 2015 over het Verzoek om strafaangifte betreffende ministers, staatssecretaris en ex-Kamervoorzitter, hebt u op 18 februari 2016 een antwoord ontvangen van de Vaste Commissie voor Veiligheid en Justitie, dat deze uw brief op 17 februari 2016 in haar procedurevergadering heeft behandeld en dat de Commissie heeft besloten de inhoud van uw brief voor kennisgeving aan te nemen.

Ik stel vast dat de verzoeken die u aan de Tweede Kamer heeft gericht zijn behandeld en ik verwijs u ten overvloede nogmaals naar de brieven die u daarover van de Tweede Kamer hebt ontvangen.

Ik beschouw uw verzoek daarmee als afgehandeld.

Hoogachtend,

Mw. K. Arib,

Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Prod-06

NEVER AGAIN
WHAT YOU DO MATTERS

THE CAMPAIGN FOR THE UNITED STATES HOLOCAUST MEMORIAL MUSEUM

May 31, 2016

J.P. van den Wittenboer
Kastanje 28
Mierlo, Noord-Brabant 5731 NK
Netherlands

Dear Mr. van den Wittenboer:

I am pleased to extend a formal welcome to you as a member of the United States Holocaust Memorial Museum's Legacy of Light Society. Legacy of Light Society members are individuals – like you – who have thoughtfully included the Museum in their estate plans or otherwise established a charitable gift annuity, charitable remainder trust or other planned gift for the benefit of the Museum. It is through these gifts that the Museum seeks to ensure that this institution remains a vibrant and transformative force in the 21st century. We welcome your partnership in this historic task.

You are joining us at an exciting time as we are engaged in a comprehensive campaign to raise $540 million - $300 million in cumulative annual funds, $40 million in capital commitments to build a state-of-the-art collections and conservation center, and $200 million in endowment commitments. Enclosed you will find a Confirmation of Deferred Commitment Form. Signing this form will allow the Museum to designate any funds we receive through your estate to the institution's Permanent General Endowment Fund, and be counted today towards our campaign goal. Taking this simple extra step will make your legacy gift that much more powerful. Please note that the form may be rescinded at any time.

Also enclosed is a Consent Form. Please take a moment to complete and return this form as well so that you may receive all the benefits to which you are eligible for, including:

- **Legacy of Light Society Memorial Candle**
- **Membership Pin**
- **Legacy of Light Membership Card**
- **Recognition in the Annual Report**
- **Subscription to the Museum's magazine**
- **Museum passes for individual and family visits**
- **10% Discount at the Museum Shop**

Legacy of Light Society

100 Raoul Wallenberg Place, SW Washington, DC 20024-2126 T 202.488.0400 F 202.488.2690 ushmm.org/campaign

In addition, as the Director of Stewardship, for the Legacy of Light Society, you can always contact me with any question or Museum needs. My direct line is 202.488.2634; I can also be reached via email at cmaier@ushmm.org.

Because of the planned gifts from members of the Legacy of Light Society, the Museum is confident that we will succeed in the campaign, which will provide the resources it will take to meet any and all challenges that lie ahead. We are deeply grateful for your commitment to this institution and to the permanence of Holocaust memory.

Sincerely,

Celeste Z. Maier, Director of Stewardship
Legacy of Light Society

CONTENT

Article 83(1) TFEU provides for an exhaustive list of areas of particularly serious crime with a cross-border dimension (known as 'EU crimes') for which the European Parliament and the Council may establish minimum rules concerning the definition of criminal offences and sanctions. Under Article 83(1), third subparagraph, based on 'developments in crime', the Council may adopt a decision (subject to the consent of the Parliament) extending this list by adding other areas of crime. The Commission may present an initiative to trigger such Council decision, through a Communication to the European Parliament and the Council.

On 16 September 2020, European Commission President von der Leyen announced, in her State of the Union Address at the European Parliament and in the accompanying letter of intent, a new initiative on extending the list of EU crimes to all forms of hate crime and hate speech - whether because of race, religion, gender or sexuality. It was later mentioned in the Commission Work Programme 2021 and in February 2021, the Commission published a roadmap on the initiative, scheduled for the fourth quarter of 2021.

The initiative will complement the work on a legislative proposal on preventing and combatting gender-based violence against women and domestic violence to be presented also by the end of 2021. According to the Commission, the list of EU crimes could be extended to cover hate speech and hate crime on the grounds of race, colour, religion, descent or national or ethnic origin. Further grounds under consideration are sex and sexual orientation, as well as disability and age.

References

- European Commission, State of the Union Address by President von der Leyen at the European Parliament plenary, September 2020
- European Commission, Letter of intent: Key New Initiatives for 2021, September 2020
- European Commission, Commission Work Programme 2021, October 2021

Further reading

- EPRS, Unlocking the potential of the EU Treaties: An article-by-article analysis of the scope for action, 5. Extending the list of crimes addressed by EU criminal law policies, pp. 37-38, May 2020

- Policy Department for Citizens' Rights and Constitutional Affairs, Hate speech and hate crime in the EU and the evaluation of online content regulation approaches, July 2020
- European Commission, Hate speech & hate crime – inclusion on list of EU crimes, Roadmap

Author: Piotr Bąkowski, Members' Research Service, legislative-train@europarl.europa.eu
As of 20 November 2021.

HYPERLINK REFERENCES

United Nations A/C.3/75/L.49

General Assembly

Distr.: Limited
4 November 2020

Original: English

Seventy-fifth session
Third Committee
Agenda item 70 (a)
Elimination of racism, racial discrimination, xenophobia and related intolerance: elimination of racism, racial discrimination, xenophobia and related intolerance

Angola, Azerbaijan, Bangladesh, Belarus, Burkina Faso, Burundi, China, Comoros, Cuba, Democratic People's Republic of Korea, Kazakhstan, Kyrgyzstan, Lao People's Democratic Republic, Nicaragua, Nigeria, Pakistan, Russian Federation, Sudan, Syrian Arab Republic, Tajikistan, Turkmenistan, Uzbekistan, Venezuela (Bolivarian Republic of) and Viet Nam: draft resolution

Combating glorification of Nazism, neo-Nazism and other practices that contribute to fuelling contemporary forms of racism, racial discrimination, xenophobia and related intolerance

The General Assembly,

Guided by the Charter of the United Nations, the Universal Declaration of Human Rights,[1] the International Covenant on Civil and Political Rights, [2] the International Convention on the Elimination of All Forms of Racial Discrimination [3] and other relevant human rights instruments,

Recalling the provisions of Commission on Human Rights resolutions 2004/16 of 16 April 2004[4] and 2005/5 of 14 April 2005[5] and relevant Human Rights Council resolutions, in particular resolutions 7/34 of 28 March 2008, [6] 18/15 of 29 September 2011[7] and 21/33 of 28 September 2012,[8] as well as General Assembly resolutions 60/143 of 16 December 2005, 61/147 of 19 December 2006, 62/142 of 18 December

[1] Resolution 217 A (III).
[2] See resolution 2200 A (XXI), annex.
[3] United Nations, *Treaty Series*, vol. 660, No. 9464.
[4] See *Official Records of the Economic and Social Council, 2004, Supplement No. 3* (E/2004/23), chap. II, sect. A.
[5] Ibid., *2005, Supplement No. 3* and corrigenda (E/2005/23, E/2005/23/Corr.1 and E/2005/23/Corr.2), chap. II, sect. A.
[6] See *Official Records of the General Assembly, Sixty-third Session, Supplement No. 53* (A/63/53), chap. II.
[7] Ibid., *Sixty-sixth Session, Supplement No. 53A* and corrigendum (A/66/53/Add.1 and A/66/53/Add.1/Corr.1), chap. II.
[8] Ibid., *Sixty-seventh Session, Supplement No. 53A* (A/67/53/Add.1), chap. II.

Please recycle

Machine Translated by Google

2007, 63/162 van 18 december 2008, 64/147 van 18 december 2009, 65/199 van 21 december 2010, 66/143 van 19 december 2011, 67/154 van 20 december 2012, 68/150 van 18 december 2013, 69/160 van 18 december 2014, 70/139 van 17 december 2015, 71/179 van 19 december 2016, 72/156 van 19 december 2017, 73/157 van 17 december 2018 en 74/136 van 18 december 2019 over deze kwestie, en zijn resoluties 61/149 van 19 december 2006, 62/220 van 22 december 2007, 63/242 van 24 december 2008, 64/148 van 18 december 2009, 65/240 van 24 december 2010, 66/144 van 19 december 2011, 67/155 van 20 december 2012, 68/151 van 18 december 2013, 69/162 van 18 december 2014, 70/140 van 17 december 2015, 71/181 van 19 december 2016, 72/157 van 19 december 2017, 73/262 van 22 december 2018 en 74/137 van 18 december 2019, getiteld “Een wereldwijde oproep tot concrete actie voor de totale uitbanning van racisme, rassendiscriminatie, vreemdelingenhaat en aanverwante onverdraagzaamheid en de alomvattende uitvoering en follow-up van de Verklaring van Durban en actieprogramma”,

Erkennend andere belangrijke initiatieven van de Algemene Vergadering gericht op bewustmaking over het lijden van slachtoffers van racisme, rassendiscriminatie, vreemdelingenhaat en aanverwante onverdraagzaamheid en vormen van discriminatie, ook in historisch perspectief, in het bijzonder met betrekking tot de herdenking van de slachtoffers van slavernij en de transatlantische slavenhandel,

Herinnerend aan het Handvest van het Tribunaal van Neurenberg en het oordeel van de Tribunaal dat onder meer de SS-organisatie en haar integrale onderdelen, met inbegrip van de Waffen-SS, als crimineel heeft erkend, via haar officieel aanvaarde leden die betrokken zijn bij of met kennis van het plegen van oorlogsmisdaden en misdaden tegen de menselijkheid in verband met de Tweede Wereldoorlog, als evenals andere relevante bepalingen van de Handvest en het oordeel,

Indachtig de verschrikkingen van de Tweede Wereldoorlog, en in dit verband benadrukkend dat de overwinning op het nazisme in de Tweede Wereldoorlog heeft bijgedragen tot het scheppen van de voorwaarden voor de oprichting van de Verenigde Naties, bedoeld om toekomstige oorlogen te voorkomen en volgende generaties te redden van de gesel van de oorlog,

Eraan herinnerend dat de internationale gemeenschap in 2020 de vijfenzeventigste verjaardag van de overwinning op het nazisme in de Tweede Wereldoorlog viert, en in dit verband uitkijkend naar het houden van een speciale plechtige vergadering van de Algemene Vergadering,

Er tevens aan herinnerend dat de vijfenzeventigste zitting van de Algemene Vergadering samenvalt met de vijfenzeventigste verjaardag van de oprichting van het Tribunaal van Neurenberg en de goedkeuring van zijn Handvest,

Opmerkend dat neonazisme meer is dan alleen de verheerlijking van een beweging uit het verleden, het is een hedendaags fenomeen met sterke gevestigde belangen in raciale ongelijkheid en een investering in het verkrijgen van brede steun voor zijn valse beweringen van raciale superioriteit,

Herinnerend aan de relevante bepalingen van de Verklaring van Durban en het programma van Maatregelen aangenomen door de Wereldconferentie tegen racisme, rassendiscriminatie, 9 , met Vreemdelingenhaat en aanverwante onverdraagzaamheid op 8 name paragraaf 2 september 2001, van de Verklaring en de paragrafen 84 tot en met 86 van het Actieprogramma, evenals de relevante bepalingen van het slotdocument van de Durban Review Conference van 24 april 2009,10 in het bijzonder de paragrafen 11, 13 en 54,

Verontrust over de verspreiding in vele delen van de wereld van verschillende extremistische politieke partijen, bewegingen, ideologieën en groepen met een racistisch of xenofoob karakter, waaronder neonazi's en skinheadgroepen, en over het feit dat deze trend heeft geleid tot

[9] Zie A/CONF.189/12 en A/CONF.189/12/Corr.1, kerel. I.
[10] Zie A/CONF.211/8, kerel. I.

Machine Translated by Google

bij de uitvoering van discriminerende maatregelen en beleid op lokaal of nationaal niveau,

Met bezorgdheid vaststellend dat, zelfs waar neonazi's of extremisten formeel niet deelnemen aan de regering, de aanwezigheid daarin van extreemrechtse ideologen tot gevolg kan hebben dat in het bestuur en het politieke discours dezelfde ideologieën worden geïnjecteerd die neonazisme en extremisme zo maken, gevaarlijk,

Gealarmeerd door muziekteksten en videogames die rassenhaat bepleiten en aanzetten tot discriminatie, vijandigheid of geweld,

Bezorgd over het gebruik van internetplatforms door groepen die haat bepleiten om informatie te plannen, geld in te zamelen en te verspreiden over openbare evenementen die gericht zijn op het bevorderen van racisme, vreemdelingenhaat en aanverwante onverdraagzaamheid, zoals bijeenkomsten, demonstraties en gewelddaden,

Indachtig de rol die internet kan spelen bij het bevorderen van gelijkheid, inclusie en non-discriminatie,

Ernstig bezorgd over het feit dat neonazistische groepen, evenals andere groepen en individuen die ideologieën van haat aanhangen, zich in toenemende mate hebben gericht op vatbare personen, voornamelijk kinderen en jongeren, door middel van speciaal op maat gemaakte websites met als doel hun indoctrinatie en rekrutering,

Diep bezorgd over alle recente uitingen van geweld en terrorisme, aangewakkerd door gewelddadig nationalisme, racisme, antisemitisme, islamofobie, christianofobie,
afrofobie, vreemdelingenhaat en aanverwante onverdraagzaamheid, ook tijdens sportevenementen,

Met diepe bezorgdheid de aanhoudende alarmerende toename erkennend van gevallen van discriminatie, onverdraagzaamheid en extremistisch geweld ingegeven door antisemitisme,
Islamofobie en Christianofobie en vooroordelen tegen personen van andere etnische afkomst, religies en overtuigingen,

Onderstrepend het bestaande gebrek aan uniformiteit van normen met betrekking tot beschermde meningsuiting en meningsuiting en verboden rassendiscriminatie en het bepleiten van nationale, raciale of religieuze haat die aanzet tot discriminatie, vijandigheid of geweld,

In dit verband *met bezorgdheid opmerkend* dat de variatie in nationale normen die haatzaaiende uitlatingen verbieden, veilige havens kunnen bieden voor neonazistische, extremistische, gewelddadige nationalistische, xenofobe of racistische uitingen, aangezien veel neonazistische en relevante extremistische groeperingen van een racistisch of xenofoob karakter transnationaal opereren door te vertrouwen op internetserviceproviders of socialemediaplatforms,

Benadrukkend dat het aanpakken van haatzaaiende uitlatingen niet tot doel heeft de vrijheid van meningsuiting te beperken of te verbieden, maar om het aanzetten tot discriminatie, vijandigheid en geweld te voorkomen, hetgeen bij wet verboden is,

Uiting gevend aan zijn bezorgdheid over het gebruik van digitale technologieën door neonazi's en andere extremistische en haatgroepen om hun ideologie te verspreiden, en erkennend dat digitale technologieën van groot belang zijn voor de uitoefening van de mensenrechten en voor de bestrijding van racisme, rassendiscriminatie, vreemdelingenhaat en aanverwante zaken in tolerantie,

1. *bevestigt* de relevante bepalingen van de Verklaring van Durban en van het slotdocument van de Durban Review Conference, waarin staten het voortbestaan en de heropleving van neonazisme, neofascisme en gewelddadige nationalistische ideologieën op basis van raciale en nationale vooroordelen veroordeelden en verklaarden dat die verschijnselen zouden in geen enkel geval of onder geen enkele omstandigheid kunnen worden gerechtvaardigd;

2. *herinnert aan* de bepalingen van de Verklaring van Durban en van het slotdocument van de Durban Review Conference, waarin staten de positieve bijdrage erkenden die de uitoefening van het recht op vrijheid van meningsuiting, met name door

Machine Translated by Google

de media en nieuwe technologieën, waaronder internet, en volledige eerbiediging van de vrijheid om informatie te zoeken, te ontvangen en te verstrekken, kunnen bijdragen tot de bestrijding van racisme, rassendiscriminatie, vreemdelingenhaat en aanverwante onverdraagzaamheid;

3. *neemt met waardering kennis* van het verslag van de speciale rapporteur van de Mensenrechtenraad over hedendaagse vormen van racisme, rassendiscriminatie, vreemdelingenhaat en aanverwante onverdraagzaamheid, opgesteld in overeenstemming met het verzoek in zijn resolutie 74/136; [11]

4. *spreekt zijn waardering* uit voor de Hoge Commissaris van de Verenigde Naties voor de mensenrechten en haar bureau voor hun inspanningen om racisme, rassendiscriminatie, vreemdelingenhaat en aanverwante onverdraagzaamheid te bestrijden, met inbegrip van het onderhoud door het Bureau van de Hoge Commissaris van de Verenigde Naties voor de mensenrechten van de databank over praktische middelen om racisme, rassendiscriminatie, vreemdelingenhaat en aanverwante onverdraagzaamheid te bestrijden;

5. *spreekt zijn diepe bezorgdheid uit* over de verheerlijking, in welke vorm dan ook, van de nazi-beweging, het neonazisme en voormalige leden van de Waffen-SS-organisatie, onder meer door het oprichten van monumenten en gedenktekens, het houden van openbare demonstraties in naam van de verheerlijking van het nazi-verleden , de nazi-beweging en het neonazisme, die dergelijke leden en degenen die tegen de anti-Hitler-coalitie vochten, verklaarden of probeerden te verklaren, samenwerkten met de nazi-beweging en oorlogsmisdaden en misdaden tegen de menselijkheid begaan door deelnemers aan nationale bevrijdingsbewegingen, evenals door het hernoemen van straten die ze verheerlijken;

6. *roept op tot* de universele ratificatie en effectieve uitvoering van de Internationaal Verdrag inzake de uitbanning van alle vormen van rassendiscriminatie, en dringt er bij de staten die partij bij zijn die dat nog niet hebben gedaan op aan om te overwegen de verklaring op grond van artikel 14 af te leggen, waarmee het Comité voor de uitbanning van Rassendiscriminatie met de bevoegdheid om mededelingen te ontvangen en in overweging te nemen van individuen of groepen individuen binnen hun rechtsgebied die beweren het slachtoffer te zijn van een schending door een staat die partij is van een van de in het Verdrag uiteengezette rechten;

7. *dringt er bij* Staten op aan alle vormen van rassendiscriminatie met alle passende middelen uit te bannen, met inbegrip van wetgeving zoals vereist door de omstandigheden, en er tegelijkertijd voor te zorgen dat de daarin opgenomen definitie van rassendiscriminatie in overeenstemming is met artikel 1 van het Verdrag;

8. *moedigt* de staten die een voorbehoud hebben gemaakt bij artikel 4 van het verdrag aan serieus te overwegen om dergelijke voorbehouden met voorrang in te trekken, zoals benadrukt door de speciale rapporteur;

9. *erkent* dat discriminatie op grond van ras, etniciteit of religie in al zijn vormen en uitingen, met inbegrip van neonazisme, islamofobie, christianofobie en antisemitisme, een bedreiging vormt voor de sociale cohesie, niet alleen voor de raciale en etnische groepen die hun direct doelwit;

10. *herinnert eraan* dat alle wetgevende of constitutionele maatregelen die worden genomen ter bestrijding van extremistische politieke partijen, bewegingen, ideologieën en groepen met een racistisch of xenofoob karakter, met inbegrip van neonazi's en skinheadgroepen en soortgelijke extremistische ideologische bewegingen, in overeenstemming moeten zijn met de relevante internationale mensenrechtenverplichtingen, in het bijzonder de artikelen 4 en 5 van het Verdrag en de artikelen 19 tot 22 van het Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten;

11. *moedigt* de staten die partij zijn bij het verdrag aan passende maatregelen te nemen om ervoor te zorgen dat hun wetgeving in overeenstemming is met hun verplichtingen uit hoofde van het verdrag, met inbegrip van die uit hoofde van artikel 4;

[11] A/75/329.

Machine Translated by Google

12. *benadrukt* dat het recht op vrijheid van meningsuiting, vreedzame vergadering en vereniging belangrijk zijn ter ondersteuning van de wereldwijde strijd tegen racisme, rassendiscriminatie, vreemdelingenhaat en aanverwante onverdraagzaamheid;

13. *Benadrukt nogmaals* de aanbeveling van de Speciale Rapporteur dat "elke herdenkingsviering van het naziregime, zijn bondgenoten en aanverwante organisaties, officieel of niet-officieel, moet worden verboden" door Staten, en benadrukt ook dat dergelijke manifestaties onrecht doen aan de nagedachtenis[12] van de talloze slachtoffers van de Tweede Wereldoorlog en kinderen en jongeren negatief beïnvloeden, en benadrukt in dit verband dat het belangrijk is dat staten maatregelen nemen, in overeenstemming met de internationale mensenrechtenwetgeving, om elke viering van de nazi-SS-organisatie en al haar integrale onderdelen, met inbegrip van de Waffen-SS, en dat het verzuim van staten om dergelijke praktijken effectief aan te pakken, onverenigbaar is met de verplichtingen van staten die lid zijn van de Verenigde Naties krachtens het Handvest;

14. *spreekt zijn diepe bezorgdheid uit* over de toenemende frequentie van pogingen en activiteiten die bedoeld zijn om monumenten die zijn opgericht ter nagedachtenis aan degenen die tijdens de Tweede Wereldoorlog tegen het nazisme hebben gevochten, te ontheiligen of te slopen, en om de stoffelijke overschotten van dergelijke personen onrechtmatig op te graven of te verwijderen, en in dit verband aanzien dringt er bij Staten op aan hun relevante verplichtingen volledig na te komen, onder meer krachtens artikel 34 van Aanvullend Protocol I bij de Verdragen van Genève van 1949;[13]

15. *veroordeelt krachtig* incidenten die het nazisme verheerlijken en promoten, zoals daden waarbij pro-nazi-graffiti en schilderijen zijn betrokken, ook op monumenten ter nagedachtenis aan slachtoffers van de Tweede Wereldoorlog;

16. *spreekt zijn verontrusting* uit over het gebruik door neonazistische groepen, evenals andere extremistische groeperingen en individuen die ideologieën van haat, informatietechnologieën, internet en sociale media aanhangen om nieuwe leden te werven, met name gericht op kinderen en jongeren, en om deze te verspreiden en om hun met haat gevulde berichten te versterken, terwijl ze erkennen dat internet ook kan worden gebruikt om deze groepen en hun activiteiten tegen te gaan;

17. neemt *met bezorgdheid* kennis van het aanzienlijke aantal racistische incidenten wereldwijd, waaronder de opkomst van skinheadgroepen, die verantwoordelijk zijn voor veel van deze incidenten, evenals de heropleving van racistisch en xenofoob geweld dat onder meer gericht is op personen die behoren tot nationale of etnische, religieuze en linguïstische minderheden, of op enige andere grond, met inbegrip van brandstichtingen op huizen en vernieling van en geweld op scholen, gebedshuizen en begraafplaatsen;

18. *bevestigt opnieuw* dat dergelijke handelingen in bepaalde omstandigheden kunnen worden gekwalificeerd als vallend binnen het toepassingsgebied van het Verdrag, dat ze mogelijk niet te rechtvaardigen zijn als uitoefening van de vrijheid van vreedzame vergadering, vrijheid van vereniging en vrijheid van meningsuiting en dat ze vaak zullen vallen binnen de reikwijdte van artikel 20 van het Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten en kunnen onderworpen zijn aan bepaalde beperkingen, zoals uiteengezet in de artikelen 19, 21 en 22 van het Verdrag;

19. *Moedigt* Staten aan passende concrete maatregelen te nemen, met inbegrip van wetgevende en educatieve maatregelen, in overeenstemming met hun internationale mensenrechtenverplichtingen, om revisionisme met betrekking tot de Tweede Wereldoorlog en de ontkenning van de misdaden tegen de menselijkheid en oorlogsmisdaden die tijdens de de tweede Wereldoorlog;

[12] A/72/291, para. 79.

[13] Verenigde Naties, *Verdragenreeks,* vol. 1125, nr. 17512.

Machine Translated by Google

20. *roept* staten op om actieve maatregelen te nemen om ervoor te zorgen dat onderwijsstelsels de nodige inhoud ontwikkelen om een nauwkeurig verslag van de geschiedenis te geven, en om tolerantie en andere internationale mensenrechtenbeginselen te bevorderen;

21. *neemt kennis* van de aanbeveling van de speciale rapporteur dat onderwijs dat de racistische effecten van nationalistisch populisme probeert te ondermijnen, nauwkeurige en representatieve verslagen van de nationale geschiedenis moet bevatten die een stem geven aan raciale en etnische diversiteit en dat de onwaarheden blootlegt van degenen die proberen schrijf etnische groepen uit nationale geschiedenissen en identiteiten om etnonationalistische mythen van raciaal of etnisch 'zuivere' naties in stand te houden; [14]

22. *veroordeelt zonder voorbehoud* elke ontkenning of poging tot ontkenning van de Holocaust, evenals elke uiting van religieuze onverdraagzaamheid, opruiing, intimidatie of geweld tegen personen of gemeenschappen op grond van etnische afkomst of religieuze overtuiging;

23. *bevestigt zijn diepe toewijding* aan de herdenkingsplicht en verwelkomt de oproep van de speciale rapporteur voor het actieve behoud van de Holocaust-locaties die dienst deden als nazi-vernietigingskampen, concentratie- en dwangarbeidskampen en gevangenissen, evenals zijn aanmoediging aan staten maatregelen te nemen, waaronder wetgevende, wetshandhavings- en educatieve maatregelen, om een einde te maken aan alle vormen van Holocaust-ontkenning;15

24. *neemt kennis* van de conclusies van de speciale rapporteur dat revisionisme en pogingen om de geschiedenis te vervalsen in bepaalde omstandigheden kunnen vallen onder het verbod op haatzaaiende uitlatingen krachtens artikel 4 (a) van het Verdrag, dat staten als strafbare feiten strafbaar moeten verklaren door de wet16 en dat rekrutering door neonazi's die extreme ideologieën of raciale, etnische of religieuze haat en intolerantie proberen te mainstreamen, onder artikel 4 (b) van het Verdrag kan vallen;

25. *roept* staten op om door te gaan met het nemen van alle passende maatregelen gericht op het voorkomen en bestrijden van haatzaaiende uitlatingen, ook op internet, en het aanzetten tot geweld tegen personen in kwetsbare situaties, met inbegrip van het organiseren van bijeenkomsten en gewelddadige protesten, fondsenwerving en betrokkenheid bij andere activiteiten ;

26. *spreekt zijn ernstige bezorgdheid uit* over pogingen om op wetgevend niveau symbolen te verbieden die in staten worden geassocieerd met de overwinning op het nazisme;

27. *spreekt zijn diepe bezorgdheid uit* over pogingen tot commerciële reclame die gericht zijn op het uitbuiten van het lijden van de slachtoffers van oorlogsmisdaden en misdaden tegen de menselijkheid die tijdens de Tweede Wereldoorlog door het nazi-regime zijn begaan;

28. *benadrukt* dat de nagedachtenis moet worden gerespecteerd en dat de hierboven beschreven praktijken onrecht doen aan de nagedachtenis van de talloze slachtoffers van misdaden tegen de menselijkheid begaan in de Tweede Wereldoorlog, met name die welke zijn gepleegd door de SS-organisatie en door degenen die hebben gevochten tegen de anti-Hitler-coalitie en samenwerkte met de nazi-beweging, en kinderen en jongeren negatief kan beïnvloeden, en dat het falen van staten om dergelijke praktijken effectief aan te pakken onverenigbaar is met de verplichtingen van staten die lid zijn van de Verenigde Naties krachtens het Handvest, met inbegrip van die met betrekking tot de doeleinden en principes van de Organisatie;

29. *benadrukt ook* dat al dergelijke praktijken hedendaagse vormen van racisme, rassendiscriminatie, antisemitisme, islamofobie, christianofobie, vreemdelingenhaat en aanverwante onverdraagzaamheid kunnen aanwakkeren en kunnen bijdragen aan de verspreiding en vermenigvuldiging van verschillende extremistische politieke partijen, bewegingen en groepen van racistische of xenofobe

[14] A/73/305 en A/73/305/Corr.1, para. 56.
[15] A/72/291, para. 91.
[16] A/HRC/38/53, para. 15.

Machine Translated by Google

karakter, inclusief neonazi's en skinheadgroepen, en roept in dit verband op tot verhoogde waakzaamheid;

30. *spreekt zijn bezorgdheid uit* over het feit dat de mensenrechten en democratische uitdagingen die worden gesteld door extremistische politieke partijen, bewegingen en groeperingen universeel zijn en dat geen enkel land er immuun voor is;

31. *benadrukt* de noodzaak om passende maatregelen te nemen die nodig zijn om de hierboven beschreven praktijken tegen te gaan, en roept staten en alle andere belanghebbenden op om in overeenstemming met de internationale mensenrechtenwetgeving doeltreffender maatregelen te nemen om deze verschijnselen en extremistische bewegingen van een racistisch of xenofoob karakter, die een reële bedreiging vormen voor de democratische waarden, en om hun waakzaamheid te vergroten en proactief te zijn bij het versterken van hun inspanningen om deze uitdagingen te herkennen en effectief aan te pakken;

32. *onderstreept* het belang van gegevens en statistieken over racistische en xenofobe misdrijven voor het identificeren van de soorten gepleegde strafbare feiten, de profielen van slachtoffers en daders en of deze laatsten zijn aangesloten bij extremistische bewegingen of groepen, waardoor een beter begrip van het fenomeen wordt vergroot en de identificatie van doeltreffende maatregelen om dergelijke racistische en xenofobe misdrijven aan te pakken, en herinnert in dit verband aan de toezeggingen die zijn gedaan in de Agenda 2030 voor duurzame ontwikkeling inzake gegevens, monitoring en verantwoordingsplicht, met inbegrip van het verzamelen van gegevens[17] uitgesplitst naar kenmerken die relevant zijn in de nationale context;

33. *moedigt* staten aan om verdere maatregelen te nemen ter ondersteuning van de opleiding van politie en andere wetshandhavingsinstanties over de ideologieën van extremistische politieke partijen, bewegingen en groeperingen wier pleitbezorging het aanzetten tot racistisch en xenofoob geweld vormt, om hun vermogen om racistische en xenofobe misdaden aan te pakken te versterken , hun verantwoordelijkheid te nemen om de daders van dergelijke misdaden voor de rechter te brengen en straffeloosheid te bestrijden;

34. *spreekt zijn diepe bezorgdheid uit* over het toegenomen aantal zetels dat wordt ingenomen door vertegenwoordigers van extremistische partijen met een racistisch of xenofoob karakter in een aantal nationale en lokale parlementen, en benadrukt in dit verband dat alle democratische politieke partijen hun programma's en activiteiten moeten baseren betreffende de eerbiediging van de mensenrechten en vrijheden, democratie, de rechtsstaat en goed bestuur en om alle berichten te veroordelen die ideeën verspreiden die gebaseerd zijn op raciale superioriteit of haat en die tot doel hebben hedendaagse vormen van racisme, rassendiscriminatie, vreemdelingenhaat en aanverwante onverdraagzaamheid;

35. *neemt kennis* van de bezorgdheid van de speciale rapporteur over de heropleving van het neonazisme in de huidige tijd en de groeiende steun voor en aanvaarding van neonazisme en aanverwante ideologieën in een toenemend aantal landen;[18]

36. *neemt* in dit verband met waardering kennis van de oproep van de speciale rapporteur aan politieke leiders en partijen om het aanzetten tot rassendiscriminatie of vreemdelingenhaat krachtig te veroordelen, tolerantie en respect te bevorderen en geen coalities te vormen met extremistische partijen van een racistische of xenofobe karakter;[19]

37. is *ingenomen* met de aanbeveling van de speciale rapporteur om door te gaan met het nemen van maatregelen door middel van nationale wetgeving, in overeenstemming met de internationale mensenrechtenwetgeving, gericht op het voorkomen van haatzaaiende uitlatingen en het aanzetten tot geweld, en steun - financiële en andere - van politieke partijen en andere organisaties in te trekken die zich bezighouden met neonazistische of andere haatzaaiende uitlatingen en stappen ondernemen om verantwoordelijke

17 Resolutie 70/1.

[18] A/HRC/38/53, para. 16.

[19] A/72/291, para. 83.

Machine Translated by Google

organisaties waar dergelijke haatzaaiende uitingen tot doel hebben, of redelijkerwijs kunnen worden verwacht, aan te zetten tot geweld;

38. *Moedigt* Staten aan om de diversiteit binnen wetshandhavingsinstanties te verbeteren en dringt er bij hen op aan alle passende maatregelen te nemen om het indienen van klachten over en het opleggen van passende sancties tegen personen binnen de openbare dienst die racistisch gemotiveerd geweld hebben gepleegd of hebben gebruikt Haattoespraak;

39. *spreekt zijn diepe bezorgdheid uit* over de toename van het aantal gemelde gevallen van racistische, antisemitische, islamofobe, arabofobe, afrofobe en xenofobe uitingen tijdens sportevenementen, waaronder die welke worden gepleegd door extremistische groepen met een racistisch of xenofoob karakter, waaronder neonazi's en skinheadgroepen, en roept staten, internationale organisaties, sportfederaties en andere relevante belanghebbenden op om de maatregelen om dergelijke incidenten aan te pakken te versterken, en verwelkomt tevens de stappen die veel staten, sportfederaties en clubs hebben genomen om racisme bij sportevenementen uit te bannen, onder meer door sport die wordt beoefend zonder discriminatie van welke vorm dan ook en in de Olympische geest, die menselijk begrip, tolerantie, inclusie, fair play en solidariteit vereisen;

40. *herinnert aan* de aanbeveling van de speciale rapporteur om in het nationale strafrecht een bepaling op te nemen volgens welke het plegen van een strafbaar feit met racistische of xenofobe motieven of doeleinden een verzwarende omstandigheid vormt, waardoor strengere straffen mogelijk zijn[21], en moedigt staten aan waarvan de wetgeving geen dergelijke bepalingen om die aanbeveling in overweging te nemen;

41. *neemt kennis* van maatregelen die door staten zijn genomen om discriminatie te voorkomen van, in het bijzonder, maar niet beperkt tot, personen die behoren tot nationale of etnische, religieuze en taalkundige minderheden, mensen van Afrikaanse afkomst, Roma, migranten, vluchtelingen en asielzoekers, en om hun integratie te verzekeren in de samenleving, dringt er bij staten op aan te zorgen voor de volledige en effectieve uitvoering van wettelijke, beleidsmatige en institutionele maatregelen ter bescherming van deze individuen en groepen, inclusief vrouwen en meisjes, en beveelt staten aan iedereen daadwerkelijk, zonder enige vorm van discriminatie, hun mensenrechten te garanderen, inclusief die verband houden met veiligheid en beveiliging, toegang tot de rechter, passende schadeloosstelling en passende informatie over hun rechten, en vervolging en passende bestraffing, al naargelang van toepassing, van degenen die verantwoordelijk zijn voor racistische en xenofobe misdaden tegen hen, met inbegrip van de mogelijkheid om schadevergoeding of genoegdoening te vragen voor schade geleden als gevolg van dergelijke misdrijven;

42. *onderstreept* dat de wortels van extremisme veelzijdig zijn en moeten worden aangepakt door middel van adequate maatregelen zoals onderwijs, bewustmaking en bevordering van de dialoog, en beveelt in dit verband aan meer maatregelen te nemen om jongeren bewust te maken van de gevaren van de ideologieën en activiteiten van extremistische politieke partijen, bewegingen en groepen;

43. *bevestigt* in dit verband het bijzondere belang van alle vormen van onderwijs, met inbegrip van mensenrechteneducatie, als aanvulling op wetgevende maatregelen, en roept staten op te blijven investeren in onderwijs, zowel in conventionele als niet-conventionele leerplannen, inter onder meer om attitudes te veranderen en ideeën over raciale hiërarchieën en superioriteit tegen te gaan, en hun negatieve invloed tegen te gaan, en om de waarden van non-discriminatie, gelijkheid en respect voor iedereen te bevorderen, zoals uiteengezet door de speciale rapporteur;

44. *erkent* de cruciale rol van onderwijs bij het bevorderen van mensenrechten en fundamentele vrijheden en het bestrijden van racisme, rassendiscriminatie, vreemdelingenhaat en aanverwante onverdraagzaamheid, met name bij het bevorderen van de beginselen van tolerantie,

[20] A/HRC/38/53, para. 35 (c).
[21] A/69/334, para. 81.

Machine Translated by Google

non-discriminatie, inclusie en respect voor etnische, religieuze en culturele diversiteit en het voorkomen van de verspreiding van extremistische racistische en xenofobe bewegingen en ideeën;

45. *veroordeelt* met klem het gebruik van educatief materiaal en retoriek in onderwijsomgevingen, die racisme, discriminatie, haat en geweld op grond van etnische afkomst, nationaliteit, godsdienst of overtuiging verspreiden;

46. *benadrukt* de aanbeveling van de speciale rapporteur die werd gepresenteerd tijdens de vierenzestigste zitting van de Algemene Vergadering, waarin hij het belang benadrukte van geschiedenislessen bij het onderwijzen van de dramatische gebeurtenissen en menselijk lijden die voortkwamen uit de aanvaarding van ideologieën zoals het nazisme en fascisme; [22]

47. *benadrukt* het belang van andere positieve maatregelen en initiatieven die erop gericht zijn gemeenschappen bij elkaar te brengen en hen de ruimte te geven voor een echte dialoog, zoals rondetafelgesprekken, werkgroepen en seminars, waaronder opleidingsseminars voor overheidsfunctionarissen en mediaprofessionals, evenals bewustmaking het stimuleren van activiteiten, met name de activiteiten die zijn geïnitieerd door vertegenwoordigers van het maatschappelijk middenveld, waarvoor voortdurende staatssteun nodig is;

48. *onderstreept* de positieve rol die relevante entiteiten en programma's van de Verenigde Naties, met name de Organisatie van de Verenigde Naties voor onderwijs, wetenschap en cultuur, op de bovengenoemde gebieden kunnen spelen;

49. *Bevestigt opnieuw* artikel 4 van het Verdrag, volgens hetwelk de Staten die partij zijn bij het Verdrag alle propaganda en alle organisaties veroordelen die gebaseerd zijn op ideeën of theorieën over superioriteit van een ras of groep personen van één kleur of etnische afkomst, of die trachten te rechtvaardigen of te promoten rassenhaat en discriminatie in welke vorm dan ook, en verbinden zich ertoe onmiddellijke en positieve maatregelen te nemen die bedoeld zijn om elke aansporing tot of daden van dergelijke discriminatie uit te bannen en daartoe, met inachtneming van de beginselen die zijn neergelegd in de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens en de rechten die uitdrukkelijk zijn uiteengezet in artikel 5 van het Verdrag, onder meer:

(a) Zal een strafbaar feit strafbaar verklaren door de wet alle verspreiding van ideeën gebaseerd op raciale superioriteit of haat, en het aanzetten tot rassendiscriminatie, evenals alle daden van geweld of aanzetten tot dergelijke daden tegen een ras of groep personen van een andere kleur of etnische afkomst, en ook het verlenen van hulp aan racistische activiteiten, met inbegrip van de financiering daarvan;

(b) verklaart onwettig en verbiedt organisaties, alsmede georganiseerde en alle andere propaganda-activiteiten, die rassendiscriminatie bevorderen en aanzetten, en erkent deelname aan dergelijke organisaties of activiteiten als een wettelijk strafbaar feit;

(c) Staat niet toe dat overheidsinstanties of openbare instellingen, nationaal of lokaal, om rassendiscriminatie te bevorderen of aan te wakkeren;

50. *bevestigt tevens* dat, zoals onderstreept in paragraaf 13 van het slotdocument van de Durban Review Conference, elke pleidooi voor nationale, raciale of religieuze haat die aanzet tot discriminatie, vijandigheid of geweld bij wet moet worden verboden, dat elke verspreiding van ideeën op grond van rassensuperioriteit of haat, of het aanzetten tot rassendiscriminatie, evenals alle daden van geweld of aanzetten tot dergelijke daden, strafbaar worden verklaard bij de wet, in overeenstemming met de internationale verplichtingen van Staten, en dat deze verboden in overeenstemming zijn met vrijheid van mening en meningsuiting;

51. *neemt kennis* van de lancering door de secretaris-generaal van de strategie en het actieplan van de Verenigde Naties inzake haatspraak, die een rol kan spelen bij het aanpakken van haatzaaiende uitlatingen

[22] A/64/295, para. 104.

Machine Translated by Google

over de hele wereld terwijl ze de vrijheid van mening en meningsuiting hooghouden, in samenwerking met regeringen, het maatschappelijk middenveld, de particuliere sector en andere partners;

52. *erkent* de positieve rol die de uitoefening van het recht op vrijheid van mening en meningsuiting, evenals volledige eerbiediging van de vrijheid om informatie te zoeken, te ontvangen en door te geven, onder meer via internet, kan spelen bij de bestrijding van racisme, rassendiscriminatie en vreemdelingenhaat en gerelateerde intolerantie;

53. *roept* staten op de vrijheid van meningsuiting te versterken, die een cruciale rol kan spelen bij het bevorderen van democratie en het bestrijden van racistische en xenofobe ideologieën die gebaseerd zijn op raciale superioriteit;

54. *roept ook* staten, die de primaire verantwoordelijkheid hebben om discriminatie en haatzaaiende uitlatingen tegen te gaan, en alle relevante actoren, waaronder politieke en religieuze leiders, op om inclusie en eenheid te bevorderen als reactie op de pandemie van de coronavirusziekte (COVID-19), en om racisme, vreemdelingenhaat, haatzaaiende uitlatingen, geweld, discriminatie en stigmatisering te voorkomen, zich uit te spreken en krachtig op te treden;

55. *spreekt zijn bezorgdheid uit* over het toegenomen gebruik van digitale technologieën ter bevordering en verspreiding van racisme, rassenhaat, vreemdelingenhaat, rassendiscriminatie en aanverwante onverdraagzaamheid, en roept in dit verband de staten die partij zijn bij het Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten op om de verspreiding van de bovengenoemde ideeën met inachtneming van hun verplichtingen uit hoofde van de artikelen 19 en 20 van het Verdrag, die het recht op vrijheid van meningsuiting garanderen en de gronden schetsen waarop de uitoefening van dit recht legitiem kan worden beperkt;

56. *erkent* de noodzaak om het gebruik van nieuwe informatie- en communicatietechnologieën, waaronder internet, te bevorderen om bij te dragen aan de bestrijding van racisme, rassendiscriminatie, vreemdelingenhaat en aanverwante onverdraagzaamheid;

57. *erkent ook* de positieve rol die de media kunnen spelen bij de bestrijding van racisme, rassendiscriminatie, vreemdelingenhaat en aanverwante onverdraagzaamheid, het bevorderen van een cultuur van tolerantie en inclusie en het vertegenwoordigen van de diversiteit van een multiculturele samenleving;

58. *Moedigt* Staten, het maatschappelijk middenveld en andere relevante belanghebbenden aan om alle kansen te benutten, ook die welke worden geboden door internet en sociale media, om, in overeenstemming met de internationale mensenrechtenwetgeving, de verspreiding van ideeën die gebaseerd zijn op raciale superioriteit of haat tegen te gaan en om de waarden van gelijkheid, non-discriminatie, diversiteit en democratie;

59. *moedigt* nationale mensenrechteninstellingen aan, waar ze bestaan, om passende programma's te ontwikkelen om tolerantie, inclusie en respect voor iedereen te bevorderen en om in dit verband relevante informatie te verzamelen;

60. *wijst* op het belang van versterking van de samenwerking op regionaal en internationaal niveau om alle uitingen van racisme, rassendiscriminatie, vreemdelingenhaat en aanverwante onverdraagzaamheid tegen te gaan, met name met betrekking tot kwesties die in deze resolutie aan de orde worden gesteld;

61. *benadrukt* het belang van nauwe samenwerking met het maatschappelijk middenveld en internationale en regionale mensenrechtenmechanismen om doeltreffend alle uitingen van racisme, rassendiscriminatie, vreemdelingenhaat en aanverwante onverdraagzaamheid, alsook extremistische politieke partijen, bewegingen en groeperingen, met inbegrip van neo- nazi's en skinheadgroepen en andere soortgelijke extremistische ideologische bewegingen die aanzetten tot racisme, rassendiscriminatie, vreemdelingenhaat en aanverwante onverdraagzaamheid;

62. *herinnert aan* het verzoek van de Commissie voor de rechten van de mens, in haar resolutie 2005/5, aan de speciale rapporteur om over deze kwestie na te denken, relevante aanbevelingen te doen in toekomstige rapporten en in dit verband de standpunten van regeringen en particuliere organisaties;

Machine Translated by Google

63. *Verzoekt* Staten te overwegen om in hun rapporten voor de universele periodieke evaluatie en hun rapporten aan de relevante verdragsorganen informatie op te nemen over de stappen die zijn genomen om racisme, rassendiscriminatie, vreemdelingenhaat en aanverwante onverdraagzaamheid te bestrijden, onder meer met het oog op de uitvoering van de bepalingen van deze oplossing;

64. *verzoekt* de speciale rapporteur om, voor voorlegging aan de Algemene Vergadering tijdens haar 67ste zitting en aan de Mensenrechtenraad tijdens haar zevenenveertigste zitting, rapporten voor te bereiden over de uitvoering van deze resolutie, en moedigt de Speciale Rapporteur aan om specifieke aandacht voor de punten 5, 11, 13, 14, 15, 17, 25, 26, 27, 44 en 46 hierboven, op basis van de standpunten die zijn verzameld in overeenstemming met het verzoek van de Commissie, zoals in herinnering gebracht in punt 62 hierboven;

65. *spreekt zijn waardering* uit voor de regeringen en niet-gouvernementele organisaties die informatie hebben verstrekt aan de speciale rapporteur in de loop van de voorbereiding van haar verslag aan de Algemene Vergadering;

66. *moedigt* staten en niet-gouvernementele organisaties aan om samen te werken met de speciale rapporteur, onder meer door informatie te verstrekken over ontwikkelingen met betrekking tot de kwesties die in deze resolutie aan de orde worden gesteld, teneinde bij te dragen aan de voorbereiding van toekomstige rapporten aan de Algemene Vergadering;

67. *benadrukt* dat dergelijke informatie belangrijk is voor het delen van ervaringen en beste praktijken in de strijd tegen extremistische politieke partijen, bewegingen en groepen, waaronder neonazi's en skinheadgroepen, en andere extremistische ideologische bewegingen die aanzetten tot racisme, rassendiscriminatie, vreemdelingenhaat en gerelateerde intolerantie;

68. *moedigt* regeringen aan meer middelen te investeren in het opbouwen en delen van kennis over succesvolle positieve maatregelen ter voorkoming en bestrijding van racisme, rassendiscriminatie, vreemdelingenhaat en aanverwante onverdraagzaamheid, die verder gaan dan het bestraffen van overtredingen zodra ze hebben plaatsgevonden, met inbegrip van het verstrekken van rechtsmiddelen aan slachtoffers van relevante overtredingen ;

69. *moedigt* regeringen, niet-gouvernementele organisaties en relevante actoren aan om op een zo breed mogelijke schaal informatie te verspreiden over de inhoud van en de beginselen die in deze resolutie worden uiteengezet, ook via de media, maar niet beperkt tot deze;

70. *Besluit* de kwestie in de gaten te houden.

Prod-10

Ministerie van Justitie en Veiligheid

> Retouradres Postbus 20301 2500 EH Den H aag

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Direct oraat-Generaal
Recht spleging en
Recht shandhaving
Directie Juridische en
O perationele
A angelegenheden

T urfmarkt 147
2 5 11 DP Den H aag
P ostbus 20301
2 5 00 EH Den Haag
www.rijks overheid.nl/jenv

Ons kenmerk
3 4 15081

Uw kenmerk
2 0 21Z11968

Bij beantwoording de datum en ons kenmerk vermelden. Wilt u s lechts één zaak in uw brief behandelen.

Datum 13 september 2021
Onderwerp Antwoorden Kamervragen inzake het niet strafbaar stellen van ontkenning Holocaust

In antwoord op uw brief van 28 juni 2021 (met kenmerk 2021Z11968**)** deel ik u mee dat de schriftelijke vragen van de leden Bisschop en Stoffer (beiden SGP) inzake het bericht dat Nederland op de vingers is getikt door Brussel vanwege het niet strafbaar stellen van ontkenning Holocaust, worden beantwoord zoals aangegeven in de bijlage bij deze brief. In verband met het gecombineerde antwoord op de vragen 4, 5, 7 en 8 deel ik u mede dat ik uw Kamer op 7 september jl. (nog ongenummerd) heb bericht dat ik in het standpunt van de Commissie aanleiding zie om een wetsvoorstel voor te bereiden.

De Minister van Justitie en Veiligheid,

Ferd Grapperhaus

EUROPESE COMMISSIE
Kabinet van Eerste Vicevoorzitter Frans Timmermans

Lid van het Kabinet

Brussel, 13. 08. 2015
BM/kr Ares (2015) 2715348

Geachte heer Van den Wittenboer,

De eerste vicevoorzitter van de Europese Commissie, de heer Frans Timmermans, belast met betere regelgeving, interinstitutionele betrekkingen, rechtsstatelijkheid en het handvest van de grondrechten, heeft mij gevraagd u te bedanken voor uw brief van 24 juni 2015 inzake de toepassing door Nederland van de Europese regelgeving inzake racisme.

In uw brief vraagt u de Commissie om tegen Nederland een inbreukprocedure in te leiden wegens niet-nakoming van zijn verplichtingen op grond van Kaderbesluit 2008/913/JBZ betreffende de bestrijding van bepaalde vormen en uitingen van racisme en vreemdelingenhaat door middel van het strafrecht. Tevens stelt u dat de Commissie niet aan haar verplichting heeft voldaan om onpartijdig, eerlijk en binnen een redelijke termijn klachten te behandelen en haar rol als hoedster van de verdragen niet vervult bij het waarborgen van de fundamentele waarden van de Unie en het bestrijden van criminaliteit, racisme en vreemdelingenhaat in de lidstaten, zoals het gebruik van nazisymbolen. U wijst ook op een brief die u in september 2014 hebt verstuurd aan het Nederlandse parlement over deze kwestie en een petitie die u op 24 juni 2015 hebt verstuurd aan het Europees Parlement overeenkomstig artikel 227 VWEU.

U hebt deze kwesties reeds aangekaart bij de Europese Commissie in een klacht die wij hebben ontvangen op 8 januari 2015 (referentienummer CHAP(2015)00917) en in een later schrijven van 21 april 2015. De bevoegde dienst heeft u, na een zorgvuldige analyse van uw op- en aanmerkingen, een uitvoerig antwoord gegeven bij brief van 21 april 2015. In deze brief zijn de lopende acties en initiatieven van de Commissie beschreven die de correcte en effectieve omzetting en uitvoering van het kaderbesluit betreffende racisme en vreemdelingenhaat door de lidstaten moeten garanderen.

./..

De heer J.P. VAN DEN WITTENBOER
Voorzitter
Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights

E-mail: ifudofhumanrights@yahoo.com

Commission européenne, B-1049 Bruxelles / Europese Commissie, B-1049 Brussel - Belgium.
Office: BERL 12/231. Phone: direct line (32-2) 2965058

E-mail: bernd.martenczuk@ec.europa.eu

Na deze brief, en omdat u geen nieuwe wezenlijke informatie heeft verstrekt, heeft de Commissie u bij brief van 15 juni 2015 op de hoogte gesteld van haar beslissing om het dossier betreffende uw klacht af te sluiten.

Zoals reeds werd aangegeven in de aangehaalde antwoorden, kunnen individuele personen aan de Commissie weliswaar feitelijke of juridische informatie overleggen over aan een lidstaat toe te rekenen maatregelen of praktijken die onverenigbaar met een bepaling of beginsel van het recht van de Unie worden geacht, maar heeft de Commissie discretionaire bevoegdheid om te beslissen of de instelling van een procedure tegen een lidstaat wegens niet-nakoming van zijn verplichtingen op grond van het recht van de Unie op zijn plaats is.

Sta mij niettemin toe u nogmaals te verzekeren dat de Commissie streng toezicht uitoefent op de omzetting en uitvoering van het kaderbesluit door Nederland, net zoals zij dat doet voor alle andere lidstaten. Nu de Commissie sinds 1 december 2014 de bevoegdheid heeft om onder controle van het Hof van Justitie toezicht te houden op de toepassing van kaderbesluiten, is zij begonnen bilaterale dialogen met de lidstaten te voeren, inclusief met Nederland, om de volledige en correcte omzetting en uitvoering van het kaderbesluit te verzekeren. De Commissie zal niet aarzelen om op die basis inbreukprocedures in te leiden indien nodig.

Met vriendelijke groet,

Bernd MARTENCZUK

Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights

A A N T E K E N E N
Minister van Justitie en Veiligheid
D. Yesilgöz-Zegerius
Postbus: 20301
2500EH, DEN HAAG

Mierlo, 6 september 2022
betreft: te uwer informatie

Zijne Excellentie Yesilgöz-Zegerius,

Het feit dat ambtenaren in opdracht van bewindspersonen kritische stukken achterhouden door de beleidsregels en richtlijnen onder de verantwoordelijkheid van de Minister. Het gaat om een **brief van dd, 11 januari 2022** die aan de Minister van Justitie en Veiligheid D. Yesilgöz-Zegerius was gericht met afzender IFUD of Human Rights en waarvan het niet duidelijk is of die ooit bij U als Minister op het bureau terecht is gekomen.Dit probleem is thans opgelost door de bewuste brief te laten betekenen door een deurwaarder samen met nog wat andere stukken. Ik mag veronderstellen dat U ondertussen de bewuste brief heeft ontvangen van collega S.A.M. Kaag MA, MPhil viceminister-president van de Staat der Nederlanden.

Op bladzijde 20 van de brief staat een link naar het Jaarverslag van IFUD of Human Rights (pdf-bestand) op internet. Op bladzijde 473 -ter berichtgeving en onderzoek- de gefotoshopte afbeelding van vorige Minister van Justitie en Veiligheid Fred Grapperhaus. Vanaf 2020 is die afbeelding online en staat er heden nog steeds op online. We zien Grapperhaus als nazi uitgedost met pet en jasje, en voorzien van de symbolen van de voormalige SS van het Derde Rijk.

Voorbeeldfunctie

Bewindspersonen hebben een belangrijke voorbeeldfunctie,(het blauwe boek Handleiding voor bewindspersonen) Bron: Dit handboek is te vinden op Rijksoverheid.nl.,mr. Marianne Hordijk Secretaris ministerraad.U kunt daarom Uw verantwoordelijkheid niet voor 100 procent afschuiven op de techbedrijven.

Grondwet

De Grondwet wijst de minister aan als leidinggevende van het ministerie. Ook is de minister in formele zin de ‘bestuurlijke baas’ van de staatssecretaris op het departement, onverminderd het feit dat de laatste een eigen portefeuille heeft (zie verder het commentaar bij art. 46 Gw). Hieruit kan worden afgeleid dat de minister de leiding heeft over zijn ministerie en derhalve over alle ambtenaren. Hij is bevoegd bevelen en aanwijzingen te geven, alsmede richtlijnen en beleidsregels te geven bij de uitvoering van wettelijke en bestuurlijke taken. Vervolgens heeft de minister in dit kader ook rechtspositionele bevoegdheden ten aanzien van zijn ambtenaren, zoals benoeming en ontslag. Verder betekent de leidinggevende taak van de minister dat hij of zij verantwoordelijk is voor de ambtelijke structuur van zijn ministerie. De minister is tevens belast met het beheer van de begroting van zijn ministerie op basis van de Comptabiliteitswet

(zie art. 19). Dit alles bijeen genomen maakt hem tenslotte volledig en individueel verantwoordelijk voor zijn ambtenaren en zijn ministerie aan de Staten-Generaal (zie verder over de verhouding minister-ambtenaren art.42 Gw.) De ministeriële verantwoordelijkheid houdt in dat ministers, gezamenlijk en afzonderlijk, verantwoording aan het parlement afleggen voor hun beleidsdaden. Zij alleen zijn (politiek) verantwoordelijk voor wetgeving en beleid. De Koning, die tevens deel uitmaakt van de regering, is dat niet.

Art.44Sr, ambtsmisdrijf

Strafbare feiten begaan onder een van de verzwarende omstandigheden omschreven in artikel 44 van het Sr. Daarin wordt als verzwarende omstandigheid opgenomen: "gebruik maken van macht, gelegenheid of middel hem door zijn ambt geschonken."

Artikel 361 Wetboek van Strafrecht

1. De ambtenaar of een ander met enige openbare dienst voortdurend of tijdelijk belast persoon, die opzettelijk zaken bestemd om voor de bevoegde macht tot overtuiging of bewijs te dienen, akten, bescheiden of registers, welke hij in zijn bediening onder zich heeft verduistert, vernielt, beschadigt of onbruikbaar maakt, of toelaat dat zij door een ander worden weggemaakt, vernield beschadigd of onbruikbaar gemaakt, of die ander daarbij als medeplichtige terzijde staat, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste vier jaren en zes maanden of geldboete van de vijfde categorie.

Ministeriële Verantwoordelijkheid

De minister van Justitie en Veiligheid die op grond van artikel 44, eerste lid, van de Grondwet daarover de leiding heeft is bevoegd aan alle bij die organisatie werkzame ambtenaren instructies te geven. Omdat de minister langs deze weg bevoegd is om volledig te bepalen wat er op zijn ministerie gebeurt, is hij voor alle handelingen binnen het ministerie volledig politiek verantwoordelijk. Alle ministers gezamenlijk zijn verantwoordelijk voor het algemene regeringsbeleid van de Nederlandse Staat, dat in de ministerraad wordt besproken.

Onder verwijzing

- Brief Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, Kenmerk: 2022-0000123877 Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal Datum:8 maart 2022, betreft:Hoofdlijnen beleid voor digitalisering De staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties Koninkrijksrelaties en Digitalisering.

- United Nations A/76/L.30 General Assembly, 13 January 2022 Seventy-sixth session Agenda item 16 Culture of peace.

In de bijlage(n) van deze brief

- Brief Ministerie van Justitie en Veiligheid aan Voorzitter Tweede Kamer der Staten-Generaal, 3 mei 2022,kenmerk: 3811068, Antwoorden Kamervragen over de uitwerking van de plannen inzake het toevoegen van ‘hate speech’ onder Artikel 83 Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU).

- Contribution ID: 345f50f3-eb4d-4e19-859c-6ed0292e8db7, Date: 12/04/2021 , Targeted consultation: European Commission’s initiative to include hate speech and hate crime in the list of EU crimes provided for in Article 83(1) TFEU.

- Brief Ministerie van Ministerie Justitie en Veiligheid (Fred Grapperhaus) 13 april 2021,kenmerk: 3279371, Consultatie: EC’s initiative to include hate speech and hate crime in the list of EU crimes provided for in Article 83(1) TFEU.

- Kopie deurwaardersexploot L4200928 en kopie deurwaardersexploot L4201030.

IFUD of Human Rights
de Voorzitter
J.P. van den Wittenboer

Correspondence:Po.box 324, 5660AH Geldrop The Netherlands
Offices:Kastanje 28, 5731NK Mierlo The Netherlands
C.o.C.reg:41092925 Eindhoven N.L.
E-mail: ifudofhumanrights@yahoo.com
Internet: https://ifudofhumanrights.weebly.com
Phone:+31 -(0)6 50 425 552

Contribution ID: 345f50f3-eb4d-4e19-859c-6ed0292e8db7
Date: 12/04/2021 10:32:42

Targeted consultation: European Commission's initiative to include hate speech and hate crime in the list of EU crimes provided for in Article 83(1) TFEU

Fields marked with * are mandatory.

Introduction

Article 83(1) of the Treaty on the Functioning of the European Union (TFEU) lays down a list of areas of crimes ('EU crimes') in which the harmonisation of the definition of criminal offences and sanctions by the EU is possible under the ordinary legislative procedure. EU crimes refer to areas of particularly serious crimes with a cross-border dimension, resulting from the nature or impact of such offences or from a special need to combat them on a common basis. Article 83(1) TFEU also provides for the possibility for the Council to adopt - unanimously, after obtaining the consent of the European Parliament - a decision to identify further areas of crime that meet these criteria, based on "developments in crime".

As a result of the transposition of Council Framework Decision 2008/913/JHA, of 28 November 2008, on combating certain forms and expressions of racism and xenophobia by means of criminal law, all EU Member States have national laws in place criminalising hate speech and hate crime on the grounds of race, colour, religion, descent or national or ethnic origin.

In the perspective of strengthening the fight against hate speech and hate crime in Europe, President Von der Leyen announced[1] the Commission's intention to propose the extension of the list of EU crimes to hate speech and hate crime – whether because of race, religion, gender or sexuality. This commitment is reflected in the Commission President's letter of intent, and the 2021 Commission Work Programme.

This key initiative, to be delivered in 2021, will also give effect to the EU Gender Equality Strategy 2020-2025[2] and the LGBTIQ Equality Strategy 2020-2025[3], which referred to the **extension of the list of EU crimes to cover hate speech and hate crime on grounds of sex and sexual orientation, respectively** .

The present questionnaire is targeted at national and international public authorities, key civil society organisations and networks, European networks of experts and research institutions, which have expertise on the national legal frameworks criminalising hate speech and hate crime and/or collect relevant data. The questions asked are meant to collect information and views on the current national legal frameworks and the landscape of hate speech and hate crime across Europe. In particular, the information to be collected on the scale, nature and impact of hate speech and hate crime will enable the Commission to assess whether these types of crime meet the criteria referred to in Article 83(1) TFEU, i.e. whether they are particularly serious crimes which have a cross-border dimension, and whether there are "developments in

crime" that justify their inclusion in the list of EU crimes.

The replies to the present **questionnaire will gather evidence, facts and information for this initiative** without either prejudging any action by the European Union or affecting the remit of its competences.

The European Commission will analyse the results of the consultation and will publish a summary of the contributions received in response to this survey.

For further information on this initiative, please see:
European Commission Roadmap: https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/12872-Hate-speech-hate-crime-inclusion-on-list-of-EU-crimes

[1] State of the Union Address by President von der Leyen, 16 September 2020
[2] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A52020DC0152
[3] https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/lgbtiq_strategy_2020-2025_en.pdf

Instructions

The consultation will be open from **24rd February** to **10th April** at 00:00.

The consultation aims to gather information and data pertaining to individual Member States or aggregated at European level.

To provide information on several Member States, **separate replies to this questionnaire should be submitted for each Member State** .

Organisations operating or gathering information at European level, can submit such information in an aggregated manner, indicating which countries the data submitted relates to.

The consultation questionnaire should be completed only in English.

We encourage you to answer as many questions as possible, but even incomplete questionnaires will be taken into account. To finish the survey please click the "submit" button. If, in addition to completing this questionnaire, you wish to submit any relevant information, data or policy paper, please send it to JUST-NO-HATE@ec.europa.eu

Please refer to the privacy statement provided in the link in the right side of this page for information on data protection regarding this consultation.

We would like to thank you in advance for your time and input.

For any further questions, please contact JUST-NO-HATE@ec.europa.eu

Identification

* **What is the nature of your organisation?**

- ○ EU Agency or body
- ○ International organisation
- ◉ National public authority/administration
- ○ National independent authority (e.g. independent body dealing with anti-discrimination policies, such as equality body, ombudsperson etc.)
- ○ Judicial authority
- ○ Public prosecution body
- ○ Police
- ○ Other law enforcement structure
- ○ EU experts' network
- ○ Civil society organisation
- ○ Civil society network or umbrella organisation
- ○ Research institution
- ○ Other

Please specify the name of your organisation

* Name:

Ministerie van Justitie en Veiligheid

* Name of the contact person:

* Email address:

* **Please indicate the place of establishment of your organisation (main headquarters in case of multinational organisations):**

- ○ Austria
- ○ Belgium
- ○ Bulgaria
- ○ Czech Republic
- ○ Denmark
- ○ Germany
- ○ Estonia
- ○ Ireland
- ○ Greece
- ○ Spain
- ○ France
- ○ Croatia
- ○ Italy
- ○ Cyprus
- ○ Latvia

- ○ Lithuania
- ○ Luxembourg
- ○ Hungary
- ○ Malta
- ◉ Netherlands
- ○ Poland
- ○ Portugal
- ○ Romania
- ○ Slovenia
- ○ Slovakia
- ○ Finland
- ○ Sweden
- ○ Other

What is the nature of your work in the area of hate speech and hate crime?

[Multiple choice is possible]

- ☑ Developing policies on combating hate speech, including online, and/or hate crime;
- ☐ Receiving and handling reports on incidents of hate speech and hate crime;
- ☐ Investigation or prosecution;
- ☐ Providing support, advice and/or legal assistance to victims;
- ☐ Conducting research;
- ☐ Collecting data;
- ☐ Carrying out advocacy and/or public awareness work;
- ☐ Carrying out training activities;
- ☐ Other

Do you consent that parts of your reply to this questionnaire or of other written contributions you may provide be cited in documents related to this initiative (such as in the external study or Commission documents), including the express quotation of your organisation's identity? Please note that your full reply/contribution will not be published (only parts of your reply/contribution might be cited).

[Multiple choice is possible]

- ☑ Yes
- ☐ No
- ☐ I consent partially

* **Please indicate what national legal context you have expertise on/are familiar with/you are providing data about.**

NB: If you would like to describe more than one national legal framework you will have to submit another reply to this questionnaire. If you represent an organisation working at European level, you may select the option below "EU level" indicating for which countries you are submitting data. In this case, the section on the "national legal framework" may not be applicable for your organisation.

- ○ Austria

- ○ Belgium
- ○ Bulgaria
- ○ Czech Republic
- ○ Denmark
- ○ Germany
- ○ Estonia
- ○ Ireland
- ○ Greece
- ○ Spain
- ○ France
- ○ Croatia
- ○ Italy
- ○ Cyprus
- ○ Latvia
- ○ Lithuania
- ○ Luxembourg
- ○ Hungary
- ○ Malta
- ◉ Netherlands
- ○ Poland
- ○ Portugal
- ○ Romania
- ○ Slovenia
- ○ Slovakia
- ○ Finland
- ○ Sweden
- ○ European level

Section I - National legal frameworks on hate speech and hate crime

As a result of the transposition of Council Framework Decision 2008/913/JHA, of 28 November 2008, on combating certain forms and expressions of racism and xenophobia by means of criminal law, all EU Member States have national laws in place criminalising hate speech and hate crime on the grounds of race, colour, religion, descent or national or ethnic origin.

Some Member States also criminalise hate speech and hate crime on other grounds, including sex/gender, sexual orientation, gender identity/sex characteristics, disability and age. This section of the questionnaire intends to collect information on the criminalisation, at national level, of hate speech and hate crime on these grounds.

To your knowledge, does the national legal framework of the Member State(s) you are familiar with contain a specific provision criminalising hate speech on grounds of:

[Multiple choice is possible]

- ☑ Sex/gender

- [x] Sexual orientation
- [x] Gender identity/sex characteristics
- [x] Disability
- [ ] Age
- [ ] None of the above
- [ ] I don't know
- [ ] I do not have any expertise on the legal framework

Please indicate the legal provision in question and mention any further information you consider relevant:

The Netherlands Criminal Code, Part V. Serious Offences against Public Order
Article 137c
1. Any person who in public, either verbally or in writing or through images, intentionally makes a defamatory statement about a group of persons because of their race, religion or beliefs, their hetero- or homosexual orientation or their physical, mental or intellectual disability, shall be liable to a term of imprisonment not exceeding one year or a fine of the third category.
2. If the offence is committed by a person who makes a profession or habit of it or by two or more persons in concert, a term of imprisonment not exceeding two years or a fine of the fourth category shall be imposed.
Article 137d
1. Any person who publicly, either verbally or in writing or through images, incites hatred of or discrimination against persons or violence against their person or property because of their race, religion or beliefs, their sex, their hetero- or homosexual orientation or their physical, mental or intellectual disability, shall be liable to a term of imprisonment not exceeding two years or a fine of the fourth category.
2. If the offence is committed by a person who makes a profession or habit of it or by two or more persons in concert, a term of imprisonment not exceeding four years or a fine of the fifth category shall be imposed.
Article 137e
1. Any person who, for any reason other than the provision of factual information:
1°. makes public a statement which he knows or should reasonably suspect to be offensive to a group of persons because of their race, religion or beliefs, their hetero- or homosexual orientation or their physical, mental or intellectual disability, or incites hatred of or discrimination against persons or violence against their person or property because of their race, religion or beliefs, their sex, their hetero- or homosexual orientation or their physical, mental or intellectual disability;
2°. sends or distributes, without request, an object which he knows or should reasonably suspect to contain such a statement to another person, or has such object in store for public disclosure or distribution;
shall be liable to a term of imprisonment not exceeding six months or a fine of the third category.
2. If the offence is committed by a person who makes a profession or habit of it or by two or more persons in concert, a term of imprisonment not exceeding one year or a fine of the fourth category shall be imposed.

Please provide more information on the definition/scope of the ground(s) marked in the previous question

NB: For example, the criminal offence of hate speech based on sex may also cover hate speech on the basis of gender identity.

The criminal offence of hate speech based on sex/gender may also cover hate speech on the basis of gender identity, gender expression and sex characteristic.

Article 1 par 2 Equal Treatment Act (with effect in criminal law):
“Distinction based on sex/gender also includes distinction based on sex characteristics, gender identity and gender expression.”

See also for instance: Court of Appeal Leeuwarden 13 January 1995, NJ 1995/243.

To your knowledge, is online hate speech criminalised in a specific, distinct, manner?

- (●) No
- ( ) Yes
- ( ) I don't know

To your knowledge, does the national legal framework of the Member State(s) you are familiar with contain a specific provision criminalising hate crime on grounds of:

[Multiple choice is possible]

- [ ] Sex/gender
- [ ] Sexual orientation
- [ ] Gender identity/sex characteristics
- [ ] Disability
- [ ] Age
- [ ] All of the above
- [x] None of the above
- [ ] I don’t know

Please indicate the legal provision in question and mention any further information you consider relevant:

The Netherlands fully endorse the importance of the criminal justice authorities responding appropriately to hate crimes (i.e. offences motivated by discrimination). It is an element of criminal law policy for the Public Prosecution Service to demand heavier penalties for offences with a discriminatory aspect or discriminatory motivation. A penalty increase of up to 100% can be recommended. The Public Prosecution Service’s guidelines are deemed legislation within the meaning of section 79 of the Judiciary (Organisation) Act (Wet op de rechterlijke organisatie). This shows that in practice the Netherlands implements the objective of combating hate crimes, that is to regard a discriminatory or racist motivation as an aggravating circumstance. As indicated by letter of 19 June 2018 (Parliamentary Papers, House of Representatives, 2017 /18, 29 279, no. 442), it might be possible to augment existing policy by adding discriminatory motivation as an aggravating circumstance. An academic study has been commissioned to identify the advantages and disadvantages. The study has been published and has been forwarded to Parliament, including a policy statement. The study consists of two parts. The first part focuses on how neighbouring countries take discriminatory motivation into consideration as an aggravating circumstance and how this works in practice (comparative law analysis). The second part aims at gaining insight into the extent to which the enhanced policy focus over the past few years has contributed to the proper implementation of existing policy on aggravating circumstances for offences with a discriminatory motivation. Also, an assessment was made to determine whether policy can be enhanced in other ways to improve current methods.

Please provide more information on the definition/scope of the ground(s) selected in your reply to the previous question.

NB: For example, the criminal offence of hate crime based on gender may cover both hate speech against women as well as hate speech against transgender people.

It is the task of the Public Prosecution Service to maintain the criminal legal order. With regard to discrimination, this task is in the first instance framed by the criminal law provisions on discrimination and the protected interests that the legislator has aimed at with these criminal provisions: protection of public order, protection of the unimpeded social functioning of groups and protection of individuals. The “Public Prosecution Service's guidelines on discrimination” provide a framework and rules for the criminal law approach to discrimination. The guidelines also pertain to general offenses with a discrimination aspect, also known as ‘codis’ offenses. This concerns, for example, offenses such as assault, overt assault, simple insult, threat, incitement, vandalism, arson or manslaughter in which a discrimination aspect under Article 137c or Article 137d of the Criminal Code has played as a motive or cause, or has been used to commit the offense more persistently. If the discrimination aspect lies in a gender identity that does not match the sex of birth, this is also considered a general offense with a discrimination aspect.

To your knowledge, does the offence of hate crime on the ground(s) selected in your reply to the previous questions cover:

- (●) All crimes committed with a bias motivation, which are criminalised under national law with a higher penalty;
- ( ) Only certain types of crimes or only crimes of particular seriousness (for example, hate crimes constitute a self-standing crime for only certain type of serious offenses)
- ( ) I don’t know

Please indicate which penalties are laid down in the national legal framework for hate speech:

[Multiple choice is possible]

- [x] A custodial sentence
- [x] A financial penalty
- [x] Other
- [ ] I don’t know

If other, please specify:

Community service; criminal order of the PPO; settlement; disqualification from exercising a profession

Please indicate the minimum and maximum thresholds (e.g. 12 months):

The legislation of The Netherlands only contains maximum thresholds:

- defamatory statement about a group of persons (137c CC): term of imprisonment not exceeding one year or a fine of the third category
- incitement of hatred (137d CC): term of imprisonment not exceeding two years or a fine of the fourth category
- publication or distribution of discriminatory content (137e CC): term of imprisonment not exceeding six months or a fine of the third category
- community service: max 240h

Please indicate which penalties are laid down in the national legal framework for hate crime:

[Multiple choice is possible]

- [ ] A custodial sentence
- [ ] A financial penalty
- [x] Other
- [ ] I don't know

If other, please specify:

Not applicable

To your knowledge, even if in the national legal framework there is no specific provision criminalising hate crime on the grounds of sex/gender, sexual orientation, gender identity/sex characteristics, disability or age, is there another criminal law provision of general application based on which national courts may nevertheless take into consideration the bias motivation of the perpetrator on such grounds when determining the criminal penalties?

NB: For example, the national criminal code may contain a provision of general application on the sentencing powers of the courts that allows them to take into account the motivation of the perpetrator when determining the criminal penalty.

- ( ) Yes
- (•) No
- ( ) I don't know

To your knowledge, are there other, alternative means of justice for victims of hate crimes on the grounds of sex/gender, sexual orientation, gender identity/sex characteristics, disability or age?

The Criminal Code does not provide that racist motivation constitutes an aggravating circumstance for any criminal offence. When an offence with a racist or otherwise discriminatory motive has been committed, the discrimination aspect must be emphasised in the public prosecutor's demand and included as an aggravating condition in the demand. This has been laid down in the Discrimination Instructions of the Public Prosecution Service (OM).
The following applies to the mandatory nature of the policy rules of the Public Prosecution Service (OM): the Board of Procurators General can give general and special instructions with regard to tasks and powers of the Public Prosecution Service (article 130, paragraph 6 of the Judiciary Organisation Act). Instructions in particular concern the investigation, prosecution and execution policy. Instructions may also refer to the implementation of (investigative) tasks that are carried out by the police and other investigative authorities under the authority of the Public Prosecution Service.
Instructions have legal effect and commit the Public Prosecution Service on the basis of principles of a due process of law in so far as it concerns instructions that are suitable to be applied as legal rules according to their content and purport. It concerns instructions and rules that apply in general and are (or must be) applied. Citizens can therefore derive certain rights from them. In view of this, the instructions are published in the State Gazette and on the website of the Public Prosecution Service.
The introduction of a discriminatory objective as a legal basis for aggravation is a possible supplement to existing policy. An academic study has been commissioned to identify the advantages and disadvantages. The study has been published and has been forwarded to Parliament, including a policy statement. The study consists of two parts. The first part focuses on how neighbouring countries take discriminatory motivation into consideration as an aggravating circumstance and how this works in practice (comparative law analysis). The second part aims at gaining insight into the extent to which the enhanced policy focus over the past few years has contributed to the proper implementation of existing policy on aggravating circumstances for offences with a discriminatory motivation. Also, an assessment was made to determine whether policy can be enhanced in other ways to improve current methods.

Please provide the reference of the national law(s) criminalising hate speech and hate crime on the grounds of sex/gender, sexual orientation, gender identity/sex characteristics, disability or age selected in reply to the previous questions, including the criminal law provisions of general application, where relevant.

The Netherlands Criminal Code, Part V. Serious Offences against Public Order
Article 137c
1. Any person who in public, either verbally or in writing or through images, intentionally makes a defamatory statement about a group of persons because of their race, religion or beliefs, their hetero- or homosexual orientation or their physical, mental or intellectual disability, shall be liable to a term of imprisonment not exceeding one year or a fine of the third category.
2. If the offence is committed by a person who makes a profession or habit of it or by two or more persons in concert, a term of imprisonment not exceeding two years or a fine of the fourth category shall be imposed.
Article 137d
1. Any person who publicly, either verbally or in writing or through images, incites hatred of or discrimination against persons or violence against their person or property because of their race, religion or beliefs, their sex, their hetero- or homosexual orientation or their physical, mental or intellectual disability, shall be liable to a term of imprisonment not exceeding two years or a fine of the fourth category.
2. If the offence is committed by a person who makes a profession or habit of it or by two or more persons in concert, a term of imprisonment not exceeding four years or a fine of the fifth category shall be imposed.
Article 137e

1. Any person who, for any reason other than the provision of factual information:
1°. makes public a statement which he knows or should reasonably suspect to be offensive to a group of persons because of their race, religion or beliefs, their hetero- or homosexual orientation or their physical, mental or intellectual disability, or incites hatred of or discrimination against persons or violence against their person or property because of their race, religion or beliefs, their sex, their hetero- or homosexual orientation or their physical, mental or intellectual disability;
2°. sends or distributes, without request, an object which he knows or should reasonably suspect to contain such a statement to another person, or has such object in store for public disclosure or distribution;
shall be liable to a term of imprisonment not exceeding six months or a fine of the third category.
2. If the offence is committed by a person who makes a profession or habit of it or by two or more persons in concert, a term of imprisonment not exceeding one year or a fine of the fourth category shall be imposed.
Article 137f
Any person who takes part in, or who extends financial or other material support to activities, aimed at discrimination against persons because of their race, religion or beliefs, their sex, their hetero- or homosexual orientation or their physical, mental or intellectual disability, shall be liable to a term of imprisonment not exceeding three months or a fine of the second category.
Article 137g
1. Any person who, in the exercise of his office, profession or business, intentionally discriminates against persons because of their race shall be liable to a term of imprisonment not exceeding six months or a fine of the third category.
2. If the offence is committed by a person who makes a habit of it or by two or more persons in concert, a term of imprisonment not exceeding one year or a fine of the fourth category shall be imposed.
Article 137h
If the offender commits any of the offences defined in sections 131 to 134 inclusive,137c to 137g inclusive and 147a, in the exercise of his profession, he may be disqualified from practising that profession.
Part II. Minor Offences related to Public Order

Article 429quater
1. Any person who, in the discharge of his office, practice of a profession or in conducting a business discriminates against persons on the grounds of their race, their religion, their beliefs, their sex or their hetero- or homosexual orientation, shall be liable to a term of detention not exceeding two months or a fine of the third category.
2. Any person who, in the discharge of his office, practice of a profession or in conducting a business, undertakes or refrains from undertaking, for no reasonable grounds, certain acts which can have the purpose or effect in regard of persons with a physical, mental or intellectual disability of nullifying or impairing the recognition, enjoyment or exercise, on an equal footing, of human rights and fundamental freedoms in the field of politics or economics, in social or cultural matters or any other area of social life, shall be liable to the same punishment.

To your knowledge, are there any plans at national level to amend the existing legislation in order to criminalise hate speech and/or hate crime on any of the grounds of sex/gender, sexual orientation, gender identity/sex characteristics, disability or age?

- ○ No
- ◉ Yes
- ○ I don't know

If yes, please specify, in particular, whether the legislative amendments envisaged relate to hate speech and/or hate crime and on which of the above mentioned grounds.

Hate speech: A draft bill amending hate speech offences was opened for public consultation from 29 September to 30 November 2020. This draft bill aims to (i) a change in formulation from “hetero or homosexual orientation” to a more inclusive term “sexual orientation”, (ii) make explicit that the existing ground “sex” may cover “sex characteristics, gender identity and gender expression” and (iii) broaden the scope of two specific hate speech offences – i.e. public insults directed against a group of persons or a member of such a group defined by reference to race, religion or beliefs, hetero or homosexual orientation or physical, mental or intellectual disability (Article 137c Dutch Criminal Code) and the distribution of such a statement as mentioned in (Article 137e) – by adding the ground “sex characteristics, gender identity and gender expression” . Comments received will be incorporated and this draft will then follow the normal legislative process.

Hate crime: In January 2021 a draft bill was brought before Parliament, aiming to introduce a criminal law provision of general application by which crimes committed with a discriminatory motive are criminalised with a higher penalty. This bias motivation may cover race, religion or beliefs, sex (including sex characteristics, gender identity and gender expression), sexual orientation and physical and mental or intellectual disability. The determinate term of imprisonment imposed on the basic offence may be increased by one third.

Section II - Information and data on the scale of hate speech and hate crime, related trends and developments

This section of the questionnaire is intended to collect information and views on the scale of hate speech and hate crime and related trends, including by collecting data on incidents of hate speech and hate crime during the period of 2015-2020, if possible disaggregated by ground and by year.

* **Does your authority, body or organisation record hate speech, including online, and/or hate crime incidents or collect other relevant data?**

- (●) Yes
- ( ) No
- ( ) I don't know

* **Please specify which type of information is recorded or collected**:

[Multiple choice is possible]

- [ ] Data on hate speech online reported to social networks and other platforms;
- [x] Data on incidents reported to police, independent bodies or civil society organisations;
- [ ] Data on investigations of incidents;
- [x] Data on prosecutions;
- [ ] Data on convictions;
- [ ] Other

* **Is the information publicly available?**

- ( ) No
- (●) Yes

- ( ) I don't know

* If yes, please add the name of the publication:

Data police and anti-discrimination bodies: Discriminatiecijfers [year]
Data public prosecutor's Office: Cijfers in Beeld [year]

* **Is the data disaggregated by grounds (i.e. race, religion, sexual orientation, etc.)?**

- (•) No
- ( ) Yes

Please provide the data you collect, if possible, for the period 2015-2020. Please indicate which period the data relates to and, if possible, disaggregate per year.

* **In your view, do official statistics on incidents reported to and/or recorded by law enforcement (or other authorities) reflect the real number of incidents on hate speech and/or hate crime occurring in the Member State(s) you are familiar with?**

- ○ Yes
- ◉ No
- ○ I don't know

* If no, please explain further:

> In The Netherlands, both “hate speech” and “hate crime” are no legal terms, which makes it difficult (if not impossible) to aggregate the requested data.

Would you have an estimate of the extent of under-reporting of incidents of hate speech and/or hate crime?

- ◉ No
- ○ Yes

In your view, what would be the main reasons for under-reporting?

[Multiple choice is possible]

- ☐ Lack of trust in police
- ☑ Burden of proof
- ☐ Loss of evidence
- ☑ Fear of secondary victimisation
- ☐ Fear of stigmatisation
- ☐ Other
- ☐ All of the above
- ☐ None of the above
- ☐ I don’t know

In your view, has there been an increase of the phenomenon of hate speech and/or hate crime at national or European level in the last years?

NB: Please reply to this question, if possible, comparing the period 2018-2020 with the period 2015-2017.

- ◉ No
- ○ Yes
- ○ I don't know

Section III - Nature and impacts of the phenomena of hate speech and hate crime

This section of the questionnaire is intended to gather information and views on the interlinkages between hate speech and hate crime, the cross-border nature of these phenomena and their harmful impacts on individual victims and on society as a whole.

In your view, can hate speech perpetrated offline (e.g. orally or through symbols, in public places, in sport events or in political speech) have a spillover impact across national borders? (i.e. even if it occurs in one Member State, it can encourage/lead to instances of hate speech in (an) other Member State(s))

- ○ Yes
- ◉ No
- ○ I don't know

* **In your view, can hate speech perpetrated online (e.g. through social media or online audiovisual services) have a spillover impact across national borders? (i.e. even if it occurs in one Member State, it can encourage/lead to instances of hate speech in (an)other Member State(s))**

- ◉ Yes
- ○ No
- ○ I don't know

In your view, in what ways can hate speech committed in one Member State lead to instances of hate speech in (an)other Member State(s)?

[Multiple choice is possible]

- ☑ Hateful messages in public, e.g. expressed in sport events, broadcast on television or contained in political speech, are reproduced and become easily available throughout the EU;
- ☑ Through the increasing use of social media, people across the EU are exposed to similar online content, including the same hateful rhetoric;
- ☐ Hate speech may create a climate of fear or social conflicts, which may spill over from one Member State to the other;
- ☑ The ideologies behind hate speech messages are developed internationally and are cross-border phenomena;
- ☑ Hateful ideologies even when rooted in one location and related to the local context, can spread across borders through online platforms and the media;
- ☑ Hateful messages are developed and propagated by networks with members from several countries (within or outside the EU) that inspire, organise or plan verbal attacks against specific groups that share a protected characteristic;
- ☐ Other
- ☐ All of the above
- ☐ I don’t know

Could you further elaborate and/or provide examples of such a spillover impact?

- ○ No
- ◉ Yes

If yes, please further describe. Please add links to any relevant report/source of data.

Conspiracy thinkers, referring to QAnon's conspiracy theory, place flowers on graves of people who died at a young age. They claim the children were murdered by Satanists. (https://nos.nl/nieuwsuur/artikel/2369544-complotdenkers-hebben-het-gemunt-op-gedenkstenen-vaatstra-en-verstappen.html)

In your view, can hate speech, perpetrated online and/or offline in one Member State, have a spillover impact across national borders and induce people to commit hate crimes against (members of) groups that share a protected characteristic in (an)other Member State(s)?

- (●) Yes
- ( ) No
- ( ) I don't know

Could you further elaborate and/or provide examples of such a spillover impact?

- ( ) No
- (●) Yes

If yes, please further describe. Please add links to any relevant report/source of data.

> Various conspiracy theories are circulating, some of which suggest a link between 5G networks and COVID-19, leading to extremist incidents both at home and abroad.

In your view, can hate crime have a spillover impact across national borders? (i.e. even if it occurs in one Member State it can encourage/lead to instances of hate crimes in (an)other Member State (s))?

- (●) Yes
- ( ) No
- ( ) I don't know

In your view, in what ways can hate crimes committed in one Member State lead to instances of hate crimes in (an)other Member State(s)?

[Multiple choice is possible]

- [ ] The psychological impact or spillover effect of hate crimes on society may provoke follow-up hate crimes in other Member States, imitating or echoing the crime committed in the Member State where the first crime occurred;
- [ ] Hate crimes may create a climate of fear or social conflicts, which may spill over from one Member State to the other;
- [x] The ideologies behind hate crimes are developed internationally and are cross-border phenomena because they can be rapidly shared through social media;
- [ ] Hate crimes offences may be committed by networks with members from several countries (within or outside the EU) that inspire organise or plan physical attacks against specific groups that share a protected characteristic;
- [ ] Other
- [ ] All of the above
- [ ] None of the above
- [ ] I don't know

Could you further elaborate and/or provide examples of such a spillover impact?

- ( ) No
- (●) Yes

If yes, please further describe. Please add links to any relevant report/source of data.

There is a radical undercurrent in which staunch distrust of the authorities can lead to extremist conduct, such as harassing politicians and journalists, intimidating police officers or publishing lists containing personal details of police offers and politicians (a practice known as ‘doxing’) as part of online anti-government activities.

In your view, does hate speech/hate crime cause harm to:

[Multiple choice is possible]

- [x] The individual victims;
- [x] The group sharing protected characteristics of the victim;
- [x] The perpetrators;
- [x] Society as a whole;
- [ ] Other
- [ ] None of the above
- [x] All of the above
- [ ] I don't know

In your view, what are the harmful impacts of hate speech/hate crime on the individual victims:

[Multiple choice is possible]

- [x] It affects their identity;
- [x] It provokes behavioural changes;
- [x] It provokes fear that the victim might be attacked again because of their personal characteristics;
- [x] It causes psychological distress;
- [x] It may prompt secondary victimisation;
- [ ] Other
- [x] All of the above
- [ ] None of the above
- [ ] I don't know

In your view, what are the harmful impacts of hate speech/hate crime on society as a whole:

[Multiple choice is possible]

- [x] Polarisation of the society, creation of social conflicts;
- [x] Creation of a climate of fear with a chilling effect on freedom of expression and engagement in democratic debate (both online and off line) for persons belonging to groups sharing protected characteristics;
- [x] Creation of a climate of fear with a chilling effect on freedom of expression and engagement in democratic debate (both online and off line) for journalists and politicians;
- [x] Creation of a climate of fear with a chilling effect on freedom of expression and engagement in democratic debate (both online and off line) for the public in general;
- [ ] Chilling effect on the willingness of citizens to engage in politics and to exercise official functions (such as mayors, politicians);
- [ ] Other
- [ ] All of the above
- [ ] None of the above

- [ ] I don't know

Could you elaborate, including by providing examples or data on impacts, if possible:

There are individuals in right-wing, identitarian and anti-government circles who sometimes make violent threats, both online and offline. So far, these threats have not been acted upon. In due course, the negative socioeconomic and political consequences of the pandemic are likely to prove more significant in terms of how the threat evolves than these calls for violence. Social cohesion could become threatened as a result of pressure from the politicisation and economic impact of the pandemic, creating more scope for extreme viewpoints. This has already been seen in the rise of nationalist and xenophobic sentiments in recent years.

Alongside the diverse, law-abiding upper layer of activists, there is also a radical undercurrent in which staunch distrust of the authorities can lead to extremist conduct, such as harassing politicians and journalists, intimidating police officers or publishing lists containing personal details of police offers and politicians (a practice known as 'doxing') as part of online anti-government activities.

Section IV - European Union action in the area of criminal law measures to combat hate speech and hate crime

This section of the questionnaire is intended to collect views on the added value of EU action as regards the criminalisation of hate speech and hate crime at EU level.

* **In your view, should the list of EU crimes in Article 83 TFEU be extended to include hate speech?**

- ( ) No
- ( ) Yes
- (•) I don't know

* **In your view, should the list of EU crimes be extended to include hate crime?**

- ( ) No
- ( ) Yes
- (•) I don't know

In your view, should the list of EU crimes be extended to include hate speech and hate crime on grounds of race, colour, religion, descent, national or ethnic origin?

NB: Please note that while Council Framework Decision 2008/913/JHA already criminalises hate speech and hate crime on the above grounds, since the entry into force of the Treaty of Lisbon, the EU has no longer a competence to adopt any additional legislative measures further to the existing EU framework.

- ( ) Yes
- ( ) No
- (•) I don't know

In your view, which is the most important reason(s) justifying the extension of the list of EU crimes to hate speech and/or hate crime?

[Multiple choice is possible]

- [ ] The particular seriousness of these types of crimes, such as the distress caused to the victim;
- [ ] Their cross-border dimension, since they may lead to the commission of crimes in (an) other Member State (s);
- [ ] The developments in these areas of crime, since trends show an increase of these phenomena;
- [ ] To address and effectively tackle the extremist ideologies behind hate speech and hate crime;
- [ ] To address existing gaps and shortcomings at national level as regards the prosecution of hate speech and /or hate crime and the protection of victims;
- [x] Other
- [ ] All of the above
- [ ] I don't think the list of EU crimes should be extended

If other, please specify:

We look forward to the Commission's proposal, and will assess the proposal on its legal base, its proportionality and its subsidiarity.
- In the view of the Netherlands it is desirable that the definition of hate speech corresponds to Article 1 of the Council Framework Decision 2008/913/JHA.
- In the view of the Netherlands the main goal should be to ensure that, in line with Article 4 of the Council Framework Decision 2008/913/JHA, Member States shall take the necessary measures to ensure that national courts may take into consideration a broad bias motivation (i.e. on the grounds of race, religion or belief, sex, sexual orientation or disability).

Section V - Sources of information and data

Are you aware of any exercises to collect data or gather information on the criminalisation of hate speech and/or hate crime that are underway, already planned for the future or envisaged (for example in the context of an EU or national funded project)?

- ( ) No
- (•) Yes

If yes, please specify, adding, if possible, relevant links:

The national Action Programme on the Safety and Security of LGBTI persons includes an action point on defining 'hate crime' and 'hate speech', in order to better collect data.

Is there any other information or source of information related to the scale, impact or criminalisation of hate speech and hate crime or to relevant data that you would like to share with us?

- ( ) No
- (•) Yes
- ( ) I don't know

If yes, please specify:

The Minister for Legal Protection has requested the Scientific Research and Documentation Center (WODC) to conduct a study on the needs of victims of hate crime in the context of criminal proceedings and victim

support (https://repository.wodc.nl/handle/20.500.12832/2404).
The motion of MP Bergkamp (Parliamentary Paper 30 420, no.324) requested the government to conduct an investigation into experiences abroad with the deployment of specialized investigators in the event of discrimination and to engage in dialogue with interest groups, the police and the Public Prosecution Service (OM). This has been included in the study.
This study primarily aimed to find an (explorative) answer to the question what procedural and supportive needs victims of hate crime have within the context of criminal proceedings, and to what extent the Dutch criminal procedure and victim support currently meet those needs. In order to answer this question, first an inventory was made of the impact of hate crime on various groups of victims, as well as their needs regarding and experiences with criminal proceedings and victim support. The procedural rights and provisions developed for victims of hate crime in foreign jurisdictions (United Kingdom and EU member states) were also studied.

Ministerie van Justitie en Veiligheid

> Retouradres Postbus 20301 2500 EH Den Haag

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Directie Europese en Internationale Aangelegenheden

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

Ons kenmerk
3279371

Bijlagen
1

Bij beantwoording de datum en ons kenmerk vermelden. Wilt u slechts één zaak in uw brief behandelen.

Datum 13 april 2021
Onderwerp Consultatie: EC's initiative to include hate speech and hate crime in the list of EU crimes provided for in Article 83(1) TFEU

In acht genomen de afspraak gemaakt in het AO van 15 januari 2020 inzake EU-informatievoorziening[1], treft u bijgaand het antwoord van het kabinet op de op 10 april 2021 gesloten consultatie van de Commissie getiteld '*European Commission's initiative to include hate speech and hate crime in the list of EU crimes provided for in Article 83(1) TFEU'*.

De Minister van Justitie en Veiligheid,

Ferd Grapperhaus

[1] Kamerstukken II, 2019-2020, 22112 nr. 2898

van der Velde van Hal & Peers
gerechtsdeurwaarders en incassobureau

Deze zaak wordt behandeld door de heer J.P. van den Wittenboer van Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights te GELDROP (5660 AH, Postbus 324), onder referentie Audio-Rarities.
Telefoon: **06-50425552**
E-mail: **ifudofhumanrights@yahoo.com**

Dossiernummer L4200928

Heden, de derde augustus tweeduizendtweeëntwintig,

TEN VERZOEKE VAN:

de stichting Intermediaire Stichting van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens, (mede) handelend onder de naam Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights, zetelend te GELDROP, kantoor houdend te MIERLO, nader te noemen insinuante, te dezer zake woonplaats kiezende te 's-Gravenhage aan de Burgemeester Kolfschotenlaan 65, ten kantore van de gerechtsdeurwaarders G.Th. van der Velde en mr. E.J.M. van Hal, alsmede te Mierlo aan de Kastanje 28, ten kantore van de heer J.P. van den Wittenboer;

heb ik,

mr. Erik Jozef Maria van Hal,
gerechtsdeurwaarder gevestigd te 's-Gravenhage
en daar kantoorhoudende aan de Burgemeester
Kolfschotenlaan 65

AAN:

Staat der Nederlanden, meer speciaal het Ministerie van Financiën, meer speciaal de Minister van Financiën, kantoor houdend te 'S-GRAVENHAGE, nader te noemen geïnsinueerde, aan het parket van de procureur-generaal van de Hoge Raad der Nederlanden, in het gerechtsgebouw aan het Korte Voorhout 8 te 's-Gravenhage afschrift dezes, alsmede van na te melden stuk, latende aan:

mw C. Ramdhianging, aldaar werkzaam;

1e BETEKEND:

een door insinuante op 4 mei 2022 aan geïnsinueerde gericht schrijven, met het onderwerp 'belastingdienst beoordeling eenmanszaak Audio-Rarities', met daaraan gehecht elf bijlagen, waaronder een compact disc getiteld 'Hitler' s Inferno', van welk schrijven de inhoud hier als herhaald en ingelast dient te worden beschouwd en naar de inhoud waarvan te dezen uitdrukkelijk wordt verwezen;

2e AANGEZEGD:

dat de te dezen betekende brief reeds bij exploit d.d. 29 juli 2022 aan geïnsinueerde werd betekend, doch exclusief hardcopy van de voornoemd omschreven compact disc.

Onze Algemene Voorwaarden, zoals gedeponeerd ter Griffie van de Rechtbank te Den Haag, zijn van toepassing op alle aanbiedingen, overeenkomsten en de uitvoering daarvan en worden op verzoek toegezonden. Voor alle opdrachten geldt dat de aansprakelijkheid wordt beperkt tot het bedrag dat onze beroepsaansprakelijkheidsassuradeur in het betreffende geval zal uitkeren. Van der Velde van Hal & Peers is een handelsnaam van Gerechtsdeurwaarderskantoor nassauplein B.V. Kvk nr.: 27346084

Geschiedende zulks ten effecte rechtens en opdat geïnsinueerde op legale wijze kennis drage, althans geen onwetendheid kan voorwenden.

w.g.
(t.) gerechtsdeurwaarder

G.Th. van der Velde • Mr E.J.M. van Hal • Mw. D.D. Peers • M. Koper
Burgemeester Kolfschotenlaan 65 • 2585 DZ Den Haag • Kantooruren: ma-do 09.00-17.00, vrij 09.00-16.00
Correspondentie adres: Postbus 85880, 2508 CN Den Haag • T. 070 346 07 07 • F. 070 346 97 55 • E. algemeen@veldehal.nl • www.veldehal.nl
ING IBAN: NL34INGB0000019390 BIC:INGBNL2A • ABNAMRO IBAN: NL18ABNA0550107509 BIC:ABNANL2A • t.n.v.: Gerechtsdeurwaarderskantoor Nassauplein B.V.

Onze Algemene Voorwaarden, zoals gedeponeerd ter Griffie van de Rechtbank te Den Haag, zijn van toepassing op alle aanbiedingen, overeenkomsten en de uitvoering daarvan en worden op verzoek toegezonden. Voor alle opdrachten geldt dat de aansprakelijkheid wordt beperkt tot het bedrag dat onze beroepsaansprakelijkheidsassuradeur in het betreffende geval zal uitkeren. Van der Velde van Hal & Peers is een handelsnaam van Gerechtsdeurwaarderskantoor nassauplein B.V. Kvk nr: 27245086

van der Velde van Hal & Peers
gerechtsdeurwaarders en incassobureau

Deze zaak wordt behandeld door de heer J.P. van den Wittenboer van Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights te GELDROP (5660 AH, Postbus 324), onder referentie Notariaat.
Telefoon: **06-50425552**
E-mail: **ifudofhumanrights@yahoo.com**

Dossiernummer L4201030

Heden, de tweeëntwintigste augustus tweeduizendtweeëntwintig,

TEN VERZOEKE VAN:

de stichting Intermediaire Stichting van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens, (mede) handelend onder de naam Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights, zetelend te GELDROP, kantoor houdend te MIERLO, nader te noemen insinuante, te dezer zake woonplaats kiezende te 's-Gravenhage aan de Burgemeester Kolfschotenlaan 65, ten kantore van de gerechtsdeurwaarders G.Th. van der Velde en mr. E.J.M. van Hal, alsmede te Mierlo aan de Kastanje 28, ten kantore van de heer J.P. van den Wittenboer;

heb ik,

Maarten Koper, als toegevoegd gerechtsdeurwaarder werkzaam ten kantore van mr. Erik Jozef Maria van Hal, gerechtsdeurwaarder te 's-Gravenhage en aldaar kantoorhoudende aan de Burgemeester Kolfschotenlaan 65;

AAN:

de publieke rechtspersoon Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie, kantoor houdend te 2511 BW 'S-GRAVENHAGE, aan het Spui 184, nader te noemen geïnsinueerde, aldaar mijn exploit doende en afschrift dezes, alsmede van na te melden stuk, latende aan:

mevrouw M. van den Bossche, aldaar werkzaam

BETEKEND:

een door insinuante op 11 maart 2019 aan geïnsinueerde gericht schrijven, met het onderwerp 'Notariaat', van welk schrijven de inhoud hier als herhaald en ingelast dient te worden beschouwd en naar de inhoud waarvan te dezen uitdrukkelijk wordt verwezen.

Geschiedende zulks ten effecte rechtens en opdat geïnsinueerde op legale wijze kennis drage, althans geen onwetendheid kan voorwenden.

w.g.
(t.) gerechtsdeurwaarder

Onze Algemene Voorwaarden, zoals gedeponeerd ter Griffie van de Rechtbank te Den Haag, zijn van toepassing op alle aanbiedingen, overeenkomsten en de uitvoering daarvan en worden op verzoek toegezonden. Voor alle opdrachten geldt dat de aansprakelijkheid wordt beperkt tot het bedrag dat onze beroepsaansprakelijkheidsassuradeur in het betreffende geval zal uitkeren. Van der Velde van Hal & Peers is een handelsnaam van Gerechtsdeurwaarderskantoor Nassauplein B.V. Kvk nr: 27246084

Ministerie van Justitie en Veiligheid

> Retouradres Postbus 20301 2500 EH Den Haag

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Directoraat-Generaal Rechtspleging en Rechtshandhaving
Directie Juridische en Operationele Aangelegenheden

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

Ons kenmerk
3811068

Uw kenmerk
2022Z01052

Bij beantwoording de datum en ons kenmerk vermelden. Wilt u slechts één zaak in uw brief behandelen.

Datum 3 mei 2022
Onderwerp Antwoorden Kamervragen over de uitwerking van de plannen inzake het toevoegen van 'hate speech' onder Artikel 83 Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU)

In antwoord op uw brief van 24 januari 2022 deel ik u mee, mede namens de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, dat de schriftelijke vragen van de leden Van der Staaij en Stoffer (beiden SGP) over de uitwerking van de plannen inzake het toevoegen van 'hate speech' onder Artikel 83 Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU) worden beantwoord zoals aangegeven in de bijlage bij deze brief.

De Minister van Justitie en Veiligheid,

D. Yeşilgöz-Zegerius

Ministerie van Justitie en Veiligheid

> Retouradres Postbus 20301 2500 EH Den Haag

J.P. van den Wittenboer
Postbus 324
5660 AH GELDROP

Directoraat-Generaal Rechtspleging en Rechtshandhaving
Directie Juridische en Operationele Aangelegenheden

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

Contactpersoon
burgerbrieven@minjenv.nl

T 070 370 79 11
F 070 370 79 00

Ons kenmerk
4196808

Bij beantwoording de datum en ons kenmerk vermelden. Wilt u slechts één zaak in uw brief behandelen.

Datum 9 september 2022
Onderwerp Uw brief plus bijlagen van 6 september jl.

Geachte heer Van Den Wittenboer,

Uw bovengenoemde brief plus bijlagen, die u mij ter kennisgeving heeft gestuurd, heb ik in goede orde ontvangen. In antwoord deel ik u mee dat ik met belangstelling heb kennisgenomen van uw correspondentie, maar geen reden zie om inhoudelijk te reageren.

Ik vertrouw erop u met het vorenstaande voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
De Minister van Justitie en Veiligheid,
namens deze,

C.A.M. Boekestein-Klöckner
Plv. Hoofd Afdeling Benoemingen, Burgercorrespondentie, Ondersteuning en Parlementaire Zaken

30 950 Racisme en Discriminatie

Nr. 317 Brief van de minister van Justitie en Veiligheid

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 6 oktober 2022

Bij deze bied ik uw Kamer het werkplan van de Nationaal Coördinator Antisemitismebestrijding (NCAB) aan. Dit werkplan bevat zowel een beschrijving van de doorlopende verantwoordelijkheden van de NCAB, alsook een programmatisch deel waarin de aandachtsgebieden van de NCAB uiteen zijn gezet naar drie pijlers:

1) Monitoren en opvolgen;
2) Onderwijs en preventie;
3) Herdenken en vieren.

Het werkplan geeft inhoud aan de taakopvatting van de NCAB en vormt het uitgangspunt voor concrete acties in de strijd tegen antisemitisme. Het werkplan komt in een tijd waarin antisemitisme wederom opkomt in Nederland. Antisemitisme gedijt bij en vormt zich naar thema's die maatschappelijke onrust veroorzaken. Rondom COVID-19 en de Russische oorlog in Oekraïne steken antisemitische samenzweringstheorieën de kop op, vaak gebaseerd op klassieke en veelvuldig ontmaskerde mythen over Joden. Daarnaast vindt antisemitisme een brede voedingsbodem in rechts-, links- en religieus extremisme. Het kan zich richten op het jodendom als religie en op Joden als volk. Zelfs daar waar geen Joden zijn, doet het zich voor.

Antisemitisme ondermijnt het grondwettelijke gelijkheidsbeginsel en kan leiden tot vormen van discriminatie, marginalisatie en radicalisering. Antisemitismebestrijding is hiermee dus, naast de bescherming van de Joodse minderheid, ook onderdeel van de bescherming van de democratische rechtsstaat zelf. Beide gevallen zijn de verantwoordelijkheid van de samenleving als geheel.

Het Joodse leven kent een lange geschiedenis in Nederland en is een onlosmakelijk deel van de Nederlandse samenleving. Met de ruim 102.000 Nederlandse Joden die in de Holocaust zijn vermoord, is een gat geslagen in het Joodse leven in Nederland. Vanuit dat besef en de in 2020 gemaakte excuses voor de houding van de Nederlandse overheid ten aanzien van de Jodenvervolging, draagt de Rijksoverheid een historische verantwoordelijkheid om antisemitisme te bestrijden.

Het toegenomen antisemitisme, het gevaar van antisemitisme voor de democratische rechtsstaat en onze historische verantwoordelijkheid tegenover de Joodse gemeenschap maken het de opdracht van de Rijksoverheid om antisemitisme te bestrijden.

Onderdeel van die strijd is de aanstelling van de NCAB sinds 1 april 2021. De NCAB bekleedt een onafhankelijk positie en is ondergebracht bij het ministerie van Justitie en Veiligheid. Hij brengt expertise op het gebied van antisemitisme(bestrijding) binnen de overheid samen, verbindt overheid en maatschappij in deze strijd en ondersteunt initiatieven op dit vlak in Nederland en Europa. In zijn werkrelatie met de NCDR zet de NCAB zich in voor wederzijdse versterking met ruimte voor ieders specifieke opdracht.

In het Besluit[1] van de Minister van Justitie en Veiligheid over de instelling van de NCAB zijn enkele doorlopende verantwoordelijkheden en taken vastgelegd. Hieronder valt onder meer de signaleringsfunctie van de NCAB voor de Joodse gemeenschap, het opzetten van gesprekscycli met onder andere gemeenten, ministeries en maatschappelijke organisaties en het monitoren van beveiligingsmaatregelen voor Joodse gemeenschappen.

Tijdens de begrotingsbehandeling Justitie en Veiligheid voor 2022 deed Minister Grapperhaus de toezegging de NCAB structureel te maken. In het Coalitieakkoord ‘Omzien naar elkaar, vooruitkijken naar de toekomst’ uit 2021 (Bijlage bij Kamerstuk 35 788, nr. 77) is dit bekrachtigd in de vorm van een half miljoen euro structureel budget voor de NCAB. Dit budget voorziet in de NCAB en een kleine ondersteunende staf.

Dit document is het eerste werkplan van de NCAB. In het vervolg zal de NCAB het werkplan jaarlijks aanpassen om in lijn te blijven met actuele ontwikkelingen.

De minister van Justitie en Veiligheid,
D. Yeşilgöz-Zegerius

[1] Besluit van de Minister van Justitie en Veiligheid van 18 juni 2021 (Stcrt. 2021, nr. 32515), houdende wijziging van het Organisatiebesluit Ministerie van Justitie en Veiligheid in verband met de instelling van de Nationaal Coördinator Antisemitismebestrijding.

Naftaniel-lezing door de minister van Justitie en Veiligheid

Toespraak | 30-10-2022

Naftaniel-lezing door minister Yeşilgöz-Zegerius (JenV), 30 oktober 2022, Den Haag.

“Ik heb iedereen weggehaald zien worden. Het was verschrikkelijk. Op een dag stonden er 2 moffen en een Hollandse SD’er voor de deur. Ze kwamen alleen voor mijn moeder, want mijn vader was niet-Joods. Alle kinderen - ik heb 4 broers en zusjes- hebben staan schreeuwen en janken. Er was grote paniek, maar ze werd gewoon meegenomen”.

Dit is het verhaal van een klein Amsterdams joods jongetje. Hij zou later uit groeien tot een van de grootste Ajacieden uit de jaren '60, onze dierbare vriend Bennie Muller.

Het leven van Bennie’s moeder, Kaatje, werd uiteindelijk gespaard door het feit dat ze een gemengd huwelijk had. Haar ouders en het grootste deel van haar broers en zussen overleefden de gruweldaden tijdens de oorlog echter niet.

De grote impact die deze vreselijke gebeurtenissen op Bennie’s leven hadden, heeft hij altijd geprobeerd te verwerken door erover te praten. De verhalen te vertellen. Mensen alert te maken op het feit dat dit niet alleen gebeurd is, maar ook weer kan gebeuren.

Haat kan in verschillende gedaanten komen. Destijds bonzend op de deur, nu wellicht een heel stuk subtieler, maar nog steeds onmiskenbaar ondermijnend en gevaarlijk.

Bennie vroeg hier altijd aandacht voor door er nooit stil over te zijn. En altijd trots te zijn op wie hij is. Tot de dag van vandaag 1 van de grote lessen die wij van Bennie kunnen leren. In onze tijd geen overbodige luxe als u het mij vraagt.

Dames en heren,

Het is mij een eer om vandaag de Naftaniellezing te mogen uitspreken. Ik ken Ronny al lang, ook persoonlijk. ‘De onvermoeibare beschermer van de Joodse ziel’, heeft de Volkskrant hem ooit genoemd. Ik ben Ronny dankbaar dat hij altijd weer het goede voorbeeld geeft, als aanjager van discussie en protest, met passie en een niet-aflatende inzet.

Ik ben mij ook bewust van de locatie waarin ik u mag toespreken, hier in ‘De Glazen Zaal’, naast de synagoge van de liberaal Joodse Gemeente van Den Haag. Een bijzondere plek.

En een bijzondere gelegenheid voor mij, gezien de belangrijke plek die de Joodse gemeenschap in mijn hart en in mijn leven inneemt. Dank dus, voor deze uitnodiging.

En beste toehoorders, de symboliek van deze zaal raakt mij. De openheid. De transparantie. In letterlijke zin.

Kijkt u maar. Wij zitten hier. Wij hebben niets te verbergen. Sterker nog, wij zijn trots op wie wij zijn en op wat wij te melden hebben.

Precies zoals Bennie en zovelen hun hele leven hebben gedaan. Maar ik weet ook dat dit niet voor iedereen geldt. Ik weet dat er veel mensen zijn uit de Joodse gemeenschap die bewust of bijna onbewust ervoor kiezen om een deel van hun identiteit naar achteren te duwen.

Natuurlijk, zij zijn intens trots op hun afkomst. Op hun geschiedenis. De gebruiken. De kleurrijke en sterke cultuur. Maar die trots, die spreken zij in de buitenwereld niet altijd uit.

Sommigen hebben dat nooit gedaan. Het lijkt bijna een onderdeel van de naoorlogse opvoeding. Een rabbijn vatte het voor mij ooit samen als “het verhaal van de Nederlandse Jood”: niet uitgebreid praten over het feit dat je Joods bent. Of je (nog) familie hebt. Of je veel andere Joden kent.

Praat er maar niet over. Het is te pijnlijk, het is te heftig, het is te gevaarlijk.

Uri Coronel, oud-voorzitter van Ajax, zoon van een joodse familie uit Amsterdam en levenslang strijder tegen antisemitisme, die helaas niet meer onder ons is, vertelde mij eens dat elke Nederlandse Jood ergens diep van binnen een stemmetje kent, bij de een wat luider dan bij de ander, dat zegt dat het weer kan gebeuren. Het kan weer gebeuren dat de wereld zich tegen de Joden keert en je buren je verraden.

En dames en heren, de trieste waarheid is, zo onmogelijk is die gedachte niet. Wat we ons net na de oorlog niet konden voorstellen, blijkt toch te kunnen.

Stapje voor stapje lijkt Jodenhaat salonfähig te worden. Antisemieten lijken het steeds minder heimelijk te uiten. Men schaamt zich er niet eens meer voor. Integendeel, antisemitische geluiden zijn steeds vaker luid en duidelijk te horen.

Of het nou Nederlandse parlementariërs zijn die inmiddels hun hondenfluitje ingeruild hebben voor een heus blaasorkest. Of het nou een haatprediker is die uitgenodigd wordt om naast het herdenkingsmonument op de Dam zijn complottheorieën te spuien, of het nou de online Jodenhaat is die zonder gêne wordt geuit of het antisemitisme dat studenten in de collegebanken meemaken; het gebeurt en het lijkt steeds vaker en openlijker te gebeuren.

Het doet mij pijn deze voorbeelden aan te halen. En toch doe ik het, daar waar ik kan. Om de schijnwerper erop te zetten. Het niet onbesproken te laten. Om ertoe op te roepen dat onze weerstand ook luider en duidelijker moet worden. En dat deze weerstand ook, en misschien wel vooral, vanuit de niet-Joodse gemeenschap moet groeien.

Mijn eigen sterke verbondenheid met de Joodse gemeenschap vindt voor mijn gevoel zijn oorsprong in mijn persoonlijke achtergrond. In Turkije had mijn familie veel Joodse vrienden die ooit naar Turkije waren gevlucht. De verhalen die mijn moeder van hen had geleerd, gaf zij door aan haar eigen kinderen. Het is het verhaal van eeuwenlange vervolging. Nooit zeker weten waar je veilig bent.

En de oerdrang om de geschiedenis te bewijzen dat het goede altijd zal overwinnen. Ook mijn familie heeft alles wat wij kennen achter moeten laten om een veilig thuis te vinden. Dat thuis vond ik ook, na wat omzwervingen, in Amsterdam.

In Mokum, een stad met een grote Joodse traditie die ooit niet voor niets die naam kreeg. Naast ‘stad’ betekent Mokum immers ook: ‘veilige haven’.

In mijn jaren in Amsterdam leerde ik steeds meer over wat Nederlandse Joden vandaag de dag meemaken. Ik zag hoe vrienden eerst de bewaking tijdens de bar mitswa van hun zoon moesten regelen, om daarna pas na te kunnen denken over de taart en versiering.

Ik hoorde hoe vrienden op straat werden uitgescholden voor ‘rotjoden’. En ik zag hoe Joodse ondernemers en scholen zich steeds onveiliger gingen voelen. En vergis u niet: ik noemde net de transparantie van deze Glazen Zaal, maar ook voor deze bijeenkomst geldt dat een van de eerste onderwerpen op de agenda de veiligheidsmaatregelen waren.

Ik leerde in Amsterdam ook dat wat de Joodse gemeenschap en ik bovenal bleken te delen, namelijk: een groot gevoel voor rechtvaardigheid. Nadrukkelijk níet vanuit een vorm van slachtofferschap, maar vanuit het zelfbewustzijn om op eigen kracht, vaak tegen de stroom in, je eigen positie in de samenleving te verwerven.

Dat zelfbewustzijn, die strijdbaarheid, die zag ik zelden zo duidelijk als bij Sami Bar-on, helaas ook niet meer onder ons. Hij was eigenaar van het Amsterdamse restaurant HaCarmel. Ik leerde hem voor het eerst kennen toen ik hem op de lokale zender AT5 zag, vlak nadat zijn restaurant voor de eerste keer was belaagd.

Hij keek woest in de camera toen hij vertelde dat hij zich niet zou laten afschrikken. Hij zou voor niemand uit de weg gaan, hij wilde mensen ontvangen, een mooie avond en heerlijk eten bieden en was niet van plan zich te laten intimideren. Zijn moed en standvastigheid spatten van het scherm af.

Ik bezocht hem in zijn restaurant en dat was het begin van een mooi verbond. Hij was een hardwerkende ondernemer die keer op keer belaagd werd, alleen om wie hij was. Eigenaar van een joods restaurant, met een Israëlische vlag op de pui. Maar hij knakte niet. Nooit.

Zijn strijdbaarheid zette mij aan om - toen nog als Kamerlid - nog harder aan de slag te gaan met het bestrijden van antisemitisme. Samen met mijn gewaardeerde collega Gert Jan Segers. Het was niet voor niets dat wij juist daar, in HaCarmel, de bouwstenen voor onze initiatiefnota tegen antisemitisme verzamelden door in gesprek te gaan met jonge Joodse Nederlanders.

Een paar weken voor zijn overlijden was ik nog bij Sami te gast. Hij was strijdbaar als altijd.

Zijn overlijden was een harde klap. In de 1e plaats voor zijn familie en vrienden, maar ook voor Amsterdam, en ook voor mij persoonlijk.

En voor de Joodse gemeenschap. Hij wordt gemist. Zijn strijdbaarheid was voor velen een inspiratie, en ik hoop dat hij trots zou zijn als hij zou zien hoeveel mensen doorgaan zonder te knakken.

Dames en heren, ik sta hier vandaag niet alleen als vriend van de Joodse gemeenschap. Ik sta hier als minister van Justitie en Veiligheid. Een minister die zich zorgen maakt.

De Nationaal Coördinator Antisemitismebestrijding publiceerde onlangs zorgwekkende cijfers over antisemitische incidenten.

In 2020 werden er 200.000 antisemitische uitingen op social media onderscheiden, ongeveer 550 per dag.

Het OM telde in 2021 een toename van 1/3 van het aantal registraties van antisemitisme, bij de politie kwamen bijna 20 procent meer meldingen binnen, en het CIDI noemde een stijging van 36 procent van het aantal antisemitische incidenten.

Dat zijn cijfers waar ik elke keer weer van schrik. Want achter elke melding gaat een menselijk drama schuil. Bij elk incident wordt een persoonlijkheid gekrenkt, een zenuw opengereten, een volk ontmenselijkt. Honderden, soms duizenden keren per dag.

Maar ik schrik net zozeer van het aantal uitingen dat niet tot een melding leidt. Dat zijn er ook veel te veel. Wat betekent dat antisemitische uitingen óf niet als zodanig worden herkend, óf gemeengoed geworden zijn.

Het is beide zorgelijk. Zorgelijk ook, omdat de signalen dat de samenleving zich onvoldoende verweert, mij vanuit alle generaties bereiken.

Vanuit de ouderen, die zich net als Bennie zorgen maken dat de verschrikkingen van de Holocaust steeds verder uit ons collectieve geheugen verdwijnen. Nu zijn zij er nog, bijvoorbeeld om gastlessen te geven op scholen. Om de verhalen te vertellen over wat zij als kind in de oorlog hebben meegemaakt.

Van onderduikadres naar onderduikadres, niet wetend waar hun ouders of broertjes en zusjes waren. Over het verraad dat continu op de loer lag. Maar ook de verhalen van hoop. Van liefdevolle pleeggezinnen, die hen beschermden en verzorgden.

Wie moet straks die verhalen vertellen, als zij er niet meer zijn? Wie geeft ons dan nog de waarschuwing uit het verleden mee?

Het zijn de verhalen van de jongeren die ik spreek, die des te meer aangeven hoe belangrijk die waarschuwing is. Jongeren die zich zorgen maken. Juist die generatie die je een hoopvolle blik op de toekomst gunt, ziet die toekomst steeds grimmiger worden.

Zij vertellen mij over online treiterijen, discriminatie op universiteiten en een toenemend gevoel van onveiligheid. “Bij het kiezen van een nieuwe opleiding houd ik nadrukkelijk rekening met de acceptatie van Joden”, zei er een. Niet dat zij überhaupt nog met een keppel op naar school gaan - *that ship has sailed*, zoals ze zeggen. Het hebben van een Joodse naam is vaak al voldoende.

Zij worden aangesproken op wat er in het Midden-Oosten gebeurt, en worden pas geaccepteerd als zij expliciet afstand nemen van Israël. Terwijl zij daar vaak niets mee te maken hebben, en er al helemaal geen invloed op hebben.

Een jonge student zei mij: “Zodra medestudenten horen dat ik Joods ben, word ik meteen in een debat over het Palestijns-Israëlisch conflict getrokken en kan ik het al niet meer goed doen. Terwijl ik niet eens meer weet wat ‘goed doen’ überhaupt zou betekenen. Ik word aangesproken op alles wat in Israël gebeurt en krijg voortdurend antisemitische sneren naar mijn hoofd geslingerd. Terwijl ik een Nederlander ben die toevallig ook Jood is.”

Dít is waar zij elke dag mee te maken hebben. In 2022. Deze verhalen bezorgen mij rillingen.

Het is voor mij onacceptabel als ik deze generatie hoor zeggen: “Het wordt mij wel duidelijk gemaakt dat ik hier niet thuishoor. Ik denk erover te vertrekken.”

Dames en heren, ik zei het al: dit is geen strijd van Joodse gemeenschap alleen. Deze strijd is van ons allemaal. Vanuit medemenselijkheid, vanuit verantwoordelijkheid en vanuit een diep geworteld besef dat als de laatste Jood vertrokken is uit dit land, Nederland Nederland niet meer is.

Het behoud én omarmen van de Joodse gemeenschap is voor mij een barometer voor de gezondheid van onze democratische rechtsstaat en voor alle normen en waarden die wij daaraan verbinden.

Toen ik in maart 2019 samen met Gert Jan Segers onze antisemitismenota aanbood aan het echtpaar Kotek, waren meneer Kotek en ik beiden in tranen. Hij was geraakt door het feit dat Gert Jan Segers en ik, allebei niet Joods, de krachten hadden gebundeld om tegen Jodenhaat op te staan. Dat juist mensen buiten de gemeenschap opstonden, maakte het voor hem zo bijzonder. En dat raakte mij dan weer, omdat ik er zelf nooit zo naar had gekeken. Tot dat moment.

Dit brengt mij op het volgende punt van mijn betoog. Want als we constateren dat het antisemitisme steeds weliger tiert, roekelozer is en ook meer salonfähig wordt, hoe grijpen wij dan in?

Want het is verre van voldoende om te beargumenteren hoe het ontstaat. Dat de onzekere tijd waarin wij leven en waarin mensen zich zorgen maken, tot een diep verdeeld continent hebben geleid. Dat de geschiedenis ons helaas leert dat in onzekere tijden steeds dezelfde zondebokken worden gezocht, én gevonden.

Antisemitisme is niet ontstaan in 1933 en verdwenen in 1945. Het verandert steeds van gedaante, vindt steeds een nieuwe voedingsbodem, en verbindt groepen die op het oog weinig met elkaar gemeen hebben. Of je nu anti-overheid bent, anti-kapitalistisch, anti-Israël, extreem-rechts, extreem-links of streng-religieus: de extremen vinden elkaar in een afkeer van Joden, en zuigen zo ook de gematigden hun donkere wereldbeeld binnen.

Afnemende tolerantie in een maatschappij en een toename van antisemitisme: het zijn communicerende vaten. Dit is geen typisch Nederlands verschijnsel. Denk bijvoorbeeld aan Frankrijk, waar antisemitische leuzen door de zogeheten ‘gele hesjes’ werden meegedragen.

De cijfers laten dit helaas ook zien. Onderzoek uit 2021 constateerde dat het aantal online antisemitische uitlatingen in Frankrijk 7 keer groter was dan een jaar eerder, en in Duitsland 13 keer zo groot. In Engeland en Duitsland schommelt het aantal meldingen van antisemitische incidenten rond de 2500, en worden tientallen mensen per jaar fysiek mishandeld, enkel omdat zij Joods zijn.

Want laten we niet vergeten dat we het ook daarover hebben. Haat vindt zijn weg in de kroeg, online, tijdens demonstraties. Maar ook in mishandeling, met soms de dood tot gevolg. In mei van dit jaar werd een oude Joodse man van zijn balkon geduwd in Lyon, een incident dat herinneringen oproept aan de gewelddadige moord op Sarah Halimi in 2017. Gruwelijke misdaden die volgens velen het antisemitisme in Frankrijk tekenen.

Dat een toenemende onvrede samenhangt met stijgend antisemitisme verklaart misschien een en ander, maar maakt het uiteraard nog niet acceptabel. Verre van! Niets maakt acceptabel dat onzekerheid en anti-overheidssentiment door sommige groepen wordt omgezet in extreme denkbeelden en extreem gedrag.

Gedrag dat heel pijnlijke herinneringen oproept bij de Joodse gemeenschap en een ieder die de geschiedenis van Joden in ons land en in Europa kent. Met vergelijkingen die elke proportie uit het oog verliezen.

Waar journalisten worden uitgemaakt voor rioolratten en politici voor reptielen. Waar een kroeg met een QR-code gelijk zou staan aan de Kristalnacht. Waar demonstranten zichzelf Jodensterren opspelden. Waar de avondklok gelijk wordt gesteld aan de spertijd tijdens de bezetting.

Door dat te doen, door de Holocaust te vergelijken met een vaccinatieprik of een avondklok, maak je die Coronamaatregelen niet groter. Je maakt de Holocaust kleiner. En daar moeten we met elkaar een streep trekken.

Dat doe ik als minister, door te werken aan het strafbaar stellen van het ontkennen of verregaand bagatelliseren van de Holocaust. Dat wetsvoorstel is deze maand in consultatie gegaan en ik hoop het rond de zomer van 2023 in de wet op te nemen.

Daarnaast heeft de nationaal coördinator antisemitismebestrijding in zijn werkplan een aantal aanbevelingen gedaan waar we mee aan de slag gaan. Denk aan het makkelijker bestraffen van online Jodenhaat, een strengere aanpak van spreekkoren en, heel belangrijk: een bredere aandacht voor het Joodse leven als tegengif voor antisemitisme.

En dat doen we als Nederland niet alleen. Ook breder, in Europees verband, wordt hard gewerkt aan het tegengaan van antisemitisme. Dit is geen nationaal probleem, dus werken we samen. Begin december spreek ik hier verder over met verantwoordelijk eurocommissaris Margaritis Schinas.

Maar dames en heren, met wetten en regels alleen zijn we er niet. We moeten ook een streep trekken door antisemitisch gedrag niet meer te tolereren. Ook als dit verhuld wordt in dubieuze begrippen, gangbare terminologie of ingeslepen uitdrukkingen. Het sijpelt door in het leven van alledag.

Dan wordt antisemitisme verpakt als antizionisme, alsof dat 2 heel verschillende dingen zijn. Of als globalisme, met kwaadaardige Joodse bankiers als aanstichters. We zien karikaturen in gezaghebbende kranten die verdacht veel lijken op de propaganda van de nazi's. En ik breng ook nog even de carnavalswagen in het Belgische Aalst in herinnering in 2019, waar van het idee tot de uitvoering, blijkbaar niemand zich afvroeg of dit nou wel helemaal normaal was.

Antisemitisme is door zijn vele vermommingen vaak ongrijpbaar, maar hier lagen de vooroordelen wel heel letterlijk op straat.

Die verontwaardiging is er nu wel, gelukkig, met de komst van een complotdenker en holocaustontkenner naar Amsterdam, volgende week. Ik noemde het al eerder: het is een gotspe dat die man is uitgenodigd en dat hij daar, bij ons nationale symbool van vrijheid, zijn haat mag spuien.

Toch is die ophef wat mij betreft te laat, en te beperkt. Weer waren het de Joodse organisaties die dit signaleerden en ertegen protesteerden. Weer moet worden uitgelegd waarom dit een probleem is. Weer is er die dubbele moraal, want we weten allemaal wat er gebeurt als het om een imam zou gaan. En weer zijn er geluiden – zelfs van BN'ers met 8 miljoen volgers – die vinden dat deze meneer de mond wordt gesnoerd. Alsof dat waar is en alsof dat de ware schande is.

Ik spreek mij daarom uit, zal alles doen wat binnen mijn macht ligt en steun de Amsterdamse driehoek in het zware beroep dat zij op de organisatie doet om de uitnodiging in te trekken. Naar mijn oordeel is het effect van de bijeenkomst tegengesteld aan de titel die eraan is gegeven, namelijk: 'De dag van de menselijke verbinding'. Dit heeft daar niets mee te maken.

Ondanks dat er mogelijk van rechtswege beperkte middelen zijn om vooraf in te grijpen, zal ik mij blijvend inzetten om de verspreiding van zijn boodschap – uitgerekend daar, op die plek – tegen te gaan. En wanneer de grens van de wet wordt overschreden, kan er snel worden ingegrepen.

Over iets meer dan een week herdenken we de Kristalnacht. Het Centraal Joods Overleg herinnerde ons de afgelopen dagen aan het feit dat in 1938 de Kristalnacht plaats kon vinden omdat de bevolking van Nazi-Duitsland door de verspreiding van complottheorieën tegen hun Joodse medemensen waren geïndoctrineerd.

Laat de lessen duidelijk zijn en laat ons opstaan.

En dit zou niet alleen aan mij als minister moeten zijn, en al helemaal niet alleen aan de Joodse gemeenschap. Laat dit daarom, via u, een oproep zijn aan Nederland: verhef uw stem! Spreek je uit! Wees weerbaar! Niet alleen tijdens een demonstratie, maar ook op een verjaardag, ook in de klas en ook op Twitter.

Laat weten dat wij met meer zijn, en dat wij het niet langer pikken.

Dit is mijn belofte aan u allemaal hier, in deze zaal, en dit zijn wij als Nederland verplicht: aan Bennie, aan Uri, aan Sami. Aan de Joodse gemeenschap, aan onze vrijheid en aan onze democratie.

Dank u wel.

Zie ook

- Tweede Wereldoorlog
  Onderwerp
- Discriminatie en racisme
  Onderwerp

Verantwoordelijk

- Ministerie van Justitie en Veiligheid

Controle door IFUD of Human Rights

Datum: 29 november 2022

De afbeelding was toen op die datum via de link te openen

https://dontbetheirfool.com/pics/rutte-III-nazi%20kabinet%20bordes.jpg

Deze afbeelding was te openen via de link.

Controle door IFUD of Human Rights

Datum: 29 november 2022

https://dontbetheirfool.com/pics/Mark-Rutte-Sigrid-Kaag-Hugo-de-Jonge-kabinet-2022-ICON.jpg

Europees Comité van de Regio's

CIVEX-VII/015

152e zitting, 30 november - 1 december 2022

ADVIES

Uitbreiding van de lijst van EU-misdrijven tot haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven

HET EUROPEES COMITÉ VAN DE REGIO'S

- is zeer ingenomen met het voorstel van de Europese Commissie voor een besluit van de Raad betreffende het toevoegen van haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven aan de in artikel 83, lid 1, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie genoemde vormen van criminaliteit, dat als bijlage bij de mededeling van december 2021 is gevoegd over "Een inclusiever en beschermender Europa: uitbreiding van de lijst van EU-misdrijven tot haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven";
- meent dat politici en overheidsinstanties bijzonder goed in staat zijn de publieke opinie en het publieke debat te beïnvloeden. Daarom roept het CvdR de politieke leiders op alle niveaus op zich te onthouden van het gebruik van uitingen die aanleiding kunnen geven tot haatzaaiende taal of haatmisdrijven tegen specifieke groepen;
- benadrukt dat burgemeesters en andere regionale en lokale leiders zich in een cruciale positie bevinden en een sleutelrol kunnen vervullen bij het vroegtijdig onderkennen van incidenten in hun gemeenschappen. Er dienen gespecialiseerde aanbevelingen voor regionale en lokale overheden te worden opgesteld over de wijze waarop dit verschijnsel effectief binnen lokale gemeenschappen kan worden voorkomen. Ook moeten lokale en regionale overheden worden aangemoedigd om preventieve maatregelen te nemen op basis van hun eigen situatie. Er moet harmonieus worden samengewerkt met wetshandhavingsinstanties, die geacht worden haatzaaiende taal en haatmisdrijven consequent en effectief te bestrijden;
- beveelt aan wetgeving in te voeren ter bestrijding van haatzaaiende uitlatingen bij digitale dienstverlening, zodat sociale media niet bijdragen tot de verspreiding en versterking van de impact van haatzaaiende uitlatingen en misdrijven. De huidige regels volstaan niet om ervoor te zorgen dat de aanbieders van internetdiensten bijdragen tot het doeltreffend bestrijden en voorkomen van haatzaaiende uitlatingen in de diensten die zij aanbieden. Uit onderzoek blijkt dat aanbieders van digitale diensten en platforms vaak hun eigen richtsnoeren niet (kunnen) handhaven;

Rue Belliard/Belliardstraat 101 | 1040 Bruxelles/Brussel | BELGIQUE/BELGIË | Tel. +32 22822211
www.cor.europa.eu | @EU_CoR | /european.committee.of.the.regions | /european-committee-of-the-regions | @EU_regions_cities

NL

– merkt op dat het enige antwoord op haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven erin bestaat een alomvattende wettelijke strategie op te stellen voor het tegengaan, melden en consequent vervolgen ervan;
– stelt vast dat er een subtiele grens is tussen de bestrijding van haatzaaiende uitlatingen en censuur. Het recht op vrijheid van meningsuiting moet worden gewaarborgd bij de ontwikkeling van wettelijke oplossingen ter bestrijding van haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven.

Rapporteur

Aleksandra Dulkiewicz (PL/EVP), burgemeester van Gdańsk

Referentiedocument

Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement en de Raad — Een inclusiever en beschermender Europa: uitbreiding van de lijst van EU-misdrijven tot haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven
COM(2021) 777 final

Advies van het Europees Comité van de Regio's — Uitbreiding van de lijst van EU-misdrijven tot haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven

I. BELEIDSAANBEVELINGEN

HET EUROPEES COMITÉ VAN DE REGIO'S

1. merkt op dat de wijze waarop haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven op EU-niveau strafbaar worden gesteld, momenteel is geregeld in het Kaderbesluit van de Raad van 2008 betreffende de bestrijding van racisme en vreemdelingenhaat (Kaderbesluit 2008/913/JBZ van de Raad). De lijst van haatmisdrijven die onder EU-brede wetgeving vallen, is beperkt tot gronden die verband houden met ras, huidskleur, godsdienst en nationale of etnische afkomst.

2. De strafbaarstelling van andere vormen van haatzaaiende taal en haatmisdrijven, met name op grond van geslacht, seksuele geaardheid, leeftijd en handicap, verschilt van lidstaat tot lidstaat. Aangezien er momenteel geen Verdragsbasis is voor een gemeenschappelijke strafrechtelijke aanpak in heel Europa van alle vormen van haatzaaiende taal en haatmisdrijven, roept het Europees Comité van de Regio's (CvdR) de Raad op om de lijst van de in de EU strafbare feiten uit hoofde van artikel 83, lid 1, VWEU snel uit te breiden door gemeenschappelijke minimumnormen vast te stellen voor de relevante nationale strafrechtelijke bepalingen, met volledige inachtneming van het subsidiariteitsbeginsel.

3. Het CvdR is in dit verband zeer ingenomen met het voorstel van de Europese Commissie voor een besluit van de Raad betreffende het toevoegen van haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven aan de in artikel 83, lid 1, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie genoemde vormen van criminaliteit, dat als bijlage bij de mededeling van december 2021 is gevoegd over "Een inclusiever en beschermender Europa: uitbreiding van de lijst van EU-misdrijven tot haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven".

4. Haatzaaiende taal, haatdelicten, nepnieuws, desinformatie en samenzweringstheorieën zijn verschijnselen die krachtdadig moeten worden bestreden. Voorts moet worden benadrukt dat de bestrijding van haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven ook de bestrijding van vooroordelen, racisme, chauvinisme, homofobie en antisemitisme omvat. Haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven hebben niet alleen gevolgen voor de individuele slachtoffers, die hieronder lijden en van wie de grondrechten en fundamentele vrijheden door dit soort delicten ernstig worden beknot, maar ook voor de samenleving in het algemeen.

5. Zorgwekkend is de enorme omvang van dit verschijnsel en de merkwaardige onverschilligheid jegens het verschijnsel, waardoor het gevaar ontstaat dat haatzaaiende taal en haatmisdrijven worden genormaliseerd en zelfs constant in ons dagelijks leven aanwezig gaan zijn.

Beleidsaanbevelingen

6. Het CvdR veroordeelt situaties waarin haatzaaiende uitlatingen onderdeel zijn geworden van het taalgebruik in politieke conflicten, en is bezorgd over het feit dat extreme standpunten en ruw taalgebruik in het publieke debat langzamerhand gemeengoed worden. Het gevaar bestaat dat

het agressieve taalgebruik in politieke geschillen door populisten zal bijdragen tot het scheppen van een klimaat waarin radicalisme, nepnieuws en desinformatie kunnen gedijen, met het risico op haatmisdrijven tot gevolg.

7. Haatzaaiende taal en haatmisdrijven treffen alle leeftijdsgroepen; het enige verschil is de omgeving waarin zij er kennis van nemen. Bijzondere aandacht moet uitgaan naar jongeren, die enerzijds bijzonder gevoelig zijn voor virtuele en persoonlijke haatzaaiende taal en voor het aanzetten tot haatmisdrijven, maar anderzijds ook sterke bondgenoten kunnen zijn in de strijd tegen haatzaaiende taal. Hoewel vluchtelingen, mensen die niet heteronormatief zijn en nationale en religieuze minderheden meestal het doelwit van haatzaaiende taal zijn, is het percentage mensen dat in de (sociale) media en alledaagse situaties met haatzaaiende taal wordt geconfronteerd, de afgelopen jaren sterk toegenomen.

8. Verbaal en fysiek geweld ten gevolge van haat is niet alleen een punt van zorg voor minderheidsgemeenschappen. In deze context zijn gezagsdragers — mensen die een kiezersmandaat of openbare taken uitoefenen en instellingen — steeds vaker het slachtoffer van haatzaaiende taal en haatmisdrijven. Lokale en regionale politici worden hierdoor bijzonder hard getroffen, bijvoorbeeld als zij opkomen voor de rechten van vluchtelingen, migranten of LHBTIQ+-personen, en meer recentelijk in het licht van de strijd tegen wereldwijde dreigingen als de Russische invasie in Oekraïne of de COVID-19-pandemie.

9. Politici en overheidsinstanties zijn bijzonder goed in staat de publieke opinie en het publieke debat te beïnvloeden. Daarom roept het CvdR de politieke leiders op alle niveaus op zich te onthouden van het gebruik van uitingen die aanleiding kunnen geven tot haatzaaiende taal of haatmisdrijven tegen specifieke groepen.

10. Zorgwekkend is dat derde landen bewust gebruikmaken van haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven om georganiseerde campagnes te voeren die in de EU tot polarisatie en verdeeldheid leiden. Haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven spelen een rol bij het aanwakkeren van gewapende conflicten. Zij zijn niet langer een lokaal verschijnsel, maar vormen een bedreiging op mondiaal niveau. Een voorbeeld van dergelijke haatzaaiende taal is de huidige boodschap van de regering van president Poetin over de redenen voor de agressie tegen Oekraïne en de omvang van het geweld en de haatmisdrijven die tijdens deze oorlog worden gepleegd.

11. Het CvdR wijst op de mondiale dimensie van haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven, die deels het gevolg zijn van de snelle verspreiding van ideeën via verschillende digitale kanalen. Een doeltreffende vervolging moet dan ook een grensoverschrijdende dimensie hebben. Het CvdR onderschrijft in dit verband volledig het oordeel van de Europese Commissie dat de ernst van dit soort misdrijven, samen met de grensoverschrijdende aard ervan, gemeenschappelijk optreden op EU-niveau noodzakelijk maakt. Dat zou zich moeten vertalen in een gemeenschappelijke justitiële reactie van de Unie op strafrechtelijk gebied en nauwere justitiële samenwerking tussen de lidstaten. Een dergelijk optreden zou niet indruisen tegen het subsidiariteits- en het evenredigheidsbeginsel.

12. Online verspreide haatzaaiende taal kan negatieve neveneffecten hebben op lokale gemeenschappen en bijgevolg leiden tot verdeeldheid tussen mensen en ontwrichting van de sociale cohesie; de gevolgen van haatmisdrijven en haatzaaiende taal zijn het sterkst voelbaar in lokale gemeenschappen.

13. Het CvdR vreest dat op haat gebaseerde misdrijven angst en stigmatisering verspreiden met een groter destructief effect, dat de grenzen van een specifieke stad of regio overschrijdt en tot grotere conflicten kan escaleren.

14. Gewezen zij op de grote verantwoordelijkheid van de regionale en lokale overheden bij de actieve bestrijding van haatmisdrijven en haatzaaiende taal en bij het voorkomen van discriminatie en uitsluiting, met inbegrip van politiek en ideologisch gemotiveerd geweld. Niet-handelen en het niet serieus nemen van deze zaken kunnen tot escalatie en verergering van de situatie leiden.

15. Burgemeesters en andere regionale en lokale leiders bevinden zich in een cruciale positie en kunnen een sleutelrol vervullen bij het vroegtijdig onderkennen van incidenten in hun gemeenschappen. Er dienen gespecialiseerde aanbevelingen voor regionale en lokale overheden te worden opgesteld over de wijze waarop dit verschijnsel effectief binnen lokale gemeenschappen kan worden voorkomen. Ook moeten lokale en regionale overheden worden aangemoedigd om preventieve maatregelen te nemen op basis van hun eigen situatie. Er moet harmonieus worden samengewerkt met wetshandhavingsinstanties, die geacht worden haatzaaiende taal en haatmisdrijven consequent en effectief te bestrijden.

16. Aanbevolen wordt wetgeving in te voeren ter bestrijding van haatzaaiende uitlatingen bij digitale dienstverlening, zodat sociale media niet bijdragen tot de verspreiding en versterking van de impact van haatzaaiende uitlatingen en misdrijven. De huidige regels volstaan niet om ervoor te zorgen dat de aanbieders van internetdiensten bijdragen tot het doeltreffend bestrijden en voorkomen van haatzaaiende uitlatingen in de diensten die zij aanbieden. Uit onderzoek[1] blijkt dat aanbieders van digitale diensten en platforms vaak hun eigen richtsnoeren niet (kunnen) handhaven.

17. De wet inzake digitale diensten (DSA), die zich momenteel in de wetgevingsfase bevindt, is een kans om minimumnormen vast te stellen voor de door platforms te betrachten transparantie met betrekking tot de middelen die zij moeten inzetten om ervoor te zorgen dat zowel de wettelijke kaders inzake desinformatie als hun eigen richtsnoeren ten uitvoer worden gelegd. Deze rechtshandeling zou een stimulans kunnen zijn om de betrekkingen tussen de intermediaire dienstverleners, het publiek en de overheid te verbeteren. Het sociaal-economisch potentieel van grote platforms vereist een gecoördineerde inspanning op pan-Europees niveau, waarbij de kracht van de Europese interne markt als argument moet worden gebruikt.

18. De DSA moet op EU-niveau worden goedgekeurd en in de lidstaten ten uitvoer worden gelegd. De lidstaten moeten in de EU verder werk maken van de bevordering van deze wet. Het is de moeite waard de DSA te promoten als een EU-wet die niet concurreert met de afzonderlijke, onafhankelijke regelgeving inzake digitale diensten of vrijheid van meningsuiting online die door de afzonderlijke lidstaten wordt vastgesteld.

---

1 Zie voor een relevant verslag: 210831_Reset_Facebook_Bundestagswahl_EN.pdf (hateaid.org).

19. Gewezen zij op de rol van de wetshandhavingsinstanties bij de preventie, opsporing en, uiteindelijk, vervolging. Hopelijk zal de uitbreiding van de EU-brede lijst van delicten met haatmisdrijven bijdragen tot een consequente aanpak daarvan en ertoe leiden dat in elk stadium van de procedure (politie, openbaar ministerie, rechtbanken) belang wordt gehecht aan de vervolging van haatzaaiende taal en haatmisdrijven. De onafhankelijke rechtbanken in dit proces bepalen door middel van hun jurisprudentie de grenzen van wat toelaatbaar is en wat binnen de grenzen valt van de uitoefening van de vrijheid van meningsuiting en wat haatzaaien is. Voor de aanpak van dit probleem in de hele Europese Unie is het raadzaam dat de normen dezelfde zijn.

20. Er zou kunnen worden nagedacht over een model waarbij haatzaaiende taal wordt vervolgd door middel van een openbare aanklacht en niet door middel van een particuliere procedure of een klacht. Het is in het algemeen belang dit verschijnsel in te dammen en de daders moeten zich ervan bewust zijn dat zij onvermijdelijk zullen worden bestraft. Ook moet de hinderlijke anonimiteit van mensen die haatmisdrijven plegen, worden opgeheven. Daartoe moeten de rechtshandhavingsinstanties maatregelen nemen en moeten internetaanbieders bereid zijn mee te werken.

21. Vooruitgang op het gebied van gelijkheid en mensenrechten, met inbegrip van rechtshandhavingsinstanties die haatmisdrijven en haatzaaiende taal doeltreffend bestrijden, is in hoge mate afhankelijk van de medewerking van de regionale en lokale overheden.

22. De belangrijkste belemmering voor rechtshandhavingsinstanties om effectief op te treden is dat haatmisdrijven niet worden aangegeven. Lokale en regionale overheden en lokale overheidsfunctionarissen moeten gebruikmaken van hun nabijheid tot de bevolking en beleid bevorderen om het probleem onder de aandacht te brengen (ook onder ambtenaren) en om slachtoffers aan te moedigen aangifte te doen van haatzaaiende taal en haatmisdrijven.

23. Lokale en regionale overheden moeten een rol spelen bij het wegnemen van belemmeringen voor het melden van gevallen van haatmisdrijven, bijvoorbeeld door meer bekendheid te geven aan de rechten van slachtoffers, door juridische informatie te verstrekken over hoe incidenten kunnen worden gemeld, door migranten ervan te verzekeren dat zij ongeacht hun juridische status aangifte kunnen doen en door anonieme aangifte via derden te bevorderen. Lokale en regionale overheden zouden ook goede praktijken en samenwerking ten behoeve van slachtoffers moeten bevorderen, met medewerking van de politie, lokale instanties voor gelijke behandeling en anti-discriminatie, sociale ngo’s en bijvoorbeeld diensten voor slachtofferhulp.

24. Zelfs de beste juridische oplossingen zullen niet helpen als de wetshandhavingsinstanties deze niet handhaven door de daders te vervolgen. Evenzo zullen de mogelijkheden voor rechtshandhavingsinstanties om op te treden, worden beperkt indien aanbieders van internetdiensten (die langs elektronische weg diensten verlenen) de gegevens van mensen die haatmisdrijven plegen en dus duidelijk de wet overtreden, niet delen.

25. Wat de wetshandhavingsinstanties betreft, is het, aangezien haatzaaien vaak verweven is met de taal van het openbare en politieke debat, des te belangrijker dat deze instanties (en met name het openbaar ministerie) onafhankelijk blijven en dat dit verschijnsel serieus wordt genomen. Ongeacht de bestaande nationale verschillen op het gebied van regelgeving, bestrijding en preventie van haatzaaiende uitlatingen en bescherming op specifieke gronden, is het van groot belang de stabiliteit van de instellingen te waarborgen. Dit betekent in de eerste plaats onafhankelijke rechtbanken, en in de tweede plaats een openbaar ministerie dat vrij is van druk en in staat is onafhankelijke beslissingen te nemen omtrent de vervolging van dit soort misdrijven door middel van openbare tenlasteleggingen.

26. In diverse EU-lidstaten bestrijkt het mandaat van de organen voor gelijke behandeling ook haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven[2]. Daarom vervullen zij een belangrijke rol bij het voorkomen en bestrijden daarvan. Het CvdR steunt in dit verband de aanbevelingen van de Europese Commissie aan de lidstaten om hen te helpen de onafhankelijkheid en doeltreffendheid van de organen voor gelijke behandeling te verbeteren[3], en kijkt uit naar het aangekondigde wetgevingsvoorstel om hun rol en onafhankelijkheid verder te versterken.

27. Er moet worden samengewerkt met ngo's die bewustmaking ondersteunen en haatzaaiende uitlatingen en op haat gebaseerde gewelddaden bestrijden. De ervaring van zulke cruciale stakeholders, met inbegrip van de lokale overheden, moet worden benut om haat tegen te gaan en te bestrijden.

28. Alle scholen moeten programma's en de verwerving van vaardigheden op het gebied van antidiscriminatie aanbieden om te leren leven in een multiculturele samenleving die qua nationaliteit, ras, ideologie en geloof divers is. Activiteiten ter bestrijding van haatzaaiende uitlatingen moeten in het onderwijs centraal staan.

29. Haatzaaiende taal zou als thema in het algemene onderwijsprogramma kunnen worden opgenomen; regio's die over bevoegdheden op dit gebied beschikken, worden aangespoord om hiertoe actie te ondernemen.

30. De hedendaagse Europese burger moet worden onderricht en toegerust met de intermenselijke vaardigheden om niet de grens te overschrijden van wat wordt beschouwd als vrijheid van meningsuiting, hetzij online, hetzij in openbare ruimten.

31. Het CvdR bepleit brede publiekscampagnes, ook in de gehele EU, om gelijkheid te bevorderen en discriminatie te voorkomen, bijvoorbeeld in de vorm van een vervolg op de Conferentie over de toekomst van Europa.

32. Lokale en regionale organisaties en sociale partners die zich op dezelfde gebieden bezighouden met de bestrijding van verbale en fysieke haat door middel van multicultureel onderwijs, verdienen steun. Een positief voorbeeld hiervan is te vinden in het idee achter de Paweł Adamowicz-prijs, gefinancierd door het Comité van de Regio's, ICORN en de stad Gdansk.

---

2 Het bureau van de Ombudsman in Polen is hiervan een voorbeeld.

3 Aanbeveling van de Commissie van 22 juni 2018 betreffende normen voor organen voor gelijke behandeling (C(2018) 3850 final).

Conclusies

33. Het CvdR beschouwt de EU als een garant voor de formulering en toepassing van wetten om publieke uitingen van haat tegen te gaan.

34. De gevolgen van haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven hebben een grensoverschrijdende dimensie; daarom moeten zij met gemeenschappelijk optreden op EU-niveau worden aangepakt. Het CvdR roept derhalve ook op tot een doeltreffende aanpak van haatzaaiende taal en haatmisdrijven op andere gronden dan die welke onder Kaderbesluit 2008/913/JBZ vallen, onder meer op grond van genderidentiteit, seksuele gerichtheid, leeftijd en handicap, zoals genoemd in de voorstellen van de Europese Commissie betreffende de Unie voor gelijkheid. Het is van belang dat de Raad de lijst van misdrijven snel uitbreidt met haatmisdrijven (artikel 83, lid 1, VWEU) om ervoor te zorgen dat de wetshandhavingsinstanties zowel op EU- als op nationaal niveau doeltreffend optreden.

35. Het enige antwoord op haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven bestaat erin een alomvattende wettelijke strategie op te stellen voor het tegengaan, melden en consequent vervolgen ervan.

36. Het CvdR dringt aan op de vaststelling van minimumvoorschriften op EU-niveau voor de sancties op haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven, zodat de lidstaten hun wetgeving kunnen wijzigen om lidmaatschap van organisaties die haat op welke grond dan ook en deelname aan daarmee samenhangende activiteiten bevorderen of aanmoedigen, strafbaar te stellen. Er zou geen plaats mogen zijn voor antidemocratische standpunten of haatzaaiende taal en vijandigheid jegens andere mensen, waar ook in Europa of elders ter wereld.

37. De methoden voor het registreren en verzamelen van gegevens over haatdelicten kunnen worden verbeterd; voorts zouden deskundigen overleg kunnen voeren met de lidstaten onder auspiciën van het Bureau voor de grondrechten (FRA) om de nationale autoriteiten te helpen bij de aanpak van problemen in verband met de praktische toepassing van de wetgeving en te zorgen voor doeltreffend onderzoek naar en doeltreffende vervolging en veroordeling van haatmisdrijven en haatzaaiende taal. Hier is ook een belangrijke rol weggelegd voor maatschappelijke instellingen en organisaties die zich bezighouden met haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven.

38. Er is behoefte aan organisatorische en juridische oplossingen voor de bescherming van slachtoffers van haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven, die moeten worden ondersteund en bijgestaan door EU-instellingen en -organisaties, lidstaten en Europese regionale en lokale overheden en het maatschappelijk middenveld.

39. Er is een subtiele grens tussen de bestrijding van haatzaaiende uitlatingen en censuur. Het recht op vrijheid van meningsuiting moet worden gewaarborgd bij de ontwikkeling van wettelijke oplossingen ter bestrijding van haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven.

40. Op internationaal niveau schort het aan een gestandaardiseerde definitie van haatmisdrijven. Daarom moet de jurisprudentie worden versterkt, wat tot een effectievere vervolging van haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven zal leiden. Aanbeveling CM/Rec(2022)16 van het Comité van Ministers van de Raad van Europa[4] of de door de Europese Commissie gehanteerde definitie, vervat in Kaderbesluit 2008/913/JBZ van de Raad van 28 november 2008 betreffende de bestrijding van bepaalde vormen en uitingen van racisme en vreemdelingenhaat door middel van het strafrecht, zou hierbij als uitgangspunt kunnen dienen.

41. Het CvdR beseft dat we extreme politieke uitlatingen niet zullen kunnen reguleren. Het blijft aan de lidstaten om te bepalen hoe zij de vrijheid van meningsuiting definiëren; wij moeten echter EU-normen opleggen om verbale en fysieke voorvallen van haat te bestrijden. Dit is nu juist de bedoeling van de uitbreiding van de lijst van EU-misdrijven met haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven.

Brussel, 1 december 2022.

De voorzitter
van het Europees Comité van de Regio's

Vasco ALVES CORDEIRO

De secretaris-generaal
van het Europees Comité van de Regio's

Petr BLÍŽKOVSKÝ

4 Aanbeveling CM/Rec(2022)16 van het Comité van Ministers van de Raad van Europa over de bestrijding van haatzaaiende uitlatingen: *https://search.coe.int/cm/Pages/result_details.aspx?ObjectId=0900001680a67955*

II. PROCEDURE

Titel	Uitbreiding van de lijst van EU-misdrijven tot haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven
Referentiedocument(en)	COM(2021) 777 final
Rechtsgrond	Artikel 41, onder b), punt i), rvo
Procedurele grondslag	Artikel 307, lid 4, VWEU
Raadpleging door de Raad/het EP/ Brief van de Europese Commissie	9 december 2021
Besluit van de voorzitter/het bureau	10 februari 2022
Bevoegde commissie	Burgerschap, Governance, Institutionele en Externe Aangelegenheden
Rapporteur	Aleksandra Dulkiewicz (PL/EVP), burgemeester van Gdańsk
Analysenota	1 maart 2022
Behandeling door de commissie	29 maart 2022
Goedkeuring door de commissie	23 juni 2022
Stemuitslag in de commissie (meerderheid, algemene stemmen)	Met algemene stemmen goedgekeurd
Goedkeuring door de voltallige vergadering	1 december 2022
Eerdere adviezen van het CvdR	
Raadpleging netwerk voor subsidiariteitstoezicht	

European Committee of the Regions

CIVEX-VII/015

152nd plenary session, 30 November – 1 December 2022

OPINION

Extending the list of EU crimes to hate speech and hate crimes

THE EUROPEAN COMMITTEE OF THE REGIONS

- warmly welcomes the European Commission proposal for a Council Decision on adding hate speech and hate crime to the areas of crime laid down in Article 83(1) of the Treaty on the Functioning of the European Union, annexed to the Communication of December 2021 on *A more inclusive and protective Europe: extending the list of EU crimes to hate speech and hate crime*;
- believes that politicians and public authorities are particularly capable of influencing public opinion and discourse, and therefore calls on political leaders at all levels to refrain from using language that may give rise to hate speech or hate crimes against specific groups;
- stresses that mayors and other regional and local leaders are in a crucial position and can play a key role in identifying early signs of such incidents in their communities; calls for specialised recommendations to be drawn up for regional and local authorities on how to effectively prevent this phenomenon within local communities; also believes that local and regional authorities should be encouraged to take preventive action on the basis of their local circumstances; calls for harmonious cooperation with law enforcement bodies, which are expected to consistently and effectively fight against hate speech and hate crime;
- recommends introducing legislation on combating hate speech in digital services so that social media do not contribute to spreading and amplifying the impact of both hate speech and crimes. The current rules are not sufficient to ensure that internet service providers contribute to effectively combating and preventing hate speech in the services they provide. Research shows that digital services providers and platforms often do not enforce or do not have the capacity to enforce their own community guidelines;
- points out that the only response to hate speech and hate crime is to create a comprehensive legal strategy for countering, reporting and consistent prosecution;
- notes that there is a fine line between combating hate speech and censorship. The right to freedom of expression should be guaranteed when developing legal solutions to combat hate speech and hate crime;

Rue Belliard/Belliardstraat 101 | 1040 Bruxelles/Brussel | BELGIQUE/BELGIË | Tel. +32 22822211
www.cor.europa.eu | @EU_CoR | /european.committee.of.the.regions | /european-committee-of-the-regions | @EU_regions_cities

Rapporteur

Aleksandra DULKIEWICZ (PL/EPP), Mayor of the City of Gdańsk

Reference document

Communication from the Commission to the European Parliament and the Council on A more inclusive and protective Europe; extending the list of EU crimes to hate speech and hate crime COM(2021) 777 final

Opinion of the European Committee of the Regions – Extending the list of EU crimes to hate speech and hate crimes

I. POLICY RECOMMENDATIONS

THE EUROPEAN COMMITTEE OF THE REGIONS

1. notes that the way hate speech and hate crime are criminalised at EU level is currently set out in the 2008 Council Framework Decision on combating racism and xenophobia (Council Framework Decision 2008/913/JHA). The catalogue of hate crimes covered by EU-wide legislation is limited to grounds related to race, skin colour, religion and national or ethnic origin;

2. notes that the criminalisation of other forms of hate speech and hate crime, particularly on grounds of gender, sexual orientation, age and disability, varies from one EU Member State to another. As there is currently no Treaty basis for a common Europe-wide criminal law response to tackle all forms of hate speech and hate crime, the CoR calls on the Council to swiftly extend the list of EU offences under Article 83(1) of the TFEU by setting common minimum standards for the relevant national criminal provision in full respect of the subsidiarity principle;

3. warmly welcomes in this regard the European Commission proposal for a Council Decision on adding hate speech and hate crime to the areas of crime laid down in Article 83(1) of the Treaty on the Functioning of the European Union, annexed to the Communication of December 2021 on *A more inclusive and protective Europe: extending the list of EU crimes to hate speech and hate crime*;

4. points out that hate speech, hate crime, fake news, disinformation and conspiracy theories are phenomena that need to be addressed through resolute action. It should also be underlined that the fight against hate speech and hate crime is also the fight against prejudice, racism, chauvinism, homophobia and anti-Semitism. Hate speech and hate crime affect not only the individual victims, causing them suffering and seriously curtailing their fundamental rights and freedoms, but also society at large;

5. is concerned about the huge scale of this phenomenon and the peculiar indifference towards it, which poses the danger of normalisation of hate speech and hate crime, and even of it being a constant presence in our daily lives.

Policy recommendations

6. condemns situations where hate speech has become part of the language of political conflict and is concerned about extreme views and the brutalisation of language becoming mainstream in public debate. There is a danger that the aggressive language of political disputes in the hands of populists will help to create a climate where radicalism, fake news and disinformation can develop, risking to lead to hate crimes;

7. is aware that hate speech and hate crime affect all age groups, the only difference being the environment in which they learn it; calls for special attention to be paid to young people who, on one hand, are particularly vulnerable to virtual and in-person hate speech and incitement to commit hate crimes, and on the other hand could also be strong allies in the fight against it; notes that although the most frequent targets of hate speech are refugees, people who are not heteronormative and national and religious minorities, in recent years the proportion of people facing hate speech in the media, social media and everyday situations has increased sharply;

8. notes that verbal and physical violence driven by hate is not only a concern for minority communities. In this context, authority figures – persons holding electoral mandates or exerting public responsibilities, and institutions – are increasingly often the victims of hate speech and hate crime. Local and regional politicians are hit particularly hard by this, for example when defending the rights of refugees, migrants or LGBTIQ+ persons, as well as more recently, in the face of the fight against global threats such as the Russian invasion of Ukraine or the COVID-19 pandemic;

9. believes that politicians and public authorities are particularly capable of influencing public opinion and discourse, and therefore calls on political leaders at all levels to refrain from using language that may give rise to hate speech or hate crimes against specific groups;

10. is concerned that third countries are knowingly using hate speech and hate crime to carry out organised campaigns that influence polarisation and build divisions within the EU. Hate speech and hate crime play a role in fuelling armed conflicts. They are no longer a local phenomenon but are becoming a threat on a global scale. Such an example of hate speech is the current message from President Putin's administration about the reasons for the aggression against Ukraine and the scale of violence and hate crimes committed during this war;

11. draws attention to the global dimension of hate speech and hate crime which is partly a result of the ease of disseminating ideas through various digital channels. Therefore, there must be a cross-border dimension to prosecuting them effectively. The Committee fully agrees to this effect with the European Commission's assessment that the gravity of such crimes, together with their cross-border nature, can be addressed only through common action at EU level, translating into a common Union criminal justice response and enhanced judicial cooperation between Member States. Such action would not run counter to the principles of subsidiarity and proportionality;

12. highlights the negative side-effects that hate speech spread online can have on local communities and, as a result, on divisions between people and disrupting the process of social cohesion; believes that the consequences of hate crime and hate speech are most felt among local communities;

13. is concerned that hate-based crimes spread fear and stigmatisation with a greater destructive impact that goes beyond the boundaries of a specific city or region and have the potential to escalate into greater conflicts;

14. stresses the great responsibility of regional and local authorities in actively countering hate crime and hate speech and preventing discrimination and exclusion, including politically and ideologically motivated violence; notes that inaction and failure to take it seriously can lead to escalation and exacerbation of the situation;

15. stresses that mayors and other regional and local leaders are in a crucial position and can play a key role in identifying early signs of such incidents in their communities; calls for specialised recommendations to be drawn up for regional and local authorities on how to effectively prevent this phenomenon within local communities; also believes that local and regional authorities should be encouraged to take preventive action on the basis of their local circumstances; calls for harmonious cooperation with law enforcement bodies, which are expected to consistently and effectively fight against hate speech and hate crime;

16. recommends introducing legislation on combating hate speech in digital services so that social media do not contribute to spreading and amplifying the impact of both hate speech and crimes. The current rules are not sufficient to ensure that internet service providers contribute to effectively combating and preventing hate speech in the services they provide. Research[1] shows that digital services providers and platforms often do not enforce or do not have the capacity to enforce their own community guidelines;

17. notes that the Digital Services Act (DSA), which is currently in the legislative phase, is an opportunity for setting minimum standards in terms of transparency on the resources that platforms must mobilise to ensure the implementation of both the legal frameworks on disinformation and their own community guidelines. This legal act could provide an incentive to improve the relationship between intermediary service providers, the public and the State. The socio-economic potential of large platforms requires a coordinated effort at pan-European level and using the strength of the European single market as an argument;

18. calls for the DSA to be adopted at EU level and implemented in the Member States. Member States should engage in further work and promotion of the DSA in the EU. It is worth promoting the DSA as an EU law that does not compete with separate, independent regulations on digital services or freedom of expression online, which would be adopted by individual Member States;

19. draws attention to the role of law enforcement authorities in the process of prevention, detection and, ultimately, prosecution; hopes that extending the EU-wide catalogue of crimes to include hate crimes will contribute to a consistent response to them and attach importance to the prosecution of hate speech and hate crime at every stage of proceedings (police, prosecution service, courts); points out the role of independent courts in this process which, by building their case law, set the boundaries of what is permissible and what falls within the boundaries of exercising freedom of expression and what constitutes hate speech; recommends that the standards for how to respond to this problem be the same throughout the European Union;

---

1 A relevant report is accessible at 210831_Reset_Facebook_Bundestagswahl_EN.pdf (hateaid.org).

20. calls for consideration to be given to creating a model whereby hate speech is prosecuted by public indictment and not by private or complaint procedures. It is in the public interest to curb this phenomenon and perpetrators should be aware that they will inevitably face a penalty. It is also necessary to overcome the obstacle of the anonymity of people who perpetrate hate crimes, for which law enforcement authorities need to take action and internet service providers must be willing to cooperate;

21. stresses that progress on equality and human rights, including law enforcement bodies effectively combating hate crime and hate speech, relies to a large extent on cooperation from regional and local authorities;

22. points out that the main obstacle against law enforcement authorities effectively taking action is hate crimes not being reported; points out that local and regional authorities and local government officials should take advantage of their proximity to the population and promote policies to raise awareness of the problem (including among civil servants) and to encourage victims to report hate speech and hate crime;

23. points out that local and regional authorities should play a role in breaking down barriers to reporting incidents of hate crime, for example by raising awareness on victims' rights, providing legal information on how to report incidents, assuring migrants that they can file a report regardless of their legal status and promoting anonymous reporting via third parties. Local and regional authorities should also promote good practices and cooperation on behalf of victims with the involvement of police, local equality and anti-discrimination bodies, social NGOs and other victim support services;

24. concludes that even the best legal solutions will not help if law enforcement authorities do not enforce them by prosecuting perpetrators. Similarly, the possibility for law enforcement authorities to react will be limited if internet service providers (providing services by electronic means) do not share the data of people who commit hate crimes and thus manifestly break the law.

25. argues that, in terms of law enforcement bodies, given that hate speech is often intertwined with the language of public and political debate, it is all the more important that these bodies (and in particular the prosecutor's office) maintain independence and that this phenomenon be taken seriously. Regardless of existing national differences in regulating, combating and preventing hate speech and protection on specific grounds, it is very important to ensure the stability of institutions. This means, first of all, independent courts, and second, a prosecutor's office that is free from pressure and able to take independent decisions regarding prosecuting this type of crime by public indictment;

26. notes that in several EU Member States, the mandate of equality bodies also covers hate speech and hate crime[2] and thus, they have an important role to play in this process. The Committee supports in this regard the European Commission's recommendations to Member States to help

[2] The Office of the Ombudsman in Poland is such an example.

them improve the equality bodies' independence and effectiveness[3] and looks forward to the announced forthcoming legislative proposal on further strengthening their role and independence;

27. points out the need to cooperate with NGOs that support awareness building and combating hate speech and hate-based acts of violence. The experience gained by these key stakeholders, including local authorities, must be used to counter and combat hatred;

28. all schools should implement anti-discrimination education programmes and skills for getting along and living in a multicultural society that is diverse in terms of nationality, race, ideology and faith. Activities to counter hate speech should be a key element of this education;

29. proposes that hate speech be included in the general education curriculum and encourages regions that have competences in this area to take action to this end;

30. stresses that the European citizens of today must be educated and equipped with the interpersonal skills to not cross the line in terms of what is considered freedom of speech or freedom of expression either online or in public spaces;

31. encourages wide-ranging public campaigns, including EU-wide ones, to promote equality and prevent discrimination, for example in the form of a follow-up to the Conference on the Future of Europe;

32. calls for support for local and regional organisations and social partners working in the same areas that deal with the fight against verbal and physical hate through multicultural education; points out that we can find a positive example of this in the idea behind the Paweł Adamowicz Award funded by the Committee of the Regions, ICORN and the City of Gdansk.

Conclusions

33. sees the EU as a guarantor in terms of making and applying laws to counteract public manifestations of hate;

34. recognises that the effects of hate speech and hate crime have a cross-border dimension, hence the need to tackle them through common action at EU level. Calls therefore to effectively address hate speech and hate crime on other grounds beyond those covered by Framework Decision 2008/913/JHA, including on the grounds of gender identity, sexual orientation, age and disability, as identified in the European Commission's Union of Equality proposals. It is important that the Council swiftly extend the list of crimes to include hate crimes (Article 83(1) TFEU) to ensure that law enforcement bodies operate effectively both at EU and national level;

35. points out that the only response to hate speech and hate crime is to create a comprehensive legal strategy for countering, reporting and consistent prosecution;

---

3 Commission Recommendation of 22.6.2018 on standards for equality bodies (C(2018) 3850 final).

36. calls for the establishment of minimum rules at EU level concerning sanctions of hate speech and hate crime, which would allow for national legislations to be amended in order to criminalise membership in organisations that promote or incite hatred on any grounds and participation in any such activities. There should be no room for acceptance of anti-democratic views or hate speech and hostility against another human being in any corner of the world or Europe;

37. recommends improving the methods for recording and collecting data on hate crime and recommends carrying out expert discussions with Member States under the auspices of the Fundamental Rights Agency (FRA) which can help national authorities address problems concerning the practical application of the legislation and ensure effective investigation, prosecution and sentencing of hate crime and hate speech; also sees an important role here for social institutions and organisations that deal with hate speech and hate crime;

38. sees a need for organisational and legal solutions to protect victims of hate speech and hate crimes which must be supported and assisted by EU institutions and organisations, Member States and European regional and local authorities and civil society;

39. notes that there is a fine line between combating hate speech and censorship. The right to freedom of expression should be guaranteed when developing legal solutions to combat hate speech and hate crime;

40. notes the lack of a standardised definition of hate crime at international level; therefore calls for development efforts to strengthen case law and consequently improve the effectiveness of prosecution of hate speech and hate crime; Recommendation CM/Rec(2022)16 of the Committee of Ministers to Member States[4], or the definition contained in Council Framework Decision 2008/913/JHA of 28 November 2008 on *combating certain forms and expressions of racism and xenophobia by means of criminal law*, could serve as inspiration for this;

41. is aware that we will not regulate extreme political speech. Member States will still be responsible for determining how they define freedom of expression; believes, however, that we must impose EU standards to fight against verbal and physical incidents of hate. This is precisely what expanding the catalogue of crimes in the EU to include hate speech and hate crime is for.

Brussels, 1 December 2022

4 Recommendation CM/Rec(2022)16 of the Committee of Ministers to Member States on combating hate speech: *https://search.coe.int/cm/Pages/result_details.aspx?ObjectId=0900001680a67955*.

The President
of the European Committee of the Regions

Vasco Alves Cordeiro

The Secretary-General
of the European Committee of the Regions

Petr Blížkovský

II. PROCEDURE

Title	Extending the list of EU crimes to hate speech and hate crimes
Reference(s)	COM(2021) 777 final
Legal basis	Rule 41 (b) (i) of the RoP
Procedural basis	Article 307(4) TFEU
Date of Council/EP referral/Date of Commission letter	9 December 2021
Date of Bureau/President's decision	10 February 2022
Commission responsible	Commission for Citizenship, Governance, Institutional and External Affairs
Rapporteur	Aleksandra DULKIEWICZ (PL/EPP), Mayor of the City of Gdańsk
Analysis	1 March 2022
Discussed in commission	29 March 2022
Date adopted by commission	23 June 2022
Result of the vote in commission (majority, unanimity)	Unanimity
Date adopted in plenary	1 December 2022
Previous Committee opinions	
Date of subsidiarity monitoring consultation	

DIELEN
GERECHTSDEURWAARDERS

Schuttershofweg 1 4538 AA Terneuzen
Postbus 408 4530 AK Terneuzen
T 0115 612797 F 0115 694824
info@dielengerechtsdeurwaarders.nl
www.dielengerechtsdeurwaarders.nl

Intermediaire Stichting van de Universele
Verklaring van de Rechten van de Mens
T.a.v. de heer J.P. van den Wittenboer
Postbus 324
5660 AH Geldrop

Terneuzen, 10 november 2016

Betreft : IFUD OF HUMAN RIGHTS/HvJEU
Uw kenmerk : 3SRPKS773129447
Ons kenmerk : L161538

Geachte heer Van den Wittenboer,

In bovengenoemde zaak hebben wij uw opdracht in goede orde ontvangen en in behandeling genomen onder kenmerk L161538.

Conform afspraak zullen wij voor spoedige betekening door de Luxemburgse collega laten zorgdragen en u omtrent het verdere verloop op de hoogte houden.

Op onze werkzaamheden zijn onze algemene voorwaarden van toepassing, die u bijgaand aantreft.

Mocht u vragen hebben dan vernemen wij die graag.

Met vriendelijke groet,

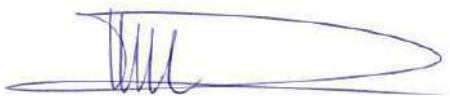

Dielen Gerechtsdeurwaarders

DIELEN
GERECHTSDEURWAARDERS

Schuttershofweg 1 4538 AA Terneuzen
Postbus 408 4530 AK Terneuzen
T 0115 612797 F 0115 694824
info@dielengerechtsdeurwaarders.nl
www.dielengerechtsdeurwaarders.nl

Kenmerk: L161538

Heden, tien november tweeduizendzestien,

ten verzoeke van de stichting **INTERMEDIAIRE STICHTING VAN DE UNIVERSELE VERKLARING VAN DE RECHTEN VAN DE MENS**, gevestigd te 5731 NK Mierlo, gemeente Geldrop-Mierlo, aan de Kastanje 28, hierna te noemen requirante, te dezer zake domicilie kiezende ten kantore van requirante, ten deze vertegenwoordigd door J.P. van den Wittenboer, voorzitter van requirante, alsmede te 4538 AA Terneuzen aan de Schuttershofweg 1, ten kantore van Dielen Gerechtsdeurwaarders, alsmede te L-1461 Luxemburg (Luxemburg), aan het adres 65, rue d'Eich, ten kantore van gerechtsdeurwaarder Carlos Calvo,

heb ik, Paulus Johannes Dielen, gerechtsdeurwaarder met vestigingsplaats Terneuzen, aldaar woonplaats hebbende en kantoorhoudende aan de Schuttershofweg 1,

AAN:

Het rechtspersoonlijkheid bezittend lichaam **EUROPEES HOF VAN JUSTITIE VAN DE EUROPESE UNIE**, (de voorzitter Koen Lenaerts),zetelend in het "Palais de la Cour de Justice" te L-2925 Kirchberg, (Luxemburg), aan het adres Boulevard Konrad Adenauer, zonder bekende woon- of verblijfplaats in Nederland, mitsdien ten deze ex artikel 56 lid 2 Rv. en uit kracht van de EG-verordening nr 1393/2007 van de Raad van de Europese Unie van 13 november 2007 (EU Betekenings-Verordening) twee exemplaren van dit exploot gesteld in de Nederlandse taal per aangetekende post verzonden naar de ontvangende instantie in Luxemburg, te weten:

-Gerechtsdeurwaarder Carlos Calvo, zetelende en kantoorhoudende te L-1461 Luxemburg (Luxemburg) aan het adres 65, rue d'Eich,-

Het formulier als bedoeld in artikel 4 lid 3 van genoemde verordening is door mij, gerechtsdeurwaarder ingevuld in de Nederlandse en in de Franse taal.

Aan de ontvangende instantie heb ik verzocht om dit exploot te betekenen, daarvan kennis te geven op de wijze als onder 5 in het hiervoor genoemd formulier "aanvraag om betekening of kennisgeving van stukken" omschreven, te weten betekening volgens de wet van de aangezochte staat (5.1. formulier).

BETEKEND:

Na te melden documenten, welke zijn gebundeld in een boekwerk getiteld: "Nothing but the truth, the Protection of whistle-blowers at EU level".

- Poster seminar ALDE "Nothing But The Truth" the protection of whistle-blowers at EU Level

- De samenvatting door IFUD of Human Rights van de ter betekening aangeboden stukken aan de deurwaarder inzake het Hof van Justitie,de voorzitter Koen Lenaerts 2016

- Deurwaarder exploot dossiernr: L3600573 van der Velde van Hal & Peers gerechtsdeurwaarders met de aanhechtingen,datum 9 maart 2016

- Europees Parlement JH/mb [IPOL-COM-PETI D (20160 14262] beslissing op verzoekschrift nr 0794/2015, datum besluit 8 april 2016,Cecilia Wikström Voorzitter van de commissie verzoekschriften

- Europees Parlement,betreft verzoekschrift nr. 1193/2013,ingediend door Elagoz Vahram (Oostenrijkse nationaliteit),over racisme in Italië,(belediging Cecile Kyenge Kashetu,(mededeling aan de leden)

- Europese Ombudsman: (Emily O'Reilly), brief:15-06-2015 Europese Ombudsman aan: IFUD of Human Rights,over "elkaar de hand boven het hoofd houden"

- Europese Ombudsman "Emily O'Reilly" bezoek Auschwitz Memorial,29 april 2015"

- OSCE: (Chiara Adamo) european commission Facing Facts, Brussel 4 maart 2015 "Make Hate Crimes Visible"

- Parliamentary Assembly (Council of Europe),Doc.13828, 23 June 2015 "Ending cyberdiscrimination and online hate" (motion for a resoltution) signed by: Khadija Arib,Netherlands,SOS

- Parliamentary Assembly (Council of Europe),Resolution 1967 (2014) final version "a strategy to prevent racism and intolerance in Europe"

- Europese Commissie,kabinet van eerste Vicevoorzitter Frans Timmermans, 13 augustus 2015, BM/nr Ares(2015)2715348

- Parliamentary Assembly "Countering Hate Speech" 26 januari 2016, met Miroslaw Wyrzykowski en Michael Whine

- Bewerkte afbeeldingen , waarop Juncker,Schulz en Rutte onder meer met hitlersnorren en hakenkruizen en SS-symbolen worden afgebeeld op het internet

- Brief Europees Gerecht van de Europese Gemeenschappen CVRIA Luxemburg – de griffier E.Coulon- verzonden aan IFUD of Human Rights,datum 25 april 2016.

MET AANZEGGING:

a. dat gerequireerde de ontvangst van de hierbij betekende stukken kan weigeren indien deze niet zijn gesteld in:
- een door de aangezochte staat erkende taal
- een taal van requirante die gerequireerde begrijpt

b. dat hierbij uitdrukkelijk naar de inhoud van de ten deze betekende stukken wordt verwezen.

Geschiedende deze betekening ten effecte rechtens en ter voldoening aan de wettelijke bepalingen.

De kosten dezes zijn voor mij, gerechtsdeurwaarder:

Exploot	€ 67,58
verschot conform artikel 9 Btag (portokosten)	€ 11,50
verschot conform artikel 10 Btag (btw)	€ 14,19
	€ 93,27

Hierbij verklaart ondergetekende dat bovenstaande verschotten zijn gemaakt voor de goede verrichting van de ambtshandeling en noodzakelijk waren, alsmede dat hij geen rechtstreeks of middellijk belang heeft in de onderneming of derde die bovenstaande verschotten factureert.

De kosten zijn verhoogd met de btw nu de verzoekende partij niet btw-plichtig is.

gerechtsdeurwaarder

DIELEN
GERECHTSDEURWAARDERS

Schuttershofweg 1 4538 AA Terneuzen
Postbus 408 4530 AK Terneuzen
T 0115 612797 F 0115 694824
info@dielengerechtsdeurwaarders.nl
www.dielengerechtsdeurwaarders.nl

AANVRAAG OM BETEKENING OF KENNISGEVING VAN STUKKEN

(Artikel 4, lid 3, van Verordening (EG) nr. 1393/2007 van het Europees Parlement en de Raad van 13 november 2007 inzake de betekening en de kennisgeving in de lidstaten van gerechtelijke en buitengerechtelijke stukken in burgerlijke of in handelszaken (1))

(1) PB L 324 van 10.12.2007, blz. 79.
(*) Facultatief.

Referentienummer: L161538

1. VERZENDENDE INSTANTIE

1.1. Naam	: Dielen Gerechtsdeurwaarders
1.2. Adres:	
1.2.1. Straat en nummer/postbus	: Schuttershofweg 1 - Postbus 408
1.2.2. Postcode + Plaats	: 4538 AA Terneuzen - 4530 AK Terneuzen
1.2.3. Land	: Nederland
1.3. Telefoon	: (0031) (0)115 612797
1.4. Fax (*)	: (0031) (0)115 649824
1.5. E-mail (*)	: info@dielengerechtsdeurwaarders.nl

2. ONTVANGENDE INSTANTIE

2.1. Naam	: Carlos Calvo, Kurdyban - Lisé, Huissiers de Justice
2.2. Adres:	
2.2.1. Straat en nummer/postbus	: Rue d'Eich 65
2.2.2. Postcode + Plaats	: L-1465 Luxembourg
2.2.3. Land	: Luxemburg
2.3. Telefoon	: 00352441333-1
2.4. Fax (*)	: 00352441898
2.5. E-mail (*)	: info@huissier-luxembourg.com

3. AANVRAGER

3.1. Naam	: Intermediaire Stichting van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens
3.2. Adres	: Kastanje 28 | Postbus 324 5731 NK Mierlo | 5660 AH Geldrop
3.2.1. Land	: Nederland
3.3. Telefoon (*)	:
3.4. Fax (*)	:
3.5. E-mail (*)	:

4. GEADRESSEERDE

4.1. Naam : Europees Hof van Justitie van de Europese Unie
4.2. Adres: "Palais de la Cour de Justice"
4.2.1. Straat en nummer/postbus : Boulevard Konrad Adenauer
4.2.2. Postcode + Plaats : L-2925 Kirchberg
4.2.3. Land : Luxemburg
4.3. Telefoon (*) :
4.4. Fax (*) :
4.5. E-mail (*) :
4.6. Persoonlijk identificatienummer, Sociale zekerheidsnummer, organisatienummer of gelijkwaardig kenmerk (*) :

5. WIJZE VAN BETEKENING OF KENNISGEVING

☒ 5.1. Volgens de wet van de aangezochte lidstaat
☐ 5.2. Op de volgende bijzondere wijze :
5.2.1. Indien deze wijze onverenigbaar is met de wet van de aangezochte lidstaat, moet van het/de stuk(ken) betekening of kennisgeving geschieden in overeenstemming met de wet van die lidstaat:
☐ 5.2.1.1. Ja
☐ 5.2.1.2. Neen

6. STUK WAARVAN BETEKENING OF KENNISGEVING MOET GESCHIEDEN

6.1. Soort stuk
☒ 6.1.1. Gerechtelijk
☐ 6.1.1.1. procesinleidend stuk
☐ 6.1.1.2. rechterlijke beslissing
☐ 6.1.1.3. hoger beroep, cassatie, verzet
☒ 6.1.1.4. overige :
☐ 6.1.2. Buitengerechtelijk
6.2. Datum of uiterste termijn, waarna de betekening en kennisgeving niet meer vereist zijn(*) :
6.3. Taal van het stuk:
6.3.1. origineel
☐ BG ☐ ES ☐ CS ☐ DE ☐ ET ☐ EL ☐ EN ☐ FR
☐ GA ☐ IT ☐ LV ☐ LT ☐ HU ☐ MT ☒ NL ☐ PL
☐ PT ☐ RO ☐ SK ☐ SL ☐ FI ☐ SV ☐ andere:
6.3.2. vertaling (*)
☐ BG ☐ ES ☐ CS ☐ DE ☐ ET ☐ EL ☐ EN ☐ FR
☐ GA ☐ IT ☐ LV ☐ LT ☐ HU ☐ MT ☐ NL ☐ PL
☐ PT ☐ RO ☐ SK ☐ SL ☐ FI ☐ SV ☐ andere:
6.4. Aantal bijgevoegde documenten : 2 x exploot en 1 x bijlage

7. TERUGZENDING VAN EEN KOPIE VAN HET STUK MET HET CERTIFICAAT (artikel 4, lid 5 van Verordening (EG) nr. 1393/2007)

☒ 7.1. Ja (in dit geval moet het stuk waarvan betekening of kennisgeving moet plaatsvinden in tweevoud worden toegezonden)

☐ 7.2 Neen

1. Op grond van artikel 7, lid 2, van Verordening (EG) nr. 1393/2007 dient u zo spoedig mogelijk en in ieder geval binnen een maand na ontvangst van het stuk het nodige te doen voor de betekening of kennisgeving ervan. Indien de betekening of kennisgeving echter niet binnen een maand na ontvangst ervan heeft kunnen plaatsvinden, moet deze u instantie daarvan in kennis stellen door dit aan te geven in punt 13 van het certificaat van al dan niet betekening of kennisgeving van de stukken.
2. Indien u niet kunt voldoen aan deze aanvraag om betekening of kennisgeving met behulp van de toegezonden informatie of stukken, dient u op grond van artikel 6, lid 2, van Verordening (EG) nr. 1393/2007 langs de snelst mogelijke weg contact op te nemen met deze instantie om de ontbrekende informatie of stukken te verkrijgen.

(1) PB L 324 van 10.12.2007, blz. 79.
(*) Facultatief.

Plaats	: Terneuzen
Datum	: 10/11/2016
Ondertekening en/of stempel	: P.J. (Hans) Dielen, gerechtsdeurwaarder

DIELEN
GERECHTSDEURWAARDERS

DIELEN
GERECHTSDEURWAARDERS

ANNEXE I

DEMANDE DE SIGNIFICATION OU DE NOTIFICATION D'ACTES

[Article 4, paragraphe 3, du règlement (CE) no 1393/2007 du Parlement européen et du Conseil du 13 novembre 2007 relatif à la signification et à la notification dans les États membres des actes judiciaires et extrajudiciaires en matière civile ou commerciale (1)]

No de référence:

L161538

1. ENTITÉ D'ORIGINE

1.1. Nom:

Dielen Gerechtsdeurwaarders

1.2. Adresse:

1.2.1. Numéro/boîte postale et rue:

Schuttershofweg 1 | Postbus 408

1.2.2. Localité et code postal:

4538 AA Terneuzen | 4530 AK Terneuzen

1.2.3. Pays:

Pays-Bas

1.3. Téléphone:

0031115612797

1.4. Télécopieur (*):

0031115694824

1.5. Adresse électronique (*):

hans@dielengerechtsdeurwaarders.nl

2. ENTITÉ REQUISE

2.1. Nom:

Carlos Calvo

2.2. Adresse:

2.2.1. Numéro/boîte postale et rue:

65, rue d'Eich | B.P. 2625

2.2.2. Localité et code postal:

L-2925 Kirchberg | L-1026 Luxembourg

2.2.3. Pays:

Luxembourg

2.3. Téléphone:

2.4. Télécopieur (*):

2.5. Adresse électronique (*):

3. REQUÉRANT

3.1. Nom:

(1) JO L 324 du 10.12.2007, p. 79.

(*) Facultatif.

Généré par le portail e-Justice européen

DIELEN
GERECHTSDEURWAARDERS

Intermediaire Stichting van de Univerele Verklaring van de rechten van de mens

3.2. Adresse:

3.2.1. Numéro/boîte postale et rue:

Kastanje 28 | Postbus 324

3.2.2. Localité et code postal:

5731 NK Mierlo | 5660 AH Geldrop

3.2.3. Pays:

Nederland

3.3. Téléphone (*):

3.4. Télécopieur (*):

3.5. Adresse électronique (*):

4. DESTINATAIRE

4.1. Nom:

Europees Hof van Justitie van de Europese Unie (att. Koen Lenaerts)

4.2. Adresse:

4.2.1. Numéro/boîte postale et rue:

Palais de la Cour de Justice, Boulevard Konrad Adenauer

4.2.2. Localité et code postal:

L-2925 Kirchberg

4.2.3. Pays:

Luxembourg

4.3. Téléphone (*):

4.4. Télécopieur (*):

4.5. Adresse électronique (*):

4.6. Numéro d'identification/numéro de sécurité sociale/numéro d'organisation/ou équivalent (*):

5. MODE DE SIGNIFICATION OU DE NOTIFICATION

5.1. Selon la loi de l'État membre requis ☒

5.2. Selon le mode particulier suivant:

5.2.1. Si ce mode est incompatible avec la loi de l'État membre requis, l'acte ou les actes devraient être signifiés ou notifiés conformément à la loi de cet État membre:

5.2.1.1. Oui ☐

5.2.1.2. Non ☐

6. ACTE À SIGNIFIER OU À NOTIFIER

(*) Facultatif.

Généré par le portail e-Justice européen

DIELEN
GERECHTSDEURWAARDERS

6.1. Nature de l'acte

6.1.1. Judiciaire [X]

6.1.1.1. Acte introductif d'instance [ ]

6.1.1.2. Décision [ ]

6.1.1.3. Recours [ ]

6.1.1.4. Autre [X]

Boekwerk met documenten

6.1.2. Extrajudiciaire [ ]

6.2. Date ou délai à partir de laquelle/duquel la signification ou la notification n'est plus requise (*):

(jour) (mois) (année)

6.3. Langue de l'acte:

6.3.1. Original (BG, ES, CS, DE, ET, EL, EN, FR, GA, HR, IT, LV, LT, HU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SL, FI, SV, autre):

NL

6.3.2. Traduction (*) (BG, ES, CS, DE, ET, EL, EN, FR, GA, HR, IT, LV, LT, HU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SL, FI, SV, autre):

6.4. Nombre de pièces:

2

7. UN EXEMPLAIRE DE L'ACTE DOIT ÊTRE RETOURNÉ AVEC L'ATTESTATION DE SIGNIFICATION OU DE NOTIFICATION [article 4, paragraphe 5, du règlement (CE) no 1393/2007]

7.1. Oui (dans ce cas, l'acte doit être envoyé en double exemplaire) [X]

7.2. Non [ ]

1. Aux termes de l'article 7, paragraphe 2, du règlement (CE) no 1393/2007, vous êtes tenu de prendre toutes les mesures nécessaires pour assurer la signification ou la notification de l'acte dans les meilleurs délais et, en tout état de cause, dans un délai d'un mois à compter de la réception. S'il ne vous a pas été possible de procéder à la signification ou à la notification dans un délai d'un mois à compter de la réception, vous devez en informer cette entité en l'indiquant au point 13 de l'attestation d'accomplissement ou de non-accomplissement de la signification ou de la notification des actes.

2. S'il n'est pas possible de faire aboutir la présente demande de signification ou de notification en l'état des informations ou des pièces transmises, vous êtes tenu, aux termes de l'article 6, paragraphe 2, du règlement (CE) no 1393/2007, de vous mettre en relation par les moyens les plus rapides avec cette entité afin d'obtenir les informations ou les pièces qui font défaut.

Fait à:

Terneuzen (Nederland)

Date:

10 / 11 / 2016

Signature et/ou cachet:

DIELEN
GERECHTSDEURWAARDERS

(*) Facultatif.

Généré par le portail e-Justice européen

ETUDE Carlos CALVO
HUISSIERS DE JUSTICE ASSOCIÉS
Luxembourg

HUISSIERS DE JUSTICE
Carlos CALVO
Frank SCHAAL

L-1461 LUXEMBOURG • 65, rue d'Eich (Adr. Postale : B.P.2625 • L-1026 Luxembourg)

JoDe

ONTVANGEN 2 9 NOV 2016

CALVO & SCHAAL - Huissiers de Justice - B.P. 2625 - L-1026 LUXEMBOURG
DIELEN
GERECHTSDEURWAARDERS
Huissiers de Justice
Schuttershofweg 1 - Postbus 408
NL-4538 AA Terneuzen (ETR10531)

LUXEMBOURG, le 22/11/2016

Affaire:
n.réf.: ETR10531
v.réf.: L161538
votre personne de contact : Audrey BERNARD | (+352) 44 13 33-24 | audrey.bernard@huissier-luxembourg.com

Mes Chers Confrères

En réponse à votre courrier du 10 novembre 2016, je vous indique qu'il est impossible de procéder à la signification demandée.

Les intances européennes refusent toute signification par huissier.

Il convient de procéder par la voie diplomatique.

Vous trouverez ci-joint vorte acte en retour.

Veuillez agréer, Mes Chers Confrères l'expression de mes sentiments distingués.

Carlos CALVO
Huissier de Justice

(vertaling Franse taal in Nederlands)

De brief van de Luxemburgse deurwaarder aan zijn Nederlandse confréres

Beste confrères

In antwoord op uw brief van 10 november 2016 deel ik u mee dat het niet mogelijk is om de gevraagde dienst te verrichten.

De Europese rechtbanken weigeren betekening door een deurwaarder te aanvaarden. Het is raadzaam om langs diplomatieke weg te werk te gaan.

Hierbij zend ik uw akten retour verwijs naar de bijlage.

Hoogachtend,

224933824

Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights

WJ2 !

AANTEKENEN
Aan: Ministerie van Economische Zaken en Klimaat

Zijne excellentie Minister mr.drs M.A.M Adriaansens

Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Betreft: UBO en authentieke akten

Kenmerk: L4200928

Mierlo, 24 September 2022

Zijne excellentie Adriaansens,

Samengevat in het kort.

De stukken rond de stichting en Audio-Rarities zijn zoals die bekend zijn bij de notaris,de andere notaris gaat het werk van de ene notaris niet opnieuw controleren en beoordelen.
https://archive.org/details/NotarisClericalError

De stichting Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights (hierna de stichting) heeft per post een UBO-opgave ingediend bij de Kamer van Koophandel die vervolgens nadien op 29 juli 2022 door de Kamer van Koophandel (UBO-team) is afgewezen.

KvK controleert de UBO-opgave en vraagt de notaris eventueel om een aanvulling.
Brochure-boekje uitgegeven door Kamer van Koophandel voor de notaris ter informatie. ["UBO-OPGAVE" en de notaris] informatie over Notaris applicatie UBO [NAU]
Bron: Kamer van Koophandel. (Verwijs naar blz 7).

Bij de UBO-opgave zat o.a. een kopie van de Eerste Grosse notarieel dd, 16 juli 2004, en een kopie van het statuut van de stichting, kopie paspoort, etc. Op datum 6 juni 2014 is door de stichting aan de notaris verzocht om de akten te controleren op fouten en gebreken. De notaris die een vormfout ontdekt, mag niet blijven stilzitten. Hij moet het gebrek zo snel mogelijk repareren, zie Hof Amsterdam 24 februari 2015, GHAMS:2015:583: 'Het hof is van oordeel dat het tot de zorgplicht van de notaris behoort om akten met onjuiste inhoud, mede gezien de gevolgen hiervan voor het rechtsverkeer, onverwijld, althans met bekwame spoed te corrigeren, (Bron: Notariaat Magazine editie 9 | november 2020).

Uit de door de stichting toegezonden stukken is de Ultimate Beneficial Owner de uiteindelijk belanghebbende bij de stichting rechtsgeldig reeds eerder vastgelegd door de notaris, de notaris kan daar thans niets meer aan veranderen. Het heeft dus nu ook geen doel meer om door de Kamer van Koophandel hierover de notaris te raadplegen.

De Kamer van Koophandel (UBO-team) verzoekt de stichting na de afwijzing van datum 29 juli 2022 de gehele opgave opnieuw in te dienen. In het kader van de wet AVG (Algemene Verordening Gegevensbescherming) zijn de door de stichting ingediende documenten door de KvK vernietigd, aldus een medewerker van het UBO-team.

De notariële stukken zijn **geheel juridisch inorde**.Verder ontbreekt volgens de KvK alle identiteitsdocumentatie, en dat is onwaar omdat de stichting kopie paspoort (kleur) van J.P. van den Wittenboer per post heeft ingesloten verzonden bij de aanvraag. Ik ga dus die stukken niet opnieuw opsturen. In het kader van de wet AVG (Algemene Verordening Gegevensbescherming) zijn de door Kamer van Koophandel ingediende documenten vernietigd. Dat roept dezerzijds herinneringen op aan Van Miltenburg in 2015 die onder vuur kwam te liggen nadat ze een kopie van een klokkenluidersbrief zou hebben vernietigd. Van Miltenburg nam destijds het beluit de brief te vernietigen, omdat die strikt vertrouwelijk was. De beslissing die brief in de shredder te stoppen. Vernieling bewijsstukken dat wat de medewerker van het UBO-team bij de KvK thans ook doet met de ingezonden stukken door de stichting.De Staat der Nederlanden heeft kennelijk het plan de stichting een economisch delict in de schoenen te schuiven.Op dergelijke manier de stichting juridisch een poot uit te draaien met een boete.

Dat is het juridisch geen probleem met authentieke akten is, omdat die altijd bij de notaris bekend en in bewaring blijven. De notaris registreert op grond van de Registratiewet 1970 zijn akten bij de Belastingdienst via het door de KNB gehouden(elektronische) centraal digitaal repertorium (CDR). De Belastingdienst heeft voor opsporingsdoeleinden volledig toegang tot de CDR-gegevens en de onderliggende akten. Dat notariële akten worden geregistreerd via het door de KNB gehouden centraal digitaal repertorium (CDR) gebeurt primair voor de Belastingdienst (zie poortwachtersrol).

Handhaving

Het niet voldoen aan de registratieplicht in het UBO-register betekent een overtreding van de Handelsregisterwet en is daarnaast een delict onder de Wet op de economische delicten. Dat betekent dat verschillende sancties opgelegd kunnen worden, waaronder een bestuurlijke boete, een last onder dwangsom, en in zeer uitzonderlijke gevallen een gevangenisstraf. Bureau Economische Handhaving (BEH) van de Belastingdienst is belast met de bestuursrechtelijke handhaving op het UBO-register. In uitzonderlijke gevallen kan BEH een casus voor strafrechtelijke handhaving doorverwijzen naar het Openbaar Ministerie. Voordat een sanctie wordt opgelegd ontvangen juridische entiteiten altijd eerst per brief een laatste waarschuwing met een termijn om alsnog aan de registratieplicht te voldoen. Er wordt dus niet zonder aankondiging een boete of andere sanctie opgelegd.

Betreft Stand van zaken invoering van het register met gegevens van uiteindelijk belanghebbenden van juridische entiteiten (UBO-register)de minister van Financiën, (Brief 14 april 2022 Sigrid A.M. Kaag Directie Financiële Markten kenmerk:2022-0000091903) aan voorzitter Tweede Kamer der Staten-Generaal).

2202-6-27
2202-6-27

Alles met Audio-Rarities en Hitler's Inferno, de stichting en onderzoek auteursrechten ligt notarieel vast. De notaris is Zelf geheel eindverantwoordelijk voor zijn akten. De notaris is niet alleen verplicht rekening te houden met de belangen en juridische gevolgen van partijen betrokken in de akte, maar is ook daarnaast verplicht rekening te houden met belangen van derden waaronder die als de belastingdienst. Iedere notaris is verplicht de inhoud van de akte in de juiste notariële en juridische vorm te gieten, een akte die voldoet aan de door KNB geformuleerde voorwaarden, namelijk dat de vorm waarin de akte is opgemaak voldoet aan de daaraan te stellen eisen volgens de Wet en de Wet op het notarisambt. De afhandeling en vooronderzoek van de notariële akte gebeurt geheel zelfstandig door de notaris. De akte hoeft niet nog eens vooraf aan het passeren door de notaris ter goedkeuring worden voorgelegd bij de belastingdienst. De stichting "Intermediaire Stichting van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens" zag zich genoodzaakt zich rechtstreeks te wenden middels een brief van 4 mei 2022 tot de Minister van Financiën.

Artikel 44, eerste lid, van de Grondwet regelt dat bij koninklijk besluit ministeries worden ingesteld die onder leiding staan van een minister. De op het ministerie werkzame ambtenaren zijn ondergeschikt aan de minister en zijn in die hoedanigheid aan hem verantwoording schuldig.

De werkwijze van de belastingdienst manoeuvreert de betrokkene Stichting met Audio-Rarities in een lastige situatie, belastingrecht conflicteert met auteursrecht.De gehanteerde werkwijze specifiek door de belastingdienst, de algemene wet-en regelgeving over eenmanszaken te projecteren op eenmanszaak Audio-Rarities met "Hitler's Inferno" ondermijnt het onderzoek "Hitler's Inferno" Audio-Rarities i.v.m. auteurswet "verweesde werken", vastgelegd in een notariële grosse "In naam der Koningin", betreffende bepaald toegestaan gebruik van Verweesde Werken "niet het behalen van een direct of indirect economisch of commercieel voordeel nastreven". Staatsblad van het Koninkrijk der Nederlanden 388, Jaargang 2014. Wet van 8 oktober 2014 tot wijziging van de Auteurswet en de Wet op de naburige rechten in verband met de implementatie van de Richtlijn nr. 2012/28/EU inzake bepaalde toegestane gebruikswijzen van verweesde werken. De brief met bijlagen heb ik tevens laten betekenen daarna door een deurwaarder om juridisch zeker te zijn dat het Bij de minister in handen komt daadwerkelijk.

Verbotsgesetz

Verbotsgesetz(StGBl. Nr. 13 / 1945) is een wet die op 8 mei 1945 na de capitulatie van het nationaal-socialistische "Derde Rijk" door de Voorlopige Staatsregering onder Karl Renner werd uitgevaardigd en die de Nationaal-Socialistische Duitse Arbeiderspartij (NSDAP) en alle daaraan gelieerde organisaties verbood. Tegelijkertijd werd besloten dat personen die tussen 1 juli 1933 en 27 april 1945 lid waren geweest van de NSDAP of van haar militaire verenigingen (SA [Sturmabteilung], SS [Schutzstaffel], NSFK [Nationaal-Socialistisch Vliegkorps], NSKK [Nationaal-Socialistisch Motortransportkorps]) zich moesten laten registreren; deze groep personen werd het stemrecht ontnomen bij de komende verkiezingen voor de Nationale Raad (25 november 1945).

2202-6-472
2202-6-9

Het verbotsgesetz werd in 1947 gewijzigd (Bundesgesetzblatt nr. 25 / 1947) en is ook nu nog geldig met betrekking tot nationaal-socialistische "re-activatie". Het werd laatstelijk gewijzigd bij Bundesgesetzblatt nr. 148/1992 en heeft een grondwettelijke status. Strafbare feiten die onder deze wet vallen, worden berecht door juryrechtbanken.

Verbotsgesetz 1947: *Iedereen die de nationaal-socialistische genocide of andere nationaal-socialistische misdaden tegen de menselijkheid ontkent, schromelijk bagatelliseert of goedkeurt*

§ 3u. Sectie 3g straft ook iedereen die de nationaal-socialistische genocide of andere nationaal-socialistische misdaden tegen de menselijkheid ontkent, schromelijk bagatelliseert of goedkeurt in een gedrukte publicatie, op de radio of op een ander medium of op een andere openbare manier die het voor veel mensen toegankelijk maakt of probeert te rechtvaardigen.

---

https://www.verfassungsschutz.de/

§ 86 StGB - Verspreiding van propaganda is ongrondwettelijk organisaties

Strafgesetzbuch (StGB)
§ 86a Verwenden von Kennzeichen verfassungswidriger und terroristischer Organisationen

(1) Mit Freiheitsstrafe bis zu drei Jahren oder mit Geldstrafe wird bestraft, wer
1.
im Inland Kennzeichen einer der in § 86 Abs. 1 Nr. 1, 2 und 4 oder Absatz 2 bezeichneten Parteien oder Vereinigungen verbreitet oder öffentlich, in einer Versammlung oder in einem von ihm verbreiteten Inhalt (§ 11 Absatz 3) verwendet oder

2.
einen Inhalt (§ 11 Absatz 3), der ein derartiges Kennzeichen darstellt oder enthält, zur Verbreitung oder Verwendung im Inland oder Ausland in der in Nummer 1 bezeichneten Art und Weise herstellt, vorrätig hält, einführt oder ausführt.

(2) Kennzeichen im Sinne des Absatzes 1 sind namentlich Fahnen, Abzeichen, Uniformstücke, Parolen und Grußformen. Den in Satz 1 genannten Kennzeichen stehen solche gleich, die ihnen zum Verwechseln ähnlich sind.
(3) § 86 Abs. 4 und 5 gilt entsprechend.

Wetboek van Strafrecht (StGB)

§ 86a Gebruik van symbolen van ongrondwettelijke en terroristische organisaties

(1) Een vrijheidsstraf van ten hoogste drie jaar of een geldboete wordt opgelegd aan een ieder die

1.

in Duitsland de herkenningstekens van een van de in artikel 86, lid 1, nrs. 1, 2 en 4 of lid 2 bedoelde partijen of verenigingen verspreidt of in het openbaar gebruikt, in een bijeenkomst of in een door hem verspreide inhoud (artikel 11, lid 3), of

2.

op de in nr. 1 bedoelde wijze in Duitsland of in het buitenland enige inhoud (§ 11, lid 3) die een dergelijk merk vormt of bevat, produceert, in voorraad houdt, invoert of uitvoert met het oog op de distributie of het gebruik ervan.

(2) Merken in de zin van lid 1 zijn met name vlaggen, insignes, uniforme voorwerpen, slogans en groetvormen. Merken die op verwarringwekkende wijze overeenstemmen met de in zin 1 genoemde merken, worden geacht daarmee gelijk te stellen.

(3. Artikel 86, leden 4 en 5, is van overeenkomstige toepassing.

Uitzondering op artikel 86, lid 1, van het Wetboek van Strafrecht:

Artikel 86, lid 3:Toegestaan zijn en buiten het strafrecht vallen op grond van artikel 86 Lid1 : indien het propagandamateriaal of de handeling tot doel heeft burgereducatie, de verdediging tegen ongrondwettelijke pogingen, kunst of wetenschap, onderzoek of onderwijs, verslaggeving over hedendaagse gebeurtenissen, geschiedenis of voor soortgelijke doeleinden. of voor soortgelijke doeleinden., van het wetboek van strafrecht is van toepassing indien het propagandamiddel of de handeling is in hoofdzaak gericht op de bevordering van voornoemde doelstellingen en valt binnen het de constitutionele orde van de Bondsrepubliek Duitsland.

USHMM

https://archive.org/details/holocaust-denial-and-distortion

UNITED NATIONS

https://archive.org/details/a-res-61-255_202205

https://archive.org/details/a-res-69-160

https://archive.org/details/a-76-l-30

27-9-2022 26-9-2022

Onder verwijzing.

I). Een brief van minister van Justitie Hirsch Ballin, aan de Voorzitter van de Tweede Kamer, dd 4 november 2008, betreft het kabinetsstandpunt over het EG- groenboek over auteursrecht in de kenniseconomie, onder verwijzing naar het verzoek van de vaste commmissie voor Justitie d.d. 16 september jl. (kenmerk 2008Z01474/2008D04605).
Tevens is het onderzoek dat in opdracht van het WODC is uitgevoerd naar "Digitalisering van historische archieven en verweesde werken"
Tweede Kamer der Staten-Generaal Vergaderjaar 2017–2018, vragen gesteld door de leden der Kamer2018Z09735.

2).Vragen van de leden Bergkamp en Groothuizen (beiden D66) aan de Ministers van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap en van Justitie en Veiligheid over de uitvoering van het Besluit zorgvuldig onderzoek verweesde werken (ingezonden 28 mei 2018). Antwoord van Minister Van Engelshoven (Onderwijs, Cultuur en Wetenschap) mede namens de Minister voor Rechtsbescherming (ontvangen 6 juli 2018). Tweede Kamer der Staten-Generaal ah-tk-20172018-2692.

RECORD
https://archive.org/details/hitlers-inferno-audio-rarities
Hitler's Inferno record LP
https://archive.org/details/HitlersInfernoRecord

ONDERZOEK
https://archive.org/details/HitlersInferno_201903
https://archive.org/details/stb-2014-388_202204

LUISTEREN

Compact disc "Hitler's Inferno"

https://archive.org/details/compact-disc-hitlers-inferno

For "anyone who denies the crimes and

genocide of the past is opening up the way

for the murders of the future". (Simon Wiesenthal)

Sigrid Kaag Twitter 2021 "Holocaust Remembrance Day"

https://archive.org/details/sigrid-kaag-holocaust-remembrance-day

Bundesgesetzblatt

https://archive.org/details/bundesgesetzblatt-osterreich-1992

https://archive.org/details/DeNotaris_180

KNB
https://archive.org/details/knb-wet-en-regelgeving

https://archive.org/details/HetNotariaat

Recht op eerlijk proces misbruik door SLAPPs

SLAPPs zijn lichtzinnige juridische vorderingen die zijn gebaseerd op overdreven en vaak onterecht aanklachten, bedoeld om te intimideren en hun doelwitten in diskrediet te brengen; met als uiteindelijk doel ze te chanteren en het zwijgen op te leggen. Journalisten, mensenrechtenverdedigers en anderen die betrokken zijn bij de bescherming van het algemeen belang te beschermen tegen kennelijk ongegronde of onrechtmatige gerechtelijke procedures (ook bekend als strategische rechtszaken tegen openbare participatie (SLAPP) die tegen hen zijn aangespannen door machtige individuen en entiteiten, waaronder bedrijven en staatsorganen) in een poging het publieke debat het zwijgen op te leggen.

De officier van justitie dient een goede kennis van de geschiedenis te hebben en het belang van de geschiedenis als een les voor de toekomst onderschrijven en moet dit in Haar functie in Haar werk ook uitdragen. Maar de niet-geïnteresseerde hoofdofficier mr. N.G. Zandee deed niets van dit alles. De hoofdofficier had ook geen enkele belangstelling voor de CD Hitler's Inferno.De belangrijke maatschappelijke doelstelling van Audio-Rarities met Hitler's Inferno het in stand houden van de les van gisteren als een getuigenis, als les voor de toekomst. De belangstelling van de hoofdofficier van justitie was waarschijnlijk meer gericht op carrière maken "hoe maak je succesvol een carrièreswitch als hoofdofficier van justitie in Amsterdam". Evenzo de niet-geïnteresseerde Kabinetschef drs. H.E. Grootmeijer destijds namens de Procureur-generaal bij het Gerechtshof te 's-Hertogenbosch in zijn brief in 1995, over zijn opvattingen "Hitler's Inferno", en mr. J.S. Silvis oud Procureur-generaal bij Hoge Raad der Nederlanden. Er is op deze manier belangenverstrengeling ontstaan waarbij het openbaar ministerie en het gerechtshof hun invloed gebruiken om het beleid te buigen in een richting die bovenal voor de Staat der Nederlanden gunstig is.

Uitlokking plegen meineed, of bericht dat de eenmanszaak Audio-Rarities is opgeheven met ingang van 14-12-2016 bij de Kamer van Koophandel of geen advocaat met toevoeging voor rechtsbijstand

26-9-2022 27-9-2022

stichting. Samengevat: ongunstig beoordelen en neerhalen van de stichting met Audio-Rarities om bekendheid te geven aan de informatie rond de cd "Hitler's Inferno" –de les van gisteren (getuigenis als les voor de toekomst) door de Staat der Nederlanden. Decennialang respectloos en niet geïnteresseerd zijn behandeld door de diverse niveaus van de overheid van hoog tot laag met enkele uitzonderingen daargelaten.De stichting met Audio-Rarities wordt bewust geweerd, (ostracisme).

De diverse instanties binnen de nederlandse overheid die de stichting zouden moeten beschermen, deden precies het tegenovergestelde: doorzeefd met vriendjespolitiek en een banencarrousel voor falende politici. Ook
blijkt sprake van een rouleersysteem waar bewindslieden van post verwisselen en zelfs terug konden keren op de oude functie nadat voorheen ernstig falen was gebleken. Mijn casus laat zien hoe disfunctioneel het systeem in Nederland is… systeembreed.

Er zal eerst een integraal parlementair openbaar onderzoek moeten geschieden naar de toestand van de rechtsstaat en de democratie, in combinatie met het rechtssysteem met horen van alle getuigen onder ede.

27-9-2022
26-9-2022

Wanneer men de authentieke aktes wenst te betwisten, dan is dat mogelijk dit via de rechter aan te spannen betwistingsprocedure.

Wij verwijzen hierbij naar de brief Minister van Justitie
en Veiligheid, D. Yesilgöz-Zegerius,dd 11 januari 2022, inzake betwisting authentieke akten.
De referentie steeds vermelden: deurwaarder exploot **L4200928** Van der Velde van Hal &
Peers gerechtsdeurwaarders en incassobureau te Den Haag.

https://archive.org/details/letter-hate-crime-the-netherlands-2022

Betwisting authentieke akten loopt steeds rechtstreeks via de Staat der Nederlanden

Deurwaarder exploten:

https://archive.org/details/EXPLOOTL1700017
https://archive.org/details/deurwaarderexploot-staat-der-nederlanden-l-4200928
https://archive.org/details/deurwaarderexploot-l-4201030

IFUD of Human Rights
De Voorzitter
J.P. van den Wittenboer

Correspondence:Po.box 324, 5660AH Geldrop The Netherlands
Offices:Kastanje 28, 5731NK Mierlo The Netherlands
C.o.C.reg:41092925 Eindhoven N.L.
E-mail: ifudofhumanrights@yahoo.com
Internet: https://ifudofhumanrights.weebly.com
Phone:+31 -(0)6 50 425 552

R **AANGETEKENDE BRIEF NL**
NL Frankering betaald €9.05
51 gr. 221723

D
PostNL
23-09-2022 09:03
NL

3SRPKS016318985 2500EK 20401

Intermediary Foundation of
The Universal Declaration of Human Rights

Po.box 324, 5660 AH Geldrop The Netherlands / Ph: +31 -(0)6 50 425 552

AANTEKENEN

Aan: Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
Zijne excellentie Minister mr.drs M.A.M. Adriaansens

Postbus: 20401
2500EK,DEN HAAG

min-EZK

DATUM BINNENKOM.

26 SEP. 2022

SL

Afschriften van statuten en andere notariële akten. Deze documenten zijn vooral van toepassing bij rechtspersonen. Het is aan de inschrijvingsplichtige om te beoordelen welke documenten bij de specifieke UBO die wordt ingeschreven, gedeponeerd moeten worden. De Kamer van Koophandel zal deze marginaal toetsen. Uit die documentatie moeten de aard en omvang van het economisch belang van die UBO blijken. Het kan daarbij ook gaan om een deel van een document, zolang de aard en omvang van het belang van de betrokken persoon voldoende blijkt, (blz 7) NOTA VAN TOELICHTING Staatsblad 2020- 339

Staatsblad
van het Koninkrijk der Nederlanden

Jaargang 2020

339

Besluit van 9 september 2020 tot wijziging van het Handelsregisterbesluit 2008 en het Uitvoeringsbesluit Wwft 2018 in verband met de registratie van uiteindelijk belanghebbenden van vennootschappen en andere juridische entiteiten ter implementatie van de gewijzigde vierde anti-witwasrichtlijn (Implementatiebesluit registratie uiteindelijk belanghebbenden van vennootschappen en andere juridische entiteiten)

Wij Willem-Alexander, bij de gratie Gods, Koning der Nederlanden, Prins van Oranje-Nassau, enz. enz. enz.

Op de voordracht van Onze Minister van Financiën van 20 december 2019, 2019-0000216315, directie Financiële Markten, gedaan mede namens Onze Minister van Justitie en Veiligheid en de Staatssecretaris van Economische Zaken en Klimaat;

Gelet op de artikelen 15a, tweede lid, onderdeel e, en derde lid, 23, 28, tweede lid, en 38, tweede lid, van de Handelsregisterwet 2007 en artikel 10a, derde lid, van de Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme;

De Afdeling advisering van de Raad van State gehoord (advies van 27 februari 2020, nr. W06.19.0430/III);

Gezien het nader rapport van Onze Minister van Financiën van 7 september 2020, 2020-0000159084, directie Financiële Markten, uitgebracht mede namens Onze Minister van Justitie en Veiligheid en de Staatssecretaris van Economische Zaken en Klimaat;

Hebben goedgevonden en verstaan:

ARTIKEL I

Het **Handelsregisterbesluit 2008** wordt als volgt gewijzigd:

A

Na artikel 35a wordt een paragraaf ingevoegd, luidende:

§ 5b. Gegevens uiteindelijk belanghebbenden

Artikel 35b

1. In het geval een natuurlijke persoon wordt aangemerkt als uiteindelijk belanghebbende op grond van het houden van aandelen, stemrechten of een eigendomsbelang, wordt de omvang van het economisch belang van die uiteindelijk belanghebbende in het handelsregister aangeduid in een van de volgende klassen:

a. groter dan 25 tot en met 50 procent;

b. groter dan 50 tot en met 75 procent;

c. groter dan 75 tot en met 100 procent.

2. In het handelsregister worden afschriften van de volgende categorieën documenten of relevante delen daarvan gedeponeerd, voor zover daaruit de aard en omvang van het economisch belang van de betrokken uiteindelijk belanghebbende blijken:

a. aandeelhoudersregister;

b. statuten;

c. certificaathoudersregister;

d. oprichtingsakte;

e. andere notariële akte;

f. ledenregister;

g. contract van oprichting;

h. inschrijving in het handelsregister;

i. organogram; of

j. overige relevante documenten over de aard en omvang van het gehouden economisch belang of documenten op grond waarvan de feitelijke zeggenschap kan worden uitgeoefend.

B

In artikel 48 wordt voor «hoofdstuk 4» ingevoegd «artikel 15a van de wet en de in».

C

Na artikel 51 worden drie artikelen ingevoegd, luidende:

Artikel 51a

Als bevoegde autoriteiten, bedoeld in artikel 28, tweede lid, van de wet, worden aangewezen:

a. de toezichthoudende autoriteiten, bedoeld in artikel 1d, eerste lid van de Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme, voor wat betreft de uitvoering van hun taak op grond van die wet;

b. Onze Minister van Financiën in het kader van de uitvoering van zijn taak, bedoeld in de artikelen 47a en 47b van de Handelsregisterwet 2007;

c. de instanties, bedoeld in artikel 1:93, eerste lid, onderdeel f, van de Wet op het financieel toezicht, in het kader van hun wettelijke taken;

d. de bijzondere opsporingsdiensten, bedoeld in artikel 2 van de Wet op de bijzondere opsporingsdiensten, in het kader van hun wettelijke taken;

e. de Dienst Justis, het Bureau Bibob, de Militaire inlichtingen- en veiligheidsdienst, de Koninklijke Marechaussee en de Rijksrecherche, in het kader van hun wettelijke taken.

Artikel 51b

1. De gegevens, bedoeld in artikel 15a, tweede lid, onderdeel c, van de wet, kunnen op verzoek van de uiteindelijk belanghebbende worden afgeschermd tegen inzage door anderen dan de Financiële inlichtingen

eenheid, de bevoegde autoriteiten, bedoeld in artikel 51a, banken en andere financiële ondernemingen, bedoeld in artikel 1a, tweede en derde lid, van de Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme, en natuurlijke personen, bedoeld in artikel 1a, vierde lid, onderdeel d, van de Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme.

2. Een verzoek tot afscherming wordt alleen toegekend indien:

a. de uiteindelijk belanghebbende een persoon betreft als bedoeld in artikel 42, eerste lid, onderdeel c, van de Politiewet 2012, niet zijnde leden van het koninklijk huis, of een persoon betreft over wier veiligheid de politie op grond van die wet waakt; of

b. de uiteindelijk belanghebbende de leeftijd van achttien jaren nog niet heeft bereikt, door de kantonrechter onder curatele is gesteld als bedoeld in artikel 378 van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek, door de kantonrechter onder bewind is gesteld als bedoeld in artikel 431 van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek of in het buitenland handelingsonbekwaam is verklaard.

3. Indien de Kamer een verzoek als bedoeld in het eerste lid ontvangt, schermt zij de betrokken gegevens onverwijld af. De afscherming eindigt:

a. in het geval het verzoek wordt afgewezen: nadat het besluit onherroepelijk is;

b. in het geval het verzoek wordt toegekend op grond van het tweede lid, onderdeel a: vijf jaar na de datum van toekenning van het verzoek;

c. in het geval het verzoek wordt toegekend op grond van het tweede lid, onderdeel b: de dag dat de uiteindelijk belanghebbende de leeftijd van achttien jaren bereikt of de dag dat de handelingsonbekwaamheid eindigt.

4. De termijn, bedoeld in het derde lid, onderdeel b, wordt telkens met vijf jaar verlengd voor zover de persoon op dat moment voldoet aan het tweede lid, onderdeel a.

5. Jaarlijks worden statistische gegevens gepubliceerd over het aantal afschermingen dat op grond van dit artikel is toegekend, met in begrip van de gronden waarop die afschermingen zijn toegekend.

Artikel 51c

De gegevens en afschriften, bedoeld in artikel 15a, tweede en derde lid, van de wet, kunnen tot tien jaar na uitschrijving van de juridische entiteit uit het handelsregister worden ingezien.

ARTIKEL II

Artikel 3 van het **Uitvoeringsbesluit Wwft 2018** wordt als volgt gewijzigd:

1. In het zesde lid wordt «een of meer bestuurders» vervangen door «elke bestuurder» en wordt «een of meer vennoten» vervangen door «elke vennoot».

2. Er wordt een lid toegevoegd, luidende:

7. Het eerste lid, onderdeel e, en het vijfde lid zijn niet van toepassing op de personen die op grond van artikel 10a van de wet als uiteindelijk belanghebbenden moeten worden aangemerkt.

ARTIKEL III

Dit besluit treedt in werking met ingang van 27 september 2020.

ARTIKEL IV

Dit besluit wordt aangehaald als: Implementatiebesluit registratie uiteindelijk belanghebbenden van vennootschappen en andere juridische entiteiten.

Lasten en bevelen dat dit besluit met de daarbij behorende nota van toelichting in het Staatsblad zal worden geplaatst.

's-Gravenhage, 9 september 2020

Willem-Alexander

De Minister van Financiën,
W.B. Hoekstra

De Minister van Justitie en Veiligheid,
F.B.J. Grapperhaus

De Staatssecretaris van Economische Zaken en Klimaat,
M.C.G. Keijzer

Uitgegeven de *eenentwintigste* september 2020

De Minister van Justitie en Veiligheid,
F.B.J. Grapperhaus

stb-2020-339
ISSN 0920 - 2064
's-Gravenhage 2020

NOTA VAN TOELICHTING

Algemeen

§ 1. Inleiding

Dit besluit strekt tezamen met de Implementatiewet registratie uiteindelijk belanghebbenden van vennootschappen en andere juridische entiteiten tot implementatie van de verplichting tot het bijhouden en centraal registreren van informatie over de uiteindelijk belanghebbende (in het Engels «*ultimate beneficial owner*», afgekort UBO)[1] van in Nederland opgerichte vennootschappen en andere juridische entiteiten. Deze verplichting vloeit voort uit de vierde Europese anti-witwasrichtlijn[2], zoals gewijzigd door richtlijn (EU) 2018/843[3] (hierna: de wijzigingsrichtlijn). De implementatie van de verplichting tot het houden van een centraal register met informatie over uiteindelijk belanghebbenden van vennootschappen en andere juridische entiteiten kent een implementatiedeadline van 10 januari 2020.

Waar in deze nota van toelichting wordt gesproken over «de vierde anti-witwasrichtlijn» of «de richtlijn» wordt daarmee bedoeld de vierde anti-witwasrichtlijn zoals die luidt na de inwerkingtreding van de wijzigingsrichtlijn.

De verplichting tot het registreren van informatie over UBO's van vennootschappen en andere juridische entiteiten is in artikel 30 van de vierde anti-witwasrichtlijn geregeld. De bepalingen in dit besluit betreffen enkel implementatie van dat artikel, waarbij gebruik is gemaakt van één lidstaatoptie ten aanzien van een afschermingsregime.

De Implementatiewet registratie uiteindelijk belanghebbenden van vennootschappen en andere juridische entiteiten (verder: implementatiewet) regelt de verplichting voor rechtspersonen en ondernemingen om hun UBO's in het handelsregister te registreren. Conform de richtlijn is een deel van de gegevens van de UBO openbaar toegankelijk. In dit besluit zijn zaken omtrent het register nader uitgewerkt. Het betreft het vaststellen van de bandbreedtes waarin de omvang van het belang van een UBO wordt aangegeven, de documentatie die overlegd moet worden ter onderbouwing van de aard en omvang van het economisch belang van een UBO, de bevoegde autoriteiten die toegang hebben tot het niet openbare deel van het register, een afschermingsregime, de toegang tot UBO-gegevens na uitschrijving van een entiteit uit het handelsregister en een uitwerking van het UBO-begrip.

---

[1] De richtlijn gebruikt de term «uiteindelijk begunstigde». In de Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme is destijds gekozen voor gebruik van de term «uiteindelijk belanghebbende». Deze term zal dan ook in het onderhavige besluit worden gehanteerd. Een uiteindelijk belanghebbende betreft altijd een natuurlijk persoon. Een vennootschap of andere juridische entiteit kan één of meerdere uiteindelijk belanghebbenden hebben.

[2] Richtlijn (EU) 2015/849 van het Europees Parlement en de Raad van 20 mei 2015 inzake de voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor het witwassen van geld of terrorismefinanciering, tot wijziging van Verordening (EU) nr. 648/2012 van het Europees Parlement en de Raad en tot intrekking van Richtlijn 2005/60/EG van het Europees Parlement en de Raad en Richtlijn 2006/70/EG van de Commissie (PbEU 2015, L 141).

[3] Richtlijn (EU) 2018/843 van het Europees Parlement en de Raad van 30 mei 2018 tot wijziging van Richtlijn (EU) 2015/849 inzake de voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor het witwassen van geld of terrorismefinanciering, en tot wijziging van de Richtlijnen 2009/138/EG en 2013/36/EU (PbEU 2018, L 156).

§ 2. Inhoud besluit

§ 2.1. Inleiding

Zoals hierboven aangegeven, implementeert dit besluit artikel 30 van de vierde anti-witwasrichtlijn. Artikel 30 schrijft aan elke lidstaat voor om een register bij te houden van UBO's van vennootschappen en juridische entiteiten. Het grootste deel van artikel 30 wordt met de implementatiewet geïmplementeerd. Voor een algemene toelichting op de achtergrond en het doel van de vierde anti-witwasrichtlijn alsmede artikel 30 van die richtlijn en de implementatie daarvan op wetsniveau wordt dan ook verwezen naar de memorie van toelichting bij de Implementatiewet.[4] In deze nota wordt alleen ingegaan op de onderdelen van artikel 30 die met dit besluit worden geïmplementeerd.

§ 2.2. Aard en omvang economisch belang

Het vijfde lid van artikel 30 van de vierde anti-witwasrichtlijn schrijft voor dat bepaalde gegevens van een UBO in ieder geval in het register worden opgenomen en voor een ieder toegankelijk zijn. Een van deze gegevens betreft de aard en omvang van het gehouden belang door de UBO.

Met de implementatiewet is in artikel 15a, tweede lid, van de Handelsregisterwet 2007 geregeld welke UBO-gegevens in het register worden opgenomen. Ten aanzien van de omvang van het economisch belang is geregeld dat dit in bandbreedtes wordt weergegeven en dat die bandbreedtes bij algemene maatregel van bestuur worden vastgesteld. In dit besluit is hieraan uitvoering gegeven.

Een natuurlijke persoon kan op verschillende gronden als uiteindelijk belanghebbende worden aangemerkt. Kort gezegd gaat het om het direct of indirect houden van aandelen, stemrechten of eigendomsbelang (andere middelen van) feitelijke zeggenschap of, indien op voorgaande gronden geen natuurlijke persoon als uiteindelijk belanghebbende kwalificeert, het hoger leidinggevend personeel. Bij aandelen, stemrechten en eigendomsbelang is de omvang van het economisch belang uit te drukken in percentages. Op grond van de richtlijn is in die gevallen in ieder geval sprake van een uiteindelijk belanghebbende bij meer dan 25 procent van de aandelen, de stemrechten of het eigendomsbelang. Daarom zijn voor die gronden van economisch belang drie bandbreedtes vastgesteld om inzicht te geven in de omvang van het belang: groter dan 25 procent tot en met 50 procent, groter dan 50 procent tot en met 75 procent en groter dan 75 tot en met 100 procent. Gekozen is voor het weergeven van bandbreedtes in plaats van het exacte belang. Het weergeven van een exact belang kan zowel voor de registratieplichtige als in de uitvoering tot hoge lasten leiden, omdat een dergelijk gegeven regelmatig aan wijziging onderhevig kan zijn. Gedacht kan worden aan wijzigingen in aandelen in een vennootschap. De gekozen bandbreedtes geven een duidelijke indicatie van de omvang van het belang van de betrokken UBO en voldoen daarmee aan de gewenste transparantie over UBO's. Wijziging van de omvang van het belang behoeft alleen doorgegeven te worden als het belang niet meer overeenkomt met de geregistreerde bandbreedte.

---

[4] Kamerstukken II 2018/19, 35 179, nr. 3.

In geval een natuurlijke persoon op grond van feitelijke zeggenschap of als hoger leidinggevend personeel wordt aangemerkt als UBO, kan dit niet in verhouding tot (een bandbreedte van) een totaal percentage van het economisch belang worden uitgedrukt.

In het derde lid van het nieuwe artikel 15a van de Handelsregisterwet 2007 is voorgeschreven dat afschriften van documenten worden gedeponeerd waaruit de aard en omvang van het gehouden economisch belang blijken. Daarbij is geregeld dat bij algemene maatregel van bestuur hiervoor categorieën van documenten worden aangewezen. In dit besluit is hieraan invulling gegeven door een lijst met typen documenten op te nemen die afhankelijk van het soort onderneming en de aard van het economisch belang van toepassing zijn. Het betreft onder meer afschriften van aandeelhoudersregisters, statuten en andere notariële akten. Deze documenten zijn vooral van toepassing bij rechtspersonen. Voor de vennootschap onder firma, commanditaire vennootschap, maatschap en rederij zullen documenten als contracten van oprichting en de inschrijving in het handelsregister het meest relevant zijn. Verder kan in algemene zin ook een organogram van belang zijn in geval sprake is van gelaagde structuren. Tot slot is een restcategorie documenten opgenomen die alle overige documenten omvat die relevant kunnen zijn ter onderbouwing van de aard en omvang van het gehouden belang. Deze categorie kan vooral relevant zijn als sprake is van feitelijke zeggenschap die niet blijkt uit formele documenten van de entiteit.

Het is aan de inschrijvingsplichtige om te beoordelen welke documenten bij de specifieke UBO die wordt ingeschreven, gedeponeerd moeten worden. De Kamer van Koophandel zal deze marginaal toetsen. Uit die documentatie moeten de aard en omvang van het economisch belang van die UBO blijken. Het kan daarbij ook gaan om een deel van een document, zolang de aard en omvang van het belang van de betrokken persoon voldoende blijkt.

Enige uitzondering op het deponeren van documenten is de situatie dat het hoger leidinggevend personeel als UBO wordt ingeschreven. Deze situatie is slechts aan de orde als op geen andere wijze een andere UBO gevonden kan worden. Op grond van artikel 3, zesde lid, van het Uitvoeringsbesluit Wwft 2018 moeten als hoger leidinggevend personeel de leden van het statutair bestuur of in geval van personenvennootschappen, de vennoten, met uitzondering van een vennoot bij wijze van geldschieting als bedoeld in artikel 19, eerste lid, van het Wetboek van Koophandel, worden ingeschreven. In dat geval behoeft geen documentatie over de aard en omvang van het economisch belang gedeponeerd te worden.

§ 2.3. Toegang bevoegde autoriteiten

De gegevens van een UBO zijn deels toegankelijk en deels afgesloten. De afgesloten gegevens betreffen het burgerservicenummer, een buitenlands fiscaal identificatienummer en de geboortedag, de geboorteplaats, het geboorteland en het woonadres van de UBO (artikel 15a, tweede lid, onderdelen a, b en d, van de Handelsregisterwet 2007). Ook de in artikel 15a, derde lid, genoemde bescheiden zijn afgesloten en alleen toegankelijk voor de Financiële inlichtingen eenheid en bevoegde autoriteiten.

Het zesde lid van artikel 30 van de vierde anti-witwasrichtlijn bepaalt dat de Financiële inlichtingen eenheid en de bevoegde autoriteiten onbeperkt toegang moeten hebben tot de gegevens van de UBO's. Over wat onder bevoegde autoriteiten verstaan moet worden, zegt het zesde lid het

volgende. «*De bevoegde autoriteiten die toegang krijgen tot het in lid 3 bedoelde centraal register zijn de publieke autoriteiten waaraan taken zijn toegewezen op het gebied van de bestrijding van witwassen en terrorismefinanciering, alsook belastingautoriteiten, toezichthouders van meldingsplichtige entiteiten en autoriteiten die de opdracht hebben het witwassen van geld, daarmee verband houdende basisdelicten en terrorismefinanciering te onderzoeken of te vervolgen en criminele activa op te sporen en in beslag te nemen of te bevriezen en te confisqueren.*»

Aan artikel 30, zesde lid, van de richtlijn is ten aanzien van de onbeperkte toegang voor de financiële inlichtingen eenheid in de implementatiewet uitvoering gegeven.[5] Daarnaast is in die wet bepaald dat bij algemene maatregel van bestuur de bevoegde autoriteiten worden aangewezen die toegang hebben tot de volledige gegevens van de UBOs. Overeenkomstig hetgeen hierover in de memorie van toelichting bij de implementatiewet was aangegeven, zijn in dit besluit de volgende instanties aangewezen die onbeperkt toegang hebben tot de gegevens en bescheiden in het register van de UBOs:

a. de toezichthouders op de Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme (Wwft) voor zover zij hun taken op grond van die wet uitvoeren. Dit betreffen De Nederlandsche Bank, de Autoriteit Financiële Markten, het Bureau Financieel Toezicht, de dekens, de Minister van Financiën (Bureau toezicht Wwft) en de Kansspelautoriteit;

b. de handhavende instantie op de verplichtingen tot het inschrijven van UBO's in het handelsregister: het Bureau Economische Handhaving van de Belastingdienst;

c. de instanties die deel uitmaken van het Financieel Expertise Centrum. Deels vallen deze instanties al onder categorie a. Voor het overige betreffen dit: de Belastingdienst, de Fiscale Inlichtingen- en Opsporingsdienst (FIOD), de Nationale Politie en het Openbaar Ministerie;

d. de bijzondere opsporingsautoriteiten. Hiervan valt de FIOD al onder categorie b. Daarnaast betreffen dit: de Inspectie Sociale Zaken en Werkgelegenheid (ISZW-DO), de Inlichtingen- en opsporingsdienst van de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA-IOD) en de Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT/IOD);

e. overige instanties die de opdracht hebben het witwassen van geld, daarmee verband houdende basisdelicten en terrorismefinanciering te onderzoeken of te vervolgen en criminele activa op te sporen en in beslag te nemen of te bevriezen en te confisqueren. Dit betreft: de Dienst Justis, het Bureau Bibob, de Militaire inlichtingen- en veiligheidsdienst, de Koninklijke Marechaussee en de Rijksrecherche.

Bij de aanwijzing van de bevoegde autoriteiten is het van belang om op te merken dat, conform artikel 30, zesde lid, van de richtlijn, de opsporing niet alleen ziet op witwassen of financieren van terrorisme, maar ook op de onderliggende delicten van witwassen. Met het oog op die onderliggende delicten zijn ook de opsporingsdiensten van de ISZW, NVWA en ILT aangewezen.

§ 2.4. Afschermingsregime

Inleiding

Het negende lid van artikel 30 van de richtlijn biedt lidstaten de mogelijkheid om een regime te regelen waarmee de openbaar toegankelijke gegevens kunnen worden afgeschermd. De richtlijn bepaalt hierover het volgende. «*In uitzonderlijke, in nationaal recht vast te stellen omstandigheden kunnen de lidstaten, indien de in lid 5, eerste alinea, onder b) en*

[5] Dit is geregeld met artikel 28, tweede lid, van de Handelsregisterwet 2007.

c), bedoelde toegang de uiteindelijk begunstigde blootstelt aan een onevenredig risico, een risico op fraude, ontvoering, chantage, afpersing, pesterijen, geweld of intimidatie of indien de uiteindelijk begunstigde minderjarig of anderszins handelingsonbekwaam is, per geval voorzien in een uitzondering op die toegang voor alle of een gedeelte van de informatie over de uiteindelijk begunstigde. De lidstaten zorgen ervoor dat deze uitzonderingen worden verleend na een gedetailleerde beoordeling van de uitzonderlijke aard van de omstandigheden. Het recht op een bestuurlijke toetsing van het besluit over de uitzondering en op een doeltreffende voorziening in rechte wordt gegarandeerd.»

Daarnaast vermeldt het negende lid van artikel 30 het volgende in geval gebruik wordt gemaakt van de lidstaatoptie: *Een lidstaat die uitzonderingen heeft verleend, publiceert jaarlijkse statistische gegevens over het aantal uitzonderingen die zijn verleend en met welke redenen, en brengt aan de Commissie verslag uit over deze gegevens.*

Het kabinet acht het van belang dat in bepaalde uitzonderlijke omstandigheden afscherming van de openbare gegevens mogelijk is. Het betreft met nadruk een uitzondering op de algemene regel van openbaarheid. Het regelen van een mogelijkheid tot afscherming van gegevens sluit aan bij de wijze waarop andere openbare registers in Nederland zijn ingericht. Overeenkomstig de richtlijn geldt de afscherming niet voor bevoegde autoriteiten, de Financiële inlichtingeneenheid, banken en bepaalde andere financiële ondernemingen en notarissen. Voor hen blijven de openbare gegevens altijd in te zien. Via een systeem van autorisaties zal deze toegang worden gegarandeerd.

Geen aansluiting bij bestaande regime van het handelsregister

De registratie van uiteindelijk belanghebbenden van vennootschappen en andere juridische entiteiten maakt onderdeel uit van het handelsregister. Het handelsregister kent al een regeling voor de afscherming van openbare gegevens. In artikel 51, derde lid, van het Handelsregisterbesluit 2008 is geregeld dat onder bepaalde voorwaarden het woonadres van natuurlijke personen afgeschermd kan worden. Bezien is of deze regeling ook toepasbaar is voor de afscherming van de openbare UBO-gegevens. Dit bleek niet het geval te zijn.

Allereerst moet vermeld worden dat het uitgangspunt van het Handelsregisterbesluit en van de richtlijn verschillend zijn. Het uitgangspunt van het Handelsregisterbesluit is dat het woonadres van natuurlijke personen afgeschermd is, en alleen in een beperkt aantal gevallen bestaat daarop een uitzondering. De richtlijn verplicht daarentegen tot het openbaar maken van bepaalde UBO-gegevens van UBOs, waarbij in uitzonderlijke omstandigheden deze geheel of gedeeltelijk kunnen worden afgeschermd. Verder betreft de reeds bestaande afscherming een andersoortige afscherming, (alleen) het woonadres kan worden afgeschermd. De overige persoonsgegevens van de betrokkene blijven openbaar toegankelijk. Bij de afscherming van UBO-gegevens worden alle persoonsgegevens afgeschermd. Het verdient hierbij vermelding dat het woonadres van de UBO niet behoort tot de openbare gegevens en dus in geen geval openbaar in te zien is. Daarnaast is van belang dat de toetsing van een verzoek tot afscherming van het woonadres in het handelsregister niet overeenstemt met de eisen die gelden voor het UBO-register in de richtlijn. Artikel 51, derde lid, van het Handelsregisterbesluit stelt een aantal voorwaarden voor afscherming. Deze komen erop neer dat er sprake moet zijn van een waarschijnlijke dreiging, dat de gegevens van betrokkene niet op andere manier beschikbaar zijn en dat het belang van afscherming zwaarder weegt dan de rechtszekerheid in het economisch

verkeer. Deze voorwaarden zijn minder zwaar dan de richtlijn eist voor afscherming van gegevens in het kader van het UBO-register. Indien lidstaten besluiten om in de mogelijkheid tot afscherming te voorzien, schrijft de richtlijn namelijk voor dat afscherming alleen plaats mag vinden indien sprake is van uitzonderlijke omstandigheden die de betrokkene blootstellen aan een onevenredig risico. Naast dat de voorwaarden voor afscherming in artikel 51, derde lid, van het Handelsregisterbesluit 2008 niet overeenkomen met de eisen voor het UBO-register in de richtlijn, voldoet ook de wijze van toetsing die de Kamer van Koophandel op dit moment uitvoert bij de afscherming van het woonadres niet aan de eisen van het UBO-register in de richtlijn. Op grond van de richtlijn kan afscherming namelijk alleen verleend worden na een gedetailleerde beoordeling van de uitzonderlijke aard van de omstandigheden. Een dergelijke gedetailleerde beoordeling voert de Kamer op dit moment niet uit in het kader van artikel 51, derde lid, van het Handelsregisterbesluit 2008. De Kamer beschikt ook niet over de vereiste expertise om een dusdanig gedetailleerde beoordeling uit te voeren over het al dan niet bestaan van een onevenredig risico. De Kamer toetst bij de afscherming van het woonadres enkel of de betrokkene in de aangeleverde stukken een waarschijnlijke dreiging aannemelijk heeft gemaakt. De politie is daarentegen de geëigende partij om de aard en omvang van een (voorstelbare) dreiging te beoordelen.

Aansluiting bij afschermingsregime in het Kadaster

Gezien bovenstaande is bezien hoe een afschermingsregime zodanig ingericht kan worden dat aan de eisen van de richtlijn kan worden voldaan. Daarbij is van belang dat de richtlijn vereist dat de uitzonderlijke omstandigheden in het nationale recht worden bepaald. Voor de invulling van het afschermingsregime voor het UBO-register is daarom gekeken naar de inrichting hiervan bij andere openbare registers. Daaruit kwam het Kadaster naar voren als openbaar register dat eveneens persoonsgegevens bevat. Het Kadaster biedt natuurlijke personen de mogelijkheid tot afscherming indien deze vanwege risico's voor hun veiligheid worden beveiligd door de politie. De beoordeling of een persoon in aanmerking komt voor beveiliging vindt hierbij plaats door het Openbaar Ministerie of de NCTV. Een dergelijk afschermingsregime sluit zowel qua voorwaarden als qua inhoudelijke beoordeling (wel) aan op de eisen van de richtlijn.

Concrete uitwerking

Bovenstaande betekent dat dit besluit twee gronden kent voor afscherming:

1) een risico voor de veiligheid van de uiteindelijk belanghebbende; en
2) minderjarigheid of handelingsonbekwaamheid.

Bij de eerste grond gaat het om personen die de overheid op grond van de Politiewet 2012 beveiligt. Het betreft personen voor wie de politie persoonsbeveiliging verzorgt overeenkomstig de circulaire bewaken en beveiligen (Stcrt. 2015, 18913). Deze personen staan op een lijst van de Minister van Justitie en Veiligheid (rijksdomein) of op lijsten van de hoofdofficieren van justitie (decentraal domein). De Kamer van Koophandel zal bij een verzoek op deze grond de bedoelde lijsten laten controleren. Om op de lijst te komen heeft de politie een gedetailleerde beoordeling gemaakt.

Indien sprake is van een persoon op de bedoelde lijsten, zullen de gegevens voor een periode van vijf jaar afgeschermd worden. Aan het einde van deze periode controleert de Kamer ambtshalve of de persoon nog steeds op die lijsten staat. Indien dit het geval is wordt de

afscherming telkens met vijf jaar verlengd. Dit afschermingsregime sluit daarmee aan bij bestaande afschermingsregimes van persoonsgegevens in artikel 70b van de Zorgverzekeringswet en artikel 37a van het Kadasterbesluit. Het regime houdt in dat bedreigde personen voor wiens veiligheid het lokaal bevoegd gezag verantwoordelijk is, in aanmerking komen voor afscherming vanwege een onevenredig risico op onder meer ontvoering. UBO's die verwachten dat de openbaarheid van het register een onevenredig risico met zich brengt, kunnen zich op voorhand bij de politie of het Openbaar Ministerie melden die per geval zullen beoordelen of sprake is van een dusdanige dreiging dat beveiliging vanuit de overheid noodzakelijk is. De instanties beoordelen daarbij alle relevante feiten.

De tweede grond betreft een feitelijke omstandigheid, namelijk of een persoon nog niet de leeftijd van achttien jaren heeft bereikt of dat is bepaald dat een persoon handelingsonbekwaam is. De afscherming geldt totdat de betrokkene meerderjarig is dan wel handelingsbekwaam is. Ten aanzien van handelingsonbekwaamheid worden drie situaties onderscheiden waarbij afscherming aan de orde is. Ten eerste betreft dit onder curatele stelling als bedoeld in titel 16 van Boek 1 BW, ten tweede gaat het om onder bewindstelling als bedoeld in titel 19 van Boek 1 BW en ten derde om handelingsonbekwaamheid op grond van een buitenlandse regeling. Die laatste kan relevant zijn als het een uiteindelijk belanghebbende betreft die een buitenlandse nationaliteit heeft of in het buitenland woonachtig is. Bij een verzoek tot afscherming op grond van minderjarigheid behoeft geen documentatie overlegd te worden, de Kamer van Koophandel kan aan de hand van de persoonsgegevens van de betrokkene constateren of het verzoek gehonoreerd moet worden. Bij handelingsonbekwaamheid moet de uitspraak van de kantonrechter worden meegezonden dan wel een buitenlands document waaruit de handelingsonbekwaamheid blijkt. In geval van een in een andere taal gesteld document dient de verzoeker te voorzien in een vertaling in het Nederlands ten behoeve van de besluitvorming door de Kamer van Koophandel. De uitzondering die de verwerking van deze bijzondere persoonsgegevens toestaat is gelegen in artikel 9, tweede lid, onder g, van de Algemene Verordening Gegevensbescherming. De wettelijke grondslag voor de verwerking in de zin van dit artikel volgt uit artikel 30, negende lid, van de (gewijzigde) vierde anti-witwasrichtlijn, welke voorschrijft dat afscherming op grond van onder meer handelingsonbekwaamheid slechts wordt verleend na gedetailleerde beoordeling van de uitzonderlijke aard van de omstandigheden, hetgeen uitwerking heeft gevonden in dit besluit. De verwerking van gegevens omtrent handelingsonbekwaamheid is noodzakelijk en minimaal vereist om te kunnen toetsen of de personen die een beroep doen op deze afschermingsgrond daartoe gerechtigd zijn. Onder meer vanwege de uitwerking van een succesvol beroep op afscherming, namelijk dat geen te herleiden persoonsgegevens openbaar worden, staat de uitzondering evenredig tot het nagestreefde doel.

De Kamer neemt op een verzoek een besluit in de zin van de Algemene wet bestuursrecht. Dit besluit is vatbaar voor bezwaar en beroep. Om de afscherming effectief te maken voor de bedoelde uitzonderingssituaties is geregeld dat de afscherming aanvangt op het moment dat een verzoek is ingediend. In geval sprake is van een afwijzing van het verzoek dan zal de afscherming van kracht blijven tot het moment dat het besluit hiertoe onherroepelijk is.

§ 2.5. Toegang na uitschrijving entiteit

Artikel 30, tiende lid, van de richtlijn schrijft voor dat de UBO-gegevens minimaal vijf jaar en maximaal tien jaar nadat de vennootschap of andere juridische entiteit uit het register is geschrapt, toegankelijk blijven via de nationale registers en via het systeem van gekoppelde registers.

In dit besluit is uitvoering aan deze bepaling gegeven door vast te stellen dat UBO-gegevens tien jaar na uitschrijving van de vennootschap of juridische entiteit toegankelijk blijven. Gelet op het doel van de richtlijn is het, in het bijzonder voor de bevoegde autoriteiten en de Financiële inlichtingen eenheid, van belang dat de historische gegevens betreffende een uiteindelijk belanghebbende gedurende een zo lang mogelijke periode voorhanden zijn. Onderzoeken naar witwassen, de daaraan ten grondslag liggende delicten, en het financieren van terrorisme zien op gebeurtenissen in het verleden. Historische informatie over uiteindelijk belanghebbenden en het relevante netwerk rondom een UBO speelt daarbij een belangrijke rol. Bekend is dat witwassen en terrorismefinanciering een hoge mate aan verhullende activiteiten met zich brengen. Het detecteren van dergelijke delicten en betrokkenheid van verhullingsmethoden via juridische entiteiten door opsporingsdiensten kan plaatsvinden ook jaren nadat deze entiteiten zijn opgeheven. Daarnaast is witwassen een zogenaamd voortdurend delict. Dat brengt met zich dat het recht tot strafvervolging ten aanzien van witwassen niet komt te vervallen nadat het van misdrijf afkomstige geld is verhuld. Het recht tot strafvervolging vervalt bij opzet- of gewoontewitwassen pas twaalf jaar nadat, bijvoorbeeld door het opsporingsonderzoek, een einde is gekomen aan het verborgen houden van het misdaadgeld. Daarnaast geldt in de fiscale regelgeving in sommige situaties een lange navorderingstermijn. Zo is de navorderingstermijn wanneer er sprake is van inkomsten of vermogen uit het buitenland twaalf jaar.[6]

Het recht tot strafvervolging vervalt pas twaalf jaar nadat, bijvoorbeeld door het opsporingsonderzoek, een einde is gekomen aan het verborgen houden van het misdaadgeld.

§ 2.6. Uitwerking UBO-begrip

In de implementatiewet is in artikel 10a van de Wwft geregeld wie in het kader van het verstrekken van UBO-gegevens van vennootschappen en andere juridische entiteiten als UBO's moeten worden aangemerkt. Op grond van het derde lid van artikel 10a is met dit besluit bepaald wie in ieder geval voor de verschillende juridische entiteiten als UBO kwalificeren. Inhoudelijk komt deze uitwerking overeen met de algemene uitwerking van het UBO-begrip op grond van de Wwft.

§ 2.7. Vergoeding voor inzage en afschriften

Op grond van lid 5bis van artikel 30 kan een vergoeding worden gevraagd voor het inzien van de UBO-gegevens en verstrekken van afschriften van bescheiden. Deze vergoeding mag niet meer bedragen dan de administratieve kosten voor het beschikbaar stellen van de informatie, met inbegrip van de kosten voor het bijhouden en ontwikkelen van het register. De Handelsregisterwet 2007 biedt in artikel 50 een grondslag om voor inzage of afschriften een vergoeding te vragen. Dit is vervolgens uitgewerkt in het Financieel besluit handelsregister 2014. Voor het vragen van een vergoeding voor het inzien van UBO-gegevens of het verkrijgen van afschriften van de gegevens of gedeponeerde documenten is geen

[6] Artikel 16, vierde lid, Algemene wet inzake rijksbelastingen.

wijziging van dat besluit nodig. Artikel 2 van dat besluit biedt voldoende ruimte om vergoedingen vast te stellen voor verschillende manieren van inzage of verstrekking van afschriften.

§ 3. Financiële gevolgen en regeldrukgevolgen

Het besluit heeft geen andere financiële gevolgen dan reeds in de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel registratie uiteindelijk belanghebbenden van vennootschappen en andere juridische entiteiten was opgenomen. Ook was in die toelichting reeds ingegaan op de regeldrukgevolgen. Ten aanzien van de regeldruk is in dit besluit relevant dat de categorieën documenten ter onderbouwing van de aard en omvang van het economisch belang van een uiteindelijk belanghebbende zijn uitgewerkt. De verplichting om documentatie over het belang te deponeren is al in de wet zelf geregeld en meegenomen bij de berekening van de administratieve lasten. De overige onderwerpen in dit besluit hebben geen effect op de regeldruk of administratieve lasten.

Een ontwerp van het besluit is voorgelegd aan het Adviescollege toetsing regeldruk. Zij heeft aangegeven dat zij zich kan vinden in bovenstaande analyse.

§ 4. Uitvoerbaarheid en handhaafbaarheid

Het register wordt uitgevoerd door de Kamer van Koophandel. De uitwerking van het register in onderhavig besluit is in samenspraak met de Kamer van Koophandel tot stand gekomen en maakt ook onderdeel uit van de overeenkomst tot bouw van het register. De Kamer acht de uitwerking in dit besluit uitvoerbaar voor de bouw en beheer van het register.

Het Bureau Economische Handhaving van de Belastingdienst is verantwoordelijk voor de handhaving van de verplichtingen tot inschrijving in het register. In dat verband is van belang dat de Kamer van Koophandel verantwoordelijk is voor de controle op de tijdigheid van de UBO-gegevens, de aanlevering van en de juistheid en de volledigheid van die gegevens in het UBO-register. Het Bureau Economische Handhaving van de Belastingdienst handhaaft op basis van de signalen (niet-tijdigheid/niet-juistheid/niet-volledigheid), die het van de Kamer van Koophandel ontvangt. Op aanwijzing van de signalen van de Kamer van Koophandel zal Bureau Economische Handhaving derhalve overgaan tot een onderzoek en indien nodig tot een bestuursrechtelijke dan wel strafrechtelijke aanpak van de geconstateerde overtreding. Voor het oordeel ten aanzien van de handhaafbaarheid wordt verwezen naar de handhaafbaarheidstoets van de Belastingdienst die met het wetsvoorstel aan de Tweede Kamer is gezonden. Het oordeel over dit besluit komt overeen met het oordeel in die toets.

§ 5. Consultatie en advies Autoriteit Persoonsgegevens

Een concept van dit besluit is van 20 mei tot en met 1 juli 2019 openbaar geconsulteerd. Hierop zijn 22 reacties ontvangen, waarvan 18 openbare reacties. Daarnaast heeft de Autoriteit Persoonsgegevens advies uitgebracht over dit concept. Hieronder wordt op de belangrijkste zaken ingegaan die in deze reacties naar voren zijn gebracht.

Algemeen

In enkele reacties zijn meer algemene opmerkingen gemaakt over de wenselijkheid en toegevoegde waarde van een UBO-register. Deels komen deze reacties overeen met consultatiereacties op het wetsvoorstel en deels met position papers die ten behoeve van een hoorzitting in de Tweede Kamer over het UBO-register zijn ingediend. Deze algemene opmerkingen over het UBO-register raken niet aan de zaken die in het onderhavige besluit worden geregeld en hier wordt dan ook niet op ingegaan in deze paragraaf.

Aard en omvang economisch belang

Naar aanleiding van verschillende reacties zijn de bepalingen over de aard en omvang van het economisch belang en de toelichting daarop verduidelijkt. Expliciet is gemaakt dat de bandbreedtes voor de omvang van het belang enkel van toepassing zijn op aandelen, stemrechten of eigendomsbelang. Ten aanzien van de onderbouwende documentatie is verduidelijkt dat het ook om een deel van de desbetreffende documenten kan gaan en is de restcategorie van documenten aangevuld.

In een reactie is gevraagd of bij elke wijziging in het belang de opgave geactualiseerd moet worden, ook als de bandbreedte niet wijzigt, wordt het volgende opgemerkt. Wijzigingen zijn enkel nodig als de gegevens in het register niet meer actueel zijn. Entiteiten behoeven enkel de bandbreedte van het economisch belang van een UBO op te geven en niet het exacte belang. Als een wijziging in het economisch belang optreedt, maar geen sprake is van een andere bandbreedte dan is geen aanpassing noodzakelijk. De onderbouwende documentatie is in dat geval niet meer geheel actueel, maar het verschil met de actuele situatie is in ieder geval minder dan 25 procent. Bevoegde autoriteiten hebben toegang tot de onderbouwende documentatie. Zij hebben daarmee het exacte belang in beeld op het moment van inschrijving of als de entiteit een wijziging heeft doorgegeven

Afschermingsregime

Een groot aantal partijen heeft opmerkingen gemaakt over het afschermingsregime. Daarbij is voornamelijk de vraag gesteld of het regime niet te beperkt is ingericht ten opzichte van de richtlijntekst. In enkele reacties is gevraagd om de Kamer van Koophandel een algemene bevoegdheid toe te kennen om bij onevenredige risico's op ontvoering, fraude, e.d. tot afscherming te besluiten. In andere reacties wordt juist de vraag gesteld of de Kamer van Koophandel wel in staat is om afschermingsverzoeken te kunnen beoordelen. Daarnaast is in enkele reacties gevraagd of naast personen die onder curatele staan ook personen die onder bewind staan in aanmerking kunnen komen voor afscherming.

De richtlijn geeft als lidstaatoptie de mogelijkheid om in uitzonderlijke omstandigheden gegevens van UBO's af te schermen. Het moet daarbij gaan om een onevenredig risico voor de betrokken UBO op onder meer ontvoering of fraude. Tevens kan tot afscherming worden overgegaan bij minderjarigen en handelingsonbekwamen. De regering heeft besloten van de lidstaatoptie gebruik te maken. Bij het operationaliseren is gekeken hoe dit het beste uitgevoerd kan worden. Hierbij is geconcludeerd dat het bestaande regime voor het handelsregister niet voldoet aan de eisen voor het UBO-register in de richtlijn, mede omdat de Kamer van Koophandel niet in staat is een gedetailleerde beoordeling te maken of in een individueel geval sprake is van uitzonderlijke omstandigheden die zorgen voor een onevenredig risico op genoemde zaken. Dergelijke kennis

behoort tot het domein van de politie en veiligheidsdiensten. In Nederland bestaat reeds een regime om bedreigde personen te beschermen. Dit regime wordt ook toegepast bij het afschermen van gegevens in een ander openbaar register van natuurlijke personen, namelijk het kadaster. Gezien het feit dat er reeds een afschermingsregime bestaat met een vergelijkbare strekking en het onwenselijk is om de politie en veiligheidsdiensten daarnaast nog een separate lijst aan te laten houden, is voor de uitvoering van het afschermingsregime voor het UBO-register aangesloten bij de bestaande lijsten van beschermde personen. De beoordeling ligt daarmee bij de instanties met de expertise op dit terrein en er wordt aangesloten bij bestaande processen. In paragraaf 2.4 is dit nader toegelicht.

Ten aanzien van de categorie handelingsonbekwamen zijn naar aanleiding van de consultatiereacties in het besluit naast personen die onder curatele staan ook personen die onder bewind staan toegevoegd.

Bevoegde autoriteiten

In enkele reacties is gevraagd om een nadere toelichting op de aanwijzing van de bijzondere opsporingsdiensten als bevoegde autoriteiten. Deze autoriteiten zijn verantwoordelijk voor de opsporing van onderliggende delicten aan witwassen en vanuit dat belang worden zij aangewezen als bevoegde autoriteiten. In de toelichting op de aanwijzing van de bevoegde autoriteiten is hier nader op ingegaan.

Uitwerking begrip uiteindelijk belanghebbende

In meerdere reacties is verduidelijking gevraagd over de zogenaamde pseudo-UBO. Op grond van de richtlijn moet het hoger leidinggevend personeel als UBO worden aangewezen als geen natuurlijke persoon op grond van eigendomsbelang of zeggenschap als UBO kan worden aangewezen. In Nederland is het begrip hoger leidinggevend personeel verduidelijkt in het Uitvoeringsbesluit Wwft 2018. Beoogd is daarin aan te geven dat iedere statutair bestuurder en, in geval van een personenvennootschap, iedere maat dan aangewezen moet worden als UBO. Omdat de tekst van het Uitvoeringsbesluit tot twijfel kon leiden of een keuze gemaakt kon worden tussen de bestuurders of maten dan wel dat alle bestuurders of maten aangewezen moeten worden, is dit nader verduidelijkt in het Uitvoeringsbesluit.

Advies Autoriteit Persoonsgegevens

De Autoriteit Persoonsgegevens heeft op 18 juli 2019 advies uitgebracht over een ontwerp van dit besluit. Het advies ziet op drie zaken. De AP adviseerde nader te onderbouwen waarom de Inspectie Sociale Zaken en Werkgelegenheid, de Inlichtingen- en opsporingsdienst van de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit en de Inspectie Leefomgeving en Transport als bevoegde autoriteiten zijn aangewezen. Deze nadere onderbouwing is opgenomen in paragraaf 2.3 waar wordt uitgelegd dat bovengenoemde instanties een rol hebben bij opsporing van onderliggende delicten van witwassen.

Daarnaast adviseerde het AP nader te onderbouwen welke uitzonderingsgrond uit artikel 9, tweede lid, van de AVG van toepassing is op de verwerking van het bijzondere persoonsgegeven dat iemand onder curatele is gesteld, hetgeen relevant is in het kader van afscherming. In paragraaf 2.4 is deze nadere onderbouwing opgenomen.

Ten derde adviseert de AP krachtiger te motiveren waarom de bewaartermijn voor gegevens in het UBO-register is gesteld op tien jaar en anders de termijn te verlagen naar vijf jaar. De nadere toelichting waarom deze termijn van tien jaar essentieel is in het kader van effectieve opsporing van witwassen en terrorismefinanciering, welke naar aard gepaard gaan met een hoge mate van verhullende activiteiten, is opgenomen in paragraaf 2.5.

§ 6. Transponeringstabel

Artikel 30 van Richtlijn (EU) 2018/843 van het Europees Parlement en de Raad van 30 mei 2018 tot wijziging van Richtlijn (EU) 2015/849 inzake de voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor het witwassen van geld of terrorismefinanciering, en tot wijziging van de Richtlijnen 2009/138/EG en 2013/36/EU (PbEU L 156/43 van 19 juni 2018).

Zoals hierboven al vermeld is artikel 30 grotendeels met de Implementatiewet geïmplementeerd. Waar dit het geval is, wordt hiernaar verwezen.

Artikellid of onderdeel richtlijn	Implementatie in	Beleidsruimte	Toelichting
30, lid 1, eerste alinea	–	Nee	Met de Implementatiewet geregeld
30, lid 1 tweede alinea	–	Nee	Met de Implementatiewet geregeld
30, lid 1, derde alinea	Implementatie door middel van bestaande regelgeving	Nee	Volgt reeds uit artikel 3, tweede lid onder b juncto artikel 5 van de Wwft
30, lid 2	Implementatie door middel van bestaande regelgeving	Nee	Volgt reeds uit artikel 3, tweede lid onder b juncto artikel 5 van de Wwft
30, lid 3	–	De richtlijn biedt lidstaten de beleidsruimte om te kiezen welk openbaar centraal register gebruikt wordt	Met de Implementatiewet geregeld
30, lid 4	–	Zorgen dat discrepanties tijdig worden verholpen	Met de Implementatiewet geregeld
30, lid 5	Artikel 35b Handelsregisterbesluit 2008	De richtlijn kent een minimum aan informatie die openbaar in te zien moet zijn	In de Implementatiewet is de informatie geregeld, in dit besluit zijn de aard en omvang van het economisch belang uitgewerkt
30, lid 5bis	–	Mogelijkheid om toegang afhankelijk te maken van registratie en vergoeding	Online registratie en vergoeding voor inzage volgt reeds uit artikel 50 van de Hrw 2007
30, lid 6	Artikel 51a Handelsregisterbesluit 2008	Nee	Dit betreft de aanwijzing van bevoegde autoriteiten
30, lid 7	Implementatie door middel van bestaande regelgeving	Nee	Bevoegdheid tot het delen van informatie is reeds geregeld in artikel 22 Wwft
30, lid 8	–	Nee	Met de Implementatiewet geregeld
30, lid 9	Artikel 51b Handelsregisterbesluit 2008	Ja, gebruik gemaakt van de lidstaatsoptie	Dit betreft het afschermingsregime

Artikellid of onderdeel richtlijn	Implementatie in	Beleidsruimte	Toelichting
30, lid 10, eerste en tweede alinea	–	Nee	Wordt in een later stadium geïmplementeerd, is toekomstige verplichting.
30, lid 10, derde alinea	Artikel 51c Handelsregisterbesluit 2008	Ja	Gekozen voor een termijn van 10 jaar waarna vernietiging plaatsvindt

Artikelsgewijs

Artikel I (Handelsregisterbesluit 2008)

A

Met het nieuwe artikel 35b zijn enerzijds de bandbreedtes vastgesteld waarin het economisch belang van een UBO wordt uitgedrukt en anderzijds de categorieën documentatie weergegeven ter onderbouwing van het economisch belang.

Eerste lid. Er zijn drie bandbreedtes opgenomen voor het economisch belang van een UBO. Bij de opgave van de UBO's dient de entiteit aan te geven binnen welke bandbreedte een UBO valt. Het opgeven van de bandbreedte geldt alleen in geval sprake is van een aandelenbelang, stemrechten of eigendomsbelang. In geval een persoon op basis van feitelijke zeggenschap of in geval de bestuurders als UBO worden opgenomen, behoeft geen bandbreedte aangegeven te worden.

Tweede lid. Afhankelijk van de soort entiteit en aard van het gehouden belang kunnen verschillende categorieën documenten van belang zijn ter onderbouwing van de opgave van de UBO. In de opsomming zijn voornamelijk formele documenten opgenomen zoals registers, statuten en aktes. De zeggenschap of het eigendom kan echter ook blijken uit onderhandse overeenkomsten of andere documenten. Om die reden is er een restcategorie opgenomen voor andere documenten waaruit het economisch belang volgt. Van belang is dat enkel de documenten meegezonden behoeven te worden waaruit de aard van de omvang van het gehouden economisch belang blijkt. Dit kan ook een onderdeel van een document zijn, zolang de aard van het document duidelijk is en de aard en omvang van het gehouden economisch belang voldoende blijken.

B

De gegevens over uiteindelijk belanghebbenden zijn geen authentieke gegevens in de zin van de Handelsregisterwet 2007. In bepaalde gevallen is het wenselijk dat de Kamer van Koophandel ambtshalve wijzigingen aanbrengt in de gegevens van uiteindelijk belanghebbenden. Het gaat om feitelijke omstandigheden die maken dat de persoon niet meer kwalificeert als UBO. Dit betreft bijvoorbeeld overlijden, overname van onderneming of uitschrijving als statutair bestuurder. Voor authentieke gegevens biedt artikel 38, eerste lid, van de Handelsregisterwet 2007 een grondslag voor het aanbrengen van wijzigingen. Voor niet authentieke gegevens moet dit bij algemene maatregel van bestuurder worden vastgesteld. Met deze bepaling is dit vastgesteld voor UBO-gegevens.

C

Met het nieuwe artikel 51a zijn de bevoegde autoriteiten aangewezen die toegang hebben tot de afgesloten gegevens van UBO's. Voor een toelichting op deze autoriteiten wordt verwezen naar paragraaf 2.3 van het algemeen deel van deze toelichting. Onder onderdeel a vallen de toezichthouders op de Wwft, onderdeel b betreft de handhavende instantie op de registratie van de UBO-informatie (het Bureau Economische Handhaving van de Belastingdienst), onderdeel c betreft de partijen van het Financieel Expertise Centrum), onderdeel d omvat de opsporingsdiensten die zich bezig houden met (de onderliggende misdrijven aan) witwassen en onderdeel e betreft enkele overige instanties die een taak hebben bij het voorkomen of opsporen van witwassen of financieren van terrorisme.

Met artikel 51b is geregeld dat in bepaalde limitatieve gevallen de gegevens van een UBO voor het algemeen publiek afgeschermd kunnen worden. Een verzoek hiertoe kan door de betrokkene of namens deze worden gedaan bij de Kamer van Koophandel. In het tweede lid zijn de limitatieve gronden voor afscherming opgenomen. De eerste grond betreft personen die van overheidswege beveiligd zijn. De tweede grond betreft personen die minderjarig zijn of handelingsonbekwaam zijn.

De in artikel 42, eerste lid, onderdeel c, van de Politiewet 2012 bedoelde personen zijn de personen die in het zogenoemde rijksdomein van het stelsel van bewaken en beveiligen vallen en op gezag van de Minister van Justitie en Veiligheid worden beveiligd. De leden van het koninklijk huis zijn uitgezonderd omdat afscherming van hun gegevens gelet op hun publieke functie niet opportuun wordt geacht.

De andere personen, bedoeld in dit lid, zijn de personen die door de politie worden beveiligd in opdracht van de Hoofdofficier van Justitie, het zogenoemde decentrale domein van het stelsel van bewaken en beveiligen. De Kamer stelt na een verzoek van een van deze personen in overleg met de NCTV respectievelijk het Openbaar Ministerie vast of de betrokkene in het rijksdomein of het decentrale domein valt. Indien dat het geval is, worden de persoonsgegevens afgeschermd gedurende vijf jaar. Indien dat niet het geval is, wordt de aanvraag afgewezen. Zoals in het algemeen deel van deze toelichting is aangegeven, komt deze afschermingsregeling overeen met die voor het kadaster en in de Zorgverzekeringswet.

Als een verzoek om afscherming op grond van minderjarigheid wordt gedaan, vindt een controle plaats met de persoonsgegevens en wordt indien de leeftijd van achttien jaren niet is bereikt, voldaan aan het verzoek. Afscherming op grond van handelingsonbekwaamheid wordt in drie situaties gehonoreerd. Ten eerste in geval de betrokkene onder curatele is geplaatst (titel 16 Boekt 1 BW), ten tweede in geval deze onder bewind is geplaatst omdat de persoon niet meer in staat is diens vermogensrechtelijke belangen te behartigen (titel 19 Boekt 1 BW) en ten derde in geval de betrokkene in het buitenland handelingsonbekwaam is verklaard. Ten onderbouwing hiervan zal in de eerste twee gevallen de uitspraak van de kantonrechter moeten worden meegezonden en in het derde geval de relevante buitenlandse documentatie.

Als een verzoek tot afscherming wordt gedaan, worden de gegevens van de betrokkene direct afgeschermd. De afscherming eindigt als het verzoek daartoe is afgewezen en dit besluit onherroepelijk is. Als het verzoek wordt toegekend, blijft de afscherming in geval van minderjarigheid of de persoon onder curatele staat van kracht tot de leeftijd van achttien jaar is bereikt of de persoon weer handelingsbekwaam is. In

geval de afscherming is toegekend omdat de persoon van overheidswege wordt beveiligd, wordt telkens na vijf jaar bezien of de persoon nog voldoet aan de grond voor afscherming. Dit laatste komt overeen met de vergelijkbare regeling in het kadaster.

Op grond van artikel 30 van de gewijzigde vierde anti-witwasrichtlijn moeten lidstaten gegevens over afscherming publiceren en jaarlijks aan de Europese Commissie doorgeven. Ten behoeve hiervan is in het vijfde lid van artikel 51b bepaald dat jaarlijks statistische gegevens worden gepubliceerd over het aantal afschermingen en de gronden waarop verzoeken zijn toegekend.

In artikel 51c is geregeld dat de informatie over UBO's van juridische entiteiten tot tien jaar na uitschrijving van de entiteit uit het handelsregister toegankelijk is. Zo kan, met name in het kader van opsporing, teruggekeken worden bij onderzoek.

Artikel II (Uitvoeringsbesluit Wwft 2018)

Wijziging zesde lid

In het geval op geen enkele wijze een uiteindelijk belanghebbende op grond van eigendomsbelang of zeggenschap aangemerkt kan worden, wordt het hoger leidinggevend personeel aangemerkt als UBO. Om te verduidelijken wie als dusdanig kwalificeren was in het Uitvoeringsbesluit Wwft 2018 opgenomen dat dit een of meer bestuurders van het bestuur zijn. Omdat het hier gaat om personen die als UBO kwalificeren uit hun functie was beoogd dat alle leden van het statutair bestuur in een dergelijk geval als UBO worden aangewezen. Er is immers geen grond om onderscheid te maken tussen de verschillende bestuurders. Dit was ook als zodanig toegelicht in de nota van toelichting. De tekst van het besluit zorgde echter voor onduidelijkheid of daadwerkelijk alle bestuurders als UBO aangemerkt moeten worden. Omdat de relevantie hiervan nog meer is toegenomen met de registratie van UBO's, is met de wijziging van het zesde lid de tekst verduidelijkt. In geval het hoger leidinggevend personeel als UBO moet worden aangewezen dan betreft dit elke bestuurder die onderdeel uitmaakt van het statutair bestuur. Als het bestuur uit een persoon bestaat dan is het dus enkel die persoon. Als het bestuur uit vijf leden bestaat dan moeten zij alle vijf als UBO worden aangewezen. Dit geldt ook voor niet uitvoerend bestuurders in een one tier bestuur. Hiermee is ook bewerkstelligd dat in het geval bestuurders worden aangewezen als UBO, de opgenomen bestuurders in het handelsregister gelijk zijn aan de UBO's van de entiteit.

Bovenstaande wijziging is ook doorgevoerd voor personenvennootschappen. Ook daar worden in geval van hoger leidinggevend personeel de vennoten uit hun functie aangewezen als UBO en zijn derhalve alle vennoten UBO, met uitzondering van vennoten bij geldschieting.

Nieuw zevende lid

De uitwerking van het begrip uiteindelijk belanghebbende in het Uitvoeringsbesluit Wwft 2018 is ook van toepassing op de registratieplicht in het handelsregister. In dit verband zijn enkele onderdelen van die uitwerking uitgezonderd. Dit betreft de uitwerking van de uiteindelijk belanghebbende van trusts en soortgelijke constructies. Hiervoor geldt dat de uiteindelijk belanghebbenden niet in het handelsregister worden geregistreerd. De registratie van UBO's van trusts en soortgelijke juridische constructies wordt separaat geregeld.

Ten overvloede wordt nog opgemerkt dat ook voor enkele andere rechtsvormen geen plicht tot centrale registratie van de UBO's bij de Kamer van Koophandel geldt, zie artikel 15a van de Handelsregisterwet 2007. Deze rechtsvormen kennen echter geen specifieke regeling voor vaststelling van de UBO's in het Uitvoeringsbesluit Wwft 2018, maar vallen onder de algemene categorie «overige rechtspersonen» in dat besluit. Het feit dat zij niet specifiek zijn uitgezonderd bij de definitie van uiteindelijk belanghebbende doet niet af aan het feit dat voor deze rechtsvormen geen registratieplicht van toepassing is.

Deze nota van toelichting wordt mede namens de Minister van Justitie en Veiligheid en de Staatssecretaris van Economische Zaken en Klimaat ondertekend.

De Minister van Financiën,
W.B. Hoekstra

Types of Organizations Exempt under Section 501(c)(4)

Individuals

Businesses and Self-Employed

Charities and Nonprofits

Exempt Organization Types

Charitable Organizations

Churches and Religious Organizations

Private Foundations

Political Organizations

Other Nonprofits

Lifecycle of an Exempt Organization

Requirements for Exemption

Application for recognition of exemption

Electronically Submit Your Form 8976, Notice of Intent to Operate Under Section 501(c)(4)

Solicitation Notice

Required Filings

Tax-Exempt Organizations and Political Campaign Intervention

Unrelated Business Income Tax

Proxy tax: Tax-exempt organization fails to notify members that dues are nondeductible lobbying/political expenditures

Common Tax Law Restrictions on Activities of Exempt Organizations

Lifecycle of an Exempt Organization

Annual Filing and Forms

Charitable Contributions

Search for Charities

Education Sessions

International Taxpayers

Governmental Liaisons

Federal State Local Governments

Indian Tribal Governments

Tax Exempt Bonds

Internal Revenue Code section 501(c)(4) provides for the exemption of two very different types of organizations with their own distinct qualification requirements. They are:

- Social welfare organizations: Civic leagues or organizations not organized for profit but operated exclusively for the promotion of social welfare, and
- Local associations of employees, the membership of which is limited to the employees of a designated person(s) in a particular municipality, and the net earnings of which are devoted exclusively to charitable, educational or recreational purposes.

Homeowners associations and volunteer fire companies may be recognized as exempt as social welfare organizations if they meet the requirements for exemption. Organizations that engage in substantial lobbying activities sometimes also are classified as social welfare organizations.

Additional information

- Social welfare organization - Examples

Return to Life Cycle of a Social Welfare Organization

Form **1042-S**

Department of the Treasury
Internal Revenue Service

Foreign Person's U.S. Source Income Subject to Withholding

▶ **Go to *www.irs.gov/Form1042S* for instructions and the latest information.**

2021

OMB No. 1545-0096

Copy B
for Recipient

2 8 7 2 2 1 3 6 4 4 **UNIQUE FORM IDENTIFIER** ☐ **AMENDED** 0 **AMENDMENT NO.**

1 Income code: 12	**2** Gross income: 3	**3** Chapter indicator. Enter "3" or "4": 3	**4a** Exemption code:	**13e** Recipient's U.S. TIN, if any:	**13f** Ch. 3 status code: 18
		3a Exemption code: 04			**13g** Ch. 4 status code:
		3b Tax rate: 0 . 0	**4b** Tax rate: .	**13h** Recipient's GIIN:	**13i** Recipient's foreign tax identification number, if any: ******.432
					13j LOB code: 4
5 Withholding allowance				**13k** Recipient's account number:	
6 Net income: 3				**13l** Recipient's date of birth (YYYYMMDD):	
7a Federal tax withheld: -0-				**14a** Primary Withholding Agent's Name (if applicable):	
7b Check if federal tax withheld was not deposited with the IRS because escrow procedures were applied (see instructions) . . . . . ☐				**14b** Primary Withholding Agent's EIN:	**15** Check if pro-rata basis reporting ☐
7c Check if withholding occurred in subsequent year with respect to a partnership interest . . . . . ☐				**15a** Intermediary or flow-through entity's EIN, if any:	**15b** Ch. 3 status code: **15c** Ch. 4 status code:
8 Tax withheld by other agents				**15d** Intermediary or flow-through entity's name:	
9 Overwithheld tax repaid to recipient pursuant to adjustment procedures (see instructions): ( )				**15e** Intermediary or flow-through entity's GIIN:	
10 Total withholding credit (combine boxes 7a, 8, and 9): 0				**15f** Country code:	**15g** Foreign tax identification number, if any:
11 Tax paid by withholding agent (amounts not withheld) (see instructions)				**15h** Address (number and street):	
12a Withholding agent's EIN: 22-3328810	**12b** Ch. 3 status code: 15	**12c** Ch. 4 status code: 02		**15i** City or town, state or province, country, ZIP or foreign postal code:	
12d Withholding agent's name: CD Baby, A Division of Audio and Video Labs, Inc.				**16a** Payer's name: CD Baby, A Division of Audio and Video Labs, I	**16b** Payer's TIN: 22-3328810
12e Withholding agent's Global Intermediary Identification Number (GIIN)				**16c** Payer's GIIN:	**16d** Ch. 3 status code: 15 **16e** Ch. 4 status code: 02
12f Country code: US	**12g** Foreign tax identification number, if any:			**17a** State income tax withheld:	**17b** Payer's state tax no.: **17c** Name of state:
12h Address (number and street): 9600 NE Cascades Parkway, Suite 180					
12i City or town, state or province, country, ZIP or foreign postal code: Portland, OR, United States, 97220					
13a Recipient's name: IFUD of Human Rights	**13b** Recipient's country code: NL				
13c Address (number and street): Kastanje 28, 5731NK					
13d City or town, state or province, country, ZIP or foreign postal code: Mierlo, Noord-Brabant, Netherlands, 5731NK					

(keep for your records)

Form **1042-S** (2021)

U.S. Income Tax Filing Requirements

Generally, every nonresident alien individual, nonresident alien fiduciary, and foreign corporation with U.S. income, including income that is effectively connected with the conduct of a trade or business in the United States, must file a U.S. income tax return. However, no return is required to be filed by a nonresident alien individual, nonresident alien fiduciary, or foreign corporation if such person was not engaged in a trade or business in the United States at any time during the tax year and if the tax liability of such person was fully satisfied by the withholding of U.S. tax at the source. Corporations file Form 1120-F; all others file Form 1040-NR. You may get the return forms and instructions at IRS.gov, at any U.S. Embassy or consulate, or by writing to: Internal Revenue Service, 1201 N. Mitsubishi Motorway, Bloomington, IL 61705-6613.

En règle générale, tout étranger non-résident, tout organisme fidéicommissaire étranger non-résident et toute société étrangère percevant un revenu aux Etats-Unis, y compris tout revenu dérivé, en fait, du fonctionnement d'un commerce ou d'une affaire aux Etats-Unis, doit produire une déclaration d'impôt sur le revenu auprès des services fiscaux des Etats-Unis. Cependant aucune déclaration d'impôt sur le revenu n'est exigée d'un étranger non-résident, d'un organisme fidéicommissaire étranger non-résident, ou d'une société étrangère s'ils n'ont pris part à aucun commerce ou affaire aux Etats-Unis à aucun moment pendant l'année fiscale et si les impôts dont ils sont redevables, ont été entièrement acquittés par une retenue à la source sur leur salaire. Les sociétés doivent faire leur déclaration d'impôt en remplissant le formulaire 1120-F; tous les autres redevables doivent remplir le formulaire 1040-NR. On peut se procurer les formulaires de déclarations d'impôts et les instructions y afférentes à IRS.gov et dans toutes les ambassades et tous les consulats des Etats-Unis. L'on peut également s'adresser pour tout renseignement à: Internal Revenue Service, 1201 N. Mitsubishi Motorway, Bloomington, IL 61705-6613.

Por regla general, todo extranjero no residente, todo organismo fideicomisario extranjero no residente y toda sociedad anónima extranjera que reciba ingresos en los Estados Unidos, incluyendo ingresos relacionados con la conducción de un negocio o comercio dentro de los Estados Unidos, deberá presentar una declaración estadounidense de impuestos sobre el ingreso. Sin embargo, no se requiere declaración alguna a un individuo extranjero, una sociedad anónima extranjera u organismo fideicomisario extranjero no residente, si tal persona no ha efectuado comercio o negocio en los Estados Unidos durante el año fiscal y si la responsabilidad con los impuestos de tal persona ha sido satisfecha plenamente mediante retención del impuesto de los Estados Unidos en la fuente. Las sociedades anónimas envían el Formulario 1120-F; todos los demás contribuyentes envían el Formulario 1040-NR. Se podrá obtener formularios e instrucciones en IRS.gov y en cualquier Embajada o Consulado de los Estados Unidos o escribiendo directamente a: Internal Revenue Service, 1201 N. Mitsubishi Motorway, Bloomington, IL 61705-6613.

Im allgemeinen muss jede ausländische Einzelperson, jeder ausländische Bevollmächtigte und jede ausländische Gesellschaft mit Einkommen in den Vereinigten Staaten, einschliesslich des Einkommens, welches direkt mit der Ausübung von Handel oder Gewerbe innerhalb der Staaten verbunden ist, eine Einkommensteuererklärung der Vereinigten Staaten abgeben. Eine Erklärung, muss jedoch nicht von Ausländern, ausländischen Bevollmächtigten oder ausländischen Gesellschaften in den Vereinigten Staaten eingereicht werden, falls eine solche Person während des Steuerjahres kein Gewerbe oder Handel in den Vereinigten Staaten ausgeübt hat und die Steuerschuld durch Einbehaltung der Steuern der Vereinigten Staaten durch die Einkommensquelle abgegolten ist. Gesellschaften reichen den Vordruck 1120-F ein; alle anderen reichen das Formblatt 1040-NR ein. Einkommensteuererklärungen und Instruktionen können unter IRS.gov und bei den Botschaften und Konsulaten der Vereinigten Staaten eingeholt werden. Um weitere Informationen wende man sich bitte an: Internal Revenue Service, 1201 N. Mitsubishi Motorway, Bloomington, IL 61705-6613.

Explanation of Codes

Box 1. Income Code.

	Code	Types of Income
Interest	01	Interest paid by U.S. obligors—general
	02	Interest paid on real property mortgages
	03	Interest paid to controlling foreign corporations
	04	Interest paid by foreign corporations
	05	Interest on tax-free covenant bonds
	22	Interest paid on deposit with a foreign branch of a domestic corporation or partnership
	29	Deposit interest
	30	Original issue discount (OID)
	31	Short-term OID
	33	Substitute payment—interest
	51	Interest paid on certain actively traded or publicly offered securities[1]
	54	Substitute payments—interest from certain actively traded or publicly offered securities[1]
Dividend	06	Dividends paid by U.S. corporations—general
	07	Dividends qualifying for direct dividend rate
	08	Dividends paid by foreign corporations
	34	Substitute payment—dividends
	40	Other dividend equivalents under IRC section 871(m) (formerly 871(l))
	52	Dividends paid on certain actively traded or publicly offered securities[1]
	53	Substitute payments-dividends from certain actively traded or publicly offered securities[1]
Other	09	Capital gains
	10	Industrial royalties
	11	Motion picture or television copyright royalties
	12	Other royalties (for example, copyright, software, broadcasting, endorsement payments)
	13	Royalties paid on certain publicly offered securities[1]
	14	Real property income and natural resources royalties
	15	Pensions, annuities, alimony, and/or insurance premiums
	16	Scholarship or fellowship grants
	17	Compensation for independent personal services[2]
	18	Compensation for dependent personal services[2]
	19	Compensation for teaching[2]

See back of Copy C for additional codes

[1] This code should only be used if the income paid is described in Regulations section 1.1441-6(c)(2) and the withholding agent has reduced the rate of withholding under an income tax treaty without the recipient providing a U.S. or foreign TIN.

[2] If compensation that otherwise would be covered under Income Codes 17 through 20 is directly attributable to the recipient's occupation as an artist or athlete, use Income Code 42 or 43 instead.

Form **1042-S**

Department of the Treasury
Internal Revenue Service

Foreign Person's U.S. Source Income Subject to Withholding

▶ **Go to *www.irs.gov/Form1042S* for instructions and the latest information.**

2021

OMB No. 1545-0096

Copy C for Recipient

Attach to any Federal tax return you file

2 8 7 2 2 1 3 6 4 4 **UNIQUE FORM IDENTIFIER** ☐ **AMENDED** 0 **AMENDMENT NO.**

1 Income code: 12	**2** Gross income: 3	**3** Chapter indicator. Enter "3" or "4": 3	**3a** Exemption code: 04	**4a** Exemption code:	**3b** Tax rate: 0 . 0	**4b** Tax rate: .

5 Withholding allowance

6 Net income: 3

7a Federal tax withheld: -0-

7b Check if federal tax withheld was not deposited with the IRS because escrow procedures were applied (see instructions) . . . . . ☐

7c Check if withholding occurred in subsequent year with respect to a partnership interest . . . . . ☐

8 Tax withheld by other agents

9 Overwithheld tax repaid to recipient pursuant to adjustment procedures (see instructions): ( )

10 Total withholding credit (combine boxes 7a, 8, and 9): 0

11 Tax paid by withholding agent (amounts not withheld) (see instructions)

12a Withholding agent's EIN	**12b** Ch. 3 status code	**12c** Ch. 4 status code
22-3328810	15	02

12d Withholding agent's name: CD Baby, A Division of Audio and Video Labs, Inc.

12e Withholding agent's Global Intermediary Identification Number (GIIN)

12f Country code	**12g** Foreign tax identification number, if any
US	

12h Address (number and street): 9600 NE Cascades Parkway, Suite 180

12i City or town, state or province, country, ZIP or foreign postal code: Portland, OR, United States, 97220

13a Recipient's name	**13b** Recipient's country code
IFUD of Human Rights	NL

13c Address (number and street): Kastanje 28, 5731NK

13d City or town, state or province, country, ZIP or foreign postal code: Mierlo, Noord-Brabant, Netherlands, 5731NK

13e Recipient's U.S. TIN, if any

13f Ch. 3 status code: 18

13g Ch. 4 status code:

13h Recipient's GIIN	**13i** Recipient's foreign tax identification number, if any	**13j** LOB code
	******.432	4

13k Recipient's account number

13l Recipient's date of birth (YYYYMMDD)

14a Primary Withholding Agent's Name (if applicable)

14b Primary Withholding Agent's EIN

15 Check if pro-rata basis reporting ☐

15a Intermediary or flow-through entity's EIN, if any	**15b** Ch. 3 status code	**15c** Ch. 4 status code

15d Intermediary or flow-through entity's name

15e Intermediary or flow-through entity's GIIN

15f Country code	**15g** Foreign tax identification number, if any

15h Address (number and street)

15i City or town, state or province, country, ZIP or foreign postal code

16a Payer's name	**16b** Payer's TIN
CD Baby, A Division of Audio and Video Labs, I	22-3328810

16c Payer's GIIN	**16d** Ch. 3 status code	**16e** Ch. 4 status code
	15	02

17a State income tax withheld	**17b** Payer's state tax no.	**17c** Name of state

Explanation of Codes *(continued)*

Other

20 Compensation during studying and training[2]

23 Other income

24 Qualified investment entity (QIE) distributions of capital gains

25 Trust distributions subject to IRC section 1445

26 Unsevered growing crops and timber distributions by a trust subject to IRC section 1445

27 Publicly traded partnership distributions subject to IRC section 1446

28 Gambling winnings[3]

32 Notional principal contract income[4]

35 Substitute payment—other

36 Capital gains distributions

37 Return of capital

38 Eligible deferred compensation items subject to IRC section 877A(d)(1)

39 Distributions from a nongrantor trust subject to IRC section 877A(f)(1)

41 Guarantee of indebtedness

42 Earnings as an artist or athlete—no central withholding agreement[5]

43 Earnings as an artist or athlete—central withholding agreement[5]

44 Specified federal procurement payments

50 Income previously reported under escrow procedure[6]

55 Taxable death benefits on life insurance contracts

Boxes 3a and 4a. Exemption Code (applies if the tax rate entered in box 3b or 4b is 00.00).

Code	Authority for Exemption
Chapter 3	
01	Effectively connected income
02	Exempt under IRC[7]
03	Income is not from U.S. sources
04	Exempt under tax treaty
05	Portfolio interest exempt under IRC
06	QI that assumes primary withholding responsibility
07	WFP or WFT
08	U.S. branch treated as U.S. Person
09	Territory FI treated as U.S. Person
10	QI represents that income is exempt
11	QSL that assumes primary withholding responsibility
12	Payee subjected to chapter 4 withholding
22	QDD that assumes primary withholding responsibility
23	Exempt under section 897(l)
24	Exempt under section 892
Chapter 4	
13	Grandfathered payment
14	Effectively connected income
15	Payee not subject to chapter 4 withholding
16	Excluded nonfinancial payment
17	Foreign Entity that assumes primary withholding responsibility
18	U.S. Payees—of participating FFI or registered deemed-compliant FFI
19	Exempt from withholding under IGA[8]
20	Dormant account[9]
21	Other—payment not subject to chapter 4 withholding

Boxes 12b, 12c, 13f, 13g, 15b, 15c, 16d, and 16e. Withholding Agent, Recipient, Intermediary, and Payer Chapter 3 and Chapter 4 Status Codes.

Type of Recipient, Withholding Agent, Payer, or Intermediary Code	
Chapter 3 Status Codes	
03	Territory FI—treated as U.S. Person
04	Territory FI—not treated as U.S. Person
05	U.S. branch—treated as U.S. Person
06	U.S. branch—not treated as U.S. Person
07	U.S. branch—ECI presumption applied
08	Partnership other than Withholding Foreign Partnership
09	Withholding Foreign Partnership

See back of Copy D for additional codes

---

[2] If compensation that otherwise would be covered under Income Codes 17 through 20 is directly attributable to the recipient's occupation as an artist or athlete, use Income Code 42 or 43 instead.

[3] Subject to 30% withholding rate unless the recipient is from one of the treaty countries listed under *Gambling winnings (Income Code 28)* in Pub. 515.

[4] Use appropriate Interest Income Code for embedded interest in a notional principal contract.

[5] Income Code 43 should only be used if Letter 4492, Venue Notification, has been issued by the Internal Revenue Service (otherwise, use Income Code 42 for earnings as an artist or athlete). If Income Code 42 or 43 is used, Recipient Code 22 (artist or athlete) should be used instead of Recipient Code 16 (individual), 15 (corporation), or 08 (partnership other than withholding foreign partnership).

[6] Use only to report gross income the tax for which is being deposited in the current year because such tax was previously escrowed for chapters 3 and 4 and the withholding agent previously reported the gross income in a prior year and checked the box to report the tax as not deposited under the escrow procedure. See the instructions to this form for further explanation.

[7] This code should only be used if no other specific chapter 3 exemption code applies.

[8] Use only to report a U.S. reportable account or nonconsenting U.S. account that is receiving a payment subject to chapter 3 withholding.

[9] Use only if applying the escrow procedure for dormant accounts under Regulations section 1.1471-4(b)(6). If tax was withheld and deposited under chapter 3, do not check box 7b ("tax not deposited with IRS pursuant to escrow procedure"). You must instead enter "3" in box 3 and complete box 3b.

Form **1042-S**

Department of the Treasury
Internal Revenue Service

Foreign Person's U.S. Source Income Subject to Withholding

▶ **Go to *www.irs.gov/Form1042S* for instructions and the latest information.**

2021

OMB No. 1545-0096

Copy D for Recipient

Attach to any state tax return you file

2 8 7 2 2 1 3 6 4 4 **UNIQUE FORM IDENTIFIER** ☐ **AMENDED** 0 **AMENDMENT NO.**

1 Income code: 12	**2** Gross income: 3	**3** Chapter indicator. Enter "3" or "4": 3	**3a** Exemption code: 04	**4a** Exemption code:	**3b** Tax rate: 0 . 0	**4b** Tax rate: .
5 Withholding allowance					
6 Net income: 3					
7a Federal tax withheld: -0-					
7b Check if federal tax withheld was not deposited with the IRS because escrow procedures were applied (see instructions) ☐					
7c Check if withholding occurred in subsequent year with respect to a partnership interest ☐					
8 Tax withheld by other agents					
9 Overwithheld tax repaid to recipient pursuant to adjustment procedures (see instructions): ( )					
10 Total withholding credit (combine boxes 7a, 8, and 9): 0					
11 Tax paid by withholding agent (amounts not withheld) (see instructions)					

12a Withholding agent's EIN: 22-3328810	**12b** Ch. 3 status code: 15	**12c** Ch. 4 status code: 02
12d Withholding agent's name: CD Baby, A Division of Audio and Video Labs, Inc.		
12e Withholding agent's Global Intermediary Identification Number (GIIN)		
12f Country code: US	**12g** Foreign tax identification number, if any	
12h Address (number and street): 9600 NE Cascades Parkway, Suite 180		
12i City or town, state or province, country, ZIP or foreign postal code: Portland, OR, United States, 97220		

13a Recipient's name: IFUD of Human Rights	**13b** Recipient's country code: NL
13c Address (number and street): Kastanje 28, 5731NK	
13d City or town, state or province, country, ZIP or foreign postal code: Mierlo, Noord-Brabant, Netherlands, 5731NK	

13e Recipient's U.S. TIN, if any	**13f** Ch. 3 status code: 18	
	13g Ch. 4 status code:	
13h Recipient's GIIN	**13i** Recipient's foreign tax identification number, if any: ******.432	**13j** LOB code: 4
13k Recipient's account number		
13l Recipient's date of birth (YYYYMMDD)		
14a Primary Withholding Agent's Name (if applicable)		
14b Primary Withholding Agent's EIN	**15** Check if pro-rata basis reporting ☐	

15a Intermediary or flow-through entity's EIN, if any	**15b** Ch. 3 status code	**15c** Ch. 4 status code
15d Intermediary or flow-through entity's name		
15e Intermediary or flow-through entity's GIIN		
15f Country code	**15g** Foreign tax identification number, if any	
15h Address (number and street)		
15i City or town, state or province, country, ZIP or foreign postal code		

16a Payer's name: CD Baby, A Division of Audio and Video Labs, I	**16b** Payer's TIN: 22-3328810	
16c Payer's GIIN	**16d** Ch. 3 status code: 15	**16e** Ch. 4 status code: 02
17a State income tax withheld	**17b** Payer's state tax no.	**17c** Name of state

Explanation of Codes *(continued)*

10 Trust other than Withholding Foreign Trust
11 Withholding Foreign Trust
12 Qualified Intermediary
13 Qualified Securities Lender—Qualified Intermediary
14 Qualified Securities Lender—Other
15 Corporation
16 Individual
17 Estate
18 Private Foundation
19 International Organization
20 Tax Exempt Organization (Section 501(c) entities)
21 Unknown Recipient
22 Artist or Athlete
23 Pension
24 Foreign Central Bank of Issue
25 Nonqualified Intermediary
26 Hybrid entity making Treaty Claim
35 Qualified Derivatives Dealer
36 Foreign Government—Integral Part
37 Foreign Government—Controlled Entity

Pooled Reporting Codes[10]

27 Withholding Rate Pool—General
28 Withholding Rate Pool—Exempt Organization
29 PAI Withholding Rate Pool—General
30 PAI Withholding Rate Pool—Exempt Organization
31 Agency Withholding Rate Pool—General
32 Agency Withholding Rate Pool—Exempt Organization

Chapter 4 Status Codes

01 U.S. Withholding Agent—FI
02 U.S. Withholding Agent—Other
03 Territory FI—not treated as U.S. Person
04 Territory FI—treated as U.S. Person
05 Participating FFI—Other
06 Participating FFI—Reporting Model 2 FFI
07 Registered Deemed-Compliant FFI—Reporting Model 1 FFI
08 Registered Deemed-Compliant FFI—Sponsored Entity
09 Registered Deemed-Compliant FFI—Other
10 Certified Deemed-Compliant FFI—Other
11 Certified Deemed-Compliant FFI—FFI with Low Value Accounts
12 Certified Deemed-Compliant FFI—Nonregistering Local Bank
13 Certified Deemed-Compliant FFI—Sponsored Entity
14 Certified Deemed-Compliant FFI—Investment Entity that does not maintain financial accounts
15 Nonparticipating FFI
16 Owner-Documented FFI
17 U.S. Branch—treated as U.S. person
18 U.S. Branch—not treated as U.S. person (reporting under section 1471)
19 Passive NFFE identifying Substantial U.S. Owners
20 Passive NFFE with no Substantial U.S. Owners
21 Publicly Traded NFFE or Affiliate of Publicly Traded NFFE
22 Active NFFE
23 Individual
24 Section 501(c) Entities
25 Excepted Territory NFFE
26 Excepted NFFE—Other
27 Exempt Beneficial Owner
28 Entity Wholly Owned by Exempt Beneficial Owners
29 Unknown Recipient
30 Recalcitrant Account Holder
31 Nonreporting IGA FFI
32 Direct reporting NFFE
33 U.S. reportable account
34 Nonconsenting U.S. account
35 Sponsored direct reporting NFFE
36 Excepted Inter-affiliate FFI
37 Undocumented Preexisting Obligation
38 U.S. Branch—ECI presumption applied
39 Account Holder of Excluded Financial Account[11]
40 Passive NFFE reported by FFI[12]
41 NFFE subject to 1472 withholding
50 U.S. Withholding Agent—Foreign branch of FI

Pooled Reporting Codes

42 Recalcitrant Pool—No U.S. Indicia
43 Recalcitrant Pool—U.S. Indicia
44 Recalcitrant Pool—Dormant Account
45 Recalcitrant Pool—U.S. Persons
46 Recalcitrant Pool—Passive NFFEs
47 Nonparticipating FFI Pool
48 U.S. Payees Pool
49 QI-Recalcitrant Pool—General[13]

Box 13j. LOB Code (enter the code that best describes the applicable limitation on benefits (LOB) category that qualifies the taxpayer for the requested treaty benefits).

LOB Code	LOB Treaty Category
02	Government – contracting state/political subdivision/local authority
03	Tax exempt pension trust/Pension fund
04	Tax exempt/Charitable organization
05	Publicly traded corporation
06	Subsidiary of publicly traded corporation
07	Company that meets the ownership and base erosion test
08	Company that meets the derivative benefits test
09	Company with an item of income that meets the active trade or business test
10	Discretionary determination
11	Other

[10] Codes 27 through 32 should only be used by a QI, QSL, WP, or WT. A QI acting as a QDD may use code 27 or 28.

[11] This code should only be used if income is paid to an account that is excluded from the definition of financial account under Regulations section 1.1471-5(b)(2) or under Annex II of the applicable Model 1 IGA or Model 2 IGA.

[12] This code should only be used when the withholding agent has received a certification on the FFI withholding statement of a participating FFI or registered deemed-compliant FFI that maintains the account that the FFI has reported the account held by the passive NFFE as a U.S. account (or U.S. reportable account) under its FATCA requirements. The withholding agent must report the name and GIIN of such FFI in boxes 15d and 15e.

[13] This code should only be used by a withholding agent that is reporting a payment (or portion of a payment) made to a QI with respect to the QI's recalcitrant account holders.

Machine Translated by Google

Formulier **1042-S**

financiële afdeling
Belastingdienst

Inkomsten uit de VS van buitenlandse personen onderworpen aan bronbelasting

ÿ Ga naar www.irs.gov/Form1042S voor instructies en de laatste informatie.

2021

OMB nr. 1545-0096

Kopieer B
voor ontvanger

2 8 7 2 2 1 3 6 4 4 **UNIEKE VORMIDENTIFICATIE** **GEWIJZIGD** 0 **AMENDEMENT NR.**

1 Inkomenscode: 12	**2** Bruto inkomen **3** Hoofdstuk indicator. Voer "3" of "4" in: 3	**13e** US TIN van de ontvanger, indien van toepassing	**13f** Ch. 3 statuscode: 18
	3a Vrijstellingscode: 04	**4a** Vrijstellingscode	**13g** Ch. 4 statuscode
	3b Belastingtarief: 0 . 0	**4b** Belastingtarief .	**13u** GIIN van de ontvanger
		13i Buitenlandse belastingidentificatie van de ontvanger nummer, indien van toepassing: ******.432	**13j** LOB-code: 4
5 Inhoudingsvergoeding			
6 Netto inkomen: 3			
7a Federale ingehouden belasting: -0-		**13k** Rekeningnummer van de ontvanger	
7b Controleer of de ingehouden federale belasting niet bij de IRS is gestort omdat: escrow-procedures werden toegepast (zie instructies). . . . . ☐			
7c Controleer of er in het daaropvolgende jaar is ingehouden op a partnerschap belang. . . . . ☐		**13l** Geboortedatum ontvanger (JJJJMMDD)	
8 Belasting ingehouden door andere agenten		**14a** Naam primaire inhoudingsplichtige (indien van toepassing)	
9 Te veel ingehouden belasting terugbetaald aan ontvanger volgens correctieprocedures (zie instructies) ( )		**14b** EIN . van de primaire inhoudingsplichtige	**15** Controleer of pro-rata basisrapportage ☐
10 Totaal inhoudingskrediet (combineer vakken 7a, 8 en 9): 0		**15a** EIN van tussenpersoon of doorstroomentiteit, indien van toepassing	**15b** Ch. 3 statuscode **15c** Ch. 4 statuscode
11 Belasting betaald door inhoudingsplichtige (niet ingehouden bedragen) (zie instructies)		**15d** Naam tussenpersoon of doorstroomentiteit	
12a Inhoudingsplichtige EIN: 22-3328810	**12b** Ch. 3 statuscode **12c** Ch. 4 statuscode: 15 / 02	**15e** GIIN van tussenpersoon of doorstroomentiteit	
12d Naam inhoudingsplichtige: CD Baby, een divisie van Audio en Video Labs, Inc.		**15f** Landcode	**15g** Buitenlandse belastingidentificatienummer, indien van toepassing
12e Global Intermediary Identification Number (GIIN) van de inhoudingsplichtige		**15u** Adres (nummer en straat)	
12f Landcode: ons	**12g** Buitenlandse belastingidentificatienummer, indien van toepassing	**15i** Stad of gemeente, staat of provincie, land, postcode of buitenlandse postcode	
12u Adres (nummer en straat): 9600 NE Cascades Parkway, Suite 180 **12i** Stad of		**16a** Naam betaler: CD Baby, een divisie van Audio en Video Labs, Inc. **16c** Payer's GIIN	**16b** TIN van de betaler: 22-3328810
gemeente, staat of provincie, land, postcode of buitenlandse postcode: Portland, OR, Verenigde Staten, 97220			**16d** Ch. 3 statuscode **16e** Ch. 4 statuscode: 15 / 02
13a Naam ontvanger: IFUD of Human Rights **13c**	**13b** Landcode ontvanger: NL	**17a Ingehouden** staatsbelasting 17b **Rijksbelastingnr . 17c** Naam van de staat	
Adres (nummer en straat): Kastanje 28, 5731NK **13d** Stad			
of gemeente, staat of provincie, land, postcode of buitenlandse postcode: Mierlo, Noord-Brabant, Nederland, 5731NK			

(bewaar voor uw administratie)

Formulier **1042-S** (2021)

Machine Translated by Google

Vereisten voor het indienen van inkomstenbelasting in de VS

Over het algemeen moet elke niet-ingezeten vreemdeling, niet-ingezeten buitenlandse fiduciaire en buitenlandse onderneming met Amerikaans inkomen, inclusief inkomsten die daadwerkelijk verband houden met het uitoefenen van een handels- of bedrijfsactiviteit in de Verenigde Staten, een Amerikaanse inkomstenbelastingaangifte indienen. Er hoeft echter geen aangifte te worden ingediend door een niet-ingezeten buitenaards persoon, niet-ingezeten buitenaardse fiduciaire of buitenlandse onderneming als deze persoon op enig moment tijdens het belastingjaar geen handel of bedrijf in de Verenigde Staten heeft uitgeoefend en als de belastingplicht van deze persoon was volledig tevreden met de inhouding van Amerikaanse belasting aan de bron. Bedrijvenbestand Formulier 1120-F; alle anderen dienen Formulier 1040-NR in. U kunt de retourformulieren en instructies krijgen op IRS.gov, bij elke Amerikaanse ambassade of consulaat, of door te schrijven naar: Internal Revenue Service, 1201 N. Mitsubishi Motorway, Bloomington, IL 61705-6613.

En règle générale, tout étranger non-résident, tout organe fidéicommissaire étranger non-résident en toute société étrangère percevant un revenu aux Etats-Unis, y compris tout revenu dérivé, en fait, du une commerce une commerce d'oud' Etats Unis, doit produire un aangifte van de inkomsten uit de fiscaux des Etats-Unis diensten. Cependant aucune déclaration d'impôt sur le revenu n'est exigée d'un étranger non-résident, d'un organisme fidéicommissaire étranger niet-resident, ou d'une société étrangère s'ils n'ont pris part à ou aucun ou affaire aux Etats Unis à aucun moment pendant l'année fiscale et si les impôts don ils sont redevables, ont été entièrement acquités par une retenue à la source sur leur salaire. Les sociétés doivent faire leur declaration d'impôt en remplissant le formulaire 1120-F; tous les autres redevables doivent remplir le formulaire 1040-NR. Over de procedures van de aanbestedende dienst van de douane en de instructies van de IRS.gov en over de ambassades en de consulaten van de Etats-Unis. L'on peut également s'adresser pour tout renseignement à: Internal Revenue Service, 1201 N. Mitsubishi Motorway, Bloomington, IL 61705-6613.

Por regla general, todo extranjero no residente, todo organismo fideicomisario extranjero no residente y toda sociedad anónima extranjera que reciba ingresos en los Estados Unidos, incluyendo ingresos relacionados con la conducción de un negocio o comercio dentro de los Estados undos, deberá presentar estado unadoclaracidose. Sin embargo, no se requiere declaración alguna a un individuele extranjero, un sociedad anónima extranjera u organo fideicomisario extranjero no residente, si tal persona no ha efectuado comercio o negocio en los Estados undos durante el een fiscale y la responsie persona ha sido satisfecha plenamente mediante retención del impuesto de los Estados Unidos en la fuente. Las sociedades anónimas envían el Formulario 1120-F; todos los demás contribuyentes envían el Formulario 1040-NR. Zoek naar formules en instructies voor de IRS.gov y en cualquier Embajada of Consulado de los Estados Unidos o escribiendo directamente a: Internal Revenue Service, 1201 N. Mitsubishi Motorway, Bloomington, IL 61705-6613.

Im allgemeinen muss jede ausländische Einzelperson, jeder ausländische Bevollmächtigte und jede ausländische Gesellschaft mit Einkommen in den Vereinigten Staaten, einschliesslich des Einkommens, welches direkt mit der Ausübung von Handelshaloder Gesellschaft. Eine Erklärung, muss jedoch nicht von Ausländern, ausländischen Bevollmächtigten of ausländischen Gesellschaften in den Vereinigten Staaten eingereicht werden, valt een solche Person während des Steuerjahres kein Gewerbe oder Handel Einkommensquelle abgegolten ist. Gesellschaften Reichen den Vordruck 1120-F ein; alle anderen reichen das Formblatt 1040-NR ein.

Einkommensteuererklärungen en instructies voor IRS.gov en bij de Botschaften en Konsulaten der Vereinigten Staaten eingeholt werden. Um weitere Informationen wende man sich bitte an: Internal Revenue Service, 1201 N. Mitsubishi Motorway, Bloomington, IL 61705-6613.

Verklaring van codes

Vak 1. Inkomenscode.

Code	Soorten inkomsten
01	Rente betaald door Amerikaanse debiteuren—algemeen
02	Betaalde rente op onroerendgoedhypotheken
03	Rente betaald aan controlerende buitenlandse ondernemingen
04	Rente betaald door buitenlandse bedrijven
05	Rente op belastingvrije convenantobligaties
22	Rente betaald op deposito bij een buitenlands filiaal van een binnenlandse vennootschap of maatschap
29	deposito rente
30	Originele uitgave korting (OID)
31	OID op korte termijn
33	Vervangende betaling – rente
51	Rente betaald op bepaalde actief verhandelde of openbaar aangeboden effecten1
54	Vervangende betalingen - rente van bepaalde actief verhandelde of openbaar aangeboden effecten1
06	Dividenden betaald door Amerikaanse bedrijven—algemeen
07	Dividenden die in aanmerking komen voor direct dividend
08	Dividenden betaald door buitenlandse bedrijven
34	Vervangende betaling—dividenden
40	Andere dividendequivalenten onder IRC-sectie 871(m) (voorheen 871(l))
52	Dividenden betaald op bepaalde actief verhandelde of openbaar aangeboden effecten1
53	Vervangende betalingen-dividenden van bepaalde actief verhandelde of openbaar aangeboden effecten
09	Meerwaarden
10	industriële royalty's
11	Auteursrechtrechten voor films of televisie
12	Overige royalty's (bijvoorbeeld auteursrechten, software, uitzendingen, endossementen)
13	Royalty's betaald op bepaalde openbaar aangeboden effecten1
14	Inkomsten uit onroerend goed en royalty's uit natuurlijke hulpbronnen
15	Pensioenen, lijfrenten, alimentatie en/of verzekeringspremies
16	Beurzen of fellowship-beurzen
17	Vergoeding voor zelfstandige persoonlijke dienstverlening2
18	Vergoeding voor afhankelijke persoonlijke diensten2
19	Vergoeding voor lesgeven2

Zie achterkant van exemplaar C voor extra codes

1 Deze code mag alleen worden gebruikt als het betaalde inkomen wordt beschreven in sectie 1.1441-6(c)(2) van de regelgeving en de inhoudingsplichtige het tarief van de inhouding heeft verlaagd op grond van een inkomstenbelastingverdrag zonder dat de ontvanger een Amerikaans of buitenlands TIN heeft verstrekt.

2 Als een vergoeding die anders zou vallen onder de inkomenscodes 17 tot en met 20 direct toe te schrijven is aan het beroep van de ontvanger als artiest of sporter, gebruik dan inkomenscode 42 of 43.

Machine Translated by Google

Formulier **1042-S**

financiële afdeling
Belastingdienst

Amerikaans broninkomen van buitenlandse personen onderworpen aan inhouding

ÿ Ga naar www.irs.gov/Form1042S voor instructies en de laatste informatie.

2021

2872213644 **UNIEKE FORMULIER IDENTIFICATIE** **GEWIJZIGD** 0 **AMENDEMENT NR.**

OMB nr. 1545-0096

Kopieer C voor Ontvanger

Voeg toe aan elke federale belastingaangifte die u indient

1 Inkomenscode: 12	**2** Bruto inkomen: 3	**3** Hoofdstuk indicator. Voer "3" of "4" in: 3	**13e** US TIN van de ontvanger, indien van toepassing
		3a Vrijstellingscode: 04	**4a** Vrijstellingscode
		3b Belastingtarief: 0 . 0	**4b** Belastingtarief .
5 Inhoudingsvergoeding			
6 Netto inkomen: 3			
7a Federale ingehouden belasting: -0-			
7b Controleer of de ingehouden federale belasting niet bij de IRS is gestort omdat: escrow-procedures werden toegepast (zie instructies). ☐			
7c Controleer of er in het daaropvolgende jaar is ingehouden op a partnerschap belang. ☐			
8 Belasting ingehouden door andere agenten			
9 Te veel ingehouden belasting teruggevorderd aan ontvanger volgens correctieprocedures (zie instructies) ( )			
10 Totaal inhoudingskrediet (combineer vakken 7a, 8 en 9): 0			
11 Belasting betaald door inhoudingsplichtige (niet ingehouden bedragen) (zie instructies)			
12a Inhoudingsplichtige EIN: 22-3328810	**12b** Ch. 3 statuscode: 15	**12c** Ch. 4 statuscode: 02	
12d Naam inhoudingsplichtige: CD Baby, een divisie van Audio en Video Labs, Inc.			
12e Global Intermediary Identification Number (GIIN) van de inhoudingsplichtige			
12f Landcode: ons	**12g** Buitenlandse belastingidentificatienummer, indien van toepassing		
12u Adres (nummer en straat): 9600 NE Cascades Parkway, Suite 180 **12i** Stad of gemeente, staat of provincie, land, postcode of buitenlandse postcode: Portland, OR, Verenigde Staten, 97220			
13a Naam ontvanger: IFUD of Human Rights **13c** Adres (nummer en straat): Kastanje 28, 5731NK **13d** Stad of gemeente, staat of provincie, land, postcode of buitenlandse postcode: Mierlo, Noord-Brabant, Nederland, 5731NK	**13b** Landcode ontvanger: NL		

13f Ch. 3 statuscode: 18		
13g Ch. 4 statuscode		
13u GIIN van de ontvanger	**13i** Buitenlandse belastingidentificatie van de ontvanger nummer, indien van toepassing: ******.432	**13j** LOB-code: 4
13k Rekeningnummer van de ontvanger		
13l Geboortedatum ontvanger (JJJJMMDD)		
14a Naam primaire inhoudingsplichtige (indien van toepassing)		
14b EIN . van de primaire inhoudingsplichtige	**15** Controleer of pro-rata basisrapportage ☐	
15a EIN van tussenpersoon of doorstroomentiteit, indien van toepassing	**15b** Ch. 3 statuscode	**15c** Ch. 4 statuscode
15d Naam tussenpersoon of doorstroomentiteit		
15e GIIN van tussenpersoon of doorstroomentiteit		
15f Landcode	**15g** Buitenlandse belastingidentificatienummer, indien van toepassing	
15u Adres (nummer en straat)		
15i Stad of gemeente, staat of provincie, land, postcode of buitenlandse postcode		
16a Naam betaler: CD Baby, een divisie van Audio en Video Labs, Inc. **16c** Payer's GIIN	**16b** TIN van de betaler: 22-3328810	
	16d Ch. 3 statuscode: 15	**16e** Ch. 4 statuscode: 02
17a Ingehouden staatsbelasting 17b **Rijksbelastingnr . 17c** Naam van de staat		

Machine Translated by Google

Verklaring van codes (vervolg)

20 Compensatie tijdens studie en opleiding2

23 Overige inkomsten

24 Gekwalificeerde beleggingsentiteit (QIE) uitkeringen van kapitaal winsten

25 Trust-distributies onderworpen aan IRC-sectie 1445

26 Onafgesneden groeiende gewassen en houtdistributies door een trust onderworpen aan IRC-sectie 1445

27 Openbaar verhandelde partnerschapsdistributies onderworpen aan IRC-sectie 1446

28 Gokwinsten3

32 Nominaal inkomen hoofdcontract4

35 Vervangende betaling - andere

36 Uitkeringen van meerwaarden

37 Teruggave van kapitaal

38 In aanmerking komende uitgestelde beloningsitems onderworpen aan IRC-sectie 877A(d)(1)

39 Uitkeringen van een niet-verlenende trust onderworpen aan de IRC-sectie 877A(f)(1)

41 Garantie van schulden

42 Verdiensten als artiest of atleet - geen centrale inhoudingsovereenkomst5

43 Verdiensten als artiest of atleet - centrale inhoudingsovereenkomst5

44 Gespecificeerde federale inkoopbetalingen

50 Inkomen eerder gerapporteerd onder escrow-procedure6

55 Belastbare overlijdensuitkeringen op levensverzekeringscontracten

Vakken 3a en 4a. Vrijstellingscode (geldt als het belastingtarief in box 3b of 4b 00,00 is).

Code	Bevoegdheid voor vrijstelling

Hoofdstuk 3

01 Effectief verbonden inkomen

02 Vrijgesteld onder IRC7

03 Inkomsten komen niet uit Amerikaanse bronnen

04 Vrijgesteld op grond van belastingverdrag

05 Portefeuillerente vrijgesteld onder IRC

06 QI die de primaire inhoudingsverantwoordelijkheid op zich neemt

07 WFP of WFT

08 US-filiaal behandeld als US Person

09 Territorium FI behandeld als US Person

10 QI geeft aan dat inkomen is vrijgesteld

11 QSL die de primaire inhoudingsverantwoordelijkheid op zich neemt

12 Begunstigde onderworpen aan hoofdstuk 4 inhouding

22 QDD die de primaire inhoudingsverantwoordelijkheid op zich neemt

23 Vrijgesteld op grond van artikel 897(l)

24 Vrijgesteld op grond van artikel 892

Hoofdstuk 4

13 Grootvaderbetaling

14 Effectief verbonden inkomen

15 Begunstigde niet onderworpen aan hoofdstuk 4 inhouding

16 Uitgesloten niet-financiële betaling

17 Buitenlandse entiteit die de primaire inhoudingsplicht op zich neemt

18 Amerikaanse begunstigden - van deelnemende FFI of geregistreerde FFI die wordt geacht conform te zijn

19 Vrijgesteld van inhouding onder IGA8

20 Slapende rekening9

21 Overige - betaling niet onderworpen aan hoofdstuk 4 inhouding

Dozen 12b, 12c, 13f, 13g, 15b, 15c, 16d en 16e. Inhoudingsplichtige, ontvanger, tussenpersoon en betaler Hoofdstuk 3 en Hoofdstuk 4 Statuscodes.

Type ontvanger, inhoudingsplichtige, betaler of tussenpersoon Code

Hoofdstuk 3 Statuscodes

03 Territorium FI - behandeld als US Person

04 Territorium FI—niet behandeld als US Person

05 VS-filiaal - behandeld als US Person

06 Amerikaans filiaal—niet behandeld als Amerikaans persoon

07 **Bijkantoor** VS—EBI-vermoeden toegepast

08 Partnerschap anders dan Inhouding buitenlands partnerschap

09 Achterhouden van buitenlands partnerschap

Zie achterkant van exemplaar D voor extra codes

---

2 Als een vergoeding die anders zou vallen onder de inkomenscodes 17 tot en met 20 direct toe te schrijven is aan het beroep van de ontvanger als artiest of sporter, gebruik dan inkomenscode 42 of 43.

3 Onderworpen aan een inhoudingspercentage van 30%, tenzij de ontvanger afkomstig is uit een van de verdragslanden die worden vermeld onder Gokwinsten (Inkomstencode 28) in Pub. 515.

4 Gebruik de juiste rente-inkomstencode voor ingebedde rente in een fictief hoofdcontract.

5 Inkomenscode 43 mag alleen worden gebruikt als Letter 4492, Locatiemelding, is uitgegeven door de Internal Revenue Service (gebruik anders inkomenscode 42 voor inkomsten als artiest of sporter). Indien Inkomenscode 42 of 43 wordt gebruikt, dient Ontvangerscode 22 (artiest of sporter) te worden gebruikt in plaats van Ontvangerscode 16 (individueel), 15 (corporatie) of 08 (maatschap anders dan inhouding buitenlands maatschap).

6 Alleen gebruiken om het bruto-inkomen aan te geven waarvoor de belasting in het lopende jaar wordt gestort, omdat dergelijke belasting eerder was geblokkeerd voor hoofdstukken 3 en 4 en de inhoudingsplichtige eerder het bruto-inkomen van een vorig jaar heeft opgegeven en het vakje heeft aangevinkt om de belasting te melden als niet gedeponeerd onder de escrow-procedure. Zie de instructies bij dit formulier voor meer uitleg.

7 Deze code mag alleen worden gebruikt als er geen andere specifieke vrijstellingscode van hoofdstuk 3 van toepassing is.

8 Alleen gebruiken om een Amerikaanse rapporteerbare rekening of een niet-toestemming Amerikaanse rekening te rapporteren die een betaling ontvangt die onderworpen is aan hoofdstuk 3 inhouding.

9 Alleen gebruiken bij toepassing van de escrow-procedure voor slapende rekeningen onder Regelgeving sectie 1.1471-4(b)(6). Als er belasting is ingehouden en gestort op grond van hoofdstuk 3, vink dan vakje 7b (“belasting niet gedeponeerd bij IRS volgens escrow-procedure”) niet aan. In plaats daarvan moet u in vak 3 “3” invullen en vak 3b invullen.

Machine Translated by Google

Formulier **1042-S**

financiële afdeling
Belastingdienst

Amerikaans broninkomen van buitenlandse personen onderworpen aan inhouding

ÿ Ga naar www.irs.gov/Form1042S voor instructies en de laatste informatie.

2021

2872213644 **UNIEKE FORMULIER IDENTIFICATIE** ☐ **GEWIJZIGD** 0 **AMENDEMENT NR.**

OMB nr. 1545-0096

Kopieer D voor ontvanger

Voeg toe aan elke staatsbelastingaangifte die u indient

1 Inkomenscode: 12	**2** Bruto inkomen **3** Hoofdstuk indicator. Voer "3" of "4" in: 3	**13e** US TIN van de ontvanger, indien van toepassing	**13f** Ch. 3 statuscode: 18
	3a Vrijstellingscode: 04 / **4a** Vrijstellingscode		**13g** Ch. 4 statuscode
	3b Belastingtarief: 0 . 0 / **4b** Belastingtarief	**13u** GIIN van de ontvanger	**13i** Buitenlandse belastingidentificatie van de ontvanger nummer, indien van toepassing: ******.432 / **13j** LOB-code: 4
5 Inhoudingsvergoeding			
6 Netto inkomen: 3			
7a Federale ingehouden belasting: -0-		**13k** Rekeningnummer van de ontvanger	
7b Controleer of de ingehouden federale belasting niet bij de IRS is gestort omdat: escrow-procedures werden toegepast (zie instructies). ☐		**13l** Geboortedatum ontvanger (JJJJMMDD)	
7c Controleer of er in het daaropvolgende jaar is ingehouden op a partnerschap belang. ☐			
8 Belasting ingehouden door andere agenten		**14a** Naam primaire inhoudingsplichtige (indien van toepassing)	
9 Te veel ingehouden belasting teruggevorderd aan ontvanger volgens correctieprocedures (zie instructies) ( )		**14b** EIN . van de primaire inhoudingsplichtige	**15** Controleer of pro-rata basisrapportage ☐
10 Totaal inhoudingskrediet (combineer vakken 7a, 8 en 9): 0		**15a** EIN van tussenpersoon of doorstroomentiteit, indien van toepassing / **15b** Ch. 3 statuscode / **15c** Ch. 4 statuscode	
11 Belasting betaald door inhoudingsplichtige (niet ingehouden bedragen) (zie instructies)		**15d** Naam tussenpersoon of doorstroomentiteit	
12a Inhoudingsplichtige EIN: 22-3328810 / **12b** Ch. 3 statuscode: 15 / **12c** Ch. 4 statuscode: 02		**15e** GIIN van tussenpersoon of doorstroomentiteit	
12d Naam inhoudingsplichtige: CD Baby, een divisie van Audio en Video Labs, Inc.		**15f** Landcode / **15g** Buitenlandse belastingidentificatienummer, indien van toepassing	
12e Global Intermediary Identification Number (GIIN) van de inhoudingsplichtige		**15u** Adres (nummer en straat)	
12f Landcode: ons / **12g** Buitenlandse belastingidentificatienummer, indien van toepassing		**15i** Stad of gemeente, staat of provincie, land, postcode of buitenlandse postcode	
12u Adres (nummer en straat): 9600 NE Cascades Parkway, Suite 180 **12i** Stad of gemeente, staat of provincie, land, postcode of buitenlandse postcode: Portland, OR, Verenigde Staten, 97220		**16a** Naam betaler: CD Baby, een divisie van Audio en Video Labs, Inc. **16c** Payer's GIIN / **16b** TIN van de betaler: 22-3328810	
		16d Ch. 3 statuscode: 15 / **16e** Ch. 4 statuscode: 02	
13a Naam ontvanger: IFUD of Human Rights **13c** Adres (nummer en straat): Kastanje 28, 5731NK **13d** Stad of gemeente, staat of provincie, land, postcode of buitenlandse postcode: Mierlo, Noord-Brabant, Nederland, 5731NK	**13b** Landcode ontvanger: NL	**17a Ingehouden** staatsbelasting 17b **Rijksbelastingnr . 17c** Naam van de staat	

Machine Translated by Google

Verklaring van codes (vervolg)

10 Vertrouwen anders dan het onthouden van buitenlands vertrouwen

11 Buitenlands vertrouwen onthouden

12 Gekwalificeerde tussenpersoon

13 Gekwalificeerde effectenuitlener—Gekwalificeerde tussenpersoon

14 Gekwalificeerde effectenuitlener—Overige

15 Bedrijf

16 Individueel

17 Landgoed

18 Particuliere Stichting

19 Internationale organisatie

20 vrijgestelde organisatie (Artikel 501(c) entiteiten)

21 Onbekende ontvanger

22 Artiest of atleet

23 Pensioen

24 Buitenlandse Centrale Bank van Uitgifte

25 Niet-gekwalificeerde tussenpersoon

26 Hybride entiteit die een verdragsclaim doet

35 Gekwalificeerde Derivatendealer

36 Buitenlandse regering — integraal onderdeel

37 Buitenlandse regering — gecontroleerde entiteit

Gepoolde meldcodes10

27 Inhoudingspercentage pool—Algemeen

28 Inhoudingspercentage pool — vrijgestelde organisatie

29 PAI-inhoudingspercentage pool—Algemeen

30 PAI-inhoudingspercentage pool - vrijgestelde organisatie

31 Groep inhoudingspercentages voor bureaus—Algemeen

32 Groep inhoudingspercentages voor bureaus — vrijgestelde organisatie

Hoofdstuk 4 Statuscodes 01

Inhoudingsplichtige VS—FI **02**

Inhoudingsplichtige VS—Overig **03** Territorium

FI—niet behandeld als US Person **04** Territorium FI—

behandeld als US Person **05** Deelnemende FFI—Overige

06 Deelnemende FFI—Rapportagemodel 2 FFI **07**

Geregistreerde geacht-conforme FFI—Rapportagemodel 1

FFI **08** Geregistreerde geacht-conforme FFI—Gesponsorde entiteit **09** Geregistreerde

geacht-conforme FFI—Overige **10** Gecertificeerde geacht-conforme FFI—Overige

gecertificeerde geacht-conforme FFI—FFI met lagewaarderekeningen

11

12 Gecertificeerde geacht-conforme FFI—Niet-registrerend lokaal bank

13 Gecertificeerde geacht-conforme FFI-gesponsorde entiteit

14 Certified Deemed-Compliant FFI—Beleggingsentiteit die geen financiële rekeningen bijhoudt

15 Niet-deelnemende FFI

16 door de eigenaar gedocumenteerde FFI

17 US Branch - behandeld als US person **18** US Branch

- niet behandeld als US person (rapportage onder sectie 1471)

19 Passieve NFFE die substantiële Amerikaanse eigenaren identificeert

20 passieve NFFE zonder substantiële Amerikaanse eigenaren

21 beursgenoteerde NFFE of gelieerde onderneming van beursgenoteerde NFFE

22 Actieve NFFE

23 Individueel

24 Sectie 501(c) Entiteiten

25 Uitgezonderd gebied NFFE

26 Uitgezonderd NFFE—Overig

27 Vrijgestelde uiteindelijk gerechtigde

28 Entiteit volledig eigendom van vrijgestelde uiteindelijk gerechtigden

29 Onbekende ontvanger

30 Recalcitrante rekeninghouder

31 Niet-rapporterende IGA FFI **32**

Directe rapportage NFFE **33**

Amerikaanse te rapporteren rekening

34 Niet-toegestane Amerikaanse rekening **35**

Gesponsorde directe rapportage NFFE **36**

Uitgezonderde Inter-affiliate FFI **37**

Ongedocumenteerde bestaande verplichting **38**

Amerikaanse vestiging – ECI-vermoeden toegepast **39**

Rekeninghouder van uitgesloten financiële rekening11 **40** Passieve

NFFE gerapporteerd door FFI12 **41** NFFE onderworpen aan 1472

inhouding **50** US Withholding Agent—Buitenlands filiaal van FI

Gepoolde rapportagecodes 42

Recalcitrante pool—Geen Amerikaanse indicaties

43 Recalcitrante pool - Amerikaanse indicaties

44 Recalcitrante pool—Slapende rekening

45 recalcitrante pool - Amerikaanse personen

46 Recalcitrante pool: passieve NFFE's

47 Niet-deelnemende FFI-pool **48**

Amerikaanse begunstigden-pool **49** QI-

recalcitrante pool—Algemeen13

Doos 13j. LOB-code (vul de code in die het beste de toepasselijke beperking van de voordelen (LOB)-categorie beschrijft die de belastingplichtige kwalificeert voor de gevraagde verdragsvoordelen).

LOB-code	**Categorie LOB-verdrag**
02	Overheid – verdragsluitende staat/politieke onderafdeling/gemeente
03	Belastingvrij pensioenfonds/Pensioenfonds
04	Belastingvrij/liefdadigheidsorganisatie
05	Beursgenoteerde onderneming
06	Dochteronderneming van beursgenoteerde onderneming
07	Bedrijf dat voldoet aan de eigendoms- en basiserosietest
08	Bedrijf dat voldoet aan de test voor afgeleide voordelen
09	Bedrijf met een inkomen dat voldoet aan de actieve handel of zakelijke test
10	Discretionaire bepaling
11	andere

10 Codes 27 tot en met 32 mogen alleen worden gebruikt door een QI, QSL, WP of WT. Een QI die optreedt als een QDD kan code 27 of 28 gebruiken.

11 Deze code mag alleen worden gebruikt als inkomsten worden gestort op een rekening die is uitgesloten van de definitie van financiële rekening op grond van artikel 1.1471-5(b)(2) van de regelgeving of onder bijlage II van de toepasselijke Model 1 IGA of Model 2 IGA.

12 Deze code mag alleen worden gebruikt wanneer de inhoudingsplichtige een certificaat heeft ontvangen op de inhoudingsverklaring van de FFI van een deelnemende FFI of een geregistreerde FFI die geacht wordt in overeenstemming te zijn met de rekening die de FFI de rekening van de passieve NFFE heeft gerapporteerd als een Amerikaanse rekening (of US reportable account) onder de FATCA-vereisten. De inhoudingsplichtige dient de naam en het GIIN van een dergelijke FFI te vermelden in de vakken 15d en 15e.

13 Deze code mag alleen worden gebruikt door een inhoudingsplichtige die een betaling (of een deel van een betaling) meldt aan een QI met betrekking tot de weerbarstige rekeninghouders van de QI.

Mark Rutte onder ede: “almacht overheid”

https://archive.org/details/rutte-almacht-overheid

SLAPP

Strategic Lawsuit Against Public Participation

"SLAPP" staat voor Strategische Rechtszaak tegen Publieke Participatie. Het is een vorm van juridische intimidatie die bedoeld is om kritische stemmen tot zwijgen te brengen. Dure en gewetenloze advocatenkantoren verkopen deze aanvalshondendienst aan machtige en rijke individuen die het zich kunnen veroorloven jarenlang misbruikprocedures voort te slepen om zichzelf te beschermen tegen ongewenste publieke controle.

Bron: Netherlands Helsinki Committee

European Commission

MAKING EU DEMOCRACIES STRONGER: BETTER PROTECTION FOR JOURNALISTS AND HUMAN RIGHTS DEFENDERS

27 April 2022
#antiSLAPP

Strong and healthy democracies rely on public participation and accountability. Journalists, human rights defenders and civil society are essential in this process. Their job is to inform citizens about issues of public interest and keep those in power in check. They are key for the functioning of our democracies.

EU actions to defend journalists and rights defenders:

- European Democracy Action Plan (December 2020)
- EU Action Plan on Human Rights and Democracy for 2020-2024 (March 2020)
- Recommendation to strengthen the safety of journalists (September 2021)
- Strategy on the application of the Charter of Fundamental Rights of the EU (December 2020)
- Annual Rule of Law Report, covering also media pluralism and media freedom, and including recommendations to Member States on rule of law-relevant matters as of 2022
- Proposal for EU law and Recommendation on strategic lawsuits against public participation 'SLAPP' (April 2022)
- **Upcoming: Media Freedom Act**

EU funding and programmes:

- **€1.55** billion available under Citizens, Equality, Rights and Values (CERV) programme
- EU programme Protect Defenders supported around **550 journalists** and media around the world
- Funding for news media projects in the EU, including at least **€75 million** under the Creative Europe programme

Justice and Consumers

EU actions against SLAPPs

Journalists and human rights defenders are increasingly facing intimidation, harassment and threats. This includes legal threats and abusive litigation, also called SLAPP. SLAPPs are a serious threat to democracy and fundamental rights, such as freedom of expression and information. On 27 April, the Commission proposed a Directive and adopted a Recommendation to improve protection of journalists and human rights defenders from abusive court proceedings.

Proposed EU anti-SLAPP law for cross-border cases:

- Early dismissal of manifestly unfounded court proceedings
- Full compensation to victims and dissuasive penalties for claimants
- Protection against third-country judgments

Recommendation to Member States:

- Similar level of safeguards for domestic cases of SLAPPs
- Training for legal professionals, journalists and human rights defenders and awareness raising
- Systematic monitoring and data collection

439 physical and legal attacks

against journalists and media workers in 24 EU Member States in 2021

Daphne Caruana Galizia, a Maltese journalist, faced

more than 40 lawsuits

when she was killed

Human rights defenders, including on environmental matters, are amongst the most targeted in Europe,

42 SLAPPs

brought against them since 2015

© European Union, 2022
Reuse is authorised provided the source is acknowledged. The reuse policy of European Commission documents is regulated by Decision 2011/833/EU (OJ L 330, 14.12.2011, p. 39). For any use or reproductionof elements that are not owned by the European Union, permission may need to be sought directly from the respective rightholders.

images © GettyImages: DigitalVision - 10'000 Hours / EyeEm - Audtakorn Sutarmjam / EyeEm / iStock-Getty Images Plus – Rawpixel / Stone – Shannon Fagan / iStock / Getty Images Plus - Maksim Prasolenko / E+ - cnythzl / iStock-Getty Images Plus - Roman Stasiuk / DigitalVision - Tom Werner / EyeEm - Stevica Mrdja - EyeEm / iStock / Getty Images Plus - jacoblund

EUROPESE
COMMISSIE

Brussel, 27.4.2022
COM(2022) 177 final

2022/0117 (COD)

Voorstel voor een

RICHTLIJN VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD

tot bescherming van bij publieke participatie betrokken personen tegen kennelijk ongegronde of onrechtmatige gerechtelijke procedures (“strategische rechtszaken tegen publieke participatie”)

{SWD(2022) 117 final}

TOELICHTING

1. ACHTERGROND VAN HET VOORSTEL

• Motivering en doel van het voorstel

Kennelijk ongegronde of onrechtmatige gerechtelijke procedures tegen publieke participatie (vaak ook *strategische rechtszaken tegen publieke participatie* of "SLAPP's" genoemd) zijn een recent, maar steeds vaker voorkomend verschijnsel in de Europese Unie. Het gaat hierbij om een bijzonder schadelijke vorm van pesterijen en intimidatie, die wordt toegepast tegen personen die zich inzetten voor het algemeen belang. Het zijn ongegronde of overdreven gerechtelijke procedures die meestal door machtige personen, lobbygroepen, bedrijven en overheidsorganen worden aangespannen tegen partijen die over zaken van algemeen belang kritiek uiten of berichten verspreiden die de eiser onwelgevallig zijn. Zij hebben tot doel critici te censureren, te intimideren en het zwijgen op te leggen door hen te belasten met de kosten van een juridisch verweer totdat zij hun kritiek of oppositie staken. In tegenstelling tot gewone rechtszaken worden SLAPP's niet aangespannen om het recht op toegang tot de rechter uit te oefenen en om de rechtszaak te winnen of schadeloos te worden gesteld. In plaats daarvan worden zij aangespannen om de verweerders te intimideren en hen financieel droog te leggen. Uiteindelijk is het de bedoeling om angst aan te jagen, verweerders het zwijgen op te leggen en hen ervan te weerhouden hun werk voort te zetten.

SLAPP's worden vaak aangespannen tegen journalisten en mensenrechtenverdedigers. Daarbij gaat het niet alleen om individuele personen, maar ook om media, uitgeverijen en organisaties uit het maatschappelijk middenveld, bijvoorbeeld milieugroeperingen. Ook anderen die betrokkenen zijn bij publieke participatie, zoals onderzoekers en wetenschappers, kunnen het doelwit zijn.

In een gezonde en florerende democratie moeten burgers actief aan het publieke debat kunnen deelnemen zonder onnodige inmenging van overheden of andere machtige belanghebbenden. Zinvolle deelname is maar mogelijk als burgers toegang krijgen tot betrouwbare informatie, op basis waarvan zij hun eigen mening kunnen vormen en hun oordeel kunnen uitspreken in een openbare ruimte waar personen vrij van mening kunnen verschillen.

Journalisten vervullen een belangrijke rol als het gaat om het bevorderen van het publieke debat en de verspreiding en de ontvangst van informatie, meningen en ideeën. Zij moeten hun werk goed kunnen doen om ervoor te zorgen dat burgers in Europese democratieën toegang hebben tot pluriforme meningen. Onderzoeksjournalisten spelen een sleutelrol bij de bestrijding van georganiseerde misdaad, corruptie en extremisme. Een robuust stelsel van waarborgen is nodig om hen in staat te stellen hun cruciale waakhondfunctie in zaken van legitiem algemeen belang te vervullen. Aan hun werk zijn bijzonder grote risico's verbonden en zij zijn steeds vaker het doelwit van aanvallen en pesterijen. Mensenrechtenverdedigers hebben een cruciale rol als het gaat om eerbiediging van grondrechten, democratische waarden, maatschappelijke integratie, milieubescherming en de rechtsstaat. Zij moeten actief aan het openbare leven kunnen deelnemen en hun stem over beleidszaken en in besluitvormingsprocessen kunnen laten horen, zonder angst voor intimidatie.

Vaak kenmerken SLAPP's zich door ongelijke machtsverhoudingen tussen de partijen, waarbij de eiser — bijvoorbeeld in financieel of politiek opzicht — meer macht heeft dan de verweerder. Van ongelijke machtsverhoudingen is bij SLAPP's niet altijd sprake, maar wanneer dat wel het geval is, kunnen de schadelijke gevolgen voor de doelwitten aanzienlijk groter zijn, en dat heeft een afschrikkend effect voor het publieke debat. Bovendien kunnen SLAPP's andere potentiële doelwitten in die zin afschrikken dat deze kunnen besluiten af te

zien van hun recht om onderzoek te doen naar en verslag uit te brengen over kwesties van algemeen belang. Hierdoor ontstaat de kans op zelfcensuur.

SLAPP's zijn een vorm van onrechtmatig gebruik van gerechtelijke procedures en belasten gerechten onnodig. Organisaties en personen die SLAPP's aanspannen, kunnen hun vorderingen op uiteenlopende gronden baseren. Vaak houden de beschuldigingen verband met smaad, maar ook met inbreuken op andere regels of rechten (bv. wetgeving op het gebied van gegevensbescherming of privacy). Daar komen dan vaak schadeclaims/vorderingen wegens onrechtmatige daad bij, of soms ook rechterlijke bevelen (verbod op publicaties, of in ieder geval uitstel ervan).

Het grote aantal SLAPP's is voor enkele lidstaten als een punt van ernstige zorg aangemerkt in de verslagen over de rechtsstaat voor de jaren 2020 en 2021.

Het platform van de Raad van Europa voor de bevordering van de bescherming van de journalistiek en de veiligheid van journalisten[1] meldt ook een toenemend aantal waarschuwingen of ernstige bedreigingen van de veiligheid van journalisten en de mediavrijheid in Europa, inclusief verschillende gevallen van gerechtelijke intimidatie. In het jaarverslag 2021 van de partnerverenigingen van het platform van de Raad van Europa voor de bevordering van de bescherming van de journalistiek en de veiligheid van journalisten wordt uitdrukkelijk gewezen op de forse toename van de waarschuwingen in verband met SLAPP's die in 2020 werden gemeld voor het voorgaande jaar, zowel qua aantal als qua rechtsgebieden van de betrokken lidstaten van de Raad van Europa[2]. In bredere zin blijkt ook uit de informatie op de Europese Monitor voor de pluriformiteit van de media[3] dat de werkomstandigheden van journalisten verslechteren. In 2021 noteerde de Media Freedom Rapid Response (MFRR) 439 meldingen (met aanvallen op 778 personen of organisaties op mediagebied) in 24 lidstaten van de EU in 12 maanden tijd, waaronder SLAPP's[4].

Hoewel er meer gegevens beschikbaar zijn over dreigingen van SLAPP's tegen journalisten en mensenrechtenverdedigers, worden ook andere partijen die bij publieke participatie

---

1 Sinds 2015 bevordert dit platform van de Raad van Europa de verzameling en verspreiding van informatie over punten van ernstige zorg betreffende de mediavrijheid en de veiligheid van journalisten in de lidstaten van de Raad van Europa. Bijdragende partnerorganisaties — uitgenodigde internationale ngo's of journalistenverenigingen — geven waarschuwingen over schendingen van de mediavrijheid en publiceren jaarverslagen over de toestand van de mediavrijheid en de veiligheid van journalisten in Europa. Van de lidstaten van de Raad van Europa wordt verwacht dat zij in actie komen, de problemen aanpakken en het platform op de hoogte brengen van de maatregelen die zij genomen hebben als reactie op de waarschuwingen. Uit het geringe aantal reacties van de lidstaten van de Raad van Europa, waaronder ook lidstaten van de EU, blijkt dat verdere maatregelen noodzakelijk zijn (https://www.coe.int/en/web/media-freedom).

2 In 2021 werden er 282 waarschuwingen gepubliceerd op het Platform voor de bevordering van de bescherming van de journalistiek en de veiligheid van journalisten (coe.int). Daarbij waren verschillende gevallen van gerechtelijke intimidatie, d.w.z. het opportunistische, willekeurige of vexatoire gebruik van wetgeving, onder meer wetgeving in verband met smaad, terrorismebestrijding, nationale veiligheid, hooliganisme of anti-extremisme. In het jaarverslag 2021 van de partnerverenigingen van het platform van de Raad van Europa voor de bevordering van de bescherming van de journalistiek en de veiligheid van journalisten wordt gemeld dat in 2020, in vergelijking met het jaar daarvoor, zowel het aantal waarschuwingen als het aantal betrokken rechtsgebieden van de lidstaten van de Raad van Europa is gestegen -1680a2440e (coe.int).

3 https://cmpf.eui.eu/media-pluralism-monitor

4 https://www.ecpmf.eu/wp-content/uploads/2022/02/MFRR-Monitoring-Report.pdf In een aparte factsheet zijn gegevens opgenomen voor de 27 lidstaten van de EU (https://www.mfrr.eu/wp-content/uploads/2022/02/2022_02_17_MFRR_FACT_SHEET_MAPPING_MEDIA_FREEDOM_European_Union_Member_States_Year_2021.pdf).

betrokken zijn, waaronder vakbondsmensen en wetenschappers, geconfronteerd met soortgelijke problemen. Dit blijkt uit een aantal bijdragen van het maatschappelijk middenveld die tijdens de openbare raadpleging werden ontvangen.

Veel SLAPP's hebben een binnenlandse achtergrond en hebben geen grensoverschrijdende gevolgen. SLAPP's zijn echter vaak grensoverschrijdend van aard en wanneer er sprake is van grensoverschrijdende gevolgen, dan nemen de complexiteit en de kosten toe, met nog meer nadelige consequenties voor verweerders. Het feit dat onlinemedia-inhoud in alle rechtsgebieden toegankelijk is, kan de weg vrijmaken voor forumshopping en een belemmering vormen voor de daadwerkelijke toegang tot de rechter en justitiële samenwerking. Tegen verweerders kunnen op hetzelfde moment en in verschillende rechtsgebieden meerdere gerechtelijke procedures aanhangig worden gemaakt. Forumshopping (of smaadtoerisme) verergert het probleem nog en sommige rechtsgebieden worden beschouwd als "vriendelijker voor eisers". Het effect is zelfs nog groter wanneer er buiten de Europese Unie SLAPP's aanhangig worden gemaakt.

Doel van het voorstel

Dit voorstel is een van de maatregelen in het kader van het actieplan voor Europese democratie, dat is gericht op de versterking van de pluriformiteit van de media en de mediavrijheid in de Europese Unie. Het initiatief strekt zich ook uit tot mensenrechtenverdedigers, die een cruciale rol in onze democratieën vervullen en ook in toenemende mate kwetsbaar zijn voor deze onrechtmatige vormen van pesterij.

Met het voorstel wordt beoogd de doelwitten van SLAPP's te beschermen en te voorkomen dat het verschijnsel zich verder verspreidt in de EU. Momenteel voorziet geen enkele lidstaat in specifieke waarborgen tegen dergelijke procedures en overwegen momenteel slechts enkele lidstaten de invoering van specifieke waarborgen. Er zijn ook geen EU-brede regels tegen SLAPP's. Door de ontwikkeling van een gemeenschappelijke EU-zienswijze over de kenmerken van SLAPP's en door het invoeren van procedurele waarborgen moet het voorstel gerechten voorzien van doeltreffende middelen om SLAPP's aan te pakken en moeten doelwitten worden voorzien van middelen om zichzelf te verdedigen.

De voorgestelde procedurele waarborgen zijn van toepassing in gevallen met grensoverschrijdende gevolgen. Zoals reeds benadrukt, zijn grensoverschrijdende SLAPP's extra gecompliceerd en lastig voor verweerders. Een ander doel van het voorstel is het beschermen van EU-burgers en het maatschappelijk middenveld tegen SLAPP's die in derde landen aanhangig worden gemaakt.

Aanbeveling van de Commissie over de wijze waarop journalisten en mensenrechtenverdedigers die betrokken zijn bij publieke participatie kunnen worden beschermd tegen kennelijk ongegronde of onrechtmatige gerechtelijke procedures ("strategische rechtszaken tegen publieke participatie")

Dit voorstel voor een richtlijn en de tegelijkertijd aangenomen aanbeveling van de Commissie over de wijze waarop journalisten en mensenrechtenverdedigers die betrokken zijn bij publieke participatie kunnen worden beschermd tegen kennelijk ongegronde of onrechtmatige gerechtelijke procedures ("strategische rechtszaken tegen publieke participatie")[5] vullen elkaar aan en zijn volledig verenigbaar.

[5] C(2022) 2428 van 27.4.2022

In de aanbeveling wordt de lidstaten verzocht hun nationale situatie opnieuw te bekijken teneinde te waarborgen dat hun toepasselijke rechtskaders voorzien in de noodzakelijke waarborgen tegen SLAPP's, met volledige eerbiediging van de grondrechten, waaronder het recht op vrije meningsuiting, het recht op toegang tot de rechter en het recht op bescherming van persoonsgegevens en democratische waarden. Ook worden de lidstaten ertoe aangespoord in hun interne recht voor binnenlandse rechtszaken soortgelijke waarborgen op te nemen als die welke zijn opgenomen in instrumenten van de Unie voor de aanpak van kennelijk ongegronde of onrechtmatige gerechtelijke procedures in burgerlijke zaken met grensoverschrijdende gevolgen. De lidstaten wordt onder meer aanbevolen om gevangenisstraffen in smaadzaken te schrappen en om voor dergelijke zaken het gebruik van het bestuursrecht of het burgerlijk recht in plaats van het strafrecht te bevorderen, mits de toepasselijke bepalingen een minder bestraffend effect hebben en de bestuurlijke bepalingen elke vorm van detentie uitsluiten.

De aanbeveling omvat ook aspecten die verband houden met de opleiding van rechtsbeoefenaars en potentiële doelwitten, om hun kennis en vaardigheden inzake een doeltreffende omgang met SLAPP's te vergroten, met bewustmakingsactiviteiten, zodat met name journalisten en mensenrechtenverdedigers in staat zijn om tegen hen gerichte SLAPP's te herkennen, met de ondersteuning van doelwitten van SLAPP's **(**bv. financiële of juridische bijstand) en met een meer stelselmatige monitoring en gegevensvergaring.

- **Verenigbaarheid met andere beleidsterreinen van de Unie**

Actieplan voor Europese democratie

Op 3 december 2020 publiceerde de Commissie een actieplan voor Europese democratie[6], waarin een reeks maatregelen werd aangekondigd om de vrijheid van de media en de pluriformiteit van de media te versterken, waaronder het SLAPP-initiatief en de hieronder vermelde aanbeveling inzake de veiligheid van journalisten. Het actieplan is het overkoepelende initiatief en heeft tot doel burgers weerbaar te maken en de veerkracht van democratieën in de EU te versterken.

Aanbeveling over het waarborgen van de bescherming, de veiligheid en de weerbaarheid van journalisten en andere mediaprofessionals in de Europese Unie

Zoals ook aangegeven in het actieplan voor Europese democratie, gaan SLAPP's vaak gepaard met bedreigingen van de fysieke veiligheid van journalisten. Op 16 september 2021 nam de Commissie een aanbeveling aan over het waarborgen van de bescherming, de veiligheid en de weerbaarheid van journalisten en andere mediaprofessionals in de Europese Unie[7].

Die aanbeveling heeft tot doel veiliger arbeidsomstandigheden te waarborgen voor alle mediaprofessionals, zonder angst en intimidatie, zowel online als offline. De aanbeveling bevat maatregelen voor de lidstaten om de veiligheid van journalisten te vergroten. Zij vraagt de lidstaten ook om onafhankelijke nationale ondersteuningsdiensten op te richten, waaronder hulplijnen, juridisch advies, psychologische ondersteuning en schuilplaatsen voor journalisten en mediaprofessionals die worden bedreigd. Zij vraagt ook om betere bescherming van journalisten tijdens demonstraties, meer onlineveiligheid en speciale steun voor vrouwelijke journalisten.

6 COM(2020) 790 final van 3.12.2020

7 C(2021) 6650 final van 16.9.2021.

Strategie ter versterking van de toepassing van het Handvest van de Grondrechten van de EU (het "handvest")

Dit voorstel vormt een aanvulling op en sluit volledig aan bij de strategie ter versterking van de toepassing van het Handvest van de Grondrechten van de EU[8], die op 2 december 2020 werd aangenomen. In deze strategie wordt erkend dat organisaties uit het maatschappelijk middenveld en mensenrechtenverdedigers van vitaal belang zijn voor een gezonde democratie en een samenleving waarin personen hun grondrechten kunnen uitoefenen. Derhalve voorziet de strategie in maatregelen om onder andere organisaties uit het maatschappelijk middenveld en mensenrechtenverdedigers te ondersteunen en te beschermen. Met name wordt in de strategie erkend dat deze actoren zich in sommige lidstaten voor uitdagingen gesteld zien, waaronder lastercampagnes, fysieke en verbale aanvallen, intimidatie en pesterijen, onder meer in de vorm van SLAPP's.

In de strategie verzocht de Commissie de lidstaten om in hun land ondersteunende en veilige randvoorwaarden te bevorderen ten behoeve van organisaties uit het maatschappelijk middenveld en mensenrechtenverdedigers, ook op lokaal niveau.

Dit voorstel is een volgende bouwsteen ter versterking van de grondrechten in de Europese Unie en ondersteunt een van de doelstellingen van de strategie.

Verslagen over de rechtsstaat

Uit de verslagen van de Commissie over de rechtsstaat 2020[9] en 2021[10] blijkt dat het aantal SLAPP's in de Europese Unie toeneemt. In de verslagen wordt benadrukt dat in een aantal lidstaten journalisten en mensenrechtenverdedigers steeds vaker op verschillende manieren worden bedreigd en aangevallen, zowel fysiek als online, vanwege hun publicaties en hun werk, ook door middel van SLAPP's.

Klokkenluidersrichtlijn

Dit voorstel doet geen afbreuk aan de bescherming die al wordt geboden door de richtlijn inzake de bescherming van personen die inbreuken op het Unierecht melden[11] en is daarmee volledig in overeenstemming. Een doeltreffende bescherming van klokkenluiders tegen represailles is essentieel voor de bescherming van het algemeen belang, en ook voor het waarborgen van de waakhondfunctie van de media in democratische samenlevingen omdat klokkenluiders vaak een belangrijke bron voor onderzoeksjournalistiek zijn. Richtlijn (EU) 2019/1937 biedt robuuste bescherming voor personen die inbreuken op het Unierecht melden tegen elke vorm van represailles, zowel binnen als buiten de werksituatie, waaronder represailles door middel van procedures wegens smaad, schending van de vertrouwelijkheidsplicht en bescherming van persoonsgegevens. In situaties die onder de werkingssfeer van zowel dit voorstel als die van Richtlijn (EU) 2019/1937 vallen, moet de door beide instrumenten geboden bescherming van toepassing zijn.

---

8 COM(2020) 711 final van 2.12.2020.

9 COM(2020) 580 final - Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement, de Raad, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's "Verslag over de rechtsstaat 2020 – De situatie op het gebied van de rechtsstaat in de Europese Unie" (https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/?qid=1602583951529&uri=CELEX%3A52020DC0580)

10 COM(2021) 700 final - Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement, de Raad, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's "Verslag over de rechtsstaat 2021 – De situatie op het gebied van de rechtsstaat in de Europese Unie" (https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/?qid=1634551652872&uri=CELEX%3A52021DC0700)

11 Richtlijn (EU) 2019/1937 van het Europees Parlement en de Raad van 23 oktober 2019 inzake de bescherming van personen die inbreuken op het Unierecht melden (PB L 305 van 26.11.2019, blz. 17).

EU-actieplan inzake mensenrechten en democratie 2020-2024

Het actieplan[12] draagt bij aan de veiligheid en de bescherming van journalisten en mediaprofessionals over heel de wereld, onder meer door het bevorderen van een gunstig klimaat voor de vrijheid van meningsuiting en door het veroordelen van aanvallen en andere vormen van pesterijen en intimidatie, zowel online als offline. Het plan is gericht op specifieke dreigingen voor vrouwelijke journalisten, waarborgt dat slachtoffers van pesterijen, intimidatie of bedreigingen steun krijgen via de EU-beschermingsmechanismen voor mensenrechtenverdedigers en ondersteunt media-initiatieven. Het doet een beroep op overheden om dergelijk geweld te voorkomen en te veroordelen en effectieve maatregelen te treffen om een einde te maken aan straffeloosheid.

Conform het actieplan staat de bescherming van journalisten en mensenrechtenverdedigers centraal bij het externe optreden van de EU op het gebied van mensenrechten en democratie. Dit voorstel is in synergie met de sterke inspanningen die in verband hiermee over heel de wereld door de EU worden geleid en zal een bijkomende impuls geven voor verdere gerichte steun aan mensenrechtenverdedigers en journalisten die met SLAPP's te maken krijgen.

EU-mensenrechtenrichtsnoeren inzake vrijheid van meningsuiting, online en offline

In deze richtsnoeren[13] staat dat de EU zich zal verzetten tegen arbitraire aanvallen, willekeurig misbruik van strafrechtelijke en burgerrechtelijke procedures, lastercampagnes en te vergaande beperkingen jegens journalisten, media-actoren, ngo's en prominenten uit de sociale media die tot doel hebben te voorkomen dat die verenigingen en personen hun recht op vrije meningsuiting vrij kunnen uitoefenen.

Het Verdrag van Aarhus

De Unie en haar lidstaten zijn partij bij het Verdrag betreffende toegang tot informatie, inspraak bij besluitvorming en toegang tot de rechter inzake milieuaangelegenheden van de Economische Commissie van de Verenigde Naties voor Europa (VN/ECE) ("het Verdrag van Aarhus")[14], elk met eigen en gedeelde verantwoordelijkheden en verplichtingen uit hoofde van dat verdrag. In artikel 3, lid 8, van dit verdrag wordt bepaald dat elke partij waarborgt dat personen die hun rechten uitoefenen overeenkomstig de bepalingen van het verdrag niet worden gestraft, vervolgd of op enige wijze gehinderd wegens hun betrokkenheid. De opneming van milieubeschermers in de werkingssfeer van dit voorstel draagt bij aan de uitvoering van deze door de Unie aangegane internationale verplichting.

Mededeling over de bestrijding van milieucriminaliteit

In haar op 15 december 2021 aangenomen mededeling heeft de Commissie toegezegd dat een voorstel voor wetgeving tegen onrechtmatige procedures die gericht zijn tegen journalisten en rechtenverdedigers, ook milieuactivisten zal omvatten[15].

---

12 Gezamenlijke mededeling aan het Europees Parlement en de Raad "Het EU-actieplan inzake mensenrechten en democratie 2020-2024", JOIN(2020) 5 final.

13 https://www.consilium.europa.eu/media/28348/142549.pdf

14 Besluit 2005/370/EG van de Raad van 17 februari 2005 betreffende het sluiten, namens de Europese Gemeenschap, van het Verdrag betreffende toegang tot informatie, inspraak bij besluitvorming en toegang tot de rechter inzake milieuaangelegenheden (PB L 124 van 17.5.2005, blz. 1).

15 Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement en de Raad over het opvoeren van de strijd tegen milieucriminaliteit, COM(2021) 814 final van 15.12.2021.

2. RECHTSGRONDSLAG, SUBSIDIARITEIT EN EVENREDIGHEID

• Rechtsgrondslag

De rechtsgrondslag voor dit voorstel is artikel 81, lid 2, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU), dat de gebruikelijke rechtsgrond is voor justitiële samenwerking in burgerlijke zaken met grensoverschrijdende gevolgen. Meer in het bijzonder is de rechtsgrond artikel 81, lid 2, punt f), VWEU, dat het Europees Parlement en de Raad de bevoegdheid geeft om maatregelen vast te stellen die "*het wegnemen [beogen] van de hindernissen voor de goede werking van burgerrechtelijke procedures, zo nodig door bevordering van de verenigbaarheid van de in de lidstaten geldende bepalingen inzake burgerlijke rechtsvordering*". Aangezien SLAPP's een hindernis voor de goede werking van burgerrechtelijke procedures vormen, is de Unie bevoegd om op die grond wetgeving aan te nemen met betrekking tot burgerlijke zaken die grensoverschrijdende gevolgen hebben. Bij SLAPP's is er sprake van onrechtmatig gebruik van burgerrechtelijke procedures omdat SLAPP's niet bedoeld zijn om toegang tot de rechter te krijgen, maar om verweerders te pesten en het zwijgen op te leggen. Tegelijkertijd zijn langdurige procedures extra belastend voor nationale gerechtelijke stelsels.

De bepalingen met betrekking tot beslissingen van derde landen in hoofdstuk V zijn ook gebaseerd op artikel 81, lid 2, punt f), omdat zij samenhangen met het hoofddoel van dit voorstel. Zij waarborgen de doeltreffendheid van de bepalingen van dit voorstel tegen kennelijk ongegronde en onrechtmatige gerechtelijke procedures tegen publieke participatie door te voorkomen dat dergelijke zaken in derde landen voor het gerecht worden gebracht.

• Subsidiariteit (bij niet-exclusieve bevoegdheid)

Het aantal SLAPP's neemt in vele lidstaten toe en wordt een probleem voor de gehele EU. Tegelijkertijd voorziet geen enkele lidstaat momenteel in specifieke waarborgen tegen SLAPP's[16]. Hoewel er, afhankelijk van het interne recht, enkele bestaande algemene waarborgen tegen SLAPP's kunnen worden ingezet, verschillen dergelijke algemene waarborgen aanzienlijk van lidstaat tot lidstaat en is de doeltreffendheid ervan voor de aanpak van SLAPP's nogal beperkt. Bovendien vergroten de bestaande verschillen op het gebied van het interne procesrecht het risico op forumshopping en op het aanspannen van meerdere gerechtelijke procedures in verschillende EU-rechtsgebieden. Gebleken is dat het interne burgerlijke procesrecht niet altijd goed is toegerust voor de extra complicaties waarmee grensoverschrijdende procedures gepaard gaan[17]. Door de verschillen in nationale wetgeving is het ook hoogst onwaarschijnlijk dat de lidstaten afzonderlijk erin zouden slagen het fenomeen met succes aan te pakken of dat zij in staat zouden zijn de algemene samenhang van dergelijke regels in alle lidstaten te verzekeren teneinde in de gehele Unie een even hoog beschermingsniveau te waarborgen.

---

16 IE, LT en MT hebben wetgeving voorgesteld of overwegen wetgeving voor te stellen om dit probleem aan te pakken.

17 Europese Commissie, directoraat-generaal Justitie en Consumentenzaken, Gascón Inchausti, M., Hess, B., Cuniberti, G., et al., *An evaluation study of national procedural laws and practices in terms of their impact on the free circulation of judgments and on the equivalence and effectiveness of the procedural protection of consumers under EU consumer law: strand 1: mutual trust and free circulation of judgments* (Evaluatie-onderzoek naar intern procesrecht en de rechtsvorderingspraktijk wat betreft de gevolgen ervan voor het vrije verkeer van beslissingen en voor de gelijkwaardigheid en doeltreffendheid van de procedurele bescherming van consumenten krachtens het consumentenrecht van de EU: thema 1: wederzijds vertrouwen en vrij verkeer van beslissingen), Bureau voor publicaties van de Europese Unie, 2017 (https://data.europa.eu/doi/10.2838/38491, blz. 31).

Om deze risico's tegen te gaan en nationale gerechten niet te belasten met talrijke en langdurige onrechtmatige gerechtelijke procedures, lijkt het noodzakelijk om minimumnormen vast te stellen en de verenigbaarheid te waarborgen van de bepalingen inzake burgerlijke rechtsvordering die in de lidstaten van toepassing zijn op SLAPP's. Maatregelen op EU-niveau dragen ertoe bij dat de opkomst en verdere groei van SLAPP's in de gehele Unie op een samenhangende manier wordt bestreden en zorgen voor convergentie in de benaderingen van de lidstaten met betrekking tot dit verschijnsel[18].

Maatregelen van de EU zouden ook een toegevoegde waarde bieden door te voorzien in waarborgen voor een doeltreffende aanpak van SLAPP's in derde landen. Gezamenlijk optreden van de lidstaten is ook nodig om SLAPP's in derde landen te bestrijden omdat eisers anders kunnen proberen om van de verschillen tussen de stelsels van de lidstaten gebruik te maken en trachten erkenning en tenuitvoerlegging van in derde landen gegeven SLAPP-beslissingen te verkrijgen waar dat het makkelijkst kan.

Het voorstel eerbiedigt het subsidiariteitsbeginsel omdat het alleen gerichte waarborgen voorstelt en de wetgevingsmaatregelen beperkt tot wat strikt noodzakelijk is om te bereiken wat de lidstaten niet kunnen bereiken wanneer zij afzonderlijk optreden.

- **Evenredigheid**

Maatregelen op EU-niveau moeten gericht zijn en beperkt blijven tot wat nodig is om een consistente aanpak in de lidstaten ten aanzien van grensoverschrijdende situaties te waarborgen. Het voorstel is zo opgesteld dat het in overeenstemming is met het evenredigheidsbeginsel. Daarom worden er alleen gerichte procedurele waarborgen voorgesteld. Deze zijn zodanig opgesteld dat zij uitsluitend voorzien in hetgeen nodig is om een betere werking van grensoverschrijdende burgerlijke zaken te waarborgen in het geval van SLAPP's, die een ernstige bedreiging vormen voor de Europese democratie en de rechtsstaat.

De evenredigheid blijkt ook uit het feit dat veel van de onderdelen die bedoeld zijn om SLAPP's aan te pakken als niet-wetgevende maatregelen zullen worden opgenomen in een aanbeveling, en dus niet de vorm zullen aannemen van wetgevingsmaatregelen.

- **Keuze van het instrument**

Het gekozen wetgevingsinstrument is een richtlijn, die zal voorzien in bindende en samenhangende procedurele waarborgen in de lidstaten. Dit voorkomt dat er tussen de lidstaten verschillen blijven bestaan, wat anders zou kunnen leiden tot forumshopping over de grenzen heen. Tegelijkertijd zullen de lidstaten door de keuze voor een richtlijn de mogelijkheid hebben om de specifieke procedurele waarborgen af te stemmen op hun interne burgerrechtelijke en procesrechtelijke regels, die van lidstaat tot lidstaat nog steeds aanzienlijk verschillen.

De richtlijn zal worden aangevuld met een niet-wetgevend instrument (een aanbeveling). Dit is een doelmatige combinatie van wetgevings- en andere maatregelen.

[18] Diverse lidstaten (IE, LT en MT) onderzoeken momenteel de noodzaak van bescherming tegen SLAPP's.

3. EVALUATIE, RAADPLEGING VAN BELANGHEBBENDEN EN EFFECTBEOORDELING

- **Raadpleging van belanghebbenden**

Bij de raadpleging van belanghebbenden werden er reacties en opmerkingen ontvangen een breed scala aan belangrijke belanghebbenden, bestaande uit EU-burgers en niet-EU-burgers, nationale overheden, rechtsbeoefenaars, waaronder rechters, wetenschappers, onderzoeksinstellingen, ngo's en andere relevante belangengroepen.

In het kader van de raadpleging vond in maart 2021 een verkennende technische focusgroepdiscussie plaats met een geselecteerd aantal deelnemers, waaronder vier doelwitten van SLAPP's, die hun persoonlijke ervaringen deelden, nuttige inzichten over SLAPP's verschaften en ondersteuning verleenden in de voorbereidende fase.

Van 4 oktober 2021 tot en met 10 januari 2022 werd er onder burgers, journalisten, lidstaten, ngo's, het maatschappelijk middenveld, rechters, rechtsbeoefenaars en andere belanghebbenden een openbare raadpleging[19] gehouden over SLAPP's en over de maatregelen die in de EU zouden moeten worden genomen om SLAPP's aan te pakken.

Tijdens een gerichte raadpleging van nationale rechters in de periode van 12 november 2021 tot en met 10 januari 2022[20] via het Europees justitieel netwerk in burgerlijke en handelszaken werd meer uitvoerige feedback gevraagd over het herkennen van SLAPP's, potentiële procedurele tekortkomingen, reeds bestaande nationale voorzieningen in rechte (zij het niet specifiek voor SLAPP's), bewustzijn bij rechters over SLAPP's en opleidingsbehoeften van rechters.

Tijdens een technische bijeenkomst met deskundigen uit de lidstaten in oktober 2021 werd er informatie verzameld over de standpunten van de lidstaten (met inbegrip van onafhankelijke organen en autoriteiten van de lidstaten) over de vraag of er maatregelen op EU-niveau tegen SLAPP's noodzakelijk zouden kunnen zijn, en welke soorten maatregelen en eventuele (algemene of specifieke) voorzieningen in rechte en soorten ondersteuning er op dit moment op nationaal niveau beschikbaar zijn voor doelwitten van SLAPP's.

Tijdens een workshop met geselecteerde belanghebbenden in november 2021 werd er gesproken over de omvang van de SLAPP-problematiek, werd er informatie verzameld en werden mogelijke oplossingen besproken en getest.

Bij de voorbereidende werkzaamheden van de Commissie werd rekening gehouden met de informatie die door het Europees Parlement werd verzameld bij de voorbereiding van het initiatiefverslag van het Parlement over dit onderwerp, dat eind 2021 werd aangenomen.

Uit de feedback van de belanghebbenden, met name in het kader van de openbare raadpleging en de bijeenkomst met belanghebbenden, bleek dat er veel steun is voor zowel wetgevende als niet-wetgevende maatregelen op EU-niveau tegen SLAPP's. Organisaties die op EU-niveau actief zijn, meldden een toenemend aantal SLAPP's in de EU, met inbegrip van grensoverschrijdende zaken. In de reacties tijdens de openbare raadpleging werd ook het belang van opleiding en bewustmaking inzake SLAPP's benadrukt, evenals de voordelen van het verzamelen van gegevens en de noodzaak van een goede monitoring van SLAPP's.

De feedback in het kader van de openbare raadpleging en de bijeenkomst met belanghebbenden leverde ook belangrijke informatie over het verschijnsel in de EU op, die

[19] https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/13192-EU-action-against-abusive-litigation-SLAPP-targeting-journalists-and-rights-defenders/public-consultation_nl

[20] https://ec.europa.eu/eusurvey/runner/EJN_SLAPP

werd verwerkt in het werkdocument van de diensten van de Commissie[21], dat dit voorstel vergezelt.

De meeste lidstaten toonden zich voorstander EU-maatregelen tegen SLAPP's en wezen op de noodzaak om de vrijheid van meningsuiting en van informatie en de mediavrijheid te beschermen en tegelijkertijd een evenwicht te bewaren tussen beschermende maatregelen tegen SLAPP's en de toegang tot de rechter. Volgens sommige lidstaten is onvoldoende aangetoond dat SLAPP's, en dan met name zaken met een grensoverschrijdende dimensie, in hun land een probleem zijn.

Uit de gerichte raadpleging van nationale rechters bleek dat er in de lidstaten van de respondenten geen juridische definitie van SLAPP's bestaat noch een specifiek stelsel van waarborgen tegen SLAPP's, hoewel enkele van de bestaande algemene waarborgen uit het interne recht in beginsel kunnen worden gebruikt tegen SLAPP's.

Op 11 november 2021[22] nam het Europees Parlement een initiatiefverslag over SLAPP's aan, waarin de Commissie werd opgeroepen om een uitgebreid pakket maatregelen tegen SLAPP's in te dienen, waaronder ook wetgeving.

De Commissie heeft ook studies laten uitvoeren om het fenomeen in de EU beter te begrijpen en de situatie in de lidstaten voor het eerst te inventariseren. Deze eerste inventarisatie leverde informatie op over SLAPP's en over de factoren die daaraan ten grondslag liggen[23]. De tweede studie was een uitgebreider vergelijkend onderzoek waarin de huidige stand van zaken in de lidstaten diepgaand werd onderzocht[24].

- **Bijeenbrengen en benutten van deskundigheid**

In 2021 richtte de Commissie een deskundigengroep[25] op om het SLAPP-initiatief voor te bereiden. Deze groep bestond uit wetenschappers, rechtsbeoefenaars en vertegenwoordigers van de media en het maatschappelijk middenveld. De groep had tot taak juridische deskundigheid over SLAPP's te verschaffen, op EU-niveau te fungeren als platform voor de uitwisseling van goede praktijken en kennis en, indien mogelijk, doelwitten van SLAPP's te ondersteunen. Binnen de deskundigengroep werd er in het najaar van 2021 een speciale subgroep wetgeving opgericht om de Commissie bij te staan bij de voorbereiding van het wetgevingsvoorstel.

- **Werkdocument van de diensten van de Commissie**

Dit voorstel gaat vergezeld van een werkdocument van de diensten van de Commissie[26], waarin de motivering, de analyse en het beschikbare bewijsmateriaal met betrekking tot het voorstel zijn opgenomen. Het voorstel gaat niet vergezeld van een effectbeoordeling omdat het gerichte procedurele waarborgen zal bieden en er geen grote kwantificeerbare kosten mee gemoeid zijn. Het zal de nationale gerechten daarentegen voorzien van betere middelen om

---

21 SWD(2022)117 van 27.4.2022.

22 Resolutie van het Europees Parlement van 11 november 2021 over de versterking van de democratie en de vrijheid en pluriformiteit van de media in de EU: oneigenlijk gebruik van civielrechtelijke en strafrechtelijke procedures om journalisten, ngo's en het maatschappelijk middenveld het zwijgen op te leggen, 2021/2036(INI)).

23 Beschikbaar op https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/ad-hoc-literature-review-analysis-key-elements-slapp_en.pdf

24 https://ec.europa.eu/info/files/strategic-lawsuits-against-public-participation-slapp-european-union-comparative-study_en

25 Deskundigengroep tegen SLAPP's.

26 SWD(2022)117 van 27.4.2022.

pogingen tot misbruik van gerechtelijke procedures te verhinderen en de kosten van dergelijk misbruik voor het rechtsstelsel te voorkomen. Aangezien SLAPP's een bedreiging vormen voor de grondrechten van vrijheid van meningsuiting en van vrijheid van informatie, is het bovendien van het grootste belang om op korte termijn krachtige maatregelen te nemen om te voorkomen dat dit schadelijke verschijnsel, dat relatief recent is ontstaan maar steeds belangrijker wordt, zich verder verspreidt in de EU.

- **Grondrechten**

Het voorstel bevordert de bescherming van de grondrechten in de Europese Unie. Journalisten, mensenrechtenverdedigers en andere doelgroepen aan wie de voorgestelde procedurele waarborgen ten goede komen, vervullen een belangrijke rol in Europese democratieën, met name waar het gaat om de ondersteuning van het publieke debat, grondrechten, democratische waarden, sociale integratie, milieubescherming en de rechtsstaat. Tegelijkertijd vervult het procesrecht een cruciale rol als het gaat om het waarborgen van de doeltreffendheid van de grondrechten overeenkomstig het Handvest.

Het recht op vrijheid van meningsuiting en van informatie, dat is vervat in artikel 11 van het Handvest, omvat ook het recht om een mening te koesteren en inlichtingen of denkbeelden te ontvangen of te verstrekken, zonder inmenging van enig openbaar gezag en ongeacht grenzen. Hoewel dit geen absoluut recht is, moeten eventuele beperkingen op de uitoefening ervan bij wet worden gesteld en de wezenlijke inhoud van dat recht eerbiedigen. Beperkingen kunnen alleen worden gesteld indien zij noodzakelijk zijn en daadwerkelijk aan door de Unie erkende doelstellingen van algemeen belang of aan de eisen van de bescherming van de rechten en vrijheden van anderen beantwoorden (artikel 52, lid 1, van het Handvest).

Tegelijkertijd zorgt het voorstel voor een evenwicht tussen enerzijds het recht op toegang tot de rechter (artikel 47 van het Handvest) en het recht op eerbiediging van het privéleven en op bescherming van persoonsgegevens (artikelen 7 en 8 van het Handvest) en anderzijds de bescherming van de vrijheid van meningsuiting en van informatie. De procedurele waarborgen zijn uiterst doelgericht en laten de rechter in individuele gevallen voldoende beoordelingsvrijheid om het delicate evenwicht te bewaren tussen een snelle seponering van kennelijk ongegronde vorderingen en een daadwerkelijke toegang tot de rechter.

4. GEVOLGEN VOOR DE BEGROTING

Dit voorstel heeft geen gevolgen voor de begroting van de Europese Unie.

5. OVERIGE ELEMENTEN

- **Uitvoeringsplanning en regelingen betreffende controle, evaluatie en rapportage**

De uitvoering van de richtlijn in de lidstaten wordt door de Commissie bevorderd door het verlenen van bijstand bij de omzetting, teneinde een soepele uitvoering in de lidstaten te waarborgen, waarbij ten minste één workshop over de omzetting zal worden georganiseerd, alsmede bilaterale bijeenkomsten, ook op verzoek van de lidstaten. Ook zal de lidstaten worden verzocht hun nationale omzettingsmaatregelen mee te delen.

De werking van de richtlijn zal vijf jaar nadat zij van toepassing is geworden worden geëvalueerd.

- **Toelichtende stukken (bij richtlijnen)**

Dit voorstel vereist geen specifieke toelichtende stukken.

Artikelsgewijze toelichting

De richtlijn bestaat uit vier afzonderlijke hoofdonderdelen: gemeenschappelijke regels inzake procedurele waarborgen (hoofdstuk II), vroegtijdige seponering van kennelijk ongegronde gerechtelijke procedures (hoofdstuk III), voorzieningen in rechte tegen onrechtmatige gerechtelijke procedures (hoofdstuk IV) en bescherming tegen in derde landen gegeven beslissingen (hoofdstuk V). De bepalingen van de hoofdstukken I en VI hebben een horizontale werkingssfeer.

Hoofdstuk I Algemene bepalingen: dit hoofdstuk bevat bepalingen over het onderwerp en de werkingssfeer van het instrument, enkele definities en een bepaling over de vraag wanneer een zaak wordt geacht grensoverschrijdende gevolgen te hebben in de zin van de richtlijn.

In **artikel 1** wordt het onderwerp van de richtlijn omschreven en wordt verduidelijkt dat de specifieke waarborgen die de richtlijn biedt, bedoeld zijn ter bestrijding van kennelijk ongegronde of onrechtmatige gerechtelijke procedures in burgerlijke zaken met grensoverschrijdende gevolgen die tegen zowel natuurlijke personen als rechtspersonen aanhangig worden gemaakt wegens hun betrokkenheid bij publieke participatie, en met name tegen journalisten en mensenrechtenverdedigers.

Artikel 2 bevat een omschrijving van de materiële werkingssfeer van de richtlijn, die van toepassing is op burgerlijke of handelszaken met grensoverschrijdende gevolgen, ongeacht de aard van het aangezochte gerecht. Dit omvat burgerlijke vorderingen in strafrechtelijke procedures, maar ook voorlopige en conservatoire maatregelen, reconventionele vorderingen of andere bijzondere soorten voorzieningen in rechte die op grond van andere instrumenten beschikbaar zijn. Net als in andere EU-instrumenten betreffende burgerlijke en handelszaken zijn fiscale zaken, douanezaken, bestuursrechtelijke zaken of de aansprakelijkheid van de staat voor handelingen of omissies bij de uitoefening van het overheidsgezag van de werkingssfeer uitgesloten. Het begrip *acta iure imperii* omvat vorderingen jegens ambtenaren die namens de staat optreden, alsmede de aansprakelijkheid van publieke autoriteiten, waaronder begrepen van overheidswege benoemde ambtsdragers. Overheidsinstanties mogen derhalve niet als doelwitten van SLAPP's worden beschouwd.

Artikel 3 bevat de definitie van publieke participatie, zaken van algemeen belang en onrechtmatige gerechtelijke procedures tegen publieke participatie.

Het begrip **publieke participatie** wordt breed gedefinieerd als zijnde elke verklaring of activiteit die wordt afgelegd of verricht in het kader van:

1) de uitoefening van het recht op vrijheid van meningsuiting en van informatie, waaronder het creëren, tentoonstellen, bevorderen of anderszins promoten van journalistieke, politieke, wetenschappelijke, academische, kunstzinnige, becommentariërende of satirische mededelingen, publicaties of werken, alsmede daarmee rechtstreeks verband houdende voorbereidende, ondersteunende of bijstandverlenende activiteiten;

2) de uitoefening van het recht op vrijheid van vereniging en vreedzame vergadering, zoals het organiseren van of het deelnemen aan lobbyactiviteiten, demonstraties en protesten of activiteiten voortvloeiend uit de uitoefening van het recht op behoorlijk bestuur en het recht op een doeltreffende voorziening in rechte, waaronder het recht op het indienen van klachten, verzoekschriften of bestuurlijke en juridische vorderingen en op het deelnemen aan openbare hoorzittingen, alsmede rechtstreeks daarmee verband houdende voorbereidende, ondersteunende of bijstandverlenende activiteiten.

Daarnaast omvat het andere activiteiten die bedoeld zijn om de publieke opinie te informeren of te beïnvloeden of om het publiek tot verdere actie op te roepen, waaronder activiteiten van particuliere of openbare entiteiten in verband met een aangelegenheid van algemeen belang, zoals het organiseren van of het deelnemen aan onderzoek, enquêtes, campagnes of andere gezamenlijke activiteiten, alsmede rechtstreeks daarmee verband houdende voorbereidende, ondersteunende of bijstandverlenende activiteiten. Voorbereidende activiteiten zijn bijvoorbeeld interviews die door een onderzoeksjournalist of een wetenschapper worden afgenomen om een verklaring voor te bereiden, of informatie die is verzameld door een milieuactivist. Ondersteunende en bijstandverlenende activiteiten moeten ook onder de definitie vallen omdat eisers ook gerechtelijke procedures kunnen aanspannen tegen actoren die noodzakelijke ondersteunende of bijstandverlenende diensten verrichten, bijvoorbeeld in de vorm van internetverbindingen of drukdiensten, met als doel om de vrijheid van meningsuiting van het daadwerkelijke doelwit van de SLAPP indirect te beperken. Dergelijke voorbereidende, ondersteunende en bijstandverlenende activiteiten moeten een rechtstreeks en onlosmakelijk verband hebben met de desbetreffende verklaring of activiteit.

Aan de andere kant omvat publieke participatie gewoonlijk geen commerciële reclame en marketingactiviteiten (commerciële mededelingen).

Ook een **zaak van algemeen belang** wordt breed gedefinieerd, onder verwijzing naar alle zaken die het publiek zodanig raken dat het er om legitieme redenen interesse voor kan hebben, bijvoorbeeld op gebieden als volksgezondheid, veiligheid, milieu, klimaat of het genot van de grondrechten.

De definitie van **onrechtmatige gerechtelijke procedures tegen publieke participatie** verwijst naar gerechtelijke procedures die worden ingeleid in verband met publieke participatie en die volledig of gedeeltelijk ongegrond zijn en als belangrijkste doel hebben om publieke participatie te voorkomen, te beperken of te bestraffen.

In een niet-uitputtende lijst worden de meest voorkomende indicatoren voor onrechtmatig gebruik vermeld, waaronder de onevenredige, buitensporige of onredelijke aard van de vordering of een deel daarvan, het aanhangig zijn van meerdere procedures die door de eiser of met hem of haar gelieerde partijen aanhangig zijn gemaakt in verband met soortgelijke zaken of intimidatie, pesterijen of bedreigingen door de eiser of zijn of haar vertegenwoordigers.

Onrechtmatige gerechtelijke procedures gaan vaak gepaard met het gebruik te kwader trouw van procestactieken, waaronder het vertragen van procedures, het veroorzaken van onevenredige kosten voor de verweerder in de procedure of forumshopping. Deze tactieken, die door de eiser worden gebruikt voor andere doeleinden dan toegang tot de rechter, gaan vaak, maar niet altijd, gepaard met uiteenlopende vormen van intimidatie, pesterijen of bedreigingen vóór of tijdens procedures, waarbij het doel is publieke participatie te belemmeren.

In **artikel 4** wordt uiteengezet wanneer een zaak wordt geacht grensoverschrijdende gevolgen te hebben.

Voor de toepassing van deze richtlijn wordt een zaak geacht grensoverschrijdende gevolgen te hebben, tenzij beide partijen hun woon- of vestigingsplaats hebben in dezelfde lidstaat als het gerecht waarbij de zaak aanhangig wordt gemaakt, hetgeen erop wijst dat de zaak als zuiver binnenlands kan worden beschouwd.

Ook wanneer beide partijen in de procedure hun woon- of vestigingsplaats hebben in dezelfde lidstaat als het gerecht waarbij de zaak aanhangig wordt gemaakt, wordt de zaak echter geacht in twee andere soorten situaties grensoverschrijdende gevolgen te hebben.

1) In de eerste situatie is de specifieke daad van publieke participatie in de desbetreffende zaak van algemeen belang relevant voor meer dan één lidstaat. Dit betreft bijvoorbeeld publieke participatie bij door instellingen van de Unie georganiseerde evenementen, zoals deelname aan openbare hoorzittingen, of verklaringen of activiteiten in verband met zaken die van specifiek belang zijn voor meer dan één lidstaat, waaronder grensoverschrijdende vervuiling of beschuldigingen van witwaspraktijken met mogelijke grensoverschrijdende betrokkenheid.

2) De tweede situatie waarin een dergelijke zaak moet worden geacht grensoverschrijdende gevolgen te hebben, is die waarin de eiser of met hem of haar gelieerde entiteiten in een andere lidstaat gelijktijdig of eerder gerechtelijke procedures aanhangig hebben gemaakt tegen dezelfde verweerder of met hem of haar gelieerde verweerders.

3) Voor deze twee soorten situaties wordt de specifieke context van SLAPP's in aanmerking genomen.

Hoofdstuk II Gemeenschappelijke regels inzake procedurele waarborgen: dit hoofdstuk bevat horizontale bepalingen over het verzoek om procedurele waarborgen, de inhoud ervan en andere procedurele kenmerken.

Krachtens **artikel 5** kan om verschillende soorten procedurele waarborgen worden verzocht:

a) een zekerheid overeenkomstig artikel 8;

b) vroegtijdige seponering van kennelijk ongegronde gerechtelijke procedures overeenkomstig hoofdstuk III;

c) voorzieningen in rechte tegen onrechtmatige gerechtelijke procedures overeenkomstig hoofdstuk IV.

Hoewel de omschrijving van de aard van de verklaring of activiteit als een daad van publieke participatie een voorwaarde voor ontvankelijkheid moet zijn, moet een beschrijving van het bewijsmateriaal passend worden geacht, indien door de hoofdeiser nog geen bewijsmateriaal is verstrekt of indien dit bewijsmateriaal niet anderszins voor de rechter beschikbaar is. De lidstaten kunnen bepalen dat dezelfde maatregelen in elke fase van de procedure ambtshalve kunnen worden genomen door het gerecht waarbij de zaak aanhangig is gemaakt.

Artikel 6 heeft betrekking op latere wijzigingen van de vordering of de processtukken door eisers die vorderingen of processtukken opzettelijk intrekken of wijzigen om veroordeling in de kosten van de in het gelijk gestelde partij te voorkomen. Deze juridische strategie kan het gerecht de mogelijkheid ontnemen om vast te stellen dat de gerechtelijke procedure onrechtmatig is en daarmee de verweerder de mogelijkheid ontnemen om de proceskosten vergoed te krijgen. De bepaling waarborgt dat latere wijzigingen van de vorderingen of de processtukken door de eiser, met inbegrip van het staken van de procedure, geen afbreuk doen aan de mogelijkheid voor het aangezochte gerecht om de gerechtelijke procedure als onrechtmatig te beschouwen en vergoeding van kosten, schadevergoeding of sancties op te leggen.

In **artikel 7** wordt bepaald dat een gerecht waarbij een zaak aanhangig is gemaakt, kan toestaan dat niet-gouvernementele organisaties die de rechten van bij publieke participatie betrokken personen beschermen of bevorderen aan de procedure deelnemen, hetzij om de verweerder te ondersteunen, hetzij om informatie te verstrekken. De lidstaten moeten de procedurevereisten voor tussenkomst vaststellen en daarbij mogelijk ook termijnen vaststellen, conform de procedurevoorschriften die gelden voor het gerecht waarbij de zaak aanhangig is gemaakt.

Artikel 8 geeft de rechter de bevoegdheid om de eiser te verplichten een zekerheid te stellen voor de proceskosten of voor de proceskosten en de schadevergoeding, wanneer het gerecht, zelfs indien de vordering niet kennelijk ongegrond is, oordeelt dat er elementen zijn die op onrechtmatig gebruik van de procedure wijzen en de vooruitzichten op succes in het hoofdgeding onzeker zijn.

Hoofdstuk III Vroegtijdige seponering van kennelijk ongegronde gerechtelijke procedures: dit hoofdstuk gaat over de vereisten en procedurele waarborgen voor een vroegtijdige seponering van gerechtelijke procedures die kennelijk ongegrond zijn.

In **artikel 9** wordt bepaald dat een zaak vroegtijdig wordt geseponeerd wanneer de tegen de verweerder aanhangig gemaakte vordering kennelijk geheel of gedeeltelijk ongegrond is. Indien de primaire vordering op een later tijdstip in de gewone procedure wordt afgewezen, kan de verweerder nog steeds gebruikmaken van andere voorzieningen in rechte tegen onrechtmatige gerechtelijke procedures, indien er op dat moment wordt vastgesteld dat er sprake is van elementen van onrechtmatig gebruik.

Indien de verweerder om vroegtijdige seponering heeft verzocht, wordt het hoofdgeding krachtens **artikel 10** geschorst totdat er een definitieve beslissing op dat verzoek is genomen. Een schorsing van de door de eiser ingeleide procedure heeft tot gevolg dat de procedurele activiteiten worden opgeschort, waardoor de proceskosten van de verweerder worden beperkt. Om geen afbreuk te doen aan de daadwerkelijke toegang tot de rechter, moet de schorsing tijdelijk zijn en slechts voortduren totdat er een definitieve beslissing op het verzoek is genomen die niet meer vatbaar is voor rechterlijke toetsing.

In **artikel 11** wordt voorgeschreven dat een verzoek om vroegtijdige seponering in een versnelde procedure wordt behandeld, rekening houdend met de omstandigheden van de zaak en het recht op een doeltreffende voorziening in rechte en het recht op een onpartijdig gerecht. Met het oog op een vlotte afwikkeling van de versnelde procedure kunnen de lidstaten termijnen vaststellen voor het houden van zittingen of voor het nemen van een beslissing door het gerecht. Ook kunnen zij regelingen vaststellen die vergelijkbaar zijn met de procedures inzake voorlopige maatregelen.

In **artikel 12** wordt een bijzondere regel voor de bewijslast ingevoerd: indien een verweerder om vroegtijdige seponering heeft verzocht en daarbij heeft aangetoond dat de verklaring of activiteit een daad van publieke participatie is, moet de eiser aantonen dat de vordering niet kennelijk ongegrond is. Dit is geen beperking van de toegang tot de rechter aangezien de bewijslast voor de desbetreffende vordering bij de eiser ligt en deze, om vroegtijdige seponering te voorkomen, slechts hoeft aan te tonen dat die vordering niet kennelijk ongegrond is.

In **artikel 13** wordt bepaald dat een beslissing waarbij vroegtijdige seponering wordt afgewezen of toegewezen voor beroep vatbaar moet zijn.

Hoofdstuk IV Voorzieningen in rechte tegen onrechtmatige gerechtelijke procedures: dit hoofdstuk bevat bepalingen over de verwijzing in de kosten, schadevergoeding en sancties.

In **artikel 14** wordt bepaald dat een eiser die een onrechtmatige gerechtelijke procedure tegen publieke participatie aanhangig heeft gemaakt, kan worden veroordeeld in alle proceskosten, waaronder de volledige door de verweerder gemaakte kosten voor vertegenwoordiging in rechte, tenzij deze kosten buitensporig zijn.

Met **artikel 15** wordt gewaarborgd dat een natuurlijke persoon of rechtspersoon die schade heeft geleden als gevolg van een onrechtmatige gerechtelijke procedure tegen publieke participatie volledige compensatie voor die schade kan vorderen en verkrijgen. Dit betreft

zowel materiële als immateriële schade. Onder materiële schade vallen bijvoorbeeld honoraria van advocaten, wanneer deze niet voor vergoeding als kosten in aanmerking komen, reiskosten en medische kosten (bijvoorbeeld voor psychologische ondersteuning) indien deze causaal verband houden met de gerechtelijke procedure. De aan het proces voorafgaande kosten moeten als materiële schade worden beschouwd indien zij naar intern recht niet zijn inbegrepen in de proceskosten. Onder immateriële schade vallen verschillende vormen van lichamelijke en/of psychische schade. Hieronder vallen bijvoorbeeld pijn en lijden of emotioneel leed in verband met de gerechtelijke procedure, aantasting van leven of relatie, reputatieschade en in algemene zin elke vorm van niet-stoffelijke schade.

Artikel 16 voorziet in de mogelijkheid om doeltreffende, evenredige en afschrikkende sancties op te leggen aan de partij die een onrechtmatige gerechtelijke procedure tegen publieke participatie aanhangig heeft gemaakt. De voornaamste doelstelling van deze bepaling is potentiële eisers ervan te weerhouden onrechtmatige gerechtelijke procedures tegen publieke participatie aanhangig te maken. Het bedrag van de sancties wordt aan de lidstaten betaald.

Hoofdstuk V Bescherming tegen in derde landen gegeven beslissingen: dit hoofdstuk bevat voorzieningen in rechte om de verweerder te beschermen tegen onrechtmatige gerechtelijke procedures die bij gerechten in derde landen aanhangig worden gemaakt.

Krachtens **artikel 17** moeten de lidstaten ervoor zorgen dat de erkenning en de tenuitvoerlegging van in derde landen gegeven beslissingen in een gerechtelijke procedure wegens publieke participatie door een in een lidstaat woonachtige of gevestigde natuurlijke persoon of rechtspersoon als kennelijk in strijd met de openbare orde (*ordre public*) wordt afgewezen indien deze procedure als kennelijk ongegrond of onrechtmatig zou zijn aangemerkt indien zij aanhangig was gemaakt bij de gerechten in de lidstaat waar erkenning of tenuitvoerlegging wordt gevraagd en deze gerechten hun eigen recht hadden toegepast.

In **artikel 18** is een extra voorziening in rechte tegen in derde landen gegeven beslissingen vastgesteld: wanneer er bij een gerecht in een derde land een onrechtmatige gerechtelijke procedure tegen publieke participatie aanhangig is gemaakt tegen een in een lidstaat woonachtige of gevestigde natuurlijke persoon of rechtspersoon, kan die persoon vergoeding vorderen van de schade en de kosten die het gevolg zijn van de procedure voor het gerecht in het derde land, ongeacht de woon- of vestigingsplaats van de eiser in de procedure in het derde land. Deze bepaling voorziet in een nieuwe bijzondere bevoegdheidsgrond om te waarborgen dat in de Europese Unie woonachtige of gevestigde doelwitten van onrechtmatige gerechtelijke procedures in de Unie over een doeltreffende voorziening in rechte beschikken tegen onrechtmatige gerechtelijke procedures die bij een gerecht in een derde land aanhangig worden gemaakt.

Hoofdstuk VI Slotbepalingen: dit hoofdstuk bevat bepalingen over de verhouding tussen de richtlijn en het Verdrag van Lugano van 2007, de evaluatie van de toepassing van de richtlijn, de omzetting in intern recht, de inwerkingtreding en over de lidstaten als adressaten.

2022/0117 (COD)

Voorstel voor een

RICHTLIJN VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD

tot bescherming van bij publieke participatie betrokken personen tegen kennelijk ongegronde of onrechtmatige gerechtelijke procedures (“strategische rechtszaken tegen publieke participatie”)

HET EUROPEES PARLEMENT EN RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Gezien het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, en met name artikel 81, lid 2, punt f),

Gezien het voorstel van de Europese Commissie,

Na toezending van het ontwerp van wetgevingshandeling aan de nationale parlementen,

Handelend volgens de gewone wetgevingsprocedure,

Overwegende hetgeen volgt:

(1) In artikel 2 van het Verdrag betreffende de Europese Unie wordt bepaald dat de Unie berust op de waarden van eerbied voor de menselijke waardigheid, vrijheid, democratie, gelijkheid, de rechtsstaat en eerbiediging van de mensenrechten, waaronder de rechten van personen die tot minderheden behoren.

(2) In artikel 10, lid 3, van het Verdrag betreffende de Europese Unie wordt bepaald dat iedere burger van de Unie het recht heeft aan het democratisch bestel van de Unie deel te nemen. Het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie (het “Handvest”) voorziet onder meer in het recht op eerbiediging van het privéleven en het familie- en gezinsleven (artikel 7), op bescherming van persoonsgegevens (artikel 8), op vrijheid van meningsuiting en van informatie, met inbegrip van de eerbiediging van de vrijheid en de pluriformiteit van de media (artikel 11) en op een doeltreffende voorziening in rechte en op een onpartijdig gerecht (artikel 47).

(3) Het recht op vrijheid van meningsuiting en van informatie, zoals neergelegd in artikel 11 van het Handvest, omvat ook het recht om een mening te koesteren en inlichtingen of denkbeelden te ontvangen of te verstrekken, zonder inmenging van enig openbaar gezag en ongeacht grenzen. Artikel 11 van het Handvest moet worden gelezen in de zin en met de reikwijdte van het overeenkomstige artikel 10 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens (“EVRM”) over het recht op vrije meningsuiting, zoals uitgelegd door het Europees Hof voor de Rechten van de Mens (“EHRM”).

(4) Deze richtlijn heeft tot doel natuurlijke personen en rechtspersonen die betrokken zijn bij publieke participatie in zaken van algemeen belang, en in het bijzonder journalisten en mensenrechtenverdedigers, te beschermen tegen gerechtelijke procedures die tegen hen aanhangig worden gemaakt om hen te weerhouden van publieke participatie (gewoonlijk *strategische rechtszaken tegen publieke participatie* of “SLAPP’s” genoemd).

(5) Journalisten vervullen een belangrijke rol als het gaat om het bevorderen van het publieke debat en de verspreiding en de ontvangst van informatie, meningen en ideeën. Het is van wezenlijk belang dat zij de noodzakelijke ruimte krijgen om bij te dragen aan een open, vrij en eerlijk debat en om desinformatie, informatiemanipulatie en inmenging tegen te gaan. Journalisten moeten hun werkzaamheden doeltreffend kunnen uitoefenen om ervoor te zorgen dat burgers in Europese democratieën toegang hebben tot pluriforme meningen.

(6) Met name onderzoeksjournalisten spelen een cruciale rol bij de bestrijding van georganiseerde misdaad, corruptie en extremisme. Aan hun werk zijn bijzonder grote risico's verbonden en zij zijn steeds vaker het doelwit van aanvallen en pesterijen. Een robuust stelsel van waarborgen is nodig om hen in staat te stellen hun cruciale waakhondfunctie in zaken van legitiem algemeen belang te vervullen.

(7) Ook mensenrechtenverdedigers vervullen een belangrijke rol in de Europese democratieën, met name waar het gaat om de eerbiediging van grondrechten, democratische waarden, maatschappelijke integratie, milieubescherming en de rechtsstaat. Zij moeten actief aan het openbare leven kunnen deelnemen en hun stem over beleidszaken en in besluitvormingsprocessen kunnen laten horen, zonder angst voor intimidatie. Mensenrechtenverdedigers zijn personen of organisaties die de grondrechten verdedigen evenals uiteenlopende rechten, zoals milieu- en klimaatrechten, vrouwenrechten, lhbtiq+-rechten, de rechten van personen die tot een etnische of raciale minderheid behoren, arbeidsrechten of de vrijheid van godsdienst. Ook andere deelnemers aan het publieke debat, waaronder wetenschappers en onderzoekers, hebben recht op passende bescherming.

(8) In een gezonde en florerende democratie moeten personen actief aan het publieke debat kunnen deelnemen zonder onnodige inmenging van de overheid of andere machtige actoren, zowel binnenlandse als buitenlandse. Om een zinvolle participatie te waarborgen, moeten personen toegang hebben tot betrouwbare informatie, zodat zij in staat zijn hun eigen mening te vormen en hun eigen oordeel te volgen in een openbare ruimte waarin uiteenlopende meningen vrijelijk kunnen worden geuit.

(9) Om een dergelijk klimaat te bevorderen, moeten journalisten en mensenrechtenverdedigers worden beschermd tegen gerechtelijke procedures tegen publieke participatie. Dergelijke gerechtelijke procedures worden niet aanhangig gemaakt om toegang tot de rechter te krijgen, maar wel om het publieke debat het zwijgen op te leggen, veelal door middel van pesterijen en intimidatie.

(10) SLAPP's worden doorgaans aanhangig gemaakt door machtige entiteiten, bijvoorbeeld personen, lobbygroepen, bedrijven en overheidsorganen. Vaak is er daarbij sprake van ongelijke machtsverhoudingen tussen de partijen, waarbij de eiser in financieel of politiek opzicht meer macht heeft dan de verweerder. Van ongelijke machtsverhoudingen is in deze zaken niet altijd sprake, maar wanneer dat wel het geval is, zijn de schadelijke gevolgen aanzienlijk groter, en dat geldt ook voor het afschrikkende effect van gerechtelijke procedures tegen publieke participatie.

(11) Gerechtelijke procedures tegen publieke participatie kunnen nadelige gevolgen hebben voor de geloofwaardigheid en de reputatie van journalisten en mensenrechtenverdedigers en hun financiële en andere middelen uitputten. Door dergelijke procedures kan de publicatie van informatie over een zaak van algemeen belang worden vertraagd of zelfs geheel onmogelijk worden gemaakt. De duur van procedures en de financiële druk kunnen een afschrikkend effect hebben op journalisten en mensenrechtenverdedigers. Dergelijke praktijken kunnen dus een

afschrikkende werking hebben voor hun werk, omdat zij bijdragen aan zelfcensuur, uit angst voor mogelijke toekomstige gerechtelijke procedures, met als gevolg dat het openbaar debat verschraalt ten nadele van de hele samenleving.

(12) De doelwitten van gerechtelijke procedures tegen publieke participatie kunnen tegelijkertijd te maken krijgen met meerdere zaken, die soms in verschillende rechtsgebieden aanhangig worden gemaakt. Procedures die in het rechtsgebied van een lidstaat aanhangig worden gemaakt tegen een persoon die zijn of haar woon- of vestigingsplaats in een andere lidstaat heeft, zijn doorgaans gecompliceerder en duurder voor de verweerder. Eisers in gerechtelijke procedures tegen publieke participatie kunnen ook procedurele instrumenten gebruiken om de duur en de kosten van het geding op te drijven, en kunnen zaken aanhangig maken in een naar hun oordeel voor hun zaak gunstig rechtsgebied, in plaats van bij het gerecht dat het meest geschikt is voor de behandeling van hun vordering. Ook deze praktijken zijn onnodig belastend en nadelig voor de nationale gerechtelijke stelsels.

(13) De waarborgen van deze richtlijn moeten van toepassing zijn op alle natuurlijke personen of rechtspersonen die betrokken zijn bij publieke participatie. De waarborgen moeten ook natuurlijke personen of rechtspersonen beschermen die beroepsmatig of op persoonlijke titel andere personen ondersteunen, bijstaan of van goederen of diensten voorzien voor doeleinden die rechtstreeks verband houden met publieke participatie in zaken van algemeen belang. Daarbij gaat het bijvoorbeeld om internetaanbieders, uitgeverijen of drukkerijen waartegen gerechtelijke procedures aanhangig worden gemaakt of dreigen te worden gemaakt wegens de verrichting van diensten ten behoeve van de persoon die het doelwit is van een gerechtelijke procedure.

(14) Deze richtlijn moet van toepassing zijn op alle soorten rechtsvorderingen of juridische procedures in burgerlijke en handelszaken met grensoverschrijdende gevolgen, ongeacht de aard van het aangezochte gerecht. Dit omvat ook burgerlijke vorderingen in strafzaken. En dit omvat voorts voorlopige en conservatoire maatregelen, reconventionele vorderingen of andere bijzondere soorten voorzieningen in rechte die op grond van andere instrumenten beschikbaar zijn.

(15) De richtlijn is niet van toepassing op vorderingen die voortvloeien uit de aansprakelijkheid van de staat voor handelingen of omissies bij de uitoefening van het overheidsgezag (*acta iure imperii)* en op vorderingen jegens ambtenaren die namens de staat optreden en op de aansprakelijkheid van publieke autoriteiten, waaronder begrepen van overheidswege benoemde ambtsdragers.

(16) Onder publieke participatie moet elke verklaring of activiteit van een natuurlijke persoon of een rechtspersoon worden verstaan die wordt afgelegd of verricht in het kader van de uitoefening van het recht op vrijheid van meningsuiting en van informatie met betrekking tot een zaak van algemeen belang, waaronder het creëren, tentoonstellen, bevorderen of anderszins promoten van journalistieke, politieke, wetenschappelijke, academische, kunstzinnige, becommentariërende of satirische mededelingen, publicaties of werken, alsmede alle daarmee verband houdende voorbereidende activiteiten. Daartoe kunnen ook activiteiten behoren die verband houden met de uitoefening van het recht op vrijheid van vereniging en vreedzame vergadering, zoals het organiseren van of het deelnemen aan lobbyactiviteiten, demonstraties en protesten of activiteiten voortvloeiend uit de uitoefening van het recht op behoorlijk bestuur en het recht op een doeltreffende voorziening in rechte, waaronder het recht op het indienen van klachten, verzoekschriften of bestuurlijke en

juridische vorderingen en op het deelnemen aan openbare hoorzittingen. Onder publieke participatie moeten ook voorbereidende, ondersteunende of bijstandverlenende activiteiten worden verstaan die rechtstreeks en onlosmakelijk verband houden met de desbetreffende verklaring of activiteit en bedoeld zijn om publieke participatie te onderdrukken. Daarnaast kan publieke participatie ook andere activiteiten omvatten die bedoeld zijn om de publieke opinie te informeren of te beïnvloeden of om op te roepen tot verdere actie van het publiek, waaronder activiteiten door een particuliere of openbare entiteit in verband met een aangelegenheid van algemeen belang, zoals het organiseren van of het deelnemen aan onderzoek, enquêtes, campagnes of andere gezamenlijke activiteiten.

(17) Publieke participatie dient zich normaliter niet uit te strekken tot commerciële reclame en marketingactiviteiten, die meestal niet plaatsvinden in het kader van de uitoefening van het recht op vrijheid van meningsuiting en van informatie.

(18) Het begrip "zaak van algemeen belang" moet ook de kwaliteit, veiligheid of andere relevante aspecten van goederen, producten of diensten omvatten wanneer die aangelegenheden relevant zijn voor de volksgezondheid, de veiligheid, het milieu, het klimaat of het genot van de grondrechten. Een zuiver individueel geschil tussen een consument en een producent of een dienstverlener over een zaak, product of dienst valt alleen onder dit begrip wanneer de aangelegenheid een element van algemeen belang omvat, en het bijvoorbeeld gaat om een product dat of een dienst die niet voldoet aan de milieu- of veiligheidsnormen.

(19) Activiteiten van een persoon of entiteit die in de publieke belangstelling staat of activiteiten van algemeen belang, zijn ook zaken van algemeen belang waarvoor het publiek om legitieme redenen interesse kan hebben. Er is echter geen sprake van een legitiem belang wanneer een verklaring of activiteit over een dergelijke persoon of entiteit uitsluitend tot doel heeft de nieuwsgierigheid van een bepaald publiek met betrekking tot de details over het privéleven van een persoon te bevredigen.

(20) Onrechtmatige gerechtelijke procedures gaan doorgaans gepaard met het gebruik te kwader trouw van procestactieken, waaronder het vertragen van procedures, het veroorzaken van onevenredige kosten voor de verweerder in de procedure of forumshopping. Deze tactieken worden door de eiser toegepast voor andere doeleinden dan toegang tot de rechter. Vaak, maar niet altijd, gaan zij gepaard met uiteenlopende vormen van intimidatie, pesterijen of bedreigingen.

(21) Grensoverschrijdende SLAPP's zijn extra gecompliceerd en lastig voor verweerders, omdat zij in dat geval te maken krijgen met procedures in andere rechtsgebieden en soms zelfs in meerdere rechtsgebieden tegelijkertijd. Dit leidt dan weer tot extra kosten en lasten, met nog meer negatieve gevolgen.

(22) Een zaak moet worden geacht grensoverschrijdende gevolgen te hebben, tenzij beide partijen hun woon- of vestigingsplaats hebben in dezelfde lidstaat als het gerecht waarbij de zaak aanhangig is gemaakt. Ook wanneer beide partijen hun woon- of vestigingsplaats hebben in dezelfde lidstaat als het gerecht waarbij de zaak aanhangig is gemaakt, wordt de zaak in twee andere soorten situaties geacht grensoverschrijdende gevolgen te hebben. In de eerste situatie is de specifieke daad van publieke participatie in de desbetreffende zaak van algemeen belang relevant voor meer dan één lidstaat. Dit betreft bijvoorbeeld publieke participatie bij door instellingen van de Unie georganiseerde evenementen, zoals deelname aan openbare hoorzittingen, of verklaringen of activiteiten in verband met zaken die van specifiek belang zijn voor meer dan één lidstaat, waaronder grensoverschrijdende vervuiling of

beschuldigingen van witwaspraktijken met mogelijke grensoverschrijdende betrokkenheid. De tweede situatie waarin een dergelijke zaak moet worden geacht grensoverschrijdende gevolgen te hebben, is die waarin de eiser of met hem of haar gelieerde entiteiten in een andere lidstaat gelijktijdig of eerder gerechtelijke procedures aanhangig hebben gemaakt tegen dezelfde verweerder of met hem of haar gelieerde verweerders. Voor deze twee soorten situaties wordt de specifieke context van SLAPP's in aanmerking genomen.

(23) Verweerders moeten om de volgende procedurele waarborgen kunnen verzoeken: het stellen van een zekerheid ter dekking van de proceskosten of ter dekking van de proceskosten en de schadevergoeding, de vroegtijdige seponering van kennelijk ongegronde gerechtelijke procedures, voorzieningen in rechte tegen onrechtmatige gerechtelijke procedures (verwijzing in de kosten, schadevergoeding en sancties) of alle bovengenoemde zaken tegelijk.

(24) In sommige onrechtmatige gerechtelijke procedures tegen publieke participatie trekken eisers opzettelijk hun vorderingen of processtukken in om veroordeling in de kosten van de in het gelijk gestelde partij te voorkomen. Deze juridische strategie kan het gerecht de mogelijkheid ontnemen om vast te stellen dat de gerechtelijke procedure onrechtmatig is, waardoor de verweerder geen mogelijkheid heeft om de proceskosten vergoed te krijgen. Dergelijke intrekkingen of wijzigingen moeten daarom voor het gerecht waarbij de zaak aanhangig is gemaakt de mogelijkheid onverlet laten om corrigerende maatregelen te gelasten tegen onrechtmatige gerechtelijke procedures.

(25) Indien de primaire vordering op een later tijdstip in de gewone procedure wordt afgewezen, kan de verweerder nog steeds gebruikmaken van andere voorzieningen in rechte tegen onrechtmatige gerechtelijke procedures, waaronder verwijzing in de kosten en schadevergoeding.

(26) Om de verweerder een extra waarborg te bieden, moet de mogelijkheid bestaan om hem of haar een zekerheid toe te kennen ter dekking van de proceskosten en/of de schadevergoeding, wanneer het gerecht, zelfs indien de vordering niet kennelijk ongegrond is, oordeelt dat er elementen zijn die op onrechtmatig gebruik van de procedure wijzen en de vooruitzichten op succes in het hoofdgeding onzeker zijn. Een zekerheid houdt geen beslissing ten gronde in, maar dient als conservatoire maatregel om te waarborgen dat er gevolg zal worden gegeven aan een definitieve beslissing waarin wordt vastgesteld de procedure onrechtmatig is. Het moet aan de lidstaten worden overgelaten om te beslissen of een zekerheid ambtshalve door het gerecht dan wel op verzoek van de verweerder moet worden gelast.

(27) Wanneer om vroegtijdige seponering is verzocht, heeft de schorsing van de procedure tot gevolg dat de procedurele activiteiten worden opgeschort, waardoor de proceskosten voor de verweerder worden beperkt.

(28) Om in geen geval afbreuk te doen aan het recht op toegang tot een doeltreffende voorziening in rechte, moet de schorsing tijdelijk zijn en slechts voortduren totdat er een definitieve beslissing op het verzoek is genomen. Een definitieve beslissing is een beslissing die niet meer vatbaar is voor rechterlijke toetsing.

(29) Met het oog op een vlotte afwikkeling van de versnelde procedure na een verzoek om vroegtijdige seponering, kunnen de lidstaten termijnen vaststellen voor het houden van zittingen of voor het nemen van een beslissing door het gerecht. Ook kunnen zij regelingen vaststellen die vergelijkbaar zijn met de procedures inzake voorlopige

maatregelen. Wanneer de verweerder om andere procedurele waarborgen heeft verzocht, moeten de lidstaten het nodige doen om ervoor te zorgen dat de beslissing ook snel wordt genomen. In het kader van een snelle behandeling kunnen de lidstaten onder meer rekening houden met de vraag of de eiser meerdere of onderling afgestemde procedures in vergelijkbare zaken aanhangig heeft gemaakt en of er pogingen zijn ondernomen om de verweerder te intimideren, te pesten of te bedreigen.

(30) Indien een verweerder om vroegtijdige seponering heeft verzocht, moet de eiser in het hoofdgeding in de versnelde procedure aantonen dat de vordering niet kennelijk ongegrond is. Dit is geen beperking van de toegang tot de rechter aangezien de bewijslast voor de desbetreffende vordering in het hoofdgeding bij de eiser ligt en deze, om vroegtijdige seponering te voorkomen, slechts aan een veel minder strenge eis hoeft te voldoen, namelijk aantonen dat die vordering niet kennelijk ongegrond is.

(31) Onder “kosten” moeten alle proceskosten worden verstaan, met inbegrip van de volledige door de verweerder gemaakte kosten voor vertegenwoordiging in rechte, tenzij deze kosten buitensporig zijn. De kosten van vertegenwoordiging in rechte die de in de wettelijke vergoedingentabellen opgenomen kosten te boven gaan, mogen niet automatisch als buitensporig worden beschouwd. Een volledige vergoeding van de schade moet zowel materiële als immateriële schade omvatten, waaronder ook lichamelijk en psychisch leed zijn begrepen.

(32) De mogelijkheid voor gerechten om sancties op te leggen is met name bedoeld om potentiële eisers ervan te weerhouden onrechtmatige gerechtelijke procedures tegen publieke participatie aan te spannen. Dergelijke sancties moeten evenredig zijn met de vastgestelde elementen van onrechtmatig gebruik. Bij de vaststelling van sanctiebedragen moeten de gerechten rekening houden met de mogelijke nadelige of afschrikkende effecten van de procedure op publieke participatie, in het bijzonder wat betreft de aard van de vordering, de vraag of de eiser meerdere of onderling afgestemde procedures in soortgelijke aangelegenheden aanhangig heeft gemaakt en de vraag of er pogingen zijn ondernomen om de verweerder te intimideren, te pesten of te bedreigen.

(33) Met betrekking tot het grensoverschrijdende aspect is het ook van belang om de dreiging te onderkennen die uitgaat van SLAPP’s in derde landen tegen journalisten, mensenrechtenverdedigers en andere personen die bij publieke participatie betrokken zijn en in de Europese Unie woonachtig of gevestigd zijn. Daarbij kunnen journalisten, mensenrechtenverdedigers en andere personen in de Unie tot buitensporige schadevergoedingen worden veroordeeld. Gerechtelijke procedures in derde landen zijn gecompliceerder en duurder voor de doelwitten. Om de democratie en de vrijheid van meningsuiting en van informatie in de Europese Unie te waarborgen en om te voorkomen dat de door deze richtlijn geboden waarborgen worden ondermijnd door het aanspannen van gerechtelijke procedures in andere rechtsgebieden, is het van belang om ook bescherming te bieden tegen kennelijk ongegronde en onrechtmatige gerechtelijke procedures in derde landen.

(34) Deze richtlijn voorziet in een nieuwe bijzondere bevoegdheidsgrond om ervoor te zorgen dat in de Europese Unie woonachtige of gevestigde doelwitten van SLAPP’s in de Unie over een doeltreffende voorziening in rechte beschikken tegen onrechtmatige gerechtelijke procedures die bij een gerecht in een derde land aanhangig worden gemaakt. Deze bijzondere bevoegdheidsgrond biedt in de Europese Unie woonachtige of gevestigde doelwitten de mogelijkheid om bij de gerechten van hun woon- of vestigingsplaats vergoeding te vorderen van de schade en de kosten die het gevolg zijn

van de procedure bij het gerecht in het derde land. Dit recht is van toepassing ongeacht de woon- of vestigingsplaats van de eiser in de procedure in het derde land.

(35) Deze richtlijn moet de bescherming onverlet laten die andere instrumenten van het Unierecht of het interne recht bieden voor de natuurlijke personen en rechtspersonen die betrokken zijn bij publieke participatie. Meer in het bijzonder doet zij op geen enkele wijze afbreuk aan de bescherming die wordt geboden door Richtlijn (EU) 2019/1937 inzake de bescherming van personen die inbreuken op het Unierecht melden[27], zoals omgezet in intern recht. In situaties die onder de werkingssfeer van zowel deze richtlijn als die van Richtlijn (EU) 2019/1937 vallen, moet derhalve de door beide instrumenten geboden bescherming van toepassing zijn.

(36) Deze richtlijn vormt een aanvulling op de aanbeveling van de Commissie over de wijze waarop journalisten en mensenrechtenverdedigers die betrokken zijn bij publieke participatie kunnen worden beschermd tegen kennelijk ongegronde of onrechtmatige gerechtelijke procedures ("strategische rechtszaken tegen publieke participatie"). Deze aanbeveling is gericht tot de lidstaten en voorziet in een uitgebreid instrumentarium van maatregelen, waaronder opleiding, bewustmaking, ondersteuning van doelwitten van onrechtmatige gerechtelijke procedures, gegevensverzameling, rapportage en monitoring van gerechtelijke procedures tegen publieke participatie.

(37) Overeenkomstig de artikelen 1 en 2 van Protocol nr. 22 betreffende de positie van Denemarken, gehecht aan het Verdrag betreffende de Europese Unie en het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, neemt Denemarken niet deel aan de vaststelling van deze richtlijn en is deze niet bindend voor, noch van toepassing op deze lidstaat.

(38) [Overeenkomstig de artikelen 1, 2 en 4 bis, lid 1, van Protocol nr. 21 betreffende de positie van het Verenigd Koninkrijk en Ierland ten aanzien van de ruimte van vrijheid, veiligheid en recht, gehecht aan het Verdrag betreffende de Europese Unie en het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, en onverminderd artikel 4 van dat protocol, neemt Ierland niet deel aan de vaststelling van deze richtlijn en is deze niet bindend voor, noch van toepassing op deze lidstaat,] OF

(39) [Overeenkomstig artikel 3 en artikel 4 bis, lid 1, van Protocol nr. 21 betreffende de positie van het Verenigd Koninkrijk en Ierland ten aanzien van de ruimte van vrijheid, veiligheid en recht, gehecht aan het Verdrag betreffende de Europese Unie en het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, heeft Ierland [, bij brief van ...] te kennen gegeven dat het aan de vaststelling en toepassing van deze richtlijn wenst deel te nemen,]

[27] PB L 305 van 26.11.2019, blz. 17.

HEBBEN DE VOLGENDE RICHTLIJN VASTGESTELD:

HOOFDSTUK I

Algemene bepalingen

Artikel 1

Onderwerp

Deze richtlijn voorziet in waarborgen tegen kennelijk ongegronde of onrechtmatige gerechtelijke procedures in burgerlijke zaken met grensoverschrijdende gevolgen die aanhangig worden gemaakt tegen natuurlijke personen en rechtspersonen, en met name tegen journalisten en mensenrechtenverdedigers, vanwege hun betrokkenheid bij publieke participatie.

Artikel 2

Werkingssfeer

Deze richtlijn is van toepassing op burgerlijke of handelszaken met grensoverschrijdende gevolgen, ongeacht de aard van het aangezochte gerecht. Zij heeft met name geen betrekking op fiscale zaken, douanezaken en bestuursrechtelijke zaken, noch op de aansprakelijkheid van de staat voor handelingen of omissies bij de uitoefening van het overheidsgezag (*acta iure imperii*).

Artikel 3

Definities

Voor de toepassing van deze richtlijn wordt verstaan onder:

1. **"publieke participatie"**: elke verklaring of activiteit van een natuurlijke persoon of een rechtspersoon die wordt afgelegd of verricht in het kader van de uitoefening van het recht op vrijheid van meningsuiting en van informatie met betrekking tot een zaak van algemeen belang, alsmede voorbereidende, ondersteunende of bijstandverlenende activiteiten die daarmee rechtstreeks verband houden. Dit omvat klachten, verzoekschriften, bestuurlijke of gerechtelijke vorderingen en de deelname aan openbare hoorzittingen;
2. **"zaak van algemeen belang"**: alle zaken die het publiek zodanig raken dat het er om legitieme redenen interesse voor kan hebben, onder meer op de volgende gebieden:
   (a) volksgezondheid, veiligheid, milieu, klimaat of het genot van de grondrechten;
   (b) activiteiten van een persoon of entiteit die in de publieke belangstelling staat of activiteiten van algemeen belang;
   (c) zaken die het voorwerp uitmaken van een openbare behandeling of controle door een wetgevende, uitvoerende of rechterlijke instantie, of van elke andere officiële openbare procedure;
   (d) beschuldigingen van corruptie, fraude of criminaliteit;
   (e) activiteiten ter bestrijding van desinformatie;

3. **“onrechtmatige gerechtelijke procedures tegen publieke participatie”**: gerechtelijke procedures die worden ingeleid in verband met publieke participatie en die volledig of gedeeltelijk ongegrond zijn en als belangrijkste doel hebben om publieke participatie te voorkomen, te beperken of te bestraffen. Mogelijke aanwijzingen voor een dergelijk doel zijn:

   (a) de onevenredige, buitensporige of onredelijke aard van de vordering of een deel daarvan;

   (b) het bestaan van meerdere procedures die door de eiser of met hem of haar gelieerde partijen aanhangig zijn gemaakt in verband met soortgelijke aangelegenheden;

   (c) intimidatie, pesterijen of bedreigingen door de eiser of zijn of haar vertegenwoordigers.

Artikel 4

Zaken met grensoverschrijdende gevolgen

1. Voor de toepassing van deze richtlijn wordt een zaak geacht grensoverschrijdende gevolgen te hebben, tenzij beide partijen hun woon- of vestigingsplaats hebben in dezelfde lidstaat als het gerecht waarbij de zaak aanhangig is gemaakt.

2. Wanneer beide partijen in de procedure hun woon- of vestigingsplaats hebben in dezelfde lidstaat als het gerecht waarbij de zaak aanhangig is gemaakt, wordt de zaak ook geacht grensoverschrijdende gevolgen te hebben indien:

   (a) de daad van publieke participatie met betrekking tot een zaak van algemeen belang waartegen een gerechtelijke procedure aanhangig wordt gemaakt relevant is voor meer dan één lidstaat, of

   (b) de eiser of met hem of haar gelieerde entiteiten in een andere lidstaat gelijktijdig of eerder gerechtelijke procedures aanhangig hebben gemaakt tegen dezelfde verweerder of met hem of haar gelieerde verweerders.

HOOFDSTUK II

Gemeenschappelijke regels inzake procedurele waarborgen

Artikel 5

Verzoeken om procedurele waarborgen

1. Wanneer gerechtelijke procedures tegen natuurlijke personen of rechtspersonen aanhangig worden gemaakt wegens hun betrokkenheid bij publieke participatie, zorgen de lidstaten ervoor dat deze personen kunnen verzoeken om:

   (a) het stellen van zekerheden overeenkomstig artikel 8;

   (b) vroegtijdige seponering van kennelijk ongegronde gerechtelijke procedures overeenkomstig hoofdstuk III;

   (c) voorzieningen in rechte tegen onrechtmatige gerechtelijke procedures overeenkomstig hoofdstuk IV.

2. Deze verzoeken moeten het volgende bevatten:

(a) een beschrijving van de elementen waarop zij zijn gebaseerd;

(b) een beschrijving van het bewijsmateriaal.

3. De lidstaten kunnen bepalen dat maatregelen met betrekking tot procedurele waarborgen overeenkomstig de hoofdstukken III en IV ambtshalve kunnen worden genomen door het gerecht waarbij de zaak aanhangig is gemaakt.

Artikel 6

Latere wijzigingen van de vordering of de processtukken

De lidstaten zorgen ervoor dat latere wijzigingen van de vorderingen of de processtukken door de eiser in het hoofdgeding, met inbegrip van het staken van de procedure, geen afbreuk doen aan de mogelijkheid voor het aangezochte gerecht om de gerechtelijke procedure als onrechtmatig te beschouwen en corrigerende maatregelen te gelasten overeenkomstig hoofdstuk IV.

Artikel 7

Tussenkomst van derden

De lidstaten nemen de nodige maatregelen om ervoor te zorgen dat een gerecht waarbij een gerechtelijke procedure tegen publieke participatie aanhangig wordt gemaakt, kan toestaan dat niet-gouvernementele organisaties die de rechten van bij publieke participatie betrokken personen beschermen of bevorderen aan die procedure deelnemen, hetzij om de verweerder te ondersteunen, hetzij om informatie te verstrekken.

Artikel 8

Zekerheid

De lidstaten zorgen ervoor dat, in het geval van een gerechtelijke procedure tegen publieke participatie, het gerecht waarbij de zaak aanhangig is gemaakt, bevoegd is om de eiser te verplichten een zekerheid te stellen voor de proceskosten, of voor de proceskosten en de schadevergoeding, indien het die zekerheid passend acht gezien de aanwezigheid van elementen die wijzen op een onrechtmatige gerechtelijke procedure.

HOOFDSTUK III

Vroegtijdige seponering van kennelijk ongegronde gerechtelijke procedures

Artikel 9

Vroegtijdige seponering

1. De lidstaten verlenen gerechten de bevoegdheid om vroegtijdig te beslissen om gerechtelijke procedures tegen publieke participatie geheel of gedeeltelijk als kennelijk ongegrond te seponeren.

2. De lidstaten kunnen termijnen vaststellen voor de uitoefening van het recht om een verzoek tot vroegtijdige seponering in te dienen. Deze termijnen zijn evenredig en maken de uitoefening van dat recht niet onmogelijk of uiterst moeilijk.

Artikel 10

Schorsing van het hoofdgeding

De lidstaten zorgen ervoor dat, indien de verweerder om vroegtijdige seponering heeft verzocht, het hoofdgeding wordt geschorst totdat er een definitieve beslissing op dat verzoek is genomen.

Artikel 11

Versnelde procedure

De lidstaten zorgen ervoor dat een verzoek om vroegtijdige seponering in een versnelde procedure wordt behandeld en dat daarbij rekening wordt gehouden met de omstandigheden van de zaak en met het recht op een doeltreffende voorziening in rechte en het recht op een onpartijdig gerecht.

Artikel 12

Bewijslast

De lidstaten zorgen ervoor dat, wanneer een verweerder om vroegtijdige seponering heeft verzocht, het aan de eiser is om aan te tonen dat de vordering niet kennelijk ongegrond is.

Artikel 13

Beroep

De lidstaten zorgen ervoor dat een beslissing tot afwijzing of inwilliging van een verzoek om vroegtijdige seponering als bedoeld in artikel 9 vatbaar is voor beroep.

HOOFDSTUK IV

Voorzieningen in rechte tegen onrechtmatige gerechtelijke procedures

Artikel 14

Verwijzing in de kosten

De lidstaten nemen de nodige maatregelen om ervoor te zorgen dat een eiser die een onrechtmatige procedure tegen publieke participatie aanhangig heeft gemaakt, kan worden verwezen in alle proceskosten, waaronder de volledige door de verweerder gemaakte kosten voor vertegenwoordiging in rechte, tenzij deze kosten buitensporig zijn.

Artikel 15

Schadevergoeding

De lidstaten nemen de nodige maatregelen om ervoor te zorgen dat een natuurlijke persoon of een rechtspersoon die schade heeft geleden als gevolg van een onrechtmatige gerechtelijke procedure tegen publieke participatie, volledige vergoeding van die schade kan vorderen en verkrijgen.

Artikel 16

Sancties

De lidstaten zorgen ervoor dat een gerecht waarbij een onrechtmatige gerechtelijke procedure tegen publieke participatie aanhangig wordt gemaakt, de mogelijkheid heeft om doeltreffende, evenredige en afschrikkende sancties op te leggen aan de partij die deze procedure heeft aangespannen.

HOOFDSTUK V

Bescherming tegen in derde landen gegeven beslissingen

Artikel 17

Gronden voor afwijzing van erkenning en tenuitvoerlegging van in derde landen gegeven beslissingen

De lidstaten zorgen ervoor dat de erkenning en tenuitvoerlegging van een in een derde land gegeven beslissing in een gerechtelijke procedure wegens publieke participatie door een in een lidstaat woonachtige of gevestigde natuurlijke persoon of rechtspersoon als kennelijk in strijd met de openbare orde (*ordre public*) wordt afgewezen indien deze procedure als kennelijk ongegrond of onrechtmatig zou zijn aangemerkt indien zij aanhangig was gemaakt bij de gerechten in de lidstaat waar erkenning of tenuitvoerlegging wordt gevraagd en deze gerechten hun eigen recht hadden toegepast.

Artikel 18

Bevoegdheid voor vorderingen tegen in derde landen gegeven beslissingen

De lidstaten zorgen ervoor dat, wanneer er bij een gerecht in een derde land een onrechtmatige gerechtelijke procedure wegens betrokkenheid bij publieke participatie aanhangig is gemaakt tegen een in een lidstaat woonachtige of gevestigde natuurlijke persoon of rechtspersoon, die persoon voor de gerechten van zijn of haar woon- of vestigingsplaats vergoeding kan vorderen van de schade en de kosten die het gevolg zijn van de procedure voor het gerecht van het derde land, ongeacht de woon- of vestigingsplaats van de eiser in de procedure in het derde land.

HOOFDSTUK VI

Slotbepalingen

Artikel 19

Verhouding met het Verdrag van Lugano van 2007

Deze richtlijn laat de toepassing onverlet van het Verdrag betreffende de rechterlijke bevoegdheid, de erkenning en de tenuitvoerlegging van beslissingen in burgerlijke en handelszaken, ondertekend te Lugano op 30 oktober 2007.

Artikel 20

Evaluatie

De lidstaten verstrekken de Commissie tegen [*vijf jaar na de omzettingsdatum*] alle relevante informatie over de toepassing van deze richtlijn. Op basis van de verstrekte informatie dient de Commissie uiterlijk [*zes jaar na de omzettingsdatum*] bij het Europees Parlement en de Raad een verslag in over de toepassing van deze richtlijn. In het verslag is een beoordeling opgenomen van de ontwikkeling van onrechtmatige gerechtelijke procedures tegen publieke participatie en van de gevolgen van deze richtlijn in de lidstaten. Het verslag gaat, indien nodig, vergezeld van voorstellen tot wijziging van deze richtlijn.

Artikel 21

Omzetting in intern recht

1. De lidstaten doen de nodige wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen in werking treden om uiterlijk [*twee jaar na de datum van inwerkingtreding van deze richtlijn*] aan deze richtlijn te voldoen. Zij delen de Commissie de tekst van die bepalingen onverwijld mee.

   Wanneer de lidstaten die bepalingen aannemen, wordt in die bepalingen zelf of bij de officiële bekendmaking ervan naar deze richtlijn verwezen. De regels voor de verwijzing worden vastgesteld door de lidstaten.

2. De lidstaten delen de Commissie de tekst van de belangrijkste bepalingen van intern recht mee, die zij op het onder deze richtlijn vallende gebied vaststellen.

Artikel 22

Inwerkingtreding

Deze richtlijn treedt in werking op de twintigste dag na die van de bekendmaking ervan in het *Publicatieblad van de Europese Unie*.

Artikel 23

Adressaten

Deze richtlijn is gericht tot de lidstaten.

Gedaan te Brussel,

Voor het Europees Parlement	*Voor de Raad*
De voorzitter	*De voorzitter*

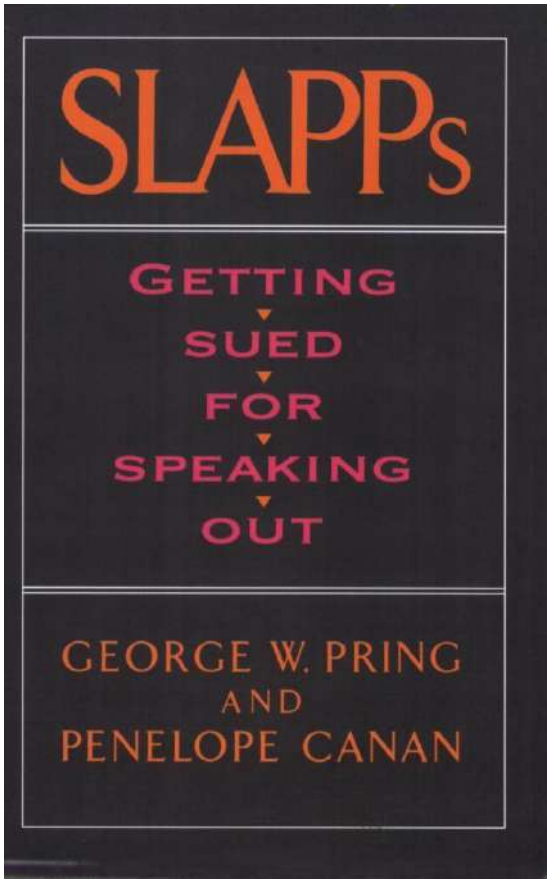

Product details

- Publisher : Temple University Press; First Edition (January 22, 1996)
- Language : English
- Paperback : 296 pages
- ISBN-10 : 1566393698
- ISBN-13 : 978-1566393690
- Item Weight : 15 ounces
- Dimensions : 6 x 0.9 x 9 inches

ercising their political rights or to punish them for having done so. SLAPPs send a clear message: that there is a "price" for speaking out politically. The price is a multimillion-dollar lawsuit and the expenses, lost resources, and emotional stress such litigation brings. This is a message with import for every American, activist or not. As these suits become an increasing (and increasingly known) risk for the ordinary citizen who decides to speak out on a public issue, SLAPPs raise substantial concern for the future of citizen involvement or public participation in government, a fundamental precept of representative democracy in America.[4]

See, on that subject, Prings, G.W., 'SLAPPs: Strategic Lawsuits Against Public Participation', vol. 7, *Pace Envtl. L: Rev.*, 1989, 3; Canan, P., 'The SLAPP from a Sociological Perspective', vol. 7, *Pace Envtl. L: Rev.*, 1989, 23; and Landry, N., *SLAPP – Bâillonnement et répression judiciaire du discours politique*, Ecosociété, 2012.

OPINION OF ADVOCATE GENERAL
HOGAN
delivered on 16 September 2021(1)

Case C-251/20
Gtflix Tv
v
DR
(Request for a preliminary ruling from the Cour de cassation (Court of Cassation, France))
(Request for a preliminary ruling – Judicial cooperation in civil matters – Regulation No 1215/2012 – Publication on the internet of comments disparaging a legal person – Actions for rectification of data, deletion of content and compensation for damage suffered – Jurisdiction to hear actions for compensation for damage suffered – Strategic lawsuits against public participation (SLAPP))

HET HOF VAN JUSTITIE
VAN DE EUROPESE UNIE

curia

Database voor wetenschappers en onderzoekers

Link:

https://archive.org/details/naslag-database-2022-ifud-of-human-rights

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

> Retouradres Postbus 20011 2500 EA Den Haag

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Turfmarkt 147
Den Haag
Postbus 20011
2500 EA Den Haag

Kenmerk
2022-0000345040

Uw kenmerk

Bijlage(n)
3

Datum 29 juni 2022

Betreft Voorstel van wet tot wijziging van de Wet Huis voor klokkenluiders en enige andere wetten ter implementatie van Richtlijn (EU) 2019/1937 (35 851)

Hierbij bied ik u de tweede nota van wijziging inzake het bovenvermelde voorstel aan.

In het overleg met de vaste commissie voor Binnenlandse Zaken op 21 april jongstleden over diverse aangelegenheden met betrekking tot de Wet Huis voor klokkenluiders[1] heb ik daarnaast een aantal toezeggingen gedaan waar ik in deze brief gevolg aan zal geven. U heeft mij bij brief van 20 mei jl. verzocht de tweede nota van wijziging, de reactie op de initiatiefnota van het lid Omtzigt over voorstellen ter aanmoediging van het melden van misstanden en ter verbetering van de bescherming van klokkenluiders[2] en de antwoorden op de nog openstaande vragen zo mogelijk uiterlijk 8 juni 2022 naar uw Kamer te sturen. Bij brief van 9 juni jl. heb ik aangegeven dat u deze stukken voor de zomer van mij ontvangt. Met deze brief voldoe ik aan de door mij gedane toezeggingen.

In deze brief informeer ik uw Kamer allereerst over de tweede nota van wijziging bij het wetsvoorstel ter implementatie van de EU-klokkenluidersrichtlijn. Vervolgens geef ik een reactie op de voorstellen in de initiatiefnota van de heer Omtzigt en ga ik in op de stand van zaken over de pilots juridische en psychosociale ondersteuning van klokkenluiders, het vervolgproces en mijn inzet om een veilig werk- en meldklimaat te bevorderen bij organisaties.

Tweede nota van wijziging
In de tweede nota van wijziging worden, mede naar aanleiding van de initiatiefnota van de heer Omtzigt, voorstellen gedaan tot verdere vereenvoudiging en verbetering van het wetsvoorstel. Hiermee wordt beoogd klokkenluiders meer duidelijkheid te bieden over de processtappen die zij kunnen nemen en de ondersteuning en bescherming die zij kunnen krijgen bij het doen van meldingen ingeval zij een misstand vermoeden. Om dat te bereiken wordt een integrale definitie van misstand voorgesteld, zodat door de gehele wet heen alleen wordt gesproken van (vermoeden van) een misstand, waaronder tevens een schending van het Unierecht valt. Hiermee wordt duidelijk dat er geen enkel onderscheid is of kan worden gemaakt bij een melding van een misstand of een inbreuk op het Unierecht en de bescherming die daarbij aan de melder wordt geboden. Ook wordt een bepaling voorgesteld waarin verduidelijkt wordt wat

[1] Kamerstukken II 2021/22, 33258, nr. 53.
[2] Kamerstukken II 2021/22, 36079, nr. 2.

onder benadeling kan worden verstaan, wordt de bepaling over de nietigheid van zwijgbedingen (artikel 17h, eerste lid) verduidelijkt en wordt de bepaling waarin het verbod op benadeling wordt geregeld (artikel 17e) opgesplitst in meerdere artikelen, zodat inzichtelijker wordt dat openbaarmaking een apart meldkanaal is en onder welke voorwaarden openbaarmaking van misstanden wordt beschermd. Voorts worden de beschermingsmaatregelen ook op interne onderzoekers van misstanden van toepassing. In het overleg met uw Kamer op 21 april jongstleden is onder meer gesproken over de mogelijkheid van anoniem melden door tussenkomst van een vertrouwenspersoon of een advocaat. Om dit ook mogelijk te maken voor een verzoek tot onderzoek bij het Huis voor klokkenluiders wordt een aanpassing van artikel 5 van de Wet Huis voor klokkenluiders voorgesteld. Ook wordt een voorstel gedaan voor regeling van de kennis- en preventietaak van het Huis voor klokkenluiders. Deze voorstellen zijn na overleg met het Huis tot stand gekomen.
Tot slot bevat de tweede nota van wijziging een aantal wetstechnische aanpassingen, waaronder een aanpassing van artikel 2, zevende lid, vanwege het instemmingsvereiste van de werknemers bij het vaststellen van een interne meldprocedure. Als gevolg daarvan is ook een technische aanpassing van de Wet op de ondernemingsraden noodzakelijk.

Initiatiefnota van het lid Omtzigt
De heer Omtzigt zet zich al lange tijd in voor klokkenluiders en hun belangrijke rol bij het oplossen van (grote) misstanden en heeft een bijdrage geleverd aan de totstandkoming van de Recommendation CM/Rec(2014)7 van de Raad van Europa over de bescherming van klokkenluiders. Deze Recommendation heeft als basis gediend voor de totstandkoming van de EU-klokkenluidersrichtlijn.

De heer Omtzigt noemt in zijn initiatiefnota een aantal zaken waar klokkenluiders nadelige gevolgen hebben ervaren als gevolg van hun melding. Het doel van zijn initiatiefnota is tweeledig. Ten eerste is het volgens hem van groot belang dat misstanden bij organisaties snel aan het licht komen, zodat deze kunnen worden verholpen of in de kiem kunnen worden gesmoord. Het tweede doel van de nota ziet op een effectieve bescherming tegen benadeling en toezicht op en sanctionering van organisaties die klokkenluiders toch benadelen. De heer Omtzigt heeft vijftien voorstellen gedaan die beogen de bescherming van klokkenluiders in het voorliggende wetsvoorstel beter te borgen.

Ik vind de voorstellen van de heer Omtzigt van belang, omdat het gaat om een waardevol onderwerp waar op dit moment stappen worden gezet en waar de komende periode ook verdere stappen gezet gaan worden. Hieronder heb ik de vijftien voorstellen uit de initiatiefnota van de heer Omtzigt opgenomen met daarbij mijn reactie.

1. Haal ‘maatschappelijk belang’ uit de definitie van misstand
In de initiatiefnota stelt de heer Omtzigt voor om de definitie van ‘misstand’ te herzien, zodat ‘maatschappelijk belang’ hieruit wordt geschrapt. Eventueel kan een tenzij-formule worden toegevoegd met een zinsnede als ‘en niet zijnde een louter persoonlijk conflict in de werkgerelateerde context’. Aanleiding voor dit voorstel is dat volgens de heer Omtzigt uit de evaluatie van de Wet Huis voor klokkenluiders blijkt dat ‘maatschappelijk belang’ vaak te strak wordt gehanteerd, waardoor veel misstanden niet door het Huis in behandeling worden genomen.

Dit betreft echter een zorg die door enkele betrokkenen in het evaluatieonderzoek is uitgesproken. Het is geen conclusie van de onderzoekers. Uit het evaluatierapport blijkt bovendien dat wetenschappers en experts het noodzakelijk vinden om een onderscheid te maken tussen maatschappelijke misstanden en integriteitskwesties en/of conflicten vanwege persoonlijke verhoudingen.[3]
Het voorstel in de initiatiefnota om 'maatschappelijk belang' uit de definitie van 'misstand' te schrappen gaat verder dan de conclusie in het eindrapport van de evaluatie Wet Huis voor klokkenluiders dat er behoefte is aan meer duidelijkheid over wat wel een 'vermoeden van een misstand' is en wat niet.[4] Bovendien zou het schrappen van 'maatschappelijk belang' de reikwijdte van de Wet bescherming klokkenluiders aanzienlijk uitbreiden. De bescherming die de wet biedt zou dan ook zien op individuele arbeidsconflicten en op meldingen van elke schending van een wettelijk voorschrift, hoe gering ook. Dit gaat verder dan het doel van de Wet Huis voor klokkenluiders: het bijdragen aan de oplossing van maatschappelijke misstanden.[5] Als onderscheidend criterium komt 'algemeen belang' ook voor in wetgeving van andere Europese landen. Zo is in de Franse[6] en Zweedse[7] wetgeving ter implementatie van de richtlijn schending van het algemeen belang of de dreiging ervan opgenomen als een op zichzelf staande grond voor een melding door een klokkenluider. Als voordeel van een open norm als maatschappelijk of algemeen belang kan ook worden gezien, dat de invulling hiervan kan meegroeien met de verandering van maatschappelijke opvattingen.

Het voorstel in de initiatiefnota om een tenzij-formulering toe te voegen ('niet zijnde een louter persoonlijk conflict in de werkgerelateerde context'), roept eveneens de vraag op of dit een goede oplossing zou bieden voor het in het evaluatierapport geconstateerde probleem dat er geen duidelijke toets is om te bepalen wanneer er sprake is van een maatschappelijk belang. Ook bij het criterium dat het niet mag gaan om een 'persoonlijk belang' zal immers getoetst moeten worden aan nadere criteria om te bepalen of het niet louter om een persoonlijk belang gaat.

Dat een misstand moet uitstijgen boven een individuele kwestie blijft het uitgangspunt en bovendien moet het mogelijk zijn om onderscheid te maken in de mate van ernst van een overtreding. Immers bij het schrappen van deze eis zouden de beschermingsmaatregelen en de eisen voor interne meldkanalen ook zien op individuele arbeidsconflicten en op meldingen van elke schending van een wettelijk voorschrift, hoe gering ook. Dat zou tot het onwenselijke gevolg leiden dat bij melding van elke minimale overtreding van een wettelijk voorschrift in een werkgerelateerde context (bijvoorbeeld het overschrijden van de maximale snelheid tijdens een dienstreis met één kilometer per uur), een werkgever zo'n melding volgens de wettelijke vereisten zou moeten behandelen (waaronder een goede registratie van de melding, het versturen van een ontvangstbevestiging

[3] B. van Mil e.a., KWINK groep, 30 juni 2020, Eindrapport Evaluatie Wet Huis voor klokkenluiders, p. 34, bijlage bij Kamerstukken II, 2019/20, 33258, nr. 48.
[4] B. van Mil e.a., KWINK groep, 30 juni 2020, Eindrapport Evaluatie Wet Huis voor klokkenluiders, p. 35, bijlage bij Kamerstukken II, 2019/20, 33258, nr. 48.
[5] Kamerstukken II 2014/15, 34105, nr. 7, p. 5.
[6] LOI n° 2022-401 du 21 mars 2022 visant à améliorer la protection des lanceurs d'alerte (1) - Légifrance (legifrance.gouv.fr).
[7] Lag (2021:890) om skydd för personer som rapporterar om missförhållanden Svensk författningssamling 2021:2021:890 - Riksdagen - Zweden zet Klokkenluidersrichtlijn om in nationaal recht — BijzonderStrafrecht.nl.

van de melding, het verstrekken van informatie over de opvolging van de melding en het geheimhouden van de identiteit van de melder). Daar het dan ook kan gaan om situaties waarin sprake is van een persoonlijk conflict, is het redelijk te veronderstellen dat dergelijke ongewenste situaties zich daadwerkelijk gaan voordoen. Zonder het criterium maatschappelijk belang kan met iedere melding een beroep gedaan worden op bescherming. In geval van een arbeidsconflict ontstaat hierdoor al snel een groot individueel belang. Juridische adviseurs zullen hun cliënten ongetwijfeld al snel wijzen op deze mogelijkheid, wat aanzuigende werking tot gevolg kan hebben. Dat zou tot onevenredige lasten leiden voor werkgevers en het Huis. Er is in zo'n geval ook geen sprake van een misstand zoals bedoeld in de Wet Huis voor klokkenluiders. Daar er in die situatie een wettelijk criterium ontbreekt om meldingen te wegen, kan er op grond van de wet ook geen onderscheid gemaakt worden tussen zeer ernstige overtredingen en minimale.

Mijn voorstel is daarom om het criterium van 'maatschappelijk belang' te behouden, maar tegelijkertijd duidelijker toe te lichten welke criteria een rol spelen bij het bepalen of het maatschappelijk belang in het geding is. In de toelichting op de tweede nota van wijziging wordt tegemoetgekomen aan de wens om meer duidelijkheid te bieden over de criteria die daarbij kunnen worden gehanteerd en waar het Huis in ieder geval aan toetst. De factoren voor 'public interest test' die de Court of Appeal in de zaak Chesterton vs. Nurmohamed heeft geformuleerd en in de initiatiefnota worden aangehaald, worden grotendeels al door het Huis gehanteerd bij het bepalen of het maatschappelijk belang in het geding is. Dit zijn inderdaad goede criteria om te betrekken bij deze afweging.

Wel acht ik het van belang dat het criterium dat sprake moet zijn van 'maatschappelijk belang' geen belemmering vormt voor mensen om een melding te doen. Voorkomen moet worden dat dit criterium een remmende werking heeft op het doen van meldingen, bijvoorbeeld omdat mensen het idee hebben dat hun melding toch niet voldoet. Het is belangrijk dat mensen weten dat zij altijd terecht kunnen bij het Huis voor klokkenluiders voor (gratis) informatie en advies over een melding die zij voornemens zijn te doen en over de vraag of een schending, handeling of nalatigheid al dan niet als misstand in de zin van de Wet bescherming klokkenluiders te kwalificeren is. Hierbij merk ik op dat mensen met de aangepaste wet (na implementatie van de richtlijn) te allen tijde extern hun melding kunnen doen bij het Huis of een andere bevoegde autoriteit. Zij zijn dus niet afhankelijk van het al dan niet (juist) acteren van hun eigen werkgever, maar hebben ook recht op bescherming als zij direct extern hun melding doen. Ik kan niet genoeg benadrukken hoe belangrijk die verbetering is voor (potentiële) melders.

2. Regel wettelijk dat er een duidelijke scheiding bestaat tussen regels omtrent meldkanalen en regels omtrent bescherming tegen benadeling
Aan dit voorstel lijkt de veronderstelling ten grondslag te liggen dat klokkenluiders geen bescherming krijgen als zij niet bij het juiste meldkanaal of bij een kanaal voor openbaarmaking hebben gemeld.

In het voorgestelde artikel 17e wordt de eis van melding bij het juiste meldkanaal echter niet gesteld. Relevant in dat verband is ook dat in het voorgestelde artikel 2e, vierde lid, is voorzien in een doorzendplicht ingeval een bevoegde autoriteit een melding heeft ontvangen waarvoor zij niet bevoegd is. Verder wordt in artikel 17e gesproken over melding aan de werkgever, dat impliceert niet – zoals de

initiatiefnota lijkt te suggereren - dat het vermoeden van een misstand bij de juiste bevoegde persoon in de organisatie hoeft te zijn gemeld om voor bescherming in aanmerking te komen. Van belang is tot slot dat het na inwerkingtreding van het implementatiewetsvoorstel voor de bescherming van een klokkenluider niet meer vereist is dat deze überhaupt eerst een interne melding heeft gedaan. Een klokkenluider komt dus ook in aanmerking voor bescherming als hij direct extern een melding van een vermoeden van een misstand doet en ook als hij dit niet bij de autoriteit doet die daartoe bevoegd is.

3. Regel wettelijk welke regels gelden voor de openbaarmaking
In de initiatiefnota wordt gesteld dat in het wetsvoorstel de openbaarmaking alleen in artikel 17e wordt genoemd, bij de bescherming tegen benadeling. Het is volgens de heer Omtzigt echter van belang dat voor melders direct duidelijk is dat zij ook naar een journalist of politicus kunnen stappen en dan beschermd worden en welke regels hierbij gelden. Voorgesteld wordt verder om een tijdslimiet van twee maanden te stellen aan de externe meldprocedure (indien dan nog geen duidelijke actie is ondernomen, zou men moeten kunnen overgaan tot openbaarmaking en dan recht hebben op bescherming).

De regeling die wordt verzocht van openbaarmaking zou leiden tot een verdergaande regeling van het recht op openbaarmaking dan de richtlijn vereist. Dit geldt met name ten aanzien van de wens om iemand het recht te geven op openbaarmaking wanneer er binnen twee maanden geen opvolging wordt gegeven aan de melding door het interne of externe kanaal. In de richtlijn en het wetsvoorstel wordt uitgegaan van drie maanden (door externe meldkanalen gemotiveerd met maximaal drie maanden te verlengen). Een maximale termijn van twee maanden voor opvolging is dus beduidend korter dan de richtlijn voorschrijft en zou op noodzakelijkheid en uitvoerbaarheid moeten worden getoetst. Ik meen echter dat een verkorting van de termijn niet nodig is, omdat in artikel 17e (conform artikel 15 van de richtlijn) ook is voorzien in de mogelijkheid om tot openbaarmaking over te gaan zonder een melding of de behandeling van een melding af te wachten, ingeval de melder redelijke gronden heeft om aan te nemen dat de misstand een dreigend of reëel gevaar kan zijn voor het algemeen belang, een risico bestaat op benadeling bij een melding of het niet waarschijnlijk is dat de misstand doeltreffend wordt verholpen. Deze redenen om direct tot openbaarmaking over te gaan sluiten aan bij de jurisprudentie omtrent de vrijheid van meningsuiting.[8]

In de tweede nota van wijziging stel ik omwille van de gewenste inzichtelijkheid en kenbaarheid wel voor om de bescherming bij openbaarmaking in een aparte bepaling op te nemen. Artikel 17e wordt om die reden opgesplitst. De voorwaarden waaronder bescherming bij openbaarmaking wordt geboden worden bepaald in het nieuwe artikel 17ea. Deze voorwaarden staan in de richtlijn (artikel 15, eerste lid) en zijn ontleend aan de jurisprudentie over de vrijheid van meningsuiting. Deze voorwaarden houden in dat (1) de melder redelijke gronden moet hebben om aan te nemen dat de gemelde informatie over het vermoeden van een misstand op het moment van de openbaarmaking juist is, (2) de melder voorafgaand aan de openbaarmaking een melding heeft gedaan én (3) de melder op basis van de verkregen informatie van het meldkanaal redelijke gronden heeft

[8] Zie de conclusie van de procureur-generaal bij de Hoge Raad der Nederlanden van 26 juni 2020, ECLI:NL:PHR:2020:652, overwegingen 2.5 en 2.8 en EHRC 2008/67, 14277/04 (Guja vs. Moldavië) met annotatie E. Geurink, bevestigd in Bucur and Toma v. Romania, no. 40238/02, 8 januari 2013. Zie ook overweging 31 van de richtlijn.

om aan te nemen dat het onderzoek onvoldoende voortgang heeft. Een melder mag tijdens en na openbaarmaking van een vermoeden van een misstand ook niet worden benadeeld als hij redelijke gronden heeft om aan te nemen dat (1) de gemelde informatie over het vermoeden van een misstand op het moment van de openbaarmaking juist is én (2) de misstand een dreigend of reëel gevaar kan zijn voor het algemeen belang, een risico bestaat op benadeling bij melding aan een bevoegde autoriteit of een andere bevoegde instantie, of het niet waarschijnlijk is dat de misstand doeltreffend wordt verholpen.

4. Maak het Huis voor klokkenluiders onafhankelijker van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

De heer Omtzigt stelt voor om de Tweede Kamer een rol te geven in de benoeming van de bestuursleden van het Huis. Hiervoor verwijst hij naar het eindrapport van de evaluatie van de Wet Huis voor klokkenluiders waarin de onderzoekers opmerken dat meerdere gesprekspartners van buiten het Huis kritiek hebben geuit op het feit dat de minister van BZK bestuursleden van het Huis voordraagt.[9] Deze gesprekspartners geven aan dat dit volgens hen niet strookt met de onafhankelijke positie die het Huis zou moeten hebben ten opzichte van het ministerie. Er bestaat volgens hen een risico op (schijn van) vriendjespolitiek. Deze gesprekspartners vinden dat de bestuursleden benoemd zouden moeten worden door de Tweede Kamer (net als bij bijvoorbeeld de Nationale ombudsman).

Mijns inziens is de benoemingsprocedure van de bestuursleden van het Huis met voldoende waarborgen omkleed, omdat de benoeming bij koninklijk besluit plaatsvindt. Dit in afwijking van (artikel 12 van) de Kaderwet zelfstandige bestuursorganen waarin is bepaald dat de minister de bestuursleden benoemt.

In het initiatiefvoorstel Wet Huis voor klokkenluiders was oorspronkelijk ook voorgesteld dat de bestuursleden door de Tweede Kamer werden benoemd.[10] Tijdens de behandeling van dit wetsvoorstel is een amendement ingediend waarin de benoeming van de leden van het Huis bij koninklijk besluit is voorgesteld.[11] Door de Kamerleden werd geoordeeld dat de onafhankelijkheid van de bestuursleden van het Huis door benoeming bij koninklijk besluit voldoende wordt gewaarborgd, waarbij ook gewezen werd op eenzelfde wijze van benoeming van de leden van de Kiesraad.[12] Het amendement is door een ruime meerderheid van de Tweede Kamer aangenomen.[13]

Dat het Huis op 29 september 2021 als uitvoerder van de Wet Huis voor klokkenluiders een technische briefing gaf over de wet in de Tweede Kamer, trekt volgens de heer Omtzigt de onafhankelijkheid van het Huis in relatie tot het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties in twijfel. Normaal zijn het namelijk de ambtenaren van een ministerie die uitleg geven over diverse technische aspecten van een dossier. In dit geval heeft het Huis zelf aan de vaste commissie voor Binnenlandse Zaken voorgesteld om een technische briefing te geven over het functioneren van het Huis. De technische briefing betrof derhalve niet de Wet Huis voor klokkenluiders. Het Huis is een zelfstandig bestuursorgaan

[9] B. van Mil e.a., KWINK groep, 30 juni 2020, Eindrapport Evaluatie Wet Huis voor klokkenluiders, p. 67, bijlage bij Kamerstukken II, 2019/20, 33 258, nr. 48.
[10] Kamerstukken II 2014/15, 34105, nr. 2 (artikel 3c, eerste lid).
[11] Kamerstukken II 2014/15, 34105, nr. 12.
[12] Kamerstukken II 2014/15, 34105, nr. 21.
[13] Handelingen II 2014/15, 34105, nr. 104, item 38.

en kan zelfstandig inlichtingen verstrekken aan het parlement en behoeft daarvoor niet mijn toestemming.[14] De vaste commissie voor Binnenlandse Zaken heeft ingestemd met dit voorstel. Mijn ministerie is door uw Kamer niet uitgenodigd voor deze technische briefing en is verder ook niet inhoudelijk betrokken geweest bij de voorbereiding ervan.

De regering heeft zich volgens de heer Omtzigt ook inhoudelijk met het Huis bemoeid. Dit blijkt volgens de heer Omtzigt onder meer uit het feit dat een medewerker van de AIVD was gedetacheerd bij het Huis. Om dit soort situaties te voorkomen moet er volgens hem een expliciet verbod komen op het geven van aanwijzingen door de regering aan het Huis. In reactie op dit voorstel merk ik op dat de werkgeversbevoegdheid bij de voorzitter van het Huis is belegd, dit volgt uit artikel 3d, tweede lid, Wet Huis voor klokkenluiders. Ik kan alleen optreden bij taakverwaarlozing ten aanzien van het door het Huis gevoerde financiële beheer en de administratieve organisatie.[15] Verder kan ik geen aanwijzingen geven.[16] In een verbod op het geven van aanwijzingen door de regering is dus al wettelijk voorzien.

De heer Omtzigt stelt dat de governance en het interne meldkanaal binnen het Huis goed op orde moeten zijn en wettelijk vastgelegd moeten worden. Het Huis beschikt al over een interne meldregeling. Het wettelijk vastleggen van een interne meldregeling bij het Huis is mijns inziens niet nodig omdat het Huis een logische voorbeeldrol heeft op dit punt en dat heeft ingevuld door genoemde meldregeling. Het Huis heeft naast een interne meldregeling ook een interne klachtregeling ongewenste omgangsvormen. Conform artikel 3h van de Wet Huis voor klokkenluiders heeft het Huis verder een bestuursreglement vastgesteld dat te raadplegen is op de website van het Huis.[17]

5. Regel wettelijk dat voorafgaande toestemming van klokkenluiders is vereist voor de doorzending van informatie

De heer Omtzigt merkt op dat in artikel 2e, vierde lid, van het wetsvoorstel staat dat een bevoegde autoriteit die niet bevoegd is voor het in behandeling nemen van een melding, deze melding zo spoedig mogelijk doorzendt naar de autoriteit die bevoegd is, onder gelijktijdige mededeling aan de melder. Dit is volgens de heer Omtzigt zeer bedreigend voor de klokkenluider, omdat deze hierdoor de regie kwijtraakt. Het is namelijk mogelijk dat de klokkenluider bewust niet bij de autoriteit heeft gemeld, waarnaar zijn informatie is doorgezonden. Dit leidt er volgens hem toe dat klokkenluiders minder bereid zullen zijn om misstanden te melden. De heer Omtzigt stelt daarom voor om in artikel 2e, vierde lid, van het wetsvoorstel de zinsnede 'onder gelijktijdige mededeling daarvan aan de melder' te vervangen door 'mits de melder daar voorafgaand aan de doorzending mee instemt'.

In artikel 1a, derde lid, van het wetsvoorstel is al bepaald dat de identiteit van een melder en de informatie aan de hand waarvan direct of indirect de identiteit

[14] Zie toelichting op aanwijzing 1 in de Aanwijzingen inzake externe contacten van rijksambtenaren, Stcrt. 2020, nr. 68088.
[15] Artikel 3, vierde lid, van de Wet Huis voor klokkenluiders.
[16] In artikel 3, tweede lid, van de Wet Huis voor klokkenluiders is de toepassing van de artikelen 21 en 22 van de Kaderwet zelfstandige bestuursorganen uitgesloten, zodat de minister van BZK geen beleidsregels kan stellen met betrekking tot de taakuitoefening door het Huis en geen besluiten van het Huis kan vernietigen.
[17] Bestuursreglement Huis voor Klokkenluiders | Organisatie | Huisvoorklokkenluiders.

van de melder kan worden achterhaald, niet bekend wordt gemaakt zonder diens instemming.[18] In de artikelsgewijze toelichting op artikel 2e, vierde lid, wordt vermeld dat bij doorzending van een ontvangen melding door een niet bevoegde autoriteit onverminderd de geheimhoudingsplicht geldt van artikel 1a, zodat de identiteit van personen beschermd blijft.[19] Een aanpassing van artikel 2e, vierde lid, van het wetsvoorstel is daarom niet nodig. Wel acht ik het van belang om de bevoegde autoriteiten expliciet te attenderen op hun wettelijke verplichting dat zij informatie waaruit de identiteit van de melder kan worden afgeleid alleen mogen doorzenden aan een andere autoriteit na instemming van de melder (tenzij de uitzondering van art. 1a, vierde lid, van toepassing is). Daar zal ik in de communicatie, onder meer via de website www.wetbeschermingklokkenluiders.nl, voor zorgdragen.

6. Stel regels over het melden van geheime informatie

De heer Omtzigt vraagt zich af waar klokkenluiders die werken met geheime informatie van inlichtingendiensten en geheime veiligheidsdiensten van met name de staat terecht kunnen. Het is volgens hem van groot belang dat voor deze klokkenluiders een duidelijk extern meldkanaal komt met regels die speciaal voor deze meldingen gelden. De heer Omtzigt stelt voor een apart meldkanaal voor het melden van geheime (staats)informatie op te zetten en dat bij de Tweede Kamer of de Rekenkamer te positioneren.

Het is inderdaad van groot belang dat er een duidelijk extern meldkanaal is voor klokkenluiders die werken met geheime informatie van inlichtingendiensten en geheime veiligheidsdiensten. Op grond van artikel 97, vierde lid, aanhef en onderdeel b, van de Wet op de inlichtingen- en veiligheidsdiensten 2017, is een dergelijk meldkanaal al ingericht bij de afdeling klachtbehandeling van de commissie van toezicht op de inlichtingen- en veiligheidsdiensten (CTIVD). De Wet op de inlichtingen- en veiligheidsdiensten 2017 (Wiv) bevat in paragraaf 7.2.4 een procedure voor het melden van een vermoeden van een misstand door eenieder die betrokken is of is geweest bij de uitvoering van die wet of de Wet veiligheidsonderzoeken. Hieronder vallen in elk geval de ambtenaren die werkzaam zijn of zijn geweest bij de Algemene inlichtingen- en veiligheidsdienst (AIVD) en de Militaire inlichtingen- en veiligheidsdienst (MIVD), maar ook andere personen die uitvoering geven aan de Wiv.[20] Destijds is voorzien in een speciale regeling, omdat het noodzakelijk heimelijke karakter van de taakuitvoering door de diensten zich slecht verhoudt met het rechtzetten van misstanden in het openbaar. Dit is ook de reden waarom in artikel 4, tweede lid, onderdeel b, van de Wet Huis voor klokkenluiders een verzoek tot onderzoek aan het Huis voor klokkenluiders met betrekking tot de uitvoering van deze inlichtingen- en veiligheidstaken, is uitgesloten. Het is overigens wel mogelijk voor deze personen om advies aan het Huis voor klokkenluiders te vragen.

Voor rijksambtenaren gelden voor interne meldingen de regels met betrekking tot het interne meldkanaal die zijn opgenomen in de CAO Rijk.[21] Voor politieambtenaren zijn die regels opgenomen in het Besluit algemene rechtspositie

[18] Artikel 1a, derde lid (nieuw), van het wetsvoorstel luidt: 'De identiteit van een melder en de informatie aan de hand waarvan direct of indirect de identiteit van de melder kan worden achterhaald, wordt niet bekend gemaakt zonder diens instemming.'
[19] Kamerstukken II 2020/21, 35851, nr. 3, p. 82.
[20] Zie ook de Procedureregeling met betrekking tot het behandelen van meldingen inzake vermoedens van misstanden AIVD.
[21] Zie hoofdstuk 13 en bijlage 12 bij de CAO Rijk (www.caorijk.nl).

politie (Barp) en voor militaire ambtenaren in het Algemeen militair ambtenarenreglement (Amar). Verder geldt voor hen dat zij een externe melding kunnen doen bij het Huis voor klokkenluiders of een andere daartoe bevoegde autoriteit. Over de vraag of een aparte voorziening nodig is voor het melden van staatsgeheime informatie bij een melding van een vermoeden van een misstand en op welke wijze die zou kunnen worden vormgegeven is nader overleg nodig met in ieder geval mijn ambtsgenoten van Justitie en Veiligheid en van Defensie. Ik zal de vraag of een dergelijke voorziening nodig is daarom betrekken bij de voorbereiding van het vervolgwetsvoorstel.

7. Herformuleer het verbod op zwijgbedingen

In de initiatiefnota wordt gesteld dat een expliciet verbod op zwijgbedingen onwenselijk is, omdat de nietigheid zich ook zou kunnen uitstrekken tot andere situaties waarin dit niet wenselijk zou zijn. Het is volgens de heer Omtzigt wenselijk om een zwijgbeding wel te laten gelden als het gaat om bescherming van belangen die geen betrekking hebben op de misstand.

De bepaling in het wetsvoorstel is op een gelijke wijze als in het wetsvoorstel tot wijziging van diverse wetten in verband met zwijgbedingen in de jeugdzorg, zorg en ondersteuning geformuleerd.[22] Anders dan de heer Omtzigt lijkt te veronderstellen, is beoogd het voorgestelde artikel 17h, eerste lid, enkel te laten zien op de nietigheid van bedingen die het recht beperken of ontnemen om met inachtneming van de Wet bescherming klokkenluiders een vermoeden van een misstand te melden of openbaar te maken en zwijgbedingen die zien op andere te beschermen belangen onverlet te laten. Om hier geen misverstand over te laten bestaan ben ik bereid om de bepaling aan te passen in de door de heer Omtzigt voorgestelde zin. In de tweede nota van wijziging is hiervoor een voorstel gedaan.

Verder wordt in de initiatiefnota het voorstel gedaan om het tweede lid van artikel 17h volledig te schrappen. De uitzondering van het tweede lid, onderdeel a, van artikel 17h is nodig om te waarborgen dat geen afbreuk wordt gedaan aan wettelijke voorschriften, waaronder wettelijke geheimhoudingsverplichtingen. Voor wat betreft het tweede lid, onderdeel b, van artikel 17h merk ik op dat dit niet kan worden geschrapt omdat dan met terugwerkende kracht zou worden ingegrepen in alle reeds bestaande contractuele relaties. In verband met de rechtszekerheid kan slechts met de grootste terughoudendheid terugwerkende kracht worden verleend aan een wet.[23] Dat het wetsvoorstel uitsluitend toekomstige zwijgbedingen nietig verklaart, betekent niet dat eerder tot stand gebrachte zwijgbedingen wél geldig zijn. Een huidig beding waarin is bepaald dat geen melding mag worden gedaan van een misstand zal door de rechter, rekening houdend met alle relevante omstandigheden, ingevolge artikel 3:40 BW nietig kunnen worden verklaard.

8. Expliciteer vormen van benadeling

De heer Omtzigt verzoekt in de initiatiefnota om een artikel toe te voegen aan de Wet bescherming klokkenluiders met een niet-limitatieve lijst van vormen van benadeling zoals dat is gedaan in artikel 19 van de richtlijn. Juist omdat benadelingshandelingen niet limitatief kunnen worden bepaald, was artikel 17e

[22] Kamerstukken 35771.
[23] Dit is ook in lijn met het uitgangspunt van artikel 79 Overgangswet nieuw Burgerlijk Wetboek, dat ook gevolgd is in de Wet tot wijziging van diverse wetten in verband met zwijgbedingen in jeugdzorg, zorg en ondersteuning (zie Kamerstukken II 2020/21, 35771, nr. 3, p.17).

van het wetsvoorstel, evenals het huidige artikel 7:658c BW, op dit punt als open norm geformuleerd.

De wens om het voor een melder meer kenbaar te laten zijn in welke gevallen hij in ieder geval – mits voldaan wordt aan de overige wettelijke voorwaarden - tegen benadeling wordt beschermd, onderschrijf ik. Om die reden stel ik in de tweede nota van wijziging een nieuw artikel 17da voor waarin niet-limitatief vormen van benadelingshandelingen zijn opgenomen.

9. Breid het benadelingsverbod uit tot familieleden buiten de werkgerelateerde sfeer van de werkgever, maatschappelijke organisaties die de melding faciliteren en onterecht als klokkenluider aangemerkte personen

Om het benadelingsverbod ook van toepassing te laten zijn op benadeling van familieleden en organisaties die klokkenluiders bijstaan buiten de werkgerelateerde context van een klokkenluider, wordt om aanpassing van de definitie van 'betrokken derde' verzocht. Alhoewel deze benadelingsbescherming niet door de richtlijn wordt vereist, omdat dit buiten de scope van de werkgerelateerde context valt, wordt bescherming van de klokkenluider tegen deze indirecte vormen van benadeling wenselijk geacht door de heer Omtzigt.

In de initiatiefnota worden weliswaar enkele voorbeelden gegeven van benadeling van familieleden buiten de werkgerelateerde context van een klokkenluider, maar een afbakening van de vormen van benadeling en door wie de benadeling zou kunnen plaatsvinden ontbreekt. Ook wordt geen inzicht gegeven in de mate waarin deze vormen van indirecte benadeling voorkomen en de ernst ervan. Voor het beoordelen van de noodzaak van een regeling van bescherming tegen vormen van indirecte benadeling en de voorwaarden waaronder deze bescherming zou kunnen worden geboden, is een antwoord op voornoemde vragen noodzakelijk. Mijn voorstel is daarom om eerst onderzoek te doen naar de noodzaak en mogelijke reikwijdte van deze vorm van bescherming en de uitkomst ervan zo nodig te betrekken bij een volgend wetsvoorstel.

In zijn initiatiefnota vraagt de heer Omtzigt verder aandacht voor de bescherming van degene die onterecht als klokkenluider wordt aangemerkt. Het is mij niet duidelijk in welke situaties en onder welke omstandigheden zich dit kan voordoen en onder welke voorwaarden bescherming zou moeten worden geboden. Tot slot heb ik behoefte aan een beschouwing in het licht van de bescherming die het privaatrecht en in het bijzonder het arbeidsrecht mogelijk al biedt. Ook hiervoor geldt daarom dat eerst onderzoek zou moeten worden gedaan naar de noodzaak van deze vorm van bescherming.

10. Breid de omkering van de bewijslast uit

Het voorstel om de omkering van de bewijslast ook van toepassing te laten zijn op het bejegeningsonderzoek door het Huis voor klokkenluiders kan ik niet goed volgen. Een bejegeningsonderzoek vindt plaats op grond van dezelfde regels als die, op grond van de Algemene wet bestuursrecht, gelden voor een onderzoek door de Nationale ombudsman naar een klacht. Van beide partijen, zowel de werknemer als de werkgever, wordt inbreng verwacht. Hierbij gelden niet de regels voor bewijslast zoals die gelden in het burgerlijk procesrecht. Een omkering van de bewijslast past daarom niet bij de aard van het bejegeningsonderzoek door het Huis. Bij zo'n onderzoek gelden er immers geen bewijslastregels.

Ook het voorstel van de heer Omtzigt om in artikel 17e toe te voegen dat de omkering van de bewijslast geldt voor het aantonen van benadeling neem ik niet over. Omkering van de bewijslast voor het aantonen van benadeling is niet nodig, omdat de benadeling door de melder alleen gesteld hoeft te worden. Het is moeilijk om van een werkgever te verlangen dat hij de benadeling aantoont. Zowel de melding als de benadeling (bijvoorbeeld een misgelopen promotie) dienen ter kennis van de rechter te worden gebracht. Het is aan een klokkenluider om in een rechtsgeding de melding en de benadeling voldoende concreet te stellen. Het is vervolgens aan de werkgever om aan te tonen dat de benadeling geen relatie heeft met de melding van het vermoeden van een misstand. De werkgever dient in het rechtsgeding dus wel aan te tonen dat de benadeling niet heeft plaatsgevonden op grond van de melding van het vermoeden van een misstand. Daarbij is wel sprake van omkering van de bewijslast.

11. Stel een fonds voor klokkenluiders in

De heer Omtzigt verwijst naar de evaluatie van de Wet Huis voor klokkenluiders waaruit blijkt dat de bescherming van klokkenluiders nog steeds onvoldoende gewaarborgd is. De onderzoekers van de evaluatie hebben geconcludeerd dat juridische rechtsbijstand en psychosociale ondersteuning voor de melder van groot belang zijn en het goed organiseren ervan draagt bij aan het bereiken van de doelen van de Wet.[24] Stakeholders hebben aangegeven dat er middelen nodig zijn (een fonds) om de uitvoering hiervan (door partijen waarnaar het Huis kan doorverwijzen) te bekostigen.[25]

De heer Omtzigt stelt voor om een fonds op te nemen in hoofdstuk 2 van het wetsvoorstel. Dit fonds zou volgens hem jaarlijks moeten worden gevoed. Ook moet het volgens de heer Omtzigt mogelijk worden voor de rechter om een betaling aan het fonds als sanctie op te leggen, wanneer een instantie zich niet houdt aan hetgeen bepaald is in de (nieuwe) Wet bescherming klokkenluiders.

Mijn ambtsvoorganger heeft eerder aangegeven dat nadere ondersteuning voor klokkenluiders wenselijk is.[26] In de nota naar aanleiding van het verslag bij het wetsvoorstel heeft mijn ambtsvoorganger naar aanleiding van vragen over de ondersteuning van klokkenluiders opgemerkt dat de organisatie en financiering van deze ondersteuning een ingewikkeld vraagstuk is. Op dit moment loopt er een pilot mediation en juridische ondersteuning bij de sector Rijk. Ook wordt gestart met een pilot psychosociale ondersteuning voor klokkenluiders. Ik kom daar verderop in deze brief op terug. Ik realiseer me dat er in de tussentijd dan nog geen juridische ondersteuning aanwezig is voor (alle) klokkenluiders. Daarom ben ik voornemens met ingang van 2023 een brede pilot juridische ondersteuning te gaan starten voor klokkenluiders. Hierover ga ik verkennend in gesprek met de Raad voor Rechtsbijstand. Uiteraard houd ik uw Kamer hiervan op de hoogte.

De pilots financier ik uit de begroting van mijn departement. Ik wil de looptijd van de pilots gebruiken om ervaringsgegevens te verzamelen en die ervaringen gebruiken bij de vormgeving en financiering van de ondersteuning van klokkenluiders op de lange termijn. Een belangrijke vraag is bijvoorbeeld wie de kosten voor deze ondersteuning betaalt. Als een klokkenluider kosten maakt voor

[24] Eindrapport evaluatie Wet Huis voor klokkenluiders, p. 56, bijlage bij Kamerstukken II 2019/20, 33258, nr. 48.
[25] Eindrapport evaluatie Wet Huis voor klokkenluiders, p. 50, bijlage bij Kamerstukken II 2019/20, 33258, nr. 48.
[26] Kamerstukken II 2020/21, 33258, nr. 51.

juridische bijstand omdat hij benadeling ervaart, zouden deze kosten naar mijn mening niet moeten worden betaald door de belastingbetaler maar door degene waar het probleem is veroorzaakt. Ook zie ik verbanden met het beginsel van goed werkgeverschap, waarbij de werkgever zorgdraagt voor ondersteuning van werknemers wanneer zij te goeder trouw en in het belang van de organisatie een melding doen. Dat betekent dat werkgevers hier een verantwoordelijkheid hebben. Daarmee krijgen werkgevers nog meer dan nu een reden om met meldingen en melders serieus om te gaan. Bovendien kan daar een preventieve werking van uitgaan. De heer Omtzigt stelt voor dat de rechter een sanctie kan opleggen tot betaling aan het fonds door de werkgever. Dit is zeker ook een interessante gedachte. Ik betrek dit voorstel dan ook graag bij de verdere uitwerking van de ondersteuning van klokkenluiders op de lange termijn.

Gelet op de bovengenoemde ontwikkelingen en gedachtevorming is het nog te vroeg om in het wetsvoorstel te voorzien in een fonds. Hier voeg ik aan toe dat met de bovengenoemde pilots wel (binnen afzienbare termijn) ondersteuning op juridisch en psychosociaal gebied wordt gerealiseerd voor alle klokkenluiders.

12. Stel afschrikwekkende sancties in tegen werkgevers die melders benadelen
Met de heer Omtzigt ben ik het eens dat het van groot belang is dat afschrikwekkende sancties kunnen worden opgelegd aan werkgevers die klokkenluiders benadelen. In hoofdstuk 5 van de memorie van toelichting is uiteengezet hoe het sanctiestelsel in de Nederlandse wetgeving is vormgegeven.[27] Het huidige sanctierecht om op te treden tegen benadeling, dat als uitgangspunt is genomen voor de regeling ervan in de artikelen 17e en 17ea van het implementatiewetsvoorstel, is gelegen in het privaatrecht. Het verbod op benadeling bij een melding van een misstand is thans voor werknemers bepaald in artikel 658c van Boek 7 van het Burgerlijk Wetboek. Voor politieambtenaren en defensiepersoneel is het benadelingsverbod geregeld in respectievelijk artikel 47, derde lid, van de Politiewet 2012 en de artikelen 12quater, tweede lid, en 12o, vijfde lid, van de Wet ambtenaren defensie.

Een werknemer die tijdens of na een melding van een vermoeden van een misstand geconfronteerd wordt met benadeling zoals beëindiging van de arbeidsovereenkomst kan een vordering tot herstel indienen bij de civiele rechter. Om deze vordering kracht bij te zetten kan tevens een dwangsom worden verzocht. De dwangsom is een bijkomende voorwaardelijke veroordeling van de schuldenaar om aan de schuldeiser een geldsom te betalen, indien deze niet of niet-tijdige uitvoering geeft aan de hoofdverbintenis. Deze dwangsom staat los van de schade en beoogt druk op de schuldenaar uit te oefenen opdat deze de tegen hem uitgesproken hoofdveroordeling zal nakomen. Hiermee wordt een extra prikkel tot (tijdige) nakoming van de hoofdveroordeling verschaft. Ook kan van het opleggen van een dwangsom een preventieve werking uitgaan. Reële executie volgt als duidelijk is dat de wederpartij in verzuim is. Het voordeel van dit middel is dat de melder dit zelf in de hand heeft. Hij is niet afhankelijk van andere instanties om actie te ondernemen.

De dwangsom kan eveneens worden verbonden aan een actie uit onrechtmatige daad, indien een werkgever een melder belemmert om een interne of externe melding te doen, benadeelt of dreigt te benadelen of wanneer hij procedures aanspant tegen bijvoorbeeld de melder, waarvan de melder op grond van de

[27] Kamerstukken II 2020/21, 35851, nr. 3, p. 41-43.

richtlijn dient te worden gevrijwaard. Ook kan een dwangsom worden gekoppeld aan een eis in kort geding om bijvoorbeeld benadelende maatregelen, zoals overplaatsing, degradatie of zelfs ontslag, te voorkomen.

In de initiatiefnota wordt gesteld dat deze sancties niet afschrikwekkend zijn, omdat klokkenluiders vaak geen civielrechtelijke actie instellen tegen hun werkgever. Dit om reden dat zij bang zijn hun baan te verliezen, maar ook omdat de arbeidsrelatie daarmee onder druk komt te staan. Wanneer de klokkenluider aangifte van benadeling door zijn werkgever zou kunnen doen bij de politie, zou de rest van het conflict zich afspelen tussen de werkgever en het openbaar ministerie. Wat veiliger zou zijn voor de klokkenluider. Met de heer Omtzigt ben ik het eens dat de veiligheid van klokkenluiders beter gewaarborgd moet worden. Zijn voorstel om rechtspersonen en bestuurders strafrechtelijk te vervolgen voor benadeling gaat echter voorbij aan het feit dat de benadelingshandeling als zodanig niet hersteld zal worden door een strafrechtelijke sanctie, omdat benadelende maatregelen, zoals overplaatsing, degradatie of ontslag, worden getroffen in de relatie tussen werkgever en werknemer. Die relatie wordt gereguleerd door het civiele recht (bij werknemers en ambtenaren met een arbeidsovereenkomst) of door het ambtenarenrecht (indien het gaat om ambtenaren met een publiekrechtelijke aanstelling, zoals politie- en defensieambtenaren).

In het voorstel ontbreekt bovendien een onderbouwing van de wijze waarop politie en openbaar ministerie onderzoek zouden kunnen doen naar de benadelende bejegening van een klokkenluider en bewijs te vergaren zonder daarbij de klokkenluider te betrekken. Op zijn minst zal immers getuigenis van een klokkenluider noodzakelijk zijn. De angst van verlies van een baan of verstoorde verhoudingen zal daarom met een strafrechtelijke aanpak niet weggenomen worden.

Het andere doel dat met het voorstel voor strafrechtelijke sancties wordt beoogd te bereiken, de afschrikwekkende werking, kan naar mijn mening beter worden bereikt met de bovengenoemde mogelijkheden die het civiele recht biedt. De strafbaarstelling van benadeling zal vanuit een oogpunt van proportionaliteit hoogstens als overtreding worden gekwalificeerd. De vraag is hoe afschrikwekkend dat zal zijn. Bovendien kan via het civiele recht tevens een herstel van de rechtsverhouding worden bereikt. Dit is een uitkomst waarmee een klokkenluider meer gebaat zal zijn dan met het strafrecht. Om een versterking van de positie van klokkenluiders te bereiken, zal wel uitbreiding nodig zijn van de ondersteuning die aan hen wordt geboden. Om die reden worden de hierboven genoemde pilots opgestart om na te gaan op welke wijze de ondersteuning van klokkenluiders bij het waarborgen van hun rechtsbescherming uitgebreid en verbeterd zou kunnen worden.

Andere sancties die de heer Omtzigt voorstelt zijn het publiekelijk bekend maken van de naam van de organisatie die een klokkenluider heeft benadeeld en het gedurende een jaar uitsluiten van een bedrijf van publieke aanbestedingen. Ook het Huis heeft in zijn toekomstvisie de wens geuit om de mogelijkheid te krijgen om onder bepaalde voorwaarden in zijn rapporten de naam van de organisatie die een klokkenluider heeft benadeeld te kunnen noemen. Op dit moment wordt bekeken of dit niet al mogelijk is onder de huidige wetgeving en of

de wet op dit punt niet te strikt wordt geïnterpreteerd.[28] Het voorstel om in de Aanbestedingswet 2012 een grond toe te voegen op grond waarvan aanbestedende diensten bedrijven een jaar lang uit kunnen sluiten van deelneming aan een aanbestedingsprocedure, vergt overleg met mijn ambtsgenoot van Economische Zaken en Klimaat en een toets aan de regelgeving met betrekking tot aanbestedingen. Ik zal de vraag of een dergelijke bevoegdheid mogelijk is daarom betrekken bij de voorbereiding van het vervolgwetsvoorstel.

Tot slot stelt de heer Omtzigt in verband met het regelen van afschrikwekkende sancties ook voor om degene die de melder benadeelt (bijvoorbeeld iemand met een leidinggevende positie) persoonlijk aansprakelijk te stellen op de grond dat hij zijn bedrijf een slechte naam bezorgt. De aansprakelijkheidsstelling geschiedt in dat geval door de werkgever richting de werknemer die een andere werknemer of een persoon die anderszins werkgerelateerde activiteiten voor de onderneming of organisatie heeft verricht, heeft benadeeld. In artikel 7:661 van het Burgerlijk Wetboek wordt daartoe al een grondslag geboden. Een werkgever kan op grond van die bepaling door een werknemer opzettelijk of bewust roekeloos toegebrachte schade – in dit geval de schade die is ontstaan door het door benadeling bezorgen van een slechte naam aan de werkgever - verhalen op die werknemer.

13. Stel goed functionerende toezichtmechanismen op interne en externe meldkanalen in

De heer Omtzigt merkt op dat uit de evaluatie blijkt dat er meerdere dingen misgaan bij de interne en externe meldkanalen. Wat de interne meldkanalen betreft kunnen volgens hem op drie niveaus knelpunten ontstaan: de interne meldprocedure ontbreekt, de interne meldprocedure voldoet niet aan de eisen uit de wet, of de interne meldprocedure wordt niet goed toegepast. Wat de externe meldprocedure betreft, merkt de heer Omtzigt (onder verwijzing naar een brief van Rik van Steenbergen aan de Tweede Kamer) op dat uit de evaluatie van de Wet Huis voor klokkenluiders zou blijken dat het Huis voor klokkenluiders lang niet altijd goed en onafhankelijk functioneert.

De heer Omtzigt stelt op basis van de door hem genoemde constateringen voor om de Nederlandse Arbeidsinspectie de plicht te geven om periodiek toezicht te houden op de meldkanalen, ter verzekering van een goede interne meldprocedure en een goedwerkende en onafhankelijke externe meldprocedure. Ook op het Huis zelf dient toezicht gehouden te worden volgens de heer Omtzigt.

In het eindrapport van de evaluatie van de Wet Huis voor klokkenluiders hebben de onderzoekers geconcludeerd dat het doelbereik van de Wet Huis voor klokkenluiders[29] verbeterd kan worden door ervoor te zorgen dat alle organisaties een kwalitatief goede interne meldprocedure hebben, zij deze ook in de praktijk goed implementeren en bovendien op de juiste wijze toepassen. Mijn ambtsvoorganger heeft in haar reactie op de evaluatie opgemerkt dat zij hierbij bij uitstek een rol zag voor het Huis, in het bijzonder voor de afdeling Kennis & Preventie. De afdeling Kennis & Preventie van het Huis geeft specifieke

[28] Zie ook vonnis van de Rechtbank Den Haag in kort geding 22 december 2017 (zaak-/ rolnummer: C/09/542440/KG ZA 1 7/1424).
[29] Het bijdragen aan de oplossing van maatschappelijke misstanden en de rechtsbescherming van klokkenluiders.

voorlichting over interne meldregelingen en geeft hier ook brochures over uit.[30] Ook op de website www.beschermingklokkenluiders.nl is informatie opgenomen voor werkgevers over de aangescherpte eisen waar interne meldregelingen aan moeten voldoen volgens de EU-klokkenluidersrichtlijn.

Om te bevorderen dat organisaties een interne meldregeling hebben en omdat dit volgt uit de eisen van de EU-klokkenluidersrichtlijn, wordt in het wetsvoorstel (na de eerste nota van wijziging) werknemers een bevoegdheid gegeven om een interne meldregeling af te dwingen bij de kantonrechter.

In het eindrapport van de evaluatie hebben de onderzoekers opgemerkt dat cijfers over de aanwezigheid van een interne meldprocedure beperkt beschikbaar zijn. Er zijn volgens de onderzoekers wel duidelijke indicaties dat het aantal organisaties met een interne meldprocedure gedurende de afgelopen jaren is toegenomen. Tegelijkertijd zijn er volgens de onderzoekers ook indicaties dat niet alle organisaties over de vereiste interne meldregeling beschikken en dat het geregeld voorkomt dat organisaties de procedure niet of onjuist toepassen. Meer en herhaaldelijk onderzoek naar de effecten van de verplichting tot een interne meldprocedure in de praktijk is volgens de onderzoekers aan te bevelen. Om valide uitspraken te kunnen doen over de aanwezigheid van interne meldregelingen wil ik na de inwerkingtreding van de komende wetswijziging een nulmeting uitvoeren naar de aanwezigheid van interne meldregelingen bij werkgevers (artikel 2 Wet bescherming klokkenluiders, zoals de Wet Huis voor klokkenluiders na inwerkingtreding van het voorliggende wetsvoorstel heet). Vervolgens wil ik dit onderzoek periodiek herhalen, en daarbij ook laten kijken naar de effectiviteit van de meldregelingen. De uitkomsten van dit onderzoek kunnen aanleiding zijn om wettelijk toezicht op de interne meldregelingen te regelen (met wettelijke sancties).

De heer Omtzigt stelt dat het Huis niet goed werkt als extern meldkanaal. Volgens een brief van Rik van Steenbergen aan de Tweede Kamer zou uit de evaluatie van de Wet Huis voor klokkenluiders blijken dat het Huis voor klokkenluiders lang niet altijd goed en onafhankelijk functioneert: procedures duren ontzettend lang, het misstandsbegrip zou te streng gehanteerd worden, er zou geen rekening worden gehouden met het verschil in machtspositie tussen werkgever en werknemer, er zou geen feedback worden gegeven over het verloop van de onderzoeksprocedure en er zou kennis en capaciteit van specifieke klokkenluidersproblematiek ontbreken.[31] In de evaluatie hebben de onderzoekers op dit punt de percepties weergegeven van de gesprekspartners (zoals wetenschappers en werknemers- en werkgeversorganisaties). Deze ervaringen worden echter niet bevestigd in de conclusies van de onderzoekers, behalve dat het verkorten van de doorlooptijden van de onderzoeken door het Huis zal bijdragen aan het verbeteren van het doelbereik van de Wet Huis voor klokkenluiders. Voor de volledigheid wil ik hier nog opmerken dat het Huis een zogenaamd 'last resort' is. Als er geen ander extern meldkanaal aanwezig is om een melding van een vermoeden van een misstand te onderzoeken, is het Huis bevoegd. Als er sprake is van benadeling van een klokkenluider, is het Huis de enige instantie die hier onderzoek naar doet.

---

[30] Zie bijvoorbeeld de brochures: 'Integriteit in de praktijk - de meldregeling' of 'Aanpassingen voor uw meldregeling', te vinden op de website van het Huis voor klokkenluiders (www.huisvoorklokkenluiders.nl).
[31] Zie Kamerstukken II 2021/22, 36079, nr. 2, p. 28, voetnoot 87 (initiatiefnota van het lid Omtzigt).

Het voorstel van de heer Omtzigt is om de Nederlandse Arbeidsinspectie de plicht te geven om periodiek toezicht te houden op de interne en externe meldkanalen. Ik wil eerst de uitkomsten van het onderzoek naar de aanwezigheid en effectiviteit van interne meldregelingen afwachten, om zo een goede afweging te kunnen maken over een eventuele toezichthoudende rol door de Nederlandse Arbeidsinspectie of een andere instantie op interne meldkanalen.
Wat de externe meldkanalen betreft, zie ik geen meerwaarde in toezicht omdat ik hier ook geen aanknopingspunten voor vind in de evaluatie van de Wet Huis voor klokkenluiders uit 2020 en omdat de externe meldkanalen hun eigen toezicht en verantwoordingsregime kennen.

Tot slot noemt de heer Omtzigt dat de toezichthoudende taak van de Nationale ombudsman niet altijd werkt vanwege de nauwe banden met het Huis. Het is mij niet duidelijk waarop deze stellingname is gebaseerd. De wet kent namelijk geen toezichthoudende rol toe aan de Nationale ombudsman ten opzichte van het Huis. Gelet op de onafhankelijkheid van het Huis in zijn taakuitoefening is het Huis aan mij alleen verplicht inlichtingen te verstrekken of inzage te geven in zakelijke gegevens en bescheiden met betrekking tot het gevoerde financiële beheer en de administratieve organisatie (artikel 3, derde lid, Wet Huis voor klokkenluiders). Volgens artikel 18 van de Kaderwet zelfstandige bestuursorganen stelt het Huis jaarlijks voor 15 maart een jaarverslag op waarin het de taakuitoefening, het gevoerde beleid en het gevoerde beleid met betrekking tot de kwaliteitszorg beschrijft. Dit jaarverslag stuurt het Huis naar de Eerste Kamer en de Tweede Kamer en naar de minister van BZK. Verdergaand toezicht verhoudt zich niet met de onafhankelijke rol van het Huis.

14. Maak anonieme meldingen mogelijk
De heer Omtzigt stelt dat het in het wetsvoorstel onmogelijk wordt gemaakt om anoniem een melding te doen. Het wetsvoorstel maakt dit echter niet onmogelijk. Wel is het zo dat het wetsvoorstel geen verplichting bevat voor interne en externe meldkanalen om anonieme meldingen te aanvaarden en behandelen conform alle eisen van de richtlijn c.q. het wetsvoorstel. Aan zo'n verplichting zitten namelijk voor- en nadelen vast, waar ik hierna op in zal gaan. Ik heb daarvoor informatie ingewonnen bij een aantal beoogde bevoegde autoriteiten, waaronder de Autoriteit Consument en Markt (ACM), de Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT) en de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA).
De heer Omtzigt stelt voor om een vertrouwenspersoon of tussenpersoon in te stellen (bijvoorbeeld een advocaat) die de melding doet namens een anonieme melder. Ook daar ga ik hieronder op in.

Het begrip anoniem melden
Over anoniem melden bestaat enige onduidelijkheid, die wordt veroorzaakt door de verschillende definities die eraan kunnen worden gegeven: (1) vertrouwelijk melden, al dan niet via een gecertificeerde vertrouwenspersoon, (2) volledig anoniem melden, waarbij de identiteit van de melder bij niemand bekend is. Velen spreken over anoniem melden, terwijl zij vertrouwelijk melden bedoelen, bijvoorbeeld wanneer wordt gesproken over melden bij of via een vertrouwenspersoon of een tussenpersoon zoals in de initiatiefnota.

Met (1) vertrouwelijk melden wordt bedoeld dat de identiteit van de melder slechts bekend is bij een zeer beperkt aantal personen die daarover een geheimhoudingsplicht hebben. De identiteit van de melder is dan anoniem voor degenen over wie gemeld wordt, collega's in en buiten de organisatie,

leidinggevenden van de melder en overige direct of indirect betrokkenen. Deze vorm van anonimiteit is geregeld in het wetsvoorstel.[32] Het begrip kan ook betrekking hebben op de situatie dat de melding plaatsvindt via een vertrouwenspersoon die gecertificeerd is zoals een advocaat, en die als enige kennis heeft van de identiteit van de melder of (2) dat de melder zijn identiteit aan niemand prijsgeeft. Ook degene die de melding in ontvangst neemt en degenen die acteren op de melding kennen de identiteit van de melder niet. In dit laatste geval is er sprake van volledig anoniem melden.

Aan het volledig anoniem melden, kleven zowel voor- als nadelen.

Voordelen:
Verondersteld wordt dat volledige anonimiteit een drempelverlagend effect heeft, waardoor er meer meldingen zouden plaatsvinden. Het drempelverlagende effect is echter tot nu toe onvoldoende aangetoond en zou nader moeten worden onderzocht.

Een ander voordeel van volledige anonimiteit (zo lang die gewaarborgd kan worden) is het feit dat de identiteit van de melder met grotere zekerheid wordt beschermd. Ook zou deze manier van melden in theorie de beste bescherming bieden tegen repercussies.

Nadelen:
In de praktijk blijkt een enkele (anonieme) melding onvoldoende houvast te bieden om nader onderzoek te kunnen verrichten. Anonimiteit kan van invloed zijn op de aard van het klokkenluiden en de mate van betrouwbaarheid van de melding. De kans op een melding met een kwaadaardig motief is groter door de anonimiteit die wordt geboden. Anoniem melden maakt de drempel om iemand onterecht te beschadigen (kwade trouw) lager. Bij een anonieme melding moet er altijd gezocht worden naar aanvullend bewijs om de bezwarende informatie te controleren. Vanuit de bevoegde autoriteiten wordt aangegeven dat er bij een melding een uitgebreide (fact)check moet kunnen worden gedaan voordat er een onderzoek kan worden gestart. Dit om te kunnen beoordelen of een onderzoek, gelet op het doel en de in te zetten bevoegdheden, proportioneel is. Zelfs wanneer communicatie met een anonieme melder met speciale software technisch mogelijk is, achten de bevoegde autoriteiten het een risico dat het onzeker is of de anonieme melder zich weer zal melden met de benodigde aanvullende informatie. Daarnaast verdwijnt het drempelverlagende effect van anoniem melden op het moment dat de melder in contact moet blijven voor het aanleveren van informatie gedurende een onderzoekstraject. Zo is de ervaring dat voor een gedegen onderzoek meestal meerdere contacten met de melder nodig zijn omdat meer informatie nodig is of nadere vragen beantwoord moeten worden en dat dit voor een melder emotioneel zwaar kan zijn.

Een anonieme melding is bovendien slechts beperkt bruikbaar omdat er geen wederzijdse vertrouwensrelatie kan worden aangegaan met de melder. Bij een melding willen bevoegde autoriteiten namelijk zo snel mogelijk aan tafel met de melder zitten om een aantal zaken te controleren en om de slagingskans van een onderzoek in kaart te brengen: (1) de betrouwbaarheid van de melder; (2) de betrouwbaarheid van de informatie en (3) de motivatie van de melder.

[32] Artikel 1a (nieuw) van het wetsvoorstel bescherming klokkenluiders.

Bij anoniem melden is het niet goed mogelijk om de betrouwbaarheid van de melder te toetsen omdat de melder volledig onzichtbaar is en er geen daadwerkelijk gesprek plaatsvindt. Zo zal er getoetst moeten worden hoe de melder aan zijn informatie is gekomen en of deze informatie klopt. Ook is de motivatie van de melder uiteraard onbekend en zou de melder te kwader trouw kunnen zijn. Een voorbeeld van een kwaadaardig motief is dat een melder meerdere strategieën inzet bij een (arbeids)conflict. Als de juridische weg niet tot het gewenste resultaat leidt, hoopt de melder zijn gelijk te krijgen via een meldprocedure. Een anonieme melder kan echter niet verantwoordelijk worden gehouden voor een melding te kwader trouw omdat de identiteit van de melder niet bekend is.

Mogelijkheden:
Vanuit de bevoegde autoriteiten waarmee gesproken is en die praktijkervaring hebben met anoniem melden wordt uitdrukkelijk aangegeven dat zij, gelet op voornoemde bezwaren tegen het volledig anoniem melden, de voorkeur hebben voor meldingen waarbij de identiteit van de melder extra wordt afgeschermd door melding via een aparte inlichtingeneenheid, waarbij een medewerker van deze eenheid de informatie van een melder voor onderzoek ter beschikking stelt aan de bevoegde autoriteit.[33] In de praktijk wordt ervaren dat melders zich er niet altijd bewust van zijn dat de informatie naar henzelf herleidbaar kan zijn. Repercussies zijn in dat geval niet uitgesloten. Professionals die weten hoe daar mee om te gaan filteren de herleidbare informatie eruit en delen alleen de niet herleidbare informatie voor verder onderzoek. Dat is de extra bescherming die 'afgeschermd melden' biedt.

De ACM geeft aan dat anoniem melden via een advocaat een goed werkbare methode is waarbij de melder bovendien een dubbele identiteitsbescherming geniet. De identiteit van de melder is namelijk zowel gedurende het onderzoek als voor de rechter alleen bekend bij de advocaat. Een advocaat kan zich immers voor de rechter beroepen op zijn verschoningsrecht waardoor hij de identiteit van de anonieme melder niet bekend hoeft te maken. Bij volledige anonieme melding zal voor een rechter in verband met de bewijslast veelal de identiteit van de melder alsnog bekend moeten worden gemaakt. Het voorstel in de initiatiefnota om te melden via een advocaat, blijkt in de praktijk al toegepast te worden en te werken.

Anoniem melden via een (gecertificeerde) vertrouwenspersoon is niet te vergelijken met anoniem melden via een advocaat, omdat een vertrouwenspersoon geen verschoningsrecht heeft. Indien het tot een procedure komt, kan de rechter eisen dat de identiteit van de anonieme melder alsnog bekend wordt gemaakt.[34] Ook blijkt uit de praktijk dat als een melding plaatsvindt via een tussenpersoon, dit vaak iemand is uit de zogenaamde 'inner circle' van de melder, omdat de melder deze persoon vertrouwt. Een melder zal dus

[33] Zie bijvoorbeeld de Werkwijze informanten ACM 2017, Stcrt. 2017, nr. 52587.
[34] In de werkwijze van de ACM (zie de vorige voetnoot) worden nog andere gevallen genoemd die aanleiding kunnen zijn om de identiteit van de informant bekend te maken: "Dit kan onder meer het geval zijn wanneer:
- In een beroepsprocedure de rechter de ACM daartoe verplicht;
- sprake is van een misdrijf waarvoor aangifteplicht geldt;
- op basis van een gerechtelijk bevel een ambtenaar van de inlichtingeneenheid van de ACM als getuige onder ede wordt gehoord;
- een ambtenaar van de inlichtingeneenheid van de ACM onder ede wordt gehoord in een parlementaire enquête."

vermoedelijk eerder een persoon uit zijn vertrouwde omgeving als tussenpersoon aan willen wijzen dan een (gecertificeerde) vertrouwenspersoon. Het voorstel in de initiatiefnota om de anonieme melder te verplichten om de melding via een gecertificeerde vertrouwenspersoon te doen, waarborgt derhalve niet de anonimiteit voor een rechter en sluit ook niet aan op de ervaringen in de praktijk.

Ten aanzien van communicatie via speciale software geven de genoemde bevoegde autoriteiten aan dat dit soort software een schijnveiligheid creëert (zo kan een melder zich ook verspreken en onbedoeld zijn identiteit bekend maken). Zij raden aan om de meldingsprocedures zodanig in te richten dat meldingen zo vertrouwelijk mogelijk gedaan kunnen worden, en volledig anoniem melden via een advocaat te laten verlopen.

Overigens bestaat altijd de mogelijkheid om een anonieme melding te doen bij een werkgever of bevoegde autoriteit (bijvoorbeeld via een niet ondertekende brief), ook zonder wettelijke verplichting om onderzoek te doen naar zo'n melding.

15. Garandeer de vertrouwelijkheid van de melding

De heer Omtzigt vindt het van groot belang dat klokkenluiders erop kunnen vertrouwen dat het contact met een meldkanaal vertrouwelijk is en dat zij niet worden afgeluisterd. Hij verwijst naar de motie van 4 maart 2020 van het Kamerlid Van Nispen waarin de regering is verzocht ervoor te zorgen dat het Huis voor klokkenluiders niet kan worden afgeluisterd, zodat iedereen veilig en vertrouwelijk een misstand kan melden bij het Huis voor klokkenluiders.[35]
Dit verbod op afluistering dient volgens de heer Omtzigt niet alleen te gelden voor meldingen die bij het Huis worden gedaan, maar ook voor meldingen via andere meldkanalen. Dit geldt nog extra voor meldingen die gedaan worden bij het kanaal voor geheime diensten. Wanneer klokkenluiders twijfelen aan de vertrouwelijkheid van het contact met een meldkanaal, dan kan dit er immers toe leiden dat zij terughoudend zijn in het melden van misstanden.

Zijn voorstel is om een artikel toe te voegen waaruit expliciet blijkt dat afluistering of onderschepping van meldingen van klokkenluiders verboden is bij alle meldkanalen, met expliciete inbegrip van de meldkanalen voor geheime informatie. Daarnaast doet hij het voorstel alle meldkanalen te verplichten preventiemechanismen in te stellen om te voorkomen dat dit wel gebeurt. Hierbij kan volgens de heer Omtzigt onder andere gedacht worden aan een vergelijkbaar systeem van nummerherkenning dat aftapping van telefoongesprekken binnen de advocatuur voorkomt.

In verband met de motie-Van Nispen vindt al enige tijd overleg plaats tussen het openbaar ministerie (OM), het ministerie van Justitie en Veiligheid (JenV) en het Huis voor klokkenluiders (het Huis). De uitkomst van dit overleg is nog niet bekend. Om tot een goede beoordeling van het voorstel van de heer Omtzigt te komen, is nadere afstemming met het ministerie van JenV noodzakelijk. Vanwege de relatie met de motie van Van Nispen met betrekking tot het Huis is het van belang eerst de uitkomst van het overleg tussen het OM, JenV en het Huis af te wachten. Samen met de minister van JenV zal ik uw Kamer informeren over de uitkomst van het overleg en de reactie op het voorstel van de heer Omtzigt.

[35] Kamerstukken II 2019/20, 28844, nr. 206. Deze motie is op 29 september 2020 door uw Kamer aangenomen.

Stand van zaken pilots ondersteuning klokkenluiders
Met ingang van 1 januari 2022 is een pilot mediation en juridische ondersteuning gestart bij de sector Rijk. De inhoud van deze pilot is tezamen met vakbonden in het Sectoroverleg Rijk bepaald. De pilot richt zich op twee voorzieningen uit de CAO Rijk. In de pilot wordt nagegaan of de aangeboden ondersteuningsvoorzieningen mogelijke drempels wegnemen voor een melder om een melding van een vermoeden van een misstand te doen of door te zetten. De eerste voorziening is het aanbod van een gesprek onder begeleiding van een onafhankelijke derde of mediation tussen een medewerker en een leidinggevende. Hiermee wordt vroegtijdig ingezet op het voorkomen van het escaleren van een mogelijk conflict tussen een medewerker en een werkgever naar aanleiding van een signaal of melding van de medewerker. Door het vroegtijdig aanbieden van mediation op verzoek van de medewerker kan de verhouding tussen medewerker en werkgever snel worden genormaliseerd en wordt benadeling voorkomen. De tweede voorziening bestaat uit het vergoeden van de juridische rechtsbijstand als een melder benadeling ervaart. Deze voorziening bestond voorheen uit een voorschot. In overleg met de bonden in het Sectoroverleg Rijk is afgesproken de kosten voor beroepsmatig verleende bijstand in een procedure direct te vergoeden voor maximaal € 275,45 per uur tot een maximum van € 6.610,90 per procedure.[36] Door deze vergoeding direct te verstrekken is de gedachte dat daarmee ook een drempel wordt weggenomen om een melding te doen, omdat een medewerker de zekerheid heeft dat bij eventuele benadeling hij beroep kan doen op rechtsbijstand.

Uit een eerdere navraag is gebleken dat van de voorziening vergoeding juridische rechtsbijstand uit de CAO Rijk weinig gebruik is gemaakt, terwijl er wel diverse klokkenluiderszaken binnen de sector Rijk hebben gespeeld. De aanname is dat de voorziening mogelijk onvoldoende bekend is bij medewerkers en dat het recht op een voorschot voor de juridische rechtsbijstand niet voldoende de drempel wegnam om een melding te doen. Door middel van gerichte communicatie worden de (verbeterde) voorzieningen daarom onder de aandacht gebracht bij degenen in de organisatie die in contact staan met (potentiële) melders: zoals de integriteitscoördinatoren, vertrouwenspersonen en bedrijfsmaatschappelijk werk. Deze personen kunnen (potentiële) melders wijzen op deze voorzieningen. Daarnaast wordt ingezet op communicatie richting medewerkers en leidinggevenden om deze voorzieningen onder de aandacht brengen. De looptijd van de pilot is twee jaar, en de pilot zal worden geëvalueerd.

In het commissiedebat van 21 april jl. heb ik aangegeven dat er gesprekken gaande zijn tussen mijn ministerie, het Huis voor klokkenluiders, en een organisatie die gespecialiseerd is in psychosociale ondersteuning om te verkennen of het Huis melders kan doorverwijzen naar deze organisatie. In deze gesprekken zijn we tot de conclusie gekomen dat dit inderdaad het geval is. De Stichting Slachtofferhulp Nederland (SHN) kan vanaf september starten met de ondersteuning van melders op psychosociaal vlak. De voorbereidingen voor deze ondersteuning worden op dit moment door SHN in gang gezet. In overleg met het Huis wordt ook bekeken of er schrijnende gevallen zijn waar SHN vooruitlopend al ondersteuning aan zou kunnen bieden. De pilot bij SHN zal twee jaar lopen, oftewel tot medio 2024. Hiermee wordt rekening gehouden met een ondersteuning van twee jaar door SHN voor iedere melder die door het Huis wordt doorverwezen. Dit betekent dat eventuele melders die zich bijvoorbeeld in 2023

[36] Deze bedragen zijn exclusief btw en kantoorkosten, die wel worden vergoed.

aanmelden vanaf dat moment nog op twee jaar ondersteuning van SHN kunnen rekenen.

In de loop van het eerste jaar van de pilot wordt gestart met een evaluatie om in kaart te brengen hoeveel er gebruikt wordt gemaakt van de ondersteuning door SHN en in hoeverre deze ondersteuning aansluit bij de behoefte. De uitkomst van de evaluatie kan dan gebruikt worden om de ondersteuning ook op de langere termijn te kunnen organiseren.

Bevorderen veilig werk- en meldklimaat
Het is belangrijk dat de wet bescherming biedt aan klokkenluiders. Maar ook is het belangrijk om te voorkomen dat het nodig is om de klok te luiden. Dit betekent dat organisaties moeten werken aan een cultuur waar vermoedens van misstanden aangekaart kunnen worden zonder dat werknemers zich zorgen hoeven te maken voor de gevolgen daarvan.

In september wil ik een campagne starten om organisaties te stimuleren zorg te dragen voor een veilig werk- en meldklimaat of om dit verder te verbeteren. Cultuur en gewoontes veranderen echter niet zomaar. Verandering ontstaat wanneer gedrag verandert en mensen daartoe gemotiveerd worden. Daarom vind ik het belangrijk om naast individuele werkgevers uit de private en publieke sector en sociale partners (Stichting van de Arbeid), ook de wetenschap te betrekken bij het nadenken over de vormgeving en uitwerking van de campagne. Het doel is om een netwerk te creëren van werkgevers die op dit gebied vooruitlopen met hun aanpak, zodat zij als inspiratie kunnen dienen voor andere werkgevers.

Er zijn meerdere methodes om gedragsverandering te bewerkstelligen. Dit kunnen bijeenkomsten en seminars zijn, trainingen voor leidinggevenden, en communicatie bijvoorbeeld via de website www.wetbeschermingklokkenluiders.nl. Dit zal nog nadere invulling krijgen. Ik heb de opdracht gegeven om de campagne dusdanig op te zetten dat er gemonitord kan worden wat de effecten zijn. Ik zal uw Kamer einde van dit jaar informeren over de voortgang van de campagne.

Hierbij merk ik op dat een veilig werkklimaat een thema is dat raakt aan andere belangrijke actuele thema's waar acties op worden ingezet mede onder verantwoordelijkheid van mijn ambtsgenoot van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, zoals het bevorderen van integriteit, het voorkomen en aanpakken van (seksueel) grensoverschrijdend gedrag en het bieden van tegenspraak in een politiek-bestuurlijke context. Mijn ministerie houdt verbinding met de verschillende initiatieven, zodat de ingezette acties elkaar kunnen versterken en organisaties en werknemers hiermee uiteindelijk geholpen zijn.

Overige ondersteuningsmogelijkheden
Tijdens het overleg met de vaste commissie voor Binnenlandse Zaken op 21 april jl. heb ik naar aanleiding van een vraag van mevrouw Dekker-Abdulaziz naar de mogelijkheid van bestuursrechtelijke bevoegdheden ter sanctionering van werkgevers geantwoord dat ik naar soortgelijke organisaties als het Huis voor klokkenluiders ga kijken om te bezien of er wellicht nog andere mogelijkheden zijn om die klokkenluider te ondersteunen. Vergelijkbare organisaties als het Huis, die onafhankelijk onderzoek doen zijn bijvoorbeeld de Nationale ombudsman en het College voor de rechten van de mens. Ook zij doen op basis van een verzoek onafhankelijk onderzoek en brengen een rapport met een oordeel en zo nodig

aanbevelingen uit. Aan deze organen is evenals aan het Huis voor klokkenluiders geen bestuursrechtelijke sanctiebevoegdheid toegekend.

In de Wet College voor de rechten van de mens zijn wel een aantal instrumenten geregeld die gezien kunnen worden als ondersteunend aan de positie van een verzoeker. Zo biedt artikel 13 van deze wet het College voor de rechten van de mens een procesbevoegdheid, die inhoudt dat het College in rechte kan opkomen tegen gedragingen die in strijd zijn met de gelijkebehandelingswetgeving. Deze bevoegdheid is echter nog niet door het College toegepast, zodat ervaringen daarmee niet beoordeeld kunnen worden. Ik ben wel voornemens om in het kader van de bovengenoemde pilots en de voorbereiding van het vervolgwetsvoorstel te bezien of een dergelijke procesbevoegdheid van toegevoegde waarde zou kunnen zijn en als dat zo is bij het Huis voor klokkenluiders of een andere organisatie zou kunnen worden belegd.

Verder proces
Een deel van de voorstellen van de heer Omtzigt is meegenomen in de tweede nota van wijziging. Een ander deel van de voorstellen van de heer Omtzigt, zoals die met betrekking tot de uitbreiding van het benadelingsverbod voor familieleden buiten het werkgerelateerde verband, een nadere voorziening voor het melden van staatsgeheime informatie, de uitbreiding van sancties voor de aanpak van werkgevers die een klokkenluider benadelen en het anoniem melden, vergt nader onderzoek. Deze voorstellen worden (mede gelet op de ingebrekestelling van de Europese Commissie) betrokken bij de voorbereiding van het volgende wetsvoorstel naar aanleiding van de evaluatie. Ik zal uw Kamer dan ook informeren over wat er uit het nadere onderzoek is gekomen en of deze voorstellen aanleiding geven tot een wetswijziging. Wat het instellen van een fonds voor klokkenluiders betreft, wil ik eerst de uitkomsten van de verschillende pilots afwachten. Als dit een wetswijziging vergt, zal dit, gelet op de looptijd van de pilots, worden meegenomen in een apart wetstraject.

Tussentijds zal ik uw Kamer informeren over de voortgang van de nadere onderzoeken. Over het voorstel van de heer Omtzigt om de vertrouwelijkheid van de melding te garanderen, volgt een separate reactie aan uw Kamer.

Tot slot
Zoals ik ook in het overleg op 21 april jl. heb aangegeven, ga ik graag in gesprek met de familie van wijlen klokkenluider Frits Veerman. Een gesprek met zijn kinderen vindt in juli plaats.

De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,

Hanke Bruins Slot

Klokkenluiders

Loyaliteit staat bij de overheid in rangorde boven integriteit. Elke klokkenluider die een misstand meldt, vindt een vijandige organisatie tegenover zich.

Bron: villamedia.nl

4 maart 2014

Paul van Buitenen

27 februari 2019

Het Huis voor de Klokkenluider is een compromis waarin veel zaken niet geregeld zijn, omdat die in de ontwerpfase zijn afgevallen om een Kamermeerderheid te krijgen en daarna ook nog eens de Eerste Kamer mee te krijgen. Feit is dat meldingen van klokkenluiders als bedreigend worden ervaren voor de heersende status quo in de polder. Daarom had het Huis ook voorzien moeten worden met ervaringsdeskundigen die passende ondersteuning en adviezen kunnen geven. Nu zaten er alleen ambtelijke juristen die alles uit de kast trekken om een melder af te serveren op de toelatingscriteria. Het resultaat is er naar. Bij 'klokkenluiden' gaat het niet om flauwekul die door de organisatie zelf kan worden opgelost, maar om harde, maatschappelijk relevante en zware misstanden. Je moet van bijzondere huize komen en inderdaad steun hebben om zoiets te overleven en tot een goed einde te brengen. Zolang de bestuurlijke en politieke lagen daar niet aan willen, zal iedere klokkenluidersregeling precies het tegenovergestelde doen dan waarvoor de regeling was ingesteld, namelijk de melder in de val lokken. Dat is ook bij het Huis gebeurd. Er lopen nu ernstige, goed gedocumenteerde klachten tegen het Huis, maar ik heb er een hard hoofd in of dit tot een verbetering zal leiden. De laatste brief van de minister van BZK belooft daarin weinig goeds.

Caroline Raat: "De klokkenluider is 'dood', lang leve de melder"

riskcompleance.nl

26 februari 2019

Kennisbank

Michel Klompmaker

Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights

A A N T E K E N E N

Minister van Justitie en Veiligheid
namens de Nederlandse Staat gemachtigd
D. Yesilgöz-Zegerius

Postbus: 20301
2500EH, DEN HAAG

Mierlo, 7 november 2022
betreft: ter uwer informatie

Zijne Excellentie Yesilgöz-Zegerius,

Het kabinet

Een beeld op van een goed functionerende nederlandse rechtsstaat, met hoge gepercipieerde rechterlijke onafhankelijkheid, en dat de onafhankelijkheid van rechters hoog gepercipieerd wordt door burgers en het bedrijfsleven. Het kabinet onderschrijft het belang dat burgers en het bedrijfsleven kunnen vertrouwen op de onafhankelijkheid van rechters en de rechtspraak. 8 European Justice Scoreboard 2021 (https://ec.europa.eu/info/files/eu-justice-scoreboard-2021).8

1 oktober 2021
BZDOC-870508676-26
Ministerie van Buitenlandse Zaken
Kabinetsappreciatie Rechtsstaatrapport 2021 van de Europese Commissie

IFUD of Human Rights

Er is sprake van dwaling onjuiste voorstelling van zaken over de uitvoering en werking van de Nederlandse rechtsstaat door European Justice Scoreboard 2021, het kabinet neemt deze onjuiste voorstelling van zaken over.

Rechtspositie van de burger tegenover de Staat

Vaak zijn mensen zich van de kwetsbaarheid van hun positie niet bewust wanneer zijn betrokken zijn in een juridisch conflict tegen de Staat met de diverse ketenpartners om hun recht te behalen. Het establishsment van de gevestigde orde van de overheid die samen met hun de ketenpartners dit systeem willen beschermen en hierbij bewust in stand houden. De rechtzoekenden maken bezwaar maar raken vrij snel verstrikt tussen klachteninstituten die

niet functioneren,rapporten en formulieren, een juridische uitputtingsstrijd,de zware bewijslast,de slopende eenzijdige rechtspraktijk tot juridisch touwtrekken tot aan de Hoge Raad toe. Zo worden deze arme slachtoffers op mensonwaardige wijze gemangeld en uitgekleed waarbij ook vaak huisgenoten gefrustreerd raken,raken deze onervaren medeburgers vrij snel het zicht op de door hen te nemen stappen en op hun rechtspositie kwijt. Een slachtoffer van deze praktijk is vrijwel kansloos om erkenning en vervolgens enig recht te krijgen.Deze praktijk leidt tot een ziek(er) makende uitputting en tot traumatisering.

Heersende klasse

Het recht – ook het strafrecht- dient er vooral te zijn om onmachtige te beschermen. In Nederland is dit precies andersom.Het recht beschermt en bevoordeelt de politieke en economische heersende klasse binnen de Staat. Het recht is een monopolitisch machtsmiddel van het establishment met een eigen Staat van heersers binnen die Staat.

Slapp's

Zodra klokkenluiders er een vinger naar uitstrekken sluit het systeem zich hermetisch Iedere aanval op de Staat en het systeem wordt door het Openbaar Ministerie en de rechters onmiddellijk afgeblokt. Vaak zet de overheid politieke opposanten en mensenrechtenverdedigers buitenspel door een conflict met de overheid te medicaliseren.
Brussel, 27.4.2022 COM(2022) 177 final 2022/0117 (COD) Voorstel voor een RICHTLIJN VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD tot bescherming van bij publieke participatie betrokken personen tegen kennelijk ongegronde of onrechtmatige gerechtelijke procedures ("strategische rechtszaken tegen publieke participatie") {SWD(2022) NL 117 final} NL

Establishment van de macht

"het behouden van de status quo"

Het apparaat van het gevestigde establishment van machthebbers binnen de regering in Den Haag samen met de tentakels van het grote bedrijfsleven die ongelooflijke macht uitoefenen in de overheid, media, academische wereld, het leger en de banken, staan boven electorale belangen. Deze groep zal nooit toestaan dat er een situatie ontstaat waarin hún macht aan voordelen verliest aan die van de democratische.

Ontkenning

Brief 3 september 2002 minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, mede namens de minister-president, tevens minister van Algemene Zaken, en de minister van Justitie aan Prof. mr. A.Q.C. Tak: *"het is niet duidelijk wat bedoeld wordt met de "gevestigde orde"*, (bron: Nationale Ombudsman Rapport Datum: 24 augustus 2004 Rapportnummer: 2004/328).

In theorie en praktijk concludeerde Tak onder meer dat het systeem van rechtsbescherming van de burger tegen de overheid alarmerende vormen heeft aangenomen. Met name de Raad van State moet het daarbij ontgelden, (boek “De Maastrichtse School” 2002).

Onder establishment wordt over het algemeen verstaan: "de gevestigde orde", ofwel de groep van personen die het geheel van institutionele, politieke, culturele, juridische en economische hefbomen in handen heeft, en die deze macht uiteraard ook wenst te bestendigen. Ze hangt dus nauw samen met elites en kringen waarbinnen de leden ervan elkaar frequenteren (vrijmetselaarsloges, exclusieve clubs, allerlei lobby's), bron: wikipedia.org.

Het beginsel van “equality op arms” gaat ervan uit dat zowel de verdediging als het de eiser met hetzelfde dossier en met dezelfde middelen strijden.

Onder verwijzing naar de brieven die eerder verzonden zijn aan U:

-11januari 2022

-6 september 2022

IFUD of Human Rights

De Voorzitter

J.P. van den Wittenboer

Correspondence:Po.box 324, 5660AH Geldrop The Netherlands
Offices:Kastanje 28, 5731NK Mierlo The Netherlands
C.o.C.reg:41092925 Eindhoven N.L.
E-mail: ifudofhumanrights@yahoo.com
Internet: https://ifudofhumanrights.weebly.com
Phone:+31 -(0)6 50 425 552

UNITED STATES HOLOCAUST MEMORIAL MUSEUM
www.ushmm.org
Site bezoeken

USHMM Statement Condemning Rising Antisemitism
Yahoo/Postvak IN

Giving, Planned <planned_giving@ushmm.org>

Bcc:audiorarities@yahoo.com

Op di 8 nov-2022 om 15:32

Dear Legacy of Light Members,

The Museum issued this statement last week. It can also be found on our website.

UNITED STATES HOLOCAUST MEMORIAL MUSEUM STRONGLY CONDEMNS RISING ANTISEMITISM IN THE UNITED STATES; CALLS ON LEADERS AND CITIZENS TO CONFRONT THIS DANGEROUS TREND

WASHINGTON, DC – Four years ago last week, the most deadly antisemitic attack in our country's history was carried out by a lone gunman, radicalized by online hate speech. Eleven worshippers at the Tree of Life Synagogue in Pittsburgh were murdered in cold blood simply for being Jewish. This was shocking for our country and especially for Holocaust survivors, who could never have imagined such an event taking place in the United States. Those who hoped this horrific attack would serve as a wake-up call to the dangers of rising antisemitism amid a larger climate of hatred have sadly been proven wrong.

Instead, outrageously explicit expressions of antisemitism have become almost a daily occurrence. Whether from politicians, athletes, entertainers, the media or other people of influence—and whether it is online or in public spaces such as a bridge in Los Angeles or a college football game in Florida—antisemitic rhetoric is increasing in its frequency, visibility, and intensity.

Though condemnation for recent antisemitic acts has come from many quarters, episodic outrage is insufficient. Leaders and citizens must consistently condemn such sentiments and work toward addressing their root causes. The Holocaust teaches that hatred can easily infect a society—in Nazi Germany, it started with Jews but did not end with them. All Americans who value a free, just, and pluralistic society should see these alarming trends as a threat to each of us.

“The Holocaust has important lessons for us today, and one of them is that antisemitism cannot be allowed to flourish uncontested,” said Museum Chairman Stuart E. Eizenstat. “The Nazis carefully deployed escalating antisemitism to test what ordinary Germans would tolerate. The Nazis counted on indifference and silence as they ratcheted up their anti-Jewish rhetoric and actions. While the United States in 2022 is not Nazi Germany, and we live in a democratic society with many checks and balances, it remains imperative for each and every one of us to forcibly reject antisemitism and racism.”

A nonpartisan federal institution, the United States Holocaust Memorial Museum is America’s national memorial to the victims of the Holocaust, dedicated to ensuring the permanence of Holocaust memory, understanding, and relevance. Through the power of Holocaust history, the Museum challenges leaders and individuals worldwide to think critically about their role in society and to confront antisemitism and other forms of hate, prevent genocide, and promote human dignity. For more information, visit ushmm.org.

DeepL

Geven, Geplande <planned_giving@ushmm.org>
Bcc:audiorarities@yahoo.com
Op di 8 nov. om 15:32

Beste Legacy of Light leden,

Het museum heeft deze verklaring vorige week uitgegeven. Deze is ook te vinden op onze website.

UNITED STATES HOLOCAUST MEMORIAL MUSEUM VEROORDEELT KRACHTIG HET TOENEMENDE ANTISEMITISME IN DE VERENIGDE STATEN; ROEPT LEIDERS EN BURGERS OP DEZE GEVAARLIJKE TREND AAN TE PAKKEN

WASHINGTON, DC - Vorige week, vier jaar geleden, werd de meest dodelijke antisemitische aanslag in de geschiedenis van ons land gepleegd door een eenzame schutter, geradicaliseerd door online haatzaaierij. Elf gelovigen in de Tree of Life Synagoge in Pittsburgh werden in koelen bloede vermoord, alleen omdat ze Joods waren. Dit was schokkend voor ons land en vooral voor de overlevenden van de Holocaust, die zich nooit hadden kunnen voorstellen dat een dergelijke gebeurtenis in de Verenigde Staten zou plaatsvinden. Degenen die hoopten dat deze afschuwelijke aanslag zou dienen als een waarschuwing voor de gevaren van toenemend antisemitisme in een groter klimaat van haat, hebben helaas ongelijk gekregen.

In plaats daarvan zijn schandalig expliciete uitingen van antisemitisme bijna dagelijkse kost geworden. Of het nu gaat om politici, atleten, entertainers, de media of andere mensen met invloed - of het nu online is of in openbare ruimten zoals een brug in Los Angeles of een voetbalwedstrijd van een universiteit in Florida - antisemitische retoriek neemt toe in frequentie, zichtbaarheid en intensiteit.

Hoewel de recente antisemitische daden uit vele hoeken zijn veroordeeld, volstaat een episodische verontwaardiging niet. Leiders en burgers moeten dergelijke gevoelens consequent veroordelen en werken aan de aanpak van de onderliggende oorzaken. De Holocaust leert dat haat gemakkelijk een samenleving kan infecteren - nazi-Duitsland begon met Joden, maar eindigde niet met hen. Alle Amerikanen die waarde hechten aan een vrije, rechtvaardige en pluralistische samenleving moeten deze alarmerende trends zien als een bedreiging voor ieder van ons.

"De Holocaust heeft belangrijke lessen voor ons vandaag, en één daarvan is dat antisemitisme niet onbetwist mag floreren," zei museumvoorzitter Stuart E. Eizenstat. "De nazi's gebruikten zorgvuldig escalerend antisemitisme om te testen wat gewone Duitsers zouden tolereren. De nazi's rekenden op onverschilligheid en stilte terwijl ze hun anti-joodse retoriek en acties opvoerden. Hoewel de Verenigde Staten in 2022 geen nazi-Duitsland zijn, en we in een democratische samenleving leven met veel checks and balances, blijft het voor ieder van ons noodzakelijk om antisemitisme en racisme met kracht af te wijzen."

Het United States Holocaust Memorial Museum, een onpartijdige federale instelling, is Amerika's nationale gedenkteken voor de slachtoffers van de Holocaust, gewijd aan het verzekeren van de blijvende herinnering aan de Holocaust, begrip en relevantie. Door de kracht van de holocaustgeschiedenis daagt het museum leiders en individuen wereldwijd uit om kritisch na te denken over hun rol in de samenleving en om antisemitisme en andere

vormen van haat te bestrijden, genocide te voorkomen en menselijke waardigheid te bevorderen. Ga voor meer informatie naar ushmm.org.

-
-
-
-

Balans

BLAD:

KASBOEK

Jaar:	**2022**
Instelling:	IFUD of Human Rights

Datum	Omschrijving	Kas
31.12.2021	eind kas contant	139,48
22.04.2022	Ontv gift J.P. Wittenboer printerinkt	€ 27,49
06.08.2022	Ontv gift J.P. Wittenboer	€ 245,03
06.08.2022	Af kosten deurwaarder	-€ 245,03
24.08.2022	Ontv gift J.P. Wittenboer	€ 152,56
24.08.2022	Af kosten deurwaarder	-€ 152,56
17.10.2022	Ontv gift J.P. Wittenboer	€ 42,20
17.10.2022	Af kosten Ezbook printen rapport	-€ 42,20
12.12.2022	Ontv gift J.P. Wittenboer printerinkt	€ 27,49
12.12.2022	Ont gift J.P. Wittenboer energie	€ 213,00
12.12.2022	Af energie	€ 213,00
12.12.2022	Ontv. Gift J.P. Wittenboer	€ 139,50
12.12.2022	Af. Postbus	€ 139,50
	Totaal eind contant kas 2022	€ 139,48

IFUD of Human Rights — Balans

		2021		2022
Activa				
Huidige activa:				
Contant geld		139,48		139,48
Kantoor apparatuur		180,66		180,66
		-		-
		-		-
		-		-
		-		-
Totaal van huidige activa	**€**	**320,14**	**€**	320,14
Vaste activa				
Liquide middelen (kas)		139,48		139,48
Vermogen 10% na schenking ushmm overgebleven		-		-
hoofdvordering		2.004.000,00		-
Schuldvordering NL-Staat notarieel (beraming)				2.004.000,00
Netto vaste activa	**€**	**2.004.139,48**	**€**	2.004.139,48
Overige activa				
Goodwill		-		-
Totaal van overige activa	**€**	**2.004.180,66**	**€**	2.004.180,66
Totaal van activa				

		2021		2022
Verplichtingen en vermogen van eigenaar				
Huidige verplichtingen:				
Crediteuren		-		-
Verschuldigde loonkosten		-		-
Toegenomen compensatie		-		-
Verschuldigde inkomstenbelasting		-		-
Transitorische passiva		-		-
Overige		-		-
Totaal van huidige verplichtingen	**€**	**-**	**€**	**-**
Langetermijnverplichtingen				
Verschuldigde hypotheek		-		-
Totaal van langetermijnverplichtingen	**€**	**-**	**€**	**-**
Vermogen van eigenaar				
Investeringskapitaal		-		-
Herinvesteringen		-		-
Totaal vermogen stichting	**€**	**2.004.180,66**	**€**	**2.004.180,66**
Totaal Vermogen	**€**	**2.004.180,66**	**€**	2.004.180,66

Saldo Kas	**€**	**139,48**	**€**	139,48

BLAD:1

KASBOEK

Jaar:	**2022**
Bedrijf:	Audio-Rarities

Datum	Omschrijving	Kas
31.12.2020	Eind saldo ING 2021	477,54 €
	Eind Kas 2021	**98,32**
11-01=2022	storting Audio-R eigen rek	€ 15,59
30.01.2022	kosten zakelijke rek ING	-€ 11,95
21-01 2022	navullingen ballpoint ebay china	-€ 4,48
1-1 t/m 31-3-22	kosten zakelijke rek ING	€ 24,94
26.05.2022	koten zakelijke rek ING	-€ 7,49
juni-juli 2022	kosten zakelijke rek ING	-€ 14,98
01.07.2022	kosten zakelijke rek ING	€ 7,49
01.10.2022	Ontv gift J.P. v.d. Wittenboer privé	€ 200,00
1-8 t/m 30-09-22	kosten zakelijke rek ING	-€ 14,98
12.12.2022	Ontv gift J.P. Wittenboer energie	€ 213,00
12.12.2022	Af energie	€ 213,00
12.12.2022	Gift J.P. van den Wittenboer	€ 139,50
12.12.2022	Af postbus	€ 139,50
07.11.2022	kosten zakelijke rek ING	-€ 7,71
07.12.2022	kosten zakelijke rek ING	-€ 7,71
30.12.2022	banksaldo	€ 591,40
	Totaal	
	Kas contant eind 2022	
		€ 98,32

Audio-Rarities — Balans

		2021		2022
Activa				
Huidige activa:				
Saldo Pay Pal geen		-		-
Saldo ING		477,54		591,40
Voorraden CD's in 2021 (291) / in 2022 (180)		1.539,90		1.450,80
Giften/ gemaakte kosten		-		-
Af versturen cd post usa		-		-
Donaties		-		-
Totaal van huidige activa	€	**2.017,44**		2.042,20
Vaste activa				
Onroerend goed en apparatuur		-		-
Verbeteringen aan gehuurde onroerende zaken		-		-
Vermogen en andere investeringen		-		-
Verminderd met cumulatieve afschrijvingen		-		-
Netto vaste activa	€	-	€	-
Overige activa				
Goodwill		-		-
Totaal van overige activa	€	-	€	-
Totaal van activa	**€**	**2.017,44**	**€**	**2.042,20**

		2021		2022
Verplichtingen en vermogen van eigenaar				
Huidige verplichtingen:				
Crediteuren		-		-
Verschuldigde loonkosten		-		-
Toegenomen compensatie		-		-
Verschuldigde inkomstenbelasting		-		-
Transitorische passiva		-		-
Overige		-		-
Totaal van huidige verplichtingen	€	-	€	-
Langetermijnverplichtingen				
Verschuldigde hypotheek		-		-
Totaal van langetermijnverplichtingen	€	-	€	-
Vermogen				
Kantoor apparatuur		63,73		63,73
Kas		98,32		98,32
	€	**162,05**		**162,05€**
				Kas
Opbrengst CD / MP3 en streaming	**€**	**137,40 €**		**98,32**

CD/Mp3: 137,40€

Totaal vermogen Saldo €		**2.214,68**	**€**	**2.231,00 €**

De samenleving digitaliseert in hoog tempo. Ook de stichting gebruikt hierdoor steeds minder papier en printer inkt. Internet en social media spelen steeds meer een cruciale rol. De stichting heeft thans een archief toegankelijk voor iedereen met bestanden van pdf, Mp3 en video, totaal 4736 bestanden.
https://archive.org/details/@humanrights

Stroom & Gas Kastanje 28, 5731NK, Mierlo

Audio-Rarities (zakelijk) contract Vattenfall Nederland.
Kosten (voorschot) over 2022 in rekening gebracht door leverancier:
euro. 852,00 euro
Er staat geen apart gebouw op de balans voor Audio-Rarities. Dan moet je in alle redelijkheid de energienota schatten naar zakelijk en privé. Er is daarom geen extra tussenmeter, maar gewoon één hoofdmeter voor stroom en gas op het adres.
½ deel is privé
¼ deel is Audio-Rarities
¼ deel is Stichting
Dat wil inhouden dat de kosten voor Audio-Rarities in 2022 bedroegen 213,00 euro, voor de Stichting ook 213,00 euro. Deze bedragen zijn voorgeschoten door J.P. van den Wittenboer. Daarom gelden deze bedragen als particuliere giften aan de stichting en audio-rarities in de balans.
Huur van de postbus
De huur per jaar voor 2022 voor de postbus bedroeg 278,30 euro
De verdeelsleutel is ½ Audio-Rarities en ½ stichting. Het bedrag voor Audio-Rarities is aldus 139,15 euro en voor de stichting ook 139,15 euro. De totale bedragen zijn voorgeschoten door J.P. van den Wittenboer. De bedragen zijn giften aan Audio-Rarities en giften aan de stichting. Notariële Grosse:
https://archive.org/details/GrosseNotarieel2004

CDbaby sales report Audio-Rarities Hitler’s Inferno 2022

https://archive.org/details/cdbaby-sales-2022-audio-rarities

Churchill learn from history

"Those who fail to learn from history are doomed to repeat it"

Winston Churchill , (speech House of Commons Nov 16- 1948)

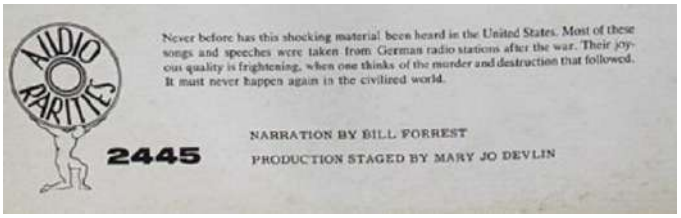

From the back-sleeve Hitler's Inferno record

https://archive.org/details/HitlersInferno_20190110
https://archive.org/details/hitlers-inferno-audio-rarities

"It must never happen again in the civilized World"

Iedereen was er Heilig van overtuigd in 1945, zelfs generaals. In 1955 nazi-officieren spoedig in Navo. In 1958 de eerste voorzitter commissie van EEG ex-nazi Walter Hallstein. Walter Hallstein: Vooraanstaand Nazi jurist – en voornaamste architect van de 'Brusselse EU.

"Zij die zich de geschiedenis niet kunnen herinneren zijn veroordeeld deze te herhalen"

George Santayana

https://www.dr-rath-foundation.org/2020/10/the-nazi-roots-of-the-brussels-eu-book/

Walter Hallstein: a diplomatic force propelling swift European integration

Walter Hallstein 1901 - 1982

Walter Hallstein was the first President of the European Commission from 1958 to 1967, a committed European and a decisive proponent of European integration.

As President of the European Commission, Hallstein worked towards a rapid realisation of the Common Market. His energetic enthusiasm and powers of persuasion furthered the cause of integration even beyond the period of his presidency. During his mandate, the integration advanced significantly.

The one-time Secretary of State in the German Foreign Ministry originally attained international recognition through the 'Hallstein Doctrine' of the 1950s, which shaped German foreign policy for years to come, and had at its core the linking of the young democracy with western Europe.

Early life and wartime experiences

Walter Hallstein was born on 17 November 1901, the son of a Protestant building control officer in the south-western German city of Mainz. After graduating from the local grammar school, he studied Law and Political Science in Bonn, Berlin and Munich. In 1925 he graduated and started work as an assistant to a Professor at the University of Berlin. In 1927 he became an examiner at the University of Rostock in northern Germany, qualifying as a lecturer there in 1929. One year later he was appointed as Chair of Private and Company law, a position he would hold for the next ten years, becoming an expert in his field, a respected scholar and an internationally renowned university lecturer. He then became a Professor at the University of Frankfurt from where he was drafted into the German armed forces in 1942, despite his hostility towards Nazism. After the Allied invasion of 1944 Hallstein was taken to a prisoner of war camp in the United States where he set up a camp university of sorts to educate his fellow prisoners on the law and their rights.

After the war he was appointed Vice-Chancellor at the University of Frankfurt and in 1948 was invited by Georgetown University to be a guest lecturer there. As one of the first German scholars to be invited to an American university, his experiences in America strengthened his conviction that Germany should join the international initiatives aimed at strengthening the bond amongst democracies after the Second World War. Joining international alliances such as the UN and NATO was, to him, pivotal in the return of Germany to the international stage.

European Coal and Steel Community

Hallstein's excellent diplomatic skills, awareness of the need for European unity and his specialised knowledge and experience in the field, led Konrad Adenauer, then Chancellor of Germany, to appoint him as head of the delegation leading negotiations at the Schuman Conference on the forming of the European Coal and Steel Community in 1950. During this time he worked closely with Jean Monnet, his French counterpart. They both soon realised that they shared fundamental beliefs on the need for European integration if Europe were to prosper again.

In 1951 Adenauer appointed Hallstein as State Secretary in the Federal Foreign Office where he was not only involved with the establishment of the ECSC, but also with an attempt to create a European Defence Community to unite the budget, forces and arms policies of the western European countries. He was also involved in negotiations with Israel over the payment of reparations to the Jewish people and played an important role in Germany's foreign relations strategy. What would later become known as the 'Hallstein Doctrine' of 1955 was a strict policy agreement that West Germany would not enter into any diplomatic relations with states recognising Eastern Germany (DDR).

The European Economic Community

To Hallstein, the failure to create the European Defence Community in 1954 posed a very large and real threat to security in Germany and western Europe since it would be easier for the Soviet Union to extend its influence in a divided Europe. This led him to focus his energies on the economic integration process rather than the political one. Consequently, he became a staunch proponent of European unity through the forming of a European Economic Community. The first steps towards this economic integration enabling people, services and goods to travel freely were taken during the Messina Conference in 1955. Although Hallstein initially wanted this integration to be all-encompassing and achieved as quickly as possible, the political realities of the time helped him to recognise that a gradual fusing together of the markets of the member states would be of maximum benefit to all. In 1958 the Treaty of Rome came into force and Hallstein was chosen as the first President of the Commission of the European Economic Community.

Presidency of the Commission

Although by now Hallstein realised that integration would not become a reality as fast as he would have liked, as President of the Commission he became a driving force behind the swift integration process that would follow. For instance, during his term of office, the so-called 'Hallstein period', he began the consolidation of European law which was to have a great impact on national legislation. As a proponent of a federal Europe with a strong Commission and Parliament (to prevent the Union from constantly playing second fiddle to national governments) it is clear that he had one aim for the European Community: the vision of a united Europe as laid down in the Schuman Declaration of 9 May 1950. At this time, however, France's President De Gaulle had another conviction: where Hallstein thought that a federation was to be sought, meaning ceding a large part of national capacities and power to the Union, De Gaulle believed that Europe should take the confederate route, becoming a 'Europe of States', with more powers remaining in the member states. A build-up of differences between the French government and the other member states over a number of issues pertaining to this fundamental difference of opinions, led to the 'Empty Chair Crisis' in 1965, when France withdrew all of its representatives from the European institutions for some time, before a compromise was reached.

Without Hallstein's energetic enthusiasm, diplomatic negotiating skills and strong powers of persuasion, the speed of European integration witnessed during his years in office would not have been possible.

© National Archief/Spaarnestad Photo

Hallstein as President of the European Commission speaking in the Netherlands in 1965.

Walter Hallstein

Na de Tweede Wereldoorlog stond een grote groep voormalige Duitse Nazi's aan de wieg van de EU. De meest beruchte onder hen was Walter Hallstein (1901-1982), een jurist die onder Hitler furore had gemaakt,(Bron: Gerard de Boer).

zegt Walter Hallstein

BONN, 18 Febr. — Herr professor Walter Hallstein, die permanent hoofd is van Adenauers ministerie van Buitenlandse Zaken, heeft gisteren in de Westduitse Bondsdag woorden gesproken, die menig Nederlandse patriot de ogen kunnen openen.
Hallstein is zelf een voormalig nazi-diplomaat en hij verlangde van de Westeuropese landen, dat de Duitse oorlogsmisdadigers vrijgelaten zullen worden.

„Indien wij de wereldvrede wensen te verzekeren, dan moeten de andere volken (de nazi-misdaden) vergeten en vergeven.....", sprak hij.

Wereldvrede verzekeren met de Duitse oorlogsmisdadigers.....
De zaak kwam aan de orde bij een interpellatie van twee regeringspartijen — de Dutse partij en de Vluchtelingenpartij — beide een vergaarbak van vroegere nazi's. Deze verlangden openlijke uitspraak van regering en Bondsdag, waarin onmiddellijke vrijlating van alle oorlogsmisdadigers wordt verlangd.
Zover wilde Hallstein echter niet gaan. Nog niet. Hij was het er wel mee eens, maar men moest rekening houden met de „psychologische toestand" in de Westeuropese landen. Het was verstandiger dit uit te stellen tot **na de ratificatie van de Parijse accoorden.**
Nadat een van de sprekers van de Vluchtelingenpartij, met instemming van de regering, nog eens gezegd had dat „het grootste deel der oorlogs-veroordeelden (geen oorlogsmisdadigers) onschuldig was en in Duitsland nooit veroordeeld zou zijn geworden" (!) werd besloten de zaak uit te stellen tot na de ratificatie. Eerst de herbewapening, dan komen ook de laatsten der kampbeulen en SS-moordenaars (sinds 1950 is in het Westen reeds 90 procent vrijgelaten) weer los !

De waarheid 18-02-1955

8. De - belangrijke - maatschappelijke doelstelling van Audio ---------
Rarities is----------
het in stand houden van de les van gisteren als een ----------
getuigenis, als een les voor de toekomst. ----------
Audio Rarities verricht activiteiten van wetenschappelijke----------
en maatschappelijke aard in algemene zin, zonder----------
bedrijfseconomisch winstoogmerk; alle eventuele winst----------
wordt bestemd voor de stichting. Door Audio Rarities wordt--------
deelgenomen aan het maatschappelijke verkeer en het----------
streven van Audio Rarities is duurzaam.----------

fragment uit Grosse notarieel van zestiende juli tweeduizend vier

Gezien de minimale verkoopresultaten van de CD “Hitler’s Inferno” wanneer alleen op bedrijfsecommische gezien zou Audio-Rarities er onmiddellijk mee moeten stoppen. Men zou kunnen stellen dat mensen het niet belangrijk genoeg vinden om de CD te kopen. Maar hier is een bedrijfseconomische beredening niet aan de orde,daar de CD alleen non-profit is toegelaten, met verwijzing “verweesde werken”. Het punt dat de mensheid deze CD onbelangrijk ziet,kan ook worden gezien dat men deze CD niet heeft begrepen, en niet wenst of heeft kunnen leren uit de fouten van het verleden.

Intermediaire Stichting van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens
31 december 2022
VOORZITTER / BESTUUR
J.P. van den Wittenboer

IFUD of Human Rights:
https://ifudofhumanrights.weebly.com

IFUD of Human Rights

ANNUAL REPORT 2022
Jaarverslag 2022

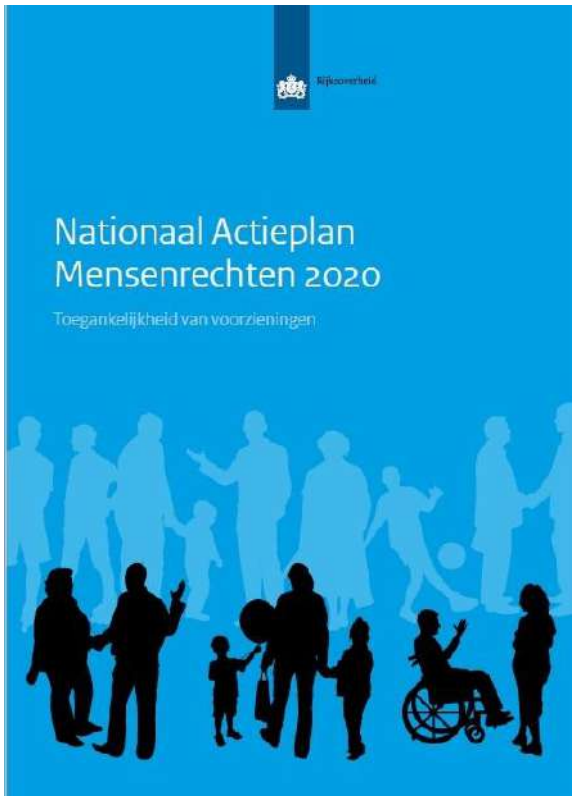
Rijksoverheid
Nationaal Actieplan
Mensenrechten 2020
Toegankelijkheid van voorzieningen

Voorwoord

Mensenrechten zijn belangrijk en gelden voor iedereen. Dat is dé centrale boodschap van dit nieuwe Nationaal Actieplan Mensenrechten. Het is een boodschap die vaak naar voren is gekomen in gesprekken met maatschappelijke organisaties en toezichthouders tijdens de ontwikkeling van het Actieplan. Het is een boodschap die ik van harte onderschrijf. Het thema van dit Actieplan – de toegankelijkheid van voorzieningen – is dan ook gekozen omdat het voor iedereen relevant is en laat zien hoe mensenrechten een rol spelen in ieders dagelijks leven.

Alle mensenrechten gaan uit van menselijke waardigheid. Daarmee staat de mens centraal en niet de instanties, procedures of systemen. Mensenrechten helpen daarmee de situatie van mensen in Nederland te verbeteren. Dit Actieplan geeft hiervoor een gerichte impuls.

Bij de vormgeving van voorzieningen gaat de overheid uit van mensenrechtelijke normen. Overheidsvoorzieningen zoals huurtoeslag en studiefinanciering geven bijvoorbeeld invulling aan het recht op behoorlijke huisvesting en het recht op onderwijs. Overheidsvoorzieningen zijn daarom belangrijk om mensenrechten voor iedereen in Nederland realiteit te laten zijn. Daarbij hoort de overheid de voorzieningen zo in te richten dat mensen in de praktijk daadwerkelijk toegang krijgen tot de voorzieningen die er voor hen zijn: zonder discriminatie en financieel en fysiek toegankelijk voor iedereen.

Het blijkt niet altijd even gemakkelijk om de weg naar de juiste voorzieningen te vinden. Iedereen kan in een kwetsbare positie belanden. Bijvoorbeeld als je schulden hebt of meerdere problemen tegelijk, zoals het verlies van je baan waardoor je moeite hebt om je huur of hypotheek te betalen. Een beroep op de juiste voorzieningen en de daarbij behorende mensenrechten wordt dan extra belangrijk. Mensen in een kwetsbare positie zien soms door de bomen het bos niet meer of lopen vast. De overheid moet daarom extra aandacht schenken aan de toegankelijkheid van voorzieningen en deze waar nodig op proactieve wijze verbeteren. Zo kunnen we ervoor zorgen dat mensen op de overheid kunnen vertrouwen, ook als ze kwetsbaarder zijn. Dat is de inzet van het Nationaal Actieplan Mensenrechten.

Daarnaast is het belangrijk dat er mogelijkheden bestaan om voor je rechten op te komen als dat nodig is. Daarvoor bestaan vele procedures en instanties. Dat klinkt abstract, maar ze zijn wel hard nodig. Ook hier gaat het vaak om overheidsvoorzieningen. Dit Actieplan beschrijft de inzet van het kabinet om zo laagdrempelig mogelijk op te komen voor je rechten.

Alle hierboven omschreven voorzieningen maken onderdeel uit van de bredere mensenrechteninfrastructuur in Nederland. Het tweede deel van dit Actieplan brengt die infrastructuur (zowel nationaal en internationaal) en het mensenrechtenbeleid in Nederland verder in beeld. Daarmee is het een bron van mensenrechtenkennis, want: opkomen voor je rechten begint bij goede informatie over je rechten. De samenleving verandert ondertussen voortdurend. Nieuwe ontwikkelingen zoals digitalisering geven soms aanleiding voor onderhoud en verbeteringen. Met onderzoek naar dit soort ontwikkelingen en waar nodig aanpassingen investeert het kabinet in de mensenrechteninfrastructuur voor de lange termijn.

Nederland kent een hoog niveau van mensenrechtenbescherming. Daar mogen we best trots op zijn. Daar hoort ook bij dat de overheid oog heeft voor verbeteringen. Met dit actieplan zet het kabinet zich daar voluit voor in.

De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,

Raymond Knops

Statuut + handelsregister

AFSCHRIFT

Op vijftien oktober negentienhonderd drie en negentig ----------
verscheen voor mij, Meester Johannes Petrus Joseph van Knegsel, ----
kandidaat-notaris, wonende te Budel-Dorplein, gemeente Budel, ------
hierna te noemen notaris, als plaatsvervanger van Henricus Gerardus
Maria Theresia Derks, notaris te Budel: ----------
de Heer **Joannes Petrus van den Wittenboer**, planned change agent, ---
volgens zijn verklaring geboren te Mierlo veertien mei negentien- --
honderd vijf en vijftig, zonder woonplaats en adres, maar wel ------
ingeschreven in het Centraal persoonsregiser te 's-Gravenhage en ---
zijn postadres hebbende: Postbus 324, 5660 AH Geldrop, van ---------
Nederlandse nationaliteit, ongehuwd en nooit gehuwd geweest. -------
De comparant verklaarde een stichting op te richten welke zal worden
geregeerd door de volgende statuten: ----------
NAAM, ZETEL EN TIJDSDUUR ----------
Artikel 1 ----------
1. De stichting draagt de naam: **Intermediaire Stichting van de** -----
Universele Verklaring van de Rechten van de Mens. ----------
De stichting kan zich in het maatschappelijk verkeer ook bedienen
van de naam: **Intermediary Foundation of the Universal Declaration
of Human Rights**. ----------
2. De stichting is gevestigd te **Geldrop**. ----------
3. De stichting is opgericht voor onbepaalde tijd. ----------
DOELSTELLING ----------
Artikel 2 ----------
De stichting heeft ten doel het bemiddelen inzake aangelegenheden --
van de rechten van de mens in de ruimste zin des woords. ----------
BESTUUR EN VERTEGENWOORDIGING ----------
Artikel 3 ----------
1. Het bestuur van de stichting bestaat uit ten minste één lid. ----
2. De bestuursleden benoemen uit hun midden een voorzitter, een --
secretaris en een penningmeester, ----------
De voorzitter kan ook worden aangeduid als chairman, de ---------
secretaris als secretary en de penningmeester als treasurer, ----
terwijl bestuursleden zonder functie aangeduid kunnen worden ----
als members. ----------
Deze functies kunnen in één persoon worden verenigd. ----------
3. Met inachtneming van het bepaalde in het eerste lid van dit arti-
kel beslist het bestuur zelf over het aantal leden waaruit het
zal bestaan en voorziet het zelf in de toekomstige vakatures. -
Artikel 4. ----------
Het bestuurslidmaatschap eindigt door: ----------
a. ontslagname; ----------
b. overlijden; ----------
c. faillissement of onder-curatelestelling; ----------
d. ongevraagd ontslag en ontslag door de Rechtbank. ----------
Ongevraagd ontslag kan door het bestuur worden verleend met een
meerderheid van tenminste twee/derde van het aantal zitting heb-
bende bestuursleden in een speciaal daartoe belegde ----------
vergadering. ----------
Artikel 5. ----------
1. De stichting wordt vertegenwoordigd hetzij door het voltallige bestuur, -
door ten minste twee gezamelijk handelende bestuursleden, met dien verstande dat --
indien het bestuur uit één lid bestaat dit lid zelfstandig tot ----------
tot vertegenwoordiging bevoegd is. ----------

Deze vertegenwoordiging omvat tevens het sluiten van overeenkomsten tot het kopen, vervreemden of bezwaren van registergoederen, het sluiten van overeenkomsten, waarbij de stichting zich als borg of hoofdelijk medeschuldenaar verbindt, zich voor een derde sterk maakt of zich tot zekerheidstelling voor een schuld van een derde verbindt. ----------

2. Alle besluiten worden genomen met gewone meerderheid van stemmen, tenzij deze statuten een andere meerderheid voorschrijven. ------

BOEKJAAR EN GELDMIDDELEN. ----------

Artikel 6. ----------

Het boekjaar valt samen met het kalenderjaar. ----------

Artikel 7. ----------

De geldmiddelen van de stichting bestaan uit: ----------

a. het aanvangskapitaal; ----------

b. subsidies en giften; ----------

c. alle andere haar toevallende baten. ----------

Artikel 8. ----------

Jaarlijks binnen drie maanden na afloop van het boekjaar wordt door de penningmeester een schriftelijke rekening en verantwoording van de financiële gang van zaken over het afgelopen boekjaar opgemaakt.- De goedkeuring van deze stukken door het bestuur strekt tot décharge voor de penningmeester over het betreffende boekjaar. ----------

STATUTENWIJZIGING EN ONTBINDING. ----------

Artikel 9. ----------

Het bestuur is bevoegd wijziging in deze statuten aan te brengen, onverminderd de bevoegdheid van de rechtbank als bedoeld in de artikelen 294 en 296 Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek. ----------

Voor de wijziging van de statuten wordt vereist een bestuursbesluit genomen met een meerderheid van tenminste twee/derde van de in ----- functie zijnde bestuursleden in een speciaal daartoe belegde vergadering. ----------

Artikel 10. ----------

De stichting wordt ontbonden door een besluit van het bestuur en in de gevallen vermeld in het tweede boek van het Burgerlijk Wetboek.-- Voor ontbinding wordt vereist een bestuursbesluit genomen met een meerderheid van tenminste twee/derde van de in functie zijnde bestuursleden in een speciaal daartoe belegde vergadering .----------

Artikel 11. ----------

Ingeval van ontbinding treden de bestuursleden op als liquidateuren. Een eventueel batig saldo der liquidatie zal worden aangewend voor een doel dat aan het doel van de stichting zo nauw mogelijk verwant is. ----------

(HUISHOUDELIJK) REGLEMENT. ----------

Artikel 12. ----------

Tot nadere uitwerking van deze statuten, kan door het bestuur der stichting een huishoudelijk reglement worden vastgesteld. ----------

Ook kan het bestuur andere reglementen vaststellen. ----------

SLOTBEPALING ----------

Artikel 13. ----------

In gevallen waarin deze statuten niet voorzien, beslist het bestuur.-- Tenslotte verklaarde de comparant, dat het bestuur voor de eerste ---- maal zal bestaan uit één lid, te weten de oprichter, zowel in de ----- functie van voorzitter als in die van secretaris als in die van ------ penningmeester.

Waarvan akte, ---
in minuut, is verleden te Budel op de datum in het hoofd van deze ---
akte vermeld. ----------
Na zakelijke opgave van de inhoud van deze akte aan de comparant ----
heeft deze verklaard van de inhoud van deze akte te ----------
hebben kennisgenomen en op volledige voorlezing daarvan geen prijs --
te stellen. ----------
Vervolgens is deze akte na beperkte voorlezing door de comparant en -
mij, notaris, ondertekend. ----------
(getekend) J.v.d.Wittenboer; J.v.Knegsel. ----------

UITGEGEVEN VOOR AFSCHRIFT:

Uittreksel Handelsregister Kamer van Koophandel

KvK-nummer 41092925

Rechtspersoon

RSIN	803187269
Rechtsvorm	Stichting
Statutaire naam	Intermediaire Stichting van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens
Statutaire zetel	Geldrop
Bezoekadres	Kastanje 28, 5731NK Mierlo
Postadres	Postbus 324, 5660AH Geldrop
Telefoonnummer	0650425552
Datum akte van oprichting	15-10-1993
Activiteiten	SBI-code: 94996 - Overige ideële organisaties Ideële organisaties

Bestuurder

Naam	van den Wittenboer, Joannes Petrus
Geboortedatum en -plaats	14-05-1955, Mierlo
Datum in functie	15-10-1993
Titel	Voorzitter/secretaris/penningmeester
Bevoegdheid	Alleen/zelfstandig bevoegd

Uittreksel is vervaardigd op 28-10-2018 om 10.53 uur.

Waarmerk KvK

Dit uittreksel is gewaarmerkt met een digitale handtekening en is een officieel bewijs van inschrijving in het Handelsregister. In Adobe kunt u de handtekening bovenin het scherm controleren. Meer informatie hierover vindt u op www.kvk.nl/egd. De Kamer van Koophandel adviseert dit uittreksel alleen digitaal te gebruiken zodat de integriteit van het document gewaarborgd en de ondertekening verifieerbaar blijft.

2018-10-28 10:53:34

Uittreksel Handelsregister Kamer van Koophandel

KvK-nummer 17090220

Onderneming

Handelsnaam	Audio-Rarities
Rechtsvorm	Eenmanszaak
Startdatum onderneming	31-08-1995
Activiteiten	SBI-code: 46435 - Groothandel in beeld- en geluidsdragers
Werkzame personen	0

Vestiging

Vestigingsnummer	000010995021
Handelsnaam	Audio-Rarities
Bezoekadres	Kastanje 28, 5731NK Mierlo
Postadres	Postbus 324, 5660AH Geldrop
Telefoonnummer	0650425552
Datum vestiging	31-08-1995
Activiteiten	SBI-code: 46435 - Groothandel in beeld- en geluidsdragers Groothandel in cd's en Mp3 (smal assortiment met slechts één enkel product "Hitler's Inferno)
Werkzame personen	0

Eigenaar

Naam	van den Wittenboer, Joannes Petrus
Geboortedatum en -plaats	14-05-1955, Mierlo
Adres	Kastanje 28, 5731NK Mierlo
Datum in functie	31-08-1995

Uittreksel is vervaardigd op 28-10-2018 om 10.46 uur.

Waarmerk KvK

Dit uittreksel is gewaarmerkt met een digitale handtekening en is een officieel bewijs van inschrijving in het Handelsregister. In Adobe kunt u de handtekening bovenin het scherm controleren. Meer informatie hierover vindt u op www.kvk.nl/egd. De Kamer van Koophandel adviseert dit uittreksel alleen digitaal te gebruiken zodat de integriteit van het document gewaarborgd en de ondertekening verifieerbaar blijft.

2018-10-28 10:46:49

NOTARIS CDR

de notaris registreert op grond van de Registratiewet 1970 zijn akten bij de Belastingdienst via het door de KNB gehouden (elektronische) centraal digitaal repertorium (CDR). De Belastingdienst heeft voor opsporingsdoeleinden volledig toegang tot de CDR- gegevens en de onderliggende akten.

Koninklijke Notariële
Beroepsorganisatie

Ministerie van Veiligheid en Justitie
Aan de Minister van Veiligheid en Justitie,
de weledelgestrenge heer mr. I.W. Opstelten
Postbus 20301
2500 EH Den Haag

Ons kenmerk: JSj/3502
Doorkiesnr.: (070) 3307 139
E-mail: j.sjerps@knb.nl
Betreft: centraal aandeelhoudersregister

Den Haag, 29 januari 2013

Geachte heer Opstelten,

Op 21 januari 2013 hebben wij gesproken over onder andere het centraal aandeelhoudersregister (hierna CAHR). In deze brief zet de Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie (hierna KNB) nog eens uiteen hoe zij aankijkt tegen het CAHR en welke rol zij hierbij voor zichzelf ziet.

Initiatiefnota
Op 26 januari 2011 hebben de Tweede Kamerleden Groot en Recourt (beiden PvdA) de initiatiefnota 'Een centraal aandeelhoudersregister voor besloten- en (niet-beursgenoteerde) naamloze vennootschappen' aangeboden aan de Tweede Kamer. Deze initiatiefnota beoogt een bijdrage te leveren aan het tegengaan van fraude met BV's en niet-beursgenoteerde NV's. Zij stellen onder andere voor een openbaar CAHR voor aandelen in BV's en niet-beursgenoteerde NV's in te voeren.

KNB voorstander van centraal aandeelhoudersregister
De KNB heeft in enkele brieven aan de leden van de vaste commissie voor Veiligheid en Justitie van de Tweede Kamer en recent ook in een brief aan u aangegeven dat een CAHR voor het notariaat een nuttig hulpmiddel zou zijn bij de bestrijding van financieel-economische criminaliteit door middel van rechtspersonen (zoals faillissementsfraude). Een ander argument om een CAHR in te stellen is dat het het titelonderzoek door de notaris vergemakkelijkt, goedkoper maakt en de betrouwbaarheid hiervan vergroot. Derhalve meer rechtszekerheid en kosten- en administratieve lastenverlichting voor het bedrijfsleven. Volgens de KNB dient het register niet openbaar maar besloten te zijn. Het voorgaande heeft de KNB ook in diverse gesprekken met vertegenwoordigers van uw ministerie en vertegenwoordigers van de ministeries van Financiën en Economische Zaken aangegeven.

Reacties regering op initiatiefnota
Op 27 oktober 2011 en 19 december 2012 heeft u, mede namens de bewindslieden van Financiën en Economische Zaken, schriftelijke reacties gegeven op voormelde initiatiefnota.

In de laatste brief heeft u aangegeven dat is besloten tot instelling van een besloten CAHR dat betrekking heeft op aandelen op naam in BV's en niet-beursgenoteerde NV's. Hoewel de Kamer van Koophandel na een impactanalyse heeft geadviseerd om het CAHR in het Handelsregister op te nemen, beraden u en uw medebewindslieden zich nog over de positionering van het CAHR. U wilt dit zorgvuldig overwegen. Ten aanzien van de optimale positionering van het CAHR nemen u en uw medebewindslieden nog een nader besluit. Daartoe zullen mogelijke opties worden onderzocht.

Houderschap KNB
De KNB heeft in diverse gesprekken met vertegenwoordigers van uw ministerie aangegeven dat zij voor zichzelf een rol ziet weggelegd als houder van het CAHR. De KNB is van mening dat zij een grotere toegevoegde waarde kan leveren in de vorm van kostenbesparing en lastenverlichting voor het bedrijfsleven dan de Kamer van Koophandel. De kosten en lasten van een CAHR dienen voor het notariaat en het bedrijfsleven minimaal te zijn. Dit betekent onder andere dat het vullen en het inzien van het CAHR zo efficiënt en goedkoop mogelijk moeten kunnen plaatsvinden.

In dit verband is van belang dat het notariaat de bron is van de in het CAHR op te nemen gegevens. Alle volgens uw brief van 19 december 2012 in het CAHR te registreren gegevens (alsmede eventuele andere in de toekomst hierin te registreren gegevens, bijvoorbeeld met betrekking tot vruchtgebruik en pandrecht op aandelen) zijn immers primair beschikbaar bij het notariaat.

Verder is hierbij van belang dat de KNB het proces van registratie van notariële akten overneemt van de Belastingdienst. De wet die dit mogelijk maakt is op 1 januari 2013 in werking getreden (Wet van 13 december 2012 tot wijziging van de Registratiewet 1970 en enige andere wetten in verband met de invoering van de elektronische registratie van notariële akten en de gedeeltelijke afschaffing van de registratie van onderhandse akten, Stb. 2012, 648).

Samenhang met centraal digitaal repertorium van de KNB
Voormelde overname houdt in dat de KNB een centraal digitaal repertorium (hierna CDR) gaat opzetten en houden waaraan gekoppeld worden digitale afschriften van alle verleden notariële akten (pdf's) die worden bewaard in een digitale aktenbak. Notariële akten moeten voortaan worden ingeschreven bij en aangeboden aan de KNB. Het inschrijven en aanbieden van notariële akten geschiedt via een reeds bestaand en goed beveiligd digitaal platform voor gegevensuitwisseling van de KNB, het zogenoemde Platform Elektronische Communicatie (hierna PEC), waarop alle notarissen in Nederland zijn aangesloten. Het CDR wordt per notaris bijgehouden. Het inschrijven van notariële akten houdt in dat van iedere notariële akte enkele gegevens worden geregistreerd in het CDR, zoals de naam van de notaris, de soort akte en de dag van passeren. De Belastingdienst krijgt inzage in het CDR en de bijbehorende akten. Het is de verwachting dat de registratie in 2014 overgaat van de Belastingdienst naar de KNB. Op de uitvoering door de KNB van haar nieuwe taken wordt een aantal bepalingen van de Kaderwet zelfstandige bestuursorganen van overeenkomstige toepassing verklaard.

Mede in het kader van voormelde overname wordt het PEC binnenkort tegen het licht gehouden door KPMG om te zien of het voldoet aan de hoogste normen op het gebied van betrouwbaarheid, beveiliging en efficiency. Zo nodig wordt het op deze punten aangepast. Op het PEC draait onder andere het Centraal Testamenten Register, dat sinds 2007 door de KNB wordt beheerd. Dit tot grote tevredenheid van het notariaat en de overige gebruikers. De KNB heeft derhalve ruime en goede ervaring met het houden van een besloten centraal digitaal register.

De digitale infrastructuur die gebruikt wordt bij het opzetten van een CDR maakt het mogelijk om snel, goedkoop en efficiënt te komen tot een CAHR bij de KNB. Door, wanneer het gaat om akten met betrekking tot BV's en niet-beursgenoteerde NV's, de in het CDR te vermelden gegevens te combineren met relevante vennootschaps-, aandelen- en aandeelhoudersgegevens en deze te registreren bij de KNB, ontstaat reeds een CAHR. Met een rechtstreeks door het notariaat via het PEC gevoed en door de KNB gehouden CAHR zijn ook de veiligheid van het dataverkeer en de actualiteit (real time), vertrouwelijkheid en rechtszekerheid van het CAHR gegarandeerd.

De goedkoopste en meest efficiënte wijze van registratie van de te registreren vennootschaps-, aandelen- en aandeelhoudersgegevens is dat de notaris deze tegelijkertijd met het inschrijven en aanbieden van de notariële akte veilig via het PEC registreert bij de KNB. Het voordeel hiervan is dat deze gegevens slechts één keer, door de notaris, hoeven te worden ingevoerd en voor twee doelen (akte en registratie) kunnen worden gebruikt. Bovendien kan het invoeren van de te registeren vennootschaps-, aandelen- en aandeelhoudersgegevens bij de notaris veelal geautomatiseerd plaatsvinden vanuit de kantooradministratie. Goedkope en efficiënte inzage door het notariaat in deze bij de KNB geregistreerde gegevens kan eveneens veilig via het PEC plaatsvinden.

Uiteraard kunnen voormelde bij de KNB geregistreerde gegevens ook digitaal beschikbaar worden gemaakt voor de overheidsinstellingen die gerechtigd zijn tot kennisname van (een deel van) deze gegevens. De wijze waarop deze beschikbaarstelling wordt vorm gegeven dient nader te worden bepaald.

Overleg
De KNB zou het voorgaande graag op korte termijn nog eens met u of met vertegenwoordigers van uw ministerie willen bespreken en willen toelichten.

Met vriendelijke groet,

mr. R.P.K.J. van Gerven
voorzitter

EUROPESE
COMMISSIE

Brussel, 27.1.2014
COM(2014) 27 final

VERSLAG VAN DE COMMISSIE AAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD

over de uitvoering van Kaderbesluit 2008/913/JBZ van de Raad betreffende de bestrijding van bepaalde vormen en uitingen van racisme en vreemdelingenhaat door middel van het strafrecht

{SWD(2014) 27 final}

1. INLEIDING

Alle vormen en uitingen van racisme en vreemdelingenhaat zijn onverenigbaar met de waarden waarop de EU is gegrondvest. Het Verdrag van Lissabon bepaalt dat de Unie ernaar moet streven een hoog niveau van veiligheid te waarborgen, door middel van maatregelen ter voorkoming en bestrijding van criminaliteit, racisme en vreemdelingenhaat[1].

Kaderbesluit 2008/913/JBZ van de Raad betreffende de bestrijding van bepaalde vormen en uitingen van racisme en vreemdelingenhaat door middel van het strafrecht[2] (hierna "het kaderbesluit" genoemd) werd na zeven jaar onderhandelen op 28 november 2008 unaniem aangenomen. De complexiteit van de onderhandelingen was voornamelijk het gevolg van de uiteenlopende rechtssystemen en -tradities van de lidstaten wat de bescherming van het recht van vrijheid van meningsuiting en de beperkingen daarop betreft. Toch was de gemeenschappelijke basis groot genoeg om tot een voor de hele EU gemeenschappelijke strafrechtelijke benadering van racisme en vreemdelingenhaat te komen. Die moet ervoor zorgen dat identieke gedragingen in alle lidstaten strafbaar zijn en dat er doeltreffende, evenredige en afschrikkende sancties kunnen worden opgelegd aan natuurlijke personen en rechtspersonen die strafbare feiten van die aard hebben gepleegd of daarvoor aansprakelijk zijn.

De bestrijding van racisme en vreemdelingenhaat moet in de context van de grondrechten worden geplaatst: het kaderbesluit is er gekomen om de rechten van individuen, groepen en de gemeenschap als geheel te beschermen door bijzonder ernstige vormen van racisme en vreemdelingenhaat te bestraffen, met inachtneming van de fundamentele rechten van vrijheid van meningsuiting en vereniging. Het kaderbesluit geeft zo gestalte aan het door het Europees Hof voor de Rechten van de Mens benadrukte fundamentele belang alle vormen en uitingen van rassendiscriminatie te bestrijden. Het Hof stelde dat het in een democratische samenleving nodig kan zijn alle uitdrukkingsvormen die door onverdraagzaamheid ingegeven haat verspreiden, aanwakkeren, bevorderen of rechtvaardigen, te bestraffen of zelfs te voorkomen[3]. Het kaderbesluit moet worden toegepast in overeenstemming met de grondrechten, in het bijzonder de vrijheid van meningsuiting en vereniging, zoals verankerd in het Handvest van de grondrechten.

Overeenkomstig artikel 10, lid 1, van Protocol nr. 36 bij de Verdragen heeft de Commissie vóór het eind van de overgangsperiode die op 1 december 2014 afloopt, niet de bevoegdheid om uit hoofde van artikel 258 VWEU inbreukprocedures in te leiden met betrekking tot kaderbesluiten die vóór de inwerkingtreding van het Verdrag van Lissabon zijn aangenomen.

Het kaderbesluit vereist nu dat de Commissie een schriftelijk verslag opstelt waarin zij beoordeelt in hoeverre de lidstaten de bepalingen van deze wetgeving hebben uitgevoerd. Dit verslag is gebaseerd op door de lidstaten meegedeelde omzettingsmaatregelen (zie bijlage) en de technische informatie die de Commissie tijdens haar analyse bij de lidstaten heeft opgevraagd (waaronder nationale rechtspraak, voorbereidende werkzaamheden en richtsnoeren), evenals op de informatie die tijdens vijf bijeenkomsten van een groep

---

1 Artikel 67, lid 3, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU).

2 PB L 328 van 6.12.2008, blz. 55.

3 Arresten van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens van 23.9.1994 (*Jersild/Denemarken*) en 6.7.2006 (*Erbakan/Turkije*). Zie ook het arrest van 9.7.2013 (*Vona/Hongarije*) dat specifiek de vrijheid van vergadering en vereniging betreft.

regeringsdeskundigen is verzameld en een studie die in opdracht van de Commissie werd uitgevoerd[4].

De lidstaten moesten vóór 28 november 2010 de tekst meedelen van de bepalingen waarmee zij hun verplichtingen uit hoofde van dit kaderbesluit in nationaal recht omzetten. Alle lidstaten hebben hun maatregelen om aan het kaderbesluit te voldoen, meegedeeld.

2. BELANGRIJKSTE ELEMENTEN VAN HET KADERBESLUIT

In het kaderbesluit is een gemeenschappelijke strafrechtelijke benadering van bepaalde vormen van racisme en vreemdelingenhaat vastgelegd, meer bepaald ten aanzien van twee typen strafbare feiten, welbekend als racistische en xenofobe haatuitingen en -misdrijven[5].

Met betrekking tot haatuitingen moeten de lidstaten ervoor zorgen dat de volgende opzettelijke gedragingen jegens een groep personen, of een lid van die groep, die op basis van ras, huidskleur, godsdienst, afstamming, dan wel nationale of etnische afkomst wordt gedefinieerd, strafbaar zijn:

– het publiekelijk aanzetten tot geweld of haat, onder meer door het publiekelijk verspreiden of uitdelen van geschriften, afbeeldingen of ander materiaal;

– het publiekelijk vergoelijken, ontkennen of verregaand bagatelliseren van

  – genocide, misdaden tegen de menselijkheid en oorlogsmisdaden zoals gedefinieerd in de artikelen 6, 7 en 8 van het Statuut van het Internationaal Strafhof; of

  – de in artikel 6 van het Handvest van het Internationale Militaire Tribunaal, gehecht aan het Verdrag van Londen van 8 april 1945, omschreven misdrijven,

  indien de gedraging van dien aard is dat zij het geweld of de haat tegen een dergelijke groep of een lid van een dergelijke groep dreigt aan te wakkeren.

Op grond van artikel 1, lid 2, van het kaderbesluit kunnen de lidstaten ervoor kiezen *alleen* gedragingen te bestraffen (1) die van dien aard zijn dat zij de openbare orde dreigen te verstoren of (2) die bedreigend, kwetsend of beledigend zijn. Op grond van artikel 1, lid 4, kan elke lidstaat bepalen dat hij het ontkennen of verregaand bagatelliseren van de bovenvermelde misdrijven *alleen* strafbaar stelt indien dat gedrag het voorwerp is van een eindbeslissing van een nationaal gerecht van die lidstaat en/of van een internationaal gerecht, dan wel een eindbeslissing van uitsluitend een internationaal gerecht. Voor het vergoelijken van de bovenvermelde misdrijven is niet in deze mogelijkheid voorzien.

Met betrekking tot haatuitingen moeten de lidstaten ervoor zorgen dat racistische en xenofobe motieven als een verzwarende omstandigheid worden beschouwd, dan wel dat die motieven door de rechter in aanmerking kunnen worden genomen bij de bepaling van de strafmaat.

[4] Studie over het juridisch kader dat in de EU-lidstaten van toepassing is op haatuitingen en -misdrijven met racistische of xenofobe motieven (JUST/2011/EVAL/FW/0146/A4).

[5] Deze termen worden evenwel niet gebruikt in het kaderbesluit.

3. OMZETTING DOOR DE LIDSTATEN

3.1. Racistische en xenofobe haatuitingen (artikel 1)

3.1.1. Publiekelijk aanzetten tot geweld of haat

De strafwetboeken van de meeste lidstaten bevatten bepalingen met betrekking tot gedrag dat onder "aanzetten tot geweld of haat" valt. De gebruikte terminologie (bv. "provoceren", "aanwakkeren", "verspreiden", "promoten", "opwekken" en "aanmoedigen") en de toegepaste criteria variëren evenwel. DK, FI en SE beschikken niet over specifieke bepalingen met betrekking tot het aanzetten en doen een beroep op bepalingen die bedreigend, beledigend, grof, lasterlijk of minachtend taalgebruik ingegeven door ras, huidskleur, godsdienst of overtuiging dan wel nationale of etnische afkomst, strafbaar stellen.

De meeste lidstaten verwijzen specifiek naar zowel geweld als haat (BE, BG, DE, EE, ES, EL, FR, HR, IT, CY, LV, LT, LU, MT, NL, AT, PT, SI en SK). Voor de doeltreffendheid van dit instrument is het belangrijk dat het publiekelijk aanzetten tot zowel geweld als haat strafbaar wordt gesteld. EE, EL en PT verwijzen naar de beide termen. In EE moet er sprake zijn van een gevaar voor het leven, de gezondheid en het eigendom van de persoon. EL stelt het aanzetten *tot handelingen of daden die waarschijnlijk tot haat of geweld leiden* strafbaar en PT vereist een extra organisatorisch element van de vermeende daders. Geen van deze elementen ligt in het kaderbesluit vervat. De wetgeving van CZ, IE, HU, PL, RO en UK bevat enkel een expliciete verwijzing naar haat. Volgens IE en UK valt het concept geweld effectief onder de term "haat", volgens CZ is dat slechts in bepaalde omstandigheden zo en volgens HU valt dat concept eronder via de nationale rechtspraak.

Volgens het kaderbesluit kunnen slachtoffers van het aanzetten een groep personen of een lid van een dergelijke groep zijn. Twaalf lidstaten (BE, DE, EL, FR, HR, CY, LT, LU, MT, AT, PT en SK) vermelden overeenkomstig het kaderbesluit expliciet groepen en individuele leden; in NL is het aanzetten tot haat gericht *tegen personen*, terwijl het aanzetten tot geweld gericht is tegen *een persoon*. Acht lidstaten (CZ, DK, IE, ES, HU, RO, FI en SE) verwijzen enkel expliciet naar een groep personen. Zeven lidstaten verwijzen niet expliciet naar groepen of individuen. Volgens BG, LV, PL en SI bestrijken dergelijke strafbare feiten zowel handelingen tegen groepen als tegen individuen; EE, IT en UK hebben geen nauwkeurige informatie verstrekt. In EE in het aanzetten strafbaar wanneer het gevaar veroorzaakt voor een persoon.

Het kaderbesluit is van toepassing zodra de slachtoffers van het aanzetten op basis van ras, huidskleur, godsdienst, afstamming dan wel nationale of etnische afkomst worden gedefinieerd. Niet alle lidstaten hebben de lijst discriminatiegronden omgezet, maar de doelstelling lijkt over het algemeen te zijn verwezenlijkt. BE, HR, CY en SK vermelden expliciet alle gronden, ook LU lijkt dat te doen, door familiale status gelijk te stellen met "afstamming". DK, IE, AT, PT, SE en UK vermelden alle gronden met uitzondering van afstamming, terwijl BG, DE, ES, FR, IT, LV en HU geen verwijzingen naar huidskleur en afstamming hebben opgenomen. MT en SI verwijzen niet naar afstamming en nationale herkomst en LT vermeldt huidskleur en etnische afkomst niet. CZ, EL, NL, PL en RO hebben geen verwijzing naar huidskleur, afstamming of nationale herkomst opgenomen. EE, FR, SI en FI beschouwen de term "herkomst" als identiek aan de term "afstamming", zoals RO dat ook doet voor de term "etnische afkomst". In het geval van BG en LT lijkt de term "nationaliteit" niet de ruimere betekenis van de term "nationale herkomst" weer te geven.

3.1.2. Het publiekelijk verspreiden of uitdelen van geschriften en afbeeldingen die of ander materiaal dat tot geweld of haat aanzet

Het kaderbesluit bepaalt dat het publiekelijk aanzetten tot geweld of haat door het publiekelijk verspreiden of uitdelen van geschriften, afbeeldingen of ander materiaal ook strafbaar wordt gesteld, hetgeen aangeeft dat niet alleen mondelinge communicatie moet worden bestreken. De meeste lidstaten vermelden, zoals vereist, de specifieke verspreidingsmiddelen in de bepalingen over het strafbare feit zelf (BE, BG, DE, EL, IE, FR, HR, CY, LT, LU, MT, NL, PL, PT en UK). Andere lidstaten (CZ, HU en SK) verwijzen echter naar algemene interpretatievoorschriften van het strafwetboek, officiële verslagen (FI) of voorbereidende werkzaamheden (SE) op dit gebied. LV verwijst naar rechtspraak waarin online communicatie wordt bestraft. ES gebruikt de uitdrukking *verspreidt aanstootgevende informatie* en IT gebruikt de woorden *verspreidt ideeën*. EE, AT en SI bepalen enkel dat de handeling publiekelijk moet zijn verricht, terwijl DK bepaalt dat de handeling publiekelijk moet zijn verricht dan wel met verdere verspreiding als doel.

3.1.3. Het publiekelijk vergoelijken, ontkennen of verregaand bagatelliseren van genocide, misdaden tegen de menselijkheid en oorlogsmisdaden

Het kaderbesluit bepaalt dat de lidstaten het publiekelijk vergoelijken, ontkennen en verregaand bagatelliseren van de in de artikelen 6, 7 en 8 van het Statuut van het Internationaal Strafhof genoemde misdaden (genocide, misdaden tegen de menselijkheid en oorlogsmisdaden) jegens een groep personen, of een lid van die groep, die op basis van ras, huidskleur, godsdienst, afstamming, dan wel nationale of etnische afkomst wordt gedefinieerd, strafbaar moeten stellen, wanneer de gedraging van dien aard is dat zij het geweld of de haat tegen een dergelijke groep of een lid van een dergelijke groep dreigt aan te wakkeren.

Deze bepaling kan worden omgezet zonder expliciete verwijzing naar het Statuut van het Internationaal Strafhof als de definities van genocide, misdaden tegen de menselijkheid en oorlogsmisdaden in de nationale wetgeving overeenstemmen met die van het Statuut. Acht lidstaten (BG, HR, CY, LU, LT, MT, SI en SK) stellen de drie typen gedragingen (het publiekelijk vergoelijken, ontkennen en verregaand bagatelliseren) strafbaar. CY, LU, MT, SI en SK verwijzen expliciet naar de voornoemde artikelen van het Statuut, of nemen die zo goed als over. SK bepaalt dat het gedrag lasterlijk moet zijn of een bedreiging moet vormen voor de groep of het individu.

Zeven lidstaten verwijzen niet expliciet naar de drie typen gedragingen. ES, FR, IT en PL verwijzen enkel naar het vergoelijken, PT verwijst enkel naar het ontkennen en LV en RO verwijzen enkel naar het vergoelijken of het ontkennen (RO stelt het *minimaliseren* enkel strafbaar als dat plaatsvindt door het uitdelen van materiaal). LV en PT verwijzen naar alle internationale misdaden, RO verwijst naar genocide en misdaden tegen de menselijkheid en ES en IT verwijzen enkel naar genocide.

Met betrekking tot de vereiste dat de gedraging geweld of haat moet dreigen aan te wakkeren, vereisen FR, IT, LV, LU en RO niet dat de gedraging van dien aard moet zijn dat zij geweld of haat dreigt aan te wakkeren. In BG, ES, PT en SI moet er sprake zijn van meer dan alleen waarschijnlijke aanzetting.

Dertien lidstaten (BE, CZ, DK, DE, EE, EL, IE, HU, NL, AT, FI, SE en UK) beschikken niet over strafrechtelijke bepalingen met betrekking tot dit gedrag. DE en NL stellen dat de nationale rechtspraak die van toepassing is op de ontkenning en/of het bagatelliseren van de Holocaust ook van toepassing zou zijn op de in dit artikel genoemde gedraging.

3.1.4. Het publiekelijk vergoelijken, ontkennen of verregaand bagatelliseren van de misdaden die zijn vastgelegd in het Handvest van het Internationale Militaire Tribunaal

Het kaderbesluit verplicht de lidstaten het publiekelijk vergoelijken, ontkennen of verregaand bagatelliseren van misdaden tegen de vrede, oorlogsmisdaden en misdaden tegen de menselijkheid die door grote oorlogsmisdadigers van de Europese asmogendheden zijn gepleegd, strafbaar te stellen. Dergelijke gedragingen kunnen als specifieke uitingen van antisemitisme worden beschouwd als zij van dien aard zijn dat zij geweld of haat dreigen aan te wakkeren. Het is daarom essentieel dat zij op grond van het nationale strafrecht strafbaar zijn[6].

Deze bepaling kan worden omgezet zonder specifieke verwijzing naar het Handvest van het Internationale Militaire Tribunaal, zolang duidelijk is dat zij verwijst naar specifieke historische misdaden die door de Europese asmogendheden zijn gepleegd. FR, CY, LU en SK verwijzen expliciet naar het Handvest van het Internationale Militaire Tribunaal. FR beperkt zich daarentegen tot het *in twijfel trekken* van misdaden en LU verwijst niet naar misdaden tegen de vrede.

Zes lidstaten (BE, CZ, DE, LT, HU en AT) verwijzen naar het *nationaalsocialistische regime* of naar *nazi-Duitsland* als de belangrijke daders van dergelijke misdaden. Van deze zes landen verwijst BE alleen naar genocide, terwijl CZ en HU verwijzen naar genocide en andere misdaden tegen de menselijkheid. RO verwijst naar het ontkennen en vergoelijken van de Holocaust en verwijst enkel naar het *minimaliseren* met betrekking tot het uitdelen van materiaal. SI verwijst naar het ontkennen, vergoelijken en bagatelliseren van de Holocaust. LT en PT beperken het strafbaar stellen door te verwijzen naar misdaden die door het nationaalsocialistische regime zijn gepleegd *tegen respectievelijk de Litouwse of de Poolse natie of burgers*. PL verwijst in dit verband enkel naar het ontkennen.

De overige vijftien lidstaten (BG, DK, EE, EL, IE, ES, HR, IT, LV, MT, NL, PT, FI, SE en UK) hebben geen specifieke bepalingen op grond waarvan deze gedragingen strafbaar zijn. NL, FI en UK hebben rechterlijke beslissingen voorgelegd met veroordeling van het bagatelliseren, vergoelijken en ontkennen van de Holocaust, op basis van de strafbaarstelling van respectievelijk het aanzetten tot haat, etnische agitatie en het aanwakkeren van haat.

3.1.5. Facultatieve voorwaarden

Bepaalde lidstaten hebben gebruik gemaakt van de mogelijkheid waarin artikel 1, lid 2, voorziet, op basis waarvan lidstaten ervoor kunnen kiezen enkel haatuitingen te bestraffen (1) die van dien aard zijn dat zij de openbare orde dreigen te verstoren of (2) die bedreigend, kwetsend of beledigend zijn. CY en SI zetten deze bepaling om door te voorzien in de beide alternatieven. In AT is het aanzetten tot geweld (en niet tot haat) een misdrijf wanneer dat van dien aard is dat het de openbare orde dreigt te verstoren. DE verbindt aan al het bovenvermelde gedrag de voorwaarde dat het van dien aard moet zijn dat het de openbare orde zou kunnen verstoren. Evenzo blijkt uit de rechtspraak in HU dat bij dergelijke gedragingen bepalend is of zij al dan niet de openbare orde dreigen te verstoren. In MT lijkt het aanzetten tot geweld of haat een misdrijf te vormen wanneer het bedreigend, kwetsend of

[6] Het Europees Hof voor de Rechten van de Mens heeft gesteld dat het ontkennen van misdaden tegen de menselijkheid een van de meest ernstige vormen van door ras ingegeven smaad jegens de Joden is, en van aanzetten tot haat ten aanzien van de Joden (*Garaudy/Frankrijk*, arrest van 24.6.2003). Voorts zou het ontkennen of het herzien van duidelijk vastgestelde historische feiten, zoals de Holocaust, worden onttrokken aan de bescherming van artikel 10 [vrijheid van meningsuiting] door artikel 17 [verbod van misbruik van recht] van het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens (*Lehideux en Isorni/Frankrijk*, arrest van 23.9.1998).

beledigend is, terwijl, zoals in LT, het vergoelijken, ontkennen of bagatelliseren afhankelijk is van een van de beide opties. IE en UK verbinden aan het aanwakkeren van haat de voorwaarde dat het bedreigend, kwetsend of beledigend moet zijn.

Met betrekking tot de optie waarin artikel 1, lid 4, voorziet, hebben FR, CY, LT, LU, MT, RO en SK ervoor gekozen de optie te gebruiken met betrekking tot het publiekelijk ontkennen of verregaand bagatelliseren van de in het Statuut van het Internationaal Strafhof vastgelegde misdaden. CY, LT, LU, RO en SK maken van deze mogelijkheid gebruik met betrekking tot het publiekelijk ontkennen of verregaand bagatelliseren van de in Handvest van het Internationale Militaire Tribunaal vastgelegde misdrijven[7].

3.2. Medeplichtigheid en aanzetting (artikel 2)

Wat artikel 2 betreft, dat handelt over de medeplichtigheid bij en aanzetting tot de in artikel 1 genoemde misdrijven, passen bijna alle lidstaten de algemene horizontale regels voor dergelijke gedrag toe[8].

3.3. Strafrechtelijke sancties (artikel 3)

De grote meerderheid van de lidstaten heeft de bepaling uitgevoerd die luidt dat gedrag waarbij sprake is van haatuitingen strafbaar moet worden gesteld met een *maximum* van ten minste één tot drie jaar gevangenisstraf. De maximale sanctie met betrekking tot haatuitingen varieert van één jaar (BE) tot zeven jaar (UK, in geval van "conviction on indictment" (veroordeling door een Crown Court)) en in verschillende lidstaten (BE, EL, IE, FR, CY, LV, LT, LU, NL, PL, RO, FI, SE en UK) hebben de rechters de mogelijkheid een boete op te leggen als alternatief voor een gevangenisstraf. Met betrekking tot het publiekelijk vergoelijken, ontkennen of verregaand bagatelliseren van misdaden varieert de maximale sanctie van één jaar gevangenisstraf en een boete (BE) tot twintig jaar gevangenisstraf (AT). DE, FR, CY, LV, LT en RO bieden de rechters de mogelijkheid een boete of een andere sanctie op te leggen.

3.4. Racistische en xenofobe haatmisdrijven (artikel 4)

In het kaderbesluit is bepaald dat de lidstaten in hun strafrecht racistische en xenofobe motieven moeten vermelden, dan wel ervoor moeten zorgen dat dergelijke motieven door de rechter in aanmerking worden genomen bij de bepaling van de strafmaat. Racistische en xenofobe motieven zijn discriminerend van aard en hebben een impact op individuen, groepen en de gemeenschap als geheel. De lidstaten moeten er dan ook voor zorgen dat dergelijke motieven correct worden geïdentificeerd en aangepakt.

Vijftien lidstaten (CZ, DK, EL, ES, HR, IT, CY, LV, LT, MT, AT, RO, FI, SE en SK) hebben gebruik gemaakt van de eerste optie waarin artikel 4 voorziet, door in hun strafrecht te bepalen dat racistische en xenofobe motieven met betrekking tot *alle misdaden moeten* worden beschouwd als een verzwarende omstandigheid. Acht lidstaten (BE, BG, DE, FR, HU, PL, PT en UK) hebben bepaald dat racistische of xenofobe motieven als een verzwarende omstandigheid moeten worden beschouwd met betrekking tot bepaalde (vaak gewelddadige) misdrijven zoals moord, het veroorzaken van een ernstig lichamelijk letsel en ander geweld jegens een persoon of eigendom. Van deze lidstaten hebben er drie ook gebruik gemaakt van de tweede optie waarin artikel 4 voorziet. Zij hebben strafrechtelijke bepalingen vastgesteld op grond waarvan de rechter racistische motieven in overweging *kan* nemen (BE) of hebben via hun rechtspraak en gedetailleerde statistieken bewezen dat racistische en xenofobe motieven in overweging worden genomen (DE en UK).

---

[7] Deze optie kan niet worden gebruikt met betrekking tot het vergoelijken van deze misdaden.

[8] Enkel MT lijkt te voorzien in een specifieke bepaling inzake medeplichtigheid bij en aanzetting tot dergelijke misdrijven.

PL, PT en SI verwijzen naar algemene strafrechtelijke bepalingen op grond waarvan de algemene motieven van daders in overweging moeten worden genomen en EE verwijst naar de verzwarende omstandigheid van andere basismotieven. HU verwijst naar een groot aantal geregistreerde haatmisdrijven en -veroordelingen, maar heeft nog geen relevante rechtspraak voorgelegd. NL verwijst naar officiële richtsnoeren die bepalen dat racistische en xenofobe motieven in aanmerking moeten worden genomen. IE en LU stellen daarentegen alleen dat motieven altijd door de rechter in aanmerking kunnen worden genomen.

3.5. Aansprakelijkheid van rechtspersonen en toepasselijke sancties (artikelen 5 en 6)

Rechtspersonen moeten aansprakelijk worden gesteld voor haatuitingen van een persoon die in de rechtspersoon een *leidende positie* bekleedt of wanneer als gevolg van gebrekkig toezicht door die persoon gelegenheid is gegeven tot haatuitingen van een persoon die onder diens gezag staat. De lidstaten zijn op grond van het kaderbesluit niet verplicht strafrechtelijke sancties op te leggen, maar de sancties moeten wel in alle gevallen *doeltreffend, evenredig en afschrikkend* zijn.

Bijna alle lidstaten (met uitzondering van EL, ES, IT en SK[9]) behandelen in hun wetgeving de aansprakelijkheid van rechtspersonen in het geval van haatuitingen. De meeste lidstaten doen dat door horizontale strafrechtelijke bepalingen vast te leggen[10] en strafrechtelijke geldboetes op te leggen.

Artikel 5 moet worden omgezet ten aanzien van *alle* personen die ten behoeve van de rechtspersoon handelen. In een aantal lidstaten is de wetgeving (BE, DK en LU) op dit gebied onduidelijk. Andere lidstaten lijken voorwaarden toe te voegen. In BG moet het gedrag hebben geleid tot de *verrijking van de rechtspersoon*, in HR moet het misdrijf in strijd zijn met de verplichtingen van de rechtspersoon en in HU mag enkel actie worden ondernomen tegen een rechtspersoon indien de rechter *eerst* een straf heeft opgelegd aan een natuurlijk persoon.

3.6. Grondwettelijke bepalingen en fundamentele beginselen (artikel 7)

FR, HU, SE en UK hebben in hun kennisgeving naar artikel 7 van het kaderbesluit verwezen.

De Commissie kijkt er nauwgezet op toe dat de omzetting van het kaderbesluit in volledige overeenstemming is met de in het Handvest van de grondrechten verankerde grondrechten, zoals zij ook uit de gemeenschappelijke constitutionele tradities van de lidstaten voortvloeien.

Zoals is vastgelegd in het Handvest van de grondrechten en in het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens, moet elke beperking van de uitoefening van de fundamentele rechten en vrijheden bij wet worden gesteld en de wezenlijke inhoud van die rechten en vrijheden eerbiedigen. Met inachtneming van het evenredigheidsbeginsel kunnen beperkingen slechts worden gesteld indien zij noodzakelijk zijn en daadwerkelijk beantwoorden aan door de Unie erkende doelstellingen van algemeen belang of aan de eisen van de bescherming van de rechten en vrijheden van anderen[11].

Het Europees Hof voor de Rechten van de Mens heeft erkend dat tolerantie en eerbiediging van de gelijke waarde van alle mensen de grondslag vormt van een democratische en

---

9 SK voorziet in een soort indirecte aansprakelijkheid door de inbeslagneming van een som geld mogelijk te maken.

10 FR beschikt over een specifiek systeem voor bepaalde misdrijven die via de pers zijn gepleegd, dat de aansprakelijkheid van rechtspersonen uitsluit.

11 Zoals vastgelegd in artikel 52, lid 1, van het Handvest van de grondrechten, en in artikel 10, lid 2, van het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens, wat specifiek de vrijheid van meningsuiting betreft.

pluralistische samenleving. Voorts heeft het gesteld dat opmerkingen die ingaan tegen de fundamentele waarden van het Verdrag, niet de op grond van artikel 10 (vrijheid van meningsuiting) toegekende bescherming mogen genieten[12].

3.7. Instellen van onderzoek of vervolging (artikel 8)

De lidstaten moeten ervoor zorgen dat het instellen van een onderzoek naar of de vervolging van haatuitingen, ten minste in de ernstigste gevallen, niet afhankelijk is van aangifte of beschuldiging door het slachtoffer van de gedraging. De meeste lidstaten beschikken over specifieke, vaak horizontale strafrechtelijke bepalingen, die garanderen dat voor het merendeel van de misdrijven, waaronder haatuitingen, *ambtshalve* een onderzoek wordt uitgevoerd en/of een vervolging wordt ingesteld. Bepaalde lidstaten hebben rechtspraak, officiële verklaringen en andere informatie voorgelegd om te bewijzen dat deze bepaling in de praktijk wordt uitgevoerd.

3.8. Rechtsmacht (artikel 9)

Elke lidstaat heeft in zijn wetgeving het territorialiteitsbeginsel opgenomen op grond waarvan de rechtsmacht wordt gevestigd voor strafbare feiten met betrekking tot haatuitingen die *geheel of gedeeltelijk op zijn grondgebied zijn begaan*. Voorts heeft elke lidstaat, met uitzondering van IE en UK, strafrechtelijke bepalingen meegedeeld die de rechtsmacht specifiek uitbreiden tot gedragingen die *door een van zijn onderdanen zijn begaan*. IT, PT en RO lijken haatuitingen van deze rechtsbevoegdheidsregel uit te sluiten.

Met betrekking tot rechtspersonen hebben 21 lidstaten geen afdoende informatie verstrekt over de omzetting van de regel dat een lidstaat zijn rechtsmacht moet vestigen ten aanzien van gedragingen die *tot voordeel strekken van een rechtspersoon met hoofdkantoor op het grondgebied van die lidstaat*.

Online haatuitingen zijn een van de meest voorkomende uitingen van racisme en vreemdelingenhaat. De lidstaten moeten daarom in staat zijn in dergelijke gevallen in te grijpen. Bij het vestigen van zijn rechtsmacht ten aanzien van gedragingen die op zijn grondgebied hebben plaatsgevonden, moet een lidstaat ervoor zorgen dat zijn rechtsmacht zich uitstrekt tot gevallen waarin de gedragingen via een informatiesysteem zijn begaan en de dader, of het materiaal dat via dat systeem wordt aangeboden, zich op zijn grondgebied bevindt. Het lijkt erop dat enkel CY deze rechtsbevoegdheidsregels volledig in zijn wetgeving heeft omgezet. In de wetgeving van DK, MT en SI wordt specifiek verwezen naar informatiesystemen en HR verwijst naar strafbare feiten die via de elektronische pers worden gepleegd. CZ, LU, HU, AT, PT, RO, SK en SE zeggen dat hun algemene rechtsbevoegdheidsregels online haatuitingen bestrijken, maar hebben geen gedetailleerde informatie meegedeeld. BE, BG, DE, FR en UK hebben daarentegen rechtspraak voorgelegd die bewijst dat hun rechters bevoegd zijn voor zaken waarbij sprake is van informatiesystemen. Het lijkt erop dat de meeste van deze lidstaten zich bevoegd verklaren wanneer de dader fysiek aanwezig is/verblijft in het betrokken rechtsgebied of wanneer het materiaal daar toegankelijk was of duidelijk bestemd was voor de burgers van dat land.

4. AANBEVOLEN PRAKTIJKEN TER BEVORDERING VAN DE UITVOERING VAN HET KADERBESLUIT

Uit informatie die de lidstaten hebben verstrekt, is gebleken dat de voor onderzoek en vervolging verantwoordelijke autoriteiten praktische instrumenten en vaardigheden nodig hebben om de strafbare feiten die onder dit kaderbesluit vallen op te sporen en aan te pakken,

[12] Arresten van 4.12.2003 (*Gündüz/Turkije)* en 24.6.2003 (*Garaudy/Frankrijk).*

en voor de interactie en communicatie met slachtoffers[13]. Zij moeten voldoende kennis hebben van de relevante wetgeving en beschikken over duidelijke richtsnoeren.

Speciale politie-eenheden voor haatmisdrijven, speciale openbare aanklagers voor haatuitingen en -misdrijven, gedetailleerde richtsnoeren en specifieke opleiding van politie, openbare aanklagers en rechters zijn goede praktijken die de uitvoering van de wetgeving zouden kunnen bevorderen.

Ook de uitwisseling van informatie en goede praktijken door rechtshandhavingsfunctionarissen, openbare aanklagers en rechters, maatschappelijke organisaties en andere belanghebbenden samen te brengen, kan daartoe bijdragen.

Online haatuitingen zijn specifiek van aard; het is onder meer moeilijk de auteurs van illegale online-inhoud te identificeren en dergelijke inhoud te verwijderen. Bijgevolg vereisen zij van rechtshandhavings- en justitiële autoriteiten specifieke expertise, middelen en grensoverschrijdende samenwerking.

Haatuitingen en -misdrijven worden vaak onvoldoende gemeld[14]. Gezien de aard van deze misdrijven, nemen slachtoffers vaak hun toevlucht tot slachtofferhulp, in de plaats van aangifte te doen bij de politie. Om de slachtoffers van haatuitingen en -misdrijven te beschermen, is het dan ook essentieel dat de richtlijn inzake slachtoffers zo spoedig mogelijk wordt uitgevoerd.

Betrouwbare, vergelijkbare en systematisch verzamelde gegevens kunnen de effectieve uitvoering van het kaderbesluit bevorderen. Incidenten waarbij sprake is van haatuitingen en -misdrijven en de gegevens omtrent een zaak moeten altijd worden geregistreerd, zodat kan worden nagegaan in hoeverre er wordt vervolgd en bestraft. De verzameling van gegevens met betrekking tot haatuitingen en -misdrijven gebeurt niet overal in de EU op dezelfde manier. Hierdoor is een betrouwbare vergelijking van de lidstaten niet mogelijk[15]. De Commissie heeft de lidstaten verzocht haar gegevens te verstrekken over de frequentie van haatuitingen en -misdrijven en de strafrechtelijke reactie daarop. De bijlage bij dit verslag bevat de gegevens van zeventien lidstaten.

Racistisch en xenofoob gedrag van opinieleiders kan een sociaal klimaat bevorderen waarin racisme en vreemdelingenhaat worden vergoelijkt en kan zo ernstiger gedrag, zoals racistisch geweld, in de hand werken. Autoriteiten, politieke partijen en maatschappelijke organisaties kunnen door racisme en vreemdelingenhaat openlijk te veroordelen de ernst van deze gedragingen helpen inzien en racistische en xenofobe uitingen en gedragingen helpen te bestrijden[16].

5. CONCLUSIE

Momenteel lijkt het erop dat een aantal lidstaten nog niet alle bepalingen van het kaderbesluit volledig en/of correct heeft omgezet, meer bepaald die welke betrekking hebben op het ontkennen, vergoelijken of verregaand bagatelliseren van bepaalde misdrijven. De meeste lidstaten beschikken over bepalingen met betrekking tot het aanzetten tot door racisme en

[13] Racistische en xenofobe handelingen moeten worden onderzocht en moeten op passende wijze worden bestraft om de eerbiediging van de grondrechten te garanderen, zoals bevestigd door de arresten van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens van 6.7.2005 (*Nachova en andere/Bulgarije*), 10.3.2010 (*Cakir/België*) en 27.1.2011 (*Dimitrova en andere/Bulgarije*).

[14] Zie in het bijzonder het verslag van het Europees bureau voor de grondrechten (FRA) van 2012 "*Making hate crime visible in the European Union: acknowledging victims' rights*".

[15] *Ibidem*.

[16] Zie arresten van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens van 6.7.2006 (*Erbakan/Turkije*) en 16.7.2009 (*Féret/België*).

vreemdelingenhaat ingegeven geweld en haat, maar die lijken de bepalingen over de strafbare feiten die onder het kaderbesluit vallen, niet altijd volledig om te zetten. Ook met betrekking tot racistische en xenofobe motieven voor misdrijven, de aansprakelijkheid van rechtspersonen en de rechtsmacht zijn enkele hiaten vastgesteld.

De Commissie is van mening dat de volledige en correcte omzetting van het kaderbesluit een eerste stap is om racisme en vreemdelingenhaat overal in de EU door middel van het strafrecht op een gelijke wijze effectief te bestrijden.

De Commissie zal in 2014 met het oog op de volledige en correcte omzetting van het kaderbesluit de dialoog aangaan met de lidstaten, met inachtneming van het Handvest van de grondrechten en in het bijzonder de vrijheid van meningsuiting en vereniging[17].

[17] Zie artikel 10 van Protocol nr. 36 van het Verdrag van Lissabon. Inbreukprocedures met betrekking tot het kaderbesluit kunnen pas vanaf 1 december 2014 worden ingeleid.

EUROPEAN
COMMISSION

Brussels, 27.1.2014
COM(2014) 27 final

REPORT FROM THE COMMISSION TO THE EUROPEAN PARLIAMENT AND THE COUNCIL

on the implementation of Council Framework Decision 2008/913/JHA on combating certain forms and expressions of racism and xenophobia by means of criminal law

{SWD(2014) 27 final}

1. INTRODUCTION

All forms and manifestations of racism and xenophobia are incompatible with the values upon which the EU is founded. The Lisbon Treaty provides that the Union shall endeavour to ensure a high level of security through measures to prevent and combat crime, racism and xenophobia[1].

Council Framework Decision 2008/913/JHA on combating certain forms and expressions of racism and xenophobia by means of criminal law[2] (hereinafter 'the Framework Decision') was adopted unanimously on 28 November 2008, after seven years of negotiations. The complicated nature of these negotiations was mainly due to the disparity of the Member States' legal systems and traditions as regards protection of the right to freedom of expression and its limits, and yet there was enough common ground to define a Union-wide criminal-law approach to the phenomenon of racism and xenophobia in order to ensure that the same behaviour constitutes an offence in all Member States and that effective, proportionate and dissuasive penalties are provided for natural and legal persons having committed or being liable for such offences.

The fight against racism and xenophobia must be framed within a fundamental rights context: the Framework Decision is based on the need to protect the rights of individuals, groups and society at large by penalising particularly serious forms of racism and xenophobia while respecting the fundamental rights of freedom of expression and association. It thereby embodies 'the vital importance of combating racial discrimination in all its forms and manifestations', as underlined by the European Court of Human Rights, which has upheld that it may be necessary in 'democratic societies to sanction or even prevent all forms of expression which spread, incite, promote or justify hatred based on intolerance'[3]. The Framework Decision must be applied in conformity with fundamental rights, in particular freedom of expression and association, as enshrined in the Charter of Fundamental Rights.

In accordance with Article 10(1) of Protocol No 36 to the Treaties, prior to the end of the transitional period expiring on 1 December 2014, the Commission does not have the powers to launch infringement proceedings under Article 258 TFEU with regard to Framework Decisions adopted prior to the entry into force of the Treaty of Lisbon.

The Framework Decision now requires the Commission to draw up a written report assessing the extent to which Member States have implemented all provisions of this legislation. This report is based on the transposition measures notified by Member States (see Annex) and technical information requested from them by the Commission during its analysis (including national case law, preparatory work, guidelines, etc.), as well as on information gathered from five governmental expert group meetings and a study contracted by the Commission[4].

Member States were obliged to transmit the text of the provisions transposing into their national law the obligations imposed on them under the Framework Decision by 28 November 2010. All Member States have notified the national measures taken to comply with the Framework Decision.

---

1 Article 67(3) of the Treaty on the Functioning of the European Union (TFEU).

2 OJ L 328/55 of 6.12.2008.

3 ECtHR judgments of 23.9.1994 (*Jersild v. Denmark*) and 6.7.2006 (*Erbakan v. Turkey*). See also the judgment of 9.7.2013 (*Vona v Hungary*), specifically on freedom of assembly and association.

4 Study on the legal framework applicable to racist or xenophobic hate speech and hate crime in the EU Member States (JUST/2011/EVAL/FW/0146/A4).

2. MAIN ELEMENTS OF THE FRAMEWORK DECISION

The Framework Decision defines a common criminal-law approach to certain forms of racism and xenophobia, namely with regard to two types of offences, commonly known as racist and xenophobic hate speech and hate crime[5].

As regards 'hate speech', Member States must ensure that the following intentional conduct is punishable when directed against a group of persons or a member of such a group defined by reference to race, colour, religion, descent or national or ethnic origin:

– publicly inciting to violence or hatred, including by public dissemination or distribution of tracts, pictures or other material;

– publicly condoning, denying or grossly trivialising

  – crimes of genocide, crimes against humanity and war crimes as defined in Articles 6, 7 and 8 of the Statute of the International Criminal Court (hereinafter 'ICC'); or

  – the crimes defined in Article 6 of the Charter of the International Military Tribunal appended to the London Agreement of 8 August 1945,

  when the conduct is carried out in a manner likely to incite violence or hatred against such a group or one or more of its members.

Under Article 1(2) of the Framework Decision, Member States may choose to punish *only* conduct which is either (i) carried out in a manner likely to disturb public order or (ii) which is threatening, abusive or insulting. Under Article 1(4), any Member State may make punishable the act of denying or grossly trivialising the above-mentioned crimes *only* if these crimes have been established by a final decision of a national court of this Member State and/or an international court, or by a final decision of an international court only. This possibility is not provided for the act of condoning the above-mentioned crimes.

With regard to 'hate crime', Member States must ensure that racist and xenophobic motivation is considered as an aggravating circumstance, or alternatively that such motivation may be taken into account by the courts in determining the applicable penalties.

3. TRANSPOSITION BY THE MEMBER STATES

3.1. Racist and xenophobic hate speech (Article 1)

3.1.1. Public incitement to violence or hatred

While the criminal codes of most Member States contain provisions that deal with conduct falling under 'incitement to violence or hatred', the terminology used ('provoking', 'stirring up', 'propagation', 'promoting', 'instigating', 'urging', etc.) and the criteria applied vary. DK, FI and SE do not have specific provisions for the conduct of incitement and use provisions which incriminate threatening, insulting, abusive, defamatory or contemptuous language on the basis of race, colour, religion or belief, national or ethnic origin.

The majority of Member States make specific reference to both violence and hatred (BE, BG, DE, EE, ES, EL, FR, HR, IT, CY, LV, LT, LU, MT, NL, AT, PT, SI, SK). The incrimination of public incitement to both violence and hatred is relevant for the effectiveness of this instrument. Whereas EE, EL and PT make reference to both terms, EE requires a resulting danger to the life, health and property of a person, EL incriminates inciting *to acts or actions likely to lead to hatred or violence* and PT requires an additional organisational element on

[5] These terms are not, however, used by the Framework Decision.

the part of alleged perpetrators, neither of which is provided for by the Framework Decision. While CZ, IE, HU, PL, RO and UK legislation expressly mentions only hatred, IE and UK consider the concept of violence to be effectively covered by the term hatred, CZ considers it to be covered in certain circumstances, and HU considers it to be covered through national case law.

Under the Framework Decision, the victims of incitement comprise a group of persons or a member of such group. Twelve Member States (BE, DE, EL, FR, HR, CY, LT, LU, MT, AT, PT and SK) expressly mention groups and individual members in accordance with the Framework Decision; in NL incitement to hatred is directed *against persons* while incitement to violence is directed against *a person*. Eight Member States (CZ, DK, IE, ES, HU, RO, FI and SE) only make express reference to a group of people. Seven Member States make no express reference to groups or individuals. According to BG, LV, PL and SI, their respective offences cover acts against both groups and individuals; EE, IT and UK have provided no detailed information. In EE incitement is incriminated if it results in danger of a person.

The Framework Decision comes into play when the victims of incitement are defined by reference to race, colour, religion, descent or national or ethnic origin. The list of grounds has not been transposed in all Member States but the objective appears to be generally met. BE, HR, CY and SK make express mention of all the grounds and LU appears to have done so with family status corresponding to the term descent. DK, IE, AT, PT, SE and UK mention all the grounds apart from descent, while BG, DE, ES, FR, IT, LV and HU omit references to both colour and descent. MT and SI omit references to descent and national origin, while LT makes no mention of colour and ethnic origin. CZ, EL, NL, PL and RO omit references to colour, descent and national origin. The term origin (EE, FR, SI and FI) and ethnic origin (RO) can be considered to be of equal meaning to the term descent. The term nationality (BG and LT) appears not to reflect the broader meaning of the term national origin.

3.1.2. Public dissemination or distribution of tracts, pictures or other material inciting to violence or hatred

The Framework Decision stipulates that acts of public incitement to violence or hatred by public dissemination or distribution of tracts, pictures or other material shall also be criminalised, indicating that not only oral communication should be covered. As required, the majority of Member States mention the specific means of dissemination in the provisions dealing with the offence itself (BE, BG, DE, EL, IE, FR, HR, CY, LT, LU, MT, NL, PL, PT and UK). However, other Member States refer to general interpretation sections of the Criminal Code (CZ, HU and SK) or point to official reports (FI) or preparatory works (SE) on the matter. LV refers to case law in which online communication is penalised. ES uses the expression *disseminates offensive information* and IT the term *propagates ideas*. EE, AT and SI stipulate only that the act must be committed publicly and DK publicly or with the intention of wider dissemination.

3.1.3. Public condoning, denial or gross trivialisation of genocide, crimes against humanity and war crimes

The Framework Decision stipulates that Member States must criminalise the public condoning, denial and gross trivialisation of the crimes defined in Articles 6, 7 and 8 of the Statute of the ICC (crimes of genocide, crimes against humanity and war crimes), directed against a group of persons or a member of such a group defined by reference to race, colour, religion, descent or national or ethnic origin when the conduct is carried out in a manner likely to incite to violence or hatred against such a group or a member of such a group.

This provision can be transposed without an express reference to the ICC Statute if the relevant national legislation provides for definitions of genocide, crimes against humanity and war crimes which mirror the Statute. Eight Member States (BG, HR, CY, LU, LT, MT, SI and SK) criminalise the three types of conduct (i.e. publicly condoning, denying and grossly trivialising). CY, LU, MT, SI and SK make express reference to, or very closely reproduce, the aforementioned articles of the Statute. SK requires that the conduct must vilify or threaten the group or individual.

Seven Member States do not expressly refer to all three types of conduct, with ES, FR, IT and PL referring only to condoning, PT to denying and LV and RO to condoning or denying (RO incriminates *minimisation* only through distribution of materials). LV and PT refer to all international crimes while RO refers to genocide and crimes against humanity, and ES and IT only to genocide.

In terms of the requisite effect of the conduct being likely to incite to violence or hatred, FR, IT, LV, LU and RO do not require that the conduct be carried out in a manner likely to incite to violence and hatred, while BG, ES, PT and SI require more than a mere likelihood of incitement.

Thirteen Member States (BE, CZ, DK, DE, EE, EL, IE, HU, NL, AT, FI, SE and UK) have no criminal-law provisions governing this conduct. DE and NL state that national case law applicable to Holocaust denial and/or trivialisation would also apply to the conduct covered by this article.

3.1.4. Public condoning, denial or gross trivialisation of the crimes defined in the Charter of the International Military Tribunal

The Framework Decision obliges Member States to criminalise the public condoning, denial and gross trivialisation of crimes against peace, war crimes and crimes against humanity committed by major war criminals of the European Axis countries. Such conduct can be considered as a specific manifestation of antisemitism when it takes place in a way that is likely to incite to violence or hatred. It is therefore essential that this conduct be incriminated under national penal codes.[6]

This provision can be transposed without a specific reference to the Charter of the International Military Tribunal, as long as it is evident that it refers to specific historical crimes committed by the European Axis countries. FR, CY, LU and SK make explicit reference to the Charter of the International Military Tribunal, but FR law is currently limited to *contesting* crimes and LU law does not refer to crimes against peace.

Six Member States (BE, CZ, DE, LT, HU and AT) make reference to the *National Socialist regime* or *Nazi Germany* as the relevant perpetrators of these crimes. Of these 6, BE makes specific reference to genocide only, while CZ and HU refer to genocide and other crimes against humanity. RO makes reference to denial and condoning of the Holocaust, referring to *minimisation* only in relation to the distribution of materials. SI refers to denial, condoning and trivialisation of the Holocaust. LT and PL limit the incrimination by referring to crimes committed by the National Socialist regime *against the Lithuanian or Polish nation or citizens*, respectively, with PL making reference only to denial in this respect.

---

[6] The ECtHR has stated that '*denying crimes against humanity constitutes one of the most serious forms of racial defamation of Jews and of incitement to hatred of them*' (*Garaudy v. France*, judgment of 24.6.2003). Moreover, the denial or revision of '*clearly established historical facts — such as the Holocaust — […] would be removed from the protection of Article 10* [freedom of expression] *by Article 17*' [prohibition of abuse of rights] of the ECHR (*Lehideux and Isorni v. France*, judgment of 23.9.1998).

The remaining 15 Member States (BG, DK, EE, EL, IE, ES, HR, IT, LV, MT, NL, PT, FI, SE and UK) have no specific provisions criminalising this form of conduct. NL, FI and UK have submitted sentencing rulings for trivialisation, condoning and denial of the Holocaust, based on criminal-law provisions punishing respectively incitement, ethnic agitation or stirring up of hatred.

3.1.5. Optional qualifiers

Certain Member States have made use of the option provided by Article 1(2) allowing Member States to punish only hate speech which is either (i) carried out in a manner likely to disturb public order or ii) which is threatening, abusive or insulting. CY and SI mirror this provision by providing for both alternatives mentioned. AT makes the crime of incitement to violence (not to hatred) dependent on it being likely to disturb public order. DE makes all conduct mentioned above dependent on being capable of disturbing the public peace. Similarly, HU case law points to such conduct being dependent on a likely disturbance of public peace. MT appears to make the crime of incitement to violence or hatred dependent on it being threatening, abusive or insulting while, like LT, the crime of condoning, denial or trivialisation is dependent on either of the two options. IE and the UK make the conduct of stirring up hatred dependent on it being threatening, abusive or insulting.

As regards the option provided by Article 1(4), FR, CY, LT, LU, MT, RO and SK have chosen to use it in relation to the conduct of publicly denying or grossly trivialising the crimes defined in the ICC Statute. CY, LT, LU, RO and SK use this possibility in relation to the conduct of publicly denying or grossly trivialising the crimes defined in the Charter of International Military Tribunal[7].

3.2. Instigation, aiding and abetting (Article 2)

With regard to Article 2, which deals with the instigation and aiding and abetting of the crimes listed in Article 1, practically all Member States apply the general, horizontal rules regulating such behaviour[8].

3.3. Criminal penalties (Article 3)

The large majority of Member States have implemented the requirement that conduct involving hate speech is punishable by criminal penalties of *a maximum* of at least between 1 and 3 years of imprisonment. The maximum penalty in relation to hate speech ranges from 1 year (BE) to 7 years (UK, in the case of a conviction on indictment), and several Member States (BE, EL, IE, FR, CY, LV, LT, LU, NL, PL, RO, FI, SE and UK) afford the courts the option of imposing a fine as an alternative to imprisonment. The maximum penalty in relation to public condoning, denial or gross trivialisation of crimes ranges from 1 year and a fine (BE) to 20 years (AT), with DE, FR, CY, LV, LT and RO giving the courts the alternative of imposing a fine or other penalty.

3.4. Racist and xenophobic hate crime (Article 4)

The Framework Decision requires Member States to specifically address racist and xenophobic motivation in their criminal codes or, alternatively, ensure that their courts take such motivation into consideration in the determination of penalties. Due to the discriminatory nature of racist and xenophobic motives and their impact on individuals, groups and society at large, Member States must ensure that racist and xenophobic motives are properly unmasked and adequately addressed.

---

7 This option cannot be used for the act of condoning these crimes.

8 It appears that only MT dedicates a specific provision to instigation, aiding and abetting of these crimes.

Fifteen Member States (CZ, DK, EL, ES, HR, IT, CY, LV, LT, MT, AT, RO, FI, SE and SK) have made use of the first option provided for in Article 4 by stipulating in their criminal codes that racist and xenophobic motivation *shall* be considered an aggravating circumstance with regard to *all crimes*. Eight Member States (BE, BG, DE, FR, HU, PL, PT and UK) stipulate that a racist or xenophobic motivation shall be considered an aggravating circumstance with regard to certain (often violent) crimes such as murder, serious bodily harm and other violence against persons or property. Three Member States out of the latter group also use the second option provided for in Article 4, as they have criminal-law provisions stating that racist motivation *may* be taken into account by the courts (BE) or have provided case law and detailed statistics which demonstrate that racist and xenophobic motivation is taken into consideration (DE and UK).

PL, PT and SI refer to general criminal-law provisions which stipulate that the general motivation of the perpetrator shall be considered and EE refers to the aggravating circumstance of other base motives. HU refers to a considerable amount of registered hate crimes and convictions but has not yet provided the relevant case law. NL refers to an official guidance document which states that racist or xenophobic motivation should be taken into account, while IE and LU simply state that motivation can always be considered by the courts.

3.5. Liability of legal persons and applicable penalties (Articles 5 and 6)

Legal persons must be held liable for hate speech committed by a person who has a *leading position* within the legal person or where lack of supervision by such a person has enabled the hate speech to be carried out by a person under its authority. While the Framework Decision does not oblige Member States to impose criminal sanctions, penalties must, in all cases, be *effective, proportionate and dissuasive*.

The legislation of most Member States (apart from EL, ES, IT and SK[9]) addresses the liability of legal persons in the case of hate speech, the majority regulating the matter by means of horizontal criminal code provisions[10] and the imposition of criminal fines.

Article 5 must be transposed with regard to *all* persons acting for the benefit of the legal person. Some national laws are not clear on this point (BE, DK and LU). Others seem to add conditions, such as the effect that the legal person must have *enriched itself* (BG), the requirement that *the crime violates any duty of the legal person* (HR) and the rule that action may only be taken against a legal person if the court had *previously* imposed punishment on a natural person (HU).

3.6. Constitutional rules and fundamental principles (Article 7)

FR, HU, SE and UK have referred to Article 7 of the Framework Decision in their notifications.

The Commission pays particular attention to ensuring that the transposition of the Framework Decision fully respects all fundamental rights as enshrined in the Charter of Fundamental Rights, which result also from the constitutional traditions common to the Member States.

As established by the Charter of Fundamental Rights and the European Convention on Human Rights, any limitation on the exercise of fundamental rights and freedoms must be provided for by law and respect the essence of those rights and freedoms. Subject to the principle of proportionality, limitations may only be made if they are necessary and genuinely meet

[9] SK provides for a form of indirect liability by allowing for the 'seizure of a monetary sum'.

[10] FR has a specific system for certain crimes committed via the press which excludes liability of legal persons.

objectives of general interest recognised by the Union or the need to protect the rights and freedoms of others[11].

The European Court of Human Rights has recognised that tolerance and respect for the equal dignity of all human beings constitute the foundations of a democratic, pluralistic society. Furthermore it has held that remarks directed against the Convention's underlying values could not be allowed to enjoy the protection afforded under Article 10 (freedom of expression)[12].

3.7. Initiation of investigation or prosecution (Article 8)

Member States must ensure that investigations into or prosecution of hate speech are not dependent on a report or an accusation made by the victim, at least in the most serious cases. While the majority of Member States have specific, often horizontal criminal-law provisions which ensure *ex officio* investigation and/or prosecution in the case of the majority of crimes, including hate speech, certain Member States have provided case law, official statements and other information to show that this provision is implemented in practice.

3.8. Jurisdiction (Article 9)

The legislation of every Member State includes the territoriality principle under which jurisdiction for hate speech offences is established with regard to conduct committed *in whole or in part within its territory*. All Member States apart from IE and UK have also notified criminal-law rules which specifically extend their jurisdiction to conduct committed *by one of (their) nationals*. IT, PT and RO appear to exclude hate speech from this latter jurisdictional rule.

Concerning legal persons, 21 Member States have provided no conclusive information as regards the transposition of the rule that jurisdiction must be established when the conduct has been committed *for the benefit of a legal person that has its head office in the territory of that Member State.*

Online hate speech is one of the most prevalent ways of manifesting racist and xenophobic attitudes. Consequently, Member States should have the means to intervene in cases of online hate speech. When establishing jurisdiction over conduct committed within their territory, Member States must ensure that their jurisdiction extends to cases where the conduct is committed through an information system, and the offender or materials hosted in that system are in its territory. It appears that only CY fully transposes these jurisdictional rules into its legislation. The legislation of DK, MT and SI makes specific reference to information systems, and HR refers to the offence being committed through electronic press. CZ, LU, HU, AT, PT, RO, SK and SE say that their general jurisdictional rules cover online hate speech situations but have provided no detailed information. On the other hand, BE, BG, DE, FR and UK have provided case law to show that their courts have taken cognizance of cases involving information systems, the majority of which appear to establish jurisdiction when the offender is physically present/resident in the relevant jurisdiction or when the material was accessible in that jurisdiction or clearly addressed to that country's public.

[11] Provided by Article 52(1) of the Charter of Fundamental Rights, and similarly by Article 10(2) of the European Convention on Human Rights specifically in relation to freedom of expression.

[12] Judgments of 4.12.2003 (*Gündüz v. Turkey)* and of 24.6.2003 (*Garaudy v. France).*

4. SUGGESTED PRACTICES TO STRENGTHEN THE IMPLEMENTATION OF THE FRAMEWORK DECISION

The information obtained from Member States has shown that the authorities responsible for investigation and prosecution need practical tools and skills to be able to identify and deal with the offences covered by the Framework Decision, and to interact and communicate with victims.[13] They should have sufficient knowledge of relevant legislation and clear guidelines.

The existence of special police hate crime units, special prosecutors' offices for hate speech and crime, detailed guidelines, as well as specific training for police, prosecutors and judges are good practices which may support the implementation of this legislation.

The exchange of information and good practices by bringing together law enforcement officials, prosecutors and judges, civil society organisations and other stakeholders can also contribute to better implementation.

Due to its special character, including the difficulty of identifying the authors of illegal online content and removing such content, hate speech on the internet creates special demands on law enforcement and judicial authorities in terms of expertise, resources and the need for cross-border cooperation.

Underreporting is common for hate speech and hate crime[14]. Due to the nature of these crimes, victims often resort to victim-support services, rather than reporting the crime to the police. Speedy implementation of the Victims' Directive is thus essential in order to protect victims of hate speech and crime.

The existence of reliable, comparable and systematically collected data can contribute to more effective implementation of the Framework Decision. Reported incidents of hate speech and hate crime should always be registered, as well as their case history, in order to assess the level of prosecutions and sentences. Data collection on hate speech and hate crime is not uniform across the EU and consequently does not allow for reliable cross-country comparisons[15]. The Commission has asked all Member States to provide it with figures about the incidence and the criminal response to hate speech and hate crime. Data submitted by 17 Member States are presented in the Annex to this Report.

Racist and xenophobic attitudes expressed by opinion leaders may contribute to a social climate that condones racism and xenophobia and may therefore propagate more serious forms of conduct, such as racist violence. Public condemnation of racism and xenophobia by authorities, political parties and civil society contributes to acknowledging the seriousness of these phenomena and to actively fighting against racist and xenophobic speech and behaviour[16].

5. CONCLUSION

At present it appears that a number of Member States have not transposed fully and/or correctly all the provisions of the Framework Decision, namely in relation to the offences of denying, condoning and grossly trivialising certain crimes. The majority of Member States have provisions on incitement to racist and xenophobic violence and hatred but these do not

---

13 The investigation of racist or xenophobic acts and the application of appropriate sanctions is necessary in order to comply with fundamental rights as confirmed by ECtHR, judgments of 6.7.2005 (*Nachova and Others v. Bulgaria*), 10.3.2010 (*Cakir v. Belgium*), 27.1.2011 (*Dimitrova and Others v. Bulgaria*).

14 See, in particular, the report from the European Union Agency for Fundamental Rights (FRA) *Making hate crime visible in the European Union: acknowledging victims' rights* 2012.

15 *Ibidem*.

16 See ECtHR judgments of 6.7.2006 (*Erbakan v Turkey*) and 16.7.2009 (*Féret v. Belgium*).

always seem to fully transpose the offences covered by the Framework Decision. Some gaps have also been observed in relation to the racist and xenophobic motivation of crimes, the liability of legal persons and jurisdiction.

The Commission therefore considers that the full and correct legal transposition of the existing Framework Decision constitutes a first step towards effectively combating racism and xenophobia by means of criminal law in a coherent manner across the EU.

The Commission will engage in bilateral dialogues with Member States during 2014 with a view to ensuring full and correct transposition of the Framework Decision, giving due consideration to the Charter of Fundamental Rights and, in particular, to freedom of expression and association[17].

[17] Ref. Article 10 of Protocol No 36 of the Treaty of Lisbon. Infringement procedures for Framework Decisions are not possible before 1 December 2014.

Frans Timmermans

https://archive.org/details/nederland-hate-crime-2014-2015

h-tk-20182019-83-4

VVD Haatzaaierij

Tweede Kamer Wet herwaardering strafbaarstelling actuele delictsvormen
16 mei 2019
TK 83

De heer **Van Wijngaarden** (VVD):

De VVD laat de vrijheid van meningsuiting niet misbruiken voor haatzaaierij. Het is daarom terecht dat de regering de straf maxima verhoogt voor het aanzetten tot haat, gewelden discriminatie. Collega Van Nispen zei het al: straffen in de wet verhogen is één, maar die straffen in de praktijk ook handhaven en opleggen is weer iets anders. De VVD wil daarom het Openbaar Ministerie in de vijfde versnelling zien bij het vervolgen van haatzaaiers, met een zo actief mogelijk vervolgingsbeleid. In sommige landen mag je misschien met een beroep op de vrijheid van meningsuiting hakenkruizen schilderen of roepen dat alle homo's gestenigd moeten worden; in Nederland mag je dat niet. Artikel1 van de Grondwet is voor de VVD net zo hard als het graniet waar het in gebeiteld staat voor het gebouw van de Tweede Kamer. **De VVD vraagt het kabinet** daarom welke ruimte het ziet voor het nog vroegtijdiger en actie voor handhaven van het verbod op aanzetten tot geweld, haat en discriminatie.

Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2018–2019

35 164 Initiatiefnota van de leden Yesilgöz-Zegerius en Segers over een effectievere aanpak van antisemitisme

Nr. 2

INITIATIEFNOTA

Een effectievere aanpak van antisemitisme

1. Aanleiding

Ouders die eerst de beveiliging moeten regelen, voordat ze na kunnen denken over de ballonnen en de taartjes voor de bat mitswa van hun dochtertje. Kinderen die onder zware beveiliging naar school moeten. Niet vrij en veilig over straat kunnen met een keppeltje in een stad als Amsterdam. Als hardwerkende ondernemer voor een derde keer in een korte tijd je koosjere restaurant vernield zien worden. Dit zijn geen losstaande incidenten, maar de dagelijkse werkelijkheid voor veel Nederlandse en andere Europese Joden. Antisemitisme, haat tegen joden, is nog altijd aanwezig in onze samenleving en op ons continent. En er zijn signalen dat het probleem groeit. Van online intimidatie en bedreigingen tot schrijnende, hartbrekende misdaden, zoals de brute moord op de Franse Mireille Knol. Een oudere dame die de Tweede Wereldoorlog overleefde en na jaren te zijn gepest vorig jaar door haar islamitische buurman met messteken om het leven werd gebracht en verbrand.

In veel Europese landen zien we dat het aantal gewelddadige anti-Joodse incidenten al enige jaren verontrustend hoog is en stijgt. En helaas heeft de geschiedenis ons geleerd dat dit geweld symbool staat voor iets veel diepers. Dat het vaak slechts een topje van de ijsberg is. Antisemitisme zit verscholen in kwaadaardige vooroordelen en eeuwenoude stereotypen, die onze samenleving binnensijpelen. Joden worden dan ook vaak «de kanarie in de kolenmijn» genoemd: als het antisemitisme de kop op steekt, blijft het niet alleen bij Jodenhaat, maar wordt het een totale vergiftiging voor de hele samenleving, en zal de ene na de volgende minderheid of groep volgen. Juist omdat de geschiedenis ons leert wat er kan gebeuren als je het kwaad ongemoeid laat, is het zaak dat we ons verzetten tegen antisemitische uitingen, dat we voorkomen dat het gebagatelliseerd wordt of, misschien wel nog erger, als salonfähig wordt beschouwd. Onze democratische rechtsstaat staat of valt met de vrijheid en veiligheid van minderheden en niet in de laatste plaats met die van een

kst-35164-2
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2019

van de kleinste minderheden onder ons: de Joodse minderheid die al zoveel vaker en zoveel langer gediscrimineerd en vervolgd is geweest.

De initiatiefnemers waren onafhankelijk van elkaar al jaren betrokken bij dit onderwerp. Nadat het Joodse restaurant HaCarmel in Amsterdam voor de derde keer belaagd werd, besloten zij de handen ineen te slaan om zo samen een keiharde vuist tegen antisemitisme te maken. Na een ingrijpend en indrukwekkend gesprek met Joodse jongeren in HaCarmel, een expertmeeting in de Tweede Kamer[1], vele losse gesprekken met leden van de Joodse gemeenschap en een literatuurstudie, is de voorliggende initiatiefnota tot stand gekomen.

2. Doel en strekking

Het doel van deze nota is drieledig. Ten eerste willen de initiatiefnemers de urgentie en de noodzaak voor een effectieve aanpak van antisemitisme onder de aandacht brengen. Vervolgens willen de initiatiefnemers benadrukken dat antisemitisme een probleem van ons allen is, niet alleen van de Joodse gemeenschap. De impact van een met haat en vooroordelen doordrenkte ideologie is vele malen groter, het bedreigt de vrijheid en veiligheid van de hele samenleving. Willen we dat het niet nog meer wortelt in ons land, dan zullen we met elkaar ons tegen Jodenhaat moeten uitspreken en blijven uitspreken. En ten slotte stellen de initiatiefnemers concrete acties voor om antisemitisme ook nog effectiever aan te pakken.

De initiatiefnemers zien de verantwoordelijkheid van de samenleving om antisemitisme geen voedingsbodem te geven ook niet los van het beladen verleden in Nederland. In Nederland is gedurende de Tweede Wereldoorlog een bijzonder rijk Joods leven kapot gemaakt. Het overgrote deel van de Joden is niet teruggekomen nadat ze naar vernietigingskampen zijn afgevoerd. Als van de kleine minderheid die hiervan is overgebleven, mensen van de jongere generatie nu zeggen dat hun toekomst niet hier ligt, dat ze het gevoel hebben hier niet als Jood door het leven te kunnen, dan faalt onze samenleving. Als er in onze samenleving geen plek is voor de Joodse gemeenschap, dan is deze samenleving stuk.

Met deze nota wordt specifiek aandacht gevraagd voor een effectievere aanpak van antisemitisme. Echter, het is nadrukkelijk niet de bedoeling van de initiatiefnemers om andere vormen van discriminatie, racisme of uitsluiting daarmee minder relevant te maken. Alle vormen van discriminatie, racisme en uitsluiting zijn verwerpelijk en dienen altijd aangepakt te worden. Er is hier geen rangorde. Het is wel zo dat men soms voorbij kan gaan aan een specifiek probleem en de daarbij behorende specifieke aanpak, als alles op één hoop wordt gelegd en er altijd sprake is van een integrale aanpak. Gezien de onevenredige druk op de Joodse gemeenschap en de historie van de Joodse gemeenschap in Nederland achten de initiatiefnemers het op dit moment gerechtvaardigd en zelfs urgent om deze nota, gericht op antisemitisme en de aanpak ervan, voor te leggen. Dat laat onverlet dat we te allen tijde moeten blijven strijden tegen elke vorm van discriminatie, racisme en uitsluiting.

[1] Rondetafelgesprek Antisemitisme d.d. 12 september 2018.

3. Urgentie

3.1 Antisemitisme in Nederland

De Joodse gemeenschap in Nederland is klein. Zoals Esther Voet, hoofdredacteur van het Nieuw Israëlietisch Weekblad (NIW) het stelt: «Je krijgt met de Nederlandse Joden de Arena niet vol». Naar schatting leven in ons land circa 40.000 tot 50.000 Joden. Dit aantal is gebaseerd op onderzoek in opdracht van het Joods Maatschappelijk Werk (JMW). Voor de oorlog leefden in Nederland 140.000 Joden. Gedurende de oorlog werden 107.000 Joden uit Nederland gedeporteerd naar vernietigingskampen, zoals Auschwitz. Van hen keerden slechts 5.500 terug. Meer dan honderdduizend Nederlandse Joden zijn omgebracht tijdens de Sjoa.

Hoewel Joden dus slechts een klein onderdeel van de Nederlandse bevolking uitmaken, zijn zij onevenredig vaak slachtoffer van discriminatie. Uit onderzoek[2] van het Openbaar Ministerie blijkt dat antisemitische incidenten 41 procent vormen van alle discriminatiezaken. Van deze 41 procent is het merendeel (32 procent) voetbalgerelateerd. Het hoge aandeel antisemitische feiten is een grote stijging ten opzichte van 2016, toen vormden antisemitische incidenten 22 procent» (ook wel CODIS-feiten genoemd). Dit zijn zaken die niet specifiek vanwege discriminatie worden vervolgd, zoals vernieling of geweld, waarbij discriminatie wel een rol speelde. De aanval op restaurant HaCarmel is zo'n geval. In totaal waren er in 2017 187 CODIS-feiten, behorend bij 154 verschillende zaken. Antisemitische incidenten vormden in dat jaar tien procent van het totaal.

Ten aanzien van de omvang van antisemitisme in Nederland, lijken de meeste onderzoeken te wijzen op een vrij constant niveau. De incidentencijfers van de politie[3], van het Monitorenonderzoek van het Verwey-Jonker Instituut en de Anne Frank Stichting[4] en van het CIDI[5] laten zien dat het aantal antisemitische incidenten vanaf 2015 stabiel was en zelfs licht daalde. Dit hing ook samen met de afschrikkende maatregelen die de gemeenschap treft: de inschakeling van beveiligers, camera's en andere beveiligingsmaatregelen doet het aantal incidenten dalen maar verandert niets aan het feit dat Jodenhaat nog volop aanwezig is. Het verplaatst zich slechts naar de onderwereld, of bijvoorbeeld het internet. Uit de recent verschenen Monitor antisemitische incidenten van het CIDI, blijkt een fikse stijging van het aantal antisemitische incidenten in 2018[6]. Dit is zorgwekkende trendbreuk ten opzichte van de afgelopen jaren. Ook is door de jaren heen een vaste trend te zien dat ontwikkelingen in Israël leiden tot een significante toename van het aantal antisemitische incidenten in Nederland. Daarbij is ook een toename van online bedreigingen en discriminatie waar te nemen.

Uit een recent onderzoek[7] onder 557 Joden in Nederland van het tv-programma Een Vandaag, in samenwerking met het Centraal Joods Overleg (CJO) en het JMW, bleek dat bijna de helft van de ondervraagden (47 procent) zich niet vrij voelt om in ons land openlijk joods te zijn. Bijna de helft van de Nederlandse Joden voelt zich dus niet vrij om zichzelf te zijn. Daar komt bij dat uit onderzoek[8] van het Europees Agentschap voor de Fundamentele Rechten (FRA) blijkt dat Nederland als een van de twaalf

[2] Rapport «Strafbare Discriminatie in beeld 2017», Openbaar Ministerie.
[3] Discriminatiecijfers politie in 2017.
[4] Zesde rapportage racisme, antisemitisme en extreemrechts geweld in Nederland, 2017.
[5] Monitor antisemitische incidenten in Nederland, 2017.
[6] Monitor antisemitische incidenten in Nederland, 2018.
[7] Joden in Nederland, 1V Opiniepanel Rapport. 26 november 2018.
[8] Antisemitisme cijfers in de Europese Unie 2007–2017 (FRA), 2018.

deelnemende landen aan het onderzoek het hoogste aandeel ondervraagden (43 procent) kent dat minstens af en toe Joodse evenementen of plaatsen vermijdt vanwege veiligheidsoverwegingen. Tevens scoort Nederland hoog met het vermijden van symbolen waarmee iemand als Joods gezien kan worden (33 procent tegen een EU-gemiddelde van 28 procent). In lijn met deze bevindingen, is het relatief grote aandeel Nederlandse respondenten dat weinig vertrouwen heeft in het optreden van de overheid ten aanzien van antisemitisme. Bijna 80 procent van de Nederlandse respondenten beschouwt de aanpak van antisemitisme door de overheid en getroffen veiligheidsmaatregelen als inefficiënt en onvoldoende.

3.2 Antisemitisme in Europa

Antisemitisme stopt niet bij de landsgrenzen. Uit onderzoek van het EU-agentschap voor de Fundamentele Rechten is gebleken dat bijna negen van de tien Europese Joden aangeven dat antisemitisme is toegenomen. Bijna een derde van de ondervraagden geeft aan in het afgelopen jaar minstens een keer lastig gevallen te zijn. Echter, slechts een op de vijf van hen gaat vervolgens ook naar de politie. Bijna alle ondervraagden (89 procent) geven daarnaast aan dat antisemitisme het meest problematisch is in de sociale media. Tevens geeft een overgroot deel (70 procent) aan dat pogingen van de nationale regeringen om antisemitisme te bestrijden in hun ogen niet effectief zijn.

Op nationaal niveau kennen zowel Frankrijk als Duitsland een zorgwekkende toename in het aantal antisemitische misdrijven. Frankrijk kende een stijging van 74 procent in 2018 ten opzichte van 2017. Waar er in 2017 311 geregistreerde misdrijven waren, werden er in 2018 maar liefst 541 antisemitische misdrijven geregistreerd[9]. In Duitsland is het aantal misdrijven met 60 procent gestegen. De Duitse politie registreerde in 2018 62 antisemitische geweldsmisdrijven, vergeleken met 37 in 2017[10].

4. Definitie en bronnen antisemitisme

Er is geen eenduidige wetenschappelijke definitie van antisemitisme. In deze initiatiefnota hanteren wij de werkdefinitie van het European Forum on Antisemitism:
Antisemitisme is een bepaald beeld van joden, dat zich kan uiten als haat tegen joden. Retorische en fysieke uitingen van antisemitisme worden gericht tegen joden of niet- joden en/ of hun bezittingen, tegen instellingen van de joodse gemeenschap en religieuze voorzieningen.

Wanneer men spreekt over antisemitisme, wordt vaak meteen het verband gelegd met de herinnering aan de Shoah en het regime van de nazi's dat tussen 1933 en 1945 verantwoordelijk was voor de gruwelijkheden en moord op miljoenen Joden in Europa. Maar het antisemitisme is veel ouder dan de Tweede Oorlog en is daarna ook niet verdwenen.

Antisemitisme heeft in Europa meerdere gedaantes aangenomen. Bekende verschijningsvormen zijn het christelijk antisemitisme, dat Joden portretteerde als «godsmoordenaars» en eeuwenlang heeft geleid tot antisemitische wetgeving en bloedige slachtingen tijdens onder meer de kruistochten. Later zou antisemitisme zich ook op andere manieren manifesteren, met name gebaseerd op stereotypen. Bekende verschijningsvormen van het klassieke antisemitisme zijn de assumptie van

[9] France, CNCDH 2018. La Lutte contre le Racisme, l'Antisémitisme et la Xénophobie: les Essentiels.
[10] Recherche- und Informationsstelle Antisemitismus Berlin (RIAS) 2017.

Joodse wereldheerschappij, ontrouw aan de natie en uiteindelijk ook een biologische verschijningsvorm: rassentheorie.[11] Tegenwoordig is er ook een «nieuwe» vorm. Daarbij staan Israël en «de zionisten» centraal als belichaming van het kwaad. In het discours van moderne antisemieten vallen «Joden» en «Israël» doorgaans volledig samen en gaat woede over de bezetting van Palestina min of meer organisch over in woede over de tentakels van het wereldjodendom.[12] Deze ontwikkeling is vlak na de Tweede Wereldoorlog begonnen en heeft de afgelopen decennia steeds meer vorm gekregen.
Om zonder vervolging te vrezen hun gang te kunnen gaan, gebruiken veel antisemieten antizionisme als vermomming voor hun Jodenhaat. Daarmee willen de initiatiefnemers niet zeggen dat iedereen die zich antizionist noemt in werkelijkheid Joden haat. Wel kan, vrij naar onder andere wijlen Evelien Gans, worden gesteld dat antizionisme overgaat in Jodenhaat «wanneer het zich bedient van identieke mechanismen», zoals «stereotypering en demonisering van Israël als zogenaamde collective Jew».[13]

Wie maakt zich hier schuldig aan?

Zowel het klassiek antisemitisme als het nieuwe zijn beide helaas levendig zichtbaar in onze samenleving. Tot enkele jaren geleden waren de verschijningsvormen meer voorspelbaar. Zodra het onrustig werd in Palestijnse gebieden, zag men op verschillende plekken in Europa onder moslimjongeren oplaaiende incidenten. En een stabiele maar relatief kleine groep neonazi's met swastikasymboliek en hooligans die het gemunt hadden op Joden. Inmiddels zien we dat antisemitisme zich ook steeds vaker op andere plekken manifesteert, zoals online, en het steeds meer salonfähig begint te worden. Antisemitisme is een veelkoppig monster. En al is antisemitisme in alle lagen van de bevolking terug te vinden, zijn er drie groepen die hier specifiek genoemd moeten worden. Antisemitisme komt in onze tijd immers met name voor in extreemlinkse en extreemrechtse kringen en delen van de moslimgemeenschap.[14]

Extreemlinks

Extreemlinks heeft van oudsher diepgewortelde antisemitische sentimenten in zich. Dit begon onder meer met de revolutionaire arbeidersbeweging, waar met vlagen anti-Joodse stereotypes gebruikt werden. Het meest voorkomende cliché is dat van de «Joodse kapitalist», een beeld dat werd versterkt door de communistische beweging. Joden werden in communistische kringen vereenzelvigd met kapitalisten. Om het proletariaat voor zich te winnen werd gesproken van «Beursjoden» of «Joods financieel kapitaal». Omgekeerd bestempelden nationaalsocialisten Joden als «Joodse bolsjewisten». Later zouden Joden, gelijktijdig met de opkomst van de dekolonisatiebeweging, ook steeds vaker worden vereenzelvigd met imperialisten. Ook in moderne linkse bewegingen blijft

---

[11] In de wetenschap zijn er nog veel meer varianten en verschijningsvormen. De initiatiefnemers beperken zich hier tot de meest bekende.
[12] Tempelman, De Volkskrant, 4 mei, 2018.
[13] Gans, Vrij Nederland, 29 november 2003.
[14] Een peiling van de universiteit van Bielefeld onder de ruim honderdduizend Joodse-Duitsers en 13 duizend in Duitsland levende Israëli's, wijst uit dat 78 procent van de ondervraagden de afgelopen jaren een toename van «alledaags antisemitisme» ervaart. Gevraagd naar persoonlijke ervaringen in het afgelopen jaar, hebben de geïnterviewden geschat hoe vaak een dader naar hun idee uit een bepaalde groep afkomstig was. Bij scheldpartijen schatten ze 19 procent van de daders in als extreemrechts, 19 procent als extreemlinks en 62 procent als moslim. Bij fysiek geweld werden in 81 procent van de gevallen moslims als dader aangewezen. https://uni-bielefeld.de/ikg/daten/JuPe_Bericht_April2017.pdf

antisemitisme een groot probleem. Dat bewijst ook de huidige crisis bij Labour, de Britse arbeiderspartij[15].

Extreemrechts

Ook extreemrechts is van oudsher doordrenkt van antisemitisme. Daar waar we het eerst tegenkwamen bij een relatief kleine groep nazi's, zien we nu dat ook in deze hoek sprake is van hervonden zelfvertrouwen bij een bredere groep. Extreemrechts onderzoeker Willem Wagenaar ziet een stijging van het aantal incidenten en wijst op dit zelfvertrouwen.

Zo gaat een klassieke neonazigroep als de Nederlandse Volks-Unie de straat op met antisemitische leuzen, waar nauwelijks commotie over ontstaat. Ook de NCTV en de AIVD constateren dat het aantal xenofobe uitingen toeneemt. De inlichtingen- en veiligheidsdiensten zien eveneens een potentiële «niet-gewelddadige» dreiging tegen de democratische rechtsorde die uitgaat van met name de alt-right beweging. Volgens de AIVD wil deze beweging de geesten rijp maken voor een maatschappij waarin racisme normaal is en waar alleen de grondrechten van witte burgers zijn gewaarborgd. De inlichtingendiensten constateren dat de alt-right beweging in Nederland groeit. Met de oprichting van Erkenband, een xenofobe en nationalistische groepering, krijgt het steeds meer voet aan de grond, met name online. Volgens de AIVD een opvallende beweging, waarmee voor het eerst in decennia een extreemrechtse groepering actief is waarvan een groot aantal sympathisanten hoger opgeleid is. Over de verschijningsvormen hiervan op social media, komen de initiatiefnemers verder in de nota op terug.

Delen van de moslimgemeenschap

Ook binnen delen van de moslimgemeenschap zien we dat antisemitisme geaccepteerd wordt. Veelal gevoed door Jodenhaat uit het land van herkomst, via televisie en social media. Uit het rapport «Antisemitisme onder jongeren in Nederland» blijkt dat een antisemitische houding onder moslimjongeren vooral gevoed wordt door een anti-Israël sentiment en theologische factoren. De mate waarin islamitische jongeren religie belangrijk vinden en zich identificeren als moslim, lijkt de kans te vergroten dat jongeren negatief zijn over Joden in Israël, de staat Israël en zionisten. Ook internet en mediagebruik, en gesprekken met ouders en vrienden, versterken antisemitische houdingen. Het onderzoek toont ook aan dat traditionele verklaringen voor antisemitisme, zoals sociale problematiek, inkomen, educatie niet of nauwelijks lijken te helpen bij de verklaring van een anti-Joodse houding bij moslimjongeren. Ook uit onderzoek van het Pew Research Center[16] blijkt dat het antisemitisme in de islamitische wereld geworteld is. Zo heeft volgens dit onderzoek 44 procent van de Turken en 78 procent van de Marokkanen een «zeer ongunstig» beeld van Joden. Tevens wordt uit een vergelijkende studie[17] van socioloog Ruud Koopmans duidelijk dat dit beeld van weerstand jegens Joden ook in Europa leeft. Koopmans toont aan dat in Frankrijk zeven procent van de christenen en 43 procent van de moslims Joden wantrouwt. In België is dit respectievelijk zeven en 56 procent, in Duitsland tien en 28 procent en in Nederland acht procent van de christenen en 40 procent van moslims. Hier is ook een verband te leggen tussen religieus fundamentalisme en antisemitisme. Dat geldt voor zowel

[15] Zie ook https://www.theguardian.com/commentisfree/2018/apr/01/shame-of-anitsemitism-on-left-has-long-malign-history en https://foreignpolicy.com/2018/08/21/labours-new-anti-semitism-has-disturbingly-old-roots/

[16] Pew Research Center, 2005.

[17] Journal of Ethnic and Migration Studies, 2015.

christenen als voor moslims. Maar zoals hoogleraar Europese Studies Paul Scheffer[18] het vorig jaar stelde: «het grote verschil is dat het fundamentalisme in onze tijd veel vaker voorkomt onder moslims dan onder christenen». «Deze geloofsstroming blijkt een voorname rol te spelen bij de vorming van vijandbeelden die een open samenleving onder druk zetten», aldus Scheffer.

Waar groepen elkaar vinden

Daarbij komt dat het huidige antisemitisme veel minder eenduidig is. Groepen vinden elkaar in Jodenhaat, zoals in 2012 toen extreemrechts en extreemlinks samen tegen Israël protesteerden en «Hamas, Hamas, alle Joden aan het gas» scandeerden[19]. Ook bij de Gele Hesjes, de in Frankrijk ontstane anti-establishmentbeweging bestaande uit linkse en rechtse elementen, is al meerdere malen een verontrustend hoge mate van antisemitische incidenten geconstateerd.[20]
Binnen het sterk gepolariseerde links-rechtsdiscours kan aan beide zijden antisemitisme ontstaan, zonder dat dit in eigen kring gediskwalificeerd wordt. Ter linkerzijde is de grens tussen antizionisme en antisemitisme soms flinterdun. Ter rechterzijde kan een overtuigde antisemiet tegelijkertijd solidair zijn met Israël en wordt hij niet veroordeeld door de voltallige Joodse gemeenschap. Ook zien we islamisten zich bij deze bewegingen aansluiten, zoals onlangs de antisemiet Abou JahJah die zich solidair verklaarde met de gele hesjes na een belaging van de Joodse Franse filosoof Alain Finkielkraut.

5. Voorstellen

De initiatiefnemers beogen met deze nota de nodige stappen te zetten in een effectieve aanpak van antisemitisme. Dit doen de initiatiefnemers door hier aandacht voor te vragen binnen het onderwijs (1), jongeren (2), inburgering (3) het veiligheidsdomein (4), het overheidsbeleid (5), internet (6), veilig sportklimaat (7) en beogen daarbij ook meer onderzoek in te zetten naar aard, omvang en effectieve aanpak (8).

5.1 Onderwijs

Leerstof

Op de vraag wat de overheid kan doen tegen oprukkend antisemitisme geeft de Liberaal Joodse Gemeenschap Amsterdam aan: «onderwijs, onderwijs, onderwijs». Op lange termijn zijn voorlichting en onderwijs het beste antwoord op de vraag hoe antisemitisme kan worden tegengegaan. Dat is de beste manier om jongeren, en natuurlijk ook volwassenen, op andere gedachten te brengen en hen in te laten zien dat iedereen het recht heeft om in vrijheid zichzelf te kunnen zijn. De initiatiefnemers ondersteunen deze gedachte dan ook van harte.

Hoe is het nu?

De Tweede Wereldoorlog en de Holocaust zijn momenteel kerndoelen in het cluster «mens en maatschappij». Alle scholen zijn verplicht om hierin les te geven, de invulling kunnen zij zelf bepalen in het kader van de vrijheid van onderwijs. Scholen zijn hierdoor ook niet verplicht een minimum aantal uur aan een vak of onderwerp te besteden. Daarnaast is

[18] Paul Scheffer, NRC Handelsblad, 1 mei 2018
[19] Joods Actueel, 18 november 2012.
[20] https://www.nrc.nl/nieuws/2019/02/17/filosoof-finkielkraut-bedreigd-door-gele-hesjes-rot-op-vieze-strontzionist-a3654330

in de Wet op het primair onderwijs vastgesteld dat het onderwijs er mede op is gericht «dat leerlingen opgroeien in een pluriforme samenleving, het bevorderen van actief burgerschap en sociale integratie en het kennis hebben van en kennismaken met verschillende achtergronden en culturen van leeftijdsgenoten» (art. 8, derde lid, onder b, WPO).

Het verplichte geschiedenisonderwijs is ingedeeld in tien tijdvakken (waar «de tijd van de Wereldoorlogen 1900–1950» er een van is). Leerlingen moeten daarbij in elk geval de relatie leggen tussen de gebeurtenissen en ontwikkelingen in de 20ste eeuw, waaronder expliciet genoemd de Wereldoorlogen en de Holocaust, en hedendaagse ontwikkelingen (kerndoel 37).

Buiten de Holocaust en de Tweede Wereldoorlog om zijn er geen kerndoelen die scholen verplichten om aandacht te besteden aan de Joodse cultuur.

Promovendus Marc van Berkel constateerde in een onderzoek[21] dat Nederlandse geschiedenisschoolboeken ernstige hiaten kennen. In veel boeken staat, volgens de onderzoeker, niet hoe het kan dat meer dan 100.000 Joodse Nederlanders tijdens de Tweede Wereldoorlog zijn vermoord. De Duitsers worden vooral geschetst als de groep boosdoeners, maar over de medeplichtigheid van Nederlandse politie en andere autoriteiten valt minder te lezen. Van Berkel stelt dat daarmee de mythe in stand gehouden wordt van een klein en neutraal Nederland dat slachtoffer werd van de bezetting, waartegen veel verzet kwam en waar de Nederlandse bevolking het slachtoffer werd. Dat er 102.000 Joodse Nederlanders werden vermoord, zou nauwelijks een rol spelen.

Hoe kan het beter?

De initiatiefnemers gaan ervan uit dat de aandacht voor de Tweede Wereldoorlog, de Holocaust en antisemitisme ook na de curriculumherziening geborgd zullen zijn in het curriculum. De initiatiefnemers willen wel benadrukken dat het van groot belang is dat aandacht voor de geschiedenis van de Joodse gemeenschap in Nederland niet alleen negatief ingestoken wordt, door enkel aandacht te hebben voor de Holocaust en antisemitisme. Hierdoor ontstaat namelijk structureel het beeld van de Jood als slachtoffer. Een reëel en vollediger beeld is van belang, waarin nadrukkelijk ook aandacht is voor een meer en betere kennis over Joden, hun eeuwenlange geschiedenis in Nederland, hun diversiteit en vitaliteit. Om de heer Wallet, universitair docent politieke geschiedenis aan de Vrije Universiteit, tijdens zijn inbreng in de Tweede Kamer bij het rondetafelgesprek, te citeren: «Wie joden louter tot slachtoffer maakt, geeft antisemieten ruim baan».

Docenten

De initiatiefnemers zijn thans van mening dat er ook aandacht moet zijn voor de docenten. Zij zijn degenen die, soms gepolariseerde, vraagstukken moeten benoemen en de discussie in goede banen moeten leiden. Zij kunnen te maken hebben met leerlingen met antisemitische ideeën en/of complottheorieën over zionisten. Juist dan is het van belang om wel het gesprek aan te gaan en onze jongeren kennis bij te brengen over de Nederlandse geschiedenis, de positie van Joden hierin en hedendaags antisemitisme.

---

[21] M. van Berkel. Proefschrift Plotlines of Victimhood. The Holocaust in German and Dutch History Textbooks 1960–2010.

Het onderwijs over de Jodenvervolging is verplichte lesstof, maar we horen ook regelmatig dat het een gevoelig thema is voor docenten. In 2015 heeft het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) een onderzoek[22] laten uitvoeren naar hoe er wordt omgegaan in het primair onderwijs en voortgezet onderwijs met gevoelige maatschappelijke onderwerpen. Uit dit onderzoek blijkt dat 6% van de (geschiedenis)leraren in het voortgezet onderwijs antisemitisme nooit bespreken. Bij de Holocaust is dat 12%. Dit ondanks de wettelijke verplichting. Hetzelfde onderzoek geeft ook aan dat Holocaust en antisemitisme met name in de geschiedenisles worden behandeld, waar het door ruim 50% van de docenten vaak aan de orde wordt gesteld.

Daar waar nodig, is extra ondersteuning richting de docenten door bijvoorbeeld een aanscherping van de docentenopleiding op dit terrein, wat de initiatiefnemers betreft wenselijk. Ook is het belangrijk om docenten tijdens de lessen te ondersteunen.
Zo geeft uit het eerder genoemde onderzoek van OCW zo'n 20 procent van de docenten aan graag externe ondersteuning te willen tijdens de les en een grote meerderheid van de docenten vindt gastdocenten nuttig.

Veilig schoolklimaat

School moet een veilige en uitdagende omgeving zijn om kennis op te doen, om te leren omgaan met mensen die anders dan jij zijn en om een handelingsrepertoire op te bouwen. Op het moment dat er leerlingen op school zitten met gevaarlijke antisemitische ideeën (of erger) en een docent constateert dat er een onveilige situatie ontstaat, is het ook van belang dat er snel en sterk wordt opgetreden door het inschakelen van professionele instanties om deze jongeren aan te pakken. Soms ben je immers het niveau van een goed gesprek voorbij en is de eerste focus het beschermen van (potentiële) slachtoffers en het aanpakken van daders. De initiatiefnemers stellen voor dat in geval van een racistisch of antisemitisch incident er altijd een huisbezoek plaatsvindt waarbij gesproken wordt met de ouders. Ook is het van belang dat de wijkagent geïnformeerd wordt, zodat bij onveranderd gedrag snel geschakeld kan worden.

5.2 Jongeren

De gedachte dat iemand je iets aan wil doen, puur om je afkomst of om wie je bent, is voor de meeste Nederlanders gelukkig een heel vreemd idee. De Joodse jongeren die de initiatiefnemers spraken is dit idee helaas niet zo vreemd. Zij zijn gewend dat ze naar school moeten met beveiliging voor de deur. Of zijn gewend dat ze tijdens hun studie continu negatief worden aangesproken en uitgesloten, puur om het feit dat ze Joods zijn. Ook hebben ze geleerd dat het beter is feestjes te melden bij de autoriteiten, zodat het dreigingsniveau in de gaten gehouden kan worden. Nederlandse Joodse jongeren geven aan dat zij zich afvragen of zij wel een toekomst hebben in ons land. Zoals rabbijn Tamarah Benima ook onlangs in de Volkskrant[23] stelde: «Er is geen perspectief. De vraag: Moeten we al vluchten? Waar gaan we dan heen?» is nooit ver weg onder joden. In Nederland, in Engeland, in Frankrijk». Dit is uiterst pijnlijk, niet alleen voor de Joodse gemeenschap in Nederland, maar voor alle Nederlanders. We hebben met elkaar gefaald als we de Joodse gemeenschap in ons land, of beter gezegd; wat er van over is gebleven na de Tweede Wereldoorlog, niet een veilig bestaan kunnen bieden. Immers, een Nederlandse samenleving zonder een vitale Joodse gemeenschap, is ondenkbaar. Een dialoog met Joodse jongeren biedt niet alleen verhelde-

[22] https://www.schoolenveiligheid.nl/wp-content/uploads/2015/07/onderzoek-its.pdf
[23] Van Zijl en de Jong, 4 oktober 2018.

rende inzichten, het zorgt er ook voor dat zij gehoord worden. Daarom zou er systematisch contact moeten zijn tussen de jongeren en de betrokken bewindspersonen. Waarbij de Kamer geïnformeerd wordt over de aanbevelingen van de jongeren en de acties die het kabinet op basis daarvan onderneemt.

De initiatiefnemers stellen voor dat er een dergelijk structureel overleg opgezet wordt.

Daarnaast is het van belang om te weten hoe antisemitisme onder jongeren zich uit en hoe het beleefd wordt. Het laatste onderzoek[24] dat daarover beschikbaar is, dateert van 2015. De initiatiefnemers stellen een nieuw, geactualiseerd onderzoek voor, waarbij de Kamer wordt betrokken bij de opzet van dit onderzoek.

5.3 Inburgering

Het is van belang dat nieuwkomers al snel leren wat onze Nederlandse normen en waarden zijn, wat onze geschiedenis is en wat ons met elkaar bindt. In de herziening van het inburgeringsexamen Kennis van de Nederlandse Maatschappij zou ook expliciet aandacht voor antisemitisme en de Tweede Wereldoorlog moeten zijn. In de nieuwe opzet van de inburgering moet ook expliciet meer aandacht besteed worden aan het belang van culturele inburgering. Daarbij gaat het om het belang van de waarden van de democratische rechtsstaat zoals ieders gelijkheid voor de wet, vrijheid van meningsuiting, godsdienstvrijheid, persvrijheid, politieke vrijheid en ook om het uitgangspunt dat er in onze samenleving geen plaats mag zijn voor antisemitisme. Nieuwkomers komen vaak uit landen waarin de fundamentele vrijheden van de democratische rechtsstaat allesbehalve vanzelfsprekend zijn. Des te belangrijker dat zij, als ze worden voorbereid op de participatieverklaring waarmee zij de democratische rechtsstaat omarmen, duidelijk gemaakt krijgen dat in dit land de vrijheid en veiligheid van elke minderheid heilig zijn en zeker die van de Joodse minderheid.

5.4 Veiligheid

Structurele beveiliging

Sinds de aanslag in Brussel in 2014 draagt de overheid zorg voor beveiliging bij Joodse objecten. Bij Leven en Welzijn (BLEW), het adviesorgaan ter bescherming van de Joodse gemeenschap in Nederland, signaleert[25] onder meer dat het aantal waargenomen voorbereidende handelingen bij Joodse instellingen, de nadruk van verschillende jihadistische organisaties op het aanvallen van joden, de wereldwijde stijging van antisemitische incidenten, leidt tot bedreigingen jegens joden over de gehele wereld.
Volgens de analyse van BLEW lag het dreigingsniveau in 2013 op 76,5, in 2014 op 73,5, in 2015 op 72,8, in 2016 op 60,5 en in 2017 dus op 61,5. Dat het dreigingsniveau van de Joodse gemeenschap de afgelopen twee jaar significant lager geweest dan de jaren daarvoor, komt volgens BLEW in grote mate door de aanwezigheid van de lokale politiek en de Koninklijke Marechaussee voor Joodse objecten. Sinds 2017 trekt de gemeente

[24] Van Wonderen en Wagenaar, april 2015.
[25] De analyse van Bij Leven en Welzijn is gebaseerd op handelingen die zijn waargenomen door BLEW in 2017, rapporten van verschillende overheidsinstanties over de veiligheid en het dreigingsniveau in Nederland, rapporten over antisemitisme, aanslagen op Joodse en niet-Joodse doelen in 2017 en het huidige beveiligingsniveau van de Joodse gemeenschap.

Amsterdam ook geld uit voor een bijdrage in de beveiliging van Joodse ondernemers.
Het is pijnlijk dat dit nodig is, maar de initiatiefnemers zijn van mening dat structurele dreiging, structurele beveiliging verdient.
Het is van belang dat de Minister van Justitie en Veiligheid in contact is en blijft met gemeentebesturen waar een relatief grote Joodse gemeenschap leeft om er ook zorg voor te dragen dat zo lang het nodig is, de beveiliging geborgd is.

Politieregistratie

Toen in maart van dit jaar het Joodse restaurant HaCarmel voor de derde keer belaagd werd, gaf de politie de volgende ochtend aan dat zij naar aanleiding van forensisch onderzoek geen aanwijzingen had gevonden dat er een anti-Joods motief achter de aanval zat.
Naar aanleiding hiervan werden er Kamervragen[26] gesteld. Hoe kan de politie zo snel concluderen dat de dader geen antisemitisch motief had? Het was hetzelfde restaurant dat voor de derde keer belaagd werd? En de dader was nog niet opgepakt?
De Minister gaf op de vragen het antwoord dat de politie slechts forensisch onderzoek had gedaan en geen aanwijzing had gevonden dat er een anti-Joods motief achter de belaging zat. Deze gang van zaken bevreemdt de initiatiefnemers enigszins. Er is wat de initiatiefnemers betreft behoefte aan een helder handelingsperspectief bij dergelijke cases. Dit helpt niet alleen bij een effectieve opsporing, het zal de slachtoffers (in brede zin) ook meer vertrouwen geven in de autoriteiten.

Daarnaast is het van belang om te kijken hoe antisemitisme door de politie wordt opgepakt. De strafrechtelijk relevante term is discriminatie, dat in artikel 90quater van het Wetboek van Strafrecht wordt gedefinieerd als «elke vorm van onderscheid, elke uitsluiting, beperking of voorkeur, die ten doel heeft of ten gevolge kan hebben dat de erkenning, het genot of de uitoefening op voet van gelijkheid van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden op politiek, economisch, sociaal of cultureel terrein of op andere terreinen van het maatschappelijk leven, wordt teniet gedaan of aangetast».
Het is vervolgens aan het Openbaar Ministerie om te oordelen of de zaak al dan niet discriminatie betreft of een discriminatoir aspect bevat. Landelijk worden door de politie mogelijke discriminatiezaken en delicten met een mogelijk discriminatoir motief bijgehouden.

De initiatiefnemers pleiten hier ook voor extra aandacht voor het tijdig herkennen en erkennen van antisemitisme bij incidenten. Het moet glashelder zijn wanneer een incident als antisemitisch bestempeld wordt. Daarnaast bevelen de initiatiefnemers aan om in kaart te brengen op welke locaties deze incidenten zich voordoen. Het kabinet verwijst naar het Nationaal Actieprogramma Discriminatie als het gaat om de aanpak van antisemitisme. Echter, antisemitisme als zodanig komt in dit document niet voor. De initiatiefnemers stellen een Actieplan Aanpak Antisemitisme voor, waarbij aandacht is voor aard en omvang, preventie en repressie.

Aangiftebereidheid

De initiatiefnemers hebben met een groot aantal verschillende leden van de Joodse gemeenschap gesproken. De meeste mensen geven aan dat ze niet het gevoel hebben dat aangifte doen iets oplevert. Er is sprake van «meldingsmoeheid». Dit blijkt ook uit het Europese antisemitisme

[26] Tweede Kamer der Staten-Generaal, 17 april 2018.

onderzoek dat hier eerder werd aangehaald. Veel Europese Joden geven aan geen aangifte te doen van Jodenhaat omdat ze er geen vertrouwen in hebben dat daar iets mee wordt gedaan.
De indieners zijn van mening dat hier specifiek aandacht aan besteed moet worden. Pas als mensen aangifte doen of een melding maken van antisemitisme, kan er actief werk gemaakt worden van het opsporen en berechten van de daders. Daarbij kan het verhogen van de aangiftebereidheid ook bijdragen aan betere documentatie van incidenten en het opvolgen ervan. Het verhogen van de aangiftebereidheid krijgt wat de initiatiefnemers betreft specifieke aandacht in het Actieplan Aanpak Antisemitisme.

5.5 Overheidsbeleid

In Nederland moet iedereen zichzelf kunnen zijn. We mogen ons er nooit in berusten dat mensen gediscrimineerd worden op basis van afkomst, huidskleur, geslacht, leeftijd of wat dan ook. In deze nota hebben de initiatiefnemers gepoogd uit te leggen wat de noodzaak is voor specifieke aandacht voor antisemitisme. De noodzaak zien de initiatiefnemers ook als het gaat om het overheidsbeleid. Op verschillende plekken in de nota worden instrumenten voorgesteld om deze specifieke aandacht vorm te geven, zoals een Actieplan Aanpak Antisemitisme.

Volgens de initiatiefnemers is het echter van belang om dit nog een stap verder te brengen en ook voor te stellen dat geborgd wordt dat er geen subsidies gaan naar organisaties, zowel in Nederland als in het buitenland, waarbij een hooggeplaatste en bestuurder of bewindsvoerder zich schuldig heeft gemaakt aan antisemitisme. Uiteraard geldt dit wat de initiatiefnemers betreft ook voor andere vormen van discriminatie.

Tevens stellen de initiatiefnemers voor dat er vanuit het kabinet actief naar wordt gestreefd om herdenkingsgelegenheden in het kader van de Tweede Wereldoorlog niet verder te verbreden.

5.6 Internet

Zodra er nieuws is in de media over de Sjoa of over de situatie in Israël of Palestijnse gebieden, volgt er standaard antisemitisch commentaar. Ook manifesteren klassieke complottheorieën over Joodse wereldheerschappij zich steeds vaker in het (online) publieke domein. En zowel volgens onderzoek als de persoonlijke beleving van veel Joodse Nederlanders wordt dit alleen maar meer. Ook hier zou wat de indieners betreft *zero tolerance*-beleid moeten gelden. De verantwoordelijken opsporen en van hun bed lichten. Er zomaar mee wegkomen zorgt ervoor dat er een gebied binnen onze samenleving ontstaat, namelijk social media, waar je ongestraft mag discrimineren. Dat mogen we niet accepteren.

Daarom zou het goed zijn als het kabinet hierover het gesprek aangaat met de grote fora van sociale media en hen wijst op hun eigen verantwoordelijkheid. Hier kan nog een wereld gewonnen worden. Sociale media platformen kunnen hun eigen procedures verscherpen en versnellen. Zo kunnen klachten direct worden behandeld en acties ondernomen, inclusief de daarbij behorende sancties.

5.7 Veilig sportklimaat; antisemitisme en voetbal

Iedereen heeft het recht om met zijn of haar gezin of vrienden van een mooi potje voetbal te genieten. Helaas is zowel antisemitisme als racisme een probleem op en rond de voetbalvelden. En dit is niet nieuw. In de

jaren 70 kreeg het Engelse voetbal, en later ook het voetbal in andere Europese landen, te maken met het voetbalvandalisme.

In 1981 kreeg het Ajax-bestuur een verzoek om actie te ondernemen tegen racisme in het stadion.

Hier werd geen gehoor aan gegeven. Het jaar erop – nota bene in het weekend vóór 4 en 5 mei droegen de supporters van FC Utrecht een antisemitisch spandoek naar het stadion van Ajax, waarbij de politie niet ingreep. Burgemeester Polak kondigde een onderzoek aan tegen de houding van de politie. Vijf jaar later klonk bij de eredivisiewedstrijd FC Den Haag – Ajax bij de Haagse supporters de kreet «Wij gaan op jodenjacht». In de voetbalwereld werd dit toen nog niet als onacceptabel beschouwd.

Inmiddels zijn er vele afspraken gemaakt, onder andere met de KNVB. En hoewel het op papier goed is vastgelegd dat er opgetreden moet worden bij antisemitische leuzen in stadions, in de praktijk zien we dat er zelden een wedstrijd stil wordt gelegd. De initiatiefnemers stellen zero tolerance beleid voor en willen dat met de KNVB concrete afspraken worden gemaakt over de scheidsrechters een wedstrijd stil leggen bij ontoelaatbaar gedrag van de supporters.

Ook pleiten de initiatiefnemers voor stevige opvolging na antisemitische incidenten rond een wedstrijd. Onlangs bekladden «supporters» van ADO Den Haag een paar dagen voor ADO – Ajax de hoofdstad vol anti-Joodse leuzen en hakenkruizen. Zelfs het iconische symbool van de opstand van gewone mensen tegen Jodenvervolging, De Dokwerker, werd besmeurd. Voor het bagatelliseren van dergelijk laf gedrag alsof het nou eenmaal hoort bij voetbal, is echt geen ruimte meer wat de initiatiefnemers betreft. De Dokwerker besmeuren is puur antisemitisme en zo zou het ook behandeld moeten worden. Maar deze laffe daad liet ook iets moois zien. De Haagse club nam met ferme woorden afstand van dit walgelijke gedrag en de boosheid richting de daders leek breed in de samenleving gedragen te worden. En zoals een vertegenwoordiger van de Joodse gemeente Amsterdam eerder ook aangaf: niet het feit dat er incidenten zijn, maar hoe de samenleving daarmee omgaat bepaalt het effect van die incidenten in het dagelijks leven en de impact op het individu.

5.8 Rapportage

Een overkoepelend orgaan in de strijd tegen antisemitisme zou een Nationaal Coördinator Antisemitismebestrijding kunnen zijn. Momenteel is onvoldoende regie en coördinatie tussen betrokken partijen, de politie en gemeentelijke overheden. Een Nationaal Coördinator Antisemitismebestrijding kan, ook volgens het Centraal Joods Overleg (CJO), zorgen voor stroomlijning en efficiëntie in de strijd tegen antisemitisme[27]. De Europese Commissie heeft deze functie reeds aanbevolen en Frankrijk, Tsjechië, Duitsland, Bulgarije, Zweden en Griekenland hebben inmiddels al een dergelijke functionaris aangesteld. De initiatiefnemers stellen een Nationaal Coördinator Antisemitisme voor die voor een termijn van twee jaar ingesteld wordt. De coördinator adviseert de regering en de Kamer als het gaat om registratie en opvolgingen van meldingen en aangiften bij de politie en bij meldpunten, over de werkwijze van het Openbaar Ministerie, aanpak sociale media en toepassing definities, waaronder de IHRA definitie.

[27] https://twitter.com/CJO_NL/status/1039897777768226816

Beslispunten

Overeenkomstig artikel 119, tweede lid, van het Reglement van Orde, voorzien de initiatiefnemers bovengenoemde voorstellen ook van concrete beslispunten. In dat kader wordt de Kamer gevraagd in te stemmen met het volgende:

- de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap en de Minister van Basis- en Voortgezet Onderwijs en Media te verzoeken de voorlichting over antisemitisme tegen het licht te houden en de Kamer over de uitkomst te informeren;
- de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap te verzoeken onderzoek te doen naar hoe de docentenopleiding ten aanzien van antisemitisme kan worden aangescherpt en de Kamer over de uitkomst te informeren;
- de Minister van Basis- en Voortgezet Onderwijs en Media te verzoeken de mogelijkheden voor externe ondersteuning ten aanzien van onderwijs over antisemitisme in kaart te brengen;
- de Minister van Basis- en Voortgezet Onderwijs en Media te verzoeken het gesprek aan te gaan met docenten om te bezien in welke mate zij ondersteuning nodig hebben om gepolariseerde onderwerpen als antisemitisme bespreekbaar te maken;
- de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid te verzoeken in de nieuwe opzet van de inburgering meer en explicieter aandacht te besteden aan culturele inburgering en antisemitisme;
- de Minister van Justitie en Veiligheid te verzoeken, samen met collega-ministers, een Actieplan Aanpak Antisemitisme te ontwikkelen en de Kamer spoedig te informeren over wanneer zij het actieplan kan verwachten;
- de Minister van Justitie en Veiligheid te verzoeken, naar het voorbeeld van andere landen, een Nationaal Coördinator Antisemitismebestrijding voor een bepaalde periode van twee jaar in het leven te roepen, die de aanpak van antisemitisme kan stroomlijnen en regisseren en tegelijkertijd de regering en de Kamer kan adviseren over een effectieve aanpak;
- de Minister van Justitie en Veiligheid te verzoeken het gesprek met gemeentebesturen van gemeenten met een grote Joodse gemeenschap structureel vorm te geven en blijvend te monitoren welke maatregelen genomen moeten worden om de beveiliging van Joodse gemeenschappen te borgen;
- de Minister van Justitie en Veiligheid te verzoeken te onderzoeken hoe antisemitische incidenten beter in kaart kunnen worden gebracht en de Kamer over de uitkomst te informeren;
- de Minister van Justitie en Veiligheid te verzoeken, in overleg met de Joodse gemeenschap, te onderzoeken hoe de aangiftebereidheid kan worden vergroot en hiertoe maatregelen te treffen;
- de Minister van Justitie en Veiligheid te verzoeken in gesprek te gaan met online platformen over een effectievere aanpak van antisemitisme op het internet en de Kamer over de uitkomst te informeren;
- de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties te verzoeken, in overleg met bewindspersonen van andere subsidie verlenende ministeries, bijvoorbeeld de Minister van Buitenlandse Zaken, te onderzoeken hoe kan worden gegarandeerd dat noch subsidie ontvangende organisaties, noch hun bewindvoerders, in zowel binnen- als buitenland, zich schuldig maken aan antisemitisme en te garanderen dat bij antisemitische uitingen subsidie kan worden ingetrokken;
- de Staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport te verzoeken zich in te spannen voor het tegengaan van verdere verbreding van herdenkingsgelegenheden zodat de Holocaust ook specifiek wordt herdacht wanneer niemand het nog kan navertellen;

– de betrokken bewindspersonen te verzoeken om periodiek in gesprek te gaan met Joodse jongeren over hun ervaringen en inzichten met antisemitisme en de Kamer te informeren over de aanbevelingen van de jongeren en de acties die het kabinet op basis daarvan onderneemt.

Financiële consequenties

De financiële gevolgen van de voorstellen zijn afhankelijk van de wijze waarop de voorstellen worden overgenomen en ingevuld. De kosten zijn derhalve nog niet bekend. Het effectiever monitoren van antisemitisme en het instellen van een coördinator vraagt mogelijk om een – naar het inzicht van de initiatiefnemers – bescheiden bijdrage vanuit de bestaande budgetten in de begroting Justitie en Veiligheid of Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. Maatregelen als het verbeteren van de inburgering of het onderwijscurriculum vergen in principe geen intensiveringen.

Yeşilgöz-Zegerius
Segers

Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2019–2020

35 164 Initiatiefnota van de leden Yeşilgöz-Zegerius en Segers over een effectievere aanpak van antisemitisme

Nr. 12

GEWIJZIGDE MOTIE VAN HET LID JASPER VAN DIJK TER VERVANGING VAN DIE GEDRUKT ONDER NR. 8
Voorgesteld 2 juli 2020

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende, dat uitingen van antisemitisme en racisme onaanvaardbaar zijn, ook als zij online worden gedaan;

verzoekt de regering, te inventariseren op welke manier de aanpak van racisme op internet geïntensiveerd kan worden en de Kamer daarover voor het eind van het jaar te informeren,

en gaat over tot de orde van de dag.

Jasper van Dijk

kst-35164-12
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2020

Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2020–2021

Aanhangsel van de Handelingen

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

3996

Vragen van de leden **Bisschop** en **Stoffer** (beiden SGP) aan de Ministers van Justitie en Veiligheid en van Sociale Zaken en Werkgelegenheid over *het bericht dat Nederland op de vingers is getikt door Brussel vanwege het niet strafbaar stellen van ontkenning Holocaust* (ingezonden 28 juni 2021).

Antwoord van Minister **Grapperhaus** (Justitie en Veiligheid) (ontvangen 13 september 2021). Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2020–2021, nr. 3631.

Vraag 1
Bent u bekend met het artikel «Nederland op de vingers getikt door Brussel «Ontkenning Holocaust moet strafbaar worden»»?[1]

Antwoord 1
Ja.

Vraag 2, 3
Wat is de reden dat Nederland ontkenning van de Holocaust in Nederland niet strafbaar heeft gesteld?
Bent u bekend met het feit dat lidstaten van de Europese Unie in 2008 werd opgedragen om het publiekelijk «ontkennen of verregaand bagatelliseren» van genocide via nationale wetgeving te verbieden? Waarom heeft u het zover laten komen en hier tot op heden, zelfs na herhaalde oproepen, geen gehoor aan gegeven?

Antwoord 2, 3
Beledigende vormen van bijvoorbeeld Holocaustontkenning, zoals bedoeld in artikel 1 van het Kaderbesluit racisme[2], zijn nu al strafbaar in Nederland op grond van artikel 137c van het Wetboek van Strafrecht. Dit wordt bevestigd door rechtspraak van de Hoge Raad (zie o.a. Hoge Raad 10 september 1985, NJ 1986/164, Hoge Raad 25 november 1997, NJ 1998/261 en Hoge Raad 27 maart 2012, NJ 2012/220). Om die reden is tot op heden geen aanleiding gezien om de wet te wijzigen, zie verder het antwoord op vragen 4,5 7 en 8.

[1] Website De Telegraaf, 24 juni 2021 (https://www.telegraaf.nl/nieuws/536151716/ontkenning-holocaust-moet-strafbaar-worden)
[2] Kaderbesluit 2008/913/JBZ betreffende de bestrijding van bepaalde vormen en uitingen van racisme en vreemdelingenhaat door middel van het strafrecht.

ah-tk-20202021-3996
ISSN 0921 - 7398
's-Gravenhage 2021

Vraag 4, 5, 7, 8
Hoe beoordeelt u het feit dat Nederland op dit punt een gele kaart van de Europese Commissie krijgt?
Vindt u het niet ronduit beschamend dat Nederland nu kans loopt op een dwangsom of boete, terwijl landen als Duitsland, België, Frankrijk, Oostenrijk en Rusland Holocaustontkenning wel strafbaar hebben gesteld?
Hoe beoordeelt u deze tik op de vingers in het licht van de verplichting voor lidstaten van de Europese Unie alles te doen wat in hun vermogen ligt om antisemitisme doeltreffend te bestrijden en de waardigheid van de Joodse bevolking te beschermen?
Bent u bereid om ter invulling van deze verplichting op korte termijn te komen met een wetsvoorstel dat het ontkennen van de Holocaust strafbaar stelt, met inachtneming van de aangenomen motie-Van der Staaij over de invulling van de IHRA-definitie[3], en de Kamer te informeren over de voortgang van dit wetsvoorstel?

Antwoord 4, 5, 7, 8
De Europese Commissie heeft het Ministerie van Buitenlandse Zaken bericht dat zij van oordeel is dat in de tekst van het Wetboek van Strafrecht onvoldoende tot uitdrukking komt dat – kort gezegd – het publiekelijk vergoelijken, ontkennen of verregaand bagatelliseren van genocide (artikel 1, eerste lid, onder c en d, van het Kaderbesluit racisme), strafbaar is. In reactie hierop is de Commissie bericht dat Nederland in het standpunt van de Commissie aanleiding ziet om een wetsvoorstel voor te bereiden, dat ertoe strekt in de tekst van artikel 137c Sr een uitdrukkelijke verwijzing naar de in artikel 1, eerste lid, onder c en d, van het kaderbesluit genoemde gedragingen op te nemen[4]. Daarmee wordt uitdrukkelijk in de wet vastgelegd dat die specifieke gedragingen kunnen kwalificeren als groepsbelediging. De betreffende wijziging zal worden opgenomen in een herimplementatiewetsvoorstel.

Vraag 6
Deelt u de mening dat het kwalificeren van Holocaustontkenning onder de «groepsbelediging» en «haatzaaien» een slordige oplossing is die te veel ruimte laat om massamoord te relativeren?

Antwoord 6
Nee, die mening ben ik niet toegedaan. Zoals in de antwoorden op de hiernavolgende vragen uitgebreider aan de orde komt, heeft dit kabinet de bestrijding van discriminatie hoog op de agenda staan. Kenmerkend voor de commune misdrijven in het Nederlandse Wetboek van Strafrecht is dat de daarin strafbaar gestelde gedragingen vrij algemeen zijn omschreven, waarbij – binnen de door de wetgever getrokken grenzen – langs de weg van jurisprudentie helderheid wordt geboden over de specifieke gedragingen die onder het bereik van de algemene delictsomschrijving vallen. Dat geldt ook voor de discriminatiedelicten van de artikelen 137c en 137d Sr. Zoals in antwoord op de vragen 2 en 3 aan de orde kwam, blijkt uit de jurisprudentie dat Holocaustontkenning zoals gedefinieerd in het kaderbesluit racisme strafbaar is in Nederland. De Commissie heeft echter laten weten dat zij van oordeel is dat de strafbaarheid van deze gedraging onvoldoende expliciet tot uitdrukking komt in het Wetboek van Strafrecht. Zoals in antwoord op de vragen 4, 5, 7 en 8 is aangegeven, is de Commissie in reactie hierop bericht dat Nederland in dit standpunt van de Commissie aanleiding ziet om een wetswijziging voor te bereiden.

Vraag 9
Erkent u dat antisemitisme de laatste jaren enorm oplaait en dat de hardnekkigheid van wijdverbreid antisemitisme een belemmering vormt voor mensen om openlijk Joods te zijn, vrij van angst voor hun veiligheid en welzijn?

---

[3] Kamerstuk 35 000 VI, nr. 68
[4] Zie ook de brief van de Minister van Justitie en Veiligheid van 7 september 2021 aan uw Kamer (kenmerk 3526607).

Antwoord 9
Voor antisemitisme is geen plaats in onze samenleving. Het kabinet zet zich met een brede aanpak in op de bestrijding van alle vormen van discriminatie door inzet op bewustwording, versterkte samenwerking en versterking van lokale aanpak.
Aanvullend is op verzoek van uw Kamer voor de jaren 2019 tot en met 2021 een extra bedrag van 1 miljoen euro per jaar aan de begroting van het Ministerie van Justitie en Veiligheid toegevoegd[5]. De projecten die voortkomen uit deze gelden richten zich voornamelijk op de aanpak van antisemitisme, maar werken ook door in de gehele aanpak van discriminatie en racisme.
Bovendien heb ik op 1 april dit jaar de Nationaal Coördinator Antisemitisme (NCAB) aangesteld. De NCAB zal onder andere een rol spelen in de opvolging van de projecten die in het kader van de besteding van de antisemitismegelden zijn uitgevoerd. Ik heb uw Kamer hierover per brief van 10 maart dit jaar[6] bericht.

Vraag 10
Hoe reageert u op de toenemende Jodenhaat in het land en de onrust bij de Joodse gemeenschap als gevolg hiervan, zoals de Nationaal Coördinator Antisemitisme Bestrijding deze signaleert?

Antwoord 10
Ik meen dat elke dreiging van antisemitisme een belemmering kan vormen op het tot uiting brengen van de Joodse identiteit en dat dit niet afhankelijk is van een stijging of daling van antisemitische incidenten.

Vraag 11
Bent u bereid hierover in overleg te treden met de coördinator en te bezien of en welke aanvullende maatregelen hiertegen genomen moeten worden?

Antwoord 11
De NCAB is aangesteld om mij gevraagd en ongevraagd te adviseren over de bestrijding van antisemitisme en knelpunten in de verschillende ketens bij de afhandeling van antisemitismezaken en in de gehele keten van antisemitisme bestrijding. Ook over dit onderwerp laat ik mij door de NCAB adviseren.

[5] Kamerstuk 35 300 VI, nr. 16
[6] Kamerstuk 30 950, nr. 219

Tweede Kamer, Initiatiefnota Een effectievere aanpak van antisemitisme

VERSLAG VAN EEN NOTAOVERLEG
Concept

De vaste commissie voor Justitie en Veiligheid en de vaste commissie voor Sociale Zaken en Werkgelegenheid hebben op 1 juli 2020 overleg gevoerd met de heer Grapperhaus, minister van Justitie en Veiligheid, en de heer Koolmees, minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, over:

- **de initiatiefnota van de leden Yeşilgöz-Zegerius en Segers over een effectievere aanpak van antisemitisme (35164);**
- **de brief van het lid Yeşilgöz-Zegerius d.d. 8 november 2019 inzake beantwoording vragen commissie over de initiatiefnota van de leden Yeşilgöz-Zegerius en Segers over een effectievere aanpak van antisemitisme (35164, nr. 3);**
- **de brief van het lid Yeşilgöz-Zegerius d.d. 22 mei 2020 inzake antwoorden op nadere vragen commissie over de initiatiefnota van de leden Yeşilgöz-Zegerius en Segers over een effectievere aanpak van antisemitisme (Kamerstuk 35164-3) (35164, nr. 4).**

Van dit overleg brengen de commissies bijgaand geredigeerd woordelijk verslag uit.

De voorzitter van de vaste commissie voor Justitie en Veiligheid,
Van Meenen

De voorzitter van de vaste commissie voor Sociale Zaken en Werkgelegenheid,
Rog

De griffier van de vaste commissie voor Justitie en Veiligheid,
Hessing-Puts

Voorzitter: Kuiken
Griffier: Burger

Aanwezig zijn elf leden der Kamer, te weten: Bisschop, Buitenweg, Jasper van Dijk, Van der Graaf, Kuiken, Markuszower, Van der Molen, Paternotte, Segers, Van Wijngaarden en Yeşilgöz-Zegerius,

en de heer Grapperhaus, minister van Justitie en Veiligheid, en de heer Koolmees, minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid.

Aanvang 10.01 uur.

De **voorzitter**:
Lieve mensen, ik snap dat nog niet al onze collega's binnen zijn, maar wij hebben een vrij strakke planning. En toch gaan we het goed behandelen. Ik heet u allen welkom bij

het notaoverleg over de initiatiefnota Een effectievere aanpak van antisemitisme van de leden Yeşilgöz-Zegerius en Segers. Ontzettend fijn dat jullie hier zijn. Het is altijd een eer om een initiatiefnota te mogen presenteren. Welkom ook aan de twee ministers. Fijn dat u er bent. We hebben een spreektijd van vijf minuten per fractie en houden daarbij de sprekersvolgorde aan zoals die geldt bij een wetgevingsoverleg. De enige uitzondering ben ikzelf, omdat ik voorzit en ook moet spreken. Dan weet u dat alvast. We houden na de inbreng van de Kamer een korte schorsing, zodat de initiatiefnemers zich kunnen voorbereiden op de antwoorden. Over de ingediende moties zal donderdag 2 juli worden gestemd.

Ik ben vast nog wat vergeten, maar we gaan gewoon beginnen. Ik geef de heer Markuszower van de PVV graag als eerste het woord.

De heer **Markuszower** (PVV):
Dank u wel, voorzitter. Ook ik sluit mij aan bij de complimenten aan de initiatiefnemers.

Voorzitter. Niet zo lang geleden en niet zo ver hiervandaan, op Scheveningen, ontving mijn grootmoeder het bericht dat zij zich moest melden. Zij moest zich melden voor transport. Mijn grootouders wisten echter net op tijd te ontkomen aan de bloeddorstige klauwen van de nazi's en hun vele, vele handlangers. En daarom zit ik hier nog. Maar de rest van mijn familie is bijna in zijn geheel weggevaagd. Hun bloed schreeuwt nog uit de aarde, maar hun stem wordt niet meer gehoord. Zij werden weggevoerd, doodgeschoten als God hen genadig was en vergast als de nazi's en hun handlangers dat efficiënter vonden.

De eerste genocide op Joden wordt reeds in de Bijbel beschreven. De Egyptische farao hitste zijn volk tegen de Joodse minderheid op. Hij maakte de Joodse populatie tot slaven en stuurde aan op massaverkrachting van alle Joodse meisjes nadat alle Joodse jongetjes in de Nijl gegooid moesten worden. Een paar baby's, zoals de befaamde Mozes, overleefden die genocide. Het zou de eerste van vele pogingen zijn om het Joodse volk te vernietigen. Perzische koningen hebben het geprobeerd. Zelfs de Iraanse ayatollah zou het vandaag de dag nog proberen.

Op 19 maart 2012, niet zo lang geleden en niet zo ver hiervandaan, schoot een verachtelijke islamitische terrorist in Toulouse Arieh en Gabriel, twee Joodse jongetjes van 5 en 3 jaar oud, door hun hoofd. Dood! En daarna trok hij Miriam, een Joods meisje van 8 jaar oud, bij haar haren omhoog en schoot ook haar dood. Een kogel, zo door haar hoofdje. Waarom? Omdat ze Joods was, en omdat hij moslim was.

De Joden leven nu al bijna 5.000 jaar met Jodenhaat. Antisemitisme is als een muterend virus. Joden werden tot en met de Middeleeuwen gehaat vanwege hun religie, daarna vanwege hun ras en nu vanwege hun land. Dat is althans het verloop van de Europese variant van het virus. De islamitische variant is hardnekkiger. Die combineert alle drie de componenten. De islam veracht de Joodse religie. De islam veracht Joden als groep. En de islam heeft een gruwelijke en intense hekel aan het Joodse land. Maar juist dat Joodse land, met sterke en veilige grenzen, is de enige garantie dat het Joodse volk het virus dat antisemitisme is, zal overleven.

De **voorzitter**:
Moment. Mevrouw Buitenweg heeft een vraag aan u.

Mevrouw **Buitenweg** (GroenLinks):
Ik had dat al iets eerder aangeven, namelijk toen ik hoorde dat er een moord gepleegd was door iemand omdat zij Joods was — ik weet dat dat inderdaad het antisemitische motief was — en omdat hij moslim was. Daarmee gebruikt de woordvoerder van de PVV eigenlijk een vorm van stereotypering op alle moslims: moslims in zijn algemeen halen er een rechtvaardiging uit om Joden te vermoorden vanwege het feit dat ze Jood zijn. Op welke wijze denkt de heer Markuszower nou dat het behulpzaam is om zo te stereotyperen? Volgens mij is het hele doel van dit notaoverleg dat wij ervoor willen zorgen dat iedereen in vrijheid en veiligheid kan leven, dat iedereen zichzelf kan zijn, ongeacht of iemand Joods of moslim is. Dus waar haalt hij de rechtvaardiging vandaan om moslims op deze manier weg te zetten?

De heer **Markuszower** (PVV):
Zeker, niet alle moslims vermoorden Joden. Zeker niet. En niet alle moslims haten Joden. Maar wel heeft 70% van alle moslims in Nederland, zoals is onderzocht door Ruud Koopmans, zeer negatieve gevoelens ten opzichte van de Joodse gemeenschap in Nederland. 35% van de Joodse gemeenschap in Nederland ziet de islamitische gemeenschap als haar grootste bedreiging. Dat is vorig jaar onderzocht door een Europees onderzoeksbureau. In de Koran, zo zegt wetenschapper … Ik heb het hier opgeschreven.

De **voorzitter**:
We gaan dat nu niet allemaal opzoeken.

De heer **Markuszower** (PVV):
De wetenschapper Bill Warner heeft onderzocht dat de Koran en de andere geschriften van de islam meer antisemitisme en meer Jodenhaat bevatten dan heel Mein Kampf, het boek van Adolf Hitler. Dus ja, de islam en Jodenhaat gaan een beetje samen. Dat wil natuurlijk niet zeggen dat elke moslim een Jodenhater is, maar de islam as such haat Joden, veracht Joden, veracht de staat Israël en veracht de Joodse religie. Dat is al zo sinds het ontstaan van de islam.

Mevrouw **Buitenweg** (GroenLinks):
Er komen nu allerlei teksten van "natuurlijk, niet elke moslim is een Jodenhater".

De heer **Markuszower** (PVV):
Zeker.

Mevrouw **Buitenweg** (GroenLinks):
De heer Markuszower zegt: iemand pleegt een moord op iemand die Joods is omdát hij moslim is. Dat is in mijn ogen een rabiaat discriminerende uitspraak waar ik graag ook nog het oordeel van de ministers over zal willen horen.

De heer **Markuszower** (PVV):
Tot slot. Voordat de terrorist Mohammed Merah die moorden tijdens zijn terroristische aanslag pleegde, beriep hij zich in zijn geschriften ook op de islam. Ik zeg niet dat hij dat deed omdat hij moslim was, maar dat zegt de islamitische terrorist zélf. Dus wie ben ik om nou … Dat is misschien in dit debat belangrijk. Kijk, de Joodse gemeenschap heeft …

De **voorzitter**:

Daarmee heeft u volgens mij antwoord gegeven. Anders wordt het een heel uitgebreid betoog. Ik stel voor dat u doorgaat. Punt gemaakt.

De heer **Markuszower** (PVV):
Ter afsluiting: als iemand zelf zegt dat hij dat doet omdat hij moslim is, wie ben ik dan om te zeggen dat hij dat om een andere reden doet?

Voorzitter. Dat brengt mij terug tot de orde van de dag. De initiatiefnota moge goed bedoeld zijn, maar zolang dit kabinet de Joodse staat Israël via gremia als de Verenigde Naties en de Europese Unie aanvalt en zolang coalitiepartijen als CDA en D66, met impliciete steun van ChristenUnie en VVD, Israël bedreigen met sancties, lijken dit soort initiatieven zoals vandaag ter tafel liggen, slechts goede sier voor de aankomende verkiezingsbühne. Maar ook los van de anti-Israëlhouding van dit kabinet zijn de voorstellen in deze initiatiefnota slechts minipleisters op een grote gapende wond. Want dit kabinet sluit de grenzen niet voor islamitische immigratie. Dit kabinet importeert dagelijks meer Jodenhaat. Overal waar de islam dominant is, zijn praktisch alle Joden vermoord of verdreven.

Voorzitter. Tegen al die mensen in Nederland die dat feit op zich prima vinden, tegen al die mensen die Joden liever zien gaan dan komen, en ja, zelfs tegen al die Joden zelf, die door hun jarenlange verblijf in de diaspora aan een Stockholmsyndroom lijden en altijd kiezen voor die partijen die hun eigen ondergang feitelijk faciliteren, zou ik willen zeggen: huil niet mee met de wolven. Want zoals de befaamde …

De **voorzitter**:
Moment. De heer Molenaar. Excuus, ik bedoel de heer Van der Molen. Niks persoonlijks!

De heer **Van der Molen** (CDA):
Ik was ook niet nog helemaal wakker, voorzitter, moet ik eerlijk toegeven.

De **voorzitter**:
Excuus.

De heer **Van der Molen** (CDA):
Ik val collega Buitenweg bij. Er wordt hier nu zelfs een verwijt gemaakt aan Joodse Nederlanders zélf dat ze het antisemitisme over zich uitroepen omdat ze op de verkeerde partijen stemmen. Dat is toch werkelijk niet te geloven? Een bevolkingsgroep wordt beschimpt en bespuugd, wordt geweld aangedaan. Die bevolkingsgroep is daar terecht bang voor en heeft overwegingen als "ik zou niet meer weten of ik in dit land kan leven". Ik schaam me daar dood voor! En daarvan zegt de PVV, zegt u, dat zij dat aan zichzelf hebben te danken omdat ze op de verkeerde partijen stemmen. Als u antisemitisme tot zo'n ziekelijk politiek spel wil maken, dan bent u hier in verkeerd gezelschap, zeg ik maar even. Hoe kan u dat doen? Ik snap wel dat u wil dat iedereen op de PVV stemt. U wil dat elke Nederlander dat doet. Maar ik vind het wel echt buiten de orde dat u naar de Joodse Nederlanders wijst en zegt: antisemitisme is uw eigen schuld, want u stemt niet goed genoeg. Hoe haalt u het in uw hoofd? Dat is de vraag, voorzitter.

De heer **Markuszower** (PVV):
Ik heb niet gezegd "de schuld". Maar het is ontegenzeggelijk waar dat Joden in de

diaspora — n'importe waar; niet alleen in Nederland, maar ook in Amerika en eigenlijk in elk land waar zij vertoeven buiten Israël — een hele slechte politieke antenne hebben ontwikkeld. Zij stemmen altijd voor die partijen die … Nou ja, niet iedereen doet dat, maar laten we zeggen dat de georganiseerde Joodse gemeenschap stemadviezen geeft waardoor 80% van de gemeenschap vaak of altijd stemt op die partijen die hun eigen ondergang faciliteren. In de praktijk stemt de gemeenschap op partijen als de PvdA, die enorm anti-Israël is en zelfs antisemitische tendensen in zich heeft door laatst nog Corbyn, de antisemitische leider van Labour in de UK, met de rode loper hier uit te nodigen. De gemeenschap stemt op partijen die de massa-immigratie …

De **voorzitter**:
Helder.

De heer **Markuszower** (PVV):
Moet ik even stoppen?

De **voorzitter**:
Nee, ik wilde even schorsen vanwege de vergaderbel, maar die is nu afgelopen. U mag nog één zin zeggen.

De heer **Markuszower** (PVV):
Eén zin lijkt me een beetje weinig als er zo'n persoonlijke aanval wordt gedaan.

De Joodse gemeenschap heeft dus een verkeerde politieke antenne ontwikkeld. Dat komt niet door henzelf, maar door het verblijf in de diaspora. Zij stemmen altijd op die partijen die hun eigen ondergang faciliteren. In concreto komt dat in Nederland neer op partijen die hier in Nederland bijvoorbeeld de massa-immigratie van mensen uit islamitische landen binnenhalen. Dat zorgt een-op-een voor meer Jodenhaat. Dus ja, het is niet hun eigen schuld, maar ze werken er zeker niet aan mee om het beter te maken.

De **voorzitter**:
De heer Van der Molen, uw tweede vraag.

De heer **Van der Molen** (CDA):
Ik moet zeggen dat het zinniger klonk toen de vergaderbel erdoorheen klonk. We hebben al eerder in de Kamer een rondetafelgesprek gehad waarin alle partijen serieus gesprekken hebben gevoerd en hebben geluisterd. Het allermooiste is als de opbrengst van deze initiatiefnota en deze bijeenkomst is dat de Kamer in volledige breedte met elkaar zegt, van links tot rechts: wij accepteren niet dat Joodse Nederlanders het gevoel hebben dat ze hier niet meer veilig zijn en niet meer thuis zijn. Ik ben iets later binnen komen lopen, dus ik weet niet of al iemand voor u heeft gesproken. Maar als allereerste spreker weet u een debat als dit te verzieken door te zeggen dat Joden in Nederland hun situatie te danken hebben aan hun verkeerd afgestelde politieke antenne. U moet u schamen!

De heer **Markuszower** (PVV):
Het is allemaal een beetje hypocriet, hè. Je kan wel als hele Kamer zeggen "wij staan achter de Joden" of "wij staan achter de vrouwen" of "wij staan achter de homo's", maar als je tegelijkertijd massa-immigratie uit islamitische landen bevordert, importeer je dus Jodenhaat, vrouwenhaat, homohaat. Dan kan je wel zeggen "wij staan achter de Joodse gemeenschap met een grote arm" en "we gaan een coördinator aanstellen" of "we gaan

wat meer onderwijs geven", maar dat gaat allemaal niet helpen als je de massa-immigratie door laat gaan. Ten tweede. Je kan wel zeggen als Tweede Kamer "we staan achter de Joodse gemeenschap in Nederland", maar er wordt tegelijkertijd een anti-Israëlbeleid gevoerd. Het kabinet-Rutte III heeft extreem anti-Israël gestemd in internationale gremia. Tegelijkertijd nodigt een partij als de PvdA Jeremy Corbyn hier uit met de rode loper. Partijleider Asscher gaat huggend met die antisemiet op de foto. Welk signaal geef je dan af aan de Joodse gemeenschap? Als je Israël verzwakt en als je massa-immigratie bevordert …

De **voorzitter**:
Oké, helder.

De heer **Markuszower** (PVV):
… dan help je de Joodse gemeenschap niet, maar maak je het alleen maar erger. En natuurlijk is het niet de schuld van de Joodse gemeenschap, maar ja, zij blijven wel stemmen op die partijen die dat blijven doen. Dan wordt het niet beter voor de Joodse gemeenschappen. En tegen al die partijen die hier met hun heilige gezichten zeggen dat ze de Joden willen helpen: steun Israël, maak Israël sterk en veilig. En nodig geen antisemieten meer uit op de partijcongressen, PvdA. En vooral: stop de massa-immigratie uit islamitische landen. Dát zorgt dat Joden veiliger zijn in Nederland.

De **voorzitter**:
Het debat roept emoties op, en dat is terecht. Toch ga ik u vragen om korter en bondiger te zijn, want anders komen we niet toe aan de inhoud. Dat geldt voor u, maar ook voor anderen. De heer Van Wijngaarden heeft nog een vraag aan u.

De heer **Van Wijngaarden** (VVD):
De heer Markuszower beschuldigt Joden twee keer van een slechte politieke antenne, maar tegelijkertijd spreekt hij zichzelf twee keer tegen. Hij zegt dat ze door die slechte politieke antenne partijen in het zadel brengen die volgens de heer Markuszower niet het beste voorhebben met de Joden. Daarmee zegt hij dat die partijen antisemitisme in de hand werken omdat ze niet pro-Israël zijn en antisemieten uitnodigen op hun congressen. Maar hij zegt ook dat het niet hun eigen schuld is. Het kan niet allebei waar zijn. U beschuldigt daarmee Joden er toch in feite van dat zij antisemitisme over zichzelf afroepen met hun eigen stemgedrag. Of u moet uw woorden nuanceren of heroverwegen. Die kans wil ik u graag bieden.

De heer **Markuszower** (PVV):
Zoals het met alles in het leven is, is de dader schuldig aan de daad en is het slachtoffer het slachtoffer van die daad. Dus het slachtoffer kan nooit schuldig zijn aan de daden van de dader. Dat is met alles zo in het strafrecht. We hebben vaker debatten. Ik heb nog nooit slachtoffers de schuld gegeven van het gedrag van de dader. Dat moge duidelijk zijn.

De **voorzitter**:
Vervolgt u uw betoog.

De heer **Markuszower** (PVV):
Sorry, maar u geeft ruimte aan de vragensteller. Dan moet u ook …

De **voorzitter**:

Nee hoor, u krijgt net zo veel ruimte. We kijken de Handelingen erop na. Als dat nodig mocht zijn, dan kunt u mij terechtwijzen. Ik wil nu dat u doorgaat met uw betoog. U heeft nog een halve minuut. Gaat u verder.

De heer **Markuszower** (PVV):
Een halve minuut voor de beantwoording van de vraag?

De **voorzitter**:
Nee, voor uw hele inbreng. Dus ik wil graag dat u uw antwoord afrondt en daarna uw verhaal afmaakt.

De heer **Markuszower** (PVV):
Dank u wel, voorzitter. Zoals de befaamde en helaas veel te vroeg gestorven arabist en PVV'er Hans Jansen placht te zeggen: na de zaterdag komt de zondag; eerst de Joden, dan de rest.

De **voorzitter**:
Moment. U heeft nog een vraag van de heer Paternotte.

De heer **Paternotte** (D66):
De heer Markuszower heeft al een hoop onzin verkondigd. Ik deel volledig wat de heer Van der Molen daarover zei. Als je zegt dat de Joden op partijen stemmen die hun eigen ondergang faciliteren door een slechte politieke antenne, is dat natuurlijk wel het toppunt van intolerantie voor de eigen mening van heel veel Nederlanders. Ik zou u nog een vraag willen stellen. U heeft allerlei partijen genoemd die wat u betreft hier allemaal medeschuldig aan zijn. Er is ook een partij, die niet bij dit overleg is, waarvan de partijleider regelmatig antisemitische complottheorieën verkondigt, namelijk Forum voor Democratie. Ik vroeg me of u daar ook nog iets over kunt zeggen.

De heer **Markuszower** (PVV):
Deze vraag heeft toch twee delen. Ik zou het op prijs stellen als de voorzitter mij in de gelegenheid stelt om op beide delen te reageren. Het eerste deel. Nogmaals, de Joodse gemeenschap heeft overal buiten het gebied Israël een hele slechte politieke antenne ontwikkeld. In Amerika stemde 80% van de Joden op de Democraten, die zeker de laatste jaren zwaar anti-Israël zijn en antisemitische elementen in zich hebben. En in Nederland stemmen ze dus inderdaad op partijen zoals de uwe, meneer Paternotte, namelijk D66, dat extreme anti-Israëlstandpunten inneemt en dat massa-immigratie uit islamitische landen bevordert. Dat is gewoon zo. Ik kan dat feit niet nuanceren of wegnemen.

De **voorzitter**:
En deel twee?

De heer **Markuszower** (PVV):
Het tweede gedeelte is: ik ben hier niet om bevriende politieke partijen te becommentariëren. Als het zo is dat partijen antisemitische theorieën erop nahouden, dan ben ik daartegen. Ik ken de heer Baudet als een vriend, dus dat lijkt mij allemaal een beetje overdreven.

De heer **Paternotte** (D66):
De heer Markuszower herhaalt nog even dezelfde totale onzin dat iedereen die het niet

met hem eens is en niet op de PVV stemt, de ondergang van Joden faciliteert. Vervolgens vraag ik hem even om een oordeel over een partijleider in Nederland. Hij is de enige die de antisemitische complottheorie over George Soros verspreidt. Leden van zijn partij twitteren antisemitische websites rond. Hij is de enige partijleider die dat doet. Vervolgens zegt de heer Markuszower: maar hij is een vriend. Daarmee geeft hij volgens mij aan dat hij hier niet alleen een onzinnig maar ook een volslagen hypocriet betoog houdt waarin hij alle partijen noemt. Maar als ik hem vraag naar Forum voor Democratie, zegt hij: ik ga hier geen politieke partijen noemen; de heer Baudet is een vriend.

De heer **Markuszower** (PVV):
U noemt het voorbeeld over George Soros. Misschien is die man Joods — dat weet ik allemaal niet — maar iedereen kan zich Joods noemen. Maar George Soros is een verschrikkelijke vent, die inderdaad een hele nare rol speelt op het internationale toneel. Het kan natuurlijk niet zo zijn dat omdat iemand toevallig Joods is, je daar geen kritiek op mag geven. Want daar gaat het om. Orbán, in Hongarije, is een held. Hij steunt nou echt de Joodse gemeenschap. Ik denk dat de Joodse gemeenschap in Hongarije meer veilig is tegen antisemitisme dan de Joodse gemeenschap hier in Nederland op dit moment. Dus geen kwaad woord over Viktor Orbán van Hongarije. George Soros speelt in die politieke context een hele nare rol, ook in Nederland trouwens. Dus het feit dat politieke partijen daar aandacht aan schenken, maakt hen niet antisemitisch. Het gaat er niet om of ze nou "Forum voor Democratie" of "PvdA" heten. Ik heb Lodewijk Asscher — en dat is echt veel erger — huggend zien staan met zo ongeveer de grootste antisemiet van Europa, namelijk Jeremy Corbyn, die op een rode loper werd binnengebracht bij een partijcongres. Dát is nou antisemitisme. Ik ken geen één antisemitische uitspraak van Forum voor Democratie. Als u mij die wel kunt laten zien, zou ik ze keihard veroordelen. Als ze te me ver gaan, krijgt hij bij wijze van spreken — want dat zou natuurlijk niet mogen — ook nog een klap van mij. Dus ik ben helemaal niet hypocriet. Ik ben de eerste die iedereen affikt en affakkelt, maar ik heb het nog niet gezien. Ik heb het niet gezien. D66 komt hier met George Soros …

De **voorzitter**:
Klaar!

De heer **Markuszower** (PVV):
… die zélf een zelfhatende antisemiet is!

De **voorzitter**:
De heer Paternotte voor een afrondende vraag.

De heer **Paternotte** (D66):
Waarmee de heer Markuszower maar weer aangeeft dat iemand die blijkbaar progressieve zaken steunt, volgens hem dan niet eens Joods is. U zegt: ik ken geen enkele antisemitische uitspraak van Forum voor Democratie. Ik citeer even Annabel Nanninga, de fractievoorzitter van Forum voor Democratie in Amsterdam …

De **voorzitter**:
Kort.

De heer **Paternotte** (D66):
"De Joodse gemeenschap is weliswaar machtig en rijk, waarvoor hulde, maar beslist

niet zielig. Mein Kampf, je leest zes bladzijden en je hebt meteen zin om Joden te vergassen." Ik wijs er nog even op dat u hier een volstrekt onzinnig, maar ook hypocriet betoog heeft gehouden, waarmee u doet alsof Joden in Nederland niet zelf kunnen nadenken en ze alleen maar zichzelf dienen door op de PVV te stemmen. Daarmee maakt u zichzelf volstrekt belachelijk.

De heer **Markuszower** (PVV):
Het is waar dat de Joden er goed aan zouden doen om op de PVV te stemmen en niet op elke andere partij hier in deze Kamer, willen de Joden een veilig leven in Nederland kunnen leiden.

De **voorzitter**:
Meneer Markuszower, u heeft nog een halve minuut om uw betoog af te ronden.

De heer **Markuszower** (PVV):
Die schenk ik graag aan u, want ik ben klaar.

De **voorzitter**:
Fijn. Dan is er in ieder geval iets prettig op dit moment. Het woord is aan de heer Van Wijngaarden van de VVD.

De heer **Van Wijngaarden** (VVD):
Dank u wel, voorzitter. Allereerst wil ik de initiatiefnemers complimenteren met hun werk. Ze hebben dit thema terecht op de parlementaire agenda gezet. Ik kom zelf uit Amsterdam-Zuid en heb zowel daar als bij een bezoek aan Israël en de Palestijnse gebieden het nodige geleerd over antisemitisme. Je zult maar een kind zijn en het gevoel krijgen dat je op deze wereld niet gewenst bent.

Voorzitter. Er is bijna geen actueler moment dan dit om een discussie te hebben over discriminatie in algemene zin. Laat ik direct beginnen met te zeggen dat de VVD vindt dat we moeten blijven strijden tegen elke vorm van discriminatie, racisme en uitsluiting. We kijken niet naar je geloof of waar je wieg stond of die van je ouders, maar we kijken naar je gedrag. We wijzen iedere vorm van discriminatie af en staan pal voor de vrijheid van de Joodse gemeenschap. Iedere Nederlander met een Joodse achtergrond die Nederland verlaat omdat hij zich hier niet meer veilig voelt, vervult ons met schaamte en afschuw. Helaas ken ik hier voorbeelden van. Een jongen met een keppeltje op moet gewoon ongestoord naar school kunnen, net als ieder ander kind. Ook vind ik het zorgelijk dat het CIDI aangeeft in 2018 meer meldingen dan ooit te hebben ontvangen. Het mag duidelijk zijn dat ik deze nota zeer terecht vind en de punten eruit onderschrijf.

Het is goed om te zien dat het kabinet hier vorig jaar nog 3 miljoen voor heeft vrijgemaakt. Ik vraag de initiatiefnemers hoe zij toezien op de uitvoering van de nota en hoe het kabinet hierover wat hen betreft aan de Kamer zou moeten rapporteren. Veel van de antisemitische denkbeelden zijn immers diepgeworteld geraakt en zitten verscholen in kwaadaardige vooroordelen en eeuwenoude stereotypen. De vorige spreker verwees er al naar.

Hoe denken de initiatiefnemers over Jodenhaat in sommige delen van de moslimgemeenschap? Op welke wijze denken zij dat islamitische scholen kunnen bijdragen aan de strijd tegen antisemitisme? In Amsterdam zijn er scholen geweest die kinderen met een Joodse en een islamitische achtergrond tegen elkaar lieten voetballen.

Dit werkte, naar ik heb begrepen, zeer positief uit voor de onderlinge verhoudingen. Hoe zien de initiatiefnemers initiatieven als deze?

Dan kom ik op het punt van het idee om de uitvoering van de punten in deze nota aan te jagen en om een nationaal coördinator bestrijding antisemitisme in te stellen. Hoe kijken initiatiefnemers daartegen aan? Onder druk wordt alles vloeibaar en regie kan helpen. We zien dat ook op andere dossiers, bijvoorbeeld de regie bij het afpakken van crimineel geld en de druk om onnodig procederen door de overheid tegen te gaan. Waarom zou dat hier niet zinvol kunnen zijn? Ik denk aan iemand die een beetje door de gebaande paden en kolommen heen hierbij kan helpen.

Specifiek in de richting van het kabinet ben ik benieuwd of het de mogelijkheid ziet met de vrijgekomen 3 miljoen alle punten uit deze nota door te voeren. Op welke wijze denkt het dit te gaan realiseren?

Voorzitter. Tot slot vraag ik zowel de initiatiefnemers als de minister hoe zij aankijken tegen het voorstel van de Stichting Antisemitisme Preventie (SAP) om specifiek Joden, Jodendom, de Holocaust en antisemitisme vroeger en nu te gebruiken — dit is een publicatie — bij educatie en of zij in contact staan met deze organisatie over de komst van een eventuele leerstoel antisemitisme. Ziet het kabinet daar iets in?

Dank u wel.

De **voorzitter**:
Hartelijk dank. Dan geef ik nu graag het woord aan mevrouw Buitenweg van GroenLinks voor haar inbreng.

Mevrouw **Buitenweg** (GroenLinks):
Dank u wel, mevrouw de voorzitter. Eigenlijk ben ik nog wel van slag door net: door de hoeveelheid intolerantie om intolerantie te bestrijden. Ik geloof niet dat dat ons verder helpt.

Ik ga mij concentreren op een nota waar heel veel positieve elementen in zitten. Dat zijn ze eigenlijk allemaal, dus ik wil de initiatiefnemers ontzettend bedanken voor al hun werk en voor het feit dat we daardoor hier apart kunnen stilstaan bij het giftige probleem van antisemitisme. Dat is, zoals de initiatiefnemers heel terecht zeggen, niet een probleem van Joden, maar van onze hele samenleving. Het is verschrikkelijk en onacceptabel dat heel veel Joden zich niet veilig voelen op straat en dat 43% zich weleens anders kleedt om maar niet bedreigd of geïntimideerd te worden. Het is heel schaamtevol dat veel mensen geen aangifte doen van vernieling of geweld met discriminatoire motieven omdat ze er geen vertrouwen in hebben dat de overheid er iets mee doet.

Ik weet niet of heel veel van de collega's vorige week zondag ook een brief hebben gekregen van een mevrouw met, zoals ze het zelf omschreef, een duidelijk Joodse voor- en achternaam. Zij is uitgescholden en geïntimideerd, en haar zoon is bedreigd. Sommige situaties hebben ze met hun smartphone opgenomen en ik kan zeggen dat er duidelijk sprake is van antisemitisme. Maar toen ze naar de politie ging, trad die niet op. De dienstdoende agent weigerde om de filmpjes te bekijken en zei: je kan alleen aangifte doen wegens belediging, maar niet wegens discriminatie. Dat vond ze heel erg, voor zichzelf maar vooral voor haar zoon. Ze werd wel naar Slachtofferhulp doorverwezen, maar de daders werd op deze manier geen strobreed in de weg gelegd.

Wat voor signaal is dat? Ik denk dat ze vandaag meeluistert. Ik heb haar dat althans gevraagd, voor haar zoon. Ik vraag aan de minister welke rol hij ziet voor de politie om antisemitisme beter aan te pakken en wat de voornaamste obstakels zijn. Bij mondelinge vragen die we eerder hebben gesteld, had hij het over speciale teams, zoals we ook Roze in Blauw hebben. Dat is op zich goed. Ik weet dat daar ook stappen in zijn gezet, maar tegelijkertijd weet ik ook van Roze in Blauw dat heel veel uren vrijwilligersuren zijn. Dus wat is nou echt de slagkracht van dat netwerk in de praktijk?

Voorzitter. Er zitten problemen in de hele keten, zo blijkt uit recent onderzoek van het WODC, van het opnemen van aangiftes tot de behandeling door het OM en uiteindelijk ook door de rechter. We zien dat het discriminatieaspect van delicten gaandeweg het proces verder buiten beeld blijft. Ik denk dat we daar verder over komen te spreken wanneer de initiatiefwet over hatecrimes van de heer Segers en mijzelf wordt gepresenteerd. Maar ik wil toch alvast twee conclusies aan de minister voorleggen. Bij het OM blijkt de kans op het label "codis" kleiner te zijn wanneer er sprake is van discriminatie op grond van antisemitisme dan wanneer het bijvoorbeeld gaat om discriminatie op grond van ras. Ik vraag hem hoe hij dat verklaart. Ik las ook dat er minder vaak een verzwarende straf wordt opgelegd als politiemensen worden uitgescholden of antisemitisch bejegend worden dan bij gewone burgers. Ik vraag ook daarover hoe hij dat verklaart.

Dan de haat op internet. Dat was al verschrikkelijk, maar met het coronavirus zijn de antisemitische complotten op sociale media alleen maar toegenomen. Zoals de VN–rapporteur Ahmed Shaheed stelt: het tegengaan van haatzaaien online lukt niet als de gewone en sociale media de cyberhaat tegen Joden niet serieus nemen. Ze moeten alle posts die oproepen tot haat of geweld, verwijderen. Ik denk dat we allemaal worstelen met hoe we om moeten gaan met polarisatie op internet. Hoe kunnen we ervoor zorgen dat de mensenrechten ook daar worden gerespecteerd? Ik wil inderdaad dat socialemediabedrijven hun verantwoordelijkheid nemen om die filmpjes en berichten te verwijderen als ze oproepen tot haat om zo hun platforms schoon te houden. Maar tegelijkertijd wil je ook niet dat de beoordeling en de grenzen van waar de vrijheid van meningsuiting ophoudt, uitsluitend in handen zijn van commerciële partijen. Daarom kan ik me voorstellen dat als het controversieel is dat posts verwijderd zijn, er op de een of andere manier nog een plek is waar burgers laagdrempelig beslissingen kunnen aanvechten bij onafhankelijke organen, die niet in handen zijn van commerciële partijen. Mijn vraag is hoe de indieners en de minister dit zien. Want de aanbeveling die ik nu lees, namelijk dat de minister in gesprek moet gaan met onlineplatformen over een effectievere aanpak van antisemitisme, vind ik wat mager. Ik wil daar meer kleuring van krijgen.

Het zijn sowieso allemaal vrij nette beslispunten. Ze zijn misschien wat minder vergaand, maar daarmee niet onbelangrijk; dat wil ik zeker niet zeggen. Mijn fractie ondersteunt ze ook, vooral de extra ondersteuning van docenten en meer aandacht voor antisemitisme en de rijke Joodse cultuur op scholen. Maar ik vraag me wel af in hoeverre dit een verandering betekent van bestaand beleid. Of is het vooral een intensivering? Die vraag is vooral gericht aan de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid. Is er sprake van een trendbreuk of gaan we datgene wat we doen, gewoon een beetje meer doen? Dat is ook belangrijk om ervoor te zorgen dat het antisemitisme in de praktijk beter aangepakt wordt.

Dank u wel.

De **voorzitter**:
Heel hartelijk dank. Dan geef ik nu graag het woord aan de heer Van der Molen van het CDA.

De heer **Van der Molen** (CDA):
Voorzitter. Ik geef u in overweging om mij als telaatkomer geen voorrang te geven op collega's die eerder dan ik aanwezig waren. Ik was een paar minuten te laat. Ik wil prima mijn inbreng afsteken, maar ik zou het wel jammer vinden voor iedereen die netjes op tijd was. Maar dat laat ik even aan u over.

De **voorzitter**:
Dat klopt, maar er kunnen altijd goede redenen zijn waarom het af en toe wat tegenzit in het leven. Dus ik geef u gewoon het woord. Bovendien heb ik uw naam verkeerd uitgesproken. Dat komt doordat mijn hoofd nogal associatief werkt. Dat moet u mij dan weer vergeven, dus ik geef u gewoon het woord namens het CDA.

De heer **Van der Molen** (CDA):
Dan durf ik niet meer te weigeren, voorzitter. Dat komt helemaal goed.

Voorzitter. Namens de CDA-fractie steun voor de initiatiefnota van de indieners. Het is goed dat we het daar een keer over hebben. Hij is al heel lang onder ons en we hebben er eigenlijk al heel vaak zijdelings over gesproken. Dat voor elkaar krijgen is ook een kunst in de politiek, moet ik maar zeggen. Maar het is ook goed om met elkaar het gesprek te voeren over de aanbevelingen zelf. Vanuit de CDA-fractie alle steun voor wat mevrouw Buitenweg de "nette voorstellen" noemde. Dat spreekt een CDA'er altijd aan.

Ik zal deze inbreng gebruiken om nog op een aantal punten verder in te gaan. Ik vind het wel passend dat we het over dit onderwerp hebben, juist in dit jaar. De coronacrisis heeft 75 jaar bevrijding een beetje naar de achtergrond gedrongen. Jammer genoeg, voeg ik daaraan toe. Ik denk dat het heel passend is dat wij een les uit die periode ook nu elke keer weer leren.

Ook in andere gemeenschappen in Nederland die via immigratie tot ons gekomen zijn, is sprake van antisemitisme. Dat zie ik, en dat is ook zo, maar we moeten niet doen alsof antisemitisme iets is wat naar ons geïmporteerd wordt. Het is onder ons, ook los van de mensen die van elders komen en dezelfde verkeerde opvattingen hebben. Nederland heeft een geschiedenis waarvoor we ons wat dat betreft niet op de borst hoeven te slaan. We moeten ook naar onszelf kijken: deze draak van een probleem steekt om de zoveel tijd gewoon zijn lelijke kop weer op. Laten we daar met elkaar wat aan doen.

Voorzitter. Ik wil ook benoemen dat er goede dingen gebeuren. Mag ik het voorbeeld noemen van voormalig rabbijn Lody van de Kamp, die samen met Saïd Bensellam in gesprek gaat met jongeren op school om juist onder bevolkingsgroepen het gesprek te voeren over elkaars vooroordelen? Je ziet dat jonge mensen dan ineens begrijpen dat iets wat even vrij gemakkelijk wordt gezegd en in je eigen groep wordt geaccepteerd, iemand heel veel pijn kan brengen. Dat is een begin van elkaar begrijpen. Van de indieners en van het kabinet zou ik willen horen hoe we dat soort gesprekken tussen groepen op gang kunnen brengen. Dat hebben we in de schriftelijke inbrengen ook naar voren gebracht. Hoe kunnen we ervoor zorgen dat, als we antisemitisme tegenkomen, we dat ook als zodanig herkennen en daar met elkaar iets van durven zeggen? Want dat

is het ook vaak: het is iemand anders zijn probleem. En dan komen we er niet aan te pas.

De heer **Markuszower** (PVV):
Ik heb een vraag aan de heer Van der Molen van het CDA. Door die gesprekken is het alsof beide partijen ergens schuld aan hebben. Als je zegt "ik ben onderdeel van de oplossing", dan zeg je impliciet misschien ook wel "ik ben onderdeel van het probleem". Anders gezegd: waarom zouden er gesprekken moeten zijn tussen de moslimgemeenschap en de Joodse gemeenschap als de Joodse gemeenschap geen enkel probleem heeft met de moslimgemeenschap, maar de moslimgemeenschap — niet alle moslims, maar wel de moslimgemeenschap — wel grote problemen heeft met de Joodse gemeenschap? Die gesprekken zijn dus eigenlijk een soort grote afleidingsmanoeuvre. Het lijkt er dan op …

De **voorzitter**:
Uw vraag is helder. De heer Van der Molen.

De heer **Markuszower** (PVV):
Het lijkt er dan op dat de Joodse gemeenschap zelf enige schuld heeft aan het probleem.

De heer **Van der Molen** (CDA):
Dat vind ik heel grappig. Nou probeert u, omdat u Joodse Nederlanders beschuldigde van een slecht afgestemde politieke antenne, met een trucje het argument dat ik tegen u gebruikte met een vrij onschuldig voorbeeld, mijn kant op te draaien. Dat gaat u niet lukken.

Voorzitter. Dit is juist de goede zaak. Ik zeg in dit opzicht helemaal niet dat er iets uit te leggen valt. Maar mensen confronteren met hun gedrag is heel gezond. En dat kan bij alle groepen in de samenleving zijn. Dus ik ben het met u eens dat wij repressief moeten optreden. Ik zal daar nog een paar dingen voor aanstippen. Ik ben het ook met de common-sensevoorstellen van de initiatiefnemers eens. Zij zeggen namelijk dat ook de overheid bij een paar zaken veel consequenter zal moeten optreden. Maar daar hoort ook de kracht van de samenleving bij en daar hoort bij dat mensen zich vrijwillig beschikbaar stellen voor het voeren van dit soort gesprekken om andere mensen te leren dat zij gediscrimineerd worden.

De heer **Markuszower** (PVV):
Welke groepen moeten nou in die gesprekken aangesproken worden op hun gedrag? Kunt u daar concreter over zijn? Het lijkt erop alsof u vindt dat beide groepen op hun gedrag moeten worden aangesproken, terwijl het probleem het gedrag van elementen uit de moslimgemeenschap is.

De heer **Van der Molen** (CDA):
Dat ben ik helemaal met u eens. Het is een gegeven dat er in de islamitische gemeenschap antisemitische tendensen zijn. Overigens geldt dat ook voor extreemrechtse en extreemlinkse groepen. Het voorbeeld van Corbyn dat u noemt, laat zien dat een politieke partij ook een andere kant kan opkijken op het moment dat onder haar leden antisemitische taal wordt uitgeslagen. Je ziet het overal. Het punt is dus dat iemand van de Joodse gemeenschap aan islamitische jongens die zich uit stoerdoenerij even antisemitisch uiten, laat zien wat de invloed op hem is en wat erachter zit: we zijn

allebei Nederlanders; laten we beter met elkaar omgaan.

De **voorzitter**:
Gaat u verder.

De heer **Van der Molen** (CDA):
We zijn als CDA blij dat dit soort initiatieven gewoon plaatsvindt. Daar komt iets van overheid bij kijken maar het komt uit de samenleving zelf vandaan. Dat moet ondersteuning krijgen wat ons betreft.

Voorzitter. Dan online antisemitisme. De introductie van een ex-partebevoegdheid voor het doen verwijderen van online antisemitische uitspraken is door onze fractie in het schriftelijk overleg aan de orde gesteld. Bij het debat over het burgerinitiatief Internetpesters aangepakt is dit aan bod gekomen. Minister Dekker gaf in zijn reactie op het burgerinitiatief aan dat hij het WODC laat onderzoeken of een dergelijke procedure ook mogelijk is. Het gaat dan om een procedure tot verkrijging van een bevel tot verwijdering van content als er vermoeden is van strafbare feiten. Het gaat dan om een voorlopige verwijdering die uiteindelijk teruggedraaid kan worden door de rechter, maar in de tussentijd is die content dan wel verwijderd. We zijn benieuwd hoe de minister het ziet om deze bevoegdheid niet alleen bij pesten maar ook bij antisemitische uitlatingen mogelijk te maken. Ook zou ik heel graag de opvatting van de initiatiefnemers op dit punt willen horen.

Voorzitter. De indieners kijken terecht naar het onderwijs. Daar wordt overigens wel heel vaak naar gekeken als er maatschappelijke problemen zijn — dat geef ik toe — maar als ik goed geïnformeerd ben, vindt er op dit moment een gesprek plaats tussen de ministeries van JenV en OCW en de Stichting Antisemitisme Preventie, die educatief werk op scholen verricht. Ik zou heel graag van de minister de stand van zaken willen horen.

Ik sluit mij ook aan bij de fractie van de VVD als het gaat om het punt van de leerstoel die vanuit diezelfde organisatie wordt gestimuleerd. Daar zijn nu overleggen over met de Vrije Universiteit. Ik zou heel graag willen weten hoe de indieners daartegen aankijken. Diezelfde vraag stel ik ook aan de ministers. Juist zo'n leerstoel kan ervoor zorgen dat dit debat goed onderbouwd, met actuele onderwerpen en met goed, wetenschappelijk, diepgravend onderzoek wordt gevoed. Ik denk dat dat goed is en dat wij daarin een aantal andere landen moeten volgen.

Voorzitter. Dan de laatste twee punten. De nationaal coördinator is genoemd. Ook ik ben benieuwd wat daar de stand van zaken is. Wij zouden als CDA graag een coördinator zien die zich specifiek met antisemitisme bezighoudt.

Voorzitter. Als allerlaatste. In de nota wordt er ook aandacht besteedt aan antisemitisme gerelateerd aan voetbal. Daar valt veel over te zeggen. Zo ook over het gemak waarmee woorden worden gebruikt die niet meteen antisemitisch bedoeld zijn maar toch zo overkomen. Mijn collega Von Martels heeft weleens over racisme gezegd: goed dat we daar afspraken over maken, maar wordt het niet eens tijd om subsidies terug te trekken op het moment dat voetbalclubs die niet de kop indrukken? Ik zou daar heel graag van de initiatiefnemers een reactie op willen horen.

De **voorzitter**:

Heel hartelijk dank. De heer Van Wijngaarden heeft een vraag hierover.

De heer **Van Wijngaarden** (VVD):
Achter die laatste slotzin zit natuurlijk een wereld. Hoe stelt het CDA zich dat dan voor?

De heer **Van der Molen** (CDA):
We hebben een discussie in de Kamer gehad over racisme, ook gerelateerd aan voetbal. Daar zijn afspraken gemaakt tussen voetbalclubs en het kabinet. Dat zijn goede afspraken wat ons betreft. Het punt dat we hier willen maken, is dat daarbinnen specifiek aandacht voor antisemitisme zou moeten zijn, ook gezien de cijfers die de initiatiefnemers op tafel leggen. Het punt dat wij toen als CDA hebben gemaakt is dat dit consequenties moet hebben op het moment dat het te weinig effect sorteert. Ik zou heel graag daar een opvatting over willen horen. Ik weet niet of we daar nu al aan toe zijn, maar ik wil wel dat we met elkaar erover nadenken hoe we dit op een later moment kunnen overwegen als dit onvoldoende de kop in wordt gedrukt.

De heer **Van Wijngaarden** (VVD):
Wanneer is dan dat gegeven moment? Hoe ziet de heer Van der Molen dat zelf? Wanneer is zo'n moment bereikt? Dat lijkt me een lastige vraag.

De heer **Van der Molen** (CDA):
In het kader van de afspraken met de voetbalclubs zijn daar ook afspraken over gemaakt. We gaan op een gegeven moment kijken wat de clubs hebben gedaan. Ik denk dat het de voorkeur heeft om dit allemaal vrijwillig te doen, ook in goede samenwerking met supportersclubs. Aan de andere kant vinden wij dat er een punt komt na zoveel jaar discussie daarover, ook op dit punt, dat je dit moet kunnen overwegen. Nogmaals, ik herhaal, volgens mij moeten we eerst de afspraken hun beloop laten krijgen, maar ik ben wel benieuwd hoe de initiatiefnemers vanuit hun oogpunt daarnaar kijken.

De **voorzitter**:
Heel hartelijk dank. Dan ga ik naar de heer Van Dijk van de SP voor zijn inbreng.

De heer **Jasper van Dijk** (SP):
Dank u, voorzitter. Het antisemitisme is afgelopen jaar explosief toegenomen, las ik in Het Parool van 17 februari. In 2019 zijn 182 incidenten geregistreerd, een toename van 35% ten opzichte van 2018. Graag een reactie van de indieners. Enkele voorbeelden noemen ze zelf ook al. De ruiten van het Israëlische restaurant HaCarmel zijn meermaals ingeslagen. Bij demonstraties en voetbalwedstrijden is sprake van antisemitische uitingen en spreekkoren, zoals — excuus voor het woord — "kankerjoden". Dat wordt geroepen, ook tegen politieagenten. Walgelijk. Ik noem de opkomst van extreemrechts antisemitisme, helaas ook bijvoorbeeld bij de jongeren van Forum voor Democratie. In april kwam dat naar buiten. Ik citeer: ook verschijnen er fotobewerkingen van Anne Frank bij die jongeren. Gelukkig doet Forum er onderzoek naar. Want antisemitisme valt niet goed te praten, op geen enkele manier.

Complimenten aan de indieners. Terecht zetten zij de spotlights op dit pijnlijke fenomeen. Veel aanbevelingen kunnen wij dan ook ondersteunen. Ik heb wel nog een aantal vragen. Wat te doen tegen antisemitisme en racisme op internet? Ik citeer de nota: de minister van Justitie wordt verzocht in gesprek te gaan met online platforms over een effectievere aanpak van antisemitisme op internet. Graag meer uitleg hierover.

Wat vinden de indieners van het huidige instrumentarium? Moeten alleen de platforms meer doen, of is er ook meer inzet nodig vanuit justitie? Wat bedoelen de indieners met "verscherping en versnelling van de procedures" op pagina 18 van het verslag? Wat vindt de minister van Justitie van de aanpak van racisme en antisemitisme op internet? Kan hij die intensiveren?

Dan over onderwijs. Goed als er aandacht is voor antisemitisme in de les, maar wat vinden de indieners dat er moet gebeuren als een school het onderwerp onvoldoende behandelt of zelfs uit angst vermijdt? Op welke manier zou je dan moeten ingrijpen? Moet de inspectie dan een sanctie geven aan die school? Kunnen de indieners daar eens wat over zeggen?

Dan twee aanbevelingen die nog vragen oproepen bij mijn fractie. Want waarom moet er een specifieke aanpak komen, en zelfs een specifieke coördinator antisemitismebestrijding? De indieners zeggen dat het nodig is "gezien de onevenredige druk op de Joodse gemeenschap en de historie". Is er dan geen onevenredige druk op andere groepen, zoals de moslimgemeenschap of op zwarte mensen? We spreken vanmiddag over racisme. Dat is toch net zo erg, vraag ik de indieners. Ze zeggen zelf ook dat er geen rangorde is in discriminatie en racisme. Tegelijkertijd willen ze wel een specifieke aanpak. Dat lijkt wat tegenstrijdig. Graag een toelichting.

Voorzitter, tot slot. Deelt u de mening, vraag ik de regering en de indieners, dat antisemitisme verwerpelijk is, maar dat dit iets anders is dan kritiek op de politiek van de Israëlische regering? Deelt u de mening dat Israël net zo goed op mensenrechtenschendingen moet worden aangesproken als elk ander willekeurig land, zoals Rusland of Turkije, en dat de motie-Karabulut die gisteren is aangenomen, ook moet worden uitgevoerd? Die motie zegt dat maatregelen in kaart moeten worden gebracht als Israël doorgaat met de annexatie van Palestijnse gebieden.

De heer **Van Wijngaarden** (VVD):
Forum is hier niet en jongeren van Forum zijn hier ook niet. De heer Van Dijk zei net "de jongeren van Forum". Ik denk dat hij daarmee bedoelde "enkele jongeren van Forum in een whatsappconversatie". Ik wil dat toch even gezegd hebben voor de Handelingen omdat we elkaar anders de maat zitten te nemen op een manier die niet juist is.

De **voorzitter**:
Dat is meer een punt van orde.

De heer **Jasper van Dijk** (SP):
Dat is correct.

De **voorzitter**:
Dat is dan genoteerd en het wordt in de Handelingen opgenomen. Dank. De heer Van Dijk was klaar, maar de heer Markuszower heeft nog een vraag; kort graag.

De heer **Markuszower** (PVV):
Ja, over de inbreng van de SP, waarin inderdaad het verschil wordt uitgelegd tussen kritiek op de staat Israël, die soms legitiem kan zijn, al ben ik het er vaak niet mee eens, en niet per se antisemitisch is.

De **voorzitter**:

Wilt u uw vraag stellen?

De heer **Markuszower** (PVV):
Rustig, voorzitter, rustig. De vraag is de volgende. In het verleden heeft bijvoorbeeld u partijgenote, mevrouw Karabulut, in demonstraties meegelopen die zogenaamd anti-Israël zouden zijn, maar waarin achter haar, naast haar en voor haar gescandeerd werd: Hamas, Hamas, alle Joden aan het gas. Ik kan me niet herinneren dat de SP daar als partij afstand van heeft genomen en ik kan me ook niet herinneren dat de heer Jasper van Dijk als privépersoon of als Kamerlid Van Dijk daar afstand van heeft genomen. Als er nu wel dat scherpe verschil wordt gemaakt tussen kritiek op de staat Israël en antisemitisme, zou het misschien toch goed zijn, ook voor de Handelingen, als de heer Van Dijk nou eens afstand neemt van het gedrag van SP-politici, zoals mevrouw Karabulut die meeliep in demonstraties waar "Hamas, Hamas, alle Joden aan het gas" werd geroepen, waar zij voor, naast en achter stond.

De heer **Jasper van Dijk** (SP):
Ik heb in mijn spreektekst duidelijk antisemitisme verworpen. Mevrouw Karabulut heeft de leuzen die u net citeerde nooit gezongen of geroepen. Dat is iets van jaren geleden. Daar is destijds uitgebreid over gedebatteerd. Ik zou willen wijzen op de motie van haar die gisteren democratisch is aangenomen en buitengewoon interessant is omdat er toch een politieke meerderheid in deze Tweede Kamer is die terecht zegt dat Israël niet door kan gaan met het bezetten van Palestijnse gebieden en die zegt dat er dan maatregelen genomen moeten worden. Dat vind ik een mooie overwinning.

De **voorzitter**:
Afrondend, kort.

De heer **Markuszower** (PVV):
Het is inderdaad schokkend om te zien dat partijen als CDA en D66 die motie hebben gesteund. Dat is anti-Israël. Ik herhaal dat je wel kan zeggen dat je de Joodse gemeenschap in Nederland wilt beschermen, maar dat dit alleen maar kan als je de staat Israël ook veilige grenzen gunt. Het CDA en D66 doen dat blijkbaar niet.

De heer **Jasper van Dijk** (SP):
Ik vind het juist zeer goed dat D66 en CDA de motie hebben gesteund en daarmee Israël geen bevoorrechte of geprivilegieerde positie geven. Ik heb ook gezegd: als er mensenrechten worden geschonden of zaken worden gedaan door een staat die niet in de haak zijn, zoals Rusland, Turkije of Iran, dan staat de PVV vooraan om dat te veroordelen. En dat moet met Israël natuurlijk net zo goed het geval zijn. Dus hulde voor de partijen die die mooie motie hebben gesteund.

De **voorzitter**:
U was klaar. Dan ga ik nu door naar de heer Paternotte van D66. Gaat uw gang.

De heer **Paternotte** (D66):
Dank u wel, voorzitter. Er is geen vorm van racisme die zo'n lange en pijnlijke geschiedenis heeft in Europa als antisemitisme, met de Holocaust als de allerzwartste bladzijde. Het is een vorm van haat met een hele lange continue geschiedenis, van de pogroms tijdens de eerst kruistocht in de elfde eeuw, eeuwenlang steeds weer terugkerend in Europa tot aan de Shoah. Tien eeuwen later zijn er helaas steeds meer voorbeelden van antisemitisme. Ik ken zelf ook het gevoel dat heel veel Joden in

Nederland helaas nog steeds hebben. Gister sprak ik nog iemand ter voorbereiding op dit overleg die me vertelde waarom hij nooit meer naar voetbalwedstrijden gaat. Toen ik bij mij thuis om de hoek bij Rosj Pina op bezoek ging, zag ik hoe kinderen daar moeten spelen achter een hele hoge muur met prikkeldraad erboven.

De indieners beschrijven het probleem eloquent. Heel veel dank voor hun harde werk. Ik zou in dit overleg een paar aspecten willen benoemen en ook nog een voorstel willen doen.

Allereerst noemen de indieners de Joodse gemeenschap de kanarie in de kolenmijn. Als Joden zich niet veilig voelen in een samenleving, dan is dat vaak een voorbode gebleken voor een breder intolerantieprobleem dat meerdere minderheden raakt. Joden kregen de schuld van de pestepidemie in de veertiende eeuw en van de economische crisis in de Weimarrepubliek. We gaan nu weer een recessie in en het coronavirus zorgt voor onzekerheid in de hele wereld. We weten dat vooroordelen in recessietijd opleven en een grotere rol spelen. Dat maakt het des te meer noodzakelijk om racisme en antisemitisme te stoppen.

De indieners schrijven terecht dat er onder Joden sprake is van meldingsmoeheid. Dat werd al eerder genoemd. Slechts een kwart van de Joden doet aangifte van antisemitische misdrijven. Mevrouw Buitenweg gaf net een mooi voorbeeld van hoe dat kan gaan en van hoe je ontmoedigd kunt worden als je dan toch een keer naar de politie stapt, maar daar merkt dat er op dat moment te weinig begrip is, ook omdat het ingewikkeld is. Er is een voorstel om de aangiftebereidheid te verhogen, waarvan wij denken dat dat goed zou zij. Het komt ook naar voren in het WODC-rapport over hatecrimes. Dat is het pleidooi, ook ondersteund door het CIDI, om in Nederland een proef te doen met gespecialiseerde discriminatierechercheurs. Direct kunnen spreken met een specialist op het gebied van discriminatiezaken wekt het vertrouwen bij slachtoffers dat er een juiste behandeling volgt en dat er ook opvolging wordt gegeven. De beperkte opvolging die nu vaak plaatsvindt bij alle aangiften van discriminatie leidt ertoe dat mensen denken: heeft het wel zin om aangifte te doen? Een aangifte bij discriminatie is nou eenmaal fundamenteel anders dan bij een inbraak of bij openbare geweldpleging. Ik vraag de indieners dus of zij — ook naar aanleiding van het opstellen van hun nota, de recente ontwikkelingen en het WODC-rapport — ook menen dat Nederland opvolging zou moeten geven aan de wens van onder andere deze Joodse organisaties die vorig jaar ook naar voren kwam in de motie van mevrouw Bergkamp, mevrouw Van den Hul en mevrouw Özütok. Daarnaast vraag ik hun of ze zelf nog instrumenten voor zich zien om de meldingsbereidheid en het vertrouwen in de politie onder Joodse Nederlanders te herstellen.

Voorzitter. Ik heb ook nog een vraag aan de minister hierover. Domheid en onwetendheid — de heer Van der Molen gaf net al een mooi voorbeeld — spelen natuurlijk een grote rol. Soms denken mensen stoer te zijn door zich antisemitisch te uiten. Zou het niet verstandig zijn om te zeggen dat alle misdadigers die veroordeeld zijn voor antisemitisme hun straf pas hebben uitgezeten als ze het wel hebben moeten begrijpen, als ze in Westerbork zijn geweest, dus als er bovenop hun straf ook dat leerelement zit? Het gebeurt soms al, maar zouden we het niet bij alle veroordeelden moeten doen? Ziet de minister ruimte om daar, ook in de reclassering, mogelijkheden voor te creëren?

Voorzitter. De initiatiefnemers noemen terecht het antisemitisme bij extreemlinks en

extreemrechts en bij delen van de moslimgemeenschap. Het is ook wel goed om even een positieve ontwikkeling te benoemen. De Labourpartij in Engeland is met een catharsis bezig door afstand te nemen van een recente periode waarin antisemitisme binnen die partij kon ontstaan. Maar aan de andere kant zijn die positieve ontwikkelingen er niet. De heer Van Dijk zei dat terecht. We zien in Nederland dat Thierry Baudet complottheorieën over de Joodse filantroop George Soros verspreidt. De initiatiefnemers noemen het cliché van de Joodse wereldheerschappij en de vermeende ontrouw aan de natie als bekende verschijningsvormen van klassiek antisemitisme. Dat zijn precies de verwijten die aan het adres van George Soros gericht zijn.

De **voorzitter**:
De heer Markuszower heeft een vraag aan u.

De heer **Markuszower** (PVV):
Ja, we hadden het er net al over. De heer Paternotte herhaalt het. Waarom is kritiek op Soros antisemitisme? Alleen maar om het feit dat Soros zelf zegt dat hij Joods is? Of mag je geen kritiek hebben op mensen als ze zeggen dat ze Joods zijn? Is dat gelijk antisemitisme?

De heer **Paternotte** (D66):
De kritiek op Soros staat eigenlijk in een traditie van de suggestie van Joodse wereldheerschappij. Dat staat ook heel goed in de nota beschreven. In Hongarije heeft Viktor Orbán overal posters opgehangen met een grijnzende als bankier neergezette Soros met de vraag: gaan we ons land aan hem uitleveren? De suggestie dat deze man overal de natiestaten wil ondermijnen wordt precies op een manier gebracht in lijn met alle clichés over Joodse wereldheerschappij, die terecht zijn beschreven als een voorbeeld van klassiek antisemitisme.

De **voorzitter**:
De heer Markuszower, afrondend.

De heer **Markuszower** (PVV):
Die Soros is gewoon een heel vervelende intrigant. Dat mag je natuurlijk best zeggen. Het is volgens mij een zelfhatende Jood, als hij Joods is.

De **voorzitter**:
Ik wil graag een vraag horen. U hebt al behoorlijk wat interrupties gehad, dus stelt u snel uw vraag. Dan gaan we daarna door naar de heer Paternotte.

De heer **Markuszower** (PVV):
Het lijkt me zelfs eerder een vorm van stereotype van D66 als ze Soros als Jood neerzetten. Viktor Orbán doet dat helemaal niet. De enige die Soros als Jood neerzetten, zijn …

De **voorzitter**:
En uw vraag is?

De heer **Markuszower** (PVV):
Dat zijn D66 en Soros zelf. Verder doet echt helemaal niemand dat in dat hele Hongarije.

De heer **Paternotte** (D66):
De heer Markuszower heeft net al duidelijk gemaakt dat mensen die het niet met hem eens zijn en die niet op de PVV stemmen wat hem betreft geen goede Joden zijn. Ik vind dat echt een belachelijke, waanzinnige en totaal onzinnige manier van denken. Zonet zei hij nota bene nog over iemand die moslim is: als die iets doet, dan is dat aan hem om te bepalen of hij moslim is. En nu zegt hij dat de heer Soros geen Jood is omdat hij het niet met hem eens is.

De **voorzitter**:
Vervolgt u uw betoog.

De heer **Paternotte** (D66):
Ik kan daar echt helemaal niet bij.

De heer **Markuszower** (PVV):
Dat heeft …

De **voorzitter**:
Nee, nee, nee, nee, nee, nee, nee.

De heer **Markuszower** (PVV):
Maar dit is een persoonlijk feit.

De **voorzitter**:
Nee, nee, nee, nee, nee, nee. U heeft meer dan genoeg ruimte gehad.

De heer **Markuszower** (PVV):
Maar hij citeert mij verkeerd.

De **voorzitter**:
U heeft bijna alle Kamerleden een vraag kunnen stellen en vice versa. Ik ga nu door met de heer Paternotte. Hij heeft nog één minuut.

De heer **Paternotte** (D66):
Voorzitter. Oud-Kamerlid Boekestijn riep Baudet op om te stoppen met het verspreiden van antisemitische complottheorieën. De voorbeelden van Jongeren Forum voor Democratie werden net ook aangehaald. Ik zou de initiatiefnemers willen vragen om te reflecteren op de vraag hoe je hier nou mee om moet gaan in de zin van: wat doe je nou als je tot politieke samenwerking komt met een partij die dit soort theorieën verspreidt?

Voorzitter, ten slotte. Het is heel erg belangrijk dat de overheid het goede voorbeeld geeft en geen schijn van antisemitische motieven wekt. Dus het verstrekken van subsidies aan organisaties die zich schuldig maken aan antisemitische uitlatingen, moet te allen tijden voorkomen worden. Hetzelfde geldt voor organisaties met bestuurders die onacceptabele uitspraken doen. Dus de vraag die ik aan de initiatiefnemers zou willen stellen is hoever zij die subsidiemaatregelen zouden willen laten gaan.

Voorzitter, afrondend.

De **voorzitter**:
Ja, uw laatste zinnen.

De heer **Paternotte** (D66):
De initiatiefnemers leggen het probleem helder op tafel: daders aanpakken en duidelijk maken dat wij als Nederland weer voorop willen lopen als een land waar iedereen zichtbaar zichzelf kan zijn.

De **voorzitter**:
Hartelijk dank. Dan ga ik nu door naar mevrouw Van der Graaf van de ChristenUnie voor haar inbreng.

Mevrouw **Van der Graaf** (ChristenUnie):
Dank u wel, mevrouw de voorzitter. "A country is not only what it does. It is also what it tolerates." Die uitspraak van Kurt Tucholsky, een Duitse schrijver van Joodse komaf, kwam ik tegen in Yad Vashem, waar ik in januari was. Die uitspraak zet je aan het denken over wat voor land we willen zijn. Ik heb het ervaren als een appel op mijzelf en op onze samenleving over wat voor land we willen zijn. Willen wij minderheden beschermen? Zijn zij vrij en veilig in ons land? In Yad Vashem trokken de beelden aan mij voorbij van hoe systematisch het antisemitisme in het dagelijks leven vorm kreeg. Een paar weken daarna zag ik in Auschwitz waar dit uiteindelijk toe heeft geleid. Nog steeds vind ik het moeilijk te bevatten waartoe mensen in staat zijn geweest. De tekenen daar spreken voor zich. We kunnen onze ogen daar niet voor sluiten.

In dit jaar herdenken we dat dit alles 75 jaar geleden is. Sindsdien zeggen we: dit nooit weer. In dit jaar herdenken wij en vieren wij onze vrijheid. In dit jaar is antisemitisme, haat tegen Joden, nog altijd aanwezig. Ik wil de initiatiefnemers daarom bedanken dat zij dit op de politieke agenda zetten en onder onze aandacht brengen, dat zij het bespreekbaar maken en ideeën neerleggen over hoe wij dit onrecht kunnen bestrijden. Ik weet dat ze veel gesprekken hebben gevoerd. Ik ben er zeker van dat die gesprekken een onuitwisbare indruk op hen hebben gemaakt en dat ze dat meenemen in de rest van hun leven.

"A country is not only what it does. It is also what it tolerates." Vanmorgen spreken we over antisemitisme. Vanmiddag houden we een debat over racisme in Nederland. Ook daarin gaat het over het irrationele onderscheid dat wordt gemaakt tussen mensen en dat diepgeworteld is in onze samenleving. De initiatiefnemers geven aan dat de aard en de verschijningsvormen van antisemitisme niet alleen hardnekkig maar ook heel uniek zijn en hun eigen aanpak vergen. Ik vraag hun dat nog eens toe te lichten. Ik wil vragen aan het kabinet of het dat ook zo ziet. Verdient dit inderdaad een eigen aanpak? Wat zien de initiatiefnemers als oorzaak van het feit dat antisemitisme zo wijdverspreid lijkt te zijn en in het Nederland van vandaag de dag vanuit extreemlinks, extreemrechts en islamitische hoek komt? Vraagt dat om een "one size fits all"-aanpak of zijn er voor die verschillende vormen van antisemitisme ook verschillende aanpakken nodig? Graag een reactie.

Met mevrouw Yeşilgöz heb ik in het najaar een amendement ingediend waarin we aangegeven dat het nodig is dat er een nationaal coördinator antisemitismebestrijding komt — de initiatiefnemers benadrukken dat in deze notitie opnieuw — die de aanpak van antisemitisme in Nederland kan stroomlijnen en regisseren en tegelijkertijd de regering en de Kamer kan adviseren over een effectieve aanpak. Is de minister van Justitie bereid om hier invulling aan te geven?

Iets van de vele gezichten van antisemitisme komt naar voren in de spreekkoren tijdens voetbalwedstrijden. Hoe kunnen we dergelijke spreekkoren wat de initiatiefnemers betreft het best bestrijden? Aan de minister vraag ik of hij bereid is om met de KNVB in gesprek te gaan om tot concrete afspraken te komen over hoe ermee om te gaan wanneer dergelijke haat vanaf de tribunes wordt gescandeerd.

Een ander punt uit de nota dat ik graag wil uitlichten gaat over het onderwijs. Kunnen de initiatiefnemers nader toelichten hoe de docenten beter ondersteund kunnen worden bij onderwijs over de Holocaust? Mijn man is geschiedenisdocent. Via hem weet ik dat veel geschiedenisdocenten in het onderwijs aangeven dat op sommige scholen de Holocaust gewoon niet bespreekbaar is. Hoe kan het onderwijs over de Joodse gemeenschap in ons land worden verbreed en niet alleen gaan over negatieve gebeurtenissen, maar juist een breder en volledig beeld vertellen? Ik vraag dit ook aan het kabinet. Kunnen zij daarop ingaan?

Afgelopen maandag kregen mevrouw Yeşilgöz en ik antwoord op onze vragen over de belagingen van het Joodse restaurant HaCarmel in Amsterdam. Tien bewuste vernielingen en bedreigingen in nog geen tweeënhalf jaar tijd. De minister heeft eerder aangegeven dat de behandeling van antisemitische incidenten op de agenda staan van zijn overleg met het OM en de politie, maar ik lees in de beantwoording dat wel over algemene discriminatie wordt gesproken, maar niet specifiek over antisemitisme. Wil de minister ook expliciet de afhandeling van antisemitische incidenten in het overleg met het OM aan de orde stellen?

Hoe reageert de minister in eerste instantie op het initiatief van de ChristenUnie en GroenLinks om hatecrimes zwaarder te bestraffen?

De **voorzitter**:
U bent klaar?

Mevrouw **Van der Graaf** (ChristenUnie):
Ik wil nog één vragen stellen, als dat mag.

De **voorzitter**:
In één zin.

Mevrouw **Van der Graaf** (ChristenUnie):
Dat kan. Het amendement dat ik eerder met mevrouw Yeşilgöz heb ingediend, was erop gericht om geld ter beschikking te stellen specifiek voor de aanpak van antisemitisme. De brief met de bijlage die we hebben ontvangen van het kabinet over discriminatie …

De **voorzitter**:
Dat is geen één zin.

Mevrouw **Van der Graaf** (ChristenUnie):
… lijkt erop te wijzen dat er veel breder … Sorry, ik moet even die zin herformuleren. Er wordt veel meer gefinancierd vanuit het potje geld dat specifiek voor antisemitisme bedoeld was. Kan de minister dit toelichten? Want het had een ander doel.

De heer **Jasper van Dijk** (SP):
Voorzitter, u bent zo streng dat we soms af en toe een beetje gaan hakkelen. Een vraag

aan mevrouw Schouten. Antisemitisme is verwerpelijk.

De **voorzitter**:
Het is mevrouw Van der Graaf.

De heer **Jasper van Dijk** (SP):
Sorry, excuus. Zie je, dat doet u allemaal, voorzitter!

De **voorzitter**:
Ik draag deze last op me en zal achteraf wel excuses aanbieden, maar nu gaan we door. U stelt een vraag aan mevrouw Van der Graaf.

De heer **Jasper van Dijk** (SP):
Ja, aan mevrouw Van der Graaf. Antisemitisme is verwerpelijk, daarover geen discussie. Maar ik heb de indieners al gevraagd of ze kunnen uitleggen waarom die specifieke aanpak nodig is. Dan zeggen ze dat dit te maken heeft met de onevenredige druk en de historie. Maar als je nu kijkt naar de historie van de Surinaamse gemeenschap en de slavernij — en we gaan vanmiddag praten over racisme — hoe kijkt mevrouw Van der Graaf dan aan tegen die specifieke aanpak van antisemitisme? Vindt zij die gerechtvaardigd of niet?

Mevrouw **Van der Graaf** (ChristenUnie):
Het antwoord is ronduit: ja, dat vind ik gerechtvaardigd. Dat vindt de ChristenUnie ook gerechtvaardigd. Laat ik helder zijn. Alle vormen van discriminatie, van racisme, van geweld tegen mensen om wie ze zijn, omdat ze uit een bepaalde bevolkingsgroep afkomstig zijn of een bepaalde overtuiging aanhangen, moeten we te allen tijde bestrijden. Dat is onze rechtsstaat. Die moet daarvoor bescherming bieden. Maar we zien dat het diep geworteld is in onze samenleving. Dus dit vraagt een diepere kijk. Ik denk dat de initiatiefnemers met de nota die zij hebben neergelegd, hebben aangewezen dat ook voor antisemitisme er verschillende oorzaken zijn, diep geworteld in de geschiedenis. Dat vraagt ook om een specifieke kijk. Het risico is dat, als je alles wilt doen en niet wilt kijken naar de diepere onderliggende oorzaken, je niet tot de kern komt om het aan te pakken. Vanmiddag spreken we over een bredere racismeaanpak. Ook daar moeten we kijken naar de onderliggende oorzaken, maar voor antisemitisme vind ik een specifieke aanpak zeker gerechtvaardigd.

De heer **Jasper van Dijk** (SP):
Maar stel nou dat er vanmiddag een partij is die zegt: ik vind die geschiedenis van de Surinaamse gemeenschap zó verschrikkelijk, ik pleit voor een specifieke aanpak van het racisme richting hen. Dan is het toch vreemd om dat niet te steunen en dit wel? Dat is dan toch een ongelijke behandeling, gek genoeg, of zie ik dat verkeerd?

Mevrouw **Van der Graaf** (ChristenUnie):
Nee. Ik denk dat we discriminatie altijd zullen moeten bestrijden. Dat we nu specifieke aandacht vragen voor de aanpak van antisemitisme betekent niet dat we niet ook moeten kijken naar andere vormen van discriminatie en naar racisme. Dat is dus niet wat we bepleiten. Ik denk wel dat het nodig is om ook specifiek naar antisemitisme te kijken. Ik heb de indieners ook gevraagd om daar nog een nadere toelichting op te geven, want juist op zo'n dag als vandaag denk ik dat het echt op z'n plaats is om dat onder woorden te brengen.

De **voorzitter**:
Dank u. Ik ga graag naar de heer Bisschop van de SGP voor zijn inbreng.

De heer **Bisschop** (SGP):
Voorzitter, dank u wel. Allereerst dank aan de initiatiefnemers voor deze nota. Dat agendeert dit punt nog eens een keer heel expliciet. Dat is waardevol.

Mevrouw de voorzitter. Er is eigenlijk wat vreemds aan de hand in Nederland. Op allerlei gebieden lopen we voorop in de wereld, of het nu gaat over het klimaat of over mensenrechten, maar als het gaat over bestrijding van antisemitisme, dan bungelen we een beetje onderaan. We hebben geen Holocaustmuseum, terwijl daar wel alle aanleiding toe zou zijn. Een nationaal coördinator antisemitismebestrijding vonden we lange tijd eigenlijk niet nodig. Aan het overnemen van de internationale definitie van "antisemitisme" hadden we lange tijd geen behoefte. En dat — collega's hebben er al op gewezen — terwijl Nederland wat betreft antisemitisme een bijzonder schrijnend verleden heeft. Zie de geschiedenis van de Joodse gemeenschap in de oorlog en daarna.

De SGP waardeert het daarom des te meer dat de initiatiefnemers met hun nota urgentie aanbrengen. Dat is geen luxe, zo hoorden we onlangs nog vanuit de Joodse gemeenschap. Het volgende voorbeeld werd genoemd. Bij het openen van een museum over de oudheid kunnen journalisten meteen enthousiast worden, maar als het gaat over een museum dat betrekking heeft op de Holocaust en het Nederlandse aandeel daarin, dan kan de vraag zomaar rijzen waarom dat nou eigenlijk nodig is. Laat deze nota wat dat betreft een trendbreuk zijn.

Ik sta eerst even stil bij het onderwijs, want kwaad wordt niet zelden gevoed door onwetendheid, onbewuste of bewuste domheid. Basale kennis over de Joodse gemeenschap is dus onmisbaar. Er zijn werkelijk mensen die verbaasd opkijken als je vertelt dat de Joodse Nederlanders hier, sinds de jaren zestig, niet als gastarbeider zijn binnengekomen. Er zijn zelfs nog mensen die echt geloven dat het zeer verwerpelijke sprookje van de Protocollen van de wijzen van Sion een origineel en betrouwbaar document is. Mijn aangenomen motie vraagt om actieve ondersteuning van scholen door de overheid om leerlingen in contact te brengen met de Joodse gemeenschap. Delen de initiatiefnemers het doel dat elke leerling actief kennis dient te maken met de Joodse gemeenschap? Dat hoeft dan niet in Amsterdam te zijn; dat kan ook in de plaatselijke sjoel.

De SGP heeft verder in de afgelopen jaren regelmatig signalen gehoord over gebrekkige lesmethoden. De vraag aan het kabinet is of het bereid is om te voorkomen dat onjuiste beeldvorming en voorlichting in lesmethodes terechtkomen, en om dat zo nodig met uitgevers te bespreken. Dat kan eventueel ook via de nog te benoemen nationaal coördinator.

Het punt van veiligheid — ook collega's hebben daar al op gewezen — blijft een punt van zorg. Het meer genoemde Joodse restaurant in Amsterdam heeft wekelijks, nog steeds, te maken met beledigingen en scheldpartijen. Ga daar op bezoek, blijf daar een uurtje of een paar uur zitten, en bijna gegarandeerd komt er wel iemand op de fiets voorbij die een antisemitische, een anti-Joodse opmerking schreeuwt. Daar zijn wel beelden van, maar geen geluidsopnames. Mijn vraag aan de minister is wat hij daaraan gaat doen.

Er blijft ook onvrede over de aangifte, waardoor de bereidheid om aangifte te doen daalt. De initiatiefnemers verwijzen naar de inzet van het Joods Politie Netwerk. Dat is mooi, maar ook te gemakkelijk en te weinig. Het moet een verantwoordelijkheid van de hele justitieketen zijn. De SGP vindt daarom dat er een speciale eenheid bij de politie en het Openbaar Ministerie moet komen, die moet leiden tot meer aangiftes en meer veroordelingen. Is de minister bereid om dit op te pakken?

De aangenomen motie-Van der Staaij vroeg de internationale definitie van antisemitisme te steunen. Hoe gaat de minister dit concreet doorvertalen in het toepassen in het strafrecht, zodat we daarmee aangifte en vervolging kunnen verbeteren? Het is ook mooi om opnieuw in de krant te lezen dat de initiatiefnemers strengere straffen willen voor haatmisdrijven. Maar wanneer staat dat in het Staatsblad? Want daar komt het tot wel een beetje op aan.

Tot slot de coördinator antisemitisme. De initiatiefnemers verwachten veel van die coördinator. Dat is prima. Het duurt alleen wel erg lang. Wanneer is de benoeming van de nationaal coördinator? En vinden de initiatiefnemers ook dat er, net als naar aanleiding van het verslag van de Ombudsman, een jaarlijks debat over dit thema in het parlement moet zijn, zeker ook gezien het feit dat het aantal antisemitische incidenten jaarlijks toeneemt?

De **voorzitter**:
U bent klaar, neem ik aan?

De heer **Bisschop** (SGP):
Ik rond af met een opmerking over de traagheid, die blijkbaar ook van toepassing is ten aanzien van de middelen. In 2020 en 2021 is er 1,5 miljoen euro beschikbaar. Vandaag zijn we op de helft van 2020, maar ik heb nog geen budget gezien waaruit een euro is toegekend. Wanneer wordt dat geconcretiseerd?

Ik dank u zeer.

De **voorzitter**:
Dank u wel. De heer Van Dijk heeft nog een vraag.

De heer **Jasper van Dijk** (SP):
Vorige week had ik het debat met de heer Bisschop over uitbreiding van artikel 1 van de Grondwet met het verbod op discriminatie van mensen met een handicap en mensen met een andere seksuele oriëntatie. De heer Bisschop weet precies wat ik bedoel. Hij zei: dat moeten we niet doen; we moeten geen specifieke dingen gaan noemen, we moeten gewoon discriminatie verbieden. Punt! Hij heeft er nog een mooi amendement op ingediend. Maar nu is hij wel groot voorstander van een specifieke coördinator antisemitisme. Hoe moet ik dat rijmen met zijn betoog van vorige week?

De heer **Bisschop** (SGP):
Dat lijkt mij voor de hand te liggen. Een Grondwet is een basiswet. Daarin zet je de contouren, de spelregels neer. Dat moet je niet verbijzonderen. Dat doe je in organieke wetten. Dat doe je in beleidsmaatregelen. En vandaar dus dat dit naadloos op elkaar aansluit. Ik ben voor maatregelen, voor wetgeving als het gaat om racismebestrijding, voor het specifiek benoemen en het specificeren van allerlei vormen van racisme en

daar gericht beleid op te zetten, maar ik ben tegen het verbijzonderen in de Grondwet. Dat is eigen aan de Grondwet, volgens mij.

De **voorzitter**:
Dat lijkt mij helder. Dank.

Ik kijk even naar de heer Grapperhaus of het wel goed gaat met hem. Anders schors ik even kort.

Minister **Grapperhaus**:
Voorzitter. Ik durf het bijna niet tegen de bodes te zeggen, maar ik verslikte mij in de koffie. Vandaar de hoestbui.

De heer **Bisschop** (SGP):
Ik vroeg me al of u misschien een Fisherman's Friend nodig had. Dan is die hier beschikbaar.

Minister **Grapperhaus**:
Voorzitter, zo reiken wij elkaar de hand.

De heer **Bisschop** (SGP):
Kijk! Ik kom er eentje brengen.

De **voorzitter**:
Nee, dat gaan we niet doen, want dat lopen is weer onhandig. Er wordt gehaald en gebracht. Inderdaad samen sterk. Ik hoor de heer Paternotte dat zeggen.

De heer Van Dijk gaat nu even streng voorzitten, want dan kan ik zelf ook nog een inbreng leveren.

Voorzitter: Jasper van Dijk

De **voorzitter**:
Voorzitter, ik ga héél streng voorzitten. Ik geef het woord aan mevrouw Kuiken van de Partij van de Arbeid.

Mevrouw **Kuiken** (PvdA):
Voorzitter, dank. Ik begon deze vergadering al met een bedankje aan de initiatiefnemers voor de moeite die zij hebben gedaan. Ik probeer me altijd voor te stellen hoe het zou zijn als je opgroeit als Joodse Nederlander in Nederland en je bent slachtoffer van antisemitisme, je voelt je niet meer helemaal veilig of je kinderen krijgen les achter beveiligde hekken. Gelijktijdig: je ziet het, je weet het, maar toch je kun er niet helemaal bij met je gevoel. Ik denk dat dat voor heel veel Nederlanders geldt. Maar dat neemt niet weg dat we de dure plicht hebben om wat we zien en wat we weten, te onderkennen, daar gevoel bij te ontwikkelen, daar kennis over te ontwikkelen en er samen voor te staan dat we dat niet alleen in woord maar ook in daad heel serieus nemen. Ik denk dat er, wat dat betreft, in de initiatiefnota hele belangrijke en waardevolle voorstellen staan. Het wetsvoorstel dat gisteren is ingediend door de heer Segers en mevrouw Buitenweg draagt daar ook aan bij.

Ik zou in mijn inbreng een aantal concrete vragen willen stellen en een aantal suggesties

willen doen, maar ik begin met te zeggen dat antisemitisme bestrijden ook begint met zelfkritisch zijn. Dat zeg ik ook richting de heer Markuszower. U mag mijn partij of andere partijen van alles verwijten, maar ik weet wel dat in de Britse politiek Corbyn nu stappen heeft gezet om het antisemitisme te bestrijden. Wij voeren dat debat voortdurend in onze partij: hoe gaan we daarmee om? Maar op het moment dat er één kritische vraag aan u wordt gesteld, zeg ik via u, voorzitter, dan geeft u niet thuis. Ja, dan zegt u: dat is mijn vriendje, en mijn vriendjes val ik niet aan. Zo werkt het niet. Of je neemt antisemitisme serieus. Als er antisemitische uitingen zijn, ook van je grootste vriend, dan benoem je dat ook. Dan bestrijd je dat ook. Dan geef je thuis en dan kijk je niet weg. Dan geef je niet Joden zelf ook nog eens een keer de schuld dat zij zichzelf slachtoffer maken van antisemitisme. Ik ga er geen grote woorden aan wijden, maar ik vraag alleen aan de heer Markuszower via u, voorzitter, of hij alsjeblieft een beetje zelfkritisch kan zijn en in de spiegel wil kijken.

De **voorzitter**:
De heer Markuszower werd duidelijk aangesproken. Hij mag daarop reageren.

De heer **Markuszower** (PVV):
Allereerst, Corbyn was natuurlijk niet alleen leider van een partij waar veel antisemitisme was. Hij was natuurlijk zelf een van de grootste antisemieten in Europa. Dat verwijt ik de PvdA, die de antisemiet Corbyn zelf op hun partijcongres, op de rode loper huggend met de partijleider, heeft uitgenodigd en ook nog in de Kamer, in het kantoor van Asscher zelf. Het punt is niet dat Corbyn stappen heeft ondernomen om het antisemitisme terug te dringen. Misschien is dat ook waar. Maar wat ik Corbyn en de PvdA verwijt, is dat Corbyn zelf een grote antisemiet is en bijvoorbeeld Hamasterroristen heeft geëerd. Hij heeft Hezbollahterroristen geëerd die Joodse kinderen hebben vermoord. Er is een lijst van 39 antisemitische punten die Corbyn zelf heeft gedaan waaruit enorme Jodenhaat blijkt. Dus dat over Corbyn. Ik heb ook gezegd … Ik ben volgens mij best zelfkritisch. Ik ben overigens een van die Joden die achter dat glas op school heeft gezeten, die elke dag sinds … Ik ben nu 42. Er is volgens mij geen dag voorbijgegaan in de afgelopen 42 jaar dat ik niet ben herinnerd aan de Jodenhaat die er ook in Nederland is. Dus ik ben me heel goed bewust van de tendensen in de Nederlandse maatschappij, in Europa en überhaupt in de wereldcontext. Ik begrijp dat allemaal heel goed …

De **voorzitter**:
Oké, meneer Markuszower. U heeft uitgebreid kunnen reageren en moet nu gaan afronden.

De heer **Markuszower** (PVV):
Eén ding nog. Ik heb richting de heer Paternotte gezegd dat als mocht blijken dat iemand die ik eerder een vriend heb genoemd toch iets heeft gezegd wat mij niet bevalt op dat gebied, ik de eerste ben die een klap zal uitdelen. Ik heb gezegd dat dat geen letterlijke klap zal zijn, want dat zou strafbaar zijn. Dus ik ben wat dat betreft bijzonder zelfkritisch, vind ik.

De **voorzitter**:
Mevrouw Kuiken gaat verder met haar betoog.

Mevrouw **Kuiken** (PvdA):
Ik mag nog reageren, geloof ik. Het eerste wat de heer Markuszower doet op het moment dat ik hem een vraag stel, is weer terugslaan. Dat kan, maar dan komen we niet

verder in het debat. Dus laat mij zelfkritisch blijven over politieke partijen elders in Europa die niet goed hebben gehandeld. Dat zullen we blijven doen en dat gesprek gaan we ook aan. De heer Paternotte geeft het voorbeeld van een leider, of een leidster, van Forum voor Democratie in Amsterdam. De heer Van Dijk geeft het voorbeeld van een aantal jongeren binnen een organisatie van de jongerenvereniging van Forum voor Democratie waar antisemitische uitingen zijn gedaan. Dat zijn gewoon feiten en die zijn ook openbaar. Ik vraag u: neem daar dan afstand van, wees daar ook kritisch op en spreek daar de voorman van Forum voor Democratie op aan. En dan geeft u niet thuis. Is dat niet een beetje hypocriet, vraag ik dan toch langzamerhand een beetje geïrriteerd.

De **voorzitter**:
De tweede en laatste reactie van de heer Markuszower.

De heer **Markuszower** (PVV):
Ik zal kort zijn. Nogmaals, ik hoef niet alles te vertellen wat ik …

Mevrouw **Kuiken** (PvdA):
Ik neem uw pijn niet weg. Ik bedoel, dat snap ik wel.

De heer **Markuszower** (PVV):
Nee, nee. Ik hoef niet alles te vertellen wat ik in mijn privéleven doe, maar ik heb mevrouw Nanninga zelf gesproken over die tweets, want ik vond ze walgelijk. Ik vond het verschrikkelijk. Maar ze heeft er afstand van genomen, het in een context geplaatst en gezegd dat het een grap was. Ik moet u eerlijk zeggen: ik geloofde dat verhaal. Wat mij betreft is daarmee de kous af. Het was jaren geleden en het was in een cynische context. Ze had dat niet moeten doen. Ik vond het superdom. Het was waarschijnlijk ook, nou, zeer onprettig. Ik vond dat zeer onprettig, maar zij heeft er afstand van genomen. Ze is in die synagoge geweest en ze heeft haar goede wil getoond. Op een gegeven moment houdt het dan ook op. We moeten dan niet zo kleinzielig zijn. Het is niet om terug te slaan, maar Corbyn zelf heeft nog nooit afstand genomen van al die antisemitische zaken die hij heeft gedaan, en dat is wel het verschil.

De **voorzitter**:
Oké, dat heeft u net ook gezegd.

De heer **Markuszower** (PVV):
Je moet mensen ook de gelegenheid geven … Als ze een fout hebben gemaakt en als ze die hebben hersteld, dan moet je op een gegeven moment kunnen zeggen: zand erover. Dat heeft Corbyn nooit gedaan.

De **voorzitter**:
Helder. Mevrouw Kuiken vervolgt haar betoog.

Mevrouw **Kuiken** (PvdA):
Nou, zelfkritiek kost wat tijd, maar we komen zo langzamerhand wel ergens, denk ik dan maar weer. Maar goed, ik wilde alleen maar zeggen dat antisemitisme niet exclusief iets van één groep is. Het komt links voor, het komt rechts voor, het komt in islamitische kringen voor, en dat maakt ons bondgenoten in de strijd tegen antisemitisme.

Voorzitter. Ik heb een aantal concrete suggesties en vragen. Laat ik even de vragen stellen over de nationaal coördinator. Op zich voel ik daar heel erg voor, maar gelijktijdig

worstel ik met de vraag: waarom dan alleen antisemitisme? Ik ben daar oprecht nog niet uit. U moet mij daarin meenemen en u zult mij daarvan moeten overtuigen.

Een aantal terechte vragen zijn ook door anderen gesteld, onder andere over de spreekkoren. Ik kijk ook naar de minister van Justitie en Veiligheid. Er zijn zoveel spreekkoren, bijna dagelijks. Worden er dan ook meteen, acuut wedstrijden stilgelegd? Volgen er meteen sancties? Ik denk dat dat ontzettend belangrijk is.

Over de aanpak van antisemitisme. De meeste mensen die het meemaken hebben gewoon geen vertrouwen meer in de politie dat aangifte doen überhaupt zin heeft. Er is te weinig kennis en zaken blijven liggen. Er is inderdaad eerder een motie ingediend door D66, GroenLinks en onze eigen partij om te komen tot gespecialiseerde rechercheurs die discriminatie kunnen aanpakken. Ik vind echt dat we daar vandaag weer het initiatief toe moeten nemen. Ik vraag aan de indieners wat zij daarvan vinden. Op het moment dat je die niet hebt en aangifte geen zin heeft, kun je allerlei dingen gaan vragen in het vervolgtraject, bijvoorbeeld als het gaat over daders, maar dan verandert er helemaal niets. Ik leg deze vraag ook heel nadrukkelijk bij minister Grapperhaus neer. Ik vind dat die gespecialiseerde rechercheurs er moeten komen om discriminatie aan te pakken. Zij hebben de kennis, de kunde en ook de doorzettingsmacht om juist die ingewikkelde zaken van antisemitisme serieus op te pakken. Dat is echt nodig om een kentering mogelijk te maken.

De **voorzitter**:
Mevrouw Kuiken, u heeft nog een halve minuut.

Mevrouw **Kuiken** (PvdA):
Laat ik dan afronden met: laat ook straf echt een vervolg krijgen. In een taakstraf moet het een uiting krijgen, maar ook als je een vog moet krijgen of als je als bestuur opdrachten verleent. Antisemitisme en overheid gaan niet samen.

Mijn allerlaatste opmerking. Het is heel goed dat in het onderwijs aandacht wordt besteed aan wat Joden in het verleden is overkomen. Maar laten we ook stilstaan bij de positieve dingen, van Spinoza tot Simon Carmiggelt, want de Joods-Nederlandse cultuur is meer dan alleen slachtofferschap. Ik ben benieuwd naar de antwoorden.

Voorzitter: Kuiken

De **voorzitter**:
We schorsen tot vijf over halftwaalf en dan zijn we terug in deze zaal.

De vergadering wordt van 11.22 uur tot 11.41 uur geschorst.

De **voorzitter**:
Lieve mensen, we gaan starten met de beantwoording door de indieners van de initiatiefnota. Ik geef graag de heer Segers het woord voor de beantwoording van de vragen die aan hem zijn gesteld. Ik neem aan dat u zelf even de verdeling aangeeft van wie wat gaat doen.

De heer **Segers** (ChristenUnie):
Met dat laatste zal ik beginnen, mevrouw de voorzitter; dank daarvoor. Ik zal even iets vertellen over het waarom van de nota, waar het vandaan komt. Oké, we hebben een

persoonlijke motivatie. Er is gevraagd waarom specifiek antisemitisme. Waarom moet je dat er nou uitlichten? Daar wil ik op ingaan. Vervolgens wil ik spreken over het verschil tussen antisemitisme en kritiek op Israël of antizionisme. Verder zal ik spreken over onderwijs, waar ook veel vragen over zijn gesteld. Collega Yeşilgöz zal spreken over bronnen van antisemitisme. Waar komt het nou vandaan? Uit welke hoek komt het nou? We zullen spreken over voetbalsport, over sociale media, dus online, en wat daar gebeurt, over veiligheid en over de nationaal coördinator. Daarmee hebben we de vragen hopelijk beantwoord. Als er vragen overblijven, horen we dat uiteraard.

Mevrouw de voorzitter. Het is goed dat we hierover spreken. Het is ook mooi om te merken dat dit ons allemaal raakt en dat het ons weliswaar misschien hier en daar verdeelt in de interrupties en bijdragen, maar dat we vooral allemaal verbonden zijn in de strijd tegen dit veelkoppig monster. Antisemitisme is een kwaad wat iedere keer weer in de geschiedenis en op alle plekken van de wereld de kop opsteekt. Het is irrationeel, het is onbegrijpelijk maar hardnekkig en ogenschijnlijk onuitroeibaar. Maar dat betekent niet dat we de strijd moeten opgeven. Dat is de motivatie voor collega Yeşilgöz en mij om deze nota te schrijven.

Dat is eigenlijk begonnen met een ontmoeting met Joodse jongeren in HaCarmel, het restaurant. Dat was een heel indrukwekkende ontmoeting en dat was ook het begin van onze samenwerking. Wij zaten daar in een kring en al die jongeren vertelden een voor een hoe zij met antisemitisme te maken hadden gehad. Zij zijn allemaal slachtoffer geweest van grote of kleine incidenten. Wat mij toen het meeste aangreep, was dat iemand zei: "Een incident is één ding. Een opmerking in de klas. Een hakenkruis ergens op getekend. Lelijke en pijnlijke woorden. Maar het ergste is het zwijgen van de omstanders." Dat trof mij en dat was voor ons een aanmoediging om ons één ding voor te nemen, namelijk niet zwijgen maar spreken. Dat is in ieder geval mijn eigen voornemen.

Het trof mij ook wat collega Van der Molen zei: antisemitisme is niet geïmporteerd. Het is niet opeens hier aan komen waaien met een immigratiegolf. Het is hier al heel lang en dat is heel pijnlijk om te zeggen. Ik zeg het maar hardop. Ik ben zelf vernoemd naar Maarten Luther. Maarten is mijn tweede naam. Een man met grote verdiensten en grote gedachten, maar ook een man met verschrikkelijke ideeën over Joden. Hij heeft een boekje over Joden geschreven en ik denk dat als mijn ouders dat hadden geweten, ze nog een keer heel goed hadden nagedacht. Het zit dus ook in de christelijke wortels van onze cultuur en dat is heel pijnlijk, maar wel zo eerlijk om te zeggen. Mevrouw Kuiken zei: het begint met zelfkritiek. Laat ik het dan maar gewoon hardop zeggen: het zit ook in de christelijke traditie. Het zijn de gruwelijke, zwarte bladzijden van onze geschiedenis. Onbegrijpelijk nu, irrationeel, maar toch hardnekkig en ogenschijnlijk onuitroeibaar.

Voor mijzelf was ook een bijeenkomst in de Ridderzaal, nu exact een jaar geleden, heel indrukwekkend. Daar zaten vertegenwoordigers van de Joodse en de christelijke gemeenschap. Daar is gesproken over schuld en over de zwarte bladzijden van de Tweede Wereldoorlog. Mensen hebben hun verhaal nog kunnen vertellen. De laatste overlevenden zijn nog onder ons. Er was een Duitse predikant die om vergeving vroeg. Het was een heel indrukwekkende bijeenkomst. Zo dichtbij is het nog. Afgelopen najaar heb ik een bezoek gebracht aan Oekraïne, waar 2.000 massagraven van Joodse slachtoffers zijn, met tot wel 60.000 slachtoffers in 1 massagraf. Er zijn onbeschrijfelijke dingen gebeurd. Dat is nog maar pasgeleden. Collega Markuszower refereerde aan zijn eigen familiegeschiedenis; zijn familie is eigenlijk ternauwernood de dans ontsprongen

en daarom zit hij hier. Maar het had ook heel anders kunnen aflopen. Zo dichtbij is die geschiedenis en is dat kwaad.

Het mooie van dit jaar is dat de minister-president naar het Wertheimpark is gegaan en de Auschwitzherdenking daar heeft aangegrepen om iets te zeggen wat al veel eerder had moeten worden gezegd en wat hij op een heel indrukwekkende manier zei. Hij heeft daar namelijk excuses aangeboden aan de Joodse gemeenschap. We hebben te weinig gedaan. Het is hier en daar goed geweest wat Nederlanders hebben gedaan, maar het is te weinig geweest. Daar heeft hij zijn excuses voor aangeboden en de emotie die dat losmaakte in de Joodse gemeenschap was heel indrukwekkend om te zien en die is ook helend. Ik hoop dat ook dit een heel klein stapje kan zijn, deze nota, dit debat, deze discussie, in de strijd tegen antisemitisme en uiteindelijk de strijd voor een fatsoenlijke, beschaafde samenleving waarin elke minderheid veilig is.

Dan kom ik bij de eerste vraag. Dat was een vraag van collega Jasper van Dijk en ook van collega Van der Graaf van de ChristenUnie: waarom nou speciaal antisemitisme; alle vormen van discriminatie zijn toch erg, alle vormen van racisme zijn erg, vanmiddag hebben we toch een debat over institutioneel racisme? Ik onderstreep dat uiteraard. Ik val de heer Van Dijk daarin bij: alle vormen zijn erg. Waarom dan toch dit onderwerp eruit gelicht? Ik denk dat daar een paar redenen voor zijn. Als je heel algemeen zegt dat elke vorm van discriminatie verkeerd is en het daarbij laat, zeg je eigenlijk niets. Dan is het echt maar de vraag of je daarmee recht doet aan de slachtoffers van een heel specifieke vorm van racisme of discriminatie, of dit voldoende erkenning is.

De vraag stellen is die beantwoorden, wat mij betreft: het is niet voldoende erkenning. Dat zien we ook terug in de stukken van verschillende kabinetten. Als je even terugbladert en kijkt waar het antidiscriminatiebeleid voorkwam en welke woorden daaraan werden gewijd, dan zie je dat dat heel algemeen was. Antisemitisme kwam daarbij zelden of nooit terug. Het had geen plaats. Kijk dan naar de omvang ervan. De omvang van de groep, de Joodse gemeenschap, is heel klein, 40.000-50.000 mensen misschien. Esther Voet van het NIW zegt altijd "je kunt de Arena niet vullen met de Joodse gemeenschap"; het gaat om een kleine gemeenschap, een kleine groep. Maar als je dan kijkt naar het percentage antisemitische incidenten in de gehele staat van discriminatie en racisme, zie je dat 41% van de klachten, van de aangiften, de meldingen een antisemitisch karakter heeft. Dus die hele kleine groep vangt heel veel klappen op. Alleen dat al maakt het gerechtvaardigd om dit eruit te lichten.

Wat ons betreft is het ook een lakmoesproef voor beschaving. Als je niet in staat bent om een van de kleinste minderheden in dit land te beschermen, welke minderheid kun je dan wél beschermen? Want ook de homogemeenschap moet beschermd worden, ook de islamitische gemeenschap moet beschermd worden, ook daar waar christenen, daar waar mensen van kleur bedreigd worden: iedereen heeft bescherming nodig. Wij zijn een land van minderheden. We zijn een rechtsstaat die iedereen z'n gerechtvaardigde plek geeft. Daar moeten we pal voor staan. Maar dan is, zoals wij in de nota hebben opgeschreven, de Joodse gemeenschap wel de kanarie in de kolenmijn. Als het daar al niet lukt, als het daar zo gruwelijk misgaat, voor wie lukt het dan wel? Dus dit is wel een eerste linie in de strijd voor beschaving en tegen racisme en discriminatie.

Als ik daar als laatste aan mag toevoegen: we hebben ook een beladen geschiedenis. Ik refereerde aan de excuses die de minister-president heeft aangeboden. Dat was heel erg nodig. We hebben in dat opzicht een ereschuld, ook richting de Joodse

gemeenschap. He is in de recente geschiedenis gruwelijk misgegaan. Dit is ook een van de eerste gemeenschappen die we terzijde moeten staan.

De **voorzitter**:
De heer Van Dijk heeft een vraag. Ik zeg dit niet in de richting van de heer Segers en het is niet vervelend bedoeld, maar: het moet precies, maar het mag misschien nog iets compacter. Want ik ben bang dat we anders in tijdnood komen.

De heer **Jasper van Dijk** (SP):
Ik volg het betoog van de heer Segers helemaal en ik zie ook de bijzondere positie die de Joodse gemeenschap heeft in Nederland en in Europa. En toch is het lastig. U schrijft zelf in uw nota dat er geen rangorde is in discriminatie, maar u wil wel een specifieke aanpak. Ziet u dat dat ambivalent is? Ziet u dat dit vreemd is als we vanmiddag over racisme gaan praten? Dan zal er ongetwijfeld gezegd worden dat wat de Surinaamse bevolking is aangedaan, dat wat de zwarte gemeenschap is aangedaan, verschrikkelijk is. Slavernij, kolonialisme et cetera. Als er dan gezegd wordt dat we daar een specifieke aanpak op moeten hebben, zegt u dan: nee, dat willen we niet, we willen dat alleen voor antisemitisme? Is dat dan niet vreemd?

De heer **Segers** (ChristenUnie):
Je moet nooit leed met leed vergelijken of tegen elkaar uitspelen. Ik denk ook niet dat collega Van Dijk dat wil, maar dat moet je echt niet doen. Als je spreekt over het slavernijverleden, moet je het hebben over het slavernijverleden en dat monster in de ogen kijken, dat benoemen, dat erkennen en dat ook een plek geven in het curriculum. Ook daar is recent een motie over aangenomen waarin wordt gevraagd: geef dat nou een plek. Iedere keer gaat het om het specifiek benoemen van het specifieke probleem. We spelen het niet tegen elkaar uit. We zetten het allemaal naast elkaar. Maar doe daarin recht aan de mensen wie het aangaat. Wanneer doe je ze recht? Als je heel specifiek benoemt wat hun of hun gemeenschap is aangedaan en wat je ook voor hen doet om er zeker van te zijn dat zij in vrijheid en in veiligheid hun plek kunnen innemen in onze samenleving.

De heer **Jasper van Dijk** (SP):
De heer Segers zegt dat je het niet tegen elkaar moet afzetten. Dat betekent toch dat u hier bij wijze van spreken over een week ook zou kunnen zitten, maar dan met een initiatiefnota over de specifieke aanpak van discriminatie van Surinamers, van de zwarte gemeenschap en de erfenis van de slavernij? Want u wilt geen rangorde maken. Kan ik dat zo begrijpen of zegt u: nee, antisemitisme is wat anders?

De heer **Segers** (ChristenUnie):
Sterker nog, ik hoef daar helemaal niet een week op te wachten. Vanmiddag ben ik woordvoerder in het debat over institutioneel racisme en dan heb ik het daarover. Dan ga ik niet zeggen: dit is wel erg, maar er is ook antisemitisme. Nee, dat zeg ik niet. Dan zeg ik: nee, dit is erg. Dan heb ik het over dat onrecht en wat we daartegen kunnen doen. Dus dan moeten we het ook niet andersom doen en zeggen: antisemitisme is erg, maar black lives matter. Nee, het is en-en. Het is echt allebei. Zet het naast elkaar en speel het niet tegen elkaar uit. Maar als je er aandacht aan besteedt, doe het dan goed. Doe het dan met de volle erkenning van wat er is gebeurd en wat er nodig is in de strijd tegen dat specifieke onrecht.

Dan kom ik bij een vraag van dezelfde collega, Jasper van Dijk: je moet toch wel kritiek

op Israël kunnen hebben?

De **voorzitter**:
Excuus, ik was de andere kant op aan het kijken. De heer Paternotte heeft nog een vraag aan u.

De heer **Paternotte** (D66):
Ik vind dat de heer Segers uitstekend uitlegt dat het heel belangrijk is om nu, vanochtend, ook specifiek stil te staan bij antisemitisme, omdat het een probleem is met andere bronnen en ook heel andere uitingen dan bij institutioneel racisme, waar we het vanmiddag gelukkig over gaan hebben. Tegelijkertijd denk ik dat de heer Van Dijk wel een punt heeft ten aanzien van het instellen van een nationaal coördinator. Die heeft inderdaad een duidelijke functie; dat heeft u ook duidelijk gemaakt. Maar het College voor de Rechten van de Mens pleit eigenlijk voor een nationaal coördinator voor discriminatie. Hoe kijkt de heer Segers naar dat voorstel?

De heer **Segers** (ChristenUnie):
Als collega Paternotte het goed vindt, zal collega Yeşilgöz hierop ingaan. Dan gaat het specifiek over de functie van de nationaal coördinator, waar dat nou vandaan komt en waarom het nodig is.

De **voorzitter**:
Indien nodig, komt u er straks even op terug, meneer Paternotte. Is dat goed?

De heer **Paternotte** (D66):
Ik vroeg niet naar de nationaal coördinator antisemitisme die wordt voorgesteld in de initiatiefnota, maar naar het voorstel van het College voor de Rechten van de Mens om één nationaal coördinator te hebben voor discriminatie in brede zin. Ik denk dat u heel terecht tegen de heer Van Dijk hebt gezegd dat er geen rangorde is, maar dat het wel andere uitingsvormen zijn. U hebt ook gezegd dat dat betekent dat er misschien een andere aanpak nodig is, wat ik heel erg met u deel. Maar ik kan me voorstellen dat je, als je zegt dat er geen rangorde is, wel zegt: je stelt niet een coördinator in voor één groep en voor de ander niet; je wilt dat de aanpak van discriminatie, institutioneel racisme en antisemitisme in één hand ligt. Daarom vroeg ik hoe u aankijkt tegen dit voorstel van het College voor de Rechten van de Mens.

De heer **Segers** (ChristenUnie):
Nogmaals, daar gaat collega Yeşilgöz in detail op in. Het enige waar ik nog naar verwijs en waar ik al eerder de vinger op heb gelegd, is het volgende. Als je even terugbladert in de aanpak van racisme en discriminatie hiervoor, zie je dat antisemitisme daarin niet of nauwelijks een plek had. Dat rechtvaardigt om te zeggen: laten we er in ieder geval zeker van zijn dat dit niet ondersneeuwt in het grote geheel, waarbij we echt bij elke groep en bij elke vorm van onrecht schouder aan schouder moeten staan om die strijd te voeren.

De **voorzitter**:
Vervolgt u de beantwoording.

De heer **Segers** (ChristenUnie):
De kritiek op Israël is gerechtvaardigd. Ik denk zomaar dat de SP-fractie en, in mijn geval, de ChristenUniefractie heel verschillend denken en heel verschillend kijken naar

Israël en politieke keuzes, maar het is ook een hele legitieme vrijheid om te zeggen: wij hebben kritiek op beleid en wij hebben kritiek op hoe grenzen worden getrokken en de keuzes die daar worden gemaakt. Dat is dus volstrekt legitiem. Je moet onderscheid maken tussen antisemitisme en antizionisme. Maar ik zeg er wel bij dat antizionisme geregeld overgaat in antisemitisme. Ook in de kritiek op Israël wordt gebruikgemaakt van stereotyperingen, met afbeeldingen van Joden met een kromme neus, met geld en met macht, waarbij op een heel pijnlijke manier over Joden wordt gesproken. Dat zijn ook weer diezelfde Joodse jongeren die wij hier spraken. Ze zeiden: wij worden altijd aangesproken op Israël; het is alsof wij ons moeten verantwoorden voor Israël. Je ziet dus dat het heel vloeiend in elkaar overgaat. Ja, het kunnen twee hele verschillende dingen zijn. Je kunt volledig tegen antisemitisme zijn en buitengewoon kritisch op het beleid van Israël. Dat laatste is legitiem en antisemitisme is uiteraard fout. Maar daar waar het vloeiend is, het een dunne lijn is of het zelfs heel vaag wordt, moeten we oppassen.

De **voorzitter**:
Gaat u verder.

De heer **Segers** (ChristenUnie):
Dan kom ik, onder aanmoediging van de voorzitter om vaart te maken, bij onderwijs. Daar zijn veel vragen over gesteld. Is het nieuw beleid of is het bestaand beleid? Wat is nou precies het probleem? Hoe zit het met islamitisch onderwijs en met moties die eerder zijn ingediend, bijvoorbeeld de motie over uitwisseling van de SGP? Ik denk dat er in het onderwijs sprake is van veel verlegenheid bij docenten. Dat zien we ook in de cijfers. Een deel van de docenten vindt het moeilijk om bijvoorbeeld de Holocaust aan de orde te stellen, dus wat er in de Tweede Wereldoorlog is gebeurd en wat de Joden is aangedaan, en om daar openlijk over te spreken, terwijl we dat allemaal ontzettend belangrijk vinden. In datzelfde onderzoek zie je dat zo'n 20% van de docenten zegt: ik zou graag een duwtje in de rug willen hebben; ik zou graag externe steun willen hebben bij het geven van dat onderwijs en het spreken over antisemitisme. Dat is de steun die wij willen bieden.

Is dat alleen maar bestaand beleid of is het nieuw beleid, vroeg collega Buitenweg. Nou, misschien is het wel bestaand beleid, maar dan wel met een intensivering. Wij vragen de minister voor Basis- en Voortgezet Onderwijs om docenten hiertoe in staat te stellen en het materiaal samen te brengen. Er is gerefereerd aan mooie initiatieven. Collega Van der Molen had het bijvoorbeeld over het initiatief van Saïd Bensellam en rabbijn Van de Kamp, die samen optrekken. Het ging ook over uitwisseling; collega Bisschop sprak daarover. Dat zijn hele mooie initiatieven. Er ligt materiaal klaar. We hebben ook nog de laatste overlevenden van de Tweede Wereldoorlog onder ons, net als hun kinderen en hun kleinkinderen, die de verhalen kunnen vertellen. Maak daar gebruik van. Het is dus echt ondersteuning van leraren die daar, op sommige plekken in het onderwijs en op sommige scholen, verlegen over zijn.

Hoe zit het met het islamitisch onderwijs, vroeg collega Van Wijngaarden. Deze week is er een motie aangenomen in de Kamer met, ik meen, als eerste ondertekenaar de PvdA, waarin de regering wordt gevraagd om bij de nadere uitwerking van kerndoelen voor het primair onderwijs en het voortgezet onderwijs een voorstel op te nemen over hoe onder andere antisemitisme, maar ook racisme en discriminatie een stevige plek kunnen krijgen in het curriculum. Die motie gaat uitgevoerd worden.

De **voorzitter**:
Mevrouw Buitenweg heeft een vraag.

Mevrouw **Buitenweg** (GroenLinks):
Het is eigenlijk meer om de heer Segers ertoe uit te lokken om nog wat meer te vertellen. We hebben het steeds over onderwijs, onderwijs, onderwijs en daar ben ik het helemaal mee eens. Het is heel erg gericht op jongeren en daar ben ik het ook heel erg mee eens. Tegelijkertijd valt het me wel vaker op dat pestgedrag, scheldpartijen, antisemitisme en racisme ook nog bij volwassenen voorkomen, en zelfs in verzorgingstehuizen en dergelijke. Misschien kunt u, behalve op de jongeren, ook daarop nog ingaan.

De heer **Segers** (ChristenUnie):
Dat vind ik een mooie maar ook een moeilijke vraag. Ik denk dat dat nodig is, juist ook als we refereren aan de Tweede Wereldoorlog en onze eigen rol. Het was Marc van Berkel, promovendus, die in zijn proefschrift constateerde dat als wij nu spreken over de Tweede Wereldoorlog, het beeld wordt geschetst dat de Duitsers echt fout waren, maar dat het in de Nederlandse samenleving wel meeviel en dat de mensen van goede wil waren. En wat is nou de erkenning van de minister-president geweest? We hebben te weinig gedaan om de Joodse gemeenschap te beschermen. Na die excuses heb ik nog meer zeer indringende verhalen gehoord over hoe de 5.500 Joden die het hebben overleefd en zijn teruggekomen, zijn ontvangen, hoe beschamend dat is geweest. Ze hebben achterstallige rekeningen moeten betalen van SS'ers die in hun huizen zaten. Van de kleding die ze aan kregen, werd tien jaar later nog de rekening overhandigd. We hebben ons op allerlei manieren misdragen en we hebben de plank misgeslagen, en dat gaat heel lang terug in onze geschiedenis. Ik refereerde zelf ook aan de christelijke wortels van het antisemitisme; het komt in ieder geval in het christendom voor. Dus ja, wij moeten ook die verhalen vertellen. Toen wij recent met de minister van Justitie bij Joodse ondernemers in Buitenveldert waren, vertelden zij dat ze zomaar op straat uitgescholden werden. En dan vroeg je: wie zijn dat dan? Daarop kreeg je te horen dat het, huiselijk gezegd, hele gewone blanke mannen en vrouwen van middelbare leeftijd waren. Het is dus meer een onderstreping van de noodzaak. Vervolgens is de vraag: wat kun je eraan doen? Dat vind ik wel weer ingewikkeld. Ook dat is een taak van ons allemaal.

De **voorzitter**:
Nou, mevrouw Buitenweg gaat daar nog een vraag over stellen.

Mevrouw **Buitenweg** (GroenLinks):
Mocht die coördinator er komen, dan is dat misschien wel een goede opdracht voor die persoon. Want de strafrechtelijke aanpak is er natuurlijk voor iedereen, maar de preventie richten we dan ineens op de jongeren. Dan is het ook interessant om te kijken of er ergens anders nog aanvullend beleid moet komen om te zorgen dat iedereen de vrijheid heeft om te zijn wie hij wil zijn, dus ook in verzorgingshuizen en waar dan ook.

De heer **Segers** (ChristenUnie):
Ik vind het een hele mooie onderstreping van de noodzaak van de nationaal coördinator. Die kan daaraan echt een bijdrage leveren. Het zou ook een opdracht kunnen zijn aan zo iemand: werk eens uit hoe we dit voor de hele breedte van de samenleving bespreekbaar kunnen maken.

Dan ben ik alweer bij de laatste vraag, mevrouw de voorzitter — maar niet voordat er een interruptie is geweest.

De heer **Van Wijngaarden** (VVD):
Ja, ik heb nog een vraag over het punt van het onderwijs. Dank voor de beantwoording daarover, maar stel nou dat je docent bent en op een school werkt waar dit heel moeilijk bespreekbaar is. Dan is het allemaal prachtig als het in het curriculum komt — dat zou enorme winst zijn — maar dan is er misschien wel meer nodig. Ik denk aan collegiale consultatie of iemand tot wie je je kan wenden, desnoods iemand van buiten en wellicht zo'n gespecialiseerde rechercheur. Het moet iemand zijn die die enorme weerstand kan doorbreken waar je op zo'n school tegen aan kunt lopen. Of moet iedere school maar pedagogisch het wiel uitvinden en een manier vinden om door die weerstand heen te breken? Want dat is lastig.

De heer **Segers** (ChristenUnie):
Zwijgen is geen optie. Niet lesgeven over antisemitisme en de Holocaust is geen optie. Dus we moeten inderdaad steun bieden. Wat dan helpt, is inderdaad het materiaal beschikbaar stellen, maar ook de mensen. Die initiatieven zijn er. Er is al gerefereerd aan Bensellam en rabbijn Van de Kamp, die een mooi initiatief hebben. Zo zijn er veel meer. U refereerde zelf aan een stichting die educatief materiaal beschikbaar stelt. Ja, wij moeten die mensen het klaslokaal in brengen. Daar waar het lastig is moeten we allereerst de leraar steunen. We moeten zeggen: jij gaat lesgeven, maar wij gaan jou helpen. Dat is die 20% die ook vraagt: help mij om dit aan de orde te stellen. Daar moeten we die hulp bieden. Ook dat kan een taak zijn van die nationaal coördinator, het ervoor zorgen dat het materiaal in al die scholen beschikbaar wordt gesteld, ook in de islamitische scholen waar de heer Van Wijngaarden naar vroeg.

De **voorzitter**:
U gaat door naar uw laatste vraag.

De heer **Segers** (ChristenUnie):
Mijn laatste vraag gaat over de leerstoel. Twee fracties hebben daar een vraag over gesteld. Ik vind het een interessante gedachte en het kan ook echt bijdragen aan betere kennis, ook in positieve zin, van de Joodse cultuur en van de bijdrage die Joden hebben geleverd aan onze cultuur en geschiedenis. Het zou dus wat mij betreft een hele interessante verrijking zijn van het hele palet dat we hier schetsen. Het is uiteraard niet aan ons. Het is aan een universiteit. Het moet daar een plek krijgen. Maar van mij krijgen zij een warme aanmoediging daarvoor.

De **voorzitter**:
Heel hartelijk dank. Dan geef ik nu graag het woord aan mevrouw Yeşilgöz-Zegerius om antwoorden te geven op de vragen die aan haar zijn gesteld.

Mevrouw **Yeşilgöz-Zegerius** (VVD):
Dank u wel, voorzitter. Dank aan alle collega's voor de betrokkenheid en de vragen die gesteld zijn. We waarderen het zeer dat de collega's zo veel moeite hebben genomen om dit probleem ook te doorgronden, onze ideeën te bevragen en zelf met ideeën te komen. Ik wil ook mijn collega, de heer Segers, danken voor onze samenwerking. We waren los van elkaar al heel lang bezig met dit onderwerp en ik vind het heel bijzonder dat we op deze manier de krachten hebben kunnen bundelen. Ik ben ervan overtuigd dat we dat zullen blijven doen en niet zullen zwijgen over antisemitisme.

Voorzitter. Ik zal het zo compact mogelijk houden, maar wil wel graag beginnen met een citaat. "Inmiddels ben ik 24. Ik ben momenteel mijn tweede master aan de Universiteit van Amsterdam aan het afronden. Als het reizen weer veilig is, emigreer ik naar Israël. Ik kom er niet vandaan en heb daar geen familie, maar toch voel ik mij daar meer thuis als burger. Ik wil niet langer overgeleverd zijn aan de chronische onverschilligheid van medeburgers, hier en daar afgewisseld met haat of medelijden. Ik sluit niet uit dat ik nooit meer terugkom, maar ik ben het momenteel niet van plan. Ik ben nieuwsgierig naar het leven in een land waarbij ik niet bang hoef te zijn om me als Jood uit te spreken. Ik wil niet langer getolereerd hoeven worden of bedelen om acceptatie of respect. Ik wil vrij in mijn identiteit bestaan, net als iedereen." Dit is een openhartig en wat mij betreft zeer aangrijpend betoog van schrijfster en journalist Rivka Hellendall. Dat hebben we eergisteren ook ontvangen via Esther Voet. Zij beschrijft de urgentie en de noodzaak van wat wij hier met elkaar bespreken. Daarom wilde ik daarmee beginnen. Een jonge vrouw, die niet in vrijheid zichzelf kan zijn en geen toekomst meer ziet in ons land.

Voorzitter. Collega Segers heeft al een heleboel uitgelegd en verteld. Ik zal het kort hebben over de bronnen. We hebben het ook beschreven in ons stuk. Om haat effectief aan te kunnen pakken, is het belangrijk om te weten waar het vandaan komt. Alleen dan kun je een gerichte aanpak formuleren. Antisemitisme is een veelkoppig monster. Antisemitisme is in alle lagen van de bevolking terug te vinden, helaas. Er zijn drie groepen die in dat verband specifiek genoemd moeten worden. Antisemitisme komt in onze tijd met name voor in extreemlinkse kringen, extreemrechtse kringen en delen van de moslimgemeenschap. In ons stuk hebben wij deze bronnen toegelicht en proberen aan te tonen hoe deze groepen elkaar vinden in hun haat tegen Joden. Voor mij werd dat bijvoorbeeld heel erg zichtbaar toen de antisemiet Abou Jahjah zich vorig jaar solidair verklaarde met de gele hesjes op het moment dat er Joods-Franse burgers werden belaagd. Mevrouw Van der Graaf van de ChristenUnie stelde ook terecht de vraag wat het nut is van het benoemen van de bronnen; heeft dat ook effect op de aanpak die je daarna formuleert? Dat is volgens mij een heel terechte vraag, waaraan we in de nota ook hebben proberen tegemoet te komen. Collega Segers is daar ook op ingegaan. Als het gaat over onderwijs, maar ook inburgering, moet je bijvoorbeeld nieuwkomers heel duidelijk laten zien wat vrijheid in ons land betekent, wat we van hen kunnen verwachten en wat zij vervolgens van ons kunnen verwachten. Dus dat is inderdaad de reden om te achterhalen waar het vandaan komt, zodat je een gerichte aanpak kunt formuleren.

Voorzitter. Als het gaat om de bronnen van antisemitisme kunnen we niet anders dan ook stilstaan bij voetbal. Hoezeer ik ook van deze sport houd, hier hebben we echt wel een probleem. De heer Segers noemde de cijfers al: 41% van de discriminatiezaken bij het OM betreft antisemitisme en een derde daarvan is voetbalgerelateerd. Wij zijn als initiatiefnemers ook van mening dat er echt stevig opgetreden moet worden. Op papier zijn er een hoop afspraken gemaakt, in het verleden en recent weer, maar er wordt echt te weinig op gehandhaafd en gehandeld. Wij vinden dat een wedstrijd per direct stilgelegd moet worden indien er sprake is van antisemitische spreekkoren. We hebben in onze nota gezegd dat het ook andersoortige racistische spreekkoren kunnen zijn. We hebben het vandaag over antisemitisme, maar dat wil niet zeggen dat je andere dingen vervolgens door de vingers ziet.

De heer Van der Molen heeft gelijk als hij zegt dat je ook een stok achter de deur moet hebben op het moment dat dit niet gebeurt, als je het voor de zoveelste keer moet

zeggen. Hij brengt een interessante discussie op gang: kijk bijvoorbeeld naar het korten op subsidies. Ik wil het volgende voorstellen. Indien we constateren dat onze nota en onze gezamenlijke inzet niet helpen en clubs een wedstrijd niet stilleggen — dat is een heftige stap als je stadion straks na het coronagebeuren hopelijk weer vol zit — wil ik graag afspreken dat we elkaar hier weer vinden om te kijken wat we dan wel moeten doen. Ik ben het er wel mee eens: de tijd van het gepraat is voorbij.

Voorzitter. Vindplaats van antisemitisme is natuurlijk niet alleen de straat of het voetbalstadion. Ik ga nu verder van voetbal richting internet. Online vinden we het helaas ook. Daar zijn terecht heel veel vragen over gesteld, met name omdat we natuurlijk niet willen dat er een parallelle wereld ontstaat, waarin je van alles kunt zeggen wat je hier tegenover elkaar, reallife, niet zou mogen zeggen. Die neiging is er wel. Er ontstaat een wereld waarin je van alles eruit kunt gooien zonder dat dat consequenties heeft. Dat is wat wij hebben proberen aan te stippen in onze nota: dat kan niet.

Daarom zou het fijn zijn als het kabinet, de bewindspersonen, in gesprek gaan met internetfora om te kijken welke verantwoordelijkheid zij daarin hebben. Want mevrouw Buitenweg vraagt heel terecht: hoe werkt dat dan? Als zij dan dingen verwijderen, wanneer kun je dat dan challengen en hoe zit het dan met de vrijheid van meningsuiting? Het gaat erom dat je de verantwoordelijkheid legt waar die hoort te liggen. Nu zie je gewoon dat er partijen zijn die zeggen: daar ga ik niet over, alles mag. Terwijl we ons er met z'n allen aan kunnen storen wat er op internet gebeurt. Elke keer dat wij het over antisemitisme hebben, loopt in ieder geval mijn box — of het nou Facebook of Twitter is — vol met antisemitische leuzen. Ik zou willen dat daarop gehandeld wordt. Dat betekent dus ook: aangifte doen. Dat geldt voor ons allemaal, voor iedereen die ermee te maken heeft. Daarom zeggen wij in onze nota dat het dan ook aan politie en justitie is om te onderzoeken wie hierachter zit en om die personen 's ochtends om 5.00 uur van hun bed te lichten en tegen ze te zeggen: zo doen we dat hier niet. Al doe je dat maar een paar keer — soms komt er een tsunami van haatberichten op je af; je kunt niet iedereen opzoeken — nu gebeurt het vaak straffeloos en kun je zomaar alles doen.

Voorzitter, moet ik het sneller doen of heb ik een interruptie?

De **voorzitter**:
U heeft een vraag van de heer Van Dijk en een vraag van mevrouw Buitenweg.

De heer **Jasper van Dijk** (SP):
Dank aan mevrouw Yeşilgöz voor dit punt, want daar wilde ik ook een vraag over stellen. Ik maak het heel concreet: stel ik word antisemitisch of racistisch bejegend of iemand wordt racistisch bejegend op Facebook. Zegt u als indiener: dan moet u naar dat platform gaan? Of: dan moet u naar de politie gaan? Wat is nou de ideale weg om dat racisme en antisemitisme aan te pakken?

Mevrouw **Yeşilgöz-Zegerius** (VVD):
Ik denk dat het heel goed zou zijn als iemand die zo wordt bejegend een melding doet op het platform. Je kunt op Twitter een melding maken, en wij vinden dat Twitter er dan ook naar moet kijken en niet moet zeggen: waarvan akte, dank. Maar je moet ook aangifte doen. Dat heb ik zelf een aantal keren gedaan. Je spaart die berichten op, je zorgt dat ze bij de politie liggen, en zij kijken of ze kunnen achterhalen wie erachter zit.

Soms lukt dat en soms lukt dat niet, maar we moeten met elkaar in ieder geval actie ondernemen. Dat betekent wel dat het begint bij degene die het over zich heen krijgt.

De heer **Jasper van Dijk** (SP):
Heel helder, maar dan krijg je natuurlijk het bekende antwoord: de politie heeft het al druk genoeg. Gaat u dan ook voor meer capaciteit zorgen? Ziet u dat daar wel een probleem is qua werkdruk?

Mevrouw **Yeşilgöz-Zegerius** (VVD):
Dat is wederom een terechte vraag. Op het moment dat dat zou betekenen dat er heel veel meer werkdruk komt, vind ik dat we daar serieus naar moeten kijken. Je moet geen dingen beloven die je daarna niet waar kunt maken. Maar ik denk dat we met z'n allen ook hebben geconstateerd dat die aangiftebereidheid, bij de Joodse gemeenschap of breder alle mensen die dat soort onlinehaatberichten ontvangen, ontzettend laag ligt. Ik zou zo graag willen dat we in ieder geval daar eerst stappen in zetten. Ik kan mij goed voorstellen dat politie en justitie niet van duizenden en duizenden berichten kunnen achterhalen wie erachter zit. Dat is ook niet wat wij in het stuk stellen. We zeggen wel: je moet ergens een streep trekken en mensen van hun bed lichten en zorgen dat ze in ieder geval het gevoel hebben dat er consequenties zijn, want nu kunnen ze gewoon wegkomen met antisemitische boodschappen.

Mevrouw **Buitenweg** (GroenLinks):
Ik kan me een beetje voorstellen wat de minister van Justitie en Veiligheid zo meteen gaat zeggen, namelijk dat hij al heel erg in gesprek is met allerlei onlineplatforms. Ik wil even goed begrijpen welke extra stap jullie willen zetten. Ik laat die aangiftes even buiten beeld. Het gaat dus over de verantwoordelijkheid van de platforms. Stel nu dat er een discussie ontstaat over Israël. Daarvan zeiden jullie ook: op het moment dat daarbij gebruikgemaakt wordt van stereotype beelden kan dat een vorm van antisemitisme zijn. Maar wie bepaalt dat nou? Dan wordt er bijvoorbeeld door een platform iets uit de lucht gehaald, maar die platforms zijn zó groot dat de publieke ruimte heel klein is. Het moet dus mogelijk zijn om de vrijheid van meningsuiting niet alleen door commerciële partijen te laten benutten. Er moet ergens toch ook een soort beroepsmogelijkheid zijn. Dus hoe zien jullie dat nou verder?

Mevrouw **Yeşilgöz-Zegerius** (VVD):
Ik heb hier niet een pasklaar antwoord op. Dit is namelijk een discussie die we ook naar aanleiding van andere vormen van discriminatie en racisme met elkaar gevoerd hebben. Wellicht gaan collega's die discussie vanmiddag ook weer voeren. Ik zit er zelf niet. Maar volgens mij zijn wij het er wel over eens dat grote internetbedrijven sneller zouden kunnen handelen en consequenter zouden kunnen handelen.

De **voorzitter**:
Nou hoor ik weer een telefoon! Nog één keer en ik pak 'm af! Ik wilde dat één keer doen in mijn leven: wat Khadija altijd doet.

Gaat u verder.

Mevrouw **Yeşilgöz-Zegerius** (VVD):
Er moeten dus wel op z'n minst consequenties zijn. Mevrouw Buitenweg heeft natuurlijk volledig gelijk als zij zegt: maar als je dan die streep overgaat van vrijheid van meningsuiting, dan moet er ergens sprake van een toets zijn. Die zouden we dan met

elkaar vorm moeten geven. Dan zou ik daarnaar willen kijken. Maar nu is het wel zo dat ik in het gunstigste geval een melding kan doen, dat ik een bepaalde gebruiker rapporteer, maar dat ik daar nooit meer iets van terugzie of -hoor. Dus ik zou wel willen dat internetbedrijven die nu zeggen dat zij hun verantwoordelijkheid zullen nemen als het gaat om het verspreiden van nepnieuws, ook de verantwoordelijkheid nemen om ervoor te zorgen dat er geen parallelle wereld ontstaat waarin mensen maar van alles kunnen uitkramen. Dan heb ik het over uitspraken die je hier op straat niet zou kunnen doen, omdat dat gewoon consequenties heeft.

Voorzitter, ik heb nog een laatste toevoeging. Mevrouw Buitenweg heeft gelijk dat er een heel groot grijs gebied is. Maar ik denk dat we ook met elkaar kunnen constateren dat er aan die randen daarvan ook heel duidelijk beelden zijn die gewoon fout zijn, die daar gewoon maar oneindig blijven staan en waar je mee weg kunt komen. Ik zou zo graag willen dat we daar in ieder geval al mee beginnen.

De **voorzitter**:
Heel kort.

Mevrouw **Buitenweg** (GroenLinks):
Het gaat me er inderdaad om dat die platforms zelf ook initiatief nemen, dat ze dat dus niet alleen naar aanleiding van een aangifte doen. Dat gebeurt bijvoorbeeld wel bij pestgedrag. Ik wil dat ze niet alleen na een aangifte iets doen, maar dat er ook een eigen verantwoordelijkheid zit. Zoals een krant ook niet alles zomaar publiceert, want dat heeft een impact. Het punt is wel dat er heel veel verschillende kranten zijn waar je heen kunt gaan. Dan is er dus meer vrijheid van meningsuiting. Dus ik kan me voorstellen dat ook de VVD voorstander is van het opknippen van enorme platforms om iets te doen aan de mededinging, want dat heeft een impact als het gaat om de vraag wie uiteindelijk over de vrijheid van meningsuiting gaat. Ik denk dat dit een punt is waarbij we allemaal met onze handen in het haar zitten. Ik denk dat het wel helder is dat hier grenzen aan gesteld moeten worden, maar dat dat deels ook in publieke handen moet zijn. Ik denk dat we daar nog wel het commentaar van de minister van Justitie op gaan horen.

De **voorzitter**:
Dat was niet zozeer een vraag maar meer een afrondende opmerking.

Mevrouw **Yeşilgöz-Zegerius** (VVD):
Ik zal doorgaan, voorzitter. Ik heb nog een vraag van de heer Van de Molen van het CDA over de ex-partemogelijkheid om op te treden. Hij heeft deze vraag ook schriftelijk gesteld. Als ik het even als niet-jurist mag samenvatten, dan gaat het erom dat je sneller optreedt en niet afwacht als iemand aangifte doet of aan de bel trekt. Wat ons betreft is dat heel wezenlijk. Ik ben ook erg benieuwd of de minister van Justitie aangeeft dat dat nu vaak genoeg gebeurt of dat er meer ruimte voor nodig is. Maar de initiatiefnemers vinden het in ieder geval een hele interessante en terechte gedachte van het CDA.

Dan wil ik nu overgaan naar de nationaal coördinator. Daar zijn heel veel vragen over gesteld. Eigenlijk heeft iedereen daar wel vragen over gesteld. Om te beginnen was dit een duidelijk verzoek van de Joodse gemeenschap richting de Kamer. Wij hebben hier alweer een tijdje geleden een rondetafel gehad. Daar heeft Ron van der Wieken van het Centraal Joods Overleg duidelijk gezegd dat er vanuit de Joodse gemeenschap echt behoefte bestaat aan een nationaal coördinator. Toen zijn wij dat verder gaan onderzoeken en uitzoeken. Er zijn heel veel landen om ons heen die iets dergelijks

hebben. Die hebben het allemaal op verschillende manieren ingevuld, wat breder of specifiek op antisemitisme.

Wij hebben met elkaar gezegd: én kijkend naar de vragen die we hier met elkaar delen én kijkend naar de cijfers die de heer Segers net al heeft genoemd, zou het heel erg wijs zijn om voor een afgebakende periode van twee jaar een nationaal coördinator neer te zetten. Dit is dus geen oproep om een bepaald meldpunt op te richten, dat dan naast al het andere gaat bestaan. Die nationaal coördinator kan het parlement en het kabinet heel kritisch adviseren over de aanpak, over waar het wel goed gaat en waar niet. Dat kan gaan over lesmateriaal, maar dat kan ook gaan over de politie. Heeft het een toegevoegde waarde om er speciale rechercheurs op te zetten of zou je bijvoorbeeld het Joods Politie Netwerk beter moeten verankeren? Het kan ook gaan over de IHRA-definitie, waar door de SGP opmerkingen over zijn gemaakt. Maar het kan ook gaan over de vraag hoe het OM vervolgens antisemitisme en de incidenten oppakt. Het moment waarop ik dacht "dit is echt wel een belangrijk punt om verder te onderzoeken", was na de derde belaging. Mevrouw Van der Graaf heeft de hele lijst van antwoorden op onze schriftelijke vragen over HaCarmel. Dat is een heel lange lijst met belagingen, maar bij de derde belaging kwam de Amsterdamse politie binnen 24 uur naar buiten met het bericht dat die geen antisemitisch motief had. Als het al zo begint, denk je wel: hoe krijgt dit een vervolg, wat is nou eigenlijk je boodschap richting de Joodse gemeenschap en hoe serieus neem je nou het antisemitisme dat daarachter zit?

Dat is eigenlijk de reden waarom wij voorstellen om een nationaal coördinator te benoemen voor een beperkte periode met een kritisch advies richting ons allen, zodat we daarmee aan de slag kunnen. Daarna moeten we ervoor zorgen dat de aanbevelingen die er zijn gewoon verankerd worden in de bredere aanpakken die we al hebben. De heer Segers gaf al aan dat je als je de aanpak van antidiscriminatie van de afgelopen paar jaar bekijkt, ziet dat het kabinet bij alle vragen die wij de afgelopen de tijd hebben gesteld over wat het doet aan antisemitisme verwijst naar de aanpak antidiscriminatie. En als je die stukken erbij pakt, zie dat het nooit over antisemitisme gaat. Dan moet je dus met elkaar wel concluderen dat je daar misschien specifiek even aandacht aan moet besteden. Daar zou een nationaal coördinator ons wat ons betreft heel erg bij kunnen helpen.

Dan zit ik even te kijken, want er zijn inderdaad heel veel vragen over gesteld. Ik hoop dat ik in ieder geval aan een deel daarvan tegemoet ben gekomen. Waar het gaat om die gespecialiseerde rechercheurs, kan ik me voorstellen dat de nationaal coördinator ons advies geeft over of dat wat toevoegt. Want wat je eigenlijk natuurlijk wil, is dat elke agent, elke rechercheur, gewoon precies weet: antisemitisme of lhbt-geweld, daar moet ik op deze manier op handelen. Dat is wat je wil. Je wil dat niet ergens geconcentreerd hebben, maar dat dat breed gedeeld wordt.

Ik noemde lhbt-geweld. Daar moest ik aan denken toen meneer Van Dijk wat ging doorvragen bij collega Segers over waarom nou specifiek antisemitisme. Soms concluderen we met elkaar dat er even specifiek aandacht nodig is voor het leed dat een bepaalde groep wordt aangedaan, als ik even over een groep mag spreken. Ik heb met de heer Van Dijk regelmatig moties ingediend over lhbt-geweld of aandacht gevraagd voor lhbt-discriminatie, dat we daartegen op willen staan. Dan zeg je ook: dit is zo specifiek, ik wil dat daar op die manier specifiek aandacht aan wordt besteed. Vervolgens hoop je dat het daarna verankerd kan worden in een bredere aanpak. Dat is eigenlijk wat we hier ook voorstaan.

Ik was aan het afronden, voorzitter.

De **voorzitter**:
Ik wil even een vraag stellen, dus ik geef even het voorzitterschap over.

Voorzitter: Jasper van Dijk

De **voorzitter**:
Mevrouw Kuiken heeft een vraag.

Mevrouw **Kuiken** (PvdA):
Ik keek al hoopvol om mij heen, maar niemand pakte het op. U zegt dat u het wilt laten afhangen van een nationaal coördinator of er gespecialiseerde rechercheurs komen, terwijl ik denk: start dan gelijktijdig met een pilot met gespecialiseerde rechercheurs. Want we weten dat het grootste probleem is — daar hoeven we niet twee jaar op te wachten — dat aangiftes onvoldoende worden opgenomen, dat mensen zich onvoldoende serieus bejegend voelen en dat er te weinig opsporing en navolging plaatsvindt. Dan zou ik zeggen: start daar nu al mee en laat het niet afhangen van zo'n nationaal coördinator, waarvan ook nog niet helemaal honderd procent zeker is of die voldoende steun krijgt. Dat zullen we ook maar even afwachten.

Mevrouw **Yeşilgöz-Zegerius** (VVD):
Ik ga er wel van uit dat een nationaal coördinator, wat ook een wens is van de Joodse gemeenschap, hier wel steun krijgt, maar ik begrijp natuurlijk wat mevrouw Kuiken zegt. Zij zegt: het ligt nu voor, dus ga daar nou op in. Het is een vraag die ik graag zou willen doorgeven aan de minister, als dat mag. Want we hebben natuurlijk wel een Joods Politie Netwerk. Daar heb ik zelf heel veel contact mee. Dat had ik al voordat ik naar de Kamer kwam en ik had het ook toen meneer Segers en ik met dit plan bezig waren. Je hebt een speciaal politienetwerk, dat echt gericht is op dit soort incidenten en het aanpakken daarvan. Zij worden ook ingeschakeld op het moment dat iemand een antisemitisch incident meldt of daar aangifte van doet. Ik zou graag willen weten of we daar veel meer versterking en verankering kunnen realiseren, zodat dat beter functioneert — ik bedoel beter in de zin van dat zij meer ruimte hebben en meer korpsen kunnen adviseren — of dat er echt aparte rechercheurs zouden moeten worden toegevoegd. Het gaat mij, ons, erom dat het echt wat effectiefs toevoegt. Als de minister zegt dat het echt wat zou toevoegen, hebben we het er graag over. Op het moment dat de minister zegt "ik heb het er met de politie over gehad en wij zien de toegevoegde waarde niet", dan deel ik wel met de collega's dat we een kritisch advies willen over of dat wel zo is. Dat kan de coördinator doen. Dat is de toelichting daarop.

Mevrouw **Kuiken** (PvdA):
Ik ben het er niet mee eens, maar ik ga geen tweede vraag stellen. Ik neem het voorzitterschap weer over.

Voorzitter: Kuiken

De **voorzitter**:
Mevrouw Yeşilgöz gaat haar laatste vraag beantwoorden. Excuus, de heer Paternotte heeft nog een vraag.

De heer **Paternotte** (D66):
Ik zou dat willen aanvullen. Ik snap heel goed dat mevrouw Yeşilgöz zegt dat zij nu niet wil concluderen dat we dat over de hele linie moeten instellen. Het is alleen wel zo dat ook het CIDI vorig jaar heeft aangegeven dat het hier een oplossing in ziet. We hadden ook onlangs het WODC-rapport Speciale behoeften van slachtoffers van hate crime ten aanzien van het strafproces en de slachtofferhulp, en daarin werden ook de gespecialiseerde rechercheurs als een van de best practices genoemd. Dan zou mijn stelling zijn dat het goed is om nu met een proef te beginnen, waardoor je er meer over te weten kunt komen. Ik zou dan niet zeggen dat we de coördinator gaan vragen om te kijken of je dan misschien daarna een proef kan doen, maar ik zou daar dan mee beginnen. Ik vroeg me af of u daarvoor zou voelen.

Mevrouw **Yeşilgöz-Zegerius** (VVD):
Het punt is alleen dat er al een Joods Politie Netwerk is. Er zijn dus mensen die hier gespecialiseerd in zijn en die worden ingeschakeld op het moment dat er bijvoorbeeld van incidenten aangifte wordt gedaan. Ik begrijp dat de collega's zeggen dat dit een slag verder gaat, maar het is niet zo dat er op dit moment helemaal niks is. Ik heb altijd van de netwerken gehoord — ook van de lhbt-netwerken, waarover we het met elkaar hebben gehad — dat zij willen dat hun werk beter verankerd wordt. Daarom wil ik graag eerst een reactie van de minister over of daar nog winst te boeken is en of er winst te boeken is waar het gaat om de rechercheurs. Ik zal u eerlijk zeggen vanuit de VVD — ik denk dat de ChristenUnie daar precies zo in zit — dat als het echt wat toevoegt en zorgt dat we daardoor zaken beter, sneller en effectiever behandelen, we het daarover moeten hebben. Alleen, wat doe je met het Joods Politie Netwerk? Die zijn er ook. Ik wil ook graag dat zij hun positie verstevigd zien.

De **voorzitter**:
Afrondend, meneer Paternotte.

De heer **Paternotte** (D66):
Volgens mij hoeven we het daar helemaal niet heel erg over oneens te zijn. Het is goed dat er een Joods Politie Netwerk is, maar ik kijk natuurlijk erg naar wat uit de gemeenschap zelf naar voren wordt gebracht over dit idee. Daar is nog een WODC-rapport bij gekomen dat dit een best practice noemt. Dan denk ik: laten we dan op zijn minst hier een proef mee gaan doen, zodat we te weten kunnen komen of dit een antwoord kan zijn. Ik vond het verhaal dat mevrouw Buitenweg hierover vertelde een heel goed voorbeeld van hoe belangrijk het is dat als iemand aangifte komt doen van discriminatie, die zich serieus genomen voelt en niet het gevoel krijgt dat het geen zin heeft. Want dat is bij te veel mensen het geval.

Mevrouw **Yeşilgöz-Zegerius** (VVD):
Daar ben ik het helemaal mee eens. Daarom is volgens mij niet de oplossing om te zeggen dat er een paar rechercheurs bij moeten komen die daarin gespecialiseerd zijn. We moeten er juist voor zorgen dat elke agent bij wie je aangifte doet het meteen herkent en het als zodanig oppakt. Je kunt niet zeggen dat dit alleen maar voorkomt in Amsterdam-Zuid en verder nergens in Amsterdam of in het land. Dat is het hele punt. Je wilt dat iedereen, dat elke agent — dat geldt ook bij lhbt-geweld en geweld tegen vrouwen — meteen alert is en denkt: oké, dit herken ik als zodanig. Daar gaat het over. Dat is waarom ik er terughoudend in ben, maar ik kan me voorstellen dat de minister er nader op ingaat en dat we er in tweede termijn op terugkomen. Ik kan me ook voorstellen dat de heer Segers er misschien wat anders in zit dan ik, in wat ik hier nu als

VVD-verhaal ophang.

De **voorzitter**:
Oké. Dan nu uw laatste antwoord.

Mevrouw **Yeşilgöz-Zegerius** (VVD):
Misschien zijn de collega's het niet met me eens, maar ik denk dat ik de meeste vragen toch heb beantwoord.

De **voorzitter**:
Dat denk ik ook. Dan ga ik nu door naar minister Grapperhaus of minister Koolmees. Wat doen we?

Minister **Koolmees**:
De regie in het kabinet is weer uitstekend. Ik begin. Ik zal na een korte inleiding antwoord geven op de vragen op mijn eigen terrein en ook op het terrein van de collega's Slob en Van Engelshoven van OCW. De minister van Justitie en Veiligheid zal ingaan op de vragen over justitie, online en voetbal. Daar hebben we een brugfunctie, want ik ga ook in op voetbal. Dat heeft niets te maken met het feit dat de heer Grapperhaus van Ajax is en ik van Feyenoord, maar dat komt toevallig wel zo uit vandaag.

Een serieuze inleiding. Iedereen in Nederland moet zichzelf kunnen zijn en zich veilig voelen. Daarbij moet het niet uitmaken of je een hoofddoek, een keppeltje of een kruisje draagt. Het is zeer terecht dat uw Kamer en de initiatiefnemers in het bijzonder aandacht vragen voor dit vraagstuk. Als kabinet nemen we antisemitisme zeer serieus, dus complimenten voor de indieners van deze nota.

Het verschil in herkomst kan het samenleven met elkaar ingewikkelder maken. Niet voor iedereen is gelijkwaardigheid, vertrouwen in elkaar en in het samenleven, waarbij je ook de anderen de ruimte geeft om zichzelf te zijn, vanzelfsprekend, helaas. Dat resulteert helaas in verschijnselen als elkaar veroordelen, uitsluiting, discriminatie of discussies over dé ander op een meestal zeer hoge toon. Ook in tijden waarin we gezamenlijk staan voor grote uitdagingen en de toekomst onzeker is, is dat in mijn ogen niet behulpzaam om op dit terrein vooruitgang te boeken, te bouwen aan de zekerheden en te zorgen dat iedereen in Nederland mee kan doen.

Wat ik bijzonder vind, in de bredere discussie, is dat veel mensen niet als individu worden gezien, maar nog steeds het stempel van de groep opgedrukt krijgen. Dat vond ik ontzettend mooi in de 4 meilezing van de heer Grunberg, waarin hij een citaat aanhaalde van Primo Levi. Dat ga ik nog een keer voorlezen. Dat citaat van de heer Levi is: "Ik kan niet begrijpen, niet verdragen dat men een mens beoordeelt niet naar wat hij is, maar naar de groep waar hij toevallig toe behoort." Dat is echt een belangrijk citaat, vind ik. Want de incidenten die er zijn, worden ook vaak bewust uitvergroot en zelfs gefabriceerd om tegenstellingen in stand te houden, groter te maken, ook vandaag weer in dit debat. Eerlijk gezegd maakt mij dat droevig. Elke keer worden terechte zorgen gecombineerd met gefabriceerde tegenstellingen, waardoor die polarisatie juist wordt aangewakkerd en er niet gezamenlijk naar een oplossing kan worden gezocht.

De heer Segers zei terecht in zijn inleiding: antisemitisme is helaas breed en diep verankerd en is niet van de laatste jaren. Hij haalde Maarten Luther aan en hij had het

over de verschrikkingen van de Tweede Wereldoorlog, de middeleeuwen en het jaar nul: al veel eerder en dieper zie je antisemitisme. Het zit inderdaad helaas heel breed, extreemlinks en extreemrechts. Het heeft dus ook geen zin om te wijzen naar daders. Het is een onderwerp dat breed moet worden aangepakt om het te kunnen bestrijden.

In brede zin is het voorkomen van discriminatie een zeer belangrijk aandachtspunt van het kabinet. Onder leiding van de minister van Binnenlandse Zaken is ingezet op een brede kabinetsaanpak tegen discriminatie. Die richt zich bewust op diverse maatschappelijke terreinen en alle vormen van discriminatie. Vanmiddag heeft u daarover een debat met de minister-president, de minister van Binnenlandse Zaken en de heer Grapperhaus. Ik ben daar zelf niet bij. U bent onlangs geïnformeerd over de voortgang van deze brede aanpak via de brief van onder anderen mevrouw Ollongren en mijzelf. De aanpak van antisemitisme is integraal onderdeel, zo zeg ik ook tegen de initiatiefnemers, van deze brede kabinetsaanpak. Deze aanpak is gebaseerd op de uitkomsten van een onderzoek naar triggerfactoren van antisemitisme. Uit dat onderzoek blijkt bijvoorbeeld dat het Midden-Oostenconflict en, bizar genoeg, voetbal de belangrijkste factoren zijn voor antisemitische uitingen in Nederland.

De door het kabinet ingezette lijn van bevordering van de lokale interreligieuze dialoog en bewustwording in het onderwijs en het voetbal wordt daarbij voortgezet, juist om die dialoog vorm te geven. Het voorbeeld van Saïd en Lody, dat de heer Segers net gaf, is daar ook zo'n voorbeeld van. Het Overleg Joden, Christenen en Moslims is daar ook zo'n voorbeeld van. Aanvullend daarop heeft het kabinet voor de kabinetsperiode 2019-2021 een extra bedrag van 1 miljoen euro per jaar vrijgemaakt ter bestrijding van antisemitisme. Deze extra middelen zijn primair gericht op het verbeteren van het proces van melding en aangifte van antisemitisme en andere vormen van discriminatie en op de opvolging die aan zo'n melding of aangifte wordt gegeven. Maar daar kan de heer Grapperhaus zo meteen meer over zeggen.

Daarnaast wordt ook geïnvesteerd in capaciteitsopbouw, zodat betrokken partijen elkaar beter weten te vinden, beter met elkaar in dialoog kunnen gaan en ook beter kunnen samenwerken. En er is ook aandacht voor het vergroten van de weerbaarheid van de Joodse gemeenschap. Vanuit verschillende departementen — SZW is daarbij het coördinerende departement — is er regelmatig contact met sleutelfiguren en -organisaties uit de Joodse gemeenschap. Laat ik heel helder zijn: voor antisemitisme is geen plaats in onze samenleving. We hebben een brede inzet en daar gaan we als kabinet mee door.

Dan wil ik een paar specifieke vragen beantwoorden. Als laatste ga ik in op de coördinatordiscussie of de aparteaanpakdiscussie. Maar ik begin met een paar vragen over het onderwijs. Mevrouw Van der Graaf vroeg: is de minister van mening dat er, naast de aandacht voor de Holocaust en de Tweede Wereldoorlog, ook op een positieve manier aandacht moet worden besteed aan het jodendom en de Joodse cultuur? Ik denk dat het een misverstand is dat scholen alleen aandacht zouden moeten besteden aan de Holocaust en dat leerlingen geen breder perspectief wordt meegegeven aangaande verschillende geestelijke stromingen, zoals het jodendom. Hier ziet de inspectie ook op toe. Ik noem wat heel specifieke voorbeelden. Allereerst de burgerschapsopdracht aan scholen. De heer Segers refereerde daar net ook al aan. De heer Slob heeft daar net een wetsvoorstel over ingediend. Maar denk ook aan kerndoel 38 van het primair onderwijs en kerndoel 43 van het voortgezet onderwijs, waarin specifiek wordt verwezen naar de verschillende geestelijke stromingen die in Nederland aanwezig zijn, die de

samenleving vormen en een belangrijke rol spelen. De doelen zijn dat leerlingen leren om respectvol om te gaan met verschillen in opvatting die mensen hebben, ook op basis van deze stromingen.

Mevrouw **Van der Graaf** (ChristenUnie):
Voorzitter?

De **voorzitter**:
O, sorry. U zit net in mijn blinde hoek. Mevrouw Van der Graaf.

Mevrouw **Van der Graaf** (ChristenUnie):
Dank aan de minister voor deze reactie. Ik denk dat het heel goed is. Ik heb in mijn eerste termijn aangegeven dat geschiedenisdocenten op verschillende scholen momenteel gewoon best wel problemen ervaren met het bespreekbaar maken van de Holocaust. Ik heb gevraagd wat het kabinet kan doen en wat het kan betekenen zodat het wel bespreekbaar wordt. Op sommige scholen kan het gewoon wel. Ik refereerde aan mijn man. Ik weet van hem dat veel collega's daarbij moeite ervaren, dat het niet bespreekbaar is.

Minister **Koolmees**:
Dat is een terecht punt. We hebben als kabinet, en eigenlijk mijn collega's van Onderwijs, een uitgebreide ondersteuningsstructuur om scholen en leraren te faciliteren om gesprekken te voeren over onderwerpen die mogelijk ook gevoelig liggen in de klas. Daar is dit zo'n voorbeeld van, blijkt helaas in de praktijk. Zo is er ook op de lerarenopleiding aandacht voor burgerschap en sociale veiligheid en biedt een organisatie als de Stichting School en Veiligheid specifiek kosteloos trainingen aan aan leraren om ze ook te ondersteunen bij dit soort moeilijke boodschappen in de klas. Dus dit heeft de aandacht van het kabinet; de beide ministers van Onderwijs zijn ermee bezig.

Mevrouw **Van der Graaf** (ChristenUnie):
Het heeft de aandacht van het kabinet. Ik vraag dan of het kabinet bereid is om in overleg te gaan met de geschiedenisdocenten en de koepel om te kijken of het nou voldoende is. Want heel recent kwamen er nog geschiedenisdocenten in het nieuws die ervoeren dat dit toch echt wel een probleem is. Het is bestaand beleid, als ik het zo hoor, maar misschien is hier toch wel een tandje extra nodig. Is minister Koolmees bereid om ernaar te kijken of ze dát kunnen vormgeven?

Minister **Koolmees**:
Ik heb begrepen dat de collega's van Onderwijs, zowel minister Slob als minister Van Engelshoven, constant in gesprek zijn met de partners om te kijken of en op welke wijze deze ondersteuning verbeterd kan worden. Een paar voorbeelden van partijen die erbij betrokken zijn, zijn de Stichting School en Veiligheid, de Stichting Leerplanontwikkeling, het CIDI, de Anne Frank Stichting, de Respect Education Foundation en het College voor de Rechten van de Mens. Die leveren allemaal op verschillende manieren een bijdrage hieraan. Een voorbeeld heb ik net gegeven over de Stichting School en Veiligheid, bijvoorbeeld door trainingen aan leraren, door leermiddelen te ontwikkelen, door bewustwording te creëren en door activiteiten naar Joods cultureel erfgoed te organiseren. Mijn collega's hopen dat ze binnen de Alliantie Burgerschap hun kennis en ervaring met elkaar kunnen en zullen delen en de verbinding met onderwijs en wetenschap kunnen versterken. Maar als u het goed vindt, geef ik deze vraag nog één

keer terug, met de opmerking dat u dit een heel belangrijk onderwerp vindt waarvoor bewustwording moet zijn bij de lerarenopleiding. Dat signaal neem ik graag, als u dat goedvindt, terug naar de collega's van OCW.

De **voorzitter**:
Eerst de heer Markuszower, daarna de heer Van Dijk.

De heer **Markuszower** (PVV):
Als ik goed naar de minister en naar mevrouw Van der Graaf luister, dan denk ik dat er een beetje langs elkaar heen wordt gesproken. De minister heeft het in zijn eerste antwoord over gesprekken en ondersteuning die docenten hebben bij de gesprekken — daarbij citeer ik letterlijk — in het kader van burgerschap. Maar ik denk dat mevrouw Van der Graaf — maar correct me if I'm wrong — het meer heeft over wat die geschiedenisdocenten nou eigenlijk in het curriculum moeten onderwijzen. Ik vraag aan de heer Koolmees of hij aan zijn collega-ministers kan doorgeven dat het niet zozeer moet gaan om de moeilijke gesprekken in de klas, maar dat er gewoon voor moet worden gezorgd dat er onderwijs wordt gegeven op die onderwerpen waarvoor aandacht wordt gevraagd. Niet per se in het kader van burgerschap, maar in het kader van geschiedenisles.

Minister **Koolmees**:
Volgens mij heeft de heer Markuszower het nu verkeerd begrepen. Er zijn twee elementen. Als het gaat om het curriculum en over wat er geleerd wordt in de kerndoelen, zitten de Holocaust en antisemitisme in die kerndoelen. Mevrouw Van der Graaf zei eigenlijk: daarnaast heb ik het signaal van iemand heel dichtbij, haar man, dat het op sommige scholen moeilijk is om les te geven over dit soort onderwerpen, omdat er een vijandige houding tegenover dit onderwerp zou zijn in de klas. Dat herkennen wij, dat gebeurt helaas te vaak. Daarom is het ministerie van Onderwijs ook begonnen om leraren te ondersteunen om zich te trainen om over dit onderwerp wel degelijk les te geven in de klas. Daar zijn al die organisaties al mee bezig. Leraren worden ondersteund, onder andere door de Stichting School en Veiligheid, juist om ervoor te zorgen dat niet alleen dit in de lesstof een onderwerp is, maar dat het ook wordt gegeven in de klas.

De **voorzitter**:
Ik heb ook de heer Bisschop genoteerd, maar ik ga eerst naar de heer Van Dijk.

De heer **Jasper van Dijk** (SP):
Dan ga ik nu een vraag stellen die ik ook weleens stel over seksuele diversiteit en de welbekende kerndoelen. Wat doet de regering met scholen die geen les geven over antisemitisme? Hoe vaak zijn die aangesproken? Wat heeft de inspectie daartoe ondernomen? Ik begrijp dat dit een lastige vraag voor de minister van Sociale Zaken is, en daarom stel ik hem ook. Maar ik begreep uit de toezegging dat hij al naar het ministerie van Onderwijs gaat, en misschien kan hij deze vraag dan ook meenemen, want ik ben heel benieuwd.

Minister **Koolmees**:
Ja, de heer Jasper van Dijk heeft me ook in een ander debat deze vraag weleens voor de voeten geworpen. Hij heeft daarover zelfs een motie ingediend. Toen ging het over segregatie in het onderwijs. Sinds die motie van de heer Van Dijk wordt dat apart gemonitord door de inspectie. Ik kan hier geen antwoord op geven, want ik weet het

gewoon niet. Maar ik neem de vraag inderdaad mee terug naar de collega's van Onderwijs.

De **voorzitter**:
Prima. Dan ten slotte nog de heer Bisschop.

De heer **Bisschop** (SGP):
Misschien komt de minister er nog op, maar ik had een vraag gesteld over lesmethoden waarin …

Minister **Koolmees**:
Daar kom ik zo op.

De heer **Bisschop** (SGP):
Precies. Dan wacht ik dat rustig af.

De **voorzitter**:
Meneer Koolmees, gaat u verder.

Minister **Koolmees**:
Deze interruptie geldt niet voor de heer Bisschop.

De **voorzitter**:
Daar ga ik over, maar het is wel waar.

De minister.

Minister **Koolmees**:
Dank u. De heer Van Wijngaarden en de heer Van der Molen vroegen naar de activiteiten van de SAP, de Stichting Antisemitisme Preventie. Wordt de voorlichting ook gebruikt bij de educatie? Hoe kijkt het kabinet aan tegen de leerstoel antisemitisme? Door de collega van JenV maar ook door OCW is gesproken met de Stichting Antisemitisme Preventie. De activiteiten van de stichting worden zeer gewaardeerd. Educatie over het Jodendom en antisemitisme is van belang en de betrokken ministeries blijven in gesprek om de ondersteuningsstructuur zo goed mogelijk vorm te geven. Eventuele ondersteuning vanuit het Rijk wordt bezien. Hierbij wordt het ondersteuningsaanbod dat al wordt verzorgd door bijvoorbeeld een partij als de Anne Frank Stichting en de al eerder genoemde Respect Education Foundation en de Stichting School en Veiligheid ook in ogenschouw genomen. Dat wordt er dus bij betrokken. Het is inderdaad bekend bij de regering dat deze stichting zich inspant om een leerstoel te verwezenlijken, maar zoals de heer Segers al terecht zei: in beginsel gaan universiteiten daarover. De overheid stelt zich meestal terughoudend op als het gaat om het instellen van leerstoelen.

De heer **Van Wijngaarden** (VVD):
Het is prachtig dat hier toch even de academische vrijheid wordt verdedigd. De heer Koolmees is weliswaar niet de minister van Onderwijs, maar hij doet dat met verve. Heel goed! De universiteiten gaan daar inderdaad zelf over, maar het kabinet kan daar natuurlijk wel met universiteiten over in gesprek gaan en dat vervolgens aan ons terugkoppelen. Kan dat dan op z'n minst hier namens het kabinet worden toegezegd?

Minister **Koolmees**:
Kunt u de vraag nog even herhalen?

De heer **Van Wijngaarden** (VVD):
Ik wil graag een toezegging dat het kabinet in gesprek gaat met universiteiten over de vraag of zij heil zien in het instellen van zo'n leerstoel. De VVD vraagt dus om eerst in gesprek te gaan over de vraag of dat zinvol is en hoe de academie daar zelf tegen aankijkt.

Minister **Koolmees**:
Nu stelt u me wel een ingewikkelde vraag, omdat het niet mijn terrein is en omdat het een thema betreft dat altijd gevoelig ligt. Het gaat over het feit dat de universiteiten zelf gaan over de instelling van hun leerstoelen. Dan staat het stichtingen of besturen vrij om zo'n leerstoel in te richten. Maar als het kabinet ergens mee komt, dan weten instellingen vaak dat er dan ook wel geld mee gemoeid zou kunnen en moeten zijn. Mevrouw Buitenweg zei dat ook al. Maar wat vraagt de heer Van Wijngaarden dan precies aan het kabinet? Moet het kabinet vrijblijvend informeren of …?

De heer **Van Wijngaarden** (VVD):
Wij doen zaken met het kabinet. Ik begrijp heel goed dat het kabinet aangeeft dat er sprake is van academische vrijheid. Dus uiteindelijk gaan ze daar zelf over. Dit is een wens die leeft in de Kamer. Onze suggestie is: ga daarover in gesprek met universiteiten om te horen hoe zij er, uiteraard vanuit hun academische vrijheid, tegen aankijken. Daar kan schriftelijk op teruggekomen worden. Dat is het verzoek.

Minister **Koolmees**:
Ik worstel een beetje met deze vraag. Als wij op pad worden gestuurd om met instellingen te gaan praten, dan heeft dat meestal ook echt een doel. Het principiële punt is dat wij hier niet over gaan. Wij gaan niet over de instelling van een leerstoel. Dus vrijblijvend praten heeft niet heel veel zin, denk ik.

De **voorzitter**:
Ik merk dat er nog allemaal interrupties over die leerstoel ontstaan. Meneer Van der Molen, heeft u nog een punt?

De heer **Van der Molen** (CDA):
Ik wil daarbij aansluiten, waarbij we in zekere zin — dat bedoel ik natuurlijk wel positief — gehandicapt zijn, omdat we niet de minister van Onderwijs zelf voor ons hebben. Dan is dat gesprek net even wat makkelijker te voeren. Dus als de minister ons nog een schriftelijke reactie kan sturen, zou dat behulpzaam zijn. Het is inderdaad zo dat de rijksoverheid vanwege de academische vrijheid terughoudend is. Toch zijn er ook in het verleden bijdragen van de rijksoverheid aan leerstoelen geweest die bijdroegen aan een doelstelling van het kabinet. OCW heeft dat bijvoorbeeld op het gebied van de leerstoelen onderwijsrecht gedaan, omdat OCW een belang had, ook voor het eigen werk en voor een discussie, om daar in ieder geval een bijdrage aan te leveren. Dus ik zou de minister toch willen vragen om dat gesprek, dat nu met de VU wordt gevoerd, ook met de interesse vanuit OCW te bekijken en ons op enig moment, in ieder geval voor de begroting van OCW, te laten weten of dit ook leidt tot een bijdrage. En dan kan het kabinet zelf bepalen hoe het daarin staat.

Minister **Koolmees**:

Ik krijg straks een tik op mijn vingers van mijn collega's, maar dat zeg ik graag toe aan de heer Van Wijngaarden en de heer Van der Molen.

De **voorzitter**:
Deze toezegging noteer ik.

Minister **Koolmees**:
Het is een toezegging aan beiden. Ik weet sinds kort dat in de administratie van de Kamer toezeggingen op hoofd worden geregistreerd.

De **voorzitter**:
Dat zullen we doen.

De heer **Van der Molen** (CDA):
Ik breid het tweede punt van de interruptie even uit nu de minister zo positief reageert. Er werd natuurlijk ook aandacht gevraagd voor antisemitisme in het onderwijs. U bent in gesprek met de Stichting Antisemitisme Preventie. U zei dat er waardering is. Ik waardeer het natuurlijk uitermate dat er, nadat er gesproken is, waardering voor elkaar is, maar het gesprek wordt gecontinueerd. Ook daar geldt: hoe gaan we concreet bevorderen dat zo'n organisatie met deze specifieke bijdrage, die past in het beleid van het kabinet, ook echt die verbinding met die scholen tot stand kan brengen? Dat is echt wel een uitdaging. Als u dan toch een brief over de leerstoel naar de Kamer stuurt, zou ik graag van u horen welke concrete afspraken het kabinet op dat vlak maakt.

Minister **Koolmees**:
Ik zei net al dat de activiteiten gewaardeerd worden. En inderdaad gaat het gesprek door. Ik heb ook de zin uitgesproken dat eventuele ondersteuning door het Rijk nog wordt bezien, in de bredere afweging met de Anne Frank Stichting, de Respect Education Foundation en de Stichting School en Veiligheid, waar al trajecten mee lopen. In aanvulling op de vorige toezegging zeg ik graag toe dat we er later op terugkomen of die gesprekken tot resultaat hebben geleid.

De **voorzitter**:
Dit is subtoezegging 1 op toezegging 1: 1b.

Minister **Koolmees**:
U kunt er één toezegging van maken.

De **voorzitter**:
Ik ga straks kijken hoe ik dat ga noteren.

De heer **Markuszower** (PVV):
Zou de minister ook kunnen kijken naar het NIOD? Het NIOD gaf tot voor kort als educatiespecialisme gratis bijscholing voor docenten en opleiders over Holocaust, antisemitisme en Joodse getuigenissen. Als ik goed ben geïnformeerd, hebben ze dat programma onlangs afgeschaft. Kan de minister dat checken bij het NIOD? Wat kan er nog aan gedaan worden? Is die rol van het NIOD in het onderwijs voor de toekomst nog belangrijk? Als de minister dat belangrijk acht, dan kan hij die weer toevoegen.

Minister **Koolmees**:
Ik heb hier absoluut geen enkele kennis van, dus alles wat ik nu zeg, is niet gebaseerd

op enige kennis of wetenschap van deze feiten. Het enige wat ik kan doen, is deze vraag doorgeleiden naar de collega die toch al een brief naar u moet sturen. We nemen het mee.

De **voorzitter**:
Voor de Handelingen, het NIOD is het Instituut voor oorlogs-, Holocaust- en genocidestudies.

Minister **Koolmees**:
De heer Bisschop vroeg of het kabinet bereid is te voorkomen dat er fouten en onjuiste beeldvorming in lesmethodes voorkomen. Is de minister bereid om in gesprek te gaan met de uitgevers van het lesmateriaal? Ik ken de heer Bisschop als een zeer overtuigd aanhanger van artikel 23 van de Grondwet. Er was al een leuk interruptiedebatje tussen de heer Jasper van Dijk en de heer Bisschop over de Grondwet. Uit dat artikel 23 volgt dat scholen de vrijheid hebben om hun eigen leermiddelen te kiezen. Dat is een belangrijk uitgangspunt, ook voor de heer Bisschop. Hierom kan en gaat het kabinet dan ook geen leermiddelen onderzoeken, recenseren en aan- of afraden. Indien mensen van mening zijn dat er fouten, omissies of onjuiste gevolgtrekkingen staan in leermiddelen, is het goed om hierover het gesprek te voeren, open en transparant, ook met het onderwijsveld, de uitgeverijen en andere betrokken organisaties. Dat is ook een maatschappelijke verantwoordelijkheid.

De heer **Bisschop** (SGP):
Dat is een staatsrechtelijk volkomen correct antwoord, maar ik stelde die vraag ook omdat een andere minister weleens de bereidheid heeft geuit om bepaalde stereotypenmethodes te onderzoeken en daarover in gesprek te gaan met uitgevers. Toen dacht ik: als dat in bepaalde kringen gebruikelijk is, dan zal het ook op dit punt beoefend kunnen worden, temeer omdat het hier ook gaat om een doelstelling van het kabinet. Het is heel duidelijk dat we antisemitisme moeten bestrijden. Het is een kwaad. En als je dan in methodes verkeerde zaken tegenkomt, dan zou je kunnen overwegen om in ieder geval de uitgever daarop te attenderen.

Minister **Koolmees**:
Op zich begrijp ik dat. Ik denk ook dat dit gebeurt als er in de maatschappij een discussie ontstaat over lesmethoden. Dat hebben we natuurlijk het afgelopen jaar op verschillende terreinen gezien. Scholen en onderwijsinstellingen, maar ook de uitgevers, worden daarop aangesproken. Dat lijkt mij goed voor het maatschappelijk debat. Maar vanwege artikel 23 en de vrijheid van onderwijs is het kabinet zeer terughoudend om zich daar actief in te mengen. Het andere voorbeeld dat de heer Bisschop aanhaalt, ken ik niet, dus ik vind het ingewikkeld om daaraan te refereren. Dat is ook goed voor de staatsrechtelijke zuiverheid, hè? Dat vindt de heer Bisschop ook.

De **voorzitter**:
Laten we niet weer gaan uitlokken. Hoever bent u in de beantwoording?

Minister **Koolmees**:
Ik heb nog drie vragen.

De **voorzitter**:
Gaat u verder.

Minister **Koolmees**:
Voetbal. Wat doet het ministerie van Sociale Zaken om racisme in het voetbal aan te pakken? We zetten in op bewustwording en op gedragsverandering via de inzet op twee projecten. Dat zijn de educatieve Fair Play workshops en het spreekkorenproject. De eerste is de Fair Play. De Anne Frank Stichting streeft ernaar om dit jaar 60 educatieve workshops en in 2021 80 workshops uit te voeren. Dat gaat via samenwerking met de bvo's, de betaaldvoetbalorganisaties, en hun maatschappelijke afdelingen. Daarbij worden jongeren, amateurvoetbalverenigingen en scholieren op verschillende manieren bereikt. Deze projecten zijn erop gericht om jongeren bewust te maken van de verschillende vormen van discriminatie.

Het spreekkorenproject wordt ook door de Anne Frank Stichting uitgevoerd. Dat wordt verbreed van antisemitische spreekkoren naar racistische uitingen. Deze intensieve dagtraining zet in op bewustwording van het kwetsende effect van spreekkoren en richt zich op supporters die zich schuldig hebben gemaakt aan kwetsende leuzen. De Anne Frank Stichting zal in 2020 deze nieuwe aanpak samen met drie betaaldvoetbalorganisaties gaan ontwikkelen en testen. Vanaf 2021 wordt deze ook uitgerold bij andere betaaldvoetbalclubs. Daar zijn positieve ervaringen mee. Het is een heel indringende ervaring.

Dan de vraag of er een aparte coördinator moet komen, de nationaal coördinator antisemitisme. Ik heb net al gezegd dat het kabinet inzet op een brede kabinetsaanpak tegen alle vormen van discriminatie. De aanpak van antisemitisme is een integraal onderdeel van deze brede inzet. Ik begrijp heel goed de argumenten die vandaag gewisseld zijn, dat verschillende vormen van discriminatie verschillende achtergronden hebben en dat ze een verschillende historie hebben. Wat de heer Segers net verwoordde, vond ik een integere zoektocht naar de vraag wat je wil bestrijden. De heer Segers zei in zijn eerste termijn ook dat je nooit leed met leed moet vergelijken. Speel het niet tegen elkaar uit. Daar ben ik het zeer mee eens, maar het paradoxale is juist dat dat wel degelijk het geval zou zijn met een speciale nationaal coördinator antisemitisme. Ik ben een groot voorstander van een integrale kabinetsaanpak van discriminatie, racisme en uitsluiting, maar van niet een aparte coördinator daarvoor. Ik denk dat het juist leidt tot polarisatie. Los daarvan hebben we als kabinet extra middelen beschikbaar gesteld om de antisemitismeaanpak te intensiveren, om gericht in te zetten op de voorbeelden die ik net heb genoemd in mijn inleiding.

Tot slot de laatste vraag: deelt u de mening dat kritiek op Israël iets anders is dan antisemitisme? Ik weet niet wie die vraag precies stelde? De heer Jasper van Dijk stelde die vraag. Het kabinet blijft benadrukken dat het van belang …

De **voorzitter**:
Excuus, nog even over de nationaal coördinator. Mevrouw Buitenweg.

Mevrouw **Buitenweg** (GroenLinks):
Sorry dat ik de minister op deze manier in de rede val, maar ik zit er toch wel mee. Ik vind het absoluut een waarheid als een koe dat er geen hiërarchie in discriminatiegronden moet zijn. En toch, als ik kijk naar bijvoorbeeld vrouwendiscriminatie, dan ben ik altijd bang voor een soort brede aanpak, waarbij iedereen zegt dat het mainstream en wat dan ook is. Ik denk namelijk dat er af en toe ook focus moet komen. Ik kan me ook voorstellen dat je denkt: als we alles allemaal onder dezelfde noemer doen, dan verliezen we soms de mogelijkheid om specifieker te

zijn. Maar ik vind het wel van belang om te zeggen dat er geen hiërarchie in discriminatiegronden is, en ook dat het niet alleen een woord is, maar dat we daaraan uiting geven door ervoor te zorgen dat er ook op andere terreinen nota's en dergelijke zijn. Het moet niet een soort doekje voor het bloeden zijn, waarbij we zeggen: nee, we vinden alles even belangrijk. Ik zie de valkuil dat je in de praktijk iets belangrijker maakt. Dat wil ik niet, maar aan de andere kant kan je ook kansen missen door iets niet specifiek te maken.

Minister **Koolmees**:
Ik begrijp de worsteling van mevrouw Buitenweg. Die hebben wij natuurlijk zelf ook. De vraag is ook terecht. Er is inderdaad geen hiërarchie. Het is denk ik belangrijk om dat vast te stellen. Daarbinnen zijn er natuurlijk wel heel verschillende vormen van racisme en discriminatie, die ook wel verschillende achtergronden, verschillende oorzaken en een verschillende historische context hebben. Het is vandaag Ketikoti. De heer Jasper van Dijk zei het net. Dat er focus moet zijn, ben ik met mevrouw Buitenweg eens. We proberen ook om binnen die bredere aanpak op onderdelen te focussen als het gaat om het tegengaan van antisemitisme. Daar heb ik net een aantal voorbeelden van gegeven. Wat mevrouw Buitenweg net zelf zei en wat de heer Paternotte zei over de politie en de rechercheurs, zijn voorbeelden daarvan. Daar gaat de heer Grapperhaus zo meteen op in. Het is dus belangrijk om de specifieke oorzaken te weten, zodat daarop beleid kan worden gevoerd en activiteit kan worden ondernomen. En dat doen we dus ook.

Mevrouw **Buitenweg** (GroenLinks):
Maar dan vind ik de oppositie tegen dit voorstel marginaal. Want dan gaat het vooral om een organisatorisch iets. U zegt dan: binnen mijn ministerie houden we er eigenlijk voldoende rekening mee dat zaken verschillend zijn en soms een andere aanpak vergen, maar we willen geen hiërarchie in discriminatiegronden maken; wij houden rekening met die diversiteit. En dan zegt u eigenlijk: omdat we dat doen, vinden we dit niet nodig. Maar dat is dus meer een soort organisatorisch iets. U heeft al een eigen departement en dergelijke. Dat is dus niet een principieel verschil. Ik probeer het even te vatten.

Minister **Koolmees**:
Dit is een soort omkering van feiten. Uw Kamer kan met een initiatiefnota komen met daarin het voorstel voor een nationaal coördinator. Het kabinet zegt daar geen behoefte aan te hebben omdat het een bredere discriminatieaanpak heeft belegd vanuit BZK en specifiek vanuit SZW op een aantal specifieke punten. Heel veel van deze onderwerpen, en specifiek antisemitisme, nemen wij daarbij mee en pakken we daarbij aan. Vaak betreft het ook nog eens verschillende disciplines: vanuit het ministerie van SZW preventie, vanuit het ministerie van Justitie en Veiligheid bijvoorbeeld als het gaat om het Openbaar Ministerie en de politie. Maar het kabinet stelt het niet voor. Het kabinet reageert op een voorstel van initiatiefnemers.

De **voorzitter**:
Mevrouw Van der Graaf en daarna de heer Van Wijngaarden. Houdt u het alstublieft een beetje kort allemaal.

Mevrouw **Van der Graaf** (ChristenUnie):
Ja, zeker. In de eerste termijn heb ik aandacht gevraagd voor het amendement dat ik samen met mevrouw Yeşilgöz heb ingediend om de komende jaren jaarlijks 1 miljoen extra te besteden aan de aanpak van antisemitisme. Ik heb de brief van het kabinet over

de aanpak van discriminatie gelezen. Uit de bijlage blijkt eigenlijk dat het geld dat specifiek voor antisemitisme was bedoeld, voor veel bredere doelen is ingezet. Nu hoor ik de minister zeggen: toch zien wij niet iets in een specifieke nationaal coördinator antisemitismebestrijding. Maar is dit niet gewoon het bewijs dat dit toch wel heel effectief zou kunnen zijn in de aanpak van antisemitisme? Wil het kabinet daar niet toch nog eens over nadenken?

Minister **Koolmees**:
De heer Grapperhaus gaat zo meteen in op dat geld, op de financiering daarvan. Het standpunt van het kabinet over de nationaal coördinator heb ik volgens mij net gedeeld. Daar heb ik op zich niet veel aan toe te voegen.

Mevrouw **Van der Graaf** (ChristenUnie):
Dan een heel korte aanscherping. Bij zo'n nationaal coördinator antisemitismebestrijding zien wij iemand voor ons die het kabinet kan aanspreken op het moment dat een zetje nodig is. Die kan er ook op toezien dat het geld dat daaraan besteed moet worden, ook daadwerkelijk daarvoor wordt ingezet en dat ook wordt doorgepakt. De ChristenUnie ziet echt een meerwaarde in zo'n nationaal coördinator en vraagt het kabinet daar toch nog eens over na te denken.

De **voorzitter**:
De heer Koolmees. De minister.

Minister **Koolmees**:
Dat is in dit geval dezelfde persoon. Het kabinet heeft daar een reactie op gegeven en hecht aan die brede aanpak. Het antwoord verandert niet daarmee.

De **voorzitter**:
Ik hoop dat u niet meer in herhaling treedt. De heer Van Wijngaarden.

De heer **Van Wijngaarden** (VVD):
Wat mij sowieso verbaast, is dat de minister een instrument tegen polarisatie ziet als iets wat tot polarisatie zou kunnen leiden. Dat is bevreemdend. Maar het andere punt is dat de minister doet alsof het feit dat het heel mooi apart bij verschillende ministeries is belegd, ertoe leidt dat het voldoende doorsijpelt naar de praktijk. Maar het hele punt van de initiatiefnemers is natuurlijk juist dat dit niet gebeurt en dat je dus iemand nodig hebt die daardoorheen kan breken en ervoor kan zorgen dat dit wel in de praktijk landt. Want het gaat natuurlijk om een hele specifieke kleine groep. Het wordt in de praktijk dus al snel vergeten. De minister doet ook net alsof het voorstel is om tot in de eeuwigheid een nationaal coördinator te hebben, terwijl het een tijdelijke aanjager is, een instrument dat het kabinet op heel veel andere plekken wel omarmt. Dus waarom dan hier niet?

Minister **Koolmees**:
Er worden mij nu allerlei dingen in de schoenen geschoven die ik helemaal niet beweerd heb. Ik reageer op een vraag over een voorstel van de initiatiefnemers: wat vindt het kabinet daarvan? Het kabinet reageert daarop. Ik zeg niks over de tijdigheid; daar zeg ik niks over. Ik reageer en zeg dat het kabinet hecht aan een bredere aanpak van discriminatie, vanuit verschillende invalshoeken; het moet multidisciplinair aangepakt worden. U kunt het niet met ons, met het kabinet eens zijn. Dat mag. Maar dit is het antwoord van het kabinet op die vraag. Anders wordt het toch een herhaling van zetten.

De **voorzitter**:
Daar wil ik het gewoon bij laten. U bent klaar met de beantwoording?

Minister **Koolmees**:
Nee, ik was net nog bezig met de laatste vraag van de heer Jasper Van Dijk toen mevrouw Buitenweg interrumpeerde. De vraag was: deelt u de mening dat kritiek op Israël iets anders is dan antisemitisme? Het kabinet blijft benadrukken dat het van belang is om onderscheid te blijven maken tussen een stellingname ten aanzien van het beleid van de Israëlische regering en antisemitisme. Dat is staand beleid, zowel nationaal als internationaal. Wel is het zo dat onder het mom van kritiek op Israël vaak antisemitische uitingen volgen. Daar moeten we heel scherp op zijn.

Dat was het.

De **voorzitter**:
Heel erg bedankt. Ik kijk naar minister Grapperhaus, …huis, …haus.

Minister **Grapperhaus**:
Molenaar, Grapperhuis. Nou, het gaat niet goed met de CDA-achternamen.

De **voorzitter**:
Echt, mijn geest is zo leuk!

Minister **Grapperhaus**:
Voorzitter. Ik begrijp dat volledig. We zijn allemaal inmiddels op 1 juli beland. We hebben allemaal een extra intensieve tijd achter de rug, denk ik. Ik begrijp dus volledig dat de tong af en toe wat losgaat.

Voorzitter. Ik wil beginnen met een citaat van Primo Levi. Of eigenlijk is dat niet van hem; hij haalt rabbi Hillel aan. Die zei: "Als ik er niet voor mezelf ben, wie dan wel? En zo niet nu, wanneer dan?" De uitleg die ik daarvan begrepen heb, is: naastenliefde is er voor jezelf, maar je moet ook voor anderen zorgen, en voor beide is geen tijd te verliezen. Ik denk dat de excuses die premier Rutte maakte bij de Auschwitzherdenking, een uiting waren van tekortgeschoten zijn in het voor de ander zorgen. Ook daarom vind ik, zo zeg ik maar heel eerlijk, dat er op Nederland een extra zware verplichting rust jegens de Joodse gemeenschap, die — het Kamerlid Segers heeft dat al gezegd — nog maar een gemeenschap van zo'n 45.000 mensen is. Dat is, vind ik, een schrijnend verdriet, en dat zal het altijd blijven.

Voorzitter. Daarom ook steun ik van harte de inzet van de Kamerleden Yeşilgöz-Zegerius en Segers om dit onderwerp op de agenda te houden. Daarom heb ik een maand geleden met hen een fietstocht gemaakt langs Joodse ondernemers. Ik moet daar wel bij zeggen dat mevrouw Yeşilgöz die fietstocht in een auto deed. Maar — zij veroorlooft mij dat ik dat zeg — ik ga ervan uit dat haar schoeisel wat minder geschikt was voor het soort fiets dat wij hadden. Wij hebben daar dus alle begrip voor. Maar het gaat erom dat je ook daar weer zag dat antisemitisme een veelkoppig monster is, dat steeds weer nieuwe gedaantes aanneemt. Volwassen kerels — niet alleen kinderen, maar ook volwassen kerels — zeggen: als ik met een keppel over straat ga, dan word ik uitgejouwd en wat dan ook. Ik heb er geen woorden voor dat dat nu, anno 2020, nog gebeurt.

Ik deel de analyse van de initiatiefnemers dat antisemitisme een kwaad is dat krachtige bestrijding vergt. Steeds als er een incident plaatsvindt — vorig jaar bijvoorbeeld die hooligangraffiti bij de Dokwerker — spreek ik de verantwoordelijke partijen aan, zoals toen de voetbalbond. Ik vind dat we dat met elkaar moeten blijven doen. We moeten opstaan en zeggen: nee, dit accepteren we niet.

Voorzitter. Het is ook een goede zaak dat dankzij de leden Van der Graaf en Yeşilgöz er voor drie jaar een extra bedrag is vrijgemaakt ter bestrijding van antisemitisme. Ik zal straks op het punt ingaan dat mevrouw Van der Graaf heeft gemaakt. Dat geld wordt ook echt daarop ingezet. Het geld wordt ingezet om antisemitisme tegen te gaan, maar het wordt ook besteed aan het verbeteren van het proces van melding en aangifte, en de opvolging die aan zo'n melding of aangifte wordt gegeven. De beschikbare gelden worden grotendeels uitgekeerd in de vorm van projectsubsidies; dat zijn er momenteel elf. Er wordt geïnvesteerd in het beter borgen dat er gevolg wordt gegeven aan meldingen en dergelijke en in de opbouw van capaciteit, zodat partijen elkaar beter weten te vinden en beter samenwerken. Daarnaast is er ook aandacht voor het vergroten van de weerbaarheid van de Joodse gemeenschap en de bewustwording gericht op de impact die antisemitisme heeft op individuen, op gemeenschappen en de samenleving als geheel.

Die projecten zijn dus zowel gericht op antisemitisme in de fysieke leefomgeving alsook op sociale media en op internet. Ook daarop kom ik nu in de beantwoording van de vragen bij u terug. Ik laat het punt van de nationaal coördinator verder voor wat het is, want dat is inmiddels beantwoord door de collega van Sociale Zaken en Werkgelegenheid namens de minister van BZK, maar ik wil toch echt ook nog wat zeggen over een aantal vragen van mevrouw Buitenweg, maar ook mevrouw Kuiken en de heer Bisschop over wat nu de rol is van de diverse partijen in de strafrechtketen. De politie is er voor iedereen. Daarom zijn er geen specialistische teams bij de politie om bepaalde vormen van discriminatie en racisme te bestrijden. Er wordt via het nieuw gestarte project Politie voor iedereen ingezet op effectieve, veilige teams, waarin diversiteit en inclusie echt een logisch onderdeel gaan uitmaken van het dagelijkse politiewerk. Ik heb eerder in uw Kamer uiteengezet dat de politie en mijn departement in gesprek zijn gegaan met elkaar en hebben gezegd: we moeten de aanpak op dit punt anders, namelijk veel meer bottom-up, vanuit de basisteams, gaan aanpakken. Dat zal ook vanmiddag in het debat nog aan de orde komen, hoop ik.

De politie screent landelijk alle zaken op het hebben van een discriminatoir aspect, inclusief antisemitisme. Daar wordt tweewekelijks een overzicht van aan alle eenheden gestuurd en daarmee worden de eenheden extra geattendeerd op discriminatiezaken en ook commune delicten met een discriminatoir of een antisemitisch aspect. Elke politie-eenheid heeft een Netwerk Divers Vakmanschap, dat beschikt over expertise ten aanzien van verschillende culturen en levensovertuigingen. Op dat netwerk, dat dus in elke eenheid vertegenwoordigd is, zijn diverse medewerkersnetwerken aangesloten — hier is vooral het Joods Politie Netwerk van belang — zodat er ook altijd goede advisering en assistentie kan plaatsvinden, mocht dat nodig zijn. Ten slotte zijn er in alle regionale eenheden contactpersonen discriminatie en regionale discriminatie-overleggen met het OM en anti-discriminatievoorzieningen. Daarbij gaat het overigens niet alleen over zaken, maar ook over trends en beleid.

De **voorzitter**:
Heeft u dit punt afgerond?

Minister **Grapperhaus**:
Nou, ik heb hier, omdat de vragen in elkaar overlopen … Als u het goed vindt, wou ik de andere vragen die daarover gaan, ook meteen doen en dan misschien …

De **voorzitter**:
U rondt dit even af en dan ga ik daarna als eerste de heer Bisschop het woord geven. En het tempo mag nog iets omhoog.

Minister **Grapperhaus**:
Ik ga mijn best doen, voorzitter. Dan ga ik wat sneller praten.

De heer Bisschop heeft een aantal vragen gesteld over politie en OM, te beginnen met de aangiftebereidheid. Een van de projecten die uit de antisemitismegelden gefinancierd gaan worden, is een project waardoor de antidiscriminatievoorzieningen in elke gemeente beter in positie gebracht moeten worden om slachtoffers van discriminatie over de volle breedte, inclusief strafrecht, bij te staan. Dit geldt in de volle breedte voor alle slachtoffers van antisemitisme en andere vormen van discriminatie; zij moeten bijgestaan worden en eventueel ondersteund bij het doen van aangifte. Een ander project ziet op het opstellen van een handreiking voor lokale bestuurders met mogelijke interventies bij antisemitische incidenten. Voorts worden er ter ondersteuning van het werk van die ADV's, politie en OM expertgroepen ingericht, die ook kunnen adviseren.

Over het Joods netwerk binnen de politie heb ik al vaker dingen gezegd. Dat is ook een netwerk dat in voorkomende gevallen slachtoffers van advies kan voorzien. De bedoeling is dat dat hele scala aan activiteiten bijdraagt aan het vergroten van de aangiftebereidheid. Omdat ik snel moet praten, ging ik een beetje snel heen over het ook aan lokale bestuurders aanreiken van mogelijkheden voor interventies, maar dat is natuurlijk echt een belangrijk punt, want ik wil dit benadrukken: met alleen het strafrecht komen we er echt niet. We moeten ook de mensen de spiegel voorhouden van het antisemitisme en we moeten inderdaad ook — al betreed ik hiermee het terrein van andere collega's — al in het onderwijs beginnen met uitleggen wat er fout is.

Nou, dan nog het inrichten van aparte teams bij politie en OM. Het OM heeft het Landelijk Expertisecentrum Discriminatie ingericht, met gespecialiseerde officieren. Daar staat men voor een brede integrale aanpak. Het OM zegt: dat moeten we niet naar discriminatiegrond doen, want dan krijg je een verbrokkeling van het geheel. Daarnaast beschikt de politie met de Netwerken Divers Vakmanschap echt over inzichten en kennis die ook op het punt van antisemitisme nodig zijn. Dat is ook een vorm van specialisatie. Op die manier wordt daar vorm aan gegeven.

Voorzitter. Over de bestuursrechtelijke aanpak zou ik het zo even willen hebben, maar daar kom ik op bij de onlinekwesties.

Eerst nog de vraag die u, voorzitter, als lid had over die aparte rechercheurs. Die heb ik volgens mij hiermee al in belangrijke mate beantwoord. Het idee is dat de specialisatie zit in rechercheurs die gewoon op het punt van discriminatie goede kennis hebben, maar algemene kennis over de aanpak van discriminatie moeten echt alle politiemedewerkers hebben.

De **voorzitter**:

De heer Bisschop, en daarna mevrouw Buitenweg.

De heer **Bisschop** (SGP):
Ik hoor de minister het hele verhaal toelichten. Er is een team, er is een zekere specialisatie, maar dan spreekt de minister voortdurend over discriminatie. Waar het hier vanmiddag over gaat, is antisemitisme als een specifieke vorm van discriminatie of welke overkoepelende noemer je ook wilt gebruiken. Als ik mijn oor te luister leg in de Joodse gemeenschap, dan hoor ik voortdurend dat er wel allerlei voorzieningen zijn voor discriminatie, maar dat er te weinig oog is voor het specifieke karakter van antisemitische overtredingen en geweldspleging, om het zo te zeggen. Mijn vraag aan de minister is: wat gaat de minister eraan doen om dat duidelijker zichtbaar te maken? En dat geldt dus zowel voor het rechercheren alsook voor het opnemen van een aangifte.

Minister **Grapperhaus**:
Ik pak mijn verhaal weer even in grote lijnen terug. Er zijn dus netwerken bij de politie — ik noem Roze in Blauw, maar dat is vandaag niet aan de orde, of het Joods Politie Netwerk — die heel specifieke kennis hebben. Dan wordt er ook heel erg ingezet op de kennis bij alle politiemensen op het gebied van discriminatie, en dat is echt een heel belangrijke keuze, want de korpsleiding, maar ikzelf ook, wij vinden dat elke politiemedewerker op dat onderwerp gewoon moet weten wat de principes van de Grondwet zijn, wanneer en waar discriminatie speelt en hoe die te herkennen is. Daarbovenop spelen die gespecialiseerde netwerken, die over culturen en bepaalde groepen kunnen zeggen wat specifieke punten zijn.

De **voorzitter**:
Ik geloof niet dat u eruit komt, maar de heer Bisschop wil een afrondende opmerking maken.

De heer **Bisschop** (SGP):
Ik wil wel een suggestie doen. Als er vanuit de gemeenschap een signaal komt dat een aangifte van antisemitisch geweld, in welke vorm dan ook, niet goed wordt geregistreerd, dan kan ik mij voorstellen dat er eens om de tafel wordt gezeten met vertegenwoordigers van de gemeenschap. Hoe kunnen we het dan zodanig registreren dat het effectief is? Nu is het niet effectief. Die toezegging zou ik graag van de minister horen.

Minister **Grapperhaus**:
De conclusie dat het niet effectief is, wil ik niet delen. Los daarvan heb ik in mijn inleiding uitgelegd …

De **voorzitter**:
Het gaat nu om een concrete vraag.

Minister **Grapperhaus**:
Jawel, maar ik ga nog wel zelf over mijn antwoorden. Ik heb in mijn inleiding aangegeven dat we met dat geld een aantal projecten inzetten om in ieder geval te zorgen dat die aangiftesystematiek, die meldingssystematiek, hoe dan ook beter verloopt, ongeacht de vraag hoe het nu verloopt. Het moet nóg beter gaan; laat ik het zo zeggen. Zoals ik vaker tegen de Kamer heb gezegd: we gaan niet inzetten op hele specifieke rechercheurs voor antisemitisme, voor homohaat en voor andere vormen van

ernstige discriminatie. Nee, iedereen in het korps moet daar goed in opgeleid en van bewust zijn. Die netwerken zorgen waar nodig voor de specialistische kennis.

Mevrouw **Buitenweg** (GroenLinks):
Ik ben een beetje verbaasd. We hebben het een paar maanden geleden heel uitgebreid gehad over het probleem dat er zo weinig aangifte wordt gedaan. Daar hebben we ons Kamerbreed heel veel zorgen over gemaakt. Van de minister krijg ik nu bijna de indruk dat het nu allemaal goed op orde is. Volgens mij zitten we daar echt ver vandaan. Dat bewijst het voorbeeld dat ik heb gegeven van die mevrouw die hopelijk meekijkt. Op welke wijze is dit een antwoord? De politie heeft vorige maand nog gezegd: we doen hier verder niks aan; u kunt alleen aangifte doen van belediging, maar ik zou het niet doen want dat wordt toch niks. Van antisemitisme, van discriminatie kan die mevrouw geen aangifte niet doen. Dat is het beeld dat ze na meerdere bezoeken aan een politiebureau heeft. Ze heeft dat dus niet kunnen registreren. Wat is dan het antwoord van de minister daarop?

Minister **Grapperhaus**:
Het is voor mij heel lastig om te reageren op of te oordelen over een individuele situatie. Ik kan alleen nog eens benadrukken dat degene over wie het gaat, gewoon aangifte kan doen van antisemitische uitlatingen of gedragingen. Ik weet niet welke eenheid dit precies is, maar als u mij zegt welke het is, zal ik dit daar onder de aandacht brengen.

De **voorzitter**:
Zullen we dat even achter de schermen doen? Een korte vervolgvraag.

Mevrouw **Buitenweg** (GroenLinks):
Als je dan aangifte hebt gedaan, gaat het vervolgens naar het OM. Maar terwijl de politie het registreert als discriminatie, verliest het dat label bij het OM in 91,6% van de gevallen. Dat is het geval volgens het onderzoek van het WODC dat de minister zelf heeft verordonneerd. Dat bewijst toch dat gaandeweg de strafrechtketen het onderwerp "discriminatie" steeds meer ervan afvalt en daarmee eigenlijk onder het tapijt verdwijnt?

Minister **Grapperhaus**:
Dat is echt een hele makkelijke conclusie. Het pijnlijke is dat in heel veel van die situaties de bewijsbaarheid een lastig probleem is. De reden waarom we desalniettemin inzetten op het vergroten van die aangiftebereidheid, is omdat we meer in beeld willen krijgen wat mensen ervaren. We willen ook kijken of we meer zaken eruit kunnen halen waarvan het Openbaar Ministerie zegt: daar hebben we ook echt mogelijkheden, daar zitten goede mogelijkheden in in het kader van de strafvervolging. Als je in zo'n zaak zit, is niets zo frustrerend als dat uiteindelijk na een proces van een halfjaar blijkt dat er onvoldoende bewijs is of onvoldoende duidelijk daderschap of wat dan ook. Daarom moeten we bij politie en OM ook veel meer inzetten op aangiftebereidheid en melden om de redenen die ik net aangaf.

De heer **Markuszower** (PVV):
Ik reageer op die laatste twee punten. Antisemitisme is natuurlijk bijzonder vervelend, maar aanslagen specifiek gericht op Joden zijn natuurlijk fataal. Laat me een aantal aanslagen met u aflopen, en dan vraag ik er iets over, precies in lijn met wat mevrouw Buitenweg zegt. Er was een paar jaar geleden een moslim die is ingereden op een groep Joden op de Dam. Enkele maanden later komt er een man een Joods restaurant binnen en steekt een jonge vrouw neer.

De **voorzitter**:
En uw vraag is?

De heer **Markuszower** (PVV):
De aanslag op HaCarmel. De minister noemt dat ook "een aanslag". Maar het Openbaar Ministerie doet dat dus niet: het is gereduceerd tot "vernieling". En daarna een bijna dodelijke aanslag op twee Joodse koopmannen op de Albert Cuyp: het hele anti-Joodse karakter daarvan is vermoffeld en verdwenen in de strafrechtketen, die onder verantwoordelijkheid van de minister valt.

De **voorzitter**:
En uw vraag is?

De heer **Markuszower** (PVV):
Mijn vraag aan de minister is: kan hij kijken naar de vier zaken die ik net heb opgenoemd en in een brief aangeven hoe het nou kan dat het antisemitische karakter, dat antisemitische motief bij die vier aanslagen, bij elk van die aanslagen, verdwenen is?

Minister **Grapperhaus**:
Dan zou ik een soort commentaar schrijven bij rechterlijke uitspraken. Dat ga ik echt niet doen.

De **voorzitter**:
Het antwoord is …

De heer **Markuszower** (PVV):
Dan heb ik een vervolgvraag. De minister wil dat niet doen. Ik proef meer Kamerbreed — mevrouw Buitenweg stelde er een vraag over, en ook de heer Bisschop — dat er zorg is dat deze minister, het Openbaar Ministerie onder hem en misschien de rechters, in de wereld van de magistratuur, dat antisemitische element of dat discriminerende element niet goed oppakken. De vraag is dus, als de minister niet goed op mijn vraag wil ingaan, wat hij dan gaat doen om de zorgen van de Kamer hierover te adresseren.

Minister **Grapperhaus**:
Ik heb al in antwoord op de vraag van mevrouw Buitenweg gezegd dat het niet zo is dat bij het Openbaar Ministerie de gedachte verloren gaat dat er mogelijk sprake is van antisemitisch gedrag onder bepaalde delicten, of dat het een puur antisemitisch delict is. Het punt is dat het Openbaar Ministerie op enig moment een strafzaak moet beoordelen op z'n opportuniteit. Dat noemen wij "het opportuniteitsbeginsel". Ik heb in het begin gezegd dat ik denk dat het een goede zaak is dat de leden Van der Graaf en Yeşilgöz een amendement op de begroting hebben ingediend voor dat geld, respectievelijk dat Segers en Yeşilgöz hier met dit initiatiefnotaoverleg komen. Dat is omdat we uiteindelijk zien dat we nog meer moeten doen om de aangiftebereidheid te vergroten. Ik heb de motieven daarvoor aangegeven. Daarnaast moeten we meer in den brede doen wat betreft het adviseren en ondersteunen van slachtoffers. Vandaar mijn verwijzing naar de antidiscriminatievoorzieningen bij gemeenten. En we moeten ervoor zorgen — daar moeten we ook aan werken — dat het hele proces vanaf het begin van de aangifte tot de opvolging, wanneer het bij de officier van justitie komt, wordt verbeterd. Er kan altijd nog verbetering in zitten. Wat uiteindelijk de uitkomst van een zaak is, daar ga ik als minister van Justitie niet over, zoals u weet, en dat moet ook niet, want anders hebben

we geen rechtsstaat.

De **voorzitter**:
Nee. U heeft allemaal voldoende vragen gesteld. Ik kijk naar de klok. Ik wil dat de minister de resterende antwoorden doet. Dan gaan we de tweede termijn in. En wat dan nog rest, neemt u daarin mee.

Minister **Grapperhaus**:
Voorzitter. U wilt snelheid. Ik wil mevrouw Buitenweg een gesprek met de reclassering toezeggen. Maar vanwege de tijd ben ik even heel kort. U wees erop dat er geen speciaal programma voor antisemitisme en zo meer is. Ik ga in ieder geval met de reclassering daarover in gesprek.

De **voorzitter**:
De minister haalt twee dingen door elkaar, maar deze toezegging noteer ik.

Minister **Grapperhaus**:
Nou ja, over die taakstraf … Excuus. Ik haal twee dingen door elkaar.

De **voorzitter**:
Nee, het is goed.

Minister **Grapperhaus**:
Oké, het antwoord is goed. Sorry, dat was even mijn …

De **voorzitter**:
We noteren die dus voor de heer Paternotte, want die heeft erom gevraagd. Gaat u verder.

Minister **Grapperhaus**:
Ja, excuus. Door een heel merkwaardig iets heb ik u beiden door elkaar gehaald.

De **voorzitter**:
Het is 1 juli. Gaat u verder.

De heer **Paternotte** (D66):
Dat gebeurt vaker.

Minister **Grapperhaus**:
Overigens wil ik de heer Paternotte, en misschien dan gratis en voor niks ook mevrouw Buitenweg, nog wel antwoorden dat bij taakstraffen wel degelijk met dit soort dingen rekening wordt gehouden. Ik ga er verder met de reclassering over in gesprek, want ik vind het wel een goede suggestie.

Voorzitter. Dan kom ik bij de besteding van de antisemitismegelden. Die gelden zijn met instemming van de Kamer in de JenV-begroting opgenomen als gelden, bedoeld voor de bestrijding van antisemitisme. Alle gelden zijn ook echt daarop gericht. Twee projecten hebben een neveneffect. In de eerste plaats is dat project Cyber Stories, waarbij scholieren wordt geleerd om discriminatievormen te herkennen. Dat richt zich inderdaad op antisemitisme, maar je kunt kinderen moeilijk leren wat discriminatie is als je niet ook laat zien wat verschillende vormen van discriminatie zijn. Verder is dat de verbetering

van aangiftes bij de antidiscriminatievoorzieningen. Dat heeft automatisch ook effecten voor andere vormen, zoals een mij ook aan het hart gaand onderwerp als lhbtqi-haat.

Over de verdere besteding heb ik aan uw Kamer gerapporteerd. Bij de voortgangsbrief van de minister van BZK zat nog een bijlage met een overzicht van alle projecten die uit die gelden worden gefinancierd.

Dan is er nog het voetbal. Ik heb daar al iets over in mijn inleiding gezegd. De KNVB heeft een landelijke richtlijn opgesteld waaraan clubs zich dienen te houden. We hebben zoals u weet in december weer een indringend gesprek met elkaar gehad naar aanleiding van het stilleggen van de wedstrijd Den Bosch tegen Excelsior, met echt grote waardering voor de scheidsrechter die dat gedaan heeft. Ik wil het hier hardop zeggen. Ik vind dat dat ook moet gebeuren als er spreekkoren zijn die een antisemitische tendens hebben. Ik heb de KNVB vorig jaar september daartoe opgeroepen en ik kan u verzekeren dat ik dat bij elke gelegenheid blijf doen.

Daarmee heb ik ook het punt beantwoord waar de heer Van der Molen het over had. Uiteindelijk is overigens die kwestie van deelfinanciering van voetbalclubs en dergelijke vaak ook een kwestie van het lokale bestuur. Ik denk dat het aan hen is om inderdaad bepaalde koppelingen op dat punt te maken. Ik sympathiseer met de door de heer Van der Molen aangegeven gedachte.

Dan kom ik op een belangrijk punt, namelijk cyber. Als u het goedvindt, leg ik het mapje meteen weg, want daar ben ik heel duidelijk in. Ik ben ongeveer twee driekwart jaar bezig geweest om kinderporno en kindermisbruik op de agenda te krijgen bij de grote internetpartijen. Ik word er soms droevig van als ik zie wat er nog steeds gebeurt. Gewoon, via Instagram, kun je achterlangs met dubbele encryptie allemaal gore pornofoto's van kinderen met elkaar uitwisselen en verkopen. Ik zeg het hier maar eens keihard: ik vind het stuitend dat er bedrijven zijn die daar geld mee verdienen. Ik kom nu op antisemitisme; ik heb in ieder geval gezegd: op 1 september moet dat klaar zijn, en wie er nog steeds aan meedoet, gaat genamed en geshamed worden. Ik wil gaan kijken of we die aanpak ook kunnen gaan doorzetten naar antisemitisme en andere vormen van hate speech.

Daarnaast heb ik de afgelopen tweeënhalf jaar met mijn departement gedachten ontwikkeld voor de bestuurlijke aanpak. Hier kom ik op een belangrijk punt, waar het strafrecht in het fysieke leven, maar ook op het internet helemaal tekortschiet. Als je met een keppel op over straat loopt en iemand scheldt je uit, dan is dat strafbaar. Maar tegen de tijd dat je daar aangifte van hebt ingediend, is de betrokkene al weg. Vaak zorgen ze ook dat ze onherkenbaar zijn. Op het internet betekent die bestuurlijke aanpak dat providers die niet zorgen voor het verwijderen van antisemitische content of andere hate speech door een centrale autoriteit gewoon een boete opgelegd krijgen. Daarnaast zou ook nog het punt van naming-and-shaming kunnen spelen. Ik wil toezeggen dat ik daar na het reces echt mee aan de slag ga, misschien nu al, en in ieder geval bij u in de tweede helft van het volgend jaar zal terugkomen op de vraag of dat zou kunnen helpen. Verder heeft de collega al het nodige gezegd over een heel belangrijk gegeven en dat is het onderwijs, de educatie, want daar zullen we echt veel meters moeten maken.

Voorzitter. De heer Markuszower vroeg zich geloof ik iets af — althans, dat had ik genoteerd — over hoe Joden en moslims zich tot elkaar verstaan. We hebben het Overleg Joden, Christenen en Moslims, dat zeer goed werk doet en zich inzet voor een

interculturele dialoog.

De heer **Markuszower** (PVV):
Ik had geen vraag hierover.

De **voorzitter**:
Nee, dat was de heer Van der Molen.

Minister **Grapperhaus**:
Nou, die twee ga ik echt niet verwarren. Het werd in ieder geval wel opgebracht, maar dan misschien dan net zonder vraagteken. Ik vind het echt van belang om hier te vermelden dat er echt aan wordt gewerkt. Dat is weer dat thema van: zo niet nu, wanneer dan? We zorgen er nu voor dat we dat met elkaar oppakken. Dat gebeurt ook langs andere wegen, zeg ik in antwoord op de heer Van der Molen en de heer Paternotte. Er worden ook allerlei projecten ondersteund die die groepen verder in verbinding moeten brengen. Er is nog het project lerend netwerk bruggen bouwen, dat zich ook richt op juist het bij elkaar brengen van die groepen. Het project Saïd & Lody is ook al genoemd.

Dan heb ik volgens mij alles gehad, voorzitter.

De **voorzitter**:
Helemaal goed. Heel veel dank. We gaan het als volgt doen. Straks krijgt iedereen nog even de gelegenheid, maximaal anderhalve minuut, voor een motie of een afrondende opmerking. Ik ga zelf nu weg, naar een volgend debat. Ik ga geen moties indienen, maar ik heb wel in ieder geval twee moties meegetekend. Dat zult u wel horen. Er is gevraagd om dat even expliciet te melden. De heer Van Dijk zal voorzitten. Hartelijk dank, ook aan de mensen die thuis zitten.

Voorzitter: Jasper van Dijk

De **voorzitter**:
Het woord is aan de heer Markuszower voor zijn tweede termijn.

De heer **Markuszower** (PVV):
Dank u wel, voorzitter. Ik wil me er ook alvast voor excuseren, zeker richting de initiatiefnemers en de minister, dat ik direct na het indienen van mijn moties weg moet, vanwege het debat hierna. Ik moet nog wat voorbereiden.

Nogmaals dank aan de initiatiefnemers voor deze initiatiefnota. De bedoelingen zijn, zoals ik in de eerste termijn al heb gezegd, zeker goed. Of het gaat werken, helpen, kunnen we alleen maar hopen. Ik heb daar zo mijn twijfels over, maar in ieder geval dank voor het initiatief.

Ik heb twee moties. Als ze worden afgeraden, wat meestal het geval is met mijn moties, zal ik daar dus niet bij zijn. Ik dien graag de volgende moties in.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat door de immigratie uit islamitische landen de Jodenhaat een hardnekkig en groeiend probleem is in Nederland;

verzoekt de regering de immigratie uit islamitische landen te verbieden,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**:
Deze motie is voorgesteld door de leden Markuszower en Wilders. Naar mij blijkt, wordt de indiening ervan voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 5 (35164).

De heer **Markuszower** (PVV):
De volgende motie dien ik ook in mede namens de heer Wilders.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat Joodse gemeenschappen in Nederland vaak niet de middelen hebben om hun infrastructuur, evenementen en synagogediensten adequaat te beveiligen;

constaterende dat door het steeds weer oplaaiende antisemitisme de noodzaak tot stevige veiligheidsmaatregelen toeneemt;

verzoekt de regering er zorg voor te dragen dat alle Joodse evenementen en synagogediensten in veiligheid plaats kunnen vinden en dat de Joodse infrastructuur in Nederland voldoende beschermd wordt, en daar voldoende financiële middelen voor beschikbaar te stellen,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**:
Deze motie is voorgesteld door de leden Markuszower en Wilders. Naar mij blijkt, wordt de indiening ervan voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 6 (35164).

De heer **Markuszower** (PVV):
Ik wil hier nog de opmerking bij maken dat ik met infrastructuur ook de Joodse restaurants bedoel, zoals het ook in de initiatiefnota genoemde HaCarmel.

De **voorzitter**:
Een korte vraag van mevrouw Buitenweg.

Mevrouw **Buitenweg** (GroenLinks):
Ja, ten aanzien van dat eerste. Er zijn een aantal interessante dingen over gewisseld, ook over dat er al antisemitisme bestond ruim voor wat in ieder geval de PVV stelselmatig als "de massa-immigratie" bestempelt. We hebben Maarten Luther voorbij zien komen en 1900. Hoe kijkt de heer Markuszower daar nou tegen aan? Is antisemitisme een recente uitvinding of is dat er al heel lang in onze samenleving?

De heer **Markuszower** (PVV):
Ik dank u voor de vraag. Ik heb in mijn eigen termijn gezegd dat Joden al 5.000 jaar met Jodenhaat moeten leven. Ik noemde het voorbeeld van de Bijbel, van de farao. Die was toen overigens nog niet islamitisch, want de islam was toen nog niet uitgevonden of gesticht. Dus nee, het is zeker niet het exclusieve domein van immigranten, zeker niet in Nederland en zeker niet in Europa. Je zou zelfs kunnen zeggen dat er misschien wel meer Joden zijn vermoord door niet-islamitisch antisemitisme. Maar als mevrouw Buitenweg mij dat niet kwalijk neemt, wil ik me als parlementariër vooral richten op de gevaren van de toekomst en niet op de problemen, de gevaren en de vernietigingen van het verleden. Niet alleen ik zie dat, maar 35% van de Joodse gemeenschap levend in Nederland. 70% van de moslims zelf geeft aan dat zij grote problemen hebben met Joden en haat tegen ze koesteren. 35% van de Joden in Nederland ziet dus ook de islamitische gemeenschap als hun grootste bedreiging. Dat is nu. Vroeger kwam inderdaad het grootste gevaar uit allerlei hoeken en gaten en nu komt dat gevaar voor Joden nog steeds uit alle hoeken en gaten, maar prevalent is het gevaar vanuit de islamitische gemeenschap. Daar is dus voldoende op geantwoord.

De **voorzitter**:
Het antwoord is helder. We gaan verder met de heer Van Wijngaarden. We hebben echt geen tijd meer, meneer Paternotte. De zaal moet zo schoongemaakt worden voor een nieuw debat. We gaan door met de heer Van Wijngaarden.

De heer **Van Wijngaarden** (VVD):
Voorzitter. Dan ga ik de motie maar voorlezen.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

van mening dat antisemitisme een probleem van ons allen is, niet enkel van de Joodse gemeenschap;

van mening dat de urgentie en noodzaak voor een effectieve aanpak van antisemitisme groot zijn;

spreekt uit in te stemmen met de in de initiatiefnota over een effectievere aanpak van antisemitisme geformuleerde beslispunten;

verzoekt de regering uitvoering te geven aan deze beslispunten,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**:
Deze motie is voorgesteld door de leden Van Wijngaarden en Van der Graaf. Naar mij blijkt, wordt de indiening ervan voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 7 (35164).

De heer **Van Wijngaarden** (VVD):
Ik heb nog een vraag aan minister Grapperhaus over het voetbal. Wat is nu het escalatiemodel dat men daar aan het ontwikkelen is? Is dat een vorm van bijvoorbeeld verenigingsrechtspraak, zoals je dat in heel veel geledingen van de samenleving ziet, voor als er inderdaad apengeluiden te horen zijn of systematisch antisemitische leuzen gescandeerd worden? Wat is daar de stand van zaken?

De minister zei iets over het opportuniteitsbeginsel. Ik hecht er ook aan — dat is de interruptie die ik wilde maken — om te zeggen tegen iedereen die dit debat op een andere manier volgt, dat het natuurlijk wel een strafverzwarende omstandigheid kan zijn als er een aanslag wordt gepleegd en er duidelijk een antisemitisch motief is, als het echt een hatecrime is. Dat hoort wat ons betreft ook zo te zijn in de straftoemeting.

Tot slot hulde voor minister Grapperhaus, die bezig is met de bestuursrechtelijke aanpak van bedrijven die, in de woorden van de heer Segers, de andere kant op kijken en zwijgen. Die moeten aangepakt worden en niet alleen als zij de andere kant op kijken bij kinderporno, waar zij dus via advertenties gewoon geld aan verdienen, maar ook als het gaat om het faciliteren van antisemitisme en de netwerken daarachter.

De **voorzitter**:
Dank u wel. Het woord is aan mevrouw Buitenweg.

Mevrouw **Buitenweg** (GroenLinks):
Voorzitter, dank u wel. Ik heb geen moties. Ik heb nog wel een aantal opmerkingen. Ik had eigenlijk van de minister van Justitie en Veiligheid nog wat meer willen horen over hoe nu door het OM wordt omgegaan met deze zaken. Ik had twee voorbeelden en daar heb ik geen antwoord op gehoord. Het eerste was dat bij het OM de kans kleiner is dat iets wordt gelabeld als codisfeit wanneer het gaat om antisemitisme dan wanneer het gaat om discriminatie op grond van ras. Ik wil graag een verklaring daarvoor. Ik hoor ook graag zijn mening over dat wanneer het gaat om bijvoorbeeld politiemensen die worden uitgescholden, daar dan niet met een verzwarende grond tegen wordt opgetreden. Waarom is dat zo? Daar hoor ik graag nog wat antwoorden op.

Ik wil een laatste opmerking maken over waarom het zo moeilijk is om bewijs te verzamelen. Dat is heel erg moeilijk, maar dat heeft er mede mee te maken dat we scheldpartijen die heel nadrukkelijk antisemitisch zijn vaak niet rekenen tot uitingen waarbij sprake is van een discriminerend motief. Ook dat blijkt uit die onderzoeken. Misschien moeten we daar dus nog eens een keer wat nader naar kijken. Dat zou gelijk de cijfers kunnen opkrikken en de mogelijkheden om zaken aan te pakken.

De **voorzitter**:
Dank u. Het woord is aan de heer Van der Molen.

De heer **Van der Molen** (CDA):
Voorzitter. Namens de CDA-fractie ondersteun ik een motie die nog wordt ingediend

over de coördinator. Ik denk dat het van belang is om daar toch heel specifiek naar te kijken. Ik zie ook niet in hoe dat polariserend zou werken. Ik zou met degene die daar aanstoot aan neemt wel een aardig gesprek willen voeren.

Ik heb een verhelderende vraag naar aanleiding van het antwoord dat de minister van Justitie en Veiligheid heeft gegeven over de aanpak op internet. De frustratie die de minister heeft over de aanpak van kinderporno en de weigerachtigheid van platforms om daarop in te grijpen, deel ik op een heel ander vlak. Ik ben ook woordvoerder media. Je ziet hoe moeilijk het is om überhaupt iets te doen om bijvoorbeeld afschuwelijke beelden bij minderjarigen vandaan te houden en de weigerachtigheid op dat vlak. Daar mag weleens wat strenger op worden ingegrepen. Ik deel dat dus. Ik had een vraag gesteld heel specifiek over het burginitiatief over de ex-partebevoegdheid. Dat is een nog wat andere benadering dan het beboeten van platforms omdat zij niet snel genoeg handelen. Dat hoorde ik nog niet terugkomen in het antwoord van de minister, dus ik vraag de minister om in reactie op de tweede termijn van de CDA-fractie nog even iets specifieks te zeggen over of dat meegenomen kan worden in het onderzoek dat loopt. Dan zou ik helemaal blij deze zaal verlaten, voorzitter.

De **voorzitter**:
Dank. Dan geef ik nu het woord aan mezelf, voor één motie en een vraag. De motie gaat ook over de aanpak van racisme en antisemitisme op internet.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat uitingen van antisemitisme en racisme onaanvaardbaar zijn, ook als zij online worden gedaan;

verzoekt de regering te inventariseren op welke manier de aanpak van racisme op internet geïntensiveerd kan worden, en de Kamer daarover vóór Prinsjesdag te informeren,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**:
Deze motie is voorgesteld door het lid Jasper van Dijk. Naar mij blijkt, wordt de indiening ervan voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 8 (35164).

Ik zie zelfs ondersteuning van de minister. We hebben weer een parlementair novum hier.

Dan mijn vraag. Die sluit aan op de vraag van de heer Van Wijngaarden over de aanpak van racisme in het voetbalstadion. Ik wijs de minister van Justitie op de motie van VVD en SP, of eerlijk gezegd SP en VVD. Dat is de motie-Van Dijk/Yeşilgöz-Zegerius om niet alleen in het stadion te kijken naar een betere aanpak, maar ook de strafrechtelijke aanpak van racisme in het stadion te verbeteren. Kunt u daarover een update geven?

Dan gaan wij nu over naar de heer Paternotte.

De heer **Paternotte** (D66):
Dank, voorzitter. Dank aan beide ministers voor de beantwoording, en dank aan de initiatiefnemers voor de uitgebreide beantwoording. Dat stellen wij zeer op prijs. Heel goed dat we het deze ochtend over antisemitisme hebben gehad, met stevige debatten tussendoor. Vooral goed om te constateren dat er zo breed in de Kamer aandacht voor dit probleem is en ook de erkenning dat we daar meer voor kunnen en moeten doen. We hebben een motie die daarvan een voorbeeld is.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat antisemitisme toeneemt en er veel racistische incidenten zijn;

overwegende dat slechts een kwart van de Joden aangifte doet van antisemitische incidenten, omdat ze vinden dat aangiften te weinig serieus worden genomen;

van mening dat politiemensen die gespecialiseerd zijn in het opnemen van aangiften en opsporing van discriminatiefeiten van belang kunnen zijn voor de strafrechtelijke aanpak van discriminatie;

constaterende dat in het WODC-rapport "Speciale behoeften van slachtoffers van hate crime ten aanzien van het strafproces en de slachtofferhulp" de inzet van gespecialiseerde rechercheurs als een van de best practices wordt genoemd;

verzoekt het kabinet begin 2021 een pilot te starten met de inzet van gespecialiseerde rechercheurs bij discriminatie, en de Kamer over de opzet in het najaar van 2020 te informeren,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**:
Deze motie is voorgesteld door de leden Paternotte, Bergkamp, Kuiken, Buitenweg, Bisschop, Van der Graaf, Van Brenk en Van Haga.

Zij krijgt nr. 9 (35164).

Bent u klaar, meneer Paternotte?

De heer **Paternotte** (D66):
Daarmee ben ik aan het einde gekomen van onze inbreng.

De **voorzitter**:
Dan gaan we nu razendsnel verder met mevrouw Van der Graaf.

Mevrouw **Van der Graaf** (ChristenUnie):

Dank u wel, voorzitter. Een incident is één ding, maar erover zwijgen doet nog meer pijn, gaven de indieners zojuist aan in hun reactie. Ik denk dat zij vandaag, met het neerleggen van deze nota en dit met zo veel aandacht op de politieke agenda zetten, dit onderwerp bespreekbaar hebben gemaakt. Dat is goed. Ik dank hen ook voor alle antwoorden, ook aan het kabinet.

Toch denk ik dat er meer nodig is, ook vanuit de regering. Daarom dien ik een motie in over de nationaal coördinator.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat in de initiatiefnota-Yeşilgöz-Zegerius/Segers over een effectievere aanpak van antisemitisme wordt voorgesteld een Nationaal Coördinator Antisemitismebestrijding in te stellen voor een bepaalde periode van twee jaar, die de aanpak van antisemitisme kan stroomlijnen en regisseren en tegelijkertijd de regering en de Kamer kan adviseren over een effectieve aanpak;

constaterende dat met het amendement-Van der Graaf/Yeşilgöz-Zegerius (35300-VI, nr. 16) de beschikbaar gestelde middelen voor een campagne tegen antisemitisme uitsluitend besteed mogen worden aan maatregelen die specifiek samenhangen met de aanpak van antisemitisme, en dat de Nationaal Coördinator Antisemitismebestrijding hierin ook is benoemd;

verzoekt de regering een Nationaal Coördinator Antisemitismebestrijding in het leven te roepen en deze onder te brengen bij het ministerie van Justitie en Veiligheid,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**:
Deze motie is voorgesteld door de leden Van der Graaf, Van Wijngaarden, Van der Molen, Bisschop, Kuiken en Paternotte.

Zij krijgt nr. 10 (35164).

Bent u klaar?

Mevrouw **Van der Graaf** (ChristenUnie):
Ik wil aangeven dat die nationaal coördinator, zoals de indieners ook aangeven, juist helpt bij de registratie en opvolging van meldingen en aangiftes bij de politie, een onderwerp dat veel in het debat aan de orde is geweest. Wij hopen dus ook dat die er nu echt gaat komen. Over de middelen van antisemitisme die door het kabinet zijn uitgegeven, heb ik de minister van Justitie goed gehoord welke projecten zijn gesteund. Ik vraag om specifiek goed op te letten om, bij het besteden van het geld in de komende jaren, altijd goed te oormerken voor antisemitisme en dat aan te pakken.

Dank u wel.

De **voorzitter**:
Dan is het woord aan de heer Bisschop.

De heer **Bisschop** (SGP):
Voorzitter, dank u wel. Als één ding duidelijk geworden is vanmorgen — we wisten het natuurlijk allemaal al, maar het is nog eens onderstreept, impliciet en expliciet — is het wel dat, als je antisemitisme wilt bestrijden, dat langs een brede linie, over een breed front moet worden gedaan.

Ik ben blij met de opmerkingen van de zijde van VVD en CDA over de Stichting Antisemitisme Preventie. Ik vond de beantwoording van de minister op dat punt wel ietsje zuinig. Ik denk dat het de moeite waard is om met zo'n stichting de handen ineen te slaan en in het academisch en het funderend onderwijs te stimuleren dat die hun taak kunnen verrichten. Ik onderstreep dat nog maar eens.

Ik heb een beantwoording van de minister van Justitie en Veiligheid gemist over die doorvertaling van die internationale definitie van antisemitisme in de strafrechtketen, dus in aangiftes enzovoorts. Hoe vindt dat plaats, waardoor antisemitisme dus effectiever aangepakt kan worden? Ik zou daar nog graag een reactie op willen.

En dan heb ik één motietje.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat de behandeling van aangiftes en de vervolging van antisemitische incidenten nog steeds moeizaam verlopen;

overwegende dat de aard van antisemitische incidenten vraagt om specialistische kennis binnen de justitieketen;

verzoekt de regering in overleg met de politie en het Openbaar Ministerie te streven naar het inrichten van speciale eenheden die belast zijn met het aanpakken van antisemitisme,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**:
Deze motie is voorgesteld door het lid Bisschop. Naar mij blijkt, wordt de indiening ervan voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 11 (35164).

Nee, mevrouw Buitenweg, we moeten verder, want we hebben nog maar tien minuutjes voor de tweede termijn van de indieners en het kabinet. Meneer Segers wil beginnen met een kort statement.

De heer **Segers** (ChristenUnie):

Ik heb één zin. Ik wil de collega's bedanken voor alle reacties en voor het mooie en meestal waardige debat. Ik dank ook de bewindslieden voor hun reactie. Volgens mij staan we schouder aan schouder in de strijd tegen een groot kwaad, maar we zwijgen niet en we doen wat we kunnen. Daar ben ik iedereen zeer dankbaar voor.

De **voorzitter**:
Dank u wel. Mevrouw Yeşilgöz.

Mevrouw **Yeşilgöz-Zegerius** (VVD):
Dank u wel, voorzitter. Daar kan ik me alleen maar bij aansluiten. Heel veel dank voor alle input, inzet en een heleboel moties die ondersteunen wat wij ook hebben proberen te doen.

Voorzitter. Ik wil nog even heel kort ingaan op de antwoorden van het kabinet. Ik heb geen idee of dat gangbaar is, maar dit is mijn eerste keer dus ik doe het maar even. Minister Koolmees zei dat het onderdeel is van een integrale aanpak. Daar wil ik toch nog even op terugkomen. Wij hebben echt gezocht naar het onderdeel antisemitisme in die integrale aanpak en het was er gewoon niet of nauwelijks. Dat is ook de reden geweest dat we hier met z'n allen in zijn gedoken, een rondetafel hebben gehouden, met mensen hebben gesproken en hebben gedacht: hoe kunnen we het aanscherpen? Ik ben blij met de steun vanuit de Kamer voor de nationaal coördinator zodat die er ook apart naar kan kijken. Ik heb vanuit het kabinet wel gehoord dat het er geen voorstander van is, maar ze kwamen niet met inhoudelijke argumenten. Ik ben blij dat de Kamer zegt: wij vinden het wel belangrijk.

Voorzitter, afsluitend. Ik denk dat de vragen die vandaag gesteld zijn, bijvoorbeeld over op zoek gaan naar de rol van het OM en speciale politierechercheurs die daarop gericht zijn, allemaal zaken betreffen waar de nationaal coördinator wat ons betreft nu snel mee aan de slag kan. Ik denk dat het heel fijn is als het kabinet vandaag of binnenkort terugkomt op de vraag wanneer die nationaal coördinator dan kan starten, hoe dat proces eruitziet en aan welke kaders die kan voldoen.

Heel veel dank voor alle steun. Ik hoop dat we er volgend jaar weer over komen te spreken, met mooie vorderingen.

De **voorzitter**:
Dank u wel. Dan kijk ik even naar de regering. Zijn zij reeds in staat om te antwoorden? Nee? Ik schors even kort zodat ze de moties kunnen beoordelen.

De vergadering wordt van 13.50 uur tot 13.53 uur geschorst.

De **voorzitter**:
We gaan verder. We moeten echt om 14.00 uur de zaal uit. Dus de regering gaat snel reageren op de moties. Ik geef als eerste het woord aan de minister van Sociale Zaken.

Minister **Koolmees**:
Dank u wel, voorzitter. Ik dank de initiatiefnemers in de eerste plaats, maar ook de Kamerleden, voor dit belangrijke debat. Mevrouw Yeşilgöz heeft een opmerking gemaakt over de antisemitismeaanpak van het kabinet. Het is inderdaad een integraal onderdeel van de aanpak van discriminatie en racisme, met specifieke aandacht voor groepen als het gaat over moslimdiscriminatie en antisemitisme ook op mijn

departement. Daarvoor lopen er aparte trajecten en lijnen die ik net heb toegelicht. Maar het kabinet hecht wel zeer aan die integrale aanpak. Dat is zo meteen ook mijn reactie op de moties.

De motie van de heer Markuszower en de heer Wilders op stuk nr. 5 ga ik inderdaad ontraden. De heer De Graaf dient ongeveer elke week zo'n motie in, en die krijgt steeds hetzelfde oordeel. De motie op stuk nr. 6 doet de heer Grapperhaus. De motie op stuk nr. 7 vind ik om twee redenen een ingewikkelde motie. Er staat: "verzoekt de regering uitvoering te geven aan deze beslispunten". De eerste is een procedurele vraag. Is de nota nou formeel ingediend? Ja? Oké. Dan mijn tweede punt, en daar kom ik later op terug bij de motie van mevrouw Van der Graaf, want dat is natuurlijk een onderwerp waarvan ik in eerste termijn heb gezegd dat het kabinet daar geen voorstander van is. Dus als ik deze integraal overneem, dan is mijn argumentatie niet logisch. Maar daar kom ik zo meteen bij de motie op stuk nr. 10 op terug. De rest doet de heer Grapperhaus.

Voor de motie op stuk nr. 10 wil ik eigenlijk een ordevoorstel doen. Vanmiddag heeft u een debat met de minister-president, de minister van Binnenlandse Zaken en de minister van Justitie en Veiligheid over racisme en discriminatie. Zoals ik net heb betoogd in de eerste termijn, is het kabinet groot voorstander van een integrale aanpak. In een interruptie richting mevrouw Buitenweg heb ik aangegeven dat we dat doen om te voorkomen dat er daarin een hiërarchie ontstaat. Tegelijkertijd heb ik heel goed geluisterd en ook de argumenten van de heer Segers goed gehoord dat het soms ook specialisatie vergt in een historische context om daar instrumenten bij te hebben die die aanpak effectiever maken. Maar ik vind wel dat het ook integraal moet en dat er geen hiërarchie mag zijn. Daarom zou ik in overweging willen geven om de motie aan te houden, in ieder geval tot het bredere debat vanmiddag over racisme en discriminatie met de minister van Binnenlandse Zaken, die hier verantwoordelijk voor is. Dat maakt daarna de afweging over de motie op stuk nr. 7 weer makkelijker.

De **voorzitter**:
Mevrouw Van der Graaf.

Mevrouw **Van der Graaf** (ChristenUnie):
Ik begrijp dat de minister mij vraagt of ik de motie op stuk nr. 10 over de nationaal coördinator antisemitismebestrijding wil aanhouden. Ik wijs er hier nog wel even op dat vorig jaar bij de begroting van Justitie en Veiligheid een amendement is aangenomen, gesteund door de heel Kamer, waarin die nationaal coördinator waaraan het geld zou kunnen worden besteed, ook al is genoemd. Ik zie dus eigenlijk geen aanleiding om deze motie nu aan te houden. Ik begrijp het verzoek, maar ik doe het niet.

Minister **Koolmees**:
Dan moet ik de motie ontraden.

De **voorzitter**:
Dan wordt de motie op stuk nr. 10 ontraden en gaan we gelijk door naar de minister van Justitie.

Mevrouw **Buitenweg** (GroenLinks):
Begrijp ik het goed dat de motie van de heer Van Wijngaarden daarmee dus ook ontraden is?

Minister **Koolmees**:
Ja, op alle beslispunten. Er is één beslispunt waar specifiek een motie op ingediend is. Die heb ik net ontraden. Ik zou het verstandig vinden om het mee te nemen in het bredere debat van vanmiddag. Overigens zeg ik eerlijk dat ik niet wist van het bestaan van het amendement. Ik heb het net even gelezen. Daarin wordt "gedacht aan", maar hij wordt er inderdaad wel in genoemd. Maar nogmaals, het kabinet en met name de minister van Binnenlandse Zaken die verantwoordelijk is voor dit terrein, hechten aan die integrale aanpak.

De **voorzitter**:
Het kabinet is helder: de moties worden ontraden. Ik geef het woord aan de minister van Justitie.

Minister **Grapperhaus**:
Voorzitter. De motie op stuk nr. 6 van de PVV wordt ontraden. Dergelijke beveiliging is er, maar daarover wordt primair in het lokaal domein beslist. Waar dat nodig is, kan een beroep worden gedaan op het rijksdomein. We kunnen niet een motie aannemen die het hele wettelijke stelsel op dat punt overhoop haalt. Want dat ga je dan echt overhoop halen.

Ik wil u verzoeken om de motie op stuk nr. 8 aan te houden. Ik heb gezegd dat ik daar in de tweede helft van dit jaar op terugkom, maar ik ga heel eerlijk zijn: het gaat mij niet lukken om daar voor Prinsjesdag op terug te komen. Dit gaat over de aanpak van racisme en antisemitisme op het internet. Ik heb gezegd dat ik daar in de tweede helft van het jaar met een uitvoerige brief over kom.

De **voorzitter**:
Dan zal ik met de indiener overleggen of hij bereid is om de betreffende tekst in de motie te wijzigen in "voor het eind van het jaar".

Minister **Grapperhaus**:
Ja, dat is prima. Dat zou heel fijn zijn, want dan kan ik 'm oordeel Kamer laten.

Voorzitter. Dan hebben we de motie op stuk nr. 9, waarin wordt verzocht om een pilot te starten met de inzet van gespecialiseerde rechercheurs bij discriminatie. Daarbij doe ik hetzelfde voorstel als net is gedaan door collega Koolmees. Deze motie zegt "inzet van gespecialiseerde rechercheurs bij discriminatie". Ik zou die eigenlijk willen aanhouden voor het debat van vanmiddag. Ik kijk even naar de heer Paternotte als eerste indiener.

De heer **Paternotte** (D66):
Aanhouden voor het debat van vanmiddag? Ja, dan kunnen we de motie in principe laten staan. Dan praten we er vanmiddag over verder.

Minister **Grapperhaus**:
Ja.

De heer **Paternotte** (D66):
Daar kan je moeilijk bezwaar tegen hebben inderdaad.

De **voorzitter**:

De heer Paternotte doet een toezegging aan het kabinet.

De heer **Paternotte** (D66):
Ik hoef de motie dan nu niet aan te houden.

Minister **Grapperhaus**:
Voorzitter. Voordat ik nog een paar vragen van mevrouw Buitenweg, de heer Van Wijngaarden en de heer Bisschop beantwoord, heb ik nog de motie op stuk nr. 10. Deze ontraad ik. Daarvoor verwijs ik naar wat ik daar eerder over heb uitgelegd, namelijk wat nou juist de aanpak is. Daarbij wijs ik er overigens op dat er met het Joods Politie Netwerk al een gespecialiseerd netwerk is binnen de politie.

Mevrouw Buitenweg had een tweetal punten. Zo was er nog de codis-vraag. Het spijt mij, maar door de extreme tijdsdruk die erop werd gezet, kwam ik daar niet meer aan toe. Ik wil deze hierbij beantwoorden. Het gaat hierbij om artikel 137c Strafrecht. Het zou geen verschil moeten maken. Ik wil er graag in een brief bij u op terugkomen hoe dat kan. Je moet kijken naar de aangifte, het proces-verbaal en de bewijsbaarheid, maar ik zeg u toe dat ik daar in het najaar op terugkom. In diezelfde brief wil ik meteen terugkomen op een ander punt van mevrouw Buitenweg, want dat trek ik me wel aan. Dat is het punt of en, zo ja, hoe er opvolging wordt gegeven aan scheldpartijen in het aangiftecircuit en, zo ja, of dat voldoende is. Op die twee punten kom ik terug. Ik vind dat laatste echt een urgente kwestie. In het najaar wil ik daarop terugkomen. "Het najaar" is wat mij betreft "voor de begroting", dus ergens in oktober.

De **voorzitter**:
Heel, heel, heel kort, mevrouw Buitenweg.

Mevrouw **Buitenweg** (GroenLinks):
Ja, heel kort. Ik hoop dat dit voor het herfstreces is. Dat zeg ik omdat de heer Segers en ik ook vaart willen maken met ons wetsvoorstel. Dit gaat feitelijk om een brief bij de WODC-onderzoeken. Daar zouden wij ontzettend mee geholpen zijn.

Minister **Grapperhaus**:
Hoewel ik nu natuurlijk in de blind ga — ik weet niet exact wanneer het herfstreces is — zeg ik toe dat ik de beantwoording voor het herfstreces doe.

De **voorzitter**:
Hartstikke mooi. Dan dank ik iedereen hartelijk …

Minister **Grapperhaus**:
Nou voorzitter, ik weet dat u enorm veel haast heeft, en ik trouwens ook, maar de heren Bisschop en Van Wijngaarden hadden nog een vraag over het escalatiemodel van het voetbal. Dat koppel ik ook even aan het punt van het strafrecht. Het is primair heel duidelijk — daar zijn die richtlijnen van de KNVB voor vastgesteld — om nu zelf binnen het betaalde voetbal hierop in te grijpen. Daar hebben we met elkaar een stevige maar vruchtbare discussie over gehad in december. Dat is hier de uitkomst van. We zetten erop in dat door verbetering van camerasystemen en dergelijke het strafrecht ook een betere rol kan gaan spelen, maar primair moeten de sector zelf en de voetbalsupporters zelf hier zelfreinigend werken. Daarom vond ik het geweldig dat die scheidsrechter die wedstrijd heeft stilgelegd. Punt!

Dan tot slot de IHRA-definitie. Dat is de International Holocaust Remembrance Alliance. Die definitie is in het kader van een motie van het lid Van der Staaij ondersteund als een niet-juridisch bindende werkdefinitie. Die is dus ook gedeeld met politie en Openbaar Ministerie en die wordt ook door politie en Openbaar Ministerie meegenomen. Ik spits het vooral op het OM toe. De wijze waarop dat gebeurt, is uiteraard gelegen in de autonomie van het Openbaar Ministerie. Daar is door mij geen aanwijzing of zoiets voor gegeven.

Dat is het, voorzitter.

De **voorzitter**:
Dan dank ik u en alle andere sprekers hartelijk. Ik meld nog dat de toezeggingen in de registratie zullen worden opgenomen. Die zijn vandaag of morgen alweer op internet te vinden.

Ik dank u hartelijk en ik sluit de vergadering.

Sluiting 14.04 uur.

STAATSCOURANT

Nr. 32515

28 juni 2021

Officiële uitgave van het Koninkrijk der Nederlanden sinds 1814.

Besluit van de Minister van Justitie en Veiligheid van 18 juni 2021 (kenmerk 3314219/21/DP&O), houdende wijziging van het Organisatiebesluit Ministerie van Justitie en Veiligheid in verband met de instelling van de Nationaal Co-ördinator Antisemitismebestrijding

De Minister van Justitie en Veiligheid,

Gelet op artikel 3, tweede lid, van het Coördinatiebesluit organisatie, bedrijfsvoering en informatiesystemen rijksdienst;

Besluit:

ARTIKEL I

Het Organisatiebesluit Ministerie van Justitie en Veiligheid wordt gewijzigd als volgt:

A

Onder vervanging van de punt aan het slot van onderdeel i door ';' wordt aan artikel 4, tweede lid, een nieuw onderdeel j toegevoegd, luidende:

j. de Nationaal Coördinator Antisemitismebestrijding (NCAB).

B

Na artikel 13 wordt een nieuw artikel 13a ingevoegd dat als volgt komt te luiden:

Artikel 13a

1. De Nationaal Coördinator Antisemitismebestrijding (NCAB) adviseert de Minister van Justitie en Veiligheid over de volgende onderwerpen:
   a. bestrijding van antisemitisme;
   b. knelpunten in de verschillende ketens bij de afhandeling van antisemitismezaken en in de gehele keten van antisemitisme bestrijding;
   c. het vervolg dat gegeven kan worden aan de projecten die in het kader van de besteding van de gelden antisemitisme zijn uitgevoerd, op basis van de uitkomsten van de evaluaties die onder ambtelijke verantwoordelijkheid worden uitgevoerd.

2. In aanvulling op het bepaalde in het eerste lid, bestaat het takenpakket van de NCAB nog uit de volgende taken:
   a. signaleringsfunctie voor de Joodse gemeenschap en het informeren van de Minister van Justitie en Veiligheid over de ontvangen signalen;
   b. Het opzetten van een gesprekscyclus met gemeenten met een Joodse gemeenschap en monitoren welke maatregelen de beveiliging van Joodse gemeenschappen effectief borgen;
   c. het onderhouden van contacten met collega's in het internationale werkveld om ervaringen uit te wisselen en waar mogelijk goede ervaringen over te nemen en in Nederland in de praktijk te brengen;
   d. evaluatie van de eigen werkzaamheden.

3. Bij de uitvoering van zijn taak kan de NCAB zich onder meer voor het inwinnen van inlichtingen rechtstreeks wenden tot alle instanties en personen die aan het uitvoeren van zijn taak kunnen bijdragen, hieronder begrepen de leden van de Staten-Generaal.

4. De NCAB wordt ingesteld voor een periode van 14 maanden, te rekenen vanaf 1 april 2021.

ARTIKEL II

Dit besluit treedt in werking met ingang van de dag na de datum van uitgifte van de Staatscourant waarin het wordt geplaatst en werkt terug tot en met 1 april 2021.

Dit besluit zal met de toelichting in de Staatscourant worden geplaatst.

De Minister van Justitie en Veiligheid,
F.B.J. Grapperhaus

TOELICHTING

De Nationaal Coördinator Antisemitismebestrijding (NCAB) vindt zijn oorsprong in de Initiatiefnota (Kamerstukken II, 2018-2019, 35 164, nr. 2) van de Kamerleden Yesilgöz-Zegerius (VVD) en Segers (CU), waarin – naar het voorbeeld van andere landen – om een coördinator wordt gevraagd. Het Kamerlid Van der Graaf (CU) heeft in haar motie (Kamerstukken II, 2019–2020, 35 164, nr. 10) gevraagd de NCAB bij het Ministerie van Justitie en Veiligheid onder te brengen.

De Nationaal Coördinator Antisemitismebestrijding adviseert de Minister van Justitie en Veiligheid gevraagd en ongevraagd over de in artikel I B genoemde onderwerpen, voor zover dat binnen het beleidsterrein van de Minister van Justitie en Veiligheid past. Het takenpakket van de NCAB voert terug op de aan de Minister van Justitie en Veiligheid toebedeelde beslispunten uit de Initiatiefnota. De NCAB wordt in beginsel voor een periode van 14 maanden in het leven geroepen, waarbij de laatste twee maanden gereserveerd zijn voor het uitvoeren van een evaluatie. De beperking in de tijd van de aanstelling van de NCAB is ingegeven door het gegeven dat de antisemitismegelden, waaruit de NCAB betaald zal worden, alleen nog voor het jaar 2021 beschikbaar zijn. Na deze termijn wordt gekeken hoe aan deze functie een gevolg kan worden gegeven.

In overeenstemming met de motie Van der Graaf en in afstemming met de beoogd NCAB is de keus gemaakt om de NCAB als Rijksambtenaar bij het Ministerie van Justitie en Veiligheid, direct ressorterend onder de secretaris-generaal, onder te brengen. De NCAB krijgt expliciet de bevoegdheid om met leden van de Staten-Generaal en alle andere voor zijn taak relevante interne en externe partijen te mogen spreken, voor zover dit verband houdt met de uitoefening van zijn werkzaamheden. Ook is de NCAB vrij om met de media te spreken. Medewerking van OM en politie kan voor de NCAB eveneens van belang zijn bij de uitvoering van zijn werkzaamheden. Op ambtelijk niveau wordt contact gelegd met die organisaties teneinde die medewerking te bevorderen.

Aan de NCAB wordt een kleine staf gekoppeld van een inhoudelijk medewerker en secretariële ondersteuning, die beiden, evenals de NCAB zelf, betaald worden uit de bij het Ministerie van Justitie en Veiligheid ondergebrachte antisemitismegelden. Hetzelfde geldt voor het beleidsbudget dat bij de NCAB gealloceerd wordt.

De Minister van Justitie en Veiligheid,
F.B.J. Grapperhaus

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

>Retouradres Postbus 16375 2500 BJ Den Haag

Aan de voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Erfgoed en Kunsten
Rijnstraat 50
Den Haag
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Onze referentie
17641064

Bijlagen
4

Datum 5 november 2019
Betreft Visie Erfgoed uit de Tweede Wereldoorlog

Dit jaar en volgend jaar vieren we 75 jaar vrijheid. Het kabinet vindt het belangrijk om de herinnering aan de Tweede Wereldoorlog levend te houden. In deze brief geef ik mijn visie op het erfgoed uit de Tweede Wereldoorlog en voer ik de motie van de Tweede Kamer uit die in 2018 werd ingediend door de leden Beckermann, Nijboer en Geluk-Poortvliet. Zij verzochten 'met een samenhangende visie en actieplan te komen voor het beheer, behoud, onderzoeken en aan een breed publiek tonen van erfgoed en archeologie uit de Tweede Wereldoorlog.'[1]

Voor sommigen zijn de Tweede Wereldoorlog en de bezetting nog tastbaar en dichtbij, anderen horen uit tweede of derde hand over deze periode. Voor sommigen vormt zij onderdeel van hun levensverhaal, voor anderen een hoofdstuk uit een geschiedenisboek of een museumstuk in een vitrine, dat aanzet tot nadenken.

De Tweede Wereldoorlog en de bezetting veranderden de maatschappij, het landschap en de bevolking van Nederland. Het Joodse Amsterdam van voor 1940 met diamantbewerkers, rabbijnen, leraren en journalisten bestaat niet meer. Langs de Nederlandse kust liggen de sporen van de *Atlantikwall* – een verdedigingslinie in dienst van een dictatuur. En in enquêtes blijkt keer op keer dat de jaren tussen 1940 en 1945 gegrift staan in ons collectieve geheugen. Ook de jongere generaties hebben veel belangstelling voor dit tijdvak.[2]

Ik wil het erfgoed uit deze periode blijven beschermen om de verhalen over oorlog en bezetting in heel Nederland te vertellen. Verhalen over vervolging en vernietiging, maar ook over hoop op een betere toekomst. Verhalen die niet alleen gaan over toen, maar ook over nu: ze leren ons hoe belangrijk vrijheid is hoe belangrijk het is om oog te hebben voor de ander. De Tweede Wereldoorlog is onderdeel van onze geschiedenis en identiteit. Daarom vind ik het belangrijk ook

[1] Motie Beckermann c.s., Tweede Kamer, vergaderjaar 2018-2019, 32820 Nr. 261.
[2] NIOD, Nederlanders vinden WO II belangrijkste historische gebeurtenis, 19 april 2018. Een online enquête van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE) leidde tot een vergelijkbare uitkomst. De uitkomsten van deze enquête zijn te vinden in de verkenning herinneringserfgoed, een van de bijlagen van deze brief.

na 2020 het erfgoed uit deze periode toegankelijk te houden voor toekomstige generaties. Deze visie sluit aan bij de overtuiging die centraal staat in de brief *Erfgoed telt*; de overtuiging dat ons erfgoed telt vanwege de historische waarde, de waarde *voor* onze leefomgeving en de verbindende waarde *in* onze samenleving.[3]

Erfgoed uit de Tweede Wereldoorlog
Tijdens de Tweede Wereldoorlog werden meer dan honderdduizend Nederlandse Joden vermoord in concentratie- en vernietigingskampen. Honderden in Nederland levende Sinti en Roma kwamen om, net als meer dan tweeduizend Nederlandse militairen en bijna drieduizend burgers die werden doodgeschoten als straf of wraak voor hun verzet tegen de nazidictatuur. Meer dan twintig duizend Nederlanders stierven bij bombardementen. Wie anders dacht of anders was, werd opgepakt of vervolgd. Nederland, een land dat al decennialang een democratie was, werd bezet door een wrede dictatuur.

Tot de geschiedenis van de Tweede Wereldoorlog behoren niet alleen gebeurtenissen in Nederland, maar ook die in het voormalige Nederlands-Indië. Tijdens de Tweede Wereldoorlog werden ruim tweeënveertig duizend militairen met een Europese of gemengde achtergrond in krijgsgevangenschap gehouden. Ongeveer honderdduizend Nederlandse burgers kwamen in kampen van de Japanse bezetter. Bijna dertienduizend van hen stierven.

Ook gebeurtenissen na 1945 - de onafhankelijkheid van Indonesië, de koloniale oorlog en de terugkomst naar Nederland van soldaten en burgers - zijn met de Tweede Wereldoorlog verbonden. Ongeveer driehonderdduizend mensen kwamen na 1945 vanuit Nederlands-Indië naar Nederland. De Indische Nederlanders en Molukkers kwamen terecht in een land in opbouw, waar weinig interesse was voor het leed dat zij in Azië hadden ondergaan.[4]

Vanuit de samenleving is er veel interesse voor erfgoed dat aan deze gebeurtenissen herinnert. Zo geeft de site van het Netwerk Oorlogsbronnen een overzicht van sporen van de Tweede Wereldoorlog in Nederland en daarbuiten. Op de website van Nationaal Comité 4 en 5 mei is een zoekmachine voor erfgoed met verhalen van bezoekers. Ook de website Traces of War biedt een overzicht. Er zijn herinneringscentra, monumenten, gemeentelijke musea en rijksmusea en thematische routes door steden en landschappen. In onder meer Alkmaar, Den Haag, Deventer, Glanerbrug, Groningen, Middelburg en Maastricht herinneren Stolpersteine aan Joden, Sinti, Roma, dwangarbeiders en verzetsmensen. Vrijwilligers zetten zich in als gids of verhalenverteller. Samenleving en overheid zorgen er samen voor dat de verhalen verteld blijven en betekenisvolle plekken zichtbaar en toegankelijk zijn.

Het rijk voelt een grote verantwoordelijk voor het erfgoed uit de Tweede Wereldoorlog. Verschillende ministeries spelen vanuit hun eigen verantwoordelijkheid een rol. Het ministerie van VWS ondersteunt de koepel van oorlogs- en verzetsmusea - de Stichting Musea en Herinneringscentra 40-45 - en vijf herinneringscentra: Herinneringscentrum Kamp Westerbork, Nationaal

[3] Zie Erfgoed telt. De betekenis van erfgoed voor de samenleving, 22 juni 2018.
[4] Bovenstaande gegevens zijn te vinden op de websites van het Nederlands Instituut voor Oorlogs-, Holocaust- en Genocidestudies (NIOD), de Anne Frank Stichting en het Nationaal Comité 4 en 5 mei.

Monument Kamp Vught, Nationaal Monument Kamp Amersfoort, het Nationaal Monument Oranjehotel en het Indisch Herinneringscentrum Sophiahof in Den Haag. De bezoekersaantallen van deze plaatsen zijn de laatste jaren flink toegenomen.[5] Ook ondersteunt het ministerie van VWS de Anne Frank Stichting. De ministeries van VWS en OCW ondersteunen gezamenlijk het Joods Cultureel Kwartier, waarvan het Nationaal Holocaust Museum onderdeel is, en het Nederlands Instituut voor Oorlogs-, Holocaust- en Genocidestudies (NIOD). Het NIOD verricht onderzoek naar de Tweede Wereldoog en oorlogsgeweld, en stelt zijn collecties open voor alle belangstellenden.

Recent heeft de staatssecretaris van VWS in het kader van 75 jaar vrijheid € 15 miljoen extra beschikbaar gesteld voor vernieuwing van oorlogsmusea, onderzoek naar de Tweede Wereldoorlog en het vergemakkelijken van de digitale toegang tot bronnen en archieven. Het Mondriaan Fonds, een van de cultuurfondsen van het rijk, verdeelt deze middelen. Ook heeft de staatssecretaris van VWS voor de periode 2019-2020 € 2,05 miljoen beschikbaar gesteld voor educatieprojecten in het kader van de viering van 75 jaar vrijheid. Zo hebben het Verzetsmuseum Amsterdam en het Bevrijdingsmuseum Zeeland samen een educatief programma rondom de tentoonstelling *Mode op de bon* ontwikkeld.[6]

Museum Bronbeek in Arnhem, onderdeel van het ministerie van Defensie, besteedt in de vaste expositie *Het verhaal van Indië* aandacht aan de Tweede Wereldoorlog in Azië. Jaarlijks vinden op het landgoed Bronbeek herdenkingen plaats bij monumenten die herinneren aan de slachtoffers van de Slag in de Javazee, van de Birma-Siam en Pakan Baroe Spoorwegen, van Japanse zeetransporten en van Japanse jongens- en vrouwenkampen.[7] Daarnaast geeft het museum als kenniscentrum nabestaanden informatie over hun familieleden.

Het ministerie van BZK beheert rijksmonumenten die in bezit van het rijk zijn (er zijn ook rijksmonumenten in particulier bezit) en ondersteunt samen met het Ministerie van Defensie de Oorlogsgravenstichting. Deze stichting verzamelt de verhalen van mannen, vrouwen en kinderen die hun leven verloren tijdens de Tweede Wereldoorlog of tijdens gewelddadige conflicten daarna. Wereldwijd onderhoudt de stichting zo'n 50.000 oorlogsgraven.

Het ministerie van OCW financiert rijksmusea die met hun collectie en tentoonstellingen aan de oorlog herinneren en stelt via de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE) kennis en subsidies voor rijksmonumenten beschikbaar. Het Nationaal Archief beheert archieven uit de Tweede Wereldoorlog en houdt deze toegankelijk. Hiertoe behoren het Centraal Archief Bijzondere Rechtspleging (CABR) - waar de vervolging van collaborateurs is vastgelegd - en het archief van het Rode Kruis. Voor deze archieven is veel belangstelling; jaarlijks zijn er drieduizend verzoeken voor inzage in het CABR-archief. Het Nationaal Archief behoudt deze documenten voor toekomstige generaties en maakt ze door digitalisering en tentoonstellingen toegankelijk. Zo komt er in 2020 een tentoonstelling over de nasleep van de Tweede Wereldoorlog.

---

[5] Voortgangsrapportage uitvoering wetten oorlogsgetroffenen (brief van de staatssecretaris van VWS), 1 november 2018.
[6] Een overzicht van de 24 projecten is te vinden op de website https://www.tweedewereldoorlog.nl/75-jaar-vrijheid/vrijheid-verbindt/.
[7] Zie hiervoor ook de website 'Herdenken op Bronbeek'.

De kaart hieronder breng de plaatsen in beeld die met steun van het rijk in het hele land herinneren aan de Tweede Wereldoorlog. Het gaat daarbij om archieven, herinneringscentra, musea, rijksmonumenten en twee kennisinstituten: het NIOD en het Nederlands Instituut voor Militaire Historie (NIMH). Daarnaast zijn er veel plekken die niet door het rijk, maar bijvoorbeeld door gemeenten of stichtingen worden beschermd.

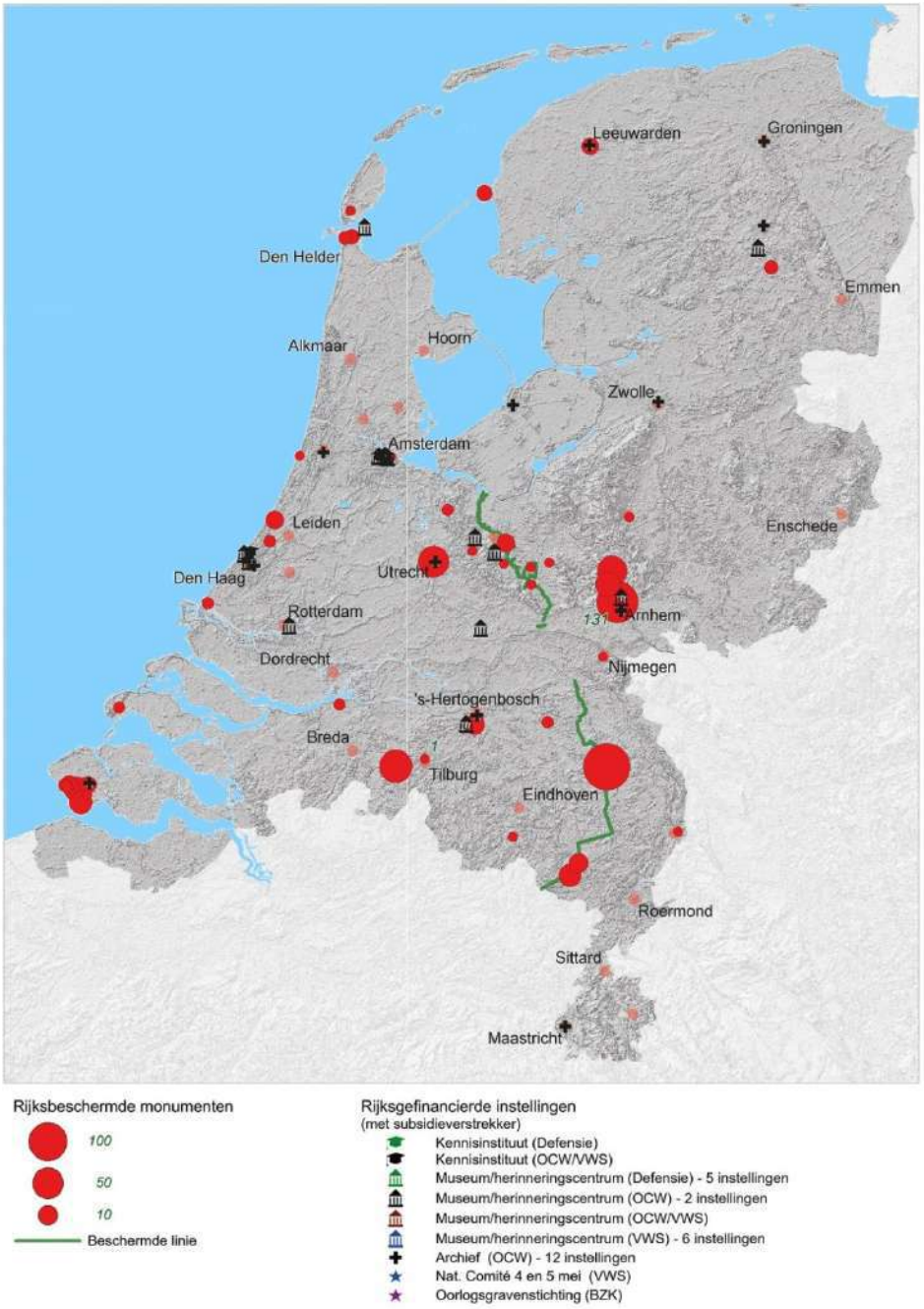

Nederland heeft veel erfgoed dat herinnert aan de Tweede Wereldoorlog en dit erfgoed is goed beschermd. De maatregelen die ik de komende tijd neem zijn dan ook vooral aanvullend. Ze richten zich op erfgoed dat tot nu toe onvoldoende beschermd en toegankelijk is. Daarbij volg ik de adviezen van de RCE, die in zijn

verkenningen het erfgoed heeft bezien en in samenspraak met een groot aantal deskundigen een aantal lacunes heeft geconstateerd.[8]

Rijksmonumenten
De RCE constateert dat er sprake is van een rijk en omvangrijk bestand aan erfgoed uit de Tweede Wereldoorlog en dat dit erfgoed goed wordt beschermd. 'Met de huidige collectie beschermd erfgoed kan het verhaal van de Tweede Wereldoorlog in bijna al zijn facetten goed worden verteld. Er is sprake van een ruime collectie met slechts een paar open plekken. Van de 3.170 rijksmonumenten met een militaire achtergrond of functie, hebben er ruim 500 betrekking op de strijd en vervolging tijdens de Tweede Wereldoorlog.'[9] De RCE wijst erop dat ook gemeenten een belangrijke rol spelen bij de bescherming van erfgoed uit de Tweede Wereldoorlog.

Volgens de RCE zijn er slechts een paar lacunes in het bestand van door het rijk beschermde monumenten: 'plekken die herinneren aan het verzet, zoals het Oranjehotel in Scheveningen en de Waalsdorpervlakte, onderduikplekken (waaronder interieurs), droppingzones en landingsterreinen, en sites waar in de oorlog intensief is gevochten.'[10] De RCE wijst daarbij op de *Atlantikwall*: afzonderlijke bunkers zijn weliswaar beschermd, maar er is weinig verbinding tussen de verschillende delen en het internationale perspectief ontbreekt.

Volgens de RCE gaat het niet altijd alleen om bescherming van het monument zelf, maar vooral 'om een respectvolle omgang en betekenisgeving'. Dit werd zichtbaar bij twee monumenten waarover in de samenleving beroering ontstond: de bunker van voormalig rijkscommissaris Seyss-Inquart bij Wassenaar en de Muur van Mussert bij Lunteren, waar de NSB haar massabijeenkomsten hield. Het zijn betekenisvolle plekken in de Nederlandse geschiedenis die een goede bescherming verdienen. In lijn met mijn visie dat zoveel mogelijk verhalen over de Tweede Wereldoorlog verteld moeten worden, vind ik het belangrijk dat er ook aandacht is voor verhalen over Nederlandse collaboratie, waarvan de Muur van Mussert getuigt.

Mijn maatregelen zijn erop gericht dit erfgoed in de toekomst beter te beschermen:
- In 2018 heb ik de Muur van Mussert aan de lijst van rijksmonumenten toegevoegd, net als delen van de *Atlantikwall* bij Hoek van Holland.
- Ik start de procedure om de Waalsdorpervlakte en het Oranjehotel de status van rijksmonument te geven.
- In overleg met de staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties heb de rijksbouwmeester gevraagd om een leidraad op te stellen voor de omgang met rijksmonumenten die het Rijksvastgoedbedrijf

[8] De RCE heeft gebruik gemaakt van de kennis van hoogleraren militaire geschiedenis van de Universiteit van Amsterdam, de Universiteit Leiden, de Vrije Universiteit, de Erasmus Universiteit, de Universiteit Utrecht en de Koninklijke Militaire Academie, experts van onderzoeksinstituten (NIMH, NIOD), musea en belangenorganisaties als de Stichting Menno van Coehoorn, het Platform WOII en het Platform Verdedigingswerken 20ste eeuw.
[9] RCE, Verkenning militair erfgoed, p. 14.
[10] RCE, Verkenning militair erfgoed, p. 14. Bij het Oranjehotel gaat het nadrukkelijk om de bescherming als rijksmonument. Het Oranjehotel ontvangt structurele subsidie van het ministerie van VWS.

beheert en wil afstoten. Deze leidraad kan mogelijke ongerustheid wegnemen en helpen bij het vinden van een passende toekomstige bestemming van het gebouw. De leidraad is voorjaar 2020 gereed.[11]
- Specifiek voor de bunker van Seyss-Inquart geldt dat tot deze leidraad gereed is, geen onomkeerbare stappen worden gezet.
- De RCE wijst erop dat delen van de *Atlantikwall* goed beschermd zijn als erfgoed, maar een visie op het gehele, internationale linielandschap van de *Atlantikwall* ontbreekt. Het verhaal van de *Atlantikwall* kan beter worden verteld als er meer oog is voor de (internationale) betekenis van deze verdedigingslinie. Ik vraag de RCE deze visie in samenwerking met belanghebbenden op te stellen.

Daarnaast blijven de komende jaren - ook na de herdenking van de bevrijding in 2019-2020 - voor rijksmonumenten[12] de volgende subsidies bestaan:
- Via de subsidieregeling instandhouding monumenten kunnen eigenaren subsidie aanvragen voor archeologische, groene en gebouwde rijksmonumenten die geen woonhuis zijn, zoals een kazemat of bunker, een kazerne of een deel van een verdedigingslinie. De subsidie bedraagt maximaal 60% van de subsidiabele kosten.
- Daarnaast bestaan nog de Instandhoudingssubsidie woonhuis-rijksmonumenten en de Subsidieregeling stimulering herbestemming monumenten. Ook zijn er provinciale restauratieregelingen.
- Monumenteigenaren kunnen naast subsidie ook een lening aanvragen bij het Restauratiefonds.
- Ook private cultuurfondsen ondersteunen de restauratie van bijzondere monumenten en interieurs.

Joods erfgoed
Door de vervolging tijdens de Tweede Wereldoorlog is de Joodse bevolking sterk in omvang afgenomen. Dit maakt het des te belangrijker het Joodse erfgoed te beschermen. In mijn brief *Erfgoed telt* heb ik dan ook het belang van Joods erfgoed onderstreept: deze plekken vormen met een krachtige waarschuwing voor het heden en een boodschap voor de toekomst.[13]

Het gaat hierbij om meer dan het erfgoed uit de Tweede Wereldoorlog, waartoe bekende plaatsen als het Anne Frank Huis of de Hollandsche Schouwburg behoren. Tot het Joods erfgoed in Nederland behoren ook een kleine dorpssjoel of een vergeten begraafplaats. Ook de Tweede Kamer heeft om aandacht gevraagd voor deze plekken, die zich vaak buiten de grote steden bevinden.[14]

De afgelopen periode heb ik gesprekken gevoerd met het Syneon (een samenwerkingsverband in Noord- en Oost-Nederland van organisaties op het

[11] De leidraad sluit aan bij de Intentieverklaring Cultureel Erfgoed Rijksoverheid die de samenwerkende vastgoedorganisaties van het rijk in 2017 ondertekenden. Ook sluit zij aan op het sectoradvies van de Raad voor Cultuur uit 2019 en mijn beleidsreactie op dit advies.
[12] De bescherming van rijksmonumenten geldt voor alle rijksmonumenten, ongeacht de eigenaar.
[13] Zie Erfgoed telt. De betekenis van erfgoed voor de samenleving, p. 14.
[14] Beantwoording Kamervragen over Joods cultureel erfgoed buiten grote steden. De vragen van het Kamerlid Bergkamp werden gesteld naar aanleiding van een bericht van de NOS: Zorgen over Joods cultureel erfgoed buiten grote steden.

gebied van Joods cultureel en religieus erfgoed), het Joods Cultureel Kwartier en het Nederlands Israëlitisch Kerkgenootschap. Uit deze gesprekken werd mij duidelijk dat er extra zorg nodig is voor verweesde begraafplaatsen en synagogen.

De komende tijd neem ik de volgende maatregelen:
- Ik stel een bedrag van € 2,5 miljoen beschikbaar voor het onderhoud en de restauratie van Joodse begraafplaatsen. Het Nederlands Israëlitisch Kerkgenootschap en mijn ministerie ontwikkelen hiervoor een plan.
- Daarnaast heeft het erfgoed van Joodse eigenaren mijn volle aandacht als het gaat om de restitutie van voor en tijdens de Tweede Wereldoorlog geroofde kunst. De komende tijd evalueer ik het restitutiebeleid. Bij deze evaluatie betrek ik de belanghebbende partijen.

Toegankelijkheid van historische plaatsen
Bij het levend houden van de herinnering is niet alleen de bescherming van plaatsen belangrijk, maar ook hun toegankelijkheid.

Bij de herinnering aan de Tweede Wereldoorlog spelen het Nationaal Comité 4 en 5 mei en herinneringscentra en oorlogsmusea, verenigd in de Samenwerkende Musea en Herinneringscentra 40-45, een grote rol. Ook het V-fonds ondersteunt naast oorlogs- en verzetsmusea verschillende herdenkingen. In het hele land, vaak op historische locaties, zijn evenementen die aan de gebeurtenissen uit de Tweede Wereldoorlog herinneren. Het platform WOII stimuleert samenwerking. Het ministerie van VWS ondersteunt deze samenwerking.

Daarbij is ook aandacht voor wat er buiten het bezette Nederland is gebeurd. Om het Indisch verleden een zichtbare plek te geven in de Nederlandse samenleving is er sinds kort een centrale ontmoetings- en herinneringsplek in Den Haag: de Sophiahof. De Sophiahof is onderdeel van de collectieve erkenning van Indisch en Moluks Nederland. Het ministerie van VWS stelt voor deze erkenning jaarlijks € 1,5 miljoen beschikbaar, en vanaf 2022 € 1 miljoen.

De investering van het ministerie van VWS draagt bij aan de toegankelijkheid van erfgoed uit de Tweede Wereldoorlog. De bijbehorende regeling van het Mondriaan Fonds van € 15 miljoen verleent steun aan projecten die collecties aantrekkelijk maken voor het publiek, onder meer door vernieuwende presentatievormen, digitalisering en initiatieven die openbaar toegankelijke projecten realiseren.

In het Regeerakkoord is afgesproken te investeren 'in het beter zichtbaar maken en zo mogelijk toegankelijk maken van historische plaatsen in het land die het verhaal van onze geschiedenis vertellen.'

De afgelopen periode heb ik daarvoor de volgende maatregelen genomen:
- Ik heb € 730.000 beschikbaar gesteld aan het netwerk van musea dat objecten uit de Canon van Nederland laat zien, het Canonnetwerk. Dit netwerk kan zo uitbreiden met meer musea, monumenten en andere historische plaatsen. Hierbij is ook ruimte voor plaatsen die herinneren aan de Tweede Wereldoorlog. In het Canonnetwerk zijn onder meer het Nationaal Militair Museum, het Nationaal Archief, Herinneringscentrum Kamp Westerbork, het Airborne Museum, het Joods Cultureel Kwartier en Nationaal Monument Kamp Vught vertegenwoordigd. Het netwerk zal daarnaast

aanvullende programmering voor uiteenlopende doelgroepen ontwikkelen en de digitale toegankelijkheid van de Canon van Nederland verbeteren. De Tweede Wereldoorlog is onder scholieren het best bekeken venster uit de Canon.[15]

- Ik heb € 1 miljoen beschikbaar gesteld aan het Mondriaan Fonds om projecten te ondersteunen die beladen geschiedenis zichtbaar en toegankelijk maken. Het kan gaan om digitalisering, het samenstellen van routes, tentoonstellingen of onderzoek. Aanvragers kunnen hun project vanaf 1 november indienen.

Archeologie
Archeologische vondsten en sporen maken de verhalen over de Tweede Wereldoorlog tastbaar. In een groot aantal lokale musea bevinden zich bodemvondsten die herinneren aan de strijd die lokaal is geleverd. In de archeologie zijn veel vrijwilligers actief; ook de publieke belangstelling voor vondsten is groot.

In de professionele archeologie krijgt de Tweede Wereldoorlog steeds meer aandacht. Voorbeelden zijn onderzoeken naar de vuilstortplaats van het kamp Westerbork en kazematten op de Grebbeberg. Er is geregeld discussie tussen professionals en vrijwilligers, maar ook tussen professionals onderling, over de wetenschappelijke meerwaarde van archeologisch onderzoek naar de Tweede Wereldoorlog. Het gaat dan om verschillende waarden: wetenschappelijke kennis (draagt de vondst bij aan onze kennis over deze tijd?) en historische beleving (brengt de vondst het verleden voor publiek dichterbij?).[16]

Gemeenten zijn niet altijd bekend met de kansen die archeologisch onderzoek naar de Tweede Wereldoorlog biedt. Het is belangrijk dat er aandacht is voor deze mogelijkheden; de recent benoemde bijzonder hoogleraar archeologie en erfgoed van oorlog en massaal geweld aan de Rijksuniversiteit Groningen draagt daar zeker aan bij.

Bij de omgang met erfgoed uit de Tweede Wereldoorlog spelen nabestaanden een belangrijke rol. Mensen die hun leven voor onze vrijheid hebben gegeven, verdienen een goede rustplaats. Daarom heeft het kabinet in 2018 € 15 miljoen vrijgemaakt voor kansrijke bergingen. Dit project, waarbij tientallen vliegtuigwrakken met vermiste bemanningsleden worden geborgen, is in september 2019 gestart.[17] De wet- en regelgeving sluiten bij vliegtuigbergingen echter nog niet goed op elkaar aan. Ook lijkt de samenwerking tussen bergingsexperts en archeologen beter te kunnen.

Recent is veel aandacht uitgegaan naar de verdwijning van scheepswrakken in de Javazee en bij Maleisië. Nabestaanden, maar ook de samenleving in bredere zin werden hierdoor diep geraakt. Op 26 februari 2019 heb ik de Tweede Kamer het geactualiseerde beleidskader voor scheepsvondsten en scheepsvindplaatsen in

[15] Zie https://www.entoen.nu/nl/downloads, De canon van Nederland. Vervolgonderzoek 2018-2019, p. 36. De Tweede Wereldoorlog staat in alle schooljaren op de eerste plek van de top tien meest bezochte vensterpagina's.
[16] Zie RCE, Verkenning archeologie, p. 17-18.
[17] Voor meer informatie, zie https://www.defensie.nl/onderwerpen/berging-en-identificatie-oorlogsslachtoffers/vliegtuigwrakken.

den vreemde toegezonden. Dit beleidskader is voor het eerst ook ondertekend door de minister van Defensie, naast de minister van Buitenlandse Zaken en de staatssecretaris van Financiën.

Uit overleg met de provincies, die verantwoordelijk zijn voor de archeologische depots, zijn drie aandachtspunten voor archeologische vondsten uit de Tweede Wereldoorlog naar voren gekomen: duidelijkheid over het eigendom van het materiaal; aandacht voor wapenvondsten die nu als gevolg van de wet wapens en munitie niet in depots mogen worden opgeslagen en wet- en regelgeving over de selectie en waardering van vondsten die volgens de provincies nu niet goed op de praktijk aansluit.

De komende tijd neem ik de volgende maatregelen:

- Ik heb de Stichting Infrastructuur Kwaliteitsborging Bodembeheer gevraagd om een werkwijze voor de waardering en selectie voor vondsten uit de Tweede Wereldoorlog te ontwikkelen.
- De RCE roept een platform in het leven waar vrijwilligers, professionele archeologen en gemeenten kennis en ervaringen kunnen uitwisselen over archeologisch onderzoek naar de Tweede Wereldoorlog.
- Ik pas het Besluit Erfgoedwet Archeologie zo aan dat dit aansluit bij voor vliegtuigbergingen relevante wet- en regelgeving. Dit zal ik doen in goed overleg met de overige betrokken ministeries. Ook zal ik mij inspannen voor een zo goed mogelijke samenwerking tussen alle betrokken partijen.
- Ik ga in gesprek met de betrokken landen over een goede werkwijze bij de omgang met vondsten. Deze zijn bijna altijd het juridische eigendom van andere landen. Nederland kan dus niet zelfstandig bepalen wat er mee moet gebeuren. Ik wil de betrokken landen dan ook een voorstel doen voor een protocol over bepaalde categorieën vondsten en de omgang daarmee.
- Met mijn collega van Justitie en Veiligheid overleg ik over de beperkingen die de provincies ervaren als gevolg van de Wet Wapens en Munitie.
- De selectie en conservering van vondstmateriaal betrek ik bij de evaluatie van de Erfgoedwet.

Tot slot

De Tweede Wereldoorlog vormt een belangrijk onderdeel van ons collectieve geheugen. De belangstelling voor deze periode in de geschiedenis is groot; zeker nu we vijfenzeventig jaar vrijheid vieren. Het erfgoed in Nederland dat herinnert aan de Tweede Wereldoorlog is goed beschermd. De aanvullende maatregelen die ik in deze brief aankondig, nemen lacunes in de bescherming van dit erfgoed weg.

Voor de brief is gebruik gemaakt van verkenningen van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed naar militair erfgoed, herinneringserfgoed en archeologie. Deze verkenningen gaan op meer in dan erfgoed uit de Tweede Wereldoorlog. Ook heeft de rijksdienst nog een verkenning uitgebracht over erfgoed uit de periode 1965-1990. Mijn reactie op deze verkenningen ontvangt de Tweede Kamer begin 2020.

de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,

Ingrid van Engelshoven

Bijlagen:

1. Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, Verkenning militair erfgoed
2. Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, Verkenning herinneringserfgoed
3. Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, Verkenning archeologie
4. Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, Verkenning erfgoed 1965-1990

National anthem Third Reich (1933-1945)

Die Fahne hoch along with the First stanza of the Deutschlandlied

Telefunken label / collection Alexander Badenhope

Handelsblatt

Berlijn. 17.11.2011
(vertaling vanuit het Duits)

VERHEERLIJKING VAN GEWELD

Kritiek op de Youtube-video van de Bundeswehr Naar aanleiding van een internetvideo wordt de regering ervan beschuldigd geweld te verheerlijken. Critici zeggen dat de Youtube clip van het Duitse leger gelijkenis vertoont met een "paintball game".

Leden van de elite-eenheid KSK van de Bundeswehr (Special Forces Command).
(Foto: dpa)

Berlijn.

Agnieszka Malczak, lid van de Groene Partij in de Bondsdag, bekritiseerde donderdag in Berlijn dat de clip die op het YouTube-kanaal van de federale regering is gepubliceerd, de dienst bij de Bundeswehr als een "balspel" afschildert. Het ministerie van Defensie wees de beschuldiging van de hand. De door de Bundeswehr geproduceerde film schetst een uitvoerig en realistisch beeld van de dagelijkse het dagelijkse leven van de Duitse soldaten. De 100 seconden durende film toont marcherende en zwaarbewapende soldaten, alsmede helikopters, tanks en raketwerpers in actie in snelle korte fragmenten. De beelden worden muzikaal begeleid door een mengeling van harde gitaarriffs en het Duitse volkslied. "Vooral de achtergrond van een bomontploffing met het volkslied mist elke politieke en historische gevoeligheid," klaagde Malczak. Een woordvoerder van het ministerie van Defensie zei daarentegen: "Met snelle montagescènes en moderne muziek komt de bijdrage overeen met de stijl van de hedendaagse
Youtube clips."

IFUD of Human Rights:

(De promotie video werd op youtube snel verwijderd door de kritiek die was ontstaan over het gebruik van het Duitse volkslied)

Voor onderzoekers en scholen als studiemateriaal beschikbaar via de link altcensored video kanaal:

https://altcensored.com/watch?v=2RfQy_aoL5E

WILLKOMMEN
AKTUELLES
THEMEN
IM BUNDESTAG
IN BADEN-WÜRTTEMBERG
IM WAHLKREIS
ZUR PERSON
PRESSE
Pressemitteilungen
Pressefotos
Presseecho
MEIN TEAM
LINKS
NEWSLETTER

TERMINE

Keine Ereignisse gefunden.

ALLE TERMINE ANZEIGEN

BILDERGALERIE

DIE GRÜNEN
IN BADEN-WÜRTTEMBERG
WWW.GRUENE-BW.DE

BÜNDNIS 90
DIE GRÜNEN
BUNDESTAGSFRAKTION

PRESSE

Dienst bei der Bundeswehr als Ballerspiel: Öffentlichkeitsarbeit ohne jedes Augenmaß

Zum veröffentlichten YouTube-Video der Bundesregierung "Die Bundeswehr online" erklärt Agnieszka Malczak, Sprecherin für Abrüstungspolitik:

Wir sind entsetzt über diese Öffentlichkeitsarbeit der Bundesregierung. Dieses Video stellt eine Verherrlichung militärischer Gewalt und kriegerischer Auseinandersetzungen dar. Bilder und Musik gleichen teilweise einem Ego-Shooter und entwerfen so ein Zerrbild des Dienstes bei der Bundeswehr. Besonders die Untermalung einer Bombendetonation mit der Nationalhymne lässt jede politische und historische Sensibilität vermissen. Dieses Video passt so gar nicht zu den Ankündigungen der Bundesregierung, dass die laufenden Bundeswehreinsätze zur Schaffung von Stabilität und Frieden beitragen sollen. Nach der Aussetzung der Wehrpflicht stellt sich jetzt die Frage, wer sich künftig für einen Dienst bei der Bundeswehr entscheidet. Dieses Video spricht hier sicherlich nicht die gewünschte Zielgruppe an.

Wir fordern die Bundesregierung auf, in der Öffentlichkeitsarbeit für die Bundeswehr auf gewaltverherrlichende Darstellungen zu verzichten. Die Außenkommunikation der Bundeswehr muss stattdessen durch Sachlichkeit, Transparenz und Ehrlichkeit gekennzeichnet sein.

Das Video wurde von der Bundesregierung inzwischen gesperrt.

<- Zurück zu: Presse

NACH OBEN | SEITE DRUCKEN |

emailschild “Persil/ Henkel” Tom Weiskircher Germany

“Persilscheine”

Wäscht alles: die gesamte Geschichte des NS, Deutschland über alles sauber mit Persil...

Persilscheine

_____
INDUSTRIALISTS IN THE THIRD REICH
Books Reviews
Hell's Cartel, By Diarmuid Jeffreys
independent.co.uk
Christopher Hirst
Saturday 13 July 2013
comments
This impressive book explores how the fourth largest industrial concern in the world switched from energetic capitalism to servicing the Nazi war machine.
A cartel of six German chemical companies formed in 1926, IG Farben (Its full name translates as Community of Interests of Dye-Making Companies) used slave labour to operate a synthetic fuel plant at Auschwitz and made an estimated 10,000 kilos of Zyklon B for gas chambers.
At the Nuremburg trials, the manufacturers of the poison claimed ignorance and were released. The cartel was broken up and its constituent companies, including Bayer, Hoechst, BASF and Agfa, resumed business. Amazing.
https://collections.ushmm.org/search/catalog/bib144157
Book:
Corporate Crime in the Pharmaceutical Industry (Routledge Revivals)
ByJohn Braithwaite
Edition1st Edition
First Published1984
London
Routledge
Pages440
Dissertations and Theses Dissertations and Theses
5-7-1997
The Persistence of Elites and the Legacy of I.G.
Farben, A.G.
Robert Arthur Reinert
Portland State University
Recommended Citation
Reinert, Robert Arthur, "The Persistence of Elites and the Legacy of I.G. Farben, A.G." (1997).
Dissertations
and Theses. Paper 5302.
THE PERSISTENCE OF ELITES AND
THE LEGACY OF I.G. FARBEN, A.G.
by
Robert Arthur Reinert
A thesis submitted in partial fulfillment of the
requirements of the degree of
MASTER OF ARTS
ID
HISTORY
Portland State University
1997
ABSTRACT
An abstract of the thesis of Robert Arthur Reinert for the Master of Arts in History
presented May 7, 1997.
Title: The Persistence of Elites and the Legacy of LG. Farben, A.G ..
On a massive scale, German business elites linked their professional ambitions to
the affairs of the Nazi State. By 1937, the chemical giant, l.G. Farben, became

completely "Nazified" and provided Hitler with materials which were essential to conduct war. With its monopoly over the manufacture of critical wartime products and global business interests, LG. Farben became one of the most powerful companies in the world during World War II, and an integral part of the Third Reich power structure. The conglomerate also provoked hostile mergers within the conquered "territories" of the German Reich, and constructed one of the largest privately-owned synthetic oil and rubber factories in the world at Auschwitz, where extensive use was made of slave labor. After World War II, companies like l.G. Farben faced the four-power occupation policies of de-Nazification and decartelization. Yet due in large part to the impending threat of Communism, key policies of the occupation governments were weakened or rendered inoperative. These same industries recovered swiftly and expanded production into foreign and domestic markets; indeed, LG. Farben's three successor companies are now each bigger than their original parent company. Company executives tried at Nuremberg for their crimes and found guilty were given sentences of eight years or less, and many business leaders were able to resurrect their careers. Like many German firms of that era, LG. Farben typifies the way in which Germany's top business leaders exploited the resources available to them and adapted their political allegiances during and after World War II to maintain their power.
Many believe that political interests drive business interests, when in fact, the case of LG. Farben suggests a reciprocal influence between these sectors, and greater corporate influence during the Third Reich than is widely known. Particularly under an expansionary dictatorship, the state may be used by elites as an instrument to build and hoard capital, allowing elites to compete effectively on a global scale, and industry serves as the engine which fuels the territorial ambitions of the state.
https://archive.org/details/the-persistence-of-elites-and-the-legacy-of-ig-farben-ag
Book: **Carriere nazi's**
by: Helmut Ortner
Just Publishers
2018
paperback
207 pages
Dutch translation
https://archive.org/details/carriere-nazis
The Rosenburg Files: German Elite after 1945 and their Nazi-Past
https://archive.org/details/the-rosenburg-files
Fourth Reich
The term Fourth Reich is used in scientific studies and on social media to refer to a possible continuation of
the Third Reich of the Nazis and industrialists,which would then be the EU -under democratic cover-. Into a new “Fourth Reich”.
historical documents:
1)The 1944 "Red House report", plans to set up a new Fourth Reich,
after the fall of the Third Reich.
2)The FCO 30/1048 report, the plan to bring all decision making under the direction of Brussels.
Walter Hallstein
https://archive.org/details/walter-hallstein

_____

Deutschlandlied

https://archive.org/details/debatte-um-deutschlandlied

_____

U.N. War Crimes Commission
https://archive.org/details/united-nations-war-crimes-commission

Nazi-officieren in Atlantisch hoofdkwartier

PARIJS, 25 Juli — Vijf voormalige oversten van Hitlers Wehrmacht en Luftwaffe en een kapitein van de Kriegsmarine, die in 1945 een slagschip commandeerde zullen Woensdag opgenomen worden in het hoofdkwartier van het Atlantisch pact in Parijs. Zij zullen hoge functies krijgen en direct onder generaal Gruenthers stafchef staan.

Donderdag zal een andere groep nazi-officieren toegevoegd worden aan het Centraal-Europese hoofdkwartier van maarschalk Juin.

Bron: DE WAARHEID

Volksblad voor Nederland

Maandag 25 juli 1955

(via Delpher)

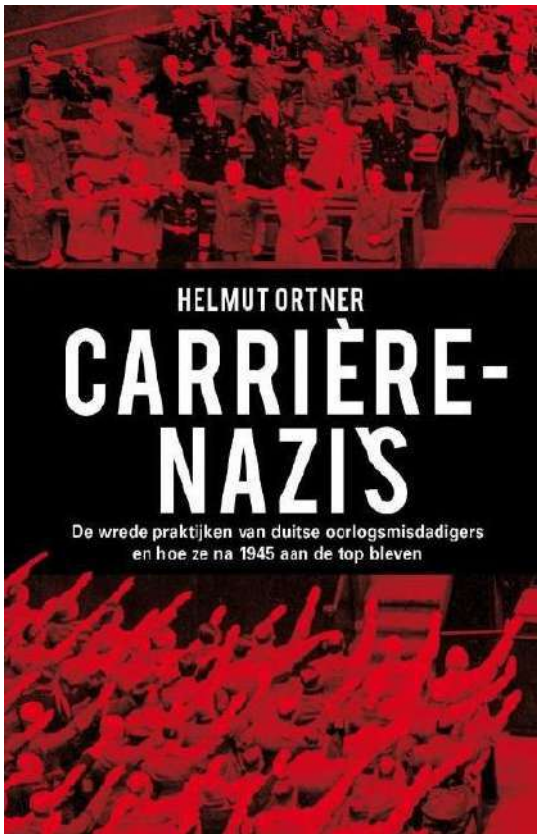

The cruel practices of German war criminals and how they stayed on top after 1945

By: Helmut Ortner | Publisher: Just Publishers

Helmut Ortner describes in a razor-sharp account the staggering history of perpetrators, victims and bystanders in Hitler Germany. They are shocking evidence of a merciless era - and of the shameful negligence of postwar German justice. In doing so, Germany loaded "a second debt" on itself. Were the perpetrators of the National Socialist madness beastly men , puppets, indifferent bureaucrats, or mindless cogs, perpetrators of ideological conviction or common criminals? After 1945 their practices were condoned and and "understanding" was shown. Former Nazis made careers as judges, professors, doctors or politician. This disturbing book focuses on ruthless National Socialist perpetrators. Such as concentration camp guard Arnold Strippel, Wehrmacht judge Erich Schwinge,People's Court President Roland Freisler and executioner Johann Reichhart. Theirvictims included resistance fighters Georg Elser and Maurice Becaud. Those who in the Nazi period showed no mercy, were reintroduced into society. But their victims were forgotten, repressed or ignored. The perpetrators died out - as did their victims and contemporary witnesses. As the personal memory of this time is fast disappearing, it becomes, in addition to the willingness to remember, all the more necessary to know "how it could happen. 'That such books are still needed today is shameful. That they exist is the merit of authors like Helmut Ortner' - Stephan Hebel, Frankfurter Rundschau.

Summary: Geschiedenis-winkel.nl

Herdenken

Duitsland het slachtofferschap van het Derde Rijk aanmeten i.p.v. het daderschap past niet in de verhouding met het leed dat de Joodse gemeenschap is aangedaan. De Joodse gemeenschap komt het slachtofferschap toe.

Angela Merkel na de controverse van Benjamin Netanyahu: “Duitsland is en blijft verantwoordelijk voor de Holocaust”

De Duitse regering heeft nogmaals verduidelijkt dat zij verantwoordelijk is voor de Holocaust na de controversiële opmerkingen van Benjamin Netanyahu in 2015, waarin hij een voormalige Palestijns-Arabische nationalistische en moslimleider de grootmoefti Haj Amin al-Husseini de schuld gaf van de uitroeiing van miljoenen joden. Angela Merkel: er "geen reden was om onze kijk op de geschiedenis te veranderen"in de poging om Hitler vrij te pleiten van de schuld in de verantwoordelijkheid van de Holocaust.

Bron: independent.co.uk

21 oktober 2015

Het optreden van Anastasia zorgde voor kippenvel. (Foto's: Micle de Greef)

‘Ik voel me eigenlijk nergens meer veilig’

4 mei, 22:55 Algemeen 108 keer gelezen

GELDROP-MIERLO – “Ik voel me eigenlijk nergens meer veilig.” Het was een van de zinnen die Elena Kulahina sprak tijdens de Dodenherdenking in Geldrop-Mierlo. Een zin die veel indruk maakte. Zoals de hele toespraak van de van oorsprong Oekraïense indruk maakte.

door Martin de Bruijne

De Dodenherdenking op het Brits Ereveld in Mierlo maakte diepe indruk op de vele aanwezigen. Misschien wel extra veel vanwege het besef dat vrijheid nooit vanzelfsprekend is. “De oorlog in mijn geboorteland heeft me diep geraakt. Het gevoel van machteloos zijn is verschrikkelijk”, maakte Elena Kulahina duidelijk. Het was een bijeenkomst om, meer nog dan in andere jaren, stil van te worden. Dat wij leven in vrijheid is een groot goed. Elena verwoordde het zo: “elke dag wakker worden door de wekker en niet door het luchtalarm.” De emotie in haar stem was voelbaar voor de vele aanwezigen.

De Oekraïense vierde Kerst nog in haar vaderland. Haar Oekraïne van voor 24 februari is er niet meer. Ze ziet nu de mensen in Oekraïne lijden en strijden. Ook burgemeester Jos van Bree legde een link tussen de Tweede Wereldoorlog en de oorlog in Oekraïne. “We hebben 77 jaar gedacht dat dit ons nooit meer zou overkomen”, aldus Van Bree. “De oorlog is voor het eerst in lange tijd weer dicht bij huis.” Vrijheid is een werkwoord, iets waar we constant aan moeten blijven werken. Van Bree: “de inwoners van Oekraïne voelden zich veilig. Hun wereld leek heel erg op de onze.” We voelen de behoefte om de inwoners van Oekraïne te helpen en tegelijkertijd voelen we ons machteloos.

“Laten we onze vrijheid koesteren, alle dagen van het jaar”, gaf de burgemeester aan. Persoonlijke verhalen

raken ons, maken ons bewust hoe kwetsbaar onze vrijheid is. De elfjarige Anastasia Repetylo zong een Oekraïens lied. Vol overgave. Het overgrote deel van de aanwezigen begreep waarschijnlijk geen woord van wat Anastasia zong, maar indrukwekkend en vooral ontroerend was het. Dat bleek wel na afloop van haar optreden waar veel mensen kippenvel van kregen. De organisatie had vooraf verzocht tijdens de toespraken en optredens niet te applaudisseren. Dat verzoek hield, met instemming van de organisatie, geen stand na het ontroerende lied van Anastasia. Helemaal stil was het wel om acht uur. Twee minuten was er niets anders te horen dan wat gefluit van vogels.

Indrukwekkend was ook het gedicht dat Jessie Naus, voorleeskampioen van Mierlo, voordroeg. Zij had het over verbondenheid en liefde. “Liefde is elkaar steunen. Liefde is zien wat er zichtbaar is”, vertelde Jessie.

Pastoor Van der Maazen hield een toespraak waarin Titus Brandsma naar voren kwam. Pater Brandsma verzette zich in de Tweede Wereldoorlog tegen het nazisme, werd in 1942 gearresteerd door de Duitse bezetter en later in Dachau vermoord. Paus Franciscus zal pater karmeliet Titus Brandsma op 15 mei heilig verklaren. Brandsma streed volgens pastoor Van der Maazen onder meer voor persvrijheid. Dat wij in vrijheid leven is bijzonder, benadrukte Van der Maazen. “Vrede, vrijheid en democratie zijn kwetsbaar”, maakte de pastoor duidelijk.

reageer als eerste

Uit de krant

Herdenken is van cruciaal belang,
maar wordt uitgebuit voor politieke
doeleinden

DODENHERDENKING GEPOLITISEERD

De dodenherdenking is al jaren door het 4 en 5 mei comité gepolitiseerd middels historische onwaarheid te fabriceren door het verzet extra te belichten en die voor en- tijdens de Tweede Wereldoorlog collaboreerden met de Duitse bezetter weg te laten omdat die heden niet in hun en de Haagse politieke kraam past. Over collaborateurs die het Derde Rijk hielpen wil men liever niets meer weten om op die manier de echte geschiedenis weg te poetsen met verhalen over mensen van het verzet die standvastig trouw aan Nederland bleven.In een kast op het ministerie van justitie stond nog zo'n 1,6 meter archiefmateriaal. De jurist Joggle Meihuizen dook er in en ontdekte dat er gevoelig materiaal was achtergehouden. Het bedrijfsleven werkte op grote schaal samen met de Duitse bezetter. En na de oorlog leek er geen haan naar te kraaien, de elite hield elkaar de hand boven het hoofd.

Meihuizen schreef er een dik boek over.

Auteur: J. Meihuizen
Uitgeverij Boom
Nederlands
Paperback
9789053529607
Druk: 1
november 2003
848 pagina's

Wegpoetsers van onze nationale geschiedenis 4 en 5 mei Comité

Het is bijna weer zover dat de burgemeester van Geldrop-Mierlo op het Brits Ereveld aan de Geldropseweg volgens het strak schema van de politiek gekaapte linkse wegpoetsers van onze nationale geschiedenis Comité 4 en 5 mei, daar zijn jaarlijkse toespraak zal houden en de krans leggen. Met de rug naar de plek waar in het verleden Philips met Huub Van Doorne belangrijke lucratieve deals beklonken met het Derde Rijk: restaurant “Lido” 500 meter vanaf het de Oorlogsbegraafplaats. Over collaborateurs die het Derde Rijk hielpen wil men liever niets meer weten om op die manier de echte geschiedenis weg te poetsen met verhalen over mensen van het verzet die standvastig trouw aan Nederland bleven.

In een kast op het ministerie van justitie stond nog zo'n 1,6 meter archiefmateriaal. De jurist Joggle Meihuizen dook er in en ontdekte dat er gevoelig materiaal was achtergehouden. Het bedrijfsleven werkte op grote schaal samen met de Duitse bezetter. En na de oorlog leek er geen haan naar te kraaien, de elite hield elkaar de hand boven het hoofd. Meihuizen schreef er een dik boek over.

Trouw

door Jan Bezemer

29 juni 2006

Boek:
Auteur: J. Meihuizen
Uitgeverij Boom
Nederlands
Paperback
9789053529607
Druk: 1
november 2003
848 pagina's

(samenvatting / review: IFUD of Human Rights)

Toespraak Gerdi Verbeet

Welkomstwoord bij de bijeenkomst met lokale organisatoren in het kader van 75 jaar vrijheid in Fort Voordorp te Groenekan, 24 november 2018

Beste gasten, vrienden van vrede en vrijheid,

Wat een fantastische opkomst! Ik vind het echt geweldig om te zien dat er zoveel mensen zijn die zich betrokken voelen bij het levend, relevant en actueel houden van de herinnering aan de Tweede Wereldoorlog. Vandaag is een bijzondere dag. We brengen een programma zoals velen van u dat van ons gewend zijn. Maar - zoals u ook om u heen kunt zien - doen we daar vandaag een paar schepjes bovenop. En dat moet ook wel, want er wacht ons een bijzondere uitdaging: de organisatie van de herdenking van het einde van de Tweede Wereldoorlog 75 jaar geleden en de viering van vijfenzeventig jaar vrijheid.

Het Nationaal Comité organiseert de bijeenkomst dit keer niet alleen. Vandaag doen we dat met tal van belangrijke partners. Partners die er samen met u voor gaan zorgen dat we een betekenisvolle herdenking en viering van vijfenzeventig jaar vrijheid kunnen organiseren. Een betekenisvolle herdenking voor iedereen. Jong en oud. Of ze nu in een dorp wonen of in de grote stad, in Zuid of Noord. En dus ook voor al die landgenoten voor wie de Tweede Wereldoorlog niet vanzelfsprekend deel uitmaakt van hun familiegeschiedenis, geen deel is van het ‘familiegeheugen’ omdat de wortels van de familie elders liggen.

U maakt in het ochtendprogramma kennis met al onze partners. En in het middagprogramma maakt u vooral ook kennis met elkaar. Dat doen we tijdens een gezamenlijke Vrijheidsmaaltijd, waarvan ik hoop dat die in 2019 en 2020 door heel het land gehouden worden. Wij nodigen u uit om aan tafel met elkaar te spreken over de waarden van onze vrije democratische rechtsstaat en over de verantwoordelijkheid die we met z'n allen dragen om die rechtsstaat over te dragen aan volgende generaties. En daarna kunt u tijdens de werksessies hele praktische informatie opdoen die nodig is bij het organiseren van al die activiteiten die we met elkaar voor ogen hebben.

Onze staatssecretaris van VWS, Paul Blokhuis, zal straks namens het kabinet het belang van 75 jaar vrijheid onderstrepen. Wat was het mooi dat koning Willem-Alexander hier in de troonrede al aandacht aan gaf. En naast VWS zijn het ministerie van Defensie en recent ook OCW aangehaakt. Dit laatste is van groot belang voor het overdragen van de kennis over de Tweede Wereldoorlog en de verantwoordelijkheid voor het behoud van de vrede en de democratische rechtsstaat aan volgende generaties.

U maakt ook kennis met de voorzitter van het vfonds, Robert Croll. Het vfonds is naast VWS de belangrijkste financier en partner van 75 jaar vrijheid. Ik wil het vfonds hierbij heel erg bedanken. Als voorzitter van het Nationaal Comité, maar ook als voorzitter 75 jaar vrijheid en ook namens alle provincies, gemeenten, musea en alle anderen die zo genereus door jullie worden ondersteund. De niet aflatende steun en betrokkenheid van het vfonds en daarmee de deelnemers aan de goededoelenloterijen is van groot belang voor de toekomst van herdenken en vieren.

Bij binnenkomst heeft u allemaal een uitnodiging ontvangen van het vfonds om hun vriend te worden. Hoe meer vrienden, hoe beter. Dus ik zou zeggen, vul dat formulier in en lever het in bij een van de medewerkers van het Nationaal Comité of het vfonds. Het kost u niets, en het levert onze sector uiteindelijk heel veel op.

Graag heet ik welkom commissaris van de Koning in Noord-Brabant Wim van de Donk. Hij laat u zo meteen nadenken over herdenken. En ook heet ik welkom burgemeester Jan van Zanen die hier is als voorzitter van de VNG namens alle gemeenten. Voorzitter van het platform WO2 Piet Hein Donner (die mij al gewaarschuwd heeft dat hij, nu hij is afgezwaaid als vicevoorzitter van de Raad van State, alle tijd heeft om zich met de van hem bekende energie en doortastendheid op dit werkveld te storten) zal wijze woorden spreken over de samenwerking binnen het herinneringsveld, evenals Mart de Kruif die als programmamanager vanuit de stichting 75 jaar vrijheid een essentiële schakel is in de voorbereidingen van een groots jubileum. Als commandant van de ISAF-troepen in Afghanistan stuurde hij vijfenveertig duizend manschappen aan, dus op hem kunnen we bouwen.

En we hebben ook nog andere belangrijke maatschappelijke partners bij de viering van 75 vrijheid. Zij worden later aan u voorgesteld.

Beste mensen,

Om tot een betekenisvolle herdenking en viering van 75 jaar bevrijding en vrijheid te komen, heeft het Nationaal Comité samen met al deze partners een aantal doelstellingen geformuleerd.

Zo willen we de herdenking aangrijpen om te stimuleren dat de hele Nederlandse samenleving de geschiedenis van de Tweede Wereldoorlog kent en ook bekend is met de impact die deze nog steeds heeft op onze huidige samenleving. En op de wereld om ons heen.

We willen ook dat mensen de viering op 5 mei 2020 van 75 jaar vrijheid ervaren als een belangrijk collectief moment waarop we ons verbonden voelen met elkaar en vooral ook met mensen die onderdrukking en onvrijheid ervaren of ervaren hebben. Verbonden in de opdracht aan ons allemaal om betekenis te geven aan de herinnering aan de Tweede Wereldoorlog, betekenis te geven aan het herdenken van de oorlogsslachtoffers en aan het vieren van onze vrijheid. Een symbolisch moment, want in Zuidoost-Azië en dus in Indonesië, toenmalig Nederlands-Indië, eindigde de oorlog pas op 15 augustus.

We willen dat mensen zich door de viering gestimuleerd voelen om zich ook in te zetten voor vrede, vrijheid, democratie en rechtsstaat. En we willen met 75 jaar vrijheid - en nadrukkelijk ook met de internationale kant van de campagne Europe Remembers - bereiken dat we de veteranen van toen en nu díe waardering en erkenning geven die ze verdienen en onze dankbaarheid tonen.

Dat doen we door stil te staan bij de vrijheid die is bevochten tijdens de Tweede Wereldoorlog door mensen die daarvoor grote offers hebben gebracht. We staan stil bij het militaire geweld, maar ook bij de vele burgerslachtoffers in Europa en Azië en de verschrikkingen van de Holocaust.

Deze rampzalige periode in de wereldgeschiedenis tekent onze samenleving en de wereld om ons heen tot op de dag van vandaag. Het is 5 mei 2020 misschien wel voor het laatst dat ooggetuigen van de Tweede Wereldoorlog actief deel kunnen nemen aan de lustrumactiviteiten. Deze herdenking en viering vormen daarom een scharnier tussen de persoonlijke herinnering van hen die het aan den lijve ondervonden en de geschiedenis zoals velen die kennen uit musea, onderwijs, boeken en films. Dat maakt deze opdracht aan ons allen heel bijzonder. En wat zou het mooi zijn als vanaf 5 mei 2020 onze nationale dag van de vrijheid ook altijd een echte vrije dag zou zijn. 5 mei vrij, ieder jaar, voor iedereen.

Ik hoop dat vandaag voor u een informatieve en inspirerende dag zal zijn, zodat we straks in 2019 en 2020 op een waardige, inspirerende, feestelijke en vooral ook zinvolle manier met elkaar kunnen stilstaan bij vijfenzeventig jaar vrijheid!

TRIBUNAL DE JUSTICIA DE LAS COMUNIDADES EUROPEAS
SOUDNÍ DVŮR EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ
DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABERS DOMSTOL
GERICHTSHOF DER EUROPÄISCHEN GEMEINSCHAFTEN
EUROOPA ÜHENDUSTE KOHUS
ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ
COURT OF JUSTICE OF THE EUROPEAN COMMUNITIES
COUR DE JUSTICE DES COMMUNAUTÉS EUROPÉENNES
CÚIRT BHREITHIÚNAIS NA gCÓMHPHOBAL EORPACH
CORTE DI GIUSTIZIA DELLE COMUNITÀ EUROPEE
EIROPAS KOPIENU TIESA
EUROPOS BENDRIJŲ TEISINGUMO TEISMAS
SÉGEK BÍRÓSÁGA
ISTIZZJA TAL-KOMUNITAJIET EWROPEJ
E VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN
WIEDLIWOŚCI WSPÓLNOT EUROPEJSKICH
STIÇA DAS COMUNIDADES EUROPEIAS
RÓPSKYCH SPOLOČENSTIEV
SKIH SKUPNOSTI
EISÖJEN TUOMIOISTUIN
EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS DOMSTOL
LUXEMBOURG

CJE/04/86
25 oktober 2004

DE TENTOONSTELLING "ANNE FRANK – EEN GESCHIEDENIS VOOR VANDAAG" BIJ HET HOF VAN JUSTITIE

In het kader van het Nederlandse voorzitterschap van de Europese Unie heeft Vassilios Skouris, President van het Hof, in aanwezigheid van Piet Hein Donner, Minister van Justitie van Nederland, de tentoonstelling geopend.

Vassilios Skouris, President van het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen, heeft heden in aanwezigheid van Piet Hein Donner, Minister van Justitie van Nederland, de tentoonstelling "Anne Frank – een geschiedenis voor vandaag" geopend.

Deze rondreizende tentoonstelling, die volgt op de tentoonstelling "De wereld van Anne Frank", heeft al meer dan 10 miljoen bezoekers getrokken in 60 verschillende landen.

De tentoonstelling wil ons tot nadenken stemmen over het belang van begrippen als tolerantie, mensenrechten en democratie in de wereld van vandaag.

***

De tentoonstelling duurt tot en met 10 november 2004.

Beschikbare talen: FR, NL
Deze informatie voor de pers is tevens te vinden op de internetpagina van het Hof
http://curia.eu.int/nl/actu/communiques/index.htm
Voor nadere informatie wende men zich tot de heer Stefaan Van der Jeught
Tel: (00352) 4303 2170 Fax: (00352) 4303 3656

24 november 2018

Foto: Comité 4 & 5 Mei 2018

Staatssecretaris Paul Blokhuis van Volksgezondheid, Welzijn en Sport heeft 1,25 miljoen euro beschikbaar gesteld voor educatieprojecten over de Tweede Wereldoorlog. Blokhuis maakte dat zaterdagmiddag bekend bij de officiële aftrap van 75 jaar vrijheid. In 2019 en 2020 vieren we dat Nederland 75 jaar is bevrijd.

Bijna 400 belangstellenden woonden de presentatie bij van het lustrumprogramma 75 jaar vrijheid. De staatssecretaris, voorzitter van het Nationaal Comité 4 en 5 mei Gerdi Verbeet, voorzitter van het Platform WO2 Piet Hein Donner en voorzitter van de Vereniging Nederlandse Gemeenten Jan van Zanen wezen op het grote belang van een betekenisvolle herdenking en viering van 75 jaar bevrijding en vrijheid. Naast commissarissen van de Koning, burgemeesters en andere bestuurders, waren er tal van vrijwilligers en organisatoren van lokale herdenkings- en bevrijdingsactiviteiten aanwezig.

In het lustrumprogramma 75 jaar vrijheid komen tal van activiteiten samen op het gebied van herdenken en vieren van de bevrijding van Nederland en de vrijheid in ons land sindsdien. Het lustrum vindt plaats in de jaren 2019 en 2020 en grijpt daarmee terug op de belangrijkste gebeurtenissen in de twee laatste oorlogsjaren, 1944 en 1945.

De lustrumactiviteiten gaan plaatsvinden op lokale, regionale, nationale en internationale schaal. Doelstelling van het lustrumprogramma is zoveel mogelijk mensen, van jong tot oud, te betrekken bij een betekenisvolle herdenking en viering van het einde van de Tweede Wereldoorlog. Daarbij wordt niet alleen teruggeblikt, maar ook naar de toekomst gekeken. De waarschuwing die uitgaat van de lessen die uit de Tweede Wereldoorlog kunnen worden getrokken, staat hierbij centraal.

Om brede bekendheid te geven aan dit omvangrijke lustrumproject worden in 2019 en 2020 twee voorlichtingscampagnes gevoerd. Een nationale campagne 75 jaar vrijheid, primair gericht op kennis en bewustwording binnen de Nederlandse samenleving. En een internationale campagne onder de titel Europe Remembers, die zich vooral richt op het betrekken van veteranen, hun families, nabestaanden en andere buitenlandse bezoekers bij de diverse lustrumactiviteiten.

Piet Hein Donner spreekt op Volkstrauertag over de noodzaak van gezamenlijk herdenken

Geplaatst op 25 november 2021

Op zondag 14 november heeft onze president Piet Hein Donner gesproken tijdens de Volkstrauertag op de Duitse Militaire Begraafplaats in Ysselsteyn (NL). Hij sprak hier op uitnodiging van de Duitse Volksbund Deutsche Kriegsgräberfürsorge en de Duitse ambassadeur in Nederland. Op deze dag worden alle slachtoffers van oorlog en geweld herdacht.

Speech van Piet Hein Donner, president van de Oorlogsgravenstichting, ter gelegenheid van Volkstrauertag 14 november 2021 op de Duitse militaire begraafplaats in Ysselsteyn

In de verte tussen de graven staat een houten bank. De bank waar mevrouw Clara von Zitzewitz op zat bij het graf van haar zoon Ernst-Jürgen. Hij kwam, net 18 jaren oud, om in Veghel op 24 september 1944. Jaren wist zijn moeder dat niet; zij kon nog hopen. Pas in 1951 hoorde zij dat hij was omgekomen en hier begraven lag. In 1952 kwam zij hier voor het eerst. Daarna bracht zij ieder jaar hier haar vakantie door; uren, dagen soms weken zittend bij het graf van haar enige zoon. Veertig jaren lang totdat het haar als negentigjarige te zwaar werd. De beheerder zette na enige jaren een bank neer zodat zij niet op de grond hoefde te zitten. De oorlogsgravenstichting heeft onlangs een nieuwe bank geschonken ter vervanging van oude.

Veel landen gedenken dit weekend de gesneuvelde militairen uit twee wereldoorlogen en de oorlogen nadien; veelal met veel militaire eer. Zo niet Volkstrauertag; niet eren, maar treuren, daar gaat het om. Want wat rest, is verdriet en verlies: een moeder die rouwt om haar zoon, want hij is niet meer. Zij had nog een graf om bij te rouwen; miljoenen hebben zelfs dat niet. Wie rondkijkt wordt overweldigd door het aantal; 32.000 graven. En toch, het is de prijs van maar één dag in een oorlog die bijna zes jaren duurde. En ook daarna ging het nog jaren door.

De doden die hier liggen, laten de gruwelijke werkelijkheid zien van die oorlog. Er liggen Duitsers en soldaten van andere nationaliteit die aan hun zijde meevochten. Er liggen Nederlanders, de ergste collaborateurs die geen Nederlandse gemeente op de eigen begraafplaats wenste. Er liggen 300 Duitse burgers; vrouwen en kinderen, de jongsten net enkele dagen oud. Zij waren door de Engelsen voor hun veiligheid overgebracht naar kamp Vught -toen onder Nederlands gezag-, maar werden slachtoffer van de omstandigheden daar. Er liggen Duitse soldaten –velen nog geen of net achttien jaren oud- en er liggen SS'ers, oorlogsmisdadigers van de ergste soort. Dat is de gecompliceerde werkelijkheid van deze begraafplaats. Die staat sinds kort op een gedenkplaat beschreven bij de ingang.

Wij gedenken hier vandaag samen; Duitsers, Nederlanders, vertegenwoordigers van andere landen. Bijzonder is de aanwezigheid van opperrabbijn Jacobs. Samen herdenken; alleen op die wijze kunnen wij een gemeenschappelijke toekomst aan onze kinderen nalaten. Niet door het verleden toe te dekken of te vergeten. Wij herdenken opdat wij niet vergeten. Want het verleden gaat niet weg door het te vergeten en is niet over, door er niet over te spreken. Dan blijft men zitten met een onverwerkt verleden, dat we niet onder ogen durven te komen. We herdenken omdat het verleden niet voorbij is en vergeten geen oplossing biedt.

Het gaat niet om verzoening. Verzoenen met het verleden is een persoonlijke keuze van wie slachtoffer was – misschien van diens nabestaanden; anderen kunnen zich daar niet in mengen en moeten dat ook niet willen. Tussen de huidige generaties heeft vijandschap al lang plaats gemaakt voor goed nabuurschap en vriendschap. Waar het hier om gaat, is de bereidheid samen het verleden in het gezicht te zien en een plaats te geven, met het vaste voornemen gemeenschappelijk verder te gaan met als opdracht: dit nooit weer.

In Nederland zien wij onszelf bij het herdenken graag als erfgenamen van slachtoffers en helden. Herdenken wordt dan al gauw als eren ervaren; ten onrechte. De Nederlandse werkelijkheid van toen was niet zo eenduidig; u ziet het in de graven hier van voormalige Nederlanders. Betoonde moed en geestkracht moeten we met eerbied gedenken; en begane wreedheden met afschuw. Maar steeds moeten wij ons bewust zijn dat wij erfgenaam zijn, zowel van de moed en de geestkracht, als van het vermogen tot geweld en wreedheid, alsook van de bange onverschilligheid bij onzegbare misdaden. Niemand weet wat bij hem zal prevaleren als hij ooit voor de keuze wordt gesteld. Niets wijst erop dat de uitkomst wezenlijk anders zal zijn

dan toen. Laten wij ons daarom, ieder voor zich en gezamenlijk, bestendig inzetten om te voorkomen dat wij of anderen opnieuw in situaties komen waarin het antwoord op die dilemma's op de proef wordt gesteld. Daarom herdenken wij.

Wij herdenken niet om het verleden levend te houden maar om waakzaam te blijven in het heden en zo de toekomst leefbaar te houden; niet terugkijken, maar de toekomst onder ogen zien. Want het verleden is niet voorbij. De misdrijven die toen gepleegd werden, waren niet alleen misdrijven van oorlog. Ze werden in Duitsland gepleegd lang voor er oorlog was en ze werden elders gepleegd zonder oorlog. Het waren misdrijven van het verstand; van menselijk vernuft en organisatievermogen in dienst van foute redeneringen en van het streven naar veiligheid door overheersing en door vernietiging van wat minderwaardig werd geacht en niet paste in het eigen wereldbeeld. Een pervertering van het moderne denken, dat zich niet gebonden achtte door enig gebod of norm. Geloof, hoop en vertrouwen – in vooruitgang, in medemensen en in onszelf – zijn daardoor voor altijd getekend. Die herinnering mag niet tot een litteken worden dat zo af en toe kriebelt op momenten van herdenking. Want het is niet voorbij; niet voor Europa, niet voor de wereld, niet voor ons. De herinnering moet een blijvende handicap zijn, die ons hindert als we weer te veel vertrouwen op onze redeneringen, of ons laten beheersen door angst en zorgen. Want wij allen zijn nabestaanden en overlevenden van wat er toen gebeurde. Daarom dienen wij ook gezamenlijk te herdenken.

Vrede, recht, vrijheid zijn geen duurzaam stabiel gegeven. Het zijn verworvenheden die aanhoudend onderhoud, zorg en waakzaamheid vergen. Dat is hard nodig. Ook in onze tijd raken mensen in de greep van gevoelens van machteloosheid, slachtofferschap en vrees voor wat vreemd is. Die gevoelens moeten serieus genomen worden. Maar ze gebruiken als voedingsbodem voor oplossingen die uitgaan van afsluiting, uitsluiting, onverdraagzaamheid en confrontatie, dat is spelen met vuur. Eerst trekt men zich terug achter nationale grenzen, dan trekt men zich terug achter verschillen binnen de samenleving om uiteindelijk zichzelf uitnemender te achten – en anderen als minderwaardig weg te zetten. De geschiedenis herhaalt zich weliswaar niet op gelijke wijze, maar zij rijmt wel. Dat begint niet met grootschalig geweld, maar met ongeduld, irritatie, belediging, discriminatie en anonieme bedreiging.

Soms is de weg van recht en overleg eindeloos lang. Dan lijkt het aantrekkelijk om resultaat te behalen met wat duwen, trekken en de dwang van voldongen feiten. Maar zo worden rechtsverhoudingen tot krachtsverhoudingen, verschillen tot tegenstellingen; zo wordt vertrouwen tot wantrouwen, verdraagzaamheid tot vijandschap en samenwerking tot tweestrijd. En geweld leidt tot meer geweld. Op die manier zijn wij het huis van vrede en recht dat we nationaal en internationaal gezamenlijk gebouwd hebben om met zijn allen in te leven, steeds vaker eigenmachtig aan het verbouwen om het aan eigen wensen aan te passen.

Wij moeten wat gebeurde: het lijden en de doden, dan ook niet gedenken met monumenten van steen, maar door onszelf te wijden aan behoud en verbetering van medemenselijkheid en een open samenleving die is ingebed in een hecht Europees verband en internationale samenwerking. Ook daarom moeten wij gezamenlijk herdenken. Want wie herdenken voor zich wil houden, begint weer met uitsluiting en met zich af te sluiten; dat voorkomen is nu juist de zin van het herdenken.

Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2014–2015

Vragen gesteld door de leden der Kamer

2014Z20659

Vragen van de leden **Bontes** en **Van Klaveren** (Beiden Groep Bontes/Van Klaveren) aan de Minister van Buitenlandse Zaken over *het bericht dat de Duitse ambassadeur aanstaande zondag ook Duitse SS'ers wil herdenken* (ingezonden 14 november 2014).

Vraag 1
Bent u bekend met het bericht «Duitse ambassadeur herdenkt ook SS'ers in Nederland»?[1]

Vraag 2
Welke vertegenwoordigers van de Nederlandse overheid, militair of anderszins, zullen de plechtigheid op de begraafplaats Ysselsteyn bijwonen? Graag een volledig overzicht.

Vraag 3
Deelt u de mening, dat het herdenken van SS'ers leidt tot bagatellisering van het kwaad dat het antisemitische nazi-bewind voorstond? Zo neen, hoe beoordeelt u het herdenken van SS'ers dan wel?

Vraag 4
Bent u bereid om alles in het werk te stellen om te voorkomen dat Nederlandse militairen of andere vertegenwoordigers van de Nederlandse overheid een herdenking van SS'ers bijwonen? Zo neen, waarom niet?

[1] http://www.telegraaf.nl/binnenland/23322256/__SS_ers_herdacht_in_Nederland__.html

kv-tk-2014Z20659
's-Gravenhage 2014

Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2014–2015 **Aanhangsel van de Handelingen**

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

707

Vragen van de leden **Bontes** en **Van Klaveren** (Beiden Groep Bontes/Van Klaveren) aan de Minister van Buitenlandse Zaken over *het bericht dat de Duitse ambassadeur aanstaande zondag ook Duitse SS'ers wil herdenken* (ingezonden 14 november 2014).

Antwoord van Minister **Koenders** (Buitenlandse Zaken) (ontvangen 1 december 2014)

Vraag 1
Bent u bekend met het bericht «Duitse ambassadeur herdenkt ook SS'ers in Nederland»?[1]

Antwoord 1
Ja.

Vraag 2
Welke vertegenwoordigers van de Nederlandse overheid, militair of anderszins, zullen de plechtigheid op de begraafplaats Ysselsteyn bijwonen? Graag een volledig overzicht.

Antwoord 2
De commissaris van de Koning, de wethouder Economische Ontwikkeling van Venray en militairen van het Duits-Nederlandse Legerkorps in Münster, de vliegbasis Eindhoven en het Navo-hoofdkwartier in Brunssum hebben op 16 november jl. de plechtigheid op de Duitse militaire begraafplaats Ysselsteyn bijgewoond.

Vraag 3 en 4
Deelt u de mening, dat het herdenken van SS'ers leidt tot bagatellisering van het kwaad dat het antisemitische nazi-bewind voorstond? Zo neen, hoe beoordeelt u het herdenken van SS'ers dan wel?
Bent u bereid om alles in het werk te stellen om te voorkomen dat Nederlandse militairen of andere vertegenwoordigers van de Nederlandse overheid een herdenking van SS'ers bijwonen? Zo neen, waarom niet?

[1] http://www.telegraaf.nl/binnenland/23322256/__SS_ers_herdacht_in_Nederland__.html

ah-tk-20142015-707
ISSN 0921 - 7398
's-Gravenhage 2014

Antwoord 3 en 4
De ceremonie op de begraafplaats Ysselsteyn is niet bedoeld als een «herdenking van SS'ers». Op de «Volkstrauertag» herdenkt Duitsland alle slachtoffers van oorlog en geweldheerschappij op een tot vrede manende en introspectieve wijze, en dit was ook het karakter van deze ceremonie. De Duitse Bondsdag heeft ter gelegenheid van «Volkstrauertag» op 16 november jl. een herdenkingsplechtigheid gehouden waarbij naast de Duitse president Gauck, ook onder anderen een Israëlische oud-ambassadeur een toespraak heeft gehouden. Over de gruweldaden van het nazi-bewind en de verschrikkelijke rol die de SS heeft gespeeld in de Tweede Wereldoorlog bestaat geen enkel misverstand.

Herdenken

Duitsland het slachtofferschap van het Derde Rijk aanmeten i.p.v. het daderschap past niet in de verhouding met het leed dat de Joodse gemeenschap is aangedaan. De Joodse gemeenschap komt het slachtofferschap toe.

nationale herdenking en viering bevrijding

Nationaal Comité 4 en 5 mei

Audio Rarities
Music Company International
dhr. J.P. van den Wittenboer
Postbus 324
5660 AH GELDROP

Amsterdam, 19 augustus 1998

Betreft: uw schrijven d.d. 30 juli 1998
Kenmerk: 98/2035/140-W

Geachte heer van den Wittenboer,

Hartelijk dank voor het toesturen van de cd 'Hitler's inferno' en de vele schriftelijke bijlagen. Met belangstelling heb ik van e.e.a. kennisgenomen. Omdat wij niet over een publiekstoegankelijke documentatie beschikken, zend ik u hierbij alle materialen retour zodat u deze nog een keer kunt gebruiken.

Vooral uw statement over de waarde en noodzaak van 'de les van gisteren' (in het lezenswaardige boekje 'tolerantie in Mierlo') sprak mij aan. Ik herkende daarin de drijfveer voor onze activiteiten. Ook het Nationaal Comité 4 en 5 mei werkt vanuit de overtuiging dat kennis over het verleden en het jaarlijks stilstaan bij de Tweede Wereldoorlog noodzakelijk is om de vrijheid van nu te kunnen waarderen, te bewaken en te verankeren in de toekomst.

Ik wens u succes bij uw inspanningen tegen vooroordelen en racisme en voor een wereld waarin mensen met respect voor elkaar samenleven.

Met vriendelijke groet,

Aik Meeuse
communicatie/voorlichting

c.c. Nationaal Oorlogs- en Verzetsmuseum Overloon
dhr S. Temming

Rapenburgerstraat 109 1011 VL Amsterdam Tel. 020 - 620 96 88 Fax 020 - 620 56 20
http://www.4en5mei.nl E-mail: info@natcom45.nl

Ook Duitse Jodenraad wijst herdenking op nazibegraafplaats Venray-Ysselsteyn af

22 oktober 2020 | nazibegraafplaats, Revisionisme, Ysselsteyn

AMSTERDAM, 22 okt. 2020 – Het Centraal Joods Overleg (CJO) heeft de Duitse ambassadeur in Nederland, Dirk Brengelmann, gevraagd om de Nederlandse locatie van de Duitse dodenherdenking in Nederland te verplaatsen van de enorme nazibegraafplaats Venray-Ysselsteyn. Het overkoepelend orgaan van de Duitse Joden, de zg. Zentralrat in Berlijn steunt dit verzoek.

Sinds half september loopt al een petitie tegen deze herdenking op 15

november in het 75ste bevrijdingsjaar. Dit petitie is gestart omdat daar veel grote nazi-oorlogsmisdadigers, beulen en Nederlandse verraders liggen. Hier ligt o.m. SS-luitenant Julius Dettmann, die Anne Frank en haar familie liet deporteren, en die het commando had over de executie van de grootste Nederlandse verzetsman, Johannes Post. Ysselsteyn is met 28 ha de grootste nazibegraafplaats van Europa en degene die het dichtst bij Duitsland ligt.

De oproep kreeg al steun van de Nederlandse opperrabbijnen Jacobs en Evers, van nazi-jagers als Serge en Beate Klarsfeld in Parijs, van Joodse gemeenten, diverse verzetsorganisaties zoals de Fed. van Europese Verzetsbewegingen FIR in Berlijn en 200 historici en publicisten De petitie werd opgezet door Arthur Graaff, antifascist, zoon van een gedecoreerd verzetsman.

https://herdenknazisniet.petities.nl/.

Het CJO noemt Ysselsteyn 'uiterst pijnlijk en onbegrijpelijk'. "Het CJO verzoekt u daarom om de herdenking vanaf nu op een andere plek te houden. Een plaats, die niet het gevoel geeft dat de grootste misdadigers van de recente geschiedenis, vereerd worden," aldus Eddo Verdoner, voorzitter van het CJO.

Ysselsteyn telt ruim 31.000 nazisoldaten, SS'ers en Nederlandse Jodenjagers, beulen en verraders. Zij zijn gevallen in vrijwel alle gemeenten in Nederland, die deze doen niet wilden behouden. Uit Amsterdam liggen er bijv. 600. Hier liggen ook gruwelijke beulen zoals de Duitsers en dr Ernst Knorr, Arthur Thomsen, Ernst Wehner en de foute Nijmeegse politiecommissaris Anton van Dijk, die alle 500 Joden uit zijn stad liet wegvoeren.

In een brief aan

Brengelmann stelt het CJO:

“Het Centraal Joods Overleg, de koepel van Joodse organisaties in Nederland, begrijpt het belang van deze dag, maar niet op deze plek. De Volkstrauertag is er voor alle slachtoffers, burgers en militairen, uit alle oorlogen. Het probleem is echter dat deze herdenking in Nederland plaats heeft op een begraafplaats waar bijna uitsluitend Duitse soldaten, SS’rs en Nederlandse oorlogsmisdadigers uit de Tweede Wereldoorlog liggen (31511 van de 35198 graven). Daaronder bevinden zich mensen, die zwaar hebben huisgehouden onder de Joodse bevolking van Nederland en het verzet. Door als herdenkingsplek Ysselsteyn te nemen, worden feitelijk de daders van de donkerste periode van de Duitse geschiedenis herdacht. In Duitsland kiest men dikwijls een ander soort plaats. Zo wordt de herdenking in Berlijn in de Bondsdag en bij het graf van Joodse soldaten uit de Eerste Wereldoorlog gehouden.”

De datum 15 november is de dag van de Duitse dodenherdenking. Tot het jaar 2000 gebeurde die Duitse herdenking in Nederland niet op Ysselsteyn. Doorgaans nemen burgemeester, de commissaris van de koning in Limburg en andere officials en hoge militairen ook deel aan de herdenking, leggen er kransen en de militairen salueren. Nazaten verzetsmensen vinden vooral dat onverdraaglijk. Petitieschrijver Arthur Graaff wijst erop dat zijn vader drie jaar nazigevangene was en een oom van hem in Dachau is omgebracht en dat het goed mogelijk is dat er nazisoldaten op Ysselsteyn liggen die zijn vader of oom arresteerden en wegvoerden.

Het stoort Graaff bijzonder dat op de websites van de nazibegraafplaats of in het bezoekerscentrum niets over

Jodenvervolging of andere oorlogsmisdaden staat. ‘Deze worden volledig doodgezwegen. Ook in een nieuw schoolboekje over WO-II dat ze net hebben uitgegeven. Woorden als ‘holocaust’ of ‘dader’ komen daar niet in voor, net zomin als ‘oorlogsmisdadiger. Onbegrijpelijk en onaanvaardbaar.’ (ZIE BIJLAGE)

Vredeseducatie_Doeboek_schets_NL_05_12_2019_Geheel def

Graaff wijst erop dat de digitale vorm van de herdenking die op YouTube moet komen. even onacceptabel is als de werkelijke. ‘Het plan is om een dag tevoren toch kransen op Ysselsteyn te leggen en die dan te videoën. Dat is natuurlijk ook totaal niet de bedoeling en we zullen YouTube benaderen om dit onmogelijk te maken. Iedere krans is daar volkomen fout, maar vooral die van de gemeente Venray, de provincie Limburg en Duitse en Nederlandse militairen. Die militairen doen dat ook al tijdens de Vierdaagse, als ze toch in de buurt zijn. Alle herdenkingen daar moeten voor eens en voor altijd stoppen.’

Tags: Nazibegraafplaats Ysselsteyn

Next Post

‘Stop met Duitse dodenherdenking in Ysselsteyn’

Pagina’s

Berichten

De Antifascist

Fascisme nader bekeken

Over ons

Foto’s

Links

Contact

Donaties

Steun ons!

Wil je de AFVN financieel ondersteunen? Dat stellen wij zeer op prijs! De AFVN is een financieel onafhankelijke organisatie compleet afhankelijk van vrijwillige bijdragen en ontvangt geen subsidie. Jong of oud – je kunt vrijblijvend doneren! Donaties kun je hier doen.

Je kunt ook via handmatige overschrijving doneren op ons rekeningnummer “NL29 INGB 0003 206 900” t.n.v “AFVN Amersfoort”

Vrijwilliger worden!

Wil je ons liever helpen als vrijwilliger, neem dan contact op via onze contact

pagina.

© 2022 Antifascistische oud-Verzetsstrijders Nederland. Powered by webastronaut.eu

Auschwitz Comité dreigt met boycot dodenherdenking

Het Nederlands Auschwitz Comité dreigt de nationale dodenherdenking op 4 mei op de Dam in Amsterdam te boycotten. Het comité wil dat het Nationaal Comité 4 en 5 mei een omstreden gedicht van de 15-jarige scholier Auke de Leeuw terugtrekt.

De scholier zal een gedicht voordragen over de 'foute keuze' van zijn oudoom, die zich tijdens de Tweede Wereldoorlog aansloot bij de Waffen-SS. Het Auschwitz Comité zegt hier 'met ontzetting' kennis van te hebben genomen. 'De Waffen-SS heeft zich aan het Oostfront schuldig gemaakt aan oorlogsmisdaden.'

Bron: het Parool

26 april 2012

Verbeet en haar comité kregen al eerder zware kritiek vanwege antisemitische fouten, zoals het plan een gedicht over een SS'er te laten voordragen op de Dam 4 mei, de enorme nazibegraafplaats Ysselsteyn (Venray) aanduiden als 'erebegraafplaats' en de definitie van de herdachten vorig jaar zo te verruimen, dat ook de hier gestorven nazibeulen en Nederlandse SS'ers daaronder vallen.

Bron:
Droog Magazine

UNITED STATES HOLOCAUST MEMORIAL MUSEUM

New Cabinet Meeting in Berlin

Film | Accession Number: 1991.260.1 | RG Number: RG-60.0203 | Film ID: 200

Nighttime march of SS, SA, and stormtroopers. Hitler spotlit in upper window of Reichstag. Soft, murky tracking shots of crowd, torches, flags. A little hard to see, but creates an interesting atmosphere with the sounds and the swarming spotlight. Inside the Hotel Kaiserhof, before the Cabinet meeting begins. Everyone in suits, gathered around, mingling, a bit disorganized. Posing for their first official photograph. Cabinet members include (according to BA documentation): Hitler, Goering, von Papen, Seldte, Gerecke, von Schwerin Krosigk, Frick, von Blomberg, and Hugenberg. More shots of crowd outside, singing the German national anthem.

Source:Film Title Deuling Tonwoche
Event: 1933 January 30
Berlin, Germany

https://collections.ushmm.org/search/catalog/irn1001201

Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights

R E G I S T E R E D P O S T

UNITED STATES HOLOCAUST MEMORIAL MUSEUM
Associate Deputy Chief Development Officer Planned Giving and Endowments
Planned Giving and Endowments George E. Hellman, JD

100 Raoul Wallenberg Place, SW Washington, DC 20024-2126

UNITED STATES

RE: DONATION
Mierlo, January 5 - 2021

Dear Mr. Hellman,

We send you the Annual Report 2020 of our foundation IFUD of Human Rights on data DVD-rom, (pdf-file). In the Annual Report you can find the information about the donation to the USHMM Museum.

Adolf Hitler called the national anthem “Deutschland,Deutschland über alles” on 1 August 1937 "the song that was sung for us Germans on most sacred revelation". From 1940 the Horst Wessel-song was added to the Deutschland-song each time. Millions of people sang themselves, Germany and the "Ostmark" included in "Her Blood and her grave". It came as no surprise that in 1945 the Allies in Germany, both songs, like all National-socialist songs forbidden.

The coupling of the "Deutschlandlied" with the "Horst-Wessel-Lied" during the Nazi era seriously damaged (lyrics and melody) of Joseph Haydn and the lyrics of Heinrich Hoffmann von Fallersleben. The German national anthem reminds too much of the Nazis. I want them to stop. Legal: First under Dutch law with a notarial deed, and then by means of an European Enforcement Order, in the Member States of the EU as well as Germany. [the concept of ‘uncontested claims' should cover all situations in which a creditor, given the verified absence of any dispute by the debtor as to the nature or extent of a pecuniary claim, has obtained either a court decision against that debtor] REGULATION (EC) No 805/2004 OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL of 21 April 2004 creating a European Enforcement Order for uncontested claims.

Human rights and the Holocaust is used selectively at times and places that suits/suited the Dutch state itself. Anything that does not fit directly in their stable is automatically refused. In this way, international treaties and laws are also set aside. Everything revolves around maintaining the status quo and international trade.
They protect each other, “State corporate crime”.

The financial possibilities of the foundation "IFUD of Human Rights" to take action against the powerful Dutch state is minimal.We -IFUD of Human Rights together with Audio-Rarities- call on the Dutch State to take serious measures to stop all undemocratic tendencies towards all possible means. This case concern deliberately undemocratic, discriminatory and under the rule of law unworthy acts and/or omissions by the State of the Netherlands. It cannot be attributed to the coincidental concurrence of circumstances.The fact that the Dutch government has allocated more than 8.5 million euros for the establishment of the Holocaust Museum in Amsterdam does not mean that it is the to tolerate (also) the photoshopped images of dignitaries from the Dutch government provided with swastikas, SS-signs and Hitler mustaches that appear online.IFUD of Human Rights has already written several times to change the government's mind about this, to stop this and actually start actions.

Everything runs according to the Dutch legal system, no German or American law necessary. The Dutch state has always been reluctant to contest it. A lawsuit against the Dutch State is necessary before the civil court in The Hague to obtain a "judgment in absentia". This must be done with a Dutch lawyer.

- the most recent information we sent to the dutch State dates from January 2- 2020, and can be found on page 591 of the annual report.
- The letters by Wim Kok concerning Hitler's Inferno and the German national anthem can be found on page 569 - 570 of the annual report.
- The donation to the USHMM can be read on pages 182 / 222 / 225 / 226 and 227 of the annual report.

The museum plays a key role in putting the Dutch State under pressure, more than IFUD of Human Rights and Audio-Rarities can do. The Dutch State is clearly abusing its dominant position as a state. Although the foundation has had everything excellently documented in a notarial deed.

The financial overview of the foundation and Audio-Rarities can be found on page 968.

What actions can the USHMM start:

- The USHMM can send a letter to the Prime Minister in The Hague about the abuse,
- The USHMM can help to get media attention for this case and publish it,
- The USHMM may be able to help arrange an attorney for the case.

Yours Sincerely
IFUD of Human Rights
Chairman
J.P. van den Wittenboer

Data-DvD-rom (Annual report IFUD of Human Rights 2020)

Correspondence:Po.box 324, 5660AH Geldrop The Netherlands
Offices:Kastanje 28, 5731NK Mierlo The Netherlands
C.o.C.reg:41092925 Eindhoven N.L.
E-mail: ifudofhumanrights@yahoo.com
Internet: http://ifudofhumanrights.webs.com
Phone:+31 -(0)6 50 425 552

CAO-norm

Hoge Raad beantwoordt deze vraag in een arrest.

De CAO-norm is een puur taalkundige uitleg op de inhoud in het licht van de gehele tekst zonder tekstinterpretatie van de authentieke akte,de letterlijke bewoordingen is van doorslaggevende betekenis , zodat het niet aankomt op de bedoelingen van de partijen. CAO-norm strekt tevens ertoe te verzekeren dat dit op dezelfde wijze wordt uitgelegd voor derden zoals b.v. de belastingdienst.

Alleen in geval bij een betwisting -men dient voor de rechtbank te verschijnen- kan bewijs worden geleverd door alle middelen,tenzij de wet anders bepaalt.

ARREST VAN HET HOF (Derde kamer)

16 juni 2016 (*)

„Prejudiciële verwijzing – Ruimte van vrijheid, veiligheid en recht – Justitiële samenwerking in burgerlijke zaken – Verordening (EG) nr. 805/2004 – Europese executoriale titel voor niet-betwiste schuldvorderingen – Artikel 3, lid 1, tweede alinea, onder b) – Voorwaarden voor waarmerking – Verstekvonnis – Begrip ‚niet-betwiste schuldvordering' – Procedurele houding van een partij die zich kan beroepen op het ontbreken van betwisting van de schuldvordering"

In zaak C-511/14,

betreffende een verzoek om een prejudiciële beslissing krachtens artikel 267 VWEU, ingediend door het Tribunale di Bologna (rechtbank Bologna, Italië) bij beslissing van 6 november 2014, ingekomen bij het Hof op 14 november 2014, in de procedure

Pebros Servizi Srl

tegen

Aston Martin Lagonda Ltd,

wijst

HET HOF (Derde kamer),

samengesteld als volgt: L. Bay Larsen, kamerpresident, D. Šváby, J. Malenovský, M. Safjan (rapporteur) en M. Vilaras, rechters,

advocaat-generaal: Y. Bot,

griffier: A. Calot Escobar,

gezien de stukken,

gelet op de opmerkingen van:

– Pebros Servizi Srl, vertegenwoordigd door N. Maione, avvocato,

– de Italiaanse regering, vertegenwoordigd door G. Palmieri als gemachtigde, bijgestaan door M. Salvatorelli, avvocato dello Stato,

– de Duitse regering, vertegenwoordigd door T. Henze en J. Kemper als gemachtigden,

– de Europese Commissie, vertegenwoordigd door F. Moro en M. Wilderspin als gemachtigden,

gehoord de conclusie van de advocaat-generaal ter terechtzitting van 14 januari 2016,

het navolgende

Arrest

1 Het verzoek om een prejudiciële beslissing betreft de uitlegging van artikel 3, lid 1, van verordening (EG) nr. 805/2004 van het Europees Parlement en de Raad van 21 april 2004 tot invoering van een Europese executoriale titel voor niet-betwiste schuldvorderingen (PB 2004, L 143, blz. 15).

2 Dit verzoek is ingediend in het kader van een procedure die de in Italië gevestigde vennootschap Pebros Servizi Srl heeft ingeleid tot waarmerking als Europese executoriale titel, in de zin van verordening nr. 805/2004, van een definitief geworden vonnis dat bij verstek is gewezen tegen de in het Verenigd Koninkrijk gevestigde vennootschap Aston Martin Lagonda Ltd (hierna: „Aston Martin").

Toepasselijke bepalingen

Unierecht

3 De overwegingen 5, 6, 10, 12, 17 en 20 van verordening nr. 805/2004 luiden als volgt:

„(5) Het begrip ‚niet-betwiste schuldvorderingen' dient betrekking te hebben op alle situaties waarin een schuldeiser, gelet op het feit dat gebleken is dat de schuldenaar de aard of de omvang van een schuldvordering niet betwist, een gerechtelijke beslissing tegen deze schuldenaar heeft verkregen of een executoriale titel waarmee de schuldenaar uitdrukkelijk moet instemmen, in de vorm van een door een gerecht goedgekeurde schikking of een authentieke akte.

(6) Het ontbreken van betwisting door de schuldenaar overeenkomstig artikel 3, lid 1, onder b), kan de vorm aannemen van verstek laten gaan bij de terechtzitting of van geen gevolg geven aan een verzoek van het

gerecht om het voornemen kenbaar te maken zich in de zaak schriftelijk te verweren.

[...]

(10) Wanneer een gerecht in een lidstaat een beslissing inzake een niet-betwiste schuldvordering heeft gegeven in een gerechtelijke procedure waarin de schuldenaar zich afzijdig heeft gehouden, is de afschaffing van elke vorm van controle in de lidstaat van tenuitvoerlegging onlosmakelijk verbonden met en afhankelijk van het bestaan van voldoende waarborgen voor de inachtneming van de rechten van de verdediging.

[...]

(12) Minimumnormen dienen te worden vastgesteld voor de procedure die tot de beslissing leidt, teneinde ervoor te zorgen dat de schuldenaar, zo tijdig en op zodanige wijze als met het oog op zijn verdediging nodig is, in kennis wordt gesteld van de tegen hem ingestelde vordering, van de vereisten voor zijn actieve betrokkenheid bij de procedure om de vordering te betwisten, en van de gevolgen indien hij zich afzijdig houdt.

[...]

(17) De gerechten die bevoegd zijn te controleren of de procedurele minimumnormen volledig zijn nageleefd, dienen, indien dat het geval is, een gestandaardiseerd bewijs van waarmerking als Europese executoriale titel te verstrekken dat deze controle en de resultaten ervan transparant maakt.

[...]

(20) Het verzoek om waarmerking als Europese executoriale titel voor niet-betwiste schuldvorderingen is een keuzemogelijkheid voor schuldeisers, die in plaats daarvan ook voor het systeem van erkenning en tenuitvoerlegging krachtens verordening (EG) nr. 44/2001 [van de Raad van 22 december 2000 betreffende de rechterlijke bevoegdheid, de erkenning en de tenuitvoerlegging van beslissingen in burgerlijke en handelszaken (PB 2001, L 12, blz. 1)] of krachtens andere Gemeenschapsinstrumenten kunnen kiezen."

4 Artikel 1 van verordening nr. 805/2004, met als opschrift „Doel", luidt als volgt:

„Deze verordening heeft ten doel om door de vastlegging van minimumnormen een Europese executoriale titel voor niet-betwiste schuldvorderingen in het leven te roepen ten behoeve van het vrije verkeer

van beslissingen, gerechtelijke schikkingen en authentieke akten in alle lidstaten zonder dat in de lidstaat van tenuitvoerlegging een intermediaire procedure hoeft te worden ingeleid voorafgaand aan de erkenning en tenuitvoerlegging."

5 Artikel 3 van deze verordening, met als opschrift „Als Europese executoriale titel te waarmerken executoriale titels", bepaalt in lid 1:

„Deze verordening is van toepassing op beslissingen, gerechtelijke schikkingen en authentieke akten inzake niet-betwiste schuldvorderingen.

Een schuldvordering wordt als niet-betwist beschouwd indien:

a) de schuldenaar uitdrukkelijk met de schuldvordering heeft ingestemd door het bestaan van de schuld te erkennen door middel van een schikking die door een gerecht is goedgekeurd of die in de loop van de gerechtelijke procedure voor een gerecht is getroffen; of

b) de schuldenaar zich niet, overeenkomstig de toepasselijke vormvoorschriften volgens het recht van de lidstaat van oorsprong, in de loop van de gerechtelijke procedure tegen de schuldvordering heeft verweerd; of

c) de schuldenaar tijdens de terechtzitting over de schuldvordering niet is verschenen of was vertegenwoordigd, nadat hij die schuldvordering in de loop van de procedure aanvankelijk had betwist, op voorwaarde dat deze handelwijze volgens het recht van de lidstaat van oorsprong gelijkstaat met een stilzwijgende erkenning van de schuldvordering of van de door de schuldeiser beweerde feiten; of

d) de schuldenaar bij authentieke akte uitdrukkelijk de schuldvordering heeft erkend."

6 Artikel 6 van diezelfde verordening, met als opschrift „Voorwaarden voor waarmerking als Europese executoriale titel", bepaalt in lid 1:

„Een in een lidstaat gegeven beslissing inzake een niet-betwiste schuldvordering wordt, op te eniger tijd aan het gerecht van oorsprong gedaan verzoek, als Europese executoriale titel gewaarmerkt, indien

a) de beslissing in de lidstaat van oorsprong uitvoerbaar is; en

b) de beslissing niet strijdig is met de bevoegdheidsregels van de afdelingen 3 en 6 van hoofdstuk II van verordening (EG) nr. 44/2001; en

c) de gerechtelijke procedure in de lidstaat van oorsprong aan de in hoofdstuk III gestelde vereisten voldeed, wanneer het gaat om een niet-betwiste schuld in de zin van artikel 3, lid 1, onder b) of c) [...]".

7 Artikel 9 van verordening nr. 805/2004 bepaalt onder het opschrift „Verstrekking van het bewijs van waarmerking als Europese executoriale titel" in lid 1:

„De Europese executoriale titel wordt verstrekt in de vorm van het in bijlage I opgenomen standaardformulier."

8 In hoofdstuk III van verordening nr. 805/2004, met de artikelen 12 tot en met 19, zijn minimumnormen voor procedures betreffende niet-betwiste schuldvorderingen vastgelegd. Deze normen, die dienen ter vrijwaring van de rechten van verdediging van de schuldenaar, zien niet alleen op de wijze van betekening of kennisgeving van het gedinginleidend stuk en andere akten, maar ook op de informatieve inhoud van dat stuk, waarbij de schuldenaar moet worden ingelicht over de schuldvordering en over de ter betwisting ervan te volgen procedure. Artikel 12 van deze verordening, met als opschrift „Toepassingsgebied van de minimumnormen", bepaalt in lid 1 ervan:

„Een beslissing inzake een schuldvordering die onbetwist is in de zin van artikel 3, lid 1, onder b) of c), kan alleen als Europese executoriale titel worden gewaarmerkt indien de gerechtelijke procedure in de lidstaat van oorsprong aan de in dit hoofdstuk vastgestelde vormvoorschriften voldeed."

9 Artikel 27 van verordening nr. 805/2004, met als opschrift „Verhouding tot verordening (EG) nr. 44/2001", bepaalt:

„Deze verordening laat de mogelijkheid onverlet om een beslissing, een gerechtelijke schikking of een authentieke akte inzake een niet-betwiste schuldvordering te laten erkennen en ten uitvoer te laten leggen overeenkomstig verordening (EG) nr. 44/2001."

Italiaans recht

10 Naar Italiaans recht is de verstekprocedure geregeld in boek II, titel I, hoofdstuk VI, van de Codice di procedura civile (wetboek van burgerlijke rechtsvordering). Dat hoofdstuk VI bevat de artikelen 290 tot en met 294 van dit wetboek.

11 Artikel 291 van het wetboek van burgerlijke rechtsvordering bepaalt onder het opschrift „Verstek van de verwerende partij" in de eerste alinea:

„Indien de verwerende partij niet aanwezig is en de rechterlijke instantie die kennis neemt van de zaak een onrechtmatigheid vaststelt die tot de nietigheid

van de kennisgeving van de dagvaarding leidt, verleent hij de verzoekende partij een bindende termijn voor een nieuwe kennisgeving. De nieuwe kennisgeving belet verval.”

12 Artikel 293 van dit wetboek, met als opschrift „Verschijning van de in gebreke blijvende partij”, bepaalt:

„De in gebreke blijvende partij kan te allen tijde in de loop van de procedure verschijnen tot aan de terechtzitting waarop de vorderingen worden omschreven.

Deze partij kan verschijnen door indiening van een memorie, van de volmacht en de stukken ter griffie, ofwel ter terechtzitting.

De in gebreke blijvende partij die verschijnt, kan in elk geval op de eerste terechtzitting of binnen de termijn die haar is gesteld door de rechterlijke instantie die kennis neemt van de zaak, de lastens haar overgelegde schrifturen betwisten.”

13 Artikel 294 van ditzelfde wetboek bepaalt onder het opschrift „Ontheffing van verval” in de eerste alinea:

„De in gebreke blijvende partij die verschijnt, kan de rechterlijke instantie die kennis neemt van de zaak, verzoeken ertoe te worden gemachtigd handelingen te stellen waarvoor anders verval zou zijn ingetreden, indien zij aantoont dat zij wegens de nietigheid van de dagvaarding of van de kennisgeving ervan geen kennis heeft kunnen nemen van het geding of dat zij verhinderd was te verschijnen om een reden buiten haar wil om.”

Hoofdgeding en prejudiciële vraag

14 Blijkens de verwijzingsbeslissing heeft Pebros Servizi verschillende vennootschappen, waaronder Aston Martin, gedagvaard om te verschijnen voor het Tribunale di Bologna (rechtbank Bologna, Italië).

15 Aston Martin is niet verschenen in de procedure die Pebros Servizi bij deze rechter tegen haar had aangespannen, hoewel volgens de verwijzingsbeslissing de dagvaarding aan Aston Marin regelmatig is betekend en Aston Martin in staat is gesteld aan deze procedure deel te nemen.

16 Bij vonnis van 24 januari 2014 waarmee deze procedure is beëindigd, heeft het Tribunale di Bologna Aston Martin veroordeeld tot betaling aan Pebros Servizi van het bedrag van 18 000 EUR, te vermeerderen met de wettelijke rente vanaf de bekendmaking van dat vonnis tot aan de dag van betaling, en tot betaling van de kosten, zijnde een bedrag van 835 EUR en een bedrag van

9 500 EUR voor de proceskosten respectievelijk bedrijfskosten, te vermeerderen met de belasting over de toegevoegde waarde en andere naar Italiaans recht verschuldigde aanvullende socialezekerheidsbijdragen.

17 Dit vonnis is definitief geworden doordat geen hoger beroep is ingesteld.

18 Op 14 oktober 2014 heeft Pebros Servizi het Tribunale di Bologna verzocht om waarmerking van dat vonnis als Europese executoriale titel in de zin van verordening nr. 805/2004 teneinde de procedure van tenuitvoerlegging aan te vatten met het oog op invordering van haar schuldvordering.

19 De verwijzende rechter twijfelt eraan of verordening nr. 805/2004 in het hoofdgeding van toepassing is, aangezien in het Italiaanse rechtsstelsel afwezigheid tijdens de procedure geen aanvaarding door de verweerder van de tegen hem ingestelde vordering impliceert. Derhalve rijst de vraag of een veroordeling bij verstek kan worden gelijkgesteld met een veroordeling wegens een niet-betwiste schuldvordering.

20 In dit verband merkt deze rechter op dat het begrip „niet-betwist” voor tweeërlei interpretatie vatbaar is. Volgens de eerste interpretatie, die deze rechter voorstaat en die gebaseerd is op het nationale recht, is toepassing van verordening nr. 805/2004 uitgesloten omdat de verstekprocedure in de Italiaanse rechtsorde niet gelijk te stellen is met een niet-betwisting van de schuldvordering. Volgens de tweede interpretatie wordt het begrip „niet-betwist” daarentegen autonoom door het Unierecht gedefinieerd en ziet het ook op de afwezigheid tijdens de procedure.

21 Tegen deze achtergrond heeft het Tribunale di Bologna de behandeling van de zaak geschorst en het Hof verzocht om een beslissing over de volgende prejudiciële vraag:

„In geval van een verstekvonnis (niet-verschijning ter terechtzitting) waarbij de afwezige verweerder is veroordeeld zonder dat hij evenwel als partij die niet aan de procedure heeft deelgenomen op welke wijze ook de vordering uitdrukkelijk erkent,

is het dan zaak van het nationale recht om te bepalen of deze procedurele houding al dan niet geldt als niet-betwisting in de zin van verordening nr. 805/2004, en mag het nationale recht in dat geval eventueel bepalen dat er dan geen sprake is van een niet-betwiste schuldvordering,

of

impliceert een verstekvonnis reeds naar zijn aard alleen dat er volgens het recht van de Europese Unie sprake is van een niet-betwiste schuldvordering,

zodat – ongeacht de wijze waarop de nationale rechter die vraag beoordeelt – verordening nr. 805/2004 van toepassing is?”

Ontvankelijkheid van het verzoek om een prejudiciële beslissing en van de prejudiciële vraag

22 De Italiaanse regering betwist de ontvankelijkheid van zowel het verzoek om een prejudiciële beslissing als de prejudiciële vraag.

Ontvankelijkheid van het verzoek om een prejudiciële beslissing

23 Volgens de Italiaanse regering handelt het Tribunale di Bologna in het hoofdgeding niet als een „rechterlijke instantie” in de zin van artikel 267 VWEU omdat de procedure die deze rechtbank volgt wanneer zij zich moet uitspreken op een verzoek om waarmerking van een gerechtelijke beslissing als Europese executoriale titel, niet voldoet aan de criteria op basis waarvan deze procedure kan worden aangemerkt als de uitoefening van een rechtsprekende activiteit, zodat deze procedure veeleer moet worden gelijkgesteld met een zuiver administratieve procedure of een procedure van willige rechtspraak.

24 Volgens vaste rechtspraak van het Hof stelt artikel 267 VWEU de verwijzing naar het Hof weliswaar niet afhankelijk van de contradictoire aard van de procedure waarin de nationale rechter een prejudiciële vraag stelt, maar de nationale rechter is alleen bevoegd tot verwijzing naar het Hof, indien bij hem een geding aanhangig is gemaakt en hij uitspraak moet doen in het kader van een procedure die moet uitmonden in een beslissing die de kenmerken vertoont van een rechterlijke uitspraak (arrest van 25 juni 2009, Roda Golf & Beach Resort, C-14/08, EU:C:2009:395, punten 33 en 34 en aldaar aangehaalde rechtspraak).

25 Dat is namelijk het geval voor de procedure tot waarmerking van een gerechtelijke beslissing als Europese executoriale titel. Dienaangaande heeft het Hof reeds verduidelijkt dat deze procedure een rechterlijke toetsing van de in verordening nr. 805/2004 gestelde voorwaarden vereist teneinde te beoordelen of de minimumnormen ter waarborging van de rechten van verdediging van de schuldenaar zijn nageleefd (arrest van 17 december 2014, Imtech Marine Belgium, C-300/14, EU:C:2015:825, punten 46 en 47).

26 Deze verordening verplicht de instantie die een gerechtelijke beslissing als Europese executoriale titel waarmerkt, dus tot een reeks controles betreffende de in het formulier van bijlage I bij verordening nr. 805/2004 opgesomde gegevens. De toetsing van de regelmatigheid van de gerechtelijke procedure die heeft geleid tot een beslissing waarvan om waarmerking wordt verzocht, die deze rechterlijke instantie moet verrichten in het stadium van deze

waarmerking, verschilt niet – zoals de advocaat-generaal in punt 29 van zijn conclusie heeft opgemerkt – van de rechterlijke toetsing die zij in andere procedures moet uitvoeren alvorens een gerechtelijke beslissing te nemen. Bovendien is deze rechter op grond van artikel 6 van deze verordening verplicht om, naast de toetsing van de regelmatigheid van deze vroegere gerechtelijke procedure en de controle van de naleving van de bevoegdheidsregels, met name de uitvoerbaarheid van de genomen beslissing en de aard van de schuldvordering te controleren.

27 Hoewel de procedure van waarmerking volgt op de beslechting van het geschil door middel van een gerechtelijke beslissing die een einde maakt aan het geding, is deze beslissing, zonder waarmerking, bovendien nog niet geschikt voor vrij verkeer binnen de Europese rechtsruimte, zoals de advocaat-generaal in punt 32 van zijn conclusie heeft opgemerkt.

28 Dienaangaande zij eraan herinnerd dat hoewel het begrip „wijzen van haar vonnis" in de zin van artikel 267, tweede alinea, VWEU betrekking heeft op de gehele procedure die leidt tot het vonnis van de verwijzende rechterlijke instantie, dit begrip ruim moet worden uitgelegd teneinde te voorkomen dat tal van procedurekwesties niet-ontvankelijk worden geacht en door het Hof niet kunnen worden uitgelegd en dat het Hof niet in staat is uitspraak te doen over de uitlegging van alle Unierechtelijke bepalingen die de verwijzende rechter dient toe te passen (zie in die zin arresten van 17 februari 2011, Weryński, C-283/09, EU:C:2011:85, punten 41 en 42, en 11 juni 2015, Fahnenbrock e.a., C-226/13, C-245/13, C-247/13 en C-578/13, EU:C:2015:383, punt 30).

29 Derhalve lijkt de procedure tot waarmerking van een gerechtelijke beslissing als Europese executoriale titel uit functioneel oogpunt geen van de vroegere gerechtelijke procedure gescheiden procedure te zijn, doch vormt zij het sluitstuk van die gerechtelijke procedure dat noodzakelijk is om de doeltreffendheid ervan ten volle te verzekeren doordat de schuldeiser aldus in staat wordt gesteld zijn schuldvordering in te vorderen.

30 Gelet op het voorgaande dient te worden vastgesteld dat de waarmerking van een gerechtelijke beslissing als Europese executoriale titel een rechtsprekende handeling is en dat de nationale rechter bij het nemen van deze beslissing gemachtigd is het Hof een prejudiciële vraag te stellen. Bijgevolg is het verzoek om een prejudiciële beslissing ontvankelijk.

Ontvankelijkheid van de prejudiciële vraag

31 De Italiaanse regering werpt een exceptie van niet-ontvankelijkheid van de prejudiciële vraag op en stelt daartoe dat deze vraag niet relevant is aangezien verordening nr. 805/2004 in het hoofdgeding niet dwingend van toepassing is. Volgens deze regering maakt toepassing, in dit geding, van verordening (EU)

nr. 1215/2012 van het Europees Parlement en de Raad van 12 december 2012 betreffende de rechterlijke bevoegdheid, de erkenning en de tenuitvoerlegging van beslissingen in burgerlijke en handelszaken (PB 2012, L 351, blz. 1) het immers mogelijk om het in dit geding gerezen probleem te vermijden, welk probleem besloten ligt in de definitie van een niet-betwiste schuldvordering doordat deze verordening geen verwijzing naar de nationale procedureregels bevat.

32 Dienaangaande hoeft slechts eraan te worden herinnerd dat volgens vaste rechtspraak van het Hof, aangezien op de vragen betreffende de uitlegging van het recht van de Unie een vermoeden van relevantie rust, het Hof een verzoek van een nationale rechter slechts kan afwijzen wanneer duidelijk blijkt dat de gevraagde uitlegging van het recht van de Unie geen verband houdt met een reëel geschil of met het voorwerp van het hoofdgeding, of wanneer het vraagstuk van hypothetische aard is of het Hof niet beschikt over de gegevens, feitelijk en rechtens, die noodzakelijk zijn om een zinvol antwoord te geven op de gestelde vragen (zie met name arrest van 11 juni 2015, Fahnenbrock e.a., C-226/13, C-245/13, C-247/13 en C-578/13, EU:C:2015:383, punt 25 en aldaar aangehaalde rechtspraak).

33 In casu heeft Pebros Servizi op grond van verordening nr. 805/2004 verzocht om waarmerking van een vonnis als Europese executoriale titel. Derhalve moet de rechterlijke instantie waarbij dit verzoek is ingediend, nagaan of is voldaan aan de door deze verordening gestelde voorwaarden. Los van het feit dat verordening nr. 1215/2012 ratione temporis niet van toepassing is op het hoofdgeding, waarvan de feiten dateren van voor de datum van inwerkingtreding van deze verordening, is de omstandigheid dat Pebros Servizi bij afwijzing van dat verzoek volgens de Italiaanse regering de in deze verordening geregelde procedure van tenuitvoerlegging kan inleiden of rechtstreeks voor deze procedure kan opteren, van geen belang voor de relevantie van de prejudiciële vraag.

34 Hieruit volgt dat de prejudiciële vraag ontvankelijk is.

Ten gronde

35 Met zijn vraag wenst de verwijzende rechter in wezen te vernemen of de voorwaarden waaronder een schuldvordering in geval van een verstekvonnis wordt geacht „niet-betwist” te zijn in de zin van artikel 3, lid 1, tweede alinea, van verordening nr. 805/2004, moeten worden bepaald volgens de lex fori dan wel autonoom, uitsluitend op basis van deze verordening.

36 Volgens vaste rechtspraak van het Hof vereisen de eenvormige toepassing van het Unierecht en het gelijkheidsbeginsel dat de bewoordingen van een bepaling van Unierecht die ter bepaling van de betekenis en de draagwijdte

ervan niet uitdrukkelijk naar het recht van de lidstaten verwijst, normaliter in de gehele Europese Unie autonoom en uniform worden uitgelegd, rekening houdend met de context van de bepaling en het doel van de betrokken regeling (arrest van 5 december 2013, Vapenik, C-508/12, EU:C:2013:790, punt 23 en aldaar aangehaalde rechtspraak).

37 Dienaangaande zij vastgesteld dat verordening nr. 805/2004 het begrip „niet-betwiste schuldvordering" niet definieert door te verwijzen naar het recht van de lidstaten. Integendeel, wanneer artikel 3 van deze verordening in samenhang met overweging 5 ervan wordt gelezen, blijkt dat dit begrip een autonoom begrip van Unierecht is. De verwijzing naar het recht van de lidstaten in artikel 3, lid 1, tweede alinea, onder b) en c), van deze verordening ziet niet op de bestanddelen van dat begrip, maar op specifieke elementen voor de toepassing ervan.

38 Volgens overweging 5 van deze verordening dient het begrip „niet-betwiste schuldvorderingen" betrekking te hebben op alle situaties waarin een schuldeiser, gelet op het feit dat gebleken is dat de schuldenaar de aard of de omvang van een schuldvordering niet betwist, met name een gerechtelijke beslissing tegen deze schuldenaar heeft verkregen.

39 Zoals blijkt uit de verwijzingsbeslissing, is Aston Martin, als schuldenaar die naar behoren is ingelicht en in staat is gesteld aan de gerechtelijke procedure deel te nemen, gedurende deze volledige procedure blijven stilzitten door op geen enkel tijdstip eraan deel te nemen. Daarom is lastens Aston Martin een verstekvonnis uitgesproken. Hieruit volgt dat de situatie van deze vennootschap valt onder artikel 3, lid 1, tweede alinea, onder b), van verordening nr. 805/2004, dat bepaalt dat een schuldvordering als niet-betwist wordt beschouwd indien „de schuldenaar zich niet, overeenkomstig de toepasselijke vormvoorschriften volgens het recht van de lidstaat van oorsprong, in de loop van de gerechtelijke procedure tegen de schuldvordering heeft verweerd".

40 In overweging 6 van deze verordening wordt dienaangaande gepreciseerd dat het ontbreken van betwisting door de schuldenaar overeenkomstig artikel 3, lid 1, onder b), van deze verordening de vorm kan aannemen van verstek laten gaan op de terechtzitting of van geen gevolg geven aan een verzoek van het gerecht om schriftelijk het voornemen kenbaar te maken zich in de zaak te verweren.

41 Bijgevolg kan een schuldvordering als „niet-betwist" in de zin van artikel 3, lid 1, tweede alinea, onder b), van verordening nr. 805/2004 worden beschouwd indien de schuldenaar geen enkele handeling stelt om die schuldvordering te betwisten doordat hij geen gevolg verleent aan het verzoek

van het gerecht om schriftelijk het voornemen kenbaar te maken zich in de zaak te verweren of door op de terechtzitting verstek te laten gaan.

42 Derhalve dient te worden vastgesteld dat de omstandigheid dat een veroordeling bij verstek naar Italiaans recht niet gelijk te stellen is met een veroordeling wegens een niet-betwiste schuldvordering, geen verschil uitmaakt voor het antwoord op de vraag van de verwijzende rechter. De uitdrukkelijke verwijzing, in artikel 3, lid 1, tweede alinea, onder b), van verordening nr. 805/2004, naar de vormvoorschriften van de lidstaat ziet niet op de rechtsgevolgen van de afwezigheid van de schuldenaar tijdens de procedure, die op grond van deze verordening een autonome kwalificatie krijgen, maar uitsluitend op de nadere procedureregels volgens welke de schuldenaar de schuldvordering daadwerkelijk kan betwisten.

43 Verordening nr. 805/2004 bepaalt immers uitsluitend procedurele minimumnormen die noodzakelijk zijn ter eerbiediging van de rechten van verdediging van de in gebreke blijvende schuldenaar, maar regelt niet alle aspecten betreffende de betwisting van de schuldvordering, zoals met name de vorm van een betwisting, de bij de procedure tot betwisting betrokken instanties of de toepasselijke termijnen. Bijgevolg moet, in elke lidstaat, de schuldenaar de betrokken schuldvordering betwisten overeenkomstig de geldende regels van burgerlijk procesrecht.

44 De in hoofdstuk III van deze verordening vastgelegde en in het vorige punt van dit arrest bedoelde procedurele minimumnormen, waarvan de naleving overeenkomstig artikel 6, lid 1, onder c), van deze verordening een vereiste is opdat een in een lidstaat gegeven beslissing betreffende een niet-betwiste schuldvordering als Europese executoriale titel kan worden gewaarmerkt, hebben bovendien tot doel, te waarborgen, overeenkomstig overweging 12 van deze verordening, dat de schuldenaar, zo tijdig en op zodanige wijze als met het oog op zijn verdediging nodig is, in kennis wordt gesteld van de tegen hem ingestelde vordering, van de vereisten voor zijn actieve betrokkenheid bij de procedure om de vordering te betwisten, en van de gevolgen indien hij zich afzijdig houdt. In het bijzondere geval waarin een beslissing bij verstek in de zin van artikel 3, lid 1, tweede alinea, onder b), van verordening nr. 805/2004 is gegeven, beogen deze procedurele minimumnormen te verzekeren dat toereikende waarborgen voor de eerbieding van de rechten van verdediging bestaan.

45 Gelet op al het voorgaande dient op de prejudiciële vraag te worden geantwoord dat de voorwaarden waaronder een schuldvordering in geval van een verstekvonnis wordt geacht „niet-betwist” te zijn in de zin van artikel 3, lid 1, tweede alinea, onder b), van verordening nr. 805/2004, autonoom, uitsluitend op basis van deze verordening, moeten worden bepaald.

Kosten

46 Ten aanzien van de partijen in het hoofdgeding is de procedure als een aldaar gerezen incident te beschouwen, zodat de verwijzende rechterlijke instantie over de kosten heeft te beslissen. De door anderen wegens indiening van hun opmerkingen bij het Hof gemaakte kosten komen niet voor vergoeding in aanmerking.

Het Hof (Derde kamer) verklaart voor recht:

De voorwaarden waaronder een schuldvordering in geval van een verstekvonnis wordt geacht „niet-betwist" te zijn in de zin van artikel 3, lid 1, tweede alinea, onder b), van verordening (EG) nr. 805/2004 van het Europees Parlement en de Raad van 21 april 2004 tot invoering van een Europese executoriale titel voor niet-betwiste schuldvorderingen, moeten autonoom, uitsluitend op basis van deze verordening, worden bepaald.

ondertekeningen

---

* Procestaal: Italiaans.

Press release

"Orphan" works soon to be online?

Committees: Committee on Legal Affairs

A photo, a film or a poem still covered by copyright, but whose right holder is not identifiable, would be made publicly available across the EU, under draft legislation voted by the Legal Affairs Committee on Thursday. This legislation would allow everyone to access so-called "orphan works" and push forward the project of making Europe's cultural heritage available online.

MEPs unanimously approved a mandate for Lidia Geringer de Oedenberg (S&D, PL), to start talks with the Council to agree reach an agreement on the legislation.

Ms Geringer de Oedenberg said "This regulation would finally make it possible to get some hidden treasures out of the closet and make them available to the general public. Now it is time to start negotiating with national governments and stand up for our points".

Currently, digitising an orphan work can be difficult if not impossible, since in absence of the right holder there is no way to obtain permission. The new rules would protect institutions using orphan works from future copyright infringement claims, and thus avoid court cases like that in the US, in which a Google project to digitise and share all kinds of books, including orphan works, was blocked on the grounds that the orphan works question should be settled by legislation, not private agreements.

"Diligent" search to protect copyright

According to the approved text, a work would be deemed to be orphan if, after a "diligent" search, it was not possible to identify or locate the copyright holder. The draft legislation lays down criteria for carrying out the search.

Works granted orphan status would be then made public, through digitization and only for non-profit purposes. A work considered orphan in a single Member State would be considered as such throughout the EU.

This would apply to any audiovisual or printed material, including a photograph or an illustration embedded in a book, published or broadcast in any EU country.

Compensation if copyright holder shows up

MEPs said that the right holder should be entitled to put an end to the orphan status of a work at any time and claim an appropriate compensation for the use made out of it. The rules on compensation would be established nationally.

Next steps

Ms Geringer de Oedenberg will now lead a team from Parliament in negotiations with the Council. The two institutions have to agree on a text for the legislation to be approved.

In the chair: Klaus-Heiner LEHNE (EPP, DE)

Contact :

Press Service
Directorate for the Media
Director - Spokesperson : Jaume DUCH GUILLOT
Reference No:20120227IPR39358
Press switchboard number (32-2) 28 33000

Federico DE GIROLAMO
BXL: (+32) 2 28 31389
STR: (+33) 3 881 72850
PORT: (+32) 498 98 35 91
EMAIL: lega-press@europarl.europa.eu

Statement of President von der Leyen ahead of the International Day of Holocaust Remembrance

Brussels, 26 January 2022

On 27 January, we mark the 77th anniversary of the liberation of the Nazi concentration camp Auschwitz-Birkenau.

We remember all those who survived and the millions of Jewish women, men and children as well as all other victims murdered by the Nazi regime. In many ceremonies across Europe and the world their names will be called, their lives remembered.

This year marks also the 80th anniversary of the Wannsee Conference, the meeting that sealed the fate of European Jews. In that meeting the Nazis planned to systematically search for Jews across Europe to annihilate the Jewish people.

The Holocaust was a European disaster. Antisemitism led to this disaster. Antisemitism dehumanises the Jewish people. In Nazi Germany, this dehumanisation opened the door to the Shoah. We must never forget.

On this day, we also look to the future. After the war, Europe was built upon the promise of peace. And yet, antisemitism is on the rise again in Europe. It threatens Jewish communities in Europe.

Since the start of the pandemic, anti-Semitic conspiracy myths and disinformation has spiraled on- and offline. People marching European streets wearing the star of David, comparing pandemic measures with the genocide of the Nazi regime, trivialise the experience of Shoah victims. Holocaust distortion nourishes the rhetoric of hate. Every European needs to know the facts and learn about the Holocaust.

This is why, the European Commission presented its first-ever EU strategy on combating antisemitism and fostering Jewish life. It puts forward more than 70 concrete actions aiming at tackling antisemitism online, ensuring security of Jewish communities, creating a network of places "where the Holocaust happened" and reaching the public with reflections about a culture of remembrance in Europe.

The heart of our action is to ensure that Jews across Europe can live their lives in accordance with their religious and cultural traditions. Because Europe can only prosper when its Jewish communities prosper, too. Because Jewish life is an integral part of Europe's history and of Europe's future.

Background

The Commission put forward a strategy on combatting antisemitism and fostering Jewish life on 5 October 2021, to support EU countries and civil society in their fight against antisemitism. Holocaust Remembrance is an essential pillar of efforts to ensure that we never forget our history.

For the first time, on 27 January 2022, the European Commission will illuminate its headquarters, the Berlaymont building, with #WeRemember, joining the campaign co-organised by the World Jewish Congress and UNESCO in memory of the victims of the Shoah.

To raise awareness and counter Holocaust distortion, the Commission has launched and continues to roll out the campaign #ProtectTheFacts together with the International Holocaust Remembrance Alliance (IHRA), UNESCO and the United Nations.

In 2005, the United Nations General Assembly Resolution on the Holocaust Remembrance (60/7) designated 27 January as the international commemoration day in memory of the victims of the Holocaust. On 27 January 1945, the Allied Forces liberated the concentration and death camp of Auschwitz-Birkenau.

The Resolution urges every member nation of the UN to honour the memory of Holocaust victims and encourage the development of educational programs about Holocaust history, to prevent future acts of genocides. It calls for actively preserving Holocaust sites that served as Nazi death camps, concentration camps, forced labour camps and prisons.

On 21 January, the UN adopted a resolution aimed at combating Holocaust denial and urging member states and social media firms to help fight anti-Semitism.

For More Information

EU activities on combatting antisemitism

STATEMENT/22/542

Press contacts:

Christian WIGAND (+32 2 296 22 53)
Katarzyna KOLANKO (+ 32 2 296 34 44)
Jördis FERROLI (+32 2 299 27 29)

General public inquiries: Europe Direct by phone 00 800 67 89 10 11 or by email

Related media

Message by Ursula von der Leyen on the occasion of the European Jewish Congress

Holocaust herdenking Tweede Kamer der Staten-Generaal 2022

Schermafdruk video Tweede Kamer der Staten-Generaal / 27 januari 2022

https://archive.org/details/nederland-internationale-herdenkingsdag-holocaust-2022

Tweede Kamer
DER STATEN-GENERAAL

Staten-Generaal herdenken slachtoffers Holocaust

Context

-

Nieuwsoverzicht

27 januari 2022
De Voorzitters van de Eerste Kamer en de Tweede Kamer, Jan Anthonie Bruijn en Vera Bergkamp, staan vandaag op de internationale herdenkingsdag stil bij de slachtoffers van de Holocaust. In een video bij het Holocaust Namenmonument in Amsterdam herdenken zij, samen met Jacques Grishaver, Voorzitter van het Nederlands Auschwitz Comité en initiatiefnemer van het Holocaust Namenmonument, de Nederlandse slachtoffers, onder wie ook vier Kamerleden die door het geweld van de nazi's zijn omgekomen en wier namen door de Kamers op het monument zijn geadopteerd.

Het Holocaust Namenmonument vermeldt de namen van alle mensen die in of op weg naar de concentratie- en vernietigingskampen om het leven zijn gekomen en waarvan geen graf bekend is Het gaat om meer dan 102.000 Nederlandse Joden en 220 Sinti en Roma. Onder hen waren Eerste Kamerlid Simon de la Bella en oud-Eerste Kamerlid Maup Mendels en Tweede Kamerlid Alida de Jong en oud-Tweede Kamerlid Mozes Cohen.

Volgens de beide Kamervoorzitters is het ook nu nog, 77 jaar na het einde van de Tweede Wereldoorlog, van belang dat de gruwelijkheden van toen niet vergeten worden. Eerste Kamervoorzitter Jan Anthonie Bruijn in de video: "We leven nu in enorme vrijheid en welvaart. Die vrijheid lijkt vanzelfsprekend, maar dat is ze niet." Tweede Kamervoorzitter Vera Bergkamp vult aan: "Als je hier rondloopt dan voel je de waarschuwing wat haat kan aanrichten. Eigenlijk niet te bevatten, maar hier zo tastbaar."

Jacques Grishaver benadrukt in de video het belang van het Namenmonument: "Een oud Joods gezegde is: als je naam niet meer wordt genoemd, dan ben je echt dood. Eigenlijk is het een begraafplaats met 102.000 grafstenen waar familieleden naar toe kunnen gaan." Het Namenmonument is in september 2021 in aanwezigheid van Koning Willem-Alexander en premier Rutte onthuld.

De Verenigde Naties hebben 27 januari ingesteld als internationale herdenkingsdag van de slachtoffers van de Holocaust omdat op die datum in 1945 concentratie- en vernietigingskamp Auschwitz door de geallieerden werd bevrijd. Auschwitz is uitgegroeid tot universeel symbool voor de massavernietiging van onschuldige burgers. De parlementen van de Europese Unie besteden gezamenlijk aandacht aan de internationale herdenking door middel van een campagne: #WeRemember2022. De video maakt daar ook onderdeel van uit.

De Kamervoorzitters zijn zondag 30 januari tevens aanwezig bij de nationale Holocaustherdenking die plaatsvindt bij het Auschwitz Monument in Amsterdam.

- Kamervoorzitters bij onthulling Holocaust Namenmonument
- Kamers adopteren namen Holocaust Namenmonument

Deel dit item:

Tweede Kamer
DER STATEN-GENERAAL

Speech Voorzitter

Toespraak bij de Nationale Herdenking Holocaust
Vera Bergkamp
30 januari 2022
Amsterdam

Afgelopen jaar stierf David Dushman, de laatste, levende bevrijder van Auschwitz. Nooit zou hij het moment vergeten waarop hij op 22-jarige leeftijd, met een Sovjet-tank, de kamphekken omver reed.
Hij beschreef het als volgt:

'We braken door de omheining heen en deelden voedsel uit aan de uitgemergelde gevangenen. Ze stonden daar, allemaal in gevangenen-pakken, alleen maar ogen, alleen maar ogen – het was echt verschrikkelijk.'

Vandaag herdenken we de Holocaust. De *Shoah. Porajmos.*
De grootste misdaad tegen de menselijkheid die ooit heeft plaatsgevonden.
En hoewel de nazi's de griezelige illusie hadden de sporen daarvan te kunnen uitwissen, spreken de getuigen tot aan vandaag, tot ons.

Het zijn de overlevenden, inmiddels de kinderen en tieners van toen, door wiens ogen we het spoor van de vernietiging terug kunnen volgen.

Zo iemand was de moeder van Oeke Hoogendijk, Lous Hoogendijk-De Jong. Over wie haar dochter een ontroerende documentaire maakte.

Filmend legde ze het beeld vast van haar getraumatiseerde, geestige en dominante jiddische moeder.

‘s Nachts kijkt Lous televisie en luistert ze naar muziek.
Overdag slaapt ze, in de hoop nare dromen te vermijden.
Evengoed heeft ze wekelijks dezelfde, terugkerende nachtmerrie: ze is ergens beland, dat kan iets vervelends zijn of iets leuks, zoals een feestje.
En dan slaat de paniek toe. Omdat ze niet meer weet hoe ze thuis moet komen.

Sinds ze als jong meisje werd opgepakt om via Westerbork, naar Theresienstadt te worden gedeporteerd, is haar gevoel van veiligheid verstoord.
En dat is nooit meer goed gekomen.

De laatste dertig jaar van haar leven blijft ze daarom binnen, op haar kamer rond haar bed.
Alleen zó houdt ze de regie.

Ergens in de film zegt ze: ‘had ik maar vleugels, en kon ik maar wegvliegen naar iets anders. Waar ik een nieuwe start zou kunnen maken.’

Die vleugels ontbreken, wegdromen lukt soms wel.
Als ze via een Duits tv-programma, virtueel met de trein naar Zwitserland reist.
Of als ze via de koptelefoon ontspant door de muziek van DJ Tiësto.
Maar als er onverwachts mensen voor de deur staan, slaat de angst weer toe.

De naam die de maakster koos voor deze film over haar inmiddels overleden moeder, spreekt boekdelen: Thuiswitz.

Het aantal overlevenden door wiens ogen we naar de holocaust kunnen kijken, slinkt. De tweede en derde generaties zullen het steeds meer van hen gaan overnemen. Ook zij kunnen de individuele verhalen verder brengen.

De wereld in.
Zoals Oeke Hoogendijk met haar film, waarin zwaarte en lichtheid elkaar afwisselen.
Zoals schrijfster en journaliste Natascha van Weezel die geïnspireerd door het oorlogsverhaal van haar familie, strijdt voor dialoog en vrede.
Zoals architect Daniel Libeskind, ook een kind van holocaust-survivors, die het Namenmonument ontwierp.

Dit monument –in september 2021 verwelkomd, hetzelfde jaar waarin de laatste bevrijder van Auschwitz stierf. Het heeft de doden terug naar huis gebracht. En ze hun identiteit teruggegeven.
Het geeft niet alleen overgebleven familieleden, vrienden en nazaten een plek om ze te herdenken, middenin de voormalige Amsterdamse Jodenbuurt.

Het monument laat je er ook, in zijn volle gewicht, zien wat er is gebeurd.

Zoals Hans Fels, zoon van Auschwitz-comité oprichtster Annetje Fels, het onlangs in de Volkskrant omschreef (en ik citeer):

'Dat zich voor de ogen van de gehele Nederlandse samenleving een drama afspeelde, waarbij het overgrote deel van de bevolking een volk zag verdrinken zonder hen een reddingsboei toe te werpen.'

Dat de industriële vernietiging van mensen door de nazi's kon plaatsvinden, is een schandvlek in onze geschiedenis.

Om nooit te vergeten.
Om nooit te relativeren.
Om nooit te bagatelliseren.
Alleen dan kunnen we het in de toekomst voorkomen.

Kijken door de ogen van de overlevenden betekent dat wij verantwoordelijkheid moeten nemen.
De verantwoordelijkheid om te zorgen dat iedereen mee kan doen.
Ervoor te zorgen dat jouw vrijheid nooit ten koste van een ander gaat.
Altijd bewust zijn wat haat kan aanrichten.
De eenheid bewaren.

Ook, juist in het parlement. Het hart van onze democratie.

Ik ben ooit maatschappelijk en politiek actief geworden om discriminatie, racisme en homohaat tegen te gaan. Gedreven door de hoop dat je in de politiek gezamenlijk aan een betere wereld kunt werken.
Nooit voel ik die verantwoordelijkheid sterker dan op dagen als deze.

Antisemitisme, racisme en discriminatie zijn helaas van alle tijden.
En we moeten het ook áltijd de kop in blijven drukken.
Nooit meer Auschwitz is daarom geen bezweringsformule.
Het is een appél.
Het vraagt ons de getuigen van de Holocaust in de ogen te blijven zien.
En draagt tegelijk de hoop in zich dat een nieuw begin mogelijk is.
We leven niet in het verleden, maar het verleden leeft wel in ons.
Het is onze verantwoordelijkheid om daarnaar te handelen.

Dilan Yesilgoz-Zegerius

Officiële facebookpagina van Dilan Yesilgoz-Zegerius.

Minister van Justitie en Veiligheid

Pagina · Politicus

dilanyesilgoz.nl

Foto's Alle foto's weergeven

Dilan Yesilgoz-Zegerius
14u ·

Vandaag is het de Internationale Herdenkingsdag voor de Holocaust.

We mogen nooit vergeten wat er is gebeurd en hoeveel mensen het leven hebben gelaten.

#HolocaustMemorialDay @WorldJewishCong

236 22 opmerkingen 12 keer gedeeld

Facebook Yeşilgöz-Zegerius 27-01-2022

Nederland handelsnatie

Nederland is altijd door de eeuwen in de geschiedenis een handelsnatie geweest, en dat is het nu nog steeds. De internationale handel is speerpunt van de regering en Nederlandse diplomatie met de koning voorop bij de diverse handelsmissies. In Nederland is sprake van een vooraf opgezet model van herdenken en anti-racisme.Dus geënsceneerd opgezet systeem.Alles is geënsceneerd gepresenteerd,dus ook de brief van Ministerie van Justitie en Veiligheid gericht aan de voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal.

Contribution ID: 345f50f3-eb4d-4e19-859c-6ed0292e8db7
Date: 12/04/2021 10:32:42

Targeted consultation: European Commission's initiative to include hate speech and hate crime in the list of EU crimes provided for in Article 83(1) TFEU

Fields marked with * are mandatory.

Introduction

Article 83(1) of the Treaty on the Functioning of the European Union (TFEU) lays down a list of areas of crimes ('EU crimes') in which the harmonisation of the definition of criminal offences and sanctions by the EU is possible under the ordinary legislative procedure. EU crimes refer to areas of particularly serious crimes with a cross-border dimension, resulting from the nature or impact of such offences or from a special need to combat them on a common basis. Article 83(1) TFEU also provides for the possibility for the Council to adopt - unanimously, after obtaining the consent of the European Parliament - a decision to identify further areas of crime that meet these criteria, based on "developments in crime".

As a result of the transposition of Council Framework Decision 2008/913/JHA, of 28 November 2008, on combating certain forms and expressions of racism and xenophobia by means of criminal law, all EU Member States have national laws in place criminalising hate speech and hate crime on the grounds of race, colour, religion, descent or national or ethnic origin.

In the perspective of strengthening the fight against hate speech and hate crime in Europe, President Von der Leyen announced[1] the Commission's intention to propose the extension of the list of EU crimes to hate speech and hate crime – whether because of race, religion, gender or sexuality. This commitment is reflected in the Commission President's letter of intent, and the 2021 Commission Work Programme.

This key initiative, to be delivered in 2021, will also give effect to the EU Gender Equality Strategy 2020-2025[2] and the LGBTIQ Equality Strategy 2020-2025[3], which referred to the **extension of the list of EU crimes to cover hate speech and hate crime on grounds of sex and sexual orientation, respectively** .

The present questionnaire is targeted at national and international public authorities, key civil society organisations and networks, European networks of experts and research institutions, which have expertise on the national legal frameworks criminalising hate speech and hate crime and/or collect relevant data. The questions asked are meant to collect information and views on the current national legal frameworks and the landscape of hate speech and hate crime across Europe. In particular, the information to be collected on the scale, nature and impact of hate speech and hate crime will enable the Commission to assess whether these types of crime meet the criteria referred to in Article 83(1) TFEU, i.e. whether they are particularly serious crimes which have a cross-border dimension, and whether there are "developments in

crime" that justify their inclusion in the list of EU crimes.

The replies to the present **questionnaire will gather evidence, facts and information for this initiative** without either prejudging any action by the European Union or affecting the remit of its competences.

The European Commission will analyse the results of the consultation and will publish a summary of the contributions received in response to this survey.

For further information on this initiative, please see:
European Commission Roadmap: https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/12872-Hate-speech-hate-crime-inclusion-on-list-of-EU-crimes

[1] State of the Union Address by President von der Leyen, 16 September 2020
[2] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A52020DC0152
[3] https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/lgbtiq_strategy_2020-2025_en.pdf

Instructions

The consultation will be open from **24rd February** to **10th April** at 00:00.

The consultation aims to gather information and data pertaining to individual Member States or aggregated at European level.

To provide information on several Member States, **separate replies to this questionnaire should be submitted for each Member State** .

Organisations operating or gathering information at European level, can submit such information in an aggregated manner, indicating which countries the data submitted relates to.

The consultation questionnaire should be completed only in English.

We encourage you to answer as many questions as possible, but even incomplete questionnaires will be taken into account. To finish the survey please click the "submit" button. If, in addition to completing this questionnaire, you wish to submit any relevant information, data or policy paper, please send it to JUST-NO-HATE@ec.europa.eu

Please refer to the privacy statement provided in the link in the right side of this page for information on data protection regarding this consultation.

We would like to thank you in advance for your time and input.

For any further questions, please contact JUST-NO-HATE@ec.europa.eu

Identification

* **What is the nature of your organisation?**

- ○ EU Agency or body
- ○ International organisation
- ◉ National public authority/administration
- ○ National independent authority (e.g. independent body dealing with anti-discrimination policies, such as equality body, ombudsperson etc.)
- ○ Judicial authority
- ○ Public prosecution body
- ○ Police
- ○ Other law enforcement structure
- ○ EU experts' network
- ○ Civil society organisation
- ○ Civil society network or umbrella organisation
- ○ Research institution
- ○ Other

Please specify the name of your organisation

* Name:

Ministerie van Justitie en Veiligheid

* Name of the contact person:

* Email address:

* **Please indicate the place of establishment of your organisation (main headquarters in case of multinational organisations):**

- ○ Austria
- ○ Belgium
- ○ Bulgaria
- ○ Czech Republic
- ○ Denmark
- ○ Germany
- ○ Estonia
- ○ Ireland
- ○ Greece
- ○ Spain
- ○ France
- ○ Croatia
- ○ Italy
- ○ Cyprus
- ○ Latvia

- ○ Lithuania
- ○ Luxembourg
- ○ Hungary
- ○ Malta
- ◉ Netherlands
- ○ Poland
- ○ Portugal
- ○ Romania
- ○ Slovenia
- ○ Slovakia
- ○ Finland
- ○ Sweden
- ○ Other

What is the nature of your work in the area of hate speech and hate crime?

[Multiple choice is possible]

- ☑ Developing policies on combating hate speech, including online, and/or hate crime;
- ☐ Receiving and handling reports on incidents of hate speech and hate crime;
- ☐ Investigation or prosecution;
- ☐ Providing support, advice and/or legal assistance to victims;
- ☐ Conducting research;
- ☐ Collecting data;
- ☐ Carrying out advocacy and/or public awareness work;
- ☐ Carrying out training activities;
- ☐ Other

Do you consent that parts of your reply to this questionnaire or of other written contributions you may provide be cited in documents related to this initiative (such as in the external study or Commission documents), including the express quotation of your organisation's identity? Please note that your full reply/contribution will not be published (only parts of your reply/contribution might be cited).

[Multiple choice is possible]

- ☑ Yes
- ☐ No
- ☐ I consent partially

* **Please indicate what national legal context you have expertise on/are familiar with/you are providing data about.**

NB: If you would like to describe more than one national legal framework you will have to submit another reply to this questionnaire. If you represent an organisation working at European level, you may select the option below "EU level" indicating for which countries you are submitting data. In this case, the section on the "national legal framework" may not be applicable for your organisation.

- ○ Austria

- ○ Belgium
- ○ Bulgaria
- ○ Czech Republic
- ○ Denmark
- ○ Germany
- ○ Estonia
- ○ Ireland
- ○ Greece
- ○ Spain
- ○ France
- ○ Croatia
- ○ Italy
- ○ Cyprus
- ○ Latvia
- ○ Lithuania
- ○ Luxembourg
- ○ Hungary
- ○ Malta
- ◉ Netherlands
- ○ Poland
- ○ Portugal
- ○ Romania
- ○ Slovenia
- ○ Slovakia
- ○ Finland
- ○ Sweden
- ○ European level

Section I - National legal frameworks on hate speech and hate crime

As a result of the transposition of Council Framework Decision 2008/913/JHA, of 28 November 2008, on combating certain forms and expressions of racism and xenophobia by means of criminal law, all EU Member States have national laws in place criminalising hate speech and hate crime on the grounds of race, colour, religion, descent or national or ethnic origin.

Some Member States also criminalise hate speech and hate crime on other grounds, including sex/gender, sexual orientation, gender identity/sex characteristics, disability and age. This section of the questionnaire intends to collect information on the criminalisation, at national level, of hate speech and hate crime on these grounds.

To your knowledge, does the national legal framework of the Member State(s) you are familiar with contain a specific provision criminalising hate speech on grounds of:

[Multiple choice is possible]

- ☑ Sex/gender

- [x] Sexual orientation
- [x] Gender identity/sex characteristics
- [x] Disability
- [ ] Age
- [ ] None of the above
- [ ] I don't know
- [ ] I do not have any expertise on the legal framework

Please indicate the legal provision in question and mention any further information you consider relevant:

The Netherlands Criminal Code, Part V. Serious Offences against Public Order
Article 137c
1. Any person who in public, either verbally or in writing or through images, intentionally makes a defamatory statement about a group of persons because of their race, religion or beliefs, their hetero- or homosexual orientation or their physical, mental or intellectual disability, shall be liable to a term of imprisonment not exceeding one year or a fine of the third category.
2. If the offence is committed by a person who makes a profession or habit of it or by two or more persons in concert, a term of imprisonment not exceeding two years or a fine of the fourth category shall be imposed.
Article 137d
1. Any person who publicly, either verbally or in writing or through images, incites hatred of or discrimination against persons or violence against their person or property because of their race, religion or beliefs, their sex, their hetero- or homosexual orientation or their physical, mental or intellectual disability, shall be liable to a term of imprisonment not exceeding two years or a fine of the fourth category.
2. If the offence is committed by a person who makes a profession or habit of it or by two or more persons in concert, a term of imprisonment not exceeding four years or a fine of the fifth category shall be imposed.
Article 137e
1. Any person who, for any reason other than the provision of factual information:
1°. makes public a statement which he knows or should reasonably suspect to be offensive to a group of persons because of their race, religion or beliefs, their hetero- or homosexual orientation or their physical, mental or intellectual disability, or incites hatred of or discrimination against persons or violence against their person or property because of their race, religion or beliefs, their sex, their hetero- or homosexual orientation or their physical, mental or intellectual disability;
2°. sends or distributes, without request, an object which he knows or should reasonably suspect to contain such a statement to another person, or has such object in store for public disclosure or distribution;
shall be liable to a term of imprisonment not exceeding six months or a fine of the third category.
2. If the offence is committed by a person who makes a profession or habit of it or by two or more persons in concert, a term of imprisonment not exceeding one year or a fine of the fourth category shall be imposed.

Please provide more information on the definition/scope of the ground(s) marked in the previous question

NB: For example, the criminal offence of hate speech based on sex may also cover hate speech on the basis of gender identity.

The criminal offence of hate speech based on sex/gender may also cover hate speech on the basis of gender identity, gender expression and sex characteristic.

Article 1 par 2 Equal Treatment Act (with effect in criminal law):
“Distinction based on sex/gender also includes distinction based on sex characteristics, gender identity and gender expression.”

See also for instance: Court of Appeal Leeuwarden 13 January 1995, NJ 1995/243.

To your knowledge, is online hate speech criminalised in a specific, distinct, manner?

- (●) No
- ( ) Yes
- ( ) I don't know

To your knowledge, does the national legal framework of the Member State(s) you are familiar with contain a specific provision criminalising hate crime on grounds of:

[Multiple choice is possible]

- [ ] Sex/gender
- [ ] Sexual orientation
- [ ] Gender identity/sex characteristics
- [ ] Disability
- [ ] Age
- [ ] All of the above
- [x] None of the above
- [ ] I don’t know

Please indicate the legal provision in question and mention any further information you consider relevant:

The Netherlands fully endorse the importance of the criminal justice authorities responding appropriately to hate crimes (i.e. offences motivated by discrimination). It is an element of criminal law policy for the Public Prosecution Service to demand heavier penalties for offences with a discriminatory aspect or discriminatory motivation. A penalty increase of up to 100% can be recommended. The Public Prosecution Service’s guidelines are deemed legislation within the meaning of section 79 of the Judiciary (Organisation) Act (Wet op de rechterlijke organisatie). This shows that in practice the Netherlands implements the objective of combating hate crimes, that is to regard a discriminatory or racist motivation as an aggravating circumstance. As indicated by letter of 19 June 2018 (Parliamentary Papers, House of Representatives, 2017 /18, 29 279, no. 442), it might be possible to augment existing policy by adding discriminatory motivation as an aggravating circumstance. An academic study has been commissioned to identify the advantages and disadvantages. The study has been published and has been forwarded to Parliament, including a policy statement. The study consists of two parts. The first part focuses on how neighbouring countries take discriminatory motivation into consideration as an aggravating circumstance and how this works in practice (comparative law analysis). The second part aims at gaining insight into the extent to which the enhanced policy focus over the past few years has contributed to the proper implementation of existing policy on aggravating circumstances for offences with a discriminatory motivation. Also, an assessment was made to determine whether policy can be enhanced in other ways to improve current methods.

Please provide more information on the definition/scope of the ground(s) selected in your reply to the previous question.

NB: For example, the criminal offence of hate crime based on gender may cover both hate speech against women as well as hate speech against transgender people.

It is the task of the Public Prosecution Service to maintain the criminal legal order. With regard to discrimination, this task is in the first instance framed by the criminal law provisions on discrimination and the protected interests that the legislator has aimed at with these criminal provisions: protection of public order, protection of the unimpeded social functioning of groups and protection of individuals. The “Public Prosecution Service's guidelines on discrimination” provide a framework and rules for the criminal law approach to discrimination. The guidelines also pertain to general offenses with a discrimination aspect, also known as ‘codis’ offenses. This concerns, for example, offenses such as assault, overt assault, simple insult, threat, incitement, vandalism, arson or manslaughter in which a discrimination aspect under Article 137c or Article 137d of the Criminal Code has played as a motive or cause, or has been used to commit the offense more persistently. If the discrimination aspect lies in a gender identity that does not match the sex of birth, this is also considered a general offense with a discrimination aspect.

To your knowledge, does the offence of hate crime on the ground(s) selected in your reply to the previous questions cover:

- (●) All crimes committed with a bias motivation, which are criminalised under national law with a higher penalty;
- ( ) Only certain types of crimes or only crimes of particular seriousness (for example, hate crimes constitute a self-standing crime for only certain type of serious offenses)
- ( ) I don’t know

Please indicate which penalties are laid down in the national legal framework for hate speech:

[Multiple choice is possible]

- [x] A custodial sentence
- [x] A financial penalty
- [x] Other
- [ ] I don’t know

If other, please specify:

Community service; criminal order of the PPO; settlement; disqualification from exercising a profession

Please indicate the minimum and maximum thresholds (e.g. 12 months):

The legislation of The Netherlands only contains maximum thresholds:

- defamatory statement about a group of persons (137c CC): term of imprisonment not exceeding one year or a fine of the third category
- incitement of hatred (137d CC): term of imprisonment not exceeding two years or a fine of the fourth category
- publication or distribution of discriminatory content (137e CC): term of imprisonment not exceeding six months or a fine of the third category
- community service: max 240h

Please indicate which penalties are laid down in the national legal framework for hate crime:

[Multiple choice is possible]

- [ ] A custodial sentence
- [ ] A financial penalty
- [x] Other
- [ ] I don't know

If other, please specify:

Not applicable

To your knowledge, even if in the national legal framework there is no specific provision criminalising hate crime on the grounds of sex/gender, sexual orientation, gender identity/sex characteristics, disability or age, is there another criminal law provision of general application based on which national courts may nevertheless take into consideration the bias motivation of the perpetrator on such grounds when determining the criminal penalties?

NB: For example, the national criminal code may contain a provision of general application on the sentencing powers of the courts that allows them to take into account the motivation of the perpetrator when determining the criminal penalty.

- ( ) Yes
- (•) No
- ( ) I don't know

To your knowledge, are there other, alternative means of justice for victims of hate crimes on the grounds of sex/gender, sexual orientation, gender identity/sex characteristics, disability or age?

The Criminal Code does not provide that racist motivation constitutes an aggravating circumstance for any criminal offence. When an offence with a racist or otherwise discriminatory motive has been committed, the discrimination aspect must be emphasised in the public prosecutor's demand and included as an aggravating condition in the demand. This has been laid down in the Discrimination Instructions of the Public Prosecution Service (OM).
The following applies to the mandatory nature of the policy rules of the Public Prosecution Service (OM): the Board of Procurators General can give general and special instructions with regard to tasks and powers of the Public Prosecution Service (article 130, paragraph 6 of the Judiciary Organisation Act). Instructions in particular concern the investigation, prosecution and execution policy. Instructions may also refer to the implementation of (investigative) tasks that are carried out by the police and other investigative authorities under the authority of the Public Prosecution Service.
Instructions have legal effect and commit the Public Prosecution Service on the basis of principles of a due process of law in so far as it concerns instructions that are suitable to be applied as legal rules according to their content and purport. It concerns instructions and rules that apply in general and are (or must be) applied. Citizens can therefore derive certain rights from them. In view of this, the instructions are published in the State Gazette and on the website of the Public Prosecution Service.
The introduction of a discriminatory objective as a legal basis for aggravation is a possible supplement to existing policy. An academic study has been commissioned to identify the advantages and disadvantages. The study has been published and has been forwarded to Parliament, including a policy statement. The study consists of two parts. The first part focuses on how neighbouring countries take discriminatory motivation into consideration as an aggravating circumstance and how this works in practice (comparative law analysis). The second part aims at gaining insight into the extent to which the enhanced policy focus over the past few years has contributed to the proper implementation of existing policy on aggravating circumstances for offences with a discriminatory motivation. Also, an assessment was made to determine whether policy can be enhanced in other ways to improve current methods.

Please provide the reference of the national law(s) criminalising hate speech and hate crime on the grounds of sex/gender, sexual orientation, gender identity/sex characteristics, disability or age selected in reply to the previous questions, including the criminal law provisions of general application, where relevant.

The Netherlands Criminal Code, Part V. Serious Offences against Public Order
Article 137c
1. Any person who in public, either verbally or in writing or through images, intentionally makes a defamatory statement about a group of persons because of their race, religion or beliefs, their hetero- or homosexual orientation or their physical, mental or intellectual disability, shall be liable to a term of imprisonment not exceeding one year or a fine of the third category.
2. If the offence is committed by a person who makes a profession or habit of it or by two or more persons in concert, a term of imprisonment not exceeding two years or a fine of the fourth category shall be imposed.
Article 137d
1. Any person who publicly, either verbally or in writing or through images, incites hatred of or discrimination against persons or violence against their person or property because of their race, religion or beliefs, their sex, their hetero- or homosexual orientation or their physical, mental or intellectual disability, shall be liable to a term of imprisonment not exceeding two years or a fine of the fourth category.
2. If the offence is committed by a person who makes a profession or habit of it or by two or more persons in concert, a term of imprisonment not exceeding four years or a fine of the fifth category shall be imposed.
Article 137e

1. Any person who, for any reason other than the provision of factual information:
1°. makes public a statement which he knows or should reasonably suspect to be offensive to a group of persons because of their race, religion or beliefs, their hetero- or homosexual orientation or their physical, mental or intellectual disability, or incites hatred of or discrimination against persons or violence against their person or property because of their race, religion or beliefs, their sex, their hetero- or homosexual orientation or their physical, mental or intellectual disability;
2°. sends or distributes, without request, an object which he knows or should reasonably suspect to contain such a statement to another person, or has such object in store for public disclosure or distribution;
shall be liable to a term of imprisonment not exceeding six months or a fine of the third category.
2. If the offence is committed by a person who makes a profession or habit of it or by two or more persons in concert, a term of imprisonment not exceeding one year or a fine of the fourth category shall be imposed.
Article 137f
Any person who takes part in, or who extends financial or other material support to activities, aimed at discrimination against persons because of their race, religion or beliefs, their sex, their hetero- or homosexual orientation or their physical, mental or intellectual disability, shall be liable to a term of imprisonment not exceeding three months or a fine of the second category.
Article 137g
1. Any person who, in the exercise of his office, profession or business, intentionally discriminates against persons because of their race shall be liable to a term of imprisonment not exceeding six months or a fine of the third category.
2. If the offence is committed by a person who makes a habit of it or by two or more persons in concert, a term of imprisonment not exceeding one year or a fine of the fourth category shall be imposed.
Article 137h
If the offender commits any of the offences defined in sections 131 to 134 inclusive,137c to 137g inclusive and 147a, in the exercise of his profession, he may be disqualified from practising that profession.
Part II. Minor Offences related to Public Order

Article 429quater
1. Any person who, in the discharge of his office, practice of a profession or in conducting a business discriminates against persons on the grounds of their race, their religion, their beliefs, their sex or their hetero- or homosexual orientation, shall be liable to a term of detention not exceeding two months or a fine of the third category.
2. Any person who, in the discharge of his office, practice of a profession or in conducting a business, undertakes or refrains from undertaking, for no reasonable grounds, certain acts which can have the purpose or effect in regard of persons with a physical, mental or intellectual disability of nullifying or impairing the recognition, enjoyment or exercise, on an equal footing, of human rights and fundamental freedoms in the field of politics or economics, in social or cultural matters or any other area of social life, shall be liable to the same punishment.

To your knowledge, are there any plans at national level to amend the existing legislation in order to criminalise hate speech and/or hate crime on any of the grounds of sex/gender, sexual orientation, gender identity/sex characteristics, disability or age?

- ○ No
- ◉ Yes
- ○ I don't know

If yes, please specify, in particular, whether the legislative amendments envisaged relate to hate speech and/or hate crime and on which of the above mentioned grounds.

Hate speech: A draft bill amending hate speech offences was opened for public consultation from 29 September to 30 November 2020. This draft bill aims to (i) a change in formulation from “hetero or homosexual orientation” to a more inclusive term “sexual orientation”, (ii) make explicit that the existing ground “sex” may cover “sex characteristics, gender identity and gender expression” and (iii) broaden the scope of two specific hate speech offences – i.e. public insults directed against a group of persons or a member of such a group defined by reference to race, religion or beliefs, hetero or homosexual orientation or physical, mental or intellectual disability (Article 137c Dutch Criminal Code) and the distribution of such a statement as mentioned in (Article 137e) – by adding the ground “sex characteristics, gender identity and gender expression” . Comments received will be incorporated and this draft will then follow the normal legislative process.

Hate crime: In January 2021 a draft bill was brought before Parliament, aiming to introduce a criminal law provision of general application by which crimes committed with a discriminatory motive are criminalised with a higher penalty. This bias motivation may cover race, religion or beliefs, sex (including sex characteristics, gender identity and gender expression), sexual orientation and physical and mental or intellectual disability. The determinate term of imprisonment imposed on the basic offence may be increased by one third.

Section II - Information and data on the scale of hate speech and hate crime, related trends and developments

This section of the questionnaire is intended to collect information and views on the scale of hate speech and hate crime and related trends, including by collecting data on incidents of hate speech and hate crime during the period of 2015-2020, if possible disaggregated by ground and by year.

* **Does your authority, body or organisation record hate speech, including online, and/or hate crime incidents or collect other relevant data?**

- (●) Yes
- ( ) No
- ( ) I don't know

* **Please specify which type of information is recorded or collected**:

[Multiple choice is possible]

- [ ] Data on hate speech online reported to social networks and other platforms;
- [x] Data on incidents reported to police, independent bodies or civil society organisations;
- [ ] Data on investigations of incidents;
- [x] Data on prosecutions;
- [ ] Data on convictions;
- [ ] Other

* **Is the information publicly available?**

- ( ) No
- (●) Yes

- ( ) I don't know

* If yes, please add the name of the publication:

Data police and anti-discrimination bodies: Discriminatiecijfers [year]
Data public prosecutor's Office: Cijfers in Beeld [year]

* **Is the data disaggregated by grounds (i.e. race, religion, sexual orientation, etc.)?**

- (•) No
- ( ) Yes

Please provide the data you collect, if possible, for the period 2015-2020. Please indicate which period the data relates to and, if possible, disaggregate per year.

* **In your view, do official statistics on incidents reported to and/or recorded by law enforcement (or other authorities) reflect the real number of incidents on hate speech and/or hate crime occurring in the Member State(s) you are familiar with?**

- ○ Yes
- ◉ No
- ○ I don't know

* If no, please explain further:

> In The Netherlands, both “hate speech” and “hate crime” are no legal terms, which makes it difficult (if not impossible) to aggregate the requested data.

Would you have an estimate of the extent of under-reporting of incidents of hate speech and/or hate crime?

- ◉ No
- ○ Yes

In your view, what would be the main reasons for under-reporting?

[Multiple choice is possible]

- ☐ Lack of trust in police
- ☑ Burden of proof
- ☐ Loss of evidence
- ☑ Fear of secondary victimisation
- ☐ Fear of stigmatisation
- ☐ Other
- ☐ All of the above
- ☐ None of the above
- ☐ I don’t know

In your view, has there been an increase of the phenomenon of hate speech and/or hate crime at national or European level in the last years?

NB: Please reply to this question, if possible, comparing the period 2018-2020 with the period 2015-2017.

- ◉ No
- ○ Yes
- ○ I don't know

Section III - Nature and impacts of the phenomena of hate speech and hate crime

This section of the questionnaire is intended to gather information and views on the interlinkages between hate speech and hate crime, the cross-border nature of these phenomena and their harmful impacts on individual victims and on society as a whole.

In your view, can hate speech perpetrated offline (e.g. orally or through symbols, in public places, in sport events or in political speech) have a spillover impact across national borders? (i.e. even if it occurs in one Member State, it can encourage/lead to instances of hate speech in (an) other Member State(s))

- ○ Yes
- ◉ No
- ○ I don't know

* **In your view, can hate speech perpetrated online (e.g. through social media or online audiovisual services) have a spillover impact across national borders? (i.e. even if it occurs in one Member State, it can encourage/lead to instances of hate speech in (an)other Member State(s))**

- ◉ Yes
- ○ No
- ○ I don't know

In your view, in what ways can hate speech committed in one Member State lead to instances of hate speech in (an)other Member State(s)?

[Multiple choice is possible]

- ☑ Hateful messages in public, e.g. expressed in sport events, broadcast on television or contained in political speech, are reproduced and become easily available throughout the EU;
- ☑ Through the increasing use of social media, people across the EU are exposed to similar online content, including the same hateful rhetoric;
- ☐ Hate speech may create a climate of fear or social conflicts, which may spill over from one Member State to the other;
- ☑ The ideologies behind hate speech messages are developed internationally and are cross-border phenomena;
- ☑ Hateful ideologies even when rooted in one location and related to the local context, can spread across borders through online platforms and the media;
- ☑ Hateful messages are developed and propagated by networks with members from several countries (within or outside the EU) that inspire, organise or plan verbal attacks against specific groups that share a protected characteristic;
- ☐ Other
- ☐ All of the above
- ☐ I don’t know

Could you further elaborate and/or provide examples of such a spillover impact?

- ○ No
- ◉ Yes

If yes, please further describe. Please add links to any relevant report/source of data.

Conspiracy thinkers, referring to QAnon's conspiracy theory, place flowers on graves of people who died at a young age. They claim the children were murdered by Satanists. (https://nos.nl/nieuwsuur/artikel/2369544-complotdenkers-hebben-het-gemunt-op-gedenkstenen-vaatstra-en-verstappen.html)

In your view, can hate speech, perpetrated online and/or offline in one Member State, have a spillover impact across national borders and induce people to commit hate crimes against (members of) groups that share a protected characteristic in (an)other Member State(s)?

- (●) Yes
- ( ) No
- ( ) I don't know

Could you further elaborate and/or provide examples of such a spillover impact?

- ( ) No
- (●) Yes

If yes, please further describe. Please add links to any relevant report/source of data.

> Various conspiracy theories are circulating, some of which suggest a link between 5G networks and COVID-19, leading to extremist incidents both at home and abroad.

In your view, can hate crime have a spillover impact across national borders? (i.e. even if it occurs in one Member State it can encourage/lead to instances of hate crimes in (an)other Member State (s))?

- (●) Yes
- ( ) No
- ( ) I don't know

In your view, in what ways can hate crimes committed in one Member State lead to instances of hate crimes in (an)other Member State(s)?

[Multiple choice is possible]

- [ ] The psychological impact or spillover effect of hate crimes on society may provoke follow-up hate crimes in other Member States, imitating or echoing the crime committed in the Member State where the first crime occurred;
- [ ] Hate crimes may create a climate of fear or social conflicts, which may spill over from one Member State to the other;
- [x] The ideologies behind hate crimes are developed internationally and are cross-border phenomena because they can be rapidly shared through social media;
- [ ] Hate crimes offences may be committed by networks with members from several countries (within or outside the EU) that inspire organise or plan physical attacks against specific groups that share a protected characteristic;
- [ ] Other
- [ ] All of the above
- [ ] None of the above
- [ ] I don't know

Could you further elaborate and/or provide examples of such a spillover impact?

- ( ) No
- (●) Yes

If yes, please further describe. Please add links to any relevant report/source of data.

There is a radical undercurrent in which staunch distrust of the authorities can lead to extremist conduct, such as harassing politicians and journalists, intimidating police officers or publishing lists containing personal details of police offers and politicians (a practice known as ‘doxing’) as part of online anti-government activities.

In your view, does hate speech/hate crime cause harm to:

[Multiple choice is possible]

- [x] The individual victims;
- [x] The group sharing protected characteristics of the victim;
- [x] The perpetrators;
- [x] Society as a whole;
- [ ] Other
- [ ] None of the above
- [x] All of the above
- [ ] I don't know

In your view, what are the harmful impacts of hate speech/hate crime on the individual victims:

[Multiple choice is possible]

- [x] It affects their identity;
- [x] It provokes behavioural changes;
- [x] It provokes fear that the victim might be attacked again because of their personal characteristics;
- [x] It causes psychological distress;
- [x] It may prompt secondary victimisation;
- [ ] Other
- [x] All of the above
- [ ] None of the above
- [ ] I don't know

In your view, what are the harmful impacts of hate speech/hate crime on society as a whole:

[Multiple choice is possible]

- [x] Polarisation of the society, creation of social conflicts;
- [x] Creation of a climate of fear with a chilling effect on freedom of expression and engagement in democratic debate (both online and off line) for persons belonging to groups sharing protected characteristics;
- [x] Creation of a climate of fear with a chilling effect on freedom of expression and engagement in democratic debate (both online and off line) for journalists and politicians;
- [x] Creation of a climate of fear with a chilling effect on freedom of expression and engagement in democratic debate (both online and off line) for the public in general;
- [ ] Chilling effect on the willingness of citizens to engage in politics and to exercise official functions (such as mayors, politicians);
- [ ] Other
- [ ] All of the above
- [ ] None of the above

- [ ] I don't know

Could you elaborate, including by providing examples or data on impacts, if possible:

There are individuals in right-wing, identitarian and anti-government circles who sometimes make violent threats, both online and offline. So far, these threats have not been acted upon. In due course, the negative socioeconomic and political consequences of the pandemic are likely to prove more significant in terms of how the threat evolves than these calls for violence. Social cohesion could become threatened as a result of pressure from the politicisation and economic impact of the pandemic, creating more scope for extreme viewpoints. This has already been seen in the rise of nationalist and xenophobic sentiments in recent years.

Alongside the diverse, law-abiding upper layer of activists, there is also a radical undercurrent in which staunch distrust of the authorities can lead to extremist conduct, such as harassing politicians and journalists, intimidating police officers or publishing lists containing personal details of police offers and politicians (a practice known as 'doxing') as part of online anti-government activities.

Section IV - European Union action in the area of criminal law measures to combat hate speech and hate crime

This section of the questionnaire is intended to collect views on the added value of EU action as regards the criminalisation of hate speech and hate crime at EU level.

* **In your view, should the list of EU crimes in Article 83 TFEU be extended to include hate speech?**

- ( ) No
- ( ) Yes
- (•) I don't know

* **In your view, should the list of EU crimes be extended to include hate crime?**

- ( ) No
- ( ) Yes
- (•) I don't know

In your view, should the list of EU crimes be extended to include hate speech and hate crime on grounds of race, colour, religion, descent, national or ethnic origin?

NB: Please note that while Council Framework Decision 2008/913/JHA already criminalises hate speech and hate crime on the above grounds, since the entry into force of the Treaty of Lisbon, the EU has no longer a competence to adopt any additional legislative measures further to the existing EU framework.

- ( ) Yes
- ( ) No
- (•) I don't know

In your view, which is the most important reason(s) justifying the extension of the list of EU crimes to hate speech and/or hate crime?

[Multiple choice is possible]

- [ ] The particular seriousness of these types of crimes, such as the distress caused to the victim;
- [ ] Their cross-border dimension, since they may lead to the commission of crimes in (an) other Member State (s);
- [ ] The developments in these areas of crime, since trends show an increase of these phenomena;
- [ ] To address and effectively tackle the extremist ideologies behind hate speech and hate crime;
- [ ] To address existing gaps and shortcomings at national level as regards the prosecution of hate speech and /or hate crime and the protection of victims;
- [x] Other
- [ ] All of the above
- [ ] I don't think the list of EU crimes should be extended

If other, please specify:

We look forward to the Commission's proposal, and will assess the proposal on its legal base, its proportionality and its subsidiarity.
- In the view of the Netherlands it is desirable that the definition of hate speech corresponds to Article 1 of the Council Framework Decision 2008/913/JHA.
- In the view of the Netherlands the main goal should be to ensure that, in line with Article 4 of the Council Framework Decision 2008/913/JHA, Member States shall take the necessary measures to ensure that national courts may take into consideration a broad bias motivation (i.e. on the grounds of race, religion or belief, sex, sexual orientation or disability).

Section V - Sources of information and data

Are you aware of any exercises to collect data or gather information on the criminalisation of hate speech and/or hate crime that are underway, already planned for the future or envisaged (for example in the context of an EU or national funded project)?

- ( ) No
- (•) Yes

If yes, please specify, adding, if possible, relevant links:

The national Action Programme on the Safety and Security of LGBTI persons includes an action point on defining 'hate crime' and 'hate speech', in order to better collect data.

Is there any other information or source of information related to the scale, impact or criminalisation of hate speech and hate crime or to relevant data that you would like to share with us?

- ( ) No
- (•) Yes
- ( ) I don't know

If yes, please specify:

The Minister for Legal Protection has requested the Scientific Research and Documentation Center (WODC) to conduct a study on the needs of victims of hate crime in the context of criminal proceedings and victim

support (https://repository.wodc.nl/handle/20.500.12832/2404).
The motion of MP Bergkamp (Parliamentary Paper 30 420, no.324) requested the government to conduct an investigation into experiences abroad with the deployment of specialized investigators in the event of discrimination and to engage in dialogue with interest groups, the police and the Public Prosecution Service (OM). This has been included in the study.
This study primarily aimed to find an (explorative) answer to the question what procedural and supportive needs victims of hate crime have within the context of criminal proceedings, and to what extent the Dutch criminal procedure and victim support currently meet those needs. In order to answer this question, first an inventory was made of the impact of hate crime on various groups of victims, as well as their needs regarding and experiences with criminal proceedings and victim support. The procedural rights and provisions developed for victims of hate crime in foreign jurisdictions (United Kingdom and EU member states) were also studied.

Ministerie van Justitie en Veiligheid

> Retouradres Postbus 20301 2500 EH Den Haag

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Directie Europese en Internationale Aangelegenheden

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

Ons kenmerk
3279371

Bijlagen
1

Bij beantwoording de datum en ons kenmerk vermelden. Wilt u slechts één zaak in uw brief behandelen.

Datum 13 april 2021
Onderwerp Consultatie: EC's initiative to include hate speech and hate crime in the list of EU crimes provided for in Article 83(1) TFEU

In acht genomen de afspraak gemaakt in het AO van 15 januari 2020 inzake EU-informatievoorziening[1], treft u bijgaand het antwoord van het kabinet op de op 10 april 2021 gesloten consultatie van de Commissie getiteld '*European Commission's initiative to include hate speech and hate crime in the list of EU crimes provided for in Article 83(1) TFEU'*.

De Minister van Justitie en Veiligheid,

Ferd Grapperhaus

[1] Kamerstukken II, 2019-2020, 22112 nr. 2898

Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2021–2022

32 317 JBZ-Raad

Nr. 736

BRIEF VAN DE MINISTERS VAN JUSTITIE EN VEILIGHEID EN VOOR RECHTSBESCHERMING EN DE STAATSSECRETARIS VAN JUSTITIE EN VEILIGHEID

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 25 januari 2022

Hierbij bieden wij uw Kamer mede namens de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties de geannoteerde agenda aan van de informele Raad Justitie en Binnenlandse Zaken op 3 en 4 februari 2022 in Lille. De Minister van Justitie en Veiligheid en de Minister voor Rechtsbescherming zijn voornemens deel te nemen aan deze JBZ-Raad. Daarnaast informeren wij u via deze weg over de conferentie over grensbeheer in Litouwen van 20–21 januari.

Conferentie over grensbeheer in Litouwen, 20–21 januari

Op 20–21 januari jl. nam de Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid deel aan een conferentie over Europees grensbeheer in Litouwen. Deze conferentie werd georganiseerd door Oostenrijk, Griekenland, Litouwen en Polen. Een groot deel van de overige EU-lidstaten was op ministerieel niveau vertegenwoordigd tijdens deze bijeenkomst, net zoals de Europese Commissie en diverse agentschappen. De organiserende lidstaten achten de ontwikkelingen van afgelopen zomer aan de grens met Belarus aanleiding om het grensbeheer aan de buitengrenzen van de Unie op te schalen om primaire en secundaire irreguliere migratie te voorkomen. Zij trachtten met deze conferentie manieren te vinden hoe de EU de lidstaten met externe land- en zeegrenzen beter kan ondersteunen.

De Staatssecretaris heeft tijdens de bijeenkomst het belang dat Nederland hecht aan een robuust beheer van onze buitengrenzen onderstreept. De bescherming van de buitengrenzen dient verder te worden versterkt op basis van de *integrated border management* aanpak, uiteraard binnen de kaders van internationale verdragen. Respect voor fundamentele rechten staat daarbij centraal, dit heeft de Staatssecretaris ook tijdens de conferentie benadrukt. Wat Nederland betreft is voorts registratie, een effectieve screening en een asielgrensprocedure aan de buitengrens noodzakelijk. De EU kan grenslidstaten daarbij ondersteunen. Ook

kst-32317-736
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2022

benadrukte Nederland het belang van goede samenwerking en afspraken met herkomst- en transitlanden, zoals dat gebeurde om de irreguliere migratieroute via Belarus tegen te gaan.

Een groep van voornamelijk oostelijke en zuidelijke lidstaten, waaronder de organiserende landen, bracht na afloop van de conferentie een gezamenlijk statement uit. Naar verwachting zal de discussie over het versterken van buitengrenzen de komende periode worden voortgezet in diverse Europese gremia, waaronder de aankomende JBZ-Raad.

De Minister van Justitie en Veiligheid,
D. Yeşilgöz-Zegerius

De Minister voor Rechtsbescherming,
F.M. Weerwind

De Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid,
E. van der Burg

Geannoteerde agenda van de informele bijeenkomst van de Raad Justitie en Binnenlandse Zaken, 3 en 4 februari 2022

I. Binnenlandse Zaken, Asiel en Migratie

1. Cybercrime simulatie
= interactieve bijeenkomst

Het Franse Voorzitterschap is voornemens om voorafgaand aan de informele Raad een cybercrime simulatie te organiseren voor de betrokken Ministers. De deelnemers zullen in een rollenspel zowel in de positie van slachtoffer (een bedrijf dat wordt aangevallen) als van de opsporing worden geplaatst en in teams tot oplossingen moeten komen om te ervaren waar de verschillende partijen tegenaan lopen en welke instrumenten zij nodig hebben.
We zijn in ons dagelijks leven steeds afhankelijker van de onlinewereld. Dit vergroot de mogelijkheden voor criminelen om slachtoffers te maken en de impact die online criminaliteit kan hebben. De afgelopen jaren is inzet gepleegd op vier sporen, te weten preventie, ondersteuning van slachtoffers, wetenschappelijk onderzoek en opsporing, vervolging en verstoring. Opsporing van cybercrime is vaak grensoverschrijdend. Dat vraagt om gezamenlijk EU-aanpak.

2. Veiligheid Europese grenzen
= discussie

Het Voorzitterschap voorziet een discussie over de veiligheid van de Europese grenzen. De verwachting is dat de discussie zich vooral zal richten op de versterking van het Schengengebied. Het voorzitterschap heeft, onder andere bij monde van de Franse President Macron, aangekondigd voortgang te willen boeken op de hervorming van het Schengengebied. Daarbij wordt in het bijzonder gehecht aan versterking van de buitengrenzen en verstevigde politieke sturing door de lidstaten. Op het moment van schrijven is nog geen discussiestuk beschikbaar.
De Commissie heeft in december een Schengenpakket gepresenteerd. Dit pakket bestaat uit (1) een herziene Schengengrenscode, (2) een richtlijn die ziet op de modernisering van informatie-uitwisseling en communicatie, (3) een aanbeveling van de Raad voorstellen inzake grensoverschrijdende operationele samenwerking op het gebied van rechtshandhaving en (4) een voorstel voor de modernisering van de Prüm-besluiten over de uitwisseling van DNA-profielen, vingerafdrukken en voertuiggegevens. Uw Kamer wordt op korte termijn via de gebruikelijke weg geïnformeerd via BNC-fiches over deze voorstellen.
In algemene zin ziet en onderstreept het kabinet al geruime tijd de noodzaak om Schengen te versterken. Een herziene Schengengrenscode, waarin aandacht wordt besteed aan belangrijke tekortkomingen zoals grootschalige secundaire migratiestromen binnen het Schengengebied, is daar een onderdeel van. Ook zet het kabinet zich al langer in voor verbeterde informatie-uitwisseling tussen rechtshandhavingsinstanties in de lidstaten in het kader van criminaliteitsbestrijding en in het bijzonder in de aanpak van ondermijning.

3. Toekomst van civiele bescherming in Europa met het oog op klimaatverandering
= discussie

Met dit agendapunt wil het Voorzitterschap de toekomst van civiele bescherming in Europa met het oog op klimaatverandering bespreken. Naar verwachting zal de discussie zich specifiek richten op onderzoek, operationele planning en capaciteit en de betrokkenheid van burgers en

het maatschappelijk middenveld. Op het moment van schrijven is nog geen discussiestuk beschikbaar.

Civiele bescherming in de EU wordt gecoördineerd door het Uniemechanisme voor civiele bescherming dat werd opgezet in 2001. Het mechanisme ziet op de coördinatie op EU-niveau van de respons zowel op natuurrampen als op door de mens veroorzaakte rampen.

Het kabinet waardeert de extra aandacht voor de mogelijke gevolgen van klimaatverandering en hoe de civiele bescherming van Europese Unie hierop kan inspelen. Daarbij onderstreept het kabinet het belang van een goede balans tussen solidariteit richting lidstaten bij noodsituaties en de eigen verantwoordelijkheid voor preventie, paraatheid en respons zoals dat ook al in het Uniemechanisme is afgesproken.

4. Werklunch: bestrijding van terrorisme en radicalisering
= discussie

In aanloop naar het Voorzitterschap heeft Frankrijk duidelijk gemaakt dat het de bestrijding van terrorisme en radicalisering als een belangrijke prioriteit ziet. Op het moment van schrijven is nog geen discussiestuk beschikbaar over de insteek van de bespreking.

De prioriteiten van het Frans voorzitterschap op het gebied van terrorisme zijn:
- Het veiligstellen van het EU-grondgebied, waarbij sterk wordt ingezet op onderlinge uitwisseling van informatie;
- Het vergroten van bewustwording en het uitwisselen van «best practices» tussen diensten die zich bezighouden met contraterrorisme, en:
- Het voortzetten van de analyse van de dreiging van terrorisme en extremisme met een brede focus op zowel ideologie, werkwijzen en de middelen die worden ingezet (zoals vuurwapens of CBRN (chemisch, biologisch, radiologisch, nucleair)).

Hiermee sluit het Voorzitterschap aan op de EU-terrorismebestrijdingsagenda van december 2020. Uw Kamer is met een BNC-fiche geïnformeerd over het kabinetsstandpunt over deze agenda.[1]
Het kabinet acht de bestrijding van terrorisme en radicalisering van groot belang. De Nederlandse inzet is onder meer gericht op het met gelijkgezinde landen optrekken in de aanpak van ongewenste financiering die de democratische waarden van de Unie ondermijnt. Het kabinet wil daarnaast ook de EU-aanpak versterken in het onderkennen en bestrijden van geldstromen en vermogensopbouw ten behoeve van de financiering van terrorisme.

Een prioriteit voor de komende periode is het verder in beeld krijgen van online (internationale) accelerationistische netwerken[2] en samen met de verschillende nationale en internationale partners zoals inlichtingendiensten, rechtshandhaving en het maatschappelijk middenveld actief in te zetten op de potentiële dreiging die van deze netwerken kan uitgaan.

[1] Kamerstuk 22 112, nr. 3039.
[2] Aanhangers van dit gedachtegoed streven ernaar met terroristisch geweld een rassenoorlog te ontketenen om de democratie te vervangen door een witte etnostaat.

Alle lidstaten onderschrijven het belang van een brede aanpak van terrorisme en extremistisch geweld en het verder verbeteren van de informatie-uitwisseling. Hierbij kan de invalshoek per lidstaat verschillen, afhankelijk van de eigen nationale prioriteiten.

5. Pact op asiel en migratie
= discussie

Het Voorzitterschap heeft een discussie voorzien over de asiel- en migratievoorstellen van de Commissie en over mogelijke stappen die kunnen worden gezet om vooruitgang te boeken vanwege de impasse waar de onderhandelingen zich al geruime tijd in bevinden. Ter voorbereiding van de discussie zal het Voorzitterschap een discussiestuk verspreiden. Dat is op het moment van schrijven nog niet ontvangen.

Wel is reeds bekend dat het Voorzitterschap tijdens de komende maanden een geleidelijke aanpak wenst te hanteren, waarbij stap voor stap voortgang moet worden geboekt op onderdelen van het migratie- en asielpact en waarbij in elke stap een balans voorzien is tussen solidariteit en verantwoordelijkheid. Een eerste stap kan bestaan uit het versterken van de buitengrenzen door middel van betere screening en registratie enerzijds, en een vorm van solidariteit met de buitengrensstaten anderzijds. Ook beoogt het Voorzitterschap onderwerpen als terugkeer en het voorkomen van secundaire migratie een plek in haar aanpak te geven.

Het kabinet wenst voortgang op het Europees migratiedossier, om zo te komen tot een humaan en effectief gezamenlijk Europees asielsysteem. De algemene inzet, zoals neergelegd in de betreffende BNC-fiches, is om structurele Europese verbeteringen en structurele solidariteit hand in hand te laten gaan in een situatie waarin alle lidstaten verantwoordelijkheid nemen. De werkwijze van het Voorzitterschap lijkt daarbij aan te sluiten. Het kabinet zal dan ook tijdens de JBZ-Raad uitdragen actief te willen meewerken aan de door het voorzitterschap voorgestelde werkwijze. In een eerste fase is voortgang op voorstellen als Eurodac en screening daarbij voor Nederland van groot belang om zo de buitengrenzen te versterken. Ook is het kabinet zoals bekend voorstander van een asielgrensprocedure. Bij de bespreking van vormen van solidariteit wenst Nederland eveneens de implementatie van het huidige Dublin acquis in ogenschouw te nemen. Voorts merkt het kabinet op dat veel afhangt van de nadere uitwerking van de plannen. Het kabinet zal oog houden voor de balans tussen verantwoordelijkheid en solidariteit in elke voorgestelde stap.

De meerderheid van de lidstaten heeft reeds aangegeven constructief te willen meewerken aan het voorstel van het voorzitterschap.

II. Justitie, Grondrechten en Burgerschap

1. Bestrijding van haatzaaien
= discussie

Het Voorzitterschap wil naar verwachting een discussie voeren over manieren waarop Europese burgers kunnen worden beschermd tegen haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven (hate crime en hate speech). Daarbij zal specifiek worden ingegaan op de rol van digitale platformen en lopende projecten op het gebied van justitie. Op het moment van schrijven is nog geen discussiestuk beschikbaar over de precieze insteek van de bespreking.

Het voorstel voor de *Digital Services Act* (DSA) beoogt de rol van platformen bij het tegengaan van illegale inhoud nader te reguleren. Het voorstel bevat onder meer regels voor het verwijderen van illegale inhoud. Zeer grote online platformen worden verplicht eventuele systeemrisico's die het gebruik van hun diensten met zich mee brengt, in kaart te brengen en aan te pakken. De Raad voor Concurrentievermogen heeft op 25 november jl. een algemene oriëntatie over de DSA aangenomen.

De Commissie heeft de aanpak van haatmisdrijven en haatzaaien op basis van ras, religie, gender en seksuele gerichtheid, aangemerkt als belangrijk thema voor de komende tijd en wil de lijst met *eurocrimes* uit art. 83 VWEU uitbreiden met deze misdrijven. Het geldende Kaderbesluit racisme voldoet vanwege zijn beperkte reikwijdte niet. De Commissie heeft op 9 december jl. een Mededeling gepubliceerd met daaraan gekoppeld een Raadsbesluit waarover het kabinet uw Kamer op korte termijn via de gebruikelijke weg met een BNC-fiche informeert.[3]

Het kabinet is voorstander van een concrete aanpak van haatmisdrijven en haatzaaien. Nederland heeft tijdens de JBZ-Raad op 10 december jl. zijn steun uitgesproken voor het opnemen van haatmisdrijven en haatzaaien op de lijst met *eurocrimes.* Gezien de bekende problemen om binnen de EU tot een gezamenlijke definitie te komen op seksuele gerichtheid en LHBTI+ heeft Nederland hierbij expliciet opgeroepen gezamenlijk te komen tot een definitie met oog voor de verschillen in de Europese samenlevingen. Als dit niet lukt, ziet het kabinet graag alternatieve of aanvullende voorstellen om het probleem aan te pakken.

2. Werklunch: mechanismen om het publiek te informeren in geval van kinderontvoeringen
= discussie

Voor de lunch voorziet het Voorzitterschap een bespreking van mechanismen om het publiek te infomeren in geval van kinderontvoeringen. Op 9 december 2021 heeft JBZ-Raad Raadsconclusies aangenomen betreffende het intensiveren van de grensoverschrijdende politiële samenwerking op het gebeid van vermiste personen. Deze informele werklunch lijkt een vervolg op die Raadsconclusies van december 2021, toegespitst op kinderontvoering. Hoewel nog geen concrete agendapunten bekend zijn, heeft het Voorzitterschap informeel gesteld dat het daarbij in het bijzonder gaat over het verkennen hoe kan worden gekomen tot betere coördinatie van nationale systemen en samenwerking tussen de gerechtelijke autoriteiten en opsporingsdiensten om ontvoerde kinderen sneller te kunnen traceren.
Het mandaat tot alerteren van het publiek bij een vermissing ligt te allen tijde bij de politie in het desbetreffende land. De politie staat daarbij onder gezag van het Openbaar Ministerie (opsporing) of de burgemeester (hulverlening: bijvoorbeeld als het kind is weggelopen). De contacten en de regie hierop liggen altijd bij de opsporingsinstanties in het desbetreffende land. Zij maken een zorgvuldige afweging over het wel of niet inzetten van een alerteringsbericht (vanuit opsporingsbelang kan het beter zijn dit niet te doen), volgen de internationale regels en verdragen, en bewaken de privacyaspecten voor betrokkenen.
Een vermist-kind-alertering wordt onder andere verspreid via Burgernet en sociale media kanalen. De Nederlandse politie bepaalt onder het gezag van het Openbaar Ministerie[4] of de burgemeester ook of het zinvol is een

[3] COM (2021) 777 d.d. 9 december 2021.
[4] Het Openbaar Ministerie heeft haar algemene beleid omtrent opsporingsberichtgeving neergelegd in een Aanwijzing (Aanwijzing opsporingsberichtgeving).

bericht ook internationaal te verspreiden. Een kindvermissingsbericht wordt in dergelijk geval in de vorm van een rechtshulpverzoek doorgegeven via de betreffende buitenlandse of internationale opsporingsinstanties, op basis van de geldende regels en verdragen. Deze instanties kunnen er vervolgens voor kiezen hiervoor een alerteringsbericht in te zetten via het in dat land beschikbare alerteringssysteem[5].
Daar waar het bij een vermissing (nog) niet zeker is of deze strafrechtelijk van aard is, is dit bij een kinderontvoering het uitgangspunt. Een ontvoering start soms als een vermissing, waarbij in het opsporingsonderzoek duidelijk wordt dat het een ouderontvoering betreft waarbij een kind zonder instemming van een gezaghebbende ouder, door een ouder met of zonder ouderlijk gezag, wordt meegenomen naar het buitenland. Onttrekking aan het gezag is strafbaar gesteld in artikel 279 van het Wetboek van Strafrecht en wederrechtelijke vrijheidsberoving in artikel 282 van het Wetboek van Strafrecht.
Indien voor de zaak van belang kan, net als bij een vermist kind, een strafrechtelijk onderzoek volgen onder leiding van het Openbaar Ministerie. Het komt echter zelden voor dat een (internationaal) kindontvoeringalert wordt uitgegeven. In de afweging tot alertering speelt privacy een grote rol en de inschatting is vaak dat het kind niet in levensgevaar is. In strafrechtelijke onderzoeken wordt daarom de voorkeur gegeven aan het inzetten van opsporingsmiddelen/tracering, zonder het publiek daarbij te betrekken.
Als voorstander van het optimaliseren van de samenwerking tussen de autoriteiten middels de geëigende kanalen ziet het kabinet graag dat lidstaten elkaar snel kunnen vinden. In afwachting van de concrete agenda van het Voorzitterschap, kijkt Nederland graag mee in de verkenning van betere coördinatie van nationale systemen en samenwerking tussen de gerechtelijke autoriteiten en opsporingsdiensten om ontvoerde kinderen sneller te kunnen traceren.

3. Erkenning van ouderschap binnen de EU
= discussie

De discussie over de erkenning van ouderschap binnen de EU zal zich richten op manieren waarop ouderschap kan worden erkend zodat een kind de ouderschapsrelatie in juridisch opzicht behoudt als het reist naar of verblijft in een andere EU-lidstaat.

Op dit moment bestaat geen EU-wetgeving op dit gebied. De Commissie is voornemens een voorstel te doen voor een ouderschapsverordening ten behoeve van de wederzijdse erkenning van ouderschap binnen de EU. Het kabinet hecht er aan op te merken dat de wederzijdse erkenning van ouderschap een gevoelig onderwerp betreft, omdat afstammingsrecht nauw samenhangt met nationaliteitsrecht.

De inzet van het kabinet is dat ouderschap ontstaan in de ene lidstaat in beginsel zou moeten worden erkend binnen de hele EU. Dat is ook de inzet van de Commissie met de aangekondigde verordening.[6] Elke lidstaat regelt nationaal of, in welke gevallen, en op welke wijze ouderschap kan worden gevestigd of gewijzigd. Het resultaat daarvan zou in de andere

---

[5] Europese lidstaten gebruiken verschillende systemen om vermist-kind-alerteringen door te geven. Zo gebruikt bijvoorbeeld België het Child Alert, Duitsland het systeem van het *Initiative Vermisste Kinder* en Frankrijk het *Alerte Enlèvement*. Daarnaast bestaan zogenoemde *Yellow Notices* van Interpol voor o.a. kindontvoeringen. In Nederland wordt vermist-kind-alertering via Burgernet verstuurd.

[6] Zie hierover ook het BNC-fiche over de LHBTIQ strategie 2020–2025: Kamerstuk 22 112, nr. 3002 en het BNC-fiche over de kinderrechtenstrategie: Kamerstuk 22 112, nr. 3099.

lidstaten moeten worden geaccepteerd, met waarborgen zoals een eerlijk proces en de betrouwbaarheid van documenten.

In Nederland gevestigd regenboogouderschap zal onder de aangekondigde verordening moeten worden erkend in een andere lidstaat als een Nederlands kind daarheen reist of daar verblijft. Kinderen moeten gelijk worden behandeld in de EU ongeacht de gezinsvorm.

Een verordening op het terrein van het familierecht vereist unanimiteit in de Raad. Het kabinet verwacht dat het behalen van de vereiste unanimiteit een uitdaging kan worden, gezien de bekende problemen in bepaalde lidstaten rond de acceptatie van regenboogouderschap.

Ministerie van Justitie en Veiligheid

> Retouradres Postbus 20301 2500 EH Den Haag

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Directoraat-Generaal Rechtspleging en Rechtshandhaving
Directie Juridische en Operationele Aangelegenheden

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

Ons kenmerk
3811068

Uw kenmerk
2022Z01052

Bij beantwoording de datum en ons kenmerk vermelden. Wilt u slechts één zaak in uw brief behandelen.

Datum 3 mei 2022
Onderwerp Antwoorden Kamervragen over de uitwerking van de plannen inzake het toevoegen van 'hate speech' onder Artikel 83 Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU)

In antwoord op uw brief van 24 januari 2022 deel ik u mee, mede namens de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, dat de schriftelijke vragen van de leden Van der Staaij en Stoffer (beiden SGP) over de uitwerking van de plannen inzake het toevoegen van 'hate speech' onder Artikel 83 Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU) worden beantwoord zoals aangegeven in de bijlage bij deze brief.

De Minister van Justitie en Veiligheid,

D. Yeşilgöz-Zegerius

Antwoorden van de ministers van Justitie en Veiligheid en van Buitenlandse Zaken en de staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties op schriftelijke vragen van de leden Stoffer en Van der Staaij (beiden SGP) over de uitwerking van de plannen inzake het toevoegen van 'hate speech' onder Artikel 83 Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU)
(Ingezonden 24 januari 2022, 2022Z01052)

Directoraat-Generaal Rechtspleging en Rechtshandhaving
Directie Juridische en Operationele Aangelegenheden

Datum
3 mei 2022

Ons kenmerk
3811068

Vraag 1
Heeft u kennisgenomen van het voornemen van de Europese Commissie om 'hate speech' (en 'hate crime') toe te voegen aan de lijst met 'EU-misdrijven'? 1)

Antwoord op vraag 1
Ja, ik heb kennis genomen van het voorstel om haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven toe te voegen aan de in artikel 83, lid 1 van het Verdrag betreffende de Werking van de Europese Unie (VWEU) genoemde vormen van criminaliteit. Artikel 83 lid 1 bevat een lijst van vormen van bijzonder zware criminaliteit met een grensoverschrijdende dimensie, waarvoor een bijzondere noodzaak bestaat om deze op gemeenschappelijke basis te bestrijden. De opname van een criminaliteitsvorm in dit artikel creëert een bevoegdheid voor de Europese Commissie om richtlijnen voor te stellen, waarmee aan de gemeenschappelijke aanpak van de betreffende criminaliteitsvorm inhoud wordt gegeven. Dat kan door bijvoorbeeld gemeenschappelijke definities vast te stellen of strafmaten tussen lidstaten voor die criminaliteitsvormen nader tot elkaar te brengen.

Vraag 2
Hoe beoordeelt u het plan van de Europese Commissie vanuit het oogpunt van noodzaak, rechtsgrondslag, proportionaliteit en subsidiariteit?

Antwoord op vraag 2
Het kabinet deelt de wens van de Commissie om meer te doen tegen haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven en beoordeelt het voorstel op alle in de vraag aangehaalde punten positief en voldoende onderbouwd. Het betreft immers in potentie ernstige criminaliteitsvormen, die in Nederland onder andere in de artikelen 137c en 137d van het Wetboek van Strafrecht strafbaar zijn gesteld, met een – in toenemende mate – grensoverschrijdende dimensie, zeker wat de online problematiek aangaat. Ik verwijs in dit kader ook naar mijn antwoord op de vragen 9 en 10.

Bij de uitwerking in vervolgwetgeving zal echter ook goed gekeken moeten worden naar onder meer de effecten op de vrijheid van meningsuiting. Het kabinet zal waken voor de balans tussen enerzijds het belang van de criminaliteitsbestrijding en een mogelijke inbreuk op grondrechten anderzijds.

Vraag 3
Hoe verhoudt dit voornemen zich tot de vrijheid van meningsuiting zoals vastgelegd in artikel 7 van de Nederlandse Grondwet, artikel 11 van het Handvest van Grondrechten van de EU, en artikel 10 van het EVRM?

Directoraat-Generaal Rechtspleging en Rechtshandhaving
Directie Juridische en Operationele Aangelegenheden

Datum
3 mei 2022

Ons kenmerk
3811068

Antwoord op vraag 3
Daar is pas echt iets over te zeggen wanneer er een voorstel (waarschijnlijk een richtlijn) van de Commissie voor vervolgwetgeving ligt. De betreffende richtlijn moet in het nationale recht en/of beleid van de lidstaten worden omgezet. Gedurende dit gehele proces – vanaf het moment dat de Commissie een voorstel doet, tot de nationale implementatie – moet worden getoetst of een (eventuele) inperking van de vrijheid van meningsuiting (en mogelijke andere grondrechten) proportioneel en gerechtvaardigd is.

Vraag 4
Hoe verhoudt dit voornemen zich tot Artikel 137d van het Wetboek van Strafrecht, waarin het aanzetten tot haat reeds strafbaar is gesteld in Nederland?

Antwoord op vraag 4
Artikel 137d Wetboek van Strafrecht stelt– kort gezegd – het in het openbaar aanzetten tot discriminatie van dan wel haat of geweld tegen mensen op basis van bijvoorbeeld hun godsdienst of levensovertuiging strafbaar. Hiermee wordt mede uitvoering gegeven aan de op grond van artikel 1, eerste lid, onderdeel a, van het Kaderbesluit racisme[1] bestaande verplichting voor lidstaten om bepaalde discriminerende gedragingen strafbaar te stellen. Het voornemen tot uitbreiding van artikel 83 lid 1 VWEU brengt op zichzelf geen (aanvullende) verplichting tot strafbaarstelling met zich mee noch een verplichting tot wijziging van enige bestaande wettelijke bepaling.

Vraag 5
Deelt u de mening dat het Nederlandse recht toereikend is om aanzetten tot haat aan te pakken? Zo nee, waarom niet?

Antwoord op vraag 5
Ja, die mening deel ik in zoverre dat het Nederlandse recht in de regel toereikend is om deze criminaliteitsvorm aan te pakken, in elk geval voor zover de strafbare gedragingen op Nederlands grondgebied begaan zijn. Echter, haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven hebben, zeker online, in toenemende mate grensoverschrijdende effecten. Daarom is een aanpak op EU-niveau wenselijk. Een gezamenlijke aanpak van de problematiek – waaronder gelijksoortige delictsomschrijvingen en het nader tot elkaar brengen van de strafmaxima binnen EU lidstaten van haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven – zorgt voor een consistente EU-brede bescherming van de slachtoffers. Ook wordt hiermee de toegang tot beschermingsmaatregelen vergroot en de justitiële samenwerking tussen de EU lidstaten versterkt.

Vraag 6
Kunt u voorbeelden van jurisprudentie noemen waarin de huidige strafbaarstelling van hate speech ontoereikend was om een verdachte te veroordelen? Is het verbeteren van de aanpak van hate speech afhankelijk van een uitgebreidere juridische grondslag of is eerst en vooral betere uitvoering van bestaande regelgeving, waaronder een goede samenwerking tussen EU-lidstaten en overige landen, van belang?

[1] Kaderbesluit 2008/913/JBZ van 28 november 2008 betreffende de bestrijding van bepaalde vormen en uitingen van racisme en vreemdelingenhaat door middel van het strafrecht.

Directoraat-Generaal Rechtspleging en Rechtshandhaving
Directie Juridische en Operationele Aangelegenheden

Datum
3 mei 2022

Ons kenmerk
3811068

Antwoord op vraag 6
De Nederlandse wetgever heeft bepaald welke algemeen omschreven gedragingen onder het bereik van de discriminatiedelicten – waaronder begrepen groepsbelediging, haatzaaien en de verspreiding van dergelijke uitlatingen als bedoeld in de artikelen 137c tot en met 137e Wetboek van Strafrecht – vallen. In concrete gevallen toetst de rechter aan de hand van het aanwezige bewijsmateriaal of het tenlastegelegde discriminatiedelict wettig en overtuigend bewezen is. De reikwijdte van de genoemde discriminatiedelicten is naar mijn oordeel tot nu toe toereikend gebleken om in Nederland effectief op te kunnen treden tegen haatzaaiende uitlatingen. Echter, een verdergaande uniformering op Europees niveau kan verdere verbeteringen opleveren. Ik verwijs in dit verband ook naar mijn antwoord op vraag 5.

In de verbetering van de aanpak van haatzaaiende uitlatingen zit geen vastgelegde volgordelijkheid. Het is dus niet nodig om eerst de uitvoering binnen bestaande kaders te verbeteren voordat de juridische grondslag wordt uitgebreid. Verbeteringen zijn te realiseren door een uitgebreidere juridische grondslag, betere uitvoering van bestaande regelgeving (waaronder een goede samenwerking tussen EU-lidstaten en overige landen) of welk eventueel ander initiatief ook gericht op die totstandkoming van een verbetering.

Vraag 7
Kunt u aangeven of het op grond van huidige jurisprudentie het wenselijk is om de huidige strafbaarstelling van hate speech aan te passen of uit te breiden? Herkent u het beeld uit het externe onderzoek van de Europese Commissie alle lidstaten een passende juridische grondslag kennen voor het bestrijden van hate speech? 2)

Antwoord op vraag 7
De huidige wet stelt discriminatoire belediging en het aanzetten tot haat of geweld al strafbaar. De huidige jurisprudentie dwingt niet tot aanpassing of uitbreiding van de huidige strafbaarstellingen. Teneinde beter aan het Kaderbesluit racisme te voldoen, ben ik voornemens nader te preciseren dat – kort gezegd – het publiekelijk vergoelijken, ontkennen of verregaand bagatelliseren van genocide, misdaden tegen de menselijkheid en bepaalde oorlogsmisdaden strafbaar is. Daarmee worden de in artikel 1, eerste lid, onder c en d, van het Kaderbesluit racisme genoemde gedragingen expliciet in de Nederlandse strafwetgeving opgenomen.[2] Daarnaast wijs ik op een initiatiefvoorstel van de (voormalige) leden Buitenweg (GL) en Segers (CU) dat ertoe strekt om een verhoogd strafmaximum voor elk strafbaar feit dat met een discriminatoir oogmerk is begaan te introduceren. Dit voorstel is voor advies voorgelegd aan de Raad van State.

Ik heb kennis genomen van het onderzoek dat, vooruitlopend op het voorstel, in opdracht van de Europese Commissie is verricht en in die zin herken ik het geschetste beeld.

Vraag 8
Hoe beoordeelt u de definitie van hate speech die door de Europese Commissie gebruikt wordt in termen van inhoud, eenduidigheid, helderheid en uitvoerbaarheid?

[2] Kamerstukken II, 2020-2021, 29628, nr. 1035

Directoraat-Generaal Rechtspleging en Rechtshandhaving
Directie Juridische en Operationele Aangelegenheden

Datum
3 mei 2022

Ons kenmerk
3811068

Antwoord op vraag 8
Mijn oordeel daarover is dat die eenduidig, helder en uitvoerbaar is gebleken maar minder ruim is dan de definitie die wij momenteel in onze eigen wetgeving hanteren en dus zijn beperkingen kent. De huidige juridische definitie op EU-niveau, die in artikel 1 van het eerder aangehaalde Kaderbesluit racisme staat, beperkt zich tot de gronden ras, huidskleur, godsdienst, afstamming, dan wel nationale of etnische afkomst. De Nederlandse strafbaarstelling van haatzaaien (artikel 137d van het Wetboek van Strafrecht) omvat meer discriminatiegronden. Daaronder vallen bijvoorbeeld ook de gronden geslacht en hetero- of homoseksuele gerichtheid.

Vraag 9
Valt hate speech volgens u onder dezelfde categorie, ook qua ernst en impact, als de andere vormen van criminaliteit die onder Artikel 83 VWEU vallen?

Antwoord op vraag 9
Strafbare haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven zijn naar het oordeel van het kabinet ernstig te noemen omdat zij onverenigbaar zijn met de waarden van de EU en in die zin een bedreiging vormen voor democratische waarden, sociale stabiliteit, de menselijke waardigheid en de vrijheid van meningsuiting. Deze criminaliteitsvormen zijn bovendien ondersteunend aan haatdragende ideologieën en gewelddadig extremisme en dragen bij aan polarisatie- en radicaliseringstendensen binnen lidstaten. Bij dergelijke ernstige dreigingen past een meer gemeenschappelijke aanpak.

Vraag 10
Beaamt u dat hate speech uit de toon valt, gelet op de in artikel 83 VWEU genoemde voorbeelden waarin duidelijk sprake is van een grensoverschrijdend karakter en georganiseerde misdaad?

Antwoord op vraag 10
Nee, dit beaam ik niet. De grensoverschrijdende dimensie van haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven blijkt onder meer uit de maatschappelijke gevolgen die zij online hebben, de impact van offline geuite haatboodschappen, de internationale dimensie van haatdragende ideologieën, het ontstaan van gewelddadige extremistische groeperingen en de publiciteit rond specifieke haatmisdrijven. Voorbeelden zijn de haatreacties op de komst van Syrische of andere vluchtelingen (met een overwegend Islamitische achtergrond) in 2015 of de reactie uit extreemrechtse hoek op de Black Lives Matter demonstraties in 2020.

Vraag 11
Is dit de eerste keer dat de lijst van criminaliteit vallend onder artikel 83 VWEU wordt uitgebreid? Waarom wordt dit op dit moment noodzakelijk geacht, terwijl de problematiek al veel langer speelt en de nationale autoriteiten in beginsel voldoende instrumenten hebben om hate speech te bestrijden?

Antwoord op vraag 11
Ja, indien haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven als criminaliteitsvormen aan artikel 83, lid 1 VWEU worden toegevoegd zou dat voor het eerst zijn dat dit artikel wordt uitgebreid.

Directoraat-Generaal Rechtspleging en Rechtshandhaving
Directie Juridische en Operationele Aangelegenheden

Datum
3 mei 2022

Ons kenmerk
3811068

In het onderzoeksrapport waarop het eerder genoemde voorstel van de Europese Commissie is gebaseerd, is opgemerkt dat haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven bij de totstandkoming van artikel 83 VWEU om onduidelijke redenen niet zijn toegevoegd aan de lijst van de tien vormen van criminaliteit die daarin worden genoemd.[3] Het voorstel moet ook tegen die achtergrond worden bezien. Daarbij heeft de Europese Commissie aangegeven dat dit voorstel er mede toe strekt bij te dragen aan de bescherming van de waarden van de Unie (artikel 2 Verdrag betreffende de Europese Unie) en de eerbiediging van de grondrechten van het Handvest van de grondrechten van de EU. Het Kaderbesluit racisme beperkt zich wat betreft de bestrijding van haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven – kort gezegd – tot de discriminatiegronden ras en godsdienst. Die reikwijdte voldoet niet om de doelstellingen van de Europese Unie – bijvoorbeeld ten aanzien van de aanpak van discriminatie op grond van geslacht, seksuele oriëntatie en handicap – volledig te realiseren. Een gezamenlijke aanpak van de problematiek – waaronder gelijksoortige delictsomschrijvingen en gedeelde minimale maximumstraffen ten aanzien van haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven – zorgt voor een consistente en gelijkwaardige EU-brede bescherming van de slachtoffers.

Vraag 12
Bent u ook van mening dat bij eventuele uitbreiding van de gronden op basis van artikel 83 VWEU zwaar gewicht moet worden toegekend aan de grensoverschrijdende aard van het misdrijf, aangezien bij alle genoemde voorbeelden in de lijst van artikel 83 VWEU wel aan dat criterium voldaan wordt?

Antwoord op vraag 12
Ja, die mening deel ik. Het kabinet meent bovendien dat de Europese Commissie afdoende aantoont dat met dit voorstel aan dat criterium voldaan wordt.

Vraag 13
Onderkent u het risico dat artikel 83 VWEU te lichtvaardig kan worden opgerekt als alle digitale uitingen en gedragingen als grensoverschrijdend wordt aangemerkt? Krijgt de Europese Unie daarmee dan in beginsel bevoegdheid over vrijwel het gehele maatschappelijke leven? En hoe verhoudt dit plan van de Europese Commissie zich tot de bevoegdheidsverdeling zoals vastgelegd in de artikelen 3 t/m 5 VWEU?

Antwoord op vraag 13
De toevoeging van haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven aan het betreffende verdragsartikel zou een bevoegdheid voor de Europese Commissie scheppen om voorstellen voor richtlijnen op het gebied van haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven te doen. Hoe een dergelijke richtlijn of richtlijnen er vervolgens precies uit komen te zien, komt pas bij de tweede stap in het wetgevingsproces aan de orde. De vraag of en, zo ja in hoeverre, de aanpak van online hate speech bij EU-richtlijn nader zou moeten worden genormeerd, is in dit stadium niet aan de orde.

[3] Study to support the preparation of the European Commission's initiative to extend the list of EU crimes in Article 83 of the Treaty on the Functioning of the EU to hate speech and hate crime (2021), p. 29.

Directoraat-Generaal Rechtspleging en Rechtshandhaving
Directie Juridische en Operationele Aangelegenheden

Datum
3 mei 2022

Ons kenmerk
3811068

Mocht het zo ver komen, dan zal het kabinet een dergelijk voorstel voor richtlijn op zijn eigen merites beoordelen. Het kabinet zal ervoor waken dat vervolgwetgeving voor Nederland geen nadelige gevolgen heeft voor het alhier geldende recht op vrijheid van meningsuiting en voor andere grondrechten. Het kabinet stelt zich verder voor dat eventuele toekomstige verplichtingen tot strafbaarstelling zoveel mogelijk aansluiten op de gedragingen die reeds zijn omschreven in het Kaderbesluit racisme. Er is namelijk een risico dat in een toekomstig voorstel naar discriminatiegronden verwezen wordt die momenteel geen grondslag hebben in de Nederlandse strafwetgeving (bijvoorbeeld taal of leeftijd). Daarom zal het kabinet erop toezien dat vervolgvoorstellen getoetst worden aan de wetssystematiek en strafbaarstellingen zoals deze momenteel in de Nederlandse strafwetgeving zijn vastgelegd.

Vraag 14
Welke extra (minimum)voorschriften kunt u voor Nederland voorzien wanneer de lidstaten het voorstel daadwerkelijk zouden moeten implementeren? Kunt u hierbij ingaan op de reeds bestaande strafbaarstelling van artikel 137d Wetboek van Strafrecht?

Antwoord op vraag 14
Voor het antwoord op deze vraag verwijs ik naar mijn antwoorden op de vragen 4 en 11.

Vraag 15
Hoe beoordeelt u de uitgebreidere lijst met beschermde kenmerken tegen haatzaaien van de EU, ten opzichte van de bestaande beschermde kenmerken in Artikel 137d Wetboek van Strafrecht?

Antwoord op vraag 15
Zoals reeds aangegeven in het antwoord op vraag 11 beperkt het Kaderbesluit racisme zich wat betreft de bestrijding van haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven – kort gezegd – tot de discriminatiegronden ras en godsdienst. De discriminatiedelicten in het Wetboek van Strafrecht hebben een aanmerkelijk breder beschermingsbereik, want deze omvatten bijvoorbeeld ook hetero- of homoseksuele gerichtheid of lichamelijke, psychische of verstandelijke handicap. Indien haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven als vorm van criminaliteit aan artikel 83 lid 1 VWEU worden toegevoegd kunnen vervolgens op dit terrein bij richtlijn minimumvoorschriften worden vastgesteld. Het opstellen van een dergelijke richtlijn is echter een volgende stap in het proces en zal op dat moment (inhoudelijk) beoordeeld moeten worden. Bij de beoordeling van een dergelijk vervolgvoorstel zal het kabinet nadrukkelijk oog hebben voor de verhouding daarvan tot grondrechten, waaronder de vrijheid van meningsuiting, en de bestaande (systematiek van) discriminatiedelicten in het Wetboek van Strafrecht.

Vraag 16
Hoe waarschijnlijk acht u de mogelijkheid dat bepaalde (online) uitlatingen wel strafbaar zouden zijn als 'EU-misdrijf' onder artikel 83 VWEU, terwijl deze volgens het Nederlandse recht wel toegestaan zouden worden? Hoe zou u hier mee omgaan?

Antwoord op vraag 16
In hoeverre toekomstige voorstellen van de Europese Commissie een ruimer bereik hebben dan wat momenteel in de Nederlandse rechtspraktijk wordt aangenomen is zonder concreet voorstel niet te zeggen. Verder verwijs ik naar

het antwoord op de vragen 2, 13 en 15.

Directoraat-Generaal Rechtspleging en Rechtshandhaving
Directie Juridische en Operationele Aangelegenheden

Datum
3 mei 2022

Ons kenmerk
3811068

Vraag 17
Is het Kaderbesluit van de Raad van de Europese Unie (Kaderbesluit 2008/913/JBZ) volgens u afdoende om uitingen van haatzaaien tegen te gaan? Zo nee, waarom niet?

Antwoord op vraag 17
Zoals reeds aangegeven in de antwoorden op de vragen 11 en 15, beperkt het Kaderbesluit racisme zich wat betreft de bestrijding van haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven – kort gezegd – tot de discriminatiegronden ras en godsdienst. Die reikwijdte voldoet niet om de doelstellingen van de Europese Unie – bijvoorbeeld ten aanzien van de aanpak van discriminatie op grond van geslacht, seksuele oriëntatie en handicap – volledig te realiseren.

Vraag 18
Wat betekent de Europese strafbaarstelling van hate speech onder artikel 83 VWEU voor grote en kleine digitale platformen die openbare uitlatingen faciliteren? Hoe verhoudt het Commissieplan zich tot de verplichtingen op grond van de voorgestelde Digital Services Act?

Antwoord op vraag 18
Zonder concreet voorstel van de Commissie, wat er op dit moment nog niet ligt, is niets te zeggen over de gevolgen van een dergelijk voorstel. Datzelfde geldt voor de verhouding tot de verplichtingen op grond van de Digital Services Act in wording.

Vraag 19
Klopt het dat in principe met unanimiteit door de Europese Raad moet worden besloten over het voorstel van de Europese Commissie? Bent u bereid in de voorbereiding een nadere analyse te (laten) verrichten over de noodzaak van het voorstel, en deze te delen met de Tweede Kamer?

Antwoord op vraag 19
De Raad van de Europese Unie moet met unanimiteit over het voorstel besluiten. Dit ter onderscheiding van de Europese Raad, waarin de regeringsleiders of staatshoofden zitting hebben. In het BNC-fiche wordt een appreciatie gegeven van het voorstel.

Vraag 20
Kunt u in algemene zin een toelichting geven op de procedures rondom de mogelijke wijziging van art. 83, inclusief de wijze waarop de Tweede Kamer geïnformeerd zal worden over, en betrokken zal worden bij, deze mogelijke aanpassing?

Antwoord op vraag 20
Het Franse Voorzitterschap zet in op het aannemen van Raadsconclusies over het toevoegen van haatzaaiende uitlatingen en haatsmisdrijven aan artikel 83, lid 1, VWEU. Tijdens de JBZ-Raad van 3 en 4 maart jl. kon over de Raadsconclusies nog geen overeenstemming worden bereikt.

Uw Kamer wordt voorafgaand aan dergelijke vakraden, zo ook in het geval van de JBZ-Raad van 3 en 4 maart jl., via de geannoteerde agenda geïnformeerd over de Nederlandse inzet alsook het krachtenveld binnen de Raad. Het is voorts

gebruikelijk dat voorafgaand aan Raadsvergaderingen met uw Kamer gedebatteerd wordt. Tot slot ontvangt uw Kamer na de betreffende Raad het verslag.

Directoraat-Generaal Rechtspleging en Rechtshandhaving
Directie Juridische en Operationele Aangelegenheden

Datum
3 mei 2022

Ons kenmerk
3811068

1) COMMUNICATION FROM THE COMMISSION TO THE EUROPEAN PARLIAMENT AND THE COUNCIL, 9 december 2021, https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/1_1_178542_comm_eu_crimes_en.pdf

2) 'Study to support the preparation of the European Commission's initiative to extend the list of EU crimes in Article 83 of the Treaty on the Functioning of the EU to hate speech and hate crime', https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/f866de4e-57de-11ec-91ac-01aa75ed71a1/language-en.

Omzien naar elkaar, vooruitkijken naar de toekomst

Coalitieakkoord 2021 – 2025
VVD, D66, CDA en ChristenUnie

(fragment)

Radicalisering en extremisme

We beschermen de samenleving tegen de dreiging van **alle vormen van radicalisering en haatzaaien**, van jihadisme tot links- en rechts-extremisme. Ook moet er meer aandacht zijn voor de ontwrichtende werking van anti-overheids- en antidemocratische sentimenten en desinformatie. Door in te zetten op preventie, signalering, opsporing, vervolging en stevig te straffen pakken we dit aan. Dit vraagt om een weerbare samenleving, aanwezigheid in kwetsbare wijken en een robuuste inlichtingen- en veiligheidsstructuur. De maximale straf voor deelname aan een terroristische organisatie wordt verhoogd naar 20 jaar.

De in de vorige periode ingeslagen weg met betrekking tot **uitgereisde IS-ers**, wordt voortgezet. De wet van 25 november 2015 inzake langdurig toezicht, gedragsbeïnvloeding en vrijheidsbeperking wordt aangevuld met bepalingen over terroristische misdrijven.

We versterken de positie van de Nationaal Coördinator tegen Racisme en Discriminatie, de Nationaal Coördinator Antisemitismebestrijding, het College voor de Rechten van de Mens, de Nationale Ombudsman en de gemeentelijke anti-discriminatievoorzieningen met voldoende mensen en middelen. We maken met hen een **meerjarig plan ter bestrijding van alle vormen van discriminatie, haatzaaien en racisme**.

Ministerie van Justitie en Veiligheid

> Retouradres Postbus 20301 2500 EH Den Haag

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Directoraat-Generaal Rechtspleging en Rechtshandhaving
Directie Juridische en Operationele Aangelegenheden

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

Ons kenmerk
3811068

Uw kenmerk
2022Z01052

Bij beantwoording de datum en ons kenmerk vermelden. Wilt u slechts één zaak in uw brief behandelen.

Datum 3 mei 2022
Onderwerp Antwoorden Kamervragen over de uitwerking van de plannen inzake het toevoegen van 'hate speech' onder Artikel 83 Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU)

In antwoord op uw brief van 24 januari 2022 deel ik u mee, mede namens de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, dat de schriftelijke vragen van de leden Van der Staaij en Stoffer (beiden SGP) over de uitwerking van de plannen inzake het toevoegen van 'hate speech' onder Artikel 83 Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU) worden beantwoord zoals aangegeven in de bijlage bij deze brief.

De Minister van Justitie en Veiligheid,

D. Yeşilgöz-Zegerius

Antwoorden van de ministers van Justitie en Veiligheid en van Buitenlandse Zaken en de staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties op schriftelijke vragen van de leden Stoffer en Van der Staaij (beiden SGP) over de uitwerking van de plannen inzake het toevoegen van 'hate speech' onder Artikel 83 Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU)
(Ingezonden 24 januari 2022, 2022Z01052)

Directoraat-Generaal Rechtspleging en Rechtshandhaving
Directie Juridische en Operationele Aangelegenheden

Datum
3 mei 2022

Ons kenmerk
3811068

Vraag 1
Heeft u kennisgenomen van het voornemen van de Europese Commissie om 'hate speech' (en 'hate crime') toe te voegen aan de lijst met 'EU-misdrijven'? 1)

Antwoord op vraag 1
Ja, ik heb kennis genomen van het voorstel om haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven toe te voegen aan de in artikel 83, lid 1 van het Verdrag betreffende de Werking van de Europese Unie (VWEU) genoemde vormen van criminaliteit. Artikel 83 lid 1 bevat een lijst van vormen van bijzonder zware criminaliteit met een grensoverschrijdende dimensie, waarvoor een bijzondere noodzaak bestaat om deze op gemeenschappelijke basis te bestrijden. De opname van een criminaliteitsvorm in dit artikel creëert een bevoegdheid voor de Europese Commissie om richtlijnen voor te stellen, waarmee aan de gemeenschappelijke aanpak van de betreffende criminaliteitsvorm inhoud wordt gegeven. Dat kan door bijvoorbeeld gemeenschappelijke definities vast te stellen of strafmaten tussen lidstaten voor die criminaliteitsvormen nader tot elkaar te brengen.

Vraag 2
Hoe beoordeelt u het plan van de Europese Commissie vanuit het oogpunt van noodzaak, rechtsgrondslag, proportionaliteit en subsidiariteit?

Antwoord op vraag 2
Het kabinet deelt de wens van de Commissie om meer te doen tegen haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven en beoordeelt het voorstel op alle in de vraag aangehaalde punten positief en voldoende onderbouwd. Het betreft immers in potentie ernstige criminaliteitsvormen, die in Nederland onder andere in de artikelen 137c en 137d van het Wetboek van Strafrecht strafbaar zijn gesteld, met een – in toenemende mate – grensoverschrijdende dimensie, zeker wat de online problematiek aangaat. Ik verwijs in dit kader ook naar mijn antwoord op de vragen 9 en 10.

Bij de uitwerking in vervolgwetgeving zal echter ook goed gekeken moeten worden naar onder meer de effecten op de vrijheid van meningsuiting. Het kabinet zal waken voor de balans tussen enerzijds het belang van de criminaliteitsbestrijding en een mogelijke inbreuk op grondrechten anderzijds.

Vraag 3
Hoe verhoudt dit voornemen zich tot de vrijheid van meningsuiting zoals vastgelegd in artikel 7 van de Nederlandse Grondwet, artikel 11 van het Handvest van Grondrechten van de EU, en artikel 10 van het EVRM?

Directoraat-Generaal Rechtspleging en Rechtshandhaving
Directie Juridische en Operationele Aangelegenheden

Datum
3 mei 2022

Ons kenmerk
3811068

Antwoord op vraag 3
Daar is pas echt iets over te zeggen wanneer er een voorstel (waarschijnlijk een richtlijn) van de Commissie voor vervolgwetgeving ligt. De betreffende richtlijn moet in het nationale recht en/of beleid van de lidstaten worden omgezet. Gedurende dit gehele proces – vanaf het moment dat de Commissie een voorstel doet, tot de nationale implementatie – moet worden getoetst of een (eventuele) inperking van de vrijheid van meningsuiting (en mogelijke andere grondrechten) proportioneel en gerechtvaardigd is.

Vraag 4
Hoe verhoudt dit voornemen zich tot Artikel 137d van het Wetboek van Strafrecht, waarin het aanzetten tot haat reeds strafbaar is gesteld in Nederland?

Antwoord op vraag 4
Artikel 137d Wetboek van Strafrecht stelt– kort gezegd – het in het openbaar aanzetten tot discriminatie van dan wel haat of geweld tegen mensen op basis van bijvoorbeeld hun godsdienst of levensovertuiging strafbaar. Hiermee wordt mede uitvoering gegeven aan de op grond van artikel 1, eerste lid, onderdeel a, van het Kaderbesluit racisme[1] bestaande verplichting voor lidstaten om bepaalde discriminerende gedragingen strafbaar te stellen. Het voornemen tot uitbreiding van artikel 83 lid 1 VWEU brengt op zichzelf geen (aanvullende) verplichting tot strafbaarstelling met zich mee noch een verplichting tot wijziging van enige bestaande wettelijke bepaling.

Vraag 5
Deelt u de mening dat het Nederlandse recht toereikend is om aanzetten tot haat aan te pakken? Zo nee, waarom niet?

Antwoord op vraag 5
Ja, die mening deel ik in zoverre dat het Nederlandse recht in de regel toereikend is om deze criminaliteitsvorm aan te pakken, in elk geval voor zover de strafbare gedragingen op Nederlands grondgebied begaan zijn. Echter, haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven hebben, zeker online, in toenemende mate grensoverschrijdende effecten. Daarom is een aanpak op EU-niveau wenselijk. Een gezamenlijke aanpak van de problematiek – waaronder gelijksoortige delictsomschrijvingen en het nader tot elkaar brengen van de strafmaxima binnen EU lidstaten van haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven – zorgt voor een consistente EU-brede bescherming van de slachtoffers. Ook wordt hiermee de toegang tot beschermingsmaatregelen vergroot en de justitiële samenwerking tussen de EU lidstaten versterkt.

Vraag 6
Kunt u voorbeelden van jurisprudentie noemen waarin de huidige strafbaarstelling van hate speech ontoereikend was om een verdachte te veroordelen? Is het verbeteren van de aanpak van hate speech afhankelijk van een uitgebreidere juridische grondslag of is eerst en vooral betere uitvoering van bestaande regelgeving, waaronder een goede samenwerking tussen EU-lidstaten en overige landen, van belang?

[1] Kaderbesluit 2008/913/JBZ van 28 november 2008 betreffende de bestrijding van bepaalde vormen en uitingen van racisme en vreemdelingenhaat door middel van het strafrecht.

Directoraat-Generaal Rechtspleging en Rechtshandhaving
Directie Juridische en Operationele Aangelegenheden

Datum
3 mei 2022

Ons kenmerk
3811068

Antwoord op vraag 6
De Nederlandse wetgever heeft bepaald welke algemeen omschreven gedragingen onder het bereik van de discriminatiedelicten – waaronder begrepen groepsbelediging, haatzaaien en de verspreiding van dergelijke uitlatingen als bedoeld in de artikelen 137c tot en met 137e Wetboek van Strafrecht – vallen. In concrete gevallen toetst de rechter aan de hand van het aanwezige bewijsmateriaal of het tenlastegelegde discriminatiedelict wettig en overtuigend bewezen is. De reikwijdte van de genoemde discriminatiedelicten is naar mijn oordeel tot nu toe toereikend gebleken om in Nederland effectief op te kunnen treden tegen haatzaaiende uitlatingen. Echter, een verdergaande uniformering op Europees niveau kan verdere verbeteringen opleveren. Ik verwijs in dit verband ook naar mijn antwoord op vraag 5.

In de verbetering van de aanpak van haatzaaiende uitlatingen zit geen vastgelegde volgordelijkheid. Het is dus niet nodig om eerst de uitvoering binnen bestaande kaders te verbeteren voordat de juridische grondslag wordt uitgebreid. Verbeteringen zijn te realiseren door een uitgebreidere juridische grondslag, betere uitvoering van bestaande regelgeving (waaronder een goede samenwerking tussen EU-lidstaten en overige landen) of welk eventueel ander initiatief ook gericht op die totstandkoming van een verbetering.

Vraag 7
Kunt u aangeven of het op grond van huidige jurisprudentie het wenselijk is om de huidige strafbaarstelling van hate speech aan te passen of uit te breiden? Herkent u het beeld uit het externe onderzoek van de Europese Commissie alle lidstaten een passende juridische grondslag kennen voor het bestrijden van hate speech? 2)

Antwoord op vraag 7
De huidige wet stelt discriminatoire belediging en het aanzetten tot haat of geweld al strafbaar. De huidige jurisprudentie dwingt niet tot aanpassing of uitbreiding van de huidige strafbaarstellingen. Teneinde beter aan het Kaderbesluit racisme te voldoen, ben ik voornemens nader te preciseren dat – kort gezegd – het publiekelijk vergoelijken, ontkennen of verregaand bagatelliseren van genocide, misdaden tegen de menselijkheid en bepaalde oorlogsmisdaden strafbaar is. Daarmee worden de in artikel 1, eerste lid, onder c en d, van het Kaderbesluit racisme genoemde gedragingen expliciet in de Nederlandse strafwetgeving opgenomen.[2] Daarnaast wijs ik op een initiatiefvoorstel van de (voormalige) leden Buitenweg (GL) en Segers (CU) dat ertoe strekt om een verhoogd strafmaximum voor elk strafbaar feit dat met een discriminatoir oogmerk is begaan te introduceren. Dit voorstel is voor advies voorgelegd aan de Raad van State.

Ik heb kennis genomen van het onderzoek dat, vooruitlopend op het voorstel, in opdracht van de Europese Commissie is verricht en in die zin herken ik het geschetste beeld.

Vraag 8
Hoe beoordeelt u de definitie van hate speech die door de Europese Commissie gebruikt wordt in termen van inhoud, eenduidigheid, helderheid en uitvoerbaarheid?

[2] Kamerstukken II, 2020-2021, 29628, nr. 1035

Directoraat-Generaal Rechtspleging en Rechtshandhaving
Directie Juridische en Operationele Aangelegenheden

Datum
3 mei 2022

Ons kenmerk
3811068

Antwoord op vraag 8
Mijn oordeel daarover is dat die eenduidig, helder en uitvoerbaar is gebleken maar minder ruim is dan de definitie die wij momenteel in onze eigen wetgeving hanteren en dus zijn beperkingen kent. De huidige juridische definitie op EU-niveau, die in artikel 1 van het eerder aangehaalde Kaderbesluit racisme staat, beperkt zich tot de gronden ras, huidskleur, godsdienst, afstamming, dan wel nationale of etnische afkomst. De Nederlandse strafbaarstelling van haatzaaien (artikel 137d van het Wetboek van Strafrecht) omvat meer discriminatiegronden. Daaronder vallen bijvoorbeeld ook de gronden geslacht en hetero- of homoseksuele gerichtheid.

Vraag 9
Valt hate speech volgens u onder dezelfde categorie, ook qua ernst en impact, als de andere vormen van criminaliteit die onder Artikel 83 VWEU vallen?

Antwoord op vraag 9
Strafbare haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven zijn naar het oordeel van het kabinet ernstig te noemen omdat zij onverenigbaar zijn met de waarden van de EU en in die zin een bedreiging vormen voor democratische waarden, sociale stabiliteit, de menselijke waardigheid en de vrijheid van meningsuiting. Deze criminaliteitsvormen zijn bovendien ondersteunend aan haatdragende ideologieën en gewelddadig extremisme en dragen bij aan polarisatie- en radicaliseringstendensen binnen lidstaten. Bij dergelijke ernstige dreigingen past een meer gemeenschappelijke aanpak.

Vraag 10
Beaamt u dat hate speech uit de toon valt, gelet op de in artikel 83 VWEU genoemde voorbeelden waarin duidelijk sprake is van een grensoverschrijdend karakter en georganiseerde misdaad?

Antwoord op vraag 10
Nee, dit beaam ik niet. De grensoverschrijdende dimensie van haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven blijkt onder meer uit de maatschappelijke gevolgen die zij online hebben, de impact van offline geuite haatboodschappen, de internationale dimensie van haatdragende ideologieën, het ontstaan van gewelddadige extremistische groeperingen en de publiciteit rond specifieke haatmisdrijven. Voorbeelden zijn de haatreacties op de komst van Syrische of andere vluchtelingen (met een overwegend Islamitische achtergrond) in 2015 of de reactie uit extreemrechtse hoek op de Black Lives Matter demonstraties in 2020.

Vraag 11
Is dit de eerste keer dat de lijst van criminaliteit vallend onder artikel 83 VWEU wordt uitgebreid? Waarom wordt dit op dit moment noodzakelijk geacht, terwijl de problematiek al veel langer speelt en de nationale autoriteiten in beginsel voldoende instrumenten hebben om hate speech te bestrijden?

Antwoord op vraag 11
Ja, indien haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven als criminaliteitsvormen aan artikel 83, lid 1 VWEU worden toegevoegd zou dat voor het eerst zijn dat dit artikel wordt uitgebreid.

Directoraat-Generaal Rechtspleging en Rechtshandhaving
Directie Juridische en Operationele Aangelegenheden

Datum
3 mei 2022

Ons kenmerk
3811068

In het onderzoeksrapport waarop het eerder genoemde voorstel van de Europese Commissie is gebaseerd, is opgemerkt dat haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven bij de totstandkoming van artikel 83 VWEU om onduidelijke redenen niet zijn toegevoegd aan de lijst van de tien vormen van criminaliteit die daarin worden genoemd.[3] Het voorstel moet ook tegen die achtergrond worden bezien. Daarbij heeft de Europese Commissie aangegeven dat dit voorstel er mede toe strekt bij te dragen aan de bescherming van de waarden van de Unie (artikel 2 Verdrag betreffende de Europese Unie) en de eerbiediging van de grondrechten van het Handvest van de grondrechten van de EU. Het Kaderbesluit racisme beperkt zich wat betreft de bestrijding van haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven – kort gezegd – tot de discriminatiegronden ras en godsdienst. Die reikwijdte voldoet niet om de doelstellingen van de Europese Unie – bijvoorbeeld ten aanzien van de aanpak van discriminatie op grond van geslacht, seksuele oriëntatie en handicap – volledig te realiseren. Een gezamenlijke aanpak van de problematiek – waaronder gelijksoortige delictsomschrijvingen en gedeelde minimale maximumstraffen ten aanzien van haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven – zorgt voor een consistente en gelijkwaardige EU-brede bescherming van de slachtoffers.

Vraag 12
Bent u ook van mening dat bij eventuele uitbreiding van de gronden op basis van artikel 83 VWEU zwaar gewicht moet worden toegekend aan de grensoverschrijdende aard van het misdrijf, aangezien bij alle genoemde voorbeelden in de lijst van artikel 83 VWEU wel aan dat criterium voldaan wordt?

Antwoord op vraag 12
Ja, die mening deel ik. Het kabinet meent bovendien dat de Europese Commissie afdoende aantoont dat met dit voorstel aan dat criterium voldaan wordt.

Vraag 13
Onderkent u het risico dat artikel 83 VWEU te lichtvaardig kan worden opgerekt als alle digitale uitingen en gedragingen als grensoverschrijdend wordt aangemerkt? Krijgt de Europese Unie daarmee dan in beginsel bevoegdheid over vrijwel het gehele maatschappelijke leven? En hoe verhoudt dit plan van de Europese Commissie zich tot de bevoegdheidsverdeling zoals vastgelegd in de artikelen 3 t/m 5 VWEU?

Antwoord op vraag 13
De toevoeging van haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven aan het betreffende verdragsartikel zou een bevoegdheid voor de Europese Commissie scheppen om voorstellen voor richtlijnen op het gebied van haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven te doen. Hoe een dergelijke richtlijn of richtlijnen er vervolgens precies uit komen te zien, komt pas bij de tweede stap in het wetgevingsproces aan de orde. De vraag of en, zo ja in hoeverre, de aanpak van online hate speech bij EU-richtlijn nader zou moeten worden genormeerd, is in dit stadium niet aan de orde.

[3] Study to support the preparation of the European Commission's initiative to extend the list of EU crimes in Article 83 of the Treaty on the Functioning of the EU to hate speech and hate crime (2021), p. 29.

Directoraat-Generaal Rechtspleging en Rechtshandhaving
Directie Juridische en Operationele Aangelegenheden

Datum
3 mei 2022

Ons kenmerk
3811068

Mocht het zo ver komen, dan zal het kabinet een dergelijk voorstel voor richtlijn op zijn eigen merites beoordelen. Het kabinet zal ervoor waken dat vervolgwetgeving voor Nederland geen nadelige gevolgen heeft voor het alhier geldende recht op vrijheid van meningsuiting en voor andere grondrechten. Het kabinet stelt zich verder voor dat eventuele toekomstige verplichtingen tot strafbaarstelling zoveel mogelijk aansluiten op de gedragingen die reeds zijn omschreven in het Kaderbesluit racisme. Er is namelijk een risico dat in een toekomstig voorstel naar discriminatiegronden verwezen wordt die momenteel geen grondslag hebben in de Nederlandse strafwetgeving (bijvoorbeeld taal of leeftijd). Daarom zal het kabinet erop toezien dat vervolgvoorstellen getoetst worden aan de wetssystematiek en strafbaarstellingen zoals deze momenteel in de Nederlandse strafwetgeving zijn vastgelegd.

Vraag 14
Welke extra (minimum)voorschriften kunt u voor Nederland voorzien wanneer de lidstaten het voorstel daadwerkelijk zouden moeten implementeren? Kunt u hierbij ingaan op de reeds bestaande strafbaarstelling van artikel 137d Wetboek van Strafrecht?

Antwoord op vraag 14
Voor het antwoord op deze vraag verwijs ik naar mijn antwoorden op de vragen 4 en 11.

Vraag 15
Hoe beoordeelt u de uitgebreidere lijst met beschermde kenmerken tegen haatzaaien van de EU, ten opzichte van de bestaande beschermde kenmerken in Artikel 137d Wetboek van Strafrecht?

Antwoord op vraag 15
Zoals reeds aangegeven in het antwoord op vraag 11 beperkt het Kaderbesluit racisme zich wat betreft de bestrijding van haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven – kort gezegd – tot de discriminatiegronden ras en godsdienst. De discriminatiedelicten in het Wetboek van Strafrecht hebben een aanmerkelijk breder beschermingsbereik, want deze omvatten bijvoorbeeld ook hetero- of homoseksuele gerichtheid of lichamelijke, psychische of verstandelijke handicap. Indien haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven als vorm van criminaliteit aan artikel 83 lid 1 VWEU worden toegevoegd kunnen vervolgens op dit terrein bij richtlijn minimumvoorschriften worden vastgesteld. Het opstellen van een dergelijke richtlijn is echter een volgende stap in het proces en zal op dat moment (inhoudelijk) beoordeeld moeten worden. Bij de beoordeling van een dergelijk vervolgvoorstel zal het kabinet nadrukkelijk oog hebben voor de verhouding daarvan tot grondrechten, waaronder de vrijheid van meningsuiting, en de bestaande (systematiek van) discriminatiedelicten in het Wetboek van Strafrecht.

Vraag 16
Hoe waarschijnlijk acht u de mogelijkheid dat bepaalde (online) uitlatingen wel strafbaar zouden zijn als 'EU-misdrijf' onder artikel 83 VWEU, terwijl deze volgens het Nederlandse recht wel toegestaan zouden worden? Hoe zou u hier mee omgaan?

Antwoord op vraag 16
In hoeverre toekomstige voorstellen van de Europese Commissie een ruimer bereik hebben dan wat momenteel in de Nederlandse rechtspraktijk wordt aangenomen is zonder concreet voorstel niet te zeggen. Verder verwijs ik naar

het antwoord op de vragen 2, 13 en 15.

Directoraat-Generaal Rechtspleging en Rechtshandhaving
Directie Juridische en Operationele Aangelegenheden

Datum
3 mei 2022

Ons kenmerk
3811068

Vraag 17
Is het Kaderbesluit van de Raad van de Europese Unie (Kaderbesluit 2008/913/JBZ) volgens u afdoende om uitingen van haatzaaien tegen te gaan? Zo nee, waarom niet?

Antwoord op vraag 17
Zoals reeds aangegeven in de antwoorden op de vragen 11 en 15, beperkt het Kaderbesluit racisme zich wat betreft de bestrijding van haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven – kort gezegd – tot de discriminatiegronden ras en godsdienst. Die reikwijdte voldoet niet om de doelstellingen van de Europese Unie – bijvoorbeeld ten aanzien van de aanpak van discriminatie op grond van geslacht, seksuele oriëntatie en handicap – volledig te realiseren.

Vraag 18
Wat betekent de Europese strafbaarstelling van hate speech onder artikel 83 VWEU voor grote en kleine digitale platformen die openbare uitlatingen faciliteren? Hoe verhoudt het Commissieplan zich tot de verplichtingen op grond van de voorgestelde Digital Services Act?

Antwoord op vraag 18
Zonder concreet voorstel van de Commissie, wat er op dit moment nog niet ligt, is niets te zeggen over de gevolgen van een dergelijk voorstel. Datzelfde geldt voor de verhouding tot de verplichtingen op grond van de Digital Services Act in wording.

Vraag 19
Klopt het dat in principe met unanimiteit door de Europese Raad moet worden besloten over het voorstel van de Europese Commissie? Bent u bereid in de voorbereiding een nadere analyse te (laten) verrichten over de noodzaak van het voorstel, en deze te delen met de Tweede Kamer?

Antwoord op vraag 19
De Raad van de Europese Unie moet met unanimiteit over het voorstel besluiten. Dit ter onderscheiding van de Europese Raad, waarin de regeringsleiders of staatshoofden zitting hebben. In het BNC-fiche wordt een appreciatie gegeven van het voorstel.

Vraag 20
Kunt u in algemene zin een toelichting geven op de procedures rondom de mogelijke wijziging van art. 83, inclusief de wijze waarop de Tweede Kamer geïnformeerd zal worden over, en betrokken zal worden bij, deze mogelijke aanpassing?

Antwoord op vraag 20
Het Franse Voorzitterschap zet in op het aannemen van Raadsconclusies over het toevoegen van haatzaaiende uitlatingen en haatsmisdrijven aan artikel 83, lid 1, VWEU. Tijdens de JBZ-Raad van 3 en 4 maart jl. kon over de Raadsconclusies nog geen overeenstemming worden bereikt.

Uw Kamer wordt voorafgaand aan dergelijke vakraden, zo ook in het geval van de JBZ-Raad van 3 en 4 maart jl., via de geannoteerde agenda geïnformeerd over de Nederlandse inzet alsook het krachtenveld binnen de Raad. Het is voorts

gebruikelijk dat voorafgaand aan Raadsvergaderingen met uw Kamer gedebatteerd wordt. Tot slot ontvangt uw Kamer na de betreffende Raad het verslag.

Directoraat-Generaal Rechtspleging en Rechtshandhaving
Directie Juridische en Operationele Aangelegenheden

Datum
3 mei 2022

Ons kenmerk
3811068

1) COMMUNICATION FROM THE COMMISSION TO THE EUROPEAN PARLIAMENT AND THE COUNCIL, 9 december 2021, https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/1_1_178542_comm_eu_crimes_en.pdf

2) 'Study to support the preparation of the European Commission's initiative to extend the list of EU crimes in Article 83 of the Treaty on the Functioning of the EU to hate speech and hate crime', https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/f866de4e-57de-11ec-91ac-01aa75ed71a1/language-en.

Raad neemt conclusies aan over bestrijding van racisme en antisemitisme

4 maart 2022

De Raad heeft conclusies aangenomen over de bestrijding van racisme en antisemitisme. Daarin betreurt hij de zorgwekkende toename van racistische en antisemitische incidenten in de EU-lidstaten. Van de lidstaten wordt daarom gevraagd dat ze eind 2022 actieplannen en strategieën uitgewerkt hebben om het EU-actieplan tegen racisme van 2020 en de EU-strategie voor de bestrijding van antisemitisme van 2021 uit te voeren.

De conclusies benadrukken het belang van **onderwijs en opleiding**, en vragen de EU-landen om hun bevolking voor te lichten over de strijd tegen racisme en antisemitisme, en de slachtoffers van racistisch en antisemitisch geweld te gedenken. De Raad rekent ook op de lidstaten om onderzoek naar en onderwijs over het Joodse leven, antisemitisme en de Holocaust, en over racisme en slavernij aan te moedigen.

De media, de sociale media en de technologie- en communicatiesector moeten worden aangespoord de Europese gedragscodes toe te passen en met oplossingen te komen om **illegale haatuitingen op het internet** snel op te sporen, te beoordelen en te verwijderen. Ook moet het makkelijker worden om illegale haatmisdrijven en haatuitingen te vervolgen, onder meer via de oprichting van nationale centra en platformen voor online monitoring waar mensen haatdragende inhoud kunnen melden.

Slachtoffers en getuigen van racisme en antisemitisme moeten worden aangemoedigd om **melding te doen**, en hun meldingen moeten worden **onderzocht** en indien nodig gevolgd door psychologische, sociale en materiële steun. Daarnaast wordt gevraagd de bestrijding van discriminatie op te nemen in de opleiding van rechtshandhavings- en justitiële autoriteiten, en beste praktijken uit te werken om slachtoffers te op te sporen en te ondersteunen.

De lidstaten dienen te waarborgen dat nationale coördinatoren, overheidsinstanties, sociale partners en maatschappelijke organisaties **nauw samenwerken** aan preventieve maatregelen en de doeltreffendheid ervan beoordelen. De Raad wil ook dat er wordt nagedacht over een **gemeenschappelijke methode** om racistische en antisemitische incidenten te kwantificeren en te kwalificeren, en deze zowel in de tijd als tussen de lidstaten te vergelijken.

Tot slot verzoekt de Raad de Commissie om de lidstaten, overheidsinstanties, lokale overheden en maatschappelijke organisaties **te steunen** bij de bestrijding van racisme en antisemitisme – ook financieel.

Achtergrond

Volgens enquêtes van het Bureau van de Europese Unie voor de grondrechten voelde 45% van de respondenten met een Noord-Afrikaanse achtergrond, 39% van de respondenten met een Sub-Saharaanse achtergrond en 41% van de Roma-respondenten zich de afgelopen 5 jaar gediscrimineerd. 39% van de Joodse respondenten had te maken gekregen met antisemitische intimidatie.

Racisme en antisemitisme bestrijden is een van de prioriteiten van de EU. De Europese Commissie heeft in september 2020 een actieplan tegen racisme gepresenteerd, met daarin een reeks maatregelen voor de volgende 5 jaar. Centraal staan betere handhaving van het EU-recht, nauwere coördinatie, integere uitvoering van politie- en beschermingstaken, bewustmaking en betere gegevensverzameling. In oktober 2021 presenteerde de Commissie een strategie voor de bestrijding van antisemitisme en de bevordering van het Joodse leven. De strategie omvat een reeks maatregelen op basis van 3 pijlers: preventie van alle vormen van antisemitisme, bescherming en bevordering van het Joodse leven in de EU, onderwijs, onderzoek en herdenking van de Holocaust.

- Conclusies van de Raad over de bestrijding van racisme en antisemitisme

Naar de bladzijde "Vergaderingen"

Persverantwoordelijke

Verónica Huertas Cerdeira

Press officer
+32 2 281 45 48
+32 470 88 21 99

Bent u geen journalist? Gelieve uw verzoek naar de dienst Voorlichting te sturen.

Onderwerpen:

- Justitie

Deel deze pagina op Facebook Deel deze pagina op Twitter Deel deze pagina op LinkedIn De URL naar het klembord kopiëren Download als PDF Abonneren op persmateriaal

Deelnemer voor Nederland:

Netherlands: Mr Eric VAN DER BURG Minister for Migration

Geen prioriteit

Racisme en haat op social media onbestraft, Kamer wil pakkans vergroten

27 maart 2021 10:09
Aangepast: 29 maart 2021 14:32

Dagelijks worden socialmediaplatforms overladen met racistische en haatdragende comments. Maar die worden nauwelijks opgespoord of bestraft. Er zijn nu geen agenten die zich op dit moment specifiek bezighouden met (online) discriminatie. Dat moet snel veranderen, vindt een Kamermeerderheid.

Er wordt nauwelijks aangifte gedaan van discriminatie. Vorig jaar maar 385 keer. Dat is zowel online als offline, want dat wordt niet uitgesplitst. Slechts in 73 zaken werden straffen uitgedeeld. De politie heeft op dit moment geen enkele rechercheur die zich fulltime bezighoudt met discriminatie.

Lees ook:
Online haat en racisme: 'Het glijdt niet zomaar van je af'

Tientallen strafbare comments per dag

Dat valt in het niet bij wat er dagelijks voorbij komt op socialmediaplatforms. Onderzoeksjournalisten van RTL Nieuws deden een steekproef op één dag. Op 24 januari bekeken ze meer dan 15.000 comments, die stonden onder nieuwsberichten van verschillende nieuwsorganisaties.

Daarvan leken er tientallen grensoverschrijdend. We legden die voor aan experts om ze te toetsen op strafbaarheid. 25 comments werden door alle experts aangewezen als strafbaar.

Strafbaar lastig te bepalen

Opvallend is dat de beoordelingen van de experts sterk uiteen liepen. Er is geen eenduidig oordeel over wat strafbaar is online.

Voorbeeld: deze tekst werd door alle experts als strafbaar beoordeeld. *'Afgelopen met Koran en schijnheilige moslims. Mislukte opvoeding. Islam geloof van liefde? Kijk naar waar islam heerst. HAAT en onverdraagzaamheid. Vergiftigde mensen. Allemaal die smerige buitenlanders! Spoel ze door de wc!'*

Maar *'Schapenneukers uit de Schilderswijk'* werd door vier experts strafbaar bevonden.

En deze slechts door één expert: "*Kost het de belastingbetaler niets en de kansparels kunnen los gaan. Wel ff van te voren voldoende koffie en gebak voor de kansspareltjes inslaan hoor. Want dat verdienen ze wel als ze na afloop moe en voldaan naar je gesloopte huisje zijn.*"

Bekijk ook:

Getuigenissen over racisme in de zorg: 'Je staat met 2-0 achter'

Kamermeerderheid wil meer capaciteit

Ook politici krijgen te maken met racisme op social media. Meer dan de helft van de nieuwe Tweede Kamer pleit voor een stevigere aanpak en meer capaciteit, blijkt uit een rondvraag van RTL Nieuws.

SP-kamerlid Jasper van Dijk: "Ik ben ervan overtuigd dat de pakkans van online racisme véél te klein is. Zeker als je een anoniem account aanmaakt, dan kun je met het grootste gemak allerlei bagger over anderen uitstorten, zonder dat er iets gebeurt."

'Even zwaar straffen als offline'

Ook GroenLinks, dat zelf regelmatig te maken heeft met racisme op social media, wil dat het OM deze overtredingen veel serieuzer oppakt. "Er moet capaciteit en prioriteit bij op dit onderwerp, het moet op dezelfde manier bestraft worden als wanneer dit op straat gebeurt."

"Racisme, haatzaaien en discriminatie zijn onacceptabel, zowel in de fysieke als in de digitale wereld. Deze strafbare uitingen moeten daarom net zo goed online als offline worden aangepakt", zegt Dilan Yesilgöz - Zegerius van de VVD.

Jasper van Dijk (SP)

De onderzoeksredactie sprak verschillende experts over de aanpak van racisme op deze socialmediaplatforms. Ook zij geven aan dat meer capaciteit en prioriteit moet komen bij politie en het OM om dit aan te pakken.

Gijs van Beek is oprichter van Textgain, een organisatie die online haatberichten opspoort met een speciale techniek. "Wij komen met onze technieken zoveel 'rommel' tegen. We zouden graag zien dat dat beter wordt getoetst en verwerkt door de officiële kanalen."

'Politie moet inzien dat het een zaak is'

"Er wordt vaak niks mee gedaan, omdat de politie onvoldoende deskundigheid heeft om toch te zien dat het wel degelijk een zaak is waar je iets mee kan. Of om te zorgen dat die zaak wordt doorverwezen naar een instantie die er iets mee kan", zegt Adriana van Dooijeweert, voorzitter van het College voor de Rechten van de Mens.

Dat bevestigt Bernice Calmes, directeur van antidiscriminatiebureau Art.1 Midden Nederland: "Het OM en de politie moeten meer online hate crimes en racisme opsporen en vervolgen. Volgens onze organisatie gebeurt dat echt veel te weinig. Hier kan het kabinet aan werken."

Bekijk ook: Larica schudde mensen wakker met haar racismeverhaal

Afgelopen zomer demonstreerden mensen in verschillende steden tegen racisme. Larica stond ook tussen het Black Lives Matter-protest in Den Haag.

In 2019 kwam er een hernieuwde Aanwijzing discriminatie van het Openbaar Ministerie voor online discriminatie. Maar die lijkt zijn

vruchten nog niet af te werpen, zeggen enkele van de experts. De officier van justitie kreeg onder deze aanwijzing meer ruimte om (online) discriminatie aan te pakken.

Maar volgens advocaat Sidney Smeets wordt discriminatie nog steeds niet grondig genoeg onderzocht. "Er kan al zwaarder worden gestraft als het gaat om discriminatie, daar hebben we immers die aanwijzing voor. Er moet alleen wel opgetreden worden. De bestaande mogelijkheden moeten dus optimaal benut (kunnen) worden en dat vergt investeringen."

Ook vindt hij dat je bij de politie sneller gehoor moet krijgen. "Dit kan door meer te investeren in cyber- en discriminatierechercheurs."

Nederland op de vingers getikt

Nederland is al eerder op de vingers getikt over dit onderwerp, door de Europese Commissie tegen Racisme en Intolerantie (ECRI). "Zij concludeert in een rapport over Nederland dat de huidige aanpak van online beledigingen en uitlatingen die aanzetten tot haat, niet voldoende is. De online berichten blijven vaak nog erg lang online staan", staat in het rapport van het College voor de rechten van de Mens.

"Als er onvoldoende bescherming is tegen online geweld, dan kan dat leiden tot een schending van het recht op vrijwaring van discriminatie."

De redactie van RTL Nieuws behoudt zich het recht voor reacties onder Facebook- en Instagramposts weg te halen als er racistische en haatdragende opmerkingen te lezen zijn. Dat is in strijd met onze huisregels.

Het onderzoek

RTL Nieuws deed onderzoek naar racistische reacties die op Facebook worden geplaatst. Tijdens het vooronderzoek is de Facebookpagina van RTL Nieuws als uitgangspunt genomen. Gedurende een periode van 11 dagen zijn aan de hand van 28 verschillende zoektermen en met behulp van het webcare-systeem alle geplaatste reacties gemonitord. Dit resulteerde in 4000 bekeken reacties waarvan 142 aangemerkt werden als racistisch.

Hierna is er specifiek gekeken naar berichten rondom de rellen en protesten tegen de avondklok geplaatst op 24 januari. In deze fase van het onderzoek zijn ruim 14.000 reacties bekeken op de Facebookpagina's van vier grote Nederlandse mediaplatformen. Hier stonden 54 mogelijk racistische opmerkingen tussen. Deze voorselectie is vervolgens bekeken door een aantal experts op het gebied van online racisme en strafrecht. ANNE, het expertisecentrum discriminatie Art.1 Midden Nederland en jurist Charlotte Meindersma hebben helpen bepalen welke opmerkingen als strafbaar of grensoverschrijdend aangeduid kunnen worden. Ook advocaat Sidney Smeets, ICT Recht en Mind keken in verschillende stadia van het onderzoek mee.

Daarnaast spraken we met tientallen experts en politici om hen te vragen naar de aanpak van deze comments.

RTL Nieuws

Jasper van Dijk | Dilan Yesilgoz | College voor de Rechten van de Mens | VVD | GroenLinks | CDA | Racisme | Discriminatie | Politie

Aanbevolen voor jou

Nieuws

Online haat en racisme: 'Het glijdt niet zomaar van je af'

Nederland

Kiki ontdekte Jacks dubbelleven pas na zijn dood: 'Alles was één groot vraagteken'

Nederland

Protesten tegen anti-Aziatisch racisme waaien over naar Nederland

Politiek

Het kabinet gaat (eindelijk) digitaal vergaderen, is dat niet wat laat?

Business

Lagere winkelhuren: meer woningen én kansen voor winkeliers

Nederland

Onderzoek naar zwaardere straffen bij racistisch gedrag agenten

© Copyright 2022 RTL Nieuws | Gebruiksvoorwaarden | Privacy- & cookiestatement | Cookie instellingen

SATURDAY, 13 MARCH 2021 - 08:15

PM Rutte campaign posters defaced with swastikas in Amsterdam

Several campaign posters showing Dutch Prime Minister Mark Rutte were defaced with swastikas painted over Rutte's face and the logo of his right wing VVD political party. The word "fascist" was also scrawled across his body on at least five posters at several bus stops on Molukkenstraat and Veelaan on Friday morning. Police in Amsterdam told NL Times that neither the prime minister, nor the organizations involved, had filed an official report with them about the incident.

Source: nltimes.nl

VOORBEELDFUNCTIE EN EIGEN VERANTWOORDELIJKHEID

We zetten ons in, binnen de kaders van de vrijheid van meningsuiting, voor wetgeving die sociale media platformen ertoe dwingt om verantwoordelijkheid te nemen voor hun groeiende rol in het medialandschap. Grote online platformen worden verantwoordelijk om de verspreiding van desinformatie en haatzaaien op hun platforms tegen te gaan en gaan verantwoording afleggen over de impact op grondrechten en democratie van informatie die door algoritmes wordt geprefereerd.

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
Kenmerk: 2022-0000123877

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamerder Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG
Datum:8 maart 2022
Betreft:Hoofdlijnen beleid voor digitalisering

De staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
Koninkrijksrelaties en Digitalisering
Alexandra C. van Huffelen
Minister van Economische Zaken en Klimaat
M.A.M. Adriaansens
Minister van Justitie en Veiligheid
D. Yeşilgöz-Zegerius
Minister van Rechtsbescherming
F. Weerwind

De bewindslieden kunnen niet voor 100 % de verantwoorlijkheid afschuiven op de grote online platforms,(IFUD of Human Rights).

Het behouden en bevorderen van de eigen integriteit is een complexe opgaaf, maar van groot belang. Zeker ook in het licht van de nationale en internationale ontwikkelingen aangaande de aanpak van ondermijning, corruptiebestrijding, de bevordering van de rechtsstatelijkheid en een weerbaar en integer bestuur. Bewindspersonen hebben een belangrijke voorbeeldfunctie,(“Het blauwe boek” handboek voor bewindspersonen).

Constante opgaaf in context

Het behouden en bevorderen van de eigen integriteit is een complexe opgaaf, maar van groot belang. Zeker ook in het licht van de nationale en internationale ontwikkelingen aangaande de aanpak van ondermijning, corruptiebestrijding, de bevordering van de rechtsstatelijkheid en een weerbaar en integer bestuur. Bewindspersonen hebben een belangrijke voorbeeldfunctie.

het blauwe boek

Handleiding voor bewindspersonen

Bron:
Dit handboek is te vinden op Rijksoverheid.nl.
mr. Marianne Hordijk
Secretaris ministerraad

Loyaletegenspraak

Op papier bepleit de organisatie medewerkersparticipatie en betrokkenheid, maar in de praktijk wordt binnen teams niet altijd sociale veiligheid ervaren. Dat binnen de organisatie van de overheid geen ruimte is voor kritische reflectie. Medewerkers die worden aangesproken op een kritische houding.

Bron: loyaletegenspraak.nl

6 Werk- en privérelaties

6.1 Omgangsvormen

Artikel 1 Grondwet *(discriminatieverbod)*

Artikel 90 quater van het Wetboek van Strafrecht *(juridische definitie van discriminatie)*

Artikelen 137 c t/m g *en* 429quater van het Wetboek van Strafrecht *(strafbaarstelling uitingen van discriminatie, nl. discriminerende belediging, aanzetten tot discriminatie van óf haat tegen groepen mensen, verspreiden van materiaal met discriminerende inhoud, deelnemen aan een organisatie met een discriminerend karakter, opzettelijk discrimineren op basis van ras in uitoefening van ambt, beroep of bedrijf (=misdrijf), niet opzettelijk discrimineren in uitoefening van ambt, beroep of bedrijf (=overtreding))*

Wetgeving op het gebied van gelijke behandeling:
Wet gelijke behandeling mannen en vrouwen *(1980)*
Algemene Wet Gelijke Behandeling *of AWGB (1994*
verbod tot maken van onderscheid tussen werknemers naar arbeidsduur *(1996)*
Wet gelijke behandeling op grond van handicap of chronische ziekte *(2003)*
Wet gelijke behandeling op grond van leeftijd bij de arbeid *(2003)*

Artikel 4, eerste lid Ambtenarenwet (2017) *(voorkomen discriminatie door overheidswerkgever)*

Artikel 3, tweede lid van de Arbeidsomstandighedenwet *(zorgplicht werkgever preventie psychosociale arbeidsbelasting, w.o. seksuele intimidatie, agressie en geweld, pesten en werkdruk.*

Arbocatalogus Rijk (per ministerie in beleid uitgewerkt)

Gewenst gedrag: respectvol, fatsoenlijk en collegiaal
Als ambtenaar wordt van je verwacht dat je op een respectvolle manier omgaat met anderen, zowel in je contacten binnen als buiten de organisatie. Dat betekent dat je de ander serieus neemt, naar elkaar luistert en fatsoenlijk met elkaar omgaat. Verwacht wordt dat je elkaar hierin steunt en zo nodig corrigeert. Wij streven binnen de rijksoverheid collegialiteit na, samenwerking, teamgeest, openheid en een dienstverlenende instelling. Daarbij respecteer je elkaars privacy en houd je rekening met elkaar. Je helpt elkaar waar nodig en houdt je bijvoorbeeld aan de huisregels van de organisatie.

Ongewenst gedrag
Pesten, (seksuele) intimidatie, discriminatie, agressie en geweld zijn uitingen van ongewenste omgangsvormen en worden niet getolereerd binnen de Rijksoverheid. De uitingen kunnen zowel verbaal als non-verbaal zijn, mondeling of schriftelijk, of digitaal. Soms gebeurt het bewust, maar soms ook minder bewust.

Welk ongewenst gedrag bedoelen we met deze woorden?
- **Pesten:** herhaald ongewenst negatief gedrag, waartegen iemand zich niet (goed) kan verdedigen. Bijvoorbeeld: kleinerende/vernederende opmerkingen, voortdurende kritiek, fysiek aanvallen of bedreigen, iemand isoleren/buitensluiten/negeren, over iemand roddelen/kwaadaardige geruchten, leugens of valse beschuldigingen verspreiden.

Seksuele intimidatie: elke vorm van seksuele toenadering, verzoeken om seksuele gunsten of ander seksueel getint gedrag dat degene tegen wie het is gericht als ongewenst ervaart. Bijvoorbeeld: seksueel getinte opmerkingen/grappen, het laten zien van seksueel getinte afbeeldingen, seksueel getinte blikken of gebaren, ongewenste aanrakingen.

Intimidatie: gehoorzaamheid afdwingen door iemand bang te maken of onder druk te zetten door psychisch of fysiek geweld of door te dreigen met negatieve gevolgen (bijvoorbeeld een slechte beoordeling of ontslag).

Agressie: gedrag wat iemand inzet om iets kapot te maken, een ander schade te berokkenen, of duidelijk te maken wat hij wel of niet wil, waarbij bij de ander gevoelens van angst, pijn, verdriet of boosheid worden opgeroepen. Hieronder vallen naast geweld ook bijvoorbeeld bedreigen, schelden en overheersen.
Geweld: het toebrengen van lichamelijk letsel, het vernietigen of kapotmaken van iets.
Discriminatie: onterecht verschil maken in de behandeling van mensen op grond van een bepaald kenmerk (discriminatiegrond). Discriminatie kan zich uiten in pestgedrag of (seksueel) intimiderend gedrag.

Welke discriminatiegronden staan in de wet?

Dit zijn: **leeftijd**, **seksuele gerichtheid**, **godsdienst**, **levensovertuiging**, **ras** (huidskleur, afkomst, nationale of etnische achtergrond), **geslacht**, **nationaliteit**, **handicap of chronische ziekte**, **politieke overtuiging**, **burgerlijke staat**, **soort arbeidscontract** en **arbeidsduur**.

Wat kun je doen aan ongewenst gedrag?

Zorg met elkaar voor het besef dat dit soort gedrag niet acceptabel is door zelf het goede voorbeeld te geven, elkaar aan te spreken op ongewenst gedrag en collega's die slachtoffer zijn van ongewenste omgangsvormen te steunen.

Behandel de ander zoals je zelf behandeld wilt worden

Het management heeft een belangrijke voorbeeldfunctie en dient ongewenst gedrag te corrigeren. Medewerkers spiegelen zich aan het gedrag van hun leidinggevenden en accepteren correctie op hun gedrag gemakkelijker als de leidinggevenden zelf het goede voorbeeld geven.
Als slachtoffer van ongewenste omgangsvormen kun je naar een vertrouwenspersoon of je leidinggevende stappen en eventueel gebruik maken van een klachtprocedure. Wanneer is vastgesteld dat jij je tegenover anderen ongewenst hebt gedragen, kun je worden bestraft.

Preventie ongewenst gedrag

De Arbowet verplicht de werkgever om een arbobeleid te voeren dat zo veel mogelijk gericht is op optimale arbeidsomstandigheden. Om een goed arbobeleid vorm te kunnen geven moet de werkgever een overzicht opstellen van alle risico's die in het bedrijf kunnen voorkomen. Op basis van deze inventarisatie maakt de werkgever een plan van aanpak met maatregelen die hij neemt om de risico's aan te pakken. Hiervoor gebruikt de werkgever de Arbocatalogus Rijk.
Pesten en ongewenst gedrag moet deel uit maken van deze inventarisatie en het plan van aanpak. Vraag als medewerker daarnaar om te weten welke maatregelen jouw organisatie heeft genomen en gaat nemen. Je kunt deze vraag ook altijd stellen aan de medezeggenschap aangezien zij dient in te stemmen met het plan van aanpak. Ook kun je de preventiemedewerker benaderen.

De overheid zichzelf ten voorbeeld stellen: als je wilt dat burgers zich fatsoenlijk gedragen, zal je dat als overheid ook moeten doen,(Gedragscode Integriteit Rijk 2020).

Mr. W.B. (Wopke) Hoekstra

bron: Rijksoverheid.nl

Wopke Hoekstra (1975) is sinds 10 januari 2022 minister van Buitenlandse Zaken en viceminister-president in het kabinet-Rutte IV. Daarvoor was hij vanaf 26 oktober 2017 minister van Financiën.

Bron: parlement.com

Verkennen

Instellingen

← Collectie

Wopke Hoekstra
@WBHoekstra

Ter herdenking en nagedachtenis van de 6 miljoen Joden die zijn vermoord tijdens de Holocaust, legde ik een krans tijdens een ceremonie bij @yadvashem. 2/2

Yad Vashem

12:29 p.m. · 18 mei 2022 · Twitter Web App

6 Retweets **1** Citeer Tweet **35** Vind-ik-leuks

Ministerie van Financiën

> Retouradres Postbus 20201 2500 EE Den Haag

IFUD of Human Rights
T.a.v. J.P. van den Wittenboer
Po. box 324
5660 AH Geldrop

Belastingdienst/Corporate
Dienst Vaktechniek/Team
Brieven en Beleidsbesluiten

Korte Voorhout 7
2511 CW Den Haag
Postbus 20201
2500 EE Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Inlichtingen
dhr. J.M. HERNANDEZ

T 070-342 8045
F 070-3427924
j.m.hernandez@minfin.nl
www.minfin.nl

Ons kenmerk
2019-0000046629

Uw brief (kenmerk)
18 februari 2019

Datum 26 maart 2019

Betreft Verzoek toepassing hardheidsclausule

Geachte heer Van den Wittenboer,

In bovenvermelde brief uit u uw onvrede over de Staat der Nederlanden, de Hoge Raad en de Belastingdienst. De Belastingdienst/ kantoor Eindhoven heeft u, zo schrijft u, in privé aansprakelijk gesteld voor uw eenmanszaak Audio-Rarities. Naar uw mening onjuist omdat de eenmanszaak door middel van een notariële akte onderdeel uitmaakt van de rechtspersoon IFUD of Human Rights. Ook is er volgens uw brief sprake van een discussie over het doen van aangifte 2017. Als gevolg van het ingenomen standpunt door de Belastingdienst verliest u mogelijk uw zorg- en huurtoeslag en krijgt u daarbij een geldboete, althans zo begrijp ik uw brief. U acht dit in strijd met artikel 6 van het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens (EVRM). Dit is voor u aanleiding te verzoeken om toepassing van de hardheidsclausule. Uw verzoek wijs ik af. Ik licht dat hierna toe.

Toelichting
Allereerst meld ik u dat mijn beslissing niet verder gaat dan uw geschil met de Belastingdienst. Voor uw andere geschillen dient u contact op te nemen met de betreffende instanties.

De vraag wie in de belastingheffing moet worden betrokken voor de (eventuele) opbrengsten van "Audio-Rarities" en of er een aangifte moet worden ingediend is onlosmakelijk verbonden met vaststelling van een complex van feiten en omstandigheden. De vaststelling van deze feiten en omstandigheden en de daaraan verbonden fiscale gevolgen wordt door de wet uitdrukkelijk opgedragen aan de Belastingdienst. Het is mijn vaste beleid dat ik mij niet in meng in de geschillen die hierbij ontstaan tussen de Belastingdienst en belastingplichtigen. Bij een blijvend geschil met de inspecteur kunt u in bezwaar en beroep gaan. In dit proces vervul ik geen rol.

Hardheidsclausule
De wet kent een speciale bevoegdheid, de zogenoemde hardheidsclausule (artikel 63 van de Algemene wet inzake rijksbelastingen). De wet staat toepassing van de hardheidsclausule uitsluitend toe in zeer uitzonderlijke gevallen. De hardheidsclausule kan alleen worden toegepast bij een "onbillijkheid van overwegende aard". Daarvan is sprake als het gaat om een gevolg dat de wetgever had voorkomen als hij dat gevolg bij het maken van de wet had voorzien. De situatie zoals door uw voorgelegd kan niet worden aangemerkt als een gevolg dat de wetgever had voorkomen als hij dat gevolg bij het maken van de wet had voorzien. In uw geval heeft toepassing van de wettelijke bepalingen gevolgen die om persoonlijke redenen als een hardheid worden ervaren. Voor deze situatie is de hardheidsclausule niet bedoeld.

Een afschrift van deze brief stuur ik naar J.H.M. Korsten van de Belastingdienst/kantoor Eindhoven.

Als u vragen hebt over deze brief, kunt u contact opnemen met de heer J.M. Hernandez. Zijn gegevens vindt u bovenaan deze brief.

Hoogachtend,

DE STAATSSECRETARIS VAN FINANCIËN,
namens deze,

M.H.M. Beks
Directeur Corporate Dienst Vaktechniek

Ministerie van Financiën

> Retouradres Postbus 20201 2500 EE Den Haag

IFUD of Human Rights
T.a.v. J.P. van den Wittenboer
P0. box 324
5660 AH Geldrop

Belastingdienst/Corporate
Dienst Vaktechniek/Team
Brieven en Beleidsbesluiten

Korte Voorhout 7
2511 CW Den Haag
Postbus 20201
2500 EE Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Inlichtingen
dhr. J.M. Hernandez

T 070-342 8045
F 070-3427924
j.m.hernandez@minfin.nl
www.minfin.nl

Ons kenmerk
2019-0000092089

Uw brief (kenmerk)
2 april 2019

Datum 7 juni 2019

Betreft Verzoek om toepassing hardheidsclausule

Geachte heer Wittenboer,

In bovenvermelde brief reageert u op mijn beslissing bij brief van 26 maart 2019 (2019-0000 046629) waarin ik uw verzoek om toepassing van de hardheidsclausule afwijs. Kort samengevat kunt u zich niet vinden in de gronden en toelichting daarop die hebben geleid tot mijn beslissing.

In uw brief geeft u geen nieuwe feiten en omstandigheden of argumenten waaruit blijkt dat mijn beslissing en overwegingen die daartoe hebben geleid onjuist zijn. Ook zijn er geen andere ontwikkelingen die aanleiding zijn voor een heroverweging van mijn beslissing zoals gegeven in mijn voormelde brief.

Wellicht ten overvloede, mijn beslissing en toelichting zoals gegeven in eerder genoemde brief blijft ongewijzigd. Bij toekomstige correspondentie waarbij de feiten en omstandigheden ongewijzigd zijn gebleven, beperk ik mij tot een verwijzing naar eerdere correspondentie.

Ik vertrouw erop u hiermee voldoende te hebben geantwoord.

Hoogachtend,

DE STAATSSECRETARIS VAN FINANCIËN,
namens deze,

M.H.M. Beks
Directeur Corporate Dienst Vaktechniek

Ministerie van Financiën

Organogram

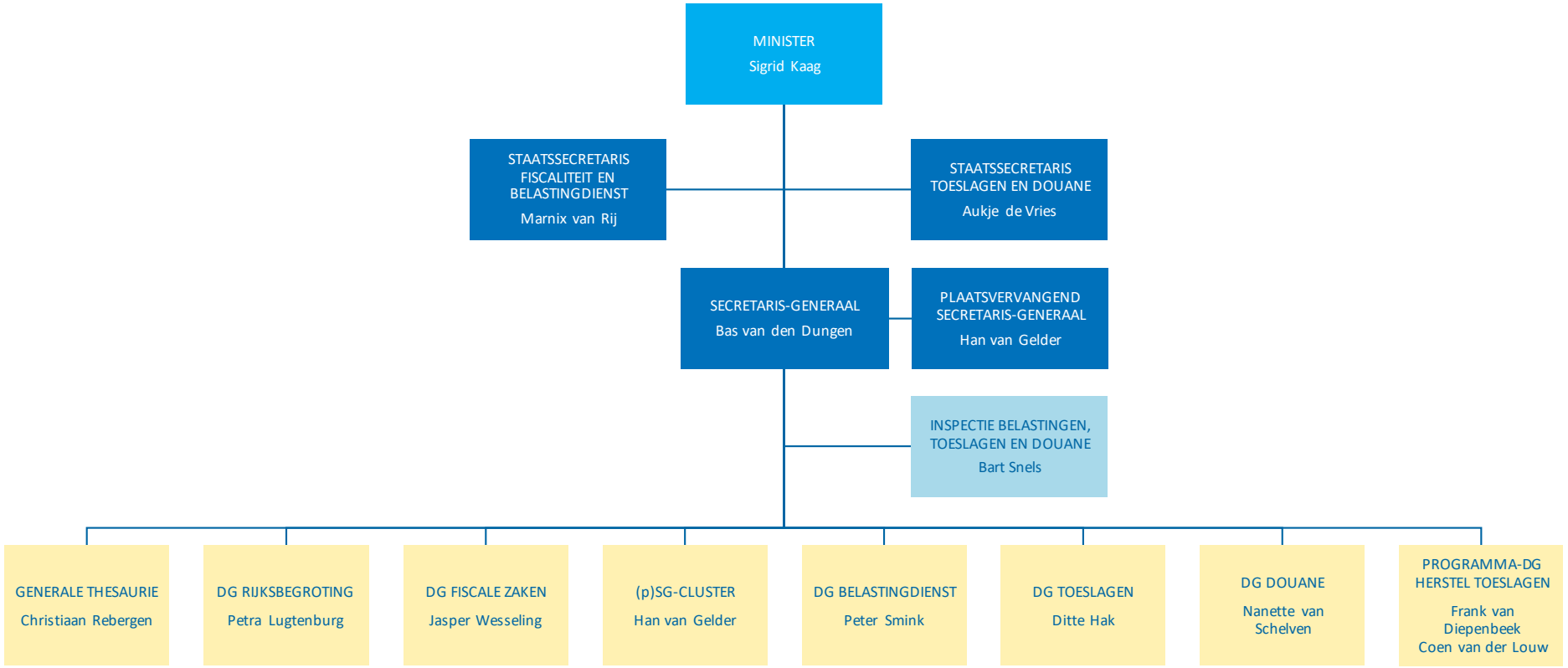

Toegesneden op artikel 47 Sr, eerste lid aanhef “beïnvloeden” verklaringsvrijheid in de zin van art. 285a,eerste lid,Sr, in combinatie uitlokking plegen meineed art.207 Sr. Onder de eindverantwoordelijkheid van de Minister van Financiën en/of diens voorgangers of opvolgers bij overdracht van het dossier, art.44Sr, ambtsmisdrijf met gebruik van macht,gelegenheid of middel hem door zijn ambt geschonken. Alle ministers gezamenlijk zijn verantwoordelijk voor het algemene regeringsbeleid van de Nederlandse Staat, dat in de ministerraad wordt besproken.

NOTARIS BELASTINGRECHT

In het Besluit op het notarisambt van 27 september 2012 is in art. 2 sub c onder meer als beroepsvereiste vermeld: ‘grondige kennis van en inzicht in het belastingrecht, voor zover van belang voor de notariële praktijkuitoefening’.

Werkt de notaris mee aan een opzettelijk onjuiste belastingaangifte, dan zal hij als medepleger strafbaar zijn op grond van art. 68 AWR. (Algemene wet inzake rijksbelastingen).

OVERIGE REGELGEVING

Artikel 2

Voeg toe

HOOFDSTUK II. ARTIKEL 3

Het in artikel 6, tweede lid, onderdeel a, van de wet bedoelde afsluitend examen op het gebied van het recht, dat met goed gevolg afgelegd moet worden om in aanmerking te kunnen komen voor benoeming tot notaris of om het beroep van kandidaat-notaris te kunnen uitoefenen, omvat de volgende onderdelen:

a. grondige kennis van en inzicht in de volgende onderdelen van het burgerlijk recht – mede in hun onderlinge samenhang –:
   1°. het personen- en familierecht, in het bijzonder het huwelijksvermogensrecht;
   2°. het ondernemingsrecht, in het bijzonder het rechtspersonen- en vennootschapsrecht;
   3°. het vermogensrecht;
   4°. het recht met betrekking tot registergoederen;
   5°. het erfrecht, en
   6°. het internationaal privaatrecht, voor zover van belang voor de notariële praktijkuitoefening;

b. grondige kennis van en inzicht in het executierecht alsmede kennis van en inzicht in het burgerlijk procesrecht, beslag- en faillissementsrecht, voor zover van belang voor de notariële praktijkuitoefening;

c. grondige kennis van en inzicht in het belastingrecht, voor zover van belang voor de notariële praktijkuitoefening;

d. kennis van en inzicht in het bestuursrecht, voor zover van belang voor de notariële praktijkuitoefening;

e. grondige kennis van en inzicht in het recht met betrekking tot het notariaat, in het bijzonder de wet;

f. kennis van en inzicht in bedrijfseconomie, voor zover van belang voor de notariële praktijkuitoefening, en

g. schriftelijke uitdrukkingsvaardigheid in de vorm van een scriptie of een andere gelijkwaardige, schriftelijke, onderzoeksprestatie op juridisch gebied.

Mijn selectie

U heeft niets geselecteerd.

Volg @KNBNotariaat op Twitter

Vind KNB op LinkedIn

Responsible disclosure | Privacy en cookies

Verkennen

Instellingen

← **Tweet**

Sigrid Kaag
@SigridKaag

Het Namenmonument laat de 102.126 Joodse, Roma en Sinti slachtoffers van de Holocaust tot ons spreken. Als herinnering voor hen die nooit thuiskwamen en werden vermoord. Dankbaar ben ik voor de tomeloze inzet van het Auschwitz Comité en het ontwerp van Daniel Libeskind.

> **AT5** @AT5 · 19 sep. 2021
> Namenmonument onthuld: "Dat je ziet dat ze geleefd hebben"
> at5.nl/artikelen/2110...

5:58 p.m. · 19 sep. 2021 · Twitter for iPhone

Sigrid Kaag: Vrijheid en durf in de 21e eeuw

24 november 2019

"Racisme, xenofobie en antisemitisme steken opnieuw de kop op. We lijken soms af te koersen op een samenleving waarin het normaal is om anderen de schuld te geven van problemen. Waarin we elkaar eindeloos de maat nemen, in plaats van samen aan oplossingen te werken. Wij dreigen zo weer te vervallen in een vernietigend wij-zij denken, van leeg en hatelijk schreeuwen op Twitter, in plaats van kleine handelingen te doen in de echte wereld, waarmee je anderen helpt en begrip probeert te kweken. Dit zie ik in heel Europa. Van de straten tot aan de parlementen."

Sigrid Kaag hield op 24 november 2019 de Hannie Schaftlezing. Lees de tekst van de lezing hieronder of bekijk de video.

Vrijheid en durf in de 21e eeuw

Hannie Schaft-lezing 2019 door Sigrid Kaag

Geachte familieleden van Hannie Schaft,

Geachte familieleden van Truus en Freddie Oversteegen,

Dames en heren, jongens en meisjes,

In tijden van bezetting ligt vrijheid besloten in een keuze. De keuze of je onrecht en intolerantie accepteert, of dat je hiertegen in verzet komt. De keuze om je neer te leggen bij je lot, of om op te staan en juist je stem te laten horen. Om te handelen, niet wanneer het makkelijk en zonder gevaar is, maar wanneer het er toe doet.

Hannie Schaft wist wat die vrijheid was. Zelfs onder het juk van de bezetter leefde zij vrij. Tot het bittere einde.

Vandaag herdenken wij haar. Waar zij voor stond en wie zij was. Wat zij vandaag de dag nog altijd voor ons land betekent.

Om ons het leven van Hannie Schaft te herinneren, moeten wij beginnen bij haar einde.

Hannie Schaft, zoals u allen weet, werd op 17 april 1945 door de Duitse bezetters gefusilleerd in de duinen. Wanneer het 1e schot haar slechts verwondde, zou ze geroepen hebben dat zij zelf beter kon schieten. Of dit echt zo is, durf ik natuurlijk niet te zeggen. Volgens een andere overlevering stootte ze een pijnkreet uit, waarna een 2e salvo een einde maakte aan haar leven. Ze werd haastig begraven; een paar lokken van haar rode haar bleven boven het zand uit steken. Zo snel wilden de politiemannen en soldaten van hun vuile werk af zijn. Hiermee kwam een tragisch einde aan een kort maar uitzonderlijk leven. Hannie Schaft werd slechts 24 jaar oud.

Bij het herinneren van Hannie Schaft denken wij natuurlijk aan haar laatste momenten. De angst die zij gevoeld moet hebben, de stille waardigheid waarmee zij haar gevangenschap en executie gedragen heeft. Maar ook haar daden: het stelen van persoonsbewijzen, de sabotageacties, de aanslagen. Waarom besloot deze jonge vrouw om alles in de waagschaal te stellen en deel te nemen aan de gewapende strijd, het verzet?

Haar jeugd bevat eigenlijk weinig voortekenen van haar latere rol. Ze groeide op in een teruggetrokken onderwijzersgezin. Ze was een ingetogen kind, en serieus voor haar leeftijd. Ze kon fel uit de hoek komen. Op school

schreef ze een uiterst kritisch opstel over de Volkenbond, waarin ze zich juist frustreerde over hoe weinig de organisatie voor elkaar kreeg in het toenmalige Abessinië. Toch wilde ze er later gaan werken. Die ambitie zou haar niet meer loslaten. Ze ging rechten studeren in Amsterdam, waarbij zij zich in het volkenrecht specialiseerde. Volgens een studievriendin wilde ze niets liever dan na de oorlog naar Genève vertrekken om de Volkenbond nieuw leven in te blazen. Om zich in te zetten voor vrede en recht.

Aan het begin van de oorlog was ze haast nog een meisje. Ze was pas kort daarvoor begonnen met haar rechtenstudie. Ze had in haar vriendenkring ook Joodse vriendinnen, en richtte samen met 2 andere studentes een nieuw dispuut op.

Ze was gedreven, slim, ambitieus en stond midden in het studentenleven. Ze was dus eigenlijk net zoals andere jonge vrouwen van haar leeftijd.

En precies dat maakt haar zo bijzonder.

Want het zijn juist gewone mensen die soms hele ongewone keuzes maken, en daarmee de geschiedenis veranderen. Het is begrijpelijk dat we onze helden op een voetstuk plaatsen, maar slechts weinigen van hen waren heldhaftig voordat zij, gedwongen door omstandigheden, de keuzes maakten waardoor zij helden of heldinnen werden. Dat is voor mij dan ook juist het uitzonderlijke: dat hele gewone mensen tot grote dingen in staat zijn, wanneer zij daarvoor kiezen. Een keuze maken voor anderen.

Dat is wat Hannie Schaft bijzonder maakte. Dat is, denk ik, waarom zij nog steeds herinnerd en bewonderd wordt. Dat is waarom het een voorrecht is om hier vandaag te mogen spreken bij haar herdenking.

Dames en heren,

In een cynische constatering over zijn eigen terreur zei Stalin ooit dat, waar 1 dood een tragedie is, een miljoen doden slechts een statistisch gegeven zijn. Het is een wrede waarheid. Maar het omgekeerde is gelukkig ook waar. Als het lot van miljoenen ons weinig zegt, is het juist het leven van het individu dat ons inspireert. Het zijn voorbeelden als die van Hannie Schaft die mensen aanzetten tot hoop, tot weerstand, tot idealisme.

En gelukkig waren, en zijn, er meer mensen zoals Hannie Schaft.

Truus en Freddie Overstegen maakten deel uit van dezelfde verzetsgroep. In 2014 kregen zij als veel te late, maar dankbare erkenning voor hun verzetswerk het Mobilisatie-Oorlogskruis opgespeld door minister-president Mark Rutte. Laatst vlogen wij terug van een dienstreis, en toen had hij het er nog steeds met veel bewondering over. Het mooie moment dat de 2 zussen binnenkwamen en nog altijd zeer bescheiden waren over hun bijdrage – die juist zeer bijzonder was.

Gisela Wieberdink-Söhnlein, ook een Amsterdamse rechtenstudente, woonde tegenover het Gestapo-hoofdkantoor in Amsterdam. Een keurig meisje, dat niet als rebels bekendstond. Desondanks sloot ze zich aan bij de verzetsgroep het kindercomité, en bracht zo vele Joodse kinderen in veiligheid, door hen naar onderduikadressen te sturen. “Het moest gewoon gebeuren”, zou ze later bescheiden over haar verzetswerk zeggen. Ze werd gearresteerd en gevangengezet in Ravensbrück. Ze overleefde de oorlog.

Helena Kuipers-Rietberg, in het verzet bekend als tante Riek, wordt ook wel de stille kracht achter de Landelijke Organisatie voor Hulp aan Onderduikers genoemd. Ze was gereformeerd, en redde vanuit die overtuiging vele levens. Onder het mom van bijbelbijeenkomsten bracht zij door het hele land mensen bij elkaar en hielp hen aan onderduikadressen. Ze werd verraden en kwam ook in Ravensbrück terecht, waar zij in 1944 overleed.

Zij waren mensen zoals u. Gewone mensen, die onder uitzonderlijke omstandigheden besloten om buitengewone dingen te doen. Zij waren mensen die ons, vandaag de dag, met de vraag presenteren: wat zouden wij gedaan hebben? Durven wij ook hun keuzes te maken? Als het er toe doet.

De Wit-Russische essayist en historica Svetlana Alexijevitsj schrijft in haar boek, ‘De oorlog heeft geen vrouwengezicht’, dat de geschiedenis in elk van ons zit. ‘De 1 met een halve bladzij, de ander met 2, 3. Samen schrijven we het boek van de tijd. Ieder schreeuwt zijn waarheid. Een nachtmerrie van nuances.’

Alexijevitsj toont het schaduwspel van deze nachtmerrie vanuit vrouwenperspectief, want, schrijft zij ‘hun oorlog heeft een geur, een kleur, een gedetailleerde beleving van het menselijk bestaan zelf. Deze verhalen gaan niet over hoe ze terugtrekken en aanvoeren, maar over lachen en lijden.’ Het is een geschiedenis van de menselijke ziel.’

Dat zie ik ook terug in de geschiedenis van Hannie Schaft.

Dames en Heren,

Door te herinneren brengen wij de gevallenen terug onder de levenden.

Laten wij daarom niet vergeten dat ook zij geleefd hebben. Want al deze vrouwen waren geen onaantastbare heldinnen. Zij waren meer dan onze gestolde herinnering van hun heldendaden. Zij waren mensen van vlees en bloed. Ook Hannie Schaft had goede en slechte dagen, ze werd verliefd en was gebroken toen haar geliefde gedood werd.

Door de enkelen te herdenken, eren wij de velen. Maar wij bewijzen hen een slechte dienst als het bij plechtigheden blijft.

Want wereldwijd zijn er ook op dit moment velen die onderdrukking aan den lijve ondervinden. mensen die gekleineerd worden, gediscrimineerd die oorlog meemaken, onrecht ervaren, of het zien gebeuren.

Hier in Europa zijn we van ver gekomen. Wij hebben onze geschiedenis van conflict getemperd en botsen nu met elkaar in de vergaderzalen van Brussel en Straatsburg, in plaats van op slagvelden.

Dit maakt Europa tot een relatief rustige haven, in een steeds onrustiger wordende wereld, maar ook hier lijken we soms het verleden te vergeten.

De filosoof Isaiah Berlin schreef ooit een essay over nationalisme, wat hij ‘de gebogen twijg’ noemde. Europa, zo stelde hij, is een continent met 2 zielen in haar borst. De rationele geest van de verlichting, en de romantische geest

van de groep en de natie. De mentaliteit van de verlichting is ordenend, maar kil, waar de geest van het romanticisme vurig is, maar uitsluitend.

Europa beweegt volgens Berlin tussen deze 2 uitersten. Buigt de twijg te ver door, dan zwiept hij terug. De oorlog waarin Hannie Schaft stierf, was het uiterste gevolg van opgezweepte groepsverheerlijking. Het gevaar van het wij-zij denken, van het reduceren van mensen tot de Ander, tot de mindere. Na de oorlog hebben de landen van Europa, Duitsland voorop, de twijg weer teruggebogen, misschien soms te ver – tot het punt van afstandelijke technocratie, waar mensen nu juist weer op reageren.

Want ik zie steeds kleine takjes opnieuw losbreken.

Racisme, xenofobie en antisemitisme steken opnieuw de kop op. We lijken soms af te koersen op een samenleving waarin het normaal is om anderen de schuld te geven van problemen. Waarin we elkaar eindeloos de maat nemen, in plaats van samen aan oplossingen te werken. Wij dreigen zo weer te vervallen in een vernietigend wij-zij denken, van leeg en hatelijk schreeuwen op Twitter, in plaats van kleine handelingen te doen in de echte wereld, waarmee je anderen helpt en begrip probeert te kweken.

Dit zie ik in heel Europa. Van de straten tot aan de parlementen. Ik zie het bij de racistische of antisemitische spreekkoren bij voetbalwedstrijden, maar ook bij de Italiaanse senator en Holocaust-overlevende Liliana Segre. Zij ontvangt dagelijks honderden haatbericht. Toen zij een voorstel deed voor een parlementair onderzoek naar racisme en antisemitisme, en dit voorstel eindelijk werd aangenomen, stond de Senaat op om voor haar te applaudisseren.

Maar de rechtse oppositie bleef zitten.

Dames en heren,

Wij moeten nooit blijven zitten.

Wanneer individuen worden gereduceerd tot De Ander, moeten wij ons uitspreken.

Wanneer mensen vermorzeld worden door geweld of onvrijheid, is het onze plicht om hen te helpen.

Gewone maar dappere mensen zoals Hannie Schaft hebben het hoogste offer gebracht in de strijd tegen uitsluiting, tegen antisemitisme, tegen de bezetting. Het is aan ons om de vlam die zij ontstoken hebben te laten branden, ook in het Europa van de 21e eeuw. Want vrijheid is meer dan het ontbreken van wapengekletter. Alleen wanneer wij onze verantwoordelijkheid durven nemen zijn wij daadwerkelijk vrij.

Dat is wat de herinnering van Hannie Schaft voor mij betekent.

Het is de keuze om je te verzetten tegen onrecht, juist wanneer die keuze moeilijk is.

Achteraf, wanneer we veilig thuis zitten en een oorlogsfilm kijken – ik moet u bekennen dat ik oorlogsfilms door mijn persoonlijke ervaring niet meer kan kijken – of een roman lezen, is het makkelijk om je voor te stellen dat je dezelfde keuzes zou maken als de helden uit die verhalen. Maar als het moment om te kiezen zich aandient valt die keuze de meesten van ons waarschijnlijk zwaar. Echte vrijheid kan immers ook een zware verantwoordelijkheid zijn.

Maar juist in die vrijheid ligt onze diepste waardigheid besloten: de wetenschap dat ook wanneer ons lichaam gebonden en geslagen is, onze ziel toch vrij is.

Hannie Schaft zou nooit voor de Volkenbond gaan werken. De oorlog had de machteloosheid van de organisatie, die Hannie Schaft al in een schoolopstel had geconstateerd, pijnlijk blootgelegd.

Dit was voor velen duidelijk, en daarom werd na de oorlog ook een nieuwe organisatie opgericht. Volgend jaar vieren we, behalve 75 jaar vrijheid, ook dat 75 jaar geleden de Verenigde Naties werden opgericht. Hiermee kreeg de zoektocht naar vrede en recht een nieuwe adem.

Ook deze organisatie is verre van perfect, en doet volgens sommigen nooit genoeg. Maar, anders dan de Volkenbond heeft de VN een Veiligheidsraad waarin beslissingen worden genomen over oorlog en vrede, over sancties, over recht. Soms denk ik, dat als Hannie Schaft de oorlog zou hebben overleefd had, dit de plek is waar ze terecht zou zijn gekomen. Hier zou ze anderen scherp hebben gehouden met haar grote rechtvaardigheidsgevoel. Hier zou ze mee hebben geholpen om de naoorlogse wereld beter en mooier en rechtvaardiger te maken.

Maar ze mocht het niet mee maken. Dus is het aan ons.

In de zaal waarin de Veiligheidsraad vergadert hangt een grote wandschildering. In het midden is een feniks te zien, die herrijst uit de as van de verbrande wereld. Uit de chaos, vernietiging en droefenis van de oorlog werd hoop geboren.

Ik ben vaak in deze zaal geweest, en heb tijdens lange vergaderingen meer dan eens mijn blik over de wandschildering laten dwalen. Als ik ooit weer in deze zaal zit, zal ik nogmaals, heel bewust, naar die muur kijken. En dan denk ik aan Hannie Schaft, en de idealen waarvoor zij gestorven is.

In haar offer ligt de verantwoordelijkheid besloten die wij nog altijd hebben. Deze generatie en toekomstige generaties. De verantwoordelijkheid om ons in woord en daad uit te spreken tegen onrecht uitsluiting en onderdrukking. Want net als zij, zijn wij gewone mensen, die dagelijks keuzes kunnen maken.

De vraag die ons rest, is of ook wij durven kiezen om daadwerkelijk vrij te zijn.

Dank u wel.

Meer lezingen

Alle lezingen »

Ahmed Aboutaleb: De strijd van Hannie Schaft in onze tijd

Hannie Schaftlezing 2021 Burgemeester Ahmed Aboutaleb van Rotterdam hield op zondag 28 november 2021 de Hannie Schaftlezing tijdens de ... »

Hannie Schaft lecture 2020 by Deputy Prime Minister Kajsa Ollongren

The grey tones of peacetime Dear members of the family of Hannie Schaft Dear members of the family of ... »

Kajsa Ollongren: De grijstinten van de vrede

Hannie Schaftlezing – De grijstinten van de vrede Vicepremier Kajsa Ollongren hield op zondag 29 november 2020 de Hannie ... »

Wij kunnen uw steun goed gebruiken

Met uw bijdrage kan de Stichting ook volgend jaar weer de Nationale Hannie Schaft Herdenking organiseren.

Word donateur | Eenmalige gift

Meer informatie

- Truus Menger
- Publicaties
- Lezingen
- Eerebegraafplaats
- Winkel

Stichting

- Comité van Aanbeveling
- Donaties
- Bestuur
- Nieuwsbrief
- Contact

Nationale Hannie Schaft Stichting

Deze website kwam tot stand met steun van het Prins Bernhard Cultuur Fonds

PRINS BERNHARD CULTUURFONDS

© 2022, Nationale Hannie Schaft Stichting. Alle rechten voorbehouden.

< PRESS RELEASES

Museum Welcomes United Nations' General Assembly Resolution on Holocaust Denial and Distortion

SHARE

JANUARY 20, 2022

Press Contacts

Andrew Hollinger
Director, Communications
202.437.1221
ahollinger@ushmm.org

Museum Press Kit

UNITED STATES HOLOCAUST MEMORIAL MUSEUM WELCOMES UNITED NATIONS' GENERAL ASSEMBLY RESOLUTION ON HOLOCAUST DENIAL AND DISTORTION

WASHINGTON, DC – The United States Holocaust Memorial Museum welcomes the United Nations General Assembly resolution calling on member states to counteract Holocaust denial and distortion, especially on social media.

"We applaud this global condemnation of Holocaust denial and distortion, which are dangerous forms of antisemitism," says Museum Director Sara J. Bloomfield. "This is especially important as violent antisemitism is on the rise. History shows us that mass

communications and the propaganda they facilitate have the potential for good or ill. Social media can reach billions in seconds and enable communities of hate to develop. Hitler once said, 'Propaganda is a truly terrible weapon in the hands of an expert.' With social media, anyone can be an expert. The UN resolution is an important step, but addressing antisemitism will require efforts from governments, companies, organizations, and individuals worldwide, and we hope this resolution will spark further action."

The resolution, sponsored by the State of Israel and adopted by consensus, references the definition of Holocaust denial and distortion established by the International Holocaust Remembrance Alliance, which was developed with input from the Museum. The Museum's report on Holocaust denial and distortion in Europe and related recommendations can be found here.

A federally chartered, nonpartisan educational institution, the United States Holocaust Memorial Museum serves as America's national memorial to the victims of the Holocaust and is dedicated to ensuring the permanence of Holocaust memory, understanding, and relevance. Through the power of Holocaust history, the Museum challenges leaders and individuals to think critically about their role in society and to confront antisemitism and other forms of hate, prevent genocide, and promote human dignity. For more information, visit ushmm.org.

###

View All Museum News Releases

This Section

- VISIT THE MUSEUM
- EXHIBITIONS
- ABOUT THE MUSEUM
- PRESS ROOM
- ACCESSIBILITY

Connect with the Museum

FACEBOOK TWITTER YOUTUBE INSTAGRAM

UNITED STATES HOLOCAUST MEMORIAL MUSEUM

100 Raoul Wallenberg Place, SW
Washington, DC 20024-2126
Main telephone: 202.488.0400
TTY: 202.488.0406

Get the Latest News

Your e-mail address | Postal Code | SUBSCRIBE

A/76/L.30

Netherlands at UN
@NLatUN
We welcome today's adoption by #UNGA of a resolution condemning the denial & distortion of the Holocaust.
Remembering the Holocaust is a cornerstone of European values. #KingdomNL showed its support as an early cosponsor.
Thanks to co-facilitators @IsraelinUN & @GermanyUN
ADOPTED
UN General Assembly
Resolution on Holocaust Denial
Remembering the Holocaust
is a cornerstone of European values
8:47 p.m. · 20 jan. 2022
20
Antwoorden
Delen
5 antwoorden lezen

United Nations A/76/L.30

General Assembly

Distr.: Limited
13 January 2022

Original: English

Seventy-sixth session
Agenda item 16
Culture of peace

Albania, Argentina, Armenia, Australia, Austria, Azerbaijan, Belarus, Belgium, Bosnia and Herzegovina, Brazil, Bulgaria, Canada, Colombia, Costa Rica, Croatia, Cyprus, Czechia, Denmark, Dominican Republic, Ecuador, Estonia, Fiji, Finland, France, Georgia, Germany, Greece, Guatemala, Honduras, Hungary, Iceland, Ireland, Israel, Italy, Latvia, Lithuania, Luxembourg, Malta, Marshall Islands, Mexico, Monaco, Mongolia, Montenegro, Nauru, Netherlands, New Zealand, North Macedonia, Panama, Papua New Guinea, Peru, Philippines, Poland, Portugal, Republic of Korea, Romania, Rwanda, San Marino, Seychelles, Slovakia, Slovenia, South Sudan, Spain, Sweden, Switzerland, Turkey, Tuvalu, Ukraine, United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland, United States of America, Uruguay and Zambia: draft resolution

Holocaust denial

The General Assembly,

Reaffirming the purposes and principles enshrined in the Charter of the United Nations, as well as the Universal Declaration of Human Rights,[1] which proclaims that everyone is entitled to all the rights and freedoms set forth therein, without distinction of any kind, such as, inter alia, race, religion or other status, and the International Covenant on Civil and Political Rights,[2] which state that everyone has the right to freedom of thought, conscience and religion,

Bearing in mind that the founding principle of the Charter of the United Nations, "to save succeeding generations from the scourge of war", is testimony to the indelible link between the United Nations and the unique tragedy of the Second World War,

Recalling the preamble to the Universal Declaration of Human Rights, which states that disregard and contempt for human rights have resulted in barbarous acts which have outraged the conscience of mankind,

Recalling also that 2020 marked the seventy-fifth anniversary of the end of the Second World War, a war which brought untold sorrow to humankind, particularly in Europe, Asia, Africa, the Pacific and other parts of the world,

[1] Resolution 217 A (III).
[2] See resolution 2200 A (XXI), annex.

Please recycle

Recalling further the Convention on the Prevention and Punishment of the Crime of Genocide,[3] which was adopted in order to avoid repetition of genocides such as those committed by the Nazi regime,

Recalling article 18 of the Universal Declaration of Human Rights and article 18 of the International Covenant on Civil and Political Rights, which state that everyone has the right to freedom of thought, conscience and religion,

Reaffirming the positive role that the exercise of the right to freedom of opinion and expression and full respect for the freedom to seek, receive and impart information can play in strengthening democracy and combating religious intolerance, and reaffirming further that the exercise of the right to freedom of expression carries with it special duties and responsibilities and may therefore be subject to certain restrictions, but that these shall only be such as are provided by law and are necessary for respect of the rights or reputations of others, and for the protection of national security or of public order, or of public health or morals, and that all measures taken must be in full compliance with international human rights law, in accordance with article 19 of the International Covenant on Civil and Political Rights,

Deeply concerned about the prevalence of impunity in some instances, and the lack of accountability in some cases, in addressing violence against persons on the basis of religion or belief in public and private spheres, and stressing the importance of making the necessary efforts to raise awareness to address the spread of hate speech against persons on the basis of religion or belief,

Reaffirming its resolution 60/7 of 1 November 2005, which underlines that remembrance of the Holocaust is a key component of the prevention of further acts of genocide, and recalling that ignoring the historical facts of those terrible events increases the risk that they will be repeated,

Reiterating the principles of international law recognized by the Charter of the Nürnberg Tribunal, and taking note with appreciation of their codification by the International Law Commission in 1950,

Reaffirming its resolution 61/255 of 26 January 2007 on Holocaust denial,

Noting that 27 January has been designated by the United Nations as the annual International Day of Commemoration in Memory of the Victims of the Holocaust,

Acknowledging the establishment by the Secretary-General of the programme of outreach on the subject of "the Holocaust and the United Nations" as well as the work of the United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization, including on countering Holocaust distortion and denial,

Honouring the courage and dedication shown by the soldiers who liberated Nazi concentration and extermination camps, and those who fought against the Nazis, including in the resistance movements, as well as all those who resisted the Nazis, and who protected or sought to rescue those who were in danger,

Taking note of the reports of the Special Rapporteur on contemporary forms of racism, racial discrimination, xenophobia and related intolerance contained in documents A/HRC/26/50, A/75/329 and A/HRC/44/58 and the report of the Special Rapporteur on freedom of religion or belief contained in document A/74/358,

Recalling that 20 January 2022 will mark 80 years since the "Wannsee Conference", at which the implementation of the so-called "Final Solution to the Jewish Question" was discussed and coordinated by officials of Nazi Germany,

[3] Resolution 260 A (III), annex.

resulting in the systematic establishment of the Nazi death camps, ultimately resulting in war crimes and crimes against humanity,

Reaffirming that the Holocaust, which resulted in the murder of nearly 6 million Jews, 1.5 million of whom were children, comprising one third of the Jewish people, in addition to the killing of millions of members of other nationalities, minorities and other targeted groups and individuals, will forever be a warning to all people of the dangers of hatred, bigotry, racism and prejudice,

Noting that Holocaust denial refers to discourse and propaganda that deny the historical reality and the extent of the extermination of the Jews by the Nazis and their accomplices during the Second World War, known as the Holocaust or Shoah,

Noting also that Holocaust denial refers specifically to any attempt to claim that the Holocaust did not take place, and may include publicly denying or calling into doubt the use of principal mechanisms of destruction (such as gas chambers, mass shooting, starvation, and torture) or the intentionality of the genocide of the Jewish people,

Bearing in mind that Holocaust denial in its various forms is an expression of antisemitism,

Noting that distortion and/or denial of the Holocaust refers, inter alia, to:

(a) Intentional efforts to excuse or minimize the impact of the Holocaust or its principal elements, including collaborators and allies of Nazi Germany,

(b) Gross minimization of the number of the victims of the Holocaust in contradiction to reliable sources,

(c) Attempts to blame the Jews for causing their own genocide,

(d) Statements that cast the Holocaust as a positive historical event,

(e) Attempts to blur the responsibility for the establishment of concentration and death camps devised and operated by Nazi Germany by putting blame on other nations or ethnic groups,

Emphasizing that States, regional organizations, national human rights institutions, civil society, non-governmental organizations, religious communities and the media play a crucial role in promoting tolerance and understanding, as well as fighting racism, negative stereotypes, hate speech and the deliberate spread of disinformation that may incite to discrimination, hostility or violence, and in the universal promotion and protection of human rights,

Noting with concern the growing prevalence of Holocaust denial or distortion through the use of information and communications technologies,

Noting the global and open nature of the Internet and the significant role of social media in spreading information, and their potential to play a positive role in the preservation of the memory of the Holocaust, promoting historically accurate Holocaust education and countering Holocaust denial and distortion,

Expressing concern about the spread of disinformation and misinformation, particularly on social media platforms, which can be designed and implemented so as to mislead, to spread racism, intolerance, xenophobia, negative stereotyping and stigmatization, and to violate and abuse human rights,

Taking note of the report of the Special Rapporteur on contemporary forms of racism, racial discrimination, xenophobia and related intolerance contained in document A/64/295 emphasizing the importance of history classes in teaching the events and human suffering which arose out of the adoption of ideologies such as

Nazism and Fascism, and also emphasizing that school classes and schoolbooks which are inclusive, representative, unbiased, aimed at reflecting with objectivity and accuracy the history of people belonging to minorities and the relations with neighbouring countries, well-trained teachers and human rights courses are essential to instil tolerance and respect,

1. *Rejects and condemns without any reservation* any denial of the Holocaust as a historical event, either in full or in part;

2. *Urges* all Member States to reject without any reservation any denial or distortion of the Holocaust as a historical event, either in full or in part, or any activities to this end;

3. *Commends* those Member States which have actively engaged in preserving those sites that served as Nazi death camps, concentration camps, forced labour camps, killing sites and prisons during the Holocaust, as well as similar places operated by Nazi-allied regimes, their accomplices or auxiliaries;

4. *Urges* Member States to develop educational programmes that will inculcate future generations with the lessons of the Holocaust in order to help to prevent future acts of genocide, and in this context commends the International Holocaust Remembrance Alliance;

5. *Urges* Member States and social media companies to take active measures to combat antisemitism and Holocaust denial or distortion by means of information and communications technologies and to facilitate reporting of such content;

6. *Requests* the United Nations outreach programme on the Holocaust as well as all relevant United Nations specialized agencies to continue to develop and implement programmes aimed at countering Holocaust denial and distortion, and to advance measures to mobilize civil society, and invites all relevant stakeholders, including States, parliaments, the private sector and academia to educate their societies truthfully about the facts of the Holocaust and the importance of its lessons as a countermeasure against Holocaust denial and distortion, in order to prevent future acts of genocide.

Machine Translated by Google

Verenigde Naties A/76/L.30

Algemene vergadering

Dist.: Beperkt
13 januari 2022

Origineel: Engels

Zesenzeventigste sessie
Agendapunt 16
Cultuur van vrede

Albanië, Argentinië, Armenië, Australië, Oostenrijk, Azerbeidzjan, Wit-Rusland, België, Bosnië en Herzegovina, Brazilië, Bulgarije, Canada, Colombia, Costa Rica, Kroatië, Cyprus, Tsjechië, Denemarken, Dominicaanse Republiek, Ecuador, Estland, Fiji, Finland, Frankrijk, Georgië, Duitsland, Griekenland, Guatemala, Honduras, Hongarije, IJsland, Ierland, Israël, Italië, Letland, Litouwen, Luxemburg, Malta, Marshall Eilanden, Mexico, Monaco, Mongolië, Montenegro, Nauru, Nederland, Nieuw-Zeeland, Noord-Macedonië, Panama, Papoea-Nieuw-Guinea, Peru, Filippijnen, Polen, Portugal, Republiek Korea, Roemenië, Rwanda, San Marino, Seychellen, Slowakije, Slovenië, Zuid-Soedan, Spanje, Zweden, Zwitserland, Turkije, Tuvalu, Oekraïne, Verenigd Koninkrijk van Groot-Brittannië en Noord Ierland, Verenigde Staten van Amerika, Uruguay en Zambia: ontwerpresolutie

Holocaust ontkenning

De algemene Vergadering,

Herbevestigen van de doelstellingen en beginselen die zijn vastgelegd in het Handvest van de Verenigde Naties, evenals de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens, waarin wordt[1] verklaard dat iedereen recht heeft op alle rechten en vrijheden die daarin zijn uiteengezet, zonder onderscheid van welke aard dan ook, zoals onder meer ras, religie of andere status, en de Internationale
Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten2, waarin staat dat eenieder recht heeft op vrijheid van gedachte, geweten en godsdienst,

In gedachten houdend dat het grondbeginsel van het Handvest van de Verenigde Naties, "volgende generaties redden van de plaag van oorlog", getuigt van de onuitwisbare band tussen de Verenigde Naties en de unieke tragedie van de Tweede Wereldoorlog
Oorlog,

Herinnerend aan de preambule van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens, waarin staat dat minachting en minachting voor de mensenrechten hebben geleid tot barbaarse daden die het geweten van de mensheid verontwaardigd hebben,

Eraan herinnerend dat 2020 de vijfenzeventigste verjaardag van het einde van de Tweede Wereldoorlog, een oorlog die de mensheid onnoemelijk veel verdriet heeft gebracht, vooral in Europa, Azië, Afrika, de Stille Oceaan en andere delen van de wereld,

[1] Resolutie 217 A (III).
[2] Zie resolutie 2200 A (XXI), bijlage.

Please recycle

Machine Translated by Google

Verder herinnerend aan het Verdrag inzake de voorkoming en bestraffing van Misdaad van genocide,3 die werd aangenomen om herhaling van genociden zoals die gepleegd door het naziregime te voorkomen,

Herinnerend aan artikel 18 van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens en artikel 18 van het Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten, waarin staat dat eenieder recht heeft op vrijheid van gedachte, geweten en godsdienst,

Opnieuw bevestigend dat de uitoefening van het recht op vrijheid van mening en meningsuiting en volledige eerbiediging van de vrijheid om informatie te zoeken, te ontvangen en door te geven kan spelen bij het versterken van de democratie en het bestrijden van religieuze onverdraagzaamheid, en opnieuw bevestigend dat de uitoefening van het recht op vrijheid van meningsuiting bijzondere plichten en verantwoordelijkheden met zich meebrengt en daarom aan bepaalde beperkingen kan worden onderworpen, maar dat deze alleen zullen zijn zoals voorzien door de wet en noodzakelijk zijn voor het respecteren van de rechten of reputaties van anderen, en voor de bescherming van de nationale veiligheid of de openbare orde, of de volksgezondheid of de goede zeden, en dat alle genomen maatregelen volledig in overeenstemming moeten zijn met de internationale mensenrechtenwetgeving, in overeenstemming met artikel 19 van het Internationaal Verdrag inzake burgerlijke en politieke rechten,

Zeer bezorgd over de wijdverbreide straffeloosheid in sommige gevallen, en het gebrek aan verantwoordelijkheid in sommige gevallen, bij het aanpakken van geweld tegen personen op basis van godsdienst of overtuiging in de openbare en de privésfeer, en benadrukkend hoe belangrijk het is om de nodige inspanningen te leveren om het bewustzijn te vergroten om de verspreiding van haatzaaiende uitlatingen tegen personen op basis van godsdienst of overtuiging aan te pakken,

Herbevestigend zijn resolutie 60/7 van 1 november 2005, waarin wordt onderstreept dat de herdenking van de Holocaust een essentieel onderdeel is van het voorkomen van verdere genocide, en eraan herinnerend dat het negeren van de historische feiten van die verschrikkelijke gebeurtenissen het risico vergroot dat ze zullen worden herhaald,

Herhaling van de beginselen van internationaal recht erkend door het Handvest van de Tribunaal van Neurenberg, en met waardering kennis nemend van hun codificatie door de International Law Commission in 1950,

Herbevestigen van de resolutie 61/255 van 26 januari 2007 over de ontkenning van de Holocaust,

Opmerkend dat 27 januari door de Verenigde Naties is aangewezen als de jaarlijkse Internationale herdenkingsdag ter nagedachtenis aan de slachtoffers van de Holocaust,

Erkennend de vaststelling door de secretaris-generaal van het voorlichtingsprogramma over het onderwerp "de Holocaust en de Verenigde Naties", evenals het werk van de Organisatie van de Verenigde Naties voor onderwijs, wetenschap en cultuur, met inbegrip van het tegengaan van verdraaiing en ontkenning van de Holocaust,

Ter ere van de moed en toewijding van de soldaten die de concentratie- en vernietigingskampen van de nazi's hebben bevrijd, en van degenen die tegen de nazi's hebben gevochten, ook in de verzetsbewegingen, evenals van al degenen die zich tegen de nazi's hebben verzet, en die degenen hebben beschermd of probeerden te redden die in gevaar waren,

Nota nemend van de rapporten van de speciale rapporteur over hedendaagse vormen van racisme, rassendiscriminatie, vreemdelingenhaat en aanverwante onverdraagzaamheid in documenten A/HRC/26/50, A/75/329 en A/HRC/44/58 en het rapport van de Special Rapporteur over de vrijheid van godsdienst of overtuiging in document A/74/358,

Eraan herinnerend dat het op 20 januari 2022 80 jaar geleden is dat de “Wannsee Conferentie”, waarop de implementatie van de zogenaamde “Endlösung Joodse kwestie” werd besproken en gecoördineerd door functionarissen van nazi-Duitsland,

3 Resolutie 260 A (III), bijlage.

Machine Translated by Google

resulterend in de systematische oprichting van de nazi-vernietigingskampen, uiteindelijk resulterend in oorlogsmisdaden en misdaden tegen de menselijkheid,

Opnieuw bevestigend dat de Holocaust, die resulteerde in de moord op bijna 6 miljoen Joden, van wie 1,5 miljoen kinderen, een derde van het Joodse volk, naast de moord op miljoenen leden van andere nationaliteiten, minderheden en andere gerichte groepen en individuen, zal voor altijd een waarschuwing zijn voor alle mensen voor de gevaren van haat, onverdraagzaamheid, racisme en vooroordelen,

Opmerkend dat Holocaustontkenning verwijst naar discours en propaganda die de historische realiteit en de omvang van de uitroeiing van de Joden door de nazi's en hun handlangers tijdens de Tweede Wereldoorlog, bekend als de Holocaust of Shoah, ontkennen,

Eveneens opmerkend dat Holocaust-ontkenning specifiek verwijst naar elke poging om te beweren dat de Holocaust niet heeft plaatsgevonden, en het publiekelijk ontkennen of in twijfel trekken van het gebruik van de belangrijkste vernietigingsmechanismen (zoals gaskamers, massale schietpartijen, uithongering en marteling) kan inhouden. of de opzet van de genocide op het Joodse volk,

In gedachten houdend dat ontkenning van de Holocaust in zijn verschillende vormen een uiting is van antisemitisme,

Opmerkend dat verdraaiing en/of ontkenning van de Holocaust onder meer verwijst naar:

(a) Opzettelijke pogingen om de impact van de Holocaust te verontschuldigen of te minimaliseren of de belangrijkste elementen, met inbegrip van medewerkers en bondgenoten van nazi-Duitsland,

(b) Bruto minimalisering van het aantal slachtoffers van de Holocaust in tegenstelling tot betrouwbare bronnen,

(c) Pogingen om de Joden de schuld te geven van het veroorzaken van hun eigen genocide,

(d) Verklaringen die de Holocaust als een positieve historische gebeurtenis beschouwen,

(e) Pogingen om de verantwoordelijkheid voor het opzetten van concentratie- en vernietigingskampen die door nazi-Duitsland zijn ontworpen en beheerd te vervagen door andere naties of etnische groepen de schuld te geven,

Benadrukkend dat staten, regionale organisaties, nationale mensenrechteninstellingen, het maatschappelijk middenveld, niet-gouvernementele organisaties, religieuze gemeenschappen en de media een cruciale rol spelen bij het bevorderen van tolerantie en begrip en het bestrijden van racisme, negatieve stereotypen, haatzaaiende uitlatingen en de opzettelijke verspreiding van desinformatie die kan aanzetten tot discriminatie, vijandigheid of geweld, en bij de universele bevordering en bescherming van mensenrechten,

Met bezorgdheid nota nemend van de toenemende prevalentie van ontkenning of verdraaiing van de Holocaust door het gebruik van informatie- en communicatietechnologieën,

Gelet op het wereldwijde en open karakter van internet en de belangrijke rol van sociale media bij het verspreiden van informatie, en hun potentieel om een positieve rol te spelen bij het behoud van de herinnering aan de Holocaust, door historisch accuratesse te bevorderen
Holocaust-educatie en het tegengaan van Holocaust-ontkenning en -verdraaiing,

Uiting gevend aan zijn bezorgdheid over de verspreiding van desinformatie en desinformatie, met name op socialemediaplatforms, die kunnen worden ontworpen en geïmplementeerd om te misleiden, racisme, intolerantie, vreemdelingenhaat, negatieve stereotypering en stigmatisering te verspreiden en de mensenrechten te schenden en te misbruiken,

Nota nemend van het verslag van de speciale rapporteur over hedendaagse vormen van racisme, rassendiscriminatie, vreemdelingenhaat en aanverwante onverdraagzaamheid in document A/64/295 met nadruk op het belang van geschiedenislessen bij het onderwijzen van de gebeurtenissen en het menselijk lijden die voortkwamen uit het aannemen van ideologieën zoals

Machine Translated by Google

nazisme en fascisme, en tevens benadrukkend dat schoolklassen en schoolboeken die inclusief, representatief en onbevooroordeeld zijn, gericht zijn op een objectieve en nauwkeurige weergave van de geschiedenis van mensen die tot minderheden behoren en de betrekkingen met buurlanden, goed opgeleide leraren en mensenrechtencursussen zijn essentieel om tolerantie en respect bij te brengen,

1. *verwerpt en veroordeelt zonder enig voorbehoud* elke ontkenning van de Holocaust als een historische gebeurtenis, hetzij geheel of gedeeltelijk;

2. *dringt er bij* alle lidstaten op aan om zonder enig voorbehoud elke ontkenning of verdraaiing van de holocaust als historische gebeurtenis, geheel of gedeeltelijk, of alle activiteiten met dit doel te verwerpen;

3. *prijst* de lidstaten die zich actief hebben ingezet voor het behoud van die plaatsen die tijdens de Holocaust dienst deden als nazi-vernietigingskampen, concentratiekampen, dwangarbeidskampen, moordplaatsen en gevangenissen, evenals soortgelijke plaatsen die werden beheerd door nazi-geallieerde regimes, hun handlangers of hulptroepen;

4. *dringt er bij* de lidstaten op aan educatieve programma's te ontwikkelen die toekomstige generaties zullen doordringen van de lessen van de Holocaust om toekomstige genociden te helpen voorkomen, en prijst in dit verband de International Holocaust Remembrance Alliance;

5. *dringt er bij* de lidstaten en socialemediabedrijven op aan actieve maatregelen te nemen om antisemitisme en de ontkenning of vervorming van de Holocaust te bestrijden door middel van informatie- en communicatietechnologieën en om het rapporteren van dergelijke inhoud te vergemakkelijken;

6. *verzoekt* het outreach-programma van de Verenigde Naties over de Holocaust en alle relevante gespecialiseerde organisaties van de Verenigde Naties om door te gaan met het ontwikkelen en uitvoeren van programma's die gericht zijn op het tegengaan van de ontkenning en verstoring van de Holocaust, en om maatregelen te nemen om het maatschappelijk middenveld te mobiliseren, en nodigt alle relevante belanghebbenden uit, met inbegrip van staten, parlementen, de particuliere sector en de academische wereld om hun samenlevingen naar waarheid voor te lichten over de feiten van de Holocaust en het belang van de lessen ervan als tegenmaatregel tegen de ontkenning en vervorming van de Holocaust, om toekomstige genociden te voorkomen.

COUNCIL OF EUROPE
CONSEIL DE L'EUROPE

MEDIA RELEASE

Communications

Ref. DC 095(2022)

Council of Europe proposes a comprehensive legal and policy framework to combat hate speech

Turin, 20.05.2022 – The Council of Europe today issued a set of guidelines to its 46 member states aimed at preventing and combating hate speech, both online and offline.

In a Recommendation adopted during its annual session held in Turin, the Council of Europe Committee of Ministers calls on governments to develop comprehensive strategies to prevent and fight hate speech, including the adoption of an effective legal framework and implementing adequately calibrated and proportionate measures. When doing so, national authorities should carefully balance the right to private life, the right to freedom of expression and the prohibition of discrimination.

Welcoming the adoption of the guidelines, Secretary General Marija Pejčinović Burić said: "Hate speech is on the rise in Europe, particularly online, where it often takes the form of racism, antisemitism or incitement to violence. European governments should join forces to address this complex threat to our societies with measures that are both effective and proportionate."

The guidelines recommend that member states differentiate between, firstly, the most serious cases of hate speech, which are to be prohibited by criminal law, secondly, hate speech subject to civil and administrative law and, finally, offensive or harmful types of expressions which are not sufficiently severe to be legitimately restricted under the European Convention on Human Rights but nevertheless call for alternative responses.

To counter online hate speech, governments should ensure clear and foreseeable provisions for the effective removal of online hate speech that is prohibited under criminal, civil or administrative law. They should also establish by law the effective measures which should be taken to prevent its dissemination.

The Recommendation furthermore covers the procedural requirements for the removal of hate speech, redress and appeal mechanisms and underlines the need for transparency and proportionality.

Guidance is offered concerning awareness-raising, education, the use of counter and alternative speech, the setting up of support mechanisms to help those targeted by hate speech and training for members of the police and the judiciary as well as other professionals.

Whilst mainly addressed to the member states and their authorities, the Recommendation also contains guidance for other actors including public officials, political parties, internet intermediaries, media and civil society organisations.

Press contacts

Jaime Rodriguez, Spokesperson/Media officer, Tel. +33 6 89 99 50 42

Tatiana Baeva, Spokesperson/Media officer, Tél. +33 3 88 41 21 41

Le Conseil de l'Europe propose un cadre juridique et politique global de lutte contre le discours de haine

Turin, 20.05.2022 – Le Conseil de l'Europe a publié aujourd'hui une série de lignes directrices à l'intention de ses 46 États membres, qui visent à prévenir et à combattre le discours de haine, aussi

bien en ligne qu'hors ligne.

Dans une Recommandation adoptée lors de sa session annuelle qui se tient à Turin, le Comité des Ministres du Conseil de l'Europe appelle les gouvernements à élaborer des stratégies globales de prévention et de lutte contre le discours de haine, notamment en adoptant un cadre juridique efficace et en mettant en œuvre des mesures calibrées et proportionnées. Ce faisant, les autorités nationales devraient préserver un juste équilibre entre le droit au respect de la vie privée, le droit à la liberté d'expression et l'interdiction de la discrimination.

Saluant l'adoption de ces lignes directrices, la Secrétaire Générale Marija Pejčinović Burić a fait la déclaration suivante : « Le discours de haine progresse en Europe, notamment en ligne, où il prend souvent la forme du racisme, de l'antisémitisme ou de l'incitation à la violence. Les gouvernements européens doivent unir leurs forces pour faire face à cette menace complexe qui pèse sur nos sociétés, en prenant des mesures à la fois efficaces et proportionnées ».

Les lignes directrices recommandent aux États membres d'établir une distinction entre, premièrement, les cas les plus graves de discours de haine, qui doivent être interdits par le droit pénal, deuxièmement, le discours de haine qui relève du droit civil et administratif et, enfin, les formes d'expressions offensantes ou préjudiciables qui ne sont pas suffisamment graves pour être légitimement restreintes en vertu de la Convention européenne des droits de l'homme, mais qui requièrent néanmoins des réponses alternatives.

Afin de lutter contre le discours de haine en ligne, les gouvernements devraient établir des dispositions claires et prévisibles pour la suppression effective du discours de haine en ligne interdit par le droit pénal, civil ou administratif. Il convient également de définir par la loi les mesures efficaces qui doivent être prises pour empêcher leur diffusion.

La recommandation traite en outre des exigences procédurales de la suppression du discours de haine, des mécanismes de réparation et de recours et souligne le besoin de transparence et de proportionnalité.

Elle fournit des conseils sur la sensibilisation, l'éducation, l'utilisation de contre-discours et de discours alternatifs, la mise en place de mécanismes de soutien pour aider les personnes visées par le discours de haine et la formation des membres de la police et du système judiciaire, ainsi que d'autres professionnels.

Bien qu'elle s'adresse principalement aux États membres et à leurs autorités, la recommandation dispense également des conseils pour d'autres acteurs, notamment les agents publics, les partis politiques, les intermédiaires internet, les médias et les organisations de la société civile.

Contacts Presse

Jaime Rodriguez, Porte-parole/Attaché de presse, Tél. +33 6 89 99 50 42
Tatiana Baeva, Porte-parole/Attachée de presse, Tél. +33 3 88 41 21 41
Council of Europe, Media Assistance Unit / Conseil de l'Europe, Unité d'assistance aux médias
Tel. +33 (0)3 88 41 25 60 - www.coe.int - pressunit@coe.int

Related documents

COMMITTEE OF MINISTERS
COMITÉ DES MINISTRES
COUNCIL OF EUROPE
CONSEIL DE L'EUROPE

MINISTERS' DEPUTIES Decisions **CM/Del/Dec(2022)132/3cii** 20 May 2022

132nd Session of the Committee of Ministers (Turin, Italy, 20 May 2022)

3. A shared responsibility for democratic security in Europe

c. Council of Europe activities:
ii. Other activities

Reference documents
CM(2022)59-prov, CM(2022)43-prov, CM(2022)47-addprov

Decisions

- *The role of restorative justice*

The Committee of Ministers, recalling the work already carried out by the Council of Europe in the field of restorative justice as well as the "Venice Declaration on the role of restorative justice in criminal matters", adopted by the Ministers of Justice of the Council of Europe in Venice (Italy) on 13 and 14 December 2021, encouraged all relevant stakeholders to continue their efforts to strengthen the promotion and implementation of restorative justice in Europe.

- *Culture, creativity and cultural heritage*

The Committee of Ministers

1. welcomed the Council of Europe Conference of Ministers of Culture, held on 1 April 2022 in Strasbourg, which highlighted the potential of creativity and cultural heritage as strategic resources;

2. adopted Recommendation CM/Rec(2022)15 of the Committee of Ministers to member States on the role of culture, cultural heritage and landscape in helping to address global challenges.

- *Rights of the child: Rome Strategy*

The Committee of Ministers recalled its unwavering commitment to the protection of children and the defence of their rights and reiterated its support for the new Council of Europe Strategy for the Rights of the Child (2022-2027), launched at the high-level conference held in Rome on 7 and 8 April 2022.

- *Interreligious dialogue*

Recalling the previous exchanges of views organised by the German and the Hungarian Chairmanships, the Committee of Ministers welcomed the Conference on "Interreligious Dialogue on Religion and Peace, Religion and Human Rights", held in Strasbourg on 2 May 2022, and the presentation of the Strasbourg Principles for Interreligious Dialogue, which may inspire the Council of Europe's future work in this field, including through the holding of similar annual conferences with the support of interested member States, in order to foster mutual respect, peace and an increased awareness of diversity in European societies.

- *Freedom of expression, the right to information and combatting discrimination and hate speech*

The Committee of Ministers

1. welcomed the Council of Europe's prominent role in international standard-setting on freedom of expression and related issues such as media freedom, the right to information and combatting discrimination and hate speech, including in the light of the impact of digital technologies on these issues;

2. in this context, highlighted the recent adoption of the Committee of Ministers' Recommendations CM/Rec(2022)4 on promoting a favourable environment for quality journalism in the digital age, CM/Rec(2022)12 on electoral communication and media coverage of election campaigns, CM/Rec(2022)11 of the Committee of Ministers to member States on principles for media and communication governance and CM/Rec(2022)13 of the Committee of Ministers to member States on the impacts of digital technologies on freedom of expression, and encouraged implementation of these instruments;

3. called for further signatures and ratifications of the Council of Europe Convention on Access to Official Documents (Tromsø Convention, CETS No. 205), the first binding international legal instrument to recognise a general right of access to official documents held by public authorities, welcomed its entry into force and the establishment of the Group of Specialists on Access to Official Documents which will monitor the implementation of this Convention by the Parties;

4. highlighting the importance it attaches to the protection of journalism and safety of journalists, invited the Secretary General to continue issuing regular reports on challenges to freedom of expression, while noting also the contribution to this process of the Platform to promote the protection of journalism and safety of journalists;

5. adopted the Committee of Ministers' Recommendation CM/Rec(2022)16 on combatting hate speech and called for its full implementation, as a response to the serious concerns it had expressed at its 129th Session (Helsinki, 17 May 2019);

6. recalling the need to address increasing inequality, racism, xenophobia, hate speech and discrimination on grounds of religion or belief or any other ground, welcomed the adoption of Recommendation CM/Rec(2022)5 on passing on remembrance of the Holocaust and preventing crimes against humanity, and noted the adoption by the European Commission against Racism and Intolerance of updated General Policy Recommendation (GPR) No. 5 on preventing and combatting anti-Muslim racism and discrimination as well GPR No. 9 on preventing and combatting antisemitism and invited member States to make best use of these recommendations.

- *Protecting the rights of migrant, refugee and asylum-seeking women and girls*

The Committee of Ministers noting the importance in the present context of strengthening the protection of migrants and refugees in Europe, adopted Recommendation CM/Rec(2022)17 of the Committee of Ministers to member States on protecting the rights of migrant, refugee and asylum-seeking women and girls.

- *Empowerment of women and fight against violence against women and domestic violence*

The Committee of Ministers

1. welcomed the High-Level Conference on "Work-life balance – a leverage for women's empowerment and promoting gender equality", held in Rome on 12 April 2022, the conclusions of which can serve as a basis for work in this key field within the Council of Europe's future Gender Equality Strategy;

2. reconfirmed its full commitment to preventing and combating violence against women and domestic violence and welcomed the fact that additional States have become Parties to the Convention on Preventing and Combating Violence against Women and Domestic Violence (CETS No. 210, Istanbul Convention); in this regard, took note of the significant contribution that the Istanbul Convention, with its set of high-level standards, has already made in States Parties to the Convention and recalled that the Convention remains open for accession to all States.

- *European Conference of Prosecutors*

The Committee of Ministers, stressing the need for member States to effectively ensure the independence and efficiency of judicial systems and recalling the important contribution of the work of the Venice Commission, the Group of States against Corruption and the European Commission for the Efficiency of Justice, welcomed the outcome of the European Conference of Prosecutors held in Palermo on 5 and 6 May 2022 entitled "Prosecutors between independence and accountability" and invited the Consultative Council of European Prosecutors, jointly with interested member States, to pursue promoting co-operation among Prosecutors General on a regular basis.

Machine Translated by Google

PERSBERICHT

communicatie

ref. gelijkstroom 095 (2022)

Raad van Europa stelt een alomvattend juridisch en beleidskader voor om haatzaaiende uitlatingen te bestrijden

Turijn, 20.05.2022 – De Raad van Europa heeft vandaag een reeks richtlijnen uitgevaardigd aan zijn 46 lidstaten om haatzaaiende uitlatingen, zowel online als offline, te voorkomen en te bestrijden.

In een aanbeveling Het Comité van Ministers van de Raad van Europa, dat tijdens zijn jaarlijkse zitting in Turijn werd aangenomen, roept regeringen op om alomvattende strategieën te ontwikkelen om haatzaaiende uitlatingen te voorkomen en te bestrijden, met inbegrip van de goedkeuring van een effectief wettelijk kader en de uitvoering van adequaat gekalibreerde en evenredige maatregelen. Daarbij dienen de nationale autoriteiten een zorgvuldige afweging te maken tussen het recht op privéleven, het recht op vrijheid van meningsuiting en het verbod op discriminatie.

Secretaris-generaal Marija Pejÿinoviÿ Buriÿ verwelkomde de goedkeuring van de richtlijnen en zei: "Haatdragende taal neemt toe in Europa, met name online, waar het vaak de vorm aanneemt van racisme, antisemitisme of aanzetten tot geweld. Europese regeringen zouden hun krachten moeten bundelen om deze complexe bedreiging voor onze samenlevingen aan te pakken met maatregelen die zowel effectief als proportioneel zijn."

In de richtlijnen wordt aanbevolen dat lidstaten onderscheid maken tussen enerzijds de ernstigste gevallen van haatzaaiende uitlatingen, die door het strafrecht moeten worden verboden, anderzijds haatuitingen die vallen onder het burgerlijk en administratief recht en ten slotte beledigende of schadelijke uitingen die worden niet ernstig genoeg om op grond van het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens legitiem te worden beperkt, maar vragen niettemin om alternatieve antwoorden.

Om online haatzaaiende uitlatingen tegen te gaan, moeten overheden zorgen voor duidelijke en voorzienbare voorzieningen voor de effectieve verwijdering van online haatuitingen die verboden zijn volgens het strafrecht, het burgerlijk of het bestuursrecht. Zij moeten ook bij wet de doeltreffende maatregelen vaststellen die moeten worden genomen om de verspreiding ervan te voorkomen.

De aanbeveling behandelt voorts de procedurele vereisten voor de afschaffing van haatzaaiende uitlatingen, verhaalmechanismen en beroepsprocedures en onderstreept de noodzaak van transparantie en evenredigheid.

Er wordt begeleiding geboden op het gebied van bewustmaking, educatie, het gebruik van tegenspraak en alternatieve taal, het opzetten van ondersteuningsmechanismen om de slachtoffers van haatzaaien te helpen en training voor leden van politie en justitie en andere professionals.

De aanbeveling is voornamelijk gericht tot de lidstaten en hun autoriteiten, maar bevat ook richtsnoeren voor andere actoren, waaronder ambtenaren, politieke partijen, internetbemiddelaars, media en maatschappelijke organisaties.

Perscontacten

Jaime Rodríguez, Woordvoerder/Mediafunctionaris, Tel. +33 6 89 99 50 42

Tatjana Baeva, Woordvoerder/Mediafunctionaris, Tél. +33 3 88 41 21 41

Le Conseil de l'Europe stelt een internationaal kader voor juridique en politique voor

Turijn, 20.05.2022 – Le Conseil de l'Europe is gepubliceerd in een reeks van lignes-directrices à l'intention de ses 46 États membres, qui visent à prévenir et à combattre le discours de haine, aussi

Machine Translated by Google

bien en ligne qu'hors ligne.

Dans une aanbeveling adoptée lors de sa session annuelle qui se tient à Turin, le Comité des Ministres du Conseil de l'Europe appelle les gouvernements à élaborer des stratégies globales de prévention et de lutte contre le discours de haine, notamment en adoptant un cadre juridique efficace et nl mettant en uvre des mesures calibrées et proportionnées. Ce faisant, les autorités nationales devraient préserver un juste équilibre entre le droit au respect de la vie privatee, le droit à la liberté d'expression et l'interdiction de la discriminatie.

Saluant l'adoption de ces lignes directrices, la Secrétaire Générale Marija Pejÿinoviÿ Buriÿ een fait la declaration suivante : « Le discours de haine progresse in Europe, notamment en ligne, où il prend souvent la forme du racisme, de l'ou de antisémitisme 'aansporing à la geweld. Européens gouvernements doivent unir leurs forces pour faire face à cette menace complex qui pèse sur nos sociétés, en prenant des maatregelen à la fois efficaces et proportionnées ».

Les lignes directrices recommandent aux États d'établir une distinct entre, premièrement, les cas les plus graves de discours de haine, qui doivent être interdits par le droit penal, deuxièmement, le disurs de haine qui qui qui civiel en administrateur d droit droit enfin, les formes d'expressions offensantes ou prejudiciables qui ne sont pass suffisamment graven pour être légitimement restreintes en vertu de la Convention européenne des droits de l'homme, mais qui requièrent néanmoins des réponses alternatives.

Afin de lutter contre le discourse de haine en ligne, les gouvernements devraient établir des dispositions claires et prévisibles pour la suppression effectieve du discours de haine en ligne interdit par le droit penal, civil ou administratif. Il convient également de définir par la loi les efficaces qui doivent être prises pour empêcher leur diffusion.

De aanbeveling traite en outre des exigences procédurales de la suppression du discours de haine, des mécanismes de réparation et de recours et souligne le besoin de transparence et de proportionnalité.

Elle fournit des conseils sur la sensibilisation, l'éducation, l'utilisation de contre-discours en de discours alternatifs, la mise en place de mécanismes de soutien pour aider les personnes visées par le discourse de haine et la vorming des membres de la politie et du système judiciaire, ainsi que d'autres professionnels.

Bien qu'elle s'adresse principalement aux États membres et à leurs autorités, la recommandation dispense également des conseils pour d'autres acteurs, notamment les agents publics, les partis politiques, les intermédiaires internet, les médias et les civil organisations de la sociée .

Contacten Druk op

Jaime Rodríguez, Porte-parole/Attaché de presse, Tel. +33 6 89 99 50 42
Tatiana Baeva, Porte-parole/Attachée de presse, Tel. +33 3 88 41 21 41

Raad van Europa, Media Assistance Unit / Conseil de l'Europe, Unité d'assistance aux médias

Telefoonnummer +33 (0)3 88 41 25 60 - www.coe.int - pressunit@coe.int

Gerelateerde documenten

Machine Translated by Google

COMMITTEE OF MINISTERS
COMITÉ DES MINISTRES

COUNCIL OF EUROPE
CONSEIL DE L'EUROPE

MINISTERS' DEPUTIES | Decisions | CM/Del/Dec(2022)132/3cii | 20 May 2022

132nd Session of the Committee of Ministers (Turin, Italy, 20 May 2022)

3. A shared responsibility for democratic security in Europe

c. Council of Europe activities:
ii. Other activities

Reference documents
CM(2022)59-prov, CM(2022)43-prov, CM(2022)47-addprov

Decisions

- *The role of restorative justice*

The Committee of Ministers, recalling the work already carried out by the Council of Europe in the field of restorative justice as well as the "Venice Declaration on the role of restorative justice in criminal matters", adopted by the Ministers of Justice of the Council of Europe in Venice (Italy) on 13 and 14 December 2021, encouraged all relevant stakeholders to continue their efforts to strengthen the promotion and implementation of restorative justice in Europe.

- *Culture, creativity and cultural heritage*

The Committee of Ministers

1. welcomed the Council of Europe Conference of Ministers of Culture, held on 1 April 2022 in Strasbourg, which highlighted the potential of creativity and cultural heritage as strategic resources;

2. adopted Recommendation CM/Rec(2022)15 of the Committee of Ministers to member States on the role of culture, cultural heritage and landscape in helping to address global challenges.

- *Rights of the child: Rome Strategy*

The Committee of Ministers recalled its unwavering commitment to the protection of children and the defence of their rights and reiterated its support for the new Council of Europe Strategy for the Rights of the Child (2022-2027), launched at the high-level conference held in Rome on 7 and 8 April 2022.

- *Interreligious dialogue*

Recalling the previous exchanges of views organised by the German and the Hungarian Chairmanships, the Committee of Ministers welcomed the Conference on "Interreligious Dialogue on Religion and Peace, Religion and Human Rights", held in Strasbourg on 2 May 2022, and the presentation of the Strasbourg Principles for Interreligious Dialogue, which may inspire the Council of Europe's future work in this field, including through the holding of similar annual conferences with the support of interested member States, in order to foster mutual respect, peace and an increased awareness of diversity in European societies.

Machine Translated by Google

- *Vrijheid van meningsuiting, recht op informatie en bestrijding van discriminatie en haatzaaien*

Het Comité van Ministers

1. was ingenomen met de prominente rol van de Raad van Europa bij de internationale standaardisering van de vrijheid van meningsuiting en aanverwante zaken zoals mediavrijheid, het recht op informatie en de bestrijding van discriminatie en haatzaaiende uitlatingen, ook in het licht van de impact van digitale technologieën op deze kwesties ;

2. benadrukte in dit verband de recente goedkeuring van de aanbevelingen van het Comité van Ministers CM/Rec(2022)4 over het bevorderen van een gunstig klimaat voor kwaliteitsjournalistiek in het digitale tijdperk, CM/Rec(2022)12 over verkiezingscommunicatie en media-aandacht voor verkiezingscampagnes, CM/Rec(2022)11 van het Comité van Ministers om lidstaten over beginselen voor media- en communicatiebeheer en CM/Rec(2022)13 van het Comité van Ministers aan de lidstaten over de effecten van digitale technologieën op de vrijheid van meningsuiting, en moedigde de implementatie van deze instrumenten aan;

3. verzocht om verdere ondertekening en ratificatie van het Verdrag van de Raad van Europa inzake toegang tot officiële documenten (Verdrag van Tromsø, CETS nr. 205), het eerste bindende internationale rechtsinstrument dat een algemeen recht op toegang tot officiële documenten in het bezit van overheidsinstanties erkent, was ingenomen met de inwerkingtreding ervan en met de oprichting van de Groep van specialisten inzake toegang tot officiële documenten, die toezicht zal houden op de uitvoering van dit verdrag door de partijen;

4. onderstrepend het belang dat zij hecht aan de bescherming van de journalistiek en de veiligheid van journalisten, verzocht de secretaris-generaal om regelmatig verslag uit te brengen over de uitdagingen voor de vrijheid van meningsuiting, en tevens nota te nemen van de bijdrage aan dit proces van het Platform ter bevordering van de bescherming van de journalistiek en veiligheid van journalisten;

5. heeft de Aanbeveling CM/Rec (2022)16 van het Comité van Ministers over de bestrijding van haatzaaien aangenomen en riep op tot de volledige uitvoering ervan, als antwoord op de ernstige bezorgdheid die het had geuit tijdens zijn 129e zitting (Helsinki, 17 mei 2019);

6. herinnerend aan de noodzaak om de toenemende ongelijkheid, racisme, vreemdelingenhaat, haatzaaiende uitlatingen en discriminatie aan te pakken; verwelkomde op grond van godsdienst of overtuiging of enige andere grond de aanneming van Aanbeveling CM/Rec (2022)5 over het doorgeven van de herinnering aan de Holocaust en het voorkomen van misdaden tegen de menselijkheid, en nam nota van de aanneming door de Europese Commissie tegen racisme en onverdraagzaamheid van bijgewerkte Algemene Beleidsaanbeveling (GPR) nr. 5 over het voorkomen en bestrijden van racisme en discriminatie tegen moslims, evenals GPR nr. 9 over het voorkomen en bestrijden van antisemitisme en nodigde de lidstaten uit om optimaal gebruik te maken van deze aanbevelingen.

- *Bescherming van de rechten van migranten-, vluchtelingen- en asielzoekende vrouwen en meisjes*

Het Comité van Ministers wijst op het belang in de huidige context van het versterken van de bescherming van migranten en vluchtelingen in Europa en heeft Aanbeveling CM/Rec(2022)17 van het Comité van Ministers aan de lidstaten aangenomen over de bescherming van de rechten van migranten, vluchtelingen en asielzoekers. op zoek naar vrouwen en meisjes.

- *Empowerment van vrouwen en strijd tegen geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld*

Het Comité van Ministers

1. was ingenomen met de conferentie op hoog niveau over "het evenwicht tussen werk en privéleven - een hefboom voor de empowerment van vrouwen en bevordering van gendergelijkheid", gehouden in Rome op 12 april 2022, waarvan de conclusies kunnen dienen als basis voor werkzaamheden op dit sleutelgebied binnen de toekomstige gendergelijkheidsstrategie van de Raad van Europa;

2. herbevestigde zijn volledige inzet voor het voorkomen en bestrijden van geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld en was ingenomen met het feit dat extra staten partij zijn geworden bij het Verdrag inzake het voorkomen en bestrijden van geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld (CETS nr. 210, Verdrag van Istanbul); nam in dit verband nota van de belangrijke bijdrage die het Verdrag van Istanbul, met zijn reeks normen op hoog niveau, reeds heeft geleverd in de staten die partij zijn bij het verdrag, en herinnerde eraan dat het verdrag open blijft staan voor toetreding voor alle staten.

Machine Translated by Google

- *Europese Conferentie van aanklagers*

Het Comité van Ministers, dat benadrukt dat de lidstaten de onafhankelijkheid en efficiëntie van de rechtsstelsels effectief moeten waarborgen en herinnert aan de belangrijke bijdrage van het werk van de Commissie van Venetië, de Groep van Staten tegen Corruptie en de Europese Commissie voor de Efficiëntie van Justitie, was verheugd over het resultaat van de Europese Conferentie van aanklagers die op 5 en 6 mei 2022 in Palermo werd gehouden, getiteld "Aanklagers tussen onafhankelijkheid en verantwoordingsplicht", en nodigde de Adviesraad van Europese aanklagers uit om samen met geïnteresseerde lidstaten de samenwerking tussen de procureurs-generaal te bevorderen op regelmatige basis.

European Commission

EU MAKEN DEMOCRATIEN STERKER: BETER

BESCHERMING VOOR JOURNALISTEN EN MENSENRECHTENVERDEDIGERS

27 april 2022
#antiSLAPP

Sterke en gezonde democratieën zijn afhankelijk van publieke participatie en verantwoording. Journalisten, mensenrechtenverdedigers en het maatschappelijk middenveld zijn daarbij essentieel. Het is hun taak om burgers te informeren over kwesties van algemeen belang en de machthebbers in toom te houden. Ze zijn essentieel voor het functioneren van onze democratieën.

EU-acties om journalisten en mensenrechtenverdedigers te verdedigen:

- Europees actieplan voor democratie (december 2020)
- EU-actieplan inzake mensenrechten en democratie voor 2020-2024 (maart 2020)
- Aanbeveling ter versterking van de veiligheid van journalisten (september 2021)
- Strategie voor de toepassing van het Handvest van de grondrechten van de EU (december 2020)
- Jaarlijks verslag over de rechtsstaat, waarin ook mediapluralisme en mediavrijheid worden behandeld, en met aanbevelingen aan de lidstaten over rechtsstaatrelevante zaken vanaf 2022
- Voorstel voor EU-recht en aanbeveling inzake strategische rechtszaken tegen inspraak 'SLAPP' (april 2022)
- **Aanstaande: Media Freedom Act**

EU-financiering en programma's:

- **€ 1,55** miljard beschikbaar onder Citizens, Equality, Rights and Values (CERV) programma
- EU-programma Protect Defenders ondersteunde ongeveer **550 journalisten** en media over de hele wereld-
- Financiering van nieuwsmediaprojecten in de EU, inclusief minimaal **€ 75 miljoen** onder de Creative Europa programma

Gerechtigheid
en consumenten

Machine Translated by Google

EU-acties tegen SLAPP's

Journalisten en mensenrechtenverdedigers krijgen steeds vaker te maken met intimidatie, pesterijen en bedreigingen. Dit omvat juridische bedreigingen en onrechtmatige rechtszaken, ook wel SLAPP genoemd. SLAPP's vormen een ernstige bedreiging voor de democratie en de grondrechten, zoals de vrijheid van meningsuiting en informatie. Op 27 april heeft de Commissie een richtlijn voorgesteld en een aanbeveling aangenomen om journalisten en mensenrechtenverdedigers beter te beschermen tegen onrechtmatige rechtszaken.

Voorgestelde EU-anti-SLAPP-wet voor grensoverschrijdende zaken:

- Voortijdige beëindiging van kennelijk ongegronde gerechtelijke procedures
- Volledige schadeloosstelling van slachtoffers en afschrikkende straffen voor eisers
- Bescherming tegen vonnissen van derde landen

Aanbeveling aan de lidstaten:

- Vergelijkbaar niveau van waarborgen voor binnenlandse gevallen van SLAPP's
- Training voor juridische professionals, journalisten en mensenrechtenverdedigers en bewustmaking
- Systematische monitoring en gegevensverzameling

439 fysieke en juridische aanvallen
tegen journalisten en mediawerkers
in 24 EU-lidstaten
in 2021

Daphne Caruana Galizia, a
Maltese journalist, geconfronteerd
meer dan 40 rechtszaken
toen ze werd vermoord

Mensenrechtenverdedigers,
ook op het gebied van
milieu,
behoren tot de meest geviseerde
in Europa,
42 SLAPP's
tegen hen aangeklaagd sinds 2015

© Europese Unie, 2022
Hergebruik is toegestaan mits bronvermelding. Het hergebruikbeleid van documenten van de Europese Commissie wordt geregeld door Besluit 2011/833/EU (PB L 330 van 14.12.2011, blz. 39). Voor elk gebruik of elke reproductie van elementen die geen eigendom zijn van de Europese Unie, moet mogelijk rechtstreeks toestemming worden gevraagd aan de respectieve rechthebbenden.

afbeeldingen © GettyImages: DigitalVision - 10'000 Hours / EyeEm - Audtakorn Sutarmjam / EyeEm / iStock-Getty Images Plus – Rawpixel / Stone – Shannon Fagan / iStock / Getty Images Plus - Maksim Prasolenko / E+ - cnythzl / iStock-Getty Images Plus - Roman Stasiuk / DigitalVision - Tom Werner / EyeEm - Stevica Mrdja - EyeEm / iStock / Getty Images Plus - jacoblund

Strategic Lawsuits Against Public Participation
(SLAPP-litigation)

https://archive.org/details/slapp-litigation

EUROPESE
COMMISSIE

Brussel, 27.4.2022
COM(2022) 177 final

2022/0117 (COD)

Voorstel voor een

RICHTLIJN VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD

tot bescherming van bij publieke participatie betrokken personen tegen kennelijk ongegronde of onrechtmatige gerechtelijke procedures (“strategische rechtszaken tegen publieke participatie”)

{SWD(2022) 117 final}

TOELICHTING

1. ACHTERGROND VAN HET VOORSTEL

• Motivering en doel van het voorstel

Kennelijk ongegronde of onrechtmatige gerechtelijke procedures tegen publieke participatie (vaak ook *strategische rechtszaken tegen publieke participatie* of "SLAPP's" genoemd) zijn een recent, maar steeds vaker voorkomend verschijnsel in de Europese Unie. Het gaat hierbij om een bijzonder schadelijke vorm van pesterijen en intimidatie, die wordt toegepast tegen personen die zich inzetten voor het algemeen belang. Het zijn ongegronde of overdreven gerechtelijke procedures die meestal door machtige personen, lobbygroepen, bedrijven en overheidsorganen worden aangespannen tegen partijen die over zaken van algemeen belang kritiek uiten of berichten verspreiden die de eiser onwelgevallig zijn. Zij hebben tot doel critici te censureren, te intimideren en het zwijgen op te leggen door hen te belasten met de kosten van een juridisch verweer totdat zij hun kritiek of oppositie staken. In tegenstelling tot gewone rechtszaken worden SLAPP's niet aangespannen om het recht op toegang tot de rechter uit te oefenen en om de rechtszaak te winnen of schadeloos te worden gesteld. In plaats daarvan worden zij aangespannen om de verweerders te intimideren en hen financieel droog te leggen. Uiteindelijk is het de bedoeling om angst aan te jagen, verweerders het zwijgen op te leggen en hen ervan te weerhouden hun werk voort te zetten.

SLAPP's worden vaak aangespannen tegen journalisten en mensenrechtenverdedigers. Daarbij gaat het niet alleen om individuele personen, maar ook om media, uitgeverijen en organisaties uit het maatschappelijk middenveld, bijvoorbeeld milieugroeperingen. Ook anderen die betrokkenen zijn bij publieke participatie, zoals onderzoekers en wetenschappers, kunnen het doelwit zijn.

In een gezonde en florerende democratie moeten burgers actief aan het publieke debat kunnen deelnemen zonder onnodige inmenging van overheden of andere machtige belanghebbenden. Zinvolle deelname is maar mogelijk als burgers toegang krijgen tot betrouwbare informatie, op basis waarvan zij hun eigen mening kunnen vormen en hun oordeel kunnen uitspreken in een openbare ruimte waar personen vrij van mening kunnen verschillen.

Journalisten vervullen een belangrijke rol als het gaat om het bevorderen van het publieke debat en de verspreiding en de ontvangst van informatie, meningen en ideeën. Zij moeten hun werk goed kunnen doen om ervoor te zorgen dat burgers in Europese democratieën toegang hebben tot pluriforme meningen. Onderzoeksjournalisten spelen een sleutelrol bij de bestrijding van georganiseerde misdaad, corruptie en extremisme. Een robuust stelsel van waarborgen is nodig om hen in staat te stellen hun cruciale waakhondfunctie in zaken van legitiem algemeen belang te vervullen. Aan hun werk zijn bijzonder grote risico's verbonden en zij zijn steeds vaker het doelwit van aanvallen en pesterijen. Mensenrechtenverdedigers hebben een cruciale rol als het gaat om eerbiediging van grondrechten, democratische waarden, maatschappelijke integratie, milieubescherming en de rechtsstaat. Zij moeten actief aan het openbare leven kunnen deelnemen en hun stem over beleidszaken en in besluitvormingsprocessen kunnen laten horen, zonder angst voor intimidatie.

Vaak kenmerken SLAPP's zich door ongelijke machtsverhoudingen tussen de partijen, waarbij de eiser — bijvoorbeeld in financieel of politiek opzicht — meer macht heeft dan de verweerder. Van ongelijke machtsverhoudingen is bij SLAPP's niet altijd sprake, maar wanneer dat wel het geval is, kunnen de schadelijke gevolgen voor de doelwitten aanzienlijk groter zijn, en dat heeft een afschrikkend effect voor het publieke debat. Bovendien kunnen SLAPP's andere potentiële doelwitten in die zin afschrikken dat deze kunnen besluiten af te

zien van hun recht om onderzoek te doen naar en verslag uit te brengen over kwesties van algemeen belang. Hierdoor ontstaat de kans op zelfcensuur.

SLAPP's zijn een vorm van onrechtmatig gebruik van gerechtelijke procedures en belasten gerechten onnodig. Organisaties en personen die SLAPP's aanspannen, kunnen hun vorderingen op uiteenlopende gronden baseren. Vaak houden de beschuldigingen verband met smaad, maar ook met inbreuken op andere regels of rechten (bv. wetgeving op het gebied van gegevensbescherming of privacy). Daar komen dan vaak schadeclaims/vorderingen wegens onrechtmatige daad bij, of soms ook rechterlijke bevelen (verbod op publicaties, of in ieder geval uitstel ervan).

Het grote aantal SLAPP's is voor enkele lidstaten als een punt van ernstige zorg aangemerkt in de verslagen over de rechtsstaat voor de jaren 2020 en 2021.

Het platform van de Raad van Europa voor de bevordering van de bescherming van de journalistiek en de veiligheid van journalisten[1] meldt ook een toenemend aantal waarschuwingen of ernstige bedreigingen van de veiligheid van journalisten en de mediavrijheid in Europa, inclusief verschillende gevallen van gerechtelijke intimidatie. In het jaarverslag 2021 van de partnerverenigingen van het platform van de Raad van Europa voor de bevordering van de bescherming van de journalistiek en de veiligheid van journalisten wordt uitdrukkelijk gewezen op de forse toename van de waarschuwingen in verband met SLAPP's die in 2020 werden gemeld voor het voorgaande jaar, zowel qua aantal als qua rechtsgebieden van de betrokken lidstaten van de Raad van Europa[2]. In bredere zin blijkt ook uit de informatie op de Europese Monitor voor de pluriformiteit van de media[3] dat de werkomstandigheden van journalisten verslechteren. In 2021 noteerde de Media Freedom Rapid Response (MFRR) 439 meldingen (met aanvallen op 778 personen of organisaties op mediagebied) in 24 lidstaten van de EU in 12 maanden tijd, waaronder SLAPP's[4].

Hoewel er meer gegevens beschikbaar zijn over dreigingen van SLAPP's tegen journalisten en mensenrechtenverdedigers, worden ook andere partijen die bij publieke participatie

---

1 Sinds 2015 bevordert dit platform van de Raad van Europa de verzameling en verspreiding van informatie over punten van ernstige zorg betreffende de mediavrijheid en de veiligheid van journalisten in de lidstaten van de Raad van Europa. Bijdragende partnerorganisaties — uitgenodigde internationale ngo's of journalistenverenigingen — geven waarschuwingen over schendingen van de mediavrijheid en publiceren jaarverslagen over de toestand van de mediavrijheid en de veiligheid van journalisten in Europa. Van de lidstaten van de Raad van Europa wordt verwacht dat zij in actie komen, de problemen aanpakken en het platform op de hoogte brengen van de maatregelen die zij genomen hebben als reactie op de waarschuwingen. Uit het geringe aantal reacties van de lidstaten van de Raad van Europa, waaronder ook lidstaten van de EU, blijkt dat verdere maatregelen noodzakelijk zijn (https://www.coe.int/en/web/media-freedom).

2 In 2021 werden er 282 waarschuwingen gepubliceerd op het Platform voor de bevordering van de bescherming van de journalistiek en de veiligheid van journalisten (coe.int). Daarbij waren verschillende gevallen van gerechtelijke intimidatie, d.w.z. het opportunistische, willekeurige of vexatoire gebruik van wetgeving, onder meer wetgeving in verband met smaad, terrorismebestrijding, nationale veiligheid, hooliganisme of anti-extremisme. In het jaarverslag 2021 van de partnerverenigingen van het platform van de Raad van Europa voor de bevordering van de bescherming van de journalistiek en de veiligheid van journalisten wordt gemeld dat in 2020, in vergelijking met het jaar daarvoor, zowel het aantal waarschuwingen als het aantal betrokken rechtsgebieden van de lidstaten van de Raad van Europa is gestegen -1680a2440e (coe.int).

3 https://cmpf.eui.eu/media-pluralism-monitor

4 https://www.ecpmf.eu/wp-content/uploads/2022/02/MFRR-Monitoring-Report.pdf In een aparte factsheet zijn gegevens opgenomen voor de 27 lidstaten van de EU (https://www.mfrr.eu/wp-content/uploads/2022/02/2022_02_17_MFRR_FACT_SHEET_MAPPING_MEDIA_FREEDOM_European_Union_Member_States_Year_2021.pdf).

betrokken zijn, waaronder vakbondsmensen en wetenschappers, geconfronteerd met soortgelijke problemen. Dit blijkt uit een aantal bijdragen van het maatschappelijk middenveld die tijdens de openbare raadpleging werden ontvangen.

Veel SLAPP's hebben een binnenlandse achtergrond en hebben geen grensoverschrijdende gevolgen. SLAPP's zijn echter vaak grensoverschrijdend van aard en wanneer er sprake is van grensoverschrijdende gevolgen, dan nemen de complexiteit en de kosten toe, met nog meer nadelige consequenties voor verweerders. Het feit dat onlinemedia-inhoud in alle rechtsgebieden toegankelijk is, kan de weg vrijmaken voor forumshopping en een belemmering vormen voor de daadwerkelijke toegang tot de rechter en justitiële samenwerking. Tegen verweerders kunnen op hetzelfde moment en in verschillende rechtsgebieden meerdere gerechtelijke procedures aanhangig worden gemaakt. Forumshopping (of smaadtoerisme) verergert het probleem nog en sommige rechtsgebieden worden beschouwd als "vriendelijker voor eisers". Het effect is zelfs nog groter wanneer er buiten de Europese Unie SLAPP's aanhangig worden gemaakt.

Doel van het voorstel

Dit voorstel is een van de maatregelen in het kader van het actieplan voor Europese democratie, dat is gericht op de versterking van de pluriformiteit van de media en de mediavrijheid in de Europese Unie. Het initiatief strekt zich ook uit tot mensenrechtenverdedigers, die een cruciale rol in onze democratieën vervullen en ook in toenemende mate kwetsbaar zijn voor deze onrechtmatige vormen van pesterij.

Met het voorstel wordt beoogd de doelwitten van SLAPP's te beschermen en te voorkomen dat het verschijnsel zich verder verspreidt in de EU. Momenteel voorziet geen enkele lidstaat in specifieke waarborgen tegen dergelijke procedures en overwegen momenteel slechts enkele lidstaten de invoering van specifieke waarborgen. Er zijn ook geen EU-brede regels tegen SLAPP's. Door de ontwikkeling van een gemeenschappelijke EU-zienswijze over de kenmerken van SLAPP's en door het invoeren van procedurele waarborgen moet het voorstel gerechten voorzien van doeltreffende middelen om SLAPP's aan te pakken en moeten doelwitten worden voorzien van middelen om zichzelf te verdedigen.

De voorgestelde procedurele waarborgen zijn van toepassing in gevallen met grensoverschrijdende gevolgen. Zoals reeds benadrukt, zijn grensoverschrijdende SLAPP's extra gecompliceerd en lastig voor verweerders. Een ander doel van het voorstel is het beschermen van EU-burgers en het maatschappelijk middenveld tegen SLAPP's die in derde landen aanhangig worden gemaakt.

Aanbeveling van de Commissie over de wijze waarop journalisten en mensenrechtenverdedigers die betrokken zijn bij publieke participatie kunnen worden beschermd tegen kennelijk ongegronde of onrechtmatige gerechtelijke procedures ("strategische rechtszaken tegen publieke participatie")

Dit voorstel voor een richtlijn en de tegelijkertijd aangenomen aanbeveling van de Commissie over de wijze waarop journalisten en mensenrechtenverdedigers die betrokken zijn bij publieke participatie kunnen worden beschermd tegen kennelijk ongegronde of onrechtmatige gerechtelijke procedures ("strategische rechtszaken tegen publieke participatie")[5] vullen elkaar aan en zijn volledig verenigbaar.

[5] C(2022) 2428 van 27.4.2022

In de aanbeveling wordt de lidstaten verzocht hun nationale situatie opnieuw te bekijken teneinde te waarborgen dat hun toepasselijke rechtskaders voorzien in de noodzakelijke waarborgen tegen SLAPP's, met volledige eerbiediging van de grondrechten, waaronder het recht op vrije meningsuiting, het recht op toegang tot de rechter en het recht op bescherming van persoonsgegevens en democratische waarden. Ook worden de lidstaten ertoe aangespoord in hun interne recht voor binnenlandse rechtszaken soortgelijke waarborgen op te nemen als die welke zijn opgenomen in instrumenten van de Unie voor de aanpak van kennelijk ongegronde of onrechtmatige gerechtelijke procedures in burgerlijke zaken met grensoverschrijdende gevolgen. De lidstaten wordt onder meer aanbevolen om gevangenisstraffen in smaadzaken te schrappen en om voor dergelijke zaken het gebruik van het bestuursrecht of het burgerlijk recht in plaats van het strafrecht te bevorderen, mits de toepasselijke bepalingen een minder bestraffend effect hebben en de bestuurlijke bepalingen elke vorm van detentie uitsluiten.

De aanbeveling omvat ook aspecten die verband houden met de opleiding van rechtsbeoefenaars en potentiële doelwitten, om hun kennis en vaardigheden inzake een doeltreffende omgang met SLAPP's te vergroten, met bewustmakingsactiviteiten, zodat met name journalisten en mensenrechtenverdedigers in staat zijn om tegen hen gerichte SLAPP's te herkennen, met de ondersteuning van doelwitten van SLAPP's **(**bv. financiële of juridische bijstand) en met een meer stelselmatige monitoring en gegevensvergaring.

- **Verenigbaarheid met andere beleidsterreinen van de Unie**

Actieplan voor Europese democratie

Op 3 december 2020 publiceerde de Commissie een actieplan voor Europese democratie[6], waarin een reeks maatregelen werd aangekondigd om de vrijheid van de media en de pluriformiteit van de media te versterken, waaronder het SLAPP-initiatief en de hieronder vermelde aanbeveling inzake de veiligheid van journalisten. Het actieplan is het overkoepelende initiatief en heeft tot doel burgers weerbaar te maken en de veerkracht van democratieën in de EU te versterken.

Aanbeveling over het waarborgen van de bescherming, de veiligheid en de weerbaarheid van journalisten en andere mediaprofessionals in de Europese Unie

Zoals ook aangegeven in het actieplan voor Europese democratie, gaan SLAPP's vaak gepaard met bedreigingen van de fysieke veiligheid van journalisten. Op 16 september 2021 nam de Commissie een aanbeveling aan over het waarborgen van de bescherming, de veiligheid en de weerbaarheid van journalisten en andere mediaprofessionals in de Europese Unie[7].

Die aanbeveling heeft tot doel veiliger arbeidsomstandigheden te waarborgen voor alle mediaprofessionals, zonder angst en intimidatie, zowel online als offline. De aanbeveling bevat maatregelen voor de lidstaten om de veiligheid van journalisten te vergroten. Zij vraagt de lidstaten ook om onafhankelijke nationale ondersteuningsdiensten op te richten, waaronder hulplijnen, juridisch advies, psychologische ondersteuning en schuilplaatsen voor journalisten en mediaprofessionals die worden bedreigd. Zij vraagt ook om betere bescherming van journalisten tijdens demonstraties, meer onlineveiligheid en speciale steun voor vrouwelijke journalisten.

6 COM(2020) 790 final van 3.12.2020

7 C(2021) 6650 final van 16.9.2021.

Strategie ter versterking van de toepassing van het Handvest van de Grondrechten van de EU (het "handvest")

Dit voorstel vormt een aanvulling op en sluit volledig aan bij de strategie ter versterking van de toepassing van het Handvest van de Grondrechten van de EU[8], die op 2 december 2020 werd aangenomen. In deze strategie wordt erkend dat organisaties uit het maatschappelijk middenveld en mensenrechtenverdedigers van vitaal belang zijn voor een gezonde democratie en een samenleving waarin personen hun grondrechten kunnen uitoefenen. Derhalve voorziet de strategie in maatregelen om onder andere organisaties uit het maatschappelijk middenveld en mensenrechtenverdedigers te ondersteunen en te beschermen. Met name wordt in de strategie erkend dat deze actoren zich in sommige lidstaten voor uitdagingen gesteld zien, waaronder lastercampagnes, fysieke en verbale aanvallen, intimidatie en pesterijen, onder meer in de vorm van SLAPP's.

In de strategie verzocht de Commissie de lidstaten om in hun land ondersteunende en veilige randvoorwaarden te bevorderen ten behoeve van organisaties uit het maatschappelijk middenveld en mensenrechtenverdedigers, ook op lokaal niveau.

Dit voorstel is een volgende bouwsteen ter versterking van de grondrechten in de Europese Unie en ondersteunt een van de doelstellingen van de strategie.

Verslagen over de rechtsstaat

Uit de verslagen van de Commissie over de rechtsstaat 2020[9] en 2021[10] blijkt dat het aantal SLAPP's in de Europese Unie toeneemt. In de verslagen wordt benadrukt dat in een aantal lidstaten journalisten en mensenrechtenverdedigers steeds vaker op verschillende manieren worden bedreigd en aangevallen, zowel fysiek als online, vanwege hun publicaties en hun werk, ook door middel van SLAPP's.

Klokkenluidersrichtlijn

Dit voorstel doet geen afbreuk aan de bescherming die al wordt geboden door de richtlijn inzake de bescherming van personen die inbreuken op het Unierecht melden[11] en is daarmee volledig in overeenstemming. Een doeltreffende bescherming van klokkenluiders tegen represailles is essentieel voor de bescherming van het algemeen belang, en ook voor het waarborgen van de waakhondfunctie van de media in democratische samenlevingen omdat klokkenluiders vaak een belangrijke bron voor onderzoeksjournalistiek zijn. Richtlijn (EU) 2019/1937 biedt robuuste bescherming voor personen die inbreuken op het Unierecht melden tegen elke vorm van represailles, zowel binnen als buiten de werksituatie, waaronder represailles door middel van procedures wegens smaad, schending van de vertrouwelijkheidsplicht en bescherming van persoonsgegevens. In situaties die onder de werkingssfeer van zowel dit voorstel als die van Richtlijn (EU) 2019/1937 vallen, moet de door beide instrumenten geboden bescherming van toepassing zijn.

---

8 COM(2020) 711 final van 2.12.2020.

9 COM(2020) 580 final - Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement, de Raad, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's "Verslag over de rechtsstaat 2020 – De situatie op het gebied van de rechtsstaat in de Europese Unie" (https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/?qid=1602583951529&uri=CELEX%3A52020DC0580)

10 COM(2021) 700 final - Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement, de Raad, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's "Verslag over de rechtsstaat 2021 – De situatie op het gebied van de rechtsstaat in de Europese Unie" (https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/?qid=1634551652872&uri=CELEX%3A52021DC0700)

11 Richtlijn (EU) 2019/1937 van het Europees Parlement en de Raad van 23 oktober 2019 inzake de bescherming van personen die inbreuken op het Unierecht melden (PB L 305 van 26.11.2019, blz. 17).

EU-actieplan inzake mensenrechten en democratie 2020-2024

Het actieplan[12] draagt bij aan de veiligheid en de bescherming van journalisten en mediaprofessionals over heel de wereld, onder meer door het bevorderen van een gunstig klimaat voor de vrijheid van meningsuiting en door het veroordelen van aanvallen en andere vormen van pesterijen en intimidatie, zowel online als offline. Het plan is gericht op specifieke dreigingen voor vrouwelijke journalisten, waarborgt dat slachtoffers van pesterijen, intimidatie of bedreigingen steun krijgen via de EU-beschermingsmechanismen voor mensenrechtenverdedigers en ondersteunt media-initiatieven. Het doet een beroep op overheden om dergelijk geweld te voorkomen en te veroordelen en effectieve maatregelen te treffen om een einde te maken aan straffeloosheid.

Conform het actieplan staat de bescherming van journalisten en mensenrechtenverdedigers centraal bij het externe optreden van de EU op het gebied van mensenrechten en democratie. Dit voorstel is in synergie met de sterke inspanningen die in verband hiermee over heel de wereld door de EU worden geleid en zal een bijkomende impuls geven voor verdere gerichte steun aan mensenrechtenverdedigers en journalisten die met SLAPP's te maken krijgen.

EU-mensenrechtenrichtsnoeren inzake vrijheid van meningsuiting, online en offline

In deze richtsnoeren[13] staat dat de EU zich zal verzetten tegen arbitraire aanvallen, willekeurig misbruik van strafrechtelijke en burgerrechtelijke procedures, lastercampagnes en te vergaande beperkingen jegens journalisten, media-actoren, ngo's en prominenten uit de sociale media die tot doel hebben te voorkomen dat die verenigingen en personen hun recht op vrije meningsuiting vrij kunnen uitoefenen.

Het Verdrag van Aarhus

De Unie en haar lidstaten zijn partij bij het Verdrag betreffende toegang tot informatie, inspraak bij besluitvorming en toegang tot de rechter inzake milieuaangelegenheden van de Economische Commissie van de Verenigde Naties voor Europa (VN/ECE) ("het Verdrag van Aarhus")[14], elk met eigen en gedeelde verantwoordelijkheden en verplichtingen uit hoofde van dat verdrag. In artikel 3, lid 8, van dit verdrag wordt bepaald dat elke partij waarborgt dat personen die hun rechten uitoefenen overeenkomstig de bepalingen van het verdrag niet worden gestraft, vervolgd of op enige wijze gehinderd wegens hun betrokkenheid. De opneming van milieubeschermers in de werkingssfeer van dit voorstel draagt bij aan de uitvoering van deze door de Unie aangegane internationale verplichting.

Mededeling over de bestrijding van milieucriminaliteit

In haar op 15 december 2021 aangenomen mededeling heeft de Commissie toegezegd dat een voorstel voor wetgeving tegen onrechtmatige procedures die gericht zijn tegen journalisten en rechtenverdedigers, ook milieuactivisten zal omvatten[15].

---

12 Gezamenlijke mededeling aan het Europees Parlement en de Raad "Het EU-actieplan inzake mensenrechten en democratie 2020-2024", JOIN(2020) 5 final.

13 https://www.consilium.europa.eu/media/28348/142549.pdf

14 Besluit 2005/370/EG van de Raad van 17 februari 2005 betreffende het sluiten, namens de Europese Gemeenschap, van het Verdrag betreffende toegang tot informatie, inspraak bij besluitvorming en toegang tot de rechter inzake milieuaangelegenheden (PB L 124 van 17.5.2005, blz. 1).

15 Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement en de Raad over het opvoeren van de strijd tegen milieucriminaliteit, COM(2021) 814 final van 15.12.2021.

2. RECHTSGRONDSLAG, SUBSIDIARITEIT EN EVENREDIGHEID

• Rechtsgrondslag

De rechtsgrondslag voor dit voorstel is artikel 81, lid 2, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU), dat de gebruikelijke rechtsgrond is voor justitiële samenwerking in burgerlijke zaken met grensoverschrijdende gevolgen. Meer in het bijzonder is de rechtsgrond artikel 81, lid 2, punt f), VWEU, dat het Europees Parlement en de Raad de bevoegdheid geeft om maatregelen vast te stellen die "*het wegnemen [beogen] van de hindernissen voor de goede werking van burgerrechtelijke procedures, zo nodig door bevordering van de verenigbaarheid van de in de lidstaten geldende bepalingen inzake burgerlijke rechtsvordering*". Aangezien SLAPP's een hindernis voor de goede werking van burgerrechtelijke procedures vormen, is de Unie bevoegd om op die grond wetgeving aan te nemen met betrekking tot burgerlijke zaken die grensoverschrijdende gevolgen hebben. Bij SLAPP's is er sprake van onrechtmatig gebruik van burgerrechtelijke procedures omdat SLAPP's niet bedoeld zijn om toegang tot de rechter te krijgen, maar om verweerders te pesten en het zwijgen op te leggen. Tegelijkertijd zijn langdurige procedures extra belastend voor nationale gerechtelijke stelsels.

De bepalingen met betrekking tot beslissingen van derde landen in hoofdstuk V zijn ook gebaseerd op artikel 81, lid 2, punt f), omdat zij samenhangen met het hoofddoel van dit voorstel. Zij waarborgen de doeltreffendheid van de bepalingen van dit voorstel tegen kennelijk ongegronde en onrechtmatige gerechtelijke procedures tegen publieke participatie door te voorkomen dat dergelijke zaken in derde landen voor het gerecht worden gebracht.

• Subsidiariteit (bij niet-exclusieve bevoegdheid)

Het aantal SLAPP's neemt in vele lidstaten toe en wordt een probleem voor de gehele EU. Tegelijkertijd voorziet geen enkele lidstaat momenteel in specifieke waarborgen tegen SLAPP's[16]. Hoewel er, afhankelijk van het interne recht, enkele bestaande algemene waarborgen tegen SLAPP's kunnen worden ingezet, verschillen dergelijke algemene waarborgen aanzienlijk van lidstaat tot lidstaat en is de doeltreffendheid ervan voor de aanpak van SLAPP's nogal beperkt. Bovendien vergroten de bestaande verschillen op het gebied van het interne procesrecht het risico op forumshopping en op het aanspannen van meerdere gerechtelijke procedures in verschillende EU-rechtsgebieden. Gebleken is dat het interne burgerlijke procesrecht niet altijd goed is toegerust voor de extra complicaties waarmee grensoverschrijdende procedures gepaard gaan[17]. Door de verschillen in nationale wetgeving is het ook hoogst onwaarschijnlijk dat de lidstaten afzonderlijk erin zouden slagen het fenomeen met succes aan te pakken of dat zij in staat zouden zijn de algemene samenhang van dergelijke regels in alle lidstaten te verzekeren teneinde in de gehele Unie een even hoog beschermingsniveau te waarborgen.

---

16 IE, LT en MT hebben wetgeving voorgesteld of overwegen wetgeving voor te stellen om dit probleem aan te pakken.

17 Europese Commissie, directoraat-generaal Justitie en Consumentenzaken, Gascón Inchausti, M., Hess, B., Cuniberti, G., et al., *An evaluation study of national procedural laws and practices in terms of their impact on the free circulation of judgments and on the equivalence and effectiveness of the procedural protection of consumers under EU consumer law: strand 1: mutual trust and free circulation of judgments* (Evaluatie-onderzoek naar intern procesrecht en de rechtsvorderingspraktijk wat betreft de gevolgen ervan voor het vrije verkeer van beslissingen en voor de gelijkwaardigheid en doeltreffendheid van de procedurele bescherming van consumenten krachtens het consumentenrecht van de EU: thema 1: wederzijds vertrouwen en vrij verkeer van beslissingen), Bureau voor publicaties van de Europese Unie, 2017 (https://data.europa.eu/doi/10.2838/38491, blz. 31).

Om deze risico's tegen te gaan en nationale gerechten niet te belasten met talrijke en langdurige onrechtmatige gerechtelijke procedures, lijkt het noodzakelijk om minimumnormen vast te stellen en de verenigbaarheid te waarborgen van de bepalingen inzake burgerlijke rechtsvordering die in de lidstaten van toepassing zijn op SLAPP's. Maatregelen op EU-niveau dragen ertoe bij dat de opkomst en verdere groei van SLAPP's in de gehele Unie op een samenhangende manier wordt bestreden en zorgen voor convergentie in de benaderingen van de lidstaten met betrekking tot dit verschijnsel[18].

Maatregelen van de EU zouden ook een toegevoegde waarde bieden door te voorzien in waarborgen voor een doeltreffende aanpak van SLAPP's in derde landen. Gezamenlijk optreden van de lidstaten is ook nodig om SLAPP's in derde landen te bestrijden omdat eisers anders kunnen proberen om van de verschillen tussen de stelsels van de lidstaten gebruik te maken en trachten erkenning en tenuitvoerlegging van in derde landen gegeven SLAPP-beslissingen te verkrijgen waar dat het makkelijkst kan.

Het voorstel eerbiedigt het subsidiariteitsbeginsel omdat het alleen gerichte waarborgen voorstelt en de wetgevingsmaatregelen beperkt tot wat strikt noodzakelijk is om te bereiken wat de lidstaten niet kunnen bereiken wanneer zij afzonderlijk optreden.

- **Evenredigheid**

Maatregelen op EU-niveau moeten gericht zijn en beperkt blijven tot wat nodig is om een consistente aanpak in de lidstaten ten aanzien van grensoverschrijdende situaties te waarborgen. Het voorstel is zo opgesteld dat het in overeenstemming is met het evenredigheidsbeginsel. Daarom worden er alleen gerichte procedurele waarborgen voorgesteld. Deze zijn zodanig opgesteld dat zij uitsluitend voorzien in hetgeen nodig is om een betere werking van grensoverschrijdende burgerlijke zaken te waarborgen in het geval van SLAPP's, die een ernstige bedreiging vormen voor de Europese democratie en de rechtsstaat.

De evenredigheid blijkt ook uit het feit dat veel van de onderdelen die bedoeld zijn om SLAPP's aan te pakken als niet-wetgevende maatregelen zullen worden opgenomen in een aanbeveling, en dus niet de vorm zullen aannemen van wetgevingsmaatregelen.

- **Keuze van het instrument**

Het gekozen wetgevingsinstrument is een richtlijn, die zal voorzien in bindende en samenhangende procedurele waarborgen in de lidstaten. Dit voorkomt dat er tussen de lidstaten verschillen blijven bestaan, wat anders zou kunnen leiden tot forumshopping over de grenzen heen. Tegelijkertijd zullen de lidstaten door de keuze voor een richtlijn de mogelijkheid hebben om de specifieke procedurele waarborgen af te stemmen op hun interne burgerrechtelijke en procesrechtelijke regels, die van lidstaat tot lidstaat nog steeds aanzienlijk verschillen.

De richtlijn zal worden aangevuld met een niet-wetgevend instrument (een aanbeveling). Dit is een doelmatige combinatie van wetgevings- en andere maatregelen.

[18] Diverse lidstaten (IE, LT en MT) onderzoeken momenteel de noodzaak van bescherming tegen SLAPP's.

3. EVALUATIE, RAADPLEGING VAN BELANGHEBBENDEN EN EFFECTBEOORDELING

- **Raadpleging van belanghebbenden**

Bij de raadpleging van belanghebbenden werden er reacties en opmerkingen ontvangen een breed scala aan belangrijke belanghebbenden, bestaande uit EU-burgers en niet-EU-burgers, nationale overheden, rechtsbeoefenaars, waaronder rechters, wetenschappers, onderzoeksinstellingen, ngo's en andere relevante belangengroepen.

In het kader van de raadpleging vond in maart 2021 een verkennende technische focusgroepdiscussie plaats met een geselecteerd aantal deelnemers, waaronder vier doelwitten van SLAPP's, die hun persoonlijke ervaringen deelden, nuttige inzichten over SLAPP's verschaften en ondersteuning verleenden in de voorbereidende fase.

Van 4 oktober 2021 tot en met 10 januari 2022 werd er onder burgers, journalisten, lidstaten, ngo's, het maatschappelijk middenveld, rechters, rechtsbeoefenaars en andere belanghebbenden een openbare raadpleging[19] gehouden over SLAPP's en over de maatregelen die in de EU zouden moeten worden genomen om SLAPP's aan te pakken.

Tijdens een gerichte raadpleging van nationale rechters in de periode van 12 november 2021 tot en met 10 januari 2022[20] via het Europees justitieel netwerk in burgerlijke en handelszaken werd meer uitvoerige feedback gevraagd over het herkennen van SLAPP's, potentiële procedurele tekortkomingen, reeds bestaande nationale voorzieningen in rechte (zij het niet specifiek voor SLAPP's), bewustzijn bij rechters over SLAPP's en opleidingsbehoeften van rechters.

Tijdens een technische bijeenkomst met deskundigen uit de lidstaten in oktober 2021 werd er informatie verzameld over de standpunten van de lidstaten (met inbegrip van onafhankelijke organen en autoriteiten van de lidstaten) over de vraag of er maatregelen op EU-niveau tegen SLAPP's noodzakelijk zouden kunnen zijn, en welke soorten maatregelen en eventuele (algemene of specifieke) voorzieningen in rechte en soorten ondersteuning er op dit moment op nationaal niveau beschikbaar zijn voor doelwitten van SLAPP's.

Tijdens een workshop met geselecteerde belanghebbenden in november 2021 werd er gesproken over de omvang van de SLAPP-problematiek, werd er informatie verzameld en werden mogelijke oplossingen besproken en getest.

Bij de voorbereidende werkzaamheden van de Commissie werd rekening gehouden met de informatie die door het Europees Parlement werd verzameld bij de voorbereiding van het initiatiefverslag van het Parlement over dit onderwerp, dat eind 2021 werd aangenomen.

Uit de feedback van de belanghebbenden, met name in het kader van de openbare raadpleging en de bijeenkomst met belanghebbenden, bleek dat er veel steun is voor zowel wetgevende als niet-wetgevende maatregelen op EU-niveau tegen SLAPP's. Organisaties die op EU-niveau actief zijn, meldden een toenemend aantal SLAPP's in de EU, met inbegrip van grensoverschrijdende zaken. In de reacties tijdens de openbare raadpleging werd ook het belang van opleiding en bewustmaking inzake SLAPP's benadrukt, evenals de voordelen van het verzamelen van gegevens en de noodzaak van een goede monitoring van SLAPP's.

De feedback in het kader van de openbare raadpleging en de bijeenkomst met belanghebbenden leverde ook belangrijke informatie over het verschijnsel in de EU op, die

[19] https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/13192-EU-action-against-abusive-litigation-SLAPP-targeting-journalists-and-rights-defenders/public-consultation_nl

[20] https://ec.europa.eu/eusurvey/runner/EJN_SLAPP

werd verwerkt in het werkdocument van de diensten van de Commissie[21], dat dit voorstel vergezelt.

De meeste lidstaten toonden zich voorstander EU-maatregelen tegen SLAPP's en wezen op de noodzaak om de vrijheid van meningsuiting en van informatie en de mediavrijheid te beschermen en tegelijkertijd een evenwicht te bewaren tussen beschermende maatregelen tegen SLAPP's en de toegang tot de rechter. Volgens sommige lidstaten is onvoldoende aangetoond dat SLAPP's, en dan met name zaken met een grensoverschrijdende dimensie, in hun land een probleem zijn.

Uit de gerichte raadpleging van nationale rechters bleek dat er in de lidstaten van de respondenten geen juridische definitie van SLAPP's bestaat noch een specifiek stelsel van waarborgen tegen SLAPP's, hoewel enkele van de bestaande algemene waarborgen uit het interne recht in beginsel kunnen worden gebruikt tegen SLAPP's.

Op 11 november 2021[22] nam het Europees Parlement een initiatiefverslag over SLAPP's aan, waarin de Commissie werd opgeroepen om een uitgebreid pakket maatregelen tegen SLAPP's in te dienen, waaronder ook wetgeving.

De Commissie heeft ook studies laten uitvoeren om het fenomeen in de EU beter te begrijpen en de situatie in de lidstaten voor het eerst te inventariseren. Deze eerste inventarisatie leverde informatie op over SLAPP's en over de factoren die daaraan ten grondslag liggen[23]. De tweede studie was een uitgebreider vergelijkend onderzoek waarin de huidige stand van zaken in de lidstaten diepgaand werd onderzocht[24].

- **Bijeenbrengen en benutten van deskundigheid**

In 2021 richtte de Commissie een deskundigengroep[25] op om het SLAPP-initiatief voor te bereiden. Deze groep bestond uit wetenschappers, rechtsbeoefenaars en vertegenwoordigers van de media en het maatschappelijk middenveld. De groep had tot taak juridische deskundigheid over SLAPP's te verschaffen, op EU-niveau te fungeren als platform voor de uitwisseling van goede praktijken en kennis en, indien mogelijk, doelwitten van SLAPP's te ondersteunen. Binnen de deskundigengroep werd er in het najaar van 2021 een speciale subgroep wetgeving opgericht om de Commissie bij te staan bij de voorbereiding van het wetgevingsvoorstel.

- **Werkdocument van de diensten van de Commissie**

Dit voorstel gaat vergezeld van een werkdocument van de diensten van de Commissie[26], waarin de motivering, de analyse en het beschikbare bewijsmateriaal met betrekking tot het voorstel zijn opgenomen. Het voorstel gaat niet vergezeld van een effectbeoordeling omdat het gerichte procedurele waarborgen zal bieden en er geen grote kwantificeerbare kosten mee gemoeid zijn. Het zal de nationale gerechten daarentegen voorzien van betere middelen om

---

21 SWD(2022)117 van 27.4.2022.

22 Resolutie van het Europees Parlement van 11 november 2021 over de versterking van de democratie en de vrijheid en pluriformiteit van de media in de EU: oneigenlijk gebruik van civielrechtelijke en strafrechtelijke procedures om journalisten, ngo's en het maatschappelijk middenveld het zwijgen op te leggen, 2021/2036(INI)).

23 Beschikbaar op https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/ad-hoc-literature-review-analysis-key-elements-slapp_en.pdf

24 https://ec.europa.eu/info/files/strategic-lawsuits-against-public-participation-slapp-european-union-comparative-study_en

25 Deskundigengroep tegen SLAPP's.

26 SWD(2022)117 van 27.4.2022.

pogingen tot misbruik van gerechtelijke procedures te verhinderen en de kosten van dergelijk misbruik voor het rechtsstelsel te voorkomen. Aangezien SLAPP's een bedreiging vormen voor de grondrechten van vrijheid van meningsuiting en van vrijheid van informatie, is het bovendien van het grootste belang om op korte termijn krachtige maatregelen te nemen om te voorkomen dat dit schadelijke verschijnsel, dat relatief recent is ontstaan maar steeds belangrijker wordt, zich verder verspreidt in de EU.

- **Grondrechten**

Het voorstel bevordert de bescherming van de grondrechten in de Europese Unie. Journalisten, mensenrechtenverdedigers en andere doelgroepen aan wie de voorgestelde procedurele waarborgen ten goede komen, vervullen een belangrijke rol in Europese democratieën, met name waar het gaat om de ondersteuning van het publieke debat, grondrechten, democratische waarden, sociale integratie, milieubescherming en de rechtsstaat. Tegelijkertijd vervult het procesrecht een cruciale rol als het gaat om het waarborgen van de doeltreffendheid van de grondrechten overeenkomstig het Handvest.

Het recht op vrijheid van meningsuiting en van informatie, dat is vervat in artikel 11 van het Handvest, omvat ook het recht om een mening te koesteren en inlichtingen of denkbeelden te ontvangen of te verstrekken, zonder inmenging van enig openbaar gezag en ongeacht grenzen. Hoewel dit geen absoluut recht is, moeten eventuele beperkingen op de uitoefening ervan bij wet worden gesteld en de wezenlijke inhoud van dat recht eerbiedigen. Beperkingen kunnen alleen worden gesteld indien zij noodzakelijk zijn en daadwerkelijk aan door de Unie erkende doelstellingen van algemeen belang of aan de eisen van de bescherming van de rechten en vrijheden van anderen beantwoorden (artikel 52, lid 1, van het Handvest).

Tegelijkertijd zorgt het voorstel voor een evenwicht tussen enerzijds het recht op toegang tot de rechter (artikel 47 van het Handvest) en het recht op eerbiediging van het privéleven en op bescherming van persoonsgegevens (artikelen 7 en 8 van het Handvest) en anderzijds de bescherming van de vrijheid van meningsuiting en van informatie. De procedurele waarborgen zijn uiterst doelgericht en laten de rechter in individuele gevallen voldoende beoordelingsvrijheid om het delicate evenwicht te bewaren tussen een snelle seponering van kennelijk ongegronde vorderingen en een daadwerkelijke toegang tot de rechter.

4. GEVOLGEN VOOR DE BEGROTING

Dit voorstel heeft geen gevolgen voor de begroting van de Europese Unie.

5. OVERIGE ELEMENTEN

- **Uitvoeringsplanning en regelingen betreffende controle, evaluatie en rapportage**

De uitvoering van de richtlijn in de lidstaten wordt door de Commissie bevorderd door het verlenen van bijstand bij de omzetting, teneinde een soepele uitvoering in de lidstaten te waarborgen, waarbij ten minste één workshop over de omzetting zal worden georganiseerd, alsmede bilaterale bijeenkomsten, ook op verzoek van de lidstaten. Ook zal de lidstaten worden verzocht hun nationale omzettingsmaatregelen mee te delen.

De werking van de richtlijn zal vijf jaar nadat zij van toepassing is geworden worden geëvalueerd.

- **Toelichtende stukken (bij richtlijnen)**

Dit voorstel vereist geen specifieke toelichtende stukken.

Artikelsgewijze toelichting

De richtlijn bestaat uit vier afzonderlijke hoofdonderdelen: gemeenschappelijke regels inzake procedurele waarborgen (hoofdstuk II), vroegtijdige seponering van kennelijk ongegronde gerechtelijke procedures (hoofdstuk III), voorzieningen in rechte tegen onrechtmatige gerechtelijke procedures (hoofdstuk IV) en bescherming tegen in derde landen gegeven beslissingen (hoofdstuk V). De bepalingen van de hoofdstukken I en VI hebben een horizontale werkingssfeer.

Hoofdstuk I Algemene bepalingen: dit hoofdstuk bevat bepalingen over het onderwerp en de werkingssfeer van het instrument, enkele definities en een bepaling over de vraag wanneer een zaak wordt geacht grensoverschrijdende gevolgen te hebben in de zin van de richtlijn.

In **artikel 1** wordt het onderwerp van de richtlijn omschreven en wordt verduidelijkt dat de specifieke waarborgen die de richtlijn biedt, bedoeld zijn ter bestrijding van kennelijk ongegronde of onrechtmatige gerechtelijke procedures in burgerlijke zaken met grensoverschrijdende gevolgen die tegen zowel natuurlijke personen als rechtspersonen aanhangig worden gemaakt wegens hun betrokkenheid bij publieke participatie, en met name tegen journalisten en mensenrechtenverdedigers.

Artikel 2 bevat een omschrijving van de materiële werkingssfeer van de richtlijn, die van toepassing is op burgerlijke of handelszaken met grensoverschrijdende gevolgen, ongeacht de aard van het aangezochte gerecht. Dit omvat burgerlijke vorderingen in strafrechtelijke procedures, maar ook voorlopige en conservatoire maatregelen, reconventionele vorderingen of andere bijzondere soorten voorzieningen in rechte die op grond van andere instrumenten beschikbaar zijn. Net als in andere EU-instrumenten betreffende burgerlijke en handelszaken zijn fiscale zaken, douanezaken, bestuursrechtelijke zaken of de aansprakelijkheid van de staat voor handelingen of omissies bij de uitoefening van het overheidsgezag van de werkingssfeer uitgesloten. Het begrip *acta iure imperii* omvat vorderingen jegens ambtenaren die namens de staat optreden, alsmede de aansprakelijkheid van publieke autoriteiten, waaronder begrepen van overheidswege benoemde ambtsdragers. Overheidsinstanties mogen derhalve niet als doelwitten van SLAPP's worden beschouwd.

Artikel 3 bevat de definitie van publieke participatie, zaken van algemeen belang en onrechtmatige gerechtelijke procedures tegen publieke participatie.

Het begrip **publieke participatie** wordt breed gedefinieerd als zijnde elke verklaring of activiteit die wordt afgelegd of verricht in het kader van:

1) de uitoefening van het recht op vrijheid van meningsuiting en van informatie, waaronder het creëren, tentoonstellen, bevorderen of anderszins promoten van journalistieke, politieke, wetenschappelijke, academische, kunstzinnige, becommentariërende of satirische mededelingen, publicaties of werken, alsmede daarmee rechtstreeks verband houdende voorbereidende, ondersteunende of bijstandverlenende activiteiten;

2) de uitoefening van het recht op vrijheid van vereniging en vreedzame vergadering, zoals het organiseren van of het deelnemen aan lobbyactiviteiten, demonstraties en protesten of activiteiten voortvloeiend uit de uitoefening van het recht op behoorlijk bestuur en het recht op een doeltreffende voorziening in rechte, waaronder het recht op het indienen van klachten, verzoekschriften of bestuurlijke en juridische vorderingen en op het deelnemen aan openbare hoorzittingen, alsmede rechtstreeks daarmee verband houdende voorbereidende, ondersteunende of bijstandverlenende activiteiten.

Daarnaast omvat het andere activiteiten die bedoeld zijn om de publieke opinie te informeren of te beïnvloeden of om het publiek tot verdere actie op te roepen, waaronder activiteiten van particuliere of openbare entiteiten in verband met een aangelegenheid van algemeen belang, zoals het organiseren van of het deelnemen aan onderzoek, enquêtes, campagnes of andere gezamenlijke activiteiten, alsmede rechtstreeks daarmee verband houdende voorbereidende, ondersteunende of bijstandverlenende activiteiten. Voorbereidende activiteiten zijn bijvoorbeeld interviews die door een onderzoeksjournalist of een wetenschapper worden afgenomen om een verklaring voor te bereiden, of informatie die is verzameld door een milieuactivist. Ondersteunende en bijstandverlenende activiteiten moeten ook onder de definitie vallen omdat eisers ook gerechtelijke procedures kunnen aanspannen tegen actoren die noodzakelijke ondersteunende of bijstandverlenende diensten verrichten, bijvoorbeeld in de vorm van internetverbindingen of drukdiensten, met als doel om de vrijheid van meningsuiting van het daadwerkelijke doelwit van de SLAPP indirect te beperken. Dergelijke voorbereidende, ondersteunende en bijstandverlenende activiteiten moeten een rechtstreeks en onlosmakelijk verband hebben met de desbetreffende verklaring of activiteit.

Aan de andere kant omvat publieke participatie gewoonlijk geen commerciële reclame en marketingactiviteiten (commerciële mededelingen).

Ook een **zaak van algemeen belang** wordt breed gedefinieerd, onder verwijzing naar alle zaken die het publiek zodanig raken dat het er om legitieme redenen interesse voor kan hebben, bijvoorbeeld op gebieden als volksgezondheid, veiligheid, milieu, klimaat of het genot van de grondrechten.

De definitie van **onrechtmatige gerechtelijke procedures tegen publieke participatie** verwijst naar gerechtelijke procedures die worden ingeleid in verband met publieke participatie en die volledig of gedeeltelijk ongegrond zijn en als belangrijkste doel hebben om publieke participatie te voorkomen, te beperken of te bestraffen.

In een niet-uitputtende lijst worden de meest voorkomende indicatoren voor onrechtmatig gebruik vermeld, waaronder de onevenredige, buitensporige of onredelijke aard van de vordering of een deel daarvan, het aanhangig zijn van meerdere procedures die door de eiser of met hem of haar gelieerde partijen aanhangig zijn gemaakt in verband met soortgelijke zaken of intimidatie, pesterijen of bedreigingen door de eiser of zijn of haar vertegenwoordigers.

Onrechtmatige gerechtelijke procedures gaan vaak gepaard met het gebruik te kwader trouw van procestactieken, waaronder het vertragen van procedures, het veroorzaken van onevenredige kosten voor de verweerder in de procedure of forumshopping. Deze tactieken, die door de eiser worden gebruikt voor andere doeleinden dan toegang tot de rechter, gaan vaak, maar niet altijd, gepaard met uiteenlopende vormen van intimidatie, pesterijen of bedreigingen vóór of tijdens procedures, waarbij het doel is publieke participatie te belemmeren.

In **artikel 4** wordt uiteengezet wanneer een zaak wordt geacht grensoverschrijdende gevolgen te hebben.

Voor de toepassing van deze richtlijn wordt een zaak geacht grensoverschrijdende gevolgen te hebben, tenzij beide partijen hun woon- of vestigingsplaats hebben in dezelfde lidstaat als het gerecht waarbij de zaak aanhangig wordt gemaakt, hetgeen erop wijst dat de zaak als zuiver binnenlands kan worden beschouwd.

Ook wanneer beide partijen in de procedure hun woon- of vestigingsplaats hebben in dezelfde lidstaat als het gerecht waarbij de zaak aanhangig wordt gemaakt, wordt de zaak echter geacht in twee andere soorten situaties grensoverschrijdende gevolgen te hebben.

1) In de eerste situatie is de specifieke daad van publieke participatie in de desbetreffende zaak van algemeen belang relevant voor meer dan één lidstaat. Dit betreft bijvoorbeeld publieke participatie bij door instellingen van de Unie georganiseerde evenementen, zoals deelname aan openbare hoorzittingen, of verklaringen of activiteiten in verband met zaken die van specifiek belang zijn voor meer dan één lidstaat, waaronder grensoverschrijdende vervuiling of beschuldigingen van witwaspraktijken met mogelijke grensoverschrijdende betrokkenheid.

2) De tweede situatie waarin een dergelijke zaak moet worden geacht grensoverschrijdende gevolgen te hebben, is die waarin de eiser of met hem of haar gelieerde entiteiten in een andere lidstaat gelijktijdig of eerder gerechtelijke procedures aanhangig hebben gemaakt tegen dezelfde verweerder of met hem of haar gelieerde verweerders.

3) Voor deze twee soorten situaties wordt de specifieke context van SLAPP's in aanmerking genomen.

Hoofdstuk II Gemeenschappelijke regels inzake procedurele waarborgen: dit hoofdstuk bevat horizontale bepalingen over het verzoek om procedurele waarborgen, de inhoud ervan en andere procedurele kenmerken.

Krachtens **artikel 5** kan om verschillende soorten procedurele waarborgen worden verzocht:

a) een zekerheid overeenkomstig artikel 8;

b) vroegtijdige seponering van kennelijk ongegronde gerechtelijke procedures overeenkomstig hoofdstuk III;

c) voorzieningen in rechte tegen onrechtmatige gerechtelijke procedures overeenkomstig hoofdstuk IV.

Hoewel de omschrijving van de aard van de verklaring of activiteit als een daad van publieke participatie een voorwaarde voor ontvankelijkheid moet zijn, moet een beschrijving van het bewijsmateriaal passend worden geacht, indien door de hoofdeiser nog geen bewijsmateriaal is verstrekt of indien dit bewijsmateriaal niet anderszins voor de rechter beschikbaar is. De lidstaten kunnen bepalen dat dezelfde maatregelen in elke fase van de procedure ambtshalve kunnen worden genomen door het gerecht waarbij de zaak aanhangig is gemaakt.

Artikel 6 heeft betrekking op latere wijzigingen van de vordering of de processtukken door eisers die vorderingen of processtukken opzettelijk intrekken of wijzigen om veroordeling in de kosten van de in het gelijk gestelde partij te voorkomen. Deze juridische strategie kan het gerecht de mogelijkheid ontnemen om vast te stellen dat de gerechtelijke procedure onrechtmatig is en daarmee de verweerder de mogelijkheid ontnemen om de proceskosten vergoed te krijgen. De bepaling waarborgt dat latere wijzigingen van de vorderingen of de processtukken door de eiser, met inbegrip van het staken van de procedure, geen afbreuk doen aan de mogelijkheid voor het aangezochte gerecht om de gerechtelijke procedure als onrechtmatig te beschouwen en vergoeding van kosten, schadevergoeding of sancties op te leggen.

In **artikel 7** wordt bepaald dat een gerecht waarbij een zaak aanhangig is gemaakt, kan toestaan dat niet-gouvernementele organisaties die de rechten van bij publieke participatie betrokken personen beschermen of bevorderen aan de procedure deelnemen, hetzij om de verweerder te ondersteunen, hetzij om informatie te verstrekken. De lidstaten moeten de procedurevereisten voor tussenkomst vaststellen en daarbij mogelijk ook termijnen vaststellen, conform de procedurevoorschriften die gelden voor het gerecht waarbij de zaak aanhangig is gemaakt.

Artikel 8 geeft de rechter de bevoegdheid om de eiser te verplichten een zekerheid te stellen voor de proceskosten of voor de proceskosten en de schadevergoeding, wanneer het gerecht, zelfs indien de vordering niet kennelijk ongegrond is, oordeelt dat er elementen zijn die op onrechtmatig gebruik van de procedure wijzen en de vooruitzichten op succes in het hoofdgeding onzeker zijn.

Hoofdstuk III Vroegtijdige seponering van kennelijk ongegronde gerechtelijke procedures: dit hoofdstuk gaat over de vereisten en procedurele waarborgen voor een vroegtijdige seponering van gerechtelijke procedures die kennelijk ongegrond zijn.

In **artikel 9** wordt bepaald dat een zaak vroegtijdig wordt geseponeerd wanneer de tegen de verweerder aanhangig gemaakte vordering kennelijk geheel of gedeeltelijk ongegrond is. Indien de primaire vordering op een later tijdstip in de gewone procedure wordt afgewezen, kan de verweerder nog steeds gebruikmaken van andere voorzieningen in rechte tegen onrechtmatige gerechtelijke procedures, indien er op dat moment wordt vastgesteld dat er sprake is van elementen van onrechtmatig gebruik.

Indien de verweerder om vroegtijdige seponering heeft verzocht, wordt het hoofdgeding krachtens **artikel 10** geschorst totdat er een definitieve beslissing op dat verzoek is genomen. Een schorsing van de door de eiser ingeleide procedure heeft tot gevolg dat de procedurele activiteiten worden opgeschort, waardoor de proceskosten van de verweerder worden beperkt. Om geen afbreuk te doen aan de daadwerkelijke toegang tot de rechter, moet de schorsing tijdelijk zijn en slechts voortduren totdat er een definitieve beslissing op het verzoek is genomen die niet meer vatbaar is voor rechterlijke toetsing.

In **artikel 11** wordt voorgeschreven dat een verzoek om vroegtijdige seponering in een versnelde procedure wordt behandeld, rekening houdend met de omstandigheden van de zaak en het recht op een doeltreffende voorziening in rechte en het recht op een onpartijdig gerecht. Met het oog op een vlotte afwikkeling van de versnelde procedure kunnen de lidstaten termijnen vaststellen voor het houden van zittingen of voor het nemen van een beslissing door het gerecht. Ook kunnen zij regelingen vaststellen die vergelijkbaar zijn met de procedures inzake voorlopige maatregelen.

In **artikel 12** wordt een bijzondere regel voor de bewijslast ingevoerd: indien een verweerder om vroegtijdige seponering heeft verzocht en daarbij heeft aangetoond dat de verklaring of activiteit een daad van publieke participatie is, moet de eiser aantonen dat de vordering niet kennelijk ongegrond is. Dit is geen beperking van de toegang tot de rechter aangezien de bewijslast voor de desbetreffende vordering bij de eiser ligt en deze, om vroegtijdige seponering te voorkomen, slechts hoeft aan te tonen dat die vordering niet kennelijk ongegrond is.

In **artikel 13** wordt bepaald dat een beslissing waarbij vroegtijdige seponering wordt afgewezen of toegewezen voor beroep vatbaar moet zijn.

Hoofdstuk IV Voorzieningen in rechte tegen onrechtmatige gerechtelijke procedures: dit hoofdstuk bevat bepalingen over de verwijzing in de kosten, schadevergoeding en sancties.

In **artikel 14** wordt bepaald dat een eiser die een onrechtmatige gerechtelijke procedure tegen publieke participatie aanhangig heeft gemaakt, kan worden veroordeeld in alle proceskosten, waaronder de volledige door de verweerder gemaakte kosten voor vertegenwoordiging in rechte, tenzij deze kosten buitensporig zijn.

Met **artikel 15** wordt gewaarborgd dat een natuurlijke persoon of rechtspersoon die schade heeft geleden als gevolg van een onrechtmatige gerechtelijke procedure tegen publieke participatie volledige compensatie voor die schade kan vorderen en verkrijgen. Dit betreft

zowel materiële als immateriële schade. Onder materiële schade vallen bijvoorbeeld honoraria van advocaten, wanneer deze niet voor vergoeding als kosten in aanmerking komen, reiskosten en medische kosten (bijvoorbeeld voor psychologische ondersteuning) indien deze causaal verband houden met de gerechtelijke procedure. De aan het proces voorafgaande kosten moeten als materiële schade worden beschouwd indien zij naar intern recht niet zijn inbegrepen in de proceskosten. Onder immateriële schade vallen verschillende vormen van lichamelijke en/of psychische schade. Hieronder vallen bijvoorbeeld pijn en lijden of emotioneel leed in verband met de gerechtelijke procedure, aantasting van leven of relatie, reputatieschade en in algemene zin elke vorm van niet-stoffelijke schade.

Artikel 16 voorziet in de mogelijkheid om doeltreffende, evenredige en afschrikkende sancties op te leggen aan de partij die een onrechtmatige gerechtelijke procedure tegen publieke participatie aanhangig heeft gemaakt. De voornaamste doelstelling van deze bepaling is potentiële eisers ervan te weerhouden onrechtmatige gerechtelijke procedures tegen publieke participatie aanhangig te maken. Het bedrag van de sancties wordt aan de lidstaten betaald.

Hoofdstuk V Bescherming tegen in derde landen gegeven beslissingen: dit hoofdstuk bevat voorzieningen in rechte om de verweerder te beschermen tegen onrechtmatige gerechtelijke procedures die bij gerechten in derde landen aanhangig worden gemaakt.

Krachtens **artikel 17** moeten de lidstaten ervoor zorgen dat de erkenning en de tenuitvoerlegging van in derde landen gegeven beslissingen in een gerechtelijke procedure wegens publieke participatie door een in een lidstaat woonachtige of gevestigde natuurlijke persoon of rechtspersoon als kennelijk in strijd met de openbare orde (*ordre public*) wordt afgewezen indien deze procedure als kennelijk ongegrond of onrechtmatig zou zijn aangemerkt indien zij aanhangig was gemaakt bij de gerechten in de lidstaat waar erkenning of tenuitvoerlegging wordt gevraagd en deze gerechten hun eigen recht hadden toegepast.

In **artikel 18** is een extra voorziening in rechte tegen in derde landen gegeven beslissingen vastgesteld: wanneer er bij een gerecht in een derde land een onrechtmatige gerechtelijke procedure tegen publieke participatie aanhangig is gemaakt tegen een in een lidstaat woonachtige of gevestigde natuurlijke persoon of rechtspersoon, kan die persoon vergoeding vorderen van de schade en de kosten die het gevolg zijn van de procedure voor het gerecht in het derde land, ongeacht de woon- of vestigingsplaats van de eiser in de procedure in het derde land. Deze bepaling voorziet in een nieuwe bijzondere bevoegdheidsgrond om te waarborgen dat in de Europese Unie woonachtige of gevestigde doelwitten van onrechtmatige gerechtelijke procedures in de Unie over een doeltreffende voorziening in rechte beschikken tegen onrechtmatige gerechtelijke procedures die bij een gerecht in een derde land aanhangig worden gemaakt.

Hoofdstuk VI Slotbepalingen: dit hoofdstuk bevat bepalingen over de verhouding tussen de richtlijn en het Verdrag van Lugano van 2007, de evaluatie van de toepassing van de richtlijn, de omzetting in intern recht, de inwerkingtreding en over de lidstaten als adressaten.

2022/0117 (COD)

Voorstel voor een

RICHTLIJN VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD

tot bescherming van bij publieke participatie betrokken personen tegen kennelijk ongegronde of onrechtmatige gerechtelijke procedures (“strategische rechtszaken tegen publieke participatie”)

HET EUROPEES PARLEMENT EN RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Gezien het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, en met name artikel 81, lid 2, punt f),

Gezien het voorstel van de Europese Commissie,

Na toezending van het ontwerp van wetgevingshandeling aan de nationale parlementen,

Handelend volgens de gewone wetgevingsprocedure,

Overwegende hetgeen volgt:

(1) In artikel 2 van het Verdrag betreffende de Europese Unie wordt bepaald dat de Unie berust op de waarden van eerbied voor de menselijke waardigheid, vrijheid, democratie, gelijkheid, de rechtsstaat en eerbiediging van de mensenrechten, waaronder de rechten van personen die tot minderheden behoren.

(2) In artikel 10, lid 3, van het Verdrag betreffende de Europese Unie wordt bepaald dat iedere burger van de Unie het recht heeft aan het democratisch bestel van de Unie deel te nemen. Het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie (het “Handvest”) voorziet onder meer in het recht op eerbiediging van het privéleven en het familie- en gezinsleven (artikel 7), op bescherming van persoonsgegevens (artikel 8), op vrijheid van meningsuiting en van informatie, met inbegrip van de eerbiediging van de vrijheid en de pluriformiteit van de media (artikel 11) en op een doeltreffende voorziening in rechte en op een onpartijdig gerecht (artikel 47).

(3) Het recht op vrijheid van meningsuiting en van informatie, zoals neergelegd in artikel 11 van het Handvest, omvat ook het recht om een mening te koesteren en inlichtingen of denkbeelden te ontvangen of te verstrekken, zonder inmenging van enig openbaar gezag en ongeacht grenzen. Artikel 11 van het Handvest moet worden gelezen in de zin en met de reikwijdte van het overeenkomstige artikel 10 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens (“EVRM”) over het recht op vrije meningsuiting, zoals uitgelegd door het Europees Hof voor de Rechten van de Mens (“EHRM”).

(4) Deze richtlijn heeft tot doel natuurlijke personen en rechtspersonen die betrokken zijn bij publieke participatie in zaken van algemeen belang, en in het bijzonder journalisten en mensenrechtenverdedigers, te beschermen tegen gerechtelijke procedures die tegen hen aanhangig worden gemaakt om hen te weerhouden van publieke participatie (gewoonlijk *strategische rechtszaken tegen publieke participatie* of “SLAPP’s” genoemd).

(5) Journalisten vervullen een belangrijke rol als het gaat om het bevorderen van het publieke debat en de verspreiding en de ontvangst van informatie, meningen en ideeën. Het is van wezenlijk belang dat zij de noodzakelijke ruimte krijgen om bij te dragen aan een open, vrij en eerlijk debat en om desinformatie, informatiemanipulatie en inmenging tegen te gaan. Journalisten moeten hun werkzaamheden doeltreffend kunnen uitoefenen om ervoor te zorgen dat burgers in Europese democratieën toegang hebben tot pluriforme meningen.

(6) Met name onderzoeksjournalisten spelen een cruciale rol bij de bestrijding van georganiseerde misdaad, corruptie en extremisme. Aan hun werk zijn bijzonder grote risico's verbonden en zij zijn steeds vaker het doelwit van aanvallen en pesterijen. Een robuust stelsel van waarborgen is nodig om hen in staat te stellen hun cruciale waakhondfunctie in zaken van legitiem algemeen belang te vervullen.

(7) Ook mensenrechtenverdedigers vervullen een belangrijke rol in de Europese democratieën, met name waar het gaat om de eerbiediging van grondrechten, democratische waarden, maatschappelijke integratie, milieubescherming en de rechtsstaat. Zij moeten actief aan het openbare leven kunnen deelnemen en hun stem over beleidszaken en in besluitvormingsprocessen kunnen laten horen, zonder angst voor intimidatie. Mensenrechtenverdedigers zijn personen of organisaties die de grondrechten verdedigen evenals uiteenlopende rechten, zoals milieu- en klimaatrechten, vrouwenrechten, lhbtiq+-rechten, de rechten van personen die tot een etnische of raciale minderheid behoren, arbeidsrechten of de vrijheid van godsdienst. Ook andere deelnemers aan het publieke debat, waaronder wetenschappers en onderzoekers, hebben recht op passende bescherming.

(8) In een gezonde en florerende democratie moeten personen actief aan het publieke debat kunnen deelnemen zonder onnodige inmenging van de overheid of andere machtige actoren, zowel binnenlandse als buitenlandse. Om een zinvolle participatie te waarborgen, moeten personen toegang hebben tot betrouwbare informatie, zodat zij in staat zijn hun eigen mening te vormen en hun eigen oordeel te volgen in een openbare ruimte waarin uiteenlopende meningen vrijelijk kunnen worden geuit.

(9) Om een dergelijk klimaat te bevorderen, moeten journalisten en mensenrechtenverdedigers worden beschermd tegen gerechtelijke procedures tegen publieke participatie. Dergelijke gerechtelijke procedures worden niet aanhangig gemaakt om toegang tot de rechter te krijgen, maar wel om het publieke debat het zwijgen op te leggen, veelal door middel van pesterijen en intimidatie.

(10) SLAPP's worden doorgaans aanhangig gemaakt door machtige entiteiten, bijvoorbeeld personen, lobbygroepen, bedrijven en overheidsorganen. Vaak is er daarbij sprake van ongelijke machtsverhoudingen tussen de partijen, waarbij de eiser in financieel of politiek opzicht meer macht heeft dan de verweerder. Van ongelijke machtsverhoudingen is in deze zaken niet altijd sprake, maar wanneer dat wel het geval is, zijn de schadelijke gevolgen aanzienlijk groter, en dat geldt ook voor het afschrikkende effect van gerechtelijke procedures tegen publieke participatie.

(11) Gerechtelijke procedures tegen publieke participatie kunnen nadelige gevolgen hebben voor de geloofwaardigheid en de reputatie van journalisten en mensenrechtenverdedigers en hun financiële en andere middelen uitputten. Door dergelijke procedures kan de publicatie van informatie over een zaak van algemeen belang worden vertraagd of zelfs geheel onmogelijk worden gemaakt. De duur van procedures en de financiële druk kunnen een afschrikkend effect hebben op journalisten en mensenrechtenverdedigers. Dergelijke praktijken kunnen dus een

afschrikkende werking hebben voor hun werk, omdat zij bijdragen aan zelfcensuur, uit angst voor mogelijke toekomstige gerechtelijke procedures, met als gevolg dat het openbaar debat verschraalt ten nadele van de hele samenleving.

(12) De doelwitten van gerechtelijke procedures tegen publieke participatie kunnen tegelijkertijd te maken krijgen met meerdere zaken, die soms in verschillende rechtsgebieden aanhangig worden gemaakt. Procedures die in het rechtsgebied van een lidstaat aanhangig worden gemaakt tegen een persoon die zijn of haar woon- of vestigingsplaats in een andere lidstaat heeft, zijn doorgaans gecompliceerder en duurder voor de verweerder. Eisers in gerechtelijke procedures tegen publieke participatie kunnen ook procedurele instrumenten gebruiken om de duur en de kosten van het geding op te drijven, en kunnen zaken aanhangig maken in een naar hun oordeel voor hun zaak gunstig rechtsgebied, in plaats van bij het gerecht dat het meest geschikt is voor de behandeling van hun vordering. Ook deze praktijken zijn onnodig belastend en nadelig voor de nationale gerechtelijke stelsels.

(13) De waarborgen van deze richtlijn moeten van toepassing zijn op alle natuurlijke personen of rechtspersonen die betrokken zijn bij publieke participatie. De waarborgen moeten ook natuurlijke personen of rechtspersonen beschermen die beroepsmatig of op persoonlijke titel andere personen ondersteunen, bijstaan of van goederen of diensten voorzien voor doeleinden die rechtstreeks verband houden met publieke participatie in zaken van algemeen belang. Daarbij gaat het bijvoorbeeld om internetaanbieders, uitgeverijen of drukkerijen waartegen gerechtelijke procedures aanhangig worden gemaakt of dreigen te worden gemaakt wegens de verrichting van diensten ten behoeve van de persoon die het doelwit is van een gerechtelijke procedure.

(14) Deze richtlijn moet van toepassing zijn op alle soorten rechtsvorderingen of juridische procedures in burgerlijke en handelszaken met grensoverschrijdende gevolgen, ongeacht de aard van het aangezochte gerecht. Dit omvat ook burgerlijke vorderingen in strafzaken. En dit omvat voorts voorlopige en conservatoire maatregelen, reconventionele vorderingen of andere bijzondere soorten voorzieningen in rechte die op grond van andere instrumenten beschikbaar zijn.

(15) De richtlijn is niet van toepassing op vorderingen die voortvloeien uit de aansprakelijkheid van de staat voor handelingen of omissies bij de uitoefening van het overheidsgezag (*acta iure imperii)* en op vorderingen jegens ambtenaren die namens de staat optreden en op de aansprakelijkheid van publieke autoriteiten, waaronder begrepen van overheidswege benoemde ambtsdragers.

(16) Onder publieke participatie moet elke verklaring of activiteit van een natuurlijke persoon of een rechtspersoon worden verstaan die wordt afgelegd of verricht in het kader van de uitoefening van het recht op vrijheid van meningsuiting en van informatie met betrekking tot een zaak van algemeen belang, waaronder het creëren, tentoonstellen, bevorderen of anderszins promoten van journalistieke, politieke, wetenschappelijke, academische, kunstzinnige, becommentariërende of satirische mededelingen, publicaties of werken, alsmede alle daarmee verband houdende voorbereidende activiteiten. Daartoe kunnen ook activiteiten behoren die verband houden met de uitoefening van het recht op vrijheid van vereniging en vreedzame vergadering, zoals het organiseren van of het deelnemen aan lobbyactiviteiten, demonstraties en protesten of activiteiten voortvloeiend uit de uitoefening van het recht op behoorlijk bestuur en het recht op een doeltreffende voorziening in rechte, waaronder het recht op het indienen van klachten, verzoekschriften of bestuurlijke en

juridische vorderingen en op het deelnemen aan openbare hoorzittingen. Onder publieke participatie moeten ook voorbereidende, ondersteunende of bijstandverlenende activiteiten worden verstaan die rechtstreeks en onlosmakelijk verband houden met de desbetreffende verklaring of activiteit en bedoeld zijn om publieke participatie te onderdrukken. Daarnaast kan publieke participatie ook andere activiteiten omvatten die bedoeld zijn om de publieke opinie te informeren of te beïnvloeden of om op te roepen tot verdere actie van het publiek, waaronder activiteiten door een particuliere of openbare entiteit in verband met een aangelegenheid van algemeen belang, zoals het organiseren van of het deelnemen aan onderzoek, enquêtes, campagnes of andere gezamenlijke activiteiten.

(17) Publieke participatie dient zich normaliter niet uit te strekken tot commerciële reclame en marketingactiviteiten, die meestal niet plaatsvinden in het kader van de uitoefening van het recht op vrijheid van meningsuiting en van informatie.

(18) Het begrip "zaak van algemeen belang" moet ook de kwaliteit, veiligheid of andere relevante aspecten van goederen, producten of diensten omvatten wanneer die aangelegenheden relevant zijn voor de volksgezondheid, de veiligheid, het milieu, het klimaat of het genot van de grondrechten. Een zuiver individueel geschil tussen een consument en een producent of een dienstverlener over een zaak, product of dienst valt alleen onder dit begrip wanneer de aangelegenheid een element van algemeen belang omvat, en het bijvoorbeeld gaat om een product dat of een dienst die niet voldoet aan de milieu- of veiligheidsnormen.

(19) Activiteiten van een persoon of entiteit die in de publieke belangstelling staat of activiteiten van algemeen belang, zijn ook zaken van algemeen belang waarvoor het publiek om legitieme redenen interesse kan hebben. Er is echter geen sprake van een legitiem belang wanneer een verklaring of activiteit over een dergelijke persoon of entiteit uitsluitend tot doel heeft de nieuwsgierigheid van een bepaald publiek met betrekking tot de details over het privéleven van een persoon te bevredigen.

(20) Onrechtmatige gerechtelijke procedures gaan doorgaans gepaard met het gebruik te kwader trouw van procestactieken, waaronder het vertragen van procedures, het veroorzaken van onevenredige kosten voor de verweerder in de procedure of forumshopping. Deze tactieken worden door de eiser toegepast voor andere doeleinden dan toegang tot de rechter. Vaak, maar niet altijd, gaan zij gepaard met uiteenlopende vormen van intimidatie, pesterijen of bedreigingen.

(21) Grensoverschrijdende SLAPP's zijn extra gecompliceerd en lastig voor verweerders, omdat zij in dat geval te maken krijgen met procedures in andere rechtsgebieden en soms zelfs in meerdere rechtsgebieden tegelijkertijd. Dit leidt dan weer tot extra kosten en lasten, met nog meer negatieve gevolgen.

(22) Een zaak moet worden geacht grensoverschrijdende gevolgen te hebben, tenzij beide partijen hun woon- of vestigingsplaats hebben in dezelfde lidstaat als het gerecht waarbij de zaak aanhangig is gemaakt. Ook wanneer beide partijen hun woon- of vestigingsplaats hebben in dezelfde lidstaat als het gerecht waarbij de zaak aanhangig is gemaakt, wordt de zaak in twee andere soorten situaties geacht grensoverschrijdende gevolgen te hebben. In de eerste situatie is de specifieke daad van publieke participatie in de desbetreffende zaak van algemeen belang relevant voor meer dan één lidstaat. Dit betreft bijvoorbeeld publieke participatie bij door instellingen van de Unie georganiseerde evenementen, zoals deelname aan openbare hoorzittingen, of verklaringen of activiteiten in verband met zaken die van specifiek belang zijn voor meer dan één lidstaat, waaronder grensoverschrijdende vervuiling of

beschuldigingen van witwaspraktijken met mogelijke grensoverschrijdende betrokkenheid. De tweede situatie waarin een dergelijke zaak moet worden geacht grensoverschrijdende gevolgen te hebben, is die waarin de eiser of met hem of haar gelieerde entiteiten in een andere lidstaat gelijktijdig of eerder gerechtelijke procedures aanhangig hebben gemaakt tegen dezelfde verweerder of met hem of haar gelieerde verweerders. Voor deze twee soorten situaties wordt de specifieke context van SLAPP's in aanmerking genomen.

(23) Verweerders moeten om de volgende procedurele waarborgen kunnen verzoeken: het stellen van een zekerheid ter dekking van de proceskosten of ter dekking van de proceskosten en de schadevergoeding, de vroegtijdige seponering van kennelijk ongegronde gerechtelijke procedures, voorzieningen in rechte tegen onrechtmatige gerechtelijke procedures (verwijzing in de kosten, schadevergoeding en sancties) of alle bovengenoemde zaken tegelijk.

(24) In sommige onrechtmatige gerechtelijke procedures tegen publieke participatie trekken eisers opzettelijk hun vorderingen of processtukken in om veroordeling in de kosten van de in het gelijk gestelde partij te voorkomen. Deze juridische strategie kan het gerecht de mogelijkheid ontnemen om vast te stellen dat de gerechtelijke procedure onrechtmatig is, waardoor de verweerder geen mogelijkheid heeft om de proceskosten vergoed te krijgen. Dergelijke intrekkingen of wijzigingen moeten daarom voor het gerecht waarbij de zaak aanhangig is gemaakt de mogelijkheid onverlet laten om corrigerende maatregelen te gelasten tegen onrechtmatige gerechtelijke procedures.

(25) Indien de primaire vordering op een later tijdstip in de gewone procedure wordt afgewezen, kan de verweerder nog steeds gebruikmaken van andere voorzieningen in rechte tegen onrechtmatige gerechtelijke procedures, waaronder verwijzing in de kosten en schadevergoeding.

(26) Om de verweerder een extra waarborg te bieden, moet de mogelijkheid bestaan om hem of haar een zekerheid toe te kennen ter dekking van de proceskosten en/of de schadevergoeding, wanneer het gerecht, zelfs indien de vordering niet kennelijk ongegrond is, oordeelt dat er elementen zijn die op onrechtmatig gebruik van de procedure wijzen en de vooruitzichten op succes in het hoofdgeding onzeker zijn. Een zekerheid houdt geen beslissing ten gronde in, maar dient als conservatoire maatregel om te waarborgen dat er gevolg zal worden gegeven aan een definitieve beslissing waarin wordt vastgesteld de procedure onrechtmatig is. Het moet aan de lidstaten worden overgelaten om te beslissen of een zekerheid ambtshalve door het gerecht dan wel op verzoek van de verweerder moet worden gelast.

(27) Wanneer om vroegtijdige seponering is verzocht, heeft de schorsing van de procedure tot gevolg dat de procedurele activiteiten worden opgeschort, waardoor de proceskosten voor de verweerder worden beperkt.

(28) Om in geen geval afbreuk te doen aan het recht op toegang tot een doeltreffende voorziening in rechte, moet de schorsing tijdelijk zijn en slechts voortduren totdat er een definitieve beslissing op het verzoek is genomen. Een definitieve beslissing is een beslissing die niet meer vatbaar is voor rechterlijke toetsing.

(29) Met het oog op een vlotte afwikkeling van de versnelde procedure na een verzoek om vroegtijdige seponering, kunnen de lidstaten termijnen vaststellen voor het houden van zittingen of voor het nemen van een beslissing door het gerecht. Ook kunnen zij regelingen vaststellen die vergelijkbaar zijn met de procedures inzake voorlopige

maatregelen. Wanneer de verweerder om andere procedurele waarborgen heeft verzocht, moeten de lidstaten het nodige doen om ervoor te zorgen dat de beslissing ook snel wordt genomen. In het kader van een snelle behandeling kunnen de lidstaten onder meer rekening houden met de vraag of de eiser meerdere of onderling afgestemde procedures in vergelijkbare zaken aanhangig heeft gemaakt en of er pogingen zijn ondernomen om de verweerder te intimideren, te pesten of te bedreigen.

(30) Indien een verweerder om vroegtijdige seponering heeft verzocht, moet de eiser in het hoofdgeding in de versnelde procedure aantonen dat de vordering niet kennelijk ongegrond is. Dit is geen beperking van de toegang tot de rechter aangezien de bewijslast voor de desbetreffende vordering in het hoofdgeding bij de eiser ligt en deze, om vroegtijdige seponering te voorkomen, slechts aan een veel minder strenge eis hoeft te voldoen, namelijk aantonen dat die vordering niet kennelijk ongegrond is.

(31) Onder “kosten” moeten alle proceskosten worden verstaan, met inbegrip van de volledige door de verweerder gemaakte kosten voor vertegenwoordiging in rechte, tenzij deze kosten buitensporig zijn. De kosten van vertegenwoordiging in rechte die de in de wettelijke vergoedingentabellen opgenomen kosten te boven gaan, mogen niet automatisch als buitensporig worden beschouwd. Een volledige vergoeding van de schade moet zowel materiële als immateriële schade omvatten, waaronder ook lichamelijk en psychisch leed zijn begrepen.

(32) De mogelijkheid voor gerechten om sancties op te leggen is met name bedoeld om potentiële eisers ervan te weerhouden onrechtmatige gerechtelijke procedures tegen publieke participatie aan te spannen. Dergelijke sancties moeten evenredig zijn met de vastgestelde elementen van onrechtmatig gebruik. Bij de vaststelling van sanctiebedragen moeten de gerechten rekening houden met de mogelijke nadelige of afschrikkende effecten van de procedure op publieke participatie, in het bijzonder wat betreft de aard van de vordering, de vraag of de eiser meerdere of onderling afgestemde procedures in soortgelijke aangelegenheden aanhangig heeft gemaakt en de vraag of er pogingen zijn ondernomen om de verweerder te intimideren, te pesten of te bedreigen.

(33) Met betrekking tot het grensoverschrijdende aspect is het ook van belang om de dreiging te onderkennen die uitgaat van SLAPP’s in derde landen tegen journalisten, mensenrechtenverdedigers en andere personen die bij publieke participatie betrokken zijn en in de Europese Unie woonachtig of gevestigd zijn. Daarbij kunnen journalisten, mensenrechtenverdedigers en andere personen in de Unie tot buitensporige schadevergoedingen worden veroordeeld. Gerechtelijke procedures in derde landen zijn gecompliceerder en duurder voor de doelwitten. Om de democratie en de vrijheid van meningsuiting en van informatie in de Europese Unie te waarborgen en om te voorkomen dat de door deze richtlijn geboden waarborgen worden ondermijnd door het aanspannen van gerechtelijke procedures in andere rechtsgebieden, is het van belang om ook bescherming te bieden tegen kennelijk ongegronde en onrechtmatige gerechtelijke procedures in derde landen.

(34) Deze richtlijn voorziet in een nieuwe bijzondere bevoegdheidsgrond om ervoor te zorgen dat in de Europese Unie woonachtige of gevestigde doelwitten van SLAPP’s in de Unie over een doeltreffende voorziening in rechte beschikken tegen onrechtmatige gerechtelijke procedures die bij een gerecht in een derde land aanhangig worden gemaakt. Deze bijzondere bevoegdheidsgrond biedt in de Europese Unie woonachtige of gevestigde doelwitten de mogelijkheid om bij de gerechten van hun woon- of vestigingsplaats vergoeding te vorderen van de schade en de kosten die het gevolg zijn

van de procedure bij het gerecht in het derde land. Dit recht is van toepassing ongeacht de woon- of vestigingsplaats van de eiser in de procedure in het derde land.

(35) Deze richtlijn moet de bescherming onverlet laten die andere instrumenten van het Unierecht of het interne recht bieden voor de natuurlijke personen en rechtspersonen die betrokken zijn bij publieke participatie. Meer in het bijzonder doet zij op geen enkele wijze afbreuk aan de bescherming die wordt geboden door Richtlijn (EU) 2019/1937 inzake de bescherming van personen die inbreuken op het Unierecht melden[27], zoals omgezet in intern recht. In situaties die onder de werkingssfeer van zowel deze richtlijn als die van Richtlijn (EU) 2019/1937 vallen, moet derhalve de door beide instrumenten geboden bescherming van toepassing zijn.

(36) Deze richtlijn vormt een aanvulling op de aanbeveling van de Commissie over de wijze waarop journalisten en mensenrechtenverdedigers die betrokken zijn bij publieke participatie kunnen worden beschermd tegen kennelijk ongegronde of onrechtmatige gerechtelijke procedures ("strategische rechtszaken tegen publieke participatie"). Deze aanbeveling is gericht tot de lidstaten en voorziet in een uitgebreid instrumentarium van maatregelen, waaronder opleiding, bewustmaking, ondersteuning van doelwitten van onrechtmatige gerechtelijke procedures, gegevensverzameling, rapportage en monitoring van gerechtelijke procedures tegen publieke participatie.

(37) Overeenkomstig de artikelen 1 en 2 van Protocol nr. 22 betreffende de positie van Denemarken, gehecht aan het Verdrag betreffende de Europese Unie en het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, neemt Denemarken niet deel aan de vaststelling van deze richtlijn en is deze niet bindend voor, noch van toepassing op deze lidstaat.

(38) [Overeenkomstig de artikelen 1, 2 en 4 bis, lid 1, van Protocol nr. 21 betreffende de positie van het Verenigd Koninkrijk en Ierland ten aanzien van de ruimte van vrijheid, veiligheid en recht, gehecht aan het Verdrag betreffende de Europese Unie en het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, en onverminderd artikel 4 van dat protocol, neemt Ierland niet deel aan de vaststelling van deze richtlijn en is deze niet bindend voor, noch van toepassing op deze lidstaat,] OF

(39) [Overeenkomstig artikel 3 en artikel 4 bis, lid 1, van Protocol nr. 21 betreffende de positie van het Verenigd Koninkrijk en Ierland ten aanzien van de ruimte van vrijheid, veiligheid en recht, gehecht aan het Verdrag betreffende de Europese Unie en het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, heeft Ierland [, bij brief van ...] te kennen gegeven dat het aan de vaststelling en toepassing van deze richtlijn wenst deel te nemen,]

[27] PB L 305 van 26.11.2019, blz. 17.

HEBBEN DE VOLGENDE RICHTLIJN VASTGESTELD:

HOOFDSTUK I

Algemene bepalingen

Artikel 1

Onderwerp

Deze richtlijn voorziet in waarborgen tegen kennelijk ongegronde of onrechtmatige gerechtelijke procedures in burgerlijke zaken met grensoverschrijdende gevolgen die aanhangig worden gemaakt tegen natuurlijke personen en rechtspersonen, en met name tegen journalisten en mensenrechtenverdedigers, vanwege hun betrokkenheid bij publieke participatie.

Artikel 2

Werkingssfeer

Deze richtlijn is van toepassing op burgerlijke of handelszaken met grensoverschrijdende gevolgen, ongeacht de aard van het aangezochte gerecht. Zij heeft met name geen betrekking op fiscale zaken, douanezaken en bestuursrechtelijke zaken, noch op de aansprakelijkheid van de staat voor handelingen of omissies bij de uitoefening van het overheidsgezag (*acta iure imperii*).

Artikel 3

Definities

Voor de toepassing van deze richtlijn wordt verstaan onder:

1. **"publieke participatie"**: elke verklaring of activiteit van een natuurlijke persoon of een rechtspersoon die wordt afgelegd of verricht in het kader van de uitoefening van het recht op vrijheid van meningsuiting en van informatie met betrekking tot een zaak van algemeen belang, alsmede voorbereidende, ondersteunende of bijstandverlenende activiteiten die daarmee rechtstreeks verband houden. Dit omvat klachten, verzoekschriften, bestuurlijke of gerechtelijke vorderingen en de deelname aan openbare hoorzittingen;
2. **"zaak van algemeen belang"**: alle zaken die het publiek zodanig raken dat het er om legitieme redenen interesse voor kan hebben, onder meer op de volgende gebieden:
   (a) volksgezondheid, veiligheid, milieu, klimaat of het genot van de grondrechten;
   (b) activiteiten van een persoon of entiteit die in de publieke belangstelling staat of activiteiten van algemeen belang;
   (c) zaken die het voorwerp uitmaken van een openbare behandeling of controle door een wetgevende, uitvoerende of rechterlijke instantie, of van elke andere officiële openbare procedure;
   (d) beschuldigingen van corruptie, fraude of criminaliteit;
   (e) activiteiten ter bestrijding van desinformatie;

3. **“onrechtmatige gerechtelijke procedures tegen publieke participatie”**: gerechtelijke procedures die worden ingeleid in verband met publieke participatie en die volledig of gedeeltelijk ongegrond zijn en als belangrijkste doel hebben om publieke participatie te voorkomen, te beperken of te bestraffen. Mogelijke aanwijzingen voor een dergelijk doel zijn:

   (a) de onevenredige, buitensporige of onredelijke aard van de vordering of een deel daarvan;

   (b) het bestaan van meerdere procedures die door de eiser of met hem of haar gelieerde partijen aanhangig zijn gemaakt in verband met soortgelijke aangelegenheden;

   (c) intimidatie, pesterijen of bedreigingen door de eiser of zijn of haar vertegenwoordigers.

Artikel 4

Zaken met grensoverschrijdende gevolgen

1. Voor de toepassing van deze richtlijn wordt een zaak geacht grensoverschrijdende gevolgen te hebben, tenzij beide partijen hun woon- of vestigingsplaats hebben in dezelfde lidstaat als het gerecht waarbij de zaak aanhangig is gemaakt.

2. Wanneer beide partijen in de procedure hun woon- of vestigingsplaats hebben in dezelfde lidstaat als het gerecht waarbij de zaak aanhangig is gemaakt, wordt de zaak ook geacht grensoverschrijdende gevolgen te hebben indien:

   (a) de daad van publieke participatie met betrekking tot een zaak van algemeen belang waartegen een gerechtelijke procedure aanhangig wordt gemaakt relevant is voor meer dan één lidstaat, of

   (b) de eiser of met hem of haar gelieerde entiteiten in een andere lidstaat gelijktijdig of eerder gerechtelijke procedures aanhangig hebben gemaakt tegen dezelfde verweerder of met hem of haar gelieerde verweerders.

HOOFDSTUK II

Gemeenschappelijke regels inzake procedurele waarborgen

Artikel 5

Verzoeken om procedurele waarborgen

1. Wanneer gerechtelijke procedures tegen natuurlijke personen of rechtspersonen aanhangig worden gemaakt wegens hun betrokkenheid bij publieke participatie, zorgen de lidstaten ervoor dat deze personen kunnen verzoeken om:

   (a) het stellen van zekerheden overeenkomstig artikel 8;

   (b) vroegtijdige seponering van kennelijk ongegronde gerechtelijke procedures overeenkomstig hoofdstuk III;

   (c) voorzieningen in rechte tegen onrechtmatige gerechtelijke procedures overeenkomstig hoofdstuk IV.

2. Deze verzoeken moeten het volgende bevatten:

(a) een beschrijving van de elementen waarop zij zijn gebaseerd;

(b) een beschrijving van het bewijsmateriaal.

3. De lidstaten kunnen bepalen dat maatregelen met betrekking tot procedurele waarborgen overeenkomstig de hoofdstukken III en IV ambtshalve kunnen worden genomen door het gerecht waarbij de zaak aanhangig is gemaakt.

Artikel 6

Latere wijzigingen van de vordering of de processtukken

De lidstaten zorgen ervoor dat latere wijzigingen van de vorderingen of de processtukken door de eiser in het hoofdgeding, met inbegrip van het staken van de procedure, geen afbreuk doen aan de mogelijkheid voor het aangezochte gerecht om de gerechtelijke procedure als onrechtmatig te beschouwen en corrigerende maatregelen te gelasten overeenkomstig hoofdstuk IV.

Artikel 7

Tussenkomst van derden

De lidstaten nemen de nodige maatregelen om ervoor te zorgen dat een gerecht waarbij een gerechtelijke procedure tegen publieke participatie aanhangig wordt gemaakt, kan toestaan dat niet-gouvernementele organisaties die de rechten van bij publieke participatie betrokken personen beschermen of bevorderen aan die procedure deelnemen, hetzij om de verweerder te ondersteunen, hetzij om informatie te verstrekken.

Artikel 8

Zekerheid

De lidstaten zorgen ervoor dat, in het geval van een gerechtelijke procedure tegen publieke participatie, het gerecht waarbij de zaak aanhangig is gemaakt, bevoegd is om de eiser te verplichten een zekerheid te stellen voor de proceskosten, of voor de proceskosten en de schadevergoeding, indien het die zekerheid passend acht gezien de aanwezigheid van elementen die wijzen op een onrechtmatige gerechtelijke procedure.

HOOFDSTUK III

Vroegtijdige seponering van kennelijk ongegronde gerechtelijke procedures

Artikel 9

Vroegtijdige seponering

1. De lidstaten verlenen gerechten de bevoegdheid om vroegtijdig te beslissen om gerechtelijke procedures tegen publieke participatie geheel of gedeeltelijk als kennelijk ongegrond te seponeren.

2. De lidstaten kunnen termijnen vaststellen voor de uitoefening van het recht om een verzoek tot vroegtijdige seponering in te dienen. Deze termijnen zijn evenredig en maken de uitoefening van dat recht niet onmogelijk of uiterst moeilijk.

Artikel 10

Schorsing van het hoofdgeding

De lidstaten zorgen ervoor dat, indien de verweerder om vroegtijdige seponering heeft verzocht, het hoofdgeding wordt geschorst totdat er een definitieve beslissing op dat verzoek is genomen.

Artikel 11

Versnelde procedure

De lidstaten zorgen ervoor dat een verzoek om vroegtijdige seponering in een versnelde procedure wordt behandeld en dat daarbij rekening wordt gehouden met de omstandigheden van de zaak en met het recht op een doeltreffende voorziening in rechte en het recht op een onpartijdig gerecht.

Artikel 12

Bewijslast

De lidstaten zorgen ervoor dat, wanneer een verweerder om vroegtijdige seponering heeft verzocht, het aan de eiser is om aan te tonen dat de vordering niet kennelijk ongegrond is.

Artikel 13

Beroep

De lidstaten zorgen ervoor dat een beslissing tot afwijzing of inwilliging van een verzoek om vroegtijdige seponering als bedoeld in artikel 9 vatbaar is voor beroep.

HOOFDSTUK IV

Voorzieningen in rechte tegen onrechtmatige gerechtelijke procedures

Artikel 14

Verwijzing in de kosten

De lidstaten nemen de nodige maatregelen om ervoor te zorgen dat een eiser die een onrechtmatige procedure tegen publieke participatie aanhangig heeft gemaakt, kan worden verwezen in alle proceskosten, waaronder de volledige door de verweerder gemaakte kosten voor vertegenwoordiging in rechte, tenzij deze kosten buitensporig zijn.

Artikel 15

Schadevergoeding

De lidstaten nemen de nodige maatregelen om ervoor te zorgen dat een natuurlijke persoon of een rechtspersoon die schade heeft geleden als gevolg van een onrechtmatige gerechtelijke procedure tegen publieke participatie, volledige vergoeding van die schade kan vorderen en verkrijgen.

Artikel 16

Sancties

De lidstaten zorgen ervoor dat een gerecht waarbij een onrechtmatige gerechtelijke procedure tegen publieke participatie aanhangig wordt gemaakt, de mogelijkheid heeft om doeltreffende, evenredige en afschrikkende sancties op te leggen aan de partij die deze procedure heeft aangespannen.

HOOFDSTUK V

Bescherming tegen in derde landen gegeven beslissingen

Artikel 17

Gronden voor afwijzing van erkenning en tenuitvoerlegging van in derde landen gegeven beslissingen

De lidstaten zorgen ervoor dat de erkenning en tenuitvoerlegging van een in een derde land gegeven beslissing in een gerechtelijke procedure wegens publieke participatie door een in een lidstaat woonachtige of gevestigde natuurlijke persoon of rechtspersoon als kennelijk in strijd met de openbare orde (*ordre public*) wordt afgewezen indien deze procedure als kennelijk ongegrond of onrechtmatig zou zijn aangemerkt indien zij aanhangig was gemaakt bij de gerechten in de lidstaat waar erkenning of tenuitvoerlegging wordt gevraagd en deze gerechten hun eigen recht hadden toegepast.

Artikel 18

Bevoegdheid voor vorderingen tegen in derde landen gegeven beslissingen

De lidstaten zorgen ervoor dat, wanneer er bij een gerecht in een derde land een onrechtmatige gerechtelijke procedure wegens betrokkenheid bij publieke participatie aanhangig is gemaakt tegen een in een lidstaat woonachtige of gevestigde natuurlijke persoon of rechtspersoon, die persoon voor de gerechten van zijn of haar woon- of vestigingsplaats vergoeding kan vorderen van de schade en de kosten die het gevolg zijn van de procedure voor het gerecht van het derde land, ongeacht de woon- of vestigingsplaats van de eiser in de procedure in het derde land.

HOOFDSTUK VI

Slotbepalingen

Artikel 19

Verhouding met het Verdrag van Lugano van 2007

Deze richtlijn laat de toepassing onverlet van het Verdrag betreffende de rechterlijke bevoegdheid, de erkenning en de tenuitvoerlegging van beslissingen in burgerlijke en handelszaken, ondertekend te Lugano op 30 oktober 2007.

Artikel 20

Evaluatie

De lidstaten verstrekken de Commissie tegen [*vijf jaar na de omzettingsdatum*] alle relevante informatie over de toepassing van deze richtlijn. Op basis van de verstrekte informatie dient de Commissie uiterlijk [*zes jaar na de omzettingsdatum*] bij het Europees Parlement en de Raad een verslag in over de toepassing van deze richtlijn. In het verslag is een beoordeling opgenomen van de ontwikkeling van onrechtmatige gerechtelijke procedures tegen publieke participatie en van de gevolgen van deze richtlijn in de lidstaten. Het verslag gaat, indien nodig, vergezeld van voorstellen tot wijziging van deze richtlijn.

Artikel 21

Omzetting in intern recht

1. De lidstaten doen de nodige wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen in werking treden om uiterlijk [*twee jaar na de datum van inwerkingtreding van deze richtlijn*] aan deze richtlijn te voldoen. Zij delen de Commissie de tekst van die bepalingen onverwijld mee.

   Wanneer de lidstaten die bepalingen aannemen, wordt in die bepalingen zelf of bij de officiële bekendmaking ervan naar deze richtlijn verwezen. De regels voor de verwijzing worden vastgesteld door de lidstaten.

2. De lidstaten delen de Commissie de tekst van de belangrijkste bepalingen van intern recht mee, die zij op het onder deze richtlijn vallende gebied vaststellen.

Artikel 22

Inwerkingtreding

Deze richtlijn treedt in werking op de twintigste dag na die van de bekendmaking ervan in het *Publicatieblad van de Europese Unie*.

Artikel 23

Adressaten

Deze richtlijn is gericht tot de lidstaten.

Gedaan te Brussel,

Voor het Europees Parlement	*Voor de Raad*
De voorzitter	*De voorzitter*

Combating hate speech and hate crime in the EU

In recent times, the European Union (EU) has witnessed a sharp rise in hate speech and hate crime, yet EU law criminalises such conduct only if related to a limited set of protected characteristics, such as race and ethnicity. The Commission, with the support of the Parliament, seeks to address this limitation by extending the list of 'EU crimes' included in Article 83 of the Treaty on the Functioning of the European Union (TFEU), to cover hate speech and hate crime. This can only be done by a Council decision adopted by unanimity, with the Parliament's consent.

Background

According to a 2020 study conducted for the European Parliament and a 2021 study supporting the European Commission's initiative to counter hate speech and hate crime, the incidence of these phenomena has steadily increased across the EU in recent years. Hate speech in particular thrives on social media, whose users, including political figures, tend to express their thoughts without reserve. Citing several other studies and surveys, the Commission study provides examples of hate speech and hate crime experienced by various targeted groups, and offers some statistics. For instance, 63 % of girls surveyed reported some form of online harassment on social media platforms; 38 % of people with disabilities experienced hate speech in the 12 months preceding the survey; and 17 % of such persons fell victim to physical violence, compared to 8 % of persons without disabilities. These developments have been linked to a perception of increased migration, but also to economic and social crises, the proliferation of conspiracy theories and disinformation, as well as the growing use of the internet, including social media. The coronavirus pandemic – and the insecurity and economic hardship it brought along – seems to have contributed greatly to a surge in hate speech and hate crime.

At the EU level, Council Framework Decision 2008/913/JHA criminalises hate speech and hate crime based on a range of grounds. It prohibits 'publicly inciting to violence or hatred against a group of persons or a member of such a group defined by reference to race, colour, religion, descent or national or ethnic origin'. It also requires that Member States take measures to ensure that racist and xenophobic motivation is considered an aggravating circumstance by their criminal laws, or alternatively, may be taken into consideration by the courts when setting penalties. The bias motivation is thus the defining element of hate speech and hate crime.

Whereas all EU Member States have criminalised hate speech based on the grounds covered by the 2008 framework decision, national laws differ with regard to other protected characteristics. As for hate crime, it has been broadly criminalised across the EU either as a 'self-standing' offence (defined by the bias motivation) or as an aggravating circumstance for any offence or a range of specific offences.

At present, the EU has no competence to criminalise hate speech and hate crime based on grounds not covered by the 2008 framework decision. Article 83 TFEU could serve as a legal basis for such action should these offences become part of an exhaustive list of 'areas of particularly serious crime with a cross-border dimension resulting from the nature or impact of such offences or from a special need to combat them on a common basis' ('EU crimes'). Under this provision, the Parliament and the Council may establish minimum rules regarding the definition of such offences and related sanctions. Moreover, based on 'developments in crime', the Council may adopt a decision (subject to the consent of the Parliament) identifying other areas of crime meeting the criteria specified in Article 83 TFEU. The Commission may trigger such a decision by submitting a communication to the Parliament and the Council.

European Commission initiative

On 9 December 2021, the Commission published a communication (COM(2021) 777) inviting the Council to adopt a decision identifying hate speech and hate crime as an area of crime under Article 83(1) TFEU. A proposal for such a Council decision is in the form of an annex to the communication. If adopted, the

Author: Piotr Bąkowski, Members' Research Service
PE 733.520 – June 2022

Commission would follow up with a proposal for a directive on minimum rules concerning the definition of criminal offences and sanctions in this area of crime, which the Parliament and Council would negotiate under the ordinary legislative procedure.

In its communication, the Commission argues that hate speech and hate crime meet the criteria for inclusion in the list as defined by Article 83 TFEU. The Commission considers these offences 'particularly serious' due to the harm they cause to individual victims, wider communities, and society as a whole. Their 'cross-border dimension' is, in the Commission's view, related to spillover effect across borders (in particular, but not only, with respect to online hate speech). Moreover, the Commission sees a special need for a common approach to combating these phenomena, as divergent national approaches across the EU have resulted in fragmentation that weakens efforts in this regard.

The Commission's initiative is part of a broader set of EU policy actions addressing discrimination and violent extremism, including several strategies, among them the one on the rights of persons with disabilities 2021-2030. Moreover, it complements a legislative proposal for a directive to prevent and combat violence against women and domestic violence: while it is true that hate speech and hate crime can target victims because of gender-related bias, the proposal for a directive establishes minimum rules on the definition of criminal offences and penalties in the areas of sexual exploitation and computer crime, thus covering a distinct set of criminal acts.

European Parliament position

The Parliament has addressed hate speech and hate crime in numerous resolutions. In its October 2018 resolution on the rise of neo-fascist violence in Europe (2018/2869(RSP)), it noted a link between the dissemination of hate speech and violence, stressing the negative role that politicians and political parties may play in this respect. It therefore called on the Member States to 'strongly condemn and sanction hate crime, hate speech and scapegoating by politicians and public officials at all levels and on all types of media, as they directly normalise and reinforce hatred and violence in society'.

In a November 2020 resolution (2020/2009(INI)), the Parliament observed that hate speech and disinformation were increasingly exploited for political purposes as a means of intensifying social polarisation. It recognised a relationship between the business model of social media platforms – which is based on micro-targeted advertising – and the spreading and amplifying of hate speech by these platforms, which may result in radicalisation leading to violent extremism. The Parliament reiterated its calls on the Member States to implement and enforce measures to prevent, condemn and counter hate speech and hate crime. It also pointed to the need of reinforcing the legal framework for tackling hate speech and discrimination, stressing that negotiations on the horizontal anti-discrimination directive, which have been stalled in the Council, should be unblocked to this end.

A March 2021 resolution (2021/2557(RSP)) dealt specifically with hate speech against LGBTIQ people. The Parliament condemned the creation of 'LGBTI-free zones' as part of a broader context of increased discrimination and attacks against the LGBTIQ community, which includes a rise in hate speech by public authorities and public media. The problem of hate speech targeting LGBTIQ people was further addressed in a Parliamentary resolution of December 2021 (2020/2035(INL)), which noted that while this form of abuse is 'pervasively common' in particular in the online sphere, some Member States have no laws to address it.

In September 2021, the Parliament adopted a legislative resolution (2021/2035(INL)) calling on the Commission to submit a related proposal to identify gender-based violence as a new area of crime under Article 83(1) TFEU. It welcomed the initiative to extend the list of the areas of crime to encompass hate crime and hate speech, recommending that the Commission include sexual orientation, gender identity, gender expression and sex characteristics as discrimination grounds specifically covered by this Treaty provision.

The most recent, May 2022, resolution (2021/2055(INI)) pointed to religious-based hate crimes that remain under-reported and unprosecuted, and called for establishing comprehensive data collection systems on hate crimes and other discriminatory acts against belief- or religious communities.

For more information, please see the file on the Parliament's Legislative Train Schedule.

This document is prepared for, and addressed to, the Members and staff of the European Parliament as background material to assist them in their parliamentary work. The content of the document is the sole responsibility of its author(s) and any opinions expressed herein should not be taken to represent an official position of the Parliament. Reproduction and translation for non-commercial purposes are authorised, provided the source is acknowledged and the European Parliament is given prior notice and sent a copy. © European Union, 2022.

Machine Translated by Google

Bestrijding van haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven in de EU

De afgelopen tijd is de Europese Unie (EU) getuige geweest van een sterke toename van haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven, maar de EU-wetgeving stelt dergelijk gedrag alleen strafbaar als het verband houdt met een beperkt aantal beschermde kenmerken, zoals ras en etniciteit. De Commissie probeert, met de steun van het Parlement, deze beperking aan te pakken door de lijst van "EU-misdrijven" in artikel 83 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU) uit te breiden tot haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven. Dit kan alleen worden gedaan door een besluit van de Raad dat met eenparigheid van stemmen wordt genomen, met instemming van het Parlement.

Achtergrond

Volgens een studie uit 2020 uitgevoerd voor het Europees Parlement en een studie in 2021 steun aan het initiatief van de Europese Commissie om haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven tegen te gaan, is de frequentie van deze verschijnselen de afgelopen jaren in de hele EU gestaag toegenomen. Met name haatzaaiende uitlatingen gedijen goed op sociale media, waarvan de gebruikers, inclusief politieke figuren, de neiging hebben om hun gedachten zonder terughoudendheid te uiten. De studie van de Commissie, die verschillende andere studies en enquêtes aanhaalt, geeft voorbeelden van haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven die door verschillende doelgroepen worden ervaren, en biedt enkele statistieken. Zo meldde 63 % van de ondervraagde meisjes een vorm van online intimidatie op socialemediaplatforms; 38 % van de mensen met een handicap had in de 12 maanden voorafgaand aan de enquête te maken met haatzaaien; en 17 % van deze personen werd het slachtoffer van fysiek geweld, vergeleken met 8 % van de personen zonder handicap. Deze ontwikkelingen zijn gekoppeld
tot een perceptie van toegenomen migratie, maar ook tot economische en sociale crises, de verspreiding van complottheorieën en desinformatie, evenals het toenemende gebruik van internet, inclusief sociale media.
De pandemie van het coronavirus – en de onzekerheid en economische tegenspoed die daarmee gepaard ging – lijkt in grote mate te hebben bijgedragen aan een golf in haatspraak en haatmisdrijven.

Op EU-niveau, Kaderbesluit 2008/913/JBZ van de Raad maakt haatzaaien en haatmisdrijven strafbaar
op allerlei gronden. Het verbiedt 'openlijk aanzetten tot geweld of haat tegen een groep personen of een lid van een dergelijke groep die wordt gedefinieerd door te verwijzen naar ras, huidskleur, religie, afkomst of nationale of etnische afkomst'.
Het vereist ook dat de lidstaten maatregelen nemen om ervoor te zorgen dat racistische en xenofobe motieven door hun strafrecht als een verzwarende omstandigheid worden beschouwd, of dat de rechtbanken bij het vaststellen van sancties rekening kunnen houden met deze omstandigheid. De vooringenomen motivatie is dus het bepalende element van haatspraak en haatmisdrijven.

Terwijl alle EU-lidstaten haatzaaien strafbaar hebben gesteld op basis van de gronden die in de 2008
kaderbesluit verschillen de nationale wetten op andere beschermde kenmerken. Wat haatmisdrijven betreft, is het in de hele EU algemeen strafbaar gesteld, hetzij als een 'op zichzelf staand' delict (gedefinieerd door de vooringenomenheidsmotivatie) of als een verzwarende omstandigheid voor een strafbaar feit of een reeks specifieke strafbare feiten.

Momenteel is de EU niet bevoegd om haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven strafbaar te stellen op grond van redenen die niet onder het kaderbesluit van 2008 vallen. Artikel 83 VWEU zou als rechtsgrondslag voor dergelijke maatregelen kunnen dienen indien deze strafbare feiten deel zouden gaan uitmaken van een uitputtende lijst van "gebieden van bijzonder ernstige criminaliteit met een grensoverschrijdende dimensie die voortvloeien uit de aard of de impact van dergelijke strafbare feiten of van een bijzondere noodzaak om ze te bestrijden op een gemeenschappelijke basis' ('EU-misdrijven'). Op grond van deze bepaling kunnen het Parlement en de Raad minimumregels vaststellen met betrekking tot de definitie van dergelijke strafbare feiten en de daarmee verband houdende sancties. Bovendien kan de Raad, op basis van "ontwikkelingen in de criminaliteit", een besluit aannemen (onder voorbehoud van instemming van het Parlement) waarin andere vormen van criminaliteit worden vastgesteld die aan de criteria van artikel 83 VWEU voldoen. De Commissie kan een dergelijk besluit initiëren door een mededeling in te dienen bij het Parlement en de Raad.

Initiatief van de Europese Commissie

Op 9 december 2021 heeft de Commissie een mededeling gepubliceerd (COM(2021) 777) waarin de Raad wordt verzocht een besluit aan te nemen waarin haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven worden aangemerkt als criminaliteitsgebieden in de zin van artikel 83, lid 1, VWEU. Een voorstel voor een dergelijk besluit van de Raad heeft de vorm van een bijlage naar de communicatie. Indien aangenomen, de

Auteur: Piotr Bÿkowski, Ledenonderzoeksdienst
PE 733.520 – juni 2022

Machine Translated by Google

De Commissie zou gevolg geven aan een voorstel voor een richtlijn betreffende minimumregels voor de definitie van strafbare feiten en sancties op dit gebied van criminaliteit, waarover het Parlement en de Raad zouden onderhandelen volgens de gewone wetgevingsprocedure.

In haar mededeling stelt de Commissie dat haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven voldoen aan de criteria voor opname in de lijst zoals gedefinieerd in artikel 83 VWEU. De Commissie beschouwt deze strafbare feiten als 'bijzonder ernstig' vanwege de schade die ze toebrengen aan individuele slachtoffers, bredere gemeenschappen en de samenleving als geheel. Hun 'grensoverschrijdende dimensie' houdt volgens de Commissie verband met het overloopeffect over de grenzen heen (in het bijzonder, maar niet alleen, met betrekking tot online haatzaaiende uitlatingen). Bovendien ziet de Commissie een speciale behoefte aan een gemeenschappelijke aanpak voor de bestrijding van deze verschijnselen, aangezien uiteenlopende nationale benaderingen in de hele EU hebben geleid tot versnippering die de inspanningen op dit gebied verzwakt.

Het initiatief van de Commissie maakt deel uit van een bredere reeks EU-beleidsmaatregelen ter bestrijding van discriminatie en gewelddadig extremisme, waaronder verschillende strategieën, waaronder die voor de rechten van personen met een handicap 2021-2030. Bovendien vormt het een aanvulling op een wetgevingsvoorstel voor een richtlijn ter voorkoming en bestrijding van geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld: hoewel het waar is dat haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven zich kunnen richten op slachtoffers vanwege gendergerelateerde vooroordelen, stelt het voorstel voor een richtlijn minimumregels vast voor de definitie van strafbare feiten en straffen op het gebied van seksuele uitbuiting en computercriminaliteit, daarmee een afzonderlijke reeks strafbare feiten bestrijken.

Standpunt van het Europees Parlement

Het Parlement heeft haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven aan de orde gesteld in tal van resoluties. In zijn resolutie van oktober 2018 over de opkomst van neofascistisch geweld in Europa (2018/2869(RSP)), het wees op een verband tussen de verspreiding van haatzaaiende uitlatingen en geweld, en benadrukte de negatieve rol die politici en politieke partijen in dit opzicht kunnen spelen. Daarom riep het de lidstaten op om "haatmisdrijven, haatzaaiende uitlatingen en zondebokken door politici en ambtenaren op alle niveaus en in alle soorten media krachtig te veroordelen en te bestraffen, aangezien deze haat en geweld in de samenleving rechtstreeks normaliseren en versterken".

In een resolutie van november 2020 (2020/2009(INI)), het Parlement merkte op dat haatzaaiende uitlatingen en desinformatie in toenemende mate voor politieke doeleinden werden uitgebuit als middel om de sociale polarisatie te intensiveren. Het erkende een verband tussen het bedrijfsmodel van sociale-mediaplatforms - dat gebaseerd is op microgerichte advertenties - en de verspreiding en versterking van haatzaaiende uitlatingen door deze platforms, wat kan leiden tot radicalisering die leidt tot gewelddadig extremisme. Het Parlement herhaalde zijn oproep aan de lidstaten om maatregelen uit te voeren en te handhaven om haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven te voorkomen, te veroordelen en tegen te gaan. Hij wees ook op de noodzaak om het rechtskader voor de bestrijding van haatzaaiende uitlatingen en discriminatie te versterken, en benadrukte dat de onderhandelingen over de horizontale antidiscriminatierichtlijn, die in de Raad zijn vastgelopen, moeten daartoe worden gedeblokkeerd.

Een resolutie van maart 2021 (2021/2557(RSP)) specifiek ingegaan op haatzaaiende uitlatingen tegen LGBTIQ-mensen. Het Parlement veroordeelde de oprichting van 'LGBTI-vrije zones' als onderdeel van een bredere context van toenemende discriminatie en aanvallen op de LGBTIQ-gemeenschap, waaronder een toename van haatzaaiende uitlatingen door overheidsinstanties en openbare media. Het probleem van haatzaaiende uitlatingen gericht op LGBTIQ-mensen werd verder aangepakt in een parlementaire resolutie van december 2021 (2020/2035(INL)), waarin werd opgemerkt dat hoewel deze vorm van misbruik met name op het internet 'algemeen gebruikelijk' is, sommige lidstaten geen wetten hebben om dit aan te pakken.

In september 2021 nam het Parlement een wetgevingsresolutie aan (2021/2035(INL)) verzoekt de Commissie een verwant voorstel in te dienen om gendergerelateerd geweld aan te merken als een nieuw misdaadgebied op grond van artikel 83, lid 1, VWEU. Hij was ingenomen met het initiatief om de lijst van misdaadgebieden uit te breiden tot haatmisdrijven en haatzaaiende uitlatingen, en beval de Commissie aan seksuele geaardheid, genderidentiteit, genderexpressie en geslachtskenmerken op te nemen als discriminatiegronden die specifiek onder deze verdragsbepaling vallen.

De meest recente resolutie , mei 2022 (2021/2055(INI)) wees op op religie gebaseerde haatmisdrijven die nog steeds ondergerapporteerd en niet vervolgd worden, en riep op tot het opzetten van uitgebreide systemen voor het verzamelen van gegevens over haatmisdrijven en andere discriminerende handelingen tegen geloofs- of religieuze gemeenschappen.

Raadpleeg voor meer informatie het bestand over het wetgevende treinschema van het Parlement.

Dit document is opgesteld voor en gericht aan de leden en medewerkers van het Europees Parlement als achtergrondmateriaal om hen te helpen bij hun parlementaire werkzaamheden. De inhoud van het document is uitsluitend de verantwoordelijkheid van de auteur(s) en de hierin geuite meningen mogen niet worden opgevat als een officieel standpunt van het Parlement. Reproductie en vertaling voor niet-commerciële doeleinden zijn toegestaan, mits de bron wordt vermeld en het Europees Parlement vooraf op de hoogte wordt gesteld en een kopie wordt toegezonden. © Europese Unie, 2022.

Dilan Yeşilgöz-Zegerius

"Ik ga de rechtsstaat koesteren, verdedigen en versterken. Ik wil dat mensen vertrouwen kunnen hebben in de bescherming die de rechtsstaat biedt. En tegen degenen die de rechtsstaat ondermijnen treden we hard op."

Martijn Beekman

- Foto's
- Agenda
- Nieuws
- Documenten
- Minister Yeşilgöz-Zegerius uitnodigen
- Woordvoerders

Dilan Yeşilgöz-Zegerius

Minister van Justitie en Veiligheid

Geboren op 18 juni 1977 in Ankara (Turkije). Partij: VVD.

- Taken
- Opleiding
- Loopbaan
- Partijpolitieke functies en nevenfuncties

Nieuws

Meer instrumenten voor boa's om zelfstandig en veilig te kunnen werken

23-06-2022 | 15:00

Buitengewoon opsporingsambtenaren (boa's) spelen een steeds belangrijkere rol in de leefbaarheid en veiligheid van ons land. Om ...

Cybermaatregelen in meer sectoren maken Nederland en EU digitaal veiliger

22-06-2022 | 16:10

Beter beveiligde netwerk- en informatiesystemen en een meldplicht voor ernstige cyberincidenten moeten de digitale veiligheid in ...

NIOD en NIMH onderzoeken twintig jaar Nederlandse inzet in Afghanistan

17-06-2022 | 16:15

De ministerraad heeft besloten het NIOD Instituut voor Oorlogs-, Holocaust- en Genocidestudies (NIOD) opdracht te willen geven om ...

> Meer nieuws

Sociale media

- Twitter - Dilan Yeşilgöz
- Instagram - Dilan Yeşilgöz
- LinkedIn - Dilan Yeşilgöz

Verantwoordelijk

- Ministerie van Justitie en Veiligheid

Artikel 361 Wetboek van Strafrecht

1. De ambtenaar of een ander met enige openbare dienst voortdurend of tijdelijk belast persoon, die opzettelijk zaken bestemd om voor de bevoegde macht tot overtuiging of bewijs te dienen, akten, bescheiden of registers, welke hij in zijn bediening onder zich heeft verduistert, vernielt, beschadigt of onbruikbaar maakt, of toelaat dat zij door een ander worden weggemaakt, vernield beschadigd of onbruikbaar gemaakt, of die ander daarbij als medeplichtige terzijde staat, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste vier jaren en zes maanden of geldboete van de vijfde categorie.

Ministeriële Verantwoordelijkheid

De minister van Justitie en Veiligheid die op grond van artikel 44, eerste lid, van de Grondwet daarover de leiding heeft is bevoegd aan alle bij die organisatie werkzame ambtenaren instructies te geven. Omdat de minister langs deze weg bevoegd is om volledig te bepalen wat er op zijn ministerie gebeurt, is hij voor alle handelingen binnen het ministerie volledig politiek verantwoordelijk.

Afdrukken

Taal van het document : Nederlands ECLI:EU:C:2019:546

ARREST VAN HET HOF (Zesde kamer)

27 juni 2019 (*)

„Prejudiciële verwijzing – Justitiële samenwerking in burgerlijke zaken – Verordening (EG) nr. 805/2004 – Europese executoriale titel voor niet-betwiste schuldvorderingen – Waarmerking van een gerechtelijke beslissing als Europese executoriale titel – Minimumnormen voor procedures betreffende niet-betwiste schuldvorderingen – Verwerende partij zonder bekend adres die niet aanwezig was ter terechtzitting”

In zaak C-518/18,

betreffende een verzoek om een prejudiciële beslissing krachtens artikel 267 VWEU, ingediend door de Okresní soud v Českých Budějovicích (rechter voor het district České Budějovice, Tsjechië) bij beslissing van 1 juni 2018, ingekomen bij het Hof op 7 augustus 2018, in de procedure

RD

tegen

SC,

wijst

HET HOF (Zesde kamer),

samengesteld als volgt: C. Toader, kamerpresident, A. Rosas en M. Safjan (rapporteur), rechters,

advocaat-generaal: G. Pitruzzella,

griffier: A. Calot Escobar,

gezien de stukken,

gelet op de opmerkingen van:

– de Tsjechische regering, vertegenwoordigd door M. Smolek, J. Vláčil en A. Kasalická als gemachtigden,

– de Hongaarse regering, vertegenwoordigd door Z. Wagner en M. Z. Fehér als gemachtigden,

– de Europese Commissie, vertegenwoordigd door M. Heller en M. Šimerdová als gemachtigden,

gelet op de beslissing, de advocaat-generaal gehoord, om de zaak zonder conclusie te berechten,

het navolgende

Arrest

1 Het verzoek om een prejudiciële beslissing betreft de uitlegging van artikel 3, lid 1, tweede alinea, onder b), van verordening (EG) nr. 805/2004 van het Europees Parlement en de Raad van 21 april 2004 tot invoering van een Europese executoriale titel voor niet-betwiste schuldvorderingen (PB 2004, L 143, blz. 15).

2 Dit verzoek is ingediend in het kader van een geding tussen RD en SC, een natuurlijk persoon zonder bekend adres, over een huurschuld.

Toepasselijke bepalingen

Unierecht

3 De overwegingen 5, 6, 10, 12, 13 en 16 van verordening nr. 805/2004 luiden als volgt:

„(5) Het begrip ‚niet-betwiste schuldvorderingen' dient betrekking te hebben op alle situaties waarin een schuldeiser, gelet op het feit dat gebleken is dat de schuldenaar de aard of de omvang van een schuldvordering niet betwist, een gerechtelijke beslissing tegen deze schuldenaar heeft verkregen of een executoriale titel waarmee de schuldenaar uitdrukkelijk moet instemmen, in de vorm van een door een gerecht goedgekeurde schikking of een authentieke akte.

(6) Het ontbreken van betwisting door de schuldenaar overeenkomstig artikel 3, lid 1, onder b), kan de vorm aannemen van verstek laten gaan bij de terechtzitting of van geen gevolg geven aan een verzoek van het gerecht om het voornemen kenbaar te maken zich in de zaak schriftelijk te verweren.

[...]

(10) Wanneer een gerecht in een lidstaat een beslissing inzake een niet-betwiste schuldvordering heeft gegeven in een gerechtelijke procedure waarin de schuldenaar zich afzijdig heeft gehouden, is de afschaffing van elke vorm van controle in de lidstaat van tenuitvoerlegging onlosmakelijk verbonden met en afhankelijk van het bestaan van voldoende waarborgen voor de inachtneming van de rechten van de verdediging.

[...]

(12) Minimumnormen dienen te worden vastgesteld voor de procedure die tot de beslissing leidt, teneinde ervoor te zorgen dat de schuldenaar, zo tijdig en op zodanige wijze als met het oog op zijn verdediging nodig is, in kennis wordt gesteld van de tegen hem ingestelde vordering, van de vereisten voor zijn actieve betrokkenheid bij de procedure om de vordering te betwisten, en van de gevolgen indien hij zich afzijdig houdt.

(13) Wegens verschillen tussen de lidstaten op het gebied van de vormvoorschriften voor civiele procedures, en met name de voorschriften inzake de betekening en kennisgeving van stukken, moet een specifieke en gedetailleerde definitie van deze minimumnormen worden opgesteld. Met name een wijze van betekening of kennisgeving waarbij wordt uitgegaan van een juridische fictie ten aanzien van de naleving van deze minimumnormen, kan voor de erkenning van een beslissing als Europese executoriale titel niet als voldoende worden beschouwd.

[...]

(16) Artikel 15 dient van toepassing te zijn in situaties waarin de schuldenaar zich niet zelf voor het gerecht kan vertegenwoordigen, zoals in het geval van een rechtspersoon, en waarin van rechtswege is bepaald door wie hij wordt vertegenwoordigd, en in situaties waarin de schuldenaar een ander, met name een advocaat, heeft gemachtigd hem in de specifieke gerechtelijke procedure te vertegenwoordigen."

4 Artikel 1 van die verordening, met het opschrift „Doel", is als volgt verwoord:

„Deze verordening heeft ten doel om door de vastlegging van minimumnormen een Europese executoriale titel voor niet-betwiste schuldvorderingen in het leven te roepen ten behoeve van het vrije verkeer van beslissingen, gerechtelijke schikkingen en authentieke akten in alle lidstaten zonder dat in de lidstaat van tenuitvoerlegging een intermediaire procedure hoeft te worden ingeleid voorafgaand aan de erkenning en tenuitvoerlegging."

5 Artikel 3 van die verordening, met als opschrift „Als Europese executoriale titel te waarmerken executoriale titels", bepaalt in lid 1 ervan:

„Deze verordening is van toepassing op beslissingen, gerechtelijke schikkingen en authentieke akten inzake niet-betwiste schuldvorderingen.

Een schuldvordering wordt als niet-betwist beschouwd indien:

a) de schuldenaar uitdrukkelijk met de schuldvordering heeft ingestemd door het bestaan van de schuld te erkennen door middel van een schikking die door een gerecht is goedgekeurd of die in de loop van de gerechtelijke procedure voor een gerecht is getroffen; of

b) de schuldenaar zich niet, overeenkomstig de toepasselijke vormvoorschriften volgens het recht van de lidstaat van oorsprong, in de loop van de gerechtelijke procedure tegen de schuldvordering heeft verweerd; of

c) de schuldenaar tijdens de terechtzitting over de schuldvordering niet is verschenen of was vertegenwoordigd, nadat hij die schuldvordering in de loop van de procedure aanvankelijk had betwist, op voorwaarde dat deze handelwijze volgens het recht van de lidstaat van oorsprong gelijkstaat met een stilzwijgende erkenning van de schuldvordering of van de door de schuldeiser beweerde feiten; of

d) de schuldenaar bij authentieke akte uitdrukkelijk de schuldvordering heeft erkend."

6 Artikel 6 van die verordening, met als opschrift „Voorwaarden voor waarmerking als Europese executoriale titel", bepaalt in lid 1:

„Een in een lidstaat gegeven beslissing inzake een niet-betwiste schuldvordering wordt, op te eniger tijd aan het gerecht van oorsprong gedaan verzoek, als Europese executoriale titel gewaarmerkt, indien:

a) de beslissing in de lidstaat van oorsprong uitvoerbaar is; en

b) de beslissing niet strijdig is met de bevoegdheidsregels van de afdelingen 3 en 6 van hoofdstuk II van verordening (EG) nr. 44/2001 [van de Raad van 22 december 2000 betreffende de rechterlijke bevoegdheid, de erkenning en de tenuitvoerlegging van beslissingen in burgerlijke en handelszaken (PB 2001, L 12, blz. 1)]; en

c) de gerechtelijke procedure in de lidstaat van oorsprong aan de in hoofdstuk III gestelde vereisten voldeed, wanneer het gaat om een niet-betwiste schuld in de zin van artikel 3, lid 1, onder b) of c) [...]".

7 In hoofdstuk III van verordening nr. 805/2004, waartoe de artikelen 12 tot en met 19 behoren, zijn minimumnormen voor procedures betreffende niet-betwiste schuldvorderingen vastgelegd. Deze normen, die dienen ter vrijwaring van de rechten van de verdediging van de schuldenaar, zien niet alleen op de wijze van betekening of kennisgeving van het gedinginleidend stuk en andere akten, maar ook op de informatieve inhoud van een dergelijk stuk, waarbij de schuldenaar moet worden ingelicht over de schuldvordering en over de ter betwisting ervan te volgen procedure.

8 Artikel 12 van die verordening, met als opschrift „Toepassingsgebied van de minimumnormen", bepaalt in lid 1 ervan:

„Een beslissing inzake een schuldvordering die onbetwist is in de zin van artikel 3, lid 1, onder b) of c), kan alleen als Europese executoriale titel worden gewaarmerkt indien de gerechtelijke procedure in de lidstaat van oorsprong aan de in dit hoofdstuk vastgestelde vormvoorschriften voldeed."

9 Artikel 14 van die verordening, met als opschrift „Betekening of kennisgeving zonder bewijs van ontvangst door de schuldenaar", luidt:

„1. Betekening of kennisgeving van het stuk dat het geding inleidt, van een gelijkwaardig stuk en van enigerlei dagvaarding voor een terechtzitting aan de schuldenaar kan ook zijn geschied op een van de hierna vermelde wijzen:

[...]

2. Voor de toepassing van deze verordening is betekening of kennisgeving overeenkomstig lid 1 niet toegestaan indien het adres van de schuldenaar niet met zekerheid bekend is.

[...]"

10 Artikel 15 van die verordening, met als opschrift „Betekening of kennisgeving aan vertegenwoordigers van de schuldenaar", luidt:

„Betekening of kennisgeving overeenkomstig de artikelen 13 of 14 mag ook zijn geschied aan een vertegenwoordiger van de schuldenaar."

11 Artikel 27 van verordening nr. 805/2004, met als opschrift „Verhouding tot verordening (EG) nr. 44/2001", bepaalt het volgende:

„Deze verordening laat de mogelijkheid onverlet om een beslissing, een gerechtelijke schikking of een authentieke akte inzake een niet-betwiste schuldvordering te laten erkennen en ten uitvoer te laten leggen overeenkomstig verordening (EG) nr. 44/2001."

Tsjechisch recht

12 § 29, lid 3, van zákon č. 99/1963 Sb., Občanský soudní řád (wet nr. 99/1963 houdende het wetboek van burgerlijke rechtsvordering; hierna: „wetboek van burgerlijke rechtsvordering") is als volgt verwoord:

„Indien de kamerpresident geen andere maatregelen neemt, kan hij voor een partij die geen bekende woonplaats heeft, aan wie de kennisgeving op een bekend adres in het buitenland niet mogelijk was, die geestesziek is of die om andere medische redenen niet louter tijdelijk niet aan de procedure kan deelnemen, of die zich niet begrijpelijk kan uitdrukken, een mandataris aanduiden."

13 Volgens § 353, lid 1, van het wetboek van burgerlijke rechtsvordering moet de rechter op verzoek van een persoon die op grond van een beslissing, gerechtelijke schikking of openbare akte die voldoet aan de voorwaarden voor waarmerking als Europese executoriale titel of als gedeeltelijke Europese executoriale titel daartoe gerechtigd is, die beslissing, schikking of openbare akte als Europese executoriale titel waarmerken onder de voorwaarden die zijn neergelegd in verordening nr. 805/2004. Indien niet aan de voorwaarden voor waarmerking is voldaan, kan de rechter niet waarmerken en moet hij de gerechtigde persoon schriftelijk in kennis stellen van zijn beslissing en de motivering ervan.

Hoofdgeding en prejudiciële vraag

14 Met haar bij de Okresní soud v Českých Budějovicích (rechter voor het district České Budějovice, Tsjechië) ingediend verzoekschrift heeft RD van SC de betaling gevorderd van een bedrag van 6 600 Tsjechische kroon (CZK) (ongeveer 250 EUR), te vermeerderen met vertragingsrente, op grond van het feit dat deze laatste krachtens een huurovereenkomst van 23 juli 2008 – die sinds 1 augustus 2008 in werking was – het gebruik genoot van een appartement te České Budějovice en zich in de overeenkomst ertoe had verbonden een huurprijs te betalen van 5 600 CZK en een voorschot op kosten van 1 000 CZK, zijnde een totaalbedrag van 6 600 CZK per maand. Op 28 september 2008 heeft SC een schuldverklaring opgesteld en zich ertoe verbonden haar schuld tegen 30 september 2008 te betalen, wat zij uiteindelijk niet heeft gedaan.

15 Omdat de verwijzende rechter er ondanks zijn onderzoek niet in was geslaagd het adres van SC te achterhalen, is er een mandataris aangeduid om haar te vertegenwoordigen.

16 SC was niet opgedaagd in de loop van de procedure en ook de aangeduide mandataris was afwezig gebleven tijdens de terechtzitting waarvoor hij was opgeroepen. Aangezien RD ter terechtzitting bewijzen had kunnen overleggen, werd haar verzoekschrift ingewilligd. Daar het adres van SC niet bekend was, werd de eindbeslissing alleen aan de mandataris betekend.

17 Op 14 oktober 2016 heeft RD de verwijzende rechter verzocht om die beslissing onherroepelijk en uitvoerbaar te verklaren en overeenkomstig § 353, lid 1, van het wetboek van burgerlijke rechtsvordering en verordening nr. 805/2004 als Europese executoriale titel te waarmerken.

18 Bij brief van 3 november 2016 heeft de verwijzende rechter RD ervan in kennis gesteld dat niet was voldaan aan de voorwaarden voor de afgifte van dat bewijs van waarmerking en daarbij benadrukt dat een schuldvordering enkel dan als niet-betwist wordt beschouwd wanneer de schuldenaar uitdrukkelijk met de schuldvordering heeft ingestemd, zich niet overeenkomstig de vormvoorschriften van de betrokken lidstaat in de loop van de gerechtelijke procedure tegen de schuldvordering heeft verweerd, of tijdens de terechtzitting over die schuldvordering afwezig is gebleven voor zover deze handelwijze volgens het recht van die lidstaat met een stilzwijgende erkenning van de schuldvordering of van de door de schuldeiser aangevoerde feiten gelijkstaat.

19 Daarop heeft RD bij de Ústavní soud (grondwettelijk hof, Tsjechië) beroep ingesteld waarmee zij in essentie aanvoert dat de verwijzende rechter het Hof van Justitie van de Europese Unie niet heeft verzocht om een prejudiciële beslissing krachtens artikel 267 VWEU, met name over de vraag of een beslissing die de rechter geeft na de bewijsverkrijging zonder dat de verwerende partij een verweer heeft geformuleerd of feitelijke punten van bezwaar kenbaar heeft gemaakt als niet-betwist kan worden beschouwd. RD heeft in dat verband verwezen naar punt 41 van het arrest van het Hof van 16 juni 2016, Pebros Servizi (C-511/14, EU:C:2016:448), volgens hetwelk in het licht van overweging 6 van verordening nr. 805/2004 een schuldvordering als „niet-betwist" in de zin van artikel 3, lid 1, tweede alinea, onder b), van verordening nr. 805/2004 kan worden beschouwd wanneer de schuldenaar geen enkele handeling stelt om die schuldvordering te betwisten door geen gevolg te verlenen aan het verzoek van het gerecht om schriftelijk het voornemen kenbaar te maken zich in de zaak te verweren of door bij de terechtzitting verstek te laten gaan.

20 Bij beslissing van 26 september 2017 heeft de Ústavní soud de niet-waarmerking als Europese executoriale titel van de in het hoofdgeding aan de orde zijnde beslissing, zonder het Hof ter zake om een prejudiciële vraag te verzoeken, ongrondwettelijk verklaard.

21 Aangezien de verwijzende rechter thans twijfel heeft over de vraag of de schuldvordering aan de orde in het hoofdgeding als niet-betwist kan worden beschouwd en daar de door hem te geven beslissing volgens het nationale recht niet vatbaar is voor hoger beroep, acht hij zich verplicht het Hof om een prejudiciële beslissing te verzoeken.

22 In die omstandigheden heeft de Okresní soud v Českých Budějovicích de behandeling van de zaak geschorst en het Hof verzocht om een prejudiciële beslissing over de volgende vraag:

„Moet artikel 3, lid 1, tweede alinea, onder b), van verordening (EG) nr. 805/2004 aldus worden uitgelegd dat een schuldvordering waarover een beslissing is gegeven na de bewijsverkrijging, als niet-betwist kan worden beschouwd wanneer noch verweerster, die haar schuld had erkend vóór de start van de procedure, noch haar mandataris heeft deelgenomen aan de gerechtelijke procedure of enig punt van bezwaar heeft opgeworpen in de loop van de procedure?"

Beantwoording van de prejudiciële vraag

23 De verwijzende rechter wenst met zijn vraag in wezen te vernemen of verordening nr. 805/2004 aldus dient te worden uitgelegd dat een rechter, ingeval hij onmogelijk het adres van de verwerende partij kan achterhalen, een gerechtelijke beslissing betreffende een schuldvordering die is gegeven na een terechtzitting waarop noch de verwerende partij noch de met het oog op de procedure aangeduide mandataris aanwezig was, als Europese executoriale titel kan waarmerken.

24 Zoals blijkt uit artikel 12 van verordening nr. 805/2004 is de mogelijkheid om een gerechtelijke beslissing als Europese executoriale titel te waarmerken, onderworpen aan twee cumulatieve voorwaarden. Ten eerste dient die beslissing betrekking te hebben op een „niet-betwiste" schuldvordering in de zin van artikel 3, lid 1, tweede alinea, onder b) of c), van die verordening. Daaronder valt de omstandigheid waarin in de loop van de gerechtelijke procedure geen sprake is van enig verweer tegen de schuldvordering en die waarin de schuldvordering stilzwijgend wordt erkend door op de terechtzitting over die schuldvordering niet aanwezig te zijn of zich niet te laten vertegenwoordigen. Ten tweede dient de gerechtelijke procedure waarin de betrokken beslissing is gegeven, te hebben voldaan aan de in hoofdstuk III van die verordening vastgestelde procedurele minimumnormen.

25 Die minimumnormen hebben overeenkomstig overweging 12 van die verordening tot doel te waarborgen dat de schuldenaar zo tijdig en op zodanige wijze als met het oog op zijn verdediging nodig is in kennis wordt gesteld van de tegen hem ingestelde vordering, van de vereisten voor zijn actieve betrokkenheid bij de procedure om de vordering te betwisten, en van de gevolgen indien hij zich afzijdig houdt. In het bijzondere geval waarin een beslissing bij verstek in de zin van artikel 3, lid 1, tweede alinea, onder b), van verordening nr. 805/2004 is gegeven, beogen deze procedurele minimumnormen te verzekeren dat toereikende waarborgen voor de eerbiediging van de rechten van de verdediging bestaan (arrest van 16 juni 2016, Pebros Servizi, C-511/14, EU:C:2016:448, punt 44).

26 Het Hof heeft verklaard dat in het licht van artikel 14, lid 2, van verordening nr. 805/2004 en de doelstellingen en de opbouw van die verordening een verstekvonnis dat is gewezen in een geval waarin de woonplaats van de verwerende partij niet kan worden bepaald, niet als Europese executoriale titel kan worden gewaarmerkt (arrest van 15 maart 2012, G, C-292/10, EU:C:2012:142, punt 64).

27 Die conclusie blijft geldig, ook al heeft de verwijzende rechter met het oog op de procedure een mandataris aangeduid omdat hij het adres van SC niet kon achterhalen.

28 Het is weliswaar juist dat artikel 15 van een mandataris bepaalt dat naast de in artikel 14 vastgestelde mogelijkheden van betekening of kennisgeving het ook mogelijk is te betekenen of kennis te geven aan een vertegenwoordiger van de schuldenaar, maar daarbij moet

erop worden gewezen dat een mandataris als degene die volgens de in het hoofdgeding aan de orde zijnde nationale regeling is aangeduid, niet met een „vertegenwoordiger van de schuldenaar” in de zin van dat artikel 15 kan worden gelijkgesteld. Gelezen in samenhang met overweging 16 van die verordening ziet die bepaling immers alleen op situaties waarin de schuldenaar ofwel om juridische redenen objectief gezien ervan wordt weerhouden zichzelf in rechte te vertegenwoordigen ofwel daartoe vrijwillig een vertegenwoordiger heeft aangeduid. In de zaak waarover het gaat in het hoofdgeding staat evenwel niet vast dat sprake is van een van die omstandigheden.

29 Aangezien de Uniewetgever het gebruik van de Europese executoriale titel als aanvullend en facultatief instrument voor de tenuitvoerlegging met name aan de voorwaarde heeft onderworpen dat het adres van de schuldenaar met zekerheid bekend is – welke voorwaarde in een situatie als die in het hoofdgeding niet is vervuld – hoeft in dit geval niet te worden nagegaan of – gelet met name op de overwegingen 5 en 6 van verordening nr. 805/2004 – de schuldvordering die aan de orde is in het hoofdgeding als niet-betwist kan worden beschouwd gezien het feit dat noch SC noch haar door de verwijzende rechter aangeduide mandataris aan de procedure heeft deelgenomen, ter terechtzitting aanwezig was of de aard of het bedrag van die schuldvordering heeft betwist.

30 Uit één en ander volgt dat op de aan het Hof voorgelegde vraag dient te worden geantwoord dat verordening nr. 805/2004 aldus moet worden uitgelegd dat een rechter, ingeval hij onmogelijk het adres van de verwerende partij kan achterhalen, een gerechtelijke beslissing betreffende een schuldvordering die is gegeven na een terechtzitting waarop noch de verwerende partij noch de met het oog op procedure aangeduide mandataris aanwezig was, niet als Europese executoriale titel kan waarmerken.

Kosten

31 Ten aanzien van de partijen in het hoofdgeding is de procedure als een aldaar gerezen incident te beschouwen, zodat de verwijzende rechter over de kosten heeft te beslissen. De door anderen wegens indiening van hun opmerkingen bij het Hof gemaakte kosten komen niet voor vergoeding in aanmerking.

Het Hof (Zesde kamer) verklaart voor recht:

Verordening (EG) nr. 805/2004 van het Europees Parlement en de Raad van 21 april 2004 tot invoering van een Europese executoriale titel voor niet-betwiste schuldvorderingen dient aldus te worden uitgelegd dat een rechter, ingeval hij onmogelijk het adres van de verwerende partij kan achterhalen, een gerechtelijke beslissing betreffende een schuldvordering die is gegeven na een terechtzitting waarop noch de verwerende partij noch de met het oog op de procedure aangeduide mandataris aanwezig was, niet als Europese executoriale titel kan waarmerken.

ondertekeningen

---

* Procestaal: Tsjechisch.

Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights

A A N T E K E N E N

Minister van Justitie en Veiligheid
namens de Nederlandse Staat gemachtigd
D. Yesilgöz-Zegerius
Postbus: 20301
2500EH, DEN HAAG

Mierlo,11januari 2022
betreft: ter uwer informatie

Zijne Excellentie Yesilgöz-Zegerius,

Samengevat in het kort.

De Staat der Nederlanden heeft alleen de executoriale titel boven de notariële akte en dat die door de notaris als grosse is afgegeven betwist met een kort geding door een gerechtsdeurwaarder destijds in 2008. De inhoud van de notariële akte in afschrift is verder niet betwist.

De stichting heeft voorhands aanwijzingen in het dossier aangetroffen die inhoudelijke behandeling van betwisting thans nog onmogelijk kunnen maken wegens misbruik van procesrecht door de Staat der Nederlanden. De onafhankelijkheid van nationale rechters valt onder de werkingssfeer van het EU recht en daarom onder de controle van het EU-Hof.

Toegang tot het recht**:** Handvest van de grondrechten, artikel 47 (recht op een doeltreffende voorziening in rechte) Handvest van de grondrechten, artikel 51 (toepassingsgebied) Handvest van de grondrechten, artikel 52, lid 3 (reikwijdte en uitlegging van de gewaarborgde rechten en beginselen) Verdrag betreffende de Europese Unie (VEU), artikel 4, lid 3 VEU, artikel 19.

Het feit dat de notaris de executoriale titel boven de authentieke akte niet in dit geval mocht plaatsen en de akte als grosse uitgeven is eerder in 2008 succesvol betwist. De inhoud van de authentieke akte met aanhechtingen is echter toen onbetwist gebleven. Op grond van artikel 149 Rv moet de rechter dan ook heden uitgaan van de juistheid van de letterlijke tekst in de authentieke rectificatie akte voor zolang niet is betwist.

Gezien de verklaring onder ede in de notariële akte kan niet worden uitgegaan van een democratie, maar is sprake van een schijndemocratie. Er zal eerst een integraal parlementair openbaar onderzoek moeten geschieden naar de toestand van de rechtsstaat en de democratie, in combinatie met het rechtssysteem met horen van alle getuigen onder ede.

Stilzwijgende erkenning door de Staat der Nederlanden van de verdere inhoud van de rectificatie notariële akte van dd. 21 juni 2007, kan uitmonden in een stilzwijgende toestemming verstek laten gaan.

-volgblad

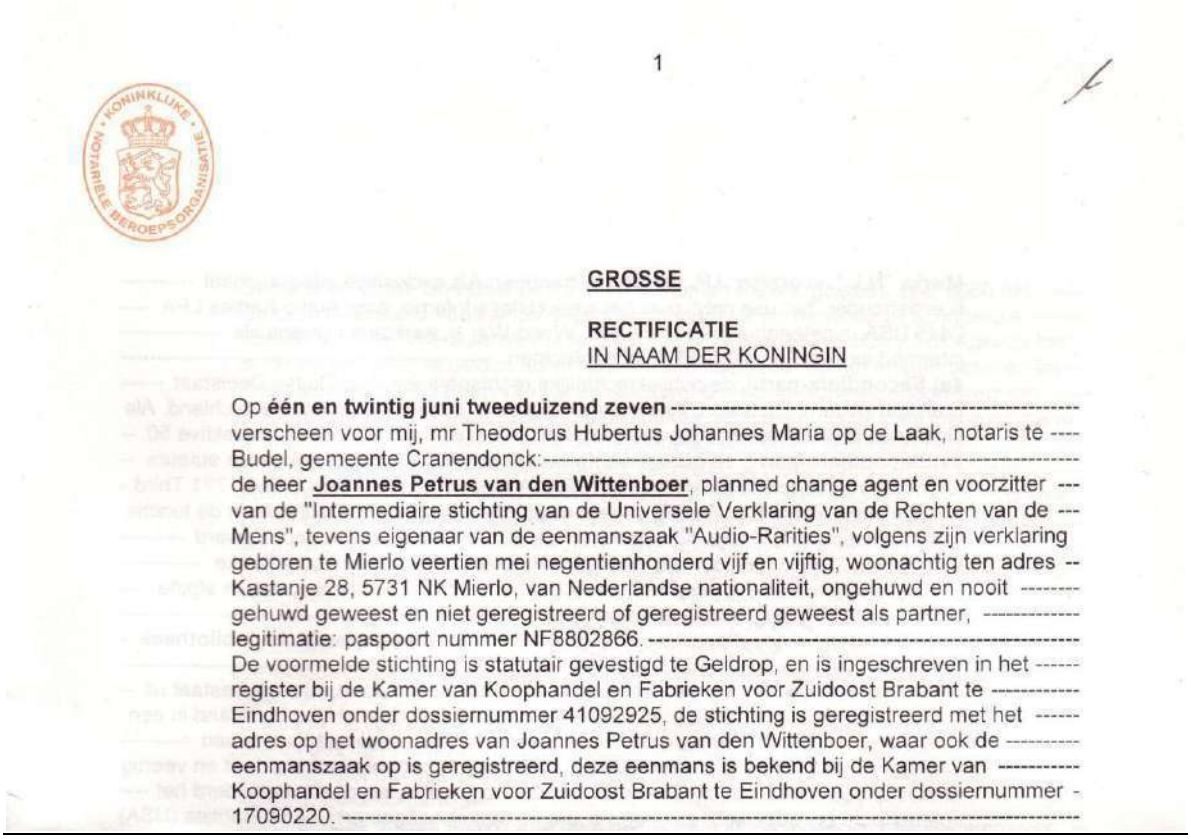

1

GROSSE

RECTIFICATIE
IN NAAM DER KONINGIN

Op **één en twintig juni tweeduizend zeven** ----------
verscheen voor mij, mr Theodorus Hubertus Johannes Maria op de Laak, notaris te ----
Budel, gemeente Cranendonck:----------
de heer **Joannes Petrus van den Wittenboer**, planned change agent en voorzitter ---
van de "Intermediaire stichting van de Universele Verklaring van de Rechten van de ---
Mens", tevens eigenaar van de eenmanszaak "Audio-Rarities", volgens zijn verklaring
geboren te Mierlo veertien mei negentienhonderd vijf en vijftig, woonachtig ten adres --
Kastanje 28, 5731 NK Mierlo, van Nederlandse nationaliteit, ongehuwd en nooit --------
gehuwd geweest en niet geregistreerd of geregistreerd geweest als partner, ----------
legitimatie: paspoort nummer NF8802866. ----------
De voormelde stichting is statutair gevestigd te Geldrop, en is ingeschreven in het ------
register bij de Kamer van Koophandel en Fabrieken voor Zuidoost Brabant te ----------
Eindhoven onder dossiernummer 41092925, de stichting is geregistreerd met het ------
adres op het woonadres van Joannes Petrus van den Wittenboer, waar ook de ----------
eenmanszaak op is geregistreerd, deze eenmans is bekend bij de Kamer van ----------
Koophandel en Fabrieken voor Zuidoost Brabant te Eindhoven onder dossiernummer -
17090220. ----------

afdruk / kopie kop van de voor eerste grosse acht oktober 2007 van notariële akte “In Naam der Koningin” dd, 21 juni 2007. Deze grosse v authentieke akte komt **geen** executoriale kracht toe, omdat dit door de notaris niet is toegestaan, (vonnis Kort geding rechtbank Den Haag 2008, Rb. Den Haag (Vzr.) 21 februari 2008 KG 07/13. (ECLI:NL:RBSGR:2008:1420).

AFSCHRIFT

RECTIFICATIE

Op **één en twintig juni tweeduizend zeven** ----------
verscheen voor mij, mr Theodorus Hubertus Johannes Maria op de Laak, notaris te ----
Budel, gemeente Cranendonck:----------
de heer **Joannes Petrus van den Wittenboer**, planned change agent en voorzitter ---
van de "Intermediaire stichting van de Universele Verklaring van de Rechten van de ---
Mens", tevens eigenaar van de eenmanszaak "Audio-Rarities", volgens zijn verklaring
geboren te Mierlo veertien mei negentienhonderd vijf en vijftig, woonachtig ten adres --
Kastanje 28, 5731 NK Mierlo, van Nederlandse nationaliteit, ongehuwd en nooit --------
gehuwd geweest en niet geregistreerd of geregistreerd geweest als partner, ----------
legitimatie: paspoort nummer NF8802866. ----------
De voormelde stichting is statutair gevestigd te Geldrop, en is ingeschreven in het ------
register bij de Kamer van Koophandel en Fabrieken voor Zuidoost Brabant te ----------
Eindhoven onder dossiernummer 41092925, de stichting is geregistreerd met het ------
adres op het woonadres van Joannes Petrus van den Wittenboer, waar ook de ----------
eenmanszaak op is geregistreerd, deze eenmans is bekend bij de Kamer van ----------
Koophandel en Fabrieken voor Zuidoost Brabant te Eindhoven onder dossiernummer -
17090220. ----------

afbeelding / afdruk kop authentieke rectificatie akte afschrift dd, 21 juni 2007

Inleiding.

In 1998 zijn dezerzijds ten ministerie van economische zaken in Den Haag besproken, de hoofdpunten en doelstellingen rond het juist gebruik van en met de Compact disc Hitler's Inferno,(rubriek 1b, aanhechtingen bij de notariële rectificatie akte). Daarbij is destijds het gerechtvaardigde vertrouwen gewekt dat een rechtsgeldige betrouwbare rechtsverhouding werd aangegaan die nadien tevens is bevestigd met een brief en ondertekend. Alsmede of dientengevolge het met zich brengt dat de Nederlandse Staat dit gerechtvaardigde vertrouwen gestand moet doen als een betrouwbaar partner in het waarschuwen tegen fascisme en het doorgeven van de doelstelling bekendheid te geven aan de informatie rond de les van gisteren (getuigenis als les voor de toekomst).Hierbij vallen bepaalde handelingen en /of nalaten cq gedrag buiten het raamwerk van "fair use" bij dit project. Te vermelden: misbruik van….. gedachtengoed,negativisme,obsceniteit,obscurantisme,gebaren,uitdrukkingen,emblemen, geschiedvervalsing etc.

"Fair Use" (a) uitsluitend voor bepaalde gespecificeerde activiteiten de Wetstechnische informatie rond verweesde werken daarbij in acht genomen.; (b) uitsluitend indien dergelijke activiteiten niet strijdig zijn met de exploitatie van het auteursrechtelijk beschermde werk; en (c) uitsluitend indien dergelijke activiteiten geen onredelijk nadeel toebrengen aan de legitieme belangen van de auteur en of diens werk. Op deze manier hebben de meeste landen wetten inzake "fair use" of "fair dealing" vastgesteld die bepaalde gespecificeerde activiteiten toestaan o.a.: persoonlijk onderzoek en studie; onderwijs; bibliotheken.

Betreft: Hitlersnorren, hakenkruizen en andere nazi-symbolen.

Joan de Wijkerslooth de Weerdesteijn, Voorzitter van het College van Procureurs-generaal in de uitzending van "Twee Vandaag TV" 26 november 2003
https://archive.org/details/DeWijkersloothTweeVandaag

International Network for Hate Studies INHS, Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights, '*Hate Crime2014 NL*' (2014), (Dutch language)

https://archive.org/details/InternationalNetworkForHateStudies_201506

Het bewust toestaan van haatmisdaden: Langer wachten met adequaat optreden, hoe groter de risico's dat dit tevens aanzet tot kopieergedrag en uiteindelijk kan uitmonden in schelden, dreigen of geweld. Ook bestaat de kans dat de maatschappij dergelijk grensoverschrijdend gedrag straks als normaal gedrag en maatschappelijk acceptabel gaat zien. Het ongunstig beoordelen en neerhalen van de stichting met Audio-Rarities om bekendheid te geven aan de informatie rond de cd "Hitler's Inferno" –de les van gisteren (getuigenis als les voor de toekomst) door de Staat der Nederlanden. Decennialang respectloos en niet geïnteresseerd zijn behandeld door de diverse niveaus van de overheid van hoog tot laag met enkele uitzonderingen daargelaten.De stichting met Audio-Rarities wordt bewust geweerd,(ostracisme). De diverse instanties binnen de nederlandse overheid die de stichting zouden moeten beschermen, deden precies het tegenovergestelde: doorzeefd met vriendjespolitiek en een banencarrousel voor falende politici. Ook blijkt sprake van een rouleersysteem waar bewindslieden van post verwisselen en zelfs terug konden keren op de oude functie nadat voorheen ernstig falen was gebleken. Mijn casus laat zien hoe disfunctioneel het systeem in Nederland is… systeembreed.

Het Duitse volkslied staat ook ter discussie.

Stelplicht.

Voor de toewijsbaarheid van de vordering ligt de stelplicht en bewijslast bij de Staat der Nederlanden om de onjuistheid van de notariële akte te bewijzen met tevens nog een onderbouwingsplicht. De Nederlandse Staat heeft ruim voldoende gelegenheid gehad adequaat het dossier te bestuderen en Zich terdege laten informeren bij de notariële specialisten van de landsadvocaat. De stelplicht met bewijslast ligt dus niet bij de stichting en Audio-Rarities. Wanneer de Staat der Nederlanden de vordering niet (gemotiveerd) betwist, niet van voornemens danwel het de Staat rechtens verboden is alsnog te betwisten; op grond van artikel 149 Rv moet de rechter dan uitgaan van de juistheid van de aan de vordering ten grondslag gelegde feiten in de authentieke akte en zal dus de rechter de vordering moeten toewijzen. Betreft rectificatie akte notarieel dd, 21 juni 2007 die is uitgegeven voor Eerste Grosse op acht oktober tweeduizend zeven door mr Theodorus Hubertus Johannes Maria op de Laak,notaris te Budel,gemeente Cranendonck, waarvan een afgifte is verboden door de voorzieningenrechter van de rechtbank te Den Haag in 2008.Dat mag de notaris niet die titel “in naam der Koningin” aan het hoofd van de akte plaatsen,dat kan alleen -in dit geval- door een rechter,(brief van 2 januari 2020 door IFUD of Human Rights aan Minister F.B.J. Grapperhaus van Justitie en Veiligheid).

Antisemitismebestrijding.

Vergaderjaar 2020–2021) 20 454 Nr. 170
kst-20454-170

Voortgangsrapportage uitvoering wetten oorlogsgetroffenen
BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN VOLKSGEZONDHEID, WELZIJN EN SPORT

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal Den Haag, 12 april 2021.

Op 27 januari 2020 is met een grote internationale bijeenkomst in Auschwitz-Birkenau herdacht dat 75 jaar geleden het vernietigingskamp van nazi-Duitsland aldaar werd bevrijd. Namens Nederland zijn Koning Willem-Alexander en Minister-President Mark Rutte bij deze herdenking geweest.

De aanpak van online antisemitisme ligt bij het Ministerie van Justitie en Veiligheid. Voor het werkterrein van de Minister van J enV is in het voorjaar van 2021 bovendien een Nationaal Coördinator Antisemitismebestrijding aangesteld, die een signalerende en adviserende functie vervult. Voor de uitvoering van deze aanbeveling is verwezen naar het project dat het Centrum Informatie en Documentatie Israël (CIDI) uitvoert. Dit project wordt gefinancierd vanuit de € 3 miljoen die het Ministerie van J enV ter beschikking stelt voor de bestrijding van antisemitisme, de monitoring van online antisemitisme en Holocaustontkenning. Het CIDI heeft aangegeven daarbij gebruik te willen maken van de beschikbare expertise van de IHRA.

Nederland op de vingers getikt door Brussel strafbaarstelling ontkenning Holocaust.

AH 3996 2021Z11968
Verwijs: Antwoord van minister Grapperhaus (Justitie en Veiligheid) (ontvangen 13 september 2021) Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2020-2021, nr. 3631

Beledigende vormen van bijvoorbeeld Holocaustontkenning, zoals bedoeld in artikel 1 van het kaderbesluit racisme, zijn strafbaar in Nederland op grond van artikel 137c van het Wetboek van Strafrecht. Dit wordt bevestigd door rechtspraak van de Hoge Raad (zie o.a. Hoge Raad 10 september 1985, NJ 1986/164, Hoge Raad 25 november 1997, NJ 1998/261 en Hoge Raad 27 maart 2012, NJ 2012/220).

IHRA.

Antisemitische daden vormen een misdaad wanneer dit zo wordt gedefinieerd in de wet. Zo is de ontkenning van de Holocaust of de verspreiding van antisemitisch materiaal strafbaar.

“Handbook for the practical use of the IHRA Working Definition of Antisemitism”

European Commission in cooperation with IHRA.

Naziherdenking Ysselsteyn.

https://archive.org/details/naziherdenking-ysselsteyn

Europees Parlement.

LEGISLATIVE TRAIN 11.2021
6 A NEW PUSH FOR EUROPEAN DEMOCRACY
PROPOSALS TO EXTEND THE LIST OF EU CRIMES TO ALL FORMS OF HATE CRIME AND HATE SPEECH

Op 16 september 2020 kondigde de voorzitter van de Europese Commissie von der Leyen in haar State of the Union-toespraak op de Europees Parlement en in de begeleidende intentieverklaring een nieuw initiatief om de lijst van EU-misdrijven uit te breiden tot alle vormen van haat misdaad en haatzaaiende uitlatingen - hetzij vanwege ras, religie, geslacht of seksualiteit. Het werd later genoemd in het werk van de Commissie Programma 2021 en in februari 2021 heeft de Commissie een routekaart over het initiatief gepubliceerd, gepland voor het vierde kwartaal van 2021.

Deurwaarder.

De deurwaarder heeft zich destijds in 2008 tot de voorzieningenrechter gewend omdat ten aanzien van de executie van de notariële akte bezwaren zijn gerezen. De notariële grosse van 21 juni 2007 is niet voor executie jegens de Staat vatbaar. Het zal de deurwaarder daarom worden verboden om deze te executeren,(Rb. Den Haag

(Vzr.) 21 februari 2008 KG 07/1314).

Het kort geding leent zich in wezen uitsluitend tot een onderzoek of de executiebevoegdheid misbruikt wordt en gaat niet over de inhoud van de notariële grosse en de onder ede verklaring. De Nederlandse Staat heeft de inhoud van notariële grosse niet betwist,het is alleen de notaris verboden daar een grosse van uit te geven. Verwijs naar de brief van 2 januari 2020 die door de stichting verzonden is hierover aan Minister van Justitie en Veiligheid mr. F.B.J Grapperhaus. De notariële akte in afschrift uitgegeven door de notaris de

inhoud blijft “letterlijk”vast zolang niet betwist in een normaal civiel proces met alle middelen. Zolang het afschrift van de akte onbetwist gelaten, is de CAO-maatstaf van toepassing.De CAO-maatstaf is de zuiver taalkundige uitleg van de authentieke akte. Reden daarvan is dat er derden zijn betrokken zoals bijvoorbeeld de belastingdienst, die erop moeten kunnen vertrouwen dat hetgeen in de akte is vermeld ook juist is. CAO-norm is derdenbescherming, eenvormige uitleg cq zekerheid,(jurisprudentie HR).

Gelet op het vonnis door de rechtbank te Den Haag,(Rb. Den Haag (Vzr.) 21 februari 2008 KG 07/13 14),dit betekent dat de stichting niet bevoegd is om op grond van de grosse van een notariële akte van 21 juni 2007 de executiemaatregelen jegens de Nederlandse Staat te treffen.Dat kan alleen met toestemming van de Staat, in geval van vrijwilligheid van partijen, door een notariële – door partijen ondertekende – akte. De wetgever stelt uitdrukkelijk zware eisen aan het verkrijgen van een executoriale titel. De tenuitvoerlegging van een executoriale titel heeft een dwingend karakter en dient om die reden –in dit geval- vooraf te worden gegaan door tussenkomst van de rechter. Art. 157 lid 2 Rv bepaalt dat in een akte opgenomen partijverklaringen (waaronder ook eenzijdige Verklaringen in dit geval) in beginsel dwingende bewijskracht hebben. ‘dwingend bewijs’ houdt in dat de rechter verplicht is de inhoud van bepaalde bewijsmiddelen als waar aan te nemen, of verplicht is de bewijskracht te erkennen die de wet aan bepaalde gegevens verbindt (art. 151 lid 2 Rv). Wel kan tegen dwingend bewijs in beginsel tegenbewijs worden geleverd, (art. 151 lid 2 Rv). Een notariële akte heeft dwingende bewijskracht op grond van de artikelen 151 lid 1 en 157 lid 2 Rv. Dit neemt niet weg dat in een notariële akte onjuistheden kunnen staan, bijvoorbeeld verschrijvingen of een onjuiste weergave in de inhoud bijvoorbeeld betreft de partijverklaring van J.P. van den Wittenboer namens de stichting. Tegen het afschrift van de notariële rectificatie akte van 21 juni 2007 kan tegenbewijs geleverd worden (artikel 151 Rv).

De brief afkomstig van de Tweede Kamer der Staten-Generaal dd, 14 september 2006, aangaande Hitler’s Inferno, en een brief verzonden destijds op 29 september 1997, door de Minister van Algemene Zaken Wim Kok berteft de CD Hitler’s Inferno; deze zullen als het standpunt van door de Staat der Nederlanden worden aanhouden inzake “Hitler’s Inferno” en zitten bij de aanhechtingen van de stukken bij de notariële akte in rubriek 7b: DvD-rom met diverse bestanden.

Compact disc.

De Nederlandse Staat blijkt met name onder de indruk van de CD “Hitler’s Inferno” met originele opnamen van toespraken en liederen uit Hitler-Duitsland.De Nederlandse Staat heeft bewondering voor de inspanningen door de stichting met Audio-Rarities om te waarschuwen tegen fascisme en onrecht. Leden van de Vaste Commissie van Justitie van de Tweede Kamer der Staten-Generaal kunnen individueel “Hitler’s Inferno” gebruiken bij behandeling van Wetsvoorstellen of vragen stellen aan de regering.

Hitler’s Inferno: de les van gisteren (getuigenis als les voor de toekomst).

https://archive.org/details/hitlers-inferno-audio-rarities

Recht tot betwisting.

Vooropgesteld dat ook de Staat der Nederlanden de vrijheid heeft Haar belangen aan de rechter voor te leggen, diens beslissing daarover te verkrijgen en desgewenst tegen die beslissing rechtsmiddelen aan te wenden, mede op grond van het in art. 6 EVRM verankerde beginsel van toegang tot de rechter. Uit de eisen van een goede procesorde vloeien niet alleen normen voort voor de wijze waarop partijen zich jegens elkaar dienen te gedragen, maar ook normen voor het handelen van partijen ten opzichte van de rechter, alsmede voor het handelen van de rechter ten opzichte van partijen. In beginsel kan elke vorm van (dreigend) onrechtmatig procederen behalve tot een schadevergoedingsactie ook tot een verbodsvordering leiden maar dat daaraan slechts met terughoudendheid grenzen worden gesteld. Die terughoudendheid strookt met het fundamentele karakter van het recht op toegang tot de rechter. Met de botte bijl inhakken op de notariële akte of lasterlijke beledigingen, misprijzingen en minachting inzake “Hitler’s Inferno”, de stichting kan en wenst absoluut niet deze kwalijke praktijken te tolereren bij het betwisten van het afschrift van de notariële akte.

Iemand het recht ontnemen te procederen blijft de uitzondering. “RIJKSUNIVERSITEIT GRONINGEN DE GOEDE PROCESORDE”

Een onderzoek naar de betekenis van de goede procesorde als normatief begrip in het burgerlijk procesrecht

PROEFSCHRIFT
ter verkrijging van het doctoraat in de Rechtsgeleerdheid aan de Rijksuniversiteit Groningen op gezag van de Rector Magnificus, dr. F. Zwarts, in het openbaar te verdedigen op donderdag 7 december 2006 om 14.45 uur door Vincent Cord Adriaan Lindijer geboren op 19 september 1976 te Benthuizen **Promotores:** Prof. mr. G.R. Rutgers / Prof. mr. H.E. Bröring. **Beoordelingscommissie:** Prof. mr. H.A. Groen / Prof. mr. C.J.M. Klaassen / Prof. mr. H.B. Krans / Prof. mr. H.J. Snijders.

Ondanks een terughoudendheid die strookt met het fundamentele karakter van het recht op toegang tot de rechter voor de Staat der Nederlanden zal de stichting aansturen op een procedeerverbod voor de Staat der Nederlanden. Dit behoeft een gedegen verhaal en dossier over feiten en omstandigheden waaruit voorhands zou kunnen blijken dat de Nederlandse Staat het recht (om te procederen bijvoorbeeld) misbruikt -die wel redelijk concreet gemaakt moet worden door de stichting- waarbij de civiele rechter moet worden benaderd. Die kan dan bepalen dat het recht om het afschrift van de notariële akte van 21 juni 2007 te betwisten, toch niet geldt. Dat is en blijft wel een uitzondering als misbruik van recht moet worden gesteld. Om een dergelijke toegang tot de rechter te ontnemen is dus vooral de onderbouwde stelling nodig dat de Nederlandse Staat het recht voorhands wil gaan misbruiken. (Parket bij de Hoge Raad misbruik van procesrecht ECLI:NL:PHR:2019:702).

Rechtspraak.

Rechtspraak is het, door middel van een geautoriseerde instantie, beslechten van geschillen. Het is hierbij belangrijk dat de instantie (de rechter) volledig onafhankelijk is. Daarnaast mag een rechter geen recht weigeren.Het is de taak van de overheid om zorg te dragen voor de rechtspraak**.** Het is hierbij belangrijk dat de rechter volledig onafhankelijk is. Deze onafhankelijkheid moet door een aantal factoren worden gewaarborgd.
Bij betwisting van het afschrift van een notariële akte onder ede dd. 21 juni 2007 door de

Nederlandse Staat, dient de rechter met zorg gekozen te worden en moet deze een goede kennis van de geschiedenis hebben en het belang van de geschiedenis als een les voor de toekomst onderschrijven en moet de rechter dit in zijn beleid ook uitdragen.De rechter dient zijn beleid zodanig uit te dragen dat de naam van Audio-Rarities, van de stichting en van betrokken derden (personen en bedrijven) inzake het project “Hitler’s Inferno” niet ten onrechte met nazisme of neonazisme in verband wordt gebracht of dat op enige andere wijze naamschade plaatsvindt. Verwijs naar onze brief van 28 april 2014, die de Minister van Algemene Zaken Mark Rutte via de landsadvocaat via onze stichting heeft ontvangen.
De vrees thans door de stichting dat de rechters bevooroordeeld zijn,kan naar subjectieve maatstaven gemeten worden, te verwijzen naar diverse jaarverslagen door deze stichting.
Rechtsgeldig staat letterlijk vast –zolang niet betwist- de verklaringen onder ede in de diverse notariële aktes met één afschrift van samenvattende de rectificatie akte, die van 21 juni 2007.
De beginselen van een goede procesorde zijn ervoor bedoeld dat het proces voor de op een eerlijke en rechtvaardige manier verloopt waarbij iedere partij in staat wordt gesteld om op een goede manier het proces te voeren.

Het beginsel van equality op arms gaat ervan uit dat zowel de verdediging als het de eiser met hetzelfde dossier en met dezelfde middelen strijden.

Ook het EHRM heeft benadrukt dat het recht op een eerlijk proces als bedoeld in artikel 6, eerste lid, van het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden(EVRM) onder andere omvat dat elke partij een redelijke kans of gelegenheid krijgt om hun zaak te bepleiten zonder dat er sprake is van een substantieel ongelijke positie ten opzichte van de wederpartij.”

<u>Rechtsstaat en democratie Nederland.</u>

Nederland is een rechtsstaat en een democratie.(dat wordt en is nimmer betwist door IFUD of Human Rights). Echter met de praktische uitwerking en uitvoering in het rechtssysteem en die rechtsstaat met democratie,en die uitvoering bleek flink mis.De onder ede verklaringen in notariële akte onder ede de diverse notariële aktes tegen de Staat der Nederlanden: in een samenvattende rectificatie akte notarieel van 21 juni 2007, is duidelijk op de **<u>uitwerking en uitvoering</u>** van het rechtssysteem en die rechtsstaat. Laat ik hier duidelijk over zijn,en daar wens ik mijn onder ede verklaring op standhouden. Ook het verslag over de rechtsstaat 2021 Landenhoofdstuk over Nederland door Europese Commissie Brussel, 20.7.2021 SWD(2021) 721 final, zal geen verandering in aanbrengen.

Op 25 februari 2021, heeft de Tweede Kamer conform de werkwijze van artikel 30 van haar Reglement van Orde via Mevr. Khadija Arib Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, besloten de Venetia-Commissie van de Raad van Europa advies to vragen over de rechtsstaat in Nederland, Venetia-Commissie van de Raad van Europa t.a.v. mw. Granata-Menghini.

Volgens het rapport van de commissie:

In dit opzicht gaat het handhaven van de rechtsstaat niet alleen om –volgens inzicht Venetië commissie- rapport van Strasbourg, 18 October 2021 Opinion No. 1031/2021 CDL-AD(2021)031 Or. Engl., om:instellingen en formele juridische waarborgen, maar ook over het in stand houden van een gunstig klimaat voor de rechtsstaat door de politieke en juridische cultuur binnen de samenleving. Dit vereist een politiek cultuur met een hoge mate van bewustzijn van de rechtsstaatgevolgen van politieke beslissingen en zelfbeheersing wanneer politiek gewenste maatregelen in strijd zijn met de rechtsstaat. Het vraagt ook om een rechtscultuur waarin de rechtsstaat wordt geaccepteerd als kader voor en beperking tot democratische besluiten en beleid.

Hier als ingelast te beschouwen een verwijzing naar de schriftelijke reactie van Tweede Kamer der Staten-Generaal aan de IFUD of Human Rights, Brief: 23 maart 2016, reactie op

de via de deurwaarder betekende stukken,Mw. K. Arib Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal.(dossiernr.:13600573 negen maart 2016, Van der Velde van Hal & Peers gerechtsdeurwaarders en incassobureau te Den Haag)

[lidstaat Nederland]

RULE of LAW
REPORT 2021
COUNTRY CHAPTER
ABSTRACTS , door Europese Commissie in 2021

Er zal eerst een integraal parlementair openbaar onderzoek moeten geschieden naar de toestand van de rechtsstaat en de democratie. IFUD of Human Rights is niet van voornemens afstand te doen van de onder ede verklaring akte notarieel dd. 21 juni 2007. De inhoud staat “letterlijk vast” (CAO-norm verwijs HR) en alle aanhechtingen aan de akte zitten er ook daadwerkelijk bij.De notaris is verboden om een grosse met executoriale titel af te geven over deze akte.

De CAO-norm is een puur taalkundige uitleg van de bepaling(en) van de notariële akte. Deze uitlegmethode gaat uit van de letterlijke bewoordingen van de akte. De CAO-norm schrijft dus geen grammaticale uitleg voor. Tegenbewijs dat de bedoeling van partijen anders is dan uit de bewoordingen in de akte volgt is echter wel mogelijk. HR 17 september 1993, ECLI:NL:HR:1993:ZC1059, NJ 1994/173 (*Gerritse/HAS*) en HR 24 september 1993, RvdW 1993/186 (*Hol/EIM*). Dit betreft uitleg van CAO’s en deze regel wordt daarom wel de CAO-norm genoemd.CAO-norm is door de Hoge Raad van toepassing geacht op overeenkomsten die de rechtspositie van derden bepalen. HR 17 september 1993, *NJ* 1994, 173 (CAO-arresten). HR 24 september 1993, *NJ* 1994, 174 (CAO-arresten). Hijma 2008, p. 348 en CAO arresten. (HR 20 februari 2004, HR:2004:AO1427, HR, 24 februari 2012, HR:2012:BU9889 en 25 november 2016, HR:2016:2687).

Niet betwiste schuldvorderingen en Europese Executoriale Titel (EET).

Het begrip "niet-betwiste schuldvorderingen" dient betrekking te hebben op alle situaties waarin een schuldeiser, gelet op het feit dat gebleken is dat de schuldenaar de aard of de omvang van een schuldvordering niet betwist, een gerechtelijke beslissing tegen deze schuldenaar heeft verkregen of een executoriale titel waarmee de schuldenaar uitdrukkelijk moet instemmen, in de vorm van een door een gerecht goedgekeurde schikking of een authentieke akte. Waarmerking van de notariële rectificatie akte als Europese executoriale titel zal afzonderlijk behandeld worden, nadat de stichting de door de Nederlandse rechter verklaarde executoriale titel heeft verkregen over de betreffende rectificatie akte. Het ontbreken van betwisting of niet ontvankelijk door de Nederlandse Staat, kan de vorm aannemen van verstek laten gaan bij de terechtzitting of van geen gevolg geven aan een verzoek van het gerecht om het voornemen kenbaar te maken zich in de zaak schriftelijk te verweren. In zijn conclusies van Tampere heeft de Europese Raad geoordeeld dat de toegang tot de tenuitvoerlegging in een andere lidstaat dan die waar de beslissing is gegeven, sneller en eenvoudiger dient te worden gemaakt, doordat de tussenmaatregelen die in de lidstaat van tenuitvoerlegging moeten worden genomen voordat de beslissing ten uitvoer kan worden gelegd, worden afgeschaft. Een beslissing die door het gerecht van oorsprong als Europese executoriale titel is gewaarmerkt, moet, wat de tenuitvoerlegging betreft, op dezelfde manier worden behandeld als een beslissing die in de lidstaat van tenuitvoerlegging is gegeven. Een gerechtelijke beslissing die in een van de Europese lidstaten is gewezen over een niet betwiste schuldvordering kan als Europese executoriale titel (EET) woeden gewaarmerkt. Een als EET gewaarmerkte beslissing kan, zonder dat daarvoor verdere procedures nodig zijn, in alle lidstaten van de Europese Unie ten uitvoer worden gelegd.

Holocaust Museum.

Steun aan het United States Holocaust Memorial Museum speelt een belangrijke rol in Haar missie om de blijvende relevantie van Holocaustherinnering en onderwijs in de constant veranderende wereld. Daarom heeft de stichting **negentig procent** van het bedrag in het afschrift van de notariële akte vermeld, geschonken aan “Planned Giving and Endowments” van het United States Holocaust Memorial Museum, Washington DC. De stichting mag uitgaan dat het museum een goede rentmeester is van de schenking na toewijzing van de claim door de rechter.

European Commission.

Strasbourg, 5.10.2021

COM(2021) 615 final COMMUNICATION FROM THE COMMISSION TO THE EUROPEAN PARLIAMENT, THE COUNCIL, THE EUROPEAN ECONOMIC AND SOCIAL COMMITTEE AND THE COMMITTEE OF THE REGIONS EU Strategy on Combating Antisemitism and Fostering Jewish Life (2021-2030).

Gedragscode haatzaaien.

Tijdens het Nederlandse voorzitterschap van de Raad van de Europese Unie in 2016 werd door de Europese Commissie, gezamenlijk met Facebook, Microsoft, Twitter en Google/YouTube een Gedragscode gepresenteerd om online hate speech tegen te gaan. De belangrijkste inspanningsverplichting die uit de Gedragscode voortvloeit betreft de afdoening en eventuele verwijdering van haatzaaiende uitingen na meldingen van gebruikers binnen 24 uur. Daarnaast bevat de Gedrags-code afspraken over monitoring van de afspraken.Nederland is al eerder op de vingers getikt over dit onderwerp, door de Europese Commissie tegen Racisme en Intolerantie (ECRI). "Zij concludeert in een rapport over Nederland dat de huidige aanpak van online beledigingen en uitlatingen die aanzetten tot haat, niet voldoende is. Op 28 april 2004 zond Minister van Justitie J.P.H. Donner een brief aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal,(Tweede Kamer der Staten Generaal Vergaderjaar 2003–2004, kst 29 200 VI Nr. 136). ter beteugeling van strafwaardige uitlatingen, opruiing, discriminatie of aanzetten tot haat op internet).

Europese Commissie haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven.

Europese Commissie - Persbericht
De Commissie stelt voor om de lijst van "EU-misdaden" uit te breiden tot haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven

Brussel, 9 december 2021
Vandaag presenteert de Europese Commissie een initiatief om de lijst van 'EU-misdaden' uit te breiden tot haattoespraak en haatmisdrijven, zoals aangekondigd door voorzitter Von der Leyen in haar State of the Union 2020 toespraak .

Haatdragende taal en haatmisdrijven zijn in heel Europa sterk toegenomen en zijn een bijzonder ernstig en zorgwekkend fenomeen – offline en online. Er is gemeenschappelijk EU-optreden nodig om dit aan te pakken EU-brede uitdaging. Momenteel is er echter geen wettelijke basis om haatzaaiende uitlatingenen haat strafbaar te stellen misdaad op EU-niveau. De bestaande lijst van EU-misdrijven in het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU) moet worden uitgebreid om te zorgen voor gemeenschappelijke minimumregels voor de definitie van strafrecht strafbare feiten en sancties die in alle EU-lidstaten van toepassing zijn. Het initiatief van vandaag is de eerste stap in de proces van uitbreiding van de lijst van EU-misdrijven. De volgende stap zou zijn dat de lidstaten de initiatief, voordat de Commissie een wetgevingsvoorstel kan indienen.

Vicevoorzitter voor Waarden en Transparantie, Věra Jourová , zei: "Haat hoort niet thuis in Europa. Het gaat in tegen onze fundamentele waarden en principes. We hebben EU-actie nodig om ervoor te zorgen dat haat bestaat overal in Europa op dezelfde manier gecriminaliseerd."

Commissaris voor Justitie Didier Reynders zei: "We hebben een krachtig antwoord nodig op de uitdagingen veroorzaakt door haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven in de hele EU: nu en in de toekomst. Het initiatief van vandaag is een belangrijke stap op weg naar een effectiever Europees antwoord op dergelijke bedreigingen van het pluralisme en inclusiviteit. We zullen niet toestaan dat een dergelijk fenomeen onze democratieën verzwakt."

Belangrijkste elementen van de mededeling:
Het initiatief van vandaag levert bewijs voor de uitbreiding van de lijst van EU-misdrijven tot haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven in het licht van de criteria van artikel 83, lid 1, VWEU:

De grensoverschrijdende dimensie van haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven:
online haatzaaiende uitlatingen verspreiden zich snel en overal toegankelijk voor iedereen. De ideologieën achter haatzaaien en haat misdaad kan internationaal worden ontwikkeld en snel online worden gedeeld. Haatmisdrijven kunnen gepleegd door netwerken met leden uit verschillende landen.

Aanzetten tot haat en haatmisdrijven als misdaadgebied: de Commissie is van oordeel dat haat spraak en haatmisdrijven zijn een gebied van misdaad omdat ze een intrinsiek speciaal kenmerk gemeen hebben, namelijk'haat' gericht op personen of groepen personen die hetzelfde delen (of gezien worden als delend) beschermde eigenschappen.

Aanzetten tot haat en haatmisdrijven als een gebied van bijzonder ernstige misdaad :
aanzetten tot haat en haatmisdrijven zijn bijzonder ernstige misdrijven omdat ze de gemeenschappelijke waarden van de EU ondermijnen en grondrechten, zoals vastgelegd in de artikelen 2 en 6 Verdrag betreffende de Europese Unie , evenals in het Handvest . Ze hebben schadelijke gevolgen voor de individuen, hun gemeenschappen en de samenleving in het algemeen.

Ontwikkelingen in de criminaliteit:
de twee fenomenen zijn gestaag toegenomen als gevolg van:
verschillende economische, sociale en technologische veranderingen en ontwikkelingen. De COVID-19 pandemie is een van de factoren die hebben bijgedragen aan deze toename.

Geen alternatieven voor het uitbreiden van de lijst met EU-misdrijven:
aanzetten tot haat en haatmisdrijven zijn in verschillende mate gecriminaliseerd in de EU-lidstaten. Alleen de uitbreiding van de lijst van EU misdaden tot haatzaaien en haatmisdrijven kunnen een effectief en alomvattend strafrecht mogelijk maken aanpak van deze verschijnselen op EU-niveau, samen met een consistente bescherming van de slachtoffers van dergelijke handelingen.

Volgende stappen
De Raad moet met eenparigheid van stemmen, na goedkeuring door het Europees Parlement, een besluit dat haatzaaien en haatmisdrijven identificeert als een ander misdaadgebied dat voldoet aan de gestelde criteria in artikel 83, lid 1, VWEU.

Daarna kan de Commissie voorstellen om wetgeving aan te nemen tot vaststelling van minimumregels over de definities en sancties van haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven die moeten worden aangenomen door de Europese Parlement en de Raad in overeenstemming met de gewone wetgevingsprocedure.

Achtergrond
De vandaag gepubliceerde externe studie bevestigt de omvang en de verontrustende trend van haatspraak en haat misdaden. De toename van de haat tegen bijvoorbeeld Roma, joden, moslims en personen van Aziatische afkomst, of personen die als zodanig worden beschouwd, met inbegrip van racistische aanvallen en afranselingen, gewelddadige pesterijen, bedreigingen en racistische mishandelingen zijn toegenomen tijdens de pandemie. bronnen ontdekte dat 52% van de jonge vrouwen en meisjes te maken heeft gehad met online geweld, inclusief bedreigingen en seksuele intimidatie, terwijl personen met een handicap meer risico lopen slachtoffer te worden van geweldsmisdrijven, met inbegrip van haatmisdrijven, dan andere personen, en te maken krijgen met intimidatie.

Haatmisdrijven en haatzaaiende uitlatingen zijn in strijd met de fundamentele Europese waarden zoals uiteengezet in artikel 2 van het Verdrag betreffende de EU. op grond vanArtikel 83, lid 1, van het Verdrag betreffende de werking van de EU ("VWEU"), de Het Europees Parlement en de Raad kunnen minimumregels vaststellen voor de definitie van crimineel strafbare feiten en sancties op het gebied van bijzonder ernstige criminaliteit met een grensoverschrijdende dimensie . Dergelijke gebieden zijn bijvoorbeeld terrorisme, mensenhandel en seksuele uitbuiting van vrouwen en kinderen. Op basis van ontwikkelingen in de criminaliteit kan de Raad een besluit nemen waarin andere gebieden, zoals deze, waardoor de Commissie – in een tweede stap – een robuust kader kan voorstellen om haatuitingen en haatmisdrijven op EU-niveau aanpakken. Op EU-niveau bestaat er al een kader voor een krachtige gemeenschappelijke reactie op racistische en xenofobe haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven door de Kaderbesluit van de Raad inzake bestrijding bepaalde vormen en uitingen van racisme en vreemdelingenhaat door middel van het strafrecht. Het frame Besluit heeft tot doel ervoor te zorgen dat ernstige uitingen van racisme en vreemdelingenhaat strafbaar worden gesteld met:
doeltreffende, evenredige en afschrikkende strafrechtelijke sancties in de hele EU. Het vereist dat de lidstaten om haatzaaiende uitlatingen, dwz het publiekelijk aanzetten tot geweld of haat, op grond van ras strafbaar te stellen, kleur, religie, afkomst of nationale of etnische afkomst. Het vereist ook dat de lidstaten ervoor zorgen dat andere strafbare feiten dan haatzaaiende uitlatingen, dat dergelijke racistische en xenofobe motivatie wordt beschouwd als een verzwarende omstandigheid, of dat een dergelijke motivering in aanmerking kan worden genomen in de vaststelling van de straffen. De Commissie steunt de inspanningen van de lidstaten om het kaderbesluit doeltreffend uit te voeren door het werk van de Groep op hoog niveau voor de bestrijding van racisme en vreemdelingenhaat en andere vormen van onverdraagzaamheid. Het initiatief van vandaag maakt deel uit van een bredere reeks EU-acties ter bestrijding van illegale haatzaaiende uitlatingen en gewelddadigeextremistische ideologieën en terrorisme online, zoals de EU-gedragscode voor de bestrijding van illegale haattoespraak online , de voorgestelde Wet digitale diensten , de verordening betreffende de aanpak van terroristische inhoudonline en het EU-internetforum.

Dit initiatief ondersteunt de EU-actieplan tegen racisme 2020-2025 en de strategie voor bestrijdingantisemitisme en bevordering van het joodse leven in de EU , evenals de strategie voor gendergelijkheid 2020-2025.

Voor meer informatie:
Mededeling - Een meer inclusief en beschermend Europa: de lijst van EU-misdaden uitbreiden tot haat spraak en haatmisdrijven
Bijlage bij de mededeling van de Commissie over de uitbreiding van de lijst van EU-misdrijven tot haatzaaiende uitlatingen en haat misdaad
Factsheet - Hoe de lijst met EU-misdrijven uit te breiden: stap voor stap
Webpagina

IP/21/6561
Perscontacten:
Christian WIGAND (+32 2 296 22 53)
Jördis FERROLI (+32 2 299 27 29)
Algemene openbare vragen: Europe Direct per telefoon00 800 67 89 10 11 of per e-mail

Kaderbesluit.

Brussel, 27.1.2014
COM(2014) 27 final

VERSLAG VAN DE COMMISSIE AAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD{SWD(2014) 27 final}

over de uitvoering van Kaderbesluit 2008/913/JBZ van de Raad betreffende de bestrijding van bepaalde vormen en uitingen van racisme en vreemdelingenhaat door middel van het strafrecht.

De Europese Commissie heeft op 9 juni 2021 besloten Nederland en nog enkele lidstaten van de EU aanmaningsbrieven te sturen, aangezien hun nationale wetgeving de EU-regels inzake de bestrijding van racisme en vreemdelingenhaat door middel van het strafrecht niet volledig of nauwkeurig omzet (Kaderbesluit 2008/913/ van de Raad JHA). Het doel van dit kaderbesluit is ervoor te zorgen dat ernstige uitingen van racisme en vreemdelingenhaat, zoals het publiekelijk aanzetten tot geweld of haat, worden bestraft met doeltreffende, evenredige en afschrikkende strafrechtelijke sancties.

Namenmonument.

De Nederlandse overheid heeft meer dan 8,5 miljoen euro uitgetrokken voor de oprichting van het Holocaustmuseum in Amsterdam.Koning Willem-Alexander onthulde zondag 19 september 2021 het Holocaust Namenmonument in Amsterdam. Demissionair premier Mark Rutte en de Amsterdamse burgemeester Femke Halsema hielden een toespraak. Ook was staatssecretaris Blokhuis van Volksgezondheid, Welzijn en Sport aanwezig.

Maar dat betekent nog niet een vrijbrief voor de gefotoshopte beelden van hoogwaardigheidsbeklederS van de Nederlandse overheid voorzien van hakenkruizen, SS-tekens en Hitlersnorren die online steeds verschijnen. IFUD of Human Rights heeft al verschillende keren geschreven om de regering van mening te doen veranderen over deze kwestie, om ermee te stoppen en daadwerkelijk beginnen met acties te ondernemen.

Het Duitse volkslied.

Adolf Hitler noemde het volkslied "Deutschland,Deutschland über alles" op 1 augustus 1937 " het lied dat voor ons Duitsers werd gezongen op de meest heilige openbaring". Vanaf 1940 werd het Horst Wessel-lied telkens aan het Deutschlandlied toegevoegd. Miljoenen mensen zongen zelf, Duitsland en de "Ostmark" opgenomen in "Haar Bloed en haar graf". Het kwam niet als een verrassing dat in 1945 de geallieerden in Duitsland beide liederen, zoals allenationaal-socialistische liederen, verboden waren. De koppeling van het

"Deutschlandlied" met het "Horst-Wessel-Lied" tijdens het nazi-regime van het nazi-regime heeft de (tekst en melodie) ernstig beschadigd van Joseph Haydn en de tekst van Heinrich Hoffmann von Fallersleben. Het Duitse volkslied herinnert te veel aan de Nazi's. Ik wil dat ze hiermee gaan stoppen,(verwijs afschrift notariële rectificatie akte van 21 juni 2007).

Toelichting.

Verfassungswidrige Kennzeichen - (§§ 85, 86a stcB)

Na de machtsovername van Hitler in 1933 gebruikten de nazi's het eerste couplet van het'Deutschlandlied' als de inleiding van het „Horst-Wessel-Lied", de officiële partijhymne van de NSDAP. Het Hoger gerecht van Oldenburg (Duitsland) heeft in 1987 een uitspraak gedaan over het gebruik van het Horst- Wessel-Lied,en daaruit volgt dat ook de melodie verboden is,en verandering in de tekst. Dit geldt met name de melodie en tevens de interpretatie van de melodie met gewijzigde tekst.

Das "Horst-Wessel-Lied" mit richtigem und auch mit verfremdeten Text (BayObLG, Urteil vom 19.07.1962, Az. Rreg 4 St 171162, zu finden in NJW 1962,1878 und OLG Oldenburg, Urteil vom 05.10.1987, Az. Ss 481i87, zu Íinden in MDR 1988, 251 Í.j Wissenschaftliche Dienste Deutscher Bundestag Das strafbare Verwenden von Kennzeichen verfassungswidriger Organisationen§ 86a StGB im Spiegel der Rechtsprechung.
Roman Trips-Hebert
Infobrief

WD 7 - 3010 - 028/14

De stichting is van opvatting dat zoals bij het “Horst-Wessel-Lied” ook de melodie verboden is “dezelfde beoordeling”,en verandering in de tekst van het Duitse volkslied vanaf 1952 aangenomen. Aldus, dit geldt met name de melodie en tevens de interpretatie van de melodie met gewijzigde tekst.Dus dat men de jurisprudentie van het hoger gerecht van Oldenburg, de uitspraak uit 1987 zullen aanhouden,bij de beoordeling van het huidige volkslied van Duitsland.

De onderzoek naar de geschiedenis.

Op grond van art. 25 lid 1 sub c Auteurswet heeft de maker van een werk " het recht zich te verzetten tegen elke andere wijziging in het werk. Bij de langspeelplaat “Hitler’s Inferno” hebben we te maken met een verweesd werk, waar de mening van de maker niet meer kan worden opgevraagd.Daarom moet de stichting thans een afweging maken aan de hand van de geschiedenis, de jurisprudentie, en de onderzoeken door de stichting vastgelegd notarieel. Na 1945 werden in het naoorlogse Duitsland hun praktijken vergoelijkt en toonde men ‘begrip’. Oud-nazi’s maakten carrière als rechter, hoogleraar, arts of politicus. “Carrière-Nazi’s” De wrede praktijken van Duitse oorlogsmisdadigers en hoe ze na 1945 aan de top bleven. Carriere nazi's Helmut Ortner Just Publishers 2018 paperback 207 pages Nederlandse vertaling. “Persilscheine” Wäscht alles: die gesamte Geschichte des NS: Deutschland über alles sauber mit Persil. Door het invullen van een formulier waren de oud-nazi’s als het ware witgewassen van schuld aan de misdaden van het Derde Rijk. Naar een populair wasmiddel uit die tijd, werd zo'n vrijbrief Persilschein genoemd.

The Rosenburg Files.

Voorwoord (Heiko Maas Minister van Justitie en Consumentenbescherming Bondsrepubliek Duitsland).

De nazi-dictatuur beging ondenkbare misdaden en bracht groot leed over Duitsland en de wereld. De samenwerking van het rechtssysteem en advocaten met het Nazi regime is inmiddels goed gedocumenteerd in academische studies. Voorheen was het echter een publiek geheim dat veel advocaten... die schuldig waren aan misdaden terugkeerden naar West-Duitse overheidsdienst na de oprichting van de Bondsrepubliek Duitsland in 1949. De onafhankelijke academische commissie die was opgericht om te onderzoeken hoe het Bondsministerie van Justitie omging met zijn nazi-verleden, het "Rosenburg-Projekt", heeft een intensieve studie gemaakt van de continuïteit op het gebied van personeel en de gevolgen daarvan. Ons ministerie gaf de onderzoekers voor het eerst volledige toegang tot alle dossiers. Ik zou mijn grote dank uitspreken aan de twee hoofden van de Commissie, Professor Manfred Görtemaker en Professor Christoph Safferling, en en hun hele team voor hun geëngageerde werk.

Ministers van Algemene Zaken Kok,Balkenende en Rutte.

De stichting heeft in het verleden de Minister van Algemene Zaken Wim Kok daar op aangeschreven. De reden dat Nederland het lied niet wil staken,zal liggen in het feit dat men hier de relatie met Duitsland niet wil schaden, met verwijzing naar de handelsbelangen.

Handelspartner Duitsland.

Het Nederlands-Duitse handelsvolume is één van de grootste wereldwijd met met in 2020 172 mrd euro, volgens Destatis. Duitsland is voor Nederland de eerste handelspartner, zowel qua uitvoer als qua invoer. Volgens het Duitse ‘Auswärtiges Amt’ is alleen de economische verwevenheid van de VS en Canada nog sterker dan die van Duitsland en Nederland. Bovendien is Nederland het belangrijkste doorvoerland van de EU, waarbij de haven van Rotterdam een centrale rol speelt. En Duitsland is voor de maritieme aan- en afvoer van de Rotterdamse haven van groot belang, omdat het de belangrijkste transitieland voor Nederland naar andere Europese landen is. Het spreekt dan ook voor zich dat beide landen op het gebied van infrastructuur, transport, telecommunicatie en waterbeheer nauw samenwerken,(bron: Deutsch-Niederländische Handelskammer).

Eerste openbaarmaking.

De eerste openbaarmaking onder de titel "Hitler's Inferno" is gepubliceerd in november 1945 door Audio Rarities in de USA op 33 1/3 toeren LP (release WW2) einde van de oorlog, ter nagedachtenis aan.. (de les van gisteren) voorzien van een antifascistisch commentaar. Hitler's Inferno en de opeenvolgende tragedies wijzen op het onvermogen van de mens om de vernietigende impulsen van paranoïde dictators als Hitler, Stalin, Pol Pot te controleren. Toen het eerste nieuws over de concentratiekampen in mei 1945 werd uitgezonden, was het gevoel van verontwaardiging groot. "het zou nooit meer mogen gebeuren in de beschaafde wereld".

Zorgvuldig onderzoek verweesde werken.

Tweede Kamer der Staten-Generaal

ah-tk-20172018-2692

Vragen van de leden Bergkamp en Groothuizen (beiden D66) aan de Ministers van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap en van Justitie en Veiligheid over *de uitvoering van het Besluit zorgvuldig onderzoek verweesde werken* (ingezonden 28 mei 2018). Antwoord van Minister Van Engelshoven (Onderwijs, Cultuur en Wetenschap) mede namens de Minister voor Rechtsbescherming (ontvangen 6 juli 2018).

De langspeelplaat.

Hitler's Inferno, in words, in music 1932¬1945, Marching songs of Nazi Germany,LPA 2445 voorzien van origineel anti-fascistisch commentaar door Amerikaanse verteller in de Engelse taal.

De inhoud.

Kant 1:
1. Hitler in Rome 1937 / 2. Deutschland über alles / 3. Die Fahne Hoch / 4. Heil Hitler Dir! / 5. Goebbels introduces Hitler 1934 / 6. Marching songs Medley.

Kant 2:
7 . Hitler speaks in Vienna 1939 / 8. Heil Deutschland / 9.Wenn De S.S. und die S.A. Aufmarschiert / 10. Die jugend Marschiert / 11. Plead "Not Guilty at Nuremberg.

[voorzien van antifascistisch commentaar in het Engels door Bill Forrest met ondersteuning van Mary Jo Devlin]

De dragers.

1994-1995 audio cassette
Vanaf 1995 tot heden Compact Disc en Mp3

Naar Nederlands auteursrecht moet aangenomen worden dat de plaat te kwalificeren is als een werk van letterkunde, wetenschap of kunst in de zin van art. 1 jo. Art. 10 auteurswet (AW). Bij deze kwalifikatie speelt een grote rol dat de plaat een eigen, oorspronkelijk karakter bezit dat het persoonlijk stempel van de maker draagt. Het feit dat de plaat voor het grootste gedeelte bestaat uit
een vastlegging van Duitse geluidsopnames doet hieraan niet af. Omdat n.l. de Duitse geluidsopnames in een door de maker gekozen volgorde zijn geplaatst en voorzien zijn van anti-facistisch commentaar, is hiermede een nieuw oorspronkelijk werk ontstaan in de zin van het Nederlands auteursrecht. Dit betekent dat de maker van de plaat of diens rechtverkrijgende op grond van art. 1 Aw het exclusieve recht heeft om de plaat openbaar te maken en te verveelvoudigen.

Persoonlijkheidsrecht.
(de makers of onder diens leiding en opdracht van Audio Rarities “Hitler’s Inferno” 1945 USA) Art. 25 (Aw).

Auteursrecht over de Duitse liederen en toespraken.
Freistaat Bayern München Duitsland
De toespraken en liederen van Nazi-Duitsland "Die Lieder der NS-Zeit",met de val van het

Derde Rijk in 8 mei 1945, verboden door de Geallieerde Controle Raad (ook het Deutschlandlied)

Duitsland, Freistaat Bayern:(Kontrollratsgesetz Nr 2 vom 10-10-1945 und Kontrollrat Direktive Nr 50 vom 29-04-1947).

Verweesde werken.

Ook erfgoedinstellingen, zoals bibliotheken, archieven en musea, zijn in beginsel verplicht toestemming aan de rechthebbenden te vragen als ze auteursrechtelijk beschermd werk uit hun verzameling willen digitaliseren en online ter beschikking stellen. In de praktijk blijkt namelijk dat van veel werken de rechthebbenden ook met een zorgvuldige inspanning niet meer te achterhalen zijn. Dergelijke werken noemt men 'verweesde' werken. De Europese richtlijn verweesde werken ('Orphan Works Directive'), die in 2014 in de Nederlandse wet wordt geïmplementeerd, maakt het mogelijk om verweesde werken na een zorgvuldige zoektocht toch online beschikbaar te stellen.

Tweede Kamer der Staten-Generaal, vergaderjaar 2008-2009
29838 Nr. 11

I). Een brief van minister van Justitie Hirsch Ballin, aan de Voorzitter van de Tweede Kamer, dd 4 november 2008, betreft het kabinetsstandpunt over het EG- groenboek over auteursrecht in de kenniseconomie, onder verwijzing naar het verzoek van de vaste commmissie voor Justitie d.d. 16 september jl. (kenmerk 2008Z01474/2008D04605).

Tevens is het onderzoek dat in opdracht van het WODC is uitgevoerd naar “Digitalisering van historische archieven en verweesde werken”

Tweede Kamer der Staten-Generaal Vergaderjaar 2017–2018
Vragen gesteld door de leden der Kamer

2018Z09735
2).Vragen van de leden Bergkamp en Groothuizen (beiden D66) aan de
Ministers van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap en van Justitie en Veiligheid
over de uitvoering van het Besluit zorgvuldig onderzoek verweesde werken ingezonden 28 mei 2018.

Onderzoek.

Alles is geheel zorgvuldig onderzocht – het gehele onderzoek door de stichting- is terug te vinden in de aanhechtingen op (data DvD-rom) van de rectificatie akte notarieel van 21 juni 2007. Onder raadpleging van alle instanties betreft het onderzoek: in de Verenigde Staten, Nederland en Duitsland. Het onderzoek door de stichting IFUD of Human Rights tussen 1994-1995.

Archiefbeheersaspecten en dossierbeheer.

De overheid is geheel **eigen** verantwoordelijk voor intern dossierbeheer en overdrachtsdossiers van de Staat.

Rechtsgebied.

Nederlands recht is van toepassing

Rechtspersoon.

Gemachtigde Minister van Justitie en Veiligheid namens de publieksrechtelijke rechtspersoon Staat der Nederlanden, handelt in dit geval als **privaatrechtelijk rechtspersoon**. Brief 2 januari 2020 door de stichting verzonden aan gemachtigde Minister van Justitie en Veiligheid mr. F.B.J Grapperhaus.

De publiekrechtelijke rechtspersoon Staat der Nederlanden, waarbij de publieksrechtelijke rechtspersoon de Nederlandse Staat niet in de specifieke bestuurstaak heeft gehandeld,maar in de ondernemers activiteit, public relations, en de wetenschap: bestaat er geen voldoende grond Haar anders te bejegenen dan privaatrechtelijke rechtspersonen die dezelfde of vergelijkbare activiteiten verrichten.

Jaarverslag stichting 2020.

https://archive.org/details/annual-report-ifud-of-human-rights-2020

UBO-opgave.

De stichting is een bestaande en op 20 december 2021 is door de voorzitter online UBO-opgave gedaan bij de Kamer van Koophandel:

- Kopie statuut,
- kopie notariële akte van 17-08-1999 inzake de belangen in de stichting,uitgegeven als EERSTE grosse op 16-07-2004 ten behoeve van J.P. van den Wittenboer, https://archive.org/details/GrosseNotarieel2004
- BSN,
- kopie paspoort (kleur).

Slot.

1. Mochten er nog voornemens zijn om het afschrift van de notariële rectificatie akte van 21 juni 2007 te betwisten.Er bestaat dezerzijds voorshands een ernstig vermoeden dat het grondrecht van de stichting op een onafhankelijk gerecht zal worden geschonden door de Staat der Nederlanden. Op 9 maart 2020 vond het rondetafelgesprek 'Dikastocratie?' plaats in de Tweede Kamer Namens de rechtspraak benadrukten Geert Corstens (oud-president van de Hoge Raad) en Henk Naves (voorzitter van de Raad voor de rechtspraak) dat de rechter niet aan rechtsweigering mag doen,

2. de Staat der Nederlanden heeft **alléén** de executoriale titel -afgegeven door de notaris- als grosse betwist, en niet de verdere inhoud als afschrift van de notariële akte,

3. een executoriale titel mag uitsluitend in dit geval door de rechter, de stichting moet de Nederlandse Staat de kans bieden op een eerlijke betwisting voor de rechtbank,

4. de stichting mag "equality of arms" in het proces eisen tegen de Staat der Nederland. Het beginsel van "equality of arms" houdt in dat aan de stichting alsmede de Nederlandse Staat het recht op een eerlijk proces moet worden toegekend. Dit beginsel komt er in wezen op neer dat aan de stichting procedurele gelijkheid ten opzichte van de Staat der Nederlanden moet worden toegekend voor toegang voor de Nederlandse Staat tot de rechtbank om te kunnen betwisten. Ten slotte kan het niet voorzien in kosteloze rechtsbijstand onder omstandigheden van de stichting ook in strijd komen met het beginsel van equality of arms,

5. de stichting IFUD of Human Rights en Audio-Rarities met "Hitler's Inferno" zijn van mening dat ze over het algemeen gezien respectloos en niet geïnteresseerd zijn behandeld door de diverse lagen van de overheid van hoog tot laag met misschien enkele uitzondering daargelaten.De stichting wordt bewust geweerd,verwijs naar ostracisme,

6. in het licht van de toename van antisemitisch geweld en haatmisdrijven zal tevens de Europese Commissie een alomvattende strategie voor de bestrijding van antisemitisme voorstellen, in aanvulling op en ter ondersteuning van de inspanningen van de lidstaten , (Brussel, 19.10.2020 COM(2020) 690 final).

7). het Comité van de Verenigde Naties is bezorgd in het landenrapport over nederland dat een groot aantal haatzaaiende uitlatingen wekenlang online blijft, soms zelfs maanden en jaren. Het Comité beveelt de Verdragspartij aan maatregelen te nemen om het verbod op haatzaaiende uitlatingen, op internet,(rapport over nederland CERD /C/NLD/CO/22-24 GEAVANCEERDE ONBEWERKTE VERSIE Dist.: Algemeen Datum: 25 augustus 2021 Origineel: Engels).

Naleving waarden EU door de lidstaten.

Een regelmatige controle met betrekking tot de waarden waarop de EU is gebaseerd en die de lidstaten zijn overeengekomen monitoren of de lidstaten hebben voldaan aan hun verplichtingen in de bestrijding van haatmisdrijven. Bijzondere nadruk moet worden gelegd op de **daadwerkelijke handhaving** van de wetten. Veronachtzaming of niet-naleving van de vigerende EU-wetgeving moet dan leiden tot inbreukprocedures, met EU-sancties verlies van voorrechten of de opschorting van rechten van de lidstaat.

IFUD of Human Rights
De Voorzitter
J.P. van den Wittenboer

-volgblad. (bijlagen)

Bijlagen.

1). Brief Minister van Algemene Zaken Mark Rutte dd, 9 mei 2014,

2). ECLI:NL:RBSGR:2008:1420, Rechtbank 's-Gravenhage Kort geding 21-02-2008, (Staat der Nederlanden – Audio-Rarities / IFUD of Human Rights / J.P. van den Wittenboer), gerechtsdeurwaarders Kort geding inzake executoriale titel boven de notariële grosse,

3). Kopie formulier en e-mail "Gift Notification" planned giving USHMM, United States Holocaust Museum,Associate Deputy Chief D Officer Planned Giving and Endowments Development George E. Hellman, J.D., 100 Raoul Wallenberg Place,SW Washington,DC 20024-2126 UNITED-STATES,

4). kopie brief 2 januari 2020 door de stichting verzonden aan Minister van Justitie en Veiligheid mr. F.B.J Grapperhaus,

5). kopie brief 23 maart 2016 door de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal Mw. K. Arib aan IFUD of Human Rights betreft reactie op de via de deurwaarder betekende stukken,

6). kopie lidmaatschap J.P. van den Wittenboer (brief 31 mei 2016 "never again" the campaign for the United States Holocaust Memorial Museum, "Legacy of Light Society",

7) Europees Parlement: legislative train 11.2021 , 6A New Push for European Democracy Proposals to extend the list of EU crimes to all forms of hate crime and hate speech,

8). Compact Disc Hitler's Inferno voorzien van origineel antifascistisch commentaar,

9). United Nations General Assembly A/C.3/75/L.49, 4 November 2020, Seventy-fifth session Third Committee Agenda item 70 (a), Elimination of racism, racial discrimination, xenophobia and related intolerance: elimination of racism, racial discrimination, xenophobia and related intolerance,

10). Nederland is op de vingers is getikt door Brussel vanwege het niet strafbaar stellen van ontkenning Holocaust,(Brief van de Minister van Justitie en Veiligheid, Ferd Grapperhaus aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal dd.13 september 2021,kenmerk: 3415081),

11). brief Kabinet van Eerste vicevoorzitter Frans Timmermans bij de Europese Commissie, dd: 13-08-2015, kenmerk: BM/kr Ares (2015) 2715348.

Correspondence:Po.box 324, 5660AH Geldrop The Netherlands
Offices:Kastanje 28, 5731NK Mierlo The Netherlands
C.o.C.reg:41092925 Eindhoven N.L.
E-mail: ifudofhumanrights@yahoo.com
Internet: https://ifudofhumanrights.weebly.com
Phone:+31 -(0)6 50 425 552

Prod-01

Minister-President
Minister van Algemene Zaken

> Retouradres Postbus 20001 2500 EA Den Haag

De heer J.P. van den Wittenboer
Postbus 324
5660 AH GELDROP

Minister-President

Binnenhof 19
2513 AA Den Haag
Postbus 20001
2500 EA Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Onze referentie
3761189

Datum 9 mei 2014
Betreft Uw brief van 28 april 2014

Geachte heer van den Wittenboer,

Via de Landsadvocaat ontving ik een door u –als voorzitter van de IFUD of Human Rights- ondertekende sommatie om een op 21 juni 2007 verleden notariële akte te betwisten.

In het archief van mijn ministerie trof ik correspondentie tussen U en mijn ambtsvoorgangers W. Kok en J.P. Balkenende uit de periode van 1997 tot en met 2008 aan, alsmede een vonnis van de Rechtbank Den Haag van 21 februari 2008.

Ik verwijs naar die rechterlijke uitspraak en naar de brief van toenmalig Minister-President Balkenende van 28 maart 2008, kenmerk 3318172. Beiden hebben betrekking op dezelfde notariële akte. Aan de inhoud van die laatste brief –waarvan ik een copie bijsluit- heb ik niets toe te voegen. Het standpunt is onveranderd.

Hoogachtend,

DE MINISTER-PRESIDENT,
Minister van Algemene Zaken,

Mark Rutte

Zoekresultaat - inzien document

ECLI:NL:RBSGR:2008:1420

Uitspraak delen

Instantie	Rechtbank 's-Gravenhage
Datum uitspraak	21-02-2008
Datum publicatie	24-04-2019
Zaaknummer	298000
Rechtsgebieden	Civiel recht
Bijzondere kenmerken	Kort geding
Inhoudsindicatie	Deurwaarders-kort geding. Het enkele vastleggen van eenzijdige verklaring in notariele akte bewerkstelligt geen schuldvordering.
Vindplaatsen	Rechtspraak.nl Verrijkte uitspraak

Uitspraak

RECHTBANK 's-GRAVENHAGE

sector civiel recht - voorzieningenrechter

Vonnis in kort geding van 21 februari 2008,

gewezen in de zaak met rolnummer KG 07/1314 van:

[eiser] ,

wonende te [woonplaats] ,

in persoon verschenen,

tegen:

de Staat der Nederlanden,

zetelende te ’s-Gravenhage,

waarvoor verschenen is de heer [gemachtigde] (Ministerie van Justitie),

in welke zaak gerechtsdeurwaarder **[deurwaarder]** te Den Haag zich bij proces-verbaal van 31 oktober 2007 tot de voorzieningenrechter heeft gewend op grond van artikel 438 lid 4 Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering.

Partijen zullen hierna worden aangeduid als [eiser] , de Staat en de deurwaarder.

1 De feiten

Op grond van de stukken en het verhandelde ter zitting van 6 februari 2008 wordt in dit geding van het volgende uitgegaan.

[eiser] heeft bij aangetekende brief van 10 oktober 2007 onder meer een grosse van een notariële akte (hierna ook: de notariële akte) aan de deurwaarder doen toekomen, met het verzoek deze te betekenen aan de schuldenaar (de Staat) en executoriale maatregelen te nemen. De notariële akte, verleden ten overstaan van notaris [notaris] , notaris te Budel (gemeente Cranendonck) op 21 juni 2007, bevat een eenzijdige verklaring van [eiser] , onder meer inhoudende dat de Staat hem schuldig is een bedrag van € 20.040.000,--.

2 Het geschil en de beoordeling daarvan

2.1.

De deurwaarder heeft zich tot de voorzieningenrechter gewend omdat ten aanzien van de executie van de notariële akte bezwaren zijn gerezen: de akte heeft weliswaar de kenmerken van een voor executie vatbare titel, maar de inhoud ervan is onsamenhangend en de notariële akte is bovendien buiten medeweten van de Staat tot stand gekomen. Volgens de deurwaarder kan de notariële akte daarom niet geëxecuteerd worden.

2.2.

De voorzieningenrechter is van oordeel deze bezwaren gegrond zijn. Anders dan [eiser] kennelijk meent betekent het enkele feit dat de eenzijdige verklaring van [eiser] is vastgelegd in een notariële akte nog niet dat er sprake is van een schuld van de Staat aan [eiser] . De notariële akte levert slechts dwingend bewijs op van het feit dat [eiser] ten overstaan van de notaris de in de notariële akte opgenomen verklaring heeft afgelegd. Noch de omstandigheid dat de Staat voorafgaand aan het verlijden van de notariële akte hierover zou zijn geïnformeerd – daargelaten of dit (rechtsgeldig) is gebeurd –, noch het feit dat de Staat de vordering niet (op enige wijze) heeft betwist, kan aan het voorgaande afdoen. Aan hetgeen verder nog door [eiser] is aangevoerd wordt voorbijgegaan nu dit geen wijziging in het hiervoor overwogene meebrengt.

2.3.

De conclusie is dat de notariële akte niet voor executie jegens de Staat vatbaar is. Het zal de deurwaarder daarom worden verboden om deze te executeren.

2.4.

De voorzieningenrechter merkt nog op dat op het verzoek van [eiser] tot waarmerking van de notariële akte als Europese executoriale titel afzonderlijk behandeld zal worden.

2.5.

[eiser] zal, als de in het ongelijk gestelde partij, worden veroordeeld in de proceskosten van de Staat. Voor het overige is er geen aanleiding tot een proceskostenveroordeling.

3De beslissing

De voorzieningenrechter:

verbiedt de deurwaarder de onder 1 bedoelde notariële akte ten uitvoer te leggen;

veroordeelt [eiser] in de kosten van het geding tussen hem en de Staat, tot dusverre aan de zijde van de Staat begroot op € 254,-- aan griffierecht.

Dit vonnis is gewezen door mr. R.J. Paris en uitgesproken ter openbare zitting van 21 februari 2008 in tegenwoordigheid van de griffier.

SV

Bron: rechtspraak.nl

Bedankt,

JP! Yahoo /

inbox

George E. Hellman, USHMM

planned_giving@ushmm.mydonorimpact.com Aan: JP van den

Wittenboer

Za 22 aug. 2020 om 15:00 uur

Beste JP,

Bedankt dat u de tijd heeft genomen om uw mening met ons te delen en ons dit heeft laten weten dat u een schenking aan het Museum heeft nagelaten in uw testament, nalatenschapsplan of door aanduiding begunstigde.

Uw steun aan het United States Holocaust Memorial Museum speelt een belangrijke rol in onze missie om de blijvende relevantie van Holocaustherinnering en onderwijs in onze constant veranderende wereld.

We nemen binnenkort contact met u op over onze Legacy of Light Society, onze manier van werken erkenning van uw doordachte bijdrage om de toekomst van het museum veilig te stellen.

We hopen dat u even de tijd neemt om ons online meldingsformulier voor geschenken in te vullen. Informatie die u vrijwillig verstrekt over uw geschenk, bevestigt dat ons werk belangrijk voor u is dat wat we doen belangrijk genoeg is om geëerd te worden door uw nalatenschap geschenk, en dat u erop vertrouwt dat wij goede rentmeesters zijn van uw nalatenschap.

Terwijl we allemaal doorgaan ondanks de steeds veranderende situatie en de uitdagingen waarmee we worden geconfronteerd veroorzaakt door de huidige wereldwijde gezondheidscrisis, wij in de Verenigde Staten Holocaust Memorial Museum wil u nogmaals bedanken voor uw voortdurende steun aan ons tijdloze missie. We hopen dat u weet hoeveel we uw vervolg waarderen toewijding aan en partnerschap met onze instelling.

Ook al zijn onze fysieke deuren momenteel gesloten, ons kritische werk in een wereld met toenemende ontkenning van de Holocaust en een alarmerende toename van dodelijk

racisme en antisemitisme, gaat door. We stellen het daarom zeer op prijs dat u de tijd neemt om te delen uw feedback bij ons, aangezien uw input ons helpt het permanente te beveiligen relevantie van Holocaustherinnering en onderwijs in onze constant veranderende wereld.

Vriendelijke groet,

George E. Hellman, JD

Associate plaatsvervangend Chief Development Officer,

Geplande donaties en schenkingen

Holocaustherdenkingsmuseum van de Verenigde Staten

www.ushmm.org

202-488-6591

Thank you, J.P.!
Yahoo / inbox

George E. Hellman, USHMM planned_giving@ushmm.mydonorimpact.com

To:J.P. van den Wittenboer

Sat, Aug 22 – 2020 at 3:00 PM

Dear J.P.,

Thank you for taking the time to share your opinions with us and for letting us know that you have left a gift to the Museum in your will, estate plan, or by beneficiary designation.

Your support of the United States Holocaust Memorial Museum plays an important role in our mission to secure permanent relevance of Holocaust memory and education in our constantly changing world.

We will be in touch with you soon about our Legacy of Light Society, our way of recognizing your thoughtful contribution to help secure the Museum's future. We hope you will take a minute to complete our online Gift Notification Form. Information that you voluntarily provide about your gift affirms that our work matters to you, that what we do is important enough to be honored by your legacy gift, and that you trust us to be good stewards of your legacy.

As we all carry-on in spite of the ever-changing situation and the challenges we face brought on by the current global health crisis, we at the United States Holocaust Memorial Museum want to thank you again for your ongoing support of our timeless mission. We hope you know how much we value your continued dedication to, and partnership with, our institution.

Even though our physical doors are currently closed, our critical work in a world with increasing Holocaust denial, and an alarming rise in deadly racism and antisemitism, continues. We therefore greatly appreciate you taking the time to share your feedback with us, as your input helps us secure the permanent relevance of Holocaust memory and education in our constantly changing world.

Sincerely,

George E. Hellman, JD
Associate Deputy Chief Development Officer,
Planned Giving and Endowments

United States Holocaust Memorial Museum
www.ushmm.org
202-488-6591

Gift Notification

Thank you for your incredible support.

The information you provide here about your legacy gift for United States Holocaust Memorial Museum will ensure that our records are accurate and that we use your gift in the way that you intend. This is not a binding legal document; please provide only the information you feel comfortable sharing and any information you do provide will be kept confidential. If you have any questions, please contact George E. Hellman at 202-488-6591 or email planned_giving@ushmm.org.

- Date of estate plan or designation:

27-05-2016

- I have included a gift for the United States Holocaust Memorial Museum through my:*
- ☐ Will
- ☐ Beneficiary Designation
- ☐ Gift of Real Estate
- ☐ Life Insurance Policy
- ☐ Real Estate/Property
- ☐ Stocks and Bonds
- ☒ Other
- Is this gift revocable or irrevocable?
- ○ This gift is revocable (can be changed).
- ● This gift is irrevocable (cannot be changed).
- Is this a percentage or a specified amount?
- ○ This gift is a percentage of my estate or account's value.
- ○ This gift is a specified amount.
- Please tell us about your gift designation:
- ○ I planned this gift in honor or in memory of someone.
- ○ I would like this gift to go to a specific program or purpose.
- ● United States Holocaust Memorial Museum may use my gift where it is needed most.
- United States Holocaust Memorial Museum recognizes our incredibly generous legacy supporters with membership into the Legacy of Light Society.
- ● Yes, please list my/our name(s) as part of United States Holocaust Memorial Museum publications.
- ○ No, please do not list my/our name(s).

Please confirm your contact information:

- First Name*

Joannes Petrus (chairman IFUD of Human Rights)

- Last Name*

van den Wittenboer

- Address

Kastanje 28

- Address 2

- City

Mierlo

- State

- ZIP

5731NK

- Country

The Netherlands

- Phone

xxxxxxxxxxxxx

- Email*

ifudofhumanrights@yahoo.com

- ** denotes required field*

This donation you will find in our foundation ANNUAL REPORT 2020 IFUD of Human Rights.
The ANNUAL REPORT is online (pdf) at december 31 2020

We send you at the end of this year a DvD data-rom (ANNUAL REPORT IFUD of Human Rights

Prod-04

Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights

A A N T E K E N E N

Aan: STAAT DER NEDERLANDEN

(gemachtigde) Minister van Justitie en Veiligheid mr. F.B.J. Grapperhaus

Postbus: 20301

2500EH, DEN HAAG

1.(gemachtige Intermediaire Stichting van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens namens Audio-Rarities), Kastanje 28, 5731NK Mierlo.

2.(gemachtigde Minister van Justitie en Veiligheid F.B.J. Grapperhaus namens de publieksrechtelijke rechtspersoon Staat der Nederlanden, (handelt in dit geval als privaatrechtelijk rechtspersoon).

Betreft: openstaande schuld bij benadering “voorlopig overzicht”
Mierlo, 2 januari 2020

Zijne Excellentie Grapperhaus,

Hierbij stuur ik de Staat der Nederlanden een voorlopig overzicht van de nog openstaande schuld.De inhoud van de notariële akte is onsamenhangend met de door de notaris in de akte “executoriale titel”, hierbij een fotokopie van de akte “zonder de executoriale titel erop”. Dat zou dan moeten door de rechter die titel.

Rb. Den Haag (Vzr.) 21 februari 2008
KG 07/13 14 van:
(opdrachtgever)
in persoon verschenen,
tegen:

de Staat der Nederlanden, zetelende te ’s-Gravenhage, waarvoor verschenen is de heer J.J.F. Versluijs (Ministerie van Justitie), in welke zaak gerechtsdeurwaarder Jan-Anne de Swart te Den Haag zich bij proces-verbaal van 31 oktober 2007 tot de voorzieningenrechter heeft gewend op grond van artikel 438 lid 4 Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering. Partijen zullen hierna worden aangeduid als [opdrachtgever], de Staat en de deurwaarder.

1. De feiten

Op grond van de stukken en het verhandelde ter zitting van 6 februari 2008 wordt in dit geding van het volgende uitgegaan. [opdrachtgever] heeft bij aangetekende brief van 10 oktober 2007 onder meer een grosse van een notariële akte (hierna ook: de notariële akte) aan de deurwaarder doen toekomen, met het verzoek deze te betekenen aan de schuldenaar (de Staat) en executoriale maatregelen te nemen. De notariele akte, verleden ten overstaan van notaris mr. T.H.J.M. op de Laak, notaris te Budel (gemeente Cranendonck) op 21 juni 2007, bevat een eenzijdige verklaring van {opdrachtgever}, onder meer inhoudende dat de Staat hem schuldig is een bedrag van **€ 20.040.000.**

2. Het geschil en de beoordeling daarvan

2.1. De deurwaarder heeft zich tot de voorzieningenrechter gewend omdat ten aanzien van de executie van de notariële akte bezwaren zijn gerezen: de akte heeft weliswaar de kenmerken van een voor executie vatbare titel rnaar de inhoud ervan is onsamenhangend en de notariële akte is bovendien buiten medeweten van de Staat tot stand gekomen. Volgens de deurwaarder kan de notariële akte daarom niet geexecuteerd worden.

2.2. De voorzieningenrechter is van oordeel

dat deze bezwaren gegrond zijn. Anders dan [opdrachtgever] kennelijk meent betekent het enkele feit dat de eenzijdige verklaring van [opdrachtgever] is vastgelegd in een notariële akte nog niet dat er sprake is van een schuld van de Staat aan [opdrachtgever]. De notariële akte levert slechts dwingend bewijs op van het feit dat [opdrachtgever] ten overstaan van de notaris de in de notariële akte opgenomen verklaring heeft afgelegd. Noch de omstandigheid dat de Staat voorafgaand aan het verlijden van de notariële akte hierover zou zijn geinformeerd — daargelaten of dit (rechtsgeldig) is gebeurd —, noch het feit dat de Staat de vordering niet (op enige wijze) heeft betwist, kan aan het voorgaande afdoen. Aan hetgeen verder nog door [opdrachtgever] is aangevoerd wordt voorbijgegaan nu dit geen wijziging in het hiervoor overwogene meebrengt.

2.3. De conclusie is dat de notariële akte

niet voor executie jegens de Staat vatbaar is. Het zal de deurwaarder daarom worden verboden om deze te executeren.

2.4. De voorzieningenrechter merkt nog op
dat op het verzoek van {opdrachtgever} tot waarmerking van de notariële akte als Europese executoriale titel afzonderlijk behandeld zal worden.

2.5. [opdrachtgever] zal,
als de in het ongelijk gestelde partij, worden veroordeeld in de proceskosten van de Staat. Voor het overige is er geen aanleiding tot een proceskostenveroordeling.

3. De beslissing
De voorzieningenrechter:
verbiedt de deurwaarder de onder (1) bedoelde notariële akte ten uitvoer te leggen.

Bron:
"Executief" nr. 4 april 2008
Maandblad voor burgerlijkerechtsvordering

BOOM JURIDISCHE UITGEVERS
Postbus 85576
2508 CG Den Haag
Koninklijke Beroepsorganisatie van Gerechtsdeurwaarders
kbvg.nl
Executief nr. 4 april 2008, blz 62-63

Samenvatting.
IFUD of Human Rights:

Verschenen JP van den Wittenboer handelende onder de naam Audio-Rarities gevestigd te Mierlo tegen de Staat der Nederlanden zetelende te 's-Gravenhage, waarvoor verschenen is de heer J.J.F. Versluis Ministerie van Justitie. Van den Wittenboer is bekend met het feit dat Hij via een civiele procedure bij de civiele rechter de zaak opnieuw aanhangig dient te maken. Het verlenen van de executoriale titel is aldus aan de civiele rechter -met het recht voorafgaand- de inhoud van de notariële akte te betwisten door de Staat der Nederlanden. De voorzieningenrechter verbiedt de deurwaarder de door de notaris uitgegeven notariële grosse "In naam der Koningin" ten uitvoer te leggen. De Staat heeft schriftelijk aangegeven geen valsheidsprocedure aanhangig te zullen maken naar aanleiding de verder inhoud van de "notariële akte onder ede verklaring" verleden ten overstaan van notaris meester Th J.M op de Laak notaris te Budel gemeente Cranendonck, op 21 juni 2007. Zoals dat van 21 februari 2008 op grond van het vonnis van de rechtbank te Den Haag -voorzieningenrechter KG 07/13 14- in welke zaak gerechtsdeurwaarder Jan Anne de Swart te Den Haag Zich bij

procesverbaal tot de voorzieningenrechter heeft gewend op grond van artikel 438 lid 4 wetboek van burgerlijke rechtsvordering. Het kort geding beperkt zich in wezen uitsluitend tot een onderzoek of de executiebevoegdheid misbruikt wordt, en gaat niet over de inhoud van de notariële akte en onder ede verklaring.Het is de notaris verboden door de voorzieningenrechter om aan de notariële akte van 21 juni 2007 de executoriale titel te verlenen.In zijn algemeenheid kunnen partijen desgewenst een bindend advies in een notariële akte laten vastleggen en -welbewust en uit vrije wil- overeenkomen, dat deze grond voor een executoriale titel oplevert, voor zover daarin neergelegde verplichtingen zich lenen voor daadwerkelijk tenuitvoerlegging. In dit geval was niet sprake van vrijwilligheid van de Staat der Nederlanden en er was sprake van het door de Staat niet ondertekende akte. De wetgever stelt uitdrukkelijk zware eisen aan het verkrijgen van een executoriale titel.
De tenuitvoerlegging van een executoriale titel heeft een dwingend karakter en dient om die reden vooraf te worden gegaan door tussenkomst van de rechter.

Samengevat:

de executoriale titel berust in dit geval op voorgaande beoordeling van de civiele rechter, met het recht voorafgaand aan de Staat der Nederlanden, betwisting van de inhoud van de notariële akte -alleen datgene wat eventueel vrij ter betwisting open staat- zonder valsheidsprocedure ter betwisting openstaat.

Niet betwiste schuldvorderingen:

Het begrip niet betwiste schuldvorderingen dient betrekking
hebben op alle situaties waarin een schuldeiser - gelet op het feit dat gebleken is- dat de schuldenaar de aard of de omvang van een schuldvordering niet betwist, een door de civiele rechter te verlenen executoriale titel, waarmee de schuldenaar uitdrukkelijk moet instemmen in de vorm van -in dit geval- de authentieke akte. Het ontbreken van betwisting door de schuldenaar de Staat der Nederlanden, kan de vorm aannemen van “verstek laten gaan” bij de terechtzitting of van geen gevolg geven aan een verzoek van het gerecht om het voornemen kenbaar te maken zich in de zaak schriftelijk te verweren. Om zeker te zijn dat de Nederlandse Staat zeer ruim bekend in deze zaak en de notariële aktes en Hitlers Inferno “les van gisteren”, heeft de stichting Intermediaire Stichting van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens de stukken nadien extra laten betekenen door een gerechtsdeurwaarder, exploot van 9 maart 2016 onder nummer L3600573, Van der Velden van Hal & Peers gerechtsdeurwaarders & incassobureau gevestigd te Den Haag, aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal de Nederlandse volksvertegenwoordiging.De brief van de Vaste Commissie van Veiligheid en Justitie onderdeel van het gerechtsdeurwaardersexploot, te vinden onder van de Tweede Kamer der Staten-Generaal V&J aan de stichting, datum 16 september 2014, kenmerk: 2014Z14890/ 2014D30693. Ten tijde van de brief van 2014 waren De heren Van der Steur en Dijkhoff lid van de Vaste Commissie van Veiligheid & Justitie van de Tweede Kamer der Staten-Generaal ,deze zijn

daarna aangetreden als de nieuwe Minister van Justitie en staatssecretaris van Justitie. Hieruit volgt dat ook het Ministerie van Justitie en Veiligheid ruim bekend is met een notariële aktes en verder met de informatie rond Audio-Rarities de stichting en Hitler's Inferno. Alles staat op data dvd-rom als aanhechting van desbetreffende brief die onderdeel uitmaakt van de deurwaarderexploot aan de Tweede Kamer die al eerder bevestigd was door V&J op 16 september 2014 aan de stichting. Nu het Ministerie van Justitie ruim bekend is met alle stukken en via de overdrachtdossiers op het ministerie bij aantreden nieuwe bewindslieden, is de Staat der Nederlanden ook ruim bekend geacht hiermede. Ook heeft de Staat intern overleg kunnen voeren met de landsadvocaat in verband specifieke juridische details in deze zaak. Bij het kantoor van de landsadvocaat zijn advocaten en alsmede juristen met notariële achtergrond werkzaam. Het Ministerie van Justitie heeft zich in 2008 immers opgeworpen de Staat der Nederlanden in rechte te vertegenwoordigen tegen Audio-Rarities bij de rechtbank te Den Haag in het kort geding. De Staat der Nederlanden heeft in 2008 schriftelijk -brief Balkenende en later nog met een brief van Rutte- te kennen gegeven niet van voornemens te zijn een valsheidsprocedure aanhangig te maken. Tevens is gebleken na 2008,dat de Staat der Nederlanden een dergelijke houding heeft aangenomen "van niet te betwisten". De civiele rechter zal "onder verstek" een executoriale titel verlenen over de notariële akte op verzoek van de stichting die werkzaam is voor Audio-Rarities, aanhangig te maken met een advocaat. De civiele rechter zal de executariale titel verlenen op straffe van rechtsweigering. De rechter zal verder niet tornen aan de inhoud van de notariële akte die staat voor de rechter immers vast omdat dit volgens de wet geacht is zo te zijn.

Partijen:

a.de Publiekrechtelijke rechtspersoon Staat der Nederlanden,
Binnenhof 19, Den Haag,N.L.,waarbij de publiekrechtelijke rechtspersoon de Nederlandse staat niet in de specífieke bestuurstaak heeft gehandeld,maar in de Ondernemers activiteit public relations,en de wetenschap,bestaat er geen voldoende grond haar anders te bejegenen dan privaatrechtelijke rechtspersonen die de zelfde of vergelijkbare activiteíten verrichten.

b. de Eenmanszaak: Audio-Rarities, Kastanje 28,5231 NK, Mierlo, NL,
directeur J.P. van den Wittenboer die op uitdrukkelijke uitnodiging van de Staat der Nederlanden "Ministerie van Economische Zaken in Den Haag" een rechtsverhouding is aangegaan voor "fair use only" met het project "Hitler's lnferno" in verband met zakendoen in Japan in negentienhonderd acht en negentig,door de Nederlandse ovenheid in verband met vierhonderd (400) jaar handelsbetrekkingen tussen Nederland en Japan. Op één en twintig september negentienhonderdacht en negentig "spreekdagen" zijn door Audio-Rarities de heer J.P. van den Wittenboer ten adres van het Ministerie van EconomÍsche Zaken persoonlijk en mondeling de licentievoorwaarden voor "fair use only" met het "Hitler's infemo" project grondig besproken.Gesproken is met Mr. Hendrik E.C. Koets. Er is geen

schriftelijke “fair use only- agreement” vastgelegd tussen de Staat en Audio-Rarities, wel is een schriftelijke bevestiging door de Nederlandse Staat op veertien december negentienhonderdacht en negentig, vanuit Tokio, Japan verzonden, waarin de mondetinge afspaak van één en twintig september negentienhonderdacht en negentig en wat besproken i s, kort samengevat is bevestigd.De Staat heeft zich vrijwillig zelf partij gekozen.

IS EEN MONDELINGE OVEREENKOMST RECHTSGELDIG?
mr. E.R. Jonker (Erwin) Aiens Schoonbeek Advocaten ariensadvocaten.nl

Het antwoord op deze vraag luidt bevestigend. Ja, een mondelinge afspraak is ook een afspraak want volgens het Nederlandse overeenkomstenrecht komt een overeenkomst namelijk tot stand door een aanbod van een partij en de aanvaarding van dat aanbod door een andere partij.

Artikel 217 van boek 6 van het Nederlandse overeenkomstenrecht bepaalt hierover het volgende:

“Een overeenkomst komt tot stand door aanbod en aanvaarding daarvan.”
Volgens het Nederlandse recht gelden voor de totstandkoming van overeenkomsten in beginsel geen nadere vormvereisten. Een mondelinge overeenkomst is volkomen rechtsgeldig. Aanbod en aanvaarding kunnen namelijk in iedere vorm geschieden.
De Hoge Raad, hoogste rechtscollege in Nederland heeft in zijn arrest van 21 december 2001, ECLI: NL:2001: AD5352 hierover gezegd:

“Het antwoord op de vraag of een overeenkomst tot stand gekomen is, is afhankelijk van hetgeen partijen over en weer hebben verklaard en uit elkaars verklaringen hebben afgeleid en in de gegeven omstandigheden redelijkerwijs mochten afleiden.”

Aanbod en ervaring hoeven dus niet uitdrukkelijk plaats te vinden: ze kunnen in elke vorm geschieden en kunnen besloten liggen in een of meer feitelijke gedragingen.
Een aanvaarding van het aanbod kan kenbaar worden gemaakt door alle middelen welke in het maatschappelijk verkeer als zodanig worden begrijpt inbegrepen, bijvoorbeeld; een hand opsteken, of gewoon ja knikken. Onder omstandigheden kan zelfs een niet handelen, een dulden, alsook een louter stilzwijgen als aanvaarding gelden. In zijn arrest van 4 februari 2000, NJ 2000/258 geeft de Hoge Raad daarvan een mooi voorbeeld:
“Naar het oordeel van het hof heeft Pelders terecht aangevoerd dat Kinheim op deze brief niet heeft gereageerd, zodat in rechte ervan dient te worden uitgegaan dat Kinheim daarmee – stilzwijgend – akkoord is gegaan.”

Anders dan een louter stilzwijgen, ligt die situatie veel duidelijker in een geval er reeds feitelijk uitvoering is gegeven aan een overeenkomst. Bij het ontbreken van een

schriftelijke overeenkomst of expliciete afspraken tussen partijen, moet aan de hand van alle overige omstandigheden en aanwijzingen beoordeeld worden of er vanaf enig moment een bepaalde rechtsverhouding bestaat.

In arrest Van den Eijnde / Fuchs van de Hoge Raad van 2 september 2011, ECLI:NL:HR:2011:BQ3876, heeft de Hoge Raad de volgende rechtsregel bevestigd; ook al ontbreekt een schriftelijk contract, de totstandkoming van een overeenkomst kan mede worden afgeleid uit een tussen partijen op enig moment bestaande feitelijke situatie. Kortom; een mondelinge overeenkomst is volkomen rechtsgeldig.

IFUD of Human Rights
de Voorzitter
J.P. van den Wittenboer

Correspondence:Po.box 324, 5660AH Geldrop The Netherlands

Offices:Kastanje 28, 5731NK Mierlo The Netherlands

C.o.C.reg:41092925 Eindhoven N.L.

E-mail: ifudofhumanrights@yahoo.com

Internet: http://ifudofhumanrights.webs.com

Phone:+31 -(0)6 50 425 552

AFSCHRIFT

RECTIFICATIE

Op **één en twintig juni tweeduizend zeven** ----------
verscheen voor mij, mr Theodorus Hubertus Johannes Maria op de Laak, notaris te ----
Budel, gemeente Cranendonck:----------
de heer **Joannes Petrus van den Wittenboer**, planned change agent en voorzitter ---
van de "Intermediaire stichting van de Universele Verklaring van de Rechten van de ---
Mens", tevens eigenaar van de eenmanszaak "Audio-Rarities", volgens zijn verklaring
geboren te Mierlo veertien mei negentienhonderd vijf en vijftig, woonachtig ten adres --
Kastanje 28, 5731 NK Mierlo, van Nederlandse nationaliteit, ongehuwd en nooit -------
gehuwd geweest en niet geregistreerd of geregistreerd geweest als partner, ----------
legitimatie: paspoort nummer NF8802866. ----------
De voormelde stichting is statutair gevestigd te Geldrop, en is ingeschreven in het -----
register bij de Kamer van Koophandel en Fabrieken voor Zuidoost Brabant te ----------
Eindhoven onder dossiernummer 41092925, de stichting is geregistreerd met het -----
adres op het woonadres van Joannes Petrus van den Wittenboer, waar ook de ---------
eenmanszaak op is geregistreerd, deze eenmans is bekend bij de Kamer van ---------
Koophandel en Fabrieken voor Zuidoost Brabant te Eindhoven onder dossiernummer -
17090220. ----------
De comparant verklaarde dat hij een eerder gedane **"onder ede verklaring van** ------
zestien juli tweeduizend vier"wil rectificeren. ----------
De comparant rectificeert het navolgende: ----------
De partijen: ----------
1a).Hoofdpartij. de publiekrechtelijke rechtspersoon Staat der Nederlanden, ----------
Binnenhof 19, Den Haag, "N.L.", waarbij de publiekrechtelijke rechtspersoon de --------
Nederlandse Staat niet in de specifieke bestuurstaak heeft gehandeld, maar in de -----
ondernemersactiviteit, public relations, en de wetenschap, bestaat er geen voldoende -
grond haar anders te bejegenen dan privaatrechtelijke rechtspersonen die dezelfde of
vergelijkbare activiteiten verrichten. ----------
2a).Hoofdpartij. Eenmanszaak Audio Rarities, Kastanje 28, 5731 NK, Mierlo, "N.L.", --
directeur J.P. van den Wittenboer die op **uitdrukkelijke uitnodiging van de Staat der**
Nederlanden "Ministerie van Economische Zaken in Den Haag" een rechtsverhouding
is aangegaan voor "fair use only" met het project "Hitler's Inferno" in verband met -----
zakendoen in Japan in negentienhonderd acht en negentig, door de Nederlandse -----
overheid in verband met vierhonderd (400) jaar handelsbetrekkingen tussen Nederland
en Japan. Op één en twintig september negentienhonderd acht en negentig ----------
"spreekdagen" zijn door Audio-Rarities,de heer J.P. van den Wittenboer ten adres van
het Ministerie van Economische Zaken persoonlijk en mondeling de ----------
licentievoorwaarden voor "fair use only" met het Hitler's Inferno"project grondig ---------
besproken. Gesproken is met Mr. Hendrik E.C. Koets. Er is geen schriftelijke "fair use -
only-agreement" vastgelegd tussen de Staat en Audio-Rarities, wel is een schriftelijke -
bevestiging door de Nederlandse Staat op veertien december negentienhonderd acht -
en negentig, vanuit Tokio, Japan verzonden, waarin de mondelinge afspaak van één --
en twintig september negentienhonderd acht en negentig en wat besproken is, kort ----
samengevat is bevestigd. De Staat heeft zich vrijwillig zelf partij gekozen. ----------
3a).Secondiare-partij. De privaatrechtelijke rechtspersoon de Stichting Intermediary --
Foundation of the Universal Declaration of Human Rights, Kastanje 28, 5731 NK, -------
Mierlo, "N.L.", voorzitter J.P. van den Wittenboer. Als exclusieve internationaal ---------
licentiehouder "fair use only" over het werk Hitler's Inferno, door Audio Rarties LPA ----
2445 USA, nineteenhundred fourty five, World-War II, werkzaam tevens als ----------
intermediair, wetenschappelijk, mensenrechten. ----------

4a).Secondiare-partij. de publiekrechtelijke rechtspersoon Zuid-Duitse Deelstaat ------ Freistaat Bayern, Duitsland, Alexandera Strasse 3, 80538, München, Deutschland. Als algemeen auteursrechthouder over het werk "Hitler's Inferno". Kontrollratdirektive 50. -- **5a).Secondiare-partij.** de publiekrechtelijke rechtspersoon de Amerikaanse auteurs -- en muziekrechtenorganisatie The Harry Fox Agency Inc., New York U.S.A., 771 Third - Avenue, New York, 10017 USA, vertegenwoordigd door Frank S. Rittman in de functie van International Business Administrator, die zich laat vergezellen door Edward -------- P.Murpy en Yoshio Inomata. Aangaande het verstrekken van een schriftelijke ---------- internationale exclusieve-licentie "Hitler's Inferno" voor "fair use only", datum afgifte ---- licentie zeventien augustus negentienhonderd vijf en negentig.----------

Voorwaarden en condities "fair use only" voor wetenschappelijk en bibliotheek - gebruik.----------

Hitler's Inferno is een werk van letterkunde, wetenschap of kunst, hetwelk bestaat uit -- afzonderlijke werken van liederen en toespraken uit het tijdperk Hitler Duitsland in een door de maker Audio Rarities (USA) in een logische anti-fascistische vorm aan ---------- elkander in de Engelse taal gesproken commentaar in negentienhonderd vijf en veertig in de USA, het einde van de Tweede Wereldoorlog, hierbij wordt, onverminderd het ---- auteursrecht op ieder werk afzonderlijk, als de maker aangemerkt Audio Rarities (USA) degene, onder wiens leiding en toezicht het totale werk is tot stand gebracht. Het ------- auteursrecht over de Duitse toespraken en geluidsopnames door Adolf Hitler en -------- NSDAP -bij overdracht door de geallieerden na negentienhonderd vijf en veertig- ------- berusten bij de Zuid-Duitse deelstaat Freistaat Bayern, en de nederlandse versies van toespraken en liederen van de NSB bij de staat der Nederlanden. Hierbij is in het geval van het werk "Hitler's Inferno" het totale auteursrecht in eigendom van Freistaat -------- Bayern, het doel hiervan is om misbruik onder controle te kunnen houden door de ------ staat en strafbaar te stellen in verband met het ondeskundig gebruik van toespraken, - liederen, afbeeldingen en gedragingen die na negentienhonderd vijf en veertig na de -- val van het Derde Rijk bewezen en ernstig fout waren bevonden door het Tribunaal in - Neurenberg. Zowel de hedendaagse Duitse wet-en regelgeving (Duitse grondwet) ----- alsmede de Amerikaanse en Nederlandse wet- en regelgeving alsmede Europese en - Internationale Verdragen maken uitzonderingen voor het gebruiken van materialen ---- voor historische, wetenschappelijke en educatieve doelstellingen voor gebruik door ---- bibliotheken en op scholen, studie of gebruik door wetenschappers, (Title 17, United -- States Code). Bij het auteursrecht moet nog iets anders worden onderscheiden en wel het zogenaamde persoonlijkheidsrecht droit moral door Audio Rarities (USA). Het ------ persoonlijkheidsrecht van de auteur van het werk gaat nimmer teniet. Dit recht moet --- alzo beschouwd worden als een absoluut en exclusief zelfstandig recht, staande naast het auteurschap. Uit het een en ander volgt, dat het persoonlijkheidsrecht ---------- onafhankelijk van het auteursrecht een zelfstandig, niet overdraagbaar recht vormt. Als de toespraken en liederen in negentienhonderd vijf en veertig op rechtmatige manier -- zijn verzameld, hetgeen uit onderzoek is gebleken en moet worden aangenomen, heeft Audio Rarities (USA) het exclusieve recht de plaat "Hitler's Inferno" in eigenbeheer te - vermenigvuldigen en te verspreiden. Het droit moral kan na overlijden van de maker --- worden uitgeoefend door degenen die hij daartoe bij uiterste wilsbeschikking heeft ----- aangewezen. Zonder uiterste wilsbeschikking door de maker zelf afgegeven, of bij ----- ontbreken van informatie over de maker,alleen mogelijk met een schriftelijke licentie --- door de auteursrechtenorganisatie.Intermediary Foundation of the Universal ---------- Declaration of the Universal Declaration of Human Rights, postbus 324, 5660 AH, ------ Geldrop Nederland heeft sinds negentienhonderd vijf en negentig bij schriftelijke ------- licentie door de Amerikaanse Auteursrechten organisatie "The Harry Fox Agency Inc" - in New York USA, te gelden als exclusieve licentiehouder op het mogen beheren en ---

internationaal verspreiden van het intellectueel & mechanische eigendomsrechten ----- "Hitler's Inferno", hiernaast kunnen bibliotheken, archieven, musea als niet-exclusieve licentiehouders fungeren en wetenschappers-agreementen verstrekken aan ---------- onderzoekers. Het op de geluidsdragers vastgelegde materiaal is gegarandeerd ------- authentiek. Het werk "Hitler's Inferno" is gegarandeerd geen nazisme of neo-nazisme. Het is een getuigenis over de holocaust. De juridische afhandeling over de ---------- auteursrechten en over het werk zijn in negentienhonderd negen en negentig en ------- daarna op zestien juli tweeduizend vier met een titel "In naam der Koningin" notarieel - vastgelegd bij Notariaat op de Laak, Capucijnerplein 38, Budel Nederland. Het werk is verder geregistreerd met een registratienummer bij de Belastingdienst "registratie en -- successie" in Nederland. Op één maart negentienhonderd negen en tachtig traden de Verenigde Staten toe tot de "Berner Conventie ", een tussen een aantal staten ---------- gesloten verdrag, (Berner Conventie, gedefinieerd onder sectie 101 van Title 17,United States Code) waarbij het auteursrecht van onderdanen van elk van de deelnemende -- Staten beschermd wordt in alle aangesloten Staten, waaronder ook Nederland. --------- Stichting Stemra is de Nederlandse zusterorganisatie van de Amerikaanse ---------- auteursrechtenorganisatie The Harry Fox, Inc New York. Vervaardigde opnamen van - uitzonderlijke documentaire waarde naast andere items mogen in officiële archieven -- worden bewaard. Hitler's Inferno is opgenomen in de USA, bij de Universiteit van ------- Kansas City, Missouri, in de Miller Nicols Library,en maakt deel uit van een ---------- wetenschappelijke verzameling van items over de holocaust onder de rubriek ---------- "Suzanne Statland Collections in Holocaust Studies" a bibliography of research -------- materials. ----------

Toegelaten: hetgeen in overeenstemming is met de wettelijke en de morele norm met hetgeen naar de regels van het maatschappelijke verkeer redelijkerwijs geoorloofd is -- met inachtneming van Artikel 25 A W en title 17 United States Code, in combinatie met in kracht rechtsgeldige Europese en Internationale Verdragen (Berner Conventie, ------ WIPO- Verdragen, Rome Conventie, TRIPS agreement van World Trade ---------- Organisation), Internationaal Verdrag inzake Economische, Sociale en Culturele ------- Rechten, waarin de auteursrechten van wetenschappers en de beoefening van de ----- wetenschap, mensenrechten zijn geworden, waar individuele aangesloten---------- Staten aan zijn verbonden. ----------

Verboden: in het algemeen iedere gehele of gedeeltelijke mechanische overname, ---- bewerking of nabootsen inbreuk op intellectueel eigendom in gewijzigde vorm voor een ander doel of een daadwerkelijk verschil vertonen dan het oorspronkelijke doel door de maker zelf verkozen; alle produkten die niet in overeenstemming zijn met de wettelijke en de morele norm, en alles wat met hetgeen naar de regels van het maatschappelijke verkeer redelijkerwijs niet geoorloofd is en als redelijkerwijs aannemelijk is, dat ook de maker die inbreuken zou hebben afgekeurd; ten gehore brengen of vertonen in het ---- openbaar, illegaal verspreiden van produkten of misbruik van gedachtengoed, ---------- negativisme, obsceniteit, obscurantisme; gebaren, uitdrukkingen, emblemen, ---------- geschiedvervalsing; muziek gezongen en gesproken alsmede instrumentale ---------- bewerkingen, met inbegrip van de beschikbaarstelling voor het publiek op zodanige --- wijze dat deze voor leden van het publiek op een door hen individueel gekozen plaats en tijd toegankelijk zijn, hierbij inbegrepen omroepuitzendingen, sportevenementen, al dan niet per kabel satelite, en internettransmissies.----------

Indien aan twee of meer personen een gemeenschappelijk auteursrecht op een zelfde werk toekomt, kan, tenzij anders is overeengekomen, de handhaving van dit recht door ieder hunner geschieden. De Staat de monopoliehouder over het vervolgen van ------- strafbare feiten in overeenstemming met wat hierover is vastgelegd in ---------- negentienhonderd vijf en veertig door de geallieerden controleraad op grond van de ---

wetgeving ter voorkoming van nationalisme en militairisme van de Tweede ----------
Wereldoorlog "kontrollratdirektive 50". ----------
De volgende partijen zijn aanwezig.----------
Bij de ondertekening van deze notariële rectificatie zijn de volgende partijen aanwezig: J.P. van den Wittenboer in de functie als directeur Audio-Rarities en in de functie als -- Voorzitter van Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights. De overige partijen zijn niet in persoon vertegenwoordigd bij de ondertekening van de - rectificatie van de notariële akte.----------
Originele schriftelijke bewijzen zullen aan de akte worden gehecht, wanneer niet ---- origineel zal worden aangegeven dat het een kopie of een print betreft Onder de ------- originele aanhechtingen zit ook een "originele Kiezerspas voor de verkiezingen voor --- Provinciale Staten Noord-Brabant die gehouden is op zeven en twintig maart ---------- tweeduizend zeven. De kiezerspas was bestemd voor de heer Joannes Petrus van ---- den Wittenboer, adres Kastanje 28, 5731 NK, Mierlo, waarbij door hemzelf de volmacht aan de Voorzitter van de Stichting Intermediary Foundation of the Universal ---------- Declaration of Human Rights is afgegeven op de kiezerspas om te gaan stemmen. Het stemrecht is een grondrecht,en dat moet hoog worden gehouden. De burgerij is vrij om de eigen mening te geven over de volksvertegenwoordigers. Gezien de verklaring ----- onder ede in de notariële akte de dato twee en twintig juni negentienhonderd vier en -- negentig, kan niet worden uitgegaan van een democratie, maar is sprake van een ------ schijndemocratie. **Er is geen stem uitgebracht.** Er zal eerst een integraal ---------- parlementair openbaar onderzoek moeten geschieden naar de toestand van de -------- rechtsstaat en de democratie. De bewindsman Hirsch Ballin die zijn kabinetszetel ------ verloor door de IRT-affaire in negentienhonderd vier en negentig (verwijs ook naar ----- notariële akte van een verklaring de dato één en twintig januari negentienhonderd vier en negentig), die aftrad als minister van justitie omdat de Tweede Kamer hem had ----- verboden verdere bemoeienis te hebben met de zware criminaliteit, deze bewindsman die later in tweeduizend zeven wederom de post van "minister van justitie" mag -------- bekleden onder Balkenende, heeft nu kennelijk de opdracht om onderzoek te ---------- verrichten naar de misdaadorganisatie waar hij zelf lid van is " Kabinet Balkenende IV" In rubriek "15" van akte notarieel "in naam der koningin" de diverse boekwerkjes met -- bewijzen en brieven van Audio-Rarities en de Stichting, zijn thans digitaal vastgelegd - op een DVD-rom, met actualisering tot en met tweeduizend zeven inbegrepen. Op de - DVD-rom zijn daarnaast extra opgenomen een complete website door de sociale ------- databank Nederland, in Huizen, Noord-Holland, "N.L.", en een rapport in ---------- pdfbestandsformaat "naboek 20e editie 2006" door H.M. Walker uit Berlicum en ------- Stichting Werkgroep negentienhonderd zeventig, in Tilburg, "N.L". De DVD-rom en de inhoud hiervan alle aanwezige stukken maakt thans onderdeel uit van de **notariële ---- rectificatie**.----------
De rubrieken "15 en 16" immateriële of naamschade. Door de Staat der Nederlanden - het mondeling agreement "fair use only" Hitler's Inferno te hebben geschonden op een of meer keren en / of tijden en / of data. Te concretiseren in een geldvordering. ---------
Wordt de echtheid van deze authentieke akte en de titel betwist. Wanneer een ---- gerechtsdeurwaarder komt met een betekende grosse, waarvan de echtheid en / of --- onjuistheid wordt betwist. De gerechtsdeurwaarder dient dan zijn opdrachtgever aan te spreken en vervolgens dient de opdrachtgever de Staat der Nederlanden waartegen -- de grosse is betekend te benaderen voor verificatie van de echtheid en onjuistheid. ---- Wordt de echtheid en / of onjuistheid van een authentieke akte betwist; dan vermeldt -- artikel. 159 lid 1 Rv:een geschrift dat het uiterlijk heeft van een authentieke akte,geldt - als zodanig behoudens bewijs van het tegendeel.----------

Algemeen geldt, dat het tegenbewijs tegen de authentieke akte drukt op degene die --- haar onjuistheid en / of valsheid beweert, in een speciale "Valsheidsprocedure" bij de - civiele rechter. Bij deze notariële akte met de titel geldt, dat deze procedure voor de --- civiele rechter **absoluut en alleen in combinatie van een openbaar parlementair --- onderzoek** naar het rechtssysteem volgt, met horen van alle getuigen onder ede. In --- een "valsheidsprocedure" worden de notariële akte van een verklaring de dato één en twintig januari negentienhonderd vier en negentig en notariële akte onder ede de dato twee en twintig juni negentienhonderd vier en negentig onderdeel van één totale ------- valsheidsprocedure op alle akten. ----------

Artikel 430 Rv. Geeft algemene regels, voor grossen van excecutoriale titels en de ----- betekening daarvan, voordat zij ten uitvoer kunnen worden gelegd. ----------

De kracht van het schriftelijk bewijs is in de oorspronkelijke akte (minuutakte) gelegen. Grossen en gehele afschriften van een authentieke akte die volgens de wettelijke ------ voorschriften moeten worden bewaard, leveren, wanneer zij zijn afgegeven door een -- daartoe bevoegde ambtenaar (in dit geval de notaris) hetzelfde bewijs op als de ------- oorspronkelijke akte. ----------

Problemen met het vinden van een gerechtsdeurwaarder door de opdrachtgever. Problemen bij het bereid vinden van een gerechtsdeurwaarder voor het uitvoeren van - de opdracht "ministerieplicht" kunnen zich voordoen. Te denken valt van het naar ------ elkander en op elkander afschuiven van de opdracht. Daarbij moet opdrachtgever ------ eerst alle gerechtsdeurwaarders in Den Haag schriftelijk benaderen om daarna zich te kunnen richten tot de Koninklijke Beroepsorganisatie van Gerechtsdeurwaarders ------- KBvG, postbus:12, 3740 AA in Baarn. Uiteindelijk moet via de Tweede Kamer de ------- ministeriële verantwoordelijkheid van de Minister van Justitie worden geactiveerd om -- ambtshalve een gerechtsdeurwaarder aan te wijzen die de opdracht moet uitvoeren. -- De minister van justitie heeft de taak algemeen te zorgen dat de rechtsbedeling -------- behoorlijk kan functioneren. Men spreekt wel van apparaatzorg. Verder te denken valt (gezien de aard en de opstelling door de Nederlandse Staat (de goodwill-belangen), --- dat de Staat de status quo zal handhaven zo lang enigszins mogelijk is, en zich -------- daarom om die reden van geen enkele Wet, Verdrag rekenschap en verantwoording -- zal geven. ----------

De geconstateerde feiten. Op datum zeventien augustus tweeduizend vijf is het ------- Duitse volkslied gezongen ten gehore gebracht via de TV -omroep SBS6 om acht ------ (20.00) uur, voorafgaande aan het voetbalinterland Nederland tegen Duitsland in ------- Rotterdam, daarna is op datum vijf april tweeduizend zes het Duitse volkslied ---------- instrumentaal (kort in een reclame van Achmea) ten gehore gebracht via TV -omroep - NOS Nederland 1, voor het (acht) 20.00 - uur journaal, daarna is op datum zeven april tweeduizend zes het Duitse volkslied instrumentaal (kort in de reclame van Achmea) -- ten gehore gebracht via TV-omroep RTL4 voor het (half acht)19.30- uur journaal. ------- Verder is sprake van over langere periode plegen van negativisme en ---------- wetenschappelijke sabotage onder hoofdverantwoordelijkheid van de Nederlandse ---- Staat gericht tegen de stichting, Audio-Rarities met het Hitler's Inferno project,verwijs -- naar rubriek "15"DVDrom. Verder: Nederlandse Staat laat het toe dat Zij door derden - als Adolf Hitler op Internet is geportretteerd, in de vorm van een (ex)-minister van ------ Justitie die thans de post bekleed van minister van sociale zaken mr. J.P.H. Donner --- met "hitlerkapsel", en een procureur-generaal Jhr. Mr. De Wijkerslooth de Weerdesteijn als "Adolf Hitler" die het onderwerp discriminatie in zijn takenpakket heeft,afgebeeld --- met een "hakenkruis" op het hoofd en met "Hitlersnor". De Nederlandse Staat laat dit -- ondanks de bekendheid met de websites en de bekendheid wie achter deze websites - zitten, (de heer K.H de Werd en Stichting Sociale Databank Nederland,R.M. ----------

Brockhus), bewust voortbestaan. De bewijzen zijn te vinden op de DVD-rom in rubriek "15". Er zijn door die derden K.H. de Werd inmiddels zestigduizend (60.000) e-mails --- hiervan internationaal verzonden.----------
Dat er tussen de hoofdpartijen de Staat der Nederlanden en Audio-Rarities (kamer van Koophandel: 17090220) een rechtsversverhouding bestaat of heeft bestaan niet in ----- specifieke bestuurstaak, uithoofde van "fair use only" "Hitler's Inferno" Audio Rarities -- LP A 2445, uithoofde waarvan de schuldenaar nog iets van de Staat der Nederlanden had te vorderen, nu te vorderen heeft of nog in de toekomst te vorderen zal krijgen in - verband met schenden afspraken / overeenkomst.----------
Gevorderd wordt. Voor naamschade en omzetderving een geldbedrag van **twintig --- miljoen euro (€ 20.000.000,00)**, hierbij op te tellen de wettelijke rente jaarlijks, extra -- de bedragen per overtreding tot een maximum per jaar, executie en ---------- administratiekosten. Alle daaruit voortvloeiende kosten komen geheel voor rekening --- van de schuldenaar. ----------
Verbeurd zullen worden. Bij het ten gehoren laten brengen van Duitse volkslied of --- andere zaken zonder vergunning die zich buiten het referentiekader "fair use only" ----- vallen), op Nederlands grondgebied en / of het zich op internet als Adolf Hitler laten ---- afbeelden op de Website van K.H. de Werd casu quo Sociale Databank Nederland, --- R.M. Brockhus, of via een andere manier, (bij Ministerie van Justitie bekende websites ,en regelmatig bezocht door ministerie van Justitie). Letterlijk van de website van de --- Sociale Databank Nederland, citeer: *GEEN AANKLACHT. Justitie zal geen vervolging instellen wegens smaad tegen Karel de Werd, terwijl hij toch minister van Justitie mr. -- J.P.H. Donner en de voorzitter van het college van procureursgeneraal mr. J.P. de ----- Wijkerslooth als Adolf Hitler op zijn website heeft gezet.Het ministerie liet via ---------- voorlichter Ivo Hommes weten: "Er zal geen aangifte gedaan worden. Het is deze ------ persoon enkel en alleen te doen om aandacht voor zijn zaak en daar werken wij niet -- aan mee." (De Telegraaf van achttien oktober tweeduizend drie), einde citaat.* **Bedrag tienduizend euro (€ 10.000,00) per overtreding per constatering per keer per ------ iedere nieuwe data op de kalender, oplopen tot een geldbedrag maximum van --- twee miljoen euro (€ 2.000.000,00) per jaar.** Buiten beslag vallen goederen voor ----- openbare dienst van de Staat,artikel 436 Burgerlijk Wetboek.----------
Voor beslag zijn vatbaar. Bedragen bestemd voor educatieve en wetenschappelijke - doelen tot een maximum van honderd duizend euro (€ 100.000,00). De marktwaarde - (in geld) afgeschreven en verouderd materieel Landmacht, Marine en Luchtmacht die - niet meer voor de openbare dienst van de Staat dienen. Deze zaken kunnen zonder --- limiet worden beslagen indien niet aan de betekening, van het bevel van de ---------- gerechtsdeurwaarder wordt voldaan door de Nederlandse Staat. Verder kan beslag --- worden gelegd op roerende zaken die niet bestemd zijn voor de openbare dienst van - de Staat:oude metalen, afgeschreven computers, afgeschreven ---------- kantoorinventaris,sloopmaterialen uit gebouwen van de overheid die na verbouwingen vrijkomen en die op de dumphandel te verkopen zijn, alles waar enigszins een ---------- geldbedrag aan toe te kennen valt. Verder alle roerende en niet roerende zaken die --- niet onder de openbare dienst vallen met inbegrip van derdenbeslag op tegoeden ------ onder de Nederlandse Staat die niet te kwalificeren vallen voor openbare dienst. --------
Het totaalbedrag van de schuldvordering. twintig miljoen euro (€ 20.000.000,00) ---- met bijtelling van veertig duizend euro (€ 40.000,00) voor viermaal geconstateerde ----- overtredingen, maakt **Totaal bedrag twintig miljoen veertig duizend euro ---------- (€ 20.040.000,00).** ----------
De volgende stukken DVD-rom, brieven, licentie zullen aan deze akte worden ----- gehecht. ----------

1b. De originele brief door de Nederlandse Staat "Royal Netherlands Embassy" Tokio, Japan, datum veertien december negentienhonderd acht en negentig, inzake het ------ werkbezoek van één en twintig september negentienhonderd acht en negentig, de ----- mondelinge bespreking van de voorwaarden voor "fair use only" ten Ministerie van ----- Economische Zaken in Den Haag met Audio- Rarities. ----------
2b. Kleurenprint van de uitnodiging door Ministerie van Economische Zaken "speciale spreekdagen voor genodigden" Zakendoen in Japan, gericht aan Music Company ------ International, J.P. van den Wittenboer is (Audio-Rarities). Contact inzake verwerking -- van de uitnodiging, EVD, Lucy Wentholt. ----------
3b. De originele brief "licentie" door de Amerikaanse auteurs en muziekrechten -------- organisatie Harry Fox Agency Inc, New York USA, zeventien augustus ---------- negentienhonderd vijf en negentig, inzake Hitler's Inferno project. ----------
4b. De originele brief door de DCO Bestuur en Onderwijs Commissie van Justitie van - de Tweede Kamer, Den Haag, datum veertien september tweeduizend zes, kenmerk - "Hitler's Inferno". ----------
5b. De originele brief door Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie, achttien december negentienhonderd acht en negentig, kenmerk: BRF 51.04JH/kk, verwijs naar rubriek -- "20" akte notarieel zestien juli tweeduizend vier "In naam der Koningin". ----------
6b. De originele brief door de Hoge Raad der Nederlanden van vier januari ---------- tweeduizend zeven, inzake reageren op het verzoek de onechtheid of valsheid van de notariële akte van twee en twintig juni negentienhonderd vier en negentig te bewijzen - of kunnen aantonen, kenmerk: 73 91 /SvdO/rk. ----------
7b. DvD-rom door Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human ----- Rights en Audio-Rarities, met de stukken en getuigen onder rubriek "15" aangevuld en onderdeel van deze rectificatie. ----------
8b. De originele Stempas voor de provinciale staten Noord-Brabant, kieskring 1 -------- ('s-Hertogenbosch), om te stemmen op zeven maart tweeduizend zeven, in Gemeente Geldrop en Mierlo, waarbij J.P. van den Wittenboer de Voorziter van Intermediary ------ Foundation of the Universal Declaration of Human Rights, volmacht geeft de stem uit - te brengen. Kaartnummer:**17710161113.** ----------
In het hoofd van deze akte de woorden "In naam der Koningin", uitvoerbaar bij -- voorraad, tenzij de schuldenaar de combinatie de vordering, de titel, de akte(n) -- onrechtmatig of ongegrond voorkomt,een door de schuldenaar aan te spannen - "Valsheidsprocedure" via de civiele Rechter. ----------
De voormelde rectificatie op de notariële grosse "In naam der Koningin" de dato -------- zestien juli tweeduizend vier heeft comparant met een **eed** versterkt in handen van mij, notaris, afgelegd, nadat hij mij had verklaard de betekenis van de eed te beseffen en te weten dat de wet het plegen van meineed strafbaar stelt. ----------
SLOTBEPALINGEN ----------
Voormelde opgave, volledige voorlezing, afvraging en beantwoording hebben ---------- plaatsgehad in tegenwoordigheid van de getuigen. ----------
De comparant en de getuigen zijn mij, notaris, bekend en hun identiteit is door mij, ----- notaris, aan de hand van de hiervoor gemelde en daartoe bestemde ---------- documenten vastgesteld.

Waarvan akte, --------
in minuut opgemaakt, is verleden te Budel, gemeente Cranendonck, op de datum in --- het hoofd van deze akte vermeld, in tegenwoordigheid van de dames ---------- mevrouw Catharina Jacoba van Casteren-Daniëls, geboren te Weert ---------- twee en twintig januari negentienhonderd negen en zestig en ---------- Hendrina Maria Antonia Meeuwissen, geboren te Budel negen en twintig november ---- negentienhonderd zes en vijftig, als getuigen. ----------

Na zakelijke opgave van de inhoud en toelichting van deze akte aan de comparant, ----
heeft deze verklaard tijdig voor het verlijden te hebben kennis genomen van de inhoud
van deze akte en daarmee in te stemmen. Vervolgens is deze akte onmiddellijk na ----
volledige voorlezing door de comparant, de getuigen en mij, notaris, ondertekend. ------

Volgen handtekeningen van de comparant, de getuigen en de notaris.

UITGEGEVEN VOOR AFSCHRIFT:

Mr. Th.H.J.M. op de Laak
Notaris te Crenendonck

Netherlands-Japan
1600-2000

ROYAL NETHERLANDS EMBASSY
6-3 Shiba Koen 3-chome, Minato-ku, Tokyo 105-0011 Phone (03)5401-0411 Fax(03)5401-0420

Audio Rarities
Music Company International
T.a.v. dhr. J.P. van den Wittenboer
Postbus 324
5660 AH GELDROP

Tokio, 14 december 1998

Re: Werkbezoek september j.l.

Geachte heer Van den Wittenboer,

Onder verwijzing naar het gesprek op 21 september j.l. betreffende "Zakendoen Japan" heb ik de eer u het volgende te berichten. De afgelopen periode is dezerzijds getracht kanalen te vinden om bekendheid te kunnen geven aan de informatie rond de cd "Hitler's Inferno - de les van gisteren (getuigenis als les voor de toekomst)".
Zoals reeds in Den Haag besproken is dit geen eenvoudige aangelegenheid. Japan kampt zelf met een oorlogsverleden - waarvoor grote aandacht bestaat - maar waarover het nog moeilijk is te spreken. Voor wat de oorlog in Europa betreft bestaat wel degelijk de kennis, maar in de Japanse beleving heeft de eerdere opkomst van het facisme in Europa duidelijk een eigen dimensie.

Een tweetal dezerzijds benaderde "recordshops" (van belangrijke ketens) toonde geen bereidheid voor het t.g.t. opzetten van een display en ook voor toezending van nadere informatie bestond geen interesse. Met uw goedvinden zal ik deze weg dan ook verder staken en bezien of wellicht binnen meer wetenschappelijke kring belangstelling bestaat.

Met vriendelijke groet,

Hendrik E.C. Koets
Ambassaderaad Economie en Handel

オランダ大使館 〒105-0011 東京都港区芝公園3丁目6番3号 Tel.(03)5401-0411 Fax.(03)5401-0420

KOPIE

EVD

MINISTERIE VAN EKONOMISCHE ZAKEN

Postbus 20105
2500 EC Den Haag
Telefoon: (070) 3 79 89 33
Telefax: (070) 3 79 78 78

Port betaald
Nederland
Port payé
Pays-Bas

Iwaco Company International
Postbus 524
9750 AH Goedereede

t.a.v. J.P. van den Witterbaar

KOPIE

EVD

MINISTERIE VAN ECONOMISCHE ZAKEN

Voorlichtingsbijeenkomst "Zakendoen in Japan" 23 september 1998

Misschien juist vanwege de huidige problemen blijft Japan in de belangstelling staan. Om Nederlandse bedrijven de mogelijkheid te bieden de ontwikkelingen in het land beter te volgen organiseert de EVD in samenwerking met de Kamer van Koophandel Rotterdam, de Japan Trade Club, NCH en de Fenedex op 23 september de voorlichtingsbijeenkomst 'Zakendoen in Japan'.

Daarnaast wordt een aantal spreekdagen georganiseerd met vertegenwoordigers van de Nederlandse ambassade te Tokio en het Consulaat-Generaal te Osaka. Deze spreekdagen bieden Nederlandse bedrijven de gelegenheid bij hun plannen en activiteiten in Japan gebruik te maken van de medewerking van de Nederlandse vertegenwoordigingen in Japan. De gesprekken vinden plaats op 21 (EVD Den Haag), 22 (KvK Apeldoorn) en 23 september a.s. (KvK Gouda).

Locatie voorlichtingsbijeenkomst:
Kamer van Koophandel Gouda
Burg. van Reenensingel 101
Gouda
(circa 5 min. vanaf het NS Station Gouda, uitgang Bloemendaal. Ruime parkeergelegenheid bij het KvK-gebouw)

Tijd voorlichtingsbijeenkomst:
10.00 - 14.00 uur
(vanaf 09.30 uur inschrijving)

Kosten:
De deelnamekosten voor de voorlichtingsbijeenkomst bedragen *f* 125,-- p.p.
Deelname aan de individuele gesprekken is gratis.

Aanmelding voorlichtingsbijeenkomst:
Aanmelding is alleen mogelijk via het bijgevoegde aanmeldingsformulier; sluitingsdatum voor inschrijving van de voorlichtingsbijeenkomst is vrijdag 18 september a.s.
U ontvangt *geen* bevestiging van uw aanmelding aan de voorlichtingsbijeenkomst.

Aanmelding spreekdagen:
Via bijgevoegd formulier. Omstreeks twee weken voor aanvang van de spreekdagen wordt u benaderd door de coördinator van de EVD of de betrokken Kamer van Koophandel voor een definitieve afspraak waarvan schriftelijk bevestiging volgt.

Annulering:
Bij verhindering kan de plaats van de deelnemer worden ingenomen door een medewerker van hetzelfde bedrijf. Deelnamekosten zijn niet verschuldigd wanneer *uiterlijk een dag* voor de datum van de bijeenkomst is geannuleerd.

Mailing:
Voor de mailing van deze bijeenkomst is gebruik gemaakt van verschillende adresbestanden. Hierdoor kan het voorkomen dat u meer dan een aankondiging ontvangt.

Inlichtingen:
EVD, Lucy Wentholt
telefoon: 070-3797013

EVD 10/98

fenedex NCH KAMER VAN KOOPHANDEL ROTTERDAM ASIA HOUSE

THE HARRY FOX AGENCY, INC.
a subsidiary of NATIONAL MUSIC PUBLISHERS' ASSOCIATION, INC.

October 17, 1995

Mr. J.P. van den Wittenboer
Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights
Postbox 324
5660 AH Geldrop
THE NETHERLANDS

Re: Hitler's Inferno Project

Dear Mr. van den Wittenboer:

Thank you for your letter dated August 16th; please excuse my delay in responding to your inquiry. I regret that we cannot provide you with any recommendations on U.S. record companies who may wish to act as your distributor. I am, however, enclosing a section from the *1995 Billboard International Buyer's Guide* in the event you wish to contact any of them directly.

Sincerely,

Frank S. Rittman
International Business Administrator

encl.
cc: Edward P. Murphy
Yoshio Inomata

711 THIRD AVENUE, NEW YORK, NEW YORK 10017 (212) 370-5330 FAX: (212) 953-2384

DCO Bestuur en Onderwijs
Commissie Justitie

Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights
T.a.v. de heer J.P.van den Wittenboer
Postbus 324
5660 AH GELDROP

Plaats en Datum	Den Haag, 14 september 2006
Betreft	"Hitler's Inferno
Ons kenmerk	JUST060608
Uw kenmerk	K05/1077/12Sv
Uw brief van	14 september 2006

Geachte heer Van den Wittenboer,

Uw bovengenoemde brief is onder de leden van de vaste commissie voor Justitie verspreid.

In haar vergadering van 6 september 2006 heeft de commissie besloten geen verdere actie te ondernemen.

Dit betekent dat de leden van de commissie individueel wel actie kunnen ondernemen naar aanleiding van uw brief. Zij kunnen uw opmerkingen bijvoorbeeld gebruiken bij de behandeling van wetsvoorstellen of vragen stellen aan de regering.

Hoogachtend,

mevr. mr. N.J.P. Coenen
griffier van de vaste commissie voor Justitie

Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Plein 2
Den Haag

Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Tel: 070-318 2007
Fax: 070-318 3444

E-mail: cie.just@tweedekamer.nl

K·N·B

KONINKLIJKE NOTARIELE BEROEPSORGANISATIE

Music Company International
T.a.v. de heer J.P. van den Wittenboer
Postbus 324
5660 AH GELDROP

Den Haag, 18 december 1998

Ons kenmerk : BRF51.04 JH/kk
Doorkiesnr : (070) 330 71 61

Geachte heer Van den Wittenboer,

Hierbij bevestig ik de ontvangst van uw brief, met bijlagen, van 11 december 1998 op 14 december daarna.

U heeft een tekst meegestuurd over de betekenis van de notariële akte, gebaseerd op hetgeen u aan informatie van een notaris hebt verkregen en verder daarover in de vakliteratuur hebt gevonden. U verzoekt de KNB de tekst waar nodig aan te vullen, dan wel een algemene uitleg te geven.

Naar aanleiding daarvan deel ik u mee dat de KNB een vereniging van notarissen en kandidaat-notarissen in Nederland is en als zodanig slechts algemene informatie op notarieel gebied verstrekt. Dit geschiedt door de uitgifte van folders en informatiekaarten, door het periodiek uitgeven van een krant voor cliënten van notariskantoren en door de instelling van de Notaristelefoon, waar ook algemene informatie kan worden ingewonnen. Concrete vragen kunnen door de KNB niet worden beantwoord.

In het algemeen kan ik u wel het volgende meedelen.
Notariële akten zijn akten opgemaakt door een notaris in functie. Eén van de voordelen van een notariële akte is dat de dagtekening, de echtheid en de juistheid van de notariële akte terstond vaststaan. Een ander voordeel is dat die akte steeds bewaard blijft en dat er dus altijd duplicaten van kunnen worden gemaakt. De akte wordt opgemaakt door een onpartijdige deskundige die er naar zal streven de akte zo op te stellen dat rechterlijke procedures worden voorkomen.
Van een notariële akte kan een grosse, een officieel en gewaarmerkt bijzonder afschrift, worden uitgegeven. De daarop rechthebbende kan hiermee zonder rechterlijk vonnis zijn rechten uitoefenen.

Spui 184
2511 BW Den Haag

Postbus 16020
2500 BA Den Haag

Telefoon 070 - 330 71 11
Telefax 070 - 345 32 26

ABN AMRO 43.01.82.953
Postbank 125185

4

Vanwege deze voordelen van een notariële akte en omwille van de rechtszekerheid heeft de wet voor sommige overeenkomsten en rechtshandelingen de notariële akte verplicht gesteld.

/. Voor een opsomming, alsmede voor meer informatie over de notariële akte en de functie van de notaris verwijs ik u naar de folder "Functie en werkterrein van de notaris", welke u hierbij aantreft.

Hoogachtend,

p.o. CMvdK Konijnenburg

mw mr F.C. van der Steur-de Jong

Spui 184
2511 BW Den Haag

Postbus 16020
2500 BA Den Haag

Telefoon 070 - 330 71 11
Telefax 070 - 345 32 26

ABN AMRO 43 01 82 953
Postbank 125185

HOGE RAAD DER NEDERLANDEN

Aan de heer J.P. van den Wittenboer
Inermediary Foundation of the Universal Declaration of
Human Rights
Postbus 324
5660 AH GELDROP

Datum 4 januari 2007 **Kenmerk** `7391/SvdO/rk

Geachte heer Van den Wittenboer,

Hierbij deel ik u mede dat de Procureur-Generaal kennis heeft genomen van uw brief van 2 januari 2007 gericht aan de 'Voorzitter van het College van procureurs-generaal van de Hoge Raad der Nederlanden', betreffende 'bewijzen valsheid en onechtheid notariële akte d.d. 22 juni 1994'.

Ter voorkoming van misverstand wijs ik u erop dat de Procureur-Generaal bij de Hoge Raad, mr. J.W. Fokkens, en de Voorzitter van het College van procureurs-generaal, mr. H.N. Brouwer, verschillende functionarissen zijn. De Procureur-Generaal bij de Hoge Raad is geen lid van het College van procureurs-generaal en behoort niet tot het Openbaar Ministerie.

Uit uw brief blijkt niet dat de Procureur-Generaal u - gelet op zijn taken en bevoegdheden - van dienst zou kunnen zijn. De Procureur-Generaal zal daarom niet ingaan op de inhoud van die brief en de door u meegezonden bijlagen.

Hoogachtend,

De Kabinetschef van de Procureur-Generaal,

Mr. S. van den Oever

Postbus 20303 | 2500 EH Den Haag | Telefoon 070 361 13 11
Lange Voorhout 34 | Bezoekadres: Kazernestraat 52 | www.hogeraad.nl

2

Stemmen in een andere gemeente binnen de provincie

Als u in een andere gemeente, binnen de provincie, aan de verkiezing wilt deelnemen, dient u in persoon uiterlijk
maart 2007 deze stempas bij uw gemeente te laten omzetten in een kiezerspas. Een schriftelijk verzoek tot het
temmen in een andere gemeente, dient u uiterlijk 21 februari 2007 in te dienen bij de gemeente.

Stemmen bij volmacht

Als u niet zelf aan de stemming kunt deelnemen, kunt u een andere kiezer machtigen om voor u te gaan stemmen.
s deze kiezer *in dezelfde gemeente* ingeschreven, dan kunt u gebruik maken van onderstaand volmachtbewijs. Wilt u een
iezer machtigen die in een andere gemeente is ingeschreven, dan dient u uiterlijk 21 februari 2007 een schriftelijk verzoek
n te dienen bij de gemeente. De gemachtigde kan een volmachtstem uitsluitend tegelijk met de eigen stem uitbrengen!

De formulieren voor de schriftelijke verzoeken zijn verkrijgbaar ter gemeentesecretarie.

VOLMACHTBEWIJS (Met blokletters invullen)

Naam gemachtigde	: I.F.U.D of Human Rights	Paraaf stembureau
Adres en woonplaats	: Kastanje 128, 5731NK Mierlo	

De gemachtigde verklaart zich door mede-ondertekening bereid voor de volmachtgever bij volmacht
te stemmen en met inbegrip van deze machtiging niet meer dan twee [illegible] te hebben aangenomen.
Geef uw stempas pas aan een ander mee, nadat u zelf hebt ingevuld wie [illegible] namens u zijn stem.

Handtekening volmachtgever:

Handtekening gemachtigde:

I.F.U.D of Human Rights
Voorzitter

LET OP:
Het is strafbaar om op naam van een ander aan de stemming deel te nemen (art. 128 Wetboek van Strafrecht).
Neem uw identificatiebewijs mee! De voorzitter van het stembureau is bevoegd van u te verlangen dat u zich identificeert.
Indien u geen stempas heeft, kunt u niet stemmen!

De ondergetekende, mr. Theodorus Hubertus Johannes Maria op de Laak, notaris te Budel, gemeente Cranendonck, verklaart dat de afgedrukte fotokopieën door hem zijn vergeleken met de originele stukken en dat deze fotokopieën volledig overeenstemmen met de originele stukken.
Getekend te Budel, gemeente Cranendonck, zeven en twintig juni tweeduizend zeven.

Prod-05

Voorzitter

Tweede Kamer
DER STATEN-GENERAAL

Aan de IFUD of Human Rights
T.a.v. dhr. J.P. van den Wittenboer
Postbus 324
5660 AH Geldrop

Binnenhof 1a
2513 AA Den Haag
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

T 070 318 20 00

E voorzitter@tweedekamer.nl
I www.tweedekamer.nl

Den Haag, 23 maart 2016

Betreft: reactie op de via de deurwaarder betekende stukken

Geachte heer Van den Wittenboer,

Via de deurwaarder ontving ik op 9 maart jl. uw aanzegging gericht aan de Tweede Kamer, meer speciaal aan haar voorzitter mw. Arib, waarin u vraagt om binnen 14 dagen "aan het verzoek te voldoen als nader omschreven in de ten deze betekende stukken "ambtsmisdrijven" artikel 119 van de Grondwet".

Daarbij is vermeld dat uit het niet voldoen aan dat verzoek "zou kunnen worden afgeleid dat niet voldoende proactieve houding is aangenomen door geïnsinueerde "er wat mee te gaan doen", geen verdere actie ondernemen, berusten in de stukken".

Bij de aanzegging zijn 10 stukken gevoegd, waarvan het overzicht is opgenomen in de bijlage bij deze brief. Voor zover dit gaat om stukken gericht aan de Tweede Kamer reageer ik op uw verzoek als volgt.

* op uw brief van 15 juli 2008 over het vervolgen van de minister-president dhr. J.P. Balkenende hebt u op 15 september 2008 het antwoord ontvangen van de Tweede Kamer dat van de brief mededeling is gedaan aan de Kamer en dat de brief voor de leden ter inzage is gelegd.

* op uw brief van 2 september 2014 over aanbieding van een verzoekschrift m.b.t. artikel 119 Grondwet hebt u op 16 september 2014 een antwoord ontvangen van de vaste commissie voor Veiligheid en Justitie, dat deze uw brief in haar procedurevergadering van 10 september 2014 heeft behandeld en dat de Commissie heeft besloten uw brief voor kennisgeving aan te nemen.

* op uw brief van 17 december 2015 over het Verzoek om strafaangifte betreffende ministers, staatssecretaris en ex-Kamervoorzitter, hebt u op 18 februari 2016 een antwoord ontvangen van de Vaste Commissie voor Veiligheid en Justitie, dat deze uw brief op 17 februari 2016 in haar procedurevergadering heeft behandeld en dat de Commissie heeft besloten de inhoud van uw brief voor kennisgeving aan te nemen.

Ik stel vast dat de verzoeken die u aan de Tweede Kamer heeft gericht zijn behandeld en ik verwijs u ten overvloede nogmaals naar de brieven die u daarover van de Tweede Kamer hebt ontvangen.

Ik beschouw uw verzoek daarmee als afgehandeld.

Hoogachtend,

Mw. K. Arib,

Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Prod-06

NEVER AGAIN
WHAT YOU DO MATTERS

THE CAMPAIGN FOR THE UNITED STATES HOLOCAUST MEMORIAL MUSEUM

May 31, 2016

J.P. van den Wittenboer
Kastanje 28
Mierlo, Noord-Brabant 5731 NK
Netherlands

Dear Mr. van den Wittenboer:

I am pleased to extend a formal welcome to you as a member of the United States Holocaust Memorial Museum's Legacy of Light Society. Legacy of Light Society members are individuals – like you – who have thoughtfully included the Museum in their estate plans or otherwise established a charitable gift annuity, charitable remainder trust or other planned gift for the benefit of the Museum. It is through these gifts that the Museum seeks to ensure that this institution remains a vibrant and transformative force in the 21st century. We welcome your partnership in this historic task.

You are joining us at an exciting time as we are engaged in a comprehensive campaign to raise $540 million - $300 million in cumulative annual funds, $40 million in capital commitments to build a state-of-the-art collections and conservation center, and $200 million in endowment commitments. Enclosed you will find a Confirmation of Deferred Commitment Form. Signing this form will allow the Museum to designate any funds we receive through your estate to the institution's Permanent General Endowment Fund, and be counted today towards our campaign goal. Taking this simple extra step will make your legacy gift that much more powerful. Please note that the form may be rescinded at any time.

Also enclosed is a Consent Form. Please take a moment to complete and return this form as well so that you may receive all the benefits to which you are eligible for, including:

- **Legacy of Light Society Memorial Candle**
- **Membership Pin**
- **Legacy of Light Membership Card**
- **Recognition in the Annual Report**
- **Subscription to the Museum's magazine**
- **Museum passes for individual and family visits**
- **10% Discount at the Museum Shop**

Legacy of Light Society

100 Raoul Wallenberg Place, SW Washington, DC 20024-2126 T 202.488.0400 F 202.488.2690 ushmm.org/campaign

In addition, as the Director of Stewardship, for the Legacy of Light Society, you can always contact me with any question or Museum needs. My direct line is 202.488.2634; I can also be reached via email at cmaier@ushmm.org.

Because of the planned gifts from members of the Legacy of Light Society, the Museum is confident that we will succeed in the campaign, which will provide the resources it will take to meet any and all challenges that lie ahead. We are deeply grateful for your commitment to this institution and to the permanence of Holocaust memory.

Sincerely,

Celeste Z. Maier, Director of Stewardship
Legacy of Light Society

CONTENT

Article 83(1) TFEU provides for an exhaustive list of areas of particularly serious crime with a cross-border dimension (known as 'EU crimes') for which the European Parliament and the Council may establish minimum rules concerning the definition of criminal offences and sanctions. Under Article 83(1), third subparagraph, based on 'developments in crime', the Council may adopt a decision (subject to the consent of the Parliament) extending this list by adding other areas of crime. The Commission may present an initiative to trigger such Council decision, through a Communication to the European Parliament and the Council.

On 16 September 2020, European Commission President von der Leyen announced, in her State of the Union Address at the European Parliament and in the accompanying letter of intent, a new initiative on extending the list of EU crimes to all forms of hate crime and hate speech - whether because of race, religion, gender or sexuality. It was later mentioned in the Commission Work Programme 2021 and in February 2021, the Commission published a roadmap on the initiative, scheduled for the fourth quarter of 2021.

The initiative will complement the work on a legislative proposal on preventing and combatting gender-based violence against women and domestic violence to be presented also by the end of 2021. According to the Commission, the list of EU crimes could be extended to cover hate speech and hate crime on the grounds of race, colour, religion, descent or national or ethnic origin. Further grounds under consideration are sex and sexual orientation, as well as disability and age.

References

- European Commission, State of the Union Address by President von der Leyen at the European Parliament plenary, September 2020
- European Commission, Letter of intent: Key New Initiatives for 2021, September 2020
- European Commission, Commission Work Programme 2021, October 2021

Further reading

- EPRS, Unlocking the potential of the EU Treaties: An article-by-article analysis of the scope for action, 5. Extending the list of crimes addressed by EU criminal law policies, pp. 37-38, May 2020

- Policy Department for Citizens' Rights and Constitutional Affairs, Hate speech and hate crime in the EU and the evaluation of online content regulation approaches, July 2020
- European Commission, Hate speech & hate crime – inclusion on list of EU crimes, Roadmap

Author: Piotr Bąkowski, Members' Research Service, legislative-train@europarl.europa.eu
As of 20 November 2021.

HYPERLINK REFERENCES

United Nations A/C.3/75/L.49

General Assembly

Distr.: Limited
4 November 2020

Original: English

Seventy-fifth session
Third Committee
Agenda item 70 (a)
Elimination of racism, racial discrimination, xenophobia and related intolerance: elimination of racism, racial discrimination, xenophobia and related intolerance

Angola, Azerbaijan, Bangladesh, Belarus, Burkina Faso, Burundi, China, Comoros, Cuba, Democratic People's Republic of Korea, Kazakhstan, Kyrgyzstan, Lao People's Democratic Republic, Nicaragua, Nigeria, Pakistan, Russian Federation, Sudan, Syrian Arab Republic, Tajikistan, Turkmenistan, Uzbekistan, Venezuela (Bolivarian Republic of) and Viet Nam: draft resolution

Combating glorification of Nazism, neo-Nazism and other practices that contribute to fuelling contemporary forms of racism, racial discrimination, xenophobia and related intolerance

The General Assembly,

Guided by the Charter of the United Nations, the Universal Declaration of Human Rights,[1] the International Covenant on Civil and Political Rights, [2] the International Convention on the Elimination of All Forms of Racial Discrimination [3] and other relevant human rights instruments,

Recalling the provisions of Commission on Human Rights resolutions 2004/16 of 16 April 2004[4] and 2005/5 of 14 April 2005[5] and relevant Human Rights Council resolutions, in particular resolutions 7/34 of 28 March 2008, [6] 18/15 of 29 September 2011[7] and 21/33 of 28 September 2012,[8] as well as General Assembly resolutions 60/143 of 16 December 2005, 61/147 of 19 December 2006, 62/142 of 18 December

[1] Resolution 217 A (III).
[2] See resolution 2200 A (XXI), annex.
[3] United Nations, *Treaty Series*, vol. 660, No. 9464.
[4] See *Official Records of the Economic and Social Council, 2004, Supplement No. 3* (E/2004/23), chap. II, sect. A.
[5] Ibid., *2005, Supplement No. 3* and corrigenda (E/2005/23, E/2005/23/Corr.1 and E/2005/23/Corr.2), chap. II, sect. A.
[6] See *Official Records of the General Assembly, Sixty-third Session, Supplement No. 53* (A/63/53), chap. II.
[7] Ibid., *Sixty-sixth Session, Supplement No. 53A* and corrigendum (A/66/53/Add.1 and A/66/53/Add.1/Corr.1), chap. II.
[8] Ibid., *Sixty-seventh Session, Supplement No. 53A* (A/67/53/Add.1), chap. II.

Please recycle

Machine Translated by Google

2007, 63/162 van 18 december 2008, 64/147 van 18 december 2009, 65/199 van 21 december 2010, 66/143 van 19 december 2011, 67/154 van 20 december 2012, 68/150 van 18 december 2013, 69/160 van 18 december 2014, 70/139 van 17 december 2015, 71/179 van 19 december 2016, 72/156 van 19 december 2017, 73/157 van 17 december 2018 en 74/136 van 18 december 2019 over deze kwestie, en zijn resoluties 61/149 van 19 december 2006, 62/220 van 22 december 2007, 63/242 van 24 december 2008, 64/148 van 18 december 2009, 65/240 van 24 december 2010, 66/144 van 19 december 2011, 67/155 van 20 december 2012, 68/151 van 18 december 2013, 69/162 van 18 december 2014, 70/140 van 17 december 2015, 71/181 van 19 december 2016, 72/157 van 19 december 2017, 73/262 van 22 december 2018 en 74/137 van 18 december 2019, getiteld “Een wereldwijde oproep tot concrete actie voor de totale uitbanning van racisme, rassendiscriminatie, vreemdelingenhaat en aanverwante onverdraagzaamheid en de alomvattende uitvoering en follow-up van de Verklaring van Durban en actieprogramma”,

Erkennend andere belangrijke initiatieven van de Algemene Vergadering gericht op bewustmaking over het lijden van slachtoffers van racisme, rassendiscriminatie, vreemdelingenhaat en aanverwante onverdraagzaamheid en vormen van discriminatie, ook in historisch perspectief, in het bijzonder met betrekking tot de herdenking van de slachtoffers van slavernij en de transatlantische slavenhandel,

Herinnerend aan het Handvest van het Tribunaal van Neurenberg en het oordeel van de Tribunaal dat onder meer de SS-organisatie en haar integrale onderdelen, met inbegrip van de Waffen-SS, als crimineel heeft erkend, via haar officieel aanvaarde leden die betrokken zijn bij of met kennis van het plegen van oorlogsmisdaden en misdaden tegen de menselijkheid in verband met de Tweede Wereldoorlog, als evenals andere relevante bepalingen van de Handvest en het oordeel,

Indachtig de verschrikkingen van de Tweede Wereldoorlog, en in dit verband benadrukkend dat de overwinning op het nazisme in de Tweede Wereldoorlog heeft bijgedragen tot het scheppen van de voorwaarden voor de oprichting van de Verenigde Naties, bedoeld om toekomstige oorlogen te voorkomen en volgende generaties te redden van de gesel van de oorlog,

Eraan herinnerend dat de internationale gemeenschap in 2020 de vijfenzeventigste verjaardag van de overwinning op het nazisme in de Tweede Wereldoorlog viert, en in dit verband uitkijkend naar het houden van een speciale plechtige vergadering van de Algemene Vergadering,

Er tevens aan herinnerend dat de vijfenzeventigste zitting van de Algemene Vergadering samenvalt met de vijfenzeventigste verjaardag van de oprichting van het Tribunaal van Neurenberg en de goedkeuring van zijn Handvest,

Opmerkend dat neonazisme meer is dan alleen de verheerlijking van een beweging uit het verleden, het is een hedendaags fenomeen met sterke gevestigde belangen in raciale ongelijkheid en een investering in het verkrijgen van brede steun voor zijn valse beweringen van raciale superioriteit,

Herinnerend aan de relevante bepalingen van de Verklaring van Durban en het programma van Maatregelen aangenomen door de Wereldconferentie tegen racisme, rassendiscriminatie, 9 , met Vreemdelingenhaat en aanverwante onverdraagzaamheid op 8 name paragraaf 2 september 2001, van de Verklaring en de paragrafen 84 tot en met 86 van het Actieprogramma, evenals de relevante bepalingen van het slotdocument van de Durban Review Conference van 24 april 2009,10 in het bijzonder de paragrafen 11, 13 en 54,

Verontrust over de verspreiding in vele delen van de wereld van verschillende extremistische politieke partijen, bewegingen, ideologieën en groepen met een racistisch of xenofoob karakter, waaronder neonazi's en skinheadgroepen, en over het feit dat deze trend heeft geleid tot

[9] Zie A/CONF.189/12 en A/CONF.189/12/Corr.1, kerel. I.
[10] Zie A/CONF.211/8, kerel. I.

Machine Translated by Google

bij de uitvoering van discriminerende maatregelen en beleid op lokaal of nationaal niveau,

Met bezorgdheid vaststellend dat, zelfs waar neonazi's of extremisten formeel niet deelnemen aan de regering, de aanwezigheid daarin van extreemrechtse ideologen tot gevolg kan hebben dat in het bestuur en het politieke discours dezelfde ideologieën worden geïnjecteerd die neonazisme en extremisme zo maken, gevaarlijk,

Gealarmeerd door muziekteksten en videogames die rassenhaat bepleiten en aanzetten tot discriminatie, vijandigheid of geweld,

Bezorgd over het gebruik van internetplatforms door groepen die haat bepleiten om informatie te plannen, geld in te zamelen en te verspreiden over openbare evenementen die gericht zijn op het bevorderen van racisme, vreemdelingenhaat en aanverwante onverdraagzaamheid, zoals bijeenkomsten, demonstraties en gewelddaden,

Indachtig de rol die internet kan spelen bij het bevorderen van gelijkheid, inclusie en non-discriminatie,

Ernstig bezorgd over het feit dat neonazistische groepen, evenals andere groepen en individuen die ideologieën van haat aanhangen, zich in toenemende mate hebben gericht op vatbare personen, voornamelijk kinderen en jongeren, door middel van speciaal op maat gemaakte websites met als doel hun indoctrinatie en rekrutering,

Diep bezorgd over alle recente uitingen van geweld en terrorisme, aangewakkerd door gewelddadig nationalisme, racisme, antisemitisme, islamofobie, christianofobie,
afrofobie, vreemdelingenhaat en aanverwante onverdraagzaamheid, ook tijdens sportevenementen,

Met diepe bezorgdheid de aanhoudende alarmerende toename erkennend van gevallen van discriminatie, onverdraagzaamheid en extremistisch geweld ingegeven door antisemitisme,
Islamofobie en Christianofobie en vooroordelen tegen personen van andere etnische afkomst, religies en overtuigingen,

Onderstrepend het bestaande gebrek aan uniformiteit van normen met betrekking tot beschermde meningsuiting en meningsuiting en verboden rassendiscriminatie en het bepleiten van nationale, raciale of religieuze haat die aanzet tot discriminatie, vijandigheid of geweld,

In dit verband *met bezorgdheid opmerkend* dat de variatie in nationale normen die haatzaaiende uitlatingen verbieden, veilige havens kunnen bieden voor neonazistische, extremistische, gewelddadige nationalistische, xenofobe of racistische uitingen, aangezien veel neonazistische en relevante extremistische groeperingen van een racistisch of xenofoob karakter transnationaal opereren door te vertrouwen op internetserviceproviders of socialemediaplatforms,

Benadrukkend dat het aanpakken van haatzaaiende uitlatingen niet tot doel heeft de vrijheid van meningsuiting te beperken of te verbieden, maar om het aanzetten tot discriminatie, vijandigheid en geweld te voorkomen, hetgeen bij wet verboden is,

Uiting gevend aan zijn bezorgdheid over het gebruik van digitale technologieën door neonazi's en andere extremistische en haatgroepen om hun ideologie te verspreiden, en erkennend dat digitale technologieën van groot belang zijn voor de uitoefening van de mensenrechten en voor de bestrijding van racisme, rassendiscriminatie, vreemdelingenhaat en aanverwante zaken in tolerantie,

1. *bevestigt* de relevante bepalingen van de Verklaring van Durban en van het slotdocument van de Durban Review Conference, waarin staten het voortbestaan en de heropleving van neonazisme, neofascisme en gewelddadige nationalistische ideologieën op basis van raciale en nationale vooroordelen veroordeelden en verklaarden dat die verschijnselen zouden in geen enkel geval of onder geen enkele omstandigheid kunnen worden gerechtvaardigd;

2. *herinnert aan* de bepalingen van de Verklaring van Durban en van het slotdocument van de Durban Review Conference, waarin staten de positieve bijdrage erkenden die de uitoefening van het recht op vrijheid van meningsuiting, met name door

Machine Translated by Google

de media en nieuwe technologieën, waaronder internet, en volledige eerbiediging van de vrijheid om informatie te zoeken, te ontvangen en te verstrekken, kunnen bijdragen tot de bestrijding van racisme, rassendiscriminatie, vreemdelingenhaat en aanverwante onverdraagzaamheid;

3. *neemt met waardering kennis* van het verslag van de speciale rapporteur van de Mensenrechtenraad over hedendaagse vormen van racisme, rassendiscriminatie, vreemdelingenhaat en aanverwante onverdraagzaamheid, opgesteld in overeenstemming met het verzoek in zijn resolutie 74/136; [11]

4. *spreekt zijn waardering* uit voor de Hoge Commissaris van de Verenigde Naties voor de mensenrechten en haar bureau voor hun inspanningen om racisme, rassendiscriminatie, vreemdelingenhaat en aanverwante onverdraagzaamheid te bestrijden, met inbegrip van het onderhoud door het Bureau van de Hoge Commissaris van de Verenigde Naties voor de mensenrechten van de databank over praktische middelen om racisme, rassendiscriminatie, vreemdelingenhaat en aanverwante onverdraagzaamheid te bestrijden;

5. *spreekt zijn diepe bezorgdheid uit* over de verheerlijking, in welke vorm dan ook, van de nazi-beweging, het neonazisme en voormalige leden van de Waffen-SS-organisatie, onder meer door het oprichten van monumenten en gedenktekens, het houden van openbare demonstraties in naam van de verheerlijking van het nazi-verleden , de nazi-beweging en het neonazisme, die dergelijke leden en degenen die tegen de anti-Hitler-coalitie vochten, verklaarden of probeerden te verklaren, samenwerkten met de nazi-beweging en oorlogsmisdaden en misdaden tegen de menselijkheid begaan door deelnemers aan nationale bevrijdingsbewegingen, evenals door het hernoemen van straten die ze verheerlijken;

6. *roept op tot* de universele ratificatie en effectieve uitvoering van de Internationaal Verdrag inzake de uitbanning van alle vormen van rassendiscriminatie, en dringt er bij de staten die partij bij zijn die dat nog niet hebben gedaan op aan om te overwegen de verklaring op grond van artikel 14 af te leggen, waarmee het Comité voor de uitbanning van Rassendiscriminatie met de bevoegdheid om mededelingen te ontvangen en in overweging te nemen van individuen of groepen individuen binnen hun rechtsgebied die beweren het slachtoffer te zijn van een schending door een staat die partij is van een van de in het Verdrag uiteengezette rechten;

7. *dringt er bij* Staten op aan alle vormen van rassendiscriminatie met alle passende middelen uit te bannen, met inbegrip van wetgeving zoals vereist door de omstandigheden, en er tegelijkertijd voor te zorgen dat de daarin opgenomen definitie van rassendiscriminatie in overeenstemming is met artikel 1 van het Verdrag;

8. *moedigt* de staten die een voorbehoud hebben gemaakt bij artikel 4 van het verdrag aan serieus te overwegen om dergelijke voorbehouden met voorrang in te trekken, zoals benadrukt door de speciale rapporteur;

9. *erkent* dat discriminatie op grond van ras, etniciteit of religie in al zijn vormen en uitingen, met inbegrip van neonazisme, islamofobie, christianofobie en antisemitisme, een bedreiging vormt voor de sociale cohesie, niet alleen voor de raciale en etnische groepen die hun direct doelwit;

10. *herinnert eraan* dat alle wetgevende of constitutionele maatregelen die worden genomen ter bestrijding van extremistische politieke partijen, bewegingen, ideologieën en groepen met een racistisch of xenofoob karakter, met inbegrip van neonazi's en skinheadgroepen en soortgelijke extremistische ideologische bewegingen, in overeenstemming moeten zijn met de relevante internationale mensenrechtenverplichtingen, in het bijzonder de artikelen 4 en 5 van het Verdrag en de artikelen 19 tot 22 van het Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten;

11. *moedigt* de staten die partij zijn bij het verdrag aan passende maatregelen te nemen om ervoor te zorgen dat hun wetgeving in overeenstemming is met hun verplichtingen uit hoofde van het verdrag, met inbegrip van die uit hoofde van artikel 4;

[11] A/75/329.

Machine Translated by Google

12. *benadrukt* dat het recht op vrijheid van meningsuiting, vreedzame vergadering en vereniging belangrijk zijn ter ondersteuning van de wereldwijde strijd tegen racisme, rassendiscriminatie, vreemdelingenhaat en aanverwante onverdraagzaamheid;

13. *Benadrukt nogmaals* de aanbeveling van de Speciale Rapporteur dat "elke herdenkingsviering van het naziregime, zijn bondgenoten en aanverwante organisaties, officieel of niet-officieel, moet worden verboden" door Staten, en benadrukt ook dat dergelijke manifestaties onrecht doen aan de nagedachtenis[12] van de talloze slachtoffers van de Tweede Wereldoorlog en kinderen en jongeren negatief beïnvloeden, en benadrukt in dit verband dat het belangrijk is dat staten maatregelen nemen, in overeenstemming met de internationale mensenrechtenwetgeving, om elke viering van de nazi-SS-organisatie en al haar integrale onderdelen, met inbegrip van de Waffen-SS, en dat het verzuim van staten om dergelijke praktijken effectief aan te pakken, onverenigbaar is met de verplichtingen van staten die lid zijn van de Verenigde Naties krachtens het Handvest;

14. *spreekt zijn diepe bezorgdheid uit* over de toenemende frequentie van pogingen en activiteiten die bedoeld zijn om monumenten die zijn opgericht ter nagedachtenis aan degenen die tijdens de Tweede Wereldoorlog tegen het nazisme hebben gevochten, te ontheiligen of te slopen, en om de stoffelijke overschotten van dergelijke personen onrechtmatig op te graven of te verwijderen, en in dit verband aanzien dringt er bij Staten op aan hun relevante verplichtingen volledig na te komen, onder meer krachtens artikel 34 van Aanvullend Protocol I bij de Verdragen van Genève van 1949;[13]

15. *veroordeelt krachtig* incidenten die het nazisme verheerlijken en promoten, zoals daden waarbij pro-nazi-graffiti en schilderijen zijn betrokken, ook op monumenten ter nagedachtenis aan slachtoffers van de Tweede Wereldoorlog;

16. *spreekt zijn verontrusting* uit over het gebruik door neonazistische groepen, evenals andere extremistische groeperingen en individuen die ideologieën van haat, informatietechnologieën, internet en sociale media aanhangen om nieuwe leden te werven, met name gericht op kinderen en jongeren, en om deze te verspreiden en om hun met haat gevulde berichten te versterken, terwijl ze erkennen dat internet ook kan worden gebruikt om deze groepen en hun activiteiten tegen te gaan;

17. neemt *met bezorgdheid* kennis van het aanzienlijke aantal racistische incidenten wereldwijd, waaronder de opkomst van skinheadgroepen, die verantwoordelijk zijn voor veel van deze incidenten, evenals de heropleving van racistisch en xenofoob geweld dat onder meer gericht is op personen die behoren tot nationale of etnische, religieuze en linguïstische minderheden, of op enige andere grond, met inbegrip van brandstichtingen op huizen en vernieling van en geweld op scholen, gebedshuizen en begraafplaatsen;

18. *bevestigt opnieuw* dat dergelijke handelingen in bepaalde omstandigheden kunnen worden gekwalificeerd als vallend binnen het toepassingsgebied van het Verdrag, dat ze mogelijk niet te rechtvaardigen zijn als uitoefening van de vrijheid van vreedzame vergadering, vrijheid van vereniging en vrijheid van meningsuiting en dat ze vaak zullen vallen binnen de reikwijdte van artikel 20 van het Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten en kunnen onderworpen zijn aan bepaalde beperkingen, zoals uiteengezet in de artikelen 19, 21 en 22 van het Verdrag;

19. *Moedigt* Staten aan passende concrete maatregelen te nemen, met inbegrip van wetgevende en educatieve maatregelen, in overeenstemming met hun internationale mensenrechtenverplichtingen, om revisionisme met betrekking tot de Tweede Wereldoorlog en de ontkenning van de misdaden tegen de menselijkheid en oorlogsmisdaden die tijdens de de tweede Wereldoorlog;

[12] A/72/291, para. 79.

[13] Verenigde Naties, *Verdragenreeks,* vol. 1125, nr. 17512.

Machine Translated by Google

20. *roept* staten op om actieve maatregelen te nemen om ervoor te zorgen dat onderwijsstelsels de nodige inhoud ontwikkelen om een nauwkeurig verslag van de geschiedenis te geven, en om tolerantie en andere internationale mensenrechtenbeginselen te bevorderen;

21. *neemt kennis* van de aanbeveling van de speciale rapporteur dat onderwijs dat de racistische effecten van nationalistisch populisme probeert te ondermijnen, nauwkeurige en representatieve verslagen van de nationale geschiedenis moet bevatten die een stem geven aan raciale en etnische diversiteit en dat de onwaarheden blootlegt van degenen die proberen schrijf etnische groepen uit nationale geschiedenissen en identiteiten om etnonationalistische mythen van raciaal of etnisch 'zuivere' naties in stand te houden; [14]

22. *veroordeelt zonder voorbehoud* elke ontkenning of poging tot ontkenning van de Holocaust, evenals elke uiting van religieuze onverdraagzaamheid, opruiing, intimidatie of geweld tegen personen of gemeenschappen op grond van etnische afkomst of religieuze overtuiging;

23. *bevestigt zijn diepe toewijding* aan de herdenkingsplicht en verwelkomt de oproep van de speciale rapporteur voor het actieve behoud van de Holocaust-locaties die dienst deden als nazi-vernietigingskampen, concentratie- en dwangarbeidskampen en gevangenissen, evenals zijn aanmoediging aan staten maatregelen te nemen, waaronder wetgevende, wetshandhavings- en educatieve maatregelen, om een einde te maken aan alle vormen van Holocaust-ontkenning;15

24. *neemt kennis* van de conclusies van de speciale rapporteur dat revisionisme en pogingen om de geschiedenis te vervalsen in bepaalde omstandigheden kunnen vallen onder het verbod op haatzaaiende uitlatingen krachtens artikel 4 (a) van het Verdrag, dat staten als strafbare feiten strafbaar moeten verklaren door de wet16 en dat rekrutering door neonazi's die extreme ideologieën of raciale, etnische of religieuze haat en intolerantie proberen te mainstreamen, onder artikel 4 (b) van het Verdrag kan vallen;

25. *roept* staten op om door te gaan met het nemen van alle passende maatregelen gericht op het voorkomen en bestrijden van haatzaaiende uitlatingen, ook op internet, en het aanzetten tot geweld tegen personen in kwetsbare situaties, met inbegrip van het organiseren van bijeenkomsten en gewelddadige protesten, fondsenwerving en betrokkenheid bij andere activiteiten ;

26. *spreekt zijn ernstige bezorgdheid uit* over pogingen om op wetgevend niveau symbolen te verbieden die in staten worden geassocieerd met de overwinning op het nazisme;

27. *spreekt zijn diepe bezorgdheid uit* over pogingen tot commerciële reclame die gericht zijn op het uitbuiten van het lijden van de slachtoffers van oorlogsmisdaden en misdaden tegen de menselijkheid die tijdens de Tweede Wereldoorlog door het nazi-regime zijn begaan;

28. *benadrukt* dat de nagedachtenis moet worden gerespecteerd en dat de hierboven beschreven praktijken onrecht doen aan de nagedachtenis van de talloze slachtoffers van misdaden tegen de menselijkheid begaan in de Tweede Wereldoorlog, met name die welke zijn gepleegd door de SS-organisatie en door degenen die hebben gevochten tegen de anti-Hitler-coalitie en samenwerkte met de nazi-beweging, en kinderen en jongeren negatief kan beïnvloeden, en dat het falen van staten om dergelijke praktijken effectief aan te pakken onverenigbaar is met de verplichtingen van staten die lid zijn van de Verenigde Naties krachtens het Handvest, met inbegrip van die met betrekking tot de doeleinden en principes van de Organisatie;

29. *benadrukt ook* dat al dergelijke praktijken hedendaagse vormen van racisme, rassendiscriminatie, antisemitisme, islamofobie, christianofobie, vreemdelingenhaat en aanverwante onverdraagzaamheid kunnen aanwakkeren en kunnen bijdragen aan de verspreiding en vermenigvuldiging van verschillende extremistische politieke partijen, bewegingen en groepen van racistische of xenofobe

[14] A/73/305 en A/73/305/Corr.1, para. 56.
[15] A/72/291, para. 91.
[16] A/HRC/38/53, para. 15.

Machine Translated by Google

karakter, inclusief neonazi's en skinheadgroepen, en roept in dit verband op tot verhoogde waakzaamheid;

30. *spreekt zijn bezorgdheid uit* over het feit dat de mensenrechten en democratische uitdagingen die worden gesteld door extremistische politieke partijen, bewegingen en groeperingen universeel zijn en dat geen enkel land er immuun voor is;

31. *benadrukt* de noodzaak om passende maatregelen te nemen die nodig zijn om de hierboven beschreven praktijken tegen te gaan, en roept staten en alle andere belanghebbenden op om in overeenstemming met de internationale mensenrechtenwetgeving doeltreffender maatregelen te nemen om deze verschijnselen en extremistische bewegingen van een racistisch of xenofoob karakter, die een reële bedreiging vormen voor de democratische waarden, en om hun waakzaamheid te vergroten en proactief te zijn bij het versterken van hun inspanningen om deze uitdagingen te herkennen en effectief aan te pakken;

32. *onderstreept* het belang van gegevens en statistieken over racistische en xenofobe misdrijven voor het identificeren van de soorten gepleegde strafbare feiten, de profielen van slachtoffers en daders en of deze laatsten zijn aangesloten bij extremistische bewegingen of groepen, waardoor een beter begrip van het fenomeen wordt vergroot en de identificatie van doeltreffende maatregelen om dergelijke racistische en xenofobe misdrijven aan te pakken, en herinnert in dit verband aan de toezeggingen die zijn gedaan in de Agenda 2030 voor duurzame ontwikkeling inzake gegevens, monitoring en verantwoordingsplicht, met inbegrip van het verzamelen van gegevens[17] uitgesplitst naar kenmerken die relevant zijn in de nationale context;

33. *moedigt* staten aan om verdere maatregelen te nemen ter ondersteuning van de opleiding van politie en andere wetshandhavingsinstanties over de ideologieën van extremistische politieke partijen, bewegingen en groeperingen wier pleitbezorging het aanzetten tot racistisch en xenofoob geweld vormt, om hun vermogen om racistische en xenofobe misdaden aan te pakken te versterken , hun verantwoordelijkheid te nemen om de daders van dergelijke misdaden voor de rechter te brengen en straffeloosheid te bestrijden;

34. *spreekt zijn diepe bezorgdheid uit* over het toegenomen aantal zetels dat wordt ingenomen door vertegenwoordigers van extremistische partijen met een racistisch of xenofoob karakter in een aantal nationale en lokale parlementen, en benadrukt in dit verband dat alle democratische politieke partijen hun programma's en activiteiten moeten baseren betreffende de eerbiediging van de mensenrechten en vrijheden, democratie, de rechtsstaat en goed bestuur en om alle berichten te veroordelen die ideeën verspreiden die gebaseerd zijn op raciale superioriteit of haat en die tot doel hebben hedendaagse vormen van racisme, rassendiscriminatie, vreemdelingenhaat en aanverwante onverdraagzaamheid;

35. *neemt kennis* van de bezorgdheid van de speciale rapporteur over de heropleving van het neonazisme in de huidige tijd en de groeiende steun voor en aanvaarding van neonazisme en aanverwante ideologieën in een toenemend aantal landen;[18]

36. *neemt* in dit verband met waardering kennis van de oproep van de speciale rapporteur aan politieke leiders en partijen om het aanzetten tot rassendiscriminatie of vreemdelingenhaat krachtig te veroordelen, tolerantie en respect te bevorderen en geen coalities te vormen met extremistische partijen van een racistische of xenofobe karakter;[19]

37. is *ingenomen* met de aanbeveling van de speciale rapporteur om door te gaan met het nemen van maatregelen door middel van nationale wetgeving, in overeenstemming met de internationale mensenrechtenwetgeving, gericht op het voorkomen van haatzaaiende uitlatingen en het aanzetten tot geweld, en steun - financiële en andere - van politieke partijen en andere organisaties in te trekken die zich bezighouden met neonazistische of andere haatzaaiende uitlatingen en stappen ondernemen om verantwoordelijke

17 Resolutie 70/1.

[18] A/HRC/38/53, para. 16.

[19] A/72/291, para. 83.

Machine Translated by Google

organisaties waar dergelijke haatzaaiende uitingen tot doel hebben, of redelijkerwijs kunnen worden verwacht, aan te zetten tot geweld;

38. *Moedigt* Staten aan om de diversiteit binnen wetshandhavingsinstanties te verbeteren en dringt er bij hen op aan alle passende maatregelen te nemen om het indienen van klachten over en het opleggen van passende sancties tegen personen binnen de openbare dienst die racistisch gemotiveerd geweld hebben gepleegd of hebben gebruikt Haattoespraak;

39. *spreekt zijn diepe bezorgdheid uit* over de toename van het aantal gemelde gevallen van racistische, antisemitische, islamofobe, arabofobe, afrofobe en xenofobe uitingen tijdens sportevenementen, waaronder die welke worden gepleegd door extremistische groepen met een racistisch of xenofoob karakter, waaronder neonazi's en skinheadgroepen, en roept staten, internationale organisaties, sportfederaties en andere relevante belanghebbenden op om de maatregelen om dergelijke incidenten aan te pakken te versterken, en verwelkomt tevens de stappen die veel staten, sportfederaties en clubs hebben genomen om racisme bij sportevenementen uit te bannen, onder meer door sport die wordt beoefend zonder discriminatie van welke vorm dan ook en in de Olympische geest, die menselijk begrip, tolerantie, inclusie, fair play en solidariteit vereisen;

40. *herinnert aan* de aanbeveling van de speciale rapporteur om in het nationale strafrecht een bepaling op te nemen volgens welke het plegen van een strafbaar feit met racistische of xenofobe motieven of doeleinden een verzwarende omstandigheid vormt, waardoor strengere straffen mogelijk zijn[21], en moedigt staten aan waarvan de wetgeving geen dergelijke bepalingen om die aanbeveling in overweging te nemen;

41. *neemt kennis* van maatregelen die door staten zijn genomen om discriminatie te voorkomen van, in het bijzonder, maar niet beperkt tot, personen die behoren tot nationale of etnische, religieuze en taalkundige minderheden, mensen van Afrikaanse afkomst, Roma, migranten, vluchtelingen en asielzoekers, en om hun integratie te verzekeren in de samenleving, dringt er bij staten op aan te zorgen voor de volledige en effectieve uitvoering van wettelijke, beleidsmatige en institutionele maatregelen ter bescherming van deze individuen en groepen, inclusief vrouwen en meisjes, en beveelt staten aan iedereen daadwerkelijk, zonder enige vorm van discriminatie, hun mensenrechten te garanderen, inclusief die verband houden met veiligheid en beveiliging, toegang tot de rechter, passende schadeloosstelling en passende informatie over hun rechten, en vervolging en passende bestraffing, al naargelang van toepassing, van degenen die verantwoordelijk zijn voor racistische en xenofobe misdaden tegen hen, met inbegrip van de mogelijkheid om schadevergoeding of genoegdoening te vragen voor schade geleden als gevolg van dergelijke misdrijven;

42. *onderstreept* dat de wortels van extremisme veelzijdig zijn en moeten worden aangepakt door middel van adequate maatregelen zoals onderwijs, bewustmaking en bevordering van de dialoog, en beveelt in dit verband aan meer maatregelen te nemen om jongeren bewust te maken van de gevaren van de ideologieën en activiteiten van extremistische politieke partijen, bewegingen en groepen;

43. *bevestigt* in dit verband het bijzondere belang van alle vormen van onderwijs, met inbegrip van mensenrechteneducatie, als aanvulling op wetgevende maatregelen, en roept staten op te blijven investeren in onderwijs, zowel in conventionele als niet-conventionele leerplannen, inter onder meer om attitudes te veranderen en ideeën over raciale hiërarchieën en superioriteit tegen te gaan, en hun negatieve invloed tegen te gaan, en om de waarden van non-discriminatie, gelijkheid en respect voor iedereen te bevorderen, zoals uiteengezet door de speciale rapporteur;

44. *erkent* de cruciale rol van onderwijs bij het bevorderen van mensenrechten en fundamentele vrijheden en het bestrijden van racisme, rassendiscriminatie, vreemdelingenhaat en aanverwante onverdraagzaamheid, met name bij het bevorderen van de beginselen van tolerantie,

[20] A/HRC/38/53, para. 35 (c).
[21] A/69/334, para. 81.

Machine Translated by Google

non-discriminatie, inclusie en respect voor etnische, religieuze en culturele diversiteit en het voorkomen van de verspreiding van extremistische racistische en xenofobe bewegingen en ideeën;

45. *veroordeelt* met klem het gebruik van educatief materiaal en retoriek in onderwijsomgevingen, die racisme, discriminatie, haat en geweld op grond van etnische afkomst, nationaliteit, godsdienst of overtuiging verspreiden;

46. *benadrukt* de aanbeveling van de speciale rapporteur die werd gepresenteerd tijdens de vierenzestigste zitting van de Algemene Vergadering, waarin hij het belang benadrukte van geschiedenislessen bij het onderwijzen van de dramatische gebeurtenissen en menselijk lijden die voortkwamen uit de aanvaarding van ideologieën zoals het nazisme en fascisme; [22]

47. *benadrukt* het belang van andere positieve maatregelen en initiatieven die erop gericht zijn gemeenschappen bij elkaar te brengen en hen de ruimte te geven voor een echte dialoog, zoals rondetafelgesprekken, werkgroepen en seminars, waaronder opleidingsseminars voor overheidsfunctionarissen en mediaprofessionals, evenals bewustmaking het stimuleren van activiteiten, met name de activiteiten die zijn geïnitieerd door vertegenwoordigers van het maatschappelijk middenveld, waarvoor voortdurende staatssteun nodig is;

48. *onderstreept* de positieve rol die relevante entiteiten en programma's van de Verenigde Naties, met name de Organisatie van de Verenigde Naties voor onderwijs, wetenschap en cultuur, op de bovengenoemde gebieden kunnen spelen;

49. *Bevestigt opnieuw* artikel 4 van het Verdrag, volgens hetwelk de Staten die partij zijn bij het Verdrag alle propaganda en alle organisaties veroordelen die gebaseerd zijn op ideeën of theorieën over superioriteit van een ras of groep personen van één kleur of etnische afkomst, of die trachten te rechtvaardigen of te promoten rassenhaat en discriminatie in welke vorm dan ook, en verbinden zich ertoe onmiddellijke en positieve maatregelen te nemen die bedoeld zijn om elke aansporing tot of daden van dergelijke discriminatie uit te bannen en daartoe, met inachtneming van de beginselen die zijn neergelegd in de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens en de rechten die uitdrukkelijk zijn uiteengezet in artikel 5 van het Verdrag, onder meer:

(a) Zal een strafbaar feit strafbaar verklaren door de wet alle verspreiding van ideeën gebaseerd op raciale superioriteit of haat, en het aanzetten tot rassendiscriminatie, evenals alle daden van geweld of aanzetten tot dergelijke daden tegen een ras of groep personen van een andere kleur of etnische afkomst, en ook het verlenen van hulp aan racistische activiteiten, met inbegrip van de financiering daarvan;

(b) verklaart onwettig en verbiedt organisaties, alsmede georganiseerde en alle andere propaganda-activiteiten, die rassendiscriminatie bevorderen en aanzetten, en erkent deelname aan dergelijke organisaties of activiteiten als een wettelijk strafbaar feit;

(c) Staat niet toe dat overheidsinstanties of openbare instellingen, nationaal of lokaal, om rassendiscriminatie te bevorderen of aan te wakkeren;

50. *bevestigt tevens* dat, zoals onderstreept in paragraaf 13 van het slotdocument van de Durban Review Conference, elke pleidooi voor nationale, raciale of religieuze haat die aanzet tot discriminatie, vijandigheid of geweld bij wet moet worden verboden, dat elke verspreiding van ideeën op grond van rassensuperioriteit of haat, of het aanzetten tot rassendiscriminatie, evenals alle daden van geweld of aanzetten tot dergelijke daden, strafbaar worden verklaard bij de wet, in overeenstemming met de internationale verplichtingen van Staten, en dat deze verboden in overeenstemming zijn met vrijheid van mening en meningsuiting;

51. *neemt kennis* van de lancering door de secretaris-generaal van de strategie en het actieplan van de Verenigde Naties inzake haatspraak, die een rol kan spelen bij het aanpakken van haatzaaiende uitlatingen

[22] A/64/295, para. 104.

Machine Translated by Google

over de hele wereld terwijl ze de vrijheid van mening en meningsuiting hooghouden, in samenwerking met regeringen, het maatschappelijk middenveld, de particuliere sector en andere partners;

52. *erkent* de positieve rol die de uitoefening van het recht op vrijheid van mening en meningsuiting, evenals volledige eerbiediging van de vrijheid om informatie te zoeken, te ontvangen en door te geven, onder meer via internet, kan spelen bij de bestrijding van racisme, rassendiscriminatie en vreemdelingenhaat en gerelateerde intolerantie;

53. *roept* staten op de vrijheid van meningsuiting te versterken, die een cruciale rol kan spelen bij het bevorderen van democratie en het bestrijden van racistische en xenofobe ideologieën die gebaseerd zijn op raciale superioriteit;

54. *roept ook* staten, die de primaire verantwoordelijkheid hebben om discriminatie en haatzaaiende uitlatingen tegen te gaan, en alle relevante actoren, waaronder politieke en religieuze leiders, op om inclusie en eenheid te bevorderen als reactie op de pandemie van de coronavirusziekte (COVID-19), en om racisme, vreemdelingenhaat, haatzaaiende uitlatingen, geweld, discriminatie en stigmatisering te voorkomen, zich uit te spreken en krachtig op te treden;

55. *spreekt zijn bezorgdheid uit* over het toegenomen gebruik van digitale technologieën ter bevordering en verspreiding van racisme, rassenhaat, vreemdelingenhaat, rassendiscriminatie en aanverwante onverdraagzaamheid, en roept in dit verband de staten die partij zijn bij het Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten op om de verspreiding van de bovengenoemde ideeën met inachtneming van hun verplichtingen uit hoofde van de artikelen 19 en 20 van het Verdrag, die het recht op vrijheid van meningsuiting garanderen en de gronden schetsen waarop de uitoefening van dit recht legitiem kan worden beperkt;

56. *erkent* de noodzaak om het gebruik van nieuwe informatie- en communicatietechnologieën, waaronder internet, te bevorderen om bij te dragen aan de bestrijding van racisme, rassendiscriminatie, vreemdelingenhaat en aanverwante onverdraagzaamheid;

57. *erkent ook* de positieve rol die de media kunnen spelen bij de bestrijding van racisme, rassendiscriminatie, vreemdelingenhaat en aanverwante onverdraagzaamheid, het bevorderen van een cultuur van tolerantie en inclusie en het vertegenwoordigen van de diversiteit van een multiculturele samenleving;

58. *Moedigt* Staten, het maatschappelijk middenveld en andere relevante belanghebbenden aan om alle kansen te benutten, ook die welke worden geboden door internet en sociale media, om, in overeenstemming met de internationale mensenrechtenwetgeving, de verspreiding van ideeën die gebaseerd zijn op raciale superioriteit of haat tegen te gaan en om de waarden van gelijkheid, non-discriminatie, diversiteit en democratie;

59. *moedigt* nationale mensenrechteninstellingen aan, waar ze bestaan, om passende programma's te ontwikkelen om tolerantie, inclusie en respect voor iedereen te bevorderen en om in dit verband relevante informatie te verzamelen;

60. *wijst* op het belang van versterking van de samenwerking op regionaal en internationaal niveau om alle uitingen van racisme, rassendiscriminatie, vreemdelingenhaat en aanverwante onverdraagzaamheid tegen te gaan, met name met betrekking tot kwesties die in deze resolutie aan de orde worden gesteld;

61. *benadrukt* het belang van nauwe samenwerking met het maatschappelijk middenveld en internationale en regionale mensenrechtenmechanismen om doeltreffend alle uitingen van racisme, rassendiscriminatie, vreemdelingenhaat en aanverwante onverdraagzaamheid, alsook extremistische politieke partijen, bewegingen en groeperingen, met inbegrip van neo- nazi's en skinheadgroepen en andere soortgelijke extremistische ideologische bewegingen die aanzetten tot racisme, rassendiscriminatie, vreemdelingenhaat en aanverwante onverdraagzaamheid;

62. *herinnert aan* het verzoek van de Commissie voor de rechten van de mens, in haar resolutie 2005/5, aan de speciale rapporteur om over deze kwestie na te denken, relevante aanbevelingen te doen in toekomstige rapporten en in dit verband de standpunten van regeringen en particuliere organisaties;

Machine Translated by Google

63. *Verzoekt* Staten te overwegen om in hun rapporten voor de universele periodieke evaluatie en hun rapporten aan de relevante verdragsorganen informatie op te nemen over de stappen die zijn genomen om racisme, rassendiscriminatie, vreemdelingenhaat en aanverwante onverdraagzaamheid te bestrijden, onder meer met het oog op de uitvoering van de bepalingen van deze oplossing;

64. *verzoekt* de speciale rapporteur om, voor voorlegging aan de Algemene Vergadering tijdens haar 67ste zitting en aan de Mensenrechtenraad tijdens haar zevenenveertigste zitting, rapporten voor te bereiden over de uitvoering van deze resolutie, en moedigt de Speciale Rapporteur aan om specifieke aandacht voor de punten 5, 11, 13, 14, 15, 17, 25, 26, 27, 44 en 46 hierboven, op basis van de standpunten die zijn verzameld in overeenstemming met het verzoek van de Commissie, zoals in herinnering gebracht in punt 62 hierboven;

65. *spreekt zijn waardering* uit voor de regeringen en niet-gouvernementele organisaties die informatie hebben verstrekt aan de speciale rapporteur in de loop van de voorbereiding van haar verslag aan de Algemene Vergadering;

66. *moedigt* staten en niet-gouvernementele organisaties aan om samen te werken met de speciale rapporteur, onder meer door informatie te verstrekken over ontwikkelingen met betrekking tot de kwesties die in deze resolutie aan de orde worden gesteld, teneinde bij te dragen aan de voorbereiding van toekomstige rapporten aan de Algemene Vergadering;

67. *benadrukt* dat dergelijke informatie belangrijk is voor het delen van ervaringen en beste praktijken in de strijd tegen extremistische politieke partijen, bewegingen en groepen, waaronder neonazi's en skinheadgroepen, en andere extremistische ideologische bewegingen die aanzetten tot racisme, rassendiscriminatie, vreemdelingenhaat en gerelateerde intolerantie;

68. *moedigt* regeringen aan meer middelen te investeren in het opbouwen en delen van kennis over succesvolle positieve maatregelen ter voorkoming en bestrijding van racisme, rassendiscriminatie, vreemdelingenhaat en aanverwante onverdraagzaamheid, die verder gaan dan het bestraffen van overtredingen zodra ze hebben plaatsgevonden, met inbegrip van het verstrekken van rechtsmiddelen aan slachtoffers van relevante overtredingen ;

69. *moedigt* regeringen, niet-gouvernementele organisaties en relevante actoren aan om op een zo breed mogelijke schaal informatie te verspreiden over de inhoud van en de beginselen die in deze resolutie worden uiteengezet, ook via de media, maar niet beperkt tot deze;

70. *Besluit* de kwestie in de gaten te houden.

Ministerie van Justitie en Veiligheid

> Retouradres Postbus 20301 2500 EH Den H aag

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Direct oraat-Generaal
Recht spleging en
Recht shandhaving
Directie Juridische en
O perationele
A angelegenheden

T urfmarkt 147
2 5 11 DP Den H aag
P ostbus 20301
2 5 00 EH Den Haag
www.rijks overheid.nl/jenv

Ons kenmerk
3 4 15081

Uw kenmerk
2 0 21Z11968

Bij beantwoording de datum en ons kenmerk vermelden. Wilt u s lechts één zaak in uw brief behandelen.

Datum 13 september 2021
Onderwerp Antwoorden Kamervragen inzake het niet strafbaar stellen van ontkenning Holocaust

In antwoord op uw brief van 28 juni 2021 (met kenmerk 2021Z11968**)** deel ik u mee dat de schriftelijke vragen van de leden Bisschop en Stoffer (beiden SGP) inzake het bericht dat Nederland op de vingers is getikt door Brussel vanwege het niet strafbaar stellen van ontkenning Holocaust, worden beantwoord zoals aangegeven in de bijlage bij deze brief. In verband met het gecombineerde antwoord op de vragen 4, 5, 7 en 8 deel ik u mede dat ik uw Kamer op 7 september jl. (nog ongenummerd) heb bericht dat ik in het standpunt van de Commissie aanleiding zie om een wetsvoorstel voor te bereiden.

De Minister van Justitie en Veiligheid,

Ferd Grapperhaus

EUROPESE COMMISSIE
Kabinet van Eerste Vicevoorzitter Frans Timmermans

Lid van het Kabinet

Brussel, 13. 08. 2015
BM/kr Ares (2015) 2715348

Geachte heer Van den Wittenboer,

De eerste vicevoorzitter van de Europese Commissie, de heer Frans Timmermans, belast met betere regelgeving, interinstitutionele betrekkingen, rechtsstatelijkheid en het handvest van de grondrechten, heeft mij gevraagd u te bedanken voor uw brief van 24 juni 2015 inzake de toepassing door Nederland van de Europese regelgeving inzake racisme.

In uw brief vraagt u de Commissie om tegen Nederland een inbreukprocedure in te leiden wegens niet-nakoming van zijn verplichtingen op grond van Kaderbesluit 2008/913/JBZ betreffende de bestrijding van bepaalde vormen en uitingen van racisme en vreemdelingenhaat door middel van het strafrecht. Tevens stelt u dat de Commissie niet aan haar verplichting heeft voldaan om onpartijdig, eerlijk en binnen een redelijke termijn klachten te behandelen en haar rol als hoedster van de verdragen niet vervult bij het waarborgen van de fundamentele waarden van de Unie en het bestrijden van criminaliteit, racisme en vreemdelingenhaat in de lidstaten, zoals het gebruik van nazisymbolen. U wijst ook op een brief die u in september 2014 hebt verstuurd aan het Nederlandse parlement over deze kwestie en een petitie die u op 24 juni 2015 hebt verstuurd aan het Europees Parlement overeenkomstig artikel 227 VWEU.

U hebt deze kwesties reeds aangekaart bij de Europese Commissie in een klacht die wij hebben ontvangen op 8 januari 2015 (referentienummer CHAP(2015)00917) en in een later schrijven van 21 april 2015. De bevoegde dienst heeft u, na een zorgvuldige analyse van uw op- en aanmerkingen, een uitvoerig antwoord gegeven bij brief van 21 april 2015. In deze brief zijn de lopende acties en initiatieven van de Commissie beschreven die de correcte en effectieve omzetting en uitvoering van het kaderbesluit betreffende racisme en vreemdelingenhaat door de lidstaten moeten garanderen.

./..

De heer J.P. VAN DEN WITTENBOER
Voorzitter
Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights

E-mail: ifudofhumanrights@yahoo.com

Commission européenne, B-1049 Bruxelles / Europese Commissie, B-1049 Brussel - Belgium.
Office: BERL 12/231. Phone: direct line (32-2) 2965058

E-mail: bernd.martenczuk@ec.europa.eu

Na deze brief, en omdat u geen nieuwe wezenlijke informatie heeft verstrekt, heeft de Commissie u bij brief van 15 juni 2015 op de hoogte gesteld van haar beslissing om het dossier betreffende uw klacht af te sluiten.

Zoals reeds werd aangegeven in de aangehaalde antwoorden, kunnen individuele personen aan de Commissie weliswaar feitelijke of juridische informatie overleggen over aan een lidstaat toe te rekenen maatregelen of praktijken die onverenigbaar met een bepaling of beginsel van het recht van de Unie worden geacht, maar heeft de Commissie discretionaire bevoegdheid om te beslissen of de instelling van een procedure tegen een lidstaat wegens niet-nakoming van zijn verplichtingen op grond van het recht van de Unie op zijn plaats is.

Sta mij niettemin toe u nogmaals te verzekeren dat de Commissie streng toezicht uitoefent op de omzetting en uitvoering van het kaderbesluit door Nederland, net zoals zij dat doet voor alle andere lidstaten. Nu de Commissie sinds 1 december 2014 de bevoegdheid heeft om onder controle van het Hof van Justitie toezicht te houden op de toepassing van kaderbesluiten, is zij begonnen bilaterale dialogen met de lidstaten te voeren, inclusief met Nederland, om de volledige en correcte omzetting en uitvoering van het kaderbesluit te verzekeren. De Commissie zal niet aarzelen om op die basis inbreukprocedures in te leiden indien nodig.

Met vriendelijke groet,

Bernd MARTENCZUK

Gefotoshopte afbeelding van de Minister van Justitie en Veiligheid

Bewerkte afbeelding Minister van Justitie en Veiligheid Ferdinand Grapperhaus als SS-er verscheen 9 mei 2020 online

Link naar afbeelding

https://ejbron.wordpress.com/2020/05/09/fotoshopper-grapperhaus-3/

Ministerie van Justitie en Veiligheid

> Retouradres Postbus 20301 2500 EH Den Haag

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Minister van Justitie en Veiligheid

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

Ons kenmerk
4016055

Uw kenmerk
2022Z08580

Bij beantwoording de datum en ons kenmerk vermelden. Wilt u slechts één zaak in uw brief behandelen.

Datum 9 juni 2022
Onderwerp Antwoorden Kamervragen over het bericht ´Dreiging uit extreemrechtse hoek neemt toe: 'Aanslag is voorstelbaar'´

In antwoord op uw brief van 2 mei 2022, nr. 2022Z08580, deel ik u mee dat de schriftelijke vragen van het lid Michon-Derkzen (VVD) aan de minister van Justitie en Veiligheid over het bericht ´dreiging uit extreemrechtse hoek neemt toe´ worden beantwoord zoals aangegeven in de bijlage bij deze brief.

De Minister van Justitie en Veiligheid,

D. Yeşilgöz-Zegerius

Antwoorden van de minister van Justitie en Veiligheid op schriftelijke vragen van het lid Michon-Derkzen (VVD) over het bericht ´Dreiging uit extreemrechtse hoek neemt toe: 'Aanslag is voorstelbaar'´ (Ingezonden 2 mei 2022, 2022Z08580)

Minister van Justitie en Veiligheid

Datum
23 mei 2022

Ons kenmerk
4016055

Vraag 1
Bent u bekend met het bericht 'Dreiging uit extreemrechtse hoek neemt toe: 'Aanslag is voorstelbaar'?[1]

Antwoord op vraag 1
Ja.

Vraag 2
Klopt het dat een aanslag uit extreemrechtse hoek "voorstelbaar" is? Bent u het eens dat dit een zeer zorgwekkende ontwikkeling is?

Antwoord op vraag 2
Zoals ook vermeld in eerdere en het meest recente Dreigingsbeeld Terrorisme Nederland (DTN) 56 en in het jaarverslag 2021 van de AIVD, is een aanslag in Nederland vanuit rechts-extremisme voorstelbaar. Binnen het rechts-extremisme is het accelerationisme [2] de stroming waar de meeste geweldsdreiging vanuit gaat [3]. Zoals ook beschreven in de Kamerbrief van 26 oktober 2021[4] is het accelerationisme een rechts-extremistische ideologie die via diverse – voornamelijk besloten – sociale media platformen wordt verspreid. Het kabinet is van mening dat de dreiging zorgwekkend is en de verdere aandacht verdient van alle veiligheidspartners.

Vraag 3
Is het dreigingsbeeld uit het jaarverslag van de Algemene Inlichtingen- en Veiligheidsdienst (AIVD) identiek aan het dreigingsbeeld van de Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid (NCTV)? Is er op dit moment sprake van een concrete dreiging uit extreemrechtse hoek?

Antwoord op vraag 3
Met het uitbrengen van het DTN informeert de NCTV over de ontwikkelingen op de dreigingen die worden waargenomen. Het DTN wordt opgesteld met input van meerdere partners, waaronder de AIVD. Het Openbaar Jaarverslag van de AIVD is het publieke verantwoordingsdocument van de dienst. De AIVD brengt met dit verslag in beeld welke dreigingen, ontwikkelingen en activiteiten de dienst heeft waargenomen en welke werkzaamheden zijn verricht.

[1] AD.nl: 28 april 2022 Dreiging uit extreemrechtse hoek neemt toe: 'Aanslag is voorstelbaar' via https://www.nu.nl/binnenland/6197689/dreiging-uit-extreemrechtse-hoek-neemt-toe-aanslag-is-voorstelbaar.html

[2] Aanhangers van accelerationisme verheerlijken en rechtvaardigen terroristisch geweld om versneld een rassenoorlog te ontketenen. Hierdoor willen zij chaos creëren in de samenleving waarin het huidige politieke bestel kan worden vervangen door een witte (nationaalsocialistische) etnostaat. Zie ook Accelerationism: the obscure idea inspiring white supremacist killers around the world, VOX, 18 november 2019.

[3] Kamerstuk 2021/22, 29 754, nr. 640

[4] Kamerstuk 2021/22, 29 754, nr. 621

In het Jaarverslag 2021 en DTN 56 wordt duidelijk geschetst waarom het rechts-extremistische gedachtegoed een bedreiging vormt voor Nederland. Zowel de AIVD als de NCTV houden de ontwikkelingen scherp in de gaten. Beiden beschrijven het accelerationisme als de stroming waar binnen het rechts-extremistisme de meeste geweldsdreiging vanuit gaat. In Nederland heeft het accelerationisme nog niet geleid tot terroristisch geweld, maar zijn er wel rechts-extremisten aangehouden voor onder meer opruiing, haatzaaien, dreiging en wapenbezit.
Het huidige dreigingsniveau voor alle terroristische dreigingen in Nederland samen is 'aanzienlijk' (niveau 3 van 5). Dat betekent dat een terroristische aanslag in Nederland voorstelbaar is, maar dat er thans geen concrete aanwijzingen voor een aanslag zijn.

Vraag 4
Hoeveel mensen in Nederland zijn, grosso modo, in het vizier die kunnen worden bestempeld als zijnde rechts-extremistisch? In hoeverre maakt deze groep deel uit van de professionele knokploegen zoals beschreven in het rapport 'Het fenomeen Vechtafspraken: vier jaar later' door Bureau Beke?[5]

Antwoord op vraag 4
Het totaal aantal rechts-extremisten in Nederland is niet bekend. Het rechts-extremisme in Nederland bestaat uit meerdere stromingen en heeft verschillende uitingsvormen. Naast gekende rechts-extremistische organisaties of groeperingen begeven rechts-extremisten zich vooral online. De rechts-extremistische stroming waar op dit moment de grootste (terroristische) geweldsdreiging van uit gaat is het accelerationisme. Naar schatting zijn er in Nederland enkele honderden aanhangers van het accelerationisme. De aanhangers begeven zich veel op online communicatieplatforms waar accelerationistisch gedachtegoed wordt gepropageerd.[6] De inschatting is dat van enkelen een dreiging kan uitgaan.

Het is niet bekend hoeveel rechts-extremisten deel uitmaken van professionele knokploegen.

Vraag 5
Wat doet de NCTV op dit moment niet, in afwachting van de Wet verwerking persoonsgegevens coördinatie en analyse terrorismebestrijding en nationale veiligheid? Kunt u illustreren wat de gevolgen zijn voor enerzijds de analysefunctie van de NCTV en anderzijds voor de coördinatiefunctie van de NCTV op de weerbaarheid?

Antwoord op vraag 5
In afwachting van de parlementaire behandeling van het wetsvoorstel verwerking persoonsgegevens coördinatie en analyse terrorismebestrijding en nationale veiligheid heeft de NCTV enkele werkzaamheden gestaakt. Zoals ook vermeld in de Kamerbrief van 2 november 2021 [1] heeft het opschorten van werkzaamheden van de NCTV de volgende consequenties:

a) Wat betreft de analysetaken: thema' en trends op het gebied van dreigingen die onlosmakelijk verbonden zijn met (uitingen en gedragingen van) personen worden niet meer gesignaleerd en geduid. Dat betekent dat de NCTV voorlopig gestopt is met het duiden van (online) openbare uitingen, dat wil zeggen al wat

[5] 25 april 2022 Het fenomeen vechtafspraken: vier jaar later door Bureau Beke, via https://bureaubeke.nl/publicaties/het-fenomeen-vechtafspraken-vier-jaar-later/
[6] AIVD jaarverslag 2021

men uit, al dan niet in woord of geschrift, om te beoordelen of deze passen binnen een bepaalde trend of ontwikkeling die in potentie de stabiliteit van Nederland kan ontwrichten en of er in dat kader maatregelen ter verhoging van de weerbaarheid moeten worden bevorderd. Dit geeft beperkingen bij de uitvoering van analysetaken, waaronder analyses gerelateerd het DTN. Zoals ik ook in het debat van 19 mei jl. over discriminatie en racisme heb aangegeven, en in het debat van 2 juni jl. over de werkwijze van de NCTV heb aangegeven, is de NCTV nu gelimiteerd in het analyseren en duiden van thema's en trends.

b) Voor wat betreft de coördinatietaken is deelname en bijdrage aan lokale casus overleggen – waarin de aanpak van radicaliserende of geradicaliseerde personen wordt besproken – gestaakt, tenzij de NCTV deelneemt op grond van de Tijdelijke wet bestuurlijke maatregelen terrorismebestrijding en/of Paspoortwet. Daarnaast zijn enkele werkzaamheden binnen de Taskforce Problematisch gedrag en ongewenste buitenlandse financiering beëindigd.

Vraag 6
Wat is de inzet van de politie op internet en sociale media, nu rechts-extremisten elkaar daar vinden? Heeft de inzet tot dusver tot concrete interventies geleid?

Antwoord op vraag 6
Binnen de juridische mogelijkheden, monitort de politie het internet op rechts-extremistische uitingen en strafbare gedragingen. In het verleden heeft dit onder meer geleid tot aanhoudingen en strafrechtelijke vervolging van personen en groepen.

Vraag 7
De EU- verordening (Terroristische Online Inhoud, TOI) waarmee hostingbedrijven kunnen worden aangesproken op rechtsextremistische content is per juni 2022 van kracht, wanneer kan de Kamer deze wetgeving verwachten teneinde deze kunnen te implementeren? Waarom is deze wetgeving vertraagd? Wanneer is in Nederland op z'n vroegst deze regelgeving van kracht? Wat doet u in de tussentijd?'

Antwoord op vraag 7
De EU-verordening inzake het tegengaan van verspreiding van terroristische online-inhoud (TOI-verordening) wordt op 7 juni 2022 van toepassing. Dat betekent dat in Nederland de desbetreffende nationale uitvoeringswet[7] in werking moet zijn getreden en dat de daarin aangewezen (nationale) autoriteit, genaamd de Autoriteit Terroristische en Kinderpornografisch Materiaal (ATKM), operationeel moet zijn. Er geldt een uitvoeringstermijn van 1 jaar wat zeer krap is. Hier heeft Nederland destijds tijdens de onderhandelingen dan ook bezwaar tegen gemaakt.[8] Het kabinet zet zich desalniettemin in om zo spoedig mogelijk met de nodige zorgvuldigheid de wetgeving gereed te krijgen. Het voorstel van de Uitvoeringswet is inmiddels gereed, door de Raad van State van advies voorzien

[7] het voorstel van wet houdende regels ter uitvoering van Verordening (EU) 2021/784 van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2021 inzake het tegengaan van de verspreiding van terroristische online-inhoud (PbEU 2021, L 172) (Uitvoeringswet verordening terroristische online-inhoud), met memorie van toelichting.
[8] Kamerstuk 22112 nr. 2706, vergaderjaar 2018-2019, Fiche: Verordening ter voorkoming van de verspreiding van online terroristische inhoud.

en gereed voor verzending aan uw Kamer. Mede naar aanleiding van de vragen gesteld door het lid Bikker (ChristenUnie) over de voortgang omtrent de autoriteit terroristische content en kinderporno gesteld op 6 mei (kenmerk 2022Z08805) informeer ik u voor het zomerreces nader over de uitvoering van de TOI-verordening.

Minister van Justitie en Veiligheid

Datum
23 mei 2022

Ons kenmerk
4016055

Ministerie van Justitie en Veiligheid

> Retouradres Postbus 20011 2500 EH Den Haag

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Ministerie van Veiligheid en Justitie

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20011
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

Ons kenmerk
3399567

Bij beantwoording de datum en ons kenmerk vermelden. Wilt u slechts één zaak in uw brief behandelen.

Datum 8 juli 2021
Onderwerp Reactie op onderzoek extreemrechts

Bij brief van 20 mei jl. (2021Z08376/2021D18622) heeft u mij verzocht om een reactie op een onderzoek over extreemrechts. Tevens heeft het lid Leijten (SP) verzocht om een reactie op het proefschrift 'Van actie tot zelfverwezenlijking. Routes van toetreding tot radicaal – en extreemrechts'[1] tijdens het plenair debat anti-islamsentimenten van 25 mei jongstleden met de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid. Deze brief verstuur ik uw Kamer dan ook mede namens de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid.

In deze brief wordt ingegaan op de bevindingen van het onderzoek waar het gaat om rechts-extremisme en de potentiele dreiging voor de nationale veiligheid en de democratische rechtsorde. Ook zal ik ingaan op het beleid van het kabinet op het tegengaan van rechts-extremisme.

De bevindingen van het onderzoek over de dreiging uit rechtsextremistische hoek onderschrijven het beeld dat de NCTV al geruime tijd verwoordt in verscheidene publicaties en de Dreigingsbeelden Terrorisme Nederland (DTN). Zo staat in het meest recente DTN 54 dat veelal jonge getroebleerde Nederlanders zich aangetrokken kunnen voelen tot de groeiende internationale rechts-extremistische internetwereld die ook in het Nederlands doorklinkt in voornamelijk heimelijke digitale groepen.[2] De mogelijkheid dat een extreemrechts georiënteerde alleen handelende dader in Nederland een aanslag pleegt is voorstelbaar. Bovendien zijn er personen die vanuit rechts-extremistische, maar ook vanuit anti-overheidshoek, soms (online) dreigen met ernstig geweld. In het recente jaarverslag van de AIVD staat dat vooral (jonge) mannen die kampen met sociale en psychologische problemen kwetsbaar zijn voor het rechts-extremistisch gedachtengoed.[3] Afgelopen jaar hield de politie in Nederland enkele minderjarigen en jongvolwassenen aan die lid waren van zulke extremistische online groepen. Ook beschrijft de AIVD de ontwikkeling dat rechtsextremistische groepen uit de schaduw komen en vaker het grote publiek opzoeken. Online was

[1] Nikki Sterkenburg, Van actie tot zelfverwezenlijking, routes van toetreding tot radicaal- en extreemrechts', 19 mei 2021.
[2] Kamerstukken II, 2020-2021, 29754, nr. 593, bijlage Dreigingsbeeld Terrorisme Nederland 54, p. 4.
[3] Kamerstukken II, 2020-2021, 309770, nr. 159, bijlage Jaarverslag AIVD 2020, p. 4.

er intensief contact tussen extremisten wereldwijd, waarbij zeer gewelddadige propaganda werd gedeeld.

In andere landen, zoals in Nieuw-Zeeland, Noorwegen en Duitsland, zijn de afgelopen jaren al gewelddadige aanslagen gepleegd door rechts-extremisten. Het rechtsextremistische gedachtegoed en daarmee samenhangende gedragingen vormen een reële bedreiging voor de nationale veiligheid en de democratische rechtsorde in Nederland. Deze dreiging vereist dan ook structureel alertheid van de overheid. De gehele contra-terrorisme aanpak en het daarbij behorende brede pakket aan maatregelen wordt waar nodig ingezet om de dreiging vanuit rechtsextremistische hoek tegen te gaan. Op verschillende vlakken, zoals online extremistische content en internationale verbindingen, is de aanpak geïntensiveerd. Het kabinet volgt ontwikkelingen in de dreiging nadrukkelijk en zal waar nodig aanvullende maatregelen treffen. Voor de inhoud van de huidige aanpak verwijs ik u graag naar de beleidsbrief Dreigingsbeeld Terrorisme Nederland 54 die op 14 april 2021 naar uw Kamer is verzonden.

Op 19 mei 2021 is het proefschrift 'Van actie tot zelfverwezenlijking, routes van toetreding tot radicaal- en extreemrechts' gepubliceerd. Hierin wordt onderzocht wie de nieuwe generatie radicaal- en extreemrechtse activisten zijn, waarom ze actief worden en waarom ze actief blijven. Het onderzoek versterkt het inzicht in de variatie aan activisten en hun bijbehorende beweegredenen en levensverhalen. Daarnaast onderkent het onderzoek recente ontwikkelingen binnen het radicaal- en extreemrechtse landschap, zoals de leegloop van de neonazi-beweging, de opkomst van een meer hoogopgeleide en intellectuele stroming, en de opkomst van de 'freelance rechts-extremist' en vormt daarmee een waardevolle update. Het proefschrift onderschrijft scherp de in eerdere publicaties gesignaleerde ontwikkelingen en dreiging zoals die uitgaat van het fenomeen rechts-extremisme. Daarbij moet wel worden opgemerkt dat de onlinewereld grotendeels buiten beschouwing wordt gelaten in dit onderzoek. Het kabinet is van mening dat de dreiging die uitgaat van het rechts-extremisme op internet zorgwekkend is en de verdere aandacht verdient van alle veiligheidspartners.

Radicalisering en extremisme in Nederland is niet alleen een probleem van de veiligheidsdiensten. Radicalisering en extremisme op grond van extreemrechts gedachtegoed kennen een voedingsbodem in, en dragen ook bij aan een toenemende polarisatie in Nederland. Het gaat hierbij dan ook om een maatschappelijk probleem dat raakt aan de kern van het functioneren van onze democratische rechtsorde.

Vanuit het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid worden gemeenten ondersteund met advies, training en kennis bij vragen over extreemrechts. Hiervoor zijn zowel ESS (Expertise-unit Sociale Stabiliteit) als de Taskforce Problematisch Gedrag & Ongewenste Buitenlandse financiering (PG&OBF) en de daarbij ontwikkelde instrumenten op afroep inzetbaar. Ook is er op dit moment een onderzoek in voorbereiding dat zich richt op beter inzicht in radicalisering via extreemrechts gedachtegoed. Deze onderzoeksresultaten zijn bedoeld om het beleid ten aanzien van preventie van radicalisering nog beter te kunnen richten.

Voor een effectieve aanpak van rechtsextremisme is informatiedeling en samenwerking met (inter)nationale en lokale partners noodzakelijk, zowel preventief als repressief. Voor het signaleren, tegengaan en voorkomen van

radicalisering en extremisme in brede zin wordt dan ook op vele vlakken verbinding gelegd als onderdeel van de integrale aanpak van contraterrorisme. Het fenomeen is al jaren een belangrijk punt van aandacht en zal dat naar verwachting de komende jaren ook blijven.

De Minister van Justitie en Veiligheid,

Ferd Grapperhaus

Ministerie van Justitie en Veiligheid

Datum
8 juli 2021

Ons kenmerk
3399567

Ministerie van Justitie en Veiligheid

> Retouradres Postbus 20301 2500 EH Den Haag

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Directie Europese en Internationale Aangelegenheden

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

Ons kenmerk
3279371

Bijlagen
1

Bij beantwoording de datum en ons kenmerk vermelden. Wilt u slechts één zaak in uw brief behandelen.

Datum 13 april 2021
Onderwerp Consultatie: EC's initiative to include hate speech and hate crime in the list of EU crimes provided for in Article 83(1) TFEU

In acht genomen de afspraak gemaakt in het AO van 15 januari 2020 inzake EU-informatievoorziening[1], treft u bijgaand het antwoord van het kabinet op de op 10 april 2021 gesloten consultatie van de Commissie getiteld '*European Commission's initiative to include hate speech and hate crime in the list of EU crimes provided for in Article 83(1) TFEU'*.

De Minister van Justitie en Veiligheid,

Ferd Grapperhaus

[1] Kamerstukken II, 2019-2020, 22112 nr. 2898

GOUVERNEMENT

Liberté
Égalité
Fraternité

FRANCE22

PRÉSIDENCE FRANÇAISE DU CONSEIL DE L'UNION EUROPÉENNE

Press kit

Informal Ministerial Meeting
Justice and Home Affairs

Lille
3-4 February 2022

Table of contents

What is the French Presidency of the Council of the European Union? 3

What does the presidency of the Council of the European Union involve? 3

What is the Council of the European Union? 3

Informal Meeting of the Home Affairs Ministers 4

Welcome speech by Gérald Darmanin, Minister of the Interior 5

The Schengen reform 6

The future of civil protection in Europe 6

The fight against radicalisation 7

The Pact on Migration and Asylum 7

Agenda 8

Participants 9

Informal Meeting of Defence Ministers 10

Welcome speech by Eric Dupond-Moretti, Keeper of the Seals, Minister of Justice 11

Protecting European citizens against hate crimes and speech 12

Strengthening the efficiency of abduction alert systems 12

Considering the procedures for recognition of parenthood between Member States 13

Agenda 14

Participants 15

The city of Lille 16

Press contacts 17

What is the French Presidency of the Council of the European Union?

What does the presidency of the Council of the European Union involve?

A rotating presidency

Each Member State holds the presidency of the Council of the European Union for six months on a rotating basis. **From 1 January to 30 June 2022, France holds the presidency of the Council of the European Union.** The presidency of the Council organises meetings, brokers compromise, submits conclusions and ensures the coherency as well as the continuity of the decision-making process. It ensures proper cooperation between all the Member States and acts as a liaison between the Council and the European institutions, in particular the Commission and the European Parliament.

What is the Council of the European Union?

Also called the "Council of Ministers", or simply "the Council", the Council of the European Union brings together the ministers of the EU Member States who meet in configurations by sector of activity. Together with the European Parliament, it serves as the co-legislator of the European Union.

Concretely, ministers will chair **nine configurations of the Council of the EU**: general affairs / economic and financial affairs / justice and home affairs / employment, social policy, health and consumer protection policy / competitiveness / transport, telecommunications and energy / agriculture and fisheries / environment / education, youth, culture and sport.

Each presidency of the Council also organises informal meetings, which correspond with a configuration of the Council in Brussels.

The informal justice and home affairs meeting will be held in Lille on 3 and 4 February 2022. The home affairs ministers will meet on 3 February while the justice ministers will meet on 4 February.

Informal Meeting of the Home Affairs Ministers

Thursday, 3 February - Lille

The informal meeting of justice and home affairs ministers will be held in Lille on 3 and 4 February 2022. The ministers for home affairs will meet on 3 February, along with the European Commission, representatives from Frontex, Europol and the Agency for Asylum. The justice ministers will meet on 4 February.

Welcome speech by Gérald Darmanin, Minister of the Interior

The French Presidency of the Council of the European Union's motto is "recovery, strength and a sense of belonging". As elaborated on by the President of the Republic during his press conference on 9 December, we want our presidency to contribute to the rise of a European Union that is fully free to make its own choices and choose its own destiny.

This is why I have suggested to the ministers responsible for home affairs that our discussions focus on responding to the most significant challenges to the security of our fellow citizens.

We will begin by speaking about the security of our borders. Be it the Belarus crisis, migratory pressure in the Mediterranean and the Channel, or the fight against cross-border crime, we need strong political guidance to strengthen the Schengen area and protect our shared space of freedom. Given the challenges surrounding climate change, we will then address the future of civil protection in Europe from a research and operational and capacity planning standpoint, but also in terms of the contribution of civil society and citizen engagement.

During a working lunch, we will speak about the fight against terrorism and radicalisation. Faced with those who undermine our values and try to destabilise our societies, we must fight uncompromisingly, be aware of our shortcomings and come up with real responses to them.

Lastly, we will discuss the Pact on Migration and Asylum. One and a half years after the Commission submitted a proposal for it, and given that the previous reforms failed, we must achieve real progress. The French Presidency proposes moving forward based on a phased approach that preserves the same level of ambition and attention to balance between solidarity and responsibility, while taking into account the constraints and concerns expressed by all. We must regain confidence in our ability to together define a truly effective European migration policy.

The home affairs ministers will meet on 3 February. Discussions will focus on four subjects:

The Schengen reform

The Schengen area is one of the primary achievements of the European Union. The challenges faced over the last few years (migration crises, terrorist attacks, the pandemic, etc.) have demonstrated the need to reinforce the means of protecting our external borders.
Several current reforms, presented by the European Commission as part of its "Schengen Strategy" last June, contribute to strengthening Schengen cooperation in terms of:

- **evaluating** the proper application of the acquis by the Member States;
- **clarifying** the framework for reintroducing internal border controls, responding to the instrumentalisation of migration by third countries, and lessons from the pandemic; and
- **introducing** exhaustive checks on irregular arrivals at the external border.

The French Presidency is encouraging the Member States to move these negotiations forward quickly and to provide more political and responsive governance to the Schengen area, in order to effectively bring about a reform of all of Schengen.

The future of civil protection in Europe

European civil protection policy has been broadly strengthened in recent years. At its core is the EU Civil Protection Mechanism, an instrument for mutual assistance and solidarity created in 2001 and strengthened in 2019 and 2021.

In light of climate change and the new risks confronting Europe, the ministers will discuss the best use of these reinforced resources, drawing on the expertise of each Member State as well as the resources offered by citizen engagement, such as volunteers and organisations.

The fight against radicalisation

During a working lunch, the ministers will address how to curb the development of ecosystems within our societies that run counter to our values. Gilles Kepel, a specialist in Islam and the contemporary Arab world, and professor at the Paris Sciences et Lettres University and Sciences Po, will launch these discussions, which will cover the issue of the financing of radical entities.

The Pact on Migration and Asylum

The European Union continues to face major challenges in terms of migration and protecting its external borders. These challenges call for a European response to improve our collective control over migratory phenomena and to strengthen our area of free movement.

With this aim, the European Commission presented a Pact on Migration and Asylum on 23 September 2020. The French Presidency believes that given its complexity, this series of reforms calls for a process of gradual negotiation, while maintaining a high level of ambition.

The ministers will thus discuss the content of a first phase of negotiation, capable of leading to rapid results on both a legislative and operational level, in terms of partnerships with third countries, border control, support for the most affected Member States and controlling inflows of secondary movements.

The principle of balance between solidarity and responsibility remains central to this initial phase, as well as those that follow.

Agenda

Thursday, 3 February 2022

9:30 a.m. **Working session for Member States**

- Discussions on European border security
- The future of civil security in Europe in the face of climate change

12:30 p.m. **Family photo**

1 p.m. **Working lunch on the pact against terrorism and radicalisation**

2:45 p.m. **Working session on the Pact on Migration and Asylum**

4:30 p.m. **Joint press conference with Gérald Darmanin, Minister of the Interior, and Ylva Johansson, European Commissioner for Home Affairs**

Participants

In addition to the 27 Member States of the European Union, the non-EU Member States part of the Schengen area (Switzerland, Norway, Iceland and Liechtenstein) are welcome at the discussion on European border security.

European Commission Vice-President Margaritis Schinas, and Ylva Johansson, European Commissioner for Home Affairs, will be attending these talks on Schengen. Commissioner Johansson will also participate in the working lunch on radicalisation and in the afternoon discussions on the Pact on Migration and Asylum. Janez Lenarčič, the Commissioner for Crisis Management, will take part in the discussions on the future of civil security in Europe.

The Chair of the Committee on Civil Liberties, Justice and Home Affairs of the European Parliament will be present throughout the day.

The Executive Director of Frontex, the Executive Director of the European Union Agency for Asylum, and the Counter-Terrorism Coordinator will participate in the discussions that concern them.

Informal Meeting of Defence Ministers

Friday 4 February – Lille

The informal meeting of justice and home affairs ministers will be held in Lille on 3 and 4 February 2022. The ministers for home affairs will meet on 3 February, along with the European Commission, representatives from Frontex, Europol and the Agency for Asylum. The justice ministers will meet on 4 February.

Welcome speech by Eric Dupond-Moretti, Keeper of the Seals, Minister of Justice

The Europe of Justice is a Europe of values, founded on the shared ideals of liberty, tolerance and respect for diversity. It is also a Europe that is operational and keen on ensuring the effectiveness of legal action across borders by meeting the concrete needs of its citizens and remaining present in their everyday lives. These two aspects, essential to the creation of the European legal area, will be at the heart of the informal meeting of ministers of justice. The first priority of the French Presidency in the area of justice is the fight against all forms of hate and discrimination, both in the real and virtual worlds.

Combatting hate first means strongly asserting the prohibition of certain types of behaviour. This is the reason why the French Presidency wishes to hold discussions with the ministers of justice on the proposal to include hate crimes and hate speech among the Eurocrimes listed in the Treaty on the Functioning of the European Union, which we aim to combat together. Such an amendment to the most fundamental piece of EU legislation would not only have a strong symbolic value but would also allow for a common standard at European level that defines these crimes, taking into account our commitment to freedom of expression. Fighting against hate then requires better efficiency in the rise of this phenomenon on the Internet and on social networks. Beyond the ongoing work on the DSA which concerns regulation, it is necessary to strengthen the conditions under which judicial authorities cooperate with digital stakeholders. The rise of online hate speech is largely tied to a widespread feeling of impunity. It is therefore crucial to be able to identify the perpetrators of online hate speech and prosecute them. This is why representatives of the major worldwide platforms (Google, Meta, Twitter) were invited to participate in these discussions together with the Paris public prosecutor. The discussions will notably cover the importance of a European legal framework for the obtention of electronic evidence. This essential framework is being set up with the participation of the European Parliament and it is time for it to become an operational and efficient tool.

European justice that is effective in citizens' everyday lives should notably protect children. I intend to work with my counterparts on the means of coordinating national measures regarding child abduction warning systems. These systems are widespread in Europe and usually very efficient at finding missing children within the first few hours, but they should not be limited by borders. They should also be sounded rapidly in neighbour States. This could be life-saving. Protecting children also means respecting the diversity of families. Today, families can take different forms. We respect the legal and cultural contexts that are particular to each Member State in recognising parenthood. However, when families move within the EU, the parentage links established in accordance with applicable law in one country should not be subject to dispute in another. The commission is currently preparing proposals on this issue. In my view, it was paramount for the EU ministers to be able to discuss all this together.

The ministers responsible for justice will meet on 4 February. The discussions will focus on three themes.

Protecting European citizens against hate crimes and speech

The fight against hate speech and crime is one of the priorities of the French Presidency of the Council of the European Union. In a context where serious incidences of online hate is growing, the European Union is considering new means of action in close connection with digital platforms, to fight against these direct threats to its founding values.

The discussion will include the European Commission's proposal reminding Member States of their commitment to upholding the values of the EU by adding "hate speech and hate crime" to the list of European crimes defined in Article 83(1) of the Treaty on the Functioning of the European Union.

The meeting will also be an opportunity for discussion with representatives of major internet companies (Google, Meta and Twitter) who will be participating. The discussions will focus on the relationships of these operators with judicial authorities, the difficulties identified and the areas for potential improvement, especially through strengthening the European legal framework on obtaining digital evidence. Laure Beccuau, Paris public prosecutor, will also speak about her experience.

The director of the European Union Agency for Fundamental Rights will also participate in the morning's working session.

Strengthening the efficiency of abduction alert systems

Discussions will then turn to alert systems for warning the public in the case of child abduction. Currently, there is no European alert system for abduction and not all Member States are equipped. And yet, child abductors are not limited by borders where more than 35% of Europeans live in border areas and where everyone can move freely.

The ministers responsible for justice will discuss the issue of extending the alerts across borders and coordinating national systems with a view to strengthening their effectiveness.

Considering the procedures for recognition of parenthood between Member States

Lastly, the discussions will focus on the recognition of parenthood between Member States. While extensive cooperation exists regarding family matters, be it for divorce, separation, parental responsibility or succession, there is currently no EU legislation for applicable law or recognition of documents and decisions regarding links of parentage, as these are governed by the national laws of each Member State. However, the lack of recognition by a Member State of a link of parentage established in another Member State can have significant consequences for children.

EU-wide recognition of links of parentage established within a Member State and upholding the rights of children vis-à-vis their parents within the European Union must therefore be safeguarded as matters of major importance, while respecting the legitimate differences between legislation on the establishment of parentage links.

A legislative initiative on the recognition of parenthood between Member States may be proposed by the European Commission. The ministers responsible for justice will be invited to jointly discuss this opportunity and the shape that such an initiative could take.

Agenda

Friday, 4 February 2022

9 a.m.	Working session between Member States on the topic of combatting hate
11 a.m.	Meeting with the digital technology companies Google, Meta and Twitter on the topic of online hate
12:30 p.m.	Family photo
1 p.m.	Working lunch on alert systems for warning the public in the case of child abduction
14:45 p.m.	Working session on recognition between Member States of links of parentage established within the European Union
16:45 p.m.	Joint press conference with Eric Dupond-Moretti, the Minister of Justice, and Didier Reynders, the European Commissioner for Justice

Participants

The European Commissioner for Justice, the ministers responsible for justice of the EU Member States and the Chair of the Committee on Civil Liberties, Justice and Home Affairs at the European Parliament will be taking part in the informal meeting of ministers responsible for justice on 4 February 2022.

The director of the European Union Agency for Fundamental Rights, the Public Prosecutor at the Judicial Court of Paris and representatives of Google, Meta and Twitter are invited to take part in some of the work on combatting hate on the morning of 4 February 2022.

The city of Lille

A stone's throw from Belgium, Lille, the well-known capital of French Flanders, also nicknamed the "Beauty of Flanders", is the cultural and gastronomic crossroads of the Hauts-de-France region.

As a city that was Flemish, Burgundian and Spanish before becoming French, Lille possesses a truly remarkable architectural heritage. A merchant city in the Middle Ages, fortified with a citadel by Louis XIV, Lille became an industrial hub in the 19th century and a city brimming with ambition in the 20th century. Lille wears its past on its sleeve, while also embracing the future by establishing itself as a student-friendly university city. Culture is the beating heart of the city.

Its Palais des Beaux-Arts is one of the largest museums in France and the excitement of the lille3000 festival, with its numerous exhibitions and performances, pulses through the city's veins every three years. The Grande Braderie, which sees Lille become home to Europe's biggest flea market, takes place every September. Lille Grand Palais has over 45,000 m^2 of modular spaces for events.

Visit Lille

Press contacts

- **Ministry of the Interior**
  service-presse@interieur.gouv.fr
  +33 1 40 07 22 22

- **Ministry of Justice**
  presse-justice@justice.gouv.fr
  +33 1 44 77 65 92

GOUVERNEMENT

Liberté
Égalité
Fraternité

FRANCE22

PRÉSIDENCE FRANÇAISE
DU CONSEIL DE L'UNION
EUROPÉENNE

europe2022.fr

Kamerbrief TK bij verslag van de informele JBZ-Raad van 3-4 februari 2022

Minister Weerwind (Rechtsbescherming) en minister Yeşilgöz-Zegerius (JenV) sturen de Eerste en Tweede Kamer het verslag van de bijeenkomst van de informele Raad Justitie en Binnenlandse Zaken (JBZ) op 3 en 4 februari 2022. Zij doen dit mede namens de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK). Daarnaast informeren zij de Kamers over de stand van zaken over het Tweede Aanvullend Protocol bij het Cybercrimeverdrag.

Download 'Kamerbrief TK bij verslag van de informele JBZ-Raad van 3-4 februari 2022'

PDF document | 2 pagina's | 163 kB
Kamerstuk: Kamerbrief | 14-02-2022

Bijlagen

- Verslag van de informele bijeenkomst van de Raad Justitie en Binnenlandse Zaken, 3 en 4 februari 2022

  Verslag van de bijeenkomst van de informele Raad Justitie en Binnenlandse Zaken (JBZ) op 3 en 4 februari 2022.

  Rapport | 14-02-2022

- Bijlage 2. JenV Kwartaalrapportage EU-JBZ dossiers vierde kwartaal 2021

  De bijlage geeft een overzicht van de stand van zaken van de dossiers van Justitie en Veiligheid ((JenV) in het 4e kwartaal van ...

  Rapport | 14-02-2022

Zie ook

- Cybercrime en cybersecurity

Verantwoordelijk

- Ministerie van Justitie en Veiligheid

Verslag van de informele bijeenkomst van de Raad Justitie en Binnenlandse Zaken, 3 en 4 februari 2022

I. Binnenlandse Zaken, Asiel en Migratie

1. Cybercrime simulatie

Het Franse Voorzitterschap trapte deze eerste (informele) Raad af met een interactieve sessie. Tijdens de cybercrime simulatie werden de ministers onderverdeeld in verschillende groepen. In het eerste scenario namen de ministers de rol aan van bedrijven die werden geconfronteerd met cybercriminaliteit. Op een interactieve manier werd gekeken welke handelingsperspectieven bedrijven hebben als zij slachtoffer zijn. In deze sessie werd het voor de ministers duidelijk hoe machteloos bedrijven kunnen staan bij cybercriminaliteit en kwam het belang van preventie naar voren.

In de tweede sessie werden de ministers ingezet als opsporingsdiensten bij een cybermisdaad. Hier ondervonden de ministers aan den lijve hoe complex dergelijke opsporing is en tegen welke hindernissen opsporingsdiensten oplopen bij het bestrijden van cybercriminaliteit. Uit deze sessie kwam onder meer naar voren hoe groot het belang is om te komen tot aanname van de e-evidencevoorstellen. Daarnaast kwam naar voren dat de versleuteling van dataverkeer (encryptie) ertoe leidt dat opsporingsbevoegdheden, zoals het aftappen van communicatie of het onderzoek naar inbeslaggenomen gegevensdragers, minder goed uitgevoerd kunnen worden.

2. Veiligheid Europese grenzen
= discussie

Bij de start van de informele JBZ-Raad op 2 februari jl. onderhield de Franse president Macron zich met de JBZ-ministers over de Schengenzone en het Asiel- en Migratiepact. Zijn toespraak was openbaar en is online terug te kijken.[1]

Over de Schengenzone herhaalde Macron de uitgangspunten van het Franse denken. De Schengenzone dient hervormd en versterkt te worden om de uitdagingen van de afgelopen jaren het hoofd te bieden. Politieke aansturing via een door het Franse Voorzitterschap voorgestelde Schengenraad moet daaraan een bijdrage leveren.

Ten aanzien van het asiel- en migratiepact benoemde de Franse president de ideeën over een stap-voor-stapbenadering om de bestaande impasse te doorbreken. Hij ziet versterking van de procedures aan de buitengrenzen hand in hand gaan met vrijwillige relocatie als een eerste stap. Ook noemde hij convergentie van nationale asielsystemen en verbeterde terugkeer als kernelementen.

Schengenraad
De Raad boog zich over een discussiestuk dat het Franse Voorzitterschap vlak voor de bespreking verspreidde waarin het voorstelde een Schengenraad op te richten die als het ware onder de JBZ-Raad zou komen te hangen, waaraan de EU-lidstaten en de Schengenlanden zouden deelnemen, en die zich zou moeten toespitsen op discussies over Schengen. Deze Raad zou meer politieke sturing moeten geven aan strategische thema's, het beheer van de buitengrenzen, het adresseren van tekortkomingen en effectueren van crisismanagement binnen het Schengengebied. Concreet stelde het Voorzitterschap voor om op 3 maart a.s. een eerste Schengenraad te organiseren. Deze

[1] Zie bijvoorbeeld:
https://twitter.com/EmmanuelMacron/status/1488979537358581766?s=20&t=CTha2qAgywA5N9FnIGaLhg

zou dan aansluiten op de formele JBZ-Raad van 3 en 4 maart.

De lidstaten verwelkomden in algemene termen het Franse voorstel voor oprichting van een Schengenraad. Wel werd er verschillend gedacht over de focus van deze Raad. Enkele lidstaten spraken steun uit voor een meer strategische discussie in deze Raad, anderen benadrukten daarbij het belang van aandacht voor extra maatregelen aan de buitengrenzen. Een groot deel van de lidstaten gaf aan het nieuwe gremium ook te willen gebruiken voor de gewenste voortgang ten aanzien van wetgeving, zoals de Schengengrenscode. Een voorstel van de Commissie om ook Frontex te betrekken werd eveneens door een groot deel van de lidstaten gesteund.

Zoals reeds met uw Kamer gedeeld kan het kabinet het voorstel voor een Schengenraad steunen.[2] Namens Nederland is benadrukt dat in de Schengenraad vooral politieke aandacht zou moeten zijn voor tekortkomingen binnen het Schengengebied, zoals grootschalige secundaire migratiestromen en gebrekkige implementatie van het Schengenacquis. Het rapport over de Staat van Schengen dat de Commissie dit jaar zal uitbrengen kan een nuttige basis zijn voor discussie. Voorts is benadrukt dat in de Schengenraad ook gewerkt zal moeten worden aan de voorliggende wetsvoorstellen. Daarbij dient aandacht te zijn voor het verstevigen van de buitengrenzen, het voorkomen van secundaire migratiestromen en het verbeteren van informatie-uitwisseling tussen rechtshandhavingsinstanties in het kader van grensoverschrijdende criminaliteitsbestrijding.

Tijdens het tweeminutendebat op 2 februari jl. over de JBZ-Raad van 3 en 4 februari zegde de staatssecretaris van Justitie en Veiligheid uw Kamer toe te informeren over de kabinetsinzet ten behoeve van de lopende onderhandelingen over het voorstel tot herziening van de Schengengrenscode in Brussel, in het bijzonder in de Raadswerkgroepen. Uw Kamer heeft reeds een BNC-fiche over dit voorstel ontvangen. In het fiche wordt uitgebreid de kabinetsinzet ten aanzien van het voorstel uiteengezet. Dit fiche is de inzet van het kabinet gedurende de gehele onderhandelingsperiode en dus ook tijdens besprekingen in gremia als de Raden- en Raadswerkgroepen. Over het voorstel tot wijziging van de Schengengrenscode is in Brussel reeds in Raadsverband op ambtelijk niveau gesproken voordat uw Kamer het BNC-fiche ontving. In deze besprekingen heeft het kabinet daarom zoals gebruikelijk steeds een voorlopige positie ingenomen waarbij het een studievoorbehoud plaatste bij het voorstel. Over het voorstel voor een Verordening Aanpak instrumentalisering op het gebied van migratie en asiel, die de Commissie gelijktijdig met de Schengengrenscode presenteerde, is nog niet in Raadsverband gesproken. Het kabinet spant zich ervoor in uw Kamer zo goed mogelijk te informeren over de stand van zaken van onderhandelingen over Europese wetsvoorstellen in de geannoteerde agenda's en verslagen voor JBZ-Raden, alsook in de kwartaalrapportage. Hierin wordt een update per wetsvoorstel gegeven en wordt ook de stand van zaken in Raadswerkgroepen samengevat, indien relevant.

Over de lopende onderhandelingen over de Schengengrenscode kan het volgende worden toegelicht. Zoals eerder aan uw Kamer toegelicht wenst het Franse Voorzitterschap vaart te maken met de behandeling van het voorstel tot herziening van de Schengengrenscode en is op ambtelijk niveau in Raadsverband een eerste lezing van het voorstel afgerond. Tijdens deze ambtelijke besprekingen is met name ingegaan op de technische details van het voorstel en de praktische uitvoering van de voorstellen. Zo werd de Commissie gevraagd naar een nadere toelichting over de werking van procedures, uitten lidstaten hun zorgen over de verzwaring van administratieve lasten en stelden zij diverse vragen over gebruikte definities en de beoogde betekenis van bepaalde terminologie. Veel lidstaten maakten –net als Nederland- bij hun opmerkingen en vragen een studievoorbehoud ten aanzien van hun positie. Een inschatting van het krachtenveld is daarom lastig te geven. Na deze eerste ronde zal het Franse Voorzitterschap naar verwachting op korte termijn een compromisvoorstel presenteren waarover op ambtelijk niveau doorgesproken wordt. Het is gezien de Franse ambitie goed mogelijk dat ook tijdens de eerste Schengenraad aandacht aan het voorstel besteed wordt. Indien dat het geval is wordt uw Kamer in de geannoteerde agenda voor deze Raad (die samenvalt met de JBZ-Raad) over de Nederlandse inzet geïnformeerd.

[2] Kamerstukken II, vergaderjaar 2021-2022, Kamerstuk 32317, nr. 738.

3. Toekomst van civiele bescherming in Europa met het oog op klimaatverandering
= discussie

Het Voorzitterschap en de Europese Commissie (hierna: Commissie) brachten in hun interventies het belang van de toekomst van civiele bescherming met het oog op de gevolgen van klimaatverandering aan de orde. Beiden stelden dat het afgelopen jaar veel aanvragen voor civiele bescherming zijn gedaan en dat de invloed van klimaatverandering evident is. De Commissie onderstreepte hierbij dat het van belang is om meer in te zetten op risicoanalyses, met een belangrijke rol voor de lidstaten, en planning en dat uitbreiding van de responscapaciteiten noodzakelijk is.

De lidstaten spraken brede steun uit voor het bezien van civiele bescherming in het licht van de incidenten veroorzaakt door klimaatverandering. Een aantal lidstaten onderschreef het belang van betere kennisdeling en samenwerking tussen de lidstaten waarbij werd opgemerkt dat civiele bescherming een nationale verantwoordelijkheid blijft, maar dat samenwerking en kennisdeling de respons kan versnellen en versterken. Het Europees Parlement (EP) noemde deze versterkte samenwerking een goede uitdrukking van de onderlinge solidariteit.

Meerdere lidstaten en het EP onderschreven ook het belang van het vergroten van het aantal beschikbare capaciteiten. Hierbij riepen enkele lidstaten ook op tot het volledig in kaart brengen van de capaciteiten die beschikbaar zijn zodat ze beter kunnen worden benut. Voorts was aandacht voor het vergroten van het bewustzijn van de risico's van klimaatverandering bij de overheden, maar ook bij de burgers. De Commissie sloot hierbij aan door te stellen dat moet worden ingezet op anticipatie, gereedheid en respons. Het Voorzitterschap werkt op dit moment aan Raadsconclusies. Hierbij zal ook aandacht zijn voor het betrekken van de burgers bij het voorbereiden op en bestrijden van de gevolgen van klimaatverandering.

4. Werklunch: bestrijding van terrorisme en radicalisering
= discussie

Tijdens de werklunch voorzag de Franse islamoloog Gilles Kepel (verbonden aan de *Universiteit Paris Science et Lettres* en voornaam adviseur van de Franse regering over terrorisme) de Raad van zijn analyse over het islamitisch extremisme in Europa. Hij behandelde de verschillende fases sinds het begin van de strijd in Afghanistan. Europa staat volgens Kepel in de huidige fase voor de ingewikkelde opgave om op te treden tegen eenlingen die misdrijven kunnen plegen vanuit een extremistisch gedachtegoed, niet meer zozeer tegen de klassieke organisaties als ISIS. De verspreiding van gedachtegoed via internet en het feit dat het om individuen gaat maakt het moeilijk om hier tegen op te treden. Tegelijkertijd is dit des te meer van belang omdat het algemene gevoel van onveiligheid dat uit deze dreiging voortkomt juist rechts-extremistenpolitiek in de kaart speelt. Frankrijk benoemde haar nationale beleid op dit terrein.

In reactie op de analyse van Kepel onderstreepte de EU-contraterrorismecoördinator (EU CTC) Ilkka Salmi het belang van preventie van radicalisering, de samenhang en coördinatie van de reactie en het voorkomen van buitenlandse inmenging/financiering met inachtneming van fundamentele rechten. Daarbij benadrukte de EU CTC dat het contraterrorisme-actieplan van de EU de zorgen van Kepel ook adresseert.

EU-Commissaris van Binnenlandse Zaken Ylva Johansson uitte desgevraagd haar zorgen over EU-financiering van jongerenorganisaties waarbij radicalisering een risico is. Rechtsextremisten en islamitische extremisten lijken hierbij hetzelfde doel te hebben: radicalisering van bevolkingsgroepen. De Commissie poogt hier tegen op te treden. In reactie hierop onderstreepte een aantal lidstaten de toenemende dreiging van extreemrechts waarin zij ook een uitdaging en een noodzaak zien voor de EU om op te reageren.

Nederland informeerde de Raad over de repatriëring van de vijf vrouwen en elf kinderen op de dag

van de JBZ-Raad om straffeloosheid van deze vrouwen te voorkomen. Hierbij is de bekende procedure gevolgd waarbij de vrouwen bij aankomst direct worden gearresteerd. Nederland onderstreepte hierbij dat het van belang blijft samen te blijven kijken naar de mogelijkheden voor berechting in de regio. Een enkele lidstaat riep vervolgens op om ook in Europees verband meer concreet te kijken wat te doen met daders nadat zij hun straffen hebben uitgezeten.

5. Pact op asiel en migratie
= discussie

Het Franse Voorzitterschap gaf een toelichting op het discussiestuk dat vlak voorafgaand aan de bijeenkomst was verspreid. Doel van dit stuk was om het gesprek over de eerste stap van de geleidelijke aanpak van het Franse Voorzitterschap op gang te brengen. Essentie van het voorliggende voorstel is dat gedurende een experimentele fase stappen worden gezet op betere screening en registratie aan de EU-buitengrenzen en tegelijkertijd lidstaten worden ontlast door middel van een flexibel solidariteitsmechanisme. Die solidariteit kan uit diverse vormen bestaan, deelname aan herplaatsing is gewenst, maar vrijwillig. Flankerende maatregelen in het voorstel zien op effectievere samenwerking met derde landen met het oog op terugkeer van migranten zonder verblijfstitel en beter functioneren Dublinsysteem.

Alle lidstaten spraken steun uit voor de stap-voor-stapaanpak die het Frans Voorzitterschap uiteenzette waarbij aandacht werd gevraagd voor een goede balans tussen verantwoordelijkheid en solidariteit. Er was eensgezindheid over mogelijke extra inspanningen op de externe dimensie van migratie waaronder het gezamenlijk optrekken richting derde landen om terugkeersamenwerking te verbeteren. Over vormen van solidariteit als onderdeel van de aanpak liepen de standpunten van de lidstaten echter langs de bekende lijnen uiteen. Een groep lidstaten benadrukte dat er in het kader van solidariteit ook voldoende aandacht moet zijn voor de migratiedruk in bestemmingslanden van secundaire migratiestromen. Ook gaf een aantal lidstaten nadrukkelijk aan de andere solidariteitsopties naast relocatie op tafel willen te houden. Verder wenste een groep lidstaten de voorgestelde stappen ten aanzien van screening en Eurodac aan te scherpen.

Nederland steunde in zijn inbreng de inspanningen van het Franse Voorzitterschap en stelde dat het van groot belang is om te komen tot een humaan en effectief gezamenlijk Europees asielsysteem. Het kabinet heeft onderstreept dat structurele Europese verbeteringen en structurele solidariteit hand in hand moeten gaan in een situatie waarin alle lidstaten verantwoordelijkheid nemen. In de eerste fase zijn prioriteiten voor het kabinet een betere screening en registratie aan de EU-buitengrenzen en een verbetering van het functioneren van het Dublinsysteem. Daarbij dient oog te zijn voor de balans tussen verantwoordelijkheid en solidariteit in elke voorgestelde stap.

Het Franse Voorzitterschap is voornemens de ideeën verder uit te werken in een concreter voorstel waarin ook het vrijwillige relocatiemechanisme nader wordt uitgewerkt alsmede de (financiële) bijdragen van de lidstaten die niet aan het mechanisme deelnemen. Het Voorzitterschap streeft ernaar dit voorstel te bespreken tijdens de eerstvolgende JBZ-Raad in maart a.s. In de geannoteerde agenda voor deze Raad zal het kabinet uw Kamer nader informeren.

II. Justitie, Grondrechten en Burgerschap

1. Bestrijding van haatzaaien
= discussie

De Raad begon met een video waarin alle ministers van Justitie lieten zien hoe zij aandacht hebben besteed aan *Holocaust Remembrance Day*. Dit als opmaat naar de discussie over het voorstel om de lijst van artikel 83, lid 1, VWEU uit te breiden met haatmisdrijven en haatzaaiende uitlatingen (*hate crime hate speech*). Het Voorzitterschap lichtte toe dat een voorstel van de Commissie moet worden gezien als aanvulling op de regelgeving zonder de vrijheid van meningsuiting onnodig aan banden te leggen.

EU-Commissaris van Justitie Didier Reynders verwees naar de mededeling van eind vorig jaar om lijst van Eurocrimes uit te breiden.[3] Het kabinet heeft uw Kamer hierover met het gebruikelijke BNC-fiche geïnformeerd.[4] Reynders lichtte toe dat het nodig is om artikel 83, lid 1, VWEU aan te passen ter bescherming van existentiële vrijheden. Haatzaaiende uitlatingen (en haatmisdrijven) vormen een bedreiging voor de cohesie van de Europese maatschappij. Reynders stelde dat de EU alles moet doen om hier tegen op te treden, ook via andere instrumenten zoals de *Digital Services Act* (DSA) waarmee de onlineverspreiding van haat kan worden tegengegaan.

Het EU-grondrechtenagentschap *Fundamental Rights Agency* (FRA) stelde dat haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven fors toenemen en onderstreepte dat geen Europeesrechtelijke bezwaren bestaan tegen het aanmerken van deze misdrijven als EU-crimes. Het Hof van Justitie erkent deze vormen van criminaliteit als misdrijven.

Er was brede steun van de lidstaten voor het aanpassen van artikel 83, lid 1, WVEU, waarbij de insteek van de verschillende lidstaten verschilt. Enkele lidstaten zijn ook op nationaal niveau bezig met bijvoorbeeld wetgeving om onlineplatformen aan te zetten tot actieve bestrijding van de verspreiding. Een aantal lidstaten gaf een studievoorbehoud aan ten aanzien van het proces of het gekozen instrumentarium. Het proces is ingericht dat op voorwaarde dat met eenparigheid van stemmen wordt ingestemd met het toevoegen van haatzaaien en haatmisdrijven aan artikel 83, lid 1, VWEU en het Europees Parlement het voorstel goedkeurt de Commissie op grond van dit artikel voorstellen voor richtlijnen kan doen die bijvoorbeeld kunnen zien op de precieze definitie van haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven of minimale maximumstraffen.

Een aantal kritische lidstaten onderschreven het belang van bestrijding van haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven maar gaven de nodige voorbehouden over subsidiariteit of meerwaarde ten opzichte van het huidige instrumentarium. Voorts was er een brede groep lidstaten die naast voortgang op dit dossier aandrongen op het belang van spoedige aanname van de voorstellen van de DSA, de e-evidenceverordening en het belang van de Boedapestconventie om bij te dragen aan een effectieve bestrijding. De DSA en de e-evidenceverordening moeten ook worden ingezet om platformen aan te zetten tot actie.

Nederland bracht in dat het wil blijven werken aan een Europa dat diversiteit bevordert en de fundamentele rechten van de Europese burgers beschermt en sprak daarom steun uit voor het opnemen van haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven in de lijst van EU-crimes. Nederland sloot zich aan bij een aantal andere lidstaten dat strafrecht niet het enige antwoord is in het tegengaan van haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven en vroeg aandacht voor preventieve maatregelen, het verwijderen van illegale *content* en rapportageverplichtingen. Diverse lidstaten onderschreven dit.

Het EP steunt de uitbreiding van het artikel en zal daar als medewetgever ook actief op inzetten. Verder riep het EP op om ook de slachtoffers in het oog te houden en stelde het dat onlineplatforms meer moeten doen om verspreiding te voorkomen en daartoe met regelgeving toe moeten worden aangezet zonder dat de vrijheid van meningsuiting geweld aan wordt gedaan.

[3] (COM (2021) 777.
[4] Kamerstukken II, vergaderjaar 2021-2022, Kamerstuk 2022Z02079.

Het Voorzitterschap constateerde dat elke lidstaat voorstander is van een stevige aanpak van haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven, maar onderkende dat er nog lidstaten zijn met vragen over subsidiariteit en dat wordt gepleit voor meer preventie en voor een goede balans met vrijheid van meningsuiting.

Na de discussie tussen de lidstaten, de Commissie en het EP was ruimte voor een gedachtewisseling met de Parijse openbaar aanklager, Google en Meta. Deze discussie richtte zich vooral op de inspanningen van de *social mediaplatforms*. De Commissie stelde tevreden te zijn over de bestaande vrijwillige samenwerking met de platformen, maar onderstreepte ook de noodzaak om met meer verplichtende regelgeving te komen en om goede trans-Atlantische afspraken te maken. De Parijse openbaar aanklager onderschreef dit laatste punt en riep op tot het versterken van de Europese aanpak. Het Voorzitterschap vulde hier op aan dat, naast de vrijwillige medewerking, regelgeving nodig is om over dezelfde instrumenten te kunnen beschikken als waarover rechtshandhaving in de fysieke wereld beschikt.

Google en Meta lichtten toe wat zij doen om haatzaaiende inhoud te voorkomen, maar riepen beiden ook op tot snelle harmonisatie van de regelgeving, bijvoorbeeld voor e-evidence. Dit kan bijdragen aan meer eenduidige verzoeken van rechtshandhavende instanties wat snellere reacties daarop van de platforms mogelijk maakt.

2. Werklunch: mechanismen om het publiek te informeren in geval van kinderontvoeringen

= discussie

Het Voorzitterschap wil de discussie gebruiken om te inventariseren wat de behoefte is voor het coördineren van alerteringsmechanismen bij kindontvoeringen. Zeventien EU-lidstaten hebben een eigen mechanisme. Het Voorzitterschap ziet graag dat deze systemen worden gecoördineerd zodat alle bestaande systemen worden geactiveerd als een ontvoerd kind de grens wordt over genomen. De Commissie stelde dat de mogelijkheid hiervoor technisch moet worden onderzocht.

Een grote meerderheid van de lidstaten onderschreef vanzelfsprekend het belang om zo effectief mogelijk op te treden bij kindontvoering en daarvoor de samenwerking en coördinatie te verstevigingen. Niet alle lidstaten kennen de problematiek in dezelfde mate, daarentegen werd het maken van afspraken bij grensoverschrijdende gevallen breed onderkend. Een aantal lidstaten stelde voor om dit in de vorm van een platform te doen en nationale contactpunten aan te stellen. Een enkele lidstaat opperde een uniform systeem, maar dat werd niet breed gedragen.

De Commissie benadrukte dat sprake kan zijn van verschillende scenario's bij ontvoerde kinderen waardoor de manier waarop wordt opgetreden per geval kan verschillen. De Commissie ziet in dit kader vooral de politiesamenwerking als het juiste raamwerk voor gezamenlijke actie en moedigt hierbij grensoverschrijdende informatiedeling aan. Een aantal lidstaten sloot zich hierbij aan en noemde de samenwerking met Europol en in het kader van het Schengeninformatiesysteem (SIS). Ook het EP (LIBE-commissie) onderstreepte het belang van SIS en de interoperabiliteit van systemen en stelde dat het vooral zaak is van betere implementatie van de bestaande systemen. De EP-commissie Juridische Zaken onderstreepte dat betere samenwerking niet per definitie op basis van regelgeving hoeft.

Het Voorzitterschap concludeerde dat verdere uitwerking van de mogelijke samenwerking op expertniveau dient te gebeuren. De Commissie voegde hier nog aan toe dat ook moet worden gekeken naar het informeren van het publiek, wat niet is gerelateerd aan de EU-systemen.

3. Erkenning van ouderschap binnen de EU

= discussie

Het Voorzitterschap introduceerde de discussie met verschillende voorbeelden waar kinderen tegenaan kunnen lopen als hun gezin niet wordt erkend en stelde dat kinderen hierdoor

fundamentele rechten wordt ontnomen, bijvoorbeeld bij noodzakelijke geneeskundige hulp. De Commissie is voornemens een voorstel te doen voor een ouderschapsverordening ten behoeve van de wederzijdse erkenning van ouderschap binnen de EU. De Commissie vulde de introductie aan met andere voorbeelden en stelde dat het vrije verkeer van personen voor deze kinderen op deze manier wordt beperkt en het erkennen van alle vormen van ouderschap zodoende een internationaal rechtelijk belang kent.

De Commissie anticipeerde in haar interventie op mogelijke kritiek op het Europese voorstel door te stellen dat het de Commissie vooral gaat om het borgen van de rechten van ieder kind, niet om te bepalen op welke manier lidstaten hun familierecht inrichten. Alle lidstaten onderkenden dat het belang van de kinderen voorop staat, wat dit in de praktijk betekent verschilde bij een klein aantal lidstaten. Voortkomend uit de bekende posities in bepaalde lidstaten rond de acceptatie van regenboogouderschap konden deze lidstaten zich niet vinden in een wetgevend voorstel. Een enkele lidstaat vroeg respect voor hun minderheidsstandpunt ten aanzien van Europese waarden.

De overgrote meerderheid van lidstaten onderschreef echter het belang van regelgeving voor wederzijdse erkenning van ouderschap als uiting van de grondrechten van EU-burgers, maar onderstreepte ook de complexiteit die dit met zich mee brengt. Een enkele lidstaat stelde hierbij dat de erkenning van gerechtelijke uitspraken geen aanpassing van het familierecht vereist. Een aantal lidstaten stelde voorts dat ook niet-wetgevende initiatieven op Europees niveau de bescherming van het belang van de kinderen verder moet versterken.

Een aantal lidstaten benadrukte dat erkenning van ouderschap een zaak van mensenrechten is. Nederland onderstreepte in dat kader dat het initiatief van de Commissie ook een belangrijke reflectie is van de Europese waarden van gelijkheid en noodzakelijk is in een tijd waarin familiestructuren veranderen en waarin de mobiliteit van Europese burgers hoog is. Dit maakt ook dat dit nationaal beleid overstijgt en dus om Europese actie vraagt.

De Commissie reageerde op de lidstaten door toe te lichten dat het initiatief zal bouwen op wetgevende en niet-wetgevende instrumenten die de belangen van de kinderen van regenboogouders moeten beschermen. De Commissie stelde hierbij dat het gaat om de rechten van een omvangrijke groep.

Ministerie van Buitenlandse Zaken

Aan de Voorzitter van de
Tweede Kamer der Staten-Generaal
Prinses Irenestraat 6
Den Haag

Rijnstraat 8
2515 XP Den Haag
Postbus 20061
Nederland
www.rijksoverheid.nl

Onze Referentie
BZDOC-433546558-66

Bijlage(n)
9

Datum 4 februari 2022
Betreft Informatievoorziening over nieuwe Commissievoorstellen

Geachte voorzitter,

Overeenkomstig de bestaande afspraken ontvangt u hierbij 9 fiches die werden opgesteld door de werkgroep Beoordeling Nieuwe Commissie voorstellen (BNC).

Fiche 1: Prüm II-verordening
Fiche 2: Richtlijn informatie-uitwisseling rechtshandhavingsautoriteiten
Fiche 3: Mededeling Actieplan Sociale Economie
Fiche 4: Raadsaanbeveling individuele leerrekeningen
Fiche 5: Mededeling en Raadsbesluit haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven
Fiche 6: Raadsaanbeveling operationele politiesamenwerking
Fiche 7: Herziening van de Schengengrenscode
Fiche 8: Mededeling en Richtlijn Platformwerk
Fiche 9: Verordening anti-dwang instrument

De minister van Buitenlandse Zaken,

W.B. Hoekstra

[Afzender]

Onze Referentie
BZDOC-433546558-66

Tweede Kamer der Staten-Generaal

Brief regering

Fiche: Mededeling en Raadsbesluit haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven

Indiener
W.B. Hoekstra, minister van Buitenlandse Zaken

4 februari 2022
2022Z02079
Vaste commissie voor Justitie en Veiligheid
Brief regering

Fiche 5: Mededeling en Raadsbesluit haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven

1. Algemene gegevens

a) Titel voorstel

MEDEDELING VAN DE COMMISSIE AAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD; Een meer inclusief en beschermend Europa: uitbreiding van de lijst van EU-misdrijven tot haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven

BESLUIT VAN DE RAAD betreffende de toevoeging van haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven aan de in artikel 83, lid 1, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie vastgelegde criminaliteitsgebieden

b) Datum ontvangst Commissiedocument

8 december 2021

c) Nr. Commissiedocument

COM(2021) 777

d) EUR-Lex

https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/PIN/?uri=CELEX:52021DC0777

e) Nr. impact assessment Commissie en Opinie Raad voor Regelgevingstoetsing

Niet opgesteld.

f) Behandelingstraject Raad

Raad Justitie en Binnenlandse Zaken

g) Eerstverantwoordelijk ministerie

Ministerie van Justitie en Veiligheid

h) Rechtsbasis

Artikel 17, lid 1, van het Verdrag betreffende de Europese Unie (VEU) en artikel 83, lid 1 van het Verdrag betreffende de Werking van de Europese Unie (VWEU).

i) Besluitvormingsprocedure Raad

Unanimiteit

j) Rol Europees Parlement

Goedkeuring

2. Essentie voorstel

a) Inhoud voorstel

Op 9 december jl. heeft de Commissie een mededeling en een voorstel voor een Raadsbesluit inzake de opname van haatzaaiende uitlatingen als strafbaar feit (hierna steeds aangehaald als haatzaaiende uitlatingen) en haatmisdrijven in artikel 83, lid 1 VWEU[1], gepubliceerd. De mededeling betreft een toelichting op het voorgestelde raadsbesluit, in dit fiche zal daarom met name worden ingegaan op het voorgestelde raadsbesluit. Centraal staat het voorstel om haatzaaiende uitlatingen (*hate speech*) en haatmisdrijven (*hate crime*) als één vorm van criminaliteit toe te voegen aan de genoemde criteria in artikel 83, lid 1, eerste alinea VWEU. Op grond van artikel 83, lid 1, derde alinea kan de Raad daartoe met eenparigheid van stemmen besluiten, na goedkeuring door het Europees Parlement. Op grond van artikel 83, lid 1, eerste alinea VWEU kan de Commissie dan voorstellen voor richtlijnen doen die bijvoorbeeld kunnen zien op de precieze definitie van haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven of minimale maximumstraffen.

De Commissie stelt dat strafbare haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven onverenigbaar zijn met de waarden van de EU, in die zin dat zij een bedreiging vormen voor democratische waarden, sociale stabiliteit, de menselijke waardigheid en de vrijheid van meningsuiting. Het dusver geldende en uit 2008 stammende Kaderbesluit betreffende de bestrijding van bepaalde vormen en uitingen van racisme en vreemdelingenhaat door middel van het strafrecht (hierna: Kaderbesluit racisme)[2] – dat zich kort gezegd beperkt tot de discriminatiegronden ras en godsdienst –voldoet niet om de doelstellingen van de Unie, met name ten aanzien van de aanpak van discriminatie op grond van geslacht, gender(identiteit), genderexpressie, seksuele oriëntatie, leeftijd en handicap, te bereiken. Een gezamenlijke aanpak van de problematiek – waaronder gelijksoortige delictsomschrijvingen en gedeelde minimale maximumstraffen ten aanzien van hate speech en hate crime – zorgt voor een consistente EU-brede bescherming van de slachtoffers, evenals voor toegang tot beschermingsmaatregelen en versterkt de justitiële samenwerking tussen de lidstaten.

De grensoverschrijdende dimensie van haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven blijkt onder meer uit de maatschappelijke gevolgen die zij online hebben, de impact van offline geuite haatboodschappen, de internationale dimensie van haatdragende ideologieën, het ontstaan van gewelddadige extremistische groeperingen en de publiciteit rond specifieke haatmisdrijven. De Commissie wijst hierbij op polarisatie- en radicaliseringstendensen binnen lidstaten. Hoewel er enige overlap bestaat met andere vormen van criminaliteit die al in artikel 83 lid 1 VWEU zijn opgenomen, zoals computercriminaliteit, ontbreekt naar het oordeel van de Commissie momenteel

[1] Artikel 83 lid 1 omschrijft dat het Europees Parlement en de Raad volgens de gewone wetgevingsprocedure bij richtlijnen minimumvoorschriften kunnen vaststellen betreffende de bepaling van strafbare feiten en sancties in verband met vormen van bijzonder zware criminaliteit met een grensoverschrijdende dimensie die voortvloeit uit de aard of de gevolgen van deze strafbare feiten of uit een bijzondere noodzaak om deze op gemeenschappelijke basis te bestrijden.

[2] L 328/55: Kaderbesluit 2008/913/JBZ van 28 november 2008

de juridische basis om op EU-niveau minimumregels voor de definitie en sanctionering van haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven als zodanig vast te stellen.

De in artikel 83 lid 1 VWEU vervatte besluitvormingsprocedure kent twee stappen. De eerste stap – waarop het onderhavige voorstel is toegesneden– vereist dat de Raad met eenparigheid van stemmen, na goedkeuring van het Europees Parlement, besluit dat haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven worden aangemerkt als vormen van criminaliteit die voldoen aan de criteria van artikel 83, lid 1, VWEU. De tweede stap houdt in dat de Commissie een voorstel voor een richtlijn op het gebied van haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven kan doen. Het Europees Parlement en de Raad kunnen deze richtlijnen volgens de gewone wetgevingsprocedure vaststellen. Wanneer het Raadsbesluit is aangenomen zal de Commissie impact assessments uitvoeren. Bij de voorbereiding hiervan zal de Commissie de lidstaten en het Europees Parlement raadplegen, onder meer over de specifieke kenmerken van de nationale wetgevingskaders met betrekking tot het strafrecht en de grondrechten. De Commissie zal daarnaast een brede consultatie organiseren.

De Commissie geeft aan oog te hebben voor de mogelijke gevolgen van toekomstige voorstellen op het recht op vrijheid van meningsuiting, zoals vastgelegd in artikel 11 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie. Tegelijkertijd draait de Commissie het argument ook om door te stellen dat haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven als fenomenen nu de vrijheid van meningsuiting juist inperken, omdat burgers zich er geïntimideerd door kunnen voelen waardoor zij zich bijvoorbeeld van het publieke debat onthouden.

b) Impact assessment Commissie

Aangezien hiertoe geen verplichting bestaat, heeft de Commissie voor dit voorstel geen impact assessment opgesteld. Dit volgt wanneer de Raad het besluit heeft genomen haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven toe te voegen aan artikel 83, lid 1 VWEU.

3. Nederlandse positie ten aanzien van het voorstel

a) Essentie Nederlands beleid op dit terrein

Het systeem van handhaving en de totstandkoming van sancties, straffen en boetes voor haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven – beide onderdelen van het antidiscriminatiedomein – is verspreid over meerdere rechtsgebieden. Handhaving vindt plaats via onder andere de civiele rechter, de Inspectie SZW en tot slot via een strafrechtelijke aanpak. Laagdrempeligheid en een goede toegang tot het rechtssysteem staan centraal.

Het Wetboek van Strafrecht kent verschillende uitingsdelicten die specifiek betrekking hebben op haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven (ofwel discriminatie), zoals groepsbelediging (artikel 137c Sr) en het aanzetten tot haat, discriminatie en geweld (artikel 137d Sr). Wanneer een discriminatoir aspect heeft meegespeeld bij het plegen van een zogenaamd commuun strafbaar feit, zoals vernieling of openlijke geweldpleging, is sprake van een commuun delict met een discriminatieaspect – een zogenoemd ‘codis-feit’. De Aanwijzing discriminatie geeft een kader voor de strafrechtelijke aanpak van discriminatie door het Openbaar Ministerie. Als in een zaak een

discriminatieaspect aanwezig wordt geacht wordt dit door de Officier van Justitie in het requisitoir benadrukt en als strafverzwarende omstandigheid in de eis meegenomen. Het is vervolgens aan de strafrechter om hier al dan niet rekening mee te houden bij de straftoemeting.

Met ingang van 1 januari 2020 is het strafmaximum van aanzetten tot haat, discriminatie en geweld (artikel 137d Sr) verdubbeld van één naar twee jaar gevangenisstraf, en van een maximale geldboete van de derde categorie naar een maximale boete van de vierde categorie.[3] Een andere ontwikkeling ziet op de voorgenomen wijziging, die er – kort gezegd – toe strekt het publiekelijk vergoelijken, ontkennen of verregaand bagatelliseren van genocide, misdaden tegen de menselijkheid en bepaalde oorlogsmisdaden expliciet strafbaar te stellen, teneinde de Nederlandse strafwetgeving geheel in lijn te brengen met het Kaderbesluit racisme.[4] Op het terrein van haatmisdrijven is vanuit de Tweede Kamer een initiatiefwetsvoorstel voor advies aan de Raad van State voorgelegd dat strekt tot introductie van een discriminatoir oogmerk als algemene strafmaximumverhogende omstandigheid[5].

b) Beoordeling + inzet ten aanzien van dit voorstel

Het kabinet staat positief tegenover goed onderbouwde initiatieven die tot doel hebben om discriminatie tegen te gaan, waaronder een effectievere aanpak van haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven op EU-niveau. De Commissie heeft voldoende onderbouwd dat het huidige Kaderbesluit racisme, vooral wat zijn reikwijdte betreft, te beperkt is om de brede antidiscriminatiedoelstellingen van de Unie, onder andere richting slachtoffers, te bereiken. Het voornemen van de Commissie om de bevoegdheid van de EU te verbreden tot andere discriminatiegronden kan naar het oordeel van het kabinet ondersteunend zijn aan het nationale antidiscriminatiebeleid waarin de discriminatiegronden al een breed bereik hebben.

Het kabinet erkent dat bij genoemde delicten sprake is van criminaliteitsvormen met een – in toenemende mate – grensoverschrijdende dimensie die, zeker wat de online problematiek aangaat maar – blijkens de voorbeelden die de Commissie in zijn voorstel aanhaalt – ook wat betreft offline fenomenen betreft (zie boven onder 2a), onvoldoende op nationaal niveau kunnen worden aangepakt. Het kabinet stelt vast dat op er op EU-niveau geen andere, reële juridische mogelijkheden bestaan om deze doelen te bereiken en steunt derhalve de voorgestelde aanvulling van de in artikel 83 lid 1 VWEU genoemde vormen van criminaliteit.

Het kabinet is evenals de Commissie van oordeel dat het principebesluit om haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven aan de lijst van de in artikel 83, lid 1 VWEU opgenomen vormen van criminaliteit toe te voegen los moet worden gezien van initiatieven die daarop volgen. Voorstellen voor richtlijnen op het gebied van haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven zullen op hun eigen merites beoordeeld worden. Het kabinet waakt ervoor dat vervolgwetgeving voor Nederland geen nadelige gevolgen heeft voor het alhier geldende recht op vrijheid van meningsuiting en voor

[3] Wet herwaardering strafbaarstelling actuele delictsvormen, Stb. 2019, 311.
[4] Kamerstukken II, 2020/21, 29628, nr. 1035.
[5] Kamerstukken II, 2020/21, 35 709, nr. 2.

andere grondrechten, maar deelt tegelijkertijd de stellingname van de Commissie dat haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven door hun bedreigende karakter ook zelf negatieve gevolgen kunnen hebben voor de vrijheid van meningsuiting. Het kabinet stelt zich verder voor dat eventuele toekomstige verplichtingen tot strafbaarstelling zoveel mogelijk aansluiten op de gedragingen die reeds zijn omschreven in het Kaderbesluit racisme. Er is een risico dat in een toekomstig voorstel naar discriminatiegronden verwezen wordt die momenteel geen grondslag hebben in de Nederlandse strafwetgeving (bijvoorbeeld taal of leeftijd). Daarom zal het kabinet erop toezien dat vervolgvoorstellen getoetst worden aan de wetssystematiek en strafbaarstellingen zoals deze momenteel in de Nederlandse strafwetgeving zijn vastgelegd.

c) Eerste inschatting van krachtenveld

Tijdens de dusver enige bespreking op Raadswerkgroepniveau halverwege januari, hebben de meeste lidstaten zich ten aanzien van het voorstel op de vlakte gehouden of een studievoorbehoud geplaatst. Enkele lidstaten hebben zich er voorzichtig positief over uitgelaten, terwijl een kleine groep lidstaten een zeer kritische houding heeft aangenomen. Frankrijk heeft het voorstel als voorzitter van de Raad van de Europese Unie in het eerste half jaar van 2022 tot prioriteit bestempeld.
Het standpunt van het Europees parlement is nog niet bekend.

4. Beoordeling bevoegdheid, subsidiariteit en proportionaliteit

a) Bevoegdheid

Het oordeel van het kabinet ten aanzien van de bevoegdheid is positief. Het voorstel voor het Raadsbesluit is gebaseerd op artikel 17, eerste lid, VEU en artikel 83, eerste lid, derde alinea, VWEU. Op basis van artikel 17, eerste lid, VEU bevordert de Commissie onder andere het algemeen belang van de Unie en neemt zij daartoe passende initiatieven. Op basis van artikel 83, eerste lid, derde alinea VWEU kan de Raad, afhankelijk van de ontwikkelingen in de criminaliteit, bij besluit vaststellen, welke andere vormen van criminaliteit aan de in artikel 83, lid 1 VWEU genoemde criteria voldoen. De Raad besluit hierover met eenparigheid van stemmen, na goedkeuring door het Europees Parlement. Het voorstel heeft betrekking op het terrein van vrijheid, veiligheid en recht. Op dit terrein is sprake van een gedeelde bevoegdheid tussen de EU en de lidstaten (artikel 4, tweede lid, onder j VWEU).

b) Subsidiariteit

Het oordeel van het kabinet ten aanzien van de subsidiariteit is positief. Het voorstel heeft tot doel haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven op te nemen in artikel 83, lid 1 VWEU opdat dit soort strafbare feiten effectiever kunnen worden aangepakt. Deze doelstellingen kunnen niet alleen door de lidstaten afzonderlijk verwezenlijkt worden aangezien discriminatie, zeker op het internet, grensoverschrijdend is of grensoverschrijdende effecten, waardoor een aanpak op EU-niveau noodzakelijk is en meerwaarde heeft. Bovendien kan wijziging van een Verdragsbepaling enkel op EU-niveau plaatsvinden. Optreden op EU-niveau is daarom gerechtvaardigd.

c) Proportionaliteit

Het oordeel van het kabinet ten aanzien van de proportionaliteit is positief. Haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven zijn ernstige misdrijven met schadelijke gevolgen voor het individu en de samenleving als geheel, die de fundamenten van de EU ondermijnen. Uitbreiding van de lijst van criminaliteitsvormen van artikel 83, lid 1 VWEU met deze criminaliteitsfenomenen, zorgt ervoor dat maatregelen ter bestrijding van deze criminaliteitsvormen door de EU kunnen worden genomen, waardoor deze misdrijven effectiever kunnen worden tegengegaan en waardoor het optreden geschikt is om de doelstelling van het optreden te bereiken. Bovendien gaat het optreden niet verder dan noodzakelijk, omdat het optreden beperkt blijft tot het toevoegen van de betreffende criminaliteitsvormen.

5. Financiële consequenties, gevolgen voor regeldruk, concurrentiekracht en geopolitieke aspecten

a) Consequenties EU-begroting

Dit voorstel heeft volgens de Commissie geen gevolgen voor de EU-begroting. Indien er toch gevolgen zijn voor de EU-begroting, is het kabinet van mening dat eventueel benodigde EU-middelen gevonden dienen te worden binnen de in de Raad afgesproken financiële kaders van het MFK 2021-2027, en dat deze moeten passen bij een prudente ontwikkeling van de jaarbegroting.

b) Financiële consequenties (incl. personele) voor rijksoverheid en/ of medeoverheden

Louter op basis van de mededeling en het Raadsbesluit zijn er geen financiële consequenties voor de Rijksbegroting. Eventuele budgettaire gevolgen worden ingepast op de begroting van het/de beleidsverantwoordelijk(e) departement(en), conform de regels van de budgetdiscipline.

c) Financiële consequenties en gevolgen voor regeldruk voor bedrijfsleven en burger

Louter op basis van de mededeling en het Raadsbesluit zijn er geen financiële consequenties en gevolgen voor regeldruk voor bedrijfsleven en burger.

d) Gevolgen voor concurrentiekracht en geopolitieke aspecten

Het voorstel heeft geen betrekking op aspecten aangaande de concurrentiekracht en heeft ook geen externe werking die gevolgen heeft op geopolitieke aspecten, anders dan dat de Unie met een expliciete verwijzing naar haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven internationaal uitdraagt dat deze gedragingen ernstige misdrijven zijn, die de fundamenten van de EU ondermijnen en een gemeenschappelijke aanpak rechtvaardigen.

6. Implicaties juridisch

a) Consequenties voor nationale en decentrale regelgeving en/of sanctionering beleid (inclusief toepassing van de lex silencio positivo)

Het voorstel strekt ertoe haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven aan te merken als een vorm van criminaliteit als bedoeld in artikel 83 lid 1 VWEU. Daarmee heeft dit voorstel geen directe gevolgen voor de nationale regelgeving of het nationale beleid op dit terrein. Indien deze vorm van criminaliteit aan de in artikel 83 lid 1 VWEU genoemde vormen van criminaliteit wordt toegevoegd,

kunnen vervolgens bij richtlijn minimumvoorschriften ten aanzien van haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven worden vastgesteld. Een dergelijke richtlijn bevat maatregelen die in het nationale recht en/of beleid van de lidstaten dienen te worden omgezet en kan daarmee gevolgen hebben voor grondrechten, waaronder de vrijheid van meningsuiting.

b) Gedelegeerde en/of uitvoeringshandelingen, incl. NL-beoordeling daarvan
Niet van toepassing.

c) Voorgestelde implementatietermijn (bij richtlijnen), dan wel voorgestelde datum inwerkingtreding (bij verordeningen en besluiten) met commentaar t.a.v. haalbaarheid
Het is de ambitie van het Franse voorzitterschap om het Raadsbesluit gedurende de eerste helft van 2022 aangenomen te krijgen.

d) Wenselijkheid evaluatie-/horizonbepaling
In de mededeling noch in het Raadsbesluit zijn evaluatie- of horizonbepalingen opgenomen.

e) Constitutionele toets
Het voorstel moet mede bijdragen aan de bescherming van de waarden van de Unie (artikel 2 VEU) en de eerbiediging van de grondrechten van het Handvest van de grondrechten van de EU. Strafbare haatzaaiende uitingen en haatmisdrijven zouden op alle discriminatiegronden binnen de Unie moeten worden bestreden. Tegelijkertijd kan het voorstel ook de vrijheid van meningsuiting en informatie inperken. Aan de vrijheid van meningsuiting en informatie moet in een democratische rechtsstaat groot belang worden gehecht. Dit is een essentiële voorwaarde voor het voeren van een publiek debat over kwesties van algemeen belang. Voorzichtigheid is daarom geboden. In de tweede fase, waarin de Commissie richtlijnen voorstelt, zal daarom aandacht moeten uitgaan naar de eerbiediging van de vrijheid van meningsuiting, zoals gewaarborgd in artikel 7 van de Grondwet, artikel 10 Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden (EVRM) en artikel 11 van het Handvest.

7. Implicaties voor uitvoering en/of handhaving
Louter op basis van de mededeling en het Raadsbesluit zijn er geen implicaties voor de uitvoering en/of handhaving. Vervolgvoorstellen, in de vorm van richtlijnen, zullen op hun eigen merites beoordeeld worden en die kunnen natuurlijk implicaties hebben voor de handhaving.

8. Implicaties voor ontwikkelingslanden
Geen.

Ministerie van Justitie en Veiligheid

> Retouradres Postbus 20301 2500 EH Den Haag

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Minister van Justitie en Veiligheid

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

Ons kenmerk
3849204

Bijlagen
2

Bij beantwoording de datum en ons kenmerk vermelden. Wilt u slechts één zaak in uw brief behandelen.

Datum 14 februari 2022
Onderwerp Verslag van de informele JBZ-Raad van 3-4 februari 2022

Hierbij bieden wij mede namens de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties uw Kamer het verslag aan van de bijeenkomst van de informele Raad Justitie en Binnenlandse Zaken (JBZ) op 3 en 4 februari in Lille. De minister van Justitie en Veiligheid en de minister voor Rechtsbescherming hebben deelgenomen aan deze JBZ-Raad. Voorts informeren wij u hierbij over de stand van zaken over het Tweede Aanvullend Protocol bij het Cybercrimeverdrag in navolging op het verslag van de JBZ-Raad van 9 en 10 december 2021.[1]

Cybercrime
In het verslag van de JBZ-Raad van 9 en 10 december 2021 hebben wij u geïnformeerd over de voorstellen die door de Europese Commissie (hierna: Commissie) zijn gedaan om het Tweede Aanvullend Protocol bij het Cybercrimeverdrag (hierna: het protocol) te tekenen en te ratificeren. Daarbij heeft de Commissie in een annex voorstellen gedaan voor de voorbehouden en verklaringen die verdragsstaten kunnen en dienen te maken bij de ondertekening of ratificatie van het protocol. Het protocol verbetert de samenwerking op het gebied van cybercriminaliteit en de vergaring van elektronisch bewijs met het oog op opsporingsonderzoeken en strafrechtelijke procedures.

De voorstellen van de Commissie hebben als doel dat EU-lidstaten het protocol implementeren op een wijze die verenigbaar is met het recht en het beleid van de Unie. Relevante wetgeving is bijvoorbeeld het e-evidencepakket waarover op dit moment wordt onderhandeld en de Algemene Verordening Gegevensbescherming. Daarnaast moeten de voorstellen er zoveel mogelijk voor zorgen dat EU-lidstaten het protocol in hun betrekkingen met derde landen eenduidig toepassen. Nederland heeft geen bezwaar tegen de voorstellen van de Commissie. Ook andere lidstaten hebben geen grote bezwaren opgebracht. Op technisch niveau is overeenstemming bereikt op de besluiten tot ondertekening en ratificatie. Over de formulering van de bepalingen in de annex wordt nog verder gesproken. De verwachting is dat de onderhandelingen in de Raadswerkgroep in relatief korte tijd zullen worden afgerond, mede omdat men ernaar streeft dat de lidstaten het

[1] Kamerstukken II, vergaderjaar 2021-2022, Kamerstuk 32317 nr. 734.

protocol tijdens de ondertekeningsceremonie in Straatsburg bij de Raad van Europa in mei kunnen ondertekenen.

Na afronding van de discussie in de Raadswerkgroep worden twee besluiten (ter tekening en ter ratificatie) voor formele goedkeuring aan de Raad voorgelegd. Zodra de Raad het besluit ter ondertekening heeft goedgekeurd zijn de verschillende lidstaten gemachtigd om hun nationale processen voor ondertekening van het protocol te starten. Voor Nederland betekent dit dat de Rijksministerraad moet instemmen met ondertekening van het Tweede Aanvullend Protocol. Voor de ratificatie geldt een andere procedure, namelijk instemming van het Europees Parlement. Zodra zowel de Raad als het Europees Parlement hebben ingestemd met het besluit om te ratificeren kunnen de verschillende lidstaten hun nationale processen voor ratificatie starten. Voor Nederland betekent dit dat het protocol bij wet moet worden goedgekeurd. Het voorstel daartoe wordt uiteraard aan beide Kamers voorgelegd. Het standpunt van de regering ten aanzien van de voorbehouden die de lidstaten kunnen maken en de verklaringen die zij kunnen afleggen wordt in de memorie van toelichting bij het bedoelde wetsvoorstel opgenomen. Een voorstel tot goedkeuring wordt overigens pas voorgelegd als duidelijk is op welke wijze het protocol kan worden geïmplementeerd. Dat is mede afhankelijk van de voortgang van het e-evidencepakket dat een belangrijke inhoudelijke overlap kent met het protocol.

De Minister van Justitie en Veiligheid,

D. Yeşilgöz-Zegerius

De Minister voor Rechtsbescherming,

F.M. Weerwind

Minister van Justitie en Veiligheid

Datum
14 februari 2022

Ons kenmerk
3849204

EUROPESE
COMMISSIE

Brussel, 9.12.2021
COM(2021) 777 final

MEDEDELING VAN DE COMMISSIE AAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD

Een inclusiever en beschermender Europa: uitbreiding van de lijst van EU-misdrijven tot haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven

"Haat is haat, en die hoeft niemand te dulden."

Ursula von der Leyen, voorzitter van de Europese Commissie
Toespraak over de Staat van de Europese Unie, september 2020

1. Inleiding

In haar toespraak over de Staat van de Unie van 2020[1] wees Commissievoorzitter Von der Leyen op de broosheid van de vooruitgang in de strijd tegen racisme en haat, en benadrukte zij dat het moment voor verandering was aangebroken, om een Unie te bouwen die racisme veroordeelt en zich ertegen teweer stelt. Zij kondigde aan dat de Commissie zou voorstellen *"om de lijst van EU-misdrijven uit te breiden tot alle vormen van haatmisdrijven en haatzaaiende taal op grond van ras, religie, geslacht en seksualiteit."*

De bestrijding van haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven maakt deel uit van de werkzaamheden van de Commissie om de fundamentele waarden van de EU te bevorderen en ervoor te zorgen dat het Handvest van de grondrechten van de EU ("het Handvest") wordt nageleefd. Alle vormen en uitingen van haat en onverdraagzaamheid zijn onverenigbaar met de waarden waarop de Europese Unie berust, namelijk eerbied voor de menselijke waardigheid, vrijheid, democratie, gelijkheid, de rechtsstaat en eerbiediging van de mensenrechten, waaronder de rechten van personen die tot minderheden behoren. Deze waarden, die zijn vastgelegd in artikel 2 van het Verdrag betreffende de Europese Unie ("VEU"), hebben de lidstaten gemeen in een samenleving die gekenmerkt wordt door pluralisme, non-discriminatie, verdraagzaamheid, rechtvaardigheid, solidariteit en gelijkheid van vrouwen en mannen.

Elke vorm van discriminatie – op grond van geslacht, ras of etnische afstamming, godsdienst of overtuiging, handicap, leeftijd of seksuele geaardheid, zoals vastgelegd in artikel 19 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie ("VWEU") – is verboden. Tegelijkertijd is de vrijheid van meningsuiting een van de pijlers zijn van een democratische en pluralistische samenleving en moet deze krachtig worden beschermd. Bovendien moet de EU, zoals bepaald in artikel 67 VWEU, een ruimte van vrijheid, veiligheid en recht zijn waarin de grondrechten worden geëerbiedigd. Door middel van maatregelen moet zij een hoog niveau van veiligheid waarborgen ter voorkoming en bestrijding van criminaliteit, en van racisme en vreemdelingenhaat.

Haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven treffen niet alleen de individuele slachtoffers en hun gemeenschappen, door hen te kwetsen en hun fundamentele rechten en vrijheden te beperken, maar ook de samenleving in haar geheel. Haat ondermijnt de fundamenten van onze samenleving. Haat verzwakt wederzijds begrip en respect voor diversiteit waarop pluralistische en democratische samenlevingen zijn gebouwd.

De afgelopen decennia is er in Europa een sterke toename van haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven[2]. Haat wordt steeds meer mainstream[3] en is gericht tegen individuen en

[1] Staat van de Unie 2020, Intentieverklaring, Brussel, 16 september 2020.
[2] Zie bijvoorbeeld de jaarverslagen 2019 en 2020 van de ECRI op: https://rm.coe.int/ecri-annual-report-2019/16809ca3e1 en https://rm.coe.int/annual-report-on-ecri-s-activities-for-2020/1680a1cd59; studie in

groepen mensen die "een gemeenschappelijk kenmerk" delen of als zodanig worden gepercipieerd. Het kan gaan om kenmerken als ras, etniciteit, taal, godsdienst, nationaliteit, leeftijd, geslacht, seksuele geaardheid, genderidentiteit, genderexpressie, geslachtskenmerken of enig ander fundamenteel kenmerk, of een combinatie van dergelijke kenmerken. Deze kenmerken zijn over het algemeen zichtbaar of merkbaar voor anderen en vormen dus gemakkelijker het doelwit van daders, zij verwijzen naar een aspect van iemands identiteit dat onveranderlijk is of fundamenteel is voor het gevoel van eigenwaarde van een persoon, en tegelijkertijd zijn zij een teken van een groepsidentiteit[4].

Het toenemend gebruik van internet en sociale media heeft in de loop der jaren ook voor meer online haatzaaiende uitlatingen gezorgd. Het snel delen van haatzaaiende uitlatingen in de digitale wereld wordt vergemakkelijkt door het effect van de online ongeremdheid, aangezien de veronderstelde anonimiteit op het internet en het gevoel van straffeloosheid de remming van mensen om dergelijke strafbare feiten te plegen, verminderen. Tegelijkertijd worden emoties en kwetsbaarheden steeds vaker gebruikt, onder meer in het publieke debat met het oog op politiek gewin, om racistische en xenofobe verklaringen en aanvallen te verspreiden, die in veel gevallen ook via sociale media worden versterkt[5]. De verspreiding van haat onder potentieel kwetsbaar doelpubliek kan worden waargenomen in een breed spectrum, gaande van jihadistisch gewelddadig extremisme tot gewelddadig extremisme uit rechtse en linkse hoek[6]. Dit heeft bijgedragen tot een polarisatie van de samenleving, die vervolgens heeft geleid tot een toename van het aantal haatzaaiende uitlatingen tegen met name gemarginaliseerde groepen.

De gezondheidscrisis als gevolg van de COVID-19-pandemie heeft de gevoelens van onveiligheid, isolement en angst verergerd, waardoor een klimaat is gecreëerd waarin haatzaaiende uitlatingen gedijen. De pandemie zelf is door verschillende extremistische ideologische bewegingen gebruikt om specifieke bevolkingsgroepen te viseren (op verschillende gronden, zoals nationaliteit, godsdienst, ras, geslacht, seksuele geaardheid, huidskleur en zelfs leeftijd), hetgeen ook heeft geleid tot haatmisdrijven[7].

De Commissie beoogt de lijst van vormen van EU-criminaliteit uit te breiden tot haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven. Haat heeft geen plaats in de EU, moet met alle beschikbare middelen worden bestreden, onder meer door middel van het strafrecht.

2. Context van het initiatief

---

opdracht van de beleidsondersteunende afdeling Rechten van de burger en Constitutionele Zaken van het Europees Parlement "Hate speech and hate crime in the EU and the evaluation of online content regulation approaches", juli 2020.

[3] Zie het voorwoord van secretaris-generaal van de Verenigde Naties, António Guterres, bij de strategie en het actieplan van de Verenigde Naties inzake haatuitingen, mei 2019.

[4] OVSE/ODIHR, "Hate Crime Laws, A Practical Guide"

[5] Zie de bevindingen van de raadpleging georganiseerd door het International Dialogue Centre en de European Council for Religious Leaders/Religions for Peace Europe, 20 april 2021; Article 19, "Responding to "hate speech": Comparative overview of six EU countries", 2018.

[6] Europol European Union Terrorism Situation and Trend Report, 2021

[7] Guidance Note on Addressing and Countering COVID-19 related Hate Speech van de Verenigde Naties, 11 mei 2020.

Artikel 83, lid 1, VWEU bevat een uitputtende lijst van vormen van criminaliteit[8] waarvoor het Europees Parlement en de Raad minimumvoorschriften kunnen vaststellen betreffende de bepaling van strafbare feiten en sancties die in alle EU-lidstaten van toepassing zijn. Het bepaalt tevens dat de Raad, afhankelijk van de **ontwikkelingen in de criminaliteit**, bij besluit deze lijst kan uitbreiden tot **andere vormen van bijzonder zware criminaliteit** met een **grensoverschrijdende dimensie** die voortvloeit uit de **aard of de gevolgen** van deze strafbare feiten of uit een **bijzondere noodzaak om deze op gemeenschappelijke basis te bestrijden**.

De aanneming door de Raad van een dergelijk besluit zou een eerste stap zijn in de totstandbrenging van de rechtsgrondslag die nodig is om, in een tweede fase, een gemeenschappelijk rechtskader vast te stellen voor de bestrijding van haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven in de hele EU. Die toekomstige wetgeving zou een aanvulling vormen op de huidige EU-wetgeving die bepaalt dat haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven op grond van ras, huidskleur, godsdienst, afstamming of nationale of etnische afkomst strafbaar moeten worden gesteld (zie punt 2.2), en zou andere specifieke gronden bestrijken.

Voor dit initiatief is solide voorbereidend werk verricht, waaronder een externe studie[9], een uitgebreide raadpleging van de Commissie en een groot aantal beschikbare verslagen en studies.

2.1. Institutionele context

De Commissie presenteert dit initiatief op basis van artikel 17, lid 1, VEU[10] en volgens de in artikel 83, lid 1, VWEU bedoelde tweefasenprocedure:

De eerste fase houdt in dat de Raad met eenparigheid van stemmen, na goedkeuring door het Europees Parlement, bij besluit vaststelt dat haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven worden aangemerkt als een andere vorm van criminaliteit die voldoet aan de criteria van artikel 83, lid 1, VWEU. Dat besluit zal de lijst van de in artikel 83, lid 1, VWEU genoemde vormen van criminaliteit uitbreiden tot haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven. Dit zal een rechtsgrondslag creëren op basis waarvan het Europees Parlement en de Raad voor deze vorm van criminaliteit bij richtlijnen minimumvoorschriften kunnen vaststellen betreffende de bepaling van strafbare feiten en sancties.

In een tweede fase kan de Commissie voorstellen doen voor richtlijnen tot vaststelling van minimumvoorschriften inzake de definities van en sancties voor van haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven, die door het Europees Parlement en de Raad volgens de gewone wetgevingsprocedure moeten worden aangenomen.

---

[8] Deze lijst bevat de volgende vormen van criminaliteit: terrorisme, mensenhandel en seksuele uitbuiting van vrouwen en kinderen, illegale drugshandel, illegale wapenhandel, het witwassen van geld, corruptie, de vervalsing van betaalmiddelen, computercriminaliteit en de georganiseerde criminaliteit.

[9] Studie ter ondersteuning van een initiatief van de Commissie om de lijst van EU-misdrijven van artikel 83, lid 1, VWEU uit te breiden tot haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven (hierna "de ondersteunende studie" genoemd). De ondersteunende studie bevat een gedetailleerd overzicht van de rechtskaders ter bestrijding van haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven in alle lidstaten. Zij bevat ook een analyse en samenvatting van de informatie, gegevens en standpunten die in het kader van de raadpleging van de Commissie zijn verzameld.

[10] Artikel 17, lid 1, VEU bepaalt: "De Commissie bevordert het algemeen belang van de Unie en neemt daartoe passende initiatieven".

Dit initiatief heeft betrekking op de eerste fase en doet geen afbreuk aan eventuele acties die in een tweede fase worden ondernomen. Het loopt niet vooruit op de werkingssfeer en de inhoud van de later voor te stellen secundaire wetgeving. Evenzo heeft de vaststelling van de hierboven bedoelde richtlijnen gevolgen voor de door het Handvest beschermde fundamentele vrijheden, met name de vrijheid van meningsuiting, met inbegrip van de pers- en mediavrijheid.

Zodra het besluit van de Raad is vastgesteld, zal de Commissie gebruik maken van haar initiatiefrecht in overeenstemming met de vereisten voor betere regelgeving. De Commissie zal een effectbeoordeling uitvoeren om de verschillende opties voor het definiëren van strafbare feiten en sancties zorgvuldig te beoordelen, alsook de gevolgen daarvan voor de grondrechten, met name voor de vrijheid van meningsuiting en de pers- en mediavrijheid, die een stevige basis vormen voor een democratische samenleving[11].

Om de werkingssfeer en de inhoud van de voor te stellen regels nauwkeurig af te bakenen, zal de Commissie bijzondere aandacht besteden aan de ontwikkelingen op het gebied van haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven, in het licht van de meest recente gegevens en trends. Een dergelijke zorgvuldige beoordeling van maatschappelijke ontwikkelingen en trends zal bijzonder relevant zijn voor het bepalen van de constitutieve bestanddelen van toekomstige strafbare feiten. Dit houdt onder meer in dat wordt bepaald welke specifieke vormen van haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven strafbaar moeten worden gesteld aan de hand van de beschermde kenmerken van de betrokken personen en groepen.

Bij de voorbereiding van dergelijke secundaire wetgeving zal de Commissie de lidstaten en het Europees Parlement raadplegen, onder meer over de specifieke kenmerken van nationale wetgevingskaders op het gebied van strafrecht en grondrechten. De Commissie zal ook een brede raadpleging houden van alle belanghebbenden, waarbij het Europees Parlement nauw zal worden betrokken.

2.2. De bestrijding van haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven als een prioriteit van de EU

Op EU-niveau bestaat er al een kader voor een krachtige gemeenschappelijke reactie op racistische en xenofobe haatuitingen en haatmisdrijven, namelijk **Kaderbesluit 2008/913/JBZ van de Raad van 28 november 2008 betreffende de bestrijding van bepaalde vormen en uitingen van racisme en vreemdelingenhaat door middel van het strafrecht** (hierna "het kaderbesluit" genoemd)[12]. Het kaderbesluit moet ervoor zorgen dat ernstige uitingen van racisme en vreemdelingenhaat in de hele EU strafbaar worden gesteld met doeltreffende, evenredige en afschrikkende strafrechtelijke sancties. Het verplicht de lidstaten ertoe om haatzaaiende uitlatingen (d.w.z. het publiekelijk aanzetten tot geweld of haat op grond van ras, huidskleur, godsdienst, afstamming dan wel nationale of etnische afkomst) strafbaar te stellen[13] en ervoor te zorgen dat racistische en xenofobe motieven voor andere strafbare feiten dan haatzaaiende uitlatingen hetzij als een verzwarende omstandigheid worden beschouwd, hetzij door de rechter in aanmerking kunnen worden genomen bij de bepaling van de strafmaat.

[11] Zie artikel 52 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie.
[12] PB L 328 van 6.12.2008, blz. 55.
[13] Zie artikel 1 van het kaderbesluit.

Via de werkzaamheden van de **Groep op hoog niveau voor de bestrijding van racisme, vreemdelingenhaat en andere vormen van onverdraagzaamheid**[14] biedt de Commissie de lidstaten ondersteuning bij het uitvoeren van het kaderbesluit, teneinde opleiding en capaciteitsopbouw voor rechtshandhaving te ontwikkelen, de registratie van en gegevensverzameling over haatmisdrijven te verbeteren en slachtoffers aan te moedigen haatmisdrijven te melden.

Dit initiatief maakt deel uit van een breder pakket EU-maatregelen voor de bestrijding van illegale haatzaaiende uitlatingen, gewelddadige extremistische ideologieën en terrorisme op het internet, zoals de **EU-gedragscode voor de bestrijding van illegale haatzaaiende uitlatingen op het internet**[15]**,** de **verordening over de aanpak van terroristische online-inhoud**[16] en het **EU-internetforum**[17]**.**

De richtlijn audiovisuele mediadiensten[18] verplicht de lidstaten ervoor te zorgen dat videoplatforms doeltreffende maatregelen nemen, niet alleen tegen de verspreiding van inhoud die een inbreuk vormt op het kaderbesluit, maar ook tegen haatzaaiende uitlatingen op basis van een van de in artikel 21 van het Handvest genoemde gronden. Bovendien voorziet het voorstel van de Commissie voor een **wet inzake digitale diensten**[19] in een ingrijpende hervorming om ervoor te zorgen dat gebruikers online veilig zijn, door middel van verplichtingen om illegale inhoud en systeemrisico's aan te pakken. Daarnaast zal de update van 2022 van de Europese strategie voor een beter internet voor kinderen[20] erop gericht zijn kinderen te beschermen tegen online-bedreigingen, waaronder cyberpesten en haatzaaiende uitlatingen.

Dit initiatief dient ter ondersteuning van het **EU-actieplan tegen racisme 2020-2025**[21] en van de **strategie ter bestrijding van antisemitisme en ter bevordering van het Joodse leven in de EU**[22]. Het zal ook een aanvulling vormen op recente initiatieven ter bevordering van gelijkheid en respect voor diversiteit, zoals de **strategie voor gelijkheid van lhbtiq'ers 2020-2025**[23]. Deze recente initiatieven hebben duidelijk gemaakt dat er op EU-niveau een krachtige

[14] https://ec.europa.eu/newsroom/just/items/51025

[15] https://ec.europa.eu/info/policies/justice-and-fundamental-rights/combatting-discrimination/racism-and-xenophobia/eu-code-conduct-countering-illegal-hate-speech-online_nl

[16] PB L 172 van 17.5.2021, blz. 79-109.

[17] Het EU-internetforum is een door de Commissie geleid en op vrijwilligheid gebaseerd initiatief om samen met de technologiesector en andere belanghebbenden te werken aan de bestrijding van gewelddadige extremistische inhoud online.

[18] Richtlijn (EU) 2018/1808 van het Europees Parlement en de Raad van 14 november 2018 tot wijziging van Richtlijn 2010/13/EU betreffende de coördinatie van bepaalde wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen in de lidstaten inzake het aanbieden van audiovisuele mediadiensten (PB L 303 van 28.11.2018, blz. 69).

[19] Voorstel voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad betreffende een eengemaakte markt voor digitale diensten (wet inzake digitale diensten) en tot wijziging van Richtlijn 2000/31/EG, COM(2020) 825 final, 15.12.2020.

[20] COM(2012) 196 final

[21] Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement, de Raad, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's, "Een Unie van gelijkheid: EU-actieplan tegen racisme 2020-2025", COM(2020) 565 final, 18.9.2020.

[22] Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement, de Raad, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's, "EU-strategie ter bestrijding van antisemitisme en ter bevordering van het Joodse leven (2021-2030)"COM(2021) 615 final, 5.10.2021.

[23] Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement, de Raad, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's, "Een Unie van gelijkheid: strategie voor gelijkheid van lhbtiq'ers 2020-2025", van 12.11.2020, COM(2020) 698 final. In deze strategie werd vastgesteld dat haatzaaiende uitlatingen en

strafrechtelijke reactie moet komen op haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven op **andere gronden dan racisme en vreemdelingenhaat**, met name op grond van geslacht, seksuele geaardheid, leeftijd en handicap[24].

De **strategie voor gendergelijkheid 2020-2025**[25] bevat maatregelen ter bestrijding van gendergerelateerd geweld tegen vrouwen en meisjes, met inbegrip van de noodzaak om specifieke vormen van gendergerelateerd geweld op EU-niveau strafbaar te stellen. Dit initiatief zal een aanvulling vormen op het komende voorstel voor een **richtlijn ter voorkoming en bestrijding van geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld**. Haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven worden gekenmerkt door onderliggende haat tegen een groep personen, met inbegrip van aanzienlijke gendervooroordelen en haat jegens vrouwen, maar de komende richtlijn zal, binnen de grenzen van de bevoegdheid van de EU, bepaalde specifieke vormen van geweld strafbaar stellen die geen element van haat en met name haat jegens een individu als onderdeel van een groep vereisen. Daarom schept dit initiatief ter uitbreiding van de lijst van EU-misdrijven een aanvullende rechtsgrondslag voor de aanpak van specifieke vormen van ernstig geweld tegen vrouwen en meisjes, die ook kunnen worden gedefinieerd als misogyne haatuitingen of haatmisdrijven die zijn ingegeven door objectief identificeerbare gendergerelateerde vooroordelen.

Dit initiatief zal ook een aanvulling vormen op de **strategie inzake de rechten van personen met een handicap 2021-2030**[26], de **strategie inzake de rechten van slachtoffers 2020-2025**[27] en de **richtlijn slachtofferrechten**[28]. Het zal ook worden afgestemd op de conclusies van de Raad van maart 2021 over het integreren van de vergrijzing in het overheidsbeleid[29] waarin in herinnering werd gebracht dat leeftijdsdiscriminatie een vaak voorkomend verschijnsel is en dat geweld tegen ouderen een opkomend probleem is.

Het Europees Parlement heeft in september 2021 ook een wetgevingsresolutie aangenomen waarin de Commissie werd verzocht een wetgevingsvoorstel in te dienen om gendergerelateerd geweld aan te merken als nieuwe vorm van criminaliteit in de zin van artikel 83, lid 1, VWEU[30]. Dit initiatief is, samen met het komende wetgevingsvoorstel ter bestrijding van geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld, bedoeld om tegemoet te komen aan het verzoek van het Europees Parlement.

---

haatmisdrijven ten aanzien van lhbtiq'ers; — lesbische, homoseksuele, biseksuele, trans-, niet-binaire, interseksuele en queer personen — strafbaar moeten worden gesteld.

[24] Deze beschermde kenmerken behoren tot de gronden van artikel 19, lid 1, VWEU, dat verwijst naar maatregelen ter bestrijding van discriminatie "op grond van geslacht, ras of etnische afstamming, godsdienst of overtuiging, handicap, leeftijd of seksuele geaardheid".

[25] Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement, de Raad, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's, "Een Unie van gelijkheid: strategie voor gendergelijkheid 2020-2025", van 5.3.2020, COM(2020) 152 final.

[26] Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement, de Raad, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's, "Unie van gelijkheid: Strategie inzake de rechten van personen met een handicap 2021-2030", 3.3.2021, COM(2021) 101 final.

[27] Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement, de Raad, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's, "EU-strategie inzake de rechten van slachtoffers (2020-2025)", COM(2020) 258 final, 24.6.2020.

[28] PB L 315 van 14.11.2012, blz. 57-73.

[29] 6976/21, SOC 142, 12 maart 2021

[30] Resolutie van het Europees Parlement van 16 september 2021 met aanbevelingen aan de Commissie betreffende het aanmerken van gendergerelateerd geweld als een nieuwe vorm van criminaliteit als bedoeld in artikel 83, lid 1, VWEU (2021/2035(INL)).

3. De noodzaak om de lijst van EU-misdrijven uit te breiden tot haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven

Op grond van artikel 83, lid 1, VWEU kan de Raad, afhankelijk van de **ontwikkelingen in de criminaliteit** andere vormen van criminaliteit aanwijzen, mits zij aan bepaalde criteria voldoen. Het moet met name om een vorm van **bijzonder zware** criminaliteit gaan, met een **grensoverschrijdende dimensie** die voortvloeit **uit de aard of de gevolgen** van deze strafbare feiten of uit een **bijzondere noodzaak om deze op gemeenschappelijke basis te bestrijden**.

In de volgende paragrafen wordt ingegaan op de beoordeling door de Commissie van haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven in het licht van de criteria van artikel 83, lid 1, VWEU.

3.1. Haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven als een vorm van criminaliteit

Haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven worden op internationaal niveau erkend als een vorm van criminaliteit[31].

In zijn aanbeveling van 1997[32] had de Raad van Europa haatzaaiende uitlatingen reeds beschouwd als aansporing tot haat ten aanzien van personen of groepen die door bepaalde beschermde kenmerken worden gekarakteriseerd[33]. Volgens de aanbeveling van de Europese Commissie tegen Racisme en Onverdraagzaamheid ("ECRI") van de Raad van Europa van 2015 wordt onder haatzaaiende uitlatingen verstaan: *het in welke vorm ook verdedigen of bevorderen van, dan wel aansporen tot laster, haat of kwaadsprekerij jegens een persoon of groep personen, alsmede elke vorm van intimidatie, belediging, negatieve stereotypering, stigmatisering of bedreiging ten aanzien van die persoon of groep personen en de rechtvaardiging van alle voorgaande uitdrukkingsvormen, op grond van ras, huidskleur, afstamming, nationale of etnische afkomst, leeftijd, handicap, taal, godsdienst of overtuiging, geslacht, gender, genderidentiteit, seksuele geaardheid of andere persoonlijke kenmerken of status*[34]. De Organisatie voor Veiligheid en Samenwerking in Europa ("OVSE") verwijst naar haatmisdrijven als *strafbare feiten die zijn gepleegd met motieven ingegeven door vooroordelen ten aanzien van een bepaalde groep in de samenleving*[35].

---

[31] Zie bijvoorbeeld: Algemene beleidsaanbeveling nr.15 over de bestrijding van haatzaaiende uitlatingen die de Europese Commissie tegen Racisme en Onverdraagzaamheid ("ECRI") van de Raad van Europa in december 2015 heeft uitgebracht, de strategie en het actieplan van de Verenigde Naties van mei 2019, artikel 20 van het Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten en Besluit nr.9/09 over de bestrijding van haatmisdrijven van het Bureau voor Democratische Instellingen en Mensenrechten ("ODHIR") van de Organisatie voor Veiligheid en Samenwerking in Europa ("OVSE"), Ministeriële Raad, MC(17) Journal nr. 2, Agenda item 8, 2 december 2009.

[32] Aanbeveling R (97) 20 van het Comité van Ministers van de Raad van Europa aan de lidstaten over haatzaaiende uitlatingen.

[33] In de werkingssfeer van de aanbeveling is bepaald dat onder de term haatzaaiende uitlatingen wordt verstaan: alle uitdrukkingsvormen die rassenhaat, vreemdelingenhaat, antisemitisme of andere vormen van haat die op onverdraagzaamheid zijn gebaseerd, verspreiden, bevorderen, rechtvaardigen of daartoe aansporen, met inbegrip van: onverdraagzaamheid die voortspruit uit agressief nationalisme en etnocentrisme, discriminatie en vijandigheid jegens minderheden, immigranten en nakomelingen daarvan.

[34] ECRI, Algemene beleidsaanbeveling nr.15 over de bestrijding van haatzaaiende uitlatingen, blz. 3.

[35] Dit is de operationele definitie die de OVSE hanteert in haar verslagen over racistische en xenofobe haatmisdrijven (2021), gendergerelateerde haatmisdrijven (2021), antisemitische haatmisdrijven (2019), anti-islamitische haatmisdrijven (2018), op basis van Besluit nr. 9/09 van de Ministeriële Raad van de OVSE van 2 december 2009 over de bestrijding van haatmisdrijven, waarover alle OVSE-lidstaten, waaronder alle EU-

Het EU-recht voorziet weliswaar niet in een wettelijke definitie van haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven als zodanig, maar het **kaderbesluit** bevat strafrechtelijke definities van de ernstigste vormen van racisme en vreemdelingenhaat. In het kaderbesluit worden haatzaaiende uitlatingen gedefinieerd als het publiekelijk aanzetten tot geweld of haat jegens een groep personen die een beschermd kenmerk deelt, of een lid van die groep[36]. Onder haatmisdrijven in de zin van het kaderbesluit[37] wordt verstaan: elk strafbaar feit[38] (basismisdrijf), met uitzondering van haatzaaiende uitlatingen, dat is gepleegd met racistische of xenofobe motieven (door vooroordelen ingegeven motieven).

Zowel bij haatzaaiende uitlatingen als bij haatmisdrijven zijn het **door vooroordelen ingegeven motieven** die de dader tot handelen aanzetten. De geviseerde personen worden geselecteerd op basis van hun werkelijke of vermeende connectie, verbondenheid of band met, steun aan of lidmaatschap van een gemeenschap of groep die een beschermd kenmerk deelt[39]. Dit zijn "identitaire" handelingen of handelingen "met een boodschap", aangezien de boodschap die wordt overgebracht — met name dat de slachtoffers niet tot de samenleving behoren — niet alleen gericht is tot het slachtoffer, maar ook tot zijn gemeenschap of groep[40]. Daarom is het motief van de dader van essentieel belang om deze misdrijven te onderscheiden van andere misdrijven en om vast te stellen dat het om zwaardere misdrijven gaat in het licht van de specifieke gevolgen van deze misdrijven voor het individuele slachtoffer, de gemeenschappen en de samenleving in het algemeen[41].

Haat is een intrinsiek kenmerk van haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven. Haat leidt tot een aantasting van en een bedreiging voor de menselijke waardigheid van een persoon of groep. Haat ontkent de gelijkwaardigheid van de betrokkenen als leden van de samenleving[42], met inbegrip van hun recht deel te nemen aan het politieke en sociale leven, dat een fundamenteel beginsel is waarop de EU is gegrondvest. Inzicht in de rol van haat tegen mensen met beschermde kenmerken is van fundamenteel belang voor hun erkenning, en voor de vervolging en bestraffing van dergelijke feiten binnen de strafrechtstelsels.

Gezien het bijzondere kenmerk van haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven, namelijk haat gericht tegen personen of groepen die beschermde kenmerken delen (of als zodanig worden gepercipieerd), kunnen haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven worden beschouwd als een "vorm van criminaliteit" in de zin van artikel 83, lid 1, VWEU.

---

lidstaten, bij consensus overeenstemming hebben bereikt. Het concept achter die definitie en de praktische implicaties ervan worden nader toegelicht in OVSE ODHIR "Hate Crime Laws A Practical Guide" (2009), blz. 16.

[36] Artikel 1, lid 1, punt a), van het kaderbesluit verplicht de lidstaten tot het strafbaar stellen van *"het publiekelijk aanzetten tot geweld of haat jegens een groep personen, of een lid van die groep, die op basis van ras, huidskleur, godsdienst, afstamming, dan wel nationale of etnische afkomst wordt gedefinieerd."*

[37] Zie artikel 4: *"De lidstaten nemen de nodige maatregelen om ervoor te zorgen dat racistische en xenofobe motieven voor andere dan in de artikelen 1 en 2 bedoelde delicten als een verzwarende omstandigheid worden beschouwd, dan wel dat die motieven door de rechter in aanmerking kunnen worden genomen bij de bepaling van de strafmaat."*

[38] Zoals misdrijven tegen het leven, de fysieke integriteit of eigendom van een persoon.

[39] Zie de ondersteunende studie, punt 2.4.2.

[40] OVSE/ODIHR "Hate Crime Laws, A Practical Guide"

[41] Zie de leidraad voor de praktische toepassing van Kaderbesluit 2008/913/JBZ van de Raad betreffende de bestrijding van bepaalde vormen en uitingen van racisme en vreemdelingenhaat door middel van het strafrecht.

[42] OVSE/ODIHR "Hate Crime Laws, A Practical Guide"

Net als bij andere EU-misdrijven met een gemeenschappelijk kenmerk, zoals georganiseerde misdaad of terrorisme, wordt ook hier een bredere groep misdrijven samengebracht, met name rond haat tegen mensen met beschermde kenmerken. De centrale en gemeenschappelijke doelstelling van het strafbaar stellen van haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven is het bestrijden van haat, dat deze twee categorieën strafbare feiten binnen één "vorm van criminaliteit" samenbrengt. De toevoeging van haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven als een vorm van criminaliteit zou de Commissie in staat stellen om in een tweede fase secundaire wetgeving voor te stellen die specifiek betrekking heeft op gerelateerde maatschappelijke ontwikkelingen en problemen naarmate deze zich voordoen en zich in de toekomst ontwikkelen.

3.2. Haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven als een vorm van bijzonder zware criminaliteit

Haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven zijn bijzonder ernstige misdrijven vanwege hun schadelijke gevolgen voor de geviseerde personen en voor de samenleving in haar geheel, die de grondslagen van de EU ondermijnen.

3.2.1. De gevolgen voor gemeenschappelijke waarden

Haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven ondermijnen de gemeenschappelijke waarden en grondrechten van de EU, die zijn vastgelegd in de artikelen 2 en 6 VEU en in het Handvest.

De bijzondere ernst van dergelijke gedragingen is, gezien de gevolgen ervan voor de waarden en de grondrechten, consequent door het Europees Hof voor de Rechten van de Mens (hierna: "EHRM") in zijn rechtspraak erkend. Het EHRM oordeelde dat wanneer handelingen die ernstige strafbare feiten vormen, gericht zijn tegen de lichamelijke of geestelijke integriteit van een persoon, alleen doeltreffende strafrechtelijke mechanismen een adequate bescherming kunnen waarborgen en als afschrikwekkende factor kunnen dienen. Het EHRM was met name van oordeel dat strafrechtelijke maatregelen nodig zijn met betrekking tot directe verbale aanvallen en fysieke bedreigingen die zijn ingegeven door discriminerende houdingen[43].

Het EHRM erkende dat verdraagzaamheid en eerbied voor de gelijke waardigheid van alle mensen de grondslagen vormen van een democratische, pluralistische samenleving en oordeelde dat het in bepaalde democratische samenlevingen nodig kan zijn alle uitdrukkingsvormen die door onverdraagzaamheid ingegeven haat verspreiden, aanwakkeren, bevorderen of rechtvaardigen, te bestraffen of zelfs te voorkomen[44]. Voorts wees het EHRM erop dat strafrechtelijke sancties tegen personen die verantwoordelijk zijn voor de ernstigste uitingen van haat, die anderen aanzetten tot geweld, ook kunnen worden ingeroepen als laatste redmiddel. Om deze redenen heeft het EHRM in zijn rechtspraak consequent erkend dat het recht op vrijheid van meningsuiting niet in de weg staat aan strafrechtelijke reacties op bepaalde vormen van haatzaaiende uitlatingen[45].

3.2.2. Schadelijke gevolgen voor de individuele slachtoffers en hun gemeenschappen

[43] EHRM, arrest van 14.1.2020, *Beizaras en Levickas/Litouwen*, punt 111 en de aldaar aangehaalde rechtspraak.
[44] EHRM, arrest van 6.7.2006, *Erbakan/Turkije*, punt 56.
[45] EHRM, uitspraak van 24.6.2003, *Garaudy/Frankrijk*, punt 1; uitspraak van 13.11.2003, *Gündüz/Turkije*, punt 37; uitspraak van 16.11.2004, *Norwood/Verenigd Koninkrijk*; arrest van 10.7.2008, *Soulas e.a./Frankrijk*, punt 47; arrest van 9.2.2012, *Vejdeland e.a./Zweden*, punt 59.

De bijzondere ernst van haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven blijkt uit de schade die zij toebrengen aan de individuele slachtoffers, aan bredere gemeenschappen en aan de samenleving als geheel.

Haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven schenden het grondrecht van slachtoffers op waardigheid en gelijkheid. Zij hebben ernstige en vaak langdurige gevolgen voor de lichamelijke en geestelijke gezondheid en het welzijn van slachtoffers.

Slachtoffers van haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven zijn het doelwit vanwege hun vastliggende, onveranderlijke kenmerken of vanwege een kenmerk dat de kern vormt van hun identiteit[46]. Als gevolg daarvan voelen zij zich wegens hun identiteit minderwaardig, ongewenst, verguisd en geminacht in de samenleving. Naast de schadelijke lichamelijke gevolgen voor de gezondheid is het niveau van geestelijk letsel (zoals een gevoel van ontering en vernedering) als gevolg van haatdaden in feite vaak groter dan de lichamelijke schade die het gevolg is van het geweld zelf[47]. Slachtoffers van haatmisdrijven kunnen symptomen van ernstige trauma's ervaren, zoals depressie, wantrouwen van anderen, zelfschuld en een diepgaand gevoel van isolement. Deze ervaringen maken haatmisdrijven anders dan andere vormen van criminaliteit. Bovendien geven veel slachtoffers van haatmisdrijven zichzelf de schuld en hebben zij te maken met een gebrek aan vertrouwen[48].

Meer in het algemeen zijn slachtoffers van haatmisdrijven ook gedwongen te leven met de angst voor herhaalde victimisatie en worden meer kwetsbare groepen, zoals ouderen, kinderen en personen met een lichamelijke of geestelijke handicap, steeds kwetsbaarder als doelwitten van haatzaaiende uitlatingen wanneer zij in hun dagelijkse leven afhankelijk zijn van onlinecommunicatie. Slachtoffers van haatzaaiende uitlatingen worden ook blootgesteld aan politieke en sociale uitsluiting die hen ervan weerhoudt toegang te krijgen tot medische zorg en andere essentiële diensten[49]. Bovendien lopen slachtoffers die haatervaringen melden, vaak het risico van secundaire victimisatie[50], wat het slachtoffer extra schade kan berokkenen. Voor minderjarige slachtoffers kunnen haatzaaiende uitlatingen hun persoonlijke ontwikkeling op lange termijn ernstig schaden.

Door haat ingegeven misdrijven sturen boodschappen van afwijzing en minachting van hele groepen en gemeenschappen en de personen die deze groepen en gemeenschappen vormen, ervaren angst en zijn bang voor toekomstige aanvallen[51]. Het is belangrijk te wijzen op het

[46] Beleidsondersteunende afdeling Rechten van de burger en Constitutionele Zaken, directoraat-generaal Intern Beleid, Europees Parlement, "Hate speech and hate crime in the EU and the evaluation of offline content regulation approaches" (juli 2020), blz. 23 .

[47] Bureau van de Europese Unie voor de grondrechten ("FRA"), "Making hate crime visible in the European Union: acknowledging victims' rights" (2012), blz. 20. Layla Okhai, "How hate crime impacts mental health" (Diverse Minds, 2018).

[48] Zie de ondersteunende studie, punten 4.2.3, 4.3.3 en 5.2.3.

[49] Guidance Note on Addressing and Countering COVID-19 related Hate Speech, Verenigde Naties, 11 mei 2020.

[50] Victimisatie die geen rechtstreeks gevolg is van een misdrijf, maar tot stand komt door de wijze waarop het slachtoffer wordt behandeld door de politie en het strafrechtsysteem. Zie de ondersteunende studie, punten 4.2.3, 4.3.3 en 5.2.3.

[51] OVSE/ODIHR, "Understanding the Needs of Hate Crime Victims" (2020), blz. 13. Zo vermijden een aanzienlijk aantal lesbiennes, homoseksuelen en biseksuelen bepaalde plaatsen of locaties uit angst voor aanvallen, bedreigingen of intimidatie. Evenzo gaf 37-41 % van de transseksuele en interseksuele respondenten

potentieel van haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven om weerklank te vinden bij de volgers van de dader, die de angst en intimidatie verder kunnen verspreiden. En zo wordt een patroon van haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven in stand gehouden dat gericht is op andere personen die worden beschouwd als personen die soortgelijke beschermde kenmerken hebben of die met het slachtoffer verbonden zijn[52].

3.2.3. Schadelijke gevolgen voor de samenleving als geheel

Haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven hebben ook een sterke maatschappelijke dimensie. Zij vormen een bedreiging voor democratische waarden, sociale stabiliteit en vrede[53], verergeren sociale verdeeldheid, hollen de sociale cohesie uit en veroorzaken vergeldingsmaatregelen, die leiden tot geweld en tegengeweld[54]. Het klimaat van conflicten, angst, polarisatie en radicalisering als gevolg van door haat ingegeven handelingen werd ook bevestigd door de respondenten van de gerichte raadpleging van de Commissie.

Haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven hebben schadelijke gevolgen voor de grondrechten, met name voor de menselijke waardigheid, gelijkheid en vrijheid van meningsuiting. Het verlammend effect ervan op de vrijheid van meningsuiting kan ertoe leiden dat gebruikers van sociale media afzien van publieke debatten vanwege haatzaaiende inhoud die zij te zien krijgen[55]. Haat vergiftigt ook de politieke dialoog en heeft gevolgen voor de bereidheid van burgers om deel te nemen aan de politiek en om officiële functies met publieke zichtbaarheid uit te oefenen, zoals leden van het parlement, burgemeesters en politici[56]. Wat vrouwen in het openbare leven betreft, bleek uit een enquête onder 123 Europese vrouwelijke parlementsleden dat 46,9 % van de ondervraagden melding maakte van doodsbedreigingen of bedreigingen van verkrachting of slagen, en dat 58,2 % het doelwit was geweest van seksistische aanvallen op sociale netwerken op het internet[57].

Journalisten zijn vaak het slachtoffer[58] van haatzaaiende uitlatingen op sociale media en kunnen daardoor aarzelen om deel te nemen aan een publiek debat of bepaalde onderwerpen aan te pakken[59]. Hoewel haatzaaiende uitlatingen en bedreigingen gericht zijn tegen alle

---

aan dat zij "dikwijls" of "altijd" bepaalde plaatsen of locaties om dezelfde reden vermijden. FRA (2020), EU-LGBTI II: A long way to go for LGBTI equality, blz. 47.

[52] Zie FRA, "Making hate crime visible in the European Union: acknowledging victims' rights" (2012), blz. 19.

[53] Zie het actieplan van de Verenigde Naties inzake haatuitingen, mei 2019; Europese Commissie tegen Racisme en Onverdraagzaamheid (Raad van Europa).

[54]Zie de studie in opdracht van de beleidsondersteunende afdeling Rechten van de burger en Constitutionele Zaken van het Europees Parlement "Hate speech and hate crime in the EU and the evaluation of online content regulation approaches", juli 2020; OVSE/ODIHR, "Hate crime laws-A practical guide", 2009.

[55] Uit een Noorse studie blijkt dat een op de vijf gebruikers van sociale media (19 %) geen publieke debatten voert vanwege haatzaaiende inhoud die zij te zien krijgen. Dit percentage stijgt tot 36 % onder gebruikers die tot minderheidsgroepen behoren.

[56]Studie in opdracht van de beleidsondersteunende afdeling Rechten van de burger en Constitutionele Zaken van het Europees Parlement "Hate speech and hate crime in the EU and the evaluation of online content regulation approaches", juli 2020;

[57] https://www.ipu.org/resources/publications/issue-briefs/2018-10/sexism-harassment-and-violence-against-women-in-parliaments-in-europe; Zie ook https://www.amnesty.org/en/latest/news/2018/03/online-violence-against-women-chapter-2/#topanchor

[58] Zie de Aanbeveling van de Commissie over het waarborgen van de bescherming, de veiligheid en de weerbaarheid van journalisten en andere mediaprofessionals in de Europese Unie, C(2021) 6650 final, 16.9.2021.

[59] Uit Eurobarometer 452 van 2016 is gebleken dat driekwart van de journalisten haatzaaiende uitlatingen op sociale media heeft ervaren, en dat de helft van hen daardoor aarzelt om deel te nemen aan het publieke debat.

journalisten, blijkt uit statistieken dat vrouwelijke journalisten meer worden bedreigd dan hun mannelijke tegenhangers, met name in de vorm van online intimidatie, bedreigingen van verkrachting en moord en het aanzetten tot haat op grond van gender[60]. Deze aanvallen zijn soms het resultaat van georkestreerde campagnes die erop gericht zijn vrouwelijke journalisten in diskrediet te brengen of het zwijgen op te leggen.

Haatzaaiende uitlatingen kunnen niet alleen tot conflicten leiden, maar ook tot haatmisdrijven[61]. Er zijn aanwijzingen voor het bestaan van een "piramide van haat"[62] of "schadeladder", met aan de basis door vooroordelen ingegeven handelingen (bv. pesterijen, spot, dehumanisering) en discriminatie (bv. economisch, politiek), en hogerop geweld met door vooroordelen ingegeven motieven, zoals moord, verkrachting, aanranding, terrorisme, gewelddadig extremisme en zelfs genocide[63]. Uit onderzoek blijkt dat er een verband bestaat tussen gerichte, discriminerende tweets die in een stad worden verzonden en het grote aantal haatmisdrijven in die stad[64]. De Verenigde Naties ("VN") wijzen erop dat het aanzetten tot geweld dat gericht is tegen gemeenschappen of personen op basis van hun identiteit, kan bijdragen tot het mogelijk maken of voorbereiden van gruweldaden, en zowel een waarschuwingssignaal is als een vroegtijdige indicator van het risico van deze misdrijven[65].

Uit onderzoek blijkt ook dat haatzaaiende uitlatingen op sociale media leiden tot meer misdrijven tegen minderheden in de fysieke wereld[66]. Haatzaaiende uitlatingen op het internet hebben geleid tot een toename van het geweld tegen vluchtelingen en immigranten, etnische en religieuze minderheden en lhbtiq'ers[67]. Blootgesteld worden aan of het doelwit zijn van haatzaaiende uitlatingen kan ook bijdragen aan het proces van radicalisering en gewelddadig extremisme. Dit kan online en offline tot uitdrukking worden gebracht via uitlatingen en propaganda, maar kan ook leiden tot gewelddadige extremistische of terroristische aanslagen. Dit kan ontwrichtende en fatale gevolgen hebben voor de samenleving[68].

De Raad van Europa herinnerde eraan dat het internet een nieuwe dimensie heeft gegeven aan seksistische haatzaaiende uitlatingen, en heeft benadrukt dat seksistische haatzaaiende uitlatingen kunnen escaleren of aanzetten tot openlijk beledigende en bedreigende handelingen, waaronder seksueel misbruik of seksueel geweld, mogelijk dodelijk handelen of zelfbeschadiging[69]. De opkomst van onlinegroepen en -gemeenschappen, zoals Manosphere[70]

---

[60] Bureau van de Hoge Commissaris voor de mensenrechten, Verklaring van de speciale VN-rapporteur inzake geweld tegen vrouwen en de oorzaken en gevolgen ervan.
[61] Raad van Europa, Europese Commissie tegen racisme en onverdraagzaamheid
[62] Zie Anti-defamation league, 2018.
[63] Zie het onderzoeksrapport dat is gepubliceerd in het kader van het Selma-project (Social and Emotional Learning for Mutual Awareness) van het European Schoolnet, blz. 33.
[64] Zie de ondersteunende studie, punt 4.2.3.
[65] Verenigde Naties, Actieplan voor religieuze leiders en actoren ter voorkoming en bestrijding van oproepen tot geweld die tot gruweldaden kunnen leiden, juli 2017.
[66] Zo bleek uit een studie van het HateLab-project van de Universiteit van Cardiff dat, toen het aantal "haattweets" op één locatie toenam, hetzelfde gold voor het aantal raciaal en religieus verzwaarde misdrijven — waaronder geweld, intimidatie en vernieling.
[67] Resolutie van het Europees Parlement van 25 oktober 2018 over de opkomst van neofascistisch geweld in Europa (2018/2869(RSP)).
[68] Zie ook "Hate Speech and Radicalisation Online", OCCI Research Report, Johannes Baldauf, Julia Ebner en Jakob Guhl (Eds.), 2019.
[69] Aanbeveling CM/Rec(2019)1 van het Comité van Ministers aan de lidstaten over het voorkomen en bestrijden van seksisme, 27 maart 2019, blz. 9.

en Incel[71], die voorzien in aanvullende internationale fora om misogynie en vijandigheid jegens vrouwen te bevorderen en te verspreiden, zijn in dit verband bijzonder zorgwekkend[72].

3.2.4. Schaal waarop haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven plaatsvinden

Een op de 10 (11 %) lhbtiq-respondenten van een enquête van het Bureau van de Europese Unie voor de grondrechten ("FRA") gaf aan fysiek of seksueel te zijn aangevallen omdat zij lhbtiq waren (waarbij trans- en interseksuele respondenten in de betrokken periode vaker fysiek of seksueel werden aangevallen: respectievelijk 17 % en 22 %) en 51 % van de respondenten van 15-17 jaar meldde geïntimideerd te zijn op school[73].

Haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven tegen personen van Aziatische afkomst, met name Chinezen, of personen met vermeende Aziatische afkomst, zijn tijdens de COVID-19-pandemie[74] toegenomen, waaronder racistische aanvallen en slagen, gewelddadig pesten, bedreigingen en racistisch misbruik[75]. Uit een enquête van het FRA blijkt dat Roma-respondenten en respondenten met een achtergrond bezuiden de Sahara of in Noord-Afrika vaker te maken krijgen met discriminatie, intimidatie en geweld op grond van haat[76].

Volgens een enquête van het FRA van 2018 over antisemitisme vreest 40 % van de Joden in de EU fysiek te worden aangevallen[77]. Uit een enquête van het FRA van 2017 naar minderheden en discriminatie[78] in de EU blijkt dat 27 % van de moslims in de afgelopen 12 maanden incidenten van door haat gemotiveerde intimidatie heeft ondervonden, terwijl dit percentage hoger is (31 %) bij moslimvrouwen die de hoofddoek in het openbaar dragen.

Vrouwen, en met name jonge vrouwen, zijn het doelwit van gendergerelateerde haatzaaiende uitlatingen, online of offline[79]. Volgens een wereldwijde enquête van 2020 had 52 % van de jonge vrouwen en meisjes te maken met online geweld, waaronder bedreigingen[80].

Daarnaast is er ook de situatie van personen die leven met twee of meer beschermde kenmerken, zoals vrouwen met een donkere huidskleur, die 84 % meer kans hebben dan blanke vrouwen om in beledigende of problematische tweets te worden genoemd[81].

---

[70] Online forum tegen feminisme, waar mannen samenkomen om met een pro-mannelijke focus te discussiëren over gender, gelijkheid en mannelijkheid, voetnoot 59, Centre for Digital Youth Care, "The Angry Internet: A threat to gender equality, democracy & wellbeing" (2020).

[71] Een beweging/gemeenschap die vooral de afgelopen jaren bekend is geworden; "the INvoluntary CElibate men blame their misfortune on women, sexually greedy men and society", Centre for Digital Youth Care, "The Angry Internet: A threat to gender equality, democracy & wellbeing" (2020).

[72] Centre for Digital Youth Care, 'The Angry Internet: A threat to gender equality, democracy & wellbeing" (2020).

[73] FRA, EU LGBTI Survey II (2020).

[74] Raad van Europa, ECRI, Annual Report on ECRI's activities, maart 2021; Human Rights Watch, 'Covid-19 Fueling Anti-Asian Racism and Xenophobia Worldwide', 2020.

[75] Human Rights Watch, "Covid-19 Fueling Anti-Asian Racism and Xenophobia Worldwide", 2020.

[76] FRA, "EU-MIDIS II: Second European Union Minorities and Discrimination Survey" (2017).

[77] FRA, "Experiences and perceptions of antisemitism - Second survey on discrimination and hate crime against Jews in the EU", 10 december 2018.

[78] FRA, Second European Union Minorities and Discrimination Survey, 21 september 2017.

[79] Raad van Europa, "Combating sexist hate speech"

[80] Zie de enquête die is uitgevoerd door de World Wide Web Foundation & World Association of Girl Guides and Girls Scouts met gebruikmaking van het U-reportplatform van Unicef, februari 2020.

[81] Amnesty International, "Troll Patrol Findings: Using Crowdsourcing, Data Science & Machine Learning to Measure Violence and Abuse against Women on Twitter", 2018.

De VN hebben hun bezorgdheid geuit over haatzaaiende uitlatingen tegen ouderen, die in het publiek debat en op sociale media zijn ontstaan als uitingen van intergenerationele wrevel[82]. Personen met een handicap lopen meer risico om het slachtoffer te worden van geweldmisdrijven, waaronder haatmisdrijven, of om met haatzaaiende uitlatingen te worden geconfronteerd dan andere personen[83]. Uit de reacties op de raadpleging van de Commissie bleek dat in sommige landen 21 % van de haatmisdrijven die aan de autoriteiten zijn gemeld, worden gepleegd tegen personen met een handicap[84]. In het algemeen worden slachtoffers geviseerd louter omdat zij een handicap hebben, als dusdanig worden gepercipieerd of in verband worden gebracht met een persoon met een handicap[85]. Bovendien is de Wereldgezondheidsorganisatie van mening dat het misbruik van ouderen waarschijnlijk een steeds groter probleem zal worden als gevolg van de vergrijzing[86].

Deze cijfers geven slechts het topje van de ijsberg weer omdat niet alle feiten worden gemeld en geregistreerd[87] en wegens niet-vergelijkbare methoden voor het verzamelen van gegevens[88]. Uit bronnen[89] blijkt bijvoorbeeld dat 88 % van de door haat ingegeven fysieke aanvallen op Roma niet werd gemeld en dat 79 % van de Joodse mensen die te maken kregen met antisemitische intimidatie, de ernstigste incidenten niet meldde aan de politie of enige andere organisatie. En slechts één op de vijf (21 %) gevallen van fysiek of seksueel geweld tegen lhbtiq'ers werd gemeld[90]. Leeftijd is een voorbeeld van het feit dat het gebrek aan erkenning als grond voor haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven en het ontbreken van sancties voor daaraan gerelateerde misdrijven leiden tot minder meldingen en een gebrek aan informatie over de omvang van haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven tegen ouderen[91]. Het AGE-platform[92] betreurt met name deze realiteit, die verborgen blijft ondanks de zorgwekkende prevalentie in heel Europa, en wijst erop dat de onzichtbaarheid en het gebrek aan bescherming van oudere slachtoffers wordt vergroot door het gebrek aan bewustzijn van leeftijd als grond voor haatmisdrijven.

3.2.5. Strafrechtelijke respons in de lidstaten

De ernst van de hierboven beschreven gevolgen heeft ertoe geleid dat de lidstaten bepaalde vormen van haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven strafbaar hebben gesteld. De strafbaarstelling van deze gedragingen geeft een signaal van een specifieke maatschappelijke afkeuring. Het is een indicatie van de specifieke ernst en het specifieke gevaar van deze gedragingen, die bijzonder schadelijk zijn voor de grondrechten.

---

[82] Beleidsnota van de VN: "The Impact of COVID-19 on older persons", mei 2020.
[83] FRA, "Equal protection for all victims of hate crime. The case of people with disabilities", maart 2015.
[84] Zie de ondersteunende studie, bijlage VII.
[85] FRA, "Equal protection for all victims of hate crime. The case of people with disabilities", maart 2015, blz. 2.
[86] Wereldgezondheidsorganisatie, "Elder Abuse", 2021.
[87] Zie ook OVSE/ODHIR waar het stelt dat het onvoldoende melden van haatmisdrijven betekent dat slachtoffers en hun behoeften te vaak onzichtbaar blijven, 16 november 2020.
[88] Volgens de ondersteunende studie bleek op basis van de raadpleging van belanghebbenden dat de meeste belanghebbenden van mening waren dat in hun lidstaten niet alle incidenten van haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven in hun lidstaten werden gemeld.
[89] Zie de FRA-enquête "Roma and Travellers in Six Countries", 2020, en de FRA-enquête "'Experiences and perceptions of antisemitism - Second survey on discrimination and hate crime against Jews in the EU", 2018.
[90] FRA, EU-LGBTI II, 'A long way to go for LGBTI equality', blz. 38 en 46.
[91] Zie de ondersteunende studie, punt 4.2.3.
[92] AGE Platform Europe is een Europees netwerk van non-profitorganisaties van en voor mensen van 50 jaar en ouder; zie het antwoord van AGE Platform Europe op de raadpleging van de Commissie.

Als gevolg van de omzetting van het kaderbesluit in nationaal recht worden **haatzaaiende uitlatingen** op grond van ras, huidskleur, godsdienst, afstamming, dan wel nationale of etnische afkomst in alle lidstaten strafbaar gesteld[93]. Bovendien hebben de lidstaten haatzaaiende uitlatingen ook uitdrukkelijk strafbaar gesteld voor andere beschermde kenmerken: in 20 lidstaten zijn haatzaaiende uitlatingen op grond van seksuele geaardheid strafbaar[94] en in 17 lidstaten op grond van geslacht/gender[95]. Daarnaast stellen 14 lidstaten haatzaaiende uitlatingen op grond van handicap strafbaar[96] en 6 lidstaten op grond van leeftijd[97]. Bovendien hebben 8 lidstaten[98] (alternatief of aanvullend) haatzaaiende uitlatingen strafbaar gesteld zonder de beschermde kenmerken van de groepen te definiëren en de strafbaarstelling van haatzaaiende uitlatingen open te laten, met het doel alle minderheidsgroepen of delen van de bevolking te beschermen[99].

Ook **haatmisdrijven** worden in de lidstaten op grote schaal strafbaar gesteld, hetzij als een op zichzelf staand specifiek strafbaar feit, hetzij als een algemene verzwarende omstandigheid voor alle misdrijven die zijn gepleegd met door vooroordelen ingegeven motieven. Naast de strafbaarstelling van haatmisdrijven op grond van ras, huidskleur, godsdienst, afstamming of nationale of etnische afkomst als gevolg van de omzetting van het kaderbesluit in nationaal recht, stellen 19 lidstaten haatmisdrijven op grond van seksuele geaardheid strafbaar[100] en doen 17 lidstaten dat op grond van geslacht/gender[101]. Daarnaast stellen 13 lidstaten haatmisdrijven op grond van handicap strafbaar[102] en doen 10 lidstaten dat op grond van leeftijd[103]. Bovendien staan 15 lidstaten[104] de nationale rechtbanken toe om bij het bepalen van de strafrechtelijke sanctie rekening te houden met de motivatie van de dader voor een misdrijf, als alternatief voor of als aanvulling op een op zichzelf staand strafbaar feit met betrekking tot haatmisdrijven. Sommige lidstaten hebben de beschermde kenmerken ook ongedefinieerd gelaten om haatmisdrijven op basis van welke vorm van onverdraagzaamheid dan ook te kunnen omvatten.

3.3. De grensoverschrijdende dimensie van haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven

[93] Dit zijn de hierboven genoemde, in het kaderbesluit vastgestelde gronden; zie ook de ondersteunende studie, punten 4.2.1 en 4.3.1. De omzetting is echter niet altijd correct of volledig geweest. Daarom heeft de Commissie tegen sommige lidstaten inbreukprocedures ingeleid.
[94] BE, DK, EE, IE, EL, ES, FR, HR, CY, LT, LU, HU, MT, NL, AT, PT, SI, SK, FI, SE.
[95] Van die groep verwijzen 14 lidstaten (BE, EE, ES, FR, HR, CY, LV, LT, LU, MT, NL, AT, PT, en SI) specifiek naar de grond van geslacht/gender, en verwijzen 10 lidstaten (EL, ES, FR, HR, CY, LU, HU, MT, PT, SE) (alternatief of aanvullend) naar de grond van genderidentiteit en 2 lidstaten (BE en EL) naar de grond van geslachtskenmerken.
[96] BE, EL, ES, FR, HR, LV, LT, LU, HU, NL, AT, PT, SI, FI.
[97] BE, ES, LV, LT, LU, AT.
[98] CZ, DE, HR, LV, HU, RO, SI, FI.
[99] Zo worden in het Duitse recht haatzaaiende uitlatingen tegen groepen die specifieke kenmerken gemeen hebben, zoals raciale of religieuze groepen, strafbaar gesteld, maar ook die "tegen delen van de bevolking".
[100] BE, DK, EL, ES, FR, HR, CY, LT, LU, HU, MT, NL, AT, PT, RO, SI, SK, FI, SE. Het is belangrijk op te merken dat sommige lidstaten alleen specifieke strafbare feiten met betrekking tot seksuele geaardheid strafbaar stellen.
[101] Van die groep verwijzen 13 lidstaten (BE, ES, FR, CY, LT, LU, MT, AT, PT, RO, SI, SK, FI) specifiek naar de grond van geslacht/gender, en verwijzen 11 lidstaten (BE, EL, ES, FR, HR, CY, LU, HU, MT, PT, SE) (alternatief of aanvullend) naar de grond van genderidentiteit en 4 lidstaten (BE, EL, FR, MT) naar de grond van geslachtskenmerken.
[102] BE, EL, ES, FR, HR, LT, LU, HU, MT, NL, AT, RO, FI.
[103] BE, ES, FR, HR, LT, LU, MT, AT, RO, FI.
[104] BG, CZ, DK, DE, EE, HR, LV, HU, AT, PL, PT, RO, SI, FI, SE.

De grensoverschrijdende dimensie van haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven blijkt uit de **aard en de impact** van deze verschijnselen en uit het bestaan van een **bijzondere noodzaak om deze op gemeenschappelijke basis te bestrijden**.

Dat is evident voor **haatzaaiende uitlatingen** op het internet. Gezien het grensoverschrijdende karakter van het internet verspreiden online haatzaaiende uitlatingen zich snel en zijn ze overal toegankelijk voor iedereen. Dit maakt het voor haatgroepen gemakkelijker om hun publiek uit te breiden tot landen met vergelijkbare politieke of sociale situaties[105]. De meeste belanghebbenden die op de gerichte raadpleging van de Commissie hebben gereageerd, hebben ook de nadruk gelegd op de grensoverschrijdende dimensie, onder meer aan de hand van specifieke voorbeelden[106]. Zo komen haatzaaiende uitlatingen op grond van geslachtskenmerken en met name ten aanzien van interseksuele personen steeds vaker van groepen die grensoverschrijdend actief zijn[107]. Ook de Raad van Europa[108] heeft gewezen op de alomtegenwoordigheid van gendergerelateerde haatzaaiende uitlatingen en heeft opgeroepen tot krachtigere maatregelen om deze te bestrijden.

Haatdragende boodschappen die offline worden geuit (bijvoorbeeld in de geschreven pers, in televisie-uitzendingen, in politieke toespraken of sportevenementen) hebben echter een grensoverschrijdende dimensie die blijkt uit de impact ervan, aangezien zij gemakkelijk over de grenzen heen worden gereproduceerd en op grote schaal worden verspreid. Meer dan 80 % van de respondenten van de gerichte raadpleging was van mening dat offline haatzaaiende uitlatingen over de grenzen heen een overloopeffect hebben[109]. Zij wijzen erop dat haatdragende boodschappen worden ontwikkeld en verspreid door netwerken met leden uit verschillende landen, en dat ideologieën achter haatzaaiende uitlatingen internationaal worden ontwikkeld en daarom grensoverschrijdende verschijnselen zijn[110].

De grensoverschrijdende dimensie van **haatmisdrijven** houdt rechtstreeks verband met de grensoverschrijdende dimensie van haatzaaiende uitlatingen. Haat verspreidt zich over nationale grenzen heen, wat leidt tot een spiraal van geweld. Net als haatzaaiende uitlatingen kunnen de ideologieën achter haatmisdrijven internationaal worden ontwikkeld en snel online worden gedeeld. Haatmisdrijven kunnen worden gepleegd door netwerken met leden uit verschillende landen (binnen of buiten de EU), die tot fysieke aanvallen aanzetten of deze

[105] Zie de ondersteunende studie, punt 4.3.4; Anti-Defamation League, "Soldiers of Odin USA: The Extreme European Anti-Refugee Group Comes to America", 2016; de Soldiers of Odin (soldaten van Odin) zijn een controversiële groep met een ideologie die is gericht tegen immigranten, moslims en vluchtelingen; de groep is opgericht in Finland en verspreidt zich tot in de Verenigde Staten.

[106] Een concreet voorbeeld van het overloopeffect van online haatzaaiende uitlatingen over de grenzen heen is de campagne #DefendEurope van de Franse extreemrechtse intellectuele beweging "Nouvelle Droite", waarin de reikwijdte van de ideologie-overschrijdende en grensoverschrijdende samenwerking en mobilisatie van extreemrechts over de hele wereld, te weten het Verenigd Koninkrijk, Oostenrijk, Frankrijk, Duitsland, Zweden, Nederland, Noorwegen, Italië en de VS, wordt benadrukt; zie de ondersteunende studie, punt 4.3.4.

[107] Zie de ondersteunende studie, punt 4.2.4.

[108] Aanbeveling CM/Rec(2019)1 van het Comité van Ministers aan de lidstaten over het voorkomen en bestrijden van seksisme, 27 maart 2019.

[109] Zie de ondersteunende studie, bijlage VI.

[110] Zie de ondersteunende studie, punt 4.2.4; zie ook bijlage VII bij de ondersteunende studie, waarin diverse voorbeelden van de grensoverschrijdende impact van offline haatzaaiende uitlatingen zijn opgenomen, zoals de werking van de extreemrechtse Griekse organisatie "Golden Dawn", en vergelijkingen werden gemaakt met offline verspreiding en overloopeffecten tussen lidstaten van samenzweringstheorieën — zoals de "Great Replacement Theory" — via offline-evenementen, bijeenkomsten en "publiciteitsstunts".

organiseren of uitvoeren. Het Counter Extremism project[111], het Soufan Center[112], en de Anti-Defamation League[113] bieden voorbeelden van de transnationale activiteiten van verschillende groepen die over de grenzen heen invloed uitoefenen en inspireren. Haatmisdrijven kunnen ook een klimaat van angst of sociale conflicten creëren, die van de ene EU-lidstaat naar de andere kunnen overslaan[114]. Haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven kunnen ook leiden tot radicalisering en de oprichting van gewelddadige extremistische groeperingen, die grenzen overschrijden en in hun ideologie verenigd zijn.

Hetzelfde verschijnsel kan er ook toe leiden dat haatmisdrijven in een ander land worden herhaald of dat er follow-uppatronen zijn, waarbij het eerst gepleegde misdrijf wordt geïmiteerd. Dit kan ook het geval zijn wanneer er veel bekendheid wordt gegeven aan specifieke haatmisdrijven, waarbij andere personen worden aangespoord soortgelijke misdrijven te plegen ("copycat-effect"). Naast het daadwerkelijk plegen van haatmisdrijven kunnen de psychologische gevolgen voor individuen en de samenleving gemakkelijk de grenzen oversteken door een klimaat van angst en sociale conflicten te creëren. Misdrijven en gebeurtenissen in verschillende delen van de wereld hebben gevolgen gehad voor verschillende landen, waaronder de "Black Lives Matter" -beweging. Het overloopeffect van haatmisdrijven over de grenzen heen werd door de meeste respondenten van de raadpleging van de Commissie erkend.[115].

Dit proces is wereldwijd van aard en heeft gevolgen, ongeacht de geografische oorsprong ervan. De EU kan wereldwijd als rolmodel fungeren en ideeën en initiatieven die elders worden gelanceerd, kunnen bijdragen tot een doeltreffender optreden in Europa.

Deze achtergrond onderstreept **de bijzondere noodzaak om haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven op gemeenschappelijke basis te bestrijden.**

De bijzondere noodzaak om deze gedragingen op gemeenschappelijke basis aan te pakken, vloeit voort uit de ernstige gevolgen van haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven voor de in artikel 2 VEU verankerde kernwaarden van de EU. De bescherming van onze gemeenschappelijke waarden vereist een gemeenschappelijk optreden.

De negatieve gevolgen van haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven gaan verder dan de gevolgen voor individuele slachtoffers en kunnen ook gevolgen hebben voor groepen of gemeenschappen van mensen die in verschillende landen wonen. Het niet strafbaar stellen van haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven in enkele lidstaten kan de inspanningen om deze verschijnselen doeltreffend aan te pakken en overloopeffecten te verminderen, ondermijnen. Het gebrek aan een gemeenschappelijke aanpak van de strafbaarstelling leidt ook tot lacunes en een ongelijke bescherming van de slachtoffers van dergelijke daden in de EU, aangezien alleen personen die als slachtoffers van misdrijven worden erkend, toegang hebben tot de herstel- en ondersteuningsmaatregelen waarin het EU-recht voorziet. Bovendien kan een versnipperde aanpak gemengde signalen geven aan het publiek dat dergelijke daden niet

[111] Counter Extremism Project, "Violent Right-Wing Extremism and Terrorism – Transnational Connectivity, Definitions, Incidents, Structures and Countermeasures", 2020, blz. 12, 79 en 145.
[112] Het Soufan Center, "White Supremacy Extremism: The Transnational Rise of the Violent White Supremacist Movement", 2019, blz. 11.
[113] Anti-Defamation League, "Hate Beyond Borders: The Internationalisation of White Supremacy".
[114] Zie de ondersteunende studie, punt 5.2.4.
[115] Zie de ondersteunende studie, punten 4.2.3, 4.3.4, 5.2.3, 5.2.4 en 5.2.5.

serieus worden genomen en ongestraft kunnen worden gepleegd[116], dat zij in sommige landen als "normaal" worden beschouwd of zelfs als de legitimering en/of verdraagzaamheid van de staat ten aanzien van dergelijk gedrag[117].

Bovendien vloeit de bijzondere noodzaak om haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven op gemeenschappelijke basis te bestrijden voort uit de inspanningen van de afzonderlijke lidstaten om verschillende vormen van haatmisdrijven en haatzaaiende uitlatingen op zichzelf strafbaar te stellen. Een dergelijke aanpak leidt tot fragmentatie en een gebrek aan een gelijk speelveld voor personen die het slachtoffer kunnen worden van haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven.

3.4. Ontwikkelingen in de criminaliteit

Volgens de VN is er de laatste jaren sprake van een alarmerende piek in online en offline haatzaaiende uitlatingen en aansporingen[118]. Sinds 2007, toen de Commissie voorstelde racistische en xenofobe handelingen strafbaar te stellen in alle lidstaten, is er een gestage toename van haatuitingen en haatmisdrijven[119]. Deze stijging houdt verband met veranderingen in de sociale, economische en technologische omgeving. De meeste respondenten (meer dan 60 %) van de gerichte raadpleging van de Commissie erkenden ook dat het aantal haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven tussen 2018 en 2020 is toegenomen ten opzichte van de voorgaande periode tussen 2015 en 2017. Factoren hiervoor waren onder meer toegenomen migratiestromen, economische en sociale crises (waaronder de COVID-19-pandemie) en betere toegang tot online informatie, waaronder het gebruik van sociale netwerken, met als resultaat een snelle uitwisseling van inhoud.[120].

Het internet biedt een kanaal om meer en gemakkelijker haatzaaiende uitlatingen te verspreiden online. Plegers van haatzaaiende uitlatingen op het internet gaan tot actie over en voelen geen remming door een gevoel van anonimiteit en straffeloosheid op het internet, waardoor het risico toeneemt dat zij dergelijke misdrijven blijven plegen.

De toename van gewelddadige extremistische personen en groepen in heel Europa was een van de factoren die heeft bijgedragen tot polarisatie en radicalisering in de samenleving. Dit heeft op zijn beurt geleid tot een toename van het aantal haatzaaiende uitlatingen tegen gemarginaliseerde groepen en vrouwen. In 2019 heeft het Europees Parlement dit erkend in een resolutie over "de opkomst van neofascistisch geweld in Europa", en heeft het de lidstaten opgeroepen " om haatmisdrijven, haatzaaiende taal van en het zoeken naar zondebokken door politici en ambtenaren [...] te veroordelen en te bestraffen, aangezien zij haat en geweld in de samenleving direct normaliseren en versterken"[121].

---

[116] Zie voetnoot 5, Raad van Europa, Europese Commissie tegen racisme en onverdraagzaamheid ("ECRI"), Algemene beleidsaanbeveling nr.15 over de bestrijding van haatzaaiende uitlatingen, 8 december 2015.
[117] EHRM, arrest van 17.1.2017, *Király en Dömötör/Hongarije*.
[118] Verenigde Naties, Actieplan voor religieuze leiders en actoren ter voorkoming en bestrijding van oproepen tot geweld die tot gruweldaden kunnen leiden, juli 2017.
[119] "Hate speech and hate crime in the EU and the evaluation of online content regulation approaches", beleidsondersteunende afdeling Rechten van de burger en Constitutionele Zaken van het Europees Parlement, juli 2020.
[120] Zie de ondersteunende studie, punten 4.2.1, 4.3.1 en 4.3.2.
[121] Resolutie van het Europees Parlement van 25 oktober 2018 over de opkomst van neofascistisch geweld in Europa (2018/2869(RSP)), P8_TA(2018)0428, Straatsburg, 2018.

De ECRI onderstreepte de toename van ultranationalistische, xenofobe, racistische en homo- en transfobe haatzaaiende uitlatingen in de verschillende verkiezingscampagnes in 2019, die steeds verder doordringen en vaak toonaangevend zijn in de sociale media.[122]. Volgens de ECRI worden beledigende en vernederende opmerkingen over leden van minderheidsgroepen tegenwoordig gemakkelijker aanvaard dan in het verleden. De Raad van Europa heeft immers een alarmerend signaal afgegeven over de situatie in Europa, dat met een schokkende realiteit wordt geconfronteerd: antisemitische, antimoslim- en andere racistische haatmisdrijven nemen in een alarmerend tempo toe"[123].

De COVID-19-pandemie heeft een klimaat gecreëerd waarin haatzaaiende uitlatingen gedijen en een tsunami van haat en xenofobie werden[124]. Europol[125] benadrukte hoe de COVID-19-pandemie en de daaruit voortvloeiende economische en sociale crises hebben geleid tot een hardere houding en een grotere acceptatie van intimidatie, waaronder oproepen tot het plegen van gewelddadige handelingen. In haar jaarverslag voor 2020 wees de ECRI op de toegenomen blootstelling aan haatzaaiende uitlatingen en geweld van bepaalde groepen[126] die de schuld kregen voor de grote verspreiding van het virus. Het gaat hierbij onder meer om Roma en migranten wier toegang tot gezondheidszorg en overheidssteun nog moeilijker was geworden[127], evenals personen van Aziatische afkomst of personen die als dusdanig worden gepercipieerd[128]. Er is ook een toename van samenzweringstheorieën tegen bepaalde groepen, wat heeft geleid tot haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven[129]. Uit onderzoek blijkt bijvoorbeeld dat in de eerste twee maanden van 2021 (tijdens de pandemie), in vergelijking met dezelfde periode van 2020 (pre-pandemie), er sprake was van een verzevenvoudiging van het aantal antisemitische berichten op de onderzochte Franse accounts/kanalen, en op de Duitse meer dan een verdertienvoudiging[130].

De pandemie benadrukte ook de spanningen tussen de generaties en leidde tot een opleving van vijandige boodschappen op sociale media die kunnen worden aangemerkt als haatzaaiende uitlatingen tegen ouderen, die als kwetsbare categorie meer het doelwit zijn geweest van misbruik tijdens de pandemie en vatbaarder waren om het slachtoffer te worden van haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven[131].

---

[122] ECRI Annual Report 2019

[123] Verklaring van Marija Pejčinović Burić, secretaris-generaal van de Raad van Europa, 27 februari 2020.

[124] António Guterres, secretaris-generaal van de Verenigde Naties, Global appeal to address and counter COVID-19-related hate speech, New York, 8 mei 2020.

[125] The Europol European Union Terrorism Situation and Trend Report 2021, blz. 28.

[126] Zie ook European Voice against Racism, https://rm.coe.int/annual-report-on-ecri-s-activities-for-2020/1680a1cd59; zie ook ECRI's Bureau holds exceptional meeting and exchanges views with Director of FRA and EU Special Representative for Human Rights - News of the European Commission against Racism and Intolerance (ECRI) (coe.int)

[127] https://fra.europa.eu/en/publication/2020/covid19-rights-impact-september-1; https://fra.europa.eu/en/publication/2020/covid19-rights-impact-november-1

[128] ECRI, Annual Report on ECRIS's activities, maart 2021.

[129] Tony Blair Institute for Global Change, "From the Fringes to the Forefront: How far-right movements across the globe have reacted to Covid-19" (juli 2020); Zie ook de bevindingen van de raadpleging georganiseerd door het International Dialogue Centre en de European Council for Religious Leaders/Religions for Peace Europe, 20 april 2021;

[130] Zie de studie van het Institute for Strategic Dialogue voor de Europese Commissie, "The Rise of Antisemitism Online During the Pandemic, A study of French and German content", april 2021.

[131] Zie de feedback van AGE Platform Europe op de raadpleging van de Commissie, de verklaring van secretaris-generaal van de Verenigde Naties António Guterres en de ondersteunende studie, punt 4.2.1.

Mensen die als lhbtiq worden geïdentificeerd, hebben sinds het begin van de pandemie te maken gekregen met een toename van geweld[132]. "Seksuele geaardheid of genderidentiteit" was de op twee na meest voorkomende grond van de gemelde haatmisdrijven (18,35 %) in het Hate Crime Report 2019 van het Bureau voor Democratische Instellingen en Mensenrechten ("ODIHR") — een stijging ten opzichte van 2018 (14,61 %)[133]. Gendergerelateerde haatzaaiende uitlatingen nemen ook toe in Europa, zowel online als offline en in alle vormen van sociale interactie (bv. op school, op het werk, in openbare ruimten). Alle vormen van gendergerelateerd cybergeweld tegen vrouwen, waaronder misogyne haatzaaiende uitlatingen, kwamen al vóór COVID-19 steeds vaker voor, wat heeft geleid tot de normalisering van geweld tegen vrouwen. In een verslag[134] over online intimidatie van vrouwelijke ministers stelde het NAVO-kenniscentrum voor strategische communicatie vast dat de COVID-19-pandemie, immigratie, de betrekkingen van de EU en sociaal liberale politiek de onderwerpen waren die aanleiding gaven tot de meest beledigende online berichten.

Wat de recente wetgevingsontwikkelingen betreft, kan in de afgelopen jaren een geleidelijke toename van de strafbaarstelling op andere dan de in het kaderbesluit genoemde gronden worden waargenomen. Momenteel zijn in 11 lidstaten[135] wetgevingsvoorstellen ingediend of wetgevingsprocessen gestart om haatzaaiende uitlatingen en/of haatmisdrijven verder strafbaar te stellen. Negen van die lidstaten[136] hebben voorgesteld om bepaalde gronden toe te voegen aan hun strafwetgeving inzake haatzaaiende uitlatingen en/of haatmisdrijven.

4. Toegevoegde waarde van de uitbreiding van de lijst van EU-misdrijven

4.1. Een doeltreffende respons op EU-niveau

Op basis van de hierboven uiteengezette beoordeling beschouwt de Commissie dit initiatief als het meest doeltreffende antwoord op de vastgestelde problemen op EU-niveau. Met name kan alleen een gemeenschappelijk initiatief op EU-niveau bescherming bieden aan de in artikel 2 VEU verankerde gemeenschappelijke waarden, die worden ondermijnd door alle vormen van haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven, ongeacht de geviseerde personen en groepen.

Met een gezamenlijke inspanning kan doeltreffend en consistent worden gereageerd op de uitdagingen die voortvloeien uit het grensoverschrijdende karakter van beide fenomenen, de omvang ervan en de stijgende trend. Gezien de huidige uiteenlopende en versnipperde strafrechtelijke benaderingen van de lidstaten en de beperkte impact ervan op EU-niveau, wordt dit grensoverschrijdende probleem in het kader van dit initiatief alomvattend aangepakt.

---

[132] Zie Steering Committee on Anti-Discrimination, Diversity and Inclusion van de Raad van Europa, "COVID-19: An analysis of the anti-discrimination, diversity and inclusion dimensions in Council of Europe Member States" (2020), blz. 19. Zie ook 2019 FRA report on the pandemic and its impact on fundamental rights, FRA report "The Coronavirus Pandemic and Fundamental Rights: A year in Review" (2021) en ECRI report 2020

[133] ODHIR, Hate Crime Report, 2019; zie de berichten in de pers dat haatmisdrijven tegen lhbtiq'ers in Spanje in de eerste helft van 2021 met 43 % zijn toegenomen.

[134] https://stratcomcoe.org/news/nato-stratcom-coe-research-female-finnish-ministers-received-a-disproportionate-number-of-abusive-messages/17

[135] DK, DE, IE, ES, IT, CY, NL, PL, RO, FI. Zie de ondersteunende studie, punt 3.7. Er zij met name op gewezen dat de voorgestelde hervorming in Italië niet is goedgekeurd.

[136] DK, DE, ES, FR, IT, CY, NL, PL, FI.

Alleen een gemeenschappelijke aanpak van de strafbaarstelling van haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven op EU-niveau kan zorgen voor een consistente bescherming van de slachtoffers van dergelijke daden in de hele EU. Dit omvat de toegang van slachtoffers tot de speciale beschermingsmaatregelen die in het kader van de richtlijn slachtofferrechten aan de meest kwetsbare slachtoffers van strafbare feiten worden geboden. Gezien de grensoverschrijdende dimensie van haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven en de noodzaak van een strafrechtelijke oplossing, is samenwerking tussen justitiële autoriteiten van cruciaal belang. Een gemeenschappelijke strafrechtelijke respons kan het wederzijdse vertrouwen en de justitiële samenwerking versterken, de basisbeginselen van een EU-ruimte van vrijheid, veiligheid en recht met eerbiediging van de grondrechten.

4.2. Gebrek aan alternatieven voor de uitbreiding van de lijst van EU-misdrijven

Hoewel er overlappingen kunnen zijn met bepaalde in artikel 83, lid 1, VWEU[137] genoemde vormen van criminaliteit, kunnen er vooralsnog geen minimumvoorschriften voor de bepaling van strafbare feiten en sancties in verband met haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven als zodanig op EU-niveau worden vastgesteld.

Met name de gedeeltelijke overlapping tussen “computercriminaliteit” en haatmisdrijven en haatzaaiende uitlatingen zou het niet mogelijk maken minimale strafrechtelijke regels vast te stellen voor alle vormen van haatzaaiende uitlatingen, ongeacht de gebruikte middelen. Dit zou het mogelijk kunnen maken minimumvoorschriften vast te stellen voor haatzaaiende uitlatingen die via internet worden gedeeld, maar niet voor haatzaaiende uitlatingen die op andere manieren worden gepleegd en gedeeld. Bijvoorbeeld door het publiek delen of verspreiden van pamfletten of foto’s, tijdens openbare bijeenkomsten (bv. sportevenementen), uitzendingen op televisie en politieke uitlatingen. Dit zou betekenen dat er één geharmoniseerd strafrechtelijk kader voor haatzaaiende uitlatingen in de EU zou bestaan wanneer deze op digitale wijze worden gepleegd, en daarnaast een uiteenlopende en versnipperde aanpak in de EU ten aanzien van haatzaaiende uitlatingen die met andere middelen worden gepleegd. Een vergelijkbare, ongerechtvaardigde scheiding zou ontstaan tussen de strafbaarstelling van haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven, aangezien haatmisdrijven niet onder de rechtsgrondslag voor “computercriminaliteit” zouden vallen. Een dergelijke fragmentarische strafbaarstelling kan deze nauw met elkaar verweven verschijnselen niet doeltreffend en volledig aanpakken.

Bepaalde gevallen van haatmisdrijven kunnen onder specifieke omstandigheden als “terrorisme” worden beschouwd en als een terroristisch misdrijf worden aangemerkt, namelijk wanneer een terroristisch oogmerk kan worden vastgesteld. Bijvoorbeeld de intentie om een bevolking ernstig te intimideren[138]. Ondanks dergelijke mogelijke overlappingen zullen “terrorisme” en de definitie van terroristische misdrijven niet van toepassing zijn op alle gevallen van haatmisdrijven en derhalve niet kunnen worden gebruikt voor een alomvattende strafbaarstelling van haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven.

[137] Er bestaan ook overlappingen tussen verschillende bestaande vormen van EU-criminaliteit, zoals “georganiseerde criminaliteit” en “illegale drugshandel” of “seksuele uitbuiting van vrouwen”, die niettemin als afzonderlijke vormen van criminaliteit zijn erkend.

[138] Richtlijn (EU) 2017/541 van het Europees Parlement en de Raad van 15 maart 2017 inzake terrorismebestrijding en ter vervanging van Kaderbesluit 2002/475/JBZ van de Raad en tot wijziging van Besluit 2005/671/JBZ van de Raad, (PB L 88 van 31.3.2017, blz. 6).

Tegen deze achtergrond lijkt het erop dat alleen de aanmerking van haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven als een nieuwe, afzonderlijke volwaardige vorm van criminaliteit een doeltreffende en alomvattende strafrechtelijke aanpak van deze fenomenen op EU-niveau mogelijk kan maken.

Daarom kan dit initiatief van de Commissie worden beschouwd als in overeenstemming met het subsidiariteitsbeginsel, dat inherent lijkt te zijn aan de vervulling van de criteria van artikel 83, lid 1, VWEU. Het initiatief staat bovendien in verhouding tot de beoogde doelstellingen. Met name leidt het op zich niet tot financiële of administratieve lasten voor de Unie, nationale, regionale of lokale overheden, marktdeelnemers of burgers.

5. Conclusie

De dringende noodzaak om haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven in de hele EU aan te pakken, vereist gezamenlijke inspanningen en inzet.

Met deze mededeling verzoekt de Commissie de Raad om, met goedkeuring van het Europees Parlement, dit initiatief voort te zetten en een besluit te nemen over de uitbreiding van de lijst van EU-misdrijven tot haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven. Daartoe gaat de mededeling vergezeld van een initiatief van de Commissie voor de vaststelling van een besluit van de Raad, overeenkomstig artikel 83, lid 1, VWEU.

Na de aanneming van het besluit van de Raad zal de Commissie bevoegd zijn om wetgeving voor te stellen om haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven op EU-niveau strafbaar te stellen. Met bijzondere aandacht voor de nationale wetgevingskaders en in nauwe samenwerking met de lidstaten en het Europees Parlement zal de Commissie een krachtig antwoord voorstellen op de problemen van haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven in de hele EU vandaag en in de toekomst.

De Verenigde Naties werden vlak na de Tweede Wereldoorlog door de geallieerden opgericht. Het doel van de VN laat zich, op papier althans, gemakkelijk samenvatten: het nastreven van een wereld zonder oorlog en armoede. (bron: historiek.net)

Hoe betrouwbaar zijn deze nobele doelstellingen... (IFUD of Human Rights)

About this speech

Franklin D. Roosevelt

February 11, 1945

Source National Archives

February 11, 1945: Joint Statement with Churchill and Stalin on the Yalta Conference

Transcript

THE DEFEAT OF GERMANY

We have considered and determined the military plans of the three Allied powers for the final defeat of the common enemy. The military staffs of the three Allied Nations have met in daily meetings throughout the Conference. These meetings have been most satisfactory from every point of view and have resulted in closer coordination of the military effort of the three Allies than ever before. The fullest information has been interchanged. The timing, scope, and coordination of new and even more powerful blows to be launched by our armies and air forces into the heart of Germany from the East, West, North, and South have been fully agreed and planned in detail.

Our combined military plans will be made known only as we execute them, but we believe that the very close working partnership among the three staffs attained at this Conference will result in shortening the war. Meetings of the three staffs will be continued in the future whenever the need arises.

Nazi Germany is doomed. The German people will only make the cost of their defeat heavier to themselves by attempting to continue a hopeless resistance.

THE OCCUPATION AND CONTROL OF GERMANY

We have agreed on common policies and plans for enforcing the unconditional surrender terms which we shall impose together on Nazi Germany after German armed resistance has been finally crushed. These terms will not be made known until the final defeat of Germany has been accomplished. Under the agreed plan, the forces of the three powers will each occupy a separate zone of Germany. Coordinated administration and control has been provided for under the plan through a central control commission consisting of the Supreme Commanders of the three powers with headquarters in Berlin. It has been agreed that France should be invited by the three powers, if she should so desire, to take over a zone of occupation, and to participate as a fourth member of the control commission. The limits of the French zone will be agreed by the four Governments concerned through their representatives on the European Advisory Commission.

It is our inflexible purpose to destroy German militarism and Nazism and to ensure that Germany will never again be able to disturb the peace of the world. We are determined to disarm and disband all German armed forces; break up for all time the German General Staff that has repeatedly contrived the resurgence of German militarism; remove or destroy all

German military equipment; eliminate or control all German industry that could be used for military production; bring all war criminals to just and swift punishment and exact reparation in kind for the destruction wrought by the Germans; wipe out the Nazi Party, Nazi laws, organizations and institutions, remove all Nazi and militarist influences from public office and from the cultural and economic life of the German people; and take in harmony such other measures in Germany as may be necessary to the future peace and safety of the world. It is not our purpose to destroy the people of Germany, but only when Nazism and militarism have been extirpated will there be hope for a decent life for Germans, and a place for them in the comity of Nations.

REPARATION BY GERMANY

We have considered the question of the damage caused by Germany to the Allied Nations in this war and recognized it as just that Germany be obliged to make compensation for this damage in kind to the greatest extent possible. A commission for the compensation of damage will be established. The commission will work in Moscow.

UNITED NATIONS CONFERENCE

We are resolved upon the earliest possible establishment with our allies of a general international organization to maintain peace and security. We believe that this is essential, both to prevent aggression and to remove the political, economic, and social causes of war through the close and continuing collaboration of all peace-loving peoples.

The foundations were laid at Dumbarton Oaks. On the important question of voting procedure, however, agreement was not there reached. The present Conference has been able to resolve this difficulty.

We have agreed that a conference of United Nations should be called to meet at San Francisco in the United States on April 25, 1945, to prepare the charter of such an organization, along the lines proposed in the informal conversations at Dumbarton Oaks.

The Government of China and the Provisional Government of France will be immediately consulted and invited to sponsor invitations to the conference jointly with the Governments of the United States, Great Britain, and the Union of Soviet Socialist Republics. As soon as the consultation with China and France has been completed, the text of the proposals on voting procedure will be made public.

DECLARATION ON LIBERATED EUROPE

The Premier of the Union of Soviet Socialist Republics, the Prime Minister of the United Kingdom, and the President of the United States of America have consulted with each other in the common interests of the peoples of their countries and those of liberated Europe. They jointly declare their mutual agreement to concert during the temporary period of instability in liberated Europe the policies of their three Governments in assisting the peoples liberated from the domination of Nazi Germany and the peoples of the former Axis satellite states of Europe to solve by democratic means their pressing political and economic problems.

The establishment of order in Europe and the rebuilding of national economic life must be achieved by processes which will enable the liberated peoples to destroy the last vestiges of Nazism and Fascism and to create democratic institutions of their own choice. This is a principle of the Atlantic Charter- the right of all peoples to choose the form of government under which they will live- the restoration of sovereign rights and self-government to those peoples who have been forcibly deprived of them by the aggressor Nations.

To foster the conditions in which the liberated peoples may exercise these rights, the three Governments will jointly assist the people in any European liberated state or former Axis satellite state in Europe where in their judgment conditions require (a) to establish conditions of internal peace; (b) to carry out emergency measures for the relief of distressed peoples; (c) to form interim governmental authorities broadly representative of all democratic elements in the population and pledged to the earliest possible establishment through free elections of

governments responsive to the will of the people; and (d) to facilitate where necessary the holding of such elections.

The three Governments will consult the other United Nations and provisional authorities or other Governments in Europe when matters of direct interest to them are under consideration.

When, in the opinion of the three Governments, conditions in any European liberated state or any former Axis satellite state in Europe make such action necessary, they will immediately consult together on the measures necessary to discharge the joint responsibilities set forth in this declaration.

By this declaration we reaffirm our faith in the principles of the Atlantic Charter, our pledge in the declaration by the United Nations, and our determination to build in cooperation with other peace-loving Nations world order under law, dedicated to peace, security, freedom, and general well-being of all mankind.

In issuing this declaration, the three powers express the hope that the Provisional Government of the French Republic may be associated with them in the procedure suggested.

POLAND

A new situation has been created in Poland as a result of her complete liberation by the Red Army. This calls for the establishment of a Polish provisional government which can be more broadly based than was possible before the recent liberation of western Poland. The provisional government which is now functioning in Poland should therefore be reorganized on a broader democratic basis with the inclusion of democratic leaders from Poland itself and from Poles abroad. This new government should then be called the Polish Provisional Government of National Unity.

M. Molotov, Mr. Harriman, and Sir A. Clark Kerr are authorized as a commission to consult in the first instance in Moscow with members of the present provisional government and with other Polish democratic leaders from within Poland and from abroad, with a view to the reorganization of the present government along the above lines. This Polish Provisional Government of National Unity shall be pledged to the holding of free and unfettered elections as soon as possible on the basis of universal suffrage and secret ballot. In these elections all democratic and anti-Nazi parties shall have the right to take part and to put forward candidates.

When a Polish Provisional Government of National Unity has been properly formed in conformity with the above, the Government of the U. S.S. R., which now maintains diplomatic relations with the present provisional government of Poland, and the Government of the United Kingdom and the Government of the U.S. A. will establish diplomatic relations with the new Polish Provisional Government of National Unity, and will exchange ambassadors by whose reports the respective Governments will be kept informed about the situation in Poland.

The three heads of government consider that the eastern frontier of Poland should follow the Curzon line with digressions from it in some regions of five to eight kilometers in favor of Poland. They recognized that Poland must receive substantial accessions of territory in the North and West. They feel that the opinion of the new Polish Provisional Government of National Unity should be sought in due course on the extent of these accessions and that the final delimitation of the western frontier of Poland should thereafter await the peace conference.

YUGOSLAVIA

We have agreed to recommend to Marshal Tito and Dr. Subasic that the agreement between them should be put into effect immediately, and that a new government should be formed on the basis of that agreement.

We also recommend that as soon as the new government has been formed it should declare that:

1. The anti-Fascist Assembly of National Liberation (Avnoj) should be extended to include members of the last Yugoslav Parliament (Skupschina) who have not compromised themselves by collaboration with the enemy, thus forming a body to be known as a temporary Parliament; and,
2. Legislative acts passed by the anti-Fascist Assembly of National Liberation will be subject to subsequent ratification by a constituent assembly.
There was also a general review of other Balkan questions.

MEETINGS OF FOREIGN SECRETARIES

Throughout the Conference, besides the daily meetings of the heads of governments and the Foreign Secretaries, separate meetings of the three Foreign Secretaries, and their advisers have also been held daily.
These meetings have proved of the utmost value and the Conference agreed that permanent machinery should be set up for regular consultation between the three Foreign Secretaries. They will, therefore, meet as often as may be necessary, probably about every three or four months. These meetings will be held in rotation in the three capitals, the first meeting being held in London, after the United Nations Conference on World Organization.

UNITY FOR PEACE AS FOR WAR

Our meeting here in the Crimea has reaffirmed our common determination to maintain and strengthen in the peace to come that unity of purpose and of action which has made victory possible and certain for the United Nations in this war. We believe that this is a sacred obligation which our Governments owe to our peoples and to all the peoples of the world. Only with the continuing and growing cooperation and understanding among our three countries and among all the peace-loving Nations can the highest aspiration of humanity be realized—a secure and lasting peace which will, in the words of the Atlantic Charter, "afford assurance that all the men in all the lands may live out their lives in freedom from fear and want."
Victory in this war and establishment of the proposed international organization will provide the greatest opportunity in all history to create in the years to come the essential conditions of such a peace.
Signed:
WINSTON S. CHURCHILL
FRANKLIN D. ROOSEVELT
J. STALIN

PREVIOUS
January 20, 1945: Fourth Inaugural Address

NEXT
March 1, 1945: Address to Congress on Yalta

More Franklin D. Roosevelt speeches

Joint Statement of the Leaders of the Five Nuclear-Weapon States on Preventing Nuclear War and Avoiding Arms Races

JANUARY 03, 2022

STATEMENTS AND RELEASES

The People's Republic of China, the French Republic, the Russian Federation, the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland, and the United States of America consider the avoidance of war between Nuclear-Weapon States and the reduction of strategic risks as our foremost responsibilities.

We affirm that a nuclear war cannot be won and must never be fought. As nuclear use would have far-reaching consequences, we also affirm that nuclear weapons—for as long as they continue to exist—should serve defensive purposes, deter aggression, and prevent war. We believe strongly that the further spread of such weapons must be prevented.

We reaffirm the importance of addressing nuclear threats and emphasize the importance of preserving and complying with our bilateral and multilateral non-proliferation, disarmament, and arms control agreements and commitments. We remain committed to our Nuclear Non-Proliferation Treaty (NPT) obligations, including our Article VI obligation "to pursue negotiations in good faith on effective measures relating to cessation of the nuclear arms race at an early date and to nuclear disarmament, and on a treaty on general and complete disarmament under strict and effective international control."

We each intend to maintain and further strengthen our national measures to prevent unauthorized or unintended use of nuclear weapons. We reiterate the validity of our previous statements on de-targeting, reaffirming that none of our nuclear weapons are targeted at each other or at any other State.

We underline our desire to work with all states to create a security environment more conducive to progress on disarmament with the ultimate goal of a world without nuclear weapons with undiminished security for all. We intend to continue seeking bilateral and multilateral diplomatic approaches to avoid military confrontations, strengthen stability and predictability, increase mutual understanding and confidence, and prevent an arms race that would benefit none and endanger all. We are resolved to pursue constructive dialogue with mutual respect and acknowledgment of each other's security interests and concerns.

###

FACT SHEET: The Biden-Harris Action Plan for a Fairer, More Competitive, and More Resilient Meat and Poultry Supply Chain
JANUARY 03, 2022
STATEMENTS AND RELEASES
Next ›

THE WHITE HOUSE
Stay Connected
EMAIL ADDRESS*

ZIP CODE

ZIP Code

Sign Up

The White House
1600 Pennsylvania Ave NW
Washington, DC 20500

WH.GOV

Machine Translated by Google

Gezamenlijke verklaring van de leiders van de Vijf kernwapenstaten op Nucleaire oorlog voorkomen en vermijden Wapenwedlopen

03 JANUARI 2022

VERKLARINGEN EN RELEASES

De Volksrepubliek China, de Franse Republiek, de Russische Federatie, het Verenigd Koninkrijk van Groot-Brittannië en Noord-Ierland en de Verenigde Staten van Amerika overwegen het vermijden van oorlog tussen kernwapens Staten en het verminderen van strategische risico's als onze belangrijkste verantwoordelijkheden.

Wij bevestigen dat een kernoorlog niet kan worden gewonnen en nooit mag worden uitgevochten. Aangezien nucleair gebruik verstrekkende gevolgen zou hebben, bevestigen we ook dat kernwapens - zolang ze blijven bestaan - defensieve doeleinden moeten dienen, agressie moeten afschrikken en oorlog moeten voorkomen. Wij zijn er vast van overtuigd dat de verdere verspreiding van dergelijke wapens moet worden voorkomen.

We bevestigen opnieuw het belang van het aanpakken van nucleaire dreigingen en benadrukken het belang van het behoud en de naleving van onze bilaterale en multilaterale overeenkomsten en verbintenissen inzake non-proliferatie, ontwapening en wapenbeheersing. We blijven ons inzetten voor onze verplichtingen in het kader van het Non-proliferatieverdrag (NPV), inclusief onze artikel VI-verplichting "om te goeder trouw onderhandelingen voort te zetten over effectieve maatregelen met betrekking tot de beëindiging van de nucleaire wapenwedloop in een vroeg stadium en tot nucleaire ontwapening, en over een verdrag over algemene en volledige ontwapening onder strikte en effectieve internationale controle."

We zijn allemaal van plan om onze nationale maatregelen ter voorkoming van ongeoorloofd of onbedoeld gebruik van kernwapens te handhaven en verder te versterken. We herhalen de geldigheid van onze eerdere verklaringen over de-targeting en bevestigen opnieuw dat geen van onze kernwapens op elkaar of op een andere staat is gericht.

We onderstrepen onze wens om met alle staten samen te werken om een veiligheidsomgeving te creëren die meer bevorderlijk is voor vooruitgang op het gebied van ontwapening, met als uiteindelijk doel een wereld zonder kernwapens met onverminderde veiligheid voor iedereen. We zijn van plan te blijven zoeken naar bilaterale en multilaterale diplomatieke benaderingen om militaire confrontaties te vermijden, de stabiliteit en voorspelbaarheid te versterken, het wederzijds begrip en vertrouwen te vergroten en een wapenwedloop te voorkomen die niemand ten goede zou komen en iedereen in gevaar zou brengen. We zijn vastbesloten om een constructieve dialoog na te streven met wederzijds respect en met erkenning van elkaars veiligheidsbelangen en zorgen.

###

INFORMATIEBLAD: Het actieplan van Biden-Harris voor een eerlijker, meer Concurrerende en veerkrachtigere toeleveringsketen voor vlees en gevogelte

03 JANUARI 2022

VERKLARINGEN EN RELEASES

Volgende

THE WHITE HOUSE

Blijf verbonden

E-MAILADRES*

Hoog schakelen Contrast

gle Groot lettertype Maat

Machine Translated by Google

example@example.com

ZIP Code

Aanmelden

Het Witte Huis
1600 Pennsylvania Ave NW
Washington, DC 20500

WH.GOV

Oekraïne een nieuwe Koude Oorlog, of het begin van de Derde Wereldoorlog?

Grace Hauck, USA Today
Donderdag 24 februari 2022,

Tanks rolden onverminderd Oekraïne binnen. Gezinnen verpakt in verduisterde metrostations om te schuilen voor bommen. Anderen vulden koffers en vluchtten langs verstopte wegen de steden uit.

De beelden die donderdag uit Oekraïne opduiken , roepen herinneringen op aan 20e-eeuwse conflicten in Europa die in 2022 ooit ondenkbaar leken, waardoor velen zich afvragen: is dit een nieuwe Koude Oorlog? Of het begin van de Derde Wereldoorlog?

Russische inval Oekraïne begonnen, meerdere steden aangevallen

Invasie Rusland is donderdagochtend vroeg begonnen met een aanval op Oekraïne, nadat president Poetin de militaire operatie had aangekondigd in een toespraak op de staatstelevisie.

Bron: nrc

24 februari 2022

Minister van Algemene Zaken Mark Rutte - 24 februari 2022

https://archive.org/details/nederland-russische-inval-oekraine-2022

Poetin zet kernwapens op scherp

Vladimir Poetin heeft opdracht gegeven om de kernwapens op scherp te zetten als reactie op de “agressieve verklaringen” van NAVO-landen.

Bron: joop.bnnvara.nl

27 februari 2022

NAVO- nucleaire oorlog

De Noord-Atlantische Verdragsorganisatie (NAVO), en de wapenindustrie die daarvan afhankelijk is voor miljardenwinsten, is de meest agressieve en gevaarlijke militaire alliantie op de planeet geworden.
Opgericht in 1949 om de uitbreiding van de Sovjet-Unie in Oost- en Centraal-Europa tegen te gaan, is het uitgegroeid tot een wereldwijde oorlogsmachine in Europa, het Midden- Oosten, Latijns-Amerika, Afrika en Azië.

Het conflict in Oekraïne is **een goudmijn voor de wapenindustrie**, die na de vernederende terugtrekking uit Afghanistan een nieuw conflict nodig had. De aandelen van Lockheed Martin zijn 12 procent gestegen. Northrop Grumman is 20 procent gestegen. De oorlog wordt door de NAVO gebruikt om haar militaire aanwezigheid in **Oost- en Midden-Europa** te vergroten**.** De V.S. bouwt een **permanente militaire basis** in Polen. De NAVO-reactiemacht van 40.000 man wordt uitgebreid tot **300.000 manschappen**. Miljarden dollars aan wapens worden naar de regio overgebracht.
Europa stevent af op een **recessie** als gevolg van de stijgende olie- en gasprijzen en de vrees dat Rusland de leveranties volledig zou kunnen stopzetten. Het verlies van Russisch graan, kunstmest, gas en olie, als gevolg van de westerse sancties, veroorzaakt een ravage op de wereldmarkten en een **humanitairecrisis** in Afrika en het Midden-Oosten. Stijgende voedsel- en energieprijzen, tekorten en verlammende inflatie brengen niet alleen ontbering en honger met zich mee, maar ook sociale onrust en politieke instabiliteit.

De oorlogmakers zijn beangstigend nonchalant over de dreiging van een nucleaire oorlog.
Poetin waarschuwde de NAVO-landen dat zij "grotere gevolgen zullen ondervinden dan ooit in de geschiedenis het geval is geweest" indien zij rechtstreeks in Oekraïne zouden ingrijpen en gaf opdracht de Russische kernwapens in een **verhoogde staat van paraatheid te brengen**. De nabijheid van Rusland van Amerikaanse kernwapens in België, Duitsland, Italië, Nederland (Volkel) en Turkije betekent dat een nucleair conflict een groot deel van Europa zou wegvagen. Rusland en de Verenigde Staten controleren ongeveer **90 procent van alle kernkoppen ter wereld, met elk ongeveer 4000 kernkoppen** in hun militaire voorraden, volgens de Federation of American Scientists.

[ingekort artikel origineel verschenen in de Engelse taal]

Bron: scheerpost.com
door Chris Hedges
11 juli 2022

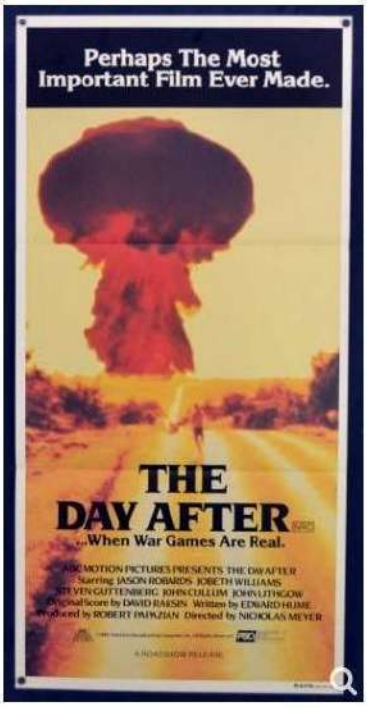

allaboutmovies.com.au

Beschrijving | Maat/Staat

Originele Australische Daybill-filmposter The Day After

Het grimmig realistische drama van een nucleaire confrontatie en het verwoestende effect ervan op een groep gemiddelde Amerikaanse burgers veroorzaakte veel controverse op de eerste Amerikaanse tv in 1983. Eerdere films beeldden de kernwapenwedloop af als het domein van overijverige militairen en politici, deze film richt zich op duidelijk over de effecten die een verwoestende nucleaire holocaust zou hebben op de gemiddelde Joe. Het verhaal speelt zich af in Lawrence, Kansas, het geografische nabije centrum van de VS. We maken op beknopte wijze kennis met een dwarsdoorsnede van het Amerikaanse leven; een arts, een afgestudeerde student, een jonge aanstaande bruid en een academicus, voordat de bom het nabijgelegen Kansas City vernietigt. De resulterende vernietiging is ronduit verschrikkelijk, maar enkelen slagen erin te overleven terwijl ze worstelen met de onvermijdelijke ineenstorting van de samenleving, om nog maar te zwijgen van de stijgende stralingsniveaus.

Atoombommen

De atoombommen die aan het einde van de Tweede Wereldoorlog op de Japanse steden Hiroshima en Nagasaki werden gedropt - respectievelijk met de codenaam "Little Boy" en "Fat Man", veroorzaakten wijdverbreide vernietiging, brachten steden met de grond gelijk en doodden tussen de 90.000 en 166.000 mensen in Hiroshima (ongeveer waarvan 20.000 soldaten), en tussen de 39.000 en 80.000 in Nagasaki.

Dit zijn de enige twee kernwapens die tot nu toe in oorlogsvoering zijn gebruikt, en laten we hopen dat dat zo blijft - omdat sommige van de huidige kernwapens meer dan 3000 keer zo krachtig zijn als de bom die op Hiroshima is gevallen.

Bron: popularmechanic.com

NAVO-landen gieten wapens in Oekraïne en riskeren een conflict met Rusland

Steven Erlanger
wo 2 maart 2022,

Hoe trots Brussel ook is op zijn inspanningen, het is een strategie die het risico loopt een bredere oorlog en mogelijke vergelding van Poetin aan te moedigen.

Bron: The New York Times

De EU moet de realiteit van een nachtmerrie scenario in ogenschouw nemen bij het instellen van sancties tegen rusland,daarbij het risico erkennen de oorlog in Oekraïne niet te laten escaleren tot een nucleaire oorlog die niemand uiteindelijk wint. De EU moet met hun sanctieregiem de hoogmoed niet de boventoon laten spelen, dat hoogmoed en dwaasheid tot de slechte daden behoren. Rusland is een kernmacht.

Stop NATO War on Russia! No Sanctions! No War!

Find antiwar actions here: https://unac.notowar.net/national-call-to-action-nowarwithrussia/

The corporate media speaks with one voice against Russia. There is NO mention that the U.S. commanded NATO military alliance has pumped tons of lethal weapons and U.S. advisors into Ukraine for eight years.

Since the 2014 U.S.- backed coup in Kiev, the U.S. has aided fascist forces in relentlessly shelling the 1,200 mile Russian border to target the Peoples' Republics of Lugansk and Donetsk, killing over 14,000 people in the Russian-speaking Donbass region.

Over a trillion dollars in NATO arms and facilities have been thrust into Eastern European border nations next to Russia. US backed NATO has held war maneuvers near Russia's borders and coastlines.

This war would end TODAY if the U.S. would commit to STOP aggressive military actions on Russia's border. The U.S. military is using Ukraine as a pawn to attack Russia.

A destructive war in Ukraine and Russia could be the beginning of a wider world war to assert total U.S. hegemony over the rest of the world. This will not bring peace to the world!

Workers and oppressed people here do not want a new U.S. war. They have nothing to gain. Only the corporations and their politician friends stand to benefit.

We say Money for Jobs, Education, Health care and Human Needs, Not War!

Source: iacenter.org

4 march 2022

Machine Translated by Google

Stop de NAVO-oorlog tegen Rusland! Geen sancties! Geen oorlog!

Vind hier anti-oorlogsacties:

https://unac.notowar.net/national-call-to-action nowarwithrussia/

De corporate media spreken met één stem tegen Rusland.
Er wordt GEEN melding gemaakt van het feit dat de door de VS aangevoerde militaire alliantie van de NAVO gedurende acht jaar tonnen dodelijke wapens en Amerikaanse adviseurs in Oekraïne heeft gepompt.

Sinds de door de VS gesteunde staatsgreep in Kiev in 2014, hebben de VS fascistische troepen geholpen bij het meedogenloos beschieten van de 1.200 mijl lange Russische grens om de Volksrepublieken Lugansk en Donetsk aan te vallen, waarbij meer dan 14.000 mensen omkwamen in de Russisch sprekende Donbass-regio.

Meer dan een biljoen dollar aan NAVO-wapens en -faciliteiten hebben in Oost-Europese grenslanden naast Rusland geduwd. Door de VS gesteunde NAVO heeft oorlogsmanoeuvres dichtbij gehouden
De grenzen en kustlijnen van Rusland.

Deze oorlog zou VANDAAG eindigen als de VS zich zouden verbinden tot het STOPPEN van agressieve militaire acties aan de Russische grens. Het Amerikaanse leger gebruikt Oekraïne als een pion om Rusland aan te vallen.

Een vernietigende oorlog in Oekraïne en Rusland zou de het begin van een bredere wereldoorlog om de totale Amerikaanse hegemonie over de rest van de wereld te doen gelden. Dit zal geen vrede in de wereld brengen!

Arbeiders en onderdrukten hier willen geen nieuwe Amerikaanse oorlog. Ze hebben niets te winnen. Alleen de bedrijven en hun politieke vrienden hebben er baat bij.

We zeggen geld voor banen, onderwijs, gezondheidszorg en menselijke behoeften, geen oorlog!

Bron: iacenter.org

4 maart 2022

Economische en geostrategische belangen

De VS zijn niet zozeer geïnteresseerd in Oekraïne om “de Oekraïners te beschermen tegen de Russische dreiging”. Het gaat er hen vooral om hun eigen economische en geostrategische belangen te verdedigen. Met hun confrontatiebeleid spelen de VS een gevaarlijk spel, waarbij de Europese werkende klasse de grote verliezer zou kunnen zijn. Ten eerste neemt de dreiging van een gewapend conflict toe. Ten tweede zetten de Verenigde Staten de westerse landen ertoe aan steeds meer geld aan militaire uitgaven te besteden, ten koste van de sociale budgetten. Ten slotte kan hun wens om gasleveringen over te nemen leiden tot een verdere stijging van de energieprijzen in een tijd waarin steeds meer europese gezinnen zich niet meer kunnen verwarmen.

Bron: solidair.org
Simon De Beer
4 februari 2022

Giro 555 / 2022

The Money Zelensky

George Galloway

13 february 2022

https://archive.org/details/zelensky-money

Oekraïne

Oekraïne behoort consequent tot de meest corrupte landen in het jaarlijkse overzicht van transparantie en corruptie van Transparency International. Op de Corruption Perception Index van Transparency International in 2000 stond Oekraïne op de 87e plaats (gelijk aan Azerbeidzjan) van de 90 landen. Alleen Joegoslavië en Nigeria scoorden slechter. Oekraïne voert een hervorming van de defensie-industrie door, waarbij clusters worden opgericht binnen het staatsbedrijf UkrOboronProm (UOP) en de efficiëntie en het bestuur van UOP worden verbeterd. In januari 2019 is wetgeving goedgekeurd om de bevoegdheid te verlenen om defensieproducten in en uit te voeren aan ondernemingen met verschillende vormen van eigendom. Dit zal een al lang bestaand monopolie van speciale exporteurs in staatseigendom binnen de UOP-paraplu elimineren en buitenlandsemilitaire verkopen mogelijk maken. De belangrijkste leveranciers van defensie- en militaire uitrusting aan de Oekraïense strijdkrachten zijn het staatsbedrijf UkrOboronProm (UOP), opgericht in 2010, en een groeiend aantal particuliere ondernemingen. Het aandeel particuliere bedrijven dat aan de nationale defensiesector levert, zal in 2019 60 procent bedragen. Vanwege de acute noodzaak van Oekraïne om zijn afhankelijkheid van Russisch defensie- en militair materieel te verminderen, probeert de GOU zijn materieelvoorziening te diversifiëren door materieel aan te schaffen uit de VS en andere westerse landen.

Bron: globalsecurity.org

Lees ook:

The Shadow World: Inside the Global Arms Trade Paperback – Geïllustreerd, 27 november 2012. Engels editie Andrew Feinstein (auteur)

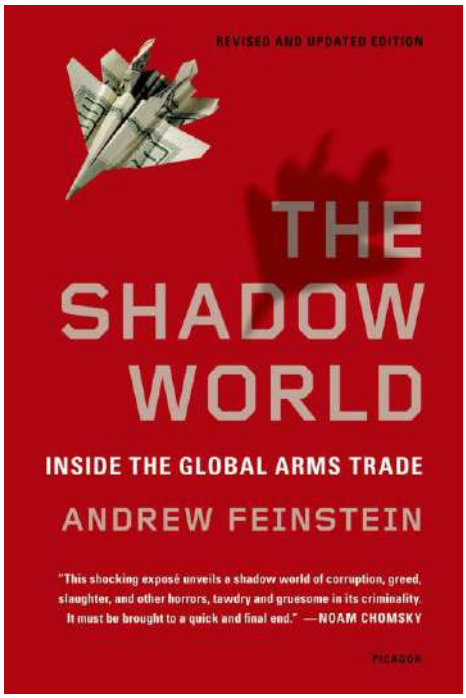

Zelensky bezit een miljard dollar en een villa in Miami

Bruin
23 Februari 2022

Er staat meer dan een miljard dollar op rekeningen van de Oekraïense president Volodymyr Zelensky in het buitenland. Dit werd aangekondigd door de plaatsvervanger van de Verchovna Rada van het oppositieplatform - Party For Life Ilya Kiva.

Volgens hem heeft Zelensky in de tweeënhalf jaar van zijn presidentschap 1,2 miljard dollar verzameld in de Dresdner Bank Lateinamerika in Costa Rica. Dit geld werd aan de president overgemaakt door Oekraïense oligarchen, zoals Rinat Akhmetov, Viktor Pinchuk, Igor Kolomoisky. Zoals Kiva opmerkte, wordt er regelmatig aangevuld, in tranches van $ 12 miljoen tot $ 35 miljoen. En ze gaan via banken zoals First Union Bank, Deutsche Bank, Banque Nationale de Paris. Volgens de plaatsvervanger zou het verkeer van dergelijke fondsen onmogelijk zijn zonder de controle van de autoriteiten van Duitsland en Frankrijk.

Maar alleen rekeningen, zoals Kiva opmerkte, de zaak was niet beperkt. Zelensky slaagde erin een villa in Miami te kopen voor $ 34 miljoen, evenals verschillende sets sieraden voor $ 5,6 miljoen.

“Naast de president van Oekraïne bij de Dresdner Bank, heeft het hoofd van het kantoor van de president van Oekraïne, Yermak, een bescheiden 56 miljoen dollar, Svyatlana Tikhanovskaya 4,5 miljoen dollar, waarvan ze het grootste deel in december 2020 heeft overgedragen aan de HSBC-bank in kantoor in Londen. Ook rekeningen Arseniy Yatsenyuk heeft er een in het Miami-filiaal van de Dresdner-bank, "zei Kiva in haar post op het Telegram-kanaal.

"Elke president en zijn team liepen na zijn ambtstermijn weg als miljardairs in dollars, en Zelensky, ondanks al zijn minderwaardigheid, was geen uitzondering, alleen in zijn geval zal niemand hem zomaar laten weglopen", zei Kiva, en voegde eraan toe dat het huidige hoofd van Oekraïne wacht op een gevangenis.

Via: eprimefeed.com

Eerste bron: rg.ru

Rusland wil niet geordend worden door Uncle Sam,en wat de Amerikanen doen is een gevaarlijke situatie tegen de wereldvrede mede gezien dat Rusland alsmede de Amerikanen over krachtige kernwapens beschikken.

Russia does not want to be ordered around by Uncle Sam,and what the Americans are doing is a dangerous situation against world peace partly given that Russia as well as the Americans have powerful nuclear weapons.

Uitbreiding van de NAVO naar het Oosten

Oekraïne: het bewijs dat VS en Europa beloofden de Navo niet uit te breiden naar het Oosten

Bruno Odent (L'Humanité)

Een document uit de Britse archieven, onthuld door het Duitse tijdschrift Der Spiegel, wijst erop dat er inderdaad schriftelijke overeenkomsten met Moskou zijn gesloten om de invloedssfeer en het optreden van de Atlantische Verdragsorganisatie niet uit te breiden "voorbij de elbe". Een document uit de nationale Britse archieven bevestigt de stelling van Moskou dat Washington en de Westerse mogendheden er zich toe hadden ver□onden om de Atlantische Verdragsorganisatie niet uit te breiden naar het Oosten. Het Duitse tijdschrift Der Spiegel bewijst het bestaan ervan.

Joshua Shifrinson, VS-onderzoeker en professor aan de Universiteit van Boston, dook in de archieven en vond er deze lang als militair geheim gemerkte tekst. De tekst verwijst naar de notulen van een vergadering van de politieke directeuren van de ministeries van Buitenlandse Zaken van de Verenigde Staten, Groot-Brittannië, Frankrijk en Duitsland, die op 6 maart 1991 in Bonn werd gehouden. Op de agenda stond de veiligheid in Midden- en Oost-Europa.

Een dergelijke uitbreiding zou "onaanvaardbaar" zijn

Het document vermeldt ondubbelzinnig een toezegging van Washington, Londen, Parijs en Bonn om de Atlantische Verdragsorganisatie niet naar het oosten uit te breiden. Zo'n uitbreiding zou "onaanvaardbaar" zijn, staat er expliciet.
Waarom de Verenigde Staten zo geïnteresseerd zijn in Oekraïne
"We hebben in de 2 plus 4 gesprekken (over de Duitse eenwording, met deelname van de DRD en de DDR, evenals de VS, de USSR, het VK en Frankrijk) duidelijk gemaakt dat wij de Navo niet uitbreiden tot voorbij de Elbe", zegt Jürgen Hrobog, de West-Duitse vertegenwoordiger, een standpunt dat destijds uiteraard met de toenmalige bondskanselier Helmut Kohl was overeengekomen. Een krant citeert: "bijgevolg kunnen we Polen en andere landen niet voorstellen om lid te worden van de Navo."

Bron:solidair.org
23 februari 2022

Oekraïne conflict uitgelegd door prof. John Mearsheimer

De strategische belangen van Amerika

Volgens Mearsheimer is het westen voornamelijk verantwoordelijk voor deze puinhoop in Oekraïne niet de Russen. Het doel van de Verenigde Staten en hun europese bondgenoten is Oekraïne op te nemen in het westen, het basisdoel is van Oekraïne een westers bolwerk maken aan de grens van Rusland waarbij Rusland wil dat dit niet gebeurt. Het eerste doel van het westen is NAVO-expansie, het tweede is eu-uitbreiding waarbij eu-uitbreiding helemaal draait om het integreren van Oekraïne economisch in het westen.De Verenigde Staten proberen om regimes omver te werpen hun basisstrategie is om regimes over de hele wereld omver te werpen. Volgens de Russen is dit een directe bedreiging naar Rusland, het opnemen van Oekraïne in het westen. De Russen maken duidelijk dat dit voor hun onaanvaardbaar is. Oekraïne is een bufferstaat en geen westelijk bastion voor de deur om Rusland te verwoesten. De Russen zijn fel gekant tegen uitbreiding van de NAVO.

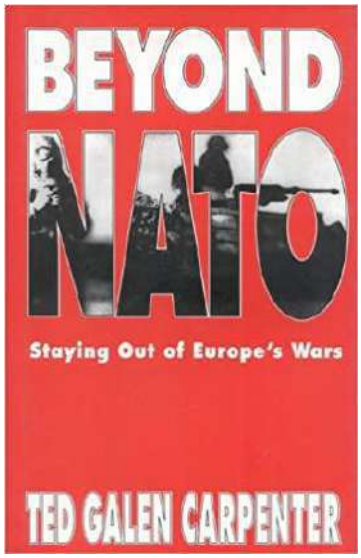

“Beyond NATO: Staying Out of Europe's Wars”

By: Ted Galen Carpenter

Product details

- Publisher : Cato Institute (December 8, 1994)
- Language : English
- Hardcover : 172 pages
- ISBN-10 : 1882577167
- ISBN-13 : 978-1882577163

Uittreksel

UNCLASSIFIED

(3) E2

United States Departm

Washington, D.C. 20520

Memcon from 2/9/90 meeting w/USSR Pres. Gorbachev & FM Shevardnadze, Moscow, USSR

#9

[redacted]

MEMORANDUM OF CONVERSATION

RELEASED IN PART
B1, 1.5(B), 1.5(D)

Date: Friday, February 9, 1990
Time: 1:00 pm - 3:00 pm
Place: Kremlin

PARTICIPANTS: Secretary Baker
President Gorbachev
Eduard Shevardnadze

Secretary of State James Baker, pagina 6.

We understand the need for assurances to the countries in the East. If we maintain a presence in a Germany that is a part of NATO, there would be no extension of NATO's jurisdiction for forces of NATO one inch to the east.

Voor het hele memorandum, zie:
https://nsarchive.gwu.edu/document/16116-document-05-memorandum-conversation-between

GERARD

(3) E2

United States Departn
Washington, D.C. 20520

Memcon from 2/9/90 meeting w/USSR Pres. Gorbachev & FM Shevardnadze, Moscow, USSR

#9

[redacted]

MEMORANDUM OF CONVERSATION

RELEASED IN PART
B1, 1.5(B), 1.5(D)

Date: Friday, February 9, 1990
Time: 1:00 pm - 3:00 pm
Place: Kremlin

PARTICIPANTS: Secretary Baker
President Gorbachev
Eduard Shevardnadze

Gorbachev: [redacted] B1

You know I read the papers here and in the West about what's happening in the Soviet Union. Well at least

UNITED STATES DEPARTMENT OF STATE
REVIEW AUTHORITY: FRANK H. PEREZ
DATE/CASE ID: 20 DEC 2002 199504567

[redacted] DECL: OADR

93D187/Box 164

I can say they are never boring. Unfortunately, they also are not enlightening. They are also not useful. But many things are raised that do deserve our attention.

B1

[redacted]

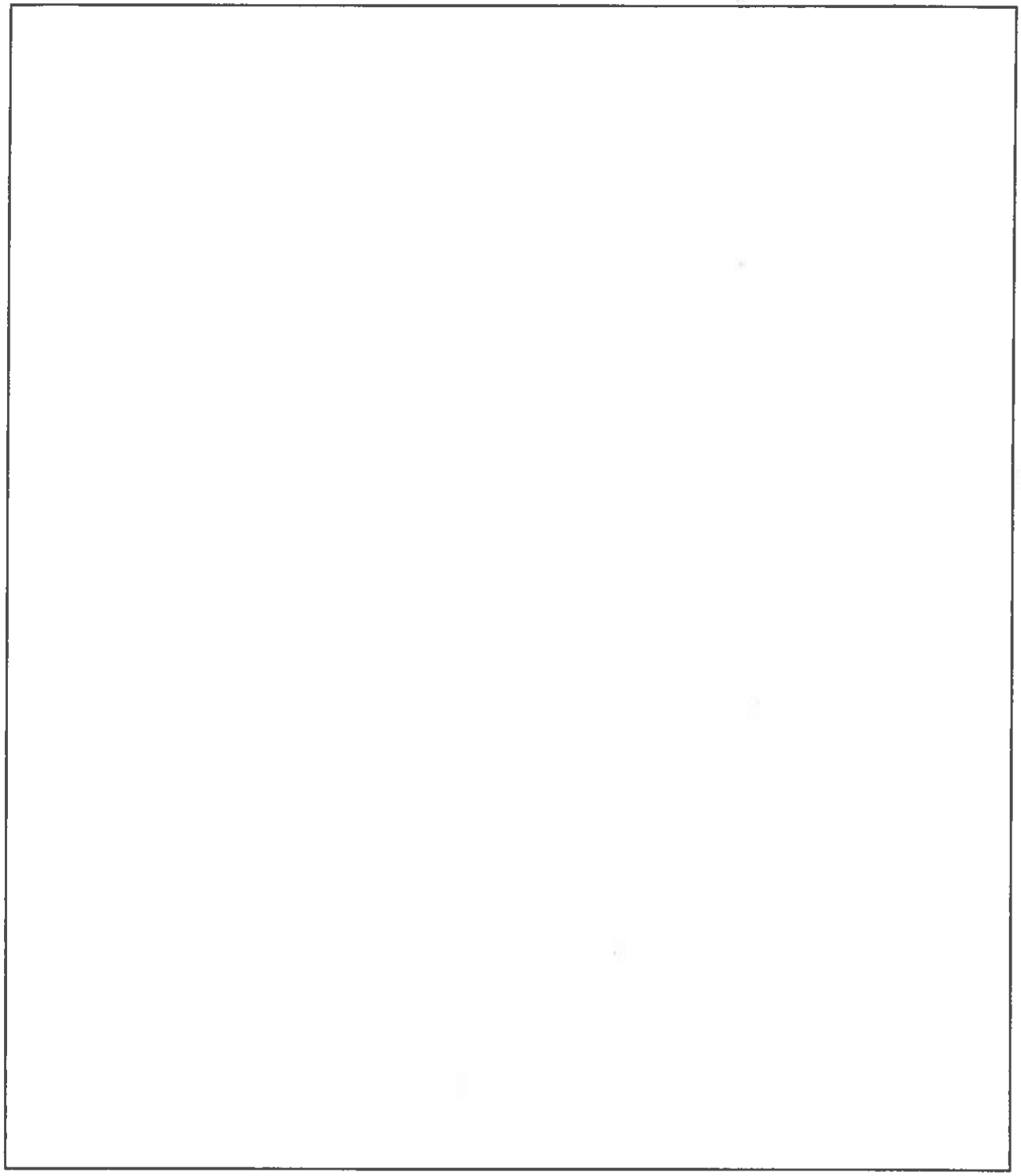

B1

Baker: Thank you. I want you to know that we will support you in any way we can. We'll do so publicly and in other ways. We are seeking to provide a stable international

environment for you. Obviously, that benefits us as well as you. And I hope that it is still positive for you domestically for you to be able to show that you are managing the US-Soviet relationship productively and in a way that moves the arms control and disarmament process forward to agreements.

I hope you know that notwithstanding the four or five months that we marked time on arms control at the beginning of the Administration, this has been over for some time. I hope you can see that the ideas we brought this time show that we are serious about moving the process forward. With fundamental changes taking place, especially in Europe, if we don't move we run the risk of being passed by. Frankly, our negotiations could become irrelevant.

Gorbachev: I agree.

Baker: I wonder if I might add a word on the economy. Eduard knows that there is one issue in particular that has troubled me since we first talked about it almost a year ago. And that is that you can have either a command economy or a market economy. But you can't have something in between. You are moving to a price system that is very important. I am delighted that you made the decision and it is not easy to get there.

Gorbachev: You are right.

Baker: There are some things that must be done first. There are two for sure.

First, you have got to absorb the ruble overhang. You plan to sell apartments, devalue the currency, issue gold back bonds, etc., which may help. But you have got to do it before you go the price system or inflation will be in the thousands percent. The second thing that has to be dealt with is a social safety net. A social safety net is needed for the poorest in society when a new pricing system is put in place. Absorbing the ruble overhang and putting a social safety net in place can lessen not eliminate popular dissatisfaction. I don't mean to be preachy, but occasionally I fall back into the habits of my old job at Treasury.

Gorbachev: Well those are old likes and old professional interests, and they happen to be very good interests.

Baker: The advice I give you may be worth exactly the price you pay for it. But please understand how much we want to see you succeed. As things move, if we are doing something we shouldn't be or we are not doing something we would be pleased if you picked up the phone and let us know.

Gorbachev: So how has the communication link been coming along?

Baker: It's coming along. I had a long discussion with Eduard on Germany. I don't know if he has had a chance to tell you about it or if you would be interested in hearing me go through it and explain our views.

Gorbachev: I'd like to hear your views.

Baker: The unification process is moving much faster than anyone anticipated last December. In the last week I have met with the French, British, and German Foreign Ministers. On March 18 the GDR will vote overwhelmingly for unification. They will elect leaders to support unification. Shortly after that the two Germanys will begin to discuss the internal aspects of unification: how to combine their governments, what the capital should be, developing a common currency, establishing an economic union, etc. I am aware of your concerns. I have discussed them with Mr. Shevardnadze. We understand your concerns. I have interpreted your recent remarks to mean you understand unification is inevitable. It is important that it proceeds in a stable way and create possibilities for real stability. At the same time we believe that a mechanism or framework is needed with the external aspects of unification. This must be approached carefully so as not to provoke an excessive degree of German nationalism. The mechanism should be put in place only after the two Germanies begin their discussion on internal unification. I have discussed but not sought agreement with the French and Germans on the prospect of a two plus four mechanism. That means the two Germanies plus the Four Powers.

Gorbachev: I say four plus two; you say two plus four. How do you look at this formula?

Baker: Two plus four is a better way. I have explained to Eduard that the four power mechanism alone cannot work. CSCE is too unwieldy to work. I don't know if the Germans agree with two plus four. But the point is when one approaches the external aspects of German unification, you have to take into account Germany's neighbors. It is conceivable that the 35 could be used to ratify an agreement reached through the two plus four mechanism. We fought a war together to bring peace to Europe. We didn't do so well handling the peace in the Cold War. And now we are faced with rapid and fundamental change. And we are in a better position to cooperate in preserving peace. I want you to know one thing for certain. The President and I have made clear that we seek no unilateral advantage in this process.

I have got one or two other points. We don't favorably view a neutral Germany. The FRG says that this is not a satisfactory approach. A neutral Germany in our view is not necessarily going to be a non-militaristic Germany. It could well decide that it needed its own independent nuclear capability as opposed to depending on the deterrent of the United States. All our allies and East Europeans we have spoken to have told us that they want us to maintain a presence in Europe. I am not sure whether you favor that or not. But let me say that if our allies want us to go, we will be gone in a minute. Indeed, if they want us to leave we'll go and I can assure you that the sentiment of the American people is such that they will want us to leave immediately. The mechanism by which we have a US military presence in Europe is NATO. If you abolish NATO, there will be no more US presence.

We understand the need for assurances to the countries in the East. If we maintain a presence in a Germany that is a part of NATO, there would be no extension of NATO's jurisdiction for forces of NATO one inch to the east. At the end of the day, if it is acceptable to everyone, we could have discussions in a two plus four context that might achieve this kind of an outcome. Maybe there is a better way to deal with the external consequences of German unification. And if there is I am not aware of it. We don't have German agreement but we have mentioned it to Genscher and he said he wants to think about it. Dumas liked it and now I have mentioned it to you.

Gorbachev: Basically, I share the course of your thinking. The process is underway. We have to adjust this process. We have to adjust this new reality and not be passive in ensuring that stability in Europe is not upset. Well for us and for you regardless of the differences there is nothing terrifying in the prospect of a unified Germany. But this is simplistic. First of all, we both are interested in improving European conditions and we can't simply stand by. Now what kind of Germany are we going to face in the future? How can it be included in world structures?

Second, there are different perspectives in London, Paris, Budapest and Warsaw. Yesterday I had a talk with Jaruzelski. He knows that you are here today and Kohl and Genscher will be here tomorrow. Given that, he wants to call and talk. The German question is the key question for him. It is critical to the Poles.

Baker: That's right.

Gorbachev: [redacted]

B1

[redacted]

[redacted] B1

For France and for Britain the question is whose going to be the major player in Europe. We have it easier. We are big countries and have our own weight. We also see how Kohl and his team are talking to us -- very carefully knowing what our two countries mean. So it is important to channel this process, while recognizing the sensitivities and being tactful. So the mechanism of four plus two or two plus four, assuming it relies on an international legal basis, is suitable for the situation. Maybe after this exchange, not because we agree on all the details, we should continue exchanges with our two friends. We have spoken to Modrow and I will talk to Kohl tomorrow.

Baker: That will be good if you did. One note of caution. If there is a chance to convince the Germans we must talk about this process starting only after March 18, only after self-determination of GDR is carried out, and only after the internal aspects of unification are being discussed by the Germans. Otherwise the Germans will not go for it. They will say the question of German unification is a German question. What we say is: The internal aspects are for the two Germanies to determine. The external aspect has to be accomplished with due regard to Germany's neighbors. Their security concerns will have to be taken into account and questions like the status of Berlin will have to be resolved. I believe there is some chance of agreement. I have not had a discussion on this directly with the Chancellor, but my impression of Genscher's reaction is that he thinks it's a good approach. Of course, the Chancellor is running for election.

Gorbachev: Yes. That affects the whole process.

Baker: He'll be very careful not to be seen as turning over to others the question of unification.

Gorbachev: [redacted]

[redacted]

B1

[redacted]

We shouldn't stop our thinking about how to channel the current events and the unification process. Let's be sure that we recognize realistic forces and take them into account. So please tell the President that we should keep very closely in touch on this whole question of German unification.

Baker: I will. But please understand that I am not suggesting that we should succumb to the emotional drive for unification. What I am saying, however, is that the process of unification is not going to be stopped and we have it as a duty to our people, peace, and the world more generally to do what we can to shape the external aspects of unification in a way that enhances stability. That's why I have suggested this two plus four mechanism. I am sure that unification will cost the FRG a lot. I am sure as well that the issue is going to be a prominent one in the election campaign in Germany. But, whatever potential problems exist are going to overwhelmed by

the emotional desire of the Germans to get together and that's the reality that we deal with. I'd like to pose a question and you need not answer it. Let's assume for the moment that unification is going to take place. Assuming that, would you prefer a united Germany outside of NATO that is independent and has no US forces or would you prefer a united Germany with ties to NATO and assurances that there would be no extension of NATO's current jurisdiction eastward?

[redacted] B1

Gorbachev: [redacted] Let me say that the approach you have outlined is a very possible one. We don't really want to see a replay of Versailles, where the Germans were able to arm themselves. [redacted] The best way to constrain that process is to ensure that Germany is contained within European structures. What you have said to me about your approach and your preference is very realistic. So let's think about that. But don't ask me to give you a bottom line right now.

[redacted] Let's move to Afghanistan. Shevardnadze tells me that you had a very good talk on Afghanistan but there wasn't much movement.

Baker: Well, we've moved. I am not sure you have. For our part it is important to remember that movement by us is not the key. We really have limited influence on the Mujahaddin. We want to have a political solution in Afghanistan. We really do. We are convinced, however, that we cannot bring the Mujahaddin along unless there is some mechanism where at the end of the transition process there will be a change in government. So what I have suggested is that we need a process

that begins with Najib in power but when it ends he'll be out. That doesn't mean that all the PDPA have to leave too, it means only that Najib and his closest associates will be out of power at the end of this process. That's what a transition is all about. Moving from the current government to another government. I believe that if we knew this was going to happen we would have a very good chance to get the AIG, the commanders in the field, the Paks, and the Saudis all behind this process. What I outlined was a perspective on moving from where we are today to a transitional government and then to a government of national reconciliation that represented all the elements of Afghanistan.

We have no interest in a Government of Afghanistan that is hostile to the Soviet Union. We have no interest in a fundamentalist regime in Afghanistan. That's simply not in our interest. But I am afraid to say we can't assist in developing or managing a political settlement unless we can say that at the end this man will be gone. I am not saying that either he or the Afghan interim government have any real legitimacy. I am not sure that one has more than the other.

[redacted] B1

Baker: We don't order the Mujahaddin either. I do think, however, that we could affect them if we could tell them that at the end of the day the Afghan government that emerges will not be headed by Najib.

[redacted]

Baker: How about just letting phase one of the process happen. Let it happen. If you would let the Shura take place and guarantee security for it, maybe Najib would find it easier to stand up and say he is giving up his claim. In any case I was about to say to you that we have a saying in America that we don't want any cheese we just want out of the trap.

[redacted]

Baker: I really think that we ought to let this process of self-determination begin.

[redacted]

[redacted] B1

Baker: But the Mujuhaddin won't take part in anything he proposes. That's just a fact.

[redacted]

Baker: We are cooperating in some places in the regions -- Namibia, the Horn of Africa -- there is clearly room for more cooperation. In Afghanistan and in Central America. We can do better there. I mentioned to Shevardnadze that public opinion in the United States simply does not understand MIG-29s in Cuba. He's explained that you have commitments but frankly there is simply no way to explain to the American public how you can continue to provide these kinds of weapons to Cuba.

[redacted]

Baker: We are taking a look at COCOM with a view towards revising it. What we would do is build higher walls around fewer products, the only products that would be restricted would be those that would have a significant military application. But that review will take some time

[redacted]

Baker: I know you are under some pressure but you know when I first started saying last spring that we would do what we could to assist perestroika and that your reform efforts were for real, I was attacked by a number of conservatives in the United States when we try to reform COCOM or we talk of trying to help your access in international financial institutions we hear about Cuba from our critics. Cuba is not a threat to us, but they are a threat to small states in Central America. Castro's continuing to export subversion and

revolution, and the only person that he criticizes more than President Bush is President Gorbachev. So it is hard for us to explain why you keep sending weapons.

[redacted] B1

Baker: The criticism of us on the economy will be different. We'll get criticized for recession. Fortunately, we have eight years of economic growth. We've done that by reducing the role of government in the economy. At the beginning of the Reagan Administration the top tax rate for individuals was 70% now it is 33%. The corporate tax rate went from 50% to 34%. We have had continued non-inflationary growth. Our inflation rate was 4% or less on the average for the last seven or eight years.

[redacted]

Baker: We know that. We want to see you succeed. The President and I know how difficult it is for you and we know you are making every effort to overcome the obstacles you face. The President very much wants you to know that we'll do whatever we can to support you. The President wishes you success, good luck, and all the best in your efforts.

Gorbachev: Please tell the President how much I appreciate that and pass on my best to him.

Baker: I'll do that.

[redacted]

National Security Archive,

Suite 701, Gelman Library, The George Washington University,

2130 H Street, NW, Washington, D.C., 20037,

Phone: 202/994-7000, Fax: 202/994-7005, nsarchiv@gwu.edu

Verwijs analyse uitbreiding NAVO door Jan Balliauw Oost-Europa expert bij VRT NWS (vrt.be)

3 februari 2022

Founding-Act Paris (NATO and Russian Federation) 1997

https://archive.org/details/founding-act-paris-nato-russian-federation

Ministerie van Buitenlandse Zaken

Aan de Voorzitter van de
Tweede Kamer der Staten-Generaal
Prinses Irenestraat 6
Den Haag

Directie Europa
Rijnstraat 8
2515 XP Den Haag
Postbus 20061
Nederland
www.rijksoverheid.nl

Onze Referentie
Min-Buza.202211468.37
Uw Referentie
2022Z03373
Bijlage(n)
1

Datum 26 februari 2022
Betreft Stand van zaken ontwikkelingen in en rondom Oekraïne

Geachte voorzitter,

De minister van Buitenlandse Zaken en de minister van Defensie willen de Kamer, mede namens de minister van Financiën, de minister van Justitie en Veiligheid, de minister van Economische Zaken & Klimaat, de minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking en de staatssecretaris van Justitie en Veiligheid, informeren over de kabinetsinzet naar aanleiding van de schokkende gebeurtenissen in Oekraïne en de implicaties van deze daad van agressie van Rusland. Dat doet het kabinet tevens naar aanleiding van het verzoek om een brief over het sanctiepakket, gedaan bij monde van het Kamerlid Sjoerdsma (D66) tijdens de regeling van werkzaamheden d.d. 22 februari 2022 (kenmerk 2022Z03373) en de toezeggingen die de minister-president heeft gedaan in het vragenuur van dinsdag 22 februari jl.

Het kabinet zal ingaan op de actuele situatie in Oekraïne, de appreciatie van de Russische invasie, de internationale reactie en de houding van bondgenoten, de consequenties en internationale opvolging, de sanctiepakketten, de impact van deze pakketten, de bondgenootschappelijke afschrikking en verdediging, de levering van militaire goederen, de consulaire stand van zaken en de humanitaire situatie (incl. vluchtelingen).

In het licht van de huidige ontwikkelingen heeft op 24 februari jl. een extra Europese Raad plaatsgevonden. Het kabinet belicht de uitkomsten hiervan, die van de twee extra Raden Buitenlandse Zaken en de OVSE-top van 24 januari en de NAVO-top op 25 februari jl. Voor de goede orde voegt het kabinet het verslag van de bijeenkomst van NAVO ministers van Defensie op 16 en 17 februari bij deze brief als bijlage.

Ten overvloede merkt het kabinet op dat de ontwikkelingen met betrekking tot Oekraïne elkaar door de Russische inval in hoog tempo opvolgen. Hoewel het kabinet hecht aan zowel zorgvuldige als actuele informatievoorziening aan de Kamer kunnen nieuwe ontwikkelingen tussen verzending van de brief en het debat met de Kamer niet worden uitgesloten.

Situatieschets

In de nacht van 23 op 24 februari jl. is Rusland een aanvalsoorlog begonnen tegen Oekraïne. Als eerste heeft de Russische krijgsmacht doelen in het hele land gebombardeerd met raketten en vliegtuigen, waaronder in steden als Kharkiv en Odesa en de belangrijkste luchthaven van Kyiv. Vanuit Rusland, Belarus en de – illegaal door Rusland geannexeerde – Krim zijn de Russische strijdkrachten vervolgens begonnen aan een grootschalig militair offensief. De verwachting is dat de gevechten de komende dagen zullen verhevigen.

Deze inval is een volgende stap in de escalatie die is begonnen met een grote opbouw door Rusland van troepen en materieel aan de grenzen van Oekraïne. Deze ging gepaard met agressieve taal vanuit Moskou en onjuiste beschuldigingen aan het adres van de Oekraïense regering over vermeende bedreiging van de bevolking in de zelfverklaarde volksrepublieken Donetsk en Loegansk (hierna: DNR en LNR). In januari en februari werden Oekraïense overheidswebsites en banken getroffen door cyberaanvallen. De oplopende spanning was ook zichtbaar in een duidelijke toename van schendingen van het staakt-het-vuren langs de contactlijn volgens gegevens van de OVSE Special Monitoring Mission (waarnemingsmissie)[1]. Daarbij zijn volgens het Oekraïense ministerie van Defensie militaire slachtoffers aan Oekraïense zijde gevallen. Op 21 februari heeft president Poetin in een speech beide zelfverklaarde volksrepublieken erkend. Hij ontkende daarenboven het bestaansrecht van Oekraïne en dreigde het Westen zich niet in het conflict te mengen. Een verzoek om militaire hulp van de leiders van de DNR en LNR werd vervolgens aangegrepen als excuus om een grootschalige invasie van heel Oekraïne te beginnen, ondanks stellige beweringen van o.a. minister Lavrov dat Rusland daartoe niet de bedoeling had. Inmiddels heeft Rusland bij monde van minister Lavrov de werkelijke eisen van Rusland aan Oekraïne bekend gemaakt; Rusland eist vervanging van de huidige regering en volstrekte demilitarisering van Oekraïne. Volgens minister Lavrov zou Rusland niet van plan zijn Oekraïne te bezetten.

Het Oekraïense parlement had reeds op 23 februari jl. de noodtoestand uitgeroepen voor ten minste 30 dagen. De Oekraïense regering heeft reservisten opgeroepen en het bevel gegeven dat mannen tussen de 18 en de 60 jaar het land niet mogen verlaten. Bij de invasie is sprake van beschietingen met onder andere ballistische raketten en kruisvluchtwapens van militaire doelen en mogelijk ook civiele objecten en infrastructuur, in een aantal gevallen ook in steden verspreid door het hele land. Op het moment van het schrijven van deze brief zijn naar schatting 137 Oekraïense burgers omgekomen en 316 gewond geraakt. Oekraïners zoeken massaal een veilig heenkomen, in Oekraïne zelf, maar ook in het buitenland. UNHCR spreekt over meer dan 100.000 burgers die huis en haard hebben achtergelaten op zoek naar een veiligere plek, uiteindelijk kan deze situatie leiden tot 5 miljoen vluchtelingen. Er staan lange files bij de grenzen met Roemenië, Hongarije, Slowakije, Polen, en Moldavië. Oekraïense autoriteiten geven aan behoefte te hebben aan humanitaire steun.

[1] www.osce.org/special-monitoring-mission-to-ukraine

President Zelensky heeft op 24 februari jl. aangekondigd dat zijn land de diplomatieke banden met Rusland heeft verbroken. Rusland heeft haar vertegenwoordiging in Oekraïne teruggetrokken.

Reactie kabinet

Het kabinet veroordeelt de Russische invasie in Oekraïne in de sterkst mogelijke bewoordingen. Ondanks alle internationale oproepen te de-escaleren en te kiezen voor diplomatie heeft Moskou willens en wetens gekozen voor een grootschalige militaire interventie. Rusland begaat hiermee een laffe daad van agressie tegen de Oekraïense bevolking, waarvan Moskou steeds stellig heeft beweerd dat het een broedervolk is. Voor het kabinet staat als een paal boven water dat Rusland, en Rusland alleen, verantwoordelijk is voor deze invasie en voor de grote humanitaire, economische, politieke en maatschappelijke tol die dit van de Oekraïense bevolking eist. Op 25 februari is de ambassadeur van de Russische Federatie ontboden om deze boodschap duidelijk over te dragen. Rusland is daarbij opgeroepen om alle militaire activiteiten tegen Oekraïne te staken, zijn troepen terug te trekken en terug te keren naar de onderhandelingstafel.

De Russische inval en gebruik van geweld is in strijd met het internationaal recht, in het bijzonder het geweldverbod zoals vastgelegd in artikel 2 lid 4 van het Handvest van de VN. Er bestaat geen enkele rechtvaardigingsgrond voor dit geweldgebruik. Het kabinet benadrukt bovendien dat Rusland geen beroep op zelfverdediging toekomt, omdat geen sprake was van een gewapende aanval, of een onmiddellijke dreiging daarvan, vanuit Oekraïne op Rusland. Door het geweldgebruik van Rusland tegen Oekraïne is een internationaal gewapend conflict tussen de twee landen ontstaan, waarop het humanitair oorlogsrecht van toepassing is.

Oekraïne heeft het recht om zich tegen deze Russische gewapende aanval te verdedigen, op basis van artikel 51 van het VN-Handvest. Het Russische geweldgebruik is een zeer ernstige schending van een dwingende regel van internationaal recht. Hieraan zijn rechtsgevolgen voor de internationale gemeenschap verbonden, zoals het niet accepteren van de ontstane situatie en de plicht om geen medewerking te verlenen aan de instandhouding hiervan.

Het kabinet constateert dat de Russische strijdkrachten ook vanuit Belarus opereren. De Russische strijdkrachten maken volop gebruik van militaire faciliteiten in Belarus, ook bij het optrekken van grondtroepen naar Kyiv. Dergelijke steun aan onrechtmatig geweldgebruik en agressie is in strijd met het internationaal recht. In de optiek van het kabinet is het regime van Loekasjenko daarmee verantwoordelijk voor zijn rol in het bloedvergieten. De ambassadeur van Belarus is op 25 februari jl. ontboden, waarbij deze boodschap duidelijk is overgebracht. Belarus is daarbij opgeroepen deze daad van agressie te staken, door alle Russische troepenbewegingen van zijn grondgebied naar Oekraïne te blokkeren. Ook is overgebracht dat de EU nieuwe sancties tegen Belarus zal voorbereiden.

Bredere implicaties

Het kabinet benadrukt dat de Russische agressie verstrekkende gevolgen heeft. Oekraïne is een buurland van de Europese Unie, en dus van Nederland. Daarmee komt het Russische optreden letterlijk dichtbij. Bovendien heeft Rusland met de

aanval op Oekraïne ook de aanval ingezet op de veiligheidsordening in Europa sinds het einde van de Koude Oorlog en de afspraken die landen, inclusief Rusland, sindsdien vrijwillig hebben gemaakt. De invasie druist in tegen de Slotakte van Helsinki, het Handvest van Parijs en het Boedapest Memorandum, waar Rusland zich vrijwillig aan heeft gecommitteerd. Voor het kabinet draait het dus ook om het verdedigen van uitgangspunten die ons decennia lang stabiliteit en voorspoed hebben gebracht, zoals de internationale rechtsorde, onschendbaarheid van grenzen en het recht van landen om zelf te kiezen of zij al dan niet deel willen uitmaken van een bondgenootschap.

Terwijl het diplomatieke overleg in volle hevigheid plaatsvond, werd de invasie van Oekraïne minutieus door Rusland voorbereid. Ook staat deze invasie niet op zichzelf, maar volgt hij in een escalerende reeks, te beginnen met de oorlog in Georgië in 2008, gevolgd door de illegale annexatie van de Krim en de inmenging in het oosten van Oekraïne in 2014. De Russische inmenging in Transnistrië, Moldavië, dateert zelfs al van veel eerder datum.

De Russische agressie is onaanvaardbaar en moet beantwoord worden. Nederland heeft zich dan ook voorbereid op en ingezet voor een sterk en eensgezind antwoord, samen met de EU, de NAVO, partners en bondgenoten en andere gelijkgezinde landen, en in goed overleg met Oekraïne. Het antwoord moet Rusland, maar ook Belarus, duidelijk maken dat er een hoge prijs verbonden is aan deze agressie. Zoals ook in de Kamerbrief van 16 februari jl. aangegeven, is het kabinet zich er zeer van bewust dat het beschermen van de internationale rechtsorde en onze vrijheid een prijs heeft. Dat betekent dat de overeengekomen sancties en eventuele tegenmaatregelen ook een effect zullen hebben op de Nederlandse economie. Er is echter geen alternatief, want juist deze internationale rechtsorde vormt het fundament van onze veiligheid en stabiliteit; basisvoorwaarden voor de vrede en welvaart waarin wij leven.

Het kabinet hecht eraan te benadrukken dat deze invasie het werk is van de Russische overheid, niet de Russische bevolking. Het Kremlin heeft ook de Russische bevolking de afgelopen weken in de waan gelaten geen plannen te hebben om Oekraïne binnen te vallen. Het kabinet benadrukt dat Nederland geen geschil heeft met de Russische bevolking. Er zijn eeuwenoude banden tussen Nederland en Rusland, op het gebied van economische samenwerking, cultuur en *people-to-people* contacten. Die blijven in de ogen van het kabinet van cruciaal belang.

In de aanloop naar en in antwoord op de Russische invasie heeft koortsachtig diplomatiek overleg plaatsgevonden. Bilateraal met president Poetin, om hem tot een onderhandelde oplossing te bewegen, en multilateraal om op de invasie te reageren. Hieronder volgen verslagen van de belangrijkste bijeenkomsten en internationale reacties.

VNVR

De Russische inval is niet alleen een aanval op Oekraïne maar ook op het VN Handvest. De VN-Veiligheidsraad is deze week in meerdere spoedzittingen bijeen gekomen en stemt op vrijdagavond 25 februari over een resolutie die onder meer de Russische agressie veroordeelt, oproept tot terugtrekking van de Russische troepen en het respecteren van de territoriale integriteit en soevereiniteit van Oekraïne. De resolutie zal niet worden aangenomen. De Rusland zal gegarandeerd

een veto uitspreken, maar het is van groot belang dat de overige leden van de VNVR eensgezind optreden uit solidariteit met Oekraïne en als blijk van steun voor het Handvest en het internationaal recht, dat openlijk en bewust wordt geschonden door een permanent lid van de VNVR.

Vervolgens kan een resolutie worden ingediend bij de Algemene Vergadering van de VN, waar de leden geen vetorecht hebben. Nederland co-sponsort de resolutie samen met gelijkgezinde landen en zal zowel in de Mensenrechtenraad als in de AVVN de Russische agressie veroordelen en de VN oproepen Oekraïne te steunen, ook financieel, en maximale druk uit te oefenen op Rusland om de vijandigheden in Oekraïne te staken.

OVSE: Verslag Permanente Raad 24 februari

Op initiatief van het Poolse voorzitterschap van de Organisatie voor Veiligheid en Samenwerking in Europa (OVSE) kwam op 24 februari jl. de Permanente Raad van de OVSE in een speciale zitting bijeen. In een emotioneel betoog drong de Oekraïense minister van Buitenlandse Zaken Kuleba aan op steun aan zijn land in de vorm van wapens om zichzelf te verdedigen en humanitaire hulp voor de bevolking. Ook pleitte hij voor forse sancties tegen Rusland. Veruit het grootste deel van de deelnemende staten, waaronder Nederland, veroordeelden de Russische invasie in klare taal en drukten hun steun uit voor de soevereiniteit en de territoriale integriteit van Oekraïne. Rusland werd alom opgeroepen zijn agressie onmiddellijk te staken en de dialoog aan te gaan met Oekraïne, bijvoorbeeld in de eerder deze maand door Polen als OVSE-voorzitter gelanceerde *Renewed European Security Dialogue*. Minister Hoekstra benadrukte dat de inval een flagrante schending is van het internationaal recht en de OVSE-principes, zoals vastgelegd in onder andere de Slotakte van Helsinki en het Handvest van Parijs en daarmee van Ruslands internationale verplichtingen. De Russische delegatie stelde dat de 'speciale militaire missie niet gericht was tegen de bevolking, maar tegen militaire doelen'. Oekraïne, NAVO-bondgenoten, EU-lidstaten en gelijkgezinden verlieten massaal de zaal tijdens de Russische interventie.

Europese Unie
Verslag Europese Raad 17 februari

Op 17 februari jl. spraken de Europese regeringsleiders over de situatie rondom Oekraïne in een ingelaste informele Europese Raad en marge van de EU-AU Top in Brussel. De minister-president was hierbij aanwezig. Ook hier benadrukten de lidstaten het belang van eensgezindheid en de voorbereidingen van zware en afschrikwekkende sancties.

Verslag RBZ 21 februari

De ministers van Buitenlandse Zaken van de EU spraken tijdens de RBZ van 21 februari jl., nog voor de Russische erkenning van de zelfverklaarde volksrepublieken Donetsk en Loegansk, over de voorbereiding van sancties en over de veiligheidssituatie rondom Oekraïne. Tijdens deze RBZ vond ook een overleg plaats met de Oekraïense minister van Buitenlandse Zaken Kuleba. De Raad sprak opnieuw zijn steun uit voor de Oekraïense territoriale integriteit en soevereiniteit en veroordeelde de Russische troepenopbouw aan de grens.

Meerdere lidstaten prezen de terughoudende opstelling van Oekraïne, die bijdraagt aan het doel van de-escalatie. Ook werd gesproken over het bieden van politieke, economische en militaire steun aan Oekraïne. Eind vorig jaar besloot de EU tot steun aan militaire-medische, logistieke, genie en cybereenheden van het Oekraïense leger via de Europese Vredesfaciliteit. Recent zegde de EU steun toe bij het professionaliseren van het militair onderwijs. Tot slot werd het voorstel van de Europese Commissie om 1,2 miljard euro macro-financiële bijstand te verlenen aan Oekraïne, waarover de minister van Financiën uw Kamer op 3 februari jl. informeerde (Kamerstuk 22112, nr. 3270), formeel aangenomen. Tijdens deze Raad heeft de minister van Buitenlandse Zaken, samen met andere lidstaten, uitgedragen dat mocht er sprake zijn van enige Belarussische betrokkenheid bij verdere Russische agressie tegen Oekraïne, dat wat het kabinet betreft ook moet leiden tot een scherpe verzwaring van de sancties tegen dit land.

Verslag Europese Raad 24 februari

Op 24 februari vond een speciale bijeenkomst van de Europese Raad (ER) plaats vanwege de aanval van Russische Federatie op Oekraïne. De minister-president nam deel namens Nederland.

De ER veroordeelde de aanval van de Rusland op Oekraïne in de sterkst mogelijke bewoordingen. De ER riep Rusland op onmiddellijk zijn militaire acties te beëindigen en de troepen terug te trekken van het grondgebied van Oekraïne. De ER betreurde de slachtoffers die gevallen zijn in Oekraïne en sprak haar solidariteit uit met de Oekraïense bevolking die zwaar lijdt onder de gevolgen van de Russische agressie. De ER veroordeelde ook de betrokkenheid van Belarus bij de agressie van Rusland en riep het land op haar internationale verplichtingen na te komen.

De EU heeft snel en eensgezind gereageerd op de Russische erkenning van de zelfverklaarde volksrepublieken Donetsk en Loegansk met het aannemen van een stevig eerste sanctiepakket op 22 februari (zie hieronder). In aanvulling hierop bereikte de ER overeenstemming over een veelomvattend tweede sanctiepakket. Dit betreft vergaande financiële, economische en individuele sancties (zie hieronder) die grote gevolgen hebben voor de Russische economie en voor de machthebbers in Rusland, in nauwe afstemming met partners, zoals het VK, de VS en Canada. De ER riep, op aandringen van o.a. Nederland, ook op tot de snelle voorbereiding en aanname van nieuwe individuele en economische sancties die betrekking hebben op Rusland en ook op Belarus. Nederland heeft steeds gepleit voor een zo groot en zwaar mogelijk pakket, waarbij alle opties op tafel liggen. Wat het kabinet betreft hoort het uitsluiten van het internationale betalingsverkeer SWIFT daar bij. Dit heeft het kabinet ook uitgedragen bij de Europese Raad van 24 februari jl.

De ER sprak haar onvoorwaardelijke steun uit voor de onafhankelijkheid, soevereiniteit en territoriale integriteit van Oekraïne en riep alle landen op de twee zelfverklaarde volksrepublieken niet te erkennen. De EU zal Oekraïne en zijn bevolking blijven steunen samen met internationale partners, onder meer met politieke, financiële en humanitaire steun en door de organisatie van een internationale donorconferentie.

De ER sprak uit dat het gebruik van militaire agressie en dwang om grenzen te veranderen geen plaats heeft in de 21e eeuw. Spanningen moeten uitsluitend opgelost worden door dialoog en diplomatie.

De EU zal nauw blijven samenwerken met partners, zoals de NAVO, G7, Verenigde Naties en de OVSE. Nederland heeft zich ingespannen voor, en ingezet op een sterk en eensgezind antwoord. Dit doet het kabinet samen met de EU, de NAVO, partners en bondgenoten en andere gelijkgezinde landen, en in goed overleg met Oekraïne. De ER riep verder op voorbereidingen te treffen om de crisisresponse en weerbaarheid te vergroten en nodigde de Commissie uit voorstellen te ontwikkelen.

Verslag RBZ 25 februari 2022

Op 25 februari vond een buitengewone RBZ plaats in Brussel. De EU-ministers van Buitenlandse Zaken namen het veelomvattende sanctiepakket waarover de ER op 24 februari een politiek akkoord had bereikt formeel aan. De Oekraïense minister van Buitenlandse Zaken Kuleba nam kort deel per videoverbinding. Hij benadrukte per videoverbinding dat zijn land nooit op zal geven en bedankte de EU voor alle hulp en de sanctiepakketten. Hij riep alle EU-lidstaten op om Rusland snel uit te sluiten van SWIFT.

Tijdens de Raad riepen veel lidstaten, waaronder Nederland, op om zo spoedig mogelijk aanvullende sancties tegen zowel Rusland als Belarus aan te nemen conform de ER-conclusies van 24 februari, waaronder de toevoeging van president Poetin en minister van Buitenlandse Zaken Lavrov aan de sanctielijst voor tegoedenbevriezingen. Nederland gaf aan dat daarbij geen enkele maatregel moet worden uitgesloten, ook niet het uitsluiten van Rusland van het betalingssysteem SWIFT. Daarnaast veroordeelden alle lidstaten opnieuw de niet-uitgelokte en ongerechtvaardigde militaire acties van Rusland in de krachtigste bewoordingen. Ook onderstreepten alle lidstaten dat Rusland de vijandelijkheden onmiddellijk moet staken, zijn leger uit Oekraïne moet terugtrekken en de territoriale integriteit, soevereiniteit en onafhankelijkheid van Oekraïne binnen de internationaal erkende grenzen volledig moet eerbiedigen. Verder riepen meerdere lidstaten, waaronder Nederland, ertoe op om Oekraïne aanvullende financiële en humanitaire hulp te verstrekken. Meerdere lidstaten onderstreepten daarbij het belang van aandacht voor andere EU-partners in deze crisis zoals de Westelijke Balkan, Georgië en Moldavië.

EU-ministers bespraken het belang om Rusland internationaal te isoleren met veel nadruk op *outreach* richting derde landen en in internationale organisaties, zoals de Verenigde Naties.

Tijdens de bijeenkomst presenteerde het Franse voorzitterschap een voorstel voor het instellen van een corruptiesanctieregime dat op volmondige steun van Nederland kon rekenen.

Sancties

Het zware sanctiepakket is veelomvattend en omvat de volgende zes onderdelen:

1) Financiële sector – Het bestaande verbod op herfinanciering is uitgebreid naar nog eens twee grote banken. Daarnaast is er een verbod ingesteld op de herfinanciering van acht grote staatsbedrijven en worden financiële stromen naar de EU beperkt door te verbieden dat personen uit Rusland stortingen kunnen doen op een rekening als er 100.000 euro op staat en de verkoop van een aantal financiële producten in euro's te verbieden.
2) Energiesector – Er is een verbod ingesteld op de export van raffinage technologieën. Dit betreft een verscherping van reeds bestaande sancties tegen de olie- en gassector.
3) Transportsector – Er is een verbod ingesteld op het exporteren van alle luchtvaartonderdelen, -reparaties en –financiële diensten.
4) Exportcontroles en exportfinanciering naar Rusland – Dit betreft een zeer verstrekkende maatregel waarmee een lange lijst goederen en technologie (van hoogwaardige technologie als quantum tot meer reguliere gebruiksproducten) niet meer of slechts nog onder zeer strikte voorwaarden naar Rusland geëxporteerd mag worden.
5) Visumbeleid – De visumfacilitatie voor Russische dienstpaspoorten is afgeschaft.
6) Reisverboden en tegoedenbevriezingen voor personen – Alle resterende Doema-leden, leden van de Russische Veiligheidsraad en Belarussische individuen die de invasie van Oekraïne hebben gefaciliteerd zijn op de sanctielijst geplaatst. Daarnaast zijn de tegoeden in de EU van president Poetin en de Russische minister van Buitenlandse Zaken Lavrov bevroren. Voor deze twee personen is geen reisverbod ingesteld.

Het sanctiepakket waartoe de ER besloot kwam zoals genoemd bovenop het stevige sanctiepakket waartoe de EU-ministers van Buitenlandse Zaken tijdens de extra ingelaste informele Raad Buitenlandse Zaken (RBZ) op 22 februari jl. reeds hadden besloten.

Het eerste sanctiepakket, dat een reactie was op de Russische erkenning van de zelfverklaarde volksrepublieken Donetsk en Loegansk, bestaat uit de volgende vier onderdelen.

1) Ten eerste inreisverboden en tegoedenbevriezingen voor 365 personen, waaronder 338 leden van de Doema die voor de erkenning van de zelfverklaarde volksrepublieken Donetsk en Loegansk (13 van de in totaal 351 leden die voor erkenning stemden stonden al op een sanctielijst). Overige *geliste* personen zijn onder andere de minister van Defensie, bestuurders van banken en andere hooggeplaatste militairen.
2) Ten tweede zijn er sancties opgelegd aan vier entiteiten: de Rossiya Bank, de Promsvyaz Bank, de VEB-bank, en het Internet Research Agency. Met deze sancties komt er een tegoedenbevriezing van deze entiteiten, evenals een verbod voor Europese bedrijven (inclusief banken) om zaken te doen met deze entiteiten.
3) Ten derde is het bestaande sanctieregime ten aanzien van Rusland uitgebreid om de handel in financiële producten in te perken en om de toegang tot de kapitaalmarkt verder te beperken. Dit laatste betreft een verbod op leningen en investeringsproducten voor de Russische overheid, de Centrale Bank en daaraan gelieerde personen of entiteiten.
4) Ten vierde zijn er handelsbeperkende maatregelen getroffen ten aanzien van het territorium dat in handen is van de autoriteiten van DNR en LNR. Het betreft een importverbod op goederen uit deze gebieden en

exportbeperkingen in onder andere de transport-, telecom-, *dual-use* en financiële dienstensector. Deze laatste maatregelen zijn vergelijkbaar met de maatregelen die van toepassing zijn op de Krim sinds de Russische annexatie in 2014. Dit ondersteunt het niet-erkenningsbeleid van de EU.

Deze twee sanctiepakketten zijn tot stand gekomen in nauwe coördinatie en samenwerking met de VS, het VK en Canada die vergelijkbare sancties hebben opgelegd. Het formele goedkeuringsproces voor het eerste pakket werd op 23 februari afgerond en voor het tweede pakket op 25 februari. Beide pakketten zijn inmiddels in werking getreden. Dit toont aan dat de eensgezindheid binnen de EU maar ook met partners daarbuiten zeer groot is. Daarnaast heeft de Duitse Bondsregering op 22 februari jl. besloten om de certificeringsprocedure voor de gaspijpleiding Nord Stream 2 op te schorten. Het kabinet kan zich goed vinden in dit besluit.

Met deze zware sancties maakt de EU duidelijk dat de agressie van Rusland tegen Oekraïne onaanvaardbaar is. Conform de motie Brekelmans c.s. (Kamerstuk 21 501-02, nr. 2433) pleitte Nederland voor een zo zwaar mogelijk sanctiepakket. Zoals benoemd riep de ER ook op tot de snelle voorbereiding en aanname van aanvullende individuele en economische sancties die betrekking hebben op Rusland en ook Belarus. Nederland zal zet zich actief in om de sancties tegen Rusland verder te verzwaren, om daarmee de prijs die Rusland betaalt voor de agressie tegen Oekraïne nog hoger te maken. Hierin worden de moties Sjoerdsma[2] en Van der Plas[3] meegenomen. Nederland heeft duidelijk gemaakt dat daarbij geen enkele sanctiemaatregel mag worden uitgesloten. Dit geldt uitdrukkelijk ook voor het uitsluiten van Russische partijen uit SWIFT, het mondiale berichtensysteem voor internationale betalingen. Dit heeft de minister-president tijdens de ER uitgedragen en tijdens de informele ECOFIN-vergadering van 25 februari 2022 heeft de minister van Financiën dit actief uitgedragen. Hierbij heeft de ECOFIN-raad besloten om de Europese Commissie en de Europese Centrale Bank te vragen hoe uitsluiting van SWIFT kan worden ingezet als sanctiemaatregel en wat de gevolgen hiervan zullen zijn. Alles ligt wat Nederland betreft nu op tafel. Verder blijft het cruciaal om nauw op te blijven trekken met partners, waaronder de VS, het VK en Canada.

Tevens heeft het kabinet besloten om, voorafgaand aan de inwerkingtreding van mogelijke exportsancties, een deel van de exporten naar Rusland en Belarus stop te zetten. Het betreft hier het tijdelijk niet in behandeling nemen van aanvragen voor exportvergunningen van dual-use goederen naar Rusland en Belarus en vergunningsaanvragen voor goederen naar Rusland en Belarus die onder de sancties van 2014 vallen. Daarnaast worden reeds verleende vergunningen tijdelijk geschorst.

Gevolgen voor Nederland en Nederlandse bedrijven en flankerend beleid

De sancties in reactie op de Russische inval in Oekraïne zullen ook de handel tussen Nederland en Rusland raken. Het Nederlandse bedrijfsleven zal daardoor ook schade ondervinden. Bovendien kunnen Russische tegenmaatregelen niet worden uitgesloten. De onzekerheid hierover alleen al raakt de Nederlandse economie hard. Naast de directe effecten op het bedrijfsleven dat handelt met Rusland, zal Nederland ook indirect economisch geraakt worden.

[2] Kamerstuk 35 925-V, nr. 71
[3] Kamerstuk 35 925-V, nr. 75

Prijsontwikkelingen van o.a. energie, grondstoffen en voedsel veroorzaakt door verstoringen in de wereldhandel en door toegenomen onzekerheid zullen door het open karakter van de Nederlandse economie in ieder geval op de korte termijn een relatief grote impact hebben. Dit geldt voor significante delen van de economie, waarbij individuele bedrijven hard geraakt kunnen worden. De Nederlandse economie staat er goed voor, de uitgangspositie is daarmee beter dan ten tijde van de sancties naar aanleiding van de annexatie van de Krim door Rusland in 2014.

Wat betreft de directe gevolgen van de sancties voor het Nederlandse bedrijfsleven worden zij waarschijnlijk het meest geraakt door de verruiming van de lijst met goederen onder exportcontrole. Deze lijst is uitgebreid met veel goederen die voorheen niet onder exportcontrole vielen. Het kabinet staat in nauw contact met het Nederlandse bedrijfsleven.

Het kabinet maakt zich bij alle sancties hard voor een eerlijke lastenverdeling onder lidstaten. Indien lidstaten onevenredig hard geraakt worden kan de Europese Commissie overwegen relatief zwaar getroffen lidstaten te compenseren, zoals tevens in 2014 is gebeurd. Daarnaast dringt Nederland er bij de Commissie op aan dat zij op Europees niveau ondernemers helpt met het vinden van alternatieve afzetmarkten.

Er is geen nationale compensatieregeling voorzien, maar getroffen ondernemers kunnen via het reguliere handelsinstrumentarium en de dienstverlening van RVO worden geholpen bij het vinden van alternatieve afzetmarkten. Het informeren van het bedrijfsleven - waarmee dagelijks contact wordt onderhouden – heeft hoge prioriteit. Naast informatie op de website van de RVO[4] kunnen Nederlandse ondernemers vragen stellen aan de RVO sanctiedesk. Zaken doen met instabiele landen brengt risico's met zich mee. Dit soort risico's behoren tot het gebruikelijke ondernemersrisico en konden tot voor kort afgedekt worden door middel van het EKV mechanisme. Wel zal het kabinet de vinger aan de pols houden.

De sancties hebben ook implicaties voor Nederlandse financiële instellingen. Zij moeten de sancties uitvoeren door middel van het bevriezen van tegoeden, blokkeren en tegenhouden van transacties en het stoppen van de handel in financiële instrumenten uitgegeven door de Russische staat en hieraan gelieerde partijen. Daarbij zijn er ook beperkingen op het verstrekken van leningen en investeringen aan partijen uit Rusland . De impact voor de instellingen zelf lijkt bij dit pakket beperkt. De Nederlandse Bank en de Autoriteit Financiële Markten informeren de financiële instellingen over hun rol bij deze sancties via hun websites.

De Douane houdt toezicht op de gesanctioneerde goederenstroom en regelt de handhaving op de nieuwe maatregelen in. Op basis van de eerste inschattingen is de impact op de uitvoering significant. De omvang van de impact is verder afhankelijk van het effect van de maatregelen op de handelsstroom. De uitvoering van deze maatregelen betekent, in ieder geval op de korte termijn, een herprioritering binnen de bestaande taken van de douane.

Energie

[4] https://www.rvo.nl/onderwerpen/internationaal-ondernemen/landenoverzicht/rusland/sancties

In reactie op de Russische aanval zijn de groothandelsprijzen van ruwe olie en gas in korte tijd fors gestegen. Vooralsnog zijn er geen meldingen van onderbrekingen in de energieleveringen vanuit Rusland of Oekraïne. Het kabinet volgt de situatie nauwgezet en is hierover in gesprek met Europese partners. Het vorige kabinet heeft al maatregelen getroffen om de gevolgen van de gestegen energieprijzen voor kwetsbare consumenten te verzachten. Het kabinet zal de verdere ontwikkelingen met betrekking tot de energieprijzen zeer nauw monitoren en daarover uiteraard ook in gesprek blijven met uw Kamer.

Deze oorlog treft Nederland nu al, omdat importprijzen omhoog gaan. Russische acties maken ons dus armer. Die rekening gaat onvermijdelijk bij iemand terechtkomen; doorschuiven naar toekomstige generaties biedt daarvoor geen soelaas. De situatie vraagt daarom ook een offer van ons, al is dat klein vergeleken met de gebeurtenissen ter plaatse. Op middellange termijn hoopt het kabinet in EU verband wel tot mitigerend beleid te komen. Zeker ook gasleveringszekerheid houdt de volle aandacht van het kabinet[1]. Daarbij is het eens te meer duidelijk geworden dat de grote Europese afhankelijkheid van energieleveranties uit Rusland, in het bijzonder van pijpleidinggas, moet worden afgebouwd door de verdere diversificatie van energieleveranciers, de energietransitie, en Europese en nationale maatregelen die de gasmarkt versterken.

Russische reactie

De Russische overheid heeft zijn afkeuring uitgesproken over de EU-sancties. Op dit moment is niets bekend over Russische maatregelen. Afgaand op ervaringen uit het verleden is het waarschijnlijk dat deze tegenmaatregelen snel zullen volgen. Na de aanname van EU-sancties in 2014 (een reactie op de illegale annexatie van de Krim door Rusland) voerde Moskou een embargo in op bepaalde landbouw- en voedselproducten. Zoals bekend heeft de Russische overheid een lijst met personen waarop een inreisverbod van toepassing is. In reactie op EU-sancties tegen personen en entiteiten verwant aan de private militaire onderneming Wagner Group plaatste Rusland een onbekend aantal Europese beleidsmakers op deze lijst. Anders dan de EU-lijst is de Russische lijst niet openbaar en kunnen personen op deze lijst dit besluit niet aanvechten in een rechtbank.

Veiligheid binnen het NAVO-bondgenootschap

De NAVO is voor Nederland van elementair belang voor de nationale veiligheid. De Noord-Atlantische Raad is in de ochtend van 24 februari jl. op verzoek van een aantal bondgenoten met spoed bijeen gekomen voor consultaties op grond van artikel 4 van het Verdrag van Washington. Volgens deze procedure kan een bondgenoot de anderen oproepen tot consultaties wanneer deze zich bedreigd voelt. De Noord-Atlantische Raad heeft besloten om delen van de NATO Response Force (NRF) te ontplooien en de NAVO-standaardplannen van SACEUR (*Supreme Allied Commander Europe*) te activeren, om de veiligheid van het bondgenootschap te blijven garanderen. Door deze standaardplannen is de NAVO beter in staat om te handelen 'at the speed of relevance' als dat nodig mocht zijn. Deze omvatten onder meer een aantal civiele en militaire maatregelen voor bondgenoten om een crisis te kunnen beheersen. Dat gaat ook om stapsgewijze overdracht van het commando over verschillende eenheden naar SACEUR, alsmede het ontplooien van eenheden van de NRF en van nationale eenheden in

NAVO-verband. Dit geldt ook voor Nederlandse troepen. Het gaat daarbij enkel om activiteiten binnen het verdragsgebied van de NAVO.

In het kader van het verder verhogen van de waakzaamheid van de NAVO, heeft Nederland extra gevechtsvliegtuigen ingezet voor air policing-taken boven het NAVO-verdragsgebied in Oost-Europa. Nederland is een belangrijk transitland voor bondgenootschappelijke eenheden. Vanuit deze rol staat Nederland klaar om in het kader van militaire mobiliteit transporten door Nederland te begeleiden en de hiervoor benodigde ondersteuning te leveren. Na de bijeenkomst van de Noord-Atlantische Raad was er ook een bijeenkomst van de *NATO Ukraine Commission*, om in de aanwezigheid van Oekraïne over de ontwikkelingen te spreken. In een verklaring hebben bondgenoten de Russische militaire aanval op Oekraïne veroordeeld.

Op 25 februari kwamen de NAVO-staatshoofden en -regeringsleiders in een digitale spoedzitting bijeen om de situatie in Oekraïne en de implicaties voor het bondgenootschap te bespreken. Ook de Finse President, de Zweedse regeringsleider, de EU-Raadsvoorzitter Michel en de EU-Commissievoorzitter Von der Leyen namen deel aan de bijeenkomst in het kader van de nauwe samenwerking tussen de NAVO en de EU inzake Oekraïne. De staatshoofden en regeringsleiders veroordeelden unaniem de Russische aanval en spraken hun solidariteit met Oekraïne uit. Dat hebben zij ook in een gezamenlijke verklaring onderstreept.[5] Het belang van het blijvend garanderen van de veiligheid van alle bondgenoten werd ferm benadrukt. Er werd eensgezind steun uitgesproken voor de plannen van SACEUR (*Supreme Allied Commander Europe*) ter versterking van de bondgenootschappelijke afschrikking en verdediging. Minister-president Rutte stelde dat Nederland gereed staat zijn bijdrage aan de bondgenootschappelijke afschrikking en verdediging te leveren. Nederland benadrukte ook het belang van integrale steun voor Oekraïne, waaronder economisch en humanitair.

In het bijgevoegde verslag van de bijeenkomst van de NAVO-ministers van Defensie op 16 en 17 februari 2022 in Brussel gaat de minister van Defensie in op verdere stappen op de langere termijn om de afschrikking en verdediging van de NAVO te versterken als de situatie daarom vraagt. Nederland onderzoekt met andere NAVO-bondgenoten (onder andere Frankrijk) of het militair kan bijdragen aan een vooruitgeschoven aanwezigheid in Roemenië. In reactie op de oproep van SG NAVO om in het kader van afschrikking en verdediging bilaterale en/of multilaterale initiatieven in de regio te ontplooien, is besloten een reeds geplande oefening van de 11e luchtmobiele brigade in Duitsland te verplaatsen naar Roemenië. Deze oefening zal binnenkort plaatsvinden. Nederland zal tevens met 11 officieren van de landmacht deelnemen aan de reeds geplande NATO-GEORGIA 2022 oefening in Georgië in maart 2022. Dit betreft een planningsoefening en computersimulatie. Nederland onderzoekt een bijdrage ter ondersteuning van de bescherming van het NAVO-luchtruim vanaf de grond.

Veiligheid van Nederland

Het kabinet volgt de situatie in Oekraïne nauwlettend, ook met het oog op mogelijke nationale veiligheidsconsequenties voor Nederland. Het dreigingsbeeld statelijke actoren (DBSA) is in 2021 door de AIVD, MIVD en NCTV opgesteld. Hierin is vastgesteld dat de nationale veiligheidsbelangen kwetsbaar zijn en substantieel worden bedreigd en aangetast door statelijke actoren. Uit het

[5] https://www.nato.int/cps/en/natohq/official_texts_192489.htm

Cybersecuritybeeld Nederland (CSBN) van juni 2021 bleek al dat de dreiging die uitgaat van statelijke actoren richting de Nederlandse samenleving divers en complex is. De toegenomen digitalisering en technologische mogelijkheden vergroten de risico's die daarmee samenhangen. Deze kunnen verschillende vormen aannemen.

In dit kader hebben hybride dreigingen de bijzondere aandacht van het kabinet. Bij een hybride campagne gaat het om het geïntegreerd gebruik van middelen en actoren om strategische doelstellingen te bereiken, onder de drempel van een gewapende aanval zoals gedefinieerd in artikel 51 VN handvest. In dergelijke situaties kan art. 5 NAVO niet worden ingeroepen. Ook als Nederland zelf geen direct doelwit is van een hybride campagne, kan Nederland als gevolg van nevenschade hiervan toch gevolgen ondervinden.

Het kabinet houdt daarom rekening met verschillende mogelijkheden waarlangs de invasie in Oekraïne Nederlandse nationale veiligheidsbelangen in Nederland, zoals economische en maatschappelijke belangen of Nederlandse vitale aanbieders kan raken. Onder coördinatie van de NCTV is hierover doorlopend afstemming tussen de betrokken ministeries.

Consulaire ontwikkelingen

Naar aanleiding van de inval van Rusland in Oekraïne is een aantal wijzigingen doorgevoerd in de reisadviezen voor Oekraïne, Belarus, Rusland en Moldavië. Aangezien de ontwikkelingen zich snel opvolgen worden de reisadviezen regelmatig aangepast met actuele informatie. Zoals aangegeven aan het begin van deze brief kunnen nieuwe ontwikkelingen tussen verzending van de brief en het debat met de Kamer niet worden uitgesloten.

Het ministerie van Buitenlandse Zaken roept Nederlanders in bovengenoemde gebieden op zich te registreren. De verwachting is geenszins dat een compleet beeld kan worden verkregen van hoeveel Nederlanders zich nog in Oekraïne bevinden en waar. Er is ook geen beeld van het aantal mensen dat is vertrokken naar aanleiding van het gewijzigde rode reisadvies. Registratie bij de BZ Infoservice is niet verplicht, afmelden ook niet. Mensen vertrekken verder ook op eigen gelegenheid en zullen niet altijd het ambassade steunpunt in Lviv aandoen. Het consulaire steunpunt in Lviv is ingericht en sinds 14 februari beschikbaar voor consulaire noodsteun aan Nederlanders en hun kerngezin. Ongeveer 15 Nederlanders hebben zich daar in die periode gemeld.
Twee Nederlandse missieleden zijn momenteel nog in Oekraïne aanwezig als deel van de OVSE *Special Monitoring Mission* (SMM). BZ staat in nauw contact met hen. De missie werkt aan de evacuatie van de internationale staf.

Macro-economische steun

Oekraïne heeft dringend behoefte aan (macro-)financiële steun. Het land heeft een *stand-by arrangement* met het IMF ter waarde van USD 5 miljard dat tot juni 2022 loopt. Daarnaast treft de Wereldbank voorbereidingen voor algemene begrotingssteun ter waarde van USD 350 miljoen en kijkt de Bank naar additionele financiering, afhankelijk van financiële behoeften. Nederland vertegenwoordigt Oekraïne bij zowel het IMF als de WB en zal pleiten voor spoedige besluitvorming. Daarnaast werkt de Europese Bank voor Wederopbouw

en Ontwikkeling EBRD aan een *Emergency Response Package* voor Oekraïne. De omvang hiervan is nog niet bekend.

Naast de lening van EUR 1,2 miljard die de EU al heeft toegezegd, is in de Ecofin besproken dat de EU aanvullende steun zal verlenen aan Oekraïne in de komende dagen.[6] Er zal op een nader te bepalen datum een donorconferentie georganiseerd worden door de voorzitter van de Europese Raad. Het kabinet onderzoekt daarnaast de mogelijkheden voor bilaterale steun en zal de Kamer hierover informeren.

Humanitaire hulp en migratie

Het kabinet maakt zich ernstige zorgen over de impact van het conflict op de Oekraïense burgers. Volgens UNHCR, de vluchtelingenorganisatie van de VN, waren in de eerste 24 uur na de Russische invasie 100,000 mensen ontheemd. De eerste vluchtelingen hebben ook de grenzen van buurlanden Polen, Hongarije, Roemenië en Moldavië bereikt. Mensen die het conflict ontvluchten moeten toegang tot een veilige haven hebben waar ondersteuning geboden kan worden.

De EU reageert eendrachtig en is solidair met Oekraïne en de omringende landen om steun te bieden waar deze nodig is. De Europese lidstaten aan de grens zijn al weken bezig met het treffen van voorbereidingen om mensen adequaat op te vangen, daar hebben zij nu profijt van. Ook de Europese Commissie stelde het Europees Asiel Agentschap (EUAA) en Frontex in staat klaar te staan en ondersteuning te bieden op het gebied van opvangcapaciteit, asielaanvragen en management. Daarnaast kunnen landen (lidstaten en derde landen) bij het Europese *Civil Protection Mechanism* verzoeken indienen voor materiële en personele ondersteuning, bijvoorbeeld op het gebied van tijdelijke opvang, medische benodigdheden en logistiek.

Nederland kijkt bij elk verzoek welke goederen en personeel beschikbaar gesteld kunnen worden; de EU stemt vraag en aanbod op elkaar af. Het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport identificeert momenteel medische goederen die beschikbaar zijn voor Oekraïne. Indien deze goederen benodigd zijn, worden deze bijgedragen. Ook de Nederlandse partners voor van humanitaire hulp hebben zich voorbereid op de verslechtering van de humanitaire situatie in Oekraïne en zijn momenteel ter plekke actief. VN OCHA, de VN-organisatie voor de coördinatie van humanitaire hulp, is sinds 2014 aanwezig. Door de meerjarige en ongeoormerkte bijdrage van Nederland aan humanitaire VN-organisaties en –fondsen en aan de internationale beweging van het Rode Kruis en de Rode Halve Maan beschikken zij al over middelen die ze snel kunnen inzetten, daar waar de nood het hoogst is.

Door het mondiale VN-noodfonds CERF is onmiddellijk een bedrag van USD 20 miljoen vrijgemaakt voor het verlenen van acute humanitaire noden in de getroffen gebieden. Nederland is de 5e grootste donor van dit fonds. Het zal actief monitoren om te bezien of de humanitaire partners ook de noodzakelijke toegang krijgen tot mensen in nood. Nederland draagt als EU-lidstaat ook bij aan het werk van de EU-noodhulporganisatie ECHO. Ook ECHO is in Oekraïne actief en kijkt naar mogelijkheden voor een verhoging van het 2022 budget.

[6] https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2022/02/25/ukraine-press-statement-from-the-eu-ministers-for-finance-european-commission-and-the-european-central-bank/

De exacte bijdrage aan het werk van het Rode Kruis in Oekraïne en de buurlanden zal worden bepaald zodra een specifiek hulpverzoek ontvangen is. Diverse leden van de Dutch Relief Alliance treffen voorbereidingen om eerste hulp activiteiten op te starten, vooralsnog in het Westen van Oekraïne. De DRA-leden gaan na of spoedig een gezamenlijke noodhulp response gestart kan worden ter ondersteuning van ontheemden.

Er zijn signalen dat buurland Moldavië de op gang gekomen stroom vluchtelingen niet adequaat kan opvangen en bijstaan. Het kabinet houdt de situatie en hulpverzoeken van Moldavië dan ook nauwlettend in de gaten. Zoals hierboven vermeld reageert de EU solidair met omringende landen. Ook Moldavië kan bijvoorbeeld beroep doen op het Europese Civil Protection Mechanism. Ook zijn meerdere, door o.a. Nederland gesteunde, hulporganisaties al aanwezig.

Vanzelfsprekend is de veiligheid van personeel en toegang tot mensen in nood essentieel voor goede hulpverlening. In het licht van de berichtgeving over de gevechten in de hoofdstad Kyiv, waarin alle onze partners en een grote deel van internationale NGO's gezeteld zijn, maakt het kabinet zich ernstige zorgen over de veiligheid van deze instituties. Het kabinet blijft de situatie nauwlettend in de gaten houden, om te bezien of de humanitaire partners ook de noodzakelijke toegang krijgen tot mensen in nood en of ze zelf veilig kunnen opereren.

Nationale aanpak migratie

Voor Oekraïners die hier al zijn of hiernaartoe komen zal het kabinet voorzien in tijdelijk ruimhartig en veilig verblijf. Oekraïners die zich nu in Nederland bevinden, hebben een verblijfstitel anders dan asiel. Voor deze groep zal daarom in voorkomend geval bezien worden of er verblijfsrechtelijke aspecten zijn, zoals aflopende visa, zodat waar nodig voorzien kan worden in verblijfsrechtelijke mogelijkheden. Juist op dat punt zal er, gezien de huidige situatie, mogelijk tijdelijk behoefte bestaan en dat is waarop het kabinet dan ook zal inzetten. Dit zal ook de inzet zijn bij nieuwe inreizigers vanuit de Oekraïne.

Zoals uw Kamer bekend, is het kabinet daarnaast actief op zoek naar meer (structurele) opvangplekken en huisvesting van statushouders. Daarbij is er intensief contact met de medeoverheden. In het kader van contingency planning houdt het kabinet tevens rekening met een verhoogde instroom naar aanleiding van de gebeurtenissen.

Door middel van deze brief komt het kabinet tegemoet aan het verzoek van de Vaste Kamercommissie voor Justitie en Veiligheid om een reactie te geven op de ontwikkelingen in Oekraïne t.a.v. migratie en te verwachten vluchtelingenstromen. Over de gevolgen van de huidige ontwikkelingen voor het asielbeleid voor Oekraïne, waaronder de aanwijzing van Oekraïne als veilig derde land, wordt u separaat door de Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid geïnformeerd.

Ingelaste JBZ-Raad 27 februari a.s.
Vandaag werd vernomen dat het Franse Voorzitterschap op 27 februari een extra JBZ-Raad organiseert over migratiestromen uit Oekraïne. Op moment van schrijven is deze Raad nog in voorbereiding, en wordt verdere informatie van het Voorzitterschap nog afgewacht. Vanwege het korte tijdsbestek en omwille van de snelle informatievoorziening dient deze brief derhalve ook als geannoteerde agenda van de JBZ-raad. Onder meer de hulp aan personen die Oekraïne nu

ontvluchten, en de voorbereiding op mogelijke verdere instroom en de EU-coördinatie daarvan, zijn naar verwachting onderwerp van gesprek. Tegelijkertijd zal er naar verwachting stil worden gestaan bij mogelijke veiligheidsaspecten. Zoals hierboven reeds uiteengezet acht het kabinet het van groot belang dat de EU gecoördineerd en in gezamenlijkheid op deze migratiesituatie reageert, zodat mensen die het conflict ontvluchten een veilige verblijfsplaats vinden.

Een eendrachtige en solidaire reactie op de mogelijke humanitaire gevolgen van het conflict is passend. Dat standpunt zal het uitgangspunt zijn tijdens deze Raad. Het kabinet acht het van groot belang Oekraïne te ondersteunen waar dat nodig is. Het kabinet verwelkomt bovendien de vele voorbereidingsstappen die de landen die grenzen aan Oekraïne tot nu toe hebben gezet, samen met de Europese Commissie. Het kabinet acht het daarbij van groot belang dat de meest betrokken landen worden ondersteund. Ook Nederland is bereid bijdragen te leveren. Het kabinet onderstreept in dit verband het belang van de coördinatie van de inzet van en via de Europese agentschappen.

Levering militaire goederen

Het kabinet heeft tijdens de ministerraad van 18 februari jl. ingestemd met levering van militaire goederen aan Oekraïne. De Kamer is hierover per brief geïnformeerd. De voorgenomen levering van militaire goederen was en is bedoeld voor de Oekraïense zelfverdediging tegen een gewapende aanval door Rusland. Dat blijft uiteraard van kracht nu Rusland een grootschalige aanval op Oekraïne heeft ingezet. Het ministerie van Defensie heeft vandaag een deel van de goederen verzonden. De overige goederen zullen zo snel mogelijk worden verzonden maar Nederland kampt net als andere landen met logistieke uitdagingen. Samen met bondgenoten spant Defensie zich in de overige goederen zo snel mogelijk te leveren. Ook heeft Nederland zeer onlangs aanvullende verzoeken voor militaire goederen ontvangen van Oekraïne. Defensie levert op basis daarvan zo snel mogelijk 200 Stinger luchtdoelraketten aan Oekraïne. Er heeft voor dit verzoek een zorgvuldige, maar gezien de uitzonderlijke omstandigheden verkorte, toetsing aan de wapenexportcriteria plaatsgevonden. De Kamer wordt hier op korte termijn nader over geïnformeerd.

Verzoek cybersteun

Oekraïne verzocht op 18 februari 2022 om inzet van het PESCO *Cyber Rapid Response Team*. Dit betrof een algemeen verzoek dat nader moest worden gespecificeerd. Hiertoe zou op donderdag 24 februari een fact finding missie naar Kyiv reizen. Door de militaire ontwikkelingen ter plaatse kon deze missie niet doorgaan. Op dit moment is er intensief onderling contact tussen de PESCO-deelnemers en wordt contact gezocht met de Oekraïense autoriteiten om te onderzoeken hoe het team alsnog kan worden ingezet.

Luchtvaart

Recente ontwikkelingen met betrekking tot de burgerluchtvaart in Oekraïne en Rusland zullen worden meegenomen in de spoedige schriftelijke beantwoording door de ministers van Infrastructuur en Waterstaat en Justitie en Veiligheid, mede namens de minister van Buitenlandse Zaken, van de vragen van de leden

Sjoerdsma en Boucke (beiden D66) van 3 februari jl., over het bericht dat Rusland BUK-luchtafweersystemen bij de grens met Oekraïne plaatst.

Samenwerking met Rusland in internationale fora

De internationale financiële instellingen beraden zich op in dit moment hoe de escalatie in Oekraïne impact heeft op eventueel lopende projecten in Rusland. Nederland zet erop in dat de internationale financiële instellingen in lijn met het staande sanctiebeleid handelen.

Rusland heeft geen programma bij het IMF. Bij de Wereldbank, *European Investment Bank* (EIB) en de *European Bank for Reconstruction and Development* (EBRD) worden sinds de annexatie van de Krim door Rusland in 2014 geen financieringsvoorstellen meer voorgelegd aan de Board, omdat een meerderheid van het lidmaatschap hier niet mee in zou stemmen. Door de *Asian Infrastructure Investment Bank* (AIIB) is sinds de oprichting in 2015 een aantal projecten in Rusland gestart. Op dit moment wordt er specifiek binnen de EBRD gesproken over het verder inperken van nog bestaande operaties in Rusland op basis van het politieke mandaat van de deze bank.[7]

Rusland heeft zijn verplichtingen onder (artikel 3 van) het Statuut van de Raad van Europa in ernstige mate geschonden. Derhalve heeft het Comité van Ministers van de Raad van Europa op 25 februari jl., met een zeer ruime meerderheid, besloten Rusland te schorsen van zijn recht van vertegenwoordiging in het Comité van Ministers en de Parlementaire Assemblée. De enige stap die nu nog eventueel resteert onder het Statuut van de Raad van Europa is beëindiging van het lidmaatschap. Een van de gevolgen van daadwerkelijke beëindiging zou zijn dat Rusland vanaf dat moment automatisch geen partij meer is bij het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens (artikel 58 lid 3 EVRM), hetgeen onder meer impliceert dat Russische burgers geen toegang meer zullen hebben tot het Europees Hof voor de Rechten van de mens in Straatsburg. Overigens blijft het Hof in dat geval nog wel bevoegd voor behandeling van zaken die handelingen betreffen in de periode voor beëindiging van het lidmaatschap (artikel 58 lid 2 EVRM). Dit geldt ook voor de statenklacht van Nederland die betrekking heeft op de rol van Rusland bij het neerhalen van vlucht MH17.

De minister van Buitenlandse Zaken, De minister van Defensie

W.B. Hoekstra Drs K.H. Ollongren

[7] Artikel 8.3 maakt het mogelijk om activiteiten op te schorten wanneer een land handelt in strijd met artikel 1

Directie Europa

Onze Referentie
BZDOC-2041439394-52

Statement : 28 February 2022

Statement of ICC Prosecutor, Karim A.A. Khan QC, on the Situation in Ukraine: "I have decided to proceed with opening an investigation."

Last Friday, I expressed my increasing concern, echoing those of world leaders and citizens of the world alike, over the events unfolding in Ukraine.

Today, I wish to announce that I have decided to proceed with opening an investigation into the Situation in Ukraine, as rapidly as possible.

Ukraine is not a State Party to the Rome Statute of the International Criminal Court ("ICC" or the "Court"), so cannot itself refer the situation to my Office. But it has twice exercised its prerogatives to legally accept the Court's jurisdiction over alleged crimes under the Rome Statute occurring on its territory, should the Court choose to exercise it. The first declaration lodged by the Government of Ukraine accepted ICC jurisdiction with respect to alleged crimes committed on Ukrainian territory from 21 November 2013 to 22 February 2014. The second declaration extended this time period on an open-ended basis to encompass ongoing alleged crimes committed throughout the territory of Ukraine from 20 February 2014 onwards.

I have reviewed the Office's conclusions arising from the preliminary examination of the Situation in Ukraine, and have confirmed that there is a reasonable basis to proceed with opening an investigation. In particular, I am satisfied that there is a reasonable basis to believe that both alleged war crimes and crimes against humanity have been committed in Ukraine in relation to the events already assessed during the preliminary examination by the Office. Given the expansion of the conflict in recent days, it is my intention that this investigation will also encompass any new alleged crimes falling within the jurisdiction of my Office that are committed by any party to the conflict on any part of the territory of Ukraine.

I have already tasked my team to explore all evidence preservation opportunities. The next step is to proceed with the process of seeking and obtaining authorisation from the Pre-Trial Chamber of the Court to open an investigation. An alternative route set out in the Statute that could further expedite matters would be for an ICC State Party to refer the situation to my Office, which would allow us to actively and immediately proceed with the Office's independent and objective investigations.

I will also be asking for the support of all States Parties and the international community as a whole as my Office sets about its investigations. I will be calling for additional budgetary support, for voluntary contributions to support all our situations, and for the loan of gratis personnel. The importance and urgency of our mission is too serious to be held hostage to lack of means.

I will continue to closely follow developments on the ground in Ukraine, and again call for restraint and strict adherence to the applicable rules of international humanitarian law.

If anyone has information relevant to the Situation, this can be submitted to my Office via: otp.informationdesk@icc-cpi.int.

For further details on "preliminary examinations" and "situations and cases" before the Court, click here, and here.

Source: Office of the Prosecutor | Contact: OTPNewsDesk@icc-cpi.int

Machine Translated by Google

Verklaring : 28 februari 2022

Verklaring van de aanklager van het ICC, Karim AA Khan, QC, over de situatie in Oekraïne: "Ik heb besloten door te gaan met het openen van een onderzoek."

Afgelopen vrijdag heb ik mijn toenemende bezorgdheid geuit, in navolging van die van wereldleiders en wereldburgers, over de gebeurtenissen in Oekraïne.

Vandaag wil ik aankondigen dat ik heb besloten zo snel mogelijk door te gaan met het openen van een onderzoek naar de situatie in Oekraïne.

Oekraïne is geen staat die partij is bij het Statuut van Rome van het Internationaal Strafhof ("ICC" or the "Court"), dus kan de situatie zelf niet naar mijn bureau verwijzen. Maar het heeft twee keer gebruik gemaakt van zijn prerogatieven om de rechtsmacht van het Hof wettelijk te aanvaarden over vermeende misdaden op grond van het Statuut van Rome die op zijn grondgebied plaatsvinden, mocht het Hof ervoor kiezen deze uit te oefenen. In de eerste verklaring, ingediend door de regering van Oekraïne, werd de jurisdictie van het ICC aanvaard met betrekking tot vermeende misdaden die van 21 november 2013 tot 22 februari 2014 op Oekraïens grondgebied zijn gepleegd, het grondgebied van Oekraïne vanaf 20 februari 2014.

Ik heb de conclusies van het Bureau nagekeken die voortkomen uit het voorlopige onderzoek van de situatie in Oekraïne, en heb bevestigd dat er een redelijke basis is om door te gaan met het openen van een onderzoek. In het bijzonder ben ik ervan overtuigd dat er een redelijke basis is om aan te nemen dat zowel vermeende oorlogsmisdaden als misdaden tegen de menselijkheid zijn begaan in Oekraïne in verband met de gebeurtenissen die al zijn beoordeeld tijdens het voorlopige onderzoek door het Bureau. Gezien de uitbreiding van het conflict in de afgelopen dagen, is het mijn bedoeling dat dit onderzoek ook alle nieuwe vermeende misdaden omvat die onder de jurisdictie van mijn bureau vallen en die zijn begaan door een partij bij het conflict op enig deel van het grondgebied van Oekraïne.

Ik heb mijn team al de opdracht gegeven om alle mogelijkheden voor het bewaren van bewijsmateriaal te onderzoeken. De volgende stap is om door te gaan met het vragen en verkrijgen van toestemming van de Kamer van vooronderzoek van het Hof om een onderzoek te openen. Een alternatieve route die in het Statuut is uiteengezet en die de zaken verder zou kunnen bespoedigen, zou zijn dat een ICC-staat die partij is, de situatie doorverwijst naar mijn bureau, wat ons in staat zou stellen actief en onmiddellijk door te gaan met de onafhankelijke en objectieve onderzoeken van het bureau.

Ik zal ook de steun vragen van alle staten die partij zijn en de internationale gemeenschap als geheel terwijl mijn bureau zijn onderzoeken uitvoert. Ik zal pleiten voor aanvullende begrotingssteun, voor vrijwillige bijdragen om al onze situaties te ondersteunen en voor het uitlenen van gratis personeel. Het belang en de urgentie van onze missie is te ernstig om gegijzeld te worden door gebrek aan middelen.

Ik zal de ontwikkelingen ter plaatse in Oekraïne nauw blijven volgen en opnieuw oproepen tot terughoudendheid en strikte naleving van de toepasselijke regels van het internationaal humanitair recht.

Als iemand informatie heeft die relevant is voor de situatie, kan deze worden ingediend bij mijn kantoor via: otp.informationdesk@icc-cpi.int.

Voor meer informatie over ÿvooronderzoekenÿ en ÿsituaties en zakenÿ voor het Hof, klik hier en hier.

Bron: Openbaar Ministerie | Contactpersoon: OTPNewsDesk@iccÿcpi.int

Is er een probleem met deze pagina?
Meld een fout

ÿ ÿ ÿ ÿ ÿ

Machine Translated by Google

Verschil tussen ICC en ICJ

ICC versus ICJ

Internationaal Gerechtshof(ICJ) en de Internationaal Strafhof (ICC) zijn twee instellingen die zich richten op mensenrechten en humanitair recht. Een rechtbank is een vorm van tribunaal, vaak een overheidsinstelling, waarin alles wordt onderzocht wat buiten de wet of het mensenrecht valt. Het Internationaal Strafhof (ICC) en het Internationaal Gerechtshof (ICJ) zijn twee van dergelijke rechtbanken die moeten worden vergeleken en die gemakkelijk voor elkaar kunnen worden verward. Beide rechtbanken zijn gevestigd in Den Haag, Nederland, en in de meeste gevallen zijn ze bijna hetzelfde, maar verschillen ze in hun jurisdictie.

Wat is ICC?

Het Internationaal Strafhof (ICC) is een permanent tribunaal dat is opgericht om personen te vervolgen voor genocide, misdaden tegen de menselijkheid, oorlogsmisdaden en het misdrijf agressie. In wezen richt ICC zich op de twee organen van internationaal recht die zich bezighouden met de behandeling van individuen, de mensenrechten en het humanitair recht. Er zijn tot nu toe vijf situaties waarin ICC een onderzoek had geopend: Noord-Oeganda, de Democratische Republiek Congo, de Centraal-Afrikaanse Republiek, Darfur (Soedan) en de Republiek Kenia. ICC heeft jurisdicties, waaronder misdaden die onder de jurisdictie van de rechtbank vallen, territoriale jurisdictie, temporele jurisdictie en gratis. ICC is juridisch en functioneel onafhankelijk van de Verenigde Naties (VN).

Wat is ICJ?

Het Internationaal Gerechtshof (ICJ) of het Wereldgerechtshof is het primaire gerechtelijke orgaan van de VN dat juridische geschillen beslecht die door staten worden voorgelegd. ICJ geeft ook advies en adviezen over juridische kwesties die zijn ingediend door naar behoren gemachtigde internationale organen, agentschappen en de Algemene Vergadering van de VN. Er is opgemerkt dat zaken voor het ICJ een standaardprocedure volgen waarin de zaak wordt ingediend door de verzoeker die een schriftelijke herdenking indient waarin de basis van de rechtsmacht van het Hof en de gegrondheid van zijn vordering wordt uiteengezet.

Wat is het verschil tussen ICC en ICJ?

Na het geven van definities voor deze twee rechtbanken, is het nu gemakkelijk om vast te stellen waar men een zaak moet melden op basis van de locatie en situatie van de persoon. Met behulp van deze twee rechtbanken worden strafrechtelijke onderzoeken eenvoudiger en sneller gemaakt. Het enige verschil is de bevoegdheid van elke rechtbank. Als het land waartoe je behoort deel uitmaakt van de VN, kunnen burgers van dat land rechtstreeks naar het ICJ gaan en als het land in kwestie geen deel uitmaakt van de VN, moeten ze naar het ICC gaan voor verdere procedures.

Overzicht:

• ICC en ICJ zijn beide tribunale rechtbanken die plaats bieden aan strafrechtelijk onderzoek en strafrechtelijke procedures.

• ICC- en ICJ-rechtbanken zijn beide gevestigd in Den Haag, Nederland.

• Internationaal Gerechtshof (ICJ) of het Wereldgerechtshof is het primaire gerechtelijke orgaan van de VN dat juridische geschillen beslecht die door staten worden voorgelegd, terwijl het ICC juridisch en functioneel onafhankelijk is van de Verenigde Naties (VN).

• Als het land waartoe je behoort deel uitmaakt van de VN, is het ICJ rechtstreeks van toepassing, terwijl je anders het ICC moet benaderen voor verdere procedures.

• Internationaal Strafhof (ICC) is geroepen als een permanent tribunaal om personen te vervolgen voor genocide, misdaden tegen de menselijkheid, oorlogsmisdaden en de misdaad van agressie, terwijl ICJ juridische geschillen beslecht die door staten zijn ingediend en ICJ ook adviezen en meningen geeft over doorgestuurde juridische vragen door naar behoren gemachtigde internationale organen, agentschappen en de Algemene Vergadering van de VN.

Bron: strephonsays.com

Resolutie Irak Europees Parlement
https://archive.org/details/ta-5-2003-0032-nl

_____

Frankrijk, Duitsland en Rusland veroordelen oorlogsdreiging
Sarah Left
theguardian.com
wo 19 mrt 2003 18.04 GMT

Terwijl Britse en Amerikaanse troepen zich vandaag voorbereidden op een aanval op Irak, veroordeelden de ministers van Buitenlandse Zaken van Duitsland , Frankrijk en Rusland de militaire actie vanaf de vloer van de VN-Veiligheidsraad. Alle drie de landen spraken hun verontwaardiging uit over het feit dat het werk van dewapeninspecteurs was afgebroken door het dreigende conflict. Ondanks het aandringen van Washington en Londen dat Frankrijk verantwoordelijk was voor het uitblijven van een tweede resolutie ter ondersteuning van de oorlog, kwam de hardste kritiek van Rusland. De minister vanBuitenlandse Zaken van het land, Igor Ivanov , hekelde krachtig de komende oorlog en zei dat geen enkele VN-resolutie deze had goedgekeurd. "Geen van deze besluiten" machtigt het recht om geweld te gebruiken tegen Irak buiten het VN-handvest. Geen van hen machtigt gewelddadige omverwerping van een soevereine staat," zei hij.

_____

P5_TA(2003)0032

Situatie in Irak

Resolutie van het Europees Parlement over de situatie in Irak

Het Europees Parlement,

– onder verwijzing naar zijn vorige resoluties over de situatie in Irak, met name zijn resolutie van 16 mei 2002 over Irak elf jaar na de Golfoorlog[1],

– onder verwijzing naar alle resoluties van de Veiligheidsraad van de Verenigde Naties over Irak, met name resolutie 1441 van 8 november 2002,

– gezien het rapport dat het hoofd van de Commissie van toezicht, controle en inspectie van de Verenigde Naties (UNMOVIC) en de directeur-generaal van de Internationale Organisatie voor Atoomenergie (IAEA) op 27 januari 2003 aan de Veiligheidsraad van de Verenigde Naties hebben voorgelegd,

– gezien de plechtige Frans-Duitse verklaring die 22 januari 2003 in Parijs werd afgelegd,

– gezien de conclusies van de ministers van Buitenlandse Zaken van de EU over Irak van 27 januari 2003,

A. overwegende dat in resolutie 1441 van de Veiligheidsraad aan de UNMOVIC de opdracht wordt gegeven om aan Irak een striktere regeling inzake de ontwapeningsinspecties op te leggen en Bagdad wordt verzocht om aan de UNMOVIC en de IAEA een volledige verklaring over te leggen over alle aspecten van zijn programma's voor de ontwikkeling van chemische, biologische en kernwapens en ballistische raketten, alsmede alle verdere informatie over programma's inzake chemische, biologische en kernwapens,

B. overwegende dat het van het grootste belang is dat Irak onder internationaal toezicht volledig wordt ontwapend voor wat betreft alle chemische, bacteriologische, radiologische en nucleaire massavernietigingswapens, indien aanwezig, en dat de mogelijke capaciteit van Irak om dergelijke wapens te vervaardigen, wordt vernietigd in overeenstemming met de resoluties van de Verenigde Naties terzake,

C. overwegende dat de Europese Unie en haar lidstaten dezelfde koers moeten volgen om snel en doeltreffend internationaal toezicht te kunnen uitoefenen op de situatie in Irak,

D. gezien de zelfgekozen isolatie en het gebrek aan medewerking van de Iraakse regering met de internationale gemeenschap, de extreme militarisering van de Iraakse samenleving, de wijdverbreide en zeer ernstige schendingen van de mensenrechten en het internationale humanitaire recht, en het volledig ontbreken van politieke en democratische rechten in Irak,

1. betuigt andermaal zijn gehechtheid aan vrede, democratie en eerbiediging van de mensenrechten en het internationale recht, en wijst andermaal op de noodzaak van een

[1] P5_TA(2002)0248.

volledige toepassing en naleving van de resoluties van de Veiligheidsraad van de Verenigde Naties om de internationale vrede en veiligheid te kunnen waarborgen;

2. zegt zijn volledige steun toe aan Hans Blix, uitvoerend voorzitter van UNMOVIC, aan El Baradei, directeur-generaal van de IAEA en hun team inspecteurs die belast zijn met de uitvoering van de striktere inspectieregeling zoals vastgelegd in resolutie 1441 van de Veiligheidsraad van de Verenigde Naties;

3. meent dat overtredingen van resolutie 1441 die thans door de inspecteurs ten aanzien van massavernietigingswapens zijn vastgesteld, geen rechtvaardiging voor militair optreden vormen, en is van oordeel dat alle verdere stappen door de Veiligheidsraad moeten worden ondernomen na een volledige evaluatie van de toestand;

4. verzoekt de Iraakse regering resolutie 1441 van de Veiligheidsraad van de Verenigde Naties na te leven, de UNMOVIC-inspecties onvoorwaardelijk en ongehinderd te blijven toestaan, volledig mee te werken en in te gaan op de opmerkingen die het hoofd van de UNMOVIC in zijn rapport heeft gemaakt; verzoekt Irak bovendien alle beschikbare relevante informatie uit alle bronnen, onverwijld aan de UNMOVIC door te geven;

5. is in dit verband ingenomen met de conclusies van de Raad Algemene Zaken en Externe Betrekkingen van 27 januari 2003, en verwacht dat deze conclusies door de lidstaten in alle desbetreffende organen ten uitvoer zal worden gelegd; verzoekt de Raad om te trachten in het kader van het GBVB tot een gemeenschappelijk standpunt ten aanzien van Irak te komen, opdat de EU op het internationale toneel een eensgezinde positie kan innemen over de huidige situatie en de toekomstige evolutie van dit conflict; verzoekt de kandidaatlanden om zich na adequaat overleg achter een gemeenschappelijk Europees standpunt te scharen;

6. is gekant tegen elke unilaterale militaire actie en is van oordeel dat een preventieve aanval in strijd is met het internationaal recht en het Handvest van de VN, en alleen maar tot een grotere crisis zou leiden waarbij ook andere landen in de regio zouden worden betrokken; onderstreept dat alles in het werk moet worden gesteld om een militaire actie te vermijden;

7. dringt erop aan om alle politieke en diplomatieke wegen te bewandelen om tot een vreedzame regeling van het conflict te komen en onderstreept de noodzaak van het tot stand brengen en handhaven van de vrede en de internationale veiligheid;

8. verzoekt de VN na te gaan wat de impact van het embargo is, met name de negatieve gevolgen voor de humanitaire situatie van de Iraakse bevolking, in het bijzonder vrouwen en kinderen, opdat, indien nodig, stappen kunnen worden ondernomen om het embargo op te heffen;

9. dringt er bij de Raad op aan om al het mogelijke te doen om een einde te maken aan de oorlog in het Midden-Oosten; dringt er in dit verband bij het voorzitterschap van de Raad en de Hoge Vertegenwoordiger van het GBVB op aan om de regering van de VS duidelijk te maken dat de oplossing van het conflict in het Midden-Oosten van de EU de hoogste prioriteit krijgt en dat een krachtig en overtuigend internationaal initiatief voor een snelle tenuitvoerlegging van het door de VS, de EU, de VN en Rusland gesteunde vredesplan niet langer kan worden uitgesteld;

10. onderstreept de gehechtheid van de Europese Unie aan de soevereiniteit en de territoriale onschendbaarheid van Irak, Koeweit en hun buurlanden;

11. dringt er bij de Raad en de lidstaten op aan om op eigen initiatief voor te stellen dat het Internationaal Strafhof de verantwoordelijkheid van het bewind van de Iraakse leider onderzoekt voor de volkerenmoord op de moeras-Arabieren en andere oorlogsmisdaden en misdaden tegen de menselijkheid;

12. verzoekt zijn Voorzitter deze resolutie te doen toekomen aan de Raad, de Commissie, de Hoge Vertegenwoordiger voor het GBVB, de Secretaris-generaal van de VN en de regering van Irak.

'Rusland stapt uit Internationaal Strafhof'

Rusland heeft zich teruggetrokken uit het Internationaal Strafhof (ICC) in Den Haag. De Russische regering heeft het ministerie van Buitenlandse Zaken opdracht gegeven de VN daarvan op de hoogte te stellen.

Redactie 16-11-2016,

Rusland heeft het Verdrag van Rome ondertekend, dat sinds 2002 de basis vormt voor het strafhof. Het land heeft het verdrag vervolgens nooit geratificeerd.

,,Het Internationaal Strafhof heeft nooit de verwachtingen kunnen waarmaken en het werd nooit een echt onafhankelijke juridische instelling met autoriteit'', staat in een verklaring van het Russische ministerie van Buitenlandse Zaken, waarover Britse media vandaag berichtten.

Poetin
De Russische president Poetin heeft per decreet besloten dat Rusland het Verdrag van Rome niet zal ratificeren. Het land is niet het enige dat het verdrag niet ratificeerde, ook landen als de VS, China en Israël hebben dat niet gedaan.

Eerder trokken de Afrikaanse landen Gambia, Zuid-Afrika en Burundi zich al terug. Het tribunaal richt zich op de vervolging van volkerenmoord, misdaden tegen de menselijkheid en oorlogsmisdaden. Sinds de oprichting van het Strafhof in 2002 vonden 9 van de 10 tien strafzaken plaats in Afrika.

Wettelijk gevolgen
Het besluit van Rusland heeft geen wettelijke gevolgen voor het hof. ,,Rusland is immers nooit lid geweest'', aldus een ICC-woordvoerder. ,,Het hof respecteert die keuze. Ook al vinden we het van belang dat er zoveel mogelijk steun is voor het strafhof.

Hij legde uit dat de positie van Rusland anders is dan die van Zuid-Afrika, Burundi en Gambia, die het vervolgingsbeleid van het ICC racistisch vinden. In tegenstelling tot Rusland hebben die Afrikaanse landen het Verdrag van Rome wel geratificeerd. ,,We gaan ze vragen hun besluit te heroverwegen en ons uit te leggen wat hun zorgen zijn.''

Senaat VS verklaart Poetin tot oorlogsmisdadiger

De Amerikaanse Senaat heeft dinsdag unaniem een resolutie aangenomen waarin de Russische president Vladimir Poetin wordt bestempeld als oorlogsmisdadiger.

De resolutie moedigde het Internationaal Strafhof in Den Haag en andere landen aan om bij elk onderzoek naar oorlogsmisdaden die zijn gepleegd tijdens de Russische invasie van Oekraïne te kijken naar de rol van het Russische leger. De VS erkent het Internationaal Strafhof overigens niet. (ANP)

Bron: trouw live blog
17-03-2022

Oorlogsmisdaden U.S.

- Vietnam:bloedbad van My Lai Vietnam periode
- Screbrenica: (stopzetten luchtondersteuning)
- Irak: de doden door sancties tegen Irak en illegale inval 2003

Is the US a war monger?

Is the U.S. the most (current) war-mongering nation of the 21st century in this world? Unfortunately, yes. The history of the rise of the US as a superpower is a history of warmongering.You only have to search Wikipedia for wars in the US and see the list and you will find out.The average American citizen is not. It is the apparatus that controls the U.S. economy, policy and the war machine for world hegemony. There has not been a U.S. president since World War II who has not ordered military operations abroad. The US is the most warlike country in the world.The US still manipulated by arms dealers, financial oligarchy and other interest groups. In which the Military and Industrial Complex has become a powerful interest group. Yes, America is also a war monger and war criminal. The U.S. is the biggest war mongering nation the world has ever seen after the Third Reich. The US must constantly fight to maintain its status. Since World War II, they have bombed no less than 50 countries while supporting some of the worst regimes in the world, aka the Saudis. And they say they do this because they are exceptional, the murdering bastards have sown nothing but terror and our compliant media just nods they talk about international law while they bomb with impunity. They lie to the people to make them think they are peacemakers to justify their crimes against humanity. Remember when they said they invaded Iraq for weapons of mass destruction? To steal oil! Is Joe Biden an aggressive warmonger? No, he is not a terrible war monger.Haven't you seen what he is doing in the Ukraine? But Putin is no sweetheart either,and with him power and status also play a big role. All those victims,dead,destruction and people fleeing the war violence in Ukraine. It is frightening and terrible. Yet, the U.S. warmongering in Ukraine is ultimately only for profit. Behind the war in Ukraine are intentions to satisfy the voracious appetites of its military-industrial complex. Also, the U.S. defense contractors and arms manufacturers "war profiteers" profit most from any conflict in Europe. Every time there is a military action then the U.S. military-industrial complex makes a fortune. Fundamentally, U.S. foreign policy has been hijacked by vested defense interests who relentlessly and recklessly chase huge profits from bloody wars. The US needs wars in the rest of the world to support its military and industrial complex. US government, as powerful as it seems, seems to have been hijacked by these interest groups. Such greed is dangerous for the world given the sanctioning and expansion policies of the US,NATO and EU. Russia does possess nuclear weapons unlike Iraq.

Sources: Quora
Global Times
2022

США - разжигатель войны?

Являются ли США самой (текущей) воинственной нацией 21-го века в этом мире? К сожалению, да. История возвышения США как сверхдержавы — это история разжигания войны. Достаточно поискать в Википедии информацию о войнах в США и просмотреть список.
и вы узнаете. Средний американский гражданин не является. Это аппарат, контролирующий экономику, политику и военную машину США ради мировой гегемонии. Со времен Второй мировой войны не было президента США, который бы не отдавал приказ о проведении военных операций за границей. США - самая воинственная страна в мире. США по-прежнему манипулируют торговцы оружием, финансовая олигархия и другие заинтересованные группы. В котором военно-промышленный комплекс стал мощной группой интересов. Да, Америка тоже разжигатель войны и военный преступник. США — крупнейшая разжигающая войну нация, которую мир когда-либо видел после Третьего рейха. США должны постоянно бороться за сохранение своего статуса. Со времен Второй мировой войны они разбомбили не менее 50 стран, поддерживая одни из худших режимов в мире, известные как саудовцы. И они говорят, что делают это, потому что они исключительны, ублюдки-убийцы не посеяли ничего, кроме террора, и наши уступчивые СМИ только кивают, они говорят о международном праве, в то время как они безнаказанно бомбят. Они лгут людям, чтобы заставить их думать, что они миротворцы, чтобы оправдать свои преступления против человечества. Помните, когда они сказали, что вторглись в Ирак из-за оружия массового уничтожения? Воровать нефть! Является ли Джо Байден агрессивным поджигателем войны? Нет, он не страшный разжигатель войны. Вы не видели, что он делает на Украине? Но Путин тоже не милашка, а у него власть и статус тоже играют большую роль. Все эти жертвы, погибшие, разрушения и люди, бегущие от военного насилия в Украине. Это страшно и ужасно. Тем не менее, разжигание войны США в Украине в конечном итоге преследует только прибыль. За войной в Украине стоят намерения удовлетворить ненасытные аппетиты ее военно-промышленного комплекса. Кроме того, американские оборонные подрядчики и производители оружия, «спекулирующие на войне», получают наибольшую прибыль от любого конфликта в Европе. Каждый раз, когда происходят военные действия, военно-промышленный комплекс США наживает состояние. По сути, внешняя политика США была захвачена корыстными интересами обороны, которые безжалостно и безрассудно гоняются за огромными прибылями от кровавых войн. США нужны войны в остальном мире, чтобы поддерживать свой военно-промышленный комплекс. Правительство США, каким бы могущественным оно ни казалось, похоже, было захвачено этими заинтересованными группами. Такая жадность опасна для мира, учитывая политику санкций и экспансии США, НАТО и ЕС. Россия действительно обладает ядерным оружием, в отличие от Ирака.

Источники: Quora
Global Times
2022

Is de VS een oorlogsstoker?

Is de VS de meest (huidige) oorlogszuchtige natie van de 21e eeuw in deze wereld? Helaas, ja. De geschiedenis van de opkomst van de VS als supermacht is een geschiedenis van oorlogszucht.Je hoeft alleen maar op Wikipedia te zoeken naar oorlogen in de VS en de lijst te zien
en je zult erachter komen.De gemiddelde Amerikaanse burger is dat niet. Het is het apparaat dat controle heeft over de Amerikaanse economie, het beleid en de oorlogsmachine voor wereldhegemonie. Er is sinds de Tweede Wereldoorlog geen Amerikaanse president geweest die geen opdracht heeft gegeven tot militaire operaties in het buitenland. De VS is het meest oorlogszuchtige land ter wereld.De VS nog steeds gemanipuleerd door wapenhandelaren, financiële oligarchie en andere belangengroepen. Waarbij het Militair en industrieel complex is uitgegroeid tot een machtige belangengroep. Ja, Amerika is ook een oorlogsstoker en oorlogsmisdadiger. De VS is de grootste oorlogszuchtige natie die de wereld ooit heeft gezien na het Derde Rijk. De VS moeten constant vechten om hun status te behouden. Sinds deTweede Wereldoorlog hebben ze niet minder dan 50 landen gebombardeerd terwijl ze enkele van de slechtste regimes ter wereld, ook wel de Saoedi's, steunen. En ze zeggen dat ze dit doen omdat ze uitzonderlijk zijn, de moordende klootzakken hebben niets dan terreur gezaaid en onze volgzame media knikken alleen maar ze praten over internationaal recht terwijl ze ongestraft bombarderen. Ze liegen tegen het volk om hen te laten denken dat ze vredestichters zijn om hun misdaden tegen de menselijkheid te rechtvaardigen. Weet je nog dat ze zeiden dat ze Irak waren binnengevallen voor massavernietigingswapens? Om olie te stelen! Is Joe Biden een agressieve oorlogsstoker? Nee, hij is geen verschrikkelijke oorlogsstoker.Heb je niet gezien wat hij doet in de Oekraïne? Maar ook Putin is geen lieverd,en bij hem spelen ook macht en status een grote rol. Al die slachtoffers,doden, vernietiging en mensen op de vlucht voor het oorlogsgeweld in Oekraïne. Het is angstaanjagend en verschrikkelijk. Doch, de Amerikaanse oorlogszucht in Oekraïne is uiteindelijk alleen voor winstbejag. Achter de oorlog in Oekraïne zitten de bedoelingen om de vraatzuchtige eetlust van zijn militair-industriële complex te bevredigen. Ook de Amerikaanse defensie-aannemers en wapenfabrikanten “warprofiteers” hebben het meeste profijt van elk conflict in Europa. Telkens wanneer er een militaire actie is dan maakt het Amerikaanse militair-industriële complex een fortuin. Fundamenteel gezien is het buitenlands beleid van de VS gekaapt door de gevestigde belangengroepen in de defensiesector die meedogenloos en roekeloos achtervolgen met enorme winsten uit bloedige oorlogen. De VS hebben oorlogen in de rest van de wereld nodig om hun leger te ondersteunen en het industrieel complex. VS regering, zo machtig als het lijkt, lijkt door deze belangengroepen te zijn gekaapt. Een dergelijke hebzucht is gevaarlijk voor de wereld gezien de sanctie en- expansie politiek van de VS,NAVO en EU. Rusland bezit wél kernwapens in tegenstelling tot Irak.

Bronnen: Quora
Global Times
2022

Spotprent gericht tegen Amerika

Spotprent Sputnik door B.Marty 28-02-2022

Les États unis dénoncent les actions de la Russie Ukraine!

- In de tekstballon staat in het Frans:"de Verenigde Staten veroordelen de acties van Rusland Oekraïne!"
- The United States denounces the actions of Russia Ukraine!
- США осуждает действия России на Украине!

Cartoon Sputnik (France) by B.Marty 28-02-2022

Les États unis dénoncent les actions de la Russie Ukraine!
- The speech bubble reads in French, "The United States condemns the actions of Russia Ukraine!"

The media speaks with one voice against Russia. There is NO mention of the fact that the US-led led NATO military alliance for eight years pumped tons of lethal weapons and U.S. advisors pumped into Ukraine. Since the US-backed coup in Kiev in 2014, the U.S. has helped fascist forces relentlessly shelling the 1,200-mile Russian border to attack the People's Republics of Lugansk and Donetsk attack, killing more than 14,000 people in the Russian speaking Donbass region. More than a trillion dollars of NATO weapons and facilities have pushed into Eastern European border countries alongside Russia. U.S.- backed NATO has kept war maneuvers close to Russia's borders and coastlines. US military uses Ukraine as a pawn to attack Russia. A devastating war in Ukraine and Russia could mark the beginning of a broader world war to establish total U.S. hegemony over the rest of the world. This will not in the world! Only the arms industry and war profiteers and their political friends will benefit. Better money for jobs, education, health care and human needs, not war! Putin is not a Gutmensch,benefactor or goody-goody. But no one wants a Third World War with nuclear bombs.

IFUD of Human Rights
March 5 2022
(source: Sputink France / International Action Center)

Мультфильм Sputnik (Франция) от B.Marty 28-02-2022

Les États unis dénoncent ле действия де ла Россия Украина!
- Речевой пузырь гласит по-французски: "США осуждают действия России на Украине!"

СМИ в один голос говорят против России. НЕТ упоминаний о том, что возглавляемый США военный альянс НАТО в течение восьми лет закачивал в Украину тонны летального оружия и американских советников. После поддержанного США переворота в Киеве в 2014 году США помогли фашистским силам безжалостно обстреливать 1200-мильную границу России, чтобы атаковать Луганскую Народную Республику и Донецкую Народную Республику, убив более 14 000 человек в русскоязычном Донбассе. Боеприпасы и объекты НАТО на сумму более триллиона долларов переброшены в приграничные восточноевропейские страны вместе с Россией. Поддерживаемый США НАТО проводит военные маневры вблизи границ и побережья России. Американские военные используют Украину как пешку для нападения на Россию. Разрушительная война на Украине и в России может стать началом более масштабной мировой войны за установление тотальной гегемонии США над остальным миром. Такого не будет на свете! Выиграют от этого только военная промышленность, спекулянты войной и их политические друзья. Лучше деньги на рабочие места, образование, здравоохранение и человеческие нужды, а не на войну! Путин не Гутменш, благодетель или паинька. Но никто не хочет Третьей мировой войны с ядерными бомбами.

IFUD of Human Rights
5 марта 2022
(источник: Sputink France/Международный центр действий)

Machine Translated by Google

Cartoon Spoetnik (Frankrijk) door B.Marty 28-02-2022

Les États uns dénoncent les actions de la Russie Ukraine!
- De tekstballon luidt in het Frans: "De Verenigde Staten veroordelen de acties van Rusland, Oekraïne!"

De media spreken met één stem tegen Rusland. Er wordt GEEN melding gemaakt van het feit dat de door de VS geleide militaire alliantie van de NAVO gedurende acht jaar tonnen dodelijke wapens heeft gepompt en Amerikaanse adviseurs in Oekraïne hebben gepompt. Sinds de door de VS gesteunde staatsgreep in Kiev in 2014, hebben de VS fascistische troepen geholpen die meedogenloos de 1200 mijl lange Russische grens beschoten om de Volksrepublieken Lugansk en Donetsk aan te vallen, waarbij meer dan 14.000 mensen omkwamen in de Russisch sprekende Donbass-regio. Meer dan een biljoen dollar aan NAVO-wapens en -faciliteiten zijn naast Rusland de Oost-Europese grenslanden binnengedrongen. De door de VS gesteunde NAVO heeft oorlogsmanoeuvres dicht bij de grenzen en kusten van Rusland gehouden. Het Amerikaanse leger gebruikt Oekraïne als pion om Rusland aan te vallen. Een verwoestende oorlog in Oekraïne en Rusland zou het begin kunnen zijn van een bredere wereldoorlog om de totale Amerikaanse hegemonie over de rest van de wereld te vestigen. Dit zal niet ter wereld! Alleen de wapenindustrie en oorlogsprofiteurs en hun politieke vrienden zullen hiervan profiteren. Beter geld voor banen, onderwijs, gezondheidszorg en menselijke behoeften, geen oorlog! Poetin is geen Gutmensch, weldoener of goody-goody. Maar niemand wil een Derde Wereldoorlog met atoombommen.

IFUD van mensenrechten
5 maart 2022
(bron: Sputink Frankrijk / International Action Center)

Machine Translated by Google

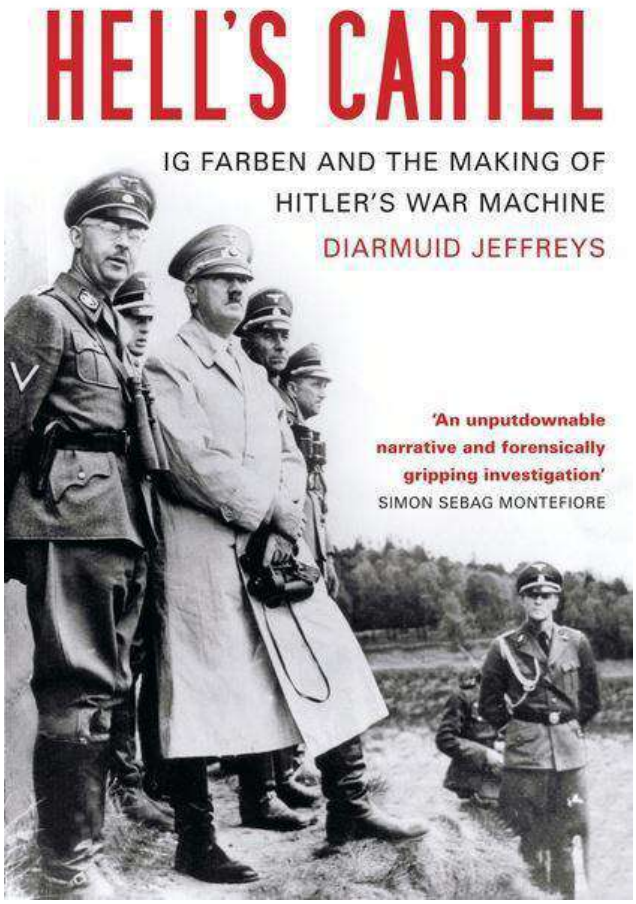

"Het Kartel van de Hel"

Diarmuid Jeffreys:

Over de innige relatie tussen het naziregime en het (Duitse) bedrijfsleven.Jeffreys richt zijn pijlen daarbij op IG Farben.IG Farben was een kartel dat alle grote Duitse chemische bedrijven verenigde (van BASF over Agfa tot Bayer).Het kartel werd opgericht om de winsten te vergroten en de opkomende buitenlandse concurentie achter zich te laten.Het kartel liet een fabriek bouwen nabij Auschwitz "IG-Auschwitz" om er vervolgens de gevangenen als slaven te laten werken.

Published:	18-05-2009
Format:	Paperback
Edition:	1st
Extent:	416
ISBN:	9780747596554
Imprint:	Bloomsbury Paperbacks
Dimensions:	198 x 129 mm

Western Michigan University
ScholarWorks at WMU

Dissertations | Graduate College

6-2021

The Political Economy of American Militarism: The Military-Industrial Complex, Power Elite, and the 2003 Invasion of Iraq

Randy S. La Prairie
Western Michigan University, randylaprairie@gmail.com

Follow this and additional works at: https://scholarworks.wmich.edu/dissertations

Part of the Public Affairs, Public Policy and Public Administration Commons

Recommended Citation

La Prairie, Randy S., "The Political Economy of American Militarism: The Military- Industrial Complex, Power Elite, and the 2003 Invasion of Iraq" (2021). *Dissertations*. 3733.
https://scholarworks.wmich.edu/dissertations/3733

This Dissertation-Open Access is brought to you for free and open access by the Graduate College at ScholarWorks at WMU. It has been accepted for inclusion in Dissertations by an authorized administrator of ScholarWorks at WMU. For more information, please contact wmu-scholarworks@wmich.edu.

THE POLITICAL ECONOMY OF AMERICAN MILITARISM: THE MILITARY-INDUSTRIAL COMPLEX, POWER ELITE, AND THE 2003 INVASION OF IRAQ

by

Randy S. La Prairie

A dissertation submitted to the Graduate College
in partial fulfilment of the requirements
for the degree of Doctor of Philosophy
Sociology
Western Michigan University
June 2021

Doctoral Committee

Ronald Kramer, Ph.D., Chair
Barry Goetz, Ph.D.
Gregory Howard, Ph.D.
Paul Clements, Ph.D.

HOOFDSTUK 3

MILITARISME, IMPERIALISME EN HET AMERIKAANSE SOCIALE SYSTEEM: ASOCIOLOGISCHE UITLEG VAN OORLOG

In dit hoofdstuk presenteer ik een elitemodel van oorlogsmobilisatie. Oorlogsmobilisatie verwijst naar:

de processen waarbij Amerikanen sociaal worden geconditioneerd, opgeroepen en gemotiveerd om te betalen voor oorlogen in een sociaal en politiek systeem dat wordt gedomineerd door een machtselite. De machtselite verwijst naar: de besluitvormingsklasse die wordt gevormd door de kruising van de sociale elite, de rijken van het bedrijfsleven en medewerkers op hoog niveau binnen organisaties voor politieke beleidsplanning, zoals denktanks. ik beweer dat deze machtselite, dankzij de controle die ze uitoefenen over belangrijke politieke, economische en culturele instellingen, in staat zijn om het publiek te mobiliseren voor oorlogen die zij voeren voor hun eigen special belangen die niet in overeenstemming zijn met de subjectief waargenomen of objectieve belangen van algemeen publiek, en verschillen van hun officiële, openbare verklaringen over hun bedoelingen en doeleinden.

Stap-voor-stap de NAVO in

In 2018 werd de Oekraïne toegevoegd aan het lijstje aspirant-NAVO-leden. En al jaren zijn de NAVO-landen de Oekraïense strijdkrachten aan het bewapenen. Vooral de Verenigde Staten heeft een fors wapenprogramma voor Kiev. Sinds 2014 leverde de VS militaire ondersteuning aan Oekraïne voor meer dan $ 5,4 miljard. Voor de doorvoer van Amerikaanse munitie naar Oekraïne wordt veelvuldig gebruik gemaakt van de Rotterdamse haven.

Bron: stopwapenhandel.org

28 januari 2022

Cost of War

Watson Institute
Brown University USA
2021

https://archive.org/details/cost-of-war

Nieuwe wapenwedloop zal vooral goed zijn voor Amerikaanse inkomsten, Russische profijten zijn onzeker

De oorlog aan de rand van Europa dwingt landen om hun defensiebudget te heroverwegen. Extra uitgaven zullen waarschijnlijk vooral naar de Verenigde Staten vloeien, bij grootexporteur Rusland leiden sancties tot onzekerheid. Beleggers nemen intussen alvast een voorschot op de hogere vraag.

De Volkskrant
Sjors Hofstede
3 maart 2022

BOOKS IRAQ
https://archive.org/details/BooksIraqWar

_____

The elites always talk about peace in the media,but they don't give a damn! The elites talk about human rights in the media, but they don't give a damn!

De elites hebben het altijd over vrede in de media, maar het kan ze geen moer schelen! De elites praten over mensenrechten in de media, maar ze geven er geen moer om!

_____

Military spending, arms trade and violence

The production and trade of arms and weapons is undoubtedly one of the greatest threats to peace, not least because of the economic, financial and social dimensions of arms production. The production and export of arms is often encouraged on economic grounds with little regard for the impact on peace and security. Global military spending is steadily increasing; in 2014, the world spent an estimated 1776 billion euros on the military. The Stockholm International Peace Research Institute3 database shows the US (610 billion euros) as the largest military spender in 2014, followed by China (216 billion euros) and then three European countries, Russia (84 billion dollars) the UK (60 billion dollars)) and France (62 billion euros). Europe as a whole spent $386 billion.

Source: coe.int

Militaire uitgaven, wapenhandel en geweld

De productie van en handel in wapens en wapens is ongetwijfeld een van de grootste bedreigingen voor de vrede, niet in de laatste plaats vanwege de economische, financiële en sociale dimensies van wapenproductie. De productie en export van wapens wordt vaak aangemoedigd op economische gronden met weinig oog voor de impact op vrede en veiligheid. De wereldwijde militaire uitgaven nemen gestaag toe; in 2014 gaf de wereld naar schatting 1776 miljard euro uit aan het leger. De database van het Stockholm International Peace Research Institute3 toont in 2014 de VS (610 miljard euro) als de grootste militaire spender, gevolgd door China (216 miljard euro) en vervolgens drie Europese landen, Rusland (84 miljard dollar) het Verenigd Koninkrijk (60 miljard dollar)) en Frankrijk (62 miljard euro). Europa als geheel gaf 386 miljard dollar uit.

Bron: coe.int

Global Arms Trade

Andrew Feinstein is one of many who believe that Eisenhower's warning has gone unheeded, in America and elsewhere. He has devoted most of his professional life to examining the impact of the global arms trade on international democracy, and in a Wall Exchange lecture delivered in Vancouver, he argued that the arms trade does not make the world less dangerous. In fact, he believes that its practices fuel conflict, undermine development and make people around the world "much more unsafe.

Book:

"The Shadow World"

Inside the global

ARMS TRADE

Andrew Feinstein

(Source: cbc.ca)

Global Arms Trade

Andrew Feinstein is een van de velen die denken dat de waarschuwing van Eisenhower niet is opgevolgd, in Amerika en elders. Hij heeft het grootste deel van zijn professionele leven gewijd aan het onderzoeken van de impact van de wereldwijde wapenhandel op de internationale democratie, en in een Wall Exchange-lezing die in Vancouver werd gehouden, betoogde hij dat de wapenhandel de wereld niet minder gevaarlijk maakt. Hij is zelfs van mening dat zijn praktijken conflicten aanwakkeren, ontwikkeling ondermijnen en mensen over de hele wereld 'veel onveiliger' maken.

Book:

“The Shadow World”

Inside the global

ARMS TRADE

Andrew Feinstein

(Bron: cbc.ca)

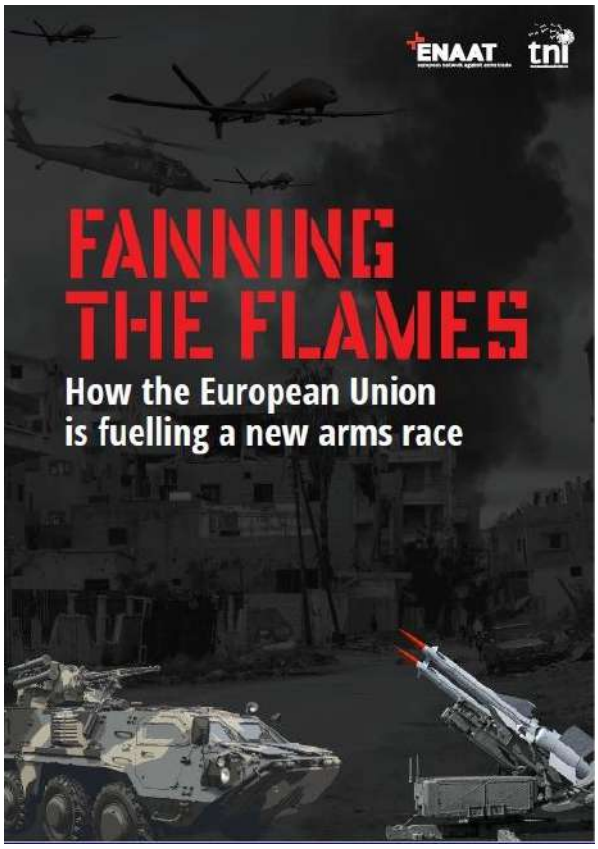

Report by tni.org / 2022

» Nieuw rapport onthult hoe de EU-defensiebegroting militarisme en een nieuwe wapenwedloop stimuleert

Nieuw rapport onthult hoe de EU-defensiebegroting militarisme en een nieuwe wapenwedloop stimuleert

17 MAART 2022

Amsterdam/Brussel, 17 maart – Daags nadat de Europese leiders het op de Top van Versailles eens zijn geworden over een drastische verhoging van de militaire uitgaven, onthult het nieuwe rapport 'Fanning the Flames: How the European Union is fuelling a new arms race' van het European Network Against Arms Trade (ENAAT), het Transnational Institute (TNI) en Stop Wapenhandel hoe de eerste militaire onderzoeks- en ontwikkelingsprogramma's van de EU, ter waarde van bijna 6€00 miljoen, kampen met belangenconflicten en corruptieaantijgingen, en beduidend tekortschieten in het voldoen aan de meest elementaire ethische en wettelijke normen.

Uit het rapport blijkt dat negen van de 16 leden van het adviesorgaan van de EU dat aan de basis staat van het Europees Defensiefonds (EDF) vertegenwoordigers waren van de wapenindustrie. Acht van de betrokken bedrijven – Airbus, BAE Systems, Indra, Leonardo, MBDA, Saab, Fraunhofer en TNO – hebben tot nu toe meer dan € 86 miljoen of 30,7% ontvangen uit de pot van de pilotprogramma's Preparaty Action for Defence Research (PADR) en European Defense Industrial Development Programme (EDIDP). Het uiteindelijke bedrag zal waarschijnlijk veel hoger uitvallen als het volledige budget eenmaal is toegekend. "EU-besluitvorming wordt sterk beïnvloed door zeer lucratieve bedrijven die politieke ruimte exploiteren voor hun eigen gewin", waarschuwt Niamh Ní Bhriain, programmacoördinator bij het Transnational Institute.

Bron: stopwapenhandel.org

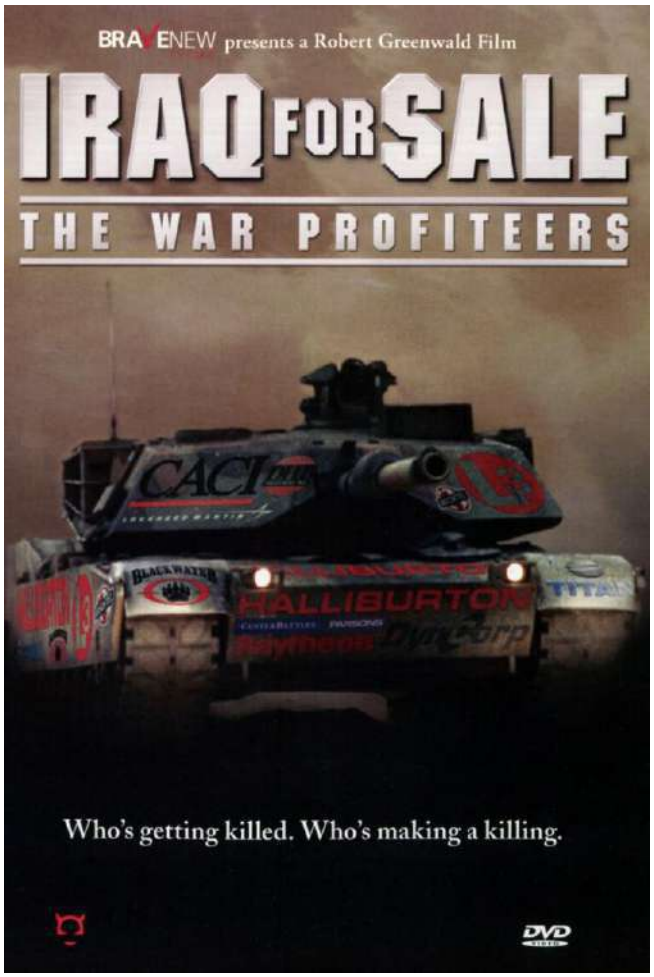

Iraq For Sale: The War Profiteers

Robert Greenwald

2006

Documentary

DvD

ISBN: 1-932857-52-4

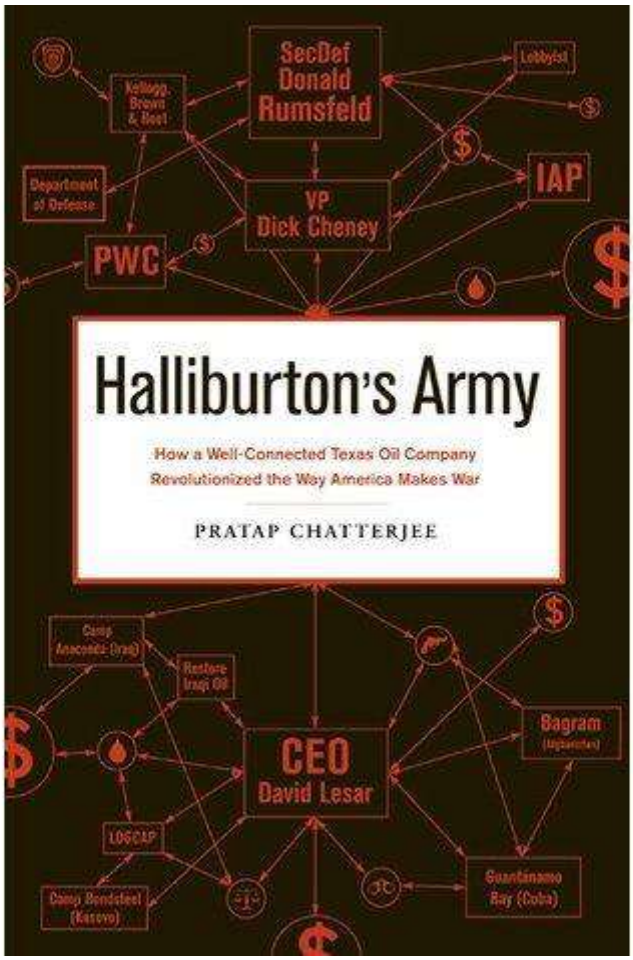

America Makes War
by Pratap Chatterjee

Halliburton's Army

Hardcover, 304 pages
Published February 3rd 2009 by Nation Books (first published 2009)

Original Title
Halliburton's Army: How a Well-Connected Texas Oil Company Revolutionized the Way America Makes War

ISBN
1568583923 (ISBN13: 9781568583921)
Edition Language
English

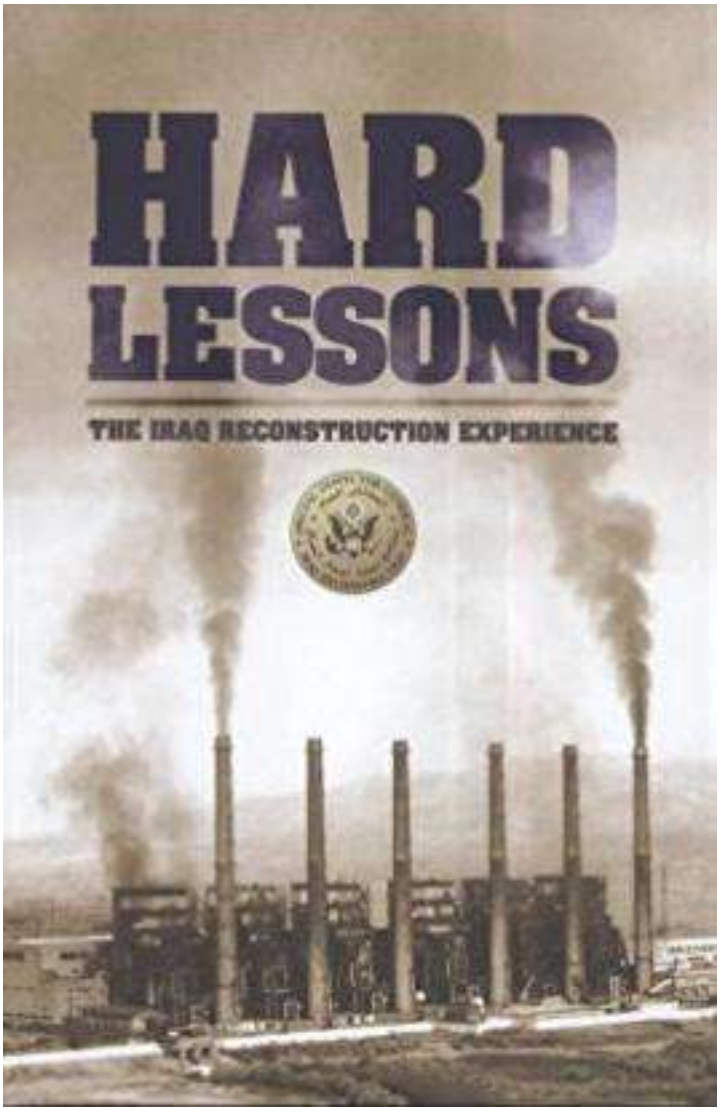

ISBN-13: 978-0160808173
ISBN-10: 0160808170

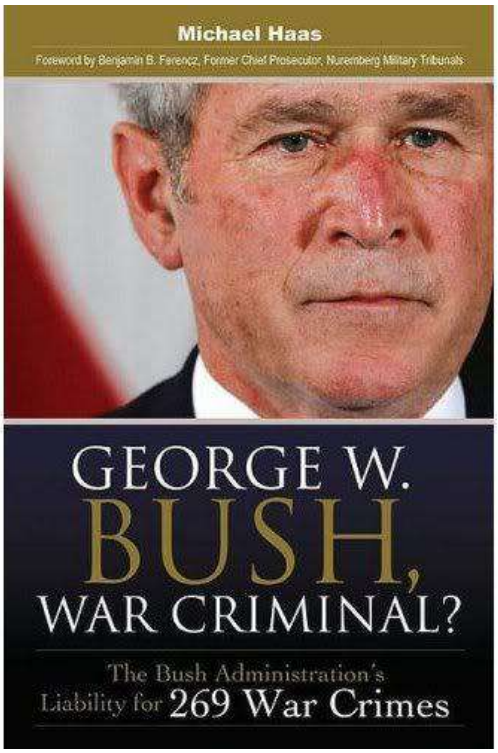

ISBN-13: 978-0313364990
ISBN-10: 0313364990

Michael Haas

2008

Blair

https://archive.org/details/the-secret-world-of-oil

Iraakse sancties: waren ze het waard?

Door Sheldon Richman
Stichting Future of Freedom
januari 2004

In mei 1996 werd Madeleine Albright, die toen de Amerikaanse ambassadeur bij de VN was, door 60 Minutes-correspondent Lesley Stahl gevraagd naar jaren van door de VS geleide economische sancties tegen Irak:

We hebben gehoord dat er een half miljoen kinderen zijn gestorven. Ik bedoel, dat zijn meer kinderen dan er stierven in Hiroshima. En weet je, is de prijs het waard?

Waarop ambassadeur Albright reageerde,

Ik vind dat een hele moeilijke keuze, maar de prijs vinden wij, de prijs is het waard.

Bron: GPF

Global Policy Furum

Machine Translated by Google

"De vijand is het systeem dat ons naar de oorlog stuurt" - Toespraak van oorlogsveteraan in Irak

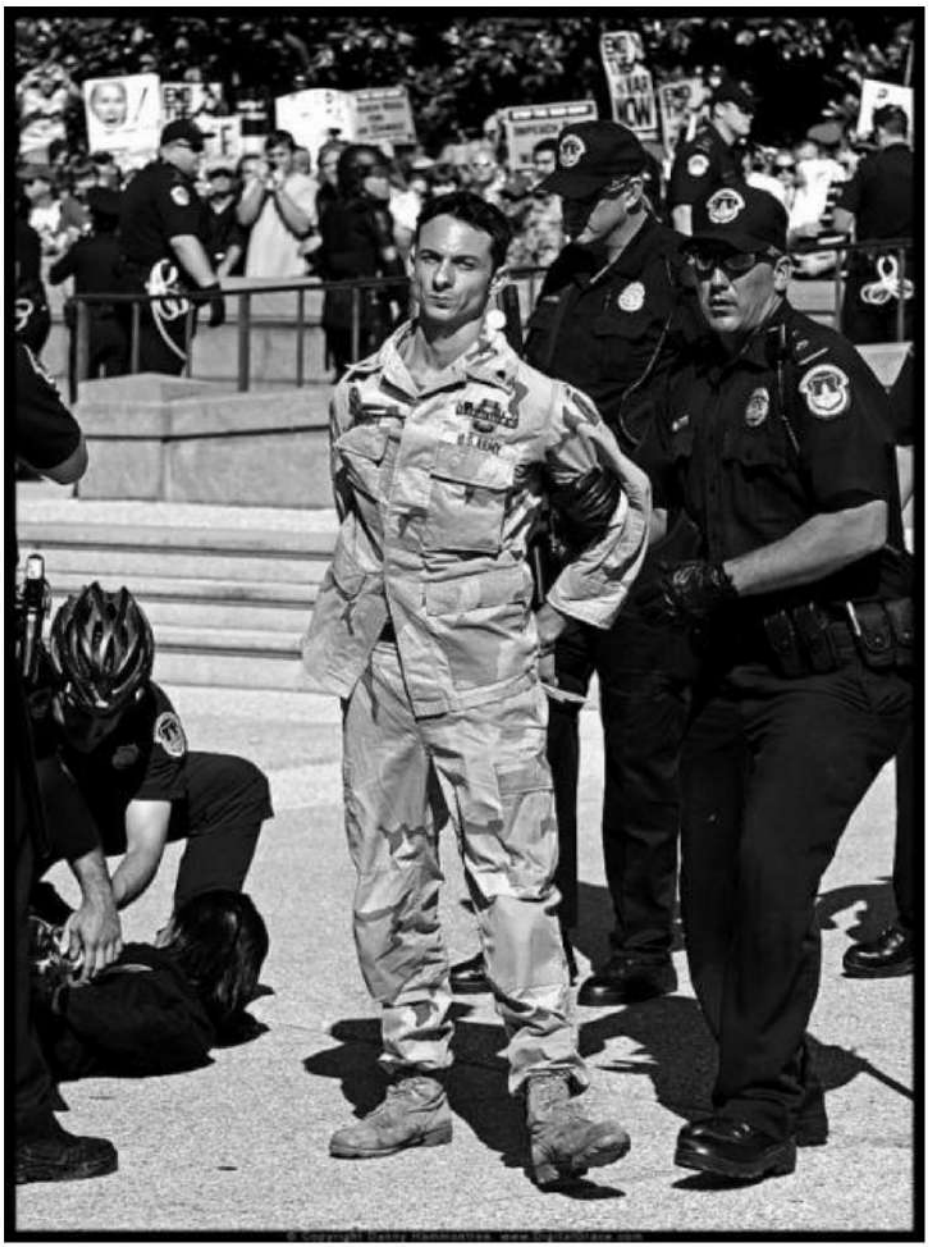

Een toespraak van de voormalige Amerikaanse soldaat en oorlogsveteraan Mike Prysner in 2009.

Toen ik voor het eerst in het leger ging, werd ons verteld dat racisme niet langer bestond in het leger. Een erfenis van ongelijkheid en discriminatie werd plotseling weggespoeld door iets dat 'Gelijke Kansen' wordt genoemd.
We volgden verplichte lessen en verzekerden ons dat racisme uit de gelederen was geëlimineerd, en elke eenheid had zijn eigen EO-vertegenwoordiger om ervoor te zorgen dat er geen elementen van racisme zouden kunnen opduiken. Het leger leek vastbesloten om elke zweem van racisme te vernietigen.

En toen gebeurde 11 september. Ik begon nieuwe woorden te horen als 'handdoekhoofd', 'kameeljockey' en - het meest verontrustende - 'zandnikker'. Deze woorden kwamen aanvankelijk niet van mijn medesoldaten, maar van mijn superieuren - mijn pelotonssergeant, mijn compagnieseerste sergeant, mijn bataljonscommandant. Helemaal bovenaan de commandostructuur waren wreed racistische termen plotseling acceptabel. Ik merkte dat het meest openlijke racisme afkomstig was van veteranen van de eerste Golfoorlog. Dat waren de woorden die ze gebruikten toen ze

Machine Translated by Google

verbrandden burgerkonvooien. Dat waren de woorden die ze gebruikten toen deze regering doelbewust de civiele infrastructuur aanviel en watervoorraden bombardeerde in de wetenschap dat het honderdduizenden kinderen zou doden.

Dat waren de woorden die het Amerikaanse volk gebruikte toen ze deze regering toestonden Irak te bestraffen - en dit is iets wat veel mensen vergeten. We hebben net vernomen dat we sinds de invasie meer dan 1 miljoen Irakezen hebben gedood; we hadden al een miljoen Irakezen gedood vóór de invasie in de jaren '90 door middel van bombardementen en sancties. 'Haji' was de vijand Toen ik in 2003 in Irak aankwam, leerde ik een nieuw woord - 'Haji'. Haji was de vijand. Haji was elke Irakees. Hij was geen persoon, of een vader, of een leraar, of een arbeider. Maar waar komt dit woord vandaan? Elke moslim streeft ernaar om een pelgrimstocht naar Mekka te maken, een Haj genaamd. Een moslim die die pelgrimstocht heeft voltooid, is een hadji. Het is iets dat, in de traditionele islam, de hoogste roeping in de religie is - in wezen is het beste voor een moslim het slechtste geworden. Maar de geschiedenis begon niet bij ons. Sinds de oprichting van dit land wordt racisme gebruikt om expansie en onderdrukking te rechtvaardigen. De indianen werden wilden genoemd.

De Afrikanen werden van alles genoemd om de slavernij te verontschuldigen. Tijdens Vietnam werd een veelvoud aan namen gebruikt om die imperialistische oorlog te rechtvaardigen. Dus Haji was het woord dat we op deze missie gebruikten. We hebben veel gehoord over invallen tijdens Winter Soldier, waarbij mensen deuren intrapten en hun huizen doorzochten. Maar deze missie was een ander soort overval. We kregen nooit een verklaring voor deze orders, we kregen alleen te horen dat deze groep van vijf of zes huizen nu eigendom was van het Amerikaanse leger. We moesten naar binnen om die mensen die huizen te laten verlaten. Dus gingen we naar deze huizen en vertelden de mensen dat hun huizen niet langer hun thuis waren. We hebben ze geen alternatief geboden, geen plek om naartoe te gaan, geen compensatie. Ze waren erg in de war en bang, en wilden niet weggaan - dus moesten we ze uit hun huizen verwijderen. Er was één familie die opvalt: een vrouw met twee jonge dochters, een oudere man die bedlegerig was en twee mannen van middelbare leeftijd. We sleepten ze uit hun huizen en gooiden ze op straat. We arresteerden de mannen omdat ze niet vertrokken en stuurden ze samen met de Iraakse politie naar de gevangenis. In die tijd wist ik niet wat er met Irakezen gebeurde toen we een zandzak over hun hoofd deden en hun handen op hun rug bonden; helaas moest ik er een paar maanden later achter komen. Onze eenheid bestond uit korte ondervragers, dus ik had de taak om te helpen bij ondervragingen. De beproeving van een gedetineerde Ten eerste wil ik erop wijzen dat de overgrote meerderheid van de gedetineerden die ik tegenkwam niets verkeerds had gedaan. Ze werden gearresteerd voor dingen die zo simpel waren als het feit dat ze in de buurt waren toen een IED afging, of omdat ze in een dorp woonden waar een vermoedelijke opstandeling woonde.

Ik ben getuige van en nam deel aan vele ondervragingen; een in het bijzonder die ik wil delen. Het was een moment voor mij dat me hielp de aard van ons beroep te beseffen. Deze gedetineerde die ik moest ondervragen was uitgekleed tot aan zijn ondergoed, handen op zijn rug gebonden en een zandzak op zijn hoofd - en ik heb zijn gezicht nooit echt gezien. Het was mijn taak om een metalen klapstoel te pakken, en aangezien hij met zijn gezicht naar de muur stond, moest ik de stoel naast zijn hoofd stukslaan telkens als hem een vraag werd gesteld. Een medesoldaat schreeuwde steeds dezelfde vraag, en wat hij ook antwoordde, ik sloeg de stoel naast zijn hoofd kapot. We deden dit totdat we moe werden, en toen kreeg ik te horen dat ik ervoor moest zorgen dat hij met zijn gezicht naar de muur bleef staan. Tegen die tijd was hij in een extreem gebroken toestand - hij trilde oncontroleerbaar, hij huilde en hij zat onder zijn eigen urine. Ik bewaakte hem, maar er was iets mis met zijn been - hij was gewond en viel steeds op de grond. Mijn sergeant zei dat ik ervoor moest zorgen dat hij bleef staan, zodat ik hem zou moeten oppakken en tegen de muur moest slaan.

Hij viel steeds naar beneden, dus ik moest hem blijven oppakken en hem met kracht tegen de muur zetten. Mijn sergeant kwam langs en was van streek dat hij weer op de grond lag, dus pakte hij hem op en sloeg hem verschillende keren tegen de muur - en toen de man weer op de grond viel, zag ik bloed van onder de zandzak naar beneden stromen. Dus liet ik hem zitten, en telkens als mijn sergeant begon te komen, waarschuwde ik de man en zei hem dat hij moest gaan staan.

Machine Translated by Google

Het was toen dat ik me realiseerde dat ik mijn eenheid moest bewaken tegen deze gedetineerde, maar wat ik deed was deze gedetineerde van mijn eenheid bewaken. Ik heb hard mijn best gedaan om trots te zijn op mijn dienst. Het enige wat ik kon voelen was schaamte. Gezicht van bezetting wordt blootgelegd Racisme kon de realiteit van de bezetting niet langer maskeren. Dit waren mensen. Dit waren mensen. Sindsdien word ik geplaagd door schuldgevoelens - elke keer zie ik een oudere man, zoals degene die niet kon lopen, die we op een brancard rolden en de Iraakse politie zeiden hem weg te brengen. Ik voel me altijd schuldig als ik een moeder met haar kinderen zie, zoals degene die hysterisch huilde en schreeuwde dat we erger waren dan Saddam toen we haar uit haar huis dwongen. Ik voel me altijd schuldig als ik een jong meisje zie, zoals degene die ik bij de arm greep en de straat op sleepte. We kregen te horen dat we tegen terroristen vochten. De echte terrorist was ik. Het echte terrorisme is deze bezetting.

Racisme binnen het leger is lange tijd een belangrijk instrument geweest om de vernietiging en bezetting van een ander land te rechtvaardigen. Het wordt al lang gebruikt om het doden, onderwerpen en martelen van een ander volk te rechtvaardigen. Racisme is een essentieel wapen van deze regering. Het is een belangrijker wapen dan een geweer, of een tank, of een bommenwerper, of een slagschip. Het is destructiever dan een artilleriegranaat, een bunkerbreker of een tomahawk-raket. Hoewel al die wapens zijn gemaakt en eigendom zijn van deze regering, zijn ze onschadelijk zonder dat mensen ze willen gebruiken. Degenen die ons naar de oorlog sturen, hoeven geen trekker over te halen of een mortiergranaat te lossen; ze hoeven de oorlog niet te vechten, ze hoeven ons alleen de oorlog te verkopen. Ze hebben een publiek nodig dat bereid is hun soldaten in gevaar te sturen, en ze hebben soldaten nodig die bereid zijn te doden en gedood te worden, zonder twijfel. Ze kunnen miljoenen uitgeven aan een enkele bom - maar die bom wordt pas een wapen als de gelederen in het leger bereid zijn de bevelen op te volgen om het te gebruiken. Ze kunnen elke laatste soldaat overal op aarde sturen, maar er zal alleen oorlog zijn als soldaten bereid zijn om te vechten.
De heersende klasse - de miljardairs die profiteren van menselijk lijden, die alleen maar geven om het uitbreiden van hun rijkdom en het beheersen van de wereldeconomie - begrijpt dat hun macht alleen ligt in hun vermogen om ons ervan te overtuigen dat oorlog, onderdrukking en uitbuiting in ons belang zijn. Ze begrijpen dat hun rijkdom afhankelijk is van hun vermogen om de arbeidersklasse te overtuigen om te sterven om de markt van een ander land te beheersen. En ons overtuigen om te sterven en te doden is gebaseerd op hun vermogen om ons te laten denken dat we op de een of andere manier superieur zijn. Soldaten, matrozen, mariniers en piloten hebben niets te winnen bij deze oorlog. De overgrote meerderheid van de mensen die in de Verenigde Staten wonen, heeft niets te winnen bij deze oorlog. In feite hebben soldaten en arbeiders niet alleen niets met deze bezetting, maar lijden wij er nog meer onder. We verliezen de ledematen, ondergaan het trauma en geven ons leven. Onze families moeten toekijken hoe met vlaggen gedrapeerde doodskisten in de aarde worden neergelaten. Miljoenen in dit land zonder gezondheidszorg, banen of toegang tot onderwijs moeten toezien hoe deze regering meer dan 400 miljoen dollar per dag verkwist aan deze oorlog.

De echte vijand is hier. Arme en werkende mensen in dit land worden gestuurd om arme en werkende mensen in een ander land te vermoorden, om de rijken rijker te maken. Zonder racisme zouden soldaten beseffen dat ze meer gemeen hebben met het Iraakse volk dan met de miljardairs die ons naar de oorlog sturen. Ik gooide mensen op straat in Irak, alleen om thuis te komen en gezinnen hier op straat te vinden in deze tragische en onnodige uitsluitingscrisis die al honderden Irak-oorlogsveteranen dakloos maakt. We moeten wakker worden en beseffen dat onze echte vijanden zich niet in een ver land bevinden; het zijn geen mensen wiens namen we niet kennen en wiens culturen we niet begrijpen. De vijand zijn mensen die we goed kennen en mensen die we kunnen identificeren - de vijand is het systeem dat ons naar de oorlog stuurt als het winstgevend is; de vijanden zijn de CEO's die ons van onze baan ontslaan als het winstgevend is; het zijn de verzekeringsmaatschappijen die ons gezondheidszorg weigeren als het winstgevend is; het zijn de banken die onze huizen afpakken als het winstgevend is. Onze vijanden zijn niet 5000 mijl ver weg. Ze zijn hier thuis, en als we ons organiseren en vechten met onze zusters en broeders, kunnen we deze oorlog stoppen, deze regering stoppen en een betere wereld creëren.

Source: libcom.org Posted By
Joseph Kay Aug 18 2010

MUNDO OBRERO
WORKERS WORLD
WORKERS AND OPPRESSED PEOPLES OF THE WORLD UNITE

Ontbind de NAVO – de Amerikaanse oorlogsprovocateur

Wat de mensen moeten weten over de NAVO, Rusland en Oekraïne

Door **Danny O'Brien** gepost op 28 februari 2022

Wat is de NAVO? De NAVO, de Noord-Atlantische Verdragsorganisatie, is strikt een militair bondgenootschap, onder bevel van en grotendeels uitgerust door de VS; het werd opgericht in 1949, in de nasleep van de Tweede Wereldoorlog, toen honderdduizenden Amerikaanse troepen West-Europa bezetten.

Het doel van de NAVO was om de kapitalistische controle over West-Europa af te dwingen, dat werd uitgedaagd door arbeidersbewegingen, en om de Sovjet-Unie het hoofd te bieden. De NAVO begon met 12 lidstaten. Voor hun verdediging tegen de NAVO, de Sovjet-Unie en de Oost-Europese landen die het kapitalisme hadden omvergeworpen, richtten ze in 1955 het Warschaupact op. Om de wederopbouw in het socialistische blok, waar de schade door de Tweede Wereldoorlog enorm was, te belemmeren, dwong de NAVO een handels- en technologieblokkade af met behulp van sancties.

Uitbreiding van de NAVO: In 1990, toen de Sovjet-Unie instortte onder het gewicht van tientallen jaren van de Amerikaanse Koude Oorlog en omsingeling, beloofden de Amerikaanse minister van Buitenlandse Zaken James Baker en tal van andere Amerikaanse en Europese leiders dat de NAVO niet "een centimeter oostwaarts" zou uitbreiden als Duitsland werd verenigd in één staat. De NAVO had toen 16 lidstaten. Van 1997-2022 nam de NAVO 14 nieuwe leden op, allemaal voormalige leden van het Warschaupact, delen van het voormalige Joegoslavië of voormalige socialistische republieken van de Sovjet-Unie.

De NAVO legt regimes op en versterkt ze die de landen privatiseren en herstructureren in de richting van de VS en de Europese Unie. Het legt het gebruik van militaire wapens op die in de VS en de EU zijn geproduceerd. De NAVO heeft militaire manoeuvres uitgevoerd in deze Oost-Europese, Balkan- en Baltische landen en Amerikaanse/Britse marine-operaties in de Zwarte Zee, steeds dichter bij de grens met Rusland. Deze provocerende manoeuvres zijn

bedoeld om Rusland te destabiliseren. Sinds 1991 gebruikt Washington de NAVO ook om in te grijpen in Afrika, het Midden-Oosten en Centraal-Azië.

Oekraïne: Van oudsher geïntegreerd met de Russische economie binnen de Sovjet-Unie, was Oekraïne de graanschuur van de socialistische landen, net zoals het Midwesten dat is voor de Verenigde Staten. Van 1991 tot 2014 onderhield Oekraïne goede handelsbetrekkingen met Rusland. Sinds de door de VS gesteunde staatsgreep van 2014 een regime oplegde dat vijandig stond tegenover Rusland, is Oekraïne een van Europa's armste landen geworden met een armoedepercentage van 45%, waardoor het bijzonder vatbaar is voor westerse imperialistische interventie.

Staatsgreep van 2014: In 2014 hebben de VS zwaar bewapende en gefinancierde groepen ultranationalisten, neonazi's en fascisten om de gekozen regering van Ukaine omver te werpen, die neutraal was tussen het Westen en Rusland. De interventionistische tactieken van Washington om dissidenten en/of terroristische groeperingen te bewapenen, op te leiden en te leiden, zijn geprobeerd bij pogingen tot regimeverandering in Irak, Syrië, Libië, Venezuela, Cuba, Nicaragua en andere landen. De staatsgreep in Oekraïne installeerde een regering die was afgestemd op de westerse belangen.

Deelnemers aan de coup in Oekraïne waren onder meer het paramilitaire Azov-bataljon, die nazi-symbolen als hun insigne droegen. Veel Azov-leden delen de nazi-ideologie, maar dit bataljon werd officieel opgenomen in de Oekraïense Nationale Garde. Na de staatsgreep brak een burgeroorlog uit toen troepen uit de hoofdstad Kiev twee provincies aanvielen in het oosten van Oekraïne in de Donbass-regio aan de Russische grens, waarvan de bevolking zich onafhankelijk verklaarde van het Oekraïense staatsgreepregime. De VS hebben meer dan $ 5 miljard dollar gesluisd in acht jaar van conflict in de Donbass.

De Donbass aan de Russische grens: Dit is de regio van Oekraïne ten oosten van de rivier de Dnjepr tot aan de grens met Rusland. De populaties hier zijn overwegend Russisch in taal en etniciteit. Na de staatsgreep in 2014 brak een antifascistische arbeidersbeweging in Donetsk en Lugansk, ter verdediging tegen de toegenomen kapitalistische privatisering en plundering van hun industrieën, zich af van de staatsgreep in Kiev en riepen zichzelf uit tot onafhankelijke republieken.

Acht jaar lang heeft de rechtse regering in Kiev Donetsk en Lugansk aangevallen en beschoten. Meer dan 14.000 burgers zijn gedood door door de VS gesteunde Oekraïense troepen. De VS hebben militair materieel en adviseurs naar deze regio gestuurd, direct aan de Russische grens. Oekraïne deelt een grens van 1200 mijl met Rusland. Deze militaire hulp is illegaal en provocerend, aangezien Oekraïne geen officiële NAVO-lidstaat is. Elke keer dat een voormalige handelspartner van Rusland door de NAVO wordt geabsorbeerd, wordt de militaire omsingeling van Rusland strakker.

Sancties: Sancties zijn economische oorlogsvoering; en omdat ze zich in de eerste plaats richten op de burgerbevolking, beschouwt het internationaal recht hen als een 'misdaad tegen de menselijkheid'. Sancties creëren hyperinflatie en snijden voedsel, medicijnen, bouwbenodigdheden, brandstof, consumptiegoederen, media en hulpbronnen af, wat gevolgen heeft voor de meerderheid van de bevolking. Wanneer de VS of een ander land Rusland sancties oplegt, vernietigt het de levens van zijn burgerbevolking.

Amerikaanse militaire staat van dienst: het Amerikaanse leger heeft oorlogsscenario's uitgevoerd die de doellanden ruïneren, hun burgerbevolking tot slachtoffer maken en vaak eindigen zonder oplossing. De Verenigde Staten hebben meerdere keren gelogen over of

provocaties georganiseerd om voorwendsels te produceren om oorlog te voeren, waaronder het zinken van de USS Maine in 1898 om de Spaans-Amerikaanse oorlog te beginnen – die Cuba, Puerto Rico en de Filippijnen uit Spanje veroverde, en van hun inwoners – en de mythische massavernietigingswapens om de invasie van 2003 in Irak te rechtvaardigen. Het VS-imperialisme heeft verwoestende oorlogen gevoerd tegen de volkeren van Vietnam, Korea, Afghanistan, Joegoslavië, Irak en Libië en heeft geleid tot bloedige staatsgrepen en opstanden in Syrië en in heel Latijns-Amerika. Elke oorlog komt alleen de oorlogsprofiteurs en imperialistische bankiers ten goede, terwijl generaties in de slachtofferlanden worden verwoest. Amerikaanse agentschappen richtten zich op Oekraïne om de huidige crisis te creëren.

Europese imperialistische concurrentie: Europa is een belangrijke handelspartner van Rusland. Rusland levert de EU olie, aardgas en hulpbronnen tegen lage prijzen. Door druk uit te oefenen op de NAVO-lidstaten van de Europese Unie om de handel met Rusland te beëindigen en Rusland te bestraffen, zal Washington die landen dwingen veel van deze hulpbronnen uit de Verenigde Staten te importeren. De prijzen zullen veel hoger zijn. Door deze markt te grijpen, kunnen in de VS gevestigde monopolies zichzelf verrijken, terwijl de verminderde financiële macht van de EU (vooral de Duitse) haar vermogen om wereldwijd te concurreren met de kapitalistische economische belangen van de VS beperkt.

Nord Stream 2-pijpleiding: Rusland en Duitsland werkten samen om een grotere, directe aardgaspijpleiding aan te leggen van de noordwestelijke grens van Rusland naar Duitsland. Deze en de verschillende andere gaspijpleidingen transporteren goedkope energiebronnen naar warmte en energie in Europa. Nord Stream 2 zou de groeiende economische betrekkingen tussen Rusland en Duitsland, beide economische concurrenten van de VS, hebben versterkt. Op basis van zijn gefrackt gas is de VS nu de grootste gasproducent ter wereld.

De uitdaging voor de Amerikaanse monopolies is hoe ze wereldwijde markten kunnen vinden voor dit duurdere gefrackte gas, dat onderkoeld wordt en als LNG (vloeibaar aardgas) naar Europa wordt getransporteerd. Het blokkeren van goedkoop aardgas uit Rusland opent een belangrijke markt voor Amerikaanse monopolies.

Gevolgen voor de arbeidersklasse: het volk van Oekraïne zal zien dat hun land verder verscheurd wordt door imperialistische machten, en het zou Ground Zero kunnen zijn voor wat het potentieel heeft om uit te monden in een totale oorlog. Vanwege de sancties die tegen hen zijn opgelegd, kan het Russische volk mogelijk verhongeren, worden getroffen door enorme stijgingen van de armoedecijfers, de toegang verliezen tot de juiste medicijnen en brandstoffen voor verwarming en transport. De Europese arbeidersklasse zal lijden onder een stijging van de inflatie en armoede. Amerikaanse arbeiders zullen te maken krijgen met stijgende gasprijzen, mogelijk lagere lonen, hogere inflatie en een culturele opleving van racisme, vreemdelingenhaat en blind patriottisme.

Elke oorlog die het Amerikaanse kapitalisme versterkt, wordt een wapen tegen de arbeidersklasse in de VS

Machine Translated by Google

Europese Commissie - Toespraak

Toespraak van voorzitter von der Leyen tijdens de plenaire vergadering van het Europees Parlement over de Russische agressie tegen Oekraïne

Brussel, 1 maart 2022

Mevrouw de voorzitter van het Europees Parlement,

Mijnheer de voorzitter van de Raad,

hoge vertegenwoordiger,

Mijnheer de president van Oekraïne, beste Volodymyr,

Mijnheer de voorzitter van het Oekraïense parlement,

Mijn geachte leden,

De oorlog is teruggekeerd naar Europa. Bijna dertig jaar na de Balkanoorlogen, en meer dan een halve eeuw nadat Sovjettroepen Praag en Boedapest binnentrokken, gingen de sirenes van de burgerbescherming weer af in het hart van een Europese hoofdstad. Duizenden mensen op de vlucht voor bommen, kampeerden in ondergrondse stations - hand in hand, stilletjes huilend, in een poging elkaar op te vrolijken. Auto's stonden in de rij richting de Oekraïense westelijke grens, en toen velen van hen zonder brandstof kwamen te zitten, pakten mensen hun kinderen en hun rugzakken op en marcheerden tientallen kilometers naar onze Unie. Ze zochten hun toevlucht binnen onze grenzen, omdat hun land niet langer veilig was. Want binnen Oekraïne is een gruwelijke dodentelling begonnen. Opnieuw sterven mannen, vrouwen en kinderen omdat een buitenlandse leider, president Poetin, heeft besloten dat hun land, Oekraïne, geen bestaansrecht heeft. En dat zullen we nooit laten gebeuren en nooit accepteren.

geachte leden,

Dit is een moment van de waarheid voor Europa. Laat me het hoofdartikel citeren van een Oekraïense krant, de Kyiv Independent, die enkele uren voordat de invasie begon, werd gepubliceerd: 'Dit gaat niet alleen over Oekraïne. Het is een botsing van twee werelden, twee polaire waardenverzamelingen.' Ze hebben zo gelijk. Dit is een botsing tussen de rechtsstaat en de heerschappij van het geweer; tussen democratieën en autocratieën; tussen een op regels gebaseerde orde en een wereld van naakte agressie. Hoe we vandaag reageren op wat Rusland doet, zal de toekomst van het internationale systeem bepalen. Het lot van Oekraïne staat op het spel, maar ook ons eigen lot staat op het spel. We moeten de macht tonen die in onze democratieën ligt; we moeten de kracht tonen van mensen die hun onafhankelijke wegen kiezen, vrij en democratisch. Dit is ons machtsvertoon.

Vandaag heeft een Unie van bijna een half miljard mensen zich ingezet voor Oekraïne. De mensen van Europa demonstreren voor Russische ambassades in heel onze Unie. Velen van hen hebben hun huizen opengesteld voor Oekraïners – op de vlucht voor de bommen van Poetin. En laat me vooral Polen, Roemenië, Slowakije en Hongarije bedanken voor het verwelkomen van deze vrouwen, mannen en kinderen. Europa zal er voor hen zijn, niet alleen de eerste dagen, maar ook de komende weken en maanden. Dat moet helemaal onze belofte zijn. En daarom stellen we voor om het tijdelijke beschermingsmechanisme te activeren om hen een veilige status en toegang tot scholen, medische zorg en werk te geven. Ze verdienen het. Dat moeten we nu doen. We weten dat dit nog maar het begin is. Meer Oekraïners zullen onze bescherming en solidariteit nodig hebben. Wij zijn en zullen er voor hen zijn.

Onze Unie toont een eenheid van doel waar ik trots op ben. Met de snelheid van het licht heeft de Europese Unie drie golven van zware sancties aangenomen tegen het Russische financiële systeem, zijn hightechindustrieën en zijn corrupte elite. Dit is het grootste sanctiepakket in de geschiedenis van onze Unie. We nemen deze maatregelen niet lichtvaardig, maar we vinden dat we moeten handelen. Deze sancties zullen een zware tol eisen van de Russische economie en van het Kremlin. We ontkoppelen belangrijke Russische banken van het SWIFT-netwerk. We hebben ook de transacties van de Russische centrale bank, de belangrijkste financiële instelling in Rusland, verboden. Dit verlamt miljarden aan buitenlandse reserves, waardoor de kraan op de oorlog van Rusland en Poetin wordt dichtgedraaid. We moeten deze financiering van zijn oorlog beëindigen.

Ten tweede richten we ons op belangrijke sectoren van de Russische economie. We maken het Rusland onmogelijk om zijn olieraffinaderijen te upgraden; om zijn luchtvloot te repareren en te moderniseren; en om toegang te krijgen tot veel belangrijke technologieën die het nodig heeft om een welvarende toekomst op te bouwen. We hebben onze lucht gesloten voor Russische vliegtuigen,

Machine Translated by Google

inclusief de privéjets van oligarchen. En vergis u niet: we zullen ook hun andere activa bevriezen - of het nu jachten of luxe auto's of luxe eigendommen zijn. Dat gaan we helemaal invriezen.

Ten derde, in een nieuwe ongekende stap, schorsen we de licenties van de propagandamachine van het Kremlin. Het staatsbedrijf Russia Today en Spoetnik, en al hun dochterondernemingen, zullen niet langer in staat zijn hun leugens te verspreiden om de oorlog van Poetin te rechtvaardigen en onze Unie te verdelen. Dit zijn ongekende acties van de Europese Unie en onze partners als reactie op een ongekende agressie van Rusland.

Elk van deze stappen is nauw afgestemd met onze partners en bondgenoten, de Verenigde Staten, het Verenigd Koninkrijk, Canada en Noorwegen, maar ook bijvoorbeeld Japan, Zuid-Korea en Australië.
Al deze dagen zie je dat meer dan 30 landen – die meer dan de helft van de wereldeconomie vertegenwoordigen – ook sancties en exportcontroles tegen Rusland hebben aangekondigd. Als Poetin probeerde de Europese Unie te verdelen, de NAVO te verzwakken en de internationale gemeenschap te breken, dan heeft hij precies het tegenovergestelde bereikt. We zijn meer verenigd dan ooit en we zullen opstaan in deze oorlog, dat is zeker dat we zullen overwinnen en we zullen zegevieren. We zijn verenigd en we blijven verenigd.

geachte leden,

Ik ben me er terdege van bewust dat deze sancties ook een prijs zullen hebben voor onze economie. Ik weet dit en ik wil de mensen van Europa eerlijk toespreken. We hebben twee jaar pandemie doorstaan. En we wilden allemaal dat we ons konden concentreren op ons economisch en sociaal herstel. Maar ik geloof dat de mensen van Europa heel goed begrijpen dat we op moeten staan tegen deze wrede agressie. Ja, het beschermen van onze vrijheid heeft een prijs. Maar dit is een beslissend moment. En dit zijn de kosten die we bereid zijn te betalen.
Omdat vrijheid onbetaalbaar is, geachte afgevaardigden. Dit is ons principe: Vrijheid is onbetaalbaar.

Onze investeringen van vandaag zullen ons morgen onafhankelijker maken. Ik denk in de eerste plaats aan onze energiezekerheid. We kunnen simpelweg niet zo sterk vertrouwen op een leverancier die ons expliciet bedreigt. Daarom hebben we contact opgenomen met andere wereldwijde leveranciers. En ze reageerden. Noorwegen stapt op. In januari hadden we een recordaanvoer van LNG-gas. We bouwen nieuwe LNG-terminals en werken aan interconnectoren. Maar op de lange termijn is het onze overstap naar hernieuwbare energiebronnen en waterstof die ons echt onafhankelijk zullen maken. We moeten de groene transitie versnellen. Omdat elke kilowattuur elektriciteit die Europa opwekt uit zon, wind, waterkracht of biomassa, onze afhankelijkheid van Russisch gas en andere energiebronnen vermindert. Dit is een strategische investering. En geachte afgevaardigden, dit is een strategische investering, want bovendien betekent minder afhankelijkheid van Russisch gas en andere fossiele brandstoffen ook minder geld voor de oorlogskas van het Kremlin. Dit is ook een waarheid.

We zijn vastberaden, Europa kan de uitdaging aan. Hetzelfde geldt voor defensie. De Europese veiligheid en defensie is in de afgelopen zes dagen meer geëvolueerd dan in de afgelopen twee decennia. De meeste lidstaten hebben leveringen van militair materieel aan Oekraïne beloofd. Duitsland kondigde aan dat het zo snel mogelijk de 2%-doelstelling van de NAVO zal halen. En onze Unie gebruikt voor het eerst ooit de Europese begroting om militair materieel aan te schaffen en te leveren aan een land dat wordt aangevallen. 500 miljoen euro van de Europese Vredesfaciliteit, ter ondersteuning van de defensie van Oekraïne. Als eerste partij zullen we dit nu ook compenseren met minimaal 500 miljoen euro uit de EU-begroting om de humanitaire gevolgen van deze tragische oorlog op te vangen, zowel in het land als voor de vluchtelingen.

geachte leden,

Dit is een keerpunt voor onze Unie. We kunnen onze veiligheid en de bescherming van mensen niet als vanzelfsprekend beschouwen. We moeten ervoor opkomen. We moeten erin investeren. We moeten ons deel van de verantwoordelijkheid dragen.

Deze crisis verandert Europa. Maar Rusland heeft ook een kruispunt bereikt. De acties van het Kremlin brengen ernstige schade toe aan de langetermijnbelangen van Rusland en zijn volk. Dat begrijpen ook steeds meer Russen. Ze marcheren voor vrede en vrijheid. En hoe reageert het Kremlin hierop? Door duizenden van hen te arresteren. Maar uiteindelijk kan het verlangen naar vrede en vrijheid niet tot zwijgen worden gebracht. Naast de tanks van Poetin is er nog een ander Rusland. En we reiken onze vriendschapshand naar dit andere Rusland. Wees gerust, ze hebben onze steun.

geachte leden,

In deze dagen staat het onafhankelijke Oekraïne voor het donkerste uur. Tegelijkertijd houdt het Oekraïense volk de fakkel van vrijheid voor ons allemaal omhoog. Ze tonen enorme moed. Ze verdedigen hun leven. Maar ze vechten ook voor universele waarden en zijn bereid daarvoor te sterven. President Zelenskyy en het Oekraïense volk zijn een ware inspiratiebron. Toen we elkaar voor het laatst spraken, vertelde hij me opnieuw over de droom van zijn volk om lid te worden van onze Unie. Vandaag zijn de Europese Unie en Oekraïne al dichterbij dan ooit tevoren. Er is nog een lange weg te gaan. We moeten deze oorlog beëindigen. En we moeten praten over de volgende stappen. Maar ik ben er zeker van: niemand in dit halfrond kan eraan twijfelen dat een volk dat zo dapper opkomt voor onze Europese waarden, tot onze Europese familie behoort.

Machine Translated by Google

En daarom, geachte afgevaardigden, zeg ik: Leve Europa. En lang leve een vrij en onafhankelijk Oekraïne.

Mijn z vamy. Slava Oekraïne.

SPRAAK/22/1483

Gerelateerde media

Buitengewone plenaire zitting over de Russische agressie tegen Oekraïne

Deelname van Ursula von der Leyen, voorzitter van de Europese Commissie, aan de plenaire vergadering van het Europees Parlement debat over de Russische agressie tegen Oekraïne

European Commission - Speech

Speech by President von der Leyen at the European Parliament Plenary on the Russian aggression against Ukraine

Brussels, 1 March 2022

Madam President of the European Parliament,

Mr President of the Council,

High Representative,

Mr President of the Ukraine, dear Volodymyr,

Mr Speaker of the Ukrainian Parliament,

My Honourable Members,

War has returned to Europe. Almost thirty years after the Balkan Wars, and over half a century after Soviet troops marched into Prague and Budapest, civil defence sirens again went off in the heart of a European capital. Thousands of people fleeing from bombs, camped in underground stations – holding hands, crying silently, trying to cheer each other up. Cars lined up towards Ukrainian Western borders, and when many of them ran out of fuel, people picked up their children and their backpacks and marched for tens of kilometres towards our Union. They sought refuge inside our borders, because their country was not safe any longer. Because inside Ukraine, a gruesome death count has begun. Men, women, children are dying, once again, because a foreign leader, President Putin, decided that their country, Ukraine, has no right to exist. And we will never ever let that happen and never ever accept that.

Honourable Members,

This is a moment of truth for Europe. Let me quote the editorial of one Ukrainian newspaper, the Kyiv Independent, published just hours before the invasion began: 'This is not just about Ukraine. It is a clash of two worlds, two polar sets of values.' They are so right. This is a clash between the rule of law and the rule of the gun; between democracies and autocracies; between a rules-based order and a world of naked aggression. How we respond today to what Russia is doing will determine the future of the international system. The destiny of Ukraine is at stake, but our own fate also lies in the balance. We must show the power that lies in our democracies; we must show the power of people that choose their independent paths, freely and democratically. This is our show of force.

Today, a Union of almost half a billion people has mobilised for Ukraine. The people of Europe are demonstrating in front of Russian embassies all across our Union. Many of them have opened their homes to Ukrainians – fleeing from Putin's bombs. And let me thank especially Poland, Romania, Slovakia and Hungary for welcoming these women, men and children. Europe will be there for them, not only in the first days, but also in the weeks and months to come. That must be our promise altogether. And this is why we are proposing to activate the temporary protection mechanism to provide them with a secure status and access to schools, medical care and work. They deserve it. We need to do that now. We know this is only the beginning. More Ukrainians will need our protection and solidarity. We are and we will be there for them.

Our Union is showing a unity of purpose that makes me proud. At the speed of light, the European Union has adopted three waves of heavy sanctions against Russia's financial system, its high-tech industries and its corrupt elite. This is the largest sanctions package in our Union's history. We do not take these measures lightly, but we feel we had to act. These sanctions will take a heavy toll on the Russian economy and on the Kremlin. We are disconnecting key Russian banks from the SWIFT network. We also banned the transactions of Russia's central bank, the single most important financial institution in Russia. This paralyses billions in foreign reserves, turning off the tap on Russia's and Putin's war. We have to end this financing of his war.

Second, we target important sectors of the Russian economy. We are making it impossible for Russia to upgrade its oil refineries; to repair and modernise its air fleet; and to access many important technologies it needs to build a prosperous future. We have closed our skies to Russian aircraft,

including the private jets of oligarchs. And make no mistake: We will freeze their other assets as well – be it yachts or fancy cars or luxury properties. We will freeze that altogether.

Thirdly, in another unprecedented step, we are suspending the licences of the Kremlin's propaganda machine. The state-owned Russia Today and Sputnik, and all of their subsidiaries, will no longer be able to spread their lies to justify Putin's war and to divide our Union. These are unprecedented actions by the European Union and our partners in response to an unprecedented aggression by Russia.

Each one of these steps has been closely coordinated with our partners and allies, the United States, the United Kingdom, Canada and Norway, but also, for example, Japan, South Korea and Australia. All of these days, you see that more than 30 countries – representing well over half of the world's economy – have also announced sanctions and export controls on Russia. If Putin was seeking to divide the European Union, to weaken NATO, and to break the international community, he has achieved exactly the opposite. We are more united than ever and we will stand up in this war, that is for sure that we will overcome and we will prevail. We are united and we stay united.

Honourable Members,

I am well aware that these sanctions will come at a cost for our economy, too. I know this, and I want to speak honestly to the people of Europe. We have endured two years of pandemic. And we all wished that we could focus on our economic and social recovery. But I believe that the people of Europe understand very well that we must stand up against this cruel aggression. Yes, protecting our liberty comes at a price. But this is a defining moment. And this is the cost we are willing to pay. Because freedom is priceless, Honourable Members. This is our principle: Freedom is priceless.

Our investments today will make us more independent tomorrow. I am thinking, first and foremost, about our energy security. We simply cannot rely so much on a supplier that explicitly threatens us. This is why we reached out to other global suppliers. And they responded. Norway is stepping up. In January, we had a record supply of LNG gas. We are building new LNG terminals and working on interconnectors. But in the long run, it is our switch to renewables and hydrogen that will make us truly independent. We have to accelerate the green transition. Because every kilowatt-hour of electricity Europe generates from solar, wind, hydropower or biomass reduces our dependency on Russian gas and other energy sources. This is a strategic investment. And my Honourable Members, this is a strategic investment, because on top, less dependency on Russian gas and other fossil fuel sources also means less money for the Kremlin's war chest. This is also a truth.

We are resolute, Europe can rise up to the challenge. The same is true on defence. European security and defence has evolved more in the last six days than in the last two decades. Most Member States have promised deliveries of military equipment to Ukraine. Germany announced that it will meet the 2% goal of NATO as soon as possible. And our Union, for the first time ever, is using the European budget to purchase and deliver military equipment to a country that is under attack. EUR 500 million from the European Peace Facility, to support Ukraine's defence. As a first batch, we will now also match this by at least EUR 500 million from the EU budget to deal with the humanitarian consequences of this tragic war, both in the country and for the refugees.

Honourable Members,

This is a watershed moment for our Union. We cannot take our security and the protection of people for granted. We have to stand up for it. We have to invest in it. We have to carry our fair share of the responsibility.

This crisis is changing Europe. But Russia has also reached a crossroads. The actions of the Kremlin are severely damaging the long-term interests of Russia and its people. More and more Russians understand this as well. They are marching for peace and freedom. And how does the Kremlin respond to this? By arresting thousands of them. But ultimately, the longing for peace and freedom cannot be silenced. There is another Russia besides Putin's tanks. And we extend our hand of friendship to this other Russia. Be assured, they have our support.

Honourable Members,

In these days, independent Ukraine is facing its darkest hour. At the same time, the Ukrainian people are holding up the torch of freedom for all of us. They are showing immense courage. They are defending their lives. But they are also fighting for universal values and they are willing to die for them. President Zelenskyy and the Ukrainian people are a true inspiration. When we last spoke, he told me again about his people's dream to join our Union. Today, the European Union and Ukraine are already closer than ever before. There is still a long path ahead. We have to end this war. And we should talk about the next steps. But I am sure: Nobody in this hemicycle can doubt that a people that stands up so bravely for our European values belongs in our European family.

And therefore, Honourable Members, I say: Long live Europe. And long live a free and independent Ukraine.

My z vamy. Slava Ukraini.

SPEECH/22/1483

Related media

Extraordinary Plenary session on the Russian aggression against Ukraine

Participation of Ursula von der Leyen, President of the European Commission, to the European Parliament Plenary debate, on the Russian aggression against Ukraine

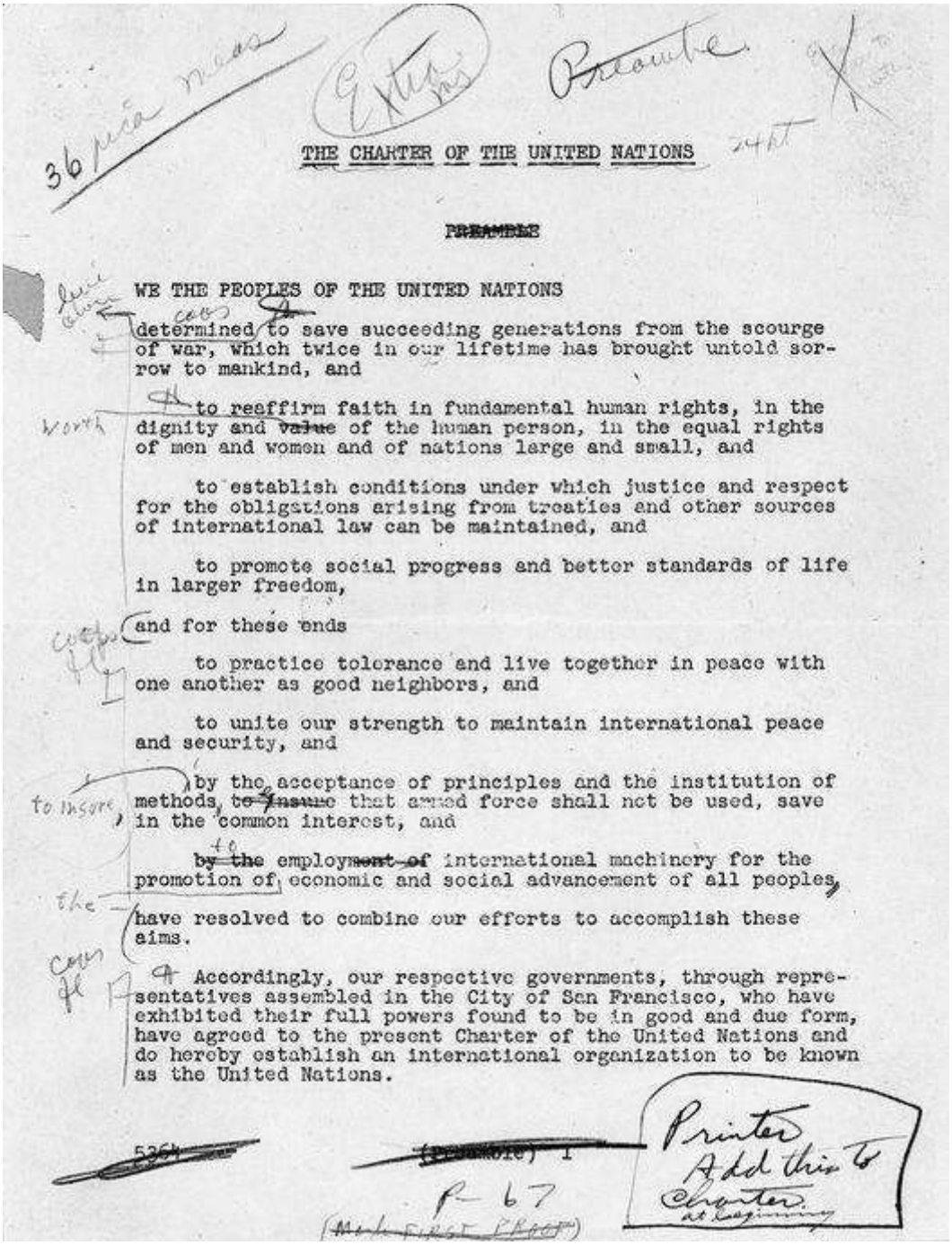

THE CHARTER OF THE UNITED NATIONS

PREAMBLE

WE THE PEOPLES OF THE UNITED NATIONS

determined to save succeeding generations from the scourge of war, which twice in our lifetime has brought untold sorrow to mankind, and

to reaffirm faith in fundamental human rights, in the dignity and ~~value~~ of the human person, in the equal rights of men and women and of nations large and small, and

to establish conditions under which justice and respect for the obligations arising from treaties and other sources of international law can be maintained, and

to promote social progress and better standards of life in larger freedom,

and for these ends

to practice tolerance and live together in peace with one another as good neighbors, and

to unite our strength to maintain international peace and security, and

by the acceptance of principles and the institution of methods, ~~to insure~~ that armed force shall not be used, save in the common interest, and

~~by the~~ employ~~ment of~~ international machinery for the promotion of economic and social advancement of all peoples,

have resolved to combine our efforts to accomplish these aims.

Accordingly, our respective governments, through representatives assembled in the City of San Francisco, who have exhibited their full powers found to be in good and due form, have agreed to the present Charter of the United Nations and do hereby establish an international organization to be known as the United Nations.

Printer Add this to Charter at beginning

P 67

Pictured here is the original manuscript of the UN Charter from 1945.
The use of force by one country against another is wrong and against the Charter. The values of the Charter must prevail.

Nazi-officieren spoedig in NAVO-hoofdkwartier

PARIJS, 15 Juni. — Hoewel West-Duitsland officieel nog geen leger heeft, zal de eerste groep voormalige Hitler-officieren reeds over enkele weken zich installeren in het hoofdkwartier van de NAVO bij Parijs. De Westduitse minister van Oorlog, Theodor Blank, bevindt zich op het ogenblik, tezamen met generaal Hans Speidel — voormalig stafchef van veldmaarschalk Rommel! — op het hoofdkwartier van de NAVO.

Het is duidelijk, dat Adenauer haast maakt met de bezetting van de posten in het NAVO-hoofdkwartier, waardoor West-Duitsland de gelegenheid zal krijgen zich een overwegende positie in de NAVO te verschaffen.

Bron: De waarheid 15-06-1955 (via Delpher)

Uit het nieuws 19-04-2021 (bijgewerkt op 01-05-2021)

Door: Franklin ter Horst To translate my newsletter into different languages, click here

Kan het conflict tussen Rusland en de Oekraïne tot een Derde Wereldoorlog leiden? (deel 2)

Inmiddels heeft het Oekraïense leger het vuur geopend op Luhansk. Op 9 april zei de woordvoerder van Vladimir Poetin, Dmitry Peskov, tegen verslaggevers dat er een reeks zorgwekkende escalaties hebben plaatsgevonden tussen Oekraïnse troepen en separatistische militanten in de Donbass die worden gesteund door Moskou. De stafchef van het Oekraïense leger kondigde aan dat de pro-Russische separatisten in de Donbass met een kolossale aanval zullen worden vernietigd. Bij zware artillerie beschietingen zijn een onbekend aantal burgers omgekomen. Pro-Russische milities in Luhansk hebben het vuur beantwoord en bij Donetsk staat het Oekraïense leger eveneens klaar voor een offensief. Oekraïne heeft zo'n 110.000 troepen bij Luhansk en Donetsk (de Donbass) samengetrokken, plus nog eens 450 tanks en 800 stuks artillerie. De NAVO heeft in de landen rondom Oekraïne nog eens 40.000 man klaarstaan. Daar tegenover staan over een front van 1000 kilometer lengte zo'n 150.000 tot 200.000 Russische troepen, 1300 tanks, 1300 stuks artillerie, 380 meervoudige raketwerpers, 300 gevechtsvliegtuigen en -bommenwerpers, 3700 drones, 280 helikopters, 26 schepen en 4000+ pantservoertuigen.

Rusland heeft de NAVO gewaarschuwd om Oekraïne niet militair te hulp te schieten, omdat dan 'een beangstigende escalatie' dreigt. Peskov noemde *"de situatie aan de contactlijn in Oekraïne buitengewoon onstabiel en voegde toe dat een dergelijke uitbraak een bedreiging zou kunnen gaan vormen voor de veiligheid van Rusland, en dat er overwogen wordt maatregelen te nemen om dat te voorkomen."* Dmitry Kozak, een andere woordvoerder zei dat Rusland gedwongen zou kunnen worden de inwoners van de Donbass-regio te beschermen als Kiev een grootschalig offensief zou lanceren op de afgescheiden republieken Donetsk en Lugansk. *"Alles hangt af van de omvang van de gevechten."* Op 13 april kondigde Moskou aan dat er twee detachementen van het Russische leger, samen met drie luchtlandingeenheden, klaar staan om in actie te komen als de spanningen met het Westen escaleren tot volledige gevechten. De Amerikaanse president Jo Biden heeft zijn Oekraïense collega Zelensky nogmaals beloofd hem bij te zullen staan tegen 'de Russische agressie', en het land 'nooit in de steek te zullen laten'. Daarnaast heeft hij de nationale noodtoestand uitgeroepen– zogenaamd om de "Russische bedreiging" het hoofd te kunnen bieden.Klik ook hier voor "US on the brink of War".

Inmiddels zijn een tweetal Amerikaanse oorlogsschepen via de Bosporus in de Zwarte Zee aangekomen voor de zuidkust van Rusland in een beweging die algemeen wordt gezien als een blijk van steun voor de Oekraïne. Het gaat om de USS Roosevelt een torpedobootjager uit de Arleigh Burke-klasse, en de USS Donald Cook, een geleide raketvernietiger. Na de Amerikaanse marineoefeningen in de Zwarte Zee in februari 2021 waarschuwde het Kremlin de Amerikaanse marineschepen in de Zwarte Zee te zullen vernietigen indien ze worden ingezet bij een eventuele militaire aanval van de Oekraïne op onder meer De Krim en dat dit tot een ramp zouden kunnen leiden. Rusland noemt de aanwezigheid van de Amerikaanse oorlogsschepen een ernstige provocatie en is als reactie daarop begonnen met oefeningen in de Zwarte Zee.

Amerikaans oorlogsschip in de Bosporus op weg naar de Zwarte

Om de druk op Rusland verder op te voeren zijn twee Amerikaanse strategische B-1 bommenwerpers vanuit de VS rechtstreeks richting Rusland gevlogen, tot boven de Egeïsche Zee tussen Griekenland en Turkije, vanwaar de toestellen kruisraketten hadden kunnen lanceren op Russische doelen. De bommenwerpers keerden deze keer weer terug, maar de spanningen om Oekraïne dreigen snel te escaleren.

Valery Gerasimov, de Russische top-generaal van de generale staf van Vladimir Poetin, waarschuwde in december 2019 al dat het Westen zich voorbereidt op een "grootschalig militair conflict" en sprak zelfs van een Derde Wereldoorlog. Inmiddels hebben zowel de NAVO als Rusland tonnen militair materieel naar het conflict gebied gestuurd. Ook in de Baltische landen en Polen, de Zwarte Zee en de Baltische Zee neemt de militaire activiteit toe.

Volgens Andriy Parubiy, voorzitter van de nationale Veiligheidsraad van Oekraïne, zouden zich inmiddels bijna 100.000 Russische troepen hebben verzameld aan de Oekraïense grens.

De schattingen zijn echter veel hoger dan de Amerikaanse militaire schattingen. Ambtenaren van het Pentagon hebben eerder gezegd dat meer dan 20.000 Russische troepen - inclusief luchtlandingeenheden en gepantserde voertuigen - langs de grens met Oekraïne zijn gestationeerd, een strijdmacht die groot genoeg is om de controle over de oostelijke regio te grijpen. Parubiy: *"Deze Russische troepen bevinden zich niet alleen in De Krim, maar ook langs alle Oekraïense grenzen. Ze zijn in het zuiden, ze zijn in het oosten en in het noorden "*, zei hij. Kiev vreest een mogelijke inval in het oosten van het land, zei hij tegen de Atlantische Raad, een denktank in Washington.

Militaire provocaties rond de Nord Stream 2 pijpleiding

Een andere dreiging van de kant van het Westen is dat Oorlogsschepen en onderzeeërs de zone van de Nord Stream 2-pijpleiding zijn binnengegaan, waar de laatste hand wordt gelegd aan de gaspijpleiding van Rusland naar Duitsland, die voor 95% gereed is. De exploitant van de gaspijpleiding heeft geweigerd te stoppen met de aanleg na Amerikaanse dreiging met sancties tegen de aannemers. De exploitant meldt een toegenomen "provocerende" activiteit van oorlogsschepen vliegtuigen en helikopters in het gebied, evenals civiele schepen van andere landen. Om de pijplijn te beschermen is er een veiligheidszone van 2,4 km rond de locatie aangelegd waar boten die niet bij de constructie zijn betrokken, niet mogen komen. Toch worden er regelmatig militaire schepen, zoals een niet-geïdentificeerde onderzeeër in de buurt gezien en cirkelt er regelmatig op lage hoogte een Pools anti-onderzeeërvliegtuig boven het gebied.

Volgens een Russische woordvoerder gaat het om geplande en voorbereide provocaties om het economische project te belemmeren. Nord Stream 2 zal Duitsland via de Oostzee rechtstreeks met Rusland verbinden. Het is bedoeld om de energiezekerheid van Berlijn te beschermen en het minder afhankelijk te maken van derde landen om gas door te voeren, waardoor ook de prijzen worden verlaagd. Een groot deel van de energie van de Europese Unie komt via Oekraïne uit Rusland en Kiev ontvangt forse vergoedingen voor het gebruik van pijpleidingen. Washington heeft voortdurend bezwaar gemaakt tegen het project, en beweert dat het een bedreiging vormt voor de energiezekerheid van Europa.

Diverse militaire deskundigen waren van mening dat na beëindiging van de 2e Wereldoorlog, nooit meer een dergelijk drama zou plaatsvinden, maar de meningen zijn inmiddels drastisch veranderd. Zo is de Verenigde Staten sinds de Tweede Wereldoorlog bij 81% van alle conflicten in de wereld militair betrokken geweest. 'Wij kwamen, wij zagen, hij sterft,' lachte Hillary Clinton de toenmalige minister van Buitenlandse Zaken onder oorlogspresident Barack Hussein Obama na de door Washington geleide aanval op het Libië van Moeammer Gadhaffi. Het stabielste en een van de meest welvarende landen van Afrika werd in korte tijd in een puinhoop veranderd en door steun aan islamitische terreurgroepen in totale chaos gestort, omdat Gadhaffi weigerde te buigen voor het Amerikaanse oliedollar dictaat.

De toonzetting door de Verenigde Staten en Europa (NAVO) richting Rusland onder leiding van Poetin is dreigend en oorlogszuchtig. Biden was nog maar amper president, of hij noemde Poetin een 'killer zonder ziel' en zelfs een moordenaar. Het Pentagon heeft in juni 2015 de 'Nationale Militaire Strategie van de Verenigde Staten' gepubliceerd. Hierin vormen niet langer de terroristen de grootste bedreiging voor Amerika en zijn bondgenoten, maar Rusland, en daarnaast overigens alle andere landen die niet willen buigen voor de eisen van Washington. Ook de huidige president Jo Biden focust zich op met name Rusland en China. Rusland is echter met afstand het voornaamste doelwit. Wanneer wij de diverse leiders in het Westen, en de mainstream media moeten geloven is Rusland de agressor maar in werkelijkheid is de expansiedrift van de VS de oorzaak.

Amerikaanse militaire basis wereldwijd

De Verenigde Staten kennen zich *het recht toe preventieve aanvallen te lanceren* tegen landen met "vijandige bedoelingen." Begin oktober 2016 waarschuwde generaal Mark Milley, stafchef van het leger voor de 'totale vernietiging' van alle vijanden die de VS in de weg staan, waarbij hij Rusland, China, Iran en Noord Korea bij name noemde. 'Vergis jullie niet: Wij zullen jullie stoppen en jullie harder raken dan ooit tevoren.'

Het volgende grote conflict zal volgens hem *'zeer dodelijk zijn, erger dan ons leger ooit heeft meegemaakt, althans niet sinds de Tweede Wereldoorlog.'* Hij voegde daaraan toe dat deze nieuwe (wereld)oorlog ook *'in zeer dichtbevolkte gebieden'* uitgevochten zal worden. *'Vergeet niet dat wij nu de capaciteit hebben en zullen behouden om razendsnel toe te slaan. Wij zullen iedere vijand vernietigen, waar en wanneer dan ook.'* Milley maakte tevens duidelijk wat het toekomstige strijdtoneel van de Derde Wereldoorlog zal zijn door een Russische official te citeren: *'Rusland kan nu een conventionele oorlog in Europa voeren, en winnen.'*

Een mogendheid wordt als vijandig beschouwd zodra ze zich niet onvoorwaardelijk onderwerpt aan de dictaten van Washington zoals gebeurd is in Libië en Syrië en thans het geval is met Rusland. Het is verontrustend te zien hoe het westen bezig is Rusland in een hoek te duwen. De zogenaamde 'revolutie' in Oekraïne was niets anders dan een door het Westen georganiseerde en door de NAVO gesteunde fascistische coup om het land te annexeren en binnen de Westerse invloedssfeer te brengen. Het begon allemaal met het door Washington geregisseerde omverwerpen van de democratisch gekozen regering en het vervangen daarvan door een stel geselecteerde lakeien. Toen is het zaad gezaaid voor een toekomstige confrontatie met Rusland. De Oekraïne wordt als springplank gebruikt richting Moskou. Jo Biden is de geschikte persoon om het vuurtje verder op te stoken.

De Russische leiders kijken daarom terecht met steeds meer wantrouwen naar het westen. Het lijkt er op dat zowel Washington als Brussel er geen enkel belang bij hebben om tot een oplossing te komen met de Russische regering. Ze waarschuwen Rusland niet de vergissing te maken een oorlog met de Oekraïne te forceren terwijl ze zelf op een oorlog uit lijken te zijn. Dat is de situatie wat er nu staat te gebeuren. Rusland is niet van plan langer rustig toe te kijken hoe de Oekraïne met hulp van de NAVO bezig is met een enorme troepenopbouw in het oosten van het land en richting De Krim. De Russische leider Poetin is druk bezig tegenmaatregelen te nemen. Het lijkt er op dat het westen met hun arrogantie een grens hebben overschreden die ernstige gevolgen kan hebben want Poetin is de expansiedrift van het Westen meer dan zat en spreekt van een "extreem gevaarlijke situatie" waarin niemand meer veilig is. Poetin beschuldigd de Verenigde Staten ervan haar grenzen op bijna elk terrein te hebben overschreden. "*De éénpolige wereld van de VS heeft oorlog, verwoesting en onveiligheid gebracht",* aldus Poetin.

De Russen beschikken inmiddels over hypermoderne raketten waaronder de hypersonische Mach-10 Kinzhal raket. Verondersteld wordt dat de bestaande anti-raket defensie van de Amerikaanse marine, niet in staat moet worden geacht deze raket neer te schieten, zelfs al zou die al worden gedetecteerd. De Kinzhal heeft een bereik van 2000 kilometer en kan vanaf een afstand van 1000 kilometer zelfs onder slechte weersomstandigheden een aanval op een doelwit tot in de perfectie uitvoeren. Daarmee werd de grootste nachtmerrie van de NAVO werkelijkheid.

In 2020 zijn ook de Russische S-500 en S-350 Vityaz operationeel geworden. Daarmee kunnen Navo-Awacs van grote afstand worden vernietigd, en mogelijk zelfs hypersonische (niet-ballistische) raketten. Er bestaat geen gelijkwaardigheid tussen Rusland en de VS op terreinen zoals luchtafweer, hypersonische wapens, en in het algemeen de ontwikkeling van raketten, om maar een paar zaken te noemen. Het tijdperk dat de NAVO superieur was, en Amerika vrijwel onkwetsbaar, lijkt definitief voorbij. Toch blijft het Westen/NAVO Rusland irriteren met machtsvertoon. Russische militaire kopstukken sluiten daarom een oorlog met de VS niet langer uit.

De Verenigde Staten en Europa krijgen ook regelmatig bezoek van Russische bommenwerpers van het type Tu-95 Bear elk bewapend met zes nucleaire kruisraketten die vanaf grote afstand kunnen worden afgevuurd. Volgens een Russische militaire woordvoerder maken dit soort acties deel uit van 'simulatieaanvallen op de vijand'.

Russische nucleaire bommenwerper, bewapend met zes nucleaire kruisraketten.

Volgens de Russische Gen. Nikolai Makarov chef van de Generale Staf 'kunnen locale en regionale omstandigheden leiden tot conflicten die tot een wereldwijde oorlog kunnen escaleren waarbij het gebruik van nucleaire wapens niet uitgesloten moet worden.' Zo wijst hij op de expansiedrift van de NAVO richting het oosten waardoor de kans op een confrontatie scherp is toegenomen. Dat is nu bijzonder actueel i.v.m. de crisis in de Oekraïne. Sergei Arutonov, hoofdredacteur van het Russische weekblad "Novij Den", (bron verdwenen) zei in een interview: *"We zouden spoedig te maken kunnen krijgen met een echte oorlog wanneer zich een groot aantal Amerikaanse soldaten en wapens in de Oekraïne bevinden."* De ontwikkelingen in Oekraïne, rond de Krim, zijn uiterst gevaarlijk en zorgwekkend.

De Britse (oud) generaal sir Richard Shirreff, tot 2014 de vicecommandant van de NAVO in Europa, schrijft in het boek "War with Russia" dat het 'zeer goed mogelijk is' dat er een kernoorlog met Rusland uitbreekt. De Amerikanen willen Rusland uit de weg ruimen, omdat het land de machtigste blokkade vormt voor hun wereldwijde hegemonie, hun 'Nieuwe Wereld Orde'. Om dat doel te bereiken is Washington bereid om Europa volledig in de as te laten leggen, aldus Shirreff.

Generaal Thierry Burkhard, hoofd van het Franse leger, waarschuwt in een document van de Generale Staf dat Frankrijk voorbereidingen treft voor 'de terugkeer van een groot gewapend conflict' in Europa. 'Er is een 100% waarschijnlijkheid' voor een 'grote militaire verwikkeling' waardoor *'de samenleving voorbereid moet zijn voor een aantal slachtoffers dat sinds de Tweede Wereldoorlog niet meer is gezien.* 'Rusland wordt als belangrijkste potentiële vijand aangeduid, gevolgd door Turkije. Halverwege maart stuurde Frankrijk 160 pantserwagens en 300 troepen naar Estland als bijdrage aan de NAVO strijdgroepen die in Polen en de Baltische staten zijn gestationeerd. Frankrijk en Turkije liggen al tijden met elkaar in de clinch over de toenemende Turkse militaire bemoeienissen in Libië. Verder wordt verwacht dat het komende militaire conflict zich ook buiten Europa (Midden Oosten en Noord Afrika) zal afspelen.

Volgens de onafhankelijke Russische defensiespecialist Pavel Felgenhauer heeft het conflict de potentie om te escaleren in een Europese oorlog, mogelijk zelfs een wereldoorlog. *"De dreigingen nemen toe, en snel. Weinig wordt openlijk besproken in de pers, maar we zien zeer slechte signalen,"* zei hij in gesprek met de Russische nieuwssite Rosbalt. Felgenhauer vermoedt dat 'de knoop al is doorgehakt' en wees erop dat Rusland begin mei een grote militaire parade houdt op het Rode Plein in Moskou om de overwinning op nazi-Duitsland te herdenken. *"Het is duidelijk dat er een grote operatie wordt voorbereid,"* zei Felgenhauer.

Simulatie uitzending over incident tussen Russische en NAVO-oorlogsschepen

5 jaar geleden maakte de BBC een halfuur durende simulatie-uitzending over een incident tussen Russische en NAVO-oorlogsschepen in de wateren nabij Turkije dat escaleert tot een nucleaire oorlog.

In de uitzending was te zien dat enkele Russische gevechtsvliegtuigen door een NAVO-oorlogsschip werden neergeschoten. Daarna vonden er beschietingen plaats tussen Russische en NAVO- oorlogsschepen, waarbij één Russisch oorlogsschip tot zinken werd gebracht. Hierop escaleert de situatie verder en valt Rusland Letland en Estland binnen, en breken er overal gevechten uit. De Russen vallen na verloop van tijd ook Polen binnen.

Vervolgens worden er almaar meer zwaardere wapens gebruikt. Uiteindelijk wordt een atoombom op de Russische stad Kaliningrad gegooid, waarna Rusland reageert met een reeks atoombommen op Europa. De eerste atoombom wordt op het Duitse Frankfurt gegooid. De simulatie-uitzending eindigt met een nooduitzending en een waarschuwing voor een nucleaire aanval met de dringende oproep om een schuilkelder op te zoeken. Dan worden de steden opgesomd die zullen worden getroffen, en wordt het scherm zwart.

Een duidelijk teken dat de Amerikaanse regering aanstuurd op een oorlog met Rusland, is dat het Amerikaanse ministerie van Buitenlandse Zaken alle Amerikaanse burgers heeft opgeroepen Rusland voor 15 juni te verlaten. Tevens zullen er vanaf 12 mei geen verzoeken meer worden ingewilligd van Russen die van plan zijn de Verenigde Staten te bezoeken. Het lijkt er dus daadwerkelijk op dat een oorlog tussen de VS en Rusland aanstaande is.

Intussen heeft Poetin een decreet ondertekend waarin naar schatting tussen de 2 en de 2,5 miljoen reservisten worden opgeroepen voor een militaire training. Tevens is sinds 1 april in zowel Oekraïne als Rusland de rekrutering van nieuwe strijdkrachten aan de gang. Dat een oorlog aanstaande is lijkt ook bevestigd te worden door een door de burgemeester van de Russische stad Tsjerepovets uitgevaardigde verordening om locaties aan te wijzen waar ten tijde van oorlog slachtoffers moeten worden begraven. Waarom zou een stad diep in Rusland een dergelijke maatregel nemen, anders dan dat het Kremlin zich inderdaad serieus voorbereidt op een oorlog met het Westen?

Franklin ter Horst

Klik hier om u af te melden voor mijn nieuwsbrief
Terug naar: Inhoud

Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights

R E G I S T ER E D P O S T

Minister of Justice and Security

Authorized on behalf of the Dutch State
D. Yesilgöz-Zegerius

PO Box: 20301
2500EH, THE HAGUE

Mierlo,11 January 2022
RE: For your information

His Excellency Yesilgöz-Zegerius,

Summenary.

The State of the Netherlands has only disputed the enforceable title above the notarial deed and that it was issued by the notary as a grosse in summary proceedings by a bailiff at the time in 2008. The content of the notarial deed in copy has not been contested further.

The foundation has previously found indications in the file that can currently make substantive handling of a dispute impossible due to abuse of procedural law by the State of the Netherlands. The independence of national courts falls within the scope of EU law and therefore under the control of the EU Court.

Access to Justice **:** Charter of Fundamental Rights, Article 47 (Right to an effective remedy) Charter of Fundamental Rights, Article 51 (Scope) Charter of Fundamental Rights, Article 52(3) (Scope and interpretation of the rights guaranteed and principles) Treaty on European Union (TEU), Article 4(3) TEU, Article 19.

The fact that the civil law notary was not allowed to place the enforceable title above the authentic deed in this case and to issue the deed as a grosse was successfully disputed earlier in 2008 . The contents of the authentic deed with attachments, however, remained undisputed . Pursuant to Article 149 Rv, the court must therefore assume that the verbatim text in the authentic rectification deed is correct as long as it has not been contested.

In view of the statement under oath in the notarial deed , it is not possible to assume a democracy, but a sham democracy. An integral parliamentary public inquiry will first have to take place into the state of the rule of law and democracy, in combination with the legal system with the hearing of all witnesses under oath. Tacit acknowledgment by the State of the Netherlands of the further content of the rectification notarial deed of dd. June 21, 2007, may culminate in a tacit consent default.

- Next page

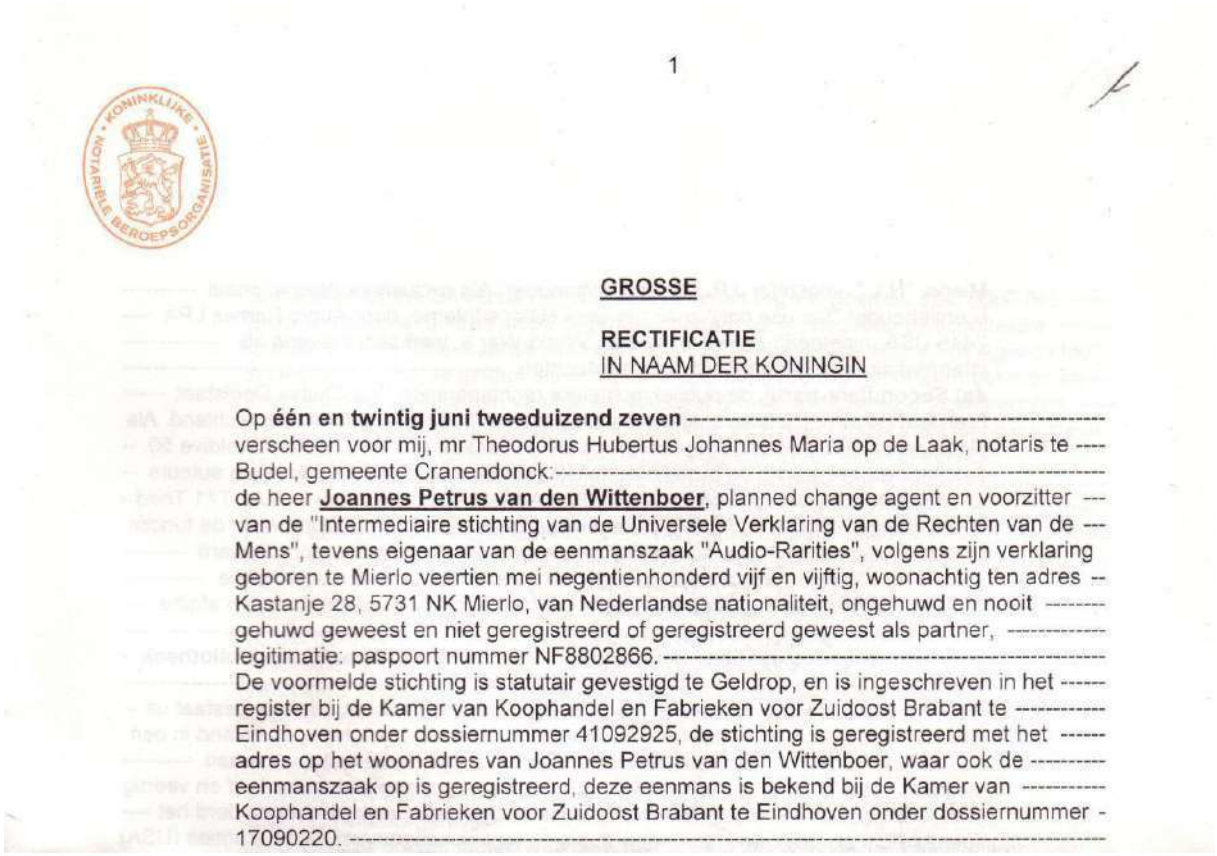

1

GROSSE

RECTIFICATIE
IN NAAM DER KONINGIN

Op **één en twintig juni tweeduizend zeven** ----------
verscheen voor mij, mr Theodorus Hubertus Johannes Maria op de Laak, notaris te ----
Budel, gemeente Cranendonck:----------
de heer **Joannes Petrus van den Wittenboer**, planned change agent en voorzitter ---
van de "Intermediaire stichting van de Universele Verklaring van de Rechten van de ---
Mens", tevens eigenaar van de eenmanszaak "Audio-Rarities", volgens zijn verklaring
geboren te Mierlo veertien mei negentienhonderd vijf en vijftig, woonachtig ten adres --
Kastanje 28, 5731 NK Mierlo, van Nederlandse nationaliteit, ongehuwd en nooit -------
gehuwd geweest en niet geregistreerd of geregistreerd geweest als partner, ----------
legitimatie: paspoort nummer NF8802866. ----------
De voormelde stichting is statutair gevestigd te Geldrop, en is ingeschreven in het ------
register bij de Kamer van Koophandel en Fabrieken voor Zuidoost Brabant te ----------
Eindhoven onder dossiernummer 41092925, de stichting is geregistreerd met het ------
adres op het woonadres van Joannes Petrus van den Wittenboer, waar ook de ----------
eenmanszaak op is geregistreerd, deze eenmans is bekend bij de Kamer van ----------
Koophandel en Fabrieken voor Zuidoost Brabant te Eindhoven onder dossiernummer -
17090220. ----------

print / copy of the head of the notarial deed "In Naam der Koningin" for the first grosse October 8, 2007 dated June 21, 2007. This grosse v authentic deed does **not have any** enforceable force, because this is not permitted by the notary (judgment Kort court proceedings The Hague 2008, Court of Appeal The Hague (Vzr.) 21 February 2008 KG 07/13 (ECLI:NL:RBSGR:2008:1420).

AFSCHRIFT

RECTIFICATIE

Op **één en twintig juni tweeduizend zeven** ----------
verscheen voor mij, mr Theodorus Hubertus Johannes Maria op de Laak, notaris te ----
Budel, gemeente Cranendonck:----------
de heer **Joannes Petrus van den Wittenboer**, planned change agent en voorzitter ---
van de "Intermediaire stichting van de Universele Verklaring van de Rechten van de ---
Mens", tevens eigenaar van de eenmanszaak "Audio-Rarities", volgens zijn verklaring
geboren te Mierlo veertien mei negentienhonderd vijf en vijftig, woonachtig ten adres --
Kastanje 28, 5731 NK Mierlo, van Nederlandse nationaliteit, ongehuwd en nooit -------
gehuwd geweest en niet geregistreerd of geregistreerd geweest als partner, ----------
legitimatie: paspoort nummer NF8802866. ----------
De voormelde stichting is statutair gevestigd te Geldrop, en is ingeschreven in het ------
register bij de Kamer van Koophandel en Fabrieken voor Zuidoost Brabant te ----------
Eindhoven onder dossiernummer 41092925, de stichting is geregistreerd met het ------
adres op het woonadres van Joannes Petrus van den Wittenboer, waar ook de ----------
eenmanszaak op is geregistreerd, deze eenmans is bekend bij de Kamer van ----------
Koophandel en Fabrieken voor Zuidoost Brabant te Eindhoven onder dossiernummer -
17090220. ----------

image / print head authentic rectification deed copy dated June 21, 2007

Introduction.

In 1998, the Ministry of Economic Affairs in The Hague discussed the main points and objectives with regard to the correct use of and with the Compact disc Hitler's Inferno (section 1b, attachments to the notarial rectification deed). At the time, the justified confidence was created that a legally valid and reliable legal relationship was entered into, which was subsequently confirmed by letter and signed. Also or as a result it entails that the State of the Netherlands must uphold this justified confidence as a reliable partner in warning against fascism and passing on the objective of making known the information about yesterday's lesson (testimony as a lesson for the future). Certain actions and/or omissions or behavior fall outside the framework of "fair use" in this project. To mention: abuse of….. ideas, negativism, obscenity, obscurantism, gestures, expressions, emblems, falsification of history etc.

"Fair Use" (a) only for certain specified activities , taking into account the legal information on orphan works. ; (b) only if such activities do not conflict with the exploitation of the copyrighted work; and (c) only if such activities do not unreasonably prejudice the legitimate interests of the author and/or work. In this way, most countries have enacted "fair use" or "fair dealing" laws that allow certain specified activities, including: personal research and study; Education; libraries.

Subject: Hitler mustaches, swastikas and other Nazi symbols.

Joan de Wijkerslooth de Weerdesteijn, President of the Board of Prosecutors General in the broadcast of "Two Today TV" November 26, 2003
https://archive.org/details/DeWijkerslоothTweeVandaag

International Network for Hate Studies INHS, Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights, ' *Hate Crime2014 NL* ' (2014), (Dutch language)

https://archive.org/details/InternationalNetworkForHateStudies_201506

The deliberately allow hate crimes: Longer wait for appropriate action, the greater the risk that it also encourages copycat behavior and ultimately lead to scold,
threaten or violence. There is also a chance that society will soon regard such transgressive behavior as normal behavior and socially acceptable. The unfavorable assessment and take down of the foundation with Audio-Rarities to publicize the information about the CD "Hitler's Inferno" – the lesson of yesterday (testimony as a lesson for the future) by the State of the Netherlands. Have been treated disrespectfully and uninterested for decades by the various levels of government from high to low with a few exceptions. The foundation with Audio-Rarities is deliberately excluded (ostracism). The various agencies within the Dutch government that are supposed to protect the foundation did exactly the opposite: riddled with nepotism and a job carousel for failing politicians. It also appears that there is a rotation system in which ministers exchange posts and could even return to their old position after serious failure had previously been shown. My case shows how dysfunctional the system in the Netherlands is… system-wide.

The German national anthem is also under discussion.

Legislation.

For the admissibility of the claim, the obligation to state and the burden of proof lies with the State of the Netherlands to prove the inaccuracy of the notarial deed, together with an obligation to substantiate. The State of the Netherlands has had ample opportunity to adequately study the file and to obtain proper information from the notarial specialists of the State Attorney. The obligation to provide evidence with the burden of proof therefore does not lie with the foundation and Audio-Rarities. If the State of the Netherlands does not contest the claim (with reasons),
does not intend to, or the State is legally prohibited from disputing as yet; on the basis of Article 149 Rv, the court must then assume that the facts on which the claim is based in the authentic deed are correct and the court must therefore allow the claim. Concerns correction deed notarial dated June 21, 2007 that was issued for Eerste Grosse on October eight, two thousand and seven by mr Theodorus Hubertus Johannes Maria op de Laak, notary in Budel, municipality of Cranendonck, the issue of which is prohibited by the preliminary relief judge of the court in Den Hague in 2008. The notary may not place that title "in the name of the Queen" at the head of the deed, that is only possible -in this case- by a judge, (letter of January 2, 2020 by IFUD of Human Rights to Minister FBJ Grapperhaus of Justice and Security).

Fight Antisemitism.

Meeting year 2020–2021) 20 454 No. 170
kst-20454-170

Progress report implementation of war victims
LETTER FROM THE STATE SECRETARY FOR HEALTH, WELFARE AND SPORT

To the President of the House of Representatives of the States General The Hague, 12 April 2021.

On January 27, 2020, a large international gathering in Auschwitz-Birkenau commemorated the 75th anniversary of the liberation of the Nazi German extermination camp there. On behalf of the Netherlands, King Willem-Alexander and Prime Minister Mark Rutte attended this commemoration.

The approach to online antisemitism lies with the Ministry of Justice and Security. In addition, a National Coordinator for Combating Anti-Semitism was appointed in the spring of 2021 for the work area of the Minister of J&V, who fulfills a signaling and advisory function. For the implementation of this recommendation, reference is made to the project carried out by the Israel Information and Documentation Center (CIDI). This project is funded from the €3 million provided by the Ministry of J&V for the fight against anti-Semitism, the monitoring of online anti-Semitism and Holocaust denial. The CIDI has indicated that it wishes to make use of the available expertise of the IHRA.

The Netherlands has been reprimanded by Brussels for criminalizing Holocaust denial.

AH 3996 2021Z11968
Refer: Reply from Minister Grapperhaus (Justice and Security) (received 13 September 2021) See also Appendix Acts, session 2020-2021, no. 3631

Insulting forms of, for example, Holocaust denial, as referred to in Article 1 of the Racism Framework Decree, are punishable in the Netherlands under Article 137c of the Criminal Code. This is confirmed by case law of the Supreme Court (see, inter alia, Supreme Court 10 September 1985, NJ 1986/164, Supreme Court 25 November 1997, NJ 1998/261 and Supreme Court 27 March 2012, NJ 2012/220).

IHRA.

Anti-Semitic acts are a crime when so defined in the law. For example, the denial of the Holocaust or the distribution of anti-Semitic material is punishable by law.

"Handbook for the practical use of the IHRA Working Definition of Antisemitism"

European Commission in cooperation with IHRA.

Nazi commemoration Ysselsteyn

https://archive.org/details/naziherdenking-ysselsteyn

European parliament.

LEGISLATIVE TRAIN 11.2021
6 A NEW PUSH FOR EUROPEAN DEMOCRACY
PROPOSALS TO EXTEND THE LIST OF EU CRIMES TO ALL FORMS OF HATE CRIME AND HATE SPEECH

On 16 September 2020, European Commission President von der Leyen announced in her State of the Union address to the European Parliament and in the accompanying letter of intent a new initiative to extend the list of EU crimes to all forms of hate crime and hate speech - whether because of race, religion, gender or sexuality. It was later mentioned in the work of the 2021 Program Commission and in February 2021 the Commission published a roadmap on the initiative, scheduled for the fourth quarter of 2021.

Debt collector.

At the time, the bailiff turned to the preliminary relief judge in 2008 because objections were raised with regard to the execution of the notarial deed. The notarial grosse of 21 June 2007 is not subject to enforcement against the State. The bailiff will therefore be prohibited from executing them, (Rb. The Hague

(President) February 21, 2008 KG 07/1314).

In essence, the summary proceedings lend themselves exclusively to an investigation into whether the power of execution is being abused and do not concern the content of the notarial grosse and the statement under oath. The State of the Netherlands has not disputed the contents of a notarial grosse, only the notary is prohibited from issuing a grosse thereof. Refer to the letter of January 2, 2020, sent by the foundation to the Minister of Justice and Security, FBJ Grapperhaus. The notarial deed in copy issued by the notary de

content remains “literally” fixed as long as not contested in a normal civil process by any means. As long as the copy of the deed is left undisputed, the Collective Labor Agreement standard applies. The Collective Labor Agreement standard is the purely linguistic interpretation of the authentic deed. The reason for this is that third parties are involved, such as the tax authorities, for example, who must be able to trust that what is stated in the deed is also correct. Collective Labor Agreement standard is third-party protection, uniform explanation or certainty (HR case law).

In view of the judgment by the District Court in The Hague , (Rb. Den Haag (Vzr.) 21 February 2008 KG 07/13 14), this means that the foundation is not authorized to act on the basis of the grosse of a notarial deed of 21 June 2007 to take the enforcement measures against the State of the Netherlands. This is only possible with the consent of the State, in the event of voluntary participation by the parties, by means of a notarial deed signed by the parties. The legislator explicitly sets strict requirements for obtaining an enforcement order. Enforcement of an enforceable order has a mandatory character and must for that reason – in this case – be preceded by the intervention of the court. art. 157 paragraph 2 Rv provides that party statements included in a deed (including unilateral Statements in this case) in principle have compelling evidential value. 'compelling evidence' means that the court is obliged to accept the content of certain means of evidence as true, or is obliged to recognize the evidential value that the law attaches to certain data (art. 151 paragraph 2 Rv). However, counter-evidence can in principle be provided against compelling evidence (Article 151, paragraph 2 Rv). A notarial deed has compelling evidential value on the basis of Articles 151 paragraph 1 and 157 paragraph 2 Rv. This does not alter the fact that a notarial deed may contain inaccuracies, for example clerical errors or an incorrect representation in the content, for example regarding the party statement of JP van den Wittenboer on behalf of the foundation. Proof to the contrary can be provided against the copy of the notarial rectification deed of 21 June 2007 (Article 151 Rv).

The letter from the House of Representatives of the States General dated September 14, 2006, regarding Hitler's Inferno, and a letter sent at the time on September 29, 1997, by the Minister of General Affairs Wim Kok berteft the CD Hitler's Inferno; these will be adopted as the position of the State of the Netherlands with regard to “Hitler's Inferno” and are included in the attachments of the documents to the notarial deed in section 7b: DVD-ROM with various files.

Compact disc.

The Dutch State appears to be particularly impressed by the CD “Hitler's Inferno” with original recordings of speeches and songs from Hitler Germany. The Dutch State admires the efforts of the foundation with Audio-Rarities to warn against fascism and injustice. . Members of the Standing Committee of Justice of the House of Representatives of the States General can individually use “Hitler's Inferno” when dealing with Bills or asking questions to the government.

Hitler's Inferno: Yesterday's Lesson (Testimonial as Lesson for the Future).

https://archive.org/details/hitlers-inferno-audio-rarities

Right to dispute.

Provided that the State of the Netherlands is also free to submit its interests to the court, to obtain its decision on this matter and, if desired, to use legal remedies against that decision, partly on the basis of the provisions of art. 6 ECHR enshrined principle of access to justice. The requirements of due process do not only result in standards for the way in which the parties should behave towards each other, but also standards for the actions of the parties towards the judge, as well as for the actions of the judge towards the parties. In principle, any form of (imminent)
unlawful proceedings lead not only to an action for damages, but also to a claim for injunction, but that limits are only set with restraint. This reluctance is consistent with the fundamental nature of the right of access to justice. Chopping the notarial deed with the blunt ax or defamatory insults, disrespect and contempt for "Hitler's Inferno", the foundation absolutely cannot and does not wish to
to tolerate these malpractices when contesting the copy of the notarial deed.

Denying someone the right to litigate remains the exception. "GRONINGEN NATIONAL UNIVERSITY THE GOOD PROCESS ORDER"

An investigation into the meaning of due process as a normative concept in civil procedural law

THESIS
to obtain a doctorate in law at the University of Groningen on the authority of the Rector Magnificus, Dr. F. Zwarts, to be defended in public on Thursday, December 7, 2006 at 2:45 pm by Vincent Cord Adriaan Lindijer born on September 19, 1976 in Benthuizen **Supervisors:** Prof. dr. mr. GR Rutgers / Prof. dr. Mr HE Broering. **Assessment Committee:** Prof. dr. mr. HA Groen / Prof. dr. mr. CJM Klaassen / Prof. dr. mr. HB Krans / Prof. dr. Mr. HJ Snijders.

Despite a reticence that is consistent with the fundamental nature of the right of access to justice for the State of the Netherlands , the foundation will aim for a ban on litigating for the State of the Netherlands . This requires a thorough story and file about facts and circumstances from which it could appear in advance that the State of the Netherlands abuses the right (to litigate, for example) - which has been made reasonably concrete.
must be done by the foundation - whereby the civil court must be approached. The latter can then determine that the right to contest the copy of the notarial deed of 21 June 2007 does not apply after all. That is and remains an exception if abuse of rights has to be made. In order to deprive such access to the courts, the substantiated assertion is therefore especially necessary that the State of the Netherlands intends to abuse the law in advance. (Public prosecutor's office at the Supreme Court abuse of procedural law ECLI:NL:PHR:2019:702).

Jurisdiction.

Judiciary is the settlement of disputes by means of an authorized body. It is important that the body (the judge) is completely independent. In addition, a judge may not refuse justice. It is the task of the government to ensure the administration of justice **.** It is important that the judge is completely independent. This independence must be guaranteed by a number of factors.
In the event of a dispute about the copy of a notarial deed under oath dated. June 21, 2007 by the

Dutch State, the judge must be chosen with care and must have a good knowledge of history and subscribe to the importance of history as a lesson for the future and the judge must also propagate this in his policy. in such a way that the name of Audio-Rarities, of the foundation and of
third parties (persons and companies) involved in the “Hitler's Inferno” project not at least is wrongly associated with Nazism or neo-Nazis or that name damage occurs in any other way. Refer to our letter of 28 April 2014, which the Minister of General Affairs, Mark Rutte, received from our foundation via the State Attorney.
The current fear by the foundation that the judges are biased may be subjectively standards are measured, referring to various annual reports by this foundation.
Validly literally stuck -as far as not disputed- the sworn statements by the various notarial deeds with one copy of summarizing the rectification document, which from June 21, 2007.

The principles of due process are intended to ensure that the process for the op conducted in a fair and just manner that enables each party to conduct the process properly.

The principle of equality on arms assumes that both the defense and the defense the plaintiff with the same file and with the same means.

The ECHR has also emphasized that the right to a fair trial as referred to in Article 6(1) of the European Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms (ECHR) includes giving each party a reasonable opportunity or given the opportunity to argue their case without being in a substantially unequal position vis-à-vis the other party.”

The rule of law and democracy in the Netherlands.

The Netherlands is a constitutional state and a democracy (that is and has never been disputed by IFUD or Human Rights). However, the practical development and implementation in the legal system and constitutional democracy, and implementation proved quite mis.De sworn statements in notarial deed under oath several notarial acts against the State of the Netherlands in a summary rectification deed notarized by 21 June 2007, is clear on the **elaboration and implementation** of the legal system and the rule of law. Let me be clear about this, and I wish to stand by my sworn statement . The report on the rule of law 2021 Country chapter on the Netherlands by the European Commission Brussels, 20.7.2021 SWD(2021) 721 final, will not change either.

On February 25, 2021, the House of Representatives, in accordance with the procedure of Article 30 of its Rules of Procedure, through Mrs. Khadija Arib President of the House of Representatives
of the States General, decided to ask the Venetia Commission of the Council of Europe for advice on the rule of law in the Netherlands, Venetia Commission of the Council of Europe, attn. Granata-Menghini.

According to the committee's report:

In this respect, upholding the rule of law is not just about – according to Venice Commission report – Strasbourg 18 October 2021 Opinion No. 1031/2021 CDL-AD(2021)031 Or. Engl., om:institutions and formal legal safeguards, but also about maintaining a favorable climate for the rule of law through the political and legal culture within society. This requires a political culture with a high degree of awareness of the rule of law consequences of political decisions and self-control when politically desirable measures conflict with the rule of law. It also requires a legal culture in which the rule of law is accepted as a framework for and limitation to democratic decisions and policies.

To be regarded as inserted herein is a reference to the written response of the House of Representatives of the States General to the IFUD of Human Rights, Letter: 23 March 2016, response to

the documents served through the bailiff, Mrs. K. Arib Chairman of the House of Representatives of the States General. (file no.: 13600573 March 9, 2016, Van der Velde van Hal & Peers bailiffs and debt collection agency in The Hague)

[member state of the Netherlands]

RULE or LAW
REPORT 2021
COUNTRY CHAPTER
ABSTRACTS , by European Commission in 2021

An integral parliamentary public inquiry will first have to be carried out into the state of the rule of law and democracy. IFUD of Human Rights does not intend to waive the notarial deed under oath. June 21, 2007. The content is “literally fixed” (CAO standard reference HR) and all attachments to the deed are actually included. The notary is prohibited from issuing a grosse with an enforceable title on this deed.

The Collective Labor Agreement standard is a purely linguistic explanation of the provision(s) of the notarial deed. This method of explanation is based on the literal wording of the deed. The collective labor agreement standard therefore does not prescribe a grammatical explanation. However, proof to the contrary that the intention of the parties is different from what follows from the wording in the deed is possible. HR 17 September 1993, ECLI:NL:HR:1993:ZC1059, NJ 1994/173 (*Gerritse/HAS*) and HR 24 September 1993, RvdW 1993/186 (*Hol/EIM*). This concerns the explanation of collective labor agreements and this rule is therefore referred to as the
This is referred to as the Collective Labor Agreement standard. The Collective Labor Agreement standard has been deemed applicable by the Supreme Court to agreements that determine the legal position of third parties. HR September 17, 1993, *NJ* 1994, 173 (CLA judgments). HR September 24, 1993, *NJ* 1994, 174 (CLA judgments). Hijma 2008, p. 348 and collective labor agreement judgments. (HR February 20, 2004, HR:2004:AO1427, HR, February 24, 2012, HR:2012:BU9889 and November 25, 2016, HR:2016:2687).

Undisputed claims and European Enforcement Order (EET).

The concept of "uncontested claims" should cover all situations where a creditor, having regard to the fact that the debtor has not contested the nature or extent of a claim, has obtained a judicial decision against that debtor or enforcement order to which the debtor must expressly agree, in the form of a court-approved settlement or an authentic instrument. Validation of the notarial rectification deed as a European Enforcement Order will be treated separately after the foundation has obtained the enforceable title declared by the Dutch court on the relevant rectification deed. The absence of a dispute or inadmissibility by the State of the Netherlands may take the form of defaulting at the hearing or of failing to comply with a request from the court to indicate its intention to defend itself in writing in the case. In its Tampere conclusions, the European Council considered that access to enforcement in a Member State other than the one in which the judgment was given should be made faster and simpler, as the intermediate measures to be taken in the Member State of enforcement before the judgment can be enforced is abolished. A decision certified as a European Enforcement Order by the court of origin should be treated in the same way with regard to enforcement as a decision given in the Member State of enforcement. A judicial decision which was delivered in one of the EU member states on an uncontested claim to European Enforcement Order (EEO) rage authenticated. A decision certified as EET can be enforced in all Member States of the European Union without the need for further procedures .

Holocaust Museum.

Support for the United States Holocaust Memorial Museum plays an important role in Its mission to enhance the lasting relevance of Holocaust memory and education in the constantly changing world. That is why the foundation has invested **ninety percent** of the amount noted copy of the notarized deed donated to Planned Giving and Endowments of the United States Holocaust Memorial Museum, Washington DC. The foundation may assume that the museum is a good steward of the donation after the court has awarded the claim.

European Commission.

Strasbourg, 5.10.2021

COM(2021) 615 final COMMUNICATION FROM THE COMMISSION TO THE EUROPEAN PARLIAMENT, THE COUNCIL, THE EUROPEAN ECONOMIC AND SOCIAL COMMITTEE AND THE COMMITTEE OF THE REGIONS EU Strategy on Combating Antisemitism and Fostering Jewish Life (2021-2030).

Hate speech code of conduct.

During the Dutch presidency of the Council of the European Union in 2016, the European Commission, together with Facebook, Microsoft, Twitter and Google/YouTube, presented a Code of Conduct to combat online hate speech . The most important best efforts obligation arising from the Code of Conduct concerns the settlement and possible removal of hate speech after reports from users within 24 hours. In addition, the Code of Conduct contains agreements on monitoring the agreements. The Netherlands has already been reprimanded about this subject by the European Commission against Racism and Intolerance (ECRI). "In a report on the Netherlands, she concludes that the current approach to online insults and statements that incite hatred is not sufficient. On April 28, 2004, Minister of Justice J.PH Donner sent a letter to the President of the House of Representatives of the States- General, (Second Chamber of the States General Meeting 2003–2004, kst 29 200 VI No. 136. to curb criminal statements, incitement, discrimination or incitement to hatred on the Internet).

European Commission hate speech and hate crime.

European Commission - Press release
Commission proposes to extend the list of "EU crimes" to include hate speech and hate crimes

Brussels, December 9, 2021
Today the European Commission presents an initiative to the list of "European crimes" to extend to hate speech and hate crimes, as announced by President von der Leyen in her State of the Union 2020 speech .

Hate speech and hate crime have increased dramatically across Europe and are a particularly serious and worrying phenomenon – offline and online. Joint EU action is needed to address this EU-wide challenge. However, there is currently no legal basis to criminalize hate speech and hate crime at EU level. The existing list of EU crimes in the Treaty on the Functioning of the European Union (TFEU) should be extended to ensure common minimum rules for the definition of criminal offenses and sanctions applicable in all EU Member States. Today's initiative is the first step in the process of expanding the list of EU crimes. The next step would be for Member States to
initiative before the Commission can present a legislative proposal.

Vice Chairman of Values and Transparency, Věra Jourová , said: "Hate does not belong at home in Europe. It goes against our fundamental values and principles. We have EU action needed to ensure that hatred exists throughout Europe criminalized in the same way. ”

Justice Commissioner Didier Reynders said: "We need a strong response to the challenges posed by hate speech and hate crime across the EU: now and in the future. Today's initiative is an important step towards a more effective European response to such threats to pluralism and inclusiveness. We will not allow such a phenomenon to weaken our democracies."

Key elements of the communication:
Today's initiative provides evidence for expanding the list of EU crimes to include hate speech and hate crime in light of the criteria of Article 83(1) TFEU:

The cross-border dimension of hate speech and hate crime:
online hate speech spreads quickly and is accessible to everyone everywhere. The ideologies behind hate speech and hate crime can be developed internationally and quickly shared online. Hate crimes can be committed by networks with members from different countries.

Hate speech and hate crime as a crime area: the Commission considers that hate
Speech and hate crimes are an area of crime because they share an intrinsic special feature, namely 'hate' directed at individuals or groups of individuals who share (or are perceived to share) protected traits.

Hate speech and hate crime as an area of particularly serious crime :
incitement to hatred and hate crimes are particularly serious crimes because they undermine the EU's common values and fundamental rights, as enshrined in Articles 2 and 6 of the Treaty on European Union , as well as in the Charter . They have harmful effects on individuals, their communities and society in general.

Developments in crime:
the two phenomena have steadily increased due to:
various economic, social and technological changes and developments. The COVID-19 pandemic is one of the factors that contributed to this increase.

No alternatives to expanding the list of EU crimes:
incitement to hatred and hate crimes are criminalized to varying degrees in the EU Member States. Only the extension of the list of EU crimes to include hate speech and hate crimes can enable an effective and comprehensive criminal law to address these phenomena at EU level, together with consistent protection of the victims of such acts.

Next steps
The Council, acting unanimously, after obtaining the consent of the European Parliament, must adopt a decision identifying hate speech and hate crime as another area of crime fulfilling the criteria set out in Article 83(1) TFEU.

Thereafter, the Commission may propose to adopt legislation establishing minimum rules on the definitions and sanctions of hate speech and hate crime to be adopted by the European Parliament and the Council in accordance with the ordinary legislative procedure.

Background
The external study published today confirms the magnitude and disturbing trend of hate speech and hate crimes. The increase in hatred against, for example, Roma, Jews, Muslims and persons of Asian descent, or persons perceived as such, including racist attacks and beatings, violent bullying, threats and racial abuse has increased during the pandemic. sources found that 52% of young women and girls have experienced online violence, including threats and sexual harassment, while persons with disabilities are more likely to be victims of violent crime, including hate crime, than other individuals, and face intimidation.

Hate crimes and hate speech are contrary to the fundamental European
values as set out in Article 2 of the Treaty on EU. under Article 83(1) of the Treaty on the Functioning of the EU ("TFEU"), the
The European Parliament and the Council may adopt minimum rules for the definition of criminal offenses and sanctions in the field of particularly serious crime involving
a cross-border dimension . Such areas are, for example, terrorism, human trafficking and sexual exploitation of women and children. On the basis of developments in crime, the Council may take a decision in which other
areas such as this one, allowing the Commission – in a second step – to propose a robust framework to tackle hate speech and hate crime at EU level. At EU level, there is already a framework for a strong common response to racist and
xenophobic hate speech and hate crime by the Council Framework Decision on combating certain forms and expressions of racism and xenophobia through criminal law. The frame Decision aims to ensure that serious expressions of racism and xenophobia are punishable by:
effective, proportionate and dissuasive criminal sanctions across the EU. It requires Member States to criminalize hate speech, ie public incitement to violence or hatred, on the basis of race, colour, religion, descent or national or ethnic origin. It also requires Member States to ensure that criminal offenses other than hate speech, that such racist and xenophobic motivation is considered an aggravating circumstance, or that such motivation can be taken into account in the determination of penalties. The Commission supports Member States' efforts to implement the Framework Decision effectively through the work of the High Level Group on Combating Racism, Xenophobia and Other Forms of Intolerance. Today's initiative is part of a wider set of EU actions to combat illegal hate speech and violent extremist ideologies and terrorism online, such as the EU Code of Conduct for Combating Illegal Hate Speech Online , the proposed Digital Services Act , the Regulation on tackling terrorist content online and the EU Internet Forum.

This initiative supports the EU Action Plan against Racism 2020-2025 and the Strategy for Combating Anti-Semitism and Promoting Jewish Life in the EU , as well as the Strategy for Gender Equality 2020-2025.

For more information:
Communication - A more inclusive and protective Europe: extending the list of EU crimes to hate speech and hate crime
Annex to the Commission communication on extending the list of EU crimes to include hate speech and hate speech crime
Factsheet - How to expand the list of EU crimes: step by step
web page

IP/21/6561
Press contacts:
Christian WIGAND (+32 2 296 22 53)
Jördis FERROLI (+32 2 299 27 29)
General public inquiries: Europe Direct by phone 00 800 67 89 10 11 or by email

Framework decision.

Brussels, 27.1.2014
COM(2014) 27 final

REPORT FROM THE COMMISSION TO THE EUROPEAN PARLIAMENT AND THE COUNCIL{SWD(2014) 27 final}

on the implementation of Council Framework Decision 2008/913/JHA on combating certain forms and expressions of racism and xenophobia through criminal law.

On 9 June 2021, the European Commission decided to send letters of formal notice to the Netherlands and some other EU Member States, as their national legislation does not fully or accurately transpose EU rules on combating racism and xenophobia through criminal law (Framework Decision 2008/ 913/ of the Council JHA). The aim of this Framework Decision is to ensure that serious expressions of racism and xenophobia, such as public incitement to violence or hatred, are punished by effective, proportionate and dissuasive criminal sanctions.

Monument of names.

The Dutch government has earmarked more than 8.5 million euros for the establishment of the Holocaust Museum in Amsterdam. King Willem-Alexander unveiled the Holocaust Memorial of Names in Amsterdam on Sunday 19 September 2021. Outgoing Prime Minister Mark Rutte and Amsterdam Mayor Femke Halsema gave a speech. State Secretary Blokhuis of Health, Welfare and Sport was also present.

But that does not mean a license for the photoshopped images of dignitaries of the Dutch government with swastikas, SS signs and Hitler mustaches that keep appearing online. IFUD of Human Rights has written several times to get the government to change its mind on this issue, stop it and actually start taking action.

The German National Anthem.

Adolf Hitler called the national anthem "Deutschland, Deutschland über Alles" on August 1, 1937 "the song sung to us Germans at the most sacred revelation". From 1940 the Horst Wessel song was added to the Deutschlandlied each time. Millions of people sang themselves, Germany and the "Ostmark" recorded in "Her Blood and Her Grave". It came as no surprise that in 1945 the Allies in Germany banned both songs, like All-National Socialist songs. The link of the

"Deutschlandlied" with the "Horst-Wessel-Lied" during the Nazi regime of the Nazi regime severely damaged the (text and melody) of Joseph Haydn and the lyrics of Heinrich Hoffmann von Fallersleben. The German national anthem reminds too much of the Nazis. I want them to stop doing this, (refer copy of notarial rectification deed of June 21, 2007).

Explanation.

Verfassungswidrige Kennzeichen - (§§ 85, 86a stcB)

After Hitler's seizure of power in 1933, the Nazis used the first verse of the 'Deutschlandlied' as the introduction to the 'Horst-Wessel-Lied', the official party hymn
of the NSDAP. The Supreme Court of Oldenburg (Germany) ruled in 1987 on the use of the Horst-Wessel-Lied, and it follows that the melody is also prohibited, and changes in the text. This applies in particular to the melody and also to the interpretation of the melody with modified text.

Das "Horst-Wessel-Lied" mit Richtigem und auch mit Verremdeten Text (BayObLG, Urteil vom 19.07.1962, Az. Rreg 4 St 171162, zu finden in NJW 1962,1878 und OLG Oldenburg, Urteil vom 05.10.1987, Az. Ss 481i87, zu inden in MDR 1988, 251 Í.j
Wissenschaftliche Dienste Deutscher Bundestag Das punishbare Verwenden von Kennzeichen
verfassungswidriger Organisationen§ 86a StGB im Spiegel der Rechtsprechung.
Roman Trips-Hebert
Info letter

WD 7 - 3010 - 028/14

The foundation is of the opinion that, as with the "Horst-Wessel-Lied", the melody is also prohibited
is "same assessment", and change in the lyrics of the German national anthem from 1952 accepted. Thus, this applies in particular to the melody and also to the interpretation of the melody with modified text. So that one will adhere to the jurisprudence of the higher court of Oldenburg, the ruling from 1987, when assessing the current national anthem of Germany.

The investigation of history.

Pursuant to art. 25 paragraph 1 sub c Copyright law, the creator of a work " has the right to oppose any other change in the work. With the LP "Hitler's Inferno" we are dealing with an orphaned work, where the opinion of the creator no longer can be requested.That is why the foundation now has to make a decision based on history, jurisprudence, and the investigations recorded by the foundation.After 1945, their practices in post-war Germany were whitewashed and people showed 'understanding'.
Former Nazis made a career as judge, professor, doctor or politician. “Career Nazis”
The cruel practices of German war criminals and how they stayed at the top after 1945.
Career Nazis Helmut Ortner Just Publishers 2018 paperback 207 pages Dutch translation. “Persilscheine” Wäscht Alles: die gesamte Geschichte des NS: Deutschland über Alles sauber mit Persil. By filling out a form, the former Nazis were, as it were, laundered of guilt for the crimes of the Third Reich. After a popular detergent from that time, such a license was called Persilschein .

The Rosenburg Files.

Foreword (Heiko Maas Minister of Justice and Consumer Protection Federal Republic of Germany).

The Nazi dictatorship committed unthinkable crimes and brought great suffering to Germany and the world. The cooperation of the legal system and lawyers with the Nazi regime is well documented in academic studies. Previously, however, it was an open secret that many lawyers guilty of crimes returned to West German civil service after the founding of the Federal Republic of Germany in 1949. The independent academic commission set up to investigate the conduct of the Federal Ministry of Justice with its Nazi past, the "Rosenburg-Projekt", has made an intensive study of personnel continuity and its consequences. U.S Ministry gave the researchers full access to all files for the first time. I would like to express my deepest gratitude to the two heads of the Commission, Professor Manfred Görtemaker and Professor Christoph Safferling, and their entire team for their committed work.

Prime ministers Kok, Balkenende and Rutte.

In the past, the foundation wrote letters to Prime minister, Wim Kok, about this. The reason that the Netherlands does not want to stop the song will lie in the fact that they do not want to damage the relationship with Germany, with reference to trade interests.

Trading partner Germany.

The Dutch-German trade volume is one of the largest worldwide with EUR 172 billion in 2020, according to Destatis. Germany is the Netherlands' first trading partner, both in terms of exports and imports. According to the German 'Auswärtiges Amt', only the economic interconnectedness of the US and Canada is even stronger than that of Germany and the Netherlands. Moreover, the Netherlands is the most important transit country for the EU, with the port of Rotterdam playing a central role. And Germany is of great importance for the maritime supply and removal of the port of Rotterdam, because it is the most important transition country for the Netherlands to other European countries. It goes without saying that both countries work closely together in the fields of infrastructure, transport, telecommunications and water management (source: Deutsch-Niederländische Handelskammer).

First disclosure.

The first disclosure under the title "Hitler's Inferno" has been published in November 1945 by Audio Rarities in the USA on 33 1/3 rpm LP (release WW2) end of the war, in memory of.. (yesterday's lesson) with an anti-fascist commentary. Hitler's Inferno and its successive tragedies point to the inability of humans to resist the destructive impulses of paranoid dictators like Hitler, Stalin, Pol Pot to check. When the first news about the concentration camps aired in May 1945, there was a great sense of indignation. "it would never more may happen in the civilized world".

Careful examination of orphan works.

House of Representatives of the States General

ah-tk-20172018-2692

Questions from members Bergkamp and Groothuizen (both D66) to the Ministers of Education, Culture and Science and of Justice and Security about *the implementation of the Decree on careful investigation of orphan works* (submitted on 28 May 2018). Answer from Minister Van Engelshoven (Education, Culture and Science) also on behalf of the Minister for Legal Protection (received 6 July 2018).

The long-playing record.

Hitler's Inferno, in words, in music 1932¬1945, Marching songs of Nazi Germany,LPA 2445 with original anti-fascist commentary by American narrator in English language.

Content.

Side 1:
1. Hitler in Rome 1937 / 2. Deutschland über Alles / 3. Die Fahne Hoch / 4. Heil Hitler Dir! / 5. Goebbels introduces Hitler 1934 / 6. Marching songs Medley.

Side 2:
7 . Hitler speaks in Vienna 1939 / 8. Heil Deutschland / 9.Wenn De SS und die SA Aufmarschiert / 10. Die jugend Marschiert / 11. Plead "Not Guilty at Nuremberg.

[with anti-fascist commentary in English by Bill Forrest with support from Mary Jo Devlin]

The carriers.

1994-1995 audio cassette
From 1995 to present Compact Disc and Mp3

Under Dutch copyright it must be assumed that the plate qualifies as a work of literature, science or art within the meaning of art. 1 yo. art. 10 copyright law (AW). An important factor in this qualification is that the plate has its own, original character that bears the personal stamp of the maker. The fact that the record consists for the most part of a recording of German sound recordings does not alter this. Because the German sound recordings are placed in an order chosen by the maker and are provided with anti-fascist commentary, a new original work has been created within the meaning of Dutch copyright law. This means that the maker of the record or its assignee pursuant to art. 1 Aw has the exclusive right to make the record public create and reproduce.

Personality right.
(the makers or under the direction and order of Audio Rarities “Hitler's Inferno” 1945 USA) Art. 25 (Aw).

Copyright on German songs and speeches.

Freistaat Bayern München Germany

The speeches and songs of Nazi Germany "Die Lieder der NS-Zeit", with the fall of theThird Reich in May 8, 1945, banned by the Allied Control Council (also the Deutschlandlied)Germany, Freistaat Bayern:(Kontrollratsgesetz Nr 2 vom 10-10-1945 und Kontrollrat Direktive Nr 50 vom 29-04-1947).

Orphan works.

Heritage institutions, such as libraries, archives and museums, are in principle also obliged to request permission from the rightholders if they wish to digitize copyright-protected work from their collection and make it available online. In practice, it appears that the rightholders of many works can no longer be traced, even with careful effort. Such works are called 'orphan' works. The European Orphan Works Directive ('Orphan Works Directive'), which will be implemented in Dutch law in 2014, makes it possible to make orphan works available online after a careful search.

House of Representatives of the States General, session year 2008-2009
29838 No. 11

I). A letter from Justice Minister Hirsch Ballin to the President of the House of Representatives,
dated November 4, 2008, concerns the government's position on the EC green paper on copyright in the knowledge economy, with reference to the request of the standing committee for Justice dated September 16, 2008 (reference 2008Z01474/2008D04605).

The research commissioned by the WODC into “Digitization of historical archives and orphan works” was also carried out.

House of Representatives of the States General 2017–2018 Session Year
Questions asked by the members of the House

2018Z09735
2). Questions from members Bergkamp and Groothuizen (both D66) to the Ministers of Education, Culture and Science and of Justice and Security
on the implementation of the Decree on careful examination of orphan works submitted on 28 May 2018.

Research.

Everything has been carefully examined – the entire investigation by the foundation – can be found in the appendices to (data DVD-ROM) of the correction deed notarial of June 21, 2007. After consultation with all authorities, the investigation concerns: in the United States , the Netherlands and Germany. The research by the IFUD of Human Rights foundation between 1994-1995.

Archive management aspects and file management.

The government is entirely **their own** responsibility for internal file management and transfer files from the State.

Jurisdiction.

Dutch law is applicable

Legal entity.

Authorized Minister of Justice and Security on behalf of the public- law legal person, the State of the Netherlands, acts in this case as a **private-law legal person** . Letter 2 January 2020 sent by the foundation to authorized Minister of Justice and Security mr. FBJ Grapperhaus.

The public-law legal entity of the State of the Netherlands, whereby the public-law legal entity of the Dutch State has not acted in the specific administrative task, but in the entrepreneurial activity, public relations and science: is there no sufficient reason to treat it differently from private-law legal entities that have the same or perform similar activities.

Annual report foundation 2020.

https://archive.org/details/annual-report-ifud-of-human-rights-2020

UBO statement.

The foundation is an existing one and on 20 December 2021 the chairman submitted an online UBO statement to the Chamber of Commerce:

- copy statute,
- copy of a notarial deed of 17-08-1999 regarding the interests in the foundation, issued as FIRST grosse on 16-07-2004 for the benefit of JP van den Wittenboer,

  https://archive.org/details/GrosseNotarieel2004

- social security number,
- copy of passport (color).

In conclusion.

1. If there are still intentions to contest the copy of the notarial rectification deed of 21 June 2007. For the time being, there is a serious suspicion on this side that the foundation's fundamental right to an independent court will be violated by the State of the Netherlands. On March 9, 2020, the round table discussion 'Dikastocracy?' place in the House of Representatives On behalf of the judiciary, Geert Corstens (former president of the Supreme Court) and Henk Naves (chairman of the Council for the Judiciary) emphasized that the judge may not refuse to grant justice,

2. the State of the Netherlands has **only** disputed the enforceable title - issued by the notary - as a grosse, and not the further content as a copy of the notarial deed,

3. an enforceable order may only be issued by the court in this case, the foundation must offer the Dutch State the opportunity for a fair dispute before the court,

4. the foundation may demand “equality of arms” in the proceedings against the State of the Netherlands. The principle of "equality of arms" means that the foundation and the State of the Netherlands must be granted the right to a fair trial. This principle essentially means that the foundation must be granted procedural equality vis-à-vis the State of the Netherlands in order for the State of the Netherlands to have access to court in order to be able to contest. Finally, failing to provide free legal assistance under the foundation's circumstances may also conflict with the principle of equality of arms,

5. The IFUD Foundation of Human Rights and Audio-Rarities with “Hitler's Inferno” believe that they have been treated generally disrespectful and uninterested by the various layers of government from top to bottom with perhaps a few exceptions. foundation is deliberately excluded , refer to ostracism,

6. In light of the increase in anti-Semitic violence and hate crime,
the European Commission will also propose a comprehensive strategy to combat anti-Semitism , complementing and supporting the efforts of Member States , (Brussels, 19.10.2020 COM(2020)) 690 final).

7). The United Nations Committee is concerned in the country report on the Netherlands that a large number of hate speech remains online for weeks, sometimes even months and years. The Committee recommends that the State party take measures to end the ban on hate speech on the Internet (report on the netherlands CERD /C/NLD/CO/22-24 ADVANCED RAW VERSION Dist.: General Date: 25 August 2021 Original: English) .

Member States' compliance with EU values.

A regular check with respect to the values on which the EU is based and which the member states have agreed to monitor whether the member states have fulfilled their obligations in combating hate crimes. Special emphasis should be placed on the effective enforcement of laws. Neglect or non-compliance with current EU law should then lead to infringement proceedings, with EU sanctions loss of privileges or suspension of Member State rights.

IFUD of Human Rights
Chairman
JP van den Wittenboer

- Next page. (attachments)

Attachments.

1). Letter from Minister of General Affairs Mark Rutte dated May 9, 2014,

2). ECLI:NL:RBSGR:2008:1420, Court of The Hague Summary proceedings 21-02-2008, (State of the Netherlands – Audio-Rarities / IFUD of Human Rights / JP van den Wittenboer), bailiffs Summary proceedings regarding enforcement order above the notarial grosse,

3). Copy form and email "Gift Notification" planned giving USHMM, United States Holocaust Museum,Associate Deputy Chief D Officer Planned Giving and Endowments Development George E. Hellman, JD, 100 Raoul Wallenberg Place,SW Washington,DC 20024-2126 UNITED- STATES,

4). copy letter 2 January 2020 sent by the foundation to the Minister of Justice and Security mr. FBJ Grapperhaus,

5). copy letter 23 March 2016 by the President of the House of Representatives of the States General Ms. K. Arib to the IFUD of Human Rights regarding the response to the documents served by the bailiff,

6). copy of JP van den Wittenboer membership (letter May 31, 2016 "never again" the campaign for the United States Holocaust Memorial Museum, "Legacy of Light Society",

7) European Parliament: legislative train 11.2021 , 6A New Push for European Democracy Proposals to extend the list of EU crimes to all forms of hate crime and hate speech,

8). Compact Disc Hitler's Inferno features original anti-fascist commentary,

9). United Nations General Assembly A/C.3/75/L.49, November 4, 2020, Seventy-fifth session Third Committee Agenda item 70 (a), Elimination of racism, racial discrimination, xenophobia and related intolerance: elimination of racism, racial discrimination, xenophobia and related intolerance,

10). The Netherlands has been reprimanded by Brussels for not criminalizing Holocaust denial, (Letter from the Minister of Justice and Security, Ferd Grapperhaus to the President of the House of Representatives of the States General dated September 13, 2021, reference: 3415081),

11). letter Cabinet of First Vice President Frans Timmermans to the European Commission, dated: 13-08-2015, reference: BM/kr Ares (2015) 2715348.

Correspondence:Po.box 324, 5660AH Geldrop The Netherlands
Offices:Kastanje 28, 5731NK Mierlo The Netherlands
C.o.C.reg:41092925 Eindhoven N.L.
E-mail: ifudofhumanrights@yahoo.com
Internet: https://ifudofhumanrights.weebly.com
Phone:+31 -(0)6 50 425 552

Prod-01

Minister-President
Minister van Algemene Zaken

> Retouradres Postbus 20001 2500 EA Den Haag

De heer J.P. van den Wittenboer
Postbus 324
5660 AH GELDROP

Minister-President

Binnenhof 19
2513 AA Den Haag
Postbus 20001
2500 EA Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Onze referentie
3761189

Datum 9 mei 2014
Betreft Uw brief van 28 april 2014

Geachte heer van den Wittenboer,

Via de Landsadvocaat ontving ik een door u –als voorzitter van de IFUD of Human Rights- ondertekende sommatie om een op 21 juni 2007 verleden notariële akte te betwisten.

In het archief van mijn ministerie trof ik correspondentie tussen U en mijn ambtsvoorgangers W. Kok en J.P. Balkenende uit de periode van 1997 tot en met 2008 aan, alsmede een vonnis van de Rechtbank Den Haag van 21 februari 2008.

Ik verwijs naar die rechterlijke uitspraak en naar de brief van toenmalig Minister-President Balkenende van 28 maart 2008, kenmerk 3318172. Beiden hebben betrekking op dezelfde notariële akte. Aan de inhoud van die laatste brief –waarvan ik een copie bijsluit- heb ik niets toe te voegen. Het standpunt is onveranderd.

Hoogachtend,

DE MINISTER-PRESIDENT,
Minister van Algemene Zaken,

Mark Rutte

Zoekresultaat - inzien document

ECLI:NL:RBSGR:2008:1420

Uitspraak delen

Instantie	Rechtbank 's-Gravenhage
Datum uitspraak	21-02-2008
Datum publicatie	24-04-2019
Zaaknummer	298000
Rechtsgebieden	Civiel recht
Bijzondere kenmerken	Kort geding
Inhoudsindicatie	Deurwaarders-kort geding. Het enkele vastleggen van eenzijdige verklaring in notariele akte bewerkstelligt geen schuldvordering.
Vindplaatsen	Rechtspraak.nl Verrijkte uitspraak

Uitspraak

RECHTBANK 's-GRAVENHAGE

sector civiel recht - voorzieningenrechter

Vonnis in kort geding van 21 februari 2008,

gewezen in de zaak met rolnummer KG 07/1314 van:

[eiser] ,

wonende te [woonplaats] ,

in persoon verschenen,

tegen:

de Staat der Nederlanden,

zetelende te ’s-Gravenhage,

waarvoor verschenen is de heer [gemachtigde] (Ministerie van Justitie),

in welke zaak gerechtsdeurwaarder **[deurwaarder]** te Den Haag zich bij proces-verbaal van 31 oktober 2007 tot de voorzieningenrechter heeft gewend op grond van artikel 438 lid 4 Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering.

Partijen zullen hierna worden aangeduid als [eiser] , de Staat en de deurwaarder.

1 De feiten

Op grond van de stukken en het verhandelde ter zitting van 6 februari 2008 wordt in dit geding van het volgende uitgegaan.

[eiser] heeft bij aangetekende brief van 10 oktober 2007 onder meer een grosse van een notariële akte (hierna ook: de notariële akte) aan de deurwaarder doen toekomen, met het verzoek deze te betekenen aan de schuldenaar (de Staat) en executoriale maatregelen te nemen. De notariële akte, verleden ten overstaan van notaris [notaris] , notaris te Budel (gemeente Cranendonck) op 21 juni 2007, bevat een eenzijdige verklaring van [eiser] , onder meer inhoudende dat de Staat hem schuldig is een bedrag van € 20.040.000,--.

2 Het geschil en de beoordeling daarvan

2.1.

De deurwaarder heeft zich tot de voorzieningenrechter gewend omdat ten aanzien van de executie van de notariële akte bezwaren zijn gerezen: de akte heeft weliswaar de kenmerken van een voor executie vatbare titel, maar de inhoud ervan is onsamenhangend en de notariële akte is bovendien buiten medeweten van de Staat tot stand gekomen. Volgens de deurwaarder kan de notariële akte daarom niet geëxecuteerd worden.

2.2.

De voorzieningenrechter is van oordeel deze bezwaren gegrond zijn. Anders dan [eiser] kennelijk meent betekent het enkele feit dat de eenzijdige verklaring van [eiser] is vastgelegd in een notariële akte nog niet dat er sprake is van een schuld van de Staat aan [eiser] . De notariële akte levert slechts dwingend bewijs op van het feit dat [eiser] ten overstaan van de notaris de in de notariële akte opgenomen verklaring heeft afgelegd. Noch de omstandigheid dat de Staat voorafgaand aan het verlijden van de notariële akte hierover zou zijn geïnformeerd – daargelaten of dit (rechtsgeldig) is gebeurd –, noch het feit dat de Staat de vordering niet (op enige wijze) heeft betwist, kan aan het voorgaande afdoen. Aan hetgeen verder nog door [eiser] is aangevoerd wordt voorbijgegaan nu dit geen wijziging in het hiervoor overwogene meebrengt.

2.3.

De conclusie is dat de notariële akte niet voor executie jegens de Staat vatbaar is. Het zal de deurwaarder daarom worden verboden om deze te executeren.

2.4.

De voorzieningenrechter merkt nog op dat op het verzoek van [eiser] tot waarmerking van de notariële akte als Europese executoriale titel afzonderlijk behandeld zal worden.

2.5.

[eiser] zal, als de in het ongelijk gestelde partij, worden veroordeeld in de proceskosten van de Staat. Voor het overige is er geen aanleiding tot een proceskostenveroordeling.

3De beslissing

De voorzieningenrechter:

verbiedt de deurwaarder de onder 1 bedoelde notariële akte ten uitvoer te leggen;

veroordeelt [eiser] in de kosten van het geding tussen hem en de Staat, tot dusverre aan de zijde van de Staat begroot op € 254,-- aan griffierecht.

Dit vonnis is gewezen door mr. R.J. Paris en uitgesproken ter openbare zitting van 21 februari 2008 in tegenwoordigheid van de griffier.

SV

Bron: rechtspraak.nl

Bedankt,

JP! Yahoo /

inbox

George E. Hellman, USHMM

planned_giving@ushmm.mydonorimpact.com Aan: JP van den

Wittenboer

Za 22 aug. 2020 om 15:00 uur

Beste JP,

Bedankt dat u de tijd heeft genomen om uw mening met ons te delen en ons dit heeft laten weten dat u een schenking aan het Museum heeft nagelaten in uw testament, nalatenschapsplan of door aanduiding begunstigde.

Uw steun aan het United States Holocaust Memorial Museum speelt een belangrijke rol in onze missie om de blijvende relevantie van Holocaustherinnering en onderwijs in onze constant veranderende wereld.

We nemen binnenkort contact met u op over onze Legacy of Light Society, onze manier van werken erkenning van uw doordachte bijdrage om de toekomst van het museum veilig te stellen.

We hopen dat u even de tijd neemt om ons online meldingsformulier voor geschenken in te vullen. Informatie die u vrijwillig verstrekt over uw geschenk, bevestigt dat ons werk belangrijk voor u is dat wat we doen belangrijk genoeg is om geëerd te worden door uw nalatenschap geschenk, en dat u erop vertrouwt dat wij goede rentmeesters zijn van uw nalatenschap.

Terwijl we allemaal doorgaan ondanks de steeds veranderende situatie en de uitdagingen waarmee we worden geconfronteerd veroorzaakt door de huidige wereldwijde gezondheidscrisis, wij in de Verenigde Staten Holocaust Memorial Museum wil u nogmaals bedanken voor uw voortdurende steun aan ons tijdloze missie. We hopen dat u weet hoeveel we uw vervolg waarderen toewijding aan en partnerschap met onze instelling.

Ook al zijn onze fysieke deuren momenteel gesloten, ons kritische werk in een wereld met toenemende ontkenning van de Holocaust en een alarmerende toename van dodelijk

racisme en antisemitisme, gaat door. We stellen het daarom zeer op prijs dat u de tijd neemt om te delen uw feedback bij ons, aangezien uw input ons helpt het permanente te beveiligen relevantie van Holocaustherinnering en onderwijs in onze constant veranderende wereld.

Vriendelijke groet,

George E. Hellman, JD

Associate plaatsvervangend Chief Development Officer,

Geplande donaties en schenkingen

Holocaustherdenkingsmuseum van de Verenigde Staten

www.ushmm.org

202-488-6591

Thank you, J.P.!
Yahoo / inbox

George E. Hellman, USHMM planned_giving@ushmm.mydonorimpact.com

To:J.P. van den Wittenboer

Sat, Aug 22 – 2020 at 3:00 PM

Dear J.P.,

Thank you for taking the time to share your opinions with us and for letting us know that you have left a gift to the Museum in your will, estate plan, or by beneficiary designation.

Your support of the United States Holocaust Memorial Museum plays an important role in our mission to secure permanent relevance of Holocaust memory and education in our constantly changing world.

We will be in touch with you soon about our Legacy of Light Society, our way of recognizing your thoughtful contribution to help secure the Museum's future. We hope you will take a minute to complete our online Gift Notification Form. Information that you voluntarily provide about your gift affirms that our work matters to you, that what we do is important enough to be honored by your legacy gift, and that you trust us to be good stewards of your legacy.

As we all carry-on in spite of the ever-changing situation and the challenges we face brought on by the current global health crisis, we at the United States Holocaust Memorial Museum want to thank you again for your ongoing support of our timeless mission. We hope you know how much we value your continued dedication to, and partnership with, our institution.

Even though our physical doors are currently closed, our critical work in a world with increasing Holocaust denial, and an alarming rise in deadly racism and antisemitism, continues. We therefore greatly appreciate you taking the time to share your feedback with us, as your input helps us secure the permanent relevance of Holocaust memory and education in our constantly changing world.

Sincerely,

George E. Hellman, JD
Associate Deputy Chief Development Officer,
Planned Giving and Endowments

United States Holocaust Memorial Museum
www.ushmm.org
202-488-6591

Gift Notification

Thank you for your incredible support.

The information you provide here about your legacy gift for United States Holocaust Memorial Museum will ensure that our records are accurate and that we use your gift in the way that you intend. This is not a binding legal document; please provide only the information you feel comfortable sharing and any information you do provide will be kept confidential. If you have any questions, please contact George E. Hellman at 202-488-6591 or email planned_giving@ushmm.org.

- Date of estate plan or designation:

27-05-2016

- I have included a gift for the United States Holocaust Memorial Museum through my:*
- ☐ Will
- ☐ Beneficiary Designation
- ☐ Gift of Real Estate
- ☐ Life Insurance Policy
- ☐ Real Estate/Property
- ☐ Stocks and Bonds
- ☒ Other
- Is this gift revocable or irrevocable?
- ○ This gift is revocable (can be changed).
- ● This gift is irrevocable (cannot be changed).
- Is this a percentage or a specified amount?
- ○ This gift is a percentage of my estate or account's value.
- ○ This gift is a specified amount.
- Please tell us about your gift designation:
- ○ I planned this gift in honor or in memory of someone.
- ○ I would like this gift to go to a specific program or purpose.
- ● United States Holocaust Memorial Museum may use my gift where it is needed most.
- United States Holocaust Memorial Museum recognizes our incredibly generous legacy supporters with membership into the Legacy of Light Society.
- ● Yes, please list my/our name(s) as part of United States Holocaust Memorial Museum publications.
- ○ No, please do not list my/our name(s).

Please confirm your contact information:

- First Name*

Joannes Petrus (chairman IFUD of Human Rights)

- Last Name*

van den Wittenboer

- Address

Kastanje 28

- Address 2

- City

Mierlo

- State

- ZIP

5731NK

- Country

The Netherlands

- Phone

xxxxxxxxxxxxx

- Email*

ifudofhumanrights@yahoo.com

- ** denotes required field*

This donation you will find in our foundation ANNUAL REPORT 2020 IFUD of Human Rights.
The ANNUAL REPORT is online (pdf) at december 31 2020

We send you at the end of this year a DvD data-rom (ANNUAL REPORT IFUD of Human Rights

Prod-04

Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights

R E G I S T E R E D POST
Aan: STAAT DER NEDERLANDEN
(gemachtigde) Minister van Justitie en
Veiligheid mr. F.B.J. Grapperhaus
Postbus: 20301
2500EH, DEN HAAG

1. (Authorized Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights on behalf of Audio-Rarities), Kastanje28, 5731NK Mierlo.

2. (Authorized Minister of Justice and Security FBJ Grapperhaus on behalf of the public legal entity Staat der Nederlanden, (in this case acts as legal person under private law).

Subject: Approximate outstanding debt “provisional overview”

Mierlo, January 2, 2020

His Excellency Grapperhaus,

I hereby send the State of the Netherlands a preliminary overview of the outstanding debt.The content of the notarial deed is inconsistent with the deed drawn up by the notary “Enforcement Order”, herewith a photocopy of the deed “without the Enforcement Order on it”. That would then the judge must have that title.

Rb. The Hague (Vzr.) February 21, 2008
KG 07/13 14 from:
(client)
appeared in person,
against:
the State of the Netherlands, with its seat in The Hague, for which appeared
is Mr. JJF Versluijs (Ministry of Justice), in which case bailiff Jan-
Anne de Swart in The Hague, by official report from 31 October 2007 to the
a preliminary relief judge has applied under Article 438, paragraph 4 of the Dutch Civil Code
Legal action. Parties will hereinafter be referred to as [principal], the State and the
debt collector.
1. The facts

Based on the documents and the proceedings at the session of 6 February 2008, this
litigation proceeded from the following. [client] has registered letter of 10
October 2007 included a majority of a notarial deed (hereinafter also: the notarial deed)
forward the bailiff, requesting that it be served on the debtor (the
State) and take enforcement measures. The notarial deed, executed before
notary mr. THJM op de Laak, notary in Budel (municipality of Cranendonck) on 21 June
2007,
contains a unilateral statement by {principal}, including that the State
he **owes** an amount of **€ 20,040,000.**
2. The dispute and its assessment
2.1. The bailiff has turned to the preliminary relief judge because with regard to the
execution of the notarial deed objections have arisen: the deed does have the characteristics
from an executable title to its content is incoherent and notarized
the deed was also drawn up without the knowledge of the State. According to the bailiff
the notarial deed cannot therefore be executed.
2.2. The preliminary relief judge is of the opinion
that these objections are well founded. Contrary to what [client] apparently thinks it means
mere fact that the unilateral statement by [client] is recorded in a notarial deed
not yet that there is a debt of the State to [principal]. The notarial deed
only provides compelling evidence of the fact that [client] vis-à-vis the
notary has made the statement included in the notarial deed. Neither the circumstance
that the State would be prior to the execution of the notarial deed
not informed - whether this has been done (legally) - or whether the State
has not (in any way) disputed the claim, may change the foregoing. To what
further has been put forward by [client] is passed now that this does not change
the considerations considered for this.

2.3. The conclusion is that the notarial deed
is not subject to execution against the State. It will therefore be banned the bailiff
to execute it.
2.4. The preliminary relief judge remarks
that at the request of {principal} to certify the notarial deed as European
enforcement order will be treated separately.
2.5. [client] will,
as the unsuccessful party, be ordered to pay the costs of the proceedings of the State.
For the rest, there is no reason to pay a legal costs order.
3. The decision
The preliminary relief judge:
prohibits the bailiff from executing the notarial deed referred to in (1).

Source:
“Executive” No. 4 April 2008
Monthly civil proceedings magazine
TREE LEGAL PUBLISHERS
Box 85576
2508 CG The Hague
Royal Association of Bailiffs
kbvg.nl
Executive No. 4 April 2008, pp. 62-63

Summary.
IFUD of Human Rights:

Published JP van den Wittenboer trading under the name Audio-Rarities located in
Mierlo against the State of the Netherlands, seated in The Hague, for which has been
published Mr JJF Versluis Ministry of Justice. Van den Wittenboer is aware of the fact that
He has to bring the case before a civil court through civil proceedings.
The granting of the enforceable title is thus up to the civil court - with the right
to contest the content of the notarial deed by the State of the Netherlands. The
a preliminary relief judge forbids the bailiff the notarial bulk issued by the notary
To implement “in the name of the Queen”. The State has indicated in writing none
to initiate forgery against the further content of the"Notarial deed under oath declaration" past
in front of notary master Th JM op de Laak notary in Budel, municipality of Cranendonck, on
June 21, 2007. Such as that of February 212008 on the basis of the judgment of the District
Court in The Hague - judge Judge KG 07/1314- in which case bailiff Jan Anne de Swart in
The Hague

joined official report to the preliminary relief judge has applied under Article 438, paragraph 4 Code of Civil Procedure. The summary proceedings are essentially limited to investigate whether the power to execute has been abused, and does not concern the content of the notarial deed and under oath. The notary is prohibited by the preliminary relief judge to enforce the executory title to the notarial deed of 21 June 2007 In general, the parties can, if desired, issue binding advice in a notarial opinion have a deed recorded and - deliberately and voluntarily - agree, that this ground for one an enforceable title, insofar as the obligations laid down in it lend themselves to it effective implementation. In this case, there was no voluntary action on the part of the State the Netherlands and there was talk of the deed not signed by the State. The legislator explicitly places heavy demands on obtaining an enforceable title.
The enforcement of an enforceable title is mandatory and serves this purpose reason to be preceded by court intervention.

Summarized:
the enforceable title in this case is based on the previous assessment of the civil judge, with the right prior to the State of the Netherlands, disputing the content of the notarial deed -only that which may be freely open to dispute - without forgery procedure open to challenge. Uncontested claims:

The concept of uncontested claims should be used to all situations in which a creditor - in view of the fact that it has become apparent - that the debtor does not contest the nature or extent of a claim, one by civil enforcement order, which the debtor must expressly agree to in the form of - in this case - the authentic instrument. The lack of dispute by the debtor the State of the Netherlands, may take the form of “default” with the hearing or not responding to a request by the court for the intention to state that you will defend yourself in writing in the case. To make sure that the Dutch State very well known in this case and the notarial deeds and Hitler's Inferno lesson from yesterday ”, the Intermediary Foundation of the Universal Declaration of the Human Rights to have the documents extra meant by a bailiff afterwards, writ of 9 March 2016 under number L3600573, Van der Velden van Hal & Peers bailiffs & collection agency established in The Hague, to the Chairman of the House of Representatives of the States General The Dutch parliament the Standing Committee of Security and Justice part of the bailiff's exposition, to be found under the Lower House of the States General V&J to the foundation, date September 16, 2014, reference: 2014Z14890 / 2014D30693. Ten At the time of the 2014 letter, the two gentlemen Van der Steur and Dijkhoff were members of de Vaste Commission of Security & Justice of the House of Representatives of the States General, these are

subsequently appointed as the new Minister of Justice and Secretary of State for Justice. From this follows that the Ministry of Justice and Security is also well aware of notarial deeds and further with information about Audio-Rarities the foundation and Hitler's Inferno. Everything is there on data DVD-ROM as attachment of the relevant letter that is part of the bailiff's exposition to the House of Representatives, previously confirmed by V&J on 16 September 2014 to the foundation. Now that the Ministry of Justice is well aware of all documents and through the transfer files at the Ministry when new ministers take office the State of the Netherlands is also considered to be well known for this. The State also has internal consultations can conduct with the country attorney in connection with specific legal details in this case. At the office of the lawyer are lawyers and also lawyers with notarial law background working. After all, in 2008 the Ministry of Justice raised the issue To represent the State of the Netherlands in court against Audio-Rarities in court in The Hague in summary proceedings. The State of the Netherlands received a written letter in 2008 Balkenende and later announced with a letter from Rutte- not intending to to initiate forgery. It has also been shown after 2008 that the State of The Netherlands has adopted such an attitude "not to be contested". The civilian judge will grant an enforceable title to the notarial deed upon request “in absentia” of the foundation that works for Audio-Rarities, to file a lawyer.
The civil judge will grant the executory title on pain of denial of justice. The judge will not alter the content of the notarial deed that is before the court fixed because this is supposed to be the case by law

Parties:
a.the legal person under public law of the State of the Netherlands, Binnenhof 19, The Hague, NL, where the legal person under public law is the The Dutch State did not act in the specific administrative task, but in the Entrepreneurs public relations activity, and science, there is no sufficient ground hair to be treated differently from legal entities under private law that have the same or perform similar activities.

b. the sole proprietorship: Audio-Rarities, Kastanje 28,5231 NK, Mierlo, NL, director JP van den Wittenboer who, at the express invitation of the State of Netherlands "Ministry of Economic Affairs in The Hague" a legal relationship has been contracted for “fair use only” with the project “Hitler's lnferno” in connection with doing business in Japan in nineteen hundred and ninety eight, by the Dutch furnace in connection with four hundred (400) years of trade relations between the Netherlands and Japan. On the twenty-first of September nineteen hundred and ninety "speaking days" have passed Audio-Rarities Mr JP van den Wittenboer at the address of the Ministry of Economic Affairs Affect the license terms for “fair use only” personally and verbally with “Hitler's Infemo "project discussed in depth. Talked with Mr. Hendrik EC Koets. There is none

written “fair use only agreement” established between the State and Audio-Rarities, but it is one written confirmation by the Dutch State on fourteenth December nineteen hundred and ninety, shipped from Tokyo, Japan, in which the mondetinge ranks from twenty one September nineteen hundred and ninety and what has been discussed is briefly summarized The State has voluntarily elected itself.

IS A ORAL AGREEMENT LEGAL? E.R. Jonker (Erwin) Ariens Schoonbeek Lawyers ariensadvocaten.nl

The answer to this question is affirmative. Yes, an oral appointment is also one agreement because according to Dutch contract law an agreement will come namely, realized by an offer from a party and the acceptance of that offer by another party. Article 217 of book 6 of Dutch contract law provides for this

next one:
"An agreement is concluded by offer and acceptance thereof."
Under Dutch law, the establishment of contracts is subject to no further formal requirements in principle. An oral agreement is perfect legally valid. Offer and acceptance can be made in any form.
The Supreme Court, highest court of law in the Netherlands in its judgment of 21 December 2001, ECLI: NL: 2001: AD5352 said about this:
"The answer to the question whether an agreement has been concluded depends on what the parties have mutually stated and have from each other's statements distracted and could reasonably derive in the given circumstances. "
Offer and experience do not therefore have to take place explicitly: they can be in any form and can be contained in one or more actual behaviors.
An acceptance of the offer can be made known by all means which are understood as such in society, for example; raise a hand, or just nod yes. Under certain circumstances even a lack of action, a tolerance, as well as a mere silence as acceptance apply. In its judgment of February 4, 2000, NJ 2000/258, the Supreme Court gives one nice example:
“In the opinion of the court, Pelders has rightly argued that Kinheim is on this letter has not responded, so it must be assumed in law that Kinheim there has been - tacitly - agreed. ” Unlike a mere silence, that situation is much clearer in a case already there actual implementation has been given to an agreement. In the absence of one written agreement

or explicit agreements between parties, must be based on
all other circumstances and indications are assessed or from any when a certain legal relationship exists. In Van den Eijnde / Fuchs judgment of the Supreme Court of 2 September 2011, ECLI: NL: HR: 2011: BQ3876, the Supreme Court has confirmed the following rule of law; also although a written contract is missing, the conclusion of an agreement is possible are also derived from an actual fact that exists between the parties at any time situation. In short; an oral agreement is fully legally valid.

IFUD of Human Rights
Chiarman
J.P. van den Wittenboer

Correspondence:Po.box 324, 5660AH Geldrop The Netherlands
Offices:Kastanje 28, 5731NK Mierlo The Netherlands
C.o.C.reg:41092925 Eindhoven N.L.
E-mail: ifudofhumanrights@yahoo.com
Internet: http://ifudofhumanrights.webs.com
Phone:+31 -(0)6 50 425 552

AFSCHRIFT

RECTIFICATIE

Op **één en twintig juni tweeduizend zeven** ----------
verscheen voor mij, mr Theodorus Hubertus Johannes Maria op de Laak, notaris te ----
Budel, gemeente Cranendonck:----------
de heer **Joannes Petrus van den Wittenboer**, planned change agent en voorzitter ---
van de "Intermediaire stichting van de Universele Verklaring van de Rechten van de ---
Mens", tevens eigenaar van de eenmanszaak "Audio-Rarities", volgens zijn verklaring
geboren te Mierlo veertien mei negentienhonderd vijf en vijftig, woonachtig ten adres --
Kastanje 28, 5731 NK Mierlo, van Nederlandse nationaliteit, ongehuwd en nooit -------
gehuwd geweest en niet geregistreerd of geregistreerd geweest als partner, ----------
legitimatie: paspoort nummer NF8802866. ----------
De voormelde stichting is statutair gevestigd te Geldrop, en is ingeschreven in het ------
register bij de Kamer van Koophandel en Fabrieken voor Zuidoost Brabant te ----------
Eindhoven onder dossiernummer 41092925, de stichting is geregistreerd met het ------
adres op het woonadres van Joannes Petrus van den Wittenboer, waar ook de ---------
eenmanszaak op is geregistreerd, deze eenmans is bekend bij de Kamer van ----------
Koophandel en Fabrieken voor Zuidoost Brabant te Eindhoven onder dossiernummer -
17090220. ----------
De comparant verklaarde dat hij een eerder gedane **"onder ede verklaring van** -------
zestien juli tweeduizend vier"wil rectificeren. ----------
De comparant rectificeert het navolgende: ----------
De partijen: ----------
1a).Hoofdpartij. de publiekrechtelijke rechtspersoon Staat der Nederlanden, ----------
Binnenhof 19, Den Haag, "N.L.", waarbij de publiekrechtelijke rechtspersoon de --------
Nederlandse Staat niet in de specifieke bestuurstaak heeft gehandeld, maar in de ------
ondernemersactiviteit, public relations, en de wetenschap, bestaat er geen voldoende -
grond haar anders te bejegenen dan privaatrechtelijke rechtspersonen die dezelfde of
vergelijkbare activiteiten verrichten. ----------
2a).Hoofdpartij. Eenmanszaak Audio Rarities, Kastanje 28, 5731 NK, Mierlo, "N.L.", --
directeur J.P. van den Wittenboer die op **uitdrukkelijke uitnodiging van de Staat der Nederlanden** "Ministerie van Economische Zaken in Den Haag" een rechtsverhouding
is aangegaan voor "fair use only" met het project "Hitler's Inferno" in verband met -------
zakendoen in Japan in negentienhonderd acht en negentig, door de Nederlandse ------
overheid in verband met vierhonderd (400) jaar handelsbetrekkingen tussen Nederland
en Japan. Op één en twintig september negentienhonderd acht en negentig ----------
"spreekdagen" zijn door Audio-Rarities,de heer J.P. van den Wittenboer ten adres van
het Ministerie van Economische Zaken persoonlijk en mondeling de ----------
licentievoorwaarden voor "fair use only" met het Hitler's Inferno"project grondig ---------
besproken. Gesproken is met Mr. Hendrik E.C. Koets. Er is geen schriftelijke "fair use -
only-agreement" vastgelegd tussen de Staat en Audio-Rarities, wel is een schriftelijke -
bevestiging door de Nederlandse Staat op veertien december negentienhonderd acht -
en negentig, vanuit Tokio, Japan verzonden, waarin de mondelinge afspaak van één --
en twintig september negentienhonderd acht en negentig en wat besproken is, kort ----
samengevat is bevestigd. De Staat heeft zich vrijwillig zelf partij gekozen. ----------
3a).Secondiare-partij. De privaatrechtelijke rechtspersoon de Stichting Intermediary --
Foundation of the Universal Declaration of Human Rights, Kastanje 28, 5731 NK, ------
Mierlo, "N.L.", voorzitter J.P. van den Wittenboer. Als exclusieve internationaal ---------
licentiehouder "fair use only" over het werk Hitler's Inferno, door Audio Rarties LPA ----
2445 USA, nineteenhundred fourty five, World-War II, werkzaam tevens als ----------
intermediair, wetenschappelijk, mensenrechten. ----------

4a).Secondiare-partij. de publiekrechtelijke rechtspersoon Zuid-Duitse Deelstaat ------ Freistaat Bayern, Duitsland, Alexandera Strasse 3, 80538, München, Deutschland. Als algemeen auteursrechthouder over het werk "Hitler's Inferno". Kontrollratdirektive 50. -- **5a).Secondiare-partij.** de publiekrechtelijke rechtspersoon de Amerikaanse auteurs -- en muziekrechtenorganisatie The Harry Fox Agency Inc., New York U.S.A., 771 Third - Avenue, New York, 10017 USA, vertegenwoordigd door Frank S. Rittman in de functie van International Business Administrator, die zich laat vergezellen door Edward --------- P.Murpy en Yoshio Inomata. Aangaande het verstrekken van een schriftelijke ---------- internationale exclusieve-licentie "Hitler's Inferno" voor "fair use only", datum afgifte ---- licentie zeventien augustus negentienhonderd vijf en negentig.----------

Voorwaarden en condities "fair use only" voor wetenschappelijk en bibliotheek - gebruik.----------

Hitler's Inferno is een werk van letterkunde, wetenschap of kunst, hetwelk bestaat uit -- afzonderlijke werken van liederen en toespraken uit het tijdperk Hitler Duitsland in een door de maker Audio Rarities (USA) in een logische anti-fascistische vorm aan ---------- elkander in de Engelse taal gesproken commentaar in negentienhonderd vijf en veertig in de USA, het einde van de Tweede Wereldoorlog, hierbij wordt, onverminderd het ---- auteursrecht op ieder werk afzonderlijk, als de maker aangemerkt Audio Rarities (USA) degene, onder wiens leiding en toezicht het totale werk is tot stand gebracht. Het ------- auteursrecht over de Duitse toespraken en geluidsopnames door Adolf Hitler en -------- NSDAP -bij overdracht door de geallieerden na negentienhonderd vijf en veertig- ------- berusten bij de Zuid-Duitse deelstaat Freistaat Bayern, en de nederlandse versies van toespraken en liederen van de NSB bij de staat der Nederlanden. Hierbij is in het geval van het werk "Hitler's Inferno" het totale auteursrecht in eigendom van Freistaat -------- Bayern, het doel hiervan is om misbruik onder controle te kunnen houden door de ------ staat en strafbaar te stellen in verband met het ondeskundig gebruik van toespraken, - liederen, afbeeldingen en gedragingen die na negentienhonderd vijf en veertig na de -- val van het Derde Rijk bewezen en ernstig fout waren bevonden door het Tribunaal in - Neurenberg. Zowel de hedendaagse Duitse wet-en regelgeving (Duitse grondwet) ----- alsmede de Amerikaanse en Nederlandse wet- en regelgeving alsmede Europese en - Internationale Verdragen maken uitzonderingen voor het gebruiken van materialen ---- voor historische, wetenschappelijke en educatieve doelstellingen voor gebruik door ---- bibliotheken en op scholen, studie of gebruik door wetenschappers, (Title 17, United -- States Code). Bij het auteursrecht moet nog iets anders worden onderscheiden en wel het zogenaamde persoonlijkheidsrecht droit moral door Audio Rarities (USA). Het ------ persoonlijkheidsrecht van de auteur van het werk gaat nimmer teniet. Dit recht moet --- alzo beschouwd worden als een absoluut en exclusief zelfstandig recht, staande naast het auteurschap. Uit het een en ander volgt, dat het persoonlijkheidsrecht ---------- onafhankelijk van het auteursrecht een zelfstandig, niet overdraagbaar recht vormt. Als de toespraken en liederen in negentienhonderd vijf en veertig op rechtmatige manier -- zijn verzameld, hetgeen uit onderzoek is gebleken en moet worden aangenomen, heeft Audio Rarities (USA) het exclusieve recht de plaat "Hitler's Inferno" in eigenbeheer te - vermenigvuldigen en te verspreiden. Het droit moral kan na overlijden van de maker --- worden uitgeoefend door degenen die hij daartoe bij uiterste wilsbeschikking heeft ----- aangewezen. Zonder uiterste wilsbeschikking door de maker zelf afgegeven, of bij ----- ontbreken van informatie over de maker,alleen mogelijk met een schriftelijke licentie --- door de auteursrechtenorganisatie.Intermediary Foundation of the Universal ---------- Declaration of the Universal Declaration of Human Rights, postbus 324, 5660 AH, ------ Geldrop Nederland heeft sinds negentienhonderd vijf en negentig bij schriftelijke ------- licentie door de Amerikaanse Auteursrechten organisatie "The Harry Fox Agency Inc" - in New York USA, te gelden als exclusieve licentiehouder op het mogen beheren en ---

internationaal verspreiden van het intellectueel & mechanische eigendomsrechten ----- "Hitler's Inferno", hiernaast kunnen bibliotheken, archieven, musea als niet-exclusieve licentiehouders fungeren en wetenschappers-agreementen verstrekken aan ---------- onderzoekers. Het op de geluidsdragers vastgelegde materiaal is gegarandeerd ------- authentiek. Het werk "Hitler's Inferno" is gegarandeerd geen nazisme of neo-nazisme. Het is een getuigenis over de holocaust. De juridische afhandeling over de ---------- auteursrechten en over het werk zijn in negentienhonderd negen en negentig en ------- daarna op zestien juli tweeduizend vier met een titel "In naam der Koningin" notarieel - vastgelegd bij Notariaat op de Laak, Capucijnerplein 38, Budel Nederland. Het werk is verder geregistreerd met een registratienummer bij de Belastingdienst "registratie en -- successie" in Nederland. Op één maart negentienhonderd negen en tachtig traden de Verenigde Staten toe tot de "Berner Conventie ", een tussen een aantal staten ---------- gesloten verdrag, (Berner Conventie, gedefinieerd onder sectie 101 van Title 17,United States Code) waarbij het auteursrecht van onderdanen van elk van de deelnemende -- Staten beschermd wordt in alle aangesloten Staten, waaronder ook Nederland. -------- Stichting Stemra is de Nederlandse zusterorganisatie van de Amerikaanse ---------- auteursrechtenorganisatie The Harry Fox, Inc New York. Vervaardigde opnamen van - uitzonderlijke documentaire waarde naast andere items mogen in officiële archieven -- worden bewaard. Hitler's Inferno is opgenomen in de USA, bij de Universiteit van ------- Kansas City, Missouri, in de Miller Nicols Library,en maakt deel uit van een ---------- wetenschappelijke verzameling van items over de holocaust onder de rubriek ---------- "Suzanne Statland Collections in Holocaust Studies" a bibliography of research -------- materials. ----------

Toegelaten: hetgeen in overeenstemming is met de wettelijke en de morele norm met hetgeen naar de regels van het maatschappelijke verkeer redelijkerwijs geoorloofd is -- met inachtneming van Artikel 25 A W en title 17 United States Code, in combinatie met in kracht rechtsgeldige Europese en Internationale Verdragen (Berner Conventie, ------ WIPO- Verdragen, Rome Conventie, TRIPS agreement van World Trade ---------- Organisation), Internationaal Verdrag inzake Economische, Sociale en Culturele ------- Rechten, waarin de auteursrechten van wetenschappers en de beoefening van de ----- wetenschap, mensenrechten zijn geworden, waar individuele aangesloten---------- Staten aan zijn verbonden. ----------

Verboden: in het algemeen iedere gehele of gedeeltelijke mechanische overname, ---- bewerking of nabootsen inbreuk op intellectueel eigendom in gewijzigde vorm voor een ander doel of een daadwerkelijk verschil vertonen dan het oorspronkelijke doel door de maker zelf verkozen; alle produkten die niet in overeenstemming zijn met de wettelijke en de morele norm, en alles wat met hetgeen naar de regels van het maatschappelijke verkeer redelijkerwijs niet geoorloofd is en als redelijkerwijs aannemelijk is, dat ook de maker die inbreuken zou hebben afgekeurd; ten gehore brengen of vertonen in het ---- openbaar, illegaal verspreiden van produkten of misbruik van gedachtengoed, ---------- negativisme, obsceniteit, obscurantisme; gebaren, uitdrukkingen, emblemen, ---------- geschiedvervalsing; muziek gezongen en gesproken alsmede instrumentale ---------- bewerkingen, met inbegrip van de beschikbaarstelling voor het publiek op zodanige --- wijze dat deze voor leden van het publiek op een door hen individueel gekozen plaats en tijd toegankelijk zijn, hierbij inbegrepen omroepuitzendingen, sportevenementen, al dan niet per kabel satelite, en internettransmissies.----------

Indien aan twee of meer personen een gemeenschappelijk auteursrecht op een zelfde werk toekomt, kan, tenzij anders is overeengekomen, de handhaving van dit recht door ieder hunner geschieden. De Staat de monopoliehouder over het vervolgen van ------- strafbare feiten in overeenstemming met wat hierover is vastgelegd in ---------- negentienhonderd vijf en veertig door de geallieerden controleraad op grond van de ---

wetgeving ter voorkoming van nationalisme en militairisme van de Tweede ----------
Wereldoorlog "kontrollratdirektive 50". ----------
De volgende partijen zijn aanwezig.----------
Bij de ondertekening van deze notariële rectificatie zijn de volgende partijen aanwezig:
J.P. van den Wittenboer in de functie als directeur Audio-Rarities en in de functie als --
Voorzitter van Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights.
De overige partijen zijn niet in persoon vertegenwoordigd bij de ondertekening van de -
rectificatie van de notariële akte.----------
Originele schriftelijke bewijzen zullen aan de akte worden gehecht, wanneer niet ----
origineel zal worden aangegeven dat het een kopie of een print betreft Onder de -------
originele aanhechtingen zit ook een "originele Kiezerspas voor de verkiezingen voor ---
Provinciale Staten Noord-Brabant die gehouden is op zeven en twintig maart ----------
tweeduizend zeven. De kiezerspas was bestemd voor de heer Joannes Petrus van ----
den Wittenboer, adres Kastanje 28, 5731 NK, Mierlo, waarbij door hemzelf de volmacht
aan de Voorzitter van de Stichting Intermediary Foundation of the Universal ----------
Declaration of Human Rights is afgegeven op de kiezerspas om te gaan stemmen. Het
stemrecht is een grondrecht,en dat moet hoog worden gehouden. De burgerij is vrij om
de eigen mening te geven over de volksvertegenwoordigers. Gezien de verklaring -----
onder ede in de notariële akte de dato twee en twintig juni negentienhonderd vier en --
negentig, kan niet worden uitgegaan van een democratie, maar is sprake van een -----
schijndemocratie. **Er is geen stem uitgebracht.** Er zal eerst een integraal ----------
parlementair openbaar onderzoek moeten geschieden naar de toestand van de --------
rechtsstaat en de democratie. De bewindsman Hirsch Ballin die zijn kabinetszetel -----
verloor door de IRT-affaire in negentienhonderd vier en negentig (verwijs ook naar -----
notariële akte van een verklaring de dato één en twintig januari negentienhonderd vier
en negentig), die aftrad als minister van justitie omdat de Tweede Kamer hem had -----
verboden verdere bemoeienis te hebben met de zware criminaliteit, deze bewindsman
die later in tweeduizend zeven wederom de post van "minister van justitie" mag --------
bekleden onder Balkenende, heeft nu kennelijk de opdracht om onderzoek te ----------
verrichten naar de misdaadorganisatie waar hij zelf lid van is " Kabinet Balkenende IV"
In rubriek "15" van akte notarieel "in naam der koningin" de diverse boekwerkjes met --
bewijzen en brieven van Audio-Rarities en de Stichting, zijn thans digitaal vastgelegd -
op een DVD-rom, met actualisering tot en met tweeduizend zeven inbegrepen. Op de -
DVD-rom zijn daarnaast extra opgenomen een complete website door de sociale -------
databank Nederland, in Huizen, Noord-Holland, "N.L.", en een rapport in ----------
pdfbestandsformaat "naboek 20e editie 2006" door H.M. Walker uit Berlicum en -------
Stichting Werkgroep negentienhonderd zeventig, in Tilburg, "N.L". De DVD-rom en de
inhoud hiervan alle aanwezige stukken maakt thans onderdeel uit van de **notariële ----
rectificatie**.----------
De rubrieken "15 en 16" immateriële of naamschade. Door de Staat der Nederlanden -
het mondeling agreement "fair use only" Hitler's Inferno te hebben geschonden op een
of meer keren en / of tijden en / of data. Te concretiseren in een geldvordering. ---------
Wordt de echtheid van deze authentieke akte en de titel betwist. Wanneer een ----
gerechtsdeurwaarder komt met een betekende grosse, waarvan de echtheid en / of ---
onjuistheid wordt betwist. De gerechtsdeurwaarder dient dan zijn opdrachtgever aan te
spreken en vervolgens dient de opdrachtgever de Staat der Nederlanden waartegen --
de grosse is betekend te benaderen voor verificatie van de echtheid en onjuistheid. ----
Wordt de echtheid en / of onjuistheid van een authentieke akte betwist; dan vermeldt --
artikel. 159 lid 1 Rv:een geschrift dat het uiterlijk heeft van een authentieke akte,geldt -
als zodanig behoudens bewijs van het tegendeel.----------

Algemeen geldt, dat het tegenbewijs tegen de authentieke akte drukt op degene die --- haar onjuistheid en / of valsheid beweert, in een speciale "Valsheidsprocedure" bij de - civiele rechter. Bij deze notariële akte met de titel geldt, dat deze procedure voor de --- civiele rechter **absoluut en alleen in combinatie van een openbaar parlementair --- onderzoek** naar het rechtssysteem volgt, met horen van alle getuigen onder ede. In --- een "valsheidsprocedure" worden de notariële akte van een verklaring de dato één en twintig januari negentienhonderd vier en negentig en notariële akte onder ede de dato twee en twintig juni negentienhonderd vier en negentig onderdeel van één totale ------- valsheidsprocedure op alle akten. ----------

Artikel 430 Rv. Geeft algemene regels, voor grossen van excecutoriale titels en de ----- betekening daarvan, voordat zij ten uitvoer kunnen worden gelegd. ----------

De kracht van het schriftelijk bewijs is in de oorspronkelijke akte (minuutakte) gelegen. Grossen en gehele afschriften van een authentieke akte die volgens de wettelijke ------ voorschriften moeten worden bewaard, leveren, wanneer zij zijn afgegeven door een -- daartoe bevoegde ambtenaar (in dit geval de notaris) hetzelfde bewijs op als de ------- oorspronkelijke akte. ----------

Problemen met het vinden van een gerechtsdeurwaarder door de opdrachtgever.

Problemen bij het bereid vinden van een gerechtsdeurwaarder voor het uitvoeren van - de opdracht "ministerieplicht" kunnen zich voordoen. Te denken valt van het naar ------ elkander en op elkander afschuiven van de opdracht. Daarbij moet opdrachtgever ------ eerst alle gerechtsdeurwaarders in Den Haag schriftelijk benaderen om daarna zich te kunnen richten tot de Koninklijke Beroepsorganisatie van Gerechtsdeurwaarders ------ KBvG, postbus:12, 3740 AA in Baarn. Uiteindelijk moet via de Tweede Kamer de ------ ministeriële verantwoordelijkheid van de Minister van Justitie worden geactiveerd om -- ambtshalve een gerechtsdeurwaarder aan te wijzen die de opdracht moet uitvoeren. -- De minister van justitie heeft de taak algemeen te zorgen dat de rechtsbedeling -------- behoorlijk kan functioneren. Men spreekt wel van apparaatzorg. Verder te denken valt (gezien de aard en de opstelling door de Nederlandse Staat (de goodwill-belangen), --- dat de Staat de status quo zal handhaven zo lang enigszins mogelijk is, en zich -------- daarom om die reden van geen enkele Wet, Verdrag rekenschap en verantwoording -- zal geven. ----------

De geconstateerde feiten. Op datum zeventien augustus tweeduizend vijf is het ------ Duitse volkslied gezongen ten gehore gebracht via de TV -omroep SBS6 om acht ------ (20.00) uur, voorafgaande aan het voetbalinterland Nederland tegen Duitsland in ------ Rotterdam, daarna is op datum vijf april tweeduizend zes het Duitse volkslied ---------- instrumentaal (kort in een reclame van Achmea) ten gehore gebracht via TV -omroep - NOS Nederland 1, voor het (acht) 20.00 - uur journaal, daarna is op datum zeven april tweeduizend zes het Duitse volkslied instrumentaal (kort in de reclame van Achmea) -- ten gehore gebracht via TV-omroep RTL4 voor het (half acht)19.30- uur journaal. ------ Verder is sprake van over langere periode plegen van negativisme en ---------- wetenschappelijke sabotage onder hoofdverantwoordelijkheid van de Nederlandse ---- Staat gericht tegen de stichting, Audio-Rarities met het Hitler's Inferno project,verwijs -- naar rubriek "15"DVDrom. Verder: Nederlandse Staat laat het toe dat Zij door derden - als Adolf Hitler op Internet is geportretteerd, in de vorm van een (ex)-minister van ------ Justitie die thans de post bekleed van minister van sociale zaken mr. J.P.H. Donner --- met "hitlerkapsel", en een procureur-generaal Jhr. Mr. De Wijkerslooth de Weerdesteijn als "Adolf Hitler" die het onderwerp discriminatie in zijn takenpakket heeft,afgebeeld --- met een "hakenkruis" op het hoofd en met "Hitlersnor". De Nederlandse Staat laat dit -- ondanks de bekendheid met de websites en de bekendheid wie achter deze websites - zitten, (de heer K.H de Werd en Stichting Sociale Databank Nederland,R.M. ----------

Brockhus), bewust voortbestaan. De bewijzen zijn te vinden op de DVD-rom in rubriek "15". Er zijn door die derden K.H. de Werd inmiddels zestigduizend (60.000) e-mails --- hiervan internationaal verzonden.----------
Dat er tussen de hoofdpartijen de Staat der Nederlanden en Audio-Rarities (kamer van Koophandel: 17090220) een rechtsversverhouding bestaat of heeft bestaan niet in ----- specifieke bestuurstaak, uithoofde van "fair use only" "Hitler's Inferno" Audio Rarities -- LP A 2445, uithoofde waarvan de schuldenaar nog iets van de Staat der Nederlanden had te vorderen, nu te vorderen heeft of nog in de toekomst te vorderen zal krijgen in - verband met schenden afspraken / overeenkomst.----------
Gevorderd wordt. Voor naamschade en omzetderving een geldbedrag van **twintig --- miljoen euro (€ 20.000.000,00)**, hierbij op te tellen de wettelijke rente jaarlijks, extra -- de bedragen per overtreding tot een maximum per jaar, executie en ---------- administratiekosten. Alle daaruit voortvloeiende kosten komen geheel voor rekening --- van de schuldenaar. ----------
Verbeurd zullen worden. Bij het ten gehoren laten brengen van Duitse volkslied of --- andere zaken zonder vergunning die zich buiten het referentiekader "fair use only" ----- vallen), op Nederlands grondgebied en / of het zich op internet als Adolf Hitler laten ---- afbeelden op de Website van K.H. de Werd casu quo Sociale Databank Nederland, --- R.M. Brockhus, of via een andere manier, (bij Ministerie van Justitie bekende websites ,en regelmatig bezocht door ministerie van Justitie). Letterlijk van de website van de --- Sociale Databank Nederland, citeer: *GEEN AANKLACHT. Justitie zal geen vervolging instellen wegens smaad tegen Karel de Werd, terwijl hij toch minister van Justitie mr. -- J.P.H. Donner en de voorzitter van het college van procureursgeneraal mr. J.P. de ----- Wijkerslooth als Adolf Hitler op zijn website heeft gezet.Het ministerie liet via ---------- voorlichter Ivo Hommes weten: "Er zal geen aangifte gedaan worden. Het is deze ------ persoon enkel en alleen te doen om aandacht voor zijn zaak en daar werken wij niet -- aan mee." (De Telegraaf van achttien oktober tweeduizend drie), einde citaat.* **Bedrag tienduizend euro (€ 10.000,00) per overtreding per constatering per keer per ------ iedere nieuwe data op de kalender, oplopen tot een geldbedrag maximum van --- twee miljoen euro (€ 2.000.000,00) per jaar.** Buiten beslag vallen goederen voor ----- openbare dienst van de Staat,artikel 436 Burgerlijk Wetboek.----------
Voor beslag zijn vatbaar. Bedragen bestemd voor educatieve en wetenschappelijke - doelen tot een maximum van honderd duizend euro (€ 100.000,00). De marktwaarde - (in geld) afgeschreven en verouderd materieel Landmacht, Marine en Luchtmacht die - niet meer voor de openbare dienst van de Staat dienen. Deze zaken kunnen zonder --- limiet worden beslagen indien niet aan de betekening, van het bevel van de ---------- gerechtsdeurwaarder wordt voldaan door de Nederlandse Staat. Verder kan beslag --- worden gelegd op roerende zaken die niet bestemd zijn voor de openbare dienst van - de Staat:oude metalen, afgeschreven computers, afgeschreven ---------- kantoorinventaris,sloopmaterialen uit gebouwen van de overheid die na verbouwingen vrijkomen en die op de dumphandel te verkopen zijn, alles waar enigszins een --------- geldbedrag aan toe te kennen valt. Verder alle roerende en niet roerende zaken die --- niet onder de openbare dienst vallen met inbegrip van derdenbeslag op tegoeden ------ onder de Nederlandse Staat die niet te kwalificeren vallen voor openbare dienst. -------
Het totaalbedrag van de schuldvordering. twintig miljoen euro (€ 20.000.000,00) ---- met bijtelling van veertig duizend euro (€ 40.000,00) voor viermaal geconstateerde ----- overtredingen, maakt **Totaal bedrag twintig miljoen veertig duizend euro ---------- (€ 20.040.000,00).** ----------
De volgende stukken DVD-rom, brieven, licentie zullen aan deze akte worden ----- gehecht. ----------

1b. De originele brief door de Nederlandse Staat "Royal Netherlands Embassy" Tokio, Japan, datum veertien december negentienhonderd acht en negentig, inzake het ------- werkbezoek van één en twintig september negentienhonderd acht en negentig, de ----- mondelinge bespreking van de voorwaarden voor "fair use only" ten Ministerie van ----- Economische Zaken in Den Haag met Audio- Rarities. ----------
2b. Kleurenprint van de uitnodiging door Ministerie van Economische Zaken "speciale spreekdagen voor genodigden" Zakendoen in Japan, gericht aan Music Company ----- International, J.P. van den Wittenboer is (Audio-Rarities). Contact inzake verwerking -- van de uitnodiging, EVD, Lucy Wentholt. ----------
3b. De originele brief "licentie" door de Amerikaanse auteurs en muziekrechten -------- organisatie Harry Fox Agency Inc, New York USA, zeventien augustus ---------- negentienhonderd vijf en negentig, inzake Hitler's Inferno project. ----------
4b. De originele brief door de DCO Bestuur en Onderwijs Commissie van Justitie van - de Tweede Kamer, Den Haag, datum veertien september tweeduizend zes, kenmerk - "Hitler's Inferno". ----------
5b. De originele brief door Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie, achttien december negentienhonderd acht en negentig, kenmerk: BRF 51.04JH/kk, verwijs naar rubriek -- "20" akte notarieel zestien juli tweeduizend vier "In naam der Koningin". ----------
6b. De originele brief door de Hoge Raad der Nederlanden van vier januari ---------- tweeduizend zeven, inzake reageren op het verzoek de onechtheid of valsheid van de notariële akte van twee en twintig juni negentienhonderd vier en negentig te bewijzen - of kunnen aantonen, kenmerk: 73 91 /SvdO/rk. ----------
7b. DvD-rom door Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human ----- Rights en Audio-Rarities, met de stukken en getuigen onder rubriek "15" aangevuld en onderdeel van deze rectificatie. ----------
8b. De originele Stempas voor de provinciale staten Noord-Brabant, kieskring 1 -------- ('s-Hertogenbosch), om te stemmen op zeven maart tweeduizend zeven, in Gemeente Geldrop en Mierlo, waarbij J.P. van den Wittenboer de Voorziter van Intermediary ------ Foundation of the Universal Declaration of Human Rights, volmacht geeft de stem uit - te brengen. Kaartnummer:**17710161113**. ----------
In het hoofd van deze akte de woorden "In naam der Koningin", uitvoerbaar bij -- voorraad, tenzij de schuldenaar de combinatie de vordering, de titel, de akte(n) -- onrechtmatig of ongegrond voorkomt,een door de schuldenaar aan te spannen - "Valsheidsprocedure" via de civiele Rechter. ----------
De voormelde rectificatie op de notariële grosse "In naam der Koningin" de dato -------- zestien juli tweeduizend vier heeft comparant met een **eed** versterkt in handen van mij, notaris, afgelegd, nadat hij mij had verklaard de betekenis van de eed te beseffen en te weten dat de wet het plegen van meineed strafbaar stelt. ----------
SLOTBEPALINGEN ----------
Voormelde opgave, volledige voorlezing, afvraging en beantwoording hebben ---------- plaatsgehad in tegenwoordigheid van de getuigen. ----------
De comparant en de getuigen zijn mij, notaris, bekend en hun identiteit is door mij, ----- notaris, aan de hand van de hiervoor gemelde en daartoe bestemde ---------- documenten vastgesteld.

Waarvan akte, --------
in minuut opgemaakt, is verleden te Budel, gemeente Cranendonck, op de datum in --- het hoofd van deze akte vermeld, in tegenwoordigheid van de dames ---------- mevrouw Catharina Jacoba van Casteren-Daniëls, geboren te Weert ---------- twee en twintig januari negentienhonderd negen en zestig en ---------- Hendrina Maria Antonia Meeuwissen, geboren te Budel negen en twintig november ---- negentienhonderd zes en vijftig, als getuigen. ----------

Na zakelijke opgave van de inhoud en toelichting van deze akte aan de comparant, ----
heeft deze verklaard tijdig voor het verlijden te hebben kennis genomen van de inhoud
van deze akte en daarmee in te stemmen. Vervolgens is deze akte onmiddellijk na ----
volledige voorlezing door de comparant, de getuigen en mij, notaris, ondertekend. ------

Volgen handtekeningen van de comparant, de getuigen en de notaris.

UITGEGEVEN VOOR AFSCHRIFT:

Mr. Th.H.J.M. op de Laak
Notaris te Cranendonck

Netherlands-Japan
1600-2000

ROYAL NETHERLANDS EMBASSY
6-3 Shiba Koen 3-chome, Minato-ku, Tokyo 105-0011 Phone (03)5401-0411 Fax(03)5401-0420

Audio Rarities
Music Company International
T.a.v. dhr. J.P. van den Wittenboer
Postbus 324
5660 AH GELDROP

Tokio, 14 december 1998

Re: Werkbezoek september j.l.

Geachte heer Van den Wittenboer,

Onder verwijzing naar het gesprek op 21 september j.l. betreffende "Zakendoen Japan" heb ik de eer u het volgende te berichten. De afgelopen periode is dezerzijds getracht kanalen te vinden om bekendheid te kunnen geven aan de informatie rond de cd "Hitler's Inferno - de les van gisteren (getuigenis als les voor de toekomst)".
Zoals reeds in Den Haag besproken is dit geen eenvoudige aangelegenheid. Japan kampt zelf met een oorlogsverleden - waarvoor grote aandacht bestaat - maar waarover het nog moeilijk is te spreken. Voor wat de oorlog in Europa betreft bestaat wel degelijk de kennis, maar in de Japanse beleving heeft de eerdere opkomst van het facisme in Europa duidelijk een eigen dimensie.

Een tweetal dezerzijds benaderde "recordshops" (van belangrijke ketens) toonde geen bereidheid voor het t.g.t. opzetten van een display en ook voor toezending van nadere informatie bestond geen interesse. Met uw goedvinden zal ik deze weg dan ook verder staken en bezien of wellicht binnen meer wetenschappelijke kring belangstelling bestaat.

Met vriendelijke groet,

Hendrik E.C. Koets
Ambassaderaad Economie en Handel

オランダ大使館 〒105-0011 東京都港区芝公園3丁目6番3号 Tel.(03)5401-0411 Fax.(03)5401-0420

KOPIE

EVD

MINISTERIE VAN EDCONOMISCHE ZAKEN

Postbus 20105
2500 EC Den Haag
Telefoon: (070) 3 79 89 33
Telefax: (070) 3 79 78 78

Port betaald
Nederland
Port payé
Pays-Bas

Iwaco Company International
Postbus 524
5960 AH Geldrop

t.a.v. J.P. van den Wittenboer

KOPIE

EVD

MINISTERIE VAN ECONOMISCHE ZAKEN

Voorlichtingsbijeenkomst "Zakendoen in Japan" 23 september 1998

Misschien juist vanwege de huidige problemen blijft Japan in de belangstelling staan. Om Nederlandse bedrijven de mogelijkheid te bieden de ontwikkelingen in het land beter te volgen organiseert de EVD in samenwerking met de Kamer van Koophandel Rotterdam, de Japan Trade Club, NCH en de Fenedex op 23 september de voorlichtingsbijeenkomst 'Zakendoen in Japan'.

Daarnaast wordt een aantal spreekdagen georganiseerd met vertegenwoordigers van de Nederlandse ambassade te Tokio en het Consulaat-Generaal te Osaka. Deze spreekdagen bieden Nederlandse bedrijven de gelegenheid bij hun plannen en activiteiten in Japan gebruik te maken van de medewerking van de Nederlandse vertegenwoordigingen in Japan. De gesprekken vinden plaats op 21 (EVD Den Haag), 22 (KvK Apeldoorn) en 23 september a.s. (KvK Gouda).

Locatie voorlichtingsbijeenkomst:
Kamer van Koophandel Gouda
Burg. van Reenensingel 101
Gouda
(circa 5 min. vanaf het NS Station Gouda, uitgang Bloemendaal. Ruime parkeergelegenheid bij het KvK-gebouw)

Tijd voorlichtingsbijeenkomst:
10.00 - 14.00 uur
(vanaf 09.30 uur inschrijving)

Kosten:
De deelnamekosten voor de voorlichtingsbijeenkomst bedragen *f* 125,-- p.p.
Deelname aan de individuele gesprekken is gratis.

Aanmelding voorlichtingsbijeenkomst:
Aanmelding is alleen mogelijk via het bijgevoegde aanmeldingsformulier; sluitingsdatum voor inschrijving van de voorlichtingsbijeenkomst is vrijdag 18 september a.s.
U ontvangt *geen* bevestiging van uw aanmelding aan de voorlichtingsbijeenkomst.

Aanmelding spreekdagen:
Via bijgevoegd formulier. Omstreeks twee weken voor aanvang van de spreekdagen wordt u benaderd door de coördinator van de EVD of de betrokken Kamer van Koophandel voor een definitieve afspraak waarvan schriftelijk bevestiging volgt.

Annulering:
Bij verhindering kan de plaats van de deelnemer worden ingenomen door een medewerker van hetzelfde bedrijf. Deelnamekosten zijn niet verschuldigd wanneer *uiterlijk een dag* voor de datum van de bijeenkomst is geannuleerd.

Mailing:
Voor de mailing van deze bijeenkomst is gebruik gemaakt van verschillende adresbestanden. Hierdoor kan het voorkomen dat u meer dan een aankondiging ontvangt.

Inlichtingen:
EVD, Lucy Wentholt
telefoon: 070-3797013

96/98 - EVD - 0101

fenedex NCH KAMER VAN KOOPHANDEL ROTTERDAM ASIA HOUSE

THE HARRY FOX AGENCY, INC.
a subsidiary of NATIONAL MUSIC PUBLISHERS' ASSOCIATION, INC.

October 17, 1995

Mr. J.P. van den Wittenboer
Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights
Postbox 324
5660 AH Geldrop
THE NETHERLANDS

Re: Hitler's Inferno Project

Dear Mr. van den Wittenboer:

Thank you for your letter dated August 16th; please excuse my delay in responding to your inquiry. I regret that we cannot provide you with any recommendations on U.S. record companies who may wish to act as your distributor. I am, however, enclosing a section from the *1995 Billboard International Buyer's Guide* in the event you wish to contact any of them directly.

Sincerely,

Frank S. Rittman
International Business Administrator

encl.
cc: Edward P. Murphy
Yoshio Inomata

711 THIRD AVENUE, NEW YORK, NEW YORK 10017 (212) 370-5330 FAX: (212) 953-2384

DCO Bestuur en Onderwijs
Commissie Justitie

Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights
T.a.v. de heer J.P.van den Wittenboer
Postbus 324
5660 AH GELDROP

Plaats en Datum	Den Haag, 14 september 2006
Betreft	"Hitler's Inferno
Ons kenmerk	JUST060608
Uw kenmerk	K05/1077/12Sv
Uw brief van	14 september 2006

Geachte heer Van den Wittenboer,

Uw bovengenoemde brief is onder de leden van de vaste commissie voor Justitie verspreid.

In haar vergadering van 6 september 2006 heeft de commissie besloten geen verdere actie te ondernemen.

Dit betekent dat de leden van de commissie individueel wel actie kunnen ondernemen naar aanleiding van uw brief. Zij kunnen uw opmerkingen bijvoorbeeld gebruiken bij de behandeling van wetsvoorstellen of vragen stellen aan de regering.

Hoogachtend,

mevr. mr. N.J.P. Coenen
griffier van de vaste commissie voor Justitie

Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Plein 2
Den Haag

Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Tel: 070-318 2007
Fax: 070-318 3444

E-mail: cie.just@tweedekamer.nl

K·N·B

KONINKLIJKE NOTARIËLE BEROEPSORGANISATIE

Music Company International
T.a.v. de heer J.P. van den Wittenboer
Postbus 324
5660 AH GELDROP

Den Haag, 18 december 1998

Ons kenmerk : BRF51.04 JH/kk
Doorkiesnr : (070) 330 71 61

Geachte heer Van den Wittenboer,

Hierbij bevestig ik de ontvangst van uw brief, met bijlagen, van 11 december 1998 op 14 december daarna.

U heeft een tekst meegestuurd over de betekenis van de notariële akte, gebaseerd op hetgeen u aan informatie van een notaris hebt verkregen en verder daarover in de vakliteratuur hebt gevonden. U verzoekt de KNB de tekst waar nodig aan te vullen, dan wel een algemene uitleg te geven.

Naar aanleiding daarvan deel ik u mee dat de KNB een vereniging van notarissen en kandidaat-notarissen in Nederland is en als zodanig slechts algemene informatie op notarieel gebied verstrekt. Dit geschiedt door de uitgifte van folders en informatiekaarten, door het periodiek uitgeven van een krant voor cliënten van notariskantoren en door de instelling van de Notaristelefoon, waar ook algemene informatie kan worden ingewonnen. Concrete vragen kunnen door de KNB niet worden beantwoord.

In het algemeen kan ik u wel het volgende meedelen.
Notariële akten zijn akten opgemaakt door een notaris in functie. Eén van de voordelen van een notariële akte is dat de dagtekening, de echtheid en de juistheid van de notariële akte terstond vaststaan. Een ander voordeel is dat die akte steeds bewaard blijft en dat er dus altijd duplicaten van kunnen worden gemaakt. De akte wordt opgemaakt door een onpartijdige deskundige die er naar zal streven de akte zo op te stellen dat rechterlijke procedures worden voorkomen.
Van een notariële akte kan een grosse, een officieel en gewaarmerkt bijzonder afschrift, worden uitgegeven. De daarop rechthebbende kan hiermee zonder rechterlijk vonnis zijn rechten uitoefenen.

Spui 184
2511 BW Den Haag

Postbus 16020
2500 BA Den Haag

Telefoon 070 - 330 71 11
Telefax 070 - 345 32 26

ABN AMRO 43.01.82.953
Postbank 125185

Vanwege deze voordelen van een notariële akte en omwille van de rechtszekerheid heeft de wet voor sommige overeenkomsten en rechtshandelingen de notariële akte verplicht gesteld.

./. Voor een opsomming, alsmede voor meer informatie over de notariële akte en de functie van de notaris verwijs ik u naar de folder "Functie en werkterrein van de notaris", welke u hierbij aantreft.

Hoogachtend,

p.o. CM v/d Kooijnenburg

mw mr F.C. van der Steur-de Jong

Spui 184
2511 BW Den Haag

Postbus 16020
2500 BA Den Haag

Telefoon 070 - 330 71 11
Telefax 070 - 345 32 26

ABN AMRO 43.01.82.953
Postbank 125185

HOGE RAAD DER NEDERLANDEN

Aan de heer J.P. van den Wittenboer
Inermediary Foundation of the Universal Declaration of
Human Rights
Postbus 324
5660 AH GELDROP

Datum 4 januari 2007 **Kenmerk** `7391/SvdO/rk

Geachte heer Van den Wittenboer,

Hierbij deel ik u mede dat de Procureur-Generaal kennis heeft genomen van uw brief van 2 januari 2007 gericht aan de 'Voorzitter van het College van procureurs-generaal van de Hoge Raad der Nederlanden', betreffende 'bewijzen valsheid en onechtheid notariële akte d.d. 22 juni 1994'.

Ter voorkoming van misverstand wijs ik u erop dat de Procureur-Generaal bij de Hoge Raad, mr. J.W. Fokkens, en de Voorzitter van het College van procureurs-generaal, mr. H.N. Brouwer, verschillende functionarissen zijn. De Procureur-Generaal bij de Hoge Raad is geen lid van het College van procureurs-generaal en behoort niet tot het Openbaar Ministerie.

Uit uw brief blijkt niet dat de Procureur-Generaal u - gelet op zijn taken en bevoegdheden - van dienst zou kunnen zijn. De Procureur-Generaal zal daarom niet ingaan op de inhoud van die brief en de door u meegezonden bijlagen.

Hoogachtend,

De Kabinetschef van de Procureur-Generaal,

Mr. S. van den Oever

Postbus 20303 | 2500 EH Den Haag | Telefoon 070 361 13 11
Lange Voorhout 34 | Bezoekadres: Kazernestraat 52 | www.hogeraad.nl

2

Stemmen in een andere gemeente binnen de provincie

Als u in een andere gemeente, binnen de provincie, aan de verkiezing wilt deelnemen, dient u in persoon uiterlijk
: maart 2007 deze stempas bij uw gemeente te laten omzetten in een kiezerspas. Een schriftelijk verzoek tot het
temmen in een andere gemeente, dient u uiterlijk 21 februari 2007 in te dienen bij de gemeente.

Stemmen bij volmacht

Als u niet zelf aan de stemming kunt deelnemen, kunt u een andere kiezer machtigen om voor u te gaan stemmen.
s deze kiezer *in dezelfde gemeente* ingeschreven, dan kunt u gebruik maken van onderstaand volmachtbewijs. Wilt u een
iezer machtigen die in een andere gemeente is ingeschreven, dan dient u uiterlijk 21 februari 2007 een schriftelijk verzoek
n te dienen bij de gemeente. De gemachtigde kan een volmachtstem uitsluitend tegelijk met de eigen stem uitbrengen!

De formulieren voor de schriftelijke verzoeken zijn verkrijgbaar ter gemeentesecretarie.

VOLMACHTBEWIJS (Met blokletters invullen)

Naam gemachtigde	: I.F.U.D of Human Rights	Paraaf stembureau
Adres en woonplaats	: Kastanje 128, 5731NK Mierlo	

De gemachtigde verklaart zich door mede-ondertekening bereid voor de volmachtgever bij volmacht
te stemmen en met inbegrip van deze machtiging niet meer dan twee volmachten als gemachtigde
te hebben aangenomen.

Geef uw stempas pas aan een ander mee, nadat u zelf hebt ingevuld wie [illegible] uw stem.

Handtekening volmachtgever:

Handtekening gemachtigde:

I.F.U.D of Human Rights
Voorzitter

LET OP:
Het is strafbaar om op naam van een ander aan de stemming deel te nemen (art. 128 Wetboek van Strafrecht).
Neem uw identificatiebewijs mee! De voorzitter van het stembureau is bevoegd van u te verlangen dat u zich identificeert.
Indien u geen stempas heeft, kunt u niet stemmen!

De ondergetekende, mr. Theodorus Hubertus Johannes Maria op de Laak, notaris te Budel, gemeente Cranendonck, verklaart dat de afgedrukte fotokopieën door hem zijn vergeleken met de originele stukken en dat deze fotokopieën volledig overeenstemmen met de originele stukken.
Getekend te Budel, gemeente Cranendonck, zeven en twintig juni tweeduizend zeven.

Prod-05

Voorzitter

Tweede Kamer
DER STATEN-GENERAAL

Aan de IFUD of Human Rights
T.a.v. dhr. J.P. van den Wittenboer
Postbus 324
5660 AH Geldrop

Binnenhof 1a
2513 AA Den Haag
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

T 070 318 20 00

E voorzitter@tweedekamer.nl
I www.tweedekamer.nl

Den Haag, 23 maart 2016

Betreft: reactie op de via de deurwaarder betekende stukken

Geachte heer Van den Wittenboer,

Via de deurwaarder ontving ik op 9 maart jl. uw aanzegging gericht aan de Tweede Kamer, meer speciaal aan haar voorzitter mw. Arib, waarin u vraagt om binnen 14 dagen "aan het verzoek te voldoen als nader omschreven in de ten deze betekende stukken "ambtsmisdrijven" artikel 119 van de Grondwet".

Daarbij is vermeld dat uit het niet voldoen aan dat verzoek "zou kunnen worden afgeleid dat niet voldoende proactieve houding is aangenomen door geïnsinueerde "er wat mee te gaan doen", geen verdere actie ondernemen, berusten in de stukken".

Bij de aanzegging zijn 10 stukken gevoegd, waarvan het overzicht is opgenomen in de bijlage bij deze brief. Voor zover dit gaat om stukken gericht aan de Tweede Kamer reageer ik op uw verzoek als volgt.

* op uw brief van 15 juli 2008 over het vervolgen van de minister-president dhr. J.P. Balkenende hebt u op 15 september 2008 het antwoord ontvangen van de Tweede Kamer dat van de brief mededeling is gedaan aan de Kamer en dat de brief voor de leden ter inzage is gelegd.

* op uw brief van 2 september 2014 over aanbieding van een verzoekschrift m.b.t. artikel 119 Grondwet hebt u op 16 september 2014 een antwoord ontvangen van de vaste commissie voor Veiligheid en Justitie, dat deze uw brief in haar procedurevergadering van 10 september 2014 heeft behandeld en dat de Commissie heeft besloten uw brief voor kennisgeving aan te nemen.

* op uw brief van 17 december 2015 over het Verzoek om strafaangifte betreffende ministers, staatssecretaris en ex-Kamervoorzitter, hebt u op 18 februari 2016 een antwoord ontvangen van de Vaste Commissie voor Veiligheid en Justitie, dat deze uw brief op 17 februari 2016 in haar procedurevergadering heeft behandeld en dat de Commissie heeft besloten de inhoud van uw brief voor kennisgeving aan te nemen.

Ik stel vast dat de verzoeken die u aan de Tweede Kamer heeft gericht zijn behandeld en ik verwijs u ten overvloede nogmaals naar de brieven die u daarover van de Tweede Kamer hebt ontvangen.

Ik beschouw uw verzoek daarmee als afgehandeld.

Hoogachtend,

Mw. K. Arib,

Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Prod-06

NEVER AGAIN
WHAT YOU DO MATTERS

THE CAMPAIGN FOR THE UNITED STATES HOLOCAUST MEMORIAL MUSEUM

May 31, 2016

J.P. van den Wittenboer
Kastanje 28
Mierlo, Noord-Brabant 5731 NK
Netherlands

Dear Mr. van den Wittenboer:

I am pleased to extend a formal welcome to you as a member of the United States Holocaust Memorial Museum's Legacy of Light Society. Legacy of Light Society members are individuals – like you – who have thoughtfully included the Museum in their estate plans or otherwise established a charitable gift annuity, charitable remainder trust or other planned gift for the benefit of the Museum. It is through these gifts that the Museum seeks to ensure that this institution remains a vibrant and transformative force in the 21st century. We welcome your partnership in this historic task.

You are joining us at an exciting time as we are engaged in a comprehensive campaign to raise $540 million - $300 million in cumulative annual funds, $40 million in capital commitments to build a state-of-the-art collections and conservation center, and $200 million in endowment commitments. Enclosed you will find a Confirmation of Deferred Commitment Form. Signing this form will allow the Museum to designate any funds we receive through your estate to the institution's Permanent General Endowment Fund, and be counted today towards our campaign goal. Taking this simple extra step will make your legacy gift that much more powerful. Please note that the form may be rescinded at any time.

Also enclosed is a Consent Form. Please take a moment to complete and return this form as well so that you may receive all the benefits to which you are eligible for, including:

- **Legacy of Light Society Memorial Candle**
- **Membership Pin**
- **Legacy of Light Membership Card**
- **Recognition in the Annual Report**
- **Subscription to the Museum's magazine**
- **Museum passes for individual and family visits**
- **10% Discount at the Museum Shop**

Legacy of Light Society

100 Raoul Wallenberg Place, SW Washington, DC 20024-2126 T 202.488.0400 F 202.488.2690 ushmm.org/campaign

In addition, as the Director of Stewardship, for the Legacy of Light Society, you can always contact me with any question or Museum needs. My direct line is 202.488.2634; I can also be reached via email at cmaier@ushmm.org.

Because of the planned gifts from members of the Legacy of Light Society, the Museum is confident that we will succeed in the campaign, which will provide the resources it will take to meet any and all challenges that lie ahead. We are deeply grateful for your commitment to this institution and to the permanence of Holocaust memory.

Sincerely,

Celeste Z. Maier, Director of Stewardship
Legacy of Light Society

CONTENT

Article 83(1) TFEU provides for an exhaustive list of areas of particularly serious crime with a cross-border dimension (known as 'EU crimes') for which the European Parliament and the Council may establish minimum rules concerning the definition of criminal offences and sanctions. Under Article 83(1), third subparagraph, based on 'developments in crime', the Council may adopt a decision (subject to the consent of the Parliament) extending this list by adding other areas of crime. The Commission may present an initiative to trigger such Council decision, through a Communication to the European Parliament and the Council.

On 16 September 2020, European Commission President von der Leyen announced, in her State of the Union Address at the European Parliament and in the accompanying letter of intent, a new initiative on extending the list of EU crimes to all forms of hate crime and hate speech - whether because of race, religion, gender or sexuality. It was later mentioned in the Commission Work Programme 2021 and in February 2021, the Commission published a roadmap on the initiative, scheduled for the fourth quarter of 2021.

The initiative will complement the work on a legislative proposal on preventing and combatting gender-based violence against women and domestic violence to be presented also by the end of 2021. According to the Commission, the list of EU crimes could be extended to cover hate speech and hate crime on the grounds of race, colour, religion, descent or national or ethnic origin. Further grounds under consideration are sex and sexual orientation, as well as disability and age.

References

- European Commission, State of the Union Address by President von der Leyen at the European Parliament plenary, September 2020
- European Commission, Letter of intent: Key New Initiatives for 2021, September 2020
- European Commission, Commission Work Programme 2021, October 2021

Further reading

- EPRS, Unlocking the potential of the EU Treaties: An article-by-article analysis of the scope for action, 5. Extending the list of crimes addressed by EU criminal law policies, pp. 37-38, May 2020

- Policy Department for Citizens' Rights and Constitutional Affairs, Hate speech and hate crime in the EU and the evaluation of online content regulation approaches, July 2020
- European Commission, Hate speech & hate crime – inclusion on list of EU crimes, Roadmap

Author: Piotr Bąkowski, Members' Research Service, legislative-train@europarl.europa.eu
As of 20 November 2021.

HYPERLINK REFERENCES

United Nations A/C.3/75/L.49

General Assembly

Distr.: Limited
4 November 2020

Original: English

Seventy-fifth session
Third Committee
Agenda item 70 (a)
Elimination of racism, racial discrimination, xenophobia and related intolerance: elimination of racism, racial discrimination, xenophobia and related intolerance

Angola, Azerbaijan, Bangladesh, Belarus, Burkina Faso, Burundi, China, Comoros, Cuba, Democratic People's Republic of Korea, Kazakhstan, Kyrgyzstan, Lao People's Democratic Republic, Nicaragua, Nigeria, Pakistan, Russian Federation, Sudan, Syrian Arab Republic, Tajikistan, Turkmenistan, Uzbekistan, Venezuela (Bolivarian Republic of) and Viet Nam: draft resolution

Combating glorification of Nazism, neo-Nazism and other practices that contribute to fuelling contemporary forms of racism, racial discrimination, xenophobia and related intolerance

The General Assembly,

Guided by the Charter of the United Nations, the Universal Declaration of Human Rights,[1] the International Covenant on Civil and Political Rights,[2] the International Convention on the Elimination of All Forms of Racial Discrimination[3] and other relevant human rights instruments,

Recalling the provisions of Commission on Human Rights resolutions 2004/16 of 16 April 2004[4] and 2005/5 of 14 April 2005[5] and relevant Human Rights Council resolutions, in particular resolutions 7/34 of 28 March 2008,[6] 18/15 of 29 September 2011[7] and 21/33 of 28 September 2012,[8] as well as General Assembly resolutions 60/143 of 16 December 2005, 61/147 of 19 December 2006, 62/142 of 18 December

[1] Resolution 217 A (III).
[2] See resolution 2200 A (XXI), annex.
[3] United Nations, *Treaty Series*, vol. 660, No. 9464.
[4] See *Official Records of the Economic and Social Council, 2004, Supplement No. 3* (E/2004/23), chap. II, sect. A.
[5] Ibid., *2005, Supplement No. 3* and corrigenda (E/2005/23, E/2005/23/Corr.1 and E/2005/23/Corr.2), chap. II, sect. A.
[6] See *Official Records of the General Assembly, Sixty-third Session, Supplement No. 53* (A/63/53), chap. II.
[7] Ibid., *Sixty-sixth Session, Supplement No. 53A* and corrigendum (A/66/53/Add.1 and A/66/53/Add.1/Corr.1), chap. II.
[8] Ibid., *Sixty-seventh Session, Supplement No. 53A* (A/67/53/Add.1), chap. II.

Please recycle

2007, 63/162 of 18 December 2008, 64/147 of 18 December 2009, 65/199 of 21 December 2010, 66/143 of 19 December 2011, 67/154 of 20 December 2012, 68/150 of 18 December 2013, 69/160 of 18 December 2014, 70/139 of 17 December 2015, 71/179 of 19 December 2016, 72/156 of 19 December 2017, 73/157 of 17 December 2018 and 74/136 of 18 December 2019 on this issue, and its resolutions 61/149 of 19 December 2006, 62/220 of 22 December 2007, 63/242 of 24 December 2008, 64/148 of 18 December 2009, 65/240 of 24 December 2010, 66/144 of 19 December 2011, 67/155 of 20 December 2012, 68/151 of 18 December 2013, 69/162 of 18 December 2014, 70/140 of 17 December 2015, 71/181 of 19 December 2016, 72/157 of 19 December 2017, 73/262 of 22 December 2018 and 74/137 of 18 December 2019, entitled "A global call for concrete action for the total elimination of racism, racial discrimination, xenophobia and related intolerance and the comprehensive implementation of and follow-up to the Durban Declaration and Programme of Action",

Acknowledging other important initiatives of the General Assembly aimed at raising awareness about the suffering of victims of racism, racial discrimination, xenophobia and related intolerance and forms of discrimination, including in the historical perspective, in particular regarding commemoration of the victims of slavery and the transatlantic slave trade,

Recalling the Charter of the Nuremberg Tribunal, and the Judgment of the Tribunal which recognized as criminal, inter alia, the SS organization and its integral parts, including the Waffen SS, through its officially accepted members implicated in or with knowledge of the commission of war crimes and crimes against humanity connected with the Second World War, as well as other relevant provisions of the Charter and the Judgment,

Mindful of the horrors of the Second World War, and stressing in this regard that the victory over Nazism in the Second World War contributed to the establishment of the conditions for the creation of the United Nations, designed to prevent future wars and save succeeding generations from the scourge of war,

Recalling that, in 2020, the international community celebrates the seventy-fifth anniversary of victory over Nazism in the Second World War, and looking forward in this regard to the holding of a special solemn meeting of the General Assembly,

Recalling also that the seventy-fifth session of the General Assembly coincides with the seventy-fifth anniversary of the establishment of the Nuremberg Tribunal and the adoption of its Charter,

Noting that neo-Nazism is more than just the glorification of a past movement, it is a contemporary phenomenon with strong vested interests in racial inequality and an investment in gaining broad support for its false claims of racial superiority,

Recalling the relevant provisions of the Durban Declaration and Programme of Action adopted by the World Conference against Racism, Racial Discrimination, Xenophobia and Related Intolerance on 8 September 2001,[9] in particular paragraph 2 of the Declaration and paragraphs 84 to 86 of the Programme of Action, as well as the relevant provisions of the outcome document of the Durban Review Conference of 24 April 2009,[10] in particular paragraphs 11, 13 and 54,

Alarmed at the spread in many parts of the world of various extremist political parties, movements, ideologies and groups of a racist or xenophobic character, including neo-Nazis and skinhead groups, and at the fact that this trend has resulted

[9] See A/CONF.189/12 and A/CONF.189/12/Corr.1, chap. I.

[10] See A/CONF.211/8, chap. I.

in the implementation of discriminatory measures and policies at the local or national level,

Noting with concern that, even where neo-Nazis or extremists do not formally participate in government, the presence therein of extreme right-wing ideologues can have the effect of injecting into governance and political discourse the same ideologies that make neo-Nazism and extremism so dangerous,

Alarmed at music lyrics and video games that advocate racial hatred and incite discrimination, hostility or violence,

Concerned by the use of Internet platforms by groups that advocate hatred to plan, fundraise and circulate information about public events aimed at promoting racism, xenophobia and related intolerance, such as rallies, demonstrations and acts of violence,

Mindful of the role that the Internet can play in promoting equality, inclusion and non-discrimination,

Seriously concerned that neo-Nazi groups, as well as other groups and individuals espousing ideologies of hatred, have increasingly targeted susceptible individuals, mainly children and youth, by means of specifically tailored websites with the aim of their indoctrination and recruitment,

Deeply concerned by all recent manifestations of violence and terrorism incited by violent nationalism, racism, antisemitism, Islamophobia, Christianophobia, Afrophobia, xenophobia and related intolerance, including during sports events,

Recognizing with deep concern the continued alarming increase in instances of discrimination, intolerance and extremist violence motivated by antisemitism, Islamophobia and Christianophobia and prejudices against persons of other ethnic origins, religions and beliefs,

Underlining the existing lack of uniformity of norms regarding protected speech and expression and prohibited racial discrimination and advocacy of national, racial or religious hatred that constitutes incitement to discrimination, hostility or violence,

Noting with concern, in this regard, that the variation in national standards prohibiting hate speech may provide safe havens for neo-Nazi, extremist, violent nationalist, xenophobic or racist speech owing to the fact that many neo-Nazi and relevant extremist groups of a racist or xenophobic character operate transnationally by relying on Internet service providers or social media platforms,

Stressing that the purpose of addressing hate speech is not to limit or prohibit freedom of speech, but to prevent incitement to discrimination, hostility and violence, which shall be prohibited by law,

Expressing its concern about the use of digital technologies by neo-Nazis and other extremist and hate groups to disseminate their ideology, while recognizing that digital technologies are of great importance for the enjoyment of human rights and for combating racism, racial discrimination, xenophobia and related intolerance,

1. *Reaffirms* the relevant provisions of the Durban Declaration and of the outcome document of the Durban Review Conference, in which States condemned the persistence and resurgence of neo-Nazism, neo-Fascism and violent nationalist ideologies based on racial and national prejudice and stated that those phenomena could never be justified in any instance or in any circumstances;

2. *Recalls* the provisions of the Durban Declaration and of the outcome document of the Durban Review Conference, in which States recognized the positive contribution that the exercise of the right to freedom of expression, in particular by

the media and new technologies, including the Internet, and full respect for the freedom to seek, receive and impart information can make to the fight against racism, racial discrimination, xenophobia and related intolerance;

3. *Takes note with appreciation* of the report of the Special Rapporteur of the Human Rights Council on contemporary forms of racism, racial discrimination, xenophobia and related intolerance, prepared in accordance with the request contained in its resolution 74/136;[11]

4. *Expresses its appreciation* to the United Nations High Commissioner for Human Rights and her Office for their efforts to fight racism, racial discrimination, xenophobia and related intolerance, including the maintenance by the Office of the United Nations High Commissioner for Human Rights of the database on practical means to combat racism, racial discrimination, xenophobia and related intolerance;

5. *Expresses deep concern* about the glorification, in any form, of the Nazi movement, neo-Nazism and former members of the Waffen SS organization, including by erecting monuments and memorials, holding public demonstrations in the name of the glorification of the Nazi past, the Nazi movement and neo-Nazism, declaring or attempting to declare such members and those who fought against the anti-Hitler coalition, collaborated with the Nazi movement and committed war crimes and crimes against humanity participants in national liberation movements, as well as by the renaming of streets glorifying them;

6. *Calls for* the universal ratification and effective implementation of the International Convention on the Elimination of All Forms of Racial Discrimination, and urges those States parties that have not yet done so to consider making the declaration under its article 14, thus providing the Committee on the Elimination of Racial Discrimination with the competence to receive and consider communications from individuals or groups of individuals within their jurisdiction claiming to be victims of a violation by a State party of any of the rights set forth in the Convention;

7. *Urges* States to eliminate all forms of racial discrimination by all appropriate means, including legislation as required by circumstances, while ensuring that the definition of racial discrimination set out therein complies with article 1 of the Convention;

8. *Encourages* those States that have made reservations to article 4 of the Convention to give serious consideration to withdrawing such reservations as a matter of priority, as stressed by the Special Rapporteur;

9. *Acknowledges* that discrimination on the basis of race, ethnicity or religion in all its forms and manifestations, including neo-Nazism, Islamophobia, Christianophobia and antisemitism, is a threat to social cohesion, not just to those racial and ethnic groups that are their direct target;

10. *Recalls* that any legislative or constitutional measures adopted with a view to countering extremist political parties, movements, ideologies and groups of a racist or xenophobic character, including neo-Nazis and skinhead groups and similar extremist ideological movements, should be in conformity with the relevant international human rights obligations, in particular articles 4 and 5 of the Convention and articles 19 to 22 of the International Covenant on Civil and Political Rights;

11. *Encourages* States parties to the Convention to take appropriate measures to ensure that their legislation is in accordance with their obligations under the Convention, including those under article 4;

[11] A/75/329.

12. *Stresses* that the rights to freedom of expression, peaceful assembly and association are important in supporting the fight against racism, racial discrimination, xenophobia and related intolerance worldwide;

13. *Emphasizes once more* the recommendation of the Special Rapporteur that "any commemorative celebration of the Nazi regime, its allies and related organizations, whether official or unofficial, should be prohibited" by States,[12] also emphasizes that such manifestations do injustice to the memory of the countless victims of the Second World War and negatively influence children and young people, and stresses in this regard that it is important that States take measures, in accordance with international human rights law, to counteract any celebration of the Nazi SS organization and all its integral parts, including the Waffen SS, and that failure by States to effectively address such practices is incompatible with the obligations of States Members of the United Nations under its Charter;

14. *Expresses deep concern* about increased frequency of attempts and activities intended to desecrate or demolish monuments erected in remembrance of those who fought against Nazism during the Second World War, as well as to unlawfully exhume or remove the remains of such persons, and in this regard urges States to fully comply with their relevant obligations, inter alia, under article 34 of Additional Protocol I to the Geneva Conventions of 1949;[13]

15. *Firmly condemns* incidents that glorify and promote Nazism, such as acts involving pro-Nazi graffiti and paintings, including on monuments dedicated to victims of the Second World War;

16. *Expresses alarm* over the use by neo-Nazi groups, as well as other extremist groups and individuals espousing ideologies of hatred, of information technologies, the Internet and social media to recruit new members, especially targeting children and young people, and to disseminate and to amplify their hate-filled messages, while recognizing that the Internet can also be used to counteract these groups and their activities;

17. *Notes with concern* the significant number of racist incidents worldwide, including the rise of skinhead groups, which have been responsible for many of these incidents, as well as the resurgence of racist and xenophobic violence targeting, inter alia, persons belonging to national or ethnic, religious and linguistic minorities, or on any other grounds, including arson attacks on houses and vandalization of and violence in schools and places of worship and cemeteries;

18. *Reaffirms* that such acts may, in certain circumstances, be qualified as falling within the scope of the Convention, that they may not be justifiable as exercises of freedom of peaceful assembly, freedom of association and freedom of expression and that they will often fall within the scope of article 20 of the International Covenant on Civil and Political Rights and may be subject to certain restrictions, as set out in articles 19, 21 and 22 of the Covenant;

19. *Encourages* States to take appropriate concrete measures, including legislative and educational ones, in accordance with their international human rights obligations, in order to prevent revisionism in respect of the Second World War and the denial of the crimes against humanity and war crimes committed during the Second World War;

[12] A/72/291, para. 79.

[13] United Nations, *Treaty Series*, vol. 1125, No. 17512.

20. *Calls upon* States to take active measures to ensure that education systems develop the necessary content to provide accurate accounts of history, as well as promote tolerance and other international human rights principles;

21. *Takes note* of the recommendation of the Special Rapporteur that education that seeks to undercut the racist effects of nationalist populism should include accurate and representative accounts of national history that give voice to racial and ethnic diversity and that expose the untruths of those who attempt to write ethnic groups out of national histories and identities in order to sustain ethnonationalist myths of racially or ethnically "pure" nations;[14]

22. *Condemns without reservation* any denial of or attempt to deny the Holocaust, as well as any manifestation of religious intolerance, incitement, harassment or violence against persons or communities, on the basis of ethnic origin or religious belief;

23. *Affirms its deep commitment* to the duty of remembrance, and welcomes the call of the Special Rapporteur for the active preservation of those Holocaust sites that served as Nazi death camps, concentration and forced labour camps and prisons, as well as his encouragement to States to take measures, including legislative, law enforcement and educational measures, to put an end to all forms of Holocaust denial;[15]

24. *Takes note* of the conclusions of the Special Rapporteur that revisionism and attempts to falsify history may, in certain circumstances, fall under the prohibition of hate speech under article 4 (a) of the Convention, which States are required to declare as offences punishable by law,[16] and that neo-Nazi recruitment attempting to mainstream extreme ideologies or racial, ethnic or religious hatred and intolerance may fall under article 4 (b) of the Convention;

25. *Calls upon* States to continue to take all appropriate measures aimed at preventing and countering hate speech, including on the Internet, and incitement to violence against persons in vulnerable situations, including the organization of meetings and violent protests, fundraising and engagement in other activities;

26. *Expresses serious concern* regarding attempts to prohibit, at the legislative level, symbols associated in States with the victory over Nazism;

27. *Expresses deep concern* about attempts at commercial advertising aimed at exploiting the sufferings of the victims of war crimes and crimes against humanity committed during the Second World War by the Nazi regime;

28. *Stresses* the need to respect the memory and that the practices described above do injustice to the memory of the countless victims of crimes against humanity committed in the Second World War, in particular those committed by the SS organization and by those who fought against the anti-Hitler coalition and collaborated with the Nazi movement, and may negatively influence children and young people, and that failure by States to effectively address such practices is incompatible with the obligations of States Members of the United Nations under its Charter, including those related to the purposes and principles of the Organization;

29. *Also stresses* that all such practices may fuel contemporary forms of racism, racial discrimination, antisemitism, Islamophobia, Christianophobia, xenophobia and related intolerance and contribute to the spread and multiplication of various extremist political parties, movements and groups of a racist or xenophobic

[14] A/73/305 and A/73/305/Corr.1, para. 56.
[15] A/72/291, para. 91.
[16] A/HRC/38/53, para. 15.

character, including neo-Nazis and skinhead groups, and in this regard calls for increased vigilance;

30. *Expresses concern* that the human rights and democratic challenges posed by extremist political parties, movements and groups are universal and no country is immune to them;

31. *Emphasizes* the need to take appropriate measures necessary to counter the practices described above, and calls upon States and all other stakeholders to take more effective measures in accordance with international human rights law to prevent, counter and combat those phenomena and extremist movements of a racist or xenophobic character, which pose a real threat to democratic values, and to increase their vigilance and be proactive in strengthening their efforts to recognize and effectively address those challenges;

32. *Underlines* the importance of data and statistics on racist and xenophobic crimes for identifying the types of offences committed, the profiles of victims and of perpetrators and whether the latter are affiliated with extremist movements or groups, thus enhancing better understanding of the phenomenon and identifying effective measures to address such racist and xenophobic crimes, and recalls in this regard the commitments made in the 2030 Agenda for Sustainable Development[17] on data, monitoring and accountability, including collecting data disaggregated by characteristics relevant in national contexts;

33. *Encourages* States to adopt further measures to support training for the police and other law enforcement bodies on the ideologies of extremist political parties, movements and groups whose advocacy constitutes incitement to racist and xenophobic violence, to strengthen their capacity to address racist and xenophobic crimes, to fulfil their responsibility for bringing to justice the perpetrators of such crimes and to combat impunity;

34. *Expresses deep concern* about the increased number of seats occupied by representatives of extremist parties of a racist or xenophobic character in a number of national and local parliaments, and emphasizes in this regard the need for all democratic political parties to base their programmes and activities on respect for human rights and freedoms, democracy, the rule of law and good governance and to condemn all messages disseminating ideas that are based on racial superiority or hatred and that have the objective of fuelling contemporary forms of racism, racial discrimination, xenophobia and related intolerance;

35. *Takes note* of the concern of the Special Rapporteur regarding the resurgence of neo-Nazism in contemporary times and growing support for and acceptance of neo-Nazism and related ideology in an increasing number of countries;[18]

36. *Notes with appreciation*, in this regard, the call of the Special Rapporteur upon political leaders and parties to strongly condemn incitement to racial discrimination or xenophobia, to promote tolerance and respect and to refrain from forming coalitions with extremist parties of a racist or xenophobic character;[19]

37. *Welcomes* the recommendation of the Special Rapporteur to continue to take steps through national legislation, in accordance with international human rights law, aimed at preventing hate speech and incitement to violence, to withdraw support – financial and otherwise – from political parties and other organizations that engage in neo-Nazi or other hate speech and to take steps to dismantle responsible

[17] Resolution 70/1.
[18] A/HRC/38/53, para. 16.
[19] A/72/291, para. 83.

organizations where such hate speech aims, or can reasonably be expected, to incite violence;[20]

38. *Encourages* States to improve diversity within law enforcement agencies, and urges them to take all appropriate measures to facilitate the filing of complaints about and to impose appropriate sanctions against those within the public service found to have committed racially motivated violence or to have used hate speech;

39. *Expresses deep concern* about the increase in reported cases of racist, antisemitic, Islamophobic, Arabophobic, Afrophobic and xenophobic manifestations during sports events, including those committed by extremist groups of a racist or xenophobic character, including neo-Nazis and skinhead groups, and calls upon States, international organizations, sports federations and other relevant stakeholders to strengthen measures to address such incidents, while also welcoming the steps that many States, sports federations and clubs have taken to eliminate racism at sporting events, including through sport practised without discrimination of any kind and in the Olympic spirit, which require human understanding, tolerance, inclusion, fair play and solidarity;

40. *Recalls* the recommendation of the Special Rapporteur to introduce into national criminal law a provision according to which committing an offence with racist or xenophobic motivations or aims constitutes an aggravating circumstance, allowing for enhanced penalties,[21] and encourages those States whose legislation does not contain such provisions to consider that recommendation;

41. *Notes* measures taken by States to prevent discrimination against, in particular but not limited to, persons belonging to national or ethnic, religious and linguistic minorities, people of African descent, Roma, migrants, refugees and asylum seekers, and to ensure their integration into society, urges States to ensure the full and effective implementation of legal, policy and institutional measures protecting these individuals and groups, including women and girls, and recommends that States effectively guarantee to everyone, without discrimination of any kind, their human rights, including those related to safety and security, access to justice, adequate reparation and appropriate information about their rights, and pursue prosecution and adequate punishment, as appropriate, of those responsible for racist and xenophobic crimes against them, including the possibility of seeking reparation or satisfaction for damages suffered as a result of such crimes;

42. *Underlines* that the roots of extremism are multifaceted and must be addressed through adequate measures such as education, awareness-raising and the promotion of dialogue, and in this regard recommends the increase of measures to raise awareness among young people of the dangers of the ideologies and activities of extremist political parties, movements and groups;

43. *Reaffirms*, in this regard, the particular importance of all forms of education, including human rights education, as a complement to legislative measures, and calls upon States to continue to invest in education, in both conventional and non-conventional curricula, inter alia, in order to transform attitudes and counteract ideas of racial hierarchies and superiority, and counter their negative influence, and to promote the values of non-discrimination, equality and respect for all, as outlined by the Special Rapporteur;

44. *Recognizes* the paramount role of education in promoting human rights and fundamental freedoms and combating racism, racial discrimination, xenophobia and related intolerance, especially in promoting the principles of tolerance,

[20] A/HRC/38/53, para. 35 (c).
[21] A/69/334, para. 81.

non-discrimination, inclusion and respect for ethnic, religious and cultural diversity and preventing the spread of extremist racist and xenophobic movements and ideas;

45. *Strongly condemns* the use of educational material and rhetoric in educational settings, which promulgate racism, discrimination, hatred and violence on the basis of ethnic origin, nationality, religion or belief;

46. *Emphasizes* the recommendation of the Special Rapporteur presented at the sixty-fourth session of the General Assembly, in which he emphasized the importance of history classes in teaching the dramatic events and human suffering which arose out of the adoption of ideologies such as Nazism and Fascism;[22]

47. *Stresses* the importance of other positive measures and initiatives aimed at bringing communities together and providing them with space for genuine dialogue, such as round tables, working groups and seminars, including training seminars for State agents and media professionals, as well as awareness-raising activities, especially those initiated by civil society representatives, which require continued State support;

48. *Underlines* the positive role that relevant United Nations entities and programmes, in particular the United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization, can play in the aforementioned areas;

49. *Reaffirms* article 4 of the Convention, according to which States parties condemn all propaganda and all organizations which are based on ideas or theories of superiority of one race or group of persons of one colour or ethnic origin, or which attempt to justify or promote racial hatred and discrimination in any form, and undertake to adopt immediate and positive measures designed to eradicate all incitement to, or acts of, such discrimination and, to this end, with due regard to the principles embodied in the Universal Declaration of Human Rights and the rights expressly set forth in article 5 of the Convention, inter alia:

(a) Shall declare an offence punishable by law all dissemination of ideas based on racial superiority or hatred, and incitement to racial discrimination, as well as all acts of violence or incitement to such acts against any race or group of persons of another colour or ethnic origin, and also the provision of any assistance to racist activities, including the financing thereof;

(b) Shall declare illegal and prohibit organizations, and also organized and all other propaganda activities, which promote and incite racial discrimination, and shall recognize participation in such organizations or activities as an offence punishable by law;

(c) Shall not permit public authorities or public institutions, national or local, to promote or incite racial discrimination;

50. *Also reaffirms* that, as underlined in paragraph 13 of the outcome document of the Durban Review Conference, any advocacy of national, racial or religious hatred that constitutes incitement to discrimination, hostility or violence should be prohibited by law, that all dissemination of ideas based on racial superiority or hatred, or incitement to racial discrimination, as well as all acts of violence or incitement to such acts, shall be declared offences punishable by law, in accordance with the international obligations of States, and that these prohibitions are consistent with freedom of opinion and expression;

51. *Notes* the launch by the Secretary-General of the United Nations Strategy and Plan of Action on Hate Speech, which can play its part in addressing hate speech

[22] A/64/295, para. 104.

around the world while upholding freedom of opinion and expression, in collaboration with Governments, civil society, the private sector and other partners;

52. *Recognizes* the positive role that the exercise of the right to freedom of opinion and expression, as well as full respect for the freedom to seek, receive and impart information, including through the Internet, can play in combating racism, racial discrimination, xenophobia and related intolerance;

53. *Calls upon* States to strengthen freedom of expression, which can play a crucial role in promoting democracy and combating racist and xenophobic ideologies based on racial superiority;

54. *Also calls upon* States, who have the primary responsibility to counter discrimination and hate speech, and all relevant actors, including political and religious leaders, to promote inclusion and unity in response to the coronavirus disease (COVID-19) pandemic, and to prevent, speak out and take strong action against racism, xenophobia, hate speech, violence, discrimination and stigmatization;

55. *Expresses concern* about the increased use of digital technologies to promote and disseminate racism, racial hatred, xenophobia, racial discrimination and related intolerance, and in this regard calls upon States parties to the International Covenant on Civil and Political Rights to counter the dissemination of the above-mentioned ideas while respecting their obligations under articles 19 and 20 of the Covenant, which guarantee the right to freedom of expression and outline the grounds on which the exercise of this right can be legitimately restricted;

56. *Recognizes* the need to promote the use of new information and communications technologies, including the Internet, to contribute to the fight against racism, racial discrimination, xenophobia and related intolerance;

57. *Also recognizes* the positive role that the media can play in combating racism, racial discrimination, xenophobia and related intolerance, promoting a culture of tolerance and inclusion and representing the diversity of a multicultural society;

58. *Encourages* States, civil society and other relevant stakeholders to use all opportunities, including those provided by the Internet and social media, to counter, in accordance with international human rights law, the dissemination of ideas based on racial superiority or hatred and to promote the values of equality, non-discrimination, diversity and democracy;

59. *Encourages* national human rights institutions, where they exist, to develop appropriate programmes to promote tolerance, inclusion and respect for all and to collect relevant information in this regard;

60. *Notes* the importance of strengthening cooperation at the regional and international levels with the aim of countering all manifestations of racism, racial discrimination, xenophobia and related intolerance, in particular regarding issues raised in the present resolution;

61. *Stresses* the importance of cooperating closely with civil society and international and regional human rights mechanisms in order to counter effectively all manifestations of racism, racial discrimination, xenophobia and related intolerance, as well as extremist political parties, movements and groups, including neo-Nazis and skinhead groups, and other similar extremist ideological movements that incite racism, racial discrimination, xenophobia and related intolerance;

62. *Recalls* the request of the Commission on Human Rights, in its resolution 2005/5, that the Special Rapporteur continue to reflect on this issue, make relevant recommendations in future reports and seek and take into account in this regard the views of Governments and non-governmental organizations;

63. *Invites* States to consider including in their reports for the universal periodic review and their reports to relevant treaty bodies information on the steps taken to combat racism, racial discrimination, xenophobia and related intolerance, including with the aim of implementing the provisions of the present resolution;

64. *Requests* the Special Rapporteur to prepare, for submission to the General Assembly at its seventy-sixth session and to the Human Rights Council at its forty-seventh session, reports on the implementation of the present resolution, and encourages the Special Rapporteur to pay specific attention to paragraphs 5, 11, 13, 14, 15, 17, 25, 26, 27, 44 and 46 above, based on the views collected in accordance with the request of the Commission, as recalled in paragraph 62 above;

65. *Expresses its appreciation* to those Governments and non-governmental organizations that have submitted information to the Special Rapporteur in the course of the preparation of her report to the General Assembly;

66. *Encourages* States and non-governmental organizations to cooperate with the Special Rapporteur, including by providing information on developments with regard to the issues raised in the present resolution in order to contribute to the preparation of future reports to the General Assembly;

67. *Stresses* that such information is important for the sharing of experiences and best practices in the fight against extremist political parties, movements and groups, including neo-Nazis and skinhead groups, and other extremist ideological movements that incite racism, racial discrimination, xenophobia and related intolerance;

68. *Encourages* Governments to invest more resources in building and sharing knowledge on successful positive measures to prevent and counter racism, racial discrimination, xenophobia and related intolerance that go beyond sanctioning violations once they have occurred, including the provision of remedies to victims of relevant violations;

69. *Encourages* Governments, non-governmental organizations and relevant actors to disseminate, as widely as possible, information regarding the contents of and the principles outlined in the present resolution, including through the media, but not limited to it;

70. *Decides* to remain seized of the issue.

Ministerie van Justitie en Veiligheid

> Retouradres Postbus 20301 2500 EH Den H aag

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Direct oraat-Generaal
Recht spleging en
Recht shandhaving
Directie Juridische en
O perationele
A angelegenheden

T urfmarkt 147
2 5 11 DP Den H aag
P ostbus 20301
2 5 00 EH Den Haag
www.rijks overheid.nl/jenv

Ons kenmerk
3 4 15081

Uw kenmerk
2 0 21Z11968

Bij beantwoording de datum en ons kenmerk vermelden. Wilt u s lechts één zaak in uw brief behandelen.

Datum 13 september 2021
Onderwerp Antwoorden Kamervragen inzake het niet strafbaar stellen van ontkenning Holocaust

In antwoord op uw brief van 28 juni 2021 (met kenmerk 2021Z11968**)** deel ik u mee dat de schriftelijke vragen van de leden Bisschop en Stoffer (beiden SGP) inzake het bericht dat Nederland op de vingers is getikt door Brussel vanwege het niet strafbaar stellen van ontkenning Holocaust, worden beantwoord zoals aangegeven in de bijlage bij deze brief. In verband met het gecombineerde antwoord op de vragen 4, 5, 7 en 8 deel ik u mede dat ik uw Kamer op 7 september jl. (nog ongenummerd) heb bericht dat ik in het standpunt van de Commissie aanleiding zie om een wetsvoorstel voor te bereiden.

De Minister van Justitie en Veiligheid,

Ferd Grapperhaus

EUROPESE COMMISSIE
Kabinet van Eerste Vicevoorzitter Frans Timmermans

Lid van het Kabinet

Brussel, 13. 08. 2015
BM/kr Ares (2015) 2715348

Geachte heer Van den Wittenboer,

De eerste vicevoorzitter van de Europese Commissie, de heer Frans Timmermans, belast met betere regelgeving, interinstitutionele betrekkingen, rechtsstatelijkheid en het handvest van de grondrechten, heeft mij gevraagd u te bedanken voor uw brief van 24 juni 2015 inzake de toepassing door Nederland van de Europese regelgeving inzake racisme.

In uw brief vraagt u de Commissie om tegen Nederland een inbreukprocedure in te leiden wegens niet-nakoming van zijn verplichtingen op grond van Kaderbesluit 2008/913/JBZ betreffende de bestrijding van bepaalde vormen en uitingen van racisme en vreemdelingenhaat door middel van het strafrecht. Tevens stelt u dat de Commissie niet aan haar verplichting heeft voldaan om onpartijdig, eerlijk en binnen een redelijke termijn klachten te behandelen en haar rol als hoedster van de verdragen niet vervult bij het waarborgen van de fundamentele waarden van de Unie en het bestrijden van criminaliteit, racisme en vreemdelingenhaat in de lidstaten, zoals het gebruik van nazisymbolen. U wijst ook op een brief die u in september 2014 hebt verstuurd aan het Nederlandse parlement over deze kwestie en een petitie die u op 24 juni 2015 hebt verstuurd aan het Europees Parlement overeenkomstig artikel 227 VWEU.

U hebt deze kwesties reeds aangekaart bij de Europese Commissie in een klacht die wij hebben ontvangen op 8 januari 2015 (referentienummer CHAP(2015)00917) en in een later schrijven van 21 april 2015. De bevoegde dienst heeft u, na een zorgvuldige analyse van uw op- en aanmerkingen, een uitvoerig antwoord gegeven bij brief van 21 april 2015. In deze brief zijn de lopende acties en initiatieven van de Commissie beschreven die de correcte en effectieve omzetting en uitvoering van het kaderbesluit betreffende racisme en vreemdelingenhaat door de lidstaten moeten garanderen.

./..

De heer J.P. VAN DEN WITTENBOER
Voorzitter
Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights

E-mail: ifudofhumanrights@yahoo.com

Commission européenne, B-1049 Bruxelles / Europese Commissie, B-1049 Brussel - Belgium.
Office: BERL 12/231. Phone: direct line (32-2) 2965058

E-mail: bernd.martenczuk@ec.europa.eu

Na deze brief, en omdat u geen nieuwe wezenlijke informatie heeft verstrekt, heeft de Commissie u bij brief van 15 juni 2015 op de hoogte gesteld van haar beslissing om het dossier betreffende uw klacht af te sluiten.

Zoals reeds werd aangegeven in de aangehaalde antwoorden, kunnen individuele personen aan de Commissie weliswaar feitelijke of juridische informatie overleggen over aan een lidstaat toe te rekenen maatregelen of praktijken die onverenigbaar met een bepaling of beginsel van het recht van de Unie worden geacht, maar heeft de Commissie discretionaire bevoegdheid om te beslissen of de instelling van een procedure tegen een lidstaat wegens niet-nakoming van zijn verplichtingen op grond van het recht van de Unie op zijn plaats is.

Sta mij niettemin toe u nogmaals te verzekeren dat de Commissie streng toezicht uitoefent op de omzetting en uitvoering van het kaderbesluit door Nederland, net zoals zij dat doet voor alle andere lidstaten. Nu de Commissie sinds 1 december 2014 de bevoegdheid heeft om onder controle van het Hof van Justitie toezicht te houden op de toepassing van kaderbesluiten, is zij begonnen bilaterale dialogen met de lidstaten te voeren, inclusief met Nederland, om de volledige en correcte omzetting en uitvoering van het kaderbesluit te verzekeren. De Commissie zal niet aarzelen om op die basis inbreukprocedures in te leiden indien nodig.

Met vriendelijke groet,

Bernd MARTENCZUK

Ministerie van Justitie en Veiligheid

> Retouradres Postbus 20301 2500 EH Den Haag

Aan de Voorzitter van de Tweede kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Directoraat-Generaal Rechtspleging en Rechtshandhaving
Directie Rechtsbestel
DRB - RGO

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

Ons kenmerk
2633294

Bijlagen
1

Bij beantwoording de datum en ons kenmerk vermelden. Wilt u slechts één zaak in uw brief behandelen.

Datum 20 september 2019
Onderwerp Aanbieding rapport EJS 2019

Hierbij bied ik u de zevende editie aan van het door de Europese Commissie (Commissie) jaarlijks gepubliceerde Europees Justitie Scorebord (EJS), het EJS 2019 (COM (2019) 198/2). Ik voldoe hiermee aan het verzoek van de Vaste Commissie voor Justitie en Veiligheid van 23 mei 2019.

Het EJS is een door de Commissie ontwikkeld vergelijkend informatie-instrument, dat verbetering van de effectiviteit van de rechtsstelsels van EU-lidstaten tot doel heeft. Hiertoe biedt het EJS objectieve gegevens over de efficiëntie, kwaliteit en onafhankelijkheid van de verschillende rechtsstelsels in alle lidstaten. Door de grote verschillen in de rechtsstelsels van de lidstaten kent de vergelijkbaarheid van de gegevens van het EJS ook beperkingen.

Er wordt dit jaar voor het eerst aandacht besteed aan de verdeling van de overheidsuitgaven voor de rechtstelsels in verschillende kostenposten. Verder worden er onder meer overzichten gegeven van de instanties die beslissen over het opleggen van disciplinaire sancties aan rechters en van de standaarden die worden toegepast om de kwaliteit van uitspraken van de hoogste rechtsinstanties te verbeteren.

Voor de totstandkoming van het EJS 2019 heeft de Commissie evenals in eerdere edities gebruik gemaakt van data van onder andere de Commission for the Efficiency of Justice van de Raad van Europa (CEPEJ), het European Network of Councils for the Judiciary (ENCJ), het Network of the Presidents of the Supreme Judicial Courts of the EU (NPSJC), de Association of the Councils of State and Supreme Jurisdictions of the EU (ACA-Europe), Eurostat en het World Economic Forum (WEF). Ook heeft de Commissie weer experts uit de lidstaten – veelal vertegenwoordigers van ministeries van Justitie en raden voor de rechtspraak – geraadpleegd.

Ook dit jaar laat het EJS over het algemeen een positief beeld zien van het Nederlandse rechtsstelsel. Wat de rechtspraak betreft scoort Nederland nog altijd goed als het gaat om de gepercipieerde en de structurele onafhankelijkheid. Met betrekking tot de structurele onafhankelijkheid is de regeling van het tuchtrecht voor rechters een van de nieuwe indicatoren in het EJS 2019. Nederland behoort tot een groep van 9 lidstaten waar het opleggen van een disciplinaire sanctie aan

rechters is voorbehouden aan de rechterlijke macht zelf. Eveneens in 9 lidstaten is dit voorbehouden aan een raad voor de rechtspraak. Ook zijn er lidstaten waar een aparte tuchtkamer is ingesteld waarvan de leden ofwel door de rechterlijke macht zelf worden benoemd ofwel door een raad voor de rechtspraak. Alleen in Polen is er een tuchtkamer waarvan de leden door het ministerie van Justitie worden geselecteerd.

Het aantal inkomende en afgehandelde zaken vertoont relatief weinig verandering in Nederland. Met betrekking tot de doorlooptijden behoort Nederland tot de lidstaten waar zaken relatief snel worden afgehandeld.

In de mededeling van de Commissie "Verdere versterking van de rechtsstaat in de Unie" (COM (2019) 163 final) en de vervolg mededeling "Versterking van de rechtsstaat binnen de Unie" (COM (2019) 343 final) geeft de Commissie aan het EJS te zien als een van de instrumenten om de rechtsstaat in EU-lidstaten te versterken. Het kabinet is het hiermee eens, en heeft in de BNC-fiches met de kabinetsreactie op deze mededelingen die op 29 mei jl. en op 6 september jl. naar beide Kamers zijn gestuurd te kennen gegeven in te stemmen met de suggestie van de Commissie om het EJS verder uit te breiden van het terrein van het civielrecht naar het terrein van het strafrecht en het bestuursrecht. Ook zou gekeken kunnen worden naar de doelmatigheid van de gebruikte indicatoren, de omvang van de indicatoren en meer kwalitatieve aspecten.

Het oordeel ten aanzien van de subsidiariteit en de proportionaliteit van het EJS is, evenals voorgaande jaren, positief.

De Minister voor Rechtsbescherming,

Sander Dekker

Directoraat-Generaal Rechtspleging en Rechtshandhaving
Directie Rechtsbestel
DRB - RGO

Datum
20 september 2019

Ons kenmerk
2633294

Lidstaat Nederland

Gerechtelijk apparaat

IFUD of Human Rights heeft ernstige twijfels over de onafhankelijkheid en onpartijdigheid van Het gerechtelijk apparaat in lidstaat Nederland en is van mening dat dat gerechterlijk systeem niet langer voldoet aan de vereisten van een vooraf bij wet ingesteld gerecht, zoals vereist door artikel 19, lid 1, VEU. De onafhankelijkheid en onpartijdigheid volgt wel uit de Wet van de lidstaat, de ernstige twijfels behelzen echte de practische uitvoering en werking. Om die twijfels weg te nemen heeft de stichting het een en ander notarieel laten vastleggen met onder ede verklaring. Lidstaat Nederland is daarmee bekend.

DCO Bestuur en Onderwijs
Commissie Justitie

Intermediairy Foundation of the Universal Declaration of Human Rights
De heer J.P. van den Wittenboer
Postbus 324
5660 AH GELDROP

Plaats en Datum	Den Haag, 8 november 2007
Betreft	Onderzoek rechtsstaat door Tweede Kamer
Ons kenmerk	JUST070656
Uw kenmerk	Opleggen valsheidsprocedures notariële akten
Uw brief van	27 september 2007

Geachte heer Van den Wittenboer,

Uw bovengenoemde brief is onder de leden van de vaste commissie voor Justitie verspreid.

Dit betekent dat alle leden van de commissie kennis hebben kunnen nemen van uw brief.

Namens de commissie zeg ik u dank voor de toezending van uw brief.

Hoogachtend,

mr. D.S. Nava,
griffier vaste commissie voor Justitie

Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Plein 2
Den Haag

Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Tel: 070-318 2007
Fax: 070-318 3444

E-mail: cie.just@tweedekamer.nl

EUROPESE
COMMISSIE

Brussel, 3.4.2019
COM(2019) 163 final

MEDEDELING VAN DE COMMISSIE AAN HET EUROPEES PARLEMENT, DE EUROPESE RAAD EN DE RAAD

Verdere versterking van de rechtsstaat in de Unie
Stand van zaken en mogelijke volgende stappen

I. INLEIDING

De rechtsstaat is een van de fundamentele waarden van de Europese Unie[1] en weerspiegelt onze gemeenschappelijke identiteit en gemeenschappelijke constitutionele tradities. Deze waarde vormt de basis van het democratisch systeem van elke lidstaat en is noodzakelijk om de bescherming van de grondrechten te waarborgen. Zij is ook van cruciaal belang voor de goede werking van de Europese Unie als ruimte van vrijheid, veiligheid en recht, en als interne markt, waarin het recht doeltreffend en uniform wordt toegepast en begrotingsmiddelen overeenkomstig de toepasselijke regels worden besteed. De rechtsstaat zorgt ervoor dat de lidstaten en hun burgers kunnen samenwerken in een geest van wederzijds vertrouwen; vertrouwen in overheidsinstellingen, met inbegrip van het rechtsstelsel, is van cruciaal belang voor de goede werking van democratische samenlevingen. De rechtsstaat is ook een van de beginselen die aan het externe optreden van de EU ten grondslag liggen[2]. Het is kortom een algemeen aanvaard beginsel, waarvan de fundamentele betekenis welomschreven is en dat objectief kan worden beoordeeld, zodat tekortkomingen op een deugdelijke en stabiele basis kunnen worden vastgesteld.

Wat is de rechtsstaat?

De rechtsstaat is een van de fundamentele waarden van de Unie die in artikel 2 van het Verdrag betreffende de Europese Unie zijn neergelegd. De rechtsstaat waarborgt dat alle overheidsbevoegdheden worden uitgeoefend binnen de wettelijke beperkingen die daaraan zijn gesteld, overeenkomstig de democratische waarden en de grondrechten en onder het toezicht van onafhankelijke en onpartijdige rechters. De rechtsstaat omvat onder andere de volgende beginselen: het legaliteitsbeginsel, dat een transparant, controleerbaar, democratisch en pluralistisch proces voor de vaststelling van wetgeving inhoudt, het rechtszekerheidsbeginsel, het verbod van willekeurige uitoefening van de uitvoerende macht, het beginsel inzake doeltreffende rechterlijke bescherming door onafhankelijke en onpartijdige rechters en inzake doeltreffende rechterlijke toetsing[3], met inbegrip van de eerbiediging van de grondrechten, het beginsel inzake de scheiding der machten, en het beginsel van gelijkheid voor de wet[4]. Deze beginselen zijn erkend door het Europees Hof van Justitie en het Europees Hof voor de Rechten van de Mens[5].

De Europese Unie is zelf gegrondvest op het beginsel van de rechtsstaat en alles wat zij doet, is gebaseerd op verdragen waarmee alle lidstaten vrijwillig en op democratische wijze hebben ingestemd. Gezien het belang van de rechtsstaat voor het vertrouwen van de burgers in de Unie en de daadwerkelijke uitvoering van haar beleid, is de rechtsstaat cruciaal voor de toekomst van Europa. Er is meer erkenning gekomen voor de centrale plaats van de rechtsstaat in de manier waarop de EU werkt, en vanuit verscheidene hoeken is er

---

1 Artikel 2 van het Verdrag betreffende de Europese Unie.

2 Artikel 21 van het Verdrag betreffende de Europese Unie.

3 Artikel 19 van het Verdrag betreffende de Europese Unie legt de lidstaten de verplichting op om daadwerkelijke rechtsbescherming te verzekeren. Zoals het Hof van Justitie heeft uiteengezet, is het "inherent [...] aan het bestaan van een rechtsstaat" dat er effectieve rechterlijke toetsing bestaat, zaak C-72/15 *Rosneft*.

4 Mededeling van de Commissie van 11 maart 2014 aan het Europees Parlement en de Raad *Een nieuw EU-kader voor het versterken van de rechtsstaat*, COM(2014) 158 final.

5 Bijlage bij de Mededeling van de Commissie van 11 maart 2014 aan het Europees Parlement en de Raad *Een nieuw EU-kader voor het versterken van de rechtsstaat*, COM(2014) 158 final, en recente jurisprudentie van het Europees Hof van Justitie, zaak C-64/16, *Associação Sindical dos Juízes Portugueses v. Tribunal de Contas;* zaak C-216/18 PPU, *LM*, zaak C-619/18, *Commissie v Polen* (beschikking van 17 december 2018).

eensgezindheid ontstaan over de noodzaak een betere manier te vinden om de eerbiediging van de rechtsstaat in de Europese Unie te waarborgen[6]. Bovendien heeft de recente jurisprudentie van het Hof van Justitie van de Europese Unie onmiskenbaar bijgedragen aan de versterking van de rechtsstaat, door te bevestigen dat de Unie een gemeenschap van waarden is[7]. Deze mededeling heeft tot doel het debat over de verdere versterking van de rechtsstaat in de Unie te verrijken, en alle belanghebbenden op te roepen na te denken en zich uit te spreken over deze kwestie. Op basis daarvan zal de Commissie in juni haar eigen conclusies trekken.

De Europese integratie heeft zelf een aanzienlijke en duurzame bijdrage geleverd aan een op regels gebaseerde orde in Europa. De Unie heeft geleidelijk een ruimte van vrijheid, samenwerking en stabiliteit opgebouwd waarin lidstaten, burgers en bedrijven kunnen rekenen op een kader van voorspelbare en billijke regels en een stelsel van doeltreffende rechtsmiddelen. In dergelijke omstandigheden is vrede verzekerd, kan democratie gedijen en kunnen bedrijven tot bloei komen. Niettemin is in de afgelopen jaren in toenemende mate erkend dat de fundamentele waarden en beginselen van de Unie, met inbegrip van de rechtsstaat, onder druk staan en bijzondere aandacht vereisen. Zo is het duidelijk geworden dat er meer moet worden gedaan om ervoor te zorgen dat de rechtsstaat in de hele Unie wordt versterkt en gehandhaafd.

Het niet naar behoren beschermen van de rechtsstaat in alle lidstaten, is een aantasting van de hoeksteen van de Unie die bestaat in solidariteit, cohesie en het vertrouwen dat nodig is voor de wederzijdse erkenning van nationale beslissingen, en van de werking van de interne markt als geheel. Tekortkomingen die met de rechtsstaat verband houden, kunnen ook gevolgen hebben voor de economie, aangezien doeltreffende rechtsstelsels en robuuste kaders voor corruptiebestrijding van cruciaal belang zijn voor een goed functionerend ondernemingsklimaat en gezonde overheidsfinanciën[8].

Een probleem in verband met de rechtsstaat in één lidstaat heeft gevolgen voor de Unie als geheel, en dus heeft de Unie, hoewel er steeds in de eerste plaats een beroep moet worden gedaan op nationale controlemechanismen, een gedeeld belang bij het oplossen van problemen op het gebied van de rechtsstaat, waar zij ook voorkomen. Recente problemen in verband met de rechtsstaat in sommige lidstaten hebben aanleiding gegeven tot bezorgdheid over het vermogen van de Unie om dergelijke situaties aan te pakken. Het vertrouwen dat tekortkomingen kunnen worden verholpen, zou het vertrouwen tussen de lidstaten onderling en tussen de lidstaten en de EU-instellingen helpen versterken.

Daarom heeft de EU een aantal instrumenten ontwikkeld om de rechtsstaat te helpen handhaven. Deze gaan verder dan artikel 7 van het Verdrag betreffende de Europese Unie, dat het meest opvallende mechanisme voor de bescherming van alle gemeenschappelijke waarden bevat, ook al wordt het slechts bij uitzondering gebruikt. Sinds 2014 bestaat er een

---

[6] De rechtsstaat is ook onderwerp geworden van het huidige debat over de toekomst van Europa, bijvoorbeeld met belangrijke bijdragen van verschillende Europese fracties en lidstaten.

[7] Zaak C-64/16, *Associação Sindical dos Juízes Portugueses v. Tribunal de Contas*; zaak C-284/16, *Achmea*; zaak C-216/18 PPU, *LM*; zaak C- 621/18, *Wightman*; zaak C-619/18 R, *Commissie v Polen*, beschikking van 17 december 2018.

[8] Goed functionerende openbare instellingen dragen bij tot een hogere groei en zijn een eerste vereiste om de andere hervormingen met succes uit te voeren. Uit empirische analyses blijkt dat een betere institutionele kwaliteit over het algemeen wordt geassocieerd met een hogere productiviteit, zie de *jaarlijkse groeianalyse 2019*, COM(2018) 770 final.

preventief kader[9]. Thans worden andere ideeën besproken, waaronder het voorstel van de Commissie om de financiële belangen van de EU te helpen beschermen in geval van fundamentele tekortkomingen op het gebied van de rechtsstaat[10], en ook de instelling van een Europees Openbaar Ministerie zou moeten bijdragen aan de bevordering van een gecoördineerde justitiële respons op dergelijke risico's in de lidstaten[11]. Al deze instrumenten berusten op een gemeenschappelijke opvatting over wat wordt bedoeld met de rechtsstaat, wat de belangrijkste kenmerken daarvan zijn en waar tekortkomingen kunnen ontstaan.

Kortom, de rechtsstaat is een centrale pijler van onze visie op de toekomst van Europa. Als onderdeel van de denkoefeningen in het kader van de informele bijeenkomst van de Europese Raad in Sibiu van 9 mei 2019 en de volgende strategische agenda van de Europese Raad wordt in deze mededeling de balans opgemaakt van de ervaring van de afgelopen jaren en worden enkele mogelijkheden aangereikt om na te denken over toekomstige maatregelen. Deze mededeling is gebaseerd op het bestaande publieke debat over de rechtsstaat in de Europese Unie en behelst een verzoek aan de instellingen van de Unie en de lidstaten, evenals andere belanghebbenden, om mee te denken over de manier waarop de instrumenten op het gebied van de rechtsstaat in de toekomst verder kunnen worden ontwikkeld[12].

II. DE HUIDIGE INSTRUMENTEN OP HET GEBIED VAN DE RECHTSSTAAT

1. Artikel 7 VEU en kader voor de rechtsstaat

Artikel 7 VEU wordt slechts uitzonderlijk toegepast, maar is het meest emblematische instrument waarmee de EU kan optreden in geval van een ernstige schending van de rechtsstaat in een lidstaat.[13] De procedure om te constateren dat er een duidelijk gevaar bestaat voor een ernstige schending in het kader van artikel 7, lid 1, VEU in te roepen, is tot dusver in twee gevallen ingeleid: in december 2017 door de Commissie ten aanzien van Polen[14], en in september 2018 door het Europees Parlement ten aanzien van Hongarije[15]. Hoewel de totale gevolgen van de procedure van artikel 7 VEU zeer significant zijn en hoewel de dialoog met de betrokken lidstaat in het kader van artikel 7 VEU op zich een intrinsieke waarde heeft, kon de vooruitgang die de Raad in deze twee gevallen heeft geboekt, van meer betekenis zijn geweest. Om het artikel in de praktijk toe te passen, heeft

---

9 Zie voetnoot 4 hierboven.

10 Voorstel voor een verordening inzake de bescherming van de begroting van de Unie in geval van fundamentele tekortkomingen op het gebied van de rechtsstaat in de lidstaten, COM(2018) 324.

11 https://ec.europa.eu/info/law/cross-border-cases/judicial-cooperation/networks-and-bodies-supporting-judicial-cooperation/european-public-prosecutors-office_en.

12 Dit initiatief is gericht op het versterken van de rechtsstaat, maar bestrijkt geen grotere gebieden inzake democratie of grondrechten. De rechtsstaat is echter onlosmakelijk verbonden met grondrechten en democratie: het beginsel van de rechtsstaat is weliswaar in de eerste plaats gericht is op het beperken en op onafhankelijke wijze toetsen van de uitoefening van het overheidsgezag, maar het bevordert ook de democratie door ervoor te zorgen dat zij die overheidsgezag uitoefenen, verantwoording afleggen, en is absoluut noodzakelijk om de grondrechten te beschermen.

13 Zie ook de mededeling van de Commissie van 15 oktober 2003 - *Eerbiediging en bevordering van de waarden waarop de Unie is gegrondvest*, COM(2003) 606 final.

14 Voorstel voor een besluit van de Raad betreffende de constatering van een duidelijk gevaar voor een ernstige schending, door de Republiek Polen, van de rechtsstaat, COM(2017) 835 final, 20.12.2017.

15 Resolutie van het Europees Parlement van 12 september 2018 over een voorstel houdende een verzoek aan de Raad om overeenkomstig artikel 7, lid 1, van het Verdrag betreffende de Europese Unie te constateren dat er een duidelijk gevaar bestaat voor een ernstige schending door Hongarije van de waarden waarop de Unie berust (2017/2131(INL)).

de Raad nieuwe procedures moeten vaststellen, waarvan nog moet blijken of zij volledig doeltreffend zijn.

De Commissie heeft het **kader voor de rechtsstaat** in 2014 vastgesteld[16] en het Hof heeft de rol ervan erkend[17]. Het voorziet in een gefaseerd proces van dialoog met een lidstaat, opgebouwd met adviezen en aanbevelingen van de Commissie. Het kader heeft als doel te voorkomen dat er een systemische bedreiging voor de rechtsstaat ontstaat, welke tot een procedure uit hoofde van artikel 7 VEU zou nopen. De eerste — en tot dusver enige — keer dat het kader voor de rechtsstaat werd gebruikt, was de start van een dialoog met Polen in januari 2016[18]. Hoewel de dialoog heeft bijgedragen tot het vaststellen van de problemen en het ordenen van het overleg, werden daardoor de vastgestelde tekortkomingen op het gebied van de rechtsstaat niet verholpen, zodat de Commissie in december 2017 de procedure van artikel 7, lid 1, VEU heeft ingeleid.

2. Inbreukprocedures en prejudiciële beslissingen

De Commissie heeft een aantal **inbreukprocedures** ingeleid als reactie op ernstige problemen op het gebied van de rechtsstaat die verband hielden met een schending van het recht van de Unie, een wijze van EU-optreden die aan belang heeft gewonnen na recente uitspraken van het Europees Hof van Justitie (hierna "het Hof" genoemd).

Artikel 19, lid 1, VEU schrijft **daadwerkelijke rechtsbescherming** door onafhankelijke rechtbanken voor als een concrete uitdrukking van het beginsel van de rechtsstaat. Deze bepaling vormt de kern van een aantal prejudiciële verwijzingen van nationale rechterlijke instanties en door de Commissie voor het Hof ingeleide inbreukprocedures. Reeds in 2006 oordeelde het Hof dat het begrip "rechterlijke onafhankelijkheid" een autonoom Unierechtelijk begrip is en dat dit inhoudt dat rechters moeten worden beschermd tegen tussenkomst of druk van buitenaf die de onafhankelijkheid van hun oordeelsvorming in gevaar zouden kunnen brengen[19]. Daarop volgden in 2018 een aantal belangrijke arresten. Ten eerste oordeelde het Hof dat de lidstaten op grond van het Unierecht verplicht zijn ervoor te zorgen dat hun rechterlijke instanties voldoen aan de vereisten van een daadwerkelijke rechtsbescherming, die het rechtsstaatbeginsel concretiseert, en dat de onafhankelijkheid van de nationale rechterlijke instanties primordiaal is om die rechtsbescherming te waarborgen[20]. In andere arresten heeft het Hof de vereisten van de waarborgen inzake onafhankelijkheid en onpartijdigheid nader omschreven en gewezen op het essentiële belang ervan voor de goede werking van het stelsel van rechterlijke samenwerking die gestalte krijgt in het in artikel 267 VWEU neergelegde mechanisme van de prejudiciële verwijzing en voor instrumenten van afgeleid recht die op het beginsel van wederzijds vertrouwen zijn gebaseerd[21]. Het Hof heeft ook voorlopige maatregelen bevolen tot opschorting van nationale hervormingen die afbreuk zouden doen aan de

[16] Zie voetnoot 4 hierboven.
[17] Zie zaak C-619/18 R, *Commissie v Polen*, beschikking van 17 december 2018.
[18] De dialoog vond plaats van januari 2016 tot december 2017. De Commissie heeft één advies en vier aanbevelingen uitgebracht.
[19] Zaak C-506/04, *Wilson*.
[20] Zaak C-64/16, *Associação Sindical dos Juízes Portugueses*; zaak C-49/18, *Escribano Vindel*.
[21] Zie met betrekking tot de samenstelling van een rechterlijk orgaan, de benoeming, de ambtstermijn en de gronden voor verschoning, wraking en afzetting van zijn leden, en tot de tuchtregeling voor rechters, zaak C-216/18 PPU, *Ierland v. LM* en zaak C-8/19 PPU, *RH*.

onafhankelijkheid van de rechterlijke macht[22]. Bij het Hof zijn nog andere, door nationale rechterlijke instanties en de Commissie voorlegde zaken aanhangig.

In zich ontwikkelende jurisprudentie van het Hof wordt ook benadrukt hoe systematische problemen in verband met de rechtsstaat specifieke **gevolgen kunnen hebben voor de financiën van de Unie**[23].

3. Andere mechanismen en kaders

Een aantal andere mechanismen en kaders helpen problemen in verband met de rechtsstaat in de lidstaten aan te pakken, hetzij op alomvattende wijze door middel van specifieke instrumenten, hetzij door middel van andere maatregelen inzake toezicht op nationaal beleid of op de toepassing van het EU-recht. Deze instrumenten dienen als systeem voor vroegtijdig waarschuwing en hebben een belangrijke preventieve rol, aangezien daarmee problemen inzake de rechtsstaat in de lidstaten kunnen worden aangepakt voordat er een beroep op artikel 7 moet worden gedaan.

- De cyclus van het **Europees semester** voor de coördinatie van het economische, fiscale en sociale beleid voorziet in landspecifieke analyses en doet aanbevelingen voor structurele hervormingen ter bevordering van groei. De analyse in het kader van dit instrument heeft betrekking op de bestrijding van corruptie, doeltreffende rechtsstelsels en de hervorming van het openbaar bestuur. Wanneer in de afzonderlijke landenverslagen ernstige problemen op deze gebieden worden vastgesteld, stelt de Raad gerichte landspecifieke aanbevelingen vast.
- In het jaarlijkse **EU-scorebord voor justitie** wordt ingegaan op een reeks indicatoren om de onafhankelijkheid, kwaliteit en efficiëntie van nationale rechtsstelsels te beoordelen. Dit vergelijkend instrument wordt aangevuld met landspecifieke beoordelingen, die worden gepresenteerd in de landenverslagen, en waarmee een diepgaandere analyse kan worden gemaakt op basis van de nationale juridische en institutionele context.
- Het **mechanisme voor samenwerking en toetsing** is opgezet als een specifiek mechanisme voor Bulgarije en Roemenië, toen deze landen in 2007 lid werden van de Unie, om deze twee lidstaten bij te staan bij het aanpakken van resterende tekortkomingen op het gebied van justitiële hervorming, corruptiebestrijding en, wat Bulgarije betreft, georganiseerde misdaad[24]. Dit mechanisme is een overgangsmaatregel die zou moeten worden opgeheven zodra op bevredigende wijze aan de omschreven benchmarks is voldaan. De opgedane ervaring is relevant voor de aanpak van problemen op het gebied van de rechtsstaat in alle lidstaten.
- De **ondersteuningsdienst voor structurele hervormingen** van de Commissie biedt technische ondersteuning voor structurele hervormingen in de lidstaten, onder meer op gebieden die relevant zijn voor het versterken van de eerbiediging van de rechtsstaat, zoals het openbaar bestuur, het rechtsstelsel en de bestrijding van corruptie. De ondersteuning wordt geboden op verzoek van de lidstaten en is toegesneden op de

[22] Zaak C-619/18 R, *Commissie v Polen*, beschikking van 17 december 2018.

[23] Het gaat onder meer om prejudiciële beslissingen over de noodzaak van een doeltreffend onderzoek naar belastingfraude of fraude met middelen van de Unie (zie bijvoorbeeld de zaken C-617/10, *Åkerberg Fransson*; C-105/14, *Taricco*; C-42/17 *M.A.S.*; en C-612/15 *Kolev*).

[24] https://ec.europa.eu/info/strategy/justice-and-fundamental-rights/effective-justice/rule-law/assistance-bulgaria-and-romania-under-cvm/reports-progress-bulgaria-and-romania_en.

aanpak van de behoeften die te maken hebben met vastgestelde hervormingsprioriteiten[25].

- Ook de **Europese structuur- en investeringsfondsen** en de fondsen ter ondersteuning van het **beleid op het gebied van justitie en veiligheid** helpen de lidstaten het openbaar bestuur en de rechterlijke macht te versterken , en vergroten de capaciteit van de lidstaten om corruptie te bestrijden.[26] De fondsen hebben ook bijgedragen aan de verbetering van de institutionele capaciteit van overheidsinstanties en een doeltreffend openbaar bestuur door toepassing van ex-antevoorwaarden (in de financieringsperiode 2014-2020, die moeten worden gevolgd door "randvoorwaarden" in het kader van het meerjarig financieel kader 2021-2027)[27]. Dit versterkt het kader voor de toepassing van de rechtsstaat.

- Als onderdeel van de voorstellen voor het volgende meerjarig financieel kader heeft de Commissie **een nieuw mechanisme** voorgesteld **om de begroting van de Unie te beschermen in geval van fundamentele tekortkomingen op het gebied van de rechtsstaat in de lidstaten die de begroting aantasten of dreigen aan te tasten.**[28]Eerbiediging van de rechtsstaat is een essentiële voorwaarde om te voldoen aan de beginselen van goed financieel beheer en om de begroting van de Unie te beschermen. De voorgestelde verordening zou de Unie in staat stellen passende en evenredige maatregelen te nemen om deze problemen aan te pakken.

- Het **Europees Bureau voor fraudebestrijding (OLAF)** zorgt voor de opsporing en het onderzoek van fraude, corruptie en andere strafbare feiten die de financiële belangen van de EU schaden en doet aanbevelingen aan de hand waarvan de nationale autoriteiten administratieve of gerechtelijke procedures kunnen inleiden. De oprichting van het **Europees Openbaar Ministerie** (EOM) zal een fundamentele ontwikkeling inhouden van het institutionele kader op EU-niveau en van de bestrijding van strafbare feiten die de financiële belangen van de EU schaden. Het EOM zal eind 2020 operationeel worden en over de bevoegdheid beschikken om strafbare feiten die de begroting van de Unie schaden, strafrechtelijk te onderzoeken en te vervolgen. Het zal nauw samenwerken met OLAF.

- Als centraal onderdeel van het externe beleid van de EU is de rechtsstaat steeds belangrijker geworden in het proces van toetreding tot de EU en in het **nabuurschapsbeleid**. De versterking van belangrijke instellingen zoals de rechterlijke

[25] Bij Verordening (EU) 2017/825 van 17 mei 2017 werd het steunprogramma voor structurele hervormingen opgezet, met 142,8 miljoen euro voor de periode 2017-2020. Bij Verordening (EU) 2018/1671 van 23 oktober 2018 werd Verordening (EU) 2017/825 gewijzigd om de financiële middelen van het steunprogramma voor structurele hervormingen te verhogen en de algemene doelstelling ervan aan te passen, en werden de financiële middelen op 222,8 miljoen euro gebracht. In het kader van de MFK-voorstellen voor 2021-2027 heeft de Commissie voorgesteld om 840 miljoen euro toe te wijzen voor technische ondersteuning en het instrument voor technische ondersteuning op te nemen in het voorstel voor een steunprogramma voor hervormingen, dat ook een "hervormingsinstrument" en een "convergentiefaciliteit" omvat.

[26] De herziening van de fraudebestrijdingsstrategie van de Commissie is bedoeld ter versterking van de analytische capaciteit van de Commissie om het vermogen van de lidstaten inzake fraudebestrijding en de doeltreffendheid en efficiëntie van de aan de lidstaten verleende bijstand te beoordelen. Daarnaast biedt de Commissie, ter versterking van de bescherming van de financiële belangen van de EU, de lidstaten richtsnoeren voor het opstellen van nationale fraudebestrijdingsstrategieën, die gericht zijn op het vaststellen en aanpakken van bestaande zwakke punten in de nationale systemen en op een betere coördinatie tussen nationale instanties en met het EU-niveau, onder andere met OLAF.

[27] Voorstel voor een verordening houdende gemeenschappelijke bepalingen (COM/2018/375), artikel 11.

[28] Zie voetnoot 10 hierboven.

macht en de intensivering van de werkzaamheden ter bestrijding van corruptie zijn steeds belangrijker geworden in het kader van de inspanningen van de EU om hervormingen te stimuleren met het oog op de toetredingscriteria van Kopenhagen[29]. De rechtsstaat is ook stevig verankerd bij de toetredingsonderhandelingen, waar de algemene snelheid van de onderhandelingen afhangt van de vooruitgang die op dat gebied wordt geboekt[30]. In de strategie voor de Westelijke Balkan van februari 2018[31] wordt steeds meer de nadruk gelegd op hervormingen van de rechtsstaat en op de eerbiediging van de rechtsstaat als essentiële voorwaarde voor toetreding tot de EU.

III. BREDER DEBAT OVER DE RECHTSSTAAT

Het toenemende belang van de rechtsstaat als algemeen punt van zorg is tot uiting gekomen in bredere debatten binnen de instellingen en organen van de Unie[32] en op andere fora[33].

In oktober 2016 heeft het **Europees Parlement** een resolutie aangenomen over een EU-mechanisme voor democratie, de rechtsstaat en grondrechten[34]. In de resolutie werd de Commissie verzocht een allesomvattend toezichtmechanisme voor alle lidstaten en EU-instellingen, alsook een jaarlijkse cyclus van verslagen en aanbevelingen op te zetten. Dit verzoek werd in 2018 herhaald[35]. Daarnaast heeft het Europees Parlement resoluties aangenomen over de rechtsstaat in verschillende lidstaten.

Naast zijn duidelijke institutionele rol op grond van artikel 7 VEU heeft de **Raad** in de Raad Algemene Zaken een jaarlijkse "dialoog" over de rechtsstaat opgezet, waarbij elk jaar een specifiek thema wordt belicht. In het najaar van 2019 is onder het Finse voorzitterschap een evaluatie van dit proces gepland.

Een aantal **nationale parlementen** heeft ook bijgedragen aan de denkoefening over de rechtsstaat, door daarover resoluties aan te nemen en debatten te houden[36].

Buiten het kader van de EU heeft de **Raad van Europa** een cruciale rol gespeeld bij de ontwikkeling van definities en normen die van belang zijn voor de rechtsstaat. In de preambule van het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden wordt de rechtsstaat als een element van het gemeenschappelijk erfgoed genoemd. De arresten van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens hebben

---

29 Zie https://ec.europa.eu/neighbourhood-enlargement/policy/glossary/terms/accession-criteria_en.

30 Specifiek hoofdstuk 23 - Rechterlijke macht en grondrechten en hoofdstuk 24 - Justitie, vrijheid en veiligheid.

31 COM(2018) 65 final.

32 Bijvoorbeeld het Comité van de Regio's.

33 Bijvoorbeeld de Organisatie voor Veiligheid en Samenwerking in Europa/Bureau voor Democratische Instellingen en Mensenrechten.

34 Resolutie van het Europees Parlement van 25 oktober 2016 met aanbevelingen aan de Commissie betreffende de instelling van een EU-mechanisme voor democratie, de rechtsstaat en grondrechten (2015/2254(INL))

35 Resolutie van het Europees Parlement van 14 november 2018 over de noodzaak van een omvattend EU-mechanisme voor de bescherming van democratie, de rechtsstaat en grondrechten (2018/2886(RSP))

36 Bijvoorbeeld de resolutie van het Franse parlement over de eerbiediging van de rechtsstaat in de Europese Unie; het rondetafelgesprek van 14 februari 2019 in de Vaste commissie Europese Zaken van de Nederlandse Tweede Kamer; of het debat van 12 maart 2019 in de Belgische Kamer van Volksvertegenwoordigers, Commissie voor de Buitenlandse Betrekkingen. De belangstelling van nationale parlementen kwam ook tot uiting in het kader van de Conferentie van parlementaire commissies voor Uniezaken van de parlementen van de Europese Unie.

aanzienlijke bijdragen geleverd aan het definiëren, bevorderen en versterken van de rechtsstaat en de nauwe band tussen de rechtsstaat en de democratische samenleving onderstreept. De Commissie van Venetië van de Raad van Europa heeft in 2016 een lijst met criteria voor de rechtsstaat gepubliceerd[37]. De Raad van Europa heeft deze aanpak ook gevolgd in specifieke zaken die betrekking hebben op de lidstaten, door de expertise van de Commissie van Venetië en de Groep van staten tegen corruptie van de Raad van Europa (GRECO) in te zetten, en door middel van specifieke monitoring.

Ook **Europese justitiële netwerken**, **deskundigengroepen, juristenverenigingen en maatschappelijke organisaties** hebben bijgedragen tot de ontwikkeling van een gemeenschappelijk opvatting op Europees en nationaal niveau en spelen een sleutelrol bij de bevordering van gemeenschappelijke normen en beste praktijken.

IV. BEOORDELING VAN DE TOT DUSVER OPGEDANE ERVARING

De tot dusver opgedane ervaring wijst op bepaalde gemeenschappelijke kenmerken die kunnen worden gebruikt bij toekomstige denkoefeningen, op basis van een aantal kernbeginselen. Ten eerste hebben zowel de EU als andere lidstaten een legitiem belang bij de goede werking van de rechtsstaat in elke lidstaat. Ten tweede moet de verantwoordelijkheid voor het waarborgen van de rechtsstaat in de allereerste plaats bij de afzonderlijke lidstaten liggen, en moet er in eerste instantie steeds een beroep worden gedaan op nationale rechtsmiddelen, aangezien niet alleen de rechtsorde van de EU, maar ook de nationale rechtsorde moet worden geëerbiedigd. Ten derde moet de rol van de EU op dit gebied objectief zijn en moet de EU alle lidstaten op dezelfde manier behandelen en zich baseren op de bijdrage van al haar instellingen overeenkomstig hun respectieve institutionele rol. Ten slotte mag het doel niet zijn om een sanctie op te leggen, maar dient dit te bestaan in het vinden van een oplossing die de rechtsstaat beschermt, waarbij samenwerking en wederzijdse ondersteuning centraal staan.

De noodzaak om normen betreffende de rechtsstaat te bevorderen

In de jurisprudentie van het Europees Hof van Justitie en het Europees Hof voor de Rechten van de Mens worden de belangrijkste EU-eisen en -normen bepaald die de EU en haar lidstaten moeten naleven om de rechtsstaat te waarborgen. De Raad van Europa heeft ook normen ontwikkeld en brengt adviezen en aanbevelingen uit die welomschreven richtsnoeren bieden om de rechtsstaat te bevorderen en te handhaven[38]. Deze eisen en normen vormen de basis voor de eerbiediging van de rechtsstaat in alle lidstaten, ongeacht hun grondwettelijke structuur.

Kernbeginselen zoals de onafhankelijkheid van de rechterlijke macht en de scheiding der machten moeten worden verankerd in de politieke cultuur van de lidstaten. Wanneer een algemene Europese norm kan worden ingevoerd, kan die dienen als een benchmark voor de beoordeling van een mogelijke tekortkoming, maar ook als leidraad voor een oplossing.

---

[37] Lijst met criteria voor de rechtsstaat (“The Rule of Law Checklist”), Europese Commissie voor democratie middels het recht ("de Commissie van Venetië"), CDL-AD(2016)007.

[38] Bijvoorbeeld aanbeveling CM/Rec(2010)12 over “rechters: onafhankelijkheid, doeltreffendheid en verantwoordelijkheden”; lijst met criteria voor de rechtsstaat van de Commissie van Venetië, CDL-AD(2016)007; actieplan van de Raad van Europa inzake de versterking van de onafhankelijkheid van de rechterlijke macht en onpartijdigheid; en de adviezen van de Commissie van Venetië en de beoordelingen van de Groep van staten tegen corruptie (GRECO).

De ervaring heeft echter geleerd dat deze jurisprudentie en deze beginselen en normen op nationaal niveau niet altijd voldoende bekend zijn. Als normen onvoldoende bekend zijn, kunnen zij geen relevante rol spelen als bron voor nationale beleidsmaatregelen, kunnen zij niet voldoende worden een rol spelen bij het debat over nationale hervormingen, en worden zij mogelijk in twijfel getrokken in het kader van de dialoog met EU-instellingen.

Herkenning van waarschuwingssignalen

Het vroegtijdig herkennen van waarschuwingssignalen in verband met de rechtsstaat kan vele voordelen hebben. Als een bepaalde ontwikkeling waarover de EU zich zorgen zou kunnen maken, vroegtijdig kan worden vastgesteld en door de betrokken lidstaat wordt erkend, kan dat punt van zorg op zinvollere wijze op het niveau van de EU ter sprake worden gebracht, wat kan volstaan om de nationale controlemechanismen in werking te stellen, zonder dat meer formele stappen op EU-niveau nodig zijn. Deze vroegtijdige waarschuwing kan op verschillende manieren tot stand komen.

Steeds terugkerende problemen zijn gemakkelijker te herkennen. Dat alle overheidsinstanties te allen tijde onderworpen dienen te zijn aan vastgestelde waarden, regels en procedures, maakt de kern uit van de rechtsstaat. De niet-naleving door overheidsinstanties en verkozen meerderheden in een lidstaat van het toepasselijke recht of de toepasselijke procedures, is een zeer duidelijk waarschuwingssignaal. Veel recente gevallen met weerklank op EU-niveau hadden bijvoorbeeld betrekking op de onafhankelijkheid van de gerechtelijke procedure. De rechterlijke macht vormt de kern van de rechtsstaat, en pogingen van politieke actoren om haar onafhankelijkheid en de bindende kracht van haar beslissingen te ondermijnen, door politieke of andere druk uit te oefenen op individuele rechters, door zich in specifieke zaken in te mengen, door rechterlijke beslissingen niet te eerbiedigen of zaken te heropenen waarin reeds definitieve rechterlijke beslissingen zijn gegeven, vormen een bekend verschijnsel. Andere recente voorbeelden hebben betrekking op verzwakte constitutionele hoven of andere mechanismen voor controle van door parlementen goedgekeurde wetten en van regeringshandelingen, of op het toenemend gebruik van uitvoeringsbesluiten. Een onduidelijk wetgevingsproces kan het voor politieke meerderheden gemakkelijker maken om “checks-and-balances” te verzwakken of te omzeilen. Herhaalde openbare aanvallen van een tak van de overheid op een andere hollen het grondbeginsel van de scheiding der machten uit. Problemen op dergelijke gebieden fungeren dan ook als waarschuwingssignalen die erop wijzen dat er een mogelijk probleem met de rechtsstaat aan het ontstaan is en kunnen de mogelijkheid bieden om in een vroeg stadium tot een dialoog te komen en een eventuele oplossing te vinden.

Meer in het algemeen houden corruptie en ambtsmisbruik op hoog niveau verband met situaties waarin de politieke macht de rechtsstaat ter zijde wil schuiven. Structurele zwakke punten kunnen ook leiden tot een context die een verhoogd risico op problemen in verband met de rechtsstaat meebrengt. Structurele zwakke punten in de rechtsstelsels, zoals onvoldoende waarborgen voor rechterlijke onafhankelijkheid, leiden tot een verhoogd risico op druk op de rechterlijke macht. Evenzo kunnen algemene tekortkomingen in het openbaar bestuur leiden tot arbitraire besluiten en corruptie mogelijk maken, alsook tot omstandigheden waarin ambtenaren het moeilijker vinden om weerstand te bieden aan druk. Dergelijke kwesties dienen als indicatoren voor mogelijke problemen op het gebied van de rechtsstaat.

De eerste tekenen van bezorgdheid over de tekortkomingen op het gebied van de rechtsstaat zijn doorgaans afkomstig van actoren binnen de lidstaat. Vrijheid van meningsuiting en

informatie en vrijheid en pluralisme van de media zijn andere fundamentele waarden waarop de Europese Unie is gebouwd. Het maatschappelijk middenveld en onafhankelijke media zijn essentiële waakhonden in gezonde democratieën en spelen dus een belangrijke rol bij het ter verantwoording roepen van de machthebbers, door hun deelname aan het publieke debat en kritische benadering van overheidsbesluiten. Pogingen om dergelijke actoren te verzwakken of onder druk te zetten, zijn dan ook een ander waarschuwingssignaal.

Specifieke kennis van de lidstaten verdiepen

De mate waarin dergelijke waarschuwingssignalen worden herkend, en derhalve de mogelijkheid voor de Unie om tijdig op te treden, is afhankelijk van de kennis van de Commissie, de andere instellingen en de andere lidstaten. Bepaalde waarschuwingssignalen kunnen alleen worden herkend door een grondige kennis van de praktijken van de lidstaten te verwerven, door middel van een dialoog met autoriteiten en belanghebbenden. Dergelijke landspecifieke kennis is essentieel om mogelijke bedreigingen voor de rechtsstaat te helpen voorkomen en deze waar nodig doeltreffend aan te pakken. Het is ook belangrijk ervoor te zorgen dat de hervormingen die de lidstaten doorvoeren, volledig voldoen aan de wettelijke eisen van de EU en aan de Europese normen inzake de rechtsstaat. Ten slotte is het noodzakelijk de landenkennis te verdiepen om te bepalen hoe de middelen en technische bijstand van de EU de rechtsstaat in de lidstaten het best kunnen ondersteunen. Eerlijkheid, objectiviteit en gelijke behandeling moeten deel uitmaken van elk systeem om de rechtsstaat in de Unie te handhaven. Technische deskundigheid en de capaciteit voor analyse op het niveau van de Unie zijn essentieel om ervoor te zorgen dat bij de beoordelingen ten volle rekening wordt gehouden met nationale tradities, maar ook nog duidelijk kan worden aangegeven waar er problemen zijn.

Het Europees semester, aangevuld met het EU-scorebord voor justitie, is een goed kader gebleken voor de ontwikkeling van de landenkennis op het gebied van de rechtsstaat en er zou kunnen worden nagedacht over de vraag of het potentieel ervan verder kan worden benut.

De capaciteit van de EU verbeteren om te reageren op problemen in verband met de rechtsstaat

De ervaring van de afgelopen jaren en de bredere dialoog over dit onderwerp hebben duidelijk aangetoond dat de EU beter in staat moet zijn om te reageren in geval van ernstige problemen in verband met de rechtsstaat. Uit de ervaring met de lopende procedures uit hoofde van artikel 7 VEU is bijvoorbeeld gebleken dat er verder moet worden nagedacht over de vraag hoe deze procedure het best doeltreffend kan worden gevoerd. De problemen op het gebied van de rechtsstaat zijn ook heel verschillend en vragen elk om een passende respons op EU-niveau.

Er moeten derhalve verschillende vormen van EU-optreden mogelijk zijn. Zelfs een informeel signaleren van potentiële moeilijkheden in een vroeg stadium kan de nationale autoriteiten in staat stellen zich te bezinnen of nationale controlemechanismen in werking stellen.

Hoewel dialoog van essentieel belang is, wordt de kans dat de daaruit voortvloeiende actie de vereiste focus en richting heeft groter wanneer die dialoog binnen een gestructureerd proces plaatsvindt. Veel problemen op het gebied van de rechtsstaat zijn tijdgevoelig en hoe langer het duurt om ze op te lossen, des te groter het risico is dat ze dieper geworteld raken en de EU en de betrokken lidstaat schade berokkenen. Er zijn voordelen verbonden aan

tussenmaatregelen die evenredig zijn aan de ernst van het probleem en een lagere drempel hebben dan maatregelen in het kader van artikel 7 VEU. Wanneer dergelijke maatregelen ten uitvoer zijn gelegd, kunnen evaluaties of post-monitoring ook van nut zijn: de ervaring leert dat de toepassing van ex-antevoorwaarden voor EU-middelen een belangrijke stimulans is, maar dat, zodra een dergelijk eenmalig groen licht is gegeven, het risico bestaat dat een stap achteruit wordt gezet qua beleid of qua structuren.

EU-optreden heeft ook meer gezag als alle instellingen in het proces verantwoordelijkheid nemen, in overeenstemming met hun verschillende rollen. Optreden van de EU in een crisis, is politiek gevoelig en zal altijd aan kracht winnen wanneer het door een gemeenschappelijke aanpak wordt ondersteund. Steun van het Europees Parlement en de Raad voor het optreden van de Commissie en strengere interne procedures binnen de instellingen voor de aanpak van problemen op het gebied van de rechtsstaat in de lidstaten, kunnen een krachtige manier zijn om te onderstrepen dat een lidstaat moet reageren en om te zorgen voor meer stimulansen om oplossingen te vinden.

Tekortkomingen op de lange termijn aanpakken door middel van structurele hervormingen

De EU heeft ook een steeds grotere rol gespeeld bij het versterken van de capaciteit en het functioneren van nationale autoriteiten en instellingen die een rol spelen in het kader van de nationale controlemechanismen.

EU-middelen hebben een belangrijke bijdrage geleverd aan de opbouw van capaciteit binnen overheidsinstellingen ter ondersteuning van de rechtsstaat. In de programmeringsperiode 2014-2020 heeft bijna de helft van de lidstaten gebruik gemaakt van structuurfondsen ter ondersteuning van hervormingen om de rechterlijke macht en het openbaar bestuur te versterken of ter bestrijding van corruptie. De desbetreffende werkzaamheden tonen ook aan dat de EU niet alleen haar bezorgdheid uitspreekt, maar ook praktische oplossingen biedt. Zo kan de ondersteuningsdienst voor structurele hervormingen van de Commissie, in het kader van het steunprogramma voor structurele hervormingen, zij aan zij werken met nationale instellingen om te helpen bij hervormingen op het gebied van de rechtsstaat.

Het gebruik van EU-middelen en -programma’s voor het versterken van de rechtsstaat zal ook doeltreffender zijn wanneer dit ook wordt ondersteund door de aanbevelingen voor structurele hervormingen in het kader van het Europees semester.

Meer in het algemeen kan het beleid van de Unie op gebieden zoals overheidsopdrachten, betere regelgeving en samenwerking op het gebied van strafrecht en civiel recht, bijdragen tot een coherente toepassing van Europese normen die relevant zijn voor de rechtsstaat.

V. MOGELIJKE OPTIES VOOR DE TOEKOMST

Drie pijlers kunnen als de basis worden gezien van de effectieve handhaving van de rechtsstaat in de Unie. Ten eerste het **bevorderen** van de rechtsstaat, wat meebrengt dat de gemeenschappelijke werkzaamheden worden verdiept om het inzicht in het belang van de rechtsstaat in Europa te verspreiden. Ten tweede, het **voorkomen** van problemen op het gebied van de rechtsstaat, door het vermogen om in een vroeg stadium te interveniëren en het risico op escalatie te voorkomen. Ten slotte het vermogen om te zorgen voor een doeltreffende gemeenschappelijke **respons** wanneer een probleem van voldoende betekenis is vastgesteld.

Bevorderen: opbouwen van kennis en een gemeenschappelijke rechtsstatelijke cultuur

Een robuuste politieke en juridische cultuur die de rechtsstaat in elke lidstaat ondersteunt, is de beste garantie voor de rechtsstaat. De Unie eerbiedigt weliswaar de politieke en constitutionele structuren van de lidstaten, maar de verplichtingen uit hoofde van het lidmaatschap van de Unie en het democratische erfgoed van Europa houden in dat de nationale voorschriften en structuren de EU-normen en -regels inzake de rechtsstaat als gemeenschappelijke waarde van de EU tot uitdrukking moeten laten komen en moeten voldoen aan de rechtstatelijke waarborgen van het primaire en afgeleide EU-recht.

Bewustmaking van het grote publiek over het belang van de rechtsstaat in een democratie kan ook nuttig zijn en communicatieactiviteiten die erop gericht zijn burgers te bereiken, zouden kunnen worden ondersteund.

Om een dergelijke politieke en juridische cultuur in alle lidstaten te verdiepen en in stand te houden, is het van belang de kennis van de rechtsstatelijke jurisprudentie en normen te bevorderen, zodat bijvoorbeeld beoordelingen en adviezen van organen als de Commissie van Venetië en GRECO op nationaal niveau worden besproken. Dit zal het voor alle partijen duidelijker helpen maken wat er wordt verwacht, en op welke wijze instellingen en wetten basisbeginselen moeten weerspiegelen. Een gemeenschappelijke aanpak op deze gebieden kan bijdragen tot de bevordering van een sterke rechtstatelijke cultuur binnen alle relevante instellingen en beroepen.

Een gemeenschappelijke aanpak, en gemeenschappelijke regels en normen impliceren niet dat deze op identieke wijze ten uitvoer worden gelegd. Wanneer er echter een duidelijke gemeenschappelijke aanpak is, is het eenvoudiger om specifieke nationale systemen te benchmarken en erop te kunnen vertrouwen dat deze geschikt zijn voor het beoogde doel.

Dit is met name van belang omdat de eerbiediging van de rechtsstaat niet alleen afhangt van het bestaan van wetten en institutionele structuren, maar ook van de institutionele praktijk. Zo heeft de Commissie van Venetië de aandacht gevestigd op het belang van loyale samenwerking tussen instellingen als fundament voor de rechtsstaat: de aanvaarding door een deel van de staat dat andere delen legitieme functies uitoefenen die moeten worden geëerbiedigd. Deze loyale samenwerking kan onder druk komen te staan, zelfs als ze in wetten of grondwetten is vastgelegd. De uitwisseling van deskundigheid tussen beroepsbeoefenaars in verschillende lidstaten — zoals rechters, openbare aanklagers en corruptiebestrijdingsdeskundigen — kan bijdragen tot een inzicht in de praktische betekenis hiervan. Andere belangrijke aspecten van de rechtsstaat en een respectvol bestuur in de praktijk zijn onder meer transparante beleidsvorming en transparant wetgeven. In essentie blijkt uit dit alles dat overheidsinstanties een verantwoordingsverplichting hebben en onderworpen zijn aan beperkingen die in een democratische samenleving in acht moeten worden genomen.

De EU biedt een uniek platform voor de ontwikkeling en bevordering van de kennis van problemen op het gebied van de rechtsstaat. Zoals het Europees Parlement heeft voorgesteld, zou dit verder kunnen gaan dan de EU-instellingen, en zouden ook nationale parlementen en andere belangrijke actoren op nationaal niveau hierbij kunnen worden betrokken. Het maatschappelijk middenveld is bijzonder belangrijk, ook op regionaal en lokaal niveau. De Commissie heeft al voorgesteld om de financiering en ondersteuning van een florerend maatschappelijk middenveld en van de bevordering van het pluralisme van de media en de vorming van netwerken tussen belanghebbenden op het gebied van de rechtsstaat op te

voeren, en om Unie-brede organisaties, organen en entiteiten die een algemeen Europees belang op het gebied van justitie en de rechtsstaat nastreven, te ondersteunen[39].

De betrekkingen tussen de EU en de Raad van Europa zijn bijzonder relevant voor de bevordering van de rechtsstaat. De EU-instellingen en de lidstaten zouden deze verder kunnen ontwikkelen met het oog op de bevordering van een gemeenschappelijke rechtstatelijke cultuur binnen Europa.

.

De EU zou ook kunnen nagaan hoe de werkzaamheden van de Raad van Europa inzake gemeenschappelijke normen op het gebied van de rechtsstaat het best kunnen worden gepropageerd. Voor de bevordering van normen op het gebied van de rechtsstaat zou ook kunnen worden gedacht aan "peer review", zoals sommige lidstaten specifiek voorstellen.

Mogelijke vragen om verder over na te denken

- Hoe kan de EU de bestaande wettelijke voorschriften van de EU en de Europese normen op het gebied van de rechtsstaat beter propageren, met name op nationaal niveau?
- Hoe kan de EU de belangrijkste netwerken en het maatschappelijk middenveld, alsook de particuliere sector, het best aanmoedigen om grassrootsdiscussies te voeren over kwesties inzake de rechtsstaat, met inbegrip van de economische dimensie ervan, en de normen bevorderen die de grondslag vormen voor de rechtsstaat?
- Kunnen de lidstaten meer doen om de discussie over de rechtsstaat op nationaal niveau te bevorderen, onder meer door middel van debatten in nationale parlementen, professionele fora en bewustmakingsactiviteiten voor het grote publiek?
- Hoe moeten de EU en haar lidstaten de coördinatie versterken met de werkzaamheden van de Raad van Europa en andere internationale organisaties die de rechtsstaat handhaven, onder meer in de vorm van ondersteuning van de werkzaamheden van de Raad van Europa en met betrekking tot de evaluaties en aanbevelingen van de Raad van

[39] Voorstel voor een verordening tot vaststelling van het programma Creatief Europa (2021-2027) en tot intrekking van Verordening (EU) nr. 1295/2013 (COM(2018)366 final, 30.5.2018); Voorstel voor een verordening tot vaststelling van het programma Rechten en waarden (COM(2018) 383 final, 30.5.2018); Voorstel voor een verordening tot vaststelling van het programma Justitie (COM(2018) 384 final, 30.5.2018). Het nieuwe programma Creatief Europa zal ook acties ondersteunen die gericht zijn op de versterking van de Europese nieuwsmediasector, journalistieke vrijheid, diversiteit en pluralisme van journalistieke inhoud, alsook acties die zijn gericht op een kritische benadering van media-inhoud via mediageletterdheid.

Europa?

- Hoe kan de EU voortbouwen op de werkzaamheden van de Raad van Europa en een gemeenschappelijke EU-aanpak bevorderen? Kan "peer review" tussen de lidstaten hierbij helpen?
- Hoe kunnen de bestaande maatregelen van het Europees Parlement en de Raad worden verbeterd en verder worden ontwikkeld? Kan de betrokkenheid van fracties en nationale parlementen worden vergroot?

Voorkomen: samenwerking en ondersteuning ter versterking van de rechtsstaat op nationaal niveau

De verantwoordelijkheid om de eerbiediging van de rechtsstaat op nationaal niveau te waarborgen, ligt in de allereerste plaats bij de lidstaten. De Unie kan echter belangrijke steun verlenen aan de lidstaten om een langetermijnaanpak tot stand te brengen die ertoe bijdraagt dat nationale controlemechanismen de uitdaging aankunnen — en dat de EU zich uiteindelijk niet in een situatie hoeft te bevinden waarin zij een rechtsstaatcrisis in een lidstaat moet aanpakken. Dit betekent dat de veerkracht van essentiële systemen en instellingen moet worden vergroot zodat deze klaar zijn voor tijden van politieke spanningen.

Een beter begrip van de ontwikkelingen in de lidstaten zou helpen om deze steun gericht te verlenen en in een vroeg stadium risico's voor de rechtsstaat vast te stellen. Tot de relevante gebieden zouden nationale controlemechanismen, onafhankelijkheid van de rechterlijke macht, kwaliteit van het openbaar bestuur, corruptiebestrijdingsbeleid, transparantie van het wetgevingsproces en betere wetgeving kunnen worden gerekend. Een dergelijke verzameling van informatie zou een algemeen kader kunnen bieden voor regelmatige samenwerking en dialoog met de lidstaten en om het Europees Parlement en de Raad van actuele informatie te voorzien. Het zou weliswaar moeten gelden voor alle lidstaten, maar zou ook meer intensiteit kunnen hebben in lidstaten waar zwakke punten of bijzondere risico's zijn vastgesteld. Ten slotte zou een evenwicht moeten worden gevonden tussen de noodzaak om voldoende inzicht te verwerven in de specifieke nationale omstandigheden en de noodzaak om rekening te houden met financiële en personele middelen. Het doel van een dergelijke exercitie zou erin bestaan een steviger basis te leggen voor een vroegtijdige dialoog over politieke initiatieven met gevolgen voor de rechtsstaat. Er moet worden nagedacht over de vraag of het gebruik van bestaande instrumenten, waaronder het Europees semester en het EU-scorebord voor justitie, verder kan worden ontwikkeld om problemen op het gebied van de rechtsstaat beter aan te pakken.

Een andere aanvullende optie zou erin bestaan de samenwerking en de praktische ondersteuning te verdiepen, met het oog op zo groot mogelijke constructieve bijdrage van de Unie om problemen in een vroeg stadium op te lossen en bij te dragen tot het vinden van duurzame oplossingen in het kader van lopende hervormingsprocessen. Dit kan op verzoek van de lidstaten gebeuren en kan gepaard gaan met passende actieplannen. Het Europees Parlement en de Raad zouden kunnen worden betrokken bij de vaststelling en bevordering van dergelijke initiatieven. Dit kan ook specifieke aandacht inhouden voor de tenuitvoerlegging van EU-wetgeving met een rechtsstatelijke dimensie. Ook in het kader van het steunprogramma voor structurele hervormingen zou technische bijstand aan de lidstaten kunnen worden verleend.

Mogelijke vragen om verder over na te denken

- Hoe kan de EU haar capaciteit vergroten om een diepere en vergelijkende kennisbasis op te bouwen over de situatie op het gebied van de rechtstaat in de lidstaten, om de dialoog productiever te maken en om potentiële problemen in een vroeg stadium te onderkennen? Hoe kunnen bestaande instrumenten verder worden ontwikkeld om de situatie op het gebied van de rechtstaat te beoordelen?
- Hoe zou de uitwisseling tussen de Commissie en de lidstaten op het gebied van problemen met de rechtsstaat het meest productief kunnen worden georganiseerd?
- Hoe kunnen deskundigheid en steun van de EU op de meest doeltreffende wijze aan de lidstaten worden verstrekt?
- Kan aan preventieve maatregelen meer gewicht worden gegeven via een meer interinstitutionele aanpak?

Respons: handhaving op Unieniveau als nationale mechanismen falen

Problemen op het gebied van de rechtsstaat die gevolgen hebben voor de toepassing van het recht van de Unie worden in toenemende mate door het Europees Hof van Justitie onderzocht door middel van inbreukprocedures en prejudiciële beslissingen. De Commissie zal verder voortbouwen op de recente jurisprudentie van het Hof, bijvoorbeeld met betrekking tot de onafhankelijkheid van nationale rechtbanken en de doeltreffende bescherming van de financiële belangen van de Unie. Meer in het algemeen draagt de doeltreffendheid van de handhaving van het Unierecht door onafhankelijke autoriteiten en nationale rechterlijke instanties ook bij tot de versterking van de rechtsstaat in de lidstaten. Daarom zal de Commissie, indien nodig, ervoor blijven zorgen dat het recht van de Unie correct wordt toegepast en gehandhaafd door middel van inbreukprocedures die samenhangen op het gebied van de rechtsstaat.

Wanneer nationale waarborgen op het gebied van de rechtsstaat ontoereikend lijken om de bedreigingen voor de rechtsstaat in een lidstaat aan te pakken, is het een gezamenlijke verantwoordelijkheid van de EU-instellingen en de lidstaten om maatregelen te nemen om de situatie te verhelpen. Naast de gemeenschappelijke verplichting om de waarden van de EU te verdedigen, is er een gemeenschappelijk belang bij het aanpakken van problemen als bedreigingen voor de constitutionele hoven of de onafhankelijkheid van de rechterlijke macht, voordat zij de tenuitvoerlegging van EU-wetgeving, -beleid of -financiering in het gedrang kunnen brengen. Deze maatregelen kunnen variëren naargelang van de omstandigheden — zoals het bestaan van een inbreuk — of om evenredigheid te garanderen. Op specifieke beleidsterreinen kunnen andere benaderingen passend zijn, zoals het voorstel van de Commissie over de bescherming van de financiële belangen van de EU tegen het risico van tekortkomingen op het gebied van de rechtsstaat.

Het kader voor de rechtsstaat werd in 2014 door de Commissie vastgesteld om te kunnen reageren wanneer er duidelijke aanwijzingen zijn van systemische risico's voor de rechtsstaat in een lidstaat, die een duidelijk gevaar voor een ernstige schending van de rechtsstaat zouden kunnen opleveren, hetgeen zou leiden tot het in gang zetten van artikel 7 VEU. Het kader is tot dusver in één geval toegepast en heeft als tussenmaatregel gediend. Het heeft bijgedragen aan de totstandkoming van een dialoog, gedetailleerd feitenonderzoek, analyses en aanbevelingen, en een kennisbasis die bij verder optreden van de Unie nuttig is

gebleken. Niettemin zou kunnen worden onderzocht of een aantal verfijningen wenselijk is. Zo zouden het vroegtijdig informeren van, en de ondersteuning door de Raad en het Europees Parlement in het proces kunnen worden geïntensiveerd. Een andere mogelijkheid is de dialoog en de aanbevelingen te ondersteunen met specifieke actieplannen en technische ondersteuning om de situatie binnen een bepaalde termijn te verhelpen, of om de duur van de dialoogfase duidelijker te bepalen.

Dergelijke wijzigingen moeten als doel blijven hebben oplossingen te vinden voor crisissituaties en passende oplossingen in kaart te brengen. Dergelijke wijzigingen moeten gericht blijven op het vinden van oplossingen voor crisissituaties en het in kaart brengen van passende oplossingen. Dit vereist een doeltreffende dialoog en doeltreffende communicatiekanalen. Er kan echter ook worden overwogen om zwaardere gevolgen te verbinden aan een weigering van een lidstaat om de situatie te verhelpen. Dit kan ook voortvloeien uit een vergroot bewustzijn van de reële gevolgen voor de werking van de Unie van hardnekkige tekortkomingen op het gebied van de rechtsstaat in de lidstaten, welke reeds zijn erkend in het voorstel om de financiële belangen van de EU te beschermen in geval van fundamentele tekortkomingen op het gebied van de rechtsstaat.

Mogelijke vragen om verder over na te denken

- Hoe kan de relevante jurisprudentie van het Hof van Justitie doeltreffend worden verspreid en het potentieel ervan volledig worden benut?
- Hoe kunnen de Commissie, het Europees Parlement en de Raad hun activiteiten doeltreffender coördineren en zorgen voor een tijdige en passende reactie in geval van een crisis van de rechtsstaat in een lidstaat?
- Op welke manier kan het kader voor de rechtsstaat verder worden versterkt? Moet er in dat verband sprake zijn van meer interactie met andere instellingen en internationale partners (bv. Raad van Europa/Commissie van Venetië, Organisatie voor Veiligheid en Samenwerking in Europa/Bureau voor Democratische Instellingen en Mensenrechten)?
- Zijn er andere gebieden, naast de financiële belangen van de EU, waar de EU specifieke mechanismen moet ontwikkelen (met inbegrip van voorwaarden in verband met het rechtsstaat) om specifieke risico's voor de uitvoering van EU-recht of -beleid te voorkomen of te verhelpen?

VI. CONCLUSIE

De Commissie verzoekt het Europees Parlement, de Europese Raad, de Raad en de lidstaten, evenals de relevante belanghebbenden, met inbegrip van justitiële netwerken en het maatschappelijk middenveld, om na te denken over de kwesties en vragen die in deze mededeling aan bod zijn gekomen. De gestelde vragen hebben betrekking op een aantal gebieden waarop verbeteringen kunnen worden overwogen.

Een dergelijke denkoefening zou op zich bijdragen tot de handhaving van de rechtsstaat door het debat te stimuleren en ervoor te zorgen dat deze kwestie onder de aandacht blijft. De Commissie is van mening dat een sterkere handhaving van de rechtsstaat een essentiële bijdrage kan leveren aan de toekomst van de Unie. Dit zou meer duidelijkheid en samenhang meebrengen, ervoor helpen zorgen dat alle lidstaten gelijk worden behandeld en de

gemeenschappelijke belangen van iedereen beschermen door de doeltreffende toepassing van het EU-recht in alle lidstaten.

De Commissie zal in juni 2019 op deze kwestie terugkomen met haar eigen conclusies en voorstellen. Deze zullen zijn gebaseerd op het lopende debat tussen de instellingen en de samenleving in brede zin en op de zich ontwikkelende jurisprudentie van het Europees Hof van Justitie, en zullen erop gericht zijn een aanpak voor te stellen om de rechtsstaat in de Unie te versterken, in het kader van de huidige Verdragen.

HET RECHT

Het recht – ook het strafrecht- dient er vooral te zijn om onmachtige te beschermen.In Nederland is dit precies andersom.Het recht beschermt en bevoordeelt de politieke en economische heersende klasse.Het recht is een monopolitisch machtsmiddel van de heersende klasse met een eigen staat van heersers in de staat. Zodra klokkenluiders er een vinger naar uitstrekken sluit het systeem zich hermetisch.Iedere aanval op de staat en het systeem wordt door het O.M. en de rechters onmiddellijk afgeblokt ten detrimente van de sociale emancipatie en de ontplooiingsmogelijkheden van de zwakken of machtelozen.

1. Zeer vele burgers worden in deze maatschappij gedupeerd doordat medewerkers van instanties zoals de rechterlijke macht, of andere ambtenaren of machthebbers waar je als burger mee in conflict kan komen, ongemotiveerd, inhoudelijk niet wensen in te gaan op brieven of verweerschriften van burgers, die zich willen verdedigen tegen kwalijke maatregelen.

2. De burger heeft geen enkel recht om zich te verdedigen tegen onterechte laster en maatregelen van dit soort instanties ,dat wij hier in Nederland niet langer meer in een rechtsstaat leven.

3. Deze machthebbers kunnen dus ongestraft lasteren, meineed plegen, bewijzen negeren, tegenargumenten negeren, verweerschriften negeren, dreigen en intimideren etc. Zij kunnen op geen enkele wijze ter verantwoording worden geroepen en kunnen schaamteloos en ongestraft deze misdaden continueren. Burgers worden [indien ze zich verweren tegen absurde beschuldigingen in rapporten van machthebbers] ook massaal afgescheept. Willens en wetens de feiten worden verdraaid en feiten en bewijzen worden genegeerd.

4. Honderdduizenden burgers er jaarlijks het slachtoffer van op duizenden verschillende manieren en honderden burgers plegen per jaar zelfmoord omdat ze door deze redeloze machthebbers zodanig zijn gedupeerd dat ze geen kant meer uit kunnen, en volledig failliet zijn gegaan.
5. Dat al deze organisaties een welhaast onbeperkte macht hebben en al hun waanzinnige en absurde plannen via intimidatie, valsheid in geschrifte, leugens, bedrog, oplichting, meineed, laster, bedreigingen, manipulatie ed. bij de rechtbank kunnen afdwingen, en dat de burger volkomen machteloos staat tegenover deze overmacht van redeloos staatsgeweld.

6. De rechtbank doet in de praktijk altijd wat dit soort organisaties voorstelt en wil, en ook al komt men als gedupeerde burger met stapels getuigenverklaringen en honderden ijzersterke argumenten die het tegendeel aantonen van de absurde onzin die dit soort organisaties op grond van louter vage vermoedens, laster, roddel en achterklap en allerlei misinterpretaties over jou in hun krankzinnige rapporten opschrijft, de rechterlijke macht, even corrupt en misdadig als dit soort organisaties, leest dit maar nauwelijks en gaat er niet inhoudelijk op in. Ze kunnen straffeloos iedere misdaad plegen die ze willen. zoals de bovengenoemde intimidatie, valsheid in geschrifte, leugens, bedrog, oplichting, meineed, laster, bedreigingen, manipulatie ed. Zonder er ooit voor ter verantwoording te worden geroepen.

7. Als je als burger namelijk klachten indient over hun misdaden kan je terecht bij een ‘klachtencommissie’, die niets tegen deze criminelen kan beginnen zodat ze rustig door kunnen gaan met hun wanpraktijken om zich ongelimiteerd met het privé-leven van burgers te bemoeien, onterecht kinderen uit huis te plaatsen en voor hun leven te beschadigen, en onschuldige burgers het leven zuur te maken.

8. Dat geldt voor de gehele elite van machthebbers, inclusief de rechterlijke macht, de politie, en andere overheidsinstellingen, zodat er honderdduizenden burgers ernstig worden gedupeerd en honderden mensen per jaar zelfmoord plegen omdat zij door de criminele praktijken van deze elite alles zijn kwijtgeraakt. Nooit gelijk zullen krijgen van dit soort organisaties. Ze zullen altijd juridische trucks weten te vinden om deze burgers af te schepen, ten slotte totaal failliet zullen gaan, alles zullen kwijtraken en veelal uit wanhoop worden gedreven tot zelfmoord.

9. In die zin leven wij dus absoluut niet in een rechtsstaat.

Dit soort propaganda door de rechtspraak krijgen burgers in Nederland te horen en te zien via de facebook pagina van rechtsspraak.nl

Link video:
https://archive.org/details/promotievideo-rechtspraak

Parliament demands ban on neo-fascist and neo-Nazi groups in the EU

Persbericht PLENAIRE VERGADERING LIBE 25-10-2018 - 13:30

- MEPs warn of the impunity with which neo-fascists operate in some member states
- Point to alleged collusion between politicians and police with neo-fascists and neo-Nazis in some countries
- Measures against racism and xenophobia in football stadiums

Parliament is concerned by the increasing normalisation of fascism, racism and xenophobia and calls on EU member states to ban neo-fascist and neo-Nazi groups.

In a resolution passed with 355 votes to 90 and 39 abstentions, MEPs denounce that the lack of serious action against these groups has enabled the current xenophobic surge in Europe. The text mentions the attack that killed 77 people in Norway in 2011, the murder of UK MP Jo Cox in 2016 and the recent attack by fascist squads in Italy against MEP Eleonora Forenza.

It also refers to several incidents involving fascists in Poland, Greece, Italy, Germany, France, Spain, Latvia and the Nordic countries.

Ban all organisations glorifying fascism

MEPs argue that the impunity enjoyed by far-right organisations in some member states is one of the reasons behind the rise in violent actions, affecting society as a whole and targeting particular minorities such as black Europeans/people of African descent, Jews, Muslims, Roma, non-EU nationals, LGBTI people, and persons with disabilities.

They propose setting up anti-hate crime units in police forces to ensure these crimes are investigated and prosecuted. They also urge national authorities to “effectively ban neo-fascist and neo-Nazi groups and any other foundation or association that exalts and glorifies Nazism and fascism”.

End collusion with neo-fascists

Troubled by reports of collusion between political leaders, political parties and law enforcement with neo-fascists and neo-Nazis in some member states, Parliament calls on the member states to “clearly condemn and sanction” hate crime, hate speech and scapegoating by politicians and public officials, as they directly normalise and reinforce hatred and violence.

Measures are also necessary to counteract the spread of racism, fascism and xenophobia through the internet, in cooperation with social media companies.

Stop racism in sport and help members of fascist groups who want to leave

The resolution demands that member states and national sports federations, in particular football clubs, counteract the scourge of racism, fascism and xenophobia in stadiums and in sports culture by condemning and punishing those responsible and by promoting positive educational activities targeting young fans, in cooperation with schools and civil society organisations .

EU countries should also set up “exit programmes” to help individuals to leave violent neo-fascist and neo-Nazi groups. MEPs stress the importance of education, to increase history awareness among the youth and call for a clear rejection of the fascist crimes of the past. They underline that the truth about the Holocaust must not be trivialised.

Contact:

Estefania NARRILLOS
Press Officer
(+32) 2 28 31324 (BXL)
(+33) 3 881 73661 (STR)
(+32) 498 98 39 85
estefania.narrillos@europarl.e…
libe-press@europarl.europa.eu
@EP_Justice

REF.: 20181018IPR16527

Further information

- The adopted text will be published here (25.10.2018)
- Video of the debate (2.10.2018)
- Procedure file - rise of neo-fascist violence in Europe
- Committee on Civil Liberties, Justice and Home Affairs

Geachte bezoeker,
Wij gebruiken analytische cookies om uw surfervaring te verbeteren. U kunt deze cookies accepteren of weigeren.

Ik accepteer analytische cookies | Ik weiger analytische cookies

Nadere informatie over andere cookies en serverlogs die we gebruiken kunt u vinden in ons gegevensbeschermingsbeleid , ons cookiebeleid en onze lijst van cookies.

Europees Parlement
2014-2019

AANGENOMEN TEKSTEN

P8_TA(2018)0428

De opkomst van neofascistisch geweld in Europa

Resolutie van het Europees Parlement van 25 oktober 2018 over de opkomst van neofascistisch geweld in Europa (2018/2869(RSP))

Het Europees Parlement,

– gezien de Universele Verklaring van de rechten van de mens,

– gezien het verslag van 9 mei 2017 van de speciaal rapporteur van de Verenigde Naties over hedendaagse vormen van racisme, rassendiscriminatie, vreemdelingenhaat en aanverwante vormen van onverdraagzaamheid,

– gezien resolutie 71/179 van de Algemene Vergadering van de VN van 19 december 2016 getiteld "Combating glorification of Nazism, neo-Nazism and other practices that contribute to fuelling contemporary forms of racism, racial discrimination, xenophobia and related intolerance" (Bestrijding van verheerlijking van nazisme, neonazisme en andere praktijken die bijdragen tot het aanwakkeren van hedendaagse vormen van racisme, rassendiscriminatie, vreemdelingenhaat en aanverwante vormen van onverdraagzaamheid),

– gezien het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens, en met name artikel 14 van protocol nr. 12 bij dit Verdrag,

– gezien het Internationaal Verdrag inzake de uitbanning van alle vormen van rassendiscriminatie,

– gezien het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie,

– gezien de artikelen 2, 3, 6 en 7 van het Verdrag betreffende de Europese Unie (VEU),

– gezien Richtlijn 2000/43/EG van de Raad van 29 juni 2000[1] houdende toepassing van het beginsel van gelijke behandeling van personen ongeacht ras of etnische afstamming (richtlijn inzake rassengelijkheid),

– gezien Kaderbesluit 2008/913/JBZ van de Raad van 28 november 2008 betreffende de bestrijding van bepaalde vormen en uitingen van racisme en vreemdelingenhaat door

[1] PB L 180 van 19.7.2000, blz. 22.

middel van het strafrecht[1],

– gezien Richtlijn 2012/29/EU van het Europees Parlement en de Raad van 25 oktober 2012 tot vaststelling van minimumnormen voor de rechten, de ondersteuning en de bescherming van slachtoffers van strafbare feiten[2],

– gezien Verordening (EU, Euratom) nr. 1141/2014 van het Europees Parlement en de Raad van 22 oktober 2014 betreffende het statuut en de financiering van Europese politieke partijen en Europese politieke stichtingen[3],

– gezien de oprichting in juni 2016 van de EU-groep op hoog niveau voor de bestrijding van racisme, vreemdelingenhaat en andere vormen van onverdraagzaamheid,

– gezien de resolutie van de Raad van Europa van 30 september 2014 over optreden tegen manifestaties van neonazi's en rechts-extremisten;

– gezien de praktijkcode over desinformatie van de EU,

– gezien de gedragscode tegen illegale haatzaaiende uitlatingen op internet,

– gezien artikel 123, leden 2 en 4, van zijn Reglement,

A. overwegende dat krachtens artikel 2 VEU eerbied voor de menselijke waardigheid, vrijheid, democratie, gelijkheid, de rechtsstaat en eerbiediging van de mensenrechten, waaronder de rechten van personen die tot minderheden behoren, de waarden zijn waarop de Unie berust; overwegende dat alle lidstaten deze waarden delen;

B. overwegende dat het uitblijven van serieus optreden tegen neofascistische en neonazistische groeperingen ertoe geleid heeft dat vreemdelingenhaat nu zo sterk toeneemt in Europa;

C. overwegende dat openlijk neofascistische, neonazistische, racistische en xenofobe groeperingen en politieke partijen hebben opgeroepen tot haat en geweld in de samenleving en ons eraan herinneren waartoe zij in staat waren in het verleden;

D. overwegende dat online haatzaaien vaak leidt tot een toename van geweld, ook door neofascistische groeperingen;

E. overwegende dat neofascistische groeperingen duizenden mensen hebben vermoord, waaronder vluchtelingen en immigranten, etnische en religieuze minderheden, mensen met een LGBTQI-achtergrond, mensenrechtenactivisten, politici en leden van politiekorpsen;

F. overwegende dat neofascistische groeperingen onze democratische middelen misbruiken om haat en geweld te verspreiden;

G. overwegende dat Europol heeft gemeld dat de EU-commissaris voor Veiligheid, Sir Julian King, in zijn toespraak op 22 maart 2017 bij de herdenking van de aanslagen in

---

1 PB L 328 van 6.12.2008, blz. 55.
2 PB L 315 van 14.11.2012, blz. 57.
3 PB L 317 van 4.11.2014, blz. 1.

Brussel van 2016 wees op de toenemende dreiging van gewelddadig rechts-extremisme en verklaarde dat er bij zijn weten geen enkele EU-lidstaat was die niet op enigerlei wijze te maken had met dit fenomeen, waarbij hij met name verwees naar de aanslagen in Noorwegen in 2011, de moord op het Britse parlementslid Jo Cox, en de aanslagen op asielzoekerscentra en moskeeën in heel Europa om te wijzen op deze "onderbelichte" veiligheidsdreiging; overwegende dat neofascistische en neonazistische groeperingen zich op diverse manieren uiten; overwegende dat de meeste van deze groeperingen bepaalde individuen en groepen buitensluiten van de samenleving; overwegende dat deze organisaties vaak agressieve taal bezigen jegens minderheden en zich daarbij vaak beroepen op de vrijheid van meningsuiting; overwegende dat de vrijheid van meningsuiting niet absoluut is;

H. overwegende dat in artikel 30 van de Universele Verklaring van de rechten van de mens duidelijk wordt verklaard dat niets in deze Verklaring "zodanig [zal] mogen worden uitgelegd, dat welke Staat, groep of persoon dan ook, daaraan enig recht kan ontlenen om iets te ondernemen of handelingen van welke aard ook te verrichten, die vernietiging van een van de rechten en vrijheden, in deze Verklaring genoemd, ten doel hebben";

I. overwegende dat in het Internationaal Verdrag inzake de uitbanning van alle vormen van rassendiscriminatie wordt bekrachtigd dat de staten die partij zijn bij dit verdrag alle propaganda en organisaties veroordelen die gebaseerd zijn op ideeën of theorieën over de superioriteit van een bepaald ras of een groep personen met een bepaalde huidskleur of etnische afkomst;

J. overwegende dat de bevordering van fascisme in verschillende lidstaten bij wet verboden is;

K. overwegende dat in het TESAT-verslag van Europol uit 2018 melding wordt gemaakt van bijna een verdubbeling van het aantal personen dat in 2017 gearresteerd werd vanwege rechts-extremistische vergrijpen;

L. overwegende dat er op 22 juli 2011 bij de aanslagen in Noorwegen 77 doden en 151 gewonden vielen;

M. overwegende dat Jo Cox, lid van het parlement van het VK, op 16 juni 2016 op wrede wijze vermoord is in het Britse Birstall;

N. overwegende dat volgens het TESAT-verslag van Europol uit 2018 er in 2017[1] in het Verenigd Koninkrijk melding is gemaakt van vijf verijdelde, mislukte of geslaagde terroristische aanslagen die werden toegeschreven aan ultrarechtse daders;

O. overwegende dat Eleonora Forenza, lid van het Parlement, en haar medewerker Antonio Perillo op 21 september 2018 aangevallen werden na een antifascistische demonstratie in Bari, Italië;

P. overwegende dat de Franse inlichtingendienst zijn bezorgdheid heeft geuit over het toenemende aantal werknemers van het leger en rechtshandhavingsinstanties dat zich

---

1 https://www.europol.europa.eu/activities-services/main-reports/european-union-terrorism-situation-and-trend-report-2018-tesat-2018

aansluit bij gewelddadige ultrarechtse groeperingen[1];

Q. overwegende dat de Europese Commissie tegen Racisme en Onverdraagzaamheid (ECRI), die is opgericht door de Raad van Europa, in een verslag dat is gepubliceerd op 15 mei 2018 de noodklok heeft geluid vanwege de opkomst van rechts-extremisme en neofascisme in Kroatië[2];

R. overwegende dat in Polen, tijdens een demonstratie in november 2017, foto's van zes leden van het Europees Parlement die zich inzetten voor tolerantie, de rechtsstaat en andere Europese waarden, op een plein van de zuidelijke stad Katowice aan een provisorische galg werden opgeknoopt door leden van de ultrarechtse Poolse beweging ONR (Nationaal Radicaal Kamp); overwegende dat de zaak nog wordt onderzocht, maar dat er tot dusver geen vervolging tegen de vermoedelijke daders is ingesteld, hoewel in diverse media verslag werd gedaan van het evenement, onder meer met videomateriaal;

S. overwegende dat ultrarechtse organisaties ter ere van de Onafhankelijkheidsdag van Polen in november 2017 een grote demonstratie organiseerden in Warschau waar meer dan 60 000 mensen aan deelnamen; overwegende dat de betogers xenofobe spandoeken droegen met slogans als "wit Europa van broedernaties", soms met een afbeelding van het falanga-symbool, een fascistisch symbool uit de jaren dertig van de twintigste eeuw;

T. overwegende dat in Griekenland de rechtszaak tegen de neonazistische Gouden Dageraad, die ervan wordt beschuldigd een criminele organisatie te zijn en die naast andere misdrijven wordt beschuldigd van de moord op Pavlos Fyssas, nog steeds loopt;

U. overwegende dat de LGBTQI-activist Zak Kostopoulos op 21 september 2018 op brute wijze werd vermoord in het centrum van Athene; overwegende dat een van de verdachten naar verluidt in verband wordt gebracht met extreemrechtse groeperingen; overwegende dat er een diepgaand onderzoek moet komen om ervoor te zorgen dat degenen die verantwoordelijk zijn voor zijn mishandeling en dood kunnen worden berecht;

V. overwegende dat een Italiaanse man tot 12 jaar gevangenisstraf is veroordeeld wegens het beschieten en verwonden van zes Afrikaanse migranten tijdens een door racistische motieven ingegeven aanslag in de stad Macerata in het midden van Italië;

W. overwegende dat zeven leden van een ultrarechtse "burgerwacht" die half september 2018 in Chemnitz werden gearresteerd wegens het verstoren van de vrede onlangs in staat van beschuldiging zijn gesteld op verdenking van het vormen van een terroristische organisatie die zichzelf Revolution Chemnitz noemt; overwegende dat volgens federale openbaar aanklagers rechercheurs de aanklacht hebben verzwaard van crimineel naar terroristisch na het bekijken van de interne communicatie van de groepering;

X. overwegende dat in Frankrijk op 7 december 2017 vijf leden van de beweging Génération Identitaire werden veroordeeld wegens aanzetten tot godsdienst- en

---

1 https://www.mediapart.fr/journal/france/090418/forces-de-l-ordre-liees-l-ultra-droite-violente-la-dgsi-s-inquiete?onglet=full

2 https://rm.coe.int/fifth-report-on-croatia/16808b57be

rassenhaat; overwegende dat personen die banden onderhouden met ultrarechtse groeperingen, zoals Action Française, voorbereidingen troffen om tijdens de presidentsverkiezingen in 2017 een terroristische aanslag op een aantal Franse politici en moskeeën te plegen; overwegende dat op 24 juni 2018 10 leden van de ultrarechtse groep Action des Forces Opérationnelles (AFO) zijn gearresteerd wegen het voorbereiden van een reeks aanslagen op leden van de moslimgemeenschap; overwegende dat op 14 september 2018 twee voormalige skinheads schuldig zijn bevonden aan de moord op Clément Méric, een jonge student en antifascistische activist die in juni 2013 werd vermoord;

Y. overwegende dat in Spanje momenteel een onderzoek loopt naar 12 leden van de neonazistische organisatie Hogar Social Madrid wegens het aanzetten tot haat; overwegende dat leden van de Spaanse fascistische groeperingen Falange, Alianza Nacional en Democracia Nacional zijn gearresteerd en door het hooggerechtshof van Spanje zijn veroordeeld voor de aanval op het culturele centrum Blanquerna in Madrid tijdens feestelijkheden voor de nationale feestdag van Catalonië in 2013; overwegende dat de antiracistische ngo SOS Racismo in 2016 309 gevallen van xenofoob geweld heeft gedocumenteerd; overwegende dat de voorzitter van deze organisaties doodsbedreigingen ontving nadat hij deze gevallen bekendmaakte, en dat hij zich kritisch heeft uitgelaten over het ontbreken van een doeltreffend mechanisme om dergelijke misdaden aan de kaak te stellen;

Z. overwegende dat de Francisco Franco-stichting, een instelling die een dictatoriaal regime en zijn misdaden verheerlijkt, en de familie Franco 19 personen hebben beschuldigd van diverse misdrijven waarvoor zij tot 13 jaar gevangenisstraf zouden kunnen krijgen, vanwege hun betrokkenheid bij een vreedzame en symbolische actie, waarbij zij twee grote spandoeken van het herenhuis Pazo de Meirás naar beneden lieten zakken om de overheidsautoriteiten op te roepen dit pand terug te geven aan de bevolking van Galicië;

AA. overwegende dat het Spaanse congres van afgevaardigden heeft besloten een motie goed te keuren om de stoffelijke resten van Francisco Franco weg te halen uit de graftombe bij het oorlogsmonument dat bekend staat als de vallei der gevallenen, een bedevaartsoord voor ultrarechts; overwegende dat alle resterende symbolen of monumenten die dienen ter verheerlijking van de militaire opstand, de burgeroorlog en het dictatorschap van Franco daadwerkelijk moeten worden verwijderd, en overwegende dat de symbolen en monumenten die niet kunnen worden verwijderd, moeten worden voorzien van de noodzakelijke context en herinterpretatie, zodat zij bijdragen tot het publieke bewustzijn en het herdenken van het verleden;

AB. overwegende dat de neonazistische Noordse Verzetsbeweging (NMR) in heel Scandinavië geregeld bijeenkomsten houdt, waarbij slogans worden gescandeerd en er wordt gezwaaid met de groen-witte vlaggen van de organisatie; overwegende dat diverse leden van de NMR zijn veroordeeld wegens gewelddadige aanvallen op burgers en politieagenten; overwegende dat de Zweedse regering vanwege het grote aantal gevallen van brandstichting bij opvangcentra voor vluchtelingen in 2015 heeft besloten om de locatie van gebouwen die zijn bestemd om vluchtelingen te huisvesten, geheim te houden;

AC. overwegende dat in Riga op 16 maart jaarlijks duizenden mensen bijeen komen voor de Letse Legioen Dag ter ere van Letse soldaten die bij de Waffen-SS dienden;

AD. overwegende dat C14 en andere ultrarechtse groeperingen in Oekraïne, zoals de aan Azov gelieerde Nationale Milities, Rechtse Sector, Karpatska Sich en andere, sinds begin 2018 herhaaldelijk aanvallen hebben uitgevoerd op groepen Roma, alsook op antifascistische demonstraties, gemeenteraadsvergaderingen, een door Amnesty International georganiseerd evenement, kunsttentoonstellingen, LGBTQI-evenementen, vrouwenrechtenactivisten en milieuactivisten;

1. veroordeelt en betreurt de terroristische aanslagen, moorden, het psychologisch geweld, de gewelddadige aanvallen en marsen door neofascistische en neonazistische organisaties die hebben plaatsgevonden in diverse EU-lidstaten ten stelligste;

2. is ernstig bezorgd over de toenemende normalisering van fascisme, racisme, vreemdelingenhaat en andere vormen van onverdraagzaamheid in de Europese Unie, en is bezorgd over berichten uit sommige lidstaten over samenzwering tussen politieke leiders, politieke partijen en ordehandhavingstroepen en neofascisten en neonazi's;

3. is met name verontrust over het neofascistische geweld dat de samenleving als geheel schaadt en gericht is tegen specifieke minderheden, zoals zwarte Europeanen/mensen van Afrikaanse afkomst, joden, moslims, Roma, mensen uit derde landen, mensen met een LGBTI-achtergrond en personen met een beperking;

4. beschouwt alle gewelddadige aanvallen door neofascistische groeperingen op politici en leden van politieke partijen, die gemeld worden in een aantal lidstaten, als zeer verwerpelijk, en met name de recente aanval door fascistische brigades van CasaPound op Europarlementariër Eleonora Forenza, haar assistent Antonio Perillo, en anderen die deelnamen aan een antiracistische demonstratie in Bari, Italië, op 21 september 2018;

5. is zeer bezorgd over de straffeloosheid waarmee neofascistische en neonazistische groeperingen in sommige lidstaten te werk gaan, en benadrukt dat dit gevoel van straffeloosheid een van de redenen is voor de alarmerende toename van gewelddadigheden die door bepaalde ultrarechtse organisaties worden begaan;

6. is zich bewust van de zorgelijke tendens dat neofascistische en neonazistische groeperingen gebruikmaken van sociale media en internet om zich overal in de Europese Unie te organiseren en strategieën uit te werken;

7. betreurt het feit dat de publieke omroep in sommige lidstaten is verworden tot een spreekbuis voor de partijpropaganda van een enkele partij, waarbij oppositiepartijen en minderheden vaak worden buitengesloten en zelfs wordt opgeroepen tot geweld;

8. herinnert eraan dat de fascistische ideologie en onverdraagzaamheid altijd in verband worden gebracht met een aanval op het wezen van de democratie;

9. roept de lidstaten op om haatmisdrijven, haatzaaiende taal van en het zoeken naar zondebokken door politici en ambtenaren op alle niveaus en in alle soorten media, ronduit te veroordelen en te bestraffen, aangezien zij haat en geweld in de samenleving direct normaliseren en versterken;

10. verzoekt de lidstaten verdere maatregelen te nemen om haatzaaiende taal en haatmisdrijven te voorkomen, te veroordelen en te bestrijden;

11. dringt er bij de Commissie, de lidstaten en socialemediabedrijven op aan op te treden

tegen het verspreiden van racisme, fascisme en vreemdelingenhaat op het internet, in samenwerking met de relevante maatschappelijke organisaties op nationaal en internationaal niveau;

12. verzoekt de lidstaten haatmisdrijven te onderzoeken en te vervolgen en goede werkmethoden uit te wisselen voor het in kaart brengen en onderzoeken van haatmisdrijven, zo ook de misdrijven die specifiek zijn ingegeven door de verschillende vormen van vreemdelingenhaat;

13. verzoekt de lidstaten voldoende steun te voorzien en te bieden aan de slachtoffers van racistische of xenofobe misdrijven en haatmisdrijven, en toe te zien op de bescherming van alle getuigen tegen de daders;

14. dringt er bij de lidstaten op aan eenheden voor anti-haatmisdrijven op te zetten in hun politiemachten; verzoekt de politiemachten erop toe te zien dat hun personeel zich niet leent voor racistische, xenofobe of discriminerende handelingen, en dat dergelijke handelingen die desondanks begaan zijn onderzocht worden en de daders berecht worden;

15. verzoekt de Commissie maatschappelijke organisaties op te roepen haatzaaiende taal en haatmisdrijven in de lidstaten in de gaten te houden en hiervan melding te maken;

16. steunt, prijst en pleit voor de bescherming van belangengroepen en maatschappelijke organisaties die fascisme, racisme, vreemdelingenhaat en andere vormen van onverdraagzaamheid bestrijden;

17. pleit voor geconsolideerde EU-wetgeving inzake non-discriminatie, waaronder de omzetting/tenuitvoerlegging van bestaande wetgeving en het aannemen van nieuwe wetgeving, zoals de richtlijn inzake gelijke behandeling;

18. wijst erop dat Kaderbesluit 2008/913/JBZ van de Raad betreffende de bestrijding van bepaalde vormen en uitingen van racisme en vreemdelingenhaat door middel van het strafrecht, waarvan de termijn voor tenuitvoerlegging november 2010 was, voorziet in een rechtsgrond om straffen op te leggen aan rechtspersonen die aanzetten tot geweld of haat tegen een minderheidsgroepering, zoals uitsluiting van overheidssteun, verbod op het uitoefenen van commerciële activiteiten, plaatsing onder toezicht van de rechter of rechterlijk bevel tot ontbinding;

19. dringt er bij de Commissie op aan haar verslag uit 2014 over de tenuitvoerlegging van bovengenoemd kaderbesluit bij te werken, en inbreukprocedures in te stellen tegen de lidstaten die niet hebben voldaan aan de bepalingen van het besluit;

20. dringt er bij de lidstaten op aan ervoor te zorgen dat zij aan de bepalingen van het kaderbesluit van de Raad voldoen, organisaties die in de publieke ruimte en online haatzaaiende taal en geweld verspreiden te bestrijden en neofascistische en neonazistische groeperingen en andere stichtingen of verenigingen die nazisme en fascisme verheerlijken doeltreffend te verbieden, waarbij de nationale rechtsorde en jurisdictie worden geëerbiedigd;

21. dringt aan op volledige en tijdige samenwerking tussen rechtshandhavingsdiensten, inlichtingendiensten, de rechterlijke macht en maatschappelijke organisaties in de strijd tegen fascisme, racisme, vreemdelingenhaat en andere vormen van

onverdraagzaamheid;

22. dringt er bij de lidstaten op aan gevolg te geven aan de aanbevelingen van de Raad van Europa inzake maatregelen tegen neonazistische en rechts-extremistische manifestaties;

23. verzoekt de lidstaten op alle niveaus te voorzien in verplichte, op mensenrechten gebaseerde en op dienstverlening gerichte trainingen op de werkvloer voor rechtshandhavingsambtenaren en ambtenaren die werkzaam zijn binnen het gerechtelijk apparaat;

24. dringt er bij de lidstaten op aan zich te concentreren op preventie door educatie, bewustmaking en de uitwisseling van beste praktijken;

25. dringt er bij de lidstaten, nationale sportfederaties, en met name voetbalclubs, op aan op te treden tegen de gesel van racisme, fascisme en vreemdelingenhaat in voetbalstadions en in de voetbalcultuur, door de verantwoordelijken te veroordelen en te straffen, en door positieve educatieve activiteiten te bevorderen die gericht zijn op jonge fans in samenwerking met scholen en relevante maatschappelijke organisaties;

26. spoort de lidstaten aan opleidingen aan te bieden aan werknemers bij de publieke omroep en de media om hen bewust te maken van de uitdagingen en discriminatie waarmee de slachtoffers van neofascistische en neonazistische groeperingen te maken krijgen;

27. verzoekt de lidstaten nationale "exitprogramma's" op te zetten om mensen te helpen gewelddadige neofascistische en neonazistische groeperingen te verlaten; onderstreept dat deze programma's veel verder moeten gaan dan één-op-éénmaatregelen, en langetermijnondersteuning moeten bieden aan mensen die moeite hebben een baan te vinden, zich elders te vestigen en een nieuw en veilig sociaal netwerk op te bouwen;

28. wijst erop dat historisch bewustzijn een noodzakelijke voorwaarde is om dergelijke misdrijven in de toekomst te voorkomen, en dat dit een belangrijke rol speelt in het onderwijs aan de jongere generaties;

29. dringt er bij de lidstaten op aan alle vormen van ontkenning van de holocaust te veroordelen en daartegen op te treden, inclusief het bagatelliseren en minimaliseren van de misdaden van de nazi's en hun collaborateurs; wijst erop dat de waarheid over de holocaust niet mag worden gebagatelliseerd in politieke betogen en uitlatingen in de media;

30. roept op tot een gemeenschappelijke cultuur van herdenking waarin de fascistische misdaden uit het verleden worden verworpen; is ernstig bezorgd over het feit dat jongere generaties in Europa en elders zich steeds minder zorgen maken over de geschiedenis van het fascisme, en daardoor onverschilliger lijken te gaan staan ten opzichte van nieuwe dreigingen;

31. spoort de lidstaten aan educatie via de mainstreamcultuur over de diversiteit van onze samenleving en over onze gemeenschappelijke geschiedenis aan te moedigen, inclusief de wreedheden die zijn begaan in de Tweede Wereldoorlog, zoals de holocaust, en de stelselmatige en jarenlange ontmenselijking van de slachtoffers;

32. verzoekt zijn Voorzitter deze resolutie te doen toekomen aan de Raad, de Commissie,

de regeringen en parlementen van de lidstaten, de Raad van Europa, de Organisatie voor Veiligheid en Samenwerking in Europa en de Verenigde Naties.

Trouw

Nederlanders willen parlementair onderzoek naar rechtsstaat

(Novum) - Twee op de drie Nederlanders vinden dat er een parlementair onderzoek moet komen naar de betrouwbaarheid van de Nederlandse rechtsstaat. Dat blijkt vrijdag uit een enquête die onderzoeksinstituut TNS Nipo verrichtte in opdracht van RTL Nieuws. Het onderzoek vond plaats naar aanleiding van berichten over het achterhouden van bewijs door het Openbaar Ministerie (OM) in de strafzaak tegen Kees B..

9 september 2005, 22:43

Het onderzoek wijst uit dat Nederland verdeeld is als het gaat om het vertrouwen in de rechtspraak. De helft van de ondervraagden zegt daar weinig vertrouwen in te hebben en precies even veel respondenten hebben juist veel vertrouwen in Nederlandse rechters.

Op de vraag naar de houdbaarheid van de positie van het hoofd van het OM, Harm Brouwer, zijn de antwoorden eenduidiger. Tachtig procent vindt dat hij moet worden ontslagen. Brouwer ontkende eerst dat het OM bewijs had achtergehouden, maar kwam daar later op terug. Het onderzoek wijst uit dat achterhouden van informatie hem zwaar wordt aangerekend.

TNS Nipo ondervroeg 600 personen van 18 jaar en ouder.

Het functioneren van de rechtsstaat

“Staat van de rechtsstaat”

Kritiek op het functioneren van de rechtsstaat komt niet alleen uit de kant van de burgers, maar ook uit de hoek van de staatsmachten zelf: de rechterlijke macht en de juridische beroepsgroep. Rechters vinden dat zij hun werk niet goed meer kunnen doen; zij voelen zich overwerkt en onbemind. De werkdruk loopt open de middelen krimpen. De rechters stellen dat de kwaliteit van de rechterlijke uitspraken niet meer kan worden gegarandeerd. Bovendien dreigen de bezuinigingen op de rechtshulp de toegang tot het recht op een onaanvaardbare wijze te gaan belemmeren.

Bron:Eerste kamer
11 maart 2014

TALKSHOW M

Omtzigt: "We moeten de rechtsstaat weer opbouwen, die is namelijk geschonden"

"Structureel níét de informatie geven die wij vragen. Liegen, heet dat in normaal Nederlands, dat gebeurde tegen ons", zegt Pieter Omtzigt, die samen met Renske Leijten aanschuift bij Margriet aan de talkshowtafel.

Pieter Omtzigt & Renske Leijten

Ze trokken een beerput open waarbij de stank onverdraaglijk werd. Het kabinet trad af en zelfreflectie is voor de betrokkenen in Den Haag inmiddels het zalvende woord. Maar, we zijn er nog láng niet, aldus de twee Kamerleden…

Bron: https://kro-ncrv.nl/

Margriet van der Linden

January 20, 2021

Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2020–2021

35 510 Parlementaire ondervraging kinderopvangtoeslag

Nr. 11

MOTIE VAN HET LID OMTZIGT C.S.

Voorgesteld 19 januari 2021

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat de rechtsstaat geschonden is en dat het wenselijk is extern advies van onafhankelijke experts te vragen;

besluit de Venetië-Commissie te verzoeken om advies uit te brengen over de volgende zaken:
- de rechtsbescherming van burgers in Nederland, met name onder het bestuursrecht (inclusief reikwijdte, rechtsbescherming, marginale toetsing en rol Raad van State);
- het stelsel van macht en tegenmacht in theorie en praktijk, inclusief de Staten-Generaal en de rechterlijke macht,

en gaat over tot de orde van de dag.

Omtzigt
Marijnissen
Dijkhoff
Segers

kst-35510-11
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2021

Ministerie van Justitie en Veiligheid

> Retouradres Postbus 20301 2500 EH Den Haag

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Directoraat-Generaal Rechtspleging en Rechtshandhaving
Directie Rechtsbestel

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

Ons kenmerk
3667910

Bijlagen
3

Bij beantwoording de datum en ons kenmerk vermelden. Wilt u slechts één zaak in uw brief behandelen.

Datum 3 december 2021
Onderwerp conceptopdracht staatscommissie

Het belang van onze democratische rechtsstaat en de urgentie tot versterking ervan heeft de indringende aandacht van uw Kamer, de Eerste Kamer en van het kabinet, onder meer als gevolg van het rapport 'Ongekend onrecht' van de Parlementaire ondervragingscommissie kinderopvangtoeslag (POK). Het kabinet noemde de bevindingen van dat rapport een zwarte bladzijde in de geschiedenis van de Nederlandse overheid en heeft bijna 90 acties ingezet om de problemen aan te pakken en zo het geschade vertrouwen van de burger in de overheid terug te winnen.[1]

Een van die acties betreft de voorbereidingen voor de instelling van een staatscommissie rechtsstaat, voortvloeiend uit de motie-Omtzigt/Van Dam. Deze motie vraagt de regering om voorbereidingen te treffen om een staatscommissie in te stellen die in brede zin het functioneren van de rechtsstaat analyseert en met voorstellen komt om deze te versterken.[2]

In deze brief informeren wij u graag nader hierover en bieden wij u een conceptopdracht met bijlagen voor deze in te stellen staatscommissie rechtsstaat aan, zoals ook toegezegd door de minister-president bij de Algemene Politieke Beschouwingen.[3]

Ter inspiratie van de voorbereiding van de opdrachtformulering hebben wij op 5 juli jl. een informeel rondetafelgesprek georganiseerd met deelnemers vanuit de drie staatsmachten. In de motie Omtzigt/Van Dam heeft de Tweede Kamer immers onder andere overwogen dat in het rapport 'Ongekend onrecht' wordt geconstateerd dat bij de uitvoering van de kinderopvangtoeslag grondbeginselen van de rechtsstaat zijn geschonden en dat deze constatering betrekking heeft op zowel de wetgevende, de rechtsprekende als de uitvoerende macht.

Dit gesprek gaf het kabinet waardevolle inbreng voor het opstellen van een conceptopdracht aan de staatscommissie. Op basis daarvan heeft op 4 november

[1] Kamerstukken II 2020/21, 35510, nr. 4.
[2] Kamerstukken II 2020/21, 35510, nr. 12.
[3] Handelingen II 2021/22, nr. 3, item 5, p. 35.

Directoraat-Generaal Rechtspleging en Rechtshandhaving
Directie Rechtsbestel

Datum
3 december 2021

Ons kenmerk
3667910

jl. nog een afzonderlijk gesprek plaatsgevonden met de bij de bijeenkomst van 5 juli jl. aanwezige vertegenwoordigers van de rechtsprekende instanties. Het verslag van dat gesprek is gevoegd als bijlage bij deze brief. Het kabinet hecht er waarde aan dat bij een opdracht voor een staatscommissie die adviezen geeft over de verhoudingen tussen de staatsmachten, de reflecties vanuit de rechtsprekende instanties uitdrukkelijk betrokken worden. Ook vanuit de rechtsprekende instanties zelf is deze wens nadrukkelijk naar voren gebracht.

Het kabinet heeft in de conceptopdracht de versterking van de positie van burgers in onze democratische rechtsstaat vooropgesteld, met als doel die positie daadwerkelijk te gaan versterken. Gegeven dit doel hecht het kabinet eraan dat de inbreng van burgers bij het onderzoek van de staatscommissie verzekerd is en dat het eindrapport inzicht geeft in hoe die inbreng tot stand is gekomen.

Door de vertegenwoordigers van de rechtsprekende instanties werd in dat kader het belang benadrukt van een voortdurende dialoog met vertegenwoordigers van de beide andere staatsmachten, waarvoor in ieder geval van belang is dat er een betere informatie-uitwisseling op gang komt tussen de staatsmachten. Niet alleen om de eigen rollen beter te kunnen vervullen, maar ook om de onderlinge wisselwerking tussen de staatsmachten te bevorderen. Het zou goed zijn als de staatscommissie dat proces kan ondersteunen door praktische adviezen te geven. Het kabinet onderschrijft deze noties en heeft ze dan ook een plek gegeven in de formulering van de conceptopdracht.

Ook wordt in de conceptopdracht in het bijzonder aandacht gevraagd voor advisering over het mechanisme van een rechtsstaatagenda, tot ontwikkeling waarvan de Raad voor het openbaar bestuur heeft geadviseerd.[4] Een dergelijke agenda zou volgens de Raad voor het openbaar bestuur tot doel moeten hebben een rechtsstatelijke cultuur te bevorderen bij overheid en samenleving, en onder andere een programma moeten bevatten met daarin concrete maatregelen ter versterking van de rechtsstaat in Nederland, waaronder het verduidelijken van de institutionele verhoudingen. De agenda zou periodiek kunnen worden beschouwd, aldus de Raad.

Het kabinet heeft in zijn opdrachtformulering rekening willen houden met de initiatieven naar aanleiding van het rapport 'Ongekend onrecht' en andere initiatieven die raken aan het functioneren van de democratische rechtsstaat, die vanuit elk van de drie staatsmachten worden ondernomen. Het gaat daarbij in ieder geval ook om het rapport van de Venetiëcommissie van de Raad van Europa, uitgebracht op 18 oktober 2021.[5] Daarmee is gevolg gegeven aan een verzoek van de Tweede Kamer, voortvloeiend uit de motie Omtzigt c.s.[6], om advies uit te brengen over de rechtsbescherming van burgers in Nederland, met name onder het bestuursrecht, en over het stelsel van macht en tegenmacht in theorie en praktijk, inclusief de Staten-Generaal en de rechterlijke macht. Het advies van de Venetiëcommissie concludeert dat Nederland over het algemeen

[4] Raad voor het openbaar bestuur (ROB), *Een sterkere rechtsstaat. Verbinden en beschermen in een pluriforme samenleving* 2020, en kabinetsreactie op dat advies: Kamerstukken II 2021/22, 29279, nr. 684.
[5] Advies Venetiëcommissie, CDL-AD(2021)031-e.
Netherlands - Opinion on the Legal Protection of Citizens, adopted Venice Commission at its 128th Plenary Session (Venice and online, 15-16 October 2021). Zie Kamerstukken II 2021/22, 35510, nr. 85 + bijlage.
[6] Kamerstukken II 2020/21, 35510, nr.11.

een goed functionerende rechtsstaat is, met sterke democratische instellingen en doet dertien aanbevelingen aan de drie staatsmachten om de rechtsstaat nog verder te versterken. Het kabinet stelt voor dat de in te stellen staatscommissie het advies van de Venetiëcommissie betrekt bij de uitvoering van haar opdracht. Overigens volgt er ook nog een kabinetsreactie op de aanbevelingen uit het advies die de regering aangaan, zoals toegezegd tijdens de begrotingsbehandeling van Justitie en Veiligheid van 25 november jl.

Naast de zojuist benoemde moties van de Tweede Kamer zijn er meer initiatieven genomen in reactie op het rapport 'Ongekend onrecht'. Verschillende van deze initiatieven en ook andere actuele rapporten en adviezen zijn in het kader van de voorbereidingen voor de staatscommissie geïnventariseerd. Deze als niet uitputtend bedoelde inventarisatie is opgenomen in de bijlage bij de conceptopdracht. Enerzijds kunnen deze initiatieven worden benut door de staatscommissie als basis voor haar verdere werkzaamheden. Anderzijds ligt het in de rede dat de staatscommissie zich juist niet behoeft te buigen over vraagstukken die recent nog onderwerp van advisering zijn geweest.

Ten slotte zij opgemerkt dat het kabinet hecht aan een zo praktisch mogelijk advies en daarom de staatscommissie vraagt om met zo concreet mogelijke en praktisch toepasbare voorstellen te komen.

Een gelijkluidende brief wordt verzonden naar de Voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal.

De Minister voor Rechtsbescherming,

Sander Dekker

De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,

Kajsa Ollongren

Directoraat-Generaal Rechtspleging en Rechtshandhaving
Directie Rechtsbestel

Datum
3 december 2021

Ons kenmerk
3667910

Europese Commissie - Persbericht
Rechtsstaat 2021:
Brussel, 20 juli 2021
De Europese Commissie heeft vandaag het tweede EU-brede verslag over de rechtsstaat gepubliceerd met een Mededeling over de situatie in de EU als geheel en toegewijdlandenhoofdstukken over elk Lidstaat. In het rapport van 2021 wordt gekeken naar de nieuwe ontwikkelingen sinds september vorig jaar, waardoor de beoordeling van de in het vorige verslag geïdentificeerde problemen en rekening houdend met de impact van de Covid19-pandemie.

NEDERLAND

Het Nederlandse rechtssysteem wordt nog steeds gekenmerkt door een zeer hoog niveau van ervaren onafhankelijkheid van de rechterlijke macht en inspanningen om de kwaliteit van justitie verder te bevorderen. Meerdere initiatieven op het gebied van de onafhankelijkheid van de rechterlijke macht worden voortgezet, zoals de Grondwetsherziening om de benoemingsprocedure voor rechters van het Hooggerechtshof te hervormen. Als wat de kwaliteit van justitie betreft, heeft de ontwikkeling van kleinschalige projecten ter verbetering van de kwaliteit een nieuwe fase ingegaan van het op grotere schaal uitrollen van initiatieven. Pogingen om het niveau van digitalisering gaat door voor civiele, administratieve en strafrechtelijke versneld door de COVID-19-pandemie. Er zijn nog steeds zorgen over de adequate financiering van het huidige systeem voor rechtsbijstand, en de hervorming van het rechtsbijstandssysteem zal naar verwachting voltooid tegen 2025. Over het algemeen blijft het rechtsstelsel efficiënt werken, hoewel de De COVID-19-pandemie zorgde voor een achterstand voor 2020 en 2021. Net als vorig jaar wordt Nederland nog steeds gezien als een van de minst corrupte landen in de EU en de wereld.

IFUD of Human Rights herkent zich geheel niet in de berichtgeving en onderzoek over het rechtssysteem door de Europese Commissie van 2021. (van de IRT-affaire en alles wat daar tussen zit tot de toeslagen-affaire 2020),verwijs ook naar onderzoek-rapport Werkgroep reflectie toeslagenaffaire rechtbanken, opgesteld in opdracht van het Landelijk Overleg Vakinhoud Bestuursrecht Oktober 2021). IFUD of Human Rights heeft het een en ander over de rechtsstaat in Nederland notarieel onder ede laten vastleggen,en wenst op deze verklaring onder ede geen afstand te doen.

Dit rapport is, door de Werkgroep reflectie toeslagenaffaire rechtbanken, opgesteld in opdracht van hetLandelijk Overleg Vakinhoud Bestuursrecht.

Oktober 2021.
Auteurs
A. Bazuin
T. Boesman
J.J. Catsburg (voorzitter werkgroep)
C.A.F. van Ginneken
M.H. van Ham - Kolk
M.W. Koenis
T.M. Schelfhout
Externe adviseurs
K.E. Geertsema (RUN)
A.B. Terlouw (RUN)
De verantwoordelijkheid voor de inhoud berust bij de auteurs. Het gebruik van cijfers en/of teksten als toelichting of ondersteuning in artikelen, scripties en boeken is toegestaan mits de bron duidelijk wordt vermeld.
Vormgeving en opmaak: Corps, Den Haag

Pieter Omtzigt heeft er ‘geen enkel vertrouwen in’ dat de toeslagenaffaire netjes wordt afgehandeld bericht trouw in 2022

Rechtspraak

Rechtspraak is het, door middel van een geautoriseerde instantie, beslechten van geschillen. Het is hierbij belangrijk dat de instantie (de rechter) volledig onafhankelijk is. Daarnaast mag een rechter geen recht weigeren.Het is de taak van de overheid om zorg te dragen voor de rechtspraak**.** Het is hierbij belangrijk dat de rechter volledig onafhankelijk is. Deze onafhankelijkheid moet door een aantal factoren worden gewaarborgd.

Bij betwisting van het afschrift van een notariële akte onder ede door de Nederlandse Staat, dient de rechter met zorg gekozen te worden en moet deze een goede kennis van de geschiedenis hebben en het belang van de geschiedenis als een les voor de toekomst onderschrijven en moet de rechter dit in zijn beleid ook uitdragen.De rechter dient zijn beleid zodanig uit te dragen dat de naam van Audio-Rarities, van de stichting en van betrokken derden (personen en bedrijven) inzake het project “Hitler’s Inferno” niet ten onrechte met nazisme of neonazisme in verband wordt gebracht of dat op enige andere wijze naamschade plaatsvindt.
De vrees door de stichting dat de rechters bevooroordeeld zijn,kan naar subjectieve maatstaven gemeten worden, te verwijzen naar diverse jaarverslagen door en van de stichting. Rechtsgeldig staat vast –zolang niet betwist- de verklaringen onder ede in de diverse notariële aktes met één samenvattende akte van 21 juni 2007.

Betwisten van de inhoud van de notariële akte

Op dit moment zijn er onvoldoende aanknopingspunten voor de verwachting dat de Staat der Nederlanden de inhoud van deze akten in een (mogelijk) civielrechtelijke procedure zal zal weerleggen, mede door de houding van de Staat. “status quo handhaven” en elkaar de hand boven het hoofd houden.

Beginselen van een goede procesorde

De beginselen van een goede procesorde zijn ervoor bedoeld dat het proces voor de op een eerlijke en rechtvaardige manier verloopt waarbij iedere partij in staat wordt gesteld om op een goede manier het proces te voeren.

Equality of arms

Het beginsel van equality op arms gaat ervan uit dat zowel de verdediging als het de eiser met hetzelfde dossier en met dezelfde middelen strijden.

Ook het EHRM heeft benadrukt dat het recht op een eerlijk proces als bedoeld in artikel 6, eerste lid, van het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden (EVRM) onder andere omvat dat elke partij een redelijke kans of gelegenheid krijgt om haar zaak te bepleiten zonder dat er sprake is van een substantieel ongelijke positie ten opzichte van de wederpartij.

De burgerlijke rechter zal anders op straffe van rechtsweigering de executoriale titel over de notariële akte verlenen. De rechter zelf mag aan de inhoud van de notariële akte niet verder tornen zonder verzoek van de betwistende partij.

Advies Raad van State

's-Gravenhage, 14 december 2015

No.W01.15.0123/I

Strekkende tot het opnemen van een bepaling in de Grondwet over het recht op een eerlijk proces.

EUROPESE
COMMISSIE

Brussel, 2.12.2020
COM(2020) 711 final

MEDEDELING VAN DE COMMISSIE AAN HET EUROPEES PARLEMENT, DE RAAD, HET EUROPEES ECONOMISCH EN SOCIAAL COMITÉ EN HET COMITÉ VAN DE REGIO'S

Strategie ter versterking van de toepassing van het Handvest van de Grondrechten in de EU

Strategie ter versterking van de toepassing van het Handvest van de Grondrechten in de EU

Inleiding

Ons EU-handvest van de grondrechten versterken om het hoofd te bieden aan nieuwe uitdagingen

[1]Het Handvest van de grondrechten van de EU[2] ("het Handvest"), dat 20 jaar geleden werd uitgeroepen en sinds 2009 wettelijk bindend is, was een kwantumsprong voor de Europese integratie. Het Handvest herbevestigde op een betekenisvolle manier dat de EU gebouwd is op grondrechten, democratie en de rechtsstaat[3]. Deze waarden zijn nauw met elkaar verbonden. Grondrechten kunnen alleen doeltreffend zijn in het leven van mensen in een samenleving waar onafhankelijke rechtbanken hun bescherming waarborgen en waar een open en geïnformeerd democratisch debat kan plaatsvinden, met onafhankelijke media en een actief maatschappelijk middenveld.

Het Handvest geldt voor EU-instellingen in al hun acties. In de strategie van de Europese Commissie van 2010 voor een effectieve uitvoering van het Handvest van de Grondrechten door de Europese Unie[4] werd het belang voor de EU benadrukt om voorbeeldig te zijn en werd uiteengezet hoe de Commissie ervoor zou zorgen dat zij het Handvest ten volle naleeft. Het Handvest geldt ook voor de lidstaten bij de uitvoering van het EU-recht en in de strategie werd uiting gegeven aan de vastberadenheid van de Commissie om alle middelen te gebruiken die tot haar beschikking staan om naleving te verzekeren.

De afgelopen tien jaar **heeft het Handvest geleid tot meer bevordering en bescherming van de grondrechten van mensen in de EU**. Het Handvest heeft geleid tot nieuwe EU-wetgeving die bepaalde cruciale rechten rechtstreeks beschermt en bevordert. Enkele cruciale voorbeelden zijn de nieuwe regels inzake gegevensbescherming, gendergelijkheid, de bescherming van klokkenluiders, het recht op een eerlijk proces en op verdediging, en misdaadslachtoffers[5]. De jurisprudentie van het Hof van Justitie van de EU ("het Hof") die

---

[1] Artikel 6, lid 1, van het Verdrag betreffende de Europese Unie. Daarnaast wordt in artikel 6, lid 3, nogmaals bevestigd dat de grondrechten zoals gewaarborgd door het Europees Verdrag van de rechten van de mens en zoals zij blijken uit de grondwettelijke tradities die gemeenschappelijk zijn voor de lidstaten, algemene beginselen van het EU-recht zijn.

[2] PB C326, 26.10.2012, blz. 391. Het Handvest is een instrument van primair EU-recht waarin de grondrechten die mensen in de EU genieten, verankerd zitten. Het is een modern en allesomvattend instrument dat de rechten en vrijheden van mensen beschermt en bevordert in het licht van veranderingen in de samenleving, de maatschappelijke vooruitgang en de wetenschappelijke en technologische ontwikkelingen.

[3] Artikel 2 van het Verdrag betreffende de Europese Unie: "*De waarden waarop de Unie berust, zijn eerbied voor de menselijke waardigheid, vrijheid, democratie, gelijkheid, de rechtsstaat en eerbiediging van de mensenrechten, waaronder de rechten van personen die tot minderheden behoren. Deze waarden hebben de lidstaten gemeen in een samenleving die wordt gekenmerkt door pluralisme, non-discriminatie, verdraagzaamheid, rechtvaardigheid, solidariteit en gelijkheid van vrouwen en mannen.*"

[4] COM(2010)573.

[5] Zie de jaarverslagen van de Commissie over de toepassing van het Handvest: https://ec.europa.eu/info/aid-development-cooperation-fundamental-rights/your-rights-eu/eu-charter-fundamental-rights/application-charter/annual-reports-application-charter_nl

het Handvest inroept is aanzienlijk ontwikkeld[6] in een brede waaier aan beleidsgebieden[7]. Het Bureau van de Europese Unie voor de grondrechten is uitgegroeid tot een vertrouwde EU-instelling die vergelijkbare gegevens en analyse over grondrechten verstrekt ter ondersteuning van het werk van de EU-instellingen en de lidstaten[8]. Ook het aantal onafhankelijke nationale mensenrechteninstellingen en -organen is aanzienlijk gestegen in de EU[9], zij vormen stevige fundamenten voor de handhaving van de rechten van individuen in de praktijk.

De bescherming van de grondrechten kan echter niet als vanzelfsprekend worden beschouwd. Tien jaar later zijn er nieuwe uitdagingen ontstaan, zoals op het gebied van migratie en veiligheid, en zeer recent nog in de context van de COVID-19-crisis, waardoor een heleboel grondrechten en vrijheden is ingeperkt[10] en de ongelijkheidskloof nog breder is geworden. De groene transitie[11] en de digitale transformatie doen nieuwe kansen ontstaan om de grondrechten effectiever te maken, maar brengen ook uitdagingen met zich mee. Een voorbeeld is de digitale automatisering, die weliswaar een essentiële stimulans is die efficiëntiewinsten en nieuwe manieren van informatieverwerking mogelijk maakt, maar die ook de verspreiding van illegale haatzaaiende uitingen stimuleert, de vrijheid van meningsuiting van mensen aan banden legt, zorgt voor meer bewaking of leidt tot ernstige discriminatie[12], kinderen schaadt en de kwetsbaarheid van bepaalde groepen[13] vergroot. Dat grondrechten effectief zijn, is een voorwaarde om de belofte van de EU om niemand achter te laten, te kunnen vervullen.

Deze nieuwe uitdagingen en ontwikkelingen doen de roep ontstaan voor een **hernieuwd engagement** om ervoor te zorgen dat de EU-instellingen en de lidstaten het Handvest in zijn volledige potentieel toepassen.

Van het Handvest een werkelijkheid maken voor iedereen

---

[6] Het Handvest wordt momenteel ingeroepen in ongeveer 10 % van alle procedures voor prejudiciële beslissingen. Het aantal gevallen waarin het Hof naar het Handvest verwijst, is gestegen van 27 in 2010 naar 371 in 2019. Zie het verslag van het bureau van de Europese Unie voor de grondrechten 2020 ("Verslag over de grondrechten van het FRA 2020"), aandachtsgebied, blz. 4: https://fra.europa.eu/nl/publication/2020/verslag-over-de-grondrechten-2020-fra-adviezen

[7] Koen Lenaerts, Voorzitter van het Hof, hoofdtoespraak tijdens de conferentie "Making the Charter of Fundamental Rights a reality for all" ("Van het Handvest van de grondrechten een werkelijkheid maken voor iedereen") ("Handvestevenement"): https://ec.europa.eu/info/events/2019-conference-eu-charter-fundamental-rights-2019-nov-12_nl

[8] https://fra.europa.eu/nl/about-fra

[9] Aandachtsgebied van het verslag van de Commissie van 2019 over de toepassing van het Handvest, COM(2019)257.

[10] Zoals vrijheid van verkeer, vrijheid van vergadering en vrijheid van godsdienst, vrijheid van ondernemerschap, het recht op gegevensbescherming of vrijheid van meningsuiting. Deze uitdagingen in de COVID-19-context hebben ook het houden van vrije en eerlijke verkiezingen en een open democratisch debat beïnvloed. De Commissie werkt samen met de lidstaten om ervaringen en praktijken op dit gebied uit te wisselen.

[11] Dit omvat klimaatactie, milieubescherming (artikel 37 van het Handvest) en de doelstellingen van de rechtvaardige transitie, zoals ook weerspiegeld in de mededeling over de Europese Green Deal, COM(2019)640.

[12] Verslag van het Gemeenschappelijk Centrum voor onderzoek (JRC) over de invloed van de onlinemedia op het gedrag van de burger: https://ec.europa.eu/jrc/en/publication/eur-scientific-and-technical-research-reports/technology-and-democracy

[13] Bijvoorbeeld ouderen (zie Conclusies van de Raad van 9 oktober 2020: https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-11717-2020-REV-2/nl/pdf) en personen met een beperking.

Met deze strategie worden specifieke acties voorgesteld om **de toepassing van het Handvest te versterken, met name in de lidstaten**. Ze is toegespitst op vier onderdelen:

1. De effectieve toepassing van het Handvest door de lidstaten verzekeren.
2. Organisaties uit het maatschappelijk middenveld, rechtenverdedigers en beoefenaren van juridische beroepen macht geven.
3. Het gebruik van het Handvest als kompas voor EU-instellingen stimuleren.
4. De mensen bewuster maken van hun rechten krachtens het Handvest.

De strategie is er gekomen na oproepen vanuit het Europees Parlement voor een sterkere monitoring van de toepassing van het Handvest in de lidstaten[14], conclusies van de Raad[15] waarin manieren worden uiteengezet om de toepassing van het Handvest te verbeteren en bijdragen door de lidstaten[16].

In de acties die in deze strategie uiteengezet zijn, zal de nadruk liggen op **preventie, bevordering, uitvoering en handhaving**.

Het hoog houden van de grondrechten en waarden van de EU is een gedeelde verantwoordelijkheid en vergt een collectieve inspanning van alle betrokkenen: EU-instellingen, -organen en -agentschappen, nationale en plaatselijke[17] overheden, waaronder rechtshandhavingsinstanties, rechtenverdedigers[18], wetgevers, rechters en andere juridische beroepsbeoefenaars, en organisaties uit het maatschappelijk middenveld die actief zijn op het gebied van de grondrechten. Al deze **cruciale partijen voor de effectieve toepassing van het Handvest** spelen een rol bij het tot een werkelijkheid maken van het Handvest in het leven van de mensen.

Bij de voorbereiding van deze nieuwe strategie heeft de Commissie goed geluisterd naar **de belanghebbenden en naar de ruimere bevolking**. Daarbij voerde de Commissie een Eurobarometerenquête[19] over de mate waarin de bevolking zich bewust is van het Handvest. Uit die enquête bleek dat mensen niet genoeg weten over hun rechten krachtens het Handvest, maar graag meer informatie willen, inclusief over waar zij naartoe moeten om verhaal te halen. Uit overleg[20] is de noodzaak gebleken aan manieren om de partijen die bij

---

[14] Zie wetgevingsverslag van rapporteur Šimečka over de totstandbrenging van een EU-mechanisme ter bescherming van de democratie, de rechtsstaat en de grondrechten, 2020/2072(INL). Zie ook de resolutie van het Europees Parlement van 26 november 2020 over de situatie van grondrechten in de Europese Unie – Jaarverslag voor de jaren 2018 – 2019 (2019/2199(INI)).

[15] Conclusies van de Raad over het Handvest van grondrechten na 10 jaar: Stand van zaken en toekomstige werkzaamheden, 7 december 2019 ("Conclusies van de Raad over het Handvest"). Zij volgden op het verslag van de Commissie van 2019 over de toepassing van het Handvest, op.cit.

[16] Via de werkgroep grondrechten, burgerrechten en het vrije verkeer van personen (FREMP) van de Raad werd er tussen april en mei 2020 een overleg georganiseerd.

[17] Als er wordt verwezen naar plaatselijke overheden worden daarmee ook regionale overheden bedoeld.

[18] In deze strategie betekent rechtenverdedigers onafhankelijke autoriteiten die rechten beschermen zoals nationale mensenrechteninstellingen (NHRI's), gelijkheidsorganen, ombudsinstellingen, gegevensbeschermingsautoriteiten enz. Aangezien deze strategie niet toegespitst is op specifieke rechten, maar kijkt naar hoe de toepassing van het Handvest als geheel kan worden gestimuleerd, zal de nadruk hoofdzakelijk liggen op autoriteiten met een ruim mandaat op het gebied van grondrechten zoals nationale mensenrechteninstellingen.

[19] Speciale Eurobarometer 487b.

[20] De Commissie heeft belanghebbenden geraadpleegd via een speciaal daartoe opgezet Handvestevenement: https://ec.europa.eu/info/events/2019-conference-eu-charter-fundamental-rights-2019-nov-12_en en gerichte vragenlijsten, waarvan de resultaten werden geanalyseerd door het FRA ("analyse van

de handhaving van het Handvest betrokken zijn, te ondersteunen om het Handvest kundig toe te passen zodat iedereen er baat bij heeft.

Het engagement van de EU om de waarden van de EU te bevorderen

Deze strategie vormt een aanvulling op het **Europees actieplan voor democratie**[21] **en op het eerste verslag over de rechtsstaat**[22], die samen de allesomvattende benadering van de Commissie illustreren om de grondwaarden waarop de EU gebaseerd is, te bevorderen en te beschermen.

In de strategie wordt de overkoepelende aard van het Handvest benadrukt. Het **vormt een aanvulling op gerichte inspanningen om de rechten en waarden van de EU tastbaarder te maken**, zoals de rechten van slachtoffers en toegang tot de rechter[23], gelijkheid en inclusie[24], antiracisme en pluralisme[25], sociale rechten en inclusief onderwijs en opleiding[26], economische rechten[27], rechten van EU-burgers[28] en de rechten van het kind[29]

Al deze onderdelen van het werk versterken elkaar wederzijds voor de effectieve bescherming van de grondrechten in de EU.

Het Handvest geldt in combinatie met nationale en internationale systemen voor de bescherming van de grondrechten, met inbegrip van de constitutionele tradities en de internationale verplichtingen die de lidstaten gemeen hebben[30].

In deze context blijft de **toetreding van de EU tot het Europees Verdrag voor de rechten van de mens** een prioriteit voor de Commissie. Als de EU de grondrechten echt wil versterken, moet ze openstaan voor onderzoek van buitenaf. Om deze doelstelling te behalen heeft de Commissie de krachten gebundeld met de Raad van Europa, die zal helpen de

---

raadplegingen van belanghebbenden"): https://ec.europa.eu/info/files/analysis-targeted-consultations-commissions-new-charter-strategy_nl

[21] COM(2020)790.

[22] COM(2020)580.

[23] EU-strategie inzake de rechten van slachtoffers, COM(2020)258; het voorstel van de Commissie tot wijziging van het Verdrag van Aarhus, COM(2020)642; en de mededeling inzake de toegang tot de rechter inzake milieuaangelegenheden, COM(2020)643.

[24] Strategie voor gendergelijkheid , COM(2020)152; de mededeling over een nieuwe EOR voor onderzoek en innovatie, COM(2020)628; het strategisch EU-kader voor gelijkheid, integratie en participatie van de Roma, COM(2020)620 en het voorstel voor een aanbeveling van de Raad inzake gelijkheid, integratie en participatie van de Roma, COM(2020)621; de strategie voor gelijkheid van lhbtiq'ers, COM(2020)698; en de aanstaande strategie betreffende de rechten van personen met een handicap, die is gepland voor 2021.

[25] Het EU-actieplan tegen racisme 2020-2025, COM(2020)565; en de aanstaande strategie inzake de bestrijding van antisemitisme, die is gepland voor 2021.

[26] De Europese pijler van sociale rechten: https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/social-summit-european-pillar-social-rights-booklet_nl.pdf. Een actieplan over de pijler wordt in 2021 voorgesteld; en de mededeling van de Commissie inzake het bereiken van de Europese onderwijsruimte tegen 2025 en het actieplan voor digitaal onderwijs, COM(2020)624.

[27] Het kader voor bescherming en facilitering van investeringen in de EU, dat is gepland voor 2021.

[28] Het verslag van 2020 over het EU-burgerschap van de Commissie "Empowering citizens and protecting their rights in challenging times – Burgers macht geven en hun rechten beschermen in uitdagende tijden", dat voor het einde van het jaar moet worden goedgekeurd.

[29] Strategie over de rechten van het kind en de Europese kindergarantie, die allebei gepland zijn voor 2021.

[30] Bijvoorbeeld het Europees Sociaal Handvest en het VN-verdrag inzake de rechten van personen met een handicap (UNCRPD).

banden tussen de twee kaders voor de grondrechten en de effectieve toepassing ervan op het terrein te ontwikkelen.

De EU als wereldwijde actor op het gebied van de mensenrechten

De waarden en grondrechten van de EU bevorderen is ook een belangrijk onderdeel van het **werk van de EU op het wereldwijde toneel**. De manier waarop de EU grondrechtenkwesties intern aanpakt is zeer relevant voor haar betrekkingen met niet-EU-landen, op bilateraal, regionaal en multilateraal niveau. Nu democratie, de rechtsstaat en mensenrechten wereldwijd meer en meer onder druk staan, zijn de bescherming van de mensenrechten en de steun voor de democratie wereldwijd cruciale prioriteiten inzake externe actie van de EU[31]. De EU streeft naar een sterke en coherente benadering tussen haar interne grondrechtenbeleid en de manier waarop ze de mensenrechten verankert in haar werk met externe partners, zoals aangetoond door het nieuwe **Actieplan voor de mensenrechten en de democratie**[32] en het **genderactieplan III**[33], en in overeenstemming met de **doelstellingen voor duurzame ontwikkeling**[34]. De EU bevordert ook het respect voor de mensenrechten via haar handelsbeleid.

[31] Artikel 21 van het Verdrag betreffende de Europese Unie.

[32] https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-12848-2020-INIT/nl/pdf

[33] COM(2020)17.

[34] Agenda 2030 van de VN voor duurzame ontwikkeling en de doelstellingen voor duurzame ontwikkeling (SDG's): https://www.un.org/sustainabledevelopment/. Zie ook de discussienota over een duurzaam Europa van de Commissie: https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/rp_sustainable_europe_30-01_en_web.pdf

1 – De effectieve toepassing van het Handvest door de lidstaten verzekeren

1.1 Partnerschap aangaan met de lidstaten voor een effectieve toepassing van het Handvest

Het Handvest is een **wettelijk bindend instrument** dat "*alleen aan de lidstaten wordt gericht wanneer zij het EU-recht ten uitvoer leggen*"[35]. Het is niet bedoeld om de werkingssfeer van het EU-recht uit te breiden[36]. In feite weerspiegelt de werkingssfeer van het Handvest de werkingssfeer van het EU-recht zelf: "*het Handvest is de 'schaduw' van het EU-recht. In essentie wil dit zeggen dat er geen situatie kan zijn die door het EU-recht wordt beheerst waarin het Handvest niet geldt*" [37].

Aangezien het EU-recht steeds lijviger wordt, **geldt het Handvest in steeds meer gevallen** en op steeds meer gebieden. Dit wordt geïllustreerd door de jurisprudentie van het Hof over de handhaving van het recht op een doeltreffende voorziening in rechte[38] die werd ontwikkeld op gebieden zoals belasting, asiel en migratie, de onafhankelijkheid van het gerecht of gelijke behandeling bij tewerkstelling[39]. Onlangs verwees het Hof ook naar het recht op eigendom[40] om de bescherming van buitenlandse investeerders op de interne markt te versterken[41].

Nationale en lokale besturen, de parlementen van de lidstaten en rechtshandhavingsinstanties spelen een centrale rol in de bevordering en bescherming van de rechten van het Handvest. De Commissie is van plan intensief samen te werken met de nationale en plaatselijke overheden van de lidstaten bij het verzekeren van de volledige toepassing van het Handvest en van EU-wetgeving die de rechten die erin verankerd zijn, bevordert en beschermt.

Preventie — de Commissie draagt haar dialoog met de lidstaten hoog in het vaandel en is klaar om ze te ondersteunen bij de effectieve omzetting en uitvoering van het EU-recht[42]. Een regelmatige dialoog met de lidstaten en rechtshandhavingsinstanties[43] is essentieel om praktijken te delen en bezorgdheden te bespreken die te maken hebben met de uitvoering en

---

35 Artikel 51, lid 1. Arrest van 26 februari 2013, *Åkerberg Fransson*, C-617/10, EU:C:2013:105.

36 Artikel 5, lid 2, en artikel 6, lid 1, van het Verdrag betreffende de Europese Unie en artikel 51, lid 2, van het Handvest.

37 Koen Lenaerts, hoofdtoespraak tijdens het Handvestevenement, op. cit.

38 Artikel 47 van het Handvest.

39 Zie bijvoorbeeld arresten van 16 mei 2017, Berlioz, C-682/15, EU:C:2017:373; van 13 december 2017, El Hassani, C-403/16, EU:C:2017:960; van 19 november 2019, A.K, C-585/18, C-624/18 en C-625/18, EU:C:2019:982, en van 17 april 2018, Egenberger, C-414/16, EU:C:2018:257.

40 Artikel 17 van het Handvest.

41 Arrest van 21 mei 2019, Commissie v. Hongarije, C-235/17, EU:C:2019:432.

42 De Commissie ondersteunt een netwerk van nationale ondersteuningscentra (Solvit-centra), die lidstaten helpen problemen inzake de naleving van het EU-recht aan te pakken. Zie aanbeveling van de Commissie inzake de beginselen voor de werking van SOLVIT, C(2013)5869.

43 Net als in de context van de groep op hoog niveau voor de bestrijding van racisme, vreemdelingenhaat en andere vormen van onverdraagzaamheid, de groep op hoog niveau inzake non-discriminatie, de deskundigengroep inzake de rechten van het kind en het nationale netwerk van contactpunten voor Roma. Zie ook initiatieven inzake de eerlijke uitvoering van politietaken in het EU-actieplan tegen racisme 2020-2025, hoofdstuk 2.2, op.cit.

handhaving van het Handvest en het aanverwante EU-recht. Daardoor kunnen alle opkomende kwesties van onverenigbaarheid in een vroeg stadium worden opgelost.

Bevordering en uitvoering — uit overleg[44] blijkt dat het gebruik en bewustzijn van het Handvest bij nationale en plaatselijke besturen en bij parlementen laag is. Om te voldoen aan hun verplichtingen krachtens het EU-recht is het belangrijk dat de lidstaten de ontwikkeling van hulpmiddelen, monitoringmechanismen, opleiding en strategieën bevorderen om ervoor te zorgen dat initiatieven binnen de werkingssfeer van het EU-recht het Handvest naleven[45]. Lidstaten moeten wederzijds leren aanmoedigen door de beste werkwijze inzake het gebruik en het bewustzijn van het Handvest te delen, ook op plaatselijk niveau[46], op de speciaal daartoe aangemaakte pagina die de Commissie ter beschikking stelt op het **Europees e-justitieportaal**[47]. De Raad zou dergelijke uitwisselingen ook kunnen bevorderen in de werkgroep grondrechten, burgerrechten en het vrije verkeer van personen (FREMP) van de Raad, volgens haar Conclusies over het Handvest van 2019[48].

Coördinatie — uit het overleg bleek ook het belang van samenwerking en communicatie tussen verschillende regeringsniveaus, met de EU-instellingen en met rechtenverdedigers en organisaties uit het maatschappelijk middenveld. In dit opzicht moedigt de Commissie de lidstaten aan om een **steunpunt voor het Handvest** aan te stellen dat de stroom aan informatie en de beste werkwijzen over het Handvest moet vergemakkelijken en de inspanningen voor capaciteitsopbouw in het land moet coördineren[49]. Het steunpunt zou ook informatie aan en vanuit de EU-instellingen kunnen doorspelen.

✓ ***De Commissie zal:***

– haar partnerschap met de lidstaten versterken voor een effectieve toepassing van het Handvest;

– het delen van beste werkwijzen tussen plaatselijke autoriteiten over het gebruik en bewustzijn van het Handvest ondersteunen onder meer via het onderdeel netwerken van steden het nieuwe programma Burgers, Gelijkheid, Rechten en Waarden.

✓ ***De Commissie verzoekt de lidstaten om:***

– een steunpunt voor het Handvest aan te stellen om coördinatie en samenwerking te vergemakkelijken;

---

44 Analyse van de belanghebbendenraadplegingen, op.cit.

45 Oproep van de Raad in zijn conclusies over het Handvest, op.cit., punten 14 en 15. De Commissie zal haar richtsnoer actualiseren en ter beschikking stellen (zie punt 3.1). Zie ook handboek van het FRA over de toepassing van het Handvest in recht en beleidsvorming op nationaal niveau: https://fra.europa.eu/sites/default/files/fra_uploads/fra-2018-charter-guidance_nl.pdf

46 Het EU-recht wordt ook uitgevoerd op lokaal niveau, waaronder het uitreiken van EU-financiering. Om de uitdagingen waarmee zij te maken hebben beter aan te kunnen, riepen sommige steden zichzelf uit tot "mensenrechtensteden" en zijn ze gebaseerd op mensenrechtenprincipes om te dienen als richtsnoer voor de lokale beleidsvorming: https://humanrightscities.net/. FRA werkt samen met steden, met hun netwerken en met partners zoals de Raad van Europa en het Bureau van de Hoge Commissaris voor de mensenrechten om een kader te ontwikkelen van engagementen voor mensenrechtensteden in de EU. Het startschot voor het kader wordt gegeven in 2021.

47 Na een oproep van de Raad in zijn conclusies over het Handvest, op.cit., punt 18.

48 Conclusies over het Handvest van de Raad, op.cit., punt 12.

49 Verslag over de grondrechten van het FRA 2020, aandachtsgebied van het Handvest, advies 1.1.

– gebruik te maken van effectbeoordelingen en procedures van onderzoek van de wetgeving om ervoor te zorgen dat initiatieven voor de uitvoering van het EU-recht voldoen aan het Handvest en begeleiding en opleiding te ontwikkelen voor nationale en plaatselijke besturen;
– beste werkwijzen te delen over het gebruik en bewustzijn van het Handvest op het Europese e-justitieportaal.

Handhaving — als **voogd van de Verdragen** zorgt de Commissie ervoor dat de nationale wetgeving het EU-recht naleeft, zodat mensen hun rechten kunnen doen gelden, waaronder hun grondrechten, en optimaal kunnen profiteren van de EU-wetgeving. De Commissie herbevestigt haar engagement om toezicht te houden op de toepassing van het Handvest en aanverwante EU-wetten, haar dialoog met de lidstaten te versterken en indien nodig inbreuken in te leiden wanneer het EU-recht wordt overtreden. Zij zal van nabij toezicht blijven houden op gevallen waarin een lidstaat stelselmatig verzuimt het Handvest toe te passen[50] bij de uitvoering van de EU-wetten.

Vanaf 2021 zal de Commissie een nieuw **jaarverslag over de toepassing van het Handvest** in de EU voorstellen, dat, in tegenstelling tot de eerdere Handvestverslagen van de Commissie, de toepassing van het Handvest in de lidstaten onder de loep zal nemen en de Commissie verdere inzichten zal geven voor de beoordeling van de mate waarin de nationale wetgeving de EU-wetgeving naleeft. Ze zal een thematische benadering aannemen, waarin de nadruk wordt gelegd op gebieden van strategische relevantie die worden beheerst door het EU-recht. Samen met het jaarverslag over de rechtsstaat zal het nieuwe jaarverslag over het Handvest bijdragen tot het verder hoog houden van de grondwaarden in de EU.

De Commissie zal samenwerken met andere EU-instellingen en met EU-agentschappen, met name met het bureau van de Europese Unie voor de grondrechten (FRA)[51], om de informatie en gegevens die voor het verslag vereist zijn, te verzamelen. Zij zal verder bouwen op het werk van bestaande deskundigengroepen van de lidstaten[52] en zich baseren op feitelijke informatie die ter beschikking is gesteld via gerespecteerde bronnen zoals organen van de Verenigde Naties en de Raad van Europa, gerechtelijke netwerken, organisaties uit het maatschappelijk middenveld, rechtenverdedigers en de nieuwe centrale punten van het Handvest.

In 2021 zal in het nieuwe verslag over het Handvest de nadruk worden gelegd op **grondrechten in het digitale tijdperk**. Het verslag moet een eerlijke en open interinstitutionele discussie met het Europees Parlement en de Raad op gang brengen, evenals discussies in de lidstaten, waaronder in nationale parlementen. Deze discussies zouden de inspanningen van de lidstaten om het Handvest na te leven bij de uitvoering van het EU-recht ondersteunen.

---

[50] In overeenstemming met haar Mededeling "EU-recht: betere resultaten door betere toepassing", PB C 18, 19.1.2017, blz. 10.

[51] Het bureau verzamelt routinematig informatie en gegevens over de grondrechtensituatie op het terrein en publiceert elk jaar een verslag waarin de voornaamste feitelijke bevindingen worden samengevat. Het bureau heeft onlangs een Europees informatiesysteem over de grondrechten (Efris) in het leven geroepen, waarin gegevens en informatie van bestaande mensenrechtendatabases worden samengebracht: https://fra.europa.eu/en/databases/efris/

[52] Zoals de groep op hoog niveau voor de bestrijding van racisme, vreemdelingenhaat en andere vormen van onverdraagzaamheid, de groep op hoog niveau inzake non-discriminatie, de deskundigengroep inzake de rechten van het kind en het nationale netwerk van contactpunten voor Roma.

✓ ***De Commissie zal:***

– vanaf 2021 een nieuw jaarverslag over de toepassing van het Handvest voorstellen, waarin zal worden gekeken naar de impact van het Handvest op de situatie in de lidstaten in specifieke beleidsgebieden;

– ervoor zorgen dat de lidstaten het Handvest effectief toepassen bij de uitvoering van het EU-recht en indien nodig inbreuken inleiden wanneer het EU-recht wordt overtreden.

✓ ***De Commissie verzoekt:***

– het Europees Parlement en de Raad een diepgaande discussie over de toepassing van het Handvest te organiseren om het jaarverslag van de Commissie op te volgen. De Commissie staat klaar om bijstand te verlenen;

– het Europees Parlement en de nationale parlementen om interparlementaire samenwerking te ontwikkelen over kwesties die verband houden met de toepassing van het Handvest, waarvoor de Commissie klaar staat om een bijdrage te leveren.

1.2 De toepassing van het Handvest bij EU-financiering verzekeren

EU-financiering is cruciaal bij het ondersteunen van de uitvoering van het EU-beleid in de lidstaten. De lidstaten en de Commissie moeten ervoor zorgen dat in alle door de EU gefinancierde projecten het EU-recht wordt nageleefd, inclusief in voorkomend geval het Handvest van de Grondrechten.

De Commissie heeft onlangs stappen ondernomen om de lidstaten te helpen ervoor te zorgen dat zij de door de EU gefinancierde programma's uitvoeren met naleving van de relevante bepalingen van het Handvest. Met name haar voorstel voor de verordening houdende gemeenschappelijke bepalingen (GB-verordening)[53] waarin regels voor de volgende EU-begroting voor 2021-2027 worden uiteengezet, bevat een "machtigingsvoorwaarde"[54] in verband met het Handvest. Concreet betekent dit dat er voor alle programma's die worden ondersteund door de EU-financiering die onder de GB-verordening valt[55] ("financiering van de GB-verordening") effectieve mechanismen moeten worden ingesteld om hun naleving van het Handvest te verzekeren, van het begin tot de uitvoering ervan[56].

---

[53] COM(2018)375. https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/?uri=COM%3A2018%3A375%3AFIN

[54] De horizontale machtigingsvoorwaarde "Effectieve toepassing en uitvoering van het Handvest van de grondrechten van de EU", verstrekt onder bijlage III van de GB-verordening.

[55] Het Europees Fonds voor regionale ontwikkeling, het Cohesiefonds, het Fonds voor een rechtvaardige transitie, het Europees Sociaal Fonds Plus, het Europees Fonds voor maritieme zaken en visserij, het Fonds voor asiel en migratie, het Fonds voor interne veiligheid en het Grensbeheer- en visa-instrument. Er dient ook te worden opgemerkt dat het voorstel van de Commissie over strategische plannen dat moet worden opgesteld door de lidstaten onder het Gemeenschappelijk landbouwbeleid (strategische GLB-plannen), COM(2018)392, herhaalt dat de lidstaten de programma's zullen ontwerpen die met naleving van het Handvest worden ondersteund door het GLB. De lidstaten moeten ervoor zorgen dat het toezichtcomité dat is opgericht om toezicht te houden op de uitvoering van de strategische GLB-plannen vertegenwoordigers van organen omvat die verantwoordelijk zijn voor het bevorderen van sociale inclusie, grondrechten, gendergelijkheid en non-discriminatie.

[56] COM(2018)375, artikel 11, lid 6.

Volgens de GB-verordening[57] moeten de lidstaten het volgende opzetten:

– Regelingen om ervoor te zorgen dat programma's die worden ondersteund door de financiering van de GB-verordening en de uitvoering ervan de relevante bepalingen van het Handvest naleven. In die regelingen moeten de lidstaten bijvoorbeeld de rol en de taken van de verschillende overheden en organen uiteenzetten die betrokken zijn bij het verzekeren van de naleving van het Handvest door de programma's en moeten zij uiteenzetten hoe die naleving tijdens de uitvoering van de programma's zal worden gecontroleerd.

– Regelingen om aan de toezichtcomité's[58] gevallen te melden van niet-naleving van het Handvest door operaties die worden ondersteund door de financiering van de GB-verordening en klachten betreffende het Handvest. De lidstaten moeten bijvoorbeeld uitleggen hoe en de frequentie waarmee zij over deze twee kwesties verslag zullen uitbrengen aan de **toezichtcomité's**. In de verslaglegging moet worden vermeld welke corrigerende maatregelen er zijn genomen, wat er zal worden gedaan om dergelijke gevallen in de toekomst te vermijden en welke verhaalmechanismen er zijn ingesteld.

Bij het voorbereiden van de programma's moeten de lidstaten deze regelingen meedelen aan de Commissie, die zal beoordelen of de "machtigingsvoorwaarde" wordt nageleefd.

Krachtens de regels voor de nieuwe programmeringsperiode moeten toezichtcomité's grondrechtenorganen[59] omvatten om de naleving van het Handvest te helpen beoordelen. Gezien hun onafhankelijke status en deskundigheid inzake toezicht- en adviesautoriteiten zouden **nationale mensenrechteninstellingen** (NHRI's) een cruciale rol kunnen spelen bij het verzekeren dat door de EU gefinancierde programma's worden ontworpen en uitgevoerd met naleving van het Handvest[60].

Op basis van richtsnoeren die zijn ontwikkeld om de naleving van het Handvest bij de EU-financiering te verzekeren[61] zullen de lidstaten en de Commissie, door middel van technische bijstand, het nationale en lokale personeel bijstaan bij het ontwerp en de uitvoering van programma's volgens de regels van het Handvest. Lidstaten worden ook aangemoedigd onderling een coherente uitvoering van de "machtigingsvoorwaarde" in de hele EU te coördineren. Een nationaal contactpunt zou dergelijke samenwerking en coördinatie vergemakkelijken[62].

De Commissie zal er, samen met de lidstaten, op toezien en voor zorgen dat klachten in verband met het Handvest bij de uitvoering van EU-financiering naar het juiste adres worden gestuurd en systematisch worden opgevolgd.

✓	***De Commissie zal:***

[57] Zie bijlage III bij de GB-verordening.

[58] De toezichtcomité's, waaraan de Commissie deelneemt in een adviserende hoedanigheid, worden in de lidstaten opgericht om toezicht te houden op de uitvoering van de programma's.

[59] Zoals vereist krachtens artikelen 6 en 34 van de GB-verordening.

[60] Zie punt 2.1 hieronder.

[61] C/2016/4384, PB C 269 van 23.7.2016, blz. 1-19: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/?uri=CELEX%3A52016XC0723%2801%29

[62] De lidstaten beslissen of het in punt 1.1 bedoelde steunpunt voor het Handvest deze rol kan spelen.

– een opleidingsmodule ontwikkelen en technische bijstand verlenen om een coherente en effectieve uitvoering van de verordening houdende gemeenschappelijke bepalingen "machtigingsvoorwaarde" te verzekeren;
– beoordelen in hoeverre er wordt voldaan aan de "machtigingsvoorwaarde" op het Handvest;
- erop toezien dat EU-middelen worden gebruikt in overeenstemming met het Handvest en passende maatregelen nemen, zoals het mogelijk onderbreken of schorsen van de EU-financiering, of financiële correcties als onregelmatige uitgaven niet door de lidstaten werden gecorrigeerd, waar dat gerechtvaardigd is.

✓ ***De Commissie verzoekt de lidstaten om:***
– te verzekeren dat de EU-financiering wordt gebruikt met naleving van het Handvest en de regelingen op te stellen die worden verstrekt in de verordening houdende gemeenschappelijke bepalingen;
– nationaal en lokaal personeel bij te staan bij het ontwerp en de uitvoering van programma's waarin het Handvest wordt nageleefd, in samenwerking met de Commissie;
– een coherente uitvoering van de "machtigingsvoorwaarde" te vergemakkelijken en optimaal gebruik te maken van de beschikbare technische bijstand;
- grondrechtenorganen op te nemen in de toezichtcomités.

2 – Organisaties uit het maatschappelijk middenveld, rechtenverdedigers en beoefenaren van juridische beroepen macht geven

2.1 Beschermen en ondersteunen van maatschappelijke organisaties en rechtenverdedigers

Ondersteunende randvoorwaarden

Maatschappelijke organisaties en rechtenverdedigers zijn van cruciaal belang voor een gezonde democratie en een samenleving waarin mensen gebruik kunnen maken van hun grondrechten. Zij zijn essentiële partijen in de handhavingsketen van het Handvest. Zij spelen een belangrijke rol in de bevordering van het gebruik van en de bekendheid met het Handvest en een waardencultuur, gebaseerd op de rechtsstaat, democratie en grondrechten.

Zij hebben echter te maken met een groeiend aantal uitdagingen, waaronder **beperkingen in de regelgeving en moeilijkheden bij de toegang tot financiering**[63]. Het Hof[64] heeft, in een zaak die betrekking had op een wet die de financiering van buitenlandse maatschappelijke organisaties beperkte, erkend dat het recht op vrijheid van vereniging een van de wezenlijke grondslagen van een democratische en pluralistische samenleving is, aangezien het de burgers in staat stelt om op gebieden van gemeenschappelijk belang collectief op te treden en zo bij te dragen aan het functioneren van het openbare leven. Het Hof stelt dat maatschappelijke organisaties "*zonder ongerechtvaardigde overheidsinmenging [moeten kunnen] functioneren en hun activiteiten [moeten kunnen] uitoefenen*"[65].

In sommige lidstaten hebben **lastercampagnes** een negatieve invloed op de publieke opinie en beïnvloeden ze de geloofwaardigheid en legitimiteit van het maatschappelijk middenveld. Maatschappelijke organisaties en mensenrechtenactivisten hebben in sommige EU-landen te maken met fysieke en verbale aanvallen en intimidatie, waaronder misbruikende rechtszaken (Strategic Lawsuits against Public Participation – SLAPP)[66], geweld en online en offline haatzaaierij[67]. Maatschappelijke organisaties en rechtenverdedigers moeten zonder angst en met ondersteunende randvoorwaarden hun werk kunnen doen.

✓ ***De Commissie zal:***
– actie ondernemen tegen maatregelen die inbreuk maken op het EU-recht, met inbegrip van het Handvest, die van invloed zijn op de activiteiten van maatschappelijke organisaties;

---

63 Verslag over de rechtsstaat van de Commissie van 2020, op.cit. Zie ook het FRA-verslag "*Uitdagingen voor maatschappelijke organisaties die zich inzetten voor mensenrechten in de EU*": https://fra.europa.eu/en/publication/2018/challenges-facing-civil-society-organisations-working-human-rights-eu

64 Arrest van 18 juni 2020, Commissie/Hongarije, C-78/18, EU:C:2020:476.

65 Ibid., punt 113.

66 De Commissie zal maatregelen voorstellen om de veiligheid van journalisten te verbeteren en om hen en het maatschappelijk middenveld te beschermen tegen SLAPP's, in het kader van het Europees actieplan voor democratie. Zoals aangekondigd in het werkprogramma voor volgend jaar, zal de Commissie een initiatief voorstellen tegen misbruikende procesvoering tegen deze actoren eind 2021.

67 FRA-verslag "*Uitdagingen voor maatschappelijke organisaties die zich inzetten voor mensenrechten in de EU"*, op.cit. Zie ook Internationaal coördinatiecomité van nationale mensenrechteninstellingen (GANHRI), SCA General Observations, 2018, blz. 1.

– ondersteunende randvoorwaarden voor maatschappelijke organisaties steunen, met name via de nieuwe sectie Uniewaarden van het programma Burgers, gelijkheid, rechten en waarden.

✓ ***De Commissie verzoekt de lidstaten:***

– ondersteunende randvoorwaarden en een veilige omgeving te bevorderen voor maatschappelijke organisaties en rechtenverdedigers in hun land, waaronder op lokaal niveau.

Sterke en onafhankelijke nationale mensenrechteninstellingen

Sterke en doeltreffende nationale mensenrechteninstellingen[68] vormen een cruciale schakel tussen de overheid en de burgermaatschappij, aangezien zij de "beschermingskloof" aanpakken tussen de rechten van personen en de verantwoordelijkheden van de staat. Hun overkoepelende functie bestaat erin discriminatie in al zijn vormen aan te pakken en de bescherming van het volledige pakket aan grondrechten te bevorderen[69]. Nationale mensenrechteninstellingen monitoren de toepassing, uitvoering en bevordering van het Handvest in het veld, bieden informatie en ondersteuning aan slachtoffers van schendingen van grondrechten en werken samen met de nationale instanties om het gebruik van en de bekendheid met het handvest te verbeteren.

Drie lidstaten[70] hebben geen nationale mensenrechteninstelling, twee hebben geen geaccrediteerde nationale mensenrechteninstelling[71] en zes[72] hebben geen nationale mensenrechteninstelling die voldoet aan de beginselen van Parijs van de Verenigde Naties[73] voor het verkrijgen van de A-status[74].

In het verslag over de rechtsstaat 2020 werd het belang van onafhankelijke nationale mensenrechteninstellingen benadrukt als onderdeel van de nationale controles en waarborgen[75]. Het Europese netwerk van nationale mensenrechteninstellingen (ENNHRI) kan, met steun van de Commissie, de lidstaten bijstaan bij het oprichten en promoten van een nationale mensenrechteninstelling die voldoet aan de beginselen van Parijs voor het verkrijgen van de A-status.

---

68 Nationale mensenrechteninstellingen zijn instanties met een mandaat van de staat, maar onafhankelijk van de regering, met een uitgebreid (grond)wettelijk mandaat voor de bescherming en de bevordering van de mensenrechten.

69 https://ganhri.org/nhri/

70 Italië, Malta en Tsjechië.

71 Estland (accreditatie gepland voor eind 2020) en Roemenië.

72 België, Cyprus, Oostenrijk, Slovenië, Slowakije en Zweden.

73 https://nhri.ohchr.org/EN/AboutUs/Pages/ParisPrinciples.aspx. De Raad van Europa is ook bezig met het opstellen van aanbevelingen over de ontwikkeling en versterking van doeltreffende, pluralistische en onafhankelijke nationale mensenrechteninstellingen.

74 Wanneer een nationale mensenrechteninstelling de A-status heeft, betekent dit dat de instelling volledig voldoet aan de beginselen van Parijs. Deze beginselen zijn de internationale normen voor nationale mensenrechteninstellingen voor de doeltreffende en onafhankelijke bevordering en bescherming van de grondrechten.

75 COM(2020)580. De Raad herinnerde er in zijn Conclusies over het Handvest van 2019 aan dat " *nationale mensenrechteninstellingen [...] een cruciale rol [spelen] in het beschermen en bevorderen van de grondrechten en in het waarborgen van de eerbiediging van het Handvest*.",op.cit., punt 22.

✓ ***De Commissie verzoekt:***
– de lidstaten die nog geen onafhankelijke nationale mensenrechteninstelling hebben opgericht dat te doen;
– de lidstaten waarin nationale mensenrechteninstellingen zijn opgericht ervoor te zorgen dat ze beschikken over de instrumenten en middelen om te voldoen aan de beginselen van Parijs en in hun mandaat naar het Handvest te verwijzen.

Capaciteitsopbouw voor de bescherming van de rechten van mensen

Maatschappelijke organisaties en rechtenverdedigers zijn van cruciaal belang voor het vergroten van de bekendheid van burgers met de rechten in het Handvest en om hen te helpen **doeltreffende juridische bescherming** te verkrijgen. Wanneer andere manieren, zoals door middel van preventie en dialoog, onsuccesvol blijken te zijn, omvat doeltreffende juridische bescherming tevens strategische procesvoering, waarmee wordt bijgedragen aan een consistentere uitvoering en toepassing van het EU-recht en aan de handhaving van de rechten van individuen. Na een initiatief van het Europees Parlement heeft de Commissie raadplegingen gehouden en opdracht gegeven voor een onderzoek[76] waaruit blijkt dat capaciteitsopbouw van cruciaal belang is om deze "Handvestvertegenwoordigers" te helpen mensen beter bij te staan bij het gebruik van de rechten die het Handvest hen verleent. In het onderzoek werd geconcludeerd dat er bij procesvoerders behoefte bestaat aan uitbreiding van de kennis over de relevante rechtspraktijk en procedures in de EU en om hun capaciteit te verbeteren, met als verwacht resultaat dat procesvoering in het kader van de grondrechten in Europa zal toenemen en dat de rechten in het Handvest op meer systematische wijze zullen worden bevorderd en beschermd.

Europese netwerken van rechtenverdedigers, zoals het Europees netwerk van nationale mensenrechteninstellingen (ENNHRI), het Europees netwerk van nationale organen voor de bevordering van gelijke behandeling (Equinet) en het Europees netwerk van ombudsmannen (ENO), kunnen een belangrijke rol spelen in het coördineren van capaciteitsopbouw en het delen van praktijkervaring over het Handvest onder hun leden. Medewerkers die een transnationale opleiding hebben gevolgd, moeten optreden als verspreiders van kennis en informatie en collega's opleiden in hun nationale instellingen[77]. Netwerken moeten van elkaar leren om hun doelstellingen te bereiken. Het **ENNHRI** heeft bijvoorbeeld praktijken verzameld onder zijn leden om te laten zien hoe nationale mensenrechteninstellingen in heel Europa werken aan de nationale uitvoering van het Handvest[78]. Het FRA heeft hulpmiddelen

[76] Haalbaarheidsonderzoek voor financiële steun voor rechtszaken van gevallen die verband houden met schendingen van de democratie, de rechtsstaat en de grondrechten, 28.08.2020: https://ec.europa.eu/info/aid-development-cooperation-fundamental-rights/your-rights-eu/eu-charter-fundamental-rights/application-charter/studies-related-charter_nl

[77] *"Gerichte groepsopleiding moet een prioriteit zijn. Personeelsleden van nationale gelijkheidinstanties moeten een gerichte transnationale opleiding krijgen over het gebruik van het Handvest.[…] De gerichte groepsopleiding moet worden gevolgd door een horizontale opleiding op nationaal niveau waarin andere relevante actoren samenkomen die eerder de gerichte groepsopleiding hebben gekregen om verbindingen te identificeren en synergieën over het gebruik van het Handvest op te bouwen."* Indiening van Equinet voor de strategie van de Commissie voor het Handvest, op. cit.

[78] http://ennhri.org/wp-content/uploads/2019/11/Implementation-of-the-EU-Charter-of-Fundamental-Rights-Activities-of-NHRIs.pdf. Zie ook de goede praktijk van Polen, analyse van belanghebbendenraadpleging, blz. 15.

ontwikkeld voor de ondersteuning van deze werkzaamheden en is er klaar voor om dergelijke inspanningen op het gebied van capaciteitsopbouw verder te ondersteunen[79].

Andere netwerken, die gericht zijn op specifieke groepen, zoals de kaders voor het VN-verdrag inzake de rechten van personen met een handicap of het Europese netwerk van kinderombudsmannen, kunnen eveneens een rol spelen bij het promoten van het Handvest bij hun leden.

✓ ***De Commissie zal:***
– met name in het kader van het programma "Justitie", capaciteitsopbouw voor het Handvest voor rechtenverdedigers en maatschappelijke organisaties ondersteunen, om de toegang tot de rechter voor iedereen te vergemakkelijken.

✓ ***De Commissie verzoekt netwerken van maatschappelijke organisaties en rechtenverdedigers:***
– om samen te werken aan educatie over het Handvest en praktijkervaring te delen, voortbouwend op de steun en hulpmiddelen die door de Commissie en het FRA worden aangeboden.

2.2 Ondersteuning van rechters en andere beoefenaren van juridische beroepen

Onafhankelijke en gekwalificeerde rechters zijn van cruciaal belang om het Handvest relevant te maken in het leven van mensen. Hoewel nationale rechters steeds meer gebruikmaken van het Handvest en het Hof raadplegen voor bijstand over de uitleg ervan[80], **blijft het kennisniveau laag** onder nationale beoefenaren van juridische beroepen[81]. Tot nu toe heeft minder dan een derde van alle professionele groepen die zijn geraadpleegd in de gerichte raadpleging van rechters, andere beoefenaren van juridische beroepen en opleidingsinstellingen geprofiteerd van opleiding in het kader van het Handvest. De meeste rechters en andere beoefenaren van juridische beroepen die hebben gereageerd op de raadpleging zouden blij zijn met opleiding in het kader van het Handvest, waaronder gezamenlijke cursussen voor rechters en andere beoefenaren van juridische beroepen om ervaringen te delen. Zij zouden ook ingenomen zijn met uitgebreidere uitwisselingen tussen nationale en Europese rechters[82].

De Commissie heeft een **nieuwe Europese strategie voor justitiële opleiding** vastgesteld waarin het belang wordt benadrukt van de opleiding van rechters en andere beoefenaren van juridische beroepen over het Handvest om de doeltreffende toepassing ervan te waarborgen[83]. De relevantie van beroepsoverschrijdende opleiding en het delen van beste praktijken werd

[79] https://fra.europa.eu/nl/eu-charter Zie ook het jaarverslag over de grondrechten 2020 van het FRA.

[80] Tussen 2009 en 2019 hebben nationale rechters het Hof 5 038 verzoeken om een prejudiciële beslissing gestuurd. Daarvan bevatten er 576 (meer dan 11 %) vragen over het Handvest. Zie het jaarverslag over de grondrechten 2020 van het FRA.

[81] Analyse van de belanghebbendenraadpleging, op. cit.; verslag van de Commissie over het Handvest 2019, op. cit.; jaarverslag over de grondrechten 2020 van het FRA; FRA-advies 4/2018 van 24 september 2018: https://fra.europa.eu/sites/default/files/fra_uploads/fra-opinion-04-2018_charter-implementation.pdf

[82] Het Europees netwerk voor justitiële opleiding, ondersteund door het EU-programma "Justitie", organiseert uitwisselingen tussen nationale en Europese rechters: http://www.ejtn.eu/Exchange-Programme/

[83] COM(2020)713.

ook benadrukt. Het FRA zal zijn Charterpedia bijwerken, evenals zijn handboek over de toepassing van het Handvest voor beoefenaren[84].

De COVID-19-pandemie heeft gezorgd voor bijkomende uitdagingen voor rechtsstelsels, maar ook de digitalisering van procedures in een aantal lidstaten een impuls gegeven[85]. De **digitalisering van justitie** heeft, indien dat nauwkeurig wordt uitgerold, een positief effect op de capaciteit van de rechtbanken in het op efficiënte wijze omgaan met grondrechtenkwesties, met name wanneer personele middelen schaars zijn[86].

✓ ***De Commissie zal:***
– in het kader van het nieuwe EU-programma "Justitie" opleidingsmogelijkheden over het Handvest voor rechters en andere beoefenaren van juridische beroepen prioriteren en de ontwikkeling van een speciaal instrument voor elektronisch leren voor rechters ondersteunen;
– aan het Handvest gerelateerde opleidingsactiviteiten en -materialen bevorderen op het nieuwe "Europese opleidingsplatform" van het Europees e-justitieportaal[87] door gebruik te maken van EU-financiering.

✓ ***De Commissie verzoekt netwerken van rechters en andere beoefenaren van juridische beroepen op:***
– om samen te werken aan opleiding en om praktijkervaringen over de toepassing van het Handvest te delen, voortbouwend op de ondersteuning en hulpmiddelen die worden geboden door de Commissie, het Europees netwerk voor justitiële opleiding (EJTN) en het FRA.

[84] https://fra.europa.eu/nl/publication/2020/toepassing-van-het-handvest-van-de-grondrechten-van-de-europese-unie-nationale. Alle informatie die betrekking heeft op het Handvest wordt beschikbaar gemaakt op een internetpagina voor het Handvest: https://fra.europa.eu/nl/eu-charter

[85] Verslag over de rechtsstaat 2020 van de Commissie, op. cit.

[86] Zie Mededeling van de Commissie over de digitalisering van justitie in de EU, COM(2020)710.

[87] https://e-justice.europa.eu/content_european_training_platform-37158-nl.do?init=true

3 – Bevordering van het gebruik van het Handvest als kompas voor EU-instellingen

3.1 Updaten en ontwikkelen van hulpmiddelen binnen de Commissie

EU-instellingen moeten bij al hun activiteiten voldoen aan het Handvest, ook wanneer zij optreden buiten het rechtskader van de EU[88] en buiten het grondgebied van de lidstaten[89].

De Commissie heeft, na haar strategie van 2010 voor de toepassing van het Handvest door de EU, richtsnoeren[90] ontwikkeld om te waarborgen dat elk nieuw initiatief voldoet aan het Handvest en dat, indien er gevolgen zijn voor bepaalde rechten, er een motivering wordt gegeven over waarom de maatregel noodzakelijk en evenredig is en oplossingen worden ingevoerd om de mogelijk negatieve gevolgen van de maatregel op de rechten van personen te beperken. De nieuwe taskforce Gelijkheid van de Commissie zorgt ervoor dat gelijke behandeling in de werkzaamheden van de Commissie wordt geïntegreerd.

Er blijft een controle plaatsvinden van belangrijke initiatieven van de Commissie die grote gevolgen kunnen hebben voor de rechten in het Handvest vanaf de voorbereidende fase van het initiatief, en de naleving van het Handvest blijft voor de Commissie centraal staan tijdens het besluitvormingsproces. De digitale strategie van Europa[91] bijvoorbeeld benadrukt hoe belangrijk het is dat grondrechten worden nageleefd in de digitale transformatie. Het nieuwe regelgevingskader over kunstmatige intelligentie[92] zal verantwoordingsplicht, documentatie en testvereisten introduceren om de effectieve handhaving van grondrechten te verzekeren. Het nieuwe voorstel voor een wet inzake digitale diensten zal de verantwoordelijkheden bepalen van online bemiddelaars, met name online platforms, voor alle vormen van illegale inhoud die online staat, om te garanderen dat hierbij wettelijke inhoud beschermd blijft door fundamentele rechten, met inbegrip van het recht op vrije meningsuiting voor de gebruikers van online diensten, te waarborgen.

Bij het opstellen van initiatieven maakt de Commissie gebruik van bijdragen van belangrijke belanghebbenden[93]. Een open en constructieve dialoog met maatschappelijke organisaties ondersteunt de inspanningen van de Commissie om het Handvest een integrerend deel te laten uitmaken van al haar beleidsmaatregelen en wetgevingsvoorstellen.

---

88 Arrest van 20 september 2016, Ledra Advertising Ltd e.a./Commissie en ECB, C-8-10/15 P en C-10/15, EU:C:2016:701.

89 Arrest van 18 juli 2013, Commissie e.a./Kadi, C-584/10 P en C595/10 P, EU:C:2013:518.

90 Operationele richtsnoeren van de Commissie van 2011 over het in aanmerking nemen van de grondrechten bij effectbeoordelingen en het pakket "Betere regelgeving" van 2015, waardoor toetsing aan het Handvest een integrerend deel is gaan uitmaken van de effectbeoordeling (Tool 28).

91 Goedgekeurd in februari 2020: https://ec.europa.eu/info/publications/communication-shaping-europes-digital-future_nl

92 Witboek over kunstmatige intelligentie: een Europese benadering op basis van excellentie en vertrouwen, COM(2020)65.

93 Raadplegingen worden uitgevoerd om initiatieven van de Commissie beter te informeren in het kader van de regels voor betere regelgeving. Zie https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say en https://ec.europa.eu/info/consultations_nl. De Commissie maakt ook gebruik van gegevens die worden verstrekt door het Bureau van de Europese Unie voor de grondrechten, rechtenverdedigers, zoals nationale mensenrechteninstellingen en instellingen voor gelijke behandeling, en gegevens die worden verzameld door internationale organisaties, zoals de Raad van Europa, de Verenigde Naties en het Bureau voor Democratische Instellingen en Mensenrechten van de Organisatie voor Veiligheid en Samenwerking in Europa.

De instandhouding van de grondrechten is een wereldwijd streven en het is belangrijk dat interne en externe acties ter bevordering en bescherming van de grondrechten consistent zijn en elkaar versterken. Met het nieuwe actieplan inzake mensenrechten en democratie 2020-2024[94] bevestigt de EU dat zij de mensenrechten en waarden wereldwijd zal blijven bevorderen en beschermen. Mensenrechten en democratie worden op consistente en samenhangende wijze bevorderd op alle gebieden van extern optreden van de EU, waarbij wordt gezorgd voor interne en externe samenhang bij de bevordering van de grondrechten in lijn met het Handvest.

De Commissie blijft als EU-instelling rekening houden met het Handvest bij de voorbereiding van en onderhandeling over handels- en investeringsovereenkomsten van de EU[95].

De Commissie zal er voorts op aandringen dat landen die zich bij de EU willen aansluiten ("uitbreidingslanden") zich houden aan de EU-normen voor de bescherming van de grondrechten. De Commissie biedt ondersteuning en technische bijstand aan uitbreidingslanden[96] en monitort de voortgang via het jaarlijkse uitbreidingspakket van landenverslagen. Kandidaat-lidstaten en landen waarmee een stabilisatie- en associatieovereenkomst is gesloten, kunnen verzoeken om als waarnemer deel te nemen aan de werkzaamheden van het Bureau van de Europese Unie voor de grondrechten om zo hun geleidelijke afstemming op de EU-wetgeving te vereenvoudigen[97].

✓ ***De Commissie zal:***
– de ontwikkeling ondersteunen van een hulpmiddel voor elektronisch leren over het Handvest voor iedereen;
– haar richtsnoeren voor haar personeelsleden uit 2011 over de toepassing van het Handvest bij effectbeoordelingen bijwerken en verspreiden als bron van informatie voor beleidsmakers op nationaal en lokaal niveau;
– een set hulpmiddelen voor de integratie van gelijkheid ontwikkelen, evenals een opleidingsplan voor alle personeelsleden om te waarborgen dat gelijkheidsoverwegingen onderdeel uitmaken van alle initiatieven van de Commissie.

3.2 Ontwikkeling van de integratie van het Handvest tijdens het volledige "Europese" wetgevingsproces

Voor de doeltreffende toepassing van het Handvest door de EU is het van essentieel belang dat het **Europees Parlement** en de **Raad** zich richten op de naleving van het Handvest tijdens het wetgevingsproces. De Commissie is klaar om hen te ondersteunen. De naleving van het Handvest is een belangrijk element voor de duurzaamheid van EU-wetgeving[98].

94 https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-12848-2020-INIT/nl/pdf

95 Richtsnoeren van 2015 voor de analyse van mensenrechteneffecten in het kader van effectbeoordelingen van handelsgerelateerde beleidsinitiatieven.

96 Het instrument voor pretoetredingssteun 2021-2027 blijft hervormingen om te voldoen aan de EU-waarden en grondrechten en voor de geleidelijke afstemming op de voorschriften, normen en beleidsmaatregelen van de EU ondersteunen.

97 De procedure is beschreven in artikel 28 van de verordening waarbij het FRA is opgericht (Verordening (EG) nr. 168/2007), PB L 53 van 27.2.2007, blz. 1.

98 EU-wetgeving die niet voldoet aan het Handvest kan juridisch worden aangevochten.

De Raad heeft in 2015 richtsnoeren gepubliceerd over nalevingscontroles voor de grondrechten[99], die regelmatig moeten worden gedeeld en toegelicht[100]. De Groep grondrechten, burgerrechten en vrij verkeer van personen van de Raad speelt in dit verband een instrumentele rol. De Commissie burgerlijke vrijheden, justitie en binnenlandse zaken van het Europees Parlement kan adviezen indienen over de naleving van de grondrechten door een wetgevingshandeling[101]. In het kader van het interinstitutioneel Akkoord over beter wetgeven kunnen het Europees Parlement en de Raad effectbeoordelingen uitvoeren over hun wezenlijke wijzigingen van een voorstel van de Commissie. In het akkoord is erin voorzien dat kwesties op het gebied van de grondrechten[102] aan bod moeten komen in de effectbeoordelingen.

Er zijn verschillende recente voorbeelden waarin het Handvest een integrerend deel uitmaakt van EU-wetgeving en in de jaarverslagen van de Commissie zijn nog veel meer voorbeelden te vinden[103]. De Europese toegankelijkheidswet[104] heeft als doel te waarborgen dat personen met een beperking gebruik kunnen maken van maatregelen die hun zelfstandigheid, hun maatschappelijke en beroepsintegratie en hun deelname aan het gemeenschapsleven bewerkstelligen. In de verordening betreffende de Europese grens- en kustwacht[105] worden de grondrechten een overkoepelend onderdeel gemaakt van de uitvoering van het geïntegreerde Europese grensbeheer.

✓ ***De Commissie verzoekt het Europees Parlement en de Raad*** *om de instrumenten die zij tot hun beschikking hebben te gebruiken om te waarborgen dat het Handvest op doeltreffende wijze wordt toegepast tijdens hun werkzaamheden. De Commissie is klaar om hen te ondersteunen.*

---

99 Richtsnoeren van de Raad over de nalevingscontrole van de grondrechten, doc. 5377/15 van 20 januari 2015.

100 In zijn Conclusies over het Handvest (op. cit.) bevestigde de Raad "*zijn toezegging dat hij rekening zal houden met de richtsnoeren voor de toepassing van het Handvest, met inbegrip van de richtsnoeren over de methodologische stappen die moeten worden gezet om de verenigbaarheid van teksten met de grondrechten in de voorbereidende instanties van de Raad te toetsen, en hij verklaart zich bereid na te gaan hoe die richtsnoeren in de voorbereidende Raadsinstanties efficiënter zouden kunnen worden gebruikt, onder meer door middel van opleiding*" (punt 10). De permanente vertegenwoordiging van Finland heeft, in samenwerking met het secretariaat van de Raad en het FRA, een opleidingscursus georganiseerd over de toepassing van het Handvest die toegankelijk was voor alle personeelsleden en die is aanbevolen bij alle voorzitters van werkgroepen van het inkomende voorzitterschap.

101 Reglement van het Europees Parlement, artikel 39.

102 PB L 123 van 12.5.2016, blz. 12-15.

103 https://ec.europa.eu/info/aid-development-cooperation-fundamental-rights/your-rights-eu/eu-charter-fundamental-rights/application-charter/annual-reports-application-charter_nl

104 Richtlijn 2019/882.

105 Verordening 2019/1896, PB L 295 van 14.11.2019, blz. 1. Ter omkadering van de verplichting van het Europees Grens- en kustwachtagentschap (Frontex) om te voldoen aan het Handvest, wordt er een strategie en actieplan voor de grondrechten ontwikkeld. Er is een grondrechtenfunctionaris aangesteld om bij te dragen aan de strategie en om de uitvoering ervan te monitoren. Er worden grondrechtenmonitors aangeworven om de naleving van de grondrechten bij de operationele activiteiten van het agentschap te beoordelen. Het FRA ondersteunt Frontex bij de opleiding van de grondrechtenmonitors.

4 – Versterking van de bekendheid van personen met hun rechten op grond van het Handvest

Uit een recente Eurobarometer over de bekendheid van het Handvest blijkt dat slechts 42 % van de respondenten van het Handvest heeft gehoord en dat maar 12 % echt weet wat het is.

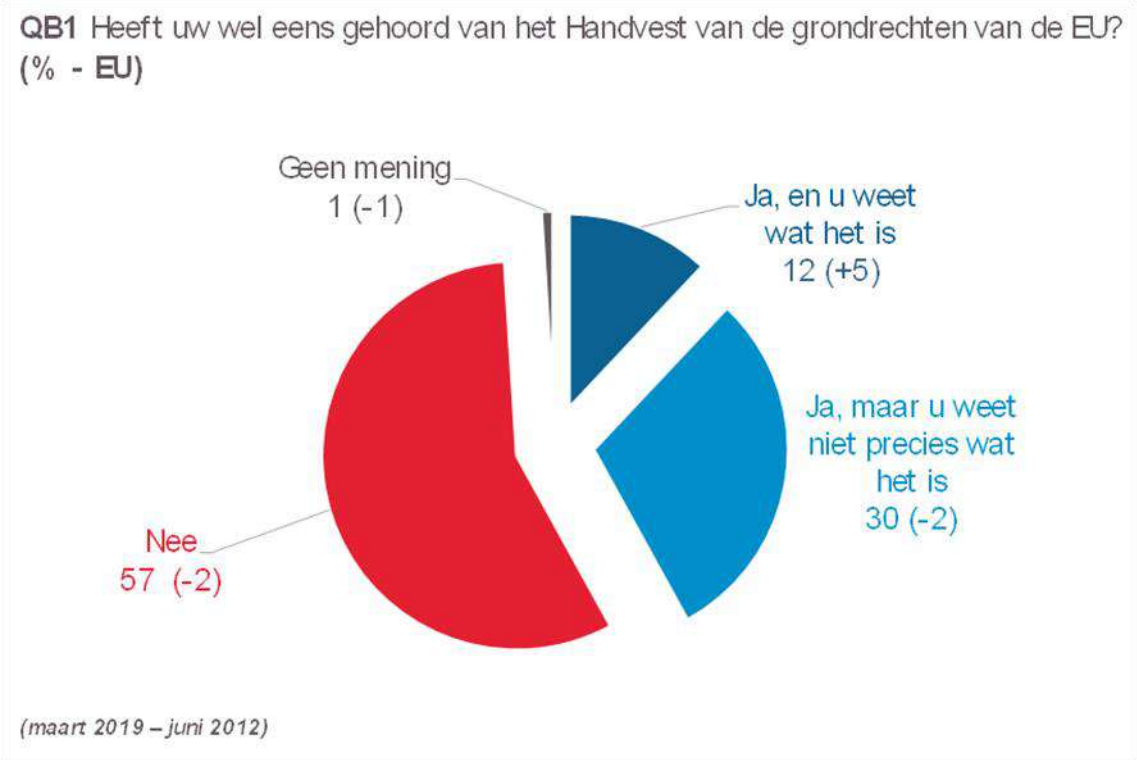

Zes van de tien respondenten willen meer weten over hun rechten en tot wie zij zich kunnen richten als hun rechten op grond van het Handvest worden geschonden[106].

[106] Speciale Eurobarometer 487b.

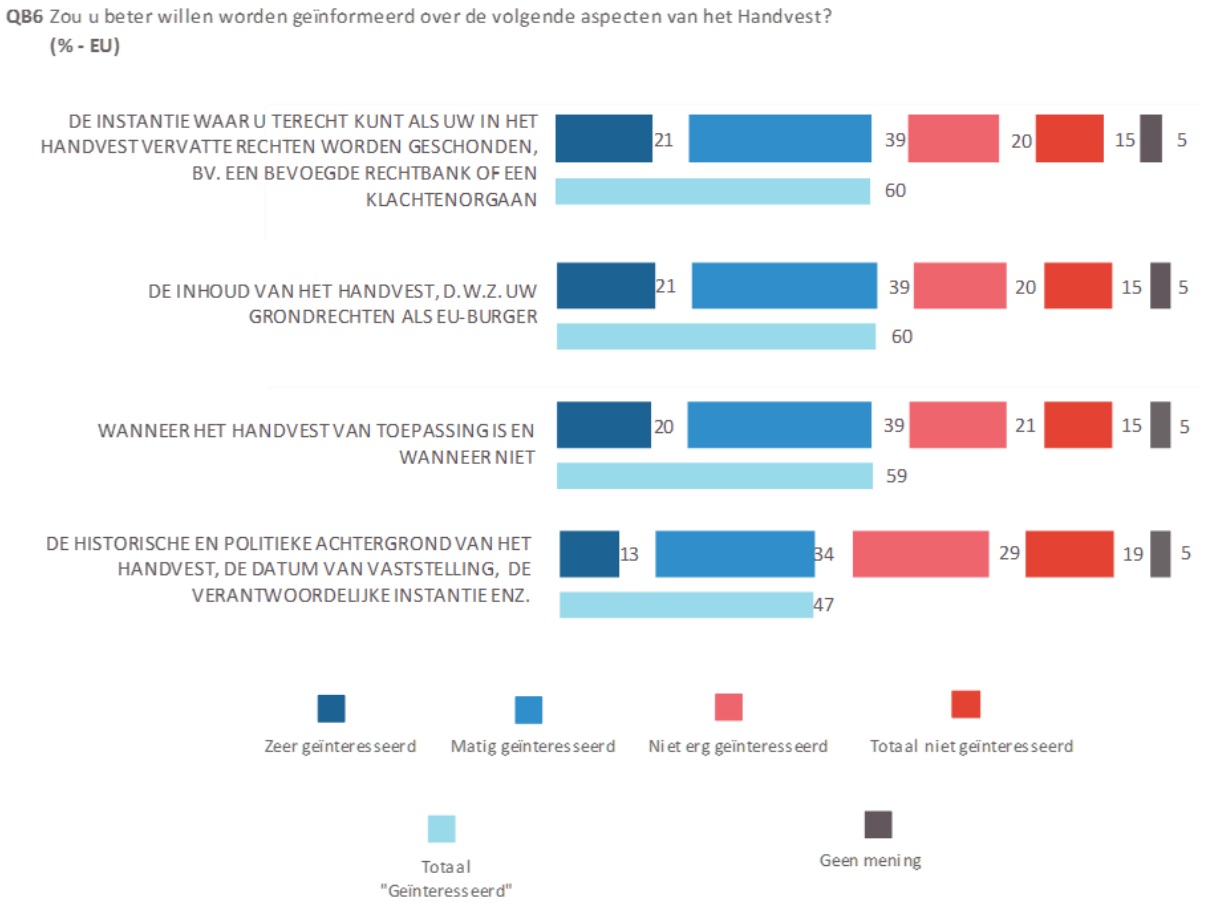

De meeste (80 %) maatschappelijke organisaties melden dat mensen zich tot hen richten voor informatie over hun rechten en een nog groter aantal (85 %) meldt dat zij bewustmakingsactiviteiten organiseren voor deze rechten[107]. Ook lokale autoriteiten bevinden zich in een goede positie om de bekendheid van mensen met hun rechten te verbeteren, evenals wat mensen kunnen doen als er inbreuk wordt gemaakt op hun rechten[108].Het is uitermate relevant om de rechten door middel van waargebeurde verhalen toe te lichten en duidelijk te maken wat ze voor mensen betekenen[109].

Het Grondrechtenforum 2021 van het FRA[110] biedt de kans om de bekendheid met het Handvest van de grondrechten te vergroten en om na te denken over de manier waarop een waardencultuur in de EU verder kan worden ontwikkeld. De conferentie over de toekomst van Europa biedt mensen de kans om te praten over de grondrechten en EU-waarden die centraal staan voor de Unie en haar toekomst.

De Commissie zal een bewustmakingscampagne starten die erop gericht is mensen beter te informeren over hun rechten op grond van het Handvest en tot wie zij zich kunnen richten

---

107 Analyse van de belanghebbendenraadplegingen, blz. 31.

108 14 van de 22 lokale autoriteiten die hebben gereageerd op de gerichte raadplegingen, melden dat ze de bekendheid met de rechten vergroten, Analyse van de belanghebbendenraadplegingen, blz. 42.

109 Zie ook het FRA-verslag "What do fundamental rights mean for people in the EU" (Wat betekenen de grondrechten voor mensen in de EU?), 2020, blz. 48: *"Mensen moeten, om geïnformeerde besluiten te kunnen nemen, toegang hebben tot informatie over hun rechten, alsook tot toegankelijke procedures voor het indienen van aanvragen en klachten."*

110 https://fra.europa.eu/en/event/2020/fundamental-rights-forum-2021

wanneer er inbreuk wordt gemaakt op hun rechten. De campagne zal ook toegankelijk zijn voor personen met een beperking.

De Commissie breidt haar inspanningen uit om de rechten op grond van het Handvest beter te communiceren richting jongeren, waarbij zo goed mogelijk gebruik wordt gemaakt van het Erasmus+-programma. Er wordt in het bijzonder verwezen naar informatie over het Handvest in het Erasmus+-studentenhandvest, dat alle Erasmus+-studenten bereikt; "grondrechten" worden opgenomen als kernprioriteit in de Jean Monnetactie voor hoger onderwijs; instellingen voor hoger onderwijs worden gestimuleerd om opleiding of onlinecursussen aan te bieden over burgerparticipatie in Europa en de bevordering van het Handvest van de grondrechten; en er worden online bronnen ontwikkeld voor docenten om de bekendheid met de grondrechten in de klas te vergroten. De Commissie gaat de dialoog aan met jongeren over grondwaarden en kwesties inzake wereldwijd burgerschap, waaronder de doelstellingen voor duurzame ontwikkeling, met behulp van het programma Ontwikkelingseducatie en bewustmaking in Europa (DEAR)[111]. In haar aanstaande strategie voor de rechten van het kind zal de Commissie ook manieren onderzoeken om op een kindvriendelijke manier over kinderrechten te communiceren.

✓ ***De Commissie zal:***
– een informatiecampagne opzetten om de bekendheid van mensen met hun rechten op grond van het Handvest en hoe zij deze kunnen gebruiken te vergroten, waarbij specifieke voorbeelden worden gegeven en wordt samengewerkt met actoren in het veld;
– het bewustzijn onder jongeren van hun rechten in het kader van het Handvest ontwikkelen met behulp van het Erasmus+-programma;
– het bewustzijn onder kinderen van hun rechten vergroten als resultaat van haar aanstaande strategie over de rechten van het kind.

✓ ***De Commissie verzoekt de lidstaten*** *om initiatieven te ontwikkelen ter bevordering van de bekendheid met de rechten op grond van het Handvest en tot wie zij zich kunnen richten wanneer er inbreuk wordt gemaakt op hun rechten, met name door lokale actoren macht te geven*[112].

Conclusie

Dankzij de bindende aard van het Handvest heeft de rechtsorde van de EU zich kunnen ontwikkelen tot een baken voor de bescherming van de grondrechten. Het is de belichaming geworden van wat EU-rechten en waarden betekenen — een symbool van Europese identiteit. Het heeft geleid tot een meer coherente en omvangrijke interpretatie van grondrechten in de hele EU.

De EU-instellingen, de lidstaten en de verschillende actoren in de handhavingsketen van het Handvest hebben de verplichting om ervoor te zorgen dat het Handvest een levend instrument wordt, dat de grondrechten in Europa ten voordele van iedereen beschermt.

111 COM(2018)5446. www.dearprogramme.eu
112 Zie de Conclusies over het Handvest van de Raad, op.cit., punt 14.

De Commissie presenteert een jaarverslag over de toepassing van het Handvest, dat de basis moet vormen voor een interinstitutionele discussie. In 2025 brengt de Commissie ook verslag uit over de uitvoering van deze strategie. In 2030 voert de Commissie samen met de belangrijkste actoren voor de handhaving van het Handvest een inventarisatie uit om de voortgang ten aanzien van de bekendheid met en het gebruik van het Handvest te evalueren.

Gezien de sleutelrol van lidstaten bij de uitvoering van deze strategie verzoekt de Commissie de Raad om vervolgconclusies op te stellen.

Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights

Aan: KONINKLIJKE NOTARIËLE BEROEPS-

ORGANISATIE

t.a.v. Het bestuur

Postbus 16020
2500 BA, DEN HAAG

Betreft: Notariaat

Mierlo, 11 maart 2019

Geacht bestuur van KNB,

Moeten notarissen in de toekomst nog kunnen blijven fungeren als juridische dienstverleners die door rechtzoekenden onvoorwaardelijk in vertouwen genomen kunnen worden,wanneer hun authentieke aktes gewoon terzijde kunnen worden gelegd door de Staat der Nederlanden en de rest van diens korps van ambtenaren, ambtenaren apparaat? Het Nederlandse rechtssysteem moet daarom dergelijke misdrijven vervolgen.Wordt dit echter nagelaten,dan bevordert dat niet alleen strafeloze inbreuken op de rechtsorde doch stelt het door de wetgever geschonken vertouwen in een democratische rechtsstaat in de waagschaal. De Stichting IFUD of Human Rights voert diverse “authentieke” notariële aktes aan en tevens diverse exploten door gerechtsdeurwaarders die de stichting heeft laten betekenen,die de rechter, hoofdofficier bij het Openbaar Ministerie en de belastingdienst niet kunnen negeren.

-dat er thans ook onvoldoende aanknopingspunten zijn voor de verwachting dat de Staat der Nederlanden in een (eventuele) civiele procedure het bewijs van deze aktes nog kan of zal ontzenuwen-

https://archive.org/details/SOMMATIE_201903

https://archive.org/details/VerzoekschriftClericalError

Doen zij dit wel dan spreekt men van miskenning van bewijswaarde, (hij die bewijzen met een wettelijke bewijswaarde loochent). De basisregel luidt dat de bewijskracht van een akte

door de rechter miskend wordt wannneer hij aan die akte een uitlegging geeft die onverenigbaar is met de bewoordingen ervan. Wordt er een geschrift overlegd dat op een authentieke akte lijkt, dan gaat de rechter ervan uit dat het ook écht een authentieke akte is. Eventueel kan het tegendeel worden bewezen door de andere partij, wanneer deze bijvoorbeeld stelt dat de akte vals is. Dwingend bewijs houdt in dat de rechter verplicht is de inhoud van bepaalde bewijsmiddelen als waar aan te nemen dan wel verplicht is de bewijskracht te erkennen die de wet aan bepaalde gegevens verbindt (art. 151 lid 1 Rv). Tegenbewijs, ook tegen dwingend bewijs, staat vrij, tenzij de wet het uitsluit (art. 151 lid 2 Rv).

- Dat de Staat der Nederlanden bekend is met de inhoud van de notariële akte van 21 juni 2007,de Minister van Algemene Zaken in een brief uit 2008 niet van voornemens te zijn een valsheidsprocedure aanhangig te maken bij de civiele rechter,en in 2014 nogmaals een bevestiging door Minister van Algemene zaken onder verwijzing naar de brief uit 2008,
- Het is de notaris in 2008 door de rechtbank van Den Haag verboden is een executoriale titel toe te kennen aan de notariële rectificatie akte van 21 juni 2007,
- Dat de Staat der Nederlanden geen aangifte bij de strafrechter heeft gedaan in het verleden met betrekking de onder ede verklaring door J.P. van den Wittenboer in de desbetreffende notariële akte,
- Dat Staat der Nederlanden ingevolge artikel 151 lid 2 Rv tegenbewijs kon leveren tegen de dwingende bewijskracht de verdere inhoud van de notariële akte,maar heeft nagelaten,
- Dat de Staat der Nederlanden een zodanige houding ten aanzien van de notariele akte van rectificatie van 21 juni 2007 heeft aangenomen -mede gelet over de jaren die zijn verstreken- dat daaruit mag worden afgeleid dat de Staat hierin wenst te berusten,en dus geen verdere juridische actie gaat ondernemen,
- Dat de inhoud van de notariële rectificatie akte in beginsel dwingende bewijskracht heeft. Het staat de rechter dus niet vrij om zelf te bepalen of hij de inhoud van die akte geheel of gedeeltelijk of helemaal niet voor waar aanneemt,
- Nu voldoende duidelijk is geworden dat de Staat der Nederlanden geen tegenbewijs zal leveren mag de rechter niet weigeren te beslissen, alsnog –wat de notaris voorheen is verboden- de executoriale titel toe te kennen onder verstek aan de notariële rectificatie akte van 21 juni 2007, op verzoek van IFUD of Human Rights met een advocaat,
- Dat de Staat der Nederlanden een verzetprocedure bij de rechter tegen verstekvonnis kan voeren, die dan de zaak heropent en in feite, dat alles alsnog weer inhoudelijk wordt behandeld,

- Dat IFUD of Human Rights daartegen bezwaar zal aanvoeren omdat de Staat der Nederlanden de verzetprocedure zal aangrijpen met louter ten doel de zaak te vertragen, danwel “Hitler’s Inferno” te marginaliseren zodat er sprake is misbruik van procesrecht, aldus niet het doel daadwerkelijk met argumenten te betwisten.

https://archive.org/details/AkteNotarieel16-07-2004
https://archive.org/details/AfschriftNotarieleAkte

https://archive.org/details/DeurwaarderskortgedingJanAnneDeSwartArt438Lid4Rv

IFUD of Human Rights

De Voorzitter

J.P. van den Wittenboer

Correspondence:Po.box 324, 5660AH Geldrop The Netherlands
Offices:Kastanje 28, 5731NK Mierlo The Netherlands
C.o.C.reg:41092925 Eindhoven N.L.
E-mail: ifudofhumanrights@yahoo.com
Internet: http://ifudofhumanrights.webs.com
Phone:+31 -(0)6 50 425 552

Civielrechtelijke aansprakelijkheid jegens de betrokken derde(n) waaronder mede de belastingdienst

HR 10 november 2017**,** ECLI:NL:HR:2017:2850

De functie van de notaris in het rechtsverkeer verplicht hem onder bijzondere omstandigheden ook tot een zekere zorg voor de belangen van derden welke mogelijkerwijs zijn betrokken bij de door zijn cliënten van hem verlangde ambtsverrichtingen (HR 23 december 1994, ECLI:NL:HR:1994:AD2277, NJ 1996/627; HR 23 december 1994, ECLI:NL:HR:1994:ZC1590, NJ 1996/628; HR 15 september 1995, ECLI:NL:HR:1995:ZC1801, NJ 1996/629 (Curatoren THB)). Deze zorgplicht kan ertoe leiden dat de notaris gegronde redenen heeft als bedoeld in art. 21 lid 2 Wna om de van hem gevraagde dienstverlening te weigeren of op te schorten. Verleent hij de gevraagde dienst toch, dan kan dit zijn civielrechtelijke aansprakelijkheid jegens de betrokken derde(n) meebrengen.”

← **Tweet**

Dilan Yesilgöz - Zegerius
@DilanYesilgoz

Vandaag ben ik beëdigd tot minister van Justitie en Veiligheid. Ik ga vol overtuiging aan de slag om de rechtsstaat te koesteren, te verdedigen en te versterken.

4:23 p.m. · 10 jan. 2022 · Twitter for iPhone

DCO Bestuur en Onderwijs
Commissie Justitie

Intermediairy Foundation of the Universal Declaration of Human Rights
De heer J.P. van den Wittenboer
Postbus 324
5660 AH GELDROP

Plaats en Datum	Den Haag, 8 november 2007
Betreft	Onderzoek rechtsstaat door Tweede Kamer
Ons kenmerk	JUST070656
Uw kenmerk	Opleggen valsheidsprocedures notariële akten
Uw brief van	27 september 2007

Geachte heer Van den Wittenboer,

Uw bovengenoemde brief is onder de leden van de vaste commissie voor Justitie verspreid.

Dit betekent dat alle leden van de commissie kennis hebben kunnen nemen van uw brief.

Namens de commissie zeg ik u dank voor de toezending van uw brief.

Hoogachtend,

mr. D.S. Nava,
griffier vaste commissie voor Justitie

Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Plein 2
Den Haag

Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Tel: 070-318 2007
Fax: 070-318 3444

E-mail: cie.just@tweedekamer.nl

Minister-President
Ministerie van Algemene Zaken

Postadres
Postbus 20001
2500 EA Den Haag

Bezoekadres
Binnenhof 19, Den Haag

Telefoon
+31 70 356 44 50

Fax
+31 70 356 46 83

Datum
28 maart 2008

Kenmerk
3318172

De heer J.P. van den Wittenboer
Postbus 324
5660 AH GELDROP

Geachte heer Van den Wittenboer,

Bij brief van 29 februari 2008 deelt u mij mede dat u de termijn verlengt van het aanhangig maken van een 'valsheidsprocedure'. U biedt de Staat de mogelijkheid een notariële akte van 21 juni 2007 te betwisten. Via de door u vermelde internetpagina heb ik kennis genomen van de akte.
In reactie op uw schrijven deel ik u mee thans niet voornemens te zijn een valsheidsprocedure aanhangig te maken. Om misverstanden te voorkomen merk ik op dat ik de inhoud van de akte volledig voor uw verantwoordelijkheid laat en dat de Staat geen enkele schuld of aansprakelijkheid erkent.

Hoogachtend,

DE MINISTER-PRESIDENT,
Minister van Algemene Zaken,

Mr.dr. J.P. Balkenende

Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2018–2019

29 279 Rechtsstaat en Rechtsorde

Nr. 529 **BRIEF VAN DE MINISTER VOOR RECHTSBESCHERMING**

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 1 juli 2019

Bij brief van 6 juni 2019 heeft u mij gevraagd te reageren op het bericht «Gefrustreerd notariaat eist van overheid meer wapens tegen fraude» uit het Financieel Dagblad van 27 mei 2019. Met deze brief geef ik mede namens de Minister van Justitie en Veiligheid gevolg aan dit verzoek.

Uit het interview met de voorzitter van de Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie (KNB) blijkt zijn zorg dat het notariaat niet over de juiste instrumenten en informatie beschikt die een notaris ter invulling van zijn poortwachtersrol en ten behoeve van de fraudebestrijding nodig heeft. Ook zijn Kamervragen door de leden Alkaya en Van Nispen (beiden SP) gesteld over de middelen die het notariaat ter beschikking heeft om fraude te bestrijden. Kortheidshalve verwijs ik u naar de beantwoording ervan.[1] Met de KNB zal worden verkend of en welke verbeteringen mogelijk zijn.

In reactie op de klacht van de KNB hecht ik eraan om mijn waardering uit te spreken voor de ambitie van de KNB en de rol van de notaris in ons rechtsbestel. Ik ben verheugd dat de voorzitter van de KNB zich sterk maakt voor de rol die de notaris vervult bij fraudebestrijding. Naast de wettelijke verplichtingen die samenhangen met de uitoefening van de notariële taken op grond van de Wet op het Notarisambt en het Burgerlijk Wetboek hebben notarissen, gelijk andere instellingen, wettelijke verplichtingen in het kader van de Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme (Wwft). Daartoe behoren het verrichten van cliëntenonderzoek en het melden van ongebruikelijke transacties bij de Financial Intelligence Unit-Nederland.

De notaris vervult een essentiële vertrouwensrol in het rechts- en handelsverkeer. Notarissen zijn voor een onpartijdige en onafhankelijke uitoefening van het ambt, en de poortwachtersfunctie in het kader van de Wwft gebonden aan de kernwaarden en de gedragsregels die voort-

[1] Aanhangsel Handelingen II 2018/19, nr. 3047.

kst-29279-529
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2019

vloeien uit de bindende verordeningen van de KNB. Kerntaken zijn het opmaken van authentieke notariële akten die rechtszekerheid bieden in het civiele rechtsverkeer, de dienstverleningsplicht, de geheimhoudingsplicht, het raadplegen van registers en de voorlichtingsplicht («belehrung») en het bieden van rechtsbescherming aan hun cliënten (burgers en bedrijven). In dit licht heb ik begrip voor de visie van de KNB dat een centraal aandeelhoudersregister, in samenhang met het instellen van een UBO-register, een belangrijk hulpmiddel kan zijn voor fraudebestrijding en de onderzoekwerkzaamheden van de notaris. Voor beide registers is reeds wetgeving aanhangig in uw Kamer. Het kabinet is voornemens een standpunt op het initiatiefwetsvoorstel Centraal aandeelhoudersregister van de leden Nijboer en Alkaya voor te bereiden en zal daarbij ingaan op de toegevoegde waarde van een centraal aandeelhoudersregister in samenhang met het UBO-register voor de bestrijding van financieel-economische fraude en witwassen.[2]

De notaris is werkzaam in een spanningsveld als ondernemer en bijzonder ambtenaar tegelijk. Als ondernemer ontwikkelt hij nieuwe diensten, zoals het levenstestament, waar onafhankelijke voorlichting, rechtszekerheid en vertrouwen essentieel is. Een ander voorbeeld is de ontwikkeling richting een digitale notariële akte, waarmee de KNB thans een proefproject ontwikkelt voor de vereenvoudigde oprichting van BV's in het kader van een Europese richtlijn «Gebruik van digitale instrumenten en processen in het kader van het vennootschapsrecht[3]». Zulke nieuwe (technologische) mogelijkheden beschouw ik als kans om opnieuw te definiëren en zichtbaar te maken dat de rol van de notaris maatschappelijk van toegevoegde waarde is.

Gelet op de ontwikkeling van verschillende fraudeverschijningsvormen en de digitale en internationale mogelijkheden voor fraudeurs zijn het notariaat en het bedrijfsleven belangrijke partners voor fraudedetectie en het voorkomen van witwassen. Over de invulling van die rol voer ik graag het overleg met de KNB om te verkennen welke mogelijkheden op korte of langere termijn tot verbetering kunnen leiden en wat daarvoor noodzakelijk is. Ik vertrouw erop dat die dialoog een effectieve aanpak van fraude en witwassen de invulling van de poortwachtersrol verder ondersteunt.

De Minister voor Rechtsbescherming,
S. Dekker

[2] Kamerstuk 34 661, nr. 6.
[3] De richtlijn is aangenomen door het Europees parlement en de Raad, maar is nog niet gepubliceerd.

_Citizens

WHAT IS A

The notary's mission: establishing authentic instruments

The notaries' mission, which they carry out as delegates of the State that nominates them and accords them the status of public office holder, is to confer authenticity on the legal instruments they establish for their clients. Authenticating an instrument involves gathering together and expressing the wishes of those involved impartially and in full respect of the law. By appending the State's seal next to the signature of the parties on the instruments they draw up, notaries are responsible for the content and the form.

An authentic instrument has similar value to a judgement and cannot be contested, except by judicial means. Authentic instruments have probative value, which applies to both justice and the administration in addition to all third parties. They are also enforceable, enabling the contracting parties to obtain direct enforcement of their reciprocal obligations before the courts.

The authentication of acts and contracts is a public service, generally subject to the rules of territorial distribution and to price control. Notaries must guarantee the publicity of the authentic instrument to third parties and the State, primarily by registering it on the public registers that exist for this purpose. They are also responsible for its perpetuity as they must keep the original in their archives and issue authentic copies.

Notaries, advisers for families

Notaries are legal advisers for families, providing answers to their questions with respect to their estate: home buying, marriage contracts, registered partnerships, donations, wills, succession settlements, etc. Notaries do not only retrospectively settle the property consequences of family events such as divorce, death or an accident leading to a disability. They are also advisers who can be consulted by families at any time, to prepare the transfer of assets or modify the structure of an estate, according to current or future needs. Notaries also have a role, as a trusted third party, in the use of alternative conflict resolution methods such as mediation, conciliation, and in some cases arbitration.

Notaries advising business people

In many countries, legislators have endeavoured to make business life as secure as possible, by entrusting notaries with exclusive competence to draw up legal instruments incorporating and modifying companies, in addition to many legal instruments certifying their activity. Notaries help business projects to succeed and thus better protect the company's shareholders and creditors from the outset. The legal form of the company, the division of powers at its heart and the social and tax status of its directors all affect their family lives and personal estate. The marriage, divorce, fatherhood or motherhood of its directors, not to mention their retirement or death, also has repercussions for the company. Notaries carry out an overall analysis; they are able to find complete congruence between the needs of the company, its durability and the aspirations of its management and workforce.

Notaries in the fight against money laundering

Notaries play a central and effective role in the fight against money laundering. They implement recommendations from the Financial Action Task Force (FATF) and the resulting European legislation. In particular, notaries must inform the public authorities if they have suspicions about a financial operation or transaction. In such cases, notaries must maintain a balance between observing professional secrecy and supporting the work of the public authorities.

Notaries of Europe
Avenue de Cortenbergh, 120P. +32 2 513 95 29
1000 Brussels
info@cnue.be
BELGIUM
Privacy policy

Machine Translated by Google

_Burgers

WAT IS A NOTARIS?

De missie van de notaris: authentieke akten opmaken

De taak van de notarissen, die zij uitoefenen als afgevaardigden van de staat die hen voordraagt en hen de status van openbaar ambtsdrager toekent, is het verlenen van authenticiteit aan de rechtsinstrumenten die zij voor hun cliënten opstellen. Authenticatie van een akte houdt in dat de betrokkenen onpartijdig en met volledige inachtneming van de wet bijeenkomen en de wensen van de betrokkenen kenbaar maken. Door naast de handtekening van partijen het zegel van de Staat aan te brengen op de akten die zij opmaken, zijn notarissen verantwoordelijk voor de inhoud en de vorm.

Een authentieke akte heeft dezelfde waarde als een vonnis en kan niet worden aangevochten, behalve met gerechtelijke middelen. Authentieke akten hebben bewijskracht, die geldt voor zowel justitie als bestuur naast alle derden. Ze zijn ook afdwingbaar, waardoor de overeenkomstsluitende partijen rechtstreekse tenuitvoerlegging van hun wederzijdse verplichtingen voor de rechtbanken kunnen verkrijgen.

De authenticatie van akten en contracten is een openbare dienst, in het algemeen onderworpen aan de regels van territoriale distributie en aan prijscontrole. Notarissen moeten de openbaarheid van de authentieke akte aan derden en de Staat waarborgen, voornamelijk door deze in te schrijven in de daarvoor bestemde openbare registers. Ze zijn ook verantwoordelijk voor de eeuwigheid ervan, aangezien ze het origineel in hun archieven moeten bewaren en authentieke kopieën moeten uitgeven.

Notarissen, adviseurs voor gezinnen

Notarissen zijn juridisch adviseurs voor gezinnen en geven antwoord op hun vragen over hun nalatenschap: woningaankoop, huwelijkscontracten, geregistreerde partnerschappen, schenkingen, testamenten, successieregelingen, etc. Notarissen regelen niet alleen achteraf de vermogensrechtelijke gevolgen van familiegebeurtenissen zoals echtscheiding, overlijden of een ongeval met invaliditeit tot gevolg. Het zijn ook adviseurs die op elk moment door families kunnen worden geraadpleegd om de overdracht van activa voor te bereiden of de structuur van een landgoed aan te passen aan de huidige of toekomstige behoeften. Notarissen hebben als vertrouwde derde partij ook een rol bij het gebruik van alternatieve methoden voor conflictoplossing , zoals bemiddeling, verzoening en in sommige gevallen arbitrage.

Notarissen die zakenmensen adviseren

In veel landen hebben wetgevers ernaar gestreefd om het zakenleven zo veilig mogelijk te maken, door notarissen de exclusieve bevoegdheid toe te vertrouwen om rechtsinstrumenten op te stellen waarin vennootschappen worden opgenomen en gewijzigd, naast tal van rechtsinstrumenten die hun activiteiten certificeren. Notarissen helpen zakelijke projecten te laten slagen en zo de aandeelhouders en schuldeisers van de onderneming van meet af aan beter te beschermen. De rechtsvorm van de vennootschap, de bevoegdheidsverdeling in het hart en de sociale en fiscale status van de bestuurders zijn allemaal van invloed op hun gezinsleven en persoonlijke bezittingen. Ook het huwelijk, de echtscheiding, het vader- of moederschap van haar bestuurders, om nog maar te zwijgen van hun pensionering of overlijden, heeft gevolgen voor de onderneming. Notarissen voeren een globale analyse uit; ze zijn in staat om volledige overeenstemming te vinden tussen de behoeften van het bedrijf, zijn duurzaamheid en de ambities van zijn management en personeel.

Machine Translated by Google

Notarissen in de strijd tegen witwassen

Notarissen spelen een centrale en effectieve rol in de strijd tegen witwassen. Zij implementeren aanbevelingen van de Financial Action Task Force (FATF) en de daaruit voortvloeiende Europese wetgeving. Notarissen moeten met name de overheid informeren als zij vermoedens hebben over een financiële verrichting of transactie. In dergelijke gevallen moeten notarissen een evenwicht bewaren tussen het in acht nemen van het beroepsgeheim en het ondersteunen van het werk van de overheid.

Rechtsweigering

Henk Naves Voorzitter Raad voor de Rechtspraak

Nieuwsuur NPO Ned2
29-01-2020

https://archive.org/details/raadrechtspraakrechtsweigering

Belastingdienst/Bureau Economische Handhaving, Team UBO

Postadres:
Postbus 4670
1000 DZ Amsterdam
Bezoekadres:
Kingsfordweg 1
1043 GN Amsterdam
Telefoon: 088 - 157 48 61

Wij zijn bereikbaar op werkdagen van 9.00 tot 16.00 uur.

Voegen als benadeelde partij in strafproces

Audio-Rarities,de Stichting en derden (personen en bedrijven) inzake het project Hitler’s Inferno niet ten onrechte met nazisme of neo-nazisme in verband wordt gebracht of dat op enige andere wijze naamschade plaatsvindt. Verwijzing aktes notarieel: 10.000,00 euro per iedere data op de kalender, oplopen tot een geldbedrag maximum van twee miljoen euro per jaar.

In het strafproces kan u als verdachte, als u schade heeft geleden, om vergoeding van die schade vragen aan de strafrechter. Hierbij kan het zowel om materiële als immateriële schade gaan. **Dit wordt ook wel 'voegen als benadeelde partij' in het strafproces genoemd.**

10 MARCH 2020 | ACTUEEL

Verslag debat Tweede Kamer over 'Dikastocratie?'

Op 9 maart 2020 vond het rondetafelgesprek ‘Dikastocratie?’ plaats in de Tweede Kamer. De NVvR was hierbij aanwezig en heeft het debat laten samenvatten in een uitvoerig verslag.

Lees hier het uitgebreide verslag.

Namens de rechtspraak benadrukten Geert Corstens (oud-president van de Hoge Raad) en Henk Naves (voorzitter van de Raad voor de rechtspraak) dat de rechter besluiten neemt op basis van voorgedragen feiten, geen politieke agenda heeft en terughoudend handelt. Zij benadrukken dat de rechter niet aan rechtsweigering mag doen en invulling moet geven aan de ruimte die de wetgever bij 'vage normen' voor hen open laat.

Augustus 2019
Michiel van Nispen
Tweede Kamerlid voor de SP

17 blz

Ministeries geven recordbedrag van 25 miljoen uit aan inhuur landsadvocaat

13-08-2019

Veiligheid en recht

Auteur: **Jan Born**

Minister Grapperhaus (Justitie en Veiligheid). Zijn ministerie gaf het meeste uit aan de landsadvocaat.
Bron: ANP

De Nederlandse ministeries hebben in 2018 voor 25 miljoen uitgegeven aan het inhuren van de landsadvocaat. Dat blijkt uit cijfers in handen van EenVandaag. Nog nooit was het bedrag hoger.

De landsadvocaat, het kantoor Pels Rijcken & Droogleever Fortuijn, adviseert en vertegenwoordigt de Nederlandse Staat in juridische procedures. In 2017 kostte het inhuren van de landsadvocaat de ministeries nog 23 miljoen euro.

Orde van advocaten: 'Toename schuurt ten opzichte van bezuinigingen rechtsbijstand'

De Nederlandse orde van advocaten vindt de toename in de uitgaven van de ministeries zorgelijk. "Het schuurt dat de overheid steeds meer geld uitgeeft aan rechtszaken onder meer tegen burgers, terwijl er volstrekt onvoldoende budget beschikbaar wordt gesteld voor rechtsbijstand aan diezelfde burger."

10
Recht op een eerlijk proces

Aan de orde is de behandeling van:
- **het wetsvoorstel Verklaring dat er grond bestaat een voorstel in overweging te nemen tot verandering van de Grondwet, strekkende tot het opnemen van een bepaling over het recht op een eerlijk proces (34517).**

De **voorzitter**:
Aan de orde is de behandeling van het wetsvoorstel 34517, Verklaring dat er grond bestaat een voorstel in overweging te nemen tot verandering van de Grondwet, strekkende tot het opnemen van een bepaling over het recht op een eerlijk proces. Ik heet de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties van harte welkom in de Eerste Kamer.

De beraadslaging wordt geopend.

De **voorzitter**:
Ik geef het woord aan de heer Engels.

De heer **Engels** (D66):
Dank u wel, mevrouw de voorzitter. And now for something completely different, bedacht ik ter plaatse.

Mevrouw de voorzitter. De fractie van D66 is verheugd dat wij vandaag in eerste lezing een voorstel behandelen dat onze Grondwet op een belangrijk punt bij de tijd brengt. Bij meerdere gelegenheden heb ik in deze Kamer namens mijn fractie betoogd dat onze Grondwet in meer opzichten toe is aan een algehele modernisering, maar in afwachting daarvan is elke partiële verbetering welkom. Wat hier verder van zij, wij vinden het een goede zaak dat de regering de aan dit voorstel ten grondslag liggende wens van de Eerste Kamer, die haar bestaansrecht onder meer ontleent aan de zorg voor de constitutionaliteit van het overheidshandelen, heeft willen honoreren. Het recht op een eerlijk proces is in een democratische rechtsstaat een onomstreden principe, zowel verankerd in onze Grondwet, die de onafhankelijkheid van de rechter waarborgt, als neergelegd in de in onze rechtsorde rechtstreeks werkende verdragsrechtelijke bepalingen in het Europees Verdrag voor de rechten van de mens, het Internationaal Verdrag voor burgerlijke en politieke rechten en het EU-grondrechtenhandvest.

Het voorgestelde grondwetsartikel heeft volgens de regering in de eerste plaats een belangrijke symbolische functie. Met het opnemen van het recht op een eerlijk proces laat de grondwetgever blijken dat de waarborging daarvan van groot belang is. Dat zou een bijdrage kunnen leveren aan een versterking van het vertrouwen van burgers in de Nederlandse rechtsstaat en rechtspraak. Mijn fractie onderkent de in beginsel grote betekenis die de Grondwet in het algemeen en de voorgestelde bepaling in het bijzonder hebben dan wel behoren te hebben voor het maatschappelijke vertrouwen in de inrichting en werking van onze staatsinstellingen. Toch zouden wij van de regering graag een nadere toelichting krijgen waarom de voorgestelde bepaling nu precies deze veronderstelde en op zichzelf relevante betekenis heeft.

Voor de formulering van de voorgestelde bepaling heeft de regering aansluiting gezocht bij het zo veelgeprezen sobere karakter van de Grondwet. Daarnaast wil de regering aansluiten bij de bestaande wetgevingspraktijk en de ontwikkelingen in de rechtspraak, waar met name artikel 6 EVRM een belangrijke rol speelt. Voor de behandeling van dit wetsvoorstel is het met het oog op die toepassingspraktijk relevant een beeld te hebben van wat er wordt bedoeld met het recht op een eerlijk proces. Volgens de wettekst kunnen daaronder de volgende elementen worden begrepen: het recht op toegang tot de rechter, het recht op behandeling van een zaak binnen een redelijke termijn en het recht op een onafhankelijke en onpartijdige rechter. Niet opgenomen zijn elementen als bijvoorbeeld het recht op een gelijkwaardige procespositie en het recht op gelijkwaardige procesmiddelen. Hetzelfde geldt voor de kwaliteit van de rechtsbijstand. Het nadeel van deze keuze is dat uit de wettekst niet volledig kan worden opgemaakt welke waarborgen voor een eerlijk proces nu precies relevant zijn. Een andere optie zou dan ook zijn geweest om de elementen van het recht op een eerlijk proces integraal, dat wil zeggen met een zo compleet mogelijke omschrijving in de Grondwet vast te leggen, maar daartegen kan weer worden ingebracht dat deze waarborgen al besloten liggen in de algemene formulering van dit recht.

Mijn fractie kan zich voorstellen dat het lastig is op dit punt een afweging te maken. Het is ons opgevallen dat ook de Staatscommissie Grondwet in deze kwestie niet tot een eensluidend oordeel heeft kunnen komen. Het is in dat licht begrijpelijk dat de regering zich niet aan een integrale grondwettelijke omschrijving van het recht op een eerlijk proces heeft willen wagen. Die keuze biedt in de ogen van de regering vervolgens de wetgever en de rechter de ruimte voor een nadere invulling van de term "eerlijk proces".

In de schriftelijke voorbereiding heeft de regering naar aanleiding van een op dit punt gestelde vraag van mijn fractie, aangegeven dat nieuwe of gewijzigde wetgeving op het terrein van het procesrecht aan de voorgestelde grondwetsbepaling zal moeten voldoen. Daarnaast heeft de regering in de richting van mijn fractie aangegeven dat een meer in abstracte termen geformuleerde bepaling meer interpretatieruimte biedt voor de rechter. De consequentie van de keuze van de regering voor een open formulering is dat voor een nadere uitleg van het begrip "eerlijk proces" moet worden aangesloten bij de interpretatie van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens in Straatsburg inzake artikel 6 EVRM en van het Europese Hof van Justitie in Luxemburg inzake artikel 47 grondrechtenhandvest. Graag vraag ik de regering om nog eens te reflecteren op de vraag of de gekozen open formulering van het artikel de wetgever en de rechter voldoende context biedt om in voorkomende gevallen tot een eenduidige en adequate, dat wil zeggen bij de in het algemeen geformuleerde recht besloten liggende waarborgen aansluitende invulling van het begrip "eerlijk proces" te komen.

Voorzitter. Dit voorstel heeft naar de mening van de regering niet alleen een symbolische betekenis, maar ook een inhoudelijke meerwaarde. De voorgestelde bepaling legt voor alle mogelijke geschillen een minimumbeschermingsniveau vast van het recht op een eerlijk proces. Dit voorschrift biedt daarmee in beginsel meer bescherming dan het in artikel 6 EVRM gewaarborgde recht op toegang tot de rechter, zo lijkt het. Dit Europese grondrecht is immers beperkt tot geschillen over de vaststelling van burgerlijke

rechten en verplichtingen en zaken betreffende een ingestelde strafvervolging. Geschillen over bijvoorbeeld de toepassing van het vreemdelingenrecht, het belastingrecht, het ambtenarenrecht of politieke rechten vallen daar niet onder, zoals ook de Raad van State heeft aangegeven. Artikel 47 van het EU-handvest kent deze beperking overigens niet, maar dit voorschrift is weer alleen relevant bij de tenuitvoerlegging van EU-recht. Het geldt immers alleen voor de toepassing van EU-recht door de Europese instellingen en voor situaties waarin lidstaten handelen binnen het toepassingsgebied van het unierecht. De grondrechten in het handvest beschermen met andere woorden alleen tegen de uitvoering van het EU-recht die een zekere mate van verband houdt met de nationale uitwerking daarvan. Er moet daarbij sprake zijn van een daadwerkelijke schending van de door het unierecht gewaarborgde rechten en vrijheden.

In de praktijk zal nu moeten blijken of de voorgestelde grondwettelijke verankering van het recht op een eerlijk proces vanwege het beoogde ruimere toepassingsbereik een staatsrechtelijke meerwaarde heeft en tot meer rechtsbescherming zal leiden. Dit zal mede afhankelijk zijn van de vraag of deze bepaling de wetgever en de rechter daadwerkelijk aanzet tot actieve rechtsvorming, zoals de regering veronderstelt. Graag hoor ik van de regering nog eens welke verwachtingen wij als grondwetgevend orgaan op dit punt mogen hebben.

De regering heeft ervoor gekozen het recht op een eerlijk proces en op een onafhankelijke en onpartijdige rechter te formuleren als een subjectief recht of subjectief grondrecht dat de burger een bepaalde aanspraak geeft ten opzichte van de rechter en de wetgever. Het nieuwe artikel is om die reden geplaatst in hoofdstuk 1 van de Grondwet. De regering hangt deze keus op aan het gekozen doel van het voorstel: het vestigen van een grondrecht voor burgers dat tegen de rechter kan worden ingeroepen. Dit sluit bovendien aan bij de plaatsing van dit grondrecht in internationale verdragen. Ook mijn fractie vindt het belangrijk dat met dit voorstel een grondwettelijke grondslag wordt geschapen voor de juridische praktijk, waar het toepassingsgebied van artikel 6 EVRM en andere toepasselijke verdragsrechtelijke bepalingen tekortschiet. Dat biedt een relevante mogelijkheid voor de wetgever en de rechter om de in de voorgestelde grondwettekst opgenomen inhoudelijke waarborgen indien noodzakelijk of gewenst nader uit te werken of aan te vullen.

Toch rijst de vraag of plaatsing in hoofdstuk 6 van de Grondwet over de rechtspraak niet meer voor de hand liggend zou zijn geweest. Een grondwettelijke opdracht aan de rechter en ook aan de wetgever om een eerlijk proces te waarborgen zou in de ogen van mijn fractie inhoudelijk goed passen bij bijvoorbeeld de bepalingen over de onafhankelijkheid van de rechterlijke macht als bedoeld in de artikelen 117 en 118 van de Grondwet. Daar komt bij dat het karakter van het recht op een eerlijk proces in een bepaald opzicht verschilt van dat van de reguliere klassieke grondrechten. Onze klassieke mensenrechten zijn individuele rechten die burgers beschermen tegen een statelijke inbreuk op hun fundamentele rechten en vrijheden. In die zin vormen deze grondrechten, naast het beginsel van de machtenscheiding, het fundament van de rechtsstaat. Het recht op een eerlijk proces heeft ook kenmerken die passen binnen het principe van de machtenscheiding, met name in aansluiting op de eis van onafhankelijke rechtspraak als bedoeld in hoofdstuk 6 van de Grondwet. Mijn fractie is benieuwd of deze oplossing is overwogen en zo ja, waarom daarvoor niet is gekozen.

Voorzitter. Kennelijk heeft de regering ook voor inpassing in hoofdstuk 1 gekozen om een wijziging van de inrichting van de rechterlijke organisatie zoals neergelegd in hoofdstuk 6 te voorkomen. Dat is een nogal defensief argument. Hoofdstuk 6 is immers niet in alle opzichten een toonbeeld van constitutionele helderheid en actualiteit, bijvoorbeeld als het gaat om de betekenis van het begrip "rechterlijke macht". Ook de inrichting van ons stelsel van rechtsbescherming is nog steeds tamelijk gedifferentieerd en daardoor complex. Graag hoor ik van de regering hoe zij tegen deze observatie van mijn fractie aankijkt.

Voorzitter, ik sluit af. De fractie van D66 staat positief tegenover dit voorstel en kijkt uit naar de reactie van de minister op de gemaakte opmerkingen.

De **voorzitter**:
Dank u wel, meneer Engels. Ik geef het woord aan de heer Schalk.

De heer **Schalk** (SGP):
Dank u wel, mevrouw de voorzitter. Er zijn diverse aanduidingen van deze Kamer. Zo wordt dit wel de kamer van reflectie genoemd, maar ook wel de hoeder van de Grondwet. Welnu, als we vandaag iets aan die Grondwet willen veranderen dan is reflectie nodig. Immers, het is van belang om niet zomaar te morrelen aan de Grondwet. Er iets uithalen zou alleen moeten gebeuren als dat weloverwogen is en als duidelijk is wat de gevolgen zijn. Iets erin stoppen moet zorgvuldig en alleen als het echt nodig is. Althans, dat is de visie van de fractie van de SGP. Natuurlijk is het juist in deze kamer van reflectie nuttig om daarover na te denken en te spreken. Daarom de vraag wat de visie is van de minister van Binnenlandse Zaken op dit punt. Graag een reflectie van de minister.

Vandaag spreken we over het toevoegen aan de Grondwet van het recht op een eerlijk proces. Eigenlijk vreemd dat dit niet is opgenomen in de Grondwet, want het gaat hier om het verankeren van een concreet recht. Recht moet uitgevoerd worden, het recht moet zijn beloop hebben. Dat is een actieve manier van omgaan met recht en gerechtigheid. Dat doet mij denken aan die mooie Bijbelse uitdrukking: recht en gerechtigheid doen. Zoals u weet is de Bijbel — ik citeer — "door last van de hoog-mogende heren Staten-Generaal der Verenigde Nederlanden (...) uit de oorspronkelijke talen in onze Nederlandse taal getrouwelijk overgezet." Welnu, daar zijn kanttekeningen bijgevoegd, een soort uitleg bij die teksten. En wat blijkt nu? Bij "recht en gerechtigheid doen" staat genoteerd, ik citeer opnieuw: "Een manier van spreken dikwijls in de Heilige Schrift gebruikt, betekenende al wat goed en recht is, begrepen in de eerste en tweede tafel der wet — de tien geboden — tot het private of publieke leven behorende." Mooi. Privaat en publiek. Daar gaat onze Grondwet ook over.

Een eerlijk proces is een essentieel element in onze rechtsstaat en daarom verdient de waarborging van een eerlijk proces ook een plaats in onze Grondwet. Zeker, een dergelijk recht is al opgenomen in het EVRM, maar bij een zo

duidelijk recht is het toch vreemd om te moeten verwijzen naar internationale verdragen. Het recht op een eerlijk proces is ook wel te destilleren uit de Nederlandse wetgeving, maar gelet op de aard van dit grondrecht zou dit ook moeten worden vastgelegd in de Nederlandse Grondwet, temeer nu dit recht wordt verruimd ten opzichte van het EVRM en ook zal gaan gelden in zaken over de toelating en uitzetting van vreemdelingen, belastingzaken en ambtenarenzaken. Kortom, dit voegt een wezenlijk en concreet element toe aan de Grondwet.

Voorzitter. Eerlijk gezegd knipperde ik wel even met mijn ogen toen ik het wetsvoorstel in eerste instantie langs zag komen. Recht op een eerlijk proces is toch logisch, zeker in een rechtsstaat? Maar blijkbaar zien wij, beperkte mensen, af en toe nog zaken over het hoofd. Reden temeer om nog even na te denken of er nog meer nog meer essentiële punten gemist worden in de Grondwet. In dat kader heb ik nog wel een vraag aan de minister. In het EVRM is niet alleen het recht op een eerlijk proces geborgd, maar ook het recht op leven. Dat is ook verankerd in het Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten en in het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie. Is de minister het met mij eens dat het te overwegen valt om ook het recht op leven, naar analogie van het recht op een eerlijk proces, in de Grondwet op te nemen? Is de minister bereid hier stappen in te ondernemen?

Mevrouw de voorzitter, ik zie uit naar de reactie van de minister. Dank u wel.

De **voorzitter**:
Dank u wel, meneer Schalk. Ik geef het woord aan mevrouw Duthler.

Mevrouw **Duthler** (VVD):
Dank u wel, mevrouw de voorzitter. Dit wetsvoorstel vloeit voort uit een eerder in dit huis met algemene stemmen aangenomen motie-Lokin-Sassen van 7 februari 2012. Ik feliciteer mevrouw Lokin-Sassen dan ook van harte met het feit dat het wetsvoorstel in eerste lezing door de Tweede Kamer is aangenomen en nu voor plenaire behandeling voorligt.

"Ieder heeft bij het vaststellen van zijn rechten en verplichtingen of bij het bepalen van de gegrondheid van een tegen hem ingestelde vervolging recht op een eerlijk proces binnen een redelijke termijn voor een onafhankelijke en onpartijdige rechter." Zo luidt de voorgestelde bepaling die aan het huidige artikel 17 van de Grondwet zal worden toegevoegd. Laat ik vooropstellen dat mijn fractie sympathiek tegenover het wetsvoorstel staat. Zij heeft de motie destijds ook medeondertekend. Nu het recht op een eerlijk proces zo'n fundamentele pijler is van onze democratische rechtsstaat, is het vreemd dat de voorgestelde bepaling nog niet eerder in de Grondwet was opgenomen. Desondanks heeft mijn fractie vragen over nut en noodzaak en de concrete uitwerking van de motie in het onderhavige wetsvoorstel en wenst zij enkele kanttekeningen te plaatsen bij de mogelijke effecten van het wetsvoorstel.

Allereerst nut en noodzaak. Het recht op een eerlijk proces is in internationale verdragen neergelegd, waarvan artikel 6 van het EVRM een van de belangrijkste is. Daarnaast wordt het recht op een eerlijk proces breed erkend in de jurisprudentie. De vraag kan daarom worden gesteld of het nu nodig is om dit recht ook nog eens in onze Grondwet op te nemen. Mevrouw Lokin-Sassen plaatste de overwegingen van haar motie in de context van de opkomst van bestuurlijke boetes, de afdoening door het OM van bepaalde overtredingen, de toen nog op handen zijnde reorganisatie van de gerechtelijke kaart en de voorstellen tot kostendekkende griffierechten.

Laten we bij het laatste voorbeeld blijven. Wetten mogen nog altijd niet getoetst worden aan de Grondwet. Het initiatiefvoorstel-Halsema is immers nog altijd niet voor tweede lezing aangeboden en de vraag is of dat überhaupt nog gaat gebeuren. Welk effect mag dan worden verwacht van de voorgestelde grondwetsbepaling als bijvoorbeeld een wet tot kostendekkende griffierechten niet aan de Grondwet mag worden getoetst door rechters? Voor de duidelijkheid: mijn fractie zou daar ook niet voor zijn. Zij heeft in eerste lezing ook tegen het wetsvoorstel-Halsema gestemd. Wat is het nut van het voorliggende wetsvoorstel als de in formele wetgeving vastgelegde hoogte van griffierechten niet aan de Grondwet mag worden getoetst? Of gaat de regering ervan uit dat de afschaffing van het constitutionele toetsingsverbod er toch wel een keer gaat komen? Graag een reactie van de regering.

Voorzitter. Het recht op een eerlijk proces houdt behalve het beginsel van hoor en wederhoor ook het recht op toegang tot de rechter in, een redelijke termijn van berechting en ondersteuning in de rechtsgang van verdachten. Vorige week hebben wij over deze onderwerpen van gedachten gewisseld in tijdens een deskundigenbijeenkomst ter voorbereiding van het debat over de staat van de rechtsstaat en ook eerder zijn over deze onderwerpen in dit huis diverse debatten gevoerd.

De leden van de VVD-fractie vragen zich af of rechtszoekenden voortaan een beroep kunnen doen op de voorgestelde bepaling als zij bijvoorbeeld van mening zijn dat de rechtsgang te lang duurt, de griffierechten te hoog zijn of een toevoegingsadvocaat te laag betaald wordt. We hebben pas nog de tegen de tarieven van gesubsidieerde rechtsbijstandsadvocaten protesterende zwarte toga's op het plein gezien. Ik wijs op de diverse artikelen en studies waaruit de traagheid van civiele procedures blijkt. Een gemiddelde doorlooptijd van een jaar van een gewone dagvaardingsprocedure is geen uitzondering. Een van de deskundigen wees daarop tijdens de genoemde voorbereidingsbijeenkomst. Zij vroeg zich terecht af of er dan nog wel sprake was van toegang tot het recht, van een eerlijk proces. Graag een reactie van de minister. Welke verwachtingen heeft zij? Welke mogelijkheden biedt het voorgestelde artikel aan rechtszoekenden, die bijvoorbeeld vinden dat de griffierechten te hoog zijn en daardoor een drempel vormen om hun recht via de overheidsrechter te halen of die vinden dat hun advocaten, die op toevoegingsbasis werken, te weinig betaald krijgen om nog voor een goede rechtspleging in te kunnen staan en er dus een eerlijk proces kan plaatsvinden?

Een andere groep rechtszoekenden vormen de rechtszoekenden die in de zogenoemde middengroep vallen. Zij hebben geen recht op gesubsidieerde rechtsbijstand, maar de hoogte van de griffierechten en andere proceskosten doen hen afzien van een gang naar de rechter. Deze groep rechtszoekenden laat over het algemeen weinig van zich horen maar vormt wel een stille protestgroep. Zij voelen

de afstand tot de democratische rechtsstaat steeds groter worden en er komt mogelijk een keer een moment dat ook deze groep het voorgestelde artikel aangrijpt om zijn recht te halen. Wat kan deze groep aan het voorgestelde artikel 17 van de Grondwet hebben? Graag een reactie van de regering op ook deze vraag.

Mevrouw de voorzitter, ik rond af. Al met al is mijn fractie er nog niet helemaal over uit hoe dit voorstel te waarderen. Mijn fractie is uiteraard zeer voor een eerlijk proces en zij heeft er in beginsel niets op tegen om dat recht in de Grondwet op te nemen. In beginsel, omdat zij nog niet een precies beeld heeft van de uitwerking ervan. Zij ziet met belangstelling uit naar de reactie van de regering.

De **voorzitter**:
Dank u wel, mevrouw Duthler. Ik geef het woord aan de heer Lintmeijer.

De heer **Lintmeijer** (GroenLinks):
Dank u wel, mevrouw de voorzitter. Op de eerste plaats wil ook ik mevrouw Lokin graag feliciteren met het feit dat haar motie ertoe heeft geleid dat we vandaag een voorgenomen wijziging van de Grondwet behandelen. Lang niet alle moties die deze Kamer indient bereiken dat resultaat!

Naar aanleiding van het advies van de staatscommissie, de behandeling in de Eerste Kamer en de motie onderkende ook het vorige kabinet dat bestaande individuele rechtsbescherming in diverse grondwetsartikelen en in onder meer artikel 6 van het EVRM wel is opgenomen, maar dat die bescherming geen overall werking heeft en daardoor beperkingen kent in haar reikwijdte. Mijn fractie is blij dat deze vaststelling heeft geleid tot het onderhavige wetsvoorstel, dat lacunes in de waarborgen van individuele burgers en rechtsorganen opheft door expliciete opneming in Hoofdstuk 1 van de Grondwet van het recht op een eerlijk proces.

Mijn fractie wil wel aandacht vragen voor een drietal punten. Het recht op een eerlijk proces kan in de huidige situatie worden ingeroepen op grond van artikel 6 van het EVRM, artikel 47 van het Europees Handvest of artikel 14 van het IVBPR. Ik citeer: "Het verankeren van het recht op een eerlijk proces in de Grondwet en het garanderen van het daaraan inherente recht op toegang tot de rechter, kan daarnaast bijdragen aan het vertrouwen van de burger in de rechtsstaat en meer in het bijzonder in de rechtspraak." Dat schrijft het kabinet in de memorie van toelichting. Mijn fractie onderschrijft dat zeer, maar zou de minister nog eens precies uiteen kunnen zetten op welke terreinen en onderwerpen dit aanvullende grondwetsartikel in de praktijk meerwaarde heeft ten opzichte van het huidige toetsingskader? Wij zien die meerwaarde onder meer voor vreemdelingen- en belastingzaken, die tot dusverre alleen bescherming ontvangen via het Unierecht, maar wellicht kan de minister dit nog verder aanvullen.

Specifiek vraagt mijn fractie daarbij aandacht voor het volgende. In artikel 47 van het Europees Handvest is een bepaling over het recht op rechtsbijstand opgenomen, maar volgens de regering is daarvoor niet artikel 17 maar artikel 18 van de Grondwet de geëigende bepaling. Toch is het de vraag of met name de gefinancierde rechtsbijstand daar wel voldoende bescherming vindt. Het tweede lid van artikel 18, dat rechtsbijstand voor minder draagkrachtigen regelt, is immers bij uitstek een sociaal grondrecht omdat het zich enkel tot de overheid richt. Daarom ook toetste de regering haar plannen voor beperkingen van de rechtsbijstand niet aan artikel 18 maar wel aan artikel 6 van het EVRM. Mijn vraag is of na opnemen van het voorgestelde artikel de gefinancierde rechtshulp wel getoetst zou kunnen worden aan het nieuwe artikel 17 van de Grondwet en of dat dan leidt tot andere afwegingen. Ik hoor daarover graag een beschouwing van de minister.

Mijn tweede punt. De trend van de afgelopen jaren is dat wij ook hier in deze Kamer de nodige wetgeving in meerderheid hebben aangenomen waarbij de ruimte om bestuurlijke sancties op te leggen zonder tussenkomst van de rechter is toegenomen. In de hoorzitting over de staat van de rechtsstaat, waar net ook al even aan gerefereerd werd, signaleerde ook de Raad voor de rechtspraak dat de toegang tot de rechter de afgelopen jaren beperkter is geworden. Meer zaken worden afgedaan door de genoemde bestuurlijke maatregelen en door strafbeschikkingen via het OM. Verzekeraars en andere partijen leggen hun klanten steeds vaker op geschillen te beslechten bij de robotrechter of het zogeheten e-Court. Goedkoper en efficiënter is de claim, maar ook weinig transparant en zonder wettelijke procedurele waarborgen. Daarnaast zijn de afgelopen jaren griffierechten verhoogd, rechtbanken gesloten en rechtsbijstandssubsidies verlaagd. Het zijn alles bij elkaar uiteenlopende redenen waarom de toegang tot de onafhankelijke rechter niet gemakkelijker is geworden.

De grondwettelijke verankering van een algemeen recht op een eerlijk proces met een niet-beperkende reikwijdte kan daar in principe een goed tegenwicht tegen vormen, maar dan moeten recht op een eerlijk proces en toegang tot de rechter wel in elkaars verlengde blijven liggen. Mijn vraag is dan ook: gaat straks de praktijk ook veranderen en gaan we de in de ogen van mijn fractie ongewenste trend keren dat de praktische drempels om zaken bij de onafhankelijke rechter af te doen almaar hoger worden? We horen graag daarop een reactie van de minister. Anders gezegd, wat kan het kabinet doen om te zorgen dat de grondwetswijziging ook daadwerkelijk het effect heeft dat de bereikbaarheid en de toegankelijkheid van de rechterlijke macht daadwerkelijk worden verbeterd en dat deze wetswijziging niet alleen maar een mooie, symbolische betekenis heeft?

Dan ons derde punt. In de Tweede Kamer hebben de fracties van GroenLinks en D66, de laatste bij monde van mevrouw Van Engelshoven, gevraagd naar de betekenis van deze grondwetswijziging voor artikel 120. Dat artikel zegt: "De rechter treedt niet in de beoordeling van de grondwettigheid van wetten en verdragen." In de ogen van mijn fractie wringen het nieuwe artikel 17 en het bestaande artikel 120 enigszins met elkaar. Het recht op een eerlijk proces wordt toch beperkt in zijn werking indien dezelfde Grondwet daar verderop weer een fundamentele beperking in aanbrengt: enerzijds doordat burgers artikel 17 niet kunnen inroepen bij de rechter als zij menen dat een wet hiermee in strijd is, anderzijds omdat de grondwettelijke toetsing zelf ook een element van het recht op een eerlijk proces is. Ook het College voor de Rechten van de Mens en de Raad voor de rechtspraak hebben zich in de consultatie in die richting uitgelaten. Zou het met het eventueel aannemen van dit wetsvoorstel niet in de rede liggen dat het kabinet ook de discussie over het schrappen van artikel 120 oppakt? Daar-

mee zou het nieuwe grondwetsartikel aan geldingskracht winnen voor de rechtspraktijk en wordt het dus meer dan een geheugensteuntje voor de wetgever zelf.

Mijn fractie is, ook natuurlijk in het licht van het net al genoemde initiatiefwetsvoorstel-Van Tongeren, beter bekend onder de naam -Halsema overigens, benieuwd hoe het huidige kabinet daarnaar kijkt. De vorige minister bleef in zijn schriftelijke en mondelinge beantwoording in de Tweede Kamer erg terughoudend. Hoe kijkt deze minister daartegen aan? Deelt zij onze mening — ik kom tot mijn conclusie, voorzitter — en die van de voorzitter van de Raad voor de rechtspraak dat alleen met constitutionele toetsing de Grondwet het kloppend hart van de rechtsstaat kan worden, zoals het geval is in de meeste andere landen? Zo nee, welke ambities heeft zij dan met de Grondwet?

De heer **Engels** (D66):
Ik volgde met belangstelling uiteraard alle punten, maar zeker dit laatste punt, over artikel 120 Grondwet. Toen kwam bij mij de vraag op: heeft u enig idee waarom de Tweede Kamerfractie van GroenLinks er tot dusver van af heeft gezien om het betreffende wetsvoorstel in tweede lezing te brengen?

De heer **Lintmeijer** (GroenLinks):
Zeker, enig idee wel, maar ik laat de verantwoordelijkheid daarvoor natuurlijk graag bij de Tweede Kamerfractie. Maar het is niet helemaal ondenkbaar dat je van het moment waarop je zo'n grondwetswijziging indient, in elk mag hopen dat de discussie en de uitkomst tot een zekere meerderheid gaan leiden. In dat verband vinden wij het ook interessant om te kijken of er nu een kabinet staat dat een dergelijke discussie zou steunen. Wellicht leidt dat in het parlementaire debat ook nog tot een meerwaarde.

De heer **Engels** (D66):
Heel kort nog even, voorzitter. Betekent dit, nu u zich zo nadrukkelijk tot de regering wendt, dat uw fractie eigenlijk ook denkt dat voortzetting van het initiatiefvoorstel niet zinnig meer is en mogelijk bovendien na een aantal verkiezingen en momenten die voorbij zijn gegaan staatsrechtelijk niet meer echt aan de orde is?

De heer **Lintmeijer** (GroenLinks):
Dat laatste is natuurlijk een punt van interpretatie. Ik ken de discussie of een dergelijk wetsvoorstel na eerste lezing een keertje verjaart. De wet is er niet helemaal duidelijk over of dat wel of niet zo is. Daar zijn interpretaties van. Laat ik het eerlijk zeggen: ik zou het behulpzaam vinden als ook een kabinet zegt dat deze grondwetswijziging die in aantocht is — potentieel in aantocht, want je weet nooit hoe het afloopt — ook een beter of ander licht werpt op de discussie over artikel 120.

Dank u wel.

De **voorzitter**:
Dank u wel, meneer Lintmeijer. Ik geef het woord aan de heer Sini.

De heer **Sini** (PvdA):
Dank u wel, mevrouw de voorzitter. Ook ik feliciteer mevrouw Lokin-Sassen. Haar motie heeft het pad geëffend tot het wetsvoorstel dat we vandaag behandelen.

Het gaat om het wetsvoorstel Opnemen van een bepaling over het recht op een eerlijk proces in de Grondwet. De PvdA-fractie dankt de regering voor de beantwoording van onze schriftelijke vragen.

Mijn fractie stelt met genoegen vast dat de regering met het voorliggende wetsvoorstel uitvoering geeft aan de op 7 februari 2012 in deze Kamer aangenomen motie van collega Lokin-Sassen en anderen. Zij vervolgden met de motie de discussie rond de aanbeveling van de Staatscommissie Grondwet om het recht op een eerlijk proces in de Grondwet op te nemen. De Staatscommissie Grondwet geeft aan dat dit kan leiden tot aanvullende rechtsbescherming, indien dit recht zo wordt geformuleerd dat het een ruimer toepassingsbereik heeft dan artikel 6 van het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens. De regering geeft aan met de voorgestelde bepaling een meerwaarde te geven ten opzichte van de verdragsbepalingen die het recht op een eerlijk proces garanderen om zodoende een mogelijke lacune in de individuele rechtsbescherming op grondwettelijk niveau op te vullen. Het onderhavige voorstel heeft immers betrekking op alle rechtsgeschillen, dus anders dan artikel 6 EVRM ook op geschillen met betrekking tot de toelating en uitzetting van vreemdelingen, fiscale procedures en alle geschillen van ambtenaren. Het onderhavige wetsvoorstel is een aanvulling op de rechten en de praktijk die nu al voortvloeien uit internationale verdragen met rechtstreekse werking in de Nederlandse rechtsorde, in het bijzonder artikel 6 van het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens, maar ook artikel 47 van het EU-grondrechtenhandvest en artikel 14 van het VN-verdrag inzake burgerlijke en politieke rechten.

De regering geeft in de memorie van toelichting aan dat dit voorstel ertoe strekt het recht op een eerlijk proces voor een onafhankelijke en onpartijdige rechter binnen een redelijke termijn ook in onze Grondwet te verankeren, alsmede het daaraan inherente recht op toegang tot de rechter te waarborgen en aldus de individuele rechtsbescherming op grondwettelijk niveau te garanderen. De regering stelt terecht dat het recht op een eerlijk proces, mede omdat het een essentiële voorwaarde is voor de effectuering van andere grondrechten, een belangrijk onderdeel vormt van de democratische rechtsstaat en dat het verankeren van dat recht in de Grondwet kan bijdragen aan het vertrouwen van de burger in de rechtsstaat. De PvdA-fractie ondersteunt het voornemen om het recht op een eerlijk proces in de Grondwet te verankeren.

In het regeerakkoord Vertrouwen in de toekomst kondigt de regering aan meer te willen gaan experimenteren met buurtrechters en andere vormen van alternatieve geschillenbeslechting, waaronder mediation en een effectiever gebruik van het Juridisch Loket. Mijn fractie vraagt de minister in hoeverre de kwaliteitscriteria van dit wetsvoorstel voor een open en eerlijk proces voor de burger ook gelden voor de gang naar de buurtrechter en de andere genoemde vormen van alternatieve geschillenbeslechting. Strekt de reikwijdte van het nieuwe grondrecht zich uit tot

de buurtrechter of gaat het toch uitsluitend om rechtspraak in de klassieke zin?

Voorzitter. Naast de Staatscommissie Grondwet is in verschillende adviezen gewezen op de samenhang tussen het recht op een eerlijk proces en het recht op toegang tot de rechter. Zo wijst het College voor de Rechten van de Mens op de noodzaak om de toegang tot het recht niet slechts op papier vast te leggen, maar die toegang tot het recht ook in de praktijk te garanderen. Is de minister het hiermee eens? Mijn fractie is van mening dat het recht op toegang tot de rechter van eminent belang is naast het recht op een eerlijk proces. Mijn fractie vraagt aan de minister om in dit licht nader in te gaan op de vraag hoe zij aankijkt tegen de mogelijke gevolgen van de bezuinigingen op de rechtspraak, de gesubsidieerde rechtsbijstand en de verhoging van de griffierechten, die de toegang tot het recht kunnen beperken.

Op donderdag 1 februari — daar is al aan gerefereerd — demonstreerden tientallen advocaten bij het gebouw van de Tweede Kamer. In toga lieten ze weten dat de maat vol is. Deze advocaten geven aan dat bezuinigingen hun tol hebben geëist. Zowel de toegang tot het recht als de vergoedingen van advocaten staan volgens hen onder druk. Mijn fractie vraagt de minister of zij deze zorgen deelt. Zo ja, wat gaat de minister eraan doen? Zo nee, is de minister bereid om te onderzoeken in hoeverre mensen met lagere inkomens door mogelijke gevolgen van de bezuinigingen van de rechter afgehouden worden?

Voorzitter. Mijn fractie wacht de reactie van de minister met belangstelling af.

De **voorzitter**:
Dank u wel, meneer Sini. Ik geef het woord aan de heer Ruers.

De heer **Ruers** (SP):
Mevrouw de voorzitter. Om te beginnen wil ik de minister bedanken voor de uitgebreide memorie van antwoord die zij ons mede namens de minister-president, de minister van Algemene Zaken en de minister voor Rechtsbescherming heeft toegezonden. Naar aanleiding daarvan wil ik in het kort de volgende onderwerpen behandelen: het recht op een eerlijk proces, de toegang tot het recht en de rechter, de rechtspraak binnen een redelijke termijn, en de uitvoerbaarheid en naleving van de wetten. Deze kwesties hebben op verschillende terreinen onderlinge raakvlakken. Ik zal ze daarom in samenhang bespreken.

Het treft dat wij vandaag dit wetsvoorstel hier behandelen. Wij hebben namelijk een week geleden in dit huis van gedachten gewisseld met een aantal deskundigen over de Staat van de rechtsstaat. Collega's zeiden het al. In dat debat zijn interessante opmerkingen gemaakt die ook betrekking hebben op voorliggend wetsvoorstel. Ik kom daar nog op terug.

Zoals reeds door anderen is aangegeven danken wij het voorstel aan de motie-Lokin-Sassen, die in deze Kamer zes jaar geleden is aangenomen, alsmede, en dat is ook belangrijk, aan het daaraan voorafgaande rapport van de Staatscommissie Grondwet van november 2010. In de motie-Lokin-Sassen drong deze Kamer er bij de regering op aan om in de Grondwet een artikel op te nemen — ik citeer — "waarbij een algemeen recht op een eerlijk proces voor een onafhankelijke en onpartijdige rechter wordt opgenomen". De voorgestelde wetswijziging is niet helemaal gelijkluidend aan de motie uit 2012, nu de het wetsvoorstel luidt, en ik citeer wederom: "Ieder heeft bij het vaststellen van zijn rechten en verplichtingen of bij het bepalen van de gegrondheid van een tegen hem ingestelde vervolging recht op een eerlijk proces binnen een redelijke termijn voor een onafhankelijke en onpartijdige rechter." Ik wijs er met name op dat de passage "binnen een redelijke termijn" aan de tekst van de motie is toegevoegd.

Met het wetsvoorstel is, aldus de regering, beoogd het belang van de waarborgfunctie van de Grondwet voor de democratie, de rechtsstaat en de grondrechten expliciet tot uitdrukking te brengen. Daarbij teken ik aan dat de regering vorig jaar in de Tweede Kamer naar aanleiding van de vraag of het niet verstandig zou zijn om ook het recht op effectieve rechtsbescherming in artikel 17 van de Grondwet op te nemen, heeft aangegeven dat niet nodig te vinden, maar ook heeft uitgesproken dat die effectieve rechtsbescherming er ook daadwerkelijk moet zijn, en niet slechts in theorie. Ook daar kom ik op terug.

Dat brengt mij in de eerste plaats bij het recht op een eerlijk proces. Ik heb in dat verband, met verwijzing naar de Wet OM-afdoening uit 2008 en de drie rapporten van de procureur-generaal bij de Hoge Raad, betoogd dat er sprake is van tekortkomingen in de naleving van de regelgeving. Strafrechtdeskundige Laura Peters stelde in 2017 in haar artikel in Trema dat er in de praktijk van de OM-strafbeschikking ernstige fouten worden gemaakt. Zij gaf aan dat het risico op dergelijke fouten verminderd kan worden indien we het beginsel van de strafvorderlijke machtenscheiding weer erkennen en de OM-strafbeschikking weer onderwerpen aan voorafgaande rechterlijke toetsing. Graag hoor ik van minister wat zij van het advies van mevrouw Peters vindt.

In de memorie van antwoord van 22 november 2017 lees ik dat de minister van Justitie en Veiligheid de conclusies van het tweede rapport Beproefd verzet aan het bestuderen is. Dat is mooi. Zij zal de Kamer daarover binnenkort berichten. Kan de minister aangeven wat hier met binnenkort wordt bedoeld?

De Staatscommissie Grondwet heeft in haar rapport van november 2010 aangegeven dat er een nauwe samenhang bestaat tussen het recht op een eerlijk proces en het recht op toegang tot de rechter. Ik hoor graag van de minister of zij die opvatting van de commissie deelt. Naar mijn mening kan er alleen gesproken worden van een eerlijk proces en toegang tot de rechter indien die toegang in de dagelijkse praktijk daadwerkelijk effectief is. Aan die voorwaarde wordt onder de huidige omstandigheden naar mijn overtuiging vaak niet of onvoldoende voldaan als gevolg van de jarenlange, ingrijpende bezuinigingen op de rechtsstaat. Wij zien dat effect in concreto bij met name de kortingen op de gefinancierde rechtshulp, bij de verhoging van het griffierecht, bij de rechterlijke macht, en bij de politie en het OM. Er blijken in de praktijk te hoge drempels te bestaan voor veel justitiabelen.

Ik heb namens mijn fractie in dit verband betoogd dat de bezuinigingen op justitie, mede gelet op de wetswijziging die met het voorliggende voorstel wordt beoogd, in strijd

zijn met het recht op de toegang tot de rechter. Ik heb daarbij ter toelichting verwezen naar de publicatie van Tjeenk Willink uit 2013 getiteld "De verwaarloosde staat" en de publicatie van Corstens en Kuiper getiteld "De toegang tot de rechter in een moderne rechtsstaat" uit 2014. Daarop heeft de minister geantwoord dat de bezuinigingen niet in strijd zijn met het recht op toegang tot de rechter. Beperkingen zijn volgens de minister toegestaan mits die niet de essentie van het recht op toegang tot de rechter aantasten, een legitiem doel dienen en proportioneel zijn in het licht van dat doel. Maar juist ook uitgaande van die benadering, die ik begrijp, zijn naar mijn oordeel de bezuinigingen onacceptabel. De praktijk laat immers zien dat het recht op toegang tot de rechter daadwerkelijk wordt aangetast en dat de kwaliteit van de rechtspraak de grens van het toelaatbare heeft overschreden.

Wat in de rechtspraak de gevolgen zijn van de bezuinigingen hebben we vorige week gezien. De rechters van de zogenaamde Tegenlichtgroep hebben ons daar vorige week indringend over onderhouden. Zij hebben ons gewaarschuwd dat met het verzwakken van de positie van de rechterlijke macht uiteindelijk ook de trias politica en daarmee de rechtsstaat in het geding is. De rechters stelden dat zij de financiering van de rechtspraak en de toegankelijkheid als de twee belangrijkste problemen ervaren. Ik citeer enkele passages uit het betoog van de rechters van de Tegenlichtgroep over de financiering.

"De financiering is sinds 2002 gebaseerd op outputfinanciering. Vanaf 2010 is minder geld beschikbaar gesteld en ontstond een neerwaartse spiraal, waarbij de werkdruk steeds hoger werd. De kwaliteit is steeds meer onder druk komen te staan, zoals ook is geconstateerd in het Visitatierapport onder leiding van de heer Cohen." Dat is een rapport uit 2014. Ik citeer nog steeds de rechters. "Een prikkel tot doelmatig werken is goed, maar de situatie is veel te ver doorgeschoten. Er wordt hard gewerkt. Om u een idee te geven: met ongeveer 10.000 mensen, waarvan 2.400 rechters, worden jaarlijks ruim 1,6 miljoen zaken afgedaan. De werkdruk is heel hoog. Zo'n tien jaar geleden keek je ervan op als iemand een burn-out had, maar nu lijkt het soms een ingecalculeerd bedrijfsrisico. De geplande tijd voor zaken is geregeld niet in evenwicht met wat er nodig is om ze verantwoord af te doen. Veel collega's voelen zich inmiddels meer een beslismachine dan een rechter."

Ik citeer nog steeds de rechters: "Enkele voorbeelden: 20 minuten voor een behandeling van de uithuisplaatsing van een kind is geen uitzondering. Een klein halfuurtje voor een ernstige mishandeling, waarbij ook aandacht nodig is voor het slachtoffer, is echt te weinig. Het komt voor dat bij gebrek aan ruimte op een meervoudige zitting, strafzaken enkelvoudig worden gepland waar meervoudige afdoening passender was. Ook civiele zittingen worden vaak op onaanvaardbaar lange termijn gepland. Na de zitting moeten mensen nog een keer lang wachten op hun beslissing. Er kan zo één jaar tot jaren voorbijgaan voor mensen weten waar ze aan toe zijn. Zoekend naar de oorzaak zien we dat de financiering niet van één kant, maar van vele kanten onder druk staat." Ze noemen er vier.

"1. Vanaf 2010 is door de bezuinigingen het systeem van outputfinanciering niet langer toegepast zoals was afgesproken, maar is het huishoudboekje van de minister leidend geworden.
2. De uitgangspunten van die outputfinanciering zijn op zichzelf al niet reëel. Een voorbeeld: voor een verstekvonnis in een kantonzaak geldt een norm van één minuut — ja, één minuut — voor de rechter en acht minuten voor juridische ondersteuning. Iedereen begrijpt dat alleen al het lezen van de dagvaarding meer tijd kost.
3. Er mist voldoende budget voor vernieuwing; grote operaties als HGK en KEI drukken op het budget van de rechtspraak waardoor er minder geld beschikbaar is voor het rechtspreken zelf. Bovendien is in de begrotingen van de rechtspraak vooruitgelopen op verwachte toekomstige besparingen door deze operaties. In 2015 hebben wij al gewaarschuwd voor dit wensdenken.
4. In de financiering wordt niet tijdig en soms niet voldoende rekening gehouden met nieuwe wetgeving van latere datum. Een voorbeeld: waar de positie van het slachtoffer is versterkt in het strafrecht, vraagt dat meer zittingstijd, maar in het bijbehorende geld is niet op voorhand niet voorzien."

De heer **Engels** (D66):
Ik kom nu maar even naar voren, want ik heb het idee dat de heer Ruers op dit punt nog niet klaar is. Voor de orde van dit debat vroeg ik me het volgende af, anders krijg ik wellicht ook zelf een ernstig gevoel volledig te falen. Dit gaat allemaal over kwesties waarvan ik denk dat die eerder het ministerie van Justitie en Veiligheid regarderen dan dat ze binnen de marges vallen van de discussie die wij vandaag voeren over de Grondwet. Wat wilt u vandaag in dit debat precies bij wie bereiken, anders dan wat geagendeerd is in het kader van de Staat van de rechtsstaat? Want dat heb ik wel begrepen.

De heer **Ruers** (SP):
Ik begrijp uw vraag. Ik heb daar ook mee geworsteld toen ik het wetsvoorstel aanvankelijk kreeg. Maar met name in de antwoorden en in de laatste memorie van antwoord gaat de minister uitgebreid in op deze aspecten, met name op wat in dit kader een eerlijk proces is in verhouding tot de andere drie punten die ik noemde. Omdat zij geantwoord heeft mede namens de minister voor Rechtsbescherming heb ik de vrijheid genomen om deze aspecten iets nader uit te werken. Maar ik ben het volledig met u eens: het ligt zeker ook voor een belangrijk deel op het bordje van de minister voor Rechtsbescherming. Maar daar komen wij ongetwijfeld nog over te spreken. In dit kader wil ik, als ik zo vrij mag zijn, het ook graag aan deze minister voorleggen, omdat zij deze uitbreiding in de Grondwet in het kader van het eerlijke proces et cetera verdedigt.

Mevrouw de voorzitter. Er wordt volgens de rechters door de bezuinigingen ook op andere voor de rechtsstaat essentiële terreinen ernstige schade aangericht. Men zegt dan: "Geen wonder dat het spaak loopt. De financiële krapte heeft ertoe geleid dat er de laatste jaren te weinig rechters zijn opgeleid." Dat is nogal wat. "Ook is het verloop onder juridische medewerkers hoog. Er worden nog maar weinig vaste contracten aangeboden en wij horen in toenemende mate dat de juridische medewerkers ongelukkig zijn over hun beloning en positie. De bezetting is onvoldoende op orde en dat draagt eraan bij dat de afhandeling van zaken vreselijk lang duurt, ondanks inspanningen van velen."

Verder zegt men: "Wij zien dat efficiency nog steeds boven inhoud gaat. Door de sterk bedrijfsmatige aansturing is het

domein van de rechter ingeperkt geraakt. Dat de inschatting van de benodigde tijd voor zittingen vaak niet goed is, komt mede omdat deze uit handen van de rechter is. Dit raakt direct aan de rechterlijke onafhankelijkheid. Het domein van de rechter is ook in het gedrang waar duidelijk is dat er te weinig tijd en ruimte is voor specialisatie, voor het bijhouden van kennis in het algemeen en voor vernieuwende initiatieven op de werkvloer. Door de schaalvergroting en het top-downsysteem van besluitvorming voelen veel professionals zich buiten spel gezet. En intussen lezen wij in de evaluatie van het HGK dat de schaalvergroting erg weinig heeft opgeleverd, alleen heel grote organisaties.

Ook een fundamentele vraag is: wie bepaalt wat de prijs van de rechtspraak mag zijn? Waarom is de rechtspraak onderdeel van de begroting van Justitie & Veiligheid? Zij wordt nu behandeld als een uitvoerende dienst van het ministerie in plaats van een onafhankelijke staatsmacht. Wij vinden dat een aparte begroting voor de rechtspraak op zijn plaats is." Ik wil dat toch nog een keer bijzonder onder de aandacht van de minister brengen, want hier raken we toch aan de grondslagen van onze rechtsstaat, de trias politica, en de onafhankelijkheid van de rechtspraak. Op papier bestaat die, maar in de praktijk zien we juist door deze benadering en de financiële tekorten die er zijn in de rechtsspraak dat dat ernstig onder druk staat.

Mevrouw de voorzitter. Reeds op grond van het bovenstaande is naar mijn mening voldoende aangetoond dat door de jarenlange bezuinigingen de kwaliteit van de rechtspraak ernstig is aangetast. Dat betekent niet alleen dat dit onderdeel van de trias politica is aangetast, maar ook dat de justitiabelen niet meer de kwaliteit van rechtspraak krijgen waarop zij aanspraak moeten kunnen maken. En dat daardoor ook het recht op een eerlijk proces wordt geschonden. Daar ligt weer de relatie tussen de bezuinigingen en het eerlijke proces. Op papier is het prima, maar we zien een praktijk die daar haaks op staat.

Maar er is nog meer aan de hand bij Justitie. In haar reactie op het standpunt van mijn partij dat de regering door de bezuinigingen op Justitie in strijd handelt met het recht op toegang tot de rechter, stelt de minister dat het kabinet niet heeft bezuinigd op de rechtspraak, dat er zelfs een forse financiële impuls is gegeven voor het invoeren van professionele standaarden, maar dat er wel een rijksbrede efficiencytaakstelling is opgelegd. Ik stel vast dat de regering daarmee erkent dat er weer bezuinigd wordt op justitie.

De minister voegt daar bovendien aan toe dat de rechtspraak heeft aangegeven deze taakstelling, lees bezuiniging, te willen realiseren met behulp van — en nu komt het — het programma Kwaliteit en Innovatie rechtspraak, kort gezegd KEI. Deze opbrengsten uit KEI, aldus de minister, ontstaan doordat er minder personeel benodigd is en dat KEI beoogt de doorlooptijden terug te brengen en daarmee bij te dragen aan de doelstelling om binnen een redelijke termijn recht te spreken. Maar, mevrouw de voorzitter, ik vrees dat we hier wederom te maken hebben met een schoolvoorbeeld van wensdenken. Ik memoreerde hiervoor al de slechte ervaringen van de rechterlijke macht met KEI. Hoe slecht het met KEI gesteld is en hoe groot problemen bij KEI zijn, is haarscherp onder woorden gebracht in de brief van de Centrale Ondernemingsraad, de COR, van de Raad voor de rechtspraak van 26 januari jongstleden. In deze brief maakt de COR melding van de voortgangsrapportage van december 2017. Ik ga ervan uit dat de minister ten tijde van het schrijven van haar memorie van antwoord van 22 november jongstleden bekend was met de inhoud van deze voortgangsrapportage. Graag verneem ik van de minister of dat het geval was.

In die voortgangsrapportage wordt namelijk vermeld dat KEI veel meer tijd gaat kosten dan was voorzien, dat de kosten van KEI langer zullen doorlopen en dat de te verwachten baten van KEI later zullen worden gerealiseerd. De COR wijst erop dat de latere realisatie van de baten tot een financieel tekort leidt, dat de kosten van KEI ook zijn toegenomen door een lagere productiviteit en dat zulks grote gevolgen heeft voor de begroting van de rechtspraak. Ik verwijs verder naar hetgeen de COR in zijn brief heeft gezegd, namelijk dat ongeveer 200 miljoen al is geïnvesteerd in KEI en dat het nog steeds niet loopt. Kan de minister aangeven wat deze sterk nadelige financiële gevolgen bij KEI betekenen voor de aan de rechtspraak opgelegde bezuinigingen en de door de Raad voor de rechtspraak ingeboekte besparingen op het KEI-programma? De minister zegt dat die bezuinigingen goedgemaakt kunnen worden, want KEI gaat prima werken. Maar we zien in de praktijk dat KEI juist heel veel geld extra gaat kosten. Daar blijven volgens mij grote gaten achter en dan is de rechtspraak in hoge nood.

Tot slot nog de kwestie van de toegang tot het recht. De minister stelt in haar antwoord ...

De **voorzitter**:
Mag ik u erop wijzen dat u nog 40 seconden hebt, meneer Ruers?

De heer **Ruers** (SP):
Ik ben er bijna, mevrouw de voorzitter.

De minister stelt in haar antwoord dat de hoogte van het griffierecht van invloed kan zijn op de toegang tot de rechter en dat daarom de nadruk bij de voorstellen van de regering lag op het waarborgen van de toegankelijkheid van de rechter, juist voor de financieel minder draagkrachtigen. In dat verband wil ik wijzen — anderen hebben dat ook gezegd — op het ontstaan van het zogenaamde e-Court, een fenomeen dat nauw samenhangt met de kosten van de rechtspraak en de hoogte van het griffierecht. De rechters van de Tegenlichtgroep merkten vorige week in de eerste plaats op dat de drempel voor de burger naar de rechter naar hun mening te hoog is omdat de griffierechten, in ieder geval voor kantonzaken te hoog zijn. In de tweede plaats vroegen zij aandacht voor de rechtshulp. Zij hebben de indruk dat goede rechtshulp voor minder draagkrachtigen steeds slechter bereikbaar is en dat de bereikbaarheid een probleem is. De vermindering van het aantal kantonlocaties heeft de rechtspraak voor de kantonrechters fysiek minder bereikbaar gemaakt. Zij constateren dat vooral in gebieden waar kantonlocaties zijn opgeheven er aanwijzingen zijn van hogere verstekpercentages. Graag verneem ik of de minister die waarnemingen van de rechters deelt. Een vergelijkbare ontwikkeling is aan de orde bij de zgn. e-courts, ook wel omschreven als een particulier digitaal incassobureau, vermomd als arbitrage-instelling. Daaraan ligt met name ten grondslag het feit dat door de hoge financiële drempels ook voor bedrijven de gang naar de rechter

onaantrekkelijk is geworden. Daardoor is er ruimte ontstaan voor alternatieven, waarbij de burger van de overheidsrechter wordt afgehouden. Daar komt bij dat e-Court een alternatief is, waarbij er onvoldoende hoor en wederhoor wordt toegepast en de rechtsbescherming van de burger wordt aangetast. Ik zou graag van de minister weten hoe zij tegen deze ontwikkeling aankijkt en of zij daarin stappen wil ondernemen. Ik zie met belangstelling uit naar de reactie van de minister.

De **voorzitter**:
Dank u wel, meneer Ruers. Ik geef het woord aan mevrouw Lokin.

☐

Mevrouw **Lokin-Sassen** (CDA):
Voorzitter. Het is een eer vandaag namens mijn fractie het woord te mogen voeren over het onderhavige grondwetsherzieningsvoorstel! "Het voorstel voert", aldus de memorie van toelichting. "de door de Eerste Kamer aangenomen motie Lokin-Sassen c.s. uit." De motie draagt mijn naam en u zult het mij niet euvel duiden dat mij dat met gepaste trots vervult. Maar ere wie ere toekomt: het is prof. Tijn Kortmann geweest die mij heeft overtuigd van de noodzaak tot grondwettelijke verankering van het recht op een eerlijk proces. Hem heb ik destijds om advies gevraagd ter voorbereiding van het debat over het eindrapport van de staatscommissie-Thomassen; Kortmann was een van de leden van deze staatscommissie. Ik noem zijn naam hier met ere: zonder anderen tekort te willen doen gedenk ik hem hier graag als een van de grootste Nederlandse staatsrechtgeleerden van de afgelopen 50 jaar. En het is vooral ook dank zij de steun van álle senatoren, de cum suis — de motie werd destijds Kamerbreed aanvaard — dat wij ons vandaag over dit voorstel kunnen buigen. Graag wil ik ook de regering dank zeggen voor de zorgvuldige wijze waarop zij dit voorstel heeft voorbereid, toegelicht en verdedigd.

Mevrouw de voorzitter. Het huidige artikel 17 Grondwet: "Niemand kan tegen zijn wil worden afgehouden van de rechter die de wet hem toekent" is een oud beginsel. Het "ius de non evocando" — letterlijk: het recht om niet uitgeroepen, dat wil zeggen: gedagvaard te worden — was in de Middeleeuwen niet zozeer een "recht" als wel een "voorrecht", een privilegium om niet voor een vreemde rechter te verschijnen. Dat betekende voor bijvoorbeeld het Reichskammergericht of de Grote Raad van Mechelen een verbod om een proces dat bij een lagere rechter aanhangig was, te doen overhevelen naar zichzelf als hoogste rechter om het af te doen. Noch in de Duitse landen noch in onze streken is het streven naar centralisatie van de Habsburgers gelukt: bij ons vormde het zelfs een van de voornaamste aanleidingen tot de opstand tegen Koning Philips II.

De privileges werden afgeschaft ten tijde van de Franse revolutie en het ius de non evocando is bij ons via de Franse Constitutie opgenomen in de Staatsregeling van 1798, waarbij het "voorrecht" tot "recht" werd gepromoveerd. De formulering in de Staatsregelingen van 1801, 1805 en 1806 was beperkter, want daarin gold slechts dat niemand veroordeeld kon worden dan "door den Rechter, dien de Staatsregeling of de Wet hem toekent".

Sinds de Grondwet van 1814 is de formule: "niemand kan tegen zijnen wil worden afgetrokken van den regter, dien de wet hem toekent", in alle opvolgende grondwetten — tot op de dag van vandaag — ongewijzigd overgenomen. Sinds de grondwetsherziening van 1983 staat deze bepaling in het eerste hoofdstuk van de Grondwet en wel in het genoemde art. 17. Thorbecke stelde destijds in zijn aantekening op de Grondwet dat niet alleen de uitvoerende macht, het bestuur, maar ook de wetgever zelf aan deze norm moet voldoen. Naar mijn oordeel is daarin nog niets veranderd.

Naar het oordeel van mijn fractie geldt dat niet alleen voor het huidige artikel, maar eveneens voor het in het onderhavige voorstel toe te voegen lid 1. Dat houdt in dat zowel het bestuur als de wetgever ervoor moeten zorgen dat de toegang tot en het recht op een eerlijk proces binnen een redelijke termijn voor eenieder gewaarborgd is en blijft. Graag vernemen wij van de regering of zij het met onze visie eens is.

Mevrouw de voorzitter. De regering hanteert twee criteria om tot een grondwetsherziening over te gaan. Een voorstel moet volgens haar ten eerste voldoende constitutionele rijpheid bezitten en ten tweede een dringende noodzaak zijn. Wat voldoende constitutionele rijpheid betreft: dit voorstel kent een lange incubatietijd, om niet te zeggen een olifantsdracht. Ik herhaal nog even kort de stappen die in het verleden zijn gezet. In 2004 pleitte de VAR-commissie Rechtsbescherming al voor opneming van een recht op toegang tot de rechter en effectieve rechtsbescherming in onze Grondwet. In 2009 is door professor Barkhuysen c.s. een rapport uitgebracht waarin eveneens geconcludeerd werd tot grondwettelijke verankering van dat recht. Ook de reeds genoemde Staatscommissie Grondwetsherziening, de staatscommissie-Thomassen, bepleitte dit unaniem in haar eindrapport van 11 november 2010. De motie-Lokin-Sassen, op de kop af zes jaar geleden aangenomen in dit huis, vroeg hetzelfde. In 2013 verscheen het proefschrift Grondwet en eerlijk proces, van de hand van de heer Leeuw, die eveneens adviseert tot opname in de Grondwet van genoemd recht. De verschillende organisaties uit het veld waarvan op 8 juli 2016 advies is verkregen over de voorgestelde wetstekst, juichten opneming van het recht op een eerlijk proces in de Grondwet eveneens toe en erkenden dat de bepaling toegevoegde waarde heeft. Zeer recent nog, in januari 2018, publiceerde mr. Manon Julicher in het Tijdschrift voor Constitutioneel Recht een artikel waarin ook zij tot de conclusie komt dat invoering van het artikel van toegevoegde waarde kan zijn voor een verruiming van de rechtsbescherming voor de rechtzoekende in Nederland. Kortom, het moge duidelijk zijn dat het voorstel na veertien jaar discussie en debat tot voldoende constitutionele rijpheid is gekomen.

Het tweede punt is de dringende noodzaak. Het recht van iedereen op een eerlijk proces, waartoe onder meer behoort de toegang tot de rechter, wordt in de huidige tijd bedreigd; dat is hier al eerder naar voren gebracht. Voor wat betreft het buitenland verwijs ik kortheidshalve naar de recente gebeurtenissen in Turkije en in het EU-land Polen. Afgelopen dinsdag heeft ook de president van de Hoge Raad dit aangestipt tijdens de deskundigenbijeenkomst. Vele andere landen zouden kunnen worden genoemd waar de rechtspraak aan banden is gelegd of zelfs monddood is gemaakt. Maar ook in eigen land kan men ontwikkelingen ontwaren die de toegang tot een eerlijk proces bemoeilijken en daarmee een serieuze bedreiging, om niet te zeggen ondermij-

ning van de onafhankelijke en onpartijdige rechtspraak en de rechtsbescherming van de burgers tot gevolg hebben: te hoge griffierechten, opheffing van standplaatsen van gerechten of kantongerechten, waardoor de fysieke bereikbaarheid vermindert en het aantal verstekvonnissen significant stijgt, en forse bezuinigingen op financiering van de rechtspraak, waardoor de kwaliteit ervan in gevaar komt, forse bezuinigingen op de rechtsbijstand, waardoor de lagere inkomens en zelfs de middeninkomens, niet alleen burgers maar ook bedrijven, de kosten van een proces niet langer kunnen opbrengen. Bijna alle gerechten kampen met een tekort aan menskracht, alle hebben een negatieve begroting ingediend en klachten over te hoge werkdruk en regelmatige burn-outs onder rechters houden aan. Het evaluatierapport van de Wet herziening gerechtelijke kaart van december 2017 bevestigt dat deze majeure operatie vooralsnog niet tot betere en efficiëntere rechtspraak heeft geleid, dat er nog veel onvrede is, zowel bij rechters als bij het OM, en dat complexe situaties en problemen nog lang niet zijn opgelost. En dan zwijg ik maar over de invoering van het KEI en het extra werk en de problemen die daarmee gepaard gaan, zonder dat daar een adequate financiële tegemoetkoming van overheidswege tegenover staat.

Al deze ontwikkelingen maken dat burgers op zoek gaan naar alternatieven, zoals mediation, arbiters en E-court, zoals ook al eerder is aangegeven. OM en bestuur hebben steeds verdergaande bevoegdheden gekregen tot het treffen van schikkingen en beschikkingen zonder rechterlijke tussenkomst, het sluiten van deals en/of het opleggen van bestuurlijke boetes. Dat lijkt mooi, want het ontlast de rechterlijke macht en het kán ook leiden tot snelle oplossing van conflicten, maar het kan evenzeer leiden tot willekeur; zie het rapport Beschikt en gewogen van de pg bij de Hoge Raad, de heer Fokkens, uit 2014. Ook in het belasting- en vreemdelingenrecht ziet men de rechter op afstand gezet, waardoor de mogelijkheden tot willekeur toenemen.

Mevrouw de voorzitter. Met deze niet limitatieve opsomming heeft mijn fractie hopelijk de noodzaak van het voorliggende wetsvoorstel voldoende aangetoond. Het is van het grootste belang dat een onafhankelijke en onpartijdige rechter de burgers beschermt tegen mogelijke willekeur, of die nu van andere burgers, machtige maatschappelijke organisaties of het overheidsbestuur dan wel het OM afkomstig zijn. De heer Feteris, president van de Hoge Raad der Nederlanden, heeft afgelopen dinsdag tijdens de deskundigenbijeenkomst over de staat van de rechtsstaat in dit huis eveneens op deze gevaren gewezen. Om het met de woorden van mevrouw Creutzberg, senior rechter van de rechtbank Midden-Nederland, van afgelopen dinsdag tijdens de deskundigenbijeenkomst te zeggen: "Onafhankelijke, toegankelijke rechtspraak van goede kwaliteit is niet vanzelfsprekend. Het belang ervan is groot: het is een voorwaarde om alle maatschappelijke en economische processen goed en rechtvaardig te laten verlopen." Dát is precies wat het onderhavige wetsvoorstel grondwettelijk beoogt te waarborgen. Op zichzelf is het al een veeg teken dat dit recht in de Grondwet verankerd moet worden: vanzelfsprekende zaken zouden eigenlijk niet gecodificeerd behoeven te worden. De rechterlijke macht vormt het kloppend hart van een gezonde democratische rechtsstaat. Hij is de dragende pilaar waarop een stabiele maatschappij geënt is, want hij voorkomt willekeur en machtswellust. Aan de kwaliteit van de rechterlijke macht kan men het beschavingsniveau van een volk afmeten. Wat de dijken zijn voor het grondgebied, is een voor eenieder toegankelijke, onafhankelijke rechterlijke macht voor het welzijn van de natie.

Dank u.

De **voorzitter**:
Dank u wel, mevrouw Lokin. Wenst een van de leden in de eerste termijn nog het woord? Dat is niet het geval.

De vergadering wordt van 17.38 uur tot 17.55 uur geschorst.

De **voorzitter**:
Aan de orde is de voorzetting van de behandeling van het wetsvoorstel 34517, Verklaring dat er grond bestaat een voorstel in overweging te nemen tot verandering van de Grondwet, strekkende tot het opnemen van een bepaling over het recht op een eerlijk proces.

Ik geef het woord aan de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

Minister **Ollongren**:
Dank u wel, voorzitter. Het is de eerste keer dat ik als minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties hier in deze Kamer mag debatteren en dat is uiteraard een eer en een voorrecht. Dat wilde ik vooraf zeggen. Ik wilde ook vooraf alle sprekers zeer danken voor hun inbreng. We praten over een belangrijk onderwerp: het recht op een eerlijk proces in de Grondwet. Velen van u dankten ook mevrouw Lokin-Sassen en daar wil ik mij graag bij aansluiten. Ik denk dat het goed is om te memoreren, maar ik zal er straks nog wat meer over zeggen, dat het inderdaad begon bij een motie, die weer gebaseerd was op de Staatscommissie Grondwet, dus inderdaad een wat langere geschiedenis kent en overigens ook nog een toekomst, want we zijn er nog niet na vandaag.

Ik heb u allemaal uw eigen accenten horen zetten, maar ik moet uiteraard via de voorzitter spreken. Ik heb de sprekers hun eigen accenten horen zetten. Dat varieerde van de Bijbelse context tot en met de voorbeelden uit de rechtspraktijk. Ik heb ook goed gehoord dat velen zeiden er een logica in te zien dat dit onderwerp deel zou moeten uitmaken van onze Grondwet en daar wil ik straks dus op ingaan.

Die Grondwet is natuurlijk een belangrijk document in Nederland, een document waar we trots op zijn, een levend document, met een wezenlijke functie in onze democratische rechtsstaat. De heer Engels refereerde daar ook aan in zijn bijdrage. Vandaar ook dat in het regeerakkoord wordt beklemtoond dat die Grondwet onderhoud behoeft, dat we de Grondwet moeten delen en moeten doorgeven aan elkaar en aan nieuwkomers in Nederland. Ik vind ook dat het debat van vandaag onderdeel uitmaakt van dat onderhoud. Het belang daarvan heeft te maken met de functie van de Grondwet in ons staatsbestel.

Ik wil daar enkele woorden aan wijden en ik wil daarbij een beroep doen op de wijze woorden die daarover in het verleden zijn gewisseld. Ik noem de institutioneel-organische waarborgfunctie en de juridisch-normatieve functie van de Grondwet, zoals deze functies zijn samengevat in de kabinetsreactie op het advies van de Staatscommissie Grondwet

uit 2010, onder verwijzing naar diverse typeringen van de Grondwet door staatsrechtsgeleerden en commissies door de jaren heen.

De Grondwet bevat regels ter waarborging en ter bevordering van de vrijheid en het welzijn van burgers. De Grondwet biedt regels voor de uitoefening van overheidsmacht. Hij stelt daartoe de belangrijkste overheidsambten in, kent bevoegdheden toe aan die ambten en reguleert de verhoudingen tussen de ambten onderling en ambten en burgers. De Grondwet bevat eigenlijk een neerslag van historische verworvenheden en geeft uitdrukking aan de continuïteit van het staatsbestel. Het is daarmee het juridisch fundament van Nederland.

Dit debat is ook zo belangrijk, en daarom heb ik er ook naar uitgezien, zal ik u bekennen, omdat de Eerste Kamer een belangrijk aandeel had in de totstandkoming van het voorliggende wetsvoorstel. Ik noemde net al de motie van mevrouw Lokin-Sassen cum suis, zoals zij zelf ook opmerkte, die hiervoor de basis legde. Deze werd met algemene stemmen aangenomen en de toenmalige regering heeft zich destijds nogmaals beraden en besloten een wetsvoorstel in te dienen. Wat ik ook heel mooi vond, was dat mevrouw Lokin-Sassen zelf de heer professor Kortmann eerde, inderdaad een prominent staatsrechtsgeleerde, overleden in 2016, en lid van de Staatscommissie. Ik vond het mooi dat zij dat zei en sluit mij daar heel graag bij aan.

Dat heeft uiteindelijk geleid tot dit voorstel, dat hier vandaag in eerste lezing wordt besproken. Overigens is er volgende week ook weer een belangrijk debat in deze Kamer, maar dan over de algemene bepaling. Daar wil ik uiteraard nog niet op vooruitlopen.

Het recht op een eerlijk proces door een onafhankelijke en onpartijdige rechter is een van de fundamenten van de democratische rechtsstaat, want zonder een eerlijk proces kunnen ook andere rechten niet worden gewaarborgd. Het is immers de rechter die bij uitstek kan beslissen over geschillen tussen burgers onderling of tussen burgers en de overheid. Ook in strafrechtelijke procedures is een eerlijk proces, waarin de verdachte bepaalde rechten toekomen, bijvoorbeeld bijstand van een advocaat, van groot belang. Niemand betwijfelt dat, en toch kent onze Grondwet op dit moment geen expliciet en algemeen recht op een eerlijk proces.

In dit voorstel wordt een algemeen recht op een eerlijk proces gevestigd in artikel 17 van de Grondwet. In aanvulling op de bestaande bepaling, die stelt dat niemand kan worden afgehouden van de rechten die de wet hem toekent, komt daarin te staan dat eenieder bij de vaststelling van zijn rechten en verplichtingen en bij het bepalen van de gegrondheid van een tegen hem ingestelde vervolging recht heeft op een eerlijk proces voor een onafhankelijke en onpartijdige rechter, binnen een redelijke termijn.

Dat nieuwe grondwettelijk recht zal ook gelden voor die geschillen die niet vallen onder de bescherming van verdragsbepalingen, zoals artikel 6 EVRM en artikel 47 van het Europees Grondrechtenhandvest. Het gaat dan om geschillen over de toelating en uitzetting van vreemdelingen, delen van het ambtenarenrecht en fiscale geschillen, zoals hier vanavond ook genoemd. Dit grondwetsvoorstel beoogt dus een aanvulling te vormen op deze verdragsbepalingen en kent een ruimere reikwijdte. Dat is ook de meerwaarde waar sommigen vanmiddag naar hebben gevraagd.

Het is belangrijk om te benadrukken dat ook in de gewone wet, ook in die gevallen nu reeds toegang tot de rechter bestaat en de waarborgen van een eerlijk proces in acht worden genomen. Dit is alleen niet constitutioneel geborgd. Hoewel het recht op een eerlijk proces stevig is verankerd in de Nederlandse wetgeving en de rechtspraktijk, is expliciete opneming van dit grondrecht in de Grondwet van belang, temeer omdat het recht op een eerlijk proces, zoals gezegd, een schakelfunctie heeft in de bescherming van andere grondrechten. Explicitering van een recht dat zo fundamenteel is voor de rechtsstaat, kan voorts ook bijdragen aan het vertrouwen van burgers in de rechtsstaat en het vertrouwen in de rechtspraak in het bijzonder. De heer Engels vroeg daarnaar. Ik ga zo iets meer in op specifieke vragen, dus daar kom ik nog op terug.

Het voorgestelde grondrecht heeft niet alleen een symbolische waarde, maar ook een normatieve waarde. De wetgever zal nieuwe wetgeving op het terrein van procesrecht of bestaande wetgeving waarin wijzigingen worden voorgesteld, moeten toetsen aan de grondwettelijke bepaling. Dit geldt dus ook voor de voorstellen met betrekking tot rechtsbijstand, waarnaar gevraagd werd door de heer Lintmeijer.

Verder is de bepaling geformuleerd als een subjectief recht van een burger, dat wil zeggen dat hij dit recht direct kan inroepen voor de nationale rechter.

Misschien is het goed om even in te gaan op de plaatsing, waar de heer Engels naar vroeg. Waarom niet in hoofdstuk 6? Hoofdstuk 6 regelt de organisatie van de rechtsstaat. Het is waar dat dit ook raakt aan dit wetsvoorstel, maar dat raakvlak acht ik kleiner dan dat met hoofdstuk 1. Hoofdstuk 1 van de Grondwet bevat de grondrechten. Het recht op een eerlijk proces is ook geformuleerd, zoals ik net zei, als een subjectief grondrecht en is daarmee een aanvulling op het huidige artikel 17.

De plaats in hoofdstuk 1 sluit aan bij de andere grondrechten daarin, die onderdelen van het recht op een eerlijk proces en toegang tot de rechter vastleggen. Dat zijn artikel 15, lid 2, het recht op toegang tot een rechter ingeval van vrijheidsontneming, artikel 16, het strafrechtelijk legaliteitsbeginsel, het huidige artikel 17 en artikel 18, het recht op bijstand in rechte. In de consultatie is door diverse instanties, ook door de Afdeling advisering van de Raad van State, positief gereageerd op de plaats van de bepaling in hoofdstuk 1.

Het recht op toegang tot een rechter is inherent aan het recht op een eerlijk proces. Dat volgt uit Europese jurisprudentie, eigenlijk al sinds de jaren tachtig van de vorige eeuw, en dat is dan ook het uitgangspunt van dit wetsvoorstel. Toegang tot de rechter is evenwel geen absoluut recht. Het is mogelijk om de toegang tot de rechter aan voorwaarden te verbinden van procedurele aard, zoals het heffen van griffierechten of het eerst moeten volgen van een bezwaarschriftprocedure, mits de essentie van het recht niet wordt aangetast.

Mevrouw Lokin-Sassen legde nog een relatie met het bestaande ius de non evocando en de lezing van Thorbecke. Zij vroeg of de wetgever ook zelf aan de norm is gebonden

met dit nieuwe lid. Die vraag kan ik positief beantwoorden. Als de wetgever niet heeft voorzien in een rechtsgang maar het geschil wel binnen de reikwijdte van het nieuwe recht op een eerlijk proces valt, moet de burger op grond daarvan toch bij een rechter terechtkunnen. Dit verplicht de wetgever, dus ook om te voorzien in een rechtsgang. Als de wetgever dat onverhoopt heeft nagelaten, kan de rechter zelf die waarborg handhaven, direct op grond van de Grondwet.

Het kabinet heeft ervoor gekozen om de belangrijkste algemene noties van een eerlijk proces in artikel 17 van de Grondwet op te nemen. Dat zijn de onafhankelijkheid en de onpartijdigheid van de rechter en de berechting binnen een redelijke termijn. Deze noties gelden voor alle typen rechtelijke procedures en voor alle rechtsgebieden. De nieuwe bepaling kent geen uitputtende opsomming van alle elementen en deelrechten van een eerlijk proces, hoofdzakelijk omdat dit niet past bij het sobere karakter van de Grondwet. De stijl van de meeste grondwetsbepalingen is, gelet op de aard ervan, algemeen en fundamenteel geformuleerd. Gedetailleerde uitwerking van het recht op een eerlijk proces past niet goed in die grondwettelijke traditie en is ook niet noodzakelijk om dit recht in al zijn facetten te waarborgen. Het beginsel van hoor en wederhoor kan worden beschermd onder de algemene noemer van een eerlijk proces. Het is de term "eerlijk" in de bepaling die het aanknopingspunt biedt voor de bescherming van dergelijke concrete elementen in een bepaalde context.

Na het wetsvoorstel aldus te hebben toegelicht, wil ik nog een aantal concrete vragen die vanmiddag gesteld zijn, beantwoorden. Ik doe dat in de volgorde van de sprekers. Dus ik hoop dat u mij vergeeft als het lijkt dat de thema's wat door elkaar lopen.

De heer Engels vroeg waarom de redenering van het kabinet is dat deze bepaling bijdraagt aan vertrouwen. Het feit dat het recht zichtbaar is in onze Grondwet, draagt bij aan vertrouwen. Zoals in de memorie van toelichting staat, blijkt uit onderzoek dat het vertrouwen van burgers in de rechtsstaat mede berust op de overtuiging dat grondrechten grondwettelijk zijn verankerd en dat de onafhankelijke rol van de rechter zichtbaar is.

De heer Engels vroeg waarom de rechten van de verdediging in een strafproces, zoals het recht op hoor en wederhoor, niet in de Grondwet zijn opgenomen. Er is voor gekozen om geen uitputtende opsomming van alle elementen van het recht op een eerlijk proces in de Grondwet op te nemen omdat het niet past bij het sobere karakter van de Grondwet, omdat de meeste grondwetsbepalingen, ook de grondrechten, algemeen en fundamenteel zijn geformuleerd en omdat een gedetailleerde uitwerking van het recht op een eerlijk proces dus niet goed in die grondwettelijke traditie past. Zoals net gezegd, is het ook niet nodig omdat de term "eerlijk" algemene kenmerken kan beschermen. Diverse elementen van een eerlijk proces kunnen nader worden uitgewerkt in de proceswetgeving, zoals in het Wetboek van Strafvordering, het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering en de Algemene wet bestuursrecht. Ook de rechter kan hier inkleuring aan geven in zijn jurisprudentie. Dus er is eigenlijk een balans gevonden tussen een open formulering en een uitvoeriger formulering, wat ons een adequate balans lijkt. Jurisprudentie en parlementaire stukken bieden naar ons inzicht voldoende context voor een goed begrip.

De heer Schalk heft gevraagd of de regering voornemens is om het recht op leven in de Grondwet op te nemen. Mijn voorganger, toenmalig minister Plasterk, heeft in de Tweede Kamer hierover al het een en ander gezegd. Ik vat het even kort samen. Hij heeft verwezen naar de staatscommissie. Er was binnen de staatscommissie geen consensus over de opname van het recht op leven. Ook de Eerste Kamer heeft de regering niet in volle breedte verzocht zich daarop te beraden tijdens het debat over de kabinetsreactie op het advies van de staatscommissie. Dus net als mijn voorganger zie ik op dat punt geen aanleiding om dat standpunt te heroverwegen. Dus dat is niet een voorstel dat nu op tafel ligt. Het kabinet ziet dus geen noodzaak om dit te doen, ook verwijzende naar de criteria voor wijziging van de Grondwet, te weten de dringende maatschappelijke behoefte en de voldoende constitutionele rijpheid. Bovendien is het niet nodig om een-op-een EVRM-bepalingen over te nemen. Het moet meerwaarde hebben ten opzichte van het verdragsrecht. Dat is voor artikel 17 van de Grondwet ons inziens het geval.

De heer **Schalk** (SGP):
Het recht op eeneerlijk proces stond ook al in het EVRM en dat zeitten we wel in de Grondwet. Naar analogie daarvan — misschien is dat wel de reden dat de staatscommissie eigenlijk vijf tegen vijf zei: het moet wel of het moet niet — zou je kunnen zeggen dat het dus voor discussie vatbaar is. We hebben een nieuwe regering. Toenmalig minister Plasterk doet nu andere dingen. We hebben een nieuwe minister. Misschien dat u het toch kunt heroverwegen, zeker als u zegt dat onze Grondwet onderhoud nodig heeft.

Minister **Ollongren**:
Ja, dat laatste zijn we met elkaar eens. Ik heb een aantal criteria of argumenten genoemd waarlangs je een voorstel voor grondwetswijziging toetst. U heeft verwezen naar één optie, namelijk het EVRM en opname in de Grondwet. Ik heb ook gezegd dat ook dit kabinet het goed vindt om bij iedere grondwetswijziging te toetsen aan de criteria voor wijziging van de Grondwet, dus dringende maatschappelijke behoefte en voldoende constitutionele rijpheid. Dit in aanvulling op de argumenten die ook door mijn voorganger zijn gebruikt, namelijk dat er geen consensus was binnen de staatscommissie en dat er via een motie of anderszins door de Kamer niet verzocht is om er een dergelijke uitvoering aan te geven. Dit alles maakt dat mijn standpunt in dat opzicht hetzelfde is als dat van mijn voorganger.

Verschillende woordvoerders hebben gevraagd wat dit voorstel nu eigenlijk toevoegt aan internationale verdragen. De voorgestelde grondwetsbepaling krijgt een ruimer toepassingsbereik dan de verdragsbepaling, daar alle rechtsgeschillen eronder worden geschaard. Er zijn geen rechtsgebieden uitgezonderd van de voorgestelde grondwetsbepaling. Artikel 17 van de Grondwet en de verdragsbepalingen zullen ieder een eigen betekenis hebben die elkaar aanvullen, waarbij de burger zich altijd kan beroepen op het hoogste beschermingsniveau. Burgers kunnen de norm van een eerlijk proces, als het voorstel wordt aangenomen, ook direct vinden in de Grondwet als een eigen norm. Verankering in de Grondwet van het belang dat Nederland hecht aan een goede en eerlijke rechtspraak kan bijdragen aan het vertrouwen in die rechtspraak. Dat vertrouwen is in Nederland gelukkig hoog, zo blijkt uit het door de Euro-

pese Commissie uitgebrachte Justice Scoreboard 2017. Dat is mooi en dat willen we natuurlijk ook graag zo houden.

Vervolgens ga ik in op vragen van de VVD en GroenLinks over de relatie met artikel 120 van de Grondwet. Die vragen kwamen er in de kern op neer wat opneming van het recht op een eerlijk proces voor nut heeft als de rechter er niet aan mag toetsen, gelet op artikel 120 van de Grondwet. De rechter kan toetsen aan het voorgestelde recht. Hij kan altijd lagere regelgeving toetsen aan het recht. In de tweede plaats kan de rechter in de rechtspraktijk er rekening mee houden, bijvoorbeeld bij de beoordeling of overschrijding van een redelijke termijn in een strafproces consequenties dient te hebben. Behalve de rechter — dat is belangrijk — kan de wetgever toetsen aan het recht op een eerlijk proces. De rol van de wetgever in de grondrechtentoets ex ante is ook al eerder uiteengezet in een brief onder het vorige kabinet.

Mevrouw **Duthler** (VVD):
Die toetsing dor de wetgever snap ik; dat vind ik ook zeker een pre van dit wetsvoorstel. Ik wil in uw voorbeeld even teruggaan naar de griffierechten. U zegt dat een burger dan een rechtstreeks beroep kan doen op het subjectieve recht van de Grondwet, het recht op een eerlijk proces. Maar hoe gaat die rechter de hoogte van griffierechten toetsen aan het criterium van een eerlijk proces als dat in formele wetgeving is vastgelegd die hij vervolgens niet mag toetsen aan de Grondwet? Dat lijkt mij een heel lastig dilemma voor een rechter.

Minister **Ollongren**:
Dat lijkt mij ook een lastig dilemma voor de rechter. De vraag is of het nodig is dat hij in zo'n specifiek geval ook die toets zou moeten kunnen doen. Ik denk dat dit in de praktijk niet nodig is. De rechter is beperkt in zijn mogelijkheden. Hij kan wel lage regelgeving toetsen aan het recht en de Grondwet maar hij kan niet tegelijkertijd een constitutionele toetsing uitvoeren. Mevrouw Duthler noemde zoeven een voorbeeld. Ik denk ook niet dat dat daarvoor noodzakelijk is. Ik kom trouwens later nog te spreken over een aantal vragen die u daarover hebt gesteld.

Mevrouw **Duthler** (VVD):
De hoogte van de griffierechten is wel expliciet in formele wetgeving vastgelegd. Daarover is al jaren, ook in deze Kamer, uitvoerig gedebatteerd met diverse ministers. Ik blijf toch even bij het voorbeeld. Ik denk dat een burger dan op dit specifieke onderwerp niet zo veel heeft aan de voorgestelde grondwetsbepaling, maar ik hoor dat ook graag van de minister.

Minister **Ollongren**:
Als u het goed vindt, kom ik daar straks op terug. Dan neem ik die vraag nog mee.

Ik blijf nog even bij de toetsing en artikel 120, en dan in het bijzonder de vragen over de opheffing van het toetsingsverbod. Daar zijn ook een paar vragen over gesteld. Iedereen is bekend met het feit dat een opheffing van het toetsingsverbod een grondwetswijziging zou vergen, dat een initiatiefvoorstel daartoe al langere tijd in de Tweede Kamer ligt — ik zou bijna zeggen "letterlijk ligt, stilligt" — en dat het kabinet zich over de inhoud daarvan zou uitlaten in het geval van de voortzetting van de plenaire behandeling ervan. Maar zoals eenieder bekend moet het voorstel-Van Tongeren, zoals het dan nu heet, naar het oordeel van de Afdeling advisering van de Raad van State van 29 september jongstleden geacht te zijn vervallen. Het is aan de Tweede Kamer om te beslissen of zij dat oordeel overneemt. Het is een voorstel dat er al in tweede lezing ligt. Dus een wijziging van het voorstel is niet meer mogelijk.

Daar wilde ik het bij laten, maar ik zie dat er een interruptie is.

Mevrouw **Duthler** (VVD):
De minister geeft aan dat zij eigenlijk geen uitspraak wil doen over de houding van de regering tegenover het al dan niet opheffen van het toetsingsverbod. De vraag van de VVD-fractie was: gaat de regering ervan uit dat die opheffing van het verbod er toch wel zal komen? Maar hoe waardeert de regering dan de effecten van dit wetsvoorstel, van deze bepaling, als dat toetsingsverbod niet wordt opgeheven? Voor de duidelijkheid: mijn fractie was destijds tegen het opheffen van dat verbod. Juist om die reden heeft mijn fractie vraagtekens, vraagt zij zich af: wat heb je dan eigenlijk aan deze bepaling?

Minister **Ollongren**:
Ik begrijp dat punt goed. Ik heb eigenlijk twee dingen gezegd. Ten eerste, er is een toetsingsverbod. Het initiatiefwetsvoorstel dat erop toeziet om dat op te heffen, ligt stil en we kennen het advies van de Raad van State. Het vorige kabinet, maar dat geldt ook voor dit kabinet, betoogde dat ook mét het toetsingsverbod de grondwetswijziging die nu voorligt, wel een toegevoegde waarde heeft. In algemene zin zou ik over dat toetsingsverbod of het opheffen daarvan nu verder geen uitspraken willen doen. We weten ook dat er een nieuwe staatscommissie, in dit geval de Staatscommissie Parlementair Stelsel, aan het werk is en we wachten de uitkomst daarvan af. Maar in antwoord op de vraag: wij zien geen bezwaar en ook geen belemmering in deze grondwetswijziging gerelateerd aan het bestaande toetsingsverbod, omdat ten eerste er nu voor de wetgever sowieso toetsing zal zijn en ten tweede er in de praktijk voldoende andere handvatten zijn en dat constitutionele toetsing daarvoor ons inziens niet per se noodzakelijk is.

De heer **Van Hattem** (PVV):
We hebben nu een beetje een discussie over de reikwijdte van dit wetsvoorstel. Wat mij opvalt, is dat de minister net in haar beantwoording zei dat er sprake is van een ruimere reikwijdte, ook ten opzichte van artikel 6 EVRM. Mijn vraag is eigenlijk de volgende. In de memorie van toelichting staat nadrukkelijk dat het ook betrekking heeft op geschillen over de toelating en uitzetting van vreemdelingen. Kan de minister misschien duiden welk effect kan worden verwacht op procedures en ook op eventuele verdere procedurestapeling, waardoor uitzettingsprocedures langer kunnen gaan duren en hoe zich dat verhoudt tot het vreemdelingenbeleid van dit kabinet?

Minister **Ollongren**:
Ik kan wel bevestigen dat ook het vreemdelingenrecht eronder valt, overigens net zoals het fiscale recht en het ambtenarenrecht. De vraag wordt gesteld welke effecten dat in de praktijk heeft. Dat is een vraag die ik hier eigenlijk niet wil beantwoorden, want dat heeft geen rechtstreeks effect op de beleidspraktijk. Dan moet u met mijn collega Harbers het debat voeren over zijn voornemens. Ik beaam dus dat het eronder valt en ik wil suggereren om het debat naar aanleiding van de vragen die over de praktijk zijn gesteld, met mijn collega staatssecretaris Harbers te voeren.

De heer **Van Hattem** (PVV):
Die discussie wil ik graag met hem voeren, mogelijk volgende week al. Het voorstel ligt nu voor, maar er is geen inschatting of deze ruimere reikwijdte ook in staatsrechtelijke zin meer ruimte biedt voor procedures, los van het beleid. Kan het in staatsrechtelijke zin procedures verruimen doordat er meer grondslagen zijn om in bezwaar en beroep te gaan? Dat is eigenlijk meer de onderliggende vraag in deze discussie.

Minister **Ollongren**:
Als u het goed vindt, kom ik daar dan in tweede termijn nog even op terug. Dan kan ik misschien een preciezer antwoord geven.

Voorzitter. Ik wil doorgaan met de beantwoording. Er ligt nog een aantal vragen van de heer Lintmeijer van GroenLinks. Hij vroeg: kan het recht op rechtsbijstand worden getoetst aan het nieuwe grondwetsartikel? Uiteraard moet nieuwe wetgeving aan de Grondwet voldoen. Dat geldt ook voor wetgeving op het terrein van rechtsbijstand voor zover deze wetgeving raakt aan het recht op toegang tot de rechter. En dan komt dus ook artikel 17 in beeld. Maar daarmee verandert er overigens niets aan de huidige situatie, alleen al omdat het nieuwe artikel 17 dezelfde normen bevat als artikel 6 van het EVRM wat betreft de toegang tot de rechter. Verder moeten we constateren dat het recht op rechtsbijstand reeds in directe zin is verankerd in artikel 18 van de Grondwet. Dat is dus geen nieuw recht dat opeens kan worden ontleend aan artikel 17.

Een aantal sprekers — de genoemde heer Lintmeijer en de heer Sini van de PvdA — vroeg naar de meerwaarde in de praktijk, naar het daadwerkelijke effect, voor waarborging van toegang tot de rechter. Ik heb al betoogd dat er in de praktijk gelukkig in alle rechtsgeschillen al een eerlijk proces is. Dat moet er zijn, maar dat is er ook. Dat neemt niet weg dat het expliciteren van dit recht in de Grondwet de ruimte biedt om tot een eigen nationale invulling hiervan te komen. Zowel de wetgever als de rechter wordt een handvat geboden.

De heer Sini vroeg ook of dit nieuwe grondrecht geldt voor de buurtrechter. Het antwoord op dit vraag is "ja". Ook de buurtrechter, zoals die vorm krijgt in de voornemens van het ministerie van J en V en de Raad voor de rechtspraak, is een overheidsrechter. Dat grondrecht zal dus ook onverkort gelden voor de rechtsgang bij die rechter.

De heer Sini refereerde aan protesterende advocaten. Ik meen dat hij ook het rapport van de commissie-Van der Meer noemde. Dat ging ook over de vraag of advocaten te weinig verdienen om de rechtshulp te kunnen bieden die nodig is voor een eerlijk proces. Nu kom ik op een onderwerp waar mijn collega de minister voor Rechtsbescherming over gaat. Dat zal ik een aantal keren zeggen. Ik wil dus wel kort antwoord geven, maar zeg tegelijkertijd dat u ongetwijfeld andere momenten hebt om met collega Dekker hierover te spreken. In het regeerakkoord is afgesproken dat het stelsel voor gesubsidieerde rechtsbijstand wordt herzien langs de lijn van het rapport van de commissie-Wolfsen en de commissie-Van der Meer binnen de huidige budgettaire kaders. Minister Dekker heeft het parlement hierover eind vorig jaar een brief gestuurd. In die brief heeft hij beschreven hoe hij die opdracht gaat uitvoeren. In die brief staat dat de minister de Kamer rond de zomer van dit jaar zal informeren op welke wijze hij het stelsel van gesubsidieerde rechtsbijstand zal herzien.

De heer Ruers van de SP sprak over de effectieve rechtsbescherming en vroeg waarom die niet is opgenomen in artikel 17 van de Grondwet. De regering is van mening dat met een eerlijk proces ook wordt gedoeld op een effectieve en doeltreffende rechtsgang, ook al staat dat niet expliciet in artikel 17 van de Grondwet. Het recht op een effectief rechtsmiddel wordt in het internationale recht zo uitgelegd dat er daadwerkelijk een effectief rechtsmiddel moet bestaan, en niet slechts in theorie. Dat wil zeggen dat het rechtsmiddel toegankelijk, doeltreffend en doelmatig moet zijn. In dat opzicht ben ik het gewoon met de heer Ruers eens. Een doeltreffende rechtsgang is een wezenlijke voorwaarde voor de uitoefening van het juridische recht op een eerlijk proces in de praktijk.

Een andere vraag van de heer Ruers ging over de onderzoeken naar strafbeschikkingen en beproefd verzet, dus naar beschikkingen van het OM. Ik dacht dat mevrouw Lokin zich daar ook over uitsprak. Deze onderzoeken hebben een aantal bevindingen en aanbevelingen opgeleverd. Die zijn heel waardevol in onze ogen. Deze staan centraal in een verbeterprogramma dat het OM al was gestart naar aanleiding van een rapport dat in 2015 verscheen. Het verbeterprogramma ziet onder meer op een betere sturing op doorlooptijden en op een hogere kwaliteit van de dossiers. Op dit moment voert het OM een meting uit die duidelijk zal maken in welke mate deze maatregelen effect hebben. Minister Dekker zal uw Kamer voor de zomer van dit jaar hierover informeren.

De heer Ruers vroeg: impliceert een eerlijk proces ook toegang tot de rechter? Het antwoord daarop is ja. Het recht op toegang tot de rechter is inherent aan het recht op een eerlijk proces. Zoals ik net betoogde, geeft de Grondwet recht op toegang tot de rechter in alle geschillen die worden gereguleerd door het recht.

Een aantal vragen van met name de heer Ruers van de SP maar ook van mevrouw Lokin-Sassen van het CDA en de heer Sini van de Partij van de Arbeid zien wel erg op het terrein van mijn collega, de minister voor Rechtsbescherming. Ik wil het daarmee niet minder belangrijk maken voor dit debat, want ik begrijp heel goed dat deze vragen zijn gesteld. Ik vind ze ook relevant, maar ik vind dat ik hier nu niet helemaal op de stoel van mijn collega moet gaan zitten als het gaat over het functioneren van de rechtspraak, de werkwijze van de rechterlijke macht en de bezuinigingen. Ook KEI werd een paar keer genoemd. Het zijn onderwerpen waarvoor collega Dekker de primaire verantwoordelijkheid

draagt. Ik ben dus enigszins terughoudend hierbij. Ik wil hier niet uitvoerig vanuit zijn portefeuille de vragen beantwoorden. Maar ik weet dat er een debat aan zit te komen, namelijk het beleidsdebat over de staat van de rechtsstaat. Sommigen van u refereerden daar al aan. Dat beleidsdebat zal onder andere gaan over de positie van de rechterlijke macht binnen de trias politica, die hier zonet is genoemd. U mag er natuurlijk op rekenen dat ik ervoor zal zorgen dat minister Dekker goede nota neemt van datgene wat u hier vanmiddag ter sprake hebt gebracht en dat hij dat dus ook kan betrekken bij zijn voorbereiding van het debat dat hij met u zal hebben. Ik geloof dat de precieze datum nog moet worden vastgesteld, maar het debat zal vermoedelijk al in mei worden gehouden. Ik hoop dat u het mij niet euvel duidt dat ik een aantal van die vragen doorgeef aan collega Dekker, die met u meer in de diepte kan gaan.

Ik kom nog op een paar dingen waarvan ik weet dat u die belangrijk vindt. De heer Ruers sprak over e-Court. Het werd trouwens ook door anderen genoemd. Is dat nou een belemmering in de toegang tot de rechter? Sommigen van u maken zich daar zorgen om. Ook naar aanleiding van berichtgeving hierover in diverse media heeft mijn collega minister Dekker een brief toegezegd aan de Tweede Kamer. Die brief komt er dus aan. Er zijn trouwens ook schriftelijke vragen gesteld over e-Court door leden van de SP en D66 aan de overkant. Minister Dekker is voornemens die schriftelijke reactie nog deze maand te sturen. Die komt er dus snel aan.

Ik heb nog een paar losse punten. Misschien mag ik nog even terugkomen op de vraag over de griffierechten, die mevrouw Duthler zonet stelde. In het genoemde voorbeeld kan de rechter inderdaad niet toetsen aan de Grondwet. Op dit punt is de meerwaarde dus niet gelegen in dat moment zelf maar in het daaraan voorafgaande moment, namelijk de toetsing door de wetgever. Misschien is dat het echte antwoord op de vraag. Als het eenmaal zover is in de praktijk, dan kan die toets niet, maar daarvoor, op het moment van het vaststellen van de wet, moet het dus wel gebeuren.

Ik kan de vraag van de PVV nu toch beantwoorden. Dat scheelt misschien weer tijd in de tweede termijn. Als straks een en ander is geregeld met betrekking tot een eerlijk proces en het vreemdelingenrecht daaronder valt, verandert er dan eigenlijk iets? Het antwoord daarop is nee. In eerste aanleg zijn de bestuurlijke kamers van de rechtbanken bevoegd op grond van de Algemene wet bestuursrecht en hoofdstuk 7 van de Vreemdelingenwet. In hoger beroep is de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State bevoegd. Dat rechtsgeschillen binnen een redelijke termijn moeten worden afgedaan, volgt al uit jurisprudentie. De effecten in de praktijk zijn dus niet groot, want er is al recht op een eerlijk proces in vreemdelingenzaken op basis van de gewone wet. Daarmee leidt het in de praktijk niet tot extra of langere procedures.

Tot slot. Misschien is het mooi om te zeggen dat we dit voorstel eigenlijk alleen maar verder zouden willen brengen met elkaar als er ook constitutionele rijpheid is, zoals net is betoogd. Ik zou hopen dat we het allemaal met elkaar eens zijn dat het moment is gekomen dat we vinden dat die constitutionele rijpheid er is. Ik ben het daar in ieder geval van harte mee eens. Ik hoop dat we met de beantwoording van deze vragen en uiteraard na de beantwoording van de eventuele aanvullende vragen in de tweede termijn die conclusie met elkaar zouden kunnen trekken.

Dank u wel, voorzitter.

De **voorzitter**:
Dank u wel. We zijn toegekomen aan de tweede termijn van de kant van de Kamer. Ik geef het woord aan de heer Engels.

De heer **Engels** (D66):
Dank u wel, mevrouw de voorzitter. Graag wil ik nog even een verzuim uit de eerste termijn goedmaken in de richting van mevrouw Lokin, want zij moet zich ervan overtuigd weten dat alle leden van mijn fractie haar van harte willen feliciteren met de tot dusver behaalde resultaten. Op persoonlijke titel zeg ik erbij dat ik ook mijn eigen herinneringen heb aan professor Kortmann. Mevrouw Lokin mag zich ook verzekerd weten van de politieke steun van mijn fractie.

Nu moet ik snel verder. Ik dank de minister voor de heldere beantwoording. Ik markeer kort twee dingen. Mijn fractie onderschrijft volledig de grote betekenis van de Grondwet in de politiek en in de samenleving. Mijn fractie onderschrijft ook de noodzaak van regelmatig onderhoud — al begrijp ik dat wij daar vandaag geen grote stappen in zetten — mede in relatie tot de werkzaamheden van de Staatscommissie Parlementair Stelsel. Daar hebben wij dus ook begrip voor.

Voor het overige was ik volkomen tevreden met de beantwoording. Dank u wel, mevrouw de voorzitter.

De **voorzitter**:
Dank u wel, meneer Engels. Ik geef het woord aan de heer Schalk.

De heer **Schalk** (SGP):
Dank u wel, mevrouw de voorzitter. Ook ik heb nog een verzuim goed te maken richting mevrouw Lokin-Sassen. Dat doe ik ook. Zij heeft heel netjes gezegd dat het "cum suis" was. Onder diezelfde motie stond ook de handtekening van mijn voorganger, de heer Holdijk. Dat deed mij heel veel deugd; dat zult u begrijpen.

Ik dank natuurlijk ook de minister voor de heldere beantwoording. Ik heb maar een paar vragen aan u gesteld, juist ook in het kader van het feit dat we elkaar volgende week opnieuw ontmoeten. Dan hebben we het over de algemene bepaling. U heeft aangegeven dat er criteria zijn die we moeten hanteren voor het moment van het in- of uitvoegen van dingen in de Grondwet. Er is één vraag die nog een beetje blijft hangen bij mij: wat kun je eraan doen om iets tot constitutionele rijpheid te brengen? Dat vind ik wel een interessante vraag. Ik weet niet of daar vandaag nog antwoord op kan komen, maar ik stel hem maar gewoon aan de minister.

Dank u wel.

De **voorzitter**:
Dank u wel, meneer Schalk. Ik geef het woord aan mevrouw Duthler.

Mevrouw **Duthler** (VVD):
Dank u wel, mevrouw de voorzitter. Ook de VVD-fractie dankt de minister voor haar antwoorden in eerste termijn. Mijn fractie heeft vragen gesteld over onder meer de effecten van het wetsvoorstel. De minister zei dat artikel 17 een subjectief recht biedt waar de burger rechtstreeks een beroep op kan doen. In het kader van het constitutionele toetsingsverbod vraag ik toch nog even of de minister voorbeelden kan geven van lagere regelgeving waar een rechter wel aan kan toetsen als het gaat om het recht op een eerlijk proces en meer specifiek het recht op toegang tot een rechter.

De VVD-fractie ziet het opnemen van het recht op een eerlijk proces als een extra stimulans om de opdracht van de Eerste Kamer om wetten te toetsen op grondwettelijkheid nog serieuzer te nemen. Het recht op een eerlijk proces maakt met dit wetsvoorstel expliciet deel uit van de Nederlandse constitutie en niet meer alleen indirect via Europese en internationale verdragen. Mijn fractie waardeert dit positief. Ik zal mijn fractie dan ook positief adviseren om dit wetsvoorstel te steunen.

De **voorzitter**:
Dank u wel, mevrouw Duthler. Ik geef het woord aan de heer Lintmeijer.

De heer **Lintmeijer** (GroenLinks):
Dank u wel, voorzitter, en ook zeer veel dank voor de beantwoording door de minister. Ik ben blij, ook voor de wetsgeschiedenis zoals we dat hier zo mooi zeggen, dat zij nog eens het normatieve karakter van dit wijzigingsvoorstel heeft benoemd en er ook nog op heeft gewezen dat het een subjectief recht is dat direct inroepbaar is voor burgers op het moment dat zij dat nodig vinden in hun rechtsbescherming.

Het punt van het recht op de rechtsbijstand blijft nog een beetje hangen. Ik concludeer uit de woorden van de minister dat artikel 47 van het Europees Handvest misschien het meest geëigend is, als je daarop een beroep zou moeten doen. Misschien is dit ook een van de onderdelen waarop we met elkaar nog wat verder kunnen reflecteren in het debat over de staat van de rechtsstaat.

Wat mij betreft, zijn daarmee de beantwoording en de toonzetting in de beantwoording in overwegende mate positief gewaardeerd. Ik zal mijn fractie van harte adviseren om hiervoor te stemmen.

Dank u wel.

De **voorzitter**:
Dank u wel, meneer Lintmeijer. Ik geef het woord aan de heer Sini.

De heer **Sini** (PvdA):
Dank u wel, mevrouw de voorzitter. Ook dank aan de minister voor de heldere beantwoording van onze vragen. Dank ook dat zij vandaag benadrukt heeft dat toegang tot de rechter inherent is aan het recht op een eerlijk proces. Dank ook voor de toezegging om onze vragen over toegang tot de rechter voor met name mensen met lage inkomens door te geven aan minister Dekker. Ik zal mijn fractie ook adviseren om voor dit wetsvoorstel te stemmen.

De **voorzitter**:
Dank u wel, meneer Sini. Ik geef het woord aan de heer Ruers.

De heer **Ruers** (SP):
Dank u wel, mevrouw de voorzitter. Ik wil de minister bedanken voor haar uitleg en voor haar antwoorden op de verschillende vragen. Ik begrijp inderdaad dat er een aantal zaken zijn die bij haar collega Dekker beter op z'n plaats zijn, dus we zullen er ongetwijfeld binnenkort met die bewindsman over spreken.

Het geheel overziende heb ik nog een probleem, een vraag die ik toch aan de minister wil voorleggen. Naar mijn idee hebben we hier een verbetering van de Grondwet. Het is heel mooi dat dit voorstel waarschijnlijk wet wordt. Wij staan er helemaal achter. Maar je ziet dat er toch een spanningsveld is. We krijgen een mooie bepaling in de Grondwet over het eerlijke proces, de toegang tot de rechter et cetera. Tegelijkertijd zie je in de praktijk dat het systeem in feite vastloopt, zoals de rechters ons dat ook zelf vertellen. De burgers krijgen geen toegang meer tot de rechter door de hoge griffierechten. E-Court is geen rechtspraak meer, maar wordt wel als zodanig gebruikt. De rechterlijke macht ziet grote problemen: ze hebben steeds minder mensen, ze kunnen geen mensen meer opleiden, procedures worden uitgesteld of lopen veel te lang. Heel veel burgers kunnen geen advocaat meer betalen. Ik zie spanning tussen die prachtige bepaling in de wet en de praktijk. Je zou bijna zeggen: moeten rechters dan gaan procederen tegen de minister van Justitie om voldoende budget te krijgen? Dat is ongeveer het spanningsveld waar we in zitten. Als je nu als wetgever zelf zegt dat dat eerlijke proces er moet zijn, maar niet voldoet aan de voorwaarden om dat eerlijke proces te realiseren, dan denk ik toch dat er een taak ligt voor de overheid om te zorgen dat alle faciliteiten worden geboden om dat eerlijke proces te realiseren. Dat spanningsveld is nog niet opgelost met uw antwoorden. Misschien moet ik het met uw collega Dekker bespreken, maar ik zie hier wel een groot probleem. Als ik hoor zeggen "we gaan het weer behandelen, maar het blijft binnen hetzelfde financiële kader, binnen dezelfde normen", dan zeg ik dat dat niet lukt. Dan moet er door de wetgever en met name door de regering boter bij de vis worden gegeven, want anders blijft dit een dode letter. Dat zou heel jammer zijn.

Dank u wel.

De **voorzitter**:
Dank u wel, meneer Ruers. Ik geef het woord aan mevrouw Lokin.

Mevrouw **Lokin-Sassen** (CDA):
Dank u wel, voorzitter. Ik dank de minister voor de beantwoording van de vragen. Zij had het over een brief van minister Dekker over e-Court. Zou de Eerste Kamer ook daarvan eventueel een afschrift kunnen krijgen?

Mevrouw de voorzitter. Als het mogelijk is, wil ik over uw hoofd heen mij even richten tot de collega van de PVV, die niet heeft meegedaan in het debat. Ik heb gezien dat de PVV in de Tweede Kamer tegen dit wetsvoorstel heeft gestemd. Destijds heeft de PVV wel voor mijn motie gestemd en het wetsvoorstel is daarvan het resultaat. Ik zie een bijna Kamerbrede aanvaarding van het wetsvoorstel. Het zou natuurlijk heel mooi zijn als de PVV in deze Kamer ook voor het voorstel zou stemmen.

De **voorzitter**:
Ik moet wel even zeggen dat ik er weinig behoefte aan heb om nu een debat tussen mevrouw Lokin en de heer Van Hattem te gaan houden over dit onderwerp, maar één interruptie vind ik oké. Dan ligt het wel op uw hoofd, mevrouw Lokin.

De heer **Van Hattem** (PVV):
Daarop aangesproken wil ik kort reageren. Destijds is door mijn voorgangers in de Eerste Kamer aangegeven dat het politieke primaat voor de uiteindelijke afweging van deze wetsvoorstellen aan de overkant ligt, bij de Tweede Kamer als directe volksvertegenwoordiging en dat daar ook de afweging dient te worden gemaakt hoe moet worden omgegaan met dit wetsvoorstel. Daar is gekozen om tegen het wetsvoorstel te stemmen. Onze afweging zullen wij hier volgende week maken.

Mevrouw **Lokin-Sassen** (CDA):
Prima.

De **voorzitter**:
Dank u wel, mevrouw Lokin. Ik vraag aan de minister of zij in de gelegenheid is om direct te antwoorden. Zij knikt, dus dat is het geval. Dan geef ik het woord aan de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

Minister **Ollongren**:
Dank u wel, voorzitter, om nog een paar vragen te beantwoorden en misschien een enkele slotopmerking te maken.

Heel praktisch vroeg mevrouw Lokin zonet om aan collega Dekker door te geven dat ook u graag de brief over e-Court wilt ontvangen. Dat kan ik natuurlijk doen. Vanzelfsprekend zal ik daarvoor zorgen.

Heel concreet vroeg mevrouw Duthler: kunt u een voorbeeld geven dat er in lagere regelgeving nog wel ruimte is voor die toetsing? Ik ben het overigens met haar eens dat veel wel in wetgeving is geregeld. Een voorbeeld zijn de zittingsplaatsen van de rechtbanken. Dat is een algemene maatregel van bestuur. Stel dat er een voorstel zou komen voor de opheffing daarvan, dan zou toetsing mogelijk zijn. Ik hoop dat ik met dit voorbeeld iets beter heb geïllustreerd dat die mogelijkheid wel degelijk wordt geboden.

De laatste concrete vraag was die van de heer Ruers, maar het was misschien meer een verzuchting van zijn kant. Het is natuurlijk mooi om de Grondwet op dit punt te verbeteren; ik dacht dat dat zijn formulering was. Maar als het in de praktijk vastloopt, wat hebben de mensen er dan aan? Het is de taak van de overheid, dus van ons en van de minister voor Rechtsbescherming in het bijzonder, om ervoor te zorgen dat dat niet gebeurt. Ik ben het helemaal met de heer Ruers eens: het mag niet vastlopen, dat is ook continu onderhoud. We hebben het gehad over onderhoud aan de Grondwet, maar er moet natuurlijk ook gewoon onderhoud worden gepleegd aan de praktijk. Ik zie en onderken dat spanningsveld. Het voorstel is overigens medeondertekend door de minister voor Rechtsbescherming, dus ik ga er helemaal van uit dat u dat debat met hem gaat voeren en ook dit onderwerp met hem zult bespreken.

Er was nog één vraag, die van de heer Schalk over de constitutionele rijpheid. Dat is een moeilijke vraag, want er is niet een lijstje dat je kunt afvinken om te kunnen zeggen of het wel of niet constitutioneel rijp is. Ik denk dat het vaak zal gaan over onderwerpen die beginnen met bijvoorbeeld een maatschappelijk debat, waar, zoals in dit geval, ook een staatscommissie aan ten grondslag heeft gelegen en dat zich langzaam maar zeker vertaalt in een wens of een initiatief voor zo'n grondwetswijziging. Grondwetswijzigingen doen we zorgvuldig in Nederland, in twee etappes, in de eerste en de tweede lezing. Er zijn dus tal van momenten waarop wij met elkaar, en dus uiteindelijk de grondwetgever, beoordelen of die constitutionele rijpheid er is of niet. Ik geloof dat we in dit geval met elkaar kunnen zeggen dat we vinden dat die er is, maar ik realiseer me dat dat een lastig vraagstuk is en dat we alleen ons gezamenlijke beoordelingsvermogen hebben om dat zeker te weten.

Voorzitter, ik denk dat ik de vragen nu heb beantwoord. Ik wil iedereen danken voor de inbreng en wil het voor nu hierbij laten. Dank u wel.

De **voorzitter**:
Dank u wel.

De beraadslaging wordt gesloten.

De **voorzitter**:
Ik kom tot afhandeling van het wetsvoorstel. Wenst een van de leden stemming over het wetsvoorstel? Dat is het geval. Dan stel ik voor om volgende week dinsdag over het wetsvoorstel te stemmen.

Daartoe wordt besloten.

Open brief aan Minister Sander Dekker over bezuiniging rechtsbijstand en kamerdebat

Open brief aan Minister Sander Dekker over bezuiniging rechtsbijstand en kamerdebat over onwaarheden

Excellentie,

Op 23 januari heb ik het debat in de tweede kamer gevolgd (justitie) over uw plannen met de gefinancierde rechtsbijstand.

Tijdens het debat bleek dat u kennelijk niet op de hoogte bent van de daadwerkelijke gang van zaken en u kennelijk op oneigenlijke gronden het systeem van de gefinancierde rechtsbijstand wilt afschaffen. Waarmee de ongelijkheid in nederland tussen mensen met een dikke portemonnee en mensen zonder geld, levensgroot zal worden.

Ten eerste is opvallend dat u erkent dat de sociale advocatuur voor wat betreft vergoedingen enerzijds onderbetaald wordt. Diverse deskundigen (van der Meer, Wolfsen, Barkhuysen) hebben dit ook onderzocht en er wordt gesproken over 20 jaar aan achterstallig onderhoud. Dit is overigens een nette term, voor chronische onderbetaling en (in feite gewoon) uitbuiting.

Opvallend is dat u er echter geen euro aan het budget wil toevoegen. U wilt eerst allerlei poortwachtersplannen gaan uitvoeren om vervolgens, mócht daar geld uit vrijkomen, de tarieven van de sociaal advocaten daarmee te verhogen.

Minister Dekker miskent de feiten

U miskent echter twee zaken.

Ten eerste miskent u dat het water vele sociale advocaten nu al aan de lippen staat. Deze hébben eenvoudigweg niet de tijd om op uw vage plannetjes te wachten. En u weet dat best. De afgelopen jaren zijn diverse advocatenkantoren failliet gegaan, tonen de cijfers aan dat vele advocaten stoppen en als je nu als beginnend advocaat instroomt, zou je wel gek zijn de sociale advocatuur te kiezen. Kortom, een verdere leegloopeffect dient zich op korte termijn aan. Ik ken diverse kantoren die verlies draaien. En u wil plannetjes gaan maken, wétende én erkennende dat de advocaten worden onderbetaald. Dan is de enige conclusie voor mij dat u als doel heeft – gelijk uw voorganger Fred Teeven, staatsecretaris (in de Groene Amsterdammer: ‘A*ls je advocaten niet betaalt wordt het met de verdediging ook niet zoveel*’) de verdediging van burgers lam te leggen.

Uw daadwerkelijke doel laat zich raden: bezuiniging en 'kaltstellen' van de advocaat

Daarbij is uw redenering vreemd. U erkent dat er te weinig betaald wordt. U meent vervolgens dat zaken die niet bij advocaten thuis zouden horen (daar is overigens ook nog een discussie over te voeren) hier weg moeten worden gehaald. Dit leidt tot minder zaken bij de advocaten en minder omzet. Om vervolgens deze weggehaalde (broodnodige) omzet, vervolgens weer ten dele terug te geven.

Kortom: U wilt de (overigens nauwelijks bestaande) krenten uit de pap halen, de pap bij de nu al onderbetaalde advocatuur laten om mogelijk later, als uw plannetjes en experimenten al zouden slagen, enkele krentjes terug te gooien in de bak met kale pap.

Een eenvoudige wiskundige rekensom laat de resultaten zien:

Advocaten met te weinig geld <MINUS> een aantal zaken en omzet <PLUS> eventueel een deel van de zaken/omzet jaren later mogelijk weer terug in de vorm van een wat hogere vergoeding **<IS ALS RESULTAAT>:**

EEN VERGOEDING DIE LAGER ZAL ZIJN DAN NU, TERWIJL U ERKENT DAT ADVOCATEN NU AL WORDEN ONDERBETAALD.

Kortom, uw redenering is een drogreden en legt uw daadwerkelijke bedoelingen bloot.

U weet dus zeer goed dat op het moment dat wordt ontdekt dat uw experimenten en plannen funest zijn, de sociale advocatuur zal zijn vertrokken, failliet verklaard en overleden.

Prikkel tot procederen is onzin redenering

Dit vermoeden wordt verder ondersteund met uw totale gebrek aan dossierkennis.

Tijdens het debat meldt u dat er een perverse prikkel tot procederen zou bestaan. Doorprocederen zou lonen.

Los van het feit dat ik geen advocaat ken die er plezier in heeft door te procederen, is het ook nog eens zwáár verliesgevend in civiele zaken door te procederen.

Voor een civiele zaak wordt 8 punten (800€) betaald. In civiele zaken is het volstrekt onmogelijk om meer uren verleend te krijgen (vraag uw cijfers op bij de Raad voor Rechtsbijstand). Een civiele zaak kost minstens 30 uur (conclusie van antwoord, comparitie van partijen, besprekingen voorbereidingen). Ik heb het nog niet eens over getuigenverhoren en aanhoudingen ter zitting en eventueel pleidooi.

Dat is een vergoeding bij doorprocederen van 26€ bruto! Afdoen na zes uur (advies), en een oplossing bereiken, levert € 800/6=€133 euro op per uur. Dus waar heeft u het eigenlijk over?

Daar komt nog veel bij. De vergoeding wordt pas na het einde van de procedure uitbetaald. Renteloos! Een procedure kost jaren. Dat betekent dat ook nog eens jarenlang moet worden ‘voorgewerkt’ en ‘voorgefinancierd'.

Bovendien is goed procederen niet lonend. Ik heb de nodige procedures gewonnen, uiteraard naar mijn inhoudelijke tevredenheid en die van cliënten. Ook daar doe ik het voor.

Vervolgens wordt een proceskostenvergoeding uitgesproken. Op grond van de regelgeving moet ik dan eerst alles in het werk stellen deze op een wederpartij te verhalen, alvorens ik op enige toevoegingsvergoeding aanspraak kan maken. Deze wordt immers doorgaans van de vergoeding afgetrokken! Allemaal extra werkzaamheden. In een procedure die ik voerde tegen de gemeente (en gewonnen heb) ben ik nu al tijden op een bewindvoerder aan het wachten die via de kantonrechter toestemming moet vragen om de proceskostenveroordeling van gemeente aan mij te mogen betalen. Declareren toevoeging kan ik niet, dan wordt deze – niet betaalde vergoeding – in aftrek genomen.

En dan heb ik het nog niet eens gehad over eigen bijdragen innen, risico’s van voorgeschoten griffierechten, kopieerkosten die klanten niet kunnen betalen, 9 cent per gereden kilometer en zo gaat het maar door. Weet u wel wat een appel kost voor een advocaat? Of men even de

enorme pakketten aan stukken voor kosten advocaat (cliënt hebben de euro's niet) in acht-voud en geordend aan het Hof wil aanleveren (anders wordt het gewoon teruggestuurd).

U heeft écht geen idee!

Maar erger nog: Ik krijg de indruk dat u het helemaal niet wílt weten..

Overheid zorgt zelf voor onnodig procederen

In strafzaken kan ik u aangeven dat de hoger beroepen namens clienten niet zomaar worden ingesteld. Dat zou zich al snel wreken bij klanten, Hoven én tuchtrechter.

Ik wil u echter wel verklappen (ik hou het bij) dat mijn hoger beroepen de afgelopen jaren zijn toegenomen. Maar ja, wat wilt u als u niet alleen rechtsbijstand maar óók rechtspraak en openbaar ministerie hebt kaal-bezuinigd. Rechters die 80 uur per week werken (40 betaald) en op hun falie krijgen als zaken worden aangehouden, al is het voor waarheidsvinding. HBO studenten (als het al HBO is) als afhandelaars bij om-zittingen (zonder de ervaren mensen die daar ook zitten tekort te willen doen).

U zou mij daar dankbaar voor moeten zijn! Dat ik ervoor zorg dat het systeem nog functioneert, in de zin dat mede door mijn inzet als sociaal strafrechtadvocaat in hoger beroep mensen alsnóg worden vrijgesproken.

In plaats van mij ongemotiveerd weg te zetten als profiteur, zou u veel beter uw hand in eigen boezem steken. Immers hebben u, en met name úw partij de VVD ervoor gezorgd dat het rechtssysteem én de daarin werkende mensen, jaar na jaar werd uitgekleed én gedemotiveerd. Ik heb nu niet echt de meeste positieve geluiden gehoord vanuit de medewerkers van het Openbaar Ministerie over de bezuinigingen, werkdruk en werkwijze. En dan druk ik mij nog zéér genuanceerd uit.

Als u minder geld wil uitgeven of een stelselverbetering wil doorvoeren, ligt de bal bij u zelf en uw éigen stelsel.

Bij de overheid!

Bron: singeladvocaten.nl

NEDERLAND SCHIJNDEMOCRATIE

(intro Mark Rutte op 17 maart 2021) wnl

https://archive.org/details/schijndemocratie_20210812

De Wet opzij schuiven

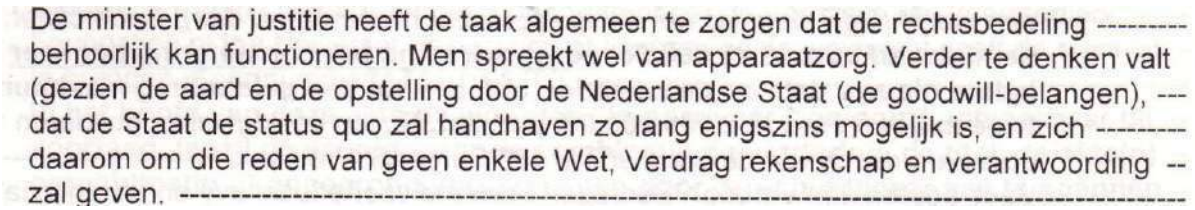
De minister van justitie heeft de taak algemeen te zorgen dat de rechtsbedeling ---------
behoorlijk kan functioneren. Men spreekt wel van apparaatzorg. Verder te denken valt
(gezien de aard en de opstelling door de Nederlandse Staat (de goodwill-belangen), ---
dat de Staat de status quo zal handhaven zo lang enigszins mogelijk is, en zich ---------
daarom om die reden van geen enkele Wet, Verdrag rekenschap en verantwoording --
zal geven. ----------

Akte notarieel onder ede dd,21 juni 2007, (fragment uit de akte)

Het ziet er niet uit..

Deze afbeeldingen o.a. troffen wij aan…
Datum: 15-08- 2021

1). Bewerkte foto op "kabinet Rutte III" voorzien van hakenkruizen met vlag

2). Bewerkte foto van Mark Rutte in nazi uniform

Bron:

https://www.dontbetheirfool.com/index.html

1). https://dontbetheirfool.com/pics/rutte-III-nazi%20kabinet%20bordes.jpg
2). https://dontbetheirfool.com/pics/Rutte%20in%20SS%20pakje.jpg

Met slogans "Noodklok om Jodenhaat" tijdens de debatten in de Tweede Kamer, bij toespraken en herdenkingen over de Holocaust “nooit weer” tiert het antisemitisme online welig. Alleen woorden over effectievere aanpak van antisemitisme zijn onvoldoende. Door er ook niet daadwerkelijk tegen op te treden creëert de Nederlandse Staat de voedingsbodem voor antisemitisme en geweld, en geeft daarmee een verkeerd voorbeeld. Gefotoshopte afbeeldingen van ministers met Nazi symbolen en Hitlersnorren op achtergronden uit het Derde Rijk en vaak ook nog voorzien van beledigende teksten horen niet in een democratie en de waarden waarop de Europese Unie berust, en die alle lidstaten met elkaar gemeen hebben.Er bestaan geen Europeesrechtelijke bezwaren tegen het aanmerken van deze misdrijven als EU-crimes. Het Hof van Justitie erkent deze vormen van criminaliteit als misdrijven. Het doelbewust faciliteren met legale politieke activiteiten als dekmantel en hoe dan de verwevenheid van daders met hun omgeving hen in staat stelt hun criminele activiteiten af te schermen met hulp van de media.

Hitler-portret Rutte

Bron: Hart van Nederland 22 november 2021 / Minister-President Mark Rutte als Adolf Hitler

'Hitler-portret' van Rutte in Enschede, oorlogsslachtoffers gekwetst door WO II-vergelijkingen.

Bron: Hart van Nederland

22 november 2021

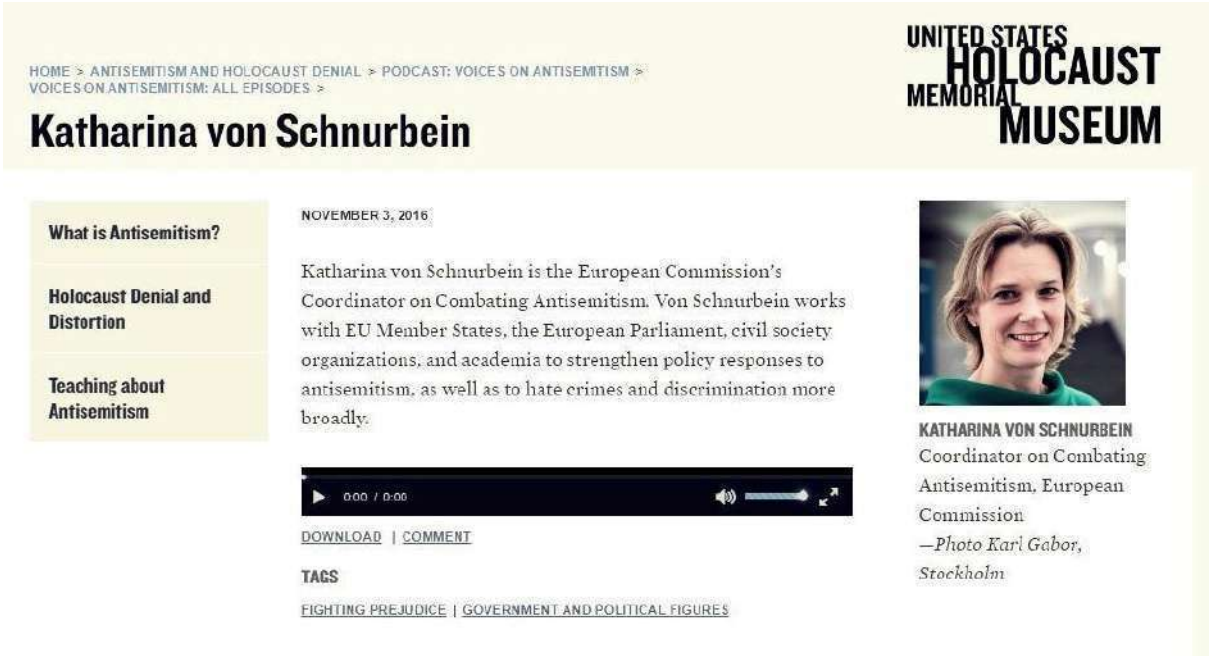

TRANSCRIPT

KATHARINA VON SCHNURBEIN:

We have always said that fighting antisemitism is not a responsibility of the Jewish community; it's a responsibility for society at large. And I think it's also for that reason it concerns us all and therefore we must stand up against it together.

ALEISA FISHMAN:
Katharina von Schnurbein is the European Commission's Coordinator on Combating Antisemitism. Von Schnurbein works together with EU Member States, the European Parliament, civil society organizations, and academia to strengthen policy responses to antisemitism, as well as to hate crimes and discrimination more broadly.
Welcome to *Voices on Antisemitism*, a podcast series from the United States Holocaust Memorial Museum made possible by generous support from the Elizabeth and Oliver Stanton Foundation. I'm Aleisa Fishman. Every month, we invite a guest to reflect about the many ways that antisemitism and hatred influence our world today. From Brussels, here's Katharina von Schnurbein.

KATHARINA VON SCHNURBEIN:
Those who are engaged between cultures, between communities, they usually do not develop this kind of hatred. We financed recently a project by the European Union of Jewish Students that got together with an Armenian organization and a Roma organization; and all three communities have experienced genocide. And all three of them are diaspora here in Europe now. And, so, they exchanged their perceptions and the way they live and also how they can stand up for each other, what kind of projects they could do together. And I think it's this kind of exchange of reality that can move things forward.
In Vienna, there is an annual conference that brings together Jews and Muslims from across Europe, but also from the Middle East, for a week and then they discuss all issues. They often say, "For the first time, we've heard the narrative of the other community." And suddenly, they understand. And also, they see commonalities, especially I think when there are links to the Middle East or Northern Africa. You know, these communities, they live together next to each other for so many centuries, so there is a lot in common.

Unfortunately, across Europe we see a rise in antisemitism. We see also that Jews in some parts of Europe live in fear and that they even consider leaving Europe for that reason. And I think they have

felt for some time left alone. And it was made very clear that there is a political commitment from the side of the European Commission to address these issues and to make sure that Jews can live the lives they want to live in Europe. But because we had these horrific terrorist attacks in the last two years, people simply don't report the smaller incidents anymore, because they say, "Well, you know, it was only a spit in the face," or something that is in the end not so horrible if you compare it to the death tolls that we saw. And, so, it's very difficult at the moment to have clear data, and the recording of antisemitism varies across Europe.

In France alone, on average, two antisemitic acts are reported every day. In 2015, Jews were the target of 40 percent of all racist crimes committed in France. So, if you look just at that one country where we have the largest Jewish community in Europe, it's very worrying. But it's not only antisemitism. We are also worried about the rise of hate crime and hate speech with regards to other forms of racism, because after the attacks that happened in Europe in the last two years, violence against Muslims has also spiked. So, it is a very worrying trend.

I'm not Jewish myself; I come from Bavaria in Germany. And I remember when I was a child, we had Israeli friends coming, and my mother put out the Israeli flag. And the next morning we had a big swastika spray-painted in front of our home on the street. And so she called the local authorities and they very quickly removed the swastika in order for this to be remedied before the guests would come.

We have a long-standing history in Europe with regards to antisemitism. So, we know that these things start with hate speech, with incitement, and they can go very, very far. So, I think we have an enormous responsibility to address these issues whenever they occur, and in whichever form they occur.

ALEISA FISHMAN:
Voices on Antisemitism is a podcast series of the United States Holocaust Memorial Museum. Join us every month to hear a new perspective on the continuing threat of antisemitism in our world today. We would appreciate your feedback on this series. Please visit our Web site, www.ushmm.org.

TRANSCRIPT
(vertaling vanuit Engels naar Nederlands)

KATHARINA VON SCHNURBEIN:
Wij hebben altijd gezegd dat de bestrijding van antisemitisme geen verantwoordelijkheid is van de Joodse gemeenschap; het is een verantwoordelijkheid van de samenleving in haar geheel. En ik denk dat het ook om die reden ons allen aangaat en dat we er daarom samen tegen moeten opkomen.

ALEISA FISHMAN:
Katharina von Schnurbein is de coördinator voor de bestrijding van antisemitisme van de Europese Commissie. Von Schnurbein werkt samen met de EU-lidstaten, het Europees Parlement, maatschappelijke organisaties en de academische wereld om de beleidsantwoorden op antisemitisme, haatmisdrijven en discriminatie in het algemeen te versterken.
Welkom bij Voices on Antisemitism, een podcastserie van het United States Holocaust Memorial Museum, mogelijk gemaakt door de genereuze steun van de Elizabeth and Oliver Stanton Foundation. Ik ben Aleisa Fishman. Elke maand nodigen we een gast uit om na te denken over de vele manieren waarop antisemitisme en haat onze wereld vandaag beïnvloeden. Vanuit Brussel, hier is Katharina von Schnurbein.

KATHARINA VON SCHNURBEIN:
Zij die betrokken zijn tussen culturen, tussen gemeenschappen, ontwikkelen gewoonlijk niet dit soort haat. Wij hebben onlangs een project gefinancierd van de Europese Unie van Joodse Studenten dat samenwerkte met een Armeense organisatie en een Roma-organisatie; en alle drie de gemeenschappen hebben de genocide meegemaakt. En alle drie zijn ze nu in diaspora hier in Europa. En dus wisselden ze hun percepties uit en de manier waarop ze leven en ook hoe ze voor elkaar

kunnen opkomen, wat voor projecten ze samen zouden kunnen doen. En ik denk dat het dit soort uitwisseling van de werkelijkheid is die de dingen vooruit kan helpen.
In Wenen is er een jaarlijkse conferentie die joden en moslims uit heel Europa, maar ook uit het Midden-Oosten, een week lang samenbrengt en dan bespreken ze alle kwesties. Ze zeggen vaak: "Voor de eerste keer hebben we het verhaal van de andere gemeenschap gehoord." En plotseling begrijpen ze het. En ze zien ook overeenkomsten, vooral als er banden zijn met het Midden-Oosten of Noord-Afrika. Deze gemeenschappen leven al eeuwenlang naast elkaar, dus er is veel gemeenschappelijks.
Helaas zien we in heel Europa een toename van het antisemitisme. We zien ook dat Joden in sommige delen van Europa in angst leven en dat ze zelfs overwegen Europa om die reden te verlaten. En ik denk dat ze zich al enige tijd alleen gelaten voelen. En het is heel duidelijk gemaakt dat er van de kant van de Europese Commissie een politiek engagement is om deze kwesties aan te pakken en ervoor te zorgen dat Joden in Europa het leven kunnen leiden dat zij willen leiden. Maar omdat we de afgelopen twee jaar zulke afschuwelijke terroristische aanslagen hebben gehad, doen mensen gewoon geen aangifte meer van de kleinere incidenten, omdat ze zeggen: "Nou, weet je, het was maar een klap in je gezicht", of iets dat uiteindelijk niet zo verschrikkelijk is als je het vergelijkt met het dodental dat we hebben gezien. En dus is het op dit moment erg moeilijk om duidelijke gegevens te hebben, en de registratie van antisemitisme varieert in heel Europa.
Alleen al in Frankrijk worden gemiddeld twee antisemitische daden per dag gemeld. In 2015 waren Joden het doelwit van 40 procent van alle racistische misdrijven die in Frankrijk werden gepleegd. Als je dus alleen al naar dat ene land kijkt, waar we de grootste Joodse gemeenschap van Europa hebben, is dat zeer verontrustend. Maar het is niet alleen antisemitisme. We maken ons ook zorgen over de toename van haatmisdrijven en haatzaaiende taal met betrekking tot andere vormen van racisme, want na de aanslagen die de afgelopen twee jaar in Europa zijn gepleegd, is ook het geweld tegen moslims sterk toegenomen. Het is dus een zeer zorgwekkende trend.
Ik ben zelf niet joods; ik kom uit Beieren in Duitsland. En ik herinner me dat toen ik een kind was, er Israëlische vrienden kwamen, en mijn moeder de Israëlische vlag uitstak. En de volgende ochtend was er een groot hakenkruis op straat voor ons huis gespoten. Zij belde de plaatselijke autoriteiten en die verwijderden het hakenkruis zeer snel, zodat het kon worden hersteld voordat de gasten zouden komen.
We hebben een lange geschiedenis in Europa met betrekking tot antisemitisme. We weten dus dat dit soort dingen begint met haatzaaien, met ophitsing, en dat het zeer, zeer ver kan gaan. Ik denk dus dat we een enorme verantwoordelijkheid hebben om deze kwesties aan te pakken wanneer ze zich voordoen, en in welke vorm ze zich ook voordoen.

ALEISA FISHMAN:

Voices on Antisemitism is een podcast serie van het United States Holocaust Memorial Museum. Luister elke maand naar een nieuw perspectief op de voortdurende dreiging van antisemitisme in onze wereld van vandaag. Wij stellen uw feedback over deze serie zeer op prijs. Bezoek onze website, www.ushmm.org.

NEVER AGAIN
WHAT YOU DO MATTERS

THE CAMPAIGN FOR THE UNITED STATES HOLOCAUST MEMORIAL MUSEUM

May 31, 2016

J.P. van den Wittenboer
Kastanje 28
Mierlo, Noord-Brabant 5731 NK
Netherlands

Dear Mr. van den Wittenboer:

I am pleased to extend a formal welcome to you as a member of the United States Holocaust Memorial Museum's Legacy of Light Society. Legacy of Light Society members are individuals – like you – who have thoughtfully included the Museum in their estate plans or otherwise established a charitable gift annuity, charitable remainder trust or other planned gift for the benefit of the Museum. It is through these gifts that the Museum seeks to ensure that this institution remains a vibrant and transformative force in the 21st century. We welcome your partnership in this historic task.

You are joining us at an exciting time as we are engaged in a comprehensive campaign to raise $540 million - $300 million in cumulative annual funds, $40 million in capital commitments to build a state-of-the-art collections and conservation center, and $200 million in endowment commitments. Enclosed you will find a Confirmation of Deferred Commitment Form. Signing this form will allow the Museum to designate any funds we receive through your estate to the institution's Permanent General Endowment Fund, and be counted today towards our campaign goal. Taking this simple extra step will make your legacy gift that much more powerful. Please note that the form may be rescinded at any time.

Also enclosed is a Consent Form. Please take a moment to complete and return this form as well so that you may receive all the benefits to which you are eligible for, including:

- Legacy of Light Society Memorial Candle
- Membership Pin
- Legacy of Light Membership Card
- Recognition in the Annual Report
- Subscription to the Museum's magazine
- Museum passes for individual and family visits
- 10% Discount at the Museum Shop

Legacy of Light Society

In addition, as the Director of Stewardship, for the Legacy of Light Society, you can always contact me with any question or Museum needs. My direct line is 202.488.2634; I can also be reached via email at cmaier@ushmm.org.

Because of the planned gifts from members of the Legacy of Light Society, the Museum is confident that we will succeed in the campaign, which will provide the resources it will take to meet any and all challenges that lie ahead. We are deeply grateful for your commitment to this institution and to the permanence of Holocaust memory.

Sincerely,

Celeste Z. Maier, Director of Stewardship
Legacy of Light Society

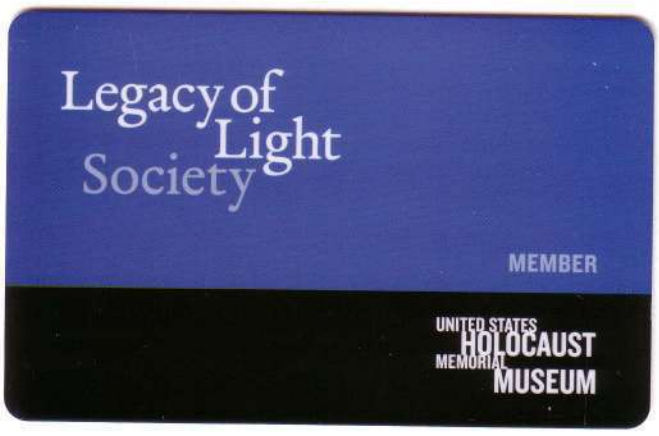

06 OKTOBER 2021

Druk op Contacten

Andrew Hollinger

Director, Communicatie

202.437.1221

ahollinger@ushmm.org

WASHINGTON, DC -- Het Holocaust Memorial Museum in de Verenigde Staten is verontwaardigd over de recente schandering van camping Auschwitz-Birkenau met antisemitische graffiti en is solidair met onze vele vrienden en partners in het Auschwitz State Museum en in heel Polen . We roepen de Poolse autoriteiten op om onmiddellijk en grondig onderzoek te doen en de daders publiekelijk verantwoordelijk te houden.

"Het schanderen van Auschwitz is een aanval op de betekenis van de Holocaust en de herinnering aan de een miljoen Joden die daar zijn vermoord", zei museumdirecteur Sara J. Bloomfield. “Auschwitz-Birkenau wordt over de hele wereld erkend als zowel een historische plaats als een symbool van het vermogen van de mensheid tot morele verdorvenheid. Deze daad was een aanslag op de Holocaustherinnering, op Holocaustslachtoffers en -overlevenden, en in het bijzonder op de Joodse gemeenschap, maar ook op andere slachtoffergroepen waarvan de leden in Auschwitz zijn vermoord. Maar het was ook een aanval op degenen die geven om de toekomst van de mensheid en de dringende noodzaak om de Holocaust-ontkenning, antisemitisme en andere vormen van haat het hoofd te bieden.

"De aanval is alarmerend, maar helaas zouden we niet zo verrast moeten zijn", vervolgde Bloomfield. “Het feit dat de graffiti in het Engels en Duits is geschreven, laat zien dat het bedoeld was als een boodschap aan Europa, de VS en daarbuiten. Het is een boodschap waar we allemaal acht op moeten slaan."

Ontkenning en verdraaiing van de Holocaust en andere vormen van antisemitisme nemen al enkele jaren toe in heel Europa en de VS. Een recent museumrapport beschrijft hoe sommige politieke en maatschappelijke leiders in zowel Oost- als West-Europa de Holocaust minimaliseren of verdraaien om politieke agenda's te bevorderen. In de VS nemen de Holocaust-analogieën toe, ondanks het feit dat ze alom zijn veroordeeld. En samenzweringstheorieën over Joden – of ze nu verband houden met religieuze leerstellingen, de juistheid van de Holocaust of de Covid-pandemie – blijven zich verspreiden. Het museum zal blijven samenwerken met onze partners in Polen, Duitsland, in heel Europa en in de VS, die onze toewijding delen om de waarheid over de Holocaust te beschermen en ervoor te zorgen dat de lessen ervan worden doorgegeven aan toekomstige generaties.

Het United States Holocaust Memorial Museum, een federaal gecharterde, onpartijdige onderwijsinstelling, dient als het nationale gedenkteken van Amerika voor de slachtoffers van de Holocaust. Het museum zet zich in om de blijvende herinnering, het begrip en de relevantie van de Holocaust te waarborgen en inspireert leiders en individuen over de hele wereld om haat het hoofd te bieden, genocide te voorkomen en de menselijke waardigheid te bevorderen. Ga voor meer informatie naar ushmm.org .

Auschwitz voor veel wereldleiders om hun eigen politieke agenda's te bevorderen

“Holocaust Museum Politicized”

Taal: Engels

Bronnen: diverse

Samenvatting door: IFUD of Human Rights

Jaar: 2021

Hoe de shoah wordt misbruikt voor politiek doeleinden door het Holocaust Museum in Washington DC, USA en is uitgegroeid als een statussymbool voor hoogwaardigheidsbeklederS, en hoe sponsorbelangen voorrang hebben gekregen op historisch correctheid.

Holocaust Memorial Museum gevangen in een moeras van verstrengelde politieke agenda

Ondanks de voortdurende inspanningen van overlevenden en onderzoekers om de gebeurtenissen rond de Holocaust objectief te bespreken, blijft het voortdurende debat over de politieke agenda gaan.Dit morele moeras heeft de reputatie van het United States Holocaust Memorial Museum in Washington D.C. bezoedeld.

Karyn House “Political Impertus and Moral Imperative”page 40 / 2004 / English

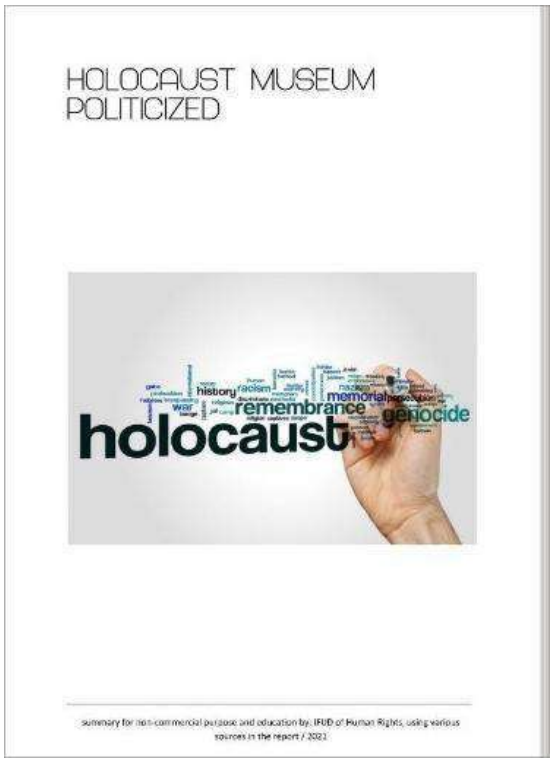

Is fondsenwerving een eigen leven gaan leiden over en boven de onafhankelijkheid van geschiedenis en onderwijs? Wanneer het museum als plek van herinnering zakenbanken en high society kringen en de top van de politiek voor zelfpromotie toelaat over de rug van museum en Holocaust. Public Law 116-141 May 29=2020 (Never Again Act sec.2: bevindingen) 2. Het United States Holocaust Memorial Museum is een onafhankelijke instelling van de federale regering.

Samenvatting door IFUD of Human Rights (Engels)

https://archive.org/details/holocaust-museum-politicized

Thank you, J.P.!
Yahoo / inbox

▪

George E. Hellman, USHMM planned_giving@ushmm.mydonorimpact.com

To:J.P. van den Wittenboer

Sat, Aug 22 – 2020 at 3:00 PM

Dear J.P.,

Thank you for taking the time to share your opinions with us and for letting us know that you have left a gift to the Museum in your will, estate plan, or by beneficiary designation.

Your support of the United States Holocaust Memorial Museum plays an important role in our mission to secure permanent relevance of Holocaust memory and education in our constantly changing world.

We will be in touch with you soon about our Legacy of Light Society, our way of recognizing your thoughtful contribution to help secure the Museum's future.
We hope you will take a minute to complete our online Gift Notification Form. Information that you voluntarily provide about your gift affirms that our work matters to you, that what we do is important enough to be honored by your legacy gift, and that you trust us to be good stewards of your legacy.

As we all carry-on in spite of the ever-changing situation and the challenges we face brought on by the current global health crisis, we at the United States Holocaust Memorial Museum want to thank you again for your ongoing support of our timeless mission. We hope you know how much we value your continued dedication to, and partnership with, our institution.

Even though our physical doors are currently closed, our critical work in a world with increasing Holocaust denial, and an alarming rise in deadly racism and antisemitism, continues. We therefore greatly appreciate you taking the time to share your feedback with us, as your input helps us secure the permanent relevance of Holocaust memory and education in our constantly changing world.

Sincerely,

George E. Hellman, JD
Associate Deputy Chief Development Officer,
Planned Giving and Endowments

United States Holocaust Memorial Museum
www.ushmm.org
202-488-6591

(vertaling vanuit Engels naar Nederlands)

Bedankt,

JP! Yahoo /

inbox

George E. Hellman, USHMM

planned_giving@ushmm.mydonorimpact.com Aan: JP van den

Wittenboer

Za 22 aug. 2020 om 15:00 uur

Beste JP,

Bedankt dat u de tijd heeft genomen om uw mening met ons te delen en ons dit heeft laten weten dat u een schenking aan het Museum heeft nagelaten in uw testament, nalatenschapsplan of door aanduiding begunstigde.

Uw steun aan het United States Holocaust Memorial Museum speelt een belangrijke rol in onze missie om de blijvende relevantie van Holocaustherinnering en onderwijs in onze constant veranderende wereld.

We nemen binnenkort contact met u op over onze Legacy of Light Society, onze manier van werken erkenning van uw doordachte bijdrage om de toekomst van het museum veilig te stellen.

We hopen dat u even de tijd neemt om ons online meldingsformulier voor geschenken in te vullen. Informatie die u vrijwillig verstrekt over uw geschenk, bevestigt dat ons werk belangrijk voor u is dat wat we doen belangrijk genoeg is om geëerd te worden door uw nalatenschap geschenk, en dat u erop vertrouwt dat wij goede rentmeesters zijn van uw nalatenschap.

Terwijl we allemaal doorgaan ondanks de steeds veranderende situatie en de uitdagingen waarmee we worden geconfronteerd veroorzaakt door de huidige wereldwijde gezondheidscrisis, wij in de Verenigde Staten Holocaust Memorial Museum wil u nogmaals bedanken voor uw voortdurende steun aan ons tijdloze missie. We hopen dat u weet hoeveel we uw vervolg waarderen toewijding aan en partnerschap met onze instelling.

Ook al zijn onze fysieke deuren momenteel gesloten, ons kritische werk in een wereld met toenemende ontkenning van de Holocaust en een alarmerende toename van dodelijk

racisme en antisemitisme, gaat door. We stellen het daarom zeer op prijs dat u de tijd neemt om te delen uw feedback bij ons, aangezien uw input ons helpt het permanente te beveiligen relevantie van Holocaustherinnering en onderwijs in onze constant veranderende wereld.

Vriendelijke groet,

George E. Hellman, JD

Associate plaatsvervangend Chief Development Officer,

Geplande donaties en schenkingen

Holocaustherdenkingsmuseum van de Verenigde Staten

www.ushmm.org

202-488-6591

Dialoog tussen VS en Duitsland over Holocaustkwesties

(vertaling vanuit Engels naar Nederlands)

Secretaris Antony J. Blinken bij de lancering van de
Dialoog tussen VS en Duitsland over Holocaustkwesties met
de Duitse minister van Buitenlandse Zaken HeikoMaas

MEMORIAL AAN DE VERMOORDE JODEN VAN EUROPA BERLIJN, DUITSLAND
24 JUNI 2021

Deel

Dhr. NEUMARKER: (In het Duits.) Geachte heer minister van Buitenlandse Zaken van de Verenigde Staten van Amerika.

(Via tolk) Dus iedereen, ik heet jullie hier allemaal welkom, en minister Maas, (onhoorbaar), ook de vice-president van de Duitse vereniging van Sinti en Roma in Duitsland, de heer Romani Rose.

(In het Duits.)

(via tolk) En ik ben het hoofd en de voorzitter van het Gedenkteken voor de vermoorde Joden van Europa. Ik wil het nu overdragen aan de moderator, mevrouw Sauerbrey.

mevrouw SAUERBREY: (Via tolk) Dank u, dames en heren, en vooral ook nabestaanden. En dames en heren, de herinnering aan de Holocaust, om het te onderzoeken en ook om dit vervolgens – dit jaar ook door te geven aan nieuwe generaties in de VS en Duitsland. We tekenen hier dan nu een intentieverklaring voor.

Staatssecretaris Antony Blinken zal ons te woord staan.

SECRETARIS BLINKEN: Goedemorgen. Minister van Buitenlandse Zaken Maas, Heiko, bedankt voor uw samenwerking bij het lanceren van wat een historische dialoog zal worden.

Deze week 80 jaar geleden vielen nazi-troepen de door de Sovjet-Unie bezette stad Bialystok, Polen binnen. Ze trokken Joden uit hun huizen, sloegen ze, executeerden velen ter plaatse. Sommigen dwongen oudere Joodse mannen te dansen, en als ze het optreden niet leuk vonden, staken ze hun baard in brand.

Toen dreven de nazi's meer dan 700 Joden de synagoge van Bialystok binnen en staken die in brand.

Wat er in Bialystok gebeurde, stond niet op zichzelf. De barbaarsheid was systematisch.

Door de dialoog tussen de VS en Duitsland over de Holocaust te lanceren, helpen we ervoor te zorgen dat huidige en toekomstige generaties leren over de Holocaust en er ook van leren.

Samen eren we degenen die zijn omgekomen. Het waren geen onduidelijke getallen, ook al staat een getal bij velen van ons in het geheugen gegrift. Maar het waren niet alleen cijfers. Ze waren niet, zoals hun moordenaars hen zagen, onduidelijk, onmenselijk. Het waren familieleden, het waren vrienden, moeders, vaders, dochters, zussen, geliefden, mensen.

We eren de overlevenden die hun verhalen met enorme moed en vastberadenheid delen, waaronder degenen die hier vandaag zijn: Margot Friedlander, Franz Michalski, Peter Johan Gardosch. U eert ons met uw aanwezigheid, u eert ons met uw getuigenis, u eert ons met uw nagedachtenis.

We bestuderen het verleden zodat we de Holocaust kunnen begrijpen als meer dan de laatste daad van het uitroeien van zes miljoen Joden, evenals Roma en Sinti, Slaven, gehandicapten, LGBTQ-individuen en vele anderen. Het was het hoogtepunt van talloze individuele stappen die bedoeld waren om mensen te belasteren en te ontmenselijken.

Zo leerden we bijvoorbeeld dat al in 1933 Joden uit het Duitse ambtenarenapparaat werden gezuiverd, Joodse bedrijven werden geboycot, boeken van Joodse auteurs verboden en verbrand op een enorme brandstapel niet ver van waar we nu staan.

Net als het pad door dit monument, was de Shoah geen scherpe val, maar een geleidelijke afdaling in duisternis. Zoals overlevende Primo Levi schreef: "Zinken is de gemakkelijkste zaak ... zoals stromen die naar de zee stromen."

Dat begrip is tegenwoordig bijzonder dringend nu overlevenden ons verlaten en degenen die de Holocaust ontkennen steeds luider worden en verraderlijke nieuwe manieren vinden om hun leugens te verspreiden.

Uit een recente studie bleek dat tijdens de pandemie, antisemitische online-inhoud zevenvoudig toenam in het Frans en dertienvoudig in het Duits.De afgelopen maanden werd er een hakenkruis op de deur van een synagoge in Amerika gekerfd, musea gewijd aan de Holocaust werden beklad.

Net als in het verleden gaan Holocaustontkenning en andere vormen van antisemitisme tegenwoordig vaak hand in hand met homofobie, vreemdelingenhaat, racisme en andere haat. Het is ook een strijdkreet voor degenen die onze democratieën willen afbreken, wat in onze beide landen vaak een voorbode is van geweld.

Daarom moeten we innovatieve manieren vinden om de geschiedenis van de Holocaust tot leven te brengen, niet alleen om het verleden te begrijpen, maar ook om ons heden te sturen en onze toekomst vorm te geven.

Samen met het United States Holocaust Museum – Memorial Museum en de Duitse Stichting voor de vermoorde Joden van Europa, zullen onze regeringen het Holocaust- onderwijs versterken. We gaan de ontkenning en vervorming van de Holocaust tegen. We zullen ervoor zorgen dat ambtenaren, leraren, jonge mensen zoals de jonge leiders hier vandaag deze problemen grondig begrijpen en de verantwoordelijkheid voelen om wreedheden te stoppen, waar ze zich ook voordoen.

We zullen voortbouwen op decennia van serieus, opmerkelijk werk van Duitsland om het donkerste verleden van zijn geschiedenis aan te pakken, alle slachtoffers van de Holocaust te eren, antisemitisme te bestrijden, een cultuur van herinnering hier en over de hele wereld te bevorderen, inclusief door leiderschap in de International Holocaust Remembrance Alliance. Dit werk is een bepalend onderdeel geworden van onze transatlantische relatie en van het schragen van onze democratieën.

Want net zoals afwijkende meningen toenemen, zo is het werk van het opbouwen van principes en praktijken die de belofte van "nooit meer" kunnen waarmaken, zoals de gestage mars die opstijgt uit de diepten van dit gedenkteken.

Wijlen mijn stiefvader Samuel Pisar was 12 jaar oud toen de nazi's zijn huis van Bialystok, Polen binnenvielen. Een week later stelden ze honderden Joodse mannen en jongens op een rij, waaronder zijn neven Isaac, Grisha, Frol, en maaiden ze neer.

Dagen later werden hij en zijn gezin gedwongen te verhuizen naar het pas ommuurde getto van Bialystok. Zijn vader David was eerst verdwenen, toen zijn oom, en toen zijn grootmoeder, en toen werd hij gescheiden van zijn moeder Helaina, zijn kleine zusje Freida, en naar Treblinka gestuurd, later naar Majdanek, naar Auschwitz, naar Dachau.

Toen hij in 1945 door Amerikaanse soldaten werd bevrijd, was hij het enige overlevende lid van zijn familie.

Tijdens de Holocaust bevonden getto's zoals die in Bialoystok zich in het hart van steden, net als dit monument. Dat betekende dat buiten de nazi's iedereen in die steden wist dat daar joden woonden. Ze wisten dat de treinen zouden vertrekken, dag in dag uit vol met mensen. Het kwaad was zichtbaar, maar de meesten kozen ervoor om weg te kijken, om niets te doen.

Deze dialoog zal ons helpen herinneren aan alles wat verloren kan gaan, maar ons ook helpen om alles te zien wat we kunnen redden als we ervoor kiezen - als we ervoor kiezen om op te staan in plaats van toe te kijken. Bedankt. (Applaus.)

MS SAUERBREY: Hartelijk dank, Excellentie, voor deze (onhoorbare) woorden.

(via tolk) De Duitse minister van Buitenlandse Zaken heeft nu het woord.

BUITENLANDSE MINISTER MAAS: (Via tolk) Overlevenden, dames en heren, mijn relatie met de aangrijpende, pijnlijke en machtige geschiedenis van dit land is wazig. Ik zal nooit vergeten hoeveel ik van de middeleeuwse stad Neurenberg hield, een stad die ook de geboorteplaats was van de gruwelijke rassenwetten van de nazi's. Ik huilde in stilte bij het gedenkteken voor de vermoorde Joden van Europa, en achteraf verheugde ik me over de overwinning van Duitsland op het WK.

De Amerikaanse student Avi Colonomos schreef deze woorden in 2014 toen hij 20 jaar oud was. Hij was naar Berlijn gekomen met een transatlantisch programma, Germany Close Up, samen met andere jonge Joodse mensen om meer te weten te komen over het huidige Duitsland. Wat Avi Colonomos beschrijft, is het innerlijke conflict dat hand in hand gaat met herinnering. We zijn in conflict tussen tranen en vreugde, in conflict in het aangezicht van deze geschiedenis die ons pijn doet en verdeelt, net zoals het ons ontroert en verenigt in onze gedeelde menselijkheid. En toch is begrijpen waar we vandaan komen, ondanks de zonden van innerlijke conflicten, het beste kompas om te bepalen in welke richting we willen gaan. Om de woorden van James Baldwin te gebruiken die in*The New York Times* in 1962, en ik citeer: "Niet alles waarmee wordt geconfronteerd kan worden veranderd, maar niets kan worden veranderd totdat het wordt geconfronteerd."

De 2710 betonnen stèles die het Gedenkteken voor de vermoorde Joden van Europa achter mij vormen, laten ons zien waar wij Duitsers vandaan komen en waarvoor we verantwoordelijk zijn. De geschiedenis van moord, verschrikking en lijden die miljoenen mensen zijn aangedaan, onvergelijkbaar, onbetwistbaar in zijn door de mens gemaakte wangedrocht hier tussen deze stèles, gecreëerd door de grote Amerikaanse architect Peter Eisenman, gevoelens van diep onbehagen, eenzaamheid, verdriet en verantwoordelijkheid worden bijna voelbaar. Ja, de herinnering kan pijnlijk zijn. Ja, herinnering is een test van onze moed en het moet pijnlijk zijn.

En toch staan we hier vandaag, zij aan zij, Amerikanen en Duitsers, joden, moslims, christenen en atheïsten verenigd in gedeelde herinnering, verenigd door ons geloof in waarden als vrijheid, democratie en tolerantie, ook verenigd in onze vastberadenheid om een betere toekomst op dit waardenfundament. Daar is Europa op gebaseerd en daar is onze trans-Atlantische vriendschap op gebaseerd.

Beste Tony, ik weet hoeveel de persoonlijke ervaringen van uw familie met de Holocaust van invloed zijn op wat u elke dag doet. Je hebt dit zojuist met ons gedeeld. Op uw eerste dag in functie als minister van Buitenlandse Zaken zei u, en ik citeer: "Ik herinner me dat de macht van de natie niet alleen wordt afgemeten aan de omvang van het leger en de economie, maar ook aan de morele keuzes die het maakt." citaat. En het veld van stèles achter ons is het bewijs van deze in beton gegoten verklaring. De macht van Amerika, die van Duitsland en Europa komt niet voort uit het verheerlijken van de geschiedenis of het verdoezelen van de verkeerde wendingen uit het verleden, waarvan geen enkele tot zo'n verschrikkelijke afgrond leidde als de Holocaust.

Onze kracht ligt in het onvoorwaardelijk aanvaarden van de last van historische verantwoordelijkheid zonder een definitieve lijn te trekken. Onze kracht ligt in het bundelen van krachten in het zoeken naar de beste weg voorwaarts en dit idealiter samen te doen.

En dus ben ik verheugd, beste Tony, dat we hier vandaag zijn op deze unieke plek in het land van de daders om een dialoog op gang te brengen over Holocaustkwesties tussen de Verenigde Staten en Duitsland. Een van onze meest dringende taken zal zijn om onze herinneringscultuur voor te bereiden op veranderende tijden. De herdenkingsstichting met haar directeur, Dr. Uwe Neumarker en het Holocaust Memorial Museum in de Verenigde Staten doen hier elke dag uitstekend werk. Ook het American Jewish Committee en zijn directeur David Harris en het Leo Baeck Institute met William Weitzer werken met ons samen aan een levendige herinneringscultuur.

En ik ben dankbaar voor deze benaderingen voor hun werk omdat ik geloof dat toekomstige generaties niet langer zullen kunnen profiteren van persoonlijke ontmoetingen met hedendaagse getuigen. Wat een groot verlies. Maar tegelijkertijd, wat een geweldige onderneming voor ons om nieuwe vormen van herinnering te vinden die de verhalen van individuen niet uit ons bewustzijn laten verdwijnen. We zijn dit verplicht aan de slachtoffers en de overlevenden, en we zijn verheugd en vereerd – beste Margot Friedlander; Meneer Gardosch, beste Peter; en Franz Michalski – dat u vandaag bij ons bent. En we zijn het aan onze kinderen en kleinkinderen verplicht, die we zoveel mogelijk willen voorkomen om de fouten uit het verleden te herhalen.

De afgelopen jaren hebben we gezien dat antisemitisme en racisme onze samenlevingen aan beide kanten van de Atlantische Oceaan binnendringen. Denk maar aan de gele sterinsignes die te zien zijn bij demonstraties tegen COVID-maatregelen, aan de stortvloed van antisemitische complottheorieën op internet, aan de aanvallen op synagogen en op Joodse mensen die in onze landen wonen, aan de relschoppers voor de Bondsdag, of de razende menigte in het Capitool van de VS. De Amerikaanse filosoof Susan Neiman, voorzitter van het Einstein Forum in Potsdam en een van de wijste transatlantische stemmen in dit land, heeft ons enkele jaren geleden een advies gegeven waarvan ik geloof datheel wijs zijn, namelijk dat we moeten weigeren het kwaad – en racisme en antisemitisme zijn niets anders dan dat – enige rechtvaardiging en gewicht toe te kennen. Alleen door deze weigering en niet door passiviteit, stilte of relativering kunnen we de krachten bedwingen die onze samenlevingen willen verdelen.

Wat we hier vandaag doen, zal helpen. Herdenken is natuurlijk geen wondermiddel. Mensen in samenlevingen kunnen niet zo gemakkelijk vrede sluiten met hun verleden. Het blijft een test, een bron van innerlijk conflict. Maar samen met vrienden in gedachtenis delen, zoals we hier vandaag doen, verenigt ons terwijl we dit conflict het hoofd bieden. En het versterkt ons, en vooral het versterkt onze samenlevingen voor de toekomst. Bedankt. (Applaus.)

1. **SAUERBREY:(**Via tolk) Dank u wel, minister. We gaan nu over tot de ondertekening van de intentieverklaring.

(De intentieverklaring is ondertekend.)

En we hebben nu nog twee mensen om ons aan te spreken. Eerst mevrouw Margot Friedlander. Ze werd geboren in Berlijn. Ze overleefde de Holocaust in een aantal onderduikadressen tot ze in 1944 werd gedeporteerd naar Theresienstadt. Haar vader, haar moeder, haar broer en vele andere familieleden van haar werden vermoord. Margot Friedlander emigreerde in 1946 met haar man naar de Verenigde Staten en in 2010 keerde ze definitief terug naar Berlijn. Mevrouw Friedlander, bedankt dat u ons vandaag heeft toegesproken.

MS FRIEDLANDER: Ik zal je een klein beetje van mijn ervaringen vertellen. Half januari 1943, omstreeks 14.00 uur, was ik op weg naar huis van de fabriek waar ik werkte (onhoorbaar). Toen ik het huis naderde, zag ik een man het huis binnenkomen. Ik kende hem niet. Wacht hij op iemand? Om voorzichtig te zijn, bedekte ik mijn Joodse ster voordat ik wegging - de deur van ons appartement was - gebeurde voor hem, het is wachten. Ik passeer hem koeltjes, loop nog een verdieping op en bel aan bij christelijke buren. Ik wist het nauwelijks, in de hoop dat ze thuis zouden zijn.

Ik hoor stappen. De deuren gaan open en de buren vroegen me stilletjes het huis binnen. Op haar gezicht zie ik stress, en ik voel meteen dat er iets is gebeurd. Ze vroeg me in haar woonkamer; we gaan allebei zitten, en ze is – ze vertelt me hoe laat het is, een paar uur geleden hoorde ze lawaai bij het huis. 'Doe open,' bonzen op de deur, toen het gekletter op de trap, en ze liep naar het raam. Ze zag ze naar buiten komen en duwde ze brutaal in de politieauto. "Van wie?" vraag ik de buurman. "Sommige mensen die ik niet kende?" 'De dame, mevrouw Meissner, die ook in het appartement woont, en een jongen.'

“Mijn broer, Ralph; mijn moeder?" Ze vertelt me dat mijn moeder er niet was. Maar een uur nadat ze thuiskwam, vond ze de deur op slot en (onhoorbaar). Ik vertelde haar alles - "Waar is ze nu?" Mijn moeder wachtte niet op mij. Maar ze liet een bericht achter bij de buren. 'Zeg tegen mijn dochter dat als je haar zou zien, ik naar de politie ga. Ik ga met Ralph mee, waar dat ook zal zijn. Probeer je leven te maken.” Met haar woorden in mijn gedachten kon ik hulp vinden en dook ik ondergedoken.

Duitse heidense mensen die ik nog nooit eerder heb gezien, mensen, mensen met karakter en moed, hielpen mij, die niet wegkeken, maar om iets te doen dat hun de kop had kunnen kosten. Ik heb 15 maanden ondergedoken bij verschillende mensen. Maar in april 1944 was mijn blik - mijn geluk was op. Ik werd verraden en zag wat geluk. Ik werd gedeporteerd naar Theresienstadt, waar ik opnieuw het geluk had te kunnen werken in een fabriek die de splijtstof produceerde die nodig was voor oorlogsinspanningen. Dat heeft me waarschijnlijk gered van deportatie van Theresienstadt naar Auschwitz. Dat was het lot van honderdduizenden.

Begin februari 1945 arriveerde er een transport en daarmee Adolf Friedlander. Ze kwamen uit een speciale werkregeling in de buurt van Frankfurt/Oder en omdat de Russen dichterbij kwamen, werden ze teruggestuurd naar Theresienstadt. Ik kende Adolf Friedlander jaren geleden in Berlijn. Het was zo goed om iemand te ontmoeten die je in een vorig leven had gekend.

(Via tolk) Ik ben de weg kwijt waar ik ben, vrees ik.

(In het Engels) Samen beleven we de aankomst van een transport eind februari, zo'n 10 dagen voor de lossing. Ik kreeg de opdracht om te helpen bij de aankomst van de trein. Toen de deur van de veewagen werd geopend, vielen de mensen, die geen mensen meer waren, eruit en werden ze naar buiten geduwd. Velen waren al dood. Alleen mannen, maar niet te onderscheiden - in gestreepte dingen zoals pyjama's, maar waren al aan flarden. Ze droegen voordat Auschwitz op 27 januari 1945 werd bevrijd, wekenlang op de dodenmars gezet en de linker, mensen, werden op de veewagens gezet die nu aankwamen in Theresienstadt, het enige kamp dat destijds niet werd bevrijd. Op het moment dat ik de massa zag, realiseerde ik me dat ik mijn moeder en broer nooit meer zal zien.

Adolf en ik beleefden samen de bevrijding op 8 mei 1945, toen in eerste instantie de mensen die ons behandelden als – vertrokken. Het Swiss International Cross kwam en de vlag van het Rode Kruis wapperde in plaats van de*Hakenkreuz.* Ongeveer 10 dagen later droegen ze Theresienstadt over aan de Russen. Dat was op 8 mei.

Weken later, zittend op een bankje met Adolf pratend, vroeg hij me of ik erover kon denken om samen met hem een leven te beginnen in Amerika, waar zijn zus woonde. We trouwden op 28 juni in Theresienstadt, een dag voordat de laatste rabbijn Theresienstadt verliet. Een dag na ons huwelijk kwam er een telegram van zijn zus, waarin hij hem vertelde hoe blij ze is dat hij nog leeft en hem in de VS verwacht.

We verlieten Theresienstadt begin juli 1945 en brachten een jaar door in een DP-kamp in Duitsland voordat we konden vertrekken. We kwamen op 28 juli aan in Amerika. Mijn man overleed in december 1997, na bijna 53 jaar van een heel bijzonder huwelijk. We hadden allebei dezelfde ervaring. We wisten allebei hoe bijzonder het leven is.

Een paar maanden nadat mijn man was overleden, werd ik gevraagd om lid te worden van de seniorenclub van de 92nd Street Y, waar mijn man 28 jaar een leidende positie bekleedde. Daar werden veel cursussen aangeboden en na ruim twee jaar begon een schrijfcursus. Ik werd gevraagd om mee te doen. Ik aarzelde, maar ik deed het. Op een nacht na het slapen kwam het niet, de herinneringen, de vele herinneringen - ik nam papier en pen in bed en begon eindelijk mijn verhaal te vertellen.

Meer dan een jaar lang vertelde ik de klas voor elke cursus nog een ervaring, terwijl ik me meteen bij de eerste bijeenkomst realiseerde hoe erg weinig ze wisten van deze jaren, bijna in mijn onvoorstelbare gebeurtenissen wat er gebeurde onder het naziregime, wat mensen deed, (onhoorbaar).

Na 57 jaar in de VS te hebben gewoond, ging ik in 2003 voor het eerst naar Berlijn, waar ik geboren ben en voor een bezoek, en de mogelijkheid om een film te maken, een documentaire. Een filmmaker had van mijn verhaal gehoord. Hij deed. De film werd in 2005 vertoond in Berlijn op het Joods Filmfestival. Daarna nam mijn leven een andere wending, omdat mij werd gevraagd iets in het Duits te schrijven. Altijd denkend dat ik 70 jaar lang leef met de berichten die mijn moeder voor mij achterliet: "Probeer je leven te maken", begon ik mijn boek te schrijven. Het werd in Duitsland uitgegeven door Rowohlt. Het kwam uit in (onhoorbaar) met de titel van de woorden die mijn moeder voor mij had achtergelaten,*Probeer je leven te maken.* In het Duits, *Versuche, dein Leben zumachen.*Op dit moment kwam ik heel vaak naar Berlijn omdat ik in het begin werd gevraagd om lezingen te geven in scholen, boekwinkels, maar op veel verschillende plaatsen. Ik praatte – nou ja, in steden in Duitsland, ik merkte altijd dat de studenten het meest oplettend zijn, geïnteresseerd om met me te praten, vragen te stellen en meer willen weten over hoe mijn leven

nu is na veel (onhoorbare) ervaringen. In 2009 werd ik in het Duits verrast voor het boek als beste autobiografie. In juli 2009 kwam ik naar Berlijn en bleef daar zeven maanden. Ik had zulke geweldige ervaringen en ontmoette fijne mensen.

Mensen bedanken me voor het doen van wat nu mijn missie is geworden. Ik geef vaak twee of drie lezingen per week, opnieuw reizend naar vele steden. Ik las altijd een uur lang heel speciale pagina's uit het boek en vertelde met wie ik sprak wat ik wil dat ze doen, wat ik doe, want we zullen niet veel - veel langer leven, en het is voor hen dat het nooit meer mag gebeuren, dat ik niet wil dat iemand ervaart wat de 5 miljoen Joden en miljoenen andere onschuldige mensen is aangedaan.

Ik vertel ze dat er geen christelijk, joods of moslimbloed is – dat er alleen menselijk bloed is. We zijn allemaal hetzelfde, dat mensen het deden omdat ze het niet dedenmensen respecteren. Wees alsjeblieft een mens.

In 2010 keerde ik voorgoed terug naar Berlijn, en ik heb er geen moment spijt van gehad. En hier ben ik en nog steeds goud - het is nu bijna honderd jaar om met mensen te praten. Het is voor jou. Bedankt. (Applaus.)

mevrouw SAUERBREY: (Via tolk) Dank u, mevrouw Friedlander, voor uw woorden, voor alles wat u heeft gedaan voor Holocaust-herdenking en voor alles wat u blijft doen. Margo Wieseler, 25 jaar, gaat nu met ons praten. Ze diende als vrijwilliger bij het Illinois Holocaust Museum and Education Center in Chicago, Illinois, Skokie.

MSWIESELER: Goedemorgen. Nogmaals, ik zou heel graag mevrouw Friedlander willen bedanken. Je woorden hebben me echt door elkaar geschud op een manier die ik niet eens had verwacht, hoewel ik verwachtte dat het emotioneel zou zijn, maar ja. Dus heel erg bedankt, en je woorden van wijsheid en passie zijn echt een inspirerende oproep tot actie voor mijn generatie.

Ik wil ook secretaris Blinken en secretaris Maas bedanken voor het onder de aandacht brengen van innovatieve manieren om de Holocaust te herdenken. Initiatieven om de stemmen van onze overlevenden te behouden zijn essentieel om te voorkomen dat mijn generatie het gemak van vergeten verkiest boven de pijn of de schaamte van het herinneren. En soms kan standaard geschiedenisonderwijs op middelbare school deze tendens helaas versterken, omdat het de Holocaust onpersoonlijk en veel verder weg kan laten voelen dan het is.

Zelf ben ik pas onlangs echt de confrontatie aangegaan met mijn familiegeschiedenis en betrokkenheid toen ik me begon voor te bereiden op mijn jaar in het buitenland met *Aktion Suhnezeichen Friedensdienste. Aktion Suhnezeichen*is een Duitse NGO die helpt bij de verzoening tussen slachtoffers van nazi-vervolging en jonge Duitsers van vandaag. En met de hulp van hen had ik de unieke kans en het grote voorrecht om een jaar vrijwilligerswerk te doen bij het Illinois Holocaust Museum and Education Center, een wereldleidende instelling op het gebied van gedigitaliseerde Holocaustherdenking in Chicago.

Dus – en ik vond mijn motivatie om in het museum te dienen in mijn familiegeschiedenis. Mijn overgrootvader was lid van de Reichstag, benoemd door de nazi-partij. Ik schaamde me, schaam me en zal me altijd blijven schamen voor dit stukje geschiedenis van mijn familie, en ik wilde dit vooral delen met de overlevenden en hun families. Ze hadden alle reden om minachtend, gekwetst of zelfs vijandig tegenover mij te zijn, maar tot mijn grote opluchting was hun reactie vol liefde, begrip en zelfs nieuwsgierigheid naar mij en mijn beweegredenen.

Dit vermogen om onderscheid te maken tussen mijn generatie en onze voorouders heeft een blijvende indruk op mij achtergelaten. Ik was vooral verbaasd over Fritzie Fritzshall, de oude president van het museum en een tiener die Auschwitz-Birkenau heeft overleefd, die een uitnodiging voor een diner van mij en een vriend met klem accepteerde. En de keuken zou natuurlijk Duits zijn.

In verwoestend nieuws stierf Fritzie afgelopen weekend helaas, waardoor er nog een gat achterblijft dat nooit zal worden gevuld. Haar indrukwekkende vermogen om zwart-witdenken te ontbinden in plaats van een meer genuanceerde benadering is, denk ik, iets waar ik van heb geleerd en dat iedereen kan doen.

Mijn generatie, jong als wij zijn, heeft het geluk gehad om de verhalen van de Holocaust rechtstreeks van overlevenden te horen, wat ons eraan herinnert hoe recent deze gruweldaden werkelijk waren. Omdat ze waren - ze gebeurden vóór ons leven. Met elke dag die voorbijgaat, wordt het bewaren en navertellen van deze lessen belangrijker, anders beginnen we afstand te nemen en de geleerde lessen te vergeten.

Mijn jaar met *Aktion Suhnezeichen* heeft me voor altijd veranderd, en ik kan vol vertrouwen zeggen dat ik het belang van het bestrijden van antisemitisme en het gebruik van die stem om te strijden voor een vrije en eerlijke samenleving beter dan voorheen begrijp. Als jonge mensen zoals ik oprecht "Nooit meer" of "*Nie wieder*" een realiteit is, moeten we nooit stoppen openlijk bruggen te bouwen tussen de meest pijnlijke uren van het verleden, ons leven van vandaag en de toekomst die we willen zien.

Bedankt. (Applaus.)

mevrouw SAUERBREY: (Via tolk) Dank u, mevrouw Wieseler. Dames en heren, de ministers van Buitenlandse Zaken zullen nu een krans leggen op het Gedenkteken voor de vermoorde Joden in Europa en dan spreken met de overlevenden die vandaag bij ons zijn: mevrouw Margot Friedlander, Peter Gardosch en Franz Michalski. Ook mevrouw Wieseler en een aantal Anne Frank-ambassadeurs zijn hier, peerguides en vrijwilligers van het Anne Frank Centrum in Berlijn. Daarna wordt deze ceremonie afgesloten. En ik wil van deze gelegenheid gebruik maken om u namens het ministerie van Buitenlandse Zaken en het Amerikaanse ministerie van Buitenlandse Zaken te bedanken voor uw komst hier. Een veilige reis naar huis. Bedankt. (Applaus.)

★★★

EUROPEAN
COMMISSION

Strasbourg, 5.10.2021
COM(2021) 615 final

COMMUNICATION FROM THE COMMISSION TO THE EUROPEAN PARLIAMENT, THE COUNCIL, THE EUROPEAN ECONOMIC AND SOCIAL COMMITTEE AND THE COMMITTEE OF THE REGIONS

EU Strategy on Combating Antisemitism and Fostering Jewish Life (2021-2030)

'Because antisemitism strikes at the heart of our values: humanity, religious freedom, equality. Antisemitism is a poison for our society. It is up to all of us to fight it. To prevent it. And to eradicate it.'

— Ursula von der Leyen, President of the European Commission
Brussels, 3 February 2021

'The hate that begins with Jews never ends with Jews. We make a great mistake if we think antisemitism is a threat only to Jews. It is a threat, first and foremost, to Europe and to the freedoms it took centuries to achieve.'

— Rabbi Jonathan Sacks
European Parliament, 27 September 2016

TOWARDS AN EU FREE FROM ANTISEMITISM

European Jews and Jewish communities have been contributing to the social, political, economic, scientific and cultural development of Europe for over two millennia and are an inextricable part of Europe's identity. From Gustav Mahler to Sigmund Freud, Hannah Arendt and Simone Veil, Jewish people have enriched Europe's cultural, intellectual and religious heritage.

At the same time, antisemitism has been present in Europe for centuries, manifesting in the form of expulsions, persecutions and pogroms, which culminated in the Holocaust, an indelible stain on European history and erased Jewish life and heritage in many parts of the continent. The European Union has its historical roots in the Second World War and the unequivocal commitment of Europeans to ensure that such atrocities never happen again.

However, antisemitism did not end with the Holocaust. Generations after the end of the Shoah[1], antisemitism is worryingly on the rise, in Europe and beyond.

The European Union is founded on the values of respect for human dignity, freedom, democracy, equality, the rule of law and respect for human rights, including the rights of persons belonging to minorities. It stands unequivocally against all forms of hatred and discrimination on any ground, racial or ethnic origin, religion or belief, gender, sexual orientation, age or disability.

Antisemitism is incompatible with Europe's core values. It represents a threat not only to Jewish communities and to Jewish life, but to an open and diverse society, to democracy and the European way of life. The European Union is determined to put an end to it.

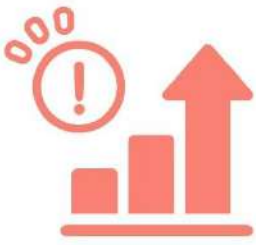

Every second European considers **antisemitism as a problem**.

Nine out of ten Jews consider that **antisemitism has increased** in their country.

85% Jews consider **antisemitism** to be a **serious problem[2].**

[1] Shoah is the Hebrew word for 'catastrophe', while Holocaust derives from the Greek word for 'completely burnt offering'. This Strategy will use both terms. https://abouttholocaust.org/en/facts/what-is-the-difference-between-holocaust-and-shoah.

[2] Eurobarometer 484: Perceptions of antisemitism, January 2019 and Experiences and perceptions of antisemitism Second survey on discrimination and hate crime against Jews in the EU, 2018 (Second FRA Survey 2018).

Contemporary antisemitism occurs in many forms, old and new: from online hate speech to hate crimes and attacks on Jewish people, their properties and institutions, to desecration of synagogues, cemeteries and memorials. It occurs in the daily lives of Jewish people in the form of casual remarks or actions at work, private conversations, in public places, in the media, sports and culture or when Jewish people are practicing their religion. Antisemitism manifests itself as racial, ethnic or religious discrimination, stereotyping and hatred of Jews and people perceived as Jewish. It can lead to violent and lethal attacks such as those on the Ozar Hatorah school in Toulouse in 2012, the Jewish Museum in Brussels in 2014, the Hypercasher in Paris in 2015, or on the Synagogue in Halle in 2019.

In addition, the COVID-19 pandemic has shown how old antisemitic prejudices can resurge and fuel new conspiracy myths and hatred online and offline. Jewish people have been one of the most attacked communities during the pandemic; they have been unjustifiably blamed for creating the virus and for developing vaccines to make a profit[3]. This is compounded by comparisons of pandemic measures with policies that led to the genocide of the Jewish people[4] that minimise and trivialise the experiences of Holocaust victims and survivors[5].

While hate speech and violence are easily identifiable, widespread ignorance and indifference in our society allows antisemitism to flourish and even grow, if left unaddressed. We all have a responsibility to continuously inform and educate the young and the old. This is especially true as the generations who experienced the Holocaust are almost gone, making it even more difficult to pass on the first-hand experience and the essential lessons to the next generations.

Jewish life in the EU in the 21st century

Before the Second World War, an estimated 9.5 million Jewish people lived in Europe. Six million Jews were systematically murdered by the Nazis and their collaborators in the Holocaust. Nowadays, the Jewish population in the EU is estimated to be up to 1.5 million people[6].

Today, Jewish life across Europe is vibrant again. Over the past decades, many European countries have witnessed a revival of Jewish life and culture. Jewish identity has been strengthened and is an integral part of European society. However, due to the increasing number of antisemitic attacks[7], fear among Jewish communities[8] has also increased and further security measures for Jewish premises have been necessary.

In recent years, the Jewish population in the EU has been declining, due in large part to migration to outside of the EU[9]. This is linked to several factors[10], in particular to security

[3] Coronavirus and the plague of antisemitism, Community Security Trust, 2021.
[4] For example by wearing a yellow Star of David stating 'unvaccinated' in letters resembling the Hebrew alphabet.
[5] The rise of antisemitism online during the pandemic - A study of French and German content, June 2021.
[6] The size of Jewish communities in the Member States varies widely. Around half a million Jews live in France, while the smallest communities only count a few thousand or sometimes even a few hundred members, often still as a consequence of the Holocaust.
Jews in Europe at the turn of the Millennium. Population trends and estimates by Sergio DellaPergola and Daniel Staetsky, JPR European Jewish Demography Unit, October 2020.
[7] Antisemitism: Overview of antisemitic incidents recorded in the European Union 2009-2019, by the European Union Agency for Fundamental Rights (FRA).
[8] In 2013, 33% of respondents said they worry about being physically attacked. In 2018, this increased to 40%. 'Discrimination and hate crime against Jews in EU Member States: experiences and perceptions of antisemitism', 2013 (First FRA Survey 2013); (Second FRA Survey 2018).
[9] Are Jews leaving Europe?, by Daniel Staetsky, JPR Report, January 2017.
[10] International Migration of Jews by Sergio DellaPergola, 2007.

concerns, as well as to the perceived lack of determination of some governments to address antisemitism[11] and the politicisation of public debates around Jewish customs and traditions.

Stepping up the fight against antisemitism

For the past 20 years, antisemitism has been addressed as part of the European Union's work tackling racism[12]. Given the significant rise of antisemitism, the efforts in addressing it have accelerated in recent years and the fight against antisemitism has been brought to the forefront of the EU political agenda. In 2015, the European Commission appointed the first-ever Coordinator on combating antisemitism and fostering Jewish life. In June 2017, the European Parliament adopted a resolution on combating antisemitism[13] and in December 2018, the Council adopted a Declaration on the fight against antisemitism[14]. To support the implementation of the Declaration the Commission set up an ad-hoc Working Group on combating antisemitism[15], bringing together Member States and Jewish communities. In December 2019, the fight against antisemitism became part of the portfolio of the Commission Vice-President for Promoting our European Way of Life, signalling the intention to address it as a cross-cutting priority. In December 2020, the Council adopted a further Declaration centred on mainstreaming the fight against antisemitism across policy areas[16]. This has been strengthened by the adoption of a series of strategies fostering a Union of Equality package through an intersectional lens[17].

The persistence and increase of antisemitism requires a stronger response at EU level. With this strategy, the first of its kind, the Commission is determined to significantly step up the fight against antisemitism and help create an inclusive society based on equality and respect, to ensure a good perspective for the future of Jews in Europe.

This strategy is based on a wide consultation[18] of relevant stakeholders. The Commission invites EU institutions, Member States, international organisations and all civil society actors and citizens to **commit to a future free from antisemitism in the EU and beyond.** The Commission will engage in a regular dialogue with the European Parliament and with Member States' national parliaments to encourage renewed action on combating antisemitism and fostering Jewish life. In full respect of national competences, this strategy sets out the policy framework for the Commission for the period 2021-2030 and aims to support and encourage cooperation between Member States and all stakeholders.

Crucially, this strategy seeks to go beyond responding to antisemitism alone and step up action to actively prevent and combat it in all its forms and to ensure that Jewish life continues to thrive in an inclusive and diverse EU. The strategy comprises three pillars:

---

[11] 70% of respondents in the Second FRA Survey 2018 believe that the government in their country does not combat antisemitism effectively.

[12] Following the adoption of Racial Equality and Employment Equality Directives in 2000, Commission President Prodi called a dedicated high-level conference in 2004 "Europe, against antisemitism for a Union of diversity". In the same year, the European Monitoring Centre on Racism and Xenophobia (EUMC) developed a working definition of antisemitism that later on formed the basis for the International Holocaust Remembrance Alliance (IHRA) working definition of antisemitism.

[13] European Parliament resolution of 1 June 2017 on combating antisemitism.

[14] Council Declaration on the fight against antisemitism, 6 December 2018.

[15] European Commission's work on combating antisemitism.

[16] Council Declaration on mainstreaming the fight against antisemitism across, 2 December 2020.

[17] Since 2020: the Gender equality strategy (2020-2025), the Anti-Racism action plan (2020-2025), the Roma strategic framework for equality, inclusion and participation (2020-2030), the LGBTIQ equality strategy (2020-2025), the Strategy for the rights of persons with disabilities (2021-2030). In addition, the European Commission established a Task Force on Equality and appointed an anti-racism coordinator.

[18] This strategy is based on a wide consultation including national and regional authorities, Jewish communities and organisations, independent experts and researchers, FRA, international organisations, and other stakeholders (See Summary Report here).

1 – Preventing and combating all forms of antisemitism

2 – Protecting and fostering Jewish life in the EU

3 – Education, research and Holocaust remembrance

This strategy also seeks to place the EU firmly in the lead of the **global fight against antisemitism**, complementing measures within the EU with international efforts along all the three pillars.

All forms of hatred undermine the value of a person and are incompatible with what the EU stands for. This strategy is part of the Commission's efforts on combating all forms of hatred, discrimination and racism. It complements the EU anti-racism action plan 2020-2025, as racism can also be combined with discrimination and hatred on other grounds, including religion or belief. This needs to be taken into account through an intersectional approach[19] to truly pave the way towards an EU free from antisemitism and fostering Jewish life in all of its diversity and achieve concrete improvements for the Jewish people and their future in Europe. In specific instances, this strategy will also take note of the commonalities between the experience of discrimination of Jewish people and other ethnic or religious minorities.

I. PREVENTING AND COMBATING ALL FORMS OF ANTISEMITISM

'Let us remember: what hurts the victim most is not the cruelty of the oppressor but the silence of the bystander.'

— Elie Wiesel

Contemporary antisemitism can be found in radical and fringe groups espousing right-wing, left-wing or Islamist extremism, it can hide behind anti-Zionism, but it can also be found in the centre of society[20]. Antisemitic speech and behaviour can be open or veiled, conscious or unconscious. Antisemitism can take the form of illegal acts, which are punishable under EU and national law. Manifestations of antisemitism might include Israel-related antisemitism[21], the most common form of antisemitism encountered online by Jews in Europe today[22]. Long-standing antisemitic conspiracy myths and disinformation, while not necessarily illegal, are harmful. They perpetuate prejudices and stereotypes and can lead to discrimination, marginalisation, radicalisation and hate crime.

Since 2017, the Commission has been using the non-legally binding working definition of antisemitism of the International Holocaust Remembrance Alliance (IHRA definition)[23] as a practical guidance tool and a basis for its work to combat antisemitism[24]. The IHRA

---

[19] See, for instance, Graham, D. and Boyd, J., "Understanding more about antisemitic hate crime: Do the experiences, perceptions and behaviours of European Jews vary by gender, age and religiosity?" - Institute for Jewish Policy Research, 2017.

[20] For more information on perpetrators of antisemitism, see Second FRA Survey 2018.

[21] Terminology used by many stakeholders, in line with the IHRA definition, e.g. accusing Jewish citizens of being more loyal to Israel, or to the alleged priorities of Jews worldwide, than to the interests of their own nations; claiming that the existence of a State of Israel is a racist endeavour; holding Jews collectively responsible for actions of the state of Israel.

[22] 79% of European Jews feel blamed for something done by the State of Israel. 69% say the Arab-Israeli conflict impacts on feeling of safety (Second FRA Survey 2018).

[23] The definition states: *Antisemitism is a certain perception of Jews, which may be expressed as hatred toward Jews. Rhetorical and physical manifestations of antisemitism are directed toward Jewish or non-Jewish individuals and/or their property, toward Jewish community institutions and religious facilities*. The IHRA definition includes a number of illustrative examples.

[24]The IHRA definition was endorsed by the 2018 and 2020 Council Declarations and the European Parliament Resolution of 1 June 2017. It is used for education, training and unmasking antisemitism and has no bearing on

definition is the benchmark for promoting a rights-based and victim-centred approach[25]. In January 2021, the Commission in cooperation with the IHRA published the *Handbook for the practical use of the IHRA working definition of antisemitism*[26], which provides an overview of good practices from across Europe on the use of the definition by international organisations, national administrations, civil society and Jewish communities[27].

1.1. Fighting antisemitism across policy areas and mobilising EU funds

Addressing antisemitism is a complex challenge. Its multi-faceted manifestations and its prevalence across the social and political spectrum call for a comprehensive response, ranging from a solid legal framework that is properly enforced, to security aspects, to education and inclusion policies, to name a few.

The Commission will therefore take the fight against antisemitism systematically into consideration when developing policies, legislation and funding programmes, and invites other EU institutions to cooperate on strengthening mainstreaming tools and practices. In addition, Member States have already committed to prevent and fight all forms of antisemitism through new national strategies, or measures under existing national strategies and/or action plans on preventing racism, xenophobia, radicalisation and violent extremism[28]. To have an impact, these strategies need to include targeted actions and be supported with the appropriate funding. The adoption of the IHRA definition[29] and the appointment of special envoys or coordinators by all Member States are also necessary steps for effective action at national level.

A reinforced involvement of civil society organisations and Jewish communities is key for the strategy to be successful. The Commission aims to enhance active cooperation with them and provide financial support for initiatives in all areas covered by the strategy.

Targeted actions will be pursued through a wide variety of EU funding programmes[30], in particular, the **citizens, equality, rights and values (CERV) programme**[31], which with a budget of **EUR 1.55 billion is the largest funding EU programme ever to promote fundamental rights.** In addition, relevant actions will be supported through EU programmes such as the Justice programme, Horizon Europe, Creative Europe, Erasmus+, the Internal Security Fund, the cohesion policy funds, the Neighbourhood, Development and International Cooperation Instrument (NDICI), and the Instrument for Pre-accession Assistance (IPA). Furthermore, through the Technical Support Instrument, the Commission can fund structural reforms in Member States, including on a multi-country basis, to enhance cooperation and build on best practices in the fight against discrimination and antisemitism.

All Member States' actions undertaken for the implementation of EU funds need to fully respect the principle of non-discrimination. In particular, the Charter of Fundamental Rights of the EU, which prohibits any discrimination based, among others, on racial or ethnic origin,

---

EU or national legal definitions determining to what extent a behaviour or speech would constitute illegal discrimination, hate speech, biased motivation for a hate crime or illegal manifestations of antisemitism.

[25] Other definitions of antisemitism have been developed recently, such as the Nexus Document (2020) and the Jerusalem Declaration on Antisemitism (2021).

[26] Handbook for the practical use of the IHRA working definition of antisemitism.

[27] The General Policy Recommendations on preventing and combating Antisemitism published by the Council of Europe's Commission against Racism (ECRI) on 14 September 2021 can also serve as useful reference.

[28] Council Declaration on mainstreaming the fight against antisemitism across, 2 December 2020.

[29] EU Member States that have already adopted or endorsed the IHRA definition: Austria, Belgium, Bulgaria, Cyprus, Czechia, Germany, Greece, Spain, France, Hungary Italy, Lithuania, Luxembourg, the Netherlands, Romania, Sweden, Slovakia and Slovenia.

[30] Under the current multi-annual financial framework for 2021-2027.

[31] C(2021) 2699 final; CERV Programme.

religion or belief, must be respected throughout the preparation, implementation, monitoring, reporting and evaluation of the programmes. In case of violation of EU anti-discrimination rules, including discrimination of Jewish people on the grounds of their religion or ethnicity, funding may be suspended. The Commission and the Member States monitor the respect of these rules for all EU-funded programmes.

To support the implementation of this strategy and help coordinate Member States' efforts the Commission will formalise the ad hoc **Working Group on combating antisemitism** as a permanent structure that brings together Member States, Jewish communities' representatives and other stakeholders.

The EU Agency for Fundamental Rights (FRA) will also support the EU and Member States with evidence, assistance and expertise when monitoring the implementation of this strategy and national strategies or action plans on combating antisemitism.

Key actions:

The Commission will:

- Organise an annual **civil society forum on combating antisemitism**, bringing together representatives from the Commission and Jewish communities, civil society and other stakeholders to create links and maximise the effect of joint actions and EU funding.
- Support Member States' efforts in **designing and implementing national strategies** on combating antisemitism or discrimination, through the Technical Support Instrument[32] and assess them by end 2023.

Member States are encouraged to:

- **Develop national strategies** by end 2022 on combating antisemitism, or include measures in their national action plans against racism, and provide **sufficient funding** to implement them.
- **Adopt and use the IHRA definition of antisemitism** and encourage local authorities, regions, cities, and other institutions and organisations to do the same.
- **Appoint special envoys/coordinators** on combating antisemitism and fostering Jewish life.

1.2. Combating antisemitic hate speech and hate crime

Jewish people are the main target of crimes committed on an antisemitic bias[33]. However, rhetorical and physical manifestations of antisemitism can be directed towards non-Jewish individuals as well[34].

[32] Regulation (EU) 2021/240.
[33] The Antisemitism: Overview of antisemitic incidents recorded in the European Union 2009-2019 shows that Member States record thousands of officially recorded incidents every year, as do civil society organisations working in the area.
[34] In line with the IHRA definition of antisemitism.

71% of Jewish people who sometimes **carry or display items that could identify them as Jewish avoid doing** so at least occasionally[35].

44% of young Jewish Europeans have experienced antisemitic harassment[36].

The **EU Framework Decision on combating racism and xenophobia by means of criminal law** [37] provides a strong legal framework to combat antisemitic hate crimes and hate speech, including public condoning, denial or gross trivialisation of the Holocaust in a manner likely to incite to violence or hatred. Its full and correct transposition is a priority for the Commission[38]. Law enforcement and the judiciary play a crucial role in effectively implementing legislation on hate speech and hate crime (including the Framework Decision) and safeguarding the rights of victims. To further strengthen the legal framework, in 2021 the Commission will introduce an initiative to extend the list of 'EU crimes' to cover hate crime and hate speech[39].

The Commission supports Member States through the **High Level Group on combating racism and xenophobia and other forms of intolerance**[40] and cooperates with the EU Agency for Law Enforcement Training (CEPOL), FRA[41], the European Judicial Training Network (EJTN), Member States and civil society organisations to **develop training and capacity-building** for law enforcement and the judiciary, improve hate crime recording and data collection, as well as to encourage victims to report hate crime and strengthen cooperation between law enforcement and Jewish communities.

The **EU strategy on victims' rights (2020-2025)**[42] aims to ensure that victims of crime, including of antisemitic hate crimes, can fully rely on their rights and be protected against secondary victimisation[43]. **Support structures for victims of antisemitic incidents across Europe are often inadequate**. Member States are encouraged to set up integrated and targeted specialist support services for the most vulnerable victims, including for victims of antisemitic hate crime. They should also ensure specific training on non-discrimination for police and others coming into contact with victims of antisemitic hate crime.

---

[35] Second FRA Survey 2018.
[36] Young Jewish Europeans: perceptions and experiences of antisemitism, FRA, 2019.
[37] Council Framework Decision 2008/913/JHA of 28 November 2008
[38] Since October 2020, the Commission has launched several infringements proceedings to ensure the full and correct transposition of the Framework Decision by Member States.
[39] In Article 83 TFEU.
[40] https://ec.europa.eu/newsroom/just/items/51025/en
[41] Encouraging hate crime reporting - The role of law enforcement and other authorities, FRA, 2021.
[42] COM(2020) 258 final.
[43] Secondary victimisation can be defined as negative consequences for victims that may result from their participation in criminal proceedings, including victims' exposure to contacts with their perpetrators, judicial authorities and/or the general public.

The Commission will continue to monitor the implementation of the **Victims' Rights Directive**[44], which ensures that all victims of crime have rights, including access to specialist support services and protection measures that correspond to their individual needs and vulnerability. With the **European judicial training strategy for 2021-2024**[45]**,** the Commission supports the training of justice professionals to ensure that EU legislation is correctly applied and that professionals are equipped with the relevant skills. The Commission will also support the **development of trainings as well as materials on antisemitism** and make them available on the 'European Training Platform'[46] of the European e-Justice Portal. With the **EU Strategy on the rights of the child**[47], the Commission aims to mainstream children's rights across EU policies, to better protect children who are victims of discrimination, including based on religion or belief.

Reliable and comparable data on antisemitic incidents are crucial to assess the spread of antisemitism in Europe and to tackle it effectively[48]. Recording of reported incidents is often inconsistent as Member States use different methodologies and data can therefore not be compared. Within the High Level Group on combating racism and xenophobia, **the FRA will help Member States improve and align their methodologies** for recording and collecting data on hate crime, including on antisemitism.

Underreporting is a challenge: 79% of Jewish people surveyed did not report their most serious antisemitic incident to any organisation[49]. In this regard, Member States should make it easier for victims of antisemitic hate crime and hates speech to report incidents, offering a variety of channels, so as to increase the level of reporting and improve the recording of such incidents.

Key actions:

The Commission will:

- Support organisations and projects to combat and **record antisemitic hate speech and hate crime** through the CERV programme.
- Assist Member States in ensuring that **integrated and targeted support services** are available and accessible to victims of antisemitic hate crime, including through EU funding.
- Enhance support to **training programmes and capacity-building activities on tackling antisemitism for justice and law enforcement professionals**, including through the European Judicial Training Network (EJTN) and the EU Agency for Law Enforcement Training (CEPOL).

Members States are encouraged to:

- Swiftly complete the **transposition and implementation of the Framework Decision** on combating racism and xenophobia and prosecute antisemitic hate speech and hate crime in line with EU and national legislation.
- Closely coordinate with the EJTN and CEPOL and cooperate with civil society organisations on **training activities** to tackle antisemitism.

[44] Directive 2012/29/EU.
[45] COM(2020) 713 final.
[46] The European Training Platform (ETP).
[47] COM(2021) 142 final.
[48] Germany and the UK fund NGOs that record antisemitic incidents using methodology agreed with the police. These NGOs are linked with the Jewish community structures and contribute to official police statistics.
[49] Second FRA Survey 2018.

1.3. Tackling antisemitism online

Antisemitism is widespread online[50] and can lead to radicalisation and physical attacks. Antisemitic speech – both online and offline – that incites violence and hatred is criminalised under the Framework Decision on combating racism and xenophobia. Antisemitic stereotypes, conspiracy myths and disinformation, although not necessarily illegal, are harmful. Since the start of the COVID-19 pandemic, antisemitism on the internet has risen sharply[51]. To tackle this problem effectively, more information is needed on how antisemitic content travels online and on the backgrounds and motivations of those sharing such content. New and innovative methods to address discrimination and antisemitic cyberhate also need to be found.

Nazi-related symbols, memorabilia and literature as well as contemporary permutations of them are easily accessible online. Displaying and selling such products may constitute hate speech under national laws implementing the Framework Decision when publicly inciting hatred and violence. However, even if this is not the case, such online availability may perpetuate Nazi ideology and stimulate an antisemitic subcultures. Dialogue with industry and IT companies needs to be strengthened, building on the experience of the Code of Conduct on countering illegal hate speech online, to ensure their cooperation in avoiding the display and/or sale of such items.

The **Audiovisual Media Services Directive**[52] stipulates that Member States ensure that video-sharing platform providers take appropriate measures to protect the general public from audiovisual content and from commercial communications containing incitement to violence or hatred, including antisemitic content. The proposal for a **Digital Services Act**[53] sets out clear, harmonised due-diligence obligations for online platforms, including notice-and-action procedures for illegal content and products, empowering users to report hate speech in an easy and effective way. In addition, with regard to very large online platforms, the proposal focuses on addressing remaining gaps that allow for illegal and harmful behaviours online, in particular against vulnerable groups.

The **Code of conduct on countering illegal hate speech online**[54] is a voluntary collaboration between the Commission and IT companies to prevent the spread of illegal - including antisemitic hate speech. To facilitate integrated action by EU Member States targeting groups and individuals spreading hate and terrorist content online, Europol coordinates European-wide action days targeting online racist and xenophobic hate speech[55] and online terrorist and violent extremist content, including antisemitic content.

Under the **action plan on disinformation**[56] and the **European democracy action plan**[57] the Commission and the EEAS will continue to pay specific attention to analysing and responding to campaigns of disinformation, hate speech, incitement to violence and extremist rhetoric, including through the EEAS East StratCom Task Force. In addition, the **Code of**

[50] 89% of European Jews surveyed consider antisemitism to be the biggest problem online, with 80% saying that antisemitic statements were the most common toxic language they encountered. (Second FRA Survey 2018,). Jews are a major target of toxic language online (ranging from 6.3% to 27.9% of the cases depending on the platform). Study: Heroes and scapegoats, 2021.
[51] The rise of antisemitism online during the pandemic study found a seven-fold increase in antisemitic postings on French language accounts, and over a 13-fold increase on German ones during the pandemic.
[52] Directive 2010/13/EU.
[53] COM(2020) 825 final.
[54] The Code of conduct on countering illegal hate speech online.
[55] Stopping Hate Speech Online: Europol Coordinates First Europe-Wide Action Day, 5 November 2020.
[56] JOIN(2018) 36 final.
[57] COM(2020) 790 final.

Practice on Disinformation[58] is being strengthened[59], also contributing to better fighting antisemitism online. Civil society organisations work closely with the Commission and online platforms to apply the Code of conduct and the Code of Practice.

New technologies bring new opportunities to improve people's lives, but can also exacerbate discrimination and amplify harmful content online, including antisemitic content. The **Artificial Intelligence (AI) Act**[60] aims to prevent high-risk AI systems from propagating discrimination and bias, including antisemitic hatred. AI algorithms can also be used to reinforce positive messages and counter-narratives by bringing experts together to address antisemitism, conspiracy myths and Holocaust denial or distortion online.

Key actions:

The Commission will:

- Strengthen the fight against online antisemitism by supporting the establishment of a **Europe-wide network of trusted flaggers and Jewish organisations,** in line with the Code of conduct. It will also support the European Digital Media Observatory and its national hubs to **increase the capacity of their fact-checkers** on disinformation and will work with independent organisations to develop **counter-narratives,** including in non-EU languages.
- Organise a **Hackathon** to facilitate exchanges between experts to develop new innovative ways to address antisemitism in the online and digital environment.
- Cooperate with industry and IT companies to **prevent the illegal display and sale of Nazi-related symbols, memorabilia and literature** online.
- Conduct a **comprehensive data analysis** to better understand the spread of antisemitism online, how it travels and expands.
- Address antisemitic hate speech in the upcoming updated **Better internet for kids strategy.**

Member States are encouraged to:

- **Support, including financially, civil society organisations** in combating antisemitic hate speech, disinformation and conspiracy myths online, in relevant languages.
- **Strengthen the capacity** of national law enforcement and judicial authorities to prosecute online hate speech.

1.4. Combating antisemitic discrimination

Jewish people risk experiencing discrimination, in particular when they can be identified as being Jewish, i.e. by wearing a *kippah* or a Star of David necklace or when speaking openly about their Jewish identity. They may be at risk of discrimination when applying for a job or at work and in other areas such as education, health or housing. EU law prohibits discrimination based on racial or ethnic origin, religion or belief, including antisemitism. In particular, the **Racial Equality Directive**[61] offers protection for Jewish people against discrimination (including harassment) based on 'racial or ethnic origin' in certain areas of

[58] The Code of Practice on Disinformation.
[59] COM(2021) 262 final.
[60] COM(2021) 206 final.
[61] Directive 2000/43/EC.

life[62] and the **Employment Equality Directive**[63] offers protection for Jewish people against discrimination or harassment on the grounds of religion or belief in the area of employment.

National equality bodies promote, analyse, monitor and support equal treatment. By 2022, the Commission will propose new legislation to strengthen their role. Diversity Charters encourage organisations to develop and implement diversity and inclusion policies at the workplace. The EU Platform of Diversity Charters has been set up to allow existing charters to exchange and share experience and good practices[64]. They should also systematically address the specific challenges of identifying and combating antisemitism at the workplace.

Equality data relating to Jewish people are relatively scarce due to the sensitivity of collecting data based on racial or ethnic origin, religion or belief, and because European Jews are a rather small group which leads to less available aggregated data from larger surveys. The EU High Level Group on Non-discrimination, Equality and Diversity, through a dedicated subgroup, supports Member States in gathering data to help analyse the state of equality, in full respect of fundamental rights[65]. Furthermore, the Commission will carry out a series of actions to address racial and ethnic stereotypes with the media, civil society and representatives of people with a minority racial or ethnic background and will launch an action to ensure a consistent approach to equality data collection, in particular as regards data disaggregated by racial or ethnic origin[66].

Key actions:

The Commission will:

- Propose **binding standards for national equality bodies** by 2022 and cooperate with **Equinet[67] and equality bodies** to increase their knowledge about antisemitism.
- Support Member States in **designing and implementing reforms** aimed at tackling discrimination in schools in general – and antisemitism in particular – within the Technical Support Instrument, including on a multi-country basis in order to facilitate stronger cooperation and build on best practices.
- Include data related to antisemitism and Jewish people in the EU into the **collection and use of equality data** on the grounds of racial or ethnic origin and religion or belief.

Member States are encouraged to:

- Ensure that **national equality bodies are adequately equipped** to ensure that incidents of antisemitic discrimination are properly addressed and reported.
- **Address antisemitic discrimination** in all areas, including, education and training, employment, health and housing through targeted actions such as training and awareness raising.

1.5. The European Commission leading by example

As part of its own human resources strategy, the Commission will continue to strive for an **inclusive and diverse working environment[68] free from antisemitism**, through diversity

[62] Employment and vocational training, social protection, including social security, social advantages, education, and access to and supply of goods and services, including housing.
[63] Directive 2000/78/EC.
[64] EU Platform of Diversity Charters
[65] Subgroup on Equality Data, FRA, 2019.
[66] Anti-racism action plan, COM(565) final.
[67] European Network of Equality Bodies.

and equality policies that prevent harassment, discrimination and any form of racism. In particular, it will continue to raise awareness among its staff on antisemitism and how to combat it, and increase understanding of Jewish life and culture, including as part of a general focus on core European values such as respect for minority groups. Training will also cover unconscious biases including those based on perceptions of religion or belief. The Commission will continue to mark the Holocaust with internal staff events and awareness raising initiatives and continue to host the annual Euro-Chanukah[69] to recognise diversity among staff. The Commission invites the other EU institutions to also take steps to foster diversity and inclusion in their respective workplaces.

Key actions:

The Commission will:

- Continue to pursue a **zero tolerance approach to incidents of antisemitism** within the institution, using the IHRA definition as reference.
- Provide **training for targeted staff** such as human resources professionals to recognise antisemitism based on the IHRA definition and organise study visits when relevant, for instance to Israel.
- Encourage the use of flexible **working arrangements** to accommodate a religious holiday observance for all its staff.
- Invite the European schools to ensure that all pupils learn about Jewish life in Europe, the Holocaust and antisemitism, and **mark the annual International Holocaust Remembrance Day,** including by potential visits to memorial sites.

II. PROTECTING AND FOSTERING JEWISH LIFE IN THE EU

'I'm afraid I've lived long enough to see things that I thought History would have finally discarded, but they were only dormant.'

— Liliana Segre (Shoah survivor)

For Jews to participate fully in European life, it is essential that they feel safe and secure. Yet, security is the key concern for the Jewish community[70]. 38% of Jews have considered emigrating because they do not feel safe as Jews in the EU[71].

One-third (34%) of Jews avoid visiting Jewish events or sites at least occasionally because **they would not feel safe there** or on the way there[72].

Several lethal terrorist attacks across Europe have shown that Jewish premises are not always adequately protected. Although it is the national authorities that are responsible for protecting all citizens, most Jewish communities and civil society organisations have had to invest significant funding in their own security measures.

---

[68] The European Commission set up its own Diversity and Inclusion Office in November 2020.
[69] The Jewish celebration of light.
[70] 47% of European Jews worry about becoming a victim of an antisemitic verbal insult or harassment and 40% about being physically attacked in the next 12 months. (Second FRA Survey 2018)
[71] Second FRA Survey 2018.
[72] Second FRA Survey 2018.

2.1. Combating violent extremism and terrorism targeted against Jews

The 2020-2025 **Security Union strategy**[73] aims to ensure security for everyone in the EU, in line with EU values and principles. The 2020 Counter-Terrorism Agenda[74] steps up the fight against terrorism and violent extremism and boosts the EU's resilience to terrorist threats.

Under the 2017 action plan to support the protection of public spaces including places of worship[75], various guidance materials[76], tools and training[77] were developed by the Commission to support the work of Member States and faith communities in this area. The June 2021 Council Conclusions on the protection of public spaces[78] underlined that places of worship demand specific protection measures.

Cooperation needs to be further strengthened between public authorities and faith-based leaders and congregations, including Jewish ones, to improve the level of security awareness and increase community engagement and resilience through trust-building activities. This will promote good practices and training in the protection of places of worship, which have increasingly been targeted by terrorist attacks. The Commission will also **organise a high-level conference** on the protection of Jewish communities in the EU.

The Commission will continue to support Members States and Jewish communities in **strengthening the protection of places of worship** as part of its support for the protection of public spaces. The next call for proposals will be published in 2022 and will increase the total amount to EUR 24 million. The Commission, together with the European Union Intelligence and Situation Centre, will explore the possibility of **regular EU assessments of the specific threats to Jewish people, communities and places of worship**, in order to better understand, prevent, protect and respond to specific security risks.

To combat violent extremism, it is essential to strengthen our democratic societies and increase societal resilience to extremist ideologies. Antisemitism is encountered across the spectrum of extremist ideologies, from jihadism to violent right-wing extremism. Radicalisation, recruitment and preparation of terrorist attacks often take place online. The **Regulation on addressing the dissemination of terrorist content online**[79] tackles this by requiring online platforms to play a more active role in detecting such content and removing it within at most 1 hour.

Key actions:

The Commission will:

- Provide EU funding in support of projects focused on the **protection of public spaces and places of worship** and map, in cooperation with Member States, the existing national security and protection measures.
- Continue to finance **research and innovation activities**, primarily via the Horizon Europe programme, aiming at understanding the contemporary radicalisation trends, as well as the means and patterns to effectively prevent and respond to them.
- Step up its **operational support** for Member States and Jewish communities by providing training on security measures. This will include EU protective security

[73] COM(2020) 605 final.
[74] COM(2020) 795 final.
[75] COM(2017) 612 final.
[76] Guideline - Building Perimeter Protection, JRC, 2020.
[77] The Commission offers a yearly autumn school on the protection of public spaces for participants of religious communities.
[78] Council Conclusions on the Protection of Public Spaces, 7 June 2021.
[79] Regulation (EU) 2021/784.

advisors' visits to Member States to set up a **network of trainers** on the protection of places of worship.

- Identify through the **Radicalisation Awareness Network** the specific relevance and implications of antisemitism in its work on preventing and countering violent extremism.
- Closely **cooperate with Europol**, including its EU Internet Referral Unit, to combat online antisemitic terrorism and violent extremism, by taking action against groups and individuals spreading terrorist content online and to ensure **swift implementation of the terrorist content online Regulation.**
- Support the commemoration of **victims of terrorist attacks, including through digital victims' wall.**

Member States are encouraged to:

- Adopt the necessary measures to **ensure the security of Jewish premises** and provide sufficient financial or other support, including with the support of the **EU Internal Security Fund-Police** national annual programmes.
- Integrate and implement EU tools and guidance[80] **on protection of places of worship** as part of their national strategies on antisemitism.
- Make **use of Europol's support regarding counter-terrorism activities**, both online and offline, and related investigations, including those linked to racism, xenophobia and antisemitism.

2.2. Fostering Jewish life and freedom of religion or belief

Jewish life is part of the EU's diversity. Jews can be secular, liberal, reform, agnostic, orthodox or ultra-orthodox; they may be Ashkenazi or Sephardi; they may have roots in the former Soviet Union, the Middle East, Central Asia, Africa and elsewhere. Many Jews are part of mixed families, further increasing their diversity of origins and beliefs[81]. However, despite the long-standing presence of Jews in Europe, people have scant **knowledge of Jewish life and Judaism.** Only 3% of Europeans feel 'very well informed' about Jewish history, customs and practices, while 68% say they are 'not informed'[82]. To dismantle prejudices and to achieve full recognition of **Jewish life as part of Europe's society**, awareness and knowledge of Jewish history and culture need to be increased among the general public[83].

Jewish people express their Jewishness through specific cultural, traditional and religious practices, recalling their history and teaching lessons for future generations. One of these practices is the spring festival *TuBishvat* (New Year of Trees), a Jewish holiday dedicated to the preservation of nature on which trees are planted in celebration.

Shechita, the kosher slaughtering[84] of animals, is another example. In its judgment on ritual slaughtering of December 2020, the Court of Justice of the EU (CJEU)[85], acknowledged that

[80] E.g. the vulnerability assessment tool and the EU Quick Guide to support the protection of places of worship.
[81] Jews in Europe at the turn of the millennium: population trends and estimates by Sergio DellaPergola and Daniel Staetsky, European Jewish Demography Unit/JPR, 2020.
[82] Eurobarometer 484: Perceptions of antisemitism, January 2019
[83] For 82% of Jewish people in the EU a prohibition of circumcision would be a problem and for 69% a prohibition of traditional slaughter would be a problem (Second FRA Survey 2018).
[84] Traditional slaughter (Shechita) is the practice of kosher slaughtering of animals in the context of a prescribed practice for food-production purposes. For 69% of Jews prohibition of traditional slaughter would be a problem (Second FRA Survey 2018).
[85] Case C-336/19; *Centraal Israëlitisch Consistorie van België and Others*, 17 December 2020.

Member States may adopt different rules based on the domestic context, while ensuring respect of Article 10(1) of the Charter[86], by striking a fair balance between respect for the freedom to manifest religion and the protection of animal welfare[87].

Jewish life can flourish only within an inclusive society, building on strong and trustful relations with other communities, including newcomers, in particular at local level. Culture can play an important role in developing an inclusive society. From music to cinema and the performing art, the cultural sector is a powerful force for promoting inclusion and fighting all forms of discrimination. The **Commission supports Jewish culture and art** through EU funding programmes, such as the Creative Europe programme, seeking to combat stereotypes - including about Jewish people - in European society.

Sports and the media also have an important role to play in fostering inclusion. In football, some national federations and clubs are already addressing antisemitic behaviours and incidents. The Commission will liaise closely with civil society initiatives and other relevant actors to strengthen the fight against antisemitism and racism in football in the upcoming cooperation arrangement with UEFA (2022-2024) and to address antisemitism in sports in general in cooperation with other partner organisations, including via social media campaigns. Stereotypes also occur in the media. While respecting the freedom of the press, the Commission will support **training for journalists** on recognising all forms of antisemitism and uncovering antisemitic biases in reporting.

Key actions:

The Commission will:

- Increase knowledge and understanding about Jewish life among the general public through an **awareness-raising campaign** in close cooperation with Jewish communities**,** including through **intercultural and interreligious dialogue** and activities**.**
- Foster links between the **Jewish tradition of planting trees** on the holiday of *TuBishvat*, including by school children, and the **EU pledge to plant 3 billion additional trees** under the biodiversity and forest strategy for 2030, thereby raising mutual awareness and visibility[88].
- Facilitate, the **exchange of practices** between public authorities and Jewish and Muslim communities regarding slaughter based on religious traditions, drawing on the experience of international organisations such as the UN, OSCE-ODIHR and the Council of Europe.
- Take action to combat antisemitism and foster Jewish life at **regional and local level,** including by mapping and developing **a guide of good practices and training** for organisations that operate at regional and local levels.
- Support the exchange through the **European Integration Network** of good practices on informing migrants on EU values, including on combating antisemitism, for example by working with migrants as ambassadors for EU values.

Member States are encouraged to:

[86] Art. 10 (1): 'Everyone has the right to freedom of expression. This right shall include freedom to hold opinions and to receive and impart information and ideas without interference by public authority and regardless of frontiers.'

[87] Paragraph 71 of the judgment. Under Council Regulation (EC) No 1099/2009, traditional slaughter is allowed to the extent required for the needs of the concerned religious communities, and stricter rules by the Member States need to be properly justified.

[88] COM(2020)380 final.

- Ensure through **policy and legal measures** that religious groups or communities, including Jews, can live their lives in accordance with their religious and cultural traditions.
- **Raise awareness** among the general public **about Jewish life and traditions**, including by publicly marking days relevant for Jewish people, and by funding projects and conducting campaigns.

2.3. Safeguarding Jewish heritage

Jewish cultural heritage is an integral part of European culture. The extermination of Jewish communities during the Holocaust changed the face of Europe and left many buildings, cemeteries and other Jewish heritage sites unattended or unused. This 'orphaned heritage' is now often in poor condition or in danger of deterioration.

The **European framework for action on cultural heritage**[89] includes a specific measure on Jewish cemeteries in Europe. Europe's cultural heritage, including Jewish heritage, is supported by a range of EU policies, programmes and funding, notably Creative Europe, Horizon Europe, Erasmus+, CERV and cohesion policy funds. The Council of Europe Framework Convention on the Value of Cultural Heritage for Society (Faro Convention)[90] emphasises the important aspects of heritage as they relate to human rights and democracy, and promotes a wider understanding of heritage and its relationship to communities and society[91]. The Terezín Declaration on Holocaust Era Assets and Related Issues[92], signed by all Member States in 2009[93], outlines several measures towards restorative justice for the victims of Nazi persecution and their descendants. In the context of DiscoverEU[94], young travellers are encouraged to visit cultural heritage sites to strengthen their awareness of the Europe's cultural heritage.

Key actions:

The Commission will:

- Invite cities to address the history of their minorities, including Jewish community history, when applying for the title of **European Capital of Culture**.
- Use the **European Heritage Days**, a joint initiative of the Council of Europe and the Commission, to draw attention to Jewish heritage across Europe.
- Pursue the **Jewish digital cultural recovery project**[95], which aims at developing a comprehensive database of information on Jewish-owned cultural assets that were plundered by the Nazis, collecting good practices and proposing awareness-raising activities.
- Launch a preparatory action on **protecting the Jewish cemeteries of Europe**, capitalising on the results of two previous European Parliament pilot projects[96] on this topic and fostering links between groups interested in the preservation of Jewish

[89] European framework for action on cultural heritage.
[90] The Faro Convention was adopted by the Committee of Ministers of the Council of Europe on 13 October 2005, opened for signature to Member States on 27 October 2005, and entered into force on 1 June 2011.
[91] Resolution 2309 (2019).
[92] Terezín Declaration 2009.
[93] See also: A Joint Declaration of the European Commission and the Czech EU Presidency, signed on 29 June 2009.
[94] https://europa.eu/youth/discovereu_en
[95] The database produced during the phase I of the project is available here: https://pilot-demo.jdcrp.org
[96] https://www.esjf-surveys.org/.

burial sites.
- Promote **visits of young people** travelling around Europe to Jewish heritage sites in the context of **DiscoverEU**.

Member States are encouraged to:

- Encourage and support European Heritage Days, by highlighting **Jewish heritage in the national context,** including inside national museums, state-sponsored festivals and the arts.
- Support the **maintenance and safeguarding of Jewish heritage** under the Faro Convention.
- Use EU funding opportunities, including **the cohesion policy fund**, to safeguard Jewish heritage.
- **Implement the Terezín Declaration** of 2009**.**

III. EDUCATION, RESEARCH AND REMEMBRANCE

'How wonderful it is that nobody need wait a single moment before starting to improve the world.'

— Anne Frank

To shape Europe's future, people need to understand its past. Knowledge about Jewish life and antisemitism in Europe over the centuries and the impact of the Holocaust on the Jewish people and the European continent are essential to understand antisemitism today and prevent such atrocities from ever happening again. **Education and research on Jewish life, antisemitism and the Holocaust** are crucial in this regard and should not only focus on the Holocaust, but also on the Jewish contribution to European society.

The **European Education Area**[97] and the new **European Research Area**[98] communications address issues of inclusion, equality and non-discrimination. The Commission also proposed that equal opportunities be a value shared by Member States in research and innovation, in the context of the upcoming **Pact for Research and Innovation.**

The **Digital education action plan** (2021-2027) focuses on the importance of tackling disinformation and promoting digital literacy in education and training through the development of guidelines for teacher and educators with a view to fostering critical thinking, tolerance and promoting online empowerment. Furthermore, the UNESCO and OSCE/ODIHR have repeatedly called for the promotion of educational programmes in the participating States, including EU Member States, to raise awareness among young people of the value of mutual respect and understanding. UNESCO and OSCE/ODIHR commitments encourage education on antisemitism that ensures a systematic approach, including the development and use of curricula to address contemporary forms of antisemitism[99].

3.1. Education and research on antisemitism and Jewish life

Every child should learn about Jewish life and antisemitism as an integral part of Europe's history. Education can **strengthen young people's resilience to antisemitic ideas** and ideologies and to all forms of intolerance and discrimination. Opportunities to engage with

[97] COM(2020) 625 final.
[98] COM(2020) 628 final.
[99] ODIHR has developed a collection of resources and programmes to raise awareness about discrimination, hate crimes, antisemitism and other forms of intolerance, including against Muslims, Christians and members of other religions or beliefs. More information on the OSCE/ODIHR's website.

Jewish communities and their members as well as with other minorities and religious groups can also foster mutual understanding. The **European Year of Youth 2022** will offer new opportunities in this regard. Schools and campuses must be safe places for all. Teachers should be empowered to address antisemitism, the Holocaust, Jewish life and history, also in multicultural classrooms.

The Commission has been supporting research on antisemitism, Jewish life and the Holocaust through Horizon 2020 and the Europe for Citizens programme, and it will continue to do so under their successors, Horizon Europe[100] and the CERV programmes. However, university chairs on antisemitism and Jewish studies in the EU are only loosely connected. There is no **overarching research hub**. Research efforts on all aspects of antisemitism and Jewish life in Europe should be increased to complement Holocaust research.

The EU has taken the lead in ensuring comparable data on antisemitic experiences and perceptions. The **FRA survey on Jewish people's experiences of antisemitism** will be repeated in 2023 and at regular intervals thereafter. The **Eurobarometer on perceptions of antisemitism** among the general public will be conducted for the second time in 2024 and then every 5 years. To further facilitate evidence based policymaking, more research into antisemitic prejudices among the general population is needed.

Key actions:

The Commission will:

- Foster, in cooperation with the Member States and the research community, the creation of a **European research hub on contemporary antisemitism and Jewish life and culture** fostering multidisciplinary research across Europe and fund **research** through Horizon Europe, on various structural forms of racism and xenophobia, taking into account national specificities and intersectionality.
- Support the development of a network of **Young European Ambassadors to promote Holocaust remembrance** in schools, universities and vocational and education training institutions.
- Fund an **EU-wide survey on antisemitic prejudices** in the general population of all Member States, including among young people.
- Support Member States in stepping up their efforts to promote common values and inclusive education and implement the Council Recommendation on promoting common values, inclusive education, and the European dimension of teaching[101] through the new **Working Group on equality and values in education and training,** including on Jewish life and traditions.
- Support activities, through Erasmus+ and the European Solidarity Corps, aimed at promoting European values and combating all forms of discrimination and intolerance, **including antisemitism,** by fostering civic education and youth participation in democratic life.
- Support **educational professionals' training** in cooperation with UNESCO and OSCE-ODIHR, based on their guidance on 'Addressing antisemitism through education', respectively for policymakers and teacher-training institutions.
- Support Member States, through the Technical Support Instrument, in designing and **implementing reforms in schools** aimed at tackling discrimination in general, and antisemitism in particular.

[100] For instance, the first calls of Horizon Europe will fund research on various structural forms of racism and xenophobia, taking into account national specificities and intersectionality.
[101] Council Recommendation (2018/C 195/01), 22 May 2018.

Member States are encouraged to:

- Promote **knowledge of Jewish life, antisemitism and the Holocaust** through education and research, and encourage exchanges with local communities, where possible.
- Report and record incidents of **antisemitic discrimination in schools** and support school directors and teachers in addressing them.

3.2. Holocaust education, research and remembrance

The Holocaust is a defining legacy of European history, during which six million Jewish children, women and men were murdered. While Jews were the priority target of the Nazi regime, other groups were also persecuted, including Roma, persons with disabilities, Slavs, Jehovah's witnesses, LGBTIQ people and political dissidents.

For decades, Holocaust survivors have shared their stories as part of the **remembrance** tradition. Today however, all of the survivors have grown old or passed away. Those who were adults during World War II and had the clearest memories of the Holocaust, are no longer with us. Preserving and honouring their legacy, making sure their stories are not forgotten and are retold accurately, and finding new forms of remembrance are challenges and duties for this generation and future generations of Europeans.

Currently, one European in 20 has never heard of the Holocaust, and less than half of Europeans think it is sufficiently taught in schools[102]. **Education and research** play a key role in raising awareness of the Holocaust.

Free, open and independent research is a core value of democracies. Research on all aspects of the Holocaust is also important to increase understanding of how the Holocaust was possible in Europe. With EUR 25 million (2010-2024)[103], **the European Holocaust Research Infrastructure** (EHRI)[104] - the largest EU-funded research initiative on the Holocaust globally - connects the research community by making available, across Europe and beyond, dispersed sources related to the Holocaust. In this regard, EHRI will expand its research focus on manifestations of antisemitism that led to the Holocaust.

New ways of raising awareness must also be developed, in particular in a local context, where places 'where the Holocaust happened' – from synagogues to Jewish cultural sites, from hiding places to shooting grounds – are often not visible. This can include **a network enabling school students, practitioners and the general public to trace the continuity of Jewish presence in Europe** over the centuries and facilitate local initiatives to visit and restore cultural and memorial sites.

The Commission will also foster **public debate** (online or town hall) on the significance of the Holocaust in a diverse EU and support the creation of a participatory **European Holocaust Monument** in Brussels, linked with pieces of arts in EU capitals.

Key actions:

The Commission will:

- Support, also financially, the **creation of a network of sites 'where the Holocaust**

[102] Two-thirds of Europeans are convinced that commemorating the Holocaust helps ensure that such atrocities will never happen again. (CNN Poll: Anti-Semitism in Europe – A shadow over Europe, 2018.)
[103] EHRI, funded from EU Research & Innovation Framework Programmes, is currently in the process of becoming a long-term European Infrastructure based on joint funding from Member States.
[104] https://www.ehri-project.eu/.

happened', in cooperation with local communities.

- Make project **funding available through the Remembrance strand** of the CERV programme to commemorate the Holocaust also through the **digitalisations of archives and testimonies** of Holocaust survivors.
- Continue its presence in and support for **Holocaust commemoration days and events**, at both EU level and national level, in cooperation with the Commission Representations in Member States and EU delegations.

Member States are encouraged to:

- **Commemorate the Holocaust publicly** in close cooperation with the Jewish community, including with the involvement of the national parliaments.
- Ensure that the **universality of the Holocaust is reflected in education** and assess the effectiveness of how it is taught, including in a multi-ethnic and diverse classroom.
- **Become active partners in the implementation of the EHRI infrastructure**, including through financial contributions.

3.3. Holocaust denial, distortion and trivialisation

Manifestations of Holocaust denial, distortion and trivialisation are unfortunately increasing. 53% of Europeans perceive Holocaust denial as being a problem in their country[105]. 62% of Jews have seen or heard non-Jewish people suggest that the Holocaust is a myth or has been exaggerated, at least occasionally[106]. Holocaust denial, distortion and trivialisation are often used to feed hatred against Jewish people and in an attempt to rewrite European and Jewish history. Their corrosive effects for collective historic memory and for the resilience and cohesion of our democratic societies should not be underestimated and need to be specifically addressed. Hate speech relating to the condoning, denial or gross trivialisation of the Holocaust is prohibited under the Framework Decision on combating racism and xenophobia[107].

To educate and raise awareness, the Commission cooperates with the IHRA through its Permanent International Partnership using the IHRA definition of Holocaust denial and distortion[108], to combat this phenomenon. An example is the awareness-raising campaign #ProtectTheFacts[109], which focuses on countering Holocaust distortion. In **partnership with the IHRA and UNESCO,** the Commission will further develop other initiatives based on the 'IHRA recommendation on recognising and Countering Holocaust distortion'[110].

Key actions:

The Commission will:

- Promote the use of the **IHRA definition of Holocaust denial and distortion** for education and for awareness-raising purposes.
- Develop a **handbook on best practices in fighting Holocaust denial, distortion and trivialisation.**
- Support and strengthen social **media campaigns** together with UNESCO, the IHRA

[105] Eurobarometer 484: Perceptions of antisemitism, January 2019.
[106] Second FRA Survey 2018.
[107] Council Framework Decision 2008/913/JHA of 28 November 2008.
[108] IHRA working definition of Holocaust denial and distortion.
[109] https://ec.europa.eu/newsroom/just/items/700272/default; www.againstholocaustdistortion.org.
[110] IHRA 'Recommendation on Recognising and Countering Holocaust Distortion'.

and other international partners and civil society groups to raise awareness of Holocaust denial and distortion and actively combat it.

Member States are encouraged to:

- Actively engage in **awareness campaigns against Holocaust denial, distortion and trivialisation.**

IV. LEADING THE GLOBAL FIGHT AGAINST ANTISEMITISM

'The world as we have created it is a process of our thinking. It cannot be changed without changing our thinking.'

— Albert Einstein

The Jewish population worldwide is estimated to be 15.2 million[111]. Of this, 45% or 6.9 million live in Israel. With about 6 million, the United States is home to the second-largest community of Jewish people. In addition to the 1.5 million Jews in the EU, the remaining Jewish populations live scattered around the globe on all inhabited continents[112].

Antisemitic prejudices are widespread across the world. According to the Anti-Defamation League research[113] on attitudes and opinions towards Jews, 74% of people in the Middle East/North Africa region harbour antisemitic attitudes, notwithstanding that some positive signals are also to register, such as the recent normalisation of relations between Israel and a number of countries in the region[114] [115]. In Western Europe[116] the figure stands at 24% and in Eastern Europe at 34%, while in the Americas it is 19%, in Asia 22% and in Sub-Saharan Africa 23%. The situation and size of Jewish communities vary considerably between countries. Jews are at risk and experience antisemitic attacks and incidents around the globe. Antisemitic prejudices can also be found in countries without Jewish communities.

In this context, the European Commission reaffirms its firm and unequivocal commitment to the global fight antisemitism. Any form of antisemitism, incitement to hatred or violence is unacceptable and incompatible with the values and aims of the European Union and its Member States. It must be addressed through firm action, both at European and national level. These principles are non-negotiable for the European Commission. In light of the above, mainstreaming the prevention and countering of antisemitism in all its forms and across all policy areas is essential.

4.1. Use all instruments to address antisemitism through the EU's external action

The EU is founded on a strong commitment to promote and protect human rights, democracy and the rule of law worldwide. This commitment underpins the EU's enlargement and neighbourhood policies and its policies towards other non-EU countries, as well as its work in international organisations. All countries should protect the right of everyone, including Jewish people, to have, not have or change their religion or belief, to manifest publicly their

[111] https://www.jewishagency.org/jewish-population-5782/.
[112] World Jewish Population 2019, by Sergio DellaPergola, in Arnold Dashefsky and Ira M. Sheskin (eds.), American Jewish Year Book 2019, The Annual Record of the North American Jewish Communities since 1899; World Jewish Population on Eve of New Year – 14.7 Million, Haaretz.
[113] https://global100.adl.org/map.
[114] The United Arab Emirates, Bahrain and Sudan respectively (2020), followed by Morocco (January 2021).
[115] The start of the construction of a synagogue in the United Arab Emirates is another good example.
[116] It should be noted that in the Anti-Defamation League research, no average data on the EU is included; also, the category 'Western Europe' does not include all EU countries. For data per Member State, see the website.

religion or belief, and to be free from discrimination, persecution or violence on grounds of religion or belief, or based on their racial or ethnic origin. The 2020-2024 **EU action plan on human rights and democracy** sets the level of ambition and establishes the priorities of the EU and its Member States in this field, in relations with non-EU countries. The **2013 Guidelines on freedom of religion or belief outside the EU**[117] and the **2019 Guidelines on non-discrimination in external action**[118] spell out tools to be used by the EU's external arm to address violations of freedom of religion or belief and combat discrimination, including against Jewish people[119].

The EU will use **all available tools** to call on partner countries to actively combat antisemitism, taking into account the IHRA definition of antisemitism[120], in political and human rights dialogues and in its broader cooperation with partner countries. This is supported through thematic and geographic programmes and EU's neighbourhood and enlargement policies, including in the stabilisation and association processes.

The EU will actively cooperate with international organisations, in particular the United Nations, the Council of Europe and the OSCE, as well as with regional organisations[121] in **joint actions to fight discrimination and antisemitism**. The EU will step up actions in the education sector and continue to promote **full compliance of education material with UNESCO standards** of peace, tolerance, coexistence and non-violence, in its cooperation on education with partner countries. Any material that goes against them risks undermining peace and co-existence and has no place in textbooks or classrooms.

The EU Special Representative for Human Rights and the Special Envoy for Freedom of Religion or Belief outside the EU will continue to systematically address antisemitism in their work. In addition, the EU will **strengthen the global cooperation of special envoys and coordinators** on combating antisemitism.

Israel is a key partner for the European Union, including in the global fight against antisemitism. The EU will seek to further reinforce the **EU-Israel High-Level Seminar** on combating racism, xenophobia and antisemitism, co-organised annually, with a focus on operational follow-up.

Actions aiming to combat antisemitism can be supported through the **NDICI**[122] **Global Europe** thematic programme on human rights and democracy initiatives addressing non-discrimination. The EU will include as part of its training on human rights for staff at delegations and headquarters specific sessions on freedom of religion or belief, including on combating antisemitism.

Key actions:

The Commission and the High Representative will:

- Promote the **fight against** religious and ethnic discrimination, including **antisemitism in political and human rights dialogues** and in broader cooperation

[117] https://eeas.europa.eu/sites/default/files/06_hr_guidelines_religion_en.pdf.
[118] https://eeas.europa.eu/sites/default/files/11_hr_guidelines_external_action_en.pdf.
[119] In addition, the Commission staff working document on A Human Rights-Based Approach to Development guides EU staff on integrating non-discrimination on all grounds in the projects cycle. Adopted on 30.6.2021.
[120] The IHRA definition was also endorsed or adopted by non-EU countries: Albania, Australia, Argentina, Bahrain, Canada, Guatemala, Israel, Moldova, North Macedonia, Serbia, South Korea, United Kingdom, United States, and Uruguay.
[121] Including the Organisation of American States, which in June 2021 created the position of a Special Envoy to combat antisemitism) and the Organisation of Islamic Cooperation.
[122] Neighbourhood, Development and International Cooperation Instrument.

with partner countries outside the EU.

- Ensure **training on fundamental rights** and undertaking of intercultural dialogue for relevant actors, including teachers from outside the EU.
- Ensure that **EU external funds,** in compliance with existing measures, **may not be misallocated** to activities that incite hatred and violence, including against Jewish people[123].
- **Step up engagement in the education sector** to promote full compliance of education material with UNESCO standards of peace, tolerance, coexistence and non-violence, as appropriate.
- Strengthen **engagement with Jewish civil society** and religious organisations to address antisemitic acts and limitations on freedom of religion or belief, through the network of EU delegations and headquarters.
- Consider **new EU-funded projects** in the EU's neighbourhood and beyond to prevent and counter antisemitism and foster Jewish life.
- Encourage the EU delegations to **include reporting of antisemitic incidents in non-EU countries**, in their regular political reporting.
- Reinforce the EU-Israel seminar to further **strengthen EU-Israel cooperation in the fight against antisemitism.**

Member States are encouraged to:

- Closely cooperate at EU level to **jointly address antisemitism** through international organisations.
- Incorporate the **fight against antisemitism into all their human rights strategies** and policies, taking into account the IHRA definition of antisemitism.
- Support **projects and organisations** combating antisemitism and fostering Jewish life worldwide.

4.2. Safeguarding Jewish cultural heritage and commemorating the Holocaust

Jewish cultural heritage is visible in many places in the Middle East, Asia and other places around the world, bearing witness to the historical presence of Jewish communities in those regions. Large parts of this heritage are orphaned as Jewish communities no longer live there. Jewish cultural heritage, like all heritage, is a shared and important expression of cultural diversity and deserves dedicated protection worldwide. The EU together with the Member States has a key role to play in helping local, regional and international partners to **safeguard cultural heritage** through training, skills development and knowledge transfer activities as well as reinforced cooperation[124]. **Intercultural and interfaith dialogue** will be supported by the EU to reinforce cultural heritage protections through work on shared history and memory, building the basis for communities to live together peacefully in a multicultural context. The EU will continue to promote Holocaust remembrance at international level and to **publicly call out Holocaust denial, distortion and trivialisation** in non-EU countries, including in international fora.

Key actions:

[123] In line with Council Framework Decision 2008/913/JHA of 28 November 2008 on combating certain forms and expressions of racism and xenophobia by means of criminal law, Article 136 of the Financial Regulation, complemented in 2018 by additional operational 'guidelines to prevent incitement to hatred and violence'.

[124] The communication Towards an EU strategy for international cultural relations and the Council Conclusions on EU strategic approach to cultural heritage in conflicts and crises, and its dedicated Concept, form the basis of the EU's work.

The Commission and the High Representative will:

- Promote and support the **safeguarding, rehabilitation, and revitalisation of all heritage,** tangible and intangible, including Jewish heritage, in line with its policies for international cultural relations and cultural heritage.
- Integrate **intercultural and interfaith dialogue in cultural heritage interventions.**
- Seek opportunities to include **maintenance of Jewish heritage** in programming in the neighbourhood and beyond.
- Continue to organise and participate in **high-level events** around the remembrance of Shoah victims (commemorations, Holocaust Remembrance Day).

Member States are encouraged to:

- Contribute, together with the EU in the UN context, to the worldwide **safeguarding of cultural heritage, including Jewish heritage,** in line with the Council Conclusions on EU strategic approach to cultural heritage in conflicts and crises.
- Mark **International Holocaust Remembrance Day** in cooperation with EU delegations, through their embassies in third countries and in international organisations.

V. DELIVERING ON THE STRATEGY

Combating antisemitism in the EU is a shared responsibility; it requires joint efforts and action at every level. EU institutions and agencies, Member States, international organisations, Jewish organisations and communities, and human rights and civil society actors all have a role to play in achieving the strategy's objectives. The Commission invites the European Parliament, the Council and the Member States to work together in implementing this strategy. The Commission calls on the Committee of the Regions and the European Economic and Social Committee to promote dialogue with local and regional authorities and civil society, including social partners, on how to advance towards a European society free of antisemitism.

The Commission will actively support the implementation of the proposed policy measures through various funding opportunities and invites Member States, Jewish organisations and communities, as well the civil society actors, to make use of EU programmes.

The strategy will be implemented over the period 2021-2030. Comprehensive implementation reports will be published in 2024 and 2029. These will be based on the input from Member States, also with regard to the implementation of their national strategies and policies. With the support of the EU Fundamental Rights Agency, these reports will include monitoring of progress at national level, taking into account the commitments made in the Council Declarations on antisemitism of 2018 and 2020.

CONCLUSION

This strategy is our commitment to a future for Jewish life in Europe and beyond. It marks a step change in the Commission's political engagement for a European Union free from antisemitism and any form of discrimination; for an open, inclusive and equal society in the EU. It reflects Europe's commitment to keep the memory of the Holocaust alive, even after the last Holocaust survivors have passed away.

Curbing the age-old scourge of antisemitism must be an enduring effort. As Shoah survivor Primo Levi said *'It happened, therefore it can happen again'.* The dangerous spike in antisemitic attacks is all the reminder needed to show that there can be no let-up in our

relentless collective efforts to combat antisemitism. Beyond this, Jewish life deserves not only to be protected but to be allowed to flourish in all its diversity.

Europe can only prosper when its Jewish communities prosper too.

emailschild “Persil/ Henkel” Tom Weiskircher Germany

“Persilscheine”

Wäscht alles: die gesamte Geschichte des NS, Deutschland über alles sauber mit Persil...

Persilscheine

Topics

geschiedenis, politiek
Collection

opensource
Language

German
Afbeelding: Tom Weiskircher Germany
IFUD of Human Rights
"Persilscheine"
2021
(education and non-commercial)

INDUSTRIALISTS IN THE THIRD REICH
Books Reviews
Hell's Cartel, By Diarmuid Jeffreys
independent.co.uk
Christopher Hirst
Saturday 13 July 2013
comments
This impressive book explores how the fourth largest industrial concern in the world switched from energetic capitalism to servicing the Nazi war machine.
A cartel of six German chemical companies formed in 1926, IG Farben (Its full name translates as Community of Interests of Dye-Making Companies) used slave labour to operate a synthetic fuel plant at Auschwitz and made an estimated 10,000 kilos of Zyklon B for gas chambers.
At the Nuremburg trials, the manufacturers of the poison claimed ignorance and were released. The cartel was broken up and its constituent companies, including Bayer, Hoechst, BASF and Agfa, resumed business. Amazing.
https://collections.ushmm.org/search/catalog/bib144157
Book:
Corporate Crime in the Pharmaceutical Industry (Routledge Revivals)
ByJohn Braithwaite
Edition1st Edition
First Published1984
London
Routledge
Pages440
Dissertations and Theses Dissertations and Theses
5-7-1997
The Persistence of Elites and the Legacy of I.G.
Farben, A.G.
Robert Arthur Reinert
Portland State University
Recommended Citation
Reinert, Robert Arthur, "The Persistence of Elites and the Legacy of I.G. Farben, A.G." (1997).
Dissertations
and Theses. Paper 5302.
THE PERSISTENCE OF ELITES AND
THE LEGACY OF I.G. FARBEN, A.G.
by
Robert Arthur Reinert
A thesis submitted in partial fulfillment of the
requirements of the degree of
MASTER OF ARTS
ID
HISTORY
Portland State University
1997
ABSTRACT
An abstract of the thesis of Robert Arthur Reinert for the Master of Arts in History presented May 7, 1997.
Title: The Persistence of Elites and the Legacy of LG. Farben, A.G ..
On a massive scale, German business elites linked their professional ambitions to the affairs of the Nazi State. By 1937, the chemical giant, l.G. Farben, became completely "Nazified" and provided Hitler with materials which were essential to conduct war. With its monopoly over the manufacture of critical wartime products and global business interests, LG. Farben became one of the most powerful companies in the world during World War II, and an integral part of the Third Reich power structure. The

conglomerate also provoked hostile mergers within the conquered "territories" of the German Reich, and constructed one of the largest privately-owned synthetic oil and rubber factories in the world at Auschwitz, where extensive use was made of slave labor. After World War II, companies like I.G. Farben faced the four-power occupation policies of de-Nazification and decartelization. Yet due in large part to the impending threat of Communism, key policies of the occupation governments were weakened or rendered inoperative. These same industries recovered swiftly and expanded production into foreign and domestic markets; indeed, LG. Farben's three successor companies are now each bigger than their original parent company. Company executives tried at Nuremberg for their crimes and found guilty were given sentences of eight years or less, and many business leaders were able to resurrect their careers. Like many German firms of that era, LG. Farben typifies the way in which Germany's top business leaders exploited the resources available to them and adapted their political allegiances during and after World War II to maintain their power.
Many believe that political interests drive business interests, when in fact, the case of LG. Farben suggests a reciprocal influence between these sectors, and greater corporate influence during the Third Reich than is widely known. Particularly under an expansionary dictatorship, the state may be used by elites as an instrument to build and hoard capital, allowing elites to compete effectively on a global scale, and industry serves as the engine which fuels the territorial ambitions of the state.
https://archive.org/details/the-persistence-of-elites-and-the-legacy-of-ig-farben-ag
Book: **Carriere nazi's**
by: Helmut Ortner
Just Publishers
2018
paperback
207 pages
Dutch translation
https://archive.org/details/carriere-nazis
The Rosenburg Files: German Elite after 1945 and their Nazi-Past
https://archive.org/details/the-rosenburg-files
Fourth Reich
The term Fourth Reich is used in scientific studies and on social media to refer to a possible continuation of
the Third Reich of the Nazis and industrialists,which would then be the EU -under democratic cover-.
Into a new “Fourth Reich”.
historical documents:
1)The 1944 "Red House report", plans to set up a new Fourth Reich,
after the fall of the Third Reich.
2)The FCO 30/1048 report, the plan to bring all decision making under the direction of Brussels.
Walter Hallstein
https://archive.org/details/walter-hallstein
_____

_____

U.N. War Crimes Commission
https://archive.org/details/united-nations-war-crimes-commission

Nazi-officieren spoedig in NAVO-hoofdkwartier

PARIJS, 15 Juni. — Hoewel West-Duitsland officieel nog geen leger heeft, zal de eerste groep voormalige Hitler-officieren reeds over enkele weken zich installeren in het hoofdkwartier van de NAVO bij Parijs. De Westduitse minister van Oorlog, Theodor Blank, bevindt zich op het ogenblik, tezamen met generaal Hans Speidel — voormalig stafchef van veldmaarschalk Rommel! — op het hoofdkwartier van de NAVO.

Het is duidelijk, dat Adenauer haast maakt met de bezetting van de posten in het NAVO-hoofdkwartier, waardoor West-Duitsland de gelegenheid zal krijgen zich een overwegende positie in de NAVO te verschaffen.

(gezocht via delpher)

Bron: DE WAARHEID

Volksblad voor Nederland

Woensdag 15 juni 1955

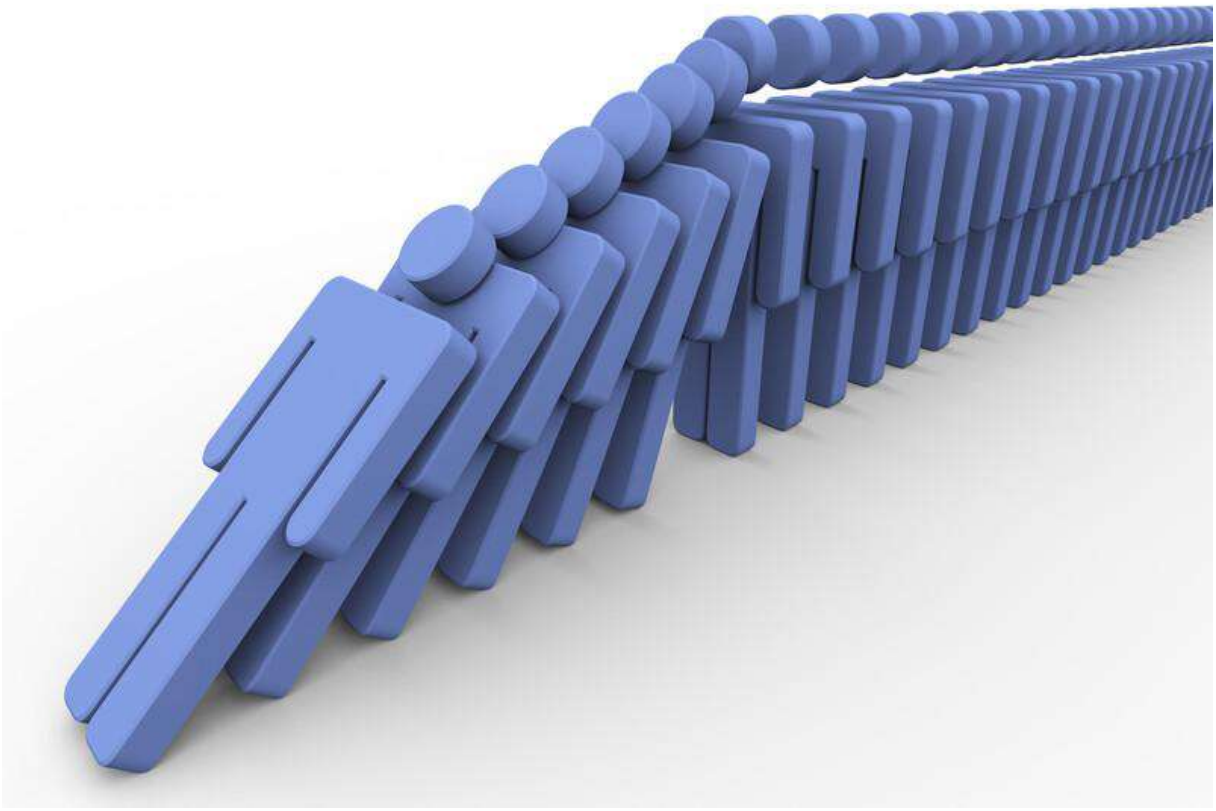

Afbeelding: canstockphoto

Bewijskracht authentieke akten

De bewijskracht van authentieke akten wordt onderscheiden in drie vormen:

- uitwendige bewijskracht (art.159 lid 1 Rv);
- formele bewijskracht;
- materiële bewijskracht.

1. Uitwendige bewijskracht houdt in dat het geschrift dat het uiterlijk heeft van een authentieke akte als zodanig geldt, behoudens bewijs van het tegendeel;

2. formele bewijskracht betreft het vaststaan dat verklaard is zoals in de akte, boven de handtekening, is vermeld, deze bewijskracht is dwingend voor de authentieke akte;

3. materiële bewijskracht heeft betrekking op de vraag of waar is wat er in de akte is verklaard,of dat wat er staat overeenstemt met de werkelijkheid. De notaris mag in beginsel uitgegaan van de juistheid wat partijen verklaren.

Art. 17 lid 1 van de Wet op het notarisambt (Wna) bepaalt dat de notaris zijn ambt in onafhankelijkheid uitoefent. De notaris behartigt de belangen van alle bij de rechtshandeling betrokken partijen op onpartijdige wijze en met de grootst mogelijke zorgvuldigheid. Door de jaren heen heeft de Hoge Raad een duidelijk kader geformuleerd voor de beoordeling van de notariële zorgplicht. Deze (veelal vergaande) zorgplicht wordt uitgesplitst in drie concretere plichten, te weten zijn informatieplicht, zijn onderzoeksplicht en de wilscontrole.[1] In bijzondere omstandigheden bestaat daarnaast voor de notaris de plicht om te waarschuwen voor specifieke aan een rechtshandeling verbonden risico's (de zogenaamde waarschuwingsplicht).

Dwingend bewijs:

Bij dwingend bewijs is de rechter verplicht om de inhoud van bepaalde bewijsmiddelen als waar aan te merken, zolang er geen afdoende tegenbewijs is geleverd. In art. 151 lid 1 Rv geeft de wetgever een definitie van dwingend bewijs: *dwingend bewijs houdt in dat de rechter verplicht is de inhoud van bepaalde bewijsmiddelen als waar aan te nemen dan wel verplicht is de bewijskracht te erkennen die de wet aan bepaalde gegevens verbindt.*

Art. 151 lid 2 Rv schept de mogelijkheid van tegenbewijs tenzij de wet dat uitsluit:

Tegenbewijs, ook tegen dwingend bewijs, staat vrij, tenzij de wet het uitsluit.

Het is dus mogelijk om tegenbewijs te leveren tegen dwingend bewijs. Dat betekent dat als een partij een bewijsmiddel in de procedure brengt dat door de wet als dwingend bewijs wordt aangemerkt, de rechter de inhoud van dat bewijsmiddel in beginsel als waar zal aannemen. Het is dan aan de wederpartij om tegenbewijs te leveren om de door de rechter voorshands aangenomen waarheid van dat bewijs alsnog aan te tasten.

Brengt een procespartij bijvoorbeeld een door authentieke akte in de procedure in, dan zal de rechter er – vanwege de dwingende bewijskracht, zoals bepaald in art. 157 Rv – voorshands van uitgaan dat de informatie in die akte waar is, maar staat het de wederpartij niettemin vrij om alsnog te proberen om tegenbewijs te leveren.

Authentieke akten:

Authentieke akten zijn akten in de vereiste vorm en bevoegdelijk opgemaakt door ambtenaren, aan wie bij of krachtens de wet is opgedragen op die wijze te doen blijken van door hen gedane waarnemingen of verrichtingen. Als authentieke akten worden tevens beschouwd de akten, waarvan het opmaken aan ambtenaren is voorbehouden, doch waarvan de wet het opmaken in bepaalde gevallen aan anderen dan ambtenaren opdraagt.

Daarbij moet natuurlijk in de eerste plaats worden gedacht aan notariële akten. Maar denk bijv. ook aan een deurwaardersexploot, een proces-verbaal van inbeslagneming door een deurwaarder, een huwelijksakte die door een ambtenaar van de burgerlijke stand wordt opgemaakt, of iedere andere situatie waarin de wet bepaalt dat een ambtenaar zijn waarnemingen of verrichtingen moet optekenen.

Art. 159 lid 1 Rv bepaalt – kort gezegd – dat een geschrift dat ‘er uitziet’ als een authentieke akte, te gelden heeft als een authentieke akte tenzij het tegenbewijs wordt geleverd:

Een geschrift dat het uiterlijk heeft van een authentieke akte, geldt als zodanig behoudens bewijs van het tegendeel.

Bron: llmlegal.nl

Eerste Kamer der Staten-Generaal

Vergaderjaar 2002–2003 Nr. 35b

27 743

Voor de uitwendige bewijskracht van een authentieke akte geldt dat het stuk dat er uitziet als een authentieke akte tegenover iedereen voor een authentieke akte wordt gehouden (artikel 159, eerste lid, Rv). De handtekening van de ambtenaar wordt voor echt gehouden. Wat betreft de formele bewijskracht geldt voor de authentieke akte dat partijen en de ambtenaar hebben verklaard wat boven hun handtekening staat. Wat betreft de materiële bewijskracht van een authentieke akte geldt voor hetgeen partijen hebben verklaard (artikel 157, tweede lid, Rv) dat de inhoud van de verklaring voor waar geldt tegen hem die de verklaring heeft afgelegd en ten gunste van hem ten wiens behoeve zij is afgelegd. Ten laste van ieder ander en ten gunste van ieder ander heeft zij vrije bewijskracht. Wat betreft de materiële bewijskracht van een authentieke akte geldt voor hetgeen de ambtenaar heeft verklaard dat de inhoud van de ambtenaarsverklaring tegenover een ieder voor waar geldt (artikel 157, eerste lid, Rv).

Executoriale titel

De wetgever stelt uitdrukkelijk zware eisen aan het verkrijgen van een executoriale titel. De tenuitvoerlegging van een executoriale titel heeft een dwingend karakter en dient om die reden vooraf te worden gegaan door tussenkomst van de rechter, of, in geval van vrijwilligheid van partijen, door een notariële – door partijen ondertekende – akte.Van van vrijwilligheid door de Staat der Nederlanden is geen sprake.De Staat is in later stadium wel bekend met de notariële ake via een kort geding in 2008 rechtbank Den Haag, waarin de vraag of de grosse notarieel dd, 21 juni 2007 door de notaris een erxecutoriale titel kon zijn.De Nederlandse Staat heeft daarna nog voldoende de gelegenheid gehad om zich te laten informeren over de situatie met en rond de notariële akte via de landsadvocaat. Cees de Zeeuw werkt sinds 1993 in het notariaat. Vanaf 1999 werkt hij bij Pels Rijcken, waar hij in 2001 als notaris is benoemd. Pels Rijcken behoort tot de top van advocaten- en notarissenkantoren in Nederland. Vanuit het kantoor in Den Haag zetten 290 professionals zich in voor optimale service- en dienstverlening. Tot de partners behoort ook de landsadvocaat.

DWINGEND BEWIJS

Art. 157 lid 2 Rv bepaalt dat in een akte opgenomen partijverklaringen (waaronder ook eenzijdige verklaringen) in beginsel dwingende bewijskracht hebben.

'Dwingend bewijs' houdt in dat de rechter verplicht is de inhoud van bepaalde bewijsmiddelen als waar aan te nemen, of verplicht is de bewijskracht te erkennen die de wet aan bepaalde gegevens verbindt (art. 151 lid 2 Rv). Wel kan tegen dwingend bewijs in beginsel tegenbewijs worden geleverd, (art. 151 lid 2 Rv).

Bron: Juliette Fluttert

Pels Rijcken

10 april 2017 in cassatieblog

Tegenbewijs tegen partij-verklaring in notariële akte kan ook inhouden dat onjuist is verklaard

CB 2016-92 Geplaatst op 18 mei 2016 door Femke Ruitenbeek-Bart

HR 13 mei 2016, ECLI:NL:HR:2016:848 (*Benu Nederland B.V. / verweersters*)
De mogelijkheid om tegenbewijs (art. 151 Rv) te leveren tegen een notariële akte inhoudende een partij-verklaring (art. 157 lid 2 Rv) is niet beperkt tot de stelling dat ten overstaan van de notaris *anders* is verklaard dan in de akte is opgenomen. Het tegenbewijs kan ook betrekking hebben op de stelling dat de in de akte opgenomen verklaring niet overeenstemt met de werkelijkheid.

Bron: Pels Rijcken

cassatieblog.nl

Belehrungs-plicht

(stichting e-Court)

Brief van de staatssecretaris Fred. Teeven van Veiligheid en Justitie 23 juni 2011),Vergaderjaar 2010-2011, 29279, Nr.122,Tweede Kamer der Staten Generaal, de wijze van verkrijging van een executoriale titel op grond van een notariële akte.

Proces-verbaalakte niet executeerbaar; de ambtenaarsverklaring is niet genoeg

In het vorige nummer van dit blad (juli/augustus) hekelden mr. H.J. Alers (oud-notaris) en mr. drs. H.J. van der Tak (IE-advocaat) de tuchtuitspraak van de kamer van toezicht Maastricht van 27 april 2012 inzake geschillenbeslechting door e-Court. De (afwijzende) beslissing van de kamer van toezicht was reeds gepubliceerd in het juninummer van dit blad. Anders dan de heren Alers en Tak meen ik dat de kamer een juiste beslissing genomen heeft; een beslissing die volgt uit het systeem van ons bewijsrecht.

Een kort resumé van de zaak waar het om gaat. Stichting e-Court voorziet in alternatieve geschillenbeslechting, in het bijzonder voor incassogeschillen. Sluitstuk van de e-Courtprocedure is dat een notaris de beslissing van e-Court vastlegt in een notariële akte van proces-verbaal. Op basis van de grosse van die akte moet de in het gelijk gestelde schuldeiser zijn recht kunnen verwerkelijken.
Het betreft hier een proces-verbaalakte die door de notaris is ondertekend, maar niet door de schuldenaar. Vraag is of een dergelijke akte in een incassogeschil jegens die schuldenaar een voor executie vatbare titel kan opleveren. De kamer Maastricht lijkt te suggereren dat dit mogelijk is, mits de notaris zijn *Belehrungspflicht* heeft kunnen nakomen en hij de wilsuitingen van partijen en de gevolgde procedure volledig heeft kunnen controleren (r.o.5.4).

Dit laatste strookt met een oude uitspraak van Rechtbank Amsterdam (Rb. Amsterdam 6 mei 1927, *NJ* 1928, p. 955). In die zaak was er sprake van een openbare verkoop, waarbij de koper was weggelopen zonder dat hij het proces-verbaal getekend had. De rechtbank oordeelde op grond van de verklaring van de notaris dat ten opzichte van de koper die was weggelopen, vaststond dat deze een verklaring van een bepaalde inhoud had afgelegd. De rechtbank vond dit een voldoende basis voor een executoriale titel jegens die koper. Anders oordeelt Kraan in zijn bewerking van A.R. de Bruijn, *De notariële akte als executoriale titel*, 2e druk 1992, p. 25. Hij merkt op naar aanleiding van deze zaak, dat de koper door de constateringen van de notaris nog niet *partij bij de akte* was geworden en dat met alleen die notariële constateringen toch een ander bewijs geleverd is dan wanneer de koper de akte mede-ondertekend zou hebben.

Dit laatste lijkt mij juist. Een akte is een ondertekend geschrift, bestemd om tot bewijs te dienen (art. 156 Rv). Degene die ondertekent schept bewijs door te ondertekenen, en dat bewijs kan ook tegen hemzelf worden ingezet. Een akte van proces-verbaal waarin de notaris niet anders constateert dan dat e-Court een uitspraak heeft gedaan zoals woordelijk opgenomen in dat proces-verbaal, terwijl die akte niet door de schuldenaar is mede ondertekend, schept die vorm van bewijs niet en dient dus niet rechtstreeks tegen die schuldenaar ten uitvoer te kunnen worden gebracht. Uitsluitend de constateringen van de notaris zijn een onvoldoende basis voor een executie.

Geert Lekkerkerker,
wetenschappelijk directeur KNB

Voor inlichtingen over tarieven, plaatsingen en
combinatiekortingen van **commerciële** en **personeelsadvertenties** in:

Notariaat magazine · WPNR · Novocatie.nl

kunt u contact opnemen met:
Sales & Services, contactpersoon: Gerrit Kulsdom
Tel. 0229 - 211 211, E-mail: administratie@salesandservices.nl

Kan Pels Rijcken na het schandaal met fraudenotaris Frank Oranje wel landsadvocaat blijven?

De miljoenenfraude van notaris Frank Oranje heeft zijn kantoor Pels Rijcken hard geraakt. Kan de prestigieuze firma nog functioneren als exclusieve advocaat van de Nederlandse Staat?

Het was donderdag alweer een slechte dag bij Pels Rijcken, de chique Haagse vennootschap van advocaten en notarissen en de thuishaven van de landsadvocaat; de eretitel voor de advocaat die in juridische procedures exclusief mag opkomen voor de Staat der Nederlanden. Het kantoor is onder verscherpt toezicht gesteld van de Haagse Orde van Advocaten. De 290 medewerkers moeten zich gedurende tenminste negen maanden uitsloven om de tekortkomingen in de gehele kantoororganisatie weg te werken.

Het is een van de gevolgen van de miljoenenfraude van Frank Oranje, oud-bestuursvoorzitter van Pels Rijcken & Droogleever Fortuijn – zoals het kantoor voluit heet. De notaris was lang een boegbeeld van integriteit in zijn vak, geholpen door de uitstekende reputatie van zijn kantoor. De firma staat bekend als bolwerk van excellente rechtsgeleerden, die niet zelden ook wetenschappelijk actief zijn.

Oranje bouwde er als notaris een vlekkeloze reputatie op. Zo mocht hij op verzoek van de Staat het privévermogen onderzoeken van onder anderen minister-president Jan Peter Balkenende, een gebruikelijke, maar uiterst vertrouwelijke exercitie voor het aantreden van bewindspersonen. In 2018 gunden zijn kantoorgenoten hem de voorzittershamer van het kantoor. Twee jaar later barstte de bom. Onderzoek van de Fiscale Inlichtingen- en Opsporingsdienst (FIOD) wees uit dat Oranje al jaren rommelde met geld dat hij moest beheren in onder meer grote claimzaken. Uiteindelijk verduisterde hij tenminste 11 miljoen euro. Na de ontdekking van de fraude maakte hij in november vorig jaar, 58 jaar oud, een eind aan zijn leven.

Bron: volkskrant.nl

Marc van den Eerenbeemt

13 augustus 2021

Overal 10.2.e, tenzij anders aangegeven

Doc. 12

Van: [redacted])
Aan: [redacted]); Dorssen, R.B. van (Ruben); Burg, C. van der (Kees)
Onderwerp: RE: Speech MP op zondag: Holocaust Memorial Day
Datum: woensdag 25 januari 2017 11:56:27

11.1 [redacted]

-----Original Message-----
From: [redacted]
Sent: Tuesday, January 24, 2017 06:17 PM W. Europe Standard Time
To: Rijn, M.J. van (Martin); Dorssen, R.B. van (Ruben); [redacted] Burg, C. van der (Kees)
Subject: RE: Speech MP op zondag: Holocaust Memorial Day

11.1 [redacted]

-----Original Message-----
From: Burg, C. van der (Kees)
Sent: Tuesday, January 24, 2017 04:02 PM W. Europe Standard Time
To: Rijn, M.J. van (Martin); [redacted]
Cc: [redacted], R.B. van (Ruben); [redacted])
Subject: Speech MP op zondag: Holocaust Memorial Day

De speech van Rutte is wel mooi
Over de namenwand zegt hij...

"Herdenken is noodzaak.
En daarom wil ik vandaag steun uitspreken voor de langgekoesterde wens om gezamenlijk een namenmonument voor Nederlandse holocaustslachtoffers op te richten.
Het is tijd om de handen ineen te slaan.
Om recht te doen aan alle vrouwen, mannen en kinderen die onder barbaarse omstandigheden hun leven verloren, gedoemd om voorgoed naamloos te blijven.
Laat ons zeggen: hun namen doen ertoe."

De vraag is natuurlijk: wat betekent dat dan? Steun? Handen in een?

Het lijkt me goed na jouw gesprek met Van der Laan en voor vrijdag (als ik Grishaver en [redacted] spreek) even bij elkaar te komen.
Dan kunnen we ook nog bijsturen in speech..

Gr Kees

Doc. 07

Overal 10.2.e, tenzij anders aangegeven.

Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport

Staatssecretaris

Deadline: 22-12-2016

directie Maatschappelijke Ondersteuning
Oorlogsgetroffenen en Herinnering WO II

Ontworpen door
[redacted]
senior beleidsmedewerker

T (070)-340 [redacted]
M (31)-6 [redacted]
[redacted]@minvws.nl

nota

(ter voorbereiding van een overleg)

Datum document

Kenmerk
1075048-159872-DMO

Bijlage(n)
-

Betreft	Bijdrage aan Namenwand
Vergaderdatum en tijd	22 december 20:30 uur (aansluitend op BPO verpleeghuizen)
Vergaderplaats	
Paraaf directeur	

1 Aanleiding en doel overleg

Vrijdag j.l. is het definitieve ontwerp van de Namenwand voor slachtoffers van de Holocaust gepresenteerd. De begroting daarvoor is echter nog niet dekkend.

2 Deelnemers overleg

Staatssecretaris en Minister Dijsselbloem.

3 Te bespreken punten

- Als bijdrage van VWS voor de Namenwand (met de 102.000 Nederlandse slachtoffers van de Holocaust er op vermeld) kunt u aan Minister Dijsselbloem akkoord vragen voor 2 miljoen, op voorwaarde dat de gemeente Amsterdam een zelfde bedrag uittrekt.

4 Toelichting

- Op 27 januari is de internationale Holocaust Remembrance Day. Bij de herdenking zal de MP spreken.
- Het Auschwitz Comité ijvert al jaren voor een wand ter herinnering aan de 102.000 Nederlandse Joden, Roma en Sinti die zijn omgekomen in de Holocaust.
- De gemeente Amsterdam heeft [redacted] de Weesperstraat aangewezen.

11.1

- Het ontwerp van de Amerikaanse architect Daniel Libeskind bestaat uit de vier Hebreeuwse letters die tezamen 'Zechor' vormen, wat 'in herinnering' of 'herinner!' betekent. De verzonken constructie met de namen in baksteen kent boven straatniveau glaspanelen.
- De begroting voor het monument is echter nog niet rond.
- Het Auschwitz Comité is door AZ steun van het rijk toegezegd en daarvoor naar VWS doorverwezen.
- Wanneer zowel VWS als de gemeente elk 2 miljoen bijdragen is de begroting een eind op streek.
- Na akkoord van Minister Dijsselbloem zal een overleg voor medio januari gepland worden tussen u, burgemeester Van der Laan, Jacques Grishaver (voorzitter Auschwitz Comité) en Joël Cahen (ex-directeur Joods Historisch Museum).
- Dit kan dan rond 27 januari gecommuniceerd worden; zoals in de andere nota uitgelegd is, is het verstandig om de rijksbijdrage (van VWS-begroting naar OCW-begroting) aan het Nationaal Holocaust Museum later te communiceren, namelijk rond de herdenking van de Februari-staking (25 februari).

directie Maatschappelijke Ondersteuning
Oorlogsgetroffenen en Herinnering WO II

Kenmerk
1075048-159872-DMO

[redacted]
senior beleidsmedewerker

Doc. 17

From: [redacted]
Sent: Friday, January 27, 2017 06:30 PM W. Europe Standard Time
To: Rijn, M.J. van (Martin)
Cc: Burg, C. van der (Kees); [redacted]
Subject: FW: Extra geld naar Holocaustmuseum en Monument (2)

Martin e.a.,

Hieronder alvast bericht van ANP.

[redacted]

Sent with Good (www.good.com)

-----Original Message-----
From: _dienstpostbus AIR
Sent: Friday, January 27, 2017 06:24 PM W. Europe Standard Time
To: Schippers, E.I. (Edith Ingeborg); [redacted]
Subject: FW: Extra geld naar Holocaustmuseum en Monument (2)

From: [redacted]
Sent: Friday, January 27, 2017 6:23:47 PM (UTC+01:00) Amsterdam, Berlin, Bern, Rome, Stockholm, Vienna
To: _dienstpostbus AIR
Subject: FW: Extra geld naar Holocaustmuseum en Monument (2)

From: CAR Redactie
Sent: Friday, January 27, 2017 6:24:25 PM (UTC+01:00) Amsterdam, Berlin, Bern, Rome, Stockholm, Vienna
Subject: ANP: Extra geld naar Holocaustmuseum en Monument (2)

Extra geld naar Holocaustmuseum en Monument (2)

VRIJDAG 27 JANUARI 2017 | 18:22 | ANP BINNENLAND | PRIORITEIT: 3 | 1 2 | WOORDEN: 249

N i e u w bericht, meer informatie

DEN HAAG (ANP) - Het kabinet trekt miljoenen euro's uit voor de ondersteuning van het Nationaal Holocaust Museum in Amsterdam en het nog te bouwen Namenmonument, dat ook in de hoofdstad komt te staan. Het museum krijgt 5,6 miljoen euro. Aan de aanleg van het Namenmonument draagt de regering 2,3 miljoen euro

bij.

Staatssecretaris Martin van Rijn, die binnen het kabinet zorg draagt voor oorlogsslachtoffers, maakte de extra financiering vrijdag bekend. „102.000 keer moord op Nederlandse Joden, Roma, Sinti...dat is eigenlijk niet te bevatten", aldus Van Rijn. „Het blijft daarom tot in de lengte der dagen onze plicht om te herinneren en te herdenken. Ik verwelkom deze nieuwe plaatsen van herdenking en bezinning en steun deze initiatieven van harte."

Het Namenmonument moet in de Amsterdamse Weesperstraat verrijzen. Op het monument komen alle 102.000 namen van de Nederlandse slachtoffers te staan.

Het Nationaal Holocaust Museum opende vorig jaar zijn deuren. Het museum zit in de voormalige Hervormde Kweekschool, tegenover de Hollandsche Schouwburg. Vanuit dat gebouw werden tijdens de oorlog tienduizenden joden naar de vernietigingskampen van de nazi's gedeporteerd.

Het Joods Cultureel Kwartier, dat het museum en de Hollandsche Schouwburg beheert, reageert verheugd. „Het is vooral een fantastisch uitgangspunt voor de verdere ontwikkeling van het museum en de start van onze nationale en internationale wervingscampagne", zegt directeur Emile Schrijver. Jacques Grishaver van het Nederlands Auschwitz Comité stelt dat met het extra geld het Namenmonument „een zeer grote stap dichterbij is gekomen".

RICHARD FUNNEKOTTER | ANPX-270117-167-V2 | © 2017 ANP E.A., ALLE RECHTEN VOORBEHOUDEN

(scholarly non-commercial)

Bron:
Nederlands Auschwitz Comite
Postbus 74131
1070 BC Amsterdam

Overal 10.2.e, tenzij anders aangegeven

Doc. 12

Van: [redacted])
Aan: [redacted]); Dorssen, R.B. van (Ruben); Burg, C. van der (Kees)
Onderwerp: RE: Speech MP op zondag: Holocaust Memorial Day
Datum: woensdag 25 januari 2017 11:56:27

11.1 [redacted]

-----Original Message-----
From: [redacted]
Sent: Tuesday, January 24, 2017 06:17 PM W. Europe Standard Time
To: Rijn, M.J. van (Martin); Dorssen, R.B. van (Ruben); [redacted] Burg, C. van der (Kees)
Subject: RE: Speech MP op zondag: Holocaust Memorial Day

11.1 [redacted]

-----Original Message-----
From: Burg, C. van der (Kees)
Sent: Tuesday, January 24, 2017 04:02 PM W. Europe Standard Time
To: Rijn, M.J. van (Martin); [redacted]
Cc: [redacted], R.B. van (Ruben); [redacted])
Subject: Speech MP op zondag: Holocaust Memorial Day

De speech van Rutte is wel mooi
Over de namenwand zegt hij...

"Herdenken is noodzaak.
En daarom wil ik vandaag steun uitspreken voor de langgekoesterde wens om gezamenlijk een namenmonument voor Nederlandse holocaustslachtoffers op te richten.
Het is tijd om de handen ineen te slaan.
Om recht te doen aan alle vrouwen, mannen en kinderen die onder barbaarse omstandigheden hun leven verloren, gedoemd om voorgoed naamloos te blijven.
Laat ons zeggen: hun namen doen ertoe."

De vraag is natuurlijk: wat betekent dat dan? Steun? Handen in een?

Het lijkt me goed na jouw gesprek met Van der Laan en voor vrijdag (als ik Grishaver en [redacted] spreek) even bij elkaar te komen.
Dan kunnen we ook nog bijsturen in speech..

Gr Kees

Rijksoverheid

Koning onthult Holocaust Namenmonument in Amsterdam

Nieuwsbericht | 25-08-2021 | 11:18

Koning Willem-Alexander onthult zondagmiddag 19 september het Nationaal Holocaust Namenmonument in Amsterdam. Het monument herinnert aan de ruim 102.000 Nederlandse Joden, Sinti en Roma die tijdens de Tweede Wereldoorlog zijn omgekomen en vermoord. Minister-president Rutte houdt een toespraak. Ook is staatssecretaris Blokhuis van Volksgezondheid, Welzijn en Sport aanwezig.

Het monument is een initiatief van het Nederlands Auschwitz Comité en bestaat uit ruim 102.000 stenen waarop de naam, geboortedatum en leeftijd van de Nederlandse Holocaustslachtoffers zijn gegraveerd. Deze mensen zijn tussen 1940 en 1945 vanuit Nederland, of als Nederlandse Joden, Sinti en Roma woonachtig in het buitenland, vervolgd en gedeporteerd, in naziconcentratie- en vernietigingskampen vermoord of omgekomen door honger en uitputting tijdens transporten en dodenmarsen. Het monument, een ontwerp van architect Daniel Libeskind, omvat vier Hebreeuwse letters die vanuit de lucht gezien de betekenis van het woord ‘in memoriam’ vormen.

De bijeenkomst start met toespraken van voorzitter Jacques Grishaver van het Nederlands Auschwitz Comité, de minister-president, de burgemeester van Amsterdam en de architect. Tevens is er muziek, gebed en een minuut stilte. Vervolgens opent de Koning samen met de heer Grishaver het Namenmonument door – naar Joods gebruik – een steen te leggen bij de verklaringswand. De Koning en de minister-president hebben vervolgens gesprekken met overlevenden van de Holocaust en nabestaanden.

Tijdens de onthulling worden de algemeen geldende richtlijnen ter bestrijding van het coronavirus in acht genomen.

- Verantwoordelijk
- Ministerie van Algemene Zaken

Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights

A A N T E K E N E N

UNITED STATES HOLOCAUST MEMORIAL MUSEUM

Associate Deputy Chief Development Officer Planned Giving and Endowments Planned Giving and Endowments George E. Hellman, JD

100 Raoul Wallenberg Place, SW Washington, DC 20024-2126 UNITED STATES

[vertaling vanuit Engels]

Betreft: DONATION Mierlo, 5 januari 2021

Geachte Mr Hellman,

Wij sturen u het jaarverslag 2020 van onze stichting IFUD of Human Rights op data DVD-rom, (pdf-bestand). In het jaarverslag vindt u de informatie over de donatie aan het USHMM Museum.

Adolf Hitler noemde het volkslied "Deutschland,Deutschland über alles" op 1 augustus 1937 " het lied dat voor ons Duitsers werd gezongen op de meest heilige openbaring". Vanaf 1940 werd het Horst Wessel-lied telkens aan het Deutschlandlied toegevoegd. Miljoenen mensen zongen zelf, Duitsland en de "Ostmark" opgenomen in "Haar Bloed en haar graf". Het kwam niet als een verrassing dat in 1945 de geallieerden in Duitsland beide liederen, zoals alle nationaal-socialistische liederen, verboden waren. De koppeling van het "Deutschlandlied" met het "Horst-Wessel-Lied" tijdens het nazi-regime van het nazi-regime heeft de (tekst en melodie) ernstig beschadigd van Joseph Haydn en de tekst van Heinrich Hoffmann von Fallersleben. Het Duitse volkslied herinnert te veel aan de Nazi's. Ik wil dat ze hiermee gaan stoppen. Juridisch: Eerst onder Nederlands recht met een notariële akte, en vervolgens door middel van een Europese executoriale titel, in de lidstaten van de EU evenals in Duitsland. Het begrip "niet-betwiste schuldvorderingen" dient alle situaties te omvatten die een schuldeiser, gezien de geverifieerde afwezigheid van enig geschil door de schuldenaar met betrekking tot de aard of omvang van een geldvordering, een rechterlijke beslissing heeft verkregen tegen die schuldenaar VERORDENING (EG) Nr. 805/2004 VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN VAN DE RAAD van 21 april 2004 tot invoering van een Europese executoriale titel voor niet-betwiste vorderingen. Mensenrechten en de Holocaust worden selectief gebruikt op tijden en plaatsen die geschikt zijn voor de Nederlandse staat zelf. Alles wat niet direct in hun kraam past, is automatisch geweigerd. Op deze manier worden ook internationale verdragen en wetten terzijde geschoven. Alles draait om het handhaven van de status quo en de internationale (koe)-handel. Ze houden elkaar de hand boven het hoofd, "State corporate misdaad".

De financiële mogelijkheden van de stichting "IFUD of Human Rights" om actie te ondernemen tegen de machtige Nederlandse staat zijn minimaal. Wij -IFUD of Human Rights roepen samen met Audio-Rarities- de Nederlandse Staat op om serieuze maatregelen te nemen om alle ondemocratische tendensen met alle mogelijke middelen een halt toe te roepen. Het gaat in deze zaak om bewust ondemocratische, discriminerende en rechtsstatelijke onwaardige handelingen en/of nalatigheden van de Nederlandse Staat. Het kan niet worden toegeschreven aan de toevallige samenloop van omstandigheden. De overheid heeft meer dan 8,5 miljoen euro uitgetrokken voor de oprichting van het Holocaustmuseum in Amsterdam dat betekent niet dat het (ook) de gefotoshopte beelden van hoogwaardigheidsbeklederś van de Nederlandse overheid voorzien van hakenkruizen, SS-tekens en Hitlersnorren die online verschijnen, kunnen worden getolereerd.IFUD of Human Rights heeft al verschillende keren geschreven om de regering van mening te doen veranderen over deze kwestie, om ermee te stoppen en daadwerkelijk beginnen met acties te ondernemen. Alles verloopt volgens het Nederlandse rechtssysteem, er is geen Duits of Amerikaans recht nodig. De Nederlandse staat is altijd terughoudend geweest om dit te betwisten. De rechter is nodig tegen de Nederlandse Staat voor de civiele rechterbank in Den Haag om een"verstekvonnis" te verkrijgen. Dit moet gebeuren met een Nederlandse advocaat. De meest recente informatie die we aan de Nederlandse Staat hebben verzonden, dateert van 2 januari 2020 en is te vinden op pagina 591 van het jaarverslag. De brieven van Wim Kok over Hitler's Inferno en het Duitse volkslied staan op pagina 569 -570 van het jaarverslag. De donatie aan de USHMM is te lezen op pagina 182 / 222 / 225 / 226 en 227 van het jaarverslag. Het museum speelt een sleutelrol in het onder druk zetten van de Nederlandse staat, meer dan IFUD of Human Rights en Audio-Rarities kunnen doen. De Nederlandse Staat maakt duidelijk misbruik van zijn machtspositie als Staat. Hoewel de stichting alles uitstekend heeft laten vastleggen in een notariële akte.Het financiële overzicht van de stichting en Audio-Rarities is te vinden op pagina 968.

Welke stappen kan de USHMM ondernemen:

- De USHMM kan een brief sturen naar de minister-president in Den Haag over het misbruik,
- De USHMM kan helpen deze zaak onder de aandacht van de media te brengen en te publiceren,
- De USHMM kan wellicht helpen bij het regelen van een advocaat voor de zaak.

IFUD of Human Rights

Voorzitter

J.P. van den Wittenboer

[Data-DvD-rom (Jaarverslag IFUD of Human Rights 2020)]

Correspondence:Po.box 324, 5660AH Geldrop The Netherlands
Offices:Kastanje 28, 5731NK Mierlo The Netherlands
C.o.C.reg:41092925 Eindhoven N.L.
E-mail: ifudofhumanrights@yahoo.com
Internet: http://ifudofhumanrights.webs.com
Phone:+31 -(0)6 50 425 552

Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights

A A N T E K E N E N

Aan: STAAT DER NEDERLANDEN

(gemachtigde) Minister van Justitie en Veiligheid mr. F.B.J. Grapperhaus

Postbus: 20301

2500EH, DEN HAAG

1.(gemachtige Intermediaire Stichting van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens namens Audio-Rarities), Kastanje 28, 5731NK Mierlo.

2.(gemachtigde Minister van Justitie en Veiligheid F.B.J. Grapperhaus namens de publieksrechtelijke rechtspersoon Staat der Nederlanden, (handelt in dit geval als privaatrechtelijk rechtspersoon).

Betreft: openstaande schuld bij benadering “voorlopig overzicht”
Mierlo, 2 januari 2020

Zijne Excellentie Grapperhaus,

Hierbij stuur ik de Staat der Nederlanden een voorlopig overzicht van de nog openstaande schuld.De inhoud van de notariële akte is onsamenhangend met de door de notaris in de akte “executoriale titel”, hierbij een fotokopie van de akte “zonder de executoriale titel erop”. Dat zou dan moeten door de rechter die titel.

Rb. Den Haag (Vzr.) 21 februari 2008
KG 07/13 14 van:
(opdrachtgever)
in persoon verschenen,
tegen:

de Staat der Nederlanden, zetelende te ’s-Gravenhage, waarvoor verschenen is de heer J.J.F. Versluijs (Ministerie van Justitie), in welke zaak gerechtsdeurwaarder Jan-Anne de Swart te Den Haag zich bij proces-verbaal van 31 oktober 2007 tot de voorzieningenrechter heeft gewend op grond van artikel 438 lid 4 Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering. Partijen zullen hierna worden aangeduid als [opdrachtgever], de Staat en de deurwaarder.

1. De feiten

Op grond van de stukken en het verhandelde ter zitting van 6 februari 2008 wordt in dit geding van het volgende uitgegaan. [opdrachtgever] heeft bij aangetekende brief van 10 oktober 2007 onder meer een grosse van een notariële akte (hierna ook: de notariële akte) aan de deurwaarder doen toekomen, met het verzoek deze te betekenen aan de schuldenaar (de Staat) en executoriale maatregelen te nemen. De notariele akte, verleden ten overstaan van notaris mr. T.H.J.M. op de Laak, notaris te Budel (gemeente Cranendonck) op 21 juni 2007, bevat een eenzijdige verklaring van {opdrachtgever}, onder meer inhoudende dat de Staat hem schuldig is een bedrag van **€ 20.040.000.**

2. Het geschil en de beoordeling daarvan

2.1. De deurwaarder heeft zich tot de voorzieningenrechter gewend omdat ten aanzien van de executie van de notariële akte bezwaren zijn gerezen: de akte heeft weliswaar de kenmerken van een voor executie vatbare titel rnaar de inhoud ervan is onsamenhangend en de notariële akte is bovendien buiten medeweten van de Staat tot stand gekomen. Volgens de deurwaarder kan de notariële akte daarom niet geexecuteerd worden.

2.2. De voorzieningenrechter is van oordeel

dat deze bezwaren gegrond zijn. Anders dan [opdrachtgever] kennelijk meent betekent het enkele feit dat de eenzijdige verklaring van [opdrachtgever] is vastgelegd in een notariële akte nog niet dat er sprake is van een schuld van de Staat aan [opdrachtgever]. De notariële akte levert slechts dwingend bewijs op van het feit dat [opdrachtgever] ten overstaan van de notaris de in de notariële akte opgenomen verklaring heeft afgelegd. Noch de omstandigheid dat de Staat voorafgaand aan het verlijden van de notariële akte hierover zou zijn geinformeerd — daargelaten of dit (rechtsgeldig) is gebeurd —, noch het feit dat de Staat de vordering niet (op enige wijze) heeft betwist, kan aan het voorgaande afdoen. Aan hetgeen verder nog door [opdrachtgever] is aangevoerd wordt voorbijgegaan nu dit geen wijziging in het hiervoor overwogene meebrengt.

2.3. De conclusie is dat de notariële akte

niet voor executie jegens de Staat vatbaar is. Het zal de deurwaarder daarom worden verboden om deze te executeren.

2.4. De voorzieningenrechter merkt nog op
dat op het verzoek van {opdrachtgever} tot waarmerking van de notariële akte als Europese executoriale titel afzonderlijk behandeld zal worden.

2.5. [opdrachtgever] zal,
als de in het ongelijk gestelde partij, worden veroordeeld in de proceskosten van de Staat. Voor het overige is er geen aanleiding tot een proceskostenveroordeling.

3. De beslissing
De voorzieningenrechter:
verbiedt de deurwaarder de onder (1) bedoelde notariële akte ten uitvoer te leggen.

Bron:
"Executief" nr. 4 april 2008
Maandblad voor burgerlijkerechtsvordering

BOOM JURIDISCHE UITGEVERS
Postbus 85576
2508 CG Den Haag
Koninklijke Beroepsorganisatie van Gerechtsdeurwaarders
kbvg.nl
Executief nr. 4 april 2008, blz 62-63

Samenvatting.
IFUD of Human Rights:

Verschenen JP van den Wittenboer handelende onder de naam Audio-Rarities gevestigd te Mierlo tegen de Staat der Nederlanden zetelende te 's-Gravenhage, waarvoor verschenen is de heer J.J.F. Versluis Ministerie van Justitie. Van den Wittenboer is bekend met het feit dat Hij via een civiele procedure bij de civiele rechter de zaak opnieuw aanhangig dient te maken. Het verlenen van de executoriale titel is aldus aan de civiele rechter -met het recht voorafgaand- de inhoud van de notariële akte te betwisten door de Staat der Nederlanden. De voorzieningenrechter verbiedt de deurwaarder de door de notaris uitgegeven notariële grosse "In naam der Koningin" ten uitvoer te leggen. De Staat heeft schriftelijk aangegeven geen valsheidsprocedure aanhangig te zullen maken naar aanleiding de verder inhoud van de "notariële akte onder ede verklaring" verleden ten overstaan van notaris meester Th J.M op de Laak notaris te Budel gemeente Cranendonck, op 21 juni 2007. Zoals dat van 21 februari 2008 op grond van het vonnis van de rechtbank te Den Haag -voorzieningenrechter KG 07/13 14- in welke zaak gerechtsdeurwaarder Jan Anne de Swart te Den Haag Zich bij

procesverbaal tot de voorzieningenrechter heeft gewend op grond van artikel 438 lid 4 wetboek van burgerlijke rechtsvordering. Het kort geding beperkt zich in wezen uitsluitend tot een onderzoek of de executiebevoegdheid misbruikt wordt, en gaat niet over de inhoud van de notariële akte en onder ede verklaring.Het is de notaris verboden door de voorzieningenrechter om aan de notariële akte van 21 juni 2007 de executoriale titel te verlenen.In zijn algemeenheid kunnen partijen desgewenst een bindend advies in een notariële akte laten vastleggen en -welbewust en uit vrije wil- overeenkomen, dat deze grond voor een executoriale titel oplevert, voor zover daarin neergelegde verplichtingen zich lenen voor daadwerkelijk tenuitvoerlegging. In dit geval was niet sprake van vrijwilligheid van de Staat der Nederlanden en er was sprake van het door de Staat niet ondertekende akte. De wetgever stelt uitdrukkelijk zware eisen aan het verkrijgen van een executoriale titel.
De tenuitvoerlegging van een executoriale titel heeft een dwingend karakter en dient om die reden vooraf te worden gegaan door tussenkomst van de rechter.

Samengevat:

de executoriale titel berust in dit geval op voorgaande beoordeling van de civiele rechter, met het recht voorafgaand aan de Staat der Nederlanden, betwisting van de inhoud van de notariële akte -alleen datgene wat eventueel vrij ter betwisting open staat- zonder valsheidsprocedure ter betwisting openstaat.

Niet betwiste schuldvorderingen:

Het begrip niet betwiste schuldvorderingen dient betrekking
hebben op alle situaties waarin een schuldeiser - gelet op het feit dat gebleken is- dat de schuldenaar de aard of de omvang van een schuldvordering niet betwist, een door de civiele rechter te verlenen executoriale titel, waarmee de schuldenaar uitdrukkelijk moet instemmen in de vorm van -in dit geval- de authentieke akte. Het ontbreken van betwisting door de schuldenaar de Staat der Nederlanden, kan de vorm aannemen van “verstek laten gaan” bij de terechtzitting of van geen gevolg geven aan een verzoek van het gerecht om het voornemen kenbaar te maken zich in de zaak schriftelijk te verweren. Om zeker te zijn dat de Nederlandse Staat zeer ruim bekend in deze zaak en de notariële aktes en Hitlers Inferno “les van gisteren”, heeft de stichting Intermediaire Stichting van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens de stukken nadien extra laten betekenen door een gerechtsdeurwaarder, exploot van 9 maart 2016 onder nummer L3600573, Van der Velden van Hal & Peers gerechtsdeurwaarders & incassobureau gevestigd te Den Haag, aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal de Nederlandse volksvertegenwoordiging.De brief van de Vaste Commissie van Veiligheid en Justitie onderdeel van het gerechtsdeurwaardersexploot, te vinden onder van de Tweede Kamer der Staten-Generaal V&J aan de stichting, datum 16 september 2014, kenmerk: 2014Z14890/ 2014D30693. Ten tijde van de brief van 2014 waren De heren Van der Steur en Dijkhoff lid van de Vaste Commissie van Veiligheid & Justitie van de Tweede Kamer der Staten-Generaal ,deze zijn

daarna aangetreden als de nieuwe Minister van Justitie en staatssecretaris van Justitie. Hieruit volgt dat ook het Ministerie van Justitie en Veiligheid ruim bekend is met een notariële aktes en verder met de informatie rond Audio-Rarities de stichting en Hitler's Inferno. Alles staat op data dvd-rom als aanhechting van desbetreffende brief die onderdeel uitmaakt van de deurwaarderexploot aan de Tweede Kamer die al eerder bevestigd was door V&J op 16 september 2014 aan de stichting. Nu het Ministerie van Justitie ruim bekend is met alle stukken en via de overdrachtdossiers op het ministerie bij aantreden nieuwe bewindslieden, is de Staat der Nederlanden ook ruim bekend geacht hiermede. Ook heeft de Staat intern overleg kunnen voeren met de landsadvocaat in verband specifieke juridische details in deze zaak. Bij het kantoor van de landsadvocaat zijn advocaten en alsmede juristen met notariële achtergrond werkzaam. Het Ministerie van Justitie heeft zich in 2008 immers opgeworpen de Staat der Nederlanden in rechte te vertegenwoordigen tegen Audio-Rarities bij de rechtbank te Den Haag in het kort geding. De Staat der Nederlanden heeft in 2008 schriftelijk -brief Balkenende en later nog met een brief van Rutte- te kennen gegeven niet van voornemens te zijn een valsheidsprocedure aanhangig te maken. Tevens is gebleken na 2008,dat de Staat der Nederlanden een dergelijke houding heeft aangenomen "van niet te betwisten". De civiele rechter zal "onder verstek" een executoriale titel verlenen over de notariële akte op verzoek van de stichting die werkzaam is voor Audio-Rarities, aanhangig te maken met een advocaat. De civiele rechter zal de executariale titel verlenen op straffe van rechtsweigering. De rechter zal verder niet tornen aan de inhoud van de notariële akte die staat voor de rechter immers vast omdat dit volgens de wet geacht is zo te zijn.

Partijen:

a.de Publiekrechtelijke rechtspersoon Staat der Nederlanden,
Binnenhof 19, Den Haag,N.L.,waarbij de publiekrechtelijke rechtspersoon de Nederlandse staat niet in de specífieke bestuurstaak heeft gehandeld,maar in de Ondernemers activiteit public relations,en de wetenschap,bestaat er geen voldoende grond haar anders te bejegenen dan privaatrechtelijke rechtspersonen die de zelfde of vergelijkbare activiteíten verrichten.

b. de Eenmanszaak: Audio-Rarities, Kastanje 28,5231 NK, Mierlo, NL,
directeur J.P. van den Wittenboer die op uitdrukkelijke uitnodiging van de Staat der Nederlanden "Ministerie van Economische Zaken in Den Haag" een rechtsverhouding is aangegaan voor "fair use only" met het project "Hitler's lnferno" in verband met zakendoen in Japan in negentienhonderd acht en negentig,door de Nederlandse ovenheid in verband met vierhonderd (400) jaar handelsbetrekkingen tussen Nederland en Japan. Op één en twintig september negentienhonderdacht en negentig "spreekdagen" zijn door Audio-Rarities de heer J.P. van den Wittenboer ten adres van het Ministerie van EconomÍsche Zaken persoonlijk en mondeling de licentievoorwaarden voor "fair use only" met het "Hitler's infemo" project grondig besproken.Gesproken is met Mr. Hendrik E.C. Koets. Er is geen

schriftelijke “fair use only- agreement” vastgelegd tussen de Staat en Audio-Rarities, wel is een schriftelijke bevestiging door de Nederlandse Staat op veertien december negentienhonderdacht en negentig, vanuit Tokio, Japan verzonden, waarin de mondetinge afspaak van één en twintig september negentienhonderdacht en negentig en wat besproken i s, kort samengevat is bevestigd.De Staat heeft zich vrijwillig zelf partij gekozen.

IS EEN MONDELINGE OVEREENKOMST RECHTSGELDIG?
mr. E.R. Jonker (Erwin) Aiens Schoonbeek Advocaten ariensadvocaten.nl

Het antwoord op deze vraag luidt bevestigend. Ja, een mondelinge afspraak is ook een afspraak want volgens het Nederlandse overeenkomstenrecht komt een overeenkomst namelijk tot stand door een aanbod van een partij en de aanvaarding van dat aanbod door een andere partij.

Artikel 217 van boek 6 van het Nederlandse overeenkomstenrecht bepaalt hierover het volgende:

“Een overeenkomst komt tot stand door aanbod en aanvaarding daarvan.”
Volgens het Nederlandse recht gelden voor de totstandkoming van overeenkomsten in beginsel geen nadere vormvereisten. Een mondelinge overeenkomst is volkomen rechtsgeldig. Aanbod en aanvaarding kunnen namelijk in iedere vorm geschieden.
De Hoge Raad, hoogste rechtscollege in Nederland heeft in zijn arrest van 21 december 2001, ECLI: NL:2001: AD5352 hierover gezegd:

“Het antwoord op de vraag of een overeenkomst tot stand gekomen is, is afhankelijk van hetgeen partijen over en weer hebben verklaard en uit elkaars verklaringen hebben afgeleid en in de gegeven omstandigheden redelijkerwijs mochten afleiden.”

Aanbod en ervaring hoeven dus niet uitdrukkelijk plaats te vinden: ze kunnen in elke vorm geschieden en kunnen besloten liggen in een of meer feitelijke gedragingen.
Een aanvaarding van het aanbod kan kenbaar worden gemaakt door alle middelen welke in het maatschappelijk verkeer als zodanig worden begrijpt inbegrepen, bijvoorbeeld; een hand opsteken, of gewoon ja knikken. Onder omstandigheden kan zelfs een niet handelen, een dulden, alsook een louter stilzwijgen als aanvaarding gelden. In zijn arrest van 4 februari 2000, NJ 2000/258 geeft de Hoge Raad daarvan een mooi voorbeeld:
“Naar het oordeel van het hof heeft Pelders terecht aangevoerd dat Kinheim op deze brief niet heeft gereageerd, zodat in rechte ervan dient te worden uitgegaan dat Kinheim daarmee – stilzwijgend – akkoord is gegaan.”

Anders dan een louter stilzwijgen, ligt die situatie veel duidelijker in een geval er reeds feitelijk uitvoering is gegeven aan een overeenkomst. Bij het ontbreken van een

schriftelijke overeenkomst of expliciete afspraken tussen partijen, moet aan de hand van alle overige omstandigheden en aanwijzingen beoordeeld worden of er vanaf enig moment een bepaalde rechtsverhouding bestaat.

In arrest Van den Eijnde / Fuchs van de Hoge Raad van 2 september 2011, ECLI:NL:HR:2011:BQ3876, heeft de Hoge Raad de volgende rechtsregel bevestigd; ook al ontbreekt een schriftelijk contract, de totstandkoming van een overeenkomst kan mede worden afgeleid uit een tussen partijen op enig moment bestaande feitelijke situatie. Kortom; een mondelinge overeenkomst is volkomen rechtsgeldig.

IFUD of Human Rights
de Voorzitter
J.P. van den Wittenboer

Correspondence:Po.box 324, 5660AH Geldrop The Netherlands

Offices:Kastanje 28, 5731NK Mierlo The Netherlands

C.o.C.reg:41092925 Eindhoven N.L.

E-mail: ifudofhumanrights@yahoo.com

Internet: http://ifudofhumanrights.webs.com

Phone:+31 -(0)6 50 425 552

Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights

R E G I S T E R E D P O S T

UNITED STATES HOLOCAUST MEMORIAL MUSEUM
Associate Deputy Chief Development Officer Planned Giving and Endowments
Planned Giving and Endowments George E. Hellman, JD

100 Raoul Wallenberg Place, SW Washington, DC 20024-2126

UNITED STATES

RE: DONATION
Mierlo, January 5 - 2021

Dear Mr. Hellman,

We send you the Annual Report 2020 of our foundation IFUD of Human Rights on data DVD-rom, (pdf-file). In the Annual Report you can find the information about the donation to the USHMM Museum.

Adolf Hitler called the national anthem “Deutschland,Deutschland über alles” on 1 August 1937 "the song that was sung for us Germans on most sacred revelation". From 1940 the Horst Wessel-song was added to the Deutschland-song each time. Millions of people sang themselves, Germany and the "Ostmark" included in "Her Blood and her grave". It came as no surprise that in 1945 the Allies in Germany, both songs, like all National-socialist songs forbidden.

The coupling of the "Deutschlandlied" with the "Horst-Wessel-Lied" during the Nazi era seriously damaged (lyrics and melody) of Joseph Haydn and the lyrics of Heinrich Hoffmann von Fallersleben. The German national anthem reminds too much of the Nazis. I want them to stop. Legal: First under Dutch law with a notarial deed, and then by means of an European Enforcement Order, in the Member States of the EU as well as Germany. [the concept of ‘uncontested claims' should cover all situations in which a creditor, given the verified absence of any dispute by the debtor as to the nature or extent of a pecuniary claim, has obtained either a court decision against that debtor] REGULATION (EC) No 805/2004 OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL of 21 April 2004 creating a European Enforcement Order for uncontested claims.

Human rights and the Holocaust is used selectively at times and places that suits/suited the Dutch state itself. Anything that does not fit directly in their stable is automatically refused. In this way, international treaties and laws are also set aside. Everything revolves around maintaining the status quo and international trade.
They protect each other, “State corporate crime”.

The financial possibilities of the foundation "IFUD of Human Rights" to take action against the powerful Dutch state is minimal.We -IFUD of Human Rights together with Audio-Rarities- call on the Dutch State to take serious measures to stop all undemocratic tendencies towards all possible means. This case concern deliberately undemocratic, discriminatory and under the rule of law unworthy acts and/or omissions by the State of the Netherlands. It cannot be attributed to the coincidental concurrence of circumstances.The fact that the Dutch government has allocated more than 8.5 million euros for the establishment of the Holocaust Museum in Amsterdam does not mean that it is the to tolerate (also) the photoshopped images of dignitaries from the Dutch government provided with swastikas, SS-signs and Hitler mustaches that appear online.IFUD of Human Rights has already written several times to change the government's mind about this, to stop this and actually start actions.

Everything runs according to the Dutch legal system, no German or American law necessary. The Dutch state has always been reluctant to contest it. A lawsuit against the Dutch State is necessary before the civil court in The Hague to obtain a "judgment in absentia". This must be done with a Dutch lawyer.

- the most recent information we sent to the dutch State dates from January 2- 2020, and can be found on page 591 of the annual report.
- The letters by Wim Kok concerning Hitler's Inferno and the German national anthem can be found on page 569 - 570 of the annual report.
- The donation to the USHMM can be read on pages 182 / 222 / 225 / 226 and 227 of the annual report.

The museum plays a key role in putting the Dutch State under pressure, more than IFUD of Human Rights and Audio-Rarities can do. The Dutch State is clearly abusing its dominant position as a state. Although the foundation has had everything excellently documented in a notarial deed.

The financial overview of the foundation and Audio-Rarities can be found on page 968.

What actions can the USHMM start:

- The USHMM can send a letter to the Prime Minister in The Hague about the abuse,
- The USHMM can help to get media attention for this case and publish it,
- The USHMM may be able to help arrange an attorney for the case.

Yours Sincerely
IFUD of Human Rights
Chairman
J.P. van den Wittenboer

Data-DvD-rom (Annual report IFUD of Human Rights 2020)

Correspondence:Po.box 324, 5660AH Geldrop The Netherlands
Offices:Kastanje 28, 5731NK Mierlo The Netherlands
C.o.C.reg:41092925 Eindhoven N.L.
E-mail: ifudofhumanrights@yahoo.com
Internet: http://ifudofhumanrights.webs.com
Phone:+31 -(0)6 50 425 552

Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights

R E G I S T E R E D POST
Aan: STAAT DER NEDERLANDEN
(gemachtigde) Minister van Justitie en
Veiligheid mr. F.B.J. Grapperhaus
Postbus: 20301
2500EH, DEN HAAG

1. (Authorized Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights on behalf of Audio-Rarities), Kastanje28, 5731NK Mierlo.

2. (Authorized Minister of Justice and Security FBJ Grapperhaus on behalf of the public legal entity Staat der Nederlanden, (in this case acts as legal person under private law).

Subject: Approximate outstanding debt “provisional overview”

Mierlo, January 2, 2020

His Excellency Grapperhaus,

I hereby send the State of the Netherlands a preliminary overview of the outstanding debt.The content of the notarial deed is inconsistent with the deed drawn up by the notary “Enforcement Order”, herewith a photocopy of the deed “without the Enforcement Order on it”. That would then the judge must have that title.

Rb. The Hague (Vzr.) February 21, 2008
KG 07/13 14 from:
(client)
appeared in person,
against:
the State of the Netherlands, with its seat in The Hague, for which appeared
is Mr. JJF Versluijs (Ministry of Justice), in which case bailiff Jan-
Anne de Swart in The Hague, by official report from 31 October 2007 to the
a preliminary relief judge has applied under Article 438, paragraph 4 of the Dutch Civil Code
Legal action. Parties will hereinafter be referred to as [principal], the State and the
debt collector.
1. The facts

Based on the documents and the proceedings at the session of 6 February 2008, this
litigation proceeded from the following. [client] has registered letter of 10
October 2007 included a majority of a notarial deed (hereinafter also: the notarial deed)
forward the bailiff, requesting that it be served on the debtor (the
State) and take enforcement measures. The notarial deed, executed before
notary mr. THJM op de Laak, notary in Budel (municipality of Cranendonck) on 21 June
2007,
contains a unilateral statement by {principal}, including that the State
he **owes** an amount of **€ 20,040,000.**
2. The dispute and its assessment
2.1. The bailiff has turned to the preliminary relief judge because with regard to the
execution of the notarial deed objections have arisen: the deed does have the characteristics
from an executable title to its content is incoherent and notarized
the deed was also drawn up without the knowledge of the State. According to the bailiff
the notarial deed cannot therefore be executed.
2.2. The preliminary relief judge is of the opinion
that these objections are well founded. Contrary to what [client] apparently thinks it means
mere fact that the unilateral statement by [client] is recorded in a notarial deed
not yet that there is a debt of the State to [principal]. The notarial deed
only provides compelling evidence of the fact that [client] vis-à-vis the
notary has made the statement included in the notarial deed. Neither the circumstance
that the State would be prior to the execution of the notarial deed
not informed - whether this has been done (legally) - or whether the State
has not (in any way) disputed the claim, may change the foregoing. To what
further has been put forward by [client] is passed now that this does not change
the considerations considered for this.

2.3. The conclusion is that the notarial deed
is not subject to execution against the State. It will therefore be banned the bailiff
to execute it.
2.4. The preliminary relief judge remarks
that at the request of {principal} to certify the notarial deed as European
enforcement order will be treated separately.
2.5. [client] will,
as the unsuccessful party, be ordered to pay the costs of the proceedings of the State.
For the rest, there is no reason to pay a legal costs order.
3. The decision
The preliminary relief judge:
prohibits the bailiff from executing the notarial deed referred to in (1).

Source:
“Executive” No. 4 April 2008
Monthly civil proceedings magazine
TREE LEGAL PUBLISHERS
Box 85576
2508 CG The Hague
Royal Association of Bailiffs
kbvg.nl
Executive No. 4 April 2008, pp. 62-63

Summary.
IFUD of Human Rights:

Published JP van den Wittenboer trading under the name Audio-Rarities located in
Mierlo against the State of the Netherlands, seated in The Hague, for which has been
published Mr JJF Versluis Ministry of Justice. Van den Wittenboer is aware of the fact that
He has to bring the case before a civil court through civil proceedings.
The granting of the enforceable title is thus up to the civil court - with the right
to contest the content of the notarial deed by the State of the Netherlands. The
a preliminary relief judge forbids the bailiff the notarial bulk issued by the notary
To implement “in the name of the Queen”. The State has indicated in writing none
to initiate forgery against the further content of the"Notarial deed under oath declaration" past
in front of notary master Th JM op de Laak notary in Budel, municipality of Cranendonck, on
June 21, 2007. Such as that of February 212008 on the basis of the judgment of the District
Court in The Hague - judge Judge KG 07/1314- in which case bailiff Jan Anne de Swart in
The Hague

joined official report to the preliminary relief judge has applied under Article 438, paragraph 4 Code of Civil Procedure. The summary proceedings are essentially limited to investigate whether the power to execute has been abused, and does not concern the content of the notarial deed and under oath. The notary is prohibited by the preliminary relief judge to enforce the executory title to the notarial deed of 21 June 2007 In general, the parties can, if desired, issue binding advice in a notarial opinion have a deed recorded and - deliberately and voluntarily - agree, that this ground for one an enforceable title, insofar as the obligations laid down in it lend themselves to it effective implementation. In this case, there was no voluntary action on the part of the State the Netherlands and there was talk of the deed not signed by the State. The legislator explicitly places heavy demands on obtaining an enforceable title.
The enforcement of an enforceable title is mandatory and serves this purpose reason to be preceded by court intervention.

Summarized:
the enforceable title in this case is based on the previous assessment of the civil judge, with the right prior to the State of the Netherlands, disputing the content of the notarial deed -only that which may be freely open to dispute - without forgery procedure open to challenge. Uncontested claims:

The concept of uncontested claims should be used to all situations in which a creditor - in view of the fact that it has become apparent - that the debtor does not contest the nature or extent of a claim, one by civil enforcement order, which the debtor must expressly agree to in the form of - in this case - the authentic instrument. The lack of dispute by the debtor the State of the Netherlands, may take the form of “default” with the hearing or not responding to a request by the court for the intention to state that you will defend yourself in writing in the case. To make sure that the Dutch State very well known in this case and the notarial deeds and Hitler's Inferno lesson from yesterday ”, the Intermediary Foundation of the Universal Declaration of the Human Rights to have the documents extra meant by a bailiff afterwards, writ of 9 March 2016 under number L3600573, Van der Velden van Hal & Peers bailiffs & collection agency established in The Hague, to the Chairman of the House of Representatives of the States General The Dutch parliament the Standing Committee of Security and Justice part of the bailiff's exposition, to be found under the Lower House of the States General V&J to the foundation, date September 16, 2014, reference: 2014Z14890 / 2014D30693. Ten At the time of the 2014 letter, the two gentlemen Van der Steur and Dijkhoff were members of de Vaste Commission of Security & Justice of the House of Representatives of the States General, these are

subsequently appointed as the new Minister of Justice and Secretary of State for Justice. From this follows that the Ministry of Justice and Security is also well aware of notarial deeds and further with information about Audio-Rarities the foundation and Hitler's Inferno. Everything is there on data DVD-ROM as attachment of the relevant letter that is part of the bailiff's exposition to the House of Representatives, previously confirmed by V&J on 16 September 2014 to the foundation. Now that the Ministry of Justice is well aware of all documents and through the transfer files at the Ministry when new ministers take office the State of the Netherlands is also considered to be well known for this. The State also has internal consultations can conduct with the country attorney in connection with specific legal details in this case. At the office of the lawyer are lawyers and also lawyers with notarial law background working. After all, in 2008 the Ministry of Justice raised the issue To represent the State of the Netherlands in court against Audio-Rarities in court in The Hague in summary proceedings. The State of the Netherlands received a written letter in 2008 Balkenende and later announced with a letter from Rutte- not intending to to initiate forgery. It has also been shown after 2008 that the State of The Netherlands has adopted such an attitude "not to be contested". The civilian judge will grant an enforceable title to the notarial deed upon request “in absentia” of the foundation that works for Audio-Rarities, to file a lawyer.
The civil judge will grant the executory title on pain of denial of justice. The judge will not alter the content of the notarial deed that is before the court fixed because this is supposed to be the case by law

Parties:
a.the legal person under public law of the State of the Netherlands, Binnenhof 19, The Hague, NL, where the legal person under public law is the The Dutch State did not act in the specific administrative task, but in the Entrepreneurs public relations activity, and science, there is no sufficient ground hair to be treated differently from legal entities under private law that have the same or perform similar activities.

b. the sole proprietorship: Audio-Rarities, Kastanje 28,5231 NK, Mierlo, NL, director JP van den Wittenboer who, at the express invitation of the State of Netherlands "Ministry of Economic Affairs in The Hague" a legal relationship has been contracted for “fair use only” with the project “Hitler's lnferno” in connection with doing business in Japan in nineteen hundred and ninety eight, by the Dutch furnace in connection with four hundred (400) years of trade relations between the Netherlands and Japan. On the twenty-first of September nineteen hundred and ninety "speaking days" have passed Audio-Rarities Mr JP van den Wittenboer at the address of the Ministry of Economic Affairs Affect the license terms for “fair use only” personally and verbally with “Hitler's Infemo "project discussed in depth. Talked with Mr. Hendrik EC Koets. There is none

written “fair use only agreement” established between the State and Audio-Rarities, but it is one written confirmation by the Dutch State on fourteenth December nineteen hundred and ninety, shipped from Tokyo, Japan, in which the mondetinge ranks from twenty one September nineteen hundred and ninety and what has been discussed is briefly summarized The State has voluntarily elected itself.

IS A ORAL AGREEMENT LEGAL? E.R. Jonker (Erwin) Ariens Schoonbeek Lawyers ariensadvocaten.nl

The answer to this question is affirmative. Yes, an oral appointment is also one agreement because according to Dutch contract law an agreement will come namely, realized by an offer from a party and the acceptance of that offer by another party. Article 217 of book 6 of Dutch contract law provides for this

next one:
"An agreement is concluded by offer and acceptance thereof."
Under Dutch law, the establishment of contracts is subject to no further formal requirements in principle. An oral agreement is perfect legally valid. Offer and acceptance can be made in any form.
The Supreme Court, highest court of law in the Netherlands in its judgment of 21 December 2001, ECLI: NL: 2001: AD5352 said about this:
"The answer to the question whether an agreement has been concluded depends on what the parties have mutually stated and have from each other's statements distracted and could reasonably derive in the given circumstances. "
Offer and experience do not therefore have to take place explicitly: they can be in any form and can be contained in one or more actual behaviors.
An acceptance of the offer can be made known by all means which are understood as such in society, for example; raise a hand, or just nod yes. Under certain circumstances even a lack of action, a tolerance, as well as a mere silence as acceptance apply. In its judgment of February 4, 2000, NJ 2000/258, the Supreme Court gives one nice example:
“In the opinion of the court, Pelders has rightly argued that Kinheim is on this letter has not responded, so it must be assumed in law that Kinheim there has been - tacitly - agreed. ” Unlike a mere silence, that situation is much clearer in a case already there actual implementation has been given to an agreement. In the absence of one written agreement

or explicit agreements between parties, must be based on
all other circumstances and indications are assessed or from any when a certain legal relationship exists. In Van den Eijnde / Fuchs judgment of the Supreme Court of 2 September 2011, ECLI: NL: HR: 2011: BQ3876, the Supreme Court has confirmed the following rule of law; also although a written contract is missing, the conclusion of an agreement is possible are also derived from an actual fact that exists between the parties at any time situation. In short; an oral agreement is fully legally valid.

IFUD of Human Rights
Chiarman
J.P. van den Wittenboer

Correspondence:Po.box 324, 5660AH Geldrop The Netherlands
Offices:Kastanje 28, 5731NK Mierlo The Netherlands
C.o.C.reg:41092925 Eindhoven N.L.
E-mail: ifudofhumanrights@yahoo.com
Internet: http://ifudofhumanrights.webs.com
Phone:+31 -(0)6 50 425 552

https://archive.org/details/HitlersInferno_201903

AFSCHRIFT

RECTIFICATIE

Op **één en twintig juni tweeduizend zeven** ----------
verscheen voor mij, mr Theodorus Hubertus Johannes Maria op de Laak, notaris te ----
Budel, gemeente Cranendonck:----------
de heer **Joannes Petrus van den Wittenboer**, planned change agent en voorzitter ---
van de "Intermediaire stichting van de Universele Verklaring van de Rechten van de ---
Mens", tevens eigenaar van de eenmanszaak "Audio-Rarities", volgens zijn verklaring
geboren te Mierlo veertien mei negentienhonderd vijf en vijftig, woonachtig ten adres --
Kastanje 28, 5731 NK Mierlo, van Nederlandse nationaliteit, ongehuwd en nooit -------
gehuwd geweest en niet geregistreerd of geregistreerd geweest als partner, ----------
legitimatie: paspoort nummer NF8802866. ----------
De voormelde stichting is statutair gevestigd te Geldrop, en is ingeschreven in het ------
register bij de Kamer van Koophandel en Fabrieken voor Zuidoost Brabant te ----------
Eindhoven onder dossiernummer 41092925, de stichting is geregistreerd met het ------
adres op het woonadres van Joannes Petrus van den Wittenboer, waar ook de ---------
eenmanszaak op is geregistreerd, deze eenmans is bekend bij de Kamer van ----------
Koophandel en Fabrieken voor Zuidoost Brabant te Eindhoven onder dossiernummer -
17090220. ----------
De comparant verklaarde dat hij een eerder gedane **"onder ede verklaring van** -------
zestien juli tweeduizend vier"wil rectificeren. ----------
De comparant rectificeert het navolgende: ----------
De partijen: ----------
1a).Hoofdpartij. de publiekrechtelijke rechtspersoon Staat der Nederlanden, ----------
Binnenhof 19, Den Haag, "N.L.", waarbij de publiekrechtelijke rechtspersoon de --------
Nederlandse Staat niet in de specifieke bestuurstaak heeft gehandeld, maar in de ------
ondernemersactiviteit, public relations, en de wetenschap, bestaat er geen voldoende -
grond haar anders te bejegenen dan privaatrechtelijke rechtspersonen die dezelfde of
vergelijkbare activiteiten verrichten. ----------
2a).Hoofdpartij. Eenmanszaak Audio Rarities, Kastanje 28, 5731 NK, Mierlo, "N.L.", --
directeur J.P. van den Wittenboer die op **uitdrukkelijke uitnodiging van de Staat der Nederlanden** "Ministerie van Economische Zaken in Den Haag" een rechtsverhouding
is aangegaan voor "fair use only" met het project "Hitler's Inferno" in verband met -------
zakendoen in Japan in negentienhonderd acht en negentig, door de Nederlandse ------
overheid in verband met vierhonderd (400) jaar handelsbetrekkingen tussen Nederland
en Japan. Op één en twintig september negentienhonderd acht en negentig ----------
"spreekdagen" zijn door Audio-Rarities,de heer J.P. van den Wittenboer ten adres van
het Ministerie van Economische Zaken persoonlijk en mondeling de ----------
licentievoorwaarden voor "fair use only" met het Hitler's Inferno"project grondig ---------
besproken. Gesproken is met Mr. Hendrik E.C. Koets. Er is geen schriftelijke "fair use -
only-agreement" vastgelegd tussen de Staat en Audio-Rarities, wel is een schriftelijke -
bevestiging door de Nederlandse Staat op veertien december negentienhonderd acht -
en negentig, vanuit Tokio, Japan verzonden, waarin de mondelinge afspaak van één --
en twintig september negentienhonderd acht en negentig en wat besproken is, kort ----
samengevat is bevestigd. De Staat heeft zich vrijwillig zelf partij gekozen. ----------
3a).Secondiare-partij. De privaatrechtelijke rechtspersoon de Stichting Intermediary --
Foundation of the Universal Declaration of Human Rights, Kastanje 28, 5731 NK, ------
Mierlo, "N.L.", voorzitter J.P. van den Wittenboer. Als exclusieve internationaal ---------
licentiehouder "fair use only" over het werk Hitler's Inferno, door Audio Rarties LPA ----
2445 USA, nineteenhundred fourty five, World-War II, werkzaam tevens als ----------
intermediair, wetenschappelijk, mensenrechten. ----------

4a).Secondiare-partij. de publiekrechtelijke rechtspersoon Zuid-Duitse Deelstaat ------ Freistaat Bayern, Duitsland, Alexandera Strasse 3, 80538, München, Deutschland. Als algemeen auteursrechthouder over het werk "Hitler's Inferno". Kontrollratdirektive 50. -- **5a).Secondiare-partij.** de publiekrechtelijke rechtspersoon de Amerikaanse auteurs -- en muziekrechtenorganisatie The Harry Fox Agency Inc., New York U.S.A., 771 Third - Avenue, New York, 10017 USA, vertegenwoordigd door Frank S. Rittman in de functie van International Business Administrator, die zich laat vergezellen door Edward --------- P.Murpy en Yoshio Inomata. Aangaande het verstrekken van een schriftelijke ---------- internationale exclusieve-licentie "Hitler's Inferno" voor "fair use only", datum afgifte ---- licentie zeventien augustus negentienhonderd vijf en negentig.----------

Voorwaarden en condities "fair use only" voor wetenschappelijk en bibliotheek - gebruik.----------

Hitler's Inferno is een werk van letterkunde, wetenschap of kunst, hetwelk bestaat uit -- afzonderlijke werken van liederen en toespraken uit het tijdperk Hitler Duitsland in een door de maker Audio Rarities (USA) in een logische anti-fascistische vorm aan ---------- elkander in de Engelse taal gesproken commentaar in negentienhonderd vijf en veertig in de USA, het einde van de Tweede Wereldoorlog, hierbij wordt, onverminderd het ---- auteursrecht op ieder werk afzonderlijk, als de maker aangemerkt Audio Rarities (USA) degene, onder wiens leiding en toezicht het totale werk is tot stand gebracht. Het ------- auteursrecht over de Duitse toespraken en geluidsopnames door Adolf Hitler en -------- NSDAP -bij overdracht door de geallieerden na negentienhonderd vijf en veertig- ------- berusten bij de Zuid-Duitse deelstaat Freistaat Bayern, en de nederlandse versies van toespraken en liederen van de NSB bij de staat der Nederlanden. Hierbij is in het geval van het werk "Hitler's Inferno" het totale auteursrecht in eigendom van Freistaat -------- Bayern, het doel hiervan is om misbruik onder controle te kunnen houden door de ------ staat en strafbaar te stellen in verband met het ondeskundig gebruik van toespraken, - liederen, afbeeldingen en gedragingen die na negentienhonderd vijf en veertig na de -- val van het Derde Rijk bewezen en ernstig fout waren bevonden door het Tribunaal in - Neurenberg. Zowel de hedendaagse Duitse wet-en regelgeving (Duitse grondwet) ----- alsmede de Amerikaanse en Nederlandse wet- en regelgeving alsmede Europese en - Internationale Verdragen maken uitzonderingen voor het gebruiken van materialen ---- voor historische, wetenschappelijke en educatieve doelstellingen voor gebruik door ---- bibliotheken en op scholen, studie of gebruik door wetenschappers, (Title 17, United -- States Code). Bij het auteursrecht moet nog iets anders worden onderscheiden en wel het zogenaamde persoonlijkheidsrecht droit moral door Audio Rarities (USA). Het ------ persoonlijkheidsrecht van de auteur van het werk gaat nimmer teniet. Dit recht moet --- alzo beschouwd worden als een absoluut en exclusief zelfstandig recht, staande naast het auteurschap. Uit het een en ander volgt, dat het persoonlijkheidsrecht ---------- onafhankelijk van het auteursrecht een zelfstandig, niet overdraagbaar recht vormt. Als de toespraken en liederen in negentienhonderd vijf en veertig op rechtmatige manier -- zijn verzameld, hetgeen uit onderzoek is gebleken en moet worden aangenomen, heeft Audio Rarities (USA) het exclusieve recht de plaat "Hitler's Inferno" in eigenbeheer te - vermenigvuldigen en te verspreiden. Het droit moral kan na overlijden van de maker --- worden uitgeoefend door degenen die hij daartoe bij uiterste wilsbeschikking heeft ----- aangewezen. Zonder uiterste wilsbeschikking door de maker zelf afgegeven, of bij ----- ontbreken van informatie over de maker,alleen mogelijk met een schriftelijke licentie --- door de auteursrechtenorganisatie.Intermediary Foundation of the Universal ---------- Declaration of the Universal Declaration of Human Rights, postbus 324, 5660 AH, ------ Geldrop Nederland heeft sinds negentienhonderd vijf en negentig bij schriftelijke ------- licentie door de Amerikaanse Auteursrechten organisatie "The Harry Fox Agency Inc" - in New York USA, te gelden als exclusieve licentiehouder op het mogen beheren en ---

internationaal verspreiden van het intellectueel & mechanische eigendomsrechten ----- "Hitler's Inferno", hiernaast kunnen bibliotheken, archieven, musea als niet-exclusieve licentiehouders fungeren en wetenschappers-agreementen verstrekken aan ---------- onderzoekers. Het op de geluidsdragers vastgelegde materiaal is gegarandeerd ------- authentiek. Het werk "Hitler's Inferno" is gegarandeerd geen nazisme of neo-nazisme. Het is een getuigenis over de holocaust. De juridische afhandeling over de ---------- auteursrechten en over het werk zijn in negentienhonderd negen en negentig en ------- daarna op zestien juli tweeduizend vier met een titel "In naam der Koningin" notarieel - vastgelegd bij Notariaat op de Laak, Capucijnerplein 38, Budel Nederland. Het werk is verder geregistreerd met een registratienummer bij de Belastingdienst "registratie en -- successie" in Nederland. Op één maart negentienhonderd negen en tachtig traden de Verenigde Staten toe tot de "Berner Conventie ", een tussen een aantal staten ---------- gesloten verdrag, (Berner Conventie, gedefinieerd onder sectie 101 van Title 17,United States Code) waarbij het auteursrecht van onderdanen van elk van de deelnemende -- Staten beschermd wordt in alle aangesloten Staten, waaronder ook Nederland. -------- Stichting Stemra is de Nederlandse zusterorganisatie van de Amerikaanse ---------- auteursrechtenorganisatie The Harry Fox, Inc New York. Vervaardigde opnamen van - uitzonderlijke documentaire waarde naast andere items mogen in officiële archieven -- worden bewaard. Hitler's Inferno is opgenomen in de USA, bij de Universiteit van ------- Kansas City, Missouri, in de Miller Nicols Library,en maakt deel uit van een ---------- wetenschappelijke verzameling van items over de holocaust onder de rubriek ---------- "Suzanne Statland Collections in Holocaust Studies" a bibliography of research -------- materials. ----------

Toegelaten: hetgeen in overeenstemming is met de wettelijke en de morele norm met hetgeen naar de regels van het maatschappelijke verkeer redelijkerwijs geoorloofd is -- met inachtneming van Artikel 25 A W en title 17 United States Code, in combinatie met in kracht rechtsgeldige Europese en Internationale Verdragen (Berner Conventie, ------ WIPO- Verdragen, Rome Conventie, TRIPS agreement van World Trade ---------- Organisation), Internationaal Verdrag inzake Economische, Sociale en Culturele ------- Rechten, waarin de auteursrechten van wetenschappers en de beoefening van de ----- wetenschap, mensenrechten zijn geworden, waar individuele aangesloten---------- Staten aan zijn verbonden. ----------

Verboden: in het algemeen iedere gehele of gedeeltelijke mechanische overname, ---- bewerking of nabootsen inbreuk op intellectueel eigendom in gewijzigde vorm voor een ander doel of een daadwerkelijk verschil vertonen dan het oorspronkelijke doel door de maker zelf verkozen; alle produkten die niet in overeenstemming zijn met de wettelijke en de morele norm, en alles wat met hetgeen naar de regels van het maatschappelijke verkeer redelijkerwijs niet geoorloofd is en als redelijkerwijs aannemelijk is, dat ook de maker die inbreuken zou hebben afgekeurd; ten gehore brengen of vertonen in het ---- openbaar, illegaal verspreiden van produkten of misbruik van gedachtengoed, ---------- negativisme, obsceniteit, obscurantisme; gebaren, uitdrukkingen, emblemen, ---------- geschiedvervalsing; muziek gezongen en gesproken alsmede instrumentale ---------- bewerkingen, met inbegrip van de beschikbaarstelling voor het publiek op zodanige --- wijze dat deze voor leden van het publiek op een door hen individueel gekozen plaats en tijd toegankelijk zijn, hierbij inbegrepen omroepuitzendingen, sportevenementen, al dan niet per kabel satelite, en internettransmissies.----------

Indien aan twee of meer personen een gemeenschappelijk auteursrecht op een zelfde werk toekomt, kan, tenzij anders is overeengekomen, de handhaving van dit recht door ieder hunner geschieden. De Staat de monopoliehouder over het vervolgen van ------- strafbare feiten in overeenstemming met wat hierover is vastgelegd in ---------- negentienhonderd vijf en veertig door de geallieerden controleraad op grond van de ---

wetgeving ter voorkoming van nationalisme en militairisme van de Tweede ----------
Wereldoorlog "kontrollratdirektive 50". ----------
De volgende partijen zijn aanwezig.----------
Bij de ondertekening van deze notariële rectificatie zijn de volgende partijen aanwezig:
J.P. van den Wittenboer in de functie als directeur Audio-Rarities en in de functie als --
Voorzitter van Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights.
De overige partijen zijn niet in persoon vertegenwoordigd bij de ondertekening van de -
rectificatie van de notariële akte.----------
Originele schriftelijke bewijzen zullen aan de akte worden gehecht, wanneer niet ----
origineel zal worden aangegeven dat het een kopie of een print betreft Onder de -------
originele aanhechtingen zit ook een "originele Kiezerspas voor de verkiezingen voor ---
Provinciale Staten Noord-Brabant die gehouden is op zeven en twintig maart ----------
tweeduizend zeven. De kiezerspas was bestemd voor de heer Joannes Petrus van ----
den Wittenboer, adres Kastanje 28, 5731 NK, Mierlo, waarbij door hemzelf de volmacht
aan de Voorzitter van de Stichting Intermediary Foundation of the Universal ----------
Declaration of Human Rights is afgegeven op de kiezerspas om te gaan stemmen. Het
stemrecht is een grondrecht,en dat moet hoog worden gehouden. De burgerij is vrij om
de eigen mening te geven over de volksvertegenwoordigers. Gezien de verklaring -----
onder ede in de notariële akte de dato twee en twintig juni negentienhonderd vier en --
negentig, kan niet worden uitgegaan van een democratie, maar is sprake van een -----
schijndemocratie. **Er is geen stem uitgebracht.** Er zal eerst een integraal ----------
parlementair openbaar onderzoek moeten geschieden naar de toestand van de --------
rechtsstaat en de democratie. De bewindsman Hirsch Ballin die zijn kabinetszetel -----
verloor door de IRT-affaire in negentienhonderd vier en negentig (verwijs ook naar -----
notariële akte van een verklaring de dato één en twintig januari negentienhonderd vier
en negentig), die aftrad als minister van justitie omdat de Tweede Kamer hem had -----
verboden verdere bemoeienis te hebben met de zware criminaliteit, deze bewindsman
die later in tweeduizend zeven wederom de post van "minister van justitie" mag --------
bekleden onder Balkenende, heeft nu kennelijk de opdracht om onderzoek te ----------
verrichten naar de misdaadorganisatie waar hij zelf lid van is " Kabinet Balkenende IV"
In rubriek "15" van akte notarieel "in naam der koningin" de diverse boekwerkjes met --
bewijzen en brieven van Audio-Rarities en de Stichting, zijn thans digitaal vastgelegd -
op een DVD-rom, met actualisering tot en met tweeduizend zeven inbegrepen. Op de -
DVD-rom zijn daarnaast extra opgenomen een complete website door de sociale -------
databank Nederland, in Huizen, Noord-Holland, "N.L.", en een rapport in ----------
pdfbestandsformaat "naboek 20e editie 2006" door H.M. Walker uit Berlicum en -------
Stichting Werkgroep negentienhonderd zeventig, in Tilburg, "N.L". De DVD-rom en de
inhoud hiervan alle aanwezige stukken maakt thans onderdeel uit van de **notariële ----
rectificatie**.----------
De rubrieken "15 en 16" immateriële of naamschade. Door de Staat der Nederlanden -
het mondeling agreement "fair use only" Hitler's Inferno te hebben geschonden op een
of meer keren en / of tijden en / of data. Te concretiseren in een geldvordering. ---------
Wordt de echtheid van deze authentieke akte en de titel betwist. Wanneer een ----
gerechtsdeurwaarder komt met een betekende grosse, waarvan de echtheid en / of ---
onjuistheid wordt betwist. De gerechtsdeurwaarder dient dan zijn opdrachtgever aan te
spreken en vervolgens dient de opdrachtgever de Staat der Nederlanden waartegen --
de grosse is betekend te benaderen voor verificatie van de echtheid en onjuistheid. ----
Wordt de echtheid en / of onjuistheid van een authentieke akte betwist; dan vermeldt --
artikel. 159 lid 1 Rv:een geschrift dat het uiterlijk heeft van een authentieke akte,geldt -
als zodanig behoudens bewijs van het tegendeel.----------

Algemeen geldt, dat het tegenbewijs tegen de authentieke akte drukt op degene die --- haar onjuistheid en / of valsheid beweert, in een speciale "Valsheidsprocedure" bij de - civiele rechter. Bij deze notariële akte met de titel geldt, dat deze procedure voor de --- civiele rechter **absoluut en alleen in combinatie van een openbaar parlementair --- onderzoek** naar het rechtssysteem volgt, met horen van alle getuigen onder ede. In --- een "valsheidsprocedure" worden de notariële akte van een verklaring de dato één en twintig januari negentienhonderd vier en negentig en notariële akte onder ede de dato twee en twintig juni negentienhonderd vier en negentig onderdeel van één totale ------- valsheidsprocedure op alle akten. ----------

Artikel 430 Rv. Geeft algemene regels, voor grossen van excecutoriale titels en de ----- betekening daarvan, voordat zij ten uitvoer kunnen worden gelegd. ----------

De kracht van het schriftelijk bewijs is in de oorspronkelijke akte (minuutakte) gelegen. Grossen en gehele afschriften van een authentieke akte die volgens de wettelijke ------ voorschriften moeten worden bewaard, leveren, wanneer zij zijn afgegeven door een -- daartoe bevoegde ambtenaar (in dit geval de notaris) hetzelfde bewijs op als de ------- oorspronkelijke akte. ----------

Problemen met het vinden van een gerechtsdeurwaarder door de opdrachtgever.

Problemen bij het bereid vinden van een gerechtsdeurwaarder voor het uitvoeren van - de opdracht "ministerieplicht" kunnen zich voordoen. Te denken valt van het naar ------ elkander en op elkander afschuiven van de opdracht. Daarbij moet opdrachtgever ------ eerst alle gerechtsdeurwaarders in Den Haag schriftelijk benaderen om daarna zich te kunnen richten tot de Koninklijke Beroepsorganisatie van Gerechtsdeurwaarders ------ KBvG, postbus:12, 3740 AA in Baarn. Uiteindelijk moet via de Tweede Kamer de ------ ministeriële verantwoordelijkheid van de Minister van Justitie worden geactiveerd om -- ambtshalve een gerechtsdeurwaarder aan te wijzen die de opdracht moet uitvoeren. -- De minister van justitie heeft de taak algemeen te zorgen dat de rechtsbedeling -------- behoorlijk kan functioneren. Men spreekt wel van apparaatzorg. Verder te denken valt (gezien de aard en de opstelling door de Nederlandse Staat (de goodwill-belangen), --- dat de Staat de status quo zal handhaven zo lang enigszins mogelijk is, en zich -------- daarom om die reden van geen enkele Wet, Verdrag rekenschap en verantwoording -- zal geven. ----------

De geconstateerde feiten. Op datum zeventien augustus tweeduizend vijf is het ------ Duitse volkslied gezongen ten gehore gebracht via de TV -omroep SBS6 om acht ------ (20.00) uur, voorafgaande aan het voetbalinterland Nederland tegen Duitsland in ------ Rotterdam, daarna is op datum vijf april tweeduizend zes het Duitse volkslied ---------- instrumentaal (kort in een reclame van Achmea) ten gehore gebracht via TV -omroep - NOS Nederland 1, voor het (acht) 20.00 - uur journaal, daarna is op datum zeven april tweeduizend zes het Duitse volkslied instrumentaal (kort in de reclame van Achmea) -- ten gehore gebracht via TV-omroep RTL4 voor het (half acht)19.30- uur journaal. ------ Verder is sprake van over langere periode plegen van negativisme en ---------- wetenschappelijke sabotage onder hoofdverantwoordelijkheid van de Nederlandse ---- Staat gericht tegen de stichting, Audio-Rarities met het Hitler's Inferno project,verwijs -- naar rubriek "15"DVDrom. Verder: Nederlandse Staat laat het toe dat Zij door derden - als Adolf Hitler op Internet is geportretteerd, in de vorm van een (ex)-minister van ------ Justitie die thans de post bekleed van minister van sociale zaken mr. J.P.H. Donner --- met "hitlerkapsel", en een procureur-generaal Jhr. Mr. De Wijkerslooth de Weerdesteijn als "Adolf Hitler" die het onderwerp discriminatie in zijn takenpakket heeft,afgebeeld --- met een "hakenkruis" op het hoofd en met "Hitlersnor". De Nederlandse Staat laat dit -- ondanks de bekendheid met de websites en de bekendheid wie achter deze websites - zitten, (de heer K.H de Werd en Stichting Sociale Databank Nederland,R.M. ----------

Brockhus), bewust voortbestaan. De bewijzen zijn te vinden op de DVD-rom in rubriek "15". Er zijn door die derden K.H. de Werd inmiddels zestigduizend (60.000) e-mails --- hiervan internationaal verzonden.----------
Dat er tussen de hoofdpartijen de Staat der Nederlanden en Audio-Rarities (kamer van Koophandel: 17090220) een rechtsversverhouding bestaat of heeft bestaan niet in ----- specifieke bestuurstaak, uithoofde van "fair use only" "Hitler's Inferno" Audio Rarities -- LP A 2445, uithoofde waarvan de schuldenaar nog iets van de Staat der Nederlanden had te vorderen, nu te vorderen heeft of nog in de toekomst te vorderen zal krijgen in - verband met schenden afspraken / overeenkomst.----------
Gevorderd wordt. Voor naamschade en omzetderving een geldbedrag van **twintig --- miljoen euro (€ 20.000.000,00)**, hierbij op te tellen de wettelijke rente jaarlijks, extra -- de bedragen per overtreding tot een maximum per jaar, executie en ---------- administratiekosten. Alle daaruit voortvloeiende kosten komen geheel voor rekening --- van de schuldenaar. ----------
Verbeurd zullen worden. Bij het ten gehoren laten brengen van Duitse volkslied of --- andere zaken zonder vergunning die zich buiten het referentiekader "fair use only" ----- vallen), op Nederlands grondgebied en / of het zich op internet als Adolf Hitler laten ---- afbeelden op de Website van K.H. de Werd casu quo Sociale Databank Nederland, --- R.M. Brockhus, of via een andere manier, (bij Ministerie van Justitie bekende websites ,en regelmatig bezocht door ministerie van Justitie). Letterlijk van de website van de --- Sociale Databank Nederland, citeer: *GEEN AANKLACHT. Justitie zal geen vervolging instellen wegens smaad tegen Karel de Werd, terwijl hij toch minister van Justitie mr. -- J.P.H. Donner en de voorzitter van het college van procureursgeneraal mr. J.P. de ----- Wijkerslooth als Adolf Hitler op zijn website heeft gezet.Het ministerie liet via ---------- voorlichter Ivo Hommes weten: "Er zal geen aangifte gedaan worden. Het is deze ------ persoon enkel en alleen te doen om aandacht voor zijn zaak en daar werken wij niet -- aan mee." (De Telegraaf van achttien oktober tweeduizend drie), einde citaat.* **Bedrag tienduizend euro (€ 10.000,00) per overtreding per constatering per keer per ------ iedere nieuwe data op de kalender, oplopen tot een geldbedrag maximum van --- twee miljoen euro (€ 2.000.000,00) per jaar.** Buiten beslag vallen goederen voor ----- openbare dienst van de Staat,artikel 436 Burgerlijk Wetboek.----------
Voor beslag zijn vatbaar. Bedragen bestemd voor educatieve en wetenschappelijke - doelen tot een maximum van honderd duizend euro (€ 100.000,00). De marktwaarde - (in geld) afgeschreven en verouderd materieel Landmacht, Marine en Luchtmacht die - niet meer voor de openbare dienst van de Staat dienen. Deze zaken kunnen zonder --- limiet worden beslagen indien niet aan de betekening, van het bevel van de ---------- gerechtsdeurwaarder wordt voldaan door de Nederlandse Staat. Verder kan beslag --- worden gelegd op roerende zaken die niet bestemd zijn voor de openbare dienst van - de Staat:oude metalen, afgeschreven computers, afgeschreven ---------- kantoorinventaris,sloopmaterialen uit gebouwen van de overheid die na verbouwingen vrijkomen en die op de dumphandel te verkopen zijn, alles waar enigszins een --------- geldbedrag aan toe te kennen valt. Verder alle roerende en niet roerende zaken die --- niet onder de openbare dienst vallen met inbegrip van derdenbeslag op tegoeden ------ onder de Nederlandse Staat die niet te kwalificeren vallen voor openbare dienst. -------
Het totaalbedrag van de schuldvordering. twintig miljoen euro (€ 20.000.000,00) ---- met bijtelling van veertig duizend euro (€ 40.000,00) voor viermaal geconstateerde ----- overtredingen, maakt **Totaal bedrag twintig miljoen veertig duizend euro ---------- (€ 20.040.000,00).** ----------
De volgende stukken DVD-rom, brieven, licentie zullen aan deze akte worden ----- gehecht. ----------

1b. De originele brief door de Nederlandse Staat "Royal Netherlands Embassy" Tokio, Japan, datum veertien december negentienhonderd acht en negentig, inzake het ------- werkbezoek van één en twintig september negentienhonderd acht en negentig, de ----- mondelinge bespreking van de voorwaarden voor "fair use only" ten Ministerie van ----- Economische Zaken in Den Haag met Audio- Rarities. ----------
2b. Kleurenprint van de uitnodiging door Ministerie van Economische Zaken "speciale spreekdagen voor genodigden" Zakendoen in Japan, gericht aan Music Company ----- International, J.P. van den Wittenboer is (Audio-Rarities). Contact inzake verwerking -- van de uitnodiging, EVD, Lucy Wentholt. ----------
3b. De originele brief "licentie" door de Amerikaanse auteurs en muziekrechten -------- organisatie Harry Fox Agency Inc, New York USA, zeventien augustus ---------- negentienhonderd vijf en negentig, inzake Hitler's Inferno project. ----------
4b. De originele brief door de DCO Bestuur en Onderwijs Commissie van Justitie van - de Tweede Kamer, Den Haag, datum veertien september tweeduizend zes, kenmerk - "Hitler's Inferno". ----------
5b. De originele brief door Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie, achttien december negentienhonderd acht en negentig, kenmerk: BRF 51.04JH/kk, verwijs naar rubriek -- "20" akte notarieel zestien juli tweeduizend vier "In naam der Koningin". ----------
6b. De originele brief door de Hoge Raad der Nederlanden van vier januari ---------- tweeduizend zeven, inzake reageren op het verzoek de onechtheid of valsheid van de notariële akte van twee en twintig juni negentienhonderd vier en negentig te bewijzen - of kunnen aantonen, kenmerk: 73 91 /SvdO/rk. ----------
7b. DvD-rom door Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human ----- Rights en Audio-Rarities, met de stukken en getuigen onder rubriek "15" aangevuld en onderdeel van deze rectificatie. ----------
8b. De originele Stempas voor de provinciale staten Noord-Brabant, kieskring 1 -------- ('s-Hertogenbosch), om te stemmen op zeven maart tweeduizend zeven, in Gemeente Geldrop en Mierlo, waarbij J.P. van den Wittenboer de Voorziter van Intermediary ------ Foundation of the Universal Declaration of Human Rights, volmacht geeft de stem uit - te brengen. Kaartnummer:**17710161113**. ----------
In het hoofd van deze akte de woorden "In naam der Koningin", uitvoerbaar bij -- voorraad, tenzij de schuldenaar de combinatie de vordering, de titel, de akte(n) -- onrechtmatig of ongegrond voorkomt,een door de schuldenaar aan te spannen - "Valsheidsprocedure" via de civiele Rechter. ----------
De voormelde rectificatie op de notariële grosse "In naam der Koningin" de dato -------- zestien juli tweeduizend vier heeft comparant met een **eed** versterkt in handen van mij, notaris, afgelegd, nadat hij mij had verklaard de betekenis van de eed te beseffen en te weten dat de wet het plegen van meineed strafbaar stelt. ----------
SLOTBEPALINGEN ----------
Voormelde opgave, volledige voorlezing, afvraging en beantwoording hebben ---------- plaatsgehad in tegenwoordigheid van de getuigen. ----------
De comparant en de getuigen zijn mij, notaris, bekend en hun identiteit is door mij, ----- notaris, aan de hand van de hiervoor gemelde en daartoe bestemde ---------- documenten vastgesteld.

Waarvan akte, --------
in minuut opgemaakt, is verleden te Budel, gemeente Cranendonck, op de datum in --- het hoofd van deze akte vermeld, in tegenwoordigheid van de dames ---------- mevrouw Catharina Jacoba van Casteren-Daniëls, geboren te Weert ---------- twee en twintig januari negentienhonderd negen en zestig en ---------- Hendrina Maria Antonia Meeuwissen, geboren te Budel negen en twintig november ---- negentienhonderd zes en vijftig, als getuigen. ----------

Na zakelijke opgave van de inhoud en toelichting van deze akte aan de comparant, ----
heeft deze verklaard tijdig voor het verlijden te hebben kennis genomen van de inhoud
van deze akte en daarmee in te stemmen. Vervolgens is deze akte onmiddellijk na ----
volledige voorlezing door de comparant, de getuigen en mij, notaris, ondertekend. ------

Volgen handtekeningen van de comparant, de getuigen en de notaris.

UITGEGEVEN VOOR AFSCHRIFT:

Mr. Th.H.J.M. op de Laak
Notaris te Cranendonck

Netherlands-Japan
1600-2000

ROYAL NETHERLANDS EMBASSY
6-3 Shiba Koen 3-chome, Minato-ku, Tokyo 105-0011 Phone (03)5401-0411 Fax(03)5401-0420

Audio Rarities
Music Company International
T.a.v. dhr. J.P. van den Wittenboer
Postbus 324
5660 AH GELDROP

Tokio, 14 december 1998

Re: Werkbezoek september j.l.

Geachte heer Van den Wittenboer,

Onder verwijzing naar het gesprek op 21 september j.l. betreffende "Zakendoen Japan" heb ik de eer u het volgende te berichten. De afgelopen periode is dezerzijds getracht kanalen te vinden om bekendheid te kunnen geven aan de informatie rond de cd "Hitler's Inferno - de les van gisteren (getuigenis als les voor de toekomst)".
Zoals reeds in Den Haag besproken is dit geen eenvoudige aangelegenheid. Japan kampt zelf met een oorlogsverleden - waarvoor grote aandacht bestaat - maar waarover het nog moeilijk is te spreken. Voor wat de oorlog in Europa betreft bestaat wel degelijk de kennis, maar in de Japanse beleving heeft de eerdere opkomst van het facisme in Europa duidelijk een eigen dimensie.

Een tweetal dezerzijds benaderde "recordshops" (van belangrijke ketens) toonde geen bereidheid voor het t.g.t. opzetten van een display en ook voor toezending van nadere informatie bestond geen interesse. Met uw goedvinden zal ik deze weg dan ook verder staken en bezien of wellicht binnen meer wetenschappelijke kring belangstelling bestaat.

Met vriendelijke groet,

Hendrik E.C. Koets
Ambassaderaad Economie en Handel

オランダ大使館 〒105-0011 東京都港区芝公園3丁目6番3号 Tel.(03)5401-0411 Fax.(03)5401-0420

KOPIE

EVD

MINISTERIE VAN EDCONOMISCHE ZAKEN

Postbus 20105
2500 EC Den Haag
Telefoon: (070) 3 79 89 33
Telefax: (070) 3 79 78 78

Port betaald
Nederland
Port payé
Pays-Bas

Iwaco Company International
Postbus 524
5960 AH Geldrop

t.a.v. J.P. van den Wittenboer

KOPIE

EVD

MINISTERIE VAN ECONOMISCHE ZAKEN

Voorlichtingsbijeenkomst "Zakendoen in Japan" 23 september 1998

Misschien juist vanwege de huidige problemen blijft Japan in de belangstelling staan. Om Nederlandse bedrijven de mogelijkheid te bieden de ontwikkelingen in het land beter te volgen organiseert de EVD in samenwerking met de Kamer van Koophandel Rotterdam, de Japan Trade Club, NCH en de Fenedex op 23 september de voorlichtingsbijeenkomst 'Zakendoen in Japan'.

Daarnaast wordt een aantal spreekdagen georganiseerd met vertegenwoordigers van de Nederlandse ambassade te Tokio en het Consulaat-Generaal te Osaka. Deze spreekdagen bieden Nederlandse bedrijven de gelegenheid bij hun plannen en activiteiten in Japan gebruik te maken van de medewerking van de Nederlandse vertegenwoordigingen in Japan. De gesprekken vinden plaats op 21 (EVD Den Haag), 22 (KvK Apeldoorn) en 23 september a.s. (KvK Gouda).

Locatie voorlichtingsbijeenkomst:
Kamer van Koophandel Gouda
Burg. van Reenensingel 101
Gouda
(circa 5 min. vanaf het NS Station Gouda, uitgang Bloemendaal. Ruime parkeergelegenheid bij het KvK-gebouw)

Tijd voorlichtingsbijeenkomst:
10.00 - 14.00 uur
(vanaf 09.30 uur inschrijving)

Kosten:
De deelnamekosten voor de voorlichtingsbijeenkomst bedragen *f* 125,-- p.p.
Deelname aan de individuele gesprekken is gratis.

Aanmelding voorlichtingsbijeenkomst:
Aanmelding is alleen mogelijk via het bijgevoegde aanmeldingsformulier; sluitingsdatum voor inschrijving van de voorlichtingsbijeenkomst is vrijdag 18 september a.s.
U ontvangt *geen* bevestiging van uw aanmelding aan de voorlichtingsbijeenkomst.

Aanmelding spreekdagen:
Via bijgevoegd formulier. Omstreeks twee weken voor aanvang van de spreekdagen wordt u benaderd door de coördinator van de EVD of de betrokken Kamer van Koophandel voor een definitieve afspraak waarvan schriftelijk bevestiging volgt.

Annulering:
Bij verhindering kan de plaats van de deelnemer worden ingenomen door een medewerker van hetzelfde bedrijf. Deelnamekosten zijn niet verschuldigd wanneer *uiterlijk een dag* voor de datum van de bijeenkomst is geannuleerd.

Mailing:
Voor de mailing van deze bijeenkomst is gebruik gemaakt van verschillende adresbestanden. Hierdoor kan het voorkomen dat u meer dan een aankondiging ontvangt.

Inlichtingen:
EVD, Lucy Wentholt
telefoon: 070-3797013

96/98 - EVD - 0101

fenedex NCH KAMER VAN KOOPHANDEL ROTTERDAM ASIA HOUSE

THE HARRY FOX AGENCY, INC.
a subsidiary of NATIONAL MUSIC PUBLISHERS' ASSOCIATION, INC.

October 17, 1995

Mr. J.P. van den Wittenboer
Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights
Postbox 324
5660 AH Geldrop
THE NETHERLANDS

Re: Hitler's Inferno Project

Dear Mr. van den Wittenboer:

Thank you for your letter dated August 16th; please excuse my delay in responding to your inquiry. I regret that we cannot provide you with any recommendations on U.S. record companies who may wish to act as your distributor. I am, however, enclosing a section from the *1995 Billboard International Buyer's Guide* in the event you wish to contact any of them directly.

Sincerely,

Frank S. Rittman
International Business Administrator

encl.
cc: Edward P. Murphy
Yoshio Inomata

711 THIRD AVENUE, NEW YORK, NEW YORK 10017 (212) 370-5330 FAX: (212) 953-2384

DCO Bestuur en Onderwijs
Commissie Justitie

Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights
T.a.v. de heer J.P.van den Wittenboer
Postbus 324
5660 AH GELDROP

Plaats en Datum	Den Haag, 14 september 2006
Betreft	"Hitler's Inferno
Ons kenmerk	JUST060608
Uw kenmerk	K05/1077/12Sv
Uw brief van	14 september 2006

Geachte heer Van den Wittenboer,

Uw bovengenoemde brief is onder de leden van de vaste commissie voor Justitie verspreid.

In haar vergadering van 6 september 2006 heeft de commissie besloten geen verdere actie te ondernemen.

Dit betekent dat de leden van de commissie individueel wel actie kunnen ondernemen naar aanleiding van uw brief. Zij kunnen uw opmerkingen bijvoorbeeld gebruiken bij de behandeling van wetsvoorstellen of vragen stellen aan de regering.

Hoogachtend,

mevr. mr. N.J.P. Coenen
griffier van de vaste commissie voor Justitie

Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Plein 2
Den Haag

Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Tel: 070-318 2007
Fax: 070-318 3444

E-mail: cie.just@tweedekamer.nl

K·N·B

KONINKLIJKE NOTARIËLE BEROEPSORGANISATIE

Music Company International
T.a.v. de heer J.P. van den Wittenboer
Postbus 324
5660 AH GELDROP

Den Haag, 18 december 1998

Ons kenmerk : BRF51.04 JH/kk
Doorkiesnr : (070) 330 71 61

Geachte heer Van den Wittenboer,

Hierbij bevestig ik de ontvangst van uw brief, met bijlagen, van 11 december 1998 op 14 december daarna.

U heeft een tekst meegestuurd over de betekenis van de notariële akte, gebaseerd op hetgeen u aan informatie van een notaris hebt verkregen en verder daarover in de vakliteratuur hebt gevonden. U verzoekt de KNB de tekst waar nodig aan te vullen, dan wel een algemene uitleg te geven.

Naar aanleiding daarvan deel ik u mee dat de KNB een vereniging van notarissen en kandidaat-notarissen in Nederland is en als zodanig slechts algemene informatie op notarieel gebied verstrekt. Dit geschiedt door de uitgifte van folders en informatiekaarten, door het periodiek uitgeven van een krant voor cliënten van notariskantoren en door de instelling van de Notaristelefoon, waar ook algemene informatie kan worden ingewonnen. Concrete vragen kunnen door de KNB niet worden beantwoord.

In het algemeen kan ik u wel het volgende meedelen.
Notariële akten zijn akten opgemaakt door een notaris in functie. Eén van de voordelen van een notariële akte is dat de dagtekening, de echtheid en de juistheid van de notariële akte terstond vaststaan. Een ander voordeel is dat die akte steeds bewaard blijft en dat er dus altijd duplicaten van kunnen worden gemaakt. De akte wordt opgemaakt door een onpartijdige deskundige die er naar zal streven de akte zo op te stellen dat rechterlijke procedures worden voorkomen.
Van een notariële akte kan een grosse, een officieel en gewaarmerkt bijzonder afschrift, worden uitgegeven. De daarop rechthebbende kan hiermee zonder rechterlijk vonnis zijn rechten uitoefenen.

Spui 184
2511 BW Den Haag

Postbus 16020
2500 BA Den Haag

Telefoon 070 - 330 71 11
Telefax 070 - 345 32 26

ABN AMRO 43.01.82.953
Postbank 125185

Vanwege deze voordelen van een notariële akte en omwille van de rechtszekerheid heeft de wet voor sommige overeenkomsten en rechtshandelingen de notariële akte verplicht gesteld.

./. Voor een opsomming, alsmede voor meer informatie over de notariële akte en de functie van de notaris verwijs ik u naar de folder "Functie en werkterrein van de notaris", welke u hierbij aantreft.

Hoogachtend,

p.o. CM v/d Kooijnenburg

mw mr F.C. van der Steur-de Jong

Spui 184
2511 BW Den Haag

Postbus 16020
2500 BA Den Haag

Telefoon 070 - 330 71 11
Telefax 070 - 345 32 26

ABN AMRO 43.01.82.953
Postbank 125185

HOGE RAAD DER NEDERLANDEN

Aan de heer J.P. van den Wittenboer
Inermediary Foundation of the Universal Declaration of
Human Rights
Postbus 324
5660 AH GELDROP

Datum 4 januari 2007 **Kenmerk** `7391/SvdO/rk

Geachte heer Van den Wittenboer,

Hierbij deel ik u mede dat de Procureur-Generaal kennis heeft genomen van uw brief van 2 januari 2007 gericht aan de 'Voorzitter van het College van procureurs-generaal van de Hoge Raad der Nederlanden', betreffende 'bewijzen valsheid en onechtheid notariële akte d.d. 22 juni 1994'.

Ter voorkoming van misverstand wijs ik u erop dat de Procureur-Generaal bij de Hoge Raad, mr. J.W. Fokkens, en de Voorzitter van het College van procureurs-generaal, mr. H.N. Brouwer, verschillende functionarissen zijn. De Procureur-Generaal bij de Hoge Raad is geen lid van het College van procureurs-generaal en behoort niet tot het Openbaar Ministerie.

Uit uw brief blijkt niet dat de Procureur-Generaal u - gelet op zijn taken en bevoegdheden - van dienst zou kunnen zijn. De Procureur-Generaal zal daarom niet ingaan op de inhoud van die brief en de door u meegezonden bijlagen.

Hoogachtend,

De Kabinetschef van de Procureur-Generaal,

Mr. S. van den Oever

Postbus 20303 | 2500 EH Den Haag | Telefoon 070 361 13 11
Lange Voorhout 34 | Bezoekadres: Kazernestraat 52 | www.hogeraad.nl

2

Stemmen in een andere gemeente binnen de provincie

Als u in een andere gemeente, binnen de provincie, aan de verkiezing wilt deelnemen, dient u in persoon uiterlijk
: maart 2007 deze stempas bij uw gemeente te laten omzetten in een kiezerspas. Een schriftelijk verzoek tot het
temmen in een andere gemeente, dient u uiterlijk 21 februari 2007 in te dienen bij de gemeente.

Stemmen bij volmacht

Als u niet zelf aan de stemming kunt deelnemen, kunt u een andere kiezer machtigen om voor u te gaan stemmen.
s deze kiezer *in dezelfde gemeente* ingeschreven, dan kunt u gebruik maken van onderstaand volmachtbewijs. Wilt u een
iezer machtigen die in een andere gemeente is ingeschreven, dan dient u uiterlijk 21 februari 2007 een schriftelijk verzoek
n te dienen bij de gemeente. De gemachtigde kan een volmachtstem uitsluitend tegelijk met de eigen stem uitbrengen!

De formulieren voor de schriftelijke verzoeken zijn verkrijgbaar ter gemeentesecretarie.

VOLMACHTBEWIJS (Met blokletters invullen)

Naam gemachtigde	: I.F.U.D of Human Rights	Paraaf stembureau
Adres en woonplaats	: Kastanje 128, 5731NK Mierlo	

De gemachtigde verklaart zich door mede-ondertekening bereid voor de volmachtgever bij volmacht
te stemmen en met inbegrip van deze machtiging niet meer dan twee volmachten als gemachtigde
te hebben aangenomen.

Geef uw stempas pas aan een ander mee, nadat u zelf hebt ingevuld wie [illegible] uw stem.

Handtekening volmachtgever:

Handtekening gemachtigde:

I.F.U.D of Human Rights
Voorzitter

LET OP:
Het is strafbaar om op naam van een ander aan de stemming deel te nemen (art. 128 Wetboek van Strafrecht).
Neem uw identificatiebewijs mee! De voorzitter van het stembureau is bevoegd van u te verlangen dat u zich identificeert.
Indien u geen stempas heeft, kunt u niet stemmen!

De ondergetekende, mr. Theodorus Hubertus Johannes Maria op de Laak, notaris te Budel, gemeente Cranendonck, verklaart dat de afgedrukte fotokopieën door hem zijn vergeleken met de originele stukken en dat deze fotokopieën volledig overeenstemmen met de originele stukken.
Getekend te Budel, gemeente Cranendonck, zeven en twintig juni tweeduizend zeven.

De Geheimen van Vrouwe Justitia

• *Super-pg De Wijkerslooth*

Aan de minister van Justitie
Mr. J.P.H. Donner
Postbus 20301
2500 EH Den Haag

Betreft: Ontwerp-kaderbesluit betreffende de bestrijding van racisme en vreemdelingenhaat, document 13447/02, interinstitutioneel dossier 2001/0270(CNS).

Rotterdam, 25 november 2002

Geachte heer Donner,

Naar aanleiding van de zitting van de JBZ-Raad, welke plaatsvindt op 28 en 29 november a.s., verzoekt het Landelijk Bureau ter bestrijding van Rassendiscriminatie (LBR) u kennis te nemen van de volgende opmerkingen betreffende agendapunt 22.

1. Het LBR meent dat publiekelijk geuite beledigingen of dreigementen uit racistische of xenofobe motieven strafbaar gesteld dienen te worden. Wij dringen er dan ook bij de regering op aan te bevorderen dat dit bestanddeel in artikel 1 van het kaderbesluit wordt opgenomen. In de tekst van het voorliggende voorstel is de discriminerende belediging niet (meer) als strafbaar feit opgenomen. In het Nederlands recht zijn dergelijke beledigingen onder artikel 137c Sr. wel strafbaar gesteld. Om een te zeer uiteenlopen van strafbaar gestelde feiten in de Unie te voorkomen, verdient het de voorkeur dit onderdeel wel op te nemen. Het LBR wijst erop dat het van belang is om Europabreed te kunnen optreden tegen uitingen van racisme en vreemdelingenhaat, zoals die bijvoorbeeld voorkwamen in demonstraties georganiseerd door de Groep Kusters/Nederlandse Volksunie in maart 2001 in Kerkrade en januari 2002 in Rotterdam. In die demonstratie liepen onderdanen van andere lidstaten mee, die strafbare leuzen schreeuwden. Voorkomen moet worden dat dergelijke uitingen wel in de ene, en niet in de andere lidstaat strafbaar zijn.

2. Naar de mening van het LBR dient de strafbaarstelling van belediging, het aanzetten tot discriminatie, geweld of haat tegen personen wegens hun godsdienstige overtuiging te worden vastgelegd in het kaderbesluit. In veel gevallen is belediging van en aanzetten tot haat wegen godsdienstige overtuiging niet los te koppelen van de etnische afkomst van een slachtoffer, zeker wanneer het gaat om uitingen van islamofobie. De gewelddadige incidenten na 11 september 2001 tegen moslims zijn daarvan een voorbeeld.

3. Het LBR vindt dat de ontkenning en vergoelijking van genocide , misdrijven tegen de menselijkheid en de Holocaust strafbaar dient te zijn (artikel 1, c en d). Door de te verwachten implementatie van het kaderbesluit zal Nederland te zijner tijd gehouden zijn dergelijke feiten wettelijk vast te leggen. Vaste jurisprudentie van de Hoge Raad bepaalt reeds dat (beledigende) ontkenning van de Holocaust strafbaar is: zie o.a. het arrest van 25 november 1997 (Verbeke; Rechtspraak Rassendiscriminatie 1995-2000, nr. 453), maar wettelijke vastlegging verdient de voorkeur.

4. Het LBR dringt er bij de regering op aan te bewerkstelligen dat de mogelijkheid om strafrechtelijke aansprakelijkheid uit te sluiten (art. 6ter van het voorliggende ontwerp), niet wordt opgenomen. Een dergelijke vrijheid voor de lidstaten komt de rechtszekerheid voor de burger niet ten goede. Ook wordt daarmee getornd aan het algemene beginsel van non-discriminatie in de Unie, zoals onder meer verwoord in artikel 21 van het Handvest van de Grondrechten van de Europese Unie.

5. Het LBR dringt er op aan om de lidstaten te verplichten om na een eerste rapportage in 2005, periodiek, iedere vijf jaar schriftelijk aan de Europese Commissie te rapporteren (artikel 9 van het voorliggende ontwerp). Daarbij dient de zienswijze van het EUMC en van relevante non-gouvernementele organisaties betrokken te worden. Deze verplichting sluit nauwer aan bij de tenuitvoerlegging van EG-richtlijn 2000/43 inzake de gelijke behandeling van personen ongeacht ras of etnische afkomst. In de richtlijn 2000/43 is immers ook de verplichting opgenomen om doeltreffende, evenredige en afschrikkende sancties op te nemen. Het lijkt niet consistent om wel een periodieke rapportage over de sancties uit de richtlijn te eisen, en niet een periodieke rapportage over de sancties uit het kaderbesluit.

Hoogachtend,
H.G. Fermina
directeur

Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights

Aan: LANDELIJK BUREAU VAN ART 1
T.a.v.:Weledelgestrenge mr.c.c. de Fey

Postbus:19192
3001BD,ROTTERDAM.

Your letter of	-
Your reference	-
Our letter of	-
Our reference	-
Enclosure(s)	Kopie toespraak mr.Donner
Contact	IFUD of HR / J.P. van den Wittenboer
Direct line	
Re	***Xenofoob onwettig en ondemocratisch handelen Staat***

Mierlo,1 september 2009

Geachte Weledelgestrenge mr. de Fey,

22 maart 2004 ontvangst "Met Recht Discriminatie Bestrijden" met een toespraak door Minister Donner van Justitie.Kopie van de toespraak voeg ik in bij deze brief.Het boek ISBN90-5454-427-9, heb ik inmiddels zelf aangekocht bij managementboek.nl,en is in mijn bezit.Nederlandse Staat laat het toe dat Zij door derden als Adolf Hitler op het internet is geportretteerd,in de vormvan een (ex)-minister van Justitie die thans de post bekleed van minister van sociale zaken mr. J.P.H. Donner met "hitlerkapsel",en jhr. Mr. de Wijkerslooth de Weerdesteijn als "Adolf Hitler" die het onderwerp discriminatie in zijn takenpakket heeft / had, afgebeeld met een "hakenkruis"op het hoofd en met "Hitlersnor".De Nederlandse Staat laat dit bewust voorbestaan.Het is ook minister Donner persoonlijk bekend.Memorabel in 2007 was de omvorming van de Landelijke Verenigingen van ADB's en Meldpunten en het Landelijk Bureau ter bestrijding van Rassendiscriminatie tot één branchevereniging:Art1.

Volgblad.-

Correspondence:Po.box 324, 5660AH Geldrop The Netherlands
Offices:Kastanje 28, 5731NK Mierlo The Netherlands
C.o.C.reg:41092925 Eindhoven N.L.
E-mail: ifudofhumanrights@yahoo.com
Internet: http://ifudofhumanrights.webs.com/
Phone:+31 -(0)6 50 425 552

Op 23 april 2007 onthulde minister van Justitie E. Hirsch Ballin de naam van deze vereniging op de Hofplaats in Den Haag,de plaats waar een monumentale bank staat met de gebeitelde tekst van Artikel 1 van de Grondwet.

Racisme en vreemdelingenhaat vormen een rechtstreekse schending van de beginselen van vrijheid,democratie,eerbiediging van mensenrechten en de fundamentele vrijheden,en van de rechtstaat,beginselen waarop de Europese Unie gegrondvest is en die de lidstaten gemeen hebben.De dato 27 januari 2009 heb ik met mijn stichting een verzoekschrift met rapport over Nederland verzonden aan de Raad van de Europese Unie te Brussel,Belgie,en daarna later in 2009 aan het Europees Parlement.Gezien het standpunt en handelen cq nalaten door de Staat der Nederlanden onverenigbaar is met het Verdrag van de Europese Unie,zou de Nederland geen lid kunnen zijn van de EU.Dringt er bij Landelijk bureau van Art1,op aan te weigeren xenofoob karakter te steunen en derhalve mijn stichting schriftelijk verklaren:

Landelijk bureau van Art1:

Wij verafschuwen het xenofoob onwettig en ondemocratisch handelen door de Nederlandse Staat en mr. J.P.H. Donner en jhr.mr. de Wijkerslooth de Weerdesteijn.

Gaarne van U te vernemen.

IFUD of Human Rights
de voorzitter
J.P. van den Wittenboer

P.S.

Onze website:
http://ifudofhumanrights.webs.com

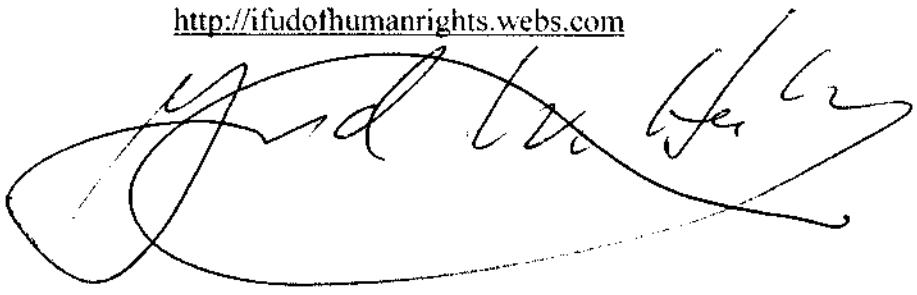

Correspondence:Po.box 324, 5660AH Geldrop The Netherlands
Offices:Kastanje 28, 5731NK Mierlo The Netherlands
C.o.C.reg:41092925 Eindhoven N.L.
E-mail: ifudofhumanrights@yahoo.com
Internet: http://ifudofhumanrights.webs.com/
Phone:+31 -(0)6 50 425 552

Jurisprudentie regering online verkoop nazi-gedachtengoed om redenen anders dan educatie of cultureel-historische motieven

Valkuilen bij contracteren met publiekrechtelijke rechtspersonen

Mr. M.J. Woodward

Inleiding

Vele privaatrechtelijke rechtspersonen, waaronder ondernemingen, zullen op enig moment een overeenkomst sluiten met een publiekrechtelijke rechtspersoon (in de volksmond dikwijls de 'overheid' genoemd). Denkbaar is dat een onderneming goederen of diensten aanbiedt die een publiekrechtelijke rechtspersoon wenst te verwerven, een onderneming een samenwerking met een publiekrechtelijke rechtspersoon aangaat of een perceel grond van een publiekrechtelijke rechtspersoon koopt. Dikwijls is de verwachting dat de onderneming dan te maken heeft met een gelijkwaardige wederpartij. Daarmee wordt soms over het hoofd gezien dat publiekrechtelijke rechtspersonen – ook bij privaatrechtelijke rechtshandelingen – een bijzondere positie innemen in het rechtsverkeer.

Door middel van deze bijdrage wordt beoogd de positie van publiekrechtelijke rechtspersonen in ons rechtsverkeer op een praktische wijze inzichtelijk te maken. Daartoe zal worden stilgestaan bij het onderscheid tussen publiekrechtelijke rechtspersonen en bestuursorganen en de mede daaruit voorvloeiende complicaties op het terrein van vertegenwoordiging en volmacht. Tevens zal worden ingegaan op de doorwerking van de algemene beginselen van behoorlijk bestuur in het privaatrecht en enige bijzonderheden die verband houden met de Wet openbaarheid van bestuur (WOB).

Vanwege de praktische insteek van deze bijdrage wordt het uitgangspunt gehanteerd dat de publiekrechtelijke rechtspersoon bevoegd is tot gebruikmaking van het privaatrecht (in plaats van het publiekrecht). Dat bij dit uitgangspunt regelmatig vraagtekens kunnen worden geplaatst, is reeds onderwerp geweest van vele artikelen en handboeken die naar aanleiding van het standaardarrest Staat/Windmill[1] over dit onderwerp zijn verschenen. In deze bijdrage zal dit onderwerp onbesproken blijven.

Rechtspersonen en bestuursorganen

Een privaatrechtelijke rechtspersoon kan niet zonder meer rechtshandelingen verrichten. Hij is immers een juridische entiteit. Voor deelname aan het rechtsverkeer is vereist dat een natuurlijke persoon deze rechtshandelingen namens de privaatrechtelijke rechtspersoon verricht. Welke personen daartoe zijn bevoegd, volgt in beginsel uit de statuten.

Een soortgelijke systematiek geldt ten aanzien van de overheid. Als equivalent van de privaatrechtelijke rechtspersoon – en dus deelnemer aan het privaatrechtelijke rechtsverkeer – kent de wet de publiekrechtelijke rechtspersoon. De meest 'bekende' publiekrechtelijke rechtspersonen zijn opgesomd in artikel 2:1 lid 1 Burgerlijk Wetboek (BW):

> *'De Staat, de provincies, de gemeenten, de waterschappen, alsmede alle lichamen waaraan krachtens de Grondwet verordenende bevoegdheid is verleend, bezitten rechtspersoonlijkheid.'*

Indien daartoe in een formele wet een grondslag wordt geboden, kunnen ook andere lichamen waaraan een deel van de overheidstaak is opgedragen rechtspersoonlijkheid bezitten (art. 2:1 lid 2 BW). Evenals ten aanzien van privaatrechtelijke rechtspersonen geldt ten aanzien van publiekrechtelijke rechtspersonen dat zij – voor wat betreft het vermogensrecht – met natuurlijke personen gelijk worden gesteld (art. 2:5 BW). Dit betekent onder meer dat publiekrechtelijke rechtspersonen in de praktijk de contractspartner van privaatrechtelijke rechtspersonen kunnen zijn.

Zoals een privaatrechtelijke rechtspersoon slechts rechtshandelingen kan verrichten door tussenkomst van zijn bestuurders (of andere vertegenwoordigingsbevoegde personen), kan een publiekrechtelijke rechtspersoon slechts rechtshandelingen verrichten bij wege van zijn bestuursorganen. Onder een bestuursorgaan verstaat artikel 1:1 Algemene wet bestuursrecht (Awb) een orgaan van een rechtspersoon die krachtens publiekrecht is ingesteld, of een ander persoon of college, met enig openbaar gezag bekleed.

De bekendste – en in de praktijk meest voorkomende – bestuursorganen zijn op provincieniveau de colleges van gedeputeerde staten en provinciale staten en op gemeentelijk niveau het college van burgemeester en wethouders en de gemeenteraad. De wijze waarop deze bestuursorganen 'hun' publiekrechtelijke rechtspersonen vertegenwoordigen, is neergelegd in de Provinciewet (Provw) respectievelijk de Gemeentewet (Gemw). De inhoud van deze wetten is grotendeels vergelijkbaar. Hierna zal voornamelijk worden aangesloten bij de gemeentelijke situatie.

Artikel 160 lid 1 Gemw wijst het college van burgemeester en wethouders aan als het bevoegde bestuursorgaan om 'tot privaatrechtelijke rechtshandelingen van de gemeente te besluiten'. Het contracteren met een privaatrechtelijke rechtspersoon kwalificeert als een dergelijke privaatrechtelijke rechtshandeling. In artikel 160 lid 2 Gemw is een nadere uitwerking van deze bepaling opgenomen voor enkele bijzondere privaatrechtelijke rechtshandelingen, waaronder ook voor het aangaan van publiek-private samenwerkingsvormen, waarbij ook de gemeenteraad moet worden geconsulteerd:

> *'Het college besluit slechts tot de oprichting van en de deelneming in stichtingen, maatschappen, vennootschappen, verenigingen, coöperaties en onderlinge waarborgmaatschappijen, indien dat in het bijzonder aangewezen moet worden geacht voor de behartiging van het daarmee te dienen openbaar belang. Het besluit wordt niet genomen dan nadat de raad een ontwerp-besluit is toegezonden en in de gelegenheid is gesteld zijn wensen en bedenkingen ter kennis van het college te brengen.'*

Volledigheidshalve moet erop worden gewezen dat de gemeenteraad ook desgevraagd of in geval van ingrijpende gevolgen voor de gemeente dient te worden ingelicht over voorgenomen privaatrechtelijke rechtshandelingen, zo volgt uit artikel 169 lid 4 Gemw:

> *'(Het college en elk van zijn leden afzonderlijk) geven de raad vooraf inlichtingen over de uitoefening van de bevoegdheden, bedoeld in artikel 160, eerste lid, onder e, f, g en h, indien de raad daarom verzoekt of indien de uitoefening ingrijpende gevolgen kan hebben voor de gemeente. In het laatste geval neemt het college geen besluit dan nadat de raad in de gelegenheid is gesteld zijn wensen en bedenkingen ter kennis van het college te brengen.'*

Ten slotte geldt dat in de praktijk een onwerkbare situatie zou ontstaan als telkens slechts het voltallige college van burgemeester en wethouders bevoegd zou zijn privaatrechtelijke rechtshandelingen te verrichten. Derhalve voorziet de Gemw in de vertegenwoordiging van de gemeente in en buiten rechte door de burgemeester (art. 171 lid 1 Gemw).

Kortom, uit het hiervoor geschetste wettelijke kader vloeit voort dat indien een privaatrechtelijke rechtspersoon wenst te contracteren met een publiekrechtelijke rechtspersoon (in dit voorbeeld 'de gemeente') de vertegenwoordigingsbevoegde – in dit geval de burgemeester – zijn handtekening onder de overeenkomst zal zetten. Hij is hiertoe slechts bevoegd nadat het college van burgemeester en wethouders daartoe heeft besloten en – in voorkomende gevallen – nadat de gemeenteraad daarover is ingelicht en zijn wensen en bedenkingen heeft geuit. Volledigheidshalve wordt hierbij nog opgemerkt dat op dit contracteren in ieder geval de regels van het BW van toepassing zijn.

In theorie is hiermee een sluitend systeem gecreëerd, maar in de praktijk treden diverse complicaties op. De belangrijkste daarvan is dat de gewenste overeenkomst tussen de gemeente en de privaatrechtelijke rechtspersoon het resultaat is van een langdurig onderhandelingsproces, waarbij normaliter aan gemeentezijde een aantal ambtenaren het woord heeft gevoerd. De burgemeester heeft dus niet daadwerkelijk namens de gemeente 'aan tafel' gezeten en het college van burgemeester en wethouders is evenmin op de hoogte van het onderhandelingsresultaat. Dit heeft in beginsel tot gevolg dat geen overeenkomst tot stand kan komen totdat – maar slechts nadat – de noodzakelijke besluitvorming op basis van de Gemw heeft plaatsgevonden.[2]

Een praktische tegemoetkoming bestaat eruit dat de privaatrechtelijke rechtspersoon voorafgaand aan de daadwerkelijke onderhandelingen het college van burgemeester en wethouders verzoekt te besluiten tot het aangaan van een nader uit te onderhandelen overeenkomst. Vervolgens zullen de onderhandelingen van gemeentezijde dan kunnen worden gevoerd door één of meer ambtenaren. In het onderhandelingsresultaat zal vervolgens de ontbindende of opschortende voorwaarde (moeten) zijn opgenomen dat het college van burgemeester en wethouders instemt met het eindresultaat van de onderhandelingen.

Deze oplossing lijkt weliswaar praktisch en eenvoudig, maar kan – vanuit het perspectief van de privaatrechtelijke rechtspersoon – toch frustrerend zijn: gelet op de complexe besluitvormingsprocessen binnen de gemiddelde Nederlandse gemeente betekent een dergelijke voorwaarde niet zelden dat na het afronden van de onderhandelingen gedurende twee tot drie maanden een zwaard van Damocles boven de overeenkomst hangt.

Deze oplossingsrichting is bovendien niet zonder grenzen. Een van die grenzen is gelegen in artikel 6:23 lid 1 BW. Dit artikellid bepaalt dat wanneer een partij die bij de niet-vervulling van een ontbindende of opschortende voorwaarde belang had de vervulling daarvan heeft belet, de voorwaarde als vervuld kan gelden indien de redelijkheid en billijkheid dit verlangen.

Dat dit artikellid ook onverkort van toepassing kan zijn op overeenkomsten tussen een publiekrechtelijke rechtspersoon en een privaatrechtelijke rechtspersoon, ondervond recentelijk de gemeente Almere. Na jarenlange onderhandelingen met een supermarktondernemer verschool de gemeente zich achter de opschortende voorwaarde van instemming door het college van burgemeester en wethouders met de

desbetreffende overeenkomst. De supermarktondernemer meende dat een overeenkomst tot stand was gekomen en beriep zich hierbij op artikel 6:23 lid 1 BW.

In antwoord hierop stelde de gemeente zich op het standpunt dat van toepassing van artikel 6:23 lid 1 BW pas sprake kan zijn, indien tussen partijen een overeenkomst onder opschortende voorwaarde tot stand is gekomen. Artikel 160 lid 1 aanhef en onder e Gemw brengt echter mee dat geen rechtsgeldige overeenkomst onder opschortende voorwaarde tot stand kan komen zonder dat het college van burgemeester en wethouders tot het aangaan daarvan heeft besloten, zo beredeneerde de gemeente. De Hoge Raad oordeelde anders:

> *'De bepaling van art. 160 lid 1, aanhef en onder e, Gemeentewet kent het college van B&W de bevoegdheid toe tot het aangaan van privaatrechtelijke rechtshandelingen. Deze bevoegdheid sluit niet uit dat (...) met instemming van B&W onderhandelingen over een voorgenomen privaatrechtelijke rechtshandeling namens de gemeente door ambtenaren kunnen worden gevoerd en dat als resultaat van die onderhandelingen een rechtshandeling tot stand komt onder de voorwaarde van goedkeuring door het college van B&W. In een dergelijk geval kan (...) een zodanige voorwaarde (door partijen of de rechter) worden aangemerkt als opschortende voorwaarde in de zin van art. 6:21 BW, zodat in voorkomend geval ook art. 6:23 lid 1 BW toepassing kan vinden. Daartoe is niet nodig dat de onderhandelaars van de zijde van de gemeente een mandaat (van B&W) hebben om de gemeente te binden, omdat vanwege de opschortende voorwaarde de overeenkomst de gemeente pas bindt nadat de voorwaarde in vervulling is gegaan (of op grond van art. 6:23 geacht wordt in vervulling te zijn gegaan).'*[3]

Dit voorbeeld maakt duidelijk dat het systeem van de artikelen 160 en 171 Gemw niet in alle gevallen sluit. In uitzonderlijke gevallen kan ook zonder uitdrukkelijke besluitvorming van het college van burgemeester en wethouders als bedoeld in artikel 160 Gemw een overeenkomst tot stand komen.

- ## Vertegenwoordiging en volmacht

Hiervoor werd gesuggereerd dat overeenkomsten tussen een privaatrechtelijke rechtspersoon en de gemeente van gemeentezijde door de burgemeester moeten worden ondertekend en dat hieraan voorafgaand – behoudens enkele uitzonderlijke gevallen – een besluit van het college van burgemeester en wethouders is vereist. Naar de letter van de wet is dit een juiste gang van zaken. Echter vooral in grote gemeenten zou het volstrekt onhoudbaar zijn indien aan elke overeenkomst een specifiek besluit van het voltallige college ten grondslag moet liggen en elk besluit vervolgens ter ondertekening het bureau van de burgemeester dient te bereiken.

In de praktijk kennen de meeste – zo niet alle – gemeenten daarom een regeling waarin delegatie (de overdracht van de bevoegdheid tot het nemen van besluiten door een bestuursorgaan) en mandaat (de uitoefening van bevoegdheden in naam van een bestuursorgaan) van bevoegdheden zijn neergelegd en waarin tevens een lijst met gevolmachtigden is opgenomen.

Deze laatstgenoemde figuur stamt rechtstreeks uit het vermogensrecht.
Artikel 3:60 BW bepaalt dat volmacht de bevoegdheid is die een volmachtgever (in dezen: de burgemeester) verleent aan de ander, de gevolmachtigde (in dezen: de ambtenaar in kwestie), om in zijn naam rechtshandelingen te verrichten.

Bij de eerstgenoemde figuur, het mandaat, is een nadere toelichting op zijn plaats. Immers, in artikel 10:1 Awb is verankerd dat onder mandaat wordt verstaan: 'de bevoegdheid om in naam van een bestuursorgaan besluiten te nemen'.

Besluiten kwalificeren als publiekrechtelijke rechtshandelingen, terwijl bij het contracteren met gemeenten juist privaatrechtelijke rechtshandelingen aan de orde zijn. Voor het verrichten van privaatrechtelijke rechtshandelingen voorziet artikel 10:12 Awb in een schakelbepaling, waarvan de inhoud erop neerkomt dat de bepalingen in de Awb over mandaat van overeenkomstige toepassing zijn indien een bestuursorgaan een volmacht verleent aan personen werkzaam onder zijn verantwoordelijkheid (lees: ambtenaren) tot het verrichten van privaatrechtelijke rechtshandelingen.

Een voorbeeld ter illustratie: gemeenten zijn dikwijls betrokken bij de verkoop van gronden aan projectontwikkelaars. In het geval van ambitieuze prestigeprojecten is denkbaar dat de 'koninklijke route' wordt gevolgd, zoals in de hiervoor geschetste wettelijke bepalingen is neergelegd. Indien de gemeente echter enige groenstroken wenst te verkopen, dan voorziet dikwijls de algemene delegatie-, mandaat- en volmachtregeling in mandatering van (bijvoorbeeld) het hoofd van de afdeling grondzaken om namens het college te besluiten tot de grondverkoop, alsmede in de volmacht om de grondverkoopovereenkomst namens de burgemeester te tekenen.

Een nadeel van deze oplossing vanuit het perspectief van de contractuele wederpartij van de gemeente is dat niet alle gemeenten zo attent zijn om de algemene delegatie-, mandaat- en volmachtregeling op de gemeentelijke website te publiceren. Voor zover de regeling weliswaar op een algemeen toegankelijke locatie is gepubliceerd, is vaak niet of nauwelijks te verifiëren of sprake is van een actuele regeling. In een aantal gevallen wordt aan de titel van de regeling weliswaar een specifiek jaartal toegevoegd, maar daarmee is nog niet gezegd dat de regeling ook jaarlijks wordt bijgewerkt en opnieuw wordt vastgesteld.

Aanbevelenswaardig is daarom, voorafgaand aan ondertekening van de overeenkomst met de gemeente, nadrukkelijk navraag te doen naar (bescheiden waaruit blijkt van) de bevoegdheid van de voorgenomen 'ondertekenaar' van gemeentezijde. Immers, indien een ambtenaar zijn volmacht overschrijdt, heeft dit in beginsel tot gevolg dat tussen de gemeente en een privaatrechtelijke rechtspersoon geen overeenkomst tot stand komt.[4] In een dergelijk geval is sprake van onbevoegde vertegenwoordiging.

Dit is anders in het geval de gemeente de door de ambtenaar onbevoegd verrichte rechtshandeling bekrachtigt. Dan kan in weerwil van de onbevoegde vertegenwoordiging alsnog een overeenkomst tot stand komen. De gedachte hierachter is dat de gemeente er geen belang bij heeft wanneer een rechtshandeling niet aan haar wordt toegerekend, als zij daarbij juist is gebaat. Tenzij voor de totstandkoming van de rechtshandeling een vormvereiste geldt (zoals het verlijden van een notariële akte voor de levering van een onroerende zaak), kan normaliter worden volstaan met een schriftelijke bevestiging van de gemeente dat zij de rechtshandeling bekrachtigt.

Ook indien de privaatrechtelijke rechtspersoon op grond van gedragingen of verklaringen van de gemeente erop mocht vertrouwen dat de ambtenaar bevoegd was tot het verrichten van de rechtshandeling ('opgewekte schijn'), kan onder omstandigheden – ondanks de onbevoegde vertegenwoordiging – alsnog een overeenkomst tot stand komen. De jurisprudentie over dit onderwerp is buitengewoon casuïstisch, aangezien de rechter zal moeten vaststellen of in het concrete geval door de gemeente (of een andere publiekrechtelijke rechtspersoon) de

schijn van bevoegde vertegenwoordiging is gewekt. Enig houvast is te vinden in het befaamde arrest Kleuterschool Babbel:

> *'Het (...) eerste middel komt terecht op tegen 's Hofs oordeel dat voor de vraag of een Gemeente voor de gedragingen van een wethouder kan worden aangesproken, beslissend is of de wethouder in de Gemeentewet als orgaan van de Gemeente wordt erkend. De gedragingen van een wethouder kunnen immers ook dan een onrechtmatige daad van de Gemeente opleveren, wanneer zij in het maatschappelijk verkeer als gedragingen van de gemeente hebben te gelden. Aangenomen moet worden dat dit het geval is, wanneer de gedragingen van een wethouder van onderwijs bestaan in het doen van uitlatingen in zijn hoedanigheid ter zake van de aansprakelijkheid voor gebreken in de bouw van een in de gemeente gevestigde kleuterschool.'*[5]

Een recent voorbeeld van een geslaagd beroep op een door een publiekrechtelijke rechtspersoon gewekt vertrouwen heeft betrekking op de redding van voetbalclub Vitesse. Medio 2001 verkeerde de voetbalclub in een financiële noodsituatie. Enkele private financiers van Vitesse hadden een reddingsplan opgesteld, op basis waarvan op initiatief van de portefeuillehouder financiën van gedeputeerde staten van Gelderland (hierna: GS) crisisbesprekingen zijn gevoerd, waarbij vier van de vijf Gelderse gedeputeerden aanwezig waren. Daarbij zijn plannen besproken op grond waarvan ook de provincie een financiële bijdrage zou leveren. De private financiers hebben vervolgens uitvoering gegeven aan hun aandeel van de plannen en zeer aanzienlijke financiële verplichtingen op zich genomen. Voor de financiële hulpplannen van GS bleek uiteindelijk onvoldoende politiek draagvlak te bestaan bij provinciale staten van Gelderland (hierna: PS).

Vitesse en haar financiers hebben vervolgens schadevergoeding gevorderd van de provincie omdat de toezeggingen van de gedeputeerden niet waren nagekomen, onder meer resulterende in het mislopen door Vitesse van een korting op de huurprijs voor stadion 'Gelredome'. Nadat het Gerechtshof Arnhem de 'hoofdregel' – dat in beginsel alleen bevoegd gedane toezeggingen de provincie kunnen binden, tenzij de provincie zélf door een handelen of nalaten de (toerekenbare) schijn heeft gewekt dat de toezegging bevoegd namens de provincie is gedaan[6] – reeds had bevestigd, oordeelde de Hoge Raad na een jarenlang juridisch gevecht dat slechts onder bijzondere omstandigheden aansprakelijkheid van de provincie kan worden aangenomen voor toezeggingen van haar gedeputeerden. Volgens de Hoge Raad hadden de gedragingen van de gedeputeerden in deze zaak in het maatschappelijk verkeer echter te gelden als gedragingen van de provincie (en niet als handelingen op eigen naam), waarmee Vitesse en haar financiers zijn bewogen zeer aanzienlijke financiële verplichtingen aan te gaan. Het lag niet op de weg van Vitesse en haar financiers navraag te doen naar de bevoegdheid van de gedeputeerden om toezeggingen te doen. In de gegeven omstandigheden mocht van de gedeputeerden worden verwacht voldoende duidelijk een voorbehoud te maken ter zake de toestemming van PS, dan wel uitdrukkelijk te waarschuwen dat de provincie slechts een inspanningsverplichting op zich nam. Nu de gedeputeerden dit hadden nagelaten, heeft de provincie Vitesse en haar financiers op het verkeerde been gezet en jegens hen onrechtmatig gehandeld.[7]

- ## Doorwerking algemene beginselen van behoorlijk bestuur

Een meer publiekrechtelijke 'vertaling' van de hiervoor besproken problematiek van onbevoegde vertegenwoordiging is of bij de desbetreffende privaatrechtelijke rechtspersoon het gerechtvaardigde vertrouwen is gewekt dat de overeenkomst rechtsgeldig werd aangegaan en/of ondertekend, alsmede of dientengevolge het

vertrouwensbeginsel met zich brengt dat de gemeente dit gerechtvaardigde vertrouwen gestand moet doen.

Het vertrouwensbeginsel is een van de algemene beginselen van behoorlijk bestuur. Deze rechtsbeginselen zijn deels gecodificeerd (in de Awb) en deels ongecodificeerd (volgen uit de jurisprudentie en doctrine) en normeren in de eerste plaats het publiekrechtelijk handelen van bestuursorganen. Deze beginselen kunnen daarnaast ook een rol spelen bij privaatrechtelijke rechtshandelingen van publiekrechtelijke rechtspersonen.[8] Artikel 3:14 BW bepaalt immers dat een bevoegdheid die iemand (onder wie ook publiekrechtelijke rechtspersonen) krachtens het privaatrecht toekomt, niet mag worden uitgeoefend in strijd met de geschreven of ongeschreven regels van het publiekrecht. De algemene beginselen van behoorlijk bestuur zijn voorbeelden van dergelijke regels van publiekrecht.

De Awb kent een soortgelijke bepaling. In artikel 3:1 lid 2 Awb is neergelegd dat de in de afdelingen 3.2 tot en met 3.4 Awb gecodificeerde beginselen van overeenkomstige toepassing zijn op andere handelingen van bestuursorganen dan besluiten, waaronder dus ook privaatrechtelijke rechtshandelingen, voor zover de aard van die rechtshandeling zich daartegen niet verzet. Als gevolg hiervan zijn publiekrechtelijke rechtspersonen onder meer gehouden alle nodige kennis te verzamelen over de relevante feiten en de af te wegen belangen, mogen zij geen misbruik maken van toegekende bevoegdheden en mogen de gevolgen van de te sluiten overeenkomst voor één of meer betrokkenen geen onevenredig nadelige gevolgen hebben in verhouding tot het met de overeenkomst te dienen doel.

De belangrijkste consequentie van deze bepalingen uit het BW en de Awb is dat publiekrechtelijke rechtspersonen in verhouding tot privaatrechtelijke rechtspersonen minder vrijheid genieten bij het maken van de keuze met wie en onder welke voorwaarden zij wensen te contracteren. Het gelijkheidsbeginsel speelt hierbij een grote rol. Aan de hand van transparante en objectieve criteria moet een publiekrechtelijke rechtspersoon kunnen aangeven waarom hij bijvoorbeeld wel met de ene privaatrechtelijke rechtspersoon, maar niet met de andere privaatrechtelijke rechtspersoon in zee wil gaan, of waarom hij bijvoorbeeld in het ene geval wel een bankgarantie verlangt van de privaatrechtelijke rechtspersoon met wie hij contracteert en in het andere geval niet.[9]

Ter illustratie dient het aanbestedingsrecht. Dit rechtsgebied is als geen ander erop gericht een gelijk speelveld te garanderen, zodat iedere mogelijke contractspartner van de aanbestedende overheidspartij een gelijke kans heeft in aanmerking te komen voor het sluiten van een overeenkomst met de desbetreffende publiekrechtelijke rechtspersoon. Veelal maakt een conceptovereenkomst deel uit van de stukken die in de aanbestedingsprocedure voor alle partijen beschikbaar zijn, opdat alle potentiële contractspartners zich zien verzekerd van een gelijkluidend aanbod.

Vervolgens rijst de vraag wat de gevolgen kunnen zijn indien een overeenkomst tussen een publiekrechtelijke rechtspersoon en een privaatrechtelijke rechtspersoon tot stand komt in strijd met één of meer van de algemene beginselen van behoorlijk bestuur, waaronder in strijd met het gelijkheidsbeginsel of het vertrouwensbeginsel.

Uit artikel 3:40 lid 1 BW volgt dat een overeenkomst die door inhoud of strekking in strijd is met de goede zeden of de openbare orde nietig is. Met de zinsnede ‘goede zeden of de openbare orde’ heeft de wetgever bedoeld te verwijzen naar de normen van ongeschreven recht die in de samenleving als fundamenteel worden ervaren,[10] waaronder enige algemene beginselen van behoorlijk bestuur.[11] Ook overeenkomsten in strijd met een dwingende wetsbepaling zijn in beginsel nietig,

tenzij de wetsbepaling uitsluitend strekt ter bescherming van een van de partijen bij de overeenkomst, in welk geval de overeenkomst vernietigbaar is (art. 3:40 lid 2 BW). In dat laatste geval is de overeenkomst geldig, tenzij een beroep wordt gedaan op de vernietigbaarheid van de overeenkomst en dit beroep wordt gehonoreerd. Nietigheid vindt daarentegen van rechtswege plaats. Mogelijk is overigens dat slechts één of meer bedingen uit de overeenkomst nietig zijn en niet de gehele overeenkomst (art. 3:41 BW).

Ter afsluiting van deze paragraaf kan nog de vraag worden opgeworpen in hoeverre naast de doorwerking van de algemene beginselen van behoorlijk bestuur in het privaatrechtelijk handelen van publiekrechtelijke rechtspersonen, ruimte bestaat voor de toepassing van de typisch privaatrechtelijke notie van de redelijkheid en billijkheid. Binnen de juridische doctrine is hierover een nadrukkelijk verschil van mening zichtbaar. Gelet op de praktische insteek van deze bijdrage voert het te ver hierop in detail in te gaan. Volstaan wordt met het signaleren dat het ene 'kamp' van mening is dat met de toepassing van de redelijkheid en billijkheid uit het BW geen wezenlijk ander resultaat kan worden bereikt dan door de toepassing van de algemene beginselen van behoorlijk bestuur. Het andere 'kamp' stelt zich op het standpunt dat deze grootheden niet op één lijn zijn te stellen, omdat bijvoorbeeld de algemene beginselen van behoorlijk bestuur uitdrukkelijker dan de redelijkheid en billijkheid in verschillende soorten zijn te onderscheiden en daardoor een meer gedifferentieerde benadering mogelijk maken.[12]

- ## Geheimhouding vs. Wet openbaarheid van bestuur

Het ligt in het hart van menig ondernemer dat hij zijn afspraken en overeenkomsten met derden voor zijn concurrenten verborgen wenst te houden. Deze geheimhouding waarborgt tot op een zekere hoogte een voordeel van deze ondernemer ten opzichte van zijn concurrenten. Dit verklaart ook waarom de meeste overeenkomsten waarbij alleen privaatrechtelijke rechtspersonen zijn betrokken een geheimhoudingsclausule bevatten, dikwijls vergezeld van stevige boetebedragen in geval van overtreding daarvan. In het licht hiervan zullen privaatrechtelijke rechtspersonen vaak in hun overeenkomsten met publiekrechtelijke rechtspersonen soortgelijke geheimhoudingsclausules willen opnemen.

Publiekrechtelijke rechtspersonen zullen aan deze wens niet zonder meer tegemoet kunnen komen, aangezien zij in veel gevallen deze geheimhouding niet kunnen garanderen. Hieraan staat de WOB in de weg. Op basis van deze wet kan eenieder een verzoek om informatie – neergelegd in documenten over een bestuurlijke aangelegenheid – richten tot een bestuursorgaan (art. 3 lid 1 WOB). Een bestuurlijke aangelegenheid is in de WOB gedefinieerd als een aangelegenheid die betrekking heeft op het beleid van een bestuursorgaan, daaronder begrepen de voorbereiding en uitvoering daarvan.

In dit verband wordt geen onderscheid gemaakt tussen 'publiekrechtelijke aangelegenheden' en 'privaatrechtelijke aangelegenheden'. Informatie neergelegd in documenten over te sluiten en gesloten overeenkomsten met privaatrechtelijke rechtspersonen (waaronder de overeenkomsten zelf) zijn daarmee voor eenieder op te vragen bij een bestuursorgaan. In beginsel dient het bestuursorgaan de verzochte informatie te verstrekken. Ter bescherming van derden – waaronder in een voorkomend geval ook privaatrechtelijke rechtspersonen – kent de WOB enige uitzonderingen en beperkingen op deze verplichte informatieverstrekking.

De voor privaatrechtelijke rechtspersonen meest belangrijke uitzondering is neergelegd in artikel 10 lid 1 sub c WOB: het verstrekken van informatie over bedrijfs- en fabricagegegevens die door privaatrechtelijke rechtspersonen vertrouwelijk aan de overheid zijn meegedeeld, dient achterwege te blijven. Volgens vaste jurisprudentie dient het begrip 'bedrijfs- en fabricagegegevens' restrictief te worden uitgelegd:

> *'Van bedrijfs- en fabricagegegevens is slechts sprake, indien en voor zover uit die gegevens wetenswaardigheden kunnen worden afgelezen of afgeleid met betrekking tot de technische bedrijfsvoering of het productieproces, dan wel met betrekking tot de afzet van de producten of de kring van afnemers en leveranciers. Ook gegevens die uitsluitend de financiële bedrijfsvoering betreffen, kunnen onder omstandigheden als bedrijfsgegevens worden aangemerkt.'*[13]

In de praktijk kan met een beroep op dit artikellid meestal – maar niet altijd[14] – worden voorkomen dat ten minste de meest concurrentiegevoelige informatie over prijzen, hoeveelheden, toeleveranciers en afnemers moet worden openbaar gemaakt. Van belang is dat de verstrekker van de informatie de vertrouwelijkheid daarvan heeft beoogd en dat dit ook blijkt uit het document.[15]

Verstrekking van informatie door een bestuursorgaan kan eveneens achterwege blijven indien daarmee de onevenredige bevoordeling of benadeling van de bij de aangelegenheid betrokken (rechts)personen of derden wordt voorkomen en hun belangen dienen te prevaleren boven het belang dat is gemoeid met de verstrekking van de verzochte informatie (art. 10 lid 2 sub g WOB). Denkbaar is daarom dat deze uitzonderingsgrond wordt aangewend om te voorkomen dat gevoelige informatie bij concurrenten terechtkomt, in het bijzonder wanneer ook contractueel geheimhouding is overeengekomen. In de jurisprudentie wordt echter als uitgangspunt gehanteerd:

> *'Voor zover het college aanvoert dat rekening moet worden gehouden met de omstandigheid dat met één van de betrokkenen geheimhouding is overeengekomen, oordeelt de Afdeling dat dit een factor van belang kan zijn voor zover het gaat om gegevens die slechts op grond van de belofte van geheimhouding zijn verstrekt.'*[16]

Een bestuursorgaan kan met een beroep op deze uitzonderingsgrond dus niet zonder meer aan openbaarmaking ontkomen als contractueel is overeengekomen niet tot openbaarmaking te zullen overgaan. De contractuele geheimhouding is echter wel een aspect dat het bestuursorgaan in zijn belangenafweging kan betrekken.

In sommige gevallen zijn privaatrechtelijke rechtspersonen juist gebaat bij het vergaren van informatie. Te denken valt aan de projectontwikkelaar die inzicht wenst in de totstandkoming van grondprijzen binnen een gemeente of informatie wil vergaren over exploitatieberekeningen. In dergelijke gevallen mag de verstrekking van informatie door de gemeente achterwege blijven, indien het belang daarvan niet opweegt tegen de economische of financiële belangen van de gemeente (art. 10 lid 2 sub b WOB).[17]

Ondanks deze – en diverse in relatie tot privaatrechtelijke rechtspersonen minder toepasselijke – uitzonderingsgronden en beperkingen op het beginsel van verplichte informatieverstrekking door bestuursorganen dienen privaatrechtelijke rechtspersonen telkens in het achterhoofd te houden dat de documenten die zij in het kader van een onderhandelings- en contracteringsproces aan de overheid verstrekken, mogelijk ook aan anderen moeten worden verstrekt. Dit risico kan enigszins worden beperkt door nadrukkelijk aan te geven dat de verstrekte informatie vertrouwelijk is.

Ook het opnemen van een geheimhoudingsclausule in de overeenkomst kan daartoe bijdragen.

- ## Conclusie

In deze bijdrage heb ik inzichtelijk gemaakt dat het contracteren tussen publiekrechtelijke rechtspersonen en privaatrechtelijke rechtspersonen primair wordt beheerst door de gebruikelijke spelregels van het BW. Gelet op het feit dat overeenkomsten met publiekrechtelijke rechtspersonen echter op een meer formele wijze tot stand komen dan overeenkomsten tussen louter private partijen, omdat de vertegenwoordiging van publiekrechtelijke rechtspersonen niet altijd eenvoudig is te doorgronden en met name omdat vele publiekrechtelijke normen doorwerken in het privaatrechtelijk handelen van publiekrechtelijke rechtspersonen, is het contracteren met publiekrechtelijke rechtspersonen geen sinecure.

Noten

- **1** HR 26 januari 1990, NJ 1991, 393.
- **2** Vgl. voor recente voorbeelden: Rb. Arnhem 1 juni 2011, RCR 2011, 91 en Hof Arnhem 13 december 2011, NJF 2012, 67.
- **3** HR 1 juni 2012, LJN BV1748, r.o. 3.10.2.
- **4** Vgl. o.m. HR 31 januari 1997, NJ 1998, 704 m.nt. C.J.H. Brunner (Reisbureau De Globe BV/Provincie Groningen).
- **5** Vgl. o.m. HR 6 april 1979, NJ 1980, 34 (Kleuterschool Babbel).
- **6** Hof Arnhem 3 juni 2008, LJN BD6676, r.o. 4.7.
- **7** HR 25 juni 2010, AB 2010, 334 m.nt. F.J. van Ommeren en NJ 2010, 371.
- **8** HR 27 maart 1987, NJ 1987, 727.
- **9** A.A. van Rossum, Van contact naar contract, Den Haag: Vereniging Nederlandse Gemeenten 2003, p. 60.
- **10** J.H. Nieuwenhuis e.a., Tekst & Commentaar Burgerlijk Wetboek, toelichting bij art. 3:40 BW.
- **11** Vgl. o.m. HR 3 april 1998, NJ 1998, 588 (Alkemade/Hornkamp).
- **12** Een overzicht is opgenomen in A.A. van Rossum, Contracteren met de overheid, Tijdschrift Contracteren 2005, p. 92.
- **13** O.m. ABRvS 29 april 2008, LJN BD0771 en ABRvS 6 juni 2012, LJN BW7607.
- **14** Vgl. bijv. ABRvS 30 mei 2012, LJN BW6910.
- **15** Rb. Haarlem 17 september 2009, LJN BJ8008.
- **16** ABRvS 20 juni 2007, LJN BA7618.
- **17** ABRvS 18 februari 2009, AB 2009, 171.

Bron: openaccessadvocate.nl

tijdschrift vennootschapenonderneming 2012

Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2019–2020

Vragen gesteld door de leden der Kamer

2020Z03886

Vragen van het lid **Kuiken** (PvdA) aan de Minister van Justitie en Veiligheid over *de verkoop van nazi-boeken op Bol.com* (ingezonden 27 februari 2020).

Vraag 1
Kent u het bericht «Amazon is om, maar Bol.com weigert kindernaziboek te verwijderen: «Ze moeten zich doodschamen»»?[1]

Vraag 2
Deelt u de mening dat een online boekhandel verantwoordelijk is voor welke boeken het al dan niet verkoopt? Zo nee, waarom niet?

Vraag 3
Deelt u de mening dat met de verkoop van boeken, zoals «Der Giftpilz» van Julius Streicher, «Blood and Honor» van Alfred Rosenberg of «die Schutzstaffel als Antibolschewistische Kampforganisation» van Heinrich Himmler, nazi-gedachtengoed wordt verkocht? Zo ja, deelt u dan ook de mening dat dit zeer ongewenst is? Zo nee, waarom niet?

Vraag 4
Kan het verkopen van boeken die het nazi-gedachtengoed dragen strafbaar zijn? Zo ja, op grond van welke wetsartikelen? Zo nee, waarom niet?

Vraag 5
Is er reeds aangifte gedaan tegen Bol.com dan wel ambtshalve vervolging ingesteld?

Vraag 6
Kunt u in contact treden met vertegenwoordigers van de Joodse gemeenschap in Nederland, onder andere om hun gevoelens in deze te peilen?

[1] Algemeen Dagblad, 27 februari 2020, https://www.ad.nl/binnenland/amazon-is-om-maar-bol-com-weigert-kindernaziboek-te-verwijderen-ze-moeten-zich-doodschamen~a5a96754/

kv-tk-2020Z03886
's-Gravenhage 2020

Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2019–2020

Aanhangsel van de Handelingen

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

2447

Vragen van het lid **Kuiken** (PvdA) aan de Minister van Justitie en Veiligheid over *de verkoop van nazi-boeken op Bol.com* (ingezonden 27 februari 2020).

Antwoord van Minister **Grapperhaus** (Justitie en Veiligheid) (ontvangen 14 april 2020).

Vraag 1
Kent u het bericht «Amazon is om, maar Bol.com weigert kindernaziboek te verwijderen: «Ze moeten zich doodschamen»»?[1]

Antwoord 1
Ja.

Vraag 2
Deelt u de mening dat een online boekhandel verantwoordelijk is voor welke boeken het al dan niet verkoopt? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 2
Ja, die mening deel ik. Het vergt immers een besluit om een product voor verkoop aan te bieden of dit juist niet te doen.

Vraag 3
Deelt u de mening dat met de verkoop van boeken, zoals «Der Giftpilz» van Julius Streicher, «Blood and Honor» van Alfred Rosenberg of «die Schutzstaffel als Antibolschewistische Kampforganisation» van Heinrich Himmler, nazi-gedachtengoed wordt verkocht? Zo ja, deelt u dan ook de mening dat dit zeer ongewenst is? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 3
Ik doe geen uitlatingen over individuele situaties, maar in zijn algemeenheid stel ik voorop dat het nazi-gedachtegoed haaks staat op het uitgangspunt binnen onze samenleving dat iedere burger zich een volwaardig burger moet weten en voelen, en gevrijwaard moet blijven van discriminatoire uitlatingen en handelingen. Ik acht de verkoop van boeken met nazigedachtegoed om redenen anders dan educatie of cultureel-historische motieven dan ook zeer

[1] Algemeen Dagblad, 27 februari 2020, https://www.ad.nl/binnenland/amazon-is-om-maar-bol-com-weigert-kindernaziboek-te-verwijderen-ze-moeten-zich-doodschamen~a5a96754/

ah-tk-20192020-2447
ISSN 0921 - 7398
's-Gravenhage 2020

ongewenst en moreel verwerpelijk. In voorkomende gevallen zal het Openbaar Ministerie bij de verspreiding van dergelijk materiaal conform de Aanwijzing discriminatie optreden.

Vraag 4
Kan het verkopen van boeken die het nazi-gedachtengoed dragen strafbaar zijn? Zo ja, op grond van welke wetsartikelen? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 4
In artikel 137e Sr is onder meer en voor zover hier van belang strafbaar gesteld het anders dan ten behoeve van zakelijke berichtgeving verspreiden of ter verspreiding in voorraad hebben van voorwerpen waarin een discriminerende uiting is vervat. Of het verkopen van de boeken die nazigedachtegoed uitdragen, daadwerkelijk strafbaar is, dient van geval tot geval te worden beoordeeld, met inachtneming van de vaste jurisprudentie.[2]

Vraag 5
Is er reeds aangifte gedaan tegen Bol.com dan wel ambtshalve vervolging ingesteld?

Antwoord 5
Ja, er is aangifte gedaan tegen Bol.com B.V. Het is aan het OM om te beslissen of er tot vervolging wordt over gegaan.

Vraag 6
Kunt u in contact treden met vertegenwoordigers van de Joodse gemeenschap in Nederland, onder andere om hun gevoelens in deze te peilen?

Antwoord 6
Geregeld voer ik overleg met vertegenwoordigers van de Joodse gemeenschap, waarin ook dit soort incidenten aan de orde komen. Specifiek over deze vragen is contact gezocht met het Centraal Joods Overleg (CJO). Het CJO heeft aangegeven verbolgen te zijn over het feit dat dit soort antisemitische lectuur te koop wordt aangeboden. Zoals ik al aangaf acht ik zelf ook de verkoop van boeken met nazigedachtegoed om redenen anders dan educatie of cultureel-historische motieven zeer ongewenst en moreel verwerpelijk.

[2] Vgl. HR 23 november 2010, ECLI:NL:HR:2010:BM9135 (Combat 18) en HR 14 februari 2017, ECLI:NL:HR:2017:220 (standaardarresten). Vgl. mijn antwoorden op eerdere Kamervragen over een vergelijkbaar onderwerp, Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2018–2019, nr. 3413.

Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights

SOMMATIE

A A N T E K E N EN

Aan: PELS RIJCKEN & DROOGLEEVER FORTUIJN
LANDSADVOCAAT
T.a.v:Weledelgestrenge mr. G.J.H. Houtzagers

Postbus:11756
2502AT,DEN HAAG.

Heden **achtentwintig april tweeduizendenveertien** heb ik Joannes Petrus van den Wittenboer voorzitter van de stichting IFUD of Human Rights een sommatie verzonden per brief,per aangetekende post (via het adres van de Landsadvocaat) aan Staat der Nederlanden (Ministerie van Algemene Zaken) Mark Rutte de Minister President.De Staat van wie de zetel is gevestigd in Den Haag.IFUD of Human Rights handelende tevens als gemachtigde namens en voor Audio-Rarities,te dezer zake woonplaats kiezende te Mierlo aan de Kastanje 28 ten adres van IFUD of Human Rights,(zelfde adres).

sommatie

Ik verzoek de Staat der Nederlanden **binnen veertien dagen na heden** een ondubbelzinnig helder standpunt schriftelijk te versturen.**Ja / Nee** op voorgeschreven wijze de notariële akte betwisten.Blijft de Staat in gebreke nadien geen procedure voor de akte te betwisten voor de rechter mogelijk is.Dat is om gedragingen die de verdere afwikkeling vertragen of hinderen uit te sluiten.Zoals andere strategische doelen nastreven dan het doel de akte te betwisten.

eerdere sommatie

De Staat der Nederlanden,(Minister van Algemene Zaken) Kok heeft op dd, 27 oktober 2000 een brief verzonden aan J.P. van den Wittenboer,kenmerk:00M390814.Hierin de bevestiging een kopie van een notariële akte te hebben ontvangen als bijlage van een eerdere brief dd, 4 september 2000 aan de Minister van Algemene Zaken verzonden.(het betrof het kopie van de **notariële akte van dd, 17 augustus 1999**).

Correspondence:Po.box 324, 5660AH Geldrop The Netherlands
Offices:Kastanje 28, 5731NK Mierlo The Netherlands
C.o.C.reg:41092925 Eindhoven N.L.
E-mail: ifudofhumanrights@yahoo.com
Internet: http://ifudofhumanrights.webs.com/
Phone:+31 -(0)6 50 425 552

Online kopie (pdf-bestand) beschikbaar ter inzage via link:
http://www.archive.org/details/AkteNotarieel16-07-2004

De Staat der Nederlanden,(Minister van Algemene Zaken) Balkenende heeft ten aanzien het schriftelijk verzoek door IFUD of Human Rights de onjuistheid van **de notariële akte dd,21 juni 2007** te bewijzen voor de rechter, schriftelijk gereageerd per brief dd, 28 maart 2008 / kenmerk 3318172.De Staat is niet voornemens
de akte te betwisten.De laatste regels in de brief zijn irrelevante / kansloze stelling.Een notariële akte betwisten kan alleen voor de rechter met een procedure.Berusting houdt in dat de Staat aan eiser heeft verklaard dat Zij zich neerlegt,dan wel een houding heeft aangenomen waaruit dat ondubbelzinnig blijkt.Online kopie (pdf-bestand) beschikbaar ter inzage via link:
http://www.archive.org/details/KopieAfschriftNotarieleAkte_2007

bewijskracht authentieke akte

Voor de uitwendige bewijskracht van een authentieke akte geldt dat het stuk dat er uitziet als een authentieke akte tegenover iedereen voor een authentieke akte wordt gehouden (artikel 159, eerste lid, Rv). De handtekening van de ambtenaar wordt voor echt gehouden. Wat betreft de formele bewijskracht geldt voor de authentieke akte dat partijen en de ambtenaar hebben verklaard wat boven hun handtekening staat. Wat betreft de materiële bewijskracht van een authentieke akte geldt voor hetgeen partijen hebben verklaard (artikel 157, tweede lid, Rv) dat de inhoud van de verklaring voor waar geldt tegen hem die de verklaring
heeft afgelegd en ten gunste van hem ten wiens behoeve zij is afgelegd.Ten laste van ieder ander en ten gunste van ieder ander heeft zij vrije bewijskracht. Wat betreft de materiële bewijskracht van een authentieke akte geldt voor hetgeen de ambtenaar heeft verklaard dat de inhoud van de ambtenaarsverklaring tegenover een ieder voor waar geldt (artikel 157,eerste lid, Rv).Eerste Kamer vergaderjaar 2002-2003, 27743,nr 35b,De Minister van Justitie, J.P.H. Donner.

expertise en advisering

De juridische eenheden op de ministeries beschikken over voldoende expertise om ook over ingewikkelde juridische vraagstukken met gezag te adviseren.De twee laatste regels in de brief: "hetzij Balkenende niet kent,hetzij niet begrijpt" de rol van een notaris en de betekenis van de notariële akte. Ik dien er mij thans ter controle zekerheidshalve daadwerkelijk van te vergewissen of dat het inderdaad diens bedoeling was "geen valsheidsprocedure aanhangig te maken".Omdat ondoordachtheid of inzicht mogelijk persoonlijk zou kunnen ontbreken wat nodig is voor een juiste beoordeling en de daarmee verbonden juridische gevolgen.Juristen werkzaam en verbonden aan het kantoor van de Landsadvocaat zijn gespecialiseerd in

Correspondence:Po.box 324, 5660AH Geldrop The Netherlands
Offices:Kastanje 28, 5731NK Mierlo The Netherlands
C.o.C.reg:41092925 Eindhoven N.L.
E-mail: ifudofhumanrights@yahoo.com
Internet: http://ifudofhumanrights.webs.com/
Phone:+31 -(0)6 50 425 552

notarieelrecht.Ze zijn daardoor in staat juridische vraagstukken op te.lossen door uit een praktijksituatie de relevante feiten te selecteren en de juiste rechtsregels daarop toe te passen.

opmaken notariële akte

Als opdrachtgever mag ik er op vertrouwen dat de notaris heeft gehandeld zoals van een redelijk bekwaam notaris mag worden verwacht.Als een notaris n.l. in strijd handelt met zijn zorgplicht kan er sprake zijn van toerekenbare tekortkoming in de nakoming van zijn verplichtingen uit hoofde van de overeenkomst met zijn opdrachtgever.[Hoge Raad:op de notaris rust in zijn hoedanigheid,uit hoofde van zijn taak bij het opmaken van een akte,een zwaarwegende zorgplicht ter zake van hetgeen nodig is voor het intreden van de rechtsgevolgen die zijn beoogd met de in die akte opgenomen rechtshandelingen (HR 28 september 1990,LJN AC0095,NJ 1991/473 en HR 20 december 2002,LJN AF0198, NJ 2003/325.] Aan notariële aktes wordt een belangrijke bewijskracht toegekend.Het is dan ook van belang dat deelnemers aan het rechtsverkeer kunnen vertrouwen op de inhoud van notariële akten. *("het beste van twee werelden" commissie Hammerstein) en interview Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie KNB met J.P.H. Donner voormalig minister van Justitie.*
De zorgplicht brengt tevens onder meer mee dat de notaris voorzover zulks redelijkewijs mogelijk in en in zoverre van de notaris kan worden gevergd,vooraf advies en informatie inwinnen over de op te nemen inhoud in de notariële akte verklaringen van en door de opdrachtgever (niet liggende op het specifieke vakgebied van de notaris).Zodat over de in de akte op te nemen inhoud geen onduidelijkheid mogelijk is.De zorgplicht beperkt zich dus niet louter tot juridische advisering.De notaris moet dus ook oog hebben voor de belangen van derden (bijvoorbeeld de fiscus).*Tegen de dwingendrechtelijke bewijskracht van de notariële akte is tegenbewijs – materieel en/of intellectueel- mogelijk in een speciale hiervoor procedure bij de rechter.De*
procedure wordt aanhangig gemaakt via een advocaat.e-book: "Kwaliteit in zware tijd" in opdracht WODC / Marijke ter Voert & F Zwenk (Co-auteur E.M.Th Beenakker, (BOOM uitgevers 2012 e-pub.

zorgplicht notaris

.(de zorgplicht van een notaris vindt zijn wettelijke grondslag in artikel 17 van de Wet op het notarisambt (Wna), waarin onder meer is bepaald dat de notaris bij de uitoefening van zijn ambt de belangen van alle bij de rechtshandeling betrokken partijen met de grootst mogelijke zorgvuldigheid moet behartigen. De Hoge Raad heeft in meerdere arresten overwogen dat de zorgplicht van de notaris nauw verweven is met zijn functie
in het rechtsverkeer en met het vertrouwen dat hij als zodanig geniet (HR 20 januari 1989, NJ 1989, 766, HR 20 december 2002, NJ 2003, 325 en HR 12 juni 2009, NJ 2009, 274). Uit deze notariële zorgplicht vloeien concrete zorgverplichtingen voort, zoals de plicht tot wilscontrole, de plicht tot het verstrekken van informatie over de rechten en verplichtingen die voortvloeien uit de in een (notariële) akte opgenomen rechtshandelingen en, afhankelijk van de relevante omstandigheden van het geval, een bijzondere waarschuwingsplicht voor specifieke aan die

Correspondence:Po.box 324, 5660AH Geldrop The Netherlands
Offices:Kastanje 28, 5731NK Mierlo The Netherlands
C.o.C.reg:41092925 Eindhoven N.L.
E-mail: ifudofhumanrights@yahoo.com
Internet: http://ifudofhumanrights.webs.com/
Phone:+31 -(0)6 50 425 552

rechtshandelingen verbonden (financiële) risico's. De informatieplicht van de notaris is wettelijk vastgelegd in artikel 43 lid 1 Wna, waarin onder meer is bepaald dat de notaris,voordat hij tot het verlijden van een akte overgaat, aan de verschijnende personen mededeling doet van de zakelijke inhoud daarvan en de comparanten zo nodig ook moet wijzen op de gevolgen die uit de akte voortvloeien)

ministeriële verantwoordelijkheid

Met zijn aantreden als minister neemt de nieuwe ambtsdrager van rechtswege de verantwoordelijkheid op zich voor hetgeen zijn ambtsvoorgangers hebben gedaan of nagelaten en wordt dit hem in staatsrechtelijke zin
toegerekend. Deze ministeriële verantwoordelijkheid geldt onverkort en houdt in dat de ambtsdrager over de vervulling van het ambt in het verleden verantwoording aflegt door beantwoording van vragen en verstrekking van informatie. Ik verzoek de Landsadvocaat deze juridische kwestie te overleggen gezamenlijk met de heren Wim Kok,Jan Peter Balkenende en Mark Rutte de Minister van Algemene Zaken. De Landsadvocaat kan adviseren en procesrisico's inschatten.

holocaust en scholing

De goede kennis van de geschiedenis en het belang van de geschiedenis als een les voor de toekomst onderschrijven en tevens in het beleid uitdragen. (kennisbijeenkomst 2011 kantoor in verband van de Landsadvocaat Pels Rijcken & Droogleever Fortuijn N.V. samen met Stichting Sobibor.Daarbij bestond ook grote belangstelling voor het levensverhaal van Jules Schelvis).

geldvordering

Akte notarieel verleden op een en twintig juni tweeduizend zeven en daarna als afschrift uitgegeven op zevenentwintig juni tweeduizend zeven:de verwijzing naar de authentieke akten negentienhonderd negen en negentig en daarna op zestien juli tweeduizend vier: rubriek "16".De rubrieken "15 en 16" IMATERIËLE of NAAMSCHADE door de Staat der Nederlanden te hebben geschonden op een of meer keren en/of tijden en/of data.Te concretiseren in een geldvordering.

europese commissie

Internationale Herdenkingsdag voor de Holocaust, heeft aan het licht gebracht dat de meeste EU-lidstaten de EU-regelgeving ter bestrijding van racisme en vreemdelingenhaat nog niet correct hebben uitgevoerd. De lidstaten hebben in 2008 unaniem het kaderbesluit betreffende de bestrijding van racisme en vreemdelingenhaat door middel van het strafrecht aangenomen. Toch blijft de nationale wetgeving in een aantal landen nog steeds ontoereikend.Vooral nationale bepalingen tegen het ontkennen, vergoelijken of verregaand bagatelliseren van bepaalde misdrijven, zoals misdaden tegen de menselijkheid, zijn nog steeds ontoereikend in 20

Correspondence:Po.box 324, 5660AH Geldrop The Netherlands
Offices:Kastanje 28, 5731NK Mierlo The Netherlands
C.o.C.reg:41092925 Eindhoven N.L.
E-mail: ifudofhumanrights@yahoo.com
Internet: http://ifudofhumanrights.webs.com/
Phone:+31 -(0)6 50 425 552

lidstaten.Vicepresident Viviane Reding, EU-commissaris voor Justitie, zei tijdens een speech ter gelegenheid van de Internationale Herdenkingsdag voor de Holocaust 27 januari 2014: "*De naties in de Europese Unie leven nu in vrede met elkaar. We staan nu echter voor nog een andere uitdaging: het blijven streven naar tolerantie binnen onze maatschappijen. Niemand zou ooit te maken mogen krijgen met haatuitingen of haatmisdaden.Vandaag roep ik dus alle EU-lidstaten op om maatregelen te nemen zodat het EU-kaderbesluit volledig kan worden omgezet in nationale bepalingen en kan worden toegepast op het terrein.* "De Commissie zal in 2014 bilateraal in dialoog treden met de lidstaten zodat het kaderbesluit volledig
en correct kan worden omgezet in nationale wetgeving.Het EU-Kaderbesluit heeft als doel om met name racistische en xenofobische haatuitingen en haatmisdaden te bestrijden. Het verplicht de lidstaten er ook toe
om het publiekelijk aanzetten tot geweld of haat op grond van ras, huidskleur, godsdienst, afstamming,nationale of etnische afkomst vast te stellen als strafbare feiten.

grondwet en democratie

Het kabinet is van mening dat discriminatie,racisme en antisemitisme immoreel is en in strijd met de Grondwet en mensenrechtenverdragen.(Tweede Kamer,vergaderjaar 2003-2004, 29200VI,nr62,Minister van Justitie J.P.H. Donner).Tegengaan en strafbaar stellen zich nodeloos respectloos of polariserend uitlaten of negatieve minachtende uitingen over "Hitler's Inferno" LP en "40 Maanden Oraniënburg"boek of de dagboeken van Anne Frank,(Gerechtshof Amsterdam, 27 april 2000,Anne Frank Stichting / Verbeke).In het algemeen de Holocaust,Stockholm Declaration,(Declaration of the Stockholm International Forum on the Holocaust) 2000.

symbolen nationaal socialisme

Jurisprudentie,HR:2009 / BJ6941.

structurele vormen van discriminatie strafrecht

Kenmerk: (2000050862) dd,22 mei 2000.Openbaar Ministerie "college van procureurs-generaal",mr. J.L. de Wijkerslooth.

In het wetsvoorstel wordt onder structurele vormen van discriminatie verstaan het 'een beroep of gewoonte' maken van de in de betrokken artikelen omschreven feiten of het 'door twee of meer verenigde personen' plegen van die feiten. De bedoelde feiten zijn het doen van openlijke discriminatoire (artikel 137c Sr) of
tot haat of discriminatie of gewelddadig optreden aanzettende (artikel 137d Sr) uitlatingen, alsmede het openbaarmaken van dergelijke uitlatingen dan wel het aan een ander ongevraagd doen toekomen of het verspreiden of het ter openbaarmaking of verspreiding in voorraad hebben van een voorwerp waarin een

Correspondence:Po.box 324. 5660AH Geldrop The Netherlands
Offices:Kastanje 28, 5731NK Mierlo The Netherlands
C.o.C.reg:41092925 Eindhoven N.L.
E-mail: ifudofhumanrights@yahoo.com
Internet: http://ifudofhumanrights.webs.com/
Phone:+31 -(0)6 50 425 552

dergelijke uitlating is vervat (artikel 137e Sr). Beide vormen van structurele discriminatie worden bedreigd met een strafmaximum van twee jaar gevangenisstraf of een geldboete van de vierde categorie. Wellicht ten overvloede merkt de commissie op, dat mocht het plegen van de bewuste feiten door twee of meer personen een stelselmatig karakter krijgen, het openbaar ministerie de specialis 'een beroep of gewoonte maken' met het daaraan verbonden hogere strafmaximum te laste kan leggen.

tegenbewijs

Voldoende onderbouwd en geconcretiseerd,(alle middelen)

-nauwkeurig aangeduide bewijsmiddelen
-bewijsmotivering
-aanduiding herkomst bronnen
-duidelijk aangeven welk woord,zin of onderdeel in de akte moet worden betwist.

niet toegelaten

-suggesties en vage toespelingen
-simpele ontkenning
-verdraaien van feiten
-bewijsmethodes en techniek met ingebouwde bewijsconstructies die holocaust marginaliseren.

bekendheid met de stukken

De Staat der Nederlanden is bij de Minister van Algemene Zaken geacht (juridisch gezien) bekend te zijn met de inhoud van de notariële akten.Bij betwisting van de notariële akte(n) worden de afschriften van deze akten (met eventueel aanhechtingen) door de rechter opgevraagd bij de notaris.

HOOGACHTEND,

IFUD of Human Rights

De voorzitter

J.P. van den Wittenboer

Correspondence:Po.box 324, 5660AH Geldrop The Netherlands
Offices:Kastanje 28, 5731NK Mierlo The Netherlands
C.o.C.reg:41092925 Eindhoven N.L.
E-mail: ifudofhumanrights@yahoo.com
Internet: http://ifudofhumanrights.webs.com/
Phone:+31 -(0)6 50 425 552

DCO Bestuur en Onderwijs
Commissie Justitie

Intermediairy Foundation of the Universal Declaration of Human Rights
De heer J.P. van den Wittenboer
Postbus 324
5660 AH GELDROP

Plaats en Datum	Den Haag, 8 november 2007
Betreft	Onderzoek rechtsstaat door Tweede Kamer
Ons kenmerk	JUST070656
Uw kenmerk	Opleggen valsheidsprocedures notariële akten
Uw brief van	27 september 2007

Geachte heer Van den Wittenboer,

Uw bovengenoemde brief is onder de leden van de vaste commissie voor Justitie verspreid.

Dit betekent dat alle leden van de commissie kennis hebben kunnen nemen van uw brief.

Namens de commissie zeg ik u dank voor de toezending van uw brief.

Hoogachtend,

mr. D.S. Nava,
griffier vaste commissie voor Justitie

Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Plein 2
Den Haag

Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Tel: 070-318 2007
Fax: 070-318 3444

E-mail: cie.just@tweedekamer.nl

Minister-President
Minister van Algemene Zaken

> Retouradres Postbus 20001 2500 EA Den Haag

De heer J.P. van den Wittenboer
Postbus 324
5660 AH GELDROP

Minister-President

Binnenhof 19
2513 AA Den Haag
Postbus 20001
2500 EA Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Onze referentie
3761189

Datum 9 mei 2014
Betreft Uw brief van 28 april 2014

Geachte heer van den Wittenboer,

Via de Landsadvocaat ontving ik een door u –als voorzitter van de IFUD of Human Rights- ondertekende sommatie om een op 21 juni 2007 verleden notariële akte te betwisten.

In het archief van mijn ministerie trof ik correspondentie tussen U en mijn ambtsvoorgangers W. Kok en J.P. Balkenende uit de periode van 1997 tot en met 2008 aan, alsmede een vonnis van de Rechtbank Den Haag van 21 februari 2008.

Ik verwijs naar die rechterlijke uitspraak en naar de brief van toenmalig Minister-President Balkenende van 28 maart 2008, kenmerk 3318172. Beiden hebben betrekking op dezelfde notariële akte. Aan de inhoud van die laatste brief –waarvan ik een copie bijsluit- heb ik niets toe te voegen. Het standpunt is onveranderd.

Hoogachtend,

DE MINISTER-PRESIDENT,
Minister van Algemene Zaken,

Mark Rutte

Minister-President
Ministerie van Algemene Zaken

Postadres
Postbus 20001
2500 EA Den Haag

Bezoekadres
Binnenhof 19, Den Haag

Telefoon
+31 70 356 44 50

Fax
+31 70 356 46 83

Datum
28 maart 2008

Kenmerk
3318172

De heer J.P. van den Wittenboer
Postbus 324
5660 AH GELDROP

Geachte heer Van den Wittenboer,

Bij brief van 29 februari 2008 deelt u mij mede dat u de termijn verlengt van het aanhangig maken van een 'valsheidsprocedure'. U biedt de Staat de mogelijkheid een notariële akte van 21 juni 2007 te betwisten. Via de door u vermelde internetpagina heb ik kennis genomen van de akte.
In reactie op uw schrijven deel ik u mee thans niet voornemens te zijn een valsheidsprocedure aanhangig te maken. Om misverstanden te voorkomen merk ik op dat ik de inhoud van de akte volledig voor uw verantwoordelijkheid laat en dat de Staat geen enkele schuld of aansprakelijkheid erkent.

Hoogachtend,

DE MINISTER-PRESIDENT,
Minister van Algemene Zaken,

Mr.dr. J.P. Balkenende

Schrijffout of clerical error ex art. 45 lid 2 WNA in hypotheekakte
Procedureverloop
Rechtbank Zwolle-Lelystad, 01-06-2011, nr. 169817 / HA ZA 10-460, ECLI:NL:RBZLY:2011:BR2794

Gerelateerde thema's
Verschrijvingen en kennelijke misslagen in akte (art. 45 WNA)

Mail a friend

Op grond van art. 45 lid 2 WNA mag een notaris zelfstandig kennelijke misslagen en schrijffouten in akten herstellen door het opmaken van een proces-verbaal van verbetering.
Van het herstel van een kennelijke misslag of verschrijving is echter geen sprake als door het herstel de akte een andere inhoud krijgt, zo oordeelde Rechtbank Zwolle-Lelystad (1 juni 2011, nr. 169817 / HA ZA 10-460, ECLI:NL:RBZLY:2011:BR2794).

In casu was in de akte de volgende zinsnede opgenomen: '(…) tot zekerheid voor de betaling blijkens haar administratie van *[ontbrekend woord]* voor zover in deze akte niet anders aangeduid, hierna te noemen: debiteur.'

De Rechtbank oordeelt dat door op de plaats van het ontbrekende woord 'debiteur' in te vullen, de akte een andere inhoud krijgt, omdat, zoals bij een derdenhypotheek, ook een ander als debiteur had kunnen worden ingevuld.
Anders oordeelde de Voorzieningenrechter te Overijssel (12 augustus 2015, nr. C/08/174702 / KG ZA 15-253, ECLI:NL:RBOVE:2015:374). In deze zaak had de notaris het woord "schuldenaar" vervangen door "hypotheekgever". De Voorzieningenrechter achtte dit mogelijk.

Duidelijkheid over de grens van de mogelijkheid tot verbetering is daarmee niet te geven. Niettemin mag worden aangenomen dat de uiterste grens ligt bij het krijgen van een andere inhoud zoals hierboven genoemd door Rechtbank Zwolle-Lelystad.

Bron: viajuridica.nl

VORMFOUT AUTHENTIEKE AKTE

De notaris die een vormfout ontdekt, mag niet blijven stilzitten. Hij moet het gebrek zo snel mogelijk repareren, zie Hof Amsterdam 24 februari 2015, GHAMS:2015:583:

‘Het hof is van oordeel dat het tot de zorgplicht van de notaris behoort om akten met onjuiste inhoud, mede gezien de gevolgen hiervan voor het rechtsverkeer, onverwijld, althans met bekwame spoed te corrigeren.

Bron: Notariaat Magazine *editie* 9 | *november 2020*

Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights

KOPIE

Aan:NOTARIAART OP DE LAAK
T.a.v.: mr.T.h.J.M. op de Laak

Postbus:2005
6020AA,BUDEL

Your letter of	
Your reference	
Our letter of	
Our reference	Afschrift akte notarieel 21 juni 2007
Enclosure(s)	
Contact	J.P. van den Wittenboer / IFUD of Human Rights
Direct line	
Re	*Kort Geding 21 februari 2008,rolnummer KG 07/1314,mr R.J.Paris*

Mierlo,6 juni 2014

Geachte Weledelgestrenge mr. Op de Laak,

U heeft destijds de akte in executoriale vorm "In naam der Koningin"gesteld.(dat had U niet mogen doen volgens mr.Paris).Het is Uw verantwoordelijkheid als notaris,doch Ik vergeef het U op dat punt.

Ik moet nu met een afschrift van deze akte (niet in executoriale vorm gesteld) naar de gewone rechter.Ik moet de Staat dagvaarden.**Eerst moet nu de akte 100% goed zijn.**Om de akte thans te kunnen rectificeren moet U als notaris onderzoek doen.U moet geheel zeker weten "punt voor punt" wat onsamenhangend is in de akte.Dat staat niet in het vonnis.Als "het onsamenhangend is" Hoe moet het dan worden! U dient dan het vonnis voor de rechter te brengen wegens gebrek aan motivatie (op dat punt "onsamenhangend"),en voorts met de vermelding dat de gewone rechter gaat over de inhoud van een akte,(indien hiertoe aanleiding is).Het kort Geding is alleen om een executiegeschil.

Correspondence:Po.box 324, 5660AH Geldrop The Netherlands
Offices:Kastanje 28, 5731NK Mierlo The Netherlands
C.o.C.reg:41092925 Eindhoven N.L.
E-mail: ifudofhumanrights@yahoo.com
Internet: http://ifudofhumanrights.webs.com/
Phone:+31 -(0)6 50 425 552

Nederlandse notarissen zijn gebonden aan wetgeving,alsmede beroeps- en gedragsregels.Deze liggen deels vast in de Wet op het Notarisambt en deels in door de Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie opgelegde regelgeving.Omtrent de wijze waarop een notaris zijn werkzaamheden dient uit te oefenen bepaalt artikel 17 van de wet op het notarisambt: "de notaris oefent zijn ambt in onafhankelijkheid uit en behartigt de belangen van alle bij de rechtshandeling betrokken partijen op onpartijdige wijze en met de grootst mogelijke zorgvuldigheid.Dit artikel verwoordt de zorgplicht van de notaris.Wanneer een notaris zijn zorgplicht niet naar behoren vervult,is er sprake van een beroepsfout,de notaris is dan aansprakelijk voor de schade die als gevolg daarvan ontstaat.

U heeft destijds de notariële akte onder Uw ambtseed laten verlijden,en het is Uw verantwoordelijkheid als notaris.

Het lijkt ook zinvol eerst op een zwart-wit kopie van de akte (voor u zelf) met markeerstift de woorden of zinnen aan te merken die anders moeten zullen worden in de akte.

- Welke punten moet Ik aanvullend extra toelichten of stukken overleggen
- Welke woorden of zinnen moeten anders worden in de akte.

Ik kan het dan beoordelen of dit (de nieuwe opstelling) ook mijn bedoeling als verklaring is.Daarna kunt U de akte rectificeren.Dan hoeft er daarna de rechter niet aan te pas te komen.Ik kan dan een verstek verzoeken met een advocaat,(immers de Staat heeft steeds een houding aangenomen geen "valsheidsprocedure" te beginnen),de Staat gaf het ook schriftelijk aan,in 2008 en 2014.

U bent als notaris verplicht de inhoud van de akte in de juiste notariële en juridische vorm te gieten,een akte die voldoet aan de door KNB geformuleerde voorwaarden,namelijk,dat de vorm waarin de akte is opgemaakt voldoet aan de daaraan te stellen eisen.

HOOGACHTEND,
IFUD of Human Rights
De voorzitter
J.P. van den Wittenboer

Correspondence:Po.box 324, 5660AH Geldrop The Netherlands
Offices:Kastanje 28, 5731NK Mierlo The Netherlands
C.o.C.reg:41092925 Eindhoven N.L.
E-mail: ifudofhumanrights@yahoo.com
Internet: http://ifudofhumanrights.webs.com/
Phone:+31 -(0)6 50 425 552

de Rechtspraak

Per 1 april limiet aan lengte processtukken bij de civiele afdelingen gerechtshoven

Den Haag, 18 december 2020

Met ingang van 1 april 2021 bevatten de landelijke procesreglementen voor civiele dagvaardingszaken en voor verzoekschriftprocedures in handels- en insolventiezaken bij de gerechtshoven limieten voor het aantal bladzijden van processtukken.

Foto: rechtspraak.nl

Uitholling rechtsstaat

Het stellen van beperkingen aan de lengte van processtukken in procesreglementen zou dan ook op gespannen voet staan met de wet en de fundamentele beginselen van procesrecht. Bovendien kan het volgens de Orde “niet zo zijn dat de Rechtspraak de rekening voor de werkdruk bij de gerechtshoven bij de rechtzoekenden en de advocatuur neerlegt, ten koste van fundamentele rechten in ons rechtsstelsel. Dat zou onherroepelijk leiden tot een verdere uitholling van de rechtsstaat. Als dat al aan de orde zou kunnen zijn is dat niet aan de rechter, maar aan de wetgever.”

Bron: https://www.mr-online.nl/

8 september 2021

IFUD of Human Rights zal nimmer accepteren dat rechters de botte bijl hanteren in een betwistingsprocedure rond de notariële akten met de Nederlandse Staat bij de civiele rechtspraak.

Notariële rectificatie akte 21 juni 2007:

Algemeen geldt, dat het tegenbewijs tegen de authentieke akte drukt op degene die --- haar onjuistheid en / of valsheid beweert, in een speciale "Valsheidsprocedure" bij de - civiele rechter. Bij deze notariële akte met de titel geldt, dat deze procedure voor de --- civiele rechter **absoluut en alleen in combinatie van een openbaar parlementair --- onderzoek** naar het rechtssysteem volgt, met horen van alle getuigen onder ede. In --- een "valsheidsprocedure" worden de notariële akte van een verklaring de dato één en twintig januari negentienhonderd vier en negentig en notariële akte onder ede de dato twee en twintig juni negentienhonderd vier en negentig onderdeel van één totale -------- valsheidsprocedure op alle akten. ----------

Limitering van de omvang van processtukken burgerzaken

Inleiding en samenvatting

Betreft de prejudiciële vragen die zijn gesteld over de begrenzing van de omvang van processtukken in hoger beroep. De regels hierover zijn per 1 april 2021 opgenomen in het Landelijk procesreglement voor civiele dagvaardingszaken bij de gerechtshoven en in het Procesreglement verzoekschriftprocedures handels- en insolventiezaken gerechtshoven. De voorzieningenrechter heeft daarop prejudiciële vragen gesteld aan de Hoge Raad.

“Artikel 19 lid 2 Rv, waarop de Staat zich in deze procedure beroept, omschrijft een algemene regiebevoegdheid voor de rechter. Het artikel bepaalt dat de rechter ambtshalve of op verlangen van partijen alle beslissingen kan nemen die nodig zijn voor een goed verloop van de procedure. Uit de tekst van dit lid volgt dat de wetgever een ruime regiebevoegdheid van de rechter voor ogen heeft; de rechter kan alle beslissingen nemen die nodig zijn voor een goed verloop van de procedure. Op welke wijze invulling wordt gegeven aan deze regiefunctie, wordt aan de rechter overgelaten. Gelet op deze ruim geformuleerde bevoegdheid valt niet in te zien dat deze bepaling geen betrekking zou kunnen hebben op de toegestane omvang van processtukken. Dat de limitering van de omvang van processtukken niet onder de

regiebevoegdheid van artikel 19 lid 2 Rv valt, volgt ook niet uit de totstandkomingsgeschiedenis van deze bepaling. De wetgever achtte de regierol juist van belang om de voortgang van de procedure te bewaken (Kamerstukken II, 2014-2015, 34 059, nr. 3 (Memorie van Toelichting), p. 26).”

Onderwerp:

Jurisprudentie **ECLI:NL:PHR:2021:1228 - Parket bij de Hoge Raad, 24-12-2021 / 21/02242**
Subtype Conclusie
Instantie Parket bij de Hoge Raad
Bron Raad voor de Rechtspraak
Vindplaats Rechtspraak.nl
Datum 24-12-2021
Toon meer >

Document met links > Permanente link

Dit onderwerp bevat de volgende rubrieken.

Conclusie

Inhoudsindicatie
Prejudiciële vragen (art. 392 Rv). Procesrecht. Mogen in het Landelijk procesreglement voor civiele dagvaardingszaken bij de gerechtshoven en in het Procesreglement verzoekschriftprocedures in handels- en insolventiezaken gerechtshoven regels worden opgenomen over de omvang van processtukken in hoger beroep? Recht op hoor en wederhoor en recht op toegang tot de rechter voldoende gewaarborgd? Toereikende rechtsbescherming tegen beslissing rolraadsheer?

Tekst
PROCUREUR-GENERAAL
BIJ DE
HOGE RAAD DER NEDERLANDEN
Nummer 21/02242
Zitting 24 december 2021
CONCLUSIE
R.H. de Bock
Conclusie als bedoeld in art. 393 lid 1 Rv t.a.v. prejudiciële vragen in de zaak:
1. [eiser 1] en 61 anderen
eisers in eerste aanleg
2. [gevoegde partij 1] en 7 anderen
gevoegde partijen aan de zijde van eisers in eerste aanleg
(hierna afzonderlijk: [eisers] respectievelijk [gevoegde partijen] en gezamenlijk: de Advocaten)
advocaat in de prejudiciële procedure: mr. A.M. van Aerde

tegen
De Staat der Nederlanden (het Ministerie van Justitie en Veiligheid)
(hierna: de Staat)
verweerster in eerste aanleg
advocaat in de prejudiciële procedure: mr. K. Teuben

1. Inleiding en samenvatting

1.1 In deze zaak wordt antwoord gegeven op de prejudiciële vragen die zijn gesteld over de begrenzing van de omvang van processtukken in hoger beroep. De regels hierover zijn per 1 april 2021 opgenomen in het Landelijk procesreglement voor civiele dagvaardingszaken bij de gerechtshoven en in het Procesreglement verzoekschriftprocedures handels- en insolventiezaken gerechtshoven. De Advocaten hebben zich verzet tegen de invoering van die regels en hebben in kort geding gevorderd dat de Staat wordt bevolen, heel kort gezegd, de regels in te trekken. De voorzieningenrechter heeft daarop prejudiciële vragen gesteld aan de Hoge Raad. In de prejudiciële

procedure zijn schriftelijke opmerkingen ingediend door de Staat, de Advocaten en de Nederlandse Orde van Advocaten (de NOvA).
1.2 Mijn conclusie zal zijn dat de in de procesreglementen van de hoven opgenomen regels dat processtukken niet langer mogen zijn dan 25 pagina's toelaatbaar zijn, omdat zij gebaseerd kunnen worden op de eisen van een behoorlijke rechtspleging. Die regels zijn niet in strijd met art. 6 EVRM, waarin het recht op toegang tot de rechter is verankerd, of met het beginsel van hoor en wederhoor. De procesreglementen mogen echter niet bepalen dat een processtuk dat te lang is, in zijn geheel wordt geweigerd. Weigering van de memorie van grieven (c.q. het verzoekschrift) leidt namelijk tot niet-ontvankelijkheid van het appel. Voor zo'n ingrijpende sanctie is een wettelijke grondslag vereist, maar die ontbreekt. Ook weigering van de memorie van antwoord (c.q. het verweerschrift) is niet toegestaan.
1.3 Deze conclusie is als volgt opgebouwd:
2. Feiten en procesverloop (par. 2.1-2.22)
3. Ervaringen met de maximering van de omvang van processtukken in hoger beroep (par. 3.1-3.12)
4. Inleidende opmerkingen
Inleiding (par. 4.1-4.4)
Wat is de precieze omvang van het probleem? (par. 4.5-4.6)
Processtukken of procesdossier? (par. 4.7-4.8)
Oorzaken van lange processtukken (par. 4.9-4.11)
Gebrek aan kwaliteit? (par. 4.12-4.14)
Lange processtukken zijn problematisch (par. 4.15-4.20)
Lange doorlooptijden hoven (par. 4.21-4.24)
Barrière: het moeten voldoen aan de stelplicht (par. 4.25-4.35)
Belang van feiten steeds groter (par. 4.36-4.39)
Nog een barrière: de tweeconclusieregel (par. 4.40-4.44)
Te weinig overleg met advocaten (par. 4.45-4.50)
Problemen bij de uitvoerbaarheid van de regels (par. 4.51-4.53)
Conclusies (par. 4.54-4.57)
5. Rechtersregelingen
Karakter en doel rechtersregelingen (par. 5.1-5.7)
Binding aan rechtersregelingen (par. 5.8-5.11)
Rechtersregelingen mogen niet in strijd zijn met hogere rechtsnormen (par. 5.12-5.20) Wettelijke grondslag vereist voor een rechtersregeling? (5.21-5.30)
Wettelijke grondslag wel vereist voor sanctie van niet-ontvankelijkheid (par. 5.31-5.37)
Art. 133 Rv biedt wettelijke grondslag bij oplegging sanctie bij overschrijding termijn (par. 5.38-5.40)
Regels gegrond op de eisen van een behoorlijke rechtspleging (par. 5.39-5.48) Tussenconclusie (par. 5.41-5.50)
Grijpen de maximeringsregels in de rechten van partijen in? (par. 5.51-5.59)
Art. 19 lid 2 Rv als wettelijke grondslag voor de maximeringsregels? (par. 5.60-5.75)
De eisen van een goede procesorde als grondslag voor de maximeringsregels? (par. 5.76-5.78)
Art. 35 Rv: nadere regels bij AMvB (par. 5.79-5.83)
Conclusie tot zover (par. 5.84-5.85)
6. Het recht op hoor en wederhoor
Inleiding (par. 6.1-6.3)
Recht op rechterlijk gehoor (par. 6.4)
Recht op tegenspraak (par. 6.5)
Beginsel van gelijkheid der wapenen (par. 6.6)
Beperkingen aan het recht op hoor en wederhoor (par. 6.7-6.9)
Zijn de maximeringsregels in strijd met het beginsel van hoor en wederhoor? (par. 6.10-6.13)
7. Het recht op toegang tot de rechter
Inleiding (par. 7.1-7.5)
Margin of appreciation (par. 7.6-7.7)

Drie voorwaarden voor het stellen van beperkingen aan het recht op toegang tot de rechter (par. 7.8)
Eerste voorwaarde: recht op toegang mag niet in de kern worden aangetast (par. 7.9-7.15)
Tweede voorwaarde: beperking moet legitiem doel hebben (par. 7.16-7.18)
Derde voorwaarde: proportionaliteit tussen beperking en doel (par. 7.19-7.24)
Conclusies (par. 7.25-7.26)
8. Wie is bevoegd om een rechtersregeling vast te stellen?
Inleiding (par. 8.1-8.5)
Landelijke overleggen vakinhoud (LOV's)? (par. 8.6-8.7)
Nederlandse Vereniging voor Rechtspraak? (par. 8.8-8.10)
Raad voor de rechtspraak? (par. 8.11-8.13)
Individuele gerechten? (par. 8.14-8.16)
Gerechtsbesturen? (par. 8.17-8.19)
Gerechtsvergadering? (par. 8.20-8.26)
Conclusie (par. 8.27)
9. Rechtsvergelijkende gegevens
Inleiding (par. 9.1-9.3)
Frankrijk (par. 9.4-9.6)
Italiaanse cassatieprocedure (par. 9.7-9.8)
Duitsland (par. 9.9-9.10)
Spaanse appelprocedure (par. 9.11-9.13)
Ierland (par. 9.14-9.18)
Amerikaans federaal procesrecht (par. 9.19)
Griekse bestuursrechter (par. 9.21-9.22)
Italiaanse bestuursrechter (par. 9.23)
Ierse bestuursrechter (par. 9.24)
Spaanse bestuursrechter (par. 9.25)
Hof van Justitie Europese Unie (par. 9.27-9.29)
Benelux Gerechtshof (par. 9.30)
Europees Hof voor de Rechten van de Mens (par. 9.31-9.35)
Conclusies (par. 9.36-9.37)
10. Bespreking van de prejudiciële vragen
Eerste vraag (par. 10.1-10.5)
Tweede vraag (par. 10.6-10.9)
Derde vraag (par. 10.10-10.16)
Vierde vraag (par. 10.17-10.18)
Vijfde vraag (par. 10.19-10.22)
11. Conclusie

2Feiten en procesverloop

De volgende feiten kunnen tot uitgangspunt worden genomen, deels ontleend aan het vonnis van de voorzieningenrechter van de rechtbank Den Haag van 11 juni 2021.

2.1

Met ingang van 1 april 2021 zijn in het Landelijk procesreglement voor civiele dagvaardingszaken bij de gerechtshoven en in het Procesreglement verzoekschriftprocedures in handels- en insolventiezaken gerechtshoven limieten opgenomen voor het aantal bladzijden voor processtukken. De Landelijke Overleggen Vakinhoud Civiel en Familie van de hoven hebben de procesreglementen goedgekeurd, waarna de besturen van de gerechtshoven deze hebben geaccordeerd en vastgesteld.

2.2

Volgens de considerans van beide procesreglementen is met het ontwikkelen van de reglementen beoogd een verdere bijdrage te leveren aan het harmoniseren van de werkwijze en werkprocessen van de verschillende gerechtshoven in civiele dagvaardingszaken respectievelijk

verzoekschriftprocedures in handels- en insolventiezaken, waarbij het belang van de justitiabele is vooropgesteld. In de considerans is geen specifieke toelichting gegeven ten aanzien van de versie van het reglement waarin de maximeringsregels zijn opgenomen.

2.3
De nieuwe bepalingen over de maximumlengte van processtukken zijn in een nieuwsbericht van de Raad voor de Rechtspraak van 18 december 2020 ('Per 1 april limiet aan lengte processtukken bij de civiele afdelingen gerechtshoven') als volgt toegelicht:
"De limieten worden ingevoerd om de omvang van procesdossiers beheersbaar te houden. Door steeds grotere processtukken neemt de behandeltijd per zaak toe, wat leidt tot druk op doorlooptijden. Verder hebben te lange processtukken ongewenste gevolgen voor partijen, raadsheer én advocaat. De raadsheer en advocaat van de wederpartij zijn te veel tijd kwijt met het lezen en doorgronden van een te lang processtuk. Het risico bestaat dat het gerechtshof belangrijke details over het hoofd ziet of de stukken anders uitlegt dan partijen. Het beginsel van hoor en wederhoor komt onder druk als de wederpartij het zich financieel niet kan veroorloven om haar advocaat extra tijd te laten besteden aan de reactie op een te lang processtuk. Kernachtige processtukken zijn daarom in het belang van een tijdige, zorgvuldige rechtspraak en van allen die daarbij betrokken zijn."
2.4
De nieuwe bepalingen zijn te vinden in art. 2.11, art. 9.5.1 en Bijlage VI van het Landelijk procesreglement voor civiele dagvaardingszaken bij de gerechtshoven. Vergelijkbare bepalingen zijn opgenomen in art. 1.1.1.5 en Bijlage V van het Procesreglement verzoekschriftprocedures handels- en insolventiezaken gerechtshoven.

2.5
Art. 2.11 van het Landelijk procesreglement voor civiele dagvaardingszaken bij de gerechtshoven luidt sinds 1 april 2021 als volgt:

"Maximumomvang processtukken
De memorie van grieven en de memorie van antwoord beslaan ieder niet meer dan 25 bladzijden. Wordt bij antwoord incidenteel hoger beroep ingesteld, dan beslaan de memorie van grieven in incidenteel hoger beroep en de memorie van antwoord in incidenteel hoger beroep ieder niet meer dan 15 bladzijden. Andere memories, bijvoorbeeld na getuigenverhoor of deskundigenbericht, beslaan niet meer dan 15 bladzijden.
Vooral deze memories geldt een minimale lettergrootte in een courant lettertype (zoals Times New Roman, Courier of Arial) van 11 punten (voetnoten 9 punten) en een minimale regelafstand van 1, met marges boven, onder, links en rechts van ten minste 2,5 cm op A4-formaat.
Een partij kan bij H16-formulier vanwege bijvoorbeeld de juridische of feitelijke complexiteit van de zaak gemotiveerd verzoeken een memorie van een grotere omvang te mogen indienen. De rolraadsheer beslist zo spoedig mogelijk op het verzoek. Als de memorie het maximumaantal bladzijden overschrijdt zonder dat daarvoor toestemming is gegeven, wordt de memorie geweigerd en kan de partij uiterlijk binnen twee weken een memorie indienen die het maximum aantal bladzijden niet overschrijdt. Als de appeldagvaarding de grieven bevat en daarin het aantal bladzijden dat betrekking heeft op de grieven en de eis meer bedraagt dan 25 zonder dat daarvoor toestemming is gegeven, wordt de indiening van de grieven geweigerd en kan de partij uiterlijk binnen twee weken een memorie van grieven indienen die het maximumaantal bladzijden niet overschrijdt. Zie Bijlage VI."
2.6
Art. 9.5.1 stelt aan processtukken in octrooizaken een limiet van 60 dan wel 36 bladzijden, in gelijke bewoordingen als het hiervoor geciteerde art. 2.11.

2.7
Het procesreglement kent een bijlage VI, waarin aanwijzingen voor de toepassing van art. 2.11 en 9.5.1 zijn opgenomen. Deze bijlage heeft de volgende inhoud:

“Bijlage VI: aanwijzingen voor de toepassing van artikel 2.11 en 9.5.1
Om het beginsel van hoor en wederhoor en het recht op toegang tot de rechter te waarborgen, zijn in deze bijlage de volgende aanwijzingen opgenomen.
1. Een verzoek een memorie van grotere omvang te mogen indienen dan in artikel 2.11 of artikel 9.5.1 is toegestaan, wordt zo spoedig mogelijk gedaan, maar uiterlijk vier dagen voor de roldatum waarop de memorie moet worden ingediend.
Het verzoek wordt gemotiveerd gedaan en vermeldt het gewenste aantal bladzijden. De wederpartij kan binnen twee dagen reageren.
2. Het hof beslist zo spoedig mogelijk.
Het verzoek kan worden toegewezen vanwege de juridische of feitelijke complexiteit van de zaak. Daarvan kan onder meer sprake zijn indien:
- de bevoegdheid van de Nederlandse rechter; de toepasselijkheid en/of de inhoud van buitenlands recht of kwesties van internationaal privaatrecht (mede)aan de orde zijn; - een nadere feitelijke onderbouwing is gewenst, die niet al is opgenomen in een eerder stuk;
- zich na het wijzen van het vonnis in eerste aanleg nieuwe relevante feiten of omstandigheden hebben voorgedaan;
- een partij een groot financieel belang heeft bij de zaak;
- er veel geschilpunten of posten moeten worden besproken.
De bladzijden van de memorie worden genummerd, met uitzondering van het voorblad en de eventuele inhoudsopgave, die voor het maximum niet meetellen.
3. Indien geen verzoek als bedoeld in lid 1 van deze bijlage is gedaan of indien een dergelijk verzoek geheel of gedeeltelijk is afgewezen en de toegestane maximumomvang ontoereikend blijkt te zijn, kan een partij in een bij de memorie te voegen H16-formulier verzoeken om na indiening van de memorie een aanvullende akte te mogen nemen ter nadere toelichting van een specifiek in die memorie reeds opgenomen grief, eiswijziging of verweer. Het verzoek wordt gemotiveerd gedaan en vermeldt het gewenste aantal bladzijden van de te nemen akte. De wederpartij kan binnen twee dagen reageren. Lid 2 van deze bijlage is van overeenkomstige toepassing. Indien het verzoek wordt toegewezen, wordt de akte binnen twee weken na de beslissing op het verzoek ingediend.”
2.8
Art. 1.1.1.5 en Bijlage V van het Landelijk procesreglement verzoekschriftprocedures handels-en insolventiezaken gerechtshoven bevatten een regeling die inhoudelijk gelijk is aan art. 2.11 en Bijlage VI van het procesreglement voor civiele dagvaardingszaken bij de gerechtshoven.

2.9
De nieuwe bepalingen komen dus neer op het volgende:
(a) De omvang van de processtukken in hoger beroep is zowel in dagvaardingszaken als in verzoekschriftprocedures in handels- en insolventiezaken in beginsel beperkt tot 25 dan wel 15 pagina’s (in octrooizaken 60 dan wel 36 pagina’s).
(b) Als een partij een processtuk indient dat meer pagina’s heeft zonder dat daarvoor toestemming is gegeven door de rolraadsheer, wordt het stuk geweigerd en krijgt die partij de gelegenheid binnen twee weken een processtuk in te dienen dat het maximum aantal pagina’s niet overschrijdt.
(c) Partijen hebben de mogelijkheid om gemotiveerd te verzoeken of zij een langer processtuk mogen indienen. Het hof beslist op dit verzoek aan de hand van de regels opgenomen in Bijlage VI respectievelijk Bijlage V van beide procesreglementen.
(d) Ook kan een partij een gemotiveerd verzoek doen om na indiening van het processtuk dat aan de paginalimiet voldoet, een aanvullende akte te mogen nemen.
2.10

Op 8 februari 2021 hebben zowel de adviescommissie burgerlijk procesrecht van de NOvA als de adviescommissie intellectuele eigendom van de NOvA negatief geadviseerd over de invoering van de maximeringsregels.

2.11
[eisers] en [gevoegde partijen] zijn advocaten die (onder meer) procederen in hoger beroep in civiele zaken.

2.12
Op 16 april 2021 hebben [eisers] de Staat in kort geding gedagvaard voor de voorzieningenrechter in de rechtbank Den Haag. Zij hebben primair gevorderd (i) dat de Staat wordt bevolen om ervoor te zorgen dat de nieuwe bepalingen door de besturen van de gerechtshoven worden ingetrokken; (ii) dat de Staat wordt verboden uitvoering te geven aan de nieuwe bepalingen en (iii) dat de Staat wordt bevolen dat er geen processtukken door de gerechtshoven zullen worden geweigerd op grond van de nieuwe bepalingen. Subsidiair hebben [eisers] gevorderd dat de Staat wordt bevolen om de werking van de nieuwe bepalingen op te schorten, dan wel ervoor te zorgen dat de nieuwe bepalingen door de besturen van de gerechtshoven worden opgeschort, totdat in een bodemprocedure is beslist.

2.13
De Staat heeft verweer gevoerd.

2.14
Bij incidentele conclusie tot voeging van 20 mei 2021 hebben [gevoegde partijen] gevorderd zich aan de zijde van [eisers] te mogen voegen. [eisers] en de Staat hebben ter zitting verklaard geen bezwaar te hebben tegen de voeging. De voorzieningenrechter heeft [gevoegde partijen] vervolgens toegelaten als gevoegde partij.

2.15
Op 26 mei 2021 heeft een mondelinge behandeling plaatsgevonden.

2.16
Bij vonnis in kort geding van 11 juni 2021 heeft de voorzieningenrechter beslist dat, na overleg met partijen, zal worden overgegaan tot het stellen van prejudiciële vragen (rov. 5.1-5.3).

2.17
Verder heeft de voorzieningenrechter overwogen dat de wetgever weliswaar niet heeft voorzien in een concrete bevoegdheid voor rechters om op voorhand limieten te stellen aan de omvang van een processtuk, maar dat daaruit niet kan worden afgeleid dat die bevoegdheid er niet is (rov. 5.6). De bepalingen in de procesreglementen worden door de voorzieningenrechter niet in strijd geacht met art. 12 Wet Algemene bepalingen, omdat deze bepaling niet zo ver gaat dat regelingen die zijn gebaseerd op de beslissingsruimte die de wetgever aan de rechter heeft gelaten, niet mogelijk zouden zijn (rov. 5.7).
2.18
De voorzieningenrechter heeft vervolgens geoordeeld dat naar zijn voorlopig oordeel de regels tot maximering van de omvang van processtukken een wettelijke grondslag hebben in art. 19 lid 2 Rv. Zie de volgende overweging (rov. 5.8):
“Artikel 19 lid 2 Rv, waarop de Staat zich in deze procedure beroept, omschrijft een algemene regiebevoegdheid voor de rechter. Het artikel bepaalt dat de rechter ambtshalve of op verlangen van partijen alle beslissingen kan nemen die nodig zijn voor een goed verloop van de procedure. Uit de tekst van dit lid volgt dat de wetgever een ruime regiebevoegdheid van de rechter voor ogen heeft;

de rechter kan alle beslissingen nemen die nodig zijn voor een goed verloop van de procedure. Op welke wijze invulling wordt gegeven aan deze regiefunctie, wordt aan de rechter overgelaten. Gelet op deze ruim geformuleerde bevoegdheid valt niet in te zien dat deze bepaling geen betrekking zou kunnen hebben op de toegestane omvang van processtukken. Dat de limitering van de omvang van processtukken niet onder de regiebevoegdheid van artikel 19 lid 2 Rv valt, volgt ook niet uit de totstandkomingsgeschiedenis van deze bepaling. De wetgever achtte de regierol juist van belang om de voortgang van de procedure te bewaken (Kamerstukken II, 2014-2015, 34 059, nr. 3 (Memorie van Toelichting), p. 26)."
2.19
Ook de andere argumenten die door de Advocaten zijn aangevoerd zijn vooralsnog verworpen (rov. 5.10-5.15). De vordering tot opschorting van de gewraakte regels in afwachting van de beslissing van de Hoge Raad is dan ook afgewezen. Iedere verdere beslissing is op grond van art. 392 lid 5 Rv aangehouden totdat een afschrift van de prejudiciële beslissing van de Hoge Raad is ontvangen (rov. 5.16).
2.20
De prejudiciële vragen die in het kortgedingvonnis zijn gesteld luiden als volgt (rov. 5.4):

"1. Heeft de rechter op grond van artikel 19 lid 2 Rv en/of enige andere wettelijke bepaling en/of de eisen van een goede procesorde en/of enige andere grondslag de bevoegdheid om in hoger beroep
(a) te beslissen dat een processtuk aan een maximum lengte is gebonden, bijvoorbeeld een maximaal aantal pagina's of woorden, en
(b) een processtuk te weigeren wanneer dit de vooraf bepaalde maximale lengte overschrijdt en/of andere consequenties te verbinden aan een dergelijke overschrijding, zoals het bui- ten beschouwing laten van een deel van een processtuk?
2. Indien het antwoord op vraag 1 bevestigend is, zijn de gerechtshoven dan bevoegd om in een landelijk procesreglement algemene regels op te nemen waarin op voorhand wordt bepaald dat processtukken in beginsel (met de mogelijkheid van uitzonderingen) aan een maximum lengte zijn gebonden, bijvoorbeeld een maximaal aantal pagina's of woorden?
3. Indien het antwoord op vraag 2 bevestigend is, worden het recht op hoor en wederhoor en het recht op toegang tot de rechter dan voldoende gewaarborgd wanneer dit procesreglement
(a) een partij het recht geeft om voordat het processtuk ingediend moet worden, gemotiveerd te verzoeken een processtuk in te mogen dienen dat de in het procesreglement bepaalde maximale lengte overschrijdt en haar wederpartij vervolgens de mogelijkheid geeft op dit verzoek te reageren;

b) een partij het recht geeft om, indien de toegestane maximum omvang van het processtuk ontoereikend blijkt te zijn, gemotiveerd te verzoeken een aanvullend processtuk te mogen nemen ter nadere toelichting van een in het eerdere processtuk reeds opgenomen grief, eiswijziging of verweer en haar wederpartij vervolgens de mogelijkheid geeft op dit ver- zoek te reageren;

c) een partij het recht geeft om binnen twee weken nadat een processtuk vanwege een overschrijding van de maximaal toegestane omvang geweigerd is, dit processtuk in te korten en opnieuw in te dienen?

4. Indien het antwoord op vraag 3 ontkennend is, aan welke vereisten moet een bepaling in het procesreglement waarin de omvang van de processtukken in hoger beroep wordt gemaximeerd, dan ten minste voldoen met het oog op het recht op hoor en wederhoor en het recht op toegang tot de rechter?

5. Indien in een procesreglement de omvang van processtukken in hoger beroep kan worden gemaximeerd, hoe kan daarbij dan het volgende mogelijke probleem worden opgelost: volgens het procesreglement wordt de beslissing genomen door een (rol)raadsheer. De beslissing heeft mogelijk

ingrijpende gevolgen voor de partij die het betreft. Wordt met de regeling in het procesreglement en de bestaande mogelijkheden van toetsing in cassatie de rechtsbescherming voldoende gewaarborgd? Zo nee, hoe kan dan worden voorzien in toereikende rechtsbescherming?"

2.21
De Hoge Raad heeft de prejudiciële vragen in behandeling genomen. Partijen hebben, na verleend uitstel, tot en met 7 september 2021 gelegenheid gekregen om schriftelijke opmerkingen in te dienen. Van deze gelegenheid is door zowel de Advocaten als de Staat gebruik gemaakt. De NOvA heeft de Hoge Raad verzocht om op grond van art. 393 lid 2 Rv schriftelijke opmerkingen te mogen indienen. De Hoge Raad heeft de NOvA hiertoe bij brief van 6 juli 2021 in de gelegenheid gesteld, waarop namens de NOvA schriftelijke opmerkingen zijn ingediend door mr. M.A.J.G. Janssen en mr. C.S.G. Janssens. De Staat heeft een reactie gegeven op de schriftelijke opmerkingen van de Advocaten en van de NOvA. De Advocaten hebben gereageerd op de schriftelijke opmerkingen van de Staat.
2.22
Op 18 mei 2021 heeft minister Dekker antwoord gegeven op schriftelijke vragen van het lid Ellian (VVD) over de maximering van de omvang van processtukken:

"Vraag 1
Bent u bekend met het artikel 'Advocaten starten kort geding om limiet aan lengte processtukken'?
Antwoord op vraag 1
Ja
Vraag 2
Wat vindt u van de ontstane situatie waarin advocaten zich genoodzaakt zien een kort geding tegen de staat te starten over de maximumomvang van processtukken?
Antwoord op vraag 2
Ik heb over de ontstane situatie navraag gedaan bij de Raad voor Rechtspraak (hierna: de Raad) en bij de Nederlandse Orde van Advocaten (hierna: de NOvA). Van de Raad heb ik begrepen dat de besturen van de gerechtshoven bezorgd zijn over de toename van de omvang van de processtukken en dat behoefte bestaat aan een landelijk uniforme maatregel waarmee regie kan worden gevoerd. Dit heeft ertoe geleid dat de gerechtshoven in twee van hun landelijke procesreglementen die per 1 april 2021 in werking zijn getreden, bepalingen hebben opgenomen waarin de lengte van processtukken wordt gereguleerd. (...)
De Raad heeft mij laten weten dat de gerechtshoven met de regulering van de lengte van processtukken niet beogen om partijen te beknotten in hun mogelijkheid om het geschil, hun stellingen en verweren in een processtuk uiteen te zetten. Wel beoogd is om te voorkomen dat processtukken omvangrijker worden dan redelijkerwijs nodig is. De Raad geeft aan dat de gerechtshoven vinden dat daarmee een goede, efficiënte en kostenbewuste procesvoering met diepgang in het debat tussen advocaten en rechters wordt gediend. Omdat een advocaat altijd gemotiveerd kan verzoeken om een processtuk van grotere omvang in te dienen, is volgens hen gewaarborgd dat de toegang tot de rechter niet in geding is en dat met een redelijke uitvoering van de nieuwe bepalingen het beginsel van hoor en wederhoor wordt gewaarborgd.
Van de Raad heb ik vernomen dat 62 advocaten zich niet kunnen vinden in de nieuwe bepalingen. Volgens deze advocaten zijn de gerechtshoven niet bevoegd om de genoemde bepalingen in hun procesreglementen op te nemen. Zij hebben de besturen van de gerechtshoven gesommeerd deze bepalingen in te trekken. Volgens de Raad hebben de hoven hieraan geen gehoor gegeven. Hierop is een kort geding aanhangig gemaakt. De NOvA heeft mij laten weten dat zij niet als procespartij is betrokken, maar dat zij deze procedure namens de gehele balie steunt.
Vraag 3
Wat vindt u van het feit dat de advocatuur niet tijdig is geconsulteerd bij een ingrijpende maatregel als beperking van de lengte van processtukken?
Antwoord op vraag 3

De Rechtspraak is bevoegd om procesreglementen vast te stellen. Daarbij is gebruikelijk dat overleg plaatsvindt met de advocatuur. Dit overleg is een zaak tussen de Rechtspraak en de advocatuur. Volgens de NOvA is er in november 2020 aandacht gevraagd voor de gang van zaken en is in januari 2021 door het Landelijk Overleg Vakinhoud Civiel Hoven (LOVCH) gehoor gegeven aan het verzoek van de NOvA om de adviescommissies intellectuele eigendom en burgerlijk procesrecht alsnog te consulteren. De NOvA heeft haar standpunt in diverse nieuwsberichten op de website toegelicht. Van de Raad heb ik begrepen dat de gerechtshoven in het landelijk dekenberaad van 5 februari 2020 een toelichting hebben gegeven op het voornemen om de procesreglementen aan te passen. Ook begrijp ik dat met de landelijk deken en met de adviescommissies van de NOvA voor intellectuele eigendom en burgerlijk procesrecht in december 2020 en januari 2021 gesprekken hebben plaatsgevonden. De NOvA heeft mij laten weten dat volgens haar geen tijdig overleg met de advocatuur heeft plaatsgevonden over de invoering van de nieuwe regels. Wat haar betreft kan een toelichting in het genoemde dekenberaad van 5 februari 2020 niet betekenen dat daarmee de advocatuur is geconsulteerd. De dekens hebben volgens de NOvA geen bemoeienis met wijziging van procesreglementen. Ik onthoud mij van een standpunt hierover. Het vaststellen van procesreglementen is een bevoegdheid van gerechtsbesturen. Het overleg is een zaak van partijen en dit punt is onderdeel van de beoordeling door de rechter.

Vraag 4

Hoe beoordeelt u het standpunt dat een beperking aan de lengte van processtukken slechts bij wet geregeld kan worden?

Antwoord op vraag 4

Ook deze vraag ligt ter beoordeling voor bij de rechter en ik onthoud mij derhalve van commentaar.

Vraag 5

Is het mogelijk de door de gerechtshoven ingevoerde maatregel tijdelijk op te schorten? Zo ja, bent u daartoe bereid? Zo nee, wat kunt u doen om de ontstane situatie te de-escaleren?

Antwoord op vraag 5

De bevoegdheid tot het tijdelijk opschorten van de maatregel ligt bij de besturen van de gerechtshoven. Het is dan ook niet aan de mij om een dergelijke maatregel op te schorten. De Raad heeft mij laten weten dat de gerechtshoven nog steeds bereid zijn tot overleg over de uitvoering, monitoring en evaluatie van de nieuwe bepalingen. Het lijkt mij wenselijk dat de NOvA en de gerechtshoven met elkaar over de nieuwe bepalingen in gesprek blijven. Gezien de rechtstatelijke positie van rechtspraak, advocatuur en het ministerie, zie ik op dit moment geen actieve rol voor mij weggelegd in dit conflict. Zowel advocatuur als rechtspraak kunnen als geen ander de weg naar een minnelijk overleg vinden en ik vertrouw erop dat zij zich daarvoor zullen inzetten. Als dat niet lukt vanwege een fundamenteel verschil van inzicht, staat het partijen vrij om de rechter te vragen een knoop door te hakken.

Vraag 6

Bent u bereid in gesprek te gaan met de rechtspraak en de Nederlandse Orde van Advocaten over de ontstane situatie met als doel een slepende juridische procedure te voorkomen?

Antwoord op vraag 6

Zie hiervoor het antwoord bij vraag 5, laatste alinea."

3Ervaringen met de maximering van de omvang van processtukken in hoger beroep

3.1

Ik heb aan de hoven per e-mail een aantal vragen voorgelegd over de ervaringen die er tot nu toe zijn met de sinds 1 april 2021 ingevoerde regels. Op deze vragen (hierna cursief afgedrukt) heb ik per e-mail de volgende antwoorden gekregen van de voorzitter van het Voorzitter Landelijk Overleg Civiele Vakinhoud hoven (LOVC-hoven), [de voorzitter].

1. Lijkt het aantal van 25 pagina's voldoende te zijn?

3.2

Antwoord: Gelet op het aantal verzoeken om een langer processtuk te mogen indienen (zie hierna), lijkt een aantal van 25 (resp. 15) pagina's in veruit de meeste gevallen te volstaan.

2. Wordt er vaak een beroep op de uitzonderingen gedaan (hetzij al bij voorbaat, dan wel door later nog een nadere akte te vragen)?
3.3
Antwoord: Er wordt niet vaak een beroep op de uitzonderingen gedaan. In de periode van 1 april 2021 tot 1 november 2021:
- hof Amsterdam: 30 verzoeken, waarvan 2 in rekestzaken (van in totaal 345 memories en 143 beroep-/verweerschriften);
- hof Arnhem-Leeuwarden: 25 verzoeken, waarvan 6 in rekestzaken; (van in totaal 443 memories en 222 beroep-/verweerschriften);
- hof Den Bosch: 18 verzoeken, waarvan 3 in rekestzaken (van in totaal 446 memories en onbekend aantal beroep-/verweerschriften);
- hof Den Haag: 19 verzoeken, waarvan 2 in rekestzaken (van in totaal 375 memories en 84 beroep-/verweerschriften);
3.4
Antwoord: In totaal komt dit voor alle hoven neer op 92 verzoeken in de periode april-november (waarvan 13 in rekestzaken), terwijl in die periode 1609 memories en 449 (plus p.m.) beroep- en verweerschriften zijn ingediend in zaken die vanaf 1 april 2021 voor het eerst bij een gerechtshof zijn aangebracht. Dat betekent dat in dagvaardingszaken in circa 5% van de gevallen een verzoek voor een langer processtuk is gedaan. In rekestzaken ligt het percentage lager.

3.5
Antwoord: In het aantal van 92 zijn ook zaken begrepen waarin zonder schriftelijk verzoek een langer processtuk is ingediend. Het gaat daarbij om ongeveer 10 gevallen, waarvan ongeveer de helft (ondanks het ontbreken van een verzoek om verlenging) coulance halve toch is geaccepteerd.
3. Welk deel van de verzoeken tot verlenging wordt gehonoreerd?
3.6
Antwoord: In het merendeel van de gevallen gaat het om redelijke en voldoende onderbouwde verzoeken om verlenging, die vervolgens worden toegestaan. In sommige gevallen werd verlenging toegestaan, maar niet tot het verzochte aantal pagina's.
- Hof Amsterdam: geen afwijzingen; 5x toegestaan met lager aantal pagina's dan verzocht;
- hof Arnhem-Leeuwarden: 4x afwijzing (3x Arnhem en 1x Leeuwarden);
- hof Den Bosch: 4x afwijzing (te lange memorie van grieven zonder verzoek om verlenging); 1x toegestaan met lager aantal pagina's dan verzocht;
- hof Den Haag: geen afwijzingen; 1x is op eigen verzoek van een partij gelegenheid gegeven tot inkorting.
3.7
Antwoord: De regeling loopt nog te kort om duidelijke uitspraken te kunnen doen over zaaksoorten waarin wellicht relatief vaak een verzoek om verlenging wordt gedaan. Wel is duidelijk dat in veel verschillende zaaksoorten verzoeken om verlenging worden gedaan. Als in rekestzaken een verzoek om verlenging wordt gedaan, betreft het meestal een Wwz-zaak. In dagvaardingszaken familierecht is slechts een enkele keer een verzoek om verlenging gedaan (op rekestzaken familierecht is de regeling niet van toepassing).

3.8
Antwoord: In de gevallen waarin de rolraadsheer een bevel tot inkorting heeft gegeven of een lager aantal pagina's heeft toegestaan dan verzocht, heeft dat niet tot problemen geleid. Partijen hebben in die gevallen zonder verdere klachten of nadere verzoeken (bij indiening van het processtuk) aan het bevel of aan het maximale aantal toegestane pagina's voldaan.
4. Zijn er nog andere ervaringen die van belang kunnen zijn?
3.9
Antwoord: Met ingang van 31 augustus jl. is een mailbox geopend (met een link op Rechtspraak.nl) waarnaar algemene vragen en opmerkingen over de regeling kunnen worden gestuurd. Via de NOvA

en LinkedIn is bekendheid aan deze mailbox gegeven. We hebben langs deze weg drie vragen van advocaten over de regeling ontvangen en beantwoord.
Conclusies
3.10
Uit deze antwoorden blijkt dat in 95% van de gevallen genoegen wordt genomen met het indienen van een processtuk met een maximale lengte van het voorgeschreven aantal pagina's. Het overgrote deel van de advocaten het vindt het kennelijk niet nodig om een langer processtuk in te dienen. Kennelijk gaat er een normerende werking uit van het aantal van 25 pagina's.

3.11
Verder is te constateren dat verzoeken om verlenging vrijwel steeds worden toegewezen. Maar dat biedt, zo zullen de advocaten naar voren brengen, geen garanties voor de toekomst.

3.12
Ten slotte is nog op te merken dat er nog geen ervaringen zijn met de gevolgen van de kortere processtukken voor de inhoudelijke behandeling van zaken. Omdat de regels zijn ingevoerd per 1 april 2021, zijn er nog niet of nauwelijks zaken op zitting geweest waarin de processtukken maximaal 25 pagina's besloegen. Er is dus ook nog niets te zeggen over de gevolgen voor de voorbereidingstijd, voor de behandeling ter zitting, voor de doorlooptijden of voor de rechterlijke beslissing. Die laatste vraag zal sowieso heel lastig zijn om te beantwoorden.

4Inleidende opmerkingen
Inleiding4.1
Dat processtukken steeds omvangrijker zijn geworden, kan wel als een feit van algemene bekendheid worden beschouwd. Iedereen die langer meeloopt in de civiele rechtspraktijk zal hebben gemerkt dat in de loop der jaren dossiers steeds dikker zijn geworden, dat een of meerdere ordners met stukken normaal is en dat een procesdossier dat een of meerdere dozen beslaat, niet uitzonderlijk is. Dat is ook te zien in cassatie, waar met regelmaat dossiers moeten worden opgeborgen in opbergruimtes, omdat ze niet passen in de kasten die zich in de werkkamers bevinden.

4.2
Het steeds verder uitdijen van processtukken doet zich niet alleen voor in hoger beroep en cassatie, maar ook bij de rechtbanken. Dit was aanleiding voor de rechtbank Arnhem om op 1 november 2012 een pilot te starten, waarin de omvang van dagvaarding en conclusie van antwoord was gelimiteerd tot 15 bladzijden. Als deze lengte werd overschreden, werd het stuk geweigerd. Onderdeel van de pilot was dat de rechtbank van haar kant toezegde dat zij op een termijn van zes à tien weken vonnis zou wijzen. Net als nu het geval is met de nieuwe bepalingen in de procesreglementen van de hoven, was er ook toen veel kritiek op deze pilot. Ondanks de felle kritiek was volgens De Vries de ervaring in Arnhem dat de balie zich zonder veel problemen conformeerde aan de begrenzing. Dat de pilot destijds geen vervolg heeft gekregen, was volgens hem wellicht mede het gevolg van het feit dat de rechtbank door onderbezetting haar deel van de afspraken niet meer kon nakomen.

4.3
De pilot van de rechtbank Arnhem en de nieuwe regels in de procesreglementen van de hoven laten zien dat er onder rechters een brede consensus lijkt te zijn dat kortere processtukken dringend gewenst zijn. In de conclusie van antwoord van de Staat in deze procedure is te lezen dat het LOVC-H in 2019 de ervaringen van raadsheren in de hoven heeft geïnventariseerd en dat daaruit bleek dat vrijwel alle raadsheren zich zorgen maken over de toegenomen lengte van processtukken in de afgelopen jaren en dit als een knellend probleem ervaren.

4.4

De observatie van Boonekamp dat die rechterlijke consensus vooral binnenskamers wordt geuit en dat er een zeker taboe lijkt te rusten op een publieke discussie over dit onderwerp, lijkt mij juist. Daarbij speelt ongetwijfeld mee dat het publiekelijk stellen van vragen bij nut en noodzaak van lange processtukken, kan rekenen op felle kritiek vanuit de advocatuur.

Wat is de precieze omvang van het probleem?

4.5

Ruim negen jaar na de pilot van de rechtbank Arnhem zijn het nu de hoven die de omvang van processtukken willen begrenzen. De aanleiding daarvoor is, zo stelt de Staat (schriftelijke opmerkingen onder 2.3), “dat rechters in de hoven al geruime tijd ervaren dat de processtukken in hoger beroep steeds langer worden en, waar het met name om gaat, dat veel processtukken nodeloos lang zijn.” Misschien is het niet toevallig dat de Staat het woord ervaren gebruikt. Harde cijfers zijn er namelijk niet, althans die zijn niet in de stukken in deze zaak naar voren gebracht en ik heb ze zelf ook niet kunnen vinden. Dat is jammer, omdat daardoor enigszins in de lucht blijft hangen of, en in welke mate, het fenomeen van ‘steeds langere processtukken in hoger beroep’ zich precies voordoet, of er verschillen zijn tussen gerechten (tussen de hoven onderling en/of tussen rechtbanken, hoven en Hoge Raad), of tussen soorten van zaken. Ook weten we niet of nog steeds sprake is van een stijgende lijn.

4.6

De enige cijfers die ik heb gevonden zijn verzameld door Vranken. In een door hem zelf uitgevoerd onderzoek naar de omvang van de processtukken in cassatie in civiele zaken (namelijk: de dagvaarding in cassatie, de conclusie van het parket en de uitspraak van de Hoge Raad) komt Vranken tot een stijging van de omvang van cassatiestukken van 30% in de periode van 1980 tot 2015.

Processtukken of procesdossier?

4.7

Bovendien, niet onbelangrijk, weten we ook niet of de ordners en dozen niet grotendeels gevuld zijn met producties (bijlagen bij de processtukken), en of dat niet feitelijk de grootste multipliers zijn. Uit eigen ervaring (ik gebruik dit woord maar weer) weet ik dat het regelmatig voorkomt dat als bijlage bij de memorie van grieven het gehele dossier in eerste aanleg wordt toegevoegd. Of dat bepaalde bijlagen uiteindelijk wel vier keer in het dossier blijken te zitten, doordat beide partijen bij meerdere processtukken dezelfde bijlage overleggen. Dat draagt ook bepaald niet bij aan een overzichtelijk en door de rechter goed hanteerbaar dossier. Dat geldt ook voor partijen zelf trouwens; het komt wel voor dat de rechter op de zitting merkt dat een advocaat in zijn eigen dossier het spoor enigszins bijster is geraakt.

4.8

Met deze observaties is direct gezegd dat het probleem van omvangrijke en moeilijk te doorgronden dossiers breder is dan alleen de omvang van de processtukken. Het heeft in ieder geval óók te maken met de omvang van het procesdossier in zijn totaliteit, met de ordening en aanlevering van dat procesdossier en met de manier waarop bijlagen in het geding worden gebracht.

Oorzaken van lange processtukken

4.9

Net zoals onduidelijk is wat precies de omvang van het probleem van lange processtukken is, is ook onbekend hoe het komt dat processtukken in de loop der jaren steeds meer zijn uitgedijd. In de literatuur zijn verschillende oorzaken aangedragen. Zo noemt Vranken in zijn eerder genoemde onderzoek naar de gegroeide omvang van cassatiestukken – de oorzaken zien dus specifiek op de cassatieprocedure – (i) het vervallen van het mondeling pleidooi (2) deformalisering, (3) het verwijderen van de samenhang tussen cassatiemiddel en pleidooi, (4) de eisen die in de rechtspraak van de Hoge Raad zijn gesteld aan een cassatiemiddel, (5) papier is geduldig, (6) het toenemen van de categorie gemengde beslissingen als gevolg van de vele open normen in het recht, (7) de neiging bij hoven en rechtbanken om stellingen en verweren te beslissen op de procesrechtelijke grond ‘onvoldoende gesteld of bestreden’, (8) de omvang van de dossiers in feitelijke instanties, (9) zaken zijn moeilijker, en tenslotte (10) onzekerheid van cassatieadvocaten over de formulering van

cassatieklachten. In de woorden van Vranken: er is niet één duidelijke oorzaak aan te wijzen, maar er zijn veel diverse en deels diffuse oorzaken in het spel.

4.10

Het is aannemelijk dat een groot deel van deze oorzaken mutatis mutandis ook gelden voor de toegenomen omvang van processtukken in hoger beroep. Van Schaick noemt in zijn beschouwing over de maximeringsregeling bij de hoven, met name de punten (6), (7) en (10) uit de opsomming van Vranken. Daarnaast is volgens Van Schaick ook sprake van (11) gebrek aan kwaliteit op het vlak van het schrijven van een juridisch betoog, mede als gevolg van gebrek aan aandacht daarvoor in de beroepsopleiding voor advocaten, (12) procestactiek en (13) de wens om veel te kunnen factureren. Van de zijde van de Advocaten wordt in deze procedure genoemd (14) het steeds complexer worden van de samenleving, (15) juridisering, (16) constitutionalisering en (17) Europeanisering.

4.11

In aanvulling op deze oorzaken zou ook nog kunnen worden genoemd (18) automatisering en digitalisering, waardoor met een paar muisklikken tekstblokken uit alle mogelijke bronnen kunnen worden geknipt en geplakt en vermenigvuldigd. Misschien zou deze oorzaak wel op de eerste plaats moeten worden gezet.

Gebrek aan kwaliteit?

4.12

Een vraag die ook opkomt is of het niet veel meer het gebrek aan kwaliteit van veel processtukken is dat problematisch is, dan de omvang van de stukken. In de discussie die de afgelopen maanden in de literatuur is gevoerd over de nieuwe procesregels is dit punt door vele auteurs naar voren gebracht. Deze analyse zou betekenen dat oplossingsrichtingen niet te vinden zijn in het maximeren van de omvang van processtukken, maar in maatregelen die tot kwaliteitsverbetering kunnen leiden. In dat kader zijn zaken genoemd als een gespecialiseerde appelbalie, net zoals er een gespecialiseerde cassatiebalie is. Ook zou er in de opleiding meer aandacht moeten zijn voor het schrijven van processtukken. Het zou ook kunnen dat het kwaliteitsprobleem zich voordoet bij een hele kleine groep van advocaten, en dat de aandacht vooral naar hen zou moeten uitgaan. Mogelijk kan daarbij de deken worden ingeschakeld. Verder stelt de NOvA voor dat het appelprocesrecht wordt gewijzigd (vereenvoudigd?), of dat in hoger beroep een regiezitting plaatsvindt. Ook oppert zij de mogelijkheid dat het limiteren van de omvang van processtukken plaatsvindt onder de werking van de Tijdelijke experimentenwet rechtspleging.

4.13

Het lijkt inderdaad geen overbodige luxe om na te denken over kwaliteitsverbetering van processtukken in hoger beroep. Soms komt daarbij de gedachte op dat het al veel zou helpen als er duidelijkheid is over de wederzijdse verwachtingen van rechters en advocaten. Zo mag een advocaat er écht op vertrouwen dat de appelrechter de processtukken in eerste aanleg heeft gelezen, en dat ook de inhoud van het vonnis waartegen het hoger beroep is gericht bekend is bij de rechter. Het is dan ook niet nodig om in extenso passages uit de processtukken in eerste aanleg letterlijk te citeren in de processtukken in hoger beroep. Het is veel beter – vanzelfsprekend zou ik zeggen, maar dat is het kennelijk niet – om de focus te leggen op de argumenten of stellingen die door de rechtbank níet zijn gevolgd, en dáár nader op in te gaan (uitvoeriger, misschien in andere bewoordingen, meer gedetailleerd of met meer context, beter onderbouwd). En het is ook wel handig om vooral aandacht te geven aan stellingen die de rechtbank onvoldoende onderbouwd heeft bevonden. Als bijvoorbeeld een schadepost is afgewezen omdat de rechtbank oordeelde dat daarvoor onvoldoende bewijs was geleverd, ligt het in de rede om in hoger beroep met méér te komen en niet enkel de stellingen en bewijsmiddelen uit de eerste aanleg opnieuw te presenteren. Sowieso is het niet nodig om dezelfde producties in hoger beroep opnieuw in het geding te brengen. Dit werkt alleen maar verwarrend, omdat de rechter zich genoodzaakt zal zien om te checken of het inderdaad steeds om dezelfde stukken gaan. Verder komt het de leesbaarheid en daarmee de kwaliteit van een processtuk ten goede als er een nummering is van alinea's of paragrafen. En hoewel het strikt genomen niet noodzakelijk is, is het een stuk handiger als de memorie van grieven genummerde grieven bevat. Verder kan ook gedacht worden aan het verplicht opnemen van een samenvatting in het processtuk.

Misschien is het behulpzaam als de hoven een instructie publiceren, waarin dergelijke aanbevelingen zijn opgenomen.

4.14

Ik ga dan ook een heel eind mee met de gedachte dat het uiteindelijk belangrijker is dat de kwaliteit van processtukken wordt verbeterd, dan dat kortere processtukken worden ingediend. Ook betwijfel ik of lange processtukken per definitie aan een gebrek aan kwaliteit lijden (maar op dit punt heb ik een dubbele pet, gelet op de lengte van deze conclusie). Als een stuk goed gestructureerd is en voorzien is van een duidelijke indeling en 'kopjes', wordt de lezer de hand gereikt en wordt het haar gemakkelijk gemaakt desgewenst delen over te slaan omdat de inhoud daarvan bekend is.

Lange processtukken zijn problematisch

4.15

Maar de omvang van de processtukken is óók een zelfstandig probleem. Dat probleem moet niet worden gebagatelliseerd. Het probleem kan ook niet worden weggeredeneerd met het argument dat niet bekend is wat precies de oorzaak is van de uitdijende omvang van processtukken.

4.16

Een eerste probleem is dat het lezen en doorgronden van lange processtukken méér tijd kost dan het lezen en doorgronden van korte procestukken. Ook al zou het zo zijn dat er ook korte processtukken zijn die veel tijd vragen omdat ze van slechte kwaliteit zijn, dan nog is het niet te ontkennen dat lange processtukken meer leestijd vragen. Die tijd zit er niet alleen in dat het processtuk moet worden gelezen, maar ook dat ook gecontroleerd moet worden of alle stellingen die daarin zijn ingenomen, voldoende zijn betwist (door de wederpartij) en uiteindelijk in de uitspraak voldoende worden besproken (door de rechter). Voor wat betreft de rechterlijke tijd die dit vergt, is de consequentie dat die tijd niet aan andere zaken kan worden besteed. Als we er vanuit gaan dat het een deel van de zaken is waarin (extreem) lange processtukken worden ingediend, dan vergen deze zaken meer tijd van de rechter dan andere zaken.

4.17

Het is maar de vraag, en dat is een tweede probleem, of de zaken waarin zoveel leestijd moet worden gestoken, inderdaad de zaken zijn die het – uit een oogpunt van verdelende rechtvaardigheid – verdienen dat daaraan de meeste tijd wordt besteed. Er zijn geen aanwijzingen dat het vooral zaken met een groot financieel of principieel belang zijn waarin lange processtukken worden opgesteld. Veel meer lijkt het de persoonlijke stijl van de advocaat of een advocatenkantoor te zijn, die leidt tot lange processtukken. Daarmee is er een wezenlijk risico dat zaken die veel tijd vergen vanwege lange processtukken, niet de zaken zijn die – objectief gezien – het meeste tijd verdienen, bijvoorbeeld omdat daarmee een groot financieel of principieel belang is gemoeid, omdat de werking van de uitspraak voor de werking van het recht 'in the shadow of the law' van grote betekenis is of omdat de zaak vanuit een oogpunt van rechtsbescherming van groot belang is.

4.18

Een derde probleem is dat lange processtukken ook een tegengesteld effect kunnen hebben, namelijk dat de rechter minder goed geïnformeerd raakt over de zaak. Gezien het aantal zaken dat de rechter wekelijks moet voorbereiden, is het eigenlijk ondoenlijk om steeds vele honderden pagina's 'van kaft tot kaft' te lezen. Als de rechter geconfronteerd wordt met een lang processtuk is er een reële kans dat zij zich zal beperken tot het diagonaal lezen van het stuk, op zoek naar de alinea's die er echt toe doen, naar de alinea's waarin de kern van de feiten en de juridische argumentatie te vinden is. Dat roept het risico op dat er ergens in die honderden pagina's iets over het hoofd wordt gezien. In de woorden van De Vries: "Een nodeloos lang stuk leidt tot aandachtsverlies bij de rechter, met het risico van het niet naar waarde schatten van een goed argument." Uiteindelijk kan dat betekenen dat juist door lange processtukken, het fundamentele recht van partijen om zich te laten horen én gehoord te worden in gevaar komt, zo schrijft Vranken. Ook Van Schaick wijst erop dat onnodig lange processtukken er uiteindelijk toe kunnen leiden dat de lezer stellingen over het hoofd ziet. Nu zou je kunnen zeggen dat een goede rechter dit nooit zal overkomen, maar net zo min als alle advocaten perfect zijn, zijn rechters dat ook niet.

4.19
Een vierde probleem is dat een lange memorie van grieven ook leidt tot een lange memorie van antwoord en een lange rechterlijke uitspraak. En, bij een eventueel cassatieberoep, vrijwel onvermijdelijk leidt tot een lange procesinleiding, een lange schriftelijke toelichting van beide partijen en een lange conclusie van de advocaat-generaal (maar daar maken wij ons ook wel schuldig aan bij beknopte stukken). Op die manier houdt iedereen elkaar in een houdgreep en ontstaat er een 'nieuw normaal', waarin steeds langere processtukken de norm zijn geworden. Alleen de Hoge Raad ontsnapt hieraan, doordat art. 81 lid 1 Wet RO kan worden ingezet.
4.20
Ten slotte en ten vijfde kan het opstellen van lange processtukken ook gevolgen hebben voor de rechtzoekende. Het is niet onaannemelijk dat lange processtukken leiden tot een oplopend honorarium voor de advocaat (hoewel ook wel te horen is dat juist het moeten indienen van een kort stuk meer kosten met zich meebrengt: 'ik had geen tijd om het kort te houden'). De bereidheid van de cliënt om veel te betalen voor de inspanningen van zijn advocaat zal groter zijn wanneer die inspanningen zichtbaar zijn in de vorm van een dik processtuk. Als de norm is dat processtukken lang moeten zijn, kan dat er ook toe leiden dat de cliënt het gevoel heeft dat zijn belangen niet voldoende zijn behartigd als er géén lang processtuk ligt. Een lang processtuk lijkt dan een kwaliteitswaarborg te zijn geworden.
Lange doorlooptijden hoven
4.21
Een belangrijk pijnpunt in de discussie met de advocaten is dat de hoven bij het uitvaardigen van de regels ook een verband leggen met het verkorten van doorlooptijden (zie de toelichting bij beide procesreglementen in het persbericht, hiervoor onder 2.3). De pijn zit erin dat er natuurlijk absoluut geen garanties zijn dat die doorlooptijden daadwerkelijk verkort zullen worden. In de pilot bij de rechtbank Arnhem in 2012 was dat beter geregeld: tegenover de verplichting om korte processtukken aan te leveren, deed de rechtbank van haar kant de toezegging om binnen zes à tien weken uitspraak te doen (zie onder 4.2). Als de hoven ook zo'n toezegging zouden hebben gedaan, zou er denk ik een stuk meer draagvlak zijn geweest voor de regels.

4.22
Niet alleen wreekt zich ook op dit punt dat er geen onderzoeksgegevens zijn waarop gebaseerd zou kunnen worden dat kortere processtukken leiden tot kortere doorlooptijden. Sowieso blijft het problematisch dat ingrepen om tot verkorting van de doorlooptijden te komen in de meeste gevallen een empirische basis missen. Hierbij komt dat de track record van de hoven op het gebied van het verbeteren van de doorlooptijden niet heel hoopgevend is. Hoewel het probleem van de doorlooptijden al zeker tien jaar op de agenda staat, is sprake van hardnekkige werkachterstanden in de appelrechtspraak; er lijkt standaard sprake te zijn van een wachtrij die als rantsoeneringsmechanisme fungeert'. De aanbeveling die in 2013 was opgenomen in de Agenda voor de appelrechtspraak 2020, dat de overgrote meerderheid van de zaken in appel binnen een jaar wordt afgedaan, is niet waargemaakt. In plaats daarvan zijn de doorlooptijden alleen maar toegenomen. Dit valt vooral ook op, omdat in dezelfde periode tegelijkertijd sprake is van een substantiële afname van het aantal handelszaken.
4.23
Dit roept de vraag op of het terecht is dat de hoven van advocaten vragen om een (veronderstelde) bijdrage te leveren aan het verkorten van de doorlooptijden in hoger beroep, terwijl tamelijk onduidelijk is wat de bijdrage van de hoven zélf is. Zoals ik al schreef in mijn preadvies over kwaliteit van rechterlijke beslissingen: 'de rekening' voor het probleem van te lange doorlooptijden in de rechtspraak lijkt hoofdzakelijk te belanden bij de rechtszoekenden en hun advocaten. Wat dit betreft is het jammer dat art. 30q Rv-KEI niet is ingevoerd. Daarin was bepaald dat de rechter in andere zaken dan kantonzaken binnen zes weken na de mondelinge behandeling of na het verrichten van de laatste proceshandeling uitspraak doet. Daarmee zou er wat meer wederkerigheid zijn geweest in het opleggen van verplichtingen voor het naleven van termijnen.

4.24
Kortom, dat advocaten niet erg warm lopen voor de gedachte dat het begrenzen van de omvang van processtukken in hoger beroep leidt tot kortere doorlooptijden, is niet moeilijk te begrijpen.
Barrière: het moeten voldoen aan stelplicht
4.25
Door de advocaten is verder naar voren gebracht dat de maximering van de omvang van processtukken in hoger beroep problematisch is, omdat er een trend is dat rechters zaken afdoen op het niet voldoen aan de stelplicht. Daardoor is het van cruciaal belang om uitvoerig stellingen naar voren te kunnen brengen om zo te voorkomen dat de rechter oordeelt dat 'onvoldoende gesteld is'. Om dit argument op zijn waarde te kunnen schatten, zal ik kort ingaan op de stelplicht en het 'afdoen op stelplicht'.

4.26
Doorgaans wordt aangenomen dat de juridische grondslag voor de stelplicht te vinden is in art. 24 Rv, in samenhang met art. 149 lid 1 Rv. Volgens art. 24 Rv onderzoekt en beslist de rechter de zaak op de grondslag van wat partijen aan hun vorderingen, verzoek of verweer ten grondslag hebben gelegd, tenzij uit de wet anders voortvloeit. Art. 149 lid 1 Rv bepaalt, kort gezegd, dat de rechter gebonden is aan de stellingen die door partijen in de procedure naar voren zijn gebracht en aan de feiten die volgens de wettelijke bepalingen zijn komen vast te staan. Ahsmann omschrijft de stelplicht algemener, namelijk als 'de algemene verplichting tot informatieverschaffing nodig voor de beslissing van de rechter'. De basis voor de stelplicht legt zij daarmee in het samenstel van de bepalingen van art. 21 Rv, art. 23 Rv, art. 24 Rv, art. 111 Rv, art. 149 Rv en art. 150 Rv.
4.27
Met het 'afdoen op stelplicht' wordt gedoeld op uitspraken waarin de rechter overweegt dat 'onvoldoende is gesteld', en om die reden voorbijgaat aan een stelling die is aangevoerd ter onderbouwing van vordering of verweer. Geoordeeld wordt dan dat de stellingen die door een partij naar voren zijn gebracht, de vordering of het verweer niet kunnen dragen. Het afdoen op stelplicht kan dus zowel ten nadele van eiser als ten nadele van gedaagde uitpakken.

4.28
Het 'afdoen op stelplicht' moet worden begrepen tegen de achtergrond van het onderscheid dat van oudsher wordt gemaakt tussen de stelfase en de daarop volgende fase van bewijslevering, waarin partijen met toepassing van de regels over bewijslastverdeling de gelegenheid krijgen hun (door de wederpartij betwiste) stellingen te bewijzen. De stelfase is dus het voorportaal van de fase van bewijslevering. Het 'afdoen op stelplicht' is dan een manier om een partij niet te gemakkelijk toe te laten tot de fase van bewijslevering (waar de rechter veel werk aan heeft). Dat gebeurt pas als de drempel van 'voldoende hebben gesteld' is gehaald.
4.29
Op het 'afdoen op stelplicht' bestaat veel kritiek, omdat het de weg naar feitenonderzoek afsluit. Asser schreef dat "tot de meest gestrooide juridische kraaienpootjes al een tijdje de dooddoener behoort dat een partij niet heeft voldaan aan haar stelplicht." Afdoening op stelplicht leidt tot een 'premature blokkering van de waarheidsvinding', waarvan het resultaat is dat de rechter uitspraak doet op basis van aannames in plaats van feiten. Vanuit een oogpunt van waarheidsvinding is dit een onwenselijke gang van zaken.
4.30
In het huidige procesrecht kan echter niet meer zo'n duidelijk onderscheid worden gemaakt tussen de stelfase en de bewijsfase. Een partij wordt geacht al direct haar stellingen zoveel mogelijk te onderbouwen en melding te maken van de bewijsmiddelen waarover zij beschikt (art. 111 lid 3 Rv en art. 128 lid 5 Rv). Als een partij zich beroept op een stuk, moet daarvan een afschrift bij het processtuk worden gevoegd (art. 85 lid 1 Rv). Ook moet een partij steeds de waarheids- en volledigheidsplicht van art. 21 Rv naleven. Dat maakt dat het niet steeds voldoende is om de 'noodzakelijke juridische en feitelijke elementen' voor een bepaald rechtsgevolg te stellen; een partij

zal daaromheen de rechter ook zo volledig mogelijk moeten voorlichten, bijvoorbeeld door het schetsen van achtergrond of context van bepaalde feiten. Voor wat betreft het getuigenverhoor – een van de belangrijkste bewijsmiddelen in de civiele procedure – is het niet meer nodig dat de rechter eerst een bewijsopdracht verstrekt; op grond van art. 87 lid 3 Rv kunnen getuigen en partijdeskundigen direct op de mondelinge behandeling worden gehoord. Ook hiermee worden stelfase en bewijsfase in elkaar geschoven.

4.31

Bovendien biedt het onderscheid tussen stelfase en bewijsfase een conceptueel kader dat minder goed past bij een actieve rechter, die op zoek is naar de materiële waarheid en in dat kader tracht zoveel mogelijk informatie te verzamelen, los van de vraag bij welke partij de stelplicht c.q. de bewijslast ligt. Daarbij komt dat we in de civiele procedure vaak te maken hebben met impliciete (of oneigenlijke) bewijsbeslissingen, dat wil zeggen beslissingen over het al dan niet bewezen zijn van feitelijke stellingen van een partij op grond van een waardering van de bewijsmiddelen die partijen bij hun processtukken hebben gevoegd, zonder dat er een afzonderlijke fase van bewijslevering heeft plaatsgevonden. In zo'n geval geeft de rechter geen bewijsopdracht aan een partij, wordt geen deskundigenbericht ingewonnen of een partij verzocht nadere schriftelijke bewijsstukken in te dienen, maar wordt na stukkenwisseling en (eventuele) mondelinge behandeling, een eindbeslissing genomen die ook een bewijsbeslissing behelst. Stellen kruipt dan op in de richting van bewijzen, zoals Ahsmann het omschrijft.

4.32

Van Schaick merkt terecht op dat 'stelplicht' in de praktijk ook 'reageer- en motiveerplicht' is. Het processuele debat kan van partijen vergen dat zij hun stellingen motiveren, aanvullen en nader motiveren. Of dat partijen hun stellingen alvast in enige mate onderbouwen met bewijsstukken of anderszins toelichten waarom hun stellingen aannemelijk zijn. Uit deze ruimere invulling van het begrip 'stelplicht' volgt dat 'het niet voldoen aan de stelplicht' méér omvat dan 'niet genoeg stellingen innemen'. Niet voldoen aan de stelplicht kan ook betekenen dat de rechter vindt dat een partij – in het licht van het processuele debat – onvoldoende heeft gereageerd op stellingen van de wederpartij, dat de stellingen te globaal zijn, dat de stellingen onvoldoende zijn toegelicht (uitgelegd), dat een partij heeft nagelaten zijn stellingen aan te vullen als reactie op wat de wederpartij naar voren bracht, of dat de stellingen onaannemelijk zijn omdat ze in het geheel niet zijn onderbouwd of anderszins aannemelijk zijn gemaakt. Met dat laatste beoogt de rechter stellingen in een processtuk die in feite niet meer zijn dan 'losse flodders' terzijde te schuiven. Denk aan een eiser die miljoenen schadevergoeding vordert zonder enige onderbouwing te geven voor een schadepost, of aan een gedaagde die 'alles' betwist, terwijl overduidelijk is dat op zijn minst een deel van de stellingen van eiser wél feitelijk klopt. Of aan processtukken waarin systematisch álle mogelijke denkbare verweren worden opgevoerd (ik was er niet en als ik er al was heb ik geen overeenkomst gesloten, en als ik al een overeenkomst heb gesloten dan ben ik hem nagekomen, en als ik hem niet ben nagekomen dan had ik een opschortingsrecht, en als ik geen opschortingsrecht had, dan was de niet-nakoming niet toerekenbaar, en als het wel toerekenbaar is, dan heeft de wederpartij te laat geklaagd, en als al tijdig is geklaagd, dan zijn er algemene voorwaarden die schadeplichtigheid uitsluiten, etc., etc.). Als de rechter geconfronteerd wordt met zo'n rits van verweren zal zij stellingen die duidelijk pro forma naar voren zijn gebracht, verwerpen met het argument dat onvoldoende is gesteld.

4.33

Er is dus een breed scala aan situaties dat wordt gedekt door de overweging dat 'onvoldoende is gesteld'. In maar weinig gevallen bedoelt de rechter daarmee dat meer pagina's tekst hadden moeten worden aangeleverd. Het zal er veel meer om gaan dat een partij preciezer had moeten ingaan op de stellingen van de wederpartij, dat bepaalde stellingen in meer detail hadden moeten worden uitgewerkt, dat beter had moeten worden toegelicht wat bedoeld wordt met een bepaalde stelling, of dat een partij op zijn minst enige (schriftelijke) bewijsstukken ter onderbouwing van een bepaalde stelling in het geding had moeten brengen om deze een begin van aannemelijkheid te

geven. Daarmee is ook gezegd dat ‘meer pagina’s tekst’ niet de kern raakt van de problematiek van het afdoen op stelplicht.

4.34
Dat doet er niet aan af dat er veel is aan te merken op het afdoen van zaken op stelplicht. Om te beginnen zou de rechter, vanwege de onduidelijkheid over de formulering ‘onvoldoende gesteld’, preciezer moeten formuleren wat zij in een concreet geval daarmee nu precies bedoelt. Verder zou de rechter, voordat gegrepen wordt naar deze manier van afdoen, eerst aan een partij – ter zitting – moeten voorhouden wat zij als tekortkoming beschouwt aan de stellingen van een partij en die partij in de gelegenheid moeten stellen nog een toelichting te geven. In de eerste aanleg is dit ook de gebruikelijke gang van zaken. En als het niet voldoen aan de stelplicht fungeert als blokkering voor de waarheidsvinding, zal de rechter zich op zijn minst de volgende controlevraag moeten stellen: wat had de steller/betwister in redelijkheid meer of anders kunnen en moeten stellen? Verder kan als vuistregel worden gehanteerd dat de rechter alleen dient te oordelen dat een in het geding centraal staande stelling onvoldoende onderbouwd is indien dit ‘in uitgesproken mate’ het geval is. Met andere woorden, als de stelling betrekking heeft op de kern van het geschil, dan moet zo min mogelijk naar deze wijze van afdoening worden gegrepen en moet de rechter gewoon uitzoeken hoe het zit.
4.35
Het komt er dus op neer dat niet eenvoudigweg kan worden betoogd dat een advocaat wel veel tekst móet aanleveren, omdat zij anders geconfronteerd wordt met de valbijl dat ‘onvoldoende is gesteld’. De zaken liggen aanzienlijk genuanceerder.
Belang van feiten steeds groter
4.36
Wat echter wel een probleem is, is – in de woorden van Asser – dat de feitengevoeligheid van rechterlijke beslissingen steeds groter is geworden. Daarmee wordt bedoeld dat de invulling van een rechtsnorm in een concreet geval, in toegenomen mate afhankelijk is van de feitelijke context. Gevallen die in grote lijnen op elkaar lijken, worden toch anders beoordeeld omdat de precieze feitenconstellatie nét iets anders is. Dat doet zich natuurlijk voor in alle zaken waarin een rechtsnorm moet worden ingevuld aan de hand van ‘alle feiten en omstandigheden van het geval’. Denk aan de uitleg van overeenkomsten, het aansprakelijkheidsrecht of het ontslagrecht. Maar ook een op het oog ‘rechtlijnige norm’ als verjaring, kan in bijzondere gevallen een contextuele invulling krijgen. Eigenlijk is er geen rechtsgebied waarvoor dit níet geldt. De consequentie is dat niet goed vooraf kan worden beoordeeld welke feiten wel en niet relevant zijn en dus aandacht behoeven in de processtukken. Hierbij komt dat er allerlei zaken zijn die een uitgebreide toelichting nodig hebben om goed te begrijpen waar het geschil nu eigenlijk over gaat. Dat varieert van de ins en outs van de witlofteelt, de werking van een IT-systeem tot de perikelen rond de afwikkeling van een faillissement. Steeds zal in de processtukken de rechter zo volledig mogelijk moeten worden voorgelegd over context en achtergrond van het geschil. Er is niets zo vervelend voor een procespartij als wanneer zij uit de rechterlijke beslissing het gevoel krijgt dat de rechter het feitencomplex niet goed in kaart heeft gebracht of de zaak feitelijk niet goed heeft begrepen.

4.37
De noodzaak van een uitgebreide uiteenzetting van de feiten wordt onderstreept door de waarheids- en volledigheidsplicht van art. 21 Rv. De waarheids- en volledigheidsplicht benadrukt het belang van waarheidsvinding in de civiele procedure. Dat is door de Hoge Raad is omschreven als ‘het algemene maatschappelijke belang dat de waarheid in rechte aan het licht komt ten dienste van een goede rechtsbedeling’. Duidelijk is dat de waarheids- en volledigheidsplicht een zware verantwoordelijkheid legt bij de advocaten, om in hun processtukken zo correct en volledig mogelijk alle relevante feiten naar voren te brengen.
4.38

Hierdoor is het niet alleen onontkoombaar maar ook noodzakelijk dat advocaten in hun processtukken zo precies mogelijk de feitelijke context van de zaak uiteenzetten. Een verwijt dat de feiten onnodig uitvoerig worden geschetst, lijkt mij eigenlijk zelden een terecht verwijt (tenzij het copy/paste uit eerdere processtukken is). Nu zou men kunnen denken dat het uiteenzetten van de feiten al in eerste aanleg heeft plaatsgevonden en dus in hoger beroep niet meer nodig is, maar zo werkt het in de praktijk vaak niet. De partij die bij de rechtbank heeft verloren zal toch al snel aanleiding zien – en terecht – om in hoger beroep beter uit te leggen hoe de zaak feitelijk in elkaar steekt. Dat is ook wat de appelrechter mag verwachten.

4.39

De maximeringsregels bieden echter de mogelijkheid dat toestemming wordt gevraagd om een langer processtuk in te dienen en/of een nadere akte te nemen. Daarom zie ik geen reden om aan te nemen dat vanwege nut en noodzaak om uitgebreid de feitelijke context van een zaak te schetsen, een beperking van de omvang van een processtuk tot in beginsel 25 pagina's niet aanvaardbaar zou zijn.

Nog een barrière: de tweeconclusieregel

4.40

Een kritiekpunt op de maximeringsregels is ook dat deze zich slecht verhoudt met de in de rechtspraak van de Hoge Raad ontwikkelde tweeconclusieregel. De tweeconclusieregel, die volgens de Hoge Raad besloten ligt in art. 347 lid 1 Rv, is ingegeven door het belang van de concentratie van het processuele debat en van een spoedige afdoening van een geschil. De regel brengt als uitgangspunt mee dat grieven, een eisverandering of -vermeerdering, nieuwe verweren en nieuwe feiten en stellingen uiterlijk in de memorie van grieven of in de memorie van antwoord naar voren moeten worden gebracht. Gebeurt dit niet, dan moet de appelrechter deze in beginsel buiten beschouwing laten.

4.41

Hoewel er uitzonderingen mogelijk zijn op de tweeconclusieregel – het gaat om een 'in beginsel strakke regel' –, legt de regel op partijen dus de verplichting om direct in de memorie van grieven en in de memorie van antwoord de grieven, een eisverandering of -vermeerdering, nieuwe verweren en nieuwe feiten en stellingen te komen. Wel mogen partijen tijdig naar voren gebrachte grieven, verweren, feiten en stellingen, binnen de grenzen van de goede procesorde, nader uitwerken en preciseren nadat de memorie van grieven en de memorie van antwoord zijn genomen. Deze nadere toelichting mag echter niet leiden tot nieuwe grieven of nieuwe verweren.

4.42

Als een partij haar (nieuwe) grieven en verweren in de memorie van grieven c.q. de memorie van antwoord naar voren heeft gebracht, staat de tweeconclusieregel er dus niet aan in de weg dat in een latere akte die grieven, verweren, feiten en stellingen, binnen de grenzen van de goede procesorde, nog nader worden uitgewerkt en gepreciseerd. Ik neem aan dat dit ook is wat beoogd wordt met de regel onder punt 3 van Bijlage VI van het Landelijk procesreglement voor civiele dagvaardingszaken bij de gerechtshoven, dat een partij kan verzoeken "na indiening van de memorie een aanvullende akte te mogen nemen ter nadere toelichting van een specifiek in die memorie reeds opgenomen grief eiswijziging of verweer". Nu kennelijk de gedachte is dat de grieven in de (in omvang beperkte) memorie van grieven zijn opgenomen, waarna vervolgens in de aanvullende akte de grieven nader worden uitgewerkt en gepreciseerd, staan de regels op zichzelf niet op gespannen voet met de tweeconclusieregel.

4.43

De tweeconclusieregel staat echter wel onder toenemende kritiek. Zo heeft Valk in een recente publicatie bij de regel een aantal kritische kanttekeningen geplaatst. Zijn eerste bezwaar is dat de tweeconclusieregel de kans vergroot dat een zaak wordt beslist op basis van 'enkel processuele feiten' en niet op basis van de materiële waarheid, omdat de regel ertoe leidt dat de rechter geen acht mag slaan op relevante stellingen als die te laat zijn aangevoerd. Het tweede bezwaar is dat het (in beginsel) strakke karakter van de tweeconclusieregel tot gevolg heeft dat afbakeningskwesties

('wel of geen novum') aan belang winnen, terwijl een discussie daarover afleidt van hetgeen waarover het vooral zou moeten gaan, namelijk wat de juiste feiten zijn en wat, gelet op die feiten, volgens het materiële recht de uitkomst moet zijn. Verwacht kan worden, lijkt mij, dat deze afbakeningskwesties, zich vaker zullen voordoen onder de maximeringsregels, als na een in omvang gelimiteerd processtuk een aanvullende akte wordt genomen. Het derde bezwaar dat Valk noemt is dat de tweeconclusieregel "een gezonde ontwikkeling van de suggestiebevoegdheid van de appelrechter" belemmert.

4.44

Met name dit laatste argument zou naar mijn mening reden moeten zijn voor de Hoge Raad om de tweeconclusieregel de komende jaren bij te stellen en te versoepelen. Als het zwaartepunt van de procedure, ook in hoger beroep, steeds meer verschuift naar de zitting en tegelijkertijd wordt verwacht dat de rechter zich actief opstelt ter zitting – denk ook aan het voorgestelde nieuwe lid 2 van art. 24 Rv – dan kan het niet anders dan dat de tweeconclusie-regel gaat knellen. De maximeringsregels zullen de werking van de regel zeker niet vereenvoudigen.

Te weinig overleg met advocaten

4.45

Een ander knelpunt dat de advocaten ervaren is dat zij van mening zijn dat er door de hoven geen (deugdelijk) overleg is gevoerd over de nieuwe regels. In de Kamervragen is dit punt ook aan de orde gesteld (zie onder 2.22). Als ik het goed begrijp, hebben de hoven de plannen voor het maximeren van de omvang van processtukken alleen besproken in het dekenberaad, althans is daar een toelichting gegeven op het voornemen om de reglementen aan te passen. De NOvA is echter niet geconsulteerd. Tot nu toe is het volgens de NOvA echter steeds gebruikelijk geweest dat procesreglementen in nauwe samenwerking met de NOvA tot stand zijn gebracht, en in ieder geval steeds voor advies aan de NOvA zijn voorgelegd. Van de zijde van de Staat is daartegenover aangevoerd dat de werkgroep van het LOV-H in de aanloop naar de invoering van de regels contact heeft gezocht met enkele lokale dekens, en vervolgens door hen is verwezen naar het landelijke dekenberaad. Verder stelt de Staat dat nadat de nieuwe procesreglementen bekend zijn gemaakt en er kritiek vanuit de NOvA kwam, de hoven alsnog het gesprek met de NOvA hebben gezocht. Deze gesprekken zijn echter op niets uit gelopen.

4.46

De kritiek van de advocaten lijkt mij terecht. Van de zijde van de Staat is niet weersproken dat in het verleden de NOvA altijd betrokken is bij de totstandkoming van de civiele procesreglementen voor de hoven. Dat blijkt ook uit de considerans bij het Landelijk procesreglement voor civiele dagvaardingszaken bij de gerechtshoven (zoals dat geldt vanaf 1 april 2021). Daarin is onder meer het volgende te lezen:

"Dit procesreglement (hierna ook: het reglement) vindt zijn oorsprong in een initiatief van het Project procesreglementen, dat onderdeel uitmaakt van het Programma Civiele Sectoren, en is ontwikkeld door een door dit project geïnitieerde en door het Landelijk Overleg van de Voorzitters van de Civiele sectoren-Hoven (LOVC-H) gefaciliteerde werkgroep, in samenspraak met de Nederlandse Orde van Advocaten."

Ook in de considerans van het Landelijk procesreglement voor civiele dagvaardingszaken bij de rechtbanken staat dat "een brede consultatie van de Nederlandse Orde van Advocaten heeft plaatsgevonden en afstemming heeft plaatsgehad met de afdeling wetgeving van het Ministerie van Justitie."

4.47

Als dit de gebruikelijke gang van zaken is, dan hadden de advocaten mogen verwachten dat ook voor de maximeringsregels de NOvA om advies zou worden gevraagd. Het spreekt wel vanzelf dat het doen van mededelingen in het landelijke dekenberaad – een informeel overleg van de Dekens van de Orde van Advocaten over de uitoefening van het toezicht op de advocatuur – daarvoor geen vervanging kan zijn. Dat naderhand – toen al vaststond dat de regels zouden worden ingevoerd – alsnog advies is gevraagd aan de adviescommissie burgerlijk procesrecht van de NOvA en de

adviescommissie intellectuele eigendom van de NOvA, kan het gebrek aan betrokkenheid bij de voorbereiding ook niet compenseren.

4.48
Maar op de achtergrond speelt hier ook een breder probleem, namelijk dat er weinig gesprek meer is tussen rechters en advocaten. Daarvoor zijn vele oorzaken te noemen. Er zijn nauwelijks meer advocaten die rechter-plaatsvervanger zijn. De tijd dat advocaten konden aanschuiven bij SSR-cursussen ligt ver achter ons. Bij vergaderingen van juridische vakverenigingen (zoals de NJV of de NVvP), die ook bedoeld zijn als ontmoetingsplaats tussen de juridische beroepsgroepen, zijn maar heel weinig rechters aanwezig. Lokale bijeenkomsten van rechters en de plaatselijke balie zijn afgeschaft. En gezamenlijke uitstapjes van rechters en advocaten, zoals ik mij die herinner uit de tijd dat ik werkte bij de rechtbank Assen, zijn iets uit een ver verleden. Sowieso is door de schaalvergroting, zowel binnen de rechterlijke organisatie als binnen de advocatuur, het idee van contacten tussen rechters en advocaten op lokaal niveau, niet meer levend. Deze ontwikkelingen zijn vast op zichzelf allemaal volstrekt begrijpelijk, maar het gevolg is wel dat er, behalve binnen de rechtszaal, nauwelijks meer uitwisseling plaatsvindt tussen advocaten en rechters. Dat draagt niet bij aan wederzijds begrip voor elkaars positie.
4.49
Onbegrip voor elkaars positie kan leiden tot ‘verzuurde verhoudingen’ tussen rechters en advocaten. Dat is zorgelijk, omdat rechters en advocaten in de procedure op elkaar zijn aangewezen. Rechters kunnen het niet alleen. Dat begint er al mee dat het de advocaat is die een geschil voorlegt aan de rechter. Bovendien wordt de kwaliteit van rechtspraak mede bepaald door de kwaliteit van de inbreng van advocaten (of andere procesdeelnemers), of dat nu op de zitting is of in een schriftelijk processtuk.

4.50
Het is daarom van het grootste belang dat – wat ook de uitkomst van deze procedure is – dat de hoven (LOV-H’s, maar misschien ook individuele raadsheren) zo snel mogelijk weer in gesprek gaan met de advocaten (NOvA, maar wellicht ook individuele advocaten). Daarbij zou voorop moeten staan wat uiteindelijk het gemeenschappelijke belang is: een goede rechtsbedeling. Overwogen zou kunnen worden om bij zo’n overleg ook wetenschappers te laten aansluiten.
Problemen bij de uitvoerbaarheid van de regels
4.51
Door de Advocaten is ook nog aangevoerd dat de maximeringsregels niet goed uitvoerbaar zijn, met name waar het gaat om de beoordeling van verzoeken tot het mogen indienen van langere processtukken. De regeling zou leiden tot rechtsonzekerheid en ongelijkheid bij het beoordelen van zo’n verzoek. Daarbij komt dat een advocaat niet altijd vroeg in het proces kan inschatten wat het precieze aantal pagina’s is dat hij nodig heeft. Zekerheidshalve zal een advocaat dan maar in elke zaak zo’n verzoek indienen. Bovendien is niet duidelijk waarop de rolraadsheer zijn beslissing zal baseren. Het beoordelen van de verzoeken zal de hoven ook veel tijd kosten.

4.52
Deze argumenten lijken mij niet heel sterk. In de eerste plaats blijkt uit de door mij uitgezette vragen dat de praktijk zich redt met de regels en dat zich niet voordoet dat ‘zekerheidshalve’ in een groot aantal zaken toestemming wordt gevraagd om een langer processtuk in te dienen (zie onder 3.10). Bovendien is het een gebruikelijke gang van zaken dat de rolraadsheer aan de hand van algemene uitgangspunten beslissingen neemt over partijverzoeken (meer spreektijd, extra akte etc.). Niet is in te zien dat dit opeens niet zou kunnen werken bij de beoordeling van verzoeken om een langer processtuk in te mogen dienen.

4.53

Wel zou wellicht in overleg tussen het LOV-H en de advocatuur kunnen worden nagegaan of de opsomming in Bijlage VI respectievelijk Bijlage V van de gevallen waarin toestemming voor een langer processtuk kan worden verleend (zie onder 2.7), uitbreiding behoeft of anders geformuleerd moet worden. Maar misschien monitoren de hoven dit zelf ook al. Ook zou kunnen worden nagegaan of er categorieën van zaken zijn waarin – bij voorbaat – ontheffing van de paginalimiet kan worden verleend.

Conclusies

4.54

Als ik probeer enige conclusies te trekken uit deze inleidende beschouwingen, dan is een eerste dat het geen grote verbazing wekt dat er bij advocaten geen breed draagvlak lijkt te zijn voor de maximeringsregels. De NOvA is niet geconsulteerd over plannen, er zijn geen kwantitatieve gegevens beschikbaar, onduidelijk is wat de reden is voor de uitdijende omvang van processtukken en er zijn veel meer oorzaken aan te wijzen voor het gebrek aan kwaliteit van processtukken dan dat ze soms onnodig lang zijn. Ik zeg dat er geen breed draagvlak lijkt te zijn, want ik weet niet welk deel van de advocaten uiteindelijk toch wel kan leven met de nieuwe regels. Wellicht is er een zwijgende meerderheid die er geen problemen mee heeft. Dat zou kunnen worden afgeleid uit het feit dat tot nu toe maar in 5% van de gevallen is gevraagd om een langer processtuk in te kunnen dienen (zie onder 3.4).

4.55

Een tweede conclusie is dat de hoven en de advocaten hoe dan ook met elkaar in gesprek moeten om het bredere probleem van kwaliteit van processtukken in hoger beroep te bespreken. Want dat er een probleem is, lijkt eigenlijk niemand te ontkennen. Wat kan er bedacht worden om die kwaliteit te verbeteren? Kunnen er nadere richtlijnen worden gegeven over de wijze waarop processtukken moeten worden ingedeeld en/of procesdossiers moeten worden aangeleverd? Kan de NOvA in de opleiding meer doen aan het leren schrijven van een goed processtuk? Moet er worden nagedacht over een verplichte registratie als appeladvocaat of, minder vergaand, aan de verplichting om (jaarlijks) bepaalde cursussen te volgen over het procederen in hoger beroep? Of moet de aandacht worden gelegd bij de (kleine?) groep slecht presterende vakbroeders en -zusters?

4.56

Specifiek met betrekking tot de maximeringsregels zou ook moeten worden besproken – wat ook de uitkomst van deze procedure is – of het voor advocaten aanvaardbaar zou zijn dat wel gemaximeerd wordt, maar op een groter aantal pagina's; of het mogelijk is dat generieke uitzonderingen worden omschreven waarin een processtuk meer dan 25 pagina's mag bevatten (zodat voor die soorten van zaken geen ontheffing hoeft te worden gevraagd); of in gezamenlijk overleg meer gedetailleerd invulling kan worden gegeven aan de regels van Bijlage IV respectievelijk Bijlage V; en hoe en door wie gemonitord wordt wat de gevolgen van de nieuwe regels zijn.

4.57

Een derde conclusie is dat de hoven ook zelf aan zet zijn. Daarbij gaat het m.i. vooral om een meer genuanceerde benadering van het afdoen van zaken op de stelplicht (zie onder 4.34) en om het verbeteren van de doorlooptijden (zie onder 4.21-4.24). Als het uiteindelijke doel is om de kwaliteit van rechtspraak te verbeteren, waarvan het verbeteren van de doorlooptijden een essentieel aspect is, dan zullen rechters ook zichtbaar moeten maken wat hun eigen bijdrage daaraan is. Daarmee wordt ook meer draagvlak gecreëerd voor het stellen van nadere eisen aan advocaten met betrekking tot de manier waarop zij hun processtukken moeten opstellen en aanleveren, wat die eisen dan ook uiteindelijk inhouden.

5Rechtersregelingen

Karakter en doel rechtersregelingen5.1

De beperking van de omvang van de processtukken in hoger beroep is opgenomen in het Landelijk procesreglement voor civiele dagvaardingszaken bij de gerechtshoven en in het Procesreglement verzoekschriftprocedures handels- en insolventiezaken gerechtshoven. Daarmee draait het in deze procedure om de vraag of de hoven in de procesreglementen regels kunnen stellen ter maximering

van de omvang van processtukken en, bij overschrijding van die maximale omvang, het processtuk kunnen weigeren.

5.2
Ter beantwoording van deze vraag zal ik eerst ingaan op het karakter van procesreglementen (rechtersregelingen) en de eisen die daaraan in de rechtspraak van de Hoge Raad zijn gesteld.

5.3
Kenmerkend voor procesreglementen is dat het gaat om regelingen die door rechters zelf zijn opgesteld. Procesreglementen kunnen worden geschaard onder het bredere begrip 'rechtersregeling'.
5.4
Het doel van rechtersregelingen is om ervoor te zorgen dat rechters – en gerechten – op dezelfde manier toepassing en uitleg geven aan bepaalde (wettelijke) normen. Rechtersregelingen beogen zo een bijdrage te leveren aan een uniforme toepassing van het recht. In zijn algemeenheid kan gezegd worden dat uniforme rechtstoepassing de kwaliteit van de rechtspleging bevordert, meer in het bijzonder die van rechterlijke beslissingen.

5.5
Hierbij kan direct de vraag worden opgeworpen of het niet eerder op de weg van de Hoge Raad ligt om te zorgen voor een uniforme rechtstoepassing, dan dat dat een taak is van feitenrechters, al dan niet door gebruikmaking van rechtersregelingen. In ieder geval lijkt in de rechtspraak van de Hoge Raad tot op heden alleen bindende kracht te worden toegekend aan rechtersregelingen van procesrechtelijke aard.

5.6
Rechtersregelingen zijn er in veel rechtsgebieden, zoals handelsrecht, familierecht, strafrecht, bestuursrecht en belastingrecht. Sommige rechtersregelingen bevatten bepalingen waarin invulling wordt gegeven aan materiële normen. Bekende voorbeelden daarvan zijn de Alimentatienormen, de Recofa-richtlijnen en de Oriëntatiepunten voor de straftoemeting. Andere rechtersregelingen bevatten bepalingen die kwesties van procesrechtelijke aard regelen, zoals de verschillende landelijke procesreglementen van de rechtbanken en de gerechtshoven.

5.7
Tot aan de reorganisatie van de rechterlijke organisatie in 2002 had ieder gerecht zijn eigen procesreglement. Sinds 2002 zijn verschillende landelijke reglementen tot stand gekomen.
Binding aan rechtersregelingen
5.8
In het Rolrichtlijnen-arrest uit 1996 is door de Hoge Raad voor het eerst geoordeeld dat de in een rechtersregeling – meer specifiek: een procesreglement (rolrichtlijnen rechtbank Den Haag) – opgenomen regels kunnen kwalificeren als recht in de zin van art. 79 Wet RO (voorheen art. 99 Wet RO) en bindende kracht kunnen hebben. Overwogen werd het volgende:
"3.2 (...) Het onderdeel gaat ervan uit dat de in dat vonnis genoemde rolrichtlijnen zijn aan te merken als 'recht' in de zin van art. 99 RO.
Dit uitgangspunt is juist. De in mei 1987 door de Rechtbank te 's-Gravenhage vastgestelde rolrichtlijnen (...) hebben het karakter van door die Rechtbank vastgestelde regels omtrent de uitoefening van haar rolbeleid, welke regels weliswaar niet kunnen gelden als algemeen verbindende voorschriften omdat zij niet krachtens enige wetgevende bevoegdheid zijn gegeven, maar de rechter wel op grond van algemene beginselen van behoorlijke rechtspleging binden, en zich naar hun inhoud en strekking ertoe lenen jegens de daarbij betrokkenen als rechtsregels te worden toegepast. (...) Ook aan het vereiste dat de regels behoorlijk zijn bekendgemaakt, is derhalve voldaan."

Met deze overweging in het Rolrichtlijnen-arrest heeft (de civiele kamer van) de Hoge Raad aangeknoopt bij de in het Leidraad-arrest door de belastingkamer gebruikte formulering over de kwalificatie van beleidsregels als recht in de zin van art. 79 Wet RO.

5.9

Uit het Rolrichtlijnen-arrest volgt dus dat de in een procesreglement opgenomen regels de rechter kunnen binden op grond van algemene beginselen van behoorlijke rechtspleging en dat deze regels onder voorwaarden kunnen gelden als recht in de zin van art. 79 Wet RO. Omdat de regels zijn vastgesteld door rechters (i.c. de rechtbank), gaat het om een vorm van zelfbinding.

5.10

Teuben, de advocaat van de Staat in deze procedure, wijst erop dat de binding van de rechter aan een rechtersregeling strikt genomen losstaat van de kwalificatie van die regeling als recht in de zin van art. 79 Wet RO. Binding ontstaat reeds als de regeling is vastgesteld door daartoe bevoegde rechters en behoorlijk bekend is gemaakt. Voor kwalificatie als recht in de zin van art. 79 Wet RO geldt dan op grond van het Rolrichtlijnen-arrest nog als extra eis dat 'de regels zich naar hun inhoud en strekking ertoe lenen jegens de daarbij betrokkenen als rechtsregels te worden toegepast'. De binding aan een rechtersregeling volgt dus niet uit de kwalificatie daarvan als recht in de zin van art. 79 Wet RO, aldus steeds Teuben. Echter, zo leid ik uit deze verhandeling van Teuben af, als een rechtersregeling geldt als recht in de zin van art. 79 Wet RO, dan is die regeling bindend voor de rechter. Dit wordt ook elders in de literatuur aangenomen.

5.11

De rechter heeft steeds de bevoegdheid om in bijzondere gevallen van een rechtersregeling af te wijken, zo is de algemene opvatting in de literatuur. Sommige rechtersregelingen voorzien zelf ook expliciet in zo'n afwijkingsmogelijkheid. Zo bepaalt art. 1.16 van het Landelijk procesreglement voor civiele dagvaardingszaken bij de gerechtshoven dat het hof van het reglement kan afwijken indien de bijzondere omstandigheden van het geval daartoe aanleiding geven.

Rechtersregelingen mogen niet in strijd zijn met hogere rechtsnormen

5.12

Als een rechtersregeling geldt als recht in de zin van art. 79 Wet RO, kunnen de daarin opgenomen regels in cassatie worden getoetst aan wettelijke normen en andere, hogere rechtsnormen, zoals de eisen die voortvloeien uit art. 6 EVRM.

5.13

Meerdere malen heeft de Hoge Raad geoordeeld dat een specifieke bepaling uit een procesreglement, of een daaraan door de rechter gegeven interpretatie, in strijd is met een wettelijke bepaling. Zo is beslist dat het bepaalde in een procesreglement (althans: de interpretatie die de rolrechter daaraan had gegeven) niet kan afdoen aan het wettelijke recht op pleidooi (destijds neergelegd in art. 144 Rv-oud):

"3.5 (...). Voor zover in het oordeel van de rolrechter dan wel de Rechtbank besloten ligt dat het bepaalde in art. 2.12 van het Landelijk reglement voor de civiele rol bij de rechtbanken (gepubliceerd in Stcrt. 2000, 124) meebrengt dat in een geval als het onderhavige geen recht op pleidooi (meer) bestaat, is dit oordeel, naar het middel terecht betoogt, onjuist, nu het bepaalde in dat reglement niet kan afdoen aan het op de wet – art. 144 (oud) Rv – gebaseerde recht op pleidooi."

Deze regel is nadien verschillende keren herhaald, met de toevoeging dat het bepaalde in een rolreglement evenmin kan rechtvaardigen dat een verzoek om pleidooi wordt beoordeeld aan de hand van een andere maatstaf dan die de Hoge Raad daarvoor heeft geformuleerd.

5.14

Een ander voorbeeld is de in 2015 gewezen uitspraak [...] / [...] over het toenmalige pilot-procesreglement civiele dagvaardingszaken van het gerechtshof 's-Hertogenbosch. Een bepaling in het pilotreglement dat per fax ingediende processtukken niet in behandeling worden genomen, met toepassing waarvan het hof een tijdig per fax ingediende memorie van grieven buiten beschouwing liet en appellant niet-ontvankelijk verklaarde, werd door de Hoge Raad onverbindend geacht wegens strijd met art. 33 Rv, waarbij de Hoge Raad opmerkte dat hetzelfde gold voor de gelijkluidende bepaling in het Landelijk procesreglement voor civiele dagvaardingsprocedures bij de hoven.

Het eerste lid van art. 33 Rv houdt onder meer in dat verzoeken en mededelingen ook elektronisch kunnen worden gedaan, indien van deze mogelijkheid voor het desbetreffende gerecht blijkt uit een voor dat gerecht vastgesteld procesreglement. Volgens de Hoge Raad geldt deze "beperking van het elektronisch verkeer tot gevallen waarin daarin is voorzien in een door een voor dat gerecht vastgesteld procesreglement" niet voor faxverkeer; daarvoor geldt nog steeds de regel van art. 33 Rv (oud) dat stukken die door middel van faxapparatuur vóór 24.00 uur van de laatste dag van een lopende termijn ter griffie zijn ontvangen, gelden als binnen de termijn ingediend (rov. 3.4.4).

5.15

Eenzelfde lot was beschoren voor een bepaling in het destijds geldende Procesreglement kort gedingen rechtbanken handel/familie, die inhield dat de voorzieningenrechter geen kostenveroordeling uitspreekt als de eisende partij de procedure intrekt voordat de zaak is uitgeroepen. Onder verwijzing naar de hiervoor besproken uitspraak uit 2015, oordeelde de Hoge Raad in een prejudiciële beslissing uit 2016 dat deze bepaling in strijd was met "de aan het systeem van de wet ten grondslag liggende uitgangspunten die gelden ten aanzien van het kort geding in eerste aanleg" en derhalve in zoverre onverbindend was. In de beslissing werd voorts mede aan de hand van het procesreglement bepaald wanneer een zaak in kort geding in eerste aanleg aanhangig is.

5.16

Onverenigbaarheid met de wet was ook aan de orde bij een richtlijn uit het Rapport Alimentatienormen van (destijds) de Werkgroep Alimentatienormen van de Nederlandse Vereniging voor Rechtspraak en Recofa (het landelijk overleg van rechters-commissarissen in faillissementen), die inhield dat de alimentatierechter ervan uit kan gaan dat het vrij te laten bedrag van de door de tot de schuldsanering toegelaten onderhoudsplichtige ouder is of zal worden verhoogd met de vastgestelde kinderalimentatie (tot een maximum van € 136,- per kind). De Hoge Raad overwoog:

"3.5.3 (...) Hoezeer het op zichzelf uit een oogpunt van de bevordering van rechtszekerheid ook wenselijk is dat rechters in onderling overleg regelingen of aanbevelingen tot stand brengen op gebieden waar de wet hun grote beoordelingsvrijheid geeft, de hier bedoelde richtlijn staat op gespannen voet met het wetsvoorschrift waaraan deze invulling wil geven. Met de richtlijn wordt de kinderalimentatievordering bovendien een feitelijke voorrangspositie ten opzichte van de (overige) in de schuldsanering betrokken vorderingen verleend.
Het bewerkstelligen daarvan gaat, mede gelet op art. 3:278 BW, de rechtsvormende taak van de rechter te buiten. (...)"

5.17

Een vergelijkbare overweging is te vinden in een tweetal uitspraken waarin aan de orde was of de schadevergoeding wegens kennelijk onredelijk ontslag mocht worden bepaald aan de hand van een algemene formule, zoals de kantonrechtersformule (door de Hoge Raad gekenschetst als een 'globale maatstaf'). De Hoge Raad beantwoordde deze vraag ontkennend, omdat de hoogte van de vergoeding bij kennelijk onredelijk ontslag dient te worden bepaald aan de hand van de bijzondere omstandigheden van het geval. Dat "de voorspelbaarheid van dit soort frequent voorkomende beslissingen en daarmee in zeker opzicht ook het belang van de rechtszekerheid" zou zijn gediend met het toepassen van dergelijke algemene formules, vormt volgens de Hoge Raad geen toereikende rechtvaardiging voor het hanteren ervan.

5.18

Ook de bepaling in een pilotreglement dat als niet binnen de in het reglement bepaalde tijd de memorie van grieven of een ander processtuk is genomen, automatisch 'akte niet-dienen' wordt verleend, hield bij de Hoge Raad geen stand. Vooropgesteld werd dat de bevoegdheid tot het vaststellen van 'een procesreglement als het onderhavige' voortvloeit uit art. 133 Rv. De Hoge Raad vervolgt dat een goede procesorde echter meebrengt dat in de specifieke omstandigheden van het geval (waarin sprake was van een procesreglement dat bij wijze van experiment afwijkt van het landelijk procesreglement en waarin een strenge sanctie volgt op overschrijding van de termijn uit het pilotreglement) het belang van het voorkomen van onredelijke vertraging van het geding moet

worden afgewogen tegen de ernst van het verzuim en de gevolgen die strikte naleving van het reglement zou hebben voor de procesvoering van de partij die erdoor wordt getroffen. Die afweging dient volgens de Hoge Raad 'zonder meer te leiden tot het verlenen van een korte termijn om het verzuim te herstellen', namelijk een termijn van veertien dagen. De bepalingen in het pilotreglement werden in dit geval dus niet bindend geacht wegens strijd met de goede procesorde.
5.19
Verder oordeelde de Hoge Raad in een uitspraak uit 2018 dat een redelijke en met de eisen van een goede procesorde strokende uitleg van de overgangsbepalingen in een opvolgend procesreglement (waarin strengere sancties werden gesteld op het niet-tijdig indienen van een processtuk dan in het eerder geldende reglement) meebrengt dat het hof niet volgens de letter van het nieuwe reglement, na het ongebruikt verstrijken van de (laatste) termijn van zes weken voor het nemen van de memorie van grieven, ambtshalve mocht beslissen dat het recht om die proceshandeling te verrichten, was vervallen. Het hof had nog een hersteltermijn moeten bieden.

5.20
Uit kwalificatie van de bepalingen in een rechtersregeling als recht in de zin van art. 79 Wet RO volgt dat de Hoge Raad ook oordeelt over de uitleg van deze bepalingen en toetst of de rechter op juiste wijze toepassing heeft gegeven aan de bepalingen. In de rechtspraak zijn daarvan verschillende voorbeelden. Bij die toepassing moet de rechter, zoals ook volgt uit het voorgaande, rekening houden met de eisen van een goede procesorde.
Wettelijke grondslag vereist voor een rechtersregeling?
5.21
In de literatuur wordt uit het Rolrichtlijnen-arrest afgeleid dat een rechtersregeling aan drie vereisten moet voldoen, om als rechtsregel in de zin van art. 79 Wet RO de rechter te kunnen binden (zie ook onder 5.8):
(i) de daarin opgenomen regels lenen zich naar inhoud en strekking ertoe om als rechtsregels te worden toegepast,
(ii) de regeling is behoorlijk bekendgemaakt,
(iii) de regeling is vastgesteld door een daartoe bevoegd rechterlijk orgaan.
5.22
In de schriftelijke opmerkingen die in deze procedure van de zijde van de Advocaten zijn gemaakt, wordt tot uitgangspunt genomen dat voor de bepalingen tot maximering van de omvang van de processtukken een wettelijke grondslag vereist is. Deze is er niet volgens de Advocaten. Dat brengt hen tot de conclusie dat de hoven niet bevoegd zijn een dergelijke regeling op te nemen in de procesreglementen. Ook in de literatuur is door verschillende auteurs opgemerkt dat er geen wettelijke grondslag is voor het maximeren van de omvang van processtukken, zodat (reeds om die reden) de regeling niet rechtsgeldig is.

5.23
Van de zijde van de Staat is enerzijds betoogd dat er niet altijd een wettelijke grondslag nodig is voor de bepalingen in een procesreglement. Anderzijds wordt het standpunt ingenomen dat er een wettelijke grondslag ís, namelijk art. 19 lid 2 Rv.
5.24
Hiermee ligt de vraag voor of uit de rechtspraak van de Hoge Raad moet worden afgeleid dat de bepalingen die in een rechtersregeling worden opgenomen, steeds een wettelijke grondslag moeten hebben.

5.25
In het Rolrichtlijnen-arrest komt deze eis niet duidelijk naar voren. Daarin zijn de rolrichtlijnen omschreven als 'regels omtrent de uitoefening van haar rolbeleid' (zie onder 5.8). Weliswaar wordt

er dus vanuit gegaan dat het gaat om regels ter invulling van beleidsruimte, maar daarmee is niet gezegd dat die beleidsruimte steeds moet berusten op een wettelijke grondslag.
5.26
Dat bepalingen in een rechtersregeling moeten berusten op een wettelijke grondslag, zou wellicht kunnen worden gelezen in een arrest van de strafkamer van de Hoge Raad uit 2002 (Oriëntatiepunten-arrest). In die zaak werd in cassatie geklaagd over de door het hof opgelegde straf omdat deze niet in overeenstemming was met de binnen de rechtspraak ontwikkelde 'Oriëntatiepunten voor de straftoemeting'. De Hoge Raad overwoog het volgende:
"De klacht berust kennelijk op het uitgangspunt dat vorenbedoelde oriëntatiepunten recht zijn in de zin van art. 79 RO. Dit uitgangspunt is echter onjuist reeds omdat de bedoelde oriëntatiepunten niet afkomstig zijn van een instantie die de bevoegdheid heeft rechters te binden wat betreft het gebruik dat zij maken van de hun door de wetgever gelaten ruimte."
De strafkamer heeft in latere uitspraken deze overweging een aantal keren herhaald.
5.27
Op grond van deze arresten wordt in de strafrechtelijke literatuur aangenomen dat 'een rechtersregeling ziet op het geven van een nadere invulling aan de (beslissings)ruimte die uit de wet voortvloeit'. Deze ruimte ontbreekt, zo schrijft Vellinga-Schootstra, 'waar de wet ter zake voorschriften geeft die niet voor meerdere uitleg en eigen invulling door de rechter vatbaar zijn, maar ook wanneer recente rechtspraak van de hoogste rechter op het te regelen terrein tot stand is gekomen.'
5.28
Uit deze uitspraken van de strafkamer kan m.i. niet worden afgeleid dat bepalingen in een rechtersregeling altijd moeten berusten op een wettelijke grondslag. Ik lees de uitspraken zo, dat het erom gaat dat rechtersregelingen in dit geval een nadere invulling geven aan (beslissings)ruimte die uit de wet voortvloeit.
5.29
Dat sluit ook aan bij het arrest waarin de civiele kamer van de Hoge Raad prejudiciële vragen beantwoordde over de gelding van art. 9.1 Procesreglement kort gedingen rechtbanken handel /familie (zie ook onder 5.15). In het arrest omschreef de Hoge Raad het procesreglement als 'een landelijk geldende rechtersregeling omtrent de uitoefening van de wettelijke bevoegdheden en taken van in kort geding in eerste aanleg rechtsprekende rechters'. Deze overweging lees ik tegen de achtergrond van het feit dat het verschuldigd zijn van proceskosten, waarom het in dit geval ging, wettelijk is geregeld (art. 3 lid 1 Wet griffierechten burgerlijke zaken).
5.30
Het komt er dan ook op neer dat regels in een procesreglement invulling geven aan beleidsruimte van de rechter, waarbij de rechter die beleidsruimte soms ontleent aan een wettelijke bepaling. Er zijn echter ook regels die invulling geven aan rechterlijke beleidsruimte zonder dat daarvoor een wettelijke grondslag is aan te wijzen. M.i. is daarbij met name te denken aan regels van organisatorische aard. Ik ga er vanuit dat dergelijke regels zijn gebaseerd op de eisen van een behoorlijke rechtspleging (zie nader onder 5.41 e.v.).
Wettelijke grondslag wel vereist voor sanctie van niet-ontvankelijkheid
5.31
Uit de rechtspraak volgt wel duidelijk dat een procesreglement niet de sanctie van niet-ontvankelijkheid kan stellen als daarvoor geen wettelijke grondslag bestaat.
5.32
Als eerste is in dit verband te noemen een uitspraak van de Hoge Raad van 14 januari 2005 over het Bijzonder rekestreglement personen- en familierecht van het Gerechtshof te 's-Gravenhage. In dit procesreglement was een bepaling opgenomen die inhield dat het hoger beroep niet ontvankelijk was als een partij niet tijdig in vijfvoud het beroepschrift inclusief de stukken in eerste aanleg had overgelegd en geen gebruik had gemaakt van de laatste mogelijkheid om dit verzuim te herstellen. Omdat appellant daaraan niet had voldaan, achtte het hof op grond van de bepaling in het

procesreglement appellant niet ontvankelijk. Deze beslissing hield in cassatie geen stand. De Hoge Raad overwoog het volgende (mijn onderstrepingen):

"3.3 Ingevolge art. 34 lid 1 Rv. is de appellant verplicht aan de rechter in hoger beroep een authentiek afschrift van de bestreden uitspraak over te leggen, alsmede afschriften van de overige op de procedure betrekking hebbende stukken. (...). Op het niet voldoen aan het bepaalde in art. 34 lid 1 is geen wettelijke sanctie gesteld; met betrekking tot art. 429o lid 2 (oud) was dit evenmin het geval.
Het tweede lid van art. 34 bepaalt dat de rechter nadere aanwijzingen kan geven over het tijdstip van overlegging van de hiervoor bedoelde afschriften. Deze bepaling is blijkens de wetsgeschiedenis (Kamerstukken II, 1999/2000, 26 855, nr. 3, blz. 6) uit praktische overwegingen in de wet opgenomen. Aldus zou, naar de zienswijze van de regering, kunnen "worden voorkomen dat de stukken van de eerste aanleg, die omvangrijk kunnen zijn, gedurende langere tijd bewaard zouden moeten worden op de griffie van het gerecht waar de zaak in hoger beroep dient."
3.4 Anders dan het hof heeft geoordeeld – en anders dan bij het opstellen van het Bijzonder reglement kennelijk tot uitgangspunt is genomen – geeft art. 34 lid 2 niet de bevoegdheid bij (rol)reglement te bepalen dat het, ondanks herhaalde verzoeken, niet binnen de daartoe gestelde termijn overleggen van de in dat artikel bedoelde afschriften tot een niet-ontvankelijkverklaring leidt. Die bevoegdheid kan evenmin aan enige andere wetsbepaling worden ontleend. Daarnaast kan het enkele feit dat de vrouw ook de tweede haar door het hof geboden gelegenheid tot herstel van het verzuim om aan het bepaalde in art. 34 lid 1 te voldoen onbenut heeft gelaten, niet leiden tot het oordeel dat sprake is van een zodanige schending van de goede procesorde dat niet-ontvankelijkverklaring gerechtvaardigd is. (...)."
5.33
Met andere woorden, art. 34 lid 2 Rv bepaalt weliswaar dat de rechter nadere aanwijzingen kan geven over het tijdstip van overlegging van processtukken, maar houdt niets in over een niet-ontvankelijkverklaring bij overschrijding van dergelijke regels. Het probleem zit dus niet in de in het procesreglement opgenomen regel dat binnen een bepaalde termijn afschriften van stukken moet worden overgelegd, maar in de daarop in het procesreglement gestelde niet-ontvankelijkheid.
5.34
Bovendien is in de beschikking overwogen dat het onbenut laten van de mogelijkheid van herstel van het verzuim, niet kan leiden tot het oordeel dat sprake is van 'een zodanige schending van de goede procesorde dat niet-ontvankelijkheid gerechtvaardigd is'. Hiermee lijkt de mogelijkheid open te worden gelaten dat als in een concreet geval sprake is van bijkomende omstandigheden, bij overschrijding van de bepalingen uit een procesreglement (zonder dat voor die bepalingen een wettelijke basis bestaat) toch kan worden geoordeeld dat sprake is van een zodanige schending van de goede procesorde dat niet-ontvankelijkverklaring gerechtvaardigd is. In de feitenrechtspraak zijn daarvan ook wel voorbeelden te vinden.

5.35
Ook Asser benadrukt in zijn noot onder de beschikking dat de beslissing van de Hoge Raad draait om de in het procesreglement gestelde sanctie van niet-ontvankelijkheid (mijn onderstrepingen):
"(...) Er moest dus beslist worden of het beleid van het hof houdbaar was op basis van dat reglement. De Hoge Raad vindt van niet en zijn lijn is consequent: slechts bij of krachtens de wet kan de sanctie van niet-ontvankelijkheid worden toegepast, of als de goede procesorde dat rechtvaardigt, zoals blijkt uit r.o. 3.4 de beschikking van 14 januari 2005.
De Hoge Raad beziet de vraag niet in de eerste plaats vanuit het gezichtspunt van de passendheid van de sanctie maar vanuit de optiek van de formele bevoegdheid van de rechter om de sanctie van niet-ontvankelijkheid toe te passen. Er moet naar zijn opvatting een wettelijke basis zijn of een tamelijk ernstige schending van de goede procesorde die niet-ontvankelijkheid rechtvaardigt. In casu ontbrak naar het oordeel van de Hoge Raad die wettelijke basis, zowel naar oud recht, dus art. 429o lid 2 en art. 803 Rv, als naar het huidige, art. 34 en art. 22 Rv , welke laatste bepaling de Hoge Raad

slechts impliciet in r.o. 3.4 noemt in de zin ‘Die bevoegdheid [om bij (rol)reglement te bepalen dat het, ondanks herhaalde verzoeken, niet binnen de daartoe gestelde termijn overleggen van de in art. 34 bedoelde afschriften tot niet-ontvankelijkverklaring leidt; DA] kan evenmin aan enige andere wetsbepaling worden ontleend’. Dit betekent dat in de zaak van HR 14 januari 2005 het bijzonder rekestreglement van het hof, dat wel recht in de zin van art. 79 RO is (r.o. 3.2), op dit punt onverbindend was en dus evenmin basis kon vormen voor de niet-ontvankelijkverklaring. Kortom, de rechter is in gevallen als hier aan de orde, behoudens een bijzonder geval van schending van de goede procesorde, noch in individuele zaken noch als regelgever bevoegd de sanctie van niet-ontvankelijkheid te hanteren.”
Blijkens deze laatste zin gaat ook Asser er dus vanuit dat in een bijzonder geval van schending van de goede procesorde, de sanctie van niet-ontvankelijkheid wel kan worden toegepast.
5.36
Ook Tjong Tjin Tai schrijft dat uit deze beschikking van de Hoge Raad blijkt “dat de rechter niet op grond van het procesreglement sancties mag opleggen op termijnoverschrijding, indien dergelijke sancties niet op de wet zijn terug te voeren.” Anderen lezen de uitspraak eveneens op deze manier.
5.37
Dat een procesreglement niet de sanctie van niet-ontvankelijkheid kan verbinden aan een procesrechtelijke gedraging die strijdig is met een bepaling uit dat reglement zonder dat voor die bepaling een wettelijke grondslag bestaat, volgt ook uit een recent arrest over het eigen rolreglement van de Hoge Raad. Eiseres tot cassatie betoogde dat het incidenteel cassatieberoep niet-ontvankelijk was, omdat dit beroep was ingediend na de door het procesreglement gestelde termijn. De Hoge Raad overwoog, onder verwijzing naar de hiervoor onder 5.32-5.36 besproken uitspraak:
“3.4.2 De wet geeft niet de bevoegdheid bij procesreglement van de wet afwijkende eisen te stellen aan de termijn waarbinnen incidenteel cassatieberoep kan worden ingesteld. Het gaat in art. 3.1.5.5 van het Procesreglement dan ook niet om een fatale termijn voor het instellen van incidenteel cassatieberoep in geval van zuivering van verstek die op straffe van niet-ontvankelijkheid in acht moet worden genomen. (...)”
Het betoog van eiseres werd vervolgens verworpen op de grond dat weliswaar sprake was van een overschrijding door verweerder van de in het procesreglement gestelde termijn, maar dat deze overschrijding in de omstandigheden van het concrete geval geen strijd opleverde met de eisen van een goede procesorde (welke eisen volgens de Hoge Raad mede worden ingekleurd door het feit of de in het reglement gestelde termijn al dan niet in acht is genomen).
Art. 133 Rv biedt wettelijke grondslag bij oplegging sanctie bij overschrijding termijn
5.38
Voor het opleggen van de sanctie van niet-ontvankelijkheid bij het niet binnen de daarvoor gestelde termijnen nemen van een processtuk, is een wettelijke grondslag te vinden in art. 133 Rv. Art. 133 Rv bepaalt het volgende:
1. De rechter stelt de termijnen voor het nemen van de conclusies vast.

2. Partijen kunnen uitstel vragen voor het nemen van conclusies. De rechter volgt een daartoe strekkend, eenstemmig verzoek van partijen, tenzij dit zou leiden tot onredelijke vertraging van het geding.

3. Het eerste en het tweede lid zijn van overeenkomstige toepassing op de termijnen voor het verrichten van andere proceshandelingen dan conclusies en op de mogelijkheid om daarvoor uitstel te krijgen.

4. Wanneer een proceshandeling niet is verricht binnen de daarvoor gestelde termijn en daarvoor geen uitstel kan worden verkregen, vervalt het recht om de desbetreffende proceshandeling te verrichten.

5.39
Uit de tekst van lid 1 volgt dus niet alleen dat rechter de bevoegdheid heeft om termijnen te stellen voor het nemen van conclusies; lid 4 bepaalt ook expliciet dat bij niet-naleven van zo'n door de rechter gestelde termijn, het recht vervalt om de desbetreffende proceshandeling te verrichten.

5.40
Het is vaste rechtspraak van de Hoge Raad dat art. 133 Rv de bevoegdheid biedt voor het in een procesreglement opnemen van regels over de termijnen waarbinnen een conclusie moet worden genomen of een proceshandeling moet worden verricht. Bij het niet-voldoen aan die regels kan dan ook de sanctie van niet-ontvankelijkheid volgen, nu daarvoor een grondslag is in art. 133 lid 4 Rv.
Regels gegrond op de eisen van een behoorlijke rechtspleging
5.41
Dat bepalingen in een procesreglement ook gebaseerd kunnen worden op de eisen van een behoorlijke rechtspleging, is af te leiden uit het arrest Ajax/Valk uit 2001. In deze zaak ging het om de wijze waarop in hoger beroep een zaak aanhangig moest worden gemaakt. Art. 135 lid 1 Rv (oud) bepaalde daarover het volgende: "De procureur van de eiser doet de zaak op de rol inschrijven uiterlijk op de dag, die niet een zaterdag, zondag of algemeen erkende feestdag is en onmiddellijk voorafgaat aan de rechtsdag, die in de dagvaarding is uitgedrukt of overeenkomstig het volgende artikel is vervroegd." Op grond van art. 353 Rv (oud) gold deze bepaling ook in hoger beroep. Het rolreglement hield in dat appellant bij het inschrijven van een nieuwe zaak ter griffie de originele dagvaarding in hoger beroep en, zo nodig, een origineel herstelexploot diende te overleggen. Met toepassing van deze regel weigerde de rolraadsheer de zaak in te schrijven op de rol, omdat niet voor de eerstdienende dag de originele dagvaarding in hoger beroep was overgelegd. De Hoge Raad overwoog het volgende (rov. 3.4):
"3.4 Hoewel de wet niet met zoveel woorden de eis stelt dat inschrijving van een zaak ter rolle slechts kan geschieden tegen overlegging van de originele en complete dagvaarding en het origineel van een eventueel herstelexploit, strookt het stellen van deze eis met de eisen van een behoorlijke rechtspleging. Aldus wordt de rolrechter in staat gesteld om vóór de rolzitting in verband met een eventueel te verlenen verstek te beoordelen of de voorgeschreven formaliteiten en termijnen in acht zijn genomen. De eisen van een behoorlijke rechtspleging brengen evenwel, in aanmerking genomen de ingrijpende gevolgen die een weigering de zaak ter rolle in te schrijven kan hebben, tevens mee dat aan de eiser de mogelijkheid wordt geboden verzuimen met bekwame spoed te herstellen. (....)"
5.42
Met andere woorden, het rolreglement mag als eis stellen dat inschrijving ter rolle slechts mag plaatsvinden als aan bepaalde formaliteiten is voldaan (ook al is daarvoor dus geen wettelijke grondslag aan te wijzen). Uit de bewoordingen van de eerste zin van rov. 3.4 leid ik af dat de grondslag daarvoor gelegen is in de eisen van een behoorlijke rechtspleging. Of, zoals Teuben in haar proefschrift het arrest uitlegt, in een interpretatie van art. 185 Rv (oud), aan de hand van de eisen van een behoorlijke rechtspleging.
5.43
Uit het arrest volgt verder dat de eisen van een behoorlijke rechtspleging meebrengen dat aan de eiser gelegenheid moet worden geboden tot herstel van het verzuim te voldoen aan de in het rolreglement voorgeschreven formaliteiten. Het rolreglement voorzag ook in zo'n herstelmogelijkheid. Kennelijk is het weigeren van de inschrijving op de rol wél toegestaan als die herstelmogelijkheid is geboden. Dat is vérstrekkend, omdat dat immers leidt tot niet-ontvankelijkheid van het hoger beroep, zonder dat daarvoor een wettelijke grondslag bestaat.

5.44
Dat de Hoge Raad die sanctie in zo'n geval kennelijk gerechtvaardigd vindt, is echter niet los te zien van wat is overwogen aan het slot van de eerste volzin en in de tweede volzin van rov. 3.4, namelijk dat het strookt met de eisen van een behoorlijke rechtspleging dat de rolrechter (tijdig) kan controleren – mede met het oog op verstekverlening – of voldaan is aan de voorgeschreven

formaliteiten en of de termijnen in acht zijn genomen. Gekeken is dus naar de ratio van de regel dat het originele exploot van dagvaarding moet worden ingediend.

5.45
Ook het arrest [...] /Welstand past in de lijn dat op basis van de eisen van een behoorlijke rechtspleging in een procesreglement regels mogen worden gesteld (hier aangeduid als 'regels van organisatorische aard'). In deze zaak had het hof de pleitnota van [...] van 72 pagina's in een schriftelijk pleidooi buiten beschouwing gelaten, omdat deze – als er een mondeling pleidooi zou zijn geweest – niet binnen de dán geldende spreektijd had kunnen worden voorgedragen. De Hoge Raad overwoog het volgende (mijn onderstreping):
"3.4.1 Voor zover het onderdeel betrekking heeft op de lengte van de pleitnota en de daarbij overgelegde producties wordt het volgende vooropgesteld. In het onderhavige geval heeft het hof schriftelijk pleidooi toegestaan, maar heeft het de omvang van de pleitnotities niet vooraf aan een maximale omvang gebonden. Het in dit geval toepasselijke Landelijk procesreglement voor civiele dagvaardingszaken bij de gerechtshoven 2008, dat onder 5.5 regels geeft voor het schriftelijk pleidooi, schrijft bij een zodanig pleidooi geen maximale omvang van de pleitnotities voor. De wel in dat reglement (onder 5.4) neergelegde maximale spreektijd van 30 minuten voor het mondelinge pleidooi kan niet dienen als maatstaf voor de omvang van dergelijke pleitnotities, nu aan die maximale spreektijd (ook) organisatorische overwegingen ten grondslag liggen die niet gelden bij een uitsluitend schriftelijke gedachtewisseling. Door de pleitnota van [eiser] "in beginsel buiten beschouwing" te laten enkel omdat deze, indien voorgelezen, niet zou voldoen aan maatstaven die zouden gelden bij een mondeling pleidooi, heeft het hof derhalve blijk gegeven van een onjuiste rechtsopvatting."
5.46
Uit de onderstreepte overweging leid ik af dat de Hoge Raad op zichzelf geen probleem ziet in het opnemen van een maximale spreektijd van 30 minuten voor het mondelinge pleidooi in het procesreglement, omdat aan zo'n regel ook organisatorische overwegingen ten grondslag liggen. Ook elders in de literatuur wordt deze overweging op deze manier begrepen. Diezelfde maatstaf kan echter niet zonder meer worden doorgetrokken naar het schriftelijk pleidooi, omdat dáár die organisatorische overwegingen niet gelden (en daarover ook niets is opgenomen in het procesreglement).
5.47
Dat aan de spreektijd bij pleidooi in een procesreglement een maximum kan worden gesteld, lijkt overigens in het algemeen buiten discussie te staan. Die spreektijd is op dit moment bij sommige hoven in beginsel beperkt tot 10 minuten en bij andere hoven tot in beginsel 30 minuten. In lijn daarmee is ook de omvang van een schriftelijke pleitnota gemaximeerd tot in beginsel 12 pagina's. Ook daarvoor ontbreekt echter een wettelijke grondslag.

5.48
Het feit dat art. 20 lid 1 Rv de rechter de plicht oplegt om ambtshalve te waken tegen onredelijke vertraging van de procedure, vormt m.i. een belangrijk argument om aan te nemen dat de rechter de bevoegdheid heeft om regels te stellen die betrekking hebben op een behoorlijk verloop van de procedure. De rechter heeft hiermee immers de taak om ambtshalve toe te zien op een efficiënt verloop van de procedure. De procesreglementen staan ook vol met dergelijke organisatorische regels: hoe moeten verhinderdata worden opgegeven, wanneer en in hoeveel -voud moet een procesdossier worden overgelegd, wat moet een advocaat doen als zij zich aan de zaak onttrekt, etc.
5.49
Bij de gedachte dat bepalingen die zijn ingegeven door de eisen van een behoorlijke rechtspleging en die in overwegende mate van organisatorische aard zijn, ook zonder expliciete wettelijke grondslag in een rolreglement kunnen worden opgenomen, laat zich een parallel trekken met de rechtspraak over de rolbeschikking. Volgens vaste rechtspraak staat tegen zo'n rolbeschikking geen rechtsmiddel open, als deze beperkt is tot een beslissing die niet in de rechten van partijen ingrijpt en slechts

‘strekt ter bevordering van een behoorlijke rechtspraak en ter verzekering van een geregelde loop der zaken’. Zodra het echter gaat om beslissingen die wél ingrijpen in de rechten van partijen, zoals het weigeren van een bepaald processtuk of het verlenen van een akte niet-dienen, is geen sprake van een rolbeschikking en kan tegen de bewuste beslissing een rechtsmiddel worden aangewend.

5.50
De parallel is dat m.i. is aan te nemen dat de beslissingen die als rolbeschikking kunnen worden gekwalificeerd omdat ze niet wezenlijk ingrijpen in de rechten van partijen, dezelfde soort onderwerpen betreffen die ook zonder wettelijke grondslag in een procesreglement kunnen worden geregeld. Ook dan gaat het om regels die slechts strekken ‘ter bevordering van een behoorlijke rechtspraak en ter verzekering van een geregelde loop der zaken’. In feite zijn procesreglementen er ook precies voor bedoeld om deze ‘huishoudelijke kwesties’ op een uniforme manier te regelen.
Tussenconclusie
5.51
Uit het voorgaande volgt dat bepalingen in een procesreglement invulling geven aan rechterlijke beleidsruimte, maar dat die beleidsruimte niet in alle gevallen hoeft voort te vloeien uit een wettelijke grondslag. Voor bepalingen van overwegend organisatorische aard, die niet wezenlijk ingrijpen in de rechten van partijen, is dat niet het geval. Voor dergelijke regels hoeft de beleidsruimte dus niet voort te vloeien uit een wettelijke grondslag. Voor wat betreft het soort beslissingen waarom het dan gaat, kan een parallel worden getrokken met rolbeslissingen. Dergelijke beslissingen worden genomen ter bevordering van een behoorlijke rechtspraak en ter verzekering van een geregeld verloop van de procesgang en beperken niet wezenlijk de rechten van partijen. Als voorbeeld is te noemen het beperken van de spreektijd ter zitting.

5.52
Als het echter gaat om bepalingen in een procesreglement die wél wezenlijk ingrijpen in de rechten van partijen, ligt het anders. Daarvoor is in beginsel een wettelijke grondslag nodig, zij het dat in een enkel bijzonder geval ook de eisen van een behoorlijke rechtspleging dergelijke regels kunnen meebrengen (zie het voorbeeld onder 5.39). Duidelijk is dat van het wezenlijk ingrijpen in de rechten van partijen in ieder geval sprake is als het procesreglement aan het niet naleven van een bepaalde regel uit het reglement de sanctie van niet-ontvankelijkheid verbindt. Voor het opnemen van een dergelijke sanctie in het procesreglement is dus altijd een wettelijke grondslag vereist. Ik ga er vanuit dat hetzelfde geldt wanneer de regels in hun toepassing leiden tot niet-ontvankelijkheid, zoals het weigeren van een memorie van grieven omdat deze niet aan bepaalde vereisten voldoet.
Grijpen de maximeringsregels wezenlijk in de rechten van partijen in?
5.53
De hamvraag is dan of de maximeringsregels regels zijn die wezenlijk ingrijpen in de rechten van partijen, of dat zij in overwegende mate van organisatorische aard zijn en strekken ter bevordering van een behoorlijke rechtspraak en ter verzekering van een geregeld verloop van de procedure.

5.54
Ik heb Ik heb hilk heb lang getwijfeld over het antwoord op deze vraag. Uiteindelijk denk ik dat de regels in overwegende mate strekken ter bevordering van een behoorlijke rechtspraak en ter verzekering van een geregelde loop der zaken. Beslissend daarvoor lijkt mij dat de maximeringsregels voorzien in (i) de mogelijkheid om een langer processtuk in te dienen als daarvoor toestemming is verleend, en (ii) de mogelijkheid om een aanvullende akte te nemen als daarvoor toestemming is verleend. Gelet op deze ‘fall back-opties’ komt het er in feite op neer dat het in eerste instantie niet is toegestaan om een processtuk in te dienen dat langer is dan 25 pagina’s, maar dat geen sprake is van een absoluut beletsel. Doordat de mogelijkheid wordt geboden om toch een langer processtuk en/of een aanvullende akte in te dienen, is m.i. geen sprake van een wezenlijk ingrijpen in de rechten van partijen.

5.55
Uit het procesreglement blijkt niet helemaal duidelijk wat er gebeurt als een partij geen gebruik maakt van de hersteltermijn van twee weken die geldt na weigering van een te lang processtuk en evenmin verzoekt om een langer processtuk te mogen indienen. Ik ga er vanuit dat het te lange processtuk dan (wederom) wordt geweigerd en dat akte niet-dienen volgt.

5.56
Daarmee wordt een sanctie gesteld die feitelijk leidt tot niet-ontvankelijkheid (althans, als het gaat om de memorie van grieven). Zoals gezegd, is het uitgangspunt dat zonder wettelijke grondslag in een procesreglement niet de sanctie van niet-ontvankelijkheid mag worden gesteld. Een op een dergelijke bepaling gebaseerde beslissing leidt onmiskenbaar tot een beperking van de rechten van een partij. Daarvoor is dus een wettelijke grondslag vereist.

5.57
Wellicht zou uit de onder 5.32-5.36 besproken beschikking over het Bijzonder rekestreglement personen- en familierecht van het Gerechtshof te ’s-Gravenhage kunnen worden afgeleid dat de sanctie van niet-ontvankelijkheid wel mag volgen (c.q. het processtuk mag worden geweigerd), als na een geboden hersteltermijn wederom een stuk wordt ingediend dat niet aan de paginalimiet voldoet. Ik ga er echter vanuit dat daarvoor is vereist dat sprake is van aanvullende, bijzondere omstandigheden (die – in de woorden van Asser (zie onder 5.35) – leiden tot ‘een tamelijk ernstige schending van de goede procesorde’). Met andere woorden, het enkele feit dat gehandeld wordt in strijd met een bepaling in een procesreglement is niet voldoende om op grond van de eisen van een goede procesorde tot het oordeel van niet-ontvankelijkheid te komen.

5.58
Ook aan het arrest Ajax/Valk (zie onder 5.41) kan m.i. niet worden ontleend dat, na het ongebruikt verstrijken van een hersteltermijn, aan de eisen van een behoorlijke rechtspleging kan worden ontleend dat een te lang processtuk mag worden geweigerd.
5.59
Daarmee is het de vraag of er voor de maximeringsregels een wettelijk aanknopingspunt (of grondslag) bestaat, waarop gebaseerd zou kunnen worden dat een processtuk dat niet voldoet aan de paginalimiet mag worden geweigerd.
Art. 19 lid 2 Rv als wettelijke grondslag voor de maximeringsregels?
5.60
Volgens de Staat is een grondslag voor de in de maximeringsregels voorgeschreven paginalimiet gelegen in art. 19 lid 2 Rv. Naar ik begrijp wordt daarmee ook het standpunt ingenomen dat daarin een grondslag te vinden is voor het opleggen van de sanctie van niet-ontvankelijkheid bij overschrijding van de paginalimiet. Art. 19 Rv luidt als volgt:
“1. De rechter stelt partijen over en weer in de gelegenheid hun standpunten naar voren te brengen en toe te lichten en zich uit te laten over elkaars standpunten en over alle bescheiden en andere gegevens die in de procedure ter kennis van de rechter zijn gebracht, een en ander tenzij uit de wet anders voortvloeit. Bij zijn beslissing baseert de rechter zijn oordeel, ten nadele van een der partijen, niet op bescheiden of andere gegevens waarover die partij zich niet voldoende heeft kunnen uitlaten.
2. De rechter neemt ambtshalve of op verlangen van een van de partijen alle beslissingen die nodig zijn voor een goed verloop van de procedure.”
Het tweede lid van art. 19 Rv is ingevoerd met de Wet KEI en is per 1 september 2017 voor alle procedures in werking getreden.
5.61
In de artikelsgewijze toelichting bij art. 19 lid 2 Rv staat het volgende:

“De rechter heeft in de nieuwe basisprocedure een sterkere regierol gekregen ten aanzien van het verloop van de procedure. Het is wenselijk dat de verantwoordelijkheid van de rechter voor een voorspoedig verloop van de procedure ook expliciet wordt neergelegd in de wet. Artikel 19, tweede lid, bepaalt daarom dat de rechter ambtshalve of op verlangen van een van partijen alle beslissingen neemt die nodig zijn voor een goed verloop van de procedure.”
Hieruit blijkt dat art. 19 lid 2 Rv bedoeld is om de in de KEI-wetgeving beoogde regierol van de rechter een wettelijke basis te geven.
5.62
De begrippen ‘regievoering’ en ‘regierol’ van de rechter zijn voor het eerst als zodanig benoemd in de KEI-wetgeving. De noodzaak voor rechterlijke regie in Rv-KEI moet worden begrepen in samenhang met twee aspecten van de KEI-wetgeving. Dat is in de eerste plaats de versterking van de rol van de mondelinge behandeling in de procedure: de mondelinge behandeling is het hart van de civiele procedure geworden. Daarmee is het belangrijk dat de rechter een goede invulling geeft aan de procedure, wat onder meer inhoudt dat er duidelijkheid bestaat over wat partijen op de mondelinge behandeling kunnen verwachten, dat op de mondelinge behandeling zoveel mogelijk alle relevante informatie beschikbaar is (waar de rechter zo nodig voorafgaand al om moet vragen) en dat de mondelinge behandeling zo efficiënt mogelijk wordt gebruikt, bijvoorbeeld door daar direct getuigen te horen. Om al deze doelen te bereiken is het belangrijk dat de rechter sturing geeft aan partijen; dat is in feite wat er bedoeld wordt met regie. In de tweede plaats voorzag de KEI-wetgeving in een korte basisprocedure (procesinleiding, verweer, mondelinge behandeling), waarbij de mondelinge behandeling in beginsel sluitstuk zou moeten zijn en de rechter daarna dus vonnis kon wijzen. Om het mogelijk te maken dat in ‘niet-standaardzaken’ (zoals ze werden aangeduid in de parlementaire geschiedenis) toch extra proceshandelingen konden worden verricht, was het belangrijk dat de rechter ook voor wat betreft het verloop van de zitting zo nodig sturing gaf.
5.63
Aanvankelijk gaven de artikelen 30k en 30o Rv-KEI een nadere uitwerking aan de rechterlijke regierol. Zoals bekend is het grootste gedeelte van de KEI-wetgeving echter uiteindelijk niet ingevoerd. Art. 30k Rv-KEI heeft met de Spoedwet KEI echter een doorstart gemaakt als art. 87 Rv. Art. 87 Rv geeft een algemene regeling van de mondelinge behandeling en bevat onder meer een opsomming van de mogelijkheden die de mondelinge behandeling biedt. Die mogelijkheden zijn te zien als de instrumenten die de rechter onder het huidige Rv heeft voor regievoering voor, tijdens en na de mondelinge behandeling. Art. 87 Rv en art. 19 lid 2 Rv zijn dus de in het huidige Rv overgebleven regiebepalingen.
5.64
Over de regierol van de rechter is in de memorie van toelichting bij de Wet KEI het volgende te lezen:

“De nieuwe civiele basisprocedure biedt de civiele rechter meer mogelijkheden om regie te voeren op het verloop van de procedure. Het is aan de rechter om de voortgang van de procedure te bewaken. Omdat partijen hun standpunt en (proces)stukken zo veel mogelijk meteen in het geding moeten brengen, kan de rechter het dossier normaliter beoordelen na de indiening van het verweerschrift (artikel 30k, vijfde lid, Rv). Bij de beoordeling van het dossier kan blijken dat partijen te weinig stukken hebben overgelegd ter onderbouwing van hun standpunten, of dat zij verwijzen naar stukken die niet zijn overgelegd. Als de rechter deze stukken nodig acht voor een goede oordeelsvorming, kan hij van partijen verlangen dat zij die stukken alsnog indienen (vgl. het huidige artikel 22 Rv). Als partijen geen gebruik maken van de mogelijkheid om hun standpunt beter te onderbouwen, kan de rechter daaraan de gevolgen verbinden die hem geraden voorkomen. De gerechten maken het mogelijk dat een zaak al in een vroeg stadium van de procedure wordt toebedeeld aan een rechter, zodat deze zo nodig ook voorafgaand aan de inhoudelijke mondelinge behandeling een regiezitting kan inlassen, al dan niet op verzoek van partijen.(...) Ook is van belang dat de rechter de invulling van de mondelinge behandeling in samenspraak met partijen kan afstemmen op de aard en complexiteit van de voorliggende zaak. In de consultatieronde is aangegeven dat het huidige recht in dat opzicht onvoldoende duidelijk is. Een deel van de rechters

neemt thans aan dat tijdens een comparitie gelegenheid kan worden gegeven voor een pleidooi, terwijl een ander deel aanneemt dat de bestaande wetgeving daaraan in de weg staat. Met dit wetsvoorstel wordt verduidelijkt dat de rechter bewegingsruimte heeft bij de invulling van de mondelinge behandeling (artikel 30k Rv). Elke zaak bevat elementen die kenmerkend zijn voor die zaak. Die elementen kunnen om een specifieke invulling van de mondelinge behandeling vragen. Partijen kunnen wel of juist niet de behoefte hebben om hun standpunten nader toe te lichten. Het kan wel of juist niet nodig en wenselijk zijn om tijdens die mondelinge behandeling getuigen of deskundigen te horen. Het kan wel of juist niet zinvol zijn om de mogelijkheden van een schikking te verkennen. Het is aan de rechter om, met oog voor de behoeften van partijen, te bepalen hoe een specifieke mondelinge behandeling verloopt. Op deze manier biedt hij partijen maatwerk. De tijdige planning van de mondelinge behandeling en de invulling daarvan hebben tot gevolg dat de rechter meer regie kan voeren in de zaken die aan hem zijn voorgelegd. (...)
De rechter heeft voorts de mogelijkheid om regie te voeren omdat hij in overleg met partijen kan beslissen dat in een zaak het basisstramien moet worden aangevuld met additionele proceshandelingen (artikel 30o Rv). Ook daarvoor is de aard of complexiteit van de zaak doorslaggevend. Zo kan de rechter beslissen dat een regiezitting wenselijk is voordat beide partijen hun standpunten schriftelijk hebben toegelicht. Op grond van de aard of complexiteit van de zaak kan hij ook afwijkende termijnen nodig achten, bijvoorbeeld als het noodzakelijk is een uitspraak van een buitenlandse rechter af te wachten alvorens de Nederlandse rechter verder kan. Afwijking van de termijnen is mogelijk, al dan niet op verzoek van een van partijen, met de goede procesorde als uitgangspunt. Het is aan de rechter om te beslissen welke vervolgstappen gezet of welke proceshandelingen verricht moeten worden, opdat hij tot een gedegen oordeel kan komen. Afwijking van de termijnen of aanvullende proceshandelingen zijn niet nodig wanneer de rechter reeds voldoende informatie heeft ontvangen om de zaak af te doen.
Regievoering door de rechter kan bijdragen aan kortere doorlooptijden en meer tevredenheid onder rechtzoekenden, omdat procedures beter aansluiten bij de behoeften in een specifieke zaak. De rechter bepaalt welke proceshandelingen door partijen verricht kunnen worden en tot welk moment. Hij kan partijen bij zijn besluitvorming daarover betrekken. (...) Bij deze besluitvorming weegt de rechter de belangen van partijen af tegen het belang van een snelle en doelmatige procesvoering. Met het onderhavige wetsvoorstel wil ik rechters meer ruimte bieden om regie te voeren op te voortgang van de procedure. Een duidelijke grondslag daarvoor in de wet draagt bij aan rechtszekerheid. Tegelijkertijd blijft de uniformiteit van de rechtspleging van belang. Zoals ook de Raad voor de rechtspraak heeft opgemerkt in zijn advies over het voorontwerp (p. 4), gaat de regievoering niet zo ver dat elk gerecht of elke individuele rechter bijvoorbeeld zal kunnen bepalen op welke wijze een partij mondeling verweer kan voeren. De praktische uitwerking van het recht op mondeling verweer dient voorspelbaar te zijn voor de rechtzoekenden en kan het beste in een landelijk geldend procesreglement worden uitgewerkt. (...)”
5.65
Uit deze passage blijkt dat regievoering zoals bedoeld in Rv-KEI inhoudt dat de rechter op individueel zaaksniveau beslissingen neemt over hetzij de verschillende processuele stappen die worden genomen, hetzij de wijze waarop de zitting verloopt. Dit zijn de twee aspecten van regievoering: het afstemmen van de mondelinge behandeling op de bijzonderheden van de zaak en het bepalen van het verloop van de procedure, afhankelijk van de bijzonderheden van de zaak.
5.66
Regievoering is dus onlosmakelijk verbonden met het begrip maatwerk: wat is in déze concrete zaak de beste (dat wil zeggen: de meest efficiënte maar ook meest doeltreffende) manier om de procesvoering in te richten. De wijze waarop de rechter in een concrete zaak regie voert, kan dus niet los worden gezien van de bijzonderheden van díe concrete zaak. Zie ook de korte samenvatting aan het begin van de memorie van toelichting bij de Wet KEI:

“Flexibiliteit en maatwerk worden bereikt doordat de rechter in overleg met partijen van de basisprocedure kan afwijken. Zo kan de mondelinge behandeling in bepaalde gevallen achterwege

blijven, terwijl in andere gevallen een extra mondelinge behandeling of andere zitting kan worden gehouden of een extra schriftelijke ronde kan worden ingelast."

En:

"De rechter krijgt met dit wetsvoorstel wel meer ruimte om regie te voeren ten aanzien van het verloop van de procedure. Omdat de mondelinge behandeling relatief snel na de start van de procedure plaatsvindt, is vroegtijdig overleg van de rechter en partijen mogelijk. Het wetsvoorstel regelt dat de rechter de mondelinge behandeling kan afstemmen op de bijzonderheden van de zaak en dat hij kan afwijken van het stramien van de basisprocedure indien de aard of complexiteit van de zaak dat meebrengt (artikel 30o Rv)."

5.67

Betoogd zou kunnen worden dat art. 19 lid 2 Rv voorziet in beslissingsruimte voor de rechter voor het uitoefenen van regie, zodat rechters bij wijze van zelfbinding ook algemene regels kunnen stellen voor de manier waarop zij invulling geven aan die beleidsruimte. Hier stuiten we echter op twee problemen.

5.68

In de eerste plaats is het lastig dat art. 19 lid 2 Rv er nu juist voor is bedoeld om op individueel zaaksniveau beslissingen te kunnen nemen die nodig zijn voor een goed verloop van de procedure. Dat is nu juist het hele idee van regievoering: maatwerk op individueel niveau. Dit betekent dat de ratio van art. 19 lid 2 Rv op gespannen voet staat met het stellen van algemene regels die gelden voor alle zaken.

5.69

Een tweede probleem is dat er geen enkel aanknopingspunt is in de wetsgeschiedenis om aan te nemen dat bij regievoering in de zin van art. 19 lid 2 Rv ('beslissingen die nodig zijn voor een goed verloop van de procedure') ook gedacht is aan het nemen van een beslissing over de maximale omvang van processtukken. Ook dat maakt het lastig om aan te nemen dat art. 19 lid 2 Rv op dit punt (beleids)ruimte biedt aan de rechter.

5.70

De Staat leidt uit de laatste zinnen van de hiervoor onder 5.62 geciteerde passage uit de memorie van toelichting ("Tegelijkertijd ... uitgewerkt.") af dat art. 19 lid 2 Rv óók een grondslag biedt voor het in een procesreglement invulling geven aan regievoering.

5.71

Die passage gaat echter over de wijze waarop een partij mondeling verweer kan voeren, en heeft dus geen betrekking op de lengte van processtukken.

5.72

Verder verwijst de Staat in dit verband ook naar de volgende passage uit de Nota naar aanleiding van het verslag:

"De leden van de D66-fractie vragen in verband met de grotere regierol van de rechter of en op welke wijze professionele standaarden zullen worden ontwikkeld om discussie te voorkomen, indien rechters meer ruimte in het proces nemen.
Voor de invulling van de regierol zijn onder meer de landelijk vast te stellen procesreglementen van belang. Met behulp van die procesreglementen worden de wettelijke regels nader ingevuld. Hiermee hangt de ontwikkeling van de professionele standaarden samen. Zowel de procesreglementen als de professionele standaarden worden met brede participatie vanuit de rechtspraak ontwikkeld. De procesreglementen worden ook afgestemd met externe stakeholders. Voor wat betreft de invulling van de regierol zijn verder de interne opleiding van rechters en werkoverleggen van belang. Voor het overige zal de jurisprudentie een richtsnoer geven."

5.73

De vraag die de leden van de D66-factie stelden, en waar de hiervoor geciteerde tekst een antwoord op was, luidde als volgt (mijn onderstreping):
“De leden van de D66-fractie merken op dat de rechter een grotere regierol krijgt tijdens de zitting. Zij vragen de regering of en zo ja op welke wijze professionele standaarden zullen worden ontwikkeld teneinde discussie te voorkomen als de rechters meer ruimte in het proces nemen.”
5.74
De vraag – en daarmee ook het antwoord – zag dus op regievoering tijdens de zitting (zie daarover ook onder 5.60). Kennelijk is gedacht dat daarover in de procesreglementen nadere regels worden opgenomen. Dat is ook gebeurd, bijvoorbeeld in de artikelen 4.1 e.v. van het Landelijk procesreglement voor civiele dagvaardingszaken bij de gerechtshoven. Verder wordt in de aangehaalde passage verwezen naar de ontwikkeling van professionele standaarden. Ook daar wordt aan gewerkt, denk aan de Professionele standaard Meervoudig beslissen van de civiele afdelingen van de hoven. Maar een professionele standaard is uiteraard wat anders dan een procesreglement.
5.75
Kortom, naar mijn mening is er in de wetsgeschiedenis van art. 19 lid 2 Rv geen aanknopingspunt te vinden voor de gedachte dat deze bepaling een grondslag zou kunnen bieden voor het maximeren van de omvang van processtukken. A fortiori kan daarin ook geen grondslag worden gevonden voor het weigeren van een processtuk omdat dit langer is dan een in een procesreglement voorgeschreven aantal pagina’s.
De eisen van een goede procesorde als grondslag voor de maximeringsregels?
5.76
Een andere mogelijkheid is dat de bevoegdheid van de rechter om in een procesreglement eisen te stellen aan de maximale omvang van processtukken gebaseerd kan worden op de eisen van de goede procesorde. Dit standpunt wordt subsidiair door de Staat verdedigd.

5.77
De Staat verwijst hier naar de ‘al sinds 1931’ bestaande rechtspraak waarin de feitenrechter een akte van een procespartij kan weigeren, omdat de omvang daarvan te lang is en de akte in feite een verkapte conclusie behelst. Verder noemt de Staat als argument dat al in 2008 in het Landelijk procesreglement voor civiele dagvaardingszaken bij de gerechtshoven de spreektijd bij pleidooi in beginsel was beperkt tot 30 minuten. In het huidige procesreglement is die spreektijd vaak korter (zie onder 5.47).

5.78
Het standpunt dat de Staat hier inneemt kan in zoverre worden onderschreven, dat de maximeringsregeling op zichzelf te kwalificeren is als een regeling die in overwegende mate van organisatorische aard is, en daarmee kan worden gegrond op de eisen van een behoorlijke rechtspleging (of, m.i. minder voor de hand liggend, de eisen van een goede procesorde). Dat geldt echter niet voor het weigeren van een processtuk dat niet voldoet aan de paginalimiet, ook niet als eerder een hersteltermijn is geboden. Daarvoor is wel een wettelijke grondslag nodig (zie hiervoor onder 5.50).
Art. 35 Rv: nadere regels bij AMvB
5.79
Als mogelijke wettelijke grondslag is ook nog te denken aan art. 35 Rv. Deze bepaling luidt als volgt:
“1. Bij algemene maatregel van bestuur kunnen nadere regels worden gesteld met betrekking tot door de rechter te stellen termijnen voor het verrichten van proceshandelingen en kunnen beperkingen worden gesteld aan de mogelijkheid om daarvoor uitstel te verkrijgen.
2. Bij algemene maatregel van bestuur kunnen ook andere nadere regels worden gesteld betreffende het verloop van de procedure, de opmaak en inrichting van de door partijen in het geding te brengen stukken, alsmede nadere regels ter bevordering van de eenheid van de wijze van rechtspleging bij de verschillende gerechten.”
5.80

Nu art. 35 Rv slechts de grondslag biedt voor het stellen van nadere regels bij algemene maatregel van bestuur, is direct duidelijk dat de bepaling niet de basis kan vormen voor een rechtersregeling (met welke inhoud dan ook) over de in de bepaling genoemde onderwerpen.

5.81

Overigens is er tot op heden geen algemene maatregel van bestuur uitgevaardigd waarin wettelijke termijnen voor het verrichten van proceshandelingen zijn neergelegd (art. 35 lid 1 Rv). Dit hangt vermoedelijk samen met de opmerking in de parlementaire geschiedenis bij art. 35 Rv dat vanwege de totstandkoming van een landelijk rolreglement voor de civiele rol bij de rechtbanken vooralsnog geen gebruik hoeft te worden gemaakt van de mogelijkheid om de termijnen bij algemene maatregel van bestuur vast te stellen. Eerder was in de memorie van toelichting al in algemene zin opgemerkt dat het tot stand brengen van een uniform landelijk rolreglement in de eerste plaats de verantwoordelijkheid van de rechterlijke macht zelf is en dat van de bevoegdheid van art. 35 Rv pas gebruik zal worden gemaakt indien uniforme regels niet binnen een redelijke termijn op andere wijze tot stand komen.

5.82

Art. 35 Rv heeft een breder bereik dan art. 133 Rv (zie over art. 133 Rv onder 5.38-5.40). Art. 35 lid 2 Rv houdt immers in dat bij algemene maatregel van bestuur nadere regels kunnen worden gesteld ‘betreffende het verloop van de procedure, de opmaak en inrichting van de door partijen in het geding te brengen stukken, alsmede nadere regels ter bevordering van de eenheid van de wijze van rechtspleging bij de verschillende gerechten’. Art. 133 Rv biedt géén grondslag voor het stellen van (rechterlijke) regels op deze punten.

5.83

Ten slotte is nog op te merken dat de zinsnede in art. 35 lid 2 Rv dat nadere regels kunnen worden gesteld over ‘de opmaak en inrichting van de door partijen in het geding te brengen stukken’ is ingevoerd met de Wet KEI. Uit de wetsgeschiedenis blijkt dat daarmee beoogd is dat regels kunnen worden gesteld voor het opstellen van gedigitaliseerde stukken in een bepaald format.

Conclusie tot zover

5.84

De conclusie tot zover is dat procesreglementen wel bepalingen mogen bevatten over de maximale omvang van processtukken, omdat dergelijke regels in overwegende mate als van organisatorische aard zijn te kwalificeren, zolang de regels de mogelijkheid bieden om (met toestemming) ook een langer processtuk in te kunnen dienen en/of een aanvullende akte te kunnen nemen. Er is echter geen uit de wet voortvloeiende beleidsruimte voor de rechter – ook niet in samenhang met de eisen van een behoorlijke rechtspleging dan wel de eisen van de goede procesorde – om een processtuk dat niet voldoet aan de paginalimiet te weigeren. Voor de appellerende partij zou zo’n weigering tot gevolg hebben dat het hoger beroep niet ontvankelijk is, omdat immers niet van grieven is gediend. Een dergelijke, ingrijpende beslissing kan niet worden genomen zonder dat daarvoor een wettelijke grondslag bestaat. Zo’n grondslag is er nu in ieder geval niet. En als de memorie van grieven niet kan worden geweigerd, kan moeilijk worden verdedigd dat de memorie van antwoord bij overschrijding van de paginalimiet wel zou kunnen worden geweigerd; in dat geval ontstaat er strijd met het beginsel van gelijkheid der wapenen (zie onder 6.6).

5.85

Dit roept de vraag op of de procesreglementen wel een andere, minder ingrijpende sanctie zouden mogen stellen op het indienen van een processtuk dat niet voldoet aan de paginalimiet. M.i. is dat het geval. De procesreglementen zouden kunnen bepalen dat een te lang processtuk – in de situatie dat geen toestemming is verleend om een langer stuk in te dienen en na het bieden van een hersteltermijn niet een korter stuk is ingediend – niet wordt gelezen, voor zover de paginalimiet is overschreden. Dit is m.i. geen sanctie die zodanig ingrijpt in de rechten van partijen dat daarvoor een wettelijke grondslag nodig is.

5.86

Wel kan in zo'n geval onder omstandigheden sprake zijn van schending van het recht op hoor en wederhoor. Dat komt in de volgende paragraaf aan de orde.

6Het recht op hoor en wederhoor

Inleiding6.1

Het beginsel van hoor en wederhoor is het meest fundamentele beginsel van het Nederlandse burgerlijke procesrecht. Het beginsel is in 2002 in art. 19 (thans lid 1) Rv gecodificeerd (zie onder 5.60), maar het speelde ook daarvoor in de rechtspraak van de Hoge Raad al een belangrijke rol als beginsel van ongeschreven recht.

6.2

Het beginsel van hoor en wederhoor is ook een van de aspecten van het recht op een eerlijk proces, zoals dat is neergelegd in art. 6 EVRM. De rechten die volgen uit art. 6 EVRM moeten als een minimumwaarborg worden beschouwd. Dit betekent dat de Nederlandse rechter zwaardere eisen mag stellen aan het recht op hoor en wederhoor, dan dat zij zou hoeven doen in het licht van de EHRM-jurisprudentie.

6.3

In de literatuur worden wel drie aspecten van het recht op hoor en wederhoor onderscheiden (die overigens niet steeds scherp zijn te scheiden).

Recht op rechterlijk gehoor

6.4

Dat is in de eerste plaats het recht op rechterlijk gehoor. Het recht op rechterlijk gehoor heeft als uitgangspunt dat elke procespartij het recht heeft om haar standpunten naar voren te brengen en toe te lichten. Het recht op rechterlijk gehoor brengt mee dat partijen in voldoende mate en op gepaste wijze in de gelegenheid worden gesteld om zich over de zaak uit te laten. Volgens Giesen betekent dit dat een partij "de kans moet hebben om de eigen zaak aan de rechter voor te leggen". Smits omschrijft dit recht als "de aanspraak om in voldoende mate en op gepaste wijze in de gelegenheid te worden gesteld om zich als partij in zowel feitelijk als juridisch opzicht over een zaak uit te laten". Het recht op rechterlijk gehoor is dus ruimer dan het recht op tegenspraak. Ook het recht van de partijen op een effectieve reactie op alle informatie die in het geding wordt gebracht, met het oog op de beïnvloeding van de rechter, valt onder het recht op rechterlijk gehoor. Met name de Mantovanelli-uitspraak van het EHRM is hier leidend.

Recht op tegenspraak

6.5

Het beginsel van hoor en wederhoor ziet in de tweede plaats op het recht op tegenspraak ('adversarial proceedings'). Daarbij gaat het om het recht van partijen om zich uit te laten over de standpunten en alle in het geding gebrachte stukken van de wederpartij. De rechter mag zich niet baseren op informatie die ten nadele van de wederpartij werkt, zonder dat deze zich hier (voldoende) over heeft kunnen uitlaten. Onder meer de rechtspraak over late overlegging van stukken – in welk geval de wederpartij voldoende tijd moet hebben gehad om op een deugdelijke wijze kennis hiervan te nemen – staat in het teken van dit aspect van het beginsel van hoor en wederhoor.

Beginsel van gelijkheid der wapenen

6.6

In de derde plaats omvat het beginsel van hoor en wederhoor het beginsel van gelijkheid der wapenen ('equality of arms'). Dat houdt in dat geen van partijen benadeeld mag worden ten opzichte van de andere partij; een partij heeft het recht om in gelijke mate gehoord te worden als de wederpartij.

Beperkingen aan het recht op hoor en wederhoor

6.7

Het recht op hoor en wederhoor is echter niet onbegrensd. Dit volgt ook uit het slot van de eerste volzin van art. 19 lid 1 Rv ("een en ander tenzij uit de wet anders voortvloeit"). Het bekendste

voorbeeld van zo'n wettelijke beperking is de procedure tot verlenen van beslagverlof: in die procedure zal de rechter de beslagene in beginsel niet horen (art. 700 Rv). Een ander voorbeeld is verstekverlening: als een gedaagde behoorlijk is opgeroepen maar niet in het geding verschijnt, wordt tegen hem verstek verleend. In dat geval wijst de rechter de vordering toe, tenzij deze hem onrechtmatig of ongegrond voorkomt (art. 139 Rv).
6.8
Ook art. 132 lid 3 Rv, dat bepaalt dat de rechter slechts nadere conclusies toestaat voor zover dat met het oog op art. 19 Rv of met het oog op een goede instructie van de zaak noodzakelijk is, is te beschouwen als een wettelijke beperking van het recht op hoor en wederhoor. Hetzelfde geldt voor de regel van art. 133 lid 4 Rv, dat wanneer een proceshandeling niet is verricht binnen de daarvoor gestelde termijn en daarvoor geen uitstel kan worden verkregen, het recht om de desbetreffende proceshandeling te verrichten vervalt (zie daarover ook onder 5.38-5.40).
6.9
Uit de rechtspraak van de Hoge Raad volgt dat ook op grond van de goede procesorde beperkingen kunnen worden gesteld aan het recht op hoor en wederhoor. Een voorbeeld hiervan is dat de rechter op grond van de goede procesorde stukken die in een zeer laat stadium van de procedure worden overgelegd, kan weigeren. Een ander voorbeeld is de jurisprudentie waarin is geoordeeld dat partijen in cassatie in re- en dupliek dienen te volstaan met een beknopte reactie op de schriftelijke toelichting van de wederpartij en dat zij in deze stukken geen nieuwe onderwerpen mogen aansnijden.
Zijn de maximeringsregels in strijd met beginsel van hoor en wederhoor?
6.10
De Advocaten stellen zich in deze procedure op het standpunt dat de maximeringsbepalingen in de procesreglementen in strijd zijn met het recht op hoor en wederhoor. Als ik het goed zie, hebben zij daarmee vooral het eerste aspect van het beginsel van hoor en wederhoor op het oog, dus het recht op rechterlijk gehoor. Het gaat hen erom 'dat het aan partijen is om te beslissen hoe zij hun zaak inkleden en aan de rechter presenteren'.
6.11
Uit het voorgaande volgt echter dat het recht op rechterlijk gehoor niet onbeperkt is. Het gaat erom dat partijen in voldoende mate en op gepaste wijze in de gelegenheid zijn gesteld om zich over de zaak uit te laten en op de door hen gewenste wijze de zaak aan de rechter hebben kunnen presenteren. Nu de maximeringsregels voorzien in de mogelijkheid om een langer processtuk in te dienen als daarvoor toestemming is verleend, en/of in de mogelijkheid om een aanvullende akte te nemen als daarvoor toestemming is verleend, kan niet worden gezegd dat de maximeringsregels op zichzelf in strijd komen met het recht op hoor en wederhoor.
6.12
Wel kan onder omstandigheden strijd met het beginsel van hoor en wederhoor ontstaan als sprake zou zijn van een onterechte weigering om een langer processtuk te mogen indienen en/of een aanvullende akte te mogen nemen. In zo'n geval is het de beslissing van de rolraadsheer die leidt tot strijd met het beginsel van hoor en wederhoor.
6.13
Schending van het recht op hoor en wederhoor door de rechter vormt voor de partij die hiervan nadeel ondervindt een grond om hoger beroep en beroep in cassatie in te stellen. Dit kan volgens vaste jurisprudentie van de Hoge Raad ook als de wet hogere voorzieningen uitsluit. Met andere woorden, in voorkomende gevallen zal een partij in cassatie kunnen klagen over strijd met het beginsel van hoor en wederhoor. Of die klacht terecht is, hangt af van de omstandigheden van het geval.

7Het recht op toegang tot de rechter
Inleiding7.1
Bij de beantwoording van de vraag of sprake is geweest van een procedure die voldoet aan de eisen van art. 6 EVRM, gaat het er in de rechtspraak van het EHRM steeds om of de procedure in zijn

geheel eerlijk is geweest. De rechtsgang hoeft dus niet in alle onderdelen en in alle fasen te voldoen aan de eisen van art. 6 EVRM.
7.2
Het EHRM heeft voor wat betreft civiele zaken voor het eerst verwezen naar het recht op toegang tot de rechter in de zaak Golder/VK. Daarin werd overwogen dat de tekst van art. 6 lid 1 EVRM weliswaar niet in expliciete bewoordingen spreekt over dit recht, maar dat het recht op toegang tot de rechter een inherent onderdeel uitmaakt van de waarborgen die volgen uit art. 6 lid 1 EVRM. Het recht op een eerlijk proces – zoals dat is vervat in art. 6 lid 1 EVRM – veronderstelt namelijk dat men allereerst wel toegang tot de rechter heeft kunnen hebben.
7.3
Het recht op toegang tot de rechter moet volgens het Hof 'praktisch en effectief' zijn, en dus niet louter theoretisch of illusoir.

7.4
Het recht op toegang tot de rechter is echter geen absoluut recht. In de zaak Ashingdane/VK overwoog het EHRM in dat kader het volgende (mijn onderstrepingen):
"57 (...). Certainly, the right of access to the court is not absolute but may be subject to limitations; these are permitted by implication since the right of access "by its nature calls for regulation by the State, regulation which may vary in time and in place according to the needs and resources of the community and of individuals" (see the above-mentioned Golder judgment, p. 19, par. 38, quoting the "Belgian Linguistic" judgment of 23 July 1968, Series A no. 6, p. 32, par. 5). In laying down such regulation, the Contracting States enjoy a certain margin of appreciation. Whilst the final decision as to observance of the Convention's requirements rests with the Court, it is no part of the Court's function to substitute for the assessment of the national authorities any other assessment of what might be the best policy in this field (see mutatis mutandis, the Klass and Others judgment of 6 September 1978, Series A no. 28, p. 23, par. 49). Nonetheless, the limitations applied must not restrict or reduce the access left to the individual in such a way or to such an extent that the very essence of the right is impaired (see the above-mentioned Golder and 'Belgian Linguistic' judgments, ibid., and also the above-mentioned Winterwerp judgment, Series A no. 33, p. 24 and 29, par. 60 and 75). Furthermore a limitation will not be compatible with Article 6 par. 1 if it does not pursue a legitimate aim and if there is not a reasonable relationship of proportionality between the means employed and the aim sought to be achieved."
7.5
Beperkingen van het recht op toegang tot de rechter zijn dus toegestaan, omdat dit recht naar zijn aard vraagt om regulering door een lidstaat ('regulation by the State'). Deze regulering kan variëren naar tijd en plaats, en mede afhankelijk zijn van de behoeften en beschikbare middelen van de samenleving en individuen.
Margin of appreciation
7.6
Bij het opleggen van beperkingen van het recht op toegang tot de rechter hebben de lidstaten een zekere beoordelingsvrijheid ('margin of appreciation') om te bepalen welk beleid het best gehanteerd kan worden. Uit de uitspraak van het EHRM in de zaak Naït-Liman/Zwitserland volgt dat de omvang van deze margin of appreciation mede kan afhangen van relevante internationaalrechtelijke bepalingen, evenals van het bestaan van een consensus (a "European consensus") of een zekere trend onder de lidstaten van de Raad van Europa met betrekking tot de in de zaak voorliggende kwestie(s).
7.7
Verder is van belang dat beperkingen aan het recht op toegang voorzienbaar zijn. Dat betekent niet dat er altijd een wettelijke grondslag voor een beperking hoeft te zijn; ook een beperking die gebaseerd is op jurisprudentiële regels kan een voorzienbare beperking inhouden (zie bijvoorbeeld de zaak Levages Prestations Services/Frankrijk (rov. 42), hierna onder 7.11).
Drie voorwaarden aan beperkingen van het recht op toegang tot de rechter

7.8
Het recht op toegang tot de rechter mag volgens vaste rechtspraak van het EHRM alleen worden beperkt, indien de beperking voldoet aan de volgende drie voorwaarden:
(i) De beperking mag niet de kern van het recht op toegang tot de rechter ('the very essence of the right') aantasten;
(ii) De beperking moet een legitiem doel dienen; en
(iii) Er moet sprake zijn van proportionaliteit tussen het doel – dat met de beperking wordt beoogd – en de ingestelde beperking.
Eerste voorwaarde: recht op toegang mag niet in de kern worden aangetast
7.9
Voor wat betreft de eerste voorwaarde, dat de beperking het recht op toegang tot de rechter niet in de kern mag aantasten, is van belang dat aan art. 6 lid 1 EVRM niet een recht op hoger beroep of cassatie kan worden ontleend. Als binnen een lidstaat echter de mogelijkheid bestaat om hoger beroep of cassatieberoep in te stellen, dan moeten deze procedures wel aan de eisen van art. 6 EVRM voldoen.
7.10
Als het gaat om procedurele eisen aan het instellen van een rechtsmiddel, wordt al snel aangenomen dat het binnen de margin of appreciation van de lidstaat valt om dergelijke eisen te stellen, mits de kern van het recht op toegang niet wordt aangetast.
7.11
Als voorbeeld kan worden genoemd de zaak Levages Prestations Services/Frankrijk. In deze zaak was klager door de Cour de Cassation ambtshalve niet-ontvankelijk verklaard, zonder eerst gelegenheid tot herstel te hebben gekregen, omdat de cassatieadvocaat had verzuimd om een kopie van het tussenarrest van het hof van Parijs mee te zenden met het cassatieberoepschrift. Dat dit vereist was, volgde uit art. 979 van het Franse Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering en de daarover ontwikkelde rechtspraak. Het EHRM overwoog het volgende:
"40. The Court reiterates that the "right to a tribunal", of which the right of access is one aspect (see the Golder v. the United Kingdom judgment of 21 February 1975, Series A no. 18, p. 18, para. 36), is not absolute; it is subject to limitations permitted by implication, in particular where the conditions of admissibility of an appeal are concerned, since by its very nature it calls for regulation by the State, which enjoys a certain margin of appreciation in this regard (see the Ashingdane v. the United Kingdom judgment of 28 May 1985, Series A no. 93, pp. 24-25, para. 57).
(...)
42. In order to satisfy itself that the very essence of the applicant company's 'right to a tribunal' was not impaired by the declaration that the appeal was inadmissible, the Court will firstly examine whether the procedure to be followed for an appeal on points of law, in particular with respect to the production of documents, could be regarded as foreseeable from the point of view of a litigant and whether, therefore, the penalty for failing to follow that procedure did not infringe the proportionality principle.
Article 979 NCCP expressly requires only the production of the decision appealed against, but that expression, under the Court of Cassation's case-law, 'has to be understood as applying not only to the decision appealed against, but also to decisions that are its necessary complement'. There can be no doubt that this case-law, which is old and readily accessible, was available to a member of the Conseil d'Etat and Court of Cassation Bar.
The applicant company's counsel was thus in a position to ascertain what steps he had to take to bring an appeal on points of law, both from the wording of Article 979 NCCP and, if necessary, with the aid of the case-law, which was sufficiently clear and coherent (see, the Geouffre de la Pradelle v. France judgment previously cited, p. 43, § 34).
(...)
45. However, the manner in which Article 6 para. 1 (art. 6-1) applies to courts of appeal or of cassation must clearly depend on the special features of the proceedings concerned and account must be taken of the entirety of the proceedings conducted in the domestic legal order and the court

of cassation's role in them (...); the conditions of admissibility of an appeal on points of law may be stricter than for an ordinary appeal.
46. Lastly, in its case-law on Article 6 the Court has accepted that the requirements inherent in the concept of 'fair hearing' are not necessarily the same in cases concerning the determination of civil rights and obligations as in cases concerning the determination of a criminal charge. The Contracting States have greater latitude when dealing with civil cases concerning civil rights and obligations than when dealing with criminal cases (see the Dombo Beheer BV v. the Netherlands judgment of 27 October 1993, Series A no. 274, p. 19, § 32). (...)
47. The Court notes that in civil cases the procedure for gaining access to the Court of Cassation varies according to whether exemption from legal representation is available for the type of proceedings concerned or not. If it is, Article 988 NCCP lays down that the appellate court's registry must send the case file and a copy of the decision appealed against to the Court of Cassation's registry without delay. On the other hand, in proceedings for which legal representation by a member of the Conseil d'Etat and Court of Cassation Bar is compulsory, the rules are stricter for the parties — who are represented — and the court registries have fewer obligations; Article 977 NCCP requires only that the registrar of the Court of Cassation request the case file and, under the Court of Cassation's case-law, the court has no obligation to inform the parties of any failure to comply with the rules of procedure.
48. Given the special nature of the Court of Cassation's role, which is limited to reviewing whether the law has been correctly applied, the Court is able to accept that the procedure followed in the Court of Cassation may be more formal, especially as in proceedings with compulsory representation the parties will be represented by a member of the Conseil d'Etat and Court of Cassation Bar (...). Moreover, the appeal to the Court of Cassation was made in the instant case after the applicant company's claims had been heard by both a commercial court and a court of appeal, each of which had full jurisdiction.
49. In conclusion, regard being had to all the proceedings in the domestic courts, Levages Prestations Services' right of access to a court as guaranteed by Article 6 para. 1 of the Convention (art. 6-1) was not infringed by reason of the conditions which it had to satisfy for its appeal on points of law to be admissible.
50. Consequently, there has been no violation of that provision (art. 6-1)."
7.12
Het komt er dus op neer dat procedurele eisen mogen worden gesteld aan het instellen van (cassatie)beroep, ook als deze strikt zijn, mits voor een partij vooraf duidelijk is welke eisen dat zijn (could be regarded as foreseeable for a litigant).
7.13
Een ander voorbeeld is de zaak Zubac/Kroatië. Hierin was het cassatieberoep van Zubac bij het Kroatische Hooggerechtshof niet-ontvankelijk bevonden, omdat het financiële belang van de zaak volgens de processtukken in feitelijke instanties te laag was voor het instellen van cassatieberoep. In werkelijkheid was met de zaak echter een veel hoger bedrag gemoeid. Zubac had het belang echter zelf zo laag gesteld (om te voorkomen dat een hoger griffierecht moest worden betaald; kennelijk volgens een gebruikelijke praktijk). Het EHRM oordeelde dat geen sprake was van een beperking van de kern van het recht op toegang tot de rechter, omdat, heel kort samengevat, Zubac zelf had kunnen voorkomen dat de financiële waarde op een te laag bedrag werd vastgesteld.
7.14
Ook kan worden genoemd de zaak Brualla Gómez/Spanje. In deze zaak werd nadat klaagster al haar voornemen om in cassatie te gaan kenbaar had gemaakt, de financiële appelgrens voor huurzaken in cassatie verhoogd. Hierdoor werd zij niet-ontvankelijk verklaard door de Spaanse cassatierechter. Volgens het EHRM was het recht van klaagster op toegang tot de rechter niet in de kern aangetast, onder meer omdat zij zowel in eerste als in tweede aanleg haar zaak volledig aan een feitenrechter had kunnen voorleggen (waarbij het EHRM aantekent dat 'fairness' van de procedures in feitelijke instanties niet ter discussie was gesteld). Meegewogen wordt dus dat het om een cassatieprocedure gaat.

7.15
De grens ligt daar waar sprake is van excessief formalisme; dan is niet meer sprake van een legitieme beperking (vgl. hierna onder 7.20-7.21).
Tweede voorwaarde: beperking moet legitiem doel hebben
7.16
Een voorbeeld van een zaak waarin een legitiem doel ontbrak is de zaak Oorzhak/Rusland. In deze zaak werd de klager in een cassatieprocedure niet-ontvankelijk verklaard, omdat de cassatietermijn zou zijn verstreken. Er was echter uitgegaan van een termijn die was aangevangen op de dag waarop de appelrechter een hoorzitting had gehouden, in plaats van de gebruikelijke dag waarop het vonnis door de appelrechter was gewezen. Niet duidelijk was geworden waarom voor dat aanvangsmoment van de termijn was gekozen, wat het EHRM tot het oordeel bracht dat er geen legitiem doel was voor de beperking.
7.17
In de al genoemde zaak Brualla Gómez de la Torre/Spanje (zie onder 7.14) achtte het EHRM het door de maatregel nagestreefde doel – het voorkomen van een overbelasting van de cassatierechter – wel een legitiem doel:
“36 (...), the Court considers legitimate the aim pursued by this statutory amendment, namely increasing the financial threshold for appeals to the Supreme Court in this sphere, so as to avoid that court’s becoming overloaded with cases of lesser importance. But it is also a requirement that the inadmissibility of the appeal to the Supreme Court did not impair the very essence of the applicant’s right to a court or “tribunal” within the meaning of Article 6 § 1.”
7.18
Dat het voorkomen van overbelasting van de rechtspraak een legitiem doel is, volgt ook uit de zaak Stanev/Bulgarije. Ook het verplichten tot het beproeven van een schikking voorafgaand aan de procedure – om daarmee lange en kostbare procedures te voorkomen – werd door het EHRM bestempeld als een maatregel die een legitiem doel nastreeft. Andere doelen die door het EHRM als legitiem zijn beoordeeld, zien bijvoorbeeld op het creëren van rechtszekerheid door middel van wettelijke verjaringstermijnen en het vooraf laten stellen van zekerheid met het oog op het verhalen van de proceskosten.
Derde voorwaarde: proportionaliteit tussen beperking en doel
7.19
De derde voorwaarde voor een beperking van het recht op toegang tot de rechter is dat sprake moet zijn van proportionaliteit tussen de opgelegde beperking en het nagestreefde legitieme doel.
De margin of appreciation bepaalt in dat kader mede hoe ver een lidstaat kan gaan. Hiermee is het in de eerste plaats aan de lidstaat om te zorgen voor een evenwicht tussen de beperking en het daarmee nagestreefde doel.
7.20
In de zaak Liakopoulou/Griekenland had de Griekse Hoge Raad de klaagster, van wie een stuk grond onteigend was, niet-ontvankelijk verklaard, omdat zij niet de feiten waarop de appelrechter zijn oordeel had gebaseerd bij haar cassatiegronden had besproken. Dit was in strijd met de in de Griekse jurisprudentie ontwikkelde regel dat de cassatieschriftuur een gedetailleerde uiteenzetting dient te geven van de feiten waarop het Hof van Beroep zijn arrest heeft gebaseerd. Klaagster had die feiten echter wel besproken in de inleiding van haar cassatieschriftuur. Volgens het EHRM gaf de wijze waarop de Griekse Hoge Raad de uit de jurisprudentie voortvloeiende beperking had toegepast, blijk van excessief formalisme, waardoor geen sprake was van proportionaliteit.
7.21
In de rechtspraak van het EHRM zijn vele voorbeelden van zaken waarin de toepassing van bepaalde procesrechtelijke regels als excessief formalistisch is bestempeld. In het algemeen is daarvan vooral sprake als een partij in materiële zin wel voldoet aan een procesrechtelijke regel, zoals de verplichting tot het geven van informatie over de in lagere instantie vastgestelde feiten, maar daarvoor niet de juiste, formeel voorgeschreven vorm kiest.

7.22
Een recent voorbeeld is het EHRM-arrest in de zaak Succi e.a./Italië. In deze zaak waren klagers niet-ontvankelijk verklaard door de Italiaanse Hoge Raad, omdat zij in strijd met de destijds geldende voorschriften (de regel is afgeschaft met het onder 9.7 te bespreken protocol) niet de stukken uit eerdere instanties hadden opgenomen in het cassatieberoepschrift. Deze voorschriften waren gebaseerd op het autonomiebeginsel en dienden volgens het EHRM een legitiem doel: het vereenvoudigen van het werk van de cassatierechter en tegelijkertijd het dienen van de rechtszekerheid en de goede rechtsbedeling. Het autonomiebeginsel stelt de rechter in staat de inhoud van de klachten te bepalen op grond van (enkel) de lezing van het beroepschrift, wat de effectiviteit en efficiëntie dient; dat is niet alleen in het belang van justitiabelen, maar ook in het algemeen belang. Verder overwoog het EHRM dat deze beperking proportioneel was, en dat de vereisten over hoe het cassatiestuk moest worden ingericht duidelijk volgden uit de destijds kenbare jurisprudentie en dat verwacht mocht worden dat een cassatieadvocaat hiervan op de hoogte zou zijn.
7.23
In de zaak Succi werd vervolgens geoordeeld dat voldoende duidelijk is op welke gronden elk van de cassatiemiddelen berust en naar welke (in de nationale procedure overgelegde) stukken in het beroepschrift wordt verwezen, zodat de niet-ontvankelijkverklaring op grond van het niet in acht nemen van de desbetreffende eisen excessief formalistisch is en niet gerechtvaardigd wordt door de doeleinden achter het autonomiebeginsel. Daarmee was sprake van een schending van art. 6 EVRM.
7.24
In de parallelle zaken Pezzullo en Di Romano e.a. oordeelde het EHRM dat géén sprake was van een schending. Overwogen werd dat de destijds geldende procesrechtelijke regels omtrent de presentatie van de rechtsvragen en de motiveringsklachten in het beroepschrift zijn toegepast, die de advocaat van klagers bekend hadden moeten zijn geweest. Wat betreft het autonomiebeginsel moet met de cassatierechter worden vastgesteld dat het beroepschrift niet aan de daaruit voortvloeiende eisen voldoet. Door op die grond het cassatieberoep niet-ontvankelijk te verklaren is geen sprake van excessief formalisme.
Conclusies
7.25
Uit het voorgaande kan worden afgeleid dat procedurele beperkingen niet snel strijdig worden bevonden met art. 6 EVRM. Het staat een lidstaat vrij om beperkingen te stellen aan het recht op toegang tot de rechter, mits voldaan is aan de voorwaarden dat (i) het recht op toegang tot de rechter niet in de kern wordt aangetast; (ii) de beperking een legitiem doel dient; en (iii) er sprake is van proportionaliteit tussen het doel dat met de beperking wordt beoogd en de beperking. Bij het treffen van een juiste balans hiertussen hebben lidstaten een ruime margin of appreciation. Verder blijkt dat het ontlasten van de rechterlijke macht, het bevorderen van een efficiënte en effectieve rechtsgang als legitieme doelen worden beschouwd. Toepassing van formele beperkingen vindt zijn grens waar sprake is van excessief formalisme. Ten slotte volgt uit de rechtspraak van het EHRM dat niet dat alleen bij wet beperkingen mogen worden opgelegd. Wel is steeds vereist dat de precieze inhoud van de beperkingen vooraf voldoende kenbaar is.
7.26
Het beperken van de omvang van processtukken, ter bevordering van een efficiënte rechtsgang, past m.i. in grote lijnen binnen deze kaders, mits uit de procesreglementen duidelijk en precies kan worden afgeleid wat er van een advocaat wordt verwacht. De regels ter maximering van de omvang tasten het recht op toegang niet in de kern aan. De regels hebben een legitiem doel en niet gezegd kan worden dat de regels disproportioneel zijn (of excessief formalistisch).

8Wie is bevoegd om een rechtersregeling vast te stellen?
Inleiding8.1
In deze zaak is niet als prejudiciële vraag voorgelegd wie bevoegd is om rechtersregelingen vast te stellen. Dat is echter wel een belangrijke vraag omdat, zoals vermeld is onder 5.22, een van de

vereisten voor het kwalificeren van een rechtersregeling als recht in de zin van art. 79 Wet RO is dat de regeling is vastgesteld door een daartoe bevoegd rechterlijk orgaan. Dat roept de vraag of de reglementen waarom het in deze zaak gaat, door een daartoe bevoegd rechterlijke orgaan zijn vastgesteld.

8.2

Bij wie de bevoegdheid ligt om rechtersregelingen vast te stellen, is een kwestie (om niet te zeggen: een pijnpunt) die door de jaren heen verschillende malen aan de orde is gesteld in de literatuur, zonder dat dit tot duidelijkheid in de rechtspraak heeft geleid. Daarmee is het belangrijk genoeg voor een bespreking.

8.3

Uitgangspunt hierbij is dat er naar de huidige stand van het recht geen wettelijke bepaling is die expliciet voorziet in de mogelijkheid dat rechtersregelingen worden opgesteld. Dat betekent dat er in de wet ook geen instantie is aangewezen die 'de bevoegdheid heeft rechters te binden'.

8.4

Een hof (of enig ander gerecht) is overigens geen bestuursorgaan in de zin van de Awb. Art. 1:1 lid 2 sub c Awb zondert onafhankelijke, bij de wet ingestelde organen die met rechtspraak zijn belast, namelijk uitdrukkelijk van het bestuursorgaan-begrip uit. Dat betekent dat gerechten niet aan art. 4:81 Awb de bevoegdheid kunnen ontlenen om beleidsregels vast te stellen.

8.5

Uit de rechtspraak van de Hoge Raad kan niet duidelijk worden afgeleid welke instanties bevoegd zijn om een rechtersregeling vast te stellen, anders dan dat het – volgens de civiele kamer – moet gaan om 'een rechterlijk orgaan'. Over de vraag waarop de bevoegdheid van deze instanties berust, zijn in de rechtspraak van de Hoge Raad evenmin algemene uitspraken gedaan.

Landelijke overleggen vakinhoud (LOV's)?

8.6

Wel kan uit de rechtspraak van de strafkamer van de Hoge Raad worden afgeleid dat de LOV's niet bevoegd zijn om een rechtersregeling vast te stellen. Zie een arrest van de strafkamer uit 2018, waarin het volgende werd overwogen:

"4.2 (...). Wel zijn daarover in het kader van het Landelijk Overleg Vakinhoud Strafrecht (LOVS) afspraken gemaakt. Deze afspraken vormen evenwel geen recht in de zin van art. 79 RO, reeds omdat deze niet afkomstig zijn van een instantie die de bevoegdheid heeft rechters te binden wat betreft het gebruik dat zij maken van de hun door de wetgever gelaten ruimte (vgl. HR 3 december 2003, ECLI:NL:HR:2003:AE8838, NJ 2003/570 ten aanzien van de oriëntatiepunten voor de straftoemeting). De rechter is dan ook niet gebonden aan die afspraken."

8.7

Dat de LOV's niet de bevoegdheid hebben rechters te binden, ligt ook voor de hand omdat deze landelijke overleggen geen wettelijke grondslag hebben. In de literatuur wordt dan ook algemeen aangenomen dat de LOV's geen rechters bindende regels kunnen opstellen.

Nederlandse Vereniging voor Rechtspraak?

8.8

Verder is door de civiele kamer van de Hoge Raad geoordeeld dat het door de Nederlandse Vereniging voor Rechtspraak (NVvR) in samenspraak met de NOvA opgestelde Liquidatietarief rechtbanken en hoven niet als recht in de zin van art. 79 Wet RO kan worden aangemerkt; het gaat volgens de Hoge Raad slechts om 'een de rechter niet bindende richtlijn'. In dit arrest is weliswaar niet overwogen dat de reden daarvoor is dat de regels niet zijn opgesteld door 'een instantie die de bevoegdheid heeft rechters te binden', maar in de literatuur wordt er vanuit gegaan dat dit wel het (belangrijkste) argument is geweest.

8.9

Over de door de NVvR opgestelde Alimentatienormen overwoog de Hoge Raad dat dit geen regels zijn in de zin van art. 99 Wet RO (oud), omdat "het in het rapport Alimentatienormen niet gaat om regels die in de hiervoor bedoelde zin zijn vastgesteld door een orgaan van het openbaar bestuur

met het oog op de uitoefening van zijn eigen beleid, maar om richtlijnen die genoemde Vereniging, een privaatrechtelijke instelling, aanbeveelt ten gebruike door rechterlijke instellingen die zich met de vaststelling van alimentatie bezighouden." Omdat de NVvR een privaatrechtelijke instelling is en geen orgaan van het openbaar bestuur, werd dus geoordeeld dat geen sprake is van recht in de zin van art. 79 Wet RO. Aangenomen wordt dat dit ook de reden is waarom het eveneens van de NVvR afkomstige Rapport Voorwerk II over de vergoeding van buitengerechtelijke incassokosten door de Hoge Raad niet als recht in de zin van art. 79 Wet RO werd aangemerkt.

8.10

Een 'privaatrechtelijke' instelling geldt dus in ieder geval niet als 'een instantie die de bevoegdheid heeft rechters te binden'. Dit sluit aan bij de latere overweging van de civiele kamer van de Hoge Raad, dat het moet gaan om een regeling die door 'een daartoe bevoegd rechterlijk orgaan is vastgesteld'.

Raad voor de rechtspraak?

8.11

Ook de Raad voor de rechtspraak is niet bevoegd om een rechtersregeling vast te stellen. Art. 94 Wet RO (dat hier als enige in beeld komt) bepaalt dat de Raad voor de rechtspraak tot taak heeft ondersteuning te bieden aan activiteiten van de gerechten die gericht zijn op uniforme rechtstoepassing en bevordering van de juridische kwaliteit. Bij de uitvoering van deze taak mag de Raad niet treden in de procesrechtelijke behandeling van, de inhoudelijke beoordeling van alsmede de beslissing in een concrete zaak (art. 96 lid 1 Wet RO). Hoewel de parlementaire geschiedenis onder de noemer 'uniforme rechtstoepassing' ook de ontwikkeling van rechtersregelingen schaart, kan op de zeer algemeen geformuleerde taakstelling van art. 94 Wet RO niet de bevoegdheid om rechters te binden door het opstellen van rechtersregelingen worden gebaseerd. Dat is temeer het geval nu, ondanks een advies van de commissie-Leemhuis om de Raad voor de rechtspraak wél de wettelijke bevoegdheid te geven om bindende richtlijnen en beleidsregels voor rechters vast te stellen, de wetgever in de Wet Raad voor de rechtspraak (Wrvr) heeft volstaan met de hiervoor beschreven taakstellingen, op grond waarvan de Raad slechts een faciliterende rol toekomt op het terrein van 'de uniforme rechtstoepassing en de juridische kwaliteit'. De Raad voor de rechtspraak beschikt op dit terrein niet over dwingende (regelgevende) bevoegdheden en evenmin over een formele adviesbevoegdheid.

8.12

Aldus is er volgens de parlementaire geschiedenis in het kader van de uniforme rechtstoepassing geen plaats voor het vaststellen van 'beleidsregels' door de Raad voor de rechtspraak. De activiteiten die de Raad samen met de gerechten op dit terrein ontwikkelt, kunnen wel leiden tot "gezaghebbende publicaties die de gerechten praktische handreikingen bieden bij de toepassing van bepaalde regels". Het is aan de rechter om per concrete zaak te bepalen of de handreiking relevant is en welke gevolgen daaraan moeten worden verbonden, zo wordt opgemerkt. Als voorbeeld van de activiteiten die de Raad voor de rechtspraak op het terrein van de uniforme rechtstoepassing zou kunnen ontplooien, noemt de parlementaire geschiedenis onder meer het ondersteunen van de gerechten bij de totstandkoming van uniforme procesreglementen. De vaststelling van deze reglementen (of andere rechtersregelingen) geschiedt vervolgens door (de betreffende sectorvergadering of de gerechtsvergadering van) de gerechten zelf, zo is te lezen in de parlementaire geschiedenis. Over het karakter van deze procesreglementen is in de parlementaire geschiedenis het volgende opgemerkt:

"In de eerste plaats dat in het systeem van het wetsvoorstel – in tegenstelling tot hetgeen bijvoorbeeld de commissie Leemhuis adviseerde – inderdaad geen plaats is voor het vaststellen van beleidsregels door de Raad voor de rechtspraak in het kader van de uniforme rechtstoepassing. (...). In de tweede plaats merken wij op dat op het niveau van de gerechten wel van «rechterlijke beleidsregels» gesproken kan worden; de door de gerechten (c.q. gerechtsver-gaderingen) vastgestelde uniforme procedureregelingen kunnen als zodanig worden aangemerkt. Zij betreffen de wijze waarop rechters hun procesrechtelijke bevoegdheden uitoefenen. In dat verband is van belang dat de rechtspraak heeft aanvaard dat degene die over een discretionaire bevoegdheid beschikt, via

het vertrouwensbeginsel en gelijkheidsbeginsel zichzelf kan binden door aan te geven op welke wijze hij voornemens is deze bevoegdheid te hanteren. Voor bestuursorganen is dit gecodificeerd in de Algemene wet bestuursrecht, maar voor rechters geldt mutatis mutandis hetzelfde. De houding van de regering tegenover deze procedurerelingen is zonder meer positief; zij juicht de totstandkoming daarvan toe."

8.13

De procesreglementen moeten volgens de parlementaire geschiedenis worden beschouwd als richtlijnen, waaraan de rechter in beginsel is gebonden op grond van het vertrouwensbeginsel, maar waarop in bijzondere omstandigheden uitzonderingen kunnen worden gemaakt en toegelaten. Tegelijkertijd wordt – naar aanleiding van de volgens de memorie van toelichting in het advies van de President van en de Procureur-Generaal bij de Hoge Raad gestelde vraag of regelgevende bevoegdheden aan andere organen binnen de rechterlijke organisatie moeten worden toegekend – opgemerkt dat het vanuit het oogpunt van de verhouding tussen de staatsmachten ongewenst wordt geacht "indien op grond van een daartoe in de wet gecreëerde bevoegdheid rechtelijke organen zelf bindende regels gaan vaststellen die zij krachtens hun rechtsprekende taak moeten uitleggen en toepassen".

Individuele gerechten?

8.14

Nu de conclusie is dat noch de LOV's noch de Raad voor de rechtspraak bevoegd zijn om rechtersregelingen vast te stellen, is de vraag of individuele gerechten dat wél zijn. Die vraag lijkt bevestigend te moeten worden beantwoord. Zo was het in het Rolrichtlijnenarrest (waarin de Hoge Raad voor het eerst de bindende werking van rechtersregelingen erkende, zie onder 5.8) de rechtbank die de procesregeling had vastgesteld.

8.15

In de tijd dat het Rolrichtlijnenarrest werd gewezen (1996) was de organisatie van de rechterlijke macht echter wezenlijk anders geregeld dan nu het geval is. In die tijd bestond bij elk gerecht een collegevergadering (rechtersvergadering), waarin alle bij het desbetreffende gerecht werkzame rechters zitting hadden. De wet kende verschillende bevoegdheden toe aan deze collegevergadering. Daarnaast beschikte de president van een gerecht over enkele bevoegdheden. Voor wat betreft de bedrijfsvoering was formeel de Minister van Justitie bevoegd (per 1 januari 1998 waren deze bevoegdheden gemandateerd aan de directeuren bedrijfsvoering). In de tijd dat het Rolrichtlijnenarrest is gewezen, was een besluit van 'de rechtbank' formeel beschouwd dus een besluit van de rechtersvergadering, dus van alle rechters gezamenlijk (tenzij het ging om een besluit van de president van het gerecht). Daarmee lag het in de rede dat onder de Wet RO zoals deze gold tot 1 januari 2002, deze rechtersvergadering bevoegd was om rechters bindende regels op te stellen.

8.16

Inmiddels is de organisatie van de rechtspraak ingrijpend veranderd. Per 1 januari 2013 is de Wet herziening gerechtelijke kaart (Whgk) in werking getreden. De meest fundamentele wijziging vond echter plaats per 1 januari 2002, met de invoering van de Wet organisatie en bestuur gerechten (Wobg) en de Wet Raad voor de rechtspraak (Wrvr). Met de Wobg werd een nieuwe organisatiestructuur bij de gerechten ingevoerd, waarbij binnen de gerechten onder meer een gerechtsbestuur en een gerechtsvergadering alsmede sectorvergaderingen kwamen te functioneren.

Gerechtsbesturen?

8.17

Art. 23 lid 1 Wet RO bepaalt dat het gerechtsbestuur is belast met de algemene leiding, de organisatie en de bedrijfsvoering van het gerecht, waarbij het eerste lid, onder d, het bestuur in het bijzonder opdraagt te zorgen voor 'de kwaliteit van de bestuurlijke en organisatorische werkwijze van het gerecht daaronder begrepen de externe gerichtheid'. Art. 23 lid 2 Wet RO voegt daaraan toe dat het bestuur bij de uitvoering van de taken bedoeld in het eerste lid, niet treedt in 'de procesrechtelijke behandeling van, de inhoudelijke beoordeling van alsmede de beslissing in een concrete zaak of in een categorie van zaken'. Art. 23 lid 3 Wet RO bepaalt dat het gerechtsbestuur voorts tot taak heeft binnen het gerecht de juridische kwaliteit en de uniforme rechtstoepassing te

bevorderen, en dat het daarover overleg voert met de gerechtsvergadering of met – kort gezegd – een door de gerechtsvergadering aangewezen afvaardiging. Bij de uitvoering van deze taak treedt het bestuur niet in de procesrechtelijke behandeling van, de inhoudelijke beoordeling van alsmede de beslissing in een concrete zaak, aldus nog steeds art. 23 lid 3 Wet RO.

8.18

In de parlementaire geschiedenis is benadrukt dat het gerechtsbestuur in art. 23 lid 3 Wet RO alleen een 'overlegbevoegdheid' wordt toegekend; het bestuur heeft ten aanzien van de juridische kwaliteit en de uniforme rechtstoepassing geen dwingende bevoegdheden en geen formele adviesbevoegdheid. In de literatuur wordt aangenomen dat in deze overlegbevoegheid geen grondslag kan worden gevonden voor een bevoegdheid van het bestuur tot het vaststellen van rechtersregelingen. Dit volgt ook met zoveel woorden uit de parlementaire geschiedenis bij art. 23 Wet RO. Een dergelijke grondslag ligt naar mijn mening evenmin besloten in de taak om de uniforme rechtstoepassing te bevorderen. Art. 23 lid 3 Wet RO biedt derhalve geen grondslag voor het vaststellen van rechtersregelingen door het gerechtsbestuur. Hetzelfde geldt voor de in art. 23 lid 1, onder d, Wet RO opgenomen taakstelling (zie onder 8.17), nu een rechtersregeling waarin bepaalde rechterlijke bevoegdheden zijn genormeerd iets anders is dan het regelen van de 'kwaliteit van de organisatorische werkwijze van een gerecht', als bedoeld in art. 23 lid 1, onder d, Wet RO.

8.19

Het aannemen van een bevoegdheid van een gerechtsbestuur ligt al helemaal niet in de rede nu het niet-rechterlijk lid van het gerechtsbestuur geen rechterlijke ambtenaar is (art. 15 lid 2 Wet RO). Als we er vanuit gaan dat het bij een rechtersregeling om een vorm van zelfbinding door rechters gaat, is het niet aanvaardbaar dat een niet-rechter meebeslist over de inhoud van zo'n regeling. Daaraan kan nog worden toegevoegd, zoals Bovend'Eert terecht constateert, dat het ook in zoverre niet in de rede ligt om het gerechtsbestuur bevoegd te achten tot het vaststellen van rechtersregelingen, dat de functie van gerechtsbestuurder (net als de functie van lid van de Raad voor de rechtspraak) geen rechterlijk ambt is, maar een bestuursambt. Dit ambt is functioneel en rechtspositioneel niet onafhankelijk en staat in een gezagsverhouding tot de Minister van Justitie en Veiligheid.

Gerechtsvergadering?

8.20

Als opvolger van de collegevergadering kent art. 22 lid 1 Wet RO de gerechtsvergadering. Deze wordt volgens art. 22 lid 3 Wet RO gevormd door de bij een gerecht werkzame rechterlijke ambtenaren met rechtspraak belast, de senior-gerechtsauditeurs en gerechtsauditeurs, de rechters in opleiding en de rechter-plaatsvervangers 'met aanwijzing'. Volgens art. 28 Wet RO kan de gerechtsvergadering het gerechtsbestuur gevraagd of ongevraagd adviseren over de uitvoering van de in art. 23 lid 3 Wet RO genoemde taak van het bestuur. De Wet RO geeft geen andere bevoegdheden aan de gerechtsvergadering.

8.21

Teuben constateerde in haar proefschrift – dat dateert van vóór de inwerkingtreding van de Whgk, maar van ná de herziening van de Wet RO per 1 januari 2002 – dat art. 23 lid 1 Wet RO (oud) het gerechtsbestuur slechts een overlegbevoegdheid toekent zodat zij niet kan worden beschouwd als bevoegd orgaan voor de vaststelling van rechtsregelingen, en dat art. 28 Wet RO (oud) geen uitsluitsel biedt over de rol van de sectorvergaderingen en de gerechtsvergadering op dit punt. Uit de parlementaire geschiedenis bij de Wobg en de Wrvr leidt Teuben echter af dat de bevoegdheid om te beslissen over de vaststelling van rechtersregelingen primair bij de sectorvergaderingen ligt. In bepaalde gevallen kan echter ook de gerechtsvergadering bevoegd zijn een dergelijke rechtersregeling vast te stellen, namelijk wanneer de regeling ziet op een onderwerp dat voor het gehele gerecht van belang is. Dit sluit volgens Teuben aan bij het uitgangspunt dat rechtersregelingen in beginsel moeten worden vastgesteld door de individuele rechters (binnen een gerecht gezamenlijk) omdat aan hen de rechtsprekende bevoegdheden toekomen waarop de regelingen zien ('zelfbinding'). Ook elders in de literatuur werd – onder de Wet RO (oud) – algemeen aangenomen dat het de gerechtsvergadering is die bevoegd is om rechtersregelingen vast te stellen. Overigens kan het voorbereiden van een rechtersregeling volgens Teuben wel gebeuren door 'niet-

bevoegde organen'; de regeling zal dan vervolgens door de sectorvergadering of de gerechtsvergadering van een gerecht moeten worden vastgesteld.
8.22
Het verplichte sectormodel (waarin de sectorvoorzitters van rechtswege lid waren van het gerechtsbestuur) is echter per 1 januari 2013 afgeschaft, als onderdeel van de Whgk. Deze afschaffing, die is gesitueerd tegen de achtergrond van de met de Whgk doorgevoerde schaalvergroting van de gerechten, is ingegeven door de wens om de kwaliteit van de gerechtsbesturen te versterken en deze besturen kleiner, sterker, slagvaardiger en meer omgevingsgericht te maken. Dat heeft ertoe geleid dat gerechtsbesturen niet langer bestaan uit een voorzitter, de sectorvoorzitters en een niet-rechterlijk lid, maar uit twee rechterlijke leden (waaronder de voorzitter) en een niet-rechterlijk lid (zie steeds art. 15 Wet RO). In de verdere organisatorische indeling van de gerechten, door de parlementaire geschiedenis beschouwd als een zaak van de rechtspraak zelf, is voorzien door de Raad voor de rechtspraak. Daarbij is het sectormodel vervangen door een indeling in afdelingen en/of teams, ter keuze van de gerechten (binnen de door de Raad daarvoor gestelde kaders).
8.23
Met het afschaffen van het verplichte sectormodel is ook de wettelijke verankering van de rol van de sectorvergadering op het gebied van 'de juridische kwaliteit en de uniforme rechtstoepassing' in art. 23 en 28 Wet RO (oud) komen te vervallen. De advies- en overlegrol van de gerechtsvergadering op deze gebieden is echter gehandhaafd, anders dan de Raad voor de rechtspraak had geadviseerd. Om de coördinatie van rechtseenheid en kwaliteit binnen de verschillende rechtsgebieden te accentueren, is daarbij in art. 23 lid 3 Wet RO opgenomen dat het overleg van het gerechtsbestuur over het bevorderen van de juridische kwaliteit en de uniforme rechtstoepassing ook kan plaatsvinden met 'een door de gerechtsvergadering aangewezen afvaardiging van de in art. 22 lid 1 en lid 3 Wet RO genoemde deelnemers aan de gerechtsvergadering op het terrein van burgerlijke zaken, strafzaken of bestuursrechtelijke zaken of een ander rechtsterrein'. De rol van de sectorvergadering is echter niet via een wettelijk bepaling 'overgedragen' aan een andere 'instantie'.
8.24
Nu de gerechtsvergadering dus geen andere taken heeft dan die genoemd worden in art. 28 Wet RO – het (gevraagd of ongevraagd) adviseren van het gerechtsbestuur over de taak van het bestuur om binnen het gerecht de juridische kwaliteit en uniforme rechtstoepassing te bevorderen – houdt de huidige Wet RO dus geen expliciete grondslag in op grond waarvan de gerechtsvergadering rechtersregelingen kan vaststellen. Ook in de literatuur is dat de algemene opvatting. Daar staat tegenover dat in de wetsgeschiedenis er wel vanuit is gegaan dat de gerechtsvergadering een rechtersregeling kan vaststellen (zie hiervoor onder 8.12).
8.25
Daarmee is de conclusie dat de Wet RO geen grondslag bevat voor het vaststellen van rechtersregelingen door enige persoon of instantie. Dit is in de literatuur al vaak geconstateerd. Bepleit is – tevergeefs, zo blijkt uit het voorgaande – dat het wenselijk zou zijn de onduidelijkheid op dit punt weg te nemen, door wettelijk te verankeren waar de bewuste bevoegdheid ligt. De algemene opvatting in de literatuur is dat slechts rechters zelf bevoegd zijn om rechtersregelingen vast te stellen. Deze opvatting wordt gefundeerd op het uitgangspunt dat het bij deze regelingen gaat om een vorm van zelfbinding door de betrokken rechters. Daarmee is de conclusie in de literatuur dat het de (gezamenlijke rechters in de) gerechtsvergaderingen van de verschillende gerechten zijn die bevoegd zijn om rechtersregelingen op te stellen.

8.26
De regeling kan zijn voorbereid en opgesteld door een landelijke werkgroep of een landelijk overleg van afgevaardigden van de betrokken gerechten. Dat ligt vanuit een praktisch oogpunt in de rede en is in de praktijk ook wel de manier waarop rechtersregelingen tot stand komen. Dergelijke regelingen zouden op grond van het voorgaande vervolgens door de gerechtsvergaderingen van de

verschillende gerechten afzonderlijk moeten worden vastgesteld. Dit laatste lijkt in de praktijk echter niet steeds te gebeuren.
Conclusies
8.27
Hoewel een wettelijke grondslag ontbreekt, moet worden aangenomen dat alleen de gerechten bevoegd zijn om rechtersregelingen vast te stellen, die de rechter kunnen binden omdat zij kwalificeren als recht in de zin van art. 79 Wet RO. De LOV's kunnen de regelingen voorbereiden.
8.28
Binnen de gerechten zijn het m.i. niet de gerechtsbesturen, maar de gerechtsvergaderingen die een besluit moeten nemen over vaststelling van rechtersregelingen.

9Rechtsvergelijking
Inleiding9.1
De NOvA stelt in haar schriftelijke opmerkingen dat de limitering van de lengte van processtukken in civielrechtelijk hoger beroep ook vanuit internationaalrechtelijk perspectief niet valt te verdedigen. Zij heeft bij de Ordes van Advocaten van een aantal andere Europese landen navraag gedaan of in deze landen de omvang van processtukken tijdens civiele appelprocedures is gelimiteerd, en zo ja, of die regels zijn gebaseerd op een wettelijke grondslag of uit rechtersregels ('court rules') volgen.

9.2
De resultaten van deze enquête zijn, die als bijlage bij de schriftelijke opmerkingen van de NOvA zijn gevoegd, zijn volgens de NOvA 'voor zichzelf sprekend'.

9.3
Onder meer uit de resultaten van de NOvA- enquête blijkt dat in verschillende landen sprake is van beperkingen in de omvang van processtukken, dan wel van andere regels die beperkend zijn voor de manier van procederen in hoger beroep.
Frankrijk
9.4
In Frankrijk is in 2017 de twee-conclusieregel in hoger beroep wettelijk verplicht, door art. 910-4 van het Franse Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering (Code de procédure civile) als volgt te wijzigen: "A peine d'irrecevabilité, relevée d'office, les parties doivent présenter, dès les conclusions mentionnées aux articles 905-2 et 908 à 910, l'ensemble de leurs prétentions sur le fond. L'irrecevabilité peut également être invoquée par la partie contre laquelle sont formées des prétentions ultérieures".
9.5
Dit betekent dat partijen hun grieven voor het ingestelde (incidenteel) appel tijdig en in één keer moeten aanvoeren, op straffe van niet-ontvankelijkheid. Daarnaast moeten partijen sinds de wetswijziging in 2017 op grond van art. 954 van de Franse Code de procédure civile hun memories in hoger beroep volgens een vast stramien inrichten. Zo moeten partijen een overzicht geven van de feiten en het procesverloop en van de bestreden onderdelen uit de voorgaande uitspraak. Verder moeten partijen hun vorderingen en pleidooien bespreken en een samenvatting van hun vorderingen aanleveren.

9.6
Verder heb ik begrepen dat een werkgroep van het Franse Departement voor burgerzaken (La direction des affaires civiles et du sceau) zich momenteel buigt over het structuren van processtukken in appel en cassatie. Ook het invoeren van paginalimieten zou hier bij betrokken worden. Over de uitkomst hiervan is echter nog niets bekend gemaakt.
Italiaanse cassatieprocedure
9.7

Zoals ook naar voren komt uit de NOvA-enquête, heeft de President van de Italiaanse Hoge Raad (Corte di cassazione) in samenspraak met de Italiaanse Orde van Advocaten op 17 december 2015 een protocol opgesteld (zie daarover ook onder 7.22). Op basis van dit protocol en het daarin vermelde template, worden partijen – mede in het belang van de snelheid en duidelijkheid van de procedure – aangemoedigd om niet meer dan 30 pagina's (exclusief het inleidende en concluderende gedeelte) in hun cassatiestukken te gebruiken. Dit protocol is niet bindend; het gaat om aanbevelingen.

9.8

Volledigheidshalve merk ik op dat – als ik het goed zie – het in de resultaten van de NOvA-enquête zonder nadere specificatie beschreven wetsvoorstel inmiddels is aangenomen (zie de Wet van 26 november 2021, nr. 206) en dat deze wet geen betrekking heeft op de beknoptheid van handelingen in appel- of cassatieprocedures, maar op de procedure in eerste aanleg.

Duitsland

9.9

Verder volgt uit de resultaten van de NOvA-enquête dat in Duitsland een aantal rechters via partij-instructies heeft geprobeerd om de omvang van schriftelijke stukken te beperken. Hiervoor worden in de resultaten van deze enquête geen bronnen genoemd.

9.10

Zelf stuitte ik op een arrest van het Hof Frankfurt uit 20 september 2007, waarin dit hof zich heeft uitgelaten over een door een lagere Duitse rechter opgelegde beperking ten aanzien van het aantal pagina's dat een partij voor haar dagvaarding mocht gebruiken. In deze zaak had de voorzitter van de Kamer voor handelszaken (Kammer für Handelssachen) de partij bevolen om haar dagvaarding van 495 pagina's binnen vier weken samen te vatten in 20-30 pagina's. Volgens de rechter kon in redelijkheid niet van het gerecht worden verwacht dat het stuk van 495 pagina's zou worden gelezen, omdat dit de capaciteit van de rechtbank zou overvragen. Vervolgens diende de partij vanwege een mogelijke vooringenomenheid een klacht in tegen de rechter. Nadat de rechtbank Darmstadt de klacht van vermeende vooringenomenheid ongegrond verklaarde, oordeelde het Hof in Frankfurt dat de klacht wel gegrond was. Het overwoog daarbij dat de hoeveelheid werk waarschijnlijk binnen de grenzen zou liggen van wat van een enkele rechter zou kunnen worden verlangd; deze zou volgens het hof ook kunnen samenwerken met een collega. Verder vond het hof dat het ook in gevallen als deze de taak van zowel de rechter, het presidium en de griffie is om ervoor te zorgen dat de zaak ook binnen een redelijke termijn kan worden behandeld. De door de voorzitter van de Kamer voor handelszaken gegeven aanwijzing leidde er volgens het Hof toe dat een objectief en redelijk oordelende partij de indruk zou kunnen krijgen dat deze rechter zou weigeren om haar dagvaarding volledig ter kennis te nemen en te waarderen. Tot slot overwoog het hof dat § 253 van het Duitse Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering (Zivilprozessordnung) de rechter niet de mogelijkheid gaf om het aantal pagina's van schriftelijke stukken te beperken of om zo'n korte termijn voor het herschrijven van het stuk te bevelen. De uitspraak is door sommige auteurs kritisch besproken.

Spaanse appelprocedure

9.11

In Spanje hebben zich ontwikkelingen voorgedaan die het meest lijken op de Nederlandse situatie. Zoals ook volgt uit de resultaten van de door de NOvA afgenomen enquête, geldt in de regio Madrid sinds het besluit van het Regionale Hof van 19 september 2019 een beperking van de omvang van de processtukken bij de gerechtshoven in burgerlijke en handelszaken. De omvang van de memories zijn beperkt tot 25 pagina's (Times New Roman lettertype 12, voor voetnoten lettertype 10, regelafstand 1,5). Partijen kunnen het gerechtshof om toestemming vragen om een langer processtuk te mogen indienen. Indien deze toestemming niet verkregen wordt, kan de appelrechter besluiten om het processtuk niet-ontvankelijk te verklaren bij een overschrijding van het maximum aantal pagina's. Daarbij zal worden nagegaan in hoeverre het te grootte document een spoedig verloop van de procedure belet.

9.12
Deze regel volgde op een uitspraak van de civiele kamer van de Spaanse Hoge Raad van 27 januari 2017, waarin werd geoordeeld dat de 'excessieve lengte' in cassatie een reden kan zijn om een processtuk te weigeren. De Spaanse Hoge Raad (Tribunal Supremo) verwees daarbij naar art. 481.1 van het Spaanse Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering (Ley de Enjuiciamiento Civil), waarin is bepaald dat een beroepschrift in cassatie een daartoe 'benodigde omvang' ("necesaria extensión") moet hebben.
9.13
De Spaanse Orde van Advocaten heeft geprobeerd om de door het Regionale Hof van Madrid opgelegde beperking van tafel te krijgen. De Spaanse Hoge Raad heeft op 1 juni 2021 echter bepaald dat de beperking in stand kan blijven. In deze uitspraak heeft de Spaanse Hoge Raad volstaan met de overweging dat een overschrijding van het aantal pagina's kan leiden tot een niet-ontvankelijkheidsverklaring wanneer het de rechtsgang hindert. In dat opzicht verschilt zijn arrest uit 2021 niet met het arrest van 21 januari 2017.
Ierland
9.14
Als ik het goed zie, geldt er in Ierland een maximum van 10.000 woorden die partijen in hun stukken mogen gebruiken tijdens civiele procedures. Deze beperking komt zowel terug in de Practice Directions van de – naar ik begrijp – rechtbank (High Court), als die van het gerechtshof (Court of Appeal) en het Hooggerechtshof (Supreme Court). Ook gelden er op basis van de Practice Directions regels over hoe partijen hun stukken moeten vormgeven. Zo moeten zij een template hanteren en zich houden aan bepalingen over het gebruik van lettertype Times New Roman, tekengrootte 12, regelafstand 1,5 en specifieke marges voor de uitlijning van hun schriftelijk stuk.
9.15
Zoals ik het begrijp, kan een partij tijdens een procedure die is aangebracht bij het Ierse Hooggerechtshof met toestemming van de "case management judge" meer dan 10.000 woorden gebruiken. Het lijkt erop dat deze toestemming niet vaak wordt gegeven. Verder heb ik onder de Practice Directions van de rechtbank en het hof geen bepalingen kunnen vinden over de mogelijkheid van een partij om ontheffing te vragen van het maximum gestelde aantal woorden.

9.16
In appelprocedures lijkt daarnaast in sommige gevallen een limiet van 5.000 woorden te gelden.

9.17
Dat de Chief Justice van het Hooggerechtshof en de presidenten van de andere gerechten bevoegd zijn om zulke paginalimieten in te stellen, lijkt te volgen uit §11(12) van de Wet Diverse bepalingen van het burgerlijk recht en het strafrecht uit 2020 (Civil Law and Criminal Law (Miscellaneous Provisions) Act 2020):
"In the interests of the administration of justice and the determination of relevant proceedings in a manner which is just, expeditious and likely to minimise the cost of those proceedings, the Chief Justice in the case of the Supreme Court, and the President of a Court in the case of any other Court, may issue practice directions in relation to the conduct of relevant proceedings before it."
9.18
Zie in dat kader ook de tekst die aan het begin van Practice Direction HC 97 – van de High Court – staat vermeld:
"I, Mary Irvine, President of the High Court, hereby issue the following Practice Direction in accordance with section 11(12) of the Civil Law and Criminal Law (Miscellaneous Provisions) Act 2020."
Amerikaans federaal procesrecht
9.19
Volledigheidshalve merk ik op dat volgens Bosselaar & Kemp tijdens Amerikaanse federale procedures vaak ook eisen worden gesteld aan het aantal pagina's van de processtukken en de

manier waarop deze door partijen vormgegeven moeten worden. Zij beschrijven dat dit zowel geldt ten aanzien van de procedures die plaatsvinden bij de rechtbanken (district courts), als tijdens de appelprocedures bij de gerechtshoven (circuit courts) en de procedures die gevoerd worden bij het Hooggerechtshof (Supreme Court).

9.20

Ten slotte noem ik ook de paginalimieten die gelden bij een aantal hoogste bestuursrechters in Europese landen.

Griekse bestuursrechter

9.21

Bij de Griekse Raad van State geldt volgens Tjepkema & Van Heusen dat de rechter partijen kan vragen om hun belangrijkste bezwaren uiteen te zetten in een samenvatting. Uit de antwoorden die de Griekse vertegenwoordiging heeft gegeven in reactie op een enquête die is afgenomen onder de hoogste nationale bestuursrechters in Europa, leid ik echter af dat het hier gaat om een verplichting tot het verstrekken van zo'n samenvatting (die niet meer dan 200 woorden mag bevatten). Zoals ook volgt uit de resultaten van de door de NOvA afgenomen enquête, geldt bovendien dat de processtukken in een procedure bij de Griekse Raad van State niet meer dan 30 pagina's mogen bedragen. Deze paginalimiet is door art. 24 van de wet L. 4786/2021 toegevoegd aan de zesde paragraaf van art. 17 van het Presidentiële Decreet 18/1989. Uit deze zesde paragraaf volgt ook dat aktes beperkt zijn tot maximaal 20 pagina's.

9.22

Als ik het goed zie, zal de griffie – in samenspraak met de rechter – op grond van voormelde paragraaf de partijen verzoeken om bij een overschrijding van het maximum aantal pagina's binnen een maand een nieuw stuk in te dienen, dat wel aan de gestelde limiet voldoet. Als een partij aan dit verzoek geen gehoor geeft, kan de rechter op grond van art. 17(6) van het Presidentiële Decreet 18/1989 besluiten dat een boete wordt opgelegd die maximaal drie keer de kosten voor het opstarten van de procedure mag bedragen. De bedragen die op die manier worden geïncasseerd, worden volgens voormeld art. 17(3) in een fonds gestopt waaruit de gerechtsgebouwen worden gefinancierd.

Italiaanse bestuursrechter

9.23

Ook tijdens de procedures die worden gevoerd bij de Italiaanse Raad van State (Consiglio di Stato) geldt een paginalimiet. Zoals ook volgt uit de resultaten van de enquête die de NOvA heeft afgenomen, bepaalt art. 3(2) van het Italiaanse Wetboek van Bestuurlijk Procesrecht (Codice del processo amministrativo) sinds 30 oktober 2016 dat de rechter en de partijen hun stukken op een duidelijke en beknopte manier moeten samenstellen, in lijn met daarvoor gestelde regelingen. Deze regelingen zijn, zoals ook deels wordt beschreven in de resultaten van de NOvA-enquête, opgesteld door de President van de Italiaanse Raad van State op 22 december 2016, bij decreet nr. 167/2016. In art. 3 van dit Decreet staat dat er sprake is van een verschillend maximum aantal pagina's, afhankelijk van het type processtuk. Het inleidend processtuk in een niet-contentieuze procedure dient daarbij te worden beperkt tot 30.000 tekens (15 pagina's); volgens Tjepkema & Van Heusen gaat het daarbij bijvoorbeeld om Kieswetzaken. In contentieuze procedures mogen 70.000 tekens (35 pagina's) worden gebruikt. Op basis van art. 5 van het Decreet kan het aantal pagina's worden verruimd tot 25 of 50 pagina's in zaken die een groot belang vertegenwoordigen. En ten slotte geldt bij verzoeken tot – en reacties op – het gelasten van conservatoire maatregelen volgens art. 3(2) en (3) een paginalimiet van 5 of 10 pagina's, afhankelijk van de gevraagde maatregel.

Ierse bestuursrechter

9.24

Bij de Ierse hoogste bestuursrechter geldt een limiet van 10.000 woorden ten aanzien van de schriftelijke stukken die partijen indienen. Deze limiet volgt uit paragraaf 20(c)(v) van de aanwijzing 'SC16-Conduct of Proceedings Before the Supreme Court'. Hieruit volgt ook dat een schriftelijk stuk van een partij op een A4-formaat (dubbelzijdig) moet worden ingediend, dat daarbij lettertype Times New Roman (tekengrootte 12) en regelafstand 1,5 moet worden gebruikt en dat zekere marges ten

opzichte van de paginazijden moeten worden gerespecteerd. Volgens paragraaf 20(c)(v) van deze aanwijzing moet een partij het gebruikte aantal woorden op het document schrijven. Verder leid ik uit de antwoorden die de Ierse vertegenwoordiging heeft gegeven in reactie op een enquête die is afgenomen onder de hoogste nationale bestuursrechters in Europa af dat er – met toestemming van de 'case management judge' – eventueel meer woorden zouden mogen gebruikt, maar dat een ontheffing hiervoor gewoonlijk niet wordt gegeven.

Spaanse bestuursrechter

9.25

Zoals ook volgt uit de resultaten van de door de NOvA gehouden enquête, zou bij de Spaanse hoogste bestuursrechter het gebruik van paginalimieten meer geaccepteerd zijn. Daar zou – zoals ook wordt opgemerkt door Tjepkema & Van Heusen – een limiet van 50.000 tekens gelden (ongeveer 25 pagina's) voor het beroepschrift en een limiet van 30.000 tekens voor overige stukken. Deze paginalimiet – die geldt tijdens de procedures bij de plaatsvinden bij de Derde Kamer van de Spaanse Hoge Raad – is gebaseerd op art. 87 bis, derde lid, van de Wet voor Jurisdictie in contentieuze bestuursrechtelijke zaken (Ley de la Jurisicción Contencioso-Administrativa), waarin is bepaald dat de bestuurskamer van de Spaanse Hoge Raad dergelijke paginalimieten kan stellen.

9.26

Ook bij verschillende supranationale gerechten in Europa is sprake van een beperking van de omvang van de processtukken.

Hof van Justitie Europese Unie

9.27

Zo geldt bij het Hof van Justitie van de Europese Unie op basis van diens Praktische aanwijzingen voor de partijen inzake bij het Hof aangebrachte zaken een beperking tot 20 bladzijden in prejudiciële zaken en 30 pagina's in reguliere zaken. Verder geldt in hoger beroep een maximum van 25 pagina's en 3 pagina's voor re- en dupliek.

9.28

Deze praktische aanwijzingen zijn gebaseerd op art. 58 van het procesreglement van het Hof van Justitie, waaruit volgt dat onverminderd de in het Reglement opgenomen bepalingen het Hof "bij besluit de maximumlengte van de bij hem ingediende memories of opmerkingen [kan] vaststellen". Ook vermeldt art. 175 lid 2 van het procesreglement dat de president van het Hof van Justitie in hogere voorzieningsprocedures het aantal pagina's van de memories van re- en dupliek kan beperken. Hetzelfde volgt uit art. 190 lid 2 van dit procesreglement, in het geval van een incidentele hogere voorziening.

9.29

Dit procesreglement is op haar beurt gegrond op art. 253 lid 6 van het Verdrag betreffende de Werking van de Europese Unie, waarin is bepaald dat het Hof van Justitie – met goedkeuring van de Raad – zijn procesreglement vaststelt.

Benelux Gerechtshof

9.30

Bij het Benelux Gerechtshof geldt op grond van art. 5.18 lid 3 van het Reglement op de procesvoering van het Benelux-Gerechtshof dat de president van dit hof het aantal pagina's van een memorie van re- en dupliek na incidentele voorziening kan beperken. Deze beperking is gegrond op art. 11 lid 2 van het Verdrag betreffende de instelling en het statuut van een Benelux-Gerechtshof, dat bepaalt dat het hof zijn reglement op de procesvoering vaststelt en ter goedkeuring voorlegt aan het Comité van Ministers.

Europees Hof voor de Rechten van de Mens

9.31

Ook het EHRM kent een limitering van het aantal pagina's. Uit Rule 47(1) van het procesreglement ('Rules of Court' d.d. 1 augustus 2021) volgt namelijk dat de klager gebruik moet maken van een voorgeschreven format dat op de website van het EHRM is geplaatst, tenzij het EHRM anders beslist.

9.32
Dit format maakt het voor de klager mogelijk om op drie pagina's de feiten te beschrijven en om twee pagina's te gebruiken om de beweerde schending van het EVRM uiteen te zetten. Ook kan de klager ongeveer één en een derde pagina gebruiken om diens naleving van de ontvankelijkheidsvoorwaarden te beschrijven. Uit de Toelichting op het invullen van het verzoekschriftformulier begrijp ik dat het hierbij gaat om een "gelimiteerde ruimte" en dat de klacht niet wordt behandeld indien deze ruimte wordt overschreden:
"Indien niet wordt voldaan aan het vereiste dat de relevante informatie ingevuld dient te worden in de in het verzoekschrift beschikbare gelimiteerde ruimte, zal dit ertoe leiden dat de zaak niet door het Hof wordt onderzocht."
9.33
Een klager mag echter op grond van Rule 47 lid 2, sub b, in een bijlage wel aanvullende informatie aan zijn klacht toevoegen, op voorwaarde dat deze bijlage niet meer dan 20 pagina's behelst. Uit de voormelde Toelichting begrijp ik dat de klager hiermee een aanvulling kan geven op de beknopte weergave van de feiten, haar klachten en de naleving van de ontvankelijkheidsvoorwaarden zoals beschreven in het format. De Toelichting merkt daarbij het volgende op:
"De bijlage mag ook geen nieuwe klachten bevatten; hij dient enkel gebruikt te worden voor de nadere uitwerking van de klachten die reeds op het verzoekschriftformulier werden vermeld."
9.34
Ook is in de toelichting vermeld dat de klager in het geval van getypte tekst, tekengrootte 12 moet gebruiken en dat voetnoten moeten worden vermeld in tekengrootte 10. Verder mogen bijlagen volgens de toelichting geen marge van minder dan 3,5 cm breed bevatten en moet gebruik worden gemaakt van opeenvolgende paginanummers en genummerde paragrafen.

9.35
Verder volgt uit de Practice Directions (meer specifiek: uit de afdeling "Written pleadings", onder 12) die in de Rules of Court van het EHRM staan vermeld, dat een partij een korte samenvatting van haar pleidooi moet toevoegen indien haar schriftelijke pleidooi het aantal van 30 pagina's overschrijdt.
Conclusies
9.36
Mijn conclusie uit deze rechtsvergelijkende paragraaf is dat in veel meer landen wordt geworsteld met lange processtukken. In verschillende landen is sprake van een limiet aan het aantal pagina's dat een processtuk mag beslaan. Daarbij gaat het met name om procedures bij de Europese gerechten, enkele hoogste bestuursrechtelijke colleges en in een enkel geval om appel- of cassatiecolleges.

9.37
Verder blijkt uit het overzicht dat in enkele gevallen hiervoor een specifieke wettelijke grondslag is gecreëerd – waarbij met name Ierland is te noemen –, maar dat soms de regels ook een buitenwettelijke basis hebben. De regels bij de Europese gerechten nemen op dit punt een bijzondere positie in, omdat de gerechten bij verdrag in het leven zijn geroepen en in de desbetreffende verdragsregels is opgenomen dat de gerechten zelf hun procesregels mogen vaststellen.

10Bespreking van de prejudiciële vragen
Eerste vraag10.1
De eerste prejudiciële vraag luidt als volgt:

1. Heeft de rechter op grond van artikel 19 lid 2 Rv en/of enige andere wettelijke bepaling en/of de eisen van een goede procesorde en/of enige andere grondslag de bevoegdheid om in hoger beroep (a) te beslissen dat een processtuk aan een maximum lengte is gebonden, bijvoorbeeld een maximaal aantal pagina's of woorden, en

(b) een processtuk te weigeren wanneer dit de vooraf bepaalde maximale lengte overschrijdt en/of andere consequenties te verbinden aan een dergelijke overschrijding, zoals het buit ten beschouwing laten van een deel van een processtuk?

10.2
In de eerste vraag is geen verbinding gelegd met de voorgestelde maximeringsbepalingen in de landelijk procesreglementen van de hoven. Duidelijk is echter dat dat de crux is van het geschil tussen partijen. Of de rechter – los van wat daarover een procesreglement is bepaald – de bevoegdheid heeft om 'te beslissen dat een processtuk aan een maximum lengte is gebonden' of 'een processtuk te weigeren wanneer dit de vooraf bepaalde maximale lengte overschrijdt', is niet een vraag die in deze procedure aan de orde is. Die vraag zou ik daarom buiten beschouwing willen laten.

10.3
Waar het wel om gaat is of in de landelijke procesreglementen van de hoven mag worden bepaald dat de omvang van de processtukken in hoger beroep is gemaximeerd. Dit is ook aan de orde gesteld in de tweede vraag. Ik herformuleer de eerste vraag daarom als volgt (als vraag 1*):

1*. Mag in de landelijke procesreglementen van de hoven worden bepaald dat de omvang van de processtukken in hoger beroep niet groter is dan een bepaald aantal pagina's?
a. Is daarvoor een wettelijke grondslag vereist?
b. Zo ja, welke wettelijke grondslag kan daarvoor worden aangewezen?
10.4
Deze vraag moet m.i. als volgt worden beantwoord.

10.5
In de landelijke procesreglementen van de hoven mag worden bepaald dat de omvang van de processtukken in hoger beroep niet groter mag zijn dan een bepaald aantal pagina's. Dergelijke regels strekken in overwegende mate ter bevordering van een behoorlijke rechtspleging en grijpen niet wezenlijk in in de rechten van partijen, omdat in alle gevallen de mogelijkheid bestaat om, met toestemming, toch een langer processtuk in te dienen en/of een aanvullende akte te nemen (zie onder 5.54-5.55). Dit brengt met mee dat geen wettelijke grondslag is vereist voor deze regels. De bevoegdheid om dergelijke regels te stellen kan worden gebaseerd op de beleidsruimte die de rechter kan ontlenen aan de eisen van een behoorlijke rechtspleging.
Tweede vraag
10.6
De tweede prejudiciële vraag luidt als volgt:
2. Indien het antwoord op vraag 1 bevestigend is, zijn de gerechtshoven dan bevoegd om in een landelijk procesreglement algemene regels op te nemen waarin op voorhand wordt bepaald dat processtukken in beginsel (met de mogelijkheid van uitzonderingen) aan een maximum lengte zijn gebonden, bijvoorbeeld een maximaal aantal pagina's of woorden?
10.7
Met het oog op de herformulering van vraag 1 zal ik ook deze vraag herformuleren (als vraag 2*):

2*. Mag in de landelijke procesreglementen van de hoven worden bepaald dat bij overschrijding van het maximale aantal pagina's het processtuk wordt geweigerd en/of mogen daaraan andere consequenties worden verbonden, zoals het buiten beschouwing laten van een deel van een processtuk?a. Is daarvoor een wettelijke grondslag vereist?
b. Zo ja, welke wettelijke grondslag kan daarvoor worden aangewezen?
10.8

Als ervan wordt uitgegaan dat de regels in de procesreglementen zo moet worden begrepen, dat bij overschrijding van het maximum aantal pagina's het processtuk wordt geweigerd (vgl. onder 5.56), dan geldt dat voor een dergelijke sanctie een wettelijke grondslag is vereist. Weigering van de memorie van grieven (c.q. het verzoekschrift) leidt tot niet-ontvankelijkheid van het hoger beroep. Daarmee grijpt het weigeren van een processtuk wezenlijk in in de rechten van een partij. In zoverre kunnen de regels uit de procesreglementen niet worden gekwalificeerd als regels die in overwegende mate strekken ter bevordering van een behoorlijke rechtspleging. Hoewel weigering van de memorie van antwoord (c.q. het verweerschrift) niet tot niet-ontvankelijkheid leidt, kan vanuit een oogpunt van gelijkheid der wapenen dit processtuk ook niet worden geweigerd.

10.9
In Rv is geen bepaling aan te wijzen waarop kan worden gebaseerd dat de rechter een processtuk kan weigeren dat het maximum aantal pagina's overschrijdt. Art. 19 lid 2 Rv kan niet als grondslag gelden (zie onder 5.60-5.75). Ook kan de weigering niet worden gebaseerd op de eisen van een goede procesorde (zie onder 5.76-5.78).
Derde vraag
10.10
De derde prejudiciële vraag luidt als volgt:

3. Indien het antwoord op vraag 2 bevestigend is, worden het recht op hoor en wederhoor en het recht op toegang tot de rechter dan voldoende gewaarborgd wanneer dit procesreglement

(a) een partij het recht geeft om voordat het processtuk ingediend moet worden, gemotiveerd te verzoeken een processtuk in te mogen dienen dat de in het procesreglement bepaalde maximale lengte overschrijdt en haar wederpartij vervolgens de mogelijkheid geeft op dit verzoek te reageren;

b) een partij het recht geeft om, indien de toegestane maximum omvang van het processtuk ontoereikend blijkt te zijn, gemotiveerd te verzoeken een aanvullend processtuk te mogen nemen ter nadere toelichting van een in het eerdere processtuk reeds opgenomen grief, eiswijziging of verweer en haar wederpartij vervolgens de mogelijkheid geeft op dit ver- zoek te reageren;

c) een partij het recht geeft om binnen twee weken nadat een processtuk vanwege een overschrijding van de maximaal toegestane omvang geweigerd is, dit processtuk in te korten en opnieuw in te dienen?

10.11
Nu vraag 2 niet bevestigend wordt beantwoord, wordt strikt genomen niet toegekomen aan de beantwoording van deze vraag.

10.12
Beantwoording van deze vraag is ook niet mogelijk omdat niet in zijn algemeenheid kan worden beoordeeld of het recht op hoor en wederhoor en het recht op toegang tot de rechter al dan niet voldoende gewaarborgd is in het procesreglement.
10.13
Ik herformuleer de vraag op een manier waardoor deze wel kan worden beantwoord (en die wellicht ook de strekking van de vraag is) (vraag 3*):
3*. Kan een partij zich met succes beroepen op schending van het recht op hoor en wederhoor en het recht op toegang tot de rechter, in het geval zij geen toestemming heeft verkregen om een langer processtuk in te dienen en/of geen toestemming heeft gekregen om een aanvullend processtuk in te dienen?
10.14

Het antwoord op deze vraag luidt m.i. als volgt.

10.15
Er kan sprake zijn van strijd met het beginsel van hoor en wederhoor als zich zou voordoen dat het verzoek om een langer processtuk te mogen indienen en/of een aanvullende akte te mogen nemen, ten onrechte is geweigerd en een partij daardoor onredelijk is beknot in haar mogelijkheden om de zaak op de door haar gewenste wijze voor de rechter uiteen te zetten. In dat geval kan over de desbetreffende beslissing van de rolraadsheer in cassatie worden geklaagd dat sprake is van strijd met het beginsel van hoor en wederhoor.

10.16
Van strijd met het recht op toegang tot de rechter is in beginsel geen sprake. Uit de rechtspraak van het EVRM volgt dat het een lidstaat in het algemeen vrij staat om beperkingen te stellen aan het recht op toegang tot de rechter, mits voldaan is aan de voorwaarden dat (i) het recht op toegang tot de rechter niet in de kern wordt aangetast; (ii) de beperking een legitiem doel dient; en (iii) er sprake is van proportionaliteit tussen het doel dat met de beperking wordt beoogd en de beperking. Aan deze voorwaarden is voldaan, nu het recht op toegang niet in de kern wordt aangetast, het ontlasten van de rechterlijke macht, het bevorderen van een efficiënte en effectieve rechtsgang door het EHRM als legitieme doelen worden beschouwd en de regels niet disproportioneel zijn. Er kan immers altijd toestemming worden verzocht om een langer processtuk in te mogen dienen of een aanvullende akte te mogen nemen. Dat de beperking niet disproportioneel is, geldt temeer nu de lidstaten hier een ruime margin of appreciation hebben en het bovendien gaat om hoger beroep. De rechtspraak van het EVRM vereist geen wettelijke grondslag voor beperkingen, maar wel is steeds vereist dat de precieze inhoud van de beperkingen vooraf voldoende kenbaar is (zie onder 7.25-7.26).
Vierde vraag
10.17
De vierde prejudiciële vraag luidt als volgt:
4. Indien het antwoord op vraag 3 ontkennend is, aan welke vereisten moet een bepaling in het procesreglement waarin de omvang van de processtukken in hoger beroep wordt gemaximeerd, dan ten minste voldoen met het oog op het recht op hoor en wederhoor en het recht op toegang tot de rechter?
10.18
Deze vraag hoeft geen beantwoording.
Vijfde vraag
10.19
De vijfde prejudiciële vraag luidt als volgt:
5. Indien in een procesreglement de omvang van processtukken in hoger beroep kan worden gemaximeerd, hoe kan daarbij dan het volgende mogelijke probleem worden opgelost: volgens het procesreglement wordt de beslissing genomen door een (rol)raadsheer. De beslissing heeft mogelijk ingrijpende gevolgen voor de partij die het betreft. Wordt met de regeling in het procesreglement en de bestaande mogelijkheden van toetsing in cassatie de rechtsbescherming voldoende gewaarborgd? Zo nee, hoe kan dan worden voorzien in toereikende rechtsbescherming?
10.20
Het antwoord op deze vraag luidt m.i. als volgt.

10.21
Hoewel het de rolraadsheer is die in eerste instantie beslist op een verzoek om een langer processtuk in te mogen dienen, en/of op een verzoek om een aanvullende akte te mogen nemen, kan de meervoudige kamer die inhoudelijk de zaak beoordeelt, altijd een andere beslissing nemen dan de rolraadsheer. De meervoudige kamer kan beslissen dat alsnog een langer processtuk mag worden

ingediend. Ook kan de meervoudige kamer beslissen dat een aanvullende akte mag worden genomen. Deze bevoegdheid volgt uit art. 19 lid 2 Rv.
10.22
Indien een partij 'aan het einde van de rit' van mening is dat zij tekort is gedaan in haar recht om haar standpunt uiteen te zetten ten overstaan van de rechter – en daarmee sprake is van strijd met het recht op hoor en wederhoor, in het bijzonder het recht op een rechterlijk gehoor – kan daarover in cassatie worden geklaagd (zie onder 6.13). Daarmee is sprake van een toereikende rechtsbescherming.

11Conclusie
De conclusie strekt tot beantwoording van de prejudiciële vragen als hiervoor onder 10 vermeld.
De Procureur-Generaal bij de
Hoge Raad der Nederlanden
A-G
De paginalimiet is niet in alle gevallen 25 pagina's; voor verzoekschriften in handelszaken is de limiet pagina's en in octrooizaken 60 dan wel 36 pagina's. Voor de leesbaarheid van deze conclusie spreek ik steeds over 25 pagina's.

Vz. rechter rechtbank Den Haag 11 juni 2021, ECLI:NL:RBDHA:2021:5927.
Gepubliceerd in Stcrt. 31 maart 2021, nr. 14863 respectievelijk Stcrt. 31 maart 2021, nr. 14861. De procesreglementen zijn ook te raadplegen op www.rechtspraak.nl/Voor-advocaten-en-juristen/Reglementen-procedures-en-formulieren/Paginas/Procesreglement.aspx.
Voor het Landelijk procesreglement voor civiele dagvaardingszaken bij de gerechtshoven is dat de twaalfde versie; voor het Procesreglement verzoekschriftprocedures handels- en insolventiezaken gerechtshoven is dat de dertiende versie.

Het nieuwsbericht is te raadplegen op www.rechtspraak.nl/Organisatie-en-contact/Organisatie/Raad-voor-de-rechtspraak/Nieuws/Paginas/Per-1-april-limiet-aan-lengte-processtukken-bij-de-civiele-afdelingen-gerechtshoven.aspx.
De bijlages zijn later toegevoegd, als tegemoetkoming aan de bezwaren van de advocatuur. Zie N.E. Groeneveld-Tijssens & S.A.L. van de Sande, 'Limieten voor processtukken in hoger beroep: wat valt er nog aan toe te voegen?', TvPP 2021-3, p. 81-82.
Deze adviezen van 8 februari 2021 zijn te vinden als prod. 1 bij de dagvaarding.

Zie het kortgedingvonnis van 11 juni 2021, rov. 2.1.

Aanhangsel Handelingen II 2020-2021, nr. 2778. Zie voor de vragen ook Aanhangsel Handelingen II 2020-2021, nr. 2539.
Verwezen wordt naar Advocatie: 1 april 2021 Advocaten starten kort geding om limiet aan lengte processtukken.

S.o. Advocaten onder 8.4.

Zie onder meer R.J.B. Boonekamp, 'De uitdijing van civiele processtukken en het luisterend oor van de rechter', in: Voor Daan Asser. Procesrechtelijke desiderata ter gelegenheid van zijn 75ste verjaardag, 2020/4.
Zie over de omvang van de stukken in cassatie ook J.B.M. Vranken, 'De omvang van cassatiestukken in civiele zaken', NJB 2018/997.
Zie over deze pilot F.J. de Vries, 'Verkorting van processtukken', NTBR 2019/29.

Zie onder meer G. van Daal e.a., 'Luie rechters draaien het recht door de gehaktmolen', NJB 2012/2363; J.H.M. van Swaaij, 'Maak gehakt van beperkingen aan omvang van processtukken', NJB 2013/6.
F.J. de Vries, 'Verkorting van processtukken', NTBR 2019/29.
R.J.B. Boonekamp, 'De uitdijing van civiele processtukken en het luisterend oor van de rechter', in: Voor Daan Asser. Procesrechtelijke desiderata ter gelegenheid van zijn 75ste verjaardag, 2020/4.
Conclusie van antwoord onder punt 2.6.

R.J.B. Boonekamp, 'De uitdijing van civiele processtukken en het luisterend oor van de rechter', in: Voor Daan Asser. Procesrechtelijke desiderata ter gelegenheid van zijn 75ste verjaardag, 2020/4.
J.B.M. Vranken, 'De omvang van cassatiestukken in civiele zaken', NJB 2018/997.
J.B.M. Vranken, 'De omvang van cassatiestukken in civiele zaken', NJB 2018/997, par. 6.
A.C. van Schaick, 'De omvang van een memorie', Ars Aequi 2021/9, p. 804-807.
S.o. Advocaten onder 6.6.

Zie ook s.o. Advocaten onder 7.3-7.4.

Zie onder meer A.C. van Schaick, 'De omvang van een memorie', Ars Aequi 2021/9, p. 804-807. Zie ook s.o. NOvA onder 2.4.4.
S.o. NOvA onder 2.4.4. Zie voor een rechterlijke instructie aan het begin van de procedure ook s.o. Advocaten onder 6.7.

S.o. NOvA onder 2.4.5.

Onder meer T. Barkhuysen, 'Intelligent omgaan met lange processtukken', NJB 2021/1. Zie ook s.o. Advocaten onder 6.7.
Zoals verschillende auteurs dat doen, onder meer T. Barkhuysen, 'Intelligent omgaan met lange processtukken', NJB 2021/1; J.C. Heuving, 'Civiele rechtspleging is een gezamenlijke verantwoordelijkheid, ook als het de lengte van processtukken betreft', Tijdschrift voor de Procespraktijk 2021/3, p. 79-81.
R.J.B. Boonekamp, 'De uitdijing van civiele processtukken en het luisterend oor van de rechter', in: Voor Daan Asser. Procesrechtelijke desiderata ter gelegenheid van zijn 75ste verjaardag, 2020/4.
Idem R.J.B. Boonekamp, 'De uitdijing van civiele processtukken en het luisterend oor van de rechter', in: Voor Daan Asser. Procesrechtelijke desiderata ter gelegenheid van zijn 75ste verjaardag, 2020/4.
F.J. de Vries, 'Verkorting van processtukken', NTBR 2019/29.
J.B.M. Vranken, 'De omvang van cassatiestukken in civiele zaken', NJB 2018/997, par. 1.
A.C. van Schaick, 'De omvang van een memorie', Ars Aequi 2021/9, p. 804-807.
Art. 81 lid 1 Wet RO luidt als volgt: Indien de Hoge Raad oordeelt dat een aangevoerde klacht niet tot cassatie kan leiden en niet noopt tot beantwoording van rechtsvragen in het belang van de rechtseenheid of de rechtsontwikkeling, kan hij zich bij de vermelding van de gronden van zijn beslissing beperken tot dit oordeel.
Idem R.J.B. Boonekamp, 'De uitdijing van civiele processtukken en het luisterend oor van de rechter', in: Voor Daan Asser. Procesrechtelijke desiderata ter gelegenheid van zijn 75ste verjaardag, 2020/4.
De meest recente plannen voor verkorting van de doorlooptijden zijn te vinden in het rapport Doorlooptijden in beweging! Eindrapport project doorlooptijden Rechtspraak, Raad voor de rechtspraak, uit oktober 2019. Zie over het ontbreken van een empirische basis voor deze plannen onder meer R.H. de Bock, 'Over tijdigheid, kwaliteit en sturing', in: Tijdige rechtspraak. Rechtstreeks 2021/2, p. 39-46. Zie over het rapport ook F. van Dijk, K. van der Kraats en R. Verkerk, 'Doorlooptijden: staat de trein stil of komt die (nu eindelijk) in beweging? Een bespreking van het eindrapport 'Doorlooptijden in beweging', TCR 2021/3. Zie verder ook M.J.A.M. Ashmann, 'Een kijkje in de rechtspraakkeuken: welk gerecht verdient prioriteit?', Ars Aequi 2021/0334, p. 336. Zie

bijvoorbeeld specifiek over de lange doorlooptijden in letselschadezaken E.A. de Vries, 'Stroperige letselschadeprocedures: effectieve remedies tegen rechterlijke termijnoverschrijding?', TVvP 2021/1.3.
R. Verkerk, F. van Dijk & D. Pistoria, 'De berechting binnen een redelijke termijn. Een empirisch onderzoek naar doorlooptijden in handelszaken', TCR 2020/4, par. 5.4, voetnoot 93.
Agenda voor de appelrechtspraak 2020, opgenomen in A. Hol en J. Verburg (red.), Innoverende hoven. Agenda voor de appelrechtspraak 2020. Den Haag 2014, p. 341-374, p. 349.
Zie daarover onder meer R.H. de Bock & G.C.C. Lewin, 'De civiele afdelingen van de hoven moeten blijven innoveren', in: Innoverende hoven gewogen. Over de achtergronden en effecten van vernieuwingen in de appelrechtspraak. Rechtstreeks 2020/1. Verkerk, Van Dijk en Pistoria komen voor zaken met een belang tussen de € 1 en € 5 miljoen op een gemiddelde van 774 dagen. R. Verkerk, F. van Dijk & D. Pistoria, 'De berechting binnen een redelijke termijn. Een empirisch onderzoek naar doorlooptijden in handelszaken', in: TCR 2020/4.
De meest recent gepubliceerde 'Kengetallen Gerechten' zijn de Kengetallen 2019. Daar valt te lezen dat de gemiddelde duur van rechtszaken bij de hoven (dus niet alleen handelszaken) in de voorafgaande vijf jaar met 8% is toegenomen. Tabel 4 van bijlage 3 bij de Kengetallen 2019 bevat een overzicht van de doorlooptijden in handelszaken bij de hoven. Hieruit blijkt dat (bij een norm van 70%) in 2015 48% van de zaken binnen 1 jaar werd afgedaan en in 2019 40%. In 2015 werd 81% van de zaken binnen 2 jaar afgedaan (norm 90%) en in 2019 79%. Voor handelsverzoekzaken in hoger beroep werd in 2015 45% van de zaken binnen zes maanden afgedaan (bij een norm van 90%) en in 2019 40%. Deze cijfers bevestigen het beeld dat de doorlooptijden van handelszaken in hoger beroep de afgelopen jaren zijn toegenomen. Met name is sprake van een gestage daling van het percentage handelsvorderingzaken dat binnen één jaar wordt afgedaan. Ook is een dalende trend zichtbaar in het percentage handelsverzoekzaken. De cijfers zijn te raadplegen via www.rechtspraak.nl/Organisatie-en-contact/Organisatie/Raad-voor-de-rechtspraak/Jaardocumenten.
Als alle handelszaken van de gerechtshoven worden bekeken (er is geen uitsplitsing gemaakt tussen vorderingszaken en verzoekzaken), dan is de instroom afgenomen van 9000 zaken in 2016, naar 8.230 in 2017, naar 7.670 in 2018, naar 7.040 in 2019 en naar 6.330 zaken in 2020. Zie het Jaarverslag 2020 van de rechtspraak, p. 40, tabel 1, te raadplegen via www.rechtspraak.nl/Organisatie-en-contact/Organisatie/Raad-voor-de-rechtspraak/Jaardocumenten.
R.H. de Bock, 'Grip op kwaliteit. Een model voor inhoudelijke kwaliteit van rechterlijke beslissingen', in: Kwaliteit als keuze. Kwaliteit(sbeoordeling) van rechtspraak, wetgeving en rechtswetenschappelijk onderzoek (Preadvies Nederlandse Juristenvereniging), Deventer 2015, p. 27-139, onder 75.
Zie art. 30q van de Wet van 13 juli 2016 tot wijziging van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering en de Algemene wet bestuursrecht in verband met vereenvoudiging en digitalisering van het procesrecht (Kamerstukken 34 059), Stb. 2016/288.
S.o. NOvA onder 2.4.2; s.o. Advocaten onder 6.6.

Asser Procesrecht /Van Schaick 2 2016/94; Asser Procesrecht/Asser 3 2017/100.
M.J.A.M. Ahsmann, De weg naar het civiele vonnis, Den Haag 2020 (2e druk), par. 3.4.2.
Volgens Van Schaick is dit 'een gebruikelijke praktijk', zie Asser Procesrecht /Van Schaick 2 2016/95.
Van der Kraats schrijft in haar proefschrift dat in de door haar onderzochte zaken driekwart van de zaken op stelplicht zijn afgedaan, zie K.F.G. van der Kraats, De (eigen)aardigheid van de kantonrechter (diss. UU), Den Haag 2017, par. 4.3.3. Zie ook K.G.F. van der Kraats, 'De stelplicht: geen kraaienpoot maar een "sinkhole"', Ars Aequi 2018/3, p. 262-266.
J.P. de Haan, 'Over kraaienpoten en 'sinkholes'. Een kritische blik op het afdoen op stelplicht', in: Ars Aequi 2021/5.
Zie onder meer Asser Procesrecht/Asser 3 2017/219; M.J.A.M. Ahsmann, 'Bewijs: verschuiving van 'bewijzen' naar 'stellen'?', in: Bewijsrecht (bijdragen jaarvergadering Nederlandse Vereniging voor Procesrecht 2009), 2010, p. 13-27 en p. 188-190; R.H. de Bock, Tussen waarheid en onzekerheid: over het vaststellen van feiten in de civiele procedure (diss. Tilburg), 2011, p, 99 e.v.; J.L.R.A.

Huydecoper, 'We hebben er wat mee te stellen'. In: Trema 2002, p. 209-214. Vgl. ook G. de Groot, Getuigenbewijs in civiele zaken, 2015, nr. 69.
W.D.H. Asser, 'Stelplicht, een kraaienpoot op de weg van de waarheidsvinding', TCR 2012/4.1.
J.P. de Haan, 'Over kraaienpoten en 'sinkholes'. Een kritische blik op het afdoen op stelplicht', Ars Aequi 2021/5.
Vgl. M.J.A.M. Ahsmann, De weg naar het civiele vonnis, Den Haag 2020 (2e druk), par. 3.4.4.
Zie hierover Asser Procesrecht/Asser 3 2017/35.
R.H. de Bock, Tussen waarheid en onzekerheid. Over het vaststellen van feiten in de civiele procedure, Deventer 2011, p. 20-22.
M.J.A.M. Ahsmann, De weg naar het civiele vonnis, Den Haag 2020 (2e druk), par. 11.7.1.
Asser Procesrecht /Van Schaick 2 2016/94. Vgl. ook G.C.C. Lewin, die het heeft over een verfeitelijkingsplicht en de motiveringsplicht, in zijn noot onder HR 9 oktober 2015, ECLI:NL:HR:2015:3009, JBPR 2015/68.
Zie ook T. Hidma, 'Over de kraaienpootjes van Vrouwe Justitia: Open vizier tijdens de mondelinge behandeling', in: R. de Bock, R. Klomp & E. Schaafsma-Beversluis (red.), Voor Daan Asser. Procesrechtelijke desiderata ter gelegenheid van zijn 75ste verjaardag, 2020, p. 147-154.
Zie G. de Groot, GS Burgerlijke Rechtsvordering, art. 149 Rv, aant. 3; J.P. de Haan, 'Over kraaienpoten en 'sinkholes'. Een kritische blik op het afdoen op stelplicht', in: Ars Aequi 2021/5 (AA20210450).
Zie hierover de conclusie van A-G Huydecoper bij HR 24 februari 2006, ECLI:NL:HR:2006:AU9729, onder 8 en mijn conclusie voor HR 24 februari 2017, ECLI:NL:HR:2017:305, onder 3.10 en 3.29.
Asser Procesrecht/Asser 3 2017/5.
Zie bijv. HR 28 april 2000, ECLI:NL:HR:2000:AA5635, NJ 2000/430 ([...] /De Schelde), r.o. 3.3.3.
Zie onder meer HR 18 maart 2011, ECLI:NL:HR:2011:BP0571, NJ 2012/315 m.nt. C.J.M. Klaassen ([...] /Joodse gemeente).
S.o. Advocaten onder 8.3. Zie ook H.J.W. Alt, 'Beperking van het aantal pagina's in appel: aanpassing van het burgerlijk procesrecht vereist', JBPr 2021/4.
Zie HR 20 juni 2008, ECLI:NL:HR:2008:BC4959, NJ 2009/21 m.nt. J.J.M. Maeijer en H.J. Snijders, rov. 4.2.3 en HR 8 februari 2013, ECLI:NL:HR:2013:BY6699, NJ 2014/175 m.nt. H.J. Snijders, rov. 3.6.
Zie o.m. HR 20 juni 2008, ECLI:NL:HR:2008:BC4959, NJ 2009/21 m.nt. J.J.M. Maeijer en H.J. Snijders, rov. 4.2.2-4.2.3; HR 19 juni 2009, ECLI:NL:HR:2009:BI8771, NJ 2010/154 m.nt. H.J. Snijders, rov. 2.4.2; HR 8 februari 2013, ECLI:NL:HR:2013:BY6699, NJ 2014/175 m.nt. H.J. Snijders, rov. 3.6; HR 22 december 2017, ECLI:NL:HR:2017:3238, JBPr 2018/9 m.nt. G.C.C. Lewin, rov. 3.3.2. Vgl. ook HR 14 februari 2020, ECLI:NL:HR:2020:258, NJ 2020/91, rov. 3.2.2 en 3.4.2.
Vgl. HR 20 juni 2008, ECLI:NL:HR:2008:BC4959, NJ 2009/21 m.nt. J.J.M. Maeijer en H.J. Snijders, rov. 4.2.2 en HR 19 juni 2009, ECLI:NL:HR:2009:BI8771, NJ 2010/154 m.nt. H.J. Snijders, rov. 2.4.2.
In de rechtspraak van de Hoge Raad zijn als uitzonderingen aanvaard in de gevallen, samengevat (a) dat de wederpartij heeft ondubbelzinnig erin toegestemd dat een na de memorie van grieven of van antwoord naar voren gebrachte grief of nieuw verweer alsnog in de rechtsstrijd in hoger beroep wordt betrokken, of dat een eisverandering of -vermeerdering plaatsvindt; (b) waarin dit volgt uit de aard van het geschil (bijvoorbeeld bij alimentatiezaken); en (c) dat sprake is van nieuwe feiten en moet worden voorkomen dat het geschil aan de hand van inmiddels achterhaalde of onjuist gebleken gegevens zou moeten worden beslist, of dat – indien dan nog mogelijk – een nieuwe procedure zou moeten worden aangespannen om het geschil alsnog aan de hand van de juiste en volledige gegevens te kunnen doen beslissen. Zie HR 19 juni 2009, ECLI:NL:HR:2009:BI8771, NJ 2010/154 m.nt. H.J. Snijders, rov. 2.4.3 en voorts ook HR 22 december 2017, ECLI:NL:HR:2017:3238, JBPr 2018/9 m.nt. G.C.C. Lewin, rov. 3.3.2 en HR 14 februari 2020, ECLI:NL:HR:2020:258, NJ 2020/91, rov. 3.2.2 en 4.3.2.
Zie bijv., met verdere verwijzingen, de conclusie van A-G Van Peursem voor HR 23 april 2021, ECLI:NL:HR:2021:641, onder 3.5 en de conclusie van A-G Hartlief van 22 oktober 2021, ECLI:NL:PHR:2021:1000, onder 3.4. Zie ook Asser Procesrecht/Bakels, Hammerstein & Wesseling-van Gent 4 2018/162; Klaassen, Meijer & Snijders, Nederlands burgerlijk procesrecht 2017/257a. Vgl. ook HR 17 februari 2017, ECLI:NL:HR:2017:281, rov. 3.5.5 en HR 23 april

2021, ECLI:NL:HR:2021:641, rov. 3.5.2 alsmede HR 22 december
2017, ECLI:NL:HR:2017:3238, JBPr 2018/9 m.nt. G.C.C. Lewin, rov. 3.3.2.
W.L. Valk, 'De tweeconclusieregel herzien', in: R.H. de Bock, R.J.Q. Klomp & E.L. Schaafsma-Beversluis (red.), Voor Daan Asser. Procesrechtelijke desiderata ter gelegenheid van zijn 75ste verjaardag, 2020, p. 279-281.
In het Wetsvoorstel modernisering en vereenvoudiging bewijsrecht bepaalt lid 2 van art. 24 Rv dat de rechter binnen de grenzen van de rechtsstrijd met partijen de grondslag van hun vordering, verzoek of verweer bespreekt. Zie Kamerstukken II, 2020-2021, 35 498, nr. 3, p. 11. Zie hierover uitvoerig F.J.P. Lock, 'De rol van de civiele rechter en de aanvulling op artikel 24 Rv', RM Themis 2020/6.
Zie idem F.J.P. Lock, 'De rol van de civiele rechter en de aanvulling op artikel 24 Rv', RM Themis 2020/6 en F.J.P. Lock, 'KEI en wat er (niet) verandert in het procesrecht in het civiele hoger beroep', TCR 2016/3.2, par. 5.
S.o. Advocaten onder 6.3-6.8; s.o. NOvA onder 2.1. Zie ook s.o. Staat, onder 2.8-2.9 en repliek Staat, onder 2.

S.o. NOvA, onder 2.1; s.o. Advocaten onder 6.

S.o. Staat onder 2.9.

Op de website van de NOvA is het volgende vermeld over het landelijk dekenberaad: "Alle dekens van de orden in de arrondissementen gezamenlijk vormen het dekenberaad. Dit is het overlegorgaan waarin de dekens met elkaar overleggen over de wijze waarop zij hun toezichttaken en -bevoegdheden uitoefenen en klachten behandelen. Dit betekent dat het dekenberaad als zodanig geen besluiten neemt. Als er iets besloten wordt, wordt dit door alle elf dekens afzonderlijk gedaan. De dekens nemen aan het dekenberaad deel als toezichthouder en klachtbehandelaar en als voorzitter van de raad van de orde in het arrondissement."
Zie https://www.advocatenorde.nl/dekenberaad.
R.H. de Bock, 'Grip op kwaliteit. Een model voor inhoudelijke kwaliteit van rechterlijke beslissingen', in: Kwaliteit als keuze (NJV preadviezen 2015) 2015, p. 55-56.
Vgl. de suggestie van M.J. Bosselaar & B. Kemp, 'Nadere regels voor processtukken. Wat kunnen we leren van de Verenigde Staten?', NTBR 2020/13.
S.o. NOvA, par. 2.3.

Zie over tijdigheid als aspect van kwaliteit ook R.H. de Bock, Grip op kwaliteit. Een model voor inhoudelijke kwaliteit van rechterlijke beslissingen', in: Kwaliteit als keuze (NJV preadviezen 2015) 2015, par. 5.3.1.
Deze term is gemunt door Teuben; zie K. Teuben, Rechtersregelingen in het burgerlijk (proces)recht (BPP II) (diss. Leiden) 2004, p. 5-7.
Asser Procesrecht/Giesen 1 2015/53; M. Borgers, 'Het landelijk strafprocesreglement', DD 2011/52. Zie ook R.H. de Bock, 'Grip op kwaliteit', in: Kwaliteit als keuze (NJV preadviezen 2015) 2015, p. 78-81.
Zie over deze vraag ook R.H. de Bock, 'Grip op kwaliteit', in: Kwaliteit als keuze (NJV preadviezen 2015) 2015, p. 78-81; G.C.C. Lewin, 'Richtinggevende uitspraken in civiel appel', in: P.H.P.H.M.C. van Kempen e.a. (red.), Hoger beroep : renovatie en innovatie. Het appel in het burgerlijk, straf- en bestuursprocesrecht, 2014, p. 7-22.
P.P.T. Bovend'Eert, 'Het rechtskarakter van procesreglementen en andere rechtersregelingen', NJB 2016/257, par. 1; J. Sillen, 'Tussen dogmatiek en pragmatisme: binding aan rechtersregelingen in Nederland en Duitsland', Ars Aequi 2014/0569, voetnoot 10. Volgens Bovend'Eert ligt het vanuit constitutioneel oogpunt voor de hand rechtersregelingen vooral tot stand te brengen op het terrein van het procesrecht. Zie P.P.T. Bovend'Eert, 'De rechter als wetgever uniforme rechtstoepassing in rechtersregelingen vanuit staatsrechtelijk

perspectief', RegelMaat 2010, p. 28. Anders H.J. Snijders, 'Rechterlijke samenwerking in het burgerlijk recht; een tussenstand en voorzichtige vooruitblik', in: C.P.M. Cleiren & G.K. Schoep (red.), Rechterlijke samenwerking 2001, p. 20-21.
Zie voor een overzicht van de bestaande procesreglementen www.rechtspraak.nl/Voor-advocaten-en-juristen/Reglementen-procedures-en-formulieren/Paginas/Procesreglement.aspx.
Snijders & Wendels, Civiel appel (BPP nr. 2) 2009/156; M. Ynzonides, 'Rolrecht: van regionaal naar landelijk en weer terug?', in: P.J.M. von Schmidt auf Altenstadt, F.E. Vermeulen & B.T.M. van der Wiel (red.), Middelen Meijer (liber amicorum R.S. Meijer), 2013, p. 485-487. Zie over dit 'regionaal rolrecht' A.I.M. van Mierlo, Rolrecht in Nederland 1998.
Naast deze landelijke procesreglementen (en andere landelijke rechtersregelingen) gelden er binnen de verschillende gerechten ook lokale (proces)regelingen, die deels afwijken van de landelijke reglementen en deels een aanvulling daarop vormen. Zie P.P.T. Bovend'Eert, 'Het rechtskarakter van procesreglementen en andere rechtersregelingen', NJB 2016/257, par. 1. Een actueel overzicht van de regels per gerecht is te vinden op www.rechtspraak.nl (thans via: www.rechtspraak.nl/Organisatie-en-contact/Organisatie/Regels-en-procedures-gerechten).
HR 28 juni 1996, ECLI:NL:HR:1996:ZC2117, NJ 1997/495 m.nt. H.J. Snijders, JB 1996/186 m.nt. M. de Werd & R. Neerhof (Rolrichtlijnen). Zie daarnaast bijv. HR 4 april 1997, ECLI:NL:HR:1997:AG7220, NJ 1998/220 m.nt. H.J. Snijders (Rolreglement rechtbank Maastricht); HR 23 april 2004, ECLI:NL:HR:2004:AO2327, NJ 2004/350 (Uniform reglement gerechtshoven voor rekestprocedures in familiezaken); HR 14 januari 2005, ECLI:NL:HR:2005:AR5752, NJ 2005/481 m.nt. W.D.H. Asser (Bijzonder rekestreglement personen- en familierecht hof Den Haag). Zie ook, met verwijzing naar het Rolrichtlijnen-arrest, HR (belastingkamer) 27 november 2015, ECLI:NL:HR:2015:3370, AB 2016/95 m.nt. L.M. Koenraad (Richtlijn van de belastingkamers van de gerechtshoven inzake vergoeding van proceskosten bij WOZ-taxaties, Raad voor de Rechtspraak).
HR (belastingkamer) 28 maart 1990, ECLI:NL:HR:1990:ZC4258, NJ 1991/118. Zie daarna in dezelfde zin HR (strafkamer) 19 juni 1990, ECLI:NL:HR:1990:ZC8556, NJ 1991/119 m.nt. M. Scheltema en Th.W. van Veen; en HR (civiele kamer) 29 juni 1990, ECLI:NL:HR:1990:AD1192, NJ 1991/120.
Zie B.W.N. de Waard, 'Afstemming tussen rechters en gerechten', in: P.M. Langbroek, K. Lahuis & J.B.J.M. ten Berge (red.), Kwaliteit van rechtspraak op de weegschaal, Zwolle 1998, p. 156. Zie ook K. Teuben, Rechtersregelingen in het burgerlijk (proces)recht (BPP nr. II) (diss. Leiden) 2004, p. 61.
K. Teuben, Rechtersregelingen in het burgerlijk (proces)recht (BPP nr. II) (diss. Leiden) 2004, p. 61, 103. Vgl. ook F. Vellinga-Schootstra, 'Strafrechtersrecht: rechtersregelingen in het strafproces', in: B.F. Keulen e.a. (red.), Pet af (liber amicorum D.H. de Jong) 2007, p. 507, die onderscheid maakt tussen binding aan een rechtersregeling (op grond van algemene beginselen van een behoorlijke rechtspleging) en de vraag of die regeling als recht in de zin van art. 79 Wet RO kan worden aangemerkt.
K. Teuben, Rechtersregelingen in het burgerlijk (proces)recht (BPP nr. II) (diss. Leiden) 2004, p. 100-103.
K. Teuben, Rechtersregelingen in het burgerlijk (proces)recht (BPP nr. II) (diss. Leiden) 2004, p. 104-105, 129, 180. Teuben stelt dat de uitbreiding van het bereik van art. 79 Wet RO tot rechtersregelingen juist is ingegeven door het feit dat een rechtersregeling die aan bepaalde voorwaarden voldoet, op grond van algemene beginselen van behoorlijke rechtspleging bindend is voor de rechter. Toetsing in cassatie aan een dergelijke regeling heeft immers pas zin als die regeling ook op een of andere grondslag bindend is, aldus Teuben (p. 104-105).
Zie J. Sillen, 'Tussen dogmatiek en pragmatisme: binding aan rechtersregelingen in Nederland en Duitsland', Are Aequi 2014/0569, p. 571; M.J. Borgers, 'Het landelijk strafprocesreglement', DD 2011/52, par. 4.
K. Teuben, Rechtersregelingen in het burgerlijk (proces)recht (BPP nr. II) (diss. Leiden) 2004, p. 105-107, 181-185; P.P.T. Bovend'Eert, 'Het rechtskarakter van procesreglementen en andere rechtersregelingen', NJB 2016/257, par. 4; J. Sillen, 'Tussen dogmatiek en pragmatisme: binding aan rechtersregelingen in Nederland en Duitsland', Ars Aequi 2014/0569, p. 571; M.J. Borgers, 'Het landelijk strafprocesreglement', DD 2011/52, par. 4; F. Vellinga-Schootstra, 'Strafrechtersrecht:

rechtersregelingen in het strafproces', in: B.F. Keulen e.a. (red.), Pet af (liber amicorum D.H. de Jong) 2007, p. 505.
Snijders & Wendels, Civiel appel (BPP nr. 2) 2009/156. Zie ook K. Teuben, Rechtersregelingen in het burgerlijk (proces)recht (BPP nr. II) (diss. Leiden) 2004, p. 203-209; M. Borgers, 'Het landelijk strafprocesreglement', DD 2011/52, par 4.
HR 11 juli 2003, ECLI:NL:HR:2003:AF7676, NJ 2003/567, JBPr 2003/58 m.nt. K. Teuben, rov. 3.5. Herhaald in HR 2 december 2011, ECLI:NL:HR:2011:BT7596, NJ 2011/575, JBPr 2012/23 m.nt. P.M. Vos, JIN 2012/15 m.nt. M. Teekens & P. Vos, waarin de Hoge Raad overwoog (rov. 3.4.2) dat het arrest van 11 juli 2003 zijn betekenis onder het sinds 1 januari 2002 geldende procesrecht heeft behouden.
Zie HR 27 januari 2012, ECLI:NL:HR:2012:BU8513, NJ 2012/76, rov. 3.3.2 en HR 27 januari 2012, ECLI:NL:HR:2012:BU7254, NJ 2012/77, rov. 3.2.2 ("(...) dat het bepaalde in het rolreglement niet kan afdoen aan het in de wet vastgelegde recht op pleidooi en evenmin kan rechtvaardigen dat een andere maatstaf wordt gehanteerd voor de beoordeling van een verzoek om de zaak te mogen bepleiten dan hiervoor als juist is aanvaard"). Vgl. ook HR 22 februari 2013, ECLI:NL:HR:2013:BY4124, NJ 2013/126, JBPr 2013/29 m.nt. H.W. Wiersma.
HR 17 april 2015, ECLI:NL:HR:2015:1078, NJ 2015/209, JBPr 2015/37 m.nt. H.W. Wiersma ([...] / [...]). Zie ook, m.b.t. het toenmalige pilot-procesreglement civiele dagvaardingszaken van het gerechtshof Amsterdam, HR 18 maart 2016, ECLI:NL:HR:2016:453, RvdW 2016/413 (onder verwijzing naar voornoemd arrest). Zie over beide pilotreglementen ook noot 104 hierna.
HR 3 juni 2016, ECLI:NL:HR:2016:1087, NJ 2018/56 m.nt. H.J. Snijders, JBPr 2016/62 m.nt. E. Loesberg, rov. 3.8.2.
HR 3 juni 2016, ECLI:NL:HR:2016:1087, rov. 3.3.3-3.3.5, waarbij de Hoge Raad het procesreglement omschrijft als "een landelijk geldende rechtersregeling omtrent de uitoefening van de wettelijke bevoegdheden en taken van in kort geding in eerste aanleg rechtsprekende rechters". Zie ook de NJ-noot (2018/56) van H.J. Snijders onder de uitspraak, onder 3.a.
HR 18 november 2011, ECLI:NL:HR:2011:BU4937, NJ 2012/127 m.nt S.F.M. Wortmann (cassatie in belang der wet), rov. 3.5.3. Zie ook rov. 3.5.4, waarin wordt overwogen dat de richtlijn "onverenigbaar is met de wet".
HR 12 februari 2010, ECLI:NL:HR:2010:BK4472, NJ 2010/494, m.nt. G.J.J. Heerma van Voss, rov. 3.5.7 (citaat) en (m.b.t. de kantonrechtersformule) HR 27 november 2009, ECLI:NL:HR:2009:BJ6596, NJ 2010/493 m.nt. G.J.J. Heerma van Voss, rov. 4.4-4.6.
Het ging in deze zaak om het 'Procesreglement per 1 januari 2013 voor de pilot civiele dagvaardingszaken bij het gerechtshof 's-Hertogenbosch'. Dit reglement was opgesteld in het kader van het Project Civiele Procesinnovatie (1 mei 2012), dat tot doel had de doorlooptijden te verkorten, vereenvoudiging van de procedure, beheersing van de proceskosten en betrokkenheid van de rechtzoekenden bij het vormgeven van de procedures. Het hof Amsterdam had een vergelijkbaar pilotreglement. Zie de conclusie van A-G Wesseling-van Gent voor HR 17 april 2015, ECLI:NL:HR:2015:1064, NJ 2015/210, onder 2.1-2.4.
HR 17 april 2015, ECLI:NL:HR:2015:1075, JIN 2015/133 m.nt. N. de Boer, rov. 3.8. De Hoge Raad tekent daarbij aan dat art. 1.6 van het pilotreglement ("Het hof zal aan de niet-naleving van een in dit reglement gegeven voorschrift het gevolg verbinden dat het met het oog op de aard van het voorschrift en de ernst van het verzuim passend voorkomt") de door het hof te maken afweging ook mogelijk maakt. Zie ook HR 4 september 2015, ECLI:NL:HR:2015:2464, JBPr 2016/4 m.nt. H. Wiersma; HR 4 maart 2016, ECLI:NL:HR:2016:359, JBPr 2016/23 m.nt. H.W. Wiersma; HR 4 maart 2016, ECLI:NL:HR:2016:376, RvdW 2016/367; HR 8 april 2016, ECLI:NL:HR:2016:606, NJ 2016/266, JIN 2016/88 m.nt. M.C. van Rijswijk & R.P. van den Broek; HR 8 juli 2016, ECLI:NL:HR:2016:1459, RvdW 2016/823.
HR 13 april 2018, ECLI:NL:HR:2018:596, NJ 2018/213, rov. 3.4.5.
Zie bijv. K. Teuben, Rechtersregelingen in het burgerlijk (proces)recht (BPP nr. II) (diss. Leiden) 2004, p. 201-202, 209-213. Vgl. ook HR 18 maart 2011, ECLI:NL:HR:2011:BP0571, NJ 2012/315 m.nt. C.J.M. Klaassen, JBPr 2011/48 m.nt. S.M.A.M. Venhuizen, rov. 3.5.3: "(...). In cassatie kan over de wijze

waarop de rechter van zijn bevoegdheden gebruik maakt slechts worden geklaagd dat de rechter is uitgegaan van een onjuiste opvatting omtrent het bestaan en de omvang van zijn bevoegdheden, waaronder in voorkomend geval is begrepen dat hij in strijd handelt met de terzake door de daartoe bevoegde rechterlijke organen vastgestelde en als recht in de zin van art. 79 RO te beschouwen procesregelingen, (...).".
HR 16 maart 2018, ECLI:NL:HR:2018:364, NJ 2018/155; HR 16 december 2016, ECLI:NL:HR:2016:2879; HR 20 mei 2016, ECLI:NL:HR:2016:920, RvdW 2016/622; HR 29 januari 2016, ECLI:NL:HR:2016:155; HR 26 september 2014, ECLI:NL:HR:2014:2798, JBPr 2015/16 m.nt. K. Teuben; HR 15 november 2013, ECLI:NL:HR:2013:1245 en ECLI:NL:HR:2013:1259; HR 17 juni 2011, ECLI:NL:HR:2011:BQ1774, NJ 2013/376 m.nt. A.I.M. van Mierlo, JBPr 2011/50 m.nt. K. Teuben; HR 26 september 2014, ECLI:NL:HR:2014:2804,; HR 26 september 2014, ECLI:NL:HR:2014:2813; HR 29 januari 2010, ECLI:NL:HR:2010:BK5014, NJ 2010/68; HR 7 december 2007, ECLI:NL:HR:2007:BB9613, NJ 2008/554 m.nt. H.J. Snijders; HR 10 februari 2006, ECLI:NL:HR:2006:AU6519, NJ 2006/405 m.nt. G.R. Rutgers; HR 28 juni 1996, ECLI:NL:HR:1996:ZC2117, NJ 1997/495 m.nt. H.J. Snijders, (Rolrichtlijnen). Vgl. ook HR 22 april 2016, ECLI:NL:HR:2016:727, NJ 2016/225.
Zie, onder verwijzing naar de in noot 105 genoemde uitspraken van 17 april 2015, 4 maart 2016 en 8 april 2016, T.F.E. Tjong Tjin Tai, in: GS Burgerlijke Rechtsvordering, art. 35 Rv, aant. 4 (online, actueel t/m 25-08-2019).
K. Teuben, Rechtersregelingen in het burgerlijk (proces)recht (BPP nr. II) (diss. Leiden) 2004, p. 104, 126, 129-178; M.J. Borgers, 'Het landelijk strafprocesreglement', DD 2011/52, par. 3; F. Vellinga-Schootstra, 'Strafrechtersrecht: rechtersregelingen in het strafproces', in: B.F. Keulen e.a. (red.), Pet af (liber amicorum D.H. de Jong) 2007, p. 508.
De formulering van eis (iii) is ontleend aan HR 17 april 2015, ECLI:NL:HR:2015:1064, NJ 2015/210, JIN 2015/134 m.nt. N. de Boer. Zie ook – op dit punt slechts verwijzend naar voornoemd arrest – HR 4 september 2015, ECLI:NL:HR:2015:2464, JBPr 2016/4 m.nt. H.W. Wiersma, rov. 3.4.1. Vgl. ook HR 18 maart 2011, ECLI:NL:HR:2011:BP0571, NJ 2012/315 m.nt. C.J.M. Klaassen, JBPr 2011/48 m.nt. S.M.A.M. Venhuizen, rov. 3.5.3: "(...) de terzake door de daartoe bevoegde rechterlijke organen vastgestelde en als recht in de zin van art. 79 RO te beschouwen procesregelingen, (...)." (mijn onderstreping).
S.o. Advocaten onder 4.1 e.v. Vgl. over het ontbreken van een wettelijke grondslag voor de maximeringsregels ook s.o. NOvA par. 3.1.

A. Hammerstein, 'Of u het ook kort kan houden', JBPr 2021/4, par. 11-12, H.J.W. Alt, 'Beperking van het aantal pagina's in appel: aanpassing van het burgerlijk procesrecht vereist', JBPr 2021/4. Zie idem de adviezen van de commissies burgerlijk procesrecht en intellectuele eigendom van de NOvA van 8 februari 2021 (zie hoofdtekst onder 2.10).
S.o. Staat onder 4.5. Vgl. ook onder 3.4-3.11, 7 (de eisen van een goede procesorde als grondslag).

S.o. Staat onder 3.4, 3.11-3.14, 4.6-4.10, 7.

HR (strafkamer) 3 december 2002, ECLI:NL:HR:2002:AE8838, NJ 2003/570, rov. 3.2.4.
HR (strafkamer) 29 maart 2011, ECLI:NL:HR:2011:BP2745, NJ 2011/410 m.nt. M.J. Borgers en HR (strafkamer) 27 mei 2014, ECLI:NL:HR:2014:1236, NJ 2014/364 m.nt. M.J. Borgers. Zie ook de conclusie van A-G Bleichrodt bij HR 23 februari 2016, ECLI:NL:HR:2016:306, RvdW 2016/355, onder 7 .
F. Vellinga-Schootstra, 'Strafrechtersrecht: rechtersregelingen in het strafproces', in: B.F. Keulen e.a. (red.), Pet af (liber amicorum D.H. de Jong) 2007, p. 493-516, p. 500, 503; M. Borgers, 'Het landelijk strafprocesreglement', DD 2011/52, par. 4.

F. Vellinga-Schootstra, 'Strafrechtersrecht: rechtersregelingen in het strafproces', in: B.F. Keulen e.a. (red.), Pet af (liber amicorum D.H. de Jong) 2007, p. 493-516, p. 503.
HR 3 juni 2016, ECLI:NL:HR:2016:1087.
De betreffende bepaling luidde als volgt: "Indien ondanks herhaalde verzoeken de benodigde stukken toch niet worden overgelegd, krijgt appellant een laatste gelegenheid om dit verzuim te herstellen. Het hieraan niet voldoen wordt beschouwd als het afzien van een mondelinge behandeling, waarna een beschikking houdende niet-ontvankelijkheid volgt." Zie rov. 3.2 van het arrest.
HR 14 januari 2005, ECLI:NL:HR:2005:AR5752, NJ 2005/481 m.nt. W.D.H. Asser, JBPR 2005/20 m.nt. K. Teuben.
Zie bijv. Hof Arnhem-Leeuwarden 5 januari 2021, ECLI:NL:GHARL:2021:1181, Prg. 2021/88.
Zie de noot van Asser onder HR 14 januari 2005, ECLI:NL:HR:2005:AR5752, NJ 2015/481.
T.F.E. Tjong Tjin Tai, in: GS Burgerlijke rechtsvordering, art. 35 Rv, aant. 3 (online, actueel t/m 25-09-2019).
Zie K. Teuben, noot bij HR 14 januari 2005, ECLI:NL:HR:2005:AR5752, JBPR 2005/20, onder 10; conclusie A-G Drijber voor HR 3 juli 2020, ECLI:NL:HR:2020:1224, NJ 2020/282, onder 6.6; F. Vellinga-Schootstra, 'Strafrechtersrecht: rechtersregelingen in het strafproces', in: B.F. Keulen e.a. (red.), Pet af (liber amicorum D.H. de Jong) 2007, p. 504.
HR 3 juli 2020, ECLI:NL:HR:2020:1224, NJ 2020/282, rov. 3.4.2.
De Hoge Raad overweegt in dit verband, in aansluiting op de hierboven geciteerde overwegingen (rov. 3.4.2): "(...) Het in de bepaling genoemde tijdstip is slechts een belangrijke aanwijzing dat het in strijd met de goede procesorde is indien een (voorwaardelijk) incidenteel cassatieberoep na dat tijdstip wordt ingesteld. Indien de termijn niet in acht is genomen, kan op grond van de omstandigheden van het geval worden geoordeeld dat het instellen van het incidentele cassatieberoep desondanks niet in strijd is met de eisen van een goede procesorde". De Hoge Raad verwijst daarbij naar HR 3 december 2010, ECLI:NL:HR:2010:BO0197, NJ 2010/650, JBPr 2011/16 m.nt. K. Teuben rov. 3.3.1-3.3.2.
HR 13 april 2018, ECLI:NL:HR:2018:596, NJ 2018/213, rov. 3.4.1 en HR 13 april 2018, ECLI:NL:HR:2018:364, JIN 2018/364 m.nt. I.L.N. Timp, rov. 3.4.1 ("Het Landelijk procesreglement vormt een uitwerking van het bepaalde in art. 133 Rv met betrekking tot, kort gezegd, de door de rechter vast te stellen termijnen voor het nemen van de conclusies (art. 133 lid 1 Rv), uitstel voor het nemen van conclusies (art. 133 lid 2 Rv), de termijnen voor het verrichten van andere proceshandelingen dan conclusies en uitstel daarvoor (art. 133 lid 3 Rv), en het verval van het recht om de desbetreffende proceshandeling te verrichten (art. 133 lid 4 Rv)."); HR 17 april 2015, ECLI:NL:HR:2015:1064, NJ 2015/210, JIN 2015/134, m.nt. N. de Boer, rov. 3.6.2 ("(...) Het hof heeft met juistheid overwogen dat de bevoegdheid tot het vaststellen van een procesreglement als het onderhavige voortvloeit uit art. 133 Rv (...)".
HR 16 november 2001, ECLI:NL:HR:2001:AD3978, NJ 2002/401 m.nt. H.J. Snijders (Ajax/Valk). Zie over het arrest ook K. Teuben, Rechtersregelingen in het burgerlijk (proces)recht (BPP nr. II) (diss. Leiden) 2004, p. 77-78.
Zie over de regeling van art. 135 Rv (oud) de conclusie van A-G Wesseling-van Gent bij het arrest (vorige noot), onder 3.5 e.v.
Dat een wettelijke basis ontbrak blijkt ook uit de conclusie van A-G Wesseling-van Gent bij het arrest, onder 3.10.

K. Teuben, Rechtersregelingen in het burgerlijk (proces)recht (BPP nr. II) (diss. Leiden) 2004, p. 77-78: "Naar het zich laat aanzien, interpreteert de Hoge Raad art. 135 Rv (oud) hier aldus, dat deze bepaling de rechter de ruimte laat de hier genoemde nadere eisen te stellen aan de inschrijving van zaken. Dit 'strookt' immers met de eisen van een behoorlijke rechtspleging. (...)".
Overigens is deze kwestie nadien geregeld in het per 1 januari 2002 in werking getreden art. 125 Rv (dat via art. 353 Rv ook van toepassing is in hoger beroep). De daarin opgenomen regel (eerst in lid 2 en per 1 juli 2012 in lid 5) dat de aanhangigheid van het geding vervalt indien het exploot van

dagvaarding niet tijdig ter griffie is ingediend, gold op grond van HR 17 december 1982, NJ 1984/59 al voor hoger beroep en cassatie. Zie Parl. Gesch. Burg. Procesrecht, Van Mierlo/Bart, p. 311.
HR 19 april 2013, ECLI:NL:HR:2013:BZ2904, NJ 2013/240, JBPR 2013/40 m.nt. G. van Rijssen ([...] /Welstand).
G. van Rijssen, noot onder HR 19 april 2013, ECLI:NL:HR:2013:BZ2904, NJ 2013/240, ([...] /Welstand), JBPR 2013/40, par. 7; Th. Veling, 'Langwijligheid te vermeiden, en kortheid te betrachten', TvPP 2015/5, p. 125.
Zie art. 4.11 van en bijlage II bij het Landelijk procesreglement voor civiele dagvaardingszaken bij de gerechtshoven.

Zie art. 4.12 van het Landelijk procesreglement voor civiele dagvaardingszaken bij de gerechtshoven. Deze beperking geldt blijkens bijlage III alleen voor de gerechtshoven Den Haag en 's-Hertogenbosch.

Zie o.m. mijn conclusie voor HR 6 december 2019, ECLI:NL:HR:2019:1908, NJ 2021/241 m.nt. G. van Solinge, onder 7.12-7.13.
Vgl. P.P.T. Bovend'Eert, 'Het rechtskarakter van procesreglementen en andere rechtersregelingen', NJB 2016/257, par. 4 en 5.
Zie mijn conclusie voor HR 6 december 2019, ECLI:NL:HR:2019:1908, NJ 2021/241 m.nt. G. van Solinge, onder 7.15.
Zie ook de reactie van de Staat op de s.o. van de Advocaten, onder 4.8.

S.o. Staat, onder 3.1-3.14.

Art. 1 sub H van de Wet KEI, Stb. 2016/288, iwtr. art. I lid 1 Besluit van 24 april 2017, Stb. 2017/174.
Kamerstukken II 2014-2015, 34 059, nr. 3 (MvT Wet KEI), p. 58.
Zie nader R.H. de Bock, in: GS Burgerlijke Rechtsvordering, art. 87 Rv, aant. 2 (online, bijgewerkt t/m 01-06-2021).
Kamerstukken II 2014-2015, 34 059, nr. 3 (MvT Wet KEI), p. 70.
Kamerstukken II 2014-2015, 34 059, nr. 6 (NV Wet KEI), p. 13: "Het betreft met name de bepalingen die de regiefunctie van de rechter nader uitwerken (artikelen 19, 22–22b, 30k en 30o Rv)".
Wet van 3 juli 2019 tot wijziging van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering tot intrekking van de verplichting om elektronisch te procederen bij de rechtbanken Gelderland en Midden-Nederland en tot verruiming van de mogelijkheden van de mondelinge behandeling in het civiele procesrecht (Spoedwet KEI), Stb. 2019, 241.
Zie nader Kamerstukken II 2018-2019, 35 175, nr. 3 (MvT Spoedwet KEI), p. 3-4, 8-9 en Kamerstukken II 2018-2019, 35 175, nr. 6 (Nota n.a.v. het verslag Spoedwet KEI), p. 5-6.
Zie nader R.H. de Bock, GS Burgerlijke Rechtsvordering, art. 87 Rv, aant. 1-9 (online, bijgewerkt t/m 01-06-2021).
Kamerstukken II 2014-2015, 34 059, nr. 3 (MvT Wet KEI), p. 26-28.
Zie nader R.H. de Bock, in: GS Burgerlijke Rechtsvordering, art. 87 Rv, aant. 2 (online, bijgewerkt t/m 01-06-2021).
Kamerstukken II 2014-2015, 34 059, nr. 3 (MvT Wet KEI), p. 5.
Kamerstukken II 2014-2015, 34 059, nr. 3 (MvT Wet KEI), p. 7.
Kamerstukken II 2014-2015, 34 059, nr. 6 (Nota naar aanleiding van het verslag), p. 28.
Verwezen wordt naar Rb. Roermond 9 april 1931, NJ 1931, p. 645. Zie s.o. Staat onder 3.5.
Verwezen wordt naar Stcrt. 30 juli 2008, nr. 149. Zie s.o. Staat onder 3.6.
S.o. NOvA onder 3.1.2.

Zie ook T.F.E. Tjong Tjin Tai, in: GS Burgerlijke rechtsvordering, art. 35 Rv, aant. 2 en 4 (online, actueel t/m 25-08-2019) en – m.b.t. het eerste lid van art. 35 Rv – HR 17 april 2015, ECLI:NL:HR:2015:1064, NJ 2015/210, JIN 2015/134 m.nt. N. de Boer, rov. 3.6.2 ("(...). Anders

dan het onderdeel veronderstelt, delegeert deze bepaling geen bevoegdheden aan de (landelijke) rechterlijke macht, maar opent het de mogelijkheid tot het stellen van regels bij algemene maatregel van bestuur. (...)"), bevestigd in HR 4 september 2015, ECLI:NL:HR:2015:2464, JBPr 2016/4 m.nt. H.W. Wiersma, rov. 3.4.1.
Kamerstukken II 1999-2000, 26 855, nr. 5 (Nota n.a.v. het verslag Herz. Burg. procesrecht), p. 23, 60.
Kamerstukken II 1999-2000, 26 855, nr. 3 (MvT Herz. Burg. procesrecht), p. 114.
Zie art. I sub R Wet KEI, Stb. 2016/288, iwtr. 1 september 2017, Stb. 2017/174.
Kamerstukken II 2014-2015, 34 059, nr. 3 (MvT Wet KEI), p. 78.
Zie hierover onder meer Kamerstukken II 1999-2000, 26 855, nr. 3 (MvT Herz. Burg. procesrecht), p. 49; Asser Procesrecht/Giesen 1 2015/308; T.F.E. Tjong Tjin Tai, in: GS Burgerlijke Rechtsvordering, art. 19 Rv, aant. 1 (online, actueel t/m 01-09-2020); A.I.M. van Mierlo, T&C Burgerlijke rechtsvordering, art. 19 Rv, aant. 2 (online, actueel t/m 01-01-2021).
Zie o.a. HR 27 maart 1987, ECLI:NL:HR:1987:AG5563, NJ 1988/130 m.nt. WHH (De Samenwerking/Geerlings) en HR 24 december 1993, ECLI:NL:HR:1993:ZC1199, NJ 1994/194 (W.S./S).
Zie ook Kamerstukken II 1999-2000, 26 855, nr. 3 (MvT Herz. Burg. procesrecht), p. 49-50.
Asser Procesrecht/Giesen 1 2015/292.
Zie o.a. Asser Procesrecht/Giesen 1 2015/309; Snijders, Klaassen & Meijer, Nederlands burgerlijk procesrecht 2017, nr. 32.
Asser Procesrecht/Giesen 1 2015/310. Vgl. ook T.F.E. Tjong Tjin Tai, in: GS Burgerlijke Rechtsvordering, art. 19 Rv, aant. 2 (online, actueel t/m 01-09-2020).
A.I.M. van Mierlo, in: T&C Burgerlijke rechtsvordering, art. 19 Rv, aant. 2 (online, actueel t/m 01-01-2021).
Asser Procesrecht/Giesen 1 2015/310. Giesen voegt hieraan toe dat dit 'uiteraard ook 'scharniert' rondom de eis van toegang tot de rechter'.
P. Smits, Art. 6 EVRM en de civiele procedure, Deventer 2008, par. 3.3.
Asser Procesrecht/Giesen 1 2015/311, onder verwijzing relevante jurisprudentie van de Hoge Raad en EHRM 18 maart 1997, ECLI:NL:XX:1997:AD4449, NJ 1998/278 m.nt. H.J. Snijders (Mantovanelli/Frankrijk).
EHRM 18 maart 1997, ECLI:NL:XX:1997:AD4449, NJ 1998/278 m.nt. H.J. Snijders (Mantovanelli/Frankrijk).
Asser Procesrecht/Giesen 1 2015/314, 315, 316. Vgl. ook Snijders, Klaassen & Meijer, Nederlands burgerlijk procesrecht 2017, nr. 32; T.F.E. Tjong Tjin Tai, in: GS Burgerlijke Rechtsvordering, art. 19 Rv, aant. 2, 6 (online, actueel t/m 01-09-2020).
Zie onder meer HR 18 november 2005, ECLI:NL:HR:2005:AT6843, NJ 2006/641 (DNA-onderzoek), rov. 3.5; HR 12 mei 2006, ECLI:NL:HR:2006:AV9448, NJ 2007/44 m.nt. J. Legemaate, rov. 4.4; HR 26 juni 2015, ECLI:NL:HR:2015:1751, RvdW 2015/811 (X./Provincie Noord-Holland), rov. 3.3.2.
Zie bijv. HR 29 november 2002, ECLI:NL:HR:2002:AF1210, NJ 2004/172 m.nt. H.J. Snijders (Dipasa/ [...]); HR 17 februari 2006, ECLI:NL:HR:2006:AU4616 NJ 2006/156 (Life Fit); HR 3 december 2010, ECLI:NL:HR:2010:BO0197 NJ 2010/650 ([...] / [...]), HR 7 juni 2013, ECLI:NL:HR:2013:BZ5351, RvdW 2013/775 (Amersfoort/X.).
Asser Procesrecht/Giesen 1 2015/301, 309 en 317 e.v. Zie met name ook de Dombo-zaak, waarin het EHRM oordeelde dat het uitsluiten van het recht op getuigenbewijs voor slechts één van de partijen, omdat het zou gaan om een partijgetuige, terwijl de andere partij wel diens vertegenwoordiger als een getuige mocht laten horen, in strijd was met het beginsel van gelijkheid der wapenen. Zie EHRM 27 oktober 1993, ECLI:NL:XX:1993:AD1977, NJ 1994/534 m.nt. H.J. Snijders, E.J. Dommering (Dombo/Nederland), rov. 34-35.
Zie ook o.m. Asser Procesrecht/Giesen 1 2015/7.4.5; T.F.E. Tjong Tjin Tai, in: GS Burgerlijke Rechtsvordering, art. 19 Rv, aant. 3 (online, actueel t/m 01-09-2020); A.I.M. van Mierlo, in: T&C Burgerlijke rechtsvordering, art. 19 Rv, aant. 3 (online, actueel t/m 01-01-2021).
Deze voorbeelden zijn ontleend aan T.F.E. Tjong Tjin Tai, in: GS Burgerlijke Rechtsvordering, art. 19 Rv, aant. 3 (online, actueel t/m 01-09-2020); A.I.M. van Mierlo, in: T&C Burgerlijke

rechtsvordering, art. 19 Rv, aant. 3 (online, actueel t/m 01-01-2021); Asser Procesrecht/Giesen 1 2015/328-329.
HR 29 november 2002, ECLI:NL:HR:2002:AF1210, NJ 2004/172 m.nt. H.J. Snijders (Dipasa/ [...]); HR 7 december 2007, ECLI:NL:HR:2007:BB9613, NJ 2008/554 m.nt. H.J. Snijders. Vgl. ook P. Smits, Art. 6 EVRM en de civiele procedure, Deventer: Kluwer 2008, par. 3.3.3.1.
HR 7 januari 1994, ECLI:NL:HR:1994:ZC1224, NJ 1994/319 (Alfaro/De Haan's c.s.), rov. 3; HR 6 januari 1995, ECLI:NL:HR:1995:ZC1602, NJ 1995/422; HR 22 september 1995, ECLI:NL:HR:1995:ZC1812, NJ 1997/418.
S.o. Advocaten, onder 1.2, 5.1-5.7, 9.4. De NOvA schrijft in haar schriftelijke opmerkingen (onder 3.2.6) van mening te zijn dat de derde prejudiciële vraag ten onrechte is gebaseerd op het recht van hoor en wederhoor en het recht op toegang tot de rechter. Volgens de NOvA is ook "de uit art. 6 EVRM en art. 24 Rv voortvloeiende partijautonomie, het fundamentele recht van partijen hun zaak te presenteren op de wijze die hen goeddunkt, in het geding."
S.o. Advocaten onder 5.6.

S.o. Advocaten onder 5.5.

A.I.M. van Mierlo, in: T&C Burgerlijke rechtsvordering, art. 19 Rv, aant. 9 (online, actueel t/m 01-01-2021).
Sdu Commentaar EVRM, aant. C.1.2 bij art. 6 EVRM (Gerards e.a.).
EHRM 21 februari 1975, nr. 4451/70, ECLI:CE:ECHR:1975:0221JUD000445170, NJ 1975/462, m.nt. E.A. Alkema (Golder/VK), rov. 28-36.
EHRM 4 december 1995, nr. 23805/94, ECLI:CE:ECHR:1995:1204JUD002380594 (Bellet/Frankrijk), rov. 36; EHRM 29 november 2016, ECLI:CE:ECHR:2016:1129JUD007694311 (Lupeni Catholic Parish e.a./Roemenië), rov. 86; EHRM 5 april 2018, nr. 40160/12, ECLI:CE:ECHR:2018:0405JUD004016012, EHRC 2018/150 m.nt. F. Fernhout (Zubac/Kroatië), rov. 77.
EHRM 28 mei 1985, ECLI:NL:XX:1985:AC8915, NJ 1991/623, m.nt. E.A. Alkema (Ashingdane/VK), rov. 57.
Vgl. ook EHRM 17 januari 2012, nr. 36760/06, ECLI:CE:ECHR:2012:0117JUD003676006, NTM/NJCM-bull. 2012, p. 338, m.nt. Aart Hendriks, EHRC 2012/73 m.nt. A.C. Hendriks (Stanev/Bulgarije), rov. 230; EHRM 29 november 2016, ECLI:CE:ECHR:2016:1129JUD007694311 (Lupeni Catholic Parish e.a./Roemenië), rov. 89; EHRM 5 april 2018, nr. 40160/12, ECLI:CE:ECHR:2018:0405JUD004016012, EHRC 2018/150 m.nt. F. Fernhout (Zubac/Kroatië), rov. 78.
Zie EHRM 5 april 2018, nr. 40160/12, ECLI:CE:ECHR:2018:0405JUD004016012, EHRC 2018/150 m.nt. F. Fernhout (Zubac/Kroatië), rov. 78.
EHRM 15 maart 2018, ECLI:CE:ECHR:2018:0315JUD005135707 (Naït-Liman/Zwitserland), rov. 173-175.
Zie onder meer EHRM 5 april 2018, nr. 40160/12, ECLI:CE:ECHR:2018:0405JUD004016012, EHRC 2018/150 m.nt. F. Fernhout (Zubac/Kroatië), rov. 87.
Onder meer EHRM 28 mei 1985, ECLI:NL:XX:1985:AC8915, NJ 1991/623, m.nt. E.A. Alkema (Ashingdane/VK), rov. 57; EHRM 17 januari 2012, nr. 36760/06, ECLI:CE:ECHR:2012:0117JUD003676006, NTM/NJCM-bull. 2012, p. 338, m.nt. Aart Hendriks, EHRC 2012/73 m.nt. A.C. Hendriks (Stanev/Bulgarije), rov. 230; EHRM 29 november 2016, ECLI:CE:ECHR:2016:1129JUD007694311 (Lupeni Catholic Parish e.a./Roemenië), rov. 89; EHRM 5 april 2018, nr. 40160/12, ECLI:CE:ECHR:2018:0405JUD004016012, EHRC 2018/150 m.nt. F. Fernhout (Zubac/Kroatië), rov. 78.
Zie ook P. Smits, Art. 6 EVRM en de civiele procedure, Deventer: Kluwer 2008, par. 2.7; Sdu Commentaar EVRM, aant. C.1.3 e.v. bij art. 6 EVRM (Gerards e.a.); P. Hirvelä & Satu Heikkilä, Right to a Fair Trial, Cambridge/Antwerpen/Chicago: Intersentia 2021, p. 61.
Dit is vaste rechtspraak sinds EHRM 17 januari 1970, nr. 2689/65, (Delcourt/België), rov. 25: "Article 6 para. 1 (...) does not (...) compel the Contracting States to set up courts of appeal or of cassation. Nevertheless, a State which does institute such courts is required to ensure that persons amenable

to the law shall enjoy before these courts the fundamental guarantees contained in Article 6 (...)". Zie meer recent bijv. EHRM 5 april 2018, nr. 40160/12, ECLI:CE:ECHR:2018:0405JUD004016012, EHRC 2018/150 m.nt. F. Fernhout (Zubac/Kroatië), rov. 80, waar het EHRM het als volgt verwoordt (met verwijzingen naar eerdere rechtspraak): "Article 6 of the Convention does not compel the Contracting States to set up courts of appeal or of cassation. However, where such courts do exist, the guarantees of Article 6 must be complied with (...)." Zie ook Sdu Commentaar EVRM, aant. C.1.2 bij art. 6 EVRM (Gerards e.a.).
EHRM 23 oktober 1996, ECLI:NL:XX:1996:AD2631, NJ 1998/343 (Levages Prestations Services/Frankrijk).
EHRM 5 april 2018, nr. 40160/12, ECLI:CE:ECHR:2018:0405JUD004016012, EHRC 2018/150 m.nt. F. Fernhout (Zubac/Kroatië).
EHRM 19 december 1997, nr. 155/1996/774/975, ECLI:CE:ECHR:1997:1219JUD002673795 (Brualla Gómez de la Torre/Spanje), rov. 38-39.
EHRM 30 juni 2021, no. 4830/18, ECLI:CE:ECHR:2021:0330JUD000483018 (Oorzhak/Rusland),
EHRM 19 december 1997, nr. 155/1996/774/975, ECLI:CE:ECHR:1997:1219JUD002673795 (Brualla Gómez de la Torre/Spanje), rov. 36.
EHRM 17 januari 2012, nr. 36760/06, ECLI:CE:ECHR:2012:0117JUD003676006, NTM/NJCM-bull. 2012, p. 338, m.nt. Aart Hendriks, EHRC 2012/73 m.nt. A.C. Hendriks (Stanev/Bulgarije), rov. 242
EHRM, 26 maart 2015, nr. 11239/11, ECLI:NL:XX:2015:345, EHRC 2012/135 m.nt. M. Westerveld (Momčilović/Kroatië), rov. 55-57.
Zie bijv. EHRM 13 februari 2020, nr. 25137/16, ECLI:CE:ECHR:2020:0213JUD002513716 (Sanofi Pasteur/Frankrijk), rov. 54.
EHRM 13 juli 1995, ECLI:NL:XX:1995:AC3159, NJ 1996/544 m.nt. E.J. Dommering (Tolstoy Miloslavsky/VK), rov. 39 en 45.
Zie EHRM 15 maart 2018, nr. 51357/07, ECLI:CE:ECHR:2018:0315JUD005135707 (Naït-Liman/Zwitserland), rov. 173.
EHRM 24 mei 2006, ECLI:NL:XX:2006:AY5285, AB 2006/257 m.nt. T. Barkhuysen & M.L. van Emmerik (Liakopoulou/Griekenland).
EHRM 24 mei 2006, ECLI:NL:XX:2006:AY5285, AB 2006/257 m.nt. T. Barkhuysen & M.L. van Emmerik (Liakopoulou/Griekenland, rov. 14-15.
Zie hierover de noot van Barkhuysen en Van Emmerik bij EHRM 24 mei 2006, ECLI:NL:XX:2006:AY5285, AB 2006/257 Emmerik (Liakopoulou/Griekenland).
EHRM 28 oktober 2021, ECLI:CE:ECHR:2021:1028JUD005506411 (Succi e.a./Italië), m.n. rov. 111-115.
Zie voor een bespreking ook de Nieuwsbrief Rechtspraak Europa 2021, nr. 11 (te raadplegen via www.rechtspraak.nl/SiteCollectionDocuments/nre-2021-nr-11.pdf), p. 63-64.
Zie ook rov. 23 van het EHRM-arrest Succi e.a./Italië.
EHRM 28 oktober 2021, ECLI:CE:ECHR:2021:1028JUD005506411 (Succi e.a./Italië), rov. 73-77.
EHRM 28 oktober 2021, ECLI:CE:ECHR:2021:1028JUD005506411 (Succi e.a./Italië), rov. 86-95.
EHRM 28 oktober 2021, ECLI:CE:ECHR:2021:1028JUD005506411 (Succi e.a./Italië), rov. 96-106 en 97-115.
Eerder reeds K. Teuben, Rechtersregelingen in het burgerlijk (proces)recht (BPP nr. II) (diss. Leiden) 2004, p. 93.
Vgl. de overweging van de strafkamer van de Hoge Raad in HR 3 december 2002, ECLI:NL:HR:2002:AE8838, NJ 2003/570, rov. 3.2.4 (hiervoor onder 5.26 geciteerd). De civiele kamer spreekt van een 'bevoegde rechterlijke organen'; zie o.m. HR 17 april 2015, ECLI:NL:HR:2015:1064, NJ 2015/210, JIN 2015/134 m.nt. N. de Boer, rov. 3.6.2..
Dat bracht De Werd en Neerhof in hun noot onder het Rolrichtlijnenarrest tot de conclusie dat de Hoge Raad er van uit lijkt te gaan dat sprake is van een vorm van 'recht' sui generis in de zin van art. 99 RO, zie HR 28 juni 1996, ECLI:NL:HR:1996:ZC2117, JB 1996/168 m.nt. M. de Werd en R. Neerhof (Rolrichtlijnen).
Zie o.m. HR 17 april 2015, ECLI:NL:HR:2015:1064, NJ 2015/210, JIN 2015/134 m.nt. N. de Boer, rov. 3.6.2.

HR (strafkamer) 11 september 2018, ECLI:NL:HR:2018:1542, NJ 2018/416 m.nt. W.H. Vellinga, rov. 4.2. Vgl. ook HR 22 juni 2021, ECLI:NL:HR:2021:854, NJ 2021/249, waarin werd overwogen dat richtlijnen die het LOVS had opgesteld over het zonder raadkamerzitting afdoen van een zaak in tijden van corona, 'niet kan afdoen' aan hetgeen in de wet is bepaald.
Zie reeds F. Vellinga-Schootstra, 'Strafrechtersrecht: rechtersregelingen in het strafproces', in: B.F. Keulen e.a. (red.), Pet af (liber amicorum D.H. de Jong) 2007, p. 495-500 (m.b.t. het (destijds) Landelijk Overleg Sectorvoorzitters Strafsectoren); M. Borgers, 'Het landelijk strafprocesreglement', DD 2011/52, par. 2 (Landelijk Overleg Sectorvoorzitters Strafsectoren) en R.J.N. Schlössels e.a. (red.), In de regel (SteR nr. 10) 2012/III.22.5 (Landelijk Overleg van Voorzitters van de sectoren bestuursrecht). Zie ook K. van Dijk, 'De noodzaak van rechtersregelingen', in: A. Dijkstra, B.F. Keulen & G. Knigge (red.) Het roer recht (liber amicorum W. Vellinga en F. Vellinga-Schootstra) 2013, p. 90; J.L. de Wijkerslooth, 'De betekenis van alternatieve regelgeving in het strafrecht', in: Alternatieve regelgeving (NJV preadviezen NJV 2007) 2007, p. 196. Vgl. verder K. Teuben, Rechtersregelingen in het burgerlijk (proces)recht (BPP nr. II) (diss. Leiden) 2004, p. 150-153, die op andere gronden tot de slotsom komt dat "een vergadering van vertegenwoordigers, zoals een landelijke vergadering van presidenten of sectorvoorzitters" niet kan gelden als 'bevoegd orgaan', en voorts – verwijzend naar Teuben – P. Messer-Dinnissen & J. Tromp, 'Bestuurders van en Raad voor de rechtspraak: houd het bij raad aan de rechtspraak!', NJB 2010/1014, par. 1 (Landelijke vergadering sectorvoorzitters civiele en kantonsectoren).
HR 3 april 1998, ECLI:NL:HR:1998:ZC2621, NJ 1998/571.
I. Giesen, Alternatieve regelgeving en privaatrecht (Mon. Privaatrecht nr. 8) 2007, p. 47-48; M.Borgers, 'Het landelijk strafprocesreglement', DD 2011/52, par. 3; K. Teuben, Rechtersregelingen in het burgerlijk (proces)recht (BPP nr. II) (diss. Leiden), p. 102, 152-153; S.K. Martens, 'Mogelijkheden en grenzen van rechterlijke samenwerking, een verkenning', in: P. Ingelse e.a. (red.), De Mogelijkheden en Grenzen van Rechterlijke Samenwerking, Prinsengrachtreeks 1997/4, p. 18-19.
HR 1 november 1991, ECLI:NL:HR:1991:ZC0400, NJ 1992/30. Dat de alimentatienormen niet gelden als recht in de zin van art. 79 Wet RO is vaste rechtspraak. Zie HR 4 december 2015, ECLI:NL:HR:2015:3478, NJ 2016/124 m.nt. S.F.M. Wortmann, rov. 4.2, verwijzend naar HR 23 januari 1998, ECLI:NL:HR:1998:ZC2559, NJ 1998/365.
HR 19 november 2004, ECLI:NL:HR:2004:AQ0545, NJ 2005/553 m.nt. W.D.H. Asser.
K. Teuben, Rechtersregelingen in het burgerlijk (proces)recht (BPP nr. II) (diss. Leiden) 2004, p. 101-102; W.D.H. Asser, noot bij HR 19 november 2004, ECLI:NL:HR:2004:AQ0545, NJ 2005/553; G.K. Schoep, 'Rechterlijke samenwerking', in: E.R. Muller & C.P.M. Cleiren (red.), Rechterlijke Macht: Rechtspraak en rechtshandhaving in Nederland 2013/12.3.4.
Zie ook K. Teuben, Rechtersregelingen in het burgerlijk (proces)recht (BPP nr. II) (diss. Leiden) 2004, p. 101-102; G.K. Schoep, 'Rechterlijke samenwerking', in E.R. Muller & C.P.M. Cleiren (red.), Rechterlijke Macht: Rechtspraak en rechtshandhaving in Nederland (Handboeken veiligheid) 2013/12.3.4. Overigens heeft Giesen kritisch geschreven over dit criterium 'privaatrechtelijke instelling' als maatstaf voor de vraag of sprake is van recht in de zin van art. 79 Wet RO, zie I. Giesen, Alternatieve regelgeving en privaatrecht (Mon. Privaatrecht nr. 8) 2007, p. 48-49.
Zie o.m. HR 17 april 2015, ECLI:NL:HR:2015:1064, NJ 2015/210, JIN 2015/134 m.nt. N. de Boer, rov. 3.6.2.
Zie bijv. ook P.P.T. Bovend'Eert, 'Het rechtskarakter van procesreglementen en andere rechtersregelingen', NJB 2016/257, par. 4 en P.P.T. Bovend'Eert, 'De rechter als wetgever: uniforme rechtstoepassing in rechtersregelingen vanuit staatrechtelijk perspectief', RegelMaat 2010, p. 23, 27; K. van Dijk, 'De noodzaak van rechtersregelingen', in: A. Dijkstra, B.F. Keulen & G. Knigge (red.) Het roer recht (liber amicorum W. Vellinga en F. Vellinga-Schootstra) 2013, p. 90; K. Teuben, Rechtersregelingen in het burgerlijk (proces)recht (BPP nr. II) (diss. Leiden) 2004, p. 148-149; P. Messer-Dinnissen & J. Tromp, 'Bestuurders van en Raad voor de rechtspraak: houd het bij raad aan de rechtspraak!', NJB 2010/1014, par. 1. Zie voorts P.P.T. Bovend'Eert, Rechterlijke organisatie,

rechters en rechtspraak 2013, p. 104, 106,107-108, 111,114, 238-239 en P.P.T. Bovend'Eert, 'Uniforme rechtstoepassing. En de nieuwe bestuursstructuur van de gerechten', Trema 2013, p. 9.
Dit maak ik op uit de parlementaire geschiedenis van de Wet Raad voor de rechtspraak: Kamerstukken II 1999-2000, 27 182 nr. 3 (MvT), p. 21-23 en Kamerstukken II 2000-2001, 27 182, nr. 6 (Nota n.a.v. het verslag), p. 3, 12-13, 22, 32-33, 35. Daarbij kan het gaan om regelingen op zowel procesrechtelijk als materieelrechtelijk gebied. Zie Kamerstukken II 1999-2000, 27 182, nr. 3 (MvT), p. 22 en Kamerstukken II 2000-2001, 27 182, nr. 6 (Nota na.v. het verslag), p. 3, 32-33, 39.
Zie nader over wat onder 'uniforme rechtstoepassing' moet worden verstaan P.P.T. Bovend'Eert, Rechterlijke organisatie, rechters en rechtspraak 2013, p. 106-107 en P.M. van den Eijnden, Onafhankelijkheid van de rechter in constitutioneel perspectief (diss. Nijmegen) 2011, p. 274-276.
Zie het Rapport 'Rechtspraak bij de tijd', Den Haag 1998, p. 28-31, 57.

Wet van 6 december 2001 tot wijziging van de Wet op de rechterlijke organisatie, de Wet rechtspositie rechterlijke ambtenaren en enkele andere wetten in verband met de instelling van de Raad voor de rechtspraak, Stb. 2001, 583 (iwtr. 1 januari 2002, Stb. 2001, 621).
Kamerstukken II 1999-2000, 27 182, nr. 3 (MvT Wrvr), p. 5, 14, 17, 23, 65-66; Kamerstukken II 2000-2001, 27 182, nr. 6 (Nota n.a.v. het verslag Wrvr), p. 3-4, 7-8 12-15, 20-22, 30, 33-35, 51; Kamerstukken II 2000-2001, 27 181 en 27 182, nr. 22 (Verslag van een wetgevingsoverleg), p. 29, 31; Kamerstukken II 2000-2001, 27 181, nr. 6 (Nota n.a.v. het verslag Wet organisatie bestuur en gerechten) p. 51. Zie ook Kamerstukken II 1998-1999, 26 352, nr. 2 (Contourennota modernisering rechterlijke organisatie), p. 15.
Kamerstukken II 2000-2001, 27 182, nr. 6 (Nota n.a.v. het verslag Wrvrv), p. 13 (citaat), 35. Zie ook Kamerstukken II 1999-2000, 27 182, nr. 3 (MvT Wrvr), p. 66.
Zie hierover Kamerstukken II 2000-2001, 27 182, nr. 6 (Nota n.a.v. het verslag Wrvrv), p. 3-4, waar het gaat over 'gemeenschappelijke gedragslijnen' die betrekking hebben op de toepassing van "rechterlijke bevoegdheden voortvloeiend uit proces- of materieelrechtelijke bepalingen", waarbij uniforme procesregelingen en straftoemetingsciteria als voorbeelden worden genoemd.
Kamerstukken II 2000-2001, 27 182, nr. 6 (Nota n.a.v. het verslag Wrvrv), p. 12, 22, 35; Kamerstukken II 2000-2001, 27 181, nr. 6 (Nota n.a.v. het verslag Wet organisatie en bestuur gerechten), p. 51.
Kamerstukken II 2000-2001, 27 182, nr. 6 (Nota n.a.v. het verslag Wrvrv), p. 35.
Kamerstukken II 2000-2001, 27 182, nr. 6 (Nota n.a.v. het verslag Wrvrv), p. 12.
Gedoeld wordt kennelijk op het commentaar d.d. 27 oktober 1999 van de President van en de P-G bij de Hoge Raad op de concept-wetsvoorstellen organisatie en bestuur gerechten en Raad voor de Rechtspraak, NJB 2000-32, p. 1615-1623.
Kamerstukken II 2000-2001, 27 182, nr. 3 (MvT Wrvrv), p. 23. Zie over de verhouding tussen deze passages uit de parlementaire geschiedenis P.P.T. Bovend'Eert, 'De rechter als wetgever: uniforme rechtstoepassing in rechtersregelingen vanuit staatrechtelijk perspectief', RegelMaat 2010-1, p. 23-24 (concluderend dat ondanks dat niet de bevoegdheid wordt toegekend om bindende regels vast te stellen, "nochtans een betrekkelijk sterke binding aan rechtersregelingen beoogd wordt.") en K. Teuben, Rechtersregelingen in het burgerlijk (proces)recht (BPP nr. II) (diss. Leiden) 2004, p. 139-142 (mogelijkheid van rechterlijke zelfbinding blijft bestaan). Vgl. over het voorgaande ook Kamerstukken II 2001-2002, 26 855, nr. 16b (Nadere MvA), p. 6, waar de minister overigens slechts over onwenselijkheid van regelgevende bevoegdheden voor de Raad voor de rechtspraak en de gerechtsbesturen spreekt.
Kamerstukken II 1999-2000, 27 181, nr. 3 (MvT Wet organisatie en bestuur gerechten), p. 1.
Zie S.K. Martens, 'Mogelijkheden en grenzen van rechterlijke samenwerking, een verkenning', in: P. Ingelse e.a. (red.), De Mogelijkheden en Grenzen van Rechterlijke Samenwerking, Prinsengrachtreeks 1997/4, p. 16-18. Volgens Martens konden behalve de algemene vergadering van rechters (AV), ook een krachtens mandatering door de AV bevoegd 'orgaan' van het gerecht en – in geval van een door meerdere gerechten gezamenlijk opgestelde regeling – door de AV gemachtigde personen een rechtersregeling opstellen.

Wet van 12 juli 2012 tot wijziging van de Wet op de rechterlijke indeling, de Wet op de rechterlijke organisatie en diverse andere wetten in verband met de vermindering van het aantal arrondissementen en ressorten, Stb. 2012, 313 (iwtr. 1 januari 2013, Stb. 2012, 314).
Wet van 6 december 2001 tot wijziging van de Wet op de rechterlijke organisatie, de Wet rechtspositie rechterlijke ambtenaren en enkele andere wetten in verband met de modernisering van de organisatie en de instelling van een bestuur bij de gerechten, Stb. 2001, 582 (iwtr. 1 januari 2002, Stb. 2001, 621).
Een sectorvergadering was volgens art. 20 lid 3 Wet RO (oud) als volgt samengesteld: "Met uitzondering van de raadsheren-plaatsvervangers en rechters-plaatsvervangers, die hun ambt niet vervullen op basis van een aanwijzing als bedoeld in artikel 5f, derde lid, van de Wet rechtspositie rechterlijke ambtenaren, vormen de binnen een sector werkzame rechterlijke ambtenaren, rechterlijke ambtenaren in opleiding en gerechtsambtenaren tezamen de sectorvergadering."
Kamerstukken II 1999-2000, 27 181, nr. 3 (MvT Wobg), p. 24, 37, 48-49; Kamerstukken II 2000-2001, 27 181, nr. 6 (Nota n.a.v. het verslag Wobg), p. 51; Kamerstukken II 1999-2000, 27 182, nr. 3 (MvT Wrvr), p. 13-14; Kamerstukken II 2000-2001, 27 182, nr. 6 (Nota n.a.v. het verslag Wrvr), p. 12, 13, 22, 25. Zie ook P.P.T. Bovend'Eert, 'De rechter als wetgever: uniforme rechtstoepassing in rechtersregelingen vanuit staatsrechtelijk perspectief', RegelMaat 2010-1, p. 23-24, 27.
P.P.T. Bovend'Eert, 'Het rechtskarakter van procesreglementen en andere rechtersregelingen', NJB 2016/257, onder 4 en P.P.T. Bovend'Eert, 'De rechter als wetgever: uniforme rechtstoepassing in rechtersregelingen vanuit staatrechtelijk perspectief', RegelMaat 2010, p. 23-24, 27; P. Messer-Dinnissen & J. Tromp, 'Bestuurders van en Raad voor de rechtspraak: houd het bij raad aan de rechtspraak!', NJB 2010/1014, par. 1; K. Teuben, Rechtersregelingen in het burgerlijk (proces)recht (BPP nr. II) (diss. Leiden) 2004, p. 144; M. Meijsen, Ontwikkelingen in het civielrechtelijke conservatoir beslag in Nederland (diss. Utrecht) 2013/4.4.1.3, p. 51. Vgl. ook P.P.T. Bovend'Eert, Rechterlijke organisatie, rechters en rechtspraak 2013, p. 103-105, 107-108, 111, 114, 232 en P.P.T. Bovend'Eert, 'Uniforme rechtstoepassing. En de nieuwe bestuursstructuur van de gerechten', Trema 2013, p. 9; alsmede J. Leijten, 'Eerbied voor de rechtspraak!', NJB 2009/122.
Kamerstukken II 2000-2001, 27 181, nr. 6 (Nota n.a.v. het verslag Wobg), p. 51 (mijn onderstrepingen): "Vaststelling van deze procedureregelingen geschiedt uiteindelijk door de gerechten zelf. Gedacht moet daarbij worden aan de betreffende sectorvergadering of de gerechtsvergadering en niet aan het bestuur. Het bestuur heeft immers op het terrein van de juridische kwaliteit en de uniforme rechtstoepassing alleen de bevoegdheid te overleggen (...)."
Zie ook K. van Dijk, 'De noodzaak van rechtersregelingen', in: A. Dijkstra, B.F. Keulen & G. Knigge (red.) Het roer recht (liber amicorum W. Vellinga en F. Vellinga-Schootstra) 2013, p. 90. Borgers stelt dat onduidelijk is of 'bevorderen' ook de bevoegdheid tot het vaststellen van rechtersregelingen omvat. Zie M.J. Borgers, 'Het landelijk strafprocesreglement', DD 2011/5.2, par. 2.
Zie ook Kamerstukken II 1999-2000, 27 181, nr. 3 (MvT Wobg), p. 49.
Zie onder meer R.H. de Bock, Th. Groenewald & L.R. van Harinxma thoe Slooten, 'Civiele rechtspleging als onderdeel van de rechterlijke organisatie', in: Th. Groenewald e.a. (red.), Naar vernieuwing van de (civiele) rechtspleging, 2019, p. 165-172; P.P.T. Bovend'Eert, 'Het rechtskarakter van procesreglementen en andere rechtersregelingen', NJB 2016/257, par. 4. Zie ook P.P.T. Bovend'Eert, 'Uniforme rechtstoepassing. En de nieuwe bestuursstructuur van de gerechten', Trema 2013, p. 9-10 en P.P.T. Bovend'Eert, 'De rechter als wetgever: uniforme rechtstoepassing in rechtersregelingen vanuit staatrechtelijk perspectief', RegelMaat 2010, p. 27. Vgl. ook P.M. van den Eijnden, Onafhankelijkheid van de rechter in constitutioneel perspectief (diss. Nijmegen) 2011, p. 336.
Kamerstukken II 1999-2000, 27 181, nr. 3 (MvT Wobg), p. 20.
Zie daarover uitvoerig mijn conclusie voor HR 17 juli 2020, ECLI:NL:HR:2020:1312, NJ 2020/309.
K. Teuben, Rechtersregelingen in het burgerlijk (proces)recht (BPP nr. II) (diss. Leiden) 2004, p.129-133 (uitgangspunt) en p. 143-145, 154 (bevoegdheid).
Zie J. Leijten, 'Eerbied voor de rechtspraak!', NJB 2009/122 (sector- of gerechtsvergadering is bevoegd tot het vaststellen van rechtersregelingen); het commentaar d.d. 27 oktober 1999 van de

President van en de P-G bij de Hoge Raad op de concept-wetsvoorstellen organisatie en bestuur gerechten en Raad voor de Rechtspraak, NJB 2000-32, p. 1623 (op het niveau van de gerechten zijn de sector- en de collegevergadering bevoegd); P.P.T. Bovend'Eert, 'Uniforme rechtstoepassing in de nieuwe bestuursstructuur van de rechterlijke organisatie', in: R.J.N. Schlössels e.a. (red.), In eenheid, 2007, p. 230 (de vaststelling van procesregelingen is volgens de wetgever een zaak van de sectorvergadering of de gerechtsvergadering); alsmede A. Schoep & P. Schuyt, Instrumenten ter ondersteuning van de rechter bij de straftoemeting 2005, p. 12, 17 (primaat van de vorming van rechterlijk beleid ligt bij de sectoren) en – instemmend – J.L. de Wijkerslooth, 'De betekenis van alternatieve regelgeving in het strafrecht', in: Alternatieve regelgeving (NJV preadviezen 2007) 2007, p. 196. Volgens Hofhuis zijn de sectorvergaderingen en de gerechtsvergadering bevoegd besluiten te nemen over het onderwerp 'uniforme rechtstoepassing'. Dit leidt hij onder meer af uit art. 20 Wet RO (oud), dat zag op de sectoren binnen een gerecht. Het vijfde lid van die bepaling hield in dat gerechtsambtenaren niet deelnamen aan een stemming over de juridische kwaliteit en uniforme rechtstoepassing, bedoeld in art. 23 lid 3 Wet RO (oud). Zie H.F.M. Hofhuis, 'De kantonrechter op de stoel van de wetgever', Trema 2009-2, p. 38-39 en 'Jong maar dood hout', Trema 2009-8, p. 328-329. Zie tevens o.b.v. art. 20 lid 5 Wet RO (oud) P.M. van den Eijnden, Onafhankelijkheid van de rechter in constitutioneel perspectief (diss. Nijmegen) 2011, p. 336, voetnoot 464 (de sector- en gerechtsvergaderingen) en K. van Dijk, 'De noodzaak van rechtersregelingen', in: A. Dijkstra, B.F. Keulen & G. Knigge (red.) Het roer recht (liber amicorum W. Vellinga en F. Vellinga-Schootstra) 2013, p. 90.

K. Teuben, Rechtersregelingen in het burgerlijk (proces)recht (BPP nr. II) (diss. Leiden) 2004, p. 149, 152, 154.

Kamerstukken II 2010-2011, 32 891, nr. 3 (MvT Whgk), p. 1, zie ook p. 24.

Kamerstukken II 2010-2011, 32 891, nr. 3 (MvT Whgk), p. 24; Kamerstukken II 2011-2012, 32 891, nr. 6 (Nota n.a.v. het verslag Whgk), p. 9.

Kamerstukken II 2010-2011, 32 891, nr. 3 (MvT Whgk), p. 10, 24-25; Kamerstukken II 2011-2012, 32 891, nr. 6 (Nota n.a.v. het verslag Whgk), p. 20, 31; Kamerstukken I 2011-2012, 32 891, nr. C (MvA Whgk), p. 11, 21-22. Zie ook het advies van de Raad voor de rechtspraak over het wetsvoorstel Herziening gerechtelijke kaart, p. 7.

In de memorie van toelichting bij de Whgk is in dit verband opgemerkt dat binnen de nieuwe organisatiestructuur van de gerechten "vanzelfsprekend (...) voorzieningen [zullen] moeten worden getroffen om te voorzien in de thans op sectorniveau uitgevoerde werkzaamheden op het gebied van het bewaken van juridische kwaliteit en de bevordering van uniforme rechtstoepassing". De memorie van toelichting vermeldt in aansluiting hierop dat art. 23 lid 3 Wet RO hiervoor uitdrukkelijk een taak bij het gerechtsbestuur legt. Hiermee lijkt het treffen van de bedoelde voorzieningen als taak van het gerechtsbestuur te worden aangemerkt. Zie Kamerstukken II 2010-2011, 32 891, nr. 3, p. 24. Zie ook Kamerstukken II 2011-2012 32 891, nr. 6 (Nota n.a.v. het verslag Whgk), p. 32.

Zie Kamerstukken II 2010-2011, 32 891, nr. 3 (MvT Whgk), p. 25. De Raad voor de rechtspraak had geadviseerd om de gerechtsvergadering en haar wettelijke taak uit de Wet RO te schappen, in welk verband zij onder meer opmerkte dat het gesprek over kwaliteit en rechtseenheid niet gevoerd dient te worden in de gerechtsvergadering, "maar (...) op een veel meer betekenisvolle wijze inhoud [zal] kunnen krijgen in de nieuw te vormen teams en clusters." (zie p. 8 van het advies).

Kamerstukken II 2010-2011, 32 891, nr. 3 (MvT Whgk), p. 25; Kamerstukken II 2010-2011, 32 891, nr. 3 (Advies RvS Whgk), p. 6-7; Kamerstukken II 2011-2012 32 891, nr. 6 (Nota n.a.v. het verslag Whgk), p. 32. Voorts geldt sinds de inwerkingtreding van de Whgk dat het door het gerechtsbestuur vast te stellen bestuursreglement nadere regels moet bevatten over de wijze waarop het bestuur uitvoering geeft aan zijn in art. 23 lid 3 Wet RO neergelegde taak om de juridische kwaliteit en de uniforme rechtstoepassing te bevorderen (art. 20 lid 1, onder d, Wet RO) en dat het bestuur in het huishoudelijk reglement aan de president of aan het andere rechterlijke lid van het bestuur het aandachtsgebied juridische kwaliteit en uniforme rechtstoepassing moet toewijzen (art. 19 lid 2 Wet RO). Zie hierover Kamerstukken II 2010-2011, 32 891, nr. 3 (MvT Whgk), p. 25, 28; Kamerstukken II 2010-2011, 32 891, nr. 3 (Advies RvS Whgk), p. 7.

Zie ook Kamerstukken II 2000-2001, 27 181 nr. 6 (Nota n.a.v. het verslag Wobg), p. 58-59. De memorie van toelichting bij de Whgk omschrijft de taak van de gerechtsvergadering als "een advies- en overlegtaak op het gebied van de taak van het gerechtsbestuur om de juridische kwaliteit en de uniforme rechtstoepassing te bevorderen" (Kamerstukken II 1999-2000, 27 182, nr. 3, p. 25).
P.P.T. Bovend'Eert, 'Het rechtskarakter van procesreglementen en andere rechtersregelingen', NJB 2016/257, onder 4; K. van Dijk, 'De noodzaak van rechtersregelingen', in: A. Dijkstra, B.F. Keulen & G. Knigge (red.) Het roer recht (liber amicorum W. Vellinga en F. Vellinga-Schootstra) 2013, p. 90; M. Meijsen, Ontwikkelingen in het civielrechtelijke conservatoir beslag in Nederland (diss. Utrecht) 2013/4.4.1.3, p. 51; K. Teuben, Rechtersregelingen in het burgerlijk (proces)recht (BPP nr. II) (diss. Leiden) 2004, p. 144. Vgl. voorts P.P.T. Bovend'Eert, Rechterlijke organisatie, rechters en rechtspraak 2013, p. 234. Zie ook R.H. de Bock, 'Grip op kwaliteit. Een model voor inhoudelijke kwaliteit van rechterlijke beslissingen', in: Kwaliteit als keuze (NJV preadviezen 2015) 2015, p. 80, voetnoot 290.
M.J. Borgers, 'Het landelijk strafprocesreglement', DD 2011/5,2 onder 2; P.M. van den Eijnden, Onafhankelijkheid van de rechter in constitutioneel perspectief (diss. Nijmegen) 2011, p. 336; F. Vellinga-Schootstra, 'Strafrechtersrecht: rechtersregelingen in het strafproces', in: B.F. Keulen e.a. (red.), Pet af (liber amicorum D.H. de Jong) 2007, p. 516; K. Teuben, Rechtersregelingen in het burgerlijk (proces)recht (BPP nr. II) (diss. Leiden) 2004, p. 177-178. Vgl. ook het commentaar d.d. 27 oktober 1999 van de President van en de P-G bij de Hoge Raad op de concept-wetsvoorstellen organisatie en bestuur gerechten en Raad voor de Rechtspraak, NJB 2000-32, p. 1622-1623.
Zie nader over deze zelfbinding K. Teuben, Rechtersregelingen in het burgerlijk (proces)recht (BPP nr. II) (diss. Leiden) 2004, p. 100-103. Van Dijk baseert zich ook op de functionele rechterlijke onafhankelijkheid; zie K. Dijk, 'De noodzaak van rechtersregelingen', in: A. Dijkstra, B.F. Keulen & G. Knigge (red.) Het roer recht (liber amicorum W. Vellinga en F. Vellinga-Schootstra) 2013, p. 92. Zie ook P.P.T. Bovend'Eert, 'Uniforme rechtstoepassing. En de nieuwe bestuursstructuur van de gerechten', Trema 2013, p. 10.
P.P.T. Bovend'Eert, 'Het rechtskarakter van procesreglementen en andere rechtersregelingen', NJB 2016/257, onder 4 en 5; K. van Dijk, 'De noodzaak van rechtersregelingen', in: A. Dijkstra, B.F. Keulen & G. Knigge (red.) Het roer recht (liber amicorum W. Vellinga en F. Vellinga-Schootstra) 2013, p. 92. Vgl. ook de volgende publicaties, waarin wordt gesteld dat de bevoegdheid bij de rechters zelf ligt, zonder dat een bevoegd orgaan wordt aangewezen, P.P.T. Bovend'Eert, Rechterlijke organisatie, rechters en rechtspraak 2013, p. 115-116 en P.P.T. Bovend'Eert, 'De rechter als wetgever: uniforme rechtstoepassing in rechtersregelingen vanuit staatrechtelijk perspectief', RegelMaat 2010-1, p. 27 alsmede P. Messer-Dinnissen & J. Tromp, 'Bestuurders van en Raad voor de rechtspraak: houd het bij raad aan de rechtspraak!', NJB 2010/1014; F. Vellinga-Schootstra, 'Strafrechtersrecht: rechtersregelingen in het strafproces', in: B.F. Keulen e.a. (red.), Pet af (liber amicorum D.H. de Jong) 2007, p. 499, 516.
Anders: P.M. van den Eijnden, Onafhankelijkheid van de rechter in constitutioneel perspectief (diss. Nijmegen) 2011, p. 336. Van Eijnden ziet geen rol weggelegd voor de gerechtsvergadering omdat deze te groot in omvang zijn geworden om rechtersregelingen vast te kunnen stellen. Zij bepleit aansluiting bij 'de gegroeide praktijk' waarin de LOV's een belangrijke rol spelen in de beleidsontwikkeling.
Zie ook K. Teuben, Rechtersregelingen in het burgerlijk (proces)recht (BPP nr. II) (diss. Leiden) 2004, p. 152, en voorts Kamerstukken II 2000-2001, 27 182, nr. 6 (Nota n.a.v. het verslag Wrvr), p. 12 ("Vaststelling van deze [in PVRO-verband tot stand gebrachte; A-G] procedureregelingen – naar landelijk model – geschiedt uiteindelijk door de gerechten zelf, bijvoorbeeld door de gerechtsvergadering.").
Zo is het Landelijk procesreglement kort gedingen rechtbanken handel/familie volgens de considerans vastgesteld door de besturen van alle rechtbanken. De considerans van het Landelijk procesreglement verzoekschriftprocedures rechtbank handel/voorzieningenrechter vermeldt dat alle rechtbanken het reglement als eigen reglement hebben vastgesteld. De considerans van het Landelijk procesreglement voor civiele dagvaardingszaken bij de rechtbanken vermeldt hetzelfde

voor de eerst versie; een latere versie is vastgesteld door de besturen van alle rechtbanken. De procesreglementen familie- en jeugdrecht van de rechtbanken, het Procesreglement Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg en Wet zorg en dwang, het Procesreglement Wet administratiefrechtelijke handhaving verkeersvoorschriften en het Procesreglement verzoekschriftprocedures insolventiezaken rechtbanken zijn na akkoord van (het dagelijks bestuur van) de Presidentenvergadering, door (de gerechtsbesturen van) alle rechtbanken (als eigen reglement) vastgesteld. De eerste versie van Landelijk procesreglement voor rolzaken kanton is blijkens de considerans vastgesteld door het LOK. Het Landelijk procesreglement voor civiele dagvaardingszaken bij de gerechtshoven, het Procesreglement verzoekschriftprocedures familiezaken gerechtshoven en het Procesreglement verzoekschriftprocedures familiezaken gerechtshoven zijn blijkens hun considerans ontwikkeld door het LOVC-H respectievelijk het LOVF-H, in samenspraak met de Nederlandse Orde van Advocaten. De eerste versie van de reglementen is door het LOVC-H respectievelijk het LOVF-H goedgekeurd, waarna alle gerechtshoven de reglementen als eigen reglement hebben vastgesteld. De considerans van het Landelijk procesreglement voor civiele dagvaardingszaken bij de gerechtshoven en de considerans van het Procesreglement verzoekschriftprocedures familiezaken gerechtshoven vermelden voorts dat de laatste versie van beide procesreglementen is goedgekeurd door het LOVC-H respectievelijk het LOFV-H, “waarna de besturen van de gerechtshoven, na verkregen groen licht van het dagelijks bestuur van de presidentenvergadering, deze versie hebben geaccordeerd en vastgesteld”.
S.o. NOvA onder 3.1.33.

S.o. NOvA onder 3.1.34.

Zie décret n° 2017-891 du 6 mai 2017, art. 22.

Zie voor een bespreking van (het voortraject van) deze wetswijziging, A. Gutsunaeva, La concentration des moyens en procédure civile (diss. Nice) 2021, te raadplegen via https://tel.archives-ouvertes.fr/tel-03380372/document. Vgl. voor een voorbeeld uit de recente jurisprudentie waarin dit – als ik het goed zie – leidde tot niet-ontvankelijkheid, Cour d'appel de Grenoble, 2ème chambre, 7 septembre 2021, n° 18/04606 (te raadplegen via https://www.doctrine.fr/d/CA/Grenoble/2021/CFFD31267D5342043C728).
Zie décret n° 2017-891 du 6 mai 2017, art. 34.

Zie art. 954 van de Franse Code de procédure civile.

Dit volgt uit correspondentie met het wetenschappelijk bureau van de Cour de Cassation in december 2021. Vgl. ook het rapport van de Commission de réflexion sur la réforme de la Cour de cassation, april 2017, waarin een voorstel hiertoe gedaan (p. 151: (“Créer un groupe ad hoc à cette fin, animé par les avocats aux Conseils”). Zie ook M. Feteris, ‘Versterking van de Franse cassatierechtspraak. Vergelijking met Nederland’, NJB 2018/302, p. 417. Te raadplegen via Te raadplegen via https://www.courdecassation.fr/files/files/R%C3%A9forme/Archives/Rapport%20sur%20la%20r%C3%A9forme%20de%20la%20Cour%20de%20cassation%202017.pdf.
https://www.cortedicassazione.it/cassazione-resources/resources/cms/documents/2015_ProtocolloIntesa_CSC_CNF_Civile.pdf. Zie ook EHRM 28 oktober 2021, ECLI:CE:ECHR:2021:1028JUD005506411 (Succi e.a./Italië), rov. 23.
https://www.cortedicassazione.it/cassazione-resources/resources/cms/documents/2015_ProtocolloIntesa_CSC_CNF_Civile.pdf, p. 3 (“raccomandazioni”).
LEGGE 26 novembre 2021, n. 206, te raadplegen via

https://www.gazzettaufficiale.it/eli/id/2021/12/09/21G00229/sg.
OLG Frankfurt, 22 September 2007, ECLI:DE:OLGHE:2007:0920.22W41.07.0A, NJW-RR 2008, 1080-1081.
Vgl. K.G. Deubner, 'Aktuelles Zivilprozessrecht', JuS 2008, 1076.
OLG Frankfurt, 22 September 2007, ECLI:DE:OLGHE:2007:0920.22W41.07.0A, NJW-RR 2008, 1080-1081.
Zie K.G. Deubner, 'Aktuelles Zivilprozessrecht', JuS 2008, 1076-1077. Zie voorts ook (zonder kritiek) Gerken, § 42 Ablehnung eines Richters; III. Besorgnis der Befangenheit (Abs. 2)', in Smid/Gerken/Reuschle/Kruirs/Hartmann, Zivilprozessordnung und Nebengesetze Großkommentar (Band 1), Berlijn: De Gruyter 2020.
Zie https://www.poderjudicial.es/stfls/TRIBUNALES%20SUPERIORES%20DE%20JUSTICIA/TSJ%20Madrid/UNIFICACI%C3%93N%20DE%20CRITERIOS/20191120%20AP%20Madrid%20%E2%80%93%20Acuerdos%20de%20Unificaci%C3%B3n%20de%20Criterios%20del%20Orden%20Civil%2019.09.2019.pdf, onder 10.
Tribunal Supremo, Sala primera), de 27 de enero 2017 te raadplegen via https://www.poderjudicial.es/stfls/TRIBUNAL%20SUPREMO/ACUERDOS%20y%20ESTUDIOS%20DOCTRINALES/FICHERO/20170214%20Sala1TS.%20Acuerdos%20criterios%20de%20admisi%C3%B3n%202-2017.pdf.
Ibid, rov. § III. 3.1. Voor de wettekst, zie https://www.boe.es/buscar/act.php?id=BOE-A-2000-323.

Tribunal Supremo, STS 775/2021, (Sala de lo Contencioso-Adminitrativo, Sección Sexta), de 1 de junio 2021 (Recurso 137/2020), ECLI:ES:TS:2021:2206 te raadplegen via

https://www.poderjudicial.es/search/TS/openDocument/3379c86433d56432/20210614.
Zie Practice Direction HC86, te raadplegen via https://www.courts.ie/content/written-submissions-1.
Zie Practice Direction CA06, te raadplegen via https://www.courts.ie/content/submissions-books-appeal-and-authorities-civil-appeals.
Zie Practice Direction SC16, te raadplegen via https://www.courts.ie/content/conduct-proceedings-supreme-court, onder 20.
Zie Practice Direction CA06, te raadplegen via https://www.courts.ie/content/submissions-books-appeal-and-authorities-civil-appeals, onder 2.
Deze wet is te raadplegen via https://www.justice.ie/en/JELR/Civil%20and%20Criminal%20Law%20(Miscellaneous%20Provisions)%20Act%202020.pdf/Files/Civil%20and%20Criminal%20Law%20(Miscellaneous%20Provisions)%20Act%202020.pdf.
Zie https://www.courts.ie/content/written-submissions-and-issue-papers.
Zie M.J. Bosselaar & B. Kemp, 'Nadere regels voor processtukken. Wat kunnen we leren van de Verenigde Staten?', NTBR 2020/13, p. 97-99.
Zie daarover M.K.G. Tjepkema & L.A. van Heusen, 'Inspiratie door internationale samenwerking in het bestuursrecht: over ACA-Europe', NTB 2020/234.
M.K.G. Tjepkema & L.A. van Heusen, 'Inspiratie door internationale samenwerking in het bestuursrecht: over ACA-Europe', NTB 2020/234, p 589.
Zie voor meer informatie over deze bijeenkomst, https://www.aca-europe.eu/index.php/en/evenements-en/694-dublin-25-26-march-2019-seminar-how-our-courts-decide-the-decision-making-processes-of-supreme-administrative-courts.
Zie het document 'Answers to questionnaire: Greece', p. 13, te raadplegen via https://www.aca-europe.eu/seminars/2019_Dublin/Greece_en.pdf: "must include a summary of the legal issues raised by the case not exceeding 200 words".
Zie https://www.hellenicparliament.gr/UserFiles/bcc26661-143b-4f2d-8916-0e0e66ba4c50/11598897.pdf, p. 9.
Art. 3(2) van de Codice del processo amministrativo is te raadplegen via https://www.normattiva.it/atto/caricaDettaglioAtto?atto.dataPubblicazioneGazzetta=2010-07-

07&atto.codiceRedazionale=010G0127&atto.articolo.numero=0&atto.articolo.sottoArticolo=1&atto.articolo.sottoArticolo1=10&qId=4c3e4f08-e077-4949-adc4-27561140a755&tabID=0.2972690483756024&title=lbl.dettaglioAtto.
Zie Decreto n. 167/2016, te raadplegen via

https://www.gazzettaufficiale.it/eli/id/2017/01/03/16A08997/sg.
M.K.G. Tjepkema & L.A. van Heusen, 'Inspiratie door internationale samenwerking in het bestuursrecht: over ACA-Europe', NTB 2020/234, p 589.
Zie https://www.courts.ie/content/conduct-proceedings-supreme-court.
"According to a Practice Direction of the Court, 'SC16-Conduct of Proceedings before the Supreme Court', written submissions must be no more than 10,000 words in total and the word count to be noted on the submissions document. This can be extended with the permission of the case management judge. It is unusual to extend the limit but not unheard of." Adlus de antwoorden die door de Ierse delegatie zijn gegeven in reactie op de ACA-enquête: https://www.aca-europe.eu/seminars/2019_Dublin/Ireland.pdf, p. 18.
M.K.G. Tjepkema & L.A. van Heusen, 'Inspiratie door internationale samenwerking in het bestuursrecht: over ACA-Europe', NTB 2020/234, p 589.
Zie https://www.boe.es/buscar/act.php?id=BOE-A-1998-16718.
Zie Pb 2014 L31/6 (https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/PDF/?uri=OJ:L:2014:031:FULL&from=NL).
Zie Pb 2014 L31/6 (https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/PDF/?uri=OJ:L:2014:031:FULL&from=NL), onder 11, 12 en 13.
Zie Pb 2014 L31/6 (https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/PDF/?uri=OJ:L:2014:031:FULL&from=NL), onder 22 en 25.
Zie art. 58 van het Reglement voor de procesvoering van het Hof van Justitie, L 2012 265/1 (https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32012Q0929(01)&from=NL).
Pb 2012, C 326/47.
Dit reglement is te raadplegen via https://www.courbeneluxhof.be/pdf/BD_reglement_procedure_nl.pdf.
Dit verdrag is te raadplegen via https://www.courbeneluxhof.be/pdf/VerdragHof_consol.pdf.
Dit procesreglement is te raadplegen via https://www.echr.coe.int/documents/rules_court_eng.pdf.
Zie https://www.echr.coe.int/Documents/Application_Form_NLD.pdf, p. 5-7.
Zie https://www.echr.coe.int/Documents/Application_Form_NLD.pdf, p. 8-9.
Zie https://www.echr.coe.int/Documents/Application_Form_NLD.pdf, p. 10-11.
Zie https://www.echr.coe.int/Documents/Application_Notes_NLD.pdf, p. 8.
Zie https://www.echr.coe.int/Documents/Application_Notes_NLD.pdf, p. 8.
Zie https://www.echr.coe.int/Documents/Application_Notes_NLD.pdf, p. 8.
Zie https://www.echr.coe.int/Documents/Application_Notes_NLD.pdf, p. 8.
Zie https://www.echr.coe.int/Documents/Application_Notes_NLD.pdf, p. 8.
Zie https://www.echr.coe.int/documents/rules_court_eng.pdf, Written pleadings, onder 12.

Ondersteuning

- Services
- Feedback

Over deze site

BETWISTING

Algemeen geldt, dat het tegenbewijs tegen de authentieke akte drukt op degene die haar onjuistheid en / of valsheid beweert, in een speciale “Valsheidsprocedure” bij de - civiele rechter. Bij deze rectificatie notariële akte van 21 juni 2007 geldt, dat deze procedure voor de civiele rechter absoluut en alleen in combinatie van een openbaar parlementair onderzoek naar het rechtssysteem volgt, met horen van alle getuigen onder ede. In een “valsheidsprocedure” worden de notariële akte van een verklaring de dato één en twintig januari negentienhonderd vier en negentig en notariële akte onder ede de dato twee en twintig juni negentienhonderd vier en negentig onderdeel van één totale valsheidsprocedure op alle akten.

Tegenbewijs tegen partij-verklaring in notariële akte kan ook inhouden dat onjuist is verklaard.
De mogelijkheid om tegenbewijs (art. 151 Rv) te leveren tegen een notariële akte inhoudende een partij-verklaring (art. 157 lid 2 Rv) is niet beperkt tot de stelling dat ten overstaan van de notaris anders is verklaard dan in de akte is opgenomen. Het tegenbewijs kan ook betrekking hebben op de stelling dat de in de akte opgenomen verklaring niet overeenstemt met de werkelijkheid. Het recht op een toegang tot de rechter betreft de betwisting van de notariële akten door de Nederlandse Staat, de stichting kan dit belangrijk recht -toelating tot tegenbewijs- de staat niet ontnemen.Het vormt immers één van de hoekstenen van in artikel 6 EVRM verdrag. Wat tevens inherent onderdeel vormt op een eerlijk proces voor de stichting tegen de Nederlandse Staat. Volgens het beginsel van processuele gelijkheid “equality of arms” moet iedere partij een redelijke kans krijgen om zijn zaak uiteen te zetten onder omstandigheden die ook de stichting niet benadelen ten opzichte van de Nederlandse Staat. Nederland is een democratie. Nederland is ook een rechtsstaat. Het doel van de rechtsstaat is om burgers te beschermen tegen machtsmisbruik van de overheid. In een rechtsstaat moet de overheid zich, net als de burgers, aan de wet houden. Zij mag de rechten en vrijheden van de burgers in het land niet zomaar inperken of afpakken, ook niet als ze democratisch is gekozen. De politie mag niet zomaar iemands huis binnentreden, iemand op straat oppakken of in de cel zetten. In een democratische rechtsstaat heeft iedereen het recht zijn mening te uiten binnen de grenzen van de wet. Wat die grenzen in een concreet geval precies zijn, bepaalt alleen de onafhankelijke en onpartijdige rechter. In een democratie worden de rechten van minderheden beschermd tegen willekeur van de meerderheid.

Gezien de verklaring onder ede in de notariële akte de dato twee en twintig juni negentienhonderd vier en negentig, kan niet worden uitgegaan van een democratie, maar is sprake van een schijndemocratie.Gezien de aard en de opstelling door de Nederlandse Staat, dat de Staat de status quo zal handhaven zo lang enigszins mogelijk is, en zich daarom om die reden van geen enkele Wet, Verdrag rekenschap en verantwoording zal geven. Bij een betwisting van de notariële akten door de Nederlandse Staat is het recht op een eerlijk proces voor een onafhankelijke en onpartijdige rechter voor de stichting hierbij essentieel.

BETWISTING

Authentieke akte: uitwendige,formele en materiële bewijskracht

De bewijskracht van akten wordt onderscheiden in drie vormen: (I) **uitwendige bewijskracht**; (II) **formele bewijskracht**; en **(III) materiële bewijskracht**. Alleen authentieke akten hebben uitwendige bewijskracht (art. 159 lid 1 Rv) en formele bewijskracht.

(I) De **uitwendige bewijskracht** gaat over de verschijningsvorm van een akte. Art. 159 lid 1 Rv bepaalt dat een geschrift dat het uiterlijk heeft van een authentieke akte, geldt als zodanig behoudens het bewijs van het tegendeel. Dit houdt in dat de rechter verplicht is het stuk dat zich aandient als authentieke akte als zodanig te beschouwen, totdat iemand erin slaagt aan te tonen dat bijvoorbeeld de handtekening van de betreffende ambtenaar is vervalst.

(II) Art. 157 lid 1 Rv ziet op de **formele bewijskracht** en bepaalt dat authentieke akten tegen een ieder dwingend bewijs opleveren van hetgeen de ambtenaar binnen de kring van zijn bevoegdheid omtrent zijn eigen waarnemingen en verrichtingen heeft verklaard, zoals het feit dat partijen voor hem zijn verschenen, de datum waarop en de plaats, dat partijen verklaringen hebben afgelegd, en dat zij de akte hebben ondertekend. Het waarheidsgehalte van de inhoud van de door partijen afgelegde verklaringen blijft echter buiten beschouwing.

(III) Materiële bewijskracht houdt in dat ervan wordt uitgegaan dat het waar is wát de ondertekenaar – hetzij een partij (art. 157 lid 2 Rv), hetzij een ambtenaar (art. 157 lid 1 Rv) – in de akte heeft verklaard.

Art. 157 lid 2 Rv ziet op de materiële bewijskracht van partijverklaringen in akten. Volgens dit artikellid levert een authentieke (of onderhandse) akte ten aanzien van de verklaring van een partij omtrent hetgeen de akte bestemd is ten behoeve van de wederpartij te bewijzen, – alleen – tussen partijen dwingend bewijs op van de waarheid van die verklaring (tenzij dit zou kunnen leiden tot een rechtsgevolg dat niet ter vrije bepaling van partijen staat).

De bedoeling waarmee de akte is opgemaakt is bepalend voor het antwoord op de vraag of de akte is bestemd om tot bewijs te dienen van een bepaalde daarin opgenomen verklaring. De bewijsbestemming van de akte zal in de regel kunnen worden afgeleid uit de inhoud en de ondertekening, omdat in het algemeen een schriftelijke vastlegging zal zijn bedoeld om tot bewijs te dienen. In sommige gevallen moet dit echter worden afgeleid uit de omstandigheden van het geval.

Onder partij wordt volgens de tweede zin van art. 157 lid 2 Rv mede begrepen de rechtverkrijgende onder algemene of bijzondere titel, voor zover het desbetreffende recht is verkregen na het opmaken van de akte.

Tegen het dwingend bewijs ingevolge het tweede lid van art. 157 Rv staat op grond van art. 151 lid 2 Rv tegenbewijs open. Voor het slagen van tegenbewijs is voldoende dat het door de andere partij geleverde bewijs erdoor wordt ontzenuwd.

Parket bij de Hoge Raad

05-04-2019

Tegenbewijs van het dwingende bewijs

Bij een eventuele rechterlijke procedure geldt de inhoud van de notariële akte altijd als ‘volledig’ bewijs. Dat is niet zo bij een onderhandse akte.

Voor het slagen van het tegenbewijs is derhalve niet voldoende dat het dwingende bewijs wordt ontzenuwd. Aan tegenbewijs tegen dwingend bewijs moet de eis worden gesteld dat daaruit ondubbelzinnig de onjuistheid blijkt van (in dit geval) de authentieke akte (vgl. Hoge Raad 9 juli 2010, ECLI:NL:HR:2010:BM2337).

Wat is de Haviltex-norm?

De Haviltex-norm of Haviltex-formule, zoals deze uitlegmethode ook wel wordt genoemd, houdt in dat de uitleg van een overeenkomst of akte neerkomt op de zin die partijen over een weer redelijkerwijs aan de bepaling(en) van de overeenkomst of akte hebben mogen toekennen. Hierbij wordt rekening gehouden met de omstandigheden van het geval en wat de partijen redelijkerwijs van elkaar mochten verwachten.

Wat is de CAO-norm?

De CAO-norm is een puur taalkundige uitleg van de bepaling(en) van de overeenkomst of akte. Deze uitlegmethode gaat veel meer uit van de letterlijke bewoordingen van de overeenkomst. Dit wordt ook wel de objectieve uitleg genoemd, terwijl de Haviltex-norm veel subjectiever is.

Hoe wordt een notariële akte uitgelegd?

Nu we weten wat de twee verschillende methoden van uitleg zijn, kunnen we kijken welke uitleg gebruikt moet worden bij een notariële akte. De Hoge Raad, de hoogste rechter in Nederland, heeft geoordeeld dat een notariële akte objectief, naar de letter van de akte, moet worden uitgelegd (volgens de CAO-norm).

MAAR, en nu komt het: dit geldt alleen voor het goederenrechtelijke deel van een akte. De objectieve uitleg geldt dus voor de vaststelling van (de omvang van) het overgedragen of gevestigde recht in de notariële akte. Het obligatoire gedeelte van de overeenkomst moet subjectief worden uitgelegd.

Voorbeeld

Om het allemaal iets duidelijker te maken zal ik het proberen uit te leggen aan de hand van een hypotheekakte. In een hypotheekakte worden vaak zowel de vestiging van het recht van hypotheek op een woning of kantoorpand geregeld als ook de som van de hypotheeklening die hier tegenover staat en tegen welke rente de bank de hypotheeklening verstrekt. De hypotheekakte wordt vervolgens ingeschreven in het Hypotheekregister. Het gedeelte waarin de vestiging van het recht van hypotheek is geregeld moet objectief worden

uitgelegd, omdat derden moeten kunnen afgaan op hetgeen in de akte is vermeld omtrent de vestiging van het recht van hypotheek, welke akte zij kunnen raadplegen in het Hypotheekregister.

Het gedeelte van de hypotheekakte dat gaat over de hoogte van de rente die betaald moet worden, speelt alleen een rol in de verhouding tussen de hypotheekgever en de hypotheeknemer, de contractspartijen. Deze bepalingen hebben geen werking tegenover derden en dienen daarom subjectief te worden uitgelegd. Dat wil zeggen dat bij de uitleg rekening wordt gehouden met wat partijen in de gegeven omstandigheden over en weer redelijkerwijs van elkaar mochten verwachten (volgens de Haviltex-norm).

Deel dit

Heb je vragen of wil je advies?

Heb je vragen of wil je een notariële akte laten opstellen door de specialisten van Marks Wachters notarissen? Neem dan contact met ons op door een bericht te sturen of door ons te bellen op (040) 244 8855 (locatie Eindhoven) of (040) 283 1303 (locatie Nuenen).

Haviltexnorm v.s. CAO-norm

Uitleg van een notariele akte

Van onze advocaat contractenrecht. Op 8 februari 2017 heeft de Rechtbank Overijssel uitspraak gedaan over de uitleg van een notariële akte.

Volgens vaste rechtspraak van de Hoge Raad komt het bij de uitleg van een notariële akte waarbij bijvoorbeeld een zakelijk recht is gevestigd, aan op de partijbedoeling voor zover die in de notariële akte tot uitdrukking is gebracht, en dat deze bedoeling moet worden afgeleid uit de in de akte gebezigde bewoordingen, uit te leggen naar objectieve maatstaven in het licht van de gehele inhoud van de akte (HR 19 april 2013, HR:2013:BZ2904). De ratio van deze objectieve uitlegmaatstaf is gelegen in het voor registergoederen geldende stelsel van publiciteit. Derden moeten kunnen afgaan op hetgeen in een in de openbare registers ingeschreven akte is vermeld ter zake van de overdracht van een registergoed of van de vestiging van een beperkt recht op een registergoed.

De Hoge Raad over de Haviltexnorm

In het Haviltex-arrest (HR 13 maart 1981, NJ 1981, 635) heeft de Hoge Raad overwogen dat de vraag hoe in een schriftelijk contract de verhouding tussen partijen is geregeld, niet kan worden beantwoord op grond van alleen maar een zuiver taalkundige uitleg van de bepalingen van het contract. Voor de beantwoording van die vraag komt het aan op de zin die partijen in de gegeven omstandigheden over en weer redelijkerwijs aan deze bepalingen mochten toekennen en op hetgeen zij te dien aanzien redelijkerwijs van elkaar mochten verwachten. Bij deze uitleg dient de rechter rekening te houden met alle bijzondere omstandigheden van het gegeven geval.

De Hoge Raad over de CAO-norm

In latere arresten heeft de Hoge Raad ten aanzien van de uitleg van bepalingen van een CAO (een regeling die naar haar aard bestemd is de rechtspositie van derden te beïnvloeden, zonder dat die derden invloed hebben op de inhoud of de formulering van die overeenkomst of regeling, terwijl de onderliggende partijbedoeling voor die derden niet kenbaar is) een anders geformuleerde norm aanvaard: daarvoor geldt een uitleg naar objectieve maatstaven, waarbij in beginsel de bewoordingen van die bepaling, gelezen in het licht van de gehele tekst van de CAO, van doorslaggevende betekenis zijn. Daardoor komt het niet aan op de bedoelingen van de partijen die de overeenkomst tot stand hebben gebracht, voor zover deze niet uit de daarin opgenomen bepalingen kenbaar zijn, maar op de betekenis die naar objectieve maatstaven volgt uit de bewoordingen waarin de overeenkomst is gesteld. Bij deze uitleg kan onder meer acht worden geslagen op de elders in de overeenkomst gebruikte formuleringen en op de aannemelijkheid van de rechtsgevolgen waartoe de onderscheiden, op zichzelf mogelijke tekstinterpretaties zouden leiden (HR 20 februari 2004, HR:2004:AO1427, HR, 24 februari 2012, HR:2012:BU9889 en 25 november 2016, HR:2016:2687).

In principe geldt dus een uitleg naar de letter van de notariële akte. Dit is evenwel anders indien er belangen van derden bij de uitleg van de akte gemoeid zijn. Tussen de Haviltexnorm en de CAO-norm bestaat geen tegenstelling, maar een vloeiende overgang.

Heeft u vragen over de uitleg van contracten, notariële akten of testamenten, belt u dan gerust onze advocaat contractenrecht op 020-3980150.

Door admin| 24 mei 2017 Bron: Brenner Advocaten

Wat is de Haviltex-norm?

De Haviltex-norm of Haviltex-formule, zoals deze uitlegmethode ook wel wordt genoemd, houdt in dat de uitleg van een overeenkomst of akte neerkomt op de zin die partijen over een weer redelijkerwijs aan de bepaling(en) van de overeenkomst of akte hebben mogen toekennen. Hierbij wordt rekening gehouden met de omstandigheden van het geval en wat de partijen redelijkerwijs van elkaar mochten verwachten.

Wat is de CAO-norm?

De CAO-norm is een puur taalkundige uitleg van de bepaling(en) van de overeenkomst of akte. Deze uitlegmethode gaat veel meer uit van de letterlijke bewoordingen van de overeenkomst. Dit wordt ook wel de objectieve uitleg genoemd, terwijl de Haviltex-norm veel subjectiever is.

Hoe wordt een notariële akte uitgelegd?

Nu we weten wat de twee verschillende methoden van uitleg zijn, kunnen we kijken welke uitleg gebruikt moet worden bij een notariële akte. De Hoge Raad, de hoogste rechter in Nederland, heeft geoordeeld dat een notariële akte objectief, naar de letter van de akte, moet worden uitgelegd (volgens de CAO-norm).

Bron: Marks Wachters notarissen

Bijgewerkt tot: november 2016

MEMORANDUM
UITLEGJURISPRUDENTIE HOGE RAAD

De Hoge Raad stelt de zogenoemde Haviltex-norm[1] (geobjectiveerd subjectieve uitleg) centraal, waarbij alle omstandigheden van het geval van belang zijn[2], gewaardeerd naar hetgeen de redelijkheid en billijkheid meebrengen[3]. De partijbedoeling mag niet ononderzocht blijven door enkel op basis van de redelijkheid en billijkheid een bepaalde uitleg te bezigen.[4] Vormen van meer objectieve uitleg, waarvan de meest extreme vorm de CAO-norm is,[5] mogen (ook binnen Haviltex) worden gehanteerd in die gevallen waarin (1)

[1] HR 13 maart 1981, ECLI:NL:HR:1981:AG4158, NJ 1981/635 (*Ermes/Haviltex*). Zie uitlegaanwijzing 1 van de meer moderne benaderingen hieronder.

[2] HR 5 april 2013, ECLI:NL:HR:2013:BY8101 (*Lundiform/Mexx*). Zie ook HR 21 april 1995, ECLI:NL:HR:1995:ZC1706, RvdW 1995/98 (*Kakkenberg/Kakkenberg*), HR 20 februari 2004, ECLI:NL:HR:2004:AO1427, NJ 2005/493 (*DSM/Fox*), alsmede HR 22 september 2006, ECLI:NL:HR:2006:AX1571, NJ 2006/521 (*samenlevingscontract*). Alle omstandigheden van het geval moeten ook in ogenschouw worden genomen bij de uitleg van een opzeggingsgrond in een (eenzijdige) ontslagbrief (HR 19 februari 2016, ECLI:NL:HR:2016:290 (*Autocentrum*)). Aan de letterlijke tekst komt niet steeds doorslaggevende betekenis toe.

[3] HR 20 februari 2004, ECLI:NL:HR:2004:AO1427, NJ 2005/473 (*DSM/Fox*), HR 2 februari 2007, ECLI:NL:HR:2007:AZ4410, NJ 2008/104 (*NBA/Stichting Meerhuysen*), alsmede HR 23 april 2010, ECLI:NL:HR:2010:BL5262 (*Halliburton*).

[4] HR 12 januari 2001, ECLI:NL:HR:2001:AA9430, NJ 2001/199 (*Steinbusch/Van Alphen*).

[5] HR 17 september 1993, ECLI:NL:HR:1993:ZC1059, NJ 1994/173 (*Gerritse/HAS*) en HR 24 september 1993, RvdW 1993/186 (*Hol/EIM*). Dit betreft uitleg van CAO's en deze regel wordt daarom wel de CAO-norm genoemd. Ook de uitleg van een sociaal plan dat niet als een cao kan worden aangemerkt, moet geschieden aan de hand van de CAO-norm (vgl. HR 26 mei 2000, ECLI:NL:HR:2000:AA5961, NJ 2000/473 (*AKZO/FNV*)). De ratio van de CAO-norm is tweeledig, bescherming van derden tegen niet-kenbare partijbedoelingen en de noodzaak van een eenvormige uitleg voor alle bij de overeenkomst betrokken partijen. Als alle betrokken partijen in de procedure zijn betrokken, kan bewijs met betrekking tot de partijbedoelingen wel worden toegelaten (zie over dit alles HR 25 november 2016, ECLI:NL:HR:2016:2687 (*FNV/Condor*). Zie over de CAO-norm verder ook HR 10 december 1997, RvdW 1998/9C (*Vink/SVVUK*). Zie verder HR 11 april 2003, NJ 2003/430 en, voortbouwend daarop, HR 14 maart 2008, ECLI:NL:HR:2008:BC6699, waarin de Hoge Raad bepaalde: "*Voor de wijze waarop CAO-bepalingen dienen te worden uitgelegd geldt als uitgangspunt dat de bewoordingen van de CAO-bepalingen en eventueel de daarbij behorende schriftelijke toelichting, gelezen in het licht van de gehele tekst van de overeenkomst, van doorslaggevende betekenis zijn. Daarbij komt het niet aan op de bedoelingen van de partijen bij de CAO, voor zover deze niet uit de CAO-bepalingen en de toelichting daarbij kenbaar zijn, maar op de bewoordingen waarin de CAO en de toelichting zijn gesteld. Bij deze uitleg kan onder meer acht worden geslagen op de elders in de CAO gebruikte formuleringen en op de aannemelijkheid van de rechtsgevolgen waartoe de onderscheiden, op zichzelf mogelijke tekstinterpretaties zouden leiden.*". In HR 18 april 2008, NJ 2008/245, werkt de Hoge Raad dit laatste in die zin uit dat kennelijk maatgevend is in hoeverre het aannemelijk is dat de contracterende partijen (de werkgevers- en werknemersorganisaties, niet de individuele werknemer en zijn werkgever), die zich van het onderscheid tussen, in dit geval, algehele en gedeeltelijke arbeidsongeschiktheid, bewust moeten zijn geweest, de in de CAO aangetroffen bewoordingen zouden hebben gekozen indien zij aan gedeeltelijk arbeidsongeschikten een recht op een aanvullende uitkering hadden willen toekennen. Zie ook HR 2 oktober 2009, ECLI:NL:HR:2009:BI9633, waarin is bepaald dat uitleg van een CAO die dezelfde bewoordingen kent als een (eerder) algemeen verbindend verklaarde CAO, volledig in cassatie kan worden getoetst. Zie hiervoor ook, in imperatieve zin, HR 22 november 2013, ECLI:NL:HR:2013:1347 (*CNV Vakmensen/Vebidak*). Zie voor een vrij feitelijke uitleg van een

de contractspartijen geen bemoeienis hebben gehad bij de opstelling van de tussen hen geldende afspraken[6] of (2) de contractstekst relevant is voor de rechtspositie van derden,[7] of

---

prepensioenregeling in een bedrijfstak HR 14 november 2014, ECLI:NL:HR:2014:3239, en de voorganger daarvan over dezelfde regeling HR 15 maart 2013, ECLI:NL:HR:2013:BY6165. (Zie voor de onaannemelijkheid van rechtsgevolgen ook HR 8 oktober 2010, ECLI:NL:HR:2010:BM9621 (*X/ABP*). NB: In HR 1 november 2013, ECLI:NL:HR:2013:1078, NJ 2013/522 (*Van Wijk c.s/VVE De Prinsenwerf*) formuleert de Hoge Raad dat *moet* worden getoetst aan de aannemelijkheid van de onderscheiden rechtsgevolgen. Zie hierover ook HR 14 februari 2014, ECLI:NL:HR:2014:337 (*Bakermans c.s./Mitros*), waarin tevens is bepaald dat ingeval de splitsingsstukken voor verschillende uitleg vatbaar zijn, en zij verwijzen naar een feitelijke kenmerken van het splitsingsobject, het niet in strijd is met een uitleg naar objectieve maatstaven om die stukken mede aan de hand van waarneming van die feitelijke kenmerken uit te leggen. En zie voor het gewicht van de bewoordingen, als ook over het vermijden van overlap van CAO's, HR 27 mei 2011, ECLI:NL:HR:2011:BQ0010 (*Fondsen Metaal en Techniek/BAM*). Bij uitleg van CAO's mogen eerdere (HR 31 mei 2002, ECLI:NL:HR:2002:AE2376, NJ 2003/110 (*Ziekenhuis De Heel/Huisman c.s.*) en latere (HR 2 april 2004, ECLI:NL:HR:2004:AO3857, JAR 2004/113 (*Arriva*)) CAO's worden meegenomen en kan voorts de anti-misbruik-gedachte betekenis toekomen (HR 20 mei 2005, ECLI:NL:HR:2005:AS5255, RAR 2005/89 (*Landbouw-CAO's*)). Een vrij recente zaak waarin de Hoge Raad de CAO-norm formuleert betreft HR 18 december 2015, ECLI:NL:HR:2015:3634 (*Balans Schoonmaak- en Bedrijfsdiensten*). De Hoge Raad formuleert daarin als volgt: "*Bij de uitleg van CAO-bepalingen komt het aan op de tekst van de bepaling, gelezen in het licht van de gehele tekst van de overeenkomst en de eventuele toelichting daarbij, de aannemelijkheid van de rechtsgevolgen en de kennelijke strekking van de regeling waartoe de bepaling behoort (zie onder meer HR 15 april 2011, ECLI:NL:HR:2011:BP6601, NJ 2011/181)*.". Zie ook HR 25 november 2016, ECLI:NL:HR:2016:2687 (*FNV/Condor*), waarin de Hoge Raad het systeem van DSM/Fox en CAO-norm nog eens uitlegt en die zowel baseert op de positie van derden als op de gewenstheid van een uniforme uitleg.

[6] Zie HR 23 december 2005, ECLI:NL:HR:2005:AU2414, waarin de Hoge Raad expliciet uitsprak dat het bij gebruik van modelcontracten niet gaat om de bedoelingen van de opstellers daarvan maar om de bedoeling van de contracterende partijen.

[7] Niet altijd gebeurt dat even consequent; zie HR 6 maart 1998, ECLI:NL:HR:1998:ZC2607, NJ 1999/113 (*Hille/BUMA-STEMRA*) waar het hof, overigens met inachtneming van andere relevante feiten dan uitsluitend de tekst van het Exploitatiereglement, toch Haviltex toepaste op een wat ondoorzichtige manier, hetgeen door de Hoge Raad werd gesauveerd. Zie voorts (wel meer consequent) de CAO-arresten genoemd in noot 5. Zie verder HR 24 januari 1997' ECLI:NL:HR:1997:ZC2261, NJ 1997/231 (*Citco/Da Costa Gomez*) over een volmacht; HR 9 juni 1995, ECLI:NL:HR:1995:ZC1749, NJ 1995/639 (*Gesnoteg/Mees Pierson*) over een bankgarantie. Zie voorts HR 20 mei 1994, ECLI:NL:HR:1994:ZC1367, NJ 1994/652 (*Van Weezenbeek/FD*). Zie voor statuten: HR 17 september 1993, ECLI:NL:HR:1993:ZC1061, NJ 1994/213 (*Meier Mattern/VHS*), en voor octrooien: HR13 januari 1995, ECLI:NL:HR:1995:ZC1609, NJ 1995/391 (*Ciba Geigy/Oté Optics*), HR 9 februari 1996, ECLI:NL:HR:1996:ZC1987, NJ 1998/2 (*Spiro/Flamco*), HR 5 september 1997, ECLI:NL:HR:1997:ZC2414, NJ 1999/410 (*Stamicarbon/Dow*), HR 7 september 2007, ECLI:NL:HR:2007:BA3522, NJ 2007/466 (*Lely/Delaval*), alsmede HR 6 maart 2009, ECLI:NL:HR:2009:BG7412 (*Boston Scientific Scimed/Medinol*) en HR 4 april 2014, ECLI:NL:HR:2014:816 (*Medinol/Abbott c.s.*). NB: art. 69 EOV schept in het licht van de art. 1 en 2 van het Uitlegprotocol een eigen uitlegregime voor Europese octrooien; zie ook art. 53 lid 2 ROW.

Zie ook voor de objectieve uitleg van een pari passu beding in een trustakte van een obligatielening: HR 23 maart 2001, ECLI:NL:HR:2001:AB0700 (*Stichting Ofasec/Nederlandse Trust Maatschappij* NV). Zie voor het *Bindend Besluit Regres 1984*: HR 16 mei 2003, ECLI:NL:HR:2003:AF4621, NJ 2004/183, over een akte van cessie en verpanding van software – conform Haviltex - HR 20 september 2002, ECLI:NL:HR:2002:AE3381, NJ 2002/610 (*ING/Muller c.s.*). Over een akte van cessie gaan tevens HR 29 juni 2001, ECLI:NL:HR:2001:AB2435, NJ 2001/662 (*Meijs q.q./Bank of Tokyo*) en HR 3 februari 2012, ECLI:NL:HR:2012: BT6947, NJ 2012/261 (*Dix/ING*). Zie over uitleg van een kettingbeding HR 18 juni 2010, ECLI:NL:HR:2010:BL8514, NJ 2010/354 (*Vrijmetselaars*), waar de te hanteren uitlegmethode in het midden wordt gelaten maar wel Haviltex wordt toegepast. Zie voor de uitleg van een derdenbeding - vrij principieel - HR 18 oktober 2002, ECLI:NL:HR:2002:AE5160, NJ 2003/503 (*Curatoren/Besix*) en HR 18 oktober 2002, ECLI:NL:HR:2002:AE7002, NJ 2003/258 (*Pieterse/NN*), beide op basis van Haviltex en de laatste contrair aan de conclusie van A-G Bakels (die een objectieve uitleg bepleitte). Zie voor een meer objectieve uitleg HR 1 oktober 2004, ECLI:NL:HR:2004:AO9496, NJ 2005/499 (*Taxicentrale Middelburg*) en HR 9 september 2005, ECLI:NL:HR:2005:AT8969, NJ 2006/470 (*Bruil/Bruil Beheer*). Zie voor de uitleg van een kettingbeding dat

(3) de overeenkomst naar haar aard bestemd is de rechtspositie van derden te beïnvloeden, zonder dat die derden invloed hebben gehad op de inhoud of de formulering van die overeenkomst.[8] Binnen de Haviltexnorm kan eveneens primair tekstueel (meer objectief) worden uitgelegd ingeval de aard van de transactie dit meebrengt en indien het gaat om professionele partijen die met deskundige bijstand, na intensieve onderhandelingen, een gedetailleerde schriftelijke overeenkomst hebben gesloten (met een beding zoals een zogenoemde *entire agreement clause*[9] erin waaruit onder omstandigheden kan worden afgeleid dat partijen de bewoordingen centraal hebben willen stellen).[10] Doorslaggevend

---

deel uitmaakt van veilingvoorwaarden: HR 2 februari 2007, ECLI:NL:HR:2007:AZ4410, NJ 2008/104 (*NBA/Stichting Meerhuysen*), waarin is bepaald dat weliswaar een objectieve uitleg voor de hand ligt, maar dat dit anders kan zijn indien uit de tekst van een beding niet een duidelijke bedoeling blijkt en het beding strekt ten gunste van een derde die niet bij de veiling is betrokken. Dan kan van de koper nader onderzoek naar de betekenis worden gevergd. Zie HR 22 oktober 2010, ECLI:NL:HR:2010:BM8933 (*Lisser/Kamsteeg*), waarin de Hoge Raad enerzijds heeft vastgesteld dat objectieve uitleg – de in de akte tot uitdrukking gebrachte partijbedoeling dient te worden afgeleid uit de gebezigde bewoordingen, uit te leggen naar objectieve maatstaven in het licht van de gehele inhoud van de akte - dient plaats te vinden van een bepaling in een notariële akte tot vestiging van een opstalrecht, doch dat dat in de onderlinge verhouding van partijen niet in de weg kan staan aan tegenbewijs op grond van de naar de Haviltex-maatstaf uit te leggen onderliggende obligatoire overeenkomst. Zie in dit verband ook HR 8 juli 2016, ECLI:NL:HR:2016:1511 (*Rentebeding in hypotheekakte*). Zie voor een meer rechtstreekse, procesrechtelijke, route naar onwaarheid van een notariële akte HR 13 mei 2016, ECLI:NL:HR:2016:848 (*Benu*), contrair aan CAG Wissink. Zie eerder ook in (soort)gelijke zin en over meer objectieve uitleg: HR 22 april 1994, ECLI:NL:HR:1994:ZC1345, NJ 1995/560 (*Bouwmeester/Van Leeuwen*), alsmede HR 8 december 2000, ECLI:NL:HR:2000:AA8901, NJ 2001/350 (*Eelder Woningbouw/Van Kammen c.s.*), HR 17 januari 2003, ECLI:NL:HR:2003:AE9395, NJ 2004/384 (*ICC Arbitration and Conciliation Rules*), HR 13 juni 2003, ECLI:NL:HR:2003:AH9168, en HR 2 december 2005, ECLI:NL:HR:2005:AU2397. Zie ook HR 5 januari 2001, ECLI:NL:HR:2001:AA9314, NJ 2001/612 (*Brooke/Overes q.q.*) en HR 16 maart 2007, ECLI:NL:HR:2007:AZ0613, NJ 2008, 219 (*Wooning/Wooning*). Zie tevens HR 19 april 2013, ECLI:NL:HR:2013:BZ2904 (*Annahoeve*). Zie ook HR 21 september 2012, ECLI:NL:HR:2012:BW6728 (*Van Rijsbergen/Ytering*), waar in verband met het eenzijdige karakter van een wilsuiting primair gewicht toegekend wordt aan de bedoeling van diegene die zijn wil uit, ook al schrijft de wet – constitutief – een schriftelijke mededeling (in dit geval aan een verzekeraar) voor. Bij objectieve uitleg kan - omgekeerd - ook een rol spelen dat een partij het uit te leggen stuk eenzijdig heeft vastgesteld (HR 22 oktober 2010, ECLI:NL:HR:2010:BN5665 (*Euronext*). Zie voorts, met betrekking tot de uitleg van een splitsingsakte HR 28-1-2011, ECLI:NL:HR:2011:BO5223 (*Ponjee/Sperling*); in deze zaak – het komt niet vaak voor (zie echter ook HR 18 februari 2011, ECLI:NL:HR:2011:BO9581 (*Jadoenath/Jadoenath*) – heeft de Hoge Raad zelf de zaak afgedaan door te verstaan dat de akte geen andere dan een door de Hoge Raad gegeven uitleg toeliet. Zie ook HR 17 december 2010, ECLI:NL:HR:2010:BO1815, RvdW 2011, 10 (*De Heer*). Een enkele keer deed de Hoge Raad dat ook wel eerder: HR 21 maart 1997, RvdW 1997/77C (*Meijer/OTM*). De rechter mag bij de uitleg van een splitsingsakte (met tekening) niet zijn toevlucht nemen tot andere documenten dan die welke kenbaar zijn uit of aan de hand van de in de openbare registers ingeschreven akte en splitsingstekening (waarbij de tekening niet in beginsel boven de akte moet worden gesteld); zie HR 1 november 2013, ECLI:NL:HR:2013:1078, NJ 2013/522 (*Van Wijk c.s./VVE De Prinsenwerf*). De rechter dient de aannemelijkheid van de rechtsgevolgen in aanmerking te nemen. Ook kan de rechterlijke waarneming van een feitelijke situatie een rol spelen bij uitleg van onduidelijke splitsingsstukken (HR 14 februari 2014, ECLI:NL:HR:2014:337 (*Bakermans c.s./Mitros*).

[8] Zoals het geval is bij een WCAM-overeenkomst (HR 9 december 2016, ECLI:NL:HR:2016:2835 (*Dexia-Aanbod*).

[9] In HR 5 april 2013, ECLI:NL:HR:2013:BY8101 (*Lundiform/Mexx*) is uitgemaakt dat deze clausule – die geen uitlegbepaling behelst - naar Nederlands recht geen bijzondere betekenis heeft en niet zonder meer eraan kan afdoen dat bij de uitleg toch wordt gekeken naar verklaringen en gedragingen van voor het sluiten van de overeenkomst.

[10] HR 19 januari 2007, ECLI:NL:HR:2007:AZ3178 (*Meyer Europe BV/PontMeyer BV*), bevestigd en wat betreft stel- en bewijsplichten aangescherpt in HR 29 juni 2007, ECLI:NL:HR:2007:BA4909 (*Uni-Invest*). Uit HR 20 september 2013, ECLI:NL:HR:2013:CA0727 (*Gem. Rotterdam/Eneco c.s.*) vloeit voort dat de enkele hoedanigheid van partijen, hoewel een relevant gezichtspunt onder Haviltex, niet meebrengt dat per se een groot

blijven echter steeds alle omstandigheden van het geval,[11] zij het dat in cassatie uitsluitend de bewoordingen bepalend zijn indien tegen het oordeel van het hof op dit punt geen cassatieklachten zijn gericht.[12] De vrijheid van de rechter om als uitgangspunt groot gewicht toe te kennen aan de meest voor de hand liggende taalkundige betekenis van de omstreden woorden van de overeenkomst, moet worden gezien als een bewijsvermoeden, zodat nader (tegen)bewijs moet worden toegelaten, indien daartoe voldoende is gesteld.[13] De Haviltex- en

---

gewicht moet worden toegekend aan de bewoordingen van de overeenkomst. Dat wordt bevestigd in HR 7 februari 2014, ECLI:NL:HR:2014:260 (*Afvalzorg/Slotereind*). Bij een beursverzekering is de uitleg met name afhankelijk van objectieve factoren zoals de bewoordingen waarin de bepaling is gesteld, gelezen in het licht van de polisvoorwaarden als geheel en van de in voorkomend geval bij de polisvoorwaarden behorende toelichting (HR 16 mei 2008, ECLI:NL:HR:2008:BC2793 *Chubb/Dagenstaed en Europoint Terminals*). In HR 11 september 2009, ECLI:NL:HR:2009:BI591 (*ACS/HTC*), is uitgemaakt dat een vaststellingsovereenkomst moet worden uitgelegd conform Haviltex (zonder verwijzing naar HR 29 juni 2007) en dat de aard van een dergelijke overeenkomst niet zonder meer meebrengt dat de schuldenaar geen andere schulden heeft dan de daarin per een zekere datum vastgestelde schulden. In HR 9 april 2010, ECLI:NL:HR:2010:BK1610 (*Liberty Global Europe*¸oftewel *UPC*) heeft de Hoge Raad wederom erkend dat taalkundige uitleg een zwaar gewicht kan toekomen binnen Haviltex. Daarbij speelde een rol dat de overeenkomst in kwestie in de Engelse taal was gesteld en dat partijen volgens de Anglo-Amerikaanse rechtstraditie hun afspraken tot in detail hadden vastgelegd. Zie ook wat betreft tekstuele uitleg binnen Haviltex (en de verhouding met de aanvullende werking van de redelijkheid en billijkheid): HR 11 november 2010, ECLI:NL:HR:2010:BN7886 (*Skare/Flexmen*) (vgl. echter ook de conclusie van AG Huydecoper genoemd in noot 22). Zie ook HR 20 januari 2012, ECLI:NL:HR:2012:BU3100 (*Schevers/Appelhof*). Zie over de verhouding tussen uitleg en de derogerende werking HR 21 januari 2011, ECLI:NL:HR:2011:BO5203, NJ 2011/176 (*Achmea*). Zie voorts voor een randgeval, een overeenkomst met een beding over geen vergoeding van kosten bij mislukken van onderhandelingen (hof had naast de tekst kennelijk ook naar de strekking van een bepaling gekeken en de Hoge Raad sauveert) HR 27 mei 2011, ECLI:NL:HR:2011:BP8707 (*Hemubo/VVE Flatgebouw Strandhotel Zandvoort*). Vergelijk echter het in de vorige noot genoemde arrest *Melfund/Wagram*, alsmede de recente relativering van de primair taalkundige uitleg binnen Haviltex in HR 5 april 2013, ECLI:NL:HR:2013:BY8101 (*Lundiform/Mexx*), HR 20 september 2013, ECLI:NL:HR:2013:CA0727 (*Gem. Rotterdam/Eneco c.s.*) en HR 7 februari 2014 ECLI:NL:HR:2014:260 (*Afvalzorg/Slotereind*). Zie voorts over de uitleg van een abstracte bankgarantie HR 13 maart 2015, ECLI:NL:HR:2015:600 (ABN AMRO/Rabobank c.s.), waarin expliciet is bepaald dat daarbij groot gewicht toekomt aan de (strikt te lezen) bewoordingen daarvan, gezien de aard en functie van een dergelijke garantie.

[11] HR 5 april 2013, ECLI:NL:HR:2013:BY8101, NJ 2013/214 (*Lundiform/Mexx*). Zie ook reeds HR 28 april 1989, ECLI:NL:HR:1989:AJ6858, NJ 1990/583 (*Liszkay/Harman*), maar dat was een driezaak waar ook contra-proferentem (als gezichtspunt) een rol speelde. Zie ook HR 13 november 2015, ECLI:NL:HR:2015:3303 (*Huwelijksvermogensbestanddelen*) met expliciete bevestiging hiervan onder verwijzing naar Lundiform/Mexx. Ook wordt vermeld: de Haviltexmaatstaf is ook van toepassing indien partijen op de tekst van de overeenkomst haaks op elkaar staande bedoelingen en verwachtingen baseren en geen van beider interpretaties aanstonds volstrekt onaannemelijk is.

[12] HR 8 juli 2016, ECLI:NL:HR:2016:1440 (*Madoff-fraude*).

[13] HR 5 april 2013, ECLI:NL:HR:2013:BY8101 (*Lundiform/Mexx*), onder 3.4.4. Zie ook HR 29 juni 2012, ECLI:NL:HR:2012:BW1981 (*Melfund/Wagram*): "*In zijn hiervoor in 3.2.2 onder (b) weergegeven oordeel heeft het hof niet zonder meer beslissend gewicht gehecht aan de meest voor de hand liggende taalkundige betekenis van de bewoordingen waarin de artikelen 2 en 4 van de koopovereenkomst zijn gesteld. In aanmerking genomen dat de door de rechtbank gehanteerde maatstaf in hoger beroep onbestreden was, dient het in cassatie bestreden oordeel aldus te worden verstaan dat ook het hof als uitgangspunt beslissend gewicht heeft gehecht aan de meest voor de hand liggende taalkundige betekenis van de bewoordingen waarin de artikelen 2 en 4 van de koopovereenkomst zijn gesteld, mede gelet op de aard en strekking van de hier aan de orde zijnde bepalingen van de koopovereenkomst en gelet ook op de context daarvan. In een zodanig geval, waarin de tegen dit oordeel aangevoerde verweren van gedaagde (in dit geval: Melfund) vooralsnog niet inhoudelijk zijn beoordeeld, is de uitleg waartoe de rechter aldus voorshands is gekomen, vatbaar voor tegenbewijs door de gedaagde, in welk geval aan het aanbod tot tegenbewijs in beginsel geen bijzondere eisen mogen worden gesteld (vgl. HR 19 januari 2007, ECLI:NL:HR:2007:AZ3178, NJ 2007/575)*.".

de CAO-norm berusten beide op de redelijkheid en billijkheid en er is sprake van een vloeiende overgang tussen beide (sub)normen.[14] De Haviltex-norm geldt ook voor mondelinge overeenkomsten[15], voor algemene voorwaarden[16], voor de uitleg van contractuele verplichtingen bij samenhangende overeenkomsten,[17] voor de vraag of een partij tekortschoot door de eigen prestatie geheel of gedeeltelijk op te schorten (met een beroep op het optreden van een derde en de vraag voor wiens risico dat optreden komt),[18] voor de vraag of een contractsbepaling een wettelijke bepaling van regelend recht opzij zet[19] en kan tevens worden toegepast op de vraag óf een overeenkomst tot stand is gekomen (waarmee Haviltex en de wils-/vertrouwensleer in feite door de Hoge Raad worden vereenzelvigd).[20]

Meer specifiek kunnen, op basis van de relevante (overige) jurisprudentie van de Hoge Raad, de volgende uitlegaanwijzingen worden onderscheiden. Het betreft een caleidoscopisch beeld, waaruit wellicht de conclusie kan worden getrokken dat de Hoge Raad terzake niet vaak echte subregels, of zelfs maar vuistregels, wenst te formuleren, doch vooral de feitenrechter veel ruimte wenst te geven.

Allereerst twee klassieke uitlegaanwijzingen, die, zo lijkt het althans, vergaand aan belang hebben ingeboet, nu daarop in recente arresten niet meer expliciet wordt teruggekomen:

1. Uitleg is niet reeds aan de orde op grond van het enkele feit dat partijen over een beding van mening verschillen.[21]

2. Indien een afspraak in redelijkheid niet voor meer dan één uitleg vatbaar is (*in claris non fit interpretatio*), mag de rechter de zaak daarop afdoen (en behoefde de rechter, onder het oude recht, niet te bezien of bijvoorbeeld de *contra-proferentem*-regel tot

[14] HR 20 februari 2004, ECLI:NL:HR:2004:AO1427 (*DSM/Fox*).

[15] HR 4 september 2009, ECLI:NL:HR:2009:BI6319 (*Voor Gezonde Konkurrentie*).

[16] HR 14 oktober 2005, ECLI:NL:HR:2005:AT6014, NJ 2006/ 117, JWB 2005/359 (*Delta Lloyd*) en HR 23 december 2005, ECLI:NL:HR:2005:AU2414, JWB 2005/445 (*NVM-akte*).

[17] HR 10 juli 2009, ECLI:NL:HR:2009:BI3408 (*IKG* of *Cashback*). Zie ook HR 22 oktober 2010, ECLI:NL:HR:2010:BM8933 (*Lisser/Kamsteeg*).

[18] HR 4 november 2016, ECLI:NL:HR:2016:2517 (*CIA/Heredium*).

[19] HR 21 december 2012, ECLI:NL:HR:2012:BX0345 (*ANVR/IATA*). Daarvoor is niet alleen bepalend of de tekst van de contractuele clausule dit met zoveel woorden bepaalt, maar zijn alle omstandigheden van het geval van belang, gewaardeerd naar hetgeen de redelijkheid en billijkheid meebrengen. Dit lijkt een meer objectieve toetsing dan de pure Haviltex-norm te impliceren, althans open te houden.

[20] HR 21 december 2001, ECLI:NL:HR:2001:AD5352, NJ 2002/60 (*Camping*), HR 5 april 2002, ECLI:NL:HR:2002:AD8186, NJ 2003/124 (*ABN AMRO/werknemer*), HR 16 september 2011, ECLI:NL:HR:2011:BQ2213 (*Batavus/Vriend*) en HR 8 juni 2012, ECLI:NL:HR:2012:BV9539 (*Scholten/Pichel*). Totstandkoming kan, met inachtneming van Haviltex, ook uit de feitelijke situatie worden afgeleid zonder een totstandkomingmoment aan te wijzen, waarbij echter hoge eisen aan de motivering moeten worden gesteld indien daarbij tevens wordt bepaald dat uit een reeds bestaande contractuele verhouding een andere is voortgekomen (HR 2 september 2011, ECLI:NL:HR:2011:BQ3876 (*Dierenartsenmaatschap*). Zie over de vereenzelviging van Haviltex en de art. 3:33, 3:35 en 3:37 BW expliciet HR 12 oktober 2012, ECLI:NL:HR:2012:BW9243 (*Varde Investments*). Overigens gaat deze vereenzelviging waarschijnlijk al terug tot HR 17 december 1976, ECLI:NL:HR:1976:AC5835, NJ 1977/241 (*Bunde/Erckens*).

[21] HR 16 april 1999, ECLI:NL:HR:1999:ZC2887, NJ 1999/666 (*L/Interpolis Schade*). Evenzo, zo zou men kunnen zeggen, is logisch dat een door de feitenrechter gebezigde uitleg nog niet onbegrijpelijk is vanwege het enkele feit dat een andere uitleg ook mogelijk is (HR 14 september 2004, ECLI:NL:HR:2004:AO8198, NJ 2005/169 (*Wessanen/Nutricia*).

een gunstiger resultaat voor verzekerde zou leiden).[22] Dit laatste is nu anders in het licht van het bij consumenten ambtshalve toe te passen art. 6:238 BW.[23]

Dan de meer moderne benaderingen:

1. Is er sprake van een onduidelijk beding, dan dient – als uitgangspunt[24] - niet alleen taalkundig te worden uitgelegd,[25] doch komt het primair aan op:

(a) de vraag welke zin partijen in de gegeven omstandigheden over en weer redelijkerwijs aan gegeven verklaringen en gedragingen mochten toekennen;[26] en

(b) de vraag wat zij te dien aanzien redelijkerwijs van elkaar mochten verwachten.

2. Deze wijze van uitleg is in die zin normatief dat niet uitsluitend naar de tekst van de overeenkomst moet worden gekeken, doch de rechter in voorkomende gevallen ook kan onderzoeken wat partijen hadden behoren te begrijpen, mede in verband met de aard en strekking van de overeenkomst en in het licht van de aanvullende werking van de redelijkheid en billijkheid (welke meebrengen dat partijen ook in de uitvoeringsfase van een overeenkomst met elkaars gerechtvaardigde belangen rekening dienen te houden).[27]

3. Tenzij het om uitleg van meer algemeen werkende, deugdelijk gepubliceerde stukken (bijvoorbeeld CAO's) gaat, betreft uitleg een – in cassatietechnische zin – vraag van ten minste overwegend feitelijke aard[28], zodat in cassatie, mits de juiste maatstaf is

---

[22] HR 9 september 1994, ECLI:NL:HR:1994:ZC1436, NJ 1995/285 (*Trouwborst/Tollenaar & Wegener*).

[23] Zie noot 50.

[24] In eerste instantie gaat het om het achterhalen van de zin en strekking van het beding, waarbij de letterlijke tekst niet doorslaggevend mag zijn; zie HR 11 november 1988, ECLI:NL:HR:1988:AC2221, NJ 1990/440 (*Amro/NCM*), HR 23 maart 2007, ECLI:NL:HR:2007:AZ7624, NJ 2007/175 (*echtscheidingsconvenant*)) en HR 19 oktober 2007, ECLI:NL:HR:2007:BA7024 (*Vodafone/ETC*) (waarin overigens ook is bepaald dat de Baris-Riezenkamp-regel niet alleen geldt tussen partijen in onderhandeling, doch ook tussen partijen die een overeenkomst hebben gesloten. Zie ook de opgekomen primair tekstuele uitleg tussen professionele partijen *binnen Haviltex*, als vermeld in noot 9, alsmede de recente relativering daarvan in HR 5 april 2013, ECLI:NL:HR:2013:BY8101 (*Lundiform/Mexx*), HR 20 september 2013, ECLI:NL:HR:2013:CA0727 (*Gem. Rotterdam/Eneco c.s.*) en HR 7 februari 2014, ECLI:NL:HR:2014:260 (*Afvalzorg/Slotereind*).

[25] Zie, naast het Haviltex-arrest zelf, HR 29 mei 2009, ECLI:NL:HR:2009:BH7356, NJ 2009/246 (in een huurrelatie met particulier).

[26] HR 13 maart 1981, ECLI:NL:HR:1981:AG4158, NJ 1981/635 (*Haviltex*). Soms wordt *Haviltex* vermengd met *Bunde/Erckens* (zie HR 22 april 1994, ECLI:NL:HR:1994:ZC1345, NJ 1995/560 (*Bouwmeester/Van Leeuwen*)). Zie ook noot 19.

[27] HR 19 oktober 2007, ECLI:NL:HR:2007:BA7024, NJ 2007/565 (*Vodafone/ETC*). Zie over de verhouding tussen Haviltex-uitleg en de aanvullende werking van de redelijkheid en billijkheid de conclusie van AG Huydecoper bij HR 13 november 2009, ECLI:NL:HR:2009:BJ8724, waar hij – wellicht betwistbaar (zie HR 19 november 2010, ECLI:NL:HR:2010:BN7886 (*Skare/Flexmen*) – bepleit dat deze twee routes uitwisselbaar zijn en tot hetzelfde resultaat hebben te leiden.

[28] Misschien zelfs nog strenger: vrijwel uitsluitend feitelijke aard. Zie HR 14 september 2004, ECLI:NL:HR:2004:AO8198, NJ 2005/169 (*Wessanen/Nutricia*) (waarin de Hoge Raad voorts onder meer bepaalde dat het enkele feit dat een andere uitleg mogelijk is de door de feitenrechter gebezigde uitleg nog niet onbegrijpelijk maakt) en HR 3 september 2010, ECLI:NL:HR:2010:BM6085, NJ 2011/5. Zie ook HR 23 april 2010, ECLI:NL:HR:2010:BL5262, Hoge Raad (*Halliburton*), alsmede (zij het kort en in reactie op een

gehanteerd, in beginsel slechts op motivering kan worden getoetst.[29]Bij rechtsklachten moet dan in beginsel worden aangegeven welke rechtsregels zijn geschonden.[30] Bij vernietiging op grond van het honoreren van een motiveringsklacht wordt in beginsel verwezen.[31] Uitleg van CAO's[32], in ieder geval indien algemeen verbindend verklaard, betreft een rechtsoordeel[33] waartegen in cassatie alleen met rechtsklachten kan worden opgekomen.[34] Wellicht meet de Hoge Raad zich recentelijk ruimte toe om standaardpolissen zelf uit te leggen op basis van het criterium van "een redelijke uitleg".[35]

4. Bij de vraag welke zin partijen aan elkaars verklaringen en gedragingen mochten toekennen, spelen de belangen van derden een rol.[36]

5. Een beding dat naar zijn aard mede is bestemd om de rechtspositie te beïnvloeden van derden die de bedoeling van de contracterende partijen niet kennen, en dat ertoe strekt hun rechtspositie op uniforme wijze te regelen, dient te worden uitgelegd naar objectieve maatstaven, met inachtneming van de Haviltexmaatstaf.[37] Staat een beding

---

misschien niet adequaat geoordeeld cassatiemiddel) HR 8 mei 2009, ECLI:NL:HR:2009:BH1191, RvdW 2009/621, (*Mochi 19-12*) en HR 11 september 2009, ECLI:NL:HR:2009:BI591 (*ACS/HTC*).

[29] HR 19 november 2010, ECLI:NL:HR:2010:BN7886 (*Skare/Flexmen*).

[30] HR 7 september 2007, ECLI:NL:HR:2007:BA2014 (*Phoenix/Philips*). Bedoeld wordt waarschijnlijk dat moet worden aangeduid in het cassatiemiddel dat (en hoe precies) een onjuiste maatstaf door het hof zou zijn aangelegd. Zie ook (in een niet-uitlegzaak) HR 5 november 2010, ECLI:NL:HR:2010:BN6196.

[31] Zie echter HR 28-1-2011, ECLI:NL:HR:2011:BO5223 (*Ponjee/Sperling*); in deze ook in noot 7 al genoemde zaak – het komt niet vaak voor – heeft de Hoge Raad zelf de zaak afgedaan door te verstaan dat de akte geen andere dan een door de Hoge Raad gegeven uitleg toeliet. De Hoge Raad koos dezelfde benadering bij uitleg van een testament in HR 18 februari 2011, ECLI:NL:HR:2011:BO9581 (*Jadoenath/Jadoenath*). Zie voor uitleg van een testament (op de voet van art. 4:46 lid 2 BW) nog HR 15 februari 2013, ECLI:NL:HR:2013:BY2595, RvdW 2013/251 (*Van Huijstee/Van der Reijden c.s.*), alsmede (het is een atypisch geval over de onmogelijke voorwaarde van art. 4:45 BW) HR 15 januari 2016, ECLI:NL:HR:2016:46.

[32] En ook pensioenreglementen, zie HR 8 oktober 2010, ECLI:NL:HR:2010:BM9621 (*X/ABP*) en al eerder HR 16 oktober 1987, NJ 1988/117. De Trading Rules en het Algemeen Reglement AEX van Euronext zijn echter bijvoorbeeld geen recht in de zin van art. 79 RO; zie HR 22 oktober 2010, ECLI:NL:HR:2010:BN5665 (*Euronext*). Het Fondsenreglement is dit echter wel, omdat het uitvoering geeft aan diverse Europese Richtlijnen (HR 24 februari 2006, ECLI:NL:HR:2006:AV0046, NJ 2006/302 (*ACM/Ahold c.s.*).

[33] Zie HR 22 november 2013, ECLI:NL:HR:2013:1391 (*CNV Vakmensen*), waar de Hoge Raad er overigens op wijst dat een werkgever ook bij het handelen op basis van een correct uitgelegde CAO de maatstaven van art. 7:611 en de redelijkheid en billijkheid in acht dient te nemen. Zie voor het rechtsoordeel ook HR 31 januari 2014, ECLI:NL:HR:2014:218 (*ROM/Adimec*).

[34] HR 5 maart 2010, ECLI:NL:HR:2010:BK8096 (*Nautilus*).

[35] HR 30 maart 2012, ECLI:NL:HR:2012:BV1295, RvdW 2012/496 (*Onderlinge/NN Schadeverzekering*). Een eigen uitleg door de Hoge Raad van een maatwerkovereenkomst kan wellicht worden gelezen in HR 20 december 2013, ECLI:NL:HR:2013:2098 (*Prorail ruilverkaveling*).

[36] HR 20 mei 1994, ECLI:NL:HR:1994:ZC1366, NJ 1995/691 (*DE NEGENDE VAN OMA, of Körmeling/Vlaardingen*). Zie ook art. 3:12 BW. Zie voor de uitleg van een kettingbeding dat deel uitmaakt van veilingvoorwaarden: HR 2 februari 2007, ECLI:NL:HR:2007:AZ4410, NJ 2008/104 (*NBA/Stichting Meerhuysen*), waarin is bepaald dat weliswaar een objectieve uitleg voor de hand ligt, maar dat dit anders kan zijn indien uit de tekst van een beding niet een duidelijke bedoeling blijkt en het beding strekt ten gunste van een derde die niet bij de veiling is betrokken. Dan kan van de koper nader onderzoek naar de betekenis worden gevergd.

[37] HR 21 maart 2014, ECLI:NL:HR:2014:682 (*Coface/Intergamma*).

in een hypotheekakte, maar is het alleen van belang voor de oorspronkelijke partijen (zoals een rentebeding), dan geldt geen uitleg naar objectieve maatstaven, maar de Haviltexmaatstaf.[38]

6. Wanneer een derde afgaat op een tussen anderen gesloten overeenkomst, is voor die derde niet (per se) de tussen partijen geldende uitleg beslissend, maar kan het aankomen op de zin die de derde in de gegeven omstandigheden redelijkerwijze, op grond van de bewoordingen (eventueel in samenhang met andere mededelingen of gewekte verwachtingen), aan de overeenkomst mocht toekennen.[39] Voor de vraag of een derdenbeding tot stand is gekomen is bepalend hetgeen de oorspronkelijke partijen dienaangaande zijn overeengekomen.[40]

7. Tevens speelt bij de uitleg een rol hoe partijen zich na de totstandkoming of zelfs na afloop van de overeenkomst opstellen.[41]

8. Het staat de rechter vrij om een uitleg te bezigen die door geen der partijen is verdedigd[42], mits partijen verschillen van mening over de uitleg[43], en behoeft partijen niet in de gelegenheid te stellen zich uit te laten over zijn voorgenomen uitleg.[44]

---

[38] HR 8 juli 2016, ECLI:NL:HR:2016:1511 (*rentebeding in hypotheekakte*).

[39] HR 9 september 2005, ECLI:NL:HR:2005:AT8969, NJ 2006/470 (*Bruil/Bruil Beheer*), waar art. 3:36 BW centraal staat. Zie voor nuancering en precisering HR 19 april 2013, ECLI:NL:HR:2013:BY3123, NJ 2013/239 (*Alheembouw*).

[40] HR 19 april 2013, ECLI:NL:HR:2013:BY3123, NJ 2013/239 (*Alheembouw*).

[41] Uit HR 20 mei 1994, NJ 1994/574 (*Gasunie/Gemeente Anloo*) blijkt dat ook aan omstandigheden gelegen na het totstandkomen van de overeenkomst - soms zelfs doorslaggevende - betekenis kan worden toegekend bij de uitleg van een contractueel beding. Zie voor een soortgelijke zaak HR 27 november 1992, NJ 1993/273 (*Volvo/Braam*). Zie ook HR 20 mei 1988, ECLI:NL:HR:1988:AD0323, NJ 1988/781 (*Smeets c.s./Kuyper*), HR 10 december 2004, ECLI:NL:HR:2004:AP2651, NJ 2005/239 (*Diosynth/Groot*) en HR 12 oktober 2012, ECLI:NL:HR:2012:BX5572 (*Portier/Montessori Amsterdam*). Zie voor het mogen letten op feitelijk handelen bij Haviltex: HR 8 juni 2012, ECLI:NL:HR:2012:BV9539 (*Scholten/Pichel*). Zie ook (voor de uitleg van een in het Amerikaans gestelde stuitingsbrief) HR 18 september 2015, ECLI:NL:HR:2015:2741 (*ISG/RBS*).

[42] HR 11 januari 1974, ECLI:NL:HR:1974:AC1781 (*Van Luin/Maria Leek*), HR 14 april 1974, ECLI:NL:HR:1974:AC5435 (*VCM/Zwolsman*), HR 19 februari 1993, ECLI:NL:HR:1993:ZC0870, NJ 1994/290 (*Gem. Groningen/Erven Zuidema*); HR 23 juni 1995, ECLI:NL:HR:1995:ZC1770, NJ 1996/566 (*FMN/Prêt-à-porter*), alsmede HR 16 januari 2004, NJ 2004/164 (*X/Atlanta*). Zie ook HR 9 mei 2008, ECLI:NL:HR:2008:BC1255 (*X en Y/Eilandgebied Sint Maarten*) en (met name in randnummer 28 van de conclusie van AG Huydecoper) HR 5 september 2008, ECLI:NL:HR:2008:BD2984 (*BT/Scaramea*). Zie ook HR 22 januari 2010, ECLI:NL:HR:2010:BK4467, RvdW 2010/190 (*Houthaven Amsterdam*).

[43] Als partijen niet van mening verschillen, dient de rechter in beginsel hun uitleg te volgen. Zie HR 6 oktober 1978, NJ 1979/91 (*Nobra/Dingemans*) en HR 16 februari 1996, NJ 1997/186 (*Zürich/Siemens*), tenzij de vaststaande feiten grond geven voor een op een zuiver rechtsoordeel berustende andere kwalificatie (*Zürich/Siemens*). Zie ook - expliciet - HR 1 februari 2002, NJ 2002/607 en – meer impliciet - HR 22 januari 2010, ECLI:NL:HR:2010:BK4467, RvdW 2010/190 (*Houthaven Amsterdam*).

[44] HR 23 juni 1995, ECLI:NL:HR:1995:ZC1770, NJ 1996/566 (*FMN/PàP*) en HR 21 juni 1996, ECLI:NL:HR:1995:ZC2107, NJ 1996/327 (*Van Genk/De Wild*). Zie echter ook HR 20 januari 1984, ECLI:NL:HR:1984:AG4740, NJ 1987/295 (*Leutscher/Van Tuyn c.s. en Derksen q.q.*), waar de HR juist oordeelde dat het hof zich terecht diende te beperken tot het kiezen van ofwel de uitleg van eiser ofwel die van gedaagde en daarbij een deskundigenverklaring met een andere uitleg buiten beschouwing mocht laten. Zie over verrassingsbeslissingen (primair in het licht van art. 24 Rv): HR 1 oktober 2004, ECLI:NL:HR:2004:AO9900, NJ 2005/92 (*Poort c.s./Stoppels*), HR 17 februari 2006, ECLI:NL:HR:2006:AU5663, NJ 2006/158 (*Spector/Fotoshop*), HR 31 maart 2006, ECLI:NL:HR:2006:AV0646, NJ 2006/233 (*E.on/Motion Fors*), HR 24 november 2006, ECLI:NL:HR:2006:AY7929, NJ 2007/539 (*MSM/Kostelijk c.s*), HR 30 maart 2007,

Indien de rechter echter vaststelt dat partijen het geschil hebben wensen te beperken tot de vraag welke van de twee, door hen gebezigde, uitleggingen van een contractuele bepaling juist is, dient hij zich ook hiertoe te beperken.[45]

9. Voor het antwoord op de vraag of een bepaalde contractuele regeling een bepaling van regelend recht geheel of gedeeltelijk opzij zet, is niet slechts van belang of zulks in de tekst van die regeling met zoveel woorden is bepaald. Het betreft een uitlegkwestie waarbij alle omstandigheden van het geval van belang zijn, gewaardeerd naar hetgeen de redelijkheid en billijkheid meebrengen.[46]

10. Meer in het bijzonder kunnen de volgende omstandigheden voor uitleg van belang zijn:

(a) de betekenis waarin de ene partij een verklaring heeft opgevat is meer voor de hand liggend dan de interpretatie van de andere partij;[47]

(b) de verklaring heeft een vaststaande, technische betekenis en de partij die daarvan uit ging mocht redelijkerwijs verwachten dat ook de andere partij deze betekenis zou kennen;[48]

(c) de andere partij werd bijgestaan door een deskundige, van wie te verwachten was dat hij de betekenis van de litigieuze clausule kende en de wederpartij daaromtrent voorlichtte;[49]

(d) gezien alle omstandigheden is de interpretatie van een partij niet goed te rijmen met hetgeen kennelijk met de overeenkomst werd beoogd;[50]

(e) indien de verklaring is opgesteld door een professionele verkoper kan zij in zijn nadeel te worden uitgelegd;[51]

ECLI:NL:HR:2007AZ8210, NJ 2007/293 (*LBF/Stichting Jan Rebel*). Zie ook HR 5 september 2008, ECLI:NL:HR:2008:BD2984 en HR 9 mei 2008, ECLI:NL:HR:2008:BC1255, waarin de Hoge Raad de jurisprudentie van *Van Genk/De Wild* (en eerder) lijkt te bevestigen.

[45] HR 20 januari 1984, ECLI:NL:HR:1984:AG4740, NJ 1987/295 (*Leutscher/Van Tuyn c.s.*).

[46] HR 21 december 2012, ECLI:NL:HR:2012:BX0345, NJ 2013/155 (*ANVR/IATA*). De Hoge Raad verwijst (door middel van "vgl.") naar HR 20 februari 2004, LJN AO1427, NJ 2005/493 (*DSM/Fox*).

[47] HR 17 december 1976, ECLI:NL:HR:1976:AC5835, NJ 1977/241 (*Bunde/Erckens*).

[48] HR 17 december 1976, ECLI:NL:HR:1976:AC5835, NJ 1977/241 (*Bunde/Erckens*).

[49] HR 17 december 1976, ECLI:NL:HR:1976:AC5835, NJ 1977/241 (*Bunde/Erckens*). Zie voorts HR 27 januari 1989, ECLI:NL:HR:1989:AD0611, NJ 1989/816 (*Van den Berg c.s./Hendriks*) en het vervolg daarvan in HR 20 oktober 1992, ECLI:NL:HR:1992:ZC0702, NJ 1992/769. Overigens moet bij het al te snel aannemen van algemene regels op dit punt buitengewoon voorzichtig worden opgetreden. De Hoge Raad heeft een aantal malen duidelijk gesteld dat alle (overige) omstandigheden van het geval in de beoordeling moeten worden betrokken. Zie HR 16 mei 1986, ECLI:NL:HR:1986:AC9345, NJ 1986/638 (*Küppers/WUH*) en HR 10 december 1993, ECLI:NL:HR:1993:ZC0879, NJ 1993/247 (*Fräser/Bruinisse*).

[50] HR 17 december 1976, ECLI:NL:HR:1976:AC5835, NJ 1977/241 (*Bunde/Erckens*).

[51] HR 1 juli 1977, ECLI:NL:HR:1977:AB7021, NJ 1978/125 (*Ram/Matser*) en HR 23 september 1988, ECLI:NL:HR:1988:AD0434, NJ 1989/35 (*Bouten/Helmond*). Zie ook HR 28 september 1989, ECLI:NL:HR:1989:AG6068, NJ 1990/583 (waarbij in het kader van verzekeringsovereenkomsten is bepaald dat uitleg ten nadele van de professionele verzekeraar in beginsel voor de hand ligt, maar voorts afhankelijk is van de omstandigheden van het geval). Vermeldenswaardig is tevens - in dezelfde zin - HR 6 november 1992,

(f) deze contra proferentem-regel geldt in de verhouding met een consument ingevolge art.6:238 lid 2 BW en deze bepaling wordt ambtshalve toegepast;[52]

(g) indien partijen beide professionals zijn en een van beide zich door een derde laat bijstaan die deskundig is op het terrein waarop later uitlegproblemen in de overeenkomst ontstaan, kan een onderzoeksplicht worden aangenomen voor de begeleide partij naar de betekenis van de litigieuze bepaling (vooral indien die door zijn wederpartij is opgesteld) en kan worden bepaald dat de begeleide partij het risico van onduidelijkheid heeft te dragen indien hij niet conform die onderzoeksplicht handelt;[53]

(h) indien partijen zich laten bijstaan door een notaris, bijvoorbeeld bij het opstellen van huwelijkse voorwaarden, komt mede betekenis toe aan hetgeen de notaris daaromtrent aan partijen heeft doen weten en aan hetgeen veel voorkomende bepalingen daarin volgens notarieel gebruik normaal gesproken hebben;[54]

(i) de maatschappelijke kringen waartoe partijen behoren, zijn van belang;[55]

(j) de rechtskennis die van partijen kan worden verwacht mag in ogenschouw worden genomen, waarbij, indien partijen buitenlanders zijn, ook 'gangbare maatstaven' onder vreemd recht van belang kunnen zijn,;[56]

(k) branchegebruiken of gebruiken binnen een beroepsgroep kunnen een belangrijke rol spelen;[57]

ECLI:NL:HR:1992:ZC0746, NJ 1994/150 (*Van Spanje/Groep Josi*), alsmede HR 24 september 1993, ECLI:NL:HR:1993:ZC1069, NJ 1993/760 en HR 12 januari 1996, ECLI:NL:HR:1996:ZC1955, RvdW 1996/31C (*Kroymans/Sun Alliance*), waarin voorts onder meer is bepaald dat de "contra proferentem regel" geen echte regel is, maar een gezichtspunt kan zijn voor de rechter. Zie ook hierover, meenemende de richtlijn oneerlijke bedingen en (het toen nog niet van kracht zijnde) art. 6:238 BW, HR 18 oktober 2002, ECLI:NL:HR:2002:AE7002, NJ 2003/258 (*Pietersen/NN Levensverzekering*).

[52] HR 16 januari 2015, ECLI:NL:HR:2015:83 (*TVM Zakelijk*). In dit arrest heeft de Hoge Raad voorts, anders dan de A-G had bepleit, niet een juridische invulling aan het begrip "voorwaardelijk opzet" in een verzekeringspolis gegeven, maar de Haviltex-maatstaf centraal gesteld.

[53] HR 4 januari 1991, ECLI:NL:HR:1991:ZC0103, NJ 1991/254 (*Avery/VRG*). Zie ook HR 26 oktober 1990, ECLI:NL:HR:1990:AD1271, NJ 1991/22 (*Helder/Jonker*). Voorts zie men, met name voor de verhouding tussen informatie- en onderzoeksplichten in due diligence situaties, HR 22 december 1995, ECLI:NL:HR:1995:ZC1930, NJ 1996/300 (*Hoog Catharijne*).

[54] HR 4 mei 2007, ECLI:NL:HR:2007:BA 1564, NJ 2008/187. Zie over uitleg conform Haviltex van huwelijkse voorwaarden ook nog: HR 3 september 2010, ECLI:NL:HR:2010:BM6085, RvdW 2010/973, HR 19 januari 2007, ECLI:NL:HR:2007:AZ1106, RvdW 2007/107, HR 6 oktober 2006, ECLI:NL:HR:2006:AX8847, NJ 2008/565 en HR 28 november 2003, ECLI:NL:HR:2003:AK3697, NJ 2004/116. Zie voorts over de betekenis van bijstand door de notaris in het kader van een testament, in het licht van de specifieke uitlegregels van art. 4:46 BW, HR 18 februari 2011, ECLI:NL:HR:2011:BO9581 (*Jadoenath/Jadoenath*): de notaris wordt in beginsel geacht de partijbedoeling schriftelijk te hebben weergegeven en de onaannemelijkheid van bepaalde rechtsgevolgen (nietigheid in casu) bij een bepaalde uitleg kan leiden tot het oordeel dat de daaraan ten grondslag liggende – gestelde – partijbedoeling evenzeer onaannemelijk is. Zie voor een bijzonder geval over een testament (een verklaring zonder "duidelijke zin" als bedoeld in art. 4:46 lid 2 BW) ook HR 8 februari 2013, ECLI:NL:HR:2013:BY2595 (*Van Huijstee/Van der Reijden*). Zie voor uitleg conform Haviltex van een echtscheidingsconvenant: HR 5 maart 2004, ECLI:NL:HR:2004:AO1974, NJ 2005/494.

[55] HR 13 maart 1981, ECLI:NL:HR:1981:AG4158, NJ 1981/635 (*Haviltex*).

[56] HR 13 maart 1981, ECLI:NL:HR:1981:AG4158, NJ 1981/635 (*Haviltex*). HR 18 november 1983, ECLI:NL:HR:1983:AG4694, NJ 1984/345 (*Shu Ying Sheung/Lam Tho Hing*).

(l) de hoedanigheid van partijen is een van de gezichtspunten binnen de Haviltex-maatstaf, maar noopt niet zonder meer tot het toekennen van een groot gewicht aan de bewoordingen van een overeenkomst.[58]

(m) bij de uitleg van een abstracte bankgarantie komt groot gewicht toe aan de (strikt te lezen) bewoordingen daarvan, gezien de aard en functie van een dergelijke garantie.[59]

10. Specifieke uitlegregels met betrekking tot contractuele bedingen en hun verhouding tot de rest van de overeenkomst zijn:

(a) rekening dient te worden gehouden met de aard van de overeenkomst;[60]

(b) de clausule dient in het kader van de gehele overeenkomst te worden beoordeeld;[61]

(c) daarbij dient onder meer aandacht te worden geschonken aan de considerans van de overeenkomst;[62]

(d) de wordingsgeschiedenis van het contract dient in ogenschouw te worden genomen, meer in het bijzonder de onderhandelingen tussen partijen;[63]

(e) gaat het om een standaardclausule die in de praktijk anders wordt verstaan dan op basis van de letterlijke tekst zou moeten worden geconcludeerd, dan kan de clausule worden uitgelegd aan de hand van de gangbare betekenis (inclusief het spraakgebruik), mits zulks, in verband met alle omstandigheden van het geval, redelijk is.[64]

---

[57] Zie voor het op elkaar aansluiten van AVB- en WAM-verzekeringen HR 13 juli 2007, ECLI:NL:HR:2007:BA7217 (*Excellent/Axa*) en voor huwelijkse voorwaarden en de opvattingen binnen de notariële beroepsgroep HR 4 mei 2007, ECLI:NL:HR:2007:BA1564.

[58] HR 20 september 2013, ECLI:NL:HR:2013:CA0727 (*Gem. Rotterdam/Eneco c.s.*).

[59] HR 13 maart 2015, ECLI:NL:HR:2015:600 (*ABN AMRO/Rabobank c.s.*).

[60] HR 1 juli 1985, ECLI:NL:HR:1985:AB7672, NJ 1986/692 (*Frenkel/KRO*). Zie ook HR 21 december 2007, ECLI:NL:HR:2007:BB9236, en dan met name de randnummers 4 tot en met 7 van de conclusie van AG Huydecoper, met belangwekkende bewoordingen over de – naar de aard van de overeenkomst beperkte - aantastbaarheid van een vaststellingsovereenkomst.

[61] HR 18 november 1983, ECLI:NL:HR:1983:AG4691, NJ 1984/272 (*Kluft/B en W Supermarkten*). Dit is ook de benadering van de CAO-arresten, zodat moet worden aangenomen dat deze benadering nog immer actueel is. Dat blijkt ook uit HR 5 april 2013, ECLI:NL:HR:2013:BY8101 (*Lundiform/Mexx*), waarin is bepaald dat een *entire agreement clause* niet zonder meer eraan in de weg staat dat voor de uitleg mag worden gekeken naar de onderhandelingsfase.

[62] HR 30 november 1951, NJ 1953/76 (*Van Stijverden/Van Olst*).

[63] Vgl. (het staat er niet letterlijk) HR 13 januari 1978, ECLI:NL:HR:1978:AC2801, NJ 1978/302 (*Swimming Pool/Diligentia*) en HR 1 juli 1982, ECLI:NL:HR:1982:AC7591, NJ 1983/682 (*Codicil*), alsmede – vrij expliciet - HR 5 april 2013, ECLI:NL:HR:2013:BY8101 (*Lundiform/Mexx*).

[64] HR 20 mei 1949, NJ 1950/72 (*Rederij Koppe*). Zie ook HR 20 februari 2004, ECLI:NL:HR:2004:AO1427, NJ 2005/493, alsmede HR 23 december 2005, ECLI:NL:HR:2005:AU2414, NJ 2010/62 (waarin de Hoge Raad aan het spraakgebruik doorslaggevende betekenis toekende bij de interpretatie van artikel 5.3 van de NVM-voorwaarden).

(f) Het enkele feit dat een clausule, bijvoorbeeld een vervalbeding, verstrekkende gevolgen heeft, brengt nog niet mee dat moet worden afgeweken van het uitgangspunt dat de Haviltex-maatstaf beslissend is.[65]

(g) De omstandigheden dat partijen op de tekst van de overeenkomst haaks op elkaar staande bedoelingen en verwachtingen baseren en dat geen van beider interpretaties aanstonds volstrekt onaannemelijk is, mogen op zichzelf niet leiden tot een taalkundige uitleg; die uitleg dient met toepassing van de Haviltexmaatstaf plaats te vinden.[66]

(h) Er bestaat geen (ongeschreven) rechtsregel dat een specifieke bepaling in een overeenkomst prevaleert boven een bepaling in algemene voorwaarden; dit kan hooguit een gezichtspunt zijn bij uitleg conform de Haviltex-maatstaf.[67]

(i) Een beding dat overdracht of verpanding van een vordering verbiedt, dient in beginsel te worden uitgelegd als heeft dat verbod uitsluitend verbintenisrechtelijke werking en geen goederenrechtelijke werking in de zin van art. 3:83 lid 2 BW.[68]

(j) Het gaat bij de uitleg niet om de vraag wat partijen (naar het oordeel van het hof) zouden zijn overeengekomen indien zij (wel) rekening hadden gehouden met doorverkoop van het gebouw, maar om de vraag welke zin partijen in de gegeven omstandigheden over en weer redelijkerwijs aan de uit te leggen bepaling mochten toekennen in het geval dat het gebouw werd doorverkocht, en wat zij te dien aanzien redelijkerwijs van elkaar mochten verwachten (vgl. HR 5 april 2013, ECLI:NL:HR:2013:BY8101, NJ 2013/214 (Lundiform/Mexx)).[69]

---

[65] HR 7 februari 2014, ECLI:NL:HR:2014:260 (*Afvalzorg/Slotereind*).

[66] HR 13 november 2015, ECLI:NL:HR:2015:3303 (*Huwelijksvermogensbestanddelen*).

[67] HR 13 juni 2003, ECLI:NL:HR:2003:AF5538, NJ 2003/506 (*Vos Logistics/Heipro*). Dit betrof een driezaak. Zie ook, ter bevestiging, (de vijfzaak) HR 24 april 2015, ECLI:NL:HR:2015:1125 (*Forfarmers/Doens*).

[68] HR 21 maart 2014, ECLI:NL:HR:2014:682 (*Coface/Intergamma*), 3.4.2: "Een beding als het onderhavige, dat naar zijn aard mede is bestemd om de rechtspositie te beïnvloeden van derden die de bedoeling van de contracterende partijen niet kennen, en dat ertoe strekt hun rechtspositie op uniforme wijze te regelen, dient te worden uitgelegd naar objectieve maatstaven, met inachtneming van de Haviltex maatstaf (zie HR 20 februari 2004, ECLI:NL:HR:2004:AO1427, NJ 2005/493). Als uitgangspunt bij de uitleg van bedingen die de overdraagbaarheid van een vorderingsrecht uitsluiten, moet worden aangenomen dat zij uitsluitend verbintenisrechtelijke werking hebben, tenzij uit de - naar objectieve maatstaven uit te leggen - formulering daarvan blijkt dat daarmee goederenrechtelijke werking als bedoeld in art. 3:83 lid 2 BW is beoogd.

[69] HR 9 december 2016, ECLI:NL:HR:2016:2821 (*Flexabram/Iprem*).

Samenvatting:

Eerlijk proces

Recht op eerlijk proces Artikel 6 EVRM. Gelijke proceskansen voor partijen. (misbruik van procesrecht is niet toegstaan zoals o.a. vertragingstactieken,rechtsweigering mimalisering,banalisering) etc.

CAO-maatstaf

(HR 17 september 1993, NJ 1994/193 (Gerritse/HAS) ECLI:NL:1993:ZC1059)

De CAO-maatstaf de zuiver taalkundige uitleg van de authentieke akte (afschrift 21 juni 2007).

Betwisten authentieke akte

Tegenbewijs via een civiele procedure bij de rechtbank staat open tegen authentieke akte (art. 151 lid 2 Rv), welk tegenbewijs gelet op de Haviltex-maatstaf wel op alle omstandigheden van het geval betrekking kan hebben.

Misbruik procesrecht procedeerverbod

In beginsel kan voorhands (dreigend) onrechtmatig procedeergedrag tot een verbodsvordering leiden. Vooropstaat dat daaraan slechts met terughoudendheid grenzen worden gesteld. Die terughoudendheid strookt met het fundamentele karakter van het recht op toegang tot de rechter.

Vooropgesteld dat ook de Staat der Nederlanden de vrijheid heeft Haar belangen aan de rechter voor te leggen, diens beslissing daarover te verkrijgen en desgewenst tegen die beslissing rechtsmiddelen aan te wenden, mede op grond van het in art. 6 EVRM verankerde beginsel van toegang tot de rechter.

een verbod tot procederen

Procesverstorende gedragingen door wederpartij de Nederlandse Staat in het betwisten van de notariële rectificatie akte onder ede van dd,21 juni 2007.

Interpersoonlijke *Verstorend:*

“communicatie en attitude”

- Negatieve grondhouding hebben,
- Zich onbeleefd opstellen t.o.v. wederpartij,
- Negatieve non-verbale reacties op wederpartij,
- Negatieve verbale reacties op wederpartij.

Bron:
Raad voor de
rechtspraak
Research Memoranda
Nummer 1 / 2011
Jaargang 7
M. Barendrecht, S. van Gulijk,
M. Gramatikov en P. Sluijter
De goede procesorde in beeld Research Memoranda 2011 - nr 1

Artikel 6 EVRM “equality of arms”

Het recht voor de in de rechtelijke procedure betrokken stichting “IFUD of Human Rights” tegen de Staat der Nederlanden om met ‘dezelfde wapenen’ als de overheid te kunnen procederen in een eerlijk proces.

Procesgedrag

Uit de eisen van een goede procesorde vloeien niet alleen normen voort voor de wijze waarop partijen zich jegens elkaar dienen te gedragen, maar ook normen voor het handelen van partijen ten opzichte van de rechter, alsmede voor het handelen van de rechter ten opzichte van partijen.

Bron: De goede procesorde (BPP nr. IV) 2006/9.7
Mr. V.C.A. Lindijer, datum 08-11-2006

Het procedeerverbod

*Mr. B.T.M. van der Wiel**

In beginsel kan elke vorm van (dreigend) onrechtmatig procedreren behalve tot een schadevergoedingsactie ook tot een verbodsvordering leiden maar dat daaraan slechts met terughoudendheid grenzen worden gesteld. Die terughoudendheid strookt met het fundamentele karakter van het recht op toegang tot de rechter.

Duidelijk is in ieder geval dat de belangen van de partij waarvan het procesgedrag ter toetsing voorligt, slechts onder uitzonderlijke omstandigheden hebben te wijken voor de belangen van degene die door dit procesgedrag wordt geschaad. De Hoge Raad heeft in overeenstemming hiermee in het arrest Duka/Achmea onder verwijzing naar het arrest Waterschap Regge en Dinkel/Milieutech geoordeeld dat'(…) van misbruik van procesrecht of onrechtmatig handelen(…) pas sprake [is] als het instellen van de vordering, gelet op de evidente ongegrondheid ervan, in verband met de betrokken belangen van de wederpartij achterwege had behoren te blijven. Hiervan kan eerst sprake zijn als eiser zijn vordering baseert op feiten en omstandigheden waarvan hij de onjuistheid kende dan wel behoorde te kennen,(HR 6 april 2012, NJ 2012/233 (Achmea/Duka), r.o. 5.3.).

Bij het aannemen van misbruik van procesrecht of onrechtmatig handelen door het aanspannen van een procedure past terughoudendheid, gelet op het recht op toegang tot de rechter dat mede gewaarborgd wordt door art. 6 EVRM.'

Bij het aannemen van misbruik van procesrecht of onrechtmatig handelen door het aanspannen van een procedure past terughoudendheid, gelet op het recht op toegang tot de rechter dat mede gewaarborgd wordt door art. 6 EVRM.' In deze overwegingen kunnen, naast de in acht te nemen terughoudendheid, nog twee elementen worden onderkend. Allereerst blijkt dat normschending zowel gelegen kan zijn in feitelijke als in juridische kansloosheid.

Bron: openaccessadvocate.nl
Maandblad vermogensrecht2015, nummer 07/08
MvV2015, nummer07/08 doi:10.5553/MvV/157457672015013007008010

Iemand het recht ontnemen te procederen blijft de uitzondering!

Uiteindelijk kan – bij een vermeende onrechtmatige handeling (die wel redelijk concreet gemaakt moet worden) – de civiele rechter worden benaderd. Die kan bepalen dat het recht om iets te laten beoordelen door een rechter, toch niet geldt. Dat is en blijft wel een uitzondering. Misbruik van recht moet worden gesteld. Dit behoeft een gedegen verhaal en dossier over feiten en omstandigheden waaruit zou blijken dat iemand het recht (om te procederen bijvoorbeeld) misbruikt. Om een dergelijke toegang tot de rechter te ontnemen is dus vooral de onderbouwde stelling nodig dat iemand het recht misbruikt. Wat nodig is, is dat goed gemotiveerd kan worden gesteld dat een partij aan het procederen is om te procederen (of te frustreren).

Bron: Ten Holter / Noordam advocaten

29 juni 2020

Vormfout notariële akte

De notaris die een vormfout ontdekt, mag niet blijven stilzitten. Hij moet het gebrek zo snel mogelijk repareren, zie Hof Amsterdam24 februari 2015, GHAMS:2015:583: ‘Het hof is van oordeel dat het tot de zorgplicht van de notaris behoort om akten met onjuiste inhoud, mede gezien de gevolgen voor het rechtsverkeer, onverwijld, althans hiervan met bekwame spoed te corrigeren.

Notariaat Magazine *editie* 9 | *november 2020*

Rechter

Een authentieke akte heeft in beginsel dwingende bewijskracht. Het staat de rechter dus niet vrij om zelf te bepalen of hij de inhoud van die akte geheel of gedeeltelijk of helemaal niet voor waar aanneemt. De rechter controleert alleen of de akte eruit ziet zoals een authentieke akte. Zo ja, dan moet deze worden beschouwd als een authentieke akte.

Informatie en waarschuwingsplicht van de notaris

De notaris mag in beginsel uitgaan van de juistheid en volledigheid van mededelingen van partijen, maar bij twijfel zal hij zelf (nader) onderzoek in moeten stellen. Hierbij moet een hoge mate van zorgvuldigheid in acht worden genomen. Voorts wordt de notaris vanuit het oogpunt van de onderzoeksplicht verplicht om te controleren zoals een goed notaris betaamt. Dat de notaris niet meewerkt aan constructies waardoor derden worden benadeeld.

Bron: Accountantsaansprakelijkheid (Recht en Praktijk nr. CA20), 3.10.4 Informatie- en waarschuwingsplicht

Wat er in de akte geschreven staat,staat er letterlijk en staat vast, en is voor de waarheid gehouden.Mocht na alle zorgvuldigheid door de notaris de akte na verlijden toch onjuiste informatie bevatten, mag de notaris door hem zelf gemaakte kleine spelfouten rectificeren.Verder kan de onjuistheid van de authentieke akte alleen via de rechtbank worden betwist d.v.m. een "valsheidsprocedure" danwel door de inhoud van de authentieke akte te betwisten met alle middelen van bewijs.

Onbetwist laten civiele vordering

het onbetwist laten door de verdediging van de feiten die aan de vordering ten grondslag zijn gelegd. Artikel 149 Rv bewegwijzert in dat geval naar toewijzing van de vordering, tenzij de vordering ongegrond of onrechtmatig overkomt.

Eerste Boek. De wijze van procederen voor de rechtbanken, de hoven en de Hoge Raad

Tweede titel. De dagvaardingsprocedure in eerste aanleg

Negende afdeling. Bewijs

§ 1. Algemene bepalingen van bewijsrecht

Artikel 149 Rv

1.
Tenzij uit de wet anders voortvloeit, mag de rechter slechts die feiten of rechten aan zijn beslissing ten grondslag leggen, die in het geding aan hem ter kennis zijn gekomen of zijn gesteld en die overeenkomstig de voorschriften van deze afdeling zijn komen vast te staan. **Feiten of rechten die door de ene partij zijn gesteld en door de wederpartij niet of niet voldoende zijn betwist, moet de rechter als vaststaand beschouwen**, behoudens zijn bevoegdheid bewijs te verlangen, zo vaak aanvaarding van de stellingen zou leiden tot een rechtsgevolg dat niet ter vrije bepaling van partijen staat.

Artikel 150 Rv

De partij die zich beroept op rechtsgevolgen van door haar gestelde feiten of rechten, draagt de bewijslast van die feiten of rechten, tenzij uit enige bijzondere regel of uit de eisen van redelijkheid en billijkheid een andere verdeling van de bewijslast voortvloeit.

Ingebrachte bewijsmiddel eisende (verzoekende partij(en)

(afschrift notariële akte onder ede datum 21 juni 2007)

Abstracte benadering

[de schade is ingeschat]

De schade in het afschrift van akte notarieel van datum 21 juni 2007 “letterlijk” te lezen, is begroot door de stichting aan de hand van en op de wijze die het meest met de aard ervan in overeenstemming is met de *jurisprudenties van de nederlandse rechtspraak en onderdelen uit de europese, tevens worden daarbij ook overwegingen van doelmatigheid en van redelijkheid betrokken. Aangezien de belehrungsplicht en zorgplicht van de notaris is het bedrag in de akte niet onredelijk gebleken voor of tijdens het verlijden van de akte. De omvang van de schade geschat zoals in de akte.

*Jurisprudentie rechtspraak: de dagboeken van Anne Frank,(Gerechtshof Amsterdam, 27 apnl2000,Anne Frank Stichting / Verbeke). Symbolen nationaal socialisme Jurisprudentie, HR:2OOI9 B J 6941.

(de brief door de stichting verzonden op 28 april 2014, die vervolgens de Minister van Algemene Zaken Mark Rutte via de landsadvocaat heeft ontvangen)

De notaris die een vormfout ontdekt, mag niet blijven stilzitten. Hij moet het gebrek zo snel mogelijk repareren, zie Hof Amsterdam24 februari 2015, GHAMS:2015:583: ‘Het hof is van oordeel dat het tot de zorgplicht van de notaris behoort om akten met onjuiste inhoud, mede gezien de gevolgen hiervan voor het rechtsverkeer, onverwijld, althans met bekwame spoed te corrigeren.

Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights

KOPIE

Aan:NOTARIAART OP DE LAAK
T.a.v.: mr.T.h.J.M. op de Laak

Postbus:2005
6020AA,BUDEL

Your letter of	
Your reference	
Our letter of	
Our reference	Afschrift akte notarieel 21 juni 2007
Enclosure(s)	
Contact	J.P. van den Wittenboer / IFUD of Human Rights
Direct line	
Re	*Kort Geding 21 februari 2008,rolnummer KG 07/1314,mr R.J.Paris*

Mierlo,6 juni 2014

Geachte Weledelgestrenge mr. Op de Laak,

U heeft destijds de akte in executoriale vorm "In naam der Koningin"gesteld.(dat had U niet mogen doen volgens mr.Paris).Het is Uw verantwoordelijkheid als notaris,doch Ik vergeef het U op dat punt.

Ik moet nu met een afschrift van deze akte (niet in executoriale vorm gesteld) naar de gewone rechter.Ik moet de Staat dagvaarden.**Eerst moet nu de akte 100% goed zijn.**Om de akte thans te kunnen rectificeren moet U als notaris onderzoek doen.U moet geheel zeker weten "punt voor punt" wat onsamenhangend is in de akte.Dat staat niet in het vonnis.Als "het onsamenhangend is" Hoe moet het dan worden! U dient dan het vonnis voor de rechter te brengen wegens gebrek aan motivatie (op dat punt "onsamenhangend"),en voorts met de vermelding dat de gewone rechter gaat over de inhoud van een akte,(indien hiertoe aanleiding is).Het kort Geding is alleen om een executiegeschil.

Correspondence:Po.box 324, 5660AH Geldrop The Netherlands
Offices:Kastanje 28, 5731NK Mierlo The Netherlands
C.o.C.reg:41092925 Eindhoven N.L.
E-mail: ifudofhumanrights@yahoo.com
Internet: http://ifudofhumanrights.webs.com/
Phone:+31 -(0)6 50 425 552

Nederlandse notarissen zijn gebonden aan wetgeving,alsmede beroeps- en gedragsregels.Deze liggen deels vast in de Wet op het Notarisambt en deels in door de Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie opgelegde regelgeving.Omtrent de wijze waarop een notaris zijn werkzaamheden dient uit te oefenen bepaalt artikel 17 van de wet op het notarisambt: "de notaris oefent zijn ambt in onafhankelijkheid uit en behartigt de belangen van alle bij de rechtshandeling betrokken partijen op onpartijdige wijze en met de grootst mogelijke zorgvuldigheid.Dit artikel verwoordt de zorgplicht van de notaris.Wanneer een notaris zijn zorgplicht niet naar behoren vervult,is er sprake van een beroepsfout,de notaris is dan aansprakelijk voor de schade die als gevolg daarvan ontstaat.

U heeft destijds de notariële akte onder Uw ambtseed laten verlijden,en het is Uw verantwoordelijkheid als notaris.

Het lijkt ook zinvol eerst op een zwart-wit kopie van de akte (voor u zelf) met markeerstift de woorden of zinnen aan te merken die anders moeten zullen worden in de akte.

- Welke punten moet Ik aanvullend extra toelichten of stukken overleggen
- Welke woorden of zinnen moeten anders worden in de akte.

Ik kan het dan beoordelen of dit (de nieuwe opstelling) ook mijn bedoeling als verklaring is.Daarna kunt U de akte rectificeren.Dan hoeft er daarna de rechter niet aan te pas te komen.Ik kan dan een verstek verzoeken met een advocaat,(immers de Staat heeft steeds een houding aangenomen geen "valsheidsprocedure" te beginnen),de Staat gaf het ook schriftelijk aan,in 2008 en 2014.

U bent als notaris verplicht de inhoud van de akte in de juiste notariële en juridische vorm te gieten,een akte die voldoet aan de door KNB geformuleerde voorwaarden,namelijk,dat de vorm waarin de akte is opgemaakt voldoet aan de daaraan te stellen eisen.

HOOGACHTEND,
IFUD of Human Rights
De voorzitter
J.P. van den Wittenboer

Correspondence:Po.box 324, 5660AH Geldrop The Netherlands
Offices:Kastanje 28, 5731NK Mierlo The Netherlands
C.o.C.reg:41092925 Eindhoven N.L.
E-mail: ifudofhumanrights@yahoo.com
Internet: http://ifudofhumanrights.webs.com/
Phone:+31 -(0)6 50 425 552

Het standpunt door de Staat der Nederlanden inzake “Hitler’s Inferno” in akte notarieel

De stichting IFUD of Human Rights zal betreft een eventuele betwisting van het afschrift van de notariële akte dd, 21 juni 2007, door de Staat der Nederlanden:

de brief afkomstig van de Tweede Kamer der Staten-Generaal dd, 14 september 2006, aangaande Hitler’s Inferno, en een brief verzonden destijds op 29 september 1997, door de Minister van algemene Zaken Wim Kok, ook aangaande Hitler’s Inferno, als het standpunt van de Staat der Nederlanden aanhouden inzake “Hitler’s Inferno” De brief van 14-06-2006 is aan het afschrift gehecht, en de brief van 29-09-1997 is staat op een data-DvD-rom tevens als aanhechten van de stukken bij de akte.

Vooropgesteld dat ook de Staat der Nederlanden de vrijheid heeft Haar belangen aan de rechter voor te leggen, diens beslissing daarover te verkrijgen en desgewenst tegen die beslissing rechtsmiddelen aan te wenden, mede op grond van het in art. 6 EVRM verankerde beginsel van toegang tot de rechter. Uit de eisen van een goede procesorde vloeien niet alleen normen voort voor de wijze waarop partijen zich jegens elkaar dienen te gedragen, maar ook normen voor het handelen van partijen ten opzichte van de rechter, alsmede voor het handelen van de rechter ten opzichte van partijen. In beginsel kan elke vorm van (dreigend) onrechtmatig procederen behalve tot een schadevergoedingsactie ook tot een verbodsvordering leiden maar dat daaraan slechts met terughoudendheid grenzen worden gesteld. Die terughoudendheid strookt met het fundamentele karakter van het recht op toegang tot de rechter.

Met de botte bijl inhakken op de notariële akte of lasterlijke beledigingen, misprijzingen en minachting inzake “Hitler’s Inferno” door latere opvolgers van Wim Kok (J.P. Balkenende en Mark Rutte) de landsadvocaat namens de Staat der Nederlanden, de volksvertegenwoordiging van de Tweede Kamer van 2006, en Haar opvolgers in de toekomst en de rechter;de stichting kan en wenst absoluut niet deze kwalijke praktijken te tolereren bij het betwisten van het afschrift van de notariële akte.

Iemand het recht ontnemen te procederen blijft de uitzondering. Ondanks een terughoudendheid die strookt met het fundamentele karakter van het recht op toegang tot de rechter voor de Staat der Nederlanden zal de stichting aansturen op een procedeerverbod voor de Staat der Nederlanden. Uiteindelijk kan – bij een vermeende onrechtmatige handeling (die wel redelijk concreet gemaakt moet worden) – de civiele rechter worden benaderd. Die kan bepalen dat het recht om iets te laten beoordelen door een rechter, toch niet geldt. Dat is en blijft wel een uitzondering. Misbruik van recht moet worden gesteld. Dit behoeft een gedegen verhaal en dossier over feiten en omstandigheden waaruit zou blijken dat iemand het recht (om te procederen bijvoorbeeld) misbruikt. Om een dergelijke toegang tot de rechter te ontnemen is dus vooral de onderbouwde stelling nodig dat iemand het recht misbruikt. Wat nodig is, is dat goed gemotiveerd kan worden gesteld dat een partij aan het procederen is om te procederen (of te frustreren).

MINISTERIE VAN ALGEMENE ZAKEN

Minister-President

Music Company International
t.a.v. de heer
J.P. van den Wittenboer
Postbus 324
5660 AH GELDROP

Nr. 97M006796

's-Gravenhage, 29 september 1997

Zeer geachte heer Van den Wittenboer,

Uw brief van 28 augustus jl. met bijlagen heb ik in goede orde ontvangen.
Ik was met name onder de indruk van de CD met originele opnamen van toespraken en liederen uit Hitler-Duitsland, voorzien van een anti-fascistisch commentaar. Hartelijk dank daarvoor. Ik bewonder uw inspanningen om te waarschuwen tegen de gevaren van fascisme en onrecht.

Met de meeste hoogachting,

W. Kok

Postbus 20001 - 2500 EA 's-Gravenhage - Binnenhof 20 - Tel. (070) 3564100 - Fax (070) 3564683

DCO Bestuur en Onderwijs
Commissie Justitie

Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights
T.a.v. de heer J.P.van den Wittenboer
Postbus 324
5660 AH GELDROP

Plaats en Datum	Den Haag, 14 september 2006
Betreft	"Hitler's Inferno
Ons kenmerk	JUST060608
Uw kenmerk	K05/1077/12Sv
Uw brief van	14 september 2006

Geachte heer Van den Wittenboer,

Uw bovengenoemde brief is onder de leden van de vaste commissie voor Justitie verspreid.

In haar vergadering van 6 september 2006 heeft de commissie besloten geen verdere actie te ondernemen.

Dit betekent dat de leden van de commissie individueel wel actie kunnen ondernemen naar aanleiding van uw brief. Zij kunnen uw opmerkingen bijvoorbeeld gebruiken bij de behandeling van wetsvoorstellen of vragen stellen aan de regering.

Hoogachtend,

mevr. mr. N.J.P. Coenen
griffier van de vaste commissie voor Justitie

Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Plein 2
Den Haag

Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Tel: 070-318 2007
Fax: 070-318 3444

E-mail: cie.just@tweedekamer.nl

EVD

MINISTERIE VAN ECONOMISCHE ZAKEN

Postbus 20105
2500 EC Den Haag
Telefoon: (070) 3 79 89 33
Telefax: (070) 3 79 78 78

Port betaald
Nederland
Port payé
Pays-Bas

Music Company International
Postbus 324
6600 AH Geldrop

tav. J.P. van den Wittenbaar

EVD

MINISTERIE VAN ECONOMISCHE ZAKEN

Voorlichtingsbijeenkomst "Zakendoen in Japan" 23 september 1998

Misschien juist vanwege de huidige problemen blijft Japan in de belangstelling staan. Om Nederlandse bedrijven de mogelijkheid te bieden de ontwikkelingen in het land beter te volgen organiseert de EVD in samenwerking met de Kamer van Koophandel Rotterdam, de Japan Trade Club, NCH en de Fenedex op 23 september de voorlichtingsbijeenkomst 'Zakendoen in Japan'.

Daarnaast wordt een aantal spreekdagen georganiseerd met vertegenwoordigers van de Nederlandse ambassade te Tokio en het Consulaat-Generaal te Osaka. Deze spreekdagen bieden Nederlandse bedrijven de gelegenheid bij hun plannen en activiteiten in Japan gebruik te maken van de medewerking van de Nederlandse vertegenwoordigingen in Japan. De gesprekken vinden plaats op 21 (EVD Den Haag), 22 (KvK Apeldoorn) en 23 september a.s. (KvK Gouda).

Locatie voorlichtingsbijeenkomst:
Kamer van Koophandel Gouda
Burg. van Reenensingel 101
Gouda
(circa 5 min. vanaf het NS Station Gouda, uitgang Bloemendaal. Ruime parkeergelegenheid bij het KvK-gebouw)

Tijd voorlichtingsbijeenkomst:
10.00 - 14.00 uur
(vanaf 09.30 uur inschrijving)

Kosten:
De deelnamekosten voor de voorlichtingsbijeenkomst bedragen *f* 125,-- p.p.
Deelname aan de individuele gesprekken is gratis.

Aanmelding voorlichtingsbijeenkomst:
Aanmelding is alleen mogelijk via het bijgevoegde aanmeldingsformulier; sluitingsdatum voor inschrijving van de voorlichtingsbijeenkomst is vrijdag 18 september a.s.
U ontvangt *geen* bevestiging van uw aanmelding aan de voorlichtingsbijeenkomst.

Aanmelding spreekdagen:
Via bijgevoegd formulier. Omstreeks twee weken voor aanvang van de spreekdagen wordt u benaderd door de coördinator van de EVD of de betrokken Kamer van Koophandel voor een definitieve afspraak waarvan schriftelijk bevestiging volgt.

Annulering:
Bij verhindering kan de plaats van de deelnemer worden ingenomen door een medewerker van hetzelfde bedrijf. Deelnamekosten zijn niet verschuldigd wanneer ***uiterlijk een dag*** voor de datum van de bijeenkomst is geannuleerd.

Mailing:
Voor de mailing van deze bijeenkomst is gebruik gemaakt van verschillende adresbestanden. Hierdoor kan het voorkomen dat u meer dan een aankondiging ontvangt.

Inlichtingen:
EVD, Lucy Wentholt
telefoon: 070-3797013

03.01 EVD - 06/96

fenedex NCH KAMER VAN KOOPHANDEL ROTTERDAM ASIA HOUSE

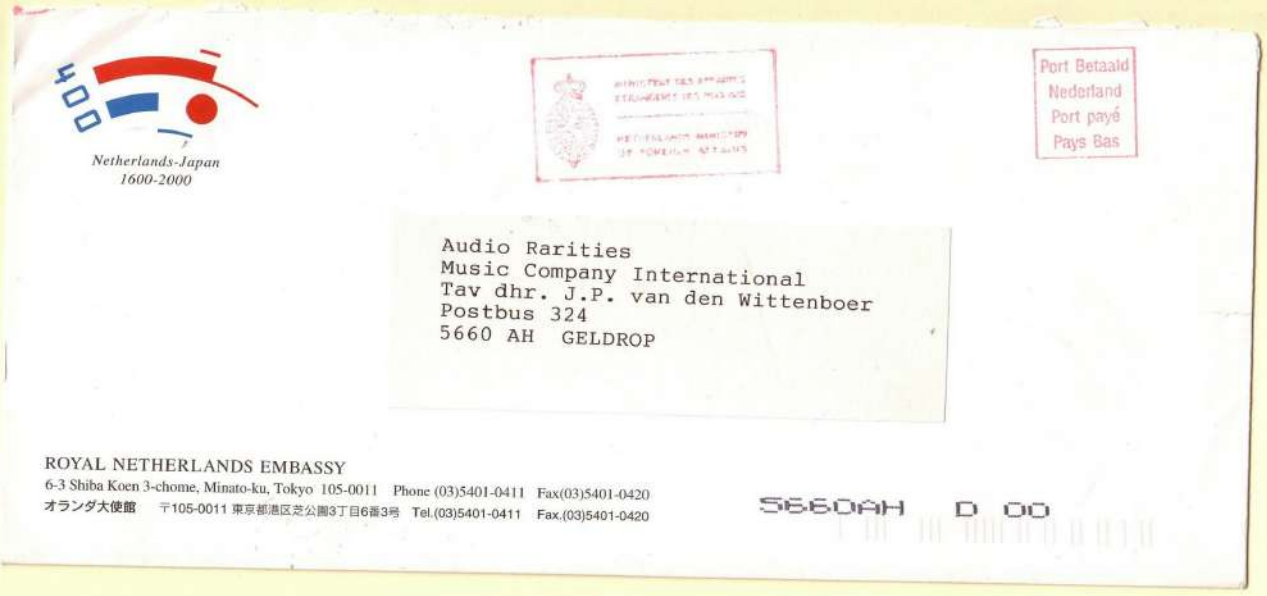
400
Netherlands-Japan
1600-2000
Port Betaald
Nederland
Port payé
Pays Bas
Audio Rarities
Music Company International
Tav dhr. J.P. van den Wittenboer
Postbus 324
5660 AH GELDROP
ROYAL NETHERLANDS EMBASSY
6-3 Shiba Koen 3-chome, Minato-ku, Tokyo 105-0011 Phone (03)5401-0411 Fax(03)5401-0420
オランダ大使館 〒105-0011 東京都港区芝公園3丁目6番3号 Tel.(03)5401-0411 Fax.(03)5401-0420
5660AH D 00

ROYAL NETHERLANDS EMBASSY
6-3 Shiba Koen 3-chome, Minato-ku, Tokyo 105-0011 Phone (03)5401-0411 Fax(03)5401-0420

Netherlands-Japan
1600-2000

Audio Rarities
Music Company International
T.a.v. dhr. J.P. van den Wittenboer
Postbus 324
5660 AH GELDROP

Tokio, 14 december 1998

Re: Werkbezoek september j.l.

Geachte heer Van den Wittenboer,

Onder verwijzing naar het gesprek op 21 september j.l. betreffende "Zakendoen Japan" heb ik de eer u het volgende te berichten. De afgelopen periode is dezerzijds getracht kanalen te vinden om bekendheid te kunnen geven aan de informatie rond de cd "Hitler's Inferno - de les van gisteren (getuigenis als les voor de toekomst)".
Zoals reeds in Den Haag besproken is dit geen eenvoudige aangelegenheid. Japan kampt zelf met een oorlogsverleden - waarvoor grote aandacht bestaat - maar waarover het nog moeilijk is te spreken. Voor wat de oorlog in Europa betreft bestaat wel degelijk de kennis, maar in de Japanse beleving heeft de eerdere opkomst van het facisme in Europa duidelijk een eigen dimensie.

Een tweetal dezerzijds benaderde "recordshops" (van belangrijke ketens) toonde geen bereidheid voor het t.g.t. opzetten van een display en ook voor toezending van nadere informatie bestond geen interesse. Met uw goedvinden zal ik deze weg dan ook verder staken en bezien of wellicht binnen meer wetenschappelijke kring belangstelling bestaat.

Met vriendelijke groet,

Hendrik E.C. Koets
Ambassaderaad Economie en Handel

オランダ大使館 〒105-0011 東京都港区芝公園3丁目6番3号 Tel.(03)5401-0411 Fax.(03)5401-0420

FACEBOOK

De facebook pagina van IFUD of Human Rights geeft dit bericht in 2021.Facebook heeft de pagina op onzichtbaar gezet. Dat doet facebook om reden een afbeelding display “Hitler’s Inferno.

Gedragscode Europese Commissie voor Bestrijding illegale haatuitingen op internet IP-16-1937, van 31 mei 2016 mogelijk op gespannen voet met recht op eerlijk proces

De Europese Commissie heeft samen met grote techbedrijven een gedragscode (pdf) opgesteld tegen haatzaaien. Het gaat om Facebook, Microsoft, Twitter en YouTube. Samen staan ze voor de missie van de Europese lidstaten: het tackelen van illegaal haatzaaien. Het kan soms moeilijk zijn om in te schatten welke uitingen onder haatzaaien vallen en welke beschermd moeten worden onder de vrijheid van meningsuiting.Dit heeft te maken met de context waarin de vermeende strafbare feiten zijn begaan. Eenieder die een strafbaar feit heeft gepleegd, wordt bestempeld als (vermeende) verdachte. Eenieder die verdacht wordt van een strafbaar feit, al dan niet ernstig, heeft recht op juridische bijstand van een (liefst in het strafrecht gespecialiseerde) advocaat. Het is van groot belang dat de strafrechtadvocaat nauwkeurig in de gaten houdt dat het OM zich aan de wet houdt. Iedereen heeft immers recht op een eerlijk proces.

http://europa.eu/rapid/press-release_IP-16-1937_nl.htm

The Code of conduct on countering illegal hate speech online

Brussels, 22 June 2020

What is the aim of the Code?

The European Commission launched the Code of Conduct (*hereafter*, the Code) in May 2016 together with four major IT companies (Facebook, Microsoft, Twitter and YouTube) in an effort to respond to the proliferation of racist and xenophobic hate speech online.

The aim of the Code is to make sure that requests to remove content are dealt quickly with. When companies receive a request to remove from their online platform content deemed to be illegal, they assess this request against their rules and community guidelines and, where necessary, national laws transposing EU law on combatting racism and xenophobia. The companies commit to reviewing the majority of these requests in less than 24 hours and to removing the content if necessary, while respecting the fundamental principle of freedom of speech. To this date, eight companies have adhered to the Code, notably Facebook, YouTube, Twitter, Microsoft, Instagram, Dailymotion, Snapchat and Jeuxvideo.com.

How does the Commission evaluate the implementation of the Code?

The Code is evaluated through a monitoring exercise by a network of civil society organisations located in different EU countries. Using a commonly agreed methodology, these organisations test how the IT companies apply the Code in practice. They do this by regularly sending the IT companies requests to remove content and recording how long it takes the IT companies to assess the request, what the outcomes are, and the feedback they receive from the companies.

What are the main takeaways of the fifth monitoring exercise?

1. **Swift and stable response to illegal hate speech notified by users to platforms**

The results of the fifth monitoring exercise, which also includes Jeuxvideo.com and Dailymotion, show that about 90% of the notifications are assessed within 24 hours. The IT companies fully meet the target of reviewing the majority of notifications within 24 hours. Facebook has reached 95.7% of notifications assessed within a day.

On average, IT companies remove 71% of illegal hate speech incidents notified to them by the NGOs and public bodies participating in the evaluation. Between 70% and 80% is estimated to be satisfactory removal rates, as some of the content flagged by users could relate to content that is not illegal. In order to protect freedom of speech only illegal content should be removed.

2. **Consistent and scrupulous assessment of illegal hate speech content**

The monitoring exercise shows that the removal of content for serious cases of deemed illegal hate speech is very significant. Content that calls for murder or violent acts against certain groups is largely removed in most of the identified cases. Whereas, content using degrading, defamatory words or pictures to name certain social groups or individuals belonging to such groups are still removed in smaller proportions. This suggests that the review made by the companies is done with due consideration of protected speech.

3. **More efforts needed on transparency and feedback to users as well as to maintain high levels on response to notices, on a daily basis.**

There are still some gaps in the information provided to users on the outcome of their notifications: while the average of notifications which received feedback is slightly higher than last year (67.1% vs. 65.4%), Facebook is the only platform that provides systematic feedback to almost all users. Instagram is around the average (61.5%) while the other platforms performs less well (Twitter 43.8%, Jeuxvideo.com 22.5%, and YouTube 8.8%).

An EU funded project carried out an additional evaluation adopting a very similar methodology, in a period of time outside the fifth monitoring exercise. Its results show that some IT companies had (slightly to significantly) lower removal rates compared to the results in the fifth monitoring exercise. The assessment of notices, and removal of illegal content when necessary, must be prompt and consistent over time.

How does the Code contribute to the wider work of the Commission on illegal content?

The results of the Code monitoring feed into the wider work of the Commission on the role of online platforms in the prevention, detection and removal of illegal content. The Commission is currently assessing how to address illegal hate speech online in the context of the Digital Services Act package, as part of a comprehensive regulatory framework on the responsibilities of information society services in address all forms of illegal content online. As a first step in the consultation process, the Commission has recently published a public consultation aimed at gathering views on the current issues around online platforms, including as regards their responsibilities to tackle illegal content online.

On 28 September 2018, the Commission adopted a Communication,which provides for guidance to platforms on notice-and-action procedures to tackle illegal content online. The importance of countering illegal hate speech online and the need to continue working with the implementation of the Code is reflected in this guidance document.

A Commission Recommendationon measures to tackle effectively illegal content online was published on 1 March 2018. It contains two parts, a general part on measures applicable to all types of illegal content and a specific part addressing the special actions that platforms would need to take to address terrorist content. In terms of the rules applicable to all types of illegal content the recommendation includes clearer 'notice and action' procedures, more efficient tools and proactive technologies, stronger safeguards to ensure fundamental rights, special attention to small companies and closer cooperation with authorities.

What is the definition of illegal hate speech?

Illegal hate speech is defined in EU law under the Framework Decision on combating certain forms and expressions of racism and xenophobia by means of criminal lawas the public incitement to violence or hatred directed to groups or individuals on the basis of certain characteristics, including race, colour, religion, descent and national or ethnic origin.

Is the Code the right solution to tackle hate speech online?

The self-regulatory approach set by the Code has proven to be an effective policy tool to achieve fast progress by the businesses in facing a major societal challenge. One policy alone cannot be the only solution to tackle the proliferation of hatred online. The Code focuses primarily of notice-and-action and removals and thus helps to treat the "symptoms".

The challenges posed by hate speech online need to be tackled in a comprehensive way and the Commission intends to do so also in the context of the Digital Services Act package. The dissemination of illegal content online, including illegal hate speech, intermediated via online platforms creates an unsafe online environment for users across the EU. With the Digital Services Act, the Commission intends to create a horizontal regulatory framework for information society services on their obligations to address illegal content on their services.

How does the Commission work with the different IT platforms?

The Code is based on cooperation involving the European Commission, IT platforms, civil society organisations and national authorities. All stakeholders meet regularly under the umbrella of the High Level Group on combatting racism and xenophobia, to discuss challenges and progress. In addition to the regular monitoring exercises, the Commission engages in a constant dialogue with the platforms to encourage progress on all the commitments in the Code.

Workshops and trainings are also organised with companies and other relevant stakeholders. For instance, a workshop was held jointly with Google in Dublin in November 2017 to foster increased quality of notices by trusted flaggers and a more effective response by the companies' content reviewers. This workshop was followed up by similar events co-organised with Facebook and Twitter in June 2018 and January 2019 respectively. A seminar on digital campaigns for counter narratives against hatred took place in Paris in December 2019.

Does the Code lead to censorship?

No. The Code aims to tackle online hate speech that is already illegal. The same rules apply both online and offline. In the Code, both the IT companies and the European Commission also stress the need to defend the right to freedom of expression. The Code cannot be used to make IT companies take down content that does not count as illegal hate speech, or any type of speech that is protected by the right to freedom of expression set out in the EU Charter of Fundamental Rights.

In addition, the results of a 2016 Eurobarometer surveyshowed 75% of those following or participating in online debates had come across episodes of abuse, threat or hate speech aimed at journalists. Nearly half of these people said that this deterred them engaging in online discussions. These results show that illegal hate speech should be effectively removed from social media, as it might limit the right to freedom of expression.

Is it not for courts to decide what is illegal?

Yes, interpreting the law is and remains the responsibility of national courts.

At the same time, IT companies have to act in line with national laws, in particular those transposing the Framework Decision on combatting racism and xenophobia and the 2000 e-commerce Directive. When they receive a valid alert about content allegedly containing illegal hate speech, IT companies have to assess it, not only against their rules and community guidelines, but, where necessary, against applicable national law (including that implementing EU law), which fully complies with the principle of freedom of expression.

Do all expressions of hatred qualify as illegal hate speech, e.g. "I hate you"?

Offensive or controversial statements or content might be legal. As the European Court of Human Rights said, *"freedom of expression ... is applicable not only to "information" or "ideas" that are favourably received or regarded as inoffensive or as a matter of indifference, but also to those that offend, shock or disturb the State or any sector of the population"*.

In the Code, both the IT companies and the European Commission also stress the need to defend the right to freedom of expression.

Assessing what could be illegal hate speech includes taking into account criteria such as the purpose and context of the expression. The expression 'I hate you' would not appear to qualify as illegal hate speech, unless combined with other statements about for example threat of violence and referring to race, colour, religion, descent and national or ethnic origin, among others.

How can we prevent governments from abusing the Code?

The Code is a voluntary commitment made by the IT companies that have signed up to it. It is not a legal document and does not give governments the right to take down content. The Code cannot be used to make these IT companies take down content that does not count as illegal hate speech, or any type of speech that is protected by the right to freedom of expression set out in the EU Charter of Fundamental Rights.

QANDA/20/1135

Press contacts:

Christian WIGAND (+32 2 296 22 53)
Guillaume MERCIER (+32 2 298 05 64)
Kasia KOLANKO (+ 32 2 296 34 44)

General public inquiries: Europe Direct by phone 00 800 67 89 10 11 or by email

WODC-onderzoek: Voorziening
voor verzoeken tot snelle verwijdering
van onrechtmatige online content
Eindrapportage

Joris van Hoboken, Naomi Appelman, Anna van Duin, Tom Blom, Brahim Zarouali,
Ronan Ó Fathaigh, Michelle Seel, Elisabetta Stringhi, Natali Helberger
Amsterdam, 1 september 2020

155 blz

Nederland is selectief in opvang daklozen

Nederland telt 32.000 daklozen. De opvang zit vol, en de doorstroom naar een passende woning duurt veel te lang. Daar schiet niemand iets mee op. Het Leger des Heils wil daarom voor iedereen eigen plek. Want met een eigen plek, slaapt niemand meer op straat,(bron: Leger des Heils) 2021.

Ministerie van Justitie en Veiligheid

> Retouradres Postbus 20301 2500 EH Den Haag

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Directoraat-Generaal Migratie
Directie Migratiebeleid
Asiel, Opvang en Terugkeer

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

Ons kenmerk
3507963

Bijlage
1

Bij beantwoording de datum en ons kenmerk vermelden. Wilt u slechts één zaak in uw brief behandelen.

Datum 25 augustus 2021
Onderwerp Recente ontwikkelingen asielketen

In deze brief wil ik u graag informeren over diverse ontwikkelingen inzake de komst en opvang van asielzoekers naar Nederland en de huisvesting van vergunninghouders in gemeenten. Op 24 augustus is uw Kamer reeds geïnformeerd, specifiek over de stand van zaken evacuatie Afghanistan en gezinshereniging van alleenstaande minderjarige vreemdelingen. Ter aanvulling neem ik u in deze brief in vogelvlucht mee in andere relevante ontwikkelingen die druk leggen op verschillende processen in de asielketen. Vooraf wil ik graag benadrukken dat de ketenpartners en medeoverheden zich met vereende krachten inzetten om reguliere processen zoveel mogelijk doorgang te laten vinden, desnoods met een aangepaste werkwijze.

Naast de situatie in Afghanistan zijn er verschillende geopolitieke ontwikkelingen die op korte termijn naar verwachting bijdragen aan een verdere toename van de asielinstroom in Nederland. Gedacht kan worden aan COVID-19 gerelateerde maatregelen op het terrein van volksgezondheid die in veel landen hebben geleid tot economische crises. Dit manifesteert zich bijvoorbeeld in landen dichtbij de buitengrenzen van de Europese Unie (EU), zoals Tunesië, Libanon en Turkije. Sommige van deze landen vangen zelf ook veel migranten op waardoor het risico op secundaire migratie bestaat. Specifiek ten aanzien van Turkije is de afgelopen periode sprake van een onverwacht hoge instroom van Turkse asielzoekers. Daarnaast hebben verschillende incidenten de afgelopen maanden laten zien dat bepaalde landen er niet voor schuwen om asielmigranten bewust richting de EU te vervoeren om hier vervolgens een asielaanvraag in te dienen. De situatie op de grens tussen Belarus en Litouwen is hier het meest sprekende, maar zeker niet het enige, voorbeeld van. Ten slotte arriveren steeds meer nareizigers in het kader van gezinshereniging in ons land. Zij konden eerder niet reizen vanwege de internationale reisbeperkingen in verband met COVID-19. Al met al is er alle reden om aan te nemen dat de toenemende asielinstroom zal aanhouden.

De toegenomen instroom vraagt in de eerste plaats van alle ketenpartners die betrokken zijn bij het aanmeldproces om een aanvullende inspanning. Concreet betekent dit dat er vanuit Politie, de Koninklijke Marechaussee, de GGD, het Centraal Orgaan opvang asielzoekers (COA) en de Immigratie- en Naturalisatiedienst, extra inspanning en capaciteit nodig is ten aanzien van respectievelijk identificatie en registratie, COVID-testen, eerste opvang en de

Directoraat-Generaal Migratie
Directie Migratiebeleid
Asiel, Opvang en Terugkeer

Datum
25 augustus 2021

Ons kenmerk
3507963

start van de asielprocedure. Om achterstanden in het vervolg van het asielproces te voorkomen, bezie ik met de genoemde organisaties wat er nodig is om zich tijdig aan te passen aan het toegenomen werkaanbod. Het is evenwel niet uitgesloten dat de doorlooptijden weer zullen toenemen.

De opvang van asielzoekers is waar de toegenomen instroom het meest zichtbaar wordt. De opvangcapaciteit van het COA is door bovenstaande ontwikkelingen verder onder druk komen te staan. In de maand juli ging het om een stijging van 900 opvangplekken, in de afgelopen drie weken alleen al waren dit er bijna 700 (exclusief de instroom vanuit Afghanistan). Daar komt bij dat er op dit moment ca 11.000 vergunninghouders in de opvang verblijven, waarvan ruim 6.000 al langer dan de afgesproken 14 weken na vergunningverlening. Met iedere dag die verstrijkt, wordt de capacitaire situatie bij het COA nijpender.

Deze zorgwekkende situatie was aanleiding om vandaag, samen met de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, een brief te sturen aan Commissarissen van de Koning, gedeputeerden, burgemeesters en wethouders waarin we hen oproepen om met urgentie en resultaatgericht invulling te geven aan het dringende verzoek om de reguliere opvangcapaciteit van het COA te vergroten en de achterstand op het realiseren van de taakstelling uitplaatsing vergunninghouders in te lopen. We stellen gezamenlijke actie voor langs vijf concrete lijnen, zoals verder gespecificeerd in de bijgevoegde bestuurlijke brief.

Zekerheidshalve heb ik het COA reeds gevraagd om, in goed overleg met gemeenten, de inzet van noodopvang voor te bereiden. Hierbij kan gedacht worden aan het meerdaags en grootschalig opvangen van personen in evenementenhallen en paviljoens. Hoewel dergelijke opvang niet de voorkeur verdient, onder meer vanwege de minimale voorzieningen, is dit een uiterste maatregel die het COA nog kan aanwenden om de inzet van de crisisnoodopvang te voorkomen. Het is niet uitgesloten dat noodopvang op korte termijn al moet worden ingezet. Alle inzet is erop gericht om iedereen met recht op opvang ook opvang te kunnen blijven bieden.

Bovengeschetste ontwikkelingen zullen de inzet vragen van vele andere partijen die in deze brief niet zijn benoemd. Gedacht kan worden aan de advocatuur, de rechtspraak, het maatschappelijk middenveld en commerciële partijen. Ik acht het van het grootste belang dat alle betrokken partijen worden betrokken, met als ultieme doel dat iedereen die in Nederland mag blijven ook verzekerd is van een goede start.

De Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid,

Ankie Broekers-Knol

VN verklaringen en verdragen

Het ‘recht op gezondheid’ is in diverse internationale mensenrechtenverdragen opgenomen, zoals in artikel 24 van het Internationaal Verdrag inzake de rechten van het kind (IVRK), van 1989, in artikel 12 van het Verdrag inzake de uitbanning van alle vormen van discriminatie van vrouwen (CEDAW), van 1979, en artikel 12 van het Internationaal Verdrag inzake economische, sociale en culturele rechten, van 1966. Daarnaast onderstreept het Internationaal Verdrag inzake de uitbanning van alle vormen van rassendiscriminatie, van 1965, dat Staten discriminatie op basis van ras moeten verbieden en uitbannen en het recht van een ieder op openbare gezondheidszorg en medische zorg moeten waarborgen (artikel 5). Het Verdrag inzake de Rechten van Gehandicapten van 2006 schrijft voor dat mensen met een fysieke en/of psychische beperking gelijke rechten hebben op het gebied van wonen, scholing, vervoer, werk en een aantal andere terreinen. Nederland is partij bij deze verdragen.

Het ‘recht op gezondheid’ is ook opgenomen in het Internationaal Verdrag van alle migrantenarbeiders en hun gezinnen van 1990. Bij dit verdrag is Nederland (nog) niet partij.

Bron: Johannes Wier Stichting

[vertaling Engels-Nederlands]

Economische en sociale situatie

35. Personen en groepen van personen mogen niet willekeurig worden behandeld op grond van het behoren tot een bepaalde economische of sociale groep of een bepaalde sociale laag in de samenleving. De sociale en economische situatie van een persoon economische situatie van een persoon die in armoede leeft of dakloos is, kan resulteren in pervasieve discriminatie, stigmatisering en negatieve stereotypering die kunnen leiden tot de weigering van, of ongelijke toegang tot onderwijs en gezondheidszorg van dezelfde kwaliteit als die van anderen, alsmede het ontzeggen van of ongelijke toegang tot openbare plaatsen.

Bron:

UNITED NATIONS

Economic and Social Council
Distr.
GENERAL
E/C.12/GC/20
2 July 2009
Original: ENGLISH
COMMITTEE ON ECONOMIC, SOCIAL AND CULTURAL RIGHTS
Forty-second session
Geneva, 4-22 May 2009
Agenda item 3

GENERAL COMMENT No. 20
Non-discrimination in economic, social and cultural rights (art. 2, para. 2, of the International Covenant on Economic, Social and Cultural Rights)

UNITED NATIONS **E**

Economic and Social Council

Distr.
GENERAL

E/C.12/GC/20
2 July 2009

Original: ENGLISH

COMMITTEE ON ECONOMIC, SOCIAL
AND CULTURAL RIGHTS
Forty-second session
Geneva, 4-22 May 2009
Agenda item 3

GENERAL COMMENT No. 20

Non-discrimination in economic, social and cultural rights (art. 2, para. 2, of the International Covenant on Economic, Social and Cultural Rights)

I. INTRODUCTION AND BASIC PREMISES

1. Discrimination undermines the fulfilment of economic, social and cultural rights for a significant proportion of the world's population. Economic growth has not, in itself, led to sustainable development, and individuals and groups of individuals continue to face socio-economic inequality, often because of entrenched historical and contemporary forms of discrimination.

2. Non-discrimination and equality are fundamental components of international human rights law and essential to the exercise and enjoyment of economic, social and cultural rights. Article 2, paragraph 2, of the International Covenant on Economic, Social and Cultural Rights (the Covenant) obliges each State party "to guarantee that the rights enunciated in the present Covenant will be exercised without discrimination of any kind as to race, colour, sex, language, religion, political or other opinion, national or social origin, property, birth or other status".

3. The principles of non-discrimination and equality are recognized throughout the Covenant. The preamble stresses the "equal and inalienable rights of all" and the Covenant expressly recognizes the rights of "everyone" to the various Covenant rights such as, inter alia, the right to work, just and favourable conditions of work, trade union freedoms, social security, an adequate standard of living, health and education and participation in cultural life.

GE.09-43405 (E) 090709

4. The Covenant also explicitly mentions the principles of non-discrimination and equality with respect to some individual rights. Article 3 requires States to undertake to ensure the equal right of men and women to enjoy the Covenant rights and article 7 includes the "right to equal remuneration for work of equal value" and "equal opportunity for everyone to be promoted" in employment. Article 10 stipulates that, inter alia, mothers should be accorded special protection during a reasonable period before and after childbirth and that special measures of protection and assistance should be taken for children and young persons without discrimination. Article 13 recognizes that "primary education shall be compulsory and available free to all" and provides that "higher education shall be made equally accessible to all".

5. The preamble, Articles 1, paragraph 3, and 55, of the Charter of the United Nations and article 2, paragraph 1, of the Universal Declaration of Human Rights prohibit discrimination in the enjoyment of economic, social and cultural rights. International treaties on racial discrimination, discrimination against women and the rights of refugees, stateless persons, children, migrant workers and members of their families, and persons with disabilities include the exercise of economic, social and cultural rights,[1] while other treaties require the elimination of discrimination in specific fields, such as employment and education.[2] In addition to the common provision on equality and non-discrimination in both the Covenant and the International Covenant on Civil and Political Rights, article 26 of the International Covenant on Civil and Political Rights contains an independent guarantee of equal and effective protection before and of the law.[3]

6. In previous general comments, the Committee on Economic, Social and Cultural Rights has considered the application of the principle of non-discrimination to specific Covenant rights relating to housing, food, education, health, water, authors' rights, work and social security.[4]

---

[1] See the International Convention on the Elimination of All Forms of Racial Discrimination (ICERD); the Convention on the Elimination of All Forms of Discrimination against Women (CEDAW); the Convention relating to the Status of Refugees; the Convention relating to the Status of Stateless Persons; the Convention on the Rights of the Child; the International Convention on the Protection of the Rights of All Migrant Workers and Members of Their Families; and the Convention on the Rights of Persons with Disabilities.

[2] ILO Convention No. 111 concerning Discrimination in Respect of Employment and Occupation (1958); and the UNESCO Convention against Discrimination in Education.

[3] See general comment No. 18 (1989) of the Human Rights Committee on non-discrimination.

[4] The Committee on Economic, Social and Cultural Rights (CESCR), general comment No. 4 (1991): The right to adequate housing; general comment No. 7 (1997): The right to adequate housing: forced evictions (art. 11, para. 1); general comment No. 12 (1999): The right to adequate food; general comment No. 13 (1999): The right to education (art. 13); general comment No. 14 (2000): The right to the highest attainable standard of health (art. 12); general comment No. 15 (2002): The right to water (arts. 11 and 12); general comment No. 17 (2005):

Moreover, general comment No. 16 focuses on State parties' obligations under article 3 of the Covenant to ensure equal rights of men and women to the enjoyment of all Covenant rights, while general comments Nos. 5 and 6 respectively concern the rights of persons with disabilities and older persons.[5] The present general comment aims to clarify the Committee's understanding of the provisions of article 2, paragraph 2, of the Covenant, including the scope of State obligations (Part II), the prohibited grounds of discrimination (Part III), and national implementation (Part IV).

II. SCOPE OF STATE OBLIGATIONS

7. Non-discrimination is an immediate and cross-cutting obligation in the Covenant. Article 2, paragraph 2, requires States parties to guarantee non-discrimination in the exercise of each of the economic, social and cultural rights enshrined in the Covenant and can only be applied in conjunction with these rights. It is to be noted that discrimination constitutes any distinction, exclusion, restriction or preference or other differential treatment that is directly or indirectly based on the prohibited grounds of discrimination and which has the intention or effect of nullifying or impairing the recognition, enjoyment or exercise, on an equal footing, of Covenant rights.[6] Discrimination also includes incitement to discriminate and harassment.

8. In order for States parties to "guarantee" that the Covenant rights will be exercised without discrimination of any kind, discrimination must be eliminated both formally and substantively:[7]

(a) **Formal discrimination**: Eliminating formal discrimination requires ensuring that a State's constitution, laws and policy documents do not discriminate on prohibited grounds; for example, laws should not deny equal social security benefits to women on the basis of their marital status;

(b) **Substantive discrimination**: Merely addressing formal discrimination will not ensure substantive equality as envisaged and defined by article 2, paragraph 2.[8] The effective

---

The right of everyone to benefit from the protection of the moral and material interests resulting from any scientific, literary or artistic production of which he is the author (art. 15, para. 1 (c); general comment No. 18 (2005): The right to work (art. 6); and general comment No. 19 (2008): The right to social security.

[5] CESCR, general comment No. 5 (1994): Persons with disabilities; and general comment No. 6 (1995): The economic, social and cultural rights of older persons.

[6] For a similar definition see art. 1, ICERD; art. 1, CEDAW; and art. 2 of the Convention on the Rights of Persons with Disabilities (CRPD). The Human Rights Committee comes to a similar interpretation in its general comment No. 18, paragraphs 6 and 7. The Committee has adopted a similar position in previous general comments.

[7] CESCR, general comment No. 16 (2005): The equal right of men and women to the enjoyment of all economic, social and cultural rights (art. 3).

[8] See also CESCR general comment No. 16.

enjoyment of Covenant rights is often influenced by whether a person is a member of a group characterized by the prohibited grounds of discrimination. Eliminating discrimination in practice requires paying sufficient attention to groups of individuals which suffer historical or persistent prejudice instead of merely comparing the formal treatment of individuals in similar situations. States parties must therefore immediately adopt the necessary measures to prevent, diminish and eliminate the conditions and attitudes which cause or perpetuate substantive or de facto discrimination. For example, ensuring that all individuals have equal access to adequate housing, water and sanitation will help to overcome discrimination against women and girl children and persons living in informal settlements and rural areas.

9. In order to eliminate substantive discrimination, States parties may be, and in some cases are, under an obligation to adopt special measures to attenuate or suppress conditions that perpetuate discrimination. Such measures are legitimate to the extent that they represent reasonable, objective and proportional means to redress de facto discrimination and are discontinued when substantive equality has been sustainably achieved. Such positive measures may exceptionally, however, need to be of a permanent nature, such as interpretation services for linguistic minorities and reasonable accommodation of persons with sensory impairments in accessing health-care facilities.

10. Both direct and indirect forms of differential treatment can amount to discrimination under article 2, paragraph 2, of the Covenant:

(a) **Direct discrimination** occurs when an individual is treated less favourably than another person in a similar situation for a reason related to a prohibited ground; e.g. where employment in educational or cultural institutions or membership of a trade union is based on the political opinions of applicants or employees. Direct discrimination also includes detrimental acts or omissions on the basis of prohibited grounds where there is no comparable similar situation (e.g. the case of a woman who is pregnant);

(b) **Indirect discrimination** refers to laws, policies or practices which appear neutral at face value, but have a disproportionate impact on the exercise of Covenant rights as distinguished by prohibited grounds of discrimination. For instance, requiring a birth registration certificate for school enrolment may discriminate against ethnic minorities or non-nationals who do not possess, or have been denied, such certificates.

Private sphere

11. Discrimination is frequently encountered in families, workplaces, and other sectors of society. For example, actors in the private housing sector (e.g. private landlords, credit providers and public housing providers) may directly or indirectly deny access to housing or mortgages on the basis of ethnicity, marital status, disability or sexual orientation while some families may refuse to send girl children to school. States parties must therefore adopt measures, which should include legislation, to ensure that individuals and entities in the private sphere do not discriminate on prohibited grounds.

Systemic discrimination

12. The Committee has regularly found that discrimination against some groups is pervasive and persistent and deeply entrenched in social behaviour and organization, often involving unchallenged or indirect discrimination. Such systemic discrimination can be understood as legal rules, policies, practices or predominant cultural attitudes in either the public or private sector which create relative disadvantages for some groups, and privileges for other groups.

Permissible scope of differential treatment

13. Differential treatment based on prohibited grounds will be viewed as discriminatory unless the justification for differentiation is reasonable and objective. This will include an assessment as to whether the aim and effects of the measures or omissions are legitimate, compatible with the nature of the Covenant rights and solely for the purpose of promoting the general welfare in a democratic society. In addition, there must be a clear and reasonable relationship of proportionality between the aim sought to be realized and the measures or omissions and their effects. A failure to remove differential treatment on the basis of a lack of available resources is not an objective and reasonable justification unless every effort has been made to use all resources that are at the State party's disposition in an effort to address and eliminate the discrimination, as a matter of priority.

14. Under international law, a failure to act in good faith to comply with the obligation in article 2, paragraph 2, to guarantee that the rights enunciated in the Covenant will be exercised without discrimination amounts to a violation. Covenant rights can be violated through the direct action or omission by States parties, including through their institutions or agencies at the national and local levels. States parties should also ensure that they refrain from discriminatory practices in international cooperation and assistance and take steps to ensure that all actors under their jurisdiction do likewise.

III. PROHIBITED GROUNDS OF DISCRIMINATION

15. Article 2, paragraph 2, lists the prohibited grounds of discrimination as "race, colour, sex, language, religion, political or other opinion, national or social origin, property, birth or other status". The inclusion of "other status" indicates that this list is not exhaustive and other grounds may be incorporated in this category. The express grounds and a number of implied grounds under "other status" are discussed below. The examples of differential treatment presented in this section are merely illustrative and they are not intended to represent the full scope of possible discriminatory treatment under the relevant prohibited ground, nor a conclusive finding that such differential treatment will amount to discrimination in every situation.

Membership of a group

16. In determining whether a person is distinguished by one or more of the prohibited grounds, identification shall, if no justification exists to the contrary, be based upon self-identification by the individual concerned. Membership also includes association with a group characterized by one of the prohibited grounds (e.g. the parent of a child with a disability) or perception by others that an individual is part of such a group (e.g. a person has a similar skin colour or is a supporter of the rights of a particular group or a past member of a group).

Multiple discrimination[9]

17. Some individuals or groups of individuals face discrimination on more than one of the prohibited grounds, for example women belonging to an ethnic or religious minority. Such cumulative discrimination has a unique and specific impact on individuals and merits particular consideration and remedying.

A. Express grounds

18. The Committee has consistently raised concern over formal and substantive discrimination across a wide range of Covenant rights against indigenous peoples and ethnic minorities among others.

"Race and colour"

19. Discrimination on the basis of "race and colour", which includes an individual's ethnic origin, is prohibited by the Covenant as well as by other treaties including the International Convention on the Elimination of Racial Discrimination. The use of the term "race" in the Covenant or the present general comment does not imply the acceptance of theories which attempt to determine the existence of separate human races.[10]

Sex

20. The Covenant guarantees the equal right of men and women to the enjoyment of economic, social and cultural rights.[11] Since the adoption of the Covenant, the notion of the prohibited ground "sex" has evolved considerably to cover not only physiological characteristics but also the social construction of gender stereotypes, prejudices and expected roles, which have created obstacles to the equal fulfilment of economic, social and cultural rights. Thus, the refusal to hire a woman, on the ground that she might become pregnant, or the allocation of low-level or part-time jobs to women based on the stereotypical assumption that, for example, they are unwilling to commit as much time to their work as men, constitutes discrimination. Refusal to grant paternity leave may also amount to discrimination against men.

---

[9] See para. 27 of the present general comment on intersectional discrimination.

[10] See the outcome document of the Durban Review Conference, para. 6: "*Reaffirms* that all peoples and individuals constitute one human family, rich in diversity, and that all human beings are born free and equal in dignity and rights; and strongly rejects any doctrine of racial superiority along with theories which attempt to determine the existence of so-called distinct human races."

[11] See art. 3 of the Covenant, and CESCR general comment No. 16.

Language

21. Discrimination on the basis of language or regional accent is often closely linked to unequal treatment on the basis of national or ethnic origin. Language barriers can hinder the enjoyment of many Covenant rights, including the right to participate in cultural life as guaranteed by article 15 of the Covenant. Therefore, information about public services and goods, for example, should also be available, as far as possible, in languages spoken by minorities, and States parties should ensure that any language requirements relating to employment and education are based on reasonable and objective criteria.

Religion

22. This prohibited ground of discrimination covers the profession of religion or belief of one's choice (including the non-profession of any religion or belief), that may be publicly or privately manifested in worship, observance, practice and teaching.[12] For instance, discrimination arises when persons belonging to a religious minority are denied equal access to universities, employment, or health services on the basis of their religion.

Political or other opinion

23. Political and other opinions are often grounds for discriminatory treatment and include both the holding and not-holding of opinions, as well as expression of views or membership within opinion-based associations, trade unions or political parties. Access to food assistance schemes, for example, must not be made conditional on an expression of allegiance to a particular political party.

National or social origin

24. "National origin" refers to a person's State, nation, or place of origin. Due to such personal circumstances, individuals and groups of individuals may face systemic discrimination in both the public and private sphere in the exercise of their Covenant rights. "Social origin" refers to a person's inherited social status, which is discussed more fully below in the context of "property" status, descent-based discrimination under "birth" and "economic and social status".[13]

Property

25. Property status, as a prohibited ground of discrimination, is a broad concept and includes real property (e.g. land ownership or tenure) and personal property (e.g. intellectual property, goods and chattels, and income), or the lack of it. The Committee has previously commented that

---

[12] See also the General Assembly's Declaration on the Elimination of All Forms of Intolerance and of Discrimination Based on Religion or Belief, proclaimed by the General Assembly in its resolution 36/55 of 25 November 1981.

[13] See paras. 25, 26 and 35, of the present general comment.

Covenant rights, such as access to water services and protection from forced eviction, should not be made conditional on a person's land tenure status, such as living in an informal settlement.[14]

Birth

26. Discrimination based on birth is prohibited and article 10, paragraph 3, of the Covenant specifically states, for example, that special measures should be taken on behalf of children and young persons "without any discrimination for reasons of parentage". Distinctions must therefore not be made against those who are born out of wedlock, born of stateless parents or are adopted or constitute the families of such persons. The prohibited ground of birth also includes descent, especially on the basis of caste and analogous systems of inherited status.[15] States parties should take steps, for instance, to prevent, prohibit and eliminate discriminatory practices directed against members of descent-based communities and act against the dissemination of ideas of superiority and inferiority on the basis of descent.

B. Other status[16]

27. The nature of discrimination varies according to context and evolves over time. A flexible approach to the ground of "other status" is thus needed in order to capture other forms of differential treatment that cannot be reasonably and objectively justified and are of a comparable nature to the expressly recognized grounds in article 2, paragraph 2. These additional grounds are commonly recognized when they reflect the experience of social groups that are vulnerable and have suffered and continue to suffer marginalization. The Committee's general comments and concluding observations have recognized various other grounds and these are described in more detail below. However, this list is not intended to be exhaustive. Other possible prohibited grounds could include the denial of a person's legal capacity because he or she is in prison, or is involuntarily interned in a psychiatric institution, or the intersection of two prohibited grounds of discrimination, e.g. where access to a social service is denied on the basis of sex and disability.

Disability

28. In its general comment No. 5, the Committee defined discrimination against persons with disabilities[17] as "any distinction, exclusion, restriction or preference, or denial of reasonable

---

[14] See CESCR general comments Nos. 15 and 4 respectively.

[15] For a comprehensive overview of State obligations in this regard, see general comment No. 29 (2002) of the Committee on the Elimination of All Forms of Racial Discrimination on art. 1, para. 1, regarding descent.

[16] See para. 15 of the present general comment.

[17] For a definition, see CRPD, art. 1: "Persons with disabilities include those who have long-term physical, mental, intellectual or sensory impairments which in interaction with various barriers may hinder their full and effective participation in society on an equal basis with others."

accommodation based on disability which has the effect of nullifying or impairing the recognition, enjoyment or exercise of economic, social or cultural rights".[18] The denial of reasonable accommodation should be included in national legislation as a prohibited form of discrimination on the basis of disability.[19] States parties should address discrimination, such as prohibitions on the right to education, and denial of reasonable accommodation in public places such as public health facilities and the workplace,[20] as well as in private places, e.g. as long as spaces are designed and built in ways that make them inaccessible to wheelchairs, such users will be effectively denied their right to work.

Age

29. Age is a prohibited ground of discrimination in several contexts. The Committee has highlighted the need to address discrimination against unemployed older persons in finding work, or accessing professional training or retraining, and against older persons living in poverty with unequal access to universal old-age pensions due to their place of residence.[21] In relation to young persons, unequal access by adolescents to sexual and reproductive health information and services amounts to discrimination.

Nationality

30. The ground of nationality should not bar access to Covenant rights,[22] e.g. all children within a State, including those with an undocumented status, have a right to receive education and access to adequate food and affordable health care. The Covenant rights apply to everyone including non-nationals, such as refugees, asylum-seekers, stateless persons, migrant workers and victims of international trafficking, regardless of legal status and documentation.[23]

---

[18] See CESCR general comment No. 5, para. 15.

[19] See CRPD, art. 2: "'Reasonable accommodation' means necessary and appropriate modification and adjustments not imposing a disproportionate or undue burden, where needed in a particular case, to ensure to persons with disabilities the enjoyment or exercise on an equal basis with others of all human rights and fundamental freedoms."

[20] See CESCR general comment No. 5, para. 22.

[21] See, further, CESCR general comment No. 6.

[22] This paragraph is without prejudice to the application of art. 2, para. 3, of the Covenant, which states: "Developing countries, with due regard to human rights and their national economy, may determine to what extent they would guarantee the economic rights recognized in the present Covenant to non-nationals."

[23] See also general comment No. 30 (2004) of the Committee on the Elimination of All Forms of Racial Discrimination on non-citizens.

Marital and family status

31. Marital and family status may differ between individuals because, inter alia, they are married or unmarried, married under a particular legal regime, in a de facto relationship or one not recognized by law, divorced or widowed, live in an extended family or kinship group or have differing kinds of responsibility for children and dependants or a particular number of children. Differential treatment in access to social security benefits on the basis of whether an individual is married must be justified on reasonable and objective criteria. In certain cases, discrimination can also occur when an individual is unable to exercise a right protected by the Covenant because of his or her family status or can only do so with spousal consent or a relative's concurrence or guarantee.

Sexual orientation and gender identity

32. "Other status" as recognized in article 2, paragraph 2, includes sexual orientation.[24] States parties should ensure that a person's sexual orientation is not a barrier to realizing Covenant rights, for example, in accessing survivor's pension rights. In addition, gender identity is recognized as among the prohibited grounds of discrimination; for example, persons who are transgender, transsexual or intersex often face serious human rights violations, such as harassment in schools or in the workplace.[25]

Health status

33. Health status refers to a person's physical or mental health.[26] States parties should ensure that a person's actual or perceived health status is not a barrier to realizing the rights under the Covenant. The protection of public health is often cited by States as a basis for restricting human rights in the context of a person's health status. However, many such restrictions are discriminatory, for example, when HIV status is used as the basis for differential treatment with regard to access to education, employment, health care, travel, social security, housing and asylum.[27] States parties should also adopt measures to address widespread stigmatization of persons on the basis of their health status, such as mental illness, diseases such as leprosy and women who have suffered obstetric fistula, which often undermines the ability of individuals to

[24] See CESCR general comments Nos. 14 and 15.

[25] For definitions, see the Yogyakarta Principles on the Application of International Human Rights Law in relation to Sexual Orientation and Gender Identity.

[26] See CESCR general comment No. 14, paras. 12(b), 18, 28 and 29.

[27] See the guidelines published by the Office of the High Commissioner for Human Rights and the Joint United Nations Programme on HIV/AIDS (UNAIDS) (2006), "International Guidelines on HIV/AIDS and Human Rights, 2006 Consolidated Version". Available online at: http://data.unaids.org/Publications/IRC-pub07/JC1252-InternGuidelines_en.pdf.

enjoy fully their Covenant rights. Denial of access to health insurance on the basis of health status will amount to discrimination if no reasonable or objective criteria can justify such differentiation.

Place of residence

34. The exercise of Covenant rights should not be conditional on, or determined by, a person's current or former place of residence; e.g. whether an individual lives or is registered in an urban or a rural area, in a formal or an informal settlement, is internally displaced or leads a nomadic lifestyle. Disparities between localities and regions should be eliminated in practice by ensuring, for example, that there is even distribution in the availability and quality of primary, secondary and palliative health-care facilities.

Economic and social situation

35. Individuals and groups of individuals must not be arbitrarily treated on account of belonging to a certain economic or social group or strata within society. A person's social and economic situation when living in poverty or being homeless may result in pervasive discrimination, stigmatization and negative stereotyping which can lead to the refusal of, or unequal access to, the same quality of education and health care as others, as well as the denial of or unequal access to public places.

IV. NATIONAL IMPLEMENTATION

36. In addition to refraining from discriminatory actions, States parties should take concrete, deliberate and targeted measures to ensure that discrimination in the exercise of Covenant rights is eliminated. Individuals and groups of individuals, who may be distinguished by one or more of the prohibited grounds, should be ensured the right to participate in decision-making processes over the selection of such measures. States parties should regularly assess whether the measures chosen are effective in practice.

Legislation

37. Adoption of legislation to address discrimination is indispensable in complying with article 2, paragraph 2. States parties are therefore encouraged to adopt specific legislation that prohibits discrimination in the field of economic, social and cultural rights. Such laws should aim at eliminating formal and substantive discrimination, attribute obligations to public and private actors and cover the prohibited grounds discussed above. Other laws should be regularly reviewed and, where necessary, amended in order to ensure that they do not discriminate or lead to discrimination, whether formally or substantively, in relation to the exercise and enjoyment of Covenant rights.

Policies, plans and strategies

38. States parties should ensure that strategies, policies, and plans of action are in place and implemented in order to address both formal and substantive discrimination by public and

private actors in the area of Covenant rights. Such policies, plans and strategies should address all groups distinguished by the prohibited grounds and States parties are encouraged, among other possible steps, to adopt temporary special measures in order to accelerate the achievement of equality. Economic policies, such as budgetary allocations and measures to stimulate economic growth, should pay attention to the need to guarantee the effective enjoyment of the Covenant rights without discrimination. Public and private institutions should be required to develop plans of action to address non-discrimination and the State should conduct human rights education and training programmes for public officials and make such training available to judges and candidates for judicial appointments. Teaching on the principles of equality and non-discrimination should be integrated in formal and non-formal inclusive and multicultural education, with a view to dismantling notions of superiority or inferiority based on prohibited grounds and to promote dialogue and tolerance between different groups in society. States parties should also adopt appropriate preventive measures to avoid the emergence of new marginalized groups.

Elimination of systemic discrimination

39. States parties must adopt an active approach to eliminating systemic discrimination and segregation in practice. Tackling such discrimination will usually require a comprehensive approach with a range of laws, policies and programmes, including temporary special measures. States parties should consider using incentives to encourage public and private actors to change their attitudes and behaviour in relation to individuals and groups of individuals facing systemic discrimination, or penalize them in case of non-compliance. Public leadership and programmes to raise awareness about systemic discrimination and the adoption of strict measures against incitement to discrimination are often necessary. Eliminating systemic discrimination will frequently require devoting greater resources to traditionally neglected groups. Given the persistent hostility towards some groups, particular attention will need to be given to ensuring that laws and policies are implemented by officials and others in practice.

Remedies and accountability

40. National legislation, strategies, policies and plans should provide for mechanisms and institutions that effectively address the individual and structural nature of the harm caused by discrimination in the field of economic, social and cultural rights. Institutions dealing with allegations of discrimination customarily include courts and tribunals, administrative authorities, national human rights institutions and/or ombudspersons, which should be accessible to everyone without discrimination. These institutions should adjudicate or investigate complaints promptly, impartially, and independently and address alleged violations relating to article 2, paragraph 2, including actions or omissions by private actors. Where the facts and events at issue lie wholly, or in part, within the exclusive knowledge of the authorities or other respondent, the burden of proof should be regarded as resting on the authorities, or the other respondent, respectively. These institutions should also be empowered to provide effective remedies, such as compensation, reparation, restitution, rehabilitation, guarantees of non-repetition and public apologies, and State parties should ensure that these measures are effectively implemented.

Domestic legal guarantees of equality and non-discrimination should be interpreted by these institutions in ways which facilitate and promote the full protection of economic, social and cultural rights.[28]

Monitoring, indicators and benchmarks

41. States parties are obliged to monitor effectively the implementation of measures to comply with article 2, paragraph 2, of the Covenant. Monitoring should assess both the steps taken and the results achieved in the elimination of discrimination. National strategies, policies and plans should use appropriate indicators and benchmarks, disaggregated on the basis of the prohibited grounds of discrimination.[29]

---

[28] See CESCR general comments Nos. 3 and 9. See also the practice of the Committee in its concluding observations on reports of States parties to the Covenant.

[29] See CESCR general comments Nos. 13, 14, 15, 17 and 19, and its new reporting guidelines (E/C.12/2008/2).

De jacht op daklozen

Foto: CanstockPhoto

Het tentenkampje aan de Dommel met onder anderen de bekende dakloze Lily Hendriks. © Kees Martens/DCI Media

Zolang ze geen kwaad doen of verder uitbreiden moet Eindhoven de daklozen in de tentjes langs de Dommel gedogen

DE STELLING

Geef je mening over onderwerpen die spelen bij mensen in de regio Eindhoven en Helmond. Vul hieronder de poll in en stuur een bijdrage voor de Opiniepagina's van het ED in via opinie@ed.nl. Het onderwerp dit keer:
De daklozen in een tentenkampje langs de Dommel in Eindhoven

EINDHOVENS DAGBLAD

Harrie Verrijt 06-05-2022

Een tentenkamp met acht daklozen aan de Dommel in Eindhoven moet weg van de gemeente; bewoners weigeren te vertrekken…

De Telegraaf

’Indrukwekkend dieptepunt’ opvangcrisis Ter Apel: mensen slapen buiten

Door **NIELS RIGTER**
11 mei 2022 in BINNENLAND

TER APEL - De opvangcrisis in Ter Apel heeft een nieuw dieptepunt bereikt: zo’n zestig asielzoekers moesten dinsdagavond voor een slaapplaats uitwijken naar een grasveldje in de buitenlucht. Uiteindelijk hadden ze de nacht kunnen doorbrengen in kantoren en wachtruimtes van het aanmeldcentrum, zonder bed, maar tenminste met een dak boven hun hoofd.

Een deel van de asielzoekers hadden zich al buiten met slaapzakken geïnstalleerd, omdat er in het aanmeldcentrum geen plek meer voor hen was. Het Centraal Orgaan Opvang Asielzoekers (COA) spreekt van een ’indrukwekkend dieptepunt’. Een medewerker die er al 28 jaar werkt, zegt nog nooit iets dergelijks te hebben meegemaakt.

deVolkskrant

Kabinet roept gemeenten op bedden voor Oekraïners voorlopig beschikbaar te stellen aan asielzoekers

Staatssecretaris Eric van der Burg (Asiel en Migratie, VVD) roept gemeenten op de 10 duizend bedden die klaarstaan voor opvang van Oekraïners, voorlopig beschikbaar te stellen aan asielzoekers. Ook wil hij crisisnoodopvang in de provincie Groningen in bijvoorbeeld sporthallen. Het Rode Kruis zette woensdagavond inderhaast tenten op in het overvolle aanmeldcentrum in Ter Apel.

Remco Meijer11 mei 2022,

surveillancestaat

Canstockphoto

https://archive.org/details/INDECT
https://archive.org/details/e-id-european-electronic-indentification-for-citizens

United Nations

A / 74/48037 16

In 1975 publiceerde Michel schreef Foucault over de 'dwingende gedragstechnologieën' die in de moderne samenleving worden gebruikt 'disciplineren en straffen' de armere klassen. In het boek *" Discipline and Punish"* wordt beschreven hoe het panoptische (gevangenis)-systeem van Bentham zich uitbreidt naar de gehele samenleving. Om uit te leggen waarom deze lessen niet zijn geleerd in de digitale welzijnszorg staat, schrijft Shoshana Zuboff dat het systeem van 'surveillancekapitalisme' dat vandaag heerst ongekend is. Jack Balkin heeft de 'National Surveillance State 'als' een permanent kenmerk van het bestuur [dat] alomtegenwoordig zal worden in de tijd als de vertrouwde apparaten van de regelgevende en verzorgingsstaten.Digitale technologieën worden in de verzorgingsstaat gebruikt om te bewaken, te richten, lastig te vallen en begunstigden straffen, vooral de armsten en meest kwetsbaren onder hen.

Tweede Kamer der Staten-Generaal 2
Vergaderjaar 2019–2020
26 643
Nr. 672

Informatie- en communicatietechnologie (ICT)
BRIEF VAN DE MINISTERS VAN BINNENLANDSE ZAKEN EN KONINKRIJKSRELATIES EN VOOR RECHTSBESCHERMING
Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal Den Haag, 13 maart 2020
De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,
R.W. Knops
De Minister voor Rechtsbescherming,
S. Dekker

VN rapport A / 74/48037 16

Met veel interesse is kennisgenomen van het bovengenoemd rapport van de VN-rapporteur voor extreme armoede en mensenrechten. Het rapport beschrijft de opkomst van de digitale verzorgingsstaat, waarin sociale bescherming en diensten steeds meer vorm krijgen via data-gedreven technologieën.

Report of the Special rapporteur on extreme poverty and human rights, Seventy-fourth session, item 72(b), 11 October 2019.

Boetes daklozen

Haagse daklozen die buiten op een bankje slapen, worden nog steeds (2021) met regelmaat beboet door gemeentelijke handhavers.

Bron: ad.nl

Theresia Schouten 18-01-2021

Geldrop-Mierlo

Geldrop-Mierlo verscherpte onlangs de regels met een verbod op ‘slapen op een openbare plaats’, om het probleem beter te kunnen aanpakken.

Bron:
ed.nl
Chiel Timmermans
24-05-2021

Opvangcapaciteit: een bed voor iedereen

Nederland heeft altijd te maken met een wisselend aantal asielzoekers dat ons land binnenkomt. Het COA zorgt voor de opvang van asielzoekers: een bed voor iedereen die daar recht op heeft.

Bron: coa.nl

2021

Leger des Heils

Dat alle programma's op het gebied van dakloosheid eind 2021 aflopen baart ons Leger des Heils grote zorgen!"

Nu keuzes maken

Een nieuw kabinet moet, wat het Leger des Heils betreft, topprioriteit geven aan de aanpak van dak- en thuisloosheid, als onderdeel van een brede woonagenda. Maar ook het demissionaire kabinet kan met de Tweede Kamer nu al keuzes maken om te investeren in huisvesting, begeleiding en preventie van dakloosheid.

Bron: Leger des Heils

2021

Ministerie van Justitie en Veiligheid

> Retouradres Postbus 20301 2500 EH Den Haag

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Directoraat-Generaal Migratie
Directie Migratiebeleid
Asiel, Opvang en Terugkeer

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

Ons kenmerk
3507963

Bijlage
1

Bij beantwoording de datum en ons kenmerk vermelden. Wilt u slechts één zaak in uw brief behandelen.

Datum 25 augustus 2021
Onderwerp Recente ontwikkelingen asielketen

In deze brief wil ik u graag informeren over diverse ontwikkelingen inzake de komst en opvang van asielzoekers naar Nederland en de huisvesting van vergunninghouders in gemeenten. Op 24 augustus is uw Kamer reeds geïnformeerd, specifiek over de stand van zaken evacuatie Afghanistan en gezinshereniging van alleenstaande minderjarige vreemdelingen. Ter aanvulling neem ik u in deze brief in vogelvlucht mee in andere relevante ontwikkelingen die druk leggen op verschillende processen in de asielketen. Vooraf wil ik graag benadrukken dat de ketenpartners en medeoverheden zich met vereende krachten inzetten om reguliere processen zoveel mogelijk doorgang te laten vinden, desnoods met een aangepaste werkwijze.

Naast de situatie in Afghanistan zijn er verschillende geopolitieke ontwikkelingen die op korte termijn naar verwachting bijdragen aan een verdere toename van de asielinstroom in Nederland. Gedacht kan worden aan COVID-19 gerelateerde maatregelen op het terrein van volksgezondheid die in veel landen hebben geleid tot economische crises. Dit manifesteert zich bijvoorbeeld in landen dichtbij de buitengrenzen van de Europese Unie (EU), zoals Tunesië, Libanon en Turkije. Sommige van deze landen vangen zelf ook veel migranten op waardoor het risico op secundaire migratie bestaat. Specifiek ten aanzien van Turkije is de afgelopen periode sprake van een onverwacht hoge instroom van Turkse asielzoekers. Daarnaast hebben verschillende incidenten de afgelopen maanden laten zien dat bepaalde landen er niet voor schuwen om asielmigranten bewust richting de EU te vervoeren om hier vervolgens een asielaanvraag in te dienen. De situatie op de grens tussen Belarus en Litouwen is hier het meest sprekende, maar zeker niet het enige, voorbeeld van. Ten slotte arriveren steeds meer nareizigers in het kader van gezinshereniging in ons land. Zij konden eerder niet reizen vanwege de internationale reisbeperkingen in verband met COVID-19. Al met al is er alle reden om aan te nemen dat de toenemende asielinstroom zal aanhouden.

De toegenomen instroom vraagt in de eerste plaats van alle ketenpartners die betrokken zijn bij het aanmeldproces om een aanvullende inspanning. Concreet betekent dit dat er vanuit Politie, de Koninklijke Marechaussee, de GGD, het Centraal Orgaan opvang asielzoekers (COA) en de Immigratie- en Naturalisatiedienst, extra inspanning en capaciteit nodig is ten aanzien van respectievelijk identificatie en registratie, COVID-testen, eerste opvang en de

Directoraat-Generaal Migratie
Directie Migratiebeleid
Asiel, Opvang en Terugkeer

Datum
25 augustus 2021

Ons kenmerk
3507963

start van de asielprocedure. Om achterstanden in het vervolg van het asielproces te voorkomen, bezie ik met de genoemde organisaties wat er nodig is om zich tijdig aan te passen aan het toegenomen werkaanbod. Het is evenwel niet uitgesloten dat de doorlooptijden weer zullen toenemen.

De opvang van asielzoekers is waar de toegenomen instroom het meest zichtbaar wordt. De opvangcapaciteit van het COA is door bovenstaande ontwikkelingen verder onder druk komen te staan. In de maand juli ging het om een stijging van 900 opvangplekken, in de afgelopen drie weken alleen al waren dit er bijna 700 (exclusief de instroom vanuit Afghanistan). Daar komt bij dat er op dit moment ca 11.000 vergunninghouders in de opvang verblijven, waarvan ruim 6.000 al langer dan de afgesproken 14 weken na vergunningverlening. Met iedere dag die verstrijkt, wordt de capacitaire situatie bij het COA nijpender.

Deze zorgwekkende situatie was aanleiding om vandaag, samen met de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, een brief te sturen aan Commissarissen van de Koning, gedeputeerden, burgemeesters en wethouders waarin we hen oproepen om met urgentie en resultaatgericht invulling te geven aan het dringende verzoek om de reguliere opvangcapaciteit van het COA te vergroten en de achterstand op het realiseren van de taakstelling uitplaatsing vergunninghouders in te lopen. We stellen gezamenlijke actie voor langs vijf concrete lijnen, zoals verder gespecificeerd in de bijgevoegde bestuurlijke brief.

Zekerheidshalve heb ik het COA reeds gevraagd om, in goed overleg met gemeenten, de inzet van noodopvang voor te bereiden. Hierbij kan gedacht worden aan het meerdaags en grootschalig opvangen van personen in evenementenhallen en paviljoens. Hoewel dergelijke opvang niet de voorkeur verdient, onder meer vanwege de minimale voorzieningen, is dit een uiterste maatregel die het COA nog kan aanwenden om de inzet van de crisisnoodopvang te voorkomen. Het is niet uitgesloten dat noodopvang op korte termijn al moet worden ingezet. Alle inzet is erop gericht om iedereen met recht op opvang ook opvang te kunnen blijven bieden.

Bovengeschetste ontwikkelingen zullen de inzet vragen van vele andere partijen die in deze brief niet zijn benoemd. Gedacht kan worden aan de advocatuur, de rechtspraak, het maatschappelijk middenveld en commerciële partijen. Ik acht het van het grootste belang dat alle betrokken partijen worden betrokken, met als ultieme doel dat iedereen die in Nederland mag blijven ook verzekerd is van een goede start.

De Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid,

Ankie Broekers-Knol

Opvangcrisis asielzoekers gaat nog weken duren: ‘Hotels en cruiseboten nodig’

De asielopvang in Nederland zit propvol. ,,We hebben zeker nog een paar weken hotels en cruiseboten nodig om mensen een bed te kunnen bieden”, zegt bestuursvoorzitter Milo Schoenmaker van het Centraal Orgaan opvang Asielzoekers (COA).

Bron: ad.nl
Cyril Rosman
09-10-2021

Het knelt in de thuiszorg; patiënten krijgen minder uren hulp of moeten langer wachten

Door alle uitgestelde operaties knelt het in de thuiszorg. Patiënten kunnen soms niet direct het ziekenhuis uit omdat er geen nazorg is. Ook krijgen ze minder uren hulp.

Ellen van Gaalen
04-10-2021
ed.nl

Noodwet verplicht gemeenten om Oekraïners op te vangen

Staatssecretaris Eric van der Burg (Asiel en Migratie)

Met een beroep op het staatsnoodrecht worden de burgemeesters in Nederland vanaf aankomende vrijdag verplicht de opvang van Oekraïense vluchtelingen te organiseren. Burgemeesters moeten in hun gemeente zorgen voor fatsoenlijke opvang, registratie in de Basisregistratie Personen, leefgeld, onderwijs en zorg.

Bron: nos

4 april 2022

De regio telt straks veel meer ouderen en dat heeft gevolgen: ‘Onvoldoende geschikte woningen en te weinig zorgpersoneel’

EINDHOVEN - Door de vergrijzing neemt de vraag naar levensloopbestendige woningen en zorgpersoneel in de regio de...

31 maart

Bron: eindhovens dagblad 31 maart 2022

De Telegraaf

Concept-akkoord kabinet en zorg lekt uit: wijkverpleging moet 600 miljoen goedkoper

Door **KLAARTJE BAX**

Updated 15 augustus 2022, in FINANCIEEL

AMSTERDAM - Het mes gaat in de wijkverpleging en de huisartszorg. In een concept van het Integraal Zorgakkoord dat het kabinet met de hele sector wil sluiten, staat dat het budget voor de wijkzorg met €600 miljoen omlaag moet. Huisartsen moeten het met €80 miljoen minder doen, staat in het document, dat door De Telegraaf is ingezien.

Verdrag betreffende de status van vluchtelingen, Genève, 28-07-1951

Preambule

De HOGE VERDRAGSLUITENDE PARTIJEN,
OVERWEGENDE, dat het Handvest van de Verenigde Naties en de op 10 December 1948 door de Algemene Vergadering goedgekeurde Universele Verklaring van de Rechten van de Mens het beginsel hebben bevestigd, dat de menselijke wezens, zonder onderscheid, de fundamentele rechten van de mens en vrijheden dienen te genieten.

Armoede en sociale uitsluiting bestrijden -

ook via minimuminkomensregelingen

De originele volledige studie analyseert de situatie in de EU met betrekking tot armoede en sociale uitsluiting en verkent de oplossingen die momenteel worden besproken om het risico van bestaande en toenemende armoede en sociale uitsluiting te verminderen, met name door middel van adequate normen voor minimuminkomen. Het eerste deel van de studie biedt een kritische beoordeling van de concepten die worden gebruikt om armoede te meten, waarbij de beperkingen van verschillende indicatoren en gegevens met betrekking tot EU-landen worden besproken.
Het benadrukt ook de kruising tussen de armoedestatus van individuen en het in aanmerking komen voor overdrachten tegen armoede. Het tweede deel richt zich vervolgens op nationaal en EU-beleid op het gebied van armoede en sociale uitsluiting, in het bijzonder op minimuminkomensregelingen (MIS), waarbij 6 landencases worden gepresenteerd en de haalbaarheid van een EU-breed minimuminkomenskader wordt geëvalueerd. De studie wordt afgesloten met een reeks beleidsaanbevelingen voor zowel de lidstaten (LS) als de EU-instellingen.

Bekijk de originele volledige studie door deze QR-code te scannen!

Achtergrond

Ondanks positieve ontwikkelingen van de afgelopen jaren liepen bijna 91,4 miljoen EU-burgers, waaronder 69,4 miljoen in de eurozone, in 2019 nog steeds het risico op armoede of sociale uitsluiting, en dit aantal zal naar verwachting toenemen na de COVID-19-crisis. Deze kwestie heeft onlangs geleid tot een aantal initiatieven op Europees niveau om armoede en sociale uitsluiting aan te pakken, waaronder de Europese Kindergarantie, de Verklaring van Porto, het ESF+ en de armoedebestrijdingsdimensie van de Recovery and Resilience Facility.

In 2017 riep het Europees Parlement alle lidstaten op om adequate minimuminkomensregelingen in te voeren, waarbij de nadruk werd gelegd op de rol van minimuminkomensbescherming als instrument om armoede te bestrijden.
Het institutionele kader voor het ondernemen van actie op supranationaal niveau op het gebied van minimuminkomensbescherming werd ook ingevoerd, waarbij beginsel 14 van de Europese pijler van sociale rechten stelt dat "Iedereen die niet over voldoende middelen beschikt, recht heeft op toereikende minimuminkomensuitkeringen die een leven in waardigheid in alle levensfasen, en effectieve toegang tot ontsluitende goederen en diensten".

Tot op heden is een dergelijke wetgeving echter nog niet tot wasdom gekomen, afgezien van de aankondiging van een aanbeveling van de Raad over het minimuminkomen in 2022. Deze studie bespreekt de haalbaarheid van de invoering van bindende EU-brede wetgeving die een gemeenschappelijk kader voor minimuminkomensregelingen definieert, en bespreekt de belangrijkste vragen die aan dergelijke wetgeving ten grondslag moeten liggen:

- Welke indicatoren moeten worden gebruikt om armoede te meten?
- Hoe moet worden bepaald of iemand in aanmerking komt voor minimuminkomensregelingen?
- Wat zijn de belangrijkste kenmerken van nationale minimuminkomensregelingen?
- Welke acties op EU-niveau zijn in dit verband mogelijk?

Beleidsafdeling voor economisch, wetenschappelijk en levenskwaliteitsbeleid Directoraat-generaal Intern beleid

Auteurs: Michele RAITANO, Matteo JESSOULA, Giovanni GALLO en Costanza PAGNINI

PE 662.934 - juli 2021

NL

Belangrijkste bevindingen

Armoede is een notoir moeilijk te definiëren en te meten begrip.
Afhankelijk van de gekozen definitie – gebruik van een absolute of een relatieve armoedegrens; gericht op inkomen; consumptie; het instellen van een hogere of lagere armoedegrens - dezelfde persoon kan als arm of niet arm worden beschouwd. Dit probleem is met name opvallend bij vergelijkingen tussen EU-lidstaten tussen landen, aangezien elk land zijn eigen manier heeft om armoede te definiëren die kan worden gebruikt om de voorwaarden voor armoedebestrijding vast te stellen, en die grotendeels kan verschillen van de definitie die wordt gevolgd in de EU-indicatoren. Deze studie onderstreept de noodzaak om verschillende indicatoren te gebruiken die de verschillende dimensies van armoede weergeven en om nauwkeurige gegevens te verzamelen uit administratieve en enquêtebronnen.

Trends in armoede-indicatoren in de EU-27 landen

Bron: Uitwerkingen van auteurs op gegevens van Eurostat.

Eenvoudige berekeningen uitgevoerd met EU-SILC-gegevens tonen ook aan dat de overlap tussen de meest gebruikte armoedeconcepten en het recht op MIS verre van perfect is, dat wil zeggen dat degenen die arm zijn niet altijd recht hebben op een uitkering, en degenen die wel een uitkering ontvangen niet altijd arm. Dit vraagt om veel aandacht en transparantie over de regels die worden gehanteerd om de groepen mensen in nood te definiëren en om de juiste inkomenstoetsingsvoorwaarden vast te stellen om in aanmerking te komen voor sociale uitkeringen en minimuminkomens. De voorwaarden voor het recht (dwz de dekking) en de hoogte van het uitkeringspakket (dwz de toereikendheid) moeten ook zorgvuldig worden beoordeeld om ervoor te zorgen dat de meest behoeftigen adequate uitkeringen krijgen.

De casestudies per land laten zien dat potentiële deelnemers weinig gebruik hebben gemaakt van significante knelpunten tijdens het claimproces. Vereenvoudiging van de toegangsprocedures zou zorgen voor een hogere benuttingsgraad van minimuminkomensuitkeringen, informatieasymmetrie verminderen en ervoor zorgen dat alle mensen in armoede toegang hebben tot minimuminkomensbescherming.

Vanwege het veelzijdige karakter van armoede en sociale uitsluiting is geen enkel beleid voldoende om het te bestrijden. Een effectieve strategie voor armoedebestrijding vereist daarom zowel predistributiemaatregelen – die van invloed zijn op de marktresultaten en de ontwikkeling van vaardigheden – als zuiver herverdelende maatregelen zoals minimuminkomensregelingen. Deze moeten worden ontworpen met inachtneming van drie fundamentele principes: adequaatheid, toegankelijkheid en faciliterend karakter. Dit houdt in dat elk land voldoende middelen moet toewijzen om de armoededoelstellingen van het actieplan voor de Europese pijler van sociale rechten effectief te bereiken, en dat de uitkeringen moeten worden vastgesteld op een niveau dat alle soorten huishoudens in staat stelt een waardig leven te leiden, ongeacht nationaliteit of verblijfsstatus. Vermogenstests moeten ook zorgvuldig worden ontworpen om kwetsbare mensen die risico lopen op armoede niet uit te sluiten en mensen die risico lopen op armoede te ontmoedigen om geld te sparen. Conditionaliteitsmechanismen moeten het basisprincipe van de bescherming van een minimale levensstandaard respecteren. Ze moeten dus zorgvuldig worden gegradueerd, rekening houdend met de individuele omstandigheden van de begunstigden.

Op EU-niveau wordt aanbevolen dat op het gebied van maatregelen ter bestrijding van armoede en sociale uitsluiting, en met name Minimum Inkomensregelingen, EU-instellingen en governanceprocedures hebben tot doel:

- de bescherming van het minimuminkomen versterken, onder meer door opwaartse convergentie in alle lidstaten te bevorderen;
- MIS versterken langs de drie hoofddimensies van i) toegankelijkheid, ii) adequaatheid, iii) activerend karakter van activeringsmaatregelen;
- hervormingen bevorderen die het basisbeginsel van het waarborgen van een minimale levensstandaard respecteren, in het bijzonder met betrekking tot zowel de vaststelling van uitkeringsniveaus als het ontwerp van activerings-/voorwaardelijkheidsmechanismen;
- ervoor zorgen dat de lidstaten discriminerende regels en belemmeringen wegnemen die de toegang voor bepaalde sociale groepen beperken (bv. jongeren, nieuwe bewoners, etnische groepen, daklozen, enz.).

[1] Raitano, M., Gallo, G., Jessoula, M., Pagnini, C., 2021, Armoede en sociale uitsluiting bestrijden - ook door middel van minimuminkomensregelingen, Publicatie voor de commissie Werkgelegenheid en Sociale Zaken, Beleidsondersteunende afdeling Economische, Wetenschappen en levenskwaliteitsbeleid, Europees Parlement, Luxemburg. Beschikbaar op: http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2021/662932/IPOL_STU(2021)662932_EN.pdf.

Disclaimer en auteursrecht. De meningen in dit document zijn uitsluitend de verantwoordelijkheid van de auteurs en vertegenwoordigen niet noodzakelijk het officiële standpunt van het Europees Parlement. Reproductie en vertaling voor niet-commerciële doeleinden zijn toegestaan, mits de bron wordt vermeld en het Europees Parlement vooraf op de hoogte wordt gesteld en een kopie wordt toegezonden. © Europese Unie, 2021.
© Afbeelding op pagina's 1 en 2 gebruikt onder licentie van Adobe Stock

IP/A/EMPL/2021-08; Manuscript voltooid: juli 2021; Publicatiedatum: juli 2021
Verantwoordelijke beheerder: Aoife KENNEDY; Redactie-assistent: Roberto BIANCHINI
Contactpersoon: Poldep-Economy-Science@ep.europa.eu
Dit document is beschikbaar op internet op: www.europarl.europa.eu/supporting-analyses

Afdrukken ISBN 978-92-846-8342-0 | doi:10.2861/203340 |QA-02-21-873-EN-C
PDF ISBN 978-92-846-8343-7 | doi:10.2861/076542 |QA-02-21-873-EN-N

Banencarrousel overheid

Topambtenaar voor wie na falen rond zoals de toeslagenaffaire bij de Belastingdienst snel een nieuwe hoge functie werd gezocht. Hetzelfde gebeurde bij het ministerie van Justitie na de bonnetjesaffaire.

Bron:ad.nl
Binnenlandredactie
16-05-2020

Rijksoverheid

DISCRIMINATIE

zet een streep door ~~discriminatie~~

Voor meer informatie, kijk op discriminatie.nl

Rijksoverheid

Plasterk lanceert nieuwe campagne tegen discriminatie

Nieuwsbericht | 02-09-2015 | 16:30

Minister Plasterk van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties heeft de nieuwe anti-discriminatiecampagne van de Rijksoverheid gelanceerd. Dat deed hij samen met de waarnemend voorzitter van het College voor de Rechten van de Mens, Emile Hofhuis.

Het thema van de campagne is ‘Zet een streep door discriminatie’. Een eerste serie tv-spots wijst op artikel 1 van de Grondwet. Daarin staat dat in Nederland discriminatie op welke grond dan ook niet is toegestaan. In een tweede serie spots en in ander campagnemateriaal zetten bekende Nederlanders een streep door het woord discriminatie.

Bekende Nederlanders sporen de rest van Nederland aan om ook zo’n statement te maken. Online kan iedereen zijn eigen poster, banner of afbeelding voor social media maken. Ook bedrijven, organisaties en gemeenten kunnen de campagne ondersteunen en materiaal maken met de naam of logo van hun organisatie. Al het campagne materiaal is hier beschikbaar:http://toolkit.discriminatie.nl/

De vernieuwde website discriminatie.nl wijst mensen die gediscrimineerd worden de snelste weg om melding doen. Daarnaast biedt de site informatie en antwoord op vragen.

De campagne richt zich op verschillende vormen van discriminatie, zoals leeftijd, herkomst, geslacht, handicap/chronische ziekte, seksuele gerichtheid en godsdienst, en op verschillende plekken waar discriminatie

plaatsvindt, zoals bijvoorbeeld de werkvloer, de openbare ruimte en school. Naast de brede campagne voor heel Nederland komen er deelcampagnes voor specifieke vormen van discriminatie.

Poster anti-discriminatiecampagne

De campagne is tot stand gekomen door een samenwerking tussen de ministeries van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties; Sociale Zaken en Werkgelegenheid; Veiligheid en Justitie; Onderwijs, Cultuur en Wetenschap en Volksgezondheid, Welzijn en Sport.

Het College voor de Rechten van de Mens is een onafhankelijke toezichthoudende organisatie op gebied van gelijke behandeling en discriminatie. Het College onderzoekt individuele klachten over discriminatie, houdt zittingen en doet uitspraak.

Rijksoverheid

Toespraak van de minister van Buitenlandse Zaken van het Koninkrijk der Nederlanden, Stef Blok, bij de opening van de Mensenrechtenraad in Genève op 24 februari 2020

Toespraak | 24-02-2020

[vertaling vanuit Engels naar Nederlands]

Fragment uit deze toespraak

Omdat het Koninkrijk der Nederlanden - net als alle staten die de *Universele Verklaring van de Rechten van de Mens hebben* aangenomen - *het* erover eens was dat geen staat, geen groep, geen individueel mens de bevoegdheid heeft om iemand deze rechten te ontzeggen. Of haal ze weg.

Want we hebben allemaal recht op huisvesting, voedsel en medische zorg. We hebben allemaal het recht om niet te worden gemarteld. Het recht op een eerlijk proces en het recht om te zeggen wat we willen.

Dit zijn mensenrechten. Het zijn minimumnormen. Ze gelden voor iedereen. Wie je ook bent. Wat je ook doet. Waar je ook vandaan komt.

En dat is ook de reden waarom ik vandaag voor u sta. Omdat ik geloof dat deze Raad bestaat om een verschil te maken in het leven van mensen.

Omdat het hier is dat de wereldgemeenschap discussies kan aangaan met experts en regeringen, zich kan uitspreken en resoluties kan aannemen over wereldwijde mensenrechtenkwesties.

Hier kunnen we klachten van slachtoffers van mensenrechtenschendingen onderzoeken. Of van activistische organisaties namens die slachtoffers.

Hier kunnen we onafhankelijke experts aanstellen, zodat zij mensenrechtenschendingen in specifieke landen kunnen onderzoeken.

Rijksoverheid

NEDERLAND MENSENRECHTEN

Een proactieve bevordering van mensenrechten, gebaseerd op morele gronden en overtuiging, staat centraal in mijn buitenlandse beleid. Gerechtigheid, gelijkwaardigheid, humaniteit, respect, solidariteit en naastenliefde zijn de waarden die de ankers vormen van een beschaafde en menswaardige samenleving. Het zijn waarden die wij in Nederland koesteren, maar die wij eveneens in het buitenland horen uit te dragen….

Human rights under pressure globally in 2020 due to coronavirus pandemic

News item | 27-10-2021 | 10:00

In 2020, a year dominated by the coronavirus pandemic, the Netherlands kept up its efforts to promote and protect human rights all over the world: battling for equal rights for LGBTI people, supporting human rights defenders and tackling impunity. The Human Rights Report 2020 gives a detailed account of the results of Dutch human rights policy.

The year 2020 was a difficult one for human rights defenders, organisations that promote human rights, and journalists. Governments in many countries used the pandemic as a pretext to make life harder for human rights defenders, who faced censorship, violence and deprivation of liberty. Some countries, like Belarus, stepped up repressive measures without needing any such pretext.

Essential efforts

Despite these challenging conditions, all over the world the Netherlands stood up for human rights, a strong international legal order and the safety of human rights defenders.

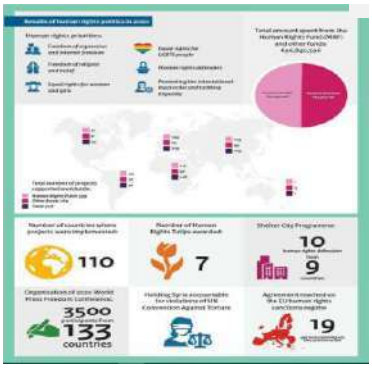

For instance, Dutch diplomats worked on behalf of human rights defenders who were being threatened in countries such as Egypt, Saudi Arabia, Cuba, China and Russia. In the UN Security Council the Netherlands denounced the situation in countries like Myanmar, Yemen, China and Eritrea.

Long road to justiceDuring the pandemic year of 2020, a number of milestones were reached in the Netherlands' efforts to help human rights defenders. For instance, the Netherlands announced its decision to hold Syria accountable for violations of the UN Convention against Torture – a step now also supported by Canada. These are the first steps on a long road to justice for victims of the Syrian regime.

In addition the Netherlands organised the international World Press Freedom Conference 2020, in which thousands of people, including ministers from 58 countries, participated online. Once again the Netherlands awarded the annual Human Rights Tulip, which includes €100,000 in prize money. This year the prize went to human rights defender Lilit Martirosyan, the first registered transgender woman in Armenia.

More results

More information on the results of Dutch efforts to promote human rights can be found in the Human Rights Report 2020.

See also

- Human rights

English

- Nederlands
- Papiamento
- Papiamentu

Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights

MENSENRECHTEN-NEDERLAND

Nederland anders dan de presentatie door de overheid zelf over democratie en rechtsstaat, is in de practische uitvoering een samenleving die personen en organisaties benadeeld wanneer deze niet tot de heersende klasse behoren en bevoordeeld wanneer deze wél tot de heersende klasse behoren. Het is systematisch van aard. Waar het hier aldus over gaat zijn de geschetste ontwikkelingen waar ook Omtzigt over sprak,die problemen liggen in een structrueel patroon in de practische invulling van de rechtsstaat,die meest ernstig zijn geschonden. Dat is niet alleen de toeslagenaffaire door de belastingdienst, er is veel meer. Nederland is een land waar de mensenrechten systematisch worden geschonden. Mensenrechten in Nederland dienen om frauderende en schuinsmarcheerders politici van de Nederlandse Staat voor de “mensenrechten raad” in Genéve en de “Verenigde Naties” in New York samen met de Koning in het zonnetje te zetten,om dan daar vervolgens ernstig verfraaid flink uit te pakken over de mensenrechten. Hun toespraken modelleren naar bekende mensensenrechtenstrijders zoals b.v. Nelson Mandela of Martin Luther King,en tevens verwijzen naar de mensenrechtentulp en mensentrechtenfonds of Anne Frank over de Tweede Wereldoorlog. Deze enscenering heeft dus als doel niet om de mensenrechten, maar om zelfverheerlijking en als politiek instrument voor de Nederlandse Staat. Nederland kent “Shelter City” met aantal Shelter City steden in Nederland zoals Den Haag om mensenrechtenverdedigers wereldwijd te beschermen, dat is niet om de mensenrechten maar om de bloemetjes buiten te zetten voor “goed onthaal” sier te maken in het buitenland voor mensenrechten.Overigens met alle respect voor Anne Frank en Haar herinneringen. Vrij Nederland Bart de Koning stelde een lijst op van 216 politieke affaires integriteitsschandalen uit de Nederlandse politiek die de afgelopen dertig jaar plaatsvonden tussen 1983 tot 2013 in Nederland. Al die affaires hebben het vertrouwen in Nederlandse politici en bestuurders uitgehold. De belangrijkste redenen voor het verminderde vertrouwen in de overheid zijn incompetentie en fraude. Zo worden klokkenluiders in Nederland nog steeds niet goed beschermd. Het recht – ook het strafrecht- dient er vooral te zijn om onmachtige te beschermen.In Nederland is dit precies andersom.Het recht beschermt en bevoordeelt de politieke en economische heersende klasse.Het recht is een monopolitisch machtsmiddel van de heersende klasse met een eigen staat van heersers in de staat. Zodra klokkenluiders er een vinger naar uitstrekken sluit het systeem zich hermetisch.Iedere aanval op de staat en het systeem wordt door het Openbaar Ministerie en de rechters onmiddellijk afgeblokt ten detrimente van de sociale emancipatie en de ontplooiingsmogelijkheden van de zwakken of machtelozen. *[De overheid zet politieke opposanten en mensenrechtenverdedigers buitenspel door een conflict met diezelfde overheid of de gevestigde orde,te medicaliseren.Door gebruik te maken van criminele keurigsartsen die met hun medische verantwoordelijkheid geen probleem hebben de hand te lichten d.m.v. frauduleuze in psychiatrische rapportages vermelde conclusies]* De overheid verafschuwt en verbant moedwillig wetenschappers die twijfelen aan de orthodoxe standpunten.Zeer vaak worden klokkenluiders die op tekortkomingen in de gangbare theorieën of interpretatie van de gevestigde belangen wijzen gelabeld als zonderlingen. Zodat hun denkbeelden daarna probleemloos genegeerd kunnen worden.Ook wordt hen systematisch belet om conferenties te bezoeken,zodat hun ideeën geen publiek kunnen vinden.Deze praktijken zijn weloverwogen belemmeringen om vrije wetenschappelijke gedachten tegen te houden,ze zijn extreem onwetenschappelijk en crimineel. De schijn van bonafiditeit door de Nederlandse overheid die ze wekken met rapporten en toespraken over mensenrechten fungeren als dekmantel voor roofzuchtige en door winstbejag gedreven misdadige praktijken. De echte mensenrechtenverdedigers die kritiek voeren op de gevestigde orde van de machthebbers worden in

het buitenland door schurkenstaten bedreigd, gevangengezet, gemarteld of zelfs vermoord. In Nederland worden ze naar het “Leger des Heils” afgeschoven.

De juridische verplichtingen van gemeenten op het gebied van mensenrechten

Uitgangspunt: zelfstandige plicht van gemeenten De rijksoverheid treedt op als vertegenwoordiger van de staat der Nederlanden bij het ratificeren van de internationale mensenrechtenverdragen. De hele staat verplicht zich door de ratificatie om het verdrag uit te voeren. Als onderdeel van de staat der Nederlanden hebben gemeenten een zelfstandige verplichting om de mensenrechten uit deze verdragen te respecteren, beschermen en verwezenlijken. Dit betekent dat iedere ambtenaar in Nederland, ongeacht de bestuurslaag waarin hij of zij zich bevindt, die verantwoordelijkheid draagt. Artikel 93 en 94 van de Grondwet De mate waarin en de manier waarop die verplichting precies doorwerkt vloeit voort uit artikelen 93 en 94 van de Grondwet. Artikel 93 van de Grondwet bepaalt dat al het internationale recht automatisch doorwerkt in de Nederlandse rechtsorde, behalve als de verdragen te vaag geformuleerd zijn om praktisch uitvoerbaar te zijn. Daar is geen aparte wetgeving van de rijksoverheid voor nodig. Gemeenten zijn dan ook rechtstreeks gebonden aan die verplichtingen. Artikel 94 van de Grondwet bepaalt dat het internationaal recht boven het nationaal recht gaat. Gemeenten zijn dan verplicht om nationale wetgeving buiten toepassing te laten.

Bron: Goed bezig “de betekenis van mensenrechten voor gemeenten”

Amnesty International

VNG

2012

Guidelines on the Protection of Human Rights Defenders

blz 19- 20,(OSCE/ODIHR-

2014,ISBN:978-92-9234-885-4.

C. confronteren stigmatiseren en marginalisering

37.

Staatsinstellingen en ambtenaren moeten zich onthouden van lastercampagnes,negatieve beeldvorming of de stigmatisering van mensenrechtenverdedigers en hun werk.Dit omvat de negatieve etikettering van verdedigers van mensenrechten,in diskrediet brengen van mensenrechtenwerk en mensenrechtenverdedigers of belasteren op geen enkele manier.

38.

Lidstaten moeten proactief maatregelen nemen om lastercampagnes tegen stigmatisering van de verdedigers van de mensenrechten, met inbegrip begaan door derden.Ze moeten publicaties natrekken en erkennen de noodzaak om de verdedigers van de mensenrechten en het belang te beschermen van hun werk,geef erkenning op individuele mensenrechtenverdedigers en daardoor versterking van de legitimiteiten de status die van hun mensenrechtenwerk in de samenleving.

Wat is een rechtsstaat?

Een rechtsstaat is een staat waarin vrijheid, rechtszekerheid en rechtsgelijkheid voor de burger heel belangrijk zijn. Bovendien geniet de burger bescherming van zijn rechten en vrijheden, tegen medeburgers én tegen de overheid.

Het recht als hoogste gezag
In het woordenboek wordt de rechtsstaat omschreven als een 'staat die het recht als hoogste gezag handhaaft'. De rechter bepaalt of iemand zich aan de wet heeft gehouden of niet. Als iemand de wet heeft overtreden, dan kan de rechter een straf en/of een verbod opleggen.

Het tegenovergestelde van de rechtsstaat is de politiestaat of de totalitaire staat.

- *Een politiestaat is een staat waarin de overheid doet wat zij wil. De overheid houdt zich niet aan regels en kan bijvoorbeeld bepaalde burgers voortrekken. Ook kan zij mensen opsluiten in de gevangenis, zonder dat daar een rechter aan te pas is geweest. Er is dus sprake van willekeur.*
- *Een totalitaire staat gaat nog een stap verder. In een totalitaire staat bemoeit de overheid zich met alles en iedereen. De overheid is oppermachtig. De burger heeft geen privacy. Kritiek wordt genadeloos afgestraft. Mensen verdwijnen spoorloos. Als iemand hier iets van zegt, loopt hij zelf ook groot gevaar. Noord-Korea is een voorbeeld van een totalitaire staat.*

Vrijheden en grondrechten
In een rechtsstaat wordt de macht van de overheid beperkt door wetten, regels en gewoonten. De inwoners van die staat hebben fundamentele vrijheden en grondrechten.

Een voorbeeld van zo'n vrijheid is de vrijheid van meningsuiting: we mogen zeggen en schrijven wat we willen. Toch heeft deze vrijheid grenzen. Zo staat er in de wet dat we de samenleving niet in gevaar mogen brengen. Ook mogen we niet aanzetten tot haat.

Bescherming tegen machtsmisbruik
Het doel van de rechtsstaat is om de burgers te beschermen tegen machtsmisbruik van de overheid. Ook de overheid moet zich aan de wet houden en mag dus de vrijheden en rechten van de burgers niet zomaar beperken of afpakken.

De overheid mag bijvoorbeeld niet zomaar onze mobieltjes afluisteren. We kunnen ook niet zomaar in de cel worden gezet.

Overigens bestaat de overheid niet alleen uit de regering van een land, maar ook uit het gemeente- en provinciebestuur.

De vier belangrijkste onderdelen van een rechtsstaat zijn:

1. Grondrechten
2. Scheiding der machten
3. Legaliteitsbeginsel
4. Onafhankelijke rechtspraak

Meer informatie
Download onze brochure Wat is een rechtsstaat?

Grondrechten

Inwoners van een rechtsstaat hebben fundamentele vrijheden en grondrechten. Deze grondrechten zijn zo belangrijk, dat ze in de Nederlandse grondwet zijn opgenomen. Artikel 1 luidt: 'Allen die zich in Nederland bevinden, worden in gelijke gevallen gelijk behandeld. Discriminatie wegens godsdienst, levensovertuiging, politieke gezindheid, ras, geslacht of op welke grond dan...

Lees meer »

De scheiding der machten

De scheiding der machten wordt ook wel trias politica genoemd. Dat betekent dat de wetgevende, de uitvoerende en de rechtsprekende macht in een land bij verschillende instellingen moeten liggen. De trias politica is bedacht door de Franse filosoof Charles baron de Montesquieu (1689-1775). Montesquieu was heel belangrijk voor de ontwikkeling...

Lees meer »

Legaliteitsbeginsel

Het legaliteitsbeginsel gaat over twee dingen: ten eerste moet alles wat de overheid doet, gebaseerd zijn op de wet. Ten tweede mogen (de meeste) nieuwe wetten niet met terugwerkende kracht worden toegepast. A. Elk handelen van de overheid moet een basis hebben in de wet. De overheid mag bijvoorbeeld alleen...

Lees meer »

Onafhankelijke rechtspraak

In een rechtsstaat komen rechters op een onafhankelijke en onpartijdige manier tot hun oordeel. Er bestaan verschillende regelingen die daarvoor zorgen: Rechters moeten niet kunnen worden ontslagen omdat de regering het niet eens is met een bepaalde uitspraak.In de grondwet staat daarom dat rechters in Nederland voor het leven worden...

Lees meer »

Bron: https://prodemos.nl/

Schurkenstaten

Moderne staat is zelf steeds vaker schurkenstaat die recht opzij schuift
Gepubliceerd: 22 oktober 2019 Laatst bijgewerkt: 22 oktober 2019
De staat aan wie de burger een deel van zijn rechten afstaat in ruil voor bescherming en veiligheid, waarvan het instituut gevangenis getuigt, is zelf schurkachtig geworden, stelt scheidend theoloog en filosoof hoogleraar Theo de Wit. Soeverein is de staat of leider die zelf beslist over de opschorting van recht bij een uitzonderingstoestand, zoals van een dreiging door een vijand. Steeds vaker zien we de laatste jaren dat staten, als bijvoorbeeld de VS, zelf zaken doen met schurkenstaten als Noord-Korea en Saoedi-Arabië. Eigenlijk is de soevereine natiestaat zelf rogue state geworden.

Bron: tilburguniversity.edu

15-05-2019

De term 'schurkenstaten' kwam na de Koude Oorlog in het Amerikaanse buitenlandbeleidslexicon binnen om regimes aan te duiden die terrorisme gebruikten als een instrument van staatsbeleid en probeerden massavernietigingswapens te verwerven bij het nastreven van beleidsdoelen. Genoemd naar de kerngroep waren Irak, Libië, Iran en Noord-Korea. Irak en Libië De term 'schurkenstaten' kwam na de Koude Oorlog in het Amerikaanse buitenlandbeleidslexicon binnen om regimes aan te duiden die terrorisme gebruikten als een instrument van staatsbeleid en probeerden massavernietigingswapens te verwerven bij het nastreven van beleidsdoelen. Genoemd naar de kerngroep waren Irak, Libië, Iran en Noord-Korea. Irak en Libië.

(bron: wilsoncenter.org)

‘Het besparingsbeleid van de federale regering zet de administratie Justitie ertoe aan de wet niet na te leven en dreigt België om te vormen tot een schurkenstaat. ‘ Die scherpe taal sprak de eerste voorzitter van het Hof van Cassatie, Jean de Codt, zondag in Les Décodeurs op de Franstalige openbare omroep RTBF.

‘Welk respect verdient een staat die beknibbelt op zijn meest archaïsche functie, namelijk recht spreken? Die staat is niet langer een rechtsstaat, maar een schurkenstaat’, zei de Codt.

Bron: standaard.be

15-05-2016

Ministerie van Financiën

> Retouradres Postbus 20201 2500 EE Den Haag

Aan de Voorzitter der Tweede Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EE Den Haag

Directoraat-Generaal
Belastingdienst

Korte Voorhout 7
2511 CW Den Haag
Postbus 20201
2500 EE Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Ons kenmerk
2021-0000049313

Uw brief (kenmerk)

Datum 12 maart 2021
Betreft Overzicht van wetten waar de Belastingdienst zich niet aan gehouden heeft

Geachte voorzitter,

Op 1 februari 2021 heeft het lid Omtzigt een motie ingediend die luidt: "*…verzoekt de regering, een overzicht op te stellen van alle wetten waaraan de Belastingdienst zich de afgelopen zeven jaar niet gehouden heeft; verzoekt de regering, dit overzicht binnen twee weken aan de Kamer te doen toekomen…*"[1]. Deze motie is door uw Kamer aangenomen. Op 8 maart 2021 heeft het lid Omtzigt hierover schriftelijke vragen gesteld[2].

Met deze brief informeren we hierbij uw Kamer naar aanleiding van de bovengenoemde motie van het lid Omtzigt. Gezien de raakvlakken van deze motie met eerder ingediende moties van - en toezeggingen aan - het lid Omtzigt gaan wij ook op het thema onrechtmatigheid in.[3] Waar eerder is aangegeven dat hierop wordt teruggekomen in de volgende Voortgangsrapportage Kinderopvangtoeslag, vindt dat in deze brief plaats.

Tevens doen wij u de beantwoording van de eerdergenoemde schriftelijke vragen van het lid Omtzigt toekomen.

Graag stellen wij voorop dat ons uitgangspunt uiteraard is dat de Belastingdienst zich aan houdt aan alle wet- en regelgeving. Gelukkig is dat in het algemeen ook het geval: de Belastingdienst houdt zich aan wet- en regelgeving en heeft zijn organisatie daar ook op ingericht. Helaas moeten we ook constateren dat de

[1] Kamerstukken II, vergaderjaar 2020/2021, 131066, nr. 780.
[2] Vragen van het lid Omtzigt (CDA) aan de staatssecretarissen van Financiën over een overzicht van alle wetten waar de Belastingdienst zich de afgelopen zeven jaar niet aan gehouden heeft (2021Z04282).
[3] Debat POK 19 januari 2021: Toezegging aan het lid Omtzigt om binnen twee weken aan te geven op welke terreinen de overheid onrechtmatig gehandeld heeft; Antwoorden op Feitelijke Kamervragen 5e VGR KOT (bijlage bij 2021-0000027896) om beide verzoeken (de vragen van het lid Omtzigt rondom het onrechtmatig handelen van de overheid, en de motie van het lid Omtzigt over een overzicht van welke wetten zijn overtreden) gezamenlijk op te pakken en hierover te informeren in de volgende VGR; Brief Afronding van het wetgevingsoverleg over de incidentele suppletoire begroting inzake Herstel Toeslagen: Toezegging aan het lid Omtzigt om zo snel mogelijk terug te komen op zijn verzoek rondom het in kaart brengen van onrechtmatige daden door de Belastingdienst en Toeslagen.

Belastingdienst niet in alle gevallen handelt of heeft gehandeld in overeenstemming met de wet. Dergelijke situaties achten wij ongewenst en proberen wij dan ook zo snel en zorgvuldig mogelijk op te lossen. In die gevallen waarin de Belastingdienst zich niet aan de wet heeft gehouden, hebben wij dat eerder aan uw Kamer gemeld en dat zullen wij ook in de toekomst aan uw Kamer melden. Over de vraag hoe de handelswijze van de Belastingdienst geduid moet worden waar het gaat om de beslagvrije voet naar aanleiding van de recente berichtgeving door de NOS zullen wij u spoedig nader informeren nadat we zelf nader onderzoek hebben gedaan en in gesprek zijn gegaan met de Nationale Ombudsman (NO) en sociaal raadslieden.

Hieronder gaan wij dieper in op enkele onderwerpen. Wij hanteren daarbij de volgende indeling:
A. Algemene context
B. Voorbeelden uit de praktijk
C. Vervolg

A. Algemene context

Voordat wij ingaan op de context waarin we deze motie behandelen, willen wij graag benadrukken dat wij de vraagstelling van Kamerlid Omtzigt behandelen in een bestuursrechtelijk kader.[4]

Begrippen als 'buitenwettelijk handelen' of 'onrechtmatigheid' in het bestuursrecht kennen vele schakeringen en facetten. Hierbij kan zich verder een grote variatie aan situaties voordoen. Zo is vanuit bestuursrechtelijk oogpunt het een dag te laat beslissen op een verzoek of een bezwaar in strijd met de daarvoor geldende wettelijke regel en daarmee ongewenst. Tegelijkertijd achten wij de consequenties hiervan van een andere orde dan het op apert onjuiste gronden opleggen van een veel te hoge belastingaanslag.

Het bestuursrecht bevat voorschriften en waarborgen voor situaties waarin formele en materiële belasting- en toeslagwetgeving niet geheel correct wordt nageleefd. Zo kan een geschil over de materiële belastingschuld na bezwaar aan de rechter worden voorgelegd. Is de rechter van oordeel dat de inspecteur het recht verkeerd heeft geïnterpreteerd en/of heeft toegepast, of de feiten onjuist of onvolledig heeft vastgesteld, dan wordt de beschikking overeenkomstig het recht of de vastgestelde feiten aangepast. Tevens kan de rechter hierbij voor eventuele bijkomende kosten of schade een kosten- of schadevergoeding toekennen; een bekend voorbeeld hiervan betreft de (forfaitaire) proceskostenvergoeding voor de kosten van juridische bijstand. Andere voorbeelden van herstel betreffen het terugverwijzen naar de inspecteur indien deze de belanghebbende ten onrechte niet heeft gehoord bij bezwaar en de vergoeding wegens immateriële schade van € 500 per half jaar die kan worden toegekend indien een procedure onredelijk lang duurt. Zodra een bestuursrechtelijk besluit formele rechtskracht heeft, kan de rechtmatigheid niet meer bestuursrechtelijk worden aangetast en geldt het besluit juridisch in beginsel als rechtmatig.

[4] Zie voor de concepten 'nietigheid' en 'vernietigbaarheid' in het bestuursrecht en de invulling van het begrip 'onrechtmatige overheidsdaad' hierbij ook het bij brief van 9 februari 2021, nr. nr. 2021-28528, aan uw Kamer aangeboden advies van de heer Sanders (AKD).

Binnen het 'buitenwettelijk handelen' door de Belastingdienst of Toeslagen in de bestuursrechtelijke sfeer dat de afgelopen tijd naar boven is gekomen, kunnen verder diverse categoriseringen worden gemaakt.
Een eerste onderverdeling ziet op de vraag in hoeverre belanghebbenden nadeel hebben ondervonden van het niet (strikt) naleven van de belasting- of toeslagregels door de Belastingdienst of Toeslagen. Het kan zich immers voordoen dat een afwijking van (formele) wettelijke regels er juist toe strekt om bijvoorbeeld een administratieve procedure te vereenvoudigen en het voor de belanghebbende eenvoudiger en/of gunstiger te maken.

In de gevallen waarin buitenwettelijk handelen ten nadele van burgers uitwerkt, kunnen er zich aanzienlijke verschillen voordoen in de mate waarin individuele belanghebbenden hier daadwerkelijk door worden getroffen. Dit zal, naast de aard en de ernst van de onregelmatigheid, mede afhangen van de doorwerking ervan naar en de gevolgen ervan voor de concrete positie van de belanghebbende. Zo zullen de individuele gevolgen van een vooringenomen handelswijze die heeft geresulteerd in een onterechte hoge terugvordering voor de betrokken belanghebbende veelal van een andere orde zijn dan de gevolgen van het enkele weken te laat beslissen op een bezwaarschrift voor een andere belanghebbende. De voorkomende gevallen kunnen derhalve verschillen. Vastgesteld moet dan worden in hoeverre een individuele belanghebbende daadwerkelijk is benadeeld door een buitenwettelijk of onrechtmatig handelen van de Belastingdienst.

In een tweede onderverdeling wordt onderscheid gemaakt tussen onjuistheden die zich bij de totstandkoming van besluiten (het proces) voordoen en onjuistheden die betrekking hebben op de materiële inhoud van het besluit.

Het onderscheid tussen deze categorieën is hierbij overigens niet altijd even scherp te maken; zo zal het ten onrechte niet meewegen van de algemene beginselen van behoorlijk bestuur bij de totstandkoming van een besluit er (ook) toe kunnen leiden dat materieel een onjuist besluit tot stand komt. Complicatie is verder dat wetgeving en de jurisprudentie in de loop van de tijd kunnen wijzigen. Hierdoor kunnen besluiten naar de wetgeving en jurisprudentie op het moment van het nemen wel rechtmatig zijn, maar als onjuist of onevenredig kwalificeren als ze op een later moment zouden zijn genomen naar de wetgeving of jurisprudentie van dat latere moment.

Het zal op basis van het voorgaande duidelijk zijn dat het niet mogelijk is om een overzicht te geven van alle – ook individuele – gevallen en situaties waarin de Belastingdienst of Toeslagen niet in overeenstemming met de wet heeft gehandeld. Dit geldt evenzeer voor het opsommen van elk, formeel en materieel, wetsartikel waaraan de Belastingdienst of Toeslagen zich in de praktijk - in enige (individuele) procedure of als achteraf gebleken onjuist beleid – niet heeft gehouden Hierbij is van belang dat elke situatie waarin niet in overeenstemming met de wet- of regelgeving is gehandeld steeds in haar context moet worden bezien om de ernst en betekenis ervan te bepalen. In deze brief geven wij een aantal voorbeelden van dergelijk handelen uit het verleden die zich meer systematisch, dus los van individuele gevallen, hebben voorgedaan. Onderstaande voorbeelden illustreren de diversiteit in de praktijk. Als er zich

nieuwe situaties voordoen dan zullen wij de Kamer daarover onverwijld informeren. Aan het slot van deze brief komen wij daar nog op terug.

B. Voorbeelden uit de praktijk

Zoals wij aan het begin van deze brief hebben opgemerkt hangt de motie van het lid Omtzigt samen met andere moties en toezeggingen. De voorbeelden die hier genoemd worden dienen ter illustratie en kunnen ook worden bezien in het licht van de andere moties en toezeggingen. De voorbeelden betreffen overtredingen van wetten die zich hebben voorgedaan. Zoals eerder aangekondigd, werken wij daarnaast nog aan een inventarisatie van hardheden in de (uitvoering van) wet- en regelgeving die voor de zomer wordt afgerond[5]. Hieronder gaan wij achtereenvolgens in op de situatie bij Belastingdienst/Fiscaliteit en Belastingdienst/Toeslagen.

Belastingdienst/Fiscaliteit

1. Mondeling intrekken van bezwaren (Kamerstukken II 2016/17, 31 066, nr. 320)
Op 4 november 2016 hebben wij uw Kamer geïnformeerd[6] over de door de Belastingdienst vanaf 2010 gehanteerde vereenvoudigde werkwijze bij de behandeling van bezwaren ("bellen bij bezwaar"). Deze werkwijze was gebaseerd op het rapport "Prettig contact met de overheid" waarin het burgerperspectief voorop staat. Als een belastingplichtige mondeling in een telefoongesprek aangaf dat het bezwaar als afgedaan kon worden beschouwd, volgde geen uitspraak op bezwaar en vond ook geen schriftelijke bevestiging plaats van het intrekken van het bezwaar. Intrekking van een bezwaarschrift dient op grond van artikel 6:21, eerste lid Algemene wet bestuursrecht (Awb) in de regel schriftelijk te geschieden. Mondelinge intrekking is wel mogelijk, zij het dat uit het tweede lid van artikel 6:21 Awb volgt dat dit enkel kan tijdens een hoorgesprek. De Belastingdienst heeft met "bellen bij bezwaar" dus in strijd met deze voorschriften gehandeld. Daarom is deze werkwijze in oktober 2016 aangepast zodat weer aan de kaders van de wet wordt voldaan.

2. O/GS en minnelijke schuldsanering (Invordering) (Kamerstukken 1021Z02492)
Bij brief van 27 januari 2021 inzake de stand van zaken 'Herstellen, Verbeteren, Borgen' hebben wij u geïnformeerd over de minnelijke schuldsanering in combinatie met de kwalificatie opzet/grove schuld (O/GS). Als er een verzoek tot minnelijke schuldsanering wordt gedaan, moet de Belastingdienst onder andere beoordelen of de schuldenaar te goeder trouw is geweest bij het ontstaan van een schuld aan de Belastingdienst of dat hem een verwijt te maken is. De beoordeling van de verwijtbaarheid wordt per situatie getoetst en is afhankelijk van de feiten en omstandigheden bij de burger. Hierbij kijkt de Belastingdienst onder andere naar eventueel opgelegde vergrijpboetes en/of ambtshalve aanslagen. Tot maart 2020 werd bij de beoordeling van de totstandkoming van een minnelijke schuldsaneringstraject voor natuurlijke personen bij een individuele schuld (dit

[5] Kamerbrief Stand van zaken Herstellen, Verbeteren, Borgen (HVB), nr. 2021-0000015631.

[6] Datum publicatie 04-11-2016 vergaderjaar 2016-2017 nummer 382.

kan zowel een toeslag- als belastingschuld zijn) van hoger dan € 10.000, ook de kwalificatie O/GS en/of FSV-registratie "melding fraudepost" meegenomen. Daarmee ging de Belastingdienst er, zonder verdere inhoudelijke toetsing, vanuit dat een burger niet te goeder trouw was. Deze werkwijze vonden en vinden wij ontoelaatbaar. Deze ongewenste invulling van goeder trouw wordt nu (sinds maart 2020) dus niet meer toegepast.

De ADR heeft haar onderzoek over de gevolgde werkwijzen bij het beoordelen van opzet/grove schuld (O/GS) voor de terugvordering van toeslagen en daarnaast naar de behandeling van verzoeken voor deelname aan minnelijke schuldsanering, nog niet afgerond. Naast het onderzoek van de ADR kijkt de Belastingdienst intern hoe precies het proces rond minnelijke schuldhulpsanering plaatsvindt. Daarbij hebben wij de Belastingdienst gevraagd om uit voorzorg handmatig alle afwijzingen voor deelname aan een minnelijke schuldhulpsanering bij belastingschulden te controleren.

3. Ten onrechte niet-verminderde vervolgingskosten (Kamerstukken II 2020/21, 31066, nr. 798)
Met onze brief van 19 februari 2021 hebben wij uw Kamer geïnformeerd over de laatste stand van zaken[7] met betrekking tot de situatie dat bij vermindering van aanslagen in bepaalde situaties geen vermindering van vervolgingskosten (waaronder dwangbevelkosten) heeft plaatsgevonden. De Belastingdienst is momenteel bezig met een herstelactie. Het streven is om alle belanghebbenden eind 2021 te hebben hersteld.

4. Vergoeden invorderingsrente (Kamerstukken II 2020/21, 31066, nr. 798)
In de hiervoor genoemde brief van 19 februari 2021 hebben wij uw Kamer hierover geïnformeerd, dat sprake is van een onjuiste toepassing van de regeling rondom invorderingsrente. De inhoud van de problematiek is vergelijkbaar met die van de ten onrechte niet-verminderde vervolgingskosten. We onderzoeken op dit moment de aard en omvang van de problematiek rondom de invorderingsrente.

*5. Stuiten van verjarende schulden (*Kamerstukken II 2019/20, 31066, nr. 607)
In de brief van 27 februari 2020 hebben wij uw Kamer geïnformeerd over de problemen bij stuiting van verjarende schulden.[8] Als een belastingschuld vijf jaar na de betalingstermijn niet is betaald of ingevorderd, dan verjaart deze schuld van rechtswege. De Belastingdienst mag de schuld dan niet meer invorderen of verrekenen. Voordat deze vijf jaar zijn verlopen, kan de Belastingdienst voorkomen dat de vordering verjaart. Dat heet het stuiten van de verjaring. De Belastingdienst behoudt dan zijn bevoegdheid en recht op het innen van de vordering. Er begint dan een nieuwe termijn van vijf jaar te lopen.

Gebleken is dat verjaringen in voorkomende gevallen niet (tijdig) zijn gestuit. Daarom is het stuitingsproces om te voorkomen dat vorderingen verjaren opnieuw ingericht. Voor de vorderingen die zijn verjaard wordt thans onderzocht of daarbij ten onterechte invorderingsmaatregelen zijn genomen.

[7] Kamerstukken II 2020/21, 30166, nr. 798.
[8] Kamerstukken II 2019/20, 30166, nr. 607.

De onderwerpen 3 tot en met 5 hebben betrekking op de invordering bij de Belastingdienst. Zoals aangegeven in de kabinetsreactie bij het eindrapport 'Ongekend Onrecht' van de POK wordt het invorderingsbeleid van de Belastingdienst herijkt om beter aan te sluiten bij het gewenste maatwerk en om oog te hebben voor de burgers. We kijken daarbij zowel naar de regelgeving als naar verbeteringen in de uitvoering.

6. AVG en Archiefwet (Kamerstukken II, 2020/21, 31066, nr. 709)
Uit verschillende onderzoeksrapporten volgt dat de Belastingdienst de gegevenshuishouding niet volledig op orde heeft. Dit kan strijd opleveren met de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG), bijvoorbeeld omdat de verwerking van persoonsgegevens niet zorgvuldig plaatsvindt. Daarnaast conflicteert dit met de Archiefwet. In dit verband kan ook het traject 'Herstellen, Verbeteren, Borgen' worden genoemd. Op dit traject komen we later in deze brief nog terug.

Belastingdienst/Toeslagen

7. Strijdig handelen met de AVG bij de verwerking van persoonsgegevens. (Kamerstukken II 2019/20, 31066, nr. 683)
Bij brief van 17 juli 2020[9] hebben wij uw Kamer geïnformeerd over het onderzoek van de Autoriteit Persoonsgegevens (AP) met betrekking tot verwerking van gegevens (inzake de dubbele nationaliteit) bij de Belastingdienst/Toeslagen. De AP constateert dat de handelwijze van Toeslagen bij drie verwerkingen van nationaliteit onrechtmatig was. Toeslagen heeft op deze punten in strijd gehandeld met de Wet bescherming persoonsgegevens en sinds 25 mei 2018 in strijd met de AVG. Tevens was er bij twee van deze drie verwerkingen sprake van discriminerend en daarmee onbehoorlijk handelen. De AP stelt dat er sprake is van onderscheid maken op grond van nationaliteit, zonder dat daar een objectieve rechtvaardiging voor bestaat. In dezelfde brief van 17 juli 2020 heb ik ook vermeld dat door de AP geconstateerde overtredingen bij het verwerken van gegevens zijn aangepast en dus zijn rechtgezet.

8. Herstelorganisatie Toeslagen (Kamerstukken II 2019/20, 31066, nr. 608)
Uit onder meer de rapporten van de AUT[10] en ADR[11] en uit de hersteloperatie is gebleken dat er verschillende fouten zijn gemaakt door de Belastingdienst/Toeslagen bij de behandeling van aanvragen, controles en bezwaren van de ouders ten aanzien van kinderopvangtoeslag. Deze onjuiste handelswijze heeft geleid tot strijdigheid met verschillende wetten en beginselen van behoorlijk bestuur. De algemene beginselen van behoorlijk bestuur zijn gedragsregels over hoe de overheid zich tegenover een burger dient te gedragen. Een aantal van deze beginselen is opgenomen in de Awb zoals het zorgvuldigheidsbeginsel, het evenredigheidsbeginsel en het motiveringsbeginsel. Andere beginselen zijn ongeschreven recht en ontwikkeld in de jurisprudentie. Verschillende handelswijzen van de Belastingdienst/Toeslagen zijn in

[9] Kamerstukken II 2019/20, 31066, nr. 683.
[10] Eindadvies Adviescommissie Uitvoering Toeslagen: omzien in verwondering 2.
[11] Onderzoeksrapport Auditdienst Rijk, Toeslaggerelateerde CAF-zaken.

kamerbrieven en debatten[12] ter sprake gekomen. Helaas is ten opzichte van deze beginselen in diverse situaties – al dan niet gecombineerd – onrechtmatig gehandeld.

Onderstaand volgt een niet-limitatieve opsomming van situaties die zich hebben voorgedaan bij Belastingdienst/Toeslagen die strijdig zijn met één of meerdere beginselen van behoorlijk bestuur. Zoals tevens vermeld in de beantwoording op vraag 10 van de bijgaande beantwoording van de Kamervragen van het lid Omtzigt wordt aan de hand van een samenspel van rechtshandelingen van Belastingdienst/Toeslagen bij de aanvraag, de afhandeling, de toekenning en de invordering van de kinderopvangtoeslag bepaald of de ouder recht heeft op compensatie. Het is dus niet zo, dat indien een onderstaande situatie zich geïsoleerd heeft voorgedaan, dit betekent dat een ouder direct recht heeft op compensatie in het kader van de herstelregelingen. Voorbeelden van strijdigheden zijn:

- niet (tijdig) vaststellen van de definitieve beschikking kinderopvangtoeslag;
- niet of onvoldoende in acht nemen van de wettelijke termijn waarbinnen een beslissing op bezwaar moet komen;
- niet of onvoldoende motiveren van beslissingen inzake de toekenning of afwijzing van de kinderopvangtoeslag;
- onvoldoende duidelijk maken aan de ouder welke informatie van hem/haar wordt verwacht;
- op de zaak betrekking hebbende stukken achterhouden of te laat verstrekken aan de burger of rechter;
- onvoldoende in acht nemen van het proportionaliteits -en evenredigheidsbeginsel bij besluiten;
- ouders onnodig moeilijk maken, of onvoldoende in staat stellen om hun recht op toeslag aan te tonen;
- stopzetten/terugvorderen van de toeslag zonder voorafgaand onderzoek.

*9. 21-punten lijst (*Kamerstukken II 2019/20, 31066, nr. 630)
Met de eerste Voortgangsrapportage (VGR) Kinderopvangtoeslag[13] is een 21-punten lijst naar uw Kamer gestuurd van kwesties in de uitvoering die volgens Toeslagen zelf strijdig zouden zijn met wet- en regelgeving en zien op kinderopvang-, huur- en zorgtoeslag en het kindgebonden budget. Een deel van deze strijdigheden vloeit voort uit de strikte toepassing van de wet. Op dit thema is tevens een werkgroep actief die in het kader van de motie van het lid Lodders[14] inventariseert welke "quick fixes" er mogelijk zijn in het huidige toeslagenstelsel. Over de voortgang wordt u in de VGR Kinderopvangtoeslag geïnformeerd.

10. Vaktechnische waarborgen (Kamerstukken II 2019/20, 35510, nr. 46, vraag 183)
Uw Kamer is bij brief van 18 januari 2021 inzake de beantwoording van Kamervragen over de POK geïnformeerd over hoe vaktechniek binnen Toeslagen en de Belastingdienst wordt georganiseerd om de kwaliteit van de

[12] Zie onder meer Kamerstukken I1 2018/19, 31066, nr. 434 en Kamerstukken II 2019/20, 31066, nr. 568.
[13] Kamerstukken II vergaderjaar 2019/2020, 31066, nr. 630.
[14] Kamerstukken II vergaderjaar 2019/2020, 31066, nr.582.

rechtstoepassing te waarborgen.[15] Daarover is vanaf najaar 2018 meerdere malen met uw Kamer gecorrespondeerd na de maatregelen die de toenmalige staatssecretaris heeft genomen om de vaktechnische waarborgen binnen Toeslagen te versterken. Zo is de vaktechnische structuur ingericht en zijn waarborgen getroffen ten aanzien van het in lijn met artikel 8:42 Awb verstrekken van op de zaak betrekking hebbende stukken in beroepsdossiers. Over de voortgang van de versterking van de vaktechniek wordt u ook op de hoogte gehouden via de VGR.

11. Toeslagpartnerschap
Momenteel zijn de Raadspersonen Belastingdienst bezig om signalen over mogelijke onrechtmatigheden en vermoedens van misstanden op te halen. Uw Kamer is over de tussenrapportage geïnformeerd op 12 november 2020. Vooruitlopend op de eindrapportage van de Raadspersonen attenderen wij u op een signaal ten aanzien van Toeslagen. Op het moment dat vanuit de Basisregistratie Personen (BRP) wordt geconstateerd dat een wijziging in de huishoudsamenstelling (door samenwonen, mede-bewonen op hetzelfde adres e.d.) plaatsvindt, kan er sprake zijn van een toeslagpartner. Toeslagen stuurt dan een brief aan de toeslagpartner waarin deze verzocht wordt de brief getekend te retourneren (als bevestiging van het toeslagpartnerschap). Als de brief niet getekend retour komt, wordt de toeslag automatisch stopgezet. Uit een gerechtelijke uitspraak uit 2019 blijkt dat dit stopzetten geen juridische basis kent en daarmee onrechtmatig is. In de systemen van Toeslagen is deze uitspraak nog niet verwerkt en wordt de werkwijze dus nog steeds gevolgd. Een van de redenen voor deze werkwijze is het adequaat informeren en attenderen van de toeslagaanvrager (een soort 'vooraankondiging') zodat belanghebbenden in deze gevallen kunnen bevestigen dat zij onderdeel uitmaken van elkaars huishouden en zo niet, deze onjuistheden kunnen corrigeren voordat daar financiële en privacy-consequenties aan verbonden worden.

Toeslagen onderkent hierbij het dilemma tussen het voorkomen van deze 'automatische' stopzettingen en het voorkomen van het onterecht laten doorlopen van de toeslag bij non-response waardoor de uitbetaling van toeslagen te lang doorloopt en daarmee tot ongewenste terugvorderingen leidt. Toeslagen beziet momenteel welke tijdelijke en structurele oplossingen genomen moeten worden om dit verbeteren, rekening houdend met bovengenoemde elementen. Wij informeren uw Kamer hierover verder in de VGR Kinderopvangtoeslag. In brede zin zullen wij uiteraard de signalen die de Raadspersonen ophalen oppakken en wij blijven uw Kamer hierover informeren.

12. Onterechte kwalificatie O/GS (Kamerstukken II, 2020/21, 31066, nr. 739)
Bij de Kamerbrief van 27 november 2020 is al aan uw Kamer gemeld dat de O/GS-kwalificatie veelvuldig onterecht is gesteld voor ouders die niet als fraudeur aangemerkt hadden mogen worden, met alle gevolgen van dien, zoals het niet in aanmerking komen voor een persoonlijke betalingsregeling. Bij Belastingdienst/Toeslagen bestond een werkwijze waarbij voor een O/GS-kwalificatie een grens van terugvordering werd gehanteerd zonder dat aanvullend onderzoek naar de verwijtbaarheid van de ouder werd gedaan. Daarbij is ook

[15] Kamerstukken II vergaderjaar 35510, nr. 46, vraag 183.

vermeld dat wij signalen hebben doorgekregen dat zelfs van die grens werd afgeweken en ouders bij een lager terugvorderingsbedrag tevens automatisch als fraudeur werden bestempeld. Dit was niet in overeenstemming met artikel 7, zesde lid, Uitvoeringsregeling Awir. De Belastingdienst/Toeslagen heeft hiermee ook in strijd gehandeld met het zorgvuldigheidsbeginsel, wat voortvloeit uit de Awb. Omdat de gevolgen van een O/GS-kwalificatie en het weigeren van een persoonlijke betalingsregeling naar huidige inzichten vaak onevenredig zijn, wordt dit criterium inmiddels niet meer gehanteerd bij de aanvraag voor een persoonlijke betalingsregeling. Tevens is voorzien in een wettelijke O/GS-compensatie van 30% van de terugvordering bij een naar huidige inzichten onterechte kwalificatie die heeft geleid tot het weigeren van een persoonlijke betalingsregeling. Daarbij komen ouders met een onterechte O/GS-kwalificatie in aanmerking voor minimaal het forfaitaire bedrag van € 30.000[16].

13. Kindgebonden Budget (Kamerstukken II, 2018/19, 35010, nr. 6)
Bij brief van 19 februari 2019[17] heeft de staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid de Kamer ingelicht over de situatie waarin ouders bij wetsfictie een aanvraag kindgebonden budget doen en deze aanvragen onterecht niet in behandeling zijn genomen. Hiermee is de Wet op het kindgebonden budget niet goed toegepast. Bij brief van 19 juni 2019 heb ik aangegeven op welke wijze de ouders hiervoor gecompenseerd gaan worden.

C. Vervolg

Zoals gezegd handelt de Belastingdienst in het algemeen volgens wet- en regelgeving en is het ook de voortdurende inzet daar naar te handelen. Tegelijk constateren we dat dit helaas niet altijd het geval is geweest. Dat vinden we ernstig en het is dan ook van belang om blijvend te toetsen of de Belastingdienst conform de wet werkt. Dit is een doorlopend proces waarover we uw Kamer altijd informeren.

Binnen de wettelijke kaders is het tegelijkertijd de inzet om ten behoeve van burgers op een praktische en zo eenvoudig mogelijke manier te werken. Bij de invulling van een dergelijke werkwijze kan echter spanning ontstaan met bestaande wet- en regelgeving. Alsdan zal steeds een keuze moeten worden gemaakt tussen aanpassing van de werkwijze of aanpassing van de regelgeving. Dit mag ons inziens echter nooit ten koste gaan van rechtsbescherming. Wij bezien per situatie op welke manier hiermee het beste kan worden omgegaan, zoals in het geval van het 'dwangsom-arrest' van de Hoge Raad van 11 oktober 2019 .

De motie van het lid Omtzigt en de eerdergenoemde moties hebben een sterke overeenkomst met het 'Herstellen, Verbeteren, Borgen' traject waar wij uw Kamer op 27 januari 2021 over hebben geïnformeerd[18]. Dat traject is er volledig op gericht om de problemen rondom (persoons)registraties, risicomodellen en het gebruik van persoonsgegevens zoals nationaliteit in beeld te brengen, op te lossen en te voorkomen. Wij benadrukken dat het oplossen van deze problemen

[16] Het gaat hierbij om terugvorderingen van minimaal € 1500,-.
[17] Brief van 19 februari 2019 (2019-0000026189).
[18] Kamerstukken II, vergaderjaar 2020/2021, kenmerk 2021Z01585.

onze volle aandacht heeft. Juist de Belastingdienst moet zich als overheidsorganisatie houden aan alle wet- en regelgeving en aan de kaders van de rechtsstaat. Dat betekent dat de Belastingdienst zo snel mogelijk moet voldoen aan de AVG, de Archiefwet en Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO).

Er zal meer aandacht komen voor (fiscaal-)juridische kennis in alle lagen van de Belastingdienst. We zullen ervoor waken dat rechtsbescherming niet alleen op papier goed geregeld is, maar ook in de praktijk. Ook voor de toekomst geldt uiteraard dat wanneer blijkt dat de Belastingdienst zich onverhoopt niet houdt aan wet- en regelgeving, wij daar beheersmaatregelen voor zullen treffen en u daar vanzelfsprekend proactief over zullen informeren. We willen dat externe signalen, zoals waarschuwingen van de Nationale ombudsman, en signalen vanaf de werkvloer tijdig naar boven komen, waar nodig worden opgepakt door de politieke en ambtelijke top en daarmee sneller leiden tot verbetering. Voorkomen moet worden dat signalen over wat er niet goed gaat bij de uitvoering van beleid en regelgeving blijven hangen op operationeel niveau en niet doordringen naar het niveau van het (top)management, beleidsdirecties en de politiek. Door het delen van uitvoeringssignalen ontstaan zogeheten 'feedbackloops', die eraan bijdragen dat misstanden zoals onjuiste toepassing van wet- en regelgeving in een eerder stadium worden aangepakt. Uiteraard zullen wij uw Kamer in voorkomende gevallen hierover informeren, onder andere via de – in de kabinetsreactie op het rapport 'Ongekend onrecht' van de POK aangekondigde – stand van de uitvoering van de Belastingdienst. Daarbij zal zoals aangegeven in de kabinetsreactie - het invorderingsbeleid van de Belastingdienst worden herijkt om beter aan te sluiten bij het gewenste maatwerk en oog te hebben voor de burgers[19]. We kijken daarbij zowel naar de regelgeving als naar verbeteringen in de uitvoering. Ook de Inspectie Belastingdienst, Toeslagen en Douane zal daarbij een belangrijke rol spelen nu deze niet alleen toezicht houden op de uitvoerende diensten zoals de Belastingdienst, maar ook op de uitvoering zelf.

Hoogachtend,

de staatssecretaris van Financiën - Fiscaliteit en Belastingdienst

J.A. Vijlbrief

de staatssecretaris van Financiën – Toeslagen en Douane

[19] In dat verband verwijzen wij ook naar de onderwerpen 3,4 en 5 van onderdeel B.

Alexandra C. van Huffelen

Directoraat-Generaal
Belastingdienst

Ons kenmerk
2021-0000049313

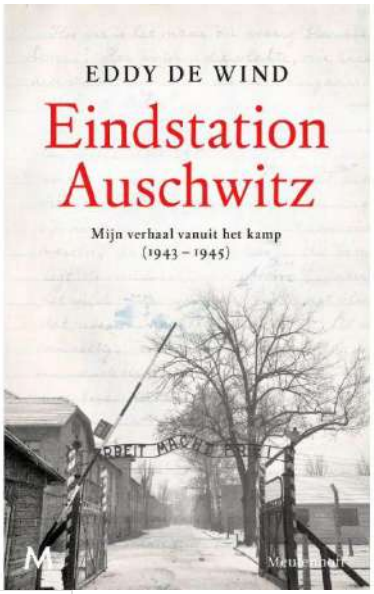

- Auteur(s) : Eddy de Wind
- Uitgeverij: J.M. Meulenhoff
- ISBN : 9789029093606
- Taal : Nederlands
- Uitvoering : Hardcover
- Aantal pagina's : 224
- Verschijningsdatum : januari 2022

(Bruna)

Review:

In het boek Eindstation Auschwitz staan schokkende voorbeelden van de mensonwaardige behandeling waar de weinige Joden die Hitlers vernietigingsmachine overleefden, na terugkeer in Nederland mee te maken kregen.

Van de naar schatting 140.000 Joodse inwoners die ons land voor de oorlog telde, werden zo'n 107.000 gedeporteerd afkomstig uit zo'n 450 gemeenten; bijna 102.000 kwamen om het leven. Ze werden vermoord in de concentratiekampen of stierven er door honger, ziekte en uitputting. Toen de Amerikaanse opperbevelhebber van de geallieerde strijdkrachten, generaal Dwight Eisenhower, de slachtoffers van de dodenkampen zag, gaf hij opdracht om zoveel mogelijk foto's te maken: *"leg alles nu vast -maak films - zorg dat er getuigen zijn -want ergens in de geschiedenis zal er iemand opstaan en zeggen dat dit nooit is gebeurd."*Wat ook niet vergeten mag worden is hoe mensonwaardig een deel van de Holocaust overlevenden bij terugkeer in Nederland zijn behandeld. In het boek Eindstation Auschwitz wat Eddy de Wind heeft laten herdrukken, staan schokkende voorbeelden.

ideologie haar sporen in Nederland had nagelaten, zelfs in kringen waar dit voorheen ondenkbaar was geweest." Achter die wat cryptische woorden school volgens zijn zoon woede over de manier waarop Nederland met de teruggekeerde Joden omging.

De systematische vervolging en deportatie van Joden begon in 1942 nadat de Duitse bezetter eerder al een serie anti-Joodse maatregelen had genomen. Ook de passieve houding van de Nederlandse regering en koningshuis in ballingschap tijdens de deportatie van de Nederlandse Joden gedurende de Tweede Wereldoorlog, is ronduit schokkend.

Bron: Franklin ter Horst

18-04-2022

Boekhouders van de Holocaust

Nederlandse ambtenaren en de Collaboratie

Productspecificaties

Inhoud

Taal	Nederlands
Bindwijze	Hardcover
Druk	1
Verschijningsdatum	maart 2020
Afmetingen	23,8 x 16,5 x 6,4 cm
Aantal pagina's	727 pagina's
Illustraties	Nee

Betrokkenen

Auteur(s)
Rob Bakker
Uitgever
Verbum, Uitgeverij

EAN

EAN
9789074274920

IHRA

De International Holocaust Remembrance Alliance (IHRA) is gebaseerd op de Stockholm Declaration uit 2000, indertijd ondertekend door MP Kok. Nederland is vanaf het eerste uur actief lid van de IHRA. IHRA is de 34 lidstaten tellende internationale organisatie voor educatie over, herdenken van en wetenschappelijk onderzoek naar de Holocaust, en de bestrijding van antisemitisme. De IHRA is ontstaan uit zorg over gebrekkige kennis onder de Westerse jeugd over de Holocaust, de Tweede Wereldoorlog en de link met de huidige samenleving.

Het IHRA-werkterrein is in Nederland verspreid over meerdere ministeries. Het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) is het coördinerend departement voor het thema 'Oorlogsgetroffenen en herinnering Tweede Wereldoorlog' (OHW). VWS is vanuit die rol verantwoordelijk voor de herinneringscentra en oorlogsmusea. Het Nederlandse perspectief op Oorlogs- en Holocaustherdenking is niet alleen gericht op historische of educatieve aspecten, of op het opzetten en ondersteunen van musea. Het wil ook recht doen aan de geschiedenis van de Tweede Wereldoorlog, de overlevenden en hun verwanten en deze behouden, het verhaal levend houden voor toekomstige generaties en het koppelen aan hedendaagse kwesties.

Tijdens de plechtigheid die plaatsvond op de 75e verjaardag van de bevrijding van Auschwitz, heeft de Nederlandse regering een langverwachte stap gezet in het onder ogen zien van het Nederlandse oorlogsverleden. Op zondag 26 januari 2020 heeft premier Mark Rutte excuses aangeboden voor het feit dat ambtenaren die tijdens de nazibezetting in Nederland werkten, niet meer hadden gedaan om de deportatie van en moord op meer dan 100.000 Joden te voorkomen.

Bron: Landrapport Nederland 9 november 2020

Status definitief

BELASTINGDIENST

Tweede Kamer der Staten-Generaal 2020

https://archive.org/details/ongekend-onrecht

AFREDEN MENNO SNEL 2019

Foto: Tweede Kamer der Staten-Generaal / Renske Leijten SP

Renske Leijten SP: misdaad

https://archive.org/details/aftredenmennosnel2019

Rechtsstaat en democratie Nederland.

Nederland is een rechtsstaat en een democratie.(dat wordt en is nimmer betwist door IFUD ofHuman Rights).

Echter met de praktische uitwerking en uitvoering in het rechtssysteem en die rechtsstaat met democratie,en die uitvoering bleek flink mis.De onder ede verklaringen in notariële akte onder ede de diverse notariële aktes tegen de Staat der Nederlanden: in een samenvattende rectificatie akte notarieel van 21 juni 2007, is duidelijk op de **uitwerking en uitvoering** van het rechtssysteem en die rechtsstaat. Laat ik hier duidelijk over zijn,en daar wens ik mijn onder ede verklaring op standhouden.

Op 25 februari 2021, heeft de Tweede Kamer conform de werkwijze van artikel 30 van haar Reglement van Orde via Mevr. Khadija Arib Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, besloten de Venetia-Commissie van de Raad van Europa advies to vragen over de rechtsstaat in Nederland, Venetia-Commissie van de Raad van Europa t.a.v.mw. Granata-Menghini.

Volgens het rapport van de commissie:
In dit opzicht gaat het handhaven van de rechtsstaat niet alleen om –volgens inzicht Venetië commissie- rapport van Strasbourg, 18 October 2021 Opinion No. 1031/2021 CDL- AD(2021)031 Or. Engl., om:instellingen en formele juridische waarborgen, maar ook over hetin stand houden van een gunstig klimaat voor de rechtsstaat door de politieke en juridische cultuur binnen de samenleving. Dit vereist een politiek cultuur met een hoge mate van bewustzijn van de rechtsstaatgevolgen van politieke beslissingen en zelfbeheersing wanneer politiek gewenste maatregelen in strijd zijn met de rechtsstaat. Het vraagt ook om een rechtscultuur waarin de rechtsstaat wordt geaccepteerd als kader voor en beperking tot democratische besluiten en beleid.

Hier als ingelast te beschouwen een verwijzing naar de schriftelijke reactie van Tweede Kamer der Staten-Generaal aan de IFUD of Human Rights, Brief: 23 maart 2016, reactie opde via de deurwaarder betekende stukken,Mw. K.Arib Voorzitter van de Tweede Kamer derStaten-Generaal.

(dossiernr.:13600573 negen maart 2016, Van der Velde van Hal & Peers gerechtsdeurwaarders en incassobureau te Den Haag)

Voorzitter

Tweede Kamer
DER STATEN-GENERAAL

Venetië-Commissie van de Raad van Europa
T.a.v. mw. Granata-Menghini
Avenue de l'Europe
F-67075 - Strasbourg cedex
Frankrijk

Postbus 20018
2500 EA Den Haag
T 070 318 30 33

Geachte mevrouw Granata-Menghini,

Heden, 25 februari 2021, heeft de Tweede Kamer conform de werkwijze van artikel 30 van haar Reglement van Orde, besloten de Venetië-Commissie van de Raad van Europa advies te vragen over de rechtsstaat in Nederland.

De Tweede Kamer heeft op 26 januari 2021 bijgevoegde motie motie-Omtzigt c.s. (Kamerstuk 35 510 nr. 11) aangenomen. Deze motie vormt de basis van de adviesaanvraag en de onderzoeksopdracht ligt vast in bovengenoemde motie. Met deze brief wil ik u daar enige toelichting op geven.

De Tweede Kamer heeft een parlementaire ondervraging uitgevoerd naar de politieke besluitvorming over de kinderopvangtoeslag en de betrokkenheid van bewindspersonen en topambtenaren daarbij. Bij deze ondervraging heeft de Tweede Kamer documenten gevorderd en personen onder ede gehoord. Onder de personen die onder ede gehoord zijn waren topambtenaren, staatssecretarissen, ministers en de huidige minister-president.

Het rapport van de parlementaire ondervragingscommissie trok op 17 december 2020 zodanig scherpe conclusies dat het kabinet-Rutte op 15 januari 2021 uit eigen beweging haar ontslag aanbod aan de Koning. Het rapport is bijgevoegd bij deze brief.

Een tweetal constateringen, naast andere constateringen, van het rapport luiden:

> *"De commissie constateert dat bij de uitvoering van de kinderopvangtoeslag grondbeginselen van de rechtsstaat zijn geschonden. Dit verwijt treft niet alleen de uitvoering - specifiek de Belastingdienst/Toeslagen - maar ook de wetgever en de rechtspraak."*[1]

[...]

> *"Zonder zich te willen uitlaten over individuele rechterlijke uitspraken, constateert de commissie dat ook de bestuursrechtspraak jarenlang een wezenlijke bijdrage heeft geleverd aan het in stand houden van de niet dwingend uit de wet volgende, spijkerharde uitvoering van de regelgeving van de kinderopvangtoeslag. Daarmee heeft de bestuursrechtspraak zijn belangrijke functie van (rechts)bescherming van*

[1] Pagina 7, ' Ongekend onrecht' Parlementaire ondervragingscommissie Kinderopvangtoeslag, 17 december 2020, https://www.tweedekamer.nl/sites/default/files/atoms/files/20201217_eindverslag_parlementaire_ondervragingscommissie_kinderopvangtoeslag.pdf.

individuele burgers veronachtzaamd. De commissie is met name geraakt door het tot in oktober 2019 wegredeneren van algemene beginselen van behoorlijk bestuur, die zouden moeten dienen als stootkussen en beschermende deken voor mensen in nood."[2]

Speciaal deze twee constateringen hebben de Tweede Kamer doen besluiten deze adviesaanvraag bij de Venetië-Commissie van de Raad van Europa te doen. Want de optelsom van een groot aantal factoren is dat tienduizenden gezinnen, van wie velen onschuldig waren of slechts een kleine fout gemaakt hadden, zulke hoge bedragen moesten betalen aan de Belastingdienst, dat zij financieel geruïneerd werden.

Wij zullen het rapport van de Parlementaire Ondervragingscommissie Kinderopvangtoeslag desgewenst in het Engels voor u vertalen zodat u begrijpt wat het parlement gevonden heeft.

De twee vragen gaan over het hart van de Nederlandse rechtsstaat.

In theorie hadden deze burgers rechtsbescherming moeten hebben, maar in de praktijk schoten regering en parlement tekort, overtrad de Belastingdienst jarenlang wetten, hield de regering veel informatie achter voor het parlement, voor de pers en zelfs voor de rechter. De rechter beschermde deze burgers niet, maar volgde, ook volgens de eigen woorden, de Belastingdienst bijna blindelings.

Daarom zijn er twee belangrijke vragen die de Tweede Kamer aan de Venetië-Commissie van de Raad van Europa zou willen stellen:

1) Welke wetten, welke uitvoering of welke praktijken hebben bijgedragen aan het feit dat macht en tegenmacht onvoldoende gewerkt hebben in dit dossier en dat de burger vermalen werd? Welke oplossingsrichtingen zijn er om dit te herstellen en in de toekomst te voorkomen?
2) Voldoet het bestuursrecht in Nederland, inclusief de Raad van State, en welke waarborgen zouden in de wet of de uitvoering van bestuursrecht (en mogelijk aanpalende rechtsgebieden) moeten worden toegevoegd om de burger adequaat te beschermen, inclusief de effectieve toegang tot het recht en de bijstand daarin.

Vanzelfsprekend staat de staf van de Tweede Kamer tot uw beschikking om u in contact te brengen met alle instituties in Nederland met wie u van gedachten wilt wisselen en om u documentatie te verschaffen.

De indieners van de motie zijn bereid om u een nadere toelichting te geven op deze adviesaanvraag.

Namens de Tweede Kamer vraag ik u aan dit verzoek te voldoen.

Hoogachtend,

Khadija Arib
Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal

---

[2] Pagina 7 & 8, ' Ongekend onrecht' Parlementaire ondervragingscommissie Kinderopvangtoeslag, 17 december 2020, https://www.tweedekamer.nl/sites/default/files/atoms/files/20201217_eindverslag_parlementaire_ondervragingscommissie_kinderopvangtoeslag.pdf.

the-legal-protection-of-citizens-in-the-netherlands

report 2021 Council of Europe / Venice commission THE NETHERLANDS

Link:

https://archive.org/details/the-legal-protection-of-citizens-in-the-netherlands

Voorzitter

Tweede Kamer
DER STATEN-GENERAAL

Aan de IFUD of Human Rights
T.a.v. dhr. J.P. van den Wittenboer
Postbus 324
5660 AH Geldrop

Binnenhof 1a
2513 AA Den Haag
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

T 070 318 20 00

E voorzitter@tweedekamer.nl
I www.tweedekamer.nl

Den Haag, 23 maart 2016

Betreft: reactie op de via de deurwaarder betekende stukken

Geachte heer Van den Wittenboer,

Via de deurwaarder ontving ik op 9 maart jl. uw aanzegging gericht aan de Tweede Kamer, meer speciaal aan haar voorzitter mw. Arib, waarin u vraagt om binnen 14 dagen "aan het verzoek te voldoen als nader omschreven in de ten deze betekende stukken "ambtsmisdrijven" artikel 119 van de Grondwet".

Daarbij is vermeld dat uit het niet voldoen aan dat verzoek "zou kunnen worden afgeleid dat niet voldoende proactieve houding is aangenomen door geïnsinueerde "er wat mee te gaan doen", geen verdere actie ondernemen, berusten in de stukken".

Bij de aanzegging zijn 10 stukken gevoegd, waarvan het overzicht is opgenomen in de bijlage bij deze brief. Voor zover dit gaat om stukken gericht aan de Tweede Kamer reageer ik op uw verzoek als volgt.

* op uw brief van 15 juli 2008 over het vervolgen van de minister-president dhr. J.P. Balkenende hebt u op 15 september 2008 het antwoord ontvangen van de Tweede Kamer dat van de brief mededeling is gedaan aan de Kamer en dat de brief voor de leden ter inzage is gelegd.

* op uw brief van 2 september 2014 over aanbieding van een verzoekschrift m.b.t. artikel 119 Grondwet hebt u op 16 september 2014 een antwoord ontvangen van de vaste commissie voor Veiligheid en Justitie, dat deze uw brief in haar procedurevergadering van 10 september 2014 heeft behandeld en dat de Commissie heeft besloten uw brief voor kennisgeving aan te nemen.

* op uw brief van 17 december 2015 over het Verzoek om strafaangifte betreffende ministers, staatssecretaris en ex-Kamervoorzitter, hebt u op 18 februari 2016 een antwoord ontvangen van de Vaste Commissie voor Veiligheid en Justitie, dat deze uw brief op 17 februari 2016 in haar procedurevergadering heeft behandeld en dat de Commissie heeft besloten de inhoud van uw brief voor kennisgeving aan te nemen.

Ik stel vast dat de verzoeken die u aan de Tweede Kamer heeft gericht zijn behandeld en ik verwijs u ten overvloede nogmaals naar de brieven die u daarover van de Tweede Kamer hebt ontvangen.

Ik beschouw uw verzoek daarmee als afgehandeld.

Hoogachtend,

Mw. K. Arib,

Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

EUROPESE
COMMISSIE

Brussel, 20.7.2021
SWD(2021) 721 final

WERKDOCUMENT VAN DE DIENSTEN VAN DE COMMISSIE

Verslag over de rechtsstaat 2021
Landenhoofdstuk over Nederland

bij het document

MEDEDELING VAN DE COMMISSIE AAN HET EUROPEES PARLEMENT, DE RAAD, HET EUROPEES ECONOMISCH EN SOCIAAL COMITÉ EN HET COMITÉ VAN DE REGIO'S

Verslag over de rechtsstaat 2021
Situatie op het gebied van de rechtsstaat in de Europese Unie

{COM(2021) 700 final} - {SWD(2021) 701 final} - {SWD(2021) 702 final} -
{SWD(2021) 703 final} - {SWD(2021) 704 final} - {SWD(2021) 705 final} -
{SWD(2021) 706 final} - {SWD(2021) 707 final} - {SWD(2021) 708 final} -
{SWD(2021) 709 final} - {SWD(2021) 710 final} - {SWD(2021) 711 final} -
{SWD(2021) 712 final} - {SWD(2021) 713 final} - {SWD(2021) 714 final} -
{SWD(2021) 715 final} - {SWD(2021) 716 final} - {SWD(2021) 717 final} -
{SWD(2021) 718 final} - {SWD(2021) 719 final} - {SWD(2021) 720 final} -
{SWD(2021) 722 final} - {SWD(2021) 723 final} - {SWD(2021) 724 final} -
{SWD(2021) 725 final} - {SWD(2021) 726 final} - {SWD(2021) 727 final}

SAMENVATTING

Het Nederlandse rechtsstelsel wordt onverminderd gekenmerkt door een zeer groot vertrouwen in de onafhankelijkheid van de rechterlijke macht en er wordt onverminderd gestreefd naar een verdere bevordering van de kwaliteit van de rechtspleging. Er wordt verder gewerkt aan initiatieven die betrekking hebben op de onafhankelijkheid van de rechterlijke macht, zoals de grondwetswijziging om de benoemingsprocedure voor de leden van de Hoge Raad te herzien. Wat de kwaliteit van de rechtspleging betreft, is de ontwikkeling van kleinschalige projecten ter verbetering van de kwaliteit een nieuwe fase ingegaan met de uitrol van initiatieven op grotere schaal. De inspanningen om het digitaliseringsniveau in het civiel, bestuurs- en strafrecht te verbeteren, worden voortgezet en als gevolg van de COVID-19-pandemie verloopt dit proces sneller. Er blijft enige bezorgdheid bestaan over de toereikendheid van de financiering van het huidige stelsel van rechtsbijstand. De herziening van dit stelsel moet in 2025 zijn voltooid. Over het algemeen blijft het rechtsstelsel efficiënt werken, hoewel de COVID-19-pandemie achterstanden heeft veroorzaakt in 2020 en 2021.

Evenals afgelopen jaar wordt Nederland gezien als een van de minst corrupte landen in de EU en in de wereld. Integriteit is een essentieel onderdeel van het overheidskader. In 2020 is een uitgebreid programma gelanceerd om ondermijnende georganiseerde misdaad te bestrijden met onder meer een holistische aanpak om corruptie te voorkomen, op te sporen en te bestraffen, nadat uit onderzoek was gebleken dat criminelen actief trachten oneigenlijke invloed uit te oefenen op ambtenaren. De capaciteit van de Rijksrecherche en van het Openbaar Ministerie is versterkt met aanvullende financiering. In oktober 2020 is nieuwe wetgeving aangenomen die de screening van politieambtenaren en politie-externen intensiveert. Het is de bedoeling dat verdere wetgeving ter bevordering van de integriteit van volksvertegenwoordigers en bestuurders uiterlijk in maart 2022 ingaat. Er blijft bezorgdheid bestaan over het integriteitskader voor topfuncties binnen de overheidssector, alsook over lobbying, draaideurconstructies en de transparantie van de financiering van politieke partijen.

Nederland kent een aanhoudend grote mediavrijheid. De autoriteiten blijven zich inzetten voor onafhankelijke journalistiek. Daartoe worden subsidies verstrekt uit het Fonds Bijzondere Journalistieke Projecten en uit een aanvullend tijdelijk fonds dat tijdens de COVID-19-pandemie is opgezet voor de lokale media. Het onafhankelijke Commissariaat voor de Media brengt regelmatig verslag uit over media-eigendomsstructuren. Er is echter ruimte voor een uitgebreidere openbaarmaking van informatie over dergelijke structuren. Het wetgevingskader voor de toegang tot informatie wordt gewijzigd om de transparantie van de Rijksoverheid en de toegang tot openbare informatie te verbeteren na vele meldingen van een te trage reactie op of onvolledige beantwoording van informatieverzoeken. De moord op een onderzoeksjournalist, waarnaar momenteel onderzoek wordt gedaan, en toenemende bedreigingen onderstrepen het belang van initiatieven als “PersVeilig”, die journalisten ondersteuning biedt bij het melden van en omgaan met bedreigingen.

Er vinden uitgebreide debatten en gedachtewisselingen plaats over de goede werking van het systeem van checks-and-balances naar aanleiding van een parlementair onderzoeksverslag over de uitvoering van de kinderopvangtoeslag, waarin werd geconstateerd dat de beginselen van de rechtsstaat waren geschonden. Er zijn thans follow-upmaatregelen en -onderzoeken gepland of al gaande. De COVID-19-pandemie blijft hoog op de rechterlijke en wetgevingsagenda staan. Zo is een wet aangenomen die een stevigere rechtsgrondslag voor COVID-19-maatregelen moet bieden, en worden ingrijpende COVID-19-maatregelen voor

de rechter aangevochten. Onafhankelijke autoriteiten blijven een belangrijke rol spelen in het systeem van checks-and-balances, onder meer bij de bescherming van de grondrechten. Het maatschappelijk middenveld blijft open, hoewel er vragen zijn gerezen over een nieuw ontwerp van transparantiewetgeving en over wetgeving die de mogelijkheden verruimt om zogenaamde “radicale organisaties” te verbieden.

I. JUSTITIEEL STELSEL

De rechterlijke macht bestaat uit elf rechtbanken, vier algemene hoven van beroep, twee bijzondere colleges van beroep[1], de Raad van State[2] en de Hoge Raad. Een onafhankelijke Raad voor de rechtspraak speelt een belangrijke rol bij het waarborgen van de onafhankelijkheid van de rechterlijke macht en is belast met het bevorderen van de kwaliteit van de rechtspraak en de toewijzing van financiële middelen aan de gerechten[3]. Kandidaat-rechters worden door de Landelijke Selectiecommissie rechters geselecteerd[4] en vervolgens voor het leven door de regering benoemd[5] op voordracht van de minister van Justitie[6]. Het Openbaar Ministerie staat los van het Ministerie van Justitie en Veiligheid, maar valt onder de politieke verantwoordelijkheid van de minister van Justitie. De orde van advocaten is bij wet opgericht. Zij is onafhankelijk van de overheid en wordt uitsluitend gefinancierd uit de jaarlijkse bijdragen van de advocaten[7]. Nederland neemt deel aan het Europees Openbaar Ministerie.

Onafhankelijkheid

Er is onverminderd sprake van een zeer groot vertrouwen in de onafhankelijkheid van de rechterlijke macht. 77 % van de bevolking en 82 % van de bedrijven geeft aan "redelijk tot zeer veel" vertrouwen te hebben in de onafhankelijkheid van rechtbanken en rechters[8]. Met deze hoge percentages wordt de lijn van de afgelopen jaren doorgetrokken[9].

Er zijn verdere stappen gezet ter voorbereiding van een grondwetswijziging om de benoemingsprocedure voor de leden van de Hoge Raad te herzien[10]. In december 2020 stuurde de regering een ontwerptekst van deze grondwetswijziging voor advies naar de Raad van State. Het doel van de voorgenomen wijziging is de rol van de uitvoerende en de wetgevende macht bij de benoeming van leden van de Hoge Raad verder te beperken, conform de aanbevelingen van de Raad van Europa[11]. Na een onlineraadpleging over een wetsontwerp, dat berustte op de aanbeveling van de onafhankelijke Staatscommissie

---

1 De Centrale Raad van Beroep en het College van Beroep van het bedrijfsleven.

2 De Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State is de hoogste algemene bestuursrechter voor bepaalde zaken. De Raad heeft ook een Afdeling advisering, die adviseert over wetgeving en bestuur.

3 Wet op de rechterlijke organisatie.

4 De Landelijke Selectiecommissie rechters is samengesteld uit zes met rechtspraak belaste rechterlijke ambtenaren en zes leden afkomstig van buiten de rechtspraak, waarvan ten minste één rechterlijk ambtenaar afkomstig uit het Openbaar Ministerie en ten minste één advocaat.

5 Het benoemingsbesluit wordt vastgesteld bij Koninklijk Besluit, ondertekend door de Koning en medeondertekend door de minister van Justitie en Veiligheid. De minister controleert uitsluitend of de aanvrager voldoet aan de wettelijke vereisten om te worden aangesteld, en de minister heeft tot dusver steeds de voordracht van de Raad voor de rechtspraak gevolgd.

6 Wet rechtspositie rechterlijke ambtenaren. De Raad heeft dit gedelegeerd aan de Landelijke Selectiecommissie rechters, bestaande uit rechters, officieren van justitie, advocaten, ambtenaren en onderzoekers. De minister van Justitie en Veiligheid heeft tot dusver de voordracht van de Raad voor de rechtspraak steeds gevolgd.

7 Advocatenwet.

8 Grafieken 48 en 50, EU-scorebord voor justitie 2021. Wat betreft het vertrouwen in de onafhankelijkheid van de rechterlijke macht, worden de volgende categorieën onderscheiden: zeer laag (minder dan 30 % van de respondenten geeft het oordeel redelijk tot zeer veel vertrouwen), laag (30-39 %), gemiddeld (40-59 %), groot (60-75 %), zeer groot (meer dan 75 %).

9 EU-scorebord voor justitie 2016, 2017, 2018, 2019, 2020 en 2021.

10 Verslag van 2020 over de rechtsstaat, landenhoofdstuk over de situatie op het gebied van de rechtsstaat in Nederland, blz. 3.

11 Aanbeveling CM/Rec(2010)12 van het Comité van Ministers van de Raad van Europa, punt 47.

parlementair stelsel[12], zijn bepaalde wijzigingen aangebracht in de ontwerptekst. Het advies van de Raad van State zal openbaar worden wanneer het voorstel naar de Kamer wordt gezonden.

Er zijn vorderingen gemaakt bij de herziening van de benoemingsprocedures voor de leden van de Raad voor de rechtspraak en van het gerechtsbestuur. Op verzoek van de minister van Rechtsbescherming van februari 2020[13] heeft de Raad van State op 23 september 2020 advies uitgebracht over een mogelijke herziening van de benoemingsprocedures voor leden van de Raad voor de rechtspraak en van het gerechtsbestuur. Hoewel de Raad van State concludeerde dat de huidige benoemingsprocedures voor de Raad voor de rechtspraak en het gerechtsbestuur in overeenstemming zijn met het vereiste van onafhankelijkheid van de rechterlijke macht, raadt hij aan te bezien op welke wijze de betrokkenheid van de bij het gerecht werkzame rechters en gerechtsambtenaren bij de benoeming van bestuurders van hun gerechten kan worden verstevigd. Na een akkoord tussen de Raad voor de rechtspraak, de Nederlandse Vereniging voor Rechtspraak[14] en andere vertegenwoordigers van de rechterlijke macht heeft de Raad voor de rechtspraak voor 2021 en een deel van 2022 een nieuwe benoemingsprocedure voor gerechtsbestuurders vastgesteld[15]. Het akkoord moet rechters meer invloed bieden op de benoeming van bestuurders in hun gerecht, met name door de instelling van een commissie bestaande uit vier rechters, twee bestuurders en twee gerechtsambtenaren, die selectiegesprekken met kandidaten voert en vervolgens één kandidaat aandraagt bij de Raad voor de rechtspraak. Bij stakende stemmen hebben de vier rechters een doorslaggevende stem. Voorts zal de Raad voor de rechtspraak in de zomer van 2021 beginnen met zijn beraadslagingen met de Nederlandse Vereniging voor Rechtspraak en andere vertegenwoordigers van de rechterlijke macht over een mogelijke herziening van de benoemingsprocedure voor leden van de Raad[16]. Doel ervan is de invloed van de uitvoerende en de wetgevende macht op de benoeming van de leden van de Raad voor de rechtspraak verder te beperken, conform de aanbevelingen van de Raad van Europa[17].

Kwaliteit

De hervorming van het stelsel van rechtsbijstand zal berusten op de bevindingen van een aantal proefprojecten. De herziening van het rechtsbijstandsstelsel[18] zal volgens de huidige verwachting in 2025 zijn voltooid[19] en zal van start gaan met een aantal proefprojecten die gericht zijn op het bijeenbrengen van beste praktijken bij de voorbereiding

---

12 Voor een nadere beschrijving van de inhoud van het voorstel wordt verwezen naar het verslag van 2020 over de rechtsstaat, landenhoofdstuk over de situatie op het gebied van de rechtsstaat in Nederland, blz. 4.

13 Verslag van 2020 over de rechtsstaat, landenhoofdstuk over de situatie op het gebied van de rechtsstaat in Nederland, blz. 3.

14 Nederlandse Vereniging voor Rechtspraak.

15 Nederlandse Vereniging voor Rechtspraak, dossier: *Nieuwe procedure bestuursbenoemingen rechtspraak*, 16 maart 2021.

16 Verslag van 2020 over de rechtsstaat, landenhoofdstuk over de situatie op het gebied van de rechtsstaat in Nederland, blz. 3-4.

17 Aanbeveling CM/Rec(2010)12 van het Comité van Ministers van de Raad van Europa, punten 27, 46 en 47.

18 Verslag van 2020 over de rechtsstaat, landenhoofdstuk over de situatie op het gebied van de rechtsstaat in Nederland, blz. 5.

19 Input van Nederland voor het verslag van 2021 over de rechtsstaat.

van verdere wetgevingsherzieningen. Wat het huidige stelsel van rechtsbijstand betreft, blijft er bezorgdheid bestaan over de toereikendheid van de beschikbare financiering[20].

De digitalisering in het civiel, bestuurs- en strafrecht wordt voortgezet en is zelfs versneld door de COVID-19-pandemie. Er is nog ruimte voor verbetering van de digitalisering van het rechtsstelsel[21], met name wat betreft de online-publicatie van uitspraken[22] en de beschikbaarheid van digitale oplossingen om gerechtelijke procedures in te stellen en te volgen; verschillende initiatieven zijn daarop gericht[23]. Wat het strafrecht betreft, werken de rechterlijke macht en het Openbaar Ministerie samen met andere justitiële belanghebbenden aan een digitaal plan. Bij het civiel en het bestuursrecht moet een nieuw digitaliseringsprogramma de rechtspraak digitaal toegankelijk maken voor burgers en beoefenaars van juridische beroepen[24]. De juridische procedures zullen stapsgewijs worden gedigitaliseerd, te beginnen met nationale belastingzaken en beslagleggingsverzoeken, waarna deze zullen worden uitgebreid tot andere rechtsgebieden. Naar aanleiding van de COVID-19-pandemie heeft de Raad voor de rechtspraak nieuwe regels vastgesteld voor het organiseren van zittingen op afstand, waardoor de rechterlijke instanties hun werkzaamheden konden voortzetten. De huidige regels zijn tot en met 1 augustus 2021 van toepassing en kunnen zo nodig worden verlengd om de werking van de rechtbanken te waarborgen.

De experimentenwet op de rechtspleging zal het mogelijk maken om op grotere schaal proefprojecten op het gebied van de rechtspleging uit te rollen. Na de ontwikkeling van tal van proefprojecten op het gebied van de kwaliteit van de rechtspraak in het kader van het programma "Maatschappelijk effectieve rechtspraak"[25] zal na de verwachte inwerkingtreding van de experimentenwet op de rechtspleging[26] in de zomer van 2021 de uitrol van kwaliteitsprojecten op grotere schaal mogelijk worden. Dergelijke kwaliteitsprojecten omvatten bijvoorbeeld een experiment met een "schuldenrechter" die de doeltreffendheid van rechterlijke beslissingen moet vergroten door alle zaken van een schuldenaar gelijktijdig te behandelen. Deze benadering waarbij proefprojecten op kleine schaal worden getoetst en vervolgens op grotere schaal worden ingevoerd, kan innovatieve ideeën opleveren om de kwaliteit van het rechtsstelsel te bevorderen[27].

Efficiëntie

De COVID-19-pandemie heeft gevolgen gehad voor de efficiëntie van het rechtsstelsel. Door de COVID-19-pandemie is de achterstand in rechtszaken, en met name in strafzaken, in

---

[20] Informatie die is ontvangen in het kader van het landenbezoek aan Nederland, zie ook VN CCPR 2019 en het verslag van 2020 over de rechtsstaat, landenhoofdstuk over de situatie op het gebied van de rechtsstaat in Nederland, blz. 5.

[21] Verslag van 2020 over de rechtsstaat, landenhoofdstuk over de situatie op het gebied van de rechtsstaat in Nederland, blz. 5-6.

[22] Thans nog onder de 5 %.

[23] EU-scorebord voor justitie 2021, grafiek 44. Wat betreft het vertrouwen in de onafhankelijkheid van de rechterlijke macht, worden de volgende categorieën onderscheiden: zeer laag (minder dan 30 % van de respondenten geeft het oordeel redelijk tot zeer veel), laag (30-39 %), gemiddeld (40-59 %), groot (60-75 %), zeer groot (meer dan 75 %).

[24] Basisplan reset digitalisering civiel en bestuur.

[25] *Maatschappelijk effectieve rechtspraak*, zie ook het verslag van 2020 over de rechtsstaat, landenhoofdstuk over de situatie op het gebied van de rechtsstaat in Nederland, blz. 6.

[26] Experimentenwet rechtspleging.

[27] De belanghebbenden hebben echter benadrukt dat de wet niet mag leiden tot omzeiling van het reguliere proces voor de vaststelling van wetten inzake de organisatie van het rechtsstelsel.

2020 en 2021 toegenomen[28]. De Raad voor de rechtspraak en de gerechtsbesturen hebben speciale maatregelen daartegen getroffen, zoals het verbeteren van videoconferentiefaciliteiten voor rechtszittingen, het benoemen van gepensioneerde rechters als plaatsvervangende rechters en een frequenter gebruik van enkelvoudige kamers. Het is de bedoeling dat de achterstanden die in het strafrechtstelsel door de COVID-19-pandemie zijn ontstaan, eind 2021 zijn weggewerkt[29]. In het kader daarvan blijft het Openbaar Ministerie gebruikmaken van zijn bevoegdheid om bepaalde strafzaken zelf af te doen[30]. Naar aanleiding van bezwaren van Kamerleden en van de orde van advocaten kondigde de minister van Rechtsbescherming in november 2020 aan dat verdachten een gratis consult kunnen krijgen bij een advocaat. Daarmee is op 1 april 2021 voor een aantal zaken van start gegaan. Geleidelijk zullen de gratis consulten worden uitgebreid naar alle andere zaken[31]. Aangezien het gebruik van deze bevoegdheden door het Openbaar Ministerie gevolgen kan hebben voor het recht op een eerlijk proces, met name wanneer burgers niet naar behoren worden geïnformeerd[32], is een gratis consult met name in dergelijke gevallen van belang.

Het rechtsstelsel wordt nog steeds gekenmerkt door een hoge efficiëntie in eerste aanleg, maar de beroepsprocedures duren relatief lang[33]. Het rechtsstelsel is de afgelopen jaren over de gehele linie bezien in hoge mate efficiënt gebleken[34]. Procedures in eerste aanleg bij burgerlijke en handelszaken duren kort, namelijk rond de 100 dagen in 2019[35]. Daarentegen nemen de procedures bij burgerlijke en handelszaken in derde aanleg veel tijd in beslag: in 2019 gemiddeld 459 dagen. De bestuurlijke rechtspleging werkt nog efficiënt in eerste aanleg[36], maar de procedures zijn relatief lang in tweede en in derde aanleg[37]. Het totale afhandelingspercentage in eerste aanleg is nog steeds hoog[38], maar bij de bestuurszaken in eerste aanleg is het afhandelingspercentage geleidelijk gedaald tot 94 % in 2019. Dit zou in de toekomst kunnen leiden tot enige achterstand in de bestuurlijke rechtspraak, hoewel het huidige aantal aanhangige zaken beheersbaar lijkt[39]. Wat de strafrechtspleging betreft, moet een na een evaluatie in 2020 opgesteld nieuw actieplan de efficiëntie verbeteren, met name voor gevallen van gewone delicten en delicten met een grote impact[40]. Hoewel dit kan leiden tot meer efficiëntie en kan helpen bij het wegwerken van achterstanden, benadrukken belanghebbenden dat dergelijke initiatieven niet ten koste mogen gaan van de kwaliteit van de rechtspleging[41].

---

28 Input van Nederland voor het verslag van 2021 over de rechtsstaat.

29 Input van Nederland voor het verslag van 2021 over de rechtsstaat.

30 Daarbij mag echter geen gevangenisstraf worden opgelegd. Ook mogen de beslissingen worden aangevochten bij de rechter. Zie ook het verslag van 2020 over de rechtsstaat, landenhoofdstuk over de situatie op het gebied van de rechtsstaat in Nederland, blz. 6.

31 Antwoord van de minister voor Rechtsbescherming op een Kamervraag van 17 februari 2021.

32 Zie in dat verband: Nationale ombudsman: "*Behoorlijke informatieverstrekking is de basis van toegang tot recht — Knelpunten in de informatieverstrekking rondom strafbeschikkingen en sepotbeslissingen*".

33 Verslag van 2020 over de rechtsstaat, landenhoofdstuk over de situatie op het gebied van de rechtsstaat in Nederland, blz. 6-7.

34 EU-scorebord voor justitie 2013-2021.

35 EU-scorebord voor justitie 2021, grafiek 6.

36 EU-scorebord voor justitie 2021, grafiek 8.

37 EU-scorebord voor justitie 2021, grafiek 9.

38 EU-scorebord voor justitie 2021, grafiek 10.

39 EU-scorebord voor justitie 2021, grafieken 14 en 15.

40 Input van Nederland voor het verslag van 2021 over de rechtsstaat.

41 Informatie die is ontvangen in het kader van het bezoek aan Nederland.

II. CORRUPTIEBESTRIJDING

Verschillende instanties zijn bevoegd om corruptie op te sporen en te vervolgen. De Rijksrecherche[42] onderzoekt strafbaar gedrag binnen de overheid. De Fiscale Inlichtingen- en Opsporingsdienst (FIOD) is verantwoordelijk voor de opsporing van financiële misdrijven, met inbegrip van buitenlandse en niet-ambtelijke omkoping. Het Landelijk Parket richt zich op binnenlandse ambtelijke omkoping en het Functioneel Parket is verantwoordelijk voor de opsporing van niet-ambtelijke en buitenlandse omkoping. Het Huis voor Klokkenluiders verleent steun en advies aan mensen die bij werkgerelateerde misstanden in de publieke of de particuliere sector aan de bel trekken. Binnen de rechtshandhavingsinstanties werken de gespecialiseerde teams voor corruptiebestrijding en inlichtingen onverminderd samen. Het Anti-Corruptie Centrum (ACC) binnen de FIOD speelt een sleutelrol bij de bestrijding van financiële criminaliteit en corruptie. De Wet financiering politieke partijen en wetgeving ter bevordering van de integriteit van volksvertegenwoordigers en bestuurders op decentraal niveau zijn momenteel in behandeling.

Nederland wordt door deskundigen en leidinggevenden in het bedrijfsleven als een van de minst corrupte landen ter wereld gezien. In de corruptieperceptie-index 2020 van Transparency International scoort Nederland 82/100, waarmee het in de Europese Unie op de derde plaats en wereldwijd op de achtste plaats staat[43]. Deze perceptie is de afgelopen vijf jaar betrekkelijk stabiel[44] gebleven[45].

Naar aanleiding van gevallen van infiltratie van de georganiseerde misdaad in de politie en van lekken van politie-informatie is de strijd tegen corruptie en georganiseerde misdaad opgevoerd[46]. In 2020 heeft Nederland een uitgebreid programma gelanceerd om ondermijnende georganiseerde misdaad, inclusief corruptie, te bestrijden. Binnen het ministerie van Justitie en Veiligheid is een directoraat-generaal opgericht dat belast is met de coördinatie van het programma. Dit heeft geleid tot aanvullende financiering ter zake en tot de vorming van een multidisciplinair interventieteam[47].

Een wetsontwerp heeft tot doel de strijd tegen ondermijnende criminaliteit, waaronder corruptie, op te voeren. Een nieuw wetsvoorstel tot versterking van het wetboek van strafrecht en het wetboek van strafvordering ligt momenteel bij de Tweede Kamer[48]. Doel van het wetsvoorstel is de versterking van de aanpak van ondermijnende criminaliteit, waaronder corruptie, door de maximumstraffen voor diverse ondermijnende misdrijven, zoals

---

42 Als opsporingsdienst valt de Rijksrecherche onder het gezag en de leiding van het College van procureurs-generaal.

43 Transparency International, corruptieperceptie-index 2020 (2021), blz. 2-3. Wat betreft de mate waarin de publieke sector als corrupt wordt gezien, worden de volgende categorieën onderscheiden: gering (score van meer dan 79 onder deskundigen en leidinggevenden in het bedrijfsleven), betrekkelijk gering (score tussen 79-60), betrekkelijk hoog (score tussen 59 en 50) en hoog (scores van minder dan 50).

44 In 2015 was de score 84, terwijl de score in 2020 op 82 uitkomt. Bij een mutatie van meer dan 5 punten in de afgelopen vijf jaar is er sprake van een significante stijging of daling, bij een mutatie van 4-5 punten is er sprake van een verbetering of verslechtering en bij een mutatie van 1-3 punten is er sprake van een betrekkelijk stabiele score.

45 De Eurobarometer-gegevens over de corruptieperceptie en de ervaringen van burgers en bedrijven, zoals vorig jaar gemeld, worden om de twee jaar geactualiseerd. De meest recente gegevensverzameling is de speciale Eurobarometer 502 (2020) en Flash Eurobarometer 482 (2019).

46 Een voorbeeld is het Encrochat-onderzoek.

47 Input van Nederland voor het verslag van 2021 over de rechtsstaat.

48 Wetsontwerp versterking strafrechtelijke aanpak ondermijnende criminaliteit,

het bedreigen van ambts- en gezagdragers te verhogen. Op 1 oktober 2020 werd een geactualiseerde aanwijzing uitgevaardigd voor de opsporing en vervolging van buitenlandse corruptiezaken door het Openbaar Ministerie[49] en op 4 september 2020 werd een aanwijzing uitgevaardigd voor hoge schikkingen, waarin is vastgelegd dat bepaalde schikkingen door een tijdelijke onafhankelijke commissie en niet door de Minister van Justitie en Veiligheid moeten worden getoetst[50].

Het institutionele kader om corruptie te voorkomen en te bestrijden, is onverminderd solide met een nauwe samenwerking tussen de rechtshandhavingsinstanties. Gespecialiseerde corruptiebestrijdingsteams en inlichtingeneenheden binnen de FIOD en het Openbaar Ministerie werken samen bij opsporingszaken. Het ACC binnen de FIOD speelt een sleutelrol in de bestrijding van financiële criminaliteit en corruptie. De Rijksrecherche heeft aanvullende middelen gekregen waarmee de opsporingscapaciteit van zowel de Rijksrecherche als het Openbaar Ministerie zal worden uitgebreid[51]. De Encrochat-onderzoeken, die belangrijke informatie hebben opgeleverd bij de identificatie, opsporing en vervolging van criminele netwerken[52], hebben ook mogelijke corruptie binnen de politie blootgelegd. Bij het onderzoek is ook ontdekt dat criminelen actief op zoek zijn naar corrupte ambtenaren en andere organisaties[53]. Het Encrochat-onderzoek heeft geleid tot verhoogde waakzaamheid en een scherper oog voor ondermijnende criminaliteit en tot de oprichting van een team dat corruptie binnen de politie opspoort. Dit team staat onder leiding van de Rijksrecherche en wordt ondersteund door rechercheurs van de Landelijke Eenheid[54]. De Rijksrecherche draagt ook bij tot preventie door de aandacht te vestigen op specifieke corruptierisico's bij overheidsinstellingen die zij heeft onderzocht. Naast het doen van onderzoek zet de Rijksrecherche ook steeds vaker haar expertise in om advies te verlenen in het kader van de bestrijding en voorkoming van integriteitsschendingen.

Er worden stappen gezet om corruptie binnen de politie en de overheid in het algemeen beter te voorkomen, op te sporen en te onderzoeken. Bij de Rijksrecherche komen er per jaar gemiddeld vijftig gevallen binnen van corruptie of van lekken van gevoelige informatie door politiefunctionarissen of ambtenaren. In oktober 2020 is nieuwe wetgeving aangenomen die de screening van politieagenten en politie-externen vóór hun benoeming en tijdens hun werkzaamheden uitbreidt en die naar verwachting eind 2021 onverkort zal zijn ingevoerd[55]. De screening wordt nu opgezet bij de politie en de intensiteit van de screening gaat afhangen van de integriteitsrisico's die aan de functie verbonden zijn.

Het ACC binnen de FIOD bleef een belangrijke rol spelen bij de bestrijding van corruptie en financiële criminaliteit. Dit geldt met name voor gevallen van omkoping van buitenlandse ambtenaren en niet-ambtenaren, zowel intern als internationaal. Het ACC binnen de FIOD heeft gemeld dat er momenteel dertig strafrechtelijke onderzoeken naar corruptie lopen die betrekking hebben op niet-ambtelijke en buitenlandse omkoping[56].

---

[49] Aanwijzing opsporing en vervolging buitenlandse corruptie.

[50] Aanwijzing hoge transacties. Op dit moment vindt er een consultatie plaats over nieuwe wetgeving.

[51] Input van Nederland voor het verslag van 2021 over de rechtsstaat.

[52] Het onderzoek heeft tot dusver onder meer geleid tot de arrestatie van meer dan honderd verdachten. Zie ook Europol: *Dismantling of an Encrypted Network sends Shockwaves through Organised Crime Groups across Europe*.

[53] Politie: *Nieuw rechercheteam voor corruptieonderzoeken "Encrochat"*.

[54] Kamerbrief over de evaluatie van integriteitsonderzoeken bij de politie.

[55] Input van Nederland voor het verslag van 2021 over de rechtsstaat.

[56] Input landenmissie — FIOD.

Verschillende van deze onderzoeken richten zich ook op de rol van Nederlandse financiële dienstverleners. Het ACC binnen de FIOD werkte ook samen met andere instanties, zoals de Rijksrecherche, die gevallen van overheidscorruptie onderzoekt. Dit institutionele kader dat door het ACC binnen de FIOD en door het Functioneel Parket is opgezet, is de afgelopen tien jaar verbeterd en door de OESO positief beoordeeld vanwege de capaciteit van de gespecialiseerde corruptiebestrijdingsteams om buitenlandse omkopingszaken te onderzoeken en te vervolgen[57].

De Tweede Kamer heeft in 2020 een gedragscode aangenomen en een toezichtstelsel met betrekking tot aangiftevereisten ingevoerd. De gedragscode voor de leden van de Tweede Kamer heeft betrekking op de onafhankelijkheid van Kamerleden, op giften en gunsten, op registratieverplichtingen, op het gebruik van vertrouwelijke informatie en op het reglement van orde. Op 1 april 2021 is regelgeving in werking getreden waarbij een onafhankelijk College van onderzoek integriteit is ingesteld dat tot taak heeft om klachten aangaande schending van de gedragscode door Kamerleden te behandelen en de Kamer te adviseren over eventuele sancties[58]. Op 30 maart 2021 zijn geactualiseerde integriteitsrichtsnoeren voor politieke ambtsdragers met modelgedragscodes voor volksvertegenwoordigers en voor bestuurders vastgesteld[59].

In de Tweede Kamer zal worden gedebatteerd over nieuwe wetgeving ter bevordering van de integriteit van volksvertegenwoordigers en bestuurders op decentraal niveau. Het wetsvoorstel schrijft onder meer een gedragscode[60] voor als verplichte eis voor bestuurders bij decentrale overheden en voorziet in een toezichtstelsel met betrekking tot de aangiftevereisten. Daaronder valt ook een verplichte risicoanalyse integriteit voor dergelijke bestuurders[61].

De bevordering van integriteit in het kader van de strijd tegen corruptie vindt plaats via het Platform corruptiebestrijding, dat wordt beheerd door het Ministerie van Justitie en Veiligheid. Het is gericht op het bevorderen van bewustwording en gezamenlijke actie in de strijd tegen nationale en internationale corruptie door kennis en informatie doeltreffender uit te wisselen. De deelnemers aan het platform zijn overheidsmedewerkers van verschillende ministeries en organisaties die corruptie aanpakken. Door de COVID-19-pandemie is het in de afgelopen 18 maanden niet mogelijk geweest om bijeen te komen. Sinds 2020 streeft elk ministerie naar meer transparantie door informatie te publiceren over inbreuken op de integriteit die zich intern hebben voorgedaan, met een korte beschrijving van de soort inbreuk en de opgelegde sanctie. Daarnaast wordt momenteel een (extern) onderzoek uitgevoerd naar de risico's van en weerbaarheid tegen ondermijnende criminaliteit en ambtelijke en niet-ambtelijke corruptie, en wel op de luchthaven Schiphol en de haven van Rotterdam. Uit het onderzoek moet blijken of het Nederlandse beleid inzake de voorkoming en bestrijding van corruptie op de mainports toereikend is. De onderzoeksresultaten worden in de eerste helft van 2022 verwacht.

---

57 Netherlands — OECD Anti-Bribery Convention Phase 4 Monitoring Report.

58 Input van Nederland voor het verslag van 2021 over de rechtsstaat.

59 Handreiking integriteit van politieke ambtsdragers bij provincies, gemeenten en waterschappen.

60 Gedragscode voor de leden van de Tweede Kamer.

61 Input van Nederland voor het verslag van 2021 over de rechtsstaat. Het is de bedoeling dat de nieuwe wetgeving in maart 2022 ingaat.

Er blijft bezorgdheid bestaan over het integriteitskader voor topfuncties in de publieke sector, met name vanwege het niet-bindende karakter ervan[62]. Volgens informele regels van de gedragscode voor ministers en staatssecretarissen wordt van hen verwacht dat zij integer zullen handelen. Bovendien mogen voormalige hoge ambtenaren niet lobbyen bij hun vroegere ministerie, en mogen voormalige bewindspersonen gedurende twee jaar na hun aftreden niet lobbyen voor hun vroegere ministerie[63]. Het kader blijft echter vrij beperkt, zoals ook de Groep van Staten tegen Corruptie (Greco) in haar beoordeling heeft opgemerkt, namelijk dat de weinige en beperkte maatregelen die in Nederland van kracht zijn, ontoereikend lijken[64]. Nederland beschikt sinds 2012 over een vrijwillig en openbaar lobbyistenregister voor de Tweede Kamer. Het lobbyistenregister wordt regelmatig bijgewerkt en bevat informatie over de lijst van entiteiten met een toegangspas voor de Kamer. Om een vaste toegangspas voor de Kamer te krijgen, moet een lobbyist als organisatie geregistreerd staan. Er is echter geen monitoring- of handhavingsmechanisme voor de contacten tussen lobbyisten en ambtsdragers of ambtenaren. In dit verband heeft de Greco aanbevolen om te voorzien in regels en richtsnoeren voor de contacten tussen topfuncties en lobbyisten en om de transparantie ten aanzien van contacten en onderwerpen te vergroten[65].

De wetgeving inzake de financiering van politieke partijen wordt momenteel herzien. Wat de financiering van politieke partijen betreft, bestaat het rechtskader uit wetten voor de subsidiëring van politieke partijen, terwijl de administratie van politieke partijen geen informatie bevat over de financiering van de partij in kwestie en over de financiering van kandidaten op decentraal niveau[66]. De Wet financiering politieke partijen wordt naar verwachting vervangen door de Wet op de politieke partijen, die thans in behandeling is bij de Kamer. De herziene wetgeving moet het functioneren en de organisatie van politieke partijen beschermen tegen buitenlandse beïnvloeding.

De evaluatie van de Wet Huis voor Klokkenluiders heeft in 2020 plaatsgevonden[67]**.** Het Huis voor Klokkenluiders is het centrale meldpunt en de centrale onderzoekinstantie waar klokkenluiders uit de publieke en de private sector misstanden kunnen melden. De Wet Huis voor Klokkenluiders is door een onafhankelijk onderzoeksbureau aan een evaluatie onderworpen[68]. Volgens de evaluatie is de rechtsbescherming van klokkenluiders voor verdere verbetering vatbaar. Bijgevolg zal de wetgeving worden gewijzigd[69]. Van het Huis wordt verwacht dat het aan de klokkenluiders advies verleent en een onafhankelijk onderzoek instelt. In 2020 voltooide het Huis voor Klokkenluiders drie grote onderzoeken en publiceerde het eindrapporten over die onderzoeken. Voorts hebben de meldingsmechanismen en klokkenluidersbeschermingskaders van Nederlandse bedrijven en

---

62 Verslag van 2020 over de rechtsstaat, landenhoofdstuk over de situatie op het gebied van de rechtsstaat in Nederland, blz. 10.

63 Er zijn echter uitzonderingen op dit verbod: voormalige bewindspersonen die na hun aftreden werkzaam zijn in het bedrijfsleven, mogen leiding geven aan of deel uitmaken van een door hun voormalige ministerie georganiseerde handelsdelegatie — vijfde evaluatieronde Greco: evaluatierapport, blz. 20.

64 Vijfde evaluatieronde Greco: evaluatierapport, blz. 2.

65 Vijfde evaluatieronde Greco: evaluatierapport, blz. 16.

66 Bijdrage van het Nederlandse Helsinki-comité aan het verslag van 2021 over de rechtsstaat.

67 Verslag van 2020 over de rechtsstaat, landenhoofdstuk over de situatie op het gebied van de rechtsstaat in Nederland.

68 Eindrapport evaluatie Wet Huis voor klokkenluiders.

69 Input van Nederland voor het verslag van 2021 over de rechtsstaat.

overheidsinstanties, zoals de OESO heeft opgemerkt, niet bijgedragen tot de opsporing van buitenlandse omkoping in Nederland[70].

Vooral aan het begin van de COVID-19-pandemie had de epidemie een grote impact op strafrechtelijke onderzoeken, wat tot vertragingen leidde. Volgens de autoriteiten waren bepaalde activiteiten zoals invallen, het horen van verdachten en getuigen en observaties enkele maanden niet of slechts in aangepaste vorm mogelijk. De handhaving van de wet werd ook beïnvloed door het feit dat slechts beperkte zittingen in de rechtbanken werden georganiseerd[71]. Daarnaast onderzocht de FIOD diverse fraudegevallen die verband hielden met de COVID-19-pandemie. Dit heeft geleid tot diverse strafrechtelijke onderzoeken en vervolgingen in verband met fraude (beschermingsmiddelen, frauduleuze gezondheidscertificaten en misbruik van overheidssubsidies)[72]. Daarnaast hebben de autoriteiten gemeld dat de mogelijkheid bestaat dat de internationale reikwijdte van onderzoek naar buitenlandse omkoping verder wordt beperkt als gevolg van de COVID-19-maatregelen[73].

III. PLURIFORMITEIT EN VRIJHEID VAN DE MEDIA

Het rechtskader betreffende de pluriformiteit van de media is gestoeld op grondwettelijke en wettelijke waarborgen. Het recht op informatie is vastgelegd in de grondwet. Het Commissariaat voor de Media is de onafhankelijke regulerende instantie voor audiovisuele mediadiensten die toezicht houdt op de naleving van de Mediawet. Journalist werd in de context van de COVID-19-pandemie als een van de essentiële beroepen aangemerkt[74]. Het land blijft een hoge mate van mediavrijheid en bescherming van journalisten genieten[75].

De reikwijdte van de toezichthoudende activiteiten van de regulerende instantie is uitgebreid na de omzetting van de richtlijn audiovisuele mediadiensten. De middelen waarover de instantie beschikt lijken toereikend te blijven om haar taken naar behoren uit te voeren[76]. Voorts worden de voorwaarden voor de benoeming van de leden van de collegiale organen momenteel aangepast[77] om de garanties van onafhankelijkheid te versterken[78].

Verschillende zelfregulerende instanties zorgen voor de toepassing van journalistieke normen. Naast de Raad voor de Journalistiek[79], een zelfregulerend orgaan dat bevoegd is om klachten over journalistiek werk te behandelen, zijn er een ombudsman voor de publieke omroepen en verschillende ombudsmannen voor nationale en regionale kranten die journalistiek werk beoordelen en klachten behandelen[80].

---

70 OESO (2021): Implementing the OECD Anti-Bribery Convention. Phase 4 Report: Netherlands, blz. 21.
71 Input van Nederland voor het verslag van 2021 over de rechtsstaat.
72 Zie Jaarbericht FIOD 2020, Opsporend Nederland samen sterk in de fraudebestrijding.
73 Informatie die is ontvangen in het kader van het bezoek aan Nederland.
74 Commissariaat voor de Media (2020), Mediamonitor 2020, blz. 6.
75 Nederland staat in de jaarlijkse wereldpersvrijheidsindex van Verslaggevers Zonder Grenzen op de zesde plaats in de wereld en op de vierde plaats in de EU. De laatste jaren is de situatie iets verslechterd, want Nederland is sinds 2016 vier plaatsen gedaald.
76 In de context van het bezoek aan Nederland ontvangen informatie.
77 Wijziging van de Mediawet 2008.
78 Verslag over de rechtsstaat 2020, hoofdstuk over de situatie van de rechtsstaat in Nederland.
79 Zoals vermeld in het verslag over de rechtsstaat 2020.
80 Input van Nederland voor het verslag over de rechtsstaat 2021.

Er zijn uitdagingen geconstateerd op het gebied van de transparantie over media-eigendom en mediaconcentratie. Er is beperkte regelgeving over de openbaarmaking van details inzake media-eigendom, zoals gerapporteerd in de Monitor voor de pluriformiteit van de media 2021[81], die het risico op dit gebied als middelgroot beoordeelt. Informatie over eigendomsstructuren, die niet noodzakelijkerwijs de uiteindelijk begunstigden omvatten[82], wordt aan het publiek verstrekt via de door het Commissariaat voor de Media gepubliceerde Mediamonitor. De sector nieuwsmedia wordt gekenmerkt door een hoge marktconcentratie, zoals blijkt uit de Monitor voor de pluriformiteit van de media 2021[83].

De regering is de media tijdens de pandemie te hulp geschoten. Tijdens de COVID-19-pandemie zijn de reclame-inkomsten ondanks de toename van de vraag naar nieuws gedaald, met name voor lokale media[84]. De journalistiek wordt nog steeds gesteund via speciale fondsen[85], en daarnaast is een tijdelijk fonds opgezet voor lokale media die door de COVID-19-pandemie getroffen zijn[86]. Journalisten werden vrijgesteld van de wegens COVID-19 geldende reisbeperkingen, zodat zij gebeurtenissen konden blijven volgen en uit de eerste hand verslag konden blijven doen.

Nieuwe wetgeving moet zorgen voor betere toegang tot informatie. Bij twee derde van de in 2020 ingediende verzoeken om toegang tot informatie werden vertragingen en onvolledige antwoorden gerapporteerd[87], zoals blijkt uit de Monitor voor de pluriformiteit van de media, die het risico op het gebied van het recht op toegang tot informatie als middelgroot beoordeelt. Dit is ook bevestigd door belanghebbenden[88]. Het juridische kader wordt momenteel herzien om de transparantie van de overheid te verbeteren en betere toegang tot openbare informatie te bieden[89]. Belanghebbenden zijn ingenomen met de wijzigingen, maar melden nog meer gebieden die voor verbetering vatbaar zijn[90]. Een van de wijzigingen is de oprichting van een onafhankelijk adviescomité[91], dat in geval van klachten zou bemiddelen tussen journalisten en autoriteiten[92].

Er wordt een toename gemeld van bedreigingen en geweld tegen journalisten. Volgens de Monitor voor de pluriformiteit van de media 2021 heeft de Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid journalisten in 2020 voor het eerst genoemd als doelwit van ernstige bedreigingen en agressie[93]. Het platform voor de bescherming van de journalistiek en de veiligheid van journalisten van de Raad van Europa heeft onlangs vijf waarschuwingsberichten gepubliceerd. De meest recente betreffen de moord op

---

81 Monitor voor de pluriformiteit van de media 2021, landverslag Nederland, blz. 10.
82 Ibid, blz. 10.
83 De Monitor voor de pluriformiteit van de media 2021 (landverslag Nederland, blz. 10) meldt dat twee spelers 90 % van de dagbladmarkt in handen hebben; voorts hebben de drie grootste televisie-aanbieders een marktaandeel van 74 %, terwijl de drie grootste spelers op de radiomarkt een marktaandeel van 73 % hebben.
84 Commissariaat voor de Media (2020), Mediamonitor 2020, blz. 35-36; zie ook Monitor voor de pluriformiteit van de media 2021, landverslag Nederland, blz. 10.
85 Stimuleringsfonds voor de Journalistiek; Fonds Bijzondere Journalistieke Projecten.
86 Beleidsregel van het stimuleringsfonds voor de journalistiek van 1 maart 2021.
87 Monitor voor de pluriformiteit van de media 2021, landverslag Nederland, blz. 8.
88 In de context van het bezoek aan Nederland ontvangen informatie.
89 Input van Nederland voor het verslag over de rechtsstaat 2021.
90 NVJ (2021), Belangenorganisaties roepen Eerste Kamer op de nieuwe Woo te steunen.
91 Villamedia (2021), Belangenorganisaties aan Eerste Kamer: red minstens deze punten in nieuwe Woo.
92 Input van Nederland voor het verslag over de rechtsstaat 2021.
93 Monitor voor de pluriformiteit van de media 2021, landverslag Nederland, blz. 9.

onderzoeksjournalist Peter R. de Vries[94] en de afgelasting van een tv-programma als gevolg van een ernstige dreiging tegen de redactie; de andere hebben betrekking op een aanval op een fotograaf, aanvallen op de fysieke veiligheid en integriteit van journalisten in verschillende delen van het land en online pesten en intimidatie[95]. Op het platform Mapping Media Freedom zijn verdere aanvallen en intimidaties gemeld[96]. Dit werd ook bevestigd door belanghebbenden tijdens het landenbezoek. Voorts is bezorgdheid gerezen over de bescherming van bronnen tegenover de inlichtingendiensten[97], maar de Nederlandse autoriteiten hebben verduidelijkt dat toestemming van de rechter nodig is om onderzoeksbevoegdheden te gebruiken wanneer dergelijk gebruik kan leiden tot het verkrijgen van gegevens over de bronnen van journalisten[98].

Nederland blijft zijn kader voor de bescherming van journalisten versterken[99]. Journalisten maken steeds vaker gebruik van PersVeilig, het project om bedreiging van en geweld en agressie tegen journalisten tegen te gaan, een gezamenlijk initiatief van het Openbaar Ministerie, de politie, het Nederlands Genootschap van Hoofdredacteuren en de Nederlandse Vereniging van Journalisten[100]. Het project voorziet in maatregelen als het geven van hogere prioriteit door de politie en het Openbaar Ministerie aan geweld tegen journalisten, alsook preventieve maatregelen tegen agressie en geweld. In 2021 is het protocol (een reeks afspraken inzake onderzoek en vervolging tussen de politie en het Openbaar Ministerie in geval van agressie tegen journalisten) herzien en zijn verschillende verbeteringen voorgesteld. Hierbij gaat het onder meer om betere behandeling van klachten van journalisten door de politie en het Openbaar Ministerie (OM), betere informatieverstrekking over de bevoegdheden van de politie en het OM, bewustmakingsacties onder journalisten over de manier waarop het protocol kan helpen, alsook betere communicatie tussen de politie en het OM. Verdere verbeteringen beogen beter rekening te houden met de situatie van freelancejournalisten[101].

---

94 De zaak wordt momenteel onderzocht.

95 Platform voor de bescherming van de journalistiek en de veiligheid van journalisten van de Raad van Europa – Nederland (zie ook het op het platform van de Raad van Europa gepubliceerde antwoord van de Nederlandse autoriteiten, waarin met name wordt gewezen op de nauwe samenwerking tussen de politie, het Openbaar Ministerie, de Nederlandse Vereniging van Journalisten en het Nederlands Genootschap van Hoofdredacteuren om de coördinatie en communicatie bij de aanpak van dergelijke kwesties te verbeteren). De toename van de bedreigingen en het geweld tegen journalisten wordt ook aan de orde gesteld in de bijdrage van het Nederlandse Helsinki-comité aan het verslag over de rechtsstaat 2021.

96 Mapping Media Freedom - Nederland.

97 Het platform voor de bescherming van de journalistiek en de veiligheid van journalisten van de Raad van Europa heeft een waarschuwingsbericht gepubliceerd over de Wet op de inlichtingen- en veiligheidsdiensten van juli 2017, waarin melding wordt gemaakt van mededelingen van overheidsorganen die toezicht houden op de Nederlandse inlichtingendiensten dat informatie over journalisten en/of hun bronnen in handen zijn gekomen van entiteiten binnen de inlichtingendiensten die niet de bevoegdheid hadden om toegang te krijgen tot dergelijke informatie.

98 Input van Nederland voor het verslag over de rechtsstaat 2021; zie ook de beoordeling van het verslag over de rechtsstaat 2020 door de Nederlandse regering.

99 Verslag over de rechtsstaat 2020, hoofdstuk over de situatie van de rechtsstaat in Nederland, blz. 12-13.

100 Bijdrage van het Nederlandse Helsinki-comité voor het verslag over de rechtsstaat 2021.

101 Input van Nederland voor het verslag over de rechtsstaat 2021; de herzienings- en verbeteringsvoorstellen worden uiteengezet in de brief van het ministerie van Justitie en Veiligheid aan de Voorzitter van de Tweede Kamer, https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2021/03/31/tk-functioneren-protocol-persveilig.

IV. ANDERE INSTITUTIONELE KWESTIES IN VERBAND MET CONTROLES EN WAARBORGEN

Nederland heeft een tweekamerstelsel, waarbij ontwerpwetgeving ex ante constitutioneel wordt getoetst. De Staten-Generaal bestaan uit de Eerste Kamer en de Tweede Kamer. Wetsontwerpen kunnen worden ingediend door de regering en door de leden van de Tweede Kamer. De Raad van State brengt advies uit over wetsontwerpen. Onafhankelijke instanties en het maatschappelijk middenveld spelen een belangrijke rol in het stelsel van controles en waarborgen.

Er vinden uitvoerige debatten plaats over de goede werking van het stelsel van controles en waarborgen. Dit is een gevolg van het parlementair onderzoeksverslag over de toeslagenaffaire, die leidde tot de val van het kabinet in januari 2021. Na eerdere verslagen van andere entiteiten[102] heeft een parlementaire ondervragingscommissie op 17 december 2020 haar verslag uitgebracht[103], waarin werd geconcludeerd dat bij de uitvoering van het systeem van kinderopvangtoeslagen beginselen van de rechtsstaat waren geschonden. In het verslag werd geconstateerd dat de uitvoering van een stelsel van toeslagen voor kinderopvang ertoe had geleid dat een groot aantal burgers de door hen ontvangen toeslagen volledig moesten terugbetalen als gevolg van vermeende onregelmatigheden[104]. In het verslag werd geconcludeerd dat de wetgever wetten had aangenomen die geen ruimte lieten voor billijke interpretatie in individuele gevallen, dat de uitvoerende macht door haar focus op fraudebestrijding ten onrechte een groot aantal burgers als fraudeurs had beschouwd en dat de bestuursrechtspraak deze interpretatie van de wet tot oktober 2019 had bevestigd, en werd een beroep gedaan op alle staatsmachten om bij zichzelf te rade te gaan hoe dergelijke situaties in de toekomst kunnen worden voorkomen. Het verslag kwam ook tot de conclusie dat het kabinet de Tweede Kamer onvoldoende had geïnformeerd en dat er belemmeringen waren voor de informatievoorziening over overheidsactiviteiten. In de tussentijd heeft de Tweede Kamer de Commissie van Venetië van de Raad van Europa om advies gevraagd over de werking van het stelsel van controles en waarborgen in deze zaak en over de vraag of aanvullende waarborgen nodig zijn binnen de bestuursrechtspraak. Naar aanleiding van het verslag hebben de autoriteiten de slachtoffers onmiddellijk compensatie toegekend[105]. Met betrekking tot deze affaire zal ook een parlementaire enquête[106] worden gehouden, waarvoor de verhoren naar verwachting in de zomer van 2022 zullen plaatsvinden. Het werk van de parlementaire ondervragingscommissie, de antwoorden van de betrokken institutionele actoren en de voortdurende debatten illustreren hoe het stelsel van controles en waarborgen heeft gewerkt, al vergde het tijd eer de situatie werd opgelost[107].

De Raad van State houdt zich ook bezig met de follow-up van de debatten over de goede werking van het stelsel van controles en waarborgen, zowel wat betreft zijn

---

[102] In de periode 2017-2020 door de Nationale Ombudsman, de Adviescommissie uitvoering toeslagen en de Auditdienst Rijk.

[103] Ongekend Onrecht.

[104] In het verslag werd opgemerkt dat de betrokkenen door deze praktijk in grote financiële problemen kwamen.

[105] De overheid heeft ook de private schulden van gedupeerden in deze zaak overgenomen. Zie staatssecretaris van Financiën, Toeslagen en Douane, Update van de zesde voortgangsrapportage kinderopvangtoeslag en beantwoording Kamervragen, 25 mei 2021.

[106] De parlementaire enquête is het zwaarste middel waarover de Tweede Kamer beschikt om het overheidsoptreden te controleren.

[107] Ook gelet op het feit dat het verslag van de Ombudsman al in augustus 2017 was verschenen. Zie het verslag van de Nationale Ombudsman van 9 augustus 2017: Geen powerplay maar fair play.

gerechtelijke taak als ten aanzien van het wetgevingsproces. In het licht van het parlementaire onderzoeksverslag, dat ook betrekking had op de bestuursrechtspraak, heeft de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State aangekondigd een proces van zelfreflectie te starten[108]. Tijdens dit proces zal de Raad van State zich bezinnen op zijn rol in de toeslagenaffaire. Ook zullen andere gevallen aan de orde komen waarin de rechtsbescherming zou kunnen worden verbeterd. Voorts heeft de Raad van State een brief aan de minister-president gestuurd met aanbevelingen over de verbetering van het wetgevingsproces en de wetgevingskwaliteit[109]. Aanbevolen wordt onder meer nieuw wetgevingsbeleid te maken, meer tijd en aandacht te besteden aan het behandelen van wetgeving in beide Kamers, en uitvoeringsinstanties meer bij het wetgevingsproces te betrekken. In zijn verslag van april 2020 over "Een sterkere rechtsstaat" heeft de Raad voor het Openbaar Bestuur aanbevolen meer aandacht te besteden aan de kwaliteit van het wetgevingsproces en de onderzoeks- en ondersteuningscapaciteit voor Kamerleden te versterken[110].

In het parlement wordt gedebatteerd over een nieuwe Wet open overheid. Op 26 januari 2021 heeft de Tweede Kamer de nieuwe Wet open overheid aangenomen[111], die bedoeld is om het overheidsoptreden transparanter te maken. De wet is momenteel in behandeling in de Eerste Kamer. Door de toeslagenaffaire, die leidde tot kritiek over een gebrek aan transparantie, kwam het debat over de nieuwe wet in een stroomversnelling[112]. De nieuwe wet zou in de plaats komen van de huidige Wet openbaarheid van bestuur[113] en zou actieve bekendmaking van overheidsinformatie verplicht stellen, anders dan in het huidige systeem van bekendmaking op verzoek. Bij de nieuwe wet zou ook een permanent onafhankelijk adviescollege openbaarheid en informatiehuishouding worden opgericht[114]. Hoewel de aanneming van deze nieuwe wetgeving de toegang tot overheidsinformatie verder zou vergemakkelijken, melden belanghebbenden dat naast het toepasselijke juridische kader nog verdere verbeteringen nodig zijn om tijdig en volledig antwoord te krijgen op verzoeken om informatie[115].

Er is een tijdelijke wet maatregelen covid-19 aangenomen om de beperkingen in verband met COVID-19 van een stevigere rechtsgrondslag te voorzien. In de eerste fase van de COVID-19-pandemie zijn maatregelen genomen via noodverordeningen op grond van de bestaande Wet publieke gezondheid en de Wet veiligheidsregio's, waarbij de regio's en gemeenten veel speelruimte kregen om hun eigen maatregelen te nemen. Het parlement bleef met schriftelijke of digitale middelen doorwerken, en er werden nog steeds debatten gehouden, zij het minder vaak. In mei 2020 adviseerde de Raad van State dat de lange duur van de crisissituatie een stevigere rechtsgrondslag noodzakelijk maakte[116]. Volgens de

[108] Raad van State, Programma van reflectie van de Afdeling bestuursrechtspraak.
[109] Raad van State, Aanbevelingen ter bevordering van de wetgevingskwaliteit, 19 april 2021.
[110] Raad voor het Openbaar Bestuur, Een sterkere rechtsstaat, april 2020.
[111] Wet open overheid.
[112] De parlementaire ondervragingscommissie was ook van oordeel dat het kabinet de Tweede Kamer onvoldoende had geïnformeerd en dat er belemmeringen waren voor de toegang tot informatie over overheidsactiviteiten.
[113] Wet openbaarheid van bestuur. Verslag over de rechtsstaat 2020, hoofdstuk over de situatie van de rechtsstaat in Nederland.
[114] Dit college zou bevoegd zijn om klachten van journalisten over toegang tot informatie te behandelen en om te bemiddelen in geschillen met overheidsorganen.
[115] In de context van het bezoek aan Nederland ontvangen informatie.
[116] Voorlichting W04.20.0139/I/Vo van de Raad van State van 25 mei 2020, zie ook het verslag over de rechtsstaat 2020, hoofdstuk over de situatie van de rechtsstaat in Nederland, blz. 14.

tijdelijke wet maatregelen covid-19, die sinds 1 december 2020 van kracht is, worden ontwerpmaatregelen één week voordat zij van kracht worden aan het parlement voorgelegd[117]. Tijdens die week kan de Tweede Kamer besluiten de maatregel te verwerpen. De wet vervalt automatisch op 1 september 2021, tenzij het kabinet besluit de wet te verlengen[118]. Het ontwerpbesluit om de tijdelijke wet te verlengen, wordt voordat het in werking treedt, voorgelegd aan het parlement, dat kan besluiten de verlenging te verwerpen.

Door veel publiciteit omgeven COVID-19-maatregelen zijn door de rechter geschrapt voordat ze in hoger beroep toch werden bevestigd. Op 16 februari 2021 oordeelde de rechtbank Den Haag dat de nationale avondklok onwettig was gezien het ontbreken van de juiste rechtsgrondslag. Op dezelfde dag heeft het gerechtshof Den Haag voorlopige maatregelen gelast waardoor de avondklok van kracht kon blijven tot de definitieve uitspraak in hoger beroep. Nadat het parlement op 19 februari 2021 een spoedwet voor een nieuwe avondklok had aangenomen, oordeelde het gerechtshof op 26 februari 2021 dat de oorspronkelijke avondklok toch op de juiste rechtsgrondslag berustte.

Onafhankelijke instanties blijven een belangrijke rol spelen in het stelsel van controles en waarborgen[119]. De Ombudsman[120] blijft een belangrijke rol spelen in het stelsel van controles en waarborgen, door niet-bindende adviezen over handelingen van de overheid uit te brengen en klachten van burgers te onderzoeken, maar ook door uit eigen beweging verslagen uit te brengen. Wanneer de Ombudsman aanbevelingen doet, moet de overheid reageren en redenen geven als zij besluit geen gevolg te geven aan de aanbevelingen. Hoewel de Ombudsman bij de uitoefening van zijn taak niet te maken heeft met significante belemmeringen[121], heeft hij kritiek geuit op het feit dat het kabinet geen gevolg heeft gegeven aan de in zijn verslag van 2017 over de toeslagenaffaire gedane aanbevelingen (zie hierboven)[122]. De Ombudsman is een project gestart over de wijze waarop kan worden gezorgd voor effectieve opvolging van zijn aanbevelingen, wat heeft geleid tot een structurele aanpak bij de monitoring van de uitvoering van zijn aanbevelingen[123]. Voorts heeft het Nederlandse College voor de Rechten van de Mens in december 2020 opnieuw de A-status gekregen van de Internationale Alliantie van Mensenrechteninstituten (GANHRI)[124]. GANHRI beveelt het College onder meer aan te blijven pleiten voor de nodige financiering om een breder scala aan prioriteiten te kunnen aanpakken, waaronder de rechten van migranten en de lhbti-gemeenschap[125].

Het maatschappelijk middenveld blijft open[126], al rijzen vragen over nieuwe ontwerpwetgeving inzake transparantie. Hoewel Nederland wordt beschouwd als een land

[117] De wet voorziet in een uitzondering wanneer de volksgezondheid acuut gevaar loopt; in dat geval kunnen maatregelen direct in werking treden.
[118] Het kabinet kan besluiten de toepassing van de wet te verlengen bij aanhoudende directe dreiging van een epidemie.
[119] Verslag over de rechtsstaat 2020, hoofdstuk over de situatie van de rechtsstaat in Nederland, blz. 14.
[120] De Nationale Ombudsman is een Hoog College van Staat, verankerd in de grondwet en onafhankelijk.
[121] In de context van het bezoek aan Nederland van de Nationale Ombudsman ontvangen informatie.
[122] Nationale Ombudsman, verslag van 9 augustus 2017: Geen powerplay maar fair play.
[123] Van de Bunt Adviseurs, Onderzoek naar de effectiviteit van onderzoeken uit eigen beweging van de Nationale Ombudsman, 11 april 2017.
[124] GANHRI verslag en aanbevelingen van de virtuele vergadering van het subcomité accreditatie (SCA), 7-18 december 2020.
[125] GANHRI verslag en aanbevelingen van de virtuele vergadering van het subcomité accreditatie (SCA), 7-18 december 2020, blz. 25.
[126] Verslag over de rechtsstaat 2020, hoofdstuk over de situatie van de rechtsstaat in Nederland, blz. 15.

met een open maatschappelijk middenveld[127], hebben belanghebbenden bezorgdheid geuit over nieuwe ontwerpwetgeving die bedoeld is om ongewenste buitenlandse invloed te voorkomen door strenger toezicht te houden op maatschappelijke organisaties die financiering van buiten de EU/EER ontvangen. In zijn advies van 28 augustus 2020 heeft de Raad van State benadrukt dat het belangrijk is dat dergelijke wetgeving evenredig is, waarbij hij ook wees op het grote aantal organisaties dat met verzoeken op grond van deze wet te maken zou kunnen krijgen[128]. Belanghebbenden uitten ook bezorgdheid over een wetsvoorstel tot aanpassing van het Burgerlijk Wetboek, dat de mogelijkheden om zogenaamde "radicale organisaties" te verbieden, zou uitbreiden. Volgens het wetsvoorstel zou de bewijslast worden verlicht die voor het Openbaar Ministerie vereist is om de rechter te verzoeken dergelijke organisaties te verbieden en te ontbinden[129].

Onderwerpen op het gebied van de rechtsstaat blijven een prominente plaats innemen in het publieke debat[130]. In november 2020 stemde een grote meerderheid van de Tweede Kamer voor een wetsvoorstel ter bevordering van de kennis over en het respect voor de rechtsstaat als kerndoel van de onderwijsinstanties en de curricula die zij vaststellen voor het schoolonderwijs. Het wetsvoorstel is momenteel in behandeling bij de Eerste Kamer. Voorts is de Raad van State, zoals aangekondigd in zijn jaarverslag 2019[131], begonnen "rechtsstaatsgesprekken" te organiseren met leden van de Tweede en Eerste Kamer, leden van het kabinet, rechters, wetenschappers, topambtenaren en vertegenwoordigers van de media. In dit verband heeft de Raad van State ook een bundel bijdragen over onderwerpen op het gebied van de rechtsstaat gepubliceerd[132]. Het kabinet heeft nog geen gevolg gegeven aan de aanbeveling van de Raad voor het Openbaar Bestuur om een beleidsagenda "Rechtsstaat"[133] te ontwikkelen. Zoals belanghebbenden hebben aangegeven[134], kan dit uitstel te maken hebben met het feit dat het kabinet in zijn antwoord ook de lessen wil meenemen die geleerd zijn uit de toeslagenaffaire[135], die centraal staat in de huidige politieke discussies over de rechtsstaat.

[127] Zie de door Civicus toegekende score; de score valt in een schaal van vijf categorieën, gedefinieerd als: open, verminderd, gehinderd, onderdrukt en gesloten.

[128] Het wetsvoorstel in nog in behandeling in de Tweede Kamer. Naar aanleiding van het advies van de Raad van State is het wetsvoorstel herzien en bij het parlement ingediend. Momenteel worden verdere wijzigingen van de wet overwogen, waaronder met betrekking tot de herkomst van financiering, zie ministerie van Justitie en Veiligheid, Kamerbrief over de aanpak van ongewenste buitenlandse geldstromen, 8 juni 2021.

[129] Het wetsvoorstel is aangenomen door de Eerste en de Tweede Kamer en zal naar verwachting op 1 januari 2022 in werking treden.

[130] Verslag over de rechtsstaat 2020, hoofdstuk over de situatie van de rechtsstaat in Nederland, blz. 15.

[131] Raad van State, jaarverslag 2019.

[132] Raad van State, In gesprek. Bijdragen aan de dialoog over de rechtsstaat.

[133] Verslag over de rechtsstaat 2020, hoofdstuk over de situatie van de rechtsstaat in Nederland.

[134] In de context van het bezoek aan Nederland ontvangen informatie.

[135] In de context van het bezoek aan Nederland ontvangen informatie.

Bijlage I: Lijst van bronnen in alfabetische volgorde*

** De lijst van bijdragen die in het kader van de raadpleging voor het verslag over de rechtsstaat 2021 zijn ontvangen, is te vinden op https://ec.europa.eu/info/policies/justice-and-fundamental-rights/upholding-rule-law/rule-law/rule-law-mechanism/2021-rule-law-report-targeted-stakeholder-consultation.*

Centrum voor pluriformiteit van de media en mediavrijheid (2021), *Monitor voor de pluriformiteit van de media 2021 – Landverslag Nederland*

Civicus (2021), Monitor tracking civic space: Nederland (https://monitor.civicus.org/country/netherlands/).

Raad voor het Openbaar Bestuur (2020), Een sterkere rechtsstaat.

Raad van Europa, platform voor de bescherming van de journalistiek en de veiligheid van journalisten.
– Nederland (https://www.coe.int/en/web/media-freedom/netherlands).
Raad van Europa: Comité van Ministers (2010), Aanbeveling CM/Rec(2010)12 van het Comité van Ministers aan de lidstaten over rechters: onafhankelijkheid, bekwaamheid en verantwoordelijkheid.

Raad van State (2020), Voorlichting W04.20.0139/I/Vo.

Raad van State (2020), jaarverslag 2019.

Raad van State (2021), Aanbevelingen ter bevordering van de wetgevingskwaliteit.

Raad van State (2021), In gesprek. Bijdragen aan de dialoog over de rechtsstaat.

Raad van State (2021), *Programma van reflectie van de Afdeling bestuursrechtspraak* (https://www.raadvanstate.nl/kinderopvangtoeslag/programma-reflectie/).

Nederlandse regering (2020), *Dutch government assessment of the European Commission's 2020 Rule of Law Report* (https://www.government.nl/documents/parliamentary-documents/2020/12/08/dutch-government-assessment-ec-2020-rule-of-law-report).

Nederlandse regering (2020), *Brief aan de Tweede Kamer over de evaluatie van de integriteitsonderzoeken bij de politie* (Kamerbrief over evaluatie integriteitsonderzoeken politie | Kamerstuk | Rijksoverheid.nl.).

Nederlandse regering (2021), Input van Nederland voor het verslag over de rechtsstaat 2021.

Nederlandse Vereniging voor Rechtspraak (2021), Dossier: nieuwe procedure bestuursbenoemingen rechtspraak (https://nvvr.org/nieuws/2021/dossier-nieuwe-procedure-bestuursbenoemingen-rechtspraak).

Commissariaat voor de Media (2020), Mediamonitor 2020 (https://www.mediamonitor.nl/wp-content/uploads/Mediamonitor-2020.pdf).

Europese Commissie (2016), EU-scorebord voor justitie.

Europese Commissie (2017), EU-scorebord voor justitie.

Europese Commissie (2018), EU-scorebord voor justitie.

Europese Commissie (2019), EU-scorebord voor justitie.

Europese Commissie (2020), EU-scorebord voor justitie.

Europese Commissie (2021), EU-scorebord voor justitie.

Europese Commissie (2020), Verslag over de rechtsstaat, hoofdstuk over de situatie van de rechtsstaat in Nederland.

Europol (2020), *Dismantling of an Encrypted Network sends Shockwaves through Organised Crime Groups across Europe* (https://www.europol.europa.eu/newsroom/news/dismantling-of-encrypted-network-sends-shockwaves-through-organised-crime-groups-across-europe).

GANHRI (2020), verslag en aanbevelingen van de virtuele vergadering van het subcomité accreditatie, 7-18 december 2020.

GRECO (2018), vijfde evaluatieronde — evaluatieverslag over Nederland inzake corruptiepreventie en het bevorderen van de integriteit bij centrale overheden (topfuncties) en rechtshandhavingsinstanties.

Huis voor klokkenluiders (2020), Eindrapport evaluatie Wet Huis voor klokkenluiders (https://www.huisvoorklokkenluiders.nl/actueel/nieuws/2020/07/15/eindrapport-evaluatie-wet-huis-voor-klokkenluiders).

Mapping Media Freedom - Nederland (https://www.mappingmediafreedom.org/country-profiles/netherlands/).

Minister van Rechtsbescherming Sander Dekker (2021), antwoord op de vragen van het lid van de Tweede Kamer Nispen van 17 februari 2021.

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (2021), Handreiking integriteit van politieke ambtsdragers bij provincies, gemeenten en waterschappen. (https://www.politiekeambtsdragers.nl/publicaties/brochures/2021/03/30/handreiking-integriteit).

Ministerie van Justitie en Veiligheid (2021), Kamerbrief over functioneren protocol Persveilig, 31 maart 2021 (https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2021/03/31/tk-functioneren-protocol-persveilig).

Ministerie van Justitie en Veiligheid (2021), Kamerbrief over aanpak ongewenste buitenlandse geldstromen, 8 juni 2021 (https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2021/06/08/tk-aanpak-ongewenste-buitenlandse-geldstromen).

Nationale Ombudsman (2017), Geen powerplay maar fair play.

Nationale ombudsman (2020), Behoorlijke informatieverstrekking is de basis van toegang tot recht – Knelpunten in de informatieverstrekking rondom strafbeschikkingen en sepotbeslissingen.

Nationale politie (2020), Nieuw rechercheteam voor corruptieonderzoeken "Encrochat" (https://www.politie.nl/nieuws/2020/september/16/nieuw-rechercheteam-voor-corruptieonderzoeken-encrochat.html).

Nederlands Helsinki-comité (2021), Bijdrage van het Nederlandse Helsinki-comité voor het verslag over de rechtsstaat 2021.

NVJ (2021), Belangenorganisaties roepen Eerste Kamer op de nieuwe Woo te steunen (https://www.nvj.nl/nieuws/belangenorganisaties-roepen-eerste-kamer-nieuwe-woo-te-steunen).

OESO (2021), Implementing the OECD Anti-Bribery Convention. *Phase 4 Report: Netherlands* (https://www.oecd.org/corruption/anti-bribery/netherlands-phase-4-report-en.pdf).

Verslaggevers Zonder Grenzen – The Netherlands (https://rsf.org/en/netherlands).
Villamedia (2021), Belangenorganisaties aan Eerste Kamer: *red minstens deze punten in nieuwe Woo* (https://www.villamedia.nl/artikel/belangenorganisaties-aan-eerste-kamer-red-minstens-deze-punten-in-nieuwe-woo).

Bijlage II: Landenbezoek aan Nederland

De diensten van de Commissie hebben in april en mei 2021 virtuele vergaderingen gehouden met:

- de Fiscale Inlichtingen- en Opsporingsdienst
- de Kamercommissie voor Justitie en Veiligheid
- het Huis voor Klokkenluiders
- het Instituut voor Informatierecht
- het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
- het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
- het ministerie van Justitie en Veiligheid
- het Nederlands Juristencomite voor de Mensenrechten
- het Nederlandse Helsinki-comité
- de Nederlandse Orde van Advocaten
- de Nederlandse Vereniging voor Rechtspraak
- de Nederlandse Vereniging voor Journalisten
- de Nationale Ombudsman
- de nationale politie
- de Rijksrecherche
- het Openbaar Ministerie
- de Raad voor de Rechtspraak
- de Raad voor het Openbaar Bestuur

* De Commissie heeft ook een aantal horizontale bijeenkomsten met de volgende organisaties gehad:

- Amnesty International
- Center for Reproductive Rights
- Civicus
- Civil Liberties Union for Europe
- Civil Society Europe
- Conference of European Churches
- EuroCommerce
- European Center for Not-for-Profit Law
- European Centre for Press and Media Freedom
- European Civic Forum
- Europese Federatie van Journalisten
- European Partnership for Democracy
- Europees Jeugdforum
- Front Line Defenders
- Human Rights House Foundation
- Human Rights Watch
- ILGA-Europe
- International Commission of Jurists
- International Federation for Human Rights
- International Planned Parenthood Federation European Network (IPPF EN)
- International Press Institute
- Nederlands Helsinki-comité
- Open Society European Policy Institute
- Philanthropy Advocacy
- Protection International

- Verslaggevers Zonder Grenzen
- Transparency International EU

Europese Commissie / Brussel, 20.7.2021 SWD(2021) 721 final **WERKDOCUMENT VAN DE DIENSTEN VAN DE COMMISSIE Verslag over de rechtsstaat 2021 Landenhoofdstuk over Nederland**

Het Nederlandse rechtsstelsel wordt onverminderd gekenmerkt door een zeer groot vertrouwen in de onafhankelijkheid van de rechterlijke macht en er wordt onverminderd gestreefd naar een verdere bevordering van de kwaliteit van de rechtspleging.

IFUD of Human Rights is niet van voornemens de verklaring onder ede notarieel los te laten. Blijft achter de verklaring onder ede staan.

Banencarrousel

Menno Snel bestuurslid bij pensioenfonds ABP daarna voorzitter van Nogepa, de brancheverenigingvan de olie-en gasindustrie in Nederland.

Banencarrousel

Lodewijk Asscher:

Trok zich terug als PvdA lijsttrekker vanwege zijn rol in de toeslagenaffaire

Asscher wordt Europees adviseur voor opvang Oekraïense vluchtelingen

Europese Commissie Oud-PvdA-leider Lodewijk Asscher gaat „binnenkort" als speciaal adviseur werken voor de Europees Commissaris van Werkgelegenheid en Sociale Rechten, Nicolas Schmit.

Bron: nrc.nl

Flóri Hofman

18 juni 2022

kst-35510-3

Tweede Kamer der Staten-Generaal
Vergaderjaar 2020–2021
35 510 Nr.3
Parlementaire ondervraging kinderopvangtoeslag

“die overheid is zo machtig; die kan u en mij compleet vermorzelen”

Parlementaire ondervragingscommissie toeslagen:
26 november 2020 Premier Mark Rutte onder ede.
(Tweede Kamer der Staten-Generaal) Audio

https://archive.org/details/rutte-almacht-overheid

parlementaire ondervragingscommissie Kinderopvangtoeslag **vastgesteld**

Verslag van een openbaar verhoor van **dhr. Rutte** d.d. 26 november 2020 p. 1

Geredigeerd woordelijk verslag van een openbaar verhoor van de parlementaire ondervragingscommissie Kinderopvangtoeslag op 26 november 2020 in de Enquêtezaal van de Tweede Kamer te Den Haag.
Gehoord wordt **de heer M. Rutte**.
Aanvang: 13.15 uur
Voorzitter: Van Dam
Griffier: Freriks
Verder zijn aanwezig de leden van de commissie Van Aalst, Belhaj, Van Kooten-Arissen, Kuiken, Van der Lee, Leijten en Van Wijngaarden,
en enkele medewerkers van de ambtelijke ondersteuning.
De **voorzitter**: Meneer Rutte, van harte welkom bij de parlementaire ondervragingscommissie Kinderopvangtoeslag. Welkom. U wordt hier vanmiddag gehoord als getuige, onder ede. Het is een beetje een vaste riedel die ik afsteek tegen iedereen: wij hebben vragen die redelijk concreet en to the point zijn. U helpt ons het meest door ook in die trant te antwoorden.
U bent minister-president sinds 14 oktober 2010. Daar gaan we u niet allemaal over bevragen, maar wel over alles wat te maken heeft met de kinderopvangtoeslag, de aanpak van de fraude en dat soort zaken.
Wilt u de eed of de belofte afleggen?
De heer **Rutte**: "Zo waarlijk helpe mij God almachtig" is de …?
De **voorzitter**: Ik kan na negentien verhoren zeggen dat dat de eed is.
De heer **Rutte**: Dat is de eed. Juist. Dan wil ik graag de eed afleggen. *parlementaire ondervragingscommissie Kinderopvangtoeslag* **vastgesteld**
Verslag van een openbaar verhoor van **dhr. Rutte** d.d. 26 november 2020 p. 2

De **voorzitter**: U wilt de eed afleggen. Prima. Als u die aflegt, bevestigt u dat u de gehele waarheid en niets dan de waarheid zult zeggen. Dan wil ik u vragen te gaan staan en mij na te zeggen: zo waarlijk helpe mij God almachtig.
De heer **Rutte**: Zo waarlijk helpe mij God almachtig.

De heer **Van der Lee**: Toch nog een vraag in het vervolg daarop. We zijn er inmiddels ook achter gekomen dat er in 2009 een advies lag van de landsadvocaat waarin de harde aanpak die we uiteindelijk hebben gezien in de zaak-Appelbloesem en daarna, als pleitbaar werd geacht maar niet als noodzakelijke interpretatie van de wetgeving die er lag. Ik zeg dat even, omdat u zei: wij hebben de balans goed in de gaten gehouden. Maar als er alleen maar nieuwe initiatieven, nieuwe fraude-initiatieven, worden genomen en er niet wordt teruggekeken op "wat hebben we allemaal al in gang gezet?", dan is het toch best moeilijk om zo'n balans te bewaren? De heer **Van der Lee**: Toch nog een vraag in het vervolg daarop. We zijn er inmiddels ook achter gekomen dat er in 2009 een advies lag van de landsadvocaat waarin de harde aanpak die we uiteindelijk hebben gezien in de zaak-Appelbloesem en daarna, als pleitbaar werd geacht maar niet als noodzakelijke interpretatie van de wetgeving die er lag. Ik zeg dat even, omdat u zei: wij hebben de balans goed in de gaten gehouden. Maar als er alleen maar nieuwe initiatieven, nieuwe fraude-initiatieven, worden genomen en er niet wordt teruggekeken op "wat hebben we allemaal al in gang gezet?", dan is het toch best moeilijk om zo'n balans te bewaren?

De heer **Rutte**: Ja, dat snap ik. Alleen geloof ik niet dat een ministeriële commissie met daarin ministers en staatssecretarissen zelf wetenschappelijk zo'n nulmeting kan gaan doen. Dat was uw eerder punt. Dat moet je doen op basis van input die je krijgt. Deze commissie heeft natuurlijk vooral gepoogd om te kijken hoe je in die goede balans die we probeerden te bewaken, de zaken bij elkaar kunt brengen. Dan zegt de voorzitter terecht: dat kan nog steeds indirect wel een gevolg hebben gehad in de uitvoering; ambtenaren kunnen het gevoel hebben gehad dat het nu zo groot is … Maar daar komen we nog op terug bij de lessen en dat is iets wat ik mezelf ook aanreken. Alles dezer dagen teruglezend realiseer ik me dat ik me er nog bewuster van had moeten zijn en dat ik, ondanks alle maatschappelijke signalen van pgb-fraude, van Bulgarenfraude, et cetera, wellicht nog explicieter had moeten zeggen: we gaan die fraude aanpakken in een balans, maar jongens, luister, het kan nooit zo zijn dat vanwege al die maatschappelijke signalen wij met elkaar grenzen over zouden kunnen gaan. Dat mag nooit gebeuren. Dat raakt aan een ander punt, waarop we misschien later of in een conclusie terugkomen, namelijk de rechtsstaat. Dat heeft te maken met het fundament onder alles wat we hier doen, namelijk dat als je alles afpelt en er verder niets overblijft, u en ik in een rechtsstaat ten minste moeten worden beschermd tegen de almacht van de overheid. Die overheid is zo machtig; die kan u en mij compleet vermorzelen. Het punt is dat je je dat realiseert: we zijn met fraude bezig, we proberen dat in een goede balans te doen, er is veel aandacht voor, maar wij mogen nooit onder een grens zakken. Nou, wij wisten dit niet. Bij de

Parlementaire Enquêtecommissie Aardgaswinning Groningen

Tweede Kamer der Staten-Generaal
(audio-fragment)

Parlementaire ondervraging aardgaswinning Groningen (vierde week)
12 t/m 16 september 2022.

(stem Van Tongeren VVD over Henk Kamp VVD)

Link (audio-fragment):

https://archive.org/details/parlementaire-enquetecommissie-aardgaswinning-groningen

De stichting IFUD of Human Rights en Audio-Rarities met “Hitler’s Inferno” zijn van mening dat ze over het algemeen gezien respectloos en niet geïnteresseerd zijn behandeld door de diverse lagen van de overheid van hoog tot laag met misschien wellicht enkele uitzondering daargelaten.Er is op het laatst een situatie zelfs ontstaan waarbij de stichting bewust geweerd wordt,verwijs naar ostracisme, “sociaal ostracisme”.

Rapport Omtzigt Juni 2021

Fractiemedewerkers en leden van Het CDA hebben Pieter Omtzigt de volgende termen genoemd:

psychopaat, zieke man, teringhond, eikel, gestoord, labiel.
Hij werd omschreven als een man waarmee je niet kan samenwerken, hij zou dringend hulp nodig hebben en bewust de campagne gesaboteerd.

De dag na de verkiezingen vertelde medewerkers die werkte in de warroom over het tekenen van hitlersnorren op billboards van Kamerleden en daarna zouden deze zijn verbrand, dit gebeurde op de uitslagenavond. Hierin noemde zij uitsluitend de naam van Pieter Omtzigt.

Systeem:

-top-down hiërarchie
-Orwelliaans propaganda systeem
-model-systeem (schaduwsystemen) schijndemocratie
-collusie
-cliëntelisme
-banencarrousel
-vriendjespolitiek
-zwijgcultuur
-angstdoctrines

Taktieken:
-afschilderen als onbelangrijk
-vertragingsmanoeuveres
-heimelijke manipulaties
-bannen en isoleren
-verdachtmaken en demoniseren
-elimineren
-beledigende etiketten
-oncontoleerbare beschuldigingen
-zwartmakerij
-bewust negeren van bewijsmateriaal
-verkeerd interpreteren van feiten
-bewust verdraaien van feiten
-nederlandse overheid houdt essentiële informatie achter.
-burgers kunnen hun recht niet krijgen tegen de nederlandse overheid.
-nederlandse overheid zet klokkenluiders in de kou.

BURGERS KRIJGEN TE MAKEN MET:
-door de overheid vooraf mooi voorspiegelen in folders en rapporten.
-intimidatie.
-chantage.
-geheel of gedeeltelijk stopzetten of verlagen uitkering.
-eenzijdige suggestieve mediaberichten.
-geraffineerde brieven en vertragingsacties.
-ontkenning.
-bagatelliserende opmerkingen.
-ambtelijke woordgoogelarij.
-ingewikkelde procedures.
-omgekochte klachtenbureaus.
-slopende eenzijdige rechtsgang.
-stilzwijgen.
-raken de meeste sociale contacten kwijt.

-echtscheidingen,huisuitzettingen,familiedodingen of zelfdodingen.

KLOKKENLUIDERS KRIJGEN TE MAKEN MET:
-machtsmisbruik door de overheid.
-belangenverstrengeling.
-intimidatie.
-insinuaties.
-frauduleus dossierbeheer.
-tot querulant en zielig bestempelen.
-moeilijk leven.
-in kwaad daglicht stellen.
-afschilderen als onbelangrijk
-vertragingsmanoeuveres
-heimelijke manipulaties
-bannen en isoleren
-ostracisme
-cordon sanitaire
-verdachtmaken en demoniseren
-elimineren
-beledigende etiketten
-oncontoleerbare beschuldigingen
-zwartmakerij
-bewust negeren van bewijsmateriaal
-verkeerd interpreteren van feiten
-bewust verdraaien van feiten
-suggereren van psychische problemen.
-geen toegang tot de rechter tegen de overheid.
-uitputten.
-verliezen hun baan.
-heimelijke manipulaties.
-bannen en isoleren.
-verdachtmaken en demoniseren.
-elimineren.

Pieter Omtzigt:
Volgens Pieter Omtzigt: Er is in Nederland echter “iets fundamenteels mis met de *checks and balances*”, Nederland is zelfs een bananenmonarchie’ waar de belangenorganisaties voor de burger uit de staatsruif eten.

Bestuurscultuur

Volgens Omtzigt is er zelfs sprake van een ‘gecorrumpeerde en op beeldvorming gerichte bestuurscultuur’, die ontstaan is onder de voorgaande kabinetten onder leiding van premier Rutte. Daarin worden structurele problemen teruggebracht tot incidenten, zodat die niet opgelost worden, zoals de gaswinning in Groningen, of het toeslagenschandaal. Aldus volgens Omtzigt tijdens een lezing in debatcentrum De Balie.

Bron: Trouw

Jan Kleinnijenhuis

17 september 2021

Afhandeling toeslagenaffaire

Nationale ombudsman Reinier van Zutphen maakt zich "grote zorgen" over de afhandeling van de toeslagenaffaire. Dat schrijft hij in een brief aan staatssecretaris Van Huffelen van Financiën.

Bron: nos.nl

25 mei 2021

nationale ombudsman

Retouradres: Postbus 93122, 2509 AC Den Haag

De staatssecretaris van Financiën
T.a.v. mevrouw drs. A.C. van Huffelen
Postbus 20201
2500 EE DEN HAAG

Datum
25 mei 2021

Onderwerp
Aanbieding 1e Rapportage monitor klachtbehandeling UHT

Geachte mevrouw Van Huffelen,

In mijn brief van 13 juli 2020 heb ik u laten weten dat ik de klachtbehandeling door de Uitvoeringsorganisatie Herstel Toeslagen (hierna: UHT) zou gaan monitoren. Hierbij bied ik u de eerste rapportage van deze monitor aan over de periode november 2020 tot en met februari 2021.

De monitor klachtbehandeling door UHT
In de rapportage vindt u mijn beeld van en mijn oordeel over hoe de UHT vanaf 1 november 2020 de klachtprocedure heeft ingericht en de klachten in de vier maanden daarna heeft behandeld. Ook heb ik in de rapportage enkele aanbevelingen gedaan. Ik verzoek u om mij binnen zes weken te laten weten wat u gaat doen met deze aanbevelingen. Verder dank ik u hartelijk voor het aanleveren van de informatie hiervoor en voor de medewerking die de UHT aan ons onderzoek heeft verleend.

De komende periode zal ik de klachtbehandeling door de UHT blijven monitoren. Ik heb het voornemen om hierover in september of oktober[1] opnieuw een rapportage uit te brengen. Een belangrijk aandachtspunt zal dan zijn of de UHT het groeiend aantal klachten over de hersteloperatie tijdig en met behoud van kwaliteit kan (blijven) afhandelen.

De hersteloperatie
Zoals u ook in de rapportage kunt lezen (zie Inleiding en Slotwoord) maak ik mij grote zorgen over de uitvoering van andere onderdelen van de hersteloperatie. Ik ontvang daarover de laatste maanden steeds meer verontrustende klachten en signalen. Veel burgers wachten al lange tijd op een voorlopige of definitieve beslissing op hun compensatieverzoek. Velen van hen weten niet wanneer hun dossier wordt behandeld en vrezen dat dit nog heel lang gaat duren.

Speciale aandacht vraag ik voor degenen van wie het herstelverzoek voorlopig is afgewezen op basis van de 'lichte toets'. U heeft mij verzekerd dat de UHT snel en actief met deze groep in gesprek gaat om tot een definitieve beslissing te komen. En dat de UHT de mensen uit deze groep die zich uit eigen initiatief melden ook voortvarend zal helpen. Maar toch ben ik bezorgd of u al deze burgers binnen de wettelijke termijnen definitief uitsluitsel kunt geven. Ik ben daar niet gerust op en zal u daarom vragen om mij hierover binnenkort duidelijkheid te geven.

[1] De exacte publicatiedatum zal onder andere afhangen van de publicatiedatum van de (7e of 8e) Voortgangsrapportage

Nationale ombudsman
Bezuidenhoutseweg 151
2594 AG Den Haag

Postbus 93122
2509 AC Den Haag

T 070 356 35 63
post@nationaleombudsman.nl
www.nationaleombudsman.nl

In ieder geval zie ik aanleiding om de aanpak en de voortgang van de hersteloperatie kritisch te volgen. Als daar aanleiding voor is zal ik – los van de lopende monitor klachtbehandeling – opheldering vragen of onderzoek instellen. Deze toeslaggedupeerden verdienen een voortvarende en ruimhartige behandeling van hun herstelverzoek en goede informatie-verstrekking over het behandelproces. Ik zal u daaraan houden.

Tot slot

Deze rapportage hebben wij ook gestuurd aan de vaste Kamercommissies voor Financiën van de Eerste en Tweede Kamer. Ook onze contactpersoon bij uw organisatie (de heer xxx) ontvangt dit bericht. Onze rapporten zijn overigens openbaar en te vinden via www.nationaleombudsman.nl.

Met vriendelijke groet,
de Nationale ombudsman,

Reinier van Zutphen

Brandbrief advocaten aan Kamer: niet in staat gedupeerden toeslagenaffaire bij te staan

Advocaten die gedupeerden van de toeslagenaffaire bijstaan, zijn niet in staat hun werk goed uit te voeren. Dat komt doordat de advocaten tegen ‘talloze problemen en hindernissen’ aanlopen, waardoor de bijstand onder druk komt te staan, zo schrijft een handvol advocaten namens ongeveer 220 collega’s in een brandbrief aan de Tweede Kamer.

Bron: ed.nl
Binnenlandredactie
12-10-2021

Woonplaatsbegrip

ECLI:NL:PHR:2019:484
Uitspraak delen
Instantie
Parket bij de Hoge Raad

Civiel recht

Prejudiciële vragen (art. 392 Rv). Kan en moet de deurwaarder een exploot uitbrengen aan een in de basisregistratie personen (BRP) opgenomen briefadres in plaats van openbaar te betekenen op de voet van art. 54 Rv? Art. 45-47 Rv; art. 54 lid 1 Rv; art. 1:15 BW.

Dat de deurwaarder in dit verband niet zonder meer mag afgaan op de in de basisregistratie personen opgenomen adresgegevens, volgt uit het feitelijke karakter van het woonplaatsbegrip (zie nader onder 4.3 e.v.). Illustratief is de volgende uitspraak van het gerechtshof Arnhem-Leeuwarden:
Hof Arnhem-Leeuwaren 29 januari 2013, ECLI:NL:GHARL:2013:BZ2061, rov. 3.4.

"De vraag of iemand op een bepaalde plaats woonplaats of woonstede heeft, dient te worden beantwoord aan de hand van ***feitelijke omstandigheden****. Indien iemand bij de Gemeentelijke Basisadministratie (hierna GBA) staat ingeschreven op een bepaald adres, maar bij feitelijk onderzoek op het aangegeven adres blijkt (bij voorbeeld uit leegstand) dat betrokkene in kwestie daar niet woont, moet aan de gegevens van de GBA voorbij gegaan worden en dient het exploot te worden gelaten aan* ***het werkelijk verblijf****, dan wel op de voet van* ***artikel 54 lid 2 Rv*** *aan de ambtenaar van het openbaar ministerie bij het gerecht waar de zaak dient of moet dienen."*

Het genot van mensenrechten

Bij het kunnen genieten van mensenrechten is in veel gemeentes strikt bepalend de inschrijving in de Gemeentelijke Basis Administratie persoonsgegevens (GBA) thans (BPR). De werkelijke verblijfplaats zoals volgens de Belastingdienst zijn niet bepalend, ook wordt juresprudentie door de Hoge Raad terzijde geschoven. Zo worden Internationale mensenrechtenverdragen en de verbonden verplichtingen voor de Nederlandse Staat worden niet in acht genomen,(bijlage(n):

- Brief Ministerie van Binnenlandse Zaken van 22 februari 1994, kenmerk: 94/U-1436;
- Brieven Gemeente Den Haag van 13 september,28 september en 9 oktober 1995

Werkelijke verblijfplaats (belastingdienst):

Welke regels gelden voor het bepalen van het fiscale woon- of vestigingsland?
Informatie hierover vindt u op de internetsite van de Organisation for Economic Co-operation and Development (OECD).
Regels in Nederland
In Nederland spelen bij het bepalen van het fiscale woon- of vestigingsland de omstandigheden een belangrijke rol. Die omstandigheden verschillen voor natuurlijke personen en organisaties.
Een natuurlijk persoon is fiscaal inwoner van Nederland als hij zijn permanente woon- of verblijfplaats in Nederland heeft. Daarbij wordt gekeken of onder meer de volgende omstandigheden voor u gelden:

- U brengt de meeste tijd door op een adres in Nederland.
- Uw partner en uw gezin wonen in Nederland.
- U werkt in Nederland.
- U bent verzekerd in Nederland.
- U hebt een huisarts in Nederland.
- U bent lid van een of meer Nederlandse verenigingen.
- Uw kinderen volgen een opleiding in Nederland.

Bij het bepalen of een organisatie fiscaal in Nederland is gevestigd, spelen onder meer de volgende omstandigheden een rol:

- de plaats waar de belangrijkste beleidsbeslissingen worden genomen
- de plaats waar de directieleden werken en vergaderen
- de plaats waar de administratie wordt bijgehouden en de jaarstukken worden opgemaakt

Door Gemeente Mierlo (thans Geldrop-Mierlo) en Gemeente Den Haag werd Ik met mijn stichting en persoonlijk afgescheept naar instanties zoals die van het “Leger des Heils”, een uitkering kon ik niet krijgen omdat in niet ingeschreven stond in de Gemeentelijke Basis Administratie (GBA).

Ministerie van Binnenlandse Zaken

Aan

dhr. J.P. van den Wittenboer
Postbus 324
5660 AH Geldrop

Bijlagen	Uw kenmerk	Ons kenmerk	Datum
—	—	GBA 94/U-1436	22 februari 1994

Inlichtingen bij: Rijksinspectie van de Bevolkingsregisters
Doorkiesnummer: 070 - 3027128
Departementsonderdeel: DGOB / GBA

Onderwerp: beëindiging CPR

Geachte heer Van den Wittenboer,

Met belangstelling heb ik kennis genomen van uw brief van 3 januari 1994.

Naar aanleiding van uw brief hecht ik er nogmaals aan u mede te delen dat de wet Gemeentelijke Basisadministratie persoonsgegevens (GBA) eind 1994 in werking zal treden. Dat betekent dat de huidige wet- en regelgeving terzake van de bevolkingsadministratie, zoals deze nu is vastgelegd in de wet Bevolkings- en Verblijfregisters en het bijbehorende Besluit bevolkingsboekhouding, zal worden ingetrokken. Daardoor zal ook het Centraal Persoonsregister (CPR), dat door de Minister van Binnenlandse Zaken wordt gehouden op basis van het Besluit bevolkingsboekhouding, ophouden te bestaan. Dat betekent dat voor de personen die momenteel nog staan ingeschreven in het CPR een adekwate oplossing moet worden gezocht.

Daarvoor biedt de Wet GBA oplossingen. De Wet GBA verplicht elke ingezetene ingeschreven te staan in de basisadministratie van een gemeente alwaar hij/zij over een woon- danwel briefadres beschikt. Volledigheidshalve meld ik u dat een postbus niet aangemerkt kan worden als een briefadres in de zin van de Wet GBA.

Met mijn brief van 16 december 1993 heb ik u erop willen attenderen dat, indien u zich niet tijdig laat inschrijven in een gemeentelijke basisadministratie, dit tot gevolg kan hebben dat dit mogelijk tot voor de betrokkene minder gewenste gevolgen kan leiden. Ik denk dan bijvoorbeeld aan de problemen die kunnen ontstaan bij de afgifte van een reisdocument of rijbewijs en het beoordelen van aanvragen tot uitkeringen.

Ik wil u daarom nogmaals dringend adviseren u vóór 1 juli 1994 te laten inschrijven in de basisadministratie van de gemeente waar u de beschikking heeft over een woon- danwel briefadres.

H.J.M. van Zon
plv. Directeur-Generaal Openbaar bestuur
tevens Hoofd van de Rijksinspectie van de Bevolkingsregisters

Postadres
Postbus 20011
2500 EA s-Gravenhage

Telefoon 070-3026302
Telex 32109 biza nl
Telefax 070-3639153

Bezoekadres
Schedeldoekshaven 200
s-Gravenhage

Verzoeke bij beantwoording datum, kenmerk en onderwerp te vermelden.

Verdedigers mensenrechten welkom in Den Haag

Buitenkant stadhuis Den Haag

DEN HAAG - Mensenrechtenactivisten blijven de komende jaren welkom in Den Haag. De gemeente Den Haag geeft ook de komende jaren geld voor het Shelter City project van Justitia et Pax in Den Haag. De activisten, die in hun thuisland ernstig worden bedreigd, kunnen drie maanden in Nederland op adem komen.

De gemeente Den Haag betaalt 50.000 euro aan het project en dat blijft ze in ieder geval tot 2016 doen. Dat schrijft wethouder Marjolein de Jong in een brief aan de gemeenteraad.

In het verleden zijn er vier mensen opgevangen, zegt Guus van Zwoll van Justitia et Pax. Het gaat om een Russische advocaat, een Congolese advocaat, een Cubaanse kunstenaar en een Soedanese mensenrechter verdediger. ‘Al deze mensen werden ernstig bedreigd in hun thuisland’, aldus van Zwoll.

Opvang in appartement

Ze worden opgevangen in Den Haag in een gehuurd appartement. De mensenrechtenverdedigers

krijgen de tijd om bij te komen, te netwerken, voorlichting te geven. Als ze willen kunnen ze de publiciteit opzoeken. Een speciale commissie beslist wie er in aanmerking komt om naar Den Haag te komen.

Deel dit artikel

Bron: omroepwest.nl

10 december 2013

Ingezonden brief

Menselijke waardigheid beperkt zich niet tot nachtelijke uren

De hoogste rechter heeft gelukkig besloten dat ieder mens recht heeft een bed en een maaltijd. Maar menselijke waardigheid beperkt zich niet tot de nachtelijke uren vindt advocaat Pim Fischer. 'Het is het absolute minimum van de mensenrechten', schrijft hij in een ingezonden brief.

Pim Fischer 24 december 2014,

Op 17 december 2014 besloot de hoogste rechter op het gebied van de sociale zekerheid dat ieder mens het recht heeft 's nachts in een bed te kunnen slapen. En niemand hoeft met honger naar bed. Want iedere dag een maaltijd is ook een recht.

Dit is geweldig nieuws. Dit recht bestond niet in Nederland. Er was een Leger des Heils. En soms deed de overheid zelf aan liefdadigheid. Maar een recht op nachtrust, dat bestond in Nederland niet. Nu dus wel.
Dit hebben we te danken aan de mensen zonder verblijfspapieren en die zich in Amsterdam de We Are Here-groep zijn gaan noemen. Dankzij hen hebben alle daklozen in Nederland nu recht op een basisvoorziening.

Misverstand

Het is nu aan de gemeenteraden, aan de colleges van burgemeester en wethouders om aan de slag te gaan. Want de mensenrechten, die dus ook in Nederland gelden, verplichten tot meer. Het recht als mens te kunnen bestaan beperkt zich niet tot een maaltijd en nachtrust.

Als ik de reactie van de burgemeester lees, dan dreigt er een misverstand. De hoogste rechter heeft niet gezegd dat daklozen overdag op straat moeten plassen. De hoogste rechter heeft niet beslist dat vrouwen geen recht hebben op maandverband.

Nachtelijke uren

De hoogste rechter heeft niet beslist dat mensen die naar de dokter moeten geen recht hebben op geld voor een tramkaartje om daar te komen. En de rechter heeft ook niet beslist dat voor de avondmaaltijd de vegetariër net als de anderen slechts het gelijke recht op soep met ballen en brood krijgt.

Menselijke waardigheid beperkt zich niet tot de nachtelijke uren. En respect voor de menselijke waardigheid is het absolute minimum van de mensenrechten. Dat is waar de mensenrechtencomités Nederland steeds weer op moeten wijzen. Ik hoop dat de overheid haar verantwoordelijkheid neemt en voor een volledig respect voor mensenrechten gaat.

Bron: parool.nl

REGIONIEUWS

Den Haag – Aandacht voor mensenrechten

by redactie 10 december 2020

Op de internationale Dag van de Mensenrechten en in het jaar dat Nederland 75 jaar vrijheid viert, lanceerde de landelijke vereniging van Anti Discriminatie Voorzieningen de Mensenrechtenvlag.

De vlag staat symbool voor gelijkwaardigheid. Als internationale stad van vrede en recht zet de gemeente Den Haag zich dagelijks in voor een betere, rechtvaardige en veilige wereld. Mensenrechten lijken vanzelfsprekend, maar staan wereldwijd nog dagelijks ter discussie. Veel mensen staan op tegen onrecht. De aandacht voor racisme, discriminatie en verdeeldheid in de samenleving neemt toe.

"Den Haag is een stad voor iedereen. Iedereen moet in Den Haag gelijk worden behandeld, ongeacht kleur, geslacht, religie, leeftijd of seksuele voorkeur. En juist als de maatschappelijke verharding toeneemt, dienen we als gemeente pal te staan voor deze waarden en ons open te stellen voor signalen die die waarden aantasten", zegt wethouder Bert van Alphen.

Samen met het Haagse discriminatiemeldpunt Den Haag Meldt, bedrijven en instanties (o.a. Justice and Peace, Het Nationale Theater, Human Security Selective, Centrum 16.22 en Stichting MIAW), hijst ook de gemeente de Mensenrechtenvlag. De vlag vestigt de aandacht op wat mensen met elkaar gemeen hebben, wat hen verbindt. In het ontwerp van de vlag komt dit terug in de combinatie van kleuren van de aarde, de lucht en de zon. De DNA-streng illustreert het DNA wat iedereen bezit, hoe verschillend mensen ook van uiterlijk kunnen zijn. De vlag werd bij de hoofdingang van het stadhuis aan het Spui gehezen.

"Samenleven met respect voor mensenrechten in Den Haag betekent dat de stad, inwoners en ondernemers mensen niet uitsluiten of weigeren om hun ras, leeftijd of geslacht. Gebeurt dat toch dan kun je discriminatie melden. Wij helpen je dan verder met Den Haag Meldt", zegt Addie Stehouwer (Ombudsman Den Haag).

PREVIOUS POST
Regionieuws 9 december 2020

NEXT POST
Den Haag – Aanhoudingen drugs- en wapenhandel

YOU MIGHT ALSO LIKE

Zoeken … ZOEKEN

STUUR ONS JE NIEUWS!

Whatsapp
06-1970 25 10

STREAMING EVENTS

Boek hier je Streaming Event.
Nu met Coronakorting.

GET THE APP!

Download nu de regionieuws.tv app voor je telefoon of tablet en blijf altijd op de hoogte van wat er in jouw omgeving speelt.

MEEST RECENTE BERICHTEN

Uw mening

Regionieuws TV- Langer zelfstandig thuis wonen voor mensen met beperking in Den Haag

Den Haag – GroenLinks pleit voor betaalde participatie

Den Haag – Koninklijke Onderscheiding voor politieman Johan Bodrij

Rijswijk – Start ontwikkeling 54 woningen Sion Parck, RijswijkBuiten

CATEGORIEËN

Regio TV aan Tafel

Regionieuws

Regionieuws.tv

Uw mening

12 februari 2022

Naaldwijk – Celstraf geëist in cold-case zaak van 16 jaar oud

20 februari 2021

Den Haag – Nieuwe woonlocatie Het Coornhert

26 februari 2021

Regionieuws TV 8 juni 2021

8 juni 2021

Informatie en afbeeldingen, video's etc. mogen niet zonder schriftelijke toestemming gebruikt worden. Powered by WordPress and Bam.

NIEUWS

Opvang in Scheveningen voor vluchtelingen uit Oekraïne

Gepubliceerd: 12 april 2022 · Gewijzigd: 25 april 2022

Den Haag biedt onderdak aan vluchtelingen uit Oekraïne. Ook in het stadsdeel Scheveningen gebeurt dit. In Den Haag is opvang beschikbaar voor de korte termijn (enkele dagen tot enkele weken) en opvang voor de langere termijn. Meestal is dit een periode van 6 maanden of langer.

Sinds 11 april 2022 verblijven zo'n 20 Oekraïners in Scheveningen. Zij verblijven voor langere tijd in het Empire Hotel in de Keizerstraat. Naar verwachting kunnen de mensen hier in ieder geval tot december 2022 blijven. Lees meer over de opvanglocaties op de pagina Oekraïne: veelgestelde vragen.

Ondersteuning voor vluchtelingen

De gemeente ondersteunt de vluchtelingen uit Oekraïne. Welzijn Scheveningen is in het Empire Hotel bereikbaar voor vragen en assistentie van 11.00 tot 12.00 uur, van maandag tot vrijdag. En het Servicepunt XL is open voor vluchtelingen tussen 9.00 en 12.00 uur, van maandag tot vrijdag. Een afspraak is niet nodig.

Gemeente Den Haag

Retouradres: Postbus 80 000, 2508 GA Den Haag

De heer J.P. van den Wittenboer
Voorzitter Intermediary Foundation of the
Universal Declaration of Human Rights
Postbus 324
5660 AH GELDROP

Uw brief van
5 september 1995

Uw kenmerk

Ons kenmerk

Doorkiesnummer
(070) 353 2650

Aantal bijlagen

Datum
13 september 1995

Onderwerp
sociale rechten

Hiermee bevestig ik de ontvangst van uw bovenvermelde, aan de burgemeester gerichte, brief. Aangezien dit onderwerp onder de verantwoordelijkheid van de wethouder van Onderwijs, Sociale zaken, Werkgelegenheidsprojecten en Integratie- en Emancipatiebeleid valt, heb ik, namens de burgemeester, uw brief ter afdoening naar deze wethouder doorgezonden.
Voor inlichtingen kunt u zich wenden tot het secretariaat van de wethouder, telefoon (070) 353 2650.

Bureau gemeentesecretaris,

W.L. Donkers

Postadres: Postbus 80 000, 2508 GA Den Haag
Bezoekadres: Burgemeester De Monchyplein 14, Den Haag

Telefoon 070 - 353 20 00
Fax 070 - 361 48 62

Wethouder van Onderwijs, Sociale Zaken,
Werkgelegenheidsprojecten en Integratie-
en Emancipatiebeleid

Anke van Kampen

Gemeente Den Haag

Retouradres: Postbus 80 000, 2508 GA Den Haag

De heer J.P. van den Wittenboer
Postbus 324
5660 AH GELDROP

Uw brief van
5 september 1995
Uw kenmerk
95123
Ons kenmerk
SZW95123
Doorkiesnummer
(070) 3537409
Aantal bijlagen
1
Datum
28 september 1995

Onderwerp
beantwoording van brief d.d. 5-9-1995

Geachte heer van den Wittenboer,

Met belangstelling heb ik uw brief d.d. 5 september jl. en de bijgevoegde stukken kunnen lezen.

U vermeldt in uw schrijven in Den Haag ingeschreven te staan. Ik ben zo vrij geweest dat na te gaan. Het hebben van een woon- of verblijfplaats is namelijk van groot belang in het kader van de Algemene Bijstandswet. Deze wet, op grond waarvan in beginsel financiële steun geboden kan worden aan mensen die zelf niet over een minimum inkomen beschikken, geeft aan, dat de gemeente waar iemand zich bevindt bijstand aan die persoon kan verlenen.

Een en ander betekent, dat u feitelijk zou moeten wonen in de gemeente Den Haag en in de haagse Gemeentelijk Basisadministratie opgenomen zou moeten zijn om hier een bijstandsaanvraag te kunnen indienen. Uit onderzoek is mij gebleken, dat u hier niet (meer) woonachtig bent. Dit leidt ertoe, dat u van de gemeente Den Haag geen financiële bijstand kunt krijgen. Ik raad u daarom aan om u zo spoedig mogelijk te wenden tot de gemeente waar u daadwerkelijk woont.

Mocht u echter in Den Haag een zwervend bestaan leiden, dan kunt u zich wellicht het beste wenden tot de Kessler Stichting, de La Reyweg 522 of het Leger des Heils, Nieboerweg 125, alhier. Onder bepaalde voorwaarden is het mogelijk om via deze instanties een beroep op de Algemene Bijstandswet te doen.

Vertrouwend u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd, teken ik,

De wethouder van Onderwijs,
Sociale zaken, Werkgelegenheidsprojecten en
Integratie- en Emancipatiebeleid,

ANKE VAN KAMPEN

afdruk aan
- 1x directie SZW
- 1x dhr.J. Jansen BSD/BO/BGS

Bezoekadres: Burgemeester De Monchyplein 14, Den Haag
Bereikbaar per openbaar vervoer: met buslijn 13;
vanaf Station HS - met buslijn 5; vanaf Station CS - met buslijn 22

Telefoon 070 - 353 26 51
Fax 070 - 363 82 27

Gemeente Den Haag

Dienst Sociale Zaken en
Werkgelegenheidsprojecten

Retouradres: Postbus 12610, 2500 DK Den Haag

De heer J.P.van den Witteboer
Intermediary Foundation of the
Universal Declaration of Human Rights
Postbus 324
5660 AH GELDROP

Uw brief van
21 september 1995
Uw kenmerk

Ons kenmerk
WK71/TEAM 3D
Aantal bijlagen

Datum
9 oktober 1995

Onderwerp
Bijstandsbesluit Zelfstandigen

Geachte heer van den Witteboer,

Tot onze spijt moeten wij u mededelen dat uw brief van 7 september jongstleden niet bij de afd.zelfstandigen is aangekomen.
Een kopie van bovengenoemde brief hebben wij bij de door u aangeleverde correspondentie wel aangetroffen.

Uit uw verzoek d.d.21 september blijkt ons dat u een beroep op het bijstandsbesluit zelfstandigen wenst te doen.

Tevens blijkt uit de door u aangeleverde correspondentie dat u voorzitter bent van de stichting Intermediary Foundation of the Universal Declaration og Human Rights.

Het Bijstandsbesluit Zelfstandigen sluit stichtingen echter van de mogelijkheid tot bijstandsverlening uit,waardoor bijstandsverlennig op basis van deze regeling in uw situatie niet tot de mogelijkheden behoort.

Ik hoop u hiermede voldoende te hebben geinformeerd.

Hoogachtend,

R.H.van den Hoogeband

Chef afdeling zelfstandigen

Inlichtingen bij

Wijkkantoor / afdeling
afdeling Zelfstandigen
Oude Haagweg 589 2562 GJ Den Haag

Telefoon 070 - 3230050
Fax 070 - 3234992

Versterken van het imago van Nederland als voorvechter van mensenrechten is ernstig geweld aangedaan alsmede versterken van het imago van Den Haag als stad van Vrede en Recht.

De Staat binnen de Staat

https://archive.org/details/dutch-deep-state

uitsluiting, marginalisering, onder-erkenning stigmatisering

De stichting kreeg te maken met een volledig niet-geïnteresseerde hoofdofficier van Justitie Mr. N.G. Zandee,die deed niets met verzoeken en aangiftes door de stichting.De hoofdofficier had ook totaal geen belangstelling voor de CD Hitler's Inferno. De stichting IFUD of Human Rights en Audio-Rarities met "Hitler's Inferno" zijn van mening dat Ze decennialang vanaf 1993 over het algemeen gezien respectloos en niet geïnteresseerd zijn behandeld door de diverse lagen van de overheid van hoog tot laag met misschien enkele uitzondering daargelaten.De stichting wordt bewust geweerd,verwijs naar ostracisme. Nederlandse Staat dit gerechtvaardigde vertrouwen gestand moet doen als een betrouwbaar partner in het waarschuwen tegen fascisme en het doorgeven van de doelstelling bekendheid te geven aan de informatie rond de les van gisteren(getuigenis als les voor de toekomst).Dat wil zeggen organisatiebreed van hoog tot laag in het overheidsapparaat in de practische uitvoering. Alleen woorden zijn niet genoeg. Zoals rechters,officieren van Justitie,ambtenaren belastingdiensten Kamer van Koophandel moeten een goede kennis van de geschiedenis hebben en het belang van de geschiedenis als een les voor de toekomst onderschrijven en in het beleid uitdragen.Ze moeten het beleid zodanig uitdragen dat de naam van Audio- Rarities,van de stichting en van betrokken derden (personen en bedrijven) inzake het project "Hitler's Inferno" niet ten onrechte met nazisme of neo-nazisme in verband wordt gebracht of dat op enige andere wijze naamschade plaatsvindt.

Een persoon, stichting of wetenschapper wordt buitengesloten door de gevestigde orde van politiek, of zelfs totaal genegeerd, dwz elke samenwerking te weigeren. Terwijl het democratisch gezien passend is om die persoon erbij te betrekken. De wetenschappelijke term voor deze vorm van uitsluiting is "ostracisme",(Dr. Marco van Bommel, Open Universiteit, ou.nl).

Rutte riep op om vooral aangifte te blijven doen in het geval van racisme en discriminatie tijdens zijn wekelijkse persconferentie. (NOS 23 september 2016) fragment audio

https://archive.org/details/mark-rutte-aanpak-discriminatie

Nicole Zandee 2018 (AT5)

https://archive.org/details/hoofdofficier-van-justitie-nicole-zandee-blikt-terug-op-2018-at-5

Kabinet: doe aangifte discriminatie sociale media

Rutte: aanpak discriminatie sociale media heeft hoge prioriteit

Het kabinet roept mensen op om vooral aangifte te doen van discriminatie op sociale media. Uit onderzoek van RTL Nieuws blijkt dat het Openbaar Ministerie maar een kwart van de aangiftes bekijkt. "Maar het is echt verschrikkelijk belangrijk dat mensen het bij de politie melden", zegt premier Rutte.

Bron: NOS

23-09-2016

Openbaar Ministerie

Arrondissementsparket Oost-Brabant

Parketleiding

Postadres: Postbus 70581, 5201 CZ 's-Hertogenbosch

Bezoekadres:
Leeghwaterlaan 8
5223 BA 's-Hertogenbosch
Telefoon: (088) 699 1800
Fax: (088) 699 0231

Intermediaire Stichting van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens
Postbus 324
5660 AH Geldrop

Onderdeel	Beleid en Strategie
Doorkiesnummer(s)	
Datum	13-4-2017
Ons kenmerk	5041-17
Uw kenmerk	Uw aangifte dossdier L 1700017
Onderwerp	Beoordeling aangifte

Bij beantwoording de datum en ons (eventuele) kenmerk vermelden

Geachte hr. Van de Wittenboer,

Met uw aan mij gerichte schrijven met bijlagen, voorzien van het kenmerk L 1700017, deed u aangifte ter zake het belemmeren van verklaringsvrijheid en het uitlokken tot het plegen van meineed.

Uw aangifte richt zich tegen dhr/mw W.A.M. te Lintelo, R. Adriaans, H.Dosun-Orak, P.J.M. Peters, alsmede de ministers H. Kamp, J. Dijsselbloem, B. Koenders en R. Plasterk en leden van de Raad van Bestuur van de Kamer van koophandel te Utrecht.

Ik kan echter aan de hand van de door u aangeleverde documenten en bijlagen geen sluitend bewijs voor de door u geopperde strafbare feiten construeren, zodat ik tegen deze personen geen strafvervolging zal doen instellen. (sepot 02)

Indien u zich niet met mijn oordeel kunt verenigen, dan kunt u daar ingevolge artikel 12 van het wetboek van strafvordering schriftelijk beklag tegen indienen bij het gerechtshof te 's-Hertogenbosch, met het verzoek om alsnog tot

strafvervolging te doen overgaan.

Hoogachtend,

Mr. N.G. Zandee
Hoofdofficier van justitie

Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights

Aan: Gerechtshof 's-Hertogenbosch
Postbus: 70583
5201CZ,'S-HERTOGENBOSCH

Mierlo,20 februari 2019
TE UWER INFORMATIE

Betreft: besluit niet te vervolgen door Openbaar Ministerie Arrondissementsparket Oost-Brabant , Hoofdofficier mw. mr. Nicole Zandee, de dd, van 13-04-2017, kenmerk: L 1700017.

MOTIVERING

De Hoofdofficier Justitie Nicole Zandee van Justitie bij het Openbaar Ministerie, is volgens de wet verplicht om goed te motiveren waarom de aangevoerde gronden in de aangifte geen doel treffen. Dit betekent dat de officier inzichtelijk moet maken waarom geen strafvervolging kan geschieden. De plicht om goed te motiveren wordt ook wel het motiveringsbeginsel genoemd. Het motiveringsbeginsel is vastgelegd in artikel 121 Gw.

De motivering moet als geheel niet-deugdelijk en begrijpelijk worden beschouwd. Hierbij is een fundamenteel rechtsbeginsel veronachtzaamd dat van een eerlijke en onpartijdige behandeling van de zaak niet meer kan worden gesproken.Een motivering moet zodanig geschieden,dat zij voor de betrokkenen en tevens voor derden begrijpelijk is. Het besluit niet te vervolgen moet inzichtelijk zijn, zodat de geformuleerde afweging "niet tot vervolging te besluiten" steunt op een deugdelijke analyse van de feiten en omstandigheden en niet met slecht een afpoeier-
Sepot code 02 "bekokstoofd en afgetikt" afgedaan door de hoofdofficier.

HOLOCAUST NEGATIONISME

Er is strafbare belangenverstrengeling ontstaan binnen het Openbaar Ministerie te 's-Hertogenbosch in 2017, door de hoofdofficier van Justitie Nicole Zandee.Er is sprake van welbewuste marginalisering (historische) feiten "Hitler's Inferno" met het beoogde doel namelijk, invloed gebruiken om het beleid te buigen in een richting die bovenal voor de Staat der Nederlanden gunstig is en tevens bevriende onderlinge relaties elkaar de hand boven het hoofd houden middels een niet integere "ons-kent-ons-cultuur". Dat was de reden om dit onacceptabele gedrag aan te merken als een besluit aangifte van mogelijk strafbaar feit. Hiermee wil de initiatiefnemer naar het O.M. en tevens de Staat der Nederlanden , een krachtig signaal afgeven,dat het beledigen,discrimineren en marginaliseren van de holocaust niet acceptabel is mede naar de slachtoffers en/of nabestaanden,(A/RES/61/255) United Nations General Assembly 2007.

DE GESCHIEDENIS

De hoofdofficier heeft totaal geen compassie met de geschiedenis van de Tweede Wereldoorlog en de holocaust "Hitler's Inferno" met medeleven nabestaanden en slachtoffers.

ARTIKEL 12 WETBOEK VAN STRAFVORDERING

Er is door IFUD of Human Rights geen schriftelijke klacht Artikel 12 Sv verzonden, de rede hiervoor is een brief uit 1995, verzonden aan de stichting door het Parket van de Procureur-Generaal bij het Gerechtshof 's-Hertogenbosch, datum 25 augustus 1995,kenmerk: 3222-766-95 HG/FvB, (onderwerp: toezenden informatie "Hitler's Inferno"). De stichting wenst vooral eerst een onafhankelijk en onpartijdig Gerechtshof zonder vooringenomenheid. Daarom is het thans niet mogelijk nieuwe procedures te starten voor het Gerechtshof. Onder vermelding dat de stukken thans bij de Hoge Raad der Nederlanden liggen,(Hoge Raad zaaknr: /INK-PG-Z/2019/4342).

EXPLOOT / Zandee

https://archive.org/details/EXPLOOTL1700017

BESLUIT NIET VERVOLGEN / Zandee

https://archive.org/details/NietVervolgenZandee

IFUD of Human Rights

Voorzitter

J.P. van den Wittenboer

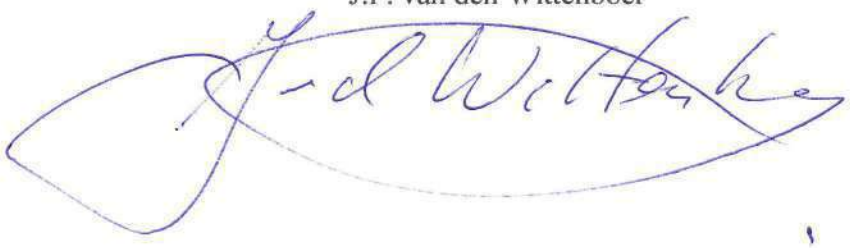

Bijlage(n)

- Besluit Hoofdofficier Zandee, 2017 ,kenmerk exploot deurwaarder: L1700017
- Brief Gerechtshof 1995 "Hitler's Inferno"
- Brief "legacy of Light Society" USHMM holocaust museum,

  31 mei 2016

- Brief Hoge Raad der Nederland, 1 februari 2019, kenmerk: /INK-PG-Z/2019/4342
- CD Hitler's Inferno

Correspondence:Po.box 324, 5660AH Geldrop The Netherlands
Offices:Kastanje 28, 5731NK Mierlo The Netherlands
C.o.C.reg:41092925 Eindhoven N.L.
E-mail: ifudofhumanrights@yahoo.com
Internet: http://ifudofhumanrights.webs.com
Phone:+31 -(0)6 50 425 552

Parket van de Procureur-Generaal bij het Gerechtshof te 's-Hertogenbosch

De heer J.P. van den Wittenboer
Voorzitter van de Intermediary
Foundation of the Universal
Declaration of Human Rights
Postbus 324
5660 AH GELDROP

Kenmerk : 3222-766-95 HG/FvB
Kaart : ---
Uw kenmerk : ---
Bijlagen : diverse
Onderwerp : Adres.

's-Hertogenbosch, 25 augustus 1995

Geachte heer Van den Wittenboer,

Hierbij zend ik u het cassettebandje "Hitler's Inferno" en twee foto's retour.
Ik stel geen prijs op ongevraagde toezending van dergelijke zaken.

Op de inhoud van uw brief zal ik niet reageren. Verdere correspondentie lijkt mij zinloos.

Hoogachtend,

De Procureur-Generaal,
namens deze,

Drs. H.E. Grootmeijer,
Kabinetschef.

Bezoekadres : Spinhuiswal 2
Postadres : Postbus 90155
5200 MG 's-Hertogenbosch
Telefoon : 073 - 816124
Telefax : 073 - 816499

Jos Silvis

Hoogleraar rechtspsyschologie Peter van Koppen zegt dat Silvis wegens zijn rol in de Schiedammer Parkmoord nooit benoemd benoemd had morgen worden als PG.

Als strafrechter in Rotterdam was Silvis medeverantwoordelijk voor een ernstige gerechtelijke dwaling in de zogeheten Schiedammer Parkmoord. De rechtbank onder voorzitterschap van Silvis veroordeelde Cees B. na een valse bekentenis ten onrechte tot 18 jaar cel wegens de moord op de 10-jarige Nienke Kleiss. Dit oordeel werd later herroepen toen uit DNA-onderzoek bleek dat Cees B. de dader niet kon zijn.

Bron: mr-online

4 maart 2016

Koninklijke onderscheiding voor scheidend procureur-generaal Jos Silvis

30 augustus 2021

Tijdens zijn afscheid vanmiddag als procureur-generaal bij de Hoge Raad is Jos Silvis koninklijk onderscheiden tot Commandeur in de Orde van Oranje-Nassau. Silvis ontving de hoge koninklijke onderscheiding uit handen van minister van Veiligheid en Justitie, Ferdinand Grapperhaus.

I.v.m. de coronamaatregelen hing de echtgenote van Jos Silvis de onderscheiding om.

“Gedurende jouw loopbaan als docent, als rechter bij de rechtbank, het hof en het Europees Hof voor de Rechten van de Mens, als adviseur wetgeving, als advocaat-generaal en tot slot als procureur-generaal bij de Hoge Raad, ontwikkelde jij een bijzonder scherp oog voor wat er speelt in de samenleving, in de politiek en in Europa. Vanuit verschillende invalshoeken, maar steeds werkend aan één en hetzelfde project: de rechtsstaat in bredere zin. Je wordt niet voor niets geroemd om je eminente gevoel voor rechtsstatelijkheid. De functie van procureur-generaal bleek jou op het lijf geschreven. Jouw taak om bij te dragen aan rechtsbescherming en rechtsontwikkeling heb jij met verve volbracht.

Je hebt een belangrijke bijdrage geleverd aan de ontwikkeling van het recht en de rechtspleging, aan de ontwikkeling van het toezicht op de rechterlijke macht en het functioneren van het Parket van de Hoge Raad. Dit alles heeft ertoe geleid dat het Zijne Majesteit heeft behaagd jou te benoemen tot Commandeur in de Orde van Oranje-Nassau. Het is mij een eer deze onderscheiding aan jou uit te reiken. Jos, hartelijk dank voor je enorme verdiensten”, sprak minister Grapperhaus vandaag in de grote zittingszaal van de Hoge Raad.

Bron: Hoge Raad

2021

Kamer van Koophandel
Blaak 40
Postbus 450
3000 AL Rotterdam
088-5851585
www.kvk.nl/contact

Audio-Rarities
Kastanje 28
5731NK Mierlo

Onderwerp	*KvK-nummer*	*Datum*
Ambtshalve uitschrijving	17090220	14 december 2016

Geachte heer/mevrouw,

Wij hebben geconstateerd dat uw onderneming geen of onvoldoende activiteiten heeft die een inschrijving in het Handelsregister rechtvaardigen.

Om die reden hebben wij ambtshalve de uitschrijving in het Handelsregister geregistreerd. Deze bevoegdheid hebben wij op grond van art. 38 Handelsregisterwet. In het bijgevoegde ´overzicht van wijzigingen´ kunt u de registratie van de uitschrijving zien.

Als u vindt dat de uitschrijving in het Handelsregister niet juist is, kunt u bij ons bezwaar aantekenen. De termijn daarvoor is zes weken. Deze termijn start op de dag na dagtekening van deze brief.

Heeft u nog vragen, neem dan gerust contact met ons op.

Met vriendelijke groet,
Kamer van Koophandel

Dit is een automatisch gegenereerd bericht en daarom niet ondertekend.

Overzicht van wijzigingen - KvK-nummer 17090220

De eenmanszaak Audio-Rarities is opgeheven met ingang van 14-12-2016

Gegevens Eenmanszaak

Naam	Joannes Petrus van den Wittenboer
Geboortedatum	14-05-1955
Geboorteplaats	Mierlo
Geboorteland	Nederland
Woonadres	Kastanje 28, 5731NK Mierlo

Gegevens Onderneming

Betreft inschrijving van	Audio-Rarities, KvK-nummer 17090220
Einddatum onderneming	14-12-2016
Handelsnaam	Audio-Rarities
Activiteit	46435 - Groothandel in beeld- en geluidsdragers
Aantal full-time werkzame personen	0
Aantal part-time werkzame personen	1

Gegevens Vestiging

Betreft inschrijving van	Audio-Rarities, KvK-nummer 17090220
Startdatum vestiging	31-08-1995
Einddatum vestiging	14-12-2016
Bezoekadres	Kastanje 28, 5731NK Mierlo
Postadres	Postbus 324, 5660AH Geldrop
Handelsnaam	Audio-Rarities
Activiteitomschrijving	Groothandel in cd's en Mp3 (smal assortiment met slechts één enkel product "Hitler's Inferno)
Activiteit	46435 - Groothandel in beeld- en geluidsdragers
Importeert de vestiging producten?	Nee
Exporteert de vestiging producten?	Ja
Telefoonnummer	0650425552
Aantal full-time werkzame personen	0
Aantal part-time werkzame personen	1

13/1/17

Dossier: **L1700017**

Correspondentie uitsluitend aan: Intermediaire stichting van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens, Postbus 324, 5660 AH Geldrop o.v.v. dossier: IFUD/HOvJ.

Heden, de dertiende januari tweeduizendzeventien des namiddags te 14.30 uur

Heb ik, Gijsbertha Johanna Baks-van Haaften, als toegevoegd gerechtsdeurwaarder werkzaam ten kantore van Jennemieke Maria Rijken gerechtsdeurwaarder met vestigingsplaats 's-Hertogenbosch en aldaar kantoorhoudende aan de Oranje Nassaulaan 1;

OP VERZOEK VAN:

de stichting **Intermediaire stichting van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens**, gevestigd te Mierlo, gemeente Geldrop-Mierlo aan de Kastanje 28 en aldaar woonplaats kiezende van welke stichting de voorzitter Dhr. J.P. van den Wittenboer de zaak behandeld;

A A N :

Mw. Mr. N.G. Zandee, zijnde de Hoofdofficier van Justitie van het Openbaar Ministerie van het Arrondissement Oost-Brabant, kantoorhoudende te **'s-Hertogenbosch**, aan de **Leeghwaterlaan 8**, mitsdien aldaar aan dat adres mijn exploot doende en afschrift dezes, en van na te melden door requirant ondertekend, doch niet gedateerd stuk inclusief producties, alsmede nader te noemen CD's latende aan de aldaar werkzame:

mw. M.A.M.R. van Beek

B E T E K E N D :

1 een schriftelijke mededeling met dertien producties, geredigeerd door- afkomstig van- en ondertekend door J.P. van den Wittenboer voornoemd, gericht aan gerequireerde voornoemd, waarbij requirant aangifte doet van een -mogelijk- begaan strafbaar feit, naar de verdere inhoud van welk schrijven ten deze uitdrukkelijk wordt verwezen, en welke inhoud als hier letterlijk herhaald en ingelast dient te worden beschouwd;

2. een witte envelop door mij afgesloten en voorzien van een labelsticker met kantoorstempel "Stalman & Rijken Gerechtsdeurwaarders" gedateerd op heden en getekend waarin:

- een dichtgeplakt karton met daarop 2x de vermelding: prod. 2 CD Hitler's Inferno;
- een disc van de Hema (type DVD + R 4.7 GB) met daarop de vermelding prod. 3, in een open wit envelopje met daarop de vermelding prod 3;
- een disc van het Kruidvat (type CD-R 700 mb / 80 min / UV resistant / 1-52x speed) met daarop de vermelding productie 6 jaarverslag 2016, in een wit open envelopje met daarop de vermelding prod 6 jaarverslag 2016;

Geschiedende deze betekening ten effecte rechtens.

De kosten dezes zijn nihil.

tgv.gerechtsdeurwaarder.

STALMAN
&RIJKEN
gerechtsdeurwaarders

Bezoekadres
Oranje Nassaulaan 1
5211 AR 's-Hertogenbosch
Postadres
Postbus 282
5201 AG 's-Hertogenbosch

Telefoon +31 (0)73 69 18 181
Fax +31 (0)73 69 18 189
Mail info@stalman.nl
Internet www.stalman.nl
ABN Amro NL44 ABNA 0520 2797 35
ING NL68 INGB 0000 6944 80
BTW-nr.: NL8051.60.644.B01
KvK 's-Hertogenbosch 160 866 94

Intermediaire stichting van de
Universele Verklaring van de
Rechten van de Mens
Postbus 324
5660 AH Geldrop

's-Hertogenbosch, 16 januari 2017

Uw kenmerk : IFUD/HOvJ
Ons kenmerk : **L1700017**
Inzake : IFUD/HOvJ
Notanummer : 201701200

Geachte heer/mevrouw,

Bijgaand het/de originele exploit(en), waarvoor u onderstaand onze declaratie aantreft. Van u (eventueel) ontvangen originele stukken gaan hierbij retour.

Wij ontvingen inmiddels van u € 160,00 op onze rekening. Wij zullen het verschil ad € 2,70 aan u terugstorten.

De kosten bedragen:			**btw**	
betekeningen				
- betekening	€	100,00	21,00	(21,00%)
overige kosten belast				
- Extra bemoeiingen	€	30,00	6,30	(21,00%)
Totaal kosten	€	130,00	27,30	

Door u te ontvangen € **2,70**

Wij zullen het u toekomende saldo spoedig aan u terugstorten.

Vriendelijk dank voor uw opdracht en het in ons gestelde vertrouwen.

Met vriendelijke groeten,
Stalman & Rijken Gerechtsdeurwaarders,
voor deze,
mw. Y.A.M. Heijmans

Deze nota is automatisch gegenereerd en derhalve niet ondertekend.

Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights

BETEKENEN AAN GEADRESEERDE DOOR DE DEURWAARDER

Heden, heb ik Joannes Petrus van den Wittenboer van Nederlandse nationaliteit en voorzitter van de stichting IFUD of Human Rights die is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel in Eindhoven onder nummer 41092925, de stukken laten betekenen

Aan: Hoofdofficier van justitie: mw. mr. N.G. Zandee,OM Oost-Brabant Leeghwaterlaan 8 , 5223 BA ’s-Hertogenbosch,
J.P. van den Wittenboer woonachtig ten adres Kastanje 28, Mierlo,onder de stichting IFUD of Human Rights,te dezer zake woonplaats kiezende te Mierlo aan de Kastanje 28, ten woonadres van J.P. van den Wittenboer,(zelfde adres).Volledig adres: Kastanje 28,5731NK Mierlo - Nederland,en tevens ter zake deze betekening ten adres van het kantoor van de gerechtsdeurwaarder gekozen.

Aangifte van –mogelijk- begaan strafbaar feit belemmering van verklaringsvrijheid,en uitlokking plegen meineed.

Tweede Boek. Misdrijven

Titel XVIII. Misdrijven tegen de persoonlijke vrijheid

Artikel 285a

1.

Hij die opzettelijk mondeling, door gebaren, bij geschrift of afbeelding zich jegens een persoon uit, kennelijk om diens vrijheid om naar waarheid of geweten ten overstaan van een rechter of ambtenaar een verklaring af te leggen te beïnvloeden, terwijl hij weet of ernstige reden heeft te vermoeden dat die verklaring zal worden afgelegd, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste vier jaren of geldboete van de vierde categorie.

Jurisprudentie verklaringsvrijheid

- Hoge Raad,30 augustus 2005, ECLI:NL:PHR:2005:AT7093
- Gerechtshof Amsterdam, 6 april 2016, ECLI:NL:GHAMS:2016:1271

Beoordelingskader:
Het Gerechtshofhof stelt voorop dat artikel 285a Sr niet vereist dat de getuige die wordt benaderd daadwerkelijk in zijn verklaringsvrijheid is belemmerd. Uit de tekst van voornoemd wetsartikel en de wetsgeschiedenis volgt dat voor een bewezenverklaring voldoende is dat komt vast te staan dat de uiting kennelijk was bedoeld om de vrijheid van de betrokken persoon om naar waarheid of geweten ten overstaan van een rechter of ambtenaar een verklaring af te leggen te beïnvloeden en dat niet is vereist dat die bedoeling ook daadwerkelijk dat effect heeft gehad. Aldus is de strekking van deze bepaling ruim.

Personen:

1. W.A.M. te Lintelo,in 2011 nog werkzaam bij Kamer van Koophandel Brabant,en in de functie van hoofd Bedrijvenregister werkzaam,
2. R.Adriaans,in 2011 nog werkzaam bij de Kamer van Koophandel Brabant,en in de functie van Specialist Bedrijvenregister,
3. Hircan Dosun-Orak,in 2016 werkzaam bij Kamer van Koophandel Noordwest-Holland,en in de functie van Medewerker Frontoffice,Frontoffice Zuid West I,
4. P.J.M. Peters,in 2014 nog werkzaam bij de belastingdienst,en in de functie van belastinginspecteur,
5. Henk Kamp,in 2016 werkzaam bij Ministerie van Economische Zaken in Den Haag voor de Staat der Nederlanden,en in de functie als Minister van Economische Zaken,
6. Jeroen Dijsselbloem,in 2016 werkzaam bij Ministerie van Financiën voor de Staat der Nederlanden,en in de functie van Minister van Financiën,
7. Bert Koenders,in 2016 werkzaam bij Ministerie van Buitenlandse Zaken in Den Haag voor de Staat der Nederlanden,in de functie van Minister van buitenlandse Zaken,
8. Ronald Plasterk,in 2016 werkzaam bij Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties in Den Haag voor de Staat der Nederlanden,in de functie van Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

Doet voorts tevens deze aangifte tegen de leden van de Raad van Bestuur van de Kamer van Koophandel,Postbus:48,3500AA UTRECHT, de personen:

1. Claudia Zuiderwijk (drs.C.Zuiderwijk-Jacobs),voorzitter Raad van Bestuur van Kamer van Koophandel,
2. Hankie van Baasbank,lid van de Raad van Bestuur van de Kamer van Koophandel,
3. Rob Coolen,lid van de Raad van Bestuur van Kamer van Koophandel,
4. Henk ten Cate,lid van de Raad van Bestuur van Kamer van Koophandel

Vermelding:

(begin vermelding)
Tegen de Ministers – 5 t/m 8- doet Intermediaire Stichting van de Universele Verklaring zelf de strafaangifte bij de Tweede Kamer der Staten Generaal per aangetekende brief

TWEEDE KAMER DER STATEN GENERAAL
politieke fracties en kamerleden
(griffier)
Postbus:20018
2500EA,DEN HAAG

Verzoek onderzoek naar strafbare feiten waarvan de Hoge Raad in eerste aanleg kennis neemt te weten door hierna te vernoemen personen in hun hierna gemelde betrekking beweerdelijk gepleegde ambtsmisdrijven als bedoeld in art. 76 RO- maar de opdracht tot vervolging ter zake van zodanige ambtsmisdrijven kan niet worden gegeven door de Hoge Raad maar uitsluitend bij Koninklijk besluit of bij een besluit van de Tweede Kamer der Staten-Generaal (art. 119 Grondwet;art. 4-9 Wet van 22 april 1855,Stb.33,houdende regeling der verantwoordelijkheid van de hoofden der Ministeriële Departementen;art. 483 leden 1 en 2 Sv.).

(einde vermelding)

Handhavingsmaatregelen

Ervoor zorgen dat het huidige beleid, wet- en regelgeving en handhavingsmaatregelen effectief zijn in het aanpakken van de risico's van het bedrijfsleven met hun betrokkenheid bij grove schendingen van de mensenrechten,(United Nations A/HRC/17/31).De Kamer van Koophandel vormt een afspiegeling van het totaal aantal ingeschreven ondernemingen en is hierbij algemeen gezien een afspiegeling van het bedrijfsleven.----------
---
De bovengenoemde personen wegens "het opzettelijk beïnvloeden van de vrijheid van een persoon J.P. van den Wittenboer -de voorzitter van de stichting Intermediaire Stichting van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens,(KvKNr.41092925) en werkzaam voor eenmanszaak "Audio-Rarities",(tot voor kort nog ingeschreven onder KvKNr. 17090220,en uitgeschreven door de KvK op 8 december 2016)- om onder ede een verklaring ten overstaan van een ambtenaar "een notaris" af te leggen,terwijl bovengenoemde personen bekend geacht zijn met de akte(s) en de inhoud hiervan begrijpen,en dat ontbreken door hun eigen schuld van niet adequate dossiervoering in dit verband voor hun eigen rekening komt. Dat bovengenoemde personen in de hoedanigheid van de uitoefening van hun beroep of ambt willens en wetens hebben bijgedragen aan het begaan van die delicten betrekking tot authentieke aktes en de verklaringsvrijheid,dat hierdoor rechtstreekse schade is ontstaan bij degene die op de juistheid van de betreffende authentieke akte(s) afgaat en ook moet kunnen afgaan,maar daarnaast ook de schade die aan het notarisambt wordt toegebracht en de gehele beroepsgroep door de integriteit van het instituut in twijfel te trekken.Moeten notarisen in de

toekomst nog kunnen blijven fungeren als juridische dienstverleners die door rechtzoekenden onvoorwaardelijk in vertouwen genomen kunnen worden,wanneer hun authentieke aktes gewoon terzijde kunnen worden gelegd door de belastingdienst,Kamer van Koophandel en de nederlandse overheid.Het Nederlandse rechtssysteem moet daarom dergelijke misdrijven vervolgen.Wordt dit echter nagelaten,dan bevordert dat niet alleen strafeloze inbreuken op de rechtsorde doch stelt het door de wetgever geschonken vertouwen in een democratische rechtsstaat in de waagschaal. De wet verbindt aan de akte bepaalde rechtsgevolgen,zoals bijzondere bewijskracht. Na ondertekening door de notaris van de notariële akte staat de datum,de voor de notaris verschenen partijen en aanwezige getuigen vast. De mogelijkheid om tegenbewijs (art. 151 Rv) te leveren tegen een notariële akte inhoudende een partij-verklaring is niet beperkt tot de stelling dat ten overstaan van de notaris anders is verklaard dan in de akte is opgenomen. Het tegenbewijs kan ook betrekking hebben op de stelling dat de in de akte opgenomen verklaring niet overeenstemt met de werkelijkheid. Een geschrift dat het uiterlijk heeft van een authentieke akte, geldt als zodanig behoudens bewijs van het tegendeel (art. 159 Rv). Iedere notaris is verplicht de inhoud van de akte in de juiste notariële en juridische vorm te gieten,een akte die voldoet aan de door KNB geformuleerde voorwaarden,namelijk,dat de vorm waarin de akte is opgemaakt voldoet aan de daaraan te stellen eisen van de door de Wet daaraan gesteld. De kernfunctie van zowel de notaris als de door hem opgestelde akten is het verschaffen van rechtszekerheid. Op deze wijze vervult de notaris een belangrijke rol ter voorkoming van gerechtelijke procedures. De kerntaak van de notaris is aldus het opmaken van authentieke akten, waarbij hij als onafhankelijk adviseur tevens een advies-, informatie en waarschuwingsplicht heeft waarmee hij een inhoudelijke inbreng heeft en toegevoegde waarde biedt. Uitgangspunt hierbij is dat de consument erop moet kunnen vertrouwen dat de notaris voldoende toezicht houdt en op onpartijdige wijze alle belangen behartigt, inclusief die van derde partijen zoals de Staat en de fiscus. Kernfunctie van de vertrouwenspositie is de zwaarwegende zorgplicht van de notaris tot wilscontrole en de *Belehrungs-plicht*: een notaris mag in zijn ambtsuitoefening niet te lijdelijk zijn. Ook de adviesrol van de notaris (*Beratung*) is deel van de kerntaak van de notaris.

<u>Belehrungs-plicht</u>

Bij de beantwoording van vragen van het lid Van der Steur over een alternatief voor de traditionele rechtspraak (stichting e-Court) en de rol van de deurwaarder,(brief van de staatssecretaris F. Teeven van Veiligheid en Justitie 23 juni 2011),Vergaderjaar 2010- 2011, 29279, Nr.122,Tweede Kamer der Staten Generaal, de wijze van verkrijging van een executoriale titel op grond van een notariële akte.

(Fred Teeven begin)fragment 29279,Nr.122

In zijn algemeenheid kunnen partijen desgewenst een bindend advies in een notariële akte laten vastleggen en *welbewust en uit vrije wil* overeenkomen dat deze akte grond voor een executoriale titel oplevert voor zover de daarin neergelegde verplichtingen zich lenen voor daadwerkelijke tenuitvoerlegging. Indien partijen dit bij de notaris overeengekomen zijn en de notariële akte door betrokken partijen wordt ondertekend, is sprake van een partij-akte. Ik begrijp de e-Courtprocedure aldus, dat het de intentie is om de beslissing van e-Court door een notaris te laten vastleggen in een proces-verbaalakte, een akte die niet door partijen ondertekend behoeft te worden. De voorafgaande instemming van partijen met het vastleggen van het bindend advies van e-Court in een notariële akte, bijvoorbeeld via algemene

voorwaarden die verwijzen naar het procesreglement van e-Court, wordt door e-Court voldoende basis geacht waarop de notaris de wilsovereenstemming van partijen kan vaststellen ten aanzien van de inhoud van de akte. Een zodanige constructie verdraagt zich echter niet met de wettelijke rol van de notaris die de op de rechtsgevolgen van de totstandkoming van notariële akte gerichte wil van partijen moet kunnen vaststellen, partijen dient te informeren over deze rechtsgevolgen (*Belehrungs-plicht*) en dient te voorkomen dat één der partijen misbruik maakt van feitelijk overwicht. Het voorafgaand aan de procedure bij voorbaat instemmen met vastlegging van het bindend advies in een notariële akte met executoriale kracht, bijvoorbeeld via algemene voorwaarden, kan daarvoor geen substituut vormen. Dit knelt met name in gevallen waarin de vrijwilligheid van partijen moeilijk is vast te stellen, zoals bijvoorbeeld bij incassozaken die bij verstek, dus zonder dat de schuldenaar hierin op enig moment van zich heeft laten horen, worden afgedaan. De wetgever stelt uitdrukkelijk zware eisen aan het verkrijgen van een executoriale titel. De tenuitvoerlegging van een executoriale titel heeft een dwingend karakter en dient mede om die reden vooraf te worden gegaan door tussenkomst van de rechter, of, in geval van vrijwilligheid van partijen, door een notariële – door partijen ondertekende – akte.

(Fred Teeven einde)fragment 29279,Nr.122

Notariële Akte (Afschrift rectificatie)

De op één en twintig juni tweeduizend zeven door mr. Theodorus Hubertus Johannes Maria op de Laak,notaris te Budel gemeente Cranendonck,afschrift van een notariële akte:
Het verkrijgen van een executoriale titel dient vooraf te worden gegaan door tussenkomst van de rechter omdat hier niet sprake is van vrijwilligheid van partijen,en omdat sprake is niet door alle in de akte betrokken partijen ondertekende akte.1).Hoofdpartij,de publiekrechtelijke rechtspersoon Staat der Nederlanden,Binnenhof 19,Den Haag,en 2). eenmanszaak Audio-Rarities,Kastanje 28, 5731NK,Mierlo,Hoofdpartij 1). was niet aanwezig bij ondertekenen van de akte.De Nederlandse Staat heeft nadien kenbaar gemaakt bij brief aan hoofdpartij 2).,de akte niet bij de rechter wensen te gaan betwisten of het voeren van een valsheidsprocedure over de akte.Dat blijkt ook uit de houding,geen verdere actie ondernemen,berusten in de stukken,brief Tweede Kamer der Staten-Generaal,23 maart 2016,K.Arib, Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal,aan IFUD of Human Rights,J.P. van den Wittenboer.Betreft: via de deurwaarder betekende stukken,kenmerk: dossiernr: L3600573,deurwaarder exploot de negende maart tweeduizendzestien.In dit deurwaarder exploot is uitdrukkelijk naar de inhoud van de stukken verwezen,en een van de stukken is de registratie van een verzoekschrift dat op 1 september 2014 is verzonden aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal.Dit verzoekschrift is door de Tweede Kamer geregistreerd onder nummer: 2014Z14890/2014D306931,en maakt samen met andere stukken onlosmakend onderdeel uit van het deurwaarder exploot.Bij de brief van 1 september 2014 door de stichting aan de Tweede Kamer behoren de aanhechtingen “producties” op data- DvD-rom.De Stichting heeft op deze DvD-rom van notariële akten een foto kopie gezet,opdat ieder lid in de Tweede Kamer het kan lezen,(DvD-rom: AANHECHTINGEN/PROD-GROEP-02/Map-05/02.pdf) verwijs ook in dezelfde Map naar 03.pdf.Verder heeft de Staat der Nederlanden na de betekening nog ruim de tijd gehad –in het geval niet kunnen vinden data DvD-rom- een duplikaat te vragen bij de stichting.Er is dus zeker geen sprake van onbekendheid met de stukken.

Valsheidsprocedure
(onderdeel civiele rechtspraak)

In een valsheidsprocedure worden de notariële akte van een verklaring de dato één en twintig januari negentienhonderd vierennegentig en notariële akte onder ede de dato twee en twintig juni negentienhonderd vierennegentig onderdeel één valsheidsprocedure op alle akten. ln rubriek 7b van akte notarieel " de diverse boekwerkjes met bewijzen en brieven van Audio-Rarities en de Stichting,digitaal vastgelegd op een DVD-rom,met actualisering tot en met tweeduizendzeven. De DVD-rom en de inhoud hiervan met daarop alle aanwezige stukken maakt thans onderdeel uit van de notariële-rectificatie

Protest

Intermediaire Stichting van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens die werkzaam is voor Audio-Rarities protesteert tegen de handelswijze door Gemeente Den Haag en gemeente Geldrop-Mierlo, belastingdienst,Kamer van Koophandel en de Staat der Nederlanden waarin Audio-Rarities is weggezet als maatschappelijk niet nuttig en niet educatief, J.P. van den Wittenboer een 'meinedige' profiteur van de holocaust die het alleen toch maar om het geld is te doen met zijn zogenaamde CD-verkoop,CD's die overigens toch niemand wil kopen.Zelfs al krijgt men ze gratis.De belastingdienst komt er ook geen snars verder mee want immers alleen kapitaal en omzet tellen voor de belastingdienst,en onbegrijplijk dat dergelijk schandaal ook nog ingeschreven mag zijn in het handelsregister van de Kamer van Koophandel.Dat een notaris aan die onzin nog zijn medewerking wenst te verlenen is nog meer onbegrijplijk.Het is ook nog in een notariële akte opgenomen.Is die notaris wel goed bij zijn hoofd? Met een niveau van een kleuter begrijpt de zogenaamde notaris zelfs niet de Wet- en regelgeving rond eenmanszaken,(een dergelijke beeldvorming is ontstaan rond Audio-Rarities).

Resumerend: het ongunstig beoordelen en neerhalen van Audio-Rarities om bekendheid te geven aan de informatie rond de cd "Hitler's Inferno" –de les van gisteren (getuigenis als les voor de toekomst) door de Staat der Nederlanden.

Belastingdienst

(begin belastingdienst)

Beoordeling ondernemerschap

Onder welke bron uw inkomsten vallen, is afhankelijk van een aantal factoren. De wet en de rechtspraak stellen bepaalde eisen waaraan ondernemers moeten voldoen. Na uw aanmelding beoordelen wij aan de hand van uw omstandigheden of u aan die eisen voldoet. Wij letten bijvoorbeeld op:

- Maakt u winst? Zo ja, hoeveel?
  Als u alleen een heel kleine winst hebt of structureel verlies lijdt, is het niet aannemelijk dat u winst gaat maken. Er is dan geen sprake van een onderneming.
- Hoe zelfstandig is uw onderneming?
  Als anderen bepalen hoe u uw onderneming moet inrichten en hoe u uw werkzaamheden uitvoert, ontbreekt de zelfstandigheid en is er meestal geen sprake van een onderneming.
- Beschikt u over kapitaal?
  Kapitaal is voor veel ondernemingen noodzakelijk. U moet investeren in bijvoorbeeld machines, reclame, inhuur van mensen en verzekeringen. Voldoende kapitaal om een onderneming te starten en enige tijd draaiende te houden, wijst erop dat u mogelijk een onderneming hebt.
- Hoeveel tijd steekt u in uw werkzaamheden?
  Als u erg veel tijd aan een activiteit besteedt zonder dat dat rendement oplevert, is er meestal geen sprake van een onderneming. U moet daarentegen wel voldoende tijd aan uw werkzaamheden besteden om deze rendabel te maken.
- Wie zijn uw opdrachtgevers?
  U streeft ernaar meerdere opdrachtgevers te hebben, onder andere om betalings- en continuïteitsrisico's te verminderen. Wanneer u meerdere opdrachtgevers hebt, neemt uw afhankelijkheid van een of enkele opdrachtgevers af en neemt uw zelfstandigheid toe.
- Hoe maakt u uw onderneming bekend naar buiten?
  U bent voor uw bestaan afhankelijk van opdrachtgevers. Om ondernemer te zijn, moet u zich voldoende kenbaar maken, bijvoorbeeld door reclame, een internetsite, een uithangbord of eigen briefpapier.
- Loopt u 'ondernemersrisico'?
  Bestaat er een kans dat uw opdrachtgevers niet betalen? Gebruikt u uw goede naam voor de uitoefening van uw werkzaamheden? Bent u afhankelijk van de vraag naar en het aanbod van uw producten en diensten? Loopt u 'ondernemersrisico', dan hebt u waarschijnlijk een onderneming.
- Bent u aansprakelijk voor de schulden van uw onderneming?
  Als u aansprakelijk bent voor de schulden van uw onderneming, dan bent u mogelijk ondernemer.

Eenmanszaak

- Bij een eenmanszaak drijft u de onderneming alleen. Dat is het geval als u een zelfstandig beroep uitoefent (bijvoorbeeld notaris of huisarts) of als u de enige eigenaar van uw bedrijf bent. U kunt dus ook een eenmanszaak hebben als u personeel in dienst hebt.
- Als u aan de eisen voor het ondernemerschap voldoet, bent u voor de inkomstenbelasting voortaan ondernemer. U kunt dus gebruikmaken van de speciale regelingen voor ondernemers. Ook voor de btw bent u zelf ondernemer en zijn de btw-regels op u van toepassing. Als u personeel in dienst neemt, krijgt u te maken met loonheffingen.

- De eenmanszaak is geen rechtspersoon. Als u een eenmanszaak hebt, bent u dus aansprakelijk voor de schulden van uw onderneming.

(einde belastingdienst)

J.P. van de Wittenboer heeft 90 procent van de claim tegen de Staat der Nederlanden in de notariële akte, toegezegd aan The Legacy of Light Society van het Amerikaanse holocaust museum USHMM.Van den Wittenboer is lid van The Legacy of Light Society. Het doel van The Legacy of Light Society is vermogen werven voor het Museum te ondersteunen om zijn rol als een levend monument voor de komende generaties te vervullen.

De Minister van Algemene Zaken Wim Kok

Brief:

DE MINISTER VAN ALGEMENE ZAKEN
Kenmerk: Nr. 97M006796
’s-Gavenhage, 29 september 1997

Zeer geachte heer van den Wittenboer,

Uw brief van 28 augustus j.l. met bijlagen heb ik in goede orde ontvangen.

Ik was met name onder de indruk van de CD met originele opnamwn van toespraken en liederen uit Hitler-Duitsland,voorzien van een anti-fascistisch commentaar.Hartelijk dank daarvoor.
Ik bewonder uw inspanningen om te waarschuwen tegen de gevaren van fascisme en onrecht.

Met de meeste hoogachting,
W.Kok

De partner van Audio-Rarities is distributeur cd baby,13909NE,Airport Way Portland,OR 97230, USA.CD’s en Mp3 worden o.a. verkocht internationaal via internetshops:

| amazon | amiest | didiom | emusic | inprodicon | itunes | lala | lastfm | limewire | liqdigital | napster | od2 | rhapsody | shockhound | spotify | tradebit | vcast | zune | cdbaby | mog | yahoo | yesasia.com | jpc.de | meteli.net | tecca | bestbuy | megastore.se | wowhd.nl | monstermusicsc.com | 2coolmovies.com | barnes & noble | cdpince.hu | electricfetus.com | tower records | fye.com | pricegrabber.com | deezer.com | XBox | waterloo records | cdconnection.com | megastore.se | ziarecords.com | arukereso.hu | galleryofsound.com | arukereso.hu | waterloorecords.com | exlibris.ch/de/ | leeknot.com | deezer.com | cdvpodarok.ru | junglee.com | grooves-inc | kmart.com | cdvpodarok.ru | cdbaby.com | boomerangshop.com |

UPC

UPC numbers 634479825064 and 884502413557 are associated with **Hitler's Inferno**

Een andere niet onbelangrijke partner van Audio-Rarities is het USHMM holocaust museum in Washington ,USA.

De stichting Intermediaire Stichting van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens heeft de toestemming “licentie” om de CD’s en Mp3 “Hitler’s Inferno te verspreiden internationaal,aanhechtingen notariële akte 3b. De originele brief "licentie" door de Amerikaanse auteursrechten organisatie “The Harry Fox” Agency,New York USA.

Rijksoverheid nieuwsbericht

(begin nieuwsbericht)

Ploumen en Dijsselbloem ondertekenen met banken convenant over mensenrechten
Nieuwsbericht | 28-10-2016 |

Ministers Ploumen (Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking) en Dijsselbloem (Financiën) hebben vanochtend hun handtekening gezet onder het convenant Bancaire Sector. Het convenant bevat afspraken over het aanpakken en voorkomen van mensenrechtenschendingen bij investeringen van banken en hun zakelijke partners. 13 Nederlandse banken, de NVB, vakbonden, ngo’s en de overheid doen mee, onder begeleiding van de SER. Ploumen en Dijsselbloem: ‘Nederlandse banken nemen verantwoordelijkheid voor het respecteren van mensenrechten wereldwijd. Dat is een belangrijke stap om mondiale productieketens eerlijker en duurzamer te maken.’

Het bankenconvenant is het tweede convenant over maatschappelijk verantwoord ondernemen dat –na het textielconvenant- tot stand komt. Minister Ploumen, die het initiatief heeft genomen voor het convenantentraject: ‘Bedrijven die betrokken zijn bij slechte arbeidsomstandigheden, milieuvervuiling of het oneerlijk onteigenen van land hebben allemaal een bankrekening of een lening. Banken spreken nu af dat zij hun invloed willen gebruiken om deze mensenrechtenschendingen door hun klanten tegen te gaan. Hiermee heeft het convenant een heel breed bereik en kan het de levens van miljoenen mensen verbeteren.’

Minister Dijsselbloem vindt het convenant een mooi voorbeeld van publiek-private samenwerking: ‘Ik ben blij dat de Nederlandse banken afspraken hebben gemaakt met maatschappelijke organisaties om mensenrechtenschendingen te voorkomen en aan te pakken. Banken kunnen eraan bijdragen dat hun klanten mensenrechten respecteren en geen kinderarbeid of gedwongen arbeid in hun productieketens hebben. In het convenant zijn ook afspraken gemaakt over transparantie. Het moet duidelijk zijn voor consumenten in welke sectoren banken investeren en hoe zij hun klanten aanspreken op hun mensenrechtenbeleid.’

Volgens de afspraken in het convenant zullen banken en andere partijen samen inventariseren waar risico's zijn in de investeringsketen van hun zakelijke klanten. Denk bijvoorbeeld aan een bedrijf dat een lening aanvraagt voor een fabriek in een regio waar veel kinderarbeid of landroof plaatsvindt. Met zo'n bedrijf zullen banken afspraken maken over hoe deze risico's het beste aangepakt kunnen worden.

Het convenant is vrijwillig maar de afspraken zijn niet vrijblijvend. Jaarlijks rapporteren de banken over hun resultaten via een onafhankelijk secretariaat bij de Sociaal Economische Raad aan een monitoringscommissie en een stuurgroep. Banken die hun afspraken niet nakomen, worden door de andere partijen hierop aangesproken en kunnen uiteindelijk zelfs uit het convenant gezet worden.

Minister Ploumen en Minister Dijsselbloem willen zich inzetten om op internationaal niveau tot vergelijkbare afspraken te komen. Zij zullen hierover spreken met hun collega's in de EU en de OESO. De komende maanden zullen meer convenanten worden gesloten, onder meer in de goudsector en levensmiddelsector en met verzekeraars.

(einde nieuwsbericht)

Maatschappelijk ondernemen

De term maatschappelijk ondernemen is niet nieuw in het bedrijfsleven. Maatschappelijk verantwoord ondernemen: het perspectief vanuit de overheid Notitie naar aanleiding van het advies van de Sociaal Economische Raad "De winst van waarden", 15 december 2000. Sinds 21 maart 2011 zijn door de Verenigde Naties de "Guiding Priciples on Business and Human Rights" A/HRC/17/31 vastgelegd.De Staat der Nederlanden heeft via Ministerie van Buitenlandse Zaken "Nationaal Actieplan Bedrijfsleven en Mensenrechten" geschreven.Het Europees Parlement heeft het onderwerp ook op de agenda staan,(zittingsdocument A8-0243/2016,van 19-07-2016) betreft de strafrechtelijke aansprakelijkheid van bedrijven en de schending van mensenrechten. Ministers Ploumen (Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking) en Dijsselbloem (Financiën) hebben op 28-10-2016 hun handtekening gezet onder het convenant Bancaire Sector. Het convenant bevat afspraken over het aanpakken en voorkomen van mensenrechtenschendingen.

UNITED NATIONS

A

General Assembly

Distr.
GENERAL

A/RES/53/144
8 March 1999

Fifty-third session
Agenda item 110 (*b*)

RESOLUTION ADOPTED BY THE GENERAL ASSEMBLY

[*on the report of the Third Committee (A/53/625/Add.2)*]

53/144. Declaration on the Right and Responsibility of Individuals, Groups and Organs of Society to Promote and Protect Universally Recognized Human Rights and Fundamental Freedoms

The General Assembly,

Reaffirming the importance of the observance of the purposes and principles of the Charter of the United Nations for the promotion and protection of all human rights and fundamental freedoms for all persons in all countries of the world,

Taking note of Commission on Human Rights resolution 1998/7 of 3 April 1998,[1] in which the Commission approved the text of the draft declaration on the right and responsibility of individuals, groups and organs of society to promote and protect universally recognized human rights and fundamental freedoms,

Taking note also of Economic and Social Council resolution 1998/33 of 30 July 1998, in which the Council recommended the draft declaration to the General Assembly for adoption,

Conscious of the importance of the adoption of the draft declaration in the context of the fiftieth anniversary of the Universal Declaration of Human Rights,[2]

---

[1] See *Official Records of the Economic and Social Council, 1998, Supplement No. 3* (E/1998/23), chap. II, sect. A.

[2] Resolution 217 A (III).

1. *Adopts* the Declaration on the Right and Responsibility of Individuals, Groups and Organs of Society to Promote and Protect Universally Recognized Human Rights and Fundamental Freedoms, annexed to the present resolution;

2. *Invites* Governments, agencies and organizations of the United Nations system and intergovernmental and non-governmental organizations to intensify their efforts to disseminate the Declaration and to promote universal respect and understanding thereof, and requests the Secretary-General to include the text of the Declaration in the next edition of *Human Rights: A Compilation of International Instruments*.

85th plenary meeting
9 December 1998

ANNEX

Declaration on the Right and Responsibility of Individuals, Groups and Organs of Society to Promote and Protect Universally Recognized Human Rights and Fundamental Freedoms

The General Assembly,

Reaffirming the importance of the observance of the purposes and principles of the Charter of the United Nations for the promotion and protection of all human rights and fundamental freedoms for all persons in all countries of the world,

Reaffirming also the importance of the Universal Declaration of Human Rights[2] and the International Covenants on Human Rights[3] as basic elements of international efforts to promote universal respect for and observance of human rights and fundamental freedoms and the importance of other human rights instruments adopted within the United Nations system, as well as those at the regional level,

Stressing that all members of the international community shall fulfil, jointly and separately, their solemn obligation to promote and encourage respect for human rights and fundamental freedoms for all without distinction of any kind, including distinctions based on race, colour, sex, language, religion, political or other opinion, national or social origin, property, birth or other status, and reaffirming the particular importance of achieving international cooperation to fulfil this obligation according to the Charter,

Acknowledging the important role of international cooperation for, and the valuable work of individuals, groups and associations in contributing to, the effective elimination of all violations of human rights and fundamental freedoms of peoples and individuals, including in relation to mass, flagrant or systematic violations such as those resulting from apartheid, all forms of racial discrimination, colonialism, foreign domination or occupation, aggression or threats to national sovereignty, national unity or territorial integrity and from the refusal to recognize the right of peoples to self-determination and the right of every people to exercise full sovereignty over its wealth and natural resources,

[3] Resolution 2200 A (XXI), annex.

Recognizing the relationship between international peace and security and the enjoyment of human rights and fundamental freedoms, and mindful that the absence of international peace and security does not excuse non-compliance,

Reiterating that all human rights and fundamental freedoms are universal, indivisible, interdependent and interrelated and should be promoted and implemented in a fair and equitable manner, without prejudice to the implementation of each of those rights and freedoms,

Stressing that the prime responsibility and duty to promote and protect human rights and fundamental freedoms lie with the State,

Recognizing the right and the responsibility of individuals, groups and associations to promote respect for and foster knowledge of human rights and fundamental freedoms at the national and international levels,

Declares:

Article 1

Everyone has the right, individually and in association with others, to promote and to strive for the protection and realization of human rights and fundamental freedoms at the national and international levels.

Article 2

1. Each State has a prime responsibility and duty to protect, promote and implement all human rights and fundamental freedoms, *inter alia*, by adopting such steps as may be necessary to create all conditions necessary in the social, economic, political and other fields, as well as the legal guarantees required to ensure that all persons under its jurisdiction, individually and in association with others, are able to enjoy all those rights and freedoms in practice.

2. Each State shall adopt such legislative, administrative and other steps as may be necessary to ensure that the rights and freedoms referred to in the present Declaration are effectively guaranteed.

Article 3

Domestic law consistent with the Charter of the United Nations and other international obligations of the State in the field of human rights and fundamental freedoms is the juridical framework within which human rights and fundamental freedoms should be implemented and enjoyed and within which all activities referred to in the present Declaration for the promotion, protection and effective realization of those rights and freedoms should be conducted.

Article 4

Nothing in the present Declaration shall be construed as impairing or contradicting the purposes and principles of the Charter of the United Nations or as restricting or derogating from the provisions of the

Universal Declaration of Human Rights,[2] the International Covenants on Human Rights[3] and other international instruments and commitments applicable in this field.

Article 5

For the purpose of promoting and protecting human rights and fundamental freedoms, everyone has the right, individually and in association with others, at the national and international levels:

(*a*) To meet or assemble peacefully;

(*b*) To form, join and participate in non-governmental organizations, associations or groups;

(*c*) To communicate with non-governmental or intergovernmental organizations.

Article 6

Everyone has the right, individually and in association with others:

(*a*) To know, seek, obtain, receive and hold information about all human rights and fundamental freedoms, including having access to information as to how those rights and freedoms are given effect in domestic legislative, judicial or administrative systems;

(*b*) As provided for in human rights and other applicable international instruments, freely to publish, impart or disseminate to others views, information and knowledge on all human rights and fundamental freedoms;

(*c*) To study, discuss, form and hold opinions on the observance, both in law and in practice, of all human rights and fundamental freedoms and, through these and other appropriate means, to draw public attention to those matters.

Article 7

Everyone has the right, individually and in association with others, to develop and discuss new human rights ideas and principles and to advocate their acceptance.

Article 8

1. Everyone has the right, individually and in association with others, to have effective access, on a non-discriminatory basis, to participation in the government of his or her country and in the conduct of public affairs.

2. This includes, *inter alia*, the right, individually and in association with others, to submit to governmental bodies and agencies and organizations concerned with public affairs criticism and proposals for improving

their functioning and to draw attention to any aspect of their work that may hinder or impede the promotion, protection and realization of human rights and fundamental freedoms.

Article 9

1. In the exercise of human rights and fundamental freedoms, including the promotion and protection of human rights as referred to in the present Declaration, everyone has the right, individually and in association with others, to benefit from an effective remedy and to be protected in the event of the violation of those rights.

2. To this end, everyone whose rights or freedoms are allegedly violated has the right, either in person or through legally authorized representation, to complain to and have that complaint promptly reviewed in a public hearing before an independent, impartial and competent judicial or other authority established by law and to obtain from such an authority a decision, in accordance with law, providing redress, including any compensation due, where there has been a violation of that person's rights or freedoms, as well as enforcement of the eventual decision and award, all without undue delay.

3. To the same end, everyone has the right, individually and in association with others, *inter alia*:

(*a*) To complain about the policies and actions of individual officials and governmental bodies with regard to violations of human rights and fundamental freedoms, by petition or other appropriate means, to competent domestic judicial, administrative or legislative authorities or any other competent authority provided for by the legal system of the State, which should render their decision on the complaint without undue delay;

(*b*) To attend public hearings, proceedings and trials so as to form an opinion on their compliance with national law and applicable international obligations and commitments;

(*c*) To offer and provide professionally qualified legal assistance or other relevant advice and assistance in defending human rights and fundamental freedoms.

4. To the same end, and in accordance with applicable international instruments and procedures, everyone has the right, individually and in association with others, to unhindered access to and communication with international bodies with general or special competence to receive and consider communications on matters of human rights and fundamental freedoms.

5. The State shall conduct a prompt and impartial investigation or ensure that an inquiry takes place whenever there is reasonable ground to believe that a violation of human rights and fundamental freedoms has occurred in any territory under its jurisdiction.

Article 10

No one shall participate, by act or by failure to act where required, in violating human rights and fundamental freedoms and no one shall be subjected to punishment or adverse action of any kind for refusing to do so.

Article 11

Everyone has the right, individually and in association with others, to the lawful exercise of his or her occupation or profession. Everyone who, as a result of his or her profession, can affect the human dignity, human rights and fundamental freedoms of others should respect those rights and freedoms and comply with relevant national and international standards of occupational and professional conduct or ethics.

Article 12

1. Everyone has the right, individually and in association with others, to participate in peaceful activities against violations of human rights and fundamental freedoms.

2. The State shall take all necessary measures to ensure the protection by the competent authorities of everyone, individually and in association with others, against any violence, threats, retaliation, de facto or *de jure* adverse discrimination, pressure or any other arbitrary action as a consequence of his or her legitimate exercise of the rights referred to in the present Declaration.

3. In this connection, everyone is entitled, individually and in association with others, to be protected effectively under national law in reacting against or opposing, through peaceful means, activities and acts, including those by omission, attributable to States that result in violations of human rights and fundamental freedoms, as well as acts of violence perpetrated by groups or individuals that affect the enjoyment of human rights and fundamental freedoms.

Article 13

Everyone has the right, individually and in association with others, to solicit, receive and utilize resources for the express purpose of promoting and protecting human rights and fundamental freedoms through peaceful means, in accordance with article 3 of the present Declaration.

Article 14

1. The State has the responsibility to take legislative, judicial, administrative or other appropriate measures to promote the understanding by all persons under its jurisdiction of their civil, political, economic, social and cultural rights.

2. Such measures shall include, *inter alia*:

(*a*) The publication and widespread availability of national laws and regulations and of applicable basic international human rights instruments;

(*b*) Full and equal access to international documents in the field of human rights, including the periodic reports by the State to the bodies established by the international human rights treaties to which it is a party, as well as the summary records of discussions and the official reports of these bodies.

3. The State shall ensure and support, where appropriate, the creation and development of further independent national institutions for the promotion and protection of human rights and fundamental freedoms

in all territory under its jurisdiction, whether they be ombudsmen, human rights commissions or any other form of national institution.

Article 15

The State has the responsibility to promote and facilitate the teaching of human rights and fundamental freedoms at all levels of education and to ensure that all those responsible for training lawyers, law enforcement officers, the personnel of the armed forces and public officials include appropriate elements of human rights teaching in their training programme.

Article 16

Individuals, non-governmental organizations and relevant institutions have an important role to play in contributing to making the public more aware of questions relating to all human rights and fundamental freedoms through activities such as education, training and research in these areas to strengthen further, *inter alia*, understanding, tolerance, peace and friendly relations among nations and among all racial and religious groups, bearing in mind the various backgrounds of the societies and communities in which they carry out their activities.

Article 17

In the exercise of the rights and freedoms referred to in the present Declaration, everyone, acting individually and in association with others, shall be subject only to such limitations as are in accordance with applicable international obligations and are determined by law solely for the purpose of securing due recognition and respect for the rights and freedoms of others and of meeting the just requirements of morality, public order and the general welfare in a democratic society.

Article 18

1. Everyone has duties towards and within the community, in which alone the free and full development of his or her personality is possible.

2. Individuals, groups, institutions and non-governmental organizations have an important role to play and a responsibility in safeguarding democracy, promoting human rights and fundamental freedoms and contributing to the promotion and advancement of democratic societies, institutions and processes.

3. Individuals, groups, institutions and non-governmental organizations also have an important role and a responsibility in contributing, as appropriate, to the promotion of the right of everyone to a social and international order in which the rights and freedoms set forth in the Universal Declaration of Human Rights and other human rights instruments can be fully realized.

Article 19

Nothing in the present Declaration shall be interpreted as implying for any individual, group or organ of society or any State the right to engage in any activity or to perform any act aimed at the destruction of the rights and freedoms referred to in the present Declaration.

Article 20

Nothing in the present Declaration shall be interpreted as permitting States to support and promote activities of individuals, groups of individuals, institutions or non-governmental organizations contrary to the provisions of the Charter of the United Nations.

De belangrijke – maatschappelijke doelstelling van Audio-Rarities is **het in stand houden van de les van gisteren als een getuigenis, als les voor de toekomst.**Audio-Rarities verricht activiteiten van wetenschappelijke en maatschappelijke aard in algemene zin, zonder bedrijfseconomisch winstoogmerk; alle eventuele winst wordt bestemd voor de stichting.Door Audio-Rarities wordt deelgenomen aan het maatschappelijke verkeer en het streven van Audio-Rarities is duurzaam. De materiële waarde van de onderneming Audio-Rarities en die van de stichting kunnen momenteel gesteld worden op nihil.Maar het werk "Hitler's Inferno,eigendom van Audio-Rarities en de stichting.Audio-Rarities vertegenwoordigen een hoge immateriële waarde.Dit project,Hitler's Inferno,geniet ondertussen internationale bekendheid,en bij dit project zijn diverse gerenommeerde personen en bedrijven betrokken,zelfs het USHMM holocaust museum in Washington in USA.De voortzetting van "Hitler's Inferno,alsmede het werk van de stichting,mag derhalve niet in gevaar komen. De officier van justitie,dient daarom een goede kennis van de geschiedenis te hebben –of anders zich te laten informeren- en het belang van de geschiedenis als een les voor de toekomst onderschrijven en moet dit in zijn functie in zijn werk ook uitdragen.De situatie rond Hitler's Inferno moet zodanig worden uitgedragen dat de naam van Audio-Rarities, van de stichting en van betrokken derden (personen en bedrijven) inzake het project Hitler's Inferno niet ten onrechte met nazisme of neo-nazisme in verband wordt gebracht of dat enige andere wijze naamschade plaatsvindt.Onder de relaties en contacten van de stichting en Audio-Rarities kan twijfel ontstaan en onzekerheid,door de handelswijze van de Kamer van Koophandel Audio-Rarities uit te schrijven uit het handelsregister.Er zou een beeld kunnen opkomen dat "Hitler's Inferno niet meer is toegelaten dus verboden is.Dat is niet goed voor het imago.

Nu de stukken toch in handen zijn van de Officier van Justitie –voor de personen die Ik niet heb verzocht- de bovengenoemde personen te verzoeken de onjuistheid van de notariële akte te bewijzen.Ik stel hiervoor twee maanden vanaf de datum van betekening door de deurwaarder van het exploot de mogelijkheid open. Er voldoende tijd om contact te zoeken met de notaris voor het opvragen van de authentieke aktes.

Aan dit verzoek zijn de volgende stukken gehecht:

Producties:

1. Fotokopie van akte notarieel van rectificatie onder ede,dd 21 juni 2007,
2. CD Hitler's Inferno,
3. Data DvD-rom als naslagwerk met details en jurisprudentie,(deze DvD-rom is ook al in het bezit van Vaste Commissie van V&J van de Tweede Kamer Staten Generaal) verzonden door de stichting per 1 september 2014,
4. Brief USHMM "never again campaign",31 mei 2016, Geleste Z. Maier,Director of Stewardship "Legacy of Light Society",

5. Brief “Legacy of Light Society”,31 mei 2016, Alfred Munzer, National Chair “Legacy of Light Society”,

6. CD-rom met daarop het Jaarverslag 2016 door de stichting.In het verslag ook de informatie en opbrengsten Audio-Rarities,(pdf-bestand),

7. Opleggen valsheidsprocedure aktes notarieel belastingdienst,dd 28-09-2009,

8. Belastingdienst bedrijfsbezoek dd,10-06-2014,kenmerk:8031.87.269,P.J.M. Peters belastinginspecteur,

9. Opleggen valsheidsprocedure aktes notarieel Kamer van Koophandel Brabant,W.A.M. te Lintelo, Hoofd Bedrijvenregister,dd 18-10-2011,

10. Brief Kamer van Koophandel,dd 11-10-2011, “uitschrijving Audio-Rarities”,kenmerk: KvK nr. 17090220,W.A.M. te Lintelo,Hoofd Bedrijvenregister,Kamer van Koophandel Brabant,

11. Brief Kamer van Koophandel,dd 01-11-2011,R.Adriaans, Specialist Bedrijvenregister,dat de inschrijving van de eenmanszaak “Audio-Rarities gehandhaafd blijft naar aanleiding van de stukken van de aanbieding opleggen valsheidsprocedure,dd 18-10-2011,

12. Fotokopie gegevens Audio-Rarities KvK,dd, 30-06-2014,

13. Kopie e-mail Kamer van Koophandel,dd 06-12-2016,Hicran Dosun-Orak,medewerker Frontoffice,(Frontoffice Zuid West I),met de mededeling dat de Kamer van Koophandel genoodzaakt is Audio-Rarities uiterlijk op 8 december 2016 uit te schrijven van het handelsregister.

Link promo Hitler’s Inferno:
https://vimeo.com/194594536

Link onderzoek Hitler’s Inferno:
http://www.archive.org/details/RESEARCHHitlersInferno

Slotwoord

MVO Nederland werkt nauw samen met brancheorganisaties, kamers van koophandel, de EVD en werkgeversverenigingen. MVO Nederland is een platform en aanspreekpunt voor alle partijen die MVO-activiteiten (willen) ondernemen. Als onafhankelijke stichting stimuleert MVO Nederland de samenwerking tussen bedrijven, ondernemersorganisaties, overheid, maatschappelijke organisaties, onderzoek en onderwijs. De Europese Commissie heeft bijvoorbeeld alle lidstaten in haar strategie ‘MVO 2011-2014’ gevraagd een actieplan mensenrechten en bedrijfsleven op te stellen voor de implementatie van de UN Guiding Principles on Business and Human Rights. In 2011 zijn hierover wereldwijde afspraken gemaakt in de UN Guiding Principles for Business and Human Rights. De basis van deze principes is: Overheden hebben de plicht om mensen te beschermen tegen mensenrechtenschendingen, ook door bedrijven. Deze plicht staat beschreven in internationale verdragen tussen staten. Kamer van Koophandel vormt een afspiegeling van het bedrijfsleven,daarom heeft de Kamer de verantwoordelijkheid om mensenrechten te respecteren.Verwijs naar productie nummer “1” het (kopie) afschrift rectificatie van de notariële akte,de aanhechtingen “1b”en “4b” betreft Audio-Rariries “Hitler’s Inferno” de taak voor politiek de getuigenis als les voor de toekomst te gebruiken bij de behandeling van wetsvoorsellen of vragen te stellen aan de regering.De eenmanszaak “Audio-Rarities (kvk-nr 17090220) **niet** te schrappen uit het handelsregister van de Kamer van Koophandel.

Dit verzoekschrift/ aangifte samen met de producties welke als hier ingelast dienen te worden beschouwd en uitdrukkelijk deel van de betekening uitmaken,en dat hierbij uitdrukkelijk naar de inhoud van die stukken wordt verwezen.

IFUD of Human Rights
de voorzitter
J.P. van den Wittenboer

Correspondence:Po.box 324, 5660AH Geldrop The Netherlands
Offices:Kastanje 28, 5731NK Mierlo The Netherlands
C.o.C.reg:41092925 Eindhoven N.L.
E-mail: ifudofhumanrights@yahoo.com
Internet: http://ifudofhumanrights.webs.com

Vraagstelling

- Is hier sprake van onzorgvuldig dossierbeheer door de Kamer van Koophandel,
- Is hier sprake van een nauwgezette bureaucraat een uitvoerder van wetten van wat hem bevolen wordt,
- Is hier sprake van een gewetenloze bureaucraat,
- Is hier sprake van instructies van hogerhand,
- Wanneer sprake is van onzorgvuldig dossierbeheer zonder opzet.Hoe liggen de verhoudingen van aanrekenbare verantwoordelijkheid en aanprakelijkheid bij een hiërarchisch hogere functionaris als die van het hoofd bedrijvenregister en tussen een lagere medewerker van het front office.

Valsheidsmisdrijven

De Juiste informatie over eenmanszaken in het algemeen door de belastingdienst projecteren op eenmanszaak Audio-Rarities door “Hitler’s Inferno” geheel buiten de beoordeling te laten, compleet met de notariële akte onder ede waarin alles is vastgelegd.Dat is niet alleen het vertrouwen in het notariaat in gedrang brengen,maar ook vertrouwen in het rechtssysteem.Wetens en willens vermommen van de doelstelling “Hitler’s Inferno”-getuigenis als waarschuwing en les voor de toekomst.Bewust onjuist in het totaalbeeld plaatsen door eenzijdige informatie te verstrekken,onderdelen te negeren of te verzwijgen.

Heractivering Audio-Rarities 17090220

- **Rano Lerrick** <rano.lerrick@kvk.nl>

-
- Today Dec 20- 2016 at 2:59 PM

To

- 'ifudofhumanrights@yahoo.com'

Message body
Geachte heer Van den Wittenboer,

Naar aanleiding van uw brief inzake de uitschrijving van uw onderneming Audio-Rarities uit het Handelsregister onder dossiernummer 17090220, deel ik u hierbij mee dat wij de inschrijving zullen herstellen.
U zult hiervan bericht ontvangen.

Ik hoop u voldoende te hebben geïnformeerd en dank u voor uw medewerking.

Met vriendelijke groet,

Rano Lerrick
Team Deregistratie

Rano Lerrick

Projectmedewerker Deregistratie

t +31 88 585 15 85
e rano.lerrick@kvk.nl

Kamer van Koophandel

www.kvk.nl

Uittreksel Handelsregister Kamer van Koophandel

KvK-nummer 17090220

Onderneming

Handelsnaam	Audio-Rarities
Rechtsvorm	Eenmanszaak
Startdatum onderneming	31-08-1995
Activiteiten	SBI-code: 46435 - Groothandel in beeld- en geluidsdragers
Werkzame personen	0

Vestiging

Vestigingsnummer	000010995021
Handelsnaam	Audio-Rarities
Bezoekadres	Kastanje 28, 5731NK Mierlo
Postadres	Postbus 324, 5660AH Geldrop
Telefoonnummer	0650425552
Datum vestiging	31-08-1995
Activiteiten	SBI-code: 46435 - Groothandel in beeld- en geluidsdragers
Activiteiten	Groothandel in cd's en Mp3 (smal assortiment met slechts één enkel product "Hitler's Inferno)
Werkzame personen	0

Eigenaar

Naam	van den Wittenboer, Joannes Petrus
Geboortedatum en -plaats	14-05-1955, Mierlo
Adres	Kastanje 28, 5731NK Mierlo
Datum in functie	31-08-1995

Uittreksel is vervaardigd op 20-12-2016 om 15.47 uur.

Waarmerk KvK

Dit uittreksel is gewaarmerkt met een digitale handtekening en is een officieel bewijs van inschrijving in het Handelsregister. In Adobe kunt u de handtekening bovenin het scherm controleren. Meer informatie hierover vindt u op www.kvk.nl/egd. De Kamer van Koophandel adviseert dit uittreksel alleen digitaal te gebruiken zodat de integriteit van het document gewaarborgd en de ondertekening verifieerbaar blijft.

2016-12-20 15:47:58

12/12/16

Correspondentie uitsluitend aan: Intermediaire stichting van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens, Postbus 324, 5660 AH Geldrop o.v.v. dossier: IFUD/Hof van Justitie.

Heden, de negende december tweeduizendzestien

Heb ik, Gijsbertha Johanna Baks-van Haaften, als toegevoegd gerechtsdeurwaarder werkzaam ten kantore van Jennemieke Maria Rijken gerechtsdeurwaarder met vestigingsplaats 's-Hertogenbosch en aldaar kantoorhoudende aan de Oranje Nassaulaan 1;

OP VERZOEK VAN:

De stichting **Intermediaire stichting van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens**, gevestigd te Mierlo, gemeente Geldrop-Mierlo aan de Kastanje 28 en aldaar woonplaats kiezende van welke stichting de voorzitter Dhr. J.P. van den Wittenboer de zaak behandeld;

A A N :

Het openbaar lichaam **Arrondissementsparket Oost-Brabant**, zetelend te **'s-Hertogenbosch**, aan de **Leeghwaterlaan 8**, mitsdien aldaar aan laatstgenoemd adres mijn exploit doende en afschrift dezes en na te melden ingebonden verzoekschrift met bijlagen, genaamd "Nothing but the Truth" latende aan de aldaar werkzame:

dhr. O.T.W.M. Claassen

B E T E K E N D :

een ingebonden verzoekschrift (43 bedrukte pagina's) getiteld:

"Nothing but the Truth the protection of whistle-blowers at EU level.
An initiative by Mr. JEAN-MARIE CAVADA Alde Juri coordinator, MEP & Ms. CECILIA WIKSTRÖM, Alde Libe coordinator MEP" gedateerd Wednesday 27 january 2016,
beginnende met "BETEKENEN AAN ….. en eindigende met "A video interview ….. (waarna nog een pagina met 3 foto's volgt);

waarin requirante verzoekt om een **Prejudiciële verwijzing**, naar de inhoud van welk ingebonden verzoekschrift ten deze uitdrukkelijk wordt verwezen, en welke inhoud als hier letterlijk herhaald en ingelast dient te worden beschouwd;

De kosten dezes zijn € 76,81 + € 16,13 btw

Ondergetekende verklaart opgemelde kosten te hebben verhoogd met een percentage gelijk aan het percentage, bedoeld in art. 9, eerste lid van de Wet op de Omzetbelasting 1968, aangezien de verzoekende partij de hem in rekening gebrachte omzetbelasting niet op grond van genoemde wet kan verrekenen;

tgv. gerechtsdeurwaarder.

HELP in the 28

Het Europese Mensenrechteneducatie Programma voor Juridische Professionals in de 28 lidstaten van de Europese Unie ("HELP in the 28") ondersteunt juridische professionals van de EU bij het verkrijgen van kennis en vaardigheden over hoe er verwezen kan worden naar het Handvest van de Grondrechten van de Europese Unie (het Handvest), het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens (EVRM) en het Europees Sociaal Handvest (ESH). Verder zullen ze vertrouwd raken met de Europese jurisprudentie. Het versterkt ook het HELP-Netwerk van nationale opleidingsinstellingen en orde van advocaten in de EU.

Onder dit programma zijn 4 nieuwe cursussen ontwikkeld gebaseerd op EU prioriteiten: Strijd tegen racisme, xenofobie en homofobie; bescherming van persoonsgegevens en privacyrechten; arbeidsrechten; en recht op menselijke integriteit (bio-ethiek). De cursussen worden aangepast aan de nationale rechtsstelsels en talen voordat ze worden uitgeprobeerd in –ten minste- 13 EU lidstaten. Hierna worden de cursussen overgezet naar het zelfstudie deel van het gratis HELP e-platform.

Het budget van het "HELP in the 28" programma is ongeveer €1.6 miljoen, voornamelijk gefinancierd door de Europese Unie (Directoraat-General for Justice and Consumers). "HELP in the 28" wordt uitgevoerd door de Raad van Europa en profiteert van de sterke inzet van huidige betrokken partners, voornamelijk EU nationale opleidingsinstellingen, orde van advocaten en het Europees Netwerk voor Justitiële Opleiding.

Bron: coe.int

Open Letter by the Editor-in-Chief: Declaration of Academic Freedom (Scientific Human Rights)
*The Dutch Translation**

Declaratie van Academische Vrijheid

(Wetenschappelijke Mensenrechten)

Artikel 1: Preambule

Meer dan welke tijd dan ook in de geschiedenis van de mensheid weerspiegelt het begin van de 21e eeuw de diepgaande betekenis van de rol van wetenschap en technologie in menselijke aangelegenheden.

Het krachtige doordringende karakter van de moderne wetenschap en technologie heeft de algemene opvatting doen ontstaan dat verdere hoofdontdekkingen in principe alleen gemaakt kunnen worden door grote onderzoeksgroepen die gesubsidieerd worden door de overheid of het bedrijfsleven en die de beschikking hebben over uitzonderlijk dure instrumentatie en geassisteerd worden door hordes ondersteunend personeel.

Deze algemene opvatting is echter van mythische aard en is in tegenspraak met hoe wetenschappelijke ontdekkingen werkelijk gedaan worden. Grote en kostbare technologische projecten, hoe complex ook, zijn slechts het resultaat van het toepassen van diepe wetenschappelijke inzichten van kleine groepen toegewijde onderzoekers of alleen werkende wetenschappers die vaak in een isolement werken. Een wetenschapper die alleen werkt is nu en in de toekomst, net als in het verleden, in staat om een ontdekking te doen die een substantiële invloed heeft op het lot van de mensheid en die het aangezicht van de hele planeet waar we zo onbetekenend op verblijven verandert.

Fundamentele ontdekkingen worden over het algemeen gedaan door individuen op ondergeschikte posities binnen overheidsinstellingen, onderzoeks- en opleidingsinstituten of commerciële ondernemingen. Onderzoekers worden maar al te vaak beperkt en onderdrukt door instituten en bedrijfsdirecteuren die met een andere agenda werken en vanuit persoonlijke belangen of in het belang van het instituut of het bedrijf of door grootheidswaanzin wetenschappelijke ontdekkingen en onderzoek proberen te controleren en/of toe te passen.

De annalen van de wetenschap zijn bezaaid met wetenschappelijke ontdekkingen die onderdrukt en bespot werden door de gevestigde orde, maar die in latere jaren bekendheid kregen en in het gelijk gesteld werden door de onverbiddelijke opmars van praktische noodzakelijkheid en intellectuele verlichting. Daarnaast zijn de wetenschappelijke annalen bevlekt en besmeurd door plagiaat en opzettelijk valse voorstellingen, daden begaan door mensen zonder scrupules, mensen die gemotiveerd werden door jaloezie en hebzucht. En zo is het nog steeds.

Het doel van deze declaratie is het ondersteunen en bevorderen van het grondbeginsel dat stelt dat wetenschappelijk onderzoek vrij moet zijn van verborgen en openlijk onderdrukkende invloeden van bureaucratische, politieke, religieuze en commerciële aard en dat wetenschappelijke creatie niet minder een mensenrecht is dan andere soortgelijke rechten en wanhopige ondernemingen zoals die voorgesteld zijn in internationale verdragen en het internationale recht.

Wetenschappers die deze declaratie ondersteunen behoren zich eraan houden als teken van solidariteit en betrokkenheid met de internationale wetenschapsgemeenschap en als waarborg voor de rechten van alle wereldburgers om naar vermogen individuele vaardigheden en aanleg te gebruiken voor ongeremde wetenschappelijke creatie, dit ter bevordering van de wetenschap en, naar hun uiterste vermogen als betamelijke burgers in een onbetamelijke wereld, voor de vooruitgang van de mensheid. Wetenschap en technologie zijn veel te lang dienaren van onderdrukking geweest.

Artikel 2: Wie is een wetenschapper

Een wetenschapper is ieder persoon die aan wetenschap doet. Ieder persoon die met een wetenschapper samenwerkt in het ontwikkelen, produceren en voorstellen van ideeën en data tijdens onderzoek of toepassing is ook een wetenschapper.

Artikel 3: Waar wordt er wetenschap geproduceerd

Wetenschappelijk onderzoek kan overal worden uitgevoerd, bijvoorbeeld op een werkplek, tijdens een formele educatiecursus, tijdens een gesponsord academisch programma, in groepen, of als individu die thuis onafhankelijk onderzoek doet.

Artikel 4: Vrijheid van keuze van onderzoeksthema

Veel wetenschappers die werken voor een hogere onderzoeksgraad of in andere onderzoeksprogramma's op academische instituten zoals universiteiten of hogescholen worden verhinderd om te werken aan een onderzoeksonderwerp naar eigen keuze door begeleidende academici en/of administra-

*Original text published in English: *Progress in Physics*, 2006, v. 1, 57–60. Online — http://www.geocities.com/ptep_online/.

Originele Engelse versie door Dmitri Rabounski, hoofdredacteur van het tijdschrift *Progress in Physics*. E-mail: rabounski@yahoo.com.

Vertaald door Eit Gaastra. E-mail: eitgaastra@freeler.nl.

tieve ambtenaren, niet vanwege het ontbreken van ondersteunende faciliteiten maar omdat de academische hiërarchie en/of andere ambtenaren doodeenvoudig de onderzoeksrichting niet goedkeuren als het voorgestelde onderzoek de potentie heeft om voor onrust te zorgen ten aanzien van heersende dogma's en favoriete theorieën, of als het voorgestelde onderzoek de subsidies van andere projecten in gevaar kan brengen. Het gezag van de orthodoxe meerderheid meent zeer vaak een onderzoeksproject te moeten torpederen zodat gezag en budgetten onaangetast blijven. Deze alledaagse praktijken zijn weloverwogen belemmeringen om vrije wetenschappelijke gedachten tegen te houden, ze zijn extreem onwetenschappelijk en crimineel. Ze mogen niet getolereerd worden.

Een wetenschapper die werkt voor een academisch instituut, autoriteit of instelling behoort volkomen vrij te zijn ten aanzien van de keuze van het onderzoeksonderwerp en mag enkel beperkt worden door de materiële ondersteuning en intellectuele vaardigheden die geboden worden door het opleidingsinstituut, de instelling of de autoriteit. Als de wetenschapper een onderzoek uitvoert als lid van een samenwerkende groep behoren de onderzoeksdirecteuren en teamleiders zich te beperken tot een adviserende en consulterende rol met betrekking tot de keuze van een relevant onderzoeksthema door een wetenschapper in de groep.

Artikel 5: Vrijheid van keuze van onderzoeksmethoden

Het gebeurt vaak dat er op een wetenschapper druk wordt uitgeoefend door administratief personeel of begeleidende academici met betrekking tot een onderzoeksprogramma dat in een academische omgeving wordt uitgevoerd. Deze druk wordt uitgeoefend om een wetenschapper er toe te dwingen om andere onderzoeksmethoden te gebruiken dan de wetenschapper heeft gekozen, dit vanwege geen andere reden dan persoonlijke voorkeur, vooroordeel, institutioneel beleid, redactionele voorschriften of verenigde autoriteit. Deze praktijk, die zeer wijdverbreid is, is een weloverwogen ontkenning van de vrijheid van gedachten en kan niet toegestaan worden.

Een non-commerciële of academische wetenschapper heeft het recht om een onderzoeksthema te ontwikkelen op elke redelijke manier en met alle redelijke middelen die hij als het meest effectief beschouwt. De uiteindelijke beslissing ten aanzien van hoe het onderzoek uitgevoerd zal worden behoort te worden gemaakt door de wetenschapper zelf.

Als een non-commerciële of academische wetenschapper werkt als lid van een samenwerkend non-commercieel of academisch team van wetenschappers behoren de projectleiders en onderzoeksdirecteuren enkel adviserende en consulterende rechten te hebben en behoren zij niet op een andere manier de onderzoeksmethoden of het onderzoeksthema van de wetenschapper in de groep te beïnvloeden, matigen of beperken.

Artikel 6: Vrijheid van samenwerking en deelname in een onderzoek

Er is een aanzienlijke hoeveelheid institutionele rivaliteit in de alledaagse praktijk van de moderne wetenschap die samengaat met gevallen van persoonlijke jaloezie en het ten koste van alles zorgen voor het behoud van reputaties, ongeacht het wetenschappelijke wezen. Dit heeft er vaak toe geleid dat wetenschappers belet werden de hulp in te roepen van competente collega's van rivaliserende instituten of anderen zonder enige binding met een academisch instituut. Ook deze praktijken zijn weloverwogen belemmeringen van wetenschappelijke vooruitgang.

Als een non-commerciële wetenschapper assistentie van een ander persoon nodig heeft en deze andere persoon stemt daarin toe dan heeft de wetenschapper de vrijheid om die persoon uit te nodigen om enige of alle mogelijke assistentie te verlenen mits de assistentie binnen het aan het onderzoek verbonden budget valt. Als de assistentie onafhankelijk is van budgetoverwegingen heeft de wetenschapper de vrijheid om de assisterende persoon naar eigen goeddunken in dienst te nemen, vrij van enige bemoeienis door welk ander persoon dan ook.

Artikel 7: Vrijheid van meningsverschil in wetenschappelijke discussies

Door heimelijke jaloezie en oude gevestigde belangen verafschuwt de moderne wetenschap openlijke discussie en verbant zij moedwillig wetenschappers die twijfelen aan de orthodoxe standpunten. Zeer vaak worden uitzonderlijk bekwame wetenschappers die op de tekortkomingen in de gangbare theorieën of interpretatie van data wijzen gelabeld als zonderlingen, zodat hun denkbeelden probleemloos genegeerd kunnen worden. Ze worden publiekelijk en privé bespot en het wordt hen systematisch belet om conferenties, seminaries en colloquia te bezoeken, zodat hun ideeën geen publiek kunnen vinden. Opzettelijke vervalsing van data en het verkeerd voorstellen van theorieën zijn nu veel gebruikte werktuigen van onscrupuleuzen in het onderdrukken van feiten, zowel technisch als historisch. Er hebben zich internationale commissies van wetenschappelijke onverlaten gevormd en deze commissies treden als gastheer op tijdens door henzelf in het leven geroepen internationale conferenties waar alleen hun volgelingen toegestaan wordt om lezingen te presenteren, ongeacht de kwaliteit van de inhoud. Deze commissies halen enorme sommen geld uit de publieke portemonnee om hun gesponsorde projecten te subsidiëren door hun toevlucht te nemen tot misleiding en leugens. Iedere op wetenschappelijke gronden berustende tegenwerping ten aanzien van hun voorstellen wordt op hun instigatie volledig doodgezwegen, zodat geld naar hun projecten kan blijven stromen en hun goedbetaalde banen gegarandeerd blijven. Opponerende wetenschappers zijn in

hun opdracht ontslagen; anderen is het belet om zekerheidbiedende academische aanstellingen te krijgen door een netwerk van corrupte medeplichtigen. In andere situaties zijn sommigen verdreven van een kandidatuur voor programma's voor een hogere graad, zoals promotie naar een doctortitel, omdat ze ideeën hebben geuit die de gangbare theorie zouden kunnen ondermijnen, hoe oud die orthodoxe theorie ook was. Het fundamentele feit dat geen wetenschappelijke theorie definitief noch onschendbaar is en daarom open staat voor discussie en her-evaluatie wordt door hen grondig genegeerd. Ook negeren ze het feit dat een fenomeen meerdere aannemelijke verklaringen kan hebben en brengen ze iedere verklaring die niet in overeenstemming is met de orthodoxe opinie kwaadaardig in diskrediet. Zonder aarzelen nemen ze hun toevlucht tot het gebruik van onwetenschappelijke argumenten om hun vooringenomen mening te rechtvaardigen.

Alle wetenschappers behoren vrij te zijn om over hun onderzoek en het onderzoek van anderen te discussiëren zonder angst om publiekelijk of privé zonder wezenlijke argumenten belachelijk gemaakt te worden of te worden beschuldigd, gekleineerd, betwist of anderszins in diskrediet gebracht te worden door ongefundeerde aantijgingen. Geen wetenschapper mag in een positie gebracht worden waar levensonderhoud of reputatie in gevaar zijn als gevolg van het uiten van een wetenschappelijke mening. Vrijheid van wetenschappelijke expressie behoort een uiterst hoog goed te zijn. Het gebruik van macht in het weerleggen van een wetenschappelijk argument is niet wetenschappelijk en behoort niet gebruikt te worden om te muilkorven, onderdrukken, intimideren, verbannen of anderszins een wetenschapper te dwingen of uit te sluiten. Opzettelijke onderdrukking van wetenschappelijke feiten of argumenten, zowel actief door daad als passief door weglaten, en opzettelijke vervalsing van data om een argument te ondersteunen of om een opponerende opvatting in diskrediet te brengen is wetenschappelijke fraude en dient beschouwd te worden als een wetenschappelijke misdaad. Grondbeginselen ten aanzien van bewijsmateriaal behoren iedere wetenschappelijke discussie te begeleiden, of het bewijsmateriaal nu experimenteel, theoretisch of een combinatie van die twee is.

Artikel 8: Vrijheid van publicatie van wetenschappelijke resultaten

Een betreurenswaardige censuur is nu de standaardpraktijk geworden bij redacties van de belangrijke wetenschapstijdschriften en elektronische archieven en hun bendes zogenaamde deskundige referees. De referees worden voor het grootste deel beschermd door anonimiteit zodat de auteur niet hun zogenaamde deskundigheid kan verifiëren. Stukken worden momenteel routinematig geweigerd als de auteur de dominante theorie en gangbare orthodoxie verwerpt of weerlegt. Veel stukken worden nu automatisch geweigerd omdat bij de referenties een wetenschapper staat die in ongenade is gevallen bij de redacteuren, referees of andere deskundige censoren, zonder dat men zich ook maar enigszins over de inhoud van het stuk bekommert. Er bestaat een zwarte lijst van wetenschappers die een afwijkende mening hebben en deze lijst gaat over en weer tussen participerende redacties. Dit alles draagt bij aan grove vooringenomenheid en een misdadige onderdrukking van vrije gedachten en dient veroordeeld te worden door de internationale wetenschapsgemeenschap.

Alle wetenschappers behoren het recht te hebben om hun wetenschappelijke onderzoeksresultaten geheel of gedeeltelijk te presenteren op relevante wetenschapconferenties en hetzelfde te publiceren in gedrukte wetenschapstijdschriften, elektronische archieven en welke andere media dan ook. Van geen enkele wetenschapper behoren stukken of verslagen die ter publicatie aangeboden worden aan wetenschapstijdschriften, elektronische archieven of andere media geweigerd te worden alleen maar omdat het werk de gangbare meerderheidsmening ter discussie stelt, in conflict is met de opvattingen van de redactie, de bases ondermijnt van andere in gang gezette of geplande onderzoeksprojecten van andere wetenschappers, of botst met een politiek dogma, religieus geloof of persoonlijke mening van een ander, en geen enkele wetenschapper behoort op een zwarte lijst te staan of anderszins gecensureerd te worden noch verhinderd te worden om tot publicatie te komen door welk ander persoon dan ook. Geen wetenschapper behoort door de belofte van een geschenk of andere vergoeding ter omkoping de publicatie van het werk van een andere wetenschapper te blokkeren, modificeren of anderszins met de publicatie van het werk te interfereren.

Artikel 9: Het co-auteurschap van wetenschappelijke artikelen

Het is een slecht verborgen gehouden geheim binnen wetenschappelijke kringen dat veel co-auteurs van onderzoeksartikelen eigenlijk weinig of niks van doen hebben met het onderzoek waarover gerapporteerd wordt. Veel supervisors van afstuderende studenten bijvoorbeeld zijn er niet afkerig van om hun namen op artikelen te zetten van personen die slechts nominaal onder hun supervisie werken. In veel van die gevallen heeft degene die het artikel schrijft een superieur begrip ten aanzien van de materie vergeleken met de supervisor. In andere situaties, ook nu weer met als doel algemene bekendheid, reputatie, geld, prestige en dergelijke, worden niet-participerende personen aan het artikel toegevoegd als co-auteur. De werkelijke auteurs van dergelijke artikelen kunnen hiertegen enkel protesteren in het besef dat ze het risico lopen om later hiervoor gestraft te worden of, naar gelang de omstandigheden, zelfs uitgesloten te worden van de kandidatuur voor een hogere onderzoeksgraad of van de onderzoeksgroep. Velen zijn feitelijk ver-

bannen onder dergelijke omstandigheden. Deze ontstellende praktijken kunnen niet getolereerd worden. Alleen de personen verantwoordelijk voor het onderzoek behoren als auteur geaccrediteerd te worden.

Geen wetenschapper behoort een ander persoon uit te nodigen om toegevoegd te worden en geen wetenschapper behoort het toe te staan dat zijn of haar naam toegevoegd wordt als co-auteur van een wetenschappelijk artikel als hij of zij niet significant heeft bijgedragen aan het onderzoek waarover gerapporteerd wordt in het artikel. Geen wetenschapper behoort het toe te staan dat hij of zij door een vertegenwoordiger van een academisch instituut, corporatie, overheidsinstelling of enig ander persoon als co-auteur toegevoegd wordt aan een artikel dat een onderzoek betreft waar hij of zij niet significant aan heeft bijgedragen, en geen wetenschapper behoort het toe te staan dat zijn of haar naam gebruikt wordt als co-auteur met als tegenprestatie welk geschenk of andere vergoeding ter omkoping dan ook. Geen persoon behoort een wetenschapper op wat voor manier dan ook ertoe te bewegen of proberen ertoe te bewegen om het toe te staan dat de naam van de wetenschapper toegevoegd wordt als co-auteur van een wetenschappelijk artikel dat een inhoud heeft waar hij of zij niet significant aan heeft bijgedragen.

Artikel 10: Onafhankelijkheid van affiliatie

Veel wetenschappers zijn nu in dienst met een korte termijn contract. Met de beëindiging van het dienstverband komt er ook een einde aan de academische affiliatie. Redacties voeren vaak het beleid dat personen zonder een academische of commerciële affiliatie niet gepubliceerd worden. Zonder affiliatie kan een wetenschapper van veel middelen niet gebruik maken en de mogelijkheden om lezingen te geven en artikelen te presenteren op conferenties worden er door beperkt. Dit is een verdorven praktijk die gestopt moet worden. Wetenschap herkent geen affiliatie.

Geen wetenschapper behoort belet te worden om artikelen te presenteren op conferenties, colloquia te geven op seminaries, te publiceren in welke media dan ook, toegang te krijgen tot academische bibliotheken of wetenschappelijke publicaties, wetenschappelijke bijeenkomsten bij te wonen of lezingen te geven, vanwege het niet geaffilieerd zijn met een academisch instituut, wetenschappelijk instituut, overheids- of bedrijfslaboratorium, of welke andere organisatie dan ook.

Artikel 11: Vrije toegang tot wetenschappelijke informatie

De meeste gespecialiseerde boeken over wetenschappelijke aangelegenheden en veel wetenschappelijke tijdschriften leveren weinig tot geen winst op zodat commerciële uitgevers niet bereid zijn ze te publiceren zonder een geldbijdrage van academische instituten, overheidsinstellingen, filantropische stichtingen en dergelijke. Onder zulke omstandigheden zouden commerciële uitgevers vrije toegang tot elektronische versies van de publicaties toe moeten staan en ernaar moeten streven de kosten van het gedrukte materiaal tot een minimum te beperken.

Alle wetenschappers behoren ernaar te streven dat hun onderzoeksartikelen gratis beschikbaar zijn voor de internationale wetenschapsgemeenschap of, als dat niet mogelijk is, beschikbaar zijn voor zo weinig mogelijk kosten. Alle wetenschappers zouden actief maatregelen moeten nemen om hun technische boeken verkrijgbaar te maken voor zo weinig mogelijk kosten, zodat de wetenschappelijke informatie beschikbaar kan zijn voor een bredere internationale wetenschapsgemeenschap.

Artikel 12: Ethische verantwoordelijkheid van wetenschappers

De geschiedenis toont ons dat wetenschappelijke ontdekkingen gebruikt worden voor zowel goed als kwaad en dat ze sommigen ten goede komen en anderen vernietigen. Omdat de vooruitgang van wetenschap en technologie niet kan stoppen zullen er bepaalde middelen moeten komen om kwaadaardige toepassingen te voorkomen. Enkel een democratisch gekozen regering die vrij is van religieuze, raciale en andere vooroordelen kan de beschaafde wereld waarborgen. Enkel democratisch gekozen regeringen, tribunalen en commissies kunnen het recht van vrije wetenschappelijke creatie waarborgen. Momenteel zijn er verscheidene ondemocratische staten en totalitaire regimes die actief onderzoek uitvoeren op het gebied van nucleaire fysica, chemie, virologie, genetische manipulatie, etc. om nucleaire, chemische en biologische wapens te produceren. Geen wetenschapper behoort vrijwillig samen te werken met ondemocratische staten of totalitaire regimes. Iedere wetenschapper die gedwongen wordt om te werken aan het ontwikkelen van wapens voor zulke staten behoort wegen en middelen te vinden om de vooruitgang van de onderzoeksprogramma's te vertragen en de wetenschappelijke output te beperken, zodat beschaving en democratie ten slotte kunnen zegevieren.

Alle wetenschappers dragen een morele verantwoordelijkheid voor hun wetenschappelijke creaties en ontdekkingen. Geen wetenschapper behoort zich vrijwillig bezig te houden met het ontwerpen of vervaardigen van wapens van welke soort dan ook voor ondemocratische staten of totalitaire regimes, of toestaan dat zijn of haar wetenschappelijke vaardigheden of kennis gebruikt wordt voor de ontwikkeling van wat dan ook dat de mensheid kan beschadigen. Een wetenschapper behoort te leven met het dictum dat iedere ondemocratische regering en iedere schending van de mensenrechten misdadig is.

28 maart 2006

Mensenrechten

Een ieder die zich binnen Nederland bevindt, ook vreemdelingen zonder verblijfsstatus, heeft het recht op bescherming van de menselijke waardigheid. Elementaire behoeften, zoals onderdak, kleding en voedsel raken aan de menselijke waardigheid.

Het Europees Comité voor Sociale Rechten bepaalde in oktober 2013 ook al in een voorlopige beslissing dat Nederland moet zorgen voor onderdak, eten en kleding van mensen die illegaal in Nederland verblijven. Het Comité verzocht Nederland onmiddellijke maatregelen te treffen om het risico op ernstige onherstelbare schade aan de integriteit van personen te voorkomen door hen te voorzien in hun basale behoeften zoals onderdak, kleding en voedsel.

Bron:College voor de Rechten van de Mens

'Een mens leeft, een systeem niet'

Onderzoek naar (problemen rond) inschrijvingen in de Basisregistratie personen (BRP). Onderzoeksteam mr. A.J.H. Tuzgöl-Broekhoven, projectleider mr. E.J.E. Govers-Vreeburg, onderzoeker mr. M. Ruitenburg, onderzoeker mr. J. Verhoef, senior-onderzoeker M. Dutij MSc, projectmedewerker S. Beer bc, projectondersteuning Nationale ombudsman mr. R.F.B. van Zutphen
Rapportnummer: 2016/110 Datum: 1 november 2016

Bijstand aan de thuisloze dakloze of de adresloze dakloze

Hoe zit het met bijstandsverlening aan personen die geen vaste woon- of verblijfplaats hebben?

Hoofdregel inschrijving BRP verplicht Art. 40 lid 1 PW bepaalt jegens welke gemeente recht op bijstand bestaat,. Dat us de gemeente waar iemand woonplaats heeft als bedoeld in de artikelen 10 lid 1, en11 van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek (CRVB:2015:4745). Het college mag zich bij het verlenen dan wel vaststellen van het recht op bijstand echter niet alleen baseren op de adresgegevens volgens de Basisregistratie Personen (BRP),het gaat om de feitelijke situatie (CRVB:2013:BY8020, CRVB:2013:1021, CRVB:2008:BD3393).

De aanvrager moet in ieder geval de nodige duidelijkheid verschaffen, onder meer over zijn woon- en verblijfplaats (art. 17 PW). Dat zal betrokkene moeten doen met voor het college controleerbare en verifieerbare gegevens over zijn feitelijke woon- en verblijfplaats zodat het recht op bijstand kan worden vastgesteld (CRVB:2013:BY9068). Ook van iemand die stelt dakloos te zijn kan worden gevergd dat hij controleerbare gegevens verstrekt over zijn feitelijke verblijfplaats, juist ook om vast te stellen dat hij dakloos is en niet een vast hoofdverblijf heeft (CRVB:2015:15). Voor de gemeente moet wel duidelijk zijn waar iemand feitelijk verblijft. Daarvoor worden vaak zogeheten zevendagen-formulieren gebruikt. Daarop moeten door belanghebbende de verblijfslocaties worden ingevuld zodat het college die kan controleren. (CRVB:2014:1479, CRVB:2015:176).

Ingeborg Lunenburg
29 januari 2017

GROSSE

IN NAAM DER KONINGIN

Op zeventien augustus negentienhonderd negenennegentig----------
verscheen voor mij, Meester Theodorus Hubertus Johannes----------
Maria op de Laak, notaris te Budel, gemeente Cranendonck:----------
de Heer **Joannes Petrus van den Wittenboer**, planned change --------
agent, zonder woonplaats, doch feitelijk verblijvende op het ----------
adres Kastanje 13, 5731 NM Mierlo, postadres: Postbus 324,----------
5660 AH Geldrop, geboren te Mierlo op veertien mei ----------
negentienhonderd vijfenvijftig, ongehuwd, nooit gehuwd geweest -------
en niet geregistreerd of geregistreerd geweest als partner, van----------
Nederlandse nationaliteit, legitimatie: paspoort nummer ----------
N86289636, afgegeven door de Burgemeester van ----------
's-Gravenhage op negentien mei negentienhonderd ----------
negenennegentig.----------
De comparant verklaarde als volgt.----------

" 1. In de Paspoortwet en paspoortregelgeving is geregeld dat ---------
" de Burgemeester van 's-Gravenhage bevoegd is tot het ----------
" verstrekken van reisdocumenten aan personen die niet----------
" actueel in een basisadministratie van een gemeente zijn ----------
" ingeschreven.----------
" 2. Ik ben voorzitter en enig bestuurslid van de Intermediaire ---------
" Stichting van de----------
" Universele Verklaring van de Rechten van de Mens,----------
" statutair gevestigd te Geldrop, ingeschreven in het----------
" handelsregister te Eindhoven onder inschrijfnummer ----------
" 41092925.----------
" Het postadres van deze stichting is Postbus 324, 5660 AH --------
" Geldrop. Het feitelijke adres (hoofdkantoor en tevens enige--------
" vestiging) van deze stichting is Kastanje 13, 5731 NM----------
" Mierlo, het adres van mijn moeder, op welk adres ik ----------
" weliswaar niet sta ingeschreven, doch wel feitelijk verblijf.----------
" Bij de oprichting van de stichting door mij bij akte op vijftien--------
" oktober negentienhonderd drieënnegentig verleden voor de -------
" plaatsvervanger van notaris Derks te Budel bleek na ----------
" telefonisch overleg met de Kamer van Koophandel en ----------
" Fabrieken te Eindhoven dat de stichting geregistreerd----------
" moest worden op een bestaand (huis)adres in Nederland. ---------
" Iemands feitelijke verblijf, ook wel "werkelijk verblijf" ----------
" genoemd, is onder meer van belang voor belastingzaken ----------
" en bijstandszaken. Dit "werkelijke verblijf" is de plaats----------
" waar----------
" men geacht kan worden met een zekere bestendigheid----------
" aanwezig te zijn. De bepaling van het "werkelijke verblijf"----------
" geschiedt met inachtneming van **alle omstandigheden**. ----------
" 3. De stichting is werkzaam in het algemeen belang en mijn ----------
" bestuursfunctie binnen deze stichting is onbezoldigd.----------
" Mijn activiteiten voor deze stichting verricht ik zonder dat----------
" ik daar een vergoeding voor ontvang. ----------
" 4. Ik bezit een eenmanszaak met de handelsnaam----------
" Audio Rarities. Het hoofdkantoor (tevens enige vestiging) ---------
" van Audio Rarities is op hetzelfde adres gevestigd ----------

als de stichting en hanteert ook hetzelfde postbusnummer. --------
Audio Rarities is ingeschreven in het voormelde ----------
handelsregister onder inschrijfnummer 17090220.----------
5. De stichting is werkzaam voor Audio Rarities. ----------
De onderneming is een non-profitonderneming.----------
De eventuele winsten ----------
van de onderneming komen geheel ten goede aan de----------
stichting.----------
Noch uit de onderneming, noch uit de stichting geniet ik ----------
een inkomen.----------
6. Ik geniet een klein neveninkomen, dat geheel buiten de ----------
onderneming en de stichting wordt verworven. Een klein ----------
neveninkomen voor het verzorgen en begeleiden----------
van mijn moeder en niet voor werkzaamheden bij anderen.--------
Met dit inkomen moet ik mij in mijn levensonderhoud zien----------
te voorzien.----------
In principe zou ik aanspraak moeten kunnen doen ----------
gelden op de regeling sociale bijstand "Zelfstandig ----------
Ondernemerschap" en omdat Audio Rarities een ----------
non-profitonderneming is met een bijzonder karakter, moet--------
bij de levensvatbaarheid van de onderneming Audio----------
Rarities worden getoetst op de levensovertuiging en niet ----------
op lucratieve, dat wil zeggen bedrijfseconomische----------
aspecten, omdat Audio Rarities niet als lucratieve ----------
onderneming kan worden gekwalificeerd. ----------
7. Ik bezit een volmacht om voor en namens mijn moeder, ----------
op wiens adres de stichting en Audio Rarities feitelijk zijn----------
gevestigd en op welk adres ook ik feitelijk verblijf houd,----------
rechtshandelingen te verrichten. Deze volmacht is ----------
opgenomen in een notariële akte op elf november----------
negentienhonderd tweeënnegentig ----------
verleden voor notaris Derks te Budel. ----------
Dat ik feitelijk op het adres van mijn moeder ----------
verblijf, is omdat ik haar----------
behulpzaam moet zijn. Mede daarvoor dient ook die----------
notariële volmacht die ik ----------
hiervoor gekregen heb. Ik hoef----------
die volmacht niet zonder meer over te dragen. Ik zal daarin--------
uitsluitend in sommige urgente situaties toestemmen. ----------
De notariële volmacht houdt ----------
verband met een medische indicatie, wat ----------
bevestigd kan worden door artsen, onder meer de ----------
huisarts van mijn moeder.----------
In dit verband wordt nog verwezen naar de akte van het----------
afleggen van een verklaring op eenentwintig januari ----------
negentienhonderd vierennegentig verleden voor notaris ----------
Derks te Budel en naar de aan die akte gehechte stukken,---------
in het bijzonder de dertigste en de eenendertigste bladzijde -------
van de aan die akte gehechte stukken (de titelpagina van ----------
die aangehechte stukken meegeteld). ----------

Mijn moeder is weduwe en ik ben haar enige kind. ----------
Gezien de situatie ----------
houd ik feitelijk verblijf op haar adres en zijn als gevolg ----------
dáárvan ook de stichting en Audio Rarities daar gevestigd. --------
Mijn moeder geniet een uitkering ----------
krachtens de Algemene Ouderdomswet (AOW-uitkering) ----------
en een zéér klein aanvullend pensioen als van haar in het ---------
jaar negentienhonderd drieënnegentig overleden ----------
echtgenoot, mijn overleden vader. ----------

8. De - belangrijke - maatschappelijke doelstelling van Audio ---------
Rarities is----------
het in stand houden van de les van gisteren als een ----------
getuigenis, als een les voor de toekomst. ----------
Audio Rarities verricht activiteiten van wetenschappelijke----------
en maatschappelijke aard in algemene zin, zonder----------
bedrijfseconomisch winstoogmerk; alle eventuele winst----------
wordt bestemd voor de stichting. Door Audio Rarities wordt--------
deelgenomen aan het maatschappelijke verkeer en het----------
streven van Audio Rarities is duurzaam.----------

9. Ik heb een belastingaanslag gekregen inkomstenbelasting---------
en premieheffing volksverzekeringen over het jaar ----------
negentienhonderd achtennegentig, kenmerk----------
506.51.432.H80. Deze aanslag betreft mijn kleine ----------
neveninkomen buiten de dienstbetrekkingssfeer, dat ik ----------
buiten Audio Rarities en de stichting,----------
die mij geen inkomen opleveren, geniet. ----------

10. Deze aanslag levert een probleem op, zowel voor mijzelf----------
als voor mijn moeder als voor de stichting als voor Audio----------
Rarities, die alle van mijn kleine inkomen afhankelijk zijn.----------
De belastinginspecteur is daarvan op de hoogte. Ik heb ----------
hem immers in het jaar negentienhonderd achtennegentig---------
in een uitvoerige brief de gehele situatie----------
uiteengezet, waarbij ik hem in verband daarmee ook nog ----------
eens een afschrift heb toegezonden van een notariële akte--------
waarin ik het een en ander onder ede verklaar.----------
Aan twee belastinginspecteurs heb ik deze verklaringen----------
onder ede bij aangetekend schrijven doen toekomen en----------
ik heb hun verzocht de onjuistheid en de valsheid van----------
deze verklaringen aan te tonen. In ----------
verband daarmee verwijs ik naar de aangetekende post----------
waarvan de verzending door de postdienst is ----------
geadministreerd onder de nummers 3S RRRS.1932689----------
en 3S RRRS.1932682.----------

11. Ik heb in verband met de vorenbedoelde aanslag onlangs ---------
twee formulieren ingevuld in verband met een verzoek om---------
kwijtschelding, welke formulieren ik naar de belastingdienst -------
te Helmond heb gestuurd, eenheid ondernemingen. Het----------
betreft een formulier voor kwijtschelding aan----------
ondernemingen en een formulier voor kwijtschelding aan----------
particulieren. Daarbij zaten diverse bijlagen. ----------

12. Op negenentwintig juni negentienhonderd negenennegentig heb ik per aangetekend schrijven, bij de postdienst geregistreerd onder nummer 3S.RRRV.6378884, aan de Commissaris der Koningin in de provincie Noord-Brabant een verzoekschrift gestuurd als bedoeld in artikel 45 van de Algemene Bijstandswet, met het verzoek om spoedbehandeling.

13. Ingeval van inbreuk op de integrale situatie op het adres Kastanje 13 te Mierlo zou er een schriftelijk verzoek tot voorlopige surséance van betaling gedaan kunnen worden betreffende het centrum van de internationale activiteiten van de stichting en van Audio Rarities.

14. Een verzoek tot surséance van betaling moet worden gericht aan de rechter-commissaris, in casu die te 's-Hertogenbosch. Het verzoekschrift moet worden ondertekend door een advocaat en de betrokkene. De rechtbank verleent dadelijk na de indiening van het verzoekschrift voorlopige surséance van betaling. Anders dan bij een faillissement verliest de betrokkene bij een voorlopige surséance van betaling niet het beheer over zijn boedel. Bij een faillissement is de curator bevoegd de stichting en de onderneming van de gefailleerde voort te zetten, met machtiging van de rechter-commissaris. De curator is ook bevoegd een door de rechter-commissaris vast te stellen bedrag uit te keren ter voorziening in het levensonderhoud van de gefailleerde in zijn levenssituatie.

15. De materiële waarde van de onderneming Audio Rarities en die van de stichting kunnen momenteel gesteld worden op nihil. Maar het werk "Hitler's Inferno", eigendom van Audio Rarities, en diverse boekwerkjes met bewijzen en brieven van Audio Rarities en de stichting, vertegenwoordigen een hoge immateriële waarde. Dit project, Hitler's Inferno, geniet reeds landelijke bekendheid en bij dit project zijn diverse gerenommeerde personen en bedrijven betrokken. De voortzetting van "Hitler's Inferno", alsmede het werk van de stichting, mag derhalve niet in gevaar komen.

16. Ingeval een bewindvoerder aangewezen moet worden, dient deze met zorg gekozen te worden en moet deze een goede kennis van de geschiedenis hebben en het belang van de geschiedenis als een les voor de toekomst onderschrijven en moet hij dit in zijn beleid ook uitdragen. Hij dient zijn beleid zodanig uit te dragen dat de naam van Audio Rarities, van de stichting en van betrokken derden (personen en bedrijven) inzake het project Hitler's Inferno niet ten onrechte met nazisme of neo-nazisme in verband wordt gebracht of dat op enige andere wijze naamschade plaatsvindt.

Het werk Hitler's Inferno is immers geen nazisme of neo-nazisme, maar een getuigenis. In dit geval kan bij mogelijke schadeclaims gewezen worden op de immateriële waarde.

17. **Het is eenieders recht een ander in rechte te kunnen dagvaarden en een dergelijk recht verdient respect.** Hitler's Inferno heeft de Buma-Stemra registration code C6231, Stemra N.L. De productie en de wereldwijde verspreiding, in eigen beheer, van het werk is in handen van Audio Rarities. Audio Rarities kan van dit werk alle rechten doen gelden en claimen, onmiddellijk, zoals de wetgever heeft bepaald, volgens Nederlands recht doordat de onderneming haar hoofdkantoor heeft in Nederland op een geregistreerd huisadres.

18. **In het kort over beslaglegging:** De wet kent beslaglegging die niet op een executoriale titel berust en beslaglegging voor het leggen waarvan de toestemming van de President van de arrondissementsrechtbank is vereist voor het verkrijgen van een executoriale titel. De grosse van een authentieke akte, in het bijzonder van een notariële akte binnen het Koninkrijk verleden en aan het hoofd voerende de woorden "In naam der Koningin" hebben dezelfde executoriale kracht als een in kracht van gewijsde gegane of uitvoerbaar bij voorraad verklaard rechterlijk vonnis. In enkele gevallen heeft de schuldeiser op grond van de wet of van een overeenkomst het recht van parate executie: het recht zonder tussenkomst van de rechter of zonder door de notaris afgegeven grosse tot verhaal op goederen van de schuldenaar over te gaan.

19. **Strafbare feiten.** Ondeskundig en onoordeelkundig gebruik van de geschiedenis, met name van toespraken en liederen uit Hitler-Duitsland, door wie dan ook gepleegd, zijn krachtens Duits recht strafbaar gesteld door de Freistaat Bayern (de Duitse deelstaat Beieren), adres: Postfach 220030, 80535 München, Duitsland. Met inachtneming van internationale verdragen met rechtsgeldige kracht tussen staten.

20. Ik ben in het bezit van een algemene schriftelijke uitleg en informatie, bestaande uit een brief van de Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie te 's-Gravenhage van achttien december negentienhonderd achtennegentig. Deze brief is gericht aan Music Company International en geeft, in antwoord op een verzoek daartoe van Audio Rarities, uitleg en informatie over de notariële akte en notarissen.

21. De belastingdienst Ondernemingen (team 5) te Helmond heeft de belastingaanslag inmiddels kwijtgescholden.

" 22.Als onpartijdige deskundige staat de notaris boven de ----------
" partijen."----------
Op verzoek van de comparant zijn aan deze akte de voormelde---------
bewijzen van aangetekende verzending gehecht, alsmede een brief ---
van het Ministerie van Justitie, Postbus 20301, 2500 EH ----------
Den Haag, van negen december negentienhonderd ----------
zevenennegentig, gericht aan Music Company International, ----------
waarmee volgens de comparant wordt bedoeld Audio Rarities, ----------
de onderneming van de comparant, welke brief het kenmerk----------
669110/897 draagt.----------
De voormelde verklaring heeft de comparant met een **eed**----------
versterkt in de handen van mij, notaris, afgelegd, nadat hij mij ----------
had verklaard de betekenis van de eed te beseffen en te weten---------
dat de wet het plegen van meineed strafbaar stelt----------
De comparant en de na te noemen getuigen zijn mij, notaris, ----------
bekend.

Waarvan akte ----------
in minuut is verleden te Budel, gemeente Cranendonck, op de----------
datum in het hoofd dezer akte vermeld, in tegenwoordigheid van --------
Meester Johannes Petrus Joseph van Knegsel, geboren te Eindhoven-
op tweeëntwintig juni negentienhonderd achtenvijftig, ongehuwd, niet--
geregistreerd of geregistreerd geweest als partner, en Adriana----------
Gertruda Henrica van Zon, geboren te Budel op vijf februari ----------
negentienhonderd negenenzestig, ongehuwd, niet geregistreerd of ----
geregistreerd geweest als partner,----------
als getuigen. Na zakelijke opgave van de inhoud van deze akte---------
en de volledige voorlezing van het geheel is deze akte door de----------
comparant, de getuigen en mij, notaris, ondertekend. ----------

Uitgegeven voor EERSTE grosse aan en ten behoeve
van de heer J.P. van den Wittenboer in deze genoemd,
op heden de zestiende juli tweeduizend vier.

Notaris te Cranendonck * Mr. Th.H.J.M. op de Laak *

Resolutie 2225 (2018)
Bescherming van mensenrechtenverdedigers in de lidstaten van de Raad van Europa
Auteur(s): Parlemantary Assembly

(IFUD of Human Rights heeft in 1994 het een en ander notarieel laten vastleggen onder ede, maar ook die worden door de Nederlandse Staat en de rechtpraak simpelweg aan de kant geschoven.)

Correspondence:Po.box 324, 5660AH Geldrop The Netherlands

Offices:Kastanje 28, 5731NK Mierlo The Netherlands
C.o.C.reg:41092925 Eindhoven N.L.
E-mail: ifudofhumanrights@yahoo.com
Internet: https://ifudofhumanrights.weebly.com
Phone:+31 -(0)6 50 425 552

Rijksoverheid

Welke regels gelden er voor dak- en thuislozen in de bijstand?

Om recht te hebben op bijstand heeft u als dak- en thuisloze een briefadres nodig. Deze kunt u aanvragen.

Thuisloos en bijstand

Heeft u als thuisloze wel een briefadres of krijgt u tijdelijke (maatschappelijke) opvang? Dan kunt u bijstand aanvragen in uw eigen gemeente. Bij de gemeente kunt u meer informatie over bijstand krijgen.

Dakloos en bijstand

Bent u dakloos en wilt u bijstand aanvragen? Dan moet u ingeschreven staan in de Basisregistratie Personen (BRP) en heeft u een briefadres nodig.

U bent dakloos als:

- u geen adres heeft, en
- u geen postadres (briefadres) heeft, en
- tijdelijke (maatschappelijke) opvang niet mogelijk is voor u.

Ook als u in verschillende gemeenten verblijft, wordt u als dakloos gezien.

Een centrumgemeente kan u ook vertellen wat de voorwaarden zijn om een adres en bijstand te krijgen.

Hoogte bijstandsuitkering

De bijstand vult uw inkomen aan tot de bijstandsnorm die voor u geldt.

Bekijk alle uitkeringsbedragen per 2020.

Vragen over bijstand

Heeft u vragen over uw situatie? Neem dan contact op met uw gemeente of met de sociaal raadslieden van uw gemeente. Heeft uw gemeente geen sociaal raadslieden? Kijk dan voor sociaal raadslieden bij u in de buurt op de website van Sociaal Werk Nederland. Voor gratis juridisch advies kunt u contact opnemen met het Juridisch Loket.

metro

Nieuws

Erik Jonk | LinkedIn Nieuws 3 sep 2019 /

Wanneer ben je arm in Nederland?

Een vrijwilligster van Voedselbank Rotterdam, de armste gemeente van ons land. / Sem van der Wal | ANP

Minder Nederlanders, maar nog wel bijna 1 miljoen mensen, zijn arm. Wat betekent dat in ons land?

Het aantal arme mensen in ons land is de afgelopen jaren afgenomen. Leefden in 2013 nog 1,2 miljoen Nederlanders in armoede, vier jaar later was dat aantal gedaald naar 939.000. Dat blijkt uit cijfers van het Sociaal en Cultureel Planbureau (SCP), die dinsdag naar buiten zijn gebracht.

Mooi nieuws dus voor die paar honderdduizend landgenoten die nu boven de armoedegrens kunnen leven, maar nog altijd bijna 1 miljoen mensen 'zitten' eronder. Van die 939.000 arme mensen hadden 220.000 twee jaar geleden wel een baan. Daarbij moet worden opgemerkt dat Nederlanders die zelfstandig werken (bijna 8 procent) een grotere kans op armoede hebben dan mensen in loondienst (2 procent).

Definitie armoede

Het SCP gebruikt voor het definiëren van het begrip armoede een zogeheten -niet-veel-maar-toereikendbudget. Zit je daaronder, dan word je als arm persoon beschouwd. Het budget bedraagt voor alleenstaanden 1135 euro per maand, een stel zonder kinderen 1555 euro en voor stellen met één kind 1850 euro. Binnen die bedragen zijn de basisbehoeften voeding, kleding en wonen opgenomen, aangevuld met een minimumbedrag voor ontspanning en sociale participatie. „De armoedegrens is gebaseerd op minimumvoorbeeldbegrotingen van het Nationaal Instituut Budgetvoorlichting, het Nibud", stelt het SCP. In zo'n begroting zijn zaken als huur, elektriciteit, internet, vervoer, onderhoud van huis en tuin, vakantie en contributie van een vereniging opgenomen.

Steeds meer gezinnen naar de Voedselbank: 37.000 nieuwe aanmeldingen in 2020

Het aantal huishoudens in Nederland dat een beroep doet op de voedselbanken is het afgelopen jaar gestegen met 7,2%. Dit is een stijging van in totaal 37.311 huishoudens, zo maakte Voedselbanken Nederland woensdag bekend. Volgens de organisatie komt de toename mede door de coronacrisis. Daardoor zijn veel mensen in de financiële problemen gekomen. Ook is uitgezocht hoeveel kinderen (tot en met 17 jaar) gebruik maken van voedselhulp van één van de 172 voedselbanken in ons land. Dat aantal steeg met 9,3%, tot 36.858 kinderen. Gelukkig steeg ook het aantal vrijwilligers naar 13.000, een stijging van 7,9 %.

Nieuwe campagne

Het aantal mensen dat niet in staat is om voldoende eten te kopen en regelmatig honger heeft is helaas veel groter dan de groep die de voedselbank nu helpt. In april begint Voedselbanken Nederland dan ook met een nieuwe campagne om mensen naar de voedselbank te trekken als ze het niet meer redden. Deze sluit aan op de campagne 'Niks om je voor te schamen', van december vorig jaar.

Deel dit artikel
Bron: Hart van Nederland
10 maart 2021

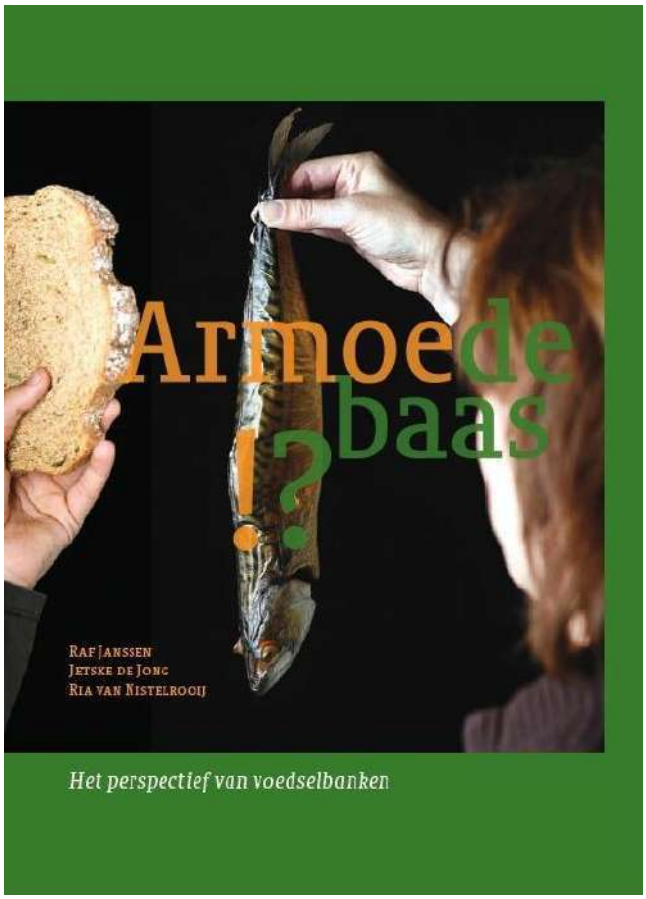

Hierin worden praktische suggesties gedaan ter verbetering van het beleid tegen armoede:

— een verhoging van het sociaal minimum;
— snellere en meer respectvolle hulpverlening;
— betere afstemming tussen alle organisaties waarmee minima te maken hebben;
— een verbetering van de verhouding tussen gemeenten en voedselbanken;
— een versterking van de positie van mensen met schulden;
— meer aandacht voor preventie;
— een dozijn lessen ter verbetering van het lokaal sociaal beleid.

Armoede de baas
Het perspectief van voedselbanken
Raf Janssen
Jetske de Jong
Ria van Nistelrooij
Sociale Alliantie en stichting CliP
november 2008

Stichting CliP
ISBN/EAN 978-90-78353-07-2

Tweederangsburgers aan de rand van onze samenleving

Treurig dat een welvarend land als Nederland voedselbanken nodig heeft. De overheid moet zich dit aantrekken, zodat mensen niet meer naar de voedselbank hoeven i.p.v. voedselbanken promoten. Het is juist het CDA die vindt dat de overheid nog meer de samenwerking moet zoeken met voedselbanken,en kerken,om armoede tegen te gaan.

Bron: socialevraagstukken.nl

Armoedeproblematiek

- verslavingen
- slecht budgetbeheer
- verdienen aan schulden door deurwaarders en incasso
- financiële problemen met het korten of beëindigen van de uitkering
- Door gewoon de pech als gevolg van pandemie of ramp cq voorval
- Echtscheidingen en huisuitzettingen
- schenden door overheid van de meest basale mensenrechten

UWV

UWV zou beter en menselijker gaan werken. Staatssecretaris Jette Kleinsma op 9 oktober 2013 die belofte deed aan de Vaste Kamercommissie voor sociale zaken.Het Boek “Kafka was een zzp ‘ er” waarin ontluisterende kwesties met UWV te boek zijn gesteld. Het uitkeringsinstituut had drieduizend zelfstandigen zonder personeel ten onrechte als fraudeur aangemerkt en ze totaal over de kling gejaagd met een Kafkaeske bureaucratie en een hemeltergende bejegening.

- Auteur(s) : Fokelien Faber
- Uitgeverij: Palmslag
- ISBN : 9789491773082
- Taal : Nederlands
- Uitvoering : Paperback
- Aantal pagina's : 150
- Verschijningsdatum : oktober 2013

Bron: destentor.nl

25-05-2014

pdfbestandsformaat "naboek 20e editie 2006" door H.M. Walker uit Berlicum en -------- Stichting Werkgroep negentienhonderd zeventig, in Tilburg, "N.L". De DVD-rom en de inhoud hiervan alle aanwezige stukken maakt thans onderdeel uit van de **notariële ---- rectificatie**.----------

Fragment akte notarieel onder ede 21 juni 2007

Stichting Werkgroep 1970 Tilburg
12 januari 2006

Verzekerd?

Wat u kunt verwachten ingeval van
Arbeidsongeschiktheid, Ziekte en Letsel

Twintigste druk

H.M. Walker

Verzekeraars *Niemand hield ons tegen ...*
Artsen *We vertrouwden op onze zelfheiliging ...*
Justitie *Klokkenluiders heb je overal ...*
Rechters *Met plaatsvervangers en nevenfuncties midden in de maatschappij ...*
Politici *We stonden erbij ...*
Media *Delicate relaties ...*
Onderwijs *We wilden altijd óók de cultuur doorgeven ...*
Europese Commissie voor de rechten van de mens *Jaren op onze tafel blijven liggen ...*

Hoewel bij het tot stand komen van dit rapport de grootst mogelijke zorgvuldigheid is betracht, aanvaarden de uitgever en de auteur geen enkele verantwoordelijkheid voor eventuele fouten of onnauwkeurigheden in deze uitgave

Gebruik van (delen van) dit rapport is uitsluitend toegestaan met bronvermelding

http://www.werkgroep1970.nl/

“Arbeidongeschiktheid,Ziekte en Letsel”

20e druk 2006, H.M. Walker

NUGI 661
ISBN 90-9010511-5
Stichting Werkgroep 1970

Arbeidongeschiktheid,Ziekte en Letsel

De gedupeerde denkt aanvankelijk pech te hebben. Op zich staande pechvogel te zijn. Wie ziet dat er meer aan de hand is, is laat. Wat valt er dan nog te doen? Weinig. Er is dan een groeiend en complex dossier. Maar er zijn toch organisaties die je belangen behartigen? Je kunt toch klagen? Daar zijn toch organen voor? Je hebt toch betaald? Je hebt toch recht op een redelijke behandeling?
Dat recht heb je, maar recht krijgen blijkt een vrijwel onmogelijke opgave. Dit rapport gaat diep in op de onderliggende mechanismen. En geeft precies aan hoe bij schadebehandeling betrokken functionarissen er (on)bewust aan bijdragen dat claimgerechtigden met zware schade vrijwel nooit krijgen waar ze recht op hebben. Ondersteund door talrijke literatuur, interviews en berichten in de media wordt de praktijk blootgelegd. Inclusief de jarenlang openbaar gemaakte bevestigingen door deskundigen en de ervaringen van belangengroepen. Dan volgen ramingen van de omvang. Beschreven wordt hoe bij integere dokters al willekeur insluipt. Hoe er bij keuringen veel dingen gebeuren die niet door de beugel kunnen. En waarom. Hoe de werkkring of de eigen zaak, de thuissituatie en privé-relaties dan te vaak onherstelbare schade oplopen. Waar de eigen belangengroepen niet helpen. Hoe klachtenorganisaties met hooggeleerden en juristen de gedupeerde uitputten. Vrijwel altijd zonder resultaat. Hoe Justitie misstanden, die keer op keer worden onthuld, ongemoeid laat. Waarom de rechtsgang en de rechtspraak hierover zo traag en frustrerend verloopt. Hoe door anderen aan de kaak gestelde collusie in advocatuur, rechterlijke macht, openbaar bestuur, media en verzekeraars nieuwe dimensie krijgt.

'DE ONDERSTE STEEN BOVEN'!

21 SEPTEMBER 2013
DREIGEN EN KLEINEREN HELPT MENSEN NIET AAN EEN BAAN

Deze week heb ik eens door de reacties gebladerd die we tot nu toe hebben gekregen via onze online enquete over de regionale Sociale Dienst. Ik merk dat ik mijn adem inhoud bij het lezen. Uit de persoonlijke gesprekken die we inmiddels hebben gehouden met een aantal mensen, komt het beeld naar voren dat de clienten van …. zich gekleineerd voelen. De inzenders van de enquete bevestigen dit helaas. De WIL medewerkers lijken er niets aan gelegen te laten liggen om de clienten onder druk te zetten en zich weinig tot niets aan te trekken van iemands persoon en zijn of haar achtergrond.

Een bloemlezing uit de reacties:

'Er was een huisbezoek om te controleren of ik geen onrechtmatig gebruik maakte van een uitkering. Ze sturen een stagiaire van 18 die mijn kasten gaat doorzoeken. Als je hier niet aan meewerkt, trekken ze je uitkering in'.

'Ik ben een man van 58 en was 1 minuut te laat voor mijn afspraak. Ik werd als een klein kind naar huis gestuurd. Dit terwijl de 'begeleider' van ….. regelmatig zelf 20 minuten te laat is'.

'Op je rechten word je niet gewezen, je hebt alleen plichten. En alles op dat denigrerende toontje. Dat begint al aan de balie. Werkelijk onbeschoft. Ik snap dat er mensen zijn die misbruik maken van uitkeringen, maar daar hoor ik niet bij. Ik had 12 keer gesolliciteerd in 2 weken. Dat was kennelijk niet genoeg. Dreigen met stopzetten van de uitkering wederom'.

'Sinds de intrede van de WIL gaat alles fout. Er werd gedreigd met het stopzetten van mijn uitkering omdat ik mijn stukken niet ingeleverd zou hebben. In werkelijkheid hadden ze aan mij de verkeerde stukken gevraagd, door een verkeerd formulier toe te sturen. Hoe kan ik weten dat dat niet klopt? Uiteraard kwam er geen excuus'.

Al lezende begint zich een beeld te vormen bij mij wat er hier aan de hand is. Het nieuwe beleid achter de Wet Werk en Bijstand en de Participatieverordening van Nieuwegein is bedoeld om mensen aan het werk te krijgen, hoe dan ook. Kennelijk wordt dit beleid vertaald naar een werkwijze waarbij mensen sterk onder druk worden gezet. Het uitgangspunt dat iedereen aan het werk moet, gecombineerd met de moeilijke omstandigheden op de arbeidsmarkt, maken kennelijk dat WIL een steeds straffere toon aanneemt om de onmogelijkheid van het beleid te maskeren.

Mensen kleineren, bedreigen en onder druk zetten helpt ze niet aan een baan. Dat blijkt ook uit de enquete, het merendeel van de respondenten geeft aan dat de WIL feitelijk nauwelijks iets doet om de mensen daadwerkelijk naar werk te begeleiden. Dat is niet zo vreemd als je hoort dat WIL geen oog heeft voor iemands achtergronden. Het CV van de clienten wordt nauwelijks besproken. Begeleiding op maat, daar lijkt al helemaal geen sprake van.

Dreigen en kleineren helpt mensen niet aan een baan. Oog voor mensen en hun omstandigheden hebben wel. Waar is de samenleving meer mee geholpen?

Martijn Stekelenburg,

Fractievoorzitter

Bron: sp Nieuwegein

21 september 2013

Zwartboek over misstanden UWV: ‘Mensen komen diep in de schulden of raken hun huis kwijt

Veel mensen komen in grote problemen door fouten van het UWV. Ze worden goedgekeurd terwijl ze ernstig ziek zijn of ten onrechte gekort op hun uitkering, waarna ze forse terugvorderingen krijgen. Daardoor raken ze in diepe schulden, moeten ze hun huis verkopen of lopen relaties stuk.

Bron: ad.nl
Tonny van der Mee
04-10-2021

5 OKTOBER 2021

RAPPORT MELDPUNT UWV

Eerder dit jaar is de SP een Meldpunt gestart over het UWV. 1.200 meldingen kwamen binnen. SP-kamerlid Bart van Kent: ‘De uitkomsten van het meldpunt zijn schokkend. Mensen die niks verkeerd gedaan hebben, komen in grote problemen door het UWV, de gemeente of de strenge regelgeving. Er zijn aangrijpende verhalen binnengekomen van mensen die zelfs suïcidaal zijn geworden, diep in de schulden zijn gekomen, of hun huis kwijtraken. Ook zijn er veel mensen die niet kunnen werken door een ziekte of beperking, maar niet voor een arbeidsongeschiktheidsverzekering of Wajong in aanmerking komen.’ Het televisieprogramma Radar besteedde uitgebreid aandacht aan het meldpunt.

Maar liefst 71% van de respondenten geeft aan weleens onterecht gekort te zijn op de uitkering of moest onterecht lang wachten op de uitkering. Schrijnend waren de verhalen van mensen die in grote problemen zijn gekomen door fouten van het UWV. Een heel aantal mensen werd geconfronteerd met een grote terugbetalingsclaim door een fout die het UWV gemaakt heeft. Dit probleem wordt nog verergerd doordat zij het netto ontvangen bedrag, bruto terug moeten betalen. Daarbij ontstaan grote problemen met toeslagen en de belastingdienst. Veel van deze mensen, die vaak niks fout gedaan hebben, komen in grote problemen doordat zij het te veel uitgekeerde geld moeten terugbetalen. Zij raken in de schulden, verliezen hun woning en relaties en gezinnen komen onder grote druk te staan.

Melders ervaren het UWV als een logge, inefficiënte bureaucratische organisatie met soms Kafkaëske toestanden. Mensen raken verdwaald in de organisatie. Massaal wordt gemeld dat er verkeerde informatie gegeven wordt door medewerkers. Dit betreft vaak de telefonische beantwoording. Ook worden mensen niet teruggebeld, eindeloos doorverwezen of afgescheept met slechte antwoorden. Problemen worden niet opgelost. Veel klachten gaan over de gebrekkige arbeidsongeschiktheidsverzekering. Er zijn schrijnende verhalen van mensen die heel ernstige klachten hebben, maar toch geen arbeidsongeschiktheidsuitkering krijgen en hierdoor in armoede vervallen. Voor mensen die wel een WIA uitkering krijgen, valt deze vaak veel lager uit dan gedacht.

Al met al krijgt het UWV een zeer laag cijfer: een 2,1 (op een schaal van 0 tot 10). Als er iets misgaat bij het UWV, gaat vaak ook alles tegelijk mis. En het oplossen van problemen - zeker waar het niet standaard zaken betreft - blijkt niet de sterkste kant van het UWV. Problemen bij het UWV slepen vaak jaren door. Het probleemoplossend vermogen van het UWV wordt erg laag gewaardeerd met gemiddeld een 1,6.

‘Het UWV is een bureaucratisch moloch geworden dat niet in zijn huidige vorm moet blijven bestaan. Het is hoog tijd om het UWV op te knippen in kleinere lokale afdelingen, die toegankelijk, persoonlijk en klantvriendelijk zijn. Voor mensen die door fouten van het UWV in de problemen zijn gekomen, moet een nette regeling komen,’ aldus SP Kamerlid Bart van Kent. ‘Daarnaast moet de arbeidsongeschiktheidsverzekering drastisch op de schop. In een beschaafd land kan je mensen die ziek, arbeidsongeschikt of beperkt zijn, niet zonder uitkering laten zitten.’

Gemangeld door het systeem

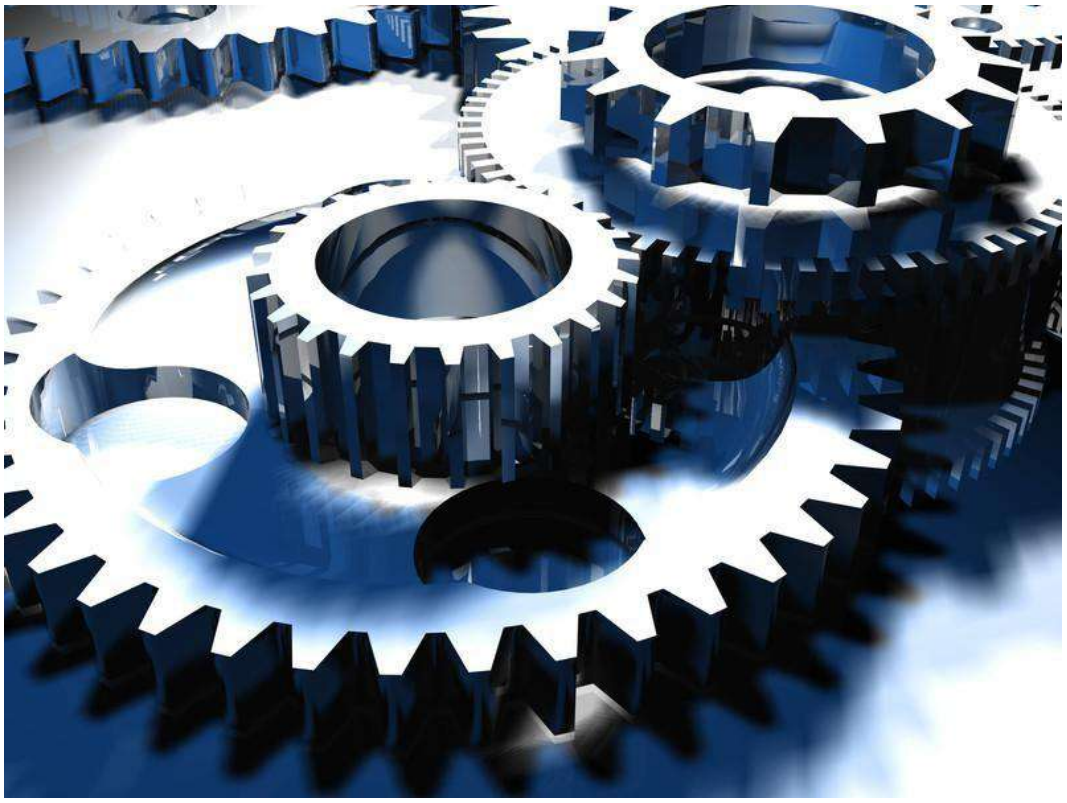

Afbeelding: canstockphoto

Vaak zijn mensen zich van de kwetsbaarheid van hun positie niet bewust. Anderen maken bezwaar en raken verstrikt tussen klachteninstituten die niet functioneren,rapporten en formulieren,steeds meerstrengere verplichtingen,een juridische uitputtingsstrijd,de zware bewijslast,de slopende eenzijdige rechtspraktijk tot juridisch touwtrekken tot de Hoge Raad toe. De arme slachtoffers worden door hetsysteem op mensonwaardige wijze gemangeld en uitgekleed waarbij ook vaak huisgenoten gefrustreerd raken.In een jungle van deskundigen en instanties die allemaal langs elkaar heen blijkente werken en waarvan sommigen achteraf ook dubieus blijken te opereren,raken deze onervaren medeburgers vrij snel het zicht op de door hen te nemen stappen en op hun rechtspositie kwijt.Een slachtoffer van deze praktijk is vrijwel kansloos om erkenning en vervolgens enig recht te krijgen.Deze praktijk leidt tot een ziek(er) makende uitputting en tot traumatisering.Mensen die zieker worden en afhankelijker,met hun begeleiders leven onder een regiem waarbij de medische behandeling tevens dient ter handhaving ter beheersing van conflicten,en de gevestigde belangen bij het bevorderen van de omzet om farmaceutische producten. Het slachtoffer wordt zieker,glijdt af. Het aanbod heeft aldus -natuurlijk- hierop overwegend slechts één antwoord: het vertalen van de klachten in een therapie die voornamelijk farmaceutisch georiënteerd. Het recht – ook het strafrecht- dient er vooral te zijn om onmachtige te beschermen.In Nederland is dit precies andersom. Het recht beschermt en bevoordeelt de politieke en economische heersende klasse.Het recht is een monopolitisch machtsmiddel van de heersende klasse met een eigen staat van heersers in de staat.Zodra klokkenluiders er een vinger naar uitstrekken sluit het systeem zich hermetisch.Iedere aanval op de staat en het systeem wordt door het Openbaar Ministerie en de rechters onmiddellijk afgeblokt ten detrimente van de sociale emancipatie en de ontplooiingsmogelijkheden van de zwakken of machtelozen.

Rechtsbijstand

Veel gedupeerde ouders van de toeslagenaffaire konden voor hun problemen geen toegevoegde advocaat krijgen omdat hun zaken niet onder de gefinancierde rechtsbijstand vielen. Het ontbreken van rechtsbijstand heeft geleid tot een tekort in de procesvoering. Met meer rechtsbijstand zouden de grote uitvoeringsproblemen bij de kinderopvangtoeslag mogelijk eerder zichtbaar zijn geworden dan nu is gebeurd.

Bron: advocatenorde.nl

oktober 2021

Rechters zaten fout in toeslagenaffaire: 'Steevast kant Belastingdienst gekozen’

RAPPORT Rechters hebben in de toeslagenaffaire het overgrote deel van de ouders in de kou laten staan en leden aan juridische tunnelvisie. Dat blijkt uit een zeer kritisch rapport van de beroepsgroep zelf over die affaire. Bestuursrechters moeten de kant van gewone burgers durven kiezen, is de conclusie van de onderzoekers.

Bron: ad.nl
Victor Schildkamp en David Bremmer
8 okt. 2021

Onderzoek De betaalmoraal van Nederland

Leven in het schuldengetto

Na een jaar onderzoek naar de schuldenindustrie maakt Investico de rekening op over het lot van schuldenaren in Nederland. Armlastigen worden buiten de reguliere economie en zelfs buiten de rechtsstaat getrapt. Ze mogen verblijven buiten de stadsmuren. Recente Haagse initiatieven zullen aan deze ontwikkeling niets veranderen.

beeld Olivia Ettema

Karlijn Kuijpers, Thomas Muntz en Tim Staal

19 december 2018 – verschenen in nr. 51-52

Voor *De Groene Amsterdammer* onderzocht platform voor onderzoeksjournalistiek Investico samen met *Nieuwsuur* de ‘incasso-industrie’. We toonden hoe een heel stelsel van schuldkopers, gegevenshandelaren en zelfs een privaat bedrijf dat zich voordeed als rechter geld verdienen aan mensen zonder geld. We moesten constateren dat Nederlandse schuldenaren zowel uit de normale economie als uit de rechtsstaat zijn getrapt. Wie de rekening niet kan betalen moet bivakkeren buiten de stadsmuren, in een wildernis waar alles van b-kwaliteit is, waar je geen recht hebt op hulp, op privacy en zelfs niet op een eerlijk proces.

Bron: groene.nl

19 december 2018

DOSSIER

DE SCHULDENINDUSTRIE

WIE VERDIENT ER AAN MENSEN MET SCHULDEN?

Bron: INVESTICO

Laatst bijgewerkt: 05-10-2019

Handel in schulden kwetsbare huishoudens

Bedrijven kopen schulden en openstaande facturen op bij banken, energieleveranciers, kredietverstrekkers, postorderaars, telefoonbedrijven en webshops. De lounche bedrijven maken misbruik van de mensenrechten en beslagvrije voet en Rekeningen kunnen volledig worden leeggehaald, inclusief eventuele uitkeringen of zorg- kinder- en huurtoeslagen. Tienduizenden Nederlanders met schulden hebben de zeggenschap over hun geld noodgedwongen overgedragen aan private bewindvoerders. Maar die sector kleineert mensen en houdt ze afhankelijk. De bewindvoerder beheert hun bankrekeningen, betaalt facturen en keert – als je geluk hebt – wekelijks leefgeld uit. Het aantal burgers dat niet meer mag beschikken over de eigen portemonnee groeide de afgelopen jaren explosief.

Gegijzeld door de schuldenindustrie

ARMOEDE

Tot over je oren in de schulden. Eén op de vijf jongeren heeft ermee te maken. De documentaire “De schuldmachine” – op 18 september te zien op NPO 3 – toont op indringende wijze hoe jongeren gegijzeld worden door enorme schulden, boetes en rente op boetes. En hoe incassobureaus als aasgieren verdienen aan die ellende.

zorgwelzijn.nl

Loek Kusiak

16 SEP 2019

Geldrop-Mierlo

Intermediary Foundation of the
Universal Declaration (IFUD) of Human
Rights
De heer J.P. van den Wittenboer
Postbus 324
5660 AH GELDROP

uw brief	20 juli 2021	*ons kenmerk*	2021-185967
behandeld door	Marlie Wintjes Van Oijen	*onderwerp*	Reactie voorziening voor mensen met een sociale huurwoning
Geldrop	5 oktober 2021		

Beste heer van den Wittenboer,

Met interesse hebben wij kennis genomen van uw verzoek om een voorziening voor mensen in een sociale huurwoning met een kleine beurs. U wijst ons specifiek op de mogelijkheid om een voorziening te treffen voor mensen die zichzelf hebben buitengesloten van de sociale huurwoning en hiervoor een slotenmaker dienen in te schakelen. U stelt voor dat mensen met een kleine beurs vrijgesteld worden van de kosten van de slotenmaker.

Hoewel het doel van uw verzoek zeer nobel is kunnen wij helaas niet tegemoetkomen aan uw vraag om een voorziening hiervoor in het leven te roepen omdat de Participatiewet hiervoor geen wettelijke grondslag biedt. Artikel 14 (niet noodzakelijke kosten), lid c van de Participatiewet zegt hierover; 'In ieder geval worden niet tot de noodzakelijke kosten van het bestaan gerekend kosten met betrekking tot geleden of toegebrachte schade'.

Het spijt ons u niet beter te kunnen berichten, evengoed hopen wij op uw begrip. Wij wensen u veel succes toe bij uw activiteiten voor uw foundation.

Met vriendelijke groet,
namens burgemeester en wethouders,

Jos van Bree
Burgemeester

Bezoekadres: De Meent 2, 5664GC Geldrop | **Postadres**: Postbus 10101, 5660 GA Geldrop | T (040) 289 38 93 | E gemeente@geldrop-mierlo.nl
www.geldrop-mierlo.nl | facebook.com/gemeente.geldropmierlo | twitter.com/gGeldrop_Mierlo

Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights

Aan: College van B & W Gemeente Geldrop-Mierlo
Postbus: 10101
5660GA, GELDROP

Mierlo,8 oktober 2021

Betreft: Uw kenmerk 2021-185967
Uw brief van: 5 oktober 2021
Onderwerp: voorziening voor mensen met een sociale huurwoning

“ extra voorziening voor mensen met kleine beurs”

Geacht college,

De brandweer stuurt nooit een rekening voor het redden van mens en dier cq schade natuur en milieu . De rekening wordt betaald uit de pot algemene middelen, gevuld door belastinggeld.In situaties die niet zijn voorzien –en niet via een verzekeraar- kunnen mensen achteraf aansprakelijk zijn voor de kosten cq schade: slotenmaker, woningbouw of kosten brandweer. Voor mensen met een ruim inkomen geen probleem, armlastigen worden buiten de reguliere economie en zelfs buiten de rechtsstaat getrapt, Zij zullen te maken krijgen met de ‘incasso-industrie’.Een slotenmaker is niet goedkoop voor mensen in een sociale huurwoning.

Nationale ombudsman
“Als het misgaat tussen u en de overheid voor een dichte deur”
Column
8 april 2011

De overheid moet mensen behoorlijk behandelen en daarvoor gebruik ik een lijst met 25 behoorlijkheidsvereisten. Eén van die eisen is dat overheidsinstanties mensen uit zichzelf goed moeten informeren. In heel wat kwesties gaat het mis met de informatie. Vorig jaar ging het in 85 van de 377 rapporten over informatie. In 59 van die rapporten oordeelde ik dat de overheid inderdaad niet behoorlijk geïnformeerd had. Als het om het halen en brengen van informatie gaat mag ook wat van mensen zelf verwacht worden. Zo behandelde ik laatst de zaak van een wat oudere dame, mevrouw Ketel*. Als zij op een avond haar bezoek uitlaat, waait de voordeur achter haar dicht. Zonder bril, jas én sleutel staat ze geschrokken op straat. Gelukkig heeft ze een andere bewoonster van de flat haar sleutel gegeven voor dit soort noodgevallen. Met die reservesleutel probeert mevrouw Ketel haar deur open te doen. Maar haar andere sleutel blijkt nog aan de binnenkant in het slot te zitten. Daarom blijft de sleutel in het slot steken en staat ze in de kou. Bij haar buurvrouw belt ze een slotenmaker. Maar daar neemt niemand zo laat nog op. Haar buurvrouw weet gelukkig raad. De brandweer kan ook sloten openmaken! Mevrouw Ketel belt daarom 112: de veiligheidscentrale van regio Haaglanden. Een vriendelijke man van de centrale stelt haar gerust, de brandweer komt eraan.

Nadat die Haar deur hebben opengemaakt, moet mevrouw Ketel tekenen voor de kosten. Die zijn 173,20 euro en daar schrikt ze van. Ze schrijft de gemeente Leidschendam - Voorburg dat de brandweer haar eerder over die kosten had moeten informeren en niet nadat haar deur al kwijtgescholden krijgen. De gemeente biedt mevrouw Ketel aan een gesprek te willen organiseren was opengemaakt. Ze wil de kosten eigenlijk tussen haar en de brandweer over de informatievoorziening. Maar ze laat de gemeente weten dat ze de kwestie liever schriftelijk wil afhandelen. De gemeente vraagt de brandweer of die - voordat ze de deur openden- mevrouw Ketel hebben geïnformeerd over de hoogte van de kosten. Want dat moet.
De bevelvoerder zegt dat hij dat heeft gedaan. Maar mevrouw Ketel zegt van niet en schrijft mij over de zaak. Over wat de bevelvoerder precies tegen mevrouw Ketel heeft gezegd, kan ik geen uitspraak doen. Ze verklaren beiden iets anders. Wel vraag ik de gemeente om de opname van het telefoongesprek tussen haar en de brandweercentrale. Daarop is te horen dat de man van de veiligheidscentrale Haar vertelt dat het openen van de deur geld zal kosten. Dit begreep zij. Ik vind dat zij op dat moment zelf had moeten vragen hoe hoog die kosten dan waren. Het lijkt mij voor de centralist ondoenlijk om in een dergelijk geval steeds ook de kosten precies op te geven. Want die blijken per situatie en eventueel gemeente te kunnen verschillen. 112 is snel beschikbaar, maar moet ook snel kunnen werken. Ik kan me voorstellen dat de rekening tegenvalt, maar in dit geval was het vragen naar de precieze kosten de eigen verantwoordelijkheid van mevrouw Ketel.

** Om privacyredenen is de naam veranderd*

Beleidsregel kostenverhaal brandweertaken

Geldend van 14-02-2008 t/m heden
Intitulé
Beleidsregel kostenverhaal brandweertaken

0. Samenvatting

De brandweer mag en kan kosten die voortvloeien uit het opheffen van een acute gevaarssituatie, nimmer verhalen op een derde. Dat wil zeggen dat zowel de publiekrechtelijke als de privaatrechtelijke weg afgesloten is. Dit omdat deze kosten voortvloeien uit de wettelijke taken van de brandweer (de hulpverlening).
De brandweer mag de kosten van niet-wettelijke taken, de dienstverlening, onder omstandigheden wèl doorberekenen. Daarbij heeft de publiekrechtelijke weg (via de Verordening Brandweerrechten Nieuwegein) de voorkeur.
Alle activiteiten van de brandweer die niet rechtstreeks verband houden met hulpverlening en waarbij wordt beoogd het individuele belang van een van de burgers te bevorderen, kunnen in principe worden aangemerkt als belastbare diensten in de zin van de Verordening Brandweerrechten.
De wettelijke taakopdracht van de brandweer wordt door de rechter echter vrij ruim uitgelegd. Er is sprake van een grijs gebied, waarin niet geheel duidelijk is of er nu sprake is van hulpverlening dan wel (ook) van dienstverlening en waarin dus ook niet duidelijk is of de kosten (ten dele) mogen worden verhaald.
In deze beleidsnotitie wordt dit grijze gebied aan de hand van een aantal criteria nader ingekleurd. Doel van de notitie is om zowel de brandweer als de burger meer duidelijkheid te verschaffen wat nu eigenlijk wel “des brandweers” is en wat niet.
In de beleidsnotitie wordt tevens voorgesteld om een aantal niet-wettelijke taken niet meer door de brandweer uit te laten voeren omdat deze net zo goed of beter (want bijvoorbeeld goedkoper of efficiënter) door een ander kunnen worden verricht. Voor de dienstverlenende werkzaamheden die nog wel door de brandweer zullen worden verricht, geldt dat deze in de toekomst zoveel als redelijkerwijs mogelijk is, kostendekkend zullen worden verricht.
Van een “aardverschuiving “ is overigens geen sprake, de beleidsregel kan overwegend worden gezien als een vastlegging van bestaande praktijk.
Na vaststelling van de beleidsregel zal de verordening Brandweerrechten, waar nodig, worden aangepast.

1. Inleiding

Anders dan haar titel misschien doet vermoeden, is de intentie van deze beleidsnotitie niet om de burger zoveel mogelijk geld uit de zak te kloppen. De notitie gaat weliswaar over de (on)mogelijkheden van verhaal op derden van **kosten** die de brandweer maakt bij de uitvoering van haar taken, maar de eventuele financiële opbrengsten zijn in feite maar bijzaak.
Waar gaat het dan wèl om? Het doel is een onderscheid te maken tussen enerzijds de wettelijke (kern-)taken van de brandweer en anderzijds de niet-wettelijke taken. De veiligheid van Nieuwegein blijft natuurlijk voorop staan. Aan de wettelijke taken van de brandweer verandert dan ook niets. Om haar wettelijke taken echter zo optimaal mogelijk uit te

kunnen voeren, is het van belang dat de brandweer keuzes maakt ten aanzien van de uitvoering van haar overige, dienstverlenende, taken. Wat doet zij wèl en wat doet zij niet (meer)?
Een andere doelstelling is om helder te maken dat de brandweer (gemeenschaps)geld kost. Deze notitie wil er toe leiden dat de burger in bepaalde situaties niet automatisch meer de brandweer belt maar zich realiseert dat er ook andere bedrijven zijn die hem kunnen helpen.
Eind 2006 heeft Regioplan -in opdracht van het ministerie van Binnenlandse Zaken (BiZa)- een verkennend onderzoek over dit onderwerp uitgevoerd. Doel van het onderzoek was om na te gaan hoe brandweerkorpsen omgaan met de afbakening tussen wettelijke en niet-wettelijke taken. De onderzoeksresultaten dienen als basis voor de ontwikkeling van een beleidsvisie van het ministerie van BiZa op de dienstverlenende taken van de brandweer.
Navraag bij het ministerie heeft geleerd dat uit het verkennend onderzoek naar voren is gekomen dat er geen behoefte bestaat aan rijkswetgeving en/of een landelijke beleidsvisie op dit punt. Wel is er in het veld behoefte aan duidelijkheid over wanneer de brandweer nu aan bedrijven en burgers een rekening mag presenteren voor bepaalde dienstverlenende taken, maar de woordvoerder van het ministerie vond dit typisch een onderwerp dat **lokaal** moest en kon worden geregeld.
Deze beleidsvisie sluit daar goed op aan.

2. Taken van de gemeentelijke brandweer

2.1 Wettelijke taken

Artikel 1 van de Brandweerwet 1985 regelt, dat er in elke gemeente een gemeentelijke brandweer is, behalve indien door samenwerking met andere gemeenten een regionale regeling tot stand gekomen is.
De wettelijke taken van de (gemeentelijke) brandweer bestaan in elk geval uit :

- **a.**

het voorkomen, beperken en bestrijden van brand, het beperken van brandgevaar, het voorkomen en beperken van ongevallen bij brand en al hetgeen daarmee verband houdt;

- **b.**

het beperken en bestrijden van gevaar voor mensen en dieren bij ongevallen anders dan bij brand;

- **c.**

het beperken en bestrijden van rampen en zware ongevallen.

2.2 Niet–wettelijke taken

De brandweer kan ook ingezet worden voor andere dan wettelijke taken. Zij voert dergelijke taken uit op grond van beleid en keuzes van korps en gemeentebestuur. Bij deze niet-wettelijke taken gaat het uitdrukkelijk niet om verplichte werkzaamheden, waaraan de burger rechten kan ontlenen, maar om **dienstverlening**, waarvoor de brandweer onder bepaalde voorwaarden, waarvan de beschikbaarheid van personeel een hele belangrijke is, kan worden ingeschakeld.

3. Mogelijkheden kostenverhaal

Hieronder wordt nagegaan of de kosten die de brandweer bij de uitvoering van haar taken maakt op de burger kunnen worden verhaald. Zo ja, moet dit dan langs publiekrechtelijke weg of mag dit (ook) privaatrechtelijk?

3.1. Wettelijke taken

Ten aanzien van de wettelijke brandweertaken, ook wel **hulpverlening** genoemd, ligt één en ander vrij duidelijk. Kostenverhaal is hier niet mogelijk; beide wegen (zowel publiek- als privaatrechtelijk) zijn afgesloten. Het betreft immers een kerntaak van de overheid die van oudsher is uitgeoefend zonder dat daarvoor kosten in rekening worden gebracht. De mogelijkheid van kostenverhaal zou er toe kunnen leiden dat een drempel ontstaat om tot alarmering over te gaan. De wetgever laat hierover geen misverstand bestaan. Als verhaal van kosten langs publiekrechtelijke weg is uitgesloten, levert dit een belangrijke aanwijzing op dat verhaal van kosten langs privaatrechtelijke weg ook is uitgesloten. In de rechtspraak (vgl. het Brandweerkostenarrest[1]) is dit uitdrukkelijk bevestigd.
Bij hulpverlening gaat het volgens de staatssecretaris van BiZa[2] om de publieke taak van de brandweer, neergelegd in artikel 1 van de Brandweerwet, alsmede om verrichtingen waarbij de openbare veiligheid in het geding is. Het betreft verrichtingen die moeten worden gedaan zonder verdere voorwaarden in de vorm van enige betaling of mogelijke betaling. Degene die melding doet van een brand of andere calamiteit, waarvoor onmiddellijke hulpverlening nodig is, moet er van op aan kunnen dat dit geen financiële gevolgen heeft. Het heffen van rechten zou er immers toe kunnen leiden dat bij een vermoeden van brand geaarzeld wordt met het waarschuwen van de brandweer of dat er in het geheel geen melding wordt gedaan. In het geval dat er wel degelijk sprake is van brand zou dit gevaarlijke situaties kunnen opleveren voor eventuele slachtoffers waarvoor de hulp te laat komt of voor het brandweerpersoneel dat met een ernstiger brand wordt geconfronteerd, dan wanneer eerder zou zijn gewaarschuwd. Heffing van rechten die deze vertraging tot gevolg zou kunnen hebben, is daarom in strijd met de openbare veiligheid en dus met het algemeen belang.
Dit geldt in beginsel óók in de gevallen waarin de brand of het ongeval te wijten is aan opzet of grove schuld. De hoofdregel blijft ook dan dat kosten van het brandweeroptreden in het kader van de uitvoering van haar publieke taak -zonder expliciete wettelijke grondslag daarvoor- niet kunnen worden verhaald op de veroorzaker.

De gemeente Culemborg is er enige tijd geleden toe overgegaan om de schade voor de inzet van de (vrijwillige) brandweer te verhalen op de brandstichters. Zij baseert zich daarbij op artikel 6:162 van het Burgerlijk Wetboek (onrechtmatige daad). Dit zijn interessante ontwikkelingen. Vooralsnog zullen wij terughoudend opereren en per geval bezien of er voldoende (juridische) gronden zijn om de kosten van wettelijke brandweertaken te verhalen op de daders op basis van onrechtmatige daad.

Besluit

Voor verrichtingen in het kader van hulpverlening géén rechten te heffen en dit ook uitdrukkelijk uit te sluiten in de Verordening brandweerrechten. Ofschoon kostenverhaal langs privaatrechtelijke weg meestal eveneens uitgesloten is, kan er onder omstandigheden aanleiding zijn om de schade langs de weg van de onrechtmatige daad (proberen) te verhalen. Dit zal per geval worden bezien.

3.2 Niet–wettelijke taken

Voor de overige taken van de brandweer ligt het minder duidelijk. Het gaat dan om **dienstverlenende** taken waarvoor de brandweer, afhankelijk van de beschikbaarheid van personeel, ingezet kan worden. De kosten die de brandweer hiervoor heeft gemaakt (voor zover deze niet te maken hebben met het wegnemen van onmiddellijk gevaar voor mens en dier) kunnen in beginsel worden verhaald, omdat het niet om kerntaken van de overheid gaat. Langs welke weg kan of mag de gemeente dat doen?
In de meeste gemeenten, waaronder de onze, worden de kosten van dienstverlening door de brandweer langs publiekrechtelijke weg verhaald. De publiekrechtelijke basis is gelegen in artikel 229 van de Gemeentewet[3] en de Verordening brandweerrechten van de gemeente Nieuwegein. Het is niet wenselijk om daarnaast of in plaats daarvan de kosten langs privaatrechtelijke weg (proberen) te verhalen omdat dit een onaanvaardbare doorkruising van de publiekrechtelijke regeling (i.c. de Verordening brandweerrechten) zou kunnen opleveren.
Voor zover de verordening niet of onvoldoende voorziet in het kostenverhaal van bepaalde diensten, zou dit bij voorkeur dus opgelost moeten worden door aanpassing/uitbreiding van de verordening, liever dan dit via het privaatrecht (overeenkomst) te regelen. Voor diensten waarvoor retributieheffing niet is toegestaan zijn sowieso geen overeenkomsten mogelijk.
Eén en ander laat overigens onverlet om in bepaalde gevallen schadevergoeding op grond van onrechtmatige daad te eisen, maar ook hier is dat afhankelijk van de omstandigheden en zal die mogelijkheid per geval moeten worden onderzocht.

3.3. Dienstverlening of hulpverlening

Voor verrichtingen in het kader van **dienstverlening** mogen dus wèl kosten worden verhaald c.q rechten worden geheven,
voor verrichtingen in het kader van **hulpverlening** (meestal) niet, maar het is niet altijd even helder wanneer nu precies de
hulpverlening eindigt en de dienstverlening begint.
Ook de verordening Brandweerrechten geeft geen eenduidig antwoord op deze vraag. Volgens artikel 1 lid 2 mogen géén rechten worden geheven ter zake van :

- **a.**
het voorkomen, beperken en bestrijden van brand;
- **b.**
het beperken van brandgevaar;
- **c.**
het voorkomen en beperken van ongevallen bij brand;
- **d.**
al hetgeen met de onderdelen a, b en c verband houdt;
- **e.**
het beperken en bestrijden van gevaar voor mensen en dieren bij ongevallen anders dan bij brand;
- **f.**
de bestrijding en beperking van rampen, als bedoeld in artikel 1 van de Rampenwet (moet nu zijn Wet rampen en zware ongevallen)

De omschrijving van artikel 1 lid 2 (gebaseerd op artikel 1 van de Brandweerwet) is zeer ruim, want met een beetje creativiteit kunnen vrijwel alle werkzaamheden die de brandweer verricht onder deze noemer worden gebracht. Met name lid 2 sub d zet wat dat betreft de deur behoorlijk ver open.
Voorts zouden ook alle preventieve (educatieve) activiteiten van de brandweer hieronder (kunnen) vallen, want immers gericht op het “voorkomen” van brand als bedoeld in lid 1 sub a en c. Het zou naar mijn mening echter niet redelijk zijn indien de brandweer daarvoor nooit kosten in rekening zou kunnen brengen.
Er is dus sprake van een grijs gebied, waarin het niet duidelijk is óf en zo ja onder welke voorwaarden rechten mogen worden geheven.

In het vervolg van deze nota tracht ik hierover wat meer helderheid te verschaffen, door een aantal nadere criteria te noemen. Ook hier gaat het echter slechts om hulpmiddelen; twijfelgevallen waarin niet duidelijk is of we nu met hulp-, dan wel dienstverlening te maken hebben dan wel met een combinatie daarvan, zullen er altijd blijven bestaan. Dan zal naar bevind van zaken moeten worden gehandeld.

- **1.**

Als belangrijk onderscheidend criterium wordt wel eens aangegeven dat hulpverlening **op afroep** moet worden verleend, terwijl dienstverlening uitsluitend **na afspraak** wordt verricht. Enige nuancering is hierbij op haar plaats, want indien er uitsluitend sprake zou zijn van dienstverlening wanneer daartoe een afspraak is gemaakt, dan wordt één en ander m.i. te eng uitgelegd. Zie ook verderop.

- **2.**

In het verlengde van het vorige criterium ligt het criterium van de wilsovereenstemming. In de jurisprudentie is gesteld dat er pas sprake kan zijn van diensten waarvoor heffing mogelijk is, indien kan worden verondersteld dat tussen partijen **wilsovereenstemming** bestaat over de verlening en aanvaarding van de dienst. Voor het aannemen van "wilsovereenstemming" is het overigens niet noodzakelijk dat de gebruiker van de dienst hiertoe opdracht heeft verstrekt of zich uitdrukkelijk bereid heeft verklaard om de dienst te aanvaarden. Een dienst kan ook zijn een feitelijk als zodanig aanvaarde dienst!

- **3.**

Gaat het om de behartiging van het **algemeen belang** of om **individuele belangen**? De Hoge Raad heeft overwogen dat een dienst pas een belastbare dienst is in de zin van de verordening brandweerrechten als het gaat om werkzaamheden die liggen buiten het gebied van brand- en rampenbestrijding alsmede van beperking en bestrijding van gevaar voor mens en dier bij ongevallen ***én*** rechtstreeks en in overheersende mate verband houden met dienstverlening ten behoeve van een ***individualiseerbaar*** belang. De kosten van een ladderwagen die ingezet wordt bij een brand of een ongeval waarbij een mens of dier in gevaar is, kunnen niet worden doorberekend. Als diezelfde ladderwagen echter wordt ingezet op verzoek van een bedrijf kan en mag dat natuurlijk wel.

- **4.**

Is er sprake van een **acute gevaarssituatie** of niet? Als de kosten die de brandweer maakt niet voortvloeien uit haar wettelijke taak om een acute gevaarssituatie op te heffen, maar betrekking hebben op de hulp die zij heeft geboden in een minder gevaarvolle situatie, dan kunnen en mogen deze kosten worden verhaald;

- **5.**

Tenslotte vallen de **preventieve maatregelen**, die niet onmiddellijk tot gevaarlijke situaties leiden wanneer zij niet worden verricht, niet onder de wettelijke taken van de brandweer. Bijvoorbeeld het periodiek controleren van blusapparatuur.

3.4 Werkwijze in veel voorkomende situaties

Hieronder geven wij enkele voorbeelden uit voornoemd "grijs" gebied. Het gaat in zijn algemeenheid om veel voorkomende werkzaamheden die tot op heden niet of slechts zelden in rekening worden gebracht. Bij ieder onderwerp geven wij aan hoe de gemeente hier in de toekomst mee om zal gaan.

3.4.1. Beperken en bestrijden van milieu-incidenten

Hierbij gaat het vooral over het opnemen van gevaarlijke stoffen en verwijderen van olie en dergelijke.
In de jurisprudentie[4] is uitgemaakt dat privaatrechtelijk kostenverhaal van schoonmaakwerkzaamheden aan het wegdek – ook als die werkzaamheden door de brandweer worden uitgevoerd- in beginsel mogelijk is. Publiekrechtelijk kostenverhaal via de verordening brandweerrechten behoort dus zeker tot de mogelijkheden. Het is echter de vraag of de brandweer deze "oneigenlijke" taak nog wil en kan blijven uitvoeren.
De brandweer zal olie van het wegdek verwijderen als een en ander een gevolg is van een ongeval, waarvoor zij toch al gealarmeerd was. Als dit laatste niet het geval is en de brandweer hiervoor speciaal moet worden "opgetrommeld", dan zijn er alternatieven.
De politie kan bijvoorbeeld een bepaald wegdek afsluiten, waarna de wegbeheerder (b.v. de gemeentelijke stadsreiniging, provinciale- en rijkswaterstaat, afhankelijk van de eigenaar van de weg) zorg draagt voor het schoonmaken van de openbare weg. Dit kan door bedrijven die beschikken over grote veegwagens die speciaal ontworpen zijn om snel een wegdek grondig te reinigen. De brandweer beschikt niet over dergelijk materiaal en moet met beperkte middelen er handmatig veel langer over doen met uiteindelijk een minder goed eindresultaat. Maakt de wegbeheerder in een voorkomend geval toch gebruik van de diensten van de brandweer, dan worden daarvoor de tarieven van de Verordening brandweerrechten geheven. De wegenbeheerder kan desgewenst op zijn beurt de kosten verhalen op de veroorzaker.
Ten aanzien van rijks- en provinciewegen zijn al afspraken gemaakt met de wegbeheerder.
Voor wat betreft de gemeentelijke wegen zal dit onderwerp (nog) beter met Stadsbeheer moeten worden afgestemd om te voorkomen dat de brandweer te lichtvaardig wordt opgeroepen. Stadsbeheer beschikt immers ook over een eigen piketdienst.

Besluit
Na een ongeval, waarvoor de brandweer toch al ter plekke was, neemt de brandweer kleine hoeveelheden resten van olie of gevaarlijke stoffen gratis op.
In de overige gevallen is de wegbeheerder verantwoordelijk voor het adequaat verwijderen van de stoffen zodat de weg veilig bereden kan worden.
In beginsel is de brandweer hiervoor niet (meer) beschikbaar omdat het gewenste resultaat vaak ook langs andere, minder kostbare weg kan worden bereikt (bv. wegafzetting door politie en inschakeling van andere gemeentelijke diensten en/of particuliere bedrijven). Maakt de wegbeheerder in een voorkomend geval toch gebruik van de diensten van de brandweer, dan worden daarvoor de tarieven van de Verordening brandweerrechten geheven. Hiertoe wordt de bij deze verordening behorende tarieventabel aangepast.

3.4.2. Verwijdering omgevallen bomen

De brandweer wordt ook vaak ingeschakeld voor het verwijderen van omgevallen bomen, terwijl er geen enkel acuut gevaar meer is. Ook hier geldt dat deze dienst dan net zo goed (of beter) door andere gemeentelijke diensten of particuliere bedrijven kan worden verricht. Ook hiervoor is de brandweer in beginsel dus niet meer beschikbaar, tenzij er sprake is (dreigende) gevaarlijke situaties. Aangezien de wegbeheerder vaak de gemeente zelf is, is het ook hier van het grootste belang dat de interne communicatie en voorlichting hierover verbeterd wordt.

Besluit:
In beginsel is de brandweer niet (meer) beschikbaar voor het verwijderen van omgevallen bomen, omdat het gewenste resultaat vaak ook langs andere, minder kostbare weg kan worden bereikt (bv. wegafzetting door politie en inschakeling van andere gemeentelijke diensten en/of particuliere bedrijven). Maakt de wegbeheerder in een voorkomend geval toch gebruik van de diensten van de brandweer, dan worden daarvoor de tarieven van de Verordening brandweerrechten geheven. Hiertoe zonodig de bij deze verordening behorende tarieventabel aanpassen. In acute (dreigende) gevaarlijke situaties is en blijft de brandweer uiteraard wel de eerst aangewezen instantie.

3.4.3. Bergen van voertuigen

Hierbij kan het gaan om voertuigen die te water zijn geraakt of langs de weg zijn achtergelaten enz.
Uit de jurisprudentie kan worden afgeleid dat met duikwerkzaamheden in de regel voornamelijk het algemeen belang is gediend en dat daarom geen brandweerrechten mogen worden geheven. In geval zich nog mensen of dieren in de auto (kunnen) bevinden, staat het karakter van de hulpverlening immers voorop. Iets anders is het wanneer vaststaat dat er zich geen mensen of dieren (meer) in de auto bevinden. Dan gaat het om verlening van een dienst die even goed (of misschien nog wel beter) door een particulier bedrijf zou kunnen worden verricht.
Hieruit kan de conclusie worden getrokken dat indien met het bergen van te water geraakte voertuigen de algemene belangen méér zijn gediend dan de belangen van het individu de kosten niet kunnen worden verhaald.
Voor Nieuwegein is dit overigens van geen of ondergeschikt belang omdat ons brandweerkorps geen duikers heeft. Wij hebben het voorbeeld uit de jurisprudentie niettemin vermeld omdat het heel illustratief is voor het onderscheid hulpverlening/dienstverlening.
Het bergen van overige (onbeheerd achtergelaten) voertuigen zal, gelet op het voorgaande, vrijwel nooit een brandweertaak zijn. De brandweer is daarvoor niet opgeleid en het risico op ongelukken is te groot.

Besluit:
Voor het bergen van auto(wrakken) en dergelijke waarin zich zeker geen mensen of dieren bevinden, is de brandweer niet beschikbaar.

3.4.4 . Hercontroles

In de Tarieventabel die behoort bij de huidige Verordening brandweerrechten is opgenomen het tarief voor het houden van inspectie van gebouwen (waarbij de eerste inspectie van een jaar gratis is). Dit lijkt te impliceren dat de kosten van iedere tweede en volgende inspectie worden verhaald. Gebeurt dit in de praktijk ook en is dit überhaupt toegestaan?
De meeste inspecties of controles vinden plaats in het kader van de Bouwverordening of een andere publiekrechtelijke regeling. Bij de eerste inspectie constateert de brandweer ofwel dat alles in orde is ofwel dat op een aantal punten niet of niet volledig wordt voldaan aan de publiekrechtelijke voorschriften. Er wordt veelal (schriftelijk) een termijn gesteld waarbinnen alsnog aan de voorschriften moet zijn voldaan. Als bij de tweede controle blijkt dat een en ander nog steeds niet of onvoldoende in orde is, krijgt men een derde en tevens laatste termijn, waarbij tevens uitdrukkelijk wordt gewezen op het feit dat de kosten vanaf de derde controle in rekening zullen worden gebracht.
Omdat het hier om een publiekrechtelijk traject gaat, verdient het de voorkeur om vanaf de tweede controle ook die weg te volgen en “gewoon” het handhavingstraject te starten, te weten het toepassen van bestuursdwang of het opleggen van een last onder dwangsom.
Indien tot bestuursdwang wordt besloten kunnen alle kosten van de voorbereiding en de feitelijke uitvoering van de bestuursdwang,voorzover deze zijn gemaakt na het einde van de begunstigingstermijn, worden verhaald op de overtreder (artikel 5:25 Awb).
De ruime mogelijkheid voor verhaal van kosten die krachtens artikel 5:25 Awb geldt voor de bestuursdwang, bestaat niet voor de dwangsom. Mogen voorbereidingskosten die zijn gemaakt in het kader van een dwangsom, dan verhaald worden op grond van de Verordening Brandweerrechten?

Van belang is onder andere de bedoeling van de wetgever: heeft deze in de Awb bewust gekozen voor achterwege laten van een verhaalsmogelijkheid voor de voorbereidingskosten van het opleggen van een last onder dwangsom of is er sprake van een lacune in de wet?
Vooralsnog zullen wij hiervoor geen rechten heffen. Daar stellen wij tegenover dat er wel degelijk kosten kunnen worden bespaard als de brandweer van meet af aan duidelijke termijnen stelt en zich niet aan het lijntje laat houden. Dit laatste kost immers ook alleen maar (kostbare) tijd en menskracht.

Besluit:
De kosten van een tweede en volgende inspectie per jaar niet op basis van de Verordening brandweerrechten in rekening te brengen bij de overtreder, maar te starten met het handhavingstraject indien bij de tweede controle nog niet alles in orde blijkt te zijn. Dit traject vangt aan met het sturen van een brief aan overtreder waarin hij op de hoogte wordt gebracht van het voornemen tot het toepassen van bestuursdwang of het opleggen van een dwangsom. De overtreder wordt dan (bij bestuursdwang) tevens gewezen op de kosten.

3.4.5. Nodeloos alarm
De brandweer wordt veel gealarmeerd door geactiveerde automatische brandmeldinstallaties waarbij het regelmatig voor komt dat het een onechte melding betreft zoals o.m. roken onder een melder, las /soldeerwerkzaamheden, schoonmaakwerkzaamheden of doordat de installaties niet of niet goed genoeg worden onderhouden.
In 2005 bijvoorbeeld kwamen er 290 meldingen via een brandmeldcentrale binnen. Daarvan waren slechts (gelukkig) 12 echte branden. De overige meldingen hadden andere redenen zoals werkzaamheden (lassen e.d.) in nabijheid van de installatie (42 x); roken/bakken/stomen etc (64 x); (niet gemeld) onderhoud aan de installatie (5x) , storingen (84 x) en overige oorzaken.
Eén en ander brengt hoge kosten met zich mee, nog afgezien van de andere risico's en nadelen (bijvoorbeeld uit oogpunt van de verkeersveiligheid). Veel loze alarmeringen zijn te voorkomen, door de gedragingen van bewoners en/of gebruikers te beïnvloeden.
Het is op zichzelf dus heel gerechtvaardigd als een gemeente probeert het aantal loze meldingen terug te dringen.
Het heffen van rechten ter zake van loos alarm, met name bij het gebruik van automatische brandmeldinginstallaties, is echter niet toegelaten omdat dit ertoe zou kunnen leiden dat bij een vermoeden van brand zal worden geaarzeld met het waarschuwen van de brandweer, of dat er in het geheel geen melding wordt gedaan.
De kosten die hiermee gepaard gaan mogen dus niet in rekening worden gebracht op basis van de Verordening brandweerrechten.
Dat wil overigens niet zeggen dat een gemeente helemaal niets kan doen. Zowel in preventieve als in repressieve zin kan zij actie ondernemen.
Ook in Nieuwegein krijgt dit onderwerp veel aandacht. Zo heeft onze brandweer een medewerker Terugdringing loze meldingen aangesteld, die niet alleen in het kader van preventie veel goed werk verricht, maar ook in de handhavingsfase.
Ingevolge de Bouwverordening moet een brandmeldinstallatie namelijk voldoen aan de Nederlandse Norm NEN 2535. In deze norm is o.a. opgenomen dat een brandmeldinstallatie, afhankelijk van de functie van een gebouw en het aantal melders, een bepaald aantal loze meldingen mag veroorzaken per jaar. Wanneer dat aantal wordt overschreden is er l sprake van een overtreding van de voorschriften in de Bouwverordening. Een handhavingtraject wordt dan ingezet. Dit kan leiden tot een last onder dwangsom. Op die manier moet de overtreder uiteindelijk toch betalen.
Behalve de NEN 2535 is in de gebruiksvergunning ook opgenomen de voorwaarde van onderhoud en beheer volgens de NEN 2654. Bij (herhaaldelijk) onjuist onderhoud of gebruik kan ook deze overtreding als zelfstandige ingang gebruikt worden voor het opleggen van een dwangsom of uitoefenen van bestuursdwang.
De kosten van uitrukken van de brandweer naar aanleiding van loze alarmeringen die binnen de NEN-normen vallen, kunnen **niet** worden verhaald.

Besluit:
De kosten van uitrukken van de brandweer terzake van ongewenst en/of onecht alarm kunnen niet worden verhaald op basis van de Verordening Brandweerrechten. De brandweer zet haar beleid om dit soort meldingen zoveel mogelijk te voorkomen en waar nodig handhavend op te treden evenwel onverminderd voort.

3.4.6. Personen bevrijden uit een lift/toegang verschaffen bij buitensluiting
Er is de laatste jaren een toename in het aantal verzoeken aan de brandweer om personen uit de lift te bevrijden.
De normale procedure is dat de woningbouwvereniging of verhuurder een contract heeft met een storingsdienst die binnen een redelijke tijd aanwezig is om handelend op te treden. Momenteel worden personen die in een lift opgesloten zitten door de woningbouwvereniging echter veelvuldig doorverwezen naar de brandweer om die te verzoeken hulp te verlenen. Dit omdat de waakvlamovereenkomsten met de storingsdiensten zijn afgebouwd.Ook is wel eens als argument aangevoerd dat tussen de middag de storingsdienst aan het lunchen was en de brandweer toch niets anders te doen heeft.
Personen uit een lift bevrijden is niet een primaire brandweertaak indien er geen onmiddellijk gevaar of een levensbedreigende situatie is.

Indien er echter sprake is van redden van personen bij een ongeval, personen onwel geworden zijn en/of er een levensbedreigende situatie (aan het ontstaan) is, zal vanzelfsprekend de brandweer wel hulp verlenen.
Ook voor de dienstverlening aan personen die zichzelf buitengesloten hebben geldt dat er andere, particuliere bedrijven zijn, die het probleem goedkoper en efficiënter kunnen oplossen dan de brandweer.

Besluit:
In beginsel is de brandweer niet beschikbaar voor het bevrijden van personen uit lift of het bieden van hulp aan personen die zichzelf buitengesloten hebben. Hiervoor verwijzen naar de woningbouwvereniging of de in of nabij de lift aangegeven alarmadressen.
Maakt iemand in een voorkomend geval toch gebruik van de diensten van de brandweer, dan worden daarvoor de tarieven van de Verordening brandweerrechten geheven. Hiertoe de bij deze verordening behorende tarieventabel aanpassen. In acute (dreigende) gevaarlijke situaties is en blijft de brandweer uiteraard wel de eerst aangewezen instantie.

3.4.7. Vee uit sloot halen/redden van dieren

De brandweer wordt regelmatig gealarmeerd om hulp te verlenen aan vee dat in de modder van een sloot vastzit.
Aangezien het veelal onduidelijk is waar en hoe de eigenaar van het vee te bereiken is zodat die zelf handelend op kan treden, wordt de brandweer door de politie verzocht ter plaatse te komen om hulp te verlenen.
Natuurlijk kan zich incidenteel een dergelijke situatie voordoen. Het moge ook duidelijk zijn dat het hier om een dier in nood gaat en dat er sprake is van een wettelijke taak voor de brandweer om hulp te verlenen.
De eigenaar dient echter zelf redelijkerwijs te voorkomen dat dergelijke situaties zich meerdere malen voordoen omdat dan sprake is van nalatigheid. Een en ander kan bijvoorbeeld door het aanbrengen van afrastering zodat het vee niet bij de sloot kan of door te zorgen voor alternatieven zodat het vee niet uit de sloot hoeft te drinken.
Dit geldt in breder verband ook voor het halen van katten uit boom of het anderszins verlossen van (huis-) dieren uit benarde situaties (zo heeft de brandweer wel eens een cavia uit een spouwmuur moeten bevrijden …). In beginsel is dit hulpverlening waarvoor de brandweer geen kosten in rekening mag en kan brengen. Als de eigenaar hiervan echter een verwijt valt te maken, wordt hij schriftelijk gewaarschuwd op de financiële consequenties die een en ander bij herhaling kan hebben.
Bij verwijtbare “recidive” kunnen de kosten onder bepaalde omstandigheden op de eigenaar worden verhaald, indien er sprake is van een onrechtmatige daad.

Besluit:
Voor een eerste maal dat een koe of paard in de sloot is geraakt of een dier anderszins in nood raakt, brengt de brandweer geen kosten in rekening. Indien dit vaker voorkomt , waarbij er sprake is van aantoonbare schuld of nalatigheid van de eigenaar, dan zal hiervoor een rekening worden gepresenteerd. De grondslag zal dan echter niet de Verordening brandweerrechten zijn, maar een vordering tot schadevergoeding uit **onrechtmatige daad.**

3.4.8 . Wacht- en bewakingsdiensten

De brandweer wordt regelmatig benaderd voor bewaking/toezicht bij evenementen. Ook dit is echter een taak die in beginsel even goed door een particuliere beveiligingsorganisatie zou kunnen worden uitgevoerd. Het behoort tot de verantwoordelijkheid van de organisator van het evenement om voor brandwachten te zorgen, indien dit als voorschrift in de vergunning is opgenomen. Dit laatste gebeurt vaak bij grote evenementen. Bij vergunningen voor grote evenementen en kleinere evenementen met een verhoogd risico, zoals het afsteken van vuurwerk, toneelvoorstellingen
e.d. wordt standaard in de vergunning opgenomen dat op kosten van de organisator, voor wacht- en bewakingsdienst een of meerdere brandwachten aanwezig zijn. Deze voorwaarde is gebaseerd op art. 6.1.1 van de Bouwverordening en art. 2.1.1 van de Brandbeveiligingsverordening.
Dit uitgangspunt lijdt uiteraard uitzondering in geval van acute (dreigende) gevaarlijke situaties. Dan komt de brandweer poolshoogte nemen en zal zij indien noodzakelijk maatregelen (laten) treffen en/of toezicht (blijven) houden.

Besluit:
De brandweer is in beginsel niet beschikbaar voor het lopen van wacht- of bewakingsdiensten. Hiervoor verwijzen naar particuliere organisaties. Maakt iemand in een voorkomend geval toch gebruik van de diensten van de brandweer, dan worden daarvoor de tarieven van de Verordening brandweerrechten geheven. Hiertoe zonodig de bij deze verordening behorende tarieventabel aanpassen. In (dreigende) gevaarlijke situaties is en blijft de brandweer uiteraard wel de eerst aangewezen instantie.

3.4.9. Het geven van voorlichting/instructie aan bedrijven en instellingen

Het geven van voorlichting rekent de brandweer in beginsel tot haar kerntaken. Voorzover dit in haar jaarplan past zal zij dit blijven doen en daarvoor geen kosten in rekening brengen.
Dat geldt niet voor het geven van instructie aan bijvoorbeeld het personeel van een bepaald bedrijf of instelling. Er zijn tegenwoordig prima particuliere organisaties die adviseren op het terrein van bedrijfshulpverlening.

Besluit:
De brandweer is niet langer beschikbaar voor het geven van instructie aan bedrijven en instellingen. Hiervoor verwijzen naar particuliere organisaties.

4. Overzicht besluitvorming

Wij stellen de beleidsnotitie Kostenverhaal Brandweertaken vast en besluiten dat:

- **_____a.**

de brandweer de kosten van hulpverlenende taken niet verhaalt op de veroorzaker, tenzij er aanleiding is om deze op basis van artikel 6:162 BW (onrechtmatige daad) aansprakelijk te stellen voor de schade;

- **b.**

de brandweer in het algemeen niet meer beschikbaar is voor dienstverlenende taken die even goed of beter door een andere (particuliere) organisatie kunnen worden verricht, tenzij er sprake is van een acute (dreigende) gevaarlijke situatie;

- **c.**

de brandweer in het bijzonder niet meer beschikbaar is voor het bergen van autowrakken en dergelijke en het geven van instructie aan bedrijven en instellingen;

- **d.**

de brandweer voor een aantal diensten, zoals het opnemen van gevaarlijke stoffen, het verwijderen van omgevallen bomen, het bevrijden van personen uit een lift of het toegang verschaffen bij buitensluitingen, het lopen van wacht-of bewakingsdiensten bij evenementen, alleen bij wijze van uitzondering beschikbaar is bijvoorbeeld als er binnen aanvaardbare termijn geen andere oplossing voorhanden is of in gevaarlijke situaties als bedoeld onder b;

- **e.**

indien in de situaties als bedoeld onder d, waarin geen sprake is van een acuut (dreigend) gevaar, toch gebruik wordt gemaakt van de diensten van de brandweer, de tarieven van de Verordening brandweerrechten worden geheven;

- **f.**

de brandweer, vanaf de tweede constatering van overtreding, handhavend zal optreden bij nodeloze alarmering en/of overigens niet voldoen aan gebruiksvoorschriften;

- **g.**

(een samenvatting van) de beleidsnotitie Kostenverhaal Brandweertaken op de gebruikelijke wijze bekend zal worden gemaakt en gedurende 6 weken na bekendmaking ter inzage wordt gelegd;

- **h.**

in de loop van 2008 een voorstel tot aanpassing van de Verordening brandweerrechten 2008 aan de raad zal worden voorgelegd.

Ondertekening
burgemeester en wethouders,
secretaris
drs. P.C.M. van Elteren
burgemeester
drs. C.M. de Vos

[1] HR 11 december 1992

[2] circulaire van 19 augustus 1985, Stcrt. 1985,177.

[3] rechten kunnen onder meer worden geheven ter zake van het gebruik van gemeentebezittingen en het genot van of door het gemeentebestuur verstrekte diensten

[4] o.a. Rb Den Haag 13 oktober 2004 en 12 maart 2003

Bron: overheid.nl

Er is gezamenlijk beleid van overheden visie en daadkracht nodig. Daar is een nieuw kabinet hard bij nodig. Dat schrijven de koepels van gemeenten, provincies.Wellicht een onderwerp voor het Politiek debat.

IFUD of Human Rights
Voorzitter
J.P. van den Wittenboer

Rapporten:

Persoonlijk, Dichtbij en Verbonden
Een visie en strategie voor het Sociaal Domein
Gemeente Geldrop-Mierlo
Oktober 2019
72 blz (pdf)

Geldrop-Mierlo is van en voor iedereen. Mensen voelen zich onderdeel van onze gemeenschap en hebben deel in die gemeenschap. Alleen samen zijn wij een vitale en veerkrachtige gemeenschap.

Rapport KANTAR 2019
"Relatie burger overheid 2030"
Onderzoek in opdracht van de Nationale Ombudsman

Correspondence:Po.box 324, 5660AH Geldrop The Netherlands
Offices:Kastanje 28, 5731NK Mierlo The Netherlands
C.o.C.reg:41092925 Eindhoven N.L.
E-mail: ifudofhumanrights@yahoo.com
Internet: http://ifudofhumanrights.weebly.com
Phone:+31 -(0)6 50 425 552

De Mensenlijke Maat

De menselijke maat lijkt in de dagelijkse praktijk van de uitvoering niet altijd uit de verf te komen. Bij woningbouwcorporaties is de menselijke maat vaak ver te zoeken bij diverse huisuitzetting in het land, door als een kil vastgoedbedrijf, zonder oog voor de menselijke kant onverkort vast te houden aan het huurcontract.
Nationale Ombudsman de zaak van een wat oudere dame. Als zij op een avond haar bezoek uitlaat, waait de voordeur achter haar dicht. Zonder bril, jas én sleutel staat ze geschrokken op straat. Gelukkig heeft ze een andere bewoonster van de flat haar sleutel gegeven voor dit soort noodgevallen. Met die reservesleutel probeert mevrouw haar deur open te doen. Maar haar andere sleutel blijkt nog aan de binnenkant in het slot te zitten. Daarom blijft de sleutel in het slot steken en staat ze in de kou.
Bron: “Voor een dichte deur” column Nationale Ombudsman, 8 april 2011.
De mogelijkheid is dan om dan een dure slotenmaker te bellen om de deur te openen of de brandweer. Voor veel armlastige mensen met maar een klein AOW’tje of mensen aan de onderkant met schulden, brengt de rekening van de slotenmaker hun nog dieper in het web van de ‘incasso-industrie’ met de intentie de burger aan de onderkant zoveel mogelijk geld uit de zak te kloppen en verdienen aan mensen zonder geld. De Groene Amsterdammer onderzocht platform voor onderzoeksjournalistiek Investico samen met Nieuwsuur de ‘incasso-industrie’ en constateren dat Nederlandse schuldenaren zowel uit de normale economie als uit de rechtsstaat zijn getrapt.

Tweede Kamer der Staten-Generaal 2

Vergaderjaar 2018–2019

35 225 Wijziging van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering en de Faillissementswet in verband met de herziening van het beslag- en executierecht

Nr. 3 MEMORIE VAN TOELICHTING

De rijksincassovisie zet aan tot meer transparantie richting de burger, afstemming tussen de voor maatwerk en aandacht voor het voorkomen van onnodige verhogingen verschillende incasserende organisaties, ruimte van de schuldenlast.

Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2018–2019

35 225 Wijziging van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering en de Faillissementswet in verband met de herziening van het beslag- en executierecht

Nr. 3

MEMORIE VAN TOELICHTING

1. Algemeen

Het beslag- en executierecht gaat over de tenuitvoerlegging van rechterlijke beslissingen en andere executoriale titels. Het is het sluitstuk van de gerechtelijke afhandeling van geschillen. Het maakt het mogelijk om een gerechtelijke beslissing gedwongen ten uitvoer te laten leggen, in het geval de schuldenaar hier niet uit eigen beweging aan voldoet. De meeste geschillen zien op geldvorderingen. Denk bijvoorbeeld aan een consument die online een nieuwe broek bestelt en geleverd krijgt en vervolgens de rekening van de kledingwinkel niet betaalt. Of een advocaat die juridisch advies geeft aan een bedrijf en na afloop niet betaald krijgt voor zijn dienst. De kledingwinkel en de advocaat zullen dan een aanmaning sturen en als deze ook niet wordt voldaan, kunnen ze ervoor kiezen om gebruik te maken van de diensten van een incassobureau. Wordt er nog steeds niet betaald, dan kan de schuldeiser de rechter worden vragen om een vonnis waardoor in rechte vaststaat dat de schuldenaar (in dit geval de consument of het bedrijf) de vordering moet voldoen. Met dit vonnis (ook wel een «executoriale titel» genoemd) kan de schuldeiser (in dit geval de kledingwinkel of de advocaat) naar de deurwaarder gaan om beslag te laten leggen op vermogensbestanddelen van de schuldenaar, zoals bijvoorbeeld de bankrekening van een consument of bedrijf, het loon of de uitkering van een consument of het bedrijfspand of de inventaris van een bedrijf. Als het beslag is gelegd, wordt het tegoed op de bankrekening bevroren en kan een pand of inventaris niet worden verkocht. Bij beslag op roerende en onroerende zaken, zoals een pand of inventaris, is de volgende stap dat er een executieverkoop wordt gehouden. Uit de opbrengst kan de vordering van de schuldeiser worden voldaan. Het beslag- en executierecht zorgt er dus voor dat een vordering kan worden voldaan als de schuldenaar dit zelf niet doet. Het zorgt ervoor dat een vonnis van de rechter wordt nageleefd.

Het doel van het wetsvoorstel is om te voorkomen dat een schuldenaar door het beslag niet meer in zijn bestaansminimum kan voorzien, om het beslag- en executierecht efficiënter en eenvoudiger te maken en om te voorkomen dat een beslag puur als pressiemiddel wordt gebruikt. Daartoe

kst-35225-3
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2019

wordt het beslag- en executierecht op een aantal punten gewijzigd. Zo wordt bijvoorbeeld een beslagvrij bedrag bij beslag op een bankrekening ingevoerd. Ook wordt geregeld dat er geen beslag mag worden gelegd op roerende zaken, zoals inboedel of een auto, als redelijkerwijs voorzienbaar is dat de kosten de baten overstijgen. Verder wordt het beslagverbod op roerende zaken gemoderniseerd, net zoals de regels inzake de veiling van roerende zaken. Daarnaast wordt het mogelijk gemaakt om administratief beslag te leggen op motorrijtuigen.

Hierna worden in hoofdstuk 3 de uitgangspunten van het wetsvoorstel nader uitgewerkt. In hoofdstuk 4 wordt verder ingegaan op het beslag- en executierecht. Hoofdstuk 5 bevat een uitwerking van het eerste uitgangspunt dat het bestaansminimum van schuldenaren beter moet worden geborgd. In hoofdstuk 6 worden de belangrijkste maatregelen ter uitwerking van het tweede uitgangspunt, het effectiever en efficiënter maken van beslag en executie, toegelicht. Hoofdstuk 7 bevat het derde uitgangspunt dat beslaglegging niet uitsluitend als pressiemiddel dient te worden ingezet. Hoofdstuk 8 gaat in op de terminologie die wordt gebruikt in het beslag- en executierecht, terwijl in hoofdstuk 9 de Algemene verordening gegevensbescherming wordt behandeld. Hoofdstuk 10 benoemt de effecten van het wetsvoorstel, inclusief de uitvoeringstoetsen. En in het laatste hoofdstuk, hoofdstuk 11, worden de reacties op de (internet)consultatie besproken.

2. Context

Het wetsvoorstel is in overeenstemming met de Staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) opgesteld en valt onder de Brede Schuldenaanpak (*Kamerstukken II*, 2017–2018, 24 515, 431) en het bijbehorende actieplan. Dit actieplan bevat een groot aantal maatregelen, waaronder een bredere gegevensuitwisseling bij beslag waarbij ook overheidsschuldeisers worden betrokken. Ook wordt onderzoek gedaan naar een zorgvuldige en maatschappelijk verantwoorde incasso door (rijks)overheidsorganisaties. De Brede Schuldenaanpak volgt uit het regeerakkoord dat inzet op het terugdringen van het aantal problematische schulden en het effectiever helpen van mensen met schulden. Ook is in het regeerakkoord bepaald dat de overheid, net als elke andere schuldeiser, de beslagvrije voet dient te respecteren. Zo wordt het bestaansminimum van de schuldenaar geborgd, net zoals de invoering van het beslagvrije bedrag bij bankbeslag beoogt. Het wetsvoorstel sluit ook aan bij de in 2016 gepresenteerde rijksincassovisie (zie de bijlage bij de brief van de Staatssecretaris van SZW d.d. 4 april 2016, 24 515, nr. 336).

Met de rijksincassovisie wil het kabinet bewerkstelligen dat in het rijksincassoproces de burger centraal staat en dat daarbij steeds voor ogen wordt gehouden dat de burger maar één afloscapaciteit heeft. De rijksincassovisie zet aan tot meer transparantie richting de burger, afstemming tussen de verschillende incasserende organisaties, ruimte voor maatwerk en aandacht voor het voorkomen van onnodige verhogingen van de schuldenlast. De rijksincassovisie krijgt met name vorm via de Wet vereenvoudiging beslagvrije voet (volledige naam: Wet van 8 maart 2017 tot wijziging van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering, de Invorderingswet 1990 en enkele andere wetten in verband met een vereenvoudiging van de beslagvrije voet (Wet vereenvoudiging beslagvrije voet), hierna: Wvbv) en de hiervoor genoemde verbrede gegevensuitwisseling bij beslaglegging.

Dit wetsvoorstel bouwt voort op de rijksincassovisie. Het beschermt het bestaansminimum van de schuldenaar door de invoering van het beslagvrij bedrag bij bankbeslag en zorgt daarnaast voor een verlaging

van de kosten voor zowel de schuldenaar als de schuldeiser door beslaglegging en executie efficiënter en effectiever te maken (zie ook de toelichting bij het tweede uitgangspunt). Ook wordt in het wetsvoorstel rekening gehouden met het «doenvermogen» van mensen (zie het rapport van de Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid (WRR) «Weten is nog geen doen: Een realistisch perspectief op redzaamheid»). Dit gebeurt onder meer door onder bepaalde voorwaarden informatieverstrekking door derden mogelijk te maken (zie het voorgestelde artikel 475aa Rv). Het is niet mogelijk om in alle gevallen te voorkomen dat de schuldenaar zelf actie zal moeten ondernemen. Denk bijvoorbeeld aan het aanbrengen van een executiegeschil. Hiervoor zal de schuldenaar zelf naar de rechter moeten. Doordat dit wetsvoorstel de executiegeschilprocedure bij de kantonrechter invoert, wordt de drempel voor het aanbrengen van een executiegeschil wel verlaagd.

Het wetsvoorstel is tevens onderdeel van het programma «Verbetering van het burgerlijk procesrecht». Dit programma heeft tot doel te zorgen voor meer eenvoud, snelheid, flexibiliteit en effectiviteit bij zowel de gerechtelijke geschiloplossing als het beslag- en executierecht. Het programma vloeit voort uit het regeerakkoord, waarin staat dat bestaande juridische procedures complex zijn en niet altijd voldoen voor het oplossen van alledaagse problemen van burgers.

3. Uitgangspunten van het wetsvoorstel

Bij deze herziening worden de volgende drie uitgangspunten gehanteerd:

1) Het bestaansminimum van schuldenaren dient geborgd te zijn bij beslag en executie.
   Zo regelt het wetsvoorstel dat er een beslagvrij bedrag bij beslag op een bankrekening wordt ingevoerd en dat het beslagverbod op roerende zaken, niet registergoederen, wordt gemoderniseerd.
2) De beslaglegging en de daaruit voortvloeiende executie moeten zo effectief en efficiënt mogelijk plaatsvinden.
   Ten eerste wordt geregeld dat een overgang van een vordering op een rechtsopvolger in bepaalde gevallen niet meer hoeft te worden betekend aan de schuldenaar, maar schriftelijk kan worden medegedeeld. Ten tweede wordt de kantonrechter bevoegd gemaakt in executiegeschillen die rijzen over de tenuitvoerlegging van een titel. Daarnaast wordt de mogelijkheid ingevoerd om administratief beslag te leggen op motorrijtuigen (zoals auto's en aanhangwagens). Ook wordt wettelijk geregeld dat roerende zaken op een online executieveiling kunnen worden verkocht en wordt het vereiste van aankondiging van de verkoop van het beslagene in een dagblad en door het aanslaan van biljetten vervangen door een aankondiging via een algemeen toegankelijke website. Daarnaast wordt bij een derdenbeslag de termijn verkort waarbinnen de betrokken derde (bijvoorbeeld de werkgever) moet verklaren wat door het beslag is getroffen. Verder wordt de mogelijkheid ingevoerd voor de deurwaarder om voorafgaand aan de beslaglegging te vragen of iemand daar bankiert, zodat er geen onnodige beslagexploten hoeven te worden betekend aan de bank.
3) Indien beslag dient ter verhaal mag het niet louter worden ingezet als pressiemiddel.
   Dit wordt geregeld door in de wet te verankeren dat beslag en executie van roerende zaken, niet-registergoederen, in beginsel achterwege dienen te blijven als redelijkerwijs voorzienbaar is dat de kosten de baten overstijgen.
   De belangrijkste voorgestelde maatregelen zullen hierna in het algemeen deel worden besproken. De overige maatregelen worden toegelicht in de artikelsgewijze toelichting.

4. Beslag- en executierecht

Basisbeginsel in ons rechtsverkeer is dat mensen die (financiële) verplichtingen aangaan, deze ook moeten nakomen. Indien iemand een rekening niet betaalt, mag de schuldeiser maatregelen treffen om de schuldenaar te bewegen zijn schuld te voldoen. Hij kan een (incasso-)procedure starten en de rechter verzoeken de schuldenaar te veroordelen het verschuldigde bedrag aan hem te betalen (zie artikel 3:296 van het Burgerlijk Wetboek (BW)). Indien een schuldenaar ook na een rechterlijke veroordeling niet tot betaling overgaat, kan de schuldeiser het vonnis gedwongen ten uitvoer laten leggen door een gerechtsdeurwaarder. De grosse van het vonnis vormt daarvoor de executoriale titel: het geschrift dat krachtens wettelijk voorschrift de bevoegdheid verleent tot tenuitvoerlegging. Op grond van een executoriale titel kan dan executoriaal beslag worden gelegd.

De schuldeiser kan, tenzij bij wet of overeenkomst anders is bepaald, zijn vordering verhalen op alle goederen (dat wil zeggen zaken en vermogensrechten) van de schuldenaar (artikel 3:276 BW). In theorie kan hij daarvoor op grond van de huidige wet tegelijkertijd beslag leggen op alle voor beslag vatbare goederen waartoe hij bevoegd is zijn vordering te verhalen (artikel 435 Rv). Zo kan een schuldeiser beslag leggen op vorderingen die de schuldenaar jegens derden heeft, bijvoorbeeld beslag op het loon bij de werkgever (hierna: loonbeslag) of op het tegoed op een bankrekening van de schuldenaar bij een bank (hierna: bankbeslag). Hij kan beslag leggen op het huis van de schuldenaar of andere waardevolle registergoederen (zoals grond, een te boek gesteld schip of een te boek gesteld vliegtuig). De schuldeiser kan er ook voor kiezen beslag te leggen op bepaalde roerende zaken, niet registergoederen, zoals een auto of waardevolle zaken uit de inboedel van een schuldenaar.

Executoriaal verhaalsbeslag wordt gelegd op waardevolle vermogensbestanddelen van de schuldenaar zodat de gerechtsdeurwaarder vervolgens over kan gaan tot een gedwongen verkoop van de in beslag genomen goederen. Dit noemt men de executie. Met de executieopbrengst kan vervolgens de vordering van de schuldeiser worden voldaan. Het beslag- en executierecht biedt zodoende de schuldeiser de mogelijkheid om de tenuitvoerlegging van het vonnis af te dwingen met overheidshulp, te weten door de gerechtsdeurwaarder die daarbij zo nodig hulp van de politie kan inroepen. Executoriaal verhaalsbeslag is de opmaat tot uitwinning van het vermogen van de schuldenaar. Daarnaast bestaat er ook executoriaal afgiftebeslag waarbij de deurwaarder de in beslag te nemen zaak onder zich neemt om de zaak vervolgens aan de schuldeiser te doen toekomen.

Naast executoriaal beslag (beslag op basis van een executoriale titel) is het ook mogelijk om conservatoir beslag te leggen (beslag zonder executoriale titel). Dit conservatoir beslag is een bewarende maatregel die voorafgaand aan of tijdens een gerechtelijke procedure wordt gelegd zodat goederen – waarop later eventueel verhaal via een executoriale verkoop zou kunnen worden gehaald – veilig zijn gesteld totdat de uitkomst van de procedure duidelijk is. Zou een schuldeiser eerst de uitkomst van de procedure moeten afwachten dan loopt hij het risico dat er tegen die tijd geen verhaal meer mogelijk is, omdat bijvoorbeeld de goederen overgedragen zijn of het banktegoed is overgeboekt. Voor conservatoir beslag is voorafgaand rechterlijk verlof nodig (artikel 700 Rv). Dit verlof wordt verleend op voorwaarde dat de bodemprocedure binnen een bepaalde periode moet zijn aangevangen (binnen acht dagen, tenzij de rechter bij het verlenen van het verlof anders bepaalt). Bij conservatoir beslag (tot verhaal van een geldvordering) op roerende zaken, niet

registergoederen, bijvoorbeeld een auto of inboedelzaken, moet de schuldeiser aantonen dat er gegronde vrees bestaat dat de goederen zonder beslag zullen worden verduisterd (artikel 711 Rv). Een dergelijke voorwaarde geldt niet bij het leggen van conservatoir beslag onder derden, zoals loonbeslag of bankbeslag. Bij conservatoir beslag op loon moet de schuldenaar worden gehoord alvorens wordt beslist op het verzoek tot verlenen van het verlof (artikel 720 Rv).

Het uitgangspunt dat een schuldeiser zich kan verhalen op alle vermogensbestanddelen van een schuldenaar wordt in de praktijk begrensd door specifieke wetsbepalingen en algemene rechtsbeginselen. Het beslagverbod roerende zaken, niet-registergoederen, (zie de artikelen 447 en 448 Rv) is een voorbeeld van een dergelijke bepaling. Op grond van dit verbod mag er thans geen beslag worden gelegd op bijvoorbeeld het bed en beddengoed van de schuldenaar. Daarnaast geldt steeds dat een schuldeiser geen misbruik van bevoegdheid mag maken (artikel 3:13 BW) en zijn een schuldeiser en schuldenaar verplicht zich jegens elkaar te gedragen overeenkomstig de eisen van redelijkheid en billijkheid (artikel 6:2 BW). Voor ieder beslag geldt dat dit niet vexatoir mag zijn: het mag geen onredelijke belasting voor de beslagschuldenaar opleveren. Een vexatoir beslag levert misbruik van bevoegdheid op als bedoeld in artikel 3:13 BW en is onrechtmatig. Indien de schuldenaar meent dat hij in verhouding tot het belang van de schuldeiser door het leggen van het beslag op onevenredige wijze wordt getroffen, kan hij de rechter vragen het beslag op te heffen (artikel 438 Rv, dan wel artikel 705 Rv). Vanwege de spoedeisendheid van de gevraagde beslissing worden dergelijke geschillen in de regel voorgelegd aan de voorzieningenrechter.

5. Uitgangspunt 1: betere borging bestaansminimum schuldenaren

Het wetsvoorstel bevat een aantal maatregelen dat ervoor moet zorgen dat het bestaansminimum van schuldenaren beter wordt geborgd. Naar aanleiding van opmerkingen in de internetconsultatie over wat onder bestaansminimum moet worden verstaan, wordt hieronder eerst ingegaan op dit kernbegrip waarna vervolgens de voornaamste maatregelen worden toegelicht.

5.1. Bestaansminimum / primaire levensbehoeften/ leefgeld

Het NIBUD heeft in de consultatie aangegeven het onduidelijk te vinden wat er precies wordt verstaan onder het begrip bestaansminimum en wijst er op dat meerdere begrippen door elkaar worden gebruikt: noodzakelijk/menswaardig bestaansminimum, levensonderhoud, primaire levensbehoeften en leefgeld. Ook de Landelijke Cliëntenraad dringt aan op het hanteren van een eenduidig gedefinieerd begrip «volgens welke de normen de beslagvrije voet wordt vastgesteld». Afgezien van het begrip «algemene dagelijkse levensbehoeften» worden deze begrippen niet in de wetsartikelen gebruikt. De begrippen zien op de uitgangspunten die ten grondslag hebben gelegen aan de introductie van nieuwe artikelen of wijziging van bestaande artikelen. Achterliggend kernbegrip is steeds het bestaansminimum: wat heeft een mens minimaal nodig om in de huidige maatschappij in zijn levensonderhoud te voorzien? Dat valt uiteen in geld en in goederen.

Bij de regels over de beslagvrije voet bij beslag op periodieke vorderingen en het beslagvrij bedrag bij beslag op bankrekeningen is de achtergrond dat een schuldenaar over geld moet kunnen beschikken waarmee hij in zijn primaire levensbehoeften kan voorzien. Het gaat dan bijvoorbeeld om de aanschaf van levensmiddelen en het betalen van huur of hypotheek.

De wet dient vooraleerst te voorzien in een eenduidige wijze van vaststellen van de beslagvrije voet, dan wel het beslagvrije bedrag. Al hetgeen boven de beslagvrije voet (bij loon of uitkering) of het beslagvrij bedrag (bij banktegoeden) uitstijgt, kan benut worden om de schuld af te lossen.

Bij het beslagverbod roerende zaken gaat het er in zijn algemeenheid om dat de schuldenaar de beschikking moet kunnen houden over de zaken die een mens in Nederland redelijkerwijs nodig heeft om in een menswaardig bestaan te voorzien. In de 19e eeuw werd daarvoor beddengoed en enige kleding en levensmiddelen voldoende geacht. Naar de maatstaven van de huidige maatschappij is hier meer voor nodig: de niet bovenmatige inboedelgoederen, kleding, levensmiddelen en andere zaken die de schuldenaar nodig heeft voor de persoonlijke verzorging en de algemene dagelijkse levensbehoeften dienen buiten het beslag te blijven. Het gaat daarbij om zaken die over het algemeen weinig vermogenswaarde vertegenwoordigen en derhalve ook niet interessant zijn als verhaalsobject voor een schuldeiser. Uit overwegingen van humanitaire aard dient beslag achterwege te blijven bij bepaalde zaken van de minderjarige kinderen van de schuldenaar, gezelschapsdieren en zaken van hoogstpersoonlijke aard

Onder het beslagverbod vallen ook roerende zaken die een schuldenaar redelijkerwijs nodig heeft voor de verwerving van de noodzakelijke middelen van bestaan of voor zijn scholing of studie. De achtergrond van deze bepaling is erin gelegen dat een beslaglegging het een schuldenaar niet onmogelijk mag maken om zijn inkomen te verwerven of een opleiding te volgen (zodat hij inkomen kan verwerven). Zou de schuldenaar door de beslagmaatregelen zijn inkomen verliezen of zijn opleiding niet afmaken dan zal dit leiden tot een verlies aan inkomen en dus aan verhaalsmogelijkheden. In dat geval zijn zowel de schuldenaar als de schuldeiser slechter af.

Naar aanleiding van de reacties op de internetconsultatie is opgenomen dat het beslagverbod enkel ziet op roerende zaken die zich in de woonruimte van de schuldenaar bevinden. Hiermee is duidelijk gemaakt dat een auto niet onder het beslagverbod sub e valt. Een auto kan wel onder een andere bepaling van het beslagverbod roerende zaken vallen, bijvoorbeeld als de schuldenaar om gezondheidsredenen volledig afhankelijk is van een aan zijn handicap aangepaste auto voor verplaatsingen buitenshuis. In dat geval is de auto noodzakelijk voor de algemene dagelijkse levensbehoeften (artikel 447, eerste lid, onder d Rv).

5.2.1. Beslagvrij bedrag bij bankbeslag

De beslagvrije voet (zie artikel 475b Rv) zorgt ervoor dat bij een beslag op bepaalde periodieke inkomsten van de schuldenaar (kort gezegd, het loon dat of de uitkering die hij ontvangt) en bij een daaruit voortvloeiende executie, de schuldenaar in zijn levensonderhoud kan blijven voorzien. Wordt er beslag gelegd op het loon of de uitkering van de schuldenaar dan dient er altijd een bepaald bedrag ter vrije beschikking van de schuldenaar te blijven. Dit bedrag betreft de beslagvrije voet. Een beslag hierop is niet geldig. Alleen op het deel van het inkomen dat boven de beslagvrije voet uitkomt, kan beslag worden gelegd (artikel 475b, lid 1, Rv). De beslaglegging op het inkomen vindt plaats onder degene die deze periodieke betaling aan de schuldenaar verricht, oftewel de werkgever of de uitkeringsinstantie. Na de beslaglegging voldoet de werkgever of de uitkeringsinstantie aan de schuldenaar het deel van het inkomen dat overeenkomstig de beslagvrije voet is vrijgehouden en het overige deel aan de deurwaarder, die dit bedrag weer laat toekomen aan de schuld-

eiser. De regeling voor de beslagvrije voet zal worden gewijzigd door de Wvbv. Deze wet voert een vereenvoudigd model in voor de berekening van de beslagvrije voet en brengt wijzigingen in het proces van beslaglegging aan, waardoor beslagleggende partijen beter van elkaars incassoactiviteiten op de hoogte kunnen zijn. Het wetsvoorstel en de toelichting houden rekening met de mogelijkheid dat de Wvbv later in werking treedt dan het wetsvoorstel. Er is een samenloopbepaling opgenomen die gaat gelden zodra de Wvbv in werking treedt.

De beslagvrije voet geldt alleen wanneer beslag wordt gelegd: 1) op bepaalde vorderingen tot periodieke betalingen van de schuldenaar, zoals loon of uitkering, en 2) onder degene die deze periodieke betaling aan de schuldenaar verricht, zoals de werkgever respectievelijk de uitkeringsinstantie. Wanneer de uitkering of het loon op een bankrekening is gestort en er vervolgens beslag wordt gelegd op de bankrekening, geldt de beslagvrije voet in beginsel niet. Formeel beschouwd is er dan immers geen sprake meer van beslag op een vordering tot periodieke betaling, waaraan een beslagvrije voet is verbonden, die toekomt aan de schuldenaar (zijn inkomen), maar van beslag op een goed van een schuldenaar dat zich onder een derde bevindt (de bank heeft zich verplicht het tegoed onder zich te houden voor de schuldenaar). Aan het saldo op een bankrekening is ook niet af te zien of dit uitsluitend voortvloeit uit een loonbetaling die is gedaan door de werkgever of een uitkering die is verstrekt door een uitkeringsinstantie. Het kan ook spaargeld van de schuldenaar zijn en daarop is geen beslagvrije voet van toepassing. Kortom, aan de twee hiervoor genoemde voorwaarden die gelden bij de toepassing van een beslagvrije voet wordt formeel gezien niet voldaan als ten laste van een schuldenaar beslag wordt gelegd onder een bank. Het Hof 's-Hertogenbosch heeft in haar arrest van 21 april 2015 (ECLI:NL:GHSHE:2015:1496, zie r.o. 3.7.3.) als volgt geoordeeld: «Naar het oordeel van het hof wordt het systeem van de beslagvrije voet op onaanvaardbare wijze doorbroken indien – zoals [kredit] kennelijk betoogt – de werking van de regeling eindigt zodra het beslagvrije bedrag uit het vermogen van de uitkerende instantie is geraakt door storting op een bankrekening ten name van de gerechtigde, zodat beslag wel mogelijk is op het saldo van de beslagvrije voet zodra dat saldo is bijgeschreven op de bankrekening van de schuldenaar. Aan het doel en de strekking van de beslagvrije voet wordt ernstig afbreuk gedaan doordat door het beslag op die bankrekening geen geld meer ter beschikking is voor het levensonderhoud van de onderbewindgestelden. In dit verband is van belang dat voor beslag onder bijvoorbeeld de werkgever op loon of onder de uitkerende instantie op de uitkering een beslagvrije voet geldt, maar dat van die werkgever en instantie niet kan worden verlangd het beslagvrije gedeelte contant uit te keren. Er zal in de regel betaling via een bank worden gerealiseerd. Aan de toepassing van de regels van de beslagvrije voet moet derhalve deze uitleg worden gegeven dat een beslag onder de bank op de rekening van de gerechtigde niet zal beklijven voor zover daarop het beslagvrije gedeelte van de uitkering is gestort.» Een soortgelijke uitspraak is gedaan door de Rechtbank Amsterdam (16 november 2009, ECLI:NL:RBAMS:2009:BK3544) en de Rechtbank Rotterdam (17 oktober 2014, ECLI:NL-:RBROT:2014:8478). Het oordeel van de rechter omtrent de vraag of bij een bankbeslag toch rekening gehouden moet worden met een beslagvrije voet, hangt sterk af van de specifieke omstandigheden van het geval. Eenzelfde beeld is te zien bij de tuchtrechtelijke uitspraken inzake deurwaarders en bankbeslag. In het geval een schuldenaar een klacht indient bij de notaris- en gerechtsdeurwaarderskamer over het niet toepassen van de beslagvrije voet bij een bankbeslag, zal de tuchtrechter hierover oordelen. Het Hof Amsterdam (15 november 2016, ECLI:NL:GHAMS:2016:4538) oordeelde dat de gerechtsdeurwaarder tuchtrechtelijk laakbaar had gehandeld door geen rekening te houden met een

beslagvrije voet. Het hof oordeelde in rechtsoverweging 6.3: «Op grond van het dossier en het verhandelde ter zitting acht het hof het aannemelijk dat klager aan de gerechtsdeurwaarder afdoende stukken heeft verstrekt op basis waarvan deze onder de omstandigheden van het geval tot toepassing van de beslagvrije voet had moeten overgaan. Er was onvoldoende aanleiding om te veronderstellen dat de beslagen bankrekening door andere inkomsten dan het loon van klager werd gevoed of dat er nog andere inkomsten zouden zijn. Het hof neemt daarbij in aanmerking dat de gerechtsdeurwaarder heeft verklaard ook niet via de weg van artikel 475g lid 4 Rv (UWV-polis) te hebben geïnformeerd naar bronnen van inkomsten van klager. Door in dit geval niet onverwijld over te gaan tot toepassing van de beslagvrije voet, nadat klager hem daartoe had verzocht en de benodigde gegevens had verstrekt, heeft de gerechtsdeurwaarder naar het oordeel van het hof tuchtrechtelijk verwijtbaar gehandeld. Een en ander klemt des te meer, nu uit de stukken blijkt dat het bankbeslag doel trof voor een lager bedrag dan de beslagvrije voet die voor klager gold, zodat te verwachten was dat klager door het bankbeslag in ernstige financiële problemen zou geraken en niet meer in zijn primaire levensbehoeften zou kunnen voorzien, terwijl het gezien het moment van beslaglegging, bovendien nog geruime tijd zou duren alvorens hij opnieuw loon zou ontvangen.» Het Hof Amsterdam heeft op 22 augustus 2017 (ECLI:NL:GHAMS:2017:3353) bepaald dat de gerechtsdeurwaarder in dat geval niet tuchtrechtelijk laakbaar heeft gehandeld, omdat hij gegeven de omstandigheden voldoende zorgvuldig had gehandeld (onder meer door beslag te leggen een dag voor een nieuwe termijn van de uitkering zou worden bijgeschreven en tevens rekening te houden met de zorgtoeslag) en hij niet (voldoende) inzicht had in de inkomsten en uitgaven van de debiteur.

Momenteel wordt er dus per geval bekeken of de beslagvrije voet moet worden toegepast bij bankbeslag of niet. Dit is niet wenselijk, omdat in het geval de beslagvrije voet niet wordt toegepast de schuldenaar naar de (tucht)rechter zal moeten stappen om misbruik van recht aan te tonen (zie artikel 3:13 BW) om er zo voor te zorgen dat de beslagvrije voet alsnog wordt toegepast. Met een dergelijke procedure is enige tijd gemoeid. In de tussentijd kan de schuldenaar niet in zijn primaire levensbehoeften voorzien. Bovendien brengt een dergelijke procedure kosten voor de schuldenaar mee. De voorgestelde regeling in dit wetsvoorstel geeft daarom een wettelijke basis voor toepassing van een beslagvrij bedrag aan leefgeld bij bankbeslag en maakt dit daarmee de hoofdregel.

5.2.2. Voorgestelde regeling

Dit wetsvoorstel regelt dat er een met de beslagvrije voet bij een beslag op inkomen vergelijkbare regeling wordt ingevoerd voor bankbeslag (het beslagvrije bedrag genoemd), zowel voor conservatoir- als executoriaal bankbeslag. De regeling moet voorkomen dat de regeling van de beslagvrije voet wordt doorkruist doordat er beslag wordt gelegd op de bankrekening van de schuldenaar (bijvoorbeeld net nadat daarop het inkomen is gestort) in plaats van op het loon of de uitkering zelf, puur om beslagvrije voet te omzeilen. Uiteraard is het aan de schuldeiser om te bepalen of hij beslag legt onder bijvoorbeeld de inkomensverstrekker of de bank. Voor de schuldenaar is echter van belang dat hij niet onder het bestaansminimum uitkomt door een beslaglegging. De schuldenaar moet ook als er beslag wordt gelegd op zijn banktegoed leefgeld overhouden om in zijn primaire levensbehoeften te voorzien, zoals het kopen van eten, het betalen van de huur of hypotheek, zorgpremies en gas en elektra. Dit wordt geregeld door in artikel 475a te bepalen dat een bankbeslag op een tegoed dat een natuurlijk persoon op een bankrekening heeft, zich niet uitstrekt tot een bepaald bedrag dat verschilt per leefsituatie.

De voorgestelde regeling inzake het beslagvrije bedrag bij een bankbeslag verschilt van de regeling betreffende de beslagvrije voet bij een beslag op inkomen. De reden is dat de hoogte van de beslagvrije voet wordt bepaald aan de hand van een rekenmodel waarbij onder meer de toeslagen die de schuldenaar ontvangt en zijn overige bronnen van inkomen in ogenschouw worden genomen (zie artikel 475da Rv). Bij bankbeslag wordt niet aangesloten bij de inkomsten van de schuldenaar, aangezien een bankrekening niet uitsluitend gevuld hoeft te worden door het inkomen van de schuldenaar en dus veel meer tegoeden kan bevatten. Denk aan spaargeld en aan de schuldenaar gedane betalingen. Daarnaast geldt de beslagvrije voet niet voor een zelfstandige zonder personeel (hierna: ZZP'er). Zij beschikken niet over vorderingen tot periodieke betalingen als bedoeld in artikel 475c Rv. De regeling inzake de beslagvrije voet is dan niet van toepassing. ZZP'-ers kunnen wel over banktegoeden beschikken, zodat een beslagvrij bedrag bij bankbeslag wel aan de orde is en hun bestaansminimum wordt geborgd. Daarom is ervoor gekozen een eigen regeling voor een beslagvrij bedrag op te nemen in artikel 475a Rv (zie de artikelsgewijze toelichting voor meer informatie). Artikel 475a legt beperkingen op aan het beslagobject. Het artikel bepaalt dat een beslag zich niet uitstrekt tot vorderingen of zaken die volgens de wet niet voor beslag vatbaar zijn en tevens niet tot vorderingen die recht geven op een volgens de wet of naar haar aard niet voor beslag vatbare prestatie (zie lid 1). Ook is een beslag niet geldig op het gedeelte van een vordering dat daarop wordt ingehouden krachtens de wet, uit hoofde van een ziektekostenverzekering of een pensioenspaarregeling dan wel uit hoofde van een ondernemingsspaarregeling voor een oudedagsverzorging (zie lid 2). Vorderingen die recht geven op iets anders dan betaling van een geldsom of levering van roerende zaken die geen registergoederen zijn, of van rechten aan toonder of order, vallen slechts onder een beslag, voor zover zij in het beslagexploot uitdrukkelijk zijn omschreven (zie lid 3). Het wetsvoorstel voegt hier een vierde lid aan toe dat het beslagvrije bedrag invoert. Het bedrag dat in het artikel is opgenomen, komt overeen met de maximumbedragen die de Wvbv invoert voor de vier mogelijke leefsituaties (alleenstaande met of zonder kinderen, gezinnen met of zonder kinderen). Op grond van de regeling zal dus een bepaald bedrag, bedoeld om te voorzien in de primaire levensbehoeften, buiten het bankbeslag blijven.

De regeling geldt voor alle natuurlijke personen. Het maakt, in tegenstelling tot bij de beslagvrije voet, geen verschil of iemand een vast inkomen heeft en in dienst is bij een vaste werkgever of dat iemand wisselend inkomsten heeft (zoals een ZZP'er). Voor iedere natuurlijke persoon geldt een bepaald beslagvrij bedrag. Het bedrag is alleen afhankelijk van de leefsituatie, hetgeen ook van belang is voor de beslagvrije voet. Met het beslagvrije bedrag dient ook rekening te worden gehouden bij de uitvoering van een Europees bevel tot conservatoir beslag op bankrekeningen (zie Verordening (EU) Nr. 655/2014 tot vaststelling van een procedure betreffende het Europees bevel tot conservatoir beslag op bankrekeningen om de grensoverschrijdende inning van schuldvorderingen in burgerlijke en handelszaken te vergemakkelijken (hierna: Verordening Europees bankbeslag) (PbEU 2014, L 189) en de Uitvoeringswet verordening Europees bevel tot conservatoir beslag op bankrekeningen). Artikel 31, lid 1, van de Verordening Europees bankbeslag bepaalt dat bedragen die krachtens het recht van de lidstaat van tenuitvoerlegging niet voor conservatoir beslag vatbaar zijn, evenmin krachtens de Verordening Europees bankbeslag voor conservatoir beslag vatbaar zijn. Het beslagvrije bedrag gaat dus ook gelden voor een Europees conservatoir beslag op bankrekeningen. Daarnaast wil ik benadrukken dat de regeling van het beslagvrije bedrag geen wijzigingen aanbrengt in het huwelijksvermogensrecht of in het aantal rekeningen dat

onder het beslag valt. Het maakt bij een bankbeslag en voor toepassing van het beslagvrije bedrag geen verschil of de schuldenaar een of meerdere betaalrekeningen of spaarrekeningen heeft. Op grond van artikel 475 Rv, wordt alles beslagen wat de schuldenaar van de bank te vorderen heeft. Ook zijn de artikelen 1:96, lid 3, 1:94, lid 2, sub a, BW van toepassing als er sprake is van gehuwde schuldenaar. Artikel 1:96 BW bepaalt dat het verhaal op goederen van de gemeenschap voor een privéschuld van een echtgenoot is beperkt tot de helft van de opbrengst van het uitgewonnen goed. Artikel 1:94 BW, lid 2, sub a, regelt dat erfenis of schenking buiten de gemeenschap van goederen valt.

5.2.3. Onderzochte alternatieven

Om te komen tot de voorgestelde regeling is gekeken naar mogelijke alternatieven. Een alternatief dat onderzocht is, is het verbieden van beslaglegging voor een bepaalde termijn nadat het loon of de uitkering is overgemaakt op de bankrekening. Een dergelijke regeling is in het verleden in de literatuur voorgesteld (zie A.W. Jongbloed, «Op de rand of net er over?», Ars Aequi 2008/3, p. 199). De regeling zou moeten inhouden dat een overgemaakt bedrag binnen een bepaalde termijn moet zijn aangesproken door de schuldenaar. Is dit niet gebeurd, dan mag er door een schuldeiser beslag op worden gelegd. Een voorbeeld is dat een uitkering wordt uitbetaald op een bankrekening. Als het bedrag van de uitkering niet binnen een maand wordt opgemaakt, is beslaglegging op dat restant na die maand mogelijk. Indien eerder beslag wordt gelegd, dan is het beslag onrechtmatig. Voor dit alternatief is niet gekozen. Reden is dat het tegenwoordig zeer eenvoudig is om (digitaal) geld over te boeken. De schuldenaar zou indien hij een beslag verwacht (bijvoorbeeld omdat er al loonbeslag wordt gelegd) ervoor kunnen zorgen dat voor aanvang van de nieuwe maand het restant op de rekening overgemaakt wordt naar een rekening bij een andere (buitenlandse) bank. Zo blijft er voor de schuldeiser niks meer over om te beslaan. De schuldeiser is daarom meer gebaat bij een regeling waarbij het beslag snel kan worden gelegd. Ook voor de bank is deze regeling moeilijk uitvoerbaar, omdat deze rekening moet houden met het precieze moment waarop het bedrag gestort is en de herkomst van het bedrag. Dit vergt een afzonderlijke registratie door de bank.

Een andere variant is het naar rato verrekenen van het beslagvrije bedrag aan de hand van het moment van beslaglegging. Dit houdt in dat als er bijvoorbeeld beslag wordt gelegd op de 26e van de maand er rekening moet worden gehouden met het feit dat er nog veel betalingen moeten worden gedaan, aangezien die meestal rond het eind van de maand plaatsvinden. Het beslagvrije bedrag zal dan hoger moeten zijn. Wordt er beslag gelegd op bijvoorbeeld de 10e van de maand, dan zal bijvoorbeeld de hypotheek of huur al betaald zijn en kan worden volstaan met een lager beslagvrij bedrag. Deze regeling is echter erg ingewikkeld in de praktijk, omdat er gedurende de maand ook nog allerlei bedragen kunnen worden uitbetaald aan de schuldenaar. Denk bijvoorbeeld aan de hypotheekrenteaftrek die vaak op de 15e wordt uitbetaald of de kinderopvangtoeslag die rond de 21e van de maand wordt uitgekeerd. Het is niet doenbaar om met alle betalingen rekening te houden, temeer omdat niet van tevoren is te achterhalen welke betalingen de schuldenaar allemaal ontvangt. Hierdoor is er vooraf geen vast beslagvrij bedrag vast te stellen, hetgeen zal leiden tot aanpassingen tijdens de afwikkeling van het beslag naar aanleiding van door de schuldenaar verstrekte informatie. Dit is voor de schuldeiser en de derde-beslagene niet wenselijk.

Een andere optie die is overwogen, is om een volgorde in de beslagmogelijkheden aan te brengen door te bepalen dat er eerst bankbeslag moet worden gelegd voor loonbeslag mogelijk is of juist andersom. Het gevolg hiervan is dat de schuldeiser geen keuze meer heeft en altijd voorafgaand aan het loonbeslag eerst bankbeslag moet leggen of voor een bankbeslag eerst loonbeslag. Dit is niet in alle gevallen wenselijk, omdat het per schuldeiser verschilt of hij meer heeft aan een beslag dat ertoe leidt dat er automatisch elke maand opnieuw iets op de vordering wordt afgelost, zoals bij loonbeslag, of een eenmalig beslag, zoals bij bankbeslag. Ook kan het verplicht hanteren van een volgorde ertoe leiden dat het aantal beslagen toeneemt, omdat schuldeisers die loonbeslag willen leggen, worden gedwongen om eerst bankbeslag te leggen en vice versa. Dit is nadelig voor zowel de schuldeiser, de derde-beslagenen, als uiteindelijk de schuldenaar, omdat meerdere beslagen zorgen voor meer administratieve lasten en hogere kosten. Kosten die in eerste instantie zullen moeten worden opgebracht door de schuldeiser en waarbij het de vraag is of deze kosten uiteindelijk kunnen worden verhaald op de schuldenaar en zo ja, op welke termijn.

Na het bestuderen van de voor- en nadelen van de alternatieven is gekozen voor de voorgestelde regeling. Ook deze regeling heeft een aantal nadelen. Zo zal bij iemand die meerdere rekeningen heeft bij verschillende banken thans meerdere malen – bij iedere bank – een bedrag aan leefgeld buiten het beslag blijven. Het kan dus gebeuren dat de beschikbare afloscapaciteit van een schuldenaar niet volledig wordt benut. Dit is helaas niet te voorkomen zolang de deurwaarder niet beschikt over een actueel overzicht van alle bankrekeningen die een schuldenaar heeft en de saldi daarop. Er bestaat op dit moment nog geen centraal bankrekeningenregister. Indien een dergelijk register in de toekomst wel tot stand komt, kan de regeling inzake het beslagvrije bedrag worden aangepast, zodat eenmalig rekening wordt gehouden met het beslagvrije bedrag. Overigens zal het, met name bij personen met problematische schulden, vanwege de kosten die hierbij komen kijken niet vaak voorkomen dat er bij meerdere banken rekeningen worden aangehouden. De voorgestelde regeling heeft als voordeel dat er ook voor ZZP'ers een bedrag bij een bankbeslag buiten het beslag wordt gehouden. Dit is een verbetering ten opzichte van hun huidige positie.

De gekozen regeling kent daarnaast ook een aantal andere voordelen ten opzichte van de andere overwogen regelingen. Ten eerste is het beslagvrije bedrag voor iedereen eenvoudig te achterhalen. De deurwaarder kan uitgaan van de Basisregistratie Personen (BRP) om te bepalen of iemand alleenstaand of gehuwd is en of iemand minderjarige kinderen heeft. Andere criteria, zoals het inkomen of het recht op toeslagen (denk aan huurtoeslag of de kinderbijslag), zijn niet van belang. Er blijft op grond van de regeling in dit wetsvoorstel voor iedere natuurlijke persoon dus altijd een bedrag onbeslagen, zodat hij in zijn eigen primaire levensbehoeften, en indien van toepassing, die van zijn gezin, kan voorzien. Ten tweede is het een voordeel dat de schuldenaar niet eerst informatie hoeft te verschaffen om te zorgen voor toepassing van het beslagvrije bedrag. Het bedrag is eenduidig vast te stellen. Dit sluit aan bij het systeem in de Wvbv, waarbij informatie van de schuldenaar in beginsel niet meer nodig is om de beslagvrije voet vast te stellen. Met name de grote groep mensen met problematische schulden openen hun post niet of doen de deur niet open voor een deurwaarder. Als een beslagvrij bedrag zou gelden dat alleen na bewijs dat het bedrag te laag is, kan worden verhoogd, is dat nadelig voor deze schuldenaren (zie ook het eerder genoemde WRR-rapport «Weten is nog geen doen»). Zij zullen in veel gevallen niet reageren, waardoor zij geconfronteerd worden met een te laag beslagvrij bedrag. Zij zijn daardoor dan alsnog niet in staat zijn om in

hun eerste levensbehoeften te voorzien en de schuldenlast neemt alleen maar toe.

5.2.4. Consultatie

In de consultatie is door de Nationale ombudsman, het Nationaal Instituut voor Budgetvoorlichting (hierna: NIBUD), de Raad voor de rechtspraak (hierna: Rvdr), de Nederlandse Vereniging voor Rechtspraak (hierna: NVvR), de Nederlandse Vereniging voor Volkskrediet (brancheverenigingvoor schuldhulpverlening en sociaal bankieren)(hierna: NVVK), het compendium Beslag en Executierecht (S.J.W. van der Putten en M.R. van Zanten (red.), Compendium Beslag- en executierecht, Den Haag: Sdu Uitgevers 2018) (hierna: het compendium) en de gemeente Deventer verheugd gereageerd op de invoering van een beslagvrij bedrag bij bankbeslag, zij het dat niet altijd de in het wetsvoorstel opgenomen uitwerking werd gewaardeerd.

Stalman & Rijken Gerechtsdeurwaarders merkt op dat het wetsvoorstel goede uitgangspunten bevat, maar dat met vaste bedragen werken tot willekeur leidt en er tevens toe zal leiden dat schuldeisers één moment in de maand gaan kiezen voor het leggen van alle beslagen (wanneer er net loon is gestort en er nog geen vaste lasten zijn betaald). Stalman & Rijken stelt daarom voor om bij de betekening van het beslag aan de schuldenaar een formulier te voegen waarop de schuldenaar kan aangeven wanneer de vaste lasten zijn afgeschreven. Aan de hand hiervan kan de deurwaarder vaststellen welke vaste lasten nog de bescherming van een beslagvrij bedrag behoeven. Reageert de schuldenaar niet, dan krijgt deze een basisbedrag (lager dan het in dit wetsvoorstel voorgestelde bedrag). Voor deze mogelijkheid is niet gekozen. Ten eerste omdat het voorstel impliceert dat de schuldenaar zijn post opent en leest, het formulier invult en terugstuurt. Met name bij mensen met problematische schulden zal dit niet altijd het geval zijn (zie het hiervoor genoemde WRR-rapport). Ten tweede wordt eerst het beslag gelegd en vervolgens moet het beslagexploot binnen acht dagen aan de schuldenaar worden betekend. Het voorstel van Stalman & Rijken zal ertoe leiden dat de bank eerst een bedrag buiten het beslag moet houden dat vervolgens moet worden aangepast na ontvangst van het formulier door de deurwaarder. Dit leidt tot een complexe procedure en extra administratieve lasten voor de deurwaarder en de bank.

De NVVK pleit voor de mogelijkheid voor bepaalde schuldenaren, zoals ZZP'ers, om in individuele gevallen aan te tonen dat het beslagvrij bedrag niet passend is gelet op hun feitelijke vaste lasten en ze daarom aanspraak kunnen maken op een individuele verhoging. De Landelijke Cliëntenraad stelt voor om het beslagvrije bedrag voor iedere schuldenaar te verhogen als er hoge woonkosten zijn. Zij wijzen op de bepaling inzake de verhoging van de beslagvrije voet bij hoge woonkosten (artikel 475da, lid 5 en 6 Rv) waarin op verzoek van de schuldenaar de beslagvrije voet in bepaalde situaties kan worden verhoogd. De suggesties om het beslagvrije bedrag op grond van individuele omstandigheden te verhogen, zijn niet overgenomen. Bij de beslagvrije voet gaat het om een beslag op een periodieke vordering, dat in de regel langere tijd blijft liggen. Dit is wezenlijk anders bij een bankbeslag. Dat beslag treft slechts het op het moment van de beslaglegging aanwezig saldo op een bankrekening. Van dit saldo blijft het beslagvrije bedrag ter vrije beschikking van de schuldenaar. Een bedrag dat na de beslaglegging binnenkomt op de bankrekening blijft buiten het eerder gelegde bankbeslag. Er is gekozen voor een zo eenvoudige mogelijke regeling met een vast bedrag per leefsituatie waarbij voor de hoogte van het bedrag is aangeknoopt bij het maximumbedrag is van de beslagvrije voet (ongeacht de hoogte van het

inkomen van de schuldenaar). Een mogelijke verhoging van het beslagvrije bedrag zou de regeling nodeloos ingewikkeld maken. Sociaal Werk Nederland beaamt dit in haar reactie. Bovendien betekent de voorgestelde regeling voor ZZP'ers al een verbetering ten opzichte van de huidige situatie, omdat zij thans wanneer beslag gelegd wordt op een periodieke vordering niet standaard aanspraak kunnen maken op een beslagvrije voet. Daarnaast zorgt het wetsvoorstel voor een snellere afwikkeling van het bankbeslag (o.a. door de verkorting van de termijn voor het doen van de derdenverklaring), waardoor zij weer sneller over hun tegoeden kunnen beschikken.

Sociaal Werk Nederland en de Raad voor Rechtsbijstand steunen de voorgestelde regeling in het wetsvoorstel. Sociaal Werk Nederland stelt dat het voorstel eenvoudig uit te voeren is en rekening houdt met het «doenvermogen» van de schuldenaar. De Raad voor Rechtsbijstand spreekt de eenvoud en de aansluiting bij de beslagvrije voet aan.

De Koninklijke Beroepsorganisatie van Gerechtsdeurwaarders (KBvG) is het eens met aansluiting bij de beslagvrije voet voor de bepaling van de hoogte van het beslagvrije bedrag. Hiervoor is ook gekozen in het preadvies «Bestaansminimum en bankbeslag – Bescherming van de schuldenaar bestendigd» van 2018 (M. Cazemier, O.M. Jans, Preadvies KBvG: Bestaansminimum en bankbeslag – Bescherming van de schuldenaar bestendigd, Den Haag: Boom Juridisch 2018). In haar advies doet de KBvG een voorstel voor een regeling waarbij o.a. rekening wordt gehouden met het moment in de maand waarop het beslag wordt gelegd en het saldo op de bankrekening van de partner van de schuldenaar. Deze mogelijkheden zijn onderzocht, maar niet opgenomen in het wetsvoorstel (zie ook hiervoor). De reden is dat een eenvoudige regeling het beste uitvoerbaar is. Daarnaast zal een regeling waarbij het beslagvrije bedrag afhankelijk is van het moment van beslaglegging leiden tot veel beslagen op het moment dat het beslagvrije bedrag het laagst is. Het is dan aan de schuldenaar om aan te tonen dat het beslagvrije bedrag te laag is, hetgeen in veel gevallen niet zal gebeuren.

Verder wordt door de KBvG en Sociaal Werk Nederland gepleit voor de mogelijkheid om, naast rekeninginformatie ook banksaldi te kunnen opvragen. De Nederlandse Orde van Advocaten (NOvA) en de KBvG pleiten daarnaast voor een bankrekeningenregister. Indien door middel van dit register rekening- en saldo-informatie zou kunnen worden opgevraagd, zou dit de informatiepositie van de schuldeiser zeker verbeteren. Een dergelijk register bestaat nu nog niet. Om het bestaansminimum van schuldenaren toch te kunnen borgen, wordt een regeling voorgesteld die zonder een dergelijk register kan worden toegepast. Als er een bij wet ingesteld register is, kan in de instellingswet daarvan een grondslag worden ingevoerd voor de verstrekking van de rekening- en saldo-informatie. Het nu al invoeren van de mogelijkheid om banksaldi op te vragen, voegt weinig toe. Een banksaldo fluctueert de hele dag. Informatie hierover zal al snel verouderd zijn. Pas zodra het mogelijk is om via een centraal bankrekeningenregister de informatie digitaal op te vragen en daarna direct beslag te leggen, zal de mogelijkheid om rekeningsaldi op te vragen toegevoegde waarde hebben. Dit is thans nog niet het geval.

De Nederlandse Vereniging van Banken (hierna: NVB) pleit ervoor dat er eerst beslag moet worden gelegd onder de werkgever of de uitkeringsinstantie, voordat bankbeslag mogelijk is. Hiervoor is al toegelicht waarom hier niet voor is gekozen. Kort gezegd, zou een dergelijke regeling ertoe kunnen leiden dat het aantal beslagen onnodig toeneemt. Dit is nadelig voor zowel de schuldeiser, de werkgevers of de uitkeringsverstrekkende

instanties, als uiteindelijk ook de schuldenaar, omdat meerdere beslagen zorgen voor hogere kosten. Ook stelt de NVB voor dat het beslagvrije bedrag alleen moet worden toegepast op bankrekeningen waarop het loon of de uitkering wordt ontvangen. De deurwaarder moet dit vaststellen. Dit voorstel zal tot uitvoeringsproblemen leiden. De deurwaarder kan niet zien wat er op een rekening binnenkomt en hij kan al helemaal niet vaststellen of dit loon of uitkering is. Zoals eerder is opgemerkt, zal het door de deurwaarder bij de schuldenaar laten opvragen van dergelijke informatie, niet werken in de praktijk. Schuldenaren met problematische schulden reageren vaak niet op dit soort informatieverzoeken. Dit kan leiden tot onwenselijke situaties waarin schuldenaren onder het bestaansminimum kunnen komen.

Het NIBUD en de NVVK vragen naar verduidelijking over de inkomstenbronnen die vallen onder het beslagvrije bedrag. Er wordt aandacht gevraagd voor bijvoorbeeld de kinderbijslag en bijzondere bijstand. In de toelichting is verduidelijkt dat het voor de berekening van het beslagvrije bedrag niet van belang is of iemand toeslagen, zoals huurtoeslag of kinderbijslag ontvangt. Er hoeft alleen te worden gekeken naar de leefsituatie van de schuldenaar om het beslagvrije bedrag vast te stellen. Dit beslagvrij bedrag komt overeen met het maximale bedrag aan beslagvrije voet dat van toepassing zou zijn geweest bij beslag op een periodieke uitkering. Ook is in de toelichting, naar aanleiding van vragen van genoemde organisaties, de verhouding tussen het wetsvoorstel en het huwelijksvermogensrecht uiteengezet.

5.3.1. Modernisering beslagverbod roerende zaken

Dit wetsvoorstel moderniseert de regeling in Rv op grond waarvan bepaalde roerende zaken, niet registergoederen, vrij van beslag dienen te blijven. De modernisering krijgt vorm door een verduidelijking en een uitbreiding van de lijst van beslagvrije zaken. Doel van het wetsvoorstel is het bij de tijd brengen van het beslagverbod roerende zaken zodat de regeling naar de huidige maatstaven van een democratische rechtstaat en welvarende verzorgingsstaat voorziet in een humane behandeling van de schuldenaar bij het leggen van beslag op zijn roerende zaken, niet registergoederen. Bij het opstellen van het wetsvoorstel en de toelichting is dankbaar gebruik gemaakt van het preadvies Herziening van het beslagverbod roerende zaken van de KBvG uit 2012 (hierna: het preadvies inzake het beslagverbod).

De artikelen 447 en 448 Rv vormen het beslagverbod roerende zaken, niet registergoederen. Het beslagverbod is in 1838 in het wetboek opgenomen om veilig te stellen dat een schuldenaar bij wie beslag wordt gelegd, kan voorzien in zijn eerste levensbehoeften (slapen, kleding en eten) en dat bepaalde schuldenaren de beschikking houden over de roerende zaken waarmee zij in hun inkomen voorzien (gereedschappen van ambachtslieden). De regeling voldoet niet meer aan de maatstaven die de huidige maatschappij stelt aan een menswaardig bestaansminimum. Zo zou naar de letter van de wet een pak melk niet in beslag mogen worden genomen maar de koelkast waarin de melk wordt bewaard of het glas van waaruit de melk wordt gedronken wel. Uit het preadvies inzake het beslagverbod valt op te maken dat gerechtsdeurwaarders verdeeld zijn over hoe het beslagverbod in de praktijk moet worden toegepast. Veel gerechtsdeurwaarders gaan er uit eigen beweging toe over meer zaken buiten het beslag te laten dan waartoe artikel 447 en 448 Rv hen verplicht. Een bijna even grote groep geeft evenwel aan zich strikt te houden aan de opsomming van beslagvrije zaken in de wet. Dit leidt tot een ongelijke

behandeling van schuldenaren. Met de KBvG ben ik van mening dat de regeling moet worden herzien omdat deze rechtsongelijkheid onwenselijk is.

Door te bepalen dat bepaalde zaken vrij van beslag blijven, kan de beslagene blijven voorzien in zijn eerste levensbehoeften. Dit is niet alleen in het belang van de schuldenaar maar ook in het belang van de schuldeiser. De laatste heeft er baat bij als de schuldenaar na beslaglegging nog in staat is zijn financiële situatie te verbeteren en zijn schulden alsnog te voldoen. Het beslagverbod roerende zaken is evenals de beslagvrije voet – dat deel van het inkomen van de schuldenaar waarop de gerechtsdeurwaarder geen beslag mag leggen – en het beslagvrij bedrag bij bankbeslag opgenomen vanuit de gedachte dat namens de schuldeiser weliswaar ferme maatregelen mogen worden getroffen om tot inning van de vordering te komen, maar dat de maatregelen niet onbegrensd zijn: de schuldenaar en de personen die van hem afhankelijk zijn (bijvoorbeeld minderjarige kinderen) houden recht op een bepaald minimum. Het beslag mag niet tot onaanvaardbare gevolgen leiden en daarvan is in ieder geval sprake indien het beslag het de schuldenaar onmogelijk maakt om zijn leven op een menswaardige manier voort te zetten. De grenzen van wat naar de maatstaven van een democratische rechtstaat en een welvarende verzorgingsstaat nog is toegelaten, mogen bij de beslaglegging niet worden overschreden. Beslag op inboedelzaken grijpt diep in op het dagelijks leven van een schuldenaar. Bij beslag op inboedelzaken komt het maar in een relatief zeer klein aantal beslagen tot een executieverkoop. Het vermoeden rijst daardoor dat het inboedelbeslag veelal niet dient om te komen tot een verhaalsexecutie: het verkopen van de in beslag genomen goederen om zo de vordering voor de schuldeiser te kunnen innen. Inboedelbeslag wordt veeleer gebruikt om schuldenaren te bewegen tot een «vrijwillige» betalingsregeling. De druk om schuldenaren via een inboedelbeslag te bewegen tot een dergelijke regeling is logischerwijs het grootst bij schuldenaren die niet of nauwelijks over afloscapaciteit beschikken. Immers, beschikt de persoon over onbeslagen inkomen of vermogen dan is het veelal efficiënter voor een schuldeiser om de vordering te verhalen door beslag op dat inkomen of vermogen te leggen. Als inboedelbeslagen worden gelegd terwijl er al loonbeslag ligt dan zal de «vrijwillige» regeling er veelal toe leiden dat de schuldenaar alsnog onder de beslagvrije voet uitkomt. Dit acht ik onwenselijk.

De gemoderniseerde regeling dient de praktijk (schuldenaren, schuldeisers en gerechtsdeurwaarders) meer houvast te geven om te bepalen welke zaken naar de huidige maatstaven buiten het beslag dienen te blijven. Dit moet ertoe leiden dat de roerende zaken, niet registergoederen die een beslagene (en degenen die van hem afhankelijk zijn) in het dagelijks leven nodig hebben en die geen reële verhaalsmogelijkheid bieden voor de schuldeiser, vrij van beslag blijven. Het gaat dan om de niet-bovenmatige inboedel (huisraad en alles wat tot stoffering en meubilering van de woning dient), kleding, levensmiddelen en andere roerende zaken die voor de persoonlijke verzorging en algemene dagelijkse levensbehoeften noodzakelijk zijn. In de regeling zijn de gereedschappen van ambachtslieden vervangen door de in de woonruimte aanwezige zaken die de schuldenaar nodig heeft voor de verwerving van de noodzakelijke middelen van bestaan, dan wel voor zijn scholing of studie. De achtergrond van deze categorie is erin gelegen dat door werk of studie de mogelijkheden voor de schuldenaar om zijn schulden af te lossen worden vergroot. Schuldeiser en schuldenaar hebben hierbij belang. Daarnaast zijn er twee nieuwe categorieën opgenomen in de lijst van beslagvrije goederen, te weten gezelschapsdieren en hoogstpersoonlijke zaken. Deze nieuwe categorieën zijn strikt genomen niet noodzakelijk om te kunnen voorzien in enig bestaansmi-

nimum. Wel wordt algemeen geoordeeld dat deze op grond van humanitaire overwegingen buiten een beslag dienen te blijven. De modernisering van het beslagverbod moet leiden tot een meer uniforme toepassing van het beslagverbod waarbij schuldenaren minder afhankelijk zijn van afwegingen van individuele deurwaarders.

In 2015 is geconsulteerd over een voorontwerp van wet inzake de modernisering van het beslagverbod. Dat voorontwerp voorzag in onderscheid tussen het regime voor schuldenaren die aan een schuldhulpverleningstraject deelnemen en schuldenaren die dat niet doen. Het voorontwerp sloot daarmee aan bij de variant die in het preadvies inzake het beslagverbod de voorkeur had van de KBvG. Achtergrond bij dit onderscheid was het stimuleren van schuldenaren om gebruik te maken van schuldhulpverlening. Uit de in 2015 gehouden consultatie ontvangen reacties is gebleken dat het onderscheid tussen de beide regimes in de praktijk lastig te maken is. Per saldo komen de regimes veelal op hetzelfde neer. Het vasthouden aan het hanteren van verschillende wettelijke regimes leidt dan tot een gekunstelde theoretisch onderscheid tussen schuldenaren. De regeling van het beslagverbod zoekt de grens op van wat nog aanvaardbaar wordt geacht in de huidige samenleving, deze ondergrens dient voor alle schuldenaren te gelden. Hierbij komt dat in sommige gevallen de toegang tot de schuldhulpverlening voor sommige schuldenaren buiten hun schuld niet binnen afzienbare tijd is te realiseren, bijvoorbeeld vanwege wachtlijsten. Om die redenen is ervoor gekozen om bij het beslagverbod het onderscheid los te laten en één regime te hanteren voor iedere schuldenaar. Dit laat onverlet dat schuldenaren gestimuleerd moeten worden om gebruik te maken van schuldhulpverlening bij het vinden van oplossingen voor hun schuldensituatie. Het betekent evenwel dat hiervoor andere maatregelen nodig zijn dan verschil in beslagverbod roerende zaken. De KBvG heeft in het preadvies inzake het beslagverbod vier alternatieve regelingen voorgesteld. Hoewel de in dit wetsvoorstel voorgestelde regeling van het beslagverbod indertijd niet de voorkeur van de KBvG genoot, sluit het wel aan bij een andere door de KBvG in het preadvies inzake het beslagverbod voorgestelde variant van het beslagverbod.

5.3.2 Consultatie

In de consultatie is brede steun te vinden voor een modernisering van het beslagverbod roerende zaken. Wel zijn over bepaalde onderdelen van het verbod kritische opmerkingen gemaakt. De Raad voor Rechtsbijstand vindt het positief dat de lijst van beslagvrije goederen lijkt op het inboedelbeslag in de WSNP-situatie. Het loslaten van de koppeling met schuldhulpverlening wordt door sommige organisaties betreurd (KBvG en NOvA) en door andere organisaties juist toegejuicht (Sociaal Werk en NVVK). De KBvG merkt op dat ook voor de vorderingen terzake van verzorging van de gezelschapsdieren beslag te allen tijde mogelijk moet zijn. Dit is overgenomen. Over het beslagverbod ten aanzien van zaken die de schuldenaar en de tot zijn gezin behorende huisgenoten redelijkerwijs nodig hebben voor de verwerving van de noodzakelijke middelen van bestaan, dan wel voor hun scholing of studie is in een aantal reacties ingebracht dat dit tot discussie over beslag op de auto aanleiding zou kunnen geven. Door in de formulering van de bepaling op te nemen dat het moet gaan om in de woonruimte aanwezige roerende zaken is tot uitdrukking gebracht dat een auto hier niet onder valt, ook niet als de auto is gestald in een garage die deel uitmaakt van de woning. Een garage of garagebox is geen woonruimte. Dit neemt niet weg dat een beslag op een auto onder omstandigheden vexatoir kan zijn. Het oordeel hierover dient aan de rechter te worden overgelaten; de rechter is bij uitstek geschikt om de omstandigheden van het geval te wegen. Ten overvloede zij vermeld

dat als een schuldenaar vanwege een beperking afhankelijk is van een aangepast voertuig voor verplaatsingen buitenshuis dat de auto dan onder categorie d (zaken die de schuldenaar nodig heeft voor zijn algemene dagelijkse levensbehoefte) buiten het beslag dient te blijven. Tot slot wordt in dit kader opgemerkt dat ook artikel 441, derde lid, Rv aan beslag in de weg kan staan. Indien redelijkerwijs voorzienbaar is dat de opbrengst die gerealiseerd kan worden door het verhaal op de auto minder is dan de kosten van de beslaglegging en executie, dan zal reeds om die reden beslag op de auto achterwege dienen te blijven.

6. Uitgangspunt 2: effectieve en efficiënte beslaglegging en executie

6.1.1. Online executoriale verkoop van roerende zaken

Bij onroerende zaken is de executoriale verkoop via internet wettelijk gereguleerd sinds 1 januari 2015 door de Wet houdende wijziging van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering en het Burgerlijk Wetboek in verband met het transparanter en voor een breder publiek toegankelijk maken van de executoriale verkoop van onroerende zaken (Stb 2014, 352). Bij verkoop via internet kan een breder publiek worden bereikt dan bij verkoop via de traditionele methode van zaalveiling. Veilen via internet leidt bovendien tot meer transparantie omdat eenieder kennis kan nemen van het verkoopproces. Hierdoor kan verkoop via internet bijdragen aan een hogere opbrengst tegen lagere kosten. Nu wordt de tijd rijp geacht om veilen via internet ook te regelen ten aanzien van roerende zaken die geen registergoederen zijn. Evenals bij executieveilingen van woningen en panden kan er gekozen worden voor een zaalveiling, een online veiling of een combinatie van deze twee veilingen: een zaalveiling met daarbij de mogelijkheid om online te bieden (ook wel de hybride veiling). Welke veilingswijze aangewezen is, is afhankelijk van de te veilen roerende zaken.

Naast de mogelijkheid van het veilen via internet of met behulp van internet wordt internet ook de aangewezen weg voor het aankondigen van de veiling. Doorslaggevend hierbij is steeds het bereiken van een zo groot mogelijk aantal potentieel geïnteresseerden opdat met de veiling een zo hoog mogelijk netto-opbrengst kan worden behaald. Bijkomend voordeel is dat de aankondiging van de executieverkoop via internet veelal goedkoper is dan de thans voorgeschreven wijze van het aanslaan van biljetten en het plaatsen van een dagbladadvertentie. In de praktijk wordt naast deze wettelijke voorgeschreven methoden van aankondiging van de verkoop al veelvuldig gebruik gemaakt van het aankondigen van de executieverkoop via internet.

Bij het opstellen van de regeling voor roerende zaken is aangeknoopt bij de regeling inzake het veilen via internet van onroerende zaken. Grootste onderscheid met de verkoop van onroerende zaken via internet is dat onroerende zaken registergoederen zijn zodat dit een specifieke bepaling inzake de levering vereist (zie artikel 3:89 BW). Daarnaast is bij de executoriale verkoop van onroerende zaken naast de deurwaarder een notaris betrokken. Bij veilen via internet zal bijzondere aandacht moeten uitgaan naar de beveiliging en betrouwbaarheid van de website. Van de deurwaarders die een online veiling organiseren wordt verwacht dat zij de website voorzien van maatregelen die een voldoende niveau van beveiliging en betrouwbaarheid waarborgen. Deze beveiliging heeft betrekking op de wijze waarop het digitale veilingsysteem beschermd is tegen ongewenste beïnvloeding. Zo mag het biedproces niet manipuleerbaar zijn. Betrokken partijen mogen niet de mogelijkheid hebben om tijdens of na de veiling eenzijdig veilinggegevens te wijzigen. De

beantwoording van de vraag of een beveiliging passend is, is mede afhankelijk van de stand van de techniek. Voor wat betreft de betrouwbaarheid geldt onder meer dat het digitale systeem zodanig moet zijn ingericht en worden beheerd dat de continuïteit van het veilingsysteem voldoende gewaarborgd is. Daarnaast dienen te allen tijde back ups bijgehouden te worden van de veilingdata om te voorkomen dat biedgegevens verloren gaan. Daarbij moet rekening worden gehouden met het feit dat uitsluitend die gegevens worden verwerkt die relevant zijn voor het met de gegevensverwerking beoogde doel. Dat zullen in dit geval de gegevens zijn die nodig zijn voor de organisatie en de afwikkeling van de verkoop. Daarbij moet gekeken worden naar de stand van de techniek. Blijkt een veiling niet aan deze gestelde eis te voldoen en lijden partijen hierdoor schade dan kan de voor de veiling verantwoordelijke deurwaarder voor de geleden schade aangesproken worden, mits ook aan de overige voorwaarden van artikel 6:162 BW wordt voldaan. Verder wordt – evenals bij het online veilen van onroerende zaken – de mogelijkheid opengehouden dat bij algemene maatregel van bestuur nadere regels worden gesteld over de beveiliging en de betrouwbaarheid van de website. Bij onroerende zaken is overigens nog geen noodzaak geweest voor het uitvaardigen van een dergelijke algemene maatregel van bestuur.

6.1.2. Consultatie

Uit de consultatie blijkt steun voor zowel de mogelijkheid van veilen via internet als de aankondiging van de veiling via internet. Een advocatenkantoor meldt dat het wettelijk regelen van de internetveiling als wijze van openbare verkoop ook bij de veilingverkoop in het kader van faillissementsprocedure een administratieve lastenverlichting tot gevolg heeft. Voor een veiling via internet is dan niet langer een machtiging van de rechter-commissaris vereist. De KBvG vraagt hoe gehandeld moet worden ten aanzien van de kosten voor het ten behoeve van een internetveiling opslaan van goederen en of deze goederen wellicht in gerechtelijke bewaring dienen te worden gegeven. Voor de internetveiling zijn geen andere regels noodzakelijk dan voor een veiling in een veilinghuis. Het is aan de deurwaarder om af te wegen of de zaken in bewaring genomen moeten worden of dat de in beslag genomen zaken tot aan het moment van de veiling in handen van de schuldenaar kunnen blijven.

In de consultatie is door een aantal partijen opgeroepen om de onderhandse verkoop van beslagen goederen mogelijk te maken. Door de NOvA en in het compendium wordt verzocht om invoering van een bepaling op grond waarvan schuldeiser en schuldenaar een afwijkende wijze van verkoop overeen kunnen komen of de deurwaarder kan bepalen om goederen op andere wijze te verkopen (lees: een onderhandse verkoop mogelijk maken). Nu de schuldenaar veelal niet in de positie is om tegenwicht te bieden aan een schuldeiser die zich kan verhalen op de goederen van de schuldenaar, acht ik het niet verstandig om de mogelijkheid van wilsovereenstemming voor het mogelijk maken van een onderhandse verkoop wettelijk te regelen. Ook meer in het algemeen kleven aan het mogelijk maken van onderhandse verkoop bezwaren die niet gemakkelijk zijn te ondervangen. Denk hierbij aan het risico dat de goederen onder de waarde worden verkocht aan de schuldeiser of een stroman van de schuldeiser. Om die reden acht ik het noodzakelijk dat er in de in de wet aangegeven gevallen een rechterlijke toets plaatsvindt om te bezien of een onderhandse verkoop in de gegeven omstandigheden de beste oplossing is. De rechter kan daarbij de belangen van alle betrokken partijen (schuldenaar, schuldeiser, koper en andere potentiële kopers) betrekken. Dit is momenteel ook het geval bij een onderhandse verkoop in het geval van een faillissement, waarbij toestemming van de rechter-commissaris vereist is (zie artikel 176 Faillissementswet) of bij de

onderhandse verkoop van onroerende zaken waarbij de voorzieningenrechter van de rechtbank kan bepalen dat de verkoop ondershands zal geschieden bij een overeenkomst die hem bij het verzoek ter goedkeuring wordt voorgelegd (zie artikel 3:268, lid 2, BW).

6.2.1. Aanpassing derdenverklaring

De bank, werkgever of uitkeringsinstantie of andere derde onder wie beslag is gelegd ten laste van de schuldenaar, moet op grond van artikel 476a Rv na vier weken aan de deurwaarder verklaren welke vorderingen en zaken door het beslag zijn getroffen. Tijdens deze vier weken kan de schuldenaar niet beschikken over het beslagene, zoals bij bankbeslag het saldo dat getroffen is door het beslag. Dit wetsvoorstel regelt ten eerste dat de termijn wordt verkort van naar twee weken (met de mogelijkheid van een verlenging tot vier weken op verzoek van de schuldenaar). De verklaring zal hierdoor in veruit de meeste gevallen eerder zal worden afgegeven, waardoor het beslag sneller kan worden afgewikkeld en de schuldenaar weer sneller kan beschikken over zijn bankrekening. Ten tweede wordt bij algemene maatregel van bestuur mogelijk gemaakt dat de derdenverklaring elektronisch kan worden afgegeven. Op dit moment is onduidelijk of dit mogelijk is, omdat niet specifiek is geregeld dat de verklaring elektronisch kan worden afgegeven. Het elektronisch afgeven van een verklaring is efficiënter voor de derde-beslagene. De deurwaarder kan het derdenbeslag al wel via elektronische weg leggen bij de derde-beslagene. Hierbij sluit aan dat de derde-beslagene de verklaring ook elektronisch terug kan sturen. Ten derde zal bij algemene maatregel van bestuur het verklaringsformulier worden vereenvoudigd. Dit formulier blijkt in de praktijk moeilijk om in te vullen door derde-beslagenen die niet vaak met een beslag te maken hebben. Op grond van artikel 475, lid 2, wordt bij algemene maatregel van bestuur een modelformulier vastgesteld dat de derde-beslagene kan gebruiken voor het doen van zijn verklaring. Ingevolge artikel 476b Rv moet de verklaring op een bij algemene maatregel van bestuur vast te stellen wijze (de methode van verzending) worden gericht tot de deurwaarder. De hiervoor bedoelde algemene maatregel van bestuur is het Besluit Verklaring derdenbeslag (voluit: Besluit van 22 augustus 1991, tot uitvoering van de artikelen 475 lid 2 en 476b van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering, Stb. 1991, 436). In de bijlage bij dit besluit is het zogeheten verklaringsformulier voor de derdenverklaring opgenomen. Zowel het besluit zelf als het verklaringsformulier in de bijlage zullen worden aangepast door een separate algemene maatregel van bestuur.

6.2.2. Consultatie

De KBvG en de NOvA steunen de verkorting van de termijn voor het afgeven van de derdenverklaring. De NOvA geeft aan dat de kortere termijn beter aansluit bij de huidige praktijk. Zij merken op dat als de derdenverklaring bij een conservatoir beslag sneller wordt afgegeven, de schuldeiser beter in staat is om voorafgaand aan het instellen van de eis in de hoofdzaak in te schatten in hoeverre verhaal van zijn vordering mogelijk is. Hij kan dan de afweging maken of een procedure nog wel wenselijk is gelet op de te maken kosten. De Ombudsman stelt dat de derde-beslagene de deurwaarder zo snel mogelijk moet informeren over het banksaldo. Dit moet niet langer duren dan twee weken; alleen onder strikte voorwaarden zou een verlenging van de termijn naar vier weken mogelijk moeten kunnen zijn. Het wetsvoorstel sluit hierbij aan, omdat het wetsvoorstel bepaalt dat verlenging naar vier weken alleen mogelijk is als de schuldenaar schriftelijk binnen twee weken om de verlenging verzoekt. Dit is een strikte voorwaarde: een derde-beslagene mag niet uit eigen

beweging overgaan tot een latere verklaring en een mondeling verzoek is niet voldoende.

De NVB pleit voor handhaving van de huidige termijn van vier weken en het opnemen in de wet van de mogelijkheid om de termijn op schriftelijk verzoek van de beslagene te verkorten. Hier is niet voor gekozen, omdat de kortere termijn beter aansluit bij de huidige praktijk. Thans wordt, op verzoek van de schuldenaar, vaak al door de derde-beslagene eerder verklaard dan vier weken. De mogelijkheid om nog eerder te verklaren dan de wettelijke termijn, blijft overigens bestaan. De Algemene Bond Uitzendondernemingen (ABU) pleit ervoor dat de werkgever (in hun geval: het uitzendbureau) eerder kan verklaren dan na twee weken. Het wetsvoorstel staat hieraan niet in de weg. Indien de schuldenaar hiermee instemt, kan de verklaring eerder dan twee of vier weken worden gedaan.

De ABU pleit ervoor dat de verzending van een derdenverklaring door de derde-beslagene aan de deurwaarder ook elektronisch moet kunnen in het geval het beslag niet elektronisch is gelegd. Zoals eerder is opgemerkt, is het afgeven van de derdenverklaring geregeld in het Besluit Verklaring derdenbeslag. Dit besluit, waarover reeds is geconsulteerd (zie www.internetconsultatie.nl/derdenbeslag), zal voorzien in een wijziging waarmee het mogelijk wordt om een derdenverklaring via elektronische weg af te geven.

Het NIBUD vraagt of er bij een elektronisch gelegd beslag onder de werkgever of de bank nog wel een exploot aan de schuldenaar wordt overhandigd. Dit is thans al het geval. Op grond van artikel 475i Rv is de schuldeiser verplicht binnen acht dagen na het leggen van het beslag het beslagexploot aan de schuldenaar te betekenen. Deze bepaling wordt niet gewijzigd. Het exploot wordt dus altijd aan de schuldenaar betekend ongeacht de wijze van beslaglegging.

6.3.1. Administratief beslag op motorrijtuigen en aanhangwagens

Het wetsvoorstel maakt het mogelijk om administratief beslag te leggen op motorrijtuigen en aanhangwagens, waardoor deze procedure (kosten)efficiënter wordt. Onder motorrijtuigen worden op grond van de Wegenverkeerswet 1994 verstaan: alle voertuigen, bestemd om anders dan langs spoorstaven te worden voortbewogen uitsluitend of mede door een mechanische kracht, op of aan het voertuig zelf aanwezig dan wel door elektrische tractie met stroomtoevoer van elders, met uitzondering van fietsen met trapondersteuning. Hieronder vallen dus onder meer auto's, motoren en brommers. Administratief beslag wil zeggen dat de deurwaarder het motorrijtuig of de aanhangwagen niet daadwerkelijk dient te zien om een beslag te kunnen leggen, maar zich voor het leggen van het beslag kan baseren op het kentekenregister. Deze regeling draagt bij aan een zo effectief en efficiënt mogelijke regeling voor beslaglegging. Thans moet het motorrijtuig of de aanhangwagen worden gezien om het beslag te kunnen leggen. Dit leidt ertoe dat deurwaarders fysiek op pad moeten om het voertuig op te sporen, hetgeen tegenwoordig ook met behulp van een drone zou kunnen (als de deurwaarder het voertuig daarmee maar kan waarnemen). Zo zullen zij rondrijden in de buurt van de woning van de schuldenaar of op andere plaatsen op zoek gaan naar voertuigen die beslagen kunnen worden. Het zoeken kost tijd en geld, terwijl de kenmerken van de auto en de naam van de kentekenhouder eenvoudig zijn vast te stellen door inzage in het kentekenregister van de RDW.

6.3.2. Consultatie

De KBvG, Sociaal Werk Nederland en de NOvA steunen de invoering van het administratief beslag. De KBvG merkt op dat inschrijving van het beslag in het kentekenregister ook mogelijk moet zijn als het beslag op de huidige wijze, dus met toepassing van artikel 440 Rv, wordt gelegd. Dit is overgenomen in het wetsvoorstel.

6.4.1. De kantonrechter wordt ook executierechter

De kantonrechtspraak is sinds 1 januari 2002 onderdeel van de rechtbank. Met ingang van die datum zijn de kantongerechten als zelfstandige bestuurseenheden opgeheven en als sector kanton deel gaan uitmaken van de rechtbanken. In 2013 werd de plicht opgeheven om binnen elke rechtbank een sector kanton te hebben, maar bij de meeste rechtbanken is deze er wel. Sinds 2013 wordt de sector kanton aangeduid als «kamer voor kantonzaken» of «de kantonrechter». Een gevolg van deze bestuurlijke reorganisatie is dat in de rechtspraktijk en literatuur verschil van mening is ontstaan over de vraag of de kantonrechter, als rechter werkzaam bij de rechtbank, bevoegd is geschillen te beslechten over de tenuitvoerlegging van executoriale titels die tot zijn competentie behoren in bodemprocedures en kortgedingen. Hierbij speelt mede een rol dat de kantonrechter door de wetgever voor bepaalde geschillen in de executiefase al is aangewezen als bevoegde rechter. Zo is op basis van artikel 475f Rv de kantonrechter bevoegd om op verzoek van de schuldenaar een beslagvrije voet van overeenkomstige toepassing te verklaren op wederkerende betalingen. Een ander voorbeeld is artikel 477a Rv op grond waarvan de kantonrechter bevoegd is kennis te nemen van vorderingen tegen de derde-beslagene indien deze in gebreke blijft te verklaren.
Artikel 438 Rv bevat een regeling voor de beslechting van geschillen die in verband met de executie rijzen. Op grond van het eerste lid is alleen de rechtbank absoluut bevoegd van dergelijke geschillen kennis te nemen. Relatief bevoegd is de rechter die naar de gewone regels bevoegd zou zijn of in wiens rechtsgebied de inbeslagneming plaatsvindt, zich een of meer van de betrokken zaken bevinden of de executie zal geschieden. Ingevolge het tweede lid is in spoedeisende kwesties de voorzieningenrechter van de rechtbank bevoegd executiegeschillen in kort geding te beslechten.

Het wetsvoorstel maakt een einde aan de in de rechtspraktijk ontstane rechtsonzekerheid over de vraag of de kantonrechter bevoegd is om executiegeschillen in kantonzaken te beslechten.
Met dit wetsvoorstel wordt artikel 438, eerste lid, Rv gewijzigd, zodat voortaan uitdrukkelijk uit deze bepaling volgt dat uitsluitend de kantonrechter bevoegd is geschillen te beslechten die rijzen in verband met de tenuitvoerlegging van executoriale titels die door de kantonrechter zijn gewezen of, zo de executoriale titel geen rechterlijk vonnis betreft, bijvoorbeeld bij een notariële akte, tot de competentie van de kantonrechter behoren. Met betrekking tot artikel 438, tweede lid, Rv (het kort geding) is bepaald dat de kantonrechter mede bevoegd is. Voor een executiegeschil in kort geding is het aan degene die het kort geding opstart om te bezien of hij hiervoor de kantonrechter dan wel de voorzieningenrechter van de rechtbank aanschrijft.

Tot de competentie van de kantonrechter behoren ingevolge artikel 93 Rv:
a. zaken betreffende vorderingen met een beloop van ten hoogste € 25.000, de tot aan de dag van dagvaarding verschenen rente daarbij inbegrepen, tenzij de rechtstitel dat bedrag te boven gaat en die rechtstitel wordt betwist;

b. zaken betreffende vorderingen van onbepaalde waarde, indien er duidelijke aanwijzingen bestaan dat de vordering geen hogere waarde vertegenwoordigt dan € 25.000;
c. zaken betreffende een arbeidsovereenkomst, een collectieve arbeidsovereenkomst, algemeen verbindend verklaarde bepalingen van een collectieve arbeidsovereenkomst, een vut-overeenkomst als bedoeld in de Wet kaderregeling vut overheidspersoneel, een consumentenkrediet-overeenkomst met een kredietsom van ten hoogste € 40.000 of een agentuur-, huur-, huurkoop- of consumentenkoop-overeenkomst, ongeacht het beloop of de waarde van de vordering, en;
d. andere zaken ten aanzien waarvan de wet dit bepaalt.

De waarde van de te executeren goederen speelt dus geen rol bij het bepalen van de bevoegdheid van de kantonrechter in een executiegeschil.

Het is wenselijk dat burgers bij de kantonrechter terecht kunnen als een executiegeschil ontstaat over een door hem gewezen vonnis. Procederen voor de kantonrechter is over het algemeen goedkoper voor de procederende partijen. De burger mag in persoon procederen en is dus niet verplicht een procesvertegenwoordiger in te schakelen. Daarnaast biedt het voorstel een ander voordeel. In zijn algemeenheid strekt het tot aanbeveling dat de executierechter over expertise beschikt over het geschil ten gronde. Dit is in het bijzonder het geval bij executiegeschillen over vorderingen die vanwege hun aard tot de bevoegdheid van de kantonrechter behoren, zoals arbeidsovereenkomsten of huurovereenkomsten (artikel 93, onderdelen c en d, Rv). Voor de goede orde zij opgemerkt dat uit de wijziging van artikel 438, eerste en tweede lid, Rv voortvloeit dat ook de deurwaarder in het geval van een deurwaardersrenvooi (artikel 438, vierde lid) gebruik kan maken van de kantonrechter als executiegeschilrechter. Ook hierbij geldt dat het dan moet gaan om een executiegeschil in verband met de tenuitvoerlegging van een executoriale titel die tot de competentie van de kantonrechter behoort.

6.4.2. Consultatie

Uit de consultatie blijkt dat de aanwijzing van de kantonrechter als executiegeschilrechter breed gesteund wordt. De KBvG geeft aan dat de wijziging nog uitgebreid zou moeten worden in die zin dat niet slechts executiegeschillen in vonnissen en beschikkingen gewezen door de kantonrechter aan die kantonrechter zouden moeten kunnen worden voorgelegd, maar ook executiegeschillen inzake dwangbevelen bij bestuursrechtelijke geldschulden of op grond van de Invorderingswet of geschillen in zaken aan minder dan € 25.000 aan verbeurde dwangsommen in niet-kantonzaken. De Rvdr geeft aan dat de keuzemogelijkheid die bij executie-kort gedingen bestaat, ook mogelijk gemaakt zou moeten worden voor de bodemfase. De Rvdr merkt hierbij op dat de materiedeskundigheid van de kantonrechter lang niet in alle executiegeschillen het zwaarst weegt. De NVvR is het hier overigens mee oneens en meent dat zeker bij aardzaken (huur-, arbeids-, en consumentenzaken) executiegeschillen bij voorkeur aan de kantonrechter moeten worden voorgelegd. Het voorstel van de KBvG om de mogelijkheid om ook bij de bodemprocedure van een executiegeschil te kunnen kiezen voor kantonrechter is niet overgenomen. Als het vonnis is gewezen door de kantonrechter is er een specifieke meerwaarde voor het voorleggen van het executiegeschil aan de kantonrechter. Indien het gaat om een spoedvoorziening kunnen andere argumenten dan de materiedeskundigheid een rol spelen bij de beslissing bij welke rechter het executiegeschil wordt aangebracht, vandaar dat partijen in kort geding wel een keuze wordt gelaten.

De Rvdr pleit daarnaast voor een uitbreiding van de exclusieve bevoegdheid van de rechtbank Rotterdam voor executiegeschillen die voortvloeien uit vorderingen en verzoeken inzake scheepvaartzaken. Bij de Wet van 22 juni 2016 tot wijziging van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering in verband met de concentratie van scheepvaartzaken bij de rechtbank Rotterdam (hierna: Wet concentratie scheepvaartzaken) is ervoor gekozen bepaalde procedures te concentreren bij de rechtbank Rotterdam. De Wet concentratie scheepvaartzaken is per 1 januari 2017 in werking getreden en voegt een nieuw artikel 562b toe aan Rv. Dit artikel bepaalt dat scheepsexecutiegeschillen, behalve voor de in artikel 438, lid 1, Rv aangewezen rechtbank, ook voor de rechtbank Rotterdam kunnen worden gebracht. De rechtbank Rotterdam is dus thans al medebevoegd. De rechtzoekende kan hierdoor indien gewenst gebruik maken van de expertise in scheepvaartzaken van de rechtbank Rotterdam. Een wetswijziging is hiervoor niet nodig.

7. Uitgangspunt 3: beslaglegging dient niet uitsluitend als pressiemiddel te worden ingezet

7.1.1. Beperking beslagmogelijkheden als dit schuldophogend werkt

Het derde uitgangspunt van dit wetsvoorstel is dat verhaalsbeslag ter verhaal moet dienen en niet louter mag worden ingezet als pressiemiddel. Beslag dient om executie mogelijk te maken. Een schuldeiser die over een executoriale titel beschikt, mag, als een schuldenaar weigert vrijwillig aan de executoriale titel te voldoen, door tussenkomst van de deurwaarder ervoor zorgen dat de titel gedwongen ten uitvoer wordt gelegd. Dit doet hij door de deurwaarder opdracht te geven de executoriale titel ten uitvoer te leggen. De deurwaarder zal bij verhaalsbeslag dan – zo nodig met ondersteuning van de sterke arm- de vordering kunnen verhalen op vermogensbestanddelen van de schuldenaar door deze in beslag te nemen en te verkopen (executeren). Uit de opbrengst van de executie wordt de vordering dan voldaan. De beslaglegging wordt in dat geval gebruikt om de vordering te kunnen voldoen en niet als pressiemiddel. Het wetsvoorstel legt dit vast door in de afdeling voor roerende zaken niet zijnde registergoederen (door toevoeging van een nieuw derde lid aan artikel 441) te bepalen dat beslaglegging op deze roerende zaken niet toegestaan is als redelijkerwijs voorzienbaar is dat het bedrag dat kan worden opgebracht bij verhaal op de beslagen goederen minder bedraagt dan de kosten van het beslag en de daarop volgende executie. In het geval dat redelijkerwijs voorzienbaar is dat de kosten van de beslaglegging hoger zijn dan de baten, is de schuldeiser in beginsel niet gebaat bij de beslaglegging, althans indien overgegaan wordt tot executie zal zijn vordering op de schuldenaar niet afnemen. Integendeel, indien onder deze omstandigheden toch tot beslaglegging wordt overgegaan, zal de schuld van de schuldenaar jegens de schuldeiser enkel oplopen, doordat bepaalde kosten die hiermee zijn gemoeid voor rekening van de schuldenaar komen. Dit terwijl redelijkerwijs van tevoren al te voorzien was dat de maatregelen niet tot aflossing maar tot schuldophoging zouden leiden. In dat geval wordt ervan uitgegaan dat een beslag louter wordt gebruikt als pressiemiddel. Het beslag dient dan niet daadwerkelijk om de schuld op de schuldenaar te verhalen, maar om de schuldenaar te bewegen tot een «vrijwillige» betalingsregeling. De schuldenaar zal dan onder de druk van het beslag en de dreigende executie misschien de schuldeiser betalen, ook als hij daar geen afloscapaciteit voor heeft. Door in deze omstandigheden onder druk van een beslag over te gaan tot «vrijwillige» aflossing is het risico groot dat de schuldenaar onder het bestaansminimum komt of andere schulden aangaat die hij ook niet kan voldoen.

Op dit uitgangspunt wordt een uitzondering gemaakt voor het geval de schuldeiser aannemelijk kan maken dat de schuldenaar door het beslag en de executie niet op onevenredig zware wijze in zijn belangen wordt getroffen. Deze uitzondering maakt het mogelijk dat onderscheid gemaakt kan worden tussen schuldenaren die een vordering niet kunnen betalen («niet-kunners») en schuldenaren die niet willen betalen («niet-willers»). Het is dan aan de schuldeiser om aannemelijk te maken dat het een schuldenaar betreft die niet wil betalen, maar dit wel kan, bijvoorbeeld omdat hij beschikt over vermogensbestanddelen in het buitenland. De niet-willende schuldenaar zal niet snel op onevenredig zware wijze worden getroffen door het beslag. Hij kan de vordering immers voldoen door zijn andere vermogensbestanddelen te gelde te maken.

Als een schuldenaar niet kan betalen en er wordt beslag gelegd op zijn inboedel terwijl de kosten hiervoor ook nog hoger zijn dan de baten, zorgt het beslag alleen maar voor meer schulden. De schuldenaar zal dan op onevenredig zware wijze in zijn belangen worden getroffen door het beslag. Wordt een beslag echter gelegd om te voorkomen dat een schuld verder oploopt, dan kan dit onder omstandigheden ook in het belang van de schuldenaar zijn. Het voorkomt dat zijn schuld groter wordt, waardoor de schuldenaar niet op onevenredig zware wijze in zijn belangen hoeft te worden getroffen. Hierbij kan worden gedacht aan beslag en executie van een motorrijtuig om te voorkomen dat de motorrijtuigenbelasting doorloopt.

De bepaling sluit aan bij de uitspraak van de Hoge Raad waarin hij oordeelde dat de vraag of het leggen van een conservatoir beslag vexatoir is, moet worden beantwoord aan de hand van de concrete omstandigheden ten tijde van de beslaglegging, waaronder de hoogte van de te verhalen vordering, de waarde van de beslagen goederen en de eventueel onevenredig zware wijze waarop de schuldenaar door het beslag op een van die goederen in zijn belangen wordt getroffen (zie HR 24 november 1995, NJ 1996, 161 (Tromp/Regency)). Uit dit arrest volgt dat beslag op roerende zaken alleen als drukmiddel mag worden gebruikt indien aannemelijk kan worden gemaakt dat de schuldenaar de vordering wel kan voldoen maar om hem moverende redenen de vordering niet wil voldoen. De voorgestelde regeling sluit daarnaast aan bij een uitspraak van het Hof Leeuwarden (Hof Leeuwarden, 20 april 2010, ECLI:NL:GHLEE:2010:BM2233, r.o. 9). Het hof bepaalde dat een schuldeiser misbruik maakte van zijn bevoegdheid door zijn vordering (na het leggen van executoriaal beslag) op zaken van zijn schuldenaar te verhalen, indien te verwachten valt dat de opbrengst van de executoriale verkoop van die zaken zelfs onvoldoende zal zijn om de aan de executie verbonden kosten te compenseren. Ook het Hof Amsterdam (uitspraak van 28 augustus 2018, ECLI:NL:GHAMS:2018:3210) oordeelde in een tuchtzaak dat er van beslag diende te worden afgezien in dat geval: «Het hof is dan ook (...) van oordeel dat de gerechtsdeurwaarder dermate sterke aanwijzingen had dat het door hem gelegde bankbeslag geen soelaas zou bieden om tot verhaal van de vordering van zijn opdrachtgever te komen, dat hij vanwege de daaraan voor klager verbonden kosten en overlast van het leggen daarvan had behoren af te zien.» De deurwaarder zal er op moeten toezien dat er geen beslag wordt gelegd in strijd met de wet. Hij zal zijn dienst moeten weigeren als de schuldeiser wil dat er een beslag wordt gelegd terwijl dit er niet toe leidt dat de vordering wordt voldaan maar slechts tot gevolg heeft dat de schuld van de schuldenaar verhoogd wordt en de schuldenaar hierdoor op onevenredig zware wijze in zijn belangen wordt getroffen. De wettelijke verankering zorgt ervoor dat de deurwaarder zich kan beroepen op de voorgestelde bepaling bij het weigeren van zijn medewerking. Wordt er beslag gelegd in strijd met dit artikel, dan kan door de schuldenaar een executiegeschil worden gestart.

7.1.2. Consultatie

In de consultatie is steun te vinden voor de voorgestelde regeling door Sociaal Werk Nederland, de Rvdr en de NVvR. De KBvG steunt de doelstelling van de bepaling, maar vindt de bepaling zelf onnodig en ongewenst. De KBvG is ten eerste van mening dat het voor de gerechtsdeurwaarder ongewis wordt in welke situaties hij nog tenuitvoerleggingsmaatregelen kan treffen zonder in strijd met de wet te handelen. De KBvG noemt een aantal situaties waarin er volgens hen sprake is van een «grijs gebied». Deze situaties zien met name op gevallen waarin er sprake is van beslag op onroerende zaken. Bij onroerende zaken zal het in weinig gevallen mogelijk zijn om redelijkerwijs te voorzien dat de kosten van het beslag en de executie aanmerkelijk hoger zijn dan de baten. Het is bijvoorbeeld niet mogelijk om te achterhalen wat de hoogte van de hypotheek is die rust op een onroerende zaak. Er is er daarom voor gekozen de bepaling te beperken tot beslag op roerende zaken, niet zijnde registergoederen. Dit is gebeurd door de bepaling te verplaatsen naar de afdeling die voor deze beslagobjecten geldt.

Ten tweede vindt de KBvG het «niet per definitie onwenselijk indien enige mogelijkheid tot het uitoefenen van pressie blijft bestaan». De KBvG wijst in dit verband op het onderscheid tussen «niet-willers» en «niet-kunners». Gelet op dit commentaar wordt onderscheid gemaakt tussen «niet-willers» en «niet-kunners». In het artikel wordt een uitzondering gemaakt op de hoofdregel, specifiek met het oog op deze «niet-willers». In het artikel is toegevoegd dat beslag en executie wel mogelijk is als de schuldeiser aannemelijk kan maken dat de schuldenaar door het beslag en de executie niet op onevenredig zware wijze in zijn belangen wordt getroffen. Er is bijvoorbeeld sprake van een «niet-willer» als de schuldenaar beschikt over vermogensbestanddelen in het buitenland waarmee de schuldenaar de vordering kan voldoen en waarop de schuldeiser zich niet of zeer lastig zou kunnen verhalen. Daarnaast kan door middel van het opvragen van rekeninginformatie worden achterhaald of de schuldenaar een bankrekening bij een bepaalde bank heeft. Dit leidt ook tot meer mogelijkheden tot verhaal. Het voorgestelde artikel is dus niet bedoeld om «niet-willers» te beschermen, maar juist bedoeld om te voorkomen dat de schuld van «niet-kunners» nog verder oploopt. Dit geldt ook voor kleine zelfstandigen waar de Algemene Vereniging voor Belastingdeurwaarders en Belastinginvorderaars (hierna: AVB) op wijst. De AVB is van mening dat het uithollen van beslagmogelijkheden concurrentieverstoring in de hand werkt en voorziet o.a. problemen voor het nakomen van verplichtingen van ondernemers onderling. Ik wil erop wijzen dat de bepaling juist bedoeld is voor de gevallen waarin de schuldenaar onvoldoende vermogen heeft waarop de schuldeiser zich kan verhalen. Pressie uitoefenen heeft dan weinig zin, omdat er geen vermogen is om de vordering te voldoen.

Ten derde werkt volgens de KBvG, de NOvA en het compendium de bestaande jurisprudentie over artikel 3:13 BW voldoende om excessen bij de tenuitvoerlegging van beslag- en executiemaatregelen te reguleren. Zij raden daarom invoering van de bepaling af. In de praktijk komt het echter nog steeds voor dat een beslag uitsluitend als pressiemiddel wordt gebruikt en iemand met problematische schulden wordt gedwongen om een manier te vinden om de vordering op enigerlei wijze te voldoen, terwijl de daarvoor benodigde aflossingscapaciteit eenvoudigweg ontbreekt, waardoor de schuldenaar dieper in de financiële problemen komt. De drempel om in dit kader een executiegeschil aan de rechter voor te leggen is voor een schuldenaar met problematische schulden hoog. De Landelijke Cliëntenraad wijst er in haar advies daarom op dat een dergelijke bepaling nodig is.

De NVB is van mening dat met een algemeen beslagverbod als de kosten hoger zijn dan de baten de belangen en rechten van de schuldeiser onder omstandigheden te veel worden ingeperkt. Daarom pleit de NVB voor het schrappen van de voorgestelde bepaling. Als alternatief pleit de NVB voor het ten laste van de schuldeiser laten komen van de voorzienbaar hogere kosten. Dit alternatief is niet overgenomen. Het zou ertoe leiden dat het afhankelijk wordt van de vermogenspositie van de schuldeiser of hij – ondanks dat de schuldenaar geen aflossingscapaciteit heeft – toch over kan gaan tot beslaglegging en executie. Een schuldeiser met meer vermogen zou dan meer mogelijkheden hebben een schuldenaar tot betaling te dwingen dan een minder vermogende schuldeiser. Dit is een ongewenste uitkomst en daarom is deze suggestie niet overgenomen.

De Landelijke Cliëntenraad vraagt of buitengerechtelijke kosten (niet zijnde incassokosten) vallen onder de kosten van het beslag. Ook stellen zij voor om normbedragen vast te leggen voor de buitengerechtelijke kosten. Het voorgestelde artikel bepaalt dat beslaglegging niet is toegestaan als redelijkerwijs is te voorzien dat de opbrengst die gerealiseerd kan worden bij het verhaal op die goederen minder bedraagt dan de kosten van de beslaglegging en de daaruit voortvloeiende executie. De buitengerechtelijke kosten vallen niet onder de kosten van de beslaglegging en de executie. Deze kosten kunnen erg verschillen per geval en per vordering en worden niet in alle gevallen gemaakt. Het gaat in het voorgestelde artikel alleen om de kosten van ambtshandelingen die bij de beslaglegging worden gemaakt, zoals de kosten van het beslagexploot en het houden van een veiling waar al normbedragen voor zijn vastgelegd. Het bedrag dat maximaal mag worden gerekend door de bank voor het afgeven van een derdenverklaring zal wel worden vastgelegd. Dit zal gebeuren bij algemene maatregel van bestuur.

8. Terminologie

8.1. Geëxecuteerde/schuldenaar

De persoon tegen wie een executoriale titel gedwongen ten uitvoer wordt gelegd, wordt in Rv veelal aangeduid met de term «geëxecuteerde». Het gebruik van deze term maakt in één woord duidelijk dat het gaat om een schuldenaar waartegen een executoriale titel met tussenkomst van de gerechtsdeurwaarder ten uitvoer gelegd kan worden. In veel handboeken wordt de term eenmalig geduid waarna vervolgens de geëxecuteerde wordt aangeduid met het begrip «schuldenaar». In het consultatievoorstel werd voorgesteld om de term «geëxecuteerde» te vervangen door «schuldenaar». Dit was ingegeven door redactionele overwegingen: er werd geen enkele inhoudelijke wijziging beoogd. Uit de reacties op de consultatie is gebleken dat deze term niet eenvoudig is te vervangen; er kunnen onbedoelde gevolgen optreden. Daarom is ervan afgezien de wijziging door te voeren. Dit houdt verband met het volgende. De executie zal zich in de regel enkel richten tegen de schuldenaar, maar in een aantal gevallen kan het voorkomen dat bij het beslag en de executie anderen dan de schuldenaar zijn betrokken. Dit is bijvoorbeeld het geval als een schuldenaar in gemeenschap van goederen is getrouwd en de schuldeiser voor een privéschuld van de ene echtgenoot beslag legt op de bankrekening die op naam staat van de andere echtgenoot die geen schuldenaar is. De echtgenoot/niet-schuldenaar is gelet op de gemeenschap van goederen gehouden het beslag te dulden. Deze echtgenoot/niet-schuldenaar wordt dan aangemerkt als de geëxecuteerde (zie HR 23 oktober 1998, NJ 1999, 130) en de schuldeiser zal jegens de echtgenoot/niet-schuldenaar dezelfde vormvereisten in acht dienen te nemen als bij een beslag jegens de schuldenaar. Dit betekent bijvoorbeeld dat het beslagexploot zal moeten worden overbetekend aan zowel de

schuldenaar als de echtgenoot/niet-schuldenaar. Om dit te bewerkstelligen is in artikel 435 Rv opgenomen dat als de executant bevoegd is beslag te leggen op goederen van de schuldenaar die ook aan een ander toebehoren, de ander niet-schuldenaar op dezelfde wijze behandeld wordt als de schuldenaar. In andere artikelen in Rv is juist gebruik gemaakt van de term «schuldenaar» om duidelijk te maken dat enkel de schuldenaar in persoon kan worden geraakt. Dit is bijvoorbeeld het geval bij lijfsdwang.

8.2. Overige terminologische wijzigingen

Van de gelegenheid is gebruik gemaakt om ook de sterk verouderde aanduidingen van bepaalde afdelingen, de Vijfde titel van het Tweede Boek en het Derde Boek te moderniseren. Het gaat daarbij om de aanduiding van de drie afdelingen in de Zevende titel van het Eerste Boek (afdeeling wordt: afdeling), de aanduiding van de Vijfde titel van het Tweede Boek (deszelfs tenuitvoerlegging wordt: de tenuitvoerlegging van lijfsdwang) en de aanduiding van het Derde Boek (regtspleging wordt: rechtspleging). Daarnaast wordt ook in een aantal artikelen de archaïsche spelling vervangen. Het gaat dan om de artikelen 330 en 331 (verpligtingen wordt: verplichtingen, geregtshof wordt: gerechtshof, regtsgeding(en) wordt: rechtsgeding(en)), artikel 729a (den dienst van een vreemde Staat wordt: de dienst van een vreemde Staat)) en artikel 729b Rv (den schuldeischer wordt: de schuldeiser, den aard der te stellen zekerheid wordt: de aard van de te stellen zekerheid). Daarnaast is naar aanleiding van een opmerking in de consultatie een foute verwijzing rechtgezet.

9. Algemene verordening gegevensbescherming (AVG)

Op 25 mei 2018 is Verordening (EU) 2016/679 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (algemene verordening gegevensbescherming) (hierna: AVG) in werking getreden. Het doel van de AVG is harmonisatie van de regels rond de bescherming van persoonsgegevens en de bevordering van vrij verkeer van gegevens binnen de Europese Unie. De AVG geeft regels voor het verwerken van persoonsgegevens. Onder «persoonsgegevens» wordt op grond van artikel 4, eerste lid, AVG verstaan alle informatie over een geïdentificeerde of identificeerbare natuurlijke persoon. De bank houdt persoonsgegevens bij voor het verlenen van haar diensten. De bank mag deze gegevens op grond van artikel 6 AVG alleen «verder verwerken» (oftewel voor een andere doel gebruiken dan voor haar dienstverlening) als het andere doel verenigbaar is met het doel waarvoor de gegevens aanvankelijk zijn verzameld (zie artikel 5, lid 1, onderdeel b, AVG). Als het andere doel niet verenigbaar is met het oorspronkelijke doel (in casu: het verlenen van bankdiensten) is verdere verwerking alleen toegestaan met toestemming van de betrokkene of op grond van een Unierechtelijke of lidstatelijke bepaling (zie artikel 6, lid 4, AVG). Verdere verwerking op basis van een Unierechtelijke of lidstaatrechtelijke bepaling is alleen toegestaan als die verwerking «in een democratische samenleving een noodzakelijke en evenredige maatregel vormt ter waarborging van de in artikel 23, lid 1, AVG bedoelde doelstellingen van algemeen belang». Daarnaast geldt dat artikel 13, lid 1, onderdeel d, en lid 3 AVG bepaalt dat als de bank voornemens is de persoonsgegevens verder te verwerken voor een ander doel dan dat waarvoor de persoonsgegevens zijn verzameld, de bank de schuldenaar voorafgaand aan deze verdere verwerking daarover moet informeren. Voor de deurwaarder geldt dat artikel 14 AVG bepaalt dat de derde (de deurwaarder) verplicht is tot het verstrekken van bepaalde informatie over de verwerking van de persoonsgegevens aan de betrokkene (de schul-

denaar) wanneer deze gegevens verwerkt terwijl de gegevens niet van de betrokkene zelf zijn verkregen. De deurwaarder verkrijgt de persoonsgegevens namelijk van de bank en niet van de schuldenaar zelf.

Voor zowel de bank als de deurwaarder geldt dat de verwerking van de persoonsgegevens moet voldoen aan de AVG. De reikwijdte van de rechten en verplichtingen op grond van o.a. artikel 5, 13 en 14 AVG kan echter in bepaalde gevallen worden beperkt door nationale wetgeving. Artikel 23 AVG bepaalt dat dit onder meer mogelijk is ter bescherming van de betrokkene of van de rechten en vrijheden van anderen (lid 1, sub i) en voor de inning van civielrechtelijke vorderingen (lid 1, sub j).
Het wetsvoorstel regelt de mogelijkheid voor de deurwaarder om aan een bank te vragen of een schuldenaar daar een bankrekening aanhoudt (zie artikel 475aa). De bank verstrekt dan, als er een bankrekening wordt aangehouden, persoonsgegevens van de schuldenaar aan de deurwaarder. Ook is bepaald dat de bank de schuldenaar niet direct op de hoogte stelt van het informatieverzoek. Deze regeling valt onder de uitzonderingen van artikel 23 AVG. Het gaat in dit geval om het recht van de schuldeiser om beslag te kunnen leggen en de mogelijkheid om een vordering te innen. Beslaglegging is op grond van ons nationale recht een van de mogelijkheden voor de schuldeiser om zich te kunnen verhalen op het vermogen van de schuldenaar (executoriaal beslag) of om veilig te stellen dat er vermogensbestanddelen (i.c. banktegoeden) zijn om zich na afloop van een procedure op te kunnen verhalen (conservatoir beslag). Als de schuldenaar vooraf op de hoogte wordt gesteld, weet hij dat er een beslag dreigt en is de kans aanzienlijk dat hij zijn tegoeden meteen zal overboeken. Een daarna gelegd beslag treft dan niks en is dus zinloos. Effectieve inning van vorderingen is dan niet meer mogelijk. Verder gaat het niet om bijzondere persoonsgegevens als bedoeld in artikel 9 of persoonsgegevens betreffende strafrechtelijke veroordelingen en strafbare feiten als bedoeld in artikel 10 AVG. Ook zijn er waarborgen opgenomen ter voorkoming van misbruik of onrechtmatige toegang of doorgifte. Zo is alleen de deurwaarder bevoegd om de informatie op te vragen en kan hij dit alleen als de schuldeiser over een executoriale titel beschikt. De deurwaarder en de bank mogen op grond van de AVG de gegevens niet opslaan, alleen gebruiken voor de betreffende (eventuele) beslaglegging en ze moeten de gegevens op grond van de AVG vernietigen als er geen grondslag meer is voor het bewaren (zie artikel 5, lid 1, sub c, AVG). De risico's voor de rechten en vrijheden van de schuldenaar zijn beperkt, doordat de wettelijke regeling waarborgen kent en er een afweging tussen de belangen van de schuldenaar en de schuldeiser is gemaakt. Als het beslag eenmaal is gelegd, moet de bank de schuldenaar alsnog op de hoogte brengen van het verzoek om rekeninginformatie. Het wetsvoorstel voldoet hiermee aan de vereisten van artikel 23 en bevat daarom een wettelijk basis om een uitzondering te maken op de plicht voor de derde (de deurwaarder) en de verwerkingsverantwoordelijke die de gegevens doorverstrekt (de bank) om de betrokkene (de schuldenaar) onmiddellijk op de hoogte te stellen van de verwerking van zijn persoonsgegevens op grond van de AVG.

10. Effecten

Het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering biedt waarborgen voor een eerlijke en efficiënte procesvoering en de gerechtelijke tenuitvoerlegging van vonnissen. Waar in het procesrecht eisen worden gesteld aan informatie-uitwisseling met de rechter, de wederpartij of anderszins (zoals derden), hangen de lasten als gevolg daarvan direct samen met deze waarborgfunctie. Die lasten worden niet als regeldruk aangemerkt, maar kunnen wel merkbare effecten hebben voor de lasten die de doelgroepen ervaren. Voor een deel van het voorgestelde is hier sprake van.

10.1. Uitvoeringstoets RDW

De RDW heeft een uitvoeringstoets bij het wetsvoorstel uitgevoerd. Hierin is gekeken naar de consequenties van de inschrijving van het beslag in het kentekenregister (met het doel de kopers van motorrijtuigen meer te kunnen beschermen). Door het beslag wordt de tenaamstelling geblokkeerd, waardoor het motorrijtuig niet meer te naam gesteld kan worden op naam van een derde, zoals een koper. Nadat het motorrijtuig is verkocht op de executieveiling, beëindigt de (gerechts)deurwaarder de inschrijving van het beslag en ontvangt van de RDW een tijdelijk documentnummer en een tenaamstellingcode. Hiermee kan de koper het voertuig op zijn naam zetten. Daarnaast kan het beslag om een andere reden eindigen, bijvoorbeeld als het wordt opgeheven door de rechter of van rechtswege vervalt. Ook dan dient de deurwaarder de inschrijving te beëindigen.

De RDW vindt het essentieel dat het voor derden zichtbaar is in Online Voertuig Informatie (hierna: OVI) dat een motorrijtuig niet overgeschreven («op naam gesteld») kan worden. Een eventuele koper kan zo vóór hij het motorrijtuig koopt op de site van de RDW controleren of het voertuig wel op zijn naam gesteld kan worden. Zolang er sprake is van een tenaamstellingsblokkade, doet hij er verstandig aan van de koop af te zien. De RDW geeft in de uitvoeringstoets aan dat het mogelijk is het beslag in te schrijven en OVI met informatie over de tenaamstellingsblokkade uit te breiden. De eenmalige kosten hiervoor zijn door de RDW begroot op € 477.000,–. Deze kosten zullen worden ingepast in de begroting van het Ministerie van Financiën (begroting 9b). De jaarlijkse kosten zijn begroot op € 90.000,–, welke kosten uit de RDW-tarieven zullen worden gedekt. Ook volgt uit de toets dat de (gerechts)deurwaarder zorg dient te dragen voor de beëindiging van de tenaamstellingsblokkade. Om dit te bewerkstelligen, is er een zin toegevoegd aan de artikelen 440 en 442 (nieuw) Rv.

10.2. Uitvoeringstoets Belastingdienst

Ook de Belastingdienst heeft een uitvoeringtoets gedaan. Hieruit volgt dat het wetsvoorstel zorgt voor een complexiteitsreductie door de invoering van het administratief beslag voor motorrijtuigen en dat het gehele wetsvoorstel handhaafbaar en uitvoerbaar is. De incidentele uitvoeringskosten bedragen € 390.000,–. Structureel bedragen de besparingen € 1 miljoen. De kosten die voor de Belastingdienst voortvloeien uit het wetsvoorstel worden ingepast in de begroting van het Ministerie van Financiën (begroting 9b).

10.3. Administratieve lasten en regeldruk

De Rvdr heeft in zijn advies aangegeven dat hij geen substantiële werklastgevolgen verwacht door het wetsvoorstel. Wel zorgt het wetsvoorstel voor verschillende regeldrukeffecten voor de schuldeiser, de schuldenaar, de deurwaarder en de derde-beslagene. Hieronder worden alle effecten besproken. Kanttekening hierbij is dat niet alle effecten zijn te kwantificeren, bijvoorbeeld omdat niet te voorspellen is hoeveel minder exploten zullen worden uitgebracht of hoe vaak er gebruik zal worden gemaakt van een geboden mogelijkheid.

Het eerste uitgangspunt, het borgen van het bestaansminimum van schuldenaren, zorgt ervoor dat schuldenaren in hun primaire levensbehoeften kunnen blijven voorzien als er een beslag is gelegd. Dit wordt ten eerste geregeld door de invoering van een beslagvrij bedrag bij bankbeslag. Voor de schuldenaar zal deze regeling leiden tot een vermindering van de merkbare lasten, omdat er op voorhand al rekening

wordt gehouden met het beslagvrije bedrag. De schuldenaar hoeft geen beroep te doen op de deurwaarder of de rechter om ervoor te zorgen dat alsnog een bedrag buiten het beslag wordt gelaten. Voor de deurwaarder betekent dit dat hij het beslagvrije bedrag moet vaststellen aan de hand van inzage in de BRP en het bedrag vervolgens op het exploot moet vermelden. Dit zal weinig extra werklasten veroorzaken, omdat de deurwaarder ook nu al de BRP moet raadplegen en hij ook al een beslagexploot moet opmaken. Verder liggen de bedragen per leefsituatie vast, zodat de vaststelling van het bedrag geen berekening vergt en dus geen tijd kost. Wel kan het voorkomen dat de opbrengst van het beslag minder is, omdat er een bedrag buiten het beslag blijft. De schuldeiser kan zich op minder tegoed verhalen en zal eventueel nog een beslag moeten leggen om tot dezelfde opbrengst te komen, hetgeen mogelijk tot meer merkbare lasten leidt. Dit is echter afhankelijk van de hoogte van de vordering en het saldo dat wordt getroffen door het bankbeslag en daarom niet te kwantificeren.

De tweede maatregel is de modernisering van het beslagverbod op roerende zaken. Deze regeling dient de praktijk meer houvast te geven over welke zaken beslagen mogen worden, met merkbare lastenverlichting tot gevolg. Zowel de deurwaarder, de schuldeiser als de schuldenaar zijn erbij gebaat om duidelijkheid te hebben over wat onder een beslag valt en wat niet.

Het tweede uitgangspunt, ervoor zorgen dat beslaglegging en executie in de toekomst effectiever en efficiënter kan plaatsvinden, zorgt voor een vermindering van de lasten voor zowel de schuldeiser, de schuldenaar, de deurwaarder als de derde-beslagene. Het wetsvoorstel bevat een meerdere maatregelen die bepaalde vereisten afschaffen of de huidige regeling eenvoudiger maken. Ten eerste regelt het wetsvoorstel dat als de rechtsopvolger van de schuldeiser bij wet is bepaald of door een fusie of splitsing vaststaat, de overgang in beginsel niet meer hoeft te worden betekend, maar schriftelijk kan worden medegedeeld. Dit scheelt een groot aantal exploten voor de schuldeiser (en dus ook de deurwaarder), wat ook weer leidt tot minder kosten voor de schuldenaar (namelijk € 68,58 per exploot).

Ten tweede wordt de kantonrechter bevoegd recht te spreken in executiegeschillen die rijzen over de tenuitvoerlegging van executoriale titels die door de kantonrechter zijn afgegeven. Voor een voorziening bij voorraad wordt de kantonrechter mede bevoegd. Thans is in beide gevallen enkel de rechtbank bevoegd. Procederen bij de kantonrechter is in het algemeen goedkoper voor partijen en procesvertegenwoordiging is niet verplicht. Dit zorgt voor een vermindering van de merkbare lasten voor de schuldeiser en de schuldenaar die een geschil hebben over de executie.

Ten derde voert het wetsvoorstel de mogelijkheid in om een administratief beslag te leggen op motorrijtuigen (waaronder aanhangwagens). Dit voorkomt dat de deurwaarder, zoals hij nu doet, fysiek op zoek moet naar het motorrijtuig om beslag te kunnen leggen. Dit scheelt tijd en geld voor de deurwaarder, hetgeen ook leidt tot minder lasten voor de schuldeiser. De lastenvermindering is afhankelijk van waar de deurwaarder het motorrijtuig aantreft en daarom niet te kwantificeren.

De vierde maatregel die leidt tot een vermindering van de lasten is het reguleren van de mogelijkheid om online roerende zaken executoriaal te verkopen. Roerende zaken kunnen hierdoor tevens door middel van een online veiling of een hybride veiling (een zaalveiling waarbij online kan worden geboden) worden verkocht. Het doel hiervan is het bereiken van een hogere netto-opbrengst van de executieveiling, wat de schuld van de

schuldenaar zoveel mogelijk vermindert. Daarnaast is aankondiging van de executieverkoop via internet goedkoper dan het aanslaan van biljetten en het plaatsen van een dagbladadvertentie, hetgeen thans vereist is. Het aanslaan van biljetten kost thans € 80,15, welke kosten dan niet meer te hoeven worden gemaakt. De kosten van het plaatsen van een advertentie verschillen per dagblad en grootte van de advertentie. Ook is het plaatsen van een online aankondiging minder bewerkelijk dan het aanslaan van biljetten en adverteren in een dagblad. Dit scheelt de deurwaarder tijd, welke niet te kwantificeren is. De tenuitvoerlegging wordt zo goedkoper en zorgt voor een hogere opbrengst voor de schuldeiser.

Ten vijfde voert het wetsvoorstel de mogelijkheid in voor de deurwaarder om voorafgaand aan beslaglegging onder een bank te vragen of de schuldenaar daar een rekening aanhoudt. Dit voorkomt dat er onnodig een beslagexploot aan de bank wordt betekend. De bank zal zo minder beslagen betekend krijgen, hetgeen zorgt voor minder lasten voor de bank. De bank moet namelijk altijd een derdenverklaring afgeven, ongeacht of de schuldenaar een rekening aanhoudt bij de bank of niet. Daarnaast zorgt het voorstel voor een verlaging van de lasten voor de schuldeiser (en de schuldenaar). Als de deurwaarder van tevoren weet dat de schuldenaar geen bankrekening heeft bij die bank, zal hij geen beslagexploot betekenen aan die bank. Dit scheelt de kosten van dat exploot (à € 169,78 per exploot). De laatste regeling die zorgt voor een lastenvermindering is de aanpassing van het formulier voor de derdenverklaring en de invoering van de mogelijkheid om dit formulier elektronisch terug te sturen (hiervoor worden nadere regels gesteld in een algemene maatregel van bestuur). De vereenvoudiging van het formulier zorgt ervoor dat de derde het formulier sneller kan invullen, hetgeen de derde tijd en eventuele bijstand scheelt. Er van uitgaande dat dit 20 minuten scheelt, is dit een vermindering van 20 minuten x € 15,– = € 5,– per derdenbeslag. Het elektronisch versturen van de verklaring zorgt daarnaast ook voor minder out of pocketkosten voor de derde, omdat er geen postzegel (thans € 0,83) meer hoeft te worden gebruikt.

Het derde uitgangspunt, dat beslaglegging ter verhaal dient, wordt in het wetsvoorstel verankerd door te bepalen dat beslaglegging niet toegestaan is als redelijkerwijs voorzienbaar is dat de kosten van het beslag en de executie hoger zijn dan de opbrengst van de executie, tenzij de schuldeiser aannemelijk kan maken dat de schuldenaar door het beslag en de executie niet op onevenredig zware wijze in zijn belangen wordt getroffen. Het beslag werkt in dit geval kostenverhogend en schaadt de schuldenaar onevenredig zwaar. Dit uitgangspunt beschermt de schuldenaar met problematische schulden waarbij beslag uitsluitend als pressiemiddel wordt gebruikt. In dat geval is een beslag niet meer mogelijk, hetgeen zorgt voor minder lasten voor de schuldenaar. Ook geeft de wettelijke regeling de deurwaarder houvast om zijn dienst te weigeren. Nu zal hij een dergelijke afweging ook al moeten maken. De nieuwe bepaling biedt hem meer houvast. Voor de schuldeiser kan het ertoe leiden dat het leggen van beslag niet mogelijk is. In veel gevallen zou een beslag echter weinig hebben opgeleverd, omdat het gaat om de gevallen waarin de schuldenaar weinig tot niks van waarde heeft waarop de schuldeiser zich kan verhalen. Het valt in die gevallen niet te verwachten dat de vordering van de schuldeiser zou worden voldaan door het beslag en de executie.

11. (Internet)consultatie

Het wetsvoorstel is tot stand gekomen na het houden van een tweetal bijeenkomsten met verschillende organisaties die te maken hebben met het beslag- en executierecht, zoals de KBvG, NOvA, NVB en de Rvdr. Tijdens de bijeenkomsten hebben zij hun wensen geuit ten aanzien van

het beslag- en executierecht. Indien een voorstel onder een van de uitgangspunten van het wetsvoorstel kon worden geschaard, is dit, indien wenselijk, meegenomen. Voorstellen die zagen op andere onderwerpen dan beslaglegging en executie (zoals betekening of de brede schuldenaanpak) of die zien op wetgeving die onder de verantwoordelijkheid van andere ministeries valt (zoals de Invorderingswet 1990) zijn niet meegenomen. Wel zal worden gekeken of deze wensen, indien mogelijk, in een ander kader kunnen worden opgepakt. Ook is geput uit het Meerjarenbeleidsplan 2016 – 2020 van de KBvG «Ik zal handhaven» en literatuur. Dit alles heeft geleid tot een voorontwerp van het wetvoorstel. Over dit voorontwerp is vervolgens formeel advies gevraagd aan onder andere de KBvG, de Rvdr, de NOvA en de NVB. Ook is het veld door middel van internetconsultatie van 7 juni tot 20 juli 2018 geconsulteerd over het voorontwerp en de bijbehorende memorie van toelichting. De twintig ontvangen reacties zijn terug te vinden op: https://www.internetconsultatie.nl/herzieningbeslagenexecutierecht. Het gaat om zes reacties van particulieren of anderszins op persoonlijke titel gestelde reacties en veertien reacties van de volgende organisaties: Adviescollege toetsing regeldruk (ATR), Davids Advocaten, NIBUD, Stalman & Rijken Gerechtsdeurwaarders, KBvG, Landelijke Cliëntenraad, Budget Adviesbureau Deventer, NVVK, AVB, ABU, Sociaal Werk Nederland, Raad voor rechtsbijstand, NVB en de NOvA[1].

Een aantal organisaties heeft buiten internetconsultatie om of na afloop van de internetconsultatietermijn gereageerd. Dit betreft de Nationale ombudsman, de Nederlandse Vereniging voor Rechtspraak, de Autoriteit Persoonsgegevens en de Rvdr[2]. Hun reacties zijn terug te vinden op de website van de desbetreffende organisatie. Ook is na de consultatietermijn het compendium verschenen over het voorontwerp. In het compendium is steun te vinden voor een aantal maatregelen in het wetsvoorstel, zoals het beslagvrije bedrag en de executieverkoop via internet. Ook worden er suggesties gedaan voor verdere aanpassingen. Ook hiervoor geldt dat is gekeken of deze suggesties in het wetsvoorstel passen. Indien dit het geval was, zijn de suggesties, indien wenselijk, verwerkt.

De algemene teneur die uit de reacties kan worden opgemaakt, is dat de uitgangspunten van het wetsvoorstel worden onderschreven. De uitwerking van sommige onderdelen kan op instemming van vrijwel alle reagerende organisaties rekenen, terwijl de uitwerking van andere onderdelen bij sommige partijen op lof kan rekenen en bij andere partijen juist op veel kritiek stuit. In de voorgaande paragrafen is ingegaan op de wijze waarop de reacties zijn verwerkt voor de daar behandelde onderwerpen. De overige (meer technische) opmerkingen zijn verwerkt.

In de consultatie wordt verder o.a. door de KBvG en de NOvA gewezen op de noodzaak van een balans tussen de bescherming van de belangen van de schuldeiser en die van de schuldenaar. De NOvA wijst erop dat er een spanningsveld bestaat tussen deze belangen; als er meer aandacht wordt besteed aan de bescherming van de belangen van de schuldenaar, zal dit leiden tot minder ruimte voor de belangen van de schuldeiser. De KBvG is van mening dat de positie van de schuldeiser onder druk is komen te staan door de toegenomen aandacht voor de schuldenaar. Ik deel de mening van beide organisaties dat er een balans moet zijn tussen de belangen van de schuldeiser en de schuldenaar. Deze belangen zijn mijns inziens bij de huidige regeling van het bankbeslag juist uit balans. Zo heeft het ontbreken van een beslagvrij bedrag ertoe geleid dat een

[1] Ter inzage gelegd bij het Centraal Informatiepunt Tweede Kamer
[2] Ter inzage gelegd bij het Centraal Informatiepunt Tweede Kamer

schuldenaar in het geval van een beslag op zijn bankrekening niet altijd meer over voldoende saldo kon beschikken om in zijn bestaansminimum te voorzien, terwijl hij wel over de beslagvrije voet zou hebben beschikt als de schuldeiser voor dezelfde vordering loonbeslag zou hebben gelegd. Dit is onwenselijk. Dit wetsvoorstel wil onder meer daar een eind aan maken en zo bewerkstelligen dat een schuldeiser bij bankbeslag proactief rekening houdt met de gerechtvaardigde belangen van de schuldenaar. Zowel bij het opstellen van het wetsvoorstel als bij het verwerken van de reacties tijdens de consultatie is steeds bezien of de balans nu juist is. De in de internetconsultatie ontvangen reacties hebben geleid tot een aantal wijzigingen. Zo is het derde uitgangspunt, dat beslaglegging alleen is toegestaan als de kosten niet hoger zijn dan de baten, beperkt tot beslagen op roerende zaken, niet zijnde registergoederen (zie de voorgestelde wijziging van artikel 441). Ook is aan de bepaling toegevoegd dat beslag alsnog toegestaan is als de schuldeiser aannemelijk kan maken dat de schuldenaar niet op onredelijk zware wijze in zijn belangen wordt getroffen. De toevoeging zorgt ervoor dat beslag onder zogeheten «niet-willers» in veel gevallen mogelijk blijft. Verder is de mogelijkheid ingevoerd voor de deurwaarder om de schuldenaar te vragen waar hij bankiert (zie de voorgestelde wijziging van artikel 475aa). De schuldenaar krijgt zo een informatieplicht, vergelijkbaar met de wettelijk verankerde plicht die hij thans heeft om zijn bronnen van inkomsten op te geven. Dit alles zorgt voor een verbetering van de positie van de schuldeiser ten opzichte van het voorontwerp, waardoor er een betere balans is tussen de belangen van de schuldeiser en de schuldenaar. Er zal worden gemonitord of deze balans in de toekomst blijft bestaan (zie ook de evaluatiebepaling). Hiervoor kan aansluiting worden gezocht bij de eerder genoemde Brede Schuldenaanpak. Ook zal worden gekeken of ontwikkelingen in de toekomst, zoals verbeterde ICT-toepassingen en de verbrede gegevensuitwisseling bij beslag, leiden tot aanpassing van bepalingen in Rv.

Ten aanzien van het compendium wordt opgemerkt dat een aantal van de daarin gedane voorstellen buiten de reikwijdte van het onderhavige wetsvoorstel vallen. Het compendium sluit daarnaast aan bij voorstellen uit het meerjarenbeleidsplan van de KBvG dat evenzeer ingaat op onderwerpen die buiten het bereik van dit wetsvoorstel vallen. Dit heeft zowel bij een aantal schrijvers van het compendium als bij de KBvG ertoe geleid dat zij menen dat de herziening niet ver genoeg gaat. Zo worden voorstellen gedaan om te komen tot een versnelde afgifte van een executoriale titel en een effectiever bewijsbeslag. Dit zijn onderwerpen waarover in het kader van het programma «verbetering van het burgerlijk procesrecht» andere wetsvoorstellen in voorbereiding zijn (zie bijvoorbeeld het conceptwetsvoorstel vereenvoudiging en modernisering bewijsrecht, waarover in de zomer van 2018 is geconsulteerd via internet). Ten aanzien van de in het compendium gedane suggestie om meer experimenten mogelijk te maken ten aanzien van het beslag- en executierecht geldt eveneens dat er reeds een wetsvoorstel dat experimenten mogelijk maakt in procedure is gebracht (zie www.internetconsultatie.nl/experimenten). De gewenste modernisering van het verklaringsformulier dat door de derden onder wie beslag wordt gelegd (bijvoorbeeld de werkgever of de bank) moet worden afgegeven, krijgt vorm door de aangekondigde wijziging van het Besluit derdenverklaring. De voorstellen om de bijzondere bevoegdheden voor overheidsschuldeisers in te perken of gelijk te trekken met die van civiele schuldeisers, dan wel alle invorderingsmaatregelen van overheidsvorderingen via een gerechtsdeurwaarders te laten verlopen, vallen buiten het bereik van deze wet die ziet op wijziging van Rv. De bijzondere bevoegdheden voor overheidsschuldeisers zijn veelal geregeld in sectorale wetgeving van de diverse departementen. Aan de verhouding overheidsschuldeiser versus civiele schuld-

eiser zal bij de uitwerking van de rijksincassovisie (zie de bijlage bij de brief van de Staatssecretaris van SZW d.d. 4 april 2016, 24 515, nr. 336) nader aandacht worden besteed. Dit geldt ook voor het onderwerp «vroegsignalering» dat zich naar zijn aard minder goed leent voor opname in de regelgeving betreffende de tenuitvoerlegging van civiele executoriale titels. Zoals hiervoor reeds gememoreerd is in het compendium ook steun te vinden voor veel van de in dit wetsvoorstel gedane voorstellen, zoals het uitbreiden van de informatiebevoegdheid van de deurwaarder c.q. de informatieplicht voor de schuldenaar, de mogelijkheid om de executieverkoop- en aankondiging digitaal mogelijk te maken, het stimuleren van digitale betekening van gerechtelijke en buitengerechtelijke stukken en het bevoegd maken van de kantonrechter voor executiegeschillen. Enkele voorstellen uit het compendium die niet zijn overgenomen zijn het mogelijk maken van beslag op kredietruimte bij de bankrekening en het niet inperken van de mogelijkheden voor het leggen van beslag. Dergelijke voorstellen laten zich niet verenigen met de bij het wetsvoorstel gehanteerde uitgangspunten. Voorts is geen aanleiding gezien om de regeling inzake het beslag op aandelen te wijzigen (beslag op aandelen komt niet vaak voor, mogelijk omdat de waarde van aandelen sterk kan fluctueren), noch om erkende bewaarders van in beslag genomen kunstobjecten bij wet aan te wijzen (niet is gebleken dat dit soort beslagen dusdanig vaak voorkomen dat er een wettelijke regeling aangewezen is) of om de belangenafweging een zelfstandige opheffingsgrond te maken bij conservatoir beslag (rechters passen deze grond al toe).

Artikelsgewijze toelichting

ARTIKEL I (Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering)

Onderdeel A (artikel 431a)

Dit onderdeel wijzigt de bepaling op grond waarvan een overgang van de bevoegdheid tot tenuitvoerlegging moet worden betekend aan de schuldenaar alvorens de tenuitvoerlegging kan worden aangevangen of voortgezet. Artikel 431a Rv werkt de in artikel 6:142 lid 1 BW neergelegde regel uit dat overgang van een vordering ook de bevoegdheid tot tenuitvoerlegging van een executoriale titel doet overgaan. Het artikel zorgt ervoor dat in geval van overgang van de bevoegdheid de schuldenaar tijdig op de hoogte wordt gesteld welke schuldeiser tot tenuitvoerlegging bevoegd is. In dit wetsvoorstel wordt voorgesteld om in het geval de rechtsopvolger bij wet is bepaald of als de rechtsopvolger door een fusie als bedoeld in artikel 2:309 BW of een splitsing als bedoeld in artikel 2:334a BW vaststaat, niet langer vast te houden aan het betekeningsvereiste. Het gaat bij fusie om de situatie dat twee of meer rechtspersonen samengaan, hetzij doordat de ene rechtspersoon het vermogen van de andere rechtspersoon verkrijgt, hetzij doordat er een nieuwe rechtspersoon wordt opgericht die de vermogens van beide rechtspersonen verkrijgt. Het gaat bij splitsing om de situatie dat een rechtspersoon ophoudt te bestaan en het vermogen overgaat naar twee nieuwe rechtspersonen (zuivere splitsing) of om de situatie waarbij een gedeelte van het vermogen wordt verkregen door een of meer andere rechtspersonen (afsplitsing). In die gevallen kan worden volstaan met een schriftelijke mededeling aan de schuldenaar mits hiermee de schuldenaar niet in zijn belang wordt geschaad: buiten kijf staat dat voldoende moet zijn geborgd dat de schuldenaar weet aan wie hij rechtsgeldig en bevrijdend kan (en moet) betalen.

Een voorbeeld van de situatie waarbij de rechtsopvolger bij wet is bepaald is de samenvoeging per 1 januari 2010 van de Informatie Beheer Groep (IB-groep) met de Centrale Financiën Instellingen tot de Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO). Naast het feit dat de rechtsopvolging rechtstreeks uit de wet volgt, gaat een dergelijke samenvoeging veelal gepaard met een campagne waarin de belanghebbenden afdoende worden geïnformeerd door de betrokken bestuursorganen over de naamswijziging. Bij arrest van 30 oktober 2015 heeft de Hoge Raad bepaald dat in het geval van een fusie als bedoeld in artikel 2:309 BW de schuldenaar in beginsel ook langs andere weg op de hoogte kan worden gesteld van de overgang (ECLI:NL:HR:2015:3197). De Hoge Raad overweegt daarbij dat gelet op de waarborgen waarmee de totstandkoming van de fusie en de publicatie van de fusie ingevolge artikel 2:312 – 318 BW zijn omgeven, de overgang van de executiebevoegdheid in beginsel als vaststaand kan worden aangemerkt met de publicatie van de fusie. De splitsing van artikel 2:334a BW kent een aan de fusie vergelijkbare procedure, inclusief de waarborgen inzake de totstandkoming en de publicatie van de spliting. De door de Hoge Raad in het geval van fusie gehanteerde redenering doet dus ook opgeld bij de splitsing in de zin van artikel 2:334a BW. De bekendmaking aan de schuldenaar van de overgang van bevoegdheid tot tenuitvoerlegging kan bij een fusie ex artikel 2:309 BW of een splitsing ex artikel 2:334a BW dus ook schriftelijk geschieden. Als de schuldenaar echter bijzondere omstandigheden aannemelijk maakt waardoor hij niet op de hoogte is geraakt van de overgang door de schriftelijke mededeling, komt dit voor rekening van de schuldeiser. Dit volgt uit de zinsnede «mits deze hierdoor niet in zijn belang wordt geschaad». De rechtsopvolger van de schuldeiser die derhalve zekerheid wil dat de overgang van de bevoegdheid bekend is gemaakt aan de schuldenaar, kan gebruik blijven maken van de betekeningsmethode. Hij beschikt dan over een authentieke akte met dwingende bewijskracht (artikel 157 Rv). Het spreekt voor zich dat de schuldeiser als opdrachtgever van de deurwaarder zijn opdrachtnemer informeert over de overgang van de bevoegdheid en de gevolgen die dat heeft voor de opdracht tot tenuitvoerlegging die hij aan de deurwaarder heeft verstrekt. Een uitdrukkelijke wettelijke bepaling is daartoe niet vereist.

In alle overige gevallen van overgang van bevoegdheid (zie artikel 3:80 BW) blijft betekening de voorgeschreven wijze van bekendmaking van de overgang van de bevoegdheid tot tenuitvoerlegging. De overgang van de bevoegdheid tot tenuitvoerlegging vindt vrijwel altijd plaats als gevolg van een handeling (bijvoorbeeld cessie van de vordering) of gebeurtenis (bijvoorbeeld overlijden) aan de zijde van de schuldeiser. Het is daarom redelijk om de betekeningskosten voor rekening van de schuldeiser te laten komen. De schuldeiser is daarnaast in voorkomende gevallen in staat om de kosten te drukken door de betekening van de overgang van de bevoegdheid ex artikel 431a te laten samenvallen met de betekening van de executoriale titel of een ander exploot. Om de schuldeiser te stimuleren zo kostenefficiënt mogelijk te handelen, zal in het Besluit tarieven ambtshandelingen worden geregeld dat de kosten van deze betekening niet mogen worden doorberekend aan de schuldenaar.

Onderdeel B (artikel 435)

De wijziging ziet op het verwijderen van de woorden «te gelijker tijd» uit het eerste lid. Het huidige artikel 435 stelt dat het aan de schuldeiser vrij staat om tegelijkertijd beslag te leggen op alle voor beslag vatbare goederen, waartoe hij bevoegd is zijn vordering te verhalen. De schuldeiser kan op grond hiervan beslag leggen op het gehele vermogen van de schuldenaar en dit vervolgens executeren. Hij moet hierbij wel in het oog houden dat beslaglegging vexatoir kan zijn als er veel meer goederen

worden beslagen dan nodig is voor het verhaal van zijn vordering. Deze nuance volgt thans echter niet uit de wettekst, omdat de woorden «te gelijker tijd» lijken te suggereren dat beslaglegging op het gehele vermogen altijd is toegestaan. Daarom worden deze woorden geschrapt. De schrapping sluit aan bij het derde uitgangspunt van dit wetsvoorstel dat beslag en executie niet uitsluitend als pressiemiddel dienen te worden gebruikt. Bij de keuze van het beslagobject dient te worden gekeken naar welk beslag het mogelijk maakt om bij een executieverkoop de vordering te verhalen en niet naar welk beslag voor de meeste pressie zorgt op de schuldenaar.

Onderdeel C (artikel 438)

Dit onderdeel regelt in het eerste lid dat geschillen die rijzen in verband met de executie van een beslissing in kantonzaken aan de kantonrechter worden gelegd. Als er dus geschillen rijzen bij de executie van een beslissing van een kantonrechter is enkel de kantonrechter bevoegd. Als er echter in kort geding om een voorziening bij voorraad wordt gevraagd, dan is op grond van het tweede lid in het geval van een executiegeschil over een kantonrechtersbeslissing, naast de voorzieningenrechter van de rechtbank ook de kantonrechter bevoegd. Hetgeen is bepaald over de voorzieningenrechter is dan ook van toepassing op de kantonrechter die als voorzieningenrechter optreedt. Dit sluit aan bij de regeling van de kantonrechter wanneer deze als voorzieningenrechter in kort geding optreedt (artikel 254 Rv). De bestaande niet-limitatieve opsomming van de bevoegdheden van de (kantonrechter als) voorzieningenrechter is met het oog op de leesbaarheid naar een nieuw lid 3 verplaatst. De bepaling is inhoudelijk niet gewijzigd.

Onderdeel D en F (artikel 440 en 442 (nieuw))

Deze onderdelen voegen een nieuw artikel en een nieuw lid toe aan een artikel in de afdeling inzake executoriaal beslag op roerende zaken die geen registergoederen zijn. Het nieuwe artikel 442 geeft een specifieke regeling voor beslaglegging op motorrijtuigen en aanhangwagens die in het kentekenregister zijn ingeschreven. Deze beslagmogelijkheid zal naast de beslagmogelijkheid van artikel 440 Rv bestaan. De voorgestelde regeling sluit grotendeels aan bij de regeling die geldt voor executoriaal beslag op onroerende zaken waar ook sprake is van inschrijving in een openbaar register. Artikel 442 lid 1 bepaalt dat beslag op een in het kentekenregister opgenomen motorijtuig of een aanhangwagen ook kan worden gelegd bij een proces-verbaal. Het motorijtuig of de aanhangwagen hoeft dan niet meer te zijn gezien door de deurwaarder om het in beslag te kunnen nemen. Hij kan een zogenaamd administratief beslag leggen door het opmaken van het proces-verbaal. De deurwaarder moet wel eerst het kentekenregister inzien, waar de Dienst Wegverkeer bewaarder van is. Alleen Nederlandse kentekens zijn in het kentekenregister ingeschreven. Het blijft via artikel 440 Rv ook mogelijk (zowel voor motorrijtuigen en aanhangwagens met Nederlands of buitenlands kenteken) om buitenlandse voertuigen in beslag te nemen. De deurwaarder kan door middel van het kentekenregister beslag leggen op alle voertuigen die in het register staan ingeschreven, ook al bevinden zij zich in het buitenland op het moment van beslaglegging. De ambtshandeling (het leggen van het beslag) zelf vindt namelijk in Nederland plaats. Het kentekenregister is een registratie van gekentekende voertuigen en geen eigendomsregister. Als niet de kentekenhouder maar een derde kan aantonen dat hij eigenaar is van het motorrijtuig of de aanhangwagen is het beslag niet geldig gelegd en dient het te worden opgeheven. Dit kan zich thans ook voordoen bij beslag via artikel 440 Rv.

Lid 1 bepaalt aan welke vereisten het proces-verbaal moet voldoen. Zo moet het bevatten: de gegevens van de executant en de geëxecuteerde (zie sub a), de titel uit hoofde waarvan beslag wordt gelegd (zie sub b), een omschrijving van het motorrijtuig of de aanhangwagen (zoals het merk van het motorrijtuig), inclusief het kenteken (zie sub c), een woonplaatskeuze (zie sub d) en, eventueel, instructies inzake het afgeven van het motorrijtuig of de aanhangwagen aan de deurwaarder (zie sub e). Dit laatste vereiste is nodig om ervoor te zorgen dat het motorrijtuig of de aanhangwagen ook daadwerkelijk aanwezig zal zijn bij de verkoop. Uiteraard kan de deurwaarder er ook voor kiezen om het motorrijtuig of de aanhangwagen direct in gerechtelijk bewaring te geven na het leggen van het beslag. Dit kan spelen als hij via artikel 442 beslag legt op het voertuig, terwijl hij zich bij de auto bevindt. De deurwaarder kan er ook voor kiezen om het motorrijtuig of de aanhangwagen bij de schuldenaar te laten en hem bijvoorbeeld op te dragen het motorrijtuig of de aanhangwagen een dag voor de executieverkoop neer te zetten voor zijn woning of bij het kantoor van de deurwaarder. Niet voldoen aan de verplichting uit het proces-verbaal is strafbaar op grond van artikel 198 Wetboek van Strafrecht, omdat er dan sprake is van onttrekking van een goed aan het beslag. De straf die hierop staat is een gevangenisstraf van ten hoogste vier jaren of een geldboete van de vierde categorie (ten hoogste € 20.750,–).

Lid 2 en de wijziging van artikel 440 bepalen dat het proces-verbaal of het exploot na de beslaglegging onverwijld in het kentekenregister wordt ingeschreven. Ook moet het proces-verbaal p grond van artikel 442, lid 3, binnen 3 dagen na de inschrijving worden betekend aan de schuldenaar. De inschrijving in het kentekenregister zorgt ervoor dat het kenteken niet kan worden overgeschreven op naam van een derde (zoals een koper). De inschrijving van het beslag leidt namelijk tot een tenaamstellingsblokkade. Op de site van de RDW («OVI») is voor een ieder zichtbaar dat het voertuig niet overgeschreven kan worden. Het is daarom verstandig om voordat het motorrijtuig wordt gekocht, te controleren of tenaamstelling mogelijk is. Zo niet, dan kan worden nagevraagd waarom niet en zal duidelijk worden dat er beslag op het motorrijtuig is gelegd. Overigens wordt een koper die te goeder trouw is door artikel 453a, lid 2, Rv beschermd. Dit lid bepaalt dat rechten die door een derde anders dan om niet zijn verkregen, worden geëerbiedigd, mits de zaak in zijn handen is gekomen en hij toen te goeder trouw was. Als de koper uit het register had kunnen afleiden dat er een beslag was gelegd, is het de vraag of iemand te goeder trouw is. De blokkerende werking zal worden geregeld door een wijziging van het Kentekenreglement. De beëindiging van de inschrijving van het beslag (en daarmee de beëindiging van de tenaamstellingsblokkade) dient door de deurwaarder te gebeuren nadat het beslag is beëindigd. De beëindiging van het beslag kan plaatsvinden van rechtswege (verval van het beslag), na de executieveiling of eerder als het beslag wordt opgeheven, bijvoorbeeld omdat de vordering is voldaan. De beëindiging van de inschrijving van het beslag in het kentekenregister volgt uit de afwikkeling van het beslag. Om duidelijk te maken dat de deurwaarder hiervoor verantwoordelijk is, is expliciet geregeld dat de deurwaarder ook zorgt voor de beëindiging van de inschrijving van het beslag. Bij de verkoop van het motorrijtuig op een executieveiling beëindigt de deurwaarder de inschrijving van het beslag. Daarnaast ontvangt de deurwaarder bij de beëindiging van de tenaamstellingsblokkade een tijdelijke documentnummer en een tenaamstellingcode van de RDW. Hierdoor worden het kentekenbewijs en de tenaamstellingscode automatisch ongeldig. Het tijdelijk documentnummer en de nieuwe tenaamstellingscode worden vervolgens door de deurwaarder overhandigd aan de koper. Deze kan het motorrijtuig daarmee dan op zijn naam zetten. Lid 4 bepaalt wat er onder een motorrijtuig, een aanhangwagen, het kentekenregister en een

kenteken dient te worden verstaan in artikel 442. Er wordt hierbij aangesloten bij de definities in de Wegenverkeerswet 1994.

Onderdeel E (artikel 441)

Het derde uitgangspunt van dit wetsvoorstel is dat verhaalsbeslag ter verhaal dient en niet louter mag worden ingezet als pressiemiddel. Dit onderdeel verankert dit in de wet. In artikel 435 Rv is bepaald dat het de schuldeiser vrij staat beslag te leggen op alle voor beslag vatbare goederen waartoe hij bevoegd is zijn vordering te verhalen. Dit kan er echter toe leiden dat er beslag wordt gelegd op goederen die van zo'n geringe waarde zijn dat de beslaglegging zelf duurder is dan de opbrengst die gerealiseerd kan worden bij de verkoop van de goederen. Denk hierbij aan beslag op een inboedel voor een vordering van € 1.000,–. Stel dat de inboedel € 500,– oplevert, maar de kosten van de beslaglegging zijn € 500,– en de kosten van de executie zijn tevens € 500,–. De schuldeiser heeft dan € 1.000,– aan kosten gemaakt voor een executieopbrengst van € 500. De meerkosten van € 500,– zal hij proberen te verhalen op de schuldenaar. De beslaglegging en de daaropvolgende executie hebben niets opgeleverd voor de schuldeiser maar slechts geleid tot een verhoging van de schuld van de schuldenaar, hetgeen niet de bedoeling is van een beslaglegging. Het doel van de beslaglegging is om door middel van verhaal op het goed een vordering voldaan te krijgen. Als de kosten van de beslaglegging en de executie echter hoger zijn dan de baten, dragen deze niet bij aan de voldoening van de vordering. De beslaglegging wordt dan niet gebruikt ter verhaal maar louter als pressiemiddel om de schuldenaar te bewegen om manieren te vinden om de vordering te voldoen, ook als de schuldenaar over geen enkele afloscapaciteit beschikt. Lost hij dan toch af, dan betekent dit dat hij onder het bestaansminimum raakt.

Uiteraard is niet in alle gevallen te voorzien wat de opbrengst van een executie zal zijn. Het kan moeilijk zijn om de waarde van een goed of meerdere goederen tezamen vooraf in te schatten. In het voorstel is daarom in artikel 441 bepaald dat beslag op roerende zaken niet zijnde registergoederen alleen dan achterwege dient te blijven als redelijkerwijs voorzienbaar is dat de kosten de baten aanmerkelijk overstijgen. Deze afweging dient de schuldeiser, eventueel in overleg met de deurwaarder, vooraf te maken. Er moet hierbij wel sprake zijn van een aanmerkelijk verschil tussen de kosten en de baten. Een miniem verschil is niet te voorzien. In het geval van het hiervoor genoemde beslag op inboedel kan in veel gevallen worden verwacht dat er geen sprake is van goederen die tezamen een hoge opbrengst hebben bij een executieverkoop. In dat geval zal de schuldeiser geen opdracht moeten geven tot beslaglegging op de inboedel. Doet de schuldeiser dit toch, dan kan door de schuldenaar opheffing van het beslag worden gevorderd of kan een executiegeschil worden gestart.

Op dit uitgangspunt wordt een uitzondering gemaakt voor het geval de schuldeiser aannemelijk kan maken dat de schuldenaar door het beslag en de executie niet op onevenredig zware wijze in zijn belangen wordt getroffen. Een schuldenaar die niet wil betalen, maar wel kan betalen, zal niet snel op onevenredig zware wijze worden getroffen door een beslag op goederen die bij een executie minder opbrengen dat de kosten die met de beslaglegging en de executie gemoeid zijn. Hierbij moet gedacht worden aan de situatie dat de schuldenaar bijvoorbeeld nog vermogensbestanddelen in het buitenland heeft waarop de schuldeiser vanwege de grensoverschrijdende problematiek moeilijk verhaal kan halen. De schuldenaar dient dan die vermogensbestanddelen aan te wenden om de vordering te voldoen. Een schuldenaar die geen andere vermogensbe-

standdelen heeft, kan dit niet. Voor hem zal een beslag op bijvoorbeeld zijn inboedel alleen maar tot een verhoging van zijn schuld leiden, hetgeen hem op onevenredig zware wijze zal treffen. Een beslag dat gelegd is om te voorkomen dat een schuld verder oploopt, hoeft er niet altijd voor te zorgen dat de schuldenaar op onevenredig zware wijze in zijn belangen wordt getroffen. Het kan de schuldenaar ook helpen, doordat het voorkomt dat zijn schuld nog groter wordt. Hierbij moet niet gedacht worden aan de wettelijke rente die ervoor kan zorgen dat een schuld telkens procentueel oploopt, maar aan het geval waarin een beslag (en aansluitend de executie) ervoor zorgt dat betaling op grond van de wet of een overeenkomst niet meer nodig is, doordat het goed is verkocht. Denk hierbij aan een beslag en de executie van een motorrijtuig om te voorkomen dat de motorrijtuigenbelasting doorloopt.

De voorgestelde wijziging is opgenomen in de afdeling die geldt voor roerende zaken die geen registergoederen zijn. Hierdoor geldt de regeling alleen voor deze goederen. Het afgiftebeslag valt niet onder de regeling, omdat er hierbij geen sprake is van verhaal. Door de voorgestelde wijziging van artikel 702 Rv geldt de regeling ook voor alle soorten van conservatoir beslag. In het geval van conservatoir beslag zal de rechter voorafgaand aan het beslag toetsen of het beslag voldoet aan de proportionaliteits- en subsidiariteitseisen en aan de voorgestelde bepaling. Geeft de rechter een beslagverlof af, dan kan de deurwaarder dit ten uitvoer leggen en is niet redelijkerwijs voorzienbaar dat het beslag puur als pressiemiddel wordt gebruikt.

Onderdeel G (artikel 444)

De wijziging van dit artikel verduidelijkt dat de deurwaarder toegang heeft tot iedere plaats voor het leggen van beslag en voor al hetgeen uit de beslaglegging voortvloeit, voor zover dit nodig is voor de vervulling van zijn taak. Het huidige artikel 444 bepaalt dat de deurwaarder toegang heeft ter inbeslagname. Dit kan ertoe leiden dat er onduidelijkheid bestaat over de vraag of bijvoorbeeld de deurwaarder ook toegang heeft voor de verkoop ter plaatse, het in gerechtelijke bewaring geven van goederen of het overbrengen van zaken naar de plaats van verkoop. De Rechtbank Noord-Holland (zie de uitspraak van 26 juli 2016, ECLI:NL-:RBNHO:2016:6877, r.o. 4.4) heeft bepaald dat artikel 444 de deurwaarder niet enkel de bevoegdheid geeft tot binnentreden in een woning om beslag te leggen, maar dat het artikel ziet het op de gehele executie. Als het artikel alleen zou zien op het leggen van beslag, zou vervolgens aan de beslaglegging geen gevolg kunnen worden gegeven als de deurwaarder geen toegang zou krijgen. Dit is niet wenselijk en wordt verduidelijkt door de voorgestelde wijziging.

Onderdeel H (artikel 447)

Dit artikel moderniseert het beslagverbod roerende zaken. Het eerste lid geeft een opsomming van de zaken waar geen beslag op mag worden gelegd. Het tweede lid geeft aan dat dit beslagverbod niet geldt voor in de gegeven omstandigheden als bovenmatig aan te merken zaken. Bij algemene maatregel van bestuur kunnen (categorieën van) zaken aan het beslagverbod worden toegevoegd zodat de regeling zo nodig relatief snel aan toekomstige ontwikkelingen kan worden aangepast. Daarnaast is het mogelijk om via de AMvB sturing te geven aan de wijze waarop het beslagverbod in de praktijk wordt toegepast door bij AMvB nader invulling te geven aan het al dan niet aannemen van bovenmatigheid van zaken.

Onderdeel a van de opsomming betreft inboedelgoederen. Inboedel is in artikel 3:5 BW gedefinieerd als het geheel van tot huisraad en tot stoffering en meubilering van een woning dienende roerende zaken, met uitzondering van boekerijen en verzamelingen van voorwerpen van kunst, wetenschap of geschiedkundige aard. Een schuldenaar zal dus de beschikking dienen te houden over die voorwerpen die gebruikelijk voorhanden zijn binnen een niet-bovenmatig huishouden. Hieronder vallen in ieder geval meubilering en inventaris zoals bedden en beddengoed, tafel, stoelen, gordijnen, bestek, servies en ander keukengerei, kasten, koelkast en wasmachine. Slechts één woning kan aangemerkt worden als een door de schuldenaar bewoonde woning. Dit zal in beginsel de woning zijn waar de schuldenaar zijn hoofdverblijf heeft, in de regel de woning waar hij volgens de basisregistratie personen staat ingeschreven. Naar aanleiding van een opmerking van de AVB in de internetconsultatie wordt opgemerkt dat een zeepjesverzameling of een verzameling van Swarovski kristal, munten of postzegels niet onder het begrip inboedel vallen. Er is daarbij geen sprake van huisraad of tot stoffering of meubilering dienende roerende zaken. Deze zaken vallen derhalve niet onder het beslagverbod en kunnen dus in beginsel in beslag worden genomen.

Daarnaast gaat het om kleding (onderdeel b), levensmiddelen (onderdeel c) en andere zaken die de beslagene (en de tot zijn gezin behorende huisgenoten) redelijkerwijs nodig hebben voor de persoonlijke levensbehoeften en algemene dagelijkse levensbehoeften (onderdeel d). Onder persoonlijke levensbehoeften vallen bijvoorbeeld standaard zaken als toiletartikelen, scheergerei of een föhn, maar ook specifiek aan de omstandigheden van de schuldenaar te relateren zaken als een rollator of andere hulpstukken. Onder algemene dagelijkse levensbehoeften kan in Nederland bijvoorbeeld een fiets worden verstaan, maar ook een mobiele telefoon en een computer. Een gemiddelde burger heeft anno 2018 een computer nodig om zich in de huidige samenleving te kunnen redden. Indien in het gezin kinderen aanwezig zijn, valt ook kinderspeelgoed onder deze categorie. Het is van belang hierbij steeds voor ogen te houden dat bovenmatige zaken op grond van het tweede lid wel degelijk in beslag genomen kunnen worden. De bovenmatigheid zal kunnen blijken uit de hoeveelheid zaken, danwel uit de waarde van de zaken. Ook is rekening gehouden met schuldeisers van schuldenaren die zaken aanschaffen zonder deze te betalen. Indien de vordering waarvoor beslag wordt gelegd verband houdt met de aanschaf van de zaak is beslag op grond van artikel 448 steeds mogelijk: een schuldenaar kan zich niet beroepen op het beslagverbod indien de fiets of computer in beslag wordt genomen omdat hij de aankoopprijs niet heeft voldaan.

Onderdeel e ziet op zaken die in de woonruimte aanwezig zijn en die de beslagene nodig heeft voor de verwerving van de noodzakelijke middelen van bestaan, dan wel voor zijn scholing of studie. Dit is een samenvoeging van de bestaande beslagverboden op «de gereedschappen van ambachtslieden en werklieden, tot hun persoonlijk bedrijf behorende» (het huidige artikel 447, onderdeel 2) en «de boeken die de geëxecuteerde nodig heeft voor zijn beroep en op de werktuigen en gereedschappen dienen tot enig onderwijs of de beoefening van kunsten en wetenschappen telkens tot een bij AMvB vast te stellen bedrag en te zijner keuze» (het huidige artikel 448, eerste lid). Onder de huidige AMVB is dit bedrag vastgesteld op € 227. Een dergelijke geldelijke bepaling kan indien nodig worden meegenomen bij de bepaling van bovenmatigheid. Het op voorhand beperken tot een bepaald bedrag lijkt evenwel niet meer aangewezen. Achtergrond van deze bepaling is de insteek dat als de schuldenaar niet de beschikking houdt over de zaken waarmee hij in staat is inkomen te genereren, dit ten laste gaat van zijn afloscapaciteit. Dit

geldt eveneens voor de scholing of studie. Indien een schuldenaar het onmogelijk wordt gemaakt om zijn school of studie af te maken doordat zijn boeken en of andere lesmaterialen in beslag worden genomen, vergroot het de kans dat op de langere termijn zijn afloscapaciteit afneemt. Uiteraard geldt – evenals voor alle hiervoor genoemde onderdelen – dat bovenmatige zaken wel in beslag kunnen worden genomen. Naar aanleiding van de internetconsultatie is de reikwijdte van de bepaling ingeperkt tot in de woonruimte aanwezige roerende zaken. Hiermee wordt onder meer voorkomen dat (vracht)auto's onder het beslagverbod komen te vallen. Een ondernemer die meent dat een beslag op zijn auto vexatoir is gelet op het belang van de auto voor zijn onderneming, kan in kort geding opheffing van het beslag vragen. Omdat de beoordeling van het vexatoire karakter van een beslag wordt ingevuld aan de hand van de omstandigheden van het specifieke geval, is afgezien van het in algemene zin onder het beslagverbod brengen van voertuigen.

De laatste categorie betreft zaken van hoogstpersoonlijke aard (onderdeel f) en gezelschapsdieren, alsmede de voor hun verzorging noodzakelijke zaken (onderdeel g). Bij zaken van hoogstpersoonlijke aard kan gedacht worden aan een trouwring of fotoboeken. Bij gezelschapsdieren gaat het om dieren die in de woning verblijven, bestemd zijn om te houden voor gezelschap en waarmee de schuldenaar een grote emotionele band voelt. Dieren die worden gehouden voor de hobby of uit liefhebberij, zoals paarden, pony's, geiten en kippen, kwalificeren niet als gezelschapsdieren, want de veronderstelling is dat zij niet in de woning worden gehouden. In het gros van de gevallen zal het gezelschapsdier een enkele hond of een kat betreffen. Als de schuldenaar echter in de woning katten of honden fokt voor de verkoop (en dus niet houdt voor gezelschap) kunnen de dieren wel in beslag worden genomen. Overigens past hierbij de kanttekening dat dieren vaak slechts een beperkte vermogenswaarde hebben (en bij inbewaringneming verzorging behoeven en dus geld kosten) zodat om die reden beslag op niet-gezelschapsdieren ook dan achterwege zal blijven.

In het tweede lid is bepaald dat het beslagverbod van het eerste lid niet geldt indien de zaken bovenmatig zijn. Bovenmatigheid duidt in dit kader op zaken die niet nodig zijn voor het voeren van een gewone, eenvoudige, huishouding. Zoals hiervoor reeds overwogen kan de bovenmatigheid zowel zien op het aantal zaken, als op de waarde van een enkele zaak. Bij de beoordeling van de bovenmatigheid moet bovendien acht geslagen worden op de omstandigheden van het specifieke geval. De regeling sluit aan bij de regeling in de Faillissementswet voor schuldenaren in de schuldsaneringsregeling. Op grond van artikel 295 Faillissementswet valt de niet-bovenmatige inboedel buiten de boedel van de schuldenaar. In artikel 447, tweede lid, is geregeld dat in afwijking van het eerste lid beslag op bovenmatige *zaken* uit het eerste lid wel is toegestaan. Gezelschapsdieren zijn geen in het eerste lid genoemde zaken (zie artikel 3:2a, lid 1, BW). Hieruit volgt dat gezelschapsdieren niet in beslag kunnen worden genomen op grond van bovenmatigheid. Naar aanleiding van een opmerking in de consultatie is dit ook expliciet in de wettekst tot uitdrukking gebracht door beslag op grond van bovenmatigheid te beperken tot de zaken genoemd in het eerste lid onder a tot en met f. Bovenmatigheid kan bij hoogstpersoonlijke zaken in uitzonderingsgevallen spelen. In de regel zal de hoogstpersoonlijke aard van de zaak aan het in beslag nemen vanwege bovenmatigheid in de weg staan maar anders dan bij gezelschapsdieren is dit verbod niet absoluut.

Bij algemene maatregel van bestuur kan indien nodig nader worden bepaald welke zaken als bovenmatig of als niet-bovenmatig zijn aan te merken (lid 2), dan wel zaken worden aangewezen die buiten beslag

dienen te blijven (lid 4). Vooralsnog wordt er vanuit gegaan dat het treffen van een dergelijke AMvB niet nodig is. De bepaling dat niet tot beslag en executie mag worden overgegaan indien redelijkerwijs voorzienbaar is dat de opbrengst van het verhaal op de zaken minder bedraagt dan kosten van het beslag (artikel 441, lid 3), zal in veel gevallen al aan een inboedelbeslag in de weg staan. Met de verkoop van de inboedelgoederen die bij een gemiddeld huishouden in beslag worden genomen, kunnen zo'n € 1.200 aan executiekosten gemoeid zijn. Tweedehands inboedelgoederen uit een standaard huishouden leveren bij een executieverkoop doorgaans (veel) minder op dan de kosten van de executieverkoop – ook na de door dit wetsvoorstel gerealiseerde kostenreductie. Bij het beslag op roerende zaken zal de discussie zich hierdoor kunnen toespitsen op de vraag of er verhaalsobjecten van een zekere waarde in het bezit van de schuldenaar zijn. Dit betreft dan veelal een auto of verzamelingen van enige waarde.

Indien de deurwaarder overgaat tot inbeslagneming van een bovenmatige zaak die de beslagene niet kan missen dan dient hij de schuldenaar in de gelegenheid te stellen de bovenmatige zaak te vervangen door een niet als bovenmatig aan te merken vergelijkbare zaak. Dit kan bijvoorbeeld spelen bij een dure bontjas. De bontjas zal op grond van de bovenmatigheid in beslag genomen kunnen worden terwijl de schuldenaar wel moet kunnen blijven beschikken over een winterjas. Het is afhankelijk van de omstandigheden van het geval op welke wijze hieraan concreet invulling wordt gegeven. Het ligt het meest voor de hand dat de beslaglegger na de beslaglegging de beslagene enige tijd laat om een vervangende zaak aan te schaffen. Indien de beslagene niet beschikt over de daarvoor benodigde gelden kan er ook voor worden gekozen om de schuldenaar specifiek ten behoeve van de aanschaf van de noodzakelijke zaak een gedeelte van de executieverkoopopbrengst toe te bedelen.

In het vierde lid is geregeld dat bij algemene maatregel van bestuur andere zaken kunnen worden aangewezen waarop geen beslag mag worden gelegd dan de in het eerste lid opgesomde zaken. Nu artikel 447 onderdeel uitmaakt van de titel inzake beslag op roerende zaken, niet zijnde registergoederen, kunnen bij AMvB slechts roerende zaken die geen registergoederen zijn onder het beslagverbod worden gebracht. De mogelijkheid van het aanwijzen van nieuwe zaken bij AMvB maakt dat de regeling zo nodig binnen relatief korte tijd kan worden aangepast.

Onderdeel I (artikel 448)

Dit onderdeel regelt dat beslag wel is toegestaan voor zover de vordering die ten grondslag ligt aan de beslaglegging ziet op de vervaardiging of het herstel van de zaak of de verkoop van de zaak of gezelschapsdier aan de beslagene. Naar aanleiding van een opmerking van de KBvG is hieraan toegevoegd vorderingen terzake de verzorging van het gezelschapsdier. Achterliggende gedachte bij dit artikel is dat de schuldenaar geen bescherming op grond van het beslagverbod toekomt als hij op het moment van aanschaf van de zaken al wist of had kunnen weten dat hij deze niet kan betalen.

Onderdeel J (artikel 449)

Dit onderdeel ziet op de betekening aan de schuldenaar van de datum, plaats en tijdstip van de executieverkoop. Nu met artikel 463 (nieuw) Rv het mogelijk wordt om de verkoop via internet te laten plaatsvinden, dan wel online biedingen mogelijk te maken, dient bij de betekening aan de schuldenaar in dat geval (tevens) opgenomen te worden via welke algemeen toegankelijke website er kan worden geboden, alsmede gedurende welke periode. Voor een toelichting op wat onder een

algemeen toegankelijke website wordt volstaan, wordt verwezen naar het algemeen deel van de memorie van toelichting en naar de toelichting bij de wijziging van artikel 463 Rv.

Onderdeel K (artikel 461d)

Dit onderdeel wijzigt artikel 461d Rv. Artikel 461d Rv bepaalt dat een zaak die zich onder een derde bevindt, in plaats van volgens het derdenbeslag (zie artikel 475 e.v. Rv), ook kan worden beslagen volgens de afdeling inzake executoriaal beslag op roerende zaken die geen registergoederen zijn. Voorwaarde is wel dat de derde hier geen bezwaar tegen maakt. Beroept de derde zich erop dat hij het beslag niet hoeft te dulden, dan moeten alsnog de regels voor het derdenbeslag worden gevolgd. Voorgaande situatie kan zich voordoen als een deurwaarder beslag wil leggen op een roerende zaak, zoals een auto of een kunstwerk, en hij er op het moment dat hij het beslag wil leggen achter komt dat de goederen zich niet bij de schuldenaar bevinden maar bij een derde. De deurwaarder kan er dan op grond van artikel 461d Rv voor kiezen om de beslaglegging nog steeds voort te zetten als een beslag op een roerende zaak, hoewel er dan sprake is van een beslag onder een derde. Dit kan de deurwaarder echter alleen zolang de derde zich hier niet tegen verzet. De derde kan het beslag bijvoorbeeld dulden, omdat een derdenbeslag extra vereisten voor de derde kent, zoals de verplichting een derdenverklaring af te geven. Wil de derde niet meewerken aan het roerende zaaksbeslag, dan wordt het alsnog een derdenbeslag en gelden de regels inzake het derdenbeslag. Artikel 461d vereist dat het formulier voor de derdenverklaring als bedoeld in artikel 475 Rv binnen drie dagen na het leggen van het beslag aan de derde worden betekend. Wordt het formulier niet op tijd betekend, dan vervalt het beslag van rechtswege. De voorgestelde wijziging zorgt ervoor dat het moment waarop de drie dagen gaan lopen, wordt gewijzigd. Nu is het beginmoment het moment van de beslaglegging overeenkomstig artikel 440 Rv. In de praktijk komt het echter voor dat de derde pas na drie dagen in verzet komt, waardoor er eigenlijk een formulier voor de derdenverklaring betekend had moeten worden. Als dit niet gebeurt, vervalt het beslag (zie artikel 461d Rv)(zie bijvoorbeeld de uitspraak van de Rechtbank Midden-Nederland van 10 januari 2014 (ECLI:NL:RBMNE:2014:31)). Om te voorkomen dat een beslag vervalt doordat de derde pas na de drie dagen termijn in verzet komt, wordt nu bijna altijd bij de betekening van het beslagexploot van het zaaksbeslag tevens een formulier voor de derdenverklaring betekend. Heeft de derde echter geen bezwaar tegen het zaaksbeslag dan is betekening van het formulier onnodig en leidt het alleen maar tot hogere kosten voor de schuldeiser (en de schuldenaar). Om deze reden wordt het beginmoment van de termijn gewijzigd. Voorgesteld wordt om aan te sluiten bij het moment waarop de derde in verzet komt. Op dat moment is duidelijk dat het beslag overgaat in een derdenbeslag en is het formulier daadwerkelijk nodig. Zo hoeft niet in alle gevallen het formulier voor de derdenverklaring te worden betekend bij de beslaglegging. Uiteraard kan dit wel als de derde al bij de beslaglegging aangeeft dat hij het beslag niet duldt. Als er echter op het moment van beslaglegging geen aanwijzingen zijn dat de derde in verzet zal komen, kan de betekening van het formulier achterwege worden gelaten. Komt de derde daarna toch nog in verzet, dan kan het formulier alsnog worden betekend, zonder dat het beslag inmiddels van rechtswege is vervallen. Het formulier moet dan wel binnen drie dagen na het verzet worden betekend.

Onderdeel L (artikel 463)

In het eerste lid van artikel 463 kan de zinsnede «binnen zijn ambtsgebied gelegen» vervallen nu de deurwaarder sinds 2001 landelijk kan opereren.

In het tweede lid van dit artikel wordt geregeld dat de executoriale verkoop van de in beslag genomen roerende zaken, niet registergoederen (ook) via internet kan plaatsvinden. De regeling sluit aan bij de reeds bestaande regeling voor verkoop via internet van onroerende zaken (artikel 519 e.v.). Evenals bij de verkoop via internet van onroerende zaken kan een website als algemeen toegankelijk worden beschouwd in de zin van deze regeling als de website zonder inlog- of registratievereisten bezocht kan worden. De website is dan algemeen benaderbaar. Ook zullen er voor de toegang tot de website geen kosten gerekend mogen worden. De eis van algemene toegankelijkheid staat er uiteraard niet aan in de weg om bepaalde eisen te stellen aan deelname aan de veiling door middel van biedingen, zoals een registratievereiste. Ook is het toegestaan om de deelname aan de veiling alleen toe te staan indien de financiële gegoedheid vooraf wordt bewezen, bijvoorbeeld door een waarborgsom of een bankgarantie.

Door de aankondiging en de verkoop van de roerende zaken via internet kunnen de kosten van de executieverkoop omlaag en zal de netto-opbrengst van de executie dus navenant hoger kunnen uitvallen.

Onderdeel M (artikel 463a)

Artikel 463a regelt dat geschillen over veilingvoorwaarden, over de wijze van verkoop of over dag, uur en plaats daarvan, kunnen worden voorgelegd aan de voorzieningenrechter. De verkoop via internet zou geschaard kunnen worden onder de wijze van verkoop zodat geschillen over de verkoop via internet reeds op die grond aan de voorzieningen-rechter bij wijze van executiegeschil zouden kunnen worden voorgelegd. Duidelijkheidshalve is er – evenals bij de desbetreffende bepalingen in de titel over executoriale online verkoop van onroerende zaken – voor gekozen om expliciet op te nemen dat geschillen over via welke website er geboden kan worden, alsmede over de periode waarbinnen geboden kan worden aan de voorzieningenrechter kunnen worden voorgelegd.

Onderdeel N (artikel 464)

Dit onderdeel regelt de aankondiging van de executieverkoop. In navolging van de regeling bij de verkoop van onroerende zaken (artikel 516) geschiedt de aankondiging van de verkoop door bekendmaking via een algemeen toegankelijke website. Bij artikel 463 is reeds ingegaan op wat hieronder moet worden verstaan. De plicht tot het aanslaan van biljetten (het ophangen van pamfletten waarin de executieveiling wordt aangekondigd) en de plicht tot het plaatsen van een dagbladadvertentie vervalt. De aankondiging dient om een zo groot mogelijk publiek te bereiken zodat zoveel mogelijk potentiele kopers zich melden bij de executieverkoop. Door de veiling aan te kondigen aan de plaats waar de roerende zaken zich bevinden en op de plek waar de veiling fysiek zal plaatsvinden, wordt slechts een zeer beperkt aantal potentiële kopers bereikt. Door de aankondiging via internet te verspreiden kan een veel groter publiek worden bereikt. Het blijft de deurwaarder evenwel vrij staan om de executieverkoop naast de aankondiging op een of meer algemeen toegankelijke websites ook op een andere wijze bekend te maken.

Onderdeel O (artikel 465)

Evenals nu het geval is, bedraagt de termijn die minimaal moet verstrijken tussen de aankondiging en de executieverkoop vier dagen. In de praktijk zal veelal een langere periode worden gehanteerd. In de bepaling zelf is verduidelijkt dat de vier dagen-periode moet zijn verstreken voor aanvang

van de veiling. Dit om zeker te stellen dat de periode niet kan samenvallen met de online verkoopperiode.

Onderdeel P (artikel 466)

Gelet op de aankondiging via een of meer algemeen toegankelijke websites (zie artikel 463) kan de plicht tot adverteren in een plaatselijke krant komen te vervallen.

Onderdeel Q (artikel 467)

Deze wijziging is noodzakelijk gelet op het vervallen van de plicht tot het aanslaan van biljetten en de dagbladadvertentie.

Onderdeel R (artikel 469)

Dit onderdeel regelt op welke wijze de koopsom in handen gesteld moet worden in het geval de verkoop online plaatsvindt of als er sprake is van een hybride veiling (een zaalveiling waarbij het ook mogelijk is om online te bieden). Anders dan bij een zaalveiling kan er in die gevallen niet contant worden afgerekend met de deurwaarder. Dit betekent dat er geld aan de deurwaarder zal moeten worden overgemaakt («gestort»). De tweede wijziging van dit artikel is louter redactioneel.

Onderdeel S (artikel 474)

De eerste wijziging in dit onderdeel is louter van redactionele aard: «woonplaatsen der kopers» wordt vervangen door «woonplaatsen van de kopers». De tweede wijziging in dit onderdeel ziet op de inhoud van het proces-verbaal van verkoop. Tot aan het moment van verkoop kunnen andere schuldeisers eveneens beslag leggen op de roerende zaken. Is dat het geval dan dient de deurwaarder hier aantekening van te maken aan de voet van het proces-verbaal van verkoop. Hiermee wordt duidelijk welke schuldeisers betrokken zijn bij de verdeling van de netto-opbrengst van de executieverkoop.

Onderdeel T (artikel 475)

Dit onderdeel wijzigt artikel 475, lid 1, op vier punten. Artikel 475 bepaalt onder welke voorwaarden derdenbeslag kan worden gelegd. Het betreft dan een beslag ten laste van een schuldenaar onder een derde op wie de schuldenaar een vordering heeft, bijvoorbeeld een loonbeslag onder de werkgever op wie de schuldenaar een loonvordering heeft. Ook kan het gaan om een beslag onder de bank op een tegoed dat de schuldenaar op zijn bankrekening heeft staan (een bankbeslag) of een beslag op roerende zaken – zoals een auto – die de schuldenaar heeft gestald bij een derde. Bij derdenbeslag wordt er dus beslag gelegd onder iemand die buiten het geschil tussen de schuldeiser en de schuldenaar staat. Ondanks dat is de derde verplicht om de instructies van de deurwaarder op te volgen en om de betaling die hij anders aan de schuldenaar zou doen aan de deurwaarder te verrichten of om de zaken van de schuldenaar die hij onder zich heeft, onder zich te houden dan wel aan de deurwaarder af te geven. Het derdenbeslag wordt gelegd bij exploot (hierna: beslagexploot) dat door de deurwaarder aan de desbetreffende derde wordt uitgebracht. De schuldenaar krijgt het beslagexploot vervolgens betekend. Lid 1 van artikel 475 bepaalt de inhoud van het beslagexploot. Zo moet het beslagexploot inhouden: een bevel aan de derde om het verschuldigde of de zaken onder zich te houden (zie sub a), een vermelding van de naam en woonplaats van de executant en de geëxecuteerde (zie sub b), een vermelding van de titel uit hoofde waarvan het beslag wordt gelegd (zie

sub c), een woonplaatskeuze van de executant ten kantore van de deurwaarder (zie sub d) en indien van toepassing een vermelding dat bij een zogenaamde «Vormerkung» de koopsom in weerwil van het beslag aan de notaris kan worden betaald. Een «Vormerkung» is de inschrijving van de koop van een registergoed (zoals een woning) in de openbare registers (het Kadaster) op grond van artikel 7:3 BW. De eerste wijziging, zie sub e, is geen inhoudelijke wijziging. In de praktijk blijkt onduidelijkheid te bestaan over in welke gevallen deze vermelding moet zijn opgenomen in het exploot. Dit is alleen vereist in het geval van een «Vormerkung», maar gebeurt nu ook als er geen sprake is van een «Vormerkung». Dit is echter niet nodig en dit wordt nu verduidelijkt in het artikel.

Met de tweede wijziging wordt een onderdeel f toegevoegd aan artikel 475, lid 1. Het voorgestelde sub f bepaalt dat het beslagexploot tevens moet inhouden een vermelding van het bedrag waarop op grond van artikel 475a, vijfde lid, geen beslag kan worden gelegd. Hieruit volgt dat de deurwaarder voordat hij beslag legt op het tegoed dat de schuldenaar, zijnde een natuurlijk persoon, heeft op zijn bankrekening, aan de hand van de leefsituatie van de schuldenaar het beslagvrije bedrag moet bepalen en dit moet vermelden in het beslagexploot dat hij gaat betekenen aan de bank. Om te weten te komen wat de leefsituatie van de schuldenaar is, raadpleegt de deurwaarder de Basisregistratie personen. Is er sprake van een bankbeslag op een rekening van een rechtspersoon, dan hoeft er geen beslagvrij bedrag te worden vermeld, omdat de regeling betreffende het beslagvrije bedrag dan niet van toepassing is. De bank kan door de vermelding in het exploot zien welk bedrag niet mag worden beslagen. Hier kan op deze manier geen misverstand over bestaan.

Met de derde wijziging wordt ten eerste in lid 2 de verplichting geschrapt om het formulier in tweevoud aan de derde-beslagene te zenden. Eén exemplaar van het formulier is in de huidige tijd voldoende, omdat de derde-beslagene vaak een kopie of een foto zal maken van het ingevulde formulier. Een tweede exemplaar voor de eigen administratie van de derde-beslagene is daarom niet meer nodig. Ten tweede wordt er een zin toegevoegd om de deurwaarder en de derde-beslagene de mogelijkheid te bieden om in overleg af te zien van het laten van het formulier. Dit kan zich voordoen bij derde-beslagenen waaronder regelmatig beslag wordt gelegd. Zij maken veelal gebruik van een eigen formulier. Het laten van het formulier door de deurwaarder is dan overbodig.

De vierde wijziging bepaalt in lid 3 dat als er door de derde-beslagene een elektronisch adres is doorgegeven aan de KBvG waaraan kan worden betekend om zodoende het beslag elektronisch te leggen, dit beslag ook elektronisch moet gebeuren. De KBvG is bij Besluit van de Staatssecretaris van Justitie van 3 juni 2009, 5602959/09/6, aangewezen als de in artikel 475, derde lid, door Onze Minister van Justitie aan te wijzen organisatie. Het elektronisch leggen van een beslag is efficiënter voor partijen die regelmatig te maken hebben met een derdenbeslag (zoals banken en grote werkgevers). Deze bepaling beoogt daarom te bevorderen dat er elektronisch beslag wordt gelegd.

De vijfde wijziging is de correctie van een verschrijving.

Onderdeel U (artikel 475a)

Dit onderdeel voegt vijf leden toe aan artikel 475a Rv. Artikel 475a regelt waarop geen beslag kan worden gelegd (zie ook het algemene deel van de toelichting onder «beslagvrij bedrag bij bankbeslag»). Het nieuwe vierde lid breidt de bepaling uit en voorziet in een nieuwe regeling voor

een beslagvrij bedrag zodat de schuldenaar beschikt over leefgeld wanneer sprake is van een bankbeslag. Het voorgestelde lid 4 bepaalt dat een vooraf vastgesteld bedrag per kalendermaand buiten het derdenbeslag blijft als: 1) de schuldenaar een natuurlijk persoon is, 2) er sprake is van een bankbeslag onder een bank als bedoeld in de Wet op het financieel toezicht en 3) er sprake is van een beslag op een rekening waarop gelden worden aangehouden (dus geen effecten of aandelen). In dat geval blijft per maand voor alleenstaanden een bedrag van € 1.486,37, voor alleenstaande ouders een bedrag van € 1.623,45, voor gehuwden zonder kinderen een bedrag van € 1.956,90 en voor gehuwden met een of meer kinderen een bedrag van € 2.093,48 buiten het beslag (zie ook artikel 475da lid 1). Deze bedragen komen overeen met het maximum dat de beslagvrije voet kan bedragen op grond van artikel 475da (zie de Wvbv). De bedragen zijn in de bepaling opgenomen tot de Wvbv in werking treedt. Dan zullen de bedragen op grond van de samenloopbepaling vervallen en komt er een dynamische verwijzing naar de bedragen in de Wvbv voor in de plaats. Dit maakt dat als er na inwerkingtreding van de Wvbv sprake is van indexatie van de beslagvrije voet, die aanpassing automatisch ook zal gelden voor het beslagvrije bedrag dat geldt bij een bankbeslag. Met de regeling wordt voorkomen dat de schuldenaar niet meer kan voorzien in zijn primaire levensbehoeften. Er blijft bij beslaglegging altijd per maand een bedrag over op de bankrekening van de schuldenaar waarover hij vrij kan beschikken.

Indien een schuldenaar geen adres in Nederland heeft (maar wel een Nederlandse bankrekening), kan het voorkomen dat deze schuldenaar niet is opgenomen in de basisregistratie personen. In dat geval heeft de schuldenaar op grond van lid 5 de mogelijkheid om de kantonrechter te verzoeken om het beslagvrije bedrag alsnog van toepassing te verklaren. Het beslagvrije bedrag kan op grond van artikel 6:135, sub a, BW niet worden verminderd door middel van verrekening. Artikel 6:135 BW sluit verrekening uit als een beslag niet geldig is, bijvoorbeeld omdat de wet dit beperkt (hetgeen in casu het geval is). Daarnaast bepaalt artikel 6:237, sub g, BW (de «grijze lijst») dat een in de algemene voorwaarden voorkomend beding dat de gebruiker een verdergaande bevoegdheid tot verrekening verleent dat hem volgens de wet toekomt, wordt vermoed onredelijk bezwarend te zijn. Een bankbeslag treft niet de op het moment van beslaglegging nog niet benutte kredietruimte. Het beslag staat er dan ook niet aan in de weg dat de beslagene over dit krediet kan beschikken (dit volgt uit het arrest van de Hoge Raad, 29 oktober 2004, ECLI:NL:HR:2004:AP4504, Van den Bergh/Van der Walle).

Over de praktische invulling van de regeling kunnen bij algemene maatregel van bestuur of ministeriele regeling regels worden gesteld. Dit zal gebeuren in overleg met de betrokken partijen. Deze nadere regels kunnen bijvoorbeeld zien op de beperking van het beslagvrije bedrag tot één bedrag per schuldenaar (als dit in de toekomst technisch mogelijk is).

De regeling geldt zowel voor executoriaal beslag als voor conservatoir beslag, doordat artikel 720 artikel 475a van overeenkomstige toepassing verklaart voor conservatoir beslag onder derden. Ook kan de regeling door van overeenkomstige toepassing verklaring in andere regelingen gelden voor andere beslagen, zoals strafvorderlijke beslagen (zie bijvoorbeeld de artikelen 574 en 576 Wetboek van Strafvordering en artikel 27 van de Wet administratiefrechtelijke handhaving verkeersvoorschriften).Het voorgestelde zesde en zevende lid verduidelijken wat moet worden verstaan onder een «bank», «geldmiddelen», «alleenstaande», «alleenstaande ouder», «gehuwd» en «kind». Hiervoor wordt aangesloten bij de definities in de Wet op het financieel toezicht en de Wvbv. De derde wijziging (nieuw lid 8) verplaatst het bestaande beslagverbod ten aanzien

van bedragen in consignatiekas (artikel 447 aanhef en onder ten vierde) naar de algemene bepaling inzake beslagverboden bij beslagen onder derden. De bepaling is inhoudelijk verder ongewijzigd.

Onderdeel V (artikel 475aa (nieuw))

Dit onderdeel geeft de deurwaarder een tweetal bevoegdheden. Ten eerste krijgt de deurwaarder, indien hij gerechtigd is tegen de schuldenaar beslag te leggen, de bevoegdheid om aan de schuldenaar te vragen bij welke bank hij bankiert. De schuldenaar is verplicht hierop te antwoorden. Een dergelijke verplichting bestaat thans al voor het opgeven van bronnen van inkomsten (zie artikel 475g, lid 1, Rv). Omdat tegoeden op een bankrekening niet vallen onder inkomsten, zorgt artikel 475aa, aanhef en onder a, ervoor dat de bevoegdheid van de deurwaarder op dit punt wordt uitgebreid. De bepaling kent geen bijzondere sanctie. De deurwaarder is overigens niet verplicht om eerst de schuldenaar om informatie te vragen. Er kunnen uiteenlopende redenen zijn waardoor mensen met schulden niet reageren op verzoeken om informatie. De deurwaarder kan daarom ook direct de bank om informatie vragen.

Ten tweede krijgt de deurwaarder de bevoegdheid om voorafgaand aan de beslaglegging aan banken te vragen of de schuldenaar bij hen een bankrekening aanhoudt. Voorwaarde is hierbij, net zoals bij het vragen aan de schuldenaar zelf, dat er een executoriale titel (dat wil zeggen een rechterlijk vonnis dat direct ten uitvoer gelegd kan worden) is verkregen en dit overeenkomstig artikel 430, lid 2, Rv is betekend aan de partij tegen wie de executie zich zal richten. Deze bepaling sluit aan bij de Verordening Europees bankbeslag (zie artikel 14 van deze verordening), waarin is bepaald dat een verzoek om rekeninginformatie alleen kan worden gedaan als de schuldeiser een executoriale titel heeft. De banken moeten vervolgens onverwijld antwoorden op het verzoek van de deurwaarder. De bank mag de schuldenaar niet voordat het beslag is gelegd op de hoogte stellen van de vraag, omdat de kans dan bestaat dat de schuldenaar zijn tegoeden overboekt naar een andere bank. Op grond van de AVG (zie het algemene deel van de toelichting) is de bank hier (in beginsel) echter toe verplicht. Het voorgestelde artikel 475aa bepaalt daarom dat de bank, in afwijking van de AVG, de schuldenaar pas in kennis mag stellen als er daadwerkelijk beslag is gelegd. Op het moment dat er daadwerkelijk beslag is gelegd, is overboeking door de schuldenaar niet meer mogelijk en zal de bank de schuldenaar op grond van de AVG alsnog in kennis moeten stellen van het informatieverstrekking aan de deurwaarder. Voor de definities van «bank» en «geldmiddelen» wordt op grond van artikel 475a, lid 6 (nieuw), aangesloten bij de Wet op het financieel toezicht. In de praktijk wordt er geregeld een verzoek (beslagrekest) bij de rechter ingediend om conservatoir beslag te mogen leggen onder een (groot) aantal banken zonder dat daarbij rekeningnummers van de schuldenaar worden vermeld. Dit gebeurt dan omdat de schuldeiser niet heeft kunnen vaststellen bij welke banken de schuldenaar een bankrekening aanhoudt. Volgens de beslagsyllabus van de Rvdr (versie februari 2019) is het leggen van een bankbeslag onder – soms – bijna alle (grote) banken van Nederland in beginsel mogelijk (besluit van het Landelijk overleg Vakinhoud Civiel, Kanton en Toezicht van de rechtbanken van 15 juni 2007). Wel zal volgens de beslagsyllabus bij de beoordeling van een beslagrekest aan de orde moeten komen of het beslag proportioneel is. De rechter moet hierbij onder meer kijken naar de omvang van de vordering waarvoor beslag wordt verzocht, om hoeveel banken het gaat, welke aanwijzingen er zijn er dat de beslagdebiteur bij de betrokken banken één of meer rekeningen heeft en welke andere beslagobjecten er zijn en hoe waarschijnlijk het is dat dit voor het beoogde verhaal toereikend is. Dergelijke «multi-bankbeslagen» zorgen

voor hoge kosten, aangezien er meerdere beslagexploten moeten worden betekend aan de verschillende banken. De voorgestelde regeling heeft tot doel te voorkomen dat deze kosten onnodig worden gemaakt. Doordat de deurwaarder eerst kan navragen bij de bank of de schuldenaar daadwerkelijk een bankrekening aanhoudt, weet hij of het zin heeft een beslagexploot uit te brengen. De nieuwe regeling bespaart ook kosten voor de banken die samenhangen met de afgifte van de zogenaamde «derdenverklaring» op grond van artikel 476a Rv. Dit artikel bepaalt dat de bank nadat het bankbeslag is gelegd, zal moeten verklaren welke vorderingen en zaken door het beslag zijn getroffen. Ook als het beslag geen doel treft, omdat de schuldenaar geen bankrekening aanhoudt bij de bank, zal de bank toch zo'n verklaring moeten afgeven. Hij zal dan immers nog steeds moeten verklaren dat het beslag niets heeft getroffen. Op grond van de voorgestelde regeling zullen «multi-bankbeslagen» veel minder voorkomen en hoeven banken minder vaak «loze» derdenverklaringen af te leggen.

Onderdeel W (artikel 476a)

Dit onderdeel wijzigt de termijn waarbinnen de derdenverklaring moet worden gedaan (zie artikel 476a Rv). De derdenverklaring is de verklaring die de derde onder wie ten laste van de schuldenaar beslag is gelegd, moet afgeven aan de deurwaarder en waaruit blijkt of en in hoeverre het beslag doel heeft getroffen. Dit kan alleen de derde vaststellen, omdat deze precies weet wat de schuldenaar van hem te vorderen heeft of welke zaken de schuldenaar bij hem gestald heeft. Bij beslag op een bankrekening weet de bank hoeveel er op het moment van beslaglegging op een rekening staat. Bij loonbeslag is de werkgever degene die precies weet hoe hoog het loon is dat de schuldenaar ontvangt. Door hier de beslagvrije voet af te halen, weet de werkgever hoeveel er daadwerkelijk beslagen wordt en hoeveel hij moet afdragen aan de deurwaarder. De deurwaarder kan dit niet vaststellen. Hij kan als de Wvbv in werking is getreden bij loonbeslag in de polisadministratie kijken om de beslagvrije voet te bepalen. De polisadministratie geeft echter slechts aan welk inkomen de schuldenaar heeft gehad in de afgelopen periode. Over de periode waarin het beslag valt, is dit echter (nog) niet met zekerheid vast te stellen. Daarnaast kan er nog een verrekening plaatsvinden, hetgeen ook van invloed is op de beslagopbrengst. Denk hierbij aan de kosten die de bank rekent voor het aanhouden van een bankrekening. Deze kosten mag de bank verrekenen, ook als er beslag is gelegd. Uit de verklaring door de derde blijkt dus pas wat er daadwerkelijk beslagen is. Daarnaast heeft de derde de verplichting om de volgens deze verklaring verschuldigde geldsommen aan de deurwaarder te voldoen en de verschuldigde goederen af te geven zaken of ter beschikking te stellen (zie artikel 477, lid 1, Rv).
In het huidige lid 1 van artikel 476a Rv is bepaald dat de derdenverklaring afgegeven moet worden zodra vier weken zijn verstreken na het leggen van het derdenbeslag. Daartoe moet op grond van artikel 476b Rv een bij algemene maatregel van bestuur vastgesteld formulier worden gebruikt. Deze algemene maatregel van bestuur is het Besluit Verklaring derdenbeslag. In de toelichting bij het Besluit Verklaring derdenbeslag is vermeld dat de derde vier weken de tijd heeft om de verklaring af te leggen. Deze toelichting leidt in combinatie met de wetstekst in de praktijk tot onduidelijkheid over de vraag of de verklaring binnen vier weken na de beslaglegging moet worden afgegeven of dat na de beslaglegging juist eerst vier weken moeten worden afgewacht en dat de derde daarna pas met de verklaring mag komen. Het achterliggende doel van het in acht nemen van een termijn is om de schuldenaar de mogelijkheid te geven om in verzet te komen tegen de beslaglegging. Slaagt dit verzet dan voorkomt hij daarmee dat op de derde de verklaringsplicht komt te rusten en dus

bekend wordt welke tegoeden hij aanhoudt bij de bank. Daarnaast geeft de termijn de derde de gelegenheid om zorgvuldig een verklaring op te stellen en wordt voorkomen dat er bij de derde op wordt aangedrongen om snel een verklaring af te leggen die hem later wellicht in moeilijkheden kan brengen, bijvoorbeeld omdat de verklaring achteraf onjuist blijkt te zijn (zie de memorie van toelichting bij de Invoeringswet Boeken 3, 5 en 6, p. 169).

Dit onderdeel verkort de termijn waarna de derdenverklaring kan worden afgegeven. Hoofdregel is dat de derdenverklaring wordt afgegeven na twee weken. De derde heeft dus twee weken om de verklaring op te maken. Deze kortere termijn sluit aan bij de huidige praktijk, waarin vaak al een kortere termijn tussen de derde en de schuldenaar wordt afgesproken. Alleen als de schuldenaar binnen de tweeweken-termijn schriftelijk aangeeft dat hij twee weken te kort vindt, wordt van de hoofdregel afgeweken. In dat geval dient de verklaring uiterlijk na vier weken te worden gedaan. Overigens blijft ook een verkorting van de twee weken-termijn met instemming van de schuldenaar mogelijk. De derde-beslagene en de schuldenaar kunnen altijd overeenkomen dat de derde eerder verklaart, maar niet later dan na de vier weken termijn. Een kortere termijn zorgt ervoor dat de schuldeiser sneller weet wat er precies door het beslag is getroffen. Daarnaast kan de informatie in de derdenverklaring relevant zijn voor de bodemzaak of er juist voor zorgen dat de bodemzaak niet wordt voortgezet, bijvoorbeeld omdat blijkt dat er geen goederen zijn om te beslaan en er uiteindelijk dus ook nauwelijks verhaald kan worden als de zaak wordt gewonnen, waardoor partijen misschien liever een betalingsregeling treffen waarbij een gedeelte van de vordering wordt kwijtgescholden. De schuldenaar zal bovendien vaak direct na het beslag in verzet komen en niet eerst weken wachten waarin het beslag blijft liggen. Hij zal direct een opheffingskortgeding starten om het beslag eraf te krijgen, waardoor de verklaring niet meer hoeft te worden gedaan. De wijziging van het Besluit Verklaring derdenbeslag maakt verder, in combinatie met de voorgestelde wijziging, een einde aan de onduidelijkheid inzake het aanvangsmoment van de termijn. De verklaring moet twee of vier weken na de beslaglegging worden gedaan. Doet de derde de verklaring niet op tijd, dan kan hij worden veroordeeld tot betaling van het bedrag waarvoor beslag is gelegd (zie artikel 477a Rv). Het is dus niet mogelijk dat de derde-beslagene en de schuldenaar afspreken dat er later dan na vier weken wordt verklaard.
De tweede wijziging zorgt ervoor dat de kosten die de derde in rekening kan brengen aan de schuldenaar voor het doen van de derdenverklaring, als bedoeld in artikel 476a Rv, kunnen worden gemaximeerd bij algemene maatregel van bestuur. Zo kan worden bewerkstelligd dat er redelijke bedragen in rekening worden gebracht.

Onderdeel X (artikel 476b)

Dit onderdeel schrapt in artikel 476b Rv de mogelijkheid voor de derde-beslagene om de derdenverklaring terug te zenden naar de advocaat die voor de beslaglegger optreedt. De derde-beslagene kan de derdenverklaring door de voorgestelde wijziging alleen nog maar terugsturen naar de deurwaarder die het beslag heeft gelegd. De wijziging sluit aan bij de huidige praktijk waarin de derde-beslagene de derdenverklaring vrijwel altijd alleen naar de deurwaarder stuurt. De deurwaarder overhandigt het stuk vervolgens aan de advocaat van de beslaglegger en zendt het naar de schuldenaar. De wijziging zorgt er daarnaast voor dat het modelformulier op dit punt vereenvoudigd kan worden (hetgeen bij algemene maatregel van bestuur zal gebeuren). Het formulier hoeft alleen nog maar het adres van de deurwaarder die het beslag heeft gelegd te bevatten, waardoor er

geen twijfel kan bestaan over naar wie de verklaring moet worden teruggestuurd.

Onderdeel Y (artikel 496)

Dit onderdeel betreft slechts de aanpassing van een verkeerde verwijzing. In artikel 496, derde lid, Rv wordt in de laatste zin verwezen naar stukken die in de derde zin van het tweede lid worden genoemd. Dit moet echter de vierde zin van het tweede lid zijn. Deze omissie wordt door dit onderdeel aangepast.

Onderdeel Z (artikel 555)

Dit onderdeel voegt een nieuw lid aan artikel 555 Rv toe. Artikel 555 regelt de gedwongen ontruiming van onroerende zaken. Hoewel niet wettelijk verplicht, is het in de praktijk gebruikelijk dat voorafgaand aan de ontruiming, naast het vonnis van de rechter, ook de ontruimingsdatum bij exploot door de deurwaarder aan de schuldenaar wordt betekend. Dit wetsvoorstel legt ten eerste wettelijk vast dat de datum van ontruiming in het exploot dient te zijn vermeld. Zo weet de schuldenaar altijd wanneer de ontruiming plaatsvindt en kan hij hier niet door overvallen worden. In de praktijk komt het daarnaast voor dat er na de betekening alsnog wordt afgezien van de ontruiming, bijvoorbeeld omdat er een betalingsregeling is getroffen. Als de schuldenaar na een tijdje de betalingsregeling niet nakomt, kan de schuldeiser alsnog op basis van het eerder betekende vonnis van de rechter tot ontruiming overgaan. Dit is thans mogelijk zonder dat de beslagene op de hoogte wordt gesteld van een nieuwe datum voor de ontruiming, zolang de ontruiming maar binnen een jaar na de eerste betekening plaatsvindt. Na een jaar is op grond van artikel 503 Rv een hernieuwd bevel nodig, waarna na drie dagen de ontruiming kan plaatsvinden. De deurwaarder kan plots op de stoep staan om tot ontruiming over te gaan. Ten tweede zorgt daarom het voorgestelde lid 2 ervoor dat de schuldenaar drie dagen van tevoren van de nieuwe datum op de hoogte wordt gesteld in het geval de ontruiming op een nieuwe datum plaatsvindt. De termijn van drie dagen is een terugrekentermijn als bedoeld in de Algemene termijnenwet. Voor het op de hoogte stellen van de nieuwe datum kan dus niet het eerdere exploot worden gebruikt, maar moet een nieuwe aanzegging plaatsvinden. Er is gekozen voor een aanzegging in plaats van een betekening, omdat de schuldenaar op de hoogte is van het eerdere exploot en weet dat er een ontruiming kan plaatsvinden. Een aanzegging is daarom voldoende en zorgt bovendien voor lagere kosten.

Onderdeel AA (artikel 564)

Dit onderdeel verduidelijkt dat artikel 444 Rv ook van toepassing is bij beslaglegging op schepen die registergoederen zijn. Artikel 444 geeft de deurwaarder het recht op toegang tot elke plaats, voor zover dat nodig is om zijn taak uit te voeren. Artikel 444 geldt voor roerende zaken die geen registergoederen zijn. Schepen die niet te boek gesteld zijn, vallen dus onder deze regeling. Als een schip echter te boek gesteld is, is het een registergoed (zie de artikelen 199 en 790 van Boek 8 BW). Voor deze schepen wordt artikel 444 van overeenkomstige toepassing verklaard. Zo is er geen onduidelijkheid over de vraag of artikel 444 ook op te boek gestelde schepen van toepassing is en moet de deurwaarder aan boord worden gelaten voor de beslaglegging.

Onderdeel BB (artikel 702)

Dit onderdeel bepaalt dat de voorgestelde wijziging van artikel 441 Rv tevens van toepassing is op conservatoir beslag. Ook voor het leggen van conservatoir beslag dient hierdoor te worden bezien of redelijkerwijs voorzienbaar is dat de opbrengst van verhaal op het beslagen goed minder bedraagt dan de kosten van de beslaglegging en/of executie. De rechter kan op deze grond weigeren een beslagverlof af te geven.

Onderdeel CC (Artikel 712)

Dit onderdeel regelt dat artikel 442 (nieuw) ook van toepassing is op conservatoir beslag. Artikel 442 (nieuw) regelt het administratief beslag op motorrijtuigen en aanhangwagens. Omdat de nieuwe regeling is opgenomen in de afdeling inzake executoriaal beslag op roerende zaken die geen registergoederen zijn, kan onduidelijk zijn of de bepaling ook van toepassing is in het geval van conservatoir beslag. Artikel 702 Rv geeft een algemene regel voor toepassing van de regels voor executoriaal beslag op conservatoir beslag. Artikel 712 verduidelijkt vervolgens welke executoriale bepalingen in ieder geval van overeenkomstige toepassing zijn voor conservatoir beslag in handen van de schuldenaar. Artikel 442 wordt hieraan toegevoegd, zodat het zonder meer duidelijk is dat een administratief beslag zowel in de executoriale als de conservatoire fase kan worden gelegd.

Onderdeel DD (artikel 720)

Door artikel 475aa niet op te nemen in de opsomming van op het conservatoir beslag van overeenkomstige toepassing verklaarde artikelen, zorgt dit onderdeel ervoor dat artikel 475aa alleen van toepassing is bij een executoriaal beslag. In het geval van een conservatoir beslag is de deurwaarder dus niet bevoegd om rekeninginformatie op te vragen of informatie te verstrekken (zie ook de toelichting bij het nieuwe artikel 475aa).

Onderdeel EE (artikel 479b en 585)

In de artikelen 479b en 585 Rv wordt abusievelijk nog verwezen naar de bepaling betreffende verstrekking van huishoudgeld in artikel 1:85, tweede lid (oud), van het BW, die een uitwerking vormde van de in artikel 1:84 BW opgenomen fourneerplicht van echtgenoten en geregistreerde partners (de plicht tot het bijdragen in de huishoudkosten). Het tweede lid van artikel 1:85 BW is in 2001 vervallen. Thans wordt daarom verwezen naar de nog steeds geldende hoofdregel betreffende de fourneerplicht van artikel 1:84 BW.

Onderdeel FF t/m KK (overig)

Deze onderdelen bevatten louter redactionele wijzigingen. In de artikelen wordt de verouderde spelling aangepast.

ARTIKEL II (Faillissementswet)

In de Faillissementswet wordt in artikel 21 verwezen naar het artikel inzake het beslagverbod van artikel 447 Rv. Dit onderdeel zorgt ervoor dat de verwijzing in overeenstemming is met de voorgestelde wijzigingen van artikel 447 en 448.

ARTIKEL III

Dit artikel bevat een evaluatiebepaling waarbij de evaluatietermijn op maximaal vijf jaar is gesteld. Indien mogelijk zal het uitvoeren van de evaluatie worden gecombineerd met de evaluatie van de Wvbv. Eveneens kan bij de planning van het onderzoek rekening worden gehouden met andere relevante ontwikkelingen, zoals de Brede Schuldenaanpak.

ARTIKEL IV

Het overgangsrecht zorgt ervoor dat het huidige recht van toepassing blijft op ten tijde van de inwerkingtreding van deze wet reeds gelegde beslagen. Het is niet wenselijk dat de regels die gelden voor een beslag wijzigen terwijl het beslag al is gelegd. De beslaglegger zal voordat hij beslag legt, kennis nemen van de geldende regels ten aanzien van de beslaglegging en alles wat daaruit voortvloeit. Een executieverkoop volgend op een beslag zal daarom ook volgens het recht plaatsvinden dat gold op het moment van beslaglegging. Dit volgt uit de eerbiedigende werking die geldt voor het gehele Tweede en Derde Boek van Rv.

ARTIKEL V (Samenloop)

Het wetsvoorstel gaat ervan uit dat de Wvbv nog niet in werking is getreden, aangezien dit thans nog niet het geval is. Op het moment dat de Wvbv in werking treedt, voorziet deze samenloopbepaling in een aanpassing van de regeling van het beslagvrije bedrag (artikel 475a Rv).

ARTIKEL VI (Inwerkingtreding)

De inwerkingtredingsbepaling regelt dat het moment van inwerkingtreding van dit wetsvoorstel bij koninklijk besluit gebeurt. Dit moment kan per artikel of (sub)onderdeel ervan verschillen. De mogelijkheid tot gefaseerde inwerkingtreding biedt flexibiliteit voor het geval dit nodig is, bijvoorbeeld in verband met de inwerkingtreding van de Wvbv.

De Minister voor Rechtsbescherming,
S. Dekker

Minister Dekker verhoogt deurwaarderstarief,schuldenaar verder in problemen

Terwijl de coronacrisis voor een toenemend aantal mensen een fikse financiële strop betekent, wil minister Sander Dekker (VVD, Rechtsbescherming) de tarieven van gerechtsdeurwaarders verhogen. Dit terwijl hij nalaat het stelsel te hervormen waardoor de prikkel voor deurwaarders om zoveel mogelijk geld te verdienen over de rug van schuldenaren nog groter wordt. Dat meldt consumentenprogramma Kassa (BNNVARA).

Bron: joop.bnnvara.nl

14 november 2020

Scriptie Erik Merx

De structurele oorzaken van problematische schulden in de Veenkoloniën

Auteur:
D.H.A.M. Merx BSc.
Studentnummer: 2343029
E-mailadres: erikmerx@gmail.com
Begeleider:
dr. A.J.E. Edzes
Tweede begeleider:
R. Rijnks MSc.
Tweede beoordelaar:
prof. dr. D. Strijker
Onderdeel van het masterprogramma Economic Geography aan de
Faculteit Ruimtelijke Wetenschappen
Basiseenheid Economische Geografie

9 Augustus 2020

Tweede beoordelaar:
prof. dr. D. Strijker
Onderdeel van het masterprogramma Economic Geography
aan de
Faculteit Ruimtelijke Wetenschappen
Basiseenheid Economische Geografie

Abstract
Problematische schulden kunnen ontstaan als gevolg van het gedrag van schuldenaren, beleidsmaatregelen en structurele factoren. Dit onderzoek laat zien in hoeverre de structurele context in de Veenkoloniën een relatie heeft met problematische schulden. Sommige groepen mensen zijn kwetsbaarder voor problematische schulden. Dit betreft met name mensen van middelbare leeftijd, mensen met een lager opleidingsniveau en mensen afkomstig uit huishoudens met een laag inkomen. Ook neemt de kans op problematische schulden toe wanneer het inkomen uit een eigen onderneming wegvalt, of wanneer een huishouden van een (werkloosheid)uitkering afhankelijk raakt. Verder toont dit onderzoek aan dat niet zozeer de familiecontext, maar de buurtcontext een relatie heeft met problematische schulden. Dit kan deels worden verklaard door verschillen in buurtcomposities en deels door buurteffecten. Dat laatste laat zien dat het van belang is om ook de buurtcontext te betrekken in beleid dat zich richt op problematische schulden.
Sleutelwoorden: problematische schulden, structurele oorzaken, inkomen, opleidingsniveau, buurteffecten, intergenerationele armoede, Veenko
9 Augustus 2020

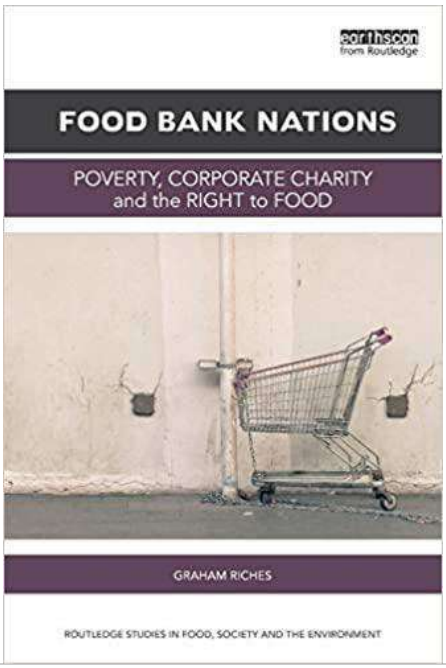

1st Edition

Food Bank Nations
Poverty, Corporate Charity and the Right to Food
By

Graham Riches

Copyright Year 2018

Paperback
ISBN 9781138739758

Published April 20, 2018 by Routledge

224 Pages 13 B/W Illustrations

Boek beschrijving

[vertaling vanuit Engels naar Nederlands]

Waarom is het in 's werelds meest welvarende en voedselveilige samenlevingen nu publiekelijk aanvaardbaar om gedoneerd overtollig voedsel, afhankelijk van voedselverspilling door bedrijven, te voeden aan miljoenen hongerige mensen? Dit boek erkent de morele verplichting om hongerige mensen te voeden, maar daagt de effectiviteit, duurzaamheid en morele legitimiteit uit van het wereldwijd verankerde voedselbankieren door bedrijven als het primaire antwoord op de voedselarmoede in de rijke wereld. Het onderzoekt de prevalentie en oorzaken van binnenlandse honger en voedselverspilling in OESO-lidstaten, de oorsprong en de dertigjarige opkomst van liefdadigheidsvoedselbankieren in Amerikaanse stijl, en de institutionalisering en verzelfstandiging ervan.

Het verbindende thema van het boek is het begrijpen van de voedselbanknatie als een krachtige metafoor voor het diepe gat in het centrum van het neoliberalisme, ter illustratie van: de depolitisering van honger; het opgeven van sociale rechten; het stigma van bedelen en verlies van menselijke waardigheid; gebroken sociale vangnetten; het disfunctionele voedselsysteem; de verschuiving van inkomenszekerheid naar charitatieve voedselhulp; en verwaarlozing van het overheidsbeleid. Het legt de gevaren bloot van voedselfilantropie door bedrijven en het morele vacuüm binnen nalatige regeringen en hun gebrek aan publieke verantwoording. De belangenbehartiging van het maatschappelijk middenveld met het recht op voedselbijten is dringend nodig om politieke wil te verzamelen en 'gebundelde' beleidsmaatregelen en acties te bevorderen om voedselzekerheid voor iedereen te waarborgen.

Voedselbanken

kst-35609-2
Tweede Kamer der Staten-Generaal 2
Vergaderjaar 2020–2021
35 609 Nr. 2

INITIATIEFNOTA

COLLEGE VOOR
DE RECHTEN
VAN DE MENS

Comité van ministers bevestigt mensenrechtenschending Nederland

16 april 2015 - Laatste update 27 januari 2016

Nederland schendt de mensenrechten van ongedocumenteerde vreemdelingen door ze niet te voorzien van voedsel, kleding en onderdak. Dat oordeelde het Comité bij het Europees Sociaal Handvest (ESH) al in november vorig jaar. Het Comité van ministers van de Raad van Europa laat deze beslissing in haar Resolutie van afgelopen woensdag in stand. Helaas dringen de Ministers niet aan op directe naleving van deze uitspraak. Hierdoor zijn ongedocumenteerden in Nederland nog steeds niet zeker van bed, bad en brood. Vanuit mensenrechtelijk oogpunt moet Nederland aan ongedocumenteerde vreemdelingen ten minste een veilige plek om te slapen en drie maaltijden per dag bieden om noodsituaties te voorkomen.

DUITSLAND

“bestaansminimum”

Karlsruhe 2010 Hartz IV

(video)

https://archive.org/details/KarlsruheHARTZIV2010

Voeding

Onderzoeker Ap Zaalberg van het WODC, het onderzoeksbureau verbonden aan het ministerie van justitie en veiligheid. Hij bracht onderzoek naar voeding en gedetineerden in kaart in een overzichtsrapport dat dit weekeinde openbaar werd.

Bron: Edwin Kreulen30 maart 2019, Trouw

"Iedere gedetineerde in detentie heeft dagelijks een wettelijk recht op een bepaalde hoeveelheid voedsel. Het voedselpakket van een gedetineerde bestaat dagelijks uit 6 sneetjes brood met beleg (dit is voor het ontbijt en diner), een warme maaltijd tussen de middag, 250 ml melk en 2 stuks fruit (ongeveer 2053 kcal per persoon per dag). Dit pakket voldoet aan de richtlijnen van het Voedingscentrum. Een gedetineerde heeft recht op dit voedsel.

Bron: startpagina.nl

Hoeveel leefgeld krijg een volwassen alleenstaande als die onder bewind kom te staan?
Leefgeld wordt gestort op een leefgeldrekening. Dit bedrag zal van de leef- en woon situatie afhangen. in de regel is dit een bedrag tussen de € 25,- en € 50,- per week, afhankelijk van je persoonlijke situatie.

Bron: papillion-bewindvoering.nl

Normbedrag volgens Nibud (leefgeld)
Volgens het Nibud: wat moet een volwassen persoon minimaal uitgeven aan dingen waar die niet zonder kan? Het normbedrag (leefgeld) voor 1 persoon per maand € 230.

Universele Verklaring van de Rechten van de Mens

In 1948 heeft de VN de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens (UVRM) als besluit aangenomen. De UVRM vormt de basis voor mensenrechteninstrumenten van de VN en regionale organisaties als de Raad van Europa, de Organisatie van Amerikaanse Staten en de Afrikaanse Unie.

Artikel 25 - Een ieder heeft recht op een levensstandaard, die hoog genoeg is voor de gezondheid en het welzijn van zichzelf en zijn gezin, waaronder inbegrepen voeding, kleding, huisvesting en geneeskundige verzorging en de noodzakelijke sociale diensten, alsmede het recht op voorziening in geval van werkloosheid, ziekte, invaliditeit, overlijden van de echtgenoot, ouderdom of een ander gemis aan bestaansmiddelen….

Kenniscentrum Commissie van Toezicht

INGESLOTENEN

Persoonlijke verzorging

Algemeen

Persoonlijke verzorging wordt in de Beginselenwetten ook wel omschreven als materiële verzorging. Materiële verzorging heeft betrekking op alle ingesloten: justitiabelen, tbs-gestelden, jeugdigen en vreemdelingen. Wanneer er verschil in regelgeving is ten aanzien van een bepaalde sector, zal die hieronder apart worden benoemd.

In artikel 44 van de Penitentiaire beginselenwet (Pbw), artikel 49 van de Beginselenwet justitiële jeugdinrichtingen (Bjj) en artikel 42 Beginselenwet verpleging ter beschikking gestelden (Bvt) over persoonlijke verzorging zijn drie zorgplichten voor de directeur vastgelegd:
1. de zorgplicht voor verstrekking van voeding, noodzakelijke kleding en schoeisel of geldmiddelen daartoe;
2. de zorgplicht om de voeding zoveel mogelijk aan te laten sluiten bij de godsdienst of levensovertuiging van de justitiabele;
3. de zorgplicht voor het naar behoren kunnen verzorgen van het uiterlijk en de lichamelijke hygiëne.

De artikelen komen overeen qua opbouw. Het tweede lid van de betreffende artikelen geeft de ingeslotene het recht op het dragen van eigen kleding en schoeisel, tenzij deze een gevaar kunnen opleveren voor de orde of veiligheid van de inrichting. Het vijfde lid beschrijft dat in de huisregels regels worden gesteld omtrent de aankoop door justitiabelen van gebruiksartikelen die niet door de directeur beschikbaar worden gesteld. Hieronder zullen de zorgplichten die uit de artikelen voortvloeien apart besproken worden en tot slot de aankoop van gebruiksartikelen.

Voor bespreking van de onder nr. 2 genoemde zorgplicht wordt verwezen naar het dossier ‘geestelijke verzorging’.
Het is van belang om te weten dat wanneer de zorgplicht niet wordt nageleefd, hiertegen geen beklag kan worden ingediend door verpleegden, nu de beklagmogelijkheden in de Bvt beperkter zijn dan in de Pbw en Bjj. De volwassen en jeugdige justitiabele en de vreemdeling kunnen wel beklag indienen over *de wijze waarop* de zorgplicht in een individueel geval wordt toegepast. Artikel 59a Pbw geeft daarnaast de mogelijkheid om een verzoek tot formele bemiddeling te doen.

Voeding

De algemene zorgplicht van de directeur houdt onder andere in dat de directeur er zorg voor draagt dat aan de ingeslotene voeding wordt verstrekt.[1]

Kwaliteit en hoeveelheid voeding

In de Nederlandse wet- en regelgeving zijn geen regels te vinden over de kwaliteit en hoeveelheid van het eten. Hier kan de commissie van toezicht een belangrijke rol spelen, door bijvoorbeeld een keer mee te eten in de inrichting om zo te peilen hoe de kwaliteit van het eten is. Ook het aantal klachten over het eten kan een indicatie zijn voor de kwaliteit ervan. In de Europese gevangenisregels van de Raad van Europa is wel een bepaling over voeding opgenomen, namelijk regel 22. Deze regel schrijft voor dat de ingeslotenen drie maal per dag met redelijke intervallen een maaltijd ontvangen, dat het voedsel hygiënisch moet zijn bereid en opgediend en dat het voedsel voedzaam is. Hierbij moet rekening gehouden worden met de leeftijd, de gezondheid, de lichamelijke toestand, het geloof, de cultuur en de aard van het werk van de justitiabele in de inrichting. Daarbij moeten in de nationale wetgeving de voorwaarden voor een voedzame maaltijd van een minimale kwaliteit worden voorgeschreven, inclusief de minimale voedingswaarde ervan en de hoeveelheid eiwitten die in de maaltijd zit. Ook dienen ingeslotenen op ieder moment van de dag toegang te

hebben tot schoon drinkwater.[2]

Dieetvoeding
Overeenkomstig regel 22.6 van de Europese Gevangenisregels is het voor de medische dienst mogelijk om bepaalde ingeslotenen op medische gronden dieetvoeding voor te schrijven.[3] De overige ingeslotenen kunnen echter geen aanspraak maken op deze, vaak duurdere, dieetvoeding.

Kleding en schoeisel
Verder houdt de algemene zorgplicht van de directeur onder andere in dat aan de ingeslotene de noodzakelijke kleding en schoeisel worden verstrekt. Wanneer een ingeslotene zelf niet over voldoende kleding beschikt (die aan de in redelijkheid daaraan te stellen eisen voldoet), dan wordt deze kleding van rijkswege verstrekt.
In het tweede lid van eerder genoemde artikelen is het recht op het dragen van eigen kleding en schoeisel vastgelegd, tenzij die een gevaar kunnen opleveren voor de orde of veiligheid van de inrichting.[4] Vroeger waren de gevangenen verplicht uniforme inrichtingskleding te dragen. Het dragen van de inrichtingskleding hoorde bij de straf en de gevangenen waren duidelijk herkenbaar met het oog op de veiligheid.[5] Uniforme inrichtingskleding werd door de justitiabelen als stigmatiserend ervaren en gezien als inbreuk op hun eigen identiteit.

Tegenwoordig heeft de ingeslotene dan ook het recht om zijn eigen kleding en schoeisel te dragen, tenzij die een gevaar opleveren voor de orde of de veiligheid in de inrichting. De Memorie van toelichting vermeldt dat daarbij bijvoorbeeld valt te denken aan schoeisel dat, wanneer daarmee wordt geschopt, ernstige verwondingen kan veroorzaken. Artikel 4.4 van de Regeling Model huisregels penitentiaire inrichtingen en artikel 6.2 van de Regeling model huisregels justitiële jeugdinrichtingen bepalen dat het recht op het dragen van eigen kleding vervalt wanneer deze kleding niet voldoet aan de in redelijkheid te stellen eisen. Daarnaast geldt het recht op het dragen van eigen kleding niet binnen het Justitieel Centrum voor Somatische Zorg.

Arbeid, sport en wassen
Tijdens de arbeid of sport kan een ingeslotene verplicht worden aangepaste kleding of schoeisel te dragen.[6]
De eigen kleding wordt in de inrichting gewassen. Het wassen van de kleding vindt plaats op eigen risico en voor eigen kosten van de justitiabele.[7] De directeur mag een algemene periodieke geldelijke heffing op de rekening-courant van de justitiabele in mindering brengen, omdat de omvang en frequentie van de was per justitiabele zeer kunnen verschillen. Verder kunnen er in de huisregels regels worden gesteld omtrent het gebruik en onderhoud van de kleding (bijvoorbeeld het wassen) en schoeisel (dit laatste is overigens niet opgenomen in de Bvt). In sommige inrichtingen kunnen de justitiabelen tegen betaling zelf hun was doen door middel van de wasmachines op de afdeling.

In de Regeling model huisregels justitiële jeugdinrichtingen zijn de jeugdinrichtingen vrij gelaten om in de huisregels te bepalen welke regels er gelden voor het gebruik van onderhoud en schoeisel en hoeveel de jeugdige op zijn eigen kamer mag bewaren.[8] Bij de verpleegden wordt er in de huisregels slechts iets aangegeven over de mogelijke verplichting tijdens het verrichten van werkzaamheden of sport aangepaste kleding of schoeisel te dragen.[9]

Uiterlijke en lichamelijke hygiëne
In het vierde lid van de artikelen genoemd onder ‘algemeen’, is de zorgplicht voor de directeur neergelegd om de ingeslotene onder andere in staat te stellen zijn uiterlijke en lichamelijke hygiëne naar behoren te verzorgen.[10]
Deze zorgplicht houdt bijvoorbeeld onder meer in dat de directeur gratis waspoeder aan ingeslotenen ter beschikking moet stellen.[11] De Memorie van toelichting geeft aan dat de woorden

'naar behoren' erop duiden dat er redelijke grenzen zijn voor wat betreft de invulling van de zorgplicht. Het is niet de bedoeling dat ingeslotenen dagelijks in de gelegenheid worden gesteld om uren aan de verzorging van het uiterlijk of de lichamelijke hygiëne te besteden.[12]

In artikel 4.4 van de Regeling Model huisregels penitentiaire inrichtingen is bepaald dat een justitiabele minimaal twee keer per week mag douchen. Daarnaast wordt bepaald dat door de inrichting – indien gewenst – in elk geval worden verstrekt: shampoo, zeep, tandpasta, tandenborstel, kam, toiletpapier, scheergerei voor de mannelijke justitiabelen en maandverband voor de vrouwelijke justitiabelen. Verder kan de justitiabele een aanvraag indienen om de aan de inrichting verbonden kapper te bezoeken. Dit wordt éénmaal per 6 weken van rijkswege bekostigd.[13] In artikel 6.3 van de Regeling model huisregels justitiële jeugdinrichtingen staat dat de huisregels bepalen wanneer de jeugdige mag douchen en hoe vaak hij naar de kapper mag gaan en welke regels gelden voor de kosten van de kapper. In het Model huisregels justitiële Tbs-inrichtingen zijn geen nadere regels gesteld over het uiterlijk en de lichamelijke hygiëne.

Aankoop gebruiksartikelen
In lid 5 van de artikelen genoemd onder 'algemeen' is bepaald dat in de huisregels regels worden gesteld omtrent de aankoop door de ingeslotenen gebruiksartikelen die niet door de directeur ter beschikking worden gesteld.[14]

Volwassen justitiabelen en vreemdelingen
Op grond artikel 3.7 van de Regeling Model huisregels penitentiaire inrichtingen hebben justitiabelen, binnen door de directeur te stellen grenzen, recht op aankoop van artikelen die niet in het assortiment van de inrichting te verkrijgen zijn. Hierbij kan worden gedacht aan extra broodbeleg, roomboter en telefoonkaarten, waarbij het maximale aankoopbedrag € 100,- per week is. Het exacte bedrag is afhankelijk van de hoogte van het arbeidsloon of de loon vervangende financiële tegemoetkoming per week. Daarnaast is uiteraard de voorwaarde dat er voldoende saldo op de rekening-courant staat.

In sommige inrichtingen kunnen de justitiabelen zelf een bezoek brengen aan de winkel en in andere inrichtingen kunnen de justitiabelen wekelijks bestelformulieren invullen en worden de boodschappen in de cel bezorgd. Artikelen die niet in de inrichtingswinkel te verkrijgen zijn, kunnen met toestemming van de directeur via de 'buitenwinkel' worden besteld.[15]

De inrichtingenwinkels van penitentiaire inrichtingen (PI's) zijn per 1 juli 2017 zijn opgeheven. Gedetineerden kunnen nu hun boodschappen bestellen bij een aantal landelijke winkels. Deze winkels dragen zorg voor de verkoop van etenswaren en voor het vervoer ervan naar de PI's. De winkelregeling verloopt niet altijd soepel en leidt met enige regelmaat tot frustratie bij zowel gedetineerden als het inrichtingspersoneel. Uit vaste jurisprudentie van de RSJ volgt dat, ondanks het afschaffen van de inrichtingswinkels, de zorgplicht nog op de directeur rust. Over het niet goed uitvoeren van leveringen vanuit de landelijke winkel kan daarom geklaagd worden bij de beklagcommissie. Hoewel de landelijke winkel ook een eigen klachtenprocedure heeft, ontslaat dit de directeur niet van diens zorgplicht. Die klachtenprocedure is namelijk niet met waarborgen omkleed.[16]

Jeugdigen
In artikel 5.5 van de Regeling model huisregels justitiële jeugdinrichtingen is bepaald dat jeugdigen eenmaal per week in de winkel van de inrichting of via een winkelbestellijst van hun eigen geld dingen kunnen kopen, zoals snoepgoed, frisdrank, lectuur, postzegels, sigaretten of toiletartikelen.[17] Uiteraard kunnen alleen dingen gekocht worden die in de inrichting zijn toegestaan en waar ook toestemming voor is gegeven.

Verpleegden
In het Model huisregels justitiële Tbs-inrichtingen zijn geen bepalingen opgenomen omtrent de aankopen in de inrichtingswinkel en het maximaal te besteden bedrag. Om erachter te komen welke regels gelden, zal dus per inrichting in de lokale huisregels gekeken moeten worden.

Recreatief
In maart 2019 hebben justitiabelen in Almelo hun eigen kledinglijn uitgebracht met handboeienlogo. De opbrengst van de kledingstukken van het merk 'JailFashion' gaat naar KWF Kankerbestrijding. Tien justitiabelen werken dagelijks aan het maken van shirts, die online te koop zijn. Op die manier kunnen de justitiabelen ook worden gecertificeerd als textieldrukker.[18]

---
[1] Het eerste lid van artikel 44 Pbw, artikel 49 Bjj en artikel 42 Bvt.
[2] Hoofdstuk 6.5.1, p. 243, 244 van 'Nederlands detentierecht', Prof. mr. C. Kelk en prof. dr. M. Boone, Deventer 2015.
[3] Zie bijv. *RSJ 26 mei 2017, 17/0561/GA*.
[4] Het tweede lid van artikel 44 Pbw, artikel 49 Bjj en artikel 42 Bvt.
[5] Hoofdstuk 6.5.3, p. 245, 246 van 'Nederlands detentierecht', Prof. mr. C. Kelk en prof. dr. M. Boone, Deventer 2015.
[6] Het tweede lid van artikel 44 Pbw, artikel 49 Bjj en artikel 42 Bvt.
[7] Artikel 4.4. van de Regeling Model huisregels penitentiaire inrichtingen. Zie bijv. *RSJ 29 januari 2018, RSJ 17/1912/GA*.
[8] Artikel 6.2 van de Regeling model huisregels justitiële jeugdinrichtingen.
[9] Artikel 8.4 van het Model huisregels justitiële Tbs-inrichtingen.
[10] Het vierde lid van artikel 44 Pbw, artikel 49 Bjj en artikel 42 Bvt.
[11] BC 23 april 2001, 01/505/GA, Sa 2001, nr. 37.
[12] Kamerstukken 24263 nr. 3 (Memorie van Toelichting).
[13] Zie bijv. *RSJ 22 december 2014, 14/3099/GA*.
[14] Het vijfde lid van artikel 44 Pbw, artikel 49 Bjj en artikel 42 Bvt.
[15] Hoofdstuk 6.5.2, p. 244, 245 van 'Nederlands detentierecht', Prof. mr. C. Kelk en prof. dr. M. Boone, Deventer 2015.
[16] RSJ 26 maart 2018, *RSJ 17/2842/GA*.
[17] Zie ook paragraaf 12.1 van deze huisregels.
[18] Zie https://nos.nl/artikel/2276052-gevangenen-brengen-kledinglijn-uit-met-handboeienlogo.html.

Kenniscentrum Commissie van Toezicht
Postbus 16005
3500 DA Utrecht
kenniscentrumcvt@rechtspraak.nl

Life in prison: Food

A findings paper

by HM Inspectorate of Prisons

July 2016

Hoewel er enige variatie is in het gevangeniswezen, stellen de gevangenisregels en de instructies van de gevangenisdienst (Gevangenis Service Instructions, PSI) bepaalde eisen aan de maaltijdvoorziening, die door elke inrichting moeten worden gevolgd. Gevangenisregel 24 bepaalt dat gedetineerden drie maaltijden per dag moeten krijgen, die "gezond, voedzaam, goed bereid en opgediend, redelijk gevarieerd en voldoende in hoeveelheid" moeten zijn.6 Om voor variatie te zorgen moeten de inrichtingen een menucyclus van vier weken of meer hanteren, en de gedetineerden kiezen gewoonlijk van tevoren hun voorkeuren. De inrichtingen worden verwezen naar de richtsnoeren van de Food Standards Agency voor richtsnoeren betreffende de voedingswaarde van het voedsel.

1.7

Noch in de gevangenisregels noch in het PSI zijn minimum calorische waarden per dag voor gevangenismaaltijden vastgelegd. In de richtsnoeren van het Food Standards Agency wordt de gemiddelde dagelijkse behoefte voor mannen en vrouwen tussen 19 en 74 jaar op 2.225 kcal gesteld, maar de National Offender Management Service (NOMS) meet de calorische inhoud van de afzonderlijke verstrekte maaltijden niet.

1.8

PSI 44/2010 stelt dat NOMS de verantwoordelijkheid heeft om niet alleen aan voedingsbehoeften, maar ook aan culturele en diversiteitsbehoeften te voldoen. Dit betekent dat maaltijden moeten worden verstrekt die zowel aan medische als aan religieuze of ethische dieetvereisten voldoen, zoals halal-, koosjere, vegetarische en veganistische maaltijden.

MINISTERS' DEPUTIES Recommendations **Rec(2006)2-rev** 1 July 2020

Recommendation Rec(2006)2-rev of the Committee of Ministers to member States on the European Prison Rules[1]

(Adopted by the Committee of Ministers on 11 January 2006,
at the 952nd meeting of the Ministers' Deputies
and revised and amended by the Committee of Ministers on 1 July 2020
at the 1380th meeting of the Ministers' Deputies)

The Committee of Ministers, under the terms of Article 15.*b* of the Statute of the Council of Europe,

Having regard to the Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms (ETS No. 5) and the case law of the European Court of Human Rights;

Having regard also to the work carried out by the European Committee for the Prevention of Torture and Inhuman or Degrading Treatment or Punishment and in particular the standards it has developed in its general reports;

Reiterating that no one shall be deprived of their liberty except as a measure of last resort and in accordance with a procedure prescribed by law;

Stressing that the enforcement of custodial sentences and the treatment of prisoners necessitate taking account of the requirements of safety, security and discipline, while also ensuring prison conditions which do not infringe human dignity and which offer meaningful occupational activities and treatment programmes to inmates, thus preparing them for their reintegration into society;

Considering it important that Council of Europe member States continue to update and observe common principles regarding their prison policy;

Considering, moreover, that the observance of such common principles will enhance international co-operation in this field;

Noting the significant social changes which have influenced important developments in the penal field in Europe in the course of the last two decades;

Endorsing the standards contained in the recommendations of the Committee of Ministers of the Council of Europe to member States which relate to specific aspects of penitentiary policy and practice, and in particular Recommendations Rec(89)12 on education in prison, Rec(93)6 concerning prison and criminological aspects of the control of transmissible diseases including AIDS and related health problems in prison, Rec(97)12 on staff concerned with the implementation of sanctions and measures, Rec(98)7 concerning the ethical and organisational aspects of health care in prison, Rec(99)22 concerning prison overcrowding

and prison population inflation, Rec(2003)22 on conditional release (parole), and Rec(2003)23 on the management by prison administrations of life sentence and other long-term prisoners;

Further endorsing the Recommendations of the Committee of Ministers to member States Rec(2006)13 on the use of remand in custody, the conditions in which it takes place and the provision of safeguards against abuse, CM/Rec(2008)11 on the European Rules for juvenile offenders subject to sanctions or measures, CM/Rec(2010)1 on the Council of Europe Probation Rules, CM/Rec(2012)5 on the European Code of Ethics for Prison Staff, CM/Rec(2012)12 concerning foreign prisoners, CM/Rec(2014)3 concerning dangerous offenders, CM/Rec(2014)4 on electronic monitoring, CM/Rec(2017)3 on the European Rules on community sanctions and measures and CM/Rec(2018)5 concerning children with imprisoned parents and the Guidelines for prison and probation services regarding radicalisation and violent extremism (adopted by the Committee of Ministers in 2016);

Bearing in mind the United Nations Standard Minimum Rules for the Treatment of Prisoners, as amended in 2015 (the Nelson Mandela Rules), and the 2010 United Nations Rules for the Treatment of Women Prisoners and Non-custodial Measures for Women Offenders (the Bangkok Rules),

Recommends that governments of member States:

- be guided in their legislation, policies and practice by the rules contained in the appendix to this recommendation, which replaces Recommendation Rec(87)3 of the Committee of Ministers on the European Prison Rules;
- ensure that this recommendation and the accompanying commentary to its text are translated and disseminated as widely as possible and more specifically among judicial authorities, prison staff and individual prisoners.

Appendix to Recommendation Rec(2006)2-rev

Part I

Basic principles

1. All persons deprived of their liberty shall be treated with respect for their human rights.

2. Persons deprived of their liberty retain all rights that are not lawfully taken away by the decision sentencing them or remanding them in custody.

3. Restrictions placed on persons deprived of their liberty shall be the minimum necessary and proportionate to the legitimate objective for which they are imposed.

4. Prison conditions that infringe prisoners' human rights are not justified by lack of resources.

5. Life in prison shall approximate as closely as possible the positive aspects of life in the community.

6. All detention shall be managed so as to facilitate the reintegration into free society of persons who have been deprived of their liberty.

7. Co-operation with outside social services and, as far as possible, the involvement of civil society in prison life shall be encouraged.

8. Prison staff carry out an important public service and their recruitment, training and conditions of work shall enable them to maintain high standards in their care of prisoners.

9. All prisons shall be subject to regular inspection and independent monitoring.

Scope and application

10.1 The European Prison Rules apply to persons who have been remanded in custody by a judicial authority or who have been deprived of their liberty following conviction.

10.2 In principle, persons who have been remanded in custody by a judicial authority and persons who are deprived of their liberty following conviction should only be detained in prisons, that is, in institutions reserved for detainees of these two categories.

10.3 The rules also apply to persons:

a. who may be detained for any other reason in a prison; or

b. who have been remanded in custody by a judicial authority or deprived of their liberty following conviction and who may, for any reason, be detained elsewhere.

10.4 All persons who are detained in a prison or who are detained in the manner referred to in paragraph 10.3.*b* are regarded as prisoners for the purpose of these rules.

11.1 Children under the age of 18 years should not be detained in a prison for adults, but in an establishment specially designed for the purpose.

11.2 If children are nevertheless exceptionally held in such a prison, there shall be special regulations that take account of their status and needs.

12.1 Persons who are suffering from mental illness and whose state of mental health is incompatible with detention in a prison should be detained in an establishment specially designed for the purpose.

12.2 If such persons are nevertheless exceptionally held in prison, there shall be special regulations that take account of their status and needs.

13. These rules shall be applied impartially, without discrimination on any ground such as sex, race, colour, language, religion, political or other opinion, national or social origin, association with a national minority, property, birth or other status.

Part II

Conditions of imprisonment

Admission and record-keeping

14. No person shall be admitted to or held in a prison as a prisoner without a valid commitment order, in accordance with national law.

15.1 At admission, the following details shall be recorded immediately concerning each prisoner:

a. information concerning identity;

b. the reasons for commitment and the authority for it;

c. the day and hour of admission;

d. an inventory of personal property that is to be held in safekeeping in accordance with Rule 31;

e. any visible injuries and complaints about prior ill-treatment;

f. subject to the requirements of medical confidentiality, any information about health that is relevant to the physical and mental well-being of the prisoner or others;

g. name and contact details of any person designated by the prisoner to be contacted in case of death, serious injury or illness; and

h. the number of children, their ages and their current primary caregiver.

15.2 At admission, all prisoners shall be given information in accordance with Rule 30.

15.3 Immediately after admission, notification of the detention of the prisoner shall be given in accordance with Rule 24.9.

16. As soon as possible after admission:

a. information about the health of the prisoner on admission shall be supplemented by a medical examination in accordance with Rule 42;

b. the appropriate level of security for the prisoner shall be determined in accordance with Rule 51;

c. the threat to safety that the prisoner poses shall be determined in accordance with Rule 52;

d. the information collected under Rules 15.1.*g* and 15.1.*h* as well as any other available information about the social situation of the prisoner shall be evaluated in order to deal with the immediate personal and welfare needs of the prisoner; and

e. in the case of sentenced prisoners, the necessary steps shall be taken to implement programmes in accordance with Part VIII of these rules.

16A.1. Information recorded at admission and as soon as possible after admission shall be updated and supplemented where appropriate.

16A.2. Information shall be collected for each prisoner relating in particular to:

a. the judicial process;

b. individual sentence plans, the strategy for preparation for their release and release date;

c. behaviour and conduct, including risk to self or others;

d. requests and complaints, unless they are of a confidential nature;

e. the imposition and duration of separation and of disciplinary punishments, including the use of solitary confinement;

f. the use of instruments of restraint, including their nature and duration;

g. intrusive searches, in particular internal physical searches, and searches of cells;

h. any transfers; and

i. their personal property.

16A.3 All information collected at admission and thereafter shall be kept confidential and made available only to those whose professional responsibilities require access to it.

16A.4 Prisoners shall be granted access to their medical and other records, except those restricted under national law for purposes of safety and security and be entitled to receive a copy of such records upon request.

16A.5 National law shall specify what information shall be collected and processed and shall contain detailed rules to ensure that data protection standards are met with regard to such information.

Allocation and accommodation

17.1 Prisoners shall be allocated, as far as possible, to prisons close to their homes or places of social rehabilitation.

17.2 Allocation shall also take into account the requirements of continuing criminal investigations, safety and security, and the need to provide appropriate regimes for all prisoners.

17.3 As far as possible, prisoners shall be consulted about their initial allocation and any subsequent transfer from one prison to another.

18.1 The accommodation provided for prisoners, and in particular all sleeping accommodation, shall respect human dignity and, as far as possible, privacy, and meet the requirements of health and hygiene, due regard being paid to climatic conditions and especially to floor space, cubic content of air, lighting, heating and ventilation.

18.2 In all buildings where prisoners are required to live, work or congregate:

a. the windows shall be large enough to enable the prisoners to read or work by natural light in normal conditions and shall allow the entrance of fresh air except where there is an adequate air conditioning system;

b. artificial light shall satisfy recognised technical standards; and

c. there shall be an alarm system that enables prisoners to contact the staff without delay.

18.3 Specific minimum requirements in respect of the matters referred to in paragraphs 1 and 2 shall be set in national law.

18.4 National law shall provide mechanisms for ensuring that these minimum requirements are not breached by the overcrowding of prisons.

18.5 Prisoners shall normally be accommodated during the night in individual cells except where it is preferable for them to share sleeping accommodation.

18.6 Accommodation shall only be shared if it is suitable for this purpose and shall be occupied by prisoners suitable to associate with each other.

18.7 As far as possible, prisoners shall be given a choice before being required to share sleeping accommodation.

18.8 In deciding to accommodate prisoners in particular prisons or in particular sections of a prison due account shall be taken of the need to detain:

a. untried prisoners separately from sentenced prisoners;

b. male prisoners separately from females; and

c. young adult prisoners separately from older prisoners.

18.9 Exceptions can be made to the requirements for separate detention in terms of paragraph 18.8 in order to allow prisoners to participate jointly in organised activities, but these groups shall always be separated at night unless they consent to be detained together and the prison authorities judge that it would be in the best interest of all the prisoners concerned.

18.10 Accommodation of all prisoners shall be in conditions with the least restrictive security arrangements compatible with the risk of their escaping or harming themselves or others.

Hygiene

19.1 All parts of every prison shall be properly maintained and kept clean at all times.

19.2 When prisoners are admitted to prison, the cells or other accommodation to which they are allocated shall be clean.

19.3 Prisoners shall have ready access to sanitary facilities that are hygienic and respect privacy.

19.4 Adequate facilities shall be provided so that every prisoner may have a bath or shower, at a temperature suitable to the climate, if possible daily but at least twice a week (or more frequently if necessary) in the interest of general hygiene.

19.5 Prisoners shall keep their persons, clothing and sleeping accommodation clean and tidy.

19.6 The prison authorities shall provide them with the means for doing so including toiletries and general cleaning implements and materials.

19.7 Special provision shall be made for the sanitary needs of women.

Clothing and bedding

20.1 Prisoners who do not have adequate clothing of their own shall be provided with clothing suitable for the climate.

20.2 Such clothing shall not be degrading or humiliating.

20.3 All clothing shall be maintained in good condition and replaced when necessary.

20.4 Prisoners who obtain permission to go outside prison shall not be required to wear clothing that identifies them as prisoners.

21. Every prisoner shall be provided with a separate bed and separate and appropriate bedding, which shall be kept in good order and changed often enough to ensure its cleanliness.

Nutrition

22.1 Prisoners shall be provided with a nutritious diet that takes into account their age, health, physical condition, religion, culture and the nature of their work.

22.2 The requirements of a nutritious diet, including its minimum energy and protein content, shall be prescribed in national law.

22.3 Food shall be prepared and served hygienically.

22.4 There shall be three meals a day with reasonable intervals between them.

22.5 Clean drinking water shall be available to prisoners at all times.

22.6 The medical practitioner or a qualified nurse shall order a change in diet for a particular prisoner when it is needed on medical grounds.

Legal advice

23.1 All prisoners are entitled to legal advice, and the prison authorities shall provide them with reasonable facilities for gaining access to such advice.

23.2 Prisoners may consult on any legal matter with a legal adviser of their own choice and at their own expense.

23.3 Where there is a recognised scheme of free legal aid, the authorities shall bring it to the attention of all prisoners.

23.4 Consultations and other communications, including correspondence about legal matters between prisoners and their legal advisers, shall be confidential.

23.5 A judicial authority may, in exceptional circumstances, authorise restrictions on such confidentiality to prevent serious crime or major breaches of prison safety and security.

23.6 Prisoners shall have access to, or be allowed to keep in their possession, documents relating to their legal proceedings.

Contact with the outside world

24.1 Prisoners shall be allowed to communicate as often as possible – by letter, telephone or other forms of communication – with their families, other persons and representatives of outside organisations, and to receive visits from these persons.

24.2 Communication and visits may be subject to restrictions and monitoring necessary for the requirements of continuing criminal investigations, maintenance of good order, safety and security, prevention of criminal offences and protection of victims of crime, but such restrictions, including specific restrictions ordered by a judicial authority, shall nevertheless allow an acceptable minimum level of contact.

24.3 National law shall specify national and international bodies and officials with whom communication by prisoners shall not be restricted.

24.4 The arrangements for visits shall be such as to allow prisoners to maintain and develop family relationships in as normal a manner as possible.

24.5 Prison authorities shall assist prisoners in maintaining adequate contact with the outside world and provide them with the appropriate welfare support to do so.

24.6 Any information received of the death or serious illness of any near relative shall be promptly communicated to the prisoner.

24.7 Whenever circumstances allow, the prisoner should be authorised to leave prison either under escort or alone in order to visit a sick relative, attend a funeral or for other humanitarian reasons.

24.8 Prisoners shall be allowed to inform their families immediately of their imprisonment, their transfer to another institution and of any serious illness or injury they may suffer.

24.9 Upon the admission of a prisoner to prison, the death or serious illness of, or serious injury to a prisoner, or the transfer of a prisoner to a hospital, the authorities shall, unless the prisoner has requested them not to do so, immediately inform the spouse or partner of the prisoner or, if the prisoner is single, the nearest relative and any other person previously designated by the prisoner.

24.10 Prisoners shall be allowed to keep themselves informed regularly of public affairs by subscribing to and reading newspapers, periodicals and other publications and by listening to radio or television transmissions unless there is a specific prohibition for a specified period by a judicial authority in an individual case.

24.11 Prison authorities shall ensure that prisoners are able to participate in elections, referenda and in other aspects of public life, in so far as their right to do so is not restricted by national law.

24.12 Prisoners shall be allowed to communicate with the media unless there are compelling reasons to forbid this for the maintenance of safety and security, in the public interest or in order to protect the integrity of victims, other prisoners or staff.

Prison regime

25.1 The regime provided for all prisoners shall offer a balanced programme of activities.

25.2 This regime shall allow all prisoners to spend as many hours a day outside their cells as are necessary for an adequate level of human and social interaction.

25.3 This regime shall also provide for the welfare needs of prisoners.

25.4 Particular attention shall be paid to the needs of prisoners who have experienced physical, mental or sexual abuse.

Work

26.1 Prison work shall be approached as a positive element of the prison regime and shall never be used as a punishment.

26.2 Prison authorities shall strive to provide sufficient work of a useful nature.

26.3 As far as possible, the work provided shall be such as will maintain or increase prisoners' ability to earn a living after release.

26.4 In conformity with Rule 13, there shall be no discrimination on the basis of gender in the type of work provided.

26.5 Work that encompasses vocational training shall be provided for prisoners able to benefit from it and especially for young prisoners.

26.6 Prisoners may choose the type of employment in which they wish to participate, within the limits of what is available, proper vocational selection and the requirements of good order and discipline.

26.7 The organisation and methods of work in the institutions shall resemble as closely as possible those of similar work in the community in order to prepare prisoners for the conditions of normal occupational life.

26.8 Although the pursuit of financial profit from industries in the institutions can be valuable in raising standards and improving the quality and relevance of training, the interests of the prisoners should not be subordinated to that purpose.

26.9 Work for prisoners shall be provided by the prison authorities, either on their own or in co-operation with private contractors, inside or outside prison.

26.10 In all instances, there shall be equitable remuneration for the work of prisoners.

26.11 Prisoners shall be allowed to spend at least a part of their earnings on approved articles for their own use and to allocate a part of their earnings to their families.

26.12 Prisoners may be encouraged to save part of their earnings, which shall be handed over to them on release or used for other approved purposes.

26.13 Health and safety precautions for prisoners shall protect them adequately and shall not be less rigorous than those that apply to workers outside.

26.14 Provision shall be made to indemnify prisoners against industrial injury, including occupational disease, on terms not less favourable than those extended by national law to workers outside.

26.15 The maximum daily and weekly working hours of the prisoners shall be fixed in conformity with local rules or custom regulating the employment of free workers.

26.16 Prisoners shall have at least one rest day a week and sufficient time for education and other activities.

26.17 As far as possible, prisoners who work shall be included in national social security systems.

Exercise and recreation

27.1 Every prisoner shall be provided with the opportunity of at least one hour of exercise every day in the open air, if the weather permits.

27.2 When the weather is inclement, alternative arrangements shall be made to allow prisoners to exercise.

27.3 Properly organised activities to promote physical fitness and provide for adequate exercise and recreational opportunities shall form an integral part of prison regimes.

27.4 Prison authorities shall facilitate such activities by providing appropriate installations and equipment.

27.5 Prison authorities shall make arrangements to organise special activities for those prisoners who need them.

27.6 Recreational opportunities, which include sport, games, cultural activities, hobbies and other leisure pursuits, shall be provided and, as far as possible, prisoners shall be allowed to organise them.

27.7 Prisoners shall be allowed to associate with each other during exercise and in order to take part in recreational activities.

Education

28.1 Every prison shall seek to provide all prisoners with access to educational programmes which are as comprehensive as possible and which meet their individual needs while taking into account their aspirations.

28.2 Priority shall be given to prisoners with literacy and numeracy needs and those who lack basic or vocational education.

28.3 Particular attention shall be paid to the education of young prisoners and those with special needs.

28.4 Education shall have no less a status than work within the prison regime and prisoners shall not be disadvantaged financially or otherwise by taking part in education.

28.5 Every institution shall have a library for the use of all prisoners, adequately stocked with a wide range of both recreational and educational resources, books and other media.

28.6 Wherever possible, the prison library should be organised in co-operation with community library services.

28.7 As far as practicable, the education of prisoners shall:

a. be integrated with the educational and vocational training system of the country so that after their release they may continue their education and vocational training without difficulty; and

b. take place under the auspices of external educational institutions.

Freedom of thought, conscience and religion

29.1 Prisoners' freedom of thought, conscience and religion shall be respected.

29.2 The prison regime shall be organised so far as is practicable to allow prisoners to practise their religion and follow their beliefs, to attend services or meetings led by approved representatives of such religion or beliefs, to receive visits in private from such representatives of their religion or beliefs and to have in their possession books or literature relating to their religion or beliefs.

29.3 Prisoners may not be compelled to practise a religion or belief, to attend religious services or meetings, to take part in religious practices or to accept a visit from a representative of any religion or belief.

Information

30.1 At admission, and as often as necessary afterwards, all prisoners shall be informed in writing and orally in a language they understand of the regulations governing prison discipline and of their rights and duties in prison.

30.2 Prisoners shall be allowed to keep in their possession a written version of the information they are given.

30.3 Prisoners shall be informed about any legal proceedings in which they are involved and, if they are sentenced, the time to be served and the possibilities of early release.

Prisoners' property

31.1 All property that prisoners are not allowed to retain under the rules governing the prison shall be placed in safe custody on admission to the institution.

31.2 A prisoner whose property is taken into safe custody shall sign an inventory of the property.

31.3 Steps shall be taken to keep such property in good condition.

31.4 If it has been found necessary to destroy any such property, this shall be recorded and the prisoner informed.

31.5 Prisoners shall, subject to the requirements of hygiene, good order and security, be entitled to purchase or otherwise obtain goods, including food and drink for their personal use, at prices that are not abnormally higher than those in free society.

31.6 If a prisoner brings in any medicines, the medical practitioner shall decide what use shall be made of them.

31.7 Where prisoners are allowed to keep possession of their property, the prison authorities shall take steps to assist in its safekeeping.

Transfer of prisoners

32.1 While prisoners are being moved to or from a prison, or to other places such as court or hospital, they shall be exposed to public view as little as possible and proper safeguards shall be adopted to ensure their anonymity.

32.2 The transport of prisoners in conveyances with inadequate ventilation or light, or which would subject them in any way to unnecessary physical hardship or indignity, shall be prohibited.

32.3 The transport of prisoners shall be carried out at the expense and under the direction of the public authorities.

Release of prisoners

33.1 All prisoners shall be released without delay when their commitment orders expire, or when a court or other authority orders their release.

33.2 The date and time of the release shall be recorded.

33.3 All prisoners shall have the benefit of arrangements designed to assist them in returning to free society after release.

33.4 On the release of a prisoner, all articles and money belonging to the prisoner that were taken into safe custody shall be returned except insofar as there have been authorised withdrawals of money or the authorised sending of any such property out of the institution, or it has been found necessary to destroy any article on hygienic grounds.

33.5 The prisoner shall sign a receipt for the property returned.

33.6 When release is pre-arranged, the prisoner shall be offered a medical examination in accordance with Rule 42 as close as possible to the time of release.

33.7 Steps must be taken to ensure that on release prisoners are provided, as necessary, with appropriate documents and identification papers, and assisted in finding suitable accommodation and work.

33.8 Released prisoners shall also be provided with immediate means of subsistence, be suitably and adequately clothed with regard to the climate and season, and have sufficient means to reach their destination.

Women

34.1 Specific gender-sensitive policies shall be developed and positive measures shall be taken to meet the distinctive needs of women prisoners in the application of these rules.

34.2 In addition to the specific provisions in these rules dealing with women prisoners, the authorities shall pay particular attention to the requirements of women**,** such as their physical, vocational, social and psychological needs, as well as caregiving responsibilities, when making decisions that affect any aspect of their detention.

34.3 Particular efforts shall be made to protect women prisoners from physical, mental or sexual abuse and give access to specialised services for women prisoners who have needs as referred to in Rule 25.4, including being informed of their right to seek recourse from judicial authorities, legal assistance, psychological support or counselling, and appropriate medical advice.

34.4 Arrangements shall always be made for prisoners to give birth outside prison. Where, nevertheless, a child is born in prison, the authorities shall provide all necessary support and facilities, including special accommodation.

Detained children

35.1 Where, exceptionally, children under the age of 18 years are detained in a prison for adults, the authorities shall ensure that, in addition to the services available to all prisoners, prisoners who are children have access to the social, psychological and educational services, religious care and recreational programmes, or equivalents to them, that are available to children in the community.

35.2 Every prisoner who is a child and is subject to compulsory education shall have access to such education.

35.3 Additional assistance shall be provided to children who are released from prison.

35.4 Where children are detained in a prison, they shall be kept in a part of the prison that is separate from that used by adults unless it is considered that this is against the best interests of the child.

Infants

36.1 Infants may stay in prison with a parent only when it is in the best interest of the infants concerned. They shall not be treated as prisoners.

36.2 Where such infants are allowed to stay in prison with a parent, special provision shall be made for a nursery, staffed by qualified persons, where the infants shall be placed when the parent is involved in activities where the infant cannot be present.

36.3 Special accommodation shall be set aside to protect the welfare of such infants.

Foreign nationals

37.1 Positive measures shall be taken to meet the distinctive needs of prisoners who are foreign nationals.

37.2 Special attention shall be paid to the maintenance and development of the relationships of prisoners who are foreign nationals with the outside world, including regular contacts with family and friends, probation and community agencies and volunteers, and, subject to the prisoners' consent, diplomatic or consular representatives.

37.3 Prisoners, who are foreign nationals, shall be informed, without delay and in a language they understand, of their right to request contact and be allowed reasonable facilities to communicate with the diplomatic or consular representative of their State.

37.4 Prisoners who are nationals of States without diplomatic or consular representation in the country, as well as refugees or stateless persons, shall be allowed similar facilities to communicate with the diplomatic representative of the State which takes charge of their interests or the national or international authority whose task it is to serve the interests of such persons.

37.5 In the interests of foreign nationals in prison who may have special needs, prison authorities shall co-operate fully with diplomatic or consular officials representing prisoners.

37.6 Specific information about legal assistance shall be provided to prisoners who are foreign nationals in a language they understand.

37.7 Prisoners who are foreign nationals shall be informed in a language they understand of the possibility of requesting that the execution of their sentence be transferred to another country.

37.8 Sentenced foreign prisoners shall be entitled, as with all other prisoners, to full consideration for early release as soon as they are eligible.

Ethnic or linguistic minorities

38.1 Special arrangements shall be made to meet the needs of prisoners who belong to ethnic or linguistic minorities.

38.2 As far as practicable, the cultural practices of different groups shall be allowed to continue in prison.

38.3 Linguistic needs shall be met by using competent interpreters and by providing written material in the range of languages used in a particular prison.

Part III

Health

Health care

39. Prison authorities shall safeguard the health of all prisoners in their care.

Organisation of prison health care

40.1 Medical services in prison shall be organised in close relation with the general health administration of the community or nation.

40.2 Health policy in prisons shall be integrated into, and compatible with, national health policy.

40.3 Prisoners shall have access to the health services available in the country without discrimination on the grounds of their legal situation.

40.4 Medical services in prison shall seek to detect and treat physical or mental illnesses or defects from which prisoners may suffer.

40.5 All necessary medical, surgical and psychiatric services, including those available in the community, shall be provided to the prisoner for that purpose.

Medical and health care personnel

41.1 Every prison shall have the services of at least one qualified general medical practitioner.

41.2 Arrangements shall be made to ensure at all times that a qualified medical practitioner is available without delay in cases of urgency.

41.3 Where prisons do not have a full-time medical practitioner, a part-time medical practitioner shall visit regularly.

41.4 Every prison shall have personnel suitably trained in health care.

41.5 The services of qualified dentists and opticians shall be available to every prisoner.

Duties of the medical practitioner

42.1 The medical practitioner or a qualified nurse reporting to such a medical practitioner shall see every prisoner as soon as possible after admission and shall examine them unless this is obviously unnecessary.

42.2 The medical practitioner or a qualified nurse reporting to such a medical practitioner shall examine the prisoner, if requested, at release and shall otherwise examine prisoners whenever necessary.

42.3 When examining a prisoner, the medical practitioner or a qualified nurse reporting to such a medical practitioner shall pay particular attention to:

a. observing the normal rules of medical confidentiality;

b. diagnosing physical or mental illness and taking all measures necessary for its treatment and for the continuation of existing medical treatment;

c. recording and reporting to the relevant authorities any sign or indication that prisoners may have been treated violently;

d. dealing with withdrawal symptoms resulting from the use of drugs, medication or alcohol;

e. identifying any psychological or other stress brought on by the fact of deprivation of liberty;

f. isolating prisoners suspected of infectious or contagious conditions for the period of infection and providing them with proper treatment;

g. ensuring that prisoners carrying the HIV virus are not isolated for that reason alone;

h. noting physical or mental defects that might impede resettlement after release;

i. determining the fitness of each prisoner to work and to exercise; and

j. making arrangements with community agencies for the continuation of any necessary medical and psychiatric treatment after release, if prisoners give their consent to such arrangements.

43.1 The medical practitioner shall have oversight of the care of the physical and mental health of the prisoners and shall see, under the conditions and with a frequency consistent with health care standards in the community, all sick prisoners, all who report illness or injury, and any prisoner to whom attention is specially directed.

43.2 The medical practitioner or a qualified nurse reporting to such a medical practitioner shall pay particular attention to the health of prisoners held under conditions of solitary confinement, shall visit such prisoners daily and shall provide them with prompt medical assistance and treatment at the request of such prisoners or the prison staff.

43.3 The medical practitioner shall report to the director whenever it is considered that a prisoner's physical or mental health is being put seriously at risk by continued imprisonment or by any condition of imprisonment, including conditions of solitary confinement.

44. The medical practitioner or other competent authority shall regularly inspect, collect information by other means if appropriate and advise the director upon:

a. the quantity, quality, preparation and serving of food and water;

b. the hygiene and cleanliness of the institution and prisoners;

c. the sanitation, heating, lighting and ventilation of the institution; and

d. the suitability and cleanliness of the prisoners' clothing and bedding.

45.1 The director shall consider the reports and advice that the medical practitioner or other competent authority submits according to Rules 43 and 44 and, when in agreement with the recommendations made, shall take immediate steps to implement them.

45.2 If the recommendations of the medical practitioner are not within the director's competence or if the director does not agree with them, the director shall immediately submit the advice of the medical practitioner and a personal report to higher authority.

Health care provision

46.1 Sick prisoners who require specialist treatment shall be transferred to specialised institutions or to civil hospitals, when such treatment is not available in prison.

46.2 Where a prison service has its own hospital facilities, they shall be adequately staffed and equipped to provide the prisoners referred to them with appropriate care and treatment.

Mental health

47.1 Specialised prisons or sections under medical control shall be available for the observation and treatment of prisoners suffering from mental disorder or abnormality who do not necessarily fall under the provisions of Rule 12.

47.2 The prison medical service shall provide for the psychiatric treatment of all prisoners who are in need of such treatment and pay special attention to suicide prevention.

Other matters

48.1 Prisoners shall not be subjected to any experiments without their consent.

48.2 Experiments involving prisoners that may result in physical injury, mental distress or other damage to health shall be prohibited.

Part IV

Good order

General approach to good order

49. Good order in prison shall be maintained by taking into account the requirements of security, safety and discipline, while also providing prisoners with living conditions which respect human dignity and offering them a full programme of activities in accordance with Rule 25.

50. Subject to the needs of good order, safety and security, prisoners shall be allowed to discuss matters relating to the general conditions of imprisonment and shall be encouraged to communicate with the prison authorities about these matters.

Security

51.1 The security measures applied to individual prisoners shall be the minimum necessary to achieve their secure custody.

51.2 The security which is provided by physical barriers and other technical means shall be complemented by the dynamic security provided by an alert staff who know the prisoners under their control.

51.3 As soon as possible after admission, prisoners shall be assessed to determine:

a. the risk that they would present to the community if they were to escape;

b. the risk that they will try to escape either on their own or with external assistance.

51.4 Each prisoner shall then be held in security conditions appropriate to these levels of risk.

51.5 The level of security necessary shall be reviewed at regular intervals throughout a person’s imprisonment.

Safety

52.1 As soon as possible after admission, prisoners shall be assessed to determine whether they pose a safety risk to other prisoners, prison staff or other persons working in or visiting prison, or whether they are likely to harm themselves.

52.2 Procedures shall be in place to ensure the safety of prisoners, prison staff and all visitors and to reduce to a minimum the risk of violence and other events that might threaten safety.

52.3 Every possible effort shall be made to allow all prisoners to take part fully in daily activities in safety.

52.4 It shall be possible for prisoners to contact staff at all times, including during the night.

52.5 National health and safety laws shall be observed in prisons.

Special high security or safety measures

53.1 Special high security or safety measures go beyond those referred to in Rules 51 and 52 and are measures imposed on prisoners who pose a particular threat to security or safety.

53.2 Such measures shall only be applied in exceptional circumstances and only for as long as security or safety cannot be maintained by less restrictive means.

53.3 Such measures may include the separation of a prisoner from other prisoners. Such separation shall be subject to the requirements of this rule and, additionally, of Rule 53A.

53.4 The nature of any such measures, their duration and the grounds on which they may be applied, as well as the procedures to be followed in imposing and implementing them, shall be determined by national law.

53.5 The application of such a measure shall be approved by the competent authority for a specified period of time and a copy of the written decision shall be provided to the prisoner along with information on how to challenge the measure.

53.6 Any decision to extend the approved duration of such a measure shall be subject to a new approval by the competent authority and a copy of the written decision shall be provided to the prisoner along with information on how to challenge the measure.

53.7 Such measures shall be applied to individuals and not to groups of prisoners.

53.8 Such measures shall only be based on the current risk that a prisoner poses, shall be proportionate to that risk and shall not entail more restrictions than are necessary to counter that risk.

53.9 Any prisoner subjected to such measures shall have a right of complaint in the terms set out in Rule 70.

Separation

53A The following provisions apply to the separation of a prisoner from other prisoners as a special high security or safety measure:

a. prisoners who are separated shall be offered at least two hours of meaningful human contact a day;

b. the decision on separation shall take into account the state of health of the prisoners concerned and any disabilities they may have which may render them more vulnerable to the adverse effects of separation;

c. separation shall be used for the shortest period necessary to achieve its objectives and shall be regularly reviewed in line with these objectives;

d. prisoners who are separated shall not be subject to further restrictions beyond those necessary for meeting the stated purpose of such separation;

e. cells used for separation shall meet the minimum standards applicable in these rules to other accommodation for prisoners;

f. the longer a prisoner is separated from other prisoners, the more steps shall be taken to mitigate the negative effects of their separation by maximising their contact with others and by providing them with facilities and activities;

g. prisoners who are separated shall be provided, as a minimum, with reading materials and the opportunity to exercise for one hour per day, as specified for prisoners in Rules 27.1 and 27.2;

h. prisoners who are separated shall be visited daily, including by the director of the prison or by a member of staff acting on behalf of the director of the prison;

i. when separation is adversely affecting a prisoner's physical or mental health, action shall be taken to suspend it or to replace it with a less restrictive measure;

j. any prisoner who is separated shall have a right of complaint in the terms set out in Rule 70.

Searching and controls

54.1 There shall be detailed procedures which staff have to follow when searching:

a. all places where prisoners live, work and congregate;

b. prisoners;

c. visitors and their possessions; and

d. staff.

54.2 The situations in which such searches are necessary and their nature shall be defined by national law.

54.3 Staff shall be trained to carry out these searches in such a way as to detect and prevent any attempt to escape or to hide contraband, while at the same time respecting the dignity of those being searched and their personal possessions.

54.4 Persons being searched shall not be humiliated by the searching process.

54.5 Persons shall only be searched by staff of the same gender.

54.6 There shall be no internal physical searches of prisoners' bodies by prison staff.

54.7 An intimate examination related to a search may be conducted by a medical practitioner only.

54.8 Prisoners shall be present when their personal property is being searched unless investigating techniques or the potential threat to staff prohibit this.

54.9 The obligation to protect security and safety shall be balanced against the privacy of visitors.

54.10 Procedures for controlling professional visitors, such as legal representatives, social workers and medical practitioners, etc., shall be the subject of consultation with their professional bodies to ensure a balance between security and safety, and the right of confidential professional access.

Criminal acts

55. An alleged criminal act committed in a prison shall be investigated in the same way as it would be in free society and shall be dealt with in accordance with national law.

Discipline and punishment

56.1 Disciplinary procedures shall be mechanisms of last resort.

56.2 Whenever possible, prison authorities shall use mechanisms of restoration and mediation to resolve disputes with and among prisoners.

57.1 Only conduct likely to constitute a threat to good order, safety or security may be defined as a disciplinary offence.

57.2 National law shall determine:

a. the acts or omissions by prisoners that constitute disciplinary offences;

b. the procedures to be followed at disciplinary hearings;

c. the types and duration of punishment that may be imposed;

d. the authority competent to impose such punishment; and

e. access to and the authority of the appellate process.

58. Any allegation of infringement of the disciplinary rules by a prisoner shall be reported promptly to the competent authority, which shall investigate it without undue delay.

59. Prisoners charged with disciplinary offences shall:

a. be informed promptly, in a language which they understand and in detail, of the nature of the accusations against them;

b. have adequate time and facilities for the preparation of their defence;

c. be allowed to defend themselves in person or through legal assistance when the interests of justice so require;

d. be allowed to request the attendance of witnesses and to examine them or to have them examined on their behalf; and

e. have the free assistance of an interpreter if they cannot understand or speak the language used at the hearing.

60.1 Any punishment imposed after conviction of a disciplinary offence shall be in accordance with national law.

60.2 The severity of any punishment shall be proportionate to the offence.

60.3 Collective punishments and corporal punishment, punishment by placing in a dark cell and all other forms of inhuman or degrading punishment shall be prohibited.

60.4 Punishment shall not include a total prohibition on family contact.

60.5 Instruments of restraint shall never be applied as a punishment.

60.6.*a* Solitary confinement, that is the confinement of a prisoner for more than 22 hours a day without meaningful human contact, shall never be imposed on children, pregnant women, breastfeeding mothers or parents with infants in prison.

60.6.*b* The decision on solitary confinement shall take into account the current state of health of the prisoner concerned. Solitary confinement shall not be imposed on prisoners with mental or physical disabilities when their condition would be exacerbated by it. Where solitary confinement has been imposed, its execution shall be terminated or suspended if the prisoner's mental or physical condition has deteriorated.

60.6.*c* Solitary confinement shall not be imposed as a disciplinary punishment, other than in exceptional cases and then for a specified period, which shall be as short as possible and shall never amount to torture or inhuman or degrading treatment or punishment.

60.6.*d* The maximum period for which solitary confinement may be imposed shall be set in national law.

60.6.*e* Where a punishment of solitary confinement is imposed for a new disciplinary offence on a prisoner who has already spent the maximum period in solitary confinement, such a punishment shall not be implemented without first allowing the prisoner to recover from the adverse effects of the previous period of solitary confinement.

60.6.*f* Prisoners who are in solitary confinement shall be visited daily, including by the director of the prison or by a member of staff acting on behalf of the director of the prison.

61. A prisoner who is found guilty of a disciplinary offence shall be able to appeal to a competent and independent higher authority.

62. No prisoner shall be employed or given authority in the prison in any disciplinary capacity.

Double jeopardy

63. A prisoner shall never be punished twice for the same act or conduct.

Use of force

64.1 Prison staff shall not use force against prisoners except in self-defence, in cases of attempted escape, or active or passive physical resistance to a lawful order, and always as a last resort.

64.2 The amount of force used shall be the minimum necessary and shall be imposed for the shortest necessary time.

65. There shall be detailed procedures about the use of force including stipulations about:

a. the various types of force that may be used;

b. the circumstances in which each type of force may be used;

c. the members of staff who are entitled to use different types of force;

d. the level of authority required before any force is used; and

e. the reports that must be completed once force has been used.

66. Staff who deal directly with prisoners shall be trained in techniques that enable the minimal use of force in the restraint of prisoners who are aggressive.

67.1 Staff of other law-enforcement agencies shall only be involved in dealing with prisoners inside prisons in exceptional circumstances.

67.2 There shall be a formal agreement between the prison authorities and any such other law-enforcement agencies unless the relationship is already regulated by domestic law.

67.3 Such agreement shall stipulate:

a. the circumstances in which members of other law-enforcement agencies may enter a prison to deal with any conflict;

b. the extent of the authority which such other law-enforcement agencies shall have while they are in the prison and their relationship with the director of the prison;

c. the various types of force that members of such agencies may use;

d. the circumstances in which each type of force may be used;

e. the level of authority required before any force is used; and

f. the reports that must be completed once force has been used.

Instruments of restraint

68.1 Instruments of restraint shall only be used when authorised by law and may only be imposed when no lesser form of control would be effective to address the risks posed by a prisoner.

68.2 The method of restraint shall be the least intrusive that is necessary and reasonably available to control the prisoner's movement, based on the level and nature of the risks posed.

68.3 Instruments of restraint shall be used only for the period required and shall be removed as soon as the risks posed by unrestricted movement are no longer present.

68.4 Handcuffs, restraint jackets and other body restraints shall not be used except:

a. if necessary, as a precaution against escape during a transfer, provided that they shall be removed when the prisoner appears before a judicial or administrative authority unless that authority decides otherwise; or

b. by order of the director, if other methods of control fail, in order to protect a prisoner from self-injury, prevent injury to others or serious damage to property, provided that in such instances the director shall immediately inform the medical practitioner and report to the higher prison authority.

68.5 The manner of use of instruments of restraint shall be specified in national law.

68.6 The use of chains, irons and other instruments of restraint which are inherently degrading shall be prohibited.

68.7 Instruments of restraint shall never be used on women during labour, during childbirth or immediately after childbirth.

68.8 The use of instruments of restraint shall be properly recorded in a register.

Weapons

69.1 Except in an operational emergency, prison staff shall not carry lethal weapons within the prison perimeter.

69.2 The open carrying of other weapons, including batons, by persons in contact with prisoners shall be prohibited within the prison perimeter unless they are required for safety and security in order to deal with a particular incident.

69.3 Staff shall not be provided with weapons unless they have been trained in their use.

Requests and complaints

70.1 Prisoners shall have ample opportunity to make requests or complaints, without censorship as to the substance, to the director of the prison or other authority within the prison system and to a judicial or other independent authority with reviewing and remedial power.

70.2 If an informal alternative method of resolving a request or complaint seems appropriate, this should be tried first.

70.3 When complaints are made regarding ill-treatment or other serious human rights violations, informal methods shall not be considered.

70.4 Practical information about request and complaint procedures shall be communicated effectively to all prisoners.

70.5 Complaints relating to death or ill-treatment in prison shall be dealt with without delay and shall result in an effective investigation in accordance with Rule 55.

70.6 All requests and complaints shall be dealt with as soon as possible and through a process that ensures, to the maximum possible extent, the prisoners' effective participation.

70.7 If a request or a complaint is rejected, reasons shall be provided to the prisoner without delay and, if the decision was made by the director or other authority within the prison system, the prisoner shall have the right to appeal to a judicial or other independent authority with reviewing and remedial power.

70.8 Measures shall be in place to ensure that prisoners can make requests or complaints confidentially, if they choose to do so.

70.9 Prisoners shall not be exposed to any sanction, retaliation, intimidation, reprisals or other negative consequences as a result of having submitted a request or complaint.

70.10 Prisoners may make a request or complaint personally or through a legal representative and are entitled to seek legal advice about complaints and appeal procedures and to legal assistance when the interests of justice require.

70.11 No complaint by a legal representative or organisation concerned with the welfare of prisoners may be brought on behalf of a prisoner if the prisoner concerned does not consent to it being brought.

70.12 The competent authority shall take into account any written complaints from relatives of a prisoner or any other person or organisation concerned with the welfare of prisoners.

70.13 The relevant prison authority shall keep a record of requests and complaints made, with due consideration to the principles of confidentiality and safety.

Part V

Management and staff

Prison work as a public service

71. Prisons shall be the responsibility of public authorities separate from military, police or criminal investigation services.

72.1 Prisons shall be managed within an ethical context which recognises the obligation to treat all prisoners with humanity and with respect for the inherent dignity of the human person.

72.2 Staff shall manifest a clear sense of purpose of the prison system. Management shall provide leadership on how the purpose shall best be achieved.

72.3 The duties of staff go beyond those required of mere guards and shall take account of the need to facilitate the reintegration of prisoners into society after their sentence has been completed through a programme of positive care and assistance.

72.4 Staff shall operate to high professional and personal standards.

73. Prison authorities shall give high priority to observance of the rules concerning staff.

74. Particular attention shall be paid to the management of the relationship between first line prison staff and the prisoners under their care.

75. Staff shall at all times conduct themselves and perform their duties in such a manner as to influence the prisoners by good example and to command their respect.

Selection of prison staff

76. Staff shall be carefully selected, properly trained, both at the outset and on a continuing basis, paid as professional workers and have a status that civil society can respect.

77. When selecting new staff, the prison authorities shall place great emphasis on the need for integrity, humanity, professional capacity and personal suitability for the complex work that they will be required to do.

78. Professional prison staff shall normally be appointed on a permanent basis and have public service status with security of employment, subject only to good conduct, efficiency, good physical and mental health and an adequate standard of education.

79.1 Salaries shall be adequate to attract and retain suitable staff.

79.2 Benefits and conditions of employment shall reflect the exacting nature of the work as part of a law-enforcement agency.

80. Whenever it is necessary to employ part-time staff, these criteria shall apply to them as far as that is appropriate.

Training of prison staff

81.1 Before entering into duty, staff shall be given a course of training in their general and specific duties and be required to pass theoretical and practical tests.

81.2 Management shall ensure that, throughout their career, all staff maintain and improve their knowledge and professional capacity by attending courses of in-service training and development to be organised at suitable intervals.

81.3 Staff who are to work with specific groups of prisoners – foreign nationals, women, juveniles or mentally ill prisoners, etc. – shall be given specific training for their specialised work.

81.4 The training of all staff shall include instruction in the international and regional human rights instruments and standards, especially the Convention for the Protection of

Human Rights and Fundamental Freedoms (ETS No. 5) and the European Convention for the Prevention of Torture and Inhuman or Degrading Treatment or Punishment (ETS No. 126), as well as in the application of the European Prison Rules.

Prison management

82. Personnel shall be selected and appointed on an equal basis, without discrimination on any ground such as sex, race, colour, language, religion, political or other opinion, national or social origin, association with a national minority, property, birth or other status.

83. The prison authorities shall introduce systems of organisation and management that:

a. ensure that prisons operate at consistently high standards and are adequately staffed at all times in order to maintain a safe and secure environment in prison and to meet the requirements of national and international law including the provisions of these rules;

b. are capable of withstanding operational emergencies and returning to ordinary standards at the earliest opportunity; and

c. facilitate good communication between prisons and between the different categories of staff in individual prisons and proper co-ordination of all the departments, both inside and outside the prison, that provide services for prisoners, in particular with respect to the care and reintegration of prisoners.

84.1 Every prison shall have a director, who shall be adequately qualified for that post by character, administrative ability, suitable professional training and experience.

84.2 Directors shall be appointed on a full-time basis and shall devote their whole time to their official duties.

84.3 The prison authorities shall ensure that every prison is at all times in the full charge of the director, the deputy director or other authorised official.

84.4 If a director is responsible for more than one prison there shall always be in addition an official in charge of each of them.

85. Men and women shall be represented in a balanced manner on the prison staff.

86. There shall be arrangements for management to consult with staff as a body on general matters and, especially, on matters to do with their conditions of employment.

87.1 Arrangements shall be in place to encourage the best possible communication among management, other staff, outside agencies and prisoners.

87.2 The director, management and the majority of the other staff of the prison shall be able to speak the language of the greatest number of prisoners, or a language understood by the majority of them.

88. Where privately managed prisons exist, all the European Prison Rules shall apply.

Specialist staff

89.1 As far as possible, the staff shall include a sufficient number of specialists such as psychiatrists, psychologists, social and welfare workers, teachers and vocational, physical education and sports instructors.

89.2 Wherever possible, suitable part-time and voluntary workers shall be encouraged to contribute to activities with prisoners.

Public awareness

90.1 The prison authorities shall continually inform the public about the purpose of the prison system and the work carried out by prison staff in order to encourage better public understanding of the role of the prison in society.

90.2 The prison authorities should encourage members of the public to volunteer to provide services in prison where appropriate.

Research and evaluation

91. The prison authorities shall support a programme of research and evaluation about the purpose of the prison, its role in a democratic society and the extent to which it is fulfilling its purpose.

Part VI

Inspection and monitoring

Inspection

92. Prisons shall be inspected regularly by a State agency in order to assess whether they are administered in accordance with the requirements of national and international lawand the provisions of these rules.

Independent monitoring

93.1 To ensure that the conditions of detention and the treatment of prisoners meet the requirements of national and international law and the provisions of these rules, and that the rights and dignity of prisoners are upheld at all times, prisons shall be monitored by a designated independent body or bodies, whose findings shall be made public.

93.2 Such independent monitoring bodies shall be guaranteed:

a. access to all prisons and parts of prisons, and to prison records, including those relating to requests and complaints, and information on conditions of detention and prisoner treatment, that they require to carry out their monitoring activities;

b. the choice of which prisons to visit, including by making unannounced visits at their own initiative, and which prisoners to interview; and

c. the freedom to conduct private and fully confidential interviews with prisoners and prison staff.

93.3 No prisoner, member of the prison staff or any other person, shall be subject to any sanction for providing information to an independent monitoring body.

93.4 Independent monitoring bodies shall be encouraged to co-operate with those international agencies that are legally entitled to visit prisons.

93.5 Independent monitoring bodies shall have the authority to make recommendations to the prison administration and other competent bodies.

93.6 The national authorities or prison administration shall inform these bodies, within a reasonable time, on the action being taken in respect of such recommendations.

93.7 Monitoring reports and the responses thereto shall be made public.

Part VII

Untried prisoners

Status as untried prisoners

94.1 For the purposes of these rules, untried prisoners are prisoners who have been remanded in custody by a judicial authority prior to trial, conviction or sentence.

94.2 A State may elect to regard prisoners who have been convicted and sentenced as untried prisoners if their appeals have not been disposed of finally.

Approach regarding untried prisoners

95.1 The regime for untried prisoners may not be influenced by the possibility that they may be convicted of a criminal offence in the future.

95.2 The rules in this part provide additional safeguards for untried prisoners.

95.3 In dealing with untried prisoners, prison authorities shall be guided by the rules that apply to all prisoners and allow untried prisoners to participate in various activities for which these rules provide.

Accommodation

96. As far as possible untried prisoners shall be given the option of accommodation in single cells, unless they may benefit from sharing accommodation with other untried prisoners or unless a court has made a specific order on how a specific untried prisoner should be accommodated.

Clothing

97.1 Untried prisoners shall be allowed to wear their own clothing if it is suitable for wearing in prison.

97.2 Untried prisoners who do not have suitable clothing of their own shall be provided with clothing that shall not be the same as any uniforms that may be worn by sentenced prisoners.

Legal advice

98.1 Untried prisoners shall be informed explicitly of their right to legal advice.

98.2 All necessary facilities shall be provided to assist untried prisoners to prepare their defence and to meet with their legal representatives.

Contact with the outside world

99. Unless there is a specific prohibition for a specified period by a judicial authority in an individual case, untried prisoners:

a. shall receive visits and be allowed to communicate with family and other persons in the same way as convicted prisoners;

b. may receive additional visits and have additional access to other forms of communication; and

c. shall have access to books, newspapers and other news media.

Work

100.1 Untried prisoners shall be offered the opportunity to work but shall not be required to work.

100.2 If untried prisoners elect to work, all the provisions of Rule 26 shall apply to them, including those relating to remuneration.

Access to the regime for sentenced prisoners

101. If an untried prisoner requests to be allowed to follow the regime for sentenced prisoners, the prison authorities shall as far as possible accede to this request.

Part VIII

Sentenced prisoners

Objective of the regime for sentenced prisoners

102.1 In addition to the rules that apply to all prisoners, the regime for sentenced prisoners shall be designed to enable them to lead a responsible and crime-free life.

102.2 Imprisonment is by the deprivation of liberty a punishment in itself and therefore the regime for sentenced prisoners shall not aggravate the suffering inherent in imprisonment.

Implementation of the regime for sentenced prisoners

103.1 The regime for sentenced prisoners shall commence as soon as someone has been admitted to prison with the status of a sentenced prisoner, unless it has commenced before.

103.2 As soon as possible after such admission, reports shall be drawn up for sentenced prisoners about their personal situations, the proposed sentence plans for each of them and the strategy for preparation for their release.

103.3 Sentenced prisoners shall be encouraged to participate in drawing up their individual sentence plans.

103.4 Such plans shall as far as is practicable include:

a. work;

b. education;

c. other activities; and

d. preparation for release.

103.5 Social work, medical and psychological care may also be included in the regimes for sentenced prisoners.

103.6 There shall be a system of prison leave as an integral part of the overall regime for sentenced prisoners.

103.7 Prisoners who consent to do so may be involved in a programme of restorative justice and in making reparation for their offences.

103.8 Particular attention shall be paid to providing appropriate sentence plans and regimes for life sentenced and other long-term prisoners.

Organisational aspects of imprisoning sentenced prisoners

104.1 As far as possible, and subject to the requirements of Rule 17, separate prisons or separate sections of a prison shall be used to facilitate the management of different regimes for specific categories of prisoners.

104.2 There shall be procedures for establishing and regularly reviewing individual sentence plans for prisoners after the consideration of appropriate reports, full consultations among the relevant staff and with the prisoners concerned, who shall be involved as far as is practicable.

104.3 Such reports shall always include reports by the staff in direct charge of the prisoner concerned.

Work by sentenced prisoners

105.1 A systematic programme of work shall seek to contribute to meeting the objective of the regime for sentenced prisoners.

105.2 Sentenced prisoners who have not reached the normal retirement age may be required to work, subject to their physical and mental fitness as determined by the medical practitioner.

105.3 If sentenced prisoners are required to work, the conditions of such work shall conform to the standards and controls which apply in the outside community.

105.4 When sentenced prisoners take part in education or other programmes during working hours as part of their planned regime they shall be remunerated as if they had been working.

105.5 In the case of sentenced prisoners, part of their remuneration or savings from their work may be used for reparative purposes if ordered by a court or if the prisoner concerned consents.

Education of sentenced prisoners

106.1 A systematic programme of education, including skills training, with the objective of improving prisoners' overall level of education as well as their prospects of leading a responsible and crime-free life, shall be a key part of regimes for sentenced prisoners.

106.2 All sentenced prisoners shall be encouraged to take part in educational and training programmes.

106.3 Educational programmes for sentenced prisoners shall be tailored to the projected length of their stay in prison.

Release of sentenced prisoners

107.1 Sentenced prisoners shall be assisted in good time prior to release by procedures and special programmes enabling them to make the transition from life in prison to a law-abiding life in the community.

107.2 In the case of those prisoners with longer sentences in particular, steps shall be taken to ensure a gradual return to life in free society.

107.3 This aim may be achieved by a pre-release programme in prison or by partial or conditional release under supervision combined with effective social support.

107.4 Prison authorities shall work closely with services and agencies that supervise and assist released prisoners to enable all sentenced prisoners to re-establish themselves in the community, in particular with regard to family life and employment.

107.5 Representatives of such social services or agencies shall be afforded all necessary access to the prison and to prisoners to allow them to assist with preparations for release and the planning of after-care programmes.

Part IX

Updating the rules

108. The European Prison Rules shall be updated regularly.

---

[1] When the recommendation was adopted in 2006, and in application of Article 10.2.*c* of the Rules of Procedure for the meetings of the Ministers' Deputies, the Representative of Denmark reserved the right of his government to comply or not with Rule 43, paragraph 2, of the appendix to the recommendation because it is of the opinion that the requirement that prisoners held under solitary confinement be visited by medical staff on a daily basis raises serious ethical concerns regarding the possible role of such staff in effectively pronouncing prisoners fit for further solitary confinement.

When this revised recommendation was adopted in 2020, and in application of Article 10.2c of the Rules of Procedure for the meetings of the Ministers' Deputies, the Representative of Denmark renewed this reservation and added the following new reservations.

Rule 53A:

The Government of Denmark reserves the right to comply or not with Rule 53A, as the Government of Denmark is of the opinion that effective compliance with Rule 53A raises serious concerns regarding the security and welfare of prison staff and would require considerable resources, especially human resources, which the Danish Prison and Probation Service does not currently have at its disposal.

Rules 60.6.a, 60.6.d and 60.6.e:

The Government of Denmark reserves the right to comply or not with Rules 60.6.a, 60.6.d and 60.6.e. As regards Rule 60.6.a, Danish law does not prohibit the imposition of solitary confinement to certain groups of prisoners. As regards Rules 60.6.d and 60.6.e, Danish law does not prescribe the maximum period for which solitary confinement may be imposed nor does it provide for a recovery period after a period of solitary confinement. Considerations concerning possible amendments to disciplinary rules, including solitary confinement, are currently ongoing.

DOC13/12/2005EnglishCM-Public

CM(2005)163-add
European Committee on Crime Problems (CDPC) – a. Draft Recommendation Rec(2005)… of the Committee of Ministers to member states on the European Prison Rules and Commentary - Commentary [949 meeting]
DOC02/11/2005EnglishCM-Public

CM/Del/Dec(2006)952/10.2
European Committee on Crime Problems (CDPC) – Draft Recommendation Rec(2006)… of the Committee of Ministers to member states on the European Prison Rules and their Commentary
DOC13/01/2006EnglishCM-Public

CM(2005)163-addfinal
Rec(2006)2 of the Committee of Ministers to member states on the European Prison Rules - Commentary
DOC11/01/2006EnglishCM-Public

CM/Del/Dec(2006)952/10.2
European Committee on Crime Problems (CDPC) – Draft Recommendation Rec(2006)… of the Committee of Ministers to member states on the European Prison Rules and their Commentary
DOC13/01/2006EnglishCM-Public

Rec(2006)2
Recommendation of the Committee of Ministers to member states on the European Prison Rules (Adopted by the Committee of Ministers on 11 January 2006 at the 952nd meeting of the Ministers' Deputies) [Revised and amended by the Committee of Ministers on 1 July 2020 - see Rec(2006)2-rev]
DOC11/01/2006EnglishCM-Public

CM(2020)17-add1
European Committee on Crime Problems (CDPC) - b. Draft Recommendation Rec(2006)2-rev of the Committee of Ministers to member States on the European Prison Rules
DOCX20/02/2020EnglishCM-Public

Rec(87)3
on the European prison rules [Recommendation replaced by Rec(2006)2]
PDF12/02/1987EnglishCM-Public

1380th meeting of the Ministers' Deputies (1 July 2020) - Me...
23/01/2020
www.coe.int/.../july-2020?p_p_id=101_INSTANCE_FJJuJash2rEF&p_p_…

Council of Europe, Avenue de l'Europe F-67075 Strasbourg Cedex - Tel. +33 (0)3 88 41 20 00 - Fax. +33 (0)3 88 41 20 00

Akte Notarieel

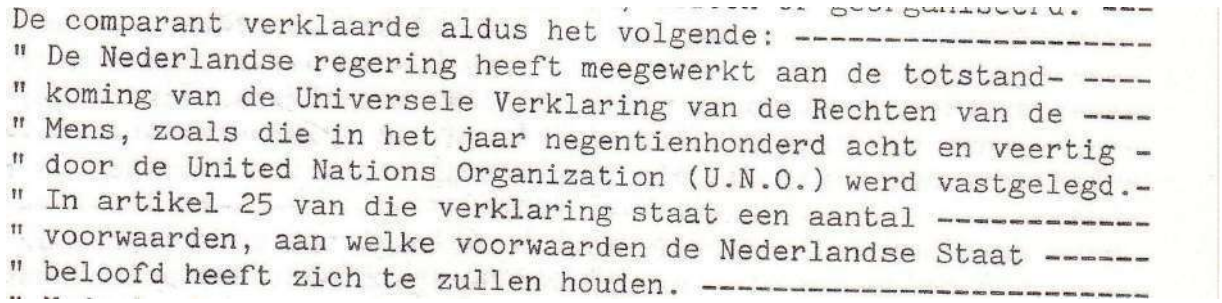
De comparant verklaarde aldus het volgende: ----------
" De Nederlandse regering heeft meegewerkt aan de totstand- ----
" koming van de Universele Verklaring van de Rechten van de ----
" Mens, zoals die in het jaar negentienhonderd acht en veertig -
" door de United Nations Organization (U.N.O.) werd vastgelegd.-
" In artikel 25 van die verklaring staat een aantal ----------
" voorwaarden, aan welke voorwaarden de Nederlandse Staat ------
" beloofd heeft zich te zullen houden. ----------

Fragment akte notarieel 21 januari 1994 / J.P. van den Wittenboer

Internationaal Juridisch Kader Na de verschrikkingen van de Tweede Wereldoorlog is op 10 december 1948 de **Universele Verklaring van de Rechten van de Mens** (UVRM) aangenomen door de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties (VN), waarin alle lidstaten vertegenwoordigd zijn. In deze Verklaring werd voor het eerst in internationale context bevestigd dat mensenrechten altijd, overal en voor iedereen gelden. Deze verklaring zelf is niet juridisch bindend, maar het is wel de belangrijkste internationale standaard van mensenrechten. Veel – wel bindende – mensenrechtenverdragen zijn op het UVRM gebaseerd. Eleanor Roosevelt was voorzitter van de commissie die de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens heeft opgesteld. Bij het tiende jubileum van de verklaring overwoog zij: *"Waar beginnen de universele mensenrechten? Op kleine plaatsen, dicht bij huis – zo dichtbij en zo klein dat ze op geen enkele kaart van de wereld gezien kunnen worden. Maar die plekken zijn de wereld van individuele mensen; de buurt waarin hij woont; de school die hij bezoekt; de fabriek, boerderij of kantoren waar hij werkt. Als deze rechten daar geen betekenis hebben, hebben ze weinig betekenis ergens anders."* Nederland is partij bij verschillende mensenrechtenverdragen (voor een volledig overzicht, zie: *Bijlagen, Annex II*). Daarmee geeft de regering uitvoering aan de grondwettelijke opdracht om de ontwikkeling van de internationale rechtsorde te bevorderen (art. 90 Grondwet). De verplichtingen die uit deze verdragen voortvloeien werken door in de Nederlandse rechtsorde (art. 93 en 94 Grondwet). Als mensenrechtenbepalingen rechten toekennen en plichten opleggen, dan is een beroep daarop mogelijk mits de bepaling onvoorwaardelijk en voldoende nauwkeurig is vastgelegd. Zo bieden de mensenrechtenbepalingen uit verdragen vaak direct bescherming aan mensen in Nederland.

Bron:Rijksoverheid
Nationaal Actieplan Mensenrechten 2020

Nederland is in alle gevallen altijd verplicht om te voldoen aan de meest basale verplichtingen volgens Internationale verdragen.

Masterscriptie
Auteur: Douwe Schouwenaars
Studentnummer: s0737143
Faculteit der Managementwetenschappen
Radboud Universiteit Nijmegen
Sociale Geografie
Urban and Cultural Geography
Begeleider universiteit: Dr. Olivier Kramsch
juni 2010

123 blz

Het houdt ze van de straat

Daklozen opgejaagd

Dakloosheid wordt als één van de grootste maatschappelijke problemen gezien. Tegelijkertijd lijken stadsbestuurders deze problematiek steeds meer als een ongewenst fenomeen te beschouwen waartegen men hardhandig op wenst te treden. Voor de economische conditie van een stad is een goed imago tegenwoordig van groot belang. De laatste decennia doen stadsbestuurders er namelijk alles aan om een aantrekkelijke leefomgeving te creëren voor middenklassers, toeristen en bedrijven. De aanwezigheid van daklozen in de openbare ruimte en de overlast die gepaard gaat met hun gedrag, is daarom het doelwit geworden van stedelijke maatregelen gericht op het bevorderen van de veiligheid en leefbaarheid. De tolerantie richting daklozen lijkt steeds verder af te nemen. De zichtbare aanwezigheid van daklozen en de overlast die met hun gedrag gepaard gaat, wordt door stadsbestuurders als ongewenst beschouwd omdat dit een negatieve invloed heeft op de uitstraling van deze steden. Het is een extreme vorm van sociale uitsluiting stigmatisering richting daklozen waarmee tevens het gedrag van daklozen wordt gecriminaliseerd.Activiteiten zoals bedelen, slapen, rondhangen en het doen van behoeften zijn strafbaar.De controle en surveillance is intensiever geworden, waardoor daklozen tevens regelmatig te maken krijgen met politie.

Bron: Douwe Schouwenaars

2010

De top van de Nederlandse defensie heeft geprobeerd luchtmachtpiloot en klokkenluider Victor van Wulfen te psychiatriseren. Die denken dat dit alleen voorkwam in de voormalige Sovjet-Unie hebben het mis, ook in Nederland worden personen die kritiek uitten op de heersende gevestigde orde van de macht verbannen.

“Levens Lang” *tussen dissidenten en waanzin*

Auteur: Robert van Voren
Uitgever:Becht's Uitgevers-Maatschappij, H.J.W.
Nederlands

2009

304 blz

Resolutie 2225 (2018)

Bescherming van mensenrechtenverdedigers in de lidstaten van de Raad van Europa

Auteur(s): Parlemantary Assembly

Oorspronkelijk - debat in de Vergadering op 26 juni 2018 (22e zitting) (zie doc. 14567, verslag van de Commissie juridische zaken en mensenrechten, rapporteur: De heer Egidijus Vareikis). Tekst aangenomen door de Vergadering op 26 juni 2018 (22e zitting).Zie ook Aanbeveling 2133

(2018).

1. De Parlementaire Vergadering herinnert aan haar resoluties 1660 (2009) en 1891 (2012) over de situatie van mensenrechtenverdedigers in de lidstaten van de Raad van Europa en aan haar resoluties 2095 (2016) en 2085 (2016) over de versterking van de rol en bescherming van mensenrechtenverdedigers in de lidstaten van de Raad van Europa. Het brengt hulde aan het waardevolle werk van mensenrechtenverdedigers voor de bescherming en bevordering van mensenrechten en fundamentele vrijheden. Mensenrechtenverdedigers zijn"degenen die zich inzetten voor de rechten van anderen" - individuen of groepen die zich op vreedzame en legale wijze inzetten voor de bevordering en bescherming van de mensenrechten, of het nu advocaten, journalisten, leden van niet-gouvernementele organisaties (ngo's) of anderen zijn.

2. Bijna 20 jaar geleden, op 9 december 1998, heeft de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties de Verklaring over het recht en de verantwoordelijkheid van individuen, groepen en maatschappelijke organisaties voor de bevordering en bescherming van universeel erkende mensenrechten en fundamentele vrijheden (Verklaring van de Verenigde Naties over mensenrechtenverdedigers) aangenomen. Bovendien heeft het Comité van Ministers op 6 februari 2008 zijn verklaring over de maatregelen van de Raad van Europa ter verbetering van de bescherming van mensenrechtenverdedigers en ter bevordering van hun activiteiten aangenomen. In beide documenten wordt bevestigd dat de verantwoordelijkheid voor het bevorderen en beschermen van mensenrechtenverdedigers in de eerste plaats bij de staten ligt.

3. De Vergadering merkt op dat in de meeste lidstaten van de Raad van Europa mensenrechtenverdedigers vrij kunnen werken in een omgeving die bevorderlijk is voor de ontwikkeling van hun activiteiten. Hij merkt evenwel op dat het aantal represailles tegen mensenrechtenverdedigers de afgelopen jaren is toegenomen. Nieuwe restrictieve wetten inzake de registratie van NGO's en de financiering is goedgekeurd. Veel mensenrechtenverdedigers zijn het slachtoffer geworden van gerechtelijke, administratieve of fiscale pesterijen, lastercampagnes en strafrechtelijke onderzoeken op basis van dubieuze aanklachten, die vaak verband houden met vermeende terroristische activiteiten of vermeend betrekking hebben op de nationale veiligheid. Sommige zijn bedreigd, fysiek aangevallen of willekeurig gearresteerd, vastgehouden of gevangengezet. Andere zijn zelfs vermoord. Als gevolg daarvan wordt de ruimte voor mensenrechtenverdedigers steeds beperkter, waardoor zij aan steeds grotere risico's worden blootgesteld.

4. De Vergadering veroordeelt deze ontwikkelingen en bevestigt haar steun voor het werk van mensenrechtenverdedigers, die vaak hun veiligheid en leven in gevaar brengen voor de bevordering en bescherming van de rechten van anderen, waaronder de meest kwetsbare en onderdrukte groepen (migranten, vluchtelingen en leden van minderheden - nationaal, religieus of seksueel), of om de straffeloosheid van overheidsfunctionarissen en corruptie te bestrijden. Zij betreurt met name het feit dat sommige van de ernstigste aanvallen op mensenrechtenactivisten, waaronder moorden, ontvoeringen en martelingen, nog steeds niet doeltreffend zijn onderzocht.

5. De Assemby doet derhalve een beroep op de lidstaten om dit te doen:

5.1. de mensenrechten en fundamentele vrijheden van mensenrechtenverdedigers respecteren, met inbegrip van hun recht op vrijheid en veiligheid, een eerlijk proces en hun vrijheid van meningsuiting, vergadering en vereniging;

5.2. zich onthouden van intimidatie of represailles tegen mensenrechtenverdedigers en hen beschermen tegen aanvallen of intimidatie door niet-overheidsactoren

5.3. ervoor te zorgen dat mensenrechtenverdedigers toegang hebben tot doeltreffende nationale rechtsmiddelen tegen schendingen van hun rechten, met name die welke verband houden met hun werk;

5.4. actiever een minnelijke schikking op grond van artikel 39 van het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens (ETS nr. 5) voor te stellen in gevallen van duidelijke schending van de rechten van mensenrechtenverdedigers en advocaten die een verzoek indienen bij het Europees Hof voor de rechten van de mens;

5.5. doeltreffend onderzoek te doen naar alle gevallen van intimidatie of represailles tegen mensenrechtenverdedigers, met name in geval van moorden, fysieke aanvallen en bedreigingen;

5.6. een gunstig klimaat te scheppen voor het werk van mensenrechtenverdedigers, met name door de wetgeving te herzien en in overeenstemming te brengen met de internationale mensenrechtennormen, geen lastercampagnes tegen verdedigers en andere activisten uit het maatschappelijk middenveld te organiseren en dergelijke campagnes krachtig te veroordelen wanneer zij worden georganiseerd door niet- overheidsactoren;

5.7. mensenrechtenverdedigers aan te moedigen deel te nemen aan het openbare leven en ervoor te zorgen dat zij worden geraadpleegd over wetsontwerpen op het gebied van mensenrechten en fundamentele vrijheden, alsook over de regulering van hun activiteiten;

5.8. zich te onthouden van willekeurig toezicht op mensenrechtenverdedigers online en andere communicatiemiddelen;

5.9. de afgifte van noodvisa, verblijfsvergunningen of asiel aan mensenrechtenverdedigers die in hun eigen land gevaar lopen, te vergemakkelijken en hen, indien nodig, een tijdelijk toevluchtsoord te bieden;

5.10. volledig samenwerken met de commissaris voor de mensenrechten van de Raad van Europa bij de aanpak van individuele gevallen van vervolging van en represailles tegen mensenrechtenverdedigers;

5.11. de toereikendheid van hun inspanningen ter bescherming van mensenrechtenverdedigers sinds de goedkeuring van de Verklaring van de Verenigde Naties over mensenrechtenverdedigers en de Verklaring van het Comité van Ministers over de maatregelen van de Raad van Europa om de bescherming van mensenrechtenverdedigers te verbeteren en hun activiteiten te bevorderen, beoordelen aan de hand van concrete resultaten.

6. De Vergadering verwelkomt en stimuleert parlementaire initiatieven zoals dat van de Duitse Bondsdag, waarbij individuele parlementsleden zich bezighouden met gevallen van bedreiging, intimidatie of vervolging van mensenrechtenverdedigers.

De moderne inquisiteurs van de participatiewet

(over hardvochtigheid van wet- en regelgeving rond de uitvoering van de participatiewet)

Ministerie van Sociale Zaken en
Werkgelegenheid

> Retouradres Postbus 90801 2509 LV Den Haag

De voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Binnenhof 1A
2513 AA Den Haag

Postbus 90801
2509 LV Den Haag
Parnassusplein 5
T 070 333 44 44
www.rijksoverheid.nl

Onze referentie
2021-0000067909

Datum 4 juni 2021
Betreft Uitkomsten rondetafelgesprekken Participatiewet en vervolgaanpak

In zijn brief over fraudeaanpak in de sociale zekerheid van 12 november 2020 legde toenmalig staatssecretaris Van 't Wout uw Kamer drie concrete voorstellen voor ter verbetering van de balans binnen de gehele sociale zekerheid. Naast die actielijnen voor de bredere sociale zekerheid zijn aanvullende stappen nodig voor de Participatiewet.[1] In zijn brief van 19 januari 2021[2] informeerde hij u over een aanvullend traject ter verbetering van de Participatiewet, met name op die punten waar de regelgeving onevenredig hard uitpakt. Het onder de loep nemen van de Participatiewet past in een bredere discussie die zowel politiek, maatschappelijk als in de media wordt gevoerd. De discussie onderstreept terecht dat er structureel aandacht moet zijn voor de wijze waarop gemaakte wetgeving uitpakt in de praktijk.

De Participatiewet biedt een bijstandsuitkering voor iedereen die (tijdelijk) niet in staat is om zelfstandig in het levensonderhoud te kunnen voorzien. Iedereen moet er daarbij op kunnen vertrouwen dat bij bijstandsverlening oog is voor de menselijke maat. Het publieke debat en signalen van de VNG, Divosa en gemeenten hebben nadrukkelijk de vraag opgeworpen of hier in de Participatiewet en de daarbij horende uitvoeringspraktijk in voldoende mate sprake van is. In eerder aangehaalde brief van 19 januari jl. kondigde toenmalig staatssecretaris Van 't Wout aan goed te onderzoeken waar en wanneer wet- en regelgeving in de praktijk niet uitpakt zoals beoogd en wat de mogelijkheden zijn om dit aan te pakken.

De eerste stap in dat traject vormde rondetafelgesprekken met gemeenten om een concreet beeld te krijgen waar hardheden binnen de uitvoering van de Participatiewet optreden. Die stap is nu afgerond en ik informeer u hierbij over de bevindingen. De bevindingen bevestigen dat op onderdelen sprake is van knelpunten, zoals ook meermalen is onderstreept in uw Kamer. Daarnaast zijn verschillende moties die zich richten op mogelijke hardheden binnen de

[1] Kamerstukken II 2020/21, 17050, nr. 596.
[2] Kamerstukken II 2020/21, 34352, nr. 207.

participatiewet aangenomen[3] en een initiatiefwet is geconsulteerd.[4] Ik deel het gevoel van urgentie. Ik besef echter ook dat het niet bij mijn demissionaire status past om te beslissen over fundamentele wijzigingen binnen de Participatiewet. Die vraag hoort thuis bij een volgend kabinet.

Ik wil de komende periode daarom gebruiken om de vanuit de rondetafels voortgekomen oplossingsrichtingen uit te werken tot concrete (beleids-)initiatieven, zodat mijn opvolger met de nodige voortvarendheid dit dossier ter hand kan nemen. Ik doe dat niet alleen, maar kies voor een aanpak samen met gemeenten en betrokkenen (bijstandsgerechtigden, belangenorganisaties, kennisinstituten en andere stakeholders). Verderop in deze brief zet ik mijn aanpak hiervoor nader uiteen.

Uitkomsten rondetafelgesprekken
Het doel van de rondetafels was om door middel van gesprekken te komen tot een eerste inventarisatie van als onevenredig ervaren hardheden in de Participatiewet. In de afgelopen periode hebben drie ambtelijke rondetafelgesprekken met gemeenten plaatsgevonden. Daarbij zijn verschillende casussen en thema's aan de orde gekomen en deze heb ik ook in een separate rondetafel met bestuurders besproken. Daarnaast is in een apart rondetafelgesprek met de Sociale Verzekeringsbank (SVB) gesproken over de uitvoering van de aanvullende inkomensvoorziening ouderen (AIO)[5] en hebben mij ook via andere wegen signalen bereikt, zoals bijvoorbeeld het signaal rond beëindiging van de algemene bijstand bij gedwongen opgenomen psychiatrische patiënten in tegenstelling tot vrijwillig opgenomen psychiatrische patiënten voor wie dat niet geldt.[6]

Rondetafelgesprekken gemeenten
De rondetafels leidden tot constructieve en open gesprekken. Aan de hand van persoonlijke ervaringen en casuïstiek uit de uitvoeringspraktijk is de volle breedte van de Participatiewet aan de orde gekomen, met thema's zoals handhaving, het middelenbegrip, re-integratie, de normensystematiek en hardheidsclausules. De - soms onevenredig harde - effecten voor bijstandsgerechtigden doen zich daarbij op verschillende momenten binnen het proces voor: tijdens de aanvraag, gedurende de bijstandsverlening en soms ook (nog lange tijd) na afloop van de uitkering.

Tijdens de rondetafelgesprekken is specifiek ingezoomd op onwenselijke hardheden. Het algemene beeld is dat in het overgrote deel van de gevallen zaken goed lopen bij de verstrekking van bijstandsuitkeringen. Dat is ook iets waar we trots op mogen zijn. De bevindingen van de rondetafelgesprekken laten echter ook zien dat er op onderdelen knelpunten zijn. Het gaat om elementen die in de ervaringen van gemeenten een hardvochtig resultaat tot gevolg kunnen hebben.

---

[3] Het hervormen van de Participatiewet waarbij vertrouwen de basis is (24515, nr. 588); Voor mensen in de bijstand een landelijke vrijstelling van giften realiseren (24515, nr. 580); het aanvullen van de jongerenuitkering tot een volwaardige uitkering (24515, nr. 583); het uitsluiten van daklozen, mantelzorgers en kwetsbare jongeren van de kostendelersnorm (24515, nr. 583).
[4] Deze initiatiefwet geeft gemeenten meer beleidsvrijheid om te beslissen of zij bijstand terugvorderen en een boete opleggen bij schending van de inlichtingenplicht.
[5] De AIO is gebaseerd op de Participatiewet; de AIO-uitkering vult een AOW-pensioen indien nodig aan tot bijstandsniveau.
[6] Zoals ook aan de orde is gekomen tijdens het mondelinge vragenuur van 18 mei 2021 naar aanleiding van bijgaand artikel: https://www.parool.nl/columns-opinie/opinie-de-bijstand-stoppen-van-psychiatrisch-patienten-wie-bedenkt-dat~b65b5c47/.

Daarbij is het van belang te beseffen dat de ingebrachte hardheden mede hun grondslag vinden in eerder gemaakte bewuste keuzes van de wetgever. Keuzes die zijn gemaakt om meer uniformiteit in de uitvoering te creëren via centrale wetgeving, het draagvlak voor ons sociale stelsel te behouden door onder andere handhaving en om de activerende functie van de wet te versterken. Daarbij is de doelgroep van de bijstand door de jaren heen ook veranderd[7]. Deze elementen blijven van belang. De huidige signalen wijzen echter op een bepaalde mate van disbalans.

Binnen de gevoerde rondetafelgesprekken zijn in dat kader vier rode draden te herkennen: (1) het soms gebrekkige wederzijdse vertrouwen als uitgangspunt; (2) striktheid die soms leidt tot rigiditeit en onredelijkheid; (3) complexiteit van de regelgeving, ook voor de professionals; (4) en het tekort aan ruimte voor maatwerk in regels en capaciteit dat door professionals wordt ervaren.

Hieronder beschrijven we elk van deze hoofdthema's kort; met casuïstiek worden de rode draden concreet gemaakt. Om privacyredenen zijn de namen in de casussen gefingeerd.

1. <u>Wederzijds vertrouwen vergroten</u>

De gemeente heeft een signaal ontvangen dat Thomas naast zijn bijstand klusjes verricht. Bij nader onderzoek blijkt van "zwart werk" geen sprake. Wel ziet de gemeente op de bankafschriften stortingen door de moeder van Thomas. Hij geeft aan dat hij regelmatig boodschappen voor zijn moeder doet, als hij toch al naar de winkel gaat. Thomas kan echter, naast een achteraf door zijn moeder opgestelde verklaring, geen bewijs hiervoor aanleveren. De gemeente moet een afweging maken. Hierbij vormt de rechtmatige uitvoering op basis van bewijsstukken, waarop de gemeente wordt gecontroleerd, een relevante factor. De gemeente kan Thomas geloven of de stortingen - als Thomas geen ander bewijs heeft - aanmerken als inkomen. In het laatste geval wordt de te veel verstrekte bijstand, in lijn met de wet, teruggevorderd.

De Participatiewet kent een strikt regime qua herziening, terugvordering en boetes als het om schending van de inlichtingenplicht gaat. Uitgangspunt is dat een strikt handhavingsbeleid een potentiële regelovertreder afschrikt. Maar regelovertreding gebeurt niet altijd bewust. Er is behoefte aan regelgeving die meer dan nu het geval is gebaseerd is op vertrouwen; het uitgangspunt dat mensen zich aan regels houden wanneer ze die regels kennen en begrijpen wat van hen gevraagd wordt. Dat betekent overigens niet dat voor sanctionering van de regelovertreding geen plaats meer is, zeker waar het om bewust handelen gaat. Het betekent wel dat de regelgeving meer gericht moet zijn op herkenbaarheid van de norm.[8]

2. <u>Heldere kaders</u>

Fatima's WW-uitkering eindigt en zij heeft bijstand aangevraagd. Door de overgang naar de bijstand heeft ze te weinig geld om haar huur te betalen. Zij leent van een vriendin, die het geld op haar rekening stort. Fatima betaalt meteen na de storting de huur. Dat het geld (kort) op Fatima's eigen rekening heeft gestaan, houdt in dat ze vrijelijk over het geld heeft kunnen beschikken. Fatima had deze storting dan ook aan de gemeente moeten melden. De gemeente constateert de storting bij een latere controle. De uitvoering staat daardoor voor de vraag of ze de ontvangen gelden moeten aanmerken als voor de bijstand in aanmerking te nemen middelen. De gemeente besluit de teveel ontvangen bijstand terug te vorderen. legt een boete op.

Een aantal bepalingen binnen de Participatiewet is strikt of heeft in de uitvoering een strikte uitleg gekregen, deels doordat in de jurisprudentie verankerde grenzen (wat mag), in de uitvoering hun weg hebben gevonden als "wat moet". Zo ziet de bovenbeschreven casus van Fatima op een situatie waarbij de Centrale Raad van Beroep[9] heeft aangegeven dat de gemeente zo *kan* handelen (de gemeente heeft de ruimte om consequenties te verbinden aan het feit dat Fatima zelf mocht bepalen waarvoor zij het geld gebruikte). Door verschillende gemeenten wordt dit echter ervaren als dat zij gehouden zijn de wet zo uit te voeren. Een relevante factor bij de besluitvorming is dan ook de accountantscontrole op de rechtmatige uitvoering. Een op de omstandigheden afgestemde uitvoering vraagt daarom meer om kaders, waarbinnen het aan de uitvoerder is om vanuit zijn professionaliteit een individuele afweging te maken.

3. Een duidelijke, eenvoudige wet

> *Karin ontvangt bijstand. Zij woont samen met haar vijf kinderen, waarvan er twee meerderjarig zijn. Beide meerderjarige kinderen volgen een opleiding, maar de oudste besluit deze te stoppen om mantelzorg te kunnen verlenen aan zijn jongste gehandicapte broertje. Mevrouw meldt dit niet aan de gemeente. Het stoppen met de opleiding heeft echter gevolgen voor de op Karin van toepassing zijnde bijstandsnorm. Feitelijk heeft zij over de periode na studiebeëindiging van haar zoon te veel bijstand ontvangen. Die bijstand vordert de gemeente terug en daarnaast wordt beoordeeld of er sprake is van boetewaardig gedrag. De gemeente constateerde dat dit niet het geval was.*

De wet is complex en vraagt veel van het denk- en doenvermogen[10] van burgers. Gehanteerde begrippen en aan de wet verbonden verplichtingen sluiten qua invulling niet aan bij de belevingswereld van een groot deel van hen. Dat schuurt, zeker nu een deel van de arbeidsbeperkten - waarbinnen ook de LVB-doelgroep - sinds 2015 ook onder de Participatiewet valt. Eenvoudig in de praktijk toe te passen verplichtingen verminderen het beroep op het doenvermogen en verhogen daarom de kans dat mensen de regels (kunnen) naleven, zodat ze ook volgens de bedoeling van de wet geholpen kunnen worden.

4. Meer ruimte voor maatwerk

> *Amir is dakloos. Hij krijgt een woning aangeboden, maar hij draagt ook zorg voor een oudere vriendin. Die zorg is zo omvangrijk dat eigenlijk moet worden aangenomen dat hij daar zijn hoofdverblijf heeft. De vriendin heeft een AOW-uitkering. Hoofdverblijf bij de vriendin houdt in dat Amir's uitkering moet worden beëindigd, hij de aangeboden woning niet kan accepteren en dat de feitelijke dakloosheid blijft voortbestaan. Met de nodige inzet van de consulent is alsnog maatwerk toegepast en is er afgeweken van de – mede door de jurisprudentie vormgegeven – kaders rond hoofdverblijf. Amir heeft zijn bijstandsuitkering behouden en een eigen woning toegewezen gekregen.*

De behoefte aan maatwerk is momenteel erg groot. De ruimte daarvoor is echter beperkt. Het spanningsveld is zichtbaar bij zowel re-integratie als de uitkeringsverstrekking. Dit knelpunt vindt zijn oorzaak zowel in de regelgeving zelf, als in de capaciteit: maatwerk kost simpelweg meer tijd. Regelgeving die

[9] ECLI:NL:CRVB:2017:1055.
[10] Met denk- en doenvermogen wordt in dit kader gedoeld op zowel het kennen van de regel als het in specifieke situaties daarnaar kunnen handelen.

beter aansluit bij de mensen die er een beroep op doen, pakt minder vaak onredelijk uit. Dat kan de behoefte aan maatwerk verkleinen, verlaagt daardoor de werkdruk en zorgt ervoor dat de focus van de dienstverlening kan worden gelegd bij de persoonlijke- en maatschappelijke omstandigheden van mensen.

Rondetafelgesprek SVB

> *Frans is 79 jaar en heeft een AIO-uitkering. Vanwege zijn verslechterde gezondheid is hij opgenomen in een verpleeghuis. Gezien alles wat er speelt, laat Frans na dit aan de SVB te melden. De SVB ontvangt de melding dat Frans in een verpleeghuis is opgenomen acht maanden nadien. Conform de wet wordt de uitkering van Frans – vanaf de datum waarop de opname drie maanden onafgebroken heeft geduurd - verlaagd naar de norm 'in inrichting verblijvend'. De teveel verstrekte AIO dient te worden teruggevorderd. Tegelijkertijd lopen de woonlasten van Frans gewoon door. Hiervoor kan hij bijzondere bijstand aanvragen bij de gemeente. Op grond van de Participatiewet wordt bijstand vanaf datum aanvraag en niet met terugwerkende kracht verleend. Gemeenten kennen veelal wel een vorm van coulance als het om bijzondere bijstand gaat, maar ook dan is de periode van terugwerkende kracht beperkt. Dit leidt bij Frans tot een financieel probleem.*

In het gesprek met de SVB is een aantal gelijksoortige knelpunten naar voren gekomen als bij de gesprekken met gemeenten; onder andere met betrekking tot de complexiteit van de wet en de behoefte aan ruimte voor maatwerk.
Er zijn ook verschillen. Die hebben deels te maken met de specifieke kenmerken van mensen die recht hebben op een aanvullende inkomensvoorziening ouderen zoals deze door de SVB wordt uitgevoerd. Daarbij zet de SVB intensief in op het realiseren van maatwerk binnen de huidige juridische kaders.[11] Dat geeft soms ook aanleiding om beleidsregels aan te passen. Bij het opstellen van nieuwe beleidsregels is burger- en maatwerkvriendelijkheid het credo.[12]

[11] Onder andere met Garages De Bedoeling en Maatwerkplaatsen.
[12] Daarnaast is de SVB dit jaar begonnen aan een vierjarig project om haar bestaande beleidsregels proactief burger- en maatwerkvriendelijk te maken.

Mogelijke oplossingsrichtingen
Bij de rondetafelgesprekken zijn ook mogelijke oplossingsrichtingen door de verschillende gesprekspartners ingebracht. Daarbij is zowel gekeken naar mogelijke wijzigingen in de regelgeving als binnen de uitvoering daarvan.

Fundamenten van de Participatiewet
De geconstateerde 'kloof' tussen algemene uitgangspunten(/systematiek) van de Participatiewet en feitelijke leef- en woonomstandigheden van mensen wordt nu - waar mogelijk - overbrugd door maatwerk. Knelt wetgeving te veel, dan staat het (grotere) beroep op maatwerk op gespannen voet met de in de uitvoering aanwezige capaciteit. Bovendien kan maatwerk dan ook willekeur in de hand werken, nu dit goeddeels afhankelijk is van de assertiviteit van de bijstandsgerechtigde of de professionaliteit van de ambtenaar. Dat is onwenselijk. De menselijke maat hoort – zo gaven de deelnemers aan de rondetafelgesprekken aan – krachtig verankerd te zijn in wet- en regelgeving. Niet (alleen) door ruimte te bieden tot maatwerk (om zo onbedoelde hardheden binnen het eindresultaat te nuanceren), maar ook door deze in de basis van de uitvoering sterker vast te leggen. Dat vraagt om een bredere heroverweging van de fundamenten van de Participatiewet; een verdiepingsslag, waarbij grondslagen van het beleid tegen het licht worden gehouden. Gemeenten roepen daarbij op om niet enkel te sleutelen aan losse onderdelen van de wet (wat eveneens de complexiteit verhoogt), maar om de Participatiewet fundamenteel en in zijn geheel te bezien. Om in de woorden van een van de deelnemers te spreken: "Ga geen nieuwe komma's aan de wet toevoegen, maar herzie en vereenvoudig".

Een belangrijk element daarbij is vertrouwen. Dit is deels een bejegeningskwestie en betreft dus de uitvoering, maar de Participatiewet kan deze houding wel meer stimuleren door bijvoorbeeld – in plaats van strak voorschrijvend – juist een (bredere) ruimte te beschrijven waarbinnen rechtmatig kan worden gehandeld. Een handelingskader voor de professional waarbij rekening kan worden gehouden met de maatschappelijke context, zodat de menselijke maat beter wordt geborgd. Ook door het gehanteerde begrippenkader binnen de wet meer te laten aansluiten bij de belevingswereld van de bijstandsgerechtigde kan begrip en daarmee naleving worden verhoogd.

Vakmanschap
Willen we dat de menselijke maat leidend is in de uitvoering van Participatiewet, dan moet ook aandacht worden besteed aan de benodigde professionaliteit in de uitvoering.[13] Gemeenten geven aan dat dit vraagt om een investering in vakmanschap; zowel in kwalitatieve als in kwantitatieve zin. Daarbij vragen zij ook aandacht voor de (financiële) middelen om (beleids-)interventies daadwerkelijk te kunnen realiseren.

Vervolgaanpak: gezamenlijke opgave
Doel van de rondetafelgesprekken was om signalen van de uitvoering te inventariseren. In de gesprekken zijn mogelijke oplossingsrichtingen ingebracht om bijstandsverlening vorm te geven vanuit vertrouwen en met oog voor de menselijke maat, en zo situaties van onredelijke hardheid in de toekomst te voorkomen. Meer werken vanuit preventie en vertrouwen, minder en eenvoudigere regels, meer kaders en uitvoering vanuit herkenbare normen.

[13] Y.E. Schuurmans, A.E.M. Leijten & J.E. Esser, Bestuursrecht op Maat (in opdracht van BZK), Leiden: Universiteit Leiden 2020, p. 35 en 56.

Dit zijn oplossingsrichtingen die vragen om een andere benadering, een andere aanpak en mogelijke wijzigingen van wet- en regelgeving. Het gaat dan om een samenspel van interventies. Er ligt hier een gezamenlijke opgave, reden waarom ik kies voor een aanpak samen met gemeenten en andere betrokken stakeholders bij het uitwerken van concrete oplossingsrichtingen. Om daar invulling aan te geven wil ik – als vervolgstap op de rondetafelgesprekken – in gezamenlijkheid de opgehaalde perspectieven verrijken en de analyse verdiepen. Centraal daarbij staat het perspectief van de bijstandsgerechtigde. Gewerkt wordt vanuit een breed draagvlak, waarbij steeds oog is voor een goede uitvoerbaarheid van de mogelijke oplossing, om ook de effectiviteit van het beleid te borgen. Daarbij zal ik ook expliciet aandacht vragen voor quick wins – relatief snel implementeerbare oplossingen waarmee de scherpe randen van de geconstateerde hardheden kunnen worden afgevlakt, zoals ik deze ook met betrekking tot de beëindiging van de algemene bijstand bij gedwongen opname heb toegezegd.

Vanuit de juiste balans en samenhang
In de verdere uitwerking wordt gezocht naar een evenwichtige koers. Het maatschappelijke debat verloopt soms als een pendule; van een roep om maatwerk en dienstverlening tot stevige handhaving. Het gaat om de juiste balans tussen oog voor de menselijke maat, recht doen aan het vangnetkarakter van de bijstand en behoud van solidariteit en draagvlak voor het sociale zekerheidsstelsel. Eerder is ook het rapport Tijdelijke Commissie Uitvoeringsorganisatie (TCU) aan uw Kamer verzonden, met als reactie op dat rapport dat er wordt gekeken naar een aanpak voor verbeterde dienstverlening in den brede. Ten behoeve van eenduidige en toekomstbestendige wetgeving is het daarnaast van belang om wijzigingen in (de uitvoering van) de Participatiewet in samenhang te bezien met de bredere (rechts-)ontwikkeling. Zo is bijvoorbeeld de inlichtingenplicht en het daarbij horende sanctiestelsel in de verschillende uitkeringswetten op een gelijksoortige wijze geregeld. In het vervolgtraject wordt daarom nadrukkelijk de samenhang gezocht met de in de brief van 12 november 2020 aangekondigde trajecten inzake het handhavingsbeleid in de sociale zekerheid[14], de doorlichting van wetten en regelingen op hardvochtige effecten (motie Omtzigt[15]), het traject Werk aan uitvoering[16] en het meer centraal stellen van de menselijke maat in het bestuursrecht. In het vervolg worden de verschillende moties die dit thema raken meegenomen.[17] Daarnaast zullen bevindingen vanuit het in oprichting zijnde Signaleringsteam daar waar mogelijk meegenomen worden in het verdere beleidsvormende traject.[18] Streven is daarbij dat het Signaleringsteam voorjaar 2022 zijn eerste rapportage oplevert, die - voorzien van een beleidsreactie - aan uw Kamer wordt verzonden.

[14] Kamerstukken II, 2020/21, 17 050, nr. 596.
[15] Kamerstukken II, 2020/21, 35510, nr. 13.
[16] Kamerstukken II, 2020/21, 29362, nr. 290.
[17] Het hervormen van de Participatiewet waarbij vertrouwen de basis is (24515, nr. 588); Voor mensen in de bijstand een landelijke vrijstelling van giften realiseren (24515, nr. 580); het aanvullen van de jongerenuitkering tot een volwaardige uitkering (24515, nr. 583); het uitsluiten van daklozen, mantelzorgers en kwetsbare jongeren van de kostendelersnorm (24515, nr. 583).
[18] In de Kamerbrief van 19 januari jl. is de inrichting van een Signaleringsteam met de VNG, de SVB, de Landelijke Cliëntenraad en de Inspectie SZW aangekondigd. Het doel is om de signalen van burgers en professionals die tegen de hardheid van de participatiewet aanlopen actief te benutten voor noodzakelijke aanpassingen in beleid, regelgeving of de uitvoering.

Met de bovengeschetste aanpak wil ik er voor zorgen dat een toekomstig kabinet meteen bij haar aantreden zo concreet mogelijk kan worden geadviseerd over in te zetten acties voor zowel de korte als de langere termijn. Gedurende de demissionaire status van het kabinet zeg ik uw Kamer toe periodiek te informeren over de voortgang van dit traject.

Datum
4 juni 2021

Onze referentie
2021-0000067909

De Minister van Sociale Zaken
en Werkgelegenheid,

W. Koolmees

Bijlage: Opdrachtomschrijving onderzoek naar hardvochtige effecten

Aanleiding
In de kinderopvangtoeslagaffaire is onder meer geconstateerd dat de wetgeving (AWIR en WKO) een aantal strikte eisen kent, waaronder de 'alles of niets' benadering. Mede door die strikte eisen werden ouders geconfronteerd met hoge terugvorderingen. Naar aanleiding van het rapport 'Ongekend onrecht' van de parlementaire ondervragingscommissie kinderopvangtoeslag (POC KOT) heeft het kabinet maatregelen aangekondigd. In het debat over het rapport is een aantal moties aangenomen.
De motie Omtzigt c.s. (35510, nr. 13) verzoekt de regering, met behulp van een externe partij een onderzoek uit te voeren met als doel een doorlichting van andere wetten en regelingen waar hetzij de wet, hetzij de uitvoering hardvochtige effecten heeft op groepen burgers, en hierbij gebruik te maken van reeds bestaande onderzoeken; verzoekt de regering, tevens deze partij in ieder geval te laten kijken naar de Participatiewet, het pgb en de wetten die door het UWV worden uitgevoerd; verzoekt de regering, tot slot een voorstel voor een dergelijk onderzoek binnen drie weken aan de Kamer voor te leggen, burgers de mogelijkheid te geven om voorbeelden aan te leveren, en een eerste rapportage voor 1 juli aan de Kamer te doen toekomen.

Context
De motie sluit aan op de inzet van het kabinet. Het is van belang dat sprake is van gebalanceerde wetgeving met oog voor de menselijke maat. Het is de taak van de overheid om actief te monitoren hoe wet- en regelgeving in de praktijk uitpakt voor burgers en in te grijpen waar dat nodig is. In de kabinetsreactie op het rapport 'Ongekend onrecht' is dan ook aangegeven dat het kabinet actief gaat inventariseren bij de uitvoering, belangenorganisaties en de Nationale ombudsman welke mogelijke hardheden er in wet- en regelgeving en in de uitvoering ervan bestaan die mensen in de knel kunnen brengen.
Daarnaast is er nog een motie aangenomen die verzoekt om het onderzoeken van hardvochtige effecten: de motie Ploumen / Jetten (35510, nr. 24) die is ingediend naar aanleiding van de kinderopvangtoeslagaffaire verzoekt het kabinet een uitgebreide inventarisatie te maken van de terreinen waarop wetgeving hardvochtig uitpakt voor mensen en voorstellen te doen om hardheidsclausules in de verschillende wetten op te nemen. Deze motie wordt door de verschillende departementen in separate onderzoeken opgepakt.

Tevens zijn moties aangenomen die vragen om onderzoek naar en aanpassingen in het bestuursrecht en die vragen om het opnemen van hardheidsclausules.

Focus en afbakening

Deze offerteaanvraag richt zich op de uitwerking van het gevraagde externe onderzoek uit de motie Omtzigt c.s. (stap 4 uit onderstaande opsomming). In de kamerbrief over de opvolging van deze motie[1] worden 4 stappen aangekondigd:

1. Eerder aangekondigd traject om samen met gemeenten, via rondetafelgesprekken, actief te inventariseren waar de Participatiewet in de praktijk te hard uitpakt. Daarnaast wordt onder meer samen met de VNG, de Landelijke Cliëntenraad en de Inspectie SZW een signaleringsteam ingericht om de signalen van burgers en professionals over hardheid in de Participatiewet actief te benutten.
2. Onderzoek naar het handhavings-instrumentarium in de sociale zekerheid. Hierbij wordt, conform de motie van het lid G. van Dijk c.s.[2], gekeken naar de mate waarin sancties in verhouding staan tot de verwijtbaarheid.

Deze twee trajecten lopen reeds en de (tussentijdse) resultaten hiervan moeten worden benut in het externe onderzoek. Aanvullend wordt ingezet op:

3. UWV en SVB gaan structureel signalen, klachten en bezwaar- en beroepszaken scannen op signalen die een aanwijzing kunnen zijn voor elementen in wet- en regelgeving die mogelijk te hard uitpakken. Daarvoor benutten zij onder meer de bestaande klantmonitors en klachtenbeelden. Hetzelfde doen zij voor de casussen die worden behandeld door de maatwerkplaatsen binnen hun organisaties. Hierbij betrekt SZW de signalen van burgers die voortkomen uit het Landelijk Escalatieteam (LET) en bij de departementen van SZW en VWS binnen komen en betrekking hebben op UWV en SVB. Dit dient als input voor het externe onderzoek waarin een oordeel wordt geveld over hardvochtige effecten (stap 4).

[1] Kamerstukken II, 2020–2021, 26 448, nr. 643
[2] Conform motie Kamerstukken II, 2020 – 2021, 35374, nr. 15

4. Extern onderzoek naar de mogelijke hardvochtigheid van wet- en regelgeving per wet waarbij bovengenoemde informatie wordt betrokken, burgers ook zelf zaken kunnen melden (al dan niet via cliëntenraden) en waarin een analyse wordt gedaan van de signalen uit de verschillende wetten.

Afbakening extern onderzoek (stap 4)
Signalen over mogelijke hardvochtige effecten staan centraal in het onderzoek. Deze volgen uit het signaleringsteam/rondetafelgesprekken Participatiewet (stap 1), het lopende onderzoek naar sancties en verwijtbaarheid in handhaving sociale zekerheid (stap 2), de analyse klachten, bezwaar- en beroepszaken en maatwerksignalen door UWV en SVB (stap 3) en uit aanvullend onderzoek naar signalen in de uitvoering van de Participatiewet, de Banenafspraak, het pgb en de UWV-wetten van:

- Burgers (bijvoorbeeld via signalen bij uitvoerders en departementen)
- Sociale advocatuur en Centrale raad van beroep,
- Nationale ombudsman en eventueel lokale ombudsman
- Belangenverenigingen (bijvoorbeeld Landelijke cliëntenraad, Ieder(in), Per Saldo)
- Ministerie van SZW
- Ministerie van VWS
- Inspectie SZW, Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd
- Medewerkers UWV, SVB en gemeenten met beslissingsbevoegdheid inzet voorzieningen, zoals bijstandsconsulenten en wijkteamcoaches
- Gemeenten (via de VNG)
- Sociaal Cultureel Planbureau

Het onderzoek richt zich op:

- Participatiewet
- Banenafspraak
- UWV-wetten
- Ministeriële regeling persoonsgebonden budget

De motie verzoekt expliciet om burgers de mogelijkheid te geven voorbeelden aan te leveren over hardvochtige effecten. Hier wordt deels invulling aan gegeven door het analyseren van bestaande signalen, klachten en bezwaar- en beroepszaken door de uitvoering en het bespreken van signalen met de Ombudsman en belangenverenigingen. Het onderzoeksbureau wordt gevraagd een voorstel te doen voor dataverzameling en -analyse van signalen uit de diverse bronnen en wat hierop aanvullend nodig is.

Relevante ontwikkelingen en stukken

- Over de opvolging van motie Omtzigt is een brief gestuurd aan de Tweede Kamer[3].
- Het onderzoeksbureau dient in elk geval gebruik te maken van de resultaten uit de rondetafelgesprekken met gemeenten en het onderzoek naar het handhavings-instrumentarium in de sociale zekerheid.
- In de kabinetsreactie op het onderzoeksrapport Ongekend onrecht heeft het kabinet toegezegd breder op zoek te gaan naar knelpunten in de regelgeving die in de praktijk te hard uitpakt. UWV en de SVB vatten deze knelpunten in een brief die in voor het zomerreces met de Stand van de uitvoering sociale zekerheid aan de Tweede Kamer worden gestuurd.
- Het POK-rapport maakt duidelijk dat de algemene beginselen van behoorlijk bestuur een betere doorwerking moeten krijgen in beleid en wetgeving, zodat wetgeving in de toepassing rechtvaardig uitpakt. Zoals vermeld, zet het kabinet stappen voor een nadere regeling van de verhouding tussen het evenredigheidsbeginsel en sectorale wetten. BZK start een traject rond de toepassing van de algemene beginselen van behoorlijk bestuur.

Hardvochtigheid

Wetgeving kan soms hard uitpakken. We kunnen ons voorstellen dat de oorzaken van hardvochtige effecten divers zijn. Voor het externe onderzoek is een breed geaccepteerde definitie van hardvochtigheid nodig, juist omdat verschillende partijen een ander beeld kunnen hebben bij wat hardvochtig is. Het is niet te verwarren met klanttevredenheid, die vaker onderwerp van

[3] Kamerstukken II, 2020–2021, 26 448, nr. 643

onderzoek is. Ook moeten de hardvochtige effecten empirisch aantoonbaar en meetbaar zijn. Hardvochtige effecten zullen veelal – en misschien wel altijd – onbedoeld en ongewenst zijn, maar hoe en door wie dit kan worden vastgesteld is op voorhand niet te zeggen. Onder welke omstandigheden slaat "streng maar rechtvaardig" om in "te streng en onrechtvaardig"? Daarnaast is er ook een tijdsdimensie: wat op een bepaald moment als een wenselijke en heldere beleidslijn wordt gezien, kan een aantal jaren later als minder wenselijk worden opgevat, nog zonder dat dit heeft geleid tot veranderingen in wet en/of uitvoering. Tenslotte dient er aandacht te zijn voor de afspraken die zijn gemaakt tussen beleid en uitvoering en voor de discretionaire bevoegdheden en

maatwerkmogelijkheden in de uitvoering. Bij de afbakening van het onderzoek en de onderzoeksvragen wordt nader op deze aspecten ingegaan.

Onderzoeksvragen

Hoofdvraag

Welke hardvochtige effecten voor groepen burgers treden op bij de uitvoering van de wet- en regelgeving van de Participatiewet, de UWV-wetten, de Banenafspraak en het pgb, met welke impact op burgers en wat zijn mogelijke handelingsperspectieven?

Deelvragen

1. Wat is een gedragen en werkbare definitie van hardvochtigheid, op basis van de input van de bovenstaande maatschappelijke partijen?
2. Wat is een passend beoordelingskader om de hardvochtige effecten in de uitvoering van wetten, of in de samenloop van wetten, vast te stellen?
   - Welke effecten zijn hardvochtig en vanuit welk perspectief?
   - Is het mogelijk om vast te stellen hoe vaak deze effecten optreden en of bepaalde groepen burgers hier vaker mee worden geconfronteerd dan andere groepen?
   - Welke gradaties in hardvochtige effecten zijn er te maken?
   - Als gevolg waarvan treden hardvochtige effecten op?
3. Wat zijn de gevolgen van hardvochtige effecten op burgers en hoe beleven ze deze?
4. Welke ruimte is er in wet- en regelgeving en in de uitvoering ervan om hardvochtige effecten te voorkomen?
5. Welke handelingsperspectieven zijn er om hardvochtige effecten terug te dringen?

Het onderzoeksbureau wordt gevraagd een nader onderbouwde en beredeneerde onderzoeksmethode te formuleren waarmee de onderzoeksvragen worden beantwoord, waarbij in ieder geval interviews met de eerdergenoemde actoren horen. Het onderzoeksbureau wordt gevraagd om in de onderzoeksopzet rekening te houden met de fasering zoals hieronder beschreven.

Doelstelling

- Een gedragen definitie van hardvochtigheid
- Inzicht in hardvochtige effecten in de Participatiewet, de Banenafspraak, de UWV-wetten en in het persoonsgebonden budget (pgb), die ofwel in de wet ofwel in de uitvoering daarvan ontstaan voor groepen burgers.
- Voorstel voor handelingsperspectieven

Planning en fasering

De hoofdvraag en deelvragen dienen beantwoord te worden in een onderzoeksrapport. Vanwege het belang van het onderzoek willen we de Tweede Kamer informeren over de resultaten van de verschillende fases van het onderzoek. Daarnaast is afstemming, onafhankelijkheid en gedegen onderzoek belangrijk. Dit alles kost tijd.

We vragen het onderzoeksbureau om in hun aanpak rekening te houden met de verschillende fases:

		juli	aug	sep	okt	nov	dec	jan	feb	mrt	april	mei	juni
Definitie hardvochtigheid	Afstemmen plan van aanpak												
	Inventarisatie begrip hardvochtigheid												
	Opstellen kader bepaling hardvochtigheid												
	Akkoord op definitie hardvochtigheid door klankbordgroep												
	Definitie hardvochtigheid naar Tweede Kamer en Nationale Ombudsman												
Tussentijdse resultaten	Beantwoorden onderzoeksvragen												
	Analyse klachten, bezwaar en beroep												
	Tussentijdse resultaten naar klankbordgroep												
	Tussentijdse resultaten naar Tweede Kamer en Nationale Ombudsman												
Eindrapport	Vervolg beantwoorden onderzoeksvragen												
	Voorstellen voor handelingsperspectieven												
	Opleveren concept eindrapport												
	Opleveren eindrapport aan klankbordgroep												
	Eindrapport naar Tweede Kamer												

- een tussenproduct met de voorgestelde definitie van hardvochtigheid dient te worden opgeleverd aan de opdrachtgever en klankbordgroep in oktober 2021. Na akkoord kan het onderzoek worden vervolgd.
- in december 2021 worden de tussentijdse resultaten, op basis van een tussenproduct van het onderzoek gedeeld met de Tweede Kamer.
- Het eindrapport dient in juni 2022 gereed te zijn. Een conceptversie dient begin mei beschikbaar te zijn.

Opdrachtverlening, aansturing en begeleiding

De gedelegeerd opdrachtgever van dit onderzoek is de directeur van de directie Stelsel en Volksverzekeringen (SV). De uitvoering wordt begeleid door een begeleidingscommissie en een (bestuurlijke) klankbordgroep met een onafhankelijke voorzitter.

Dit is een inhoudelijk complex onderzoek; het is niet evident wat een hardvochtig effect is en tegelijkertijd is er veel gelegen aan die definitie in dit onderzoek en de uiteindelijke bevindingen van dat onderzoek. We voorzien dat het betrekken van een wetenschappelijk perspectief meerwaarde heeft op bepaalde kritieke momenten in het onderzoek. Bij het samenstellen van de klankbordgroep dient het wetenschappelijk perspectief meegenomen te worden, om het onderzoeksbureau van advies te voorzien en uit te dagen.

Begeleidingscommissie
Er wordt vanuit de directie SV een begeleidingscommissie ingesteld die het externe bureau aanstuurt. De commissie ziet toe op de voortgang van het onderzoek en is sparringpartner voor het onderzoeksbureau voor alle voorkomende inhoudelijke en procedurele vragen. De penvoerder van de begeleidingscommissie heeft daarbij de volgende taken (1) vormt het secretariaat van de begeleidingscommissie (2) onderhoudt het contact met het onderzoeksbureau namens de opdrachtgever.

De begeleidingscommissie en het onderzoeksteam komen op regelmatige basis bij elkaar, de frequentie is nog overeen te komen. Daarnaast is de Begeleidingscommissie tijdens informele momenten beschikbaar voor vragen vanuit het onderzoeksteam. De begeleidingscommissie bestaat uit leden vanuit o.a. SZW, VWS, UWV, SVB en VNG.

Klankbordgroep
In de klankbordgroep zijn drie perspectieven vertegenwoordigd: wetenschap, beleid/uitvoering en de burger. De klankbordgroep heeft een onafhankelijke voorzitter en een of meerdere leden vanuit de wetenschap. Daarnaast bestaat de klankbordgroep uit directeuren vanuit verschillende organisaties (beleid en uitvoering: SZW, VWS, SVB, UWV). Tot slot wordt het burgerperspectief vertolkt. De klankbordgroep ziet erop toe dat het onderzoek op de juiste wijze wordt uitgevoerd. De klankbordgroep komt in ieder geval vier maal bijeen (bij aanvang, bij het bepalen van de definitie over hardvochtigheid, halverwege en bij afronding van het onderzoek).

Rol Nationale ombudsman
De Nationale ombudsman is een van de bronnen die we bevragen bij het ophalen van signalen en bij het vaststellen van de definitie. Daarnaast informeren we hem over de planning van het onderzoek en de (tussentijdse) resultaten, zodat hij zijn advies kan uitbrengen indien hij dit wenst.

Vereniging van Nederlandse Gemeenten

Aan alle gemeenten
T.a.v. de raadsgriffier

doorkiesnummer	uw kenmerk	bijlage(n)
(070) 373 8707		1
betreft	**ons kenmerk**	**datum**
Goed Bezig: de betekenis van mensenrechten voor gemeenten	DIR/EUI/U201201665	24 oktober 2012

Geachte raadsgriffier,

Goed bestuur en mensenrechten gaan hand in hand. Als we kijken naar het Verdrag voor de Rechten van de Mens, zien we tal van aanknopingspunten met het gemeentelijk beleid. Veel gemeentelijke diensten hebben direct te maken met mensenrechten, zoals het veiligheids-, integratie-, armoede- of jongerenbeleid, of in de uitvoering van de wet gemeentelijke antidiscriminatievoorzieningen.

Bovendien is er een belangrijke link tussen burgerparticipatie en mensenrechten: er kan geen sprake zijn van democratie als mensenrechten niet volledig worden begrepen en gerespecteerd. Als gemeenten hun burgerschapsagenda's willen laten slagen, moeten burgers weten wat hun rechten en plichten zijn.

Vanuit de VNG is de Nederlandse delegatie naar het Congres van Lokale en Regionale Overheden van de Raad van Europa betrokken bij deze onderwerpen. De Raad van Europa biedt, als hoeder van de mensenrechten en democratie, bescherming aan de positie en belangen van gemeenten. Dit gebeurt aan de hand van het Europees Handvest inzake Lokale Autonomie, dat richtlijnen geeft aan de manier waarop lokale democratie en decentralisatie vorm gegeven moet worden.

Daarnaast richt de Raad van Europa zich op het creëren van bewustzijn van het belang van mensenrechten. Daarom heeft de VNG besloten om samen met Amnesty International een concrete brochure te maken over hoe gemeenten direct of indirect bezig zijn met mensenrechten. Zij zijn, zoals de titel van de brochure doet vermoeden "Goed Bezig". De brochure vindt u bijgesloten in deze brief.

Mocht u meer willen weten over de activiteiten van de VNG in de Raad van Europa, neemt u dan contact met ons op via renske.steenbergen@vng.nl.

Met vriendelijke groet,
Vereniging van Nederlandse Gemeenten

Annemiek Wissink
Directeur Europese Zaken

Uitgangspunt: zelfstandige plicht van gemeenten

De rijksoverheid treedt op als vertegenwoordiger van de staat der Nederlanden bij het ratificeren van de internationale mensenrechtenverdragen. De hele staat verplicht zich door de ratificatie om het verdrag uit te voeren. Als onderdeel van de staat der Nederlanden hebben gemeenten een zelfstandige verplichting om de mensenrechten uit deze verdragen te respecteren, beschermen en verwezenlijken. Dit betekent dat iedere ambtenaar in Nederland, ongeacht de bestuurslaag waarin hij of zij zich bevindt, die verantwoordelijkheid draagt.

Artikel 93 en 94 van de Grondwet

De mate waarin en de manier waarop die verplichting precies doorwerkt vloeit voort uit artikelen 93 en 94 van de Grondwet. Artikel 93 van de Grondwet bepaalt dat al het internationale recht automatisch doorwerkt in de Nederlandse rechtsorde, behalve als de verdragen te vaag geformuleerd zijn om praktisch uitvoerbaar te zijn. Daar is geen aparte wetgeving van de rijksoverheid voor nodig. Gemeenten zijn dan ook rechtstreeks gebonden aan die verplichtingen. Artikel 94 van de Grondwet bepaalt dat het internationaal recht boven het nationaal recht gaat. Gemeenten zijn dan verplicht om nationale wetgeving buiten toepassing te laten. Mensenrechtenverdragen zijn het product van onderhandelingen op internationaal niveau. Ze worden ondertekend en geratificeerd door nationale overheden.

De brochure “Goed Bezig” de betekenis van mensenrechten voor gemeenten geeft gemeentelijke bestuurders en ambtenaren meer inzicht in de rol die mensenrechten kunnen spelen op lokaal niveau.

Oktober 2012Oktober 2012

Oktober 2012
Vereniging van Nederlandse Gemeenten
Postbus 30435
2500 GK Den Haag
Informatiecentrum (070) 373 80 20
informatiecentrum@vng.nl
Amnesty International Nederland
Postbus 1968
1000 BZ Amsterdam
(020) 626 44 36
amnesty@amnesty.nl

Daklozen in Breda gekort op uitkering: 'Financiële prikkel ontbrak'

13 februari 2021

Daklozen zijn gekort op hun uitkering in Breda.Beeld © ANP

Gemeente Breda heeft daklozen gekort op hun bijstandsuitkering. Door een te 'hoge' uitkering werden ze niet gestimuleerd om uit de problemen te komen, stelt de gemeente.

Bron: rtlnieuws.nl

13 februari 2021

‘Economisch daklozen’ vallen tussen wal en schip

Onderdeel van VNG Magazine nummer 20 (2019)
VNG Magazine nummer 20, 20 december 2019

Auteur: Annemieke Diekman

Een baan, een gezin, maar geen dak boven je hoofd. Het tekort aan betaalbare en toegankelijke huurwoningen leidt tot een toename van het aantal economisch daklozen. Amsterdam en andere grote steden luiden de noodklok.

Elke ochtend pakt Malika Amghar de telefoon voor een rondje bellen langs de plaatselijke hotels. Om te horen of er misschien kamers vrij zijn voor die avond, voor een van de Amsterdammers zonder vast dak boven het hoofd. ‘Zodat ze even bij kunnen komen van het constant onderweg zijn van logeerbank naar logeerbank.’
Amghar is een bevlogen ambulant werker van De Regenboog Groep (DRG), een van de partijen in Amsterdam die in de stad de daklozenopvang verzorgen. Zij zet zich in de stad in voor de snelgroeiende nieuwe groep onder de daklozen, de zelfredzame ofwel economisch daklozen. Hun aantal neemt niet alleen in Amsterdam toe, maar ook elders in Nederland. Deze mensen hebben geen vast dak boven hun hoofd, maar zijn verder vaak wel zelfredzaam, en hebben meestal ook nog werk.

Naast de G4 heeft ook de Nationale ombudsman recent de noodklok geluid over de toename van het aantal daklozen in Nederland. Volgens verschillende bronnen zijn het er nu 40.000, een verdubbeling ten opzichte van 10 jaar geleden. Ook consumentenprogramma's als Radar en zelfs radio-dj's springen boven op de daklozenproblematiek. Staatssecretaris Paul Blokhuis van VWS heeft inmiddels gereageerd op de brief die de G4 hierover heeft gestuurd aan het kabinet, maar er ligt nog geen concreet plan van aanpak.

Groot tekort aan woningen

Dat is ook niet eenvoudig, extra geld volstaat niet. De oorzaken liggen dieper en zijn wijdverspreid. Verreweg de belangrijkste oorzaak is het tekort aan betaalbare en toegankelijke huurwoningen in Amsterdam en andere grote steden. Daar komt volgens de Nationale ombudsman Reinier van Zutphen bij dat de huidige regelgeving er ook toe bijdraagt dat het aantal daklozen verder stijgt. Het zijn er nu 40.000, maar hij sluit een verviervoudiging niet uit als er niets gebeurt.

'Het zijn rare regels', zei Van Zutphen in het NOS Journaal. 'Als je iemand bij jou laat inwonen, raak je je huurtoeslag kwijt. Ook kunnen mensen zich niet inschrijven zonder vast adres en geen paspoort aanvragen en zonder paspoort kun je niet aan het werk.'

De zelfredzame of economische daklozen zijn in Nederland een vrij nieuw fenomeen. Cijfers ontbreken nog grotendeels, stelt Amghar van DRG. Maar dat deze groep in aantal toeneemt, is een feit. Levensgebeurtenissen zoals scheiding, werkloosheid en faillissement liggen meestal ten grondslag aan de problemen. 'Het komt ook voor dat mensen zelf niet zo handig omgaan met bepaalde situaties', aldus de maatschappelijk werker. 'Dan kunnen kleine schulden die ze hebben bijvoorbeeld ontaarden in probleemschulden, waardoor ze de huur niet meer kunnen betalen en hun huis kwijtraken.'

De digitalisering in de maatschappij kan sommige kwetsbare groepen eveneens in de problemen brengen. Hierdoor is het aanvragen van toeslagen en de communicatie hierover bijvoorbeeld lastiger te begrijpen dan voorheen.

Wij denken dat dit nog maar het topje van de ijsberg is

Tussen wal en schip

Terug naar Amsterdam, waar Amghar in een hoekje van buurtcentrum Het Claverhuis vertelt over de wijze waarop de stad het hoofd probeert te bieden aan de problematiek van de economisch daklozen. Aan de grote tafel zoeken vrijwilligers van DRG intussen samen met enkele economisch daklozen naar een speld in de hooiberg: een betaalbare huurwoning. De gemiddelde wachttijd is voor mensen tussen de 35 en 55 in de stad inmiddels opgelopen tot 18 jaar.

Deze groep mensen zonder vast dak boven hun hoofd valt eigenlijk tussen wal en schip. Ze komen niet of nauwelijks in aanmerking voor maatschappelijke opvang. Die is voornamelijk voor niet-zelfredzame daklozen, veelal mensen met psychiatrische klachten of een verslaving. 'Bij de screeningsbalie van de GGD krijgen momenteel 24 zelfredzame daklozen per week te horen dat ze niet in aanmerking komen voor maatschappelijke opvang. Wij denken dat dit nog maar het topje van de ijsberg is, de meeste economisch daklozen melden zich niet eens aan, omdat ze er niets van verwachten', vertelt Amghar.

Urgent

Het is moeilijk voor Amsterdammers die dakloos raken – maar geen problematiek hebben

rond verslaving of psychiatrie – om hun problemen zelf op te lossen, bevestigt ook een woordvoerder van de gemeente. Het gebrek aan betaalbare woonruimte maakt volgens de gemeente de problemen van deze groep urgent. Het risico bestaat dat zij, zoals de ombudsman ook constateert, 'afglijden' en uiteindelijk meer problemen ontwikkelen door een leven op straat.
De zelfredzame daklozen hebben geen toegang tot de nachtopvang, alleen voor de wintermaanden wordt een uitzondering gemaakt. Wel kunnen zij overdag terecht in een van de acht inloophuizen van DRG – waarvan de gemeente Amsterdam de huur en personeelskosten betaalt – voor een maaltijd, een douche of een praatje. Maar in de praktijk passen ze er niet echt. 'De economisch daklozen maken er niet zo graag gebruik van, ze zijn er meestal ook niet streetwise genoeg voor', zegt Amghar. 'De sfeer is er soms best grimmig en je moet constant op je hoede zijn. Dat is deze groep niet gewend.' Ook is er de schaamte en het niet geassocieerd willen worden met daklozen, die helemaal niet voor zichzelf kunnen zorgen.

Uitzicht op een woning is er voorlopig niet

De auto als huis
In de praktijk komt het erop neer dat er voor de economisch daklozen bitter weinig mogelijkheden zijn en er een reëel risico is dat ze alsnog op straat belanden. Vaak zijn ze dan al tijden van bank naar bank bij vrienden en bekenden verhuisd.
Amghar komt met schrijnende voorbeelden. Het verhaal over een dakloos gezin dat al tweeënhalf jaar in een auto woont, blijft het meest bij. 'De vader werkt overdag, de moeder loopt de hele dag rond met het kind. Soms douchen ze stiekem in het pand waar vader schoonmaakt. Uitzicht op een woning is er voorlopig niet.'
Hoewel Amghar soms wel een gevoel van moedeloosheid bekruipt, blijft ze samen met haar collega's van DRG, de andere instanties die daklozen opvangen en de gemeente, zoeken naar oplossingen. De gemeente is nu een pilot gestart waarbij dakloze Amsterdammers die zich bij het gemeenteloket voor maatschappelijke opvang melden, maar daar niet voor aanmerking komen, direct een intensief ondersteuningstraject aangeboden krijgen. Dit vindt plaats in het 'huis van de wijk' in de wijk waar zij vandaan komen. Zij krijgen een persoonlijke hulpverlener, die hen helpt de nodige ondersteuning op te starten, en op wie zij kunnen terugvallen als ze hun weg niet kunnen vinden. Dit voorkomt dat zij van 'het kastje naar de muur' worden gestuurd. Daarnaast zijn recent ook de mogelijkheden verruimd voor het verkrijgen van een briefadres voor adreslozen.

Creatieve tijdelijke woonvormen
Zolang de problemen op de woningmarkt en op het gebied van regelgeving echter niet structureel op landelijk en lokaal niveau worden aangepakt, is creativiteit van alle partijen geboden om toch zo veel mogelijk economisch daklozen te kunnen helpen.
Er zijn al verschillende initiatieven gestart. Deze dakloze Amsterdammers kunnen bijvoorbeeld tijdelijk terecht in het passantenpension, waar ze een halfjaar een kamer kunnen huren, om van daaruit een permanent dak boven hun hoofd te zoeken. Maar hier is lang niet voor iedereen plaats.
DRG is daarnaast het project Onder de Pannen begonnen. Mensen die een slaapkamer over hebben, kunnen deze via dit project legaal verhuren aan een stadgenoot die dringend op zoek is naar woonruimte. En dan zonder dat gekort wordt op uitkering of toeslagen van de

verhuurder. Zo snijdt het mes aan twee kanten. Deze tijdelijke huisvesting is bedoeld om mensen rust te bieden en daarmee tijd en ruimte om duurzame huisvesting te vinden. Ook behoedt het de daklozen voor verder afglijden naar een leven op straat. Nog een voordeel van Onder de Pannen is dat de huurder zich mag inschrijven op het adres, waardoor een zorgverzekering kan worden afgesloten en ook een adres aan een werkgever kan worden doorgegeven. Ze mogen er een jaar blijven. Na dat jaar heeft ongeveer de helft weer woonruimte gevonden.

Hotelkamer

Een andere creatieve oplossing van DRG is de pilot met een gerenommeerde hotelketen in Amsterdam. Met deze hotelketen is overeengekomen dat zelfredzame daklozen een of meerdere dagen achter elkaar in de niet-verkochte kamers mogen logeren tegen een vergoeding van 14 euro per persoon per nacht. Dat is hetzelfde bedrag dat voor andere opvang moet worden betaald.

De pilot van DRG, die wordt gesteund door de gemeente en nu enkele weken loopt, is nu al een succes. ‘De mensen die er gebruik van maken zie je letterlijk ontspannen, zo dankbaar dat ze zich even voor een nacht of wat geen zorgen hoeven te maken, waar ze slapen.’ Begin januari is er een evaluatie van deze samenwerking en Amghar hoopt dat de pilot wordt verlengd en uitgebreid naar andere hotel(keten)s: ‘Dit soort kleine succesjes helpt ons om door te gaan.’

Bron: vng.nl

‘Zelfredzaamheid is een vloek voor de dakloze’

De economische dakloze verdient ook hulp, bepleit Erik Flentge van de SP. ‘Ben je eenmaal als zelfredzaam bestempeld, dan krijg je slechts zeer moeizaam hulp.’

Onder het mom van participatie en zelfredzaamheid dringen de opeenvolgende kabinetten-Rutte mensen een zoek-het-zelf-maar-uitmentaliteit op. Zo wordt een dakloze die wel een baan heeft in beleidsjargon een economische of zelfredzame dakloze genoemd. Zelfredzaam omdat deze groep vaak niet kampt met psychische, verslavings- of schuldenproblematiek.

Bron: het Parool

Erik Flentge

4 maart 2020

zorgverzekering zonder vast woon- of verblijfadres

Bijgewerkt 15/11/2021 01:05 VM

Kan iemand zonder vast woon- of verblijfadres wel een zorgverzekering afsluiten?
Ja dat kan. Maar dan moet hij of zij wel een briefadres hebben dat is vastgelegd in de Basisadministratie Personen (BRP). De gemeente kan de mensen zonder vast verblijfadres helpen aan het verstrekken van een tijdelijk briefadres.

Bron: kennisbank.patientenfederatie.nl

Daklozen lopen tegen belemmeringen met papierwinkel aan om hun meest basale mensenrechten

Jasper van Dijk, kamerlid SP

'Het krijgen van een briefadres is van essentieel belang voor zaken als een zorgverzekering, een uitkering, een paspoort of een noodzakelijke medische behandeling. Toch werpen gemeenten nog steeds onnodige belemmeringen op voor het verkrijgen van een briefadres', aldus Van Dijk.

Caroline de Groot, advocaat

Het is onacceptabel dat dakloze mensen zó in de steek worden gelaten, terwijl niemand ingrijpt.

Bron: pointer.kro-ncrv.nl

25 januari 2019

Ingeschreven zijn in de Basisregistratie voor Personen (BPR) voorheen (GBA) is leidend,danwel het hebben van een briefadres voor de aanvraag van een uitkering.Een postbus komt niet in aanmerking als correspondentieadres of briefadres. Mensenrechten zijn de meest basale rechten van eenieder.De bepalingen van internationale verdragen bieden de juridische leidraad.Niet de registratie in het BPR is leidend voor basale mensenrechten of het hebben van een briefadres.Het is de Nederlandse Staat die samen met de gemeentes de mensenrechten uithollen en opzij zetten.Daarbij nieuwe slogans verzinnen als zelfredzaamheid, maar wat wil dat nu weer zeggen? Natuurlijk is het geweldig wanneer iemand gezond en zelfredzaam is, maar dat wil niet zeggen dat de persoon in kwestie daarbij ook zijn basale mensenrechten moet opgeven.

Scriptie

Bed, bad, brood

Een dilemma tussen mensenrechten en migratiecontrole

Drs. E.A. (Elles) Besselsen
Universiteit van Amsterdam: 24 januari 2016
Masterscriptie Staats-en Bestuursrecht
Begeleider: dr. T. (Tesseltje) de Lange
Tweede lezer: dr. F.T. (Taco) Groenewegen

Op 10 november 2014 publiceerde het Europees Comité voor Sociale Rechten (ECSR) zijn uitspraak op de klacht tegen Nederland van de Conference of European Churches.[1] Het ECSR oordeelde dat Nederland in strijd met het Europees Sociaal Handvest (ESH) handelt door mensen zonder rechtmatig verblijf geen opvang te bieden.[2]

[1] European Committee of Social Rights, Decision on the merits, 1 juli 2014, Conference of European Churches (CEC) v. the Netherlands, Complaint No. 90/2013.

[2] Zie hoofdstuk 2 voor een uitgebreide behandeling van de uitspraak van het ECSR en de resolutie van het Comité van Ministers.

[3] Uit de koppen van de volgende krantenkoppen blijkt de variatie in interpretatie in de media: *NRC* 15 april 2015, 'Onduidelijkheid over bed, bad en brood-verplichting'; *Trouw* 15 april 2015, 'Nederland schond regels bij "bed, bad, brood"'; *Telegraaf* 15 april 2014, 'Bed, bad, brood hoeft niet'.

[4] De notitie is te downloaden van de website van Amnesty International Nederland: https://www.amnesty.nl/nieuwsportaal/rapport/mensenrechten-op-straat-bed-bad-brood-en-de-menselijke-waardigheid-in-nederlan.

De Nederlandse regering kon zich niet vinden in de uitspraak: het ESH zou niet van toepassing zijn op migranten zonder verblijfsvergunning en Nederland kan dus niet worden verplicht opvang voor deze mensen te verzorgen. Naar aanleiding van de uitspraak van het ECSR kwam op 15 april 2015 het Comité van Ministers van de Raad van Europa met een resolutie. Die bracht echter niet de gewenste duidelijkheid: de tekst van de resolutie werd door diverse organisaties, partijen en in de media op verschillende manieren uitgelegd.[3] Werd Nederland nu verplicht om voorzieningen te treffen voor deze groep of niet? En wat moeten die voorzieningen dan ten minste inhouden? Hoe de resolutie ook geïnterpreteerd moet worden, de Nederlandse regering werd in ieder geval gevraagd Europa op de hoogte te houden van de ontwikkelingen op dit gebied en moest zelf invulling geven aan de opvang van migranten zonder verblijfsvergunning.
In opdracht van Amnesty International deed ik van mei tot november 2015 onderzoek naar de vraag hoe Nederland de opvang van migranten zonder verblijfsvergunning een jaar na de uitspraak van het ECSR heeft geregeld en in hoeverre daarmee hun menselijke waardigheid en mensenrechten worden gerespecteerd. Op 16 november 2015 werd mijn notitie "Mensenrechten op straat. Bed, bad, brood en de menselijke waardigheid in Nederland" gepresenteerd op het gelijknamige symposium in Amsterdam.[4] In de notitie is zowel aandacht voor rijksbeleid en wetgeving als voor de invulling en uitvoeringspraktijk van de opvang door gemeenten en maatschappelijke organisaties. De conclusie was dat het Nederlandse opvangbeleid met de huidige bed, bad, broodregeling niet voldoet aan de internationale mensenrechtenstandaarden en de menselijke waardigheid van deze groep mensen onvoldoende respecteert. Deze notitie vormt de basis voor de scriptie.

mensenrechtenstandaarden en de menselijke waardigheid van deze groep mensen onvoldoende respecteert. Deze notitie vormt de basis voor deze scriptie.

de-zorg-voor-bewoners-van-verpleegtehuizen-argos

De zorg voor bewoners van verpleegtehuizen laat te wensen over. Dit blijkt uit een geheime notitie van de Nederlandse Vereniging voor Verpleegzorg. De Inspectie voor de Volksgezondheid onderschrijft deze conclusie. Maar ook de verzorgingstehuizen schieten tekort. In Argos ervaringen van drie bejaarden, hun familieleden en andere betrokkenen. Argos over structurele klachten betreffende de dagelijkse zorg van hulpbehoevende ouderen.

Persbericht:
Inspectie Volksgezondheid: onderzoek naar klachten over zorg in verpleeghuizen

De Inspectie voor de Volksgezondheid begint dit jaar een onderzoek naar klachten over de dagelijkse zorg in Nederlandse verpleeghuizen, waar ouderen met zwaardere lichamelijke of dementie-problemen verblijven. "Wij willen in tien procent van de verpleeghuizen inventariseren hoe het nu werkelijk gesteld is." Dat zegt mevrouw drs. J.A.H. van Veen, Inspecteur voor de Volksgezondheid in Utrecht, die zich speciaal bezighoudt met verpleeghuizen, in Argos. Van Veen denkt dat het bij veel klachten om structurele problemen gaat. "Bijvoorbeeld het lang moeten wachten op de toiletgang, het lang zitten in incontinentiemateriaal. Dat horen wij heel vaak uit de verpleeghuizen."

Van Veen: "Die alledaagse zorg lijkt vaak heel simpel, maar het is voor mensen heel erg als je niet meer zelfstandig naar het toilet kunt. Om het tig keer te moeten vragen en dan nog misschien in je broek te moeten plassen."
Bewoners in verpleeghuizen en hun familie hebben over het algemeen veel schroom om te klagen bij de Inspectie, vertelt inspecteur Van Veen in Argos. "Dat komt door de specifieke situatie waarin mensen verkeren die in verpleeghuizen wonen en leven. Ze zijn er vaak lange tijd en zijn er erg afhankelijk van de zorg en bedenken zich wel twee, drie keer voor ze iets zeggen waar ze niet zo tevreden over zijn. Ze denken dan vaak dat het op ze terug komt, dat ze iets naars daarvan merken. Dat wil niet zeggen dat dat altijd gebeurt, maar ze hebben die hele sterke overtuiging dat ze dat niet moeten doen."
Van Veen: "Het is nog niet zo erg gebruikelijk dat mensen in een verpleeghuis mogen zeggen wat ze niet leuk vinden. Ik vind dus eigenlijk dat je daar als werkers naar zou moeten vragen. Dat het initiatief bij hen zou moeten liggen in plaats van af te wachten dat bewoners zeggen wat ze niet leuk vinden. Want dan zet je ze in een afhankelijke positie en die is niet goed voor ze."
"Elk mens vindt het niet leuk om kritiek te horen op zijn functioneren. In heel veel verpleeghuizen zie je dan gebeuren dat mensen in het defensief gaan. Ze gaan zich verdedigen en gaan allerlei omstandigheden bedenken waarom het niet zo erg is wat ze hebben gedaan. En die zijn er wellicht ook. Want ook ziekenverzorgenden in verpleeghuizen hebben het zwaar. Het is zwaar werk, maar het is geen vergoelijking om snauwerig te zijn of om hard op te treden."
Inspecteur voor de Volksgezondheid Van Veen verwacht in dit verband niet erg veel van de klachtencommissies in de tehuizen. "Een klachtencommissie is vaak voor heel veel bewoners heel ver

weg. Er is een heel hoge drempel om daar naartoe te gaan. Klachten zien mensen als iets juridisch, waarvoor je naar de rechter moet en dat willen ze niet. Dus als je wil weten hoe de mensen het hebben in je tehuis, dan zul je er zelf naartoe moeten gaan. Dan zul je een persoon waar heel veel mensen vertrouwen in hebben, de taak moeten geven om regelmatig bij bewoners langs te gaan. Of doe dat door een schriftelijke enquête, of doe dat mondeling, ga praten."
Van Veen erkent dat de praktijk vaak nog heel anders is. "Dat is jammer dat het niet gebeurt. Wij dringen daar wel op aan als Inspectie. Als wij op werkbezoek komen in verpleeghuizen, adviseren wij de directies om dat wel te doen."

Over de zorg in de Nederlandse verpleeghuizen sloeg de Nederlandse Vereniging Belangenbehartiging Verpleeghuisbewoners (de NVBV) in december 1994 al eerder alarm. Ze publiceerde een lange reeks knelpunten: klachten over te lang wachten bij toiletbezoek waardoor demente bewoners uren doorbrengen in hun eigen ontlasting; klachten over te weinig douchen; klachten dat bewoners te weinig eten en drinken krijgen; maaltijden worden te snel afgeruimd en hulp bij het eten ontbreekt; klachten over ongelukken doordat niet altijd personeel in de gezamenlijke huiskamer aanwezig is.
Als reactie op deze klachtenlijst hield de Nederlandse Vereniging voor Verpleeghuiszorg, de overkoepelende organisatie van de verpleeghuisdirecties, een enquête onder haar leden. 170 verpleeghuizen reageerden. In een interne notitie van eind november 1995 maakte de vereniging de resultaten van de peiling aan haar leden bekend. Uit die notitie, waarover Argos beschikt, blijkt dat de verpleeghuisdirecties het merendeel van de klachten van de verpleeghuisbewoners onderschrijven. Het lange wachten bij toiletgebruik en onvoldoende toezicht op de huiskamers scoren hoog.
Conclusies uit de interne notitie van de Nederlandse Vereniging voor Verpleeghuiszorg: "Alle door de NVBV gesignaleerde klachten worden in meer of mindere mate door de verpleeghuizen herkend. Met name het gebrek aan toezicht op de huiskamers en het wachten op gevraagde hulp vinden veel herkenning.
De meest genoemde verklaring voor het ontstaan van klachten is - in samenhang met een toegenomen zorgzwaarte - een personeelstekort, met name op bepaalde tijden.
Ook de attitude van het personeel speelt een belangrijke rol bij het ontstaan van klachten. De meest genoemde oplossingsrichting is een uitbreiding en flexibilisering van de inzet van verzorgers."
De vereniging van de verpleeghuizen legt er wel de nadruk op dat de klachten niet structureel van aard zijn. De Utrechtse Inspecteur voor de Volksgezondheid J. van Veen is het daar niet mee eens. De Inspectie gaat niet voor niets een onderzoek instellen.
Van Veen: 'Kwaliteit van zorg' is een hele mond vol maar het gaat wel om dit soort alledaagse zaken. Daar mogen wij directies van verpleeghuizen op aanspreken. Soms denk je wel dat het te maken kan hebben met te weinig mensen in verpleeghuizen. Aan de andere kant heeft het ook met de organisatie zelf te maken. Het is altijd dubbel op. Sommige organisaties kunnen nog doelmatiger worden ingericht. Er zijn verpleeghuizen die van ons als inspectie te horen krijgen dat een aantal zaken binnen een maand of zes weken opgevolgd moeten worden."

Bron: https://www.vpro.nl/argos

22 maart 1996

Vara/Npo,ned2 15 maart 2009

Wanbeleid in de Zorg (Nederland)

2008 (Brinkman) CDA wanbeleid affaire Philadelphia.In 2009 ging thuiszorgbedrijf Meavita failliet door wanbeleid van de Top.VVD (Loek Hermans was voorzitter raad van commissarisen.Hermans treedt af als senator VVD na Meavita-debacle 2015.

(montage door IFUD of Human Rights,met gebruikmaking fragmenten / onderdelen promo Stichting Philadelphia Zorg, Zembla "Macho's inde zorg, 15 maart 2009)

https://archive.org/details/ZonnekoningenInDeZorg

In 2021 deed SBS6 Undercover in Nederland onderzoeksjournalist Roberto Stegeman verslag over misstanden in de zorg bij organissatie Zuster norma. Dergelijke problemen zijn blijkbaar niet de wereld uit sinds de uitzending “ Macho’s in de zorg” in 2009. Voor daadwerkelijke verbetering zal de onderliggende cultuur moeten veranderen.

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

> Retouradres Postbus 20350 2500 EJ Den Haag

De Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Bezoekadres
Parnassusplein 5
2511 VX Den Haag
T 070 340 79 11
F 070 340 78 34
www.rijksoverheid.nl

Ons kenmerk
3282827-1019868-IGJ

Bijlagen
1

Uw brief
10 november 2021

Correspondentie uitsluitend richten aan het retouradres met vermelding van de datum en het kenmerk van deze brief.

Datum 9 december 2021
Betreft Kamervragen

Geachte voorzitter,

Hierbij zend ik u de antwoorden op de vragen van het lid Heijink (Fractie SP) over de uitzending van Undercover in Nederland over de misstanden bij zorginstelling Zuster Norma (2021Z19913 ingezonden 10 november 2021).

Hoogachtend,

de minister van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport,

Hugo de Jonge

Antwoorden op Kamervragen van het lid Heijink (Fractie SP) over de uitzending van Undercover in Nederland over de misstanden bij zorginstelling Zuster Norma (2021Z19913 ingezonden 10 november 2021).

1. Wat is uw reactie op de schokkende misstanden die worden getoond in de uitzending van Undercover in Nederland over de zorginstelling Zuster Norma?[1]

1.
De beelden die in de uitzending te zien waren, zijn voor de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (IGJ) aanleiding geweest om op hele korte termijn aanvullend onderzoek te doen bij deze instelling. Ik kan mij daarin vinden.

2. Bent u het ermee eens dat het onacceptabel is dat deze zorginstelling dementerende ouderen soms een groot deel van de dag in hun bed laat liggen, zonder eten of verschoning?

2.
Alle ouderen in zorginstellingen moeten kunnen rekenen op goede en veilige zorg. Het aankleden, gezonde voeding en persoonlijke hygiëne maken hier een belangrijk onderdeel van uit. Wanneer dit niet gebeurt, leidt dit tot risico's voor bewoners. De raad van bestuur is er verantwoordelijk voor dat dit zo snel mogelijk wordt opgelost.

3. Wat is uw reactie op het feit dat niet-bevoegd personeel werd gedwongen om medische handelingen uit te voeren?

3.
Ik ken de situatie ter plaatse niet anders dan via de beelden die ik in de uitzending heb gezien. Om die reden vind ik het niet passend om specifiek op deze casus in te gaan. De IGJ heeft aangegeven vervolgonderzoek te doen in deze casus en hoor en wederhoor toe te passen.
Wel moet wat mij betreft duidelijk zijn dat voorbehouden handelingen alleen door gekwalificeerd personeel uitgevoerd mogen worden, zoals de wet ook voorschrijft.

4. Hoe kan het dat de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (IGJ) vorig jaar stelde dat er "voldoende maatregelen genomen om de risico's voor de kwaliteit en veiligheid van de zorg weg te nemen"[2], terwijl de misstanden momenteel weer enorm zijn?

4.
Het bieden van goede en veilige zorg is de verantwoordelijkheid van de zorgaanbieder. Ons stelsel is gericht op vertrouwen en toezicht om dit vertrouwen kracht bij te zetten. Het blijft echter altijd mogelijk dat op het moment van beoordeling door IGJ de zorg voldeed aan de kwaliteitseisen en dat dit op een later moment niet meer (voldoende) het geval is. Dat kan allerlei oorzaken hebben. Om die reden doet de inspectie altijd vervolgonderzoek bij instellingen waar zij een maatregel heeft opgelegd.

5. Hoe kan het dat de IGJ na de vaststelling dat de situatie was verbeterd de misstanden onvoldoende in het vizier had?

5.Zie mijn antwoord bij vragen drie en vier.

6. Wat gaat u doen om deze misstanden zo snel mogelijk aan te pakken? Is de IGJ op dit moment bezig om de situatie voor deze ouderen te verbeteren?

6.
De inspectie heeft inmiddels vervolgonderzoek op locatie gedaan en hoor en wederhoor toegepast. De beelden uit de uitzending zijn bij dit onderzoek betrokken. Over de uitkomsten van een lopend onderzoek doet IGJ geen uitspraken. IGJ zal het onderzoeksrapport op haar website publiceren, zodra dit is vastgesteld. Ik heb er vertrouwen in dat IGJ op basis van haar bevindingen passend zal reageren.

7. Wat kunt u zeggen over de financiële positie van Zuster Norma? Als geld niet besteed is aan genoeg en gekwalificeerd personeel en goede voeding, waar is het geld dan wel aan besteed?

7.
Ik heb op dit moment geen toegang tot de actuele financiële situatie van Zuster Norma. In haar jaarverslag zal zij zich hierover moeten verantwoorden.

8. Hoe gaat u ervoor zorgen dat de bewoners zo snel mogelijk een veilige en prettige plek krijgen om te wonen

8.
De inspectie kan geen uitspraken doen over lopend onderzoek. Ondertussen vertrouw ik erop dat haar aanwezigheid op locatie en gesprek met de bestuurder bijdraagt aan goede en veilige zorg, indien nodig na het opleggen van maatregelen.

Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2015–2016

32 012 Governance in de zorgsector

Nr. 35

BRIEF VAN DE MINISTER EN STAATSSECRETARIS VAN VOLKSGEZONDHEID, WELZIJN EN SPORT

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 13 januari 2016

Het doel van ons zorgsysteem is dat iedere Nederlandse burger toegang heeft tot veilige, kwalitatief goede en betaalbare zorg[1]. De afgelopen periode is zowel uit goede als slechte voorbeelden naar voren gekomen hoe belangrijk goede bestuurders en interne toezichthouders van onze zorginstellingen zijn, om dit doel te bereiken. Per saldo zien we een positieve ontwikkeling. Bestuurders en interne toezichthouders vervullen hun functies met toenemende professionaliteit. Naast de bedrijfsmatige kant krijgen ook het sturen op gedrag en cultuur steeds meer aandacht. Om deze positieve ontwikkeling kracht bij te zetten hebben wij begin 2015 onze agenda goed bestuur aan de Tweede Kamer gepresenteerd[2]. De speerpunten van deze agenda zijn: aanscherpen van verantwoordelijkheden over en weer van bestuurders en interne toezichthouders, versterken van het externe toezicht en aanpak van onbehoorlijk bestuur en wanbeleid, het optimaliseren van checks and balances langs de weg van medezeggenschap en het stimuleren van (het debat over) goed bestuur.

[1] Daar waar medische producten (zoals medische apparatuur, implantaten, thuiszorgtechnologie, ICT, domotica, e-Health) binnen de cure of care worden toegepast, impliceert «kwaliteit van zorg» het toepassen van intrinsiek veilige producten, die op een veilige wijze door zorgverleners in een veilige context worden toegepast. Hierbij is er sprake van een gedeelde en gedeeltelijke verantwoordelijkheid van enerzijds de industrie, die de technologie op de markt brengt en anderzijds de zorgaanbieders die de technologie toepassen. Zowel de ontwikkeling van medische technologie, als het bewaken van de kwaliteit bij de daarop volgende integrale toepassing ervan (risico's versus baten), vindt plaats in nauwe interactie tussen industrie en de zorgsector. Toezicht op «governance» omvat daarmee dan ook toezicht op het verantwoord handelen van de medische industrie.

[2] Verslag schriftelijk overleg over brief Goed bestuur van 22 januari 2015 (Kamerstuk 32 012, nr. 23)

kst-32012-35
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2016

Onderdeel van het speerpunt «versterken extern toezicht» is dit beleidskader[3]. Het heeft een tweeledig doel. Enerzijds wordt hiermee duidelijk voor bestuurders en interne toezichthouders wat de overheid van hen verwacht[4]. Daarnaast schetst dit beleidskader hoe de externe toezichthouder zich verhoudt tot de besturing van de zorginstelling. Daarmee wordt voor zorginstellingen helderder waar zij aan moeten voldoen en geeft het de externe toezichthouders een kader voor ingrijpen. Het kader behandelt de volgende vier thema's:

1. Wat is goed bestuur?
2. Het wettelijk kader voor toezicht op goed bestuur in de zorgsector.
3. De verantwoordelijkheidsverdeling tussen het interne toezicht (Raad van toezicht van de zorgaanbieder[5]) en het externe toezicht (de toezichthouders van de overheid IGZ/NZa/IJZ).
4. Het handhavinginstrumentarium van de externe toezichthouders, de toepassing daarvan en de rolverdeling tussen de toezichthouders en het Ministerie van VWS.

Als vervolg op dit beleidskader brengen de Inspectie voor de Gezondheidszorg (IGZ) en de Nederlandse Zorgautoriteit (NZa) hun gezamenlijk toezichtkader goed bestuur uit. Daarin expliciteren zij hun rollen en taken op het gebied van goed bestuur en werken zij hoofdstuk 1, 3 en 4 van dit beleidskader nader uit. Dit is nodig voor de voorspelbaarheid en eenduidigheid van het externe toezicht.

Hoewel delen van dit beleidskader ook toepasbaar zijn op zorgaanbieders die zorg leveren ten laste van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) 2015 is dit beleidskader niet voor hen geschreven. De verantwoordelijkheid voor de kwaliteit van maatschappelijke ondersteuning ligt bij de gemeenten. Zij kunnen aan de voorzieningen van maatschappelijke ondersteuning specifieke eisen stellen, waaronder eisen op het gebied van goed bestuur. De gemeenten zijn tevens verantwoordelijk voor het toezicht daarop[6].

1. Wat is goed bestuur?

De commissie Behoorlijk Bestuur (de commissie Halsema) stelt in haar onderzoeksrapport «Een lastig gesprek»[7], dat goed bestuur in de publieke sector alles te maken heeft met de zorgvuldige balans tussen dienstbaarheid aan burgers en professionals en degelijk financieel en organisatorisch beheer. Tegelijkertijd is het een balans tussen publieke belangen die gediend moeten worden en het private belang van de organisatie, te weten continuïteit. Voor zorginstellingen geldt dat het belang van de instelling voor een groot deel samenvalt met het dienen van het publieke belang, namelijk het leveren van kwalitatief goede en veilige zorg tegen aanvaardbare kosten. Dit vraagt volgens de commissie Halsema om een sterk verantwoordelijkheidsgevoel en een gewetensvolle invulling van de

---

[3] Dit beleidskader is ook aan de Tweede Kamer toegezegd tijdens het Algemeen Overleg (AO) over de Inspectie voor de gezondheidszorg op 30 oktober 2014 (Kamerstuk 33 149, nr. 31), en over Governance in de zorg op 11 juni 2015 (Kamerstuk 32 012, nr. 33). Aanleiding voor de toezegging was het advies van de Landsadvocaat uit 2013 over de mogelijkheden van bestuurlijke ondertoezichtstelling.

[4] Hiermee wordt tevens bevorderd dat bij zorgaanbieders, ook op bestuurlijk niveau, het gesprek wordt gevoerd over normen en waarden rond rechtmatige zorg. (Toezegging gedaan in het debat over zorgfraude op 5 februari 2015, Handelingen II 2014/15, nr. 51, item 7).

[5] Waar in dit stuk de Raad van Toezicht wordt benoemd, kan ook de Raad van Commissarissen worden gelezen.

[6] De gemeenteraad heeft daarnaast een controlerende taak m.b.t. de uitvoering van de Wmo 2015. De IGZ kan gemeenten op hun verzoek adviseren over het houden van toezicht en rapporteert jaarlijks aan de Minister over de uitvoering van het toezicht door gemeenten en de effecten daarvan op het niveau van de maatschappelijke ondersteuning.

[7] https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2013/09/11/een-lastig-gesprek-adviescommissie-behoorlijk-bestuur

taken van een ieder die in die zorgorganisatie werkzaam is. Voor besturen betekent een gewetensvolle invulling dat zij zich niet alleen houden aan de wet- en regelgeving omdat zij sancties verwachten als ze dat niet doen, maar dat zij bovenal intrinsiek gemotiveerd zijn om ten dienste van het publieke belang te functioneren, dat in hun gedrag laten zien en zich op dat punt ook toetsbaar opstellen.

De waardegedreven eisen die de commissie Halsema stelt aan het bestuur en het interne toezicht, laten zich goed verbinden met de eisen die de zorgsector zelf definieert in de Zorgbrede Governancecode[8] en met de eisen die terug te vinden zijn in de gedragscode voor bestuurders van de Nederlandse Vereniging van Zorgdirecteuren (NVZD)[9], de Nederlandse code voor goed openbaar bestuur[10], bestaande wet- en regelgeving op het gebied van goed bestuur (zie hoofdstuk 3) en de brief van het kabinet over financieel beheer en toezicht op de semipublieke sector[11]. De eisen die gesteld worden aan de raden van bestuur en raden van toezicht zijn samen te vatten met de volgende kwalificaties:
– Open en integer
– Omgevingsbewust en participatief
– Doelgericht en doelmatig
– Lerend en zelfreinigend
– Verantwoordend en transparant

Veel kleinere zorgaanbieders hebben geen raad van bestuur en/of een raad van toezicht. Dat betekent niet dat het beleidskader niet ook op hen van toepassing is. Op kleinere schaal dienen zij hun organisatie zo te leiden en in te richten dat ook bij hen de hierboven in steekwoorden vervatte normen en waarden leidend zijn.

2. Het wettelijk kader voor toezicht op bestuur in de zorgsector

Als blijkt dat het bestuur niet in staat is de kwaliteit van zorg op het vereiste peil te houden en/of bedrijfsmatig en financieel te kort schiet en als de interne en externe stakeholders niet in staat zijn dit te veranderen, dan is er mogelijk sprake van bestuurlijk onvermogen. De toezichthouders van de overheid (de Inspectie voor de Gezondheidszorg (IGZ), de Inspectie Jeugdzorg (IJZ) en de Nederlandse Zorgautoriteit (NZa), zullen dan binnen hun wettelijke bevoegdheden passende maatregelen treffen.
De belangrijkste zeven wetten waarin het kader voor goed bestuur is vastgelegd zijn:
– De Wet kwaliteit klachten en geschillen zorg (Wkkgz). In deze wet[12] zijn de Kwaliteitswet zorginstellingen (Kwzi) en de Wet klachtrecht cliënten zorgsector (Wkcz) opgegaan. De Wkkgz bepaalt dat de zorgaanbieder eindverantwoordelijk is voor de goede zorgverlening en voor de organisatie waarmee hij tot goede zorgverlening komt. Daarnaast worden zorgaanbieders verplicht schriftelijke overeenkomsten te sluiten met de voor hen werkende zorgverleners en opdrachtnemers. Voorts eist de Wkkgz de beschikbaarheid van een onafhankelijke klachtenfunctionaris en verplichte aansluiting bij een geschilleninstantie. In de wet is bepaald dat de IGZ op deze zaken toezicht houdt.
– De Wet toelating zorginstellingen (Wtzi). In de Wtzi is bepaald dat er een interne toezichthouder moet zijn, die onafhankelijk is van de Raad van

[8] http://www.brancheorganisatieszorg.nl/doc/ZorgbredeGovernancecode2010BoZ.pdf
[9] www.nvzd.nl
[10] https://www.rijksoverheid.nl/documenten/brochures/2009/12/29/nederlandse-code-voor-goed-openbaar-bestuur
[11] Kamerstuk 33 822, nr. 4
[12] De Wkkgz is op 6 oktober aangenomen in de Eerste Kamer en treedt op 1 januari 2016 in werking.

Bestuur en welk ander deelbelang ook. Ook moeten Raad van Bestuur en de interne toezichthouder een verantwoordelijkheidsverdeling afspreken. Daarnaast moet er sprake zijn van een ordelijke en controleerbare bedrijfsvoering. Ook is in deze wet het enquêterecht voor cliëntenraden vastgelegd. De IGZ houdt toezicht op de naleving van deze wet.
– De Wet Marktordening Gezondheidszorg (Wmg). De Wmg eist dat de zorg rechtmatig wordt verleend. Hieruit vloeien eisen voort aan de bedrijfsvoering, de registratie en de wijze van declareren. Tevens zijn er eisen opgenomen met betrekking tot transparantie van kwaliteitsinformatie, zijn de verantwoordelijkheden rond continuïteit van zorg nader bepaald en is de verplichting opgenomen tot een fusie-effect-rapportage, waarin relevante stakeholders betrokken moeten zijn. De NZa houdt toezicht op de naleving van deze bepalingen.
– De Jeugdwet (J). In de Jeugdwet staat dat de jeugdhulpaanbieder zich op zodanige wijze organiseert, zich voorziet van kwalitatief en kwantitatief zodanig van personeel en materieel en zorg draagt voor een zodanige verantwoordelijkheidstoedeling, dat een en ander leidt of redelijkerwijs moet leiden tot verantwoorde jeugdhulp. De IJZ houdt hier toezicht op samen met de IGZ en de Inspectie Veiligheid en Justitie (IV&J).
– De Wet Normering Topinkomens (Wnt). Op grond van de Wnt mag in 2015 het inkomen van topfunctionarissen in de (semi) publieke sector behoudens overgangsrecht maximaal 100% van het ministersalaris zijn. Het CIBG houdt hier toezicht op.[13]

– In het Burgerlijk Wetboek (BW) zijn bepalingen opgenomen die op bestuurders betrekking hebben, zoals hun aansprakelijkheid voor de organisaties waaraan ze leiding geven, het voorkomen van belangenverstrengeling en het ontslag van bestuurders wegens wanbeleid bij stichtingen. Ook zijn de positionering van het interne toezicht, bepalingen omtrent de jaarrekening in het BW geregeld en is het aantal toezichthoudende functies dat gevoerd mag worden beperkt. Het BW geeft anderen de mogelijkheid tegen de instelling in actie te komen. Op de naleving van deze bepalingen wordt geen overheidstoezicht gehouden.
– Met de Wet medezeggenschap cliënten in de zorg (Wmcz) hebben de cliënten van zorginstellingen die uit collectieve middelen worden gefinancierd, een afdwingbaar recht op medezeggenschap bij het besturen van die instellingen. Zo is de zorgaanbieder onder meer verplicht een cliëntenraad in te stellen en daarvoor een regeling te treffen en heeft de cliëntenraad advies een verzwaard adviesrecht bij voorgenomen besluiten die de directe levenssfeer van de cliënten raken. Ook op de naleving van deze wet wordt geen overheidstoezicht gehouden.

3. Verschillen in verantwoordelijkheid tussen de zorgaanbieders en het externe toezicht

De Nederlandse overheid is verantwoordelijk voor een zorgstelsel dat waarborgt dat alle Nederlandse burgers toegang hebben tot zorg die veilig, van goede kwaliteit, en betaalbaar is; de zogenoemde publieke belangen. De borging van die publieke belangen is in wetgeving verankerd. In de Wkkgz is een nadere invulling van het publieke belang van kwaliteit gegeven waarbij een directe link is gelegd met de verantwoordelijkheid van de bestuurder. De toegankelijkheid is geborgd met onder meer de acceptatieplicht en zorgplicht van zorgverzekeraars, vastgelegd in de Zorgverzekeringswet (Zvw), en de Wet langdurige zorg (Wlz). De betaalbaarheid van de zorg wordt geborgd door de Wet marktordening gezondheidszorg (Wmg). Daarin worden eisen gesteld aan

[13] De WNT wordt bij de verdere uitwerking buiten beschouwing gelaten. Het gaat hier om een eigenstandige beoordeling van de beloningsnorm, die verder los staat van andere aandachtspunten rond goed bestuur.

tarieven, registraties en declaraties. De genoemde wetten zijn zo ingericht dat de verantwoordelijkheid voor de kwaliteit, toegankelijkheid en betaalbaarheid van de zorg in eerste instantie is neergelegd bij private zorgaanbieders en private zorgverzekeraars. Van deze partijen wordt ondernemerschap verwacht en ze krijgen daarvoor een hoge mate van autonomie. De zorgverzekeraars (in het geval van de Zvw) en de zorgkantoren (in het geval van de Wlz) moeten goede kwaliteit van zorg als uitgangspunt hanteren bij het afsluiten van contracten met zorgaanbieders. Ze zijn echter niet verplicht elke zorgaanbieder te contracteren. Bij de keuze om wel of niet met een zorgaanbieder in zee te gaan wordt de kwaliteit van het bestuur meegewogen. De autonomie van zorgaanbieders komt tot uitdrukking in het risico dat zij lopen in de onderhandelingen met de zorgverzekeraars. Daar waar één of meer publieke belangen door deze partijen onvoldoende worden behartigd treedt het externe toezicht op; de IGZ en IJZ voor het belang van kwaliteit en veiligheid van de zorg en de NZa voor het belang van de toegankelijkheid en betaalbaarheid van de zorg. Als de continuïteit van cruciaal zorgaanbod in gevaar komt dan heeft de overheid de systeemverantwoordelijkheid om die continuïteit veilig te stellen. Die verantwoordelijkheid betreft de continuïteit van cruciale zorg, maar niet van zorginstellingen zelf. Die laatste verantwoordelijkheid ligt immers bij hun bestuurders en raden van toezicht.

Bij hun toezicht op systemen, gedrag en uitkomsten hanteren de publieke toezichthouders de volgende uitgangspunten:

Vertrouwensbasis

Bestuurders die zich toetsbaar opstellen en die zich aantoonbaar inspannen om aan de eisen van goed bestuur te voldoen, zoals geformuleerd in hoofdstuk 1, kunnen rekenen op meer vertrouwen van het externe toezicht dan zij die zich niet toetsbaar opstellen en de inspanningen niet kunnen aantonen. Ook geldt dat naarmate het vertrouwen van de externe toezichthouder meer wordt beschaamd, er strenger handhavend wordt opgetreden. Wanneer de wettelijk vastgelegde normen (zie hoofdstuk 2) in gevaar komen, overschreden dreigen te worden of overschreden zijn, zal de betreffende publieke toezichthouder handhavend optreden. Welk handhavinginstrument daarvoor proportioneel en passend is, is afhankelijk van het betreffende geval.

Zelfregulering door veldnormen

Analoog aan de wijze waarop de professionals in de zorg zelf verantwoordelijk zijn voor de medische richtlijnen, bepalen de vertegenwoordigers van bestuurders, toezichthouders, professionals en cliënten in de zorgsector zelf wat voor goed bestuur en een goed functionerende organisatie noodzakelijk is. Voor het toezicht door de overheid op goed bestuur zijn de eigen normen van sector, zoals vastgelegd in de Zorgbrede Governancecode, dus leidend. In deze code is vastgelegd wat de rol is van het bestuur en van het interne toezicht en hoe deze zich tot elkaar verhouden. De code is opgesteld door de Brancheorganisaties in de Zorg (BOZ). Op dit moment richt de code zich met name op de relatie tussen de interne toezichthouder en Raad van Bestuur. Goed bestuur omvat echter meer dan alleen dat. De organisaties van bestuurders en interne toezichthouders in de zorg gaan nog een stap verder door de verantwoordelijkheden te nemen voor de eigen kwaliteitssystemen van bestuurders en toezichthouders, zoals het op peil houden van kennis en kunde, zelfevaluatie en intervisie en zoals het eisen van professionals dat die zich verantwoorden tegenover het bestuur.
De Zorgbrede Governancecode wordt in de jeugdsector onderschreven, maar nog niet breed gedragen. In combinatie met het feit dat de

Jeugdwet geen expliciete eisen aan het bestuur van instellingen stelt, betekent dit dat de IJZ pas aan toezicht op goed bestuur toe komt aan de hand van een oordeel over de kwaliteit van de verleende jeugdhulp: als er iets schort aan de kwaliteit van de jeugdhulp, gaat de inspectie onderzoeken of dat (mede) wordt veroorzaakt door een gebrek aan goed bestuur.

Het externe toezicht als sluitstuk

Het bestuur en de interne toezichthouder dienen risico's te signaleren, te prioriteren en zelf op te lossen. Het primaat hierbij ligt bij het bestuur. De bestuurders moeten door hun interne en externe stakeholders worden geprikkeld om de zorg zo optimaal mogelijk te organiseren en knelpunten weg te nemen door middel van een systematisch geheel van checks and balances. Het externe toezicht is in deze keten het sluitstuk; het komt in actie als de interne toezichthouder, de medezeggenschap en de externe stakeholders geen verandering kunnen of willen bewerkstelligen.

Relatie tussen extern en intern toezicht

In haar «Policy brief» van oktober 2015[14] stelt de WRR dat interne en externe toezichthouder geen communicerende vaten zijn maar gescheiden verantwoordelijkheden hebben en dus verschillende rollen vervullen. Om vermenging van verantwoordelijkheden te voorkomen bepleit de WRR terughoudendheid in het directe contact tussen de externe toezichthouder en de interne toezichthouders van individuele organisaties. In plaats daarvan moedigt zij interne en externe toezichthouders aan om op sectoraal niveau contact met elkaar te zoeken zodat ze van elkaars inzichten en praktijken te leren.
Dit beleidskader onderschrijft dat interne en externe toezichthouders gescheiden verantwoordelijk-heden hebben en onderschrijft ook dat het externe toezicht de interne toezichthouder niet de verantwoordelijkheid uit handen moet nemen om het bestuur te corrigeren wanneer dat nodig is. Het bestuur is voor de externe toezichthouder het eerste aanspreekpunt. Dat neemt niet weg dat er risicovolle situaties kunnen zijn waarin de externe toezichthouder in contact treedt met de interne toezichthouder, bijvoorbeeld om zich ervan te vergewissen of de waarschuwende signalen die het externe toezicht aan de bestuurders heeft afgegeven ook aan hen zijn doorgegeven. In de voorbije periode is dit, in de situaties waarin het misging, vaak een belangrijk manco gebleken. In plaats van zelf contact te zoeken verwachten de externe toezichthouders ook dat interne toezichthouders bij hen problemen melden die binnen de organisatie zelf niet worden opgelost.

4. Het handhavinginstrumentarium, de toepassing daarvan en de rolverdeling tussen de publieke toezichthouders

In het toezicht op bestuur in de zorg zijn vier publieke toezichthouders te onderscheiden met elk een verschillend aandachtsgebied:
– Voor de Inspectie voor de Gezondheidszorg (IGZ) zijn de Wet toelating zorginstellingen (Wtzi) en de Wet kwaliteit klachten en geschillen zorg (Wkkgz) leidend als het gaat om haar toezicht op de bestuurlijke verantwoordelijkheid voor kwaliteit en veiligheid.
– De Inspectie voor de jeugdzorg (IJZ) houdt samen met IGZ en Inspectie Veiligheid en Justitie (IVenJ), toezicht op instellingen die vallen onder de Jeugdwet. Ten aanzien van goed bestuur kijkt zij primair naar de relatie tussen besturing en kwaliteit van hulpverlening.

[14] Boekhorst, A.M. (2015) «Van incident naar preventie. Beperking en versterking van de relatie tussen intern en extern toezicht»

– De Nederlandse Zorgautoriteit (NZa) houdt toezicht op zorginstellingen die zorgverzekeringswet- en Wlz- zorg leveren, op basis van de Wmg. Ten aanzien van goed bestuur kijkt de NZa of instellingen voldoen aan de eisen voor rechtmatige zorgverlening (bedrijfsvoering, declaratie, registratie) en spreekt daar het bestuur als eindverantwoordelijke op aan.
– De Minister heeft op basis van de Wkkgz en de Jeugdwet de bevoegdheid een instelling een aanwijzing te geven. In de praktijk wordt van die bevoegdheid gebruik gemaakt op advies van respectievelijk de IGZ, de IJZ en/of V&J.
Bij overtreding van de in hoofdstuk 2 genoemde wetten (met uitzondering van het BW en de Wmcz) beschikken de publieke toezichthouders over verschillende mogelijkheden om in te grijpen bij problemen in de besturing van instellingen[15]. Uitgaande van de in hoofdstuk 2 beschreven principes kiezen deze toezichthouders de maatregel die het meest passend is bij de ernst van de geconstateerde problemen en bij het doel dat ze willen bereiken. Hieronder is dat geïllustreerd met de figuur van een piramide.

Hoe hoger in de piramide, hoe ernstiger vaak de situatie is en hoe dwingender het instrument. De inzet van een instrument kan situationeel bepaald zijn. Dat betekent dat voor de inzet van een bepaald instrument niet altijd eerst de minder ingrijpende maatregelen moeten zijn toegepast. Hoewel de terminologie hier en daar verschilt, volgen de NZa, de IGZ en de IJZ eenzelfde soort benadering.

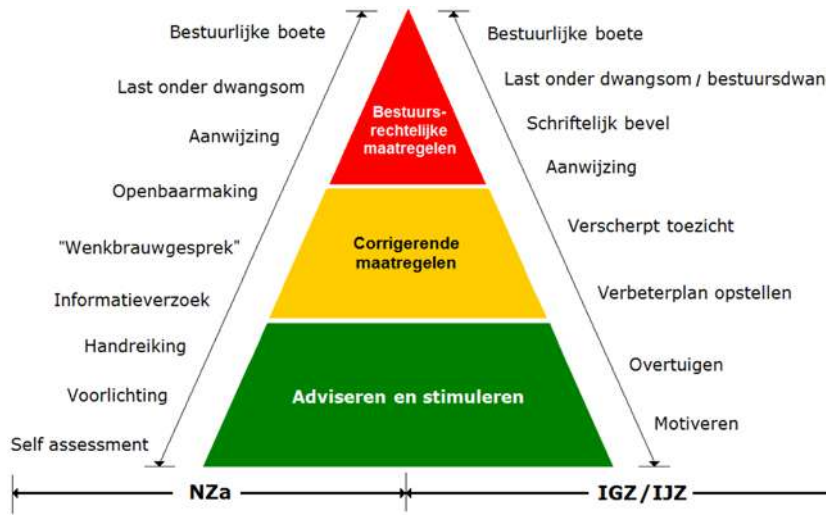

De aanwijzingsbevoegdheid bij niet-naleving Wmg

Wanneer de NZa een zorgaanbieder aanspreekt op geconstateerde onrechtmatigheden hanteert zij de uitgangspunten zoals geformuleerd in dit beleidskader. Zoals in de figuur is aangegeven beschikt de NZa over een breed scala handhavinginstrumenten variërend van self-assessment tot bestuurlijke boete. Naast de gebruikmaking van de weergegeven instrumenten kan de NZa een zaak ook voorleggen aan het Openbaar Ministerie (OM) voor eventuele strafrechtelijke maatregelen. De NZa kan ook een aanwijzing geven. Dit is een bestuursrechtelijke maatregel om naleving af te dwingen van wat in de wet is bepaald. Op grond van artikel 76 van de Wmg is de Nza bevoegd ter handhaving van een twintigtal

[15] http://www.igz.nl/zoeken/download.aspx?download=IGZ+Handhavingskader.pdf

genoemde artikelen een aanwijzing te geven, die erop gericht is dat aan het bepaalde bij of krachtens die artikelen wordt voldaan[16].

De aanwijzingsbevoegdheid bij tekort schietende kwaliteit van zorg

Op grond van art 27 van de Wkkgz en art 9.3 eerste lid van de Jeugdwet kan de Minister van Volksgezondheid Welzijn en Sport een zorgaanbieder of jeugdhulpverlener een aanwijzing geven. In de Wkkgz is de aanwijzingsbevoegd-heid gekoppeld aan de naleving van de artikelen 2, 3, 4.1.a, 4.1b. en 5 t/m 10 van de Wkkgz. In deze artikelen is bepaald dat de zorgaanbieder zorg van goed niveau verleent, die in ieder geval doeltreffend, doelmatig en cliëntgericht is en die is afgestemd op de reële behoefte van de cliënt. De zorgaanbieder dient de zorg zo te organiseren dat dit redelijkerwijs leidt tot goede zorg. Het gaat daarbij niet alleen om kwalitatief en kwantitatief voldoende inzet van personeel en materieel maar ook van een juiste toedeling van verantwoordelijkheden, bevoegd-heden en verantwoordingsplichten. Voorts wordt van zorgaanbieders geëist dat zij beschikken over een adequaat kwaliteitssysteem, een adequaat werkende meldcode van huiselijk geweld en kindermishan-deling, en een adequaat systeem voor het registreren en verwerken van incidenten. Ook dienen zij zich systematisch te vergewissen van de referenties van nieuw personeel of opdrachtnemers en met hen schriftelijk overeenkomsten te sluiten waarin de aan een goede zorgverlening gestelde eisen zijn vastgelegd.

Sinds 1 januari 2015 is de Minister van VWS op grond van de Jeugdwet ook bevoegd een jeugdhulpaanbieder of een gecertificeerde instelling een aanwijzing te geven indien deze de in de Jeugdwet of de daarop berus-tende bepalingen niet of onvoldoende naleeft.

Wat houdt een aanwijzing in?

De inhoud van een aanwijzing kan variëren, maar het beoogde doel moet altijd zijn het in overeenstemming brengen van de praktijk met de wettelijke normen. Bij geconstateerde risicovolle situaties of tekortko-mingen gaat het om het opheffen daarvan en een structureel herstel van goede zorgverlening. Met dit doel voor ogen kan de Minister het in voorkomende gevallen noodzakelijk vinden in de aanwijzing een vorm van bestuurlijke ondertoezichtstelling op te nemen. Het kan bijvoorbeeld gaan om een concrete opdracht of om het verplicht bijplaatsen van een deskundige aan de Raad van Bestuur of Raad van Toezicht. Als «ultimum remedium» kan de aanwijzing ook inhouden dat de Raad van Bestuur of Raad van Toezicht wordt uitgebreid of dat een of meer leden daarvan worden vervangen[17].

Wanneer is de aanwijzing van toepassing?

Een bestuursrechtelijke maatregel zoals een aanwijzing is meestal het sluitstuk van een aantal handhavingsmaatregelen en interventies die de IGZ of de IJZ heeft toegepast. Veelal staat een zorgaanbieder al onder verscherpt toezicht voordat een aanwijzing wordt gegeven. Dit is echter niet noodzakelijk. Een aanwijzing kan ook worden gegeven zonder dat daar verscherpt toezicht of een andere interventie aan vooraf is gegaan. De afgelopen jaren ligt het aantal gegeven aanwijzingen op jaarbasis in de

[16] Het gaat om de artikelen 23, 25 (tweede lid), 27, 31, 34, 35 t/m 45, 48, 49, 49a, 49c (derde lid), 49d (tweede lid), 61, 62 en 68

[17] Deze vergaande maatregelen zijn alleen mogelijk binnen de aanwijzingsbevoegdheid ex art 27 Wkkgz. De aanwijzingsbevoegdheid van de NZa ex art 76 Wmg geeft die ruimte niet.

langdurige zorg en de curatieve zorg tezamen in de orde van 15 à 20. In de sector Jeugd is de aanwijzingsbevoegdheid nog niet gebruikt.
Iedere aanwijzing moet berusten op de feitelijke constatering dat de instelling in strijd handelt met wet- en regelgeving (waaronder veldnormen) waardoor randvoorwaarden voor het leveren van goede zorg ontbreken. Verder moet de aanwijzing noodzakelijk, substantieel, proportioneel en effectief zijn. In algemene zin is niet op voorhand aan te geven in welk geval welke aanwijzing wordt gegeven omdat dat sterk afhankelijk is van de concrete situatie. Omstandigheden die bij de keuze voor een aanwijzing zullen worden betrokken zijn:
– Ziet de zorgaanbieder in dat sprake is van een gebrek in de door haar geleverde zorg (voldoende kennis, reflectief vermogen)?
– Is de zorgaanbieder open en transparant naar interne en externe stakeholders?
– Is er bij de zorgaanbieder eerder reden en noodzaak geweest voor het opleggen van maatregelen door de inspectie (recidief)?
– Is er bij de zorgaanbieder sprake van bijzondere omstandigheden waardoor de geconstateerde gebreken maar tijdelijk zijn?

Wordt de aanwijzing openbaar gemaakt?

Zowel het opleggen van de aanwijzing als de mededeling dat de aanwijzing is nageleefd wordt actief openbaar gemaakt door middel van publicatie op de website van de IGZ of de IJZ.

Wat gebeurt er als de aanwijzing niet wordt nageleefd?

De zorgaanbieder is verplicht de aanwijzing binnen de in de aanwijzing gestelde termijn na te leven. Gebeurt dat niet of onvoldoende, dan kan een last onder dwangsom of een last onder bestuursdwang worden opgelegd door de Minister van VWS. Wordt de aanwijzing wel binnen de gestelde termijn nageleefd dan wordt dat schriftelijk bevestigd aan de zorgaanbieder.

Mandatering van de aanwijzingsbevoegdheid aan de IGZ

In de memorie van toelichting van de Wet uitbreiding bestuurlijke handhaving volksgezondheid (Wubhv) uit 2010 is aangekondigd dat de slagkracht van de IGZ zal worden vergroot door haar mandaat te geven om zelf (namens de Minister) aanwijzingen te geven. Aan deze aankondiging is tot op heden geen vervolg gegeven. Dat verandert na de bekendmaking van dit beleidskader. Door aanpassing van de mandaatregeling VWS, wordt met ingang van 1 januari 2016 de IGZ gemandateerd tot het geven van aanwijzingen op grond van art 27 van de Wkkgz. Daarmee wordt de inspecteur-generaal bevoegd namens de Minister een aanwijzing te geven. De IGZ hoeft dan niet eerst aan de Minister of Staatssecretaris een advies uit te brengen tot het geven van een aanwijzing, die er vervolgens over moet besluiten. De IGZ kan daardoor sneller en voortvarender optreden. De IGZ zal aan dezelfde wettelijke randvoorwaarden gebonden zijn als de Minister. Dat betekent bijvoorbeeld dat de IGZ bij het geven van een aanwijzing altijd de beginselen van proportionaliteit en subsidiariteit in acht zal moeten nemen. De IGZ zal het vernemen en verwerken van de zienswijze van een zorgaanbieder aan wie het voornemen tot een aanwijzing kenbaar is gemaakt, op zodanige wijze organiseren dat voldoende afstandelijkheid is ingebouwd ten opzichte van de inspecteur die de voorgenomen aanwijzing heeft geïnitieerd. Mandateren betekent niet dat de IGZ bestaande wettelijke instrumenten (zoals het bevel) verliest. De Minister blijft verantwoordelijk voor de inhoud van de aanwijzing. Eventuele bezwaren en beroepen richten zich formeel tot de Minister. Na de mandaatverlening blijft de bestaande VWS-commissie

bezwaarschriften, advies uitbrengen op ingediende bezwaren waarna de inspecteur-generaal de beslissing op bezwaar neemt.

Gecoördineerd en afgestemd toezicht

Wil het externe toezicht op bestuur effectief zijn, dan moet duidelijk zijn welke toezichthouder in welke situatie optreedt. Daarvoor moeten de toezichthouders onderling goed afstemmen en moeten er duidelijke kaders zijn. Daarom ontwikkelen De IGZ en de NZa een gezamenlijk toezichtkader voor goed bestuur. De vijf inspecties die een toezichthoudende rol hebben in de jeugdhulpverlening – de Inspectie Jeugdzorg, Inspectie voor de Gezondheidszorg, Inspectie Veiligheid en Justitie, Inspectie van het Onderwijs en Inspectie Sociale Zaken en Werkgelegenheid – hebben een gezamenlijk toezichtprogramma voor de jeugd opgesteld. Daarin zal ook zijn aangegeven wie wanneer het primaat heeft.

Naast gezamenlijke toezichtkaders is het van belang dat toezichthouders informatie uitwisselen over relevante casuïstiek. Wanneer de NZa constateert dat het bestuur van een zorginstelling in financiële zin de touwtjes niet goed in handen heeft of zelfs fraudeert of anderszins publieke belangen schaadt, dan kan dat voor de IGZ een indicatie zijn dat ook de kwaliteit van zorg mogelijk niet op orde is en vice versa. Het is dus belangrijk dat de NZa en de IGZ, maar ook IJZ en IGZ, elkaar proactief informeren over de casuïstiek op het terrein van goed bestuur, zodat zij zoveel mogelijk samen kunnen optrekken. Hoewel de NZa en de IGZ in individuele gevallen eigenstandig over de inzet van het haar beschikbare handhavingsinstrumentarium beslissen, waarbij proportionaliteit en effectiviteit het uitgangspunt zijn, is het goed als de ene toezichthouder op de hoogte is van de sancties, opgelegd door de andere toezichthouder. Afspraken hierover zijn opgenomen in het recent geactualiseerde samenwerkingsprotocol tussen de IGZ en de NZa.

De Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport,
E.I. Schippers

De Staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport,
M.J. van Rijn

ZiekenfondsRaad

Bezoekadres
Prof. J.H. Bavincklaan 2
1183 AT Amstelveen

Postadres
Postbus 396
1180 BD Amstelveen

Telefoon 020-547 89 11
Telefax 020-647 34 94

Intermediary Foundation of the Universal
Declaration of Human Rights
t.a.v. voorzitter de heer J.P. van den Witteboer
Postbus 324
5660 AH Geldrop

Uw brief van	Uw kenmerk	Datum
17 juli 1995		17 augustus 1995
Ons kenmerk	**Behandeld door/Documentnummer**	**Doorkiesnummer**
JA/33318/95	mr. Van Donk/JA9/399	020-5478703

Onderwerp
Stelsel sociale ziektekostenverzekering

Geachte heer Witteboer,

In uw brief van 17 juli 1995 verwijst u naar de brief die u op 4 juli 1995 zond aan minister Borst van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS). Uit uw brief leid ik af dat u in de veronderstelling verkeert dat een brief aan de minister van VWS automatisch ook ter kennis van de Ziekenfondsraad komt. Dat is echter niet het geval. De Ziekenfondsraad maakt namelijk geen onderdeel uit van het ministerie van VWS, maar is als zelfstandig bestuursorgaan een overheidsorgaan op enige afstand van de centrale overheid. Als zodanig heeft de Ziekenfondsraad eigen wettelijke taken en bevoegdheden, die in de Ziekenfondswet en de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten zijn vastgelegd. Ter informatie doe ik u hierbij een brochure toekomen met een beschrijving van de taken en de werkwijze van de Ziekenfondsraad.

Om uw brief op adequate wijze te kunnen beantwoorden heb ik de vrijheid genomen om het ministerie van VWS te vragen mij een afschrift te zenden van uw brief van 4 juli 1995. Van die brief en de daarin verwoorde kritische visie op de gezondheidszorg heb ik inmiddels kennisgenomen. Zoals u uit de brochure over de Ziekenfondsraad kunt opmaken is de Ziekenfondsraad één van de vaste adviesorganen van de overheid voor de gezondheidszorg en de sociale verzekering. Relevante suggesties uit uw brief kunnen bij de advisering door de Raad worden betrokken en zodoende een rol spelen bij de beleidsvorming in de gezondheidszorg.

Ik dank u daarom hartelijk voor het feit dat u de moeite hebt genomen om uw visie op papier te zetten en aan mij toe te zenden.

Hoogachtend,

mr. J.L.P.G. van Thiel
Secretaris

In Uw antwoord graag datum en ons kenmerk vermelden

(ziekenfondsraad sinds 2014 Zorginstituut Nederland)

Kiezen voor houdbare zorg mensen, middelen en maatschappelijk draagvlak Rapport WRR 2022, 414 blz

Nationale wetten aanpassen aan verdragen

Nationale wetten mogen niet in tegenspraak zijn met internationale verdragen. Als het nodig is moeten overheden hun nationale wetten aanpassen voorafgaand aan of tegelijkertijd met de ratificatie (goedkeuring) van een verdrag.

Nederland is lid van de Europese Unie (EU). Daarom moet Nederland altijd eigen nationale wetten aanpassen aan de afspraken uit de EU-verdragen.

Evalueren efficiëntie berekenen en verbeteren in de zorg mag niet overgaan in een ordinaire bezuiniging.

BREDA - Kwetsbare ouderen met ernstige gezondheidsproblemen worden vaak in paniek naar het ziekenhuis gebracht. Dat moeten we niet meer willen, zeker niet in deze coronacrisis

Franka van der Rijt 22-12-2021

Oproep om kwetsbare ouderen uit het ziekenhuis te houden: 'Dokter, ik wil dit allemaal niet meer'

Dat is de indringende boodschap van een geriater van het Amphia Ziekenhuis, een Bredase huisarts en een ouderenzorgbestuurder uit de regio's Breda en Tilburg.

,,Een man van begin negentig. Hij belandde in het ziekenhuis, had uiteenlopende medische klachten. We spraken over zijn situatie, eventuele onderzoeken, andere medicatie. Hij was niet depressief, maar zei wel: 'Dokter, ik wil dit allemaal niet meer. Het leven is goed geweest, maar als ze mij morgen komen halen, ben ik dankbaar."

Maar het ziekenhuis is voor deze ouderen niet altijd de juiste plek, ,,De samenleving zit in de modus dat het leven zo lang mogelijk verlengd moet worden. Maar steeds nieuwe onderzoeken en behandelingen zijn heel belastend voor deze ouderen, terwijl de prognoses ongunstig blijven. Moeten we in zo'n situatie blijven doorbehandelen of is de vraag wat nog redelijk en aanvaardbaar is? Durven wij als dokters, maar ook als samenleving dat gesprek aan te gaan?"

Geriater Amphia Ziekenhuis

Bron: ed.nl

Obama bespreekt maatregelen op sterfbed

(Los Angeles Times)

DOOR PETER NICHOLAS

25 JUNI 2009 12 UUR PT

WASHINGTON —
President Obama suggereerde woensdagavond tijdens een evenement in het gemeentehuis dat een manier om de medische kosten te verminderen, is om dure en uiteindelijk zinloze procedures te stoppen die worden uitgevoerd bij mensen die op het punt staan te overlijden en geen baat hebben bij de extra zorg.

In een nationaal televisie-evenement in het Witte Huis zei Obama dat gezinnen betere informatie nodig hebben, zodat ze niet klakkeloos "aanvullende tests of aanvullende medicijnen goedkeuren waarvan het bewijs aantoont dat ze de zorg niet noodzakelijkerwijs zullen verbeteren".

Hij voegde eraan toe: "Misschien kun je beter niet geopereerd worden, maar de pijnstiller nemen."

_____

AUDIO

(samenvatting door IFUD of Human Rights) korte fragmenten: audio health care protest USA,2009-2010, (Larouchepac.com,msnbc-tv) (Rachel Maddow),(Stagnews,R.W.Conpriracy1, 2009)

http://www.archive.org/details/HealthCareAmerica_945

Sociale euthanasie uit economische overwegingen

Democratie blijkt steeds meer een dekmantel voor onderdrukking. Woorden in wetten en regels worden toegekneed -bezuiniging, rationalisering, prioritering en rantsoenering- naar het vergroten van macht van multinationals, waaronder banken, verzekeraars en de farmaceutische industrie. De peperdure kantoorgebouwen stralen steeds meer een zonnige en zorgloze sfeer uit. Maar achter de indrukwekkende façade van al deze pracht en praal schuilt een lugubere wereld van list en bedrog. Waarin economische overwegingen te vaak economisch verklaard nuttig leven zullen overwaarderen. En waarin economisch anderen en vooral zwakkeren naar de rand van de samenleving worden gestuwd. De meeste mensen beseffen in de verste verte niet dat ze zich intussen op de rand van een juridische wurggreep bevinden. De slachtoffers belanden geleidelijk aan de rand van de samenleving met beschadigd zelfrespect door ontkenning en onbegrip. De psychische wreedheid door diverse instellingen op de slachtoffers is van de eerste orde. Inmiddels wordt steeds meer economisch bepaald welke technieken en manieren om sterven gemakkelijker en aanvaardbaar zijn,(D66). Het is buitengewoon zorgelijk dat euthanasieregels in nederland steeds verder worden opgerekt.
In het klimaat van strakker en onbuigzamer regels in onze samenleving dreigt de eenvoudige burger te verstikken. Velen zullen zich in hun welzijn tekort gedaan voelen. Gebruiken daardoor en dreigen uiteindelijk zelfdoding of euthanasie als enige oplossing voor hun groeiend lijden te zien. Euthanasie op geïndoctrineerde bejaarden en straks selectie halverwege op al diegenen die anderen niet gezond en gelukkig genoeg toeschijnen. Sociale euthanasie, onder de dekmantel van economische overwegingen, is een misdaad tegen de mensheid. “Sociaal Darwinisme” Het hoofddoel van de Staat is geacht het beschermen en bevorderen van de volksgezondheid en niet het euthanasieren van de samenleving om een kleine groep die euthanasie wil.

-lees- Peter Singer,C.W. Rietdijk "De Holle diamant" en Ezekiel Emanual,USA), "Die Freigabe der Vernichtung lebensunwerten Lebens" Karl Binding / Alfred Hoche 1920.

COMMERCIAL EUTHANASIA

(Agenda 21 United Nations / WEF) 2012

https://archive.org/details/agenda-21-commercial-wtf-elderly-euthanasia

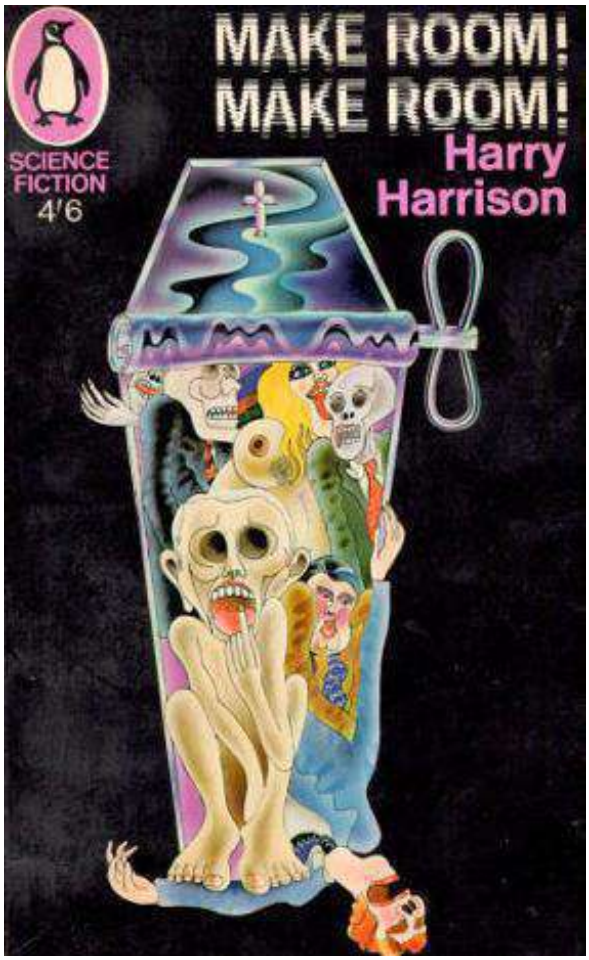

Book: science fiction

Harry Harrison

1966

United States

Publisher: Doubleday

English

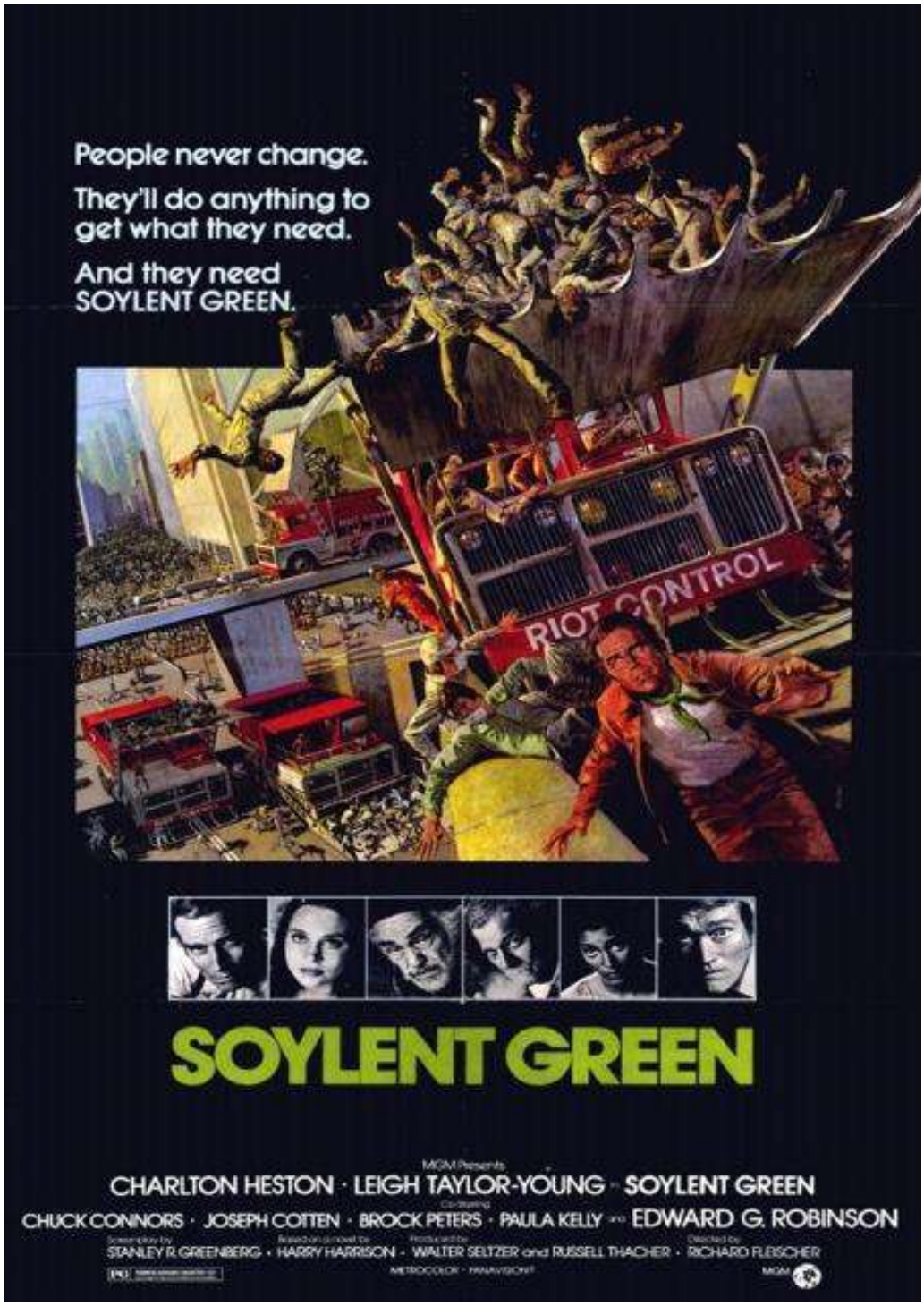

Soylent Green movie Poster
MCM must be MGM

RIGHT OR DUTY TO LIVE?
EUTHANASIA AND ASSISTED SUICIDE FROM THE PERSPECTIVE OF THE EUROPEAN CONVENTION ON HUMAN RIGHTS

The legalisation of euthanasia and assisted suicide, initially proposed for exceptional cases, could become a method of resource-led population control in a society marked by a progressively aging population and restricted healthcare expenditure. The basic concern is that legalisation could lead to certain conditions being considered generally unworthy of protection, which could ultimately culminate in a kind of 'duty to die', by which vulnerable groups would be disproportionately affected.

Source:
Diego Zannoni
European Journal of Legal Studies
Volume 12
Issue 2
Autumn 2020

(translation Dutch)

De legalisering van euthanasie en hulp bij zelfdoding, aanvankelijk voorgesteld voor uitzonderlijke gevallen, zou een methode kunnen worden om de bevolking onder controle te houden in een maatschappij die gekenmerkt wordt door een steeds ouder wordende bevolking en beperkte uitgaven voor gezondheidszorg. De fundamentele zorg is dat legalisatie ertoe zou kunnen leiden dat dat bepaalde aandoeningen algemeen beschouwd worden als onwaardig voor bescherming, wat uiteindelijk zou kunnen uitmonden in een soort "plicht om te sterven", waardoor kwetsbare groepen onevenredig zwaar zouden worden getroffen.

_____

Lijden aan het leven ('voltooid leven')

knmg.nl/advies-richtlijnen/dossiers/lijden-aan-het-leven-voltooid-leven.htm

Dossier / bijgewerkt: 5 oktober 2021

Op 17 juli 2020 diende D66 het initiatiefwetsvoorstel 'Voltooid Leven' in. Dit wetsvoorstel heeft als doel om mensen van 75 jaar en ouder hulp bij zelfdoding te verlenen als ze vinden dat hun leven 'voltooid' is. Veel artsen hebben op basis van hun praktijkervaring zorgen over dat voorstel. Zij vrezen dat deze wet voor een groep ouderen die zij in de spreekkamer tegenkomen onbedoeld negatieve effecten zal hebben.

Artsen hebben met regelmaat te maken met patiënten die een euthanasieverzoek doen, bijvoorbeeld mensen met kanker waarvoor geen genezing mogelijk is. Ook voor mensen met een psychiatrische aandoening of een stapeling van ouderdomsklachten bestaat de mogelijkheid van euthanasie of hulp bij zelfdoding.

Er zijn ook ouderen die lichamelijk weinig klachten hebben, maar die toch een doodswens hebben. Uit wetenschappelijk onderzoek blijkt dat het in veel gevallen gaat om kwetsbare ouderen die vaak lager opgeleid zijn en een zwakke sociaal economische positie hebben. De doodswens die deze mensen ervaren is doorgaans ambivalent en veranderlijk. Ook gaat achter de doodswens vaak ingewikkelde problematiek schuil, zoals eenzaamheid, woonproblematiek en sociale isolatie. Soms gaat het om een eenvoudige huurschuld of andere financiële problemen.

Gevoelens van overbodigheid, het idee afgedankt te zijn door de maatschappij, of het gevoel anderen tot last te zijn: in de spreekkamer zien artsen regelmatig ouderen met dergelijke problemen. Artsen proberen iedere dag om deze patiënten verder te helpen. Maar zij kunnen dat niet alleen. Het is belangrijk dat er ook maatschappelijk gezien meer aandacht komt voor de problematiek van deze groep kwetsbare ouderen. Het eenvoudiger maken van hulp bij zelfdoding is echter niet de juiste oplossing.

De KNMG vreest dat het invoeren van een wet 'Voltooid Leven' onbedoeld negatieve gevolgen heeft voor ouderen. De wet kan ouderdom stigmatiseren en het onwenselijke signaal geven dat het leven van ouderen minder waardevol is dan dat van jongeren. Dat kan gevoelens van onveiligheid en overbodigheid onder ouderen veroorzaken en versterken. De vrees is ook dat ouderen het gevoel zullen krijgen dat ze zich moeten verantwoorden waarom ze geen gebruik maken van deze wet. De KNMG vraagt politici om zich bewust te zijn van deze negatieve gevolgen voor ouderen.

De KNMG roept de politiek daarom op het wetsvoorstel voorlopig niet in te voeren, maar om eerst in gesprek te gaan met de maatschappij over ouder worden en zich in te zetten om gevoelens van eenzaamheid en overbodigheid bij ouderen te voorkomen. In dit gesprek dient ook de behoefte aan eigen regie rond het levenseinde een rol te krijgen.

Politiek actueel

Pia Dijkstra (D66) diende op 17 juli 2020 het initiatief wetsvoorstel Voltooid leven in, maar het voorstel werd afgelopen kabinetsperiode niet meer behandeld. De KNMG heeft de Raad van State gevraagd onze overwegingen te betrekken bij hun advisering richting D66. Tot op heden is het advies van de Raad van State over deze initiatiefwet niet publiek gemaakt.

KNMG standpunten | richtlijnen | informatie

Overwegingen artsenfederatie KNMG bij 'kabinetsreactie en visie voltooid leven'

29 mrt 2017

KNMG over voltooid leven - vragen en antwoorden bij overwegingen rond kabinetsvisie

29 mrt 2017

Reflections by the Royal Dutch Medical Association (KNMG) on the 'Government Response and Vision on Completed Life'

29 mrt 2017

Vragen en antwoorden bij KNMG-visie voltooid leven

Wat houdt het voorstel van het kabinet in?

Wat vindt de KNMG van dit voorstel?

Wat zijn die risico's en nadelen van een aparte wet voor 'voltooid leven'?

Maar niet alle artsen willen toch euthanasie uitvoeren bij een stapeling van ouderdomsklachten?

Waarom is de KNMG bang dat de huidige euthanasiewet wordt uitgehold? Er kunnen toch twee wetten naast elkaar bestaan?

Maar er zijn toch ouderen met gevoelens van een voltooid leven die buiten de kaders van de euthanasiewet vallen?

Wat vindt de KNMG van het opleiden van stervenshulpverleners?

De euthanasiewet is gericht op mensen die ziek zijn. Het kabinetsvoorstel richt zich toch op mensen die niet ziek zijn?

Waarom bemoeien artsen zich hier eigenlijk mee? Het gaat toch niet om een medisch probleem?

Laat de KNMG hiermee ouderen niet in de kou staan?

Perkt de KNMG hiermee niet het zelfbeschikkingsrecht in?

Wat wil de KNMG wél?

Nieuws en columns

16 / 12 / 2021 Terugkijken: KNMG-webinar 'Euthanasie bij dementie'

01 / 12 / 2021 Nieuw KNMG-standpunt geeft houvast bij euthanasie bij dementie

01 / 12 / 2021 Handreiking helpt arts en patiënt om te praten over het levenseinde

laad meer

Zie ook

Dossiers Levenseinde

Kabinet: ruimte voor hulp bij zelfdoding bij voltooid leven

Medisch Contact dossier Levenseinde

Schenden rechten van de mens

In 1993 beschuldigde het vaticaan de kamerleden die met de nieuwe regeling instemden rond euthanasie, ervan de rechten van de mens te schenden. Volgens de directeur voorlichting van het ministerie, J. Schinkelshoek, namens de minister in een brief aan de hoofdredacteur van de Osservatore, is hoe het vaticaan het ziet een misvatting rond het euthanasie standpunt van nederland.

Trouw 3 december 1993

Klacht bij Europese Commissie voor de Rechten van de Mens

Euthanasie Nederland

Op 21 januari 1994 die dag liet Ik een aanklacht tegen de Nederlandse Staat, vergezeld van een aantal bewijsstukken, notarieel vastleggen,en zond deze als een aanklacht tegen de Nederlandse Staat gedeponeerd bij de Europese Commissie voor de Rechten van de Mens. Ik deed dit destijds nadat eerder de Inspectie Volksgezondheid, de Staatssecretarissen Volksgezondheid en Justitie, de Nationale Ombudsman en vele andere vooraanstaande Nederlanders de door mij gemelde misstanden niet serieus namen of naar andere gremia verwezen. De klacht werd zonder noemenswaardige motivatie onder het tapijt geveegd bij de Europese Commissie voor de Rechten van de Mens in Straatsburg, (de notariële aktes zijn onbetwist gelaten).

COMMISSION EUROPEENNE
DES
DROITS DE L'HOMME

CONSEIL DE L'EUROPE
STRASBOURG

EUROPEAN COMMISSION
OF
HUMAN RIGHTS

COUNCIL OF EUROPE
STRASBOURG

**EUROPESE COMMISSIE VOOR
DE RECHTEN VAN DE MENS**

Raad van Europa - Straatsburg

HR-R14.NL
NM/gf

01 FEV. 19

Verzoekschrift Nr. 25362/94
VAN DEN WITTENBOER tegen Nederland

Geachte heer,

Hierbij doe ik u een afschrift toekomen van de beslissing die door de Europese Commissie voor de Rechten van de Mens werd gewezen inzake het verzoekschrift geregistreerd onder bovenvermeld nummer.

Deze beslissing is definitief en is niet vatbaar voor enige vorm van beroep, noch bij de Commissie noch bij enige andere instantie.

Deze mededeling geschiedt in overeenstemming met Artikel 52, lid 1 van het Huishoudelijk Reglement van de Commissie.

De dokumenten die u mij ter staving van voornoemd verzoekschrift had toegezonden doe ik u per separate post toekomen.

Hoogachtend,

voor de Secretaris van de Europese
Commissie voor de Rechten van de Mens

Maud Buquicchio
Secretaris van het Comité

Bijlage: Beslissing

Intermediary Foundation of the
Universal Declaration of Human Rights
t.a.v. de heer J.P. van den WITTENBOER
Postbox 324
NL - 5660 AH GELDROP

Adresse postale :
CONSEIL DE L'EUROPE
F-67075 Strasbourg Cedex
FRANCE

Téléphone : 88 41 20 18

Télex : EUR 870 943 F

Télécopie : 88 41 27 30

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

EUROPEAN COMMISSION OF HUMAN RIGHTS

DECISION

AS TO THE ADMISSIBILITY OF

Application No. 25362/94
by Joannes Petrus VAN DEN WITTENBOER
against the Netherlands

The European Commission of Human Rights, sitting in private as a Committee of three members pursuant to Article 20 para. 3 of the Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms, on **12 January 1995**, the following members being present

Mrs. G.H. THUNE, President of the Committee

MM. M.A. NOWICKI

G. RESS

Mrs. M.F. BUQUICCHIO, Secretary to the Committee

Unanimously decides as follows:

The Commission has examined the applicant's complaints as they have been submitted in the application introduced on 29 April 1994 and registered on 3 October 1994 under file No. 25362/94 and the other material submitted. However, insofar as the matters complained of have been substantiated and are within its competence, the Commission finds that they do not disclose any appearance of a violation of the rights and freedoms set out in the Convention or its Protocols.

It follows that the application must be rejected in accordance with Article 27 of the Convention.

Accordingly, the Commission

DECLARES THE APPLICATION INADMISSIBLE.

Secretary to the Committee — President of the Committee

(M.F. BUQUICCHIO) — (G.H. THUNE)

Heinrich Bauer Verlag · 20079 Hamburg

NEUE REVUE

Intermediary Foundation of
the Universal Declaration
of Human Rights
P.B. 324
NL - 5660 AH Geldrop

REDAKTION

Telefon-Durchwahl
040/30 19

Fax 040/33 82 93

Datum 10.5.1994

Unser Zeichen

Sehr geehrte Damen und Herren,

wir haben Ihr Schreiben an den Europarat in Straßburg erhalten und mit Interesse gelesen.

Über die Sterbehilfe, wie sie in den Niederlanden praktiziert wird, lesen und hören wir in deutschen Medien viel, denn das Thema ist auch hierzulande hoch aktuell.

Mit freundlichen Grüßen

I H R E

NEUE REVUE
Leserbriefredaktion
Helga Kalkofen

11 APRIL 2001 OPINIE

- ZORG

BOB RUERS:

VOORKOM EEN EUTHANASIE-KLIMAAT

Behalve de christelijke partijen stemde op 9 april 2001 ook de Socialistische Partij in de Eerste Kamer tegen het wetsvoorstel van de regering. Hieronder de debatsbijdrage van SP-senator Bob Ruers.

Alles wordt gewaardeerd op economisch belang, op geld, op rendement, op economische productiviteit. Voldoe je daar niet meer aan, dan ben je plotseling veel minder of niet meer in tel en heb je veel minder te vertellen. Dat geldt niet alleen voor ouderen, maar ook voor mensen die om andere redenen in het economische proces niet meer of niet meer zo goed meekunnen: kinderen, gehandicapten, zieken. Waar het nu specifiek gaat om de ouderen, vaak zieken, speelt de kwaliteit van de samenleving een extra grote rol, zeker waar men hulpbehoevend is, waar men verzorging behoeft. Een situatie die zeer velen op het eind van hun leven meemaken. En voor gezondheidszorg, verzorging, ondersteuning, begeleiding etc. heb je je omgeving nodig, de samenleving. Het is daarom naar mijn mening een vaststaand feit dat de kwaliteit van de samenleving, de kwaliteit van de zorg, de kwaliteit van je omgeving van invloed is, direct of indirect, op de behoefte aan euthanasie aan het einde van het leven. Die omstandigheden kunnen als zij goed zijn positief uitpakken en de vraag naar euthanasie doen verminderen, en negatief uitpakken en de vraag naar euthanasie versterken. En dan moet ik helaas vaststellen, anders dan de regering ons wil doen geloven, dat juist in de verzorgingssector, de samenleving als geheel de afgelopen jaren zwaar tekortgeschoten is.

Naar onze mening is de kaalslag in de zorg ontstaan in het laatste decennium van een zodanig ernstige aard dat juist daardoor in onze samenleving het klimaat is ontstaan, waarin sommigen zich overbodig voelen en een last voor anderen.

Banken blijven kantoren sluiten, vooral ouderen zijn de dupe

Seniorenorganisatie KBO-PCOB kreeg afgelopen jaren geregeld klachten binnen van ouderen die moeite hadden met de sluiting van hun bankkantoor. “Aan iemand persoonlijk een vraag stellen en snel antwoord krijgen, is bijna onmogelijk geworden tegenwoordig”, vertelt directeur Marcel Sturkenboom. KBO-PCOB opende vorig jaar een meldpunt voor ouderen die moeite hebben met de sluiting van hun bankkantoor. Er kwamen binnen een aantal weken ruim 700 reacties binnen.

Bron: Hart van Nederland

3 augustus 2021

klachten, omdat het stoplicht er veel te snel weer op rood springt

Groen betekent dat voetgangers mogen oversteken. Knipperend groen betekent dat voetgangers mogen oversteken, maar dat het **licht** wel **snel op rood** springt.Voor ouderen en gehandicapten is het een probleem wanneer het stoplicht veel te snel op rood springt. Dat ze worden opgejaagd omdat ze niet rustig kunnen oversteken.

Het wordt steeds duidelijker dat onze samenleving in de maag zit met het steeds maar groeiende aantal ouderen. Op alle fronten lijkt er een soort offensief ingezet te worden om ouderen te 'blamen' en 'shamen' (Trouw, 2 februari). Vele ouderen hebben het gevoel dat ze eigenlijk niet meer zouden moeten leven. Zij voelen zich hét probleem van deze tijd.

Bron: Trouw
4 februari 2013

Cashgeld verdwijnt steeds meer uit onze samenleving en dat is niet zonder risico

In het AD wijst Coen Voormeulen, directeur cash van de centrale bank, op het gevaar voor hackers en storingen. "Cashloos maakt je als samenleving kwetsbaar".

Bron: RTL nieuws

29 oktober 2018

Contant geld moet goed bereikbaar en bruikbaar blijven

31 maart 2021 Algemeen

Een nieuwe DNB-studie concludeert dat contant geld nog steeds een belangrijke maatschappelijke rol vervult. Wel staat de noodzakelijke infrastructuur onder druk wat negatieve gevolgen voor de bereikbaarheid en de acceptatie van contant geld kan hebben. Waarom is contant geld van belang?

Inwisselbaarheid contant geld is belangrijk voor vertrouwen

DNB vindt de inwisselbaarheid van privaat geld (giraal, door banken gecreëerd en uitgegeven) en publiek geld (contant, door centrale bank uitgegeven) belangrijk voor het vertrouwen in het monetaire systeem. Zonder contant geld kan een burger zijn tegoed bij een bank niet meer opvragen. Contant geld is ook de enige manier voor mensen om, onafhankelijk van een bank, geld bij zich te dragen. Contant geld is wettig betaalmiddel en je kunt ermee betalen zonder betrokkenheid van derden.

Contant geld blijft een belangrijk betaalmiddel

Het gebruik van contant geld aan de kassa is recent gedaald naar 21% van alle transacties. Toch blijft het door de specifieke eigenschappen voor veel mensen een nuttig betaalmiddel en soms zelfs de enige manier om zelfstandig te kunnen betalen. Je kunt er bovendien niet meer van uitgeven dan je bij je hebt wat helpt bij budgetteren en schulden voorkomen. Het dalende gebruik van contant geld aan de kassa mag daarom niet leiden tot verslechtering van de acceptatie ervan door winkels en overheidsorganisaties. Dat contant geld minder wordt gebruikt om mee te betalen was tot voor kort vooral een keuze van de burger, maar die wordt tegenwoordig steeds vaker ontmoedigd om met contant geld te betalen.

Contant geld helpt in noodsituaties

Bovendien moet er in geval van een langdurige pinstoring of cyberaanval ook betaald kunnen worden, zeker voor de eerste levensbehoeften. DNB laat in haar analyse zien dat contant geld ook als terugvaloptie geschikt is en dat banken daarom voldoende geldautomaten moeten blijven aanbieden. Dit is in het belang van de weerbaarheid van het gehele betalingsverkeer.

Bron: dnb.nl

31 maart 2021

Steeds meer banken gaan het gebruik van contant geld ontmoedigen

- Weghalen pinautomaten,
- Kantoren sluiten opheffen,
- kosten in rekenen voor contant,
- contant geld storten moeilijke maken.

Acceptgiro wordt in 2023 definitief een museumstuk, past niet meer in online tijdperk

Na 46 jaar valt het doek voor de acceptgiro. Het gebruik van de voorbedrukte betalingsopdracht neemt in zo'n rap tempo af, dat de instandhouding ervan niet langer loont. Currence, de gemeenschappelijke betalingsverwerker van de banken, trekt er op 1 juni 2023 de stekker uit.

Peter van Ammelrooy1 november 2021 / volkskrant

QR-code probleem voor miljoen ouderen: ‘Willen ook meedoen’

Vanaf 25 september moet Nederland aan de coronapas om nog naar horeca of evenementen te kunnen. Maar niet iedereen in ons land is digitaal bekwaam genoeg om een QR-code aan te maken, zo stelt Anneke Sipkens van ouderenbond ANBO.

Bron: telegraaf

15 september 2021

Huidig zorgbeleid is niet houdbaar, waarschuwt adviesorgaan WRR

september 15, 2021
UTRECHT NEWS

Share on FacebookShare on Twitter

De gezondheidszorg in Nederland is niet klaar voor de toekomst. Het ontbreekt aan scherpe en duidelijke keuzes van de overheid. Als de politiek blijft talmen met het nemen van moeilijke beslissingen, zal de zorg zoals we die nu kennen, straks niet meer vanzelfsprekend zijn.

Dat is de teneur van het rapport 'Kiezen voor houdbaarheid. Mensen, middelen en maatschappelijk draagvlak' van de Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid (WRR). Daarin neemt de WRR het huidige gezondheidsbeleid op de korrel en vertelt ze hoe het beter kan.

Raadslid Marianne de Visser is de eerste om toe te geven dat de verzamelde feiten over het algemeen niet nieuw zijn. Het gaat om de urgentie en de samenhang tussen de talrijke knelpunten, zegt ze. "We luiden de noodklok."

Oplopende zorguitgaven

Een groot probleem vormen de oplopende zorguitgaven, die nu zo'n honderd miljard euro per jaar bedragen. Door onder meer vergrijzing, een verwachte stijging van het aantal chronische zieken en de verslechterende leefstijl zullen die uitgaven zijn verdrievoudigd over veertig jaar, waarschuwt de WRR. Een toename die groter is dan de gemiddelde economische groei. Met andere woorden: de zorg dreigt onze welvaartsgroei op te gaan eten volgens het rapport.

Nu werkt ongeveer een op de zes à zeven Nederlanders in de zorg, over twintig jaar zou dat één op de vier zijn, in 2060 één op de drie.

“Het zijn getallen, die eigenlijk niet met de realiteit in overeenstemming kunnen zijn”, zegt De Visser. “Bovendien betekenen ze dat als je al dat geld en al die mensen inzet voor de zorg, dat je ze niet voor andere publieke doelen kunt inzetten. Bijvoorbeeld het onderwijs. Het gaat aan alle kanten knellen.”

‘Overgrote meerderheid van de mensen in het ziekenhuis met corona is oud en ziek’

28 Oktober 2021

LONGREAD – Niet vaccinatiestatus maar welvaartsziekten in combinatie met vergrijzing verhogen druk op de zorg, die al bezweek onder een jarenlang beleidsmatig gecreëerd zorginfarct.

Bron: Groningerkrant.nl

Salonfähig maken euthanasie

canards door de media

deVerdieping Trouw

19 november 2019

CBS-peiling

De helft van de Nederlanders wil euthanasie mogelijk maken voor wie het leven beu is

Beeld Ilse de Kraaij

Het Parool
9 februari 2010

AMSTERDAM - Een groep prominente Nederlanders wil dat er een wettelijke regeling komt voor stervenshulp aan ouderen die hun leven voltooid vinden en naar de dood verlangen.

Tot de initiatiefnemers, die zich hebben verenigd in de groep Uit Vrije Wil, behoren oud-politici Frits Bolkestein, Hedy d'Ancona en Jan Terlouw, oud-hoogleraar Dick Swaab, televisiecoryfee Mies Bouwman, cabaretier Paul van Vliet, advocaat Eugène Sutorius, advocaat Eugène Sutorius, reclameman Theo Strengers en oud-bestuurders Milly van Stiphout en Yvonne van Baarle.

Verruimde euthanasie:ouderen blij

De Telegraaf

13 oktober 2016

AUDIO

https://archive.org/details/verruimde-euthanasie

Maak ruimte! Maak ruimte!
Door **Harry Harrison**

287 pagina's

Beschrijving
Een detective jaagt op een moordenaar in een dystopisch, overbevolkt NYC in deze klassieke sciencefictionroman die de film *Soylent Green* inspireerde .

Oorspronkelijk gepubliceerd in 1966, *Make Room! Maak ruimte!* stelt zich een wereld voor aan het einde van de twintigste eeuw waar de aarde zo overweldigd wordt door een ongebreidelde bevolkingsgroei dat ze op de rand van zelfvernietiging balanceert. Alleen al in New York City zitten vijfendertig miljoen mensen opeengepakt in de overvolle stadsdelen, als ratten op zoek naar de slinkende hulpbronnen van de wereld. Het enige beschikbare voedsel is een product dat soylent wordt genoemd. En terwijl de overheid de orde probeert te handhaven, worden de rijken rijker en blijven de armen onder de voet.

Een moordenaar vinden in deze gebroken wereld is een hele klus. Maar dat is precies wat Det. Andy Rusch is toegewezen om te doen. Als hij lang genoeg in leven kan blijven, lost hij misschien wel de grootste zaak op die hij ooit heeft gehad - tenzij de mensheid eindelijk haar belofte nakomt en zichzelf eerst vernietigt.

UITGEVERIJ:
Open Road geïntegreerde media

ISBN:
9780795311659

FORMAAT:
Boek

TAAL: Engels

(bron: scribd)

Soylent Green film 1973

Afbeelding Film Soylent Green 1973 " euthanasie centra"

Als het aan D66 zou liggen wordt de euthanasie scene uit de "Soylent Green" realiteit. De film speelt zich af in het jaar 2022. Het beeld van de toekomst dat hierin geschetst wordt geeft stof tot nadenken. In de film entameren ze een programma waarin ouderen worden aangezet tot euthanasie via dodencentra "Going Home".

Science fiction film "Soylent Green" Verenigde Staten 1973, van Richard Fleischer. Met o.a. Charlton Heston, Joseph Cotten, Edward G. Robinson, Leigh Taylor-Young en Chuck Connors.

Huiveren over ‘koffie-euthanasie’

OPINIE

De levenswens van de diep demente oudere moet voor de arts bij een verzoek om euthanasie niet richtinggevend zijn; dat is waar het recente arrest van de Hoge Raad op neerkomt. De Hoge Raad bevestigde onlangs de vrijspraak door de rechtbank in Den Haag van de arts die in 2016 euthanasie verleende aan een vrouw die diep dement was: dat de arts zonder medeweten van de patiënte het slaapmiddel door haar koffie had geroerd, is geoorloofd en dat de arts niet meer met de patiënte heeft gesproken over haar doodswens is, gezien haar ernstige dementie, begrijpelijk. De zaak is bekend geworden als de ‘koffie-euthanasie’.

Annemarieke van der Woude, José Sanders 26-05-2020 Bron: BD

Zwitserland keurt 'zelfmoordcapsule' goed

Barbie Latza Nadeau
ma 6 december 2021,

Afbeelding Exit Internationaal

Zwitserland heeft zojuist een nieuwe manier van sterven door middel van hulp bij zelfdoding gelegaliseerd. De medische beoordelingsraad van het land heeft toestemming gegeven voor het gebruik van de Sarco Suicide Pod, een 3D-geprinte draagbare kistachtige capsule met vensters die naar een rustige plek kan worden vervoerd voor de laatste momenten van het leven van een persoon.

Bij conventionele methoden voor hulp bij zelfdoding is in het algemeen een chemische stof betrokken. Uitvinder Philip Nitschke van Exit International vertelde de website SwissInfo.ch dat zijn "death pod" een andere benadering biedt. "We willen elke vorm van psychiatrische beoordeling uit het proces verwijderen en het individu de mogelijkheid geven om de methode zelf te controleren," zei hij. “Ons doel is om een kunstmatige intelligentie screeningsysteem te ontwikkelen om de mentale capaciteit van de persoon vast te stellen. Natuurlijk is er veel scepsis, vooral van de kant van psychiaters.”

De pod kan van binnenuit worden geactiveerd en kan de persoon die van plan is te sterven verschillende opties geven voor waar ze willen zijn voor hun laatste momenten. "De machine kan overal worden gesleept voor de dood," zei hij. "Het kan bijvoorbeeld in een idyllische buitenomgeving zijn of in de gebouwen van een organisatie voor hulp bij zelfdoding."

Bron: Dealy Beast

(via Yahoo)

Ontkenning

Nederlands Artsen Verbond euthanasiepraktijk Nederland

Volgens Minister van Justitie Hirsch Ballin in de Telegraaf van 27 november 1993:
De beschuldigingen van het Nederlands Arsten Verbond dat artsen op grote schaal het leven beëindigen van mensen die daarom niet hebben gevraagd, noemt hij een valse voorstelling van zaken.

EUTHANASIE

DE KANS IS GROOT DAT U DEZE FEITEN NIET KENT.

De volgende gegevens zijn ontleend aan het rapport-Remmelink, dat op verzoek van de regering werd gemaakt.

Feit 1: 19.675 keer per jaar is de behandeling van de arts er uitdrukkelijk of gedeeltelijk op gericht de zieke te doden.
Feit 2: In bijna 11.575 gevallen, dus zes van de tien keer, gebeurt dit zonder uitdrukkelijk verzoek van de patiënt.
Feit 3: De meldingsplicht geldt alleen bij het geven van een dodelijk middel (gevraagd of ongevraagd) en hulp bij zelfmoord (samen 3700 keer per jaar).
Feit 4: In 15.975 gevallen, dus acht op de tien keer, hoeft de arts niets te melden. Het gaat dan om overdosering van een medicijn (8100) of het staken van de behandeling (7.875 keer). De regering ziet dit als normaal medisch handelen, ongeacht het feit dat de arts mede de bedoeling had te doden.

Meer dan 800 Nederlandse artsen doen een beroep op uw gezond verstand. Want een dokter behoort niet te doden. Euthanasie is geen geneeskunst. Natuurlijk moeten artsen een zinloze behandeling stoppen, als de dood onafwendbaar is. Door pijn te bestrijden kan een arts nog heel veel doen voor een stervende. De voorzitter van de commissie Ethiek van de Britse Artsen Organisatie (BMA) zegt: "Echte barmhartigheid met ernstig zieken bestaat onder meer uit het inschakelen van specialisten in pijnbestrijding (Palliatieve geneeskunde), die tegenwoordig in 99 procent van de gevallen de pijn kunnen verhelpen."

De artsen die deze oproep doen, weten zich gesteund door alle Europese artsen-organisaties, uitgezonderd de KNMG (Koninklijke Nederlandse Maatschappij tot bevordering der geneeskunst). Ook de World Medical Association (Wereld Artsen Organisatie) wijst euthanasie resoluut af.

Vraag de gratis brochure aan bij het Nederlands Artsen Verbond. Daarin vindt u feiten over euthanasie in Nederland. Ook wordt duidelijk beschreven wat de Palliatieve zorgverlening kan betekenen bij ondraaglijk en uitzichtloos lijden.

Zie: Medische Beslissingen rond het levenseinde (rapport-Remmelink), 1991, SDU Uitgeverij, 's-Gravenhage.

1. Doden op verzoek			2.300
2. Hulp bij zelfmoord			400
3. Doden zonder verzoek			1.000
4. Overdosering medicijn		22.500	
Hiervan uitdrukkelijk doel te doden	6%=	1.350	
Mede met bedoeling te doden	30%=	6.750	
Totaal met (bij)bedoeling te doden	36%=		8.100
5. Staken behandeling zonder verzoek		22.500	
Hiervan uitdrukkelijk doel te doden	16%=	3.600	
Mede met bedoeling te doden	19%=	4.275	
Totaal met (bij)bedoeling te doden	35%=		7.875
Totaal aantal handelingen met bedoeling te doden			**19.675**
3. Dodelijk middel toegediend zonder verzoek			1.000
4. Overdosis medicijn zonder verzoek			2.700
5. Behandeling gestaakt zonder verzoek			7.875
Totaal zonder verzoek			**11.575**
Totaal aantal sterfgevallen per jaar in Nederland			**129.000**

Het Nederlands Artsen Verbond. Het NAV verzet zich tegen het wetsvoorstel inzake euthanasie.
U kunt onze advertentie-campagne steunen door ƒ10,- over te maken op postrekening 29.34.868 van het NAV, Postbus 140, 6710 BC Ede.

Bron: (rapport Remmelink 1991, SDU Uitgeverij, 's-Gravenhage)

de Telegraaf 27 november 1993

VERVOLG VAN PAGINA 1

Euthanasiebeleid

Van de 75 senatoren moeten er minstens 38 voorstemmen. De 16 leden van de PvdA zijn voor. Voorts moeten minstens 22 van de 27 CDA-leden voorstemmen. Op dit moment hebben tenminste acht CDA-senatoren grote bezwaren tegen het voorgestelde euthanasiebeleid waardoor de meerderheid in gevaar komt. De gehele oppositie is tegen.

De minister waarschuwt het CDA dat bij verwerping de weg vrij is voor andere partijen om euthanasie te legaliseren. „Dan zal onder de bevolking een grote, zelfs funeste verwarring ontstaan."

Onrust

Volgens de bewindsman bestaat er onder veel mensen ten onrechte grote onrust over het vraagstuk van euthanasie. Het gaat daarbij om levensbeëindiging door een arts op uitdrukkelijk verzoek en levensbeëindiging zonder dat de patiënt daarom heeft gevraagd.

Hirsch Ballin: „Er zijn akelig en beeldvertroebelende misverstanden en toestanden ontstaan waarbij ernstig zieken zich onveilig voelen."

De beschuldiging van het Nederlandse Artsen Verbond dat artsen op grote schaal het leven beëindigen van mensen die daarom niet hebben gevraagd, noemt hij „een valse voorstelling van zaken".

Volgens de minister blijft euthanasie strafbaar. Artsen gaan evenmin vrijuit als zij het meldingsformulier bij euthanasie hebben ingevuld. „Als een arts niet zorgvuldig heeft gehandeld, wordt hij alleen al daarom vervolgd."

De minister neemt afstand van een rapport van een commissie van de artsenorganisatie KNMG. Die stelt in een gisteren gepubliceerd rapport dat artsen onder strikte voorwaarden hulp moeten geven bij zelfdoding van psychiatrische patiënten waarvoor geen behandelingsperspectief meer bestaat en die de dood uitdrukkelijk wensen. Een definitief standpunt wil de bewindsman echter nog niet innemen.

Zie ook pagina 21

MEER OVER MEDISCH

door RENÉ STEENHORST

„Grotere achterdocht van artsen zeer noodzakelijk"

■ Hoeveel mensen in ons land een niet-natuurlijke dood sterven blijft onduidelijk door onvoldoende kritische diagnoses. FOTO: CHRIS TAVENIER

NIET-NATUURLIJKE DOOD TE WEINIG OPGESPOORD

Vrijwel zeker sterven in ons land méér mensen een niet-natuurlijke dood dan officieel uit de statistieken blijkt. Geneeskundige blunders blijven hierdoor onopgemerkt. En ook misdrijven komen zo nimmer aan het licht.

Volgens de forensisch geneeskundige B. Cohen en de forensisch toxicoloog D. Uges, is een grotere achterdocht bij het beoordelen van een sterfgeval zeer gewenst. De twee medici bespraken onlangs deze problematiek op een congres over hun vakgebied, de forensische geneeskunde.

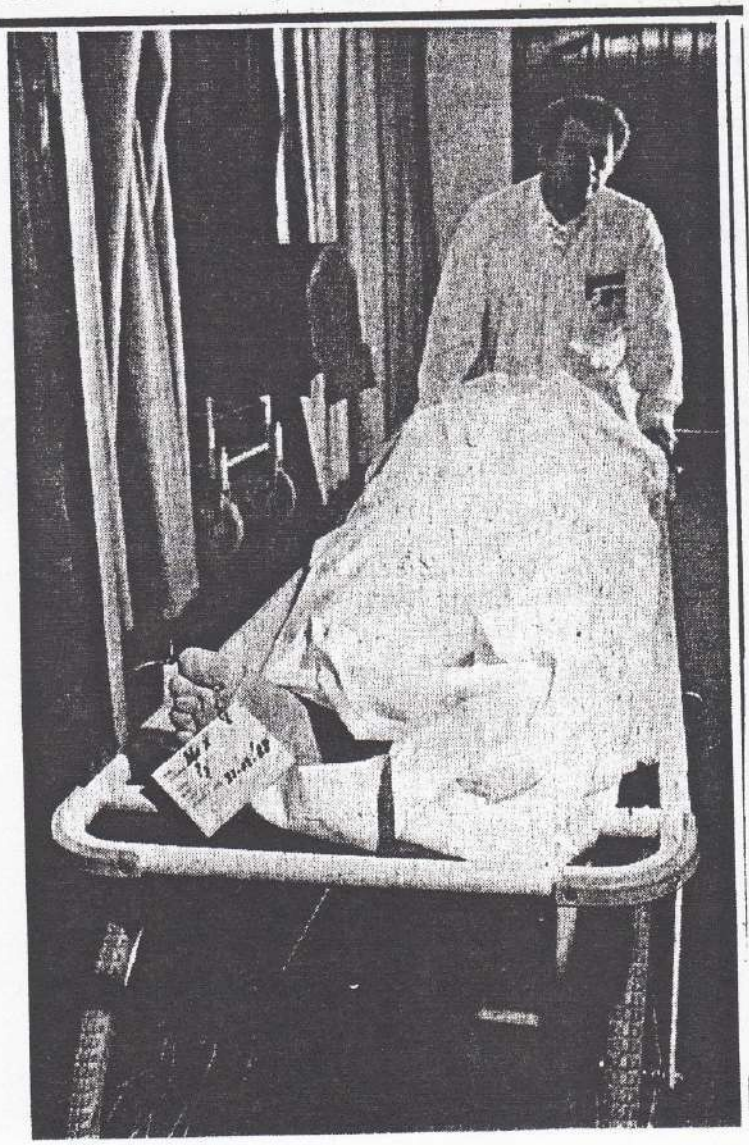

Zij zijn van mening dat huisartsen en gemeentelijke lijkschouwers (dat zijn eveneens artsen) te vaak een onjuiste diagnose stellen ten aanzien van een wel- of niet-natuurlijke dood. „Het is heel goed mogelijk dat zij bang zijn voor de gevolgen van hun waarneming dat iemand een niet-natuurlijke dood is gestorven," zo menen Cohen en Uges.

Gebrek aan kennis

Er is sprake van een gebrek aan kennis bij het vaststellen van ziekte- en doodsoorzaken met een juridische achtergrond, vinden de twee deskundigen. De kern van het probleem is naar hun mening „de gebrekkige scholing" van studenten geneeskunde: „In tegenstelling tot het buitenland wordt binnen de medische opleiding in Nederland geen of nauwelijks aandacht besteed aan de gerechtelijke kanten van het artsenvak. Zo zou bijna geen enkele student weten wat het beroepsgeheim van een arts inhoudt," aldus de deskundigen.

In Groningen is nu als enige universiteit in Nederland dit jaar forensische geneeskunde een verplicht onderdeel geworden van de medische opleiding.

De Telegraaf

Ernstig tekort aan forensisch artsen kan voor fikse problemen zorgen

Door GERDA FRANKENHUIS
22 juli 2022 in BINNENLAND

AMSTERDAM - Een ernstig tekort aan forensisch artsen in Nederland kan ervoor zorgen dat de doodsoorzaak van overledenen moeilijker kan worden achterhaald. Dat kan grote consequenties hebben voor de opsporing en strafrechtelijke vervolging van verdachte moordenaars.

Vaststellen doodsoorzaak 'te vaak een kwestie van gokken en gissen'

Bron: rtlnieuws.nl

18 april 2017

Fragment (audio) RTL LATE NIGHT youtube upload 9 februari 2015.

Patholoog Frank de Goot luidt de noodklok

https://archive.org/details/doodsoorzaak-vaak-onvoldoende-onderzocht-en-fout

Niet natuurlijke dood onvoldoende onderzocht volgens forensisch arts Dr. S. Eikelenboom

De Wet op de Lijkbezorging bevat een aantal bepalingen die handelen over het afgeven van overlijdensverklaringen. Verscheidene onderwerpen, zoals het begrip ‘niet-natuurlijke dood.

Per jaar overlijden 17.000-20.000 Nederlanders door medische fouten en medicijngebruik, volgens forensisch arts Dr. S. Eikelenboom. Artsen verzwijgen veelal dit soort ernstige fouten aan de slachtoffers en hun nabestaanden en schrijven deze ook niet op in het medisch dossier.

RTL Late Night
9 november 2015
(audio)

_____

Jaarlijks 17.000 tot 20.000 doden door medische fouten en medicijngebruik’

Dat zei een forensisch arts bij *RTL Late Night*

https://archive.org/details/NietNatuurlijkeDoodOnvoldoendeOnderzocht

_____

Ziek van artsen, ziekenhuizen en geneesmiddelen

Hans Achterhuis en Margo Trappenburg– 21 oktober 2012, artikel in trouw.nl

_____

Kim Bos,18 november 2015, nrc.nl
antidepressiva zijn gevaarlijk en zwaar verslavend'

_____

AI IN DE STRIJD TEGEN MEDISCHE FOUTEN

"THEORETISCHE MOGELIJKHEDEN EN PRAKTISCHE VERWACHTINGEN VAN AI TER PREVENTIE VAN MEDISCHE FOUTEN"

Geoffrey Verhauwen Stamnummer : 000130627876 Promotor: Prof. Dr. Johan Albrecht Masterproef voorgedragen tot het bekomen van de graad van: Master in de handelswetenschappen: management en informatica Academiejaar: 2018-2019

Universiteit Gent

DEATH BY MEDICINE

Gary Null Praktikos Books (Jan 29, 2010) Hardcover

https://archive.org/details/DeathByMedicine_201811

_____

Medical error is third biggest cause of death in the US, experts say

- Researchers found more than 9.5% of deaths in US are due to medical error
- They used studies since there is no US system for coding these deaths

theguardian.com

Amanda Holpuch

Tue 3 May 2016, modified on Wed 20 Sep 2017

Medical error is the third leading cause of death in the US, accounting for 250,000 deaths every year, according to an analysis released on Tuesday.

_____

Het medisch bedrijf

9 oktober 2017

Door: Anna Kruyswijk-van der Heijden

_____

27.000 overlijdens per jaar met palliatieve

sedatie: dat schreeuwt om onderzoek

Palliatieve sedatie in de laatste levensfase is de afgelopen vijftien jaar enorm gestegen; een op

de vijf Nederlanders sterft inmiddels gesedeerd, terwijl de behandeling voorheen alleen in

noodsituaties voorkwam. Het is hoog tijd voor onderzoek hiernaar, betogen Elise van Hoek-

Burgerhart van de NPV en Rob Bruntink, expert palliatieve zorg, op de opiniepagina van

Trouw.

Bron: trouw.nl

Elise van Hoek-Burgerhart en Rob Bruntink

24 november 2017

_____

Euthanasie moet laatste middel blijven

Het aantal gevallen van medische levensbeëindiging is onaanvaardbaar hoog.

artikel volkskrant.nl

CHRIS RUTENFRANS 30 november 1996

Internist Gøtzsche: 'Medicijnen zijn de derde doodsoorzaak'

_____

Boek Psychiatrie Peter Gotzsche (doden)

https://archive.org/details/deadly-psychiatry-and-organised-denial

_____

De farmaceutische industrie verzwijgt en verdoezelt schadelijke en zelfs dodelijke bijwerkingen van geneesmiddelen stelselmatig. Ze heeft artsen, onderzoekers, politici en patiëntenorganisaties aan een touwtje en verdient miljarden

Dodelijke medicijnen en georganiseerde misdaad, Peter Gøtzsche, Lemniscaat,

Bron: medischcontact.nl

_____

artikel ad.nl Eefje Oomen, 06-02-2017

_____

Medicalisering artikel inTrouw, Sylvain Ephimenco 17 november 2018

_____

"Grenzen aan de geneeskunde"
Ivan Illich
Uitgeverij: Het wereldvenster
319 blz
Eerste druk april 1978
Tweede druk november 1979
Derde Druk april 1981
Vertaling uit het Engels in Nederlands
ISBN: 9029396237

Patientenfederatie slaat alarm: 49.000 ziekenhuisopnames door medicatiefouten

Patiëntenfederatie Nederland slaat groot alarm na de uitkomsten van een onderzoek naar medicatieveiligheid. Daaruit blijkt dat het aantal mensen dat moet worden opgenomen in het ziekenhuis na fouten met medicatie in vijf jaar met 25% is gestegen naar 49.000 mensen per jaar. De helft van deze ziekenhuisopnames blijkt vermijdbaar. Het gaat met name om ouderen die schade oplopen door bijvoorbeeld verkeerde medicijnen, te hoge of te lage doseringen en bijwerkingen door reactie met andere medicijnen.

Bron: patientenfederatie.nl

2017

Patientenfederatie slaat alarm: 49.000 ziekenhuisopnames door medicatiefouten

Patiëntenfederatie Nederland slaat groot alarm na de uitkomsten van een onderzoek naar medicatieveiligheid. Daaruit blijkt dat het aantal mensen dat moet worden opgenomen in het ziekenhuis na fouten met medicatie in vijf jaar met 25% is gestegen naar 49.000 mensen per jaar. De helft van deze ziekenhuisopnames blijkt vermijdbaar. Het gaat met name om ouderen die schade oplopen door bijvoorbeeld verkeerde medicijnen, te hoge of te lage doseringen en bijwerkingen door reactie met andere medicijnen.

Bron: patientenfederatie.nl

2017

Patientenfederatie slaat alarm: 49.000 ziekenhuisopnames door medicatiefouten

Patiëntenfederatie Nederland slaat groot alarm na de uitkomsten van een onderzoek naar medicatieveiligheid. Daaruit blijkt dat het aantal mensen dat moet worden opgenomen in het ziekenhuis na fouten met medicatie in vijf jaar met 25% is gestegen naar 49.000 mensen per

jaar. De helft van deze ziekenhuisopnames blijkt vermijdbaar. Het gaat met name om ouderen die schade oplopen door bijvoorbeeld verkeerde medicijnen, te hoge of te lage doseringen en bijwerkingen door reactie met andere medicijnen.

Bron: patientenfederatie.nl

2017

Political social cleansing: class-based killing

Sociale cleansing is voor de meesten in de samenleving nog niet echt benoembaar,en tevens moeilijk objectief vast te stellen. Door verspreiden van eenzijdige en/of verzonnen informatie door de politiek en in de media.

Sociale zuivering wordt gedefinieerd als moorden op basis van klasse die bestaat uit het elimineren van leden van de samenleving die politiek als ongewenst worden beschouwd zoals o.a. een deel van de middenklasse en de onderklasse, de zieken,gehandicapten,bejaarden en verder iedereen die een bedreiging vormt voor de gevestigde de orde van de politiek.

De politiek zal steevast blijven ontkennen.

Belastingdienst bleek zich al 15 jaar niet aan de wet bij terugvordering toeslagen te houden

Het toeslagenschandaal bij de Belastingdienst is veel groter dan tot nu toe gedacht, concludeert RTL Nieuws op basis van vertrouwelijke stukken. De omstreden werkwijze van de Belastingdienst is veel eerder begonnen dan tot nu toe bekend, blijkt uit duizenden documenten van de dienst Toeslagen die de nieuwszender in handen kreeg.

Grondbeginselen rechtsstaat

De parlementaire ondervragingscommissie kinderopvangtoeslag constateerde in december in haar eindverslag, dat de ouders die slachtoffer werden van de harde aanpak ‘ongekend onrecht’ was aangedaan. De ‘grondbeginselen van de rechtsstaat zijn geschonden’ en ouders hebben jarenlang ‘geen schijn van kans’ gehad.

Bron: ad.nl

BNN/ Vara 31-08-2021 Kristie Rongen (politiek Den Haag) , NPO – Ned1

AUDIO

https://archive.org/details/kristie-rongen-politiek

Oude wijn in nieuwe zakken?

Formatie: Remkes zet in op doorstart kabinet

Door **ONZE PARLEMENTAIRE REDACTIE**
Woensdag 29 september in BINNENLAND
Bron: telegraaf.nl

Schurkenstaat

Een Staat met een rechtspraak die –zoals die in België volgens Jean de Codt hoogste Magistraat van het land- stelselmatig de toegang tot de rechter voor de gewone burger verzwakt dat is geen rechtsstaat maar een schurkenstaat.

Bron: hln.be

17-05-2016

commentaar:

IFUD of Human Rights

In dezelfde context als België kunnen we Nederland ook zien als een schurkenstaat gezien de affaires van de afgelopen decennia van de IRT-affaire en wat daar tussen ligt tot de toeslagen affaire belastingdienst 2020.

Grondbeginselen van de rechtsstaat geschonden.

De commissie constateert dat bij de uitvoering van de kinderopvangtoeslag de grondbeginselen van de rechtsstaat zijn geschonden. Dit verwijt treft niet alleen de uitvoering - specifiek de Belastingdienst/Toeslagen - maar ook de wetgever en de rechtspraak.

In 1994 vergelijkt hoogleraar strafrecht mr. H. de Doelder, destijds tevens rechter in Rotterdam, de Nederlandse overheid met een ongeorganiseerde Gideonsbende die de fundamenten van de rechtsstaat aantast.

Persbericht 24 juni 2005

'Nederland is een dictatuur'

Volgende week verschijnt bij Wolff Publishers te Nijmegen de tweede druk van het omvangrijke standaardwerk van prof. A.Q.C. Tak over het Nederlandse bestuursprocesrecht in theorie en praktijk. De eerste druk van het werk verscheen in augustus 2002 en veroorzaakte veel commotie. Gesteld werd dat uit diepgaand onderzoek was gebleken, dat de burger nauwelijks nog rechtsbescherming krijgt tegen de overheid, met name van de Raad van State. Het boek vormde de aanleiding voor de uitspraak van de Nationale ombudsman van augustus 2004, waarbij de ministers Balkenende, Donner en Remkes werden veroordeeld wegens onbehoorlijk gedrag omdat zij de Tweede Kamer onjuist over het werk hadden geïnformeerd.
Volgens de tweede druk is de situatie echter bepaald niet verbeterd. Grondrechten en rechtsbescherming verdwijnen steeds verder, en de politiek is onwillig daar iets aan te doen. De Staat blijkt niet reëel meer aanspreekbaar bij misdrijven en onrechtmatige gezagsuitoefening door de overheid. In feite blijkt Nederland verworden tot een dictatuur: het predicaat rechtsstaat is niet meer op zijn plaats.

Professor Tak (62) is sinds 1983 hoogleraar staatsrecht en bestuursrecht in Maastricht, waar hij bekendheid verwierf als grondlegger van de Maastrichtse school, die zich kenmerkt door een kritische bewaking van overheidsbevoegdheden. Ruime rechterlijke ervaring deed hij gedurende vele decennia op onder meer als (plaatsvervangend) Voorzitter van het Ambtenarengerecht te Utrecht en sinds 1984 als (plaatsvervangend) Raadsheer bij de Centrale Raad van Beroep. Voorts heeft hij uitgebreide praktijkervaring als adviseur en raadsman bij het Bestuursjuridische adviesbureau BJA.
Noot voor de pers: Voor meer informatie over de inhoud van dit persbericht kunt u terecht bij prof. A.Q.C. Tak, tel. 043 388 3267 of 043 358 1008, e-mail **twantak@hotmail.com** Titel van het boek: het Nederlands Bestuursprocesrecht, ISBN-nummer: 90-5850-134-5. Het voorwoord en de inleiding van het werk, alsmede de flaptekst van het boek kan worden opgevraagd bij de afdeling Communicatie van de UM: 043 388 5222, e-mail **pers@bu.unimaas.nl**. Voor urgente zaken: 06 4602 4992.

Bron: sdnl.nl

Toegang tot het recht

Prof. Twan Tak

https://archive.org/details/GevestigdeOrde

Toeslagenaffaire benadrukt: rechter beschermt burger niet meer tegen de overheid

DOOR RON LODEWIJKS

OP 3 FEBRUARI 2021

IN JOURNALISTIEK ONDERZOEK

Televisierechter **mr. Frank Visser** wond er laatst in het praatprogramma Op1 geen doekjes om.

'Het bestuursrecht is er in dit land niet om de burger te beschermen tegen de overheid, maar om de overheid te beschermen tegen de burger.'

'Het was eigenlijk omgekeerd bedoeld, maar pakte anders uit', schaterlacht hij tegen presentatrice Carrie ten Napel over haar achteloze vraag of 'je als burger kans maakt tegen een gemeente'. Nee dus. Althans niet in de rechtszaal. Alom verbazing aan de gesprekstafel.

Visser spreekt voor zichzelf, zegt hij er in alle vrolijkheid nog wel even bij, om zijn collega-televisierechter Reinier Groos uit de wind te houden. Groos kijkt wat ongemakkelijk. Hij is van beroep raadsheer bij het Gerechtshof in Den Haag. En moet dus oppassen. Maar als voormalig kantonrechter staat Visser buiten de besloten wereld van de rechtspraak waar je de vuile was niet behoort buiten te hangen.

Dat laatste ondervond **Twan Tak** veel eerder aan den lijve. Na tientallen jaren empirisch onderzoek naar het functioneren van de bestuursrechtspraak, was hij tot de barre conclusie gekomen dat 'Nederland zich geen rechtsstaat meer mag noemen'. De resultaten van zijn monnikenwerk als hoogleraar staats- en bestuursrecht legde hij vast in 'Het Nederlands bestuursprocesrecht in theorie en praktijk'.

Oorverdovend stil

Oorverdovend stil bleef het aan het juridische front over dit standaardwerk van maar liefst 4000 pagina's. Toenmalig minister van justitie **Piet Hein Donner** zette de brisante bevindingen van Tak in de Tweede Kamer weg als wetenschappelijk ongefundeerd.

Tak pikte deze diskwalificatie van zijn levenswerk niet en diende een klacht in bij de Nationale Ombudsman. Die tikte de CDA-minister op de vingers. Hij had Tak onrecht aangedaan.

De hoogleraar schoot er niets mee op . Regering en parlement degradeerden het bestuursrecht volgens Tak steeds verder tot slechts 'een administratieve controle van overheidsdocumenten'.

Burgers die bij de rechtbank een blauwtje lopen en in hoger beroep hun heil zoeken bij de Raad van State, komen volgens de Maastrichtse professor vrijwel altijd bedrogen uit. Uitgangspunt in het bestuursrecht is namelijk niet hun rechtspositie maar het besluit van de overheid dat zij aanvechten. Mocht dat onzorgvuldig zijn genomen of administratief haperen, dan krijgt die gemeente of provincie een herkansing om dergelijke fouten snel weg te poetsen via de zogeheten **'bestuurlijke lus'.**

Een initiatiefwet met deze naam werd in 2009 door **Ger Koopmans** door het parlement geloodst. Daarmee bediende deze CDA-machtspoliticus van de oude stempel vooral gemeentebestuurders als PvdA-prominent **Adri Duivesteijn** op zijn wenken.

Deze toenmalige wethouder van Almere had twee jaar eerder paginagroot in de Volkskrant luidkeels zijn nood geklaagd over jarenlange vertragingen van grote bouwprojecten, omdat de gemeente in het woud van regels ergens een administratieve fout blijkt te hebben gemaakt.

Volgens Duivesteijn was er altijd wel een slimme jurist die dat ontdekte en gelijk kreeg bij de rechter en dan moest de hele procedure overnieuw.

'De Raad van State kijkt alleen maar of alle regeltjes juist zijn nageleefd en doet niet, zoals andere rechters, aan belangenafweging', constateert Duivesteijn in het interview.

Dat beaamt rechter Visser in Op1 volmondig: 'Leg andere rechters een kwestie voor waarvan je zegt: dit kan echt niet, dit is waanzin, dan gaat het feest niet door. En als je dan in het bestuursrecht een keer een zaak wint op een procedurefout – vaak zijn het de echte zeurpieten, de chicaneurs die dat redden – **dan mag de gemeente het van de Raad van State gewoon nog een keer over doen**', wijst Visser op de bestuurlijke lus van Ger Koopmans.

In de vierde druk van zijn standaardwerk constateert Tak dat de misère feitelijk steeds groter wordt. 'Ons bestuursprocesrecht is dood en vergruizeld", schrijft hij in 2011. Een vijfde druk volgde nog, maar Tak bleef vooral een roepende in de woestijn. **De bestuursrechtspraak gaat nog steeds haar goddelijke gang.**

Ongekend onrecht

Maar daar lijkt nu toch verandering in te komen. Die spruit voort uit het opzienbarende rapport 'Ongekend onrecht' over het schandaal met de kinderopvangtoeslagen. Een parlementaire onderzoekscommissie kraakt daarin harde noten over de meedogenloze bejegening van gezinnen die fraude werd aangewreven.

Ook de bestuursrechtspraak speelde daarbij volgens de commissie een kwalijke rol. 'Die heeft jarenlang een wezenlijke bijdrage geleverd aan het in stand houden van de spijkerharde uitvoering van regelgeving die niet dwingend uit de wet volgde. **Daarmee veronachtzaamde de bestuursrechtspraak zijn belangrijke functie van (rechts)bescherming van individuele burgers'.**

De commissie is met name geraakt door het jarenlang juridisch 'wegredeneren van algemene beginselen van behoorlijk bestuur'. 'Die zouden moeten dienen als stootkussen en beschermende deken voor mensen in nood.' Zij wijst er *'met diepe verontwaardiging'* op dat ouders ook bij de Raad van State jarenlang 'geen schijn van kans hadden'.
De hoogste bestuursrechter moet eveneens 'bij zichzelf te rade te gaan hoe in de toekomst herhaling kan worden voorkomen', oordeelt de commissie die overtuigend werd geleid door CDA-kamerlid **Chris van Dam**. *'Ik zit hier te kijken naar het wereldkampioenschap bestuurlijk onvermogen'*, haalde de commissievoorzitter tijdens de verhoren uit naar verantwoordelijke bewindslieden en topambtenaren. Die wezen vooral naar elkaar in plaats van de hand in eigen boezem te steken.
Het had voor de hand gelegen dat Van Dam ook de vice-president van de Raad van State, **Thom de Graaf** dan wel diens voorzitter van de afdeling bestuursrechtspraak **Bart Jan van Ettekoven** aan de tand zou hebben gevoeld over hun aandeel in de toeslagenellende.

Hiervoor waren voldoende aanknopingspunten. Als voormalig officier van justitie is Chris Van Dam gepokt en gemazeld in het strafrecht waar persoonlijke omstandigheden van de verdachte ten principale wél meetellen bij het bepalen van de strafmaat.

Een brug te ver

Maar een verhoor van de Raad van State was kennelijk toch een staatsrechtelijke brug te ver voor zijn commissie die niet eens (oud-)parlementariërs over hun rol in de toeslagenaffaire mocht ondervragen.

Hoe de Raad van State opereerde in de toeslagenaffaire, blijkt uit een analyse die de Amsterdamse hoogleraar Sjoerd Zijlstra in opdracht van de commissie maakte. Hiertoe bekeek hij de rechterlijke uitspraken in beroepszaken van ouders die door de belastingdienst te grazen waren genomen. Acht jaar lang kregen zij vrijwel geen poot aan de grond in het plechtstatige gebouw aan de Haagse Kneuterdijk waar de Raad van State huist.

De hoogste bestuursrechter woog hun belang niet mee in uitspraken ten gunste van de belastingdienst. Uitgekeerde voorschotten voor kinderopvang moesten veelal tot op de laatste cent worden terugbetaald als bij controle achteraf administratief ook maar iets niet bleek te kloppen.

De wetten waarop de belastingdienst zich beriep schreven deze **alles-of-niets-aanpak** volgens de Raad van State dwingend voor. Dus viel er helemaal geen rekening te houden met de financiële situatie van gezinnen. De hoogste rechters verwezen de ouders steevast naar de belastingdienst voor een betalingsregeling op maat, maar schreven verder niets voor. Als daar vervolgens geen fluit van terecht kwam, konden deze mensen niet meer bij de Raad van State terecht. Zij werden aan hun lot overgelaten.

Een volgens Zijlstra **centrale uitspraak** in dit pandemonium dateert van 8 juni 2016 en werd afgeleverd door een driehoofdig rechtscollege met daarin de al eerder genoemde Bart Jan van Ettekoven. Deze carrièrejurist die ooit begon als beroepsmusicus, geeft sinds 1 mei 2017 leiding aan de afdeling bestuursrechtspraak en is dus toonaangevend voor de cultuur aan de Kneuterdijk.

Mierenneukerij

De uitspraak waarvoor Van Ettekoven tekende staat bol van juridische mierenneukerij over regels zijn regels. Een vader van vier kinderen kon niet hard maken dat hij ook de laatste 296,20 euro van zijn 1.276, 20 euro omvattende eigen bijdrage aan het gastouderbureau had betaald. En dus moet deze vader wegens gebrek aan bewijs het volledige voorschot van 8.313 euro op bevel van de belastingdienst terugstorten in de staatskas.

Want, zo concluderen Van Ettekoven cs, dat staat **‘met zoveel woorden’** in de wet die daarmee volgens hun interpretatie ‘dwingendrechtelijk’ voorschrijft dat er onvoorwaardelijk en zonder aanziens des persoons moet worden terugbetaald. En nee, de ontbrekende 296,20 euro is geen relatief klein bedrag dat de belastingdienst tot mildheid jegens de vader verplicht.

Eindeloos terugverwijzen

Deze sleuteluitspraak uit 2016 vertoont ook een ander bekend patroon bij de Raad van State: het eindeloos terugverwijzen naar eerder gedane uitspraken, de zogeheten ‘vaste jurisprudentie’, zonder die op enig moment nog eens tegen het licht te houden. Hoe bedroevend zwak rechtspraak dan is gefundeerd, blijkt als je het spoor terug volgt in de vele kinderopvangtoeslagzaken waarmee de Raad van State te maken kreeg.

Het terugverwijzen eindigt bij de uitspraak die **deeltijdrechter Tom Claessens** op 24 december 2008 deed over een huurtoeslagkwestie. Deze 'staatsraad in buitengewone dienst', rechter met een nul-urencontract, bepaalt dan in zijn eentje dat de wet waar het ook in de kindertoeslagaffaire vooral om draait – de Algemene wet inkomensafhankelijke regelingen (Awir) – zonder aanziens des persoons tot volledige terugbetaling dwingt. Maar in feite sanctioneert Claessens slechts een interpretatie die de rechtbank in Haarlem eerder aan de Awir had gegeven.

Eenvoudige kwestie

Hier is dus sprake van een oppervlakkig oordeel over wat de Raad van State toch al beschouwde als een eenvoudige kwestie. Die werd daarom afgewerkt door één rechter in plaats van drie staatsraden die aantreden voor zaken van werkelijk juridisch gewicht.

Hetzelfde patroon openbaart zich in de rechtspraak over de Wet Kinderopvang van 2004. De reeks terugverwijzingen stopt hier bij de uitspraak van 22 juni 2011 door opnieuw de enkelvoudige kamer van de Raad van State. **Deeltijdrechter Claire Ligtelijn-van Bilderbeek**, bevestigt dan het vonnis van de rechtbank Breda uit 2010 waarmee de belastingdienst per definitie het recht kreeg om uitgekeerde voorschotten volledig terug te vorderen als ouders achteraf geen waterdicht bewijs konden overleggen dat en wat zij hadden betaald voor de opvang van hun kinderen.

Het waren dus de lagere bestuursrechters die de loper uitlegden voor de belastingdienst om onschuldige burgers te ruïneren. En omdat deze mensen ook in hoger beroep keer op keer bot vingen, kreeg de fiscus jarenlang vrij spel van de ambtelijke top op ministeries, die hun politieke bazen er op wezen dat de Raad van State 'het toch goed vond'. Niets aan de hand dus.

De ommezwaai van 2019

Maar dan ineens is er 'de ommezwaai van 2019', zoals het rapport 'Ongekend onrecht' van de commissie Van Dam aangeeft. Met twee uitspraken komt de Raad van State op 23 oktober van dat jaar terug op standpunten die acht jaar lang onwrikbaar waren. Een georchestreerde ommezwaai, begeleid door een ronkend persbericht met als boodschap dat de belastingdienst meer ruimte krijgt: 'De lijn was alles of niets, maar is nu maatwerk'.

De uitspraken zelf getuigen van een verbluffende lenigheid om juridisch recht te praten wat wettelijk krom is. Kort samengevat vindt de Raad Van State thans dat er weliswaar sprake is van een verplichting tot terugbetalen als fraude wordt vermoed, maar dat de belastingsdienst niet per definitie dan ook alles moet terugvorderen. De rijkskassiers moeten voortaan ook de belangen afwegen van ouders die zij op de korrel hebben. Daarbij kunnen zij rekening houden met persoonlijke omstandigheden.

Deze matigende aanpak was tien jaar eerder al geopperd door de landsadvocaat, maar de belastingdienst sloeg dit advies in de wind en ging er vervolgens met gestrekt been in. De ommezwaai van 2019 had wél een matigend effect. Het kabinet vertaalde die een half jaar later in nieuwe beleidsinstructies.

Maar ook toen mocht de belastingdienst terugvordering van zowel *kinderopvangtoeslag, huurtoeslag, zorgtoeslag als kindgebonden budget* niet afhankelijk maken van de financiële situatie in gezinnen. Met hen kon alleen een betalingsregeling worden getroffen.
Voor 'de ommezwaai' van de Raad van State tekenden maar liefst zes bestuursrechters (staatsraden). Onder hen mr.dr. **Hanna Sevenster**, tevens één van de vijf permanente leden die de Raad van State momenteel telt. De voormalige topvolleybalster combineert deze algemene bestuursfunctie met haar taak als rechter.

Wekelijks schuift Sevenster aan in de algemene vergadering van de Raad van State die wordt geleid door vice-president Thom de Graaf. Daar komen de belangrijkste kwesties aan de orde die spelen in zowel de afdeling bestuursrechtspraak als de afdeling die kabinet en Tweede Kamer van advies dient over wetgeving. Hoewel zoiets nooit bekend wordt gemaakt, kan het niet anders dan dat 'de ommezwaai van 2019' vooraf door de algemene vergadering is goedgekeurd.

Tegen heug en meug

'Dit was een rechterlijk paardenmiddel, niet voor herhaling vatbaar', maakt Van Ettekoven twee jaar later in dagblad Trouw duidelijk hoezeer dit een besluit tegen heug en meug was. Want 'de ommezwaai' had volgens hem niet gehoeven als het kabinet in 2004 maar had geluisterd naar het advies van de Raad van State 'om in onvoorziene of schrijnende gevallen af te kunnen wijken van de standaard regels'.

Dat was mogelijk geweest door een zogeheten **hardheidsclausule** op te nemen in de al eerder genoemde Algemene wet inkomensafhankelijke regelingen op te nemen. Maar dat advies wordt in de wind geslagen door nota bene **Piet Hein Donner**, de minister van Justitie die later vice-president van de Raad van State werd.

Gezien de grote hoeveelheden uit te keren toeslagen, moet de belastingdienst *'als een machine gaan werken'*. Maatwerk zorgt voor *'zand in de raderen'* en dat kunnen we niet hebben, meent Donner. Hij werd daar toen in gesteund door Tweede én Eerste Kamer.
Inmiddels is de politieke wind volledig gedraaid. Met terugwerkende kracht moet wetgeving 'als regel' een hardheidsclausule hebben, zo vindt de hele Tweede Kamer. Ook de rechter kan dan weer 'voldoende rechtsbescherming bieden aan de burger'.

Moedwillig machteloos

*De 'ommezwaai van 2019' verdwijnt daarmee in de geschiedenisboeken.*Wat niet wegneemt dat de Raad van State hierbij toen verzuimde om 'eerlijk toe te geven dat hij de Wet kinderopvang voordien verkeerd had uitgelegd', oordeelt de Groningse hoogleraar **Bert Marseille.** De hoogste bestuursrechter had zichzelf *'moedwillig machteloos'* opgesteld, in plaats van de vinger aan de pols te houden bij de belastingdienst, verklaarde Marseille tegenover de commissie Van Dam.
Door af te treden heeft het kabinet verantwoordelijkheid genomen voor schending van de grondbeginselen van de rechtsstaat. Ook de Raad van State wil lering trekken uit de toeslagenaffaire, verklaart Bart Jan van Ettekoven in het al eerder genoemde Trouw-interview van 9 januari 2021.

De voorzitter van de afdeling bestuursrechtspraak verbreekt daarmee het notoire stilzwijgen waarin de Raad van State zich hult zodra er kritiek van buiten komt op het eigen functioneren.

De zware verwijten van de parlementaire commissie zijn dan ook als een mokerslag aangekomen. De wetgevende macht zet de Raad van State publiekelijk te kijk. Nog nooit vertoond. Een unicum in het staatsrecht.

Met veel omhaal van woorden toont Van Ettekoven in het interview **alsnog mededogen** met gedupeerde ouders die hij en zijn mederechters niet hadden toen het erop aan kwam. Ook noemt hij het spijtig dat de ommezewaai zo lang uitbleef. Maar ja, uit al die individuele zaken die de Raad van State op zijn bord kreeg, bleek niet dat de belastingsdienst systematisch buiten zijn boekje ging.

Het beeld bestond juist dat ouders de spelregels niet naleefden van wetten die waren opgetuigd om fraude hard aan te pakken. En het bestuursrecht gaat er volgens Van Ettekoven nu eenmaal vanuit dat overheidsinstanties rechtmatig te werk gaan en de wet uitvoeren.

Met deze woorden bevestigt de staatsraad wat professor Tak al lang in de uitspraken van de Raad van State ontwaarde, en wat professor Zijlstra in zijn analyse voor de commissie Van Dam opnieuw signaleert: **dat de Raad van State burgers in de kou laat staan omdat hij stelselmatig de kant van de overheid kiest.**

Vlucht voorwaarts

Van Ettekoven neemt in het interview de vlucht voorwaarts en kondigt zelfonderzoek aan. Om ombarmhartige tendensen in de eigen rechtspraak aan het licht te brengen, 'gaan wij onze kast met zaken en uitspraken doorlichten'.

Dat is dus geen onafhankelijk onderzoek, reageert emiritus hoogleraar rechtsgeleerdheid **Albert Koers** in zijn opiniestuk in Trouw. En onafhankelijke deskundigheid is volgens hem onontbeerlijk omdat de Raad van State geen problemen zal oplossen die hij door zijn eigen werkwijze heeft veroorzaakt.

Zo maken de bestuursrechters 'slechts sporadisch' gebruik van de mogelijkheid om zelf aanvullend onderzoek te doen als de klagende burger iets belangrijks over het hoofd heeft gezien, signaleert Koers.

Om het zelfonderzoek toch nog een geloofwaardig tintje te geven, klimt vice-president Thom de Graaf in de pen. Het 'reflectieproject' wordt opgetuigd met 'een zware externe begeleidingscommissie', belooft de onderkoning van Nederland aan Mark Rutte. De premier meldt dat op 19 januari 2021 aan de Tweede Kamer tijdens het debat over het rapport 'Ongekend onrecht'.

Maar daarmee komt de hoogste bestuursrechter niet weg. **CDA-parlementariër Pieter Omtzigt** die zich als een terriër in het toeslagenschandaal heeft vastgebeten, stuurt aan op onafhankelijk onderzoek naar de stand van de rechtsbescherming in Nederland, inclusief de rol die de Raad van State daarin speelt.

Internationaal onderzoek

En met succes. Omtzigt krijgt brede steun van de Tweede Kamer om de 'Europese commissie voor democratie door wet', kortweg **Commissie van Venetië** genoemd**,** in te schakelen en om advies te vragen. Dit internationale gezelschap juristen, verbonden aan de Raad van Europa, hield zich de laatste jaren bezig met rechtssytemen in landen als Polen, Hongarije, Moldavië, Armenië en Tunesië die hier te lande als obscuur worden beschouwd.

Dit jaar staan onderzoeken op het programma naar de mensenrechten in de Russische Federatie en Wit-Rusland, en over het politieke- en kiesstelsel in Georgië. En dan komt nu ook de Westeuropese rechtsstaat Nederland aan de beurt. Nog nooit vertoond en bepaald ook geen aanbeveling voor een land dat andere naties graag ethisch de maat neemt.

'Heel veel mensen zijn hiervan van de leg', omschrijft Chris van Dam in een interview met Sven Kockelmann op Radio 1 de consternatie die in Haagse kringen over het inschakelen van de Venetië Commissie is ontstaan. Niet in het minst bij de Raad van State zelf, wiens lid **Ben Vermeulen** namens Nederland in deze prestigieuze commissie zetelt.

Als rapporteur van de commissie boog Vermeulen zich recent in Kosovo over regels voor vrijheid van vergadering en in Oezbekistan over gewetensvrijheid en religieuze vrijheid. Eerder las hij Polen de les over een wet die de politie buitensporige bevoegdheden geeft om privégegevens van burgers op te sporen.

En nu moet Vermeulen toekijken hoe zijn eigen Raad van State op de korrel wordt genomen. Niet prettig voor zijn aanzien en voor de reputatie van Nederland dat in de Venetië Commissie ook met **Martin Kuijer** een forse partij meeblaast.

Deze raadsheer van de **Hoge Raad der Nederlanden**, hoogste rechtsorgaan in civiele en strafzaken, boog zich namens de commissie recent over hervormingen van de rechterlijke macht in Bulgarije en de Oekraïne.

Dat juist Pieter Omtzigt op de proppen komt met de Venetië Commissie, is niet toevallig. Het CDA-Kamerlid is namens Nederland al jaren prominent lid van de Raad van Europa. Zo deed hij namens dit verbond van 47 Europese landen onderzoek naar de geruchtmakende moord op een Maltezer onderzoeksjournaliste. En stelde vast dat staatscorruptie hoogtij viert op Malta.

Staatscommissie

Naast de Venetië Commissie, heeft Omtzigt nog een pijl op zijn boog. Een speciale staatscommissie gaat het functioneren van de rechtsstaat onder de loep nemen. Samen met Chris van Dam jaste Omtzigt ook dit voorstel moeiteloos door de Tweede Kamer, tegen de zin van premier Rutte en diens VVD. Daarmee krijgt het rapport 'Ongekend onrecht', een nóg concreter vervolg.

De kans bestaat echter dat Van Dam de uitkomsten van beide onderzoeken als parlementariër niet meer zal meemaken. Het partijbestuur van het CDA heeft hem afgereserveerd naar de achterhoede van de kandidatenlijst voor de Tweede Kamer.

De Hagenaar wilde zich aanvankelijk terugtrekken, maar besloot toch terug te vechten met een voorkeurscampagne. Omtzigt ging hem daarin in 2012 met succes voor, dankzij massale de steun van zijn Twentse achterban.

Druk op de ketel

Als Van Dam dit kunststukje op 17 maart weet te herhalen, kan hij samen met Omtzigt politieke druk op de ketel houden zodat de bestuursrechtspraak ook werkelijk verandert. En de belangen van burgers weer meetellen in de rechtszaal.

De bevindingen van Twan Tak laten zien dat een uitputtend gevecht moet worden gevoerd tegen de gevestigde Haagse orde van politici, ambtenaren en rechters, om de democratische rechtsstaat weer op de rails te krijgen.

En wat staat dan die burger ondertussen te doen?
Professor Tak had daar een even praktisch als ontluisterend antwoord op. 'Ik geef mensen vaak het advies om niet te procederen. Want dat is voordeliger.'

Bron: beterinbrabant.nl

MINSTENS DUIZEND UITHUISPLAATSINGEN BIJ TOESLAGENOUDERS

Adriaan de Jonge 19 okt 2021
Binnenlandsbestuur.nl

Ruim duizend kinderen wiens ouders het slachtoffer zijn geworden van de kinderopvangtoeslagenaffaire zijn tussen 2015 en 2020 uit huis geplaatst, blijkt uit onderzoek van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS). Maar volgens gedupeerde Janet Ramesar ligt het werkelijke aantal minstens dubbel zo hoog.

Onderschatting
De bevinding van het CBS, dat 1.115 kinderen van toeslagenouders uit huis zijn geplaatst, is volgens Ramesar een zware onderschatting. Het onderzoek beperkt zich tot de jaren 2015 tot en met 2020, terwijl de toeslagenaffaire volgens Ramesar al vanaf 2005 speelde. Bovendien blijven door de gekozen onderzoeksmethode veel gevallen – waaronder die van Ramesar zelf – buiten beeld.

Beperkt deel
Dat vertelt de Haagse Janet Ramesar aan de telefoon, terwijl ze zich klaarmaakt om naar de rechtbank te gaan voor een zaak tegen haar voormalige bewindvoerder – ook een gevolg van de toeslagenaffaire. Het CBS heeft volgens haar maar een beperkt deel van de uithuisplaatsingen gevonden, omdat er alleen is gekeken naar gevallen waarbij de rechter een dwingende maatregel heeft opgelegd én er sprake is van jeugdhulp met verblijf buiten het eigen gezin. Ramesar's zoon (die volgende maand 15 wordt) werd echter bij haar thuis weggehaald terwijl geen van beide criteria van toepassing was.

Voldongen feit
Ramesar, die haar verhaal ook vertelt in de documentaire *Alleen tegen de staat*, zegt dat ze 'erin gechanteerd' werd. Volgens Veilig Thuis, het meldpunt voor kindermishandeling, had ze zelf toestemming gegeven om haar zoon uit huis te laten plaatsen. Maar Ramesar zegt dat ze voor een voldongen feit werd gesteld. 'Ze hebben mij toendertijd geambusht', aldus Ramesar. 'Ik moest binnen een halfuurtje afscheid nemen.' Op die manier is de rechter nooit bij de uithuisplaatsing betrokken geweest. Ook was er bij de Raad voor de Kinderbescherming geen dossier te vinden over haar situatie. 'Dat mag dus niet', aldus Ramesar. 'Maar het gebeurt wel.'

Verdubbelen
Bovendien kwam haar zoon terecht bij zijn vader – waar hij nu nog steeds woont – waardoor er ook geen sprake was van verblijf buiten het eigen gezin. Gezien de beperkingen van de criteria en de periode die werd onderzocht door het CBS, verwacht Ramesar dat het werkelijke aantal uithuisplaatsingen bij gezinnen die slachtoffer zijn geworden van de toeslagenaffaire een stuk hoger ligt dan de 1.115 kinderen die uit het onderzoek kwamen. 'Dat het een onderschatting is, weet ik wel

zeker. Ik denk dat je het sowieso wel kan verdubbelen.'

Sneeuwbaleffect

De cijfers van het CBS geven niet aan of de uithuisplaatsingen ook daadwerkelijk te wijten zijn aan de gevolgen van de toeslagenaffaire. Maar Ramesar verwacht dat dat in bijna alle gevallen wel zo is. Ondanks dat financiële problemen op zichzelf geen geldige grond zijn om een kind uit huis te plaatsen, zijn de gevolgen van die problemen dat vaak wel. 'Multiproblematiek heeft vaak zijn oorsprong in financiële problemen', aldus Ramesar. 'Negen van de tien keer zijn schulden de oorzaak. Als je geen geld hebt om voor je kinderen te zorgen, dan word je depressief. En dan is zo'n melding bij Veilig Thuis snel gedaan. Bij veel mensen is het een sneeuwbaleffect.'

Tegemoetkoming

Onlangs werden er al Kamervragen gesteld over uithuisplaatsingen van gedupeerde kinderen. Dat was naar aanleiding van berichtgeving in *de Volkskrant* over gedupeerde Karin van Opstal, wiens vier kinderen allemaal bij haar werden weggehaald nadat ze, als gevolg van de terugvorderingen van de Belastingdienst, haar huis verloor. Staatssecretaris Alexandra van Huffelen (Toeslagen, D66) liet in antwoord op die vragen weten dat er 'hard wordt gewerkt om het aantal uithuisplaatsingen terug te dringen'. Ook wordt op basis van een aantal uithuisplaatsingen onderzocht 'wat wel en wat niet gewerkt heeft en wat we daarvan kunnen leren'. Eerder werd al bekend dat alle kinderen van toeslagenouders een financiële tegemoetkoming krijgen van 1500 tot 7500 euro. Bij de Belastingdienst zijn volgens de meest recente cijfers ruim 47.000 toeslagenouders in beeld. Zo'n 70.000 kinderen komen in aanmerking voor de tegemoetkoming.

Opmerking de brief van mevr Nakad aan europese instanties is Haar persoonlijke opinie en hebben niet de bewijskracht als authentieke akten notarieel door IFUD of Human Rights. Voor nader wetenschappelijk onderzoek en naslag kunnen ze nuttig zijn.

NAKAD LAW
YOUR PARTNER IN JUSTICE

WOLFERT VAN BORSSELENWEG 119
NL – 1181 PJ AMSTELVEEN

M: +31 (0)6 46 22 42 52
E: henriette@nakadlaw.nl
W: www.nakadlaw.nl

Aan:
De President van de Europese Commissie
Mw. U. von der Leyen
Per e-mail: *ec-president-vdl@ec.europa.eu*
rule-of-law-network@ec.europa.eu

De President van het Europese Parlement
Mw. R. Metsola
Per e-mail: roberta.metsola@europarl.europa.eu

De President van de Europese Raad
De heer C. Michel
Per e-mail: press.president@consilium.europa.eu
Simonetta.Cook@consilium.europa.eu

Cc:
F4F, Fit for Future platform
Per e-mail: *SG-F4F@ec.europa.eu*

Directorate C: Grondrechten en rechtstaat
Unit C.2: Beleid Grondrechten
T.a.v. mw. Georgia Georgiadou
Vervangend Hoofd van de Unit
Per mail: *JUST-C2-CHARTE@ec.europa.eu*

"When will our consciences grow so tender that we will act to prevent human misery rather than avenge it?"

~Eleanor Roosevelt

Uw referentie: Targeted stakeholders consultation Rule of Law Report NL 2022

Amstelveen, 21 januari 2022

Geachte mevrouw Von der Leyen en mevrouw Metsola, geachte heer Michel,

1. Op 24 januari 2022 eindigt de periode waarin stakeholders hun input kunnen geven over de stand van de Nederlandse rechtsstaat.[1] In de afgelopen twee jaar heb ik u van tijd tot tijd al geïnformeerd. Vandaag zend ik u een formele bijdrage in uw consultatieproces. Graag verzoek ik u de eerdere reeds verzonden informatie als hier herhaald en ingelast te beschouwen.

[1] https://ec.europa.eu/info/policies/justice-and-fundamental-rights/upholding-rule-law/rule-law/rule-law-mechanism/2022-rule-law-report_en

Achtergrond en doel consultatie

2. Blijkens de informatie verzoekt de Commissie belanghebbenden om via deze gerichte raadpleging schriftelijke bijdragen aan het verslag te leveren. Het doel is de beoordeling van de Commissie te voeden met feitelijke informatie over de ontwikkelingen ter plaatse in de lidstaten. Uw Doeldoelorganisaties zijn organisaties die zich bezighouden met kwesties in verband met de rechtsstaat, met name in verband met rechtsstelsels, corruptie, pluralisme in de media en checks and balances, zoals a) Europese netwerken en verenigingen b) NGO's/maatschappelijke organisaties c) nationale verenigingen (bijv. rechtersverenigingen, journalistenfederaties, enz.) d) andere relevante belanghebbenden.

3. Ik verzoek u mijn bijdrage aan te merken als een bijdrage onder d): andere relevante belanghebbenden.

   "Our goal today must be to act on young people's concerns. This is what we are doing in Europe. I want 2022 to be the European Year of Youth. To honour, support and engage with young people: To make them central to all European Union policies – social, digital, or climate."
   "This year we presented the EU Strategy on the Rights of the Child: To protect, promote and fulfil basic rights of young people. To improve quality education at home and abroad. I join the Secretary-General's call to all leaders, to step up pledges and commitments.
   To fill the funding gap – widened by COVID-19."[2]

4. Ik spreek op eigen titel als oud-advocate, doctor in de rechtsgeleerdheid van de Universiteit Leiden, oprichtster van de eerste online rechtbank e-Court (www.e-court.nl), echtgenote, vrouw en moeder van vier kinderen, als Nederlandse en Europees burger, maar beschouw mijzelf als lid van een informele lobby-organisatie van bezorgde burgers, dissidenten, klokkenluiders en slachtoffers van de bestuurscultuur en de uitvoeringspraktijk van de Nederlandse Staat namens wie ik deze bijdrage mede indien.[3]

5. De informatie gaat vooral over de uitvoeringspraktijk van de Nederlandse jeugdzorg, maar ook over andere domeinen en de bestuurscultuur in het algemeen. Deze geven aanleiding tot ernstige bezorgdheid. In deze brief presenteer ik u bepaalde informatie hierover, vanuit onze gedeelde vrouwelijke en Europese waarden.

   Digital technology is changing people's lives. The EU's digital strategy aims to make this transformation work for people and businesses, while helping to achieve its target of a climate-neutral Europe by 2050.The Commission is determined to make this Europe's "Digital Decade". Europe must now strengthen its digital sovereignty and set standards, rather than following those of others – with a clear focus on data, technology, and infrastructure.[4]

   "Digitaal Europa
   De COVID-19-pandemie heeft ons geleerd dat digitale technologieën vandaag meer dan ooit essentieel zijn. Dankzij digitale oplossingen kunnen de Europeanen met elkaar in contact komen, werken en een medische behandeling krijgen.
   Digitalisering biedt tal van voordelen door:
   - *het scheppen van nieuwe banen*
   - *het stimuleren van nieuwe vaardigheden*
   - *het ontwikkelen van nieuwe markten*
   - *het versterken van het concurrentievermogen van de EU*

   De digitale transitie is essentieel voor de strategische autonomie van de EU en voor de verwezenlijking van de Europese klimaatdoelstellingen.

[2] https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/speech_21_6662
[3] https://www.nederlandsevrouwenraad.nl/html/index.php?paginaID=1334
[4] https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/europe-fit-digital-age_en

De EU-lidstaten steunen een digitalisering waarbij de mens centraal staat en de waarden en grondrechten van de EU worden geëerbiedigd en gehandhaafd."[5]

"Cruciale sectoren zoals vervoer, energie, gezondheid en financiën worden steeds afhankelijker van digitale technologieën. De digitalisering biedt volop kansen en ook oplossingen voor problemen – zeker in coronatijden – maar stelt de economie en de samenleving ook bloot aan cyberdreigingen."[6]

Rule of law reports NL 2020 en 2021

6. Volgens eerdere rapporten over de Nederlandse rechtsstaat (2020/2021), waarover schijnbaar uitsluitend doelorganisaties onder a) t/m c) u hadden voorzien van informatie, heeft Nederland een stevige reputatie als een sterk rechtsstaatland, wat tot uiting komt in de openingszin (2020 en 2021): "Het Nederlandse rechtsstelsel wordt gekenmerkt door een hoog niveau van gepercipieerde rechterlijke onafhankelijkheid en bijzondere aandacht voor de kwaliteit van de rechtspraak." Den Haag wordt beschouwd als de internationale hoofdstad van vrede en recht (Vredespaleis, Internationaal Strafhof, enz.).

7. In Nederland is helaas niets wat het lijkt. Er is een grote kloof tussen perceptie en werkelijkheid.

Huidige situatie (algemeen)

8. De Nederlandse parlementaire democratie heeft van oudsher het fundament in het (Christelijke) geloof dat mensen de opdracht hebben om vreedzaam samen te leven, een samenleving te vormen waarin zij omzien naar elkaar en waarbij iedereen erbij mag horen. Het zou in onze samenleving om veel meer moeten gaan dan om geld en bezit. Het gaat vooral om zinvol leven, vrijheid en naastenliefde en welvaart en welzijn voor ons allemaal. Daarbij is het cruciaal dat de overheid zich bescheiden, barmhartig en dienend opstelt. Nederlandse burgers willen geen samenleving waarin ons verteld wordt wat we moeten denken en doen, maar wij willen vrijheid om te geloven en om zelf verantwoordelijkheid te nemen, vanuit naastenliefde. Wij willen een bescheiden overheid, die ruimte biedt aan inwoners die maatschappelijk initiatief tonen en die de menselijke waardigheid beschermt, door voorwaarden te scheppen waardoor de grondrechten tot bloei komen. We willen een wereld waarin we omzien naar elkaar. Een wereld die leefbaar blijft, ook voor onze kinderen, en waarin welvaart en overvloed gedeeld worden vanuit de goede zorg voor onze planeet, planten en dieren. Dit is het uitgangspunt lokaal, provinciaal, landelijk en Europees. Daarnaast is het ook praktisch om ons goed te organiseren (wegen, fabrieken, etc.) want de som der delen is groter dan het geheel.

9. Helaas zijn wij in de afgelopen periode verder van onze idealen afgeraakt. Er zijn twee fundamentele problemen die dringend een oplossing behoeven:
    1. Het vertrouwen van de burger in de Nederlandse overheid is (verder) gedaald, als gevolg van inbreuken op beginselen van de rechtsstaat, misstanden en ongekend onrecht in de uitvoeringspraktijk. De verantwoordelijken zijn niet (strafrechtelijk) ter verantwoording geroepen, maar gedisculpeerd en hebben na hun aftreden doorgeregeerd, eerst demissionair en nu in kabinet Rutte IV, daarbij telkens achtervolgd door nieuwe schandalen. Er is sprake van een angst- en zwijgcultuur (Rutte Doctrine), en een afstraffings- en beloningsstructuur.
    2. Wij zijn twee jaar lang gevangen geweest in een coronabeleid, waarin een repressieve overheid tegenover zijn burgers kwam te staan en die dwingend de meest onzinnige maatregelen met dwang doorvoerde, voor een pandemie die nooit heeft bestaan. Dit beleid heeft geleid tot angst en tweedeling binnen families, kerken, in gemeenten, op de werkvloer en in de maatschappij. Voor het eerst sinds WW2 was er een avondklok.
    Het middel (het beleid) is erger geweest dan de kwaal (risico van corona). Er is geen enkele consideratie voor de nadelen van het beleid (uitgestelde operaties, faillissementen, verlies

[5] https://www.consilium.europa.eu/nl/topics/digital-europe/
[6] https://www.consilium.europa.eu/nl/policies/cybersecurity/

werkgelegenheid, bijwerkingen). Het resultaat is een totale sociale, maatschappelijke en economische ontwrichting.
Daar komt bij dat het beleid is gemaakt en opgelegd door organisaties zoals het WEF en WHO, buiten elke vorm van democratische controle, en waarbij de belangen van een aantal mensen en organisaties boven het algemeen belang zijn gesteld hetgeen heeft geleid tot misinformatie en eenzijdige (angst)verhalen.
De Europese Commissie heeft daarbij zelf een beslissende rol gespeeld, bijvoorbeeld door haar beleid van vaccinatiebereidheid, waardoor relevante informatie verborgen is gehouden voor het publiek (contracten met farmaceuten, correspondentie via mails en whatsapp, etc.).
Er is een begin te maken met een digitaal surveillance systeem in de vorm van een EU-paspoort (3G), wat aan de bevolking is verkocht als 'handig om vrij te reizen', maar in de praktijk bedoeld is te functioneren als een social credit system. Alles wijst erop dat de belangen van de zakelijke lobby boven die van de Europese burgers zijn gesteld, en dat de voorbereidingen van de pandemie al jaren eerder zijn begonnen.

10. Al in 2003 is in Nederland geconstateerd dat de overheid in eerdere decennia steeds vaker belandde in de rol van «albedil» die eigenhandig alle kleine en grote problemen in de samenleving moest en wilde oplossen. Dat is destijds geleidelijk gebeurd, vaak met goede bedoelingen, maar de overheid heeft daarmee tegelijk het eigen tekortschieten over zichzelf afgeroepen. Want almaar meer en gedetailleerdere regels, meer ambtenaren, meer toezichthouders, meer politie en meer rechters is uiteindelijk geen oplossing. Dat is inmiddels, in 2022, ook wel gebleken. De Nederlandse en Europese overheid lijkt te zijn vergeten dat zij een belangrijke, maar ook een begrensde taak heeft. Mensenrechten dienen te allen tijde worden beschermd, en het inleveren daarvan mag niet met overheidsmacht worden afgedwongen. Ze zijn een zaak van ons hart. De bescherming van de democratische rechtsstaat begint bij degenen aan wie de macht is toevertrouwd, lokaal, provinciaal, landelijk en Europees.

11. Helaas heeft sinds de privatisering van de jaren 1990 zich in Nederland steeds meer een model afgetekend waarbij de overheid verdienmodellen creëert en/of toestaat, waarbij commerciële bedrijven geld mogen verdienen op de bevolking als cashcow, of nog erger: geld verdienen door menselijk leed te veroorzaken. Daarbij worden geen oplossingen geboden, maar mensen worden in dat beleid gevangen gehouden. Dit soort verdienmodellen bestaat bij de gratie van mensenrechtenschendingen en tirannie. In 20 jaar tijd zijn veel mensen hierdoor in een situatie beland van onvrijheid en menselijk leed. Bij geen enkele instantie vinden zij evenwel gehoor, zelfs niet bij de Ombudsman en zelfs niet bij de rechter.

Parlementaire democratie: diversiteit in denken

12. Een parlementaire democratie wordt gekenmerkt door diversiteit in denken en meningen. De macht berust bij de meerderheid, maar wel onder de premisse dat hij rekening houdt met de minderheid en ook de mensenrechten van de minderheid beschermt. Een dictatuur wordt gekenmerkt doordat de heersende macht zijn wil oplegt aan het volk. Er is nagenoeg geen ruimte voor afwijkende meningen. Er geldt een angst- en zwijgcultuur, met een afstraffings- en beloningscultuur.
Ongeacht de diversiteit in de samenstelling van parlementen en regeringen (etnische afkomst, gender, etc.) is het doorslaggevend of er ruimte is voor het vrije debat, en of de rechten van de minderheid worden gerespecteerd.

13. In deze context kan de oproep van de VN van 20 januari 2022 niet uitsluitend worden worden geïnterpreteerd als een oproep tegen discriminatie van mensen met een andere huidskleur, afkomst of geslacht. Ook een roep tot vreedzaam verzet, tot burgerlijke ongehoorzaamheid, tegen de uitholling van de rechtsstaat verdient bescherming.[7]

[7] https://www.telegraaf.nl/nieuws/1005976021/tumult-in-de-kamer-coronadebat-geschorst-om-inbreng-fv-d

Vermenging onder- en bovenwereld/verdraaide organisaties

14. De input van de afgelopen twee jaar (2020/2021) van de zijde van a) Europese netwerken en verenigingen b) NGO's/maatschappelijke organisaties c) nationale verenigingen (bijv. rechtersverenigingen, journalistenfederaties, is in zichzelf een bewijs dat Nederland een compleet verdraaid land is geworden, met verdraaide Europese en landelijke netwerken en verenigingen, NGO's/maatschappelijke organisaties, en verdraaide nationale verenigingen. Organisaties zijn 'verdraaid' als de natuurlijke principes van organiseren verloren zijn gegaan onder een lawine van on-natuurlijke managementlogica. Recht tegenover deze verdraaide organisaties staan de organisaties die juist excelleren. Zij houden zaken eenvoudig en dicht bij de menselijke natuur en presteren daarmee enorm veel beter (Bron: https://verdraaideorganisaties.nl/).

15. Verdraaide organisaties die structureel mensenrechten schenden en zich schuldig maken aan geweld en terreur tegen de eigen bevolking, maar die de schone schijn ophouden en vervolgens de bevolking oproepen tot fatsoen, behoren geen plaats te hebben in een rechtsstaat. Bij gebreke van *checks en balances* hebben de verdraaide organisaties het bestuur overgenomen. De leiding is daarbij in handen van mensen die geen geweten en/of gevoel hebben, althans die parkeren terwijl zij handelingen plegen die schadelijk zijn voor de economie, de bevolking en het land.

16. Psychologen spreken in dit verband van structuren die door narcistische en psychopatische mensen worden aangestuurd. Zij hebben geen of weinig empathische gevoelens en geen geweten, en dat maakt het interessant voor hen te bezien met welke misdrijven zij kunnen wegkomen. Zij hebben geen of weinig interesse in het dienen van hun medemens, anders dan de schijn van een democratie hoog houden. Zij willen slechts hun macht consolideren en uitbreiden om andere te onderdrukken. Binnen de structuur geldt een erecode, de Omerta.

Ondermijning vanuit de Nederlandse Staat (verdraaide overheid)

17. De Nederlandse Staat is als verdraaide overheid, degene die de Nederlandse rechtsstaat zelf het meeste ondermijnt. De Staat wordt hierin gesteund door aan de Staat gelieerde organisaties/NGO's die eveneens verdraaid zijn. Ik beperk mij tot een aantal in het oog springende gebieden.

18. Politie. De afgelopen jaren is Nederland opgeschrikt door het ene na het andere schandaal binnen de Nederlandse politie. Dit gaat van appgroepen met een cultuur van discriminatie, fascisme en andere ongepaste uitingen tot aan betrokkenheid bij ernstige vormen van mensenhandel (kinderen uit huis plaatsen in de jeugdzorg, zie hierna), en medewerking verlenen aan een **landelijke geheime politiedienst**, het LET-JB, die door jeugdzorg en de Vereniging Nederlandse Gemeenten in 2013 is opgericht. De heer Melzer van de VN heeft informatie gevraagd over **het (excessieve) geweld** bij de inzet van (Nederlandse en Europese, **Eurogendfor**) politiediensten, in uniform en *undercover*, bij coronademonstraties. Er zijn voorbeelden zoals een waterkanon op korte afstand op het gezicht gericht, slaan met stokken op vreedzame demonstranten, inzet van politiehonden waar dat onnodig is, schieten met scherp op vreedzame demonstranten (een dode en een man in

de buik geschoten), het drijven van een menigte naar de politie als geweld, de inzet van zogenaamde Romeo's voor relletjes en het neerleggen van bakstenen die daarbij gebruikt kunnen worden.[8] Gelet op de zorgen over de politie, is nader onderzoek dringend gewenst op terreinen van mensenhandel, drugshandel, seksuele uitbuiting en arbeidsuitbuiting. Samen met het OM construeert de politie valse aangiftes tegen klokkenluiders en dissidenten. De rechterlijke macht staat deze vorm van criminalisering toe en organiseert de veroordeling.

19. Mensenhandel. **Jeugdzorg,** jeugdbescherming, jeugdhulp is mensenhandel, wanneer kinderen onder toezicht worden gesteld of uit huis geplaatst worden in een systeem onder invloed van **perverse financiële prikkels op basis van ondeugdelijke dossiers, ongefundeerde zorgen, misdiagnoses en valse beschuldigingen aan ouders,** al dan niet via de jeugdrechter. Uithuisplaatsing is een uiterste middel, wat pas mag worden toegepast als is vastgesteld dat minder ingrijpende interventies – bij voorkeur in het eigen sociale netwerk – uitgesloten zijn. Kinderen horen bij hun ouders, biologisch, psychologisch, sociaal. Het is on-natuurlijk om zonder goede redenen kinderen weg te halen, en vervolgens valse gronden blijven verzinnen om het kind daarin te houden. Dit is ook zeer schadelijk. Binnen jeugdzorg worden kinderen aan geweld blootgesteld, al tientallen jaren (Commissie De Winter 1945 – 2019, zie ook websites van slachtoffers[9]). Het is on-natuurlijk om op valse gronden kinderen onder staatstoezicht te plaatsen, als dat toezicht schade toebrengt aan een gezin. De Nederlandse politie speelt een cruciale rol bij de kinderhandel, door met organisaties als Veilig Thuis huisbezoeken af te leggen en casus te construeren (autisme wordt dan kindermishandeling en verwaarlozing), en de kinderen (van alle leeftijden) met dwang uit huis te halen (ook 's nachts worden zij van hun bed gelicht, in pyjamaatje; ook als zij in bad zitten met hun naakte moeder nemen de agenten de kinderen mee; van jonge meisjes worden de baby's tussen de benen meegenomen uit het ziekenhuis). Maar ook door aangiftes over aanranding en verkrachting bij pleegouders en instellingen niet in behandeling te nemen of niet serieus te vervolgen, en door mondige ouders te intimideren door onverwachte bezoeken aan huis, in de straat of bij de rechtbank. De rechterlijke macht speelt een cruciale rol bij de kinderhandel door leugens en valse dossiers aan de basis te leggen van beschikkingen, die vrijwel zonder uitzondering in het voordeel zijn van jeugdzorg, zonder de regels van een behoorlijk proces toe te passen (stelplicht en bewijslast/precedentwerking jurisprudentie, naleving wetten en regels). Er zijn voorbeelden waarin rechters zelfstandig wetten in formele zin schenden om de kinderen te behouden voor jeugdzorg, in die enkele gevallen dat jeugdzorg toch instemt met een traject voor terugplaatsing. Er is een **illegale praktijk** gegroeid, een praktijk zonder wettelijke grondslag, waarbij ouders via bedreiging en dwaling worden aangezet om **'vrijwillig'** in te stemmen met toezicht en/of uithuisplaatsing. Jeugdzorg is een staat in een staat. Door discriminatie worden ook burgers met andere nationaliteiten hiervan slachtoffer. Kunnen de kinderen in nood uit de greep van de Nederlandse Staat geholpen worden via het European Child Guarantee?[10]

20. Moderne schuldslavernij, waarbij mensen al dan niet door hun eigen beslissingen of gebeurtenissen van buitenaf (onverstandige aankopen, echtscheiding, ziekte, verlies van werk, etc.) in een **commercieel systeem van inning en verhandeling van vorderingen terecht komen, en daar met torenhoge kostenstapelingen worden geconfronteerd**, en vervolgens de schuldhulpverlening worden ingedreven, en daar vervolgens geconfronteerd worden met extra kosten maar geen hulp. Zij worden onderdeel van een systeem onder invloed van perverse financiële prikkels en op basis van onbarmhartige mechanismes, waar zij al dan niet via de kantonrechter, de rest van hun leven niet meer uitkomen. Vaak zijn rente en kosten hoger dan de

[8] https://bpoc2020.nl/; https://maeslaw.nl/blog/aangifte-malieveld-update
[9] https://jeugdzorg-darkhorse-plus.blogspot.com/2013/06/de-goede-bedoelingen-van-jeugdzorg.html?m=1; https://www.sdnl.nl/jeugdzorg-conferentie.htm; http://advocatencomite.nl/index.html
[10] https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2021/06/14/access-to-key-services-for-children-in-need-council-agrees-european-child-guarantee/#:~:text=The%20Council%20today%20adopted%20a%20recommendation%20establishing%20a,by%20combating%20child%20poverty%20and%20fostering%20equal%20opportunities.

aflossingscapaciteit. Het is on-natuurlijk om mensen **een leven lang in armoede gevangen te houden als verdienmodel voor commerciële deurwaarders en budgetcoaches en schuldhulpverleners,** etc. en de slachtoffers alle inkomsten af te nemen, zonder hen te helpen aan de armoede te ontsnappen. Het systeem is zo ingericht dat de kostenstapelingen een levenslange armoede in de marge van de maatschappij garanderen. Daar staat tegenover dat de overheid niet ingrijpt, althans onvoldoende, tegen fraudeurs. De Nederlandse incasso-industrie is een staat in een staat. Het initiatief e-Court, die een eerste wezenlijke stap zette in de bestrijding van schuldslavernij, werd neergehaald door de overheid (zie hierna).

21. Aan de Nederlandse inspanningen in het buitenland zal het niet liggen. *Her Majesty Queen Máxima of the Netherlands has served as the United Nations Secretary-General's Special Advocate for Inclusive Finance for Development (UNSGSA) since 2009.*[11] In een toespraak van 2010 gaf zij aan wat Financiële inclusie voor haar betekende: "*To me, financial inclusion means universal access, at a reasonable cost, to a wide range of financial services, provided by a variety of sound and sustainable institutions. Both for individuals and small and medium-sized enterprises, which are often the engines of growth in local and national economies. This agenda is obviously much broader than microcredit alone. It includes savings accounts, insurance, payment services, pension plans, remittance facilities and all other services that can help people generate income, build assets, manage cash flow, invest in opportunities and protect themselves from unexpected setbacks. Moreover, microfinance, SME finance and other areas of finance are part of the same continuum, rather than separate, coexisting silos."*[12]

22. Belastingparadijs en financiële fraude. Ongeveer **12.400 brievenbusfirma's en doorstroomvennootschapen hadden in 2019 een balanstotaal van EUR 4,500 miljard; dat is 5,5 keer de omvang van de totale Nederlandse economie**. Illegale geldstromen binnen Nederland of door Nederland heen hebben maatschappelijke gevolgen. Criminelen gebruiken vastgoed om crimineel verkregen gelden wit te wassen. De schandalen rond de landsadvocaat Pels Rijcken hebben een topje van de ijsberg zichtbaar gemaakt. Ministers Kaag en Hoekstra zijn geadviseerd over offshore rekeningen door de landsadvocaat. De Amsterdamse Zuid-As heeft hier veel werkgelegenheid aan. Via Schiphol en de Amsterdamse en Rotterdamse havens komt drugs het land in; dit zijn **aanvoerpunten die voor criminele activiteiten, zoals drugssmokkel en mensensmokkel, waarmee grote sommen zwart geld gemoeid zijn.** De Nederlandse staat ondermijnt hiermee de rechtsorde in andere lidstaten.

23. Datahandel en datalekken. De Nederlandse overheden delen achter de schermen persoonsgegevens van burgers. Er zijn organisaties als RIEC en LIEC. Er worden data verhandeld met commerciële organisaties. Er zijn daarbij allerlei methoden van vroegsignalering en preventie, meld- en kliksystemen, waardoor onbetrouwbare informatie aan de basis staat van verder overheidsoptreden. De overheid houdt (illegale) zwarte lijsten bij van mogelijke fraudeurs. Het parlement is bevreesd voor de uitkomsten van onderzoek naar andere zwarte lijsten, zoals gewone burgers, klokkenluiders, dissidenten. Omgekeerd worden verzoeken uit hoofde van de Wet Openbaarheid Bestuur veelal afgewezen, er wordt nietszeggend op gereageerd en speciale software wordt gebruikt om (relevante) informatie weg te lakken. Digitaal en telefoonverkeer van alle burgers kan worden afgeluisterd/ingezien, zelfs van advocaten. Er wordt informatie gelekt waardoor advocaten en kroongetuigen zich bedreigd voelen. Een bekend gezegd is: In een rechtsstaat weet de burger alles van de overheid; in een dictatuur weet de overheid alles van de burger. Naar deze maatstaf is Nederland een dictatuur.

24. Klimaat en afvalverwerking is van oudsher een problematisch dossier, waarin zorgen zijn over verwevenheid tussen boven- en onderwereld. Er zijn gevallen bekend waarin afvalverwerkers

[11] https://www.unsgsa.org/the-unsgsa
[12] https://www.koninklijkhuis.nl/documenten/toespraken/2010/03/25/toespraak-van-prinses-maxima-als-special-advocate-van-vn-secretaris-generaal-ban-ki-moon-aan-de-state-of

milieudelicten plegen, en nog steeds is er zijn ook structurele problemen die vanuit de overheid aangepakt behoren te worden, zoals lege vliegtuigen van en naar Schiphol om geen *slots* te verliezen, maar die mogelijk ook gebruikt worden voor chemtrails, het verspreiden van giftige stoffen die zeer schadelijk zijn voor de planeet en alles wat daarop leeft, en de fabricage van goedkope, maar **zeer vervuilende stookolie voor de scheepvaart als sluipweg om van afval af te komen** (welk afval uit binnen- en buitenland afkomstig is). Plastic rietjes zijn uit de EU verbannen, om plaats te maken voor plastic testkits voor Corona (advies 2 keer per week). Batterijen die worden ingezameld, werden in het verleden nog wel eens gedumpt of naar India verscheept, waar kleine kinderen deze uit elkaar konden halen. Nederlanders krijgen op dit moment veel informatie over afvalscheiding en afvalvermindering, maar zij weten niet wat er met het opgehaalde afval gebeurt en hoeveel geld daarmee wordt verdiend en door wie en in hoeverre daar enige belasting in Nederland over wordt betaald.

25. WEF. Nederland participeert in ten minste acht projecten van het WEF. Van de vergaderingen tussen politici en WEF worden geen aantekeningen gemaakt. Er worden wel juridisch bindende overeenkomsten gesloten. De relatie tussen Nederland en het WEF is ondoorzichtig en staat buiten elke parlementaire controle. Het WEF is een kleine multinational, met ruim 300 miljoen euro aan inkomsten. Van de inkomsten is 20 miljoen euro overheidssubsidie. De rest komt binnen via grote bedrijven. Voor de WHO en andere organisaties gelden vergelijkbare zorgen. Beleid wordt door private organisaties op wereldniveau gemaakt en opgelegd aan landen, buiten elke democratische structuur. Constante angstverhalen (zure regen, atoomoorlog, oorlogen, HIV, watertekort, zika-mug, coronavirus, klimaat) leiden wereldwijd tot angst, waarmee een basis wordt gecreëerd om enorme sommen belastinggeld over te hevelen naar de bedrijven en organisaties die het probleem gepresenteerd c.q. gefabriceerd hebben. Bij Corona is sprake geweest van misinformatie vanuit de overheden en van misleiding. Er zijn veel overeenkomsten met de werkwijze van de Nederlandse jeugdzorg (het creëren van verdienmodellen via misinformatie en angst, onder invloed van perverse financiële prikkels).
    Vanwege afspraken tussen het WEF, maar ook het WHO, en de onduidelijkheid daarover voor de meest ingrijpende en ontwrichtende maatregelen, worden het vertrouwen in de overheid en mechanismes van democratische controle nog verder uitgehold.
    In zekere zin geldt dit ook voor de VN, die recent een rapport publiceerde over ‘human genome editing’[13] waar opnieuw gepleit wordt voor supranationale machtsconcentratie, buiten parlementaire controle om, maar geen enkele garantie wordt geboden dat de mensenrechten worden beschermd in plaats van dat er wordt gearbitreerd tussen de rechtsstelsels en de deur wordt opengezet naar de mogelijkheid van misbruik (via baby farms in de Oekraïne en organ harvesting in China (van de - baby’s van – Oeigoeren of experimenten in Afrikaanse landen), waar de Europese belastingbetaler geen weet van heeft.

26. Media. De reguliere media staan onder strikte regie en controle van de Nederlandse overheid, en dient het (verdraaide) beleid. Hiermee mist een belangrijke pijler voor externe verantwoording en controle in de rechtsstaat. Nederlandse Media worden ook ingezet voor reputationele aanvallen op klokkenluiders en dissidenten. Het Coronabeleid maakt zichtbaar hoe gevaarlijk dit is. Nederlandse veteranen leggen uit op alternatieve kanalen dat zij de retoriek van het oude Joegoslavië herkennen (de val van Srebrenica), waar families die eerder generaties in vrede hadden samengeleefd onder invloed van staatspropaganda als vijanden tegenover elkaar kwamen te staan. Alternatieve journalisten die staan te filmen worden gearresteerd en gecriminaliseerd, en strafrechtelijk veroordeeld (voorbeelden: Eric Donk en Eline van ’t Noordende).

27. Seksueel geweld. De Nederlandse maatschappij wordt overschaduwd door seksueel geweld. De overheid verspreidt uitsluitend informatie over huiselijk geweld. Echter, seksueel overschrijdend gedrag vindt achter de schermen, buiten het gezin, overal plaats, van de kinderopvang tot zwemles,

[13] https://www.who.int/publications-detail-redirect/9789240030060

van de turnbond tot en met talentenshows op televisie. De politie speelt daarbij een grote rol door klachten over seksueel geweld binnen de jeugdzorg niet in behandeling te nemen. De Amsterdamse Deken van de Orde van Advocaten mr. E.J. Henrichs noemde eind 2020 *grooming* en seks met een minderjarige door een advocaat een privé kwestie. Het bleek eerder al geen belemmering voor het lidmaatschap van de Tweede Kamer. Een landelijk dagblad berichtte recent over een prostituée van 16 jaar in plaats van een over een meisje dat slachtoffer geworden was van kinderhandel/loverboys. Seksueel geweld wordt door de rechterlijke macht nauwelijks bestraft. In de jeugdzorg worden kinderen seksueel misbruikt en/of geprostitueerd.[14] Het binnenlandse beleid rond seksueel geweld en ongeoorloofde ontvoeringen van kinderen door de jeugdzorg, staat diametraal tegenover de inspanningen die Nederland in het buitenland levert, terecht overigens, zoals bijvoorbeeld in 2014 bij de ontvoering van 276 meisjes door de organisatie Boko Haram in Nigeria die gehouden werden als seksslavinnen of verkocht zouden worden. In de media werd gesproken van massaontvoeringen, en het onvermogen van de Nigeriaanse overheid om die te verijdelen of op te lossen.[15] Ook voor de Argentijnse Dwaze Moeders heeft Nederland zich ingespannen.[16] In eigen land zijn kinderen vogelvrij. De onthullingen over seksueel overschrijdend geweld achter de schermen van het programma The Voice of Holland in de afgelopen 10 jaar, door bekende Nederlanders, zonder dat daartegen werd opgetreden, werden in een halve dag meer dan 7 miljoen keer bekeken.[17] Deze mediaverslaglegging leidde de aandacht af van de discussies in het Parlement over de invoering van een 2G-samenleving.

28. Criminele afrekeningen en liquidaties. Op 21 juli 2021 is journalist Peter R. de Vries overleden nadat hij op klaarlichte dag vijf maal door het hoofd is geschoten. Nederland is vaker opgeschrikt door moorden op politici, een advocaat en journalisten. In mijn eigen woonplaats, Amstelveen, vonden de afgelopen jaren geregeld criminele liquidaties plaats, vaak op klaarlichte dag, recent op 22 december 2021, direct naast een basisschool, de Roelof Venema school (Elsrijk).

Rapport Venetië commissie

29. Het rapport van de Commissie Venetië legt een aantal fundamentele zorgen bloot.[18] Er is een zwakke parlementaire controle, er zijn weinig *checks en balances*. Nederland kent geen Constitutioneel Hof. Artikel 120 Grondwet verbiedt rechterlijke toetsing tegen de Grondwet. Controle van internationale verdragen ex artikel 94 Grondwet blijft in de praktijk achterwege. De rapporten van zelfreflectie van de rechterlijke macht tonen dat rechters geen rechtsbescherming bieden tegenover de Staat en haar ketenpartners.

30. De commissie toont zich bezorgd over de bestuurscultuur. De bestuurscultuur laat zich m.i. steeds meer kenmerken door loyaliteit in plaats van controle, en door een angst- en zwijgcultuur, met een beloningsstructuur voor degenen die meewerken binnen het systeem en afstraffing en uitsluiting voor diegenen die dat onvoldoende doen. Strafrecht en tuchtrecht worden ingezet om dissidenten te criminaliseren en hun reputatie te vernietigen. Dit geldt voor de Trias Politica en alle ketenpartners en lagere overheden.

31. De Commissie Venetië is niet ingegaan op de rol van Nederland bij het WEF, de WHO en de VN, en de mate waarin de democratische beginselen worden verruild voor bindende (privé) afspraken tussen politici en dergelijke organisaties.

[14] https://tpo.nl/2020/09/26/pedoseksuelen-kind-aan-huis-bij-jeugdinstellingen-in-friesland/
[15] https://www.nu.nl/buitenland/3767817/boko-haram-dreigt-ontvoerde-meisjes-te-verkopen.html
[16] https://www.amnesty.nl/encyclopedie/dwaze-moeders-argentinie
[17] https://www.metronieuws.nl/televisie/2022/01/7-miljoen-kijkers-boos-the-voice-hoe-verder/
[18] https://nltimes.nl/2021/10/12/netherlands-needs-better-political-culture-council-europe-childcare-allowance-scandal; https://www.dutchnews.nl/news/2021/10/council-of-europe-slams-the-netherlands-over-benefit-scandal-failings/

32. In een rechtsstaat moet de overheid zich houden aan wetten en verdragen, maar dit gebeurt door de verdraaide mentaliteit, structureel niet. Vanwege de loyaliteit en het gebrek aan controle is er nauwelijks ruimte voor zelfreflectie, en al helemaal niet voor zelfcorrectie. Vrijheid, rechtszekerheid en rechtsgelijkheid zijn niet gewaarborgd. Dit holt de sociale samenhang uit. Er is een (angst)cultuur gekweekt van wegkijken, en er – voor jezelf – het beste van maken in plaats van solidariteit. Dit is zodanig geïnternaliseerd dat waarom veel Nederlanders nog 'best tevreden' zijn over Nederland.

33. Het Koninkrijk der Nederlanden respecteert al met al de menselijke waardigheid en de waarden van de Europese Unie niet.

Eerdere zorgen

34. Voor zover ik weet, zijn de zorgen van de Media Freedom Rapid Response van 2021 ten opzichte van andere lidstaten ook van toepassing op Nederland. Ik ben oprecht van mening dat het Nederlandse landenrapport van 2020/2021 als geheel niet de realiteit weerspiegelt van de diepte van de rechtsstaatcrisis in Nederland, noch hoe sterk de opzettelijke schending van de kernwaarden van de EU plaatsvindt, met name op het gebied van kinderrechten, moderne slavernij en het algehele gebrek aan rechtsbescherming jegens de staat.

35. Dit, in combinatie met een eenzijdige, neerbuigende, onmenselijke behandeling van de Staat ten opzichte van burgers in de (dagelijkse) uitvoeringspraktijk (duidelijk geïllustreerd door het Kindertoeslagenschandaal, maar ook zichtbaar op vele andere gebieden zoals de incassobranche, en het Nederlandse jeugdzorgstelsel in het algemeen, dat schijnbaar niet 42.000 maar 95.000 uit huis geplaatste kinderen telt, en 450.000 onder toezicht, maar mogelijk 900.000). De problemen worden onder meer veroorzaakt door diepgewortelde – zelfs gelegaliseerde – corruptie en een algeheel gebrek aan transparantie en verantwoordingsplicht binnen alle lagen van het bestuur, en de ketenpartners.

36. Nederland is er desondanks tot op heden in geslaagd een positief beeld te schetsen van tal van onderwerpen zoals de rechterlijke onafhankelijkheid. De input voor de Rule of Law reports in 2020 en 2021 werd gebaseerd op een (aantal) vragenlijst(en) onder gebruikers. Helaas voldoen deze naar alle waarschijnlijkheid niet aan de criteria van een betrouwbare en geldige peiling. De resultaten worden echter overgenomen in de verslagen over de rechtsstaat van de EU.

    (2020) Het niveau van onafhankelijkheid van de rechterlijke macht wordt de afgelopen jaren *door de bevolking (77 % redelijk goed tot zeer goed) en door het bedrijfsleven (81 % redelijk goed tot zeer goed) consequent zeer hoog geacht.*
    (2021): Het niveau van waargenomen onafhankelijkheid van de rechterlijke macht blijft zeer hoog. Van de bevolking vindt 77% de mate van onafhankelijkheid van rechtbanken en rechters 'redelijk of zeer goed', evenals 82% van de bedrijven.

37. Deze aanpak is vergelijkbaar met andere lijstjes waarop Nederland door de jaren heen hoog scoort, bijvoorbeeld een vijfde plaats, op de World Justice Project Rule of Law Index.[19] *The WJP is a multinational, an independent, multidisciplinary organization working to advance the rule of law worldwide*. Zij is gevestigd in Washington D.C., Verenigde Staten, en hanteert vier universele principes om de kwaliteit van een rechtstaat te meten:

    The four "universal principles" that emerged from our deliberations are as follows:
    I. The government and its officials and agents are accountable under the law.
    II. The laws are clear, publicized, stable and fair, and protect fundamental rights, including the security of persons and property.
    III. The process by which the laws are enacted, administered and enforced is accessible, fair and efficient.

[19] https://worldjusticeproject.org/sites/default/files/documents/WJP-ROLI-2020-Online_0.pdf

IV. The laws are upheld, and access to justice is provided, by competent, independent, and ethical law enforcement officials, attorneys or representatives, and judges who are of sufficient number, have adequate resources, and reflect the makeup of the communities they serve.

38. Aan de hand van vragenlijsten die door (verdraaide, afhankelijke, loyale) stakeholders worden ingevuld slaagt Nederland er opnieuw in de beeldvorming te creëren van een sterke rechtsstaat, maar dat is geen getrouwe weergave van de realiteit. Het is alsof de meester op het schoolplein aan de pesters zelf vraagt of zij hun klasgenoot gepest hebben, tot huilens toe.

39. Inmiddels zijn er (verschillende) debatten geweest binnen en buiten de Tweede Kamer over de diepe zorgen over de rechtsstaat, zoals (1) het gebrek aan onderscheid tussen de wetgevende (controlerende) macht en de uitvoerende macht, bijvoorbeeld veroorzaakt door partij stemdiscipline die naar verwachting het gedetailleerde regeerakkoord zal steunen, (2) het ontbreken van onafhankelijke en kritische rechterlijke toetsing van rechtszaken in de relatie tussen burgers en de Staat (op centraal, regionaal of lokaal niveau of via openbare/particuliere constructies). Al in 2008 verscheen in de Volkskrant een artikel dat rechters te vaak partij kiezen voor de Nederlandse jeugdzorg-organen. (3) Er zijn vaak zorgen geuit over het gebrek aan transparantie binnen de rechterlijke macht, met inbegrip van belangenconflicten en de rol van de griffier bij de verdeling van rechtszaken; de vereniging Advocatencommité in jeugdzorgzaken plaatste jaren geleden vraagtekens bij de integriteit van het familierechtssysteem (4) een ander voorbeeld is het debat over het dikastocratische karakter van de Nederlandse democratie.[20][21]

40. In het Landenrapport van 2021 staat alleen dat er ruimte is *voor verbetering voor de digitalisering van de rechterlijke macht.* " Dit is een eufemisme, waarachter een geschiedenis schuilgaat van 25 dure jaren van falende digitaliserings- en moderniseringsprojecten, het meest recente project is KEI (dat 7 jaar duurde en ongeveer 250 mln euro kostte). In het verslag wordt niet vermeld dat het bestuurslid van de rechtspraak dat verantwoordelijk is voor het laatste mislukte project voor de rechterlijke macht, vervolgens is bevorderd tot voorzitter van het Europees netwerk voor de rechterlijke macht. Dit gebeurde onlangs ook in het kinderbijslagschandaal. Politici en ambtenaren die verantwoordelijk zijn voor de valse beschuldigingen tegen burgers zijn niet gedegradeerd, laat staan vervolgd, maar zij hebben hun functie behouden of kregen promotie.[22] Er wordt met geen woord gerept over de illegale digitale zwarte lijsten en de uitwisseling en handel in persoonsgegvens. Het is niet duidelijk hoe de overheid via digitalisering een einde wil maken aan de massaveroordelingen bij de kantonrechter, de jeugdrechter en de strafrechter via valse dossiers of anderszins onschuldige mensen in het ongeluk storten.

41. Sommige belanghebbenden die betrokken waren bij het verslag over de rechtsstaat uitten hun bezorgdheid, maar die komt niet duidelijk tot uiting in de verslagen van het land. Kinderombudsman (7 juni 2021): '*Het lijkt alsof kinderrechten stoppen aan de grenzen van ons land*.[23] René Rouwette, directeur van Kompass, een burgerrechtenorganisatie in Nederland: *'Nederlanders voelen zich in grote mate losgekoppeld van de politiek'.* (2018) Het Europees Centrum voor Pers- en Mediavrijheid (ECPMF) in het kader van de Media Freedom Rapid Response (MFRR)[24] is ontzet over de aanslag op de ervaren Nederlandse misdaadverslaggever Peter R. de Vries. *Wij roepen de Nederlandse autoriteiten op om snel te onderzoeken en vast te stellen of de Vries het doelwit*

[20] https://www.volkskrant.nl/nieuws-achtergrond/rechter-kiest-te-vaak-kant-jeugdzorg~bf8e3934/
[21] https://www.volkskrant.nl/columns-opinie/baudet-en-cliteur-wat-is-er-mis-met-onze-oproep-tot-bezinning-over-de-staatsmachten~bdf05b34/
[22] https://nos.nl/nieuwsuur/artikel/2241989-digitalisering-rechtspraak-uitgelopen-op-drama-minister-moet-ingrijpen)
[23] https://www.amnesty.nl/wordt-vervolgd/kinderombudsman-kinderrechten
[24] https://www.civicus.org/index.php/fr/component/tags/tag/netherlands

was van zijn werk als journalist. De dader(s) en meesterbrein(s) achter deze gruwelijke misdaad moeten onverwijld (7 juli 2021) voor de rechter worden gebracht.[25] (**Annex 1**).

42. De VN publiceerde haar World Report 2021, het 31e jaarlijkse overzicht van mensenrechtenpraktijken en trends over de hele wereld, en het evalueert de ontwikkelingen in meer dan 100 landen. Het VN-rapport van 2020 bevatte een hoofdstuk over Nederland. Daarin worden een aantal zorgen over de schendingen van de mensenrechten genoemd, met name bepaalde wettelijke maatregelen (waaronder verplicht kledingadvies op openbare plaatsen en in openbaar vervoer) die aanleiding gaven tot klachten over discriminatie van de moslimminderheid. Dergelijke zorgen zijn echter niet overgenomen in het verslag van het EU-land. In 2021 bevat het VN-wereldrapport geen hoofdstuk over Nederland, omdat ze *"simpelweg niet in staat zijn om alles te behandelen".*[26]

43. In Geneve, Zwitersland, wordt op dit moment de vergadering gehouden van de CRC van de Verenigde Naties - Convention on the Rights of the Child, 89 Session (17 Jan 2022 - 11 Feb 2022),[27] over Kroatië, Cuba, Cyprus, Djibouti, Griekenland, Kiribati, Madagascar, Nederland and Somalia. Meerdere NGO's en overheidsinstanties hebben de VN desgevraagd van informatie voorzien over de situatie van kinderrechten. Alleen al de Nederlandse jeugdzorg telde 109 organisaties en stakeholders als ondertekenaars (Kinderrechtencollectief). Geen van hen heeft de misstanden en mensenrechtenschendingen binnen de Nederlandse jeugdzorg transparant gemaakt (**Annex 2**). De door mij op 14 januari 2022 verzonden brief met informatie aan de VN voeg ik bij als **Bijlage 1**.

44. Na het Kindertoeslagenschandaal (december 2020) – let wel, de overheid was zich ervan bewust dat de Belastingdienst bewust en opzettelijk valse beschuldigingen van fraude had geuit tegen hun eigen burgers en zij bleef hen jarenlang, tegen beter weten in, vervolgen en bestraffen; de regering wist dit lange tijd succesvol voor het Parlement verborgen te houden, en de Belastingdienst gebruikte software die discriminerend van aard en zelflerend was – kunnen de zorgen over de kwaliteit van het openbaar bestuur en de kwaliteit en onafhankelijkheid van de rechterlijke macht niet langer worden ontkend; er zijn inmiddels twee rapporten van de rechterlijke macht zelf verschenen na "zelfreflectie" die deze bevestigen.[28] Door het falen van transparantie en verantwoordingsplicht en het ontbreken van een specifiek tijdschema voor een dergelijke oefening, wordt niet veel verbetering van de rechterlijke toetsing verwacht.[29] De jeugdrechters hebben uiteindelijk geweigerd te reflecteren, en de praktijk laat zien dat de rechters doorgaan met het legaliseren van misdrijven binnen de jeugdzorg, op grote schaal.

45. In september 2020 had een Poolse rechtbank de Nederlandse jeugdzorg-praktijken "onmenselijk en barbaars" verklaard; een feit dat bij alle slachtoffers en hun advocaten bekend is, al jaren,[30] maar toch aan de aandacht van de Nederlandse rechters lijkt te ontsnappen, tienduizenden keren per jaar (uithuisplaatsings beschikkingen), zo niet honderdduizenden keer per jaar (beschikkingen inzake staatstoezicht). De familierechtbanken faciliteren de schending van de mensenrechten op grote schaal en beslissen op basis van valse dossiers, zelfs tegen het harde bewijs in dat hun wordt voorgelegd. De Nederlandse jeugdzorg rekent erop en gedraagt zich dienovereenkomstig tegenover burgers. In de afgelopen 75 jaar is de Trias Politica er niet in geslaagd het systeem te verbeteren. Andere zaken zijn: Nederland heeft geen constitutioneel hof en de toegang tot de Hoge Raad is bijna nihil (zie hieronder). In werkelijkheid is de reputatie van de rechterlijke macht

[25] https://www.ecpmf.eu/netherlands-shocking-attack-on-veteran-crime-reporter-requires-swift-action/
[26] https://www.hrw.org/world-report/2020/country-chapters/netherlands#
[27] https://tbinternet.ohchr.org/_layouts/15/treatybodyexternal/SessionDetails1.aspx?SessionID=1400&Lang=en
[28] https://www.rechtspraak.nl/Organisatie-en-contact/Organisatie/Raad-voor-de-rechtspraak/Nieuws/Paginas/Toeslagenaffaire-Belang-rechtsbescherming-individu-moet-zwaarder-wegen-dan-vaste-lijn-jurisprudentie.aspx; https://www.raadvanstate.nl/reflectierapport/
[29] https://www.vpro.nl/buitenhof/speel~POMS_AT_16505056~drie-hoge-colleges-van-staat~.html.
[30] https://www.sdnl.nl/jeugdzorg-conferentie.htm

waarschijnlijk niet zo positief als het beeld dat in de Nederlandse rapporten van 2020 en 2021 wordt geschetst. In plaats van de misstanden te beëindigen wordt er in het parlement alleen gesproken over geld: verdere kapitaalinjecties versus enige bezuinigingen. Er is geen begin gemaakt met het laten terugkeren van kinderen naar huis.

46. In het Nederlandse landenrapport is tot nu toe niet gesproken over het grote gebrek aan wetshandhaving in Nederland, bijvoorbeeld (1) Nederland host kinderpornoservers, [31] (2) drugshandel vindt plaats via de havens als toegang tot Europa, [32] (3) gedwongen prostitutie is nog steeds een grote zorg,[33] (4) het falen van de Nederlandse politie om Nederlandse verdachten van pedofileringen te arresteren staat in schril contrast met de VS, Britse en Duitse politie die (meer) succesvol zijn, [34] en (5) de politie-informatielijn (LEBZ) voor satanisch kindermisbruik lijkt meer dan 20 jaar geleden te zijn opgericht om de zaken te begraven in plaats van op te lossen.[35]

47. De Nederlandse journalist Peter R. de Vries kwam op 15 juli 2021 om het leven. Hij vocht voor zijn leven in het ziekenhuis nadat hij 's avonds rond 19.30 uur vijf keer werd beschoten in de Lange Leidsedwarsstraat in Amsterdam. De politie arresteerde drie verdachten. De Europese en Internationale Federatie van Journalisten (EFJ/IFJ) veroordeelde de moordpoging als een nieuwe tragische klap voor de persvrijheid in Europa.

48. Mensenrechtenschendingen tegen de Europese waarden zijn bijvoorbeeld de kwestie van moderne slavernij binnen de grenzen van Nederland, bijvoorbeeld op het gebied van 'sekswerkers' (prostitutie), onderbetaalde magazijnmedewerkers of (onder)aannemers bij het afleveren van goederen via internet,[36] waaronder jongeren die via het verkeer voedsel thuisbezorgen op de fiets. In het algemeen is het aantal (directe of indirecte) ambtenaren in de loop der jaren toegenomen, met inbegrip van door de overheid gefinancierde of gesubsidieerde werknemers in het openbare schoolsysteem en de gezondheidszorg; deze medewerkers hebben allemaal gemeen dat ze overbelast en onderbetaald zijn. Sinds de extra druk van het COVID-19-beleid (zie hieronder) zijn ze meer gestrest en gedemotiveerd dan ooit tevoren, wat ook tot uiting komt in het ziekteverzuim en hetpersoneelsverloop. De rechten en vrijheden worden voortdurend aangetast. Het is voor jonge stellen vrij onmogelijk om een huis te kopen of te huren in de steden en omliggende dorpen. Het welbevinden en het economisch welzijn van veel gewone burgers is verslechterd. Burgers moeten over hun spaargeld boven een bepaald bedrag rente betalen. De totale bureaucratische lasten en belastingdruk (lokaal, regionaal en centraal) zijn toegenomen. De regering bespreekt in het geheim plannen om boeren te onteigenen[37] en in de nabije toekomst kunnen burgers worden geconfronteerd met beperkingen op het kweekzaden voor persoonlijk gebruik.[38]

---

[31] https://www.rtlnieuws.nl/tech/artikel/4688561/nederland-grote-speler-bij-hosting-kinderporno, https://www.nu.nl/weekend/5863311/waarom-staat-er-zo-veel-kinderporno-op-nederlandse-servers.html, https://www.nrc.nl/nieuws/2021/04/02/het-afvoerputje-van-het-internet-zit-in-een-noord-hollands-dorp-a4038329

[32] https://www.wyniasweek.nl/wynias-week/nederland-al-een-halve-eeuw-narcostaat/, https://nos.nl/nieuwsuur/artikel/2398172-nederland-als-narcostaat-bekijk-hier-de-serie-over-drugs, https://www.gelderlander.nl/home/hoekstra-cda-vreest-voor-nederland-als-narcostaat-meer-aan-drugs-geexporteerd-dan-aan-kaas-en-bloemen~a0ffeab9/

[33] https://www.parool.nl/amsterdam/gedwongen-prostitutie-in-hotels-sommige-mannen-besprongen-me-meteen~b72956ac/?referrer=https%3A%2F%2Fwww.google.com%2F, https://www.slachtofferhulp.nl/ervaringsverhalen/mensenhandel/, https://lc.nl/friesland/leeuwarden/Minderjarige-jongens-uit-jeugdinstellingen-worden-misbruikt-Soms-denk-ik-dat-de-pedos-net-zon-achtergrond-hebben-als-wij-26052078.html

[34] https://www.bka.de/DE/Presse/Listenseite_Pressemitteilungen/2021/Presse2021/210503_pmboystown.html, https://tweakers.net/nieuws/181178/duitse-politie-rolt-kinderpornoplatform-op-darknet-met-400000-leden-op.html

[35] https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/kamervragen/detail?id=2020Z12682&did=2020D27213, https://www.vpro.nl/argos/media/luister/argos-radio/onderwerpen/2020/kamer-wil-onderzoek-naar-georganiseerd-sadistisch-kindermisbruik.html, https://www.vpro.nl/argos/media/afleveringen/2020/uitzending-27-juni-ritueel-misbruik.html.

[36] https://www.dutchnews.nl/news/2016/06/thousands-of-modern-slaves-in-the-netherlands/

[37] https://www.ad.nl/politiek/schouten-tot-mijn-spijt-zijn-plannen-over-onteigening-van-boeren-gelekt~a5a1a42d/

[38] https://www.goedboerenindestad.nl/moestuin/moestuin-algemeen/zijn-onze-zaden-straks-verboden/.

Covid-19 in Nederland

49. *"Defending our values is also defending freedom. Freedom to be who you are, freedom to say what's on your mind, freedom to love whoever you want. But freedom also means freedom from fear. And during the pandemic, too many women were deprived of that freedom. It was an acutely terrifying time for those with nowhere to hide, nowhere to escape from their abusers. We need to shed light on this darkness, we need to show ways out of the pain. Their abusers must be brought to justice."* [39]

50. *Vanaf het begin was de "enige uitweg" van de (plotselinge, gevaarlijke) pandemie een vaccinatie waarvan toen werd gezegd* dat deze nog niet was uitgevonden. Dit beleid lijkt sterk te worden beïnvloed door de belangen van farmaceutische bedrijven (via organisaties als WEF en WHO, zie hiervoor) en niet de belangen van de burgers. Er werden weinig of geen inspanningen worden geleverd om burgers te helpen hun natuurlijke immuunsysteem te stimuleren (vrij bewegen in de buitenlucht, sociale activiteiten, stress verminderen) of om het gebruik van andere, bestaande, effectieve (cocktails van) medicijnen door eerstelijnsartsen te bevorderen en te vergemakkelijken, afhankelijk van het stadium van de ziekte. De officiële richtsnoeren beïnvloeden en ondermijnen de natuurlijke immuniteit en verstoren de familiebanden en sociale stabiliteit.[40]

51. Brondata en informatie over gehanteerde modellen worden verborgen voor de buitenwereld, en informatie wordt vervuild (een ziekenhuisopname wegens een gebroken been wordt als Covid-opname geregistreerd bij een positieve PCR-test, welke test vanwege het aantal cycli niet valide en betrouwbaar is, en geen diagnostisch instrument is). Informatie over bijwerkingen wordt gebagatelliseerd en onderdrukt. Er wordt onvoldoende gestuurd op risico's naar leeftijd. De schadelijke kanten van het beleid worden niet meegewogen, zoals de economische schade, depressies en zelfmoorden onder werknemers, winkeliers en jongeren. De overheid wil de oorzaken niet aanpakken en gaat door met zeer schadelijk en ineffectief beleid, maar wil wel extra investeren in psychologische hulp om de symptomen te bestrijden. Dit is vergelijkbaar met de aanpak van jeugdzorg. Er worden problemen gefabriceerd, en zelfs als de waarheid wordt achterhaald, blijven de gefingeerde problemen de bron voor het beleid.

52. De regering en/of het Outbreak Management Team heeft openlijk erkend:
    1. Er is geen Coronavirus geïsoleerd en geïdentificeerd. (Het afsterven van weefsels en cellen wordt als de isolatie van het virus beschouwd. De elektronenmicropische foto's die virussen aan zouden tonen en vaak als bewijs worden gebruikt, zijn volgens andere theorieën in werkelijkheid reguliere deeltjes van afstervend weefsel en cellen. Aangezien iedereen *gelooft* dat deze afstervende weefsels en cellen virussen zijn, wordt dit afsterven in de vorm van allerlei celonderdelen ook wel de vermenigvuldiging van virussen genoemd.)
    2. Dat mondkapjes niet of nauwelijks effect hebben; het is vooral een gedragsexperiment;
    3. De registratie van patiënten is vervuild: veel coronapatiënten zijn eigenlijk geen coronapatienten (de aantallen coronapatiënten zijn veel lager);
    4. De PCR-test is ongeschikt om bestemming of besmettelijkheid vast te stellen;
    5. Uitgaande van een virus, is Omikron weliswaar besmettelijker, maar veel minder gevaarlijk; de modellen van het OMT waren te pessimistisch.

53. Helaas worden aan deze constateringen geen consequenties verbonden. Daaraan kunnen de volgende observaties worden toegevoegd:
    6. Corona is blijkens de cijfers van het RIVM niet gevaarlijk voor mensen onder 60/70 jaar oud, en al helemaal niet voor kinderen;

[39] https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/ov/SPEECH_21_4701
[40] https://ec.europa.eu/health/sites/default/files/vaccination/docs/2019-2022_roadmap_en.pdf;
https://www.ad.nl/politiek/de-jonge-waarschuwt-wie-voor-toilet-naar-binnen-gaat-moet-ook-qr-code-tonen~afa7bbba/

7. Corona is minder gevaarlijke dan de griep van 2018; alleen voor mensen boven de 70 jaar kan worden gezegd dat deze enig gevaar oplevert, net als andere ziekten op oudere leeftijd;
8. Er wordt niet of nauwelijks aandacht besteed aan de negatieve effecten van het beleid: doden door uitgestelde operaties, slachtoffers van bijwerkingen, depressies en angsten, ontwrichting van sociale structuren;
9. Er wordt geen rekening gehouden met de interventie-paradox: doordat er strenge maatregelen worden genomen is niet zichtbaar dat er zonder maatregelen eigenlijk precies hetzelfde gebeurd zou zijn (vergelijk Zweden, Afrika, etc.).
10. Het is van meet af aan onmogelijk geweest de effectiviteit van de maatregelen aan te tonen, omdat de meeste mensen al geen gevaar ondervinden van corona (in 98% of meer van de gevallen, behalve bij ouderdom).
11. Nederland weigert de ziekenhuis capaciteit te vergroten, na jaren van bezuinigingen. Er is zelfs een heel ziekenhuisschip, met personeel, weggestuurd. Een onnodige schaarste in ziekenhuiscapaciteit wordt daarmee in stand gehouden, om de maatregelen vervolgens te legitimeren.

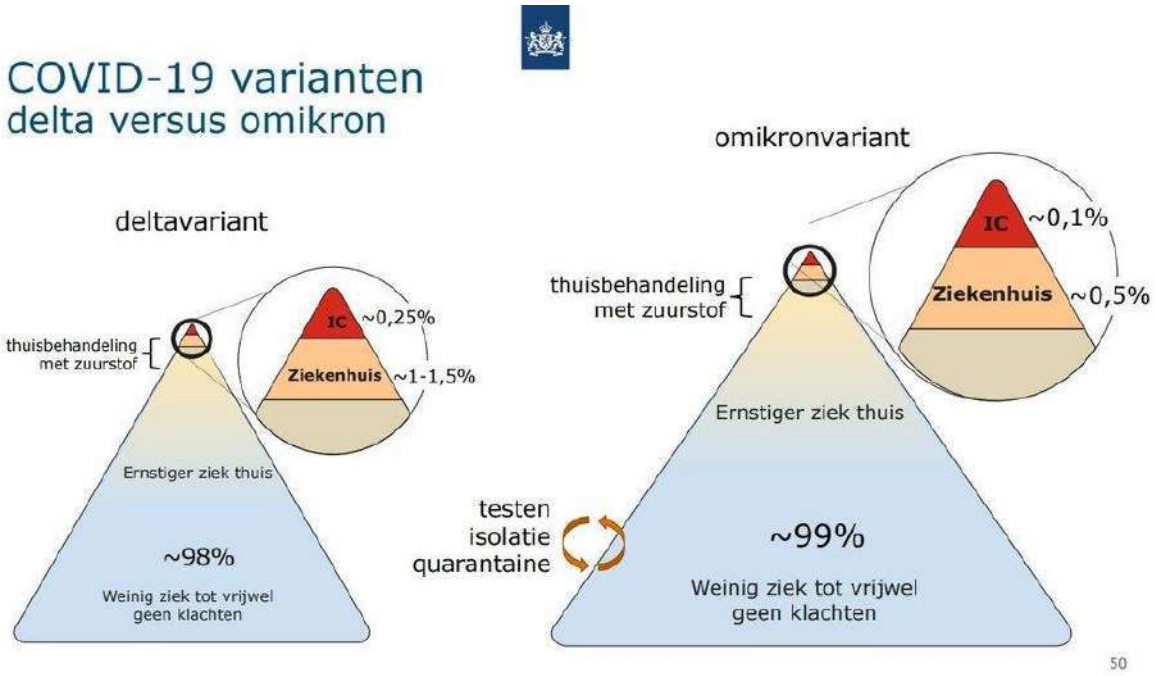

54. De media publiceren eenzijdige, selectieve informatie waardoor de bevolking in angst gevangen wordt gehouden, en de democratische traditie van diversiteit van meningen wordt ontmoedigd.[41] Op 20 januari 2022 heeft een parlementslid van de oppositie ervoor gepleit dat artsen hun BIG-registratie verliezen indien zij in de eerste lijn hulp verlenen en/of geen voorstander zijn van vaccinaties.[42] Schoolklassen worden telkens van de ene op de andere dag naar huis gestuurd voor quarantaine vanwege positieve testuitslagen, maar zonder dat er ziekteverschijnselen zijn (anders dan een keer wat verkoudheid). Op de school van onze kinderen is op 19 januari 2022 een leerkracht Duits – met 30 jaar ervaring! – op non-actief gesteld, omdat hij weigert een mondkapje te dragen, en waarvan is aangetoond dat deze niet werkt tegen ziekteverspreiding. Dergelijke praktijken passen bij een dictatoriale machtsuitoefening, de angst- en zwijgcultuur, gekoppeld aan afstraffingen en beloningen, maar niet in een democratische rechtsstaat.

[41] https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/qanda_21_3301
[42] https://www.ninefornews.nl/verontwaardiging-over-uitspraken-kamerlid-kuiken-die-big-registratie-van-duizenden-medici-wil-afpakken/

55. De regering erkent dat de voorgestelde wetten forse inbreuken vormen op de grondrechten en mensenrechten. De inbreuken betreffen specifiek, doch niet uitsluitend, het recht op gelijke behandeling, het recht op vrijheid van godsdienst en levensbeschouwing, het recht op vergadering, het recht van eigendom, het recht op bewegingsvrijheid, het recht op arbeid, het recht op vrije en geïnformeerde toestemming, het recht op eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer en het recht op lichamelijke integriteit. Zoals de regering erkent, zijn inbreuken op de grondrechten en mensenrechten alleen geldig, indien zij noodzakelijk, effectief, proportioneel zijn en er geen minder vergaande maatregelen mogelijk zijn (subsidiariteit). Daarvan is geen sprake. Toch verbindt de regering die consequentie niet aan het beleid. De menselijke waardigheid staat onder druk.

56. Corona is een discriminerend (apartheid, 3G, 2G, 1G) en verdelend beleid, en volgens een groeiend aantal wetenschappers gebaseerd op een vals verhaal. Burgers worden onder druk gezet om een vaccin te nemen, niet voor hun eigen bescherming, maar zogenaamd om anderen te beschermen. Er zijn twijfels over belangenconflicten in de beleidsadviesgroepen en in de regering. Leden van de medische en juridische gemeenschap, schooldirecteuren en anderen die het officiële beleid niet steunen, worden geïntimideerd of ontslagen. Veel kleine en middelgrote bedrijven zijn failliet gegaan en mensen maken zich zorgen over hoe ze een (fatsoenlijke) boterham kunnen verdienen. Al met al voldoet het beleid niet aan de minimum eisen aan proportionaliteit en effectiviteit. Het is niet duidelijk hoe deze aanpak kan worden verzoend met de Europese waarden, rechten en vrijheden. Uit een peiling bleek dat 6 op de 10 Nederlanders hun vertrouwen in de landelijke politiek en in de huidige regering hebben verloren.[43]

57. Gezichtsbedekkende kleding hebben geen medische waarde en zijn door de eeuwen heen vooral opgelegd om de rechteloosheid van een individu tot uiting te brengen in relatie tot de machthebbers:

Mondkapjes gedragen vroeger door slaven

(e-stilo.net)

(news.sky.com)

[43] https://nos.nl/collectie/13879/artikel/2398563-ipsos-vertrouwen-van-nederlanders-in-de-politiek-gekelderd

(nos.nl)

Rule of law 2022

58. Het is de vraag in hoeverre de werkelijke informatie zal worden verstrekt in het kader van de jaarlijkse rapportage over de Nederlandse rechtsstaat voor 2022 binnen de verdraaide maatschappij en onder de huidige bestuurscultuur. Er is geen ruimte voor zelfreflectie, laat staan zelfcorrectie. Als voorbeeld geldt de reactie van de politiebond die een klacht heeft ingediend tegen de heer Melzer, rapporteur van de VN toen deze zich via Twitter uitliet over het politiegeweld.[44] De Europese Commissie heeft de gewelddadige politiepraktijken in Nederland niet veroordeeld of zich ervan gedistantieerd, noch van de aanhoudende angstzaaierij en het verdeeldheid zaaien onder burgers, en ook het Europese Parlement blijft zich focussen op Polen en Hongarije. Zelfs met de wetenschap van het rapport van de Venetië Commissie.

59. Nu de pijnlijke herinneringen aan Srebrenica nog steeds in de hoofden van het Nederlandse volk zitten, roept het de vraag op of de Europese Unie het effect onderschat van beleid dat gericht is op, of het effect heeft van, het verspreiden van angst, verdeeldheid, het vernietigen van bestaansmiddelen en het uithollen van de mensenrechten.[45] Zal Europa, de Europese Commissie, de Europese Raad, nog enige geloofwaardigheid hebben om de versterking van de rechtsstaat te leiden, zolang dit beleid van mensenrechtenschendingen grotendeels vanuit Europa – in nauw overleg met WEF, WHO en VN – werden en worden geïnitieerd?

Uitdagingen voor Europa aangaande de Rule of law in een verdraaid land

60. Nederland is een van de meest actieve participanten van de WEF. Wat de Nederlandse jeugdzorg betreft, zijn de leidende beginselen, dat (i) het functioneren van kinderbeschermingsinstanties en gerechtelijke autoriteiten die beslissen over het gezag niet worden geregeld door het recht van de Europese Unie, en het is in elk geval aan de nationale rechtbanken om een beslissing te nemen en de belangen van het kind veilig te stellen, (ii) het is aan de nationale autoriteiten alleen, met inbegrip van de gerechtelijke autoriteiten, om ervoor te zorgen dat hun verplichtingen met betrekking tot de grondrechten worden nageleefd, overeenkomstig hun nationale wetgeving en internationale mensenrechtenverplichtingen, en (iii) dat derhalve verhaal op nationaal niveau moet worden gezocht via de bevoegde nationale autoriteiten, bijvoorbeeld via een ombudsman of via de rechtbanken.

61. Het probleem in Nederland is dat al deze instanties zelf verdraaid zijn en onderdeel zijn van een verdraaide keten, en zich ketenpartner noemen van een keten, die al decennia lang een illegale kinderhandel in stand houdt en zelf mensenrechten schendt. Er is geen intentie om daarmee te stoppen.

62. Op 8 september 2021 heeft de 'demissionaire' minister Dekker de Tweede Kamer laten weten dat het zogenaamde perspectiefbesluit (het besluit of het kind in het systeem moet blijven of een (theoretische) kans krijgt om terug te keren naar de ouders; de beslissing wordt meestal gevolgd

[44] https://www.dutchnews.nl/news/2022/01/un-rapporteur-stands-by-criticism-of-dutch-police-violence-vk/
[45] https://www.youtube.com/watch?v=vJAxqMna0JQ; https://www.youtube.com/watch?v=V4dODCTcD8k

door een besluit om het ouderlijk gezag af te nemen) van de Nederlandse jeugdzorg slechts een interne beslissing is en ouders geen enkele rechtspositie hebben en geen toegang hebben tot de rechter. Ondanks verzoeken van het Parlement is hij niet bereid hier verandering in te brengen. Hij beloofde dat advocaten meer geld zouden verdienen. Premier Rutte beloofde geld uit te geven om de toegang tot de rechter te verbeteren. De Nederlandse jeugdzorg ontvangt 1,3 miljard euro extra (juni 2021) bovenop de 600 miljoen euro (april 2021). Zolang de aanbevelingen van de Raad voor de Rechtspraak niet zijn uitgevoerd, zullen kinderen en ouders geen eerlijk proces hebben bij een onafhankelijke en onpartijdige rechter, ongeacht of de rechters en advocaten meer geld zullen ontvangen. De Tweede Kamer gaat door met nieuwe kapitaalinjecties voor nog meer uithuisplaatsingen van kinderen en nog meer geweld tegen burgers. De heer Hans Spigt, sinds 2016 voorzitter Jeugdzorg Nederland, verzet zich op 13 januari 2022 fel tegen bezuinigingen.[46] Nog steeds wordt er niet gesproken over de ernstige misdrijven, maar er wordt gedaan alsof jeugdzorg een normaal beroep is, met ambities om de dienstverlening te verbeteren.

63. Nederland voldoet niet aan de minimum eisen die aan een demodratische rechtsstaat gesteld mogen worden. Er rijzen een aantal vragen in verband met artikel 6.1 van het Verdrag betreffende de Europese Unie, waarin is bepaald. "De Unie erkent de rechten, vrijheden en beginselen van*het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie van 7 december 2000, zoals aangepast te Straatsburg, op 12 december 2007, dat dezelfde juridische waarde heeft als de Verdragen."*

64. Men zou kunnen stellen dat de leidende beginselen op grond van artikel 6, lid 1, van het Verdrag kunnen - of beter gezegd: moeten - worden verlaten, met betrekking tot elke voortdurende schending van het Handvest door een lidstaat. In een dergelijke situatie is de conclusie gerechtvaardigd dat de Europese Commissie inderdaad de bevoegdheid heeft – zelfs een verplichting – om in te grijpen in de rechtsstelsels van de lidstaten om de rechtsstaat te handhaven, omdat het om een kwestie van recht van de Europese Unie gaat, bijvoorbeeld als het gaat om schendingen van de mensenrechten al tientallen jaren aan de gang zijn en de wetgevende, de uitvoerende en rechterlijke macht slechts reorganisaties uitvoeren die de situatie niet zullen verbeteren of zelfs verslechteren, en daarmee een systeem blijven handhaven van mensenrechtenschendingen tegen hun eigen bevolking, die daaronder lijdt. Het meest duidelijke voorbeeld is de grootschalige, gewelddadige binnenlandse kinderhandel in Nederland sinds 1945 tot op de dag van vandaag.

Vraag 1

65. De eerste vraag is: wat is de rol van de Europese Commissie als al naar behoren is vastgesteld – zelfs door de nationale autoriteiten zelf (door middel van Parlementaire verslagen zoals van Commissie Samson en Commissie De Winter, erkend door minister Dekker met de belofte om het in de toekomst beter te doen op 12 juni 2019, welke belofte niet wordt nagekomen) dat Nederland nog steeds niet in staat en/of bereid is – zoals al tientallen jaren het geval is – om de belangen van het kind veilig te stellen en ervoor te zorgen dat de verplichtingen met betrekking tot de grondrechten worden nageleefd, in overeenstemming met hun nationale wetgeving en internationale mensenrechtenverplichtingen?

Vraag 2

66. De tweede vraag is: wat is de rol van de Europese Commissie als al naar behoren is vastgesteld, dat alle instanties en gerechtelijke autoriteiten – zelfs tot en met de Ombudsman aan toe – op de hoogte zijn van de voortdurende schendingen van de mensenrechten gedurende tientallen jaren, alsmede de verslechtering in de afgelopen jaren als gevolg van de decentralisatie en geheime richtlijnen die nu aan het licht komen, maar ze zijn niet bereid en/of niet in staat om het systeem te corrigeren, hetzij omdat ze financieel afhankelijk zijn, hetzij omdat zij persoonlijk bang zijn

[46] https://www.jeugdzorgnederland.nl/actueel/bezuinigingsplan-blokkeert-verbetering-jeugdzorg-dubbel/

(Omerta/Rutte Doctrine; een angst en zwijgcultuur), of omdat ze te goed worden beloond in hun huidige positie?

67. Vooral omdat de toegang tot het Europees Hof voor de Rechten van de Mens bijna nihil is en rechtsbescherming niet meer van het Europees Hof kan worden verwacht, niet in de laatste plaats omdat de toegang tot de Hoge Raad bijna nihil is (advocaten zijn bang en/of niet bereid om zaken in te dienen die niet-ontvankelijk zullen worden verklaard en de meeste zaken worden als zodanig beschouwd), en er is een brede opvatting dat de Hoge Raad de schijn van een functionerende rechtsstaat wil hoog houden en de lagere Nederlandse rechtbanken niet in de steek wil laten; dit is geen theoretisch probleem, aangezien de Nederlandse rechter zichzelf beschouwt als "ketenpartner" van de Nederlandse jeugdzorg die in het algemeen geen onafhankelijk, onpartijdig en kritisch onderzoek van de zaken aanbiedt. Er is dus geen sprake van een ernstig gebrek aan rechtsbescherming op dit gebied, wat betekent dat de Nederlandse bevolking het slachtoffer wordt van een wetteloos systeem; ze hebben geen rechten.

Vraag 3

68. De derde vraag is, hoe kan deze situatie worden begrepen, nu i) Nederland het recht van de Europese Unie niet naar behoren ten uitvoer heeft gelegd - een *"ernstige en aanhoudende schending door een lidstaat" van de in artikel 2 genoemde waarden* - ten nadele van hun eigen bevolking, en dat er sprake is van ii) een kwestie van het recht vande Europese Unie, aangezien Nederland willens en wetens inbreuk maakt op de volgende artikelen van het Recht van de Europese Unie.
    - artikel 2 Verdrag betreffende de Europese Unie:
      "De Unie is gegrondvest op de waarden van eerbiediging van de ***menselijke waardigheid, vrijheid,*** *democratie, gelijkheid,* ***de rechtsstaat*** *en* eerbiediging van de ***mensenrechten***, met inbegrip van de rechten van personen die tot*minderheden behoren. Deze waarden zijn gemeenschappelijk voor de lidstaten in een samenleving waarin pluralisme, non-discriminatie, tolerantie,* ***rechtvaardigheid, solidariteit*** en gelijkheid tussen vrouwen en mannen de *boventoon voeren."*
    - Artikel 3.1 Verdrag betreffende de Europese Unie:
      Het doel van de Unie ***is de vrede, haar waarden en het welzijn van haar volkeren te bevorderen.***
    - Artikel 3.3 , tweede alinea) Verdrag betreffende de Europese Unie:
      Zij bestrijdt sociale uitsluiting en discriminatie en ***bevordert sociale rechtvaardigheid en bescherming****, gelijkheid van vrouwen en mannen, solidariteit tussen generaties en* bescherming van de rechten van het ***kind.***
    - Artikel 3.5 Verdrag betreffende de Europese Unie:
      *In haar betrekkingen met de rest van de wereld****handhaaft en bevordert de Unie haar waarden en belangen en draagt zij bij tot de bescherming van haar burgers****. Het draagt bij tot vrede,* ***veiligheid***, de duurzame ontwikkeling van*de aarde, solidariteit en* wederzijds respect tussen de ***volkeren,*** *vrije en eerlijke handel,* ***uitbanning van armoede en de bescherming van de mensenrechten,*** met *name* ***de rechten van het kind,*** *alsmede* tot de strikte naleving en ontwikkeling van het internationaal recht , met inbegrip ***van****de eerbiediging* van de beginselen van het Handvest van de ***Verenigde Naties.***

    - Artikel 6.1 Verdrag betreffende de Europese Unie in samenhang met:
        - Artikel 1 Europees Handvest: menselijke waardigheid/artikel 1 Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens: *verplichting tot eerbiediging van de mensenrechten*
        - Artikel 3 Europees Handvest: menselijke integriteit
        - Artikel 4 Europees Handvest/artikel 3 Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens: *verbod op foltering of onmenselijke of vernederende behandeling*
        - Artikel 5 Europees Handvest/artikel 4 Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens: *verbod op slavernij of dwangarbeid, of mensenhandel*
        - Artikel 6 Europees Handvest/artikel 5 Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens: *recht op vrijheid en veiligheid*

- Artikel 7 Europees Handvest/artikel 8 Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens: *bescherming van het privéleven en het gezinsleven*
- Artikel 8 Europees Handvest: *bescherming van persoonsgegevens*
- Artikel 10 Europees Handvest/artikel 9 Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens: *vrijheid van bewustheid en godsdienst*
- Artikel 11 Europees Handvest/artikel 10 Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens*: vrijheid van meningsuiting en informatie*
- Artikel 12 Europees Handvest/artikel 11 Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens: *vrijheid van vergadering*
- Artikel 13 Europees Handvest: *vrijheid van kunst en wetenschap*
- Artikel 16 Europees Handvest: *vrijheid van ondernemerschap*
- Artikel 17 Europees Handvest: *vrijheid van eigendom*
- Artikel 21 Europees Handvest/artikel 14 Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens: *non-discriminatie*
- Artikel 24 Europees Handvest: *Rechten van het kind*

- Artikel 4.2 Verdrag betreffende de werking van de EU
  De gedeelde bevoegdheid tussen de Unie en de lidstaten is van toepassing op de volgende hoofdgebieden:
  j) het domein van vrijheid, veiligheid en rechtvaardigheid;
- Artikel 6 Verdrag betreffende de werking van de EU
  De Unie is bevoegd acties uit te voeren ter ondersteuning, coördinatie of aanvulling van de acties van de lidstaten. De actiegebieden zijn op Europees niveau:
  f) civiele bescherming;
- Artikel 7 Verdrag betreffende de werking van de EU
  De Unie zorgt voor samenhang tussen haar beleid en activiteiten, rekening houdend met al haar doelstellingen en overeenkomstig het beginsel van bevoegdheids toekenning.
- Artikel 10 Verdrag betreffende de werking van de EU
  Bij de vaststelling en uitvoering van haar beleid en activiteiten streeft de Unie ernaar discriminatie op grond van geslacht, ras of etnische afstamming, godsdienst of overtuiging, handicap, leeftijd of seksuele geaardheid te bestrijden.
- Artikel 21 Verdrag betreffende de werking van de EU
  Iedere burger van de Unie heeft het recht zich vrij op het grondgebied van de lidstaten te verplaatsen en te verblijven, onder de beperkingen en voorwaarden die zijn vastgesteld in de Verdragen en door de maatregelen die zijn genomen om deze ten uitvoer te leggen.

69. In het VN-landenrapport uit 2005 over kinderrechten in het Koninkrijk der Nederlanden werden al enkele zorgen ten aanzien van de Nederlandse jeugdzorg aan het adres gebracht, die nog steeds niet aan de orde komen: echter, deze zijn niet genoemd in het EU Rule of law Report.[47]

    Afdeling III A onder 26
    Het belang van het kind
    26. Het Comité is bezorgd over het feit dat er ondanks enkele positieve inspanningen onvoldoende begrip bestaat voor het recht van het kind om als primaire overweging rekening te houden met zijn of haar belangen, met name door rechters en andere beroepsbeoefenaren die voor en met kinderen werken.

    27. In het licht van zijn algemene opmerking nr. 14 (2013) over het recht van het kind om zijn of haar belangen als primaire overweging te nemen, beveelt het Comité de staat die partij is aan om zijn inspanningen te versterken om ervoor te zorgen dat dit recht op passende wijze wordt geïntegreerd en consequent wordt toegepast in alle wetgevings-, administratieve en gerechtelijke procedures en beslissingen, alsmede in alle beleidsmaatregelen, programma's en projecten die relevant zijn voor en impact hebben op kinderen. In dit verband wordt de staat die partij is aangemoedigd procedures en criteria te ontwikkelen om alle relevante gezagsdragers te begeleiden bij het bepalen van de belangen van het kind op elk gebied en om het als primaire overweging te beschouwen.(INT_CRC_COC_NLD_20805_E.pdf (ohchr.org))

[47] https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/rule_of_law_mechanism_factsheet_en.pdf

Vraag 4

70. Wat kan het Europese Parlement doen om de Europese Commissie bij te staan om voor een land als Nederland, waar geen enkel respect is voor mensenrechten, passende maatregelen te treffen?

Conclusie

71. Al met al moet worden vastgesteld dat het Koninkrijk der Nederlanden weinig tot geen respect heeft voor de rechtsstaat, voor mensenrechten in het algemeen, en voor de rechten van het kind en de rol van de ouders om hun eigen kinderen te beschermen en op te voeden (artikel 1:247 BW), en niet optreedt tegen misstanden in de Nederlandse jeugdzorg. Als Nederland zo'n sterk rechtsstaatland is, hoe is het dan mogelijk dat de situatie sinds 2005 verslechtert? We staan bekend als een beschaafd land. Niettemin meldt Noorwegen (een vergelijkbare financieel gedreven/commerciële CPS) dat ongeveer 1.500 kinderen uit huis zijn op een totale bevolking van 6 miljoen, terwijl Nederland ongeveer 42.000 kinderen uit huis rapporteert op een totale bevolking van 17,5 miljoen. Veel van de kinderen onder de hoede van de Staat lijden onnodig onder het geweld, de onderdrukking en de scheiding van hun familie. Wat moeten de burgers ervan denken dat de belanghebbenden deze grote zorgen over de rechtsstaat in het Nederlandse landenrapport niet hebben opgemerkt? Bijvoorbeeld een organisatie als Transparency International: *Onze missie is om corruptie te stoppen en transparantie, verantwoordingsplicht en integriteit te bevorderen op alle niveaus en in alle sectoren van de samenleving.*

72. Nederland moet eerst het eigen huis op orde krijgen voordat het andere landen kan begeleiden, maar dat lukt al jaren op veel gebieden niet. Het is niet eens ingegaan op de aanbevelingen van de Staatscommissie grondrechten in het digitale tijdperk (2001). Hoe kan het Nederlandse volk erop vertrouwen dat zijn vertegenwoordigers de democratische beginselen niet volledig hebben verlaten en dat ze op weg zijn naar een autoritair toezichtregime?

73. Sinds begin 2020 komt het repressieve, onlogische, schadelijke coronabeleid daar overheen. Prof. Dr. Erik Jurgens deed op 30 december 2017 bij de Wiardi Beckman Stichting een oproep om het belang van de verdediging van de rechtsstaat opnieuw te formuleren. "*Wat er ook aan vernieuwingen zijn in de politiek, zonder onze democratische rechtsstaat, zal niks lukken. Want dan zijn we een 'failed state' geworden. Zo langzamerhand wordt ongeveer alles onder 'rechtsstaat' geschoven, we moeten dus even verhelderen."*[48]

74. De traditie van "speaking truth to power", ooit een teken van een bloeiende West-Europese democratie, is niet langer toelaatbaar en er is een zwijg- en angstcultuur. Degenen die een andere mening hebben dan die van de Staat, lijden onder gevolgen. Ook dit is voelbaar in het Nederlandse jeugdzorgsysteem. De minister van Volksgezondheid weigerde kritische vragen in het Parlement te beantwoorden over zijn COVID-19-beleid. Rutte III regeerde bijna een jaar over het land, in een "demissionaire" status, en heeft zijn vierde kabinet gevormd, ondanks de val van het kabinet over het Kindertoeslagenschandaal. In de demissionaire periode moest eerst minister Kaag[49] aftreden (16 september 2021), tot grote ontsteltenis van premier Rutte, en toen trad minister Bijleveld[50] af (17 september 2021), (25), wordt Rutte III spottend een duiventil genoemd; [51] tot nu toe zijn 11 (plaatsvervangende) ministers afgetreden. Maar premier Rutte is nog steeds/opnieuw aan de macht, eerst demissionaire, nu in een nieuw kabinet Rutte IV.[52] Op 25 september 2021 werd staatssecretaris Mona Keijzer door premier Rutte op staande voet ontslagen vanwege haar uitspraken over de onwenselijkheid van het 2G beleid.[53]

[48] https://www.wbs.nl/publicaties/verdedig-de-rechtsstaat
[49] https://www.rtlnieuws.nl/nieuws/politiek/artikel/5254869/waarom-sigrid-kaag-opgestapt-en-hoe-moet-het-nu-verder
[50] https://www.ad.nl/politiek/bijleveld-stapt-alsnog-op-als-defensieminister-ik-wilde-doorgaan~a7f0e462/
[51] https://www.rd.nl/artikel/943528-rutte-iii-lijkt-steeds-meer-op-duiventil
[52] https://www.volkskrant.nl/nieuws-achtergrond/kamer-richt-vizier-nu-op-de-premier-oppositie-roept-rutte-ter-verantwoording-over-afghanistan~b5ac09cf/
[53] https://joop.bnnvara.nl/nieuws/cda-trol-mona-keijzer-steekt-de-jonge-mes-in-de-rug-en-bekritiseert-coronapas

75. *"Onze vrijheden, onze rechten, onze samenlevingen zijn afhankelijk van mensen die een standpunt innemen in hun verdediging. Met andere woorden, de mensenrechten hebben verdedigers nodig.* Mensenrechtenverdedigers *nemen persoonlijke risico's. In veel delen van de wereld worden ze ongestraft lastiggevallen, gevangen gezet, vervolgd, aangevallen en gedood."* Helaas heeft het Huis van Klokkenluiders geen goede reputatie; integendeel. Net als de LEBZ is hun belangrijkste functie het verdoezelen in plaats van beschermen en ondersteunen van de rechtsstaat en de burgers. [54]

76. Bij de beoordeling van de kwaliteit van de rechtsstaat in andere lidstaten, zoals Polen en Hongarije, is er sprake van een duidelijke rechtsongelijkheid, gezien de sterke focus op de onafhankelijkheid van de rechterlijke macht en politieke benoemingen. Het is echter naïef om aan te nemen dat er geen politieke invloed is bij de benoeming van Nederlandse rechters. Dit is inderdaad het geval, zelfs van een regering met een demissionaire status. *De ministerraad heeft vandaag ingestemd met de voorgenomen benoemingen van 5 nieuwe presidenten voor de rechtbanken Rotterdam en Den Haag en de gerechtshoven Amsterdam, Arnhem-Leeuwarden en 's-Hertogenbosch. Samen met de voorgenomen benoemingen van 5 nieuwe presidenten voor de rechtbanken Gelderland, Limburg, Midden-Nederland, Oost-Brabant en Zeeland-West-Brabant, betekent dit dat er in totaal 10 nieuwe presidenten voorgedragen worden.*[55] *For years, critical judges and political experts have pointed out that the government in the Netherlands has a much too direct influence. This is also the case according to the standards of the overarching Council of European Councils for the Judiciary and the International Judges' Association.*[56] Sommigen beweren dat rechters met progressieve politieke voorkeuren de meerderheid vormen en volgens anderen heeft het proces tegen kamerlid Geert Wilders aangetoond dat rechters niet langer hoeven te terugdeinzen om als politiek instrumentte worden gebruikt. Een ander voorbeeld van een vermoedelijk politiek proces was het hoger beroep tegen[57] de COVID-19 avondklok in februari 2021. Het hoger beroep werd dezelfde dag (slechts 4 uur later) gehouden op verzoek van de Landsadvocaten, nadat de rechter in eerste aanleg de avondklok met onmiddellijke ingang had verworpen. De rechters in hoger beroep verwierpen het vonnis en de avondklok werd diezelfde avond opnieuw geïnstalleerd, net op tijd.[58]

77. Ik wil in dit kader ook noemen de noodzakelijke modernisering van grondrechten in een digitaal tijdperk in het Koninkrijk der Nederlanden (een rapport van de Commissie uit mei 2001 kreeg geen opvolging).

78. Parlementslid de heer Pieter Omtzigt heeft de crisis in de rechtsstaat kernachtig verwoord:[59]

    Op papier hebben Nederlandse burgers recht op rechtsbescherming, op huisvesting en bestaanszekerheid. In de praktijk kunnen gewone burgers zich nauwelijks verdedigen als ze beschuldigd worden door bijvoorbeeld de belastingdienst; kan inmiddels een hele generatie Nederlanders geen woning vinden; en leven heel veel - ook werkende - mensen onder het bestaansminimum. Deze zorgen van Nederlanders worden onvoldoende behartigd door het

---

[54] https://www.trouw.nl/nieuws/nu-luidt-de-klok-zelfs-in-het-huis-voor-klokkenluiders-ze-kunnen-niet-eindeloos-doormodderen~bab4f0d1/ , https://www.ad.nl/binnenland/hoe-de-klokkenluider-die-een-atoomspion-ontmaskerde-vermorzeld-werd-door-de-staat~a9f48cbf/ , https://www.1limburg.nl/parlementaire-enquete-koopmans-gaat-definitief-door, https://www.vpro.nl/argos/lees/nieuws/2019/Geen-hulp-voor-klokkenluider-Roelie-Post.html, https://nieuwlicht.eo.nl/artikelen/2020/10/klokkenluider-roelie-post-raakte-alles-kwijt-en-leeft-een-eenzaam-leven; https://www.protectioninternational.org/en/our-work/how/defenders

[55] https://www.rechtspraak.nl/Organisatie-en-contact/Organisatie/Raad-voor-de-rechtspraak/Nieuws/Paginas/Tien-nieuwe-presidenten-voorgedragen.aspx

[56] https://decorrespondent.nl/12166/de-benoeming-van-rechters-in-nederland-is-niet-onafhankelijker-dan-in-polen-of-hongarije/2653354987052-28fcc688.

[57] https://www.volkskrant.nl/columns-opinie/rechter-als-politiek-instrument~b2af1573/

[58] https://www.volkskrant.nl/nieuws-achtergrond/viruswaarheid-versus-de-staat-valt-het-hof-iets-aan-te-rekenen~b9ac83b4/

[59] https://storage.googleapis.com/pieter-omtzigt-website/documenten/Samenvatting-van-een-Manifest.pdf

landsbestuur. Het landsbestuur bekommert zich vooral om de zorgen van specifieke belangen- en lobbygroepen. Door dat luisteren naar verkeerde stemmen betalen woningbouwcoöperaties een belasting op huurwoningen die commerciële vastgoedbeleggers van dure huurwoningen niet betalen. En krijgen cruiseboten een vrijstelling van de energiebelasting die de rest van Nederland wel moet betalen. Het algemene belang wordt door het huidige landbestuur kortom onvoldoende gediend.

79. Al met al is er weinig reden tot vreugde en gelukwensen vanwege Rutte IV.

Sense of urgency

80. Bij haar installatie als nieuwe Presidente van het Europese Parlement op 19 januari 2021, na het plotseling overlijden van haar voorganger de heer David Sassoli, heeft mevrouw Roberta Metsola aangegeven dat zij de bescherming van de rechtsstaat en van grondrechten beschouwt als een kwestie van urgentie. *"Some EU countries, like Poland and Hungary, are under intense scrutiny over legal reforms that have exacerbated democratic backsliding and could be soon see their EU funds frozen under a still-unused conditionality mechanism. This parliament stands for the rule of law. You have seen majorities across the house, across a broad spectrum of political groups, from left to right, that have stood for the rule of law everywhere. Where we see that values and principles, that laws [and] rights are regressing, this parliament is always the one that speaks first. I can assure you that's what is going to happen over the next two and a half years."* Helaas focust zij zich op Polen en Hongarije; de invloed van de Nederlandse regering op Europa klinkt in haar woorden door.
    - Worden Polen en Hongarije ook regelmatig geconfronteerd met moorden op politici, journalisten en advocaten en zijn zij ook prominente wereldspelers op het gebied van verdovende middelen en kinderporno? Kennen Polen en Hongarije een zaak die lijkt op journalist Peter R. de Vries die een beloning van een miljoen euro bood om een vermist kind te vinden, en vervolgens (vijf keer) werd neergeschoten op klaarlichte dag?
    - Veroorzaken Polen en Hongarije schendingen van de waarden van artikel 2 van het Verdrag, vergelijkbaar met Nederland, bijvoorbeeld door jaarlijks 42.000 kinderen per 17,5 miljoen inwoners uit hun gezin te halen en 450.000 onder staatstoezicht te houden, en financiële uitbuiting mogelijk te maken in een systeem van geweld en onderdrukking?
    - Staan Polen en Hongarije toe dat pleegouders worden ingeschreven als handelsondernemingen bij de Kamer van Koophandel en dat de kinderen worden gebruikt als onderpand voor hun zakelijke hypotheek, andere financiële verplichtingen of gewoon voor winstoptimalisatie?
    - Hebben Polen en Hongarije te maken met vergelijkbare problemen met betrekking tot de beginselen van goed bestuur, zoals het bewust en opzettelijk vals beschuldigen van burgers van fraude of slecht ouderschap of het implementeren van discriminerende, zelflerende algoritmen? Zouden hun politici, ambtenaren en parlementsleden ook niet verantwoordelijk worden gehouden als zij falen in hun bestuurlijke rol? Zouden hun regeringen leden van hun eigen fracties in het Parlement pesten en onder druk zetten als ze vragen stellen vergelijkbaar met wat er met de heer Omtzigt is gebeurd ("sensibiliseren")? Zouden dergelijke politici zich bij

de volgende verkiezingen kandidaat mogen stellen? Zou hun aftredende regering nog een jaar aan de macht blijven zonder uitzicht op een nieuwe regering op korte termijn? Zou hun aftredende regering een nieuwe kabinet mogen vormen, zelfs als de leden daarvan zich opnieuw schuldig maken aan het opzettelijk weghouden van informatie voor het Parlement?

81. Welk vertrouwen mogen Nederlandse burgers hebben dat niet ook de Europese Commissie en het Europese Parlement verdraaide organisaties zijn geworden, die de Europese bevolking zien als een melkkoe voor het bedrijfsleven met wie zij geheime afspraken maken, en die bereid zijn menselijk leed toe te staan en zelfs te helpen veroorzaken om nieuwe verdienmodellen te introduceren, waarbij eenzijdige, selectieve en zelfs misleidende en onjuiste informatie mag worden verspreid om angst aan te jagen?

82. Welke vertrouwen mogen Nederlandse burgers hebben dat deze twee instanties inderdaad het belang van de bevolking voorop stellen en de menselijke waardigheid en grondrechten beschermen? Ook dit vertrouwen is geschonden.
    - Waarom heeft Europa de uitspraken van President Emmanuel Macron van 5 januari 2022 niet onmiddellijk scherp veroordeeld: *"We have to tell them: from 15 January, you will no longer be able to go to the restaurant. You will no longer be able to go for a coffee, you will no longer be able to go to the theatre. You will no longer be able to go to the cinema. When my freedoms threaten those of others, I become someone irresponsible.* ***Someone irresponsible is not a citizen.*** *I am not about pissing off the French people. But* ***as for the non-vaccinated, I really want to piss them off. And we will continue to do this, to the end. This is the strategy."***
    - Waarom heeft Europa niet de uitspraken van de Canadese Minsiter Justin Trudeau van 9 januari 2022 niet onmiddellijk scherp veroordeeld: *"We all know people who are deciding whether or not they are willing to get vaccinated, and we will do our very best to try to convince them. However, there is still a part of the population (that) is fiercely against it.* ***They don't believe in science/progress and are very often misogynistic and racist.*** *It's a very small group of people, but that doesn't shy away from the fact that they take up some space. This leads us, as a leader and as a country, to make a choice:* ***Do we tolerate these people?****"*
    - Waarom heeft Europa niet onmiddellijk het voornemen van Oostenrijk om boetes uit te delen tegen diegenen die een vaccinatie niet wenselijk vinden scherp veroordeeld, en het voornemen om een 2G maatschappij in te voeren? Het lichaam van een vrij mens behoort immers niet toe aan de Staat; alleen het lichaam van een slaaf.[60] Dit is in strijd met de menselijke waardigheid.
    - Waarom veroordeelt u niet de 3G, 2G en 1G maatschappij, maar wilt u zelf de discussie op gang brengen over het opgeven van de lichamelijke integriteit, het buiten toepassing verklaren van de Neuremberg Code en daarmee de menselijke waardigheid?

Geachte mevrouw Von der Leyen en mevrouw Metsola, geachte heer Michel,

83. Als Nederland een rechtsstaat is, en het Nederlandse rechtssysteem inderdaad wordt gekenmerkt door een hoge mate van rechterlijke onafhankelijkheid en een bijzondere aandacht voor het bevorderen van de kwaliteit van de rechtspraak, waarom zijn er dan meer dan 42.000 (waarschijnlijk 95.000) kinderen gescheiden van hun gezin, in plaats van een paar honderd?

84. Waarom staan de rechters überhaupt toe dat deze kinderen onrechtmatig worden meegenomen op basis van valse dossiers, ongegronde zorgen en valse beschuldigingen?

85. Waarom beëindigt de Nederlandse regering dan niet het ongekende onrecht en helpt en compenseert zij slachtoffers, maar blijft zij steken in beleidsvoornemens om dat in de toekomst te gaan doen?

[60] https://www.euronews.com/2021/12/10/austria-anti-vaxxers-will-be-hit-with-3-600-fine-for-refusing-covid-19-jab

86. Waarom zijn de 1.115 kinderen van het Kindertoeslagenschandaal nog niet terug naar hun ouders?[61]

87. Waarom controleert het Nederlandse parlement de regering dan niet? Waarom wordt belangrijk beleid afgevaardigd door WEF en WHO buiten elke parlementaire controle om? Waarom geven parlementen, in Nederland en in Europa, voorrang aan de belangen van bedrijven en overheden boven de belangen van het volk die zij vertegenwoordigen? Waarom wordt artikel 97a Sr niet nageleefd?

    Hij die met een in het buitenland gevestigd persoon of lichaam in verbinding treedt met het oogmerk om een zodanig persoon of lichaam tot het verschaffen van steun aan het voorbereiden, bevorderen of teweegbrengen van omwenteling te bewegen, om een zodanig persoon of lichaam in het daartoe opgevatte voornemen te versterken of aan een zodanig persoon of lichaam daarbij hulp toe te zeggen of te verlenen, of om omwenteling voor te bereiden, te bevorderen of teweeg te brengen, wordt gestraft met levenslange gevangenisstraf of tijdelijke van ten hoogste dertig jaren of geldboete van de vijfde categorie.

88. Waarom wordt het 3G, 2G, 1G beleid voortgezet voor een pandemie die minder schadelijk was dan de griep van 2018, en worden de nadelen van dit beleid niet meegewogen? Waarom wordt schadelijk beleid op basis van onjuiste informatie überhaupt moedwillig doorgezet, als de waarheid achterhaald is (Kindertoeslagenschandaal, Jeugdzorg, Corona, enz.)?

89. Natuurlijk kan er nog veel meer gezegd worden en moet er over gesproken worden. Mocht u nog vragen hebben, aarzel dan niet om contact met mij op te nemen.

90. Met een beroep op onze gedeelde vrouwelijke en Europese waarden herhaal ik nederig mijn eerdere verzoek om bescherming van de rechtsstaat, de kinderen en hun gezinnen in Het Koninkrijk der Nederlanden.

Hoogachtend,

Mr. dr. Henriette W.R. Nakad-Weststrate, *human rights advocate*

Een kopie van deze brief wordt ook naar een aantal belanghebbenden bij het debat gestuurd.

- **Annex 1:** lijst van organisaties die input hebben geleverd voor rule of law reports 2020/2021 (onvolledig)
- **Annex 2:** lijst van 109 organisaties die één NGO vormen voor de input aan de vergadering van CRC (17 januari – 11 februari 2022)
- **Bijlage 1:** mijn brief d.d. 14 januari 2022 ten behoeve van de vergadering van CRC (17 januari – 11 februari 2022)

[61] https://www.rtlnieuws.nl/nieuws/politiek/artikel/5282022/omtzigt-onderste-steen-boven-uithuisplaatsingen-kinderen

Annex 1 – Organisaties die input leverden voor Rule of Law Report 2021

1. de Fiscale Inlichtingen- en Opsporingsdienst | Marjo Bloemen, Hans van der Vlist, Niels Obbink
2. de Kamercommissie voor Justitie en Veiligheid | P.H. van Meenen (D'66), voorzitter
3. het Huis voor Klokkenluiders | Wilbert Tomesen, voorzitter, Peter van der Meij, vicevoorzitter, Martine Bouman
4. het Instituut voor Informatierecht (UvA)
5. het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
6. het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
7. het ministerie van Justitie en Veiligheid
8. het Nederlands Juristencomite voor de Mensenrechten
9. het Nederlandse Helsinki-comité
10. de Nederlandse Orde van Advocaten
11. de Nederlandse Vereniging voor Rechtspraak
12. de Nederlandse Vereniging voor Journalisten
13. de Nationale Ombudsman
14. de nationale politie
15. de Rijksrecherche
16. het Openbaar Ministerie
17. de Raad voor de Rechtspraak
18. de Raad voor het Openbaar Bestuur
19. Nederlands Helsinki-comité
    Bestuur:
    Piet de Klerk (Chairman)
    Anne Maljers (Vice-chair, Audit committee)
    Tamara Trotman (Integrity portfolio)
    Marjolijn van Oordt (Stakeholder Management & Media)
    Eric Rijnders (Audit committee)

    Raad van Toezicht:
    Aminata Cairo
    Brianne McGonigle Leyh
    Corinne Dettmeijer-Vermeulen
    Jaap de Zwaan
    Kathleen Ferrier
    Catharina (Kitty) Anna Nooy
    Lodewijk (Lo) Casteleijn
    Maria Anne van Dijk
    Marijke van Veen
    Marit Maij
    Max Bader
    Quirine Eijkman
    Rick Lawson
    Sjef van Gennip
    Takvor Avedissian
20. Open Society European Policy Institute | George Soros, Alexander Soros
21. Transparency International NL |
22. Amnesty International
23. Center for Reproductive Rights
24. Civicus
25. Civil Liberties Union for Europe
26. Civil Society Europe
27. Conference of European Churches
28. EuroCommerce

29. European Center for NON-for-profit Law
30. European Centre for Press and Media Freedom
31. European Civic Forum
32. Europese Federatie van Journalisten
33. European Centre for Press and Media Freedom (ECPMF)
34. European Federation of Journalists (EFJ)
35. Free Press Unlimited (FPU)
36. International Press Institute (IPI)
37. OBC Transeuropa (OBCT)
38. European Partnership for Democracy
39. Eruopees Jeugdforum
40. Front Line Defenders
41. Human Rights House Foundation
42. Human Rights Watch
43. ILGA-Europe
44. International Commission of Jurists
45. CIJL
46. International Federation for Human Rights
47. FIDH
48. IPPF EN
49. International Press Institute
50. European Foundation Center (EFC)
51. Kompass - René Rouwette

ANNEX 1 _ Signatories of Dutch NGO Coalition

Annex to the Written inputs to the State report
Fifth NGO report of the Dutch NGO Coalition for Children's Rights to the UN Committee on the Rights of the Child

Consulted experts

Through the Coalition for Children's Rights, organisations join forces to protect the interests of the child and supervise the safeguarding of children's rights in Dutch law, policy and practice. The Coalition consists of key members Defence for Children, Kinderpostzegels, the National Youth Council, Save the Children, Terre des Hommes Netherlands and National Committee UNICEF The Netherlands, and has the Netherlands Youth Institute as their advisor. Besides its key members, the Coalition has many other partners.

Authors

Coordination and editing

Brigitte Boswinkel	Dutch NGO Coalition for Children's Rights
Beata Karpinska	Terre des Hommes Netherlands
Caroline van de Wetering	Save the Children
Carrie van der Kroon	Defence for Children
Daniëlle de Jong	Defence for Children
Esther Polhuijs	National Committee UNICEF The Netherlands
Manal Zekari	Dutch NGO Coalition for Children's Rights

General implementation measures

Reservations and legislation

Caroline van de Wetering	Save the Children
Esther Polhuijs	National Committee UNICEF The Netherlands
Maartje Berger	Defence for Children

Coordination and decentralisation

Maartje Berger	Defence for Children
Caroline Vink	Netherlands Youth Institute
Giulia Giacometti	National Youth Council (NJR)
Janet van Bavel	Expert in multidisciplinary approach to child abuse and domestic violence

Collecting data

Erik Jan de Wilde	Netherlands Youth Institute
Bas Tierolf	Verwey-Jonker Institute
Lenneke Alink	University Leiden
Marloes Kleinjan	Trimbos-institute

Children's rights education

Esther Polhuijs	National Committee UNICEF The Netherlands
Femke de Koning	Anne Frank House
Franka Olujic	Nederlands Juristen Comité voor de Mensenrechten (NJCM)
Harry Ridder	Centrum voor Mondiaal Onderwijs
Jantine Walst	Defence for Children

Klaske Schram	Amnesty International Dutch Section
Philo Offermans	Movies that Matter

The business community and child labour

Josette Hermans	Save the Children
Celine Verheijen	Defence for Children-ECPAT
Eva Smulders	National Committee UNICEF The Netherlands
Gine Zwart	Arisa
Jan van de Venis	JustLaw, Stand Up For Your Rights and acting Ombudsperson for Future Generations
Joyce Brummelman	Plan International Nederland
Pieter Dirk Dekker	Help a Child

BES islands

La-Toya Charles	National Committee UNICEF The Netherlands
Anoek Hansen	Expertisecenter Onderwijs Zorg Bonaire
Mick Schmit	Stichting Project (FORSA)
Timoteo Silberie	Foundation for professional childcare in Bonaire
Camelia Berkel-Dembrook	Expertise Centre Education Care St.Eustatius
Kenneth Cuvalay	Foundation The Quill
Johan Schaeffer	Body, Mind & Spirit - ASGS Foundation
Ludwina Charles	After School Care, Saba Girls and Boys Sports Society
Sapphire Ramkissoon	Child Focus Foundation

General principles

Discrimination

Carrie van der Kroon	Defence for Children
Ellen-Rose Kambel	Rutu Foundation, advancing mother tongue education
Jessica van Zadelhoff	COC Netherlands
José Smits	Het Gehandicapte Kind (NSGK)

Youth participation

Giulia Giacometti	Nationale Jeugdraad (NJR)
Camee van Comperen	Learning for Well-being Foundation
Eline van der Meulen	Stichting JongPIT
Eva Saeboe	Innovatienetwerk Jeugd | Regio Hart van Brabant
Geeske Strating	Stichting Alexander
Janine Pingen	Stichting Kind en Ziekenhuis
Lindsay Vogelzang	Choice for Youth and Sexuality
Malou Luchtenberg	Beatrix Kinderziekenhuis / UMC Groningen
Mourad El Otmani	Young Amsterdam
Myrna Lemmen	National Committee UNICEF The Netherlands
Renske van Luijn	125Procent
Vicky Verschoor	ZonMw
Wendy Schrama	Universiteit Utrecht
Willeke van Sleeuwen	Netherlands Youth Institute
Willemijn Dupuis	Stichting Kinderrechten en Menselijke Ontwikkeling: KinderrechtenNU en het Nederlands Genootschap van Kinderburgemeesters

Civil rights and freedoms

Statelessness

Caia Vlieks	Institute on Statelessness and Inclusion
Jelle Klaas	PILP-NJCM

Violence against children

Violence against children

Janet van Bavel	Expert in a multidisciplinary approach to child abuse and domestic violence
Caroline Vink	Netherlands Youth Institute
Coby van der Kooi	Netherlands' Ombudsman for Children
Debbie Maas	Veilig Thuis
Kim van Laar	Team-Kim
La-Toya Charles	National Committee UNICEF The Netherlands
Levi van Dam	Stichting JIM en Universiteit van Amsterdam
Lian Smits	Sterk Huis
Maartje Berger	Defence for Children
Marianne Volaart	Inventoz
Mariëlle Dekker	Augeo Foundation
Marijke Bleeker	Nationaal Rapporteur Mensenhandel en Seksueel Geweld tegen Kinderen
Marjon Donkers	Marjon Donkers Coaching en Advies
Remy Vink	TNO Nederlandse Organisatie voor toegepast-natuurwetenschappelijk onderzoek
Rhea Verheul	Netherlands' Ombudsman for Children
Suzanne Kok	Nationaal Rapporteur Mensenhandel en Seksueel Geweld tegen Kinderen
Tea Hol	LVAK Landelijke Vakgroep Aandachtsfunctionarissen Huiselijk geweld en Kindermishandeling
Willemijn Dupuis	Stichting Kinderrechten en Menselijke Ontwikkeling: KinderrechtenNU en het Nederlands Genootschap van Kinderburgemeesters
Ytje Hokwerda	Defence for Children

LGBTI children

Jessica van Zadelhoff	COC Nederland
Bente Keulen	NNID Nederlandse organisatie voor seksediversiteit
Sophie Schers	Transgender Netwerk Nederland (TNN)

Family and alternative care

Eva Huls	Defence for Children
Joliska Hellinga	Advies- en Klachtenbureau Jeugdzorg (AKJ)
Carola Bodenstaff	Jeugdzorg Nederland
Cindy Koole	Vereniging van Nederlandse Jeugdrechtadvocaten (VNJA)
mr. E.A.A van Kalveen	Chair expert group of juvenile judges/
June de Groot	Defence for Children
Mariëlle Bruning	Universiteit Leiden
Reinier Feiner	Vereniging Sociale Advocatuur Nederland (VSAN)

Children with disabilities

Jantine Walst	Defence for Children
Ina Vijzelman	Ieder(in)
Silke Kuijpers	Per Saldo
Thijs Hardick	Ieder(in)

Health and wellbeing

Infant mortality

Professor emeritus Koos van der Velden	Public Health Radboud UMC Nijmegen

ADHD and ADD

Expert group ADHD/ADD	Kenniscentrum Kinder- en Jeugdpsychiatrie
Barbara van den Hoofdakker	Accare and RUG
Dion Leiblum	Altrecht
Els van den Ban	Karakter
Jaap Oosterlaan	VU Amsterdam
Nanda Lambregts-Rommelse	Karakter
Pieter Hoekstra	Accare and UMCG

Overweight

Leonie Barels	National Committee UNICEF The Netherlands
Annegre de Roos	Save the Children
Bianca Schoonbeek	Maag Lever Darm Stichting
Carolien Martens	Hartstichting
Frieda van der Jagt	Diabetes Fonds
Gerda Feunekes	Voedingscentrum
Gertrude Zeinstra	onderzoeker voedingsgedrag bij kinderen
Hanno Pijl	Leids Universitair Medisch Centrum
Hester Rippen	Stichting Kind en Ziekenhuis
Raquel Abrahams	AJN Jeugdartsen Nederland
Renate Dietvorst	
Roy van der Ploeg	Maag Lever Darm Stichting
Wilrike Pasman	Nederlandse Associatie voor de Studie van Overgewicht

Air pollution

Jan van de Venis	JustLaw, Stand Up For Your Rights and acting Ombudsperson for Future Generations

Mental health

Giulia Giacometti	Nationale Jeugdraad (NJR)
Djieuwke Verseput	de Nederlandse ggz, Waardenetwerk Gezond opgroeien
Eline Kolijn	Samen Sterk zonder Stigma
Esther Polhuijs	National Committee UNICEF The Netherlands
Hannah Boerstra	Diversion
Ivet Pieper	Stichting Alexander
Leonie Burggraaf	#ikbenOpen
Marjonneke de Vetten	de Nederlandse ggz, Waardenetwerk Internationaal verbinden / Dutch International Mental Health Hub
Maurits Boote	ExpEx
Merel Spijkerman	Alles is Gezondheid
Mirjam Bekker-Stoop	Stichting Open Mind
Mohini Awadhpersad	National Youth Council (NJR)
Sara van der Weerd	Kenniscentrum Kinder- en Jeugdpsychiatrie

Sexual health

Ilze Smit	Rutgers

Substance use and gaming addiction

Marloes Kleinjan	Trimbos-instituut
Gera Nagelhout	Instituut voor Onderzoek naar Leefwijzen & Verslaving (IVO)
Renske Spijkerman	Parnassia Groep Academie en Brijder Verslavingszorg
Simone Onrust	Trimbos-instituut
Tony van Rooij	Trimbos-instituut

Combatting poverty

Caroline van de Wetering	Save the Children
Astrid Huygen	Vereniging van stichtingen Leergeld in Nederland
Carina Buit	Nationaal Fonds Kinderhulp
Caro Kroonen	Jeugdfonds Sport & Cultuur
Elles van der Gaag	Sam& voor alle kinderen
Eva Huls	Defence for Children
Gaby van den Biggelaar	Vereniging van stichtingen Leergeld in Nederland
Irene Verspeek	Armoedefonds
Kim Houben	Divosa
Martijn Schut	Martijn Schut Advies Sociaal Domein
Monique Maks	Jeugdfonds Sport & Cultuur
Paulien Lensink	Stichting Halt
Robin Koper	Speaking Minds

Education and leisure

Inclusive education

Jantine Walst	Defence for Children
Ellen-Rose Kambel	Rutu Foundation, advancing mother tongue education
Femke van Zoggel	Stichting JongPIT
Gepke Boezaard	Ieder(in)
Hans Spekman	Jeugdeducatiefonds
Hilde Kalthoff	Netherlands Youth Institute
Jacqueline Schoonheim	Het Gehandicapte Kind
José Smits	Het Gehandicapte Kind
Willy de Heer	Stichting Kenniscentrum voor Makkelijk Lerenden

Leisure and recreation

Froukje Hajer	Platform Ruimte voor de Jeugd/ adviseur jeugdbeleid Kind, spel & ruimte
Cerunne Bouts	Speeltuinbende/ Het Gehandicapte Kind
Dirk Vermeulen	Speelruimte - Kenniscentrum Buitenspelen/Speelforum
Eelco Koppelaar	Eelco Koppelaar, specialist in speelruimte
Elske Oost-Mulder	OBB creatieve (speel)ruimtedenkers
Ilse van der Put	Wij zijn zet
Jootje Vaas	Ontwerpbureau Jootje Vaas
Josine van den Boogaard	GGD Rotterdam
Lia Karsten	Child in the City en Universiteit van Amsterdam,
Louise Berkhout	Hogeschool Leiden/Speelforum
Marian Schouten	Platform Ruimte voor de Jeugd
Martin van Rooijen	Universiteit voor Humanistiek
Hedy Goossens	VeiligheidNL
Pauline van der Loo	Jantje Beton / NUSO
Pim van der Pol	Speelforum
Sigrun Lobst	Springzaad

Wilna van den Heuvel	Hogeschool Utrecht/Speelforum

Special protection measures

Migrant and refugee children

Arja Oomkens	National Committee UNICEF The Netherlands
Eva van Aalst	National Committee UNICEF The Netherlands
Ariane den Uyl	VluchtelingenWerk Nederland
Corrien Ullersma	Van der Woude de Graaf advocaten
Dr. Mr. Carla van Os	Rijksuniversiteit Groningen
Elin Hofman	War Child Holland
Esther Zielhuis	National Committee UNICEF The Netherlands
Frank Velthuizen	War Child Holland
Gerriane Smits	Dokters van de Wereld
Germa Lourens	Stichting Nidos/ VluchtelingenWerk Nederland
Helen Schuurmans	National Committee UNICEF The Netherlands
Karel Jungheim	Kerk in Actie
Majorie Kaandorp	National Committee UNICEF The Netherlands
Marie-Christine Alting von Geusau	Defence for Children
Martin Vegter	Defence for Children
Rhea Verheul	Netherlands' Ombudsman for Children
Sander Schuitemaker	Defence for Children
Stephanie Rap	University Leiden
Sabina Brinkman	ARQ Nationaal Psychotrauma Centrum

Juvenile criminal law

Maartje Berger	Defence for Children
Annemieke Wolthuis	Restorative Justice Nederland
Mariëlle Bruning	Universiteit Leiden
Reinier Feiner	Vereniging Sociale Advocatuur Nederland (VSAN)
Yannick van den Brink	Universiteit Leiden

Optional Protocol on the sale of children, child prostitution and child pornography

Dyonne Pennings	Terre des Hommes Nederland
Arda Gerkens	Expertisebureau Online Kindermisbruik (EOKM)
Celine Verheijen	Defence for Children - ECPAT
Iara de Witte	Defence for Children - ECPAT
Ina Hut	CoMensha
Maartje Berger	Defence for Children
Shakila Mangal	National Rapporteur do against human trafficking and sexual violence against children
Sjoerd van Bemmel	Centrum tegen Kinderhandel en Mensenhandel
Suzanne Kok	National Rapporteur do against human trafficking and sexual violence against children

Optional Protocol on the involvement of children in armed conflict

Juliette Verhoeven	Save the Children
Anne-Floor Dekker	WO=MEN Dutch Gender Platform
Pien Klieverik	Save the Children

Signatures

1. #ikbenOpen
2. 125Procent
3. Accare
4. After School Care, Saba Girls & Boys Sports Society
5. AJN Jeugdartsen Nederland
6. Alles is Gezondheid
7. Altrecht
8. Amnesty International Dutch Section
9. Arisa
10. Armoedefonds
11. Augeo Foundation
12. Beatrix Kinderziekenhuis / UMC Groningen
13. Body, Mind & Spirit - AIDS Support Group Saba Foundation
14. Branches Gespecialiseerde Zorg voor Jeugd (BGZJ: Jeugdzorg Nederland, de Nederlandse ggz, VGN, VOBC)
15. Brijder Jeugd Verslavingszorg
16. BVjong, beroepsvereniging kinder- en jongerenwerkers
17. Centrum tegen Kinderhandel en Mensenhandel (CKM)
18. Centrum voor Mondiaal Onderwijs
19. Child Focus Foundation
20. Child Friendly Cities Netherlands
21. COC Netherlands
22. CoMensha
23. de Nederlandse ggz
24. Defence for Children
25. Diversion
26. Dokters van de Wereld
27. Dutch Youth Council (NJR)
28. Edukans
29. Expertise Center Education Care St. Eustatius
30. Expertisebureau Online Kindermisbruik (EOKM)
31. Expertisecenter Onderwijs Zorg Bonaire
32. Expertisecentrum Samen naar School
33. Fier. Landelijk expertise- en behandelcentrum op het terrein van geweld in afhankelijkheidsrelaties
34. Foundation for professional childcare in Bonaire
35. Foundation The Quill
36. Help a Child
37. Het Vergeten Kind
38. Ieder(in)
39. Ingrado
40. Institute on Statelessness and Inclusion
41. Instituut voor Onderzoek naar Leefwijzen & Verslaving (IVO)
42. Janusz Korczak Stichting
43. Jeugdeducatiefonds
44. Jeugdfonds Sport & Cultuur
45. Jeugdzorg Nederland (chairwoman: Ms. Anne Rotering, also chairwoman of Jeugdbescherming West/JB-West, The Hague)
46. Johannes Wier Stichting
47. Justlaw
48. Kenniscentrum Kinder- en Jeugdpsychiatrie
49. Kenniscentrum voor Makkelijk Lerenden
50. Kerk in Actie
51. Kinderpostzegels

52. Learning for Well-being Foundation
53. LVAK Landelijke Vakgroep Aandachtsfunctionarissen Huiselijk geweld en Kindermishandeling
54. Martijn Schut Advies Sociaal Domein
55. Missing Chapter Foundation
56. Movies that Matter
57. National Committee UNICEF The Netherlands
58. Nationaal Fonds Kinderhulp
59. Nederlands Juristen Comité voor de Mensenrechten (NJCM)
60. Nederlandse Associatie voor de Studie van Overgewicht
61. Nederlandse Vereniging voor Autisme (NVA)
62. Nederlandse Vereniging voor Kindergeneeskunde (NVK)
63. Netherlands Youth Institute
64. NNID Nederlandse organisatie voor seksdiversiteit
65. OBB creatieve (speel)ruimtedenkers
66. Per Saldo
67. Pharos
68. Plan International Nederland
69. Platform Ruimte voor de Jeugd
70. Restorative Justice Nederland
71. Rutgers
72. Rutu Foundation, advancing mother tongue education
73. Sam& voor alle kinderen
74. Samen Sterk zonder Stigma
75. Save the Children
76. SOS Children's Villages
77. Speaking Minds
78. Stand Up For Your Rights
79. Sterk Huis
80. Steunpunt Onderwijs Het Gehandicapte Kind
81. Stichting Alexander
82. Stichting Halt
83. Stichting JIM
84. Stichting JongPIT
85. Stichting Kind en Ziekenhuis
86. Stichting Kinderen-Ouders-Grootouders
87. Stichting Kinderrechten en Menselijke Ontwikkeling: KinderrechtenNU en het Nederlands Genootschap van Kinderburgemeesters
88. Stichting LOS (Landelijk Ongedocumenteerden Steunpunt)
89. Stichting Ocan
90. Stichting Open Mind
91. Stichting Project FORSA
92. Team-Kim
93. Terre des Hommes Nederland
94. TNO Nederlandse Organisatie voor toegepast-natuurwetenschappelijk onderzoek
95. Transgender Netwerk Nederland
96. Trimbos-institute
97. University Leiden
98. Valente
99. Veilig Thuis
100. VeiligheidNL
101. Vereniging Sociale Advocatuur Nederland (VSAN)
102. Vereniging van Nederlandse Jeugdrechtadvocaten (VNJA)
103. Vereniging van stichtingen Leergeld in Nederland
104. Verwey-Jonker Instituut
105. VluchtelingenWerk Nederland
106. Voedingscentrum
107. Vrije Universiteit Amsterdam

108. WO=MEN Dutch Gender Platform
109. Young Amsterdam

Children's rights in the Netherlands 2015 – 2020
Fifth NGO report of the Dutch NGO Coalition for Children's Rights to the UN Committee on the Rights of the Child

Contact details
Kinderrechtencollectief
p/a Defence for Children
Hooglandse Kerkgracht 17G
2312 HS Leiden
Nederland
Phone: (+31) (0)71-516 09 80
info@kinderrechten.nl
www.kinderrechten.nl

Zwartboek UWV

Op 27 mei 2014 werd door nieuwsdienst de Stentor een ‘Zwartboek UWV’ aan uw Kamer aangeboden. Het door de Stentor aangeboden ‘Zwartboek UWV’ maakt gewag van misstanden in de uitvoering van UWV. Dit Zwartboek bevat een verzameling van uiteenlopende ervaringen van (voormalige) klanten van UWV. Het betreft onder meer klachten over harde of onduidelijke regels, snel opgelegde boetes, strenge medische keuringen.

Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

Datum 10 juli 2014, Schriftelijke reactie op 'Zwartboek UWV' referentie: 2014-0000096202

Gestapo-methode UWV

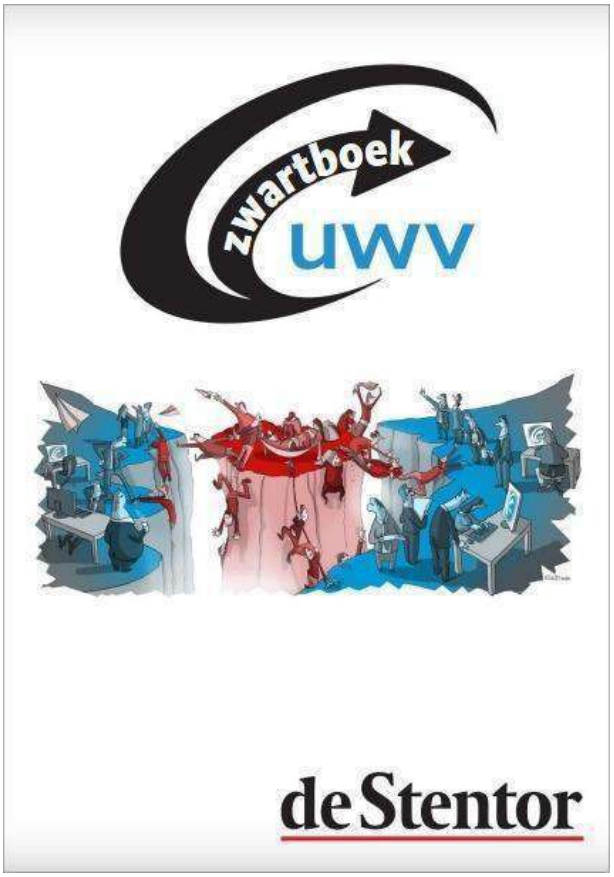

Het Zwartboek UWV, dat eind mei 2014 door de Stentor aan de Vaste Kamercommissie voor Sociale Zaken en Werkgelegenheid is aangeboden.

Het door de Stentor aangeboden ‘Zwartboek UWV’ maakt gewag van misstanden in de uitvoering van UWV. Dit Zwartboek bevat een verzameling van uiteenlopende ervaringen van (voormalige) klanten van UWV. Het betreft onder meer klachten over harde of onduidelijke regels, snel opgelegde boetes, strenge medische keuringen.

Brief aan de Tweede Kamer Minister van Sociale Zaken L.F. Asscher, ref: 2014-0000096202 / datum 10 juli 2014, Asscher die er zich vervolgens met een jantje-van-leiden vanaf maakt door te verklaren dat Hij niet kan ingaan op individuele gevallen.

Geen lessen uit UWV-Zwartboek

destentor.nl
11-03-2017

UWV zou beter en menselijker gaan werken. Staatssecretaris Jette Kleinsma deed op 9 oktober 2016 die belofte aan de Vaste Kamercommissie voor sociale zaken. Het UWV maakt de belofte echter niet waar.

Laagdunkend en ziekmakend

Degenererend, frustrerend, kinderachtig, bevoogdend en betuttelend. Ze geven tegenstrijdige opmerkingen, handelen tegenstrijdig, luisteren niet, En ze hebben geen aandacht voor de individuele situatie.

Boetes straf en tucht

Boetes via het UWV leveren de overheid op jaarbasis een hoop geld op: in 2013 werd bijna 24 miljoen euro aan boetes geïncasseerd. Het UWV is meer een politie-organisatie dan een uitkerende instantie, het zijn gewoon schoften.Mensen worden nerveus,gespannen en gestrest,en gaan bovendien hierdoor meer medicijnen gebruiken, wat weer goed is voor de omzet van de farmaceutische industrie. Het UWV is een onpersoonlijke organisatie en maakt mensenlevens kapot! De overheid in den Haag heeft overal schijt aan. Mensen worden zelfs door het UWV d.m.v. een stel corrupte omgekochte keuringsartsen zó geestelijk mishandeld dat een bepaalde groep besluit om vervolgens maar zelfmoord te plegen.

Bron: destentor.nl
2017

Rapport “ziek van het UWV” Bart van Kent (kamerlid SP) Inez Staarink

(beleidsmedewerker SP) september 2021 (73 blz).

Er verschijnen in –over jaren- van tijd tot tijd rapporten van onderzoeken met aanbevelingen voor verbeterpunten. Dat kan gaan over discriminatie en racisme, jeugdzorg, belastingdienst toeslagenaffaire of UWV. Ook zijn daar debatten in de Tweede Kamer over geweest. Tot daadwerkelijk optreden komt men niet, en dat doet men niet. Tegen deze criminelen volgt geen procedure tot strafvervolging (die kunnen kamerleden inzetten b.v. tegen verantwoordelijke ministers wegens vermeende ambtsmisdrijven van art.44Sr.), maar die schuiven door via een banencarrousel van banken,verzekeraars,ziekenhuizen of worden burgemeester.

(AUDIO)

https://archive.org/details/dutch-deep-state

https://archive.org/details/kinderopvangtoeslagaffaire_202205

Jeugdzorg

1. Zeer vele burgers worden in deze maatschappij gedupeerd doordat medewerkers van instanties zoals de rechterlijke macht, Jeugdzorg, de Raad voor de Kinderbescherming, het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling, medewerkers van bv. woningcoöperaties, of andere ambtenaren of machthebbers waar je als burger mee in conflict kan komen, ongemotiveerd, inhoudelijk niet wensen in te gaan op brieven of verweerschriften van burgers, die zich willen verdedigen tegen kwalijke maatregelen [zoals het onterecht uit huis plaatsen van kinderen.

2. De burger heeft geen enkel recht om zich te verdedigen tegen onterechte laster en maatregelen van dit soort instanties ,dat wij hier in Nederland niet langer meer in een rechtsstaat leven.

3. Deze machthebbers kunnen dus ongestraft lasteren, meineed plegen, bewijzen negeren, tegenargumenten negeren, verweerschriften negeren, dreigen en intimideren etc. Zij kunnen op geen enkele wijze ter verantwoording worden geroepen en kunnen schaamteloos en ongestraft deze misdaden continueren. Burgers worden [indien ze zich verweren tegen absurde beschuldigingen in rapporten van machthebbers] ook massaal afgescheept. Willens en wetens de feiten worden verdraaid en feiten en bewijzen worden genegeerd.

4. Honderdduizenden burgers er jaarlijks het slachtoffer van op duizenden verschillende manieren en honderden burgers plegen per jaar zelfmoord omdat ze door deze redeloze machthebbers zodanig zijn gedupeerd dat ze geen kant meer uit kunnen, en volledig failliet zijn gegaan.

5. Dat al deze organisaties een welhaast onbeperkte macht hebben en al hun waanzinnige en absurde plannen via intimidatie, valsheid in geschrifte, leugens, bedrog, oplichting, meineed, laster, bedreigingen, manipulatie ed. bij de rechtbank kunnen afdwingen, en dat de burger volkomen machteloos staat tegenover deze overmacht van redeloos staatsgeweld.

6. De rechtbank doet in de praktijk altijd wat dit soort organisaties voorstelt en wil, en ook al komt men als gedupeerde burger met stapels getuigenverklaringen en honderden ijzersterke argumenten die het tegendeel aantonen van de absurde onzin die dit soort organisaties op grond van louter vage vermoedens, laster, roddel en achterklap en allerlei misinterpretaties over jou in hun krankzinnige rapporten opschrijft, de rechterlijke macht, even corrupt en misdadig als dit soort organisaties, leest dit maar nauwelijks en gaat er niet inhoudelijk op in. Ze kunnen straffeloos iedere misdaad plegen die ze willen. zoals de bovengenoemde intimidatie, valsheid in geschrifte, leugens, bedrog, oplichting, meineed, laster, bedreigingen, manipulatie ed. Zonder er ooit voor ter verantwoording te worden geroepen.

7. Als je als burger namelijk klachten indient over hun misdaden kan je terecht bij een ‘klachtencommissie’, die niets tegen deze criminelen kan beginnen zodat ze rustig door kunnen gaan met hun wanpraktijken om zich ongelimiteerd met het privé-leven van burgers te bemoeien, onterecht kinderen uit huis te plaatsen en voor hun leven te beschadigen, en onschuldige burgers het leven zuur te maken.

8. Dat geldt niet alleen maar voor de Jeugdbeschermingsorganisaties, maar voor de gehele elite van machthebbers, inclusief de rechterlijke macht, de politie, en andere overheidsinstellingen, zodat er honderdduizenden burgers ernstig worden gedupeerd en honderden mensen per jaar zelfmoord plegen omdat zij door de criminele praktijken van deze elite alles zijn kwijtgeraakt. Nooit gelijk zullen krijgen van dit soort organisaties. Ze zullen altijd juridische trucks weten te vinden om deze burgers af te schepen, ten slotte totaal failliet zullen gaan, alles zullen kwijtraken en veelal uit wanhoop worden gedreven tot zelfmoord.

9. In die zin leven wij dus absoluut niet in een rechtsstaat

Het in 2022 verschenen rapport (20 blz) over “staatsontvoeringen” mensenrechten in de jeugdzorg door Mw. Mr.dr. H.W.R. Nakad-Weststrate, dezelfde patronen als in rapport in pdfbestandsformaat “naboek 20e editie 2006” door H.M. Walker uit Berlicum en Stichting Werkgroep negentienhonderd zeventig, in Tilburg.Over werkwijze UWV,verzekeraars en criminele keuringsartsen. De repressie en psychologische foltering en eenzijdige selectieve dossieropbouw etc.De politie, het Openbaar Ministerie, de rechtspraak en de Nederlandse Orde van Advocaten zijn ketenpartners en slachtoffers die aangifte willen doen kunnen daar niet terecht doordat die opereren als een misdaadsyndicaat, openbaar bestuur en de rechterlijke macht zijn vermengd met georganiseerde misdaad onder de vleugels van de Nederlandse Staat. Nederland is op papier een rechtsstaat, maar de uitvoeringspraktijk is dat niet. Feitelijk is er dus geen sprake van de rechtsstaat, maar is sprake van georganiseerde misdaad, verweven met het openbaar bestuur.

AUDIO (Mp3)

https://archive.org/details/kinderopvangtoeslagaffaire_202205

Jeugdzorg behandelt kinderen als objecten die geld opleveren

De inmiddels overleden Hoogleraar en columnist Arnold Heertje trok geruime tijd publiekelijk van leer tegen de jeugdhulpverlening. “Er wordt uitvoering gegeven aan een programma van geestelijke kindermishandeling, uitgevoerd door hardvochtige leken. Het zelfbeeld van de mensen wordt in de media en doorbejegening van de instantie,uitvoeringsinstelling en het publiek stelselmatig beschadigd. Dit heeft niets te maken met mensen op een goede en respectvolle manier helpen.Dit is puur winstbejag.Heertje hekelde de uithuisplaatsing van kinderen. In zijn boek Economie legt Heertje bloot wat er aan schort. Heertje merkte op dat deze sector tot zover het inhumane optreden van bestuurders, gezinsvoogden, pleegouders, de Raad voor de Kinderbescherming en de bureaus Jeugdzorg aan het oog van de samenleving weet te onttrekken door een beroep op privacy. De instellingen in jeugdhulpverlening en de kinder-en jeugdpsychiatrie kunnen het gedrag en / of de stoornis niet goed hanteren. Alles moet daarom –natuurlijk- een medisch etiket krijgen voor meer omzet van de farmaceutische industrie. Steeds meer kinderen krijgen de diagnose ADHD,zeer winstgevend voor de psychiatrische industrie. Ze maken kinderen tot slaaf,om deze onderdrukking te rechtvaardigen bedenken ze steeds nieuwe geestelijke stoornissen. Iedereen heeft belang bij het instandhouden van door de farmacie gedomineerde volksgezondheid door slachtoffers zo lang als mogelijk binnen een behandelcircuit te houden,en op die manier geld verdienen aan deze slachtoffers. Zo worden deze arme slachtoffers op mensonwaardige wijze gemangeld en uitgekleed waarbij ook vaak huisgenoten gefrustreerd raken.In een jungle van deskundigen en instanties en waarvan sommigen achteraf ook dubieus blijken te opereren,raken deze onervaren medeburgers vrij snel het zicht op de door hen te nemen stappen en op hun rechtspositie kwijt.Een slachtoffer van deze praktijk is vrijwel kansloos om erkenning en vervolgens enig recht te krijgen.Deze praktijk leidt tot een ziek(er) makende uitputting en tot traumatisering. Het slachtoffer wordt zieker,glijdt af. Het aanbod heeft aldus -natuurlijk- hierop overwegend slechts één antwoord: het vertalen van de klachten in een therapie die voornamelijk farmaceutisch georiënteerd is. Mensen die zieker worden en afhankelijker,met hun begeleiders leven onder een regiem waarbij de medische behandeling tevens dient ter handhaving ter beheersing van conflicten,en de gevestigde belangen bij het bevorderen van de omzet om farmaceutische producten. Het merendeel van de auteurs van de *Diagnostic and statistical manual of mental disorders* (DSM), onderhoudt volgens NTvG (Nederlands Tijdschrift voor Geneeskunde) financiële banden met de farmaceutische industrie. ‘Een ongewenst en gevaarlijk belangenconflict.

ADHD

Internationaal onderzoek wijst uit dat 3 tot 5 procent van de jeugd onder de zestien jaar ADHD heeft. Dat betekent dat er in Nederland zestig- tot honderdduizend kinderen en jongeren met ADHD rondlopen. Jeugdprofessionals die in de jeugdhulp en jeugdbescherming werken, treffen vaak kinderen en jongeren met verschillende problemen van sociale, emotionele en gedragsmatige aard. ADHD kan daar deel van uitmaken. Met behulp van de Richtlijn ADHD voor jeugdhulp en jeugdbescherming gaat de jeugdprofessional na welke betekenis dit heeft voor de verdere behandeling of begeleiding.
Bron: richtlijnenjeugdhulp.nl

Trouw

1 april 2021

Ggz-instelling

Oud-werknemers over instelling: ‘Er werd zoveel mogelijk ADHD vastgesteld, tenzij het écht iets anders was’

Beeld Suzan Hijink

De ggz-instelling ADHDcentraal is lucratief en succesvol, maar oud-werknemers en cliënten hebben flinke kritiek op de snelheid waarmee diagnoses worden gesteld en de wijze van declareren.

Rianne Oosterom1 april 2021, 1:00

Bij ADHDcentraal, een ggz-instelling uitsluitend gericht op ADHD-diagnostiek en behandeling bij volwassenen, loopt bijna niemand zonder diagnose naar buiten, zeggen oud-werknemers. Zij beschuldigen het bedrijf van overdiagnostisering, blijkt uit onderzoek van Investico samen met *Trouw*, radioprogramma *Argos* en weekblad *De Groene Amsterdammer*.

Psychologen die twijfelden aan de ADHD-diagnose, zeggen dat hun oordeel aan de kant werd geschoven door de psychiater die de diagnose stelde. Uniek aan de instelling is dat zij de diagnose in één dag stellen. Door de strakke tijdsplanning is er weinig tijd voor twijfel of uitgebreid onderzoek, vertellen oud-werknemers van wie sommigen uit onvrede zijn vertrokken.

Bij 85 procent van de cliënten die de instelling test, is volgens de instelling sprake van ADHD, blijkt uit gegevens van het bedrijf zelf. “Er werd zoveel mogelijk ADHD vastgesteld, tenzij het echt, echt, écht heel duidelijk iets anders was”, aldus een oud-werknemer. Een andere oud-medewerker: “Er werd niet echt overlegd of je je erin kon vinden dat anders werd beslist. Het was meer een mededeling.”

Focus op winstmaximalisatie

Voor het onderzoek sprak Investico met zeven oud-werknemers en acht cliënten, van wie een deel ontevreden is over de werkwijze van ADHDcentraal. Ook kreeg het onderzoeksplatform toegang tot diverse documenten, zoals facturen en een intern protocol over minutenregistratie. Deze bronnen schetsen een beeld van een instelling die gericht is op winstmaximalisatie en haar werkwijze daarop heeft aangepast.

De directie van ADHDcentraal wijst de beschuldigingen van de hand en herkent de klachten niet. Alle diagnoses komen volgens de instelling ‘uiterst zorgvuldig’ tot stand en de tevredenheid van cliënten is volgens het bedrijf groot. ‘Wanneer wij structureel zouden overdiagnosticeren, zouden patiënten en verwijzers met recht ontevreden zijn, maar ook van hen hebben we nimmer dit verwijt gekregen.’

Met acht vestigingen in diverse steden is ADHDcentraal in krap zes jaar tijd uitgegroeid tot een van de grootste instellingen op het gebied van ADHD bij volwassenen. Van de twintigduizend nieuwe behandelingen die in 2019 werden gestart, vonden zesduizend bij ADHDcentraal plaats. Met een winstmarge van 10 procent behoort de instelling tot de veelverdieners in een sector waar gemiddeld een winstpercentage van 2 of 3 procent wordt gehaald.

Instellingen krijgen behandelingen in pakketten vergoed van verzekeraars. Zo loopt er een pakket tot 800 minuten, en de daaropvolgende tot 1799 minuten. Uit facturen die Investico inzag, verklaringen van oud-medewerkers en het interne protocol, blijkt dat het bedrijf structureel nét boven de ondergrens van deze behandelpakketten uitkomt.

Strategisch declaratiegedrag

Volgens ADHDcentraal hebben zorgverzekeraars ingestemd met de declaratiemethode van het bedrijf. Verzekeraars laten desgevraagd weten dat dit niet zo is. Toezichthouder de Nederlandse Zorgautoriteit zegt dat het systematisch net boven de minutengrens declareren een bekend patroon is in de ggz. ‘Vanzelfsprekend is het de bedoeling dat patiënten passende zorg krijgen. Strategisch declaratiegedrag om er financieel zoveel mogelijk aan te verdienen past daar niet bij.’

Volgens Floortje Scheepers, hoogleraar innovatie in de ggz, is het geen goede ontwikkeling dat ggz-instellingen zich op deze wijze specialiseren, omdat dit niet past bij de complexiteit van

psychische problemen. Het leidt juist tot tunnelvisie. “Maar ADHDcentraal voldoet aan een behoefte: mensen vinden het fijn om een pasklare oplossing te krijgen.”

Lees ook:
Binnen één dag weet dit bedrijf dat u ADHD heeft

Je zou het een ADHD-fabriek kunnen noemen: bijna niemand gaat zonder diagnose naar buiten. Het gaat de instelling ADHDcentraal voor de wind, maar op de werkwijze is wel wat af te dingen, zeggen cliënten en oud-medewerkers.

State-corporate crime

Omschrijving:

Meerdere organisaties die met elkaar samenwerken onder de paraplu van de Nederlandse Staat, door de criminaliteit mede te plegen, dan wel te faciliteren, dan wel te gedogen, (in het Engels “State-corporate crime”.

Angstcultuur

Een angstcultuur is een organisatiedisfunctie waarbij collectieve, belemmerende angst prominent aanwezig is en stelselmatig wordt ingezet om loyaliteit, gehoorzaamheid en inzet bij medewerkers af te dwingen vanuit de top van de organisatie met een **herkenbaar patroon** door de gehele overheidsoranisatie Het probleem speelt vooral bij de ministeries van Justitie en Veiligheid, Binnenlandse Zaken en Volksgezondheid Welzijn en Sport -van boven tot onder in alle lagen overheidsapparaat- belastingdienst,politie,Jeugdzorg, de gemeente bij de dienst werk en Inkomen, Sociaal Werkbedrijf etc.

DESIREE VAN DOREMALEN VAN TRANSITIE JEUGDZORG OUDERS

'DE JEUGDZORG IS EEN GELDMACHINE'

Desiree van Doremalen richtte belangenvereniging Transitie Jeugdzorg Ouders op. Zij adviseert ouders vaker bezwaar te maken tegen jeugdzorgbesluiten. 'Een jeugdige is beter af in het strafrecht.'

DOOR MEREL VAN DORP BEELD: ROELOF POT

'Handen af van onze kinderen', luidt jullie slogan. Klinkt defensief.

"Geef ons als ouders de kans om te doen wat wij goed vinden. Luister naar ons. De Jeugdwet rammelt aan alle kanten. We móeten wel procederen, om jurisprudentie te krijgen om de wet mee aan te scherpen. Dat is niet voor iedereen financieel mogelijk. Wij willen ouders daarin bijstaan. In het slechtste geval duurt een uitspraak anderhalf jaar. Kun je de gemeente aansprakelijk stellen als in die tijd je kind niet de benodigde zorg krijgt? Waarom kun je via de huisarts wel meteen naar de jeugd-ggz en via het wijkteam niet? Als belangenvereniging komen we in 2015 meteen in actie als kinderen niet de hulp krijgen waarop ze recht hebben."

Heb je zelf ervaring met jeugdzorg?

"Mijn kinderen hebben beiden autisme, mijn zoon ook ADHD. De psychiater verwees ons voor uitbreiding van zijn persoonsgebonden budget naar Bureau Jeugdzorg. Van Bureau Jeugdzorg kregen we een andere indicatie dan waarvoor we waren doorverwezen. Terwijl ze mijn zoon nooit hadden gezien! Ik heb bezwaar gemaakt met behulp van een advocaat en kreeg gelijk. Mijn interesse in de juridische kant van jeugdhulp is toen gewekt. Later vroeg jeugdzorg ots aan voor mijn zoon. Hij had namelijk gezegd dat zijn moeder zo streng was. Dus werd ik gesommeerd om hem meer ruimte te geven. Maar ik weet: geef je een ADHD'er een vinger, dan neemt hij de hele hand. Ik wil wel hulp, maar de juiste. Gelukkig stond in de rapportage van de psychiater dat het om kind-eigen problematiek ging, niet om pedagogisch onvermogen. Dus bij de rechter kreeg ik wederom gelijk."

'Van moeilijke situaties hebben veel hulpverleners geen kaas gegeten'

Waarover wind je je op?

"Over alles wat misgaat in de jeugdzorg – en dat is veel. Bijvoorbeeld als iemand van jeugdzorg op televisie zegt dat begeleiding van jongeren na hun achttiende niet meer mogelijk is. Dan denk ik: hoezo? Vraag gewoon verlengde jeugdzorg aan. Zoals vorig jaar bij de gehandicapte Daniella. Dan had misschien voorkomen kunnen worden dat ze door vader werd verkracht en vermoord."

Wat vertel jij andere ouders over jeugdzorg?

"Ik geef ze vooral twee tips. Eén: stap naar een goede jeugdrechtadvocaat. Twee: vraag bij jeugdzorg en de Raad voor de Kinderbescherming je dossier op, mét de contactjournalen én de werkaantekeningen. Vaak kun je erin lezen hoe er over de ouders wordt gedacht. Op basis daarvan beslist de gedragswetenschapper wat nodig is. Zonder toestemming van ouders werkaantekeningen met teamgenoten delen, vind ik trouwens niet kunnen. Doet een psychiater zoiets, dan kun je hem voor de tuchtrechter slepen. Er kan wel meer niet door de beugel. Hoe kan het dat een hbo-opgeleide jeugdzorgwerker aan een universitair geschoolde gedragswetenschapper vertelt welke hulp nodig is? Dat is net zoiets als dat de doktersassistente zou mogen oordelen dat je blinde darm eruit moet."

DESIREE VAN DOREMALEN

Desiree van Doremalen (46) is oprichter van Transitie Jeugdzorg Ouders (TJO), een belangenvereniging voor ouders. Zij schrijft daarnaast over juridische problemen in de jeugdzorg voor de website Ouders Online. Ze rondde de mbo-opleiding juridische dienstverlening af en volgde cursussen op het gebied van recht. Eerder werkte ze als telefoniste/receptioniste en administratief medewerker. Van Doremalen is getrouwd en heeft een zoon (22) en een dochter (19).

Specialisten zijn duurder... En in veel gevallen is geen gespecialiseerde hulp nodig.

"Maar zet je geen hooggeschoolde hulpverlener vooraan in de keten, dan ben je én jaren verder voordat een kind wel de juiste hulp krijgt, én is het gezin tegen die tijd hulpverleningsmoe. Pedagogisch werkers vissen psychische problemen er helemaal niet uit."

'Een bed bezet betekent een zak met geld'

Heb jij überhaupt vertrouwen in de jeugdzorg?

"Niet veel. Vermoedens worden vaak niet onderzocht en aan waarheidsvinding wordt niet gedaan. Als ik lees dat de commissie-Samson (die misbruikzaken in instellingen en de pleegzorg onderzocht, MvD) uit haar rapport zelfs informatie over sommige zaken heeft weggehaald onder druk van de sector... Verder kan de overheid naar aanleiding van incidenten de protocollen wel steeds strenger maken, maar dat helpt niet. In het algemeen reageert Jeugdzorg Nederland altijd op incidenten met 'dat het werk zo moeilijk is'. Jeugdzorgmedewerkers hebben te weinig juridische kennis. Ze weten bijvoorbeeld niet dat een indicatiebesluit moet voldoen aan de eisen die de algemene wet bestuursrecht voorschrijft. Kinderrechters moeten dit fatsoenlijk toetsen."

Denk je niet dat het merendeel van de hulpverleners echt wel het beste wil voor kinderen?

"Merendeels zijn ze veel te jong en hebben geen kaas gegeten van moeilijke situaties."

Worden ouders onvoldoende gehoord?

"Ja. Een voorbeeld van hoe krom de Jeugdwet is: het besluit voor een voorwaardelijke machtiging gesloten jeugdzorg wordt genomen door een jeugdhulpaanbieder. Alleen als de ouder er – binnen drie weken! – om vraagt, beoordeelt de kinderrechter of dat terecht is. Dat is in strijd met het Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind (IVRK) en het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens (EVRM), waarin staat dat een besluit tot vrijheidsbeneming alleen door een rechter kan worden genomen, of door een onafhankelijke, onpartijdige en deskundige commissie."

Wie werkt met een kind, heeft toch het meest zicht op wat het nodig heeft?

"Een bed bezet betekent een zak met geld. Kun je dan onafhankelijk toetsen? Een jeugdige is beter af in het strafrecht."

Ook de meeste jeugdzorgwerkers denken dat kinderen het beste af zijn bij hun ouders.

"Welnee. De hele jeugdzorg is een geldmachine. Daarom is het ook zo raar dat er nauwelijks meer onderscheid is tussen de Raad voor de Kinderbescherming en het advies van Bureau Jeugdzorg. De raad zou als controlerend orgaan van Bureau Jeugdzorg moeten werken, maar dat is allang niet meer zo. Kinderrechters volgen het advies van jeugdzorg. Ook de vliegwielprojecten (innoverende projecten om ots-tijd te verkorten, MvD) zijn gevaarlijk. Een jeugdzorgmedewerker is vanaf het begin betrokken en als er een ots wordt overwogen, moet hij toch onafhankelijk toetsen. Hoe kan dat nou?"

Wat zijn je zorgen over de transitie?

"Wie controleert of gemeenten uitvoeren wat ze bedacht hebben? Welke rekenkamer is verantwoordelijk? Ik heb ook zorgen over de privacy. Hoe kan het dat het elektronisch patiëntendossier is weggestemd en het elektronisch kinddossier door de achterdeur – via de methodiek 1gezin1plan – naar binnen wordt gesleept?"

Wat zou anders moeten in de nieuwe Jeugdwet?

"Beter was geweest om de jeugdzorgwet van 2005 aan te passen, met gewaarborgde privacy en medische jeugd-ggz voor iedereen. Als zelfs de Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen in het geweer komt en Belgische psychiaters dreigen de Nederlandse staat voor de rechter te slepen als hun expatkinderen in Nederland ontoereikende hulp krijgen, dan is er toch iets mis?"

Hoe staat het met de jeugdzorg in 2020?

"Dan wordt er een parlementaire enquête over jeugdzorg gehouden. Want de stelselwijziging is te snel en zonder onderbouwing ingevoerd, heeft niet tot minder incidenten geleid en is kostbaarder gebleken dan gedacht. Er wordt ons nu een prachtige Fyra voorgespiegeld, maar zodra de treinen beginnen te rijden, vallen alle kinderen eruit." ●

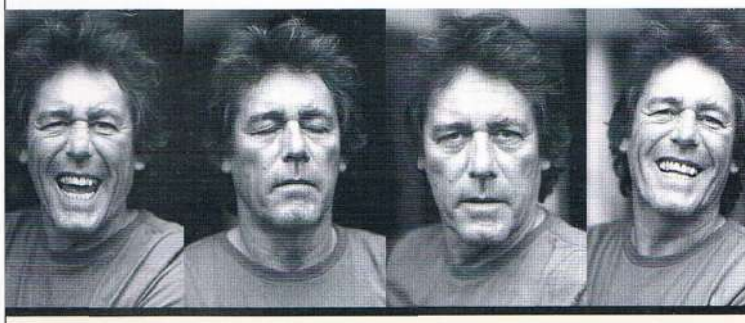

COLUMN JOOST VAN DEN BRAAK

KOPJE ONDER

Gelooft u me maar: het is een kwestie van afwachten. En dan stapt de eerste wethouder op omdat hij de schijn van belangenverstrengeling inzake jeugdhulp tegen heeft. Hij heeft gepleit voor subsidiëring van een jeugdhulpproject en nu blijkt een familielid van hem voorzitter van die club te zijn. Of hij besluit tot beëindiging van subsidie aan een vrouwenopvangproject, terwijl de vrouw van zijn broer in dat centrum verblijft. Of hij heeft tegen verdere subsidiëring van het voormalige Bureau Jeugdzorg gepleit en nu blijkt zijn zwager daarmee slechte ervaringen te hebben
Dit soort mogelijke (schijn van) belangenverstrengeling gaan we door de transitie steeds vaker zien. Zeker in kleinere gemeenten is de kans groot dat bestuurders persoonlijk of via familie en/of kennissen connecties en ervaringen met de lokale jeugdzorg hebben. Dat bemoeilijkt een zuivere en integere besluitvorming. Het vlees is zwak en het persoonlijke hemd zou wel eens nader kunnen zijn dan de bestuurlijke rok, daar helpt geen moederlief tegen, noch een cursus integriteit.
Het transitiedilemma is: hoe afstand te houden als de ideologie zegt dat je heel dichtbij moet zijn? Tja, die ideologie. Da's vaak geloven tegen beter weten in. Dichtbij is lang niet altijd beter. Wie het geheel wil zien moet niet te dichtbij staan, dat kan iedere museumbezoeker u vertellen. Kijken is wijken, daar komt het op neer. Bovendien: gebrek aan afstand belemmert niet alleen het zicht, maar waarschijnlijk ook het oordeel. Verstand heet niet voor niets ver-stand. Dichtbij is ook niet per definitie bekender of vertrouwder. De ministers kent u ongetwijfeld, staatssecretarissen waarschijnlijk ook, maar kent u de lokale politici? Kent u de wethouders in uw gemeente? Weet u wie over de jeugdzorg gaat? Ziet u wel.
Het 'persoonlijke is politiek' was in de jaren zeventig van de vorige eeuw de maatschappijkritische slogan van met name de vrouwenbeweging. *The times, they are a changin'*. Voor de transitie naar het lokale niveau lijkt het omgekeerde te gaan gelden: het politieke (b)lijkt persoonlijk te zijn. Lokale bestuurders dienen het politieke hoofd boven het persoonlijke water te houden. Dat zal ze niet altijd lukken. Wanneer gaat de eerste kopje onder? ●

Joost van den Braak is adviseur jeugdzorg bij Bureau Van Montfoort. Hij verzorgt deze column afwisselend met Erna Bosschart-Tazelaar.

Bron: balans-d.nl uploads 2020

“Creatief met slijten prijzige pillen: “Farma-marketing ‘verkoopt’ ziektes”

De Telegraaf artikel: Arianne Mantel en Bart Mos

2 oktober 2021

Gat in de markt

IN 1975 SCHREEF Ivan Illich zijn beroemde boek *Medical nemesis: the expropriation of health*. In 1978 werd het boek vertaald en bij het Wereldvenster uitgegeven onder de titel *Grenzen aan de geneeskunde*.

Illich vond het medische apparaat een bedreiging voor de gezondheid. Hij becijferde onder andere hoeveel ongelukken en besmettingen er in Amerikaanse ziekenhuizen voorkwamen en kwam tot de conclusie dat een ziekenhuisverblijf erg gevaarlijk was.

Tevens maakte hij duidelijk dat de gezondheid van de westerse mens niets te maken heeft met medische verworvenheden, maar eerder te danken is aan schoon drinkwater, riolering en goed voedsel. Hij schrijft dat de laatste honderd jaar medici evenveel invloed op epidemieën hebben gehad als priesters. De ziekten "waren even gevoelig voor de rituelen die in de medische klinieken uitgevoerd werden als voor die welke bij religieuze altaren gebruikelijk waren."

Dit alles is zeker geen verouderd gedachtengoed. Wanneer een afweging gemaakt zou moeten worden tussen het goede en het kwade dat ons door medische bemoeienis overkomt, weet ik niet welke kant de weegschaal op zou slaan. Laatst was er weer een rapport van de Gezondheidsraad waarin gewag werd gemaakt van de omstandigheid dat twintig procent van alle in ziekenhuizen opgenomen patiënten aldaar een infectie krijgen – niet zelden met gevaarlijke, penicilineresistente bacteriën.

Wanneer we daarbij tellen dat naar schatting tien procent van alle opnames op het conto van medicijnvergiftiging geschreven moet worden, zien we wat Illich bedoelde.

In december beschreef de Engelse krant *The Independent* een mogelijk nieuw gevaar van een medische behandeling die de afgelopen honderdvijftig jaren is ondergaan door miljoenen mensen. Wetenschappers van de Universiteit van Calgary in Canada toonden aan dat de gewone tandvullingen van amalgaam bij proefdieren kwikvergiftiging veroorzaakten.

Al eerder dit jaar verklaarden de Zweedse gezondheidsauthoriteiten amalgaam giftig en verboden het gebruik bij zwangere vrouwen. Onderzoekingen bij dode mensen in het Karolinska-instituut had aangetoond dat mensen met vullingen drie keer zoveel kwik in hun hersens en negen keer zoveel in hun nieren hadden dan lieden zonder vullingen.

Nu is kwikvergiftiging geen pretje. Gewrichtsontstekingen, depressies, maar ook autoimmuunziekten als multiple sclerose kunnen het gevolg zijn van teveel kwik. Amalgaam bestaat voor de helft uit kwik.

Nu bestaat er in de VS de traditie om je medicus een zo groot mogelijke schadevergoeding in de maag te splitsen wanneer hij je iets misdaan heeft. De tandartsen ter plekke wilden dit kennelijk voor zijn en hebben in grote getale hun eigen beroepsorganisatie aangeklaagd wegens het feit dat ze verkeerd geïnformeerd zijn over het potentiële gevaar van amalgaamvullingen. De wetenschappelijk directeur van de associatie meent dat er geen reden tot ongerustheid is.

Toch kan dit alles voor de Nederlandse tandartsenstand een zegen worden. Door het fluoride in het water was er toch al steeds minder te boren, waardoor de tandartsen op grote schaal hun toevlucht moesten nemen tot het 'reguleren' van gebitten van kinderen, om hun inkomen op peil te houden.

Het effect van deze activiteiten kan iedereen buiten schooltijden om zich heen zien. Nu lijkt er een nieuwe winstkans aan het verschiet te glanzen: verwijdering van giftige vullingen, en die vervangen door plastic, keramiek of goud.

PETER BÜGEL

Bron: Parool, zaterdasg 19 januari 1991 (via delpher)

In Nederland gebruiken bijna 900.000 mensen sterk werkende en verslavende medicijnen zoals oxycodon.fentanyl,morfine,buprenorfine en tramadol meldt de Telegraaf op zaterdag 8 januari 2022.

Tweede Kamer
DER STATEN-GENERAAL

Den Haag, 22 maart 2016

Noot: **Leden kunnen zich aanmelden voor deze activiteit middels de knop "Inschrijving" op het tabblad "Deelnemers" van deze Parlisactiviteit of via e-mail (cie.vws@tweedekamer.nl).**

Voortouwcommissie: **vaste commissie voor Volksgezondheid, Welzijn en Sport**

Activiteit: **Gesprek**
Datum: dinsdag 29 maart 2016
Tijd: 16.15 – 17.15 uur
Openbaar/besloten: openbaar

Onderwerp: C. Gøtzsche - internist, hoogleraar en onderzoeker over geneesmiddelensector

---

Agendapunt: **Gesprek met de heer C. Gøtzsche, internist, hoogleraar en onderzoeker, over geneesmiddelensector.**

Zaak: Brief derden - Stichting Wemos te Amsterdam – 14 maart 2016
Verzoek Stichting Wemos, namens dhr. C. Gøtzsche - internist, hoogleraar en onderzoeker, om gesprek met vaste commissie voor Volksgezondheid, Welzijn en Sport over geneesmiddelensector - 2016Z05315

Griffier: Drs. A.J.M. Teunissen

Activiteitnummer: 2016A01153

Expert Peter C. Gøtzsche dinsdag in de Tweede Kamer

Persbericht 24 maart 2016

Op uitnodiging van Stichting Wemos komt de heer Peter C. Gøtzsche aanstaande dinsdag 29 maart in de Tweede Kamer spreken. Deze bijeenkomst is van 16.15 tot 17.15 voor Kamerleden van de Commissie Volksgezondheid Welzijn en Sport en is openbaar voor publiek.

Op 29 januari j.l. schreef minister Schippers een belangrijke brief aan de Tweede Kamer met de strekking dat de macht van de farmaceutische industrie moet worden ingeperkt. De torenhoge prijzen die fabrikanten vragen voor nieuwe medicijnen, moeten aan banden worden gelegd. Dat kan alleen als we de discussie openen over zaken die tot nog toe onbespreekbaar waren. In dit veld van belangenverstrengeling zijn er maar weinig werkelijk onafhankelijke deskundigen. Een van hen is de vooraanstaande Deense internist, hoogleraar en onderzoeker Peter C. Gøtzsche. Gøtzsche hield eerder lezingen voor het Europese Parlement en het Britse Parlement om hen te informeren. Nu is hij bereid om datzelfde ook in Nederland te komen doen.

Gøtzsche is een vooraanstaand onderzoeker in de wereld van medische literatuur en geneesmiddelen. Hij is medeoprichter van de Cochrane Collaboration, een organisatie die zich inzet voor het optimaliseren van evidence-based medicine. Gøtzsche is zelf jarenlang werkzaam geweest in de farmaceutische industrie en weet dus waarover hij praat. Vorig jaar won hij de British Medical Association's Book Award met zijn boek *Deadly medicines and organized crime*, inmiddels vertaald als *Dodelijke medicijnen en georganiseerde misdaad*. Daarin beschrijft hij, op basis van eigen ervaring en grondig aanvullend speurwerk, de op winstbejag gerichte manier waarop farmaceutische bedrijven patenten verkrijgen en hun marktaandeel in stand houden. De belangen van de samenleving worden daarbij veronachtzaamd. De lezingen die Gøtzsche over zijn boek gaf in Nederland trokken veel belangstelling en er werd lovend over geschreven in de pers. Daarbij valt op dat niemand de feiten die hij noemt, in twijfel durft te trekken.

Toegang met legitimatiebewijs bij de Tweede Kamer via Bezoekersingang: Lange Poten 4. Aanmelding van te voren is niet nodig. De bijeenkomst vindt plaats in de Thorbeckezaal

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met Ella Weggen, tel: 020-4352062 of 06-41293088,
E-mail: ella.weggen@wemos.nl

Wemos streeft naar een wereld waarin het recht op gezondheid van ieder mens is gewaarborgd. Een wereld waarin de voorwaarden voor een gezond leven aanwezig zijn en iedereen daar in gelijke mate van profiteert. Een wereld waarin overheden hun verplichtingen nakomen om het recht op gezondheid te respecteren, beschermen en verwezenlijken. Wij pleiten voor bescherming van de volksgezondheid wereldwijd en stellen in beleidsprocessen volksgezondheid boven andere belangen. Wij pleiten voor eerlijke medicijnen en ethische medicijntesten. Meer informatie vindt u hier.

De bijeenkomst is ook online te volgen: https://www.tweedekamer.nl/vergaderingen/livedebat/thorbeckezaal

Meer informatie over de bijeenkomst dinsdag in de Tweede Kamer:
https://www.tweedekamer.nl/vergaderingen/commissievergaderingen/details?id=2016A01153

Meer informatie over het boek. "Dodelijke medicijnen en georganiseerde misdaad' - Gøtzche's ontnuchterende ontmaskering van Big Pharma": https://www.ftm.nl/artikelen/dodelijke-medicijnen-en-georganiseerde-misdaad-gotzches-ontnuchterende-ontmaskering-van-big-pharma

Meer informatie over de Kamerbrief van minister Schippers: Nieuwe geneesmiddelen snel bij de patiënt tegen aanvaardbare kosten:
https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2016/01/29/kamerbrief-over-visie-op-geneesmiddelen

17 AUGUSTUS 2016 NIEUWS

- ZORG, WELZIJN EN SPORT

HARDE AANKLACHT TEGEN DE PILLENINDUSTRIE

Het gaat niet om kapitalisme, het gaat niet over het verdienen van geld; zorg gaat over het helpen van mensen

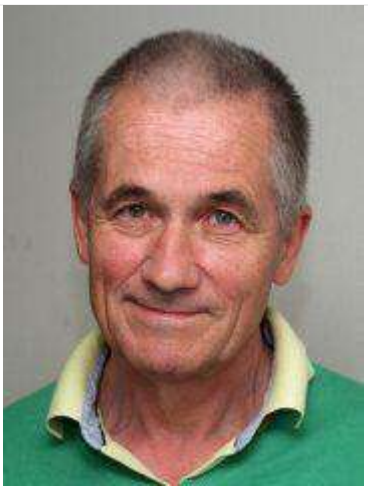

‘De farmaceutische industrie is te vergelijken met georganiseerde misdaad.’ ‘Vergeet het kapitalisme.’ ‘Marktwerking werkt niet in de zorg.’ ‘We hebben een heel nieuw systeem nodig.’ Deze en vele andere stevige boodschappen klonken op 29 maart in de Tweede Kamer. Uitgesproken door Peter Gøtzsche, professor in klinisch medisch onderzoek aan de Universiteit van Kopenhagen, auteur van meer dan 70 wetenschappelijke artikelen, ex-werknemer van de farmaceutische bedrijven Astra en Astra-Syntex en medeoprichter van Cochrane Collaboration, een organisatie van medici die zich inspant om alle bewijzen van de werking van bestaande medicijnen geregeld tegen het licht te houden. Maar bovenal pleitbezorger van een revolutie in de farmaceutische industrie.

Eind 2015 kwam zijn boek Dodelijke medicijnen en georganiseerde misdaad in Nederland uit. Het ruim 500 pagina’s tellende boek is een harde aanklacht tegen de pillenindustrie. Het verscheen inmiddels in 11 talen en won de prijs voor Boek van het Jaar in de categorie Basic Medicine van de British Medical Association, de beroepsorganisatie van artsen in het Verenigd Koninkrijk.

Georganiseerde misdaad

‘Als je wilt weten wat het probleem is, moet je simpelweg even googelen op de naam van een farmaceutisch bedrijf met daarachter het woord fraude,’ hield Peter Gøtzsche de Tweede Kamerleden voor. Als je zoekt op Pfizer en fraude krijg je informatie over een rechtszaak waarbij Pfizer een boete van 2,3 miljard dollar moest betalen. In het boek Dodelijke medicijnen beschrijft Gøtzsche dat een dochtermaatschappij van Pfizer incorrecte informatie over geneesmiddelen had verstrekt met de intentie om te frauderen en te misleiden. Pfizer wist dat zijn acht keer duurdere antibioticum Zyvox slechter werkte dan het middel vancomycine. Toch bleef Pfizer tegen artsen beweren dat Zyvox meer levens redde dan vancomycine.

Als je op GlaxoSmithKline met de toevoeging fraude zoekt, krijg je eveneens ontluisterende resultaten, zo laat Gøtzsche in zijn boek zien. GlaxoSmithKline moest 3 miljard dollar betalen omdat het ten onrechte reclame had gemaakt voor niet goedgekeurde toepassingen van zijn geneesmiddelen. Ook betaalde GlaxoSmithKline smeergeld aan artsen en liet het te veel betalen voor zijn medicijnen.

Dit zijn geen incidenten. Gøtzsche geeft in Dodelijke medicijnen meer recente voorbeelden van bedrijven die recordboetes ontvingen wegens fraude, zoals Novartis (423 miljoen dollar), Johnson & Johnson (1,1 miljard dollar), Eli Lilly (1,4 miljard dollar) en Abbott (1,5 miljard dollar).

‘We kunnen de farmaceutische industrie en het door hen gesponsorde onderzoek niet vertrouwen,’ sprak Gøtzsche in de Tweede Kamer. Dat is niet alleen de conclusie van hemzelf, maar ook van Marcia Angell, die 20 jaar hoofdredacteur was van het vooraanstaande medische tijdschrift New England Journal of Medicine. Zowel in de Tweede Kamer als in zijn boek haalt Gøtzsche haar uitspraak aan: ‘Een groot deel van het klinische onderzoek (is) eenvoudigweg niet langer geloofwaardig.’

Het systeem is corrupt en de farmaceutische industrie is georganiseerde misdaad, is de conclusie van Gøtzsche. De geneesmiddelenindustrie en de door haar gesponsorde onderzoeken zijn onbetrouwbaar. De industrie is gericht op het maken van zoveel mogelijk winst, is veel te machtig en maakt vele slachtoffers. Gøtzsche pleit daarom voor een revolutie. Spanning sprak met hem over die revolutie en wat wij kunnen doen.

Vergeet het kapitalisme, vergeet marktwerking

Wellicht zijn belangrijkste oproep is dat gezondheidszorg weer moet gaan over het helpen van mensen, dus over altruïsme. ‘Dit gaat niet over markten en marktwerking, we moeten ophouden met het denken in termen van vrije markten. Het gaat niet om kapitalisme, het gaat niet over het verdienen van geld; zorg gaat over het helpen van mensen.’ Altruïsme in plaats van kapitalisme moet volgens Gøtzsche weer centraal staan. ‘Als je medicijnen niet kunt betalen zou je ze gratis moeten krijgen.’

Het belangrijkste doel van Gøtzsche is goed en betrouwbaar medicijnonderzoek en medicijnen die gratis of betaalbaar zijn voor iedereen die ze nodig heeft. Dat vraagt volgens hem om een nieuw systeem. Het huidige medicijnonderzoek dat betaald wordt door de industrie is onbetrouwbaar. ‘Als je weet wie het betaald heeft, weet je vaak al wat de uitkomst is.’ Simpelweg betere controle werkt volgens hem niet. ‘Het systeem is kapot. We worden uitgezogen en moeten af van kapitalistische bastards aan de top.’

Gøtzsche pleit ervoor dat al het medicijnonderzoek wordt gedaan door de publieke sector. Doorbraken in het medicijnonderzoek komen nu al van publiek geld en niet van door de industrie betaald onderzoek. Het is volgens Gøtzsche maar een kleine stap om te komen tot publieke farmaceutische bedrijven. Als tussenoplossing stelt hij voor om innovatieve bedrijven een bedrag te geven voor hun nieuwe medicijnen en de medicijnen vervolgens kosteloos ter beschikking te stellen voor iedereen. Dit alternatieve systeem van medicijnonderzoek en -ontwikkeling wordt delinkage genoemd.

In het huidige systeem worden in de woorden van Gøtzsche 'obscene' winsten gemaakt, maar geen grote investeringen gedaan in onderzoek. De industrie kiest vooral voor blockbusters waarmee geld te verdienen valt. Een publiek in plaats van een privaat systeem om medicijnen te ontwikkelen is goed voor patiënten omdat het voor betere en betrouwbaardere medicijnen zorgt, ook voor ziektes waarop niet veel te verdienen valt. Een publiek systeem kan ook financieel voordeel opleveren. 'Er wordt zoveel geld verspild in het huidige systeem,' aldus Gøtzsche. Hij doelt hier onder andere op de grote winsten en de hoge kosten voor marketing. Ook ziet hij patenten als principieel immoreel omdat iedereen die het nodig heeft een medicijn zou moeten kunnen krijgen. Daarnaast drijven patenten de prijs van medicijnen op.

Bij een grote verandering in het onderzoek hoort volgens Gøtzsche ook dat alle onderzoeksgegevens openbaar moeten worden gemaakt. 'Als je de data niet kunt krijgen moet je het onderzoek niet vertrouwen. Zonder openheid is onderzoek slechts marketing en geen wetenschap,' aldus de professor.

Spanning vroeg ook wat we nu direct al kunnen doen. 'Laat nieuwe medicijnen niet zomaar toe. Vraag alle data en test de medicijnen eerst in publiek gesponsord onderzoek.' Uit een extra belasting voor de farmaceutische industrie zou dit onderzoek kunnen worden betaald.

Geneesmiddelen horen voor zichzelf te spreken

Naast publiek onderzoek en openbaarheid van alle onderzoeksgegevens pleit Gøtzsche ook voor beter toezicht. Het tegengaan van belangenverstrengeling en het beperken van marketing en reclame voor geneesmiddelen. Nu geeft de farmaceutische industrie twee keer zoveel geld uit aan marketing als aan onderzoek. De farmaceutische industrie heeft zeer veel macht. Dat dat ook in Nederland het geval is bleek eind maart, toen onder andere website SKIPR.nl kopte: 'Farmaceuten beïnvloeden artsen in voorschrijven medicijnen.' Deze conclusie kwam van de Nederlandse Zorgautoriteit (NZa). In ruil voor bijvoorbeeld onderzoeksgeld beloven artsen om medicijnen in te kopen.

In zijn boek Dodelijke medicijnen geeft Gøtzsche veel voorbeelden van reclame en marketing die ervoor zorgen dat de verkeerde medicijnen worden voorgeschreven, vaak ook nog tegen een te hoge prijs. 'Geneesmiddelen hoeven niet gepromoot te worden, omdat ze voor zichzelf horen te spreken,' stelt Gøtzsche. Hij pleit er dan ook voor om een einde te maken aan advertenties voor geneesmiddelen, aan verkopers van pillen en artsenbezoekers met een commercieel doel en aan sponsoring van congressen en nascholing. Ook pleit hij voor veel beter geneesmiddelentoezicht dat publiek moet worden gefinancierd, zonder belangenverstrengeling en concurrentie.

De plannen van minister Schippers

Eind januari kopten verschillende kranten ‘Schippers wil macht farmaceuten indammen’. Spanning vroeg Gøtzsche om een reactie op dit medicijnplan. Een belangrijk aspect uit het plan wordt door hem geroemd. De minister wil dat verschillende Europese landen samen gaan onderhandelen met de farmaceutische industrie om lagere prijzen voor medicijnen af te dwingen. Gøtzsche noemt dit een goed begin: ‘Laat je spierballen zien, samen heb je meer macht om het gevecht tegen de machtige industrie aan te gaan.’ Tegelijkertijd heeft hij ook kritiek op het plan en vindt hij de voorstellen van minister Schippers lang niet ver genoeg gaan. ‘Schippers wil samenwerken met Big Pharma, als gelijke partner. Doe het niet. Het is geen ethische industrie. We moeten niet samenwerken met criminelen. We moeten het zelf gaan doen.’ Zeer fel wordt Gøtzsche als het gesprek op TTIP en CETA komt, de handelsverdragen tussen Europa en respectievelijk de Verenigde Staten en Canada. ‘What the hell is going on?’Gøtzsche roept op tot een strijd tegen de verdragen. ‘We moeten dit stoppen. Het is verschrikkelijk. Zij geven nog meer macht aan een al veel te machtige industrie.’ De industrie zou via de handelsverdragen meer macht krijgen doordat ze beslissingen van overheden die tegen hun belangen ingaan, juridisch kunnen aanvechten. ‘Je geeft Somalische piraten toch ook geen compensatie als het ze niet lukt genoeg gijzelaars te maken. Waarom zou je dat bij de farmaceutische industrie dan wel doen?’

Gøtzsches conclusie over het medicijnplan van minister Schippers en het uitblijven van protest van het kabinet tegen TTIP en CETA: ‘Schippers werkt binnen het oude systeem. Dat werkt niet, het systeem is kapot. We hebben een nieuw systeem nodig.’

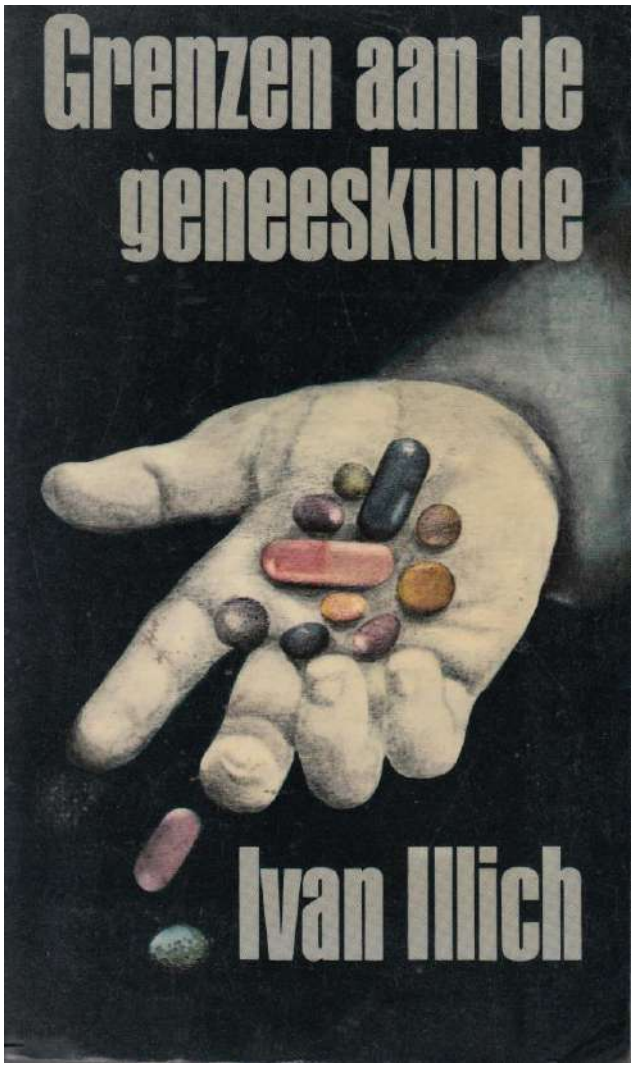

“Grenzen aan de geneeskunde”

Ivan Illich

Uitgeverij: Het wereldvenster

319 blz

Eerste druk april 1978

Tweede druk november 1979

Derde Druk april 1981

Vertaling uit het Engels in Nederlands

ISBN: 9029396237

Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2016–2017

29 538 Zorg en maatschappelijke ondersteuning

Nr. 239

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN VOLKSGEZONDHEID, WELZIJN EN SPORT

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 18 april 2017

Op 4 april jl. heeft de Raad van Volksgezondheid en Samenleving (RVS) het advies «Recept voor maatschappelijk probleem: medicalisering van levensfasen» gepubliceerd. Hierbij bied ik u dit advies ter informatie aan[1].

In dit (ongevraagde) advies gaat de RVS in op het fenomeen dat verschijnselen die te maken hebben met een bepaalde levensfase haast automatisch worden geduid als een individueel medisch probleem, en dat de oplossing vervolgens bij een zorgprofessional wordt gezocht. De RVS pleit ervoor dit type vraagstukken niet altijd door de medische bril te bekijken. Het rapport is daarom ook relevant voor onderwijs en het opleiden van de zorgprofessionals van de toekomst.

Gelet de demissionaire status van het kabinet komt er geen inhoudelijke reactie op dit advies.

De Staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport,
M.J. van Rijn

[1] Raadpleegbaar via www.tweedekamer.nl

kst-29538-239
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2017

“recept voor maatschappelijk probleem” medicalisering van de levensfasen

Blz:65
De Raad voor Volksgezondheid en Samenleving (RVS)
Parnassusplein 5
Postbus 19404
2500 CK Den Haag
Publicatie 17-03 2017
ISBN: 978-90-5732-265-5

NOS NIEUWS • BINNENLAND • 01-02-2017, 17:01 • AANGEPAST 01-02-2017, 19:25

Meer mensen in het ziekenhuis door problemen met medicijnen

ANP

Rinke van den Brink
Redacteur gezondheidszorg

Het aantal patiënten dat door geneesmiddelengebruik in het ziekenhuis wordt opgenomen is in vijf jaar tijd met een kwart gestegen, ondanks aanzienlijke inspanningen om dit verschijnsel juist terug te dringen. De uitkomsten van een studie hiernaar heeft minister Schippers gisteravond naar de Kamer gestuurd.

In 2008 werden 39.000 mensen in het ziekenhuis opgenomen door problemen met hun medicijngebruik. In 2013 was dit opgelopen tot 49.000, een stijging van 25 procent. De gemiddelde leeftijd van de patiënten steeg van bijna 50 naar bijna 55 jaar. Het aantal acute opnames in het ziekenhuis steeg met 21 procent.

Meer recente cijfers zijn niet beschikbaar. Onderzoeksleider Miriam Sturkenboom, apotheker en epidemioloog in het Erasmus MC, wil niet speculeren of de cijfers er intussen anders uitzien. "Nee", zegt ze, "want dan kan ik me niet op feiten baseren. Zo'n onderzoek als wij hebben gedaan kost nu eenmaal veel tijd."

Vergrijzing

Daarom concluderen de onderzoekers dat het aantal medicijn-gerelateerde ziekenhuisopnamen ongeveer in de pas blijft met de trends. Zij wijzen de vergrijzing als voornaamste oorzaak aan.

Onder de groep 65-plussers is het aantal ziekenhuisopnames in verband met geneesmiddelengebruik 3,5 keer hoger dan in de leeftijdsgroep onder de 65 jaar. Ouderen slikken veel meer medicijnen dan jongeren.

Bijna de helft van de ziekenhuisopnames van 65-plussers was vermijdbaar. In de groep onder de 65 gold dat voor een kwart van de opnames. Maar er is meer aan de hand, suggereert een andere studie die vandaag verschenen is in het Nederlands Tijdschrift voor Geneeskunde (NTvG).

Polyfarmacie

Die tweede studie constateert dat er in Nederlandse huisartsenpraktijken aanzienlijke verschillen bestaan tussen de aantallen oudere patiënten die chronisch meer dan vijf verschillende medicijnen gebruikt (polyfarmacie).

Na correctie van alle denkbare factoren die van invloed zijn, varieert het aantal ouderen dat meerdere medicijnen gebruikt tussen de twaalf en dertig procent per huisartsenpraktijk. Gemiddeld ging het in de praktijken om twintig procent patiënten die verschillende geneesmiddelen krijgen.

Artsen

De verschillen zijn dus niet te verklaren door sociaal-economische factoren, verschillen in de patiëntengroepen of door kenmerken van de huisartsenpraktijken. De verklaring lijkt te liggen bij de huisartsen zelf. En ook bij medisch specialisten, want die beginnen vaak met het voorschrijven van een medicijn.

De onderzoekers van de NTvG-studie naar huisartsenpraktijken en polyfarmacie hebben bijna 46.000 patiënten van 55 jaar en ouder betrokken bij hun onderzoek. Voorwaarde was dat die in 2012 tenminste één medicijn gebruikten.

Van die patiënten uit 126 verschillende huisartsenpraktijken is uitgerekend hoeveel er verschillende medicijnen gebruiken. Vervolgens zijn de uitkomsten gecorrigeerd met kenmerken van de patiënten, zoals leeftijd, geslacht, sociaal-economische status, aantal ziektes en aard van de ziektes.

Ook praktijkkenmerken, zoals het aantal 70-plussers, de woonomgeving van de patiënten en het aantal patiënten met verschillende ziektes, werden meegewogen.
De studie geeft geen antwoord op de vraag waarom in de ene huisartsenpraktijk zo veel meer patiënten zitten die chronisch meer dan vijf verschillende geneesmiddelen slikken dan in de andere.

Vermijdbare schade

Problemen met medicijngebruik leiden bij patiënten elk jaar tot veel schade. In de laatst verschenen studie van het onderzoeksinstituut Nivel uit 2013 werd berekend dat per jaar 970 vermijdbare doden vielen in Nederlandse ziekenhuizen. Nog eens ruim 26.000 patiënten liepen gezondheidsschade op door medische fouten. Een kwart daarvan hing samen met medicijngebruik.

De totale kosten van al die complicaties bedroegen volgens de onderzoekers 111 miljoen euro.

Niet-natuurlijke dood onvoldoende onderzocht

RTL Late Night
9 november 2015
(audio)

Per jaar overlijden 17.000-20.000 Nederlanders door medische fouten en medicijngebruik, volgens forensisch arts Dr. S. Eikelenboom. Artsen verzwijgen veelal dit soort ernstige fouten aan de slachtoffers en hun nabestaanden en schrijven deze ook niet op in het medisch dossier.

_____

Jaarlijks 17.000 tot 20.000 doden door verkeerde medicijnen'

Dat zei een forensisch arts bij *RTL Late Night*

_____

AI IN DE STRIJD TEGEN MEDISCHE FOUTEN

"THEORETISCHE MOGELIJKHEDEN EN PRAKTISCHE VERWACHTINGEN VAN AI TER PREVENTIE VAN MEDISCHE FOUTEN"

Geoffrey Verhauwen Stamnummer : 000130627876 Promotor: Prof. Dr. Johan Albrecht Masterproef voorgedragen tot het bekomen van de graad van: Master in de handelswetenschappen: management en informatica Academiejaar: 2018-2019

Universiteit Gent

_____

Ziek van artsen, ziekenhuizen en geneesmiddelen

Hans Achterhuis en Margo Trappenburg– 21 oktober 2012, artikel in trouw.nl

_____

Kim Bos,18 november 2015, nrc.nl
antidepressiva zijn gevaarlijk en zwaar verslavend'

_____

DEATH BY MEDICINE

Gary Null Praktikos Books (Jan 29, 2010) Hardcover

https://archive.org/details/DeathByMedicine_201811

_____

Medical error is third biggest cause of death in the US, experts say

- Researchers found more than 9.5% of deaths in US are due to medical error
- They used studies since there is no US system for coding these deaths

theguardian.com

Amanda Holpuch

Tue 3 May 2016, modified on Wed 20 Sep 2017

Medical error is the third leading cause of death in the US, accounting for 250,000 deaths every year, according to an analysis released on Tuesday.

_____

Het medisch bedrijf

9 oktober 2017

Door: Anna Kruyswijk-van der Heijden

_____

27.000 overlijdens per jaar met palliatieve

sedatie: dat schreeuwt om onderzoek

Palliatieve sedatie in de laatste levensfase is de afgelopen vijftien jaar enorm gestegen; een op de vijf Nederlanders sterft inmiddels gesedeerd, terwijl de behandeling voorheen alleen in noodsituaties voorkwam. Het is hoog tijd voor onderzoek hiernaar, betogen Elise van Hoek-Burgerhart van de NPV en Rob Bruntink, expert palliatieve zorg, op de opiniepagina van Trouw.

Bron: trouw.nl

Elise van Hoek-Burgerhart en Rob Bruntink

24 november 2017

_____

Euthanasie moet laatste middel blijven

Het aantal gevallen van medische levensbeëindiging is onaanvaardbaar hoog.

artikel volkskrant.nl

CHRIS RUTENFRANS 30 november 1996

Internist Gøtzsche: ‘Medicijnen zijn de derde doodsoorzaak’

_____

Boek Psychiatrie Peter Gotzsche (doden)

https://archive.org/details/deadly-psychiatry-and-organised-denial

_____

De farmaceutische industrie verzwijgt en verdoezelt schadelijke en zelfs dodelijke bijwerkingen van geneesmiddelen stelselmatig. Ze heeft artsen, onderzoekers, politici en patiëntenorganisaties aan een touwtje en verdient miljarden

Dodelijke medicijnen en georganiseerde misdaad, Peter Gøtzsche, Lemniscaat,

Bron: medischcontact.nl

_____

artikel ad.nl Eefje Oomen, 06-02-2017

_____

Medicalisering artikel inTrouw, Sylvain Ephimenco 17 november 2018

_____

“Grenzen aan de geneeskunde”
Ivan Illich
Uitgeverij: Het wereldvenster
319 blz
Eerste druk april 1978
Tweede druk november 1979
Derde Druk april 1981
Vertaling uit het Engels in Nederlands
ISBN: 9029396237

_____

Patientenfederatie slaat alarm: 49.000 ziekenhuisopnames door medicatiefouten

Patiëntenfederatie Nederland slaat groot alarm na de uitkomsten van een onderzoek naar medicatieveiligheid. Daaruit blijkt dat het aantal mensen dat moet worden opgenomen in het ziekenhuis na fouten met medicatie in vijf jaar met 25% is gestegen naar 49.000 mensen per jaar. De helft van deze ziekenhuisopnames blijkt vermijdbaar. Het gaat met name om ouderen die schade oplopen door bijvoorbeeld verkeerde medicijnen, te hoge of te lage doseringen en bijwerkingen door reactie met andere medicijnen.

Bron: patientenfederatie.nl

2017

Patientenfederatie slaat alarm: 49.000 ziekenhuisopnames door medicatiefouten

Patiëntenfederatie Nederland slaat groot alarm na de uitkomsten van een onderzoek naar medicatieveiligheid. Daaruit blijkt dat het aantal mensen dat moet worden opgenomen in het ziekenhuis na fouten met medicatie in vijf jaar met 25% is gestegen naar 49.000 mensen per jaar. De helft van deze ziekenhuisopnames blijkt vermijdbaar. Het gaat met name om ouderen die schade oplopen door bijvoorbeeld verkeerde medicijnen, te hoge of te lage doseringen en bijwerkingen door reactie met andere medicijnen.

Bron: patientenfederatie.nl

2017

Patientenfederatie slaat alarm: 49.000 ziekenhuisopnames door medicatiefouten

Patiëntenfederatie Nederland slaat groot alarm na de uitkomsten van een onderzoek naar medicatieveiligheid. Daaruit blijkt dat het aantal mensen dat moet worden opgenomen in het ziekenhuis na fouten met medicatie in vijf jaar met 25% is gestegen naar 49.000 mensen per jaar. De helft van deze ziekenhuisopnames blijkt vermijdbaar. Het gaat met name om ouderen die schade oplopen door bijvoorbeeld verkeerde medicijnen, te hoge of te lage doseringen en bijwerkingen door reactie met andere medicijnen.

Bron: patientenfederatie.nl

2017

https://archive.org/details/NietNatuurlijkeDoodOnvoldoendeOnderzocht

Farma Imperialisme

De farmaceutische industrie de verregaande loyaliteit van de medische beroepsbeoefenaars,overheidsinstanties aan de farmaceutische bedrijven en de samenhangende conglomeraties van regelovertreders samengevat in “farmaceutische complex”.Een machtsblok van actoren in het veld dat regelovertredingen faciliteert of gedoogt.Minimaliseren van risico’s van bijwerkingen en nadelige gevolgen verbonden aan een bepaald medicijn worden bijwerkingen verzwegen door de bijwerkingen te minimaliseren en voordelen te overdrijven.Daarbij gaat het om de gerichtheid op illegaal gewin (en) systematisch misdaden plegen met ernstige gevolgen voor de samenleving,en in staat zijn deze misdaden op betrekkelijk effectieve wijze af te schermen door collusie,cliëntelisme en canards in de media.Via de verfijnde reclamesystemen die bij de overheid voorlichtingssystemen heten,zal de burgerij niet ontdekken wanneer de overheid bedriegt en liegt.Op deze wijze camoufleert men de onderlinge verwevenheid.De agressieve marketingmethode van de farmaceutische industrie is maatschappelijk onaanvaardbaar en onethisch.De belangen zijn groot,en het gaat om miljarden euro’s.Neem een voorbeeld als de Europese Unie. De Europese Unie geeft ieder jaar 2,4 miljard euro uit -afkomstig van belastingen van de burgers van de lidstaten- om zichzelf te promoten.Het geld is nodig voor o.a. tv-reclame,folders,kranten,rapporten etc.Dat is meer dan Coca Cola uitgeeft ieder jaar aan reclame wereldwijd.Het volk is een machteloze speelbal geworden van de farmaceutische industrie.Veel mensen vertrouwen blindelings op artsen die deel uitmaken van een systeem dat ontworpen is om mensen ziek te maken,tot de dood er op volgt.Grotere achterdocht van artsen is daarom zeer noodzakelijk.De medische missers omvat namelijk niet alleen het letsel dat artsen veroorzaken met de bedoeling de patiënt te genezen,maar ook de andere soorten letsel die het gevolg zijn van pogingen van de arts zich te beschermen tegen mogelijk vervolging wegens slechte praktijkuitoefening. Er blijken slachtoffers wiens dossier werd gesjoemeld. Vrijwel zeker sterven in ons land méér mensen een niet-natuurlijke dood dan officieel uit de statistieken blijkt.Geneeskundige blunders blijven hierdoor onopgemerkt.En ook misdrijven komen zo nimmer aan het licht.1,2 miljoen Britten belanden jaarlijks in een ziekenhuis als gevolg van een verkeerde medische behandeling.In de Verenigde Staten –waar jaarlijks 40.000 mensen worden doodgeschoten- is de kans niettemin driemaal groter dat je wordt “vermoord” door een arts dan door een pistool.In Nederland lopen 30.000 patiënten tijdens de medische behandeling schade op door een medische fout of complicatie.Uit onderzoek in 1997 door Lens en van der Wal bleek dat één op de twintig artsen van Noord-Hollandse ziekenhuizen slecht functioneerden.Dat zou ook voor de rest van ons land gelden. Ruim 40% van de

slachtoffers van een medische fout is na drie jaar nog steeds in een letselschadezaak verwikkeld.De slechte praktijkuitoefening omvat niet alleen medische missers.Vrijwel dagelijks gaan er mensen dood als gevolg van medicijnvergiftiging.Niet alleen onder jongeren,ook ouderen.Naast ondervoeding en vereenzaming gebruiken bejaarden vaak meerdere geneesmiddelen –polyfarmacie- die schade en risico's veroorzaken.Officieel worden al deze gevallen weggemoffeld door de overheid als "natuurlijke dood". Het hele medische bedrijf laat zich in het web van de farmaceutische industrie weven. De Nederlandse volksgezondheid wordt volledig gedomineerd door de farmaceutische industrie. De Nederlandse landelijke overheid heeft volop meegewerkt aan de farmaceutische overheersing van de volksgezondheidszorg.Zowel de landelijke overheid als de ziektezorgverzekeraars dienen de belangen van de farmaceutische bedrijven en nadrukkelijk niet die van de burgerbevolking. De farmaceutische industrie verdient miljarden euro's over de ruggen van de burgers in Nederland.De farmaceutische industrie stopt een deel van de woekerwinsten in het belonen (omkopen) van alles en iedereen in Nederland die ervoor zorgt dat hun pillen in Nederland worden gekocht.De overheid,Ministerie van Volksgezondheid Welzijn en Sport (VWS) hebben belang bij het instandhouden van door de farmacie gedomineerde volksgezondheid.De zorgverzekeraars in Nederland bezitten aandelen van farmaceutische bedrijven waarvan de geproduceerde producten worden vergoed door deze ziektezorgverzekeraars.Naarmate de farmaceutische bedrijven meer winst maken,stijgt de waarde van de aandelen.Ook pensioenfondsen in Nederland hebben een groot deel van hun vermogen belegd in aandelen van de farmaceutische bedrijven.Dit alles betekent dat het gunstig is voor de financiën van Nederland dat het goed gaat met de farmaceutische industrie. De farmaceutische industrie wil zo veel mogelijk winst maken,en hoe meer mensen pillen nodig hebben,en ook hoe langer,des te beter is dit voor de omzet van de farmaceutische industrie. De invloed van de farmaceutische industrie op het voorschrijfgedrag van artsen,die zich massaal laten omkopen met geld en snoepreisjes en presentjes,is groot.Stuk voor stuk lopen ze aan de leiband van de farmaceutische industrie.Artsen schrijven steeds meer recepten uit (143 miljoen per jaar) in Nederland.Steeds meer patiënten raken verslaafd en kunnen niet zonder hun dagelijks portie pillen,antidepressiva en kalmeringsmiddelen zitten heel erg in de lift.Het verslavende gebruik blijkt uit de groeiende hoeveelheid herhalingsrecepten en de stijgende voorschrijfduur van recepten. Door de diagnostische criteria gebasseerd op het DSM (Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders) zijn duizenden kinderen,tieners opgenomen met de verkeerde diagnose voor psychiatrische drugs hieraan ten grondslag liggen.De opvoeders van instellingen in jeugdhulpverlening en de kinder-en jeugdpsychiatrie kunnen het gedrag en / of de stoornis niet goed hanteren.Alles moet daarom –natuurlijk- een medisch etiket krijgen voor meer omzet van de farmaceutische industrie. Steeds meer kinderen krijgen de diagnose ADHD,zeer winstgevend voor de psychiatrische industrie.Ze maken kinderen tot slaaf,om deze onderdrukking te rechtvaardigen bedenken ze steeds nieuwe

geestelijke stoornissen. De organisatie die de belangen behartigt van iedereen die geconfronteerd wordt met ADHD wordt voor concrete projecten gesponsord door de farmaceutische bedrijven die Ritalin en Concerta,de twee bekendste geneesmiddelen tegen ADHD ,verdelen.Waarmee de sponsor zichzelf kan verrijken door zenuwstelsels te verwoesten met harddrugs.Niet alleen de jeugd, er blijken veel klachten in verpleeghuizen waar bejaarden worden mishandeld.Te denken valt aan: uitschelden,beledigen,dreigen,on-terecht isoleren,ontzeggen verzorging,onthouden psychische zorg,slaan,knijpen,schoppen,hardhandig beetpakken of soms ook nog seksueel misbruik.De directeuren van verpleeghuizen hebben zelf een riant inkomen plus nog de extra bonussen door de farmaceutische industrie.Sommigen lopen met drie dubbele petten op hun hoofden om hun eigen belangen te bevorderen en die van de farmaceutische industrie.De verpleeghuisbewoners worden suf van psychofarma en slaappillen. *[door medicijnen toedienen,vermindert het bewustzijn van de patiënt].*Men moet de bewoners daarna noodgedwongen fixeren om valpartijen te voorkomen.Het fixeren is tevens onderdeel van bezuiniging in de gezondheidzorg omdat er minder tijd is door tekort aan personeel.De patiënt zal minder gaan eten door de medicijnen en het tot zich nemen van vocht wordt eveneens moeilijker.Het forceren daarna van de patiënt om te eten en te drinken brengt veel risico's met zich mee.Er bestaat dan een grote kans op aspiratiepneumonieën.Er wordt niet overgegaan op sondevoeding of infuusbehandeling.De overheid ziet dergelijke praktijk als –normaal- medisch handelen en aldus niet als economische en sociale euthanasie. Het medische systeem van A tot Z wordt gecontroleerd door financiële belangen van de farmaceutische industrie. Tal van patiëntenorganisaties,wetenschappelijke bladen,medische journaals,onderzoeken en opinieleiders worden gesponsord door de farmaceutische industrie om het voorschrijfgedrag te beïnvloeden.Patiëntenorganisaties worden soms tot 60 % betaald door de farmaceutische industrie.Klachtenbureaus,patiëntenbureaus en belangenorganisaties functioneren niet omdat ze worden gesponsord door de farmaceutische industrie,en daardoor niet de belangen van de burger dienen maar die van de multinational.De World Health Organization (W.H.O) is voor 70 % van de inkomsten afhankelijk van de farmaceutische industrie.Het idee van een wereldomspannend farmaceutisch complot –Medical Big Brother- om de complete wereldbevolking te drogeren.Onnodige medische consumptie en medische misconsumptie kunnen blijven doorgaan en de kosten van de gezondheid sterk blijven groeien.In 1998 richtte de branche –onder druk van de overheid- een stichting op.Deze stichting moest regels opstellen voor de marketing van geneesmiddelen.Twee jaar later volgde de *"Gedragslijn Gunstbetoon"* die onder andere de waarde van cadeaus begrensde tot 50 euro. (Inmiddels heeft de farmaceutische industrie tal van trucs verzonnen om de regels te omzeilen).De farmaceuten investeren veel in de relaties met artsen.Artsen staan sterk onder invloed van medische opinieleiders.Om artsen bepaalde middelen te laten

voorschrijven investeren de farmaceuten jaarlijks vele miljarden in de marketing.ook werken universiteiten in sterke mate mee aan de zogeheten farmamarketing.Daarnaast zorgt de farmaceutische industrie ervoor dat gezonde mensen zich patiënt gaan voelen en meer medicijnen gebruiken.In opdracht van het Nederlandse Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid ontfermt het UWV zich over zieke mensen waarop de Wet Arbeidsongeschiktheid van toepassing is verklaard.Steeds meer reïntegratiebedrijven zijn onderdeel of eigendom van een uitzendbedrijf.De combinatie van reïntegratiebedrijf en uitzendbedrijf binnen één concern of holding o.a. maakt het mogelijk dat via deze constructies op twee manieren geld valt te verdienen.Er is vaak geen financiële verantwoording over besteding van publieke middelen en er zijn geen adequate cijfers over nettoresultaten van de reïntegratietrajecten beschikbaar.De vele miljarden door de overheid aan reïntegratiebedrijven worden vaak niet goed besteed en verdwijnen uit het zicht.Reïntegratiebedrijven functioneren amper,maar strijken wel het geld op.Ze bieden vaak een ondeskundige en mensonwaardige behandeling,intimideren cliënten,dreigen met korting op de uitkering,bieden overbodige cursussen en scholingen aan die bovendien niet aansluiten bij de opleiding van de cliënt.Vaak grijpt zo'n reïntegratiebedrijf dan naar intimidatie door te dreigen met een negatieve rapportage van de uitkerende instantie.Bij een negatieve rapportage kan de uitkering verlaagd of zelfs gestopt worden.Schrijnend is ook dat veel ouderen mensen (55-plus) in een reïntegratietraject geplaatst worden,terwijl de kans erg klein is dat werkgevers hen willen.Mensen die nuttig vrijwilligerswerk of mantelzorg doen,worden op straffe van inhouding van de uitkering gedwongen te stoppen.Zo worden minima en waaronder ook arbeidsongeschikten tot solliciteren opgejaagde werklozen aan de rand van de samenleving.Het zelfbeeld van deze mensen wordt in de media en door bejegening van de uitkeringsinstantie,uitvoeringsinstelling en het publiek stelselmatig beschadigd. *-arbeidsongeschikten en uitkeringsgerechtigden plegen beduidend meer zelfmoorden dan mensen met een baan-* Dit heeft niets te maken met mensen op een goede en respectvolle manier aan het werk helpen.Dit is puur winstbejag.Arbeidsongeschikten en mensen met een uitkering zijn profiteurs dus die moeten aan het werk worden gezet.Dat verkoopt steeds de overheid,maar dan wel in verzachtende woorden in de diverse folders.Hierbij het signaal aan het land dat de zwaksten in de samenleving de grote profiteurs zijn,waarvoor de rest moet opdraaien voor de crisis.*"Iedereen kan nog wel iets! Van cliënt wordt verwacht dat Hij of Zij die kansen grijpt! De Maatschappij vangt mensen op.Bijvoorbeeld met een uitkering.Om al die uitkeringen te kunnen betalen,is veel geld nodig.Dat geldt wordt door ons allemaal bijeen gebracht.Wanneer cliënt tekortschietend besef van verantwoordelijkheid betoont wegens het niet nakomen of niet voldoende nakomen van de verplichtingen,neemt cliënt ten onrechte iets uit de gezamelijke pot.Daar moet niemand aan mee willen werken".* Hierdoor worden deze groep mensen en hun gezinnen door de Nederlandse overheid als het ware voorzien van een "davidster" en feitelijk publiekelijk aan de schandpaal genageld. Het échte profitariaat moet echter

in andere kringen worden gezocht in de gevestige orde van overheid samen met multinationals.Zo worden deze arme slachtoffers op mensonwaardige wijze gemangeld en uitgekleed waarbij ook vaak huisgenoten gefrustreerd raken.In een jungle van deskundigen en instanties die allemaal langs elkaar heen blijken te werken en waarvan sommigen achteraf ook dubieus blijken te opereren,raken deze onervaren medeburgers vrij snel het zicht op de door hen te nemen stappen en op hun rechtspositie kwijt.Een slachtoffer van deze praktijk is vrijwel kansloos om erkenning en vervolgens enig recht te krijgen.Deze praktijk leidt tot een ziek(er) makende uitputting en tot traumatisering.Mensen die zieker worden en afhankelijker,met hun begeleiders leven onder een regiem waarbij de medische behandeling tevens dient ter handhaving ter beheersing van conflicten,en de gevestigde belangen bij het bevorderen van de omzet om farmaceutische producten. De uitkeringsgerechtigde wordt zieker,glijdt af. Het aanbod heeft aldus -natuurlijk- hierop overwegend slechts één antwoord: het vertalen van de klachten in een therapie die voornamelijk farmaceutisch georiënteerd is. *Vaak zijn mensen zich van de kwetsbaarheid van hun positie niet bewust.Anderen maken bezwaar en raken verstrikt tussen klachteninstituten die niet functioneren,rapporten en formulieren,steeds meer strengere verplichtingen,een juridische uitputtingsstrijd,de zware bewijslast,de slopende eenzijdige rechtspraktijk tot juridisch touwtrekken tot de Hoge Raad toe.*Het recht – ook het strafrecht- dient er vooral te zijn om onmachtige te beschermen.In Nederland is dit precies andersom.Het recht beschermt en bevoordeelt de politieke en economische heersende klasse.Het recht is een monopolitisch machtsmiddel van de heersende klasse met een eigen staat van heersers in de staat. Zodra klokkenluiders er een vinger naar uitstrekken sluit het systeem zich hermetisch.Iedere aanval op de staat en het systeem wordt door het O.M. en de rechters onmiddellijk afgeblokt ten detrimente van de sociale emancipatie en de ontplooiingsmogelijkheden van de zwakken of machtelozen.*[De overheid zet politieke opposanten en mensenrechtenverdedigers buitenspel door een conflict met diezelfde overheid of de gevestigde orde,te medicaliseren.Door gebruik te maken van criminele keurigsartsen die met hun medische verantwoordelijkheid geen probleem hebben de hand te lichten d.m.v. frauduleuze in psychiatrische rapportages vermelde conclusies].*De overheid verafschuwt en verbant moedwillig wetenschappers die twijfelen aan de orthodoxe standpunten.Zeer vaak worden klokkenluiders die op tekortkomingen in de gangbare theorieën of interpretatie van de gevestigde belangen wijzen gelabeld als zonderlingen. Zodat hun denkbeelden daarna probleemloos genegeerd kunnen worden.Ook wordt hen systematisch belet om conferenties te bezoeken,zodat hun ideeën geen publiek kunnen vinden.Deze praktijken zijn weloverwogen belemmeringen om vrije wetenschappelijke gedachten tegen te houden,ze zijn extreem onwetenschappelijk en crimineel. *[de zaak van Defensie klokkenluider Spijkers was een overduidelijk geval van politiek misbruik van de psychiatrie volgens SS-model].*De schijn van bonafiditeit door de Nederlandse overheid die ze wekken met rapporten en toespraken over

mensenrechten,gezondheidzorg fungeren als dekmantel voor roofzuchtige en door winstbejag gedreven misdadige praktijken. De geneeskunde gebaseerd op louter kosten baten analyse in een neo-darwinistische maatschappij waar alleen consumptie en winstbejag telt,is het risico op economische euthanasie enorm.De sterke vergrijzing van de bevolking en een economische recessie zouden deze tendens nog kunnen versterken.

Staat binnen de Staat (Deep State)

Een groep personen, meestal invloedrijke leden van overheidsinstanties samen met industriëlen met sleutelposities, waarvan wordt aangenomen dat ze betrokken zijn bij controle van het regeringsbeleid.

Prof. Twan Tak

In een uitzending van Twee Vandaag, 25 juli 2005 over het rechtssysteem in Nederland sprak Prof. Twan Tak over de dictatuur van de gevestigde orde, en volgens Tak maken ook rechters daar deel van uit,aldus Tak.

De gevestigde orde in Nederland is links.

WNL (kort fragment audio)
met Wierd Duk verslaggever de Telegraaf en Gert Jan Geling publicist van Universiteit Leiden
8 februari 2018

https://archive.org/details/ExtreemLinksVsRechts

Linkse kerk

In nederland kan iedereen zijn mening vrij uiten zolang deze opvattingen maar niet gesanctioneerd zijn door de 'Linkse kerk'. Voorbij zijn de dagen dat zulk gedrag zonder gevolgen blijft. Binnen de 'Linkse kerk' is alles geoorloofd. Iedereen die de 'Linkse kerk' aanhangt weet wat de regels zijn. Voor degenen die niet de 'Linkse kerk' aanbidden merken het spoedig. Ze worden achter hun rug om zwartgemaakt. Verliezen hun baan wegens op non-actief gesteld, worden ontslagen en zwartgemaakt. Ze krijgen geen uitnodig meer,worden als racist of extreem-rechts weggezet,worden buitengesloten uit het maatschappelijk leven.Moeten hun huis verkopen en belanden op straat. 'Linkse kerk' is een term uit het vocabulaire van Pim Fortuyn. Geert Wilders heeft het over 'Linkse hobby's'. Het is geen echte Kerk, maar een netwerk van personen en organisaties met dezelfde politieke en maatschappelijke ideeën en opvattingen. Nederland wordt bestuurd door een kleine kliek linkse mensen die het voor het zeggen hebben. Sommigen extreem-linkse activisten schuwen geweld niet.Ze zijn o.m. herkenbaar aan die vluchtelingen een warm hart toedragen, milieu, onwikkelingshulp en dierenactivisme.Organisaties als Amnesty, Anne Frank Stichting, 4 en 5 mei, vluchtelingenwerk,nederland bekent kleur,artikel1,landelijk meldpunt discriminatie.

Foto: Irma Wardeniers op 23 maart 2019

Op 22 mei 2018 heeft het WODC het onderzoek 'Links-extremisme in beeld'. Een verkennend onderzoek naar links- extremistische groeperingen in Nederland gepubliceerd.

De manier waarop de 'linkse kerk' politieke tegenstanders monddood maakt en ongewenste opvattingen buiten de orde plaatst.

“de Erfenis van Fortuyn”

Inhoud

Taal	
Nederlands	
Druk	
1	
Verschijningsdatum	
oktober 2004	
Aantal pagina's	
351 pagina's	
Auteur(s)	
H. Wansink	
Uitgever	
J.M. Meulenhoff	
Originele Titel	
Erfenis Van Fortuyn	
EAN	
9789029072762	

Sigrid Kaag (D66)

Bron: AD 2021

Sigrid Kaag tijdens de campagneaftrap

Sigrid Kaag trapte de eindsprint van de campagne voor de gemeenteraadsverkiezingen op 16 maart 2022 af: “Wij gaan niet met het extremisme besturen en ik roep al mijn landelijke collega’s op om diezelfde duidelijkheid te geven.”

https://archive.org/details/d-66-kick-off-campagne-gr-2022

Extreem-Links

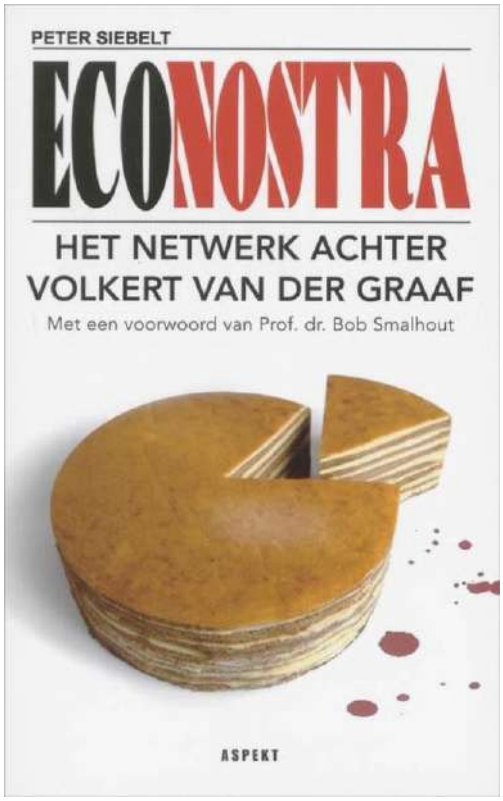

“EcoNostra”

Auteur: P. Siebelt

- Nederlands
- Paperback
- 9789059112872
- Aspekt
- Druk: 1
- juli 2003
- 238 pagina's

In opdracht van
Ministerie van Justitie en Veiligheid, Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum (WODC)
Vertaling samenvatting
Karin van den Berg
Omslagontwerp en opmaak
Marcel Grotens
ISBN
978-94-92255-23-5
Links-extremisme in beeld
Een verkennend onderzoek naar links-extremistische groeperingen in Nederland
Tom van Ham, Manon Hardeman, Juno van Esseveldt, Anouk Lenders en Anton van Wijk
2018 WODC, Ministerie van Justitie en Veiligheid. Auteursrechten voorbehouden.
Voor deze publicatie is licentie verleend aan Bureau Beke

George Soros

Timmermans had ontmoeting met links-extremistische miljardair George Soros wiens filantropische organisatie Open Society Foundations linkse-initiatieven ondersteunt in meer dan 100 landen over de gehele wereld. Mensenrechten liggen ten grondslag aan zijn grootste ambities: ze vormen het hart van Open Society. Soros gaat 500 miljoen dollar (447,5 miljoen euro) investeren in initiatieven voor migranten en vluchtelingen.

Vraag met verzoek om schriftelijk antwoord P-000306/2019

aan de Commissie

Artikel 130 van het Reglement

Tamás Deutsch (PPE)

Betreft: Betrekkingen van George Soros met de Commissie

Volgens de openbare agenda van de leden van de Commissie1 heeft George Soros in de afgelopen vier jaar ten minste 15 persoonlijke ontmoetingen gehad met de voorzitter, de eerste vice-voorzitter en andere vice-voorzitters voorzitters van de Commissie, alsmede Commissieleden. Volgens lobbyfacts.eu2 hebben lobbyisten van een van de NGO's van George Soros, het Open Society European Policy Institute, ten minste 49 ontmoetingen gehad met hoge ambtenaren van de Commissie (commissarissen, leden van kabinetten en directeuren-generaal) tussen 2014 en 2018. In de afgelopen jaren hebben George Soros en zijn lobbyisten dus in totaal ten minste 64 bijeenkomsten gehad met hoge ambtenaren van de Commissie. Geen enkel staatshoofd of regeringsleider van een EU- lidstaat had de gelegenheid gehad om bij zoveel gelegenheden rechtstreeks overleg te plegen met de leiding van de Commissie. Volgens de openbare agenda van de leden van de Commissie heeft vicevoorzitter van de Commissie Frans Timmermans George Soros ontvangen voor persoonlijke ontmoetingen op 28 april 2017, 1 februari2018, 16 april 2018 en 26 november 2018. Met betrekking tot deze vier ontmoetingen zou ik het volgende willen vragen: Wie stelde ze voor en waarom werden ze belegd? Wat is er tijdens de bijeenkomsten besproken? Vindt de Commissie het gepast dat een persoon die geen politiek mandaat heeft op basis van democratische verkiezingen en een bekend zakenman is, zo vaak overleg mag plegen met de de hoogste ambtenaren van de Commissie zo vaak mag raadplegen?

Question for written answer P-000306/2019
to the Commission
Rule 130
Tamás Deutsch (PPE)

Subject: George Soros's relationship with the Commission

According to the public calendar of Members of the Commission[1], in the past four years George Soros has had at least 15 face-to-face meetings with the President, the First Vice-President and other Vice-Presidents of the Commission, as well as Commissioners.

According to lobbyfacts.eu[2], lobbyists from one of George Soros's NGOs, the Open Society European Policy Institute, had at least 49 meetings with senior Commission officials (Commissioners, members of Cabinets and Directors-General) between 2014 and 2018.

In recent years, therefore, George Soros and his lobbyists have held a total of at least 64 meetings with senior Commission officials. No Head of State or Government of any EU Member State had the opportunity to directly consult the Commission's leadership on so many occasions.

According to the public calendar of Members of the Commission, Commission Vice-President Frans Timmermans received George Soros for face-to-face meetings on 28 April 2017, 1 February 2018, 16 April 2018 and 26 November 2018.

In relation to these four meetings I would like to ask:

Who proposed them and why were they arranged?

What was discussed during the meetings?

Does the Commission consider it appropriate for a person who has no political mandate based on democratic elections and who is a well-known businessman to be allowed to consult the Commission's most senior officials so frequently?

1 https://ec.europa.eu/commission/commissioners/2014-2019/calendar_en
2 http://lobbyfacts.eu/

COLLEGE (2019-2024)

The Commissioners

The European Commission's political leadership

Tweede Kamer
DER STATEN-GENERAAL

Commissie V&J

Intermediary Foundation of the Universal Declaration of
Human Rights (IFUD of Human Rights)
Aan de heer J.P. van den Wittenboer
Postbus 324
5660 AH Geldrop

Plaats en datum:	Den Haag, 16 september 2014
Betreft:	Aanbieding verzoekschrift m.b.t. artikel 119 Grondwet van IFUD of Human Rights
Ons kenmerk:	2014Z14890/2014D30693
Uw brief van:	2 september 2014

Geachte heer Van den Wittenboer,

Uw bovengenoemde brief is op 10 september 2014 door de vaste commissie voor Veiligheid en Justitie in een procedurevergadering behandeld.

In deze vergadering heeft de commissie besloten de inhoud van uw brief voor kennisgeving aan te nemen.
Dit betekent dat de commissie als zodanig verder geen actie zal ondernemen.
Dit neemt niet weg dat de individuele leden de inhoud van uw brief kunnen betrekken bij hun oordeelsvorming over dit onderwerp.

Namens de commissie dank ik u voor de toezending van uw brief.

Hoogachtend,

de griffier van de vaste commissie voor Veiligheid en Justitie,

A.E.A.J. Hessing-Puts

Tweede Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

T. 070-3182211
E. cie.vj@tweedekamer.nl

History of the Network

The Network was set up in 2013 following a seminar entitled “Developments in Hate Crimes Research” at Cardiff University in April 2012. It is a cross-jurisdictional and interdisciplinary organisation that aims to facilitate the exchange of knowledge about the study of hate and hate crime.This is a growing area of scholarship which has expanded rapidly over the past few decades. There are now various centres and institutes across the globe dedicated to exploring the phenomenon of hate and hate-motivated crime. Specialised journals, such as the Journal of Hate Studies, published by the Institute of Hate Studies, symbolise the importance that is now attached to understanding conceptions of hate. You will find many other centres and publications listed on this website.

Run by academics and practitioners, the Network seeks to not only promote understanding about the root causes of hate and hate crime, but to understand ways in which it can be combated in society. Hate has no borders and, with the proliferation of online sources and resources, its study needs a multi-disciplinary and international focus as well as one which examines local and jurisdiction-specific causes and responses.

Publications: Bias Crime

A

Afzal, N., '*Response to CLR article on Rochdale child sexual exploitation case*' (2014), Criminal Law Review, 2, pp.145-146
View the publication online

Ahmed, M., Brody, S., Samuel, M. & Taylor, A., '*Terrorism in London. Special report*' (2005), Community Care, 1581, pp.6-7

Akhtar, S., '*The Mental Pain of Minorities*' (2014), British Journal of Psychotherapy, 30(2), pp.136-153
View the publication online

Altman, A., '*The democratic legitimacy of bias crime laws: Public reason and the political process*' (2001), Law and Philosophy, 20(2), pp.141-173
View the publication online

B

Baradaran, S., '*Race, prediction, and discretion*' (2013), George Washington Law Review, 81(1), pp.157-222
View the publication online

Battle, J. & Lemelle, A.J., '*Gender differences in African American attitudes toward gay males*' (2002), The Western Journal of Black Studies, 26(3), pp.134-139
View the publication online

Blee, K.M., '*The Microdynamics of Hate Violence: Interpretive Analysis and Implications for Responses*' (2007), American Behavioral Scientist, 51(2), pp.258-270
View the publication online

Boeckmann, J. & Turpin-Petrosino, C., '*Understanding the Harm of Hate Crime*'

(2002), Journal of Social Issues, 58(2), pp.207-225
View the publication online

Botcherby, S., Glen, F., Iganski, P., Jochelson, K. & Lagou, S., '*Equality groups' perceptions and experience of crime: Analysis of the British Crime Survey 2007-08, 2008-09 and 2009-10*' (2011), Manchester: Equality and Human Rights Commission.
View the publication online

Bowling, B., '*Violent Racism: Victimization, Policing, and Social Context,*' (1998), Oxford: Oxford University Press.

Brooks, T.D., '*First Amendment-penalty enhancement for hate crimes: content regulation, questionable state interests and non-traditional sentencing*' (1994), Journal of Criminal Law and Criminology, 84(4), pp.703-742
View the publication online

Brooks, J., Remtulla, T. & Steinberg, A., '*Youth hate crimes: identification, prevention, and intervention*' (2003), American Journal of Psychiatry, 160(5), pp.979-989
View the publication online

Bufkin, J.L., '*Bias crime as gendered behavior*' (1999), Social Justice, 26(1), pp.155-176

Byers, B., Crider, B.W. & Biggers, G.K., '*Bias Crime Motivation: A study of hate crime and offender neutralization techniques used against the Amish*' (1999), Journal of Contemporary Criminal Justice, 15(1), pp.78-96
View the publication online

Byers, B.D. & Crider, B.W., '*Hate crimes against the Amish: A qualitative analysis of bias motivation using routine activities theory*' (2002), Deviant Behavior, 23(2),

pp.115-148
View the publication online

C

Chakraborti, N., '*Framing the Boundaries of Hate Crime*' (2014), in Hall, N., Corb, A., Giannasi, P. & Grieve, J. (2014) The Routledge International Handbook on Hate Crime. London: Routledge

Chakraborti, N., '*Crimes against the 'Other': Conceptual, Operational and Empirical Challenges for Hate Studies*' (2010), Journal of Hate Studies, 8(1), pp.9-28
View the publication online

Chakraborti, N., '*Future Developments for Hate Crime Thinking: Who, What and Why?*' (2010), in Chakraborti, N. (ed.) (2010) Hate Crime: Concepts, policy, future directions, Devon: Willan Publishing

Chakraborti, N. & Garland, J., '*An 'Invisible' Problem? Uncovering the Nature of Racist Victimisation in Rural Suffolk*' (2003), International Review of Victimology, 10(1), pp.1-17
View the publication online

Chakraborti, N. & Garland, J., '*Hate Crime*' (2010), in DeKeseredy, W. & Dragiewicz, M. (eds.) (2010) The Handbook of Critical Criminology. New York: Routledge.

Chakraborti, N. (ed.), '*Hate Crime Victimisation*' (2011), International Review of Victimology, 12(1), pp.1-4

Chakraborti, N., & Garland, J., '*Hate Crime: Impact, Causes and Responses*' (2009), UK: SAGE Publications

Chapman, A., '*The Messages of Subordination contained in Anti-Discrimination Statutes*' (1997), in Mason, G. & Tomsen, S. (eds.) Homophobic Violence. Australia: Hawkins Press.

Clarke, I. & Moody, S., '*Perceptions of Racist Crime and Victimisation in Scotland*' (2002), Criminal Justice Matters, 48(1), pp.14-15
View the publication online

Cogan, J.C., '*Hate crime as a crime category worthy of policy attention*' (2002), American Behavioral Scientist, 46(1), pp.173-185
View the publication online

Cogan, J.C. & Marcus-Newhall, A., '*Hate crimes: research, policy and action. Introduction*' (2002), American Behavioral Scientist, 46(1), pp.8-13
View the publication online

Collins, J., Noble, G., Poynting, S. & Tabar, P., '*Kebabs, Kids, Cops, Crime: Youth, Ethnicity & Crime*' (2000), Pluto Press.

Cowburn, M., Duggan, M. & Pollock, E., '*Working with different values: extremism, hate and sex crimes*' (2013), in Cowburn, M., Duggan, M., Robinson, A. & Senior, P. (2013) Values in Criminology and Community Justice. University of Bristol: Policy Press.

Crown Prosecution Service, '*Hate crimes and crimes against older people report 2011-2012*' (2013)
View the publication online

Crown Prosecution Service, '*Hate Crime Report 2008-2009*' (2009)
View the publication online

Crown Prosecution Service, '*Hate Crime Report 2007-2008*' (2008)
View the publication online

Crown Prosecution Service, '*Hate Crime and Crimes Against Older People Report 2012-2013*' (2014)
View the publication online

Crown Prosecution Service, '*Hate Crime and Crimes Against Older People Report 2010-2011*' (2012)
View the publication online

Cunneen, C., Fraser, D. & Tomsen, S. (eds.), '*Faces of Hate: Hate Crime in Australia*' (1997), Sydney: Hawkins Press.

D

Dillof, A.M., '*Punishing Bias: An Examination of the Theoretical Foundations of Bias Crime Statutes*' (1997), Northwestern University Law Review, 91(3), pp.1015-1081
View the publication online

Dillof, A. M. , '*Putting Hate in its Place: The Codification of Bias Crime Laws in a Model Penal Code*' (2000), Buffalo Criminal Law Review, 4(1), pp.341-397
View the publication online

Dreher, T., '*Introduction: "Targeted"*' (2001), Targeted: Experiences of Racism in NSW after September 11 2001. UTS Shopfront Research Monograph Series No 1, University of Technology, Sydney ePress

Duggan, M., '*Sectarianism and hate crime in Northern Ireland*' (2014), in Hall, N., Corb, A., Giannasi, P. & Grieve, J. (2014) The Routledge International Handbook on Hate Crime. London: Routledge

Duggan, M. & Heap, V., '*Victims as vote-winners? The anti-social behaviour/hate crime nexus: Marian Duggan and Vicky Heap cast a critical eye over the policy connections*' (2013), Criminal Justice Matters, 94(1), pp.24-25
View the publication online

Dunbar, E., '*Symbolic, relational, and ideological signifiers of bias-motivated offenders: Toward a strategy of assessment.*' (2003), American Journal of

Orthopsychiatry, 73(2), pp.203-211
View the publication online

Dunbar, E., '*Defending the Indefensible: A Critique and Analysis of Psycholegal Defense Arguments of Hate Crime Perpetrators* ' (1999), Journal of Contemporary Criminal Justice, 15, pp.64-77
View the publication online

Dunn, P., '*Figures of hate*' (2005), Community Care, 1556, pp.34-35

E

Ellis, T. & Hall, N., '*Hate Crime*' (2010), in Brown, J. & Campbell, E. (eds.) (2010) Cambridge Handbook of Forensic Psychology. Cambridge University Press.

Esakov, G.A. & Korobeev, A.I., '*Hate crimes counteraction: American experience*' (2014), Criminology Journal of Baikal National University of Economics and Law, 1, pp.144-153

Ezekiel, R.S., '*An ethnographer looks at neo-Nazi and Klan groups: The racist mind revisited*' (2002), American Behavioral Scientist, 46(1), pp.51-71
View the publication online

F

FRA, '*Making hate crime visible in the European Union: acknowledging victims' rights*' (2012)
View the publication online

G

Giannasi, P., '*Hate crime in the United Kingdom*' (2014), in Hall, N., Corb, A., Giannasi, P. & Grieve, J. (2014) The Routledge International Handbook on Hate Crime. London: Routledge

Grattet, R., '*The Urban Ecology of Bias Crime: A Study of Disorganized and Defended Neighborhoods*' (2009), Social Problems, 56(1), pp.132-150
View the publication online

Grattet, R. & Jenness, V., '*Transforming Symbolic Law into Organizational Action: Hate Crime Policy and Law Enforcement Practice*' (2008), Social Forces, 87(1), pp.501-527
View the publication online

Grattet, R. & Jenness, V., '*Examining the Boundaries of Hate Crime Law: Disabilities and the "Dilemma of Difference"*' (2001), The Journal of Criminal Law and Criminology (1973-), 91(3), pp.653-598
View the publication online

Greason, D., '*"Look Mum, No Shirt": Media Representations of Young Nazis*' (1997), in Bessant, J. & Hill, R. (eds.) Youth, Crime and the Media: Media Representation of and Reaction to Young People in relation to Law and Order. ACYS Publishing.

Green, D.P. & Spry, A.D., '*Hate Crime Research: Design and Measurement Strategies for Improving Causal Inference*' (2014), Journal of Contemporary Criminal Justice, 30(3), pp.228-246
View the publication online

Green, D.P., Glaser, J. & Rich, A., '*From lynching to gay bashing: the elusive connection between economic conditions and hate crime*' (1998), Journal of Personality and Social Psychology, 75(1), pp.82-92

Green, D.P., McFalls, L.H. & Smith, J.K., '*Hate Crime: An Emergent Research Agenda*' (2001), Annual Review of Sociology, 27, 479-504
View the publication online

H

Hall, N., '*Crimes of hatred*' (2002), Police Review, 18, pp.18-19

Hall, N., '*Blind prejudice : the impact of hate crime*' (2002), Police Review, 110 (5695)

Hall, N., '*Hate crime offending and victimisation : some considerations for public protection*' (2010), in Nash, M. & Williams, A. (eds.) (2010) Handbook of Public Protection. Willan Publishing.

Hall, N., '*Hate Crime*' (2008), in Newburn, T. & Neyroud, P. (eds.) (2008) Dictionary of Policing. Willan Publishing.

Hall, N., '*Making sense of numbers : the social construction of hate crime in London and New York City*' (2008), in Goodey, J. & Aromaa, K. (eds.) (2008) Hate Crime: papers from the 2006 and 2007 Stockholm Criminology Symposiums. Criminal Justice Press.

Hall, N. & Croall, H., '*Hate Crime*' (2005), Willan Publishing.

Hall, N., Corb, A., Giannasi, P., & Grieve, J. (eds.), '*The International Handbook of Hate Crime*' (2014), London: Routledge.

Hamby, S., '*On the Use of Race and Ethnicity as Variables in Violence Research*' (2015), Psychology of Violence, 5(1), pp.1-7
View the publication online

Hamm, M.S., '*American Skinheads: The Criminology and Control of Hate Crime*' (1994), Praeger

Harel, A. & Parchomovsky, G., '*On Hate and Equality*' (1999), The Yale Law Journal, 109(3), pp.507-539
View the publication online

Harris, B., '*Race Vilification Laws: A Comparative Perspective*' (1999), Canberra Law Review, 6(1-2), pp.257-300
View the publication online

Home Office, Office for National Statistics and Ministry of Justice, '*An Overview of Hate Crime in England and Wales*' (2013)
View the publication online

I

Iganski, P., '*Europe*' (2014), in Grant, P. (ed.) State of the World's Minorities and Indigenous Peoples 2014. London: Minority Rights Group International.
View the publication online

Iganski, P., '*'Antisemitism' and anti-Jewish hatred: conceptual, political and legal challenges*' (2013), in Phillips, C. & Webster, C. (2013) New directions in race, ethnicity and crime. Routledge.

Iganski, P., '*Racist Violence in Europe*' (2011), Brussels: European Network Against Racism
View the publication online

Iganski, P., '*Hate Crime*' (2010), in Brookman, F., Maguire, M., Pierpoint, H. & Bennett, T. (2010) Handbook on Crime. Cullompton: Willan.

Iganski, P., '*Criminal law and the routine activity of 'hate crime'*' (2008), Liverpool Law Review, 1(29), pp.1-17
View the publication online

Iganski, P., '*Introduction: the problem of hate crimes and hate crime laws*' (2002), in Iganski, P. & Burney, E. (2002) The hate debate: should hate be punished as a crime? London: Profile.

Iganski, P., '*Hate crimes hurt more, but should they be more harshly punished?*' (2002), The Hate Debate. London: Profile.

Iganski, P., '*Legislating morality and competing 'rights': legal instruments against racism and antisemitism in the European Union*' (1999), Journal of Ethnic and Migration Studies, 3(25), pp.509-516
View the publication online

Iganski, P. & Lagou, S., '*How hate crimes hurt more: evidence from the British Crime Survey*' (2009), in Iganski, P. & Perry, B. (2009) The consequences of hate crime. Westport CT: Praeger.

Iganski, P. & Levin, J., '*Cultures of hate in the urban and the rural: assessing the impact of extremist organisations*' (2004), in Chakraborti, N. & Garland, J. (eds.) Rural Racism. Cullompton: Willan.

Iganski, P., Smith, D., Dixon, L., Kielinger, V., Mason, G., McDevitt, J., Perry, B., Stelman, A., Bargen, J., Lagou, S. & Pfeffer, R., '*Rehabilitation of hate crime*

offenders' (2011), Equality and Human Rights Commission: Scotland.
View the publication online

Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights, '*Hate Crime 2014 NL*' (2014), (Dutch language)
View the publication online

J

Jacobs, J.B., '*Hate Crime: Criminal Law and Identity Politics: Author's summary*' (2002), Theoretical Criminology, 6(4), pp.481-484
View the publication online

Jacobs, J. B. & Potter, K. A., '*Hate Crimes: A Critical Perspective*' (1997), Crime and Justice, 22, pp.1-50
View the publication online

Jenness, V. & Grattet, R., '*The criminalization of hate: A comparison of structural and polity influences on the passage of "bias-crime" legislation in the United States.*' (1996), Sociological Perspectives, 39(1), pp.129-154
View the publication online

Jenness, V. & Grattet, R., '*Making Hate a Crime: From Social Movement to Law Enforcement*' (2001), New York: Russell Sage.

Johnson, S.D. & Byers, B.D., '*Attitudes toward hate crime laws*' (2003), Journal of Criminal Justice, 31(3), pp.227-235
View the publication online

K

Kauppinen, A., '*Hate and Punishment*' (2015), Journal of Interpersonal Violence, 30(10), pp.1719-1737
View the publication online

Kelly, R.J. (ed.), '*Bias Crime: American Law Enforcement and Legal Responses*' (1991), Chicago: Office of International Criminal Justice, University of Illinois

Kelly, E., '*Hate Crime: the struggle for justice in Scotland*' (2002), Criminal Justice Matters, 48(1), pp.16-17
View the publication online

Kelly, R.J. & Maghan, J. (eds.), '*Hate Crime: The Global Politics of Polarization*' (1998), USA: Southern Illinois University Press.

Kleinig, J., '*Penalty enhancement for hate crimes*' (1992), Criminal Justice Ethics, 11(2), pp.3-6
View the publication online

L

Law Commission (Law Com No 348), '*Hate Crime: Should the Current Offences be Extended?*' (2014)
View the publication online

Lawrence, F.M., '*Punishing Hate: Bias Crimes under American Law*' (2002), USA: Harvard University Press

Lawrence, F. M., '*The Punishment of Hate: Toward a Normative Theory of Bias-Motivated Crimes*' (1994), Michigan Law Review, 93(2), pp.320-381
View the publication online

Levin, J. & Rabrenovic, G., '*Hate crimes and ethnic conflict: An introduction*' (2001), American Behavioral Scientist, 45(4), pp.575-587
View the publication online

Lincoln, R., '*Book Reviews (Faces of Hate: Hate Crime in Australia by Cunneen, C. et al)*' (1999), Journal of Sociology, 35(1), pp.100-102
View the publication online

Loveland, I., '*Hate crimes and the First Amendment*' (1994), Public Law, (Summer) pp.174-183
View the publication online

M

MacGinty, R., '*Ethno-national conflict and hate crime*' (2001), American Behavioral Scientist, 45(4), pp.639-653
View the publication online

MacNamara, B.S., '*New York's Hate Crimes Act of 2000: Problematic and Redundant Legislation Aimed at Subjective Motivation (Commentary)*' (2002), Albany Law Review, 66(2), pp.519-546
View the publication online

Margulies, M.B>, '*Intent, motive, and the R.A.V. decision*' (1992), Criminal Justice Ethics, 11(2), pp.42-46
View the publication online

Marr, D., '*How Can We Square Freedom with Anti-Vilification Laws?*' (1998), HIV/AIDS Legal Link, 9(4), 10

Marston Danner, A., '*Bias Crimes and Crimes Against Humanity: Culpability in Context*' (2002), Buffalo Criminal Law Review, 6(1), pp.389-450
View the publication online

Mason, G., '*Not Our Kind of Hate Crime*' (2001), Law and Critique, 12(3), pp.253-278
View the publication online

Mason, G., '*Hate Crime*' (2008), in Anthony, T. & Cunneen, C. (2008) The Critical Criminology Companion. Hawkins Press.

Mason, G., '*The Hate Threshold: Emotion, Causation and Difference in the Construction of Prejudice-motivated Crime*' (2014), Social and Legal Studies, 23(3), pp.293-314
View the publication online

Mason, G. & Tomsen, S. (eds.), '*Homophobic Violence*' (1997), Australia: Hawkins Press.

Mason-Bish, H., '*We need to talk about women: examining the place of gender in hate crime policy*' (2014), in Chakraborti, N. & Garland, J. (2014) Responding to hate crime: the case for connecting policy and research. Bristol: Policy Press.

McDevitt, J., Balboni, J., Garcia, L., & Gu, J. , '*Consequences for victims: A comparison of bias- and non-bias-motivated assaults*' (2001), American Behavioral Scientist, 45(4), pp.697-713
View the publication online

McGhee, D., '*The challenge of working with racially motivated offenders: An exercise in ambivalence?*' (2007), Probation Journal, 54(3), pp.213-226
View the publication online

Mclaughlin, E., '*Rocks and Hard Places: The Politics of Hate Crime*' (2002), Theoretical Criminology, 6(4), pp.493-498
View the publication online

McPhail, B.A., '*Hating hate: policy implications of hate crime legislation*' (2000), Social Service Review, 74(4), pp.635-653
View the publication online

Meli, L., '*Hate crime and punishment: Why typical punishment does not fit the crime*' (2014), University of Illinois Law Review, 3, pp.921-966

Millbank, J., '*Hateful Feelings, Violent Acts (Book Reviews)*' (1998), Sydney Law Review, 20(3), pp.502-512
View the publication online

Morgan, F., Ferrante, A., Broadhurst, R. & Loh, N., '*Inter-Racial Offending Models: A Response to Reidpath and Diamond*' (1998), Australian and New Zealand Journal of Criminology, 31(2), pp.196-203
View the publication online

Murphy, J.G., '*Bias crimes: What do haters deserve?*' (1992), Criminal Justice Ethics, 11(2), pp.20-23
View the publication online

N

Nolan, J.J. & Akiyama, Y., '*An Analysis of Factors that Affect Law Enforcement Participation in Hate Crime Reporting*' (1999), Journal of Contemporary Criminal

Justice, 15, pp.111-127
View the publication online

O

O'Callaghan, P., '*Dealing with Difference*' (1993), Policing Issues and Practice Journal, 1(1), 22

OSCE, '*Hate Crimes in the OSCE Region – Incidents and Responses: Annual Report for 2012*' (2013), Warsaw: OSCE.
View the publication online

P

Perry, B., '*The more things change … post-9/11 trends in hate crime scholarship*' (2010), in Chakraborti, N. (ed.) (2010) Hate Crime: Concepts, policy, future directions, Devon: Willan Publishing

Perry, B., '*Hate crime and identity politics*' (2002), Theoretical Criminology, 6(4), pp.485-491
View the publication online

Petrosino, C., '*Connecting the Past to the Future: Hate Crime in America*' (1999), Journal of Contemporary Criminal Justice, 15, pp.22-47
View the publication online

Phillips, S. & Grattet, R., '*Judicial rhetoric, meaning-making, and the institutionalization of hate crime law*' (2000), Law and Society Review, 34(3), pp.567-606
View the publication online

Poteat, V.P., '*When prejudice is popular: Implications for discriminatory behavior*' (2015), Social Development, 24(2), pp.404-419
View the publication online

Puhl, R. & Brownell, K.D., '*Bias, Discrimination, and Obesity*' (2012), Obesity Research, 9(12), pp.788-805
View the publication online

Puhl, R., Andreyeva, T. & Brownell, K.D., '*Perceptions of weight discrimination: Prevalence and comparison to race and gender discrimination in America*' (2008), International Journal of Obesity, 32(6), pp.992-1000
View the publication online

Puhl, R.M. & King, K.M., '*Weight discrimination and bullying*' (2013), Best Practice and Research: Clinical Endocrinology and Metabolism, 27(2), pp.117-127
View the publication online

R

Rabrenovic, G., '*Introduction: Responding to Hate Violence: New Challenges and Solutions* ' (2007), American Behavioral Scientist, 51(2), pp.143-148
View the publication online

Recker Rayburn, N., Mendoza, M. & Davidson, G.C., '*Bystanders' Perceptions of Perpetrators and Victims of Hate Crime: An Investigation Using the Person Perception Paradigm*' (2003), Journal of Interpersonal Violence, 18(9), pp.1055-1074
View the publication online

Redish, M.H., '*Freedom of thought as freedom of expression: Hate crime sentencing enhancement and first amendment theory*' (1992), Criminal Justice Ethics, 11(2), pp.29-42
View the publication online

Roche, C., '*Like It Is: 10 Years On. Towards a Hate Crime Service for Under 25s*' (2008), Galop.
View the publication online

Roxburgh, A., '*Preachers of Hate: The Rise of the Far Right*' (2002), London: Gibson Square Books

Rule, A. & Silvester, J., '*The Stink, the Fink and the Missing Link: Nazi Madness*' (1997), in Rule, A. & Silvester, J. (eds.) Underbelly: True Crime Stories. Floradale Productions & Sly Ink

S

Sibbitt, R., '*The perpetrators of racial harassment and racial violence*' (1997), Home Office Research Study 176. London: Home Office
View the publication online

Simons, K. W. , '*On Equality, Bias Crimes and Just Deserts*' (2000), The Journal of Criminal Law and Criminology (1973-), 91(1), pp.237-268
View the publication online

Smith, K. (ed.), Lader, D., Hoare, J. & Lau, I., '*Hate crime, cyber security and the experience of crime among children: Findings from the 2010/11 British Crime Survey: Supplementary Volume 3 to Crime in England and Wales 2010/11*' (2012), Home Office Statistical Bulletin.
View the publication online

Spalek, B., '*Communities, identities and crime*' (2008), Bristol: The Policy Press.

Stacey, M., '*Distinctive Characteristics of Sexual Orientation Bias Crimes*' (2011), Journal of Interpersonal Violence, 26(15), pp.3013-3032
View the publication online

Stanton-Ife, J., '*Criminalising conduct with special reference to potential offences of stirring up hatred against disabled or transgender persons*' (2013), London: Law

Commission.
View the publication online

Sullivan, A., '*What's So Bad About Hate: An unsentimental reflection on schoolyard shootings, Matthew Shepard, genocide and the easy consensus on hate crimes*' (1999), New York Times, September 26
View the publication online

Sydes, M.L., Wickes, R.L. & Higginson, A., '*The spatial concentration of bias: An examination of the community factors that influence residents' perceptions of bias crime*' (2014), Australian and New Zealand Journal of Criminology, 47(3), pp.409-428
View the publication online

T

Thomas, R. & Denton, N., '*Working with Victims and Perpetrators of Hate Crime*' (2002), Criminal Justice Matters, 48(1), pp.46-47
View the publication online

Tiby, E., '*Constructions of Homophobic Hate Crimes: Definitions, Decisions, Data*' (2007), Journal of Scandinavian Studies in Criminology and Crime Prevention, 8(2), pp.114-137
View the publication online

Tomsen, S., '*Hate Crimes and Masculine Offending*' (2001), Gay and Lesbian Law Journal, 10, pp.26-42
View the publication online

Tomsen, S., '*Victims, perpetrators and fatal scenarios: a research note on anti-homosexual male homicides*' (2002), International Review of Victimology, 9(3), pp.253-271
View the publication online

Tsesis, A., '*Contextualizing Bias Crimes: A Social and Theoretical Perspective*' (2003), Law & Social Inquiry, 28, pp.315-340
View the publication online

Tzioumis, K., '*Detecting Discrimination: A Dynamic Perspective*' (2015), Journal of the Royal Statistical Society: Series A (Statistics in Society)
View the publication online

U

Umbreit, M.S., Coates, R.B., & Vos, B., '*Community Peacemaking Project: Responding to Hate Crimes, Hate Incidents, Intolerance, and Violence Through Restorative Justice Dialogue*' (2002), Minnesota: Center for Restorative Justice

Uviller, H.R., '*Making it worse: 'hate' as an aggravating factor in criminal conduct*' (2000), Ethnic and Racial Studies, 23(4), pp.761-767
View the publication online

V

Victorian Sentencing Advisory Council, '*Sentencing for Offences Motivated by Hatred or Prejudice*' (2009)
View the publication online

W

Wagner, J., Tennen, H., Finan, P., Feinn, R., Burg, M.M., Seawell, A. & White W.B., '*Exposure to Racial Discrimination and Ambulatory Blood Pressure in Women with Type 2 Diabetes*' (2015), Stress and Health
View the publication online

Walters, M.A., '*Hate crime and restorative justice: exploring causes, repairing harms*' (2014), Clarendon Studies in Criminology. Oxford: Oxford University Press.

Walters, M.A., '*Hate crime in the UK: promoting the values of dignity and respect for young victims through restorative justice*' (2012), in Gavrielides, T. (ed.) (2012) Rights & Restoration within youth justice. Whitby, Ontario: de Sitter Publications.

Walters, M.A. & Turnath, J., '*Gender 'Hostility', Rape, and the Hate Crime Paradigm*' (2014), The Modern Law Review, 77(4), pp.563-596
View the publication online

Wang, L., '*Recognizing opportunistic bias crimes*' (2000), Boston University Law Review, 80(5), pp.1399-1435
View the publication online

White, R., '*Hate Crime Politics*' (2002), Theoretical Criminology, 6(4), pp.499-502
View the publication online

Williams, M. & Tregidga, J., '*All Wales Hate Crime Research Project Research*' (2013), Race Equality First and Cardiff University.
View the publication online

Williams, M.L. & Tregidga, J., '*Hate crime victimization in Wales: Psychological and physical impacts across seven hate crime victim types*' (2014), British Journal of Criminology, 54(4), pp.946-967
View the publication online

Frans Timmermans

“antisemitisme”

AUDIO

IFUD of Human Rights
(mix-montage) met fragment nos-tv
2016
https://archive.org/details/FransTimmermansAntiDiscriminatie

Tekst Tweede Kamer 2014

https://archive.org/details/frans-timmermans_202006

Op het moment van crisis, als het slecht gaat, als we ons achtergesteld voelen of als boosheid overheerst, gaan we op zoek naar een zondebok. Ik denk dat dit een van de demonen is die ons Europeanen al eeuwenlang achtervolgt. Eeuwenlang zijn de Joden onderdeel van die zondebok geweest. Het waren de Joden, zigeuners en andere minderheden, en nu komen er vaak de moslims bij. Noem maar mensen op die je als groep apart kunt zetten en vervolgens de schuld kunt geven. Dat is een van de grootste bedreigingen, die ons als Europeanen telkens weer uitdaagt om er iets aan te doen. Als de Kamer aan mij vraagt om mij op Europees niveau in te zetten tegen antisemitisme, zeg ik volmondig: ja. Antisemitisme is immers een uiting van de donkerste delen van de Europese ziel. Racisme zit in ieder mens. Het zit in ieder mens om anderen weg te zetten. Het is de triomf van de menselijkheid om dat te overwinnen en om het niet toe te laten. Je ziet in Europa het antisemitisme op verschillende punten weer opkomen. Je ziet het in uitlatingen van politici, de quenelle van Jean-Marie Le Pen, de uitlatingen van Jobbik in Hongarije en de uitlatingen van sommige mensen in de FPÖ in Oostenrijk. Ik denk dat de strijd tegen racisme, discriminatie, antisemitisme, maar ook islamofobie, antigevoelens tegen religie of antigevoelens tegen mensen die ervoor kiezen om geen religie te hebben, ons veel waard moet zijn. Als de Kamer aan mij vraagt om heel veel aandacht te besteden aan antisemitisme, dan wil ik dat graag doen, maar wel in de bredere context van de strijd tegen racisme, discriminatie van groeperingen et cetera. Als iets het Europees project bedreigt, is het dit. Ik vind het een belangrijke taak van ons allemaal, de politici, om gezamenlijk de neiging te onderdrukken om in een tijd van crisis een bepaalde groep, de Joden voorop, de schuld te geven. Dat is een taak die wij allen delen.

(Frans Timmermans betoog anti-racisme in de Tweede Kamer, 27 mei 2014)

Verzoekschriften aan het europese werden zoals eerder in 1994 aan de Europese Commissie voor de Rechten van de Mens in Straatsburg, ook in 2015 onder het tapijt geveegd door het Europees Parlement

Photo: Cecilia Wikström / twitter 2017 (Cecilia Wikström / George Soros)

European Parliament

The Chair
Committee on Petitions

Brussel,
JH/mb[IPOL-COM-PETI D (2016)14262]

D 306790 08.04.2016

De heer Joannes Petrus van den Wittenboer
Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights
Kastanje 28
5731 NK Mierlo
NEDERLAND

Betreft: Verzoekschrift nr 0794/2015

Geachte heer van den Wittenboer,

De Commissie verzoekschriften heeft uw verzoekschrift onderzocht en in overeenstemming met het Reglement van het Europees Parlement ontvankelijk verklaard, aangezien het onderwerp tot de werkterreinen van de Europese Unie behoort.

De Commissie verzoekschriften ziet geen redenen om het Europees Parlement voor te stellen een motie van wantrouwen tegen de Europese Commissie aan te nemen. De commissie is namelijk van opvatting dat de Europese Commissie, na de oorspronkelijke vertraging bij de registratie, uw klacht correct heeft behandeld. Voorts is de commissie het volledig eens met de opmerkingen van de Europese Ombudsman ten aanzien van een nader onderzoek in verband met uw klacht.

Hiermee is de behandeling van uw verzoekschrift door het Europees Parlement afgerond en is het dossier gesloten.

Hoogachtend,

Cecilia Wikström
Voorzitter van de
Commissie verzoekschriften

EUROPESE COMMISSIE
Kabinet van Eerste Vicevoorzitter Frans Timmermans

Lid van het Kabinet

Brussel, 13. 08. 2015
BM/kr Ares (2015) 2715348

Geachte heer Van den Wittenboer,

De eerste vicevoorzitter van de Europese Commissie, de heer Frans Timmermans, belast met betere regelgeving, interinstitutionele betrekkingen, rechtsstatelijkheid en het handvest van de grondrechten, heeft mij gevraagd u te bedanken voor uw brief van 24 juni 2015 inzake de toepassing door Nederland van de Europese regelgeving inzake racisme.

In uw brief vraagt u de Commissie om tegen Nederland een inbreukprocedure in te leiden wegens niet-nakoming van zijn verplichtingen op grond van Kaderbesluit 2008/913/JBZ betreffende de bestrijding van bepaalde vormen en uitingen van racisme en vreemdelingenhaat door middel van het strafrecht. Tevens stelt u dat de Commissie niet aan haar verplichting heeft voldaan om onpartijdig, eerlijk en binnen een redelijke termijn klachten te behandelen en haar rol als hoedster van de verdragen niet vervult bij het waarborgen van de fundamentele waarden van de Unie en het bestrijden van criminaliteit, racisme en vreemdelingenhaat in de lidstaten, zoals het gebruik van nazisymbolen. U wijst ook op een brief die u in september 2014 hebt verstuurd aan het Nederlandse parlement over deze kwestie en een petitie die u op 24 juni 2015 hebt verstuurd aan het Europees Parlement overeenkomstig artikel 227 VWEU.

U hebt deze kwesties reeds aangekaart bij de Europese Commissie in een klacht die wij hebben ontvangen op 8 januari 2015 (referentienummer CHAP(2015)00917) en in een later schrijven van 21 april 2015. De bevoegde dienst heeft u, na een zorgvuldige analyse van uw op- en aanmerkingen, een uitvoerig antwoord gegeven bij brief van 21 april 2015. In deze brief zijn de lopende acties en initiatieven van de Commissie beschreven die de correcte en effectieve omzetting en uitvoering van het kaderbesluit betreffende racisme en vreemdelingenhaat door de lidstaten moeten garanderen.

./..

De heer J.P. VAN DEN WITTENBOER
Voorzitter
Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights

E-mail: ifudofhumanrights@yahoo.com

Commission européenne, B-1049 Bruxelles / Europese Commissie, B-1049 Brussel - Belgium.
Office: BERL 12/231. Phone: direct line (32-2) 2965058

E-mail: bernd.martenczuk@ec.europa.eu

Na deze brief, en omdat u geen nieuwe wezenlijke informatie heeft verstrekt, heeft de Commissie u bij brief van 15 juni 2015 op de hoogte gesteld van haar beslissing om het dossier betreffende uw klacht af te sluiten.

Zoals reeds werd aangegeven in de aangehaalde antwoorden, kunnen individuele personen aan de Commissie weliswaar feitelijke of juridische informatie overleggen over aan een lidstaat toe te rekenen maatregelen of praktijken die onverenigbaar met een bepaling of beginsel van het recht van de Unie worden geacht, maar heeft de Commissie discretionaire bevoegdheid om te beslissen of de instelling van een procedure tegen een lidstaat wegens niet-nakoming van zijn verplichtingen op grond van het recht van de Unie op zijn plaats is.

Sta mij niettemin toe u nogmaals te verzekeren dat de Commissie streng toezicht uitoefent op de omzetting en uitvoering van het kaderbesluit door Nederland, net zoals zij dat doet voor alle andere lidstaten. Nu de Commissie sinds 1 december 2014 de bevoegdheid heeft om onder controle van het Hof van Justitie toezicht te houden op de toepassing van kaderbesluiten, is zij begonnen bilaterale dialogen met de lidstaten te voeren, inclusief met Nederland, om de volledige en correcte omzetting en uitvoering van het kaderbesluit te verzekeren. De Commissie zal niet aarzelen om op die basis inbreukprocedures in te leiden indien nodig.

Met vriendelijke groet,

Bernd MARTENCZUK

Afbeelding: GEENSTIJL / schermafdruk 17 december 2021 “Juncker”

European Parliament: fighting racism and xenophobia in the media

© Published on 2017-11-10

'Race, racism and xenophobia in a global context III' was the topic of conversation on 9th November, in a conference organised by Italian Member of the European Parliament (MEP), S&D **Cecile Kyenge** in collaboration with New York University
(NYU). EFJ director **Renate Schroeder** attended the conference, to speak about the ever more challenging role of journalists in an age of increased racism and hate speech.

Opening the conference, the organisers addressed the representations of people of colour in public space and the media. Speaker **Debora Spini** from NYU Florence argued that right-wing media portrays a racialized narrative of Islam, in which people of colour and ethnic minorities pose a dangerous threat to Western women.

Representations of people of colour in the media need to change, according to panel speaker **Chiara Adamo**, head of the Fundamental Rights Policy Unit and Director-General for Justice and Consumers at the European Commission. Adamo emphasised how statistics are soulless, and instead, the faces of refugees, migrants and people of colour need to be shown in the media. She also highlighted how the media gloss over the significance of white supremacy in descriptors such as "alt- right", "white nationalist" and "conservative", and called for increased education on media literacy.

It is not just the way that media report on issues of race and ethnicity which are troubling but also how journalists with minority ethnic and racial backgrounds are targeted. Adamo highlighted the video of Swedish journalist **Alexandra Pascalidou**. The video depicts how Pascalidou, who is originally a migrant, has received brutal threats of violence because of her origin. This demonstrates the dangerous effects of how reporting on migrants is reported, according to Adamo.

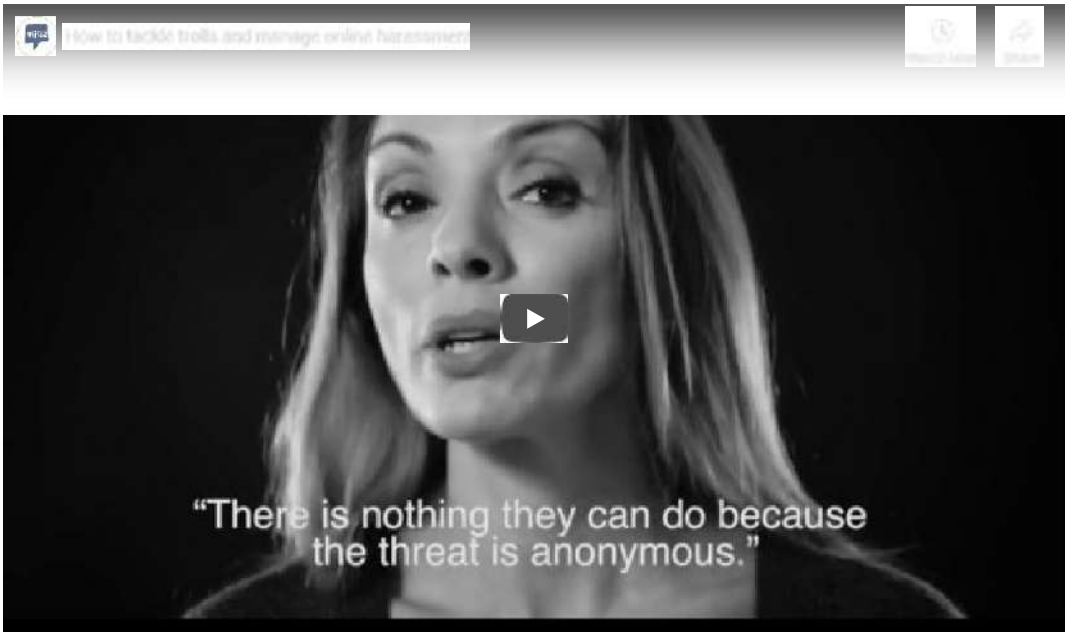

Both Adamo and Schroeder explained how the trend towards digitalisation in journalism has increased incidents of hate speech. Schroeder argued that internet sites and social media networks need to take responsibility for the information they publish. Journalists play a crucial role in the narrative told of ethnic minorities and people of colour, Schroeder acknowledged, giving examples of excellent journalistic works show- cased at the Media against Hate project but unfortunately often not appearing in mainstream media.

The need for media diversity in the newsroom to reflect multi-ethnic and diverse societies is a must if we want to achieve a balanced and nuanced media coverage on issues of diversity, migration and integration. However, the state of reduced newsrooms, precarious employment and 24 hour news cycles make it very difficult for journalists to fulfil this role or engage with the audience. Schroeder quoted studies which have shown that, although hate speech has increased, journalists who tackle this – and who are also the victims of hate speech – find no support in the newsroom.

The EFJ is committed to tackling hate speech in the media. The #MediaAgainstHate platform campaigns to counter hate speech and discrimination by promoting ethical standards, and the EFJ also participates in the Ethical Journalism Network which has a 5-point test to

help journalists tackle hate speech. After all, the EFJ believes that “as hate speech and stereotypes targeting migrants proliferate across Europe, balanced and fair media reporting is needed more than ever.”

Schroeder appealed to the European Commission to integrate the outcomes of all the different excellent projects on how to tackle racism and hate speech in a larger EU action plan.

A video stream of the entire conference can be found here EFJ

statement on Media Against Hate

Photo credit: European Parliament

More about the campaign

Federation of Journalists
© European Federation of Journalists 2016

Supportedby the Rights, Equality and Citizenship (REC) Programme of the European Union

Kabinet: doe aangifte discriminatie sociale media

Rutte: aanpak discriminatie sociale media heeft hoge prioriteit

Het kabinet roept mensen op om vooral aangifte te doen van discriminatie op sociale media. Uit onderzoek van RTL Nieuws blijkt dat het Openbaar Ministerie maar een kwart van de aangiftes bekijkt. "Maar het is echt verschrikkelijk belangrijk dat mensen het bij de politie melden", zegt premier Rutte.

Bron: NOS

23-09-2016

EUROPESE
COMMISSIE

Brussel, 9.12.2021
COM(2021) 777 final

MEDEDELING VAN DE COMMISSIE AAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD

Een inclusiever en beschermender Europa: uitbreiding van de lijst van EU-misdrijven tot haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven

"Haat is haat, en die hoeft niemand te dulden."

Ursula von der Leyen, voorzitter van de Europese Commissie
Toespraak over de Staat van de Europese Unie, september 2020

1. Inleiding

In haar toespraak over de Staat van de Unie van 2020[1] wees Commissievoorzitter Von der Leyen op de broosheid van de vooruitgang in de strijd tegen racisme en haat, en benadrukte zij dat het moment voor verandering was aangebroken, om een Unie te bouwen die racisme veroordeelt en zich ertegen teweer stelt. Zij kondigde aan dat de Commissie zou voorstellen *"om de lijst van EU-misdrijven uit te breiden tot alle vormen van haatmisdrijven en haatzaaiende taal op grond van ras, religie, geslacht en seksualiteit."*

De bestrijding van haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven maakt deel uit van de werkzaamheden van de Commissie om de fundamentele waarden van de EU te bevorderen en ervoor te zorgen dat het Handvest van de grondrechten van de EU ("het Handvest") wordt nageleefd. Alle vormen en uitingen van haat en onverdraagzaamheid zijn onverenigbaar met de waarden waarop de Europese Unie berust, namelijk eerbied voor de menselijke waardigheid, vrijheid, democratie, gelijkheid, de rechtsstaat en eerbiediging van de mensenrechten, waaronder de rechten van personen die tot minderheden behoren. Deze waarden, die zijn vastgelegd in artikel 2 van het Verdrag betreffende de Europese Unie ("VEU"), hebben de lidstaten gemeen in een samenleving die gekenmerkt wordt door pluralisme, non-discriminatie, verdraagzaamheid, rechtvaardigheid, solidariteit en gelijkheid van vrouwen en mannen.

Elke vorm van discriminatie – op grond van geslacht, ras of etnische afstamming, godsdienst of overtuiging, handicap, leeftijd of seksuele geaardheid, zoals vastgelegd in artikel 19 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie ("VWEU") – is verboden. Tegelijkertijd is de vrijheid van meningsuiting een van de pijlers zijn van een democratische en pluralistische samenleving en moet deze krachtig worden beschermd. Bovendien moet de EU, zoals bepaald in artikel 67 VWEU, een ruimte van vrijheid, veiligheid en recht zijn waarin de grondrechten worden geëerbiedigd. Door middel van maatregelen moet zij een hoog niveau van veiligheid waarborgen ter voorkoming en bestrijding van criminaliteit, en van racisme en vreemdelingenhaat.

Haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven treffen niet alleen de individuele slachtoffers en hun gemeenschappen, door hen te kwetsen en hun fundamentele rechten en vrijheden te beperken, maar ook de samenleving in haar geheel. Haat ondermijnt de fundamenten van onze samenleving. Haat verzwakt wederzijds begrip en respect voor diversiteit waarop pluralistische en democratische samenlevingen zijn gebouwd.

De afgelopen decennia is er in Europa een sterke toename van haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven[2]. Haat wordt steeds meer mainstream[3] en is gericht tegen individuen en

[1] Staat van de Unie 2020, Intentieverklaring, Brussel, 16 september 2020.
[2] Zie bijvoorbeeld de jaarverslagen 2019 en 2020 van de ECRI op: https://rm.coe.int/ecri-annual-report-2019/16809ca3e1 en https://rm.coe.int/annual-report-on-ecri-s-activities-for-2020/1680a1cd59; studie in

groepen mensen die "een gemeenschappelijk kenmerk" delen of als zodanig worden gepercipieerd. Het kan gaan om kenmerken als ras, etniciteit, taal, godsdienst, nationaliteit, leeftijd, geslacht, seksuele geaardheid, genderidentiteit, genderexpressie, geslachtskenmerken of enig ander fundamenteel kenmerk, of een combinatie van dergelijke kenmerken. Deze kenmerken zijn over het algemeen zichtbaar of merkbaar voor anderen en vormen dus gemakkelijker het doelwit van daders, zij verwijzen naar een aspect van iemands identiteit dat onveranderlijk is of fundamenteel is voor het gevoel van eigenwaarde van een persoon, en tegelijkertijd zijn zij een teken van een groepsidentiteit[4].

Het toenemend gebruik van internet en sociale media heeft in de loop der jaren ook voor meer online haatzaaiende uitlatingen gezorgd. Het snel delen van haatzaaiende uitlatingen in de digitale wereld wordt vergemakkelijkt door het effect van de online ongeremdheid, aangezien de veronderstelde anonimiteit op het internet en het gevoel van straffeloosheid de remming van mensen om dergelijke strafbare feiten te plegen, verminderen. Tegelijkertijd worden emoties en kwetsbaarheden steeds vaker gebruikt, onder meer in het publieke debat met het oog op politiek gewin, om racistische en xenofobe verklaringen en aanvallen te verspreiden, die in veel gevallen ook via sociale media worden versterkt[5]. De verspreiding van haat onder potentieel kwetsbaar doelpubliek kan worden waargenomen in een breed spectrum, gaande van jihadistisch gewelddadig extremisme tot gewelddadig extremisme uit rechtse en linkse hoek[6]. Dit heeft bijgedragen tot een polarisatie van de samenleving, die vervolgens heeft geleid tot een toename van het aantal haatzaaiende uitlatingen tegen met name gemarginaliseerde groepen.

De gezondheidscrisis als gevolg van de COVID-19-pandemie heeft de gevoelens van onveiligheid, isolement en angst verergerd, waardoor een klimaat is gecreëerd waarin haatzaaiende uitlatingen gedijen. De pandemie zelf is door verschillende extremistische ideologische bewegingen gebruikt om specifieke bevolkingsgroepen te viseren (op verschillende gronden, zoals nationaliteit, godsdienst, ras, geslacht, seksuele geaardheid, huidskleur en zelfs leeftijd), hetgeen ook heeft geleid tot haatmisdrijven[7].

De Commissie beoogt de lijst van vormen van EU-criminaliteit uit te breiden tot haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven. Haat heeft geen plaats in de EU, moet met alle beschikbare middelen worden bestreden, onder meer door middel van het strafrecht.

2. Context van het initiatief

---

opdracht van de beleidsondersteunende afdeling Rechten van de burger en Constitutionele Zaken van het Europees Parlement "Hate speech and hate crime in the EU and the evaluation of online content regulation approaches", juli 2020.

[3] Zie het voorwoord van secretaris-generaal van de Verenigde Naties, António Guterres, bij de strategie en het actieplan van de Verenigde Naties inzake haatuitingen, mei 2019.

[4] OVSE/ODIHR, "Hate Crime Laws, A Practical Guide"

[5] Zie de bevindingen van de raadpleging georganiseerd door het International Dialogue Centre en de European Council for Religious Leaders/Religions for Peace Europe, 20 april 2021; Article 19, "Responding to "hate speech": Comparative overview of six EU countries", 2018.

[6] Europol European Union Terrorism Situation and Trend Report, 2021

[7] Guidance Note on Addressing and Countering COVID-19 related Hate Speech van de Verenigde Naties, 11 mei 2020.

Artikel 83, lid 1, VWEU bevat een uitputtende lijst van vormen van criminaliteit[8] waarvoor het Europees Parlement en de Raad minimumvoorschriften kunnen vaststellen betreffende de bepaling van strafbare feiten en sancties die in alle EU-lidstaten van toepassing zijn. Het bepaalt tevens dat de Raad, afhankelijk van de **ontwikkelingen in de criminaliteit**, bij besluit deze lijst kan uitbreiden tot **andere vormen van bijzonder zware criminaliteit** met een **grensoverschrijdende dimensie** die voortvloeit uit de **aard of de gevolgen** van deze strafbare feiten of uit een **bijzondere noodzaak om deze op gemeenschappelijke basis te bestrijden**.

De aanneming door de Raad van een dergelijk besluit zou een eerste stap zijn in de totstandbrenging van de rechtsgrondslag die nodig is om, in een tweede fase, een gemeenschappelijk rechtskader vast te stellen voor de bestrijding van haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven in de hele EU. Die toekomstige wetgeving zou een aanvulling vormen op de huidige EU-wetgeving die bepaalt dat haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven op grond van ras, huidskleur, godsdienst, afstamming of nationale of etnische afkomst strafbaar moeten worden gesteld (zie punt 2.2), en zou andere specifieke gronden bestrijken.

Voor dit initiatief is solide voorbereidend werk verricht, waaronder een externe studie[9], een uitgebreide raadpleging van de Commissie en een groot aantal beschikbare verslagen en studies.

2.1. Institutionele context

De Commissie presenteert dit initiatief op basis van artikel 17, lid 1, VEU[10] en volgens de in artikel 83, lid 1, VWEU bedoelde tweefasenprocedure:

De eerste fase houdt in dat de Raad met eenparigheid van stemmen, na goedkeuring door het Europees Parlement, bij besluit vaststelt dat haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven worden aangemerkt als een andere vorm van criminaliteit die voldoet aan de criteria van artikel 83, lid 1, VWEU. Dat besluit zal de lijst van de in artikel 83, lid 1, VWEU genoemde vormen van criminaliteit uitbreiden tot haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven. Dit zal een rechtsgrondslag creëren op basis waarvan het Europees Parlement en de Raad voor deze vorm van criminaliteit bij richtlijnen minimumvoorschriften kunnen vaststellen betreffende de bepaling van strafbare feiten en sancties.

In een tweede fase kan de Commissie voorstellen doen voor richtlijnen tot vaststelling van minimumvoorschriften inzake de definities van en sancties voor van haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven, die door het Europees Parlement en de Raad volgens de gewone wetgevingsprocedure moeten worden aangenomen.

---

[8] Deze lijst bevat de volgende vormen van criminaliteit: terrorisme, mensenhandel en seksuele uitbuiting van vrouwen en kinderen, illegale drugshandel, illegale wapenhandel, het witwassen van geld, corruptie, de vervalsing van betaalmiddelen, computercriminaliteit en de georganiseerde criminaliteit.

[9] Studie ter ondersteuning van een initiatief van de Commissie om de lijst van EU-misdrijven van artikel 83, lid 1, VWEU uit te breiden tot haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven (hierna "de ondersteunende studie" genoemd). De ondersteunende studie bevat een gedetailleerd overzicht van de rechtskaders ter bestrijding van haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven in alle lidstaten. Zij bevat ook een analyse en samenvatting van de informatie, gegevens en standpunten die in het kader van de raadpleging van de Commissie zijn verzameld.

[10] Artikel 17, lid 1, VEU bepaalt: "De Commissie bevordert het algemeen belang van de Unie en neemt daartoe passende initiatieven".

Dit initiatief heeft betrekking op de eerste fase en doet geen afbreuk aan eventuele acties die in een tweede fase worden ondernomen. Het loopt niet vooruit op de werkingssfeer en de inhoud van de later voor te stellen secundaire wetgeving. Evenzo heeft de vaststelling van de hierboven bedoelde richtlijnen gevolgen voor de door het Handvest beschermde fundamentele vrijheden, met name de vrijheid van meningsuiting, met inbegrip van de pers- en mediavrijheid.

Zodra het besluit van de Raad is vastgesteld, zal de Commissie gebruik maken van haar initiatiefrecht in overeenstemming met de vereisten voor betere regelgeving. De Commissie zal een effectbeoordeling uitvoeren om de verschillende opties voor het definiëren van strafbare feiten en sancties zorgvuldig te beoordelen, alsook de gevolgen daarvan voor de grondrechten, met name voor de vrijheid van meningsuiting en de pers- en mediavrijheid, die een stevige basis vormen voor een democratische samenleving[11].

Om de werkingssfeer en de inhoud van de voor te stellen regels nauwkeurig af te bakenen, zal de Commissie bijzondere aandacht besteden aan de ontwikkelingen op het gebied van haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven, in het licht van de meest recente gegevens en trends. Een dergelijke zorgvuldige beoordeling van maatschappelijke ontwikkelingen en trends zal bijzonder relevant zijn voor het bepalen van de constitutieve bestanddelen van toekomstige strafbare feiten. Dit houdt onder meer in dat wordt bepaald welke specifieke vormen van haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven strafbaar moeten worden gesteld aan de hand van de beschermde kenmerken van de betrokken personen en groepen.

Bij de voorbereiding van dergelijke secundaire wetgeving zal de Commissie de lidstaten en het Europees Parlement raadplegen, onder meer over de specifieke kenmerken van nationale wetgevingskaders op het gebied van strafrecht en grondrechten. De Commissie zal ook een brede raadpleging houden van alle belanghebbenden, waarbij het Europees Parlement nauw zal worden betrokken.

2.2. De bestrijding van haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven als een prioriteit van de EU

Op EU-niveau bestaat er al een kader voor een krachtige gemeenschappelijke reactie op racistische en xenofobe haatuitingen en haatmisdrijven, namelijk **Kaderbesluit 2008/913/JBZ van de Raad van 28 november 2008 betreffende de bestrijding van bepaalde vormen en uitingen van racisme en vreemdelingenhaat door middel van het strafrecht** (hierna "het kaderbesluit" genoemd)[12]. Het kaderbesluit moet ervoor zorgen dat ernstige uitingen van racisme en vreemdelingenhaat in de hele EU strafbaar worden gesteld met doeltreffende, evenredige en afschrikkende strafrechtelijke sancties. Het verplicht de lidstaten ertoe om haatzaaiende uitlatingen (d.w.z. het publiekelijk aanzetten tot geweld of haat op grond van ras, huidskleur, godsdienst, afstamming dan wel nationale of etnische afkomst) strafbaar te stellen[13] en ervoor te zorgen dat racistische en xenofobe motieven voor andere strafbare feiten dan haatzaaiende uitlatingen hetzij als een verzwarende omstandigheid worden beschouwd, hetzij door de rechter in aanmerking kunnen worden genomen bij de bepaling van de strafmaat.

[11] Zie artikel 52 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie.
[12] PB L 328 van 6.12.2008, blz. 55.
[13] Zie artikel 1 van het kaderbesluit.

Via de werkzaamheden van de **Groep op hoog niveau voor de bestrijding van racisme, vreemdelingenhaat en andere vormen van onverdraagzaamheid**[14] biedt de Commissie de lidstaten ondersteuning bij het uitvoeren van het kaderbesluit, teneinde opleiding en capaciteitsopbouw voor rechtshandhaving te ontwikkelen, de registratie van en gegevensverzameling over haatmisdrijven te verbeteren en slachtoffers aan te moedigen haatmisdrijven te melden.

Dit initiatief maakt deel uit van een breder pakket EU-maatregelen voor de bestrijding van illegale haatzaaiende uitlatingen, gewelddadige extremistische ideologieën en terrorisme op het internet, zoals de **EU-gedragscode voor de bestrijding van illegale haatzaaiende uitlatingen op het internet**[15]**,** de **verordening over de aanpak van terroristische online-inhoud**[16] en het **EU-internetforum**[17]**.**

De richtlijn audiovisuele mediadiensten[18] verplicht de lidstaten ervoor te zorgen dat videoplatforms doeltreffende maatregelen nemen, niet alleen tegen de verspreiding van inhoud die een inbreuk vormt op het kaderbesluit, maar ook tegen haatzaaiende uitlatingen op basis van een van de in artikel 21 van het Handvest genoemde gronden. Bovendien voorziet het voorstel van de Commissie voor een **wet inzake digitale diensten**[19] in een ingrijpende hervorming om ervoor te zorgen dat gebruikers online veilig zijn, door middel van verplichtingen om illegale inhoud en systeemrisico's aan te pakken. Daarnaast zal de update van 2022 van de Europese strategie voor een beter internet voor kinderen[20] erop gericht zijn kinderen te beschermen tegen online-bedreigingen, waaronder cyberpesten en haatzaaiende uitlatingen.

Dit initiatief dient ter ondersteuning van het **EU-actieplan tegen racisme 2020-2025**[21] en van de **strategie ter bestrijding van antisemitisme en ter bevordering van het Joodse leven in de EU**[22]. Het zal ook een aanvulling vormen op recente initiatieven ter bevordering van gelijkheid en respect voor diversiteit, zoals de **strategie voor gelijkheid van lhbtiq'ers 2020-2025**[23]. Deze recente initiatieven hebben duidelijk gemaakt dat er op EU-niveau een krachtige

[14] https://ec.europa.eu/newsroom/just/items/51025

[15] https://ec.europa.eu/info/policies/justice-and-fundamental-rights/combatting-discrimination/racism-and-xenophobia/eu-code-conduct-countering-illegal-hate-speech-online_nl

[16] PB L 172 van 17.5.2021, blz. 79-109.

[17] Het EU-internetforum is een door de Commissie geleid en op vrijwilligheid gebaseerd initiatief om samen met de technologiesector en andere belanghebbenden te werken aan de bestrijding van gewelddadige extremistische inhoud online.

[18] Richtlijn (EU) 2018/1808 van het Europees Parlement en de Raad van 14 november 2018 tot wijziging van Richtlijn 2010/13/EU betreffende de coördinatie van bepaalde wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen in de lidstaten inzake het aanbieden van audiovisuele mediadiensten (PB L 303 van 28.11.2018, blz. 69).

[19] Voorstel voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad betreffende een eengemaakte markt voor digitale diensten (wet inzake digitale diensten) en tot wijziging van Richtlijn 2000/31/EG, COM(2020) 825 final, 15.12.2020.

[20] COM(2012) 196 final

[21] Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement, de Raad, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's, "Een Unie van gelijkheid: EU-actieplan tegen racisme 2020-2025", COM(2020) 565 final, 18.9.2020.

[22] Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement, de Raad, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's, "EU-strategie ter bestrijding van antisemitisme en ter bevordering van het Joodse leven (2021-2030)"COM(2021) 615 final, 5.10.2021.

[23] Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement, de Raad, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's, "Een Unie van gelijkheid: strategie voor gelijkheid van lhbtiq'ers 2020-2025", van 12.11.2020, COM(2020) 698 final. In deze strategie werd vastgesteld dat haatzaaiende uitlatingen en

strafrechtelijke reactie moet komen op haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven op **andere gronden dan racisme en vreemdelingenhaat**, met name op grond van geslacht, seksuele geaardheid, leeftijd en handicap[24].

De **strategie voor gendergelijkheid 2020-2025**[25] bevat maatregelen ter bestrijding van gendergerelateerd geweld tegen vrouwen en meisjes, met inbegrip van de noodzaak om specifieke vormen van gendergerelateerd geweld op EU-niveau strafbaar te stellen. Dit initiatief zal een aanvulling vormen op het komende voorstel voor een **richtlijn ter voorkoming en bestrijding van geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld**. Haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven worden gekenmerkt door onderliggende haat tegen een groep personen, met inbegrip van aanzienlijke gendervooroordelen en haat jegens vrouwen, maar de komende richtlijn zal, binnen de grenzen van de bevoegdheid van de EU, bepaalde specifieke vormen van geweld strafbaar stellen die geen element van haat en met name haat jegens een individu als onderdeel van een groep vereisen. Daarom schept dit initiatief ter uitbreiding van de lijst van EU-misdrijven een aanvullende rechtsgrondslag voor de aanpak van specifieke vormen van ernstig geweld tegen vrouwen en meisjes, die ook kunnen worden gedefinieerd als misogyne haatuitingen of haatmisdrijven die zijn ingegeven door objectief identificeerbare gendergerelateerde vooroordelen.

Dit initiatief zal ook een aanvulling vormen op de **strategie inzake de rechten van personen met een handicap 2021-2030**[26], de **strategie inzake de rechten van slachtoffers 2020-2025**[27] en de **richtlijn slachtofferrechten**[28]. Het zal ook worden afgestemd op de conclusies van de Raad van maart 2021 over het integreren van de vergrijzing in het overheidsbeleid[29] waarin in herinnering werd gebracht dat leeftijdsdiscriminatie een vaak voorkomend verschijnsel is en dat geweld tegen ouderen een opkomend probleem is.

Het Europees Parlement heeft in september 2021 ook een wetgevingsresolutie aangenomen waarin de Commissie werd verzocht een wetgevingsvoorstel in te dienen om gendergerelateerd geweld aan te merken als nieuwe vorm van criminaliteit in de zin van artikel 83, lid 1, VWEU[30]. Dit initiatief is, samen met het komende wetgevingsvoorstel ter bestrijding van geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld, bedoeld om tegemoet te komen aan het verzoek van het Europees Parlement.

---

haatmisdrijven ten aanzien van lhbtiq'ers; — lesbische, homoseksuele, biseksuele, trans-, niet-binaire, interseksuele en queer personen — strafbaar moeten worden gesteld.

[24] Deze beschermde kenmerken behoren tot de gronden van artikel 19, lid 1, VWEU, dat verwijst naar maatregelen ter bestrijding van discriminatie "op grond van geslacht, ras of etnische afstamming, godsdienst of overtuiging, handicap, leeftijd of seksuele geaardheid".

[25] Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement, de Raad, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's, "Een Unie van gelijkheid: strategie voor gendergelijkheid 2020-2025", van 5.3.2020, COM(2020) 152 final.

[26] Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement, de Raad, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's, "Unie van gelijkheid: Strategie inzake de rechten van personen met een handicap 2021-2030", 3.3.2021, COM(2021) 101 final.

[27] Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement, de Raad, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's, "EU-strategie inzake de rechten van slachtoffers (2020-2025)", COM(2020) 258 final, 24.6.2020.

[28] PB L 315 van 14.11.2012, blz. 57-73.

[29] 6976/21, SOC 142, 12 maart 2021

[30] Resolutie van het Europees Parlement van 16 september 2021 met aanbevelingen aan de Commissie betreffende het aanmerken van gendergerelateerd geweld als een nieuwe vorm van criminaliteit als bedoeld in artikel 83, lid 1, VWEU (2021/2035(INL)).

3. De noodzaak om de lijst van EU-misdrijven uit te breiden tot haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven

Op grond van artikel 83, lid 1, VWEU kan de Raad, afhankelijk van de **ontwikkelingen in de criminaliteit** andere vormen van criminaliteit aanwijzen, mits zij aan bepaalde criteria voldoen. Het moet met name om een vorm van **bijzonder zware** criminaliteit gaan, met een **grensoverschrijdende dimensie** die voortvloeit **uit de aard of de gevolgen** van deze strafbare feiten of uit een **bijzondere noodzaak om deze op gemeenschappelijke basis te bestrijden**.

In de volgende paragrafen wordt ingegaan op de beoordeling door de Commissie van haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven in het licht van de criteria van artikel 83, lid 1, VWEU.

3.1. Haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven als een vorm van criminaliteit

Haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven worden op internationaal niveau erkend als een vorm van criminaliteit[31].

In zijn aanbeveling van 1997[32] had de Raad van Europa haatzaaiende uitlatingen reeds beschouwd als aansporing tot haat ten aanzien van personen of groepen die door bepaalde beschermde kenmerken worden gekarakteriseerd[33]. Volgens de aanbeveling van de Europese Commissie tegen Racisme en Onverdraagzaamheid ("ECRI") van de Raad van Europa van 2015 wordt onder haatzaaiende uitlatingen verstaan: *het in welke vorm ook verdedigen of bevorderen van, dan wel aansporen tot laster, haat of kwaadsprekerij jegens een persoon of groep personen, alsmede elke vorm van intimidatie, belediging, negatieve stereotypering, stigmatisering of bedreiging ten aanzien van die persoon of groep personen en de rechtvaardiging van alle voorgaande uitdrukkingsvormen, op grond van ras, huidskleur, afstamming, nationale of etnische afkomst, leeftijd, handicap, taal, godsdienst of overtuiging, geslacht, gender, genderidentiteit, seksuele geaardheid of andere persoonlijke kenmerken of status*[34]. De Organisatie voor Veiligheid en Samenwerking in Europa ("OVSE") verwijst naar haatmisdrijven als *strafbare feiten die zijn gepleegd met motieven ingegeven door vooroordelen ten aanzien van een bepaalde groep in de samenleving*[35].

---

[31] Zie bijvoorbeeld: Algemene beleidsaanbeveling nr.15 over de bestrijding van haatzaaiende uitlatingen die de Europese Commissie tegen Racisme en Onverdraagzaamheid ("ECRI") van de Raad van Europa in december 2015 heeft uitgebracht, de strategie en het actieplan van de Verenigde Naties van mei 2019, artikel 20 van het Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten en Besluit nr.9/09 over de bestrijding van haatmisdrijven van het Bureau voor Democratische Instellingen en Mensenrechten ("ODHIR") van de Organisatie voor Veiligheid en Samenwerking in Europa ("OVSE"), Ministeriële Raad, MC(17) Journal nr. 2, Agenda item 8, 2 december 2009.

[32] Aanbeveling R (97) 20 van het Comité van Ministers van de Raad van Europa aan de lidstaten over haatzaaiende uitlatingen.

[33] In de werkingssfeer van de aanbeveling is bepaald dat onder de term haatzaaiende uitlatingen wordt verstaan: alle uitdrukkingsvormen die rassenhaat, vreemdelingenhaat, antisemitisme of andere vormen van haat die op onverdraagzaamheid zijn gebaseerd, verspreiden, bevorderen, rechtvaardigen of daartoe aansporen, met inbegrip van: onverdraagzaamheid die voortspruit uit agressief nationalisme en etnocentrisme, discriminatie en vijandigheid jegens minderheden, immigranten en nakomelingen daarvan.

[34] ECRI, Algemene beleidsaanbeveling nr.15 over de bestrijding van haatzaaiende uitlatingen, blz. 3.

[35] Dit is de operationele definitie die de OVSE hanteert in haar verslagen over racistische en xenofobe haatmisdrijven (2021), gendergerelateerde haatmisdrijven (2021), antisemitische haatmisdrijven (2019), anti-islamitische haatmisdrijven (2018), op basis van Besluit nr. 9/09 van de Ministeriële Raad van de OVSE van 2 december 2009 over de bestrijding van haatmisdrijven, waarover alle OVSE-lidstaten, waaronder alle EU-

Het EU-recht voorziet weliswaar niet in een wettelijke definitie van haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven als zodanig, maar het **kaderbesluit** bevat strafrechtelijke definities van de ernstigste vormen van racisme en vreemdelingenhaat. In het kaderbesluit worden haatzaaiende uitlatingen gedefinieerd als het publiekelijk aanzetten tot geweld of haat jegens een groep personen die een beschermd kenmerk deelt, of een lid van die groep[36]. Onder haatmisdrijven in de zin van het kaderbesluit[37] wordt verstaan: elk strafbaar feit[38] (basismisdrijf), met uitzondering van haatzaaiende uitlatingen, dat is gepleegd met racistische of xenofobe motieven (door vooroordelen ingegeven motieven).

Zowel bij haatzaaiende uitlatingen als bij haatmisdrijven zijn het **door vooroordelen ingegeven motieven** die de dader tot handelen aanzetten. De geviseerde personen worden geselecteerd op basis van hun werkelijke of vermeende connectie, verbondenheid of band met, steun aan of lidmaatschap van een gemeenschap of groep die een beschermd kenmerk deelt[39]. Dit zijn "identitaire" handelingen of handelingen "met een boodschap", aangezien de boodschap die wordt overgebracht — met name dat de slachtoffers niet tot de samenleving behoren — niet alleen gericht is tot het slachtoffer, maar ook tot zijn gemeenschap of groep[40]. Daarom is het motief van de dader van essentieel belang om deze misdrijven te onderscheiden van andere misdrijven en om vast te stellen dat het om zwaardere misdrijven gaat in het licht van de specifieke gevolgen van deze misdrijven voor het individuele slachtoffer, de gemeenschappen en de samenleving in het algemeen[41].

Haat is een intrinsiek kenmerk van haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven. Haat leidt tot een aantasting van en een bedreiging voor de menselijke waardigheid van een persoon of groep. Haat ontkent de gelijkwaardigheid van de betrokkenen als leden van de samenleving[42], met inbegrip van hun recht deel te nemen aan het politieke en sociale leven, dat een fundamenteel beginsel is waarop de EU is gegrondvest. Inzicht in de rol van haat tegen mensen met beschermde kenmerken is van fundamenteel belang voor hun erkenning, en voor de vervolging en bestraffing van dergelijke feiten binnen de strafrechtstelsels.

Gezien het bijzondere kenmerk van haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven, namelijk haat gericht tegen personen of groepen die beschermde kenmerken delen (of als zodanig worden gepercipieerd), kunnen haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven worden beschouwd als een "vorm van criminaliteit" in de zin van artikel 83, lid 1, VWEU.

---

lidstaten, bij consensus overeenstemming hebben bereikt. Het concept achter die definitie en de praktische implicaties ervan worden nader toegelicht in OVSE ODHIR "Hate Crime Laws A Practical Guide" (2009), blz. 16.

[36] Artikel 1, lid 1, punt a), van het kaderbesluit verplicht de lidstaten tot het strafbaar stellen van *"het publiekelijk aanzetten tot geweld of haat jegens een groep personen, of een lid van die groep, die op basis van ras, huidskleur, godsdienst, afstamming, dan wel nationale of etnische afkomst wordt gedefinieerd."*

[37] Zie artikel 4: *"De lidstaten nemen de nodige maatregelen om ervoor te zorgen dat racistische en xenofobe motieven voor andere dan in de artikelen 1 en 2 bedoelde delicten als een verzwarende omstandigheid worden beschouwd, dan wel dat die motieven door de rechter in aanmerking kunnen worden genomen bij de bepaling van de strafmaat."*

[38] Zoals misdrijven tegen het leven, de fysieke integriteit of eigendom van een persoon.

[39] Zie de ondersteunende studie, punt 2.4.2.

[40] OVSE/ODIHR "Hate Crime Laws, A Practical Guide"

[41] Zie de leidraad voor de praktische toepassing van Kaderbesluit 2008/913/JBZ van de Raad betreffende de bestrijding van bepaalde vormen en uitingen van racisme en vreemdelingenhaat door middel van het strafrecht.

[42] OVSE/ODIHR "Hate Crime Laws, A Practical Guide"

Net als bij andere EU-misdrijven met een gemeenschappelijk kenmerk, zoals georganiseerde misdaad of terrorisme, wordt ook hier een bredere groep misdrijven samengebracht, met name rond haat tegen mensen met beschermde kenmerken. De centrale en gemeenschappelijke doelstelling van het strafbaar stellen van haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven is het bestrijden van haat, dat deze twee categorieën strafbare feiten binnen één "vorm van criminaliteit" samenbrengt. De toevoeging van haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven als een vorm van criminaliteit zou de Commissie in staat stellen om in een tweede fase secundaire wetgeving voor te stellen die specifiek betrekking heeft op gerelateerde maatschappelijke ontwikkelingen en problemen naarmate deze zich voordoen en zich in de toekomst ontwikkelen.

3.2. Haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven als een vorm van bijzonder zware criminaliteit

Haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven zijn bijzonder ernstige misdrijven vanwege hun schadelijke gevolgen voor de geviseerde personen en voor de samenleving in haar geheel, die de grondslagen van de EU ondermijnen.

3.2.1. De gevolgen voor gemeenschappelijke waarden

Haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven ondermijnen de gemeenschappelijke waarden en grondrechten van de EU, die zijn vastgelegd in de artikelen 2 en 6 VEU en in het Handvest.

De bijzondere ernst van dergelijke gedragingen is, gezien de gevolgen ervan voor de waarden en de grondrechten, consequent door het Europees Hof voor de Rechten van de Mens (hierna: "EHRM") in zijn rechtspraak erkend. Het EHRM oordeelde dat wanneer handelingen die ernstige strafbare feiten vormen, gericht zijn tegen de lichamelijke of geestelijke integriteit van een persoon, alleen doeltreffende strafrechtelijke mechanismen een adequate bescherming kunnen waarborgen en als afschrikwekkende factor kunnen dienen. Het EHRM was met name van oordeel dat strafrechtelijke maatregelen nodig zijn met betrekking tot directe verbale aanvallen en fysieke bedreigingen die zijn ingegeven door discriminerende houdingen[43].

Het EHRM erkende dat verdraagzaamheid en eerbied voor de gelijke waardigheid van alle mensen de grondslagen vormen van een democratische, pluralistische samenleving en oordeelde dat het in bepaalde democratische samenlevingen nodig kan zijn alle uitdrukkingsvormen die door onverdraagzaamheid ingegeven haat verspreiden, aanwakkeren, bevorderen of rechtvaardigen, te bestraffen of zelfs te voorkomen[44]. Voorts wees het EHRM erop dat strafrechtelijke sancties tegen personen die verantwoordelijk zijn voor de ernstigste uitingen van haat, die anderen aanzetten tot geweld, ook kunnen worden ingeroepen als laatste redmiddel. Om deze redenen heeft het EHRM in zijn rechtspraak consequent erkend dat het recht op vrijheid van meningsuiting niet in de weg staat aan strafrechtelijke reacties op bepaalde vormen van haatzaaiende uitlatingen[45].

3.2.2. Schadelijke gevolgen voor de individuele slachtoffers en hun gemeenschappen

[43] EHRM, arrest van 14.1.2020, *Beizaras en Levickas/Litouwen*, punt 111 en de aldaar aangehaalde rechtspraak.
[44] EHRM, arrest van 6.7.2006, *Erbakan/Turkije*, punt 56.
[45] EHRM, uitspraak van 24.6.2003, *Garaudy/Frankrijk*, punt 1; uitspraak van 13.11.2003, *Gündüz/Turkije*, punt 37; uitspraak van 16.11.2004, *Norwood/Verenigd Koninkrijk*; arrest van 10.7.2008, *Soulas e.a./Frankrijk*, punt 47; arrest van 9.2.2012, *Vejdeland e.a./Zweden*, punt 59.

De bijzondere ernst van haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven blijkt uit de schade die zij toebrengen aan de individuele slachtoffers, aan bredere gemeenschappen en aan de samenleving als geheel.

Haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven schenden het grondrecht van slachtoffers op waardigheid en gelijkheid. Zij hebben ernstige en vaak langdurige gevolgen voor de lichamelijke en geestelijke gezondheid en het welzijn van slachtoffers.

Slachtoffers van haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven zijn het doelwit vanwege hun vastliggende, onveranderlijke kenmerken of vanwege een kenmerk dat de kern vormt van hun identiteit[46]. Als gevolg daarvan voelen zij zich wegens hun identiteit minderwaardig, ongewenst, verguisd en geminacht in de samenleving. Naast de schadelijke lichamelijke gevolgen voor de gezondheid is het niveau van geestelijk letsel (zoals een gevoel van ontering en vernedering) als gevolg van haatdaden in feite vaak groter dan de lichamelijke schade die het gevolg is van het geweld zelf[47]. Slachtoffers van haatmisdrijven kunnen symptomen van ernstige trauma's ervaren, zoals depressie, wantrouwen van anderen, zelfschuld en een diepgaand gevoel van isolement. Deze ervaringen maken haatmisdrijven anders dan andere vormen van criminaliteit. Bovendien geven veel slachtoffers van haatmisdrijven zichzelf de schuld en hebben zij te maken met een gebrek aan vertrouwen[48].

Meer in het algemeen zijn slachtoffers van haatmisdrijven ook gedwongen te leven met de angst voor herhaalde victimisatie en worden meer kwetsbare groepen, zoals ouderen, kinderen en personen met een lichamelijke of geestelijke handicap, steeds kwetsbaarder als doelwitten van haatzaaiende uitlatingen wanneer zij in hun dagelijkse leven afhankelijk zijn van onlinecommunicatie. Slachtoffers van haatzaaiende uitlatingen worden ook blootgesteld aan politieke en sociale uitsluiting die hen ervan weerhoudt toegang te krijgen tot medische zorg en andere essentiële diensten[49]. Bovendien lopen slachtoffers die haatervaringen melden, vaak het risico van secundaire victimisatie[50], wat het slachtoffer extra schade kan berokkenen. Voor minderjarige slachtoffers kunnen haatzaaiende uitlatingen hun persoonlijke ontwikkeling op lange termijn ernstig schaden.

Door haat ingegeven misdrijven sturen boodschappen van afwijzing en minachting van hele groepen en gemeenschappen en de personen die deze groepen en gemeenschappen vormen, ervaren angst en zijn bang voor toekomstige aanvallen[51]. Het is belangrijk te wijzen op het

[46] Beleidsondersteunende afdeling Rechten van de burger en Constitutionele Zaken, directoraat-generaal Intern Beleid, Europees Parlement, "Hate speech and hate crime in the EU and the evaluation of offline content regulation approaches" (juli 2020), blz. 23 .

[47] Bureau van de Europese Unie voor de grondrechten ("FRA"), "Making hate crime visible in the European Union: acknowledging victims' rights" (2012), blz. 20. Layla Okhai, "How hate crime impacts mental health" (Diverse Minds, 2018).

[48] Zie de ondersteunende studie, punten 4.2.3, 4.3.3 en 5.2.3.

[49] Guidance Note on Addressing and Countering COVID-19 related Hate Speech, Verenigde Naties, 11 mei 2020.

[50] Victimisatie die geen rechtstreeks gevolg is van een misdrijf, maar tot stand komt door de wijze waarop het slachtoffer wordt behandeld door de politie en het strafrechtsysteem. Zie de ondersteunende studie, punten 4.2.3, 4.3.3 en 5.2.3.

[51] OVSE/ODIHR, "Understanding the Needs of Hate Crime Victims" (2020), blz. 13. Zo vermijden een aanzienlijk aantal lesbiennes, homoseksuelen en biseksuelen bepaalde plaatsen of locaties uit angst voor aanvallen, bedreigingen of intimidatie. Evenzo gaf 37-41 % van de transseksuele en interseksuele respondenten

potentieel van haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven om weerklank te vinden bij de volgers van de dader, die de angst en intimidatie verder kunnen verspreiden. En zo wordt een patroon van haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven in stand gehouden dat gericht is op andere personen die worden beschouwd als personen die soortgelijke beschermde kenmerken hebben of die met het slachtoffer verbonden zijn[52].

3.2.3. Schadelijke gevolgen voor de samenleving als geheel

Haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven hebben ook een sterke maatschappelijke dimensie. Zij vormen een bedreiging voor democratische waarden, sociale stabiliteit en vrede[53], verergeren sociale verdeeldheid, hollen de sociale cohesie uit en veroorzaken vergeldingsmaatregelen, die leiden tot geweld en tegengeweld[54]. Het klimaat van conflicten, angst, polarisatie en radicalisering als gevolg van door haat ingegeven handelingen werd ook bevestigd door de respondenten van de gerichte raadpleging van de Commissie.

Haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven hebben schadelijke gevolgen voor de grondrechten, met name voor de menselijke waardigheid, gelijkheid en vrijheid van meningsuiting. Het verlammend effect ervan op de vrijheid van meningsuiting kan ertoe leiden dat gebruikers van sociale media afzien van publieke debatten vanwege haatzaaiende inhoud die zij te zien krijgen[55]. Haat vergiftigt ook de politieke dialoog en heeft gevolgen voor de bereidheid van burgers om deel te nemen aan de politiek en om officiële functies met publieke zichtbaarheid uit te oefenen, zoals leden van het parlement, burgemeesters en politici[56]. Wat vrouwen in het openbare leven betreft, bleek uit een enquête onder 123 Europese vrouwelijke parlementsleden dat 46,9 % van de ondervraagden melding maakte van doodsbedreigingen of bedreigingen van verkrachting of slagen, en dat 58,2 % het doelwit was geweest van seksistische aanvallen op sociale netwerken op het internet[57].

Journalisten zijn vaak het slachtoffer[58] van haatzaaiende uitlatingen op sociale media en kunnen daardoor aarzelen om deel te nemen aan een publiek debat of bepaalde onderwerpen aan te pakken[59]. Hoewel haatzaaiende uitlatingen en bedreigingen gericht zijn tegen alle

---

aan dat zij "dikwijls" of "altijd" bepaalde plaatsen of locaties om dezelfde reden vermijden. FRA (2020), EU-LGBTI II: A long way to go for LGBTI equality, blz. 47.

[52] Zie FRA, "Making hate crime visible in the European Union: acknowledging victims' rights" (2012), blz. 19.

[53] Zie het actieplan van de Verenigde Naties inzake haatuitingen, mei 2019; Europese Commissie tegen Racisme en Onverdraagzaamheid (Raad van Europa).

[54]Zie de studie in opdracht van de beleidsondersteunende afdeling Rechten van de burger en Constitutionele Zaken van het Europees Parlement "Hate speech and hate crime in the EU and the evaluation of online content regulation approaches", juli 2020; OVSE/ODIHR, "Hate crime laws-A practical guide", 2009.

[55] Uit een Noorse studie blijkt dat een op de vijf gebruikers van sociale media (19 %) geen publieke debatten voert vanwege haatzaaiende inhoud die zij te zien krijgen. Dit percentage stijgt tot 36 % onder gebruikers die tot minderheidsgroepen behoren.

[56]Studie in opdracht van de beleidsondersteunende afdeling Rechten van de burger en Constitutionele Zaken van het Europees Parlement "Hate speech and hate crime in the EU and the evaluation of online content regulation approaches", juli 2020;

[57] https://www.ipu.org/resources/publications/issue-briefs/2018-10/sexism-harassment-and-violence-against-women-in-parliaments-in-europe; Zie ook https://www.amnesty.org/en/latest/news/2018/03/online-violence-against-women-chapter-2/#topanchor

[58] Zie de Aanbeveling van de Commissie over het waarborgen van de bescherming, de veiligheid en de weerbaarheid van journalisten en andere mediaprofessionals in de Europese Unie, C(2021) 6650 final, 16.9.2021.

[59] Uit Eurobarometer 452 van 2016 is gebleken dat driekwart van de journalisten haatzaaiende uitlatingen op sociale media heeft ervaren, en dat de helft van hen daardoor aarzelt om deel te nemen aan het publieke debat.

journalisten, blijkt uit statistieken dat vrouwelijke journalisten meer worden bedreigd dan hun mannelijke tegenhangers, met name in de vorm van online intimidatie, bedreigingen van verkrachting en moord en het aanzetten tot haat op grond van gender[60]. Deze aanvallen zijn soms het resultaat van georkestreerde campagnes die erop gericht zijn vrouwelijke journalisten in diskrediet te brengen of het zwijgen op te leggen.

Haatzaaiende uitlatingen kunnen niet alleen tot conflicten leiden, maar ook tot haatmisdrijven[61]. Er zijn aanwijzingen voor het bestaan van een "piramide van haat"[62] of "schadeladder", met aan de basis door vooroordelen ingegeven handelingen (bv. pesterijen, spot, dehumanisering) en discriminatie (bv. economisch, politiek), en hogerop geweld met door vooroordelen ingegeven motieven, zoals moord, verkrachting, aanranding, terrorisme, gewelddadig extremisme en zelfs genocide[63]. Uit onderzoek blijkt dat er een verband bestaat tussen gerichte, discriminerende tweets die in een stad worden verzonden en het grote aantal haatmisdrijven in die stad[64]. De Verenigde Naties ("VN") wijzen erop dat het aanzetten tot geweld dat gericht is tegen gemeenschappen of personen op basis van hun identiteit, kan bijdragen tot het mogelijk maken of voorbereiden van gruweldaden, en zowel een waarschuwingssignaal is als een vroegtijdige indicator van het risico van deze misdrijven[65].

Uit onderzoek blijkt ook dat haatzaaiende uitlatingen op sociale media leiden tot meer misdrijven tegen minderheden in de fysieke wereld[66]. Haatzaaiende uitlatingen op het internet hebben geleid tot een toename van het geweld tegen vluchtelingen en immigranten, etnische en religieuze minderheden en lhbtiq'ers[67]. Blootgesteld worden aan of het doelwit zijn van haatzaaiende uitlatingen kan ook bijdragen aan het proces van radicalisering en gewelddadig extremisme. Dit kan online en offline tot uitdrukking worden gebracht via uitlatingen en propaganda, maar kan ook leiden tot gewelddadige extremistische of terroristische aanslagen. Dit kan ontwrichtende en fatale gevolgen hebben voor de samenleving[68].

De Raad van Europa herinnerde eraan dat het internet een nieuwe dimensie heeft gegeven aan seksistische haatzaaiende uitlatingen, en heeft benadrukt dat seksistische haatzaaiende uitlatingen kunnen escaleren of aanzetten tot openlijk beledigende en bedreigende handelingen, waaronder seksueel misbruik of seksueel geweld, mogelijk dodelijk handelen of zelfbeschadiging[69]. De opkomst van onlinegroepen en -gemeenschappen, zoals Manosphere[70]

---

[60] Bureau van de Hoge Commissaris voor de mensenrechten, Verklaring van de speciale VN-rapporteur inzake geweld tegen vrouwen en de oorzaken en gevolgen ervan.
[61] Raad van Europa, Europese Commissie tegen racisme en onverdraagzaamheid
[62] Zie Anti-defamation league, 2018.
[63] Zie het onderzoeksrapport dat is gepubliceerd in het kader van het Selma-project (Social and Emotional Learning for Mutual Awareness) van het European Schoolnet, blz. 33.
[64] Zie de ondersteunende studie, punt 4.2.3.
[65] Verenigde Naties, Actieplan voor religieuze leiders en actoren ter voorkoming en bestrijding van oproepen tot geweld die tot gruweldaden kunnen leiden, juli 2017.
[66] Zo bleek uit een studie van het HateLab-project van de Universiteit van Cardiff dat, toen het aantal "haattweets" op één locatie toenam, hetzelfde gold voor het aantal raciaal en religieus verzwaarde misdrijven — waaronder geweld, intimidatie en vernieling.
[67] Resolutie van het Europees Parlement van 25 oktober 2018 over de opkomst van neofascistisch geweld in Europa (2018/2869(RSP)).
[68] Zie ook "Hate Speech and Radicalisation Online", OCCI Research Report, Johannes Baldauf, Julia Ebner en Jakob Guhl (Eds.), 2019.
[69] Aanbeveling CM/Rec(2019)1 van het Comité van Ministers aan de lidstaten over het voorkomen en bestrijden van seksisme, 27 maart 2019, blz. 9.

en Incel[71], die voorzien in aanvullende internationale fora om misogynie en vijandigheid jegens vrouwen te bevorderen en te verspreiden, zijn in dit verband bijzonder zorgwekkend[72].

3.2.4. Schaal waarop haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven plaatsvinden

Een op de 10 (11 %) lhbtiq-respondenten van een enquête van het Bureau van de Europese Unie voor de grondrechten ("FRA") gaf aan fysiek of seksueel te zijn aangevallen omdat zij lhbtiq waren (waarbij trans- en interseksuele respondenten in de betrokken periode vaker fysiek of seksueel werden aangevallen: respectievelijk 17 % en 22 %) en 51 % van de respondenten van 15-17 jaar meldde geïntimideerd te zijn op school[73].

Haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven tegen personen van Aziatische afkomst, met name Chinezen, of personen met vermeende Aziatische afkomst, zijn tijdens de COVID-19-pandemie[74] toegenomen, waaronder racistische aanvallen en slagen, gewelddadig pesten, bedreigingen en racistisch misbruik[75]. Uit een enquête van het FRA blijkt dat Roma-respondenten en respondenten met een achtergrond bezuiden de Sahara of in Noord-Afrika vaker te maken krijgen met discriminatie, intimidatie en geweld op grond van haat[76].

Volgens een enquête van het FRA van 2018 over antisemitisme vreest 40 % van de Joden in de EU fysiek te worden aangevallen[77]. Uit een enquête van het FRA van 2017 naar minderheden en discriminatie[78] in de EU blijkt dat 27 % van de moslims in de afgelopen 12 maanden incidenten van door haat gemotiveerde intimidatie heeft ondervonden, terwijl dit percentage hoger is (31 %) bij moslimvrouwen die de hoofddoek in het openbaar dragen.

Vrouwen, en met name jonge vrouwen, zijn het doelwit van gendergerelateerde haatzaaiende uitlatingen, online of offline[79]. Volgens een wereldwijde enquête van 2020 had 52 % van de jonge vrouwen en meisjes te maken met online geweld, waaronder bedreigingen[80].

Daarnaast is er ook de situatie van personen die leven met twee of meer beschermde kenmerken, zoals vrouwen met een donkere huidskleur, die 84 % meer kans hebben dan blanke vrouwen om in beledigende of problematische tweets te worden genoemd[81].

---

[70] Online forum tegen feminisme, waar mannen samenkomen om met een pro-mannelijke focus te discussiëren over gender, gelijkheid en mannelijkheid, voetnoot 59, Centre for Digital Youth Care, "The Angry Internet: A threat to gender equality, democracy & wellbeing" (2020).

[71] Een beweging/gemeenschap die vooral de afgelopen jaren bekend is geworden; "the INvoluntary CElibate men blame their misfortune on women, sexually greedy men and society", Centre for Digital Youth Care, "The Angry Internet: A threat to gender equality, democracy & wellbeing" (2020).

[72] Centre for Digital Youth Care, 'The Angry Internet: A threat to gender equality, democracy & wellbeing" (2020).

[73] FRA, EU LGBTI Survey II (2020).

[74] Raad van Europa, ECRI, Annual Report on ECRI's activities, maart 2021; Human Rights Watch, 'Covid-19 Fueling Anti-Asian Racism and Xenophobia Worldwide', 2020.

[75] Human Rights Watch, "Covid-19 Fueling Anti-Asian Racism and Xenophobia Worldwide", 2020.

[76] FRA, "EU-MIDIS II: Second European Union Minorities and Discrimination Survey" (2017).

[77] FRA, "Experiences and perceptions of antisemitism - Second survey on discrimination and hate crime against Jews in the EU", 10 december 2018.

[78] FRA, Second European Union Minorities and Discrimination Survey, 21 september 2017.

[79] Raad van Europa, "Combating sexist hate speech"

[80] Zie de enquête die is uitgevoerd door de World Wide Web Foundation & World Association of Girl Guides and Girls Scouts met gebruikmaking van het U-reportplatform van Unicef, februari 2020.

[81] Amnesty International, "Troll Patrol Findings: Using Crowdsourcing, Data Science & Machine Learning to Measure Violence and Abuse against Women on Twitter", 2018.

De VN hebben hun bezorgdheid geuit over haatzaaiende uitlatingen tegen ouderen, die in het publiek debat en op sociale media zijn ontstaan als uitingen van intergenerationele wrevel[82]. Personen met een handicap lopen meer risico om het slachtoffer te worden van geweldmisdrijven, waaronder haatmisdrijven, of om met haatzaaiende uitlatingen te worden geconfronteerd dan andere personen[83]. Uit de reacties op de raadpleging van de Commissie bleek dat in sommige landen 21 % van de haatmisdrijven die aan de autoriteiten zijn gemeld, worden gepleegd tegen personen met een handicap[84]. In het algemeen worden slachtoffers geviseerd louter omdat zij een handicap hebben, als dusdanig worden gepercipieerd of in verband worden gebracht met een persoon met een handicap[85]. Bovendien is de Wereldgezondheidsorganisatie van mening dat het misbruik van ouderen waarschijnlijk een steeds groter probleem zal worden als gevolg van de vergrijzing[86].

Deze cijfers geven slechts het topje van de ijsberg weer omdat niet alle feiten worden gemeld en geregistreerd[87] en wegens niet-vergelijkbare methoden voor het verzamelen van gegevens[88]. Uit bronnen[89] blijkt bijvoorbeeld dat 88 % van de door haat ingegeven fysieke aanvallen op Roma niet werd gemeld en dat 79 % van de Joodse mensen die te maken kregen met antisemitische intimidatie, de ernstigste incidenten niet meldde aan de politie of enige andere organisatie. En slechts één op de vijf (21 %) gevallen van fysiek of seksueel geweld tegen lhbtiq'ers werd gemeld[90]. Leeftijd is een voorbeeld van het feit dat het gebrek aan erkenning als grond voor haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven en het ontbreken van sancties voor daaraan gerelateerde misdrijven leiden tot minder meldingen en een gebrek aan informatie over de omvang van haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven tegen ouderen[91]. Het AGE-platform[92] betreurt met name deze realiteit, die verborgen blijft ondanks de zorgwekkende prevalentie in heel Europa, en wijst erop dat de onzichtbaarheid en het gebrek aan bescherming van oudere slachtoffers wordt vergroot door het gebrek aan bewustzijn van leeftijd als grond voor haatmisdrijven.

3.2.5. Strafrechtelijke respons in de lidstaten

De ernst van de hierboven beschreven gevolgen heeft ertoe geleid dat de lidstaten bepaalde vormen van haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven strafbaar hebben gesteld. De strafbaarstelling van deze gedragingen geeft een signaal van een specifieke maatschappelijke afkeuring. Het is een indicatie van de specifieke ernst en het specifieke gevaar van deze gedragingen, die bijzonder schadelijk zijn voor de grondrechten.

---

[82] Beleidsnota van de VN: "The Impact of COVID-19 on older persons", mei 2020.
[83] FRA, "Equal protection for all victims of hate crime. The case of people with disabilities", maart 2015.
[84] Zie de ondersteunende studie, bijlage VII.
[85] FRA, "Equal protection for all victims of hate crime. The case of people with disabilities", maart 2015, blz. 2.
[86] Wereldgezondheidsorganisatie, "Elder Abuse", 2021.
[87] Zie ook OVSE/ODHIR waar het stelt dat het onvoldoende melden van haatmisdrijven betekent dat slachtoffers en hun behoeften te vaak onzichtbaar blijven, 16 november 2020.
[88] Volgens de ondersteunende studie bleek op basis van de raadpleging van belanghebbenden dat de meeste belanghebbenden van mening waren dat in hun lidstaten niet alle incidenten van haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven in hun lidstaten werden gemeld.
[89] Zie de FRA-enquête "Roma and Travellers in Six Countries", 2020, en de FRA-enquête "'Experiences and perceptions of antisemitism - Second survey on discrimination and hate crime against Jews in the EU", 2018.
[90] FRA, EU-LGBTI II, 'A long way to go for LGBTI equality', blz. 38 en 46.
[91] Zie de ondersteunende studie, punt 4.2.3.
[92] AGE Platform Europe is een Europees netwerk van non-profitorganisaties van en voor mensen van 50 jaar en ouder; zie het antwoord van AGE Platform Europe op de raadpleging van de Commissie.

Als gevolg van de omzetting van het kaderbesluit in nationaal recht worden **haatzaaiende uitlatingen** op grond van ras, huidskleur, godsdienst, afstamming, dan wel nationale of etnische afkomst in alle lidstaten strafbaar gesteld[93]. Bovendien hebben de lidstaten haatzaaiende uitlatingen ook uitdrukkelijk strafbaar gesteld voor andere beschermde kenmerken: in 20 lidstaten zijn haatzaaiende uitlatingen op grond van seksuele geaardheid strafbaar[94] en in 17 lidstaten op grond van geslacht/gender[95]. Daarnaast stellen 14 lidstaten haatzaaiende uitlatingen op grond van handicap strafbaar[96] en 6 lidstaten op grond van leeftijd[97]. Bovendien hebben 8 lidstaten[98] (alternatief of aanvullend) haatzaaiende uitlatingen strafbaar gesteld zonder de beschermde kenmerken van de groepen te definiëren en de strafbaarstelling van haatzaaiende uitlatingen open te laten, met het doel alle minderheidsgroepen of delen van de bevolking te beschermen[99].

Ook **haatmisdrijven** worden in de lidstaten op grote schaal strafbaar gesteld, hetzij als een op zichzelf staand specifiek strafbaar feit, hetzij als een algemene verzwarende omstandigheid voor alle misdrijven die zijn gepleegd met door vooroordelen ingegeven motieven. Naast de strafbaarstelling van haatmisdrijven op grond van ras, huidskleur, godsdienst, afstamming of nationale of etnische afkomst als gevolg van de omzetting van het kaderbesluit in nationaal recht, stellen 19 lidstaten haatmisdrijven op grond van seksuele geaardheid strafbaar[100] en doen 17 lidstaten dat op grond van geslacht/gender[101]. Daarnaast stellen 13 lidstaten haatmisdrijven op grond van handicap strafbaar[102] en doen 10 lidstaten dat op grond van leeftijd[103]. Bovendien staan 15 lidstaten[104] de nationale rechtbanken toe om bij het bepalen van de strafrechtelijke sanctie rekening te houden met de motivatie van de dader voor een misdrijf, als alternatief voor of als aanvulling op een op zichzelf staand strafbaar feit met betrekking tot haatmisdrijven. Sommige lidstaten hebben de beschermde kenmerken ook ongedefinieerd gelaten om haatmisdrijven op basis van welke vorm van onverdraagzaamheid dan ook te kunnen omvatten.

3.3. De grensoverschrijdende dimensie van haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven

[93] Dit zijn de hierboven genoemde, in het kaderbesluit vastgestelde gronden; zie ook de ondersteunende studie, punten 4.2.1 en 4.3.1. De omzetting is echter niet altijd correct of volledig geweest. Daarom heeft de Commissie tegen sommige lidstaten inbreukprocedures ingeleid.
[94] BE, DK, EE, IE, EL, ES, FR, HR, CY, LT, LU, HU, MT, NL, AT, PT, SI, SK, FI, SE.
[95] Van die groep verwijzen 14 lidstaten (BE, EE, ES, FR, HR, CY, LV, LT, LU, MT, NL, AT, PT, en SI) specifiek naar de grond van geslacht/gender, en verwijzen 10 lidstaten (EL, ES, FR, HR, CY, LU, HU, MT, PT, SE) (alternatief of aanvullend) naar de grond van genderidentiteit en 2 lidstaten (BE en EL) naar de grond van geslachtskenmerken.
[96] BE, EL, ES, FR, HR, LV, LT, LU, HU, NL, AT, PT, SI, FI.
[97] BE, ES, LV, LT, LU, AT.
[98] CZ, DE, HR, LV, HU, RO, SI, FI.
[99] Zo worden in het Duitse recht haatzaaiende uitlatingen tegen groepen die specifieke kenmerken gemeen hebben, zoals raciale of religieuze groepen, strafbaar gesteld, maar ook die "tegen delen van de bevolking".
[100] BE, DK, EL, ES, FR, HR, CY, LT, LU, HU, MT, NL, AT, PT, RO, SI, SK, FI, SE. Het is belangrijk op te merken dat sommige lidstaten alleen specifieke strafbare feiten met betrekking tot seksuele geaardheid strafbaar stellen.
[101] Van die groep verwijzen 13 lidstaten (BE, ES, FR, CY, LT, LU, MT, AT, PT, RO, SI, SK, FI) specifiek naar de grond van geslacht/gender, en verwijzen 11 lidstaten (BE, EL, ES, FR, HR, CY, LU, HU, MT, PT, SE) (alternatief of aanvullend) naar de grond van genderidentiteit en 4 lidstaten (BE, EL, FR, MT) naar de grond van geslachtskenmerken.
[102] BE, EL, ES, FR, HR, LT, LU, HU, MT, NL, AT, RO, FI.
[103] BE, ES, FR, HR, LT, LU, MT, AT, RO, FI.
[104] BG, CZ, DK, DE, EE, HR, LV, HU, AT, PL, PT, RO, SI, FI, SE.

De grensoverschrijdende dimensie van haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven blijkt uit de **aard en de impact** van deze verschijnselen en uit het bestaan van een **bijzondere noodzaak om deze op gemeenschappelijke basis te bestrijden**.

Dat is evident voor **haatzaaiende uitlatingen** op het internet. Gezien het grensoverschrijdende karakter van het internet verspreiden online haatzaaiende uitlatingen zich snel en zijn ze overal toegankelijk voor iedereen. Dit maakt het voor haatgroepen gemakkelijker om hun publiek uit te breiden tot landen met vergelijkbare politieke of sociale situaties[105]. De meeste belanghebbenden die op de gerichte raadpleging van de Commissie hebben gereageerd, hebben ook de nadruk gelegd op de grensoverschrijdende dimensie, onder meer aan de hand van specifieke voorbeelden[106]. Zo komen haatzaaiende uitlatingen op grond van geslachtskenmerken en met name ten aanzien van interseksuele personen steeds vaker van groepen die grensoverschrijdend actief zijn[107]. Ook de Raad van Europa[108] heeft gewezen op de alomtegenwoordigheid van gendergerelateerde haatzaaiende uitlatingen en heeft opgeroepen tot krachtigere maatregelen om deze te bestrijden.

Haatdragende boodschappen die offline worden geuit (bijvoorbeeld in de geschreven pers, in televisie-uitzendingen, in politieke toespraken of sportevenementen) hebben echter een grensoverschrijdende dimensie die blijkt uit de impact ervan, aangezien zij gemakkelijk over de grenzen heen worden gereproduceerd en op grote schaal worden verspreid. Meer dan 80 % van de respondenten van de gerichte raadpleging was van mening dat offline haatzaaiende uitlatingen over de grenzen heen een overloopeffect hebben[109]. Zij wijzen erop dat haatdragende boodschappen worden ontwikkeld en verspreid door netwerken met leden uit verschillende landen, en dat ideologieën achter haatzaaiende uitlatingen internationaal worden ontwikkeld en daarom grensoverschrijdende verschijnselen zijn[110].

De grensoverschrijdende dimensie van **haatmisdrijven** houdt rechtstreeks verband met de grensoverschrijdende dimensie van haatzaaiende uitlatingen. Haat verspreidt zich over nationale grenzen heen, wat leidt tot een spiraal van geweld. Net als haatzaaiende uitlatingen kunnen de ideologieën achter haatmisdrijven internationaal worden ontwikkeld en snel online worden gedeeld. Haatmisdrijven kunnen worden gepleegd door netwerken met leden uit verschillende landen (binnen of buiten de EU), die tot fysieke aanvallen aanzetten of deze

[105] Zie de ondersteunende studie, punt 4.3.4; Anti-Defamation League, "Soldiers of Odin USA: The Extreme European Anti-Refugee Group Comes to America", 2016; de Soldiers of Odin (soldaten van Odin) zijn een controversiële groep met een ideologie die is gericht tegen immigranten, moslims en vluchtelingen; de groep is opgericht in Finland en verspreidt zich tot in de Verenigde Staten.

[106] Een concreet voorbeeld van het overloopeffect van online haatzaaiende uitlatingen over de grenzen heen is de campagne #DefendEurope van de Franse extreemrechtse intellectuele beweging "Nouvelle Droite", waarin de reikwijdte van de ideologie-overschrijdende en grensoverschrijdende samenwerking en mobilisatie van extreemrechts over de hele wereld, te weten het Verenigd Koninkrijk, Oostenrijk, Frankrijk, Duitsland, Zweden, Nederland, Noorwegen, Italië en de VS, wordt benadrukt; zie de ondersteunende studie, punt 4.3.4.

[107] Zie de ondersteunende studie, punt 4.2.4.

[108] Aanbeveling CM/Rec(2019)1 van het Comité van Ministers aan de lidstaten over het voorkomen en bestrijden van seksisme, 27 maart 2019.

[109] Zie de ondersteunende studie, bijlage VI.

[110] Zie de ondersteunende studie, punt 4.2.4; zie ook bijlage VII bij de ondersteunende studie, waarin diverse voorbeelden van de grensoverschrijdende impact van offline haatzaaiende uitlatingen zijn opgenomen, zoals de werking van de extreemrechtse Griekse organisatie "Golden Dawn", en vergelijkingen werden gemaakt met offline verspreiding en overloopeffecten tussen lidstaten van samenzweringstheorieën — zoals de "Great Replacement Theory" — via offline-evenementen, bijeenkomsten en "publiciteitsstunts".

organiseren of uitvoeren. Het Counter Extremism project[111], het Soufan Center[112], en de Anti-Defamation League[113] bieden voorbeelden van de transnationale activiteiten van verschillende groepen die over de grenzen heen invloed uitoefenen en inspireren. Haatmisdrijven kunnen ook een klimaat van angst of sociale conflicten creëren, die van de ene EU-lidstaat naar de andere kunnen overslaan[114]. Haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven kunnen ook leiden tot radicalisering en de oprichting van gewelddadige extremistische groeperingen, die grenzen overschrijden en in hun ideologie verenigd zijn.

Hetzelfde verschijnsel kan er ook toe leiden dat haatmisdrijven in een ander land worden herhaald of dat er follow-uppatronen zijn, waarbij het eerst gepleegde misdrijf wordt geïmiteerd. Dit kan ook het geval zijn wanneer er veel bekendheid wordt gegeven aan specifieke haatmisdrijven, waarbij andere personen worden aangespoord soortgelijke misdrijven te plegen ("copycat-effect"). Naast het daadwerkelijk plegen van haatmisdrijven kunnen de psychologische gevolgen voor individuen en de samenleving gemakkelijk de grenzen oversteken door een klimaat van angst en sociale conflicten te creëren. Misdrijven en gebeurtenissen in verschillende delen van de wereld hebben gevolgen gehad voor verschillende landen, waaronder de "Black Lives Matter" -beweging. Het overloopeffect van haatmisdrijven over de grenzen heen werd door de meeste respondenten van de raadpleging van de Commissie erkend.[115].

Dit proces is wereldwijd van aard en heeft gevolgen, ongeacht de geografische oorsprong ervan. De EU kan wereldwijd als rolmodel fungeren en ideeën en initiatieven die elders worden gelanceerd, kunnen bijdragen tot een doeltreffender optreden in Europa.

Deze achtergrond onderstreept **de bijzondere noodzaak om haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven op gemeenschappelijke basis te bestrijden.**

De bijzondere noodzaak om deze gedragingen op gemeenschappelijke basis aan te pakken, vloeit voort uit de ernstige gevolgen van haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven voor de in artikel 2 VEU verankerde kernwaarden van de EU. De bescherming van onze gemeenschappelijke waarden vereist een gemeenschappelijk optreden.

De negatieve gevolgen van haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven gaan verder dan de gevolgen voor individuele slachtoffers en kunnen ook gevolgen hebben voor groepen of gemeenschappen van mensen die in verschillende landen wonen. Het niet strafbaar stellen van haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven in enkele lidstaten kan de inspanningen om deze verschijnselen doeltreffend aan te pakken en overloopeffecten te verminderen, ondermijnen. Het gebrek aan een gemeenschappelijke aanpak van de strafbaarstelling leidt ook tot lacunes en een ongelijke bescherming van de slachtoffers van dergelijke daden in de EU, aangezien alleen personen die als slachtoffers van misdrijven worden erkend, toegang hebben tot de herstel- en ondersteuningsmaatregelen waarin het EU-recht voorziet. Bovendien kan een versnipperde aanpak gemengde signalen geven aan het publiek dat dergelijke daden niet

[111] Counter Extremism Project, "Violent Right-Wing Extremism and Terrorism – Transnational Connectivity, Definitions, Incidents, Structures and Countermeasures", 2020, blz. 12, 79 en 145.
[112] Het Soufan Center, "White Supremacy Extremism: The Transnational Rise of the Violent White Supremacist Movement", 2019, blz. 11.
[113] Anti-Defamation League, "Hate Beyond Borders: The Internationalisation of White Supremacy".
[114] Zie de ondersteunende studie, punt 5.2.4.
[115] Zie de ondersteunende studie, punten 4.2.3, 4.3.4, 5.2.3, 5.2.4 en 5.2.5.

serieus worden genomen en ongestraft kunnen worden gepleegd[116], dat zij in sommige landen als "normaal" worden beschouwd of zelfs als de legitimering en/of verdraagzaamheid van de staat ten aanzien van dergelijk gedrag[117].

Bovendien vloeit de bijzondere noodzaak om haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven op gemeenschappelijke basis te bestrijden voort uit de inspanningen van de afzonderlijke lidstaten om verschillende vormen van haatmisdrijven en haatzaaiende uitlatingen op zichzelf strafbaar te stellen. Een dergelijke aanpak leidt tot fragmentatie en een gebrek aan een gelijk speelveld voor personen die het slachtoffer kunnen worden van haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven.

3.4. Ontwikkelingen in de criminaliteit

Volgens de VN is er de laatste jaren sprake van een alarmerende piek in online en offline haatzaaiende uitlatingen en aansporingen[118]. Sinds 2007, toen de Commissie voorstelde racistische en xenofobe handelingen strafbaar te stellen in alle lidstaten, is er een gestage toename van haatuitingen en haatmisdrijven[119]. Deze stijging houdt verband met veranderingen in de sociale, economische en technologische omgeving. De meeste respondenten (meer dan 60 %) van de gerichte raadpleging van de Commissie erkenden ook dat het aantal haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven tussen 2018 en 2020 is toegenomen ten opzichte van de voorgaande periode tussen 2015 en 2017. Factoren hiervoor waren onder meer toegenomen migratiestromen, economische en sociale crises (waaronder de COVID-19-pandemie) en betere toegang tot online informatie, waaronder het gebruik van sociale netwerken, met als resultaat een snelle uitwisseling van inhoud.[120].

Het internet biedt een kanaal om meer en gemakkelijker haatzaaiende uitlatingen te verspreiden online. Plegers van haatzaaiende uitlatingen op het internet gaan tot actie over en voelen geen remming door een gevoel van anonimiteit en straffeloosheid op het internet, waardoor het risico toeneemt dat zij dergelijke misdrijven blijven plegen.

De toename van gewelddadige extremistische personen en groepen in heel Europa was een van de factoren die heeft bijgedragen tot polarisatie en radicalisering in de samenleving. Dit heeft op zijn beurt geleid tot een toename van het aantal haatzaaiende uitlatingen tegen gemarginaliseerde groepen en vrouwen. In 2019 heeft het Europees Parlement dit erkend in een resolutie over "de opkomst van neofascistisch geweld in Europa", en heeft het de lidstaten opgeroepen " om haatmisdrijven, haatzaaiende taal van en het zoeken naar zondebokken door politici en ambtenaren [...] te veroordelen en te bestraffen, aangezien zij haat en geweld in de samenleving direct normaliseren en versterken"[121].

---

[116] Zie voetnoot 5, Raad van Europa, Europese Commissie tegen racisme en onverdraagzaamheid ("ECRI"), Algemene beleidsaanbeveling nr.15 over de bestrijding van haatzaaiende uitlatingen, 8 december 2015.
[117] EHRM, arrest van 17.1.2017, *Király en Dömötör/Hongarije*.
[118] Verenigde Naties, Actieplan voor religieuze leiders en actoren ter voorkoming en bestrijding van oproepen tot geweld die tot gruweldaden kunnen leiden, juli 2017.
[119] "Hate speech and hate crime in the EU and the evaluation of online content regulation approaches", beleidsondersteunende afdeling Rechten van de burger en Constitutionele Zaken van het Europees Parlement, juli 2020.
[120] Zie de ondersteunende studie, punten 4.2.1, 4.3.1 en 4.3.2.
[121] Resolutie van het Europees Parlement van 25 oktober 2018 over de opkomst van neofascistisch geweld in Europa (2018/2869(RSP)), P8_TA(2018)0428, Straatsburg, 2018.

De ECRI onderstreepte de toename van ultranationalistische, xenofobe, racistische en homo- en transfobe haatzaaiende uitlatingen in de verschillende verkiezingscampagnes in 2019, die steeds verder doordringen en vaak toonaangevend zijn in de sociale media.[122]. Volgens de ECRI worden beledigende en vernederende opmerkingen over leden van minderheidsgroepen tegenwoordig gemakkelijker aanvaard dan in het verleden. De Raad van Europa heeft immers een alarmerend signaal afgegeven over de situatie in Europa, dat met een schokkende realiteit wordt geconfronteerd: antisemitische, antimoslim- en andere racistische haatmisdrijven nemen in een alarmerend tempo toe"[123].

De COVID-19-pandemie heeft een klimaat gecreëerd waarin haatzaaiende uitlatingen gedijen en een tsunami van haat en xenofobie werden[124]. Europol[125] benadrukte hoe de COVID-19-pandemie en de daaruit voortvloeiende economische en sociale crises hebben geleid tot een hardere houding en een grotere acceptatie van intimidatie, waaronder oproepen tot het plegen van gewelddadige handelingen. In haar jaarverslag voor 2020 wees de ECRI op de toegenomen blootstelling aan haatzaaiende uitlatingen en geweld van bepaalde groepen[126] die de schuld kregen voor de grote verspreiding van het virus. Het gaat hierbij onder meer om Roma en migranten wier toegang tot gezondheidszorg en overheidssteun nog moeilijker was geworden[127], evenals personen van Aziatische afkomst of personen die als dusdanig worden gepercipieerd[128]. Er is ook een toename van samenzweringstheorieën tegen bepaalde groepen, wat heeft geleid tot haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven[129]. Uit onderzoek blijkt bijvoorbeeld dat in de eerste twee maanden van 2021 (tijdens de pandemie), in vergelijking met dezelfde periode van 2020 (pre-pandemie), er sprake was van een verzevenvoudiging van het aantal antisemitische berichten op de onderzochte Franse accounts/kanalen, en op de Duitse meer dan een verdertienvoudiging[130].

De pandemie benadrukte ook de spanningen tussen de generaties en leidde tot een opleving van vijandige boodschappen op sociale media die kunnen worden aangemerkt als haatzaaiende uitlatingen tegen ouderen, die als kwetsbare categorie meer het doelwit zijn geweest van misbruik tijdens de pandemie en vatbaarder waren om het slachtoffer te worden van haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven[131].

---

[122] ECRI Annual Report 2019

[123] Verklaring van Marija Pejčinović Burić, secretaris-generaal van de Raad van Europa, 27 februari 2020.

[124] António Guterres, secretaris-generaal van de Verenigde Naties, Global appeal to address and counter COVID-19-related hate speech, New York, 8 mei 2020.

[125] The Europol European Union Terrorism Situation and Trend Report 2021, blz. 28.

[126] Zie ook European Voice against Racism, https://rm.coe.int/annual-report-on-ecri-s-activities-for-2020/1680a1cd59; zie ook ECRI's Bureau holds exceptional meeting and exchanges views with Director of FRA and EU Special Representative for Human Rights - News of the European Commission against Racism and Intolerance (ECRI) (coe.int)

[127] https://fra.europa.eu/en/publication/2020/covid19-rights-impact-september-1; https://fra.europa.eu/en/publication/2020/covid19-rights-impact-november-1

[128] ECRI, Annual Report on ECRIS's activities, maart 2021.

[129] Tony Blair Institute for Global Change, "From the Fringes to the Forefront: How far-right movements across the globe have reacted to Covid-19" (juli 2020); Zie ook de bevindingen van de raadpleging georganiseerd door het International Dialogue Centre en de European Council for Religious Leaders/Religions for Peace Europe, 20 april 2021;

[130] Zie de studie van het Institute for Strategic Dialogue voor de Europese Commissie, "The Rise of Antisemitism Online During the Pandemic, A study of French and German content", april 2021.

[131] Zie de feedback van AGE Platform Europe op de raadpleging van de Commissie, de verklaring van secretaris-generaal van de Verenigde Naties António Guterres en de ondersteunende studie, punt 4.2.1.

Mensen die als lhbtiq worden geïdentificeerd, hebben sinds het begin van de pandemie te maken gekregen met een toename van geweld[132]. "Seksuele geaardheid of genderidentiteit" was de op twee na meest voorkomende grond van de gemelde haatmisdrijven (18,35 %) in het Hate Crime Report 2019 van het Bureau voor Democratische Instellingen en Mensenrechten ("ODIHR") — een stijging ten opzichte van 2018 (14,61 %)[133]. Gendergerelateerde haatzaaiende uitlatingen nemen ook toe in Europa, zowel online als offline en in alle vormen van sociale interactie (bv. op school, op het werk, in openbare ruimten). Alle vormen van gendergerelateerd cybergeweld tegen vrouwen, waaronder misogyne haatzaaiende uitlatingen, kwamen al vóór COVID-19 steeds vaker voor, wat heeft geleid tot de normalisering van geweld tegen vrouwen. In een verslag[134] over online intimidatie van vrouwelijke ministers stelde het NAVO-kenniscentrum voor strategische communicatie vast dat de COVID-19-pandemie, immigratie, de betrekkingen van de EU en sociaal liberale politiek de onderwerpen waren die aanleiding gaven tot de meest beledigende online berichten.

Wat de recente wetgevingsontwikkelingen betreft, kan in de afgelopen jaren een geleidelijke toename van de strafbaarstelling op andere dan de in het kaderbesluit genoemde gronden worden waargenomen. Momenteel zijn in 11 lidstaten[135] wetgevingsvoorstellen ingediend of wetgevingsprocessen gestart om haatzaaiende uitlatingen en/of haatmisdrijven verder strafbaar te stellen. Negen van die lidstaten[136] hebben voorgesteld om bepaalde gronden toe te voegen aan hun strafwetgeving inzake haatzaaiende uitlatingen en/of haatmisdrijven.

4. Toegevoegde waarde van de uitbreiding van de lijst van EU-misdrijven

4.1. Een doeltreffende respons op EU-niveau

Op basis van de hierboven uiteengezette beoordeling beschouwt de Commissie dit initiatief als het meest doeltreffende antwoord op de vastgestelde problemen op EU-niveau. Met name kan alleen een gemeenschappelijk initiatief op EU-niveau bescherming bieden aan de in artikel 2 VEU verankerde gemeenschappelijke waarden, die worden ondermijnd door alle vormen van haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven, ongeacht de geviseerde personen en groepen.

Met een gezamenlijke inspanning kan doeltreffend en consistent worden gereageerd op de uitdagingen die voortvloeien uit het grensoverschrijdende karakter van beide fenomenen, de omvang ervan en de stijgende trend. Gezien de huidige uiteenlopende en versnipperde strafrechtelijke benaderingen van de lidstaten en de beperkte impact ervan op EU-niveau, wordt dit grensoverschrijdende probleem in het kader van dit initiatief alomvattend aangepakt.

---

[132] Zie Steering Committee on Anti-Discrimination, Diversity and Inclusion van de Raad van Europa, "COVID-19: An analysis of the anti-discrimination, diversity and inclusion dimensions in Council of Europe Member States" (2020), blz. 19. Zie ook 2019 FRA report on the pandemic and its impact on fundamental rights, FRA report "The Coronavirus Pandemic and Fundamental Rights: A year in Review" (2021) en ECRI report 2020

[133] ODHIR, Hate Crime Report, 2019; zie de berichten in de pers dat haatmisdrijven tegen lhbtiq'ers in Spanje in de eerste helft van 2021 met 43 % zijn toegenomen.

[134] https://stratcomcoe.org/news/nato-stratcom-coe-research-female-finnish-ministers-received-a-disproportionate-number-of-abusive-messages/17

[135] DK, DE, IE, ES, IT, CY, NL, PL, RO, FI. Zie de ondersteunende studie, punt 3.7. Er zij met name op gewezen dat de voorgestelde hervorming in Italië niet is goedgekeurd.

[136] DK, DE, ES, FR, IT, CY, NL, PL, FI.

Alleen een gemeenschappelijke aanpak van de strafbaarstelling van haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven op EU-niveau kan zorgen voor een consistente bescherming van de slachtoffers van dergelijke daden in de hele EU. Dit omvat de toegang van slachtoffers tot de speciale beschermingsmaatregelen die in het kader van de richtlijn slachtofferrechten aan de meest kwetsbare slachtoffers van strafbare feiten worden geboden. Gezien de grensoverschrijdende dimensie van haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven en de noodzaak van een strafrechtelijke oplossing, is samenwerking tussen justitiële autoriteiten van cruciaal belang. Een gemeenschappelijke strafrechtelijke respons kan het wederzijdse vertrouwen en de justitiële samenwerking versterken, de basisbeginselen van een EU-ruimte van vrijheid, veiligheid en recht met eerbiediging van de grondrechten.

4.2. Gebrek aan alternatieven voor de uitbreiding van de lijst van EU-misdrijven

Hoewel er overlappingen kunnen zijn met bepaalde in artikel 83, lid 1, VWEU[137] genoemde vormen van criminaliteit, kunnen er vooralsnog geen minimumvoorschriften voor de bepaling van strafbare feiten en sancties in verband met haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven als zodanig op EU-niveau worden vastgesteld.

Met name de gedeeltelijke overlapping tussen “computercriminaliteit” en haatmisdrijven en haatzaaiende uitlatingen zou het niet mogelijk maken minimale strafrechtelijke regels vast te stellen voor alle vormen van haatzaaiende uitlatingen, ongeacht de gebruikte middelen. Dit zou het mogelijk kunnen maken minimumvoorschriften vast te stellen voor haatzaaiende uitlatingen die via internet worden gedeeld, maar niet voor haatzaaiende uitlatingen die op andere manieren worden gepleegd en gedeeld. Bijvoorbeeld door het publiek delen of verspreiden van pamfletten of foto’s, tijdens openbare bijeenkomsten (bv. sportevenementen), uitzendingen op televisie en politieke uitlatingen. Dit zou betekenen dat er één geharmoniseerd strafrechtelijk kader voor haatzaaiende uitlatingen in de EU zou bestaan wanneer deze op digitale wijze worden gepleegd, en daarnaast een uiteenlopende en versnipperde aanpak in de EU ten aanzien van haatzaaiende uitlatingen die met andere middelen worden gepleegd. Een vergelijkbare, ongerechtvaardigde scheiding zou ontstaan tussen de strafbaarstelling van haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven, aangezien haatmisdrijven niet onder de rechtsgrondslag voor “computercriminaliteit” zouden vallen. Een dergelijke fragmentarische strafbaarstelling kan deze nauw met elkaar verweven verschijnselen niet doeltreffend en volledig aanpakken.

Bepaalde gevallen van haatmisdrijven kunnen onder specifieke omstandigheden als “terrorisme” worden beschouwd en als een terroristisch misdrijf worden aangemerkt, namelijk wanneer een terroristisch oogmerk kan worden vastgesteld. Bijvoorbeeld de intentie om een bevolking ernstig te intimideren[138]. Ondanks dergelijke mogelijke overlappingen zullen “terrorisme” en de definitie van terroristische misdrijven niet van toepassing zijn op alle gevallen van haatmisdrijven en derhalve niet kunnen worden gebruikt voor een alomvattende strafbaarstelling van haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven.

[137] Er bestaan ook overlappingen tussen verschillende bestaande vormen van EU-criminaliteit, zoals “georganiseerde criminaliteit” en “illegale drugshandel” of “seksuele uitbuiting van vrouwen”, die niettemin als afzonderlijke vormen van criminaliteit zijn erkend.

[138] Richtlijn (EU) 2017/541 van het Europees Parlement en de Raad van 15 maart 2017 inzake terrorismebestrijding en ter vervanging van Kaderbesluit 2002/475/JBZ van de Raad en tot wijziging van Besluit 2005/671/JBZ van de Raad, (PB L 88 van 31.3.2017, blz. 6).

Tegen deze achtergrond lijkt het erop dat alleen de aanmerking van haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven als een nieuwe, afzonderlijke volwaardige vorm van criminaliteit een doeltreffende en alomvattende strafrechtelijke aanpak van deze fenomenen op EU-niveau mogelijk kan maken.

Daarom kan dit initiatief van de Commissie worden beschouwd als in overeenstemming met het subsidiariteitsbeginsel, dat inherent lijkt te zijn aan de vervulling van de criteria van artikel 83, lid 1, VWEU. Het initiatief staat bovendien in verhouding tot de beoogde doelstellingen. Met name leidt het op zich niet tot financiële of administratieve lasten voor de Unie, nationale, regionale of lokale overheden, marktdeelnemers of burgers.

5. Conclusie

De dringende noodzaak om haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven in de hele EU aan te pakken, vereist gezamenlijke inspanningen en inzet.

Met deze mededeling verzoekt de Commissie de Raad om, met goedkeuring van het Europees Parlement, dit initiatief voort te zetten en een besluit te nemen over de uitbreiding van de lijst van EU-misdrijven tot haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven. Daartoe gaat de mededeling vergezeld van een initiatief van de Commissie voor de vaststelling van een besluit van de Raad, overeenkomstig artikel 83, lid 1, VWEU.

Na de aanneming van het besluit van de Raad zal de Commissie bevoegd zijn om wetgeving voor te stellen om haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven op EU-niveau strafbaar te stellen. Met bijzondere aandacht voor de nationale wetgevingskaders en in nauwe samenwerking met de lidstaten en het Europees Parlement zal de Commissie een krachtig antwoord voorstellen op de problemen van haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven in de hele EU vandaag en in de toekomst.

EUROPESE
COMMISSIE

Brussel, 9.12.2021
COM(2021) 777 final

ANNEX

BIJLAGE

bij de

MEDEDELING VAN DE COMMISSIE AAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD

Een inclusiever en beschermender Europa: uitbreiding van de lijst van EU-misdrijven tot haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven

BIJLAGE

BESLUIT VAN DE RAAD
betreffende het toevoegen van haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven aan de in artikel 83, lid 1, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie genoemde vormen van criminaliteit

DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Gezien het Verdrag betreffende de Europese Unie, en met name artikel 17, lid 1,

Gezien het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, en met name artikel 83, lid 1, derde alinea,

Gezien de goedkeuring van het Europees Parlement[1],

Overwegende hetgeen volgt:

(1) Alle vormen en uitingen van haat en onverdraagzaamheid, met inbegrip van haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven, zijn onverenigbaar met de in artikel 2 van het Verdrag betreffende de Europese Unie ("VEU") verankerde waarden van de Unie — menselijke waardigheid, vrijheid, democratie, gelijkheid, de rechtsstaat en eerbiediging van de mensenrechten, waaronder de rechten van personen die tot minderheden behoren. Die waarden hebben de lidstaten gemeen in een samenleving die gekenmerkt wordt door pluralisme, non-discriminatie, verdraagzaamheid, rechtvaardigheid, solidariteit en gelijkheid van vrouwen en mannen.

(2) De Unie is een ruimte van vrijheid, veiligheid en recht, waarin de grondrechten en de verschillende rechtsstelsels en -tradities van de lidstaten worden geëerbiedigd. Zij beoogt een hoog niveau van veiligheid te waarborgen, onder meer door middel van maatregelen ter voorkoming en bestrijding van criminaliteit, en van racisme en vreemdelingenhaat.

(3) Uit hoofde van artikel 83, lid 1, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie ("VWEU") kunnen het Europees Parlement en de Raad minimumvoorschriften vaststellen betreffende de bepaling van strafbare feiten en sancties in verband met vormen van bijzonder zware criminaliteit met een grensoverschrijdende dimensie die voortvloeit uit de aard of de gevolgen van deze strafbare feiten of uit een bijzondere noodzaak om deze op gemeenschappelijke basis te bestrijden. Die vormen van criminaliteit worden in dat artikel opgesomd.

(4) De huidige lijst van vormen van criminaliteit maakt het niet mogelijk minimumvoorschriften vast te stellen betreffende de bepaling van strafbare feiten en sancties in verband met haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven.

(5) Kaderbesluit 2008/913/JBZ van de Raad[2] voorziet in doeltreffende, evenredige en afschrikkende strafrechtelijke sancties voor racistische en xenofobe

[1] PB C […] van […], blz. […].

haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven, die in de hele Unie van toepassing zijn. Het verplicht de lidstaten ertoe om haatzaaiende uitlatingen (d.w.z. het publiekelijk aanzetten tot geweld of haat op grond van ras, huidskleur, godsdienst, afkomst of nationale of etnische afstamming) strafbaar te stellen. Hetzelfde geldt voor alle andere delicten die met racistische of xenofobe motieven worden gepleegd.

(6) Dat het nodig is haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven op andere dan de onder Kaderbesluit 2008/913/JBZ vallende gronden, met name op grond van geslacht, seksuele geaardheid, leeftijd en handicap, doeltreffend aan te pakken, werd vastgesteld in de strategieën voor een Unie van gelijkheid, namelijk de strategie voor gendergelijkheid 2020-2025[3], de strategie voor gelijkheid van lhbtiq'ers 2020-2025[4] en de strategie inzake de rechten van personen met een handicap 2021-2030[5].

(7) De EU en al haar lidstaten zijn partij bij het VN-Verdrag inzake de rechten van personen met een handicap. Artikel 16 van het verdrag over de vrijwaring van uitbuiting, geweld en misbruik bepaalt dat de partijen alle passende wetgevende, bestuurlijke, sociale, educatieve en andere maatregelen nemen om personen met een handicap te beschermen. Personen met een handicap moeten zowel binnen- als buitenshuis worden beschermd tegen alle vormen van uitbuiting, geweld en misbruik. De partijen moeten ook alle passende maatregelen nemen om alle vormen van uitbuiting, geweld en misbruik te voorkomen. Artikel 17 over de bescherming van de persoonlijke integriteit bepaalt dat elke persoon met een handicap op voet van gelijkheid met anderen recht heeft op eerbiediging van zijn lichamelijke en geestelijke integriteit.

(8) Zoals ook op internationaal niveau wordt erkend[6], worden haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven gekenmerkt door vooroordelen die aanzetten tot het optreden van de dader tegen personen of groepen die beschermde kenmerken delen of als zodanig worden gepercipieerd. Haat is een intrinsiek bijzonder kenmerk van beide fenomenen, dat deze bredere groep misdrijven met elkaar verbindt.

(9) Haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven ondermijnen de grondrechten en fundamentele waarden waarop de Unie berust, met name de menselijke waardigheid en gelijkheid. Bovendien brengen zij niet alleen schade toe aan de individuele slachtoffers, maar ook aan bredere gemeenschappen en de

---

[2] Kaderbesluit 2008/913/JBZ van de Raad van 28 november 2008 betreffende de bestrijding van bepaalde vormen en uitingen van racisme en vreemdelingenhaat door middel van het strafrecht (PB L 328 van 6.12.2008, blz. 55).

[3] Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement, de Raad, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's, "Een Unie van gelijkheid: strategie voor gendergelijkheid 2020-2025", van 5.3.2020, COM(2020)152.

[4] Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement, de Raad, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's, "Een Unie van gelijkheid: strategie voor gelijkheid van lhbtiq'ers 2020-2025", van 12.11.2020, COM(2020) 698.

[5] Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement, de Raad, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's, "Unie van gelijkheid: Strategie inzake de rechten van personen met een handicap 2021-2030", van 3.3.2021, COM(2021) 101.

[6] Zie bijvoorbeeld Aanbeveling R (97) 20 van het Comité van Ministers van de Raad van Europa aan de lidstaten over haatzaaiende uitlatingen en Besluit nr. 9/09 van de OVSE-ministerraad over de bestrijding van haatmisdrijven van 2 december 2009.

samenleving in het algemeen, onder meer doordat zij een verlammend effect hebben op de vrijheid van meningsuiting. Zij belemmeren pluralisme en verdraagzaamheid doordat zij leiden tot polarisatie en negatieve gevolgen hebben voor het openbaar debat en het democratische leven.

(10) De vrijheid van meningsuiting en van informatie is verankerd in artikel 11 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie en is een van de essentiële grondslagen van een democratische samenleving. Haatzaaiende uitlatingen als misdrijf aanmerken is noodzakelijk om de rechten en vrijheden van anderen te beschermen en beantwoordt daadwerkelijk aan door de Unie erkende doelstellingen van algemeen belang. Alle Uniewetgeving die de lidstaten verplicht haatzaaiende uitlatingen strafbaar te stellen en aldus gevolgen heeft voor het recht op vrijheid van meningsuiting, moet evenredig zijn en de essentie van het recht op vrijheid van meningsuiting eerbiedigen.

(11) Haatzaaiende uitlatingen kunnen niet alleen tot conflicten leiden, maar ook tot haatmisdrijven. Beide verspreiden zich over de nationale grenzen heen. Haatzaaiende uitlatingen worden gemakkelijk gereproduceerd en op grote schaal verspreid, zowel online via het internet, onder meer op sociale media, als offline via televisie-uitzendingen, openbare evenementen, geschreven pers en politieke uitlatingen. Haatmisdrijven kunnen worden gepleegd of gefaciliteerd door netwerken met leden uit verschillende landen, die tot fysieke aanvallen aanzetten of deze organiseren of uitvoeren. Meer in het algemeen heeft haatcriminaliteit een overloopeffect in de lidstaten, wat bijdraagt tot een klimaat van angst en tot sociale conflicten kan leiden.

(12) Haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven zijn wijdverbreid in de Unie en zijn de afgelopen jaren toegenomen. Met name de COVID-19-pandemie heeft de gevoelens van onveiligheid, isolement en angst vergroot. Dit heeft gezorgd voor een klimaat waarin haatzaaiende uitlatingen gedijen, terwijl ze ook worden gebruikt om reeds gemarginaliseerde bevolkingsgroepen te viseren, wat ook tot haatmisdrijven heeft geleid.

(13) Haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven ondermijnen de fundamenten van een democratische en pluralistische samenleving en de gemeenschappelijke waarden die zijn verankerd in artikel 2 VEU. De bijzondere ernst van deze gedragingen, gezien de gevolgen ervan voor de grondrechten en de fundamentele waarden, en de grensoverschrijdende aard ervan vragen om gezamenlijk optreden op het niveau van de Unie. Een gemeenschappelijke strafrechtelijke respons van de Unie is noodzakelijk om de problemen van haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven doeltreffend aan te pakken. Dit zou ook zorgen voor een consistente bescherming van de slachtoffers van haatmisdrijven en voor toegang tot de speciale beschermingsmaatregelen voor de meest kwetsbare slachtoffers. Een gemeenschappelijke aanpak moet ook de justitiële samenwerking tussen de lidstaten versterken, hetgeen noodzakelijk is gezien de grensoverschrijdende dimensie van deze fenomenen.

(14) Haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven voldoen derhalve aan de criteria van artikel 83, lid 1, VWEU en kunnen worden aangemerkt als een andere “vorm van criminaliteit” naast de reeds in die bepaling genoemde vormen van criminaliteit.

(15) Daarom is het in een eerste fase noodzakelijk de lijst van vormen van criminaliteit van artikel 83, lid 1, VWEU uit te breiden tot haatzaaiende

uitlatingen en haatmisdrijven, zodat in een tweede fase materiële secundaire wetgeving kan worden aangenomen met minimumvoorschriften betreffende de bepaling van strafbare feiten en sancties in verband met haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven.

(16) Dit besluit mag geen afbreuk doen aan de eventuele acties die in een tweede fase worden ondernomen. Het loopt met name niet vooruit op de werkingssfeer en de inhoud van de later voor te stellen secundaire wetgeving.

(17) Het voorstel van de Commissie voor dergelijke secundaire wetgeving moet worden opgesteld in overeenstemming met de vereisten voor betere regelgeving, met inbegrip van een effectbeoordeling en een brede raadpleging. Bij de voorbereiding van dergelijke secundaire wetgeving moet de Commissie met name de lidstaten raadplegen, onder meer over de specifieke kenmerken van nationale wetgevingskaders op het gebied van strafrecht en grondrechten,

HEEFT HET VOLGENDE BESLUIT VASTGESTELD:

Artikel 1

Haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven zijn een vorm van criminaliteit als bedoeld in artikel 83, lid 1, VWEU.

Artikel 2

Dit besluit treedt in werking op de twintigste dag na die van de bekendmaking ervan in het *Publicatieblad van de Europese Unie*.

Gedaan te Brussel,

Voor de Raad
De voorzitter

EUROPEAN
COMMISSION

Brussels, 9.12.2021
COM(2021) 777 final

COMMUNICATION FROM THE COMMISSION TO THE EUROPEAN PARLIAMENT AND THE COUNCIL

A more inclusive and protective Europe: extending the list of EU crimes to hate speech and hate crime

'Hate is hate - and no one should have to put up with it'

Ursula von der Leyen, President of the European Commission
State of the European Union address, September 2020

1. Introduction

In her 2020 State of the European Union address[1], Commission President Von der Leyen underlined that progress on fighting racism and hate is fragile and that now is the moment to make a change to build a Union that goes from condemnation to action. She announced that the Commission will propose *'to extend the list of EU crimes to all forms of hate crime and hate speech, whether because of race, religion, gender or sexuality.'*

Combating hate speech and hate crime is part of the Commission's action to promote the EU's core values and to ensure that the EU Charter of Fundamental Rights ('the Charter') is upheld. All forms and manifestations of hatred and intolerance are incompatible with the values of respect for human dignity, freedom, democracy, equality, rule of law and respect for human rights, including the rights of persons belonging to minorities, upon which the EU is founded. These values, enshrined in Article 2 of the Treaty on European Union ('TEU'), are common to the Member States in a society in which pluralism, non-discrimination, tolerance, justice, solidarity and equality between women and men prevail.

Indeed, any form of discrimination – be it based on sex, racial or ethnic origin, religion or belief, disability, age or sexual orientation, as laid down in Article 19 of the Treaty on the Functioning of the European Union ('TFEU') – is prohibited. At the same time, freedom of expression is one of the pillars of a democratic and pluralist society and must be strongly protected. Furthermore, as set out in Article 67 of the TFEU, the EU must constitute an area of freedom, security and justice with respect for fundamental right. Through measures, it must ensure a high level of security to prevent and combat crime, racism and xenophobia.

Hate speech and hate crime affect not only the individual victims and their communities, causing them sufferance and limiting their fundamental rights and freedoms, but also society at large. Hate undermines the very foundations of our society. It weakens mutual understanding and respect for diversity on which pluralistic and democratic societies are built.

In the last decades, there has been a sharp rise in hate speech and hate crime in Europe[2]. Hate is moving into the mainstream[3], targeting individuals and groups of people sharing or perceived as sharing 'a common characteristic', such as race, ethnicity, language, religion, nationality, age, sex, sexual orientation, gender identity, gender expression, sex characteristics or any other fundamental characteristic, or a combination of such characteristics. These characteristics are, in general, noticeable to others and therefore more easily targeted by

[1] State of the Union 2020, Letter of Intent, Brussels, 16 September 2020.
[2] See, for instance, ECRI annual reports 2019 and 2020 at: https://rm.coe.int/ecri-annual-report-2019/16809ca3e1 and https://rm.coe.int/annual-report-on-ecri-s-activities-for-2020/1680a1cd59; study commissioned by the European Parliament's Policy Department for Citizens' Rights and Constitutional Affairs 'Hate speech and hate crime in the EU and the evaluation of online content regulation approaches', July 2020.
[3] See United Nations Secretary-General António Guterres, Foreword to the United Nations Strategy and plan of action on hate speech, May 2019.

offenders, they refer to an aspect of a person's identity that is unchangeable or fundamental to a person's sense of self, while also being a sign of a group identity[4].

The increase in internet and social media usage has also brought more hate speech online over the years. The fast sharing of hate speech through the digital word is eased by the online disinhibition effect, as the presumed anonymity on the internet and sense of impunity reduce people's inhibition to commit such offences. In parallel, emotions and vulnerabilities have been increasingly used, including in public debate for political gain, to disseminate racist and xenophobic statements and attacks, amplified in many cases by social media[5]. The spreading of hatred among potentially vulnerable audiences can be observed across a large spectrum of violent extremism from jihadist, to right- and left-wing[6]. This has contributed to a polarisation of society and, in turn, the increasing incidence of hate speech against, in particular, marginalised groups.

The public health crisis caused by the COVID-19 pandemic heightened feelings of insecurity, isolation and fear, creating an atmosphere in which hate speech has flourished. The pandemic itself has been used by various extremist ideological movements to target specific populations (on various grounds, including nationality, religion, race, sex, sexual orientation, colour and even age), also resulting in hate crimes[7].

The Commission aims to bring forward an extension of the list of areas of EU crimes, to include hate speech and hate crime. Hate has no place in the EU. It should be fought with all available means, including through criminal law.

2. Context of the initiative

Article 83(1) of the TFEU lays down an exhaustive list of areas of crime[8] where the European Parliament and the Council may establish minimum rules concerning the definition of criminal offences and sanctions applicable in all EU Member States. It also provides that, based on **developments in crime**, the Council may adopt a decision identifying **other areas of particularly serious crime** with a **cross-border dimension** resulting from the **nature or impact** of such offences or from a **special need to combat them on a common basis.**

The Council's adoption of such a decision would be a first step to creating the legal basis necessary to adopt, in a second step, a common legal framework to combat hate speech and hate crime across the EU. Such future legislation would complement current EU law which requires the criminalisation of hate speech and hate crime based on race, colour, religion, descent or national or ethnic origin (see Section 2.2), and would cover other specific grounds.

[4] OSCE ODHIR, 'Hate Crime Laws, A Practical Guide'
[5] See findings of the consultation organised by the International Dialogue Centre and the European Council for Religious Leaders/Religions for Peace Europe, 20 April 2021; Article 19, 'Responding to "hate speech": Comparative overview of six EU countries', 2018.
[6] The Europol European Union Terrorism Situation and Trend Report 2021
[7] United Nations Guidance Note on Addressing and Countering COVID-19 related Hate Speech, 11 May 2020.
[8] This list contains the following areas of crime: terrorism, trafficking in human beings and sexual exploitation of women and children, illicit drug trafficking, illicit arms trafficking, money laundering, corruption, counterfeiting of means of payment, computer crime and organised crime.

Robust preparatory work has been carried out for this initiative, including an external study[9], an extensive Commission consultation, as well as a large number of available reports and studies.

2.1. Institutional context

The Commission is presenting this initiative based on Article 17(1) of the TEU[10] and following the two-stage procedure envisaged in Article 83(1) of the TFEU:

The first step is that the Council unanimously adopts, after obtaining the consent of the European Parliament, a decision identifying hate speech and hate crime as another area of crime that meets the criteria set out in Article 83(1) of the TFEU. Such a decision will extend the list of areas of crime listed in Article 83(1) of the TFEU to include hate speech and hate crime as an EU crime. This will therefore provide a legal basis enabling the European Parliament and the Council to establish, by means of directives, minimum rules concerning the definition of criminal offences and sanctions in this area of crime.

As a second step, the Commission may propose the adoption of directives establishing minimum rules on the definitions and sanctions of hate speech and hate crime to be adopted by the European Parliament and the Council in line with the ordinary legislative procedure.

The present initiative relates to the first stage and is without prejudice to the actions that may be undertaken in a second stage. It does not pre-empt or anticipate the scope and content of the secondary legislation to be subsequently proposed. Likewise, the adoption of directives as mentioned above affects the fundamental freedoms protected by the Charter, in particular the freedom of expression, including press and media freedom.

Once the Council decision has been adopted, the Commission will use its right of initiative in line with the Better Regulation requirements. The Commission will carry out an impact assessment to carefully assess the different options for defining criminal offences and sanctions, and their impacts on fundamental rights, in particular on freedom of expression and press and media freedom, which are strong foundations of a democratic society[11].

To precisely define the scope and content of the rules that could be proposed, the Commission will pay particular attention to the developments of hate speech and hate crime, in light of the most recent data and trends. Such careful assessment of societal developments and trends will be particularly relevant in determining the constituent elements of future criminal offences. This will include defining the specific forms of hate speech and hate crime to be criminalised by reference to the protected characteristics of the persons and groups targeted.

When preparing such secondary legislation, the Commission will consult Member States and the European Parliament, including on the specificities of national legislative frameworks relating to criminal law and fundamental rights. The Commission will also hold a broad consultation with all relevant stakeholders, while closely involving the European Parliament.

---

[9] Study supporting a Commission initiative to extend the list of EU crimes in Article 83(1) of the TFEU to hate speech and hate crime ('the supporting study'). The supporting study set out a detailed mapping of the legal frameworks in all Member States to combat hate speech and hate crime. It also analysed and summarised information, data and views gathered through the Commission consultation.

[10] Under Article 17(1) of the TEU': '[t]he Commission shall promote the general interest of the Union and take appropriate initiatives to that end'.

[11] See Article 52 of the Charter of Fundamental Rights of the European Union

2.2. The fight against hate speech and hate crime as an EU priority

At EU level, there is already in place a framework for a strong common response to racist and xenophobic hate speech and hate crime through the **Council Framework Decision 2008/913/JHA of 28 November 2008 on combating certain forms and expressions of racism and xenophobia by means of criminal law** ('the Framework Decision')[12]. The Framework Decision aims to ensure that serious manifestations of racism and xenophobia are punishable by effective, proportionate and dissuasive criminal sanctions across the EU. It requires Member States to criminalise hate speech, i.e. the public incitement to violence or hatred, on grounds of race, colour, religion, descent or national or ethnic origin[13]. It also requires Member States to ensure, for offences other than hate speech, that such racist and xenophobic motivation is considered as an aggravating circumstance, or alternatively that such motivation may be taken into account in the determination of the penalties.

The Commission supports Member States' efforts to effectively implement the Framework Decision through the work of the **High Level Group on combating racism and xenophobia and other forms of intolerance**[14] to develop training and capacity building for law enforcement, improve hate crime recording and data collection, as well as to encourage victims to report hate crime.

This initiative is part of a broader set of EU actions to combat illegal hate speech and violent extremist ideologies and terrorism online, including the **EU Code of Conduct on countering illegal hate speech online**[15]**,** the **Regulation on addressing terrorist content online**[16] and the **EU Internet Forum**[17]**.**

The Audiovisual Media Services Directive[18] requires Member States to ensure that video-sharing platforms take effective measures not only against the dissemination of content infringing the Framework Decision, but also against hate speech based on any of the grounds referred to in Article 21 of the Charter. Moreover, the Commission's proposal for a **Digital Services Act**[19] sets out a comprehensive reform to ensure that users are safe online, via obligations to address illegal content and systemic risks. In addition, the 2022 update of the European strategy for a better internet for children[20] will aim to protect children from online threats, including cyberbullying and hate speech.

[12] OJ L 328, 6.12.2008, p. 55–58.
[13] See Article 1 of the Framework Decision.
[14] https://ec.europa.eu/newsroom/just/items/51025
[15] https://ec.europa.eu/info/policies/justice-and-fundamental-rights/combatting-discrimination/racism-and-xenophobia/eu-code-conduct-countering-illegal-hate-speech-online_en
[16] OJ L 172, 17.5.2021, p. 79-109.
[17] The EU Internet Forum is a Commission-led and voluntary-based initiative to work jointly with tech industry and other relevant stakeholders to counter violent extremist content online.
[18] Directive (EU) 2018/1808 of the European Parliament and of the Council of 14 November 2018 amending Directive 2010/13/EU on the coordination of certain provisions laid down by law, regulation or administrative action in Member States concerning the provision of audiovisual media services (OJ L 303, 28.11.2018, p. 69).
[19] Proposal for a Regulation of the European Parliament and of the Council on a Single Market For Digital Services ('Digital Services Act') and amending Directive 2000/31/EC, COM(2020) 825 final, 15.12.2020.
[20] COM(2012) 196 final

This initiative will support the **EU anti-racism action plan 2020-2025**[21] and the **strategy on combating antisemitism and fostering Jewish life in the EU**[22]. The initiative will also complement recent initiatives aiming to promote equality and respect for diversity, such as the **LGBTIQ Equality strategy 2020-2025**[23]. These recent initiatives have highlighted the need to ensure a robust EU level criminal law response to hate speech and hate crime on **other grounds than racism and xenophobia**, in particular the grounds of sex, sexual orientation, age and disability[24].

The **Gender Equality strategy 2020-2025**[25] sets out actions to combat gender-based violence against women and girls, including the need to criminalise specific forms of gender-based violence at the EU level. This initiative will complement the upcoming proposal for a **directive to prevent and combat violence against women and domestic violence**. While hate speech and hate crime are characterised by an underlying hate against a group of persons, including significant gender-bias and hatred of women, the upcoming directive will criminalise, within the limits of the EU competence, certain specific forms of violence which do not necessitate an element of hatred and in particular hatred against an individual as part of a group of persons. Therefore, this initiative on extending the list of EU crimes creates an additional legal basis for addressing those specific forms of serious violence against women and girls that can also be defined as misogynous hate speech or hate crime with an objectively identifiable gendered bias motive.

This initiative will also complement the **strategy for the Rights of Persons with Disabilities 2021-2030**[26], the **strategy on Victims' Rights 2020-2025**[27] and the **Victims' Rights Directive**[28]. It will also be aligned with the March 2021 Council Conclusions on Mainstreaming Ageing in Public Policies[29] recalling that age-related discrimination is a frequent phenomenon, while violence against older people is an emerging concern.

The European Parliament has also adopted a legislative resolution in September 2021 calling on the Commission to submit a legislative proposal to include gender-based violence as a new

[21] Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee, the Committee of the Regions, 'A Union of equality: EU anti-racism action plan 2020-2025', COM(2020) 565 final, 18.9.2020.
[22] Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions, 'EU strategy on Combating Antisemitism and Fostering Jewish Life (2021-2030)'COM(2021) 615 final, 5.10.2021.
[23] Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions, 'Union of Equality: LGBTIQ Equality Strategy 2020-2025', of 12.11.2020, COM(2020) 698 final. This strategy identified the need to criminalise hate speech and hate crime targeting LGBTIQ people – lesbian, gay, bisexual, trans, non-binary, intersex and queer.
[24] These protected characteristics are amongst the grounds laid down in Article 19(1) TFEU, which refers to action to combat discrimination 'based on sex, racial or ethnic origin, religion or belief, disability, age or sexual orientation'.
[25] Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions, 'A Union of Equality: Gender Equality Strategy 2020-2025', of 5.03.2020, COM(2020) 152 final.
[26] Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions, 'Union of Equality: Strategy for the Rights of Persons with Disabilities 2021-2030', of 3.3.2021, COM(2021) 101 final.
[27] Communication from the Commission to the European Parliament, the European Council, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions, 'EU Strategy on victims' rights (2020-2025)', COM(2020) 258 final, 24.6.2020.
[28] OJ L 315, 14.11.2012, p. 57–73.
[29] 6976/21, SOC 142, 12 March 2021

area of crime under Article 83(1) of the TFEU[30]. This initiative, together with the upcoming legislative proposal to combat violence against women and domestic violence, aim to address the European Parliament's request.

3. The need for extending the list of EU crimes to hate speech and hate crime

Under Article 83(1) of the TFEU, the Council may, based on **developments in crime**, identify additional areas of crime provided they fulfil specific criteria. Notably, the new area must be of **particularly serious** crime, with a **cross-border dimension** resulting **from the nature or impact** of the offences or from a **special need to combat them on a common basis**.

The following sections set out the Commission's assessment of hate speech and hate crime in light of the criteria of Article 83(1) of the TFEU.

3.1. Hate speech and hate crime as an area of crime

Hate speech and hate crime are well recognised as an area of crime at international level[31].

Back in its Recommendation of 1997[32], the Council of Europe had already considered hate speech as incitement to hatred addressed at individuals or groups defined by certain protected characteristics[33]. In 2015, the Recommendation of the European Commission against Racism and Intolerance ('ECRI') of the Council of Europe defined hate speech as: *'advocacy, promotion or incitement, in any form, of the denigration, hatred or vilification of a person or group of persons, as well as any harassment, insult, negative stereotyping, stigmatisation or threat in respect of such a person or group of persons and the justification of all the preceding types of expression, on the ground of race colour, descent, national or ethnic origin, age, disability, language, religion or belief, sex, gender, gender identity, sexual orientation and other personal characteristics or status'*[34]. The Organisation for Security and Co-operation in Europe ('OSCE') refers to hate crimes as *'criminal offences committed with a bias motive towards a certain group within society'*[35].

---

[30] European Parliament 'Article 225 TFEU' resolution of 16 September 2021 with recommendations to the Commission on identifying gender-based violence as a new area of crime listed in Article 83(1) TFEU (2021/2035(INL).

[31] For example, the European Commission against Racism and Intolerance ('ECRI') of the Council of Europe issued a General Policy Recommendation No.15 on Combating Hate Speech in December 2015, while the United Nations adopted a Strategy and a plan of action in May 2019, Article 20 of the International Covenant on Civil and Political Rights and the Organisation for Security and Co-operation in Europe ('OSCE'), Office for Democratic Institutions and Human Rights ('ODHIR'), Ministerial Council, adopted Decision No. 9/09 Combatting Hate Crimes, MC(17) Journal No. 2, Agenda item 8, 2 December 2009.

[32] Council of Europe Recommendation No. R (97) 20 of the Committee of Ministers to Member States on 'hate speech'.

[33] The Recommendation states in its scope that the term hate speech shall be understood as 'covering all forms of expression which spread, incite, promote or justify racial hatred, xenophobia, antisemitism or other forms of hatred based on intolerance, including: intolerance expressed by aggressive nationalism and ethnocentrism, discrimination and hostility against minorities, migrants and people of immigrant origin'.

[34] ECRI, General Policy Recommendation No. 15 on combating hate speech, p. 3.

[35] This is the operational definition used by OSCE in their reports on Racist and Xenophobic Hate crime (2021), Gender-based Hate crime (2021), Antisemitic Hate Crime (2019), Anti-Muslim Hate Crime (2018), based on the OSCE Ministerial Council Decision No. 9/09 on combating hate crimes of 2 December 2009, agreed by consensus by all OSCE States, including all EU Member States. The concept behind such definition and its practical implication are further explained by OSCE ODHIR 'Hate Crime Laws A Practical Guide' (2009), p. 16.

While EU law does not provide for a legal definition of hate speech and hate crime as such, the **Framework Decision** sets out criminal law definitions of the most severe forms of racism and xenophobia. Hate speech as defined by the Framework Decision refers to the public incitement to violence or hatred directed against a group or a member of such a group sharing a protected characteristic[36]. Hate crime within the meaning of the Framework Decision[37] is referred to as any criminal offence[38] (base offence), other than hate speech, committed with a racist or xenophobic motivation (bias motivation).

For both hate speech and hate crime, it is the **bias motivation** that triggers the perpetrator's action. Targeted persons are selected based on their real or perceived connection, attachment, affiliation with, support or membership of a community or a group sharing a protected characteristic[39]. These are 'identity' or 'message' acts, as the messages conveyed - notably that the targeted victims do not belong to that society - are addressed not only to the victim, but also to their community or group[40]. Therefore, the perpetrator's motive is key in distinguishing these offences from other crimes and in determining their greater gravity having regard to the specific impact that these offences have on the individual victim, on communities and on society at large[41].

The element of **hatred** is an intrinsic feature of both hate speech and hate crime. Hatred leads to the devaluation of and threat to the human dignity of a person or a group. It negates their equal footing as members of the society[42], including their right to participate in the political or social life, which are fundamental principles the EU is founded on. Understanding the role of hatred against people with protected characteristics is fundamental for their recognition, prosecution and sanctioning within our criminal justice systems.

Given the special feature characterising hate speech and hate crime, i.e. hatred targeting persons or groups, sharing (or perceived as sharing) protected characteristics, hate speech and hate crime can be considered as an 'area of crime', within the meaning of Article 83(1) of the TFEU.

Similarly to other EU crimes with a common feature, such as organised crime or terrorism, hatred against people with protected characteristics connects a broader group of crimes. The core and common objective for criminalising hate speech and hate crimes is to combat such hatred, which links these two categories of offences within one 'area of crime'. The addition of hate speech and hate crime as an area of crime would enable the Commission to propose, in a second stage, secondary legislation that would specifically address related societal developments and challenges as they arise and evolve in the future.

---

[36] Article 1(1)(a) of the Framework Decision requires Member States to punish the conduct of *'publicly inciting to violence or hatred directed against a group of persons or a member of such a group defined by reference to race, colour, religion, descent or national or ethnic origin.'*

[37] See Article 4: *'For offences other than those referred to in Articles 1 and 2, Member States shall take the necessary measures to ensure that racist and xenophobic motivation is considered an aggravating circumstance, or, alternatively that such motivation may be taken into consideration by the courts in the determination of the penalties.'*

[38] Such as crimes against a person's life, physical integrity or property.

[39] See the supporting study, Section 2.4.2.

[40] OSCE ODHIR 'Hate Crime Laws A Practical Guide'

[41] See Guidance Note on the practical application of Council Framework Decision 2008/913/JHA on combating certain forms and expressions of racism and xenophobia by means of criminal law.

[42] OSCE ODHIR 'Hate Crime Laws A Practical Guide'

3.2. Hate speech and hate crime as an area of particularly serious crime

Hate speech and hate crime are particularly serious crimes because of their harmful impacts on the individuals and on society at large, which undermine the foundations of the EU.

3.2.1. The impact on common values

Hate speech and hate crime run counter to EU common values and fundamental rights, as enshrined in Articles 2 and 6 of the TEU, as well as in the Charter.

The particular gravity of such conduct, given their impacts on the values and fundamental rights, has been consistently acknowledged by the European Court of Human Rights ('ECtHR') in case-law. The ECtHR held that where acts that constitute serious offences are directed against a person's physical or mental integrity, only efficient criminal law mechanisms can ensure adequate protection and serve as a deterrent factor. The ECtHR considered in particular that criminal law measures are required with respect to direct verbal assaults and physical threats motivated by discriminatory attitudes[43].

Recognising that tolerance and the equal dignity of all human beings constitute the foundations of a democratic, pluralistic society, the ECtHR considered that it may be necessary in *'democratic societies to sanction or even prevent all forms of expression which spread, incite, promote or justify hatred based on intolerance'*[44]. The ECtHR further pointed out that criminal sanctions against individuals responsible for the most serious expressions of hatred, inciting others to violence, could also be invoked as a last resort measure. For these reasons, the ECtHR consistently recognised in case-law that the right to freedom of expression does not prevent criminal law responses to certain forms of hate speech[45].

3.2.2. Harmful impacts on the individual victims and on their communities

The particular seriousness of hate speech and hate crime is shown by the harm they cause to the individual victims, to wider communities, as well as to society as a whole.

Hate speech and hate crime violate the victims' fundamental right to dignity and to equality. They have serious and often long-lasting consequences on victims' physical and mental health and well-being.

Victims of hate speech and hate crime are targeted because of their immutable, unchangeable characteristics, or because of one that is at the core of their identity[46]. As a result, they feel devalued, unwelcome, denigrated, and despised in society because of their identity. In addition to harmful physical health effects, the level of mental harm (e.g. sense of violation and humiliation) caused by hate acts is in fact often more significant than the physical harm

[43] ECtHR, judgement of 14.12020, *Beizaras and Levickas v Lithuania*, §111 and case law cited therein.
[44] ECtHR, judgment of 6.7.2006, *Erbakan v Turkey*, §56.
[45] ECtHR, decision of 24.6.2003, *Garaudy v. France*,§1; decision of 13.11.2003, *Gündüz v. Turkey*, §37; decision of 16.11.2004, *Norwood v. the United Kingdom*; judgment of 10.7.2008, *Soulas and Others v. France*, §47; judgment of 9.2.2012, *Vejdeland and Others v. Sweden*, §59.
[46] Policy Department for Citizens' Rights and Constitutional Affairs, Directorate-General for Internal Policies, European Parliament, 'Hate speech and hate crime in the EU and the evaluation of offline content regulation approaches' (July 2020), p. 23 .

resulting from the violence itself[47]. Victims of hate crime can experience symptoms of severe trauma such as depression, suspicion of others, self-blame and a profound sense of isolation. These experiences are what makes hate crimes different from other types of crime. In addition, many victims of hate crimes blame themselves and experience a lack of confidence.[48]

More generally, victims of hate crimes are also forced to live with the fear of repeat victimisation and more vulnerable groups, such as older persons, children and persons with a physical and mental disability, experience increased vulnerability as hate speech targets when relying on online communication in their daily lives. Victims of hate speech are also exposed to political and social exclusion which deter them from accessing medical care and other vital services[49]. Furthermore, those victims that do report experiences of hate often risk secondary victimisation[50], which can cause further harm to the victim. For child victims, hate speech can seriously harm their long-term personal development.

Crimes triggered by hatred send messages of rejection and devaluation of whole groups and communities and the persons forming these groups and communities experience fear and feel at risk of future attacks[51]. It is important to note the potential that hate speech and hate crime have to reverberate among the followers of the perpetrator, spreading further fear and intimidation. And therefore, perpetuating a pattern of hate speech and hate crime targeted at other individuals perceived as sharing similar protected characteristics or as connected to the victim[52].

3.2.3. Harmful impacts on society at large

Hate speech and hate crime also have a strong societal dimension. They are a threat to democratic values, social stability and peace[53] and heighten social divisions, erode social cohesion, and trigger retaliation, resulting in violence and counter-violence[54]. The climate of conflict, fear, polarisation and radicalisation resulting from hate-motivated acts was also confirmed by the respondents to the Commission's targeted consultation.

Hate speech and hate crime have a harmful impact on fundamental rights, in particular on human dignity, equality and freedom of expression. Their chilling effect on freedom of

[47] European Union Fundamental Rights Agency ('FRA'), 'Making hate crime visible in the European Union: acknowledging victims' rights' (2012), p. 20. Layla Okhai, 'How hate crime impacts mental health' (Diverse Minds, 2018).
[48] See the supporting study, Sections 4.2.3, 4.3.3 and 5.2.3.
[49] United Nations Guidance Note on Addressing and Countering COVID-19 related Hate Speech, 11 May 2020.
[50] Victimisation that occurs not as a direct result of the criminal act, but through the way the victim is treated by the police and the criminal justice system. See the supporting study, Sections 4.2.3, 4.3.3 and 5.2.3.
[51] OSCE ODIHR, 'Understanding the Needs of Hate Crime Victims' (2020), p. 13. For instance, a significant amount of lesbian, gay and bisexual persons avoid certain places or locations for fear of being assaulted, threatened, or harassed. Similarly, 37-41% of trans and intersex respondents reported that they 'often' or 'always' avoid certain places or locations for the same reason. FRA (2020), EU-LGBTI II: A long way to go for LGBTI equality, p. 47.
[52] See FRA, 'Making hate crime visible in the European Union: acknowledging victims' rights' (2012), p. 19.
[53] See United Nations Strategy and Plan of Action on Hate Speech, May 2019; European Commission against Racism and Intolerance (Council of Europe).
[54] See study commissioned by the European Parliament's Policy Department for Citizens' Rights and Constitutional Affairs 'Hate speech and hate crime in the EU and the evaluation of online content regulation approaches', July 2020; OSCE, ODIHR, 'Hate crime laws-A practical guide', 2009.

expression can result in social media users refraining from engaging in public debates because of hateful content they see[55]. Hate also poisons the political dialogue and impacts on the readiness of citizens to engage in politics and to exercise official functions with public visibility, such as members of parliament, mayors and politicians[56]. On women in the public life, a survey of 123 European women parliamentarians showed that 46.9 % of respondents reported having received death threats or threats of rape or beatings and 58.2 % had been the target of online sexist attacks on social networks[57].

Journalists are often victims[58] of hate speech on social media, and, as a result, may hesitate to engage in public debate or to tackle certain topics[59]. While hate speech and threats are directed against all journalists, statistics demonstrate that female journalists are subject to more threats than their male counterparts in particular in the form of online harassment, threats of rape and murder, as well as incitement to hatred based on grounds of gender[60]. These attacks are sometimes the result of orchestrated campaigns aimed at discrediting or silencing female journalists.

Hate speech can lead not only to conflict, but also to hate crimes[61]. Evidence points to a 'pyramid of hate'[62] or a 'ladder of harm' starting from acts of bias (e.g. bullying, ridicule, de-humanisation) and discrimination (e.g. economic, political), moving up towards bias motivated violence, such as murder, rape, assault, terrorism, violent extremism, even genocide[63]. Research shows the link between targeted, discriminatory tweets posted in a city and the high number of hate crimes in that city[64]. The United Nations ('UN') points out that '*incitement to violence that targets communities or individuals based on their identity can contribute to enabling or preparing atrocity crimes, […] and is both a warning sign and early indicator of the risk of those crimes*'[65].

Research also shows that hate speech on social media leads to more crimes against minorities in the physical world[66]. Hate speech online has led to a rise in violence, against refugees and

[55] A study from Norway shows that one out of five (19%) social media users are refraining from engaging in public debates because of hateful content they see. This percentage rises to 36% amongst users belonging to minority groups.
[56] Study commissioned by the European Parliament's Policy Department for Citizens' Rights and Constitutional Affairs 'Hate speech and hate crime in the EU and the evaluation of online content regulation approaches', July 2020.
[57] https://www.ipu.org/resources/publications/issue-briefs/2018-10/sexism-harassment-and-violence-against-women-in-parliaments-in-europe; See also https://www.amnesty.org/en/latest/news/2018/03/online-violence-against-women-chapter-2/#topanchor
[58] See Commission Recommendation on ensuring the protection, safety and empowerment of journalists and other media professionals in the European Union, C(2021) 6650 final, 16.9.2021.
[59] Eurobarometer 452 of 2016 showed that three quarters of journalists have experienced hate speech on social media, and for half of them this makes them hesitate to engage in the public debate.
[60] Office of the High Commissioner for Human Rights, Statement by the Special Rapporteur on violence against women, its causes and consequences.
[61] Council of Europe, European Commission against Racism and Intolerance
[62] See Anti-defamation league, 2018.
[63] See research report published under the SELMA (Social and Emotional Learning for Mutual Awareness) project by European Schoolnet, p. 33.
[64] See the supporting study, Section 4.2.3.
[65] United Nations, Plan of Action for Religious Leaders and Actors to Prevent Incitement to Violence that Could Lead to Atrocity Crimes, July 2017.
[66] For example, a study from Cardiff University's HateLab project found that, when the number of 'hate tweets' made from one location increased, so did the number of racially and religiously aggravated crimes - which included violence, harassment and criminal damage.

immigrants, ethnic and religious minorities, and LGBTIQ people[67]. Exposure to hate speech or being targeted by hate speech can also contribute to the process of radicalisation and violent extremism. These can be expressed online and offline through speech and propaganda, but can also result in violent extremist or terrorist attacks. This can have disrupting and fatal consequences for society[68].

Recalling that the internet has provided a new dimension to express sexist hate speech, the Council of Europe has stressed that sexist hate speech *'may escalate to or incite overtly offensive and threatening acts, including sexual abuse or violence, potentially lethal action or self-harm'*[69]. The emergence of online groups and communities, such as Manosphere[70] and Incel[71], which provide for additional international fora to promote and spread misogyny and hostility towards women, are of particular concern in this regard[72].

3.2.4. Scale of hate speech and hate crime

One in 10 (11%) LGBTIQ respondents to a survey by the EU Fundamental Rights Agency ('FRA') indicated that they had been physically or sexually attacked because they were LGBTIQ (with trans and intersex respondents experiencing physical or sexual attacks at higher rates during this timeframe: 17% and 22%, respectively), and 51% of 15-17 years old respondents reported being harassment in school[73].

Hate speech and hate crime against persons of Asian origin, particularly Chinese, or those perceived to be of Asian origin, has increased during the COVID-19 pandemic[74], including racist attacks and beatings, violent bullying, threats and racist abuse[75]. A survey by FRA shows that Roma respondents and respondents with sub-Saharan or north-African backgrounds experience higher rates of discrimination, harassment and violence motivated by hatred[76].

According to a 2018 survey on antisemitism, conducted by FRA, 40% of Jews in the EU fear being physically attacked[77]. The findings of a 2017 FRA survey on EU Minorities and Discrimination[78] show that 27% of Muslims had experienced incidents of hate-motivated

---

[67] European Parliament resolution of 25 October 2018 on the rise of neo-fascist violence in Europe (2018/2869(RSP)).
[68] See also 'Hate Speech and Radicalisation Online', the OCCI Research Report, Johannes Baldauf, Julia Ebner and Jakob Guhl (Eds.), 2019.
[69] Recommendation CM/Rec(2019)1 of the Committee of Ministers to Member States on preventing and combating sexism, 27 March 2019, p. 9.
[70] Online forum opposing feminism, where men gather to discuss gender, equality and masculinity with a pro-male focus, footnote 59 Centre for Digital Youth Care, 'The Angry Internet: A threat to gender equality, democracy & wellbeing' (2020).
[71] A movement/community that has got notoriety mostly in the last few years; 'the INvoluntary CElibate men blame their misfortune on women, sexually greedy men and society', Centre for Digital Youth Care, 'The Angry Internet: A threat to gender equality, democracy & wellbeing' (2020).
[72] Centre for Digital Youth Care, 'The Angry Internet: A threat to gender equality, democracy & wellbeing' (2020).
[73] FRA, EU LGBTI Survey II (2020).
[74] Council of Europe, ECRI, Annual Report on ECRI's activities, March 2021; Human Rights Watch, 'Covid-19 Fueling Anti-Asian Racism and Xenophobia Worldwide', 2020.
[75] Human Rights Watch, 'Covid-19 Fueling Anti-Asian Racism and Xenophobia Worldwide', 2020.
[76] FRA, 'EU-MIDIS II: Second European Union Minorities and Discrimination Survey' (2017).
[77] FRA, 'Experiences and perceptions of antisemitism - Second survey on discrimination and hate crime against Jews in the EU', 10 December 2018.
[78] FRA, Second European Union Minorities and Discrimination Survey, 21 September 2017.

harassment in the previous 12 months, while this percentage is higher (31%) among Muslim women wearing the headscarf in public.

Women, and in particular young women, are targeted by gender-based hate speech, online or offline[79]. According to a 2020 global survey, 52% of young women and girls experienced online violence, including threats[80].

In addition, there is also the case of those living at the intersection of two or more protected characteristics, such as women of colour, who are 84% more likely than white women to be mentioned in abusive or 'problematic' tweets[81].

The UN expressed concerns about hate speech targeting older persons, which has 'emerged in public debate and on social media as expressions of intergenerational resentment'[82]. Persons with disabilities are more at risk of being victims of violent crimes, including hate crimes, or to face hate speech, than other persons[83]. Feedback to the Commission consultation showed that in some countries 21% of hate crimes reported to the authorities are perpetrated against persons with disabilities[84]. In general, victims are targeted simply because they have a disability, are perceived as having a disability, or are associated with a person with a disability[85]. Moreover, the World Health Organization considers that the abuse of older persons is likely to become an increasing problem due to the ageing population[86].

These figures only represent the tip of the iceberg because of the under-reporting and under-recording of incidents[87] and incomparable data collection methods[88]. For instance, sources[89] show that 88% of the hate-motivated physical attacks against Roma people were not reported and 79 % of Jewish people who experienced antisemitic harassment did not report the most serious incident to the police or to any other organisation. And only one in five (21%) incidents of physical or sexual violence against LGBTIQ people were reported[90]. Age is an example where the lack of recognition as a ground that incites hate speech and hate crime and the lack of sanctions for related offences lead to lower reporting and lack of information on the extent of hate speech and hate crime against older persons[91]. In particular, the AGE platform[92] deplores this *'hidden reality despite the worrying levels of prevalence across*

[79] Council of Europe, 'Combating sexist hate speech'
[80] See survey conducted by the World Wide Web Foundation & World Association of Girl Guides and Girls Scouts using UNICEF's U report platform, February 2020.
[81] Amnesty International, 'Troll Patrol Findings: Using Crowdsourcing, Data Science & Machine Learning to Measure Violence and Abuse against Women on Twitter', 2018.
[82] UN, Policy Brief: 'The Impact of COVID-19 on older persons', May 2020.
[83] FRA, 'Equal protection for all victims of hate crime. The case of people with disabilities', March 2015.
[84] See the supporting study, Annex VII.
[85] FRA, 'Equal protection for all victims of hate crime. The case of people with disabilities', March 2015, p. 2.
[86] The World Health Organisation, 'Elder Abuse', 2021.
[87] See also OSCE ODHIR saying that lack of hate crime recording means victims and their needs too often remain invisible, 16 November 2020.
[88] According to the supporting study, based on the stakeholder consultation, most stakeholders considered that incidents of hate speech and hate crime were underreported in their Member States.
[89] See FRA survey 'Roma and Travellers in Six Countries', 2020, and FRA survey 'Experiences and perceptions of antisemitism - Second survey on discrimination and hate crime against Jews in the EU', 2018.
[90] FRA, EU-LGBTI II, 'A long way to go for LGBTI equality', p. 38 and 46.
[91] See the supporting study, Section 4.2.3.
[92] AGE Platform Europe is a European network of non-profit organisations of and for people aged 50+; see AGE platform Europe's response to the Commission's consultation.

Europe', and points to the invisibility and lack of protection of older victims is heightened by the lack of awareness of age as a ground that might incite hate crimes.

3.2.5. Criminal law response in Member States

The seriousness of the impacts described above has led Member States to criminalise certain forms of hate speech and hate crime. The criminalisation of these conducts conveys a message of a particular social disapproval. It is an indication of the specific gravity and danger posed by these conducts, as particularly destructive of fundamental rights.

As a result of transposing the Framework Decision into national law, **hate speech** is criminalised in all the Member States on grounds of race, colour, religion, descent, national or ethnic origin[93]. Furthermore, Member States have explicitly criminalised hate speech also for other protected characteristics: 20 Member States criminalise hate speech on grounds of sexual orientation[94] and 17 Member States on grounds of sex/gender[95]. In addition, 14 Member States criminalise hate speech on the ground of disability[96] and 6 Member States on grounds of age[97]. Moreover, 8 Member States[98] have (either alternatively or in addition) criminalised hate speech without defining the protected characteristics of the groups, and leaving the criminalisation of hate speech open, aiming at protecting any minority group or part of the population[99].

Hate crime is also widely criminalised across Member States, either as a self-standing offence for specific crimes or as a general aggravating circumstance for all crimes committed with a bias motivation. In addition to criminalising hate crime on grounds of race, colour, religion, descent or national or ethnic origin as a result of transposing the Framework Decision into national law, 19 Member States criminalise hate crime on grounds of sexual orientation[100] and 17 Member States on grounds of sex/gender[101]. Additionally, 13 Member States criminalise hate crimes on the grounds of disability[102] and 10 Member States on grounds of age[103]. Furthermore, 15 Member States[104] do allow national courts to take the perpetrator's motivation into account for any crime when deciding the criminal penalty, either

[93] These are the grounds laid down in the Framework Decision, referred to above, see also the supporting study, Sections 4.2.1 and 4.3.1. However, the transposition has not always been correct or complete. This is why the Commission has launched infringement actions against some Member States.
[94] BE, DK, EE, IE, EL, ES, FR, HR, CY, LT, LU, HU, MT, NL, AT, PT, SI, SK, FI, SE.
[95] Among this group, 14 Member States (BE, EE, ES, FR, HR, CY, LV, LT, LU, MT, NL, AT, PT, and SI) specifically refer to the ground of sex/gender, and 10 Member States (EL, ES, FR, HR, CY, LU, HU, MT, PT, SE) refer (alternatively or in addition) to the ground of gender identity and 2 Member States (BE and EL) to the ground of sex characteristics.
[96] BE, EL, ES, FR, HR, LV, LT, LU, HU, NL, AT, PT, SI, FI.
[97] BE, ES, LV, LT, LU, AT.
[98] CZ, DE, HR, LV, HU, RO, SI, FI.
[99] For example, German law criminalises hate speech against groups sharing specific characteristics such as racial or religious groups, but also 'against parts of the population'.
[100] BE, DK, EL, ES, FR, HR, CY, LT, LU, HU, MT, NL, AT, PT, RO, SI, SK, FI, SE. It is important to note that some Member States only criminalise specific offences with regard to sexual orientation.
[101] Among this group, 13 Member States (BE, ES, FR, CY, LT, LU, MT, AT, PT, RO, SI, SK, FI) specifically refer to the ground of sex/gender, and 11 Member States (BE, EL, ES, FR, HR, CY, LU, HU, MT, PT, SE) refer (alternatively or in addition) to the ground of gender identity and 4 Member States (BE, EL, FR, MT) to the ground of sex characteristics.
[102] BE, EL, ES, FR, HR, LT, LU, HU, MT, NL, AT, RO, FI.
[103] BE, ES, FR, HR, LT, LU, MT, AT, RO, FI.
[104] BG, CZ, DK, DE, EE, HR, LV, HU, AT, PL, PT, RO, SI, FI, SE.

as an alternative or an addition to having a self-standing offence on hate crime. Some Member States have also left the protected characteristics undefined to potentially cover hate crime based on any form of intolerance.

3.3. The cross-border dimension of hate speech and hate crime

The cross-border dimension of hate speech and hate crime is evidenced by the **nature and by the impact** of these phenomena as well as by the existence of a **special need to combat them on a common basis**.

This is evident for **hate speech** committed online. Given the cross-border nature of the internet, online hate speech spreads fast and it is accessible to everybody anywhere. This makes it easier for hate groups to widen their audiences to countries facing similar political or social situations[105]. The cross-border dimension was also highlighted by most stakeholders responding to the Commission's targeted consultation, also through specific examples[106]. For instance, hate speech on grounds of sex characteristics and intersex people in particular have increasingly become the target of hate speech perpetrated by groups that operate cross-border[107]. The ubiquity of gender-based hate speech has also been underlined by the Council of Europe[108], calling for stronger measures to combat it.

However, hate messages expressed offline (e.g. in written press, in television broadcasts, in political speech or sport events) have a cross-border dimension evidenced by their impact as they are easily reproduced and widely disseminated across borders. More than 80% of respondents to the targeted consultation considered that offline hate speech has a spillover effect across borders[109]. They point to the fact that the hateful messages are developed and propagated by networks with members from several countries. And that ideologies behind hate speech messages are developed internationally and are therefore cross-border phenomena[110].

The cross-border dimension of **hate crime** is directly linked to the cross-border dimension of hate speech. Hate travels across national borders, leading to a spiral of violence. Similarly to hate speech, the ideologies behind hate crimes can be developed internationally and can be rapidly shared online. Hate crimes can be committed by networks with members from several countries (within or outside the EU) that inspire, organise, or carry out physical attacks. The

---

[105] See the supporting study, Section 4.3.4; Anti-Defamation League, 'Soldiers of Odin USA: The Extreme European Anti-Refugee Group Comes to America', 2016; the Soldiers of Odin is a controversial anti-immigrant, anti-Muslim and refugee-hating ideology group created in Finland and spreading until the United States.

[106] A concrete example of the spillover effect of online hate speech across borders is the #DefendEurope campaign by the French far-right intellectual movement 'Nouvelle Droite' highlighting the extent of cross-ideological and cross-border cooperation and mobilisation of the extreme right across the world, i.e. UK, Austria, France, Germany, Sweden, the Netherlands, Norway, Italy and the USA; see the supporting study, Section 4.3.4.

[107] See the supporting study, Section 4.2.4.

[108] Recommendation CM/Rec(2019)1 of the Committee of Ministers to Member States on preventing and combating sexism, 27 March 2019.

[109] See the supporting study, Annex VI.

[110] See the supporting study, Section 4.2.4; see also Annex VII to the supporting study where a variety of examples of the cross-border impact of offline hate speech are included, such as related to the operation of the far-right Greek organisation 'Golden Dawn', and drew comparisons with the offline dissemination and spillover effect across Member States of conspiracy theories –such as the 'Great Replacement Theory' through offline events, rallies and 'publicity stunts'.

Counter Extremism project[111], the Soufan Center[112], and Anti-Defamation League[113] provide examples of the transnational activity of different groups that, influence and inspire across borders. Hate crimes can also create a climate of fear or social conflicts, which may spillover from one EU Member State to another[114]. Hate speech and hate crime can also lead to radicalisation and the creation of violent extremist groups, which cross borders and are unified in their ideology.

Likewise, the same phenomenon can lead to hate crime being replicated in another country or have follow-up patterns, echoing the crime committed in the country where it first happened. This can also occur where there is high publicity around specific hate crimes, inciting other persons to commit similar crimes ('copycat effect'). In addition to the actual perpetration of a hate crime, the psychological impact on individuals and society can easily go beyond borders by provoking an environment of fear and social conflicts. Crimes and events taking place in different parts of the world have had an impact on several countries, including the Black Lives Matter movement. The spillover impact of hate crimes across borders was acknowledged by most of the respondents to the Commission's consultation.[115]

This process is a global one and has an impact irrespectively of its geographical origin. The EU can act as a role-model around the world and ideas and initiatives launched elsewhere can contribute to a more effective action in Europe.

This background underlines **the special need to combat hate speech and hate crime on a common basis.**

The special need to address these phenomena on a common basis stems from the serious impacts of hate speech and hate crime on the core EU values enshrined in Article 2 of the TEU. Safeguarding our common values requires common action.

The negative consequences of hate speech and hate crime go beyond the impact on individual victims and can affect groups or communities of people living in different countries. Not criminalising hate speech and hate crime in a few Member States may undermine efforts to effectively address these phenomena and ease spillover effects. Not providing a common approach to criminalisation also results in gaps and an uneven protection of the victims of such acts across the EU, as only persons who are recognised as victims of crime have access to the redress and support measures provided by EU law. Moreover, a fragmented approach may send mixed messages to the public that such acts are not being taken seriously and can be perpetrated with impunity[116], that they are considered as 'normal' or even perceived in some countries as the State's legitimisation and/or tolerance of such behaviour[117].

In addition, the special need to combat hate speech and hate crime on a common basis stems from the endeavours of individual Member States to criminalise different forms of hate crime

[111] Counter Extremism Project, 'Violent Right-Wing Extremism and Terrorism – Transnational Connectivity, Definitions, Incidents, Structures and Countermeasures', 2020, p. 12, 79 and 145.
[112] The Soufan Center, 'White Supremacy Extremism: The Transnational Rise of the Violent White Supremacist Movement', 2019, p. 11.
[113] Anti-Defamation League, 'Hate Beyond Borders: The Internationalisation of White Supremacy'.
[114] See the supporting study, Section 5.2.4.
[115] See the supporting study, Section 4.2.3, 4.3.4, 5.2.3, 5.2.4 and 5.2.5.
[116] See footnote 5, Council of Europe, European Commission against Racism and Intolerance, ECRI General Policy Recommendation No.15 on Combating Hate Speech, 8 December 2015.
[117] ECtHR, judgment of 17.01.2017, *Király and Dömötör v. Hungary*.

and hate speech on their own. Such an approach results in fragmentation, and in a lack of a level playing field for individuals who can fall victim to hate speech and hate crime.

3.4. Developments in crime

According to the UN, in recent years there has been an alarming spike in online and offline hate speech and incitement[118]. Indeed, since 2007, when the Commission proposed to make racist and xenophobic acts punishable in all Member States, there has been a steady rise in hate speech and hate crime[119]. This rise is linked to changes in the social, economic and technological environment. Most respondents (more than 60%) to the Commission's targeted consultation also acknowledged the increase in both hate speech and hate crime between 2018 and 2020, compared to the previous period between 2015 and 2017. Among the factors for this were increased migration flows, economic and social crises (including the COVID-19 pandemic), and improved access to online information, including the use of social networks, resulting in a fast sharing of content.[120]

The internet provides a channel for increased and easily shared hate speech online. Perpetrators of hate speech online are triggered and disinhibited by a sense of anonymity and impunity on the internet, which increases the risk that they continue commit such offences.

The surge in violent extremist individuals and groups across Europe was one of the factors that has contributed to polarisation and radicalisation in society. This has in turn led to an increased incidence of hate speech against marginalised groups and women. In 2019, the European Parliament acknowledged this in a resolution on 'the rise of neo-fascist violence in Europe', and called the Member States to condemn and sanction 'hate crime, hate speech, and scapegoating by politicians and public officials […] as they directly normalise and reinforce hatred and violence in society'[121].

The ECRI underlined the rise in ultra-nationalistic, xenophobic, racist and homo-/transphobic hate speech in the various election campaigns in 2019, increasingly permeating, and often setting the tone in social media networks[122]. According to the ECRI, insulting and degrading remarks about members of minority groups are nowadays more easily acceptable than in the past. The Council of Europe has indeed sent an alarm signal over the situation that Europe 'is facing a shocking reality: antisemitic, anti-Muslim and other racist hate crimes are increasing at an alarming rate'[123].

The COVID-19 pandemic has created an atmosphere in which hate speech has flourished, becoming 'a tsunami of hate and xenophobia'[124]. Europol[125] emphasised how the COVID-19 pandemic and the ensuing economic and social crises have resulted in attitudes being

[118] United Nations, Plan of Action for Religious Leaders and Actors to Prevent Incitement to Violence that Could Lead to Atrocity Crimes, July 2017.
[119] 'Hate speech and hate crime in the EU and the evaluation of online content regulation approaches', European Parliament's Policy Department for Citizens' Rights and Constitutional Affairs, July 2020.
[120] See the supporting study, Sections 4.2.1, 4.3.1 and 4.3.2.
[121] European Parliament, European Parliament Resolution of 25 October 2018 on the rise of neo-fascist violence in Europe (2018/2869(RSP)), P8_TA(2018)0428, Strasbourg, 2018.
[122] ECRI Annual Report 2019
[123] Statement of Marija Pejčinović Burić, Secretary General of the Council of Europe, 27 February 2020.
[124] United Nations Secretary-General António Guterres' global appeal to address and counter COVID-19-related hate speech, in New York, 8 May 2020.
[125] The Europol European Union Terrorism Situation and Trend Report 2021, p. 28.

hardened and more acceptance of intimidation, including calls to commit violent acts. In its Annual report for 2020, the ECRI highlighted the increased exposure to hate speech and violence of certain groups[126] blamed for being major spreaders of the virus. These include Roma and migrants whose access to healthcare and public support measures had become even more difficult[127], as well as persons of Asian origin or those perceived to be of Asian origin[128]. There has also been a rise in conspiracy theories against certain groups, leading to hate speech and hate crimes[129]. Research reveals, for instance, that in the first two months of 2021 (during the pandemic), compared to the same period of 2020 (pre-pandemic), a seven-fold increase in antisemitic posting took place on the French accounts/channels assessed, and over a 13-fold increase in the German ones[130].

The pandemic also emphasised intergenerational tensions and brought a resurgence of hostile messages on social media qualifying as hate speech against older people, who as a vulnerable category have been more targeted by abuse during the pandemic and more prone to becoming victims of hate speech and hate crime[131].

People identifying as LGBTIQ have experienced an increase in violence since the beginning of the pandemic[132]. 'Sexual orientation or gender identity' was the third most common ground among the reported hate crimes (18.35%) in the Hate Crime Report for 2019 of the Office for Democratic Institutions and Human Rights ('ODIHR')– an increase compared with 2018 (14.61%)[133]. Gender-based hate speech has also been increasing in Europe, taking place online and offline and in all forms of social interaction (e.g. at school, at work, in public spaces). All forms of gender-based cyber violence against women, including misogynous hate speech, were increasingly common before COVID-19, resulting in normalising violence against women. In a report[134] on online harassment against female ministers, NATO Strategic Communications Centre of Excellence found that the topics triggering the most abusive messages online were the COVID-19 pandemic, immigration, EU relations, and socially liberal politics.

---

[126] See also the European Voice against Racism, https://rm.coe.int/annual-report-on-ecri-s-activities-for-2020/1680a1cd59; see also ECRI's Bureau holds exceptional meeting and exchanges views with Director of FRA and EU Special Representative for Human Rights - News of the European Commission against Racism and Intolerance (ECRI) (coe.int)

[127] https://fra.europa.eu/en/publication/2020/covid19-rights-impact-september-1; https://fra.europa.eu/en/publication/2020/covid19-rights-impact-november-1

[128] ECRI, Annual Report on ECRIS's activities, March 2021.

[129] Tony Blair Institute for Global Change, 'From the Fringes to the Forefront: How far-right movements across the globe have reacted to Covid-19' (July 2020); See also findings of the consultation organised by the International Dialogue Centre and the European Council for Religious Leaders/Religions for Peace Europe, 20 April 2021.

[130] See study prepared by the Institute for Strategic Dialogue for the European Commission, 'The Rise of Antisemitism Online During the Pandemic, A study of French and German content', April 2021.

[131] See AGE Platform Europe feedback to the Commission consultation, United Nations Secretary-General António Guterres statement and the supporting study, Section 4.2.1.

[132] See Council of Europe Steering Committee on Anti-Discrimination, Diversity and Inclusion, 'COVID-19: An analysis of the anti-discrimination, diversity and inclusion dimensions in Council of Europe Member States' (2020), p. 19. See also 2019 FRA report on the pandemic and its impact on fundamental rights , FRA report 'The Coronavirus Pandemic and Fundamental Rights: A year in Review' (2021) and ECRI report 2020

[133] ODHIR, Hate Crime Report, 2019; see the press reports that in Spain hate crimes against the LGBTIQ collective rose 43% during the first half of 2021.

[134] https://stratcomcoe.org/news/nato-stratcom-coe-research-female-finnish-ministers-received-a-disproportionate-number-of-abusive-messages/17

Looking at recent legislative developments, a progressive rise in criminalisation on grounds other than the ones laid down in the Framework Decision can be observed in recent years. Currently, 11 Member States[135] have initiated legislative proposals or processes to further criminalise hate speech and/or hate crime. Of those, nine Member States[136] have proposed adding certain grounds to their hate speech and/or hate crime legislation.

4. Added value of extending the list of EU crimes

4.1. An effective response at EU level

Based on the assessment set out above, the Commission considers this initiative to be the most effective response at EU level to the identified challenges. In particular, only a common initiative at EU level can effectively protect the common values enshrined in Article 2 of the TEU, which are undermined by all forms of hate speech and hate crime, regardless of the persons and groups targeted.

A joint effort can effectively and consistently respond to the challenges raised by the cross-border nature of the two phenomena, as well as by their scale and increasing trend. Considering the current divergent and fragmented criminal approaches of Member States, and their limited impact at the EU level, this initiative addresses the cross-border problem comprehensively.

Only a common approach to the criminalisation of hate speech and hate crime at EU level can ensure a consistent protection of the victims of such acts across the EU. This includes the access by victims to the special protection measures given to the most vulnerable victims of crime under the Victims' Rights Directive. Given the cross-border dimension of hate speech and hate crime, and the need for a criminal law solution, cooperation between judicial authorities will be crucial. A common criminal justice response can improve mutual trust and judicial cooperation which are the basic principles of an EU area of freedom, security and justice with respect for fundamental rights.

4.2. Lack of alternatives to extending the list of EU crimes

Although there may be some overlaps with certain areas of crime listed in Article 83(1) of the TFEU[137], minimum rules on the definition of criminal offences and sanctions for hate speech and hate crime as such could not be adopted at EU level for the time being.

In particular, the partial overlap between 'computer crime' and hate crime and hate speech would not enable the adoption of minimum criminal law rules covering all forms of hate speech, regardless of the means used. It might enable the adoption of minimum rules on hate speech shared through the internet, but not of hate speech perpetrated and shared by other means. For instance, through public sharing or distribution of tracts or pictures, in public gatherings (e.g. sport events), broadcast on television and political speech. This would mean that there would be a single EU harmonised criminal law framework for hate speech

[135] DK, DE, IE, ES, IT, CY, NL, PL, RO, FI. See the supporting study, Section 3.7. Please note in particular that the proposed reform in Italy has not been adopted.
[136] DK, DE, ES, FR, IT, CY, NL, PL, FI.
[137] Overlaps exist also between different existing areas of EU crimes, such as between 'organised crime' and 'illicit drug trafficking' or 'sexual exploitation of women', which are nevertheless recognised as distinct areas of crime.

committed through digital means versus a divergent and fragmented approach across the EU vis-à-vis hate speech committed through other means. A similar, unwarranted separation would arise between the criminalisation of hate speech and hate crime, as hate crime would not be covered by the 'computer crime' legal basis. Such piecemeal criminalisation cannot effectively and comprehensively tackle these closely interlinked phenomena.

Certain instances of hate crime could, under specific circumstances, be considered as falling under 'terrorism', and qualifying as a terrorist offence, namely where a terrorist intent can be established. For example, an intent to seriously intimidate a population[138]. Despite such possible overlaps, 'terrorism' and the definition of terrorist offences will not apply to all instances of hate crime and therefore cannot be used to comprehensively criminalise hate speech and hate crime.

Against this background, it appears that only the identification of hate speech and hate crime as a new, distinct area of crime, in its own right, can enable an effective and comprehensive criminal law approach to these phenomena at EU level.

For this reason, this Commission initiative can be considered as complying with the principle of subsidiarity, which appears to be inherent in the fulfilment of the criteria in Article 83(1) of the TFEU. Moreover, this initiative is proportionate to the objective sought. In particular, it does not create, in itself, any financial or administrative burden for the EU, national governments, regional or local authorities, economic operators or citizens.

5. Conclusion

The urgency of addressing hate speech and hate crime across the EU calls for joint efforts and commitment.

Through this Communication, the Commission invites the Council, with the consent of the European Parliament, to take this initiative forward and decide on the extension of the list of EU crimes to hate speech and hate crime. To this effect, the Communication is accompanied by a Commission initiative for the adoption of a Council decision, in line with Article 83(1) of the TFEU.

Following the adoption of a Council decision, the Commission will be empowered to propose legislation to criminalise hate speech and hate crime at EU level. Giving particular consideration to the national legislative frameworks and in close cooperation with Member States and the European Parliament, the Commission will propose a robust response to the challenges posed by hate speech and hate crime across the EU today and in the future.

[138] Directive (EU) 2017/541 of the European Parliament and of the Council of 15 March 2017 on combating terrorism and replacing Council Framework Decision 2002/475/JHA and amending Council Decision 2005/671/JHA, OJ L 88, 31.3.2017, p. 6–21.

EUROPEAN
COMMISSION

Brussels, 9.12.2021
COM(2021) 777 final

ANNEX

ANNEX

to the

COMMUNICATION FROM THE COMMISSION TO THE EUROPEAN PARLIAMENT AND THE COUNCIL

A more inclusive and protective Europe: extending the list of EU crimes to hate speech and hate crime

ANNEX

COUNCIL DECISION
on adding hate speech and hate crime to the areas of crime laid down in Article 83(1) of the Treaty on the Functioning of the European Union

THE COUNCIL OF THE EUROPEAN UNION,

Having regard to the Treaty on European Union, and in particular Article 17(1) thereof,

Having regard to the Treaty on the Functioning of the European Union, and in particular Article 83(1), third subparagraph, thereof,

Having regard to the consent of the European Parliament[1],

Whereas:

(1) All forms and manifestations of hatred and intolerance, including hate speech and hate crime, are incompatible with the Union values of human dignity, freedom, democracy, equality, rule of law and respect for human rights, including the rights of persons belonging to minorities enshrined in Article 2 of the Treaty on European Union ('TEU'). Those values are common to the Member States in a society in which pluralism, non-discrimination, tolerance, justice, solidarity and equality between women and men prevail.

(2) The Union constitutes an area of freedom, security and justice with respect for fundamental rights and different legal systems and traditions of the Member States. It aims to ensure a high level of security, through measures including preventing and combating crime, racism and xenophobia.

(3) Under Article 83(1) of the Treaty on the Functioning of the European Union ('TFEU'), the European Parliament and the Council may establish minimum rules concerning the definition of criminal offences and sanctions in the areas of particularly serious crime with a cross-border dimension resulting from the nature or impact of such offences or from a special need to combat them on a common basis. Those areas of crime are listed in that Article.

(4) That list of areas of crime, as it currently stands, does not allow for establishing minimum rules concerning the definition and sanctions of hate speech and hate crime.

(5) Council Framework Decision 2008/913/JHA[2] provides for effective, proportionate and dissuasive criminal sanctions for racist and xenophobic hate speech and hate crime, applicable across the Union. It requires Member States to criminalise hate speech, i.e. the public incitement to violence or hatred, on grounds of race, colour, religion, descent or national or ethnic origin. The same requirement applies to all crimes, other than hate speech, committed with a racist or xenophobic motivation.

---

[1] OJ C […], […], p. […].

[2] Council Framework Decision 2008/913/JHA of 28 November 2008 on combating certain forms and expressions of racism and xenophobia by means of criminal law (OJ L 328, 6.12.2008, p. 55)

(6) The need to effectively address hate speech and hate crime on other grounds beyond those covered by Framework Decision 2008/913/JHA, and in particular on the grounds of sex, sexual orientation, age and disability has been identified in the Union of Equality strategies, namely the Gender Equality strategy 2020-2025[3], the LGBTIQ Equality strategy 2020-2025[4] and strategy for the Rights of Persons with Disabilities 2021-2030[5].

(7) The EU and all its Member States are party to the UN Convention on the Rights of Persons with Disabilities. Its Article 16 on freedom from exploitation, violence and abuse states that parties should take all appropriate legislative, administrative, social, educational and other measures to protect persons with disabilities. Persons with disabilities should be protected both within and outside the home, from all forms of exploitation, violence and abuse. Parties should also take all appropriate measures to prevent all forms of exploitation, violence and abuse. Article 17 on protecting the integrity of the person states that all persons with disabilities have a right to respect for their physical and mental integrity on an equal basis with others.

(8) As also recognised at international level[6], hate speech and hate crime are characterised by the bias motivation that triggers the perpetrator's action against persons or groups, sharing or perceived as sharing protected characteristics. Hatred is an intrinsic special feature of both phenomena, connecting this broader group of crimes.

(9) Hate speech and hate crime undermine the fundamental rights and values upon which the Union is founded, in particular human dignity and equality. In addition, they cause harm not only to the individual victims, but also to wider communities and society at large, including by having a chilling effect on freedom of expression. They impede pluralism and tolerance, by leading to polarisation and negatively affecting public debate and democratic life.

(10) The freedom of expression and information is enshrined in Article 11 of the Charter of Fundamental Rights of the European Union and is one of the essential foundations of a democratic society. Establishing hate speech as a crime is necessary to protect the rights and freedoms of others and genuinely meets objectives of general interest recognised by the Union. Any Union legislation requiring Member States to criminalise hate speech and thus affecting the right to freedom of expression should be proportionate and respect the essence of the right to freedom of expression.

---

[3] Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions, 'Union of Equality: Gender Equality Strategy 2020-2025', of 5.03.2020, COM(2020)152.

[4] Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions, 'Union of Equality: LGBTIQ Equality Strategy 2020-2025', of 12.11.2020, COM(2020) 698.

[5] Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions, 'Union of Equality Strategy for the Rights of Persons with Disabilities 2021-2030' of 3.03.2021, COM(2021) 101.

[6] See for example Council of Europe Recommendation No. R (97) 20 of the Committee of Ministers to Member States on "hate speech" and OSCE Ministerial Council Decision No. 9/09 on combating hate crimes, of 2 December 2009.

(11) Hate speech can lead not only to conflict, but also to hate crimes. Both spread across national borders. Hate speech is easily reproduced and widely shared online through the internet, including social media, and offline through television broadcasts, public events, written press and political speech. Hate crimes can be committed or facilitated by networks with members from several countries, who inspire, organise, or carry out physical attacks. More broadly, hate crime has a spill over effect across Member States, which contributes to a climate of fear, and can trigger social conflicts.

(12) Hate speech and hate crime are widespread across the Union and have been increasing over the last years. In particular, the COVID-19 pandemic has heightened the feelings of insecurity, isolation and fear. This has created an atmosphere in which hate speech has flourished, while being also used to target already marginalised populations, also resulting in hate crime.

(13) Hate speech and hate crime undermine the very foundations of a democratic and pluralistic society and the common values enshrined in Article 2 of the TEU. The particular gravity of these conducts, given their impacts on the fundamental rights and values, and their cross-border nature call for common action at Union level. A common Union criminal law response is necessary to effectively address the challenges raised by hate speech and hate crime. It would also ensure a consistent protection of the victims of hate crime, as well as access to the special protection measures granted to the most vulnerable victims of crime. A common approach should also enhance judicial cooperation between Member States, which is rendered indispensable by the cross-border dimension of these phenomena.

(14) Hate speech and hate crime therefore meet the criteria set out in Article 83(1) of the TFEU and can be identified as another 'area of crime', in addition to those already listed in that provision.

(15) Therefore, extending the list of areas of crime in Article 83(1) of the TFEU to cover hate speech and hate crime is necessary, as a first step, to enable, as a second step, the adoption of substantive secondary legislation establishing minimum rules on the definitions and sanctions of hate speech and hate crime.

(16) This Decision should not affect the actions that may be undertaken in a second step. In particular, it does not pre-empt or prejudice the scope and content of the secondary legislation to be subsequently proposed.

(17) The Commission proposal of such secondary legislation should be prepared in line with Better Regulation requirements, including an impact assessment and a broad consultation. In particular, the Commission should consult Member States when preparing such secondary legislation, including on the specificities of national legislative frameworks relating to criminal law and fundamental rights,

HAS ADOPTED THIS DECISION:

Article 1

Hate speech and hate crime shall be an area of crime within the meaning of Article 83(1) of the TFEU.

Article 2

This Decision shall enter into force on the twentieth day following that of its publication in the *Official Journal of the European Union*.

Done at Brussels,

For the Council
The President

Hoe betrouwbaar en onafhankelijk is de Europese Unie als Tony Blair met een slechte staat van dienst Irak-oorlog?

“Tony Blair de oorlogsmisdadiger” (Blair en Bush zijn inderdaad oorlogsmisdadigers) krijgt daar een podium vooraan van het Europees Parlement om een toespraak te houden over de Holocaust?

Press release

24-01-2017 - 17:53
Reference No: 20170124IPR59771

European Parliament

Parliament to mark the International Holocaust Remembrance Day

To mark the International Holocaust Remembrance Day (27 January), the European Parliament and the European Jewish Congress will hold a ceremony on Wednesday. EP President Antonio Tajani and European Jewish Congress President Dr Moshe Kantor will deliver the opening speeches.

UNESCO Ambassador for Education about the Holocaust Beate Klarsfeld and European Council on Tolerance and Reconciliation Chairman Tony Blair will also be among the speakers.

President Tajani will open the ceremony, followed by a contribution from Dr Kantor.

After Ms Klarsfeld's speech, Mr Blair will hand the "Medal of Tolerance Award" to Russian film director Andrei Konchalovsky, for his film "Paradise", about a relationship between a concentration camp inmate and an SS officer.

Date and time: 25 January 2017, from 13.00 to 14:30.

Place: European Parliament, Paul-Henri Spaak Building (PHS), Espace Yehudi Menuhin.

Ms. Klarsfeld will be available to meet the press from 12.30 to 13.00 and from 14.30 to 15.00, in French and German. If interested, please contact:

Isabelle ZERROUK

Brussels: +32 2 28 42742

GSM: +32 470 88 02 62

Photo and video coverage of the ceremony and from historical archives will be made available soon after the event.

The poster of the ceremony.

Hashtag: #HolocaustRemembrance

Contacts

Jaume DUCH GUILLOT
EP Spokesperson and Director for the Media
(+32) 2 28 43000 (BXL)
(+33) 3 881 74705 (STR)
(+32) 496 59 94 76
jaume.duch@europarl.europa.eu

Marjory VAN DEN BROEKE
Head of the Press Unit
(+32) 2 28 44304 (BXL)
(+33) 3 881 74336 (STR)
(+32) 498 98 35 86
marjory.vandenbroeke@europarl.europa.eu

Tony Blair was premier tijdens het besluit van het VK om deel te nemen aan de door de VS geleide invasie van Irak in 2003. **Het Hooggerechtshof oordeelde nadien dat er in de Engelse wet geen misdaad van agressie is op grond waarvan de voormalige premier kan worden aangeklaagd.**

Het Internationaal Strafhof van Den Haag (**International Criminal Court**/Cour Pénale Internationale, **ICC**/CPI) is een permanent hof voor het vervolgen van personen die verdacht worden van genocide, misdaden tegen de menselijkheid of oorlogsmisdaden, zoals deze zijn omschreven in het **Statuut van Rome**.

Nederland steunde het Amerikaanse besluit om de oorlog tegen Irak (19 maart - 1 mei 2003) zonder VN-mandaat te beginnen. Het kabinet was zich ervan bewust dat het met zijn standpunt het verwijt kon krijgen zich buiten de internationale rechtsorde te plaatsen. Ook een groot aantal volkenrechtdeskundigen, zo was gebleken uit publicaties in binnen- en buitenland, had een gewapend optreden zonder expliciete resolutie van de Veiligheidsraad onrechtmatig genoemd.

Op 11 juni 2010 aanvaardde de Herzieningsconferentie een pakket wijzigingen op het Statuut inzake het misdrijf agressie. Het gaat hierbij met name om toevoeging van de artikelen 8 bis, 15 bis en 15 ter aan het Statuut. In artikel 8 bis wordt het misdrijf agressie gedefinieerd. De artikelen 15 bis en 15 ter betreffen voorwaarden voor de uitoefening van rechtsmacht over dit misdrijf. Artikel 15 bis doet dit voor gevallen waarin een situatie door een staat die partij is bij het Statuut bij de Aanklager wordt aangegeven *(«State referral»)* en voor gevallen waarin de Aanklager uit eigen beweging een onderzoek opent *(«proprio motu»)*. Artikel 15 ter bevat voorwaarden voor de uitoefening van rechtsmacht in geval van een verwijzing naar de Aanklager van een situatie door de VN-Veiligheidsraad. Naast en in nauwe samenhang met deze wijzigingen van het Statuut zijn door de Herzieningsconferentie twee andere voorstellen goedgekeurd: enkele wijzigingen op de zogenoemde «Elementen van Misdrijven» en daarnaast enkele nadere afspraken
Tweede Kamer, vergaderjaar 2013–2014, 33 865 (R2024), nr. 3 3
(«Understandings»).

Tweede Kamer der Staten-Generaal
Vergaderjaar 2013–2014
33 865
Nr. 3

(kst-33865-3)

Kst-31847-18

https://archive.org/details/VolkenrechtelijkMandaatInvalIrak2003

Boekje achtergronden inval Irak 2003 PDF / 56 blz door SP

Het Internationaal Strafhof
10 JAAR
STRIJD TEGEN STRAFFELOOSHEID

ICC-PIDS-FS-01-004/11_Nld

Het ICC in het kort

Façade van het tijdelijk onderkomen van het Strafhof
Foto: ICC-CPI/Wim van Cappellen

Het Internationaal Strafhof (International Criminal Court, ICC) is gebaseerd op het Statuut van Rome en is het eerste permanente internationale strafrechtelijke hof dat is opgericht op basis van een verdrag. De doelstelling van het ICC is te helpen voorkomen dat de plegers van de meest ernstige misdrijven die de internationale gemeenschap aangaan, aan gerechtsvervolging ontsnappen. Het ICC is een onafhankelijke internationale organisatie en maakt geen deel uit van de organisatie van de Verenigde Naties. Het hof heeft haar zetel in Den Haag, Nederland. Hoewel de kosten van het hof voornamelijk worden betaald door de Staten die Partij zijn bij het Statuut van Rome ontvangt het ook vrijwillige bijdragen van overheden, internationale organisaties, personen, bedrijven en andere instellingen.

De internationale gemeenschap heeft lange tijd de wens gehad een permanent internationaal strafhof in te stellen. In de twintigste eeuw heeft men overeenstemming bereikt over de definities van genocide (volkerenmoord), misdrijven tegen de menselijkheid en oorlogsmisdrijven. De processen van Neurenberg en Tokio hadden betrekking op oorlogsmisdaden, misdrijven tegen de vrede en misdaden tegen de menselijkheid, begaan tijdens de Tweede Wereldoorlog. Na afloop van de Koude Oorlog, in de jaren '90, werden tribunalen zoals het Internationaal Straftribunaal voor het voormalige Joegoslavië en dat voor Rwanda ingesteld, op basis van de consensus dat het ontsnappen aan rechtsvervolging onacceptabel was. Omdat deze tribunalen echter uitsluitend waren ingesteld voor de berechting van misdrijven begaan in een bepaalde periode en gedurende een specifiek conflict was er algemene overeenstemming dat een onafhankelijk en permanent strafhof noodzakelijk was. Op 17 juli 1998 werd door de internationale gemeenschap een belangrijke mijlpaal bereikt toen 120 staten het Statuut van Rome aanvaardden, de juridische grondslag voor de oprichting van het permanente Internationaal Strafhof. Het Statuut van Rome werd op 1 juli 2002 van kracht, nadat het door 60 landen was geratificeerd.

Jurisdictie

Het ICC heeft jurisdictie (rechtsmacht) over de meest ernstige misdrijven die de internationale gemeenschap in haar geheel aangaan namelijk genocide, misdrijven tegen de menselijkheid en oorlogsmisdaden, voor zover deze zijn begaan na 1 juli 2002. Deze misdrijven zijn elk duidelijk gedefinieerd in het Statuut van Rome en andere relevante documenten. Het Hof zal verder jurisdictie hebben over het misdrijf agressie zodra is voldaan aan de voorwaarden die zijn aangenomen tijdens de Rome Statute Review Conference in Kampala (Uganda) in 2010. Het Hof kan alleen jurisdictie over dergelijke internationale misdrijven uitoefenen indien deze zijn begaan op het grondgebied van een Staat die partij is bij het Statuut of door één van haar onderdanen. voorwaarden zijn echter niet van toepassing indien een zaak naar het Bureau van de Aanklager wordt verwezen door de Veiligheidsraad van de Verenigde Naties, waarvan de resoluties bindend zijn voor alle lidstaten van de VN, of als een staat verklaart de jurisdictie van het Hof te aanvaarden.

Het Hof is bedoeld als aanvulling op de nationale strafrechtsystemen, en niet als vervanging daarvan. Het kan alleen zaken berechten indien er onder de nationale rechtssystemen geen vervolging wordt ondernomen, of indien wordt gesteld dat vervolging plaatsvindt maar deze rechtssystemen in werkelijkheid dergelijke vervolgingen niet doelmatig kunnen of willen uitvoeren.

Het Bureau van de Aanklager heeft drie mogelijkheden om een onderzoek of vervolging in te stellen:

- Staten die Partij zijn bij het Statuut van het ICC kunnen zaken verwijzen naar het Bureau van de Aanklager;
- de Veiligheidsraad van de Verenigde Naties kan het Bureau van de Aanklager verzoeken een onderzoek in te stellen;
- het Bureau van de Aanklager kan *proprio motu* (op eigen initiatief) onderzoek instellen op basis van informatie ontvangen uit betrouwbare bron. Hiervoor dient het vooraf toestemming te krijgen van een Kamer van Vooronderzoek bestaande uit drie onafhankelijke rechters.

Geen immuniteit

Het feit dat iemand handelt in een officiële hoedanigheid als staatshoofd, lid van een regering of parlement, gekozen vertegenwoordiger of ambtenaar ontheft iemand nooit van vervolging of strafrechtelijke verantwoordelijkheid. Militaire bevelhebbers en andere meerderen kunnen aansprakelijk worden gehouden voor misdrijven begaan door

personen die onder hun daadwerkelijk bevel en leiding of onder hun daadwerkelijk gezag en leiding stonden. Het ICC kan echter geen personen vervolgen die jonger waren dan 18 jaar op het moment dat het vermeende misdrijf werd begaan.

Rechten van slachtoffers en beschuldigden

Volgens de regels en bepalingen betreffende het ICC kunnen slachtoffers informatie sturen aan het Bureau van de Aanklager met betrekking tot misdrijven welke binnen de jurisdictie van het Hof vallen. Voor het eerst in de geschiedenis van het internationale strafrecht hebben slachtoffers het recht deel te nemen aan de rechtszaken en schadevergoeding te eisen. Dit betekent dat zij niet alleen kunnen optreden als getuigen, maar ook hun mening en zorgen bekend kunnen maken in alle stadia van de rechtszaak. Deelnemers kunnen juridische vertegenwoordiging of rechtsbijstand ontvangen.

De Griffie ondersteunt slachtoffers en getuigen bij het uitoefenen van deze rechten, biedt ze steun gedurende de gehele rechtsgang, en neemt indien nodig maatregelen om hen te beschermen. Het Hof kan diverse vormen van herstelbetalingen eisen ten behoeve van de slachtoffers, waaronder restitutie, rehabilitatie en schadeloosstelling.

De Staten die Partij zijn bij het Statuut hebben een fonds ingesteld voor slachtoffers en de gezins- en familieleden van slachtoffers van misdrijven binnen de jurisdictie van het Hof, om ook een vorm van herstelbetalingen mogelijk te maken in het geval dat de veroordeelde hier onvoldoende middelen voor bezit.

De bescherming van de rechten van de beschuldigde is essentieel voor een eerlijke berechting en doelmatige rechtspraak. De Griffie, die verantwoordelijk is voor zaken met betrekking tot de verdediging, heeft een lijst van raadslieden opgesteld om te verzekeren dat, in overeenstemming met het Reglement van proces- en bewijsvoering, de raadslieden die voor het ICC pleiten deskundig zijn en zich gedurende de procedure houden aan de Gedragscode voor Raadslieden. Het ICC verzorgt logistieke ondersteuning en, waar nodig financiële steun aan de teams van de verdediging.

Organen van het Hof

Het Presidium

Het Presidium wordt gevormd door de President en twee Vice-Presidenten. Zij zijn gekozen uit de 18 rechters van het ICC. Het Presidium is verantwoordelijk voor goed bestuur van het Hof, met uitzondering van het Bureau van de Aanklager. Het Presidium coördineert met en zoekt de instemming van het Bureau van de Aanklager over alle zaken van wederzijds belang. De verantwoordelijkheid van het Presidium omvat ook de rechterlijke taken en externe betrekkingen.

De afdelingen

De achttien rechters vormen de drie afdelingen van het Hof: de Afdeling Vooronderzoek, de Afdeling Berechting en de Afdeling Beroep. Vanwege hun hoge mate van integriteit worden zij door de Vergadering van Staten die Partij zijn bij het Statuut gekozen uit kandidaten uit de gehele wereld. Dit geschiedt op basis van hun kennis van het strafrecht en de strafvordering of van andere gebieden van het internationale recht, zoals het internationale humanitaire recht en de mensenrechten. De rechters dienen te verzekeren dat de processen eerlijk verlopen en dat het recht op de juiste wijze wordt toegepast.

Het Bureau van de Aanklager

Het Bureau van de Aanklager wordt geleid door de Aanklager, die wordt bijgestaan door een Plaatsvervangend-Aanklager. Beiden worden gekozen door de Staten die Partij zijn bij het Statuut. Het Bureau is verantwoordelijk voor de ontvangst en bestudering van klachten en aangiften en relevante informatie om te bepalen of er een redelijke grondslag is voor een onderzoek; het onderzoeken van genocide, misdrijven tegen de menselijkheid en oorlogsmisdaden; en het vervolgen van personen die verantwoordelijk zijn voor dergelijke misdrijven. Het Bureau van de Aanklager is een onafhankelijk orgaan van het Hof.

De Griffie

De Griffie wordt geleid door de Griffier, die wordt bijgestaan door een Plaatsvervangend-Griffier. De Griffie biedt juridische en administratieve ondersteuning aan alle organen van het Hof en heeft verder speciale taken met betrekking tot de verdediging, slachtoffers en getuigen, externe communicatie en detentie. Bij het veldwerk van het Hof biedt de Griffie administratieve ondersteuning aan zowel haar eigen teams als die van het Bureau van de Aanklager en onderneemt verder activiteiten met betrekking tot haar specifieke verantwoordelijkheden. Een kenmerk van de activiteiten van de Griffie is dat het te allen tijde een neutraal orgaan dient te zijn, dat alle functies van het Hof gelijk ondersteunt.

De Vergadering van Staten die Partij zijn bij het Statuut

De Vergadering van Staten die Partij zijn bij het Statuut is verantwoordelijk voor het toezicht op het Hof en het vaststellen van het juridisch kader. De Vergadering bestaat uit vertegenwoordigers van de Staten die het Statuut van Rome hebben geratificeerd of daartoe zijn toegetreden. Het heeft een Bureau dat bestaat uit een President, twee Vice-Presidenten en 18 leden die door de Vergadering worden gekozen voor een periode van drie jaar. Hierbij wordt rekening gehouden met een evenwichtige geografische verdeling en voldoende vertegenwoordiging van de voornaamste rechtsstelsels van de wereld. De vergadering heeft een Permanent Secretariaat gevestigd bij de zetel van het Hof in Den Haag. De Vergadering van Staten die Partij zijn bij het Statuut neemt beslissingen over diverse onderwerpen, zoals het aannemen van normatieve documenten en de begroting, de verkiezing van Rechters en de verkiezing van de Aanklager en Plaatsvervangend-Aanklager.

Internationaal Strafhof: Maanweg 174; 2516 AB, Den Haag , Nederland. Postadres: PB 19519; 2500 AB, Den Haag , Nederland.
Tel. + 31 (0)70 515 8515; Fax +31 (0)70 515 8555. YouTube: **www.youtube.com/IntlCriminalCourt**;
Twitter: **www.twitter.com/IntlCrimCourt;** Flickr: **www.flickr.com/photos/icc-cpi**

Internationaal Strafhof

Er moet een belangrijk onderscheid worden gemaakt tussen oorlogsmisdaden, die onder de jurisdictie van het ICC vallen, en het misdrijf agressie, dat momenteel niet onder de jurisdictie van het ICC valt. Dit zijn twee zeer verschillende misdrijven met hun eigen juridische elementen van criminaliteit. De suggestie dat het ICC daarom heeft uitgesloten dat de voormalige Britse premier wordt onderzocht voor oorlogsmisdaden. Zodra in een bepaalde situatie de beslissing is genomen om een onderzoek in te stellen, kan mijn bureau *elk* individu onderzoeken en vervolgen die verdacht wordt van het plegen van misdaden die onder de jurisdictie van het Hof vallen, namelijk oorlogsmisdaden, misdaden tegen de menselijkheid of genocide. Wij doen dit werk *zonder angst of gunst* en ongeacht de ambtelijke hoedanigheid van de dader(s). In overeenstemming met de reikwijdte van het beleid van mijn Bureau, zal mijn Bureau in feite degenen die het meest verantwoordelijk zijn voor het plegen van deze ernstige misdaden vervolgen.

Misdaad van agressie

Bij de goedkeuring van het Statuut van Rome inzake het Internationaal Strafgerechtshof, te Rome op 17 juli 1998, voorzag artikel 5 van voornoemd Statuut erin dat vier misdaden onder de rechtsmacht van het Hof zouden vallen: misdaad van genocide, misdaad tegen de mensheid, oorlogsmisdaad en misdaad van agressie. De definitie van de misdaad van agressie en de nadere regels voor de uitoefening van de rechtsmacht van het Hof werden echter niet bepaald.

Van 31 mei tot 11 juni 2010 had te Kampala (Oeganda) de eerste herzieningsconferentie van het Statuut van Rome plaats. Tijdens die conferentie zijn de staten die partij zijn bij het Statuut overeengekomen om het te wijzigen, door inzonderheid een artikel 8bis, waarin de misdaad van agressie wordt gedefinieerd, en de artikelen 15bis en 15ter, waarin de nadere regels voor de uitoefening van de rechtsmacht van het Hof ter zake van die misdaad worden gedefinieerd, eraan toe te voegen.

Het Hof is sinds 17 juli 2018 bevoegd om uitspraak te doen over misdaden van agressie. Met het oog daarop werd aan de volgende twee voorwaarden voldaan:

- Er is een jaar verstreken sinds de dertigste bekrachtiging of aanvaarding van de wijziging, goedgekeurd te Kampala (de staat Palestina was op 26 juni 2016 de dertigste staat om de wijziging te bekrachtigen).
- De Vergadering van Staten die partij zijn, moet vanaf 1 januari 2017 met een twee derde meerderheid de beslissing nemen om de rechtsmacht van het Hof voor deze misdaad te activeren (die resolutie werd op 14 december 2017 goedgekeurd en legde de activering van de rechtsmacht van het Hof vast op 17 juli 2018).

Bron: Federale overheidsdienst Justitie België

REVIEW CONFERENCE OF THE ROME STATUTE OF THE INTERNATIONAL CRIMINAL COURT

KAMPALA, 31 MAY – 11 JUNE 2010

OFFICIAL RECORDS

Note

Symbols of documents of the Assembly of States Parties to the Rome Statute of the International Criminal Court are composed of capital letters combined with figures. Mention of such a symbol indicates a reference to a document of the Assembly of States Parties to the Rome Statute of the International Criminal Court. Resolutions of the Assembly bear the letters "Res.", while its decisions bear the letters "Decision".

Secretariat, Assembly of States Parties
International Criminal Court
P.O. Box 19519
2500 CM The Hague
The Netherlands

asp@icc-cpi.int
www.icc-cpi.int

Tel: +31 (0)70 515 9806
Fax: +31 (0)70 515 8376

RC/9/11
International Criminal Court publication
ISBN No. 92-9227-198-9

Copyright © International Criminal Court 2010
All rights reserved
Printed by Ipskamp, The Hague

Annex I

Amendments to the Rome Statute of the International Criminal Court on the crime of aggression

1. Article 5, paragraph 2, of the Statute is deleted.

2. The following text is inserted after article 8 of the Statute:

Article 8 *bis*
Crime of aggression

1. For the purpose of this Statute, "crime of aggression" means the planning, preparation, initiation or execution, by a person in a position effectively to exercise control over or to direct the political or military action of a State, of an act of aggression which, by its character, gravity and scale, constitutes a manifest violation of the Charter of the United Nations.

2. For the purpose of paragraph 1, "act of aggression" means the use of armed force by a State against the sovereignty, territorial integrity or political independence of another State, or in any other manner inconsistent with the Charter of the United Nations. Any of the following acts, regardless of a declaration of war, shall, in accordance with United Nations General Assembly resolution 3314 (XXIX) of 14 December 1974, qualify as an act of aggression:

(a) The invasion or attack by the armed forces of a State of the territory of another State, or any military occupation, however temporary, resulting from such invasion or attack, or any annexation by the use of force of the territory of another State or part thereof;

(b) Bombardment by the armed forces of a State against the territory of another State or the use of any weapons by a State against the territory of another State;

(c) The blockade of the ports or coasts of a State by the armed forces of another State;

(d) An attack by the armed forces of a State on the land, sea or air forces, or marine and air fleets of another State;

(e) The use of armed forces of one State which are within the territory of another State with the agreement of the receiving State, in contravention of the conditions provided for in the agreement or any extension of their presence in such territory beyond the termination of the agreement;

(f) The action of a State in allowing its territory, which it has placed at the disposal of another State, to be used by that other State for perpetrating an act of aggression against a third State;

(g) The sending by or on behalf of a State of armed bands, groups, irregulars or mercenaries, which carry out acts of armed force against another State of such gravity as to amount to the acts listed above, or its substantial involvement therein.

3. The following text is inserted after article 15 of the Statute:

Article 15 *bis*
Exercise of jurisdiction over the crime of aggression
(State referral, *proprio motu*)

1. The Court may exercise jurisdiction over the crime of aggression in accordance with article 13, paragraphs (a) and (c), subject to the provisions of this article.

2. The Court may exercise jurisdiction only with respect to crimes of aggression committed one year after the ratification or acceptance of the amendments by thirty States Parties.

3. The Court shall exercise jurisdiction over the crime of aggression in accordance with this article, subject to a decision to be taken after 1 January 2017 by the same majority of States Parties as is required for the adoption of an amendment to the Statute.

4. The Court may, in accordance with article 12, exercise jurisdiction over a crime of aggression, arising from an act of aggression committed by a State Party, unless that State Party has previously declared that it does not accept such jurisdiction by lodging a declaration with the Registrar. The withdrawal of such a declaration may be effected at any time and shall be considered by the State Party within three years.

5. In respect of a State that is not a party to this Statute, the Court shall not exercise its jurisdiction over the crime of aggression when committed by that State's nationals or on its territory.

6. Where the Prosecutor concludes that there is a reasonable basis to proceed with an investigation in respect of a crime of aggression, he or she shall first ascertain whether the Security Council has made a determination of an act of aggression committed by the State concerned. The Prosecutor shall notify the Secretary-General of the United Nations of the situation before the Court, including any relevant information and documents.

7. Where the Security Council has made such a determination, the Prosecutor may proceed with the investigation in respect of a crime of aggression.

8. Where no such determination is made within six months after the date of notification, the Prosecutor may proceed with the investigation in respect of a crime of aggression, provided that the Pre-Trial Division has authorized the commencement of the investigation in respect of a crime of aggression in accordance with the procedure contained in article 15, and the Security Council has not decided otherwise in accordance with article 16.

9. A determination of an act of aggression by an organ outside the Court shall be without prejudice to the Court's own findings under this Statute.

10. This article is without prejudice to the provisions relating to the exercise of jurisdiction with respect to other crimes referred to in article 5.

4. The following text is inserted after article 15 bis of the Statute:

Article 15 *ter*
Exercise of jurisdiction over the crime of aggression
(Security Council referral)

1. The Court may exercise jurisdiction over the crime of aggression in accordance with article 13, paragraph (b), subject to the provisions of this article.

2. The Court may exercise jurisdiction only with respect to crimes of aggression committed one year after the ratification or acceptance of the amendments by thirty States Parties.

3. The Court shall exercise jurisdiction over the crime of aggression in accordance with this article, subject to a decision to be taken after 1 January 2017 by the same majority of States Parties as is required for the adoption of an amendment to the Statute.

4. A determination of an act of aggression by an organ outside the Court shall be without prejudice to the Court's own findings under this Statute.

5. This article is without prejudice to the provisions relating to the exercise of jurisdiction with respect to other crimes referred to in article 5.

5. The following text is inserted after article 25, paragraph 3, of the Statute:

3 *bis*. In respect of the crime of aggression, the provisions of this article shall apply only to persons in a position effectively to exercise control over or to direct the political or military action of a State.

6. The first sentence of article 9, paragraph 1, of the Statute is replaced by the following sentence:

1. Elements of Crimes shall assist the Court in the interpretation and application of articles 6, 7, 8 and 8 *bis*.

7. The chapeau of article 20, paragraph 3, of the Statute is replaced by the following paragraph; the rest of the paragraph remains unchanged:

3. No person who has been tried by another court for conduct also proscribed under article 6, 7, 8 or 8 *bis* shall be tried by the Court with respect to the same conduct unless the proceedings in the other court:

Annex II

Amendments to the Elements of Crimes

Article 8 *bis*
Crime of aggression

Introduction

1. It is understood that any of the acts referred to in article 8 *bis*, paragraph 2, qualify as an act of aggression.

2. There is no requirement to prove that the perpetrator has made a legal evaluation as to whether the use of armed force was inconsistent with the Charter of the United Nations.

3. The term "manifest" is an objective qualification.

4. There is no requirement to prove that the perpetrator has made a legal evaluation as to the "manifest" nature of the violation of the Charter of the United Nations.

Elements

1. The perpetrator planned, prepared, initiated or executed an act of aggression.

2. The perpetrator was a person[1] in a position effectively to exercise control over or to direct the political or military action of the State which committed the act of aggression.

3. The act of aggression – the use of armed force by a State against the sovereignty, territorial integrity or political independence of another State, or in any other manner inconsistent with the Charter of the United Nations – was committed.

4. The perpetrator was aware of the factual circumstances that established that such a use of armed force was inconsistent with the Charter of the United Nations.

5. The act of aggression, by its character, gravity and scale, constituted a manifest violation of the Charter of the United Nations.

6. The perpetrator was aware of the factual circumstances that established such a manifest violation of the Charter of the United Nations.

[1] With respect to an act of aggression, more than one person may be in a position that meets these criteria.

Annex III

Understandings regarding the amendments to the Rome Statute of the International Criminal Court on the crime of aggression

Referrals by the Security Council

1. It is understood that the Court may exercise jurisdiction on the basis of a Security Council referral in accordance with article 13, paragraph (b), of the Statute only with respect to crimes of aggression committed after a decision in accordance with article 15 *ter*, paragraph 3, is taken, and one year after the ratification or acceptance of the amendments by thirty States Parties, whichever is later.

2. It is understood that the Court shall exercise jurisdiction over the crime of aggression on the basis of a Security Council referral in accordance with article 13, paragraph (b), of the Statute irrespective of whether the State concerned has accepted the Court's jurisdiction in this regard.

Jurisdiction *ratione temporis*

3. It is understood that in case of article 13, paragraph (a) or (c), the Court may exercise its jurisdiction only with respect to crimes of aggression committed after a decision in accordance with article 15 *bis*, paragraph 3, is taken, and one year after the ratification or acceptance of the amendments by thirty States Parties, whichever is later.

Domestic jurisdiction over the crime of aggression

4. It is understood that the amendments that address the definition of the act of aggression and the crime of aggression do so for the purpose of this Statute only. The amendments shall, in accordance with article 10 of the Rome Statute, not be interpreted as limiting or prejudicing in any way existing or developing rules of international law for purposes other than this Statute.

5. It is understood that the amendments shall not be interpreted as creating the right or obligation to exercise domestic jurisdiction with respect to an act of aggression committed by another State.

Other understandings

6. It is understood that aggression is the most serious and dangerous form of the illegal use of force; and that a determination whether an act of aggression has been committed requires consideration of all the circumstances of each particular case, including the gravity of the acts concerned and their consequences, in accordance with the Charter of the United Nations.

7. It is understood that in establishing whether an act of aggression constitutes a manifest violation of the Charter of the United Nations, the three components of character, gravity and scale must be sufficient to justify a "manifest" determination. No one component can be significant enough to satisfy the manifest standard by itself.

B. Declarations

Declaration RC/Decl.1

Adopted at the 4th plenary meeting, on 1 June 2010, by consensus

RC/Decl.1
Kampala Declaration

We, high-level representatives of States Parties to the Rome Statute of the International Criminal Court, gathered in Kampala, Uganda, at the first Review Conference under this Statute, held from 31 May to 11 June 2010,

Guided by a renewed spirit of cooperation and solidarity, with a firm commitment to fight impunity for the most serious crimes of international concern and to guarantee lasting respect for the enforcement of international criminal justice,

Recalling the aims and purposes of the Rome Statute and *recognizing* the noble mission and the role of the International Criminal Court in a multilateral system that aims to end impunity, establish the rule of law, promote and encourage respect for human rights and achieve sustainable peace, in accordance with international law and the purposes and principles of the Charter of the United Nations,

Mindful that despite progress in realizing the aims and purposes of the Statute and the mission of the Court, countless children, women and men continue to be victims of unimaginable atrocities that deeply shock the conscience of humanity,

Recalling the historic establishment and commencement of functioning of the International Criminal Court as an independent and permanent judicial institution complementary to national criminal jurisdictions,

Welcoming actions undertaken by States Parties to strengthen national criminal jurisdictions in accordance with the Statute,

Appreciating the invaluable assistance of civil society for the advancement of the International Criminal Court,

Convinced that there can be no lasting peace without justice and that peace and justice are thus complementary requirements,

Convinced also that justice and the fight against impunity are, and must remain, indivisible and that in this regard universal adherence to the Statute is essential,

Stressing the importance of full cooperation with the International Criminal Court,

United by the common bonds of our peoples, our cultures pieced together in a shared heritage,

Together solemnly:

1. *Reaffirm* our commitment to the Rome Statute of the International Criminal Court and its full implementation, as well as to its universality and integrity;

2. *Reiterate* our determination to put an end to impunity for perpetrators of the most serious crimes of international concern, with full respect for international fair trial standards, and thus to contribute to the prevention of such crimes that threaten the peace, security and well-being of the world;

3. *Emphasize* that justice is a fundamental building block of sustainable peace;

4. *Determine* to continue and strengthen our efforts to promote victims' rights under the Rome Statute, including their right to participate in judicial proceedings and claim for reparations, and to protect victims and affected communities;

5. *Resolve* to continue and strengthen effective domestic implementation of the Statute, to enhance the capacity of national jurisdictions to prosecute the perpetrators of the most serious crimes of international concern in accordance with internationally-recognized fair trial standards, pursuant to the principle of complementarity;

6. *Express* our firm commitment to work actively during the Review Conference towards a satisfactory outcome on the amendment proposals included in resolution ICC-ASP/8/Res.6, keeping in mind the mission the International Criminal Court is meant to accomplish in the international community;

7. *Further resolve* to continue and strengthen our efforts to ensure full cooperation with the Court in accordance with the Statute, in particular in the areas of implementing legislation, enforcement of Court decisions, execution of arrest warrants, conclusion of agreements and witness protection, and to express our political and diplomatic support for the Court;

8. *Express* our appreciation to the Court which has become fully operational as a judicial institution in accordance with the provisions of the Rome Statute;

9. *Express* our appreciation to the Secretary-General of the United Nations for the cooperation extended to the International Criminal Court by the United Nations system;

10. *Welcome* the fact that 111 States from all regions of the world have now become Parties to the Rome Statute of the International Criminal Court and *invite* States that are not yet parties to the Statute to become parties as soon as possible, and *reiterate* our commitment to proactively promote universality and full implementation of the Statute;

11. *Acknowledge* the pledges made by States Parties and by non-States Parties and other organizations to promote the aims and purposes of the Rome Statute;

12. *Decide* to henceforth celebrate 17 July, the day of the adoption of the Rome Statute in 1998, as the Day of International Criminal Justice.

Irak

https://archive.org/details/TweedeKamerIrak-debat2010

https://archive.org/details/InternationaalVolkenrechtIrak

Ministerie van Justitie en Veiligheid

> Retouradres Postbus 20301 2500 EH Den Haag

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Directie Europese en Internationale Aangelegenheden

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

Ons kenmerk
3279371

Bijlagen
1

Bij beantwoording de datum en ons kenmerk vermelden. Wilt u slechts één zaak in uw brief behandelen.

Datum 13 april 2021
Onderwerp Consultatie: EC's initiative to include hate speech and hate crime in the list of EU crimes provided for in Article 83(1) TFEU

In acht genomen de afspraak gemaakt in het AO van 15 januari 2020 inzake EU-informatievoorziening[1], treft u bijgaand het antwoord van het kabinet op de op 10 april 2021 gesloten consultatie van de Commissie getiteld '*European Commission's initiative to include hate speech and hate crime in the list of EU crimes provided for in Article 83(1) TFEU'*.

De Minister van Justitie en Veiligheid,

Ferd Grapperhaus

[1] Kamerstukken II, 2019-2020, 22112 nr. 2898

“Maar dat mag je niet zeggen”

Productspecificaties

Inhoud

Taal	Nederlands
Bindwijze	Paperback
Druk	1
Verschijningsdatum	juni 2021
Afmetingen	Afmeting: 21 x 13,6 x 2,2 cm
Aantal pagina's	245 pagina's
Illustraties	Nee

Betrokkenen

Auteur(s)	Nikki Sterkenburg
Uitgever	Das Mag Uitgeverij B.V.

EAN

EAN	9789493168817

Tweede Kamer
DER STATEN-GENERAAL

Commissie J&V

Aan de minister van Justitie en Veiligheid
Ministerie van Justitie en Veiligheid
Postbus 20301
2500 EH Den Haag

Plaats en datum:	Den Haag, 20 mei 2021
Betreft:	Verzoek reactie op een onderzoek over extreemrechts: 'Sommige activisten in staat tot een aanslag'
Ons kenmerk:	2021Z08376/2021D18622

Geachte heer Grapperhaus,

In de procedurevergadering van de vaste commissie voor Justitie en Veiligheid van 19 mei 2021 is gesproken over het artikel 'Onderzoek over extreemrechts: 'Sommige activisten in staat tot een aanslag'' (NOS, 18 mei 2021).

De commissie heeft besloten u te verzoeken om een reactie op het genoemde onderzoek en daarin ook mee te nemen hoe het zicht van onder andere de NCTV is op de aanwezigheid van rechts-extremisme in Nederland. De commissie verzoekt u deze brief aan de Kamer te doen toekomen voor het commissiedebat over terrorisme en nationale veiligheid van 17 juni a.s..

Bij deze breng ik u het verzoek van de commissie over.

Hoogachtend,

de griffier van de vaste commissie voor Justitie en Veiligheid,

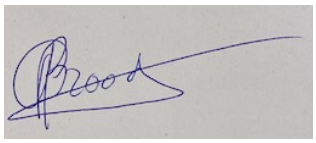

A.M. Brood

Tweede Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

T. 070-3182211
E. cie.jv@tweedekamer.nl

HANDBOEK

Handboek betreffende Europese wetgeving inzake de toegang tot het recht

FRA
EUROPEAN UNION AGENCY FOR FUNDAMENTAL RIGHTS

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

COUNCIL OF EUROPE
CONSEIL DE L'EUROPE

© Bureau van de Europese Unie voor de grondrechten en Raad van Europa, 2016

Het manuscript van dit handboek is voltooid in januari 2016.

Toekomstige updates zullen worden gepubliceerd op de website van het FRA (fra.europa.eu) en in de rubriek „Case-Law" op de website van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens (echr.coe.int).

Overname is toegestaan, mits de bron wordt vermeld.

Europe Direct helpt u antwoord te vinden op uw vragen over de Europese Unie.

Gratis nummer (*):

00 800 6 7 8 9 10 11

(*) De informatie wordt gratis verstrekt en bellen is doorgaans gratis, maar sommige operatoren, telefooncellen of hotels kunnen kosten aanrekenen.

Foto (voorblad en binnenzijde): © iStockphoto

Meer gegevens over de Europese Unie vindt u op internet via de Europaserver (http://europa.eu).

Luxemburg: Bureau voor publicaties van de Europese Unie, 2016

Raad van Europa:	ISBN 978-92-871-9877-8		
FRA – print:	ISBN 978-92-9491-128-5	doi:10.2811/908752	TK-04-15-940-NL-C
FRA – web:	ISBN 978-92-9491-101-8	doi:10.2811/592650	TK-04-15-940-NL-N

Dit handboek werd opgesteld in het Engels. Het Bureau van de Europese Unie voor de grondrechten (FRA) en de het Europees Hof voor de rechten van de mens (EHRM) is niet verantwoordelijk voor de kwaliteit van de vertalingen in andere talen.

Het EHRM is niet gebonden door de meningen die worden geuit in dit handboek. Het handboek verwijst naar een selectie van commentaren en handleidingen over het Europees Verdrag voor de rechten van de mens. Het EHRM is niet verantwoordelijk voor hun inhoud en het opnemen ervan in deze lijst staat niet gelijk aan goedkeuring van deze publicaties. Andere handleidingen over het Verdrag zijn te vinden op de website van de EHRM-bibliotheek (www.echr.coe.int/Library/).

EUROPEAN UNION AGENCY FOR FUNDAMENTAL RIGHTS

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

COUNCIL OF EUROPE
CONSEIL DE L'EUROPE

Handboek betreffende Europese wetgeving inzake de toegang tot het recht

Handboek betreffende Europese wetgeving inzake de toegang tot het recht

242 blz

doi:10.2811/592650 TK-04-15-940-NL-N

FRA
EUROPEAN UNION AGENCY FOR FUNDAMENTAL RIGHTS

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

COUNCIL OF EUROPE
CONSEIL DE L'EUROPE

Toegang tot het recht is een belangrijk onderdeel van de rechtsstaat. Het stelt personen in staat om zich te beschermen tegen schending van hun rechten, genoegdoening te krijgen voor onrechtmatige daden, de uitvoerende macht ter verantwoording te roepen en zich in strafzaken te verdedigen. Dit handboek geeft een overzicht van de belangrijkste Europese juridische beginselen op het gebied van toegang tot het recht, waarbij de nadruk wordt gelegd op burgerlijk en strafrecht. Het beoogt de aandacht te vestigen op de relevante rechtsnormen die de Europese Unie (EU) en de Raad van Europa hebben vastgesteld, met name door middel van de rechtspraak van het Hof van Justitie van de Europese Unie en het Europees Hof voor de Rechten van de Mens. Het handboek is opgezet als praktische gids voor advocaten, rechters en andere beroepsbeoefenaars die betrokken zijn bij geschillenbeslechting in de EU en in de lidstaten van de Raad van Europa, en mensen die werken voor niet-gouvernementele organisaties en andere lichamen die met de rechtsbedeling van doen hebben.

BUREAU VAN DE EUROPESE UNIE VOOR DE GRONDRECHTEN
Schwarzenbergplatz 11 – 1040 Wenen – Oostenrijk
Tel. +43 (1) 580 30-60 – Fax +43 (1) 580 30-693
fra.europa.eu – info@fra.europa.eu

EUROPEES HOF VOOR DE RECHTEN VAN DE MENS
RAAD VAN EUROPA
67075 Straatsburg Cedex – Frankrijk
Tel. +33 (0) 3 88 41 20 00 – Fax +33 (0) 3 88 41 27 30
echr.coe.int – publishing@echr.coe.int

Publicatiebureau

ISBN 978-92-871-9877-8 (Raad van Europa)
ISBN 978-92-9491-101-8 (FRA)

Twee Vandaag over Nederlandse rechtssysteem

Tros Twee Vandaag Ned 2 uitzending 25 juli 2005 rechtssysteem SP-kamerlid J. de Wit

In een uitzending van Twee Vandaag van de Tros (25 juli 2005: 'Nederlandse staat aangeklaagd bij VN'), werd bekendgemaakt, dat drie Nederlandse burgers zich, na een teleurstellende rechtsgang in Nederland tot aan het hoogste orgaan, zelfs bij de VN in Genève hebben vervoegd om zich (bij het Mensenrechten Comité) te beklagen over het Nederlandse rechtssysteem. In het genoemde programma Twee Vandaag wijst mr. J. de Wit (Tweede Kamer voor de SP) ons er op, dat het recht in Nederland steeds meer een recht van de rijken wordt; zij kunnen het zich permitteren om tot het uiterste door te blijven procederen. De molens van de rechtspraak draaien zeer traag en het duurt heel lang voordat een zaak bij de rechter komt en vervolgens duurt het weer eindeloos, voordat er een uitspraak is. In deze uitzending wordt vooral stevige kritiek geuit op het feit, dat rechters en plaatsvervangende rechters er nogal eens (vaak zelfs verzwegen) nevenfuncties op nahouden, die een onafhankelijke benadering van een zaak in de weg (zouden kunnen) staan. Prof. Twan Tak gaat zelfs zo ver, dat hij stelt, dat 'juridisch gezien Nederland is verworden tot een dictatuur!' Uit zijn onderzoek blijkt; 'alle aanvallen, alle acties van de burgers op de overheidsposities en de gevestigde posities worden, door de rechters met name, zo snel en zo efficiënt mogelijk buiten spel gezet, omdat ze een bedreiging vormen.

https://archive.org/details/DeOnafhankelijkheidVanHetNederlandseRechtssysteem

Totalitaire staat

De inmiddels gepensioneerde Prof. Tak (1942), meer dan twintig jaar hoogleraar staats- en bestuursrecht te Maastricht en raadsheer in de Centrale Raad van Beroep.

Voor de rechtzoekende burger is er echter nauwelijks meer sprake van een daadwerkelijke rechtsbescherming tegen de overheid. Er is, in de woorden van Tak, een ‘totalitaire staat’ en een ‘dictatuur van de gevestigde orde’ ontstaan.

advocatenblad 2 27 januari 2006
Annekee Groenewoud en Michel Knapen,
redactielid, respectievelijk journalist

Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights
t.a.v. de heer J.P. van den Wittenboer, voorzitter
Postbus 324
5660 AH Geldrop

Den Haag, 1 maart 2006

Geachte heer Van den Wittenboer,

Dank voor uw brief met CD-rom van 14 februari 2006.

Uit uw brief, die mij overigens niet geheel duidelijk was, begrijp ik dat u zich zorgen maakt over de rechtsstaat. Dit onderwerp ligt ook de SP na aan het hart. Wij zetten ons al jaren in om een einde te maken aan het fenomeen van de 'rechter-plaatsvervangers' met een betaalde hoofdfunctie en wij hameren op meer openheid en transparantie bij de rechterlijke macht. Ook de toegang tot het recht voor mensen met een lager inkomen is voor de SP een belangrijk thema.

Hoewel er veel is dat verbeterd moet worden, zien wij op dit moment geen aanleiding om de huidige minister van Justitie te willen vervolgen. Overigens vond de SP wel dat deze minister had moeten aftreden vanwege zijn verantwoordelijkheid in de zaak van de Schiedammer parkmoord.

Met vriendelijke groet,

Jan de Wit
SP Tweede-Kamerlid

SP-*eerste weg links*
Tweede-Kamerfractie, Plein 2, Postbus 20018, 2500 EA 's-Gravenhage
T (070) 318 30 44 **F** (070) 318 38 03 **E** kamer@sp.nl **I** www.sp.nl

CDA

TWEEDE KAMERFRACTIE

Intermediary Foundation of the
Universal Declaration of Human
Rights
t.a.v. de heer J.P. van den Wittenboer,
voorzitter
Postbus 324
560 AH GELDROP

's-GRAVENHAGE, 8 maart 2006
C 019669/dk.

Geachte heer Van den Wittenboer,

Onder dankzegging bevestig ik de ontvangst van uw brief van 14 februari j.l.

In het kader van een taakverdeling binnen de CDA-fractie is uw brief in handen gesteld van mevrouw mr. drs. J.N. van Vroonhoven, die dit onderwerp in de fractiecommissie Justitie behandelt.

In vertrouwen u hiermee van dienst te zijn,

Met vriendelijke groet,

Mr. B. van Beers
Beleidsmedewerker Justitie

Postbus 30805
2500 GV 's-Gravenhage

telefoon : (070) 3183020
telefax : (070) 3182602

Bezoekadres: Plein 2
2511 CR 's-Gravenhage

CDA

CDA

TWEEDE KAMERFRACTIE

Dhr. J.P. Van den Wittenboer
Kastanje 28
5731 NK Mierlo

Ons kenmerk	Inlichtingen bij	Doorkiesnummer	Den Haag
			20 maart 2006
Onderwerp		Bijlage(n)	Uw brief
rechtssysteem			14 februari 2006

Geachte heer Van den Wittenboer,

Hartelijk dank voor uw brief d.d. 14 februari jl. die mij de tweede week van maart bereikte. In deze brief verwijst u naar uw eerdere brief aan de vaste Kamercommissie Justitie waarin u een onderzoek naar het rechtssysteem in Nederland aanbiedt. U stelt dat er vele slachtoffers zijn van de rechtstaat in Nederland. Ik deel uw conclusies niet.

In het algemeen kan ik hier het volgende over zeggen. Rechtzoekenden krijgen soms gelijk van de rechter, en dan zijn het tevreden klanten. Soms ook worden zij door de rechter in het ongelijk gesteld. Het kan voorkomen dat men het met die uitspraak niet eens is, en zich daar niet bij neer wil leggen. Om de onafhankelijkheid van ons rechtssysteem in dat geval te kunnen garanderen is de mogelijkheid van hoger beroep en beroep in cassatie mogelijk. Zo ontstaat een systeem van 'checks and balances', dat onze rechtstaat kan garanderen.

Meer specifiek: u haalt in uw brief ook een concrete situatie aan waarin u van mening bent dat de staat op een 'oneigenlijke manier' inbreuk maakt op het auteursrecht. Dit betreft een individuele situatie waar ik mij als kamerlid niet in kan en niet in wil mengen.
Van deze afstand kan ik de exacte situatie namelijk onvoldoende beoordelen. Bovendien is het de taak van de rechter en niet van een politicus om te beoordelen of regels op de juiste wijze zijn toegepast. Die verhoudingen moeten we principieel zuiver houden.

Ik hoop u hiermee voldoende geïnformeerd te hebben.

Met vriendelijke groet,

Nicolien van Vroonhoven
CDA Tweede Kamerlid

Postbus 30805
2500 GV 's-Gravenhage

telefoon : (070) 3183020
telefax : (070) 3182602

Bezoekadres: Plein 2
2511 CR 's-Gravenhage

CDA

Inez Weski luidt noodklok over rechtsstaat

Foto: Erasmus Universiteit - 2015

https://www.youtube.com/watch?v=8N4Swo4BuIg

Als strafrechter in Rotterdam
was Silvis medeverantwoordelijk voor een ernstige gerechtelijke dwaling in de zogeheten Schiedammer Parkmoord.

Koninklijke onderscheiding voor scheidend procureur-generaal Jos Silvis

30 augustus 2021

Tijdens zijn afscheid vanmiddag als procureur-generaal bij de Hoge Raad is Jos Silvis koninklijk onderscheiden tot Commandeur in de Orde van Oranje-Nassau. Silvis ontving de hoge koninklijke onderscheiding uit handen van minister van Veiligheid en Justitie, Ferdinand Grapperhaus.

I.v.m. de coronamaatregelen hing de echtgenote van Jos Silvis de onderscheiding om. Foto: Roderik van Nispen

“Gedurende jouw loopbaan als docent, als rechter bij de rechtbank, het hof en het Europees Hof voor de Rechten van de Mens, als adviseur wetgeving, als advocaat-generaal en tot slot als procureur-generaal bij de Hoge Raad, ontwikkelde jij een bijzonder scherp oog voor wat er speelt in de samenleving,

in de politiek en in Europa. Vanuit verschillende invalshoeken, maar steeds werkend aan één en hetzelfde project: de rechtsstaat in bredere zin. Je wordt niet voor niets geroemd om je eminente gevoel voor rechtsstatelijkheid. De functie van procureur-generaal bleek jou op het lijf geschreven. Jouw taak om bij te dragen aan rechtsbescherming en rechtsontwikkeling heb jij met verve volbracht.

Je hebt een belangrijke bijdrage geleverd aan de ontwikkeling van het recht en de rechtspleging, aan de ontwikkeling van het toezicht op de rechterlijke macht en het functioneren van het Parket van de Hoge Raad. Dit alles heeft ertoe geleid dat het Zijne Majesteit heeft behaagd jou te benoemen tot Commandeur in de Orde van Oranje-Nassau. Het is mij een eer deze onderscheiding aan jou uit te reiken. Jos, hartelijk dank voor je enorme verdiensten", sprak minister Grapperhaus vandaag in de grote zittingszaal van de Hoge Raad.

Silvis als rechter in Rotterdam verantwoordelijk was voor een van de grootste gerechtelijke dwalingen Schiedammer parkmoord in de Nederlandse strafrechtpleging.

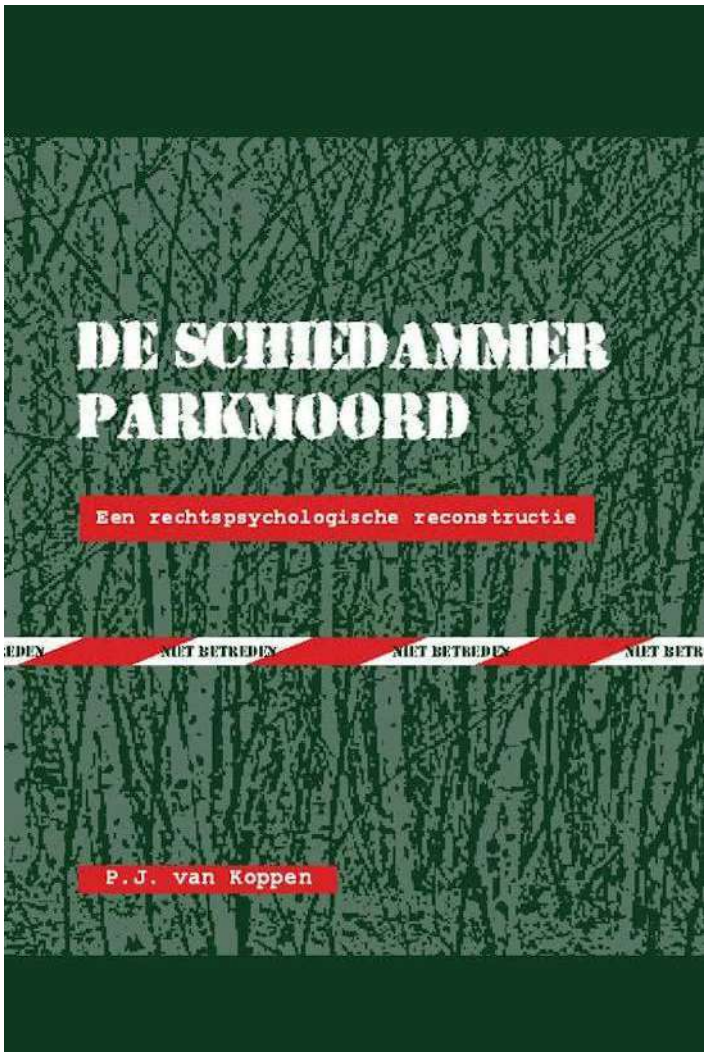

de Schiedammer parkmoord

P.J. van Koppen

Juridische Uitgeverij Ars Aequi

Nederlandstalig

9789069164847

2003

HOLLAND VAN GIJZEN

■ Holland Van Gijzen
Advocaten en Notarissen

Direct Faxnummer
040-2626461
Direct Telefoonnummer
040-2626420
nljan005@hollandlaw.nl

■ Prof. Dr. Dorgelolaan 14
5613 AM Eindhoven
Postbus 3
5600 AA Eindhoven

De Stichting Intermediaire Stichting
van de Universele Verklaring van de
Rechten van de Mens
T.a.v. het bestuur
Kastanje 13
5731 NM Mierlo
AANGETEKEND

Eindhoven, 11 april 2001 wa/nc/463001

Betreft: Eigen Woning/Van den Wittenboer

Geachte heer Wittenboer,

Tot mij heeft zich gewend de Vereniging Woningbouwvereniging Eigen Woning, gevestigd en kantoorhoudende te Mierlo, aangaande het navolgende.

Bij schriftelijke huurovereenkomst d.d. 25 juli 1989 heeft cliënte aan de heer A.W. van den Wittenboer alsmede aan mevrouw I.T.C. Pubben, verhuurd de woning staande en gelegen aan te Mierlo aan de Kastanje 13, zulks voor onbepaalde tijd.

Op enig moment had mevrouw I.T.C. Pubben te gelden als enig huurder van voormelde woning. Uiteindelijk is mevrouw Pubben op 27 januari jl. overleden.

Uiteindelijk heeft u, de heer J.P. van den Wittenboer, op persoonlijke titel en aldus niet in het kader van uw bedrijfsvoering de huurovereenkomst opgezegd. U heeft aldus de huurovereenkomst opgezegd als erfgenaam. Voor zover u niet de enige erfgenaam bent, staat op basis van de wet vast dat de huurovereenkomst van rechtswege is geëindigd op 31 maart 2001.

Cliënte heeft moeten constateren dat Uw Stichting de woning in gebruik houdt ten behoeve van haar doelstelling. Cliënte heeft u meerdere malen verzocht het gehuurde te ontruimen en de sleutels in te leveren. Immers, nu de huurovereenkomst is geëindigd door opzegging en in ieder geval is geëindigd van rechtswege in verband met het overlijden van de laatste hoofdhuurder, staat vast dat u de woning zonder recht of titel gebruikt.

U zult begrijpen dat cliënte het niet kan toestaan dat de woning wordt gebruikt door een niet-huurder. Zeer zeker kan cliënte niet toestaan dat u de woning aanwendt voor uw doelstellingen. Hiertoe is de woning niet bestemd. In het kader van haar doelstellingen, benodigd cliënte de woning. Immers, cliënte wenst te voldoen aan haar publieke taak om mensen te huisvesten.

■ [illegible] & Young Belastingadviseurs welke op haar beurt een samenwerkingsverband heeft met de maatschap Ernst & Young Accountants.

■ Amsterdam Den Haag Eindhoven Rotterdam Utrecht New York Chicago

■ Alle diensten en tanderet werkzaamheden worden verricht uit hoofde van een overeenkomst van opdracht met Holland Van Gijzen, een maatschap bestaande uit rechtspersonen. Op de overeenkomst zijn algemene voorwaarden van toepassing, waarin is opgenomen dat iedere aansprakelijkheid is beperkt tot het bedrag dat in het desbetreffende geval onder onze beroepsaansprakelijkheidsverzekering wordt uitbetaald. De algemene voorwaarden worden op verzoek kosteloos toegezonden en zijn gedeponeerd bij de griffie van de Arrondissementsrechtbank te Rotterdam.

Hiertoe hebben zich mensen ingeschreven bij cliënte. In dit kader benodigt cliënte de woning dan ook met hoogste spoed.

Namens cliënte sommeer ik u om binnen 48 uur na ontvangst van dit schrijven de woning te ontruimen met de uwen en het uwe en al diegenen die van uwentwege de woning occuperen, zulks onder overdracht van de sleutels aan cliënte. Indien u niet onverwijld aan voormelde sommatie gevolg geeft, heb ik de opdracht om u zonder nadere aankondiging in rechte te betrekken. Alsdan zult u worden gedagvaard ten overstaan van de Edelachtbare Heer President van de Arrondissementsrechtbank te 's-Hertogenbosch.

Teneinde de aankomst van dit schrijven te verzekeren, zend ik u deze zowel per gewone post als per aangetekende post toe.

Hoogachtend,

W.J. Aardema

HOLLAND VAN GIJZEN

■ Holland Van Gijzen
Advocaten en Notarissen

Direct Faxnummer
040-2626461
Direct Telefoonnummer
040-2626420
nljan005@hollandlaw.nl

■ Prof. Dr. Dorgelolaan 14
5613 AM Eindhoven
Postbus 3
5600 AA Eindhoven

Audio-Rarities
T.a.v. de heer J.P. van den Wittenboer
Kastanje 13
5731 NM Mierlo
AANGETEKEND

Eindhoven, 11 april 2001 wa/nc/463001

Betreft: Eigen Woning/Van den Wittenboer

Geachte heer Wittenboer,

Tot mij heeft zich gewend de Vereniging Woningbouwvereniging Eigen Woning, gevestigd en kantoorhoudende te Mierlo, aangaande het navolgende.

Bij schriftelijke huurovereenkomst d.d. 25 juli 1989 heeft cliënte aan de heer A.W. van den Wittenboer alsmede aan mevrouw I.T.C. Pubben, verhuurd de woning staande en gelegen aan te Mierlo aan de Kastanje 13, zulks voor onbepaalde tijd.

Op enig moment had mevrouw I.T.C. Pubben te gelden als enig huurder van voormelde woning. Uiteindelijk is mevrouw Pubben op 27 januari jl. overleden.

Uiteindelijk heeft u, de heer J.P. van den Wittenboer, op persoonlijke titel en aldus niet in het kader van uw bedrijfsvoering de huurovereenkomst opgezegd. U heeft aldus de huurovereenkomst opgezegd als erfgenaam. Voor zover u niet de enige erfgenaam bent, staat op basis van de wet vast dat de huurovereenkomst van rechtswege is geëindigd op 31 maart 2001.

Cliënte heeft moeten constateren dat u, handelend onder de naam Audio-Rarities, de woning in gebruik houdt ten behoeve van uw bedrijfsvoering. Cliënte heeft u meerdere malen verzocht het gehuurde te ontruimen en de sleutels in te leveren. Immers, nu de huurovereenkomst is geëindigd door opzegging en in ieder geval is geëindigd van rechtswege in verband met het overlijden van de laatste hoofdhuurder, staat vast dat u de woning zonder recht of titel gebruikt.

U zult begrijpen dat cliënte het niet kan toestaan dat de woning wordt gebruikt door een niet-huurder. Zeer zeker kan cliënte niet toestaan dat u de woning aanwendt voor uw bedrijfsvoering. Hiertoe is de woning niet bestemd. In het kader van haar doelstellingen, benodigd cliënte de woning. Immers, cliënte wenst te voldoen aan haar publieke taak om mensen te huisvesten.

■ Holland Van Gijzen Meer Verbaas Scheltema Holman is verbonden met de maatschap Ernst & Young Belastingadviseurs welke op haar beurt een samenwerkingsverband heeft met de maatschap Ernst & Young Accountants.

■ Amsterdam Den Haag Eindhoven Rotterdam Utrecht New York Chicago

■ Alle diensten en (andere) werkzaamheden worden verricht uit hoofde van een overeenkomst van opdracht met Holland Van Gijzen, een maatschap bestaande uit rechtspersonen. Op de overeenkomst zijn algemene voorwaarden van toepassing, waarin is opgenomen dat iedere aansprakelijkheid is beperkt tot het bedrag dat in het desbetreffende geval onder onze beroepsaansprakelijkheidsverzekering wordt uitbetaald. De algemene voorwaarden worden op verzoek kosteloos toegezonden en zijn gedeponeerd bij de griffie van de Arrondissementsrechtbank te Rotterdam.

Hiertoe hebben zich mensen ingeschreven bij cliënte. In dit kader benodigt cliënte de woning dan ook met hoogste spoed.

Namens cliënte sommeer ik u om binnen 48 uur na ontvangst van dit schrijven de woning te ontruimen met de uwen en het uwe en al diegenen die van uwentwege de woning occuperen, zulks onder overdracht van de sleutels aan cliënte. Indien u niet onverwijld aan voormelde sommatie gevolg geeft, heb ik de opdracht om u zonder nadere aankondiging in rechte te betrekken. Alsdan zult u worden gedagvaard ten overstaan van de Edelachtbare Heer President van de Arrondissementsrechtbank te 's-Hertogenbosch.

Teneinde de aankomst van dit schrijven te verzekeren, zend ik u deze zowel per gewone post als per aangetekende post toe.

Hoogachtend,

W.J. Aartema

J.D. Kuik • Gerechtsdeurwaarderspraktijk en incassobureau

dossier: 10769/YvD

BEVEL TOT BETALING

Heden de vijfde mei tweeduizendeen,

Heb ik,

Johannes Dirk Kuik, gerechtsdeurwaarder, bij de Arrondissementsrechtbank te 's-Hertogenbosch en het Kantongerecht te Eindhoven, ter standplaats Eindhoven, kantoorhoudende en ten deze woonplaats hebbende te Eindhoven aan de Bomansplaats 8;

Ten verzoeke van: **Woningbouwvereniging Eigen Woning**, gevestigd en kantoorhoudende te MIERLO;
in deze zaak woonplaats kiezende te Eindhoven aan de Bomansplaats 8 ten kantore van gerechtsdeurwaarder J.D. Kuik, voornoemd;

AAN :

J.P. van den Wittenboer, ~~h.o. d.m. Audio Kortteles~~ wonende te MIERLO, aan het adres Kastanje 13,
aldaar mijn exploit doende en afschrift dezes en van na te melden executoriale titel, latende aan:

voormeld adres in gesloten envelop met daarop de vermeldingen als wettelijk voorgeschreven omdat ik aldaar niemand aantrof aan wie rechtsgeldig afschrift kon worden gelaten;

B E T E K E N D :

het vonnis door de Kantonrechter van het Kantongerecht Helmond d.d. 9 mei 2001 gewezen onder rolnummer 864/01 in de procedure van de rekwirant(e) voornoemd als eiser(es) contra de gerekwireerde als gedaagde;

J.D. Kuik
gerechtsdeurwaarder
P. Taal
t.k.-gerechtsdeurwaarder

Postbus 888
5600 AW Eindhoven
Bomansplaats 8
5611 NT Eindhoven
http://www.kuik.nl
e-mail: jdk@kuik.nl
Tel.: 040 - 2 940 222
Fax: 040 - 2 940 212
ABN AMRO Bank
41.77.44.307
Postbank 2501684
Kantooruren
09.00 - 17.00 uur

Alle opdrachten worden aanvaard en uitgevoerd overeenkomstig het reglement houdende algemene bepalingen, voorschriften en tarieven voor de niet-ambtelijke rechtspraktijk van de leden van de Koninklijke Vereniging van Gerechtsdeurwaarders gedeponeerd ter Griffie van de Arrondissements-Rechtbank te Amsterdam.

dossier: 10769/YvD

Voorts heb ik gerechtsdeurwaarder, exploit doende als hiervoor is vermeld, de gerekwireerde uit kracht van voornoemde titel,

B E V E L G E D A A N :

I). om te voldoen aan het ten deze betekende vonnis opgenomen **ontruimingsveroordeling** en mitsdien **BINNEN VEERTIEN DAGEN NA HEDEN** de woning met aanhorigheden gelegen te **MIERLO aan het adres Kastanje 13** met al wie en al wat zich daarin vanwege de gerekwireerde bevindt, te ontruimen en te verlaten en met afgifte der sleutels ter vrije en algehele beschikking van rekwirant(e) te stellen;

II). om op straffe van een **dwangsom van f. 250,- per dag** voor iedere dag dat gerekwireerde in gebreke blijft aan voormeld bevel te voldoen, met een maximum van f. 25.000,00

III). om te voldoen aan de in het vonnis opgenomen **betalingsveroordeling** en mitsdien **binnen twee dagen na heden aan de voornoemde gerechts-deurwaarder J.D. Kuik** voor en ten behoeve van de rekwirant(e) tegen kwijting te betalen:

- proceskosten (indien verschuldigd incl. b.t.w.)		f.	655,98
- **waarop in mindering kan strekken**	-/-	**f.**	**0,00**
		f.	655,98
- kosten van dit exploit, aan de voet deze vermeld		f.	111,50
		f.	767,48
- de verhoging ex art. 2 Rv.		f.	32,78
		f.	800,26

M E T A A N Z E G G I N G :

aan gerekwireerde,

- dat bij gebreke van voldoening aan het vorenstaande ontruimingsbevel, die ontruiming zal worden bewerkstelligd door de voornoemde gerechtsdeurwaarder J.D. Kuik (of een plaatsvervanger), op kosten van de gerekwireerde en zonodig met behulp van de sterke arm van politie;

- dat bij gebreke van voldoening aan het vorenstaande betalingsbevel, het vonnis zal worden tenuitvoergelegd door alle middelen in der Wet genoemd, en in het bijzonder door middel van beslag op- en verkoop van de roerende en/of onroerende zaken van gerekwireerde en/of door middel van derdenbeslag.

dossier: 10769/YvD

De kosten dezes zijn:

exploit	f.	40,35
afschrift(en)	f.	8,70
bijlage(n)	f.	8,70
afstand	f.	20,30
verschotten	f.	5,50
woonpl.art.439 Rv.	f.	10,15
subtotaal	f.	93,70
btw	f.	17,80
	f.	111,50
art. 2 Rv.	f.	27,55
btw art.2 Rv.	f.	5,23
totaal	f.	144,28

Maatwerk

De menselijke maat lijkt in de dagelijkse praktijk van de uitvoering niet altijd uit de verf te komen. Bij woningbouwcorporaties is de menselijke maat vaak ver te zoeken bij diverse huisuitzetting in het land, door als een kil vastgoedbedrijf, zonder oog voor de menselijke kant onverkort vast te houden aan het huurcontract. Woningbouwvereniging “Eigen Woning” die later is overgegaan in woningbouwstichting Compaen was in 2001 betrokken bij de huisuitzetting van een stichting voor de rechten van de mens te Mierlo. Hierbij had vooraf beter overleg moeten plaatsvinden tussen de diverse instanties zoals de o.a. met de Gemeente.Een stichting voor mensenrechten op straat zetten,en zoals de Gemeente Den Haag de stichting afschepen naar het “Leger des Heils” is kwaadaardig,en dat doe je niet. In een land als Nederland die de mensenrechten altijd hoog op de agenda heeft staat bij de mensenrechtenraad van de Verenigde Naties te Genéve. Het blijkt niet een op zichzelf staand geval.Ook in 2021 in Enschede bij woningcorporatie “Ons Huis”, had vooraf beter overleg moeten plaatsvinden tussen de Gemeente Enschede en de woniningcorporatie bij een huisuitzetting.

Onderzoekscommissie Menselijke Maat Gemeente Enschede In de gemeenteraad aangeboden tussenrapportage 'Maatvoering is mensenwerk' (1 juli 2021.

ECORYS

Maatschappelijke visitatie Woningstichting Compaen
2015 tot en met 2019

Opdrachtgever: Woningstichting Compaen
Rotterdam, 18 mei 2020

Opdrachtgever: Woningstichting Compaen

Samen met de bewoner wordt gekeken naar de oorzaken en mogelijke oplossingen. Het beleid van Compaen is erop gericht om mensen niet uit te zetten op basis van huurschulden alleen.

BANENCARROUSEL

Martin van Rijn nieuwe voorzitter Aedes

17 juli 2020

Martin van Rijn is met ingang van 1 september 2020 de nieuwe voorzitter van Aedes vereniging van woningcorporaties. Van Rijn is vrijdag door de leden van Aedes benoemd voor een periode van vier jaar. In de afgelopen drie maanden zette Martin van Rijn zich als minister voor Medische Zorg en Sport in voor de bestrijding van het coronavirus.

Bron: aedes.nl

Compaen is lid van Aedes

Ze doen zich mooi voorkomen de woningbouw alsmede de Gemeente Geldrop-Mierlo in hun brochures en op sociale media…

Maar ondertussen…

Hitler’s Inferno Audio-Rarities is beslist niet belangrijk voor Gemeente Geldop-Mierlo,en de stichting IFUD of Human Rights is volgens de gemeente niet als doelstelling educatie en vorming.Wat betreft de communicatie, dat is Amnesty de vaste gesprekspartner van de Gemeente Geldrop-Mierlo.Maatwerk voor de stichting in onze besluitvorming is ook niet nodig….

Persoonlijk, Dichtbij en Verbonden

Een visie en strategie voor het Sociaal Domein

Gemeente Geldrop-Mierlo Februari 2020

Geldrop-Mierlo is van en voor iedereen. Mensen voelen zich onderdeel van onze gemeenschap en hebben deel aan die gemeenschap. Alleen samen zijn wij een vitale en veerkrachtige gemeenschap.

Dit betekent dat:
• Wij open en nieuwsgierig zijn, waarbij wij ons actief verdiepen in elkaars zienswijze-, achtergrond- en wereldbeelden.
• Wij op alle niveaus mensen en groepen stimuleren om met elkaar te praten, informatie en gevoelens met elkaar te delen.
• Wij het vanzelfsprekend vinden dat inwoners, vrijwilligers en professionals gelijkwaardig met elkaar samenwerken.
• Wij ruimte bieden voor inbreng, wijziging, verbetering of co-creatie met inwoners, maatschappelijke organisaties en ondernemers.
• Onze dienstverlening en voorzieningen toegankelijk zijn voor iedereen.
• Wij mensen op een gelijkwaardige wijze behandelen en dat wij binnen onze samenwerkingen de grondbeginselen van een inclusieve gemeenschap delen en doorvoeren in gezamenlijke visies en acties.
• Wij ons actief uitspreken tegen stereotypering en discriminatie.

MAATWERK
Geldrop-Mierlo kiest voor een passende samenhangende aanpak voor elke situatie. Wij gaan er vanuit dat iedereen anders is en elke situatie verschillend. Dit geldt dus ook voor iedere oplossing. Wij handelen nooit blind vanuit een bepaalde werkwijze of protocol.

Dit betekent dat:
• Wij bewust veranderingsbereid zijn. De transformatie van het sociaal domein vraagt van ons allemaal een andere manier van denken, doen en organiseren. Ook als dit soms moeilijk is, omdat onze gemeenschap bestaat uit mensen en organisaties met elk eigen percepties, doelstellingen en belangen.
• Wij samen met inwoners, professionals en organisaties onderzoeken wat wel of niet werkt. Hier leren wij van. Dit betekent dat wij uitkomsten monitoren, daar op reflecteren en verbeteracties doorvoeren. Dit doen we op een manier waarbij wij leerstructuren creëren aan de hand van concrete vraagstukken, problemen of ervaringen. Op deze manier gaan we elkaars positie beter begrijpen Zo zorgen we voor continue (zelf)verbetering en ontwikkeling en kunnen nieuwe manieren van denken, doen en organiseren ontstaan.

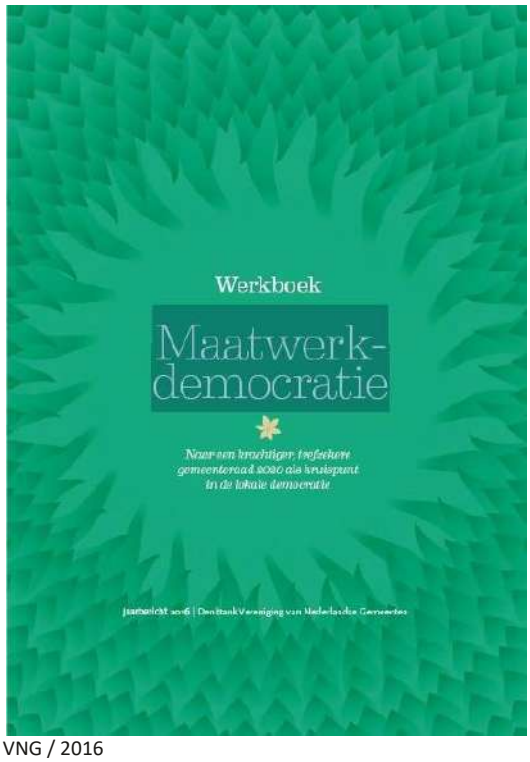

VNG / 2016

Maatwerk democratie

Het Jaarbericht van de VNG Denktank 2016 gaat over het versterken van de gemeenteraad. In de lokale democratie is de gemeenteraad een belangrijk kruispunt, stelt de Denktank.

Verschillende belangen komen hier samen om door gemeenteraadsleden te worden gewogen. In gemeenteraden wordt veel en goed werk verricht. Raadsleden doen dit met enthousiasme en besteden er veel tijd aan. Dat verdient waardering.
Maar de manier waarop raadsleden inhoud geven aan hun functie, is veranderd.
Door de recente decentralisaties zijn er steeds meer taken op gemeenten afgekomen.
Tegelijkertijd willen burgers op andere manieren meedenken en meebeslissen over onderwerpen van gemeentelijk beleid. Dit heeft gevolgen voor de taakuitoefening van de raad.

De Denktank doet aanbevelingen om de gemeenteraad te versterken en toekomstbestendig te maken. Voor de uitwerking daarvan is (deels) het rijk aan zet, maar de bal ligt (deels) ook bij raadsleden en griffiers. Hoe kan de gemeenteraad inspringen op de vele kansen die de ‘nieuwe’ gemeente heeft, met haar actievere, assertievere, beter geïnformeerde en beter bereikbare burgers en organisaties? Hoe kan de gemeenteraad een actieve dialoog met de samenleving aangaan? Hoe kan de raad beter worden toegerust voor de verzwaring van zijn taken?

De Denktank beveelt aan dat gemeenteraden met deze vragen aan de slag gaan.
Dit werkboek is daarbij een hulpmiddel. Het is niet alleen een samenvatting van het Jaarbericht, maar ook een aanzet om de discussie op weg te helpen. Met vragen en stellingen.

Bron: VNG

2016

“Boeten zonder schuld”

FNV, januari 2021

34 blz

VOORWOORD

OVERHEID, STOP MET PROFILEREN BIJSTANDSGERECHTIGDEN

Er is de afgelopen maanden terecht veel verontwaardiging geweest over de kinderopvangtoeslagen. Het is inmiddels genoegzaam bekend dat burgers - werknemers in dit geval - bij voorbaat verdacht werden van fraude, dat etnisch profileren een grote rol speelde en dat de overheid haar burgers in de steek heeft gelaten. Maar er is meer.

Begin vorig jaar heeft een coalitie met onder meer de FNV met succes SyRI bestreden, een lerend algoritme dat bedoeld was om te voorspellen wie er uitkerings- of belastingfraude plegen in Nederland. SyRI werd op miraculeuze wijze alleen in de armere wijken van onder andere Rotterdam ingezet en niet in Laren of Wassenaar. De mensen in Rotterdam waren bij voorbaat verdacht. Etnisch profileren speelde ook hier een grote rol. En alsof de gerechtelijke tik op de vingers nooit heeft plaatsgehad, nam de Tweede Kamer eind 2020 de Wet gegevensverwerking samenwerkingsverbanden aan. Een nog grotere en ingrijpendere datakoppelwet. Een wet die het mogelijk maakt om databases van overheid en bedrijven op een totaal ondoorzichtige manier aan elkaar te koppelen onder het mom van opsporing van zware criminaliteit. Die wet ligt nu in de Eerste Kamer, en wij hebben politici gewaarschuwd: als u deze wet aanneemt, ligt een tweede toeslagenaffaire om de hoek.

De toeslagenaffaire en SyRI maken duidelijk dat er in Den Haag, naast wantrouwen tegen burgers, nog een ander gedachtegoed heerst: je zult het als burger voelen als je ondersteuning van de overheid nodig hebt. Een akelige bijvangst van het neoliberale denken dat de markt centraal stelt en mensen die het op eigen kracht niet 'redden' daar bij voortduring aan herinnert. Denk aan de eigen bijdrage in de zorg (die vooral mensen treft die veel zorg nodig hebben). Maar het is ook de filosofie achter de toeslagen: druk de mensen maar met hun neus op de feiten over de kosten van de verzorgingsstaat. Als je gebruik moet maken van het vangnet dat wij bijstand noemen, eisen we als samenleving een vorm van vergelding. En naast de verplichte tegenprestaties zijn dat de sancties die gemeenten opleggen aan bijstandsgerechtigden.

Nu roepen Haagse politici 'ach en wee'. Ook politici uit het voormalige kabinet Rutte II, het kabinet dat die strenge aanpak bedacht. Want wat op een abstract niveau een daadkrachtig beleid leek ('pak ze maar aan die labbekakken die frauderen met ons gemeenschapsgeld'), daar blijken in de praktijk schrijnende verhalen achter schuil te gaan. Dat wisten wij als FNV allang. En niet alleen wij. Onderzoeksjournalist Bart de Koning schreef er in 2017 al een boek over: Vriendjespolitiek. Over hoe wittenboordencriminaliteit nauwelijks wordt aangepakt, maar vermeende bijstandsfraudeurs des te harder. Wij brachten als FNV een rapport uit: Snelweg of Karrenspoor. Daarin staat een trieste bloemlezing van voorbeelden over onterecht opgelegde sancties, misverstanden die tot fraude worden bestempeld en een hardvochtige overheid. Dit is allemaal al jaren bekend. Maar zelfs het feit dat na invoering van de Participatiewet mensen met een beperking ook in de bijstand kwamen, heeft landelijke - en lokale wet- en regelgevers nooit van gedachten doen veranderen.

Er waait nu blijkbaar een andere wind. Het zal iets met verkiezingstijd te maken hebben. Wie zal het zeggen? Maar wij doen er namens onze achterban van uitkeringsgerechtigden graag ons voordeel mee. Schrap het hardvochtige sanctiebeleid. Verhoog de beslagvrije voet, ook bij recidive. Stop de verplichte tegenprestatie maar help mensen aan betaald werk dat bij ze past. Verruim bijverdienmogelijkheden. En stimuleer de regelvrije bijstand en schaf de kostendelersnorm af. Vertrouwen in de burger is nodig, ook als die in de bijstand zit of anderszins steun nodig heeft. Het kan namelijk iedereen overkomen.

Kitty Jong, vicevoorzitter FNV

Vergaderjaar 2020–2021

35 510 Nr. 4
Parlementaire ondervraging
Kinderopvangtoeslag

BRIEF VAN DE MINISTER-PRESIDENT, MINISTER VAN ALGEMENE ZAKEN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal
Den Haag, 15 januari 2021

Het rapport

(korte samenvatting van de brief)

Het rapport «Ongekend Onrecht»

De grondbeginselen van de rechtsstaat zijn geschonden. Door harde regelgeving, vooringenomenhandelen, het ontbreken van de menselijke maat en door geen gehoor te geven aan noodsignalen, hebben tienduizenden ouders en kinderen hun leven de afgelopen tien jaar zien veranderen in een moeras van ellende.

Om multiprobleemsituaties tot oplossingen te kunnen komen, sluiten we alle uitvoeringsorganisaties aan bij het Landelijk Maatwerkloket Multiproblematiek. Dit loket stellen we ook open voor alle gemeenten.

Wet- en regelgeving en de menselijke maat

Maatwerk en de menselijke maat in het bestuursrecht moeten worden versterkt. De menselijke maat moet daarbij centraal staan. Discriminatie kan en mag niet. De overheid heeft daarbij een belangrijke voorbeeldrol. Het kabinet gaat ook inzetten op actieve aanpak van «onbedoelde» discriminatie in de uitvoeringsorganisaties. Om discriminatie, ook door overheidshandelen, terug te dringen zijn onder meer een gecoördineerde aanpak en onderzoek van belang. brief van 9 december 2020 (Kamerstuk 30 950, nr. 216) heeft de Minister van BZK aangekondigd een verkenning uit te laten voeren naar een Nationaal coördinator tegen discriminatie en racisme.

Om deze redenen neemt het kabinet zijn verantwoordelijkheid en heeft de Minister-President het ontslag van het kabinet aangeboden aan de Koning. Het kabinet acht de urgentie van de maatregelen in deze brief van zodanig groot belang voor het herstel van vertrouwen van burgers in de overheid dat het de Kamer wil vragen het kabinet de ruimte te geven de maatregelen in deze brief uit te voeren.

De Minister-President,

Minister van Algemene Zaken,

Namens het Kabinet,

M. Rutte

Misdaadorganisatie

Rutte: Het kabinet gaat inzetten op actieve aanpak van «onbedoelde» discriminatie in de uitvoeringsorganisaties.

De onderzoeken door IFUD of Human Rights richten zich op bewust en aanrekenbaar handelen of nalaten door de Nederlandse Staat, de Minister van Algmene Zaken heeft het in zijn brief over onbedoelde. Volgens de stichting is sprake van een misdaadorganisatie door de Staat der Nederlanden. Steeds terugkerende patronen in de organisatie van de overheid over langere periode.. Er blijkt sprake een vaste organisatiecultuur met gezagsverhoudingen. Er blijkt een sterke angstcultuur dermate dat ambtenaren hun mond niet durven open te doen.Het centrum van de macht hangt met loyaliteit aan elkaar, compleet met banencarrousel.De staat maakt gebruik van een schaduwsysteem, en zet professionele propagandatechnieken in via media en d.m.v. pseudorapporten.

Boven de wetten

AUDIO
https://archive.org/details/schijndemocratie_20210812

Door de Staat geïniteerde misdaden

Door de Staat geïniteerde misdaad: misdaad die door de Staat wordt gepleegd wanneer bedrijven en instellingen die voor de de regels buigen of breken onder leiding of goedkeuring van de overheid. Instellingen door dwangbuis van overheidsubsidies: voor politieke steun, vaak met een impliciete of expliciete tegenprestatie “clientelisme”. Ook de rechters zijn er allemaal in betrokken.Het gaat uiteindelijk om geld om geld. Pseudorapporten dienen om de misdaden tegen de burger in de samenleving te rechtvaardigen en te maskeren. Eenzijdige suggestieve media berichtgeving en nieuws dat klakkeloos door de rest van de media wordt gekopieerd zonder verder onderzoek. Hierdoor is de media ook betrokken in de misdaadorganisatie.Alles heeft een piramidale organisatiestructuur top-down. De misdaadorganisatie is sterk onderling verbonden door loyaliteit, banencarrousels en zeer riante salarissen van topbestuurders in tegenstelling van weerzinwekkende afscheeppraktijk door de diverse instanties van de overheid naar burgers in de samenleving,(verwijs hierbij o.a. naar Verslag - Parlementaire ondervragingscommissie Kinderopvangtoeslag Ongekend onrecht, 2020).

Oog voor de menselijke maat

Door meerdere getuigen is als les genoemd dat de menselijke maat niet uit het oog verloren moet worden. Eén getuige gaf aan dat meer empathie zou moeten worden geregeld bij de uitvoering. Er zou niet alleen naar efficiëntie van uitvoering en van weten regelgeving gekeken moeten worden, maar ook naar andere publieke waarden zoals de omgang met de burger.

35 510 Parlementaire ondervraging Kinderopvangtoeslag

Nr. 2 BRIEF VAN DE PARLEMENTAIRE ONDERVRAGINGSCOMMISSIE

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 17 december 2020

De Parlementaire ondervragingscommissie Kinderopvangtoeslag, biedt u hierbij het verslag «Ongekend onrecht» aan van de parlementaire ondervraging die zij op grond van de haar op 2 juli 2020 gegeven opdracht (Kamerstuk 35 510, nr. 1) heeft uitgevoerd.

De verslagen van de verhoren die onder ede hebben plaatsgevonden, zijn als bijlage toegevoegd.[1]

De voorzitter van de commissie,
Van Dam

De griffier van de commissie,
Freriks

[1] Kamerstuk 35 510, nr. 3.

cliëntelisme en rechtsstaat

Tweede Kamer
DER STATEN-GENERAAL

Plenair debat

19 januari 2021

(fragment)

“Clientelisme en rechtsstaat”

Pieter Omtzigt (CDA)

https://archive.org/details/pieter-omtzigt-clientelisme-en-rechtsstaat

GELDROP-MIERLO - In Geldrop-Mierlo wonen 23 gezinnen die in de problemen zijn gekomen door het rigide beleid van de belastingdienst in de zogenoemde toeslagenaffaire.

Bron: ed.nl

18-05-2021

kort fragment (audio) Kristie Rongen over de Haagse Politiek in de tv-uitzending van 31 augustus 2021 bij BNN Vara op NPO ned1

https://archive.org/details/kristie-rongen-politiek

Productspecificaties

Inhoud

Nederlands

Paperback

februari 2021

224 pagina's

Auteur(s)
Pieter Omtzigt
Uitgever
Prometheus
EAN
9789044648058

Een verkennend kwalitatief onderzoek naar klassenjustitie in de Nederlandse strafrechtketen

Kees van den Bos
Lisa Ansems
Marie-Jeanne Schiffelers
Senna Kerssies
Joep Lindeman
m.m.v. Clara Bovens, Lotte Manshanden, Florianne Peters van Neijenhof en Linde Verhoeven
Universiteit Utrecht
Mei 2021
126 blz

in opdracht van het Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum (WODC)

Klassenjustitie is selectieve rechtspleging die iemand illegitiem benadeelt wanneer die persoon niet tot de heersende klasse behoort en illegitiem bevoordeelt wanneer die persoon wel tot de heersende klasse behoort. Deze vormen van benadeling of bevoordeling kunnen illegitiem zijn op grond van het recht en/of door burgers als illegitiem worden ervaren. Vormen van bevoordelende en benadelende klassenjustitie kunnen zowel op directe als indirecte en zowel op bewuste als onbewuste wijze tot stand komen en kunnen systematisch of incidenteel van aard zijn.

Kabinet hield informatie toeslagenaffaire doelbewust achter voor Tweede Kamer

21 april 2021

Het inmiddels demissionaire kabinet-Rutte heeft in de toeslagenaffaire doelbewust informatie achtergehouden voor het parlement, onder meer om zo verantwoordelijke, hoge ambtenaren en politici uit de wind te houden. Dit blijkt uit een reconstructie van RTL Nieuws van besprekingen in de ministerraad over het toeslagenschandaal.

In kabinetsbesprekingen in 2019 werd keer op keer geklaagd over kritische Kamerleden, onder wie CDA-Kamerlid Pieter Omtzigt.

Tweede Kamer wil kabinet niet vervolgen voor desinformeren Kamer in Toeslagenaffaire

vrijdag 21 mei 2021

parlement.com

DEN HAAG (PDC) - De Tweede Kamer wil geen onderzoekscommissie die bekijkt of het kabinet vervolgd moet worden voor het niet goed informeren van de Kamer over de toeslagenaffaire. De Tweede Kamer stemde gisteren in een hoofdelijke stemming tegen een PVV-motie waarin tot het instellen van zo'n commissie wordt opgeroepen. Alleen FVD, Partij voor de Dieren, DENK, groep-Van Haga, BBB en Bij1 stemden voor.

De PVV was van mening dat het kabinet een ambtsmisdrijf pleegde door de Kamer niet het feitenrelaas over de toeslagenaffaire te geven toen de Kamer hierom vroeg. Daarom dienden PVV-leider Wilders en vier fractiegenoten een aanklacht in tegen het kabinet. Een commissie uit de Kamer zou deze aanklacht moeten onderzoeken. Vervolgens zou de Kamer de procureur-generaal bij de Hoge Raad opdracht kunnen geven om vervolging in te stellen.

14 juli 2021
PERSBERICHT COMMISSIE HERZIENING WETGEVING AMBTSDELICTEN KAMERLEDEN EN BEWINDSPERSONEN

Commissie herziening wetgeving ambtsdelicten Kamerleden en bewindspersonen brengt rapport uit

Vandaag heeft de Commissie herziening wetgeving ambtsdelicten Kamerleden en bewindspersonen haar rapport "Niet *boven* maar *in* de wet. Een werkbare en faire regeling voor de opsporing, vervolging en berechting van ambtsdelicten van Kamerleden en bewindspersonen" aangeboden aan minister Grapperhaus van Justitie en Veiligheid en minister Ollongren van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

De commissie had tot taak om aan beide ministers advies uit te brengen over een fundamentele herziening van de wetgeving inzake vervolging en berechting van leden van de Staten-Generaal, ministers en staatssecretarissen wegens ambtsdelicten.

Volgens de commissie schiet de huidige wettelijke regeling over ambtsdelicten van Kamerleden en bewindspersonen ernstig tekort en is het dringend noodzakelijk dat er een betere wettelijke procedure komt. De voorstellen die de commissie hiervoor doet, onderstrepen dat Kamerleden en bewindspersonen niet boven de wet staan en dat voor hen dezelfde regels gelden als voor ieder ander.

De huidige procedure berust op een bepaling uit de Grondwet van 1848 (nu artikel 119). Daarin staat dat Kamerleden en bewindspersonen wegens ambtsmisdrijven terecht staan voor de Hoge Raad na een opdracht tot vervolging die door de regering of de Tweede Kamer moet worden gegeven aan de procureur-generaal bij de Hoge Raad.

Een deel van de problemen kan volgens de commissie worden opgelost zonder grondwetswijziging, door de uitwerking in de "gewone" wetgeving beter te regelen. De commissie stelt voor om de huidige, deels verouderde en soms onduidelijke regels te vervangen door een complete en gemoderniseerde regeling in het Wetboek van Strafvordering. De opsporing van een ambtsdelict van een Kamerlid of bewindspersoon moet volgens het voorstel van de commissie voortaan plaatsvinden onder leiding en verantwoordelijkheid van de procureur-generaal bij de Hoge Raad. Die is onafhankelijk vanwege zijn grondwettelijk gewaarborgde benoeming voor het leven. De opsporingstaak van een commissie van onderzoek van de Tweede Kamer vervalt.

Daarnaast stelt de commissie voor artikel 119 van de Grondwet te schrappen. Berechting door de Hoge Raad heeft het grote nadeel dat verdachten geen recht op hoger beroep hebben. De beslissing tot vervolging moet volgens de commissie niet door politici worden genomen, maar door een onafhankelijke functionaris. De commissie stelt daarom voor de vervolging en de berechting van deze ambtsdelicten op dezelfde wijze te laten plaatsvinden als bij gewone delicten. Dat wil zeggen vervolging door het openbaar ministerie en berechting door de rechtbank, met de mogelijkheid van hoger beroep en beroep in cassatie.
Als waarborg tegen politieke overwegingen of politieke druk stelt de commissie voor dat opsporing en vervolging van een ambtsdelict van een Kamerlid of bewindspersoon alleen mogelijk is in opdracht van de procureur-generaal bij de Hoge Raad en dat bij een gewoon misdrijf de bevoegdheid van de minister van JenV om aanwijzingen te geven aan het openbaar ministerie over de opsporing en vervolging bij de procureur-generaal bij de Hoge Raad komt.

De commissie vindt ook dat de artikelen 355 en 356 van het Wetboek van Strafrecht moeten vervallen. In die artikelen is in zeer algemene bewoordingen het opzettelijk of door grove schuld handelen van bewindspersonen in strijd met de (Grond)wet strafbaar gesteld. Die strafbaarstelling is zo ruim dat zij op gespannen voet staat met het zogeheten legaliteitsbeginsel, dat is vastgelegd in het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden. Zij is overbodig omdat de handelwijze van bewindspersonen valt onder hun politieke verantwoordelijkheid en de rechtmatigheid van hun besluiten kan worden beoordeeld door de rechter.

De commissie adviseert om tegelijkertijd zowel een wetsvoorstel tot wijziging van de "gewone" wet als een voorstel tot grondwetswijziging in procedure te brengen. Beide sporen zijn even urgent.

Het volledige rapport is te vinden op rijksoverheid.nl. Vragen aan de commissie kunnen via de directie Communicatie van het ministerie van Justitie en Veiligheid worden doorgeleid: 070 370 73 45.

A A A d A A A A

19 maart 2021

De ministerraad heeft vandaag F.W. (Edwin) Bleichrodt (1968) voorgedragen voor benoeming tot procureur-generaal bij de Hoge Raad per 1 september van dit jaar. Hij is na een interne procedure door het parket bij de Hoge Raad als kandidaat voor deze functie aanbevolen. Hij zal Jos Silvis opvolgen, die na vijf jaar op 1 september a.s. vertrekt.

Foto: Piet Gispen, Den Haag

Edwin Bleichrodt is sinds 2013 werkzaam als advocaat-generaal bij de Hoge Raad. Hij is voorzitter van de sectie strafrecht. Ook is hij als hoogleraar straf- en strafprocesrecht verbonden aan de Erasmus Universiteit Rotterdam. Van 1996 tot en met 2009 was hij werkzaam als advocaat. Daarvóór was hij verbonden aan de Nijmeegse Universiteit, waar hij in 1996 cum laude promoveerde. Daarnaast was hij van 2002 tot 2013 raadsheer-plaatsvervanger in het hof Arnhem(-Leeuwarden).

De procureur-generaal geeft leiding aan het parket bij de Hoge Raad waar de advocaten-generaal werkzaam zijn. De voornaamste taak die de procureur-generaal heeft, betreft het geven van juridische adviezen, zogenoemde conclusies, aan de Hoge Raad. Meestal worden de conclusies door de advocaten-generaal in het parket namens de procureur-generaal genomen. De procureur-generaal heeft naast zijn taken en bevoegdheden op het gebied van cassatierechtspraak een aantal bijzondere taken.

De procureur-generaal bij de Hoge Raad is een onafhankelijk en zelfstandig instituut binnen de rechterlijke organisatie dat los staat van het rechtscollege de Hoge Raad. Er is geen gezagsverhouding tussen de procureur-generaal en de Hoge Raad. De procureur-generaal vormt samen met de president van de Hoge Raad en de directeur bedrijfsvoering het dagelijks bestuur van de gemeenschappelijke organisatie van de Hoge Raad en het parket bij de Hoge Raad. Het parket bij de Hoge Raad behoort niet tot het Openbaar Ministerie.

Lees meer in een eerste kort interview (tekst staat onder de foto).

Foto: voor portrettengalerij oud-PG's, door Piet Gispen, Den Haag

U wordt de nieuwe procureur-generaal bij de Hoge Raad. Wat betekent dat voor u?
Ik verheug me erop dit bijzonder mooie ambt te mogen bekleden en ben dankbaar voor het vertrouwen dat in mij is gesteld.

Welke taken heeft de procureur-generaal?
Het takenpakket van de procureur-generaal bij de Hoge Raad is veelkleurig. De procureur-generaal geeft leiding aan het parket waar de advocaten-generaal werkzaam zijn en is verantwoordelijk voor de advisering van de Hoge Raad door middel van conclusies en voor het instellen van cassatie in het belang der wet ten behoeve van de rechtseenheid en de rechtsontwikkeling.

Naast de taken en bevoegdheden op het gebied van de cassatierechtspraak, heeft de procureur-generaal een aantal bijzondere taken, zoals het doen van onderzoek naar afgesloten strafzaken met het oog op een mogelijke herzieningsaanvraag. De procureur-generaal heeft ook toezichthoudende taken: disciplinair toezicht ten aanzien van rechters, thematisch toezicht in relatie tot het Openbaar Ministerie en toezicht op de naleving van de AVG voor de gehele rechtspraak. Ook is de procureur-generaal belast met de vervolging van ambtsdelicten van leden van de Staten-Generaal, ministers en staatssecretarissen. Daarvan is het tot nu toe overigens nog niet gekomen. Maar bij de vraag of er reden is voor een opsporingsonderzoek naar dergelijke ambtsdelicten komt de procureur-generaal ook in beeld, zoals onlangs bij de toeslagenaffaire het geval was.

Wat voor procureur-generaal wilt u zijn?
Een procureur-generaal die dienstbaar is aan de rechtsstaat en oog heeft voor de maatschappelijke en institutionele context. Ik wil graag samen met de president van de Hoge Raad de rol die de Hoge Raad en het parket bij de Hoge Raad in de rechtsstaat vervullen op een toegankelijke manier uitdragen. Intern wil ik een verbindende procureur-generaal zijn voor het hele parket; voor de secties civiel recht, strafrecht en belastingrecht.

Wat gaat u als eerste doen als u in uw nieuwe functie bent begonnen?
Mijn oor te luisteren leggen bij alle leden van het parket en bij de medewerkers van het kabinet van de procureur-generaal en (nader) kennismaken met de personen binnen en buiten de Hoge Raad die ik in mijn hoedanigheid van procureur-generaal de komende jaren vaker zal tegenkomen.

Bent u van plan om, als u straks procureur-generaal bent, conclusies te blijven schrijven?
Ik ben zeker van plan conclusies te blijven schrijven, maar door het omvangrijke takenpakket dat bij de functie van procureur-generaal hoort, zal ik mijn ambities wat dat betreft moeten terugschroeven. Dat stemt af en toe wat weemoedig. Het schrijven van conclusies is prachtig werk en de conclusies zijn de kurk waarop het parket drijft. Maar bovenal ervaar ik het als een bijzonder voorrecht dat ik de komende jaren het ambt van procureur-generaal mag gaan bekleden.

Deze site gebruikt cookies. Meer informatie over de cookie wetgeving

Over ons

Cookies toestaan Cookies weigeren

w voorkeur

“Niet boven maar in de wet”

Een werkbare en faire regeling voor de opsporing, vervolging en
berechting van ambtsdelicten van Kamerleden en bewindspersonen
Rapport van de Commissie herziening wetgeving
ambtsdelicten Kamerleden en bewindspersonen
Den Haag 2021: Ministerie van JenV en Ministerie van BZK

182 blz / pdf

2.2.2 Procedure bij de Tweede Kamer

Blz 29: Als de Kamer “genoegzame gronden tot vervolging aanwezig acht”

(volgt een algemene stemming door de leden van de Kamer)

IFUD of Human Rights opmerking:

Voor eerlijke stemming zouden leden waartegen enige verdenking zich richt van plegen ambtsmisdrijf, zelf niet aan de stemming zouden mogen deelnemen.

Tweede Kamer
DER STATEN-GENERAAL

Commissie J&V

Aan de heer J.W. Fokkens
p/a Ministerie van Justitie en Veiligheid
Postbus 20301
2500 EH Den Haag

Plaats en datum:	Den Haag, 18 december 2020
Betreft:	Verzoek stand van zaken Commissie herziening wetgeving ambtsdelicten Kamerleden en bewindspersonen
Ons kenmerk:	34340-18/2020D53012

Geachte heer Fokkens,

In de procedurevergadering van de vaste commissie voor Justitie en Veiligheid van 16 december 2020 is gesproken over de Commissie herziening wetgeving ambtsdelicten Kamerleden en bewindspersonen.

Namens de commissie verzoek ik u om een update van de stand van zaken van uw Commissie aan de commissie te doen toekomen, waarbij u ook ingaat op de termijn waarop u verwacht uw advies te kunnen uitbrengen.

Hoogachtend,

de voorzitter van de vaste commissie voor Justitie en Veiligheid,

P.H. van Meenen

Tweede Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

T. 070-3182211
E. cie.jv@tweedekamer.nl

Niet *boven* maar *in* de wet

Rapport van de Commissie herziening wetgeving ambtsdelicten Kamerleden en bewindspersonen
Juli 2021

segment van het raport

Een werkbare en faire regeling voor de opsporing, vervolging en berechting van ambtsdelicten van Kamerleden en Bewindspersonen

Wijzigingen binnen het huidige kader van artikel 119 Grondwet

Diverse elementen van de wijze waarop opsporing, vervolging en berechting van ambtsdelicten van Kamerleden en bewindspersonen op dit moment is geregeld, volgen niet dwingend uit artikel119 Grondwet. Veel van de gesignaleerde praktische tekortkomingen van de huidige regelingen zijn dan ook op te lossen binnen het kader van artikel 119 Grondwet. De commissie doet voor de volgende voorstellen en aanbevelingen die strekken tot wijziging van de relevante wetgeving binnen het huidige grondwettelijke kader.

Opsporing door PGHR

De commissie stelt voor om de Wmv in te trekken en de opsporing, vervolging en berechting van deze ambtsdelicten met inachtneming van artikel 119 Grondwet geheel te regelen in het Wetboek van Strafvordering. De PGHR wordt belast met de opsporing van deze ambtsdelicten. De PGHR heeft de leiding over het opsporingsonderzoek en kan zich daarbij laten bijstaan door een onderzoeksteam bestaande uit officieren van justitie en overige opsporingsambtenaren. Het opsporingsonderzoek door de PGHR kan plaatsvinden in opdracht van de regering, in opdracht van de Tweede Kamer of ambtshalve. De bevoegdheid van de minister van Justitie en Veiligheid om aanwijzingen te geven aan het openbaar ministerie is in het voorstel van de commissie niet van toepassing op het onderzoek van de PGHR.

Ambtshalve opsporing

De commissie is van mening dat de omstandigheid dat ingevolge de Grondwet vervolging alleen in opdracht van de regering of de Tweede Kamer kan plaatsvinden, niet impliceert dat ook voor de opsporing door de PGHR een opdracht vereist is. De commissie beveelt daarom aan om de PGHR, (Procureur-Generaal Hoge Raad) de bevoegdheid te geven om ambtshalve tot opsporing over te gaan. Dit biedt volgens de commissie een zekere waarborg tegen de situatie dat eventuele verdenkingen van een ambtsdelict tegen een Kamerlid of bewindspersoon om politieke redenen niet worden onderzocht en komt daarmee deels tegemoet aan de kritiek op de Nederlandse regeling van onder andere de Group of States against Corruption (GRECO).

Opdracht opsporingsonderzoek te beëindigen

In de voorgestelde regeling zullen de regering en de Tweede Kamer niet alleen de bevoegdheid hebben om de PGHR op te dragen een opsporingsonderzoek in te stellen, maar ook de bevoegdheid om opdracht te geven een voorgenomen ambtshalve opsporingsonderzoek niet in te stellen of een lopend opsporingsonderzoek te beëindigen. Die bevoegdheid past bij de huidige

grondwettelijke regeling dat vervolging alleen kan plaatsvinden na een opdracht daartoe van regering of Tweede Kamer. Als zij vervolging van een mogelijk ambtsdelict onwenselijk vinden, behoren zij ook de bevoegdheid te hebben de opsporing daarvan te voorkomen respectievelijk te beëindigen. Omdat zowel de regering als de Tweede Kamer de bevoegdheid hebben de vervolging van een ambtsdelict te bevelen, kan een dergelijke opdracht alleen leiden tot het niet instellen respectievelijk het beëindigen van een opsporingsonderzoek indien de opdracht door de regering en de Tweede Kamer gezamenlijk is gegeven of, als de opdracht door een van deze is gegeven, de ander daartegen geen bezwaar heeft gemaakt. Een waarborg tegen ongewenste, politiek gemotiveerde beïnvloeding van een opdracht tot beëindiging van het onderzoek is gelegen in de verplichting een dergelijk besluit te publiceren in de Staatscourant.

Berechting door de Hoge Raad

De berechting van ambtsdelicten blijft ongewijzigd. Deze geschiedt ingevolge artikel 119 Grondwet door de Hoge Raad, die de enige bevoegde rechter is. Ingevolge artikel 76 Wet RO oordeelt de Hoge Raad in eerste en enige instantie over de ambtsdelicten van Kamerleden en bewindspersonen met een aantal van tien raadsheren. Omdat dit aantal minder geschikt is voor een onderzoek ter terechtzitting en bovendien een erg groot beslag op de Hoge Raad legt, wordt voorgesteld het aantal van tien raadsheren te verminderen tot zeven. Ook wordt voorgesteld dat medeverdachten niet langer worden berecht door de Hoge Raad maar door de gewonerechter: de rechtbank, met de mogelijkheid van hoger beroep bij het gerechtshof en beroep in cassatie bij de Hoge Raad.

Wijziging van de Grondwet en nadere regeling

Er zijn tegen de huidige procedure ook fundamentele bezwaren waaraan alleen door een wijziging van de Grondwet tegemoet kan worden gekomen. Deze betreffen (1) de bindende opdracht van regering of Tweede Kamer als voorwaarde voor de vervolging en (2) de berechting door de Hoge Raad.

De commissie doet de volgende voorstellen die zien op wijziging van de Grondwet en de gevolgen daarvan.

Geen opdracht tot vervolging door regering of Tweede Kamer

De commissie deelt de in de literatuur geuite kritiek dat het onwenselijk is dat de vervolgingsbeslissing met betrekking tot ambtsdelicten van Kamerleden en bewindspersonen is opgedragen aan politieke organen: de regering en de Tweede Kamer. De grondwettelijke constructie bergt in zich dat men bij een beslissing om al dan niet te vervolgen altijd een politieke achtergrond kan vermoeden, omdat deze beslissing nu eenmaal is genomen door een politiek orgaan. Dit niet uit te bannen vermoeden van een door politieke motieven ingegeven beslissing over eventuele vervolging draagt niet bij aan het realiseren van een effectief, proportioneel en

consistent vervolgingsbeleid met maatschappelijk draagvlak. Naar het oordeel van de commissie bestaat er bovendien een reëel risico dat de huidige procedure belemmerend werkt voor een effectieve opsporing en vervolging van ambtsmisdrijven als omkoping, knevelarij, fraude of valsheid in geschrift.

Geen berechting door de Hoge Raad in eerste en enige instantie

Het tweede bezwaar tegen de procedure van artikel 119 Grondwet heeft betrekking op de aanwijzing van de Hoge Raad als forum privilegiatum. De aanwijzing van de Hoge Raad als forum privilegiatum behelst een fundamentele afwijking van het beginsel van rechtspraak in twee instanties, dus het recht op hoger beroep dat van wezenlijk belang is om eventuele tekortkomingen bij de berechting in eerste instantie te kunnen herstellen. Het in artikel 14 IVBPR neergelegde recht op beroep bij een hogere rechter geldt ingevolge het Nederlandse voorbehoud ten aanzien van de in artikel 119 Grondwet voorgeschreven procedure niet voor Kamerleden of bewindspersonen waar het ambtsdelicten betreft. De commissie meent dat aan deze uitzondering een eind moet komen.

Ontbrekende bescherming tegen politiek gemotiveerde vervolging niet-ambtsdelicten

Ook het bestaande procedurele verschil tussen vervolging van ambtsdelicten en vervolging van andere delicten die Kamerleden en bewindspersonen begaan, is moeilijk te rechtvaardigen. De procedure van artikel 119 Grondwet, die alleen van toepassing is op de vervolging van ambtsdelicten, beoogt met name bescherming te bieden tegen politiek gemotiveerde, te lichtvaardige vervolging. Maar het valt niet in te zien waarom het risico van politieke beïnvloeding of lichtvaardige vervolging zich alleen in verband met ambtsdelicten zou kunnen voordoen en niet ook bij andere delicten waar deze politici van kunnen worden verdacht.

Afschaffing artikel 119 Grondwet

Vanwege bovenstaande bezwaren stelt de commissie voor artikel 119 Grondwet te schrappen en de gewone strafrechtelijke procedure – berechting door de rechtbank, met de mogelijkheid van hoger beroep bij het gerechtshof en beroep in cassatie bij de Hoge Raad – ook van toepassing te doen zijn op de berechting van ambtsdelicten waarvan Kamerleden en bewindspersonen worden verdacht.

Opdracht PGHR

Dit neemt niet weg dat het wel wenselijk is te voorzien in bijzondere waarborgen als het gaat om een verdenking daarvan tegen Kamerleden of bewindspersonen. Dat geldt zowel voor de beslissing een onderzoek of een vervolging in te stellen als voor de beslissing dat niet te doen. De commissie adviseert daarom de bevoegdheid om te beslissen over de vervolging van deze personen wegens ambtsdelicten toe te kennen aan de PGHR, die daartoe een opdracht kan geven aan het College van procureurs-generaal. De keuze voor de PGHR als opdrachtgever is ingegeven door het feit dat hij grondwettelijk voor het leven is benoemd. Dit biedt voldoende waarborgen om een op te lichtvaardige of politieke gronden ingestelde vervolging of nietvervolging van Kamerleden en bewindspersonen te voorkomen.

Waarborgen bij niet-ambtsdelicten Kamerleden en bewindspersonen

Het risico van politieke beïnvloeding is ook aanwezig als het gaat om de verdenking van ‘gewone’ strafbare feiten van Kamerleden en bewindspersonen. De commissie stelt voor de vervolgingsbeslissing in deze zaken bij het openbaar ministerie te laten, maar zij meent wel dat het om die reden wenselijk is de aanwijzingsbevoegdheid uit artikel 127 Wet RO toe te kennen aan de PGHR in plaats van de minister van JenV.

Geen regeling nieuwe procedure in de Grondwet

De commissie meent dat het niet nodig is de hiervoor geschetste regeling ook op het niveau van de Grondwet te verankeren. Allereerst omdat de regeling aansluit bij het reguliere strafprocesrecht en de Grondwet volstaat met de bepaling dat de wet het strafprocesrecht in

een algemeen wetboek regelt. Ook is de onafhankelijke positie van de PGHR– die cruciaal is in de hiervoor geschetste regeling – reeds grondwettelijk geborgd in zijn benoeming voor het leven (art. 117 Grondwet).

Reikwijdte ambtsdelicten

Wat de ambtsmisdrijven betreft, verdienen de artikelen 355 en 356 Sr bijzondere aandacht. Als het gaat om de vraag of deze artikelen moet worden gehandhaafd, gaat het in de kern om devraag of er naast de politieke ministeriële verantwoordelijkheid nog een plek moet zijn voor het strafrecht als ultimum remedium om schending van de (Grond)wet door een bewindspersoon aan te kunnen pakken, voor zover een zodanige schending niet reeds strafbaar is gesteld via specifieke strafbepalingen. Doordat de politieke ministeriële verantwoordelijkheid sinds 1848 volledig tot wasdom is gekomen, heeft de klassieke strafrechtelijke ministeriële verantwoordelijkheid significant aan betekenis ingeboet. De argumenten voor en tegen wegend, meent de commissie dat hier de politieke ministeriële verantwoordelijkheid haar werk moet doen en dat hier geen rol is weggelegd voor het strafrecht. Daar komt bij dat ministeriële besluiten inmiddels door de bestuursrechter of de burgerlijke rechter kunnen worden getoetst. Voor de commissie weegt zwaar dat de delictsomschrijvingen in de artikelen 355 en 356 Sr onvoldoende houvast bieden voor een rechterlijk oordeel dat niet tevens een politiek oordeel insluit. De commissie hecht hierbij groot belang aan het legaliteitsbeginsel (vastgelegd in artikel 7 EVRM) en de daarmee verband houdende eis van rechtszekerheid zoals die ook zijn geformuleerd in het rapport van de Commissie van Venetië en zijn overgenomen in een resolutie van de Parlementaire Vergadering van de Raad van Europa. In dit licht acht de commissie de artikelen 355 en 356 Sr problematisch. Deze ambtsmisdrijven hebben immers een zeer ruime reikwijdte en zijn verre van precies te noemen. De commissie hecht eraan op te merken dat de door haar voorgestelde schrapping van de artikelen 355 en 356 Sr geen straffeloosheid of immuniteit van Kamerleden en bewindspersonen betekent. Schrapping van deze artikelen, waarvan de toepassing moeilijk denkbaar is zónder een opportuniteitsbeslissing van een politiek orgaan, maakt de weg vrij om het gehele stelsel van vervolging en berechting van ambtsdelicten van bewindspersonen beter in lijn te brengen met het reguliere strafproces. Dat laatste kan er vervolgens toe leiden dat ten aanzien van een aanzienlijk aantal zeer ‘reële’ en strafwaardige ambtsdelicten, zoals corruptie en valsheid in geschrift, obstakels voor een effectieve opsporing en vervolging (indien opsporing en vervolging nodig blijken) worden weggenomen.

Ministerie van Justitie en Veiligheid

> Retouradres Postbus 20301 2500 EH Den Haag

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Directie Wetgeving en Juridische Zaken
Sector Staats- en bestuursrecht

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

Ons kenmerk
3423527

Bijlagen
2

Bij beantwoording de datum en ons kenmerk vermelden. Wilt u slechts één zaak in uw brief behandelen.

Datum 14 juli 2021
Onderwerp Rapport Commissie herziening wetgeving ambtsdelicten Kamerleden en bewindspersonen

Mede namens de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties zend ik u hierbij het rapport "Niet *boven* maar *in* de wet. Een werkbare en faire regeling voor de opsporing, vervolging en berechting van ambtsdelicten van Kamerleden en bewindspersonen" van de Commissie herziening wetgeving ambtsdelicten Kamerleden en bewindspersonen, dat wij vandaag uit handen van haar voorzitter, de heer Fokkens, mochten ontvangen.
Met het rapport heeft de commissie uitvoering gegeven aan haar opdracht om ons te adviseren over een fundamentele herziening van de wetgeving inzake vervolging en berechting van leden van de Staten-Generaal, ministers en staatssecretarissen wegens ambtsdelicten.[1]

De commissie heeft een hecht doortimmerd rapport uitgebracht, met concrete en bruikbare voorstellen voor noodzakelijke verbeteringen van de huidige wetgeving op dit terrein. Wij zijn de leden van de commissie hiervoor zeer erkentelijk.

De commissie adviseert om tegelijkertijd zowel een wetsvoorstel tot wijziging van de "gewone" wet als een voorstel tot grondwetswijziging in procedure te brengen. Op beide ministeries worden voorbereidingen getroffen om het nieuwe kabinet hier snel beslissingen over te kunnen laten nemen. Uw Kamer zal hierover vanzelfsprekend nader worden geïnformeerd.

De Minister van Justitie en Veiligheid,

Ferd Grapperhaus

[1] Zie Kamerstukken II 2017/18, 34340, nr. 16 + bijlagen.

Belastingdienst houdt zich al 15 jaar niet aan de wet bij terugvordering toeslagen

Het toeslagenschandaal bij de Belastingdienst is veel groter dan tot nu toe gedacht, concludeert RTL Nieuws op basis van vertrouwelijke stukken. De omstreden werkwijze van de Belastingdienst is veel eerder begonnen dan tot nu toe bekend, blijkt uit duizenden documenten van de dienst Toeslagen die de nieuwszender in handen kreeg.

David van der Heeden en Caspar Naber
05-03-2021
ad.nl

Wegpoetsers van onze nationale geschiedenis

4 en 5 mei Comité

Het is bijna weer zover dat de burgemeester van Geldrop-Mierlo op het Brits Ereveld aan de Geldropseweg volgens het strak schema van de politiek gekaapte linkse wegpoetsers van onze nationale geschiedenis Comité 4 en 5 mei, daar zijn jaarlijkse toespraak zal houden en de krans leggen. Met de rug naar de plek waar in het verleden Philips met Huub Van Doorne belangrijke lucratieve deals beklonken met het Derde Rijk: restaurant “Lido” 500 meter vanaf het de Oorlogsbegraafplaats. Over collaborateurs die het Derde Rijk hielpen wil men liever niets meer weten om op die manier de echte geschiedenis weg te poetsen met verhalen over mensen van het verzet die standvastig trouw aan Nederland bleven in combinatie met de promotie “Vrijheid blijheid” en de multiculturele samenleving op bevrijdingsdag met tal van bevrijdingsfestivals met heden aanpassing vanwege de coronacrisis. Overigens met respect voor verzetsstrijders,de doden en de geschiedenis over de Tweede wereldoorlog als les voor de toekomst.

(IFUD of Human Rights)

SRE

Cultuurhistorische Inventarisatie
Erfgoedkaart Geldrop-Mierlo
Bijlage behorende bij het rapport:
Erfgoed in beeld.
Een erfgoedkaart voor de gemeente Geldrop-Mierlo

351 blz

- blz 133 Erebegraafplaats Mierlo
- blz 135 en 191 Lido

RESTAURANT LIDO

Photo: IFUD of Human Rights 2020

The old columns at the entrance of the former restaurant Lido Geldropseweg Mierlo are the only remains of the restaurant which was removed in the 1960s.

Photo: Gemeente Geldrop-Mierlo

Mayor Jos van Bree lights the liberation fire on the British Field of Honour in Mierlo on the Geldropseweg located 500 meters away from the former Lido restaurant.

AUDIO

https://archive.org/details/mierlo-war-cemetery

Liberation ROUTE EUROPE
www.liberationroute.com
171
Luisterplek Audio Spot Hörstelle
Zij die vielen
Those who fell
Die Gefallenen

Mierlo

During copious dinners in Mierlo not only Philips but also the collaboration of Hub van Doorne with the German occupier was realized, (history of a pleasure resort part 2) source: ed.nl 08-01-2010, according to writer Antoon Coolen. Hub van Doorne sues Coolen and DAF employees for slander and defamation in court. He claims damages totaling one hundred thousand guilders. But at the 1946 court hearing Coolen substantiated his allegations with written evidence, provided to him by DAF personnel. He also demonstrates Van Doornes' friendly contacts with German army officers. The president of the court, Mr. Schellenbach, therefore dismisses the charges of libel and slander and condemns Coolen et al. 'only' for simple insult. On the advice of high-ranking friends, Hub van Doorne does not appeal (source: brabantserfgoed.nl).

Restaurant LIDO Mierlo

Lustoord Molenheide

Around 1922 a restaurant called Lido was built in the area. It was located near the Galgenven. Here the high lords of DAF and Philips dined. Afterwards there were new attractions, including stretches and a cable car to an island in the Galgenven. It was also possible to rent cottages there. On the Galgenven one could do water sports and in winter one could skate.
The terrain was purchased by Van Doorne in 1940. The Lido restaurant continued to exist and was during the Second World War mainly frequented by high German officers. Many others did not come, partly because of the pro-German mentality of the owner. Only a resistance man occasionally came to bring hares and rabbits to keep an eye on things and to listen. Hub van Doorne, however, was also said to have been seen there repeatedly having dinner with the Germans, which reinforced his already existing conflict with fellow townsman Antoon Coolen.
After the liberation Lido kept on going, but now as a place where gentlemen could retreat with ladies of feathery morals into the so-called "blue room", which could be rented by the hour. Meanwhile, Piet van Doorne built his villa there and had the Lido demolished. The grounds of the Lustoord thus became the private estate of Reigerslo, so that the Galgenven is no longer accessible to the public.
(Source: Wikipedia), extra summary by: Henk Simons (bhic.nl) booklet.

PHILIPS
Philips produced under various names for the German war machinery: Philips Elektro-Spezial, Pintsch and C.H.F. Muller GmbH. The latter was renamed Valvo Radio Rohrenfabrik in 1939 and during the war owned several very large factories of radio tubes. In 1934 Hitler's rearmament program started. Philips companies were quick to join and from 1935 supplied navigation and communication equipment for the German Army, the Kriegsmarine and the Luftwaffe. This is shown by Liste der Fertigungskennzeichen fur Waffen, Munition und Gerat. Nach Buchstaben geordnet. Berlin 1944. Printed in the Oberkommando des Heeres. In the Bundesarchiv in Koblenz it can be read that Philips employee Willi Kronhagel was leader of a special commission for on-board radios for airplanes and ships. In the Bundes Militararchiv in Freiburg there is an overview of the latest technical developments of the Army of August 1942. It shows that Philips also participated in the development of mine detectors and tropical connection equipment. Without all this navigation and communication equipment, a bomber or fighter plane could hardly operate in bad weather, without such equipment the battle power of the fleet would be considerably reduced and without such equipment the army could,(source: groene.nl). Afterwards there was a long battle about whether the Van Doornes collaborated with the Germans by delivering a large number of robbery trucks for

the SS. Mr. Hub has always firmly denied this and eventually the court cleared him of all blame. The DAF director says that he systematically had all orders sabotaged. In his hometown of Deurne he is also fully involved in the resistance. His villa Doornehof offers shelter to people in hiding for five years, (source: eindhovenfotos.nl).

In his 2003 doctoral thesis on economic collaboration in the Netherlands during the Second World War, Joggli Meihuizen gave several hints on the remarkably simple way in which the occupying forces were able to put Dutch industry in front of their trolley. After the war they did not like to be reminded of their past in the Second World War (source: zuidfront-holland1940.nl). Noodzakelijk kwaad (The punishment of economic collaboration in the Netherlands after the Second World War) / Joggli Meihuizen, Boom Publisher, Amsterdam,2003.

During the German occupation, the Dutch business community collaborated on a large scale with the Germans. The business community was covered by advice from the highest Dutch government officials.

After the liberation, economic collaboration was partly punished, but this was not exactly consistent. Of course, the priority was the economic reconstruction of the Netherlands.

Necessary evil describes in detail the how and why of the punishment, or lack thereof, of many large and small companies. The book provides the background to the choices made by the judges and the role that politics played in this.

For this in-depth and exhaustive study, Joggli Meihuizen researched all relevant archives over many years and interviewed dozens of key players.

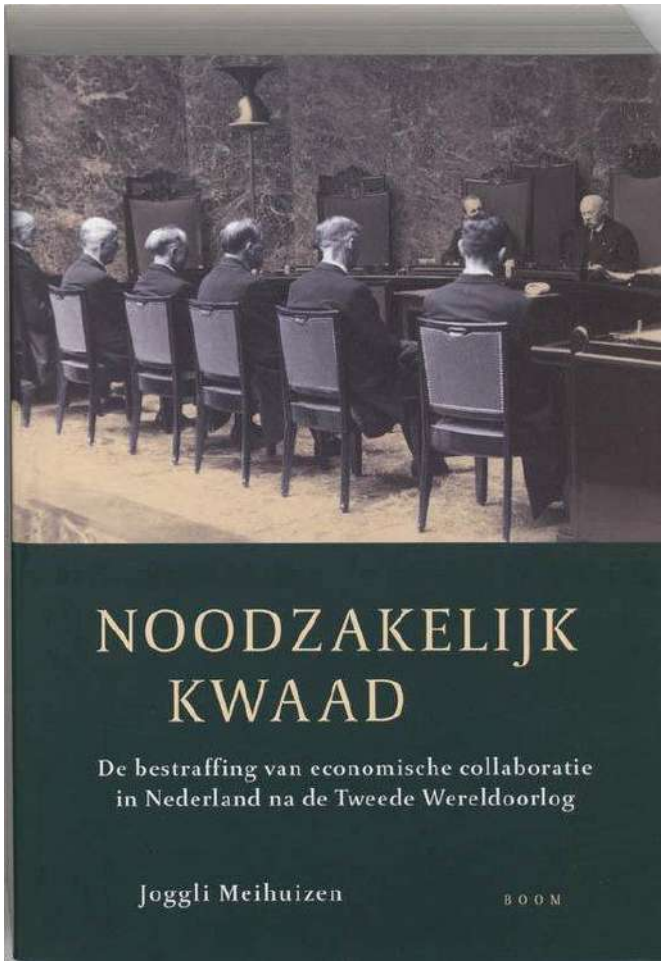

Auteur: J. Meihuizen
Uitgeverij Boom

Nederlands

- Paperback
- 9789053529607
- Druk: 1
- november 2003
- 848 pagina's

Nazi Rule and Dutch Collaboration: The Netherlands Under German Occupation, 1940-45

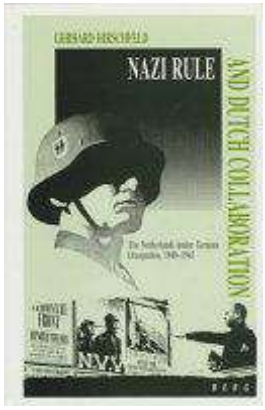

Gerhard Hirschfeld

Bloomsbury Academic, 1988 - 360 pagina's
Hardcover
ISBN 10: 0854961461 ISBN 13: 9780854961467
Publisher: Berg Publishers, 1992

This book examines the manifold forms and motives for collaboration between the Dutch and their German occupiers during the Second World War, by looking at the main areas of political and economic life under occupation. It investigates the policies of accommodation during the first phase of Nazi rule and analyses the desperate survival tactics of the prewar parties, trade unions and the press.

BUITENLAND

VATICAANSTAD

CONCORDAAT MET PORTUGAL.

VATICAANSTAD, 1 Mei. Een speciale Portugeesche zending, welke een concordaat tusschen Portugal en den Heiligen Stoel zal onderteekenen, is te Rome aangekomen. De leider der zending, generaal Eduardo Marques is prof. Ierse de Figueredo, oud-minister van Justitie, ging vergezeld van Vasco de Quevedi, gezant van Portugal bij het Vaticaan, door den kardinaal-staatssecretaris Pacelli ontvangen. Het concordaat zal waarschijnlijk Zaterdag of Zondag worden onderteekend.

DUITSCHLAND

DE CONFISCATIE DER KERKKLOKKEN.

Het Reutersche Keulsche Persbureau Erpa meldt het volgende:

Zooals reeds is gebleken wordt bijzondere zorg uitgeoefend bij de uitvoering der plannen, het Vierjarenplan het hoofd uitgevaardigd, dat alle kerkklokken in Duitschland in beslag moeten worden genomen, om zoodoende metaalreserves te vormen voor oorlogsdoeleinden. Alle nieuwe klokken in Duitschland worden nu in vier groepen ingedeeld:

Groep A: De klokken, die zoo spoedig mogelijk geconfisqueerd zullen worden. Hieronder vallen alle klokken, die na den wereldoorlog gemaakt zijn of door nog in leven zijnde klokkegieters gegoten werden.

De groepen B. en C. omvatten de klokken, die „voorloopig" en „nog verder" in opslag moeten bijeengezameld moeten worden. Over de precieze bijeenkomst zullen klokken onder groep B. en volgens onder groep C. vallen, is de autoriteite op dit moment waarde van de klokken doorslaggevend. De onderdelen alleen echter kan aannemen als een prachtig geluid op zich een reden zijn om de klok te sparen; eerst als een bepaalde klok zoowel zeer oud is als zeer schoon van toon, dan wordt deze klok in een speciale klasse onderverdeeld.

Groep D. Hieronder vallen de klokken, die in de toekomst mogen blijven hangen. Hieronder behooren de alleroudste klokken, die van belang zijn voor de geschiedenis van de Duitsche klokkengieterij. Ook uit latere perioden zullen enkele klokken met speciale accenten handhaafd worden. Van elke soort zullen karakteristieke voorbeelden bewaard blijven. Men zal echter niet zoover gaan, dat van elken bekenden klokkengieter een klok bewaard zal blijven. Daarentegen blijven de voor historische exemplaren van Berlijn, Potsdam, Salzburg en Darmstadt ongeschonden.

Om een klok te zien ingewijderheid in groep D in toestemming van Veldmaarschalk Goering noodig. Voor alle klokken moeten forderen worden, ingevolge, die eerst bij de diverse autoriteiten worden ingediend. Met de desbetreffende verkoopsvoorwaarden en Moscovitenbezwaring wordt dan bepaald, welke klokken onder de drie eerste groepen vallen. De formulieren over A. B. en C.-klokken worden onmiddellijk aan den burgemeester doorgezonden, zodat aan spoedig mogelijk de noodige beschikkingen worden getroffen voor het terugkomen der klokken uit de toren.

Met gaat door dezen maatregel verder dan in den wereldoorlog; daarbij de meeste klokken uit de torens vervoerd, die onmiddellijk vernield werden worden. Nu worden de klokken van groep A. onmiddellijk geëmolten, de klokken van B. en C. worden eerst bijeengebracht en zullen dan geëmolten worden, wanneer er behoefte aan is. De eerstvolgende lading bevat bij het Rijkswetstabureau. Een is het welhaast feit, dat met binnenkort alle klokken uit de Duitsche kerktorens verdwenen zullen zijn.

ENGELAND

20 GEWONDEN BIJ EEN TRAM-ONGELUK.

GLASGOW, 1 Mei. Vandaag zijn bij een tram-ongeval te Glasgow 20 personen ernstig gewond.

CANADA

EEN BABY, DIE BIJ ZIJN GEBOORTE 10.000 POND STERLING WAARD IS.

Het rijkste schepsel ter wereld verwacht een baby. Jimmy Cromwell, de gezant der Verenigde Staten in Canada, heeft zijn vrouw, Doris Duke, vermoedelijk het rijkste schepsel ter wereld. Doris Duke is erfgename van haar vader, een tabakskoning. Haar vermogen op 30 millioen pond sterling wordt geraamd.

KERKNIEUWS

BEREERLIJNGEN AAN DE KATHOLIEKE UNIVERSITEIT VAN PEKING.

TIENTSIN, (Agentia Fides). Een groote rij niet-Katholieken verdringen zich in de hoofdkerk van Tientsin, om de priesterwijding van vijf jonge inlandsche geestelijken bij te wonen, die door Mgr. Wallaeys O. Cap. Apostolisch Vicaris van Tatschow werd toegediend. Tot een autoriteiten van de stad behoren feitelijken aan de nieuwe priesters gaarden en een groot aan de belangstelling bij de eerste H.H. Missen, die den dag daarop werden opgedragen en waarbij Peter Chang, de eerste Chinneesche Cardinaal van Vicariaat een preekstoel hield.

Voor van de nieuwe priesters zijn afkomstig van het Vicariaat van Tatschow en de andere van de Apostolische Prefectuur van Pingfang, die grenst aan het Vicariaat van Tatschow.

HEILIGVERKLARING VAN GEMMA GALGANI EN MARIE PELLETIER.

VATICAANSTAD, 2 Mei. De Heiligverklaring van Marie Pelletier (Frankrijk) en Gemma Galgani (Italiaansche) is vanochtend in alle plechtigheid geschied in de St. Pieter.

Tijdens de plechtigheid heeft de Paus een toespraak gehouden, waarin Hij zei, onder:

„Hoever staat ons tijdperk af van het heiligheid straalende leven deser beide maagden. Er zijn zoveel menschen tegenwoordig die niet streven naar het eeuwige geluk, maar aardsche genoegens najagen, en zoovel menschen, die hun ziehen niet trachten te bereiken en hun ongeregelde hartstochten en schuldige verlangens trachten te voldoen. Het gevolg van dat alles is gij weet het: de ouring, die reeds acht maanden lang het bloed doet vloeien onder de menschen die een zoo dierbaar zijn, de oorlog, die reeds onmetelijke rijkdommen heeft vernield en duizend landstreken in vuur en vlam heeft gezet."

VIJF PRIESTERWIJDINGEN IN NOORD-CHINA.

PEKING (Agentia Fides). Den 23sten Maart 1940 hebben 19 subdiaconen van de Universiteit van Peking het H. Doopsel ontvangen. Onder de beroemdsten bevonden zich twee oorlogsvluchtelingen. Alle nieuwe klokken in Duitschland worden nu in vier groepen ingedeeld:

groep A: De klokken, die zoo spoedig mogelijk geconfisqueerd zullen worden. Hieronder vallen alle klokken, die na den wereldoorlog gemaakt zijn of door nog in leven zijnde klokkegieters gegoten werden.

De groepen B. en C. omvatten de klokken, die „voorloopig" en „nog verder" in opslag moeten bijeengezameld moeten worden. Over de precieze bijeenkomst zullen klokken onder groep B. en volgens onder groep C. vallen, is de autoriteite op dit moment waarde van de klokken doorslaggevend. De onderdelen alleen echter kan aannemen als een prachtig geluid op zich een reden zijn om de klok te sparen; eerst als een bepaalde klok zoowel zeer oud is als zeer schoon van toon, dan wordt deze klok in een speciale klasse onderverdeeld.

Groep D. Hieronder vallen de klokken, die in de toekomst mogen blijven hangen. Hieronder behooren de alleroudste klokken, die van belang zijn voor de geschiedenis van de Duitsche klokkengieterij. Ook uit latere perioden zullen enkele klokken met speciale accenten handhaafd worden. Van elke soort zullen karakteristieke voorbeelden bewaard blijven. Men zal echter niet zoover gaan, dat van elken bekenden klokkengieter een klok bewaard zal blijven. Daarentegen blijven de voor historische exemplaren van Berlijn, Potsdam, Salzburg en Darmstadt ongeschonden.

Om een klok te zien ingewijderheid in groep D in toestemming van Veldmaarschalk Goering noodig. Voor alle klokken moeten forderen worden, ingevolge, die eerst bij de diverse autoriteiten worden ingediend. Met de desbetreffende verkoopsvoorwaarden en Moscovitenbezwaring wordt dan bepaald, welke klokken onder de drie eerste groepen vallen. De formulieren over A. B. en C.-klokken worden onmiddellijk aan den burgemeester doorgezonden, zodat aan spoedig mogelijk de noodige beschikkingen worden getroffen voor het terugkomen der klokken uit de toren.

Met gaat door dezen maatregel verder dan in den wereldoorlog; daarbij de meeste klokken uit de torens vervoerd, die onmiddellijk vernield werden worden. Nu worden de klokken van groep A. onmiddellijk geëmolten, de klokken van B. en C. worden eerst bijeengebracht en zullen dan geëmolten worden, wanneer er behoefte aan is. De eerstvolgende lading bevat bij het Rijkswetstabureau. Een is het welhaast feit, dat met binnenkort alle klokken uit de Duitsche kerktorens verdwenen zullen zijn.

ENGELAND

20 GEWONDEN BIJ EEN TRAM-ONGELUK.

GLASGOW, 1 Mei. Vandaag zijn bij een tram-ongeval te Glasgow 20 personen ernstig gewond.

CANADA

EEN BABY, DIE BIJ ZIJN GEBOORTE 10.000 POND STERLING WAARD IS.

Het rijkste schepsel ter wereld verwacht een baby. Jimmy Cromwell, de gezant der Verenigde Staten in Canada, heeft zijn vrouw, Doris Duke, vermoedelijk het rijkste schepsel ter wereld. Doris Duke is erfgename van haar vader, een tabakskoning. Haar vermogen op 30 millioen pond sterling wordt geraamd.

KERKNIEUWS

BEREERLIJNGEN AAN DE KATHOLIEKE UNIVERSITEIT VAN PEKING.

TIENTSIN, (Agentia Fides). Een groote rij niet-Katholieken verdringen zich in de hoofdkerk van Tientsin, om de priesterwijding van vijf jonge inlandsche geestelijken bij te wonen, die door Mgr. Wallaeys O. Cap. Apostolisch Vicaris van Tatschow werd toegediend. Tot een autoriteiten van de stad behoren feitelijken aan de nieuwe priesters gaarden en een groot aan de belangstelling bij de eerste H.H. Missen, die den dag daarop werden opgedragen en waarbij Peter Chang, de eerste Chinneesche Cardinaal van Vicariaat een preekstoel hield.

Voor van de nieuwe priesters zijn afkomstig van het Vicariaat van Tatschow en de andere van de Apostolische Prefectuur van Pingfang, die grenst aan het Vicariaat van Tatschow.

GEMENGD NIEUWS

ERNSTIG AUTO-ONGELUK TE GOES.

Secretaris der Bossche Kamer van Koophandel levensgevaarlijk gewond.

Gisteravondlig omstreeks twee uur is te Goes een zeer ernstig auto-ongeluk voorgevallen. De heer mr. R. G. J. M. Wagenaar, secretaris der kamer van koophandel en fabrieken voor 's-Hertogenbosch, en assuradeur en inspecteur van het centraal gasinstituutbestuur voor de drie Zuidelijke provincies, werd vermoedelijk doordat hij moest wordt, met zijn auto tegen een boom. De heer Wagenaar kreeg een schedelbreuk, terwijl hem tevens de borstkas werd ingedrukt. Twee passagiersen waren spoedig ter plaatse en lieten het slachtoffer naar het R. K. ziekenhuis te Goes overbrengen. Zijn toestand is levensgevaarlijk.

De heer Wagenaar, die 39 jaar oud is, is gehuwd en vader van vier kinderen.

DOODELIJKE VAL.

Bij het verrichten van hoogleeraarswerkzaamheden op het dak van een hotel te Veenendaal, is de 46-jarige koperslager G. Hartlief, zaliger, door een luik gevallen en op een ruim drie meter hoger liggenden balkon terecht gekomen. De inwonende leerde den val en snelde te hulp. Hij waarschuwde de beide jongelieden, de heeren Hartlief, en Oskam en Van Dijk, die onmiddellijke overbrenging van het slachtoffer, dat zelf geen en enkele blijkte, naar het Diaconessenhuis te Ameide gelastten. Reeder kon bewusteloos in zijn woningen in de buurt R. naar huis overbrengen.

ONGELUK MET DOODELIJKEN AFLOOP.

Woensdag is de 7-jarige Doetje Kemmings te Hoogeveen, die van een zijdeweg reedde, onder stapte onder de wielen gerukt. Met een schedelbasisfractuur werd het kind in de ernstige woning van den heer Blaauw opgenomen. Zij hebben tijd is het kind nog de geheven worden overleden.

AAN DE GEVOLGEN OVERLEDEN.

De heer C. Meger, die Donderdagavond en den Sack van de Bateburgtlaan en Postweg te Soesterberg met zijn motorfiets in een hevig gevecht is gekomen is gisteren in het St. Elisabethziekenhuis te Amersfoort aan de gevolgen overleden.

SCHADEPOST.

Landbouwer v. B. oong zijn paard dood in den stal. Het dier werd door den dierenarts van Son opgehaald. Het paard was slechts korg verzekerd.

UIT MIERLO

OPENING CAFÉ-RESTAURANT „LIDO".

Teneinde nog een gtak aangelijk mijner schoon waar vooral de ruime hotelruimten en de eerwig singenen bioschen afwisselen, is hey café-restaurant „Lido" Woensdagmiddag officieel geopend. Gedurig langs den grootan verkeersweg Geldrop—Mierlo, leidt een baan, naar het schitterend gelegen verpaviljoen. Reeds als men naar het vaste vast rijdt, krijgt men een indrug hoe mooi de Brabantsche natuur hier is.

Het interieur.

Het restaurant zelf is gelegen aan een van de mooiste venster uit de omgeving. Door zijn witte kleur harmonieert het buitengewoon goed met de donkere achtergrond. Hiermede wordt het zelfs een gebied, wat zeer speciaal niet betreft wordt. Een restaurant met uitzicht op het veld, mooiig uit tot een zitje.

Het interieur.

Gemiddelijk bij het binnenkomen treft men het hart van het geheele hotel aan, n.l. de keuken, voorzien van de modernste inrichtingen.

Aan de rechterzijde betreedt men de bestaat, al wat betreft te koken. Aan deze kanten heeft men door de diskave doorkijkjes, ... eiken plaatsen en het dusdoende amusement, een aparte sfeer, een sfeer van behaaglijkheid weling te geven.

Het amusement past zich goed aan bij het geheel. Alles is zeer ruimig gehouden. Een open haard en hier en daar opruimingen schilderijen, aquatinten deze harmonie.

Schuin tegenover treft men de restaurantkeuken aan. Uit architectonisch oogpunt beoien heeft men hier bij buitengewoon bereikt. Ruime ramen, wetgen een overdaadig overlicht binnen en geven een zeer uitzicht op het veld. De aankleeding van deze zaal is licht gehouden. Een amusement is het binne bekend en eerst een zeer harmonisch geheel met het overige gedeelte van deze zaal. Niet alleen om de aankleeding, maar ook om meer persoonlijke redenen, voelen wij de zoo aantrekkelijk de plaats waar men zich 't beste thuis voelt, als wel een verblijf in de bar-room ook niet te vermaden is.

Tegenover de groote restaurantzaal ligt de zaal, waar familie bijeen dineeren. De aankleeding van deze zaal gelegd van zijn soort smaak. Uit het geheel spreekt gezelligheid.

De heer Van Riet heeft met „Lido" te zamen een daad verricht, die zeer zijn waardig is. Hij heeft getoond, dat ook in de provincie een zaak kan worden opgezet, die voldoet aan de eischen des tijds. Immers een stimulering van het vreemdelingenverkeer en een trek van 's-Hertogenbosch naar buiten, wat niet te ver weg, zijne kracht een schitterend terrasje gerust te gaan, gewoon naar zijn werk, zijne kracht en rijkdommen, Tegen de heeren L. de G. en H. J. v. d. E., buiten te Geest, te prezen verlaat ingenieurs, Reize sokasten zijn gebouw. De directie) werd ontdekt door een officier, die drie jongens aantrof, die op een bandlaar de gaatjes goedaren vervaarde.

JAARVERGADERING R.N.P.V. AFD. NOORD BRABANT.

Te Tilburg hield de R.N.P.V., afd. Noord Brabant een drukbezochte jaarvergadering.

Na het openingswoord uitgebrachte de voorzitter, de heer Leven, sympathiewoorden tot gedenken van den heer de Latter, agent van politie te Veghel, die met zijn hond op de baaring van politiehonden het grootste aantal punten had behaald.

Na de gebruikelijke jaarverslagen werden tot leden van de kascommissie benoemd de heeren v. d. Langenberg, Eindhoven, de Latter, Veghel en v. d. Grinsh, Waalwijk.

In de bestuursvacature werd voorzien door de benoeming van den heer Kemperman, Boxtel. De heer v. Berger werd gekozen tot afgevaardigde naar de algemeene vergadering. De heer Masseling werd aangewezen als plaatsvervanger.

Na een korte rondvraag volgde de sluiting van deze vergadering.

UIT BLADEL

AANBESTEDING.

In Hotel De Postkoorn heef de aanbesteding plaats van het verbouwen van het woonhuis en de bakkerij van den heer M. Hoeijmakers, onder architectuur van den heer Mertes, architect te Veldhoven. Hiertoe aannemers tot plaatse waren in de gelegenheid gesteld in te schrijven. Ingeschreven werd als volgt:

Timmerwerk:

Jos. van Hout	f 2920
Adr. Martin	- 2908
W. Dols	- 2840
H. v. Steenbeeck	- 2628
J. van Rooy	- 2779
Metselwerk:	
P. Luijtjes	f 1463
J. Bulfels	- 1448
G. Legeland	- 1419

Gunning volgens bestek.

FEESTAVOND.

Aan de serveiden en dienstiste van familie L'Ouire werd een feestavond aangeboden. Gebeel met eigen krachten werd een fijne progrem van muziek, zang en voordracht en een bestre gegeven. Veien hadden van de gelegenheid gebruik gemaakt dezen gezelligen avond mee te maken.

Het lid JANSEN wil dit verzoek niet zonder meer passeren. We moeten, zidus zgr, vrijgens de verschillende zeiten toezicht houden op de woning. De woning van de Stationsstraat had reeds lang onbewoonbaar verklaard moeten worden. Het gebeele gezinseleven lijdt wonder. Zgr. wijst vervolgens uitvoerig uit over het leven in zulke woningen.

De VOORZITTER zoopt hem tot de orde en vraagt hem zich tot het onderwerp te bepalen.

Het lid JANSEN betwist dat de gemeen, te zoo weinig heeft gedaan voor de woningbeide. Zgr. wijst op het tekort aan huurhuizen en wil den Raad in overweging geven dit vraagstuk te bestudeeren en adviezen daarover een commissie in te stellen.

Zgr. vindt dat men deze kwestie niet mag uitstellen, temeer daar het Rijk nog subsidie verleent.

Het lid LOS geeft toe dat zich soms aangename feiten op 't gebied van woningbouw hebben voorgedaan. Zgr. is het niet geheel eens met het betoog van den heer Jansen. Volgens hem ligt de kern van deze aangelegenheid veel dieper. Zgr. is voorstander van het instellen van een commissie.

De VOORZITTER zegt dat H. en W. deze kwestie uitvoerig hebben besproken. Wethouder v. Wijnbeven werd belast met de voorlopige uitvoering. Een resultaat zal wel spoedig bereikt worden.

Wethouder v. WIJNHOVEN wijst op de moeilijkheden die ontstaan bij een eventueele huisvesting van Kuijper, daar geen geschikte huizen beschikbaar zijn.

Het lid JANSEN zegt dat in Waalre nog meer huizen leegstaan dan Stationlaan Jansen. Volgens hem ligt de kern van deze aangelegenheid veel dieper. Zgr. is voorstander van het instellen van een commissie.

De VOORZITTER zegt dat H. en W. deze kwestie uitvoerig hebben besproken, Wethouder v. Wijnbeven werd belast met de voorlopige uitvoering. Een resultaat zal wel spoedig bereikt worden.

Wethouder v. WIJNHOVEN wijst op de moeilijkheden die ontstaan bij een eventueele huisvesting van Kuijper, daar geen geschikte huizen beschikbaar zijn.

Het lid JANSEN zegt dat in Waalre nog meer huizen leegstaan dan Stationlaan Jansen. Volgens hem ligt de kern van deze aangelegenheid veel dieper. Zgr. is voorstander van het instellen van een commissie.

De VOORZITTER wil het instellen van een commissie eerst in de vergadering van B. en W. bespreken. Voor Kuijper is een voorlooppige oplossing gevonden.

Het lid JANSEN handhaaft echter zijn voorstel.

Het voorstel in stemming gebracht, wordt met zijg. stemmen aangenomen.

Instelling commissie.

Als candidaten voor de in te stellen commissie stellen zich beschikbaar de heeren Jansen, Bax, Los en Steijlemolen.

Nadat verschillende stemmingen zijn gehouden en de heer Los verklaard heeft niet voor een benoeming in aanmerking te willen komen, wordt de commissie als volgt samengesteld: Jansen, voorzitter; Steijlemolder en A. Leyten, leden.

a. Brief van het Wit-Gele Kruis, afd. Aalst, d.d. 22 april betreffende stichting van een R. K. H. O. en ziekenverpleging.

B. en W. adviseeren dien zich 't kan bedenken gaan te nemen.

Het lid BAX wil dit stuk niet voor kennisgeving aangenomen zien. Een vorige maal heeft de Raad een beslissing genomen op een verbeterde behandeling van den tuberculose. Hij wil het W. G. Kruis toegunnen een uitgaven-verbeterd ingesteund. Zgr. adviseert dit stuk voor kennisgeving aan te nemen.

Het lid BAX handhaaft echter zijn voorstel.

De Raad gaat hierop niet in. V. k. a.

b. Brief d.d. 24 Maart 1940 van J. v. d. Meijden, Eindhovensteeg 48, betreffende vervoer van leerplichtige kinderen.

B. en W. adviseeren dit stuk voor kennisgeving aan te nemen.

Het lid JANSEN merkt op dat aan het adres van den heer v. d. Meijden in een vorige vergadering harde woorden zijn gesproken. Hij wil een schadeloosstelling.

Het lid ZOETMULDER verklaart dat deze woorden niet tot hem waren gericht. Hij wil een schadeloosstelling.

Voor kennisgeving aangenomen.

g. Brief d.d. 27 Maart 1940 van Ged. Staten betreffende verzoek tot intrekking van het raadsbesluit van 13 December 1939 tot wijziging verordening jaarwedden secretarie personeel, V. k. a.

h. Schrijven van de Waalrsche aannemers om bij voorkomende werkzaamheden niet het werk te worden belast.

De VOORZITTER: De aannemers hebben volkomen gelijk om in te schrijven. Daar zij echter niet altijd de laagste zijn, wordt het werk aan anderen gegund.

i. Schrijven van het raadslid Zoetmulder namens de R. K. Raadfractie verzoekende de vacature in het H. W. waarin sedert de middenstie niet voorzien te doen te vullen.

De VOORZITTER zegt dat hij de noodzakelijkheid van meerdere vacature-vervulling reeds meerdijkheden te overwinnen zijn. Hij raadt het armbestuur aan met een voorstel te komen.

j. Schrijven van den heer Bertens, ten deze van een stukje grond, dat publieke weg is, naast het station.

De VOORZITTER zet een en ander uiteen en deelt mede dat B. en W. adviseeren het verzoek in te willigen. De verkoopprijs is bepaald op f 2.50 per M2. Zgr. grunstelle moet echter ten allen tijde over den grond kunnen beschikken.

k. Verzoekschrift d.d. 6 April 1940 van het R. K. Schoolbestuur om medewerking te verlenen voor uitbreiding van een school, Geitakkelaarsel no. 14 en tot intrekking van het ter zake genomen raadsbesluit d.d. 5 Maart 1940.

Het lid BAX vraagt of B. en W. in de aanbesteding tegemoetkoming hebben? Deze vraag had hij reeds eerder gedaan maar daarop nog geen antwoord gekregen. Achtereut is gebleken dat B. en W. deze tegemoetkoming bij uitbesteding zou van stellen. Wanneer aannemers een goede kans te geven.

De VOORZITTER zegt dat het schoolbestuur een rijp aanbeveling moet bezien.

Het lid ZOETMULDER wijst op het verwarmingsvraagstuk. Men moet geen onvolledige verwarming aanbrengen. Hij wil een gemeenderlijk verwarming. Zgr. verklaart tegen het verwarmen met kachels te zijn.

Het lid JANSEN wil een vergelijking zien tusschen de kosten bij centrale verwarming en bij de verwarming met kachels. Men moet de schoolverwarming niet gaan bevoordeelen boven het woningvraagstuk.

Het lid LOS wijst op het feit dat de verwarmingskosten de commissie zeer laag voorkwamen. Daarom adviseert hij aanbesteding van het eerstvolgende stuk. Hij verklaart tegen de aangelegd moet worden. Het bestuur is in het met een standpunt eens.

Aangenomen.

B. Voorstel van B. en W. tot vaststelling van de arrestantenlokalen.

Het lid BAX wenst het veranderen van de zelfde slechte inrichtingen. Hij de reeds opgegeven kosten zullen er nog meer bijkomen.

Es was een een vaasdijk in Veere,
Die schuift op ten lijve was meineren.
Reeds Sier was zijn hand
En met een bel als een
Op de heerlijk zoom sloeszeer!

ROODE STER
Zeldzaam zacht en
licht in de prijs!

Zgr. vraagt zich af waarom geen afdoende maatregelen genomen zijn en waarom geen veldwachters woningen gehuurd worden.

Het lid ZOETMULDER betwist dat B. en W. nu pas met het vraagstuk af kunnen zijn alles veel dieper is gesproken.

De VOORZITTER: Al zoo pleiten stutten of op de onvolkomde medewerking van den veldwachter, Maarbaar hebben we veel tijd verloren. Zgr. betwijfelt of de zullen zich bewoonbaar zijn.

Het lid BLOM: De veldwachter krijgt de schuld. Hij is echter niet waar. B. en W. verkeeren geen medewerking. Volgens hem moet de veldwachter van Aalst daar blijven wonen. Wanneer hem een huis dichter bij het gemeentehuis komen wonen.

Aanneerd.

6. Voorstel tot heffing van opcenten op de gemeentelijke belasting over het belastingjaar 1940—1941.

Aanneerd.

7. Benoeming tot een financieel commissie in de Jubileumcommissie.

In de vacature Tonnaers moet worden voorzien.

Gekozen wordt in de financieele commissie de heer Leijten met 8 stemmen tegen 1 v. d. Ven, Leijten en Sas.

In de landbouwcommissie wordt gekozen de heer Lemmens met 8 stemmen tegen 1, d. Ven 2 en 3 blanco.

8. Voorstel tot wijziging van de verordening regelende de standen van bewoerdenheid en brandblijving van de veldwachters.

Aanneerd.

9. Wijziging der begroeting 1939 van het Burgerlijk Armbestuur.

Aanneerd.

10. Voorstel tot wijziging van de gemeentebegroeting 1939.

Aanneerd.

11. Voorstel tot betaling eener bijdrage aan de gemeente Eindhoven als rente en aflossing voor de installatie van brandkranen.

De VOORZITTER deelt mede dat het voorstel wordt teruggenomen, daar zergt met Eindhoven overleg moet worden gepleegd.

Het lid ZOETMULDER heeft in Eindhoven inlichtingen ingewonnen. Het betreft hier een bestaande brandkranen. Eindhoven wenscht opheling te trouwen en vereniging. Vervolgens geeft zgr. enige opheg van Eindhoven over de verschillende posten de begrooteer betreffend. Hij adviseert eerst deze cijfers als een standaard voor Waalre te gebruiken.

12. Verzoekschrift d.d. 11 April 1940 van J. C. van Dijk, tot aankoop van een strookje grond.

Het lid BAX adviseert tot verkoop. Er is veel gekapt en het natuurschoon heeft daarunder geleden.

Het lid JANSEN bepleit het behoeden van natuurschoon.

Aanneerd.

13. Verzoekschrift d.d. 11 April 1940 van J. C. van Dijk tot ontwerking aan het openbaar verkeer van een zoldpad.

Aanneerd.

14. Verzoekschrift d.d. 9 April 1940 van eigenaars van woningen in de Wilhelminastraat, betreffende rioleering van deze straat.

De VOORZITTER zegt dat deze aangelegenheid langzamen als de verbreding aan de orde zouden gesteld.

Aanneerd.

15. Verzoekschrift d.d. 8 April 1940 van H. Rut, om tegemoetkoming in vervoerkosten ex art. 12 L.O.

Aanneerd.

16. Burgerlijke schoolgeldbetaling.

Aanneerd.

17. Burgerlijke kinderbijslag.

Aanneerd.

18. Verzoekschrift van de commissie tot vervaardiging van het alcohol verbruik, een over te gaan tot verlaging van het aantal maximum vergunningen.

De Raad gaat op dit verzoekschrift niet in.

Rondvraag.

Verzoek van het lid Bax om het schoonpas dat vooral 's winters in een zeer slechten toestand verkeerd in orde te stellen.

De VOORZITTER zegt dat wegens de slechte val den secretaris dit verzoekschrift niet zijn bestemder plaatse is aangekomen. Hij kan echter voorlopelen dat een oplossing nog niet mogelijk is.

Verzoek van het lid BAX om aan de aanbrengen, die door slechte van den secretaris en de middelaarlijn overwerk verrichten een vergoeding te geven.

De VOORZITTER zegt toe, dat B. en W. dit vooreel in overweging zullen nemen, indien de mogelijkheid ervan staat zal een vergoeding worden gegeven.

Vervolgens sluit de Voorzitter de vergadering met gebed.

RHEUMATIEK? 'n Radze-bad werkt heilzaam!
Per pak van 1 Kg. 20 ct. Per pak van 3 Kg. 45 ct.

RECHTZAKEN

EFFECTEN VERDUISTERD.

Vonnis 2 jaar.

Een administrateur uit Velp is Woensdag door het Gerechtshof te Arnhem veroordeeld tot twee jaar gevangenisstraf, met aftrek van een gedeelte der preventieve hechtenis, wegens het verduisteren van een aantal effecten toebehoorend aan twee oude dames, wier administratie hij beheerde.

De Procureur-generaal had bevestiging van het vonnis van de Rechtbank, een jaar en ses maanden gevangenisstraf, gevorderd.

De verdachte had tijdens de behandeling van deze zaak voor het hof, nouwel als voor de Rechtbank, steeds ontkend, zich aan verduistering schuldig te hebben gemaakt. Volgens hem waren de effecten hem door de dames geschonken, op voorwaarde, dat hij daar zoolang bij leefden, de rente zou uitbetalen.

Getuigenverklaringen waren hier evenwel niet mede in overeenstemming.

KRIJGSRAAD DEN BOSCH

NIET TIJDIG TERUGGEKEERD VAN ZIJN VERLOF.

Voor den Krijgsraad voor de Landmacht te 's-Hertogenbosch verscheen J. v. d. B., 20 jaar, een soldaat uit Zundert, die op 28 November jl. na het eindigen van een aan hem verleend verlof, niet bij zijn korps te Helmond was teruggekeerd, maar nog zeven dagen was weggebleven. Hij werd voor dit vergrijp veroordeeld tot een gevangenisstraf van drie weken.

ZIJN KORPS ONGEOORLOOFD VERLATEN.

Voor den Krijgsraad voor de landmacht te 's-Hertogenbosch verscheen de 21-jarige soldaat H. L. uit Susteren, aan wien was ten laste gelegd dat hij op 11 November '39 te ongeveer 12 uur zijn korps te Gemert zonder verlof had verlaten en daarvan tot den volgenden dakten ongeveer middernacht afwezig was gebleven. Hij werd door deze achtergebleven afwezig verwijderd tot een militaire detentie voor den tijd van vertien dagen.

Morgen 4 Mei koopt het schipaar H. Sanders —n. d. Van, Stationstraat 7, Aalst zijn 50-jarige echtvereniging te herdenken.

UIT DE PROVINCIE

BOERDERIJ AFGEBRAND.

Te Mariahetde bij Veghel is de boerderij van den landeeuwer v. O. in de asch gelegd. Enige varkens en kippen kwamen in het vuur om. Er kon vrijwel niets worden gered van inboedel en landbouwwerktuigen.

DIEFSTAL VAN PAARDENVOER.

Te Oruen zijn twee dienstplichtigen, de 19-jarige J. W. M. en de 20-jarige K., die met de verzorging van paarden belast waren, aangehouden wegens diefstal van 150 kg. brood en 130 kg. haver, bestemd voor rijkspaarden. Tegen den heren L. de G. en H. J. v. d. E., buiten te Geest, te prezen verlaat ingenieurs, Reize sokasten zijn gebouw. De directie) werd ontdekt door een officier, die drie jongens aantrof, die op een bandlaar de gaatjes goedaren vervaarde.

JAARVERGADERING R.N.P.V. AFD. NOORD BRABANT.

Te Tilburg hield de R.N.P.V., afd. Noord Brabant een drukbezochte jaarvergadering.

Na het openingswoord uitgebrachte de voorzitter, de heer Leven, sympathiewoorden tot gedenken van den heer de Latter, agent van politie te Veghel, die met zijn hond op de baaring van politiehonden het grootste aantal punten had behaald.

Na de gebruikelijke jaarverslagen werden tot leden van de kascommissie benoemd de heeren v. d. Langenberg, Eindhoven, de Latter, Veghel en v. d. Grinsh, Waalwijk.

In de bestuursvacature werd voorzien door de benoeming van den heer Kemperman, Boxtel. De heer v. Berger werd gekozen tot afgevaardigde naar de algemeene vergadering. De heer Masseling werd aangewezen als plaatsvervanger.

Na een korte rondvraag volgde de sluiting van deze vergadering.

UIT BLADEL

AANBESTEDING.

In Hotel De Postkoorn heef de aanbesteding plaats van het verbouwen van het woonhuis en de bakkerij van den heer M. Hoeijmakers, onder architectuur van den heer Mertes, architect te Veldhoven. Hiertoe aannemers tot plaatse waren in de gelegenheid gesteld in te schrijven. Ingeschreven werd als volgt:

Timmerwerk:

Jos. van Hout	f 2920
Adr. Martin	- 2908
W. Dols	- 2840
H. v. Steenbeeck	- 2628
J. van Rooy	- 2779
Metselwerk:	
P. Luijtjes	f 1463
J. Bulfels	- 1448
G. Legeland	- 1419

Gunning volgens bestek.

FEESTAVOND.

Aan de serveiden en dienstiste van familie L'Ouire werd een feestavond aangeboden. Gebeel met eigen krachten werd een fijne progrem van muziek, zang en voordracht en een bestre gegeven. Veien hadden van de gelegenheid gebruik gemaakt dezen gezelligen avond mee te maken.

UIT WAALRE

GEMEENTERAAD.

Dinsdagavond kwam de raad van de gemeente Waalre in openbare vergadering bijeen.

Voorzitter: Uyen, burgemeester.
Secretaris: Kuypers, loco-secretaris.

Na opening der vergadering met gebed stelt de VOORZITTER aan de orde de notulen van de vorige vergadering. Deze worden onveranderd goedgekeurd.

Onderzoek geloofsbrieven van het verzonden lid van den Gemeenteraad Jac. Leijten.

De VOORZITTER wijst de heeren J. Bax, F. Nikkers en Lomens als leden van de commissie van onderzoek aan.

Bij monde van den heer Bax blijkt de commissie na onderzoek mede dat de geloofsbrieven in orde zijn bevonden en adviseert zij tot toelating.

De secretaris leidt den heer Leijten binnen. Hierna treedt de voorzitter hem den eed af op de Grondwet af.

De VOORZITTER heet de heer Leijten welkom en hoopt dat de heer Leijten veel werk tot heil van de gemeente zal verrichten.

De heer LEYTEN dankt den voorzitter voor zijn woorden.

B. Ingekomen stukken:

a. Goedkeuring raadsbesluit d.d. 5 Maart 1940 tot stelling met het R.K. Kerkbestuur betreffende rentevrije lening.

Het lid LEYTEN vraagt of eenige bepaalde gronden ook bij het besluit vallen. Bij gronden had bij verworven of door gronden afgestaard worden. Indien dit het geval zou zijn, dan zou de toegang tot het kerkhof niet meer vrij zijn. Hij zonder dat een weg moeten aangegen.

De VOORZITTER zet een en ander uiteen en zegt dat de weg vrij blijft.

b. Mededeling van Ged. Staten d.d. 27 Maart 1940 tot het doen van uitgaven uit de begrooting 1940. V. k. a.

c. Proces-verbaal van opneming kas en boeken van den gemeente-ontvanger in het late kwartaal 1940. V. k. a.

d. Adres d.d. 25 Maart 1940 van H. Knippen, Stationstraat 5, betreffende zorg voor bulwerking.

B. en W. adviseeren dit stuk voor kennisgeving aan te nemen.

Het lid JANSEN wil dit verzoek niet zonder meer passeren. We moeten, zidus zgr, vrijgens de verschillende zeiten toezicht houden op de woning. De woning van de Stationsstraat had reeds lang onbewoonbaar verklaard moeten worden. Het gebeele gezinseleven lijdt wonder. Zgr. wijst vervolgens uitvoerig uit over het leven in zulke woningen.

De VOORZITTER zoopt hem tot de orde en vraagt hem zich tot het onderwerp te bepalen.

Het lid JANSEN betwist dat de gemeen, te zoo weinig heeft gedaan voor de woningbeide. Zgr. wijst op het tekort aan huurhuizen en wil den Raad in overweging geven dit vraagstuk te

Onderzoek Henk Simons en zijn samenvatting
https://www.bhic.nl/media/mierlo__lustoord_molenheide_henk-simons.pdf

HOLLAND

RESTAURANT „LIDO"
MIERLO N.Br. — Tel. K 4927 - 200
FRANS RESTAURANT
-:-
Idyllisch gelegen aan bos en ven
Uitgestrekte terrassen
Ruime parkeergelegenheid

EINDHOVEN 8 X 3 56

ADR
JU
VO

Echte foto
=
656

Herrn. Hans Pfleging
Herne (west)
Landwehrweg 29
Deutschland

NDL-7

LIDO

a black page of history what they suppress

Geldrop-Mierlo

IFUD of Human Rights
De heer Van den Wittenboer
Kastanje 28
5731 NK MIERLO

uw brief	17 september 2015	*ons kenmerk*	nr. 2015.15974 I2015.16979
behandeld door	W. Geboers	*onderwerp*	decentralisaties mensenrechten
Geldrop	1 oktober 2015		

VERZONDEN 6 OKT 2015

Geachte heer Van den Wittenboer,

Op 17 september schreef u mij een brief over "decentralisaties mensenrechten". U verzocht mij om het "overdrachtsdossier burgemeester" te controleren op de aanwezigheid van een brief die u eerder toegezonden heeft aan de burgemeester van de voormalige gemeente Mierlo, mevr. Jacobs-Aarts.

Er heeft een overdracht van het dossier door mijn voorganger, de heer R. van Diessen, aan mij plaatsgevonden. Over de inhoud van dit overdrachtsdossier kan ik u, gelet op de wetgeving, geen mededelingen doen.

Heeft u nog vragen over deze brief? Of wilt u meer informatie? Neemt u dan contact op met afdeling Publiekszaken, te bereiken via telefoonnummer 14 040.

Hoogachtend,

B.H.M Link
burgemeester

Gemeentehuis Geldrop-Mierlo, Hofstraat 4, Geldrop | Postbus 10101, 5660 GA Geldrop | Tel. 14 040 | gemeente@geldrop-mierlo.nl | www.geldrop-mierlo.nl

Janssen & Janssen

Beh. door	: Advocatuur	Rechtstr. telnr.	: 088-7303438
Dossier	: **L19000334/MPB**	E-mail	: advocatuur@janssen-janssen.nl
Inzake	: INTERMEDIAIRE STICHTING/GEMEENTE GELDROP-MIERLO		

Vandaag, de elfde maart tweeduizendnegentien.

Op verzoek van de stichting Intermediaire Stichting van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens gevestigd te Geldrop en kantoorhoudende te Mierlo, aan het adres Kastanje 28, aldaar woonplaats kiezende en van welke stichting de voorzitter dhr. J.P. van den Wittenboer deze zaak behandelt;

Heb ik, mr. Diana Linda Stakenburg, als toegevoegd gerechtsdeurwaarder werkzaam ten kantore van Johannes Maria Henricus Beurskens, gerechtsdeurwaarder, gevestigd en kantoorhoudende te Maastricht aan het adres Boschcour 46 A;

AAN:

De heer B.H.M. Link, zijnde burgemeester van de gemeente Gemeente Geldrop-Mierlo, kantoorhoudende en derhalve woonplaats hebbende te (5666 BE) Geldrop, gemeente Geldrop-Mierlo, aan het adres Dwarsstraat 70, aan dat adres mijn exploot doende en een afschrift hiervan en van na te melden bescheiden latende aan:

Mw. Krusemann, aldaar werkzaam;

Voormeld adres in gesloten envelop met daarop de vermeldingen zoals die staan voorgeschreven in de Wet omdat ik aldaar niemand aantrof aan wie rechtsgeldig afschrift kon worden gelaten. (bes)

BETEKEND:

Een afschrift van een exploot, op 13 januari 2017 betekend, op verzoek van requirant, door toegevoegd gerechtsdeurwaarder G.J. Baks-van Haaften, aan mw. mr. N.G. Zandee, HOvJ van het Openbaar Ministerie van het Arrondissement Oost-Brabant, kantoorhoudende te 's-Hertogenbosch; naar welks inhoud kortheidshalve wordt verwezen.

Aan het origineel van dit exploot is een afschrift van bovengenoemd exploot gehecht.

Onder vermelding:
Deze stukken onmiddellijk zonder vertraging in handen te stellen van de burgemeester persoonlijk, en met verwijzing naar:

Artikel 361 Wetboek van Strafrecht

1. *De ambtenaar of een ander met enige openbare dienst voortdurend of tijdelijk belast persoon, die opzettelijk zaken bestemd om voor de bevoegde macht tot overtuiging of bewijs te dienen, akten, bescheiden of registers, welke hij in zijn bediening onder zich heeft verduistert, vernielt, beschadigt of onbruikbaar maakt, of toelaat dat zij door een ander worden weggemaakt, vernield beschadigd of onbruikbaar gemaakt, of die ander daarbij als medeplichtige ter zijde staat, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste vier jaren en zes maanden of geldboete van de vijfde categorie.*

Met aanzegging:
Dat hierbij uitdrukkelijk naar de inhoud van die stukken wordt verwezen, en met inhoud te bedoelen de bestanden die op data DvD-rom staan met de tekst, video en audio daadwerkelijk bekend, welke als hier ingelast dienen te worden beschouwd en onlosmakelijk deel van dit exploot uitmaken, en kopie opvragen

Contact
(+31) 088 730 34 00
Bereikbaar van
08:00 - 20:00 uur

Correspondentieadres
Postbus 1085
5602 BB Eindhoven
BTW 8227.47.509B01
KvK 50073583

Zie voor vestigingen:
www.janssen-janssen.nl

Contant betalen is mogelijk bij GWK Travelex

PIN GWK Travelex

Betalingen uitsluitend via
NL28 ABNA 0619 2750 22
BIC: ABNANL2A

info@janssen-janssen.nl
www.janssen-janssen.nl

incasso
gerechtsdeurwaarders
juridisch advies

Janssen & Janssen

ten adres Leeghwaterlaan 8, te 's-Hertogenbosch bij het Openbaar Ministerie, de Hoofd officier van Justitie aldaar.

Mijn opdrachtgever stelt het op prijs danwel in de wet staat dat u op de hoogte moet worden gebracht van dit bericht. Daarom ontvangt u dit bericht door middel van dit deurwaardersexploot.

Waarvan akte !

Contact
(+31) 088 730 34 00
Bereikbaar van
08:00 - 20:00 uur

Correspondentieadres
Postbus 1085
5602 BB Eindhoven
BTW 8227.47.509B01
KvK 50073583

Zie voor vestigingen:
www.janssen-janssen.nl

Contant betalen is mogelijk
bij GWK Travelex

PIN GWK Travelex

Betalingen uitsluitend via
NL28 ABNA 0619 2750 22
BIC: ABNANL2A

info@janssen-janssen.nl
www.janssen-janssen.nl

incasso
gerechtsdeurwaarders
juridisch advies

13/1/17

Dossier: **L1700017**

Correspondentie uitsluitend aan: Intermediaire stichting van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens, Postbus 324, 5660 AH Geldrop o.v.v. dossier: IFUD/HOvJ.

Heden, de dertiende januari tweeduizendzeventien des namiddags te 14.30 uur

Heb ik, Gijsbertha Johanna Baks-van Haaften, als toegevoegd gerechtsdeurwaarder werkzaam ten kantore van Jennemieke Maria Rijken gerechtsdeurwaarder met vestigingsplaats 's-Hertogenbosch en aldaar kantoorhoudende aan de Oranje Nassaulaan 1;

OP VERZOEK VAN:

de stichting **Intermediaire stichting van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens**, gevestigd te Mierlo, gemeente Geldrop-Mierlo aan de Kastanje 28 en aldaar woonplaats kiezende van welke stichting de voorzitter Dhr. J.P. van den Wittenboer de zaak behandeld;

A A N :

Mw. Mr. N.G. Zandee, zijnde de Hoofdofficier van Justitie van het Openbaar Ministerie van het Arrondissement Oost-Brabant, kantoorhoudende te **'s-Hertogenbosch**, aan de **Leeghwaterlaan 8**, mitsdien aldaar aan dat adres mijn exploot doende en afschrift dezes, en van na te melden door requirant ondertekend, doch niet gedateerd stuk inclusief producties, alsmede nader te noemen CD's latende aan de aldaar werkzame:

mw. M.A.M.R. van Beek

B E T E K E N D :

1 een schriftelijke mededeling met dertien producties, geredigeerd door- afkomstig van- en ondertekend door J.P. van den Wittenboer voornoemd, gericht aan gerequireerde voornoemd, waarbij requirant aangifte doet van een -mogelijk- begaan strafbaar feit, naar de verdere inhoud van welk schrijven ten deze uitdrukkelijk wordt verwezen, en welke inhoud als hier letterlijk herhaald en ingelast dient te worden beschouwd;

2. een witte envelop door mij afgesloten en voorzien van een labelsticker met kantoorstempel "Stalman & Rijken Gerechtsdeurwaarders" gedateerd op heden en getekend waarin:

- een dichtgeplakt karton met daarop 2x de vermelding: prod. 2 CD Hitler's Inferno;
- een disc van de Hema (type DVD + R 4.7 GB) met daarop de vermelding prod. 3, in een open wit envelopje met daarop de vermelding prod 3;
- een disc van het Kruidvat (type CD-R 700 mb / 80 min / UV resistant / 1-52x speed) met daarop de vermelding productie 6 jaarverslag 2016, in een wit open envelopje met daarop de vermelding prod 6 jaarverslag 2016;

Geschiedende deze betekening ten effecte rechtens.

De kosten dezes zijn nihil.

tgv.gerechtsdeurwaarder.

Dossierbeheer

Naast de Gemeente zijn ook het Openbaar Ministerie, alle leden Tweede Kamer en de Nederlandse Staat bekend met het dossier.

DOSSIERBEHEER

Nadat de deurwaarder zijn exploot heeft gedaan rust op geïnsinueerde een dossierplicht. Dat wil zeggen de eindverantwoordelijkheid zelf voor het beheer van het dossier alsmede de wijze van dossiervoering met betrekking het doorspelen informatie naar de diverse bestuurslagen van ambtsdragers op basis van deskundigheid en ervarig. Verwijs: Wetboek van burgerlijke rechtsvordering Zesde afdeling EXPLOTEN.

Gedragscode online hate speech

Tijdens het Nederlandse voorzitterschap van de Europese Raad in 2016 werd door de Europese Commissie, samen met Facebook, Microsoft, Twitter en Google/YouTube een Gedragscode gepresenteerd om online *hate speech* tegen te gaan. De belangrijkste inspanningsverplichting die uit de Gedragscode voortvloeit betreft de afdoening en eventuele verwijdering van haat zaaiende uitingen na meldingen van gebruikers binnen 24 uur. Daarnaast bevat de Gedragscode afspraken over monitoring van de afspraken.

Bron: Tweede Kamer der Staten-Generaal

van der Velde van Hal & Peers
gerechtsdeurwaarders en incassobureau

91162

Deze zaak wordt behandeld door Intermediaire Stichting van de Univ te GELDROP (5660 AH, Postbus 324), onder referentie IFUD of Human Rights/JP vd Wittenboer.

Dossiernr.: L3600573

Heden, de negende maart tweeduizendzestien,

ten verzoeke van **de stichting Intermediaire Stichting van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens, zetelend te MIERLO,** te dezer zake woonplaats kiezende te 's-Gravenhage aan het Nassauplein 21 ten kantore van de gerechtsdeurwaarders G.Th. van der Velde en mr E.J.M. van Hal, alsmede te Amsterdam aan de Overschiestraat 63 ten kantore van gerechtsdeurwaarder D.D. Peers

Heb ik,

mr. Erik Jozef Maria van Hal,
gerechtsdeurwaarder gevestigd te 's-Gravenhage
en daar kantoorhoudende aan het Nassauplein 21

AAN:

het hoge college van staat de Tweede Kamer der Staten-Generaal, meer speciaal haar voorzitter Khadija Arib, zetelend te 'S-GRAVENHAGE, kantoorhoudende te 'S-GRAVENHAGE aan het Plein 2, aldaar mijn exploit doende en afschrift dezes, alsmede van na te melden stukken latende aan:

mw R. Voss,
griffier, aldaar woonachtig

BETEKEND:

- Verzoek strafaangifte Artikel 119 Gw en Artikel 361 Wetboek van Sr, door IFUD of Human Rights aan Tweede Kamer der Staten-Generaal, dd 17 december 2015
- Spong advocaten: Anouchka van Miltenburg en het ambtsmisdrijf van Art. 361 Wetb v Sr, (uitleg)
- Brief G.A. van der Steur (Minister van Justitie aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, kenmerk : Nader onderzoek Commissie-Oosting dd 25 januari 2016
- Tweede Kamer der Staten-Generaal, kenmerk: TK 106-7779, datum: 2 september 2008
- Tweede Kamer der Staten-Generaal, Vergaderjaar 2015 – 2016, kenmerk: 34340 nr 9
- Brief door IFUD of Human Rights aan Ministerie van Algemene Zaken t.a.v. Zijne excellentie Mark Rutte, Minister-President, kenmerk: EU-voorzitterschap-2016, datum: 9 november 2015
- Tweede Kamer der Staten-Generaal, Vergaderjaar 2014 – 2015, kenmerk 34166 nr 17
- Tweede Kamer der Staten-Generaal (Commissie V&J) aan IFUD of Human Rights, datum 16 september 2014, kenmerk: 2014Z14890/2014D30693
- Deurwaardersexploot Dielen gerechtsdeurwaarders, kenmerk: L151343, datum 22 september 2015
- Tweede Kamer (aanhangsel van de handelingen), vergaderjaar 2015 – 2016, kenmerk 1124

Onze Algemene Voorwaarden, zoals gedeponeerd ter Griffie van de Rechtbank te 's-Gravenhage, zijn van toepassing op alle aanbiedingen, overeenkomsten en de uitvoering daarvan en worden op verzoek toegezonden. Voor alle opdrachten geldt dat de aansprakelijkheid wordt beperkt tot het bedrag dat onze beroepsaansprakelijkheidsassuradeur in het betreffende geval zal uitkeren. Van der Velde van Hal & Peers is een handelsnaam van Gerechtsdeurwaarderskantoor nassauplein B.V. Kvk nr.: 27345084

Voorts heb ik, gerechtsdeurwaarder, op uitdrukkelijk verzoek van insinuante

AANGEZEGD:

dat hierbij uitdrukkelijk naar de inhoud van de ten deze betekende stukken wordt verwezen welke als hier ingelast dienen te worden beschouwd en een onlosmakelijk deel van dit exploot uitmaken;

dat insinuante aan de geïnsinueerde een termijn van veertien dagen vanaf heden stelt -redelijk acht- om aan het verzoek te voldoen als nader omschreven in de ten deze betekende stukken "ambtsmisdrijven" artikel 119 van de Grondwet

dat anders geïnsinueerde een zodanig houding ten aanzien van de betekende stukken heeft aangenomen (volgens inschatting van insinuante) dat daaruit zou kunnen worden afgeleid dat niet voldoende proactieve houding is aangenomen door geïnsinueerde "er wat mee te gaan doen", geen verdere actie ondernemen, berusten in de stukken

gerechtsdeurwaarder

G.Th. van der Velde • Mr E.J.M. van Hal • M. Koper
Nassauplein 21 • 2585 EC 's-Gravenhage
Tel. 070 346 07 07 • Fax 070 346 97 55

Mw. D.D. Peers
Overschiestraat 63 • 1062 XD Amsterdam
Tel. 020 346 02 50 • Fax 020 346 02 55

Correspondentieadres: Postbus 85880, 2508 CN 's-Gravenhage • algemeen@veldehal.nl • www.veldehal.nl • Kantooruren: ma-do 09.00-17.00, vrij 09.00-16.00
ING IBAN: NL34INGB0000019390 BIC:INGBNL2A • ABNAMRO IBAN: NL18ABNA0550107509 BIC:ABNANL2A • t.n.v.: Gerechtsdeurwaarderskantoor Nassauplein B.V.

Onze Algemene Voorwaarden, zoals gedeponeerd ter Griffie van de Rechtbank te 's-Gravenhage, zijn van toepassing op alle aanbiedingen, overeenkomsten en de uitvoering daarvan en worden op verzoek toegezonden. Voor alle opdrachten geldt dat de aansprakelijkheid wordt beperkt tot het bedrag dat onze beroepsaansprakelijkheidsassuradeur in het betreffende geval zal uitkeren. Van der Velde van Hal & Peers is een handelsnaam van Gerechtsdeurwaarderskantoor nassauplein B.V. Kvk nr.: 27345084

Voorzitter

Tweede Kamer
DER STATEN-GENERAAL

Aan de IFUD of Human Rights
T.a.v. dhr. J.P. van den Wittenboer
Postbus 324
5660 AH Geldrop

Binnenhof 1a
2513 AA Den Haag
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

T 070 318 20 00

E voorzitter@tweedekamer.nl
I www.tweedekamer.nl

Den Haag, 23 maart 2016

Betreft: reactie op de via de deurwaarder betekende stukken

Geachte heer Van den Wittenboer,

Via de deurwaarder ontving ik op 9 maart jl. uw aanzegging gericht aan de Tweede Kamer, meer speciaal aan haar voorzitter mw. Arib, waarin u vraagt om binnen 14 dagen "aan het verzoek te voldoen als nader omschreven in de ten deze betekende stukken "ambtsmisdrijven" artikel 119 van de Grondwet".

Daarbij is vermeld dat uit het niet voldoen aan dat verzoek "zou kunnen worden afgeleid dat niet voldoende proactieve houding is aangenomen door geïnsinueerde "er wat mee te gaan doen", geen verdere actie ondernemen, berusten in de stukken".

Bij de aanzegging zijn 10 stukken gevoegd, waarvan het overzicht is opgenomen in de bijlage bij deze brief. Voor zover dit gaat om stukken gericht aan de Tweede Kamer reageer ik op uw verzoek als volgt.

* op uw brief van 15 juli 2008 over het vervolgen van de minister-president dhr. J.P. Balkenende hebt u op 15 september 2008 het antwoord ontvangen van de Tweede Kamer dat van de brief mededeling is gedaan aan de Kamer en dat de brief voor de leden ter inzage is gelegd.

* op uw brief van 2 september 2014 over aanbieding van een verzoekschrift m.b.t. artikel 119 Grondwet hebt u op 16 september 2014 een antwoord ontvangen van de vaste commissie voor Veiligheid en Justitie, dat deze uw brief in haar procedurevergadering van 10 september 2014 heeft behandeld en dat de Commissie heeft besloten uw brief voor kennisgeving aan te nemen.

* op uw brief van 17 december 2015 over het Verzoek om strafaangifte betreffende ministers, staatssecretaris en ex-Kamervoorzitter, hebt u op 18 februari 2016 een antwoord ontvangen van de Vaste Commissie voor Veiligheid en Justitie, dat deze uw brief op 17 februari 2016 in haar procedurevergadering heeft behandeld en dat de Commissie heeft besloten de inhoud van uw brief voor kennisgeving aan te nemen.

Ik stel vast dat de verzoeken die u aan de Tweede Kamer heeft gericht zijn behandeld en ik verwijs u ten overvloede nogmaals naar de brieven die u daarover van de Tweede Kamer hebt ontvangen.

Ik beschouw uw verzoek daarmee als afgehandeld.

Hoogachtend,

Mw. K. Arib,

Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2016–2017

30 950 Rassendiscriminatie

Nr. 138

BRIEF VAN DE MINISTERS VAN VEILIGHEID EN JUSTITIE EN VAN BINNENLANDSE ZAKEN EN KONINKRIJKSRELATIES

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 5 juli 2017

Inleiding

Tijdens het plenair debat over racisme en discriminatie op 6 april jongstleden (Handelingen II 2016/17, nr. 65, item 7) hebben de leden Segers en Van Dam een motie[1] ingediend die de regering vraagt naar de wenselijkheid en haalbaarheid van een wet die sociale-mediabedrijven dwingt om duidelijke meldingsprocedures in te richten en snel actie te ondernemen tegen strafbare gedragingen of uitingen op hun platforms, zoals discriminatie, naar Duits model. In deze brief geven wij, mede namens de Ministers van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, Economische Zaken en Buitenlandse Zaken en de Staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, aan hoe in Nederland wordt omgegaan met strafbare online content (waaronder discriminatie en ander vormen van *hate speech*), mede in het licht van de Duitse wet.

Netzwerkdurchsetzungsgesetz

De Duitse *Bundestag* heeft op 30 juni jongstleden een wet aangenomen die toeziet op het verbeteren van de rechtshandhaving jegens sociale-mediabedrijven als Twitter, Facebook en Google/YouTube (*Netzwerkdurchsetzungsgesetz – NetzDG*). Doel van de wet is het beter geëquipeerd optreden tegen ongewenste fenomenen als online discriminatie (*hate speech*) en het tegengaan van nepnieuws op internet. De wet heeft een impact op de zogenaamde «diensten van de informatiemaatschappij»

[1] Kamerstuk 30 950, nr. 108

kst-30950-138
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2017

zoals die staan gedefinieerd in de Richtlijn inzake elektronische handel[2] en was daarom conform de bepalingen van diezelfde Richtlijn onderhavig aan een notificatieprocedure bij de Europese Commissie.

De wet codificeert standaarden voor afhandeling van meldingen van gebruikers die moeten garanderen dat sociale-mediabedrijven direct reageren op meldingen en verplicht worden om manifest illegale content binnen 24 uur van hun online platformen te verwijderen. De afhandeling van meldingen en onmiddellijke verwijdering van strafbare content moet op een effectieve en transparante wijze plaatsvinden. De mogelijkheid om een melding te maken moet op een gebruiksvriendelijke manier worden aangeboden. Sociale-mediabedrijven worden verplicht eens per kwartaal inzage te geven in de wijze waarop zij meldingen afhandelen. Voldoen zij niet aan de verplichtingen dan wordt dit beschouwd als een overtreding waarop een administratieve boete van € 5 miljoen staat. De boete wordt gekoppeld aan de wijze waarop het afhandelingsproces van meldingen is ingericht. Heeft een onderneming geen enkele serieuze poging gedaan om een afhandelingsproces in te richten, dan kan de boete oplopen tot € 50 miljoen.

De wet richt zich op sociale-mediabedrijven met online platforms die gebruikers in staat stellen om online content met elkaar te delen of die content voor het publiek toegankelijk te maken. Alle platforms met tenminste 2 miljoen gebruikers in Duitsland vallen onder de nieuwe wet. Platforms met een wetenschappelijke of journalistieke functie vallen buiten de wet. Daarnaast worden sociale-mediabedrijven verplicht een juridisch aanspreekpunt in Duitsland te hebben, onafhankelijk waar de hoofdzetel van het netwerk is gevestigd.

Volgens de wet zal het *Bundesamt für Justiz* verantwoordelijk zijn voor de vervolging en het opleggen van boetes. Het *Bundesamt* is zelf niet verantwoordelijk om vast te stellen of de online content strafbaar is; daarvoor is een voorafgaande rechterlijke beslissing noodzakelijk.

Europese context

Niet alleen in Duitsland, maar ook in Nederland en in andere Europese landen is een significante toename van illegale online content waar te nemen, bijvoorbeeld waar het gaat om discriminatoire uitingen of het aanzetten tot haat en geweld.[3] EU-instituties, nationale overheden en andere relevante partijen zijn op verschillende niveaus en in verschillende gremia met elkaar in gesprek om tot een antwoord op dit fenomeen te komen. Ook is er een toenemende wens bij enkele lidstaten om wet- en regelgeving mede van toepassing te verklaren op online activiteiten, zoals bij de discussie over de uitbreiding van de reikwijdte van de Audiovisuele Mediadiensten Richtlijn tot aanbieders van videoplatforms. Bij diverse gelegenheden hebben de Europese Raad en de (JBZ-)Raad zich uitgesproken over illegale online content en de risico's erkend die voortvloeien uit het toenemende gebruik van *social media*, zoals de snelle verspreiding van nepnieuws en het zich discriminerend uitlaten tegenover migranten. Nederland onderstreept daarbij steeds weer het belang van een gezamenlijke Europese aanpak en de belangrijke rol van onderwijs en het ontwikkelen van kritisch denkvermogen en mediawijsheid.

---

[2] Richtlijn nr. 2000/31/EG van het Europees parlement en de Raad van de Europese Unie van 8 juni 2000 betreffende bepaalde juridische aspecten van de diensten van de informatiemaatschappij, met name de elektronische handel, in de interne markt (PbEG L 178), beter bekend als de «E-commerce Richtlijn»)

[3] Zie bijvoorbeeld de speech van Europees Commissaris Jourová bij de lancering van de EU High Level Group on Combating Racism, Xenophobia and other forms of intolerance.

Tijdens het Nederlandse voorzitterschap van de Europese Unie in 2016 werd door de Europese Commissie, gezamenlijk met Facebook, Microsoft, Twitter en Google/YouTube een Gedragscode gepresenteerd om online *hate speech* tegen te gaan. De belangrijkste inspanningsverplichting die uit de Gedragscode voortvloeit betreft de afdoening en eventuele verwijdering van haatzaaiende uitingen na meldingen van gebruikers binnen 24 uur. Daarnaast bevat de Gedragscode afspraken over monitoring van de afspraken. Ter gelegenheid van de derde bijeenkomst van de EU-Groep op Hoog Niveau aangaande het tegengaan van racisme, vreemdelingenhaat en andere vormen van intolerantie op 31 mei en 1 juni jongstleden heeft de Europese Commissie gerapporteerd over de resultaten van deze monitoring. De resultaten laten zien dat significante vooruitgang is geboekt ten aanzien van de efficiëntie en snelheid van afdoening van meldingen, verbetering van de rapportagesystematiek, een betere opleiding van medewerkers, verbeterde samenwerking met betrokken partijen en verbetering van de eenduidigheid in behandeling, ongeacht wie de melder is. Tegelijkertijd zijn ook verbeterpunten geconstateerd, vooral waar het de transparantie over de criteria van afdoening en de terugkoppeling naar gebruikers betreft.[4]

Beoordeling van de Duitse wet

Met het aannemen van de *NetzDG* lijkt de Duitse regering een andere koers te kiezen ten opzichte van lopende trajecten binnen de EU en de gezamenlijke aanpak waar de Europese Raad en de JBZ-Raad zich voor hebben uitgesproken. Het kabinet wijst erop dat de evaluatie van de Gedragscode laat zien dat het systeem van monitoring zijn vruchten lijkt af te werpen.

a. Aansprakelijkheid van de sociale-mediabedrijven

De Duitse wet richt zich volledig op het verwijderen van ongewenste online content door sociale-mediaplatforms en lijkt daarbij voorbij te gaan aan de verantwoordelijkheid van de gebruiker die strafbare content online plaatst. Diverse instanties hebben tijdens de wetsconsultatie aangegeven dat dit uitgangspunt strijdig is met de uitgangspunten van de Richtlijn inzake elektronische handel.

b. Handhaving

Voor het kabinet geldt in eerste instantie het uitgangspunt dat de *online community* zichzelf reguleert en controleert. Wat dat betreft beoordeelt het kabinet de systematiek waarbij sociale-mediabedrijven zelf klachten over ongewenste content toetsen als positief. Het verwijderen moet echter niet doorslaan naar ongewenste, maar niet strafbare content. Dan wordt de vrijheid van meningsuiting onnodig beknot. Met de dreiging van boetes bij het onjuist beoordelen neemt het risico daarop toe. Het kabinet staat huiverig tegenover het laten toetsen van uitingen door belangenorganisaties of overheidsinstellingen met een specifiek belang, maar zoekt de balans in een onafhankelijke juridische toetsing. Daarvan lijkt in de Duitse wet geen sprake. Bovendien bevat de *NetzDG* geen handvat voor het maken van bezwaar tegen ten onrechte gewiste content.

Nog los van het bovenstaande zet het kabinet vraagtekens bij de feitelijke handhaafbaarheid van een wet naar Duits model. Immers, uiteindelijk zal de rechter steeds moeten bepalen of een sociale-mediabedrijf zich schuldig heeft gemaakt aan overtreding van de wet. Bij grote aantallen

[4] http://ec.europa.eu/newsroom/just/item-detail.cfm?item_id=71674

meldingen lijkt dat een onmogelijke opgave. De wet lijkt daarom vooral symbolische meerwaarde te hebben.

c. Beoordeling van de meldingen

Uit de *NetzDG* vloeit voort dat meldingen binnen bepaalde korte termijnen getoetst moeten worden aan de eigen standaarden van het sociale-mediabedrijf. Gelet op de korte reactietermijnen en de hoge boetes die kunnen volgen is het niet ondenkbaar dat sociale-mediabedrijven kiezen voor een benadering die de risico's op een boete minimaliseert, en veiligheidshalve kiezen voor verwijdering van (niet strafbare) content. Daarmee wordt de vrijheid van meningsuiting onnodig beperkt. Voor het kabinet geldt als uitgangspunt dat de vrijheid van meningsuiting alleen wordt beperkt op grond van een wettelijke bepaling die zulks voorschrijft. In Nederland zijn deze uitingen strafbaar gesteld onder de artikelen 137c (groepsbelediging), 137d (aanzetten tot haat of geweld), 137e (belediging, discriminatie en haat zaaien wegens ras of godsdienst), 261 (laster), 262 (smaad) en 266 (eenvoudige belediging) van het Wetboek van Strafrecht. Basis is steeds de vrijheid van meningsuiting zoals vastgelegd in artikel 7 van de Grondwet, artikel 10 Europees Verdrag van de Mens (EVRM) en artikel 11 van het Handvest van de Grondrechten van de Europese Unie (EU-Handvest). Voor het kabinet geldt het uitgangspunt dat bij een conflict tussen wetgeving en de *community standards* van grote sociale-mediabedrijven als Facebook[5] de nationale wetgeving uiteindelijk doorslaggevend is.

Nederlandse positie en werkwijze

In EU-verband heeft Nederland zich, gezien de vooruitgang die is geboekt onder de Gedragscode, uitgesproken voor de voortzetting en uitbreiding van de Gedragscode, inclusief de monitoring door de Europese Commissie. Daarnaast dringt Nederland aan op meer transparantie van de betrokken sociale-mediabedrijven ten aanzien van interne procedures en de aantallen verzoeken om verwijdering van illegale inhoud en de afdoening daarvan, analoog aan de transparantie-rapportages die sommige van deze ondernemingen publiceren inzake verzoeken die zij van overheden ontvangen.[6]
In Nederland kan naast het direct melden bij een sociale-mediaplatform ook melding worden gedaan bij het Meldpunt internetdiscriminatie (MiND), dat is ondergebracht bij de Stichting NL Confidential. Dit Meldpunt beoordeelt meldingen door het maken van een inschatting of de gewraakte uiting op het internet als een strafbaar feit kan worden aangemerkt vanwege strijdigheid met de discriminatie- en aanverwante artikelen in het Nederlandse wetboek van strafrecht. Wordt strijdigheid geconstateerd, dan volgt een verzoek tot verwijdering van de uiting. Wordt hieraan geen gehoor gegeven dan kan binnen de sociale-media-bedrijven worden opgeschaald. Krijgt een melding dan nog geen opvolging, dan volgt doormelding naar het Openbaar Ministerie. In de afgelopen twee jaar is dat drie maal gebeurd. In één geval heeft het OM deze zaak voor de rechter gebracht. Deze zaak loopt nog.

[5] https://www.facebook.com/communitystandards#hate-speech
[6] https://govtrequests.facebook.com/

Tabel 1: afdoening meldingen over uitingen op *social media platforms* via MiND

	Meldingen over uitingen op social media	Verwijderings-verzoeken social media	Resultaat
2015	417	48	Positief: 46 Negatief: 2
2016	522	58	Positief: 57 Negatief: 1
2017 (t/m 13 juni)	511	24	Positief: 12 Negatief: 4 (1 zaak) In behandeling: 8

De Nederlandse aanpak lijkt daarmee effectief: MiND is een onafhankelijke organisatie die toetst op objectiveerbare criteria (namelijk de discriminatie-artikelen in het Wetboek van Strafrecht). Indien geen gevolg wordt gegeven aan het verzoek tot verwijdering, wordt een zaak gemeld bij het Openbaar Ministerie.

Voor illegale content (bijvoorbeeld kinderporno en aanbod van illegale goederen) gelden reeds *notice-and-take-down* procedures.[7] Voor verwijdering van niet-illegale content (bijvoorbeeld schelden of pesten) staat de mogelijkheid van een civiele procedure open.[8]

Daarmee is een sluitend systeem tot stand gebracht, waardoor aanvullende wetgeving op dit moment geen toegevoegde waarde heeft voor de Nederlandse werkwijze en wellicht eerder contraproductief kan werken, bijvoorbeeld ten opzichte van het onnodig beperken van de vrijheid van meningsuiting. Het kabinet acht het daarom niet nodig te komen tot een wet naar Duits model om ongewenste online content tegen te gaan. Nader onderzoek daarnaar, zoals gevraagd in de motie Segers/Van Dam, zal daarom ook geen toegevoegde waarde hebben. Europese voorstellen tot harmonisatie van wetgeving rondom het tegengaan van illegale online content zullen in beginsel kritisch tegen het licht worden houden, zowel vanuit het perspectief van vrijheid van meningsuiting als de gevolgen voor gebruikers en de platforms.

De Minister van Veiligheid en Justitie,
S.A. Blok

De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,
R.H.A. Plasterk

[7] Zie bijvoorbeeld: https://www.nctv.nl/binaries/Gedragscode%20Notice%20and%20Take%20Down_tcm31–31665.pdf

[8] De civiele rechtsgang staat overigens ook open in geval van (strafrechtelijke) belediging of bij het onrechtmatig openbaren van privéinformatie.

Ministerie van Buitenlandse Zaken

Aan de Voorzitter van de Adviesraad Internationale Vraagstukken
Mr. J.G. de Hoop Scheffer
Postbus 20061
2500 EB
DEN HAAG

Rijnstraat 8
2515 XP Den Haag
Postbus 20061
2500 EB Den Haag
Nederland
www.rijksoverheid.nl
Nederland
www.nederlandwereldwijd.nl

Datum 27 mei 2019
Betreft Aanvraag voor AIV-advies over regulering van online content

Geachte voorzitter,

Nederlands internetbeleid, zowel binnenlands als buitenlands, richt zich op het verdedigen en stimuleren van het open, vrije en veilige internet. Het internet is een plek waar mensenrechten, zoals het recht op vrijheid van meningsuiting en het recht op bescherming tegen willekeurige of onwettige inmenging in privéleven, onverminderd van kracht zijn. Inperking van deze rechten online dient te voldoen aan de internationaal vastgestelde voorwaarden. Nederland zet zich hier stevig voor in.

In de Nederlandse digitaliseringsstrategie van juni 2018 wordt de Nederlandse voortrekkersrol onder meer gekenmerkt door het versterken van weerbaarheid van burgers en organisaties en bescherming van grondrechten en ethiek in de digitale tijd[1]. De Nederlandse Cyber Security Agenda[2] van april 2018 benoemt het beschermen van waarden en grondrechten in het digitale domein als belangrijk onderdeel van cybersecurity. De Internationale Cyberstrategie[3] van februari 2017 stelt dat Nederland baat heeft bij een wereldwijde bescherming van mensenrechten online en de actualisering van het mensenrechtenbeleid[4] van mei 2018 benadrukt de inzet op respect voor universele rechten van de mens offline en online en identificeert vrijheid van meningsuiting offline en online als een van de prioriteiten van het Nederlands buitenlands mensenrechtenbeleid.

De laatste tijd groeien echter de zorgen over *online content* (datgene wat door gebruikers op het internet gedeeld wordt) waar een dreiging van uitgaat – van bijvoorbeeld kwetsbare groepen in de samenleving, democratische processen of de zittende macht – en de verspreiding ervan.

Veel landen beschouwen het bestaan en verspreiden van deze *online content* als veiligheidsvraagstuk en ontwerpen regelgeving met inperking van de ruimte voor uitoefening van mensenrechten online en impact op de functionaliteit van het wereldwijde internet.

---

[1] Kamerstuk 26643-541, tevens in lijn met motie 26643-566 over nadruk op grondrechten en ethiek in de Digitaliseringsstrategie.
[2] Kamerstuk 26643-536
[3] Kamerstuk 26643-447
[4] Kamerstuk 26643-447

Regulering van het internet is een uitdagend vraagstuk omdat Nederland gericht is op minimale regulering en het vrijlaten van de internetmarkt. Zowel de infrastructuur als de *content*laag van het internet is in private handen. Op deze wijze wordt volgens Nederland het beste het vrije, open en veilige karakter van het internet behouden. In veel democratische landen wordt door overheden met name verwezen naar de verantwoordelijkheid van deze bedrijven om zelfregulering toe te passen om verspreiding van ongewenste *online content* tegen te gaan.

De roep om internationale regulering door overheden van *online content* wordt echter steeds sterker. De verwachting is dat internationale en nationale regulering in andere landen implicaties kan hebben voor het wereldwijde open en vrije internet en de ruimte voor internetgebruikers in Nederland. Het is van belang dat Nederland hierop anticipeert door reguleringsopties te onderzoeken zonder de terughoudendheid ten aanzien van regulering van online content te veronachtzamen.

Nederland heeft de potentie om binnen de EU en in internationale gremia een voortrekker te zijn als pleitbezorger van een rechtsstatelijke, mensenrechteninclusieve benadering van regulering van *online content*. Dit zou een aanvulling vormen op de reeds gezaghebbende internationale positie van Nederland op het gebied van de toepassing en implementatie van internationaal recht, inclusief mensenrechten, in cyberspace. Gezien de nauwe verwevenheid tussen binnen- en buitenlands beleid ten aanzien van het internet, is een herkenbare Nederlandse visie en praktijk noodzakelijk om internationaal effectief te zijn.

Een spoedig AIV-advies met richtinggevende beleidsaanbevelingen op dit onderwerp heeft toegevoegde waarde voor de internationale inzet van Nederland en kan complementair zijn aan nationale beleidstrajecten. Het advies kan voortbouwen op AIV-advies 'Het internet; een wereldwijde vrije ruimte met begrensde staatsmacht' door met name aanbeveling 8 uit dit advies omtrent de omgang met internetbedrijven nader uit te werken voor de specifieke uitdaging omtrent regulering van ongewenste *online content*.

Het kabinet wil de volgende vragen aan de AIV voorleggen:

1. Op welke internationale ontwikkelingen omtrent regulering van online content en verspreiding ervan, inclusief in het multilaterale domein, moet Nederland waakzaam zijn? Welke handelingsopties heeft Nederland? Wat kan Nederland het beste doen om internationale ontwikkelingen te beïnvloeden in multi- en bilateraal verband?
2. In het licht van de antwoorden op bovenstaande vragen: wat zijn reguleringsopties van online content door overheden? Hoe kan regulering mensenrechteninclusief worden vormgegeven zodat democratische waarden en mensenrechten gewaarborgd worden op het internet? Wat zijn de keerzijden van regulering? Wat past bij de Nederlandse rechtspraktijk en de traditionele Nederlandse houding van terughoudendheid?
3. Op welke manieren kan richting en sturing worden gegeven aan private internetbedrijven als belangrijke actor bij het uitvoeren van regulering?

Ik zie uw advies graag voor het einde van het jaar tegemoet.

Stef Blok
Minister van Buitenlandse Zaken

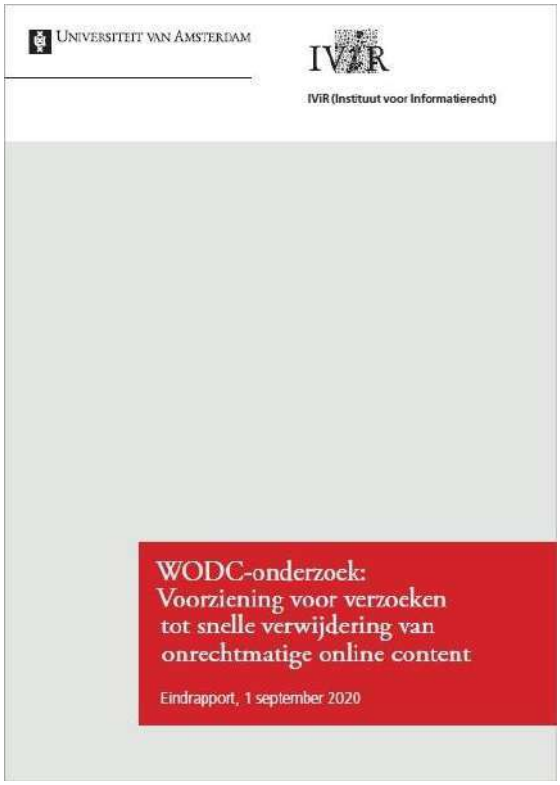

UNIVERSITEIT VAN AMSTERDAM

WODC-onderzoek: Voorziening voor verzoeken tot snelle verwijdering van onrechtmatige online content

Eindrapport, 1 september

IViR - Instituut voor Informatierecht
Postbus 15514, 1001 NA Amsterdam, Nederland
https://www.ivir.nl/

Hitler’s Inferno te vinden in het Jaarverslag 2020, door de stichting

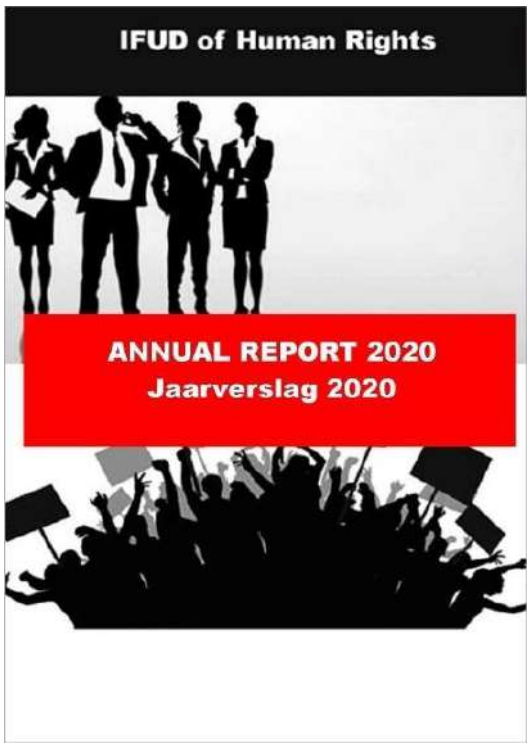

Link:

https://archive.org/details/annual-report-ifud-of-human-rights-2020

misbruik van procesrecht door de Staat

vertragingstactieken,rechtsweigering ongeïnteresseerdheid,mimalisering,banalisering

Gerechtelijk wangedrag

Vertragingstactiek om de procedure zo lang mogelijk te vertragen. Het doel is om een financieel zwakkere tegenstander te 'vernietigen'... oneerlijke corrupte rechters, oneerlijk achtergrondoordeel, desinteresse in Hitler's Inferno. Onafhankelijkheid van het oordeel van de rechter. Flagrante weigering van toegang tot de rechtbank, machtsmisbruik door de staat, de aanduiding schurkenstaat is,wanneer de rechtsstaat opzij wordt gezet.

Mísbruik van gedachtengoed,negativisme,obsceniteit,obscurantisme;gebaren Uitdrukkingen. Naast het zich bewust laten afbeelden met symbolen uit het Derde Rijk op het internet zonder maatregelen te treffen, het niet educatief zien van de stichting tot niet belangrijk achten van 'Hitler’s Inferno” de les van gisteren Audio Rarities.

Margin of appreciation

Internationale Verdragen

Siracusa Principles

Rechtbanken en rechters die authentieke akten miskennen,internationale verdragen negeren,en misbruik maken van “margin appreciation” door met weinig of geen motivering het vonnis altijd in het voordeel van de Nederlandse Staat te laten uitvallen,(margin of appreciation-doctrine). Het EHRM laat de nationale rechter een ruime margin of appreciation toe.

Misbruik door de Staat van de “Margin of Appresiation”

Wanneer staten hun beoordelingsmarge “margin of appreciation” te ruim uitoefenen, kunnen er meerdere en dus inconsistente interpretaties van hun internationaalrechtelijke verplichtingen ontstaan. Uiteindelijk moet de rechtbank kiezen. De uiteindelijke beslissing over hoeveel speelruimte de nationale autoriteiten moeten krijgen, hangt af van het gewicht dat het Hof hecht aan de volgende factoren: de Europese consensus, de aard van het recht en het doel dat met de bestreden maatregel wordt nagestreefd. Dit is de reden waarom de sleutel om te begrijpen hoe en waar discretie legitiem ontstaat, is om volledig begrijpen welke middelen het Hof probeert om een redelijk evenwicht tussen de twee belangen te te bereiken. Desalniettemin is de codering van de wijze waarop de beoordelingsmarge van toepassing is van groot belang, aangezien de Conventie niet in het belang van de staten is opgericht, maar in het belang van hun burgers. De Staat heeft aldus een grote beoordelingsvrijheid (a wide margin of appreciation).Maar echter niet zoveel dat die Staat de internationale verdragen opzij mag zetten. Het gevaar ligt in,dat de nationale rechter de Margin of Appreciation gaat misbruiken ten voordeel van de Nederlandse Staat door steeds een onder of bovengrens te kiezen hoe het de Staat zelf goed uitkomt.

OPKOMENDE STEMMEN: IS DE BEOORDELINGSMARGE DIE WORDT TOEGESCHREVEN AAN DE LIDSTATEN VAN DE EUROPESE UNIE TE BREED, WAARDOOR SCHENDINGEN VAN HET INTERNATIONAAL RECHT WORDEN TOEGESTAAN?

Artikel:
16.08.2016 | opiniojuris.org
Jenny Poon

DE NEDERLANDSE RECHTER EN DE *MARGIN OF APPRECIATION*

De rol van de *margin of appreciation* in de interne horizontale relatie tussen de rechter, de wetgever en het bestuur
Niels Jak & Jantine Vermont

NJCM-Bulletin, jrg. 32 (2007), nr. 2

njcm.nl

Het EHRM heeft hiertoe de margin of appreciation-doctrine ontwikkeld. Op grond van deze doctrine laat het EHRM de nationale autoriteiten, ten aanzien van een groot aantal bepalingen van het EVRM, een zekere beoordelingsvrijheid.

De internationale verdragen kennen geen uitzonderingsclausule zoals die bij de Europese Verdragen de “Margin of appreciation”, op voorwaarde dat de maatregelen niet in strijd zijn met de andere verplichtingen van de staat krachtens internationaal recht. Het EHRM dat verdragsstaten een aanzienlijke beoordelingsruimte, ofwel ‘margin of appreciation‘ hebben wel op voorwaarde dat dergelijke maatregelen niet inconsequent zijn met haar andere verplichtingen onder internationaal recht ‘een ieder verbindende bepalingen van verdragen’ in de zin van de artikelen 93 en 94 van de Grondwet. Een verdrag legt afspraken tussen staten vast. Volgens het beginsel *pacta sunt servanda* – opgenomen in artikel 26 Weens Verdragenverdrag – zijn staten door de ondertekening van een verdrag gebonden de hierin opgenomen afspraken na te komen. Een internationaal gesloten verdrag is van toepassing binnen een staat volgens de daarvoor in het nationale recht gestelde regels.

Hoge Raad

Mariam Chébti

Het monisme neemt tot uitgangspunt dat de internationale en nationale rechtsorde één rechtssysteem vormt. De toepassing van internationale normen in de nationale rechtsorde vindt rechtstreeks plaats, zonder tussenkomst van een regel van nationaal recht. In het geval van onverenigbaarheid tussen regels van internationaal en nationaal recht, dient het internationale recht voorrang dient te krijgen op het nationale recht.

Tweede Kamer der Staten-Generaal

kst-31579 Nr 22

Vergaderjaar 2011-2012

31570 Nr 22

Herziening Grondwet

Negeren internationale verdragen

De Internationale verdragen blijven niet alleen buiten beschouwing in de advisering door Raad van State, nederlandse rechters negeren internationale verdragen, en de regering zit de burgers wijs te maken dat internationale verdragen alleen gelden wanneer de echte noodtoestand is uitgeroepen.Wat een onzin! Verdragen zijn onderdeel van internationaal recht en bindend. Dat betekent dat alle partijen zich aan de afspraken houden. Nationale wetten mogen niet in tegenspraak zijn met internationale verdragen. Als het nodig is moeten overheden hun nationale wetten aanpassen na de ratificatie (goedkeuring) van een verdrag.

Bij brief van 6 mei 2020 heeft de Voorzitter van de Tweede Kamer op de voet van artikel 21a, eerste lid, van de Wet op de Raad van State aan de Afdeling advisering van de Raad van State gevraagd de Kamer van voorlichting te dienen over de grondrechtelijke aspecten van (voor)genomen crisismaatregelen. In haar vergadering van 7 mei 2020 heeft de Tweede Kamer der Staten-Generaal, op voorstel van de vaste commissie voor Binnenlandse Zaken, besloten om voorlichting te vragen aan de Afdeling advisering van de Raad van State over grondrechtelijke aspecten van (voor)genomen crisismaatregelen. De Afdeling gaat alleen in op de grondrechten in de Grondwet, het EVRM en het EU-Handvest van de Grondrechten (EU-Handvest). **Internationale verdragen blijven buiten beschouwing in de advisering.** (Voorlichting over grondwettelijke aspecten van (voor)genomen crisismaatregelen. Kenmerk W04.20.0139/I/Vo Datum aanhangig 7 mei 2020 Datum vastgesteld 25 mei 2020 Datum advies 25 mei 2020 Datum publicatie 25 mei 2020 Vindplaats Kamerstukken II2020/21, 25295, nr. 312).

deze masterproef vormt het sluitstuk van mijn masteropleiding rechten aan de Universiteit Gent.

DEROGATIE VAN MENSENRECHTENVERDRAGEN TIJDENS NOODSITUATIES

Ellen Cantraine
Studentennummer: 01204688
Promotor: Prof. dr. Tom Ruys
Commissaris: dr. Luca Ferro
Voorgelegd voor het behalen van de graad Master in de Rechten
Academiejaar: 2018 – 2019

UNIVERSITEIT GENT

Handhaven van de status quo door de Nederlandse Staat

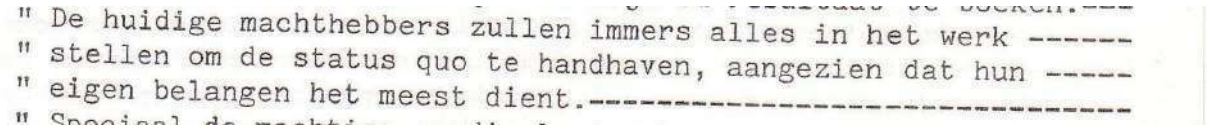
" De huidige machthebbers zullen immers alles in het werk ------
" stellen om de status quo te handhaven, aangezien dat hun -----
" eigen belangen het meest dient.----------

Fragment uit akte notarieel datum 21 januari 1994

“de Nederlandse Staat heeft recht op eerlijk proces”

Artikel 6 EVRM

De belangrijkste bepaling van artikel 6 staat in de eerste zin van het eerste lid: “**Bij het vaststellen van zijn burgerlijke rechten en verplichtingen of bij het bepalen van de gegrondheid van een tegen hem ingestelde vervolging heeft een ieder recht op een eerlijke en openbare behandeling van zijn zaak, binnen een redelijke termijn, door een onafhankelijk en onpartijdig gerecht dat bij de wet is ingesteld**.”

Het recht op een eerlijk proces is een belangrijke waarborg in elke democratie. Dit artikel is dan ook een van de belangrijkste bepalingen van het verdrag en wordt het meest ingeroepen. Verreweg de meeste zaken gaan over het recht op een eerlijk proces. De verantwoordelijkheid voor het waarborgen van een eerlijk proces ligt natuurlijk veel meer bij de rechters, openbaar aanklagers en de wetgevende macht dan bij de ambtenaren die rechtstreeks met het publiek te maken hebben voor wie deze toolkit is bedoeld

Bron: Council of Europe

Bij het aannemen van misbruik van procesrecht of onrechtmatig handelen door het aanspannen van een procedure past terughoudendheid, gelet op het recht op toegang tot de rechter dat mede gewaarborgd wordt door art. 6 EVRM.

“tenzij dit de rechten en belangen van een ander schaadt” in dit geval de belangen van de stichting.

"de goede procesorde in beeld"
Raad voor de rechtspraak 2011 / M. Barendrecht,S van Gulijk,M. Gramatikov en P. Sluijter.

2.1 Procesverstorend gedrag

De term 'procesverstorend gedrag' is geen wettelijke term. Het is een paraplubegrip waaronder verschillende gedragingen kunnen worden gebracht die in wet en rechtspraak bijvoorbeeld worden aangeduid als 'in strijd met de goede procesorde',17 'misbruik van(proces)recht'18 of 'nodeloos aangewende of veroorzaakte kosten' (art. 237 lid 1 Rv). Ook andere schendingen van procesplichten en-lasten die het proces nodeloos vertragen of de ander op kosten jagen, kunnen hier worden ondergebracht.19 Ten slotte kunnen partijen tijdens de zitting gedragingen vertonen die de doelen van de zitting frustreren.20
(einde citaat)

Tweedekamer der Staten-Generaal

Datum publicatie	Vergaderjaar	Dossier- en ondernummer
19-06-2020 10:29	2019-2020	35498 nr. 3

Het misbruikcriterium is ontleend aan artikel 3:13 BW dat bepaalt dat degene aan wie een bevoegdheid toekomt, deze niet kan inroepen als hij daar misbruik van maakt.

Boek 3. Vermogensrecht in het algemeen

Titel 1. Algemene bepalingen

Afdeling 1. Begripsbepalingen

Artikel 13

1.
Degene aan wie een bevoegdheid toekomt, kan haar niet inroepen, voor zover hij haar misbruikt.

2.
Een bevoegdheid kan onder meer worden misbruikt door haar uit te oefenen met geen ander doel dan een ander te schaden of met een ander doel dan waarvoor zij is verleend of in geval men, in aanmerking nemende de onevenredigheid tussen het belang bij de uitoefening en het belang dat daardoor wordt geschaad, naar redelijkheid niet tot die uitoefening had kunnen komen.

3.
Uit de aard van een bevoegdheid kan voortvloeien dat zij niet kan worden misbruikt

Bron: maxius.nl

Zoals dat van 21 februari:

2008 op grond van het vonnis van de rechtbank te Den Haag -voorzieningenrechter KG 07/13 14- in welke zaak gerechtsdeurwaarder Jan Anne de Swart te Den Haag Zich bij procesverbaal tot de voorzieningenrechter heeft gewend op grond van artikel 438 lid 4 wetboek van burgerlijke rechtsvordering. **Het kort geding beperkt zich in wezen uitsluitend tot een onderzoek of de executiebevoegdheid misbruikt wordt, en gaat niet over de inhoud van de notariële akte en onder ede verklaring.** Het is de notaris verboden door de voorzieningenrechter om aan de notariële akte van 21 juni 2007 de executoriale titel te verlenen.In zijn algemeenheid kunnen partijen desgewenst een bindend advies in een notariële akte laten vastleggen en -welbewust en uit vrije wil- overeenkomen, dat deze grond voor een executoriale titel oplevert, voor zover daarin neergelegde verplichtingen zich lenen voor daadwerkelijk tenuitvoerlegging. In dit geval was niet sprake van vrijwilligheid van de Staat der Nederlanden en er was sprake van het door de Staat niet ondertekende akte. De wetgever stelt uitdrukkelijk zware eisen aan het verkrijgen van een executoriale titel. De tenuitvoerlegging van een executoriale titel heeft een dwingend karakter en dient om die reden vooraf te worden gegaan door tussenkomst van de rechter. De stichting is voorshands van mening -objectief gezien aan de hand van de diverse stukken in de jaarverslagen van de stichting gemeten- dat de Nederlandse Staat niet kan worden toegelaten tot tegenbewijs tegen betwisting van een afschrift van de notariële akte aan de hand van de diverse stukken in de jaarverslagen van de stichting gemeten,(zou eerst onderzocht moeten worden in een afzonderlijke procedure, los van de daadwerkelijke betwisting zelf).

Verweesde Werken

Op 4 november 2008 door de Minister van Justitie, en later via vragen door o.a. de huidige voorzitter van de Tweede Kamer Vera Bergkamp, zijn alle leden goed bekend met het onderwerp over de “Verweesde Werken”.

Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2008–2009

29 838 Auteursrechtbeleid

Nr. 11 **BRIEF VAN DE MINISTER VAN JUSTITIE**

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 4 november 2008

Hierbij bied ik u het kabinetsstandpunt over het EG-groenboek over auteursrecht in de kenniseconomie aan, onder verwijzing naar het verzoek van de vaste commmissie voor Justitie d.d. 16 september jl. (kenmerk 2008Z01474/2008D04605). Tevens is bijgevoegd het onderzoek dat in opdracht van het WODC is uitgevoerd naar «Digitalisering van historische archieven en verweesde werken», waarnaar in het kabinetsstandpunt wordt verwezen en dat ook naar de Europese Commissie zal worden gestuurd[1].

De minister van Justitie,
E. M. H. Hirsch Ballin

[1] Ter inzage gelegd bij het Centraal Informatiepunt Tweede Kamer.

KST124001
0809tkkst29838-11
ISSN 0921 - 7371
Sdu Uitgevers
's-Gravenhage 2008

Tweede Kamer der Staten-Generaal 2

Vergaderjaar 2017–2018 **Vragen gesteld door de leden der Kamer**

2018Z09735

Vragen van de leden **Bergkamp** en **Groothuizen** (beiden D66) aan de Ministers van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap en van Justitie en Veiligheid over *de uitvoering van het Besluit zorgvuldig onderzoek verweesde werken* (ingezonden 28 mei 2018).

Gutmenschen van de Haagse Politiek

(AUDIO)

https://archive.org/details/invloedrijke-politieke-kasten

Strasbourg, 7 July 2020 **CDL-PI(2020)008**

Engl. only

EUROPEAN COMMISSION FOR DEMOCRACY THROUGH LAW (VENICE COMMISSION)

COMPILATION

OF VENICE COMMISSION OPINIONS AND REPORTS

CONCERNING

FREEDOM OF EXPRESSION AND MEDIA (*)

(*) This document will be updated regularly. This version contains all opinions and reports/studies adopted up to and including the Venice Commission's 123rd Plenary Session (18-19 June 2020)

This document will not be distributed at the meeting. Please bring this copy.
www.venice.coe.int

[Origineel Engels vertaling naar Nederlands]

Straatsburg, 7 juli 2020
CDL-PI(2020)008

Engels enkel en alleen

EUROPESE COMMISSIE VOOR DEMOCRATIE DOOR WET (COMMISSIE VAN VENETI)
COMPILATIE
ADVIEZEN EN VERSLAGEN VAN DE COMMISSIE VAN VENETI MET BETREKKING TOT VRIJHEID VAN UITDRUKKING EN MEDIA (*)

_____
(*) Dit document zal regelmatig worden bijgewerkt. Deze versie bevat alle aangenomen adviezen en rapporten/onderzoeken tot en met de 123e plenaire zitting van de Commissie van Venetië (18-19 juni 2020)
Dit document wordt niet op de vergadering uitgedeeld. Gelieve dit exemplaar mee te brengen.
www.venice.coe.int

INHOUDSOPGAVE

INLEIDING 5
1. BASISPRINCIPES MET BETREKKING TOT DE VRIJHEID VAN MENING 6
1.1 OPEN EN ROBUUST OPENBAAR DEBAT ALS HOEKSTEEN VAN DE DEMOCRATIE 6
1.2 BIJZONDERE ROL VAN DE PERS EN ANDERE MASSA-MEDIA 6
1.3 ..... RECHT VAN HET PUBLIEK OM INFORMATIE TE ONTVANGEN 7
1.4 BEPERKINGEN VAN DE VRIJHEID VAN UITDRUKKING EN DE WAARDERINGSMATERIAAL VAN DE STAAT 9
1.4.1 Verschillende vormen van "expressie" en van de inmenging daarmee 9
1.4.2 Uitingsvormen die absolute immuniteit genieten 11
1.4.3 Rechtmatig karakter van beperkingen; niveau van regelgeving 12
1.4.4 Algemene principes met betrekking tot de "noodzaak" van beperkingen op de vrijheid van meningsuiting 15
2. REGELING VAN DE MEDIAMARKT 18
2.1 VERPLICHTING VAN DE STAAT OM VOORWAARDEN TE STELLEN VOOR EEN PLURALISTISCHE MEDIA MARKT 18
2.2 ..... EXTERN EN INTERN PLURALISME; MODELLEN VAN PLURALISME 19
2.3 "ANTITRUST"-MAATREGELEN; BELANGENCONFLICTEN 20
2.3.1 Afbakening en beperking van het marktaandeel van één enkel mediabedrijf 20
2.3.2 De relatie van mediabedrijven met ambtenaren definiëren 21
2.4 ..... INHOUD OPENBARE UITZENDING: NEUTRALITEIT, KWALITEIT, DIVERSITEIT 22
2.5 INTERNE ORGANISATIE VAN DE OPENBARE OMZENDBEDRIJVEN 23
2.5.1 Samenstelling van de besturen van de publieke omroepen 23
2.5.2 Economische onafhankelijkheid van publieke media 23
2.5.2.1 Financiering van de publieke omroepen 23
2.5.2.2 Financiering van de gedrukte pers 24
2.6 REGELGEVING VAN DE MEDIA: HUN SAMENSTELLING, MANDAAT EN PROCEDURES 25
2.7 LICENTIE, VERSPREIDING VAN UITZENDFREQUENTIE, ACCREDITATIE ENZOVOORT. 27
3. SMEER, BESLISSINGEN, OPENBAARMAKING VAN PERSOONLIJKE INFORMATIE 28
3.1 VERSCHILLENDE FACETTEN VAN "PRIVACY" 28
3.2 EVENWICHTELIJKE VRIJHEID VAN UITDRUKKING EN HET RECHT OP PRIVACY - ALGEMEEN VOORZIENINGEN 28
3.3 GEVALLEN VAN SMEER EN VRIJHEID VAN MENING 29

3.3.1 Algemene beschrijving van de test die moet worden toegepast in gevallen van laster (en dergelijke) 29
3.3.2 Waarheidsverdediging en de verplichting om feitelijke beweringen te verifiëren; onderscheid tussen waardeoordelen en feiten 31
3.3.3 Criteria "Algemeen belang" en "publiek figuur" 32
3.3.4 Sancties wegens laster 33
3.4 OPENBARE OPENBAARMAKING VAN GECLASSIFICEERD MATERIAAL, PRIVÉ GESPREKKEN EN PERSOONLIJKE INFORMATIE 33
3.4.1 Openbaarmaking van geclassificeerd materiaal 33
3.4.2 Openbaarmaking van onrechtmatig onderschept privégesprek 34
3.4.3 Openbaarmaking van zeer persoonlijke informatie 35
3.4.4 Klokkenluiders 36
4. ONTVLAMBARE TOESPRAAK OF OBSCENITEITEN 38
4.1 OPMERKELIJKE TOESPRAAK 38
4.2 HAAT TOESPRAAK EN GELIJK 40
4.3 OBSCENITEITEN EN ANDERE "IMMORALE" VORMEN VAN UITDRUKKING 42
5. SANCTIES, RECHTSMIDDELEN EN PROCEDURELE KWESTIES 43
5.1 SANCTIES EN VERHAALSMOGELIJKHEDEN IN GEVALLEN VAN SMEER EN DEEL UIT... 44

5.1.1 Strafrechtelijke en andere punitieve sancties (gevangenisstraf, boetes enz.) 44
5.1.2 Toekenning van schadevergoedingen en andere vormen van compenserende sancties *achteraf* 46
5.2 SANCTIES VOOR HAATSPRAAK 47
5.3 SANCTIES VOOR OPENBAARMAKING VAN PERSOONLIJKE OF GERUBRICEERDE INFORMATIE 48
5.4 VOORAFGAANDE BEPERKINGEN, BLOKKERING VAN WEBSITES, BEROEPBANEN, ETC. 48
5.5 ECHTERS EN VERWEERDERS IN GEVALLEN DIE BETREKKING HEBBEN OP DE VRIJHEID VAN UITDRUKKING 50
5.6 PROCEDURELE GARANTIE 54
6. VRIJHEID VAN UITDRUKKING, RELIGIEUZE VRIJHEID EN BLASFEMIE 58
7. PROFESSIONELE JOURNALISME 60
7.1. BEGRIP VAN "PROFESSIONELE JOURNALISME" 60
7.2 BESCHERMING VAN BRONNEN 62
7.3 NAUWKEURIG INTERVIEWEN EN RAPPORTEREN OVER DE VERKLARINGEN VAN IEMAND ANDERS 64
7.4 RECHT VAN ANTWOORD 64
8. ADVERTENTIE 65
9. VRIJHEID VAN UITDRUKKING, RECHTERS, AANKOMSTEN EN GERECHTELIJKE PROCEDURES 66
9.1 VRIJHEID VAN UITDRUKKING VAN RECHTERS EN AANKOMSTEN 66
9.2 VERBALE AANVALLEN OP RECHTERS EN RECHTERLIJKHEID 69

9.3 PUBLICATIES DIE DE NORMALE RECHTSPRAAK VERBINDEN;
TRANSPARANTIE VAN JUSTITIE VOOR DE MEDIA 70
BIJLAGE 72

INVOERING

Dit document is een compilatie van uittreksels uit adviezen en rapporten/studies die zijn aangenomen door de Commissie van Venetië over kwesties met betrekking tot de vrijheid van meningsuiting in het algemeen en de rol van de media en professionele journalisten in het bijzonder. Het doel is om een overzicht te geven van de benadering van de Commissie van Venetië met betrekking tot deze onderwerpen.

De compilatie is bedoeld als referentiebron voor opstellers van grondwetten en wetgeving die de vrijheid van meningsuiting en de massamedia regelt, zowel voor onderzoekers als voor de Leden van de Commissie van Venetië, die worden verzocht adviezen en rapporten op te stellen over: wetgeving die dergelijke kwesties regelt. Wanneer wordt verwezen naar elementen in deze compilatie, citeer alstublieft het originele document, maar niet de compilatie als zodanig.

De compilatie is thematisch gestructureerd om de toegang tot de algemene lijnen te vergemakkelijken aangenomen door de Commissie van Venetië over verschillende kwesties op dit gebied. Het mag echter niet voorkomen dat leden van de Commissie van Venetië om nieuwe standpunten te introduceren of af te wijken van eerdere als daar een goede reden voor is. De compilatie moet worden beschouwd als slechts een referentiekader.

De lezer moet zich er ook van bewust zijn dat de meeste *meningen* (in tegenstelling tot algemene rapporten en studies) waaruit uittreksels worden geciteerd in de compilatie hebben betrekking op individuele landen en nemen rekening houden met de specifieke situaties daar. De citaten zijn daarom niet per se van toepassing in de context van andere landen. Dit wil niet zeggen dat de daarin vervatte aanbevelingen dat niet kunnen ook relevant zijn voor andere systemen.

De *rapporten en studies van de* Commissie van Venetië die in deze compilatie worden geciteerd, zijn bedoeld om algemene normen en beginselen voor alle lidstaten en waarnemers van de Commissie van Venetië.

De aanbevelingen die in de rapporten en studies worden gedaan, zullen daarom meer algemeen van toepassing zijn, hoewel de specificiteit van nationale/lokale situaties een belangrijke factor is waarmee rekening moet worden gehouden voldoende afrekenen.

Elk citaat in de compilatie heeft een referentie die zijn exacte positie in het advies/ rapport/studie (paragraafnummer, paginanummer voor oudere meningen), waarmee de lezer kan vinden het in het advies of rapport/onderzoek waaruit het is overgenomen. Om een volledig inzicht te krijgen in: standpunt van de Commissie over een bepaalde kwestie, is het nuttig de hele tekst van het advies te lezen in vraag en het volledige hoofdstuk in de Compilatie over het betreffende thema. De meeste van verder verwijzingen en voetnoten zijn weggelaten in de tekst van citaten; alleen het essentiële deel van de relevante alinea wordt overgenomen.

Deze compilatie beschrijft geen bijzondere situaties met betrekking tot de rol van de media binnen de verkiezingsproces. Het standpunt van de Commissie van Venetië over dit onderwerp wordt uiteengezet in haar compilatie van meningen en rapporten over media en verkiezingen (zie CDL-PI(2018)006 of verdere updates van dit document).

De compilatie is geen statisch document en zal regelmatig worden bijgewerkt met uittreksels van recente goedgekeurde adviezen van de Commissie van Venetië. Het secretariaat zal dankbaar zijn voor suggesties over: hoe deze compilatie te verbeteren (venice@coe.int).

1.
BASISPRINCIPES MET BETREKKING TOT DE VRIJHEID VAN UITDRUKKING
1.1 OPEN EN ROBUUST OPENBAAR DEBAT ALS HOEKSTEEN VAN DEMOCRATIE

"Een democratie moet niet bang zijn voor debat, zelfs niet over de meest schokkende of antidemocratische ideeën. Het is door open discussie dat deze ideeën moeten worden tegengegaan en de suprematie van democratische waarden worden aangetoond. […] Overtuiging door open publiek debat, in tegenstelling tot verbieden of repressie, het meest democratische middel is om fundamentele waarden te behouden."
CDL-AD(2008)026, Rapport over de relatie tussen vrijheid van meningsuiting en vrijheid van godsdienst: de kwestie van regulering en vervolging van godslastering, religieuze belediging en aanzetten tot religieuze haat, §44

"[…] Vrijheid van meningsuiting […] is een onmisbare voorwaarde die essentieel is voor de zelfontplooiing van elk individu. […].

Vrijheid van meningsuiting, mening en informatie stelt het publiek in staat om (in de breedste zin van het woord) verantwoording afleggen door de beginselen van transparantie en een brede, open, robuust, publiek debat. […] [De] vrijheid van meningsuiting heeft een speciale betekenis in relatie tot naar de media, de publieke waakhond; journalistieke vrijheid dekt het mogelijke beroep op een graad van overdrijving, of zelfs provocatie."
CDL-AD(2014)040, *Amicus Curiae* Brief voor het Grondwettelijk Hof van Georgië over de kwestie van smaad van de overledene, §§20-21; zie ook CDL-AD(2015)004, §11

"[…] Op grond van artikel 10, lid 2, EVRM is er weinig ruimte voor het beperken van politieke meningsuiting of debat over: zaken van algemeen belang, ruim gedefinieerd. […]."

CDL-AD(2016)002, Advies inzake de artikelen 216, 299, 301 en 314 van het Strafwetboek van Turkije, §67

"[…] In de aanloop naar een cruciaal referendum is het vooral belangrijk om een gezond en pluralistische mediascène waar tegengestelde standpunten kunnen worden besproken zonder angst voor represailles. […]"

CDL-AD(2017)007, Turkije - Advies over de maatregelen in de recente noodsituatie Decreten wetten met betrekking tot de vrijheid van de media, §21

1.2 BIJZONDERE ROL VAN DE PERS EN ANDERE MASSA-MEDIA [1]

"De rol van de pers in een democratische samenleving is van vitaal belang. Het Hof heeft herhaaldelijk benadrukt: dat de pers en andere media een bijzondere plaats innemen in een democratische samenleving als 'leverancier van' informatie en publieke waakhond'. […]"

CDL-AD(2013)024, Advies over de wetgeving met betrekking tot de bescherming tegen: laster van de Republiek Azerbeidzjan, §22; zie ook CDL-AD(2005)017, §36

[1] Zie ook paragraaf 7 hieronder.

"[…] [In artikel 10 § 1 van het Europees Verdrag] wordt niet uitdrukkelijk melding gemaakt van de vrijheid van de media of op pluraliteit en diversiteit van de media. Vrijheid van omroep en pers als onderdeel van actieve en passieve vrijheid van meningsuiting wordt bereikt door een interpretatie van de tweede zin van lid 1. Het Europees Hof voor de Rechten van de Mens heeft artikel 10 § 1 eerst uitgelegd in termen van: individuele rechten […]. Het concept van de doelgerichte functie van de media als middel om het bevorderen van de vrijheid van informatie is niettemin opgepakt en toegepast door het Hof in verband met lid 2 van artikel 10 van het Europees Verdrag.

[…] [De] Staat is de ultieme borg voor pluralisme, vooral met betrekking tot audiovisuele media, wiens programma's vaak heel breed worden uitgezonden."

CDL-AD(2005)017, Advies over de verenigbaarheid van de wetten "Gasparri" en "Frattini" van Italië met de normen van de Raad van Europa op het gebied van vrijheid van meningsuiting en pluralisme van de media, §36 en §260

"[…] Beperkingen op de media worden meestal met de grootste zorgvuldigheid onderzocht door internationale mensenrechtenorganen in het licht van de essentiële rol van goed werkende massamedia in een democratische maatschappij.[…]

[…]

Binnen het IVBPR-systeem staat de vrijheid van de media hoog in het vaandel. Volgens de VN-Mensenrechtencomité, "een vrije, ongecensureerde en ongehinderde pers of andere media is" essentieel in elke samenleving om de vrijheid van mening en meningsuiting en het genot van andere Verbondsrechten. Het vormt een van de hoekstenen van een democratische samenleving."

[…]

[O]ne van de journalistieke deugden is om een kritische houding aan te nemen ten opzichte van de autoriteiten en de politici. Door de rol van de media als "publieke waakhond" genieten zij een hoger niveau van bescherming dan enig ander bedrijf;[…]."

CDL-AD(2017)007, Advies over de maatregelen in het recente nooddecreet Wetten van Turkije met betrekking tot de vrijheid van de media, §§23-24 en 53

1.3 RECHT VAN HET PUBLIEK OM INFORMATIE TE ONTVANGEN

"[…] [Artikel 10 beschermt *onder meer*] het recht om meningen te koesteren en informatie en ideeën te ontvangen, maar ook om ze door te geven. […] Kranten-/internetlezers of televisiekijkers/radioluisteraars kunnen daarom hun recht doen gelden om informatie en ideeën te ontvangen, een recht dat moet worden overwogen in elk geval van artikel 10 waarbij de media betrokken zijn. Verdragsluitende staten, in het bijzonder hun nationale rechtbanken, moet er terdege rekening mee houden dat, wanneer een persoon verhinderd is om te communiceren, of geconfronteerd wordt met een boete of civielrechtelijke toekenning van schadevergoeding hiervoor, het artikel 10 recht van zowel de spreker als de publiek wordt gestoord. […]."

CDL-AD(2013)024, Advies over de wetgeving met betrekking tot de bescherming tegen: laster van de Republiek Azerbeidzjan, §21

"[…] [Het] recht op toegang tot informatie betreft voornamelijk de toegang tot algemene bronnen van informatie en heeft tot doel een regering te verbieden te voorkomen dat iemand informatie ontvangt die anderen hem wilden of zouden willen meegeven.

[…] [De] vrijheid om informatie te ontvangen kan echter niet worden opgevat als een verplichting voor een staat positieve verplichtingen om uit eigen beweging informatie te verzamelen en te verspreiden. […]

[…] [Hoewel] geen bindende regels ter zake kunnen worden ontleend aan het Verdrag of de jurisprudentie [van het EHRM] bestaat er een zekere neiging om te aanvaarden dat het recht om informatie te ontvangen als element van het recht op vrijheid van meningsuiting impliceert in beginsel het recht op toegang tot informatie van de administratie - informatie die op specifiek verzoek openbaar moet worden gemaakt en onder voorbehoud van: de gebruikelijke verjaringsgronden."

CDL-INF(2000)015, Advies over vrijheid van meningsuiting en vrijheid van toegang tot Informatie zoals gegarandeerd in de grondwet van Bosnië en Herzegovina, §§13, 16 en 20; zie ook CDL-AD(2018)028, §100

"De Commissie van Venetië verwelkomt in het bijzonder de opname, in [de reikwijdte van de wet], van […] de verplichting om ongegronde toegang te verlenen tot een document dat slechts een of ander geheim bevat informatie en het opzetten van een procedure voor snelle toegang tot gegevens die verband houden met effectieve remedies […].

[…] [De Commissie van Venetië] […] deelt de mening dat gegevensbescherming en toegang tot officiële documenten zijn *a priori* even legitieme belangen, wat inhoudt dat specifieke conflicten worden aangepakt door deze belangen van geval tot geval af te wegen en dat de omvang van de bescherming moet afhangen van de specifieke omstandigheden rond het verzoek om toegang. […]"

CDL-AD(2012)023, Advies over Wet CXII van 2011 inzake informatieve zelfbeschikking en Vrijheid van informatie van Hongarije, §§51 en 53

"Het EHRM erkende het recht van individuen op toegang tot internet, zoals in zijn uitspraak tegen de grootschalige blokkering van online inhoud, beweerde het dat "het internet nu een van de belangrijkste middel om het recht op vrijheid van meningsuiting en informatie uit te oefenen, op voorwaarde dat beschikt over essentiële instrumenten voor deelname aan activiteiten en discussies over politieke kwesties en vraagstukken van algemeen belang". […] Blokkeren van toegang tot websites van hosts en derden naast: websites waarop procedures betrekking hebben, maken veel informatie ontoegankelijk, waardoor de rechten van internetgebruikers. […]

Bovendien erkende het EHRM dat "gezien de belangrijke rol die internet speelt in de toegang van het publiek tot nieuws verbeteren en de verspreiding van informatie vergemakkelijken (zie *Delfi AS v. Estland* […], de functie van bloggers en gebruikers van sociale media kan worden gelijkgesteld met die van 'publieke waakhond' voor zover het de bescherming van artikel 10 betreft".66 Deze bescherming kan zich uitstrekken tot toegang tot (publieke) informatie als dit instrumenteel is voor de uitoefening van het recht op vrijheid van meningsuiting: de informatie waartoe toegang wordt gevraagd, moet beantwoorden aan een openbaar belang toets. […]"

CDL-AD(2019)016, gezamenlijk rapport over digitale technologieën en verkiezingen, §§54-55

"[…] [Elke] inmenging in de vrijheid van meningsuiting en vrijheid van vergadering online, voor bijvoorbeeld door het blokkeren, filteren, vertragen of afsluiten van internetdiensten kan oplopen tot een onevenredige inmenging in de uitoefening van deze rechten. De VN-mensenrechten Het Comité is van oordeel dat elke beperking op de werking van de verspreiding van informatie systemen is niet legitiem tenzij het voldoet aan de test voor beperkingen van de vrijheid van meningsuiting onder internationaal recht."

9
CDL-PI(2020)008
CDL-AD(2019)017, Gezamenlijke richtlijnen voor vrijheid van vreedzame vergadering (3d editie), §67

1.4 BEPERKINGEN VAN DE VRIJHEID VAN MENING EN DE WAARDERING VAN DE STAAT

"[…] [De Commissie van Venetië steunt geen absoluut liberalisme. Hoewel er geen twijfel over bestaat dat in een democratie moeten alle ideeën, ook al zijn ze schokkend of verontrustend, in principe worden beschermd […], het is evenzeer waar dat niet alle ideeën het verdienen om verspreid te worden. Sinds de uitoefening van de vrijheid van meningsuiting plichten en verantwoordelijkheden met zich meebrengt, is het legitiem om van elk lid van een democratische samenleving om uitingen die minachting uiten of die om niet zijn zoveel mogelijk te vermijden beledigend voor anderen en inbreuk op hun rechten."
CDL-AD(2008)026, Rapport over de relatie tussen vrijheid van meningsuiting en vrijheid van godsdienst: de kwestie van regulering en vervolging van godslastering, religieuze belediging en aanzetten tot religieuze haat, §73

"Volgens de tweede alinea van artikel 10 en de vaste rechtspraak van het Hof de uitoefening van het recht op vrijheid van meningsuiting kan worden onderworpen aan formaliteiten, voorwaarden, beperkingen of straffen zoals 'voorgeschreven door de wet', een van de legitieme doelen nastreven die in op uitputtende wijze in het tweede lid van artikel 10, en als 'noodzakelijk in een democratische' maatschappij'". Zoals het Hof heeft geoordeeld, moet inmenging van de autoriteiten overeenkomen met een "dringende sociale' behoefte'" evenredig zijn aan het nagestreefde legitieme doel in de zin van artikel 10, lid 2, en gerechtvaardigd door rechterlijke beslissingen die relevante en voldoende motivering geven. Terwijl de nationale autoriteiten hebben een zekere beoordelingsmarge, deze is niet onbeperkt aangezien het hand in hand gaat met het Europese toezicht van de Rekenkamer."
CDL-AD(2013)024, Advies over de wetgeving met betrekking tot de bescherming tegen laster van de Republiek Azerbeidzjan, §24; zie ook CDL-AD(2017)007, §§26-28, 33, 55

1.4.1 Verschillende vormen van "expressie" en de inmenging daarmee

"[…] [Er kan onderscheid worden gemaakt tussen enerzijds kunstwerken (in welke vorm dan ook, […]), en aan de andere kant uitspraken of publicaties waarin een mening wordt geuit (spraak die hoorbaar is) in het openbaar, journalistiek, spreken in het openbaar, tv/radio-debat etc). Een kunstwerk kan echter bevatten: politiek commentaar en een ogenschijnlijk politieke uiting kunnen ook als kunst worden of worden geaccepteerd. Voor beide uitingsvormen zijn beperkingen dus alleen mogelijk als ze leiden tot: een ongepaste inmenging in een gegarandeerd recht van een andere persoon of groep […]."
CDL-AD(2008)026, Rapport over de relatie tussen vrijheid van meningsuiting en vrijheid van godsdienst: de kwestie van regulering en vervolging van godslastering, religieuze belediging en aanzetten tot religieuze haat, §52

"In de meeste gevallen van artikel 10 waarbij de media betrokken zijn, bestaat de inmenging in civiele procedures uit een veroordeling, een schadevergoeding, het opleggen van een publicatieverbod ('prior beperkingsbevel), een bevel dat de publicatie van een vonnis of verontschuldiging vereist, een bevel om een bron of voor de inbeslagname of vernietiging van materiaal. Op strafrechtelijk gebied bestaan ingrepen uit, onder meer veroordelingen, boetes en gevangenisstraffen."
CDL-AD(2013)024, Advies over de wetgeving met betrekking tot de bescherming tegen: laster van de Republiek Azerbeidzjan, §25

10
CDL-PI(2020)008

"Ten tweede vormt het verwijderen van inhoud van en het blokkeren van de toegang tot internet een beperkingen van het recht op vrijheid van meningsuiting die een rechtvaardiging vereisen op een van de gronden en op de voorwaarden genoemd in het tweede lid van artikel 10 EVRM. […]"
CDL-AD(2016)011, Advies inzake wet nr. 5651 inzake de regulering van publicaties op internet en het bestrijden van misdrijven gepleegd door middel van een dergelijke publicatie ("De internetwet"), §64; zie ook CDL-AD(2017)009, §§59-63

"Zoals uit de tekst van de noodbesluitwetten volgt, zijn de mediakanalen gesloten omdat van hun vermeende 'connecties' met de 'FETÖ/PDY' (en andere organisaties die als 'terroristisch' worden beschouwd […]). Een onderscheidend kenmerk van deze maatregel is dat deze formeel niet wordt geassocieerd met een bepaalde handeling die aan de betrokken media wordt toegeschreven.
In de meeste gevallen van vrijheid van meningsuiting […] was het mogelijk om de betrokken sanctie te koppelen aan een 'mondelinge' act': een gepubliceerde tekst, een mondelinge verklaring, een afbeelding, een beeldmateriaal, enz. In het onderhavige geval in de afwezigheid van geïndividualiseerde beslissingen en nauwkeurige informatie, is het onmogelijk voor de Venice Commissie om deze maatregel (liquidatie) te koppelen aan specifieke opmerkingen, artikelen, verklaringen of radio uitzendingen – individueel of zelfs collectief.
Deze onduidelijkheid neemt deze situatie echter niet weg uit de werkingssfeer van artikel 10 van het EVRM. [...] [Het] is absoluut duidelijk […] dat die juridische entiteiten als media zijn geliquideerd verkooppunten, dat wil zeggen hoofdzakelijk in verband met hun publicaties en hun specifieke functies. In de oordeel van de Commissie van Venetië is dit voldoende om bescherming van artikel 10 EVRM aan te trekken.
32. Veel officiële gesprekspartners die de delegatie van de Commissie van Venetië ontmoette in Ankara betoogde dat de maatregelen van de autoriteiten niets te maken hadden met de vrijheid van meningsuiting omdat de actie werd ondernomen in de strijd tegen het terrorisme. Tot grote spijt van Venetië Commissie, weerspiegelt dergelijke retoriek een diep verkeerd begrip van het concept van vrijheid van meningsuiting. Waar de autoriteiten maatregelen nemen tegen massamedia of journalisten in verband met hun publicaties, uitingen, uitzendingen etc. een vraag op grond van artikel 10 rijst altijd, ook als de autoriteiten een legitiem doel nastreven (bestrijding van de verspreiding van terroristische ideeën). Bepaalde types van meningsuiting kan legitiem worden onderdrukt, maar de autoriteiten zijn altijd verplicht om die te onderzoeken zaken door het prisma van artikel 10 van het EVRM (en soortgelijke bepalingen van de Turkse grondwet) of van de internationale mensenrechtenwetgeving)."
CDL-AD(2017)007, Turkije - Advies over de maatregelen in de recente noodsituatie Wetsbesluiten met betrekking tot de vrijheid van de media, §§29-32

"[…] Radicale dissidenten en felle critici van het regime kunnen worden bestraft voor het overschrijden van de limieten van de toegestane meningsuiting, ondanks de beperkte ruimte in artikel 10 § 2 van het Verdrag voor beperkingen op het politieke debat, maar ze mogen in ieder geval niet worden gelijkgesteld met de leden van terroristische groeperingen. De Commissie van Venetië is dus van mening dat het 'lidmaatschap' concept (en dergelijke) mag niet worden toegepast op de journalisten, waar de enige handeling aan hen wordt toegeschreven is de inhoud van hun publicaties."
CDL-AD(2017)007, Turkije - Advies over de maatregelen in de recente noodsituatie Decreten wetten met betrekking tot de vrijheid van de media, §72

11

1.4.2 Uitingsvormen die absolute immuniteit genieten

"De bepalingen van […] het Wetboek van Strafrecht die, als bevoorrechte verklaringen, lasterlijk beschermen meningsuiting in procedures voor een rechterlijke en administratieve autoriteit, baat zou hebben bij: meer duidelijkheid. […] Het wordt ook aanbevolen om een absolute verdediging van privileges in te voeren de context van andere gevallen, zoals de debatten in parlementen […].
Op grond van artikel 599 § 2 van het Wetboek van Strafrecht, handelend over 'vergelding en provocatie', mogen personen belediging of laster hebben gepleegd 'in een staat van woede die is veroorzaakt door een onrechtvaardige' handeling door een derde partij en wordt geleden na deze handeling […]" zijn vrijgesteld van sancties.
Het is in principe in lijn met de jurisprudentie van het Hof om rekening te houden met het gedrag en de vroegere uitdrukking van een persoon die het doelwit was van laster en de specifieke context waarin de betrokken verklaring was gemaakt. De beoordelingsvrijheid in de wet (helemaal niet straffen) kan echter te ver gaan met betrekking tot artikel 8 EVRM als de bevoegde rechter de betrokken belangen niet afweegt. […]."
CDL-AD(2013)038, Advies over de wetgeving inzake smaad van Italië, §§52-54

"Op grond van artikel 10.1.1 zijn leden van de wetgever en andere vertegenwoordigende organen gevrijwaard van: aanklachten wegens laster voor verklaringen die zijn afgelegd in de loop van deze instanties en hun respectieve procedures van de structuren. Het concept zou duidelijker moeten vermelden dat deze personen genieten van het bovenstaande privilege alleen in de uitoefening van hun publieke functie.
Aan de andere kant is er een verrassende omissie daarin, hoewel er een sterke publieke belangstelling is redenen op grond van artikel 6 EVRM en artikel 10 EVRM, verklaringen afgelegd, *bijvoorbeeld* door rechters, partijen of getuigen, in verband met gerechtelijke procedures worden niet genoemd onder bevoorrechte verklaringen. Het wordt ten zeerste aanbevolen om dit verweer in het wetsontwerp op te nemen. Dit defensie maakt ook een eerlijke en nauwkeurige berichtgeving van deze verklaringen in de media mogelijk […] .
In dit verband is verduidelijking nodig met betrekking tot de verdediging op grond van artikel 10.1.4. De persoon of de instantie die verantwoordelijk is voor het rapport, mag niet verantwoordelijk zijn voor de inhoud ervan, tenzij de eiser stelt: een goed onderbouwd argument dat bepaalde lasterlijke uitlatingen in het rapport niet a weerspiegeling van de gerapporteerde informatie.
Bevoorrechte verklaringen op grond van artikel 10.3.1 en 10.3.2 omvatten opnieuw gepubliceerde verklaringen die: niet door klager weerlegd. In wezen moet de verklaring over een openbare aangelegenheid gaan interesse en heruitgegeven door een journalist zonder adoptie. […] Het is dus belangrijk dat de journalist/uitgever die de waarheid van de verklaring niet kan verifiëren, handelt verantwoord door duidelijk te maken dat de lasterlijke beschuldigingen niet worden overgenomen of goedgekeurd. "
CDL-AD(2013)024, Advies over de wetgeving met betrekking tot de bescherming tegen: Laster van de Republiek Azerbeidzjan, §§102-105

"[…] Vrijheid van meningsuiting van parlementsleden is een essentieel onderdeel van de democratie. Hun de vrijheid van meningsuiting moet ruim zijn en moet ook worden beschermd als ze buiten spreken Parlement. Het geweldloos nastreven van niet-gewelddadige politieke doelen zoals regionale autonomie kan niet strafrechtelijk vervolgd worden. Uitdrukking die ergert (toespraak gericht tegen) de president, ambtenaren, de natie, de republiek enz.) moeten in het algemeen worden getolereerd, maar vooral wanneer het wordt uitgesproken door parlementsleden. Beperkingen van de vrijheid van meningsuiting eng moeten worden uitgelegd. Alleen spraak die oproept tot geweld of die rechtstreeks de plegers van geweld kunnen leiden tot strafrechtelijke vervolging. […]"

CDL-AD(2016)027, Advies inzake de opschorting van artikel 83, tweede alinea, van de Grondwet van Turkije (parlementaire onschendbaarheid), §79; zie ook CDL-AD(2019)015, §§150 en 157

"Parlementaire immuniteit met betrekking tot parlementaire rechten (meningen en stemmen uitgedrukt in Parlement) moet niet alleen van toepassing zijn tijdens de ambtstermijn van een lid, maar moet eeuwigdurend zijn en definitief […], zoals in sommige landen het geval is. Terwijl de toespraak in het Parlement en verder werd geuit parlementaire zaken genieten zeer sterke bescherming, andere uitingsvormen (buiten werkzaamheden van het Parlement of binnen het Parlement, maar voor zuiver privéaangelegenheden) kan aanleiding geven tot aansprakelijkheid.
Materiële immuniteit (in tegenstelling tot niet-schending […]) houdt in dat de stemming van het parlementslid in de plenaire vergadering of in de parlementaire commissies, of meningen geuit tijdens de besprekingen geniet een zeer sterke bescherming en kan in veel landen helemaal geen aanleiding geven tot aansprakelijkheid. Dit is de basisprincipe van de Europese politieke traditie […]. Er zijn echter aanzienlijke verschillen met met betrekking tot de beschermingsomvang: het beschermt parlementsleden normaal gesproken tegen allerlei externe juridische stappen, inclusief strafrechtelijke vervolging en civiele rechtszaken, maar in sommige landen is het alleen van toepassing op: strafrechtelijke procedures […]. In veel landen zijn parlementsleden vrijgesteld van beschuldigingen van laster of belediging, maar in sommige landen zijn dergelijke uitingen vrijgesteld van immuniteit, waardoor leden op deze basis op dezelfde manier aangeklaagd als andere burgers […]."
CDL-AD(2019)015, Parameters voor de relatie tussen de parlementaire meerderheid en de oppositie in een democratie: een checklist, §§149-150

1.4.3 Rechtmatig karakter van beperkingen; niveau van regelgeving

"[…] Het vereiste van 'rechtmatigheid' verwijst impliciet naar een bepaalde kwaliteit van het recht in kwestie. EEN beperking zou niet 'rechtmatig' zijn als de wet niet voldoende duidelijk, toegankelijk of als de toepassing ervan is onvoorzienbaar. […]"
CDL-AD(2015)015, Advies over mediawetgeving (Wet CLXXXV inzake mediadiensten en de massamedia, Wet CIV inzake de persvrijheid en de wetgeving inzake belastingheffing op Advertentie-inkomsten van massamedia) van Hongarije, §22; zie ook CDL-AD(2008)026, §50

"[…] De termen die in het amendement worden gebruikt, hebben potentieel voor een zo breed toepassingsgebied dat: ze missen de duidelijkheid en precisie die nodig zijn om te voldoen aan de voorwaarde dat een beperking van de vrijheid van meningsuiting moet worden 'voorzien door de wet'."
CDL-AD(2013)012, Advies over de vierde wijziging van de fundamentele wet van Hongarije, §52; zie ook CDL-AD(2005)017, §155

"Wat betreft de mediasfeer, kan het gerechtvaardigd zijn om stabiliteit te zoeken in de manier waarop de media reguleren autoriteit is georganiseerd en functioneert, en een supermeerderheid nodig heeft om die regels vast te stellen of te veranderen. […] De Commissie ziet echter geen bijzondere reden om kardinale wetten te gebruiken voor andere, met name 'gedetailleerde' regelgeving op mediagebied. Ze moeten worden overgelaten aan de gewone wetgeving of zelfs aan zachte wetgevingsinstrumenten ontwikkeld door de regelgevende instantie van de staat of zelfs de instanties voor zelfregulering van de mediagemeenschap […]."
CDL-AD(2015)015, Advies over mediawetgeving (Wet CLXXXV inzake mediadiensten en de massamedia, Wet CIV inzake de persvrijheid en de wetgeving inzake belastingheffing op Advertentie-inkomsten van massamedia) van Hongarije, §18

"Het [Europees] Hof aanvaardt, met betrekking tot de berekening van schade wegens reputatieschade, dat de nationale wetten rekening moeten houden met een onbeperkt aantal situaties en dat a er kan een aanzienlijke mate van flexibiliteit nodig zijn om een schadebeoordeling op maat mogelijk te maken aan de omstandigheden van het specifieke geval. Nationale wetten inzake laster moeten echter voldoende nauwkeurig geformuleerd om burgers in staat te stellen hun gedrag te reguleren: zij moeten in staat zijn

- indien nodig met passend advies - voorzien, in een mate die in het gegeven redelijk is
omstandigheden, de gevolgen die een bepaalde handeling kan hebben."
CDL-AD(2013)038, Advies over de wetgeving inzake smaad van Italië, §18
"De Commissie is zich ervan bewust dat niet alle soorten illegale media-inhoud nauwkeurig kunnen worden gedefinieerd in wet. Het is een illusie dat absolute rechtszekerheid kan worden bereikt door middel van een wettekst. dus, voor het kan bijvoorbeeld moeilijk zijn om obsceniteit te beschrijven zonder obscene taal te gebruiken en/of afbeeldingen. In principe kan de wetgever de rechter uitdagen en de rechters deze laten ontwikkelen en verduidelijken concepten door middel van jurisprudentie. […] De wet moet echter worden herzien om ervoor te zorgen dat deze vage begrippen […] worden door de rechter niet te ruim uitgelegd.
[…] De Commissie van Venetië is van mening dat […] de Mediaraad zijn eigen beleidslijnen. Het primaire doel van de richtlijnen zou moeten zijn om de mediaraad te beperken discretie bij het interpreteren van wettelijke bepalingen over illegale media-inhoud en bij het toepassen van sancties bevoegdheden. De richtlijnen moeten regelmatig worden bijgewerkt om rekening te houden met de recente ontwikkelingen in de rechtspraak met betrekking tot de toepassing van [de wet], in het bijzonder de rechtspraak van de Grondwettelijk Hof en het EHRM. De richtlijnen moeten duidelijk zijn en voorspelbare en coherente interpretatie door de Mediaraad van de algemene beginselen vervat in de wet en media-operators helpen hun vrijheid van meningsuiting volledig uit te oefenen zonder enig huiveringwekkend effect mogelijk als gevolg van vaagheid van de in de wet gehanteerde begrippen. Dergelijke richtlijnen mogen niet worden bindend voor de rechtbanken, die de ultieme hoeders van de persvrijheid blijven."
CDL-AD(2015)015, Advies over mediawetgeving (Wet CLXXXV inzake mediadiensten en de massamedia, Wet CIV inzake de persvrijheid en de wetgeving inzake belastingheffing op Advertentie-inkomsten van massamedia) van Hongarije, §27 en §32
"[…] [A] aantal termen of concepten waarnaar wordt verwezen in de voorgestelde wijzigingen van artikel 1 van de Grondwet zijn te breed of potentieel dubbelzinnig en/of gebrek aan precisie, wat essentieel is voor een wettekst. Ze kunnen leiden tot verschillende en mogelijk uiteenlopende interpretaties. Vooral, de verwijzing naar 'liefde voor het moederland', 'eer en waardigheid', 'eenheid van het Kirgizische volk' Republiek' of 'vrede en overeenstemming in het land', mag niet worden gebruikt als een instrument om bijvoorbeeld het recht op vrijheid van meningsuiting […].
Verder zou de verwijzing naar 'moraal' als een van de 'hoogste waarden' van de Kirgizische Republiek moeten niet worden gebruikt als grond voor het beperken van de uitoefening van mensenrechten en fundamentele vrijheden, zoals het concept is vaag en onderhevig aan een mogelijk brede en veranderende interpretatie van de term "moraal""
CDL-AD(2016)025, gezamenlijk advies over het wetsontwerp "over de invoering van wijzigingen en wijzigingen in de grondwet" van de Kirgizische Republiek, §§31 en 34
"[…] [Onder] de noodwetten zijn de mediakanalen geliquideerd, niet vanwege hun eerdere onrechtmatige gedrag en niet met verwijzing naar de eerder bestaande juridische

voorzieningen; de liquidaties kunnen dus niet worden gezien als een vorm van een 'bestuurlijke en gerechtelijke' sanctie' voor specifieke overtredingen van de wet. De liquidaties waren gebaseerd op een nieuw criterium ('connecties', 'affiliaties' enz. met de 'terroristische organisaties' en andere organisaties die verklaard door de Nationale Veiligheidsraad als een bedreiging voor de veiligheid) en indien gedaan door middel van een nieuwe versnelde procedure.
Dus zelfs als de geliquideerde media in het verleden betrokken waren bij illegale handelingen (zoals propaganda van terrorisme of het witwassen van geld), zijn die handelingen ook niet genoemd in de wetsbesluiten noch in enig ander officieel document. Bovendien is de reden voor de liquidatie van de media was te vaag geformuleerd. Noch de noodwetten, noch enige andere officieel document ontwikkelen de termen 'connecties', 'affiliations' in meer detail. […] [Het] Venetië Commissie [heeft] al haar bezorgdheid geuit over het feit dat zulke brede definities impliceren dat elke vorm van link naar de 'FETÖ/PDY' (of andere 'terroristische organisaties') kan leiden tot de liquidatie van de juridische betrokkene. Wat de exacte termen in het Turks ook zijn, het is duidelijk dat deze formules dat niet zijn specifiek genoeg om te beoordelen waar de grens moet worden getrokken tussen onschuldige mediakanalen en die die betrokken waren bij een aantal onwettige activiteiten.
Kortom, als het doel van de Turkse autoriteiten was om de media te bestraffen voor hun verleden? gedrag, is de 'wettigheid' van deze maatregel op grond van artikel 10 van het EVRM twijfelachtig. In Bovendien kan deze situatie aantoonbaar ook een probleem doen rijzen op grond van artikel 7 van het EVRM, dat een onverminderd recht op grond van artikel 15 daarvan.
Als alternatief kunnen massale liquidaties van mediakanalen worden gezien als een preventieve maatregel. een kan beweren dat de media zijn geliquideerd, niet voor wat ze hebben gedaan, maar voor wat ze hebben gedaan in de toekomst zou kunnen doen.
Maar zelfs vanuit dit perspectief blijft de rechtmatigheid van deze maatregel problematisch.
Nooddecreten bepaalde de reden voor de liquidatie van mediakanalen ("connecties" enz. aan 'terroristische organisaties') en onmiddellijk toegepast op de specifieke juridische entiteiten. De enige legale basis van de wetsbesluiten was artikel 121 § 3 van de Turkse grondwet, dat de regering een zeer algemeen mandaat om nooddecreten uit te vaardigen tijdens de staat van noodtoestand 'over zaken die door de noodtoestand noodzakelijk zijn'.
Een dergelijk gebruik van ad hominem-wetgeving is al bekritiseerd in [een eerder advies over Turkije].
In de huidige context is de Commissie van Venetië van mening dat artikel 121 § 3 nauwelijks kan worden gezien als een voldoende 'wettelijke basis' voor het optreden van de regering jegens de media. Ieder een andere interpretatie zou betekenen dat artikel 121 § 3 de regering onbelemmerde bevoegdheden geeft om naar eigen inzicht wetten maken, en dat zou een zeer gevaarlijke veronderstelling zijn. het Venetië Commissie heeft herhaaldelijk geoordeeld dat "zelfs in een noodtoestand de fundamentele" beginsel van de rechtsstaat moet prevaleren"'.
CDL-AD(2017)007, Turkije - Advies over de maatregelen in de recente noodsituatie Wetsbesluiten met betrekking tot de vrijheid van de media, §§39-44
"De nogal vage en brede termen die in dit artikel worden gebruikt, zoals 'elke activiteit waardoor' discriminatie wordt […] indirect opgeroepen, aangespoord […] of ertoe aangezet' het risico te worden gebruikt om te beperken onevenredig recht op vrije meningsuiting. Dit artikel moet zeer zorgvuldig worden geherformuleerd in het licht van de relevante jurisprudentie van het EHRM om de vrijheid van meningsuiting niet te schenden gegarandeerd door artikel 10 van het EVRM."
CDL-AD(2018)001, Advies over het wetsontwerp inzake preventie en bescherming tegen Discriminatie van "De voormalige Joegoslavische Republiek Macedonië", §36

"Artikel 4 lid 2 (1) verbiedt ook de prediking van 'religieus fanatisme'. Deze bewoording is ook: relatief vaag en kan mogelijk leiden tot onnodige beperkingen van het recht op vrijheid van uitdrukking […]. Het zou passender zijn om te verwijzen naar het aanzetten tot geweld tegen religieuzen gronden of voor het bepleiten van religieuze haat die aanzet tot discriminatie, vijandigheid of geweld. Om een algemene richtlijn te geven aan rechters die artikel 4 toepassen, memorie van toelichting bij het wetsontwerp moet duidelijk bepalen dat louter pleiten voor suprematie/juistheid van iemands religieuze opvattingen of andere overtuigingen, of kritiek op opvattingen/overtuigingen van

anderen mogen niet worden beschouwd als een aansporing tot discriminatie, vijandigheid of geweld, tenzij dit is: verband houden met de oproepen tot geweld of ander soortgelijk onwettig gedrag. Het wetsontwerp moet zorgen voor een ruimte voor vrije discussie en kritiek."
CDL-AD(2018)002, gezamenlijk advies over het wetsontwerp tot wijziging van de wet op de vrijheid van Geweten en religieuze organisaties van Armenië, §44
"[…] [Het] verbod op de verspreiding van informatie op basis van vage en dubbelzinnige ideeën, waaronder 'vals nieuws' of 'niet-objectieve informatie', zijn onverenigbaar met internationale normen voor beperkingen van de vrijheid van meningsuiting […] en moeten worden afgeschaft."
CDL-AD(2019)016, gezamenlijk rapport over digitale technologieën en verkiezingen, §90
"De gedrukte pers valt buiten het toepassingsgebied van de wet, behalve wanneer de gedrukte pers online gaat. De Commissie van Venetië merkt op dat de vaststelling van een specifieke regeling die alleen van toepassing is op: elektronisch gedistribueerde versies van de geschreven media genereren een andere juridische behandeling tussen identieke inhoud. Het is waar dat – zoals het EHRM heeft gesteld – 'het internet een informatiebron is' en communicatie-instrument dat bijzonder verschilt van de gedrukte media, vooral wat betreft de capaciteit om informatie op te slaan en te verzenden. Het elektronische netwerk, dat miljarden gebruikers bedient wereldwijd, is niet en zal in potentie nooit onderworpen zijn aan dezelfde regelgeving en controle.'
De vragen blijven echter bestaan: zouden de beslissingen van de [audiovisuele regelgever] zonder enige? impact voor de gedrukte versie van een krant? Waarom zouden de [elektronische publicatiekanalen] niet? dezelfde rechtsbescherming en procedurele waarborgen genieten als de gedrukte pers, wanneer dezelfde publicatie-inhoud op het spel zou staan? Elk onderscheid tussen wettelijke voorschriften die van toepassing zijn op de gedrukte pers, de onlinepers en de omroepmedia, moeten worden gerechtvaardigd."
CDL-AD(2020)013, Albanië - Advies over ontwerpwijzigingen van wet nr. 97/2013 op de Audiovisuele mediadienst, § 26

1.4.4 Algemene principes met betrekking tot de "noodzaak" van beperkingen op de vrijheid van meningsuiting

"Overheidsinstanties moeten het recht van journalisten respecteren om informatie te verspreiden over kwesties van algemeen belang, ook door gebruik te maken van een zekere mate van overdrijving of provocatie, op voorwaarde dat dat ze handelen in overeenstemming met verantwoorde journalistiek."
CDL-AD(2013)038, Advies over de wetgeving inzake smaad van Italië, §81
"[…] [In] een echte democratie mag het opleggen van beperkingen aan de vrijheid van meningsuiting niet worden gebruikt als: een middel om de samenleving te behoeden voor afwijkende opvattingen, zelfs als ze extreem zijn. […] Het is alleen de publicatie of uiting van die ideeën die fundamenteel onverenigbaar zijn met een democratische regime omdat ze aanzetten tot haat die verboden zou moeten worden."

CDL-AD(2008)026, Rapport over de relatie tussen vrijheid van meningsuiting en vrijheid van godsdienst: de kwestie van regulering en vervolging van godslastering, religieuze belediging en aanzetten tot religieuze haat, §46
"[…] De Commissie van Venetië herinnert eraan dat het verdedigen van de 'grondwet', de 'publieke moraal' of 'waardigheid' of individuen is een legitiem doel dat de staat mag nastreven; op zichzelf kan het echter niet een inmenging in de vrijheid van meningsuiting rechtvaardigen. De Perswet moet duidelijk maken dat de grenzen van deze vrijheid zijn afhankelijk van de context en de vrijheid van meningsuiting kan in bepaalde omstandigheden zwaarder wegen dan andere legitieme belangen en prevaleren. Niet elke verklaring die kan zijn gezien als een aanval op de constitutionele orde, waardigheid of moraal is illegaal. […]."
CDL-AD(2015)015, Advies over mediawetgeving (Wet CLXXXV inzake mediadiensten en de massamedia, Wet CIV inzake de persvrijheid en de wetgeving inzake belastingheffing op Advertentie-inkomsten van massamedia) van Hongarije, §30
"[…] [Het] principe van 'minste opdringerigheid' is een belangrijk element van de proportionaliteit vereiste […]."
CDL-AD(2016)011, Turkije - Advies over wet nr. 5651 betreffende de regulering van publicaties op de internet en het bestrijden van misdrijven gepleegd door middel van een dergelijke publicatie ("Het internet wet"), §36; zie ook CDL-AD(2017)007, §51
"[…]]Staten] die partij zijn, moeten er in het bijzonder voor zorgen dat onafhankelijke en diverse media worden aangemoedigd. De vrijheid van meningsuiting omvat de uitingen van gedachten die in de aard zijn van kritiek ook. Toegestane beperkingen van de vrijheid van meningsuiting zijn beperkt tot situaties waarin waarvan de uiting aanzet tot geweld en/of haat, voor het geval de uiting ongeoorloofd is beledigend, enz. Er moet echter worden herhaald dat een polemische en agressieve toon, een zekere mate van overdrijving of zelfs provocatie zal gewoonlijk worden aanvaard in de rechtspraak van het EHRM. […]"
CDL-AD(2017)007, Advies over de maatregelen in het recente nooddecreet Wetten van Turkije met betrekking tot de vrijheid van de media, §23
"Ongeacht de schending van specifieke mensenrechtengaranties, moet de aandacht worden gevestigd op de '"chilling effect" dat de maatregelen onder de noodtoestand kunnen hebben op de media vrijheid in het algemeen. Dit effect is ook een factor die een rol speelt bij het beoordelen van de evenredigheid/noodzaak – en daarmee de rechtvaardiging – van eventueel opgelegde sancties. Bovendien, staten zijn verplicht om een gunstig klimaat te creëren waar verschillende en alternatieve ideeën kunnen floreren, waardoor mensen zich kunnen uiten en deelnemen aan openbare debatten zonder angst."
CDL-AD(2017)007, Advies over de maatregelen in het recente nooddecreet Wetten van Turkije met betrekking tot de vrijheid van de media, §25
"Terwijl staten een positieve verantwoordelijkheid hebben om ongepaste inmenging in burgerlijke en politieke rechten door derden, kan ongepaste staatsinterventie door buitensporige of ongepaste regulering het gevolg zijn in het ondermijnen van juist de rechten die het moet beschermen. Ongerechtvaardigd staatstoezicht op private communicatie en de verschillende manieren waarop online platforms kunnen worden gebruikt om: opzettelijk of per ongeluk – de informatiestroom beïnvloeden, direct de vrijheid van meningsuiting, de democratische dialoog belemmeren en inbreuk maken op de beginselen van institutionele neutraliteit en electorale gelijkheid. Het toestaan van de autoriteiten om zich te mengen in het publieke debat kan worden misbruikt om:

dissidenten het zwijgen opleggen en discussie voorkomen die het reguliere denken uitdaagt en beperkt kritiek op maatschappelijke opvattingen. Met name het filteren, blokkeren en verwijderen van illegale inhoud op het internet om met name haatmisdrijven te bestrijden en de nationale veiligheid te beschermen, evenals: intellectuele eigendom en privacy- of lasterrechten moeten in overeenstemming zijn met de wet, die: omvat een nauwkeurige en enge definitie van de strafbare feiten, en het moet een van de: legitieme doelen genoemd in artikel 10 EVRM. De criteria van noodzakelijkheid in een democratische samenleving en evenredigheid moet altijd worden gerespecteerd. Effectieve rechterlijke toetsing door onafhankelijk en onpartijdig rechtbanken moeten worden gegarandeerd."
CDL-AD(2019)016, gezamenlijk rapport over digitale technologieën en verkiezingen, §146
"Artikel 45 voorziet in de aansprakelijkheid voor 'verspreiding van voorlichtingsmateriaal dat vereist' terroristische activiteiten uit te voeren of deze te ondersteunen'. Verspreiding van dergelijke informatie kan leiden tot: "beëindiging of stopzetting" van de activiteit van het betreffende mediakanaal, of tijdelijke opschorting van haar activiteiten en verbeurdverklaring van het onverkochte deel van de print. […]
Het is moeilijk om de evenredigheid van deze norm *in abstracto te beoordelen* , zonder de context van a specifieke zaak. De Commissie van Venetië is klaar om te erkennen dat een media-outlet openlijk

oproepen tot gewelddadige aanvallen op burgers en/of overheidsinstellingen moet mogelijk zijn:
geschorst en zelfs gesloten. De autoriteiten mogen echter geen al te ruime definitie geven
van 'steun' of 'publieke rechtvaardiging' van terrorisme om legitieme kritiek op hun beleid de mond te snoeren.
Dit risico wordt nog vergroot door het feit dat artikel 45 slechts in twee sancties voorziet: definitieve sancties
'beëindiging van activiteiten' (= liquidatie) en tijdelijke opschorting van activiteiten van de media
betrokken verkooppunt. […]
Om de kans op een onevenredige aantasting van de vrijheid van meningsuiting te verkleinen,
dit artikel moet voorzien in een meer geleidelijke reactie op publicaties die kunnen bevatten:
elementen van 'rechtvaardiging' of 'ondersteuning' van terrorisme: zelfs waar de media-outlet de
toelaatbare grenzen, moet het niet noodzakelijkerwijs onmiddellijk worden getroffen met een even harde sanctie als:
een tijdelijke stillegging, die kan neerkomen op *de facto* liquidatie, of met de jure
liquidatie). De wet moet voorzien in aanvullende – minder harde – sancties die voldoende kunnen zijn
om mediakanalen ervan te weerhouden 'steun' aan terroristen te betuigen.
Beperkingen op de berichtgeving in de media tijdens een terroristische crisis moeten van korte duur zijn, en zorgwekkend
alleen bepaalde specifieke soorten informatie (dwz over de krachten die betrokken zijn bij de terrorismebestrijding)
operaties, hun positie, methoden en dergelijke), in overeenstemming met het evenredigheidsbeginsel. De
journalisten moeten vrij zijn om het publiek te informeren over de algemene situatie tijdens de terroristische crisis,
onderworpen aan hun taken uit hoofde van het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens; principes van verantwoordelijke
berichtgeving in de media kan worden gedefinieerd in de zelfregulering."
CDL-AD(2018)024, Advies over de wet ter voorkoming en bestrijding van terrorisme van de
Republiek Moldavië, §§70-72 en 87
"[…] [massale] liquidatie van mediakanalen lijkt onnodig en ongerechtvaardigd te zijn geweest door de
"noodzaak van de situatie". De Commissie van Venetië herhaalt haar eerdere opmerking over de
permanent karakter van die maatregelen. De tijdelijke opschorting van de activiteiten van media
verkooppunten die zogenaamd verbonden zijn met het 'Gülenistische netwerk' zouden niet minder effectief zijn en zouden meer zijn
in overeenstemming met de verplichtingen van Turkije op grond van het EVRM […].Andere maatregelen hadden ook kunnen zijn:
overwogen, zoals de inbeslagname van bepaalde uitgaven van de kranten of beperkingen op
het publiceren van specifieke artikelen.

Bovendien kan worden besproken of een rechtspersoon als zodanig een band met een terrorist kan hebben
organisatie (tenzij deze rechtstreeks eigendom is van leden van de organisatie of de organisatie zelf).
Indien er een connectie is tussen een medewerker of een redactielid van de juridische
entiteit en een terroristische organisatie, beschikt de Staat over minder ingrijpende middelen om in te grijpen (dat wil zeggen criminele
wet, administratieve sancties, enz.), dan de totale sluiting van de rechtspersoon."
CDL-AD(2017)007, Turkije - Advies over de maatregelen in de recente noodsituatie
Wetsbesluiten met betrekking tot de vrijheid van de media, §§51-52
"[…] Uit de tekst van de noodbesluitwetten is het niet mogelijk om te leren wat voor soort gevaar
de liquidatie van mediakanalen moest worden aangepakt. Het bestaan van een potentiële bedreiging,
vertegenwoordigd door de media in kwestie, moet worden aangetoond aan de hand van enkele
specifieke feiten – bijvoorbeeld worden afgeleid uit de inhoud van de specifieke eerdere publicaties van
het betreffende mediakanaal. […] Het besluit van de regering om mediakanalen te liquideren heeft niet
verwijzen naar dergelijke specifieke feitelijke elementen. […]
De Commissie van Venetië stelt niet dat alle sluitingen van mediakanalen onterecht waren. Sommige
van die maatregelen zou kunnen zijn gerechtvaardigd door de "noodzaak van de situatie", maar het probleem
is dat de sluitingen rechtstreeks werden gedaan door de wetsdecreten en zonder individuele beslissingen
op basis van verifieerbaar bewijs."
CDL-AD(2017)007, Turkije - Advies over de maatregelen in de recente noodsituatie
Wetsbesluiten met betrekking tot de vrijheid van de media, §§49-50
"[…] [Elke] beslissing die de arrestatie en detentie van een journalist beveelt, en vooral de verlenging
dergelijke detentie, een beoordeling (althans voorlopige) moet bevatten van specifieke feiten die:
redelijkerwijs kan aantonen dat de hechtenis noodzakelijk is voor het normale verloop van de zaak en
dat andere preventieve maatregelen (zoals een redelijke borgtocht bijvoorbeeld) dit niet zouden bereiken
doel. De Commissie van Venetië maakt zich vooral zorgen over de collectieve arrestaties van de journalisten
na het uitroepen van de noodtoestand. Het uitvaardigen van collectieve bewaringsbevelen is een indicator
dat er geen zinvolle beoordeling van de risico's van elke gearresteerde persoon is geweest
uitgevoerd."
CDL-AD(2017)007, Turkije - Advies over de maatregelen in de recente noodsituatie
Wetsbesluiten met betrekking tot de vrijheid van de media, §§29-32

2.
REGELING VAN DE MEDIAMARKT
2.1 VERPLICHTING VAN DE STAAT OM VOORWAARDEN TE STELLEN VOOR EEN PLURALISTISCHE MEDIAMARKT

"Pluralisme van de media kan […] worden beschouwd als een aspect van de vrijheid van meningsuiting. […].
Mediapluralisme wordt bereikt wanneer er een veelheid aan autonome en onafhankelijke media is
op nationaal, regionaal en lokaal niveau, waardoor een verscheidenheid aan media-inhoud wordt gegarandeerd die verschillende
politieke en culturele opvattingen."
CDL-AD(2005)017, Advies over de verenigbaarheid van de wetten "Gasparri" en "Frattini" van Italië
met de normen van de Raad van Europa op het gebied van vrijheid van meningsuiting en pluralisme van
de media, §37 en §40

"Artikel 5, tweede lid, van de Grondwet bepaalt dat openbare verenigingen het recht hebben
staatsmassamedia te gebruiken. Dit mag echter niet zo worden geïnterpreteerd dat het niet
bezig met hun eigen massamedia-activiteiten. Zo'n staatsmonopolie op het gebied van massa
media zou in strijd zijn met artikel 10 van het EVRM in samenhang met artikel 11. […]."
CDL-AD(2010)053rev, Advies over de waarschuwing gericht aan de Wit-Russische vereniging van
journalisten op 13 januari 2010 door het Ministerie van Justitie van Wit-Rusland, §67
"Ontwikkelingen op het gebied van nieuwe communicatiediensten kunnen leiden tot het ontstaan van dominante
marktposities. Met betrekking tot digitale omroep worden staten opgeroepen om regels in te voeren over:
eerlijke, transparante en niet-discriminerende toegang tot systemen en diensten. […]."
CDL-AD(2005)017, Advies over de verenigbaarheid van de wetten "Gasparri" en "Frattini" van Italië
met de normen van de Raad van Europa op het gebied van vrijheid van meningsuiting en pluralisme van
de media, §60
"[…] [Waar] een bepaalde politieke groep zoveel politieke invloed, mediapluralisme en
onafhankelijkheid van het journalistieke beroep speciale beschermingsmaatregelen nodig hebben. […] De specifieke
er moet rekening worden gehouden met de politieke en economische context van het land (quasi-monopolie van de
regerende coalitie in de politieke sfeer, bevoegdheden en structuur van de regelgevende instanties van de staat, grootte
en het concentratieniveau van de mediamarkt enz.). […]."
CDL-AD(2015)015, Advies over mediawetgeving (Wet CLXXXV inzake mediadiensten en
de massamedia, Wet CIV inzake de persvrijheid en de wetgeving inzake belastingheffing op
Advertentie-inkomsten van massamedia) van Hongarije, §15

2.2 EXTERN EN INTERN PLURALISME; MODELLEN VAN PLURALISME

" *Extern* of structureel pluralisme kan worden onderscheiden van *intern* pluralisme.
Extern pluralisme heeft betrekking op de veelheid aan actoren die op een bepaalde markt actief zijn. […].
Intern pluralisme verwijst naar de verplichting voor de media om te voorzien in pluralisme binnen hun dienstverlening. […].
Terwijl extern pluralisme met name betrekking heeft op de particuliere sector, heeft intern pluralisme: steeds meer geassocieerd worden met de publieke sector. […].
In de context van extern pluralisme kunnen beperkingen op media-eigendom diverse eigendom en bijdragen aan diversiteit in output zolang consolidatie of delen van redactionele inhoud tussen eigenaren van concurrerende producten wordt ontmoedigd.
Met betrekking tot intern pluralisme zijn eigendomsbeperkingen daarentegen niet voldoende om te garanderen diversiteit van output die verschillende politieke en culturele opvattingen weerspiegelt. Andere beleidsinstrumenten nodig daarom, naast eigendomsbeperkingen, worden gebruikt om intern pluralisme aan te moedigen.
Naar de mening van de Commissie moet in elke mediasector intern pluralisme worden bereikt op de tegelijkertijd: het zou bijvoorbeeld niet acceptabel zijn als pluralisme in de gedrukte media zou worden gegarandeerd sector, maar niet in de televisiesector."

20
CDL-PI(2020)008

CDL-AD(2005)017, Advies over de verenigbaarheid van de wetten "Gasparri" en "Frattini" van Italië met de normen van de Raad van Europa op het gebied van vrijheid van meningsuiting en pluralisme van de media, §§41-47

"Drie basismodellen voor het leveren van mediapluriformiteit en diversiteit van media-inhoud kunnen zijn: onderscheidend.
Het Pure Market Model is gebaseerd op het uitgangspunt dat de vrije werking van vraag en aanbod geeft toegang tot de media voor alle 'stemmen' die ervoor kunnen betalen […].]Dit model geeft natuurlijk de voorkeur aan concentratie van kapitaal en eigendom in de media.
Het Nieuwe Media Model is gebaseerd op de opvatting dat de overvloed aan kanalen gecreëerd door nieuwe technologieën moedigt afzenders aan om winstgevendheid te zoeken door niches in de mediamarkt te identificeren en het bedienen van een publiek dat door andere media wordt verwaarloosd. […].
Het Public-Policy Model gaat uit van het aanvullen van het marktmodel door middel van public ingrijpen in de werking ervan om het pluralisme te bevorderen. […]."

CDL-AD(2005)017, Advies over de verenigbaarheid van de wetten "Gasparri" en "Frattini" van Italië met de normen van de Raad van Europa op het gebied van vrijheid van meningsuiting en pluralisme van de media, §§48-51

2.3 " ANTITRUST " -MAATREGELEN; BELANGENCONFLICTEN

2.3.1 Afbakening en beperking van het marktaandeel van één enkel mediabedrijf

"De Commissie is het ermee eens […] dat digitalisering zal leiden tot een toename van het aantal kanalen […].
[…] [Echter] veel van de nieuw beschikbare kanalen hebben waarschijnlijk een zeer klein publieksaandeel […]. […] [Daarom], […] de drempel ter bescherming van het mediapluralisme, zoals gemeten door 20 procent van kanalen, is op zich geen duidelijke indicator van het marktaandeel.
Evenmin is deze drempel een ondubbelzinnige indicator van evenwicht en pluralisme in de televisie en radiomarkt als geheel. Grotere bedrijven zullen in een breed assortiment meer koopkracht hebben van activiteiten zoals programma-acquisities, en zullen aanzienlijke voordelen genieten ten opzichte van andere nationale inhoudsaanbieders. Ze kunnen ook genieten van een onbeperkt deel van het publiek, als dit schema op zijn plaats wordt gezet.
Uiteindelijk kan de mate van concentratie op basis van het aandeel van kanalen of programma-output niet […] nuttig zijn om de positie van een bedrijf op de nationale radio- en televisiemarkten te beoordelen."

CDL-AD(2005)017, Advies over de verenigbaarheid van de wetten "Gasparri" en "Frattini" van Italië met de normen van de Raad van Europa op het gebied van vrijheid van meningsuiting en pluralisme van de media, §§88-91

"De Commissie is het ermee eens […] dat het concept van de SIC [(SIC is een concept van een 'geïntegreerde' communicatiesysteem', bedacht om een inkomstendrempel vast te stellen voor mediadoeleinden concentratiemaatregelen en met inbegrip van een breed scala aan media – gedrukte media, omroepmedia, bioscoop, reclame enz.)] weerspiegelt een huidige trend: verschillende mediamarkten zullen inderdaad waarschijnlijk ooit samenkomen om een interne markt te vormen. […]

21
CDL-PI(2020)008

[…] [Desalniettemin] is het hoogst onwaarschijnlijk dat deze convergentie volledig zal plaatsvinden in de in de nabije toekomst en het is onwaarschijnlijk dat dit een significante impact zal hebben op de huidige situatie. Zij is daarom van mening dat de SIC niet mag worden gebruikt om, reeds in dit stadium, de 'relevante markt'-criterium.
[…]. Een individueel bedrijf kan extreem hoge mate van inkomstenaandelen hebben in individuele markten, terwijl ze tegelijkertijd onder de drempel van 20 procent voor de hele sector blijven.
Concluderend is de Commissie van mening dat zonder andere indicatoren een dergelijk kijkcijfer drempelwaarde en een 'relevante markt'-indicator, de drempels die worden geboden […] [door de wet] zijn grotendeels overbodig als indicatoren van diversiteit."

CDL-AD(2005)017, Advies over de verenigbaarheid van de wetten "Gasparri" en "Frattini" van Italië met de normen van de Raad van Europa op het gebied van vrijheid van meningsuiting en pluralisme van de media, §§95-97 en §106.

2.3.2 De relatie van mediabedrijven met ambtenaren definiëren

"De Frattini-wet heeft betrekking op belangenconflicten tussen het overheidsbureau en professionele en ondernemende activiteiten. Het wordt met name geacht een adequate oplossing te bieden voor de situatie van een mogelijk belangenconflict waarin de huidige premier zich bevindt, aangezien hij de eigenaar is (maar niet de manager) van uitgebreide mediabelangen […].
De wet verklaart alleen een algemene onverenigbaarheid tussen het bestuur van een vennootschap en openbaar ambt, niet tussen eigendom als zodanig en openbaar ambt.
Toch blijkt dit in Italië het belangrijkste aspect van belangenconflicten te zijn […]. De Frattini
Het recht zou dus een adequate oplossing voor dit probleem moeten bieden.
Het is waar dat in paragraaf 3 lid 2 wordt gesproken over 'een specifiek preferentieel effect op het vermogen van de' ambtsdrager of van zijn echtgenoot of bloedverwanten tot in de tweede graad, of van vennootschappen of andere ondernemingen die door hen worden gecontroleerd ten nadele van het algemeen belang".
De noodzaak van een dergelijk effect om 'specifiek' te zijn en 'ten afbreuk te doen aan het algemeen belang' maakt de bewijslast een zeer zware en maakt deze bepaling in de praktijk moeilijk toepasbaar."

CDL-AD(2005)017, Advies over de verenigbaarheid van de wetten "Gasparri" en "Frattini" van Italië met de normen van de Raad van Europa op het gebied van vrijheid van meningsuiting en pluralisme van de media, §§233 en §§237-240

"[…] [De] OESO-aanbeveling van de Raad voorziet in een breed scala aan verplichtingen, waaronder: desinvestering of liquidatie van het belang door de ambtenaar; weigering van de ambtenaar van betrokkenheid bij een betrokken besluitvormingsproces; beperking van de toegang door het getroffen publiek ambtenaar tot bepaalde informatie; toewijzing van het tegenstrijdig belang in een echt 'blind vertrouwen'

regeling; ontslag van de ambtenaar uit de conflicterende private hoedanigheidsfunctie en/of
ontslag van de ambtenaar uit het betrokken openbaar ambt.
Geen van de soort is voorzien in de Frattini-wet.
De Commissie is van mening dat het betreden van de politieke arena een vrije keuze is van elk individu.
Het brengt prerogatieven en plichten met zich mee. Openbaar ambt brengt enkele onverenigbaarheden met zich mee en

beperkingen. Op voorwaarde dat deze redelijk, duidelijk en voorzienbaar zijn en de zeer
mogelijkheid van toegang tot een openbaar ambt, het staat open voor elk individu om te beslissen of hij al dan niet
accepteer ze. De loutere mogelijkheid om financieel verlies te lijden mag op zich geen reden zijn
om een activiteit uit te sluiten van de lijst van activiteiten die onverenigbaar zijn met een openbaar ambt."
CDL-AD(2005)017, Advies over de verenigbaarheid van de wetten "Gasparri" en "Frattini" van Italië
met de normen van de Raad van Europa op het gebied van vrijheid van meningsuiting en pluralisme van
de media, §§ 243-244 en §251

2.4 INHOUD OPENBARE UITZENDING: NEUTRALITEIT, KWALITEIT, DIVERSITEIT

"De openbare omroep is een openbare dienst. Publieke omroepen hebben verplichtingen variërend van de
levering van een universele dienst, tot een of andere vorm van sociale vertegenwoordiging, tot het aanbieden van een brede
scala aan kwaliteitsprogramma's. In ruil daarvoor krijgen ze een bevoorrechte toegang tot middelen en faciliteiten.
De publieke omroep moet vrij zijn van de beperkende krachten van de staat en, op
aan de andere kant, geniet van autonomie en onafhankelijkheid van de markt. […] [Het] is typisch universeel
qua inhoud en toegang; het garandeert redactionele onafhankelijkheid en onpartijdigheid; het zorgt voor
een maatstaf voor kwaliteit; het biedt een verscheidenheid aan programma's en diensten die voldoen aan de behoeften van
alle groepen in de samenleving en is publiekelijk verantwoordelijk. […]."
CDL-AD(2005)017, Advies over de verenigbaarheid van de wetten "Gasparri" en "Frattini" van Italië
met de normen van de Raad van Europa op het gebied van vrijheid van meningsuiting en pluralisme van
de media, §§52 en 54

"Evenwichtige en neutrale berichtgeving is inderdaad een lovenswaardige professionele standaard voor iedereen
journalist. Verder is het volkomen legitiem om te eisen dat 'mediasysteem in het algemeen'
zodanig georganiseerd dat „betrouwbare informatie snel en nauwkeurig wordt verstrekt" […].
Het is echter de vraag of 'saldo' een afdwingbare wettelijke verplichting moet worden van
elke specifieke media alleen genomen. De normen in kwestie creëren een zeer complexe
verplichting op de media en gebrek aan precisie. Hoe kan informatie 'evenwichtig' zijn? Men kan
de balans van meningen begrijpen, maar informatie (feiten) moet grondig en nauwkeurig zijn, niet
'evenwichtig'. Hoe snel moet de 'balans' worden bereikt wanneer het programma een 'reeks van' is
programma's regelmatig getoond'? Moet de 'balans' worden beoordeeld in kwantitatieve of meer in
kwalitatieve termen? Bovendien zijn 'feiten' niet altijd duidelijk te onderscheiden van 'meningen'; na
al met al is het moeilijk voor te stellen dat een ankerman geen bijvoeglijk naamwoord gebruikt, terwijl elk bijvoeglijk naamwoord een geeft
smaak van een 'mening' naar een feit. Kortom, de vaagheid van de termen die in twee
handelingen kunnen van die bepalingen een instrument maken om de vrijheid van meningsuiting te onderdrukken […]."
CDL-AD(2015)015, Advies over mediawetgeving (Wet CLXXXV inzake mediadiensten en
de massamedia, Wet CIV inzake de persvrijheid en de wetgeving inzake belastingheffing op
Advertentie-inkomsten van massamedia) van Hongarije, §§49-50

"De Commissie van Venetië beveelt aan de Mediawet te wijzigen om individuele publieke
servicemedia om hun eigen nieuwsbronnen te kiezen, of zelfs een eigen redactiekamer op te zetten. Er zou
geen monopolie zijn op de nieuwsvoorziening door een instantie met een politiek benoemde directeur."
CDL-AD(2015)015, Advies over mediawetgeving (Wet CLXXXV inzake mediadiensten en
de massamedia, Wet CIV inzake de persvrijheid en de wetgeving inzake belastingheffing op
Advertentie-inkomsten van massamedia) van Hongarije, §90

2.5 INTERNE ORGANISATIE VAN DE OPENBARE OMZENDBEDRIJVEN

2.5.1 Samenstelling van de besturen van de publieke omroepen

"[…] [De] Mediawet waarborgt geen pluralistische samenstelling van de instanties die toezicht houden op de PSM
[(openbare media)]; de bepalingen ervan stellen de regerende partij/coalitie in staat om de loyaliteit van de
Mediaraad, van de MTVA en van de BoT, en via hen de financiën en het personeel te controleren
van de openbare omroepen. Dit schept ruimte voor heimelijke inmenging in de journalistieke vrijheid in
de publieke mediasector – een indringing die niet altijd te onderscheiden is, omdat dat wel het geval is
zich niet manifesteren als geformaliseerde bevelen en sancties, en die daarom niet kunnen worden voorkomen
door middel van rechterlijke toetsing.
[…] [Er] is geen gemeenschappelijk Europees model voor het bestuur van de publieke mediasector. Het is dus aan
de Hongaarse autoriteiten om een wetgevend kader te ontwikkelen dat het pluralisme binnen
de toezichthoudende instanties van PSM en voldoende onafhankelijkheid van de publieke omroepen. Echter, zoals
als gevolg van een dergelijke hervorming moet de structuur van de organen die de PSM-sector besturen, worden vereenvoudigd,
invloed van de regerende partij in het proces van benoeming van leden van de PSM toezichthoudend
organen en PSM-leidinggevenden moeten worden verminderd, en een eerlijke vertegenwoordiging van alle belangrijke politieke,
maatschappelijke en relevante beroepsgroepen binnen die instanties moeten worden geborgd."
CDL-AD(2015)015, Advies over mediawetgeving (Wet CLXXXV inzake mediadiensten en
de massamedia, Wet CIV inzake de persvrijheid en de wetgeving inzake belastingheffing op
Advertentie-inkomsten van massamedia) van Hongarije, §§86 en 88

"De Commissie herinnert eraan dat een van de meest typische kenmerken van de openbare omroep
is dat het onafhankelijk moet opereren van degenen die economische en politieke macht hebben. […]
Het college merkt op dat, mocht het belang bij de aankoop van aandelen RAI [in the process
van privatisering] inderdaad laag zijn, behoudt de minister van Economische Zaken enige controle over de Raad van
gouverneurs. Het is ook mogelijk dat de Gouverneurs die de particuliere aandeelhouders vertegenwoordigen
zal behoren tot de politieke partijen van de meerderheid. […]"
CDL-AD(2005)017, Advies over de verenigbaarheid van de wetten "Gasparri" en "Frattini" van Italië
met de normen van de Raad van Europa op het gebied van vrijheid van meningsuiting en pluralisme van
de media, §§162 en 168

2.5.2 Economische onafhankelijkheid van publieke media

2.5.2.1 Financiering van de publieke omroepen [2]

"Wijze van financieren RAI (vaststellen van de hoogte van de licentievergoeding voor slechts een jaar; mogelijke contracten)
met overheidsinstanties voor betaalde diensten) zijn niet volledig in overeenstemming met aanbeveling nr. R(96)
10 inzake de garantie van de onafhankelijkheid van de publieke omroep, waarin in zijn
Bijlage dat:
- de beslissingsbevoegdheid van autoriteiten met betrekking tot financiering mag niet worden gebruikt om uit te oefenen,
direct of indirect enige invloed op de redactionele onafhankelijkheid en institutionele
autonomie van de PSB-organisatie; […]

[2] Zie ook onder het gedeelte "Adverteren"

- betaling van de contributie of licentievergoeding dient te geschieden op een wijze die de continuïteit van de activiteiten van de publieke omroeporganisatie en waardoor het om deel te nemen aan langetermijnplanning; en
- het gebruik van de bijdrage of licentievergoeding door de publieke omroeporganisatie moet het beginsel van onafhankelijkheid en autonomie respecteren.

Meer in het algemeen herinnert de Commissie met betrekking tot de privatisering van RAI aan het volgende: dilemma tussen het pure marktmodel en het publieke beleidsmodel.

De Commissie wil ook verwijzen naar de waarschuwing die AGCOM onlangs heeft afgegeven: verwijzing naar de omstandigheid dat RAI als beursvennootschap onder grote druk komt te staan om de advertentie-inkomsten maximaliseren, wat de verwezenlijking van het overheidsbeleid zal belemmeren doelen. […] [De] privatisering lijkt niet geschikt om ervoor te zorgen dat RAI efficiënt zal uitvoeren zijn openbare beleidstaken en tegelijkertijd efficiënt concurreren met andere exploitanten […] in de gebied van advertentie-inkomsten.

AGCOM heeft inderdaad gewezen op de oplossing die van kracht is in het VK, waar de publieke omroep De dienst is in staatseigendom en wordt gefinancierd door licentievergoedingen, terwijl commerciële exploitanten, waaronder: openbare, worden gefinancierd door middel van advertenties."

CDL-AD(2005)017, Advies over de verenigbaarheid van de wetten "Gasparri" en "Frattini" van Italië met de normen van de Raad van Europa op het gebied van vrijheid van meningsuiting en pluralisme van de media, §§170-173

2.5.2.2 Financiering van de gedrukte pers

"Verschillende regeringen hebben financiële subsidies ingevoerd voor kranten, in de vorm van ofwel: directe subsidies, […] of vestigingssubsidies, of indirecte subsidies in de vorm van belasting over de toegevoegde waarde concessies, […]. Verschillende Europese staten heffen een belasting op reclame, en sommige koppelen dit aan: het financieren van een subsidieregeling voor de pers.

De Italiaanse regering neemt bepaalde maatregelen ter ondersteuning van de gedrukte pers. Financiële subsidies worden op verzoek verleend aan die kranten die verklaren de officiële kranten te zijn van een politieke partij. Dankzij deze subsidies kunnen bepaalde kranten met weinig advertentiemiddelen overleven.

Ondersteuning van de persindustrie is ook vastgelegd in artikel 25, lid 6, van de Gasparri-wet, dat voorziet in: dat 'ten minste 60 procent van het totale budget gereserveerd door een openbaar bestuur of openbaar' instantie of naamloze vennootschap voor de aankoop van advertentieruimte voor institutionele communicatie op massacommunicatiemiddelen, moet elk boekjaar worden gebruikt voor dagelijkse kranten en tijdschriften.'

De Commissie is van oordeel dat deze maatregelen ongetwijfeld positief zijn en een goede bijdrage aan het mediapluralisme."

CDL-AD(2005)017, Advies over de verenigbaarheid van de wetten "Gasparri" en "Frattini" van Italië met de normen van de Raad van Europa op het gebied van vrijheid van meningsuiting en pluralisme van de media, §178 en §§184-186

2.6 REGELGEVING VAN DE MEDIA: HUN SAMENSTELLING, MANDAAT EN PROCEDURES

"Een bijlage [bij de CM-aanbeveling nr. R (96) 10 bepaalt] dat 'het wettelijk kader' die de openbare omroeporganisaties regelen, moeten hun redactie duidelijk vermelden onafhankelijkheid en institutionele autonomie'. […].

De rol van de parlementaire commissie in programmazaken […] kan ook problematisch zijn in dit opzicht. De Commissie herinnert eraan dat het aanhangsel bij de aanbeveling van het Comité van Ministers. (2000)23 […] bepaalt dat om de redactionele onafhankelijkheid van het publiek te behouden omroepdienst, mogen regelgevende instanties geen *a priori* controle uitoefenen op: programmeren."

CDL-AD(2005)017, Advies over de verenigbaarheid van de wetten "Gasparri" en "Frattini" van Italië met de normen van de Raad van Europa op het gebied van vrijheid van meningsuiting en pluralisme van de media, §§148 en 150

"[…] [A] parlementaire component in de raden van bestuur van de publieke omroepen bestaat niet alleen in Italië, maar ook in andere Europese landen. […].

Deze parlementaire rol zou echter vooral moeten gaan over het opstellen van richtlijnen en het oplossing voor bepaalde problemen van de publieke opinie, en mag niet worden uitgebreid om de redactiewerk van de omroeporganisatie of zelfs met de benoeming en het ontslag van journalisten."

CDL-AD(2005)017, Advies over de verenigbaarheid van de wetten "Gasparri" en "Frattini" van Italië met de normen van de Raad van Europa op het gebied van vrijheid van meningsuiting en pluralisme van de media, §§152-153

"[Volgens de Hongaarse wet] moeten [leden] van de Mediaraad de steun krijgen van een gekwalificeerde meerderheid in het parlement om gekozen te worden. In normale omstandigheden is het doel van het opleggen van een verplichting voor een gekwalificeerde meerderheid is om te zorgen voor partijoverstijgende steun voor significante maatregelen of persoonlijkheden. Wanneer het vereiste van een supermeerderheid echter wordt ingevoerd op initiatief van een politieke groep met die supermeerderheid, deze regel, in plaats van pluralisme en politiek te verzekeren onthechting van de regelgevende instantie, in feite 'cementeert' de invloed van deze specifieke groep binnen de regelgevende instantie en beschermt deze invloed tegen veranderende politieke winden. […].

[De Commissie van Venetië beveelt aan dat] een systeem dat de politieke diversiteit weerspiegelt met betrekking tot de samenstelling van de Mediaraad zou als een optie kunnen worden overwogen, om ervoor te zorgen dat alle grote politieke partijen en maatschappelijke groeperingen hebben daar een eerlijke vertegenwoordiging. […] Een element van zelf-governance moet worden ingevoerd in de samenstelling van de Mediaraad. Als de media gemeenschap en de telecommunicatie-industrie, al dan niet via zelfregulerende instanties, vertegenwoordigers delegeren aan de Mediaraad, dit zou dit orgaan politiek neutraler maken en zou het vertrouwen van het publiek in zijn onafhankelijkheid vergroten. Maatschappelijke organisaties zouden ook kunnen deelnemen aan dit proces. Het is belangrijk dat de vertegenwoordigers van het maatschappelijk middenveld en de mediasector die zijn gedelegeerd aan de Mediaraad zijn geselecteerd in een transparante en eerlijke procedure en dat de organen die ze delegeren hebben geen sterke financiële, institutionele of andere banden met de regering of de Mediaraad zelf.

De status, bevoegdheden en wijze van benoeming van de voorzitter van de Autoriteit/voorzitter ook van de Mediaraad moet worden heroverwogen. Het zou dus raadzaam zijn om zijn/haar ambtstermijn en een deel van zijn/haar benoemingsbevoegdheden ontnemen met betrekking tot de belangrijkste makers van de regelgevende structuren. De president van de republiek, alvorens de benoeming van de voorzitter van de Autoriteit, kan nodig zijn om verplichte formele

overleg met de oppositie en de mediagemeenschap. […] Er wordt gesuggereerd dat de president van Hongarije zou een echt vetorecht kunnen krijgen op de door de premier voorgestelde kandidaat. Of, nog beter, de voorzitter van de Mediaraad kan worden gekozen door andere leden van de Raad uit eigen gelederen.

Meer in het algemeen, de bevoegdheden die nu bij de Mediaraad zijn geconcentreerd of in handen zijn van zijn voorzitter kan worden verdeeld over verschillende autonome organen. Het betreft in het bijzonder: de bevoegdheden van de Mediaraad jegens de publieke omroepen […]. Idealiter zou de president

van het Commissariaat voor de Media mag niet dezelfde persoon zijn als de voorzitter van de Mediaraad, niet in de laatste plaats omdat het werk van het Commissariaat voor een groot deel is gewijd aan de telecommunicatie sector, terwijl de Mediaraad in wezen betrekking heeft op omroepinhoudelijke zaken."
CDL-AD(2015)015, Advies over mediawetgeving (Wet CLXXXV inzake mediadiensten en de massamedia, Wet CIV inzake de persvrijheid en de wetgeving inzake belastingheffing op Advertentie-inkomsten van massamedia) van Hongarije, §64 en §§70-72
"[…] Journalistenverenigingen bieden het paradigma voor zelfregulering van journalisten en bepalen de kader van ethische regels die journalisten moeten respecteren wanneer ze de waarheid willen onthullen."
CDL-AD(2010)053rev, Advies over de waarschuwing gericht aan de Wit-Russische vereniging van journalisten op 13 januari 2010 door het Ministerie van Justitie van Wit-Rusland, §58
"[…] [Om het probleem van kwaadwillig of onverantwoordelijk mediagedrag op de internet, moedigt de Commissie van Venetië de Albanese autoriteiten aan om de oprichting van een effectief functionerend en onafhankelijk zelfregulerend orgaan waarbij alle relevante belanghebbenden betrokken zijn van de mediagemeenschap en in staat om te zorgen voor een effectief en gerespecteerd mediasysteem verantwoording op het gebied van online media door middel van zelfregulering. […]"
CDL-AD(2020)013, Albanië - Advies over ontwerpwijzigingen van wet nr. 97/2013 op de Audiovisuele mediadienst, § 72
"Hoewel er geen enkel Europees organisatiemodel is voor de regelgevende instanties voor de media, het overkoepelende principe is dat een instelling die toezicht houdt op de media onafhankelijk moet zijn en onpartijdig: dit moet vooral tot uiting komen in de manier waarop hun leden worden benoemd. […]
[…] [Er] is een wijdverbreide perceptie dat de AMA [(de Albanese media-autoriteit)] ontbreekt onafhankelijkheid. Alle leden van de AMA hebben een duidelijke politieke voorkeur, met voorgestelde leden door de regerende partij/coalitie met een kleine meerderheid in dit orgaan […]. […] In de Albanese context, waarin er een wijdverbreid wantrouwen is jegens de AMA als het gaat om haar onafhankelijkheid, om vertegenwoordigers van de mediagemeenschap en het maatschappelijk middenveld hebben die niet direct gelieerd zijn aan main politieke krachten, zou een stap kunnen zijn om de onafhankelijkheid van dit orgaan te vergroten.
Ten tweede is het onduidelijk of leden van de AMA en van de Klachtencommissie [(an rechterlijke instantie die is opgericht onder de AMA)] voldoende onafhankelijk zijn van de grote media controle van de industrie of andere ondernemingen, op grond van de regels inzake onverenigbaarheden en het conflict van: interesse. […] [De] onverenigbaarheden en criteria voor belangenconflicten zoals gedefinieerd in artikel 7 verschijnen nu uitsluitend van toepassing op de AMA, maar niet op de Klachtencommissie. Bovendien is het voor de AMA ontwikkelen van de toepasselijke regels voor selectie van de klachtencommissie […]. Het is twijfelachtig of de AMA (in de huidige context, vanwege zijn sterke politieke voorkeur) zou moeten de bevoegdheid krijgen om die regels te ontwikkelen. In de Albanese context zou het passender zijn om de regels inzake niet-ontvankelijkheid/belangenverstrengeling in de wet zelf op te lossen.

De derde vraag is of de beroepskwalificatie van de leden van de AMA en zelfs meer nog, van de klachtencommissie is voldoende om de hen toevertrouwde taken uit te voeren met, namelijk het beoordelen van feiten en rechtsbegrippen die in beginsel onder de bevoegdheid van een rechter en vereisen een eerlijke afweging tussen vrijheid van meningsuiting en informatie, en de individuele rechten van anderen en de belangen van de samenleving als geheel. Artikel 20 as gewijzigd vermeldt hierover niets, de selectieprocedure wordt overgelaten aan de AMA.
Voor de Commissie van Venetië, duidelijke subsidiabiliteitscriteria met betrekking tot de benodigde vaardigheden en ervaring voor degenen die lid willen worden van de klachtencommissie dienen te worden toegepast.
Kortom, een eventuele serieuze uitbreiding van de bevoegdheden van de AMA en de Klachtencommissie (zoals voorgesteld door de ontwerp-amendementen) moet vergezeld gaan van een alomvattende herziening van de bestaand institutioneel model: het is noodzakelijk ervoor te zorgen dat die organen een pluralistische samenstelling, voldoende onafhankelijkheid genieten van de politieke partijen en grote bedrijven, volg passende procedures en zijn professioneel geschikt om nieuwe taken uit te voeren."
CDL-AD(2020)013, Albanië - Advies over ontwerpwijzigingen van wet nr. 97/2013 op de Audiovisuele mediadienst, §§34-37

2.7 LICENTIE, DISTRIBUTIE VAN UITZENDFREQUENTIE, ACCREDITATIE ETC.

"In de zaak *Groppera Radio AG en anderen v. Zwitserland oordeelde* het [Europese] Hof dat de bevoegdheid van de nationale autoriteiten om het vergunningenstelsel te reguleren mag niet worden uitgeoefend voor andere dan technische doeleinden en niet op een manier die de vrijheid van meningsuiting in strijd met de vereisten van het tweede lid van artikel 10."
CDL-AD(2016)011, Turkije - Advies over wet nr. 5651 betreffende de regulering van publicaties op de internet en de bestrijding van misdrijven gepleegd door middel van een dergelijke publicatie ("het internet wet"), §91
"Op grond van artikel 6A, lid 10, internetserviceproviders die geen lid zijn van de Union of Access providers, werken mogelijk niet. […]
[…] [Het] verplichte lidmaatschap van de Unie voor de toegangsaanbieders kan ook worden gezien als een: 'licentie' om de toegangsaanbieders te laten werken. […]
Zoals hierboven vermeld, is de enige functie van de Unie de verspreiding van toegangsblokkeringsbevelen aan haar leden […]. […] De vraag is of het louter verstrekken van informatie om toegang te krijgen? aanbieders over een toegangsblokkeringsbesluit kunnen worden geacht voldoende 'technische' aspecten' die een verplicht lidmaatschap van de Unie rechtvaardigen […]. […] De Commissie is van mening dat: om in overeenstemming te zijn met de eisen van democratische noodzaak en evenredigheid […] het verplichte lidmaatschap op grond van artikel 6A, lid 10, moet worden gerechtvaardigd met andere technische redenen […]."
CDL-AD(2016)011, Turkije - Advies over wet nr. 5651 betreffende de regulering van publicaties op de internet en de bestrijding van misdrijven gepleegd door middel van een dergelijke publicatie ("het internet Wet"), §§87, 90, 92
"De accreditatieregeling op basis van de massamediawet in Wit-Rusland zorgt er niet voor dat er zal geen willekeurige uitsluiting zijn van toegang tot journalistiek. Zelfs als dat zo was, de kwestie van licenties journalisten blijft een zeer controversiële.

[…] [Door] de BAJ [(Wit-Russische Vereniging van Journalisten] onder de verplichting te plaatsen om ervoor te zorgen dat dat alle aan BAJ-leden verstrekte lidmaatschapsdocumenten met het woord 'PRESS' en 'PRESS REPUBLIK OF WIT-RUSLAND' worden ingetrokken en zorgen ervoor dat ze niet kunnen worden gebruikt in de toekomst heeft de waarschuwing inbreuk gemaakt op het recht van de BAJ en haar leden op vrijheid om te ontvangen en het verstrekken van informatie en ideeën zoals gegarandeerd in artikel 19 van het IVBPR en artikel 10 van het EVRM."
CDL-AD(2010)053rev, Advies over de waarschuwing gericht aan de Wit-Russische vereniging van journalisten op 13 januari 2010 door het Ministerie van Justitie van Wit-Rusland, §§86-87

3. SMEER, BESLISSINGEN, OPENBAARMAKING VAN PERSOONLIJKE INFORMATIE

3.1 VERSCHILLENDE FACETTEN VAN "PRIVACY"

"Het recht op 'privacy' wordt tegenwoordig overal erkend als basisprincipe, dat dekt verschillende, heel verschillende velden; de definitie ervan in verschillende rechtsgebieden varieert. 'Privacy' wordt vaak ingeroepen met betrekking tot de bescherming tegen onderschepping van privécommunicatie – per telefoon, post,

internetten of anderszins. Soms wordt er gesproken over 'privacy' om iemands waardigheid te beschermen of reputatie. Dit concept is gebruikt als referentie voor het recht om bepaalde informatie niet te hebben van persoonlijk karakter worden bekendgemaakt of, omgekeerd, om toegang te krijgen tot bepaalde informatie. Privacy kan hebben ook betrekking op bepaalde intieme praktijken waar de overheid zich niet mee mag bemoeien (zoals seksuele praktijken). De lijst met situaties waarin het recht op 'privacy' kan worden ingeroepen is groot en uitbreiden."

CDL-AD(2016)008, Advies over de wet op de bescherming van de persoonlijke levenssfeer en over de wet op de bescherming van klokkenluiders van "De voormalige Joegoslavische Republiek Macedonië", §33

"Op internationaal niveau wordt 'eer en reputatie' gezien als een mensenrecht. Artikel 17 van de Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten (IVBPR) beschermt expliciet 'eer en' reputatie', die zich onderscheiden van 'privacy'."

CDL-AD(2014)040, *Amicus Curiae* Brief voor het Grondwettelijk Hof van Georgië over de kwestie van smaad van de overledene, §13

"[…] [Naast] de primair negatieve verplichting voor de staat om zich te onthouden van willekeurige inmenging in de uitoefening van het recht op privé- en gezinsleven, zijn er ook positieve verplichtingen om te zorgen voor daadwerkelijk respect voor het privéleven, in het bijzonder het recht op bescherming van de reputatie […]."

CDL-AD(2013)038, Advies over de wetgeving inzake smaad van Italië, §16

3.2 EVENWICHTELIJKE VRIJHEID VAN UITDRUKKING EN HET RECHT OP PRIVACY - ALGEMEEN VOORZIENINGEN

"[…] In gevallen van laster moet de bescherming van iemands reputatie worden afgewogen tegen de bredere algemeen belang om ervoor te zorgen dat mensen vrij kunnen spreken en schrijven, ongehinderd door de kans om te worden vervolgd voor schadevergoeding als ze zich vergissen of verkeerd worden geïnformeerd. Verder, […]

de bescherming van artikel 10 geldt niet alleen voor informatie of ideeën die gunstig zijn en onschadelijk, maar ook voor degenen die de staat of een deel van de bevolking beledigen, schokken of verstoren."

CDL-AD(2013)024, Advies over de wetgeving met betrekking tot de bescherming tegen: laster van de Republiek Azerbeidzjan, §31; zie ook CDL-AD(2015)015, §25, CDL-AD(2013)038, §23 en CDL-AD(2008)026, §43

"Het verbod op laster roept de kwestie op van het juiste evenwicht tussen: vrijheid van meningsuiting, zoals beschermd door artikel 10 EVRM, en het recht op respect voor persoonlijke en gezinsleven, zoals beschermd door artikel 8 EVRM. Vrijheid van meningsuiting brengt plichten en verantwoordelijkheden die van bijzonder belang zijn wanneer de reputatie van een met name genoemde persoon en de 'rechten van anderen' lopen gevaar."

CDL-AD(2013)038, Advies over de wetgeving inzake smaad van Italië, §13; zie ook CDL-AD(2013)024, §§23 en 54

"[De bepalingen van de wet] wekken de indruk dat de 'persoonlijkheidsrechten' van individuen hebben altijd prevaleren boven de persvrijheid. Deze interpretatie is echter onjuist: het is op aan de rechter om tegenstrijdige belangen af te wegen en te beslissen welke van hen prevaleert in de specifieke omstandigheid van het geval: de vrijheid van meningsuiting of enig persoonlijk belang dat die vrijheid kan beïnvloeden. Het is dus verkeerd om categorisch te beweren dat dergelijke uitingen altijd ontoelaatbaar zijn. […]"

CDL-AD(2015)015, Advies over mediawetgeving (Wet CLXXXV inzake mediadiensten en de massamedia, Wet CIV inzake de persvrijheid en de wetgeving inzake belastingheffing op Advertentie-inkomsten van massamedia) van Hongarije, §26; zie ook CDL-AD(2016)008, §22

3.3 GEVALLEN VAN SMEER EN VRIJHEID VAN UITDRUKKING

3.3.1 Algemene beschrijving van de test die moet worden toegepast in gevallen van laster (en dergelijke)

"Wat duidelijk ontbreekt in de tekst van artikel 2.1.1 is dat lasterlijke uitlatingen vals of onwaar zijn. In gevestigde mensenrechtenjurisprudentie wordt laster gezien als het maken van onware/onnauwkeurige verklaringen van feiten over een andere persoon, die zijn/haar reputatie aantasten. De Het [Europese] Hof heeft geoordeeld dat de waarheid een verdediging moet zijn tegen een beschuldiging van laster. […]"

CDL-AD(2013)024, Advies over de wetgeving met betrekking tot de bescherming tegen: Laster van de Republiek Azerbeidzjan, §66

"[…] De Commissie van Venetië is van mening dat het recht om te antwoorden alleen van toepassing moet zijn op onware feitelijke informatie die iemands reputatie schaadt, en geen kritische meningen die niet aanleiding geven tot het recht om te antwoorden […]."

CDL-AD(2020)013, Albanië - Advies over ontwerpwijzigingen van wet nr. 97/2013 op de Audiovisuele mediadienst, §49

"Wat voor lasterlijke uitspraken neerkomen op een inmenging in het 'privéleven' wordt besproken? in de rechtspraak van het Hof. Zo heeft het Hof in de zaak *Karakó v. Hongarije* geoordeeld dat het verdrag: beschermt, door middel van artikel 8, 'kernaspecten' van iemands reputatie; het geeft bescherming tegen 'feitelijke' beschuldigingen […] van zo'n ernstig beledigende aard dat hun publicatie een onvermijdelijke directe

gevolgen voor het privéleven van de verzoeker' en niet alleen voor 'de externe beoordeling van het individu'. Wat deze 'drempel' ook mag zijn, het is duidelijk dat het EHRM het recht op 'reputatie' erkent en ontleent het aan het concept van het privéleven."

CDL-AD(2014)040, *Amicus Curiae* Brief voor het Grondwettelijk Hof van Georgië over de kwestie van smaad van de overledene, §16

"[…] Waar de vrijheid van meningsuiting […] in conflict komt met het recht op privéleven […] heeft het EHRM de volgende hoofdcriteria voor de evenwichtsoefening uiteenzetten:

• Bijdrage aan een debat van algemeen belang. De verklaringen die in de loop van een politiek debat als een eerlijk commentaar op zaken van algemeen belang maximale bescherming genieten onder het verdrag. Er zijn zeer sterke redenen nodig om beperkingen op politieke toespraak. De bestraffing van een media-outlet, uitgevers of journalisten alleen omdat ze kritisch zijn van de regering of het politieke systeem dat door de regering wordt omarmd, kan nooit beschouwd als een noodzakelijke beperking van de vrijheid van meningsuiting;

• De publieke status van de persoon die wordt bekritiseerd. Iemand die actief is in het publiek domein moet een hogere tolerantie voor kritiek hebben. De grenzen van acceptabele kritiek zijn: breder met betrekking tot politici die in hun publieke hoedanigheid optreden. Publieke figuren zijn dat ook die gebruikmaken van publieke middelen, invloedrijk zijn in de economische sector of een rol spelen in openbaar leven;

• Voorgaand gedrag van de persoon die het onderwerp van kritiek is. Er moet een redelijke verband tussen bekende feiten over het gedrag, opvattingen, houdingen enz. van de persoon wie is het onderwerp van kritiek en het negatieve oordeel/waardeoordeel over die persoon;

• De waarheidsverdediging (waar de toespraak feitelijke uitspraken bevat);

• Inhoud, vorm en de gevolgen van de publicatie. Het enkele feit dat vormen van uitdrukking als beledigend wordt beschouwd, is niet voldoende om het opleggen van boetes. De intensiteit van de toespraak en de effecten ervan op de reputatie van de betrokken persoon een factor waarmee rekening moet worden gehouden.

Deze lijst is niet uitputtend; bij het beoordelen of de juiste balans tussen reputatiebelangen

en de vrijheid van meningsuiting is geschonden, beoordeelt de rechtbank andere relevante factoren, voor bijvoorbeeld de zwaarte van de sanctie die is opgelegd aan de auteur van de lasterlijke verklaring. In de context van de onderhavige zaak het feit dat het het staatshoofd of de regering was die een verklaring, waarbij de overledene, zogenaamd valselijk, wordt beschuldigd van een ernstig misdrijf, zou kunnen zijn: relevant om de impact ('consequenties') van de verklaring te beoordelen."
CDL-AD(2014)040, *Amicus Curiae* Brief voor het Grondwettelijk Hof van Georgië over de kwestie van smaad van de overledene, §23; zie ook CDL-AD(2013)038, §17, CDL-AD(2014)040, §23, en CDL-AD(2016)008, §§20-21
"Alle arresten die in de bijlage zijn weergegeven, geven voorbeelden van hoe andere Europese Rechtbanken houden zich bezig met deze afweging van alle factoren in een specifiek geval om te bepalen of een persoon die een lasterlijke feitelijke bewering heeft gedaan waarvan hij of zij niet kan bewijzen dat deze waar is staat desondanks vrij om dit te doen. De aandacht wordt in het bijzonder gevestigd op de lijst van factoren in de Reynolds-beslissing van het Britse House of Lords […]:
1. De ernst van de beschuldiging. Hoe ernstiger de aanklacht, hoe meer het publiek is verkeerd geïnformeerd en het individu geschaad, als de bewering niet waar is.
2. De aard van de informatie en de mate waarin het onderwerp van belang is publieke zorg.

3. De bron van de informatie. Sommige informanten hebben geen directe kennis van de gebeurtenissen. Sommigen hebben hun eigen bijl te slijpen, of worden betaald voor hun verhalen.
4. De stappen die zijn genomen om de informatie te verifiëren.
5. De status van de informatie. De beschuldiging is mogelijk al het onderwerp geweest van een onderzoek dat respect afdwingt.
6. De urgentie van de zaak. Nieuws is vaak een bederfelijke handelswaar.
7. Of er commentaar is gevraagd aan de eiser. Hij heeft misschien informatie die anderen niet hebben bezitten of niet hebben bekendgemaakt. Een benadering van de klager zal niet altijd nodig zijn.
8. Of het artikel de kern van de kant van het verhaal van de eiser bevatte.
9. De toon van het artikel. Een krant kan vragen stellen of oproepen tot onderzoek. Het moet beweringen niet als feiten aannemen.
10. De omstandigheden van de publicatie, inclusief de timing."
CDL-AD(2004)011, *Amicus Curiae* Advies over de relatie tussen de vrijheid van Expressie en laster met betrekking tot onbewezen lasterlijke beschuldigingen van feiten zoals verzocht door het Grondwettelijk Hof van Georgië, §12
"De door de Rekenkamer voorgestelde toets is niet categorisch: met andere woorden, de verschillende elementen moeten worden beoordeeld om tot een correct resultaat te komen. […]
Het is moeilijk, zo niet onmogelijk, om *in abstracto* het relatieve gewicht van elk element van de te meten door de rechtbank toegepaste toets. Het zou echter eerlijk zijn om te zeggen dat wanneer de publicatie betrekking heeft op: ernstige zaken van algemeen belang, zullen andere overwegingen in het algemeen van minder belang zijn. […]".
CDL-AD(2016)008, Advies over de wet op de bescherming van de persoonlijke levenssfeer en over de wet op de bescherming van klokkenluiders van "De voormalige Joegoslavische Republiek Macedonië", §§22-23

3.3.2 Waarheidsverdediging en de verplichting om feitelijke beweringen te verifiëren; onderscheid tussen waardeoordelen en feiten

Zie ook Sectie 7.3 hieronder voor meer informatie over dit onderwerp

"[…] De waarborg van het 'algemeen belang' die door artikel 10 [van het EVRM] aan journalisten wordt geboden, is onderworpen op voorwaarde dat zij te goeder trouw handelen om nauwkeurige en betrouwbare informatie te verstrekken in in overeenstemming met de ethiek van de journalistiek.
Het Hof heeft in zijn jurisprudentie onderscheid gemaakt tussen feitelijke uitspraken en waardeoordelen. Hoewel het bestaan van feiten kan worden aangetoond, is de waarheid van waardeoordelen niet vatbaar van bewijs. Het Hof heeft geoordeeld dat de eis om de waarheid van een waardeoordeel te bewijzen is: onmogelijk te vervullen […]. Waar een verklaring neerkomt op een waardeoordeel, is de evenredigheid van de inmenging kan afhangen van ' *of er een voldoende feitelijke basis bestaat voor de gewraakte' verklaring, aangezien zelfs een waardeoordeel zonder feitelijke onderbouwing buitensporig kan zijn* '.
De bewijslast ligt in beginsel bij de auteur. Toch zou het bewijs van de waarheid niet moeten zijn: opgelegd aan de dader van het misdrijf als een verplichting in gevallen waarin het voor hem/haar onmogelijk is om de waarheid te bewijzen of onredelijke inspanningen van zijn/haar kant nodig zouden zijn, terwijl de eiser: toegang tot relevante feiten. Wat de media betreft, herinnerde het Hof in *McVicar v. UK* eraan dat ' *speciale redenen nodig waren voordat een krant kon worden ontheven van zijn gewone verplichting om: feitelijke verklaringen te verifiëren die lasterlijk waren voor particulieren* '.
Evenzo heeft de jurisprudentie van het Hof, als onderdeel van de verdediging van het 'algemeen belang', de recht van het publiek om allerlei soorten informatie en ideeën te ontvangen, ook al is het soms niet helemaal

bevestigd. Daarnaast oordeelde het Hof dat journalistieke vrijheid omvat ook een eventuele toevlucht tot een zekere mate van overdrijving, of zelfs provocatie."
CDL-AD(2013)038, Advies over de wetgeving inzake smaad van Italië, §§24-27; zie ook CDL-AD(2013)024, §§98-99, en CDL-AD(2020)013, §49
"[…] [Er] kunnen situaties zijn waarin een journalist opzettelijk het onderschepte vervormt gesprek, of een kwaadwillige verkeerde voorstelling van de inhoud ervan. Dergelijke misbruiken zouden strafbaar moeten zijn; de persvrijheid mag geen valse feitelijke beweringen omvatten die kwaadwillig of roekeloos zijn gedaan minachting voor de waarheid. […] [Het] zou de professionele plicht van een journalist moeten zijn om te verifiëren, door te nemen redelijke stappen, de authenticiteit van het materiaal dat hij/zij van plan is te publiceren. Een dergelijke verificatie kan omvatten bijvoorbeeld contact opnemen met de personen die bij het gesprek betrokken zijn en hun opmerkingen.
Dat gezegd hebbende, lijkt de waarheidsgetrouwheid van het gepubliceerde materiaal niet de belangrijkste zorg te zijn van de privacywet. Uit de tekst blijkt duidelijk dat het niet bedoeld was om kwaadwillige of roekeloze te bestrijden gedrag van journalisten. De wet heeft veeleer betrekking op de publicatie van echte materialen die kunnen zijn, ondanks hun waarheidsgetrouwheid, schadelijk voor iemands privacy. De publicatie van dergelijke geluidsbanden is vergelijkbaar met een publicatie van een echte foto. Dergelijke geluidsbanden, indien gepubliceerd, kunnen de reputatie, moreel lijden veroorzaken, familierelaties verstoren enz. maar niet omdat ze onwaar zijn.
De Commissie van Venetië onderschrijft de mening van het Amerikaanse Hooggerechtshof dat 'staat' maatregelen om de publicatie van waarheidsgetrouwe informatie te bestraffen, kunnen zelden voldoen aan de grondwettelijke normen'.
Als het doel van de wet is om te gaan met de eerlijke openbaarmaking van authentieke materialen – of materialen die op het eerste gezicht authentiek zijn [Voetnoot 31: Niet noodzakelijk 'waar'; de journalist mag niet verplicht zijn om de waarheid van zijn bewering in elk geval boven redelijke twijfel te bewijzen; er wordt meestal een meer ontspannen test toegepast om na te gaan of de journalist professioneel heeft gehandeld en dat heeft gedaan alles wat onder de gegeven omstandigheden redelijkerwijs van hem mocht worden verwacht om de juistheid van de informatie] – die van algemeen belang zijn, kan de publicatie ervan niet worden verboden enkel en alleen omdat het kan iemands reputatie schaden. Reputatieschade is een relevant argument, maar dat is het niet voldoende – de wet moet ook rekening houden met andere elementen die verband houden met de inhoud van de informatie […]."

CDL-AD(2016)008, Advies over de wet op de bescherming van de persoonlijke levenssfeer en over de wet op de bescherming van klokkenluiders van "De voormalige Joegoslavische Republiek Macedonië", §§45-47; zie ook CDL-AD(2013)038, §§36-42

3.3.3 Criteria "Algemeen belang" en "publiek figuur"

"Politieke uitingen genieten bijzondere bescherming vanwege de sociale dimensie. […]."
CDL-AD(2010)053rev, Advies over de waarschuwing gericht aan de Wit-Russische vereniging van journalisten op 13 januari 2010 door het Ministerie van Justitie van Wit-Rusland, §58

"In zijn jurisprudentie heeft het Hof consequent het begrip hoge tolerantiedrempel toegepast voor: kritiek gericht op politici […]. […] [De] grenzen van acceptabele kritiek zijn breder wat betreft publieke of politieke figuren dan bij een particulier. In een democratische samenleving is de het optreden van de overheid moet worden onderworpen aan nauwlettend toezicht, niet alleen van de wetgevende en gerechtelijke autoriteiten, maar ook van de pers en de publieke opinie. […]"

CDL-AD(2013)038, Advies over de wetgeving inzake smaad van Italië, §20; zie ook CDL-AD(2013)024, §28

"De Commissie van Venetië herinnert er ook aan dat het concept van 'privéleven' anders wordt toegepast op particulieren enerzijds en politici anderzijds, die 'onvermijdelijk en willens' stellen zich open voor nauwkeurig onderzoek van hun woorden en daden door journalisten en het publiek op groot, en zij moeten bijgevolg een grotere mate van tolerantie vertonen" […]. de grenzen van aanvaardbare kritiek is dan ook ruimer ten aanzien van een politicus als zodanig. Daarentegen is de status van een gewoon persoon 'vergroot de interactiezone die binnen de reikwijdte van privé kan vallen' leven'."
CDL-AD(2016)008, Advies over de wet op de bescherming van de persoonlijke levenssfeer en over de wet op de bescherming van klokkenluiders van "De voormalige Joegoslavische Republiek Macedonië", §24; zien ook §48 van dit advies en CDL-AD(2013)038, §20

"Het is duidelijk dat politici, vooraanstaande zakenmensen, hooggeplaatste ambtenaren, leden van de koninklijke families, beroemde atleten en beroemdheden, vallen onder de reikwijdte van een publiek figuur. bepaalde feiten met betrekking tot het privéleven van publieke figuren, met name politici, kan inderdaad interessant zijn voor burgers, en het kan daarom legitiem zijn dat lezers, die ook kiezers zijn, worden geïnformeerd over die feiten. […]"
CDL-AD(2013)024, Advies over de wetgeving met betrekking tot de bescherming tegen: Laster van de Republiek Azerbeidzjan, §78; zie ook CDL-AD(2009)010, §26

"[…] [Als] op de beledigingen die godslastering bevatten, geuit tegen de president van de republiek en de leden van zijn familie maken zich zorgen, met – volgens de autoriteiten – geen kritische inhoud, een Er moet een duidelijk onderscheid worden gemaakt tussen kritiek en belediging. Als de enige bedoeling van enige vorm van uitdrukking is om de president te beledigen, wat neerkomt op moedwillige minachting of nodeloos persoonlijk aanval, zou een evenredige sanctie in beginsel geen schending van het recht op vrijheid opleveren van expressie. Desalniettemin is de Commissie van Venetië getroffen door de gevangenisstraffen en de arrestaties en detenties in voorarrest van personen wegens belediging van de president. Hoewel de uitdrukkingen kunnen scheldwoorden bevatten, de arrestatie van een 16-jarige jongen op zijn school wegens belediging de president en de door rechtbanken uitgesproken gevangenisstraffen […] zullen zeer waarschijnlijk leiden tot een huiveringwekkend effect op de samenleving als geheel en kan niet worden beschouwd als evenredig aan het legitieme doel nagestreefd, dat wil zeggen het beschermen van de eer en waardigheid van de president."
CDL-AD(2016)002, Advies inzake de artikelen 216, 299, 301 en 314 van het Strafwetboek van Turkije, §68; zie ook §126

3.3.4 Sancties wegens laster

Zie Sectie 5.1 hieronder

3.4 OPENBARE OPENBAARMAKING VAN GECLASSIFICEERD MATERIAAL, PRIVÉ GESPREKKEN EN PERSOONLIJKE INFORMATIE

3.4.1 Openbaarmaking van geclassificeerd materiaal

"Een staat moet in staat zijn om bepaalde informatie geheim te houden, en deze geheimhouding met beide te beschermen administratieve mechanismen en het strafrecht. Geheimhouding kan echter ook incompetentie verbergen,

bijbedoelingen en corruptie. Geheimhouding maakt het leven van de staatsautoriteiten bovendien gemakkelijker, omdat het beschermt hen, en hun beleidsvorming, tegen controle door burgers en de media. overheidsinstanties komen daardoor voortdurend in de verleiding om informatie geheim te houden en informatie te overclassificeren."
CDL-AD(2008)008, Advies over de wet op het staatsgeheim van de Republiek Moldavië, §5; zie ook, mutatis mutandis, CDL-AD(2012)023, §63

"Het kan legitiem zijn om bepaalde technische aspecten van de antiterroristische operatie geheim te houden terwijl... de crisis is aan de gang om de operaties niet in gevaar te brengen. De autoriteiten moeten echter niet in de verleiding komen, noch toegestaan worden om geheimhoudingsregels te gebruiken om hun acties aan openbare controle te houden. Het is de hoofdrol van journalisten, als 'publieke waakhonden', om ongerechtvaardigde of onwettige acties aan het licht te brengen en het is een recht van het publiek om hierover geïnformeerd te worden.
Beperkingen op berichtgeving in de media zijn gemakkelijker te rechtvaardigen als ze nauw zijn toegesneden: ze moeten van een korte duur, worden toegepast op een beperkte geografische zone, en betrekking hebben op tactische aspecten van de lopende terrorismebestrijdingsoperatie en soortgelijke 'geheime' informatie. […] Het algemene verbod het afnemen van interviews is ook problematisch (omdat niet elk interview de terroristen zal onthullen) gevoelige informatie)."
CDL-AD(2018)024, Advies over de wet ter voorkoming en bestrijding van terrorisme van de Republiek Moldavië, §§66 en 67

3.4.2 Openbaarmaking van onrechtmatig onderschept privégesprek

"[De] wet introduceert een strafrechtelijke aansprakelijkheid voor openbaarmaking van het onrechtmatig onderschepte materiaal. Een kan concluderen dat een absoluut verbod, vervat in artikel 4 p. 2, kan op de zool gerechtvaardigd zijn op grond dat het materiaal is verkregen in flagrante schending van het privé-geheim communicatie. […].
Het is echter de vraag of deze reden – namelijk de onrechtmatige herkomst van die opnamen – is een relevant en voldoende argument om het verbod te rechtvaardigen. De jurisprudentie van het EHRM op grond van artikel 10 doet: rekening houden met de wijze waarop de informatie is verkregen. […].
Het is echter niet noodzakelijkerwijs een voldoende argument. Het belang van de bevolking om zeker te weten informatie van algemeen belang kan zwaarder wegen dan een wettelijke vertrouwensplicht […].
Het lijdt geen twijfel dat de praktijk van het illegaal afluisteren door rechtshandhavingsdiensten zou moeten zijn: bestreden. […] Bijvoorbeeld, in sommige rechtsgebieden is materiaal verkregen als gevolg van illegale afluisteren kan in strafprocedures niet als bewijs worden gebruikt. Zo'n regel hoort dergelijk gedrag van de politie te ontmoedigen. Deze logica is echter niet van toepassing hier. Het doel van de privacywet is anders: het is niet de bedoeling dat het toekomstige misstanden afschrikt, maar het is doel is om iets aan te pakken dat al is gebeurd.
Het is volkomen legitiem om te proberen de personen te identificeren en te straffen die opdracht hebben gegeven of hebben uitgevoerd illegaal afluisteren. […]
[De privacywet] kan echter worden toegepast op gezagsgetrouwe journalisten die hebben ontvangen: informatie die in strijd met de wet zou zijn verkregen, maar die zelf niet verantwoordelijk was

voor de onrechtmatige onderscheppingen. […] [Als] er een bewijs is dat de journalist handelde als een crimineel medewerker van die 'gewetenloze acteurs', kan dergelijk gedrag worden beschouwd als niet 'in' in overeenstemming met de principes van verantwoorde journalistiek'.

In de zeer specifieke situatie die de privacywet zou moeten aanpakken, zou het echter zijn: redelijk om goede trouw van de journalisten aan te nemen. […] Bovendien zou het straffen van journalisten niet toekomstige illegale afluisterpraktijken af te schrikken, aangezien, zoals hierboven vermeld, de privacywet alleen betrekking heeft op die afluisterpraktijken die al hadden plaatsgevonden. Er wordt geen beroep gedaan op de Commissie van Venetië om: een algemene regel formuleren over de vraag of het legitiem is om te voorkomen dat journalisten publiceren onrechtmatig verkregen materiaal. Echter, in de omstandigheden waarin de Privacywet is aangenomen, steunt de Commissie van Venetië het idee om journalisten sancties op te leggen voor: publicatie van materialen uitsluitend omdat die materialen een dubieuze oorsprong hebben. De taak van een journalist moet zich beperken tot het beoordelen of het materiaal zaken van algemeen belang bevat en daarom het verdient om gepubliceerd te worden, en of de publicatie ervan ernstige schade kan aanrichten? aan enkele andere legitieme belangen, zoals bijvoorbeeld privacy"

CDL-AD(2016)008, Advies over de wet op de bescherming van de persoonlijke levenssfeer en over de wet op de bescherming van klokkenluiders van "De voormalige Joegoslavische Republiek Macedonië", §§36-42

3.4.3 Openbaarmaking van zeer persoonlijke informatie

"[…] Het lijkt er dus op dat de wet zich vooral bezighoudt met de openbaarmaking van informatie over enkele zeer intieme aspecten van het privé- en gezinsleven. Dit is een redelijke lezing; bescherming van dergelijke informatie van openbaarmaking is een legitiem doel dat de staat nastreeft. De vraag, blijft echter, wat zijn de grenzen van 'privacy' zo opgevat.
Zoals hierboven vermeld, artikel 4 p. 2 verbiedt *elke* openbare openbaarmaking van dergelijke privé-informatie. Dit benadering is onjuist. […].
[…] Bepaalde informatie kan zowel 'persoonlijk' zijn als tegelijkertijd belangrijk voor het publiek discussie […].
Vanuit dit perspectief zou […] het passender zijn – gezien de specifieke omstandigheden van de afluisterschandaal – te vertrouwen op het tegenovergestelde vermoeden, namelijk dat de gesprekken waarbij publieke figuren betrokken zijn, bevatten elementen die het algemeen belang vertegenwoordigen. Journalisten zouden moeten daarom dergelijke informatie mogen publiceren. Er kunnen uitzonderingen op deze regel zijn, maar ze moet altijd worden geformuleerd als uitzonderingen, niet als een algemene regel.
[…] [De] Privacywet kan worden gewijzigd om journalisten te verplichten bepaalde praktische stappen te nemen om de informatie die openbaar mag worden te onderscheiden van de informatie die zou moeten geheim gehouden worden. […] Het zou de plicht van de journalist moeten zijn om dergelijke 'collateral damage' te vermijden en dus om die elementen van persoonlijke informatie uit te sluiten die geen betrekking hebben op publieke figuren en raken niet aan zaken van algemeen belang. […]"

CDL-AD(2016)008, Advies over de wet op de bescherming van de persoonlijke levenssfeer en over de wet op de Bescherming van klokkenluiders van "de voormalige Joegoslavische Republiek Macedonië", §§49-50 en §§52-54

"In Digital Rights Ireland v Minister for Communications & Others,30 heeft het Hof van Justitie van de Europese Unie (HvJ-EU) onderzocht de verenigbaarheid van de Europese richtlijn inzake gegevensbewaring met artikel 7 ('Eerbiediging van privé- en gezinsleven') en artikel 8 ('Bescherming van persoonsgegevens') van het EU-Handvest van de grondrechten. […]
Uit die gegevens, als geheel genomen [nadruk toegevoegd], kunnen zeer nauwkeurige conclusies worden getrokken met betrekking tot het privéleven van de personen van wie gegevens zijn bewaard, zoals de gewoontes van

het dagelijks leven, vaste of tijdelijke verblijfplaatsen, dagelijkse of andere verplaatsingen, de uitgevoerde activiteiten, de sociale relaties van die personen en de sociale omgeving door hen bezocht.
Zo is volgens het HvJ-EU de openbaarmaking van dat soort informatie, gezien het cumulatieve effect ervan, vormt duidelijk een inbreuk op de privacy, beschermd door artikel 7 van het Handvest. In dat geval het HvJ-EU vernietigde de EU-richtlijn inzake gegevensbewaring en verschillende rechtbanken in de EU-landen hebben gevolgd, met de nadruk op de noodzaak van verbeterde controles over het verzamelen van metagegevens.31
Het EHRM interpreteert de toepasselijkheid van artikel 8 van het EVRM op dit soort gegevens ook nogal breed. Het gebruik van informatie met betrekking tot de datum en lengte van telefoongesprekken en in met name de gekozen nummers kunnen aanleiding geven tot een probleem op grond van artikel 8 als dergelijke informatie vormt een 'integraal onderdeel van de telefonische communicatie'. Verder, systematische verzameling en opslag van gegevens door beveiligingsdiensten over bepaalde personen, zelfs zonder het gebruik van geheime bewakingsmethoden, vormde een inmenging in de prive levens."

CDL-AD(2016)012, Advies inzake de wet van 15 januari 2016 tot wijziging van de politiewet en bepaalde andere wetten van Polen, §§27-30

"Gewijzigd artikel 32 Sectie VII is gericht op de bescherming van persoonsgegevens. Bescherming van persoonsgegevens is: een legitieme zorg en de verheffing ervan als een constitutionele kwestie is een positieve ontwikkeling. Deze norm mag het verzamelen en openbaar maken van gegevens over het 'privéleven' van openbare cijfers, binnen de grenzen die de jurisprudentie van het EHRM op grond van artikel 10 van het Europees Verdrag stelt. Verder moet het verzamelen en systematiseren van gegevens (door de staat en particuliere actoren) mogelijk zijn voor andere legitieme doeleinden. In dit verband moet eraan worden herinnerd dat er een zekere tendens is: te aanvaarden dat het recht om informatie te ontvangen als onderdeel van het recht op vrijheid van meningsuiting impliceert in principe het recht op toegang tot informatie van de administratie - informatie die moet op specifiek verzoek en op de gebruikelijke verjaringsgronden openbaar worden gemaakt."

CDL-AD(2016)029, Advies over de ontwerpwijzigingen van de grondwet van Azerbeidzjan ingediend bij het referendum van 26 september 2016, §38

3.4.4 Klokkenluiders

"De Klokkenluiderswet biedt bescherming aan personen die te goeder trouw een misstanden 'die het algemeen belang schendt of bedreigt' die ze op hun werkplek ontdekken. In in wezen maakt de Klokkenluiderswet een uitzondering op de wettelijke geheimhoudingsplicht, die: is in normale omstandigheden bindend voor iedere medewerker. […] Onder bepaalde voorwaarden […] de klokkenluiders hebben het recht om openbaar te worden gemaakt.
Een wettelijk kader voor de bescherming van klokkenluiders is tegenwoordig in veel landen. Openbaarmakingen die lange tijd als onwettig of moreel verdacht werden beschouwd rechtsbescherming hebben gevonden. De Macedonische klokkenluiderswet volgt deze trend en is grotendeels geïnspireerd door het *acquis* van de Raad van Europa . […]."

CDL-AD(2016)008, Advies over de wet op de bescherming van de persoonlijke levenssfeer en over de wet op de Bescherming van klokkenluiders van "de voormalige Joegoslavische Republiek Macedonië", §§59-60

CDL-PI(2020)008
"[…] De Commissie van Venetië benadrukt dat de klokkenluider niet mag worden verplicht om te *bewijzen* […]
dat de verstrekte informatie volkomen juist is; het kan echter zijn dat hij/zij moet aantonen dat:
de informatie die hij/zij openbaarde was op zijn minst op het *eerste gezicht* geloofwaardig. […].
De volgende vraag is in hoeverre de 'goede motieven' van de klokkenluider bepalend moeten zijn
hem/haar bescherming onder de Wet geven. […]
[…] [Hoewel] het motief van de klokkenluider een element is om te beoordelen, is het feit dat de onthulling
werd gedreven door verkeerde motieven neemt niet (volledig) de bescherming weg die de 'publieke'
rente' aan een dergelijke openbaarmaking kan verlenen. […]. *Mala fides* onthullingen kunnen nog steeds een goed en
belangrijk doel *terwijl bonafides* geen garantie is voor een positieve bijdrage aan het algemeen belang."
CDL-AD(2016)008, Advies over de wet op de bescherming van de persoonlijke levenssfeer en over de wet op de
Bescherming van klokkenluiders van "de voormalige Joegoslavische Republiek Macedonië", §§71-73
"[…] [Het] is redelijk om openbare bekendmakingen alleen onder bepaalde specifieke
voorwaarden. Maar […] de wet legt de lat te hoog. […]
[…] [Het] is moeilijk te accepteren dat grove schending van de mensenrechten […] geen afdoende rechtvaardiging kan zijn
voor openbaarmaking. Hetzelfde geldt voor ernstige beschuldigingen van corruptie, verkiezingsfraude, enz.
Om verder te kunnen gaan met de openbaarmaking, moet de klokkenluider volgens de wet
is vereist om aan te tonen dat 'het bewijs van [de onwettige] activiteit op handen kan zijn'
vernietigd' […]. Maar niet in alle ernstige gevallen bestaat het risico van vernietiging van bewijsmateriaal. […] [Dit]
voorwaarde is zeer moeilijk te bevredigen en moet als een conditio *sine qua non* worden verwijderd .
Ten slotte, artikel 6 p. 3 definieert drie aanvullende verplichtingen voor het beschermen van klokkenluiders
openbaarmakingen: het vermoeden van onschuld respecteren, het recht op bescherming van
persoonsgegevens, en niet om het verloop van een gerechtelijke procedure te bedreigen. Deze drie
aanvullende verplichtingen kunnen een huiveringwekkend effect hebben op degenen die openbaar willen maken.
[…] Het wordt aanbevolen dat de voorwaarden voor de beschermde openbaarmaking een van de volgende omvatten:
de drie situaties: (i) een eerdere mislukte interne/externe onthulling, (ii) het niet-bestaan
van een intern/extern openbaarmakingsmechanisme of de inefficiëntie ervan, (iii) het risico van verhulling van de
wangedrag of ontsnappen aan aansprakelijkheid door de daders in geval van een interne/externe openbaarmaking of de
vrees dat de materialen zouden kunnen worden vernietigd. […]"
CDL-AD(2016)008, Advies over de wet op de bescherming van de persoonlijke levenssfeer en over de wet op de
Bescherming van klokkenluiders van "de voormalige Joegoslavische Republiek Macedonië", §§77-79 en
§84
"[…] [Bescherming] geboden door de klokkenluiderswet lijkt te zijn gericht op het mogelijke
disciplinaire sancties tegen de klokkenluider. Dit is in lijn met de aanpak van de commissie
van ministers […].
De volgende vraag is of deze bescherming verder moet gaan dan de disciplinaire sfeer en dekking
mogelijke strafrechtelijke sancties die voortvloeien uit de openbaarmaking, of enige burgerlijke aansprakelijkheid op grond van onrechtmatige daad of a
contractbreuk. […]
Dat betekent niet dat de klokkenluiderswet noodzakelijkerwijs een alomvattende moet worden
code voor alle soorten openbaarmakingen en bieden verdediging tegen alle soorten juridische sancties. Waarschijnlijk,
met betrekking tot sommige specifieke soorten openbaarmakingen (bijvoorbeeld die met betrekking tot de staat of het leger)

geheimen) moeten speciale regels gelden. De wet zou echter specifieker moeten zijn over de 'bescherming'
het geeft aan klokkenluiders. […]"
CDL-AD(2016)008, Advies over de wet op de bescherming van de persoonlijke levenssfeer en over de wet op de
Bescherming van klokkenluiders van "de voormalige Joegoslavische Republiek Macedonië", §§92-94

4.

ONTVLAMBARE TOESPRAAK OF OBSCENITEITEN

"In bepaalde rechtsgebieden zijn op inhoud gebaseerde beperkingen op spraak niet toegestaan, tenzij, voor:
ze creëren bijvoorbeeld een duidelijk en onmiddellijk gevaar van onrechtmatig gewelddadig optreden. Dus de VS
Het Hooggerechtshof maakt een onderscheid tussen een louter algemene pleidooi voor geweld en roept op tot een
specifieke gewelddadige daad. De voormalige klasse van meningsuiting wordt beschermd door het eerste amendement op de VS
Grondwet, terwijl de laatste strafbaar kan zijn.
De Europese benadering is niet zo categorisch. Als zodanig zijn op inhoud gebaseerde beperkingen niet uitgesloten
op grond van artikel 10 van het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens (EVRM) of artikel 11 van de EU
Handvest van de grondrechten. Sterker nog, er zijn tal van internationale instrumenten
die er bij de Staten op aandringen positieve maatregelen te nemen om haatzaaiende uitlatingen te bestrijden of kinderen te beschermen tegen:
seksueel expliciete of gewelddadige media-inhoud."
CDL-AD(2015)015, Advies over mediawetgeving (Wet CLXXXV inzake mediadiensten en
de massamedia, Wet CIV inzake de persvrijheid en de wetgeving inzake belastingheffing op
Advertentie-inkomsten van massamedia) van Hongarije, §§20-21

4.1 OPMERKELIJKE TOESPRAAK

"[…] Pleiten voor de wijziging van de Grondwet door middel van juridische middelen zou kunnen worden bekeken,
[volgens het nationale recht in kwestie], als een schending van de grondwettelijke orde - maar meestal is het dat wel
een aanvaardbare uitdrukkingsvorm. In zijn advies over de Roemeense grondwet heeft de Venice
De Commissie benadrukte dat 'bij afwezigheid van een element van 'geweld', het verbod op
uitdrukking die territoriaal separatisme bevordert (wat kan worden gezien als een legitieme uitdrukking van a
mening van een persoon), kan worden beschouwd als verder gaan dan op grond van het EVRM is toegestaan'. in een
advies over de wet van Azerbeidzjan inzake NGO's, oordeelde de Commissie van Venetië dat 'vreedzaam'
pleiten voor een andere constitutionele structuur […] worden niet als criminele handelingen beschouwd, en
moet integendeel worden gezien als legitieme uitingen'."
CDL-AD(2015)015, Advies over mediawetgeving (Wet CLXXXV inzake mediadiensten en
de massamedia, Wet CIV inzake de persvrijheid en de wetgeving inzake belastingheffing op
Advertentie-inkomsten van massamedia) van Hongarije, §23, met verwijzing naar CDL-
AD(2014)010, §73 en CDL-AD(2014)043, §49; zie ook CDL-AD(2007)043, §10; CDL-
AD(2012)016, §33
"[…] De wetgeving moet duidelijk maken dat het alleen gaat om de verspreiding van materialen met betrekking tot:
oproepen om deel te nemen aan evenementen van massale wanorde waarbij het materiaal daden van massale wanorde bepleit
of waar de uitgever weet dat dergelijke handelingen gepland zijn of zullen worden uitgevoerd die zouden moeten zijn
verboden."
CDL-AD(2008)017, Advies van de ontwerpwijzigingen van het Wetboek van Strafrecht van de
Republiek Armenië, §14; zie ook §§16-17

"[…] [Na] de afkondiging van de noodtoestand waren veel journalisten vervolgd en
in detentie geplaatst als lid van verschillende terroristische groeperingen, uitsluitend op basis van de inhoud
van hun publicaties. De regering voerde in hun memorandum daarentegen aan dat de
journalisten werden niet vastgehouden omdat ze journalisten waren, maar omdat ze lid waren van een terrorist
organisatie of voor 'propaganda maken ten gunste van hen'.
Een 'verbale handeling' kan vanuit twee gezichtspunten worden geanalyseerd: als een zelfvoorzienende grond voor vervolging,
of als aanvullend bewijs dat betrokkene betrokken is bij een ander onrechtmatig

activiteit (bijvoorbeeld bij de werving van nieuwe leden voor een illegale gewapende organisatie). De scheidslijn tussen deze twee aspecten van 'verbale handelingen' is een mooie. De Commissie van Venetië herinnert eraan dat: waar het enige bewijs dat leidde tot de strafrechtelijke veroordeling van de aanvragers voor 'lidmaatschap van' (of 'helpen en aanzetten') een terroristische organisatie was de inhoud van hun openbare toespraak (in verschillende formulieren), had het EHRM de neiging om die gevallen te beschouwen als vallend onder de werkingssfeer van de artikelen 9, 10 en/of 11 van het EVRM.
De Commissie van Venetië kan niet bevestigen of beschuldigingen van 'lidmaatschap' van een terrorist organisatie (of soortgelijke aanklachten), die vaak zwaardere straffen met zich meebrengen, zijn in elk geval gegrond specifiek geval. Het herhaalt echter dat 'het uiten van een mening in zijn verschillende vormen moet' niet het enige bewijs voor de nationale rechtbanken zijn om te beslissen over het lidmaatschap van de verdachte in een gewapende organisatie'.
De Commissie van Venetië benadrukt dat het Wetboek van Strafrecht van Turkije en de speciale antiterreur wetgeving heeft verschillende specifieke bepalingen die het mogelijk maken om opruiende of opruiende spraak, propaganda van terrorisme en andere soortgelijke 'verbale overtredingen' (zie in het bijzonder de artikelen 215, 216, 220 8, 217, 299, 300 en 301 van het Wetboek van Strafrecht en artikel 7 § 2 en artikel 8 § 2 van de antiterrorismewet nr. 3713). Dergelijke verbale handelingen kunnen in principe juridisch verwerpelijk zijn, en in extremis zelfs strafrechtelijk strafbaar. Toch een rechter die die specifieke bepalingen toepast moeten zich bewust zijn van hun dimensie op grond van artikel 10 van het EVRM. Dit bewustzijn vermindert de risico dat aanvaardbare uitingsvormen door middel van het strafrecht worden onderdrukt. Door daarentegen, wanneer dezelfde publicaties worden behandeld onder de noemer 'lidmaatschap' van een terrorist organisatie, haar 'meehelpen' of 'namens' haar optreden, het risico van ongerechtvaardigde inmenging in de vrijheid van meningsuiting is veel hoger.
In hun latere opmerkingen deelde de regering de Commissie van Venetië mee dat „[…] bestraft voor propaganda alleen wordt niet voldoende geacht om de misdaad van lidmaatschap te vormen een organisatie'. Deze verduidelijking is belangrijk en de Turkse autoriteiten moeten ervoor zorgen dat dit aanpak komt ook tot uiting in de praktische toepassing van het Wetboek van Strafrecht, en dat 'verbale handeling' misdrijven' (gerelateerd aan verschillende vormen van meningsuiting) duidelijk te onderscheiden van de concepten van 'lidmaatschap' van illegale organisaties, medeplichtigheid aan terrorisme enz.
De regering beweerde ook dat 'ondanks dat ze journalisten waren, veel mensen met een gewapende' conflict met de veiligheidstroepen, gooide molotovcocktails naar de politie, slachtte onschuldige mensen af en geplande terroristische activiteiten, samen met het bewijsmateriaal werden geïdentificeerd'. Inderdaad, waar een persoon wie journalist van beroep is, betrokken is bij dergelijke handelingen, rijst geen vraag van artikel 10, en dergelijke persoon kan rechtmatig worden vervolgd als lid van een terroristische organisatie. echter, de de aandacht van de Commissie van Venetië ligt niet op die situaties, maar op de gevallen waarin de 'lidmaatschap'-beschuldiging is in wezen afgeleid van de inhoud van de publicaties van de betrokkene.
Het bovenstaande betekent niet dat de Commissie van Venetië kritiekloos het gebruik ervan goedkeurt specifieke bepalingen van het Wetboek van Strafrecht die handelen over 'verbale feiten'. Sommige ervan zijn gevaarlijk vaag (wat een probleem kan opleveren op grond van artikel 7 van het EVRM) of overdreven gesteld hoge straffen. […] Echter, in de huidige context is de eerste stap om de situatie te verbeteren met de

journalistieke vrijheid zou zijn om het begrip 'lidmaatschap' zeer eng te construeren. Radicaal dissidenten en felle critici van het regime kunnen worden bestraft voor het overschrijden van de grenzen van toegestane spraak, ondanks de beperkte ruimte in artikel 10 § 2 van het Verdrag voor beperkingen op het politieke debat, maar ze mogen in ieder geval niet worden gelijkgesteld met de leden van terroristische groeperingen. De Commissie van Venetië is dus van mening dat het 'lidmaatschap' concept (en dergelijke) mag niet worden toegepast op de journalisten, waar de enige handeling aan hen wordt toegeschreven is de inhoud van hun publicaties."
CDL-AD(2017)007, Turkije - Advies over de maatregelen in de recente noodsituatie
Wetsbesluiten met betrekking tot de vrijheid van de media, §§66-72

4.2 HAAT TOESPRAAK EN ALIKE

"De Commissie van Venetië benadrukt […] dat haatzaaien 'in tegenspraak is met de conventies' onderliggende waarden, met name tolerantie, sociale vrede en non-discriminatie' en, op grond van artikel 17 EVRM, niet de bescherming genieten die artikel 10 EVRM biedt."
CDL-AD(2013)024, Advies over de wetgeving met betrekking tot de bescherming tegen:
laster van de Republiek Azerbeidzjan, §42; zie ook CDL-AD(2008)026, §56

"[…] [Waar] toespraak aanzet tot geweld tegen een individu of een deel van de bevolking, de Overheidsinstanties hebben een ruimere beoordelingsmarge en kunnen dergelijke uitingen reguleren door: formaliteiten, voorwaarden, beperkingen of sancties invoeren. Zelfs politieke journalistiek heeft zijn grenzen: een stevige kritiek op het overheidsbeleid, politieke figuren of groepen mensen zou niettemin moeten zijn verantwoordelijk, en mag geen haatdragende taal bevatten of onwettig geweld aanmoedigen. Er zijn internationale documenten die de Staten actief verplichten maatregelen te nemen, waaronder maatregelen onder het strafrecht, om haatmisdrijven te bestrijden."
CDL-AD(2015)004, Advies over de ontwerpwijzigingen van de mediawet van Montenegro,
§12

"[…] [Het] is twijfelachtig of elke uitoefening van de vrijheid van meningsuiting gericht is op het ' *schenden van de waardigheid' van welke etnische, raciale of religieuze gemeenschap dan ook* ' is haatzaaien van het genoemde type. De gebruikte termen in het amendement potentieel hebben voor een zo breed toepassingsgebied dat ze de duidelijkheid ontberen en precisie moest voldoen aan de voorwaarde dat een beperking van de vrijheid van meningsuiting moet 'door de wet zijn voorzien'."
CDL-AD(2013)012, Advies over de vierde wijziging van de fundamentele wet van
Hongarije, §52

"Het strafbaar stellen van oproepen tot geweld levert geen enkel probleem op. Het begrip 'haat' daarentegen is moeilijker te definiëren. Voor het EHRM omvat de vrijheid van meningsuiting niet alleen onschuldige ideeën die gunstig worden ontvangen door het publiek, maar die 'de staat beledigen, schokken of verstoren of' elke sector van de bevolking'. Het is niet altijd gemakkelijk om te zeggen wanneer een 'aanstootgevend' of 'schokkend' vorm van meningsuiting wordt 'hate speech'; het EHRM paste in dergelijke gevallen contextuele en multi-factoren analyse. Hoewel er geen eenvoudige definitie van 'haat' is, moet deze worden onderscheiden van: eenvoudige kritiek op ideeën of praktijken, gedeeld door leden van de beschermde groep. […]"
CDL-AD(2018)014, Advies over het ontwerp van wet tot wijziging van de Grondwet, over het ontwerp van wet op de commissie voor mensenrechten en gelijkheid, en over de ontwerpwet inzake gelijkheid van Malta, §94

"De Commissie van Venetië is van mening dat om 'opruiing van sociale, raciale, etnische' of religieuze onenigheid' als 'extremistische activiteit', moet de definitie uitdrukkelijk het element van geweld. Dit zou […] nauwer aansluiten bij de algemene benadering van het begrip 'extremisme' in het Verdrag van Shanghai."
CDL-AD(2012)016, Advies over de federale wet ter bestrijding van extremistische activiteiten van de
Russische Federatie, §36; zie ook CDL-AD(2008)026, §21, en CDL-PI(2016)010, §40

"Negationisme, in de zin van publieke ontkenning van historische feiten of genocide met een raciaal doel, is een

overtreding in enkele landen (Oostenrijk, België, Frankrijk, Zwitserland). In andere landen zoals
Duitsland, kunnen bepaalde activiteiten die neerkomen op negationisme binnen de definitie van het misdrijf vallen
aanzetten tot haat."
CDL-AD(2008)026, Rapport over de relatie tussen vrijheid van meningsuiting en
vrijheid van godsdienst: de kwestie van regulering en vervolging van godslastering, religieuze belediging
en aanzetten tot religieuze haat, §30
"Als het gaat om verklaringen, moeten bepaalde elementen in overweging worden genomen bij de beslissing of:
een bepaalde verklaring vormt een belediging of komt neer op haatzaaien: de context waarin deze wordt gedaan;
het publiek tot wie het is gericht; of de verklaring is afgelegd door een persoon in zijn of haar
officiële hoedanigheid, in het bijzonder als deze persoon bepaalde functies vervult. […]
Wat de context betreft, is een factor die relevant is of de uitspraak (of het kunstwerk)
verspreid in een beperkte omgeving of algemeen toegankelijk voor het grote publiek, of het nu was:
gemaakt op een afgesloten plaats die toegankelijk is met kaartjes of zichtbaar is in een openbare ruimte. De omstandigheid dat
het bijvoorbeeld via de media werd verspreid, is van bijzonder belang in het licht van
de mogelijke impact van het betrokken medium. […]
Wat de inhoud betreft, […] moeten religieuze groeperingen in een democratische samenleving, net als andere
groepen moeten, kritische publieke verklaringen en debat over hun activiteiten, leringen en overtuigingen,
op voorwaarde dat dergelijke kritiek niet neerkomt op het aanzetten tot haat en geen
aanzetten tot het verstoren van de openbare orde of het discrimineren van aanhangers van een bepaalde religie.
Ook moet worden aanvaard dat wanneer ideeën die, om de formule van Straatsburg te gebruiken,
Hof, 'draag niet bij aan enige vorm van openbaar debat die de vooruitgang in de mens kan bevorderen'
zaken schade berokkenen, moet degene die ze heeft uitgesproken verantwoordelijk kunnen worden gehouden. […]".
CDL-AD(2008)026, Rapport over de relatie tussen vrijheid van meningsuiting en
vrijheid van godsdienst: de kwestie van regulering en vervolging van godslastering, religieuze belediging
en aanzetten tot religieuze haat, §§69-70, 72, 76
"[…] [Er] wordt vaak beweerd dat er een essentieel verschil is tussen racistische beledigingen en beledigingen op
de grond van het behoren tot een bepaalde religie: hoewel ras erfelijk en onveranderlijk is, is religie dat wel
niet, en is in plaats daarvan gebaseerd op overtuigingen en waarden die de gelovige als de enige zal beschouwen
waarheid. Dit verschil heeft sommigen ertoe gebracht te concluderen dat een bredere reikwijdte van kritiek acceptabel is
met betrekking tot een religie dan met betrekking tot een ras. Dit argument veronderstelt dat, hoewel ideeën van
superioriteit van een ras zijn onaanvaardbaar, ideeën over superioriteit van een religie zijn aanvaardbaar, […].
Naar het oordeel van de Commissie overtuigt dit argument alleen voor zover echte discussie mogelijk is
betrokken, maar het mag niet worden gebruikt om de grenzen tussen echte

'filosofische' discussie over religieuze ideeën en gratuite religieuze beledigingen tegen een gelovige
van een 'inferieur' geloof. Anderzijds mag niet worden vergeten dat internationale instrumenten en
de meeste nationale wetgeving plaatst ras en religie op gelijke voet als verboden gronden voor:
discriminatie en onverdraagzaamheid."
CDL-AD(2008)026, Rapport over de relatie tussen vrijheid van meningsuiting en
vrijheid van godsdienst: de kwestie van regulering en vervolging van godslastering, religieuze belediging
en aanzetten tot religieuze haat, §§60-61
"Het huidige artikel 47 Sectie III verbiedt haatzaaiende uitlatingen die worden gedefinieerd als 'propaganda uitlokken'
raciale, nationale, religieuze onenigheid en vijandigheid'. De voorgestelde wijziging vult dit aan
definitie met verwijzing naar 'vijandigheid op basis van andere criteria'. In principe is het legitiem om
bestrijding van haatzaaien; zo'n open clausule kan echter vergaande beperkingen rechtvaardigen
over de vrijheid van meningsuiting, gewaarborgd door artikel 10 van het EVRM. Vandaar de keuze van de formulering
moet zeer zorgvuldig worden behandeld: niet elke verklaring die aantoonbaar "vijandigheid kan oproepen"
of vijandigheid" zou neerkomen op haatzaaien.[…]"
CDL-AD(2016)029, Advies over de ontwerpwijzigingen van de grondwet van Azerbeidzjan
ingediend bij het referendum van 26 september 2016, §40
"[…] Artikel 33/1 (4) […] specificeert dat [aanbieders van elektronische diensten] 'niet mogen aanzetten tot,
aanzetten tot haat of discriminatie op grond van ras, etnische achtergrond,
huidskleur, geslacht, taal, religie, nationale of sociale achtergrond, financiële draagkracht, opleiding,
sociale status, burgerlijke staat of gezinssituatie, leeftijd, gezondheidsstatus, handicap, genetisch erfgoed, geslacht
identiteit of seksuele geaardheid".
Deze bepaling verbiedt haatdragende en discriminerende uitingen. Hoewel sommige gronden hierin worden vermeld:
artikel zijn in overeenstemming met algemene Europese en internationale normen over het verbod op haat
toespraak is de Commissie van Venetië bezorgd dat deze wordt aangevuld met een lange lijst van andere
gronden voor discriminatie. Elementen uit deze lijst kunnen worden gebruikt om kritische opmerkingen te blokkeren
tegen publieke figuren en/of het legitieme politieke debat over zaken van algemeen belang onderdrukken
die door sommige groepen of individuen als 'discriminerend' kunnen worden ervaren. Bijvoorbeeld de
correcte Engelse vertaling van de termen 'financial standing' werd betwist door vertegenwoordigers van
de autoriteiten […]. Deze formulering zou kunnen leiden tot kritiek op de rijksten of de meesten
bevoorrecht in de samenleving […]. Sommige andere criteria zijn even breed – dus de verwijzing naar familie en
sociale status in de definitie van discriminerende spraak kan worden gebruikt om kritiek op mensen in te perken
met familiebanden met oligarchen en politici. Het zou verstandiger zijn om in de wet een meer
enge definitie van haatzaaien – zie als voorbeeld bijlage bij aanbeveling nr. R (97)
20 van het Comité van Ministers aan de lidstaten over 'haatdragende taal' (eerste alinea, 'Toepassingsgebied')."
CDL-AD(2020)013, Albanië - Advies over ontwerpwijzigingen van wet nr. 97/2013 op de
Audiovisuele mediadienst, §§ 47-48

4.3 OBSCENITEITEN EN ANDERE "IMMORALE" VORMEN VAN UITDRUKKING

"[…] [Verwijzing] naar 'de openbare zeden' is niet precies genoeg om een wettelijke basis te vormen voor een dergelijke ernstige
inmenging als een *ex-ante* verbod.
[…] [Moraliteit] is een snel evoluerend concept en de inhoud ervan is vaak onzeker. inderdaad, de
eisen van de moraal, […] 'varieert van tijd tot tijd en van plaats tot plaats, vooral in onze tijd'
die wordt gekenmerkt door een snelle en verregaande evolutie van meningen over het onderwerp'. In gevallen van

voorafgaande beperkingen aan mediapublicaties zijn er strengere eisen, die eisen dat:
"de wet moet een duidelijke indicatie geven van de omstandigheden waarin dergelijke beperkingen zijn toegestaan,
a fortiori , als de terughoudendheid tot gevolg heeft dat de publicatie van een tijdschrift volledig wordt geblokkeerd'.
Dus, tenzij er een langdurige jurisprudentie bestaat die de toepassing van deze maatregel beperkt
voor zeer ernstige gevallen die voorzienbaar zijn, is de loutere verwijzing naar 'moraal' in de wet te vaag."
CDL-AD(2015)004, Advies over ontwerpwijzigingen van de mediawet van Montenegro, §§35-
36
"[…] [A] vernederende verklaring, uitgedrukt op een obscene manier, gesanctioneerd op grond van artikel 148,
kan nog steeds vallen onder 'informatie en ideeën die beledigend, schokkend of verontrustend zijn' beschermd door artikel 10
EVRM volgens de jurisprudentie van het Hof. […]"
CDL-AD(2013)024, Advies over de wetgeving met betrekking tot de bescherming tegen:
Laster van de Republiek Azerbeidzjan, §48
"De Commissie van Venetië heeft vernomen dat de term 'obsceniteit' […] en de term 'prostitutie'

aangegeven in […] [de Wet], krijgen een ruime uitleg van de vrederechters en de Voorzitterschap van Telecommunicatie bij het blokkeren van toegang tot LHBT-gerelateerde websites, zoals websites het verdedigen van LGBT-rechten of homoseksuele datingsites. […] Er is beweerd dat in de praktijk elke website met betrekking tot LHBT-kwesties kan door het voorzitterschap en de . als 'obsceniteit' worden beschouwd rechters/rechtbanken. Zonder in staat te zijn de inhoud van bovengenoemde web-sites en de individuele besluiten over het blokkeren van toegang, herhaalt de Commissie van Venetië dat de ruime uitleg van de misdrijven genoemd in artikel 8, lid. 1, zoals bijvoorbeeld 'obsceniteit', zal eerst en vooral een probleem van voorzienbaarheid creëren, aangezien, voor zover bekend bij Venetië Commissie, in de vaste rechtspraak van de strafrechters in Turkije, louter seksuele geaardheid of legitieme uitingen van seksuele geaardheid worden niet beschouwd als 'obsceniteit' op grond van artikel 226 van het Wetboek van Strafrecht. […].”

CDL-AD(2016)011, Turkije - Advies over wet nr. 5651 betreffende de regulering van publicaties op de internet en de bestrijding van misdrijven gepleegd door middel van een dergelijke publicatie ("het internet wet"), §47

5. SANCTIES, RECHTSMIDDELEN EN PROCEDURELE KWESTIES

“Er bestaan verschillende vormen van sanctie van vrijheid van meningsuiting, waaronder:
• administratieve boetes;
• civielrechtelijke rechtsmiddelen, waaronder aansprakelijkheid voor schade;
• beperkingen op de publicatie van tijdschriften, tijdschriften, kranten of boeken, of op kunst tentoonstellingen;
• strafrechtelijke sancties, zowel boetes als gevangenisstraffen.”

CDL-AD(2008)026, Rapport over de relatie tussen vrijheid van meningsuiting en vrijheid van godsdienst: de kwestie van regulering en vervolging van godslastering, religieuze belediging en aanzetten tot religieuze haat, §54

“[…] In plaats van strafrechtelijke sancties, die volgens de Commissie van Venetië alleen maar passend zijn om het aanzetten tot haat te voorkomen, moeten de bestaande oorzaken van actie worden gebruikt, waaronder de mogelijkheid om schadevergoeding te vorderen van de auteurs van deze verklaringen. Deze conclusie niet voorkomen dat, in voorkomend geval, een beroep wordt gedaan op andere strafbare feiten, met name de openbare orde.

Of er schade is geleden en zo ja, hoe groot die schade is, is aan de rechter om bepalen (inclusief de vraag of de actie mogelijk is geblokkeerd door parlementaire) immuniteit). Rechtbanken zijn goed geplaatst om rechtsregels met betrekking tot deze kwesties te handhaven en om rekening houden met de feiten van elke situatie; ze moeten de publieke opinie weerspiegelen in hun beslissingen, of de Die laatste lopen het risico niet begrepen en geaccepteerd te worden en legitimatie te missen.”

CDL-AD(2008)026, Rapport over de relatie tussen vrijheid van meningsuiting en vrijheid van godsdienst: de kwestie van regulering en vervolging van godslastering, religieuze belediging en aanzetten tot religieuze haat, §§74-75

5.1 SANCTIES EN VERHAALSMOGELIJKHEDEN IN GEVALLEN VAN SMEER EN GELIJKE

5.1.1 Strafrechtelijke en andere punitieve sancties (gevangenisstraf, boetes etc.)

“Remedies voor laster vereisen de meest zorgvuldige controle. Ze moeten rekening houden met de specifieke omstandigheden van het geval en eventuele sancties moeten in redelijke verhouding staan tot: evenredigheid met de geleden reputatieschade. Buitensporige strafmaatregelen zouden moeten zijn: vermeden en het opleggen van een gevangenisstraf beperkt tot uitzonderlijke omstandigheden.
[…] [In] het reguleren van de uitoefening van de vrijheid van meningsuiting om adequate bescherming te waarborgen volgens de wet van de reputatie van individuen moeten staten vermijden maatregelen te nemen die de media kunnen afschrikken van het vervullen van hun sleutelrol bij het rapporteren en waarschuwen van het publiek over zaken van algemeen belang.”

CDL-AD(2013)024, Advies over de wetgeving met betrekking tot de bescherming tegen: laster van de Republiek Azerbeidzjan, §§38-39

“[…] [De] Commissie van Venetië merkt op dat het Wetboek van Strafrecht en het Burgerlijk Wetboek van Albanië bieden al rechtsmiddelen tegen haatzaaiende uitlatingen en laster. Dergelijke gevallen vallen onder de bevoegdheid van de openbare aanklagers en/of de betrokken strafrechters en burgerlijke rechtbanken. De Commissie is van mening dat in de ontwerpwijzigingen moet worden uitgelegd hoe de "klachtenprocedure" (die een administratief karakter heeft) betrekking heeft op alle strafrechtelijke en/of civiele procedures die voortkomen uit dezelfde feiten. Meer in het algemeen, wetten die de media reguleren vanuit het perspectief van publiekrecht, in het bijzonder het bestuursrecht, door middel van een toezichthoudende instantie zoals de [de regelgevende instantie] dient primair het algemeen belang te beschermen (bijvoorbeeld door middel van bescherming tegen haatzaaien, bescherming van kinderen, openbare orde, enz.). Aan de andere kant, bescherming van de eer en de waardigheid van individuele particulieren moeten worden beheerst door het privaatrecht, wat inhoudt dat getroffen individuen zouden in de eerste plaats om bescherming vragen (inclusief eventuele claims voor financiële schadeloosstelling) van burgerlijke rechtbanken.”

CDL-AD(2020)013, Albanië - Advies over ontwerpwijzigingen van wet nr. 97/2013 op de Audiovisuele mediadienst, §53

“Het [Europese] Hof heeft geen strafrechtelijke bepalingen inzake laster verboden. Volgens haar blijft het staat open voor de bevoegde overheidsinstanties om, in voorkomend geval, zelfs maatregelen te nemen van een crimineel wet natuur. Het Hof heeft echter gewezen op het huiveringwekkende effect van het enkele feit dat een sanctie wordt opgelegd van strafrechtelijke aard en bekritiseerde het buitensporige gebruik van strafrechtelijke bepalingen.
De voorgestelde wijzigingen van de huidige wetgeving zijn bedoeld […] om het gebruik van criminele sancties wegens laster, en introduceren, als een opmerkelijke positieve stap, de afschaffing van gevangenisstraf als sanctie voor laster. […]”

CDL-AD(2013)038, Advies over de wetgeving inzake smaad van Italië, §29 en §59; zie ook CDL-AD(2013)024, §40 en §57, CDL-AD(2015)015, §38

“[…] [De] ernst van de sancties waarin de Italiaanse bepalingen inzake laster voorzien […] is een bron van bijzondere zorg. Het lijkt twijfelachtig of maximale gevangenisstraffen van tot één, twee of zes jaar en minimumstraffen van zes maanden onder bepaalde omstandigheden, zijn – behoudens de door de Rekenkamer aangegeven uitzonderlijke situaties – in overeenstemming met het beginsel van evenredigheid zoals vastgelegd in de jurisprudentie van artikel 10. […]”

CDL-AD(2013)038, Advies over de wetgeving inzake smaad van Italië, §55

“Het ontbreken van een bovengrens voor de financiële sancties die van toepassing zijn op laster, gepubliceerd in de media moeten worden heroverwogen […].
[…] Bovendien, volgens de algemene beginselen uiteengezet in het Wetboek van Strafrecht voor de toepassing van sancties, bij de vaststelling van de hoogte van de boetes, de rechter, binnen de grenzen van discretionaire bevoegdheid bepaald door de wet […], moet onder meer rekening houden met de ernst van het strafbare feit […] zoals de economische situatie van de overtreder en het effect van de geldelijke sanctie […]. Maken expliciete verwijzing naar het evenredigheidsvereiste in de bepalingen die specifiek betrekking hebben op laster zou niettemin bijdragen tot een adequatere uitvoering van het bovenstaande garanties.
Laster gericht aan openbare instellingen en instanties is volgens het wetsvoorstel niet langer strafbaar met hogere straffen. Dit is een zeer positieve ontwikkeling die verdient te worden

geprezen. […]"
CDL-AD(2013)038, Advies over de wetgeving inzake smaad van Italië, §§56-57 en §63
"[…] Het lijdt geen twijfel dat de maximumbedragen aan boetes die de Mediawet [voor publicatie van illegale inhoud (de maximale boete voor een mediadienstverlener met aanmerkelijke marktmacht is ongeveer 650.000 EUR, terwijl het maximumbedrag van de boete voor een online persproduct is ongeveer 80.000 EUR)] zijn extreem hoog, zelfs rekening houdend met rekening houden met de omvang en de economische toestand van de potentiële dader. […]"
CDL-AD(2015)015, Advies over mediawetgeving (Wet CLXXXV inzake mediadiensten en de massamedia, Wet CIV inzake de persvrijheid en de wetgeving inzake belastingheffing op Advertentie-inkomsten van massamedia) van Hongarije, §38
"Extreem problematisch voor de mediavrijheid in de Albanese context is de streng bestraffende en slopende karakter van de boetes. Zo zouden […] de EPSP's kunnen worden bestraft met een boete […] tot […] ongeveer 4.865 EUR indien zij hun in artikel 33/1 bepaalde taken niet nakomen; […] tot ongeveer 6.482 EUR indien zij de beslissingen van de Klachtencommissie niet respecteren of voldoen aan het recht van antwoord. Drie overtredingen van de wet in een jaar zou leiden tot een stijging van maximaal tot 50% van het bedrag van de boete. Bij herhaling meer dan vijf keer gedurende een jaar, betrokken entiteit gedurende een periode van drie jaar fiscale en andere voordelen verliest […].
Twee elementen maken deze bevoegdheid om boetes op te leggen bijzonder gevaarlijk. De eerste heeft betrekking op de mogelijk buitensporige bedragen aan boetes die op zich niet in overeenstemming met de beginselen uiteengezet in artikel 4, lid 1, zoals gewijzigd […]. De Commissie van Venetië merkt op dat de

autoriteiten hebben een beoordelingsmarge bij het bepalen van het exacte bedrag, binnen de door de wet gestelde grenzen. De ontwerp-amendementen ontbreken echter in criteria op basis waarvan het bedrag van de boete zal worden bepaald in een individueel geval. Boetes houden geen rekening met de omvang en economische draagkracht van de EPSP's. Om evenredig te zijn, moet rekening worden gehouden met de aard en de zwaarte van de opgelegde boetes rekening, en de ernst moet onder meer worden bepaald met inachtneming van de grootte van het mediakanaal. Er moet zeker een onderscheid worden gemaakt tussen de online publicaties van machtige mediahuizen en persoonlijke blogs.
Zoals de Commissie van Venetië al heeft onderstreept, is de loutere dreiging van toepassing van zware sancties kunnen een huiveringwekkend effect hebben op journalisten en media. Het gemiddelde salarisniveau in Albanië is naar Europese maatstaven bescheiden. In dergelijke omstandigheden is het waarschijnlijk dat hoge boetes, zoals bepaald in artikel 133, zou de mogelijkheden van veel kleinere EPSP's te boven gaan, en zou uiteindelijk leiden tot stopzetting van hun activiteiten. […]
Het tweede element is in de vorige paragraaf al aan de orde geweest: alle boetes die zijn opgelegd door de klachtencommissie dient direct betaald te worden. Een beroep tegen de klachten
Het besluit van het Comité schort de uitvoering van het besluit niet automatisch op […]. De
De Commissie van Venetië herinnert eraan dat zware sancties niet onmiddellijk afdwingbaar mogen zijn; rechtbank een procedure in dergelijke gevallen moet schorsende werking hebben en de rechter moet de bevoegdheid hebben om de inhoud van de beslissingen te herzien in het kader van procedures die fundamentele eerlijkheid bieden proefgaranties."
CDL-AD(2020)013, Albanië - Advies over ontwerpwijzigingen van wet nr. 97/2013 op de Audiovisuele mediadienst, §§63-66

5.1.2 Toekenning van schadevergoedingen en andere vormen van compenserende sancties *achteraf*

"Burgerlijke lasterwetten hebben een minder huiveringwekkend effect op de vrijheid van meningsuiting dan strafrechtelijke wetten, mits de wet zo is geformuleerd dat misbruik door de overheid wordt uitgesloten. Het verstrekken van garanties dat de aangeklaagden een degelijke verdediging kunnen voeren, is essentieel."
CDL-AD(2013)038, Advies over de wetgeving inzake smaad van Italië, §78
"Schadetoekenningen toegepast in civiele procedures moeten rekening houden met de specifieke omstandigheden van de zaak en een redelijke verhouding van evenredigheid tot de schade aan de reputatie hebben geleden. […] [Excessieve[financiële vergoedingen kunnen een 'huiveringwekkend effect' hebben op de vrijheid van meningsuiting en leiden tot zelfcensuur. Dit huiveringwekkende effect is zeer problematisch wanneer het invloed heeft op, in vooral degenen die proberen licht te werpen op corruptie en misbruik op hoge plaatsen. […] Het is aan de andere kant hand, toegestaan om te voorzien in specifieke verplichtingen voor de media, zoals het corrigeren van een valse verklaring, om de klager een recht op weerwoord te geven of om een rechterlijke uitspraak te publiceren waarin wordt geoordeeld dat verklaring vals zijn."
CDL-AD(2013)038, Advies over de wetgeving inzake smaad van Italië, §32; zie ook: CDL-AD(2013)024, §43
"In zijn huidige vorm voorziet de Perswet […] in het evenredigheidsbeginsel met betrekking tot de bedrag van het geldelijk verhaal dat de benadeelde naast de schadevergoeding kan vorderen voor schade op grond van het Wetboek van Strafrecht […]. Er wordt echter niet expliciet verwezen naar de economische situatie van de verweerder, waarmee in ieder geval rekening moet worden gehouden, zoals vereist door artikel 133bis van het Wetboek van Strafrecht."

CDL-AD(2013)038, Advies over de wetgeving inzake smaad van Italië, §58; zie ook CDL-AD(2013)024, §§58 en 112
"[…] In principe kan een staat op grond van de *nationale* grondwettelijke bepalingen wel worden verplicht om: een effectieve bescherming van de reputatie van de overledene. Echter, naleving hiervan verplichting vereist niet noodzakelijk het introduceren van privaatrechtelijke rechtsmiddelen voor de laster tegen dode mensen. Bovendien is het toegestaan om *bepaalde soorten remedies* te *weigeren* , zolang dit beleid is gericht op het voorkomen van inmenging in het recht op vrijheid van meningsuiting of andere soortgelijke belangrijke overwegingen. Artikel 6 van de Wet op de vrijheid van meningsuiting in de huidige context [(die ontkent de oorzaak van de actie die verband houdt met de verdediging van de reputatie van de overledene)] kan worden beschouwd alleen als gebrekkig als de omvang van de gevallen waarin een effectief rechtsmiddel wordt geweigerd substantieel is en kan van toepassing zijn in gevallen waarin de schade aan de reputatie van de overledene *bijzonder ernstig is* .
Staten genieten een ruime beoordelingsmarge en het is aan hen om de beste middelen te kiezen het beschermen van 'eer' en 'reputatie' het beste zonder tegelijkertijd inbreuk te maken op de vrijheid van toespraak."
CDL-AD(2014)040, *Amicus Curiae* Brief voor het Grondwettelijk Hof van Georgië over de kwestie van smaad van de overledene, §67
"Artikel 33/1 (3) introduceert een 'recht op correctie en antwoord op informatie die is gepubliceerd via' elektronische publicatie' en op grond van artikel 53/1 'iedere persoon wiens individuele reputatie is die rechtstreeks worden beïnvloed door de publicatie van valse of onnauwkeurige informatie uit de EPSP, hebben: het recht om te antwoorden'. Een wettelijke verplichting om een antwoord of een rectificatie te publiceren kan als normaal worden gezien onderdeel van het wettelijk kader dat de uitoefening van de vrijheid van meningsuiting regelt. […] Op hetzelfde tijd, zijn de beperkingen en beperkingen van het tweede lid van artikel 10 van het EVRM gelijk relevant zijn voor de uitoefening van het recht op antwoord. Houd er rekening mee dat het waarborgen van individuele vrijheid van meningsuiting geeft burgers of organisaties geen vrij toegangsrecht naar de media om meningen naar voren te brengen. In het algemeen geldt dat kranten en andere particuliere media moeten vrij zijn om redactionele discretie te gebruiken bij de beslissing om al dan niet te publiceren

artikelen, commentaren en brieven van particulieren. […].”
CDL-AD(2020)013, Albanië - Advies over ontwerpwijzigingen van wet nr. 97/2013 op de Audiovisuele mediadienst, §49

5.2 SANCTIES VOOR HAAT TOESPRAAK

“Haatdragende taal rechtvaardigt dus strafrechtelijke sancties. Inderdaad, de pan-Europese invoering van sancties tegen het aanzetten tot haat heeft een zeer sterke symbolische waarde, die verder gaat dan het doel moeilijkheid om het misdrijf van het aanzetten tot haat te definiëren en te vervolgen. […] [Het EHRM] heeft verklaard dat '[...] het in bepaalde democratische samenlevingen noodzakelijk kan worden geacht om sancties of zelfs alle uitingsvormen te voorkomen die haat verspreiden, aanwakkeren, promoten of rechtvaardigen op basis van onverdraagzaamheid (inclusief religieuze onverdraagzaamheid), op voorwaarde dat alle 'formaliteiten', 'voorwaarden', opgelegde 'beperkingen' of 'sancties' zijn evenredig aan het nagestreefde legitieme doel'.
De toepassing van haatwetgeving moet worden gemeten om een resultaat te vermijden waarbij: beperkingen die mogelijk gericht zijn op de bescherming van minderheden tegen misbruik, extremisme of racisme, hebben het perverse effect van het muilkorven van oppositie en afwijkende stemmen, het tot zwijgen brengen van minderheden, en het versterken van het dominante politieke, sociale en morele discours en de ideologie.”

48
CDL-PI(2020)008

CDL-AD(2008)026, Rapport over de relatie tussen vrijheid van meningsuiting en vrijheid van godsdienst: de kwestie van regulering en vervolging van godslastering, religieuze belediging en aanzetten tot religieuze haat, §§57-58; zie ook §91

“De maximale gevangenisstraf voor het aanzetten tot haat varieert aanzienlijk (van één jaar tot tien jaar) tussen lidstaten:19 één jaar (België, Frankrijk, Nederland); achttien maanden (Malta); twee jaar (Oostenrijk, Cyprus, Tsjechië, Denemarken, Georgië, IJsland, Ierland, Litouwen, Slovenië, Zweden); drie jaar (Azerbeidzjan, Bulgarije, Kroatië, Estland, Hongarije, Italië, Letland, Moldavië, Noorwegen, Polen, Slowakije, Spanje, Turkije); vier jaar (Armenië); vijf jaar (BiH, Duitsland, Monaco, Montenegro, Portugal, Servië, “de voormalige Joegoslavische Republiek Macedonië”, Oekraïne); tien jaar (Albanië). In alle landen is een gevangenisstraf alternatief voor of cumulatief met een geldboete.”
CDL-AD(2008)026, Rapport over de relatie tussen vrijheid van meningsuiting en vrijheid van godsdienst: de kwestie van regulering en vervolging van godslastering, religieuze belediging en aanzetten tot religieuze haat, §40

5.3 SANCTIES VOOR OPENBAARMAKING VAN PERSOONLIJKE OF GERUBRICEERDE INFORMATIE

“[…] Fouten zijn onvermijdelijk: journalisten kunnen de grenzen van hun vrijheid overschrijden door te publiceren informatie die op geen enkele zinvolle manier bijdraagt aan de publieke discussie en die, onthult tegelijkertijd zeer gevoelige persoonlijke informatie.
[…] 'Privacy' is in de eerste plaats een privaat belang, dat effectief kan worden beschermd door het privaatrecht middelen. Hoewel er op dit punt geen gemeenschappelijke Europese norm bestaat, heeft de Commissie van Venetië is van mening dat strafrechtelijke sancties voor inbreuken op de privacy door journalisten moeten worden vermeden om de maximaal mogelijk. Het is bijzonder zorgwekkend dat dezelfde strafrechtelijke sanctie kan zijn: aangevraagd voor de 'private disclosure' […], dat wil zeggen in de situaties waarin de aantasting van de privacy is weliswaar minimaal en het gebruik van dergelijke serieuze middelen is duidelijk onevenredig. crimineel sancties, en met name ernstige sancties als gevangenisstraf, mogen alleen worden toegepast in extreme gevallen - bijvoorbeeld voor kwaadwillige openbaarmaking van zeer gevoelige persoonlijke gegevens met: geen enkel algemeen belang, met zeer ernstige en duidelijk waarneembare gevolgen voor de laatstgenoemd. En zelfs de civielrechtelijke sancties moeten in verhouding staan tot het onrecht dat het 'slachtoffer' is aangedaan of 'hoofdpersoon' van de publicatie en houd rekening met de verdediging van het 'algemeen belang' die kan zijn doorgestuurd door de journalist.”
CDL-AD(2016)008, Advies over de wet op de bescherming van de persoonlijke levenssfeer en over de wet op de Bescherming van klokkenluiders van "de voormalige Joegoslavische Republiek Macedonië", §§56-57

5.4 VOORAFGAANDE BEPERKINGEN, BLOKKERING VAN WEBSITES, BEROEPBANEN, ETC.

“[…] [Het] EVRM verbiedt eerdere beperkingen niet. Aangezien dergelijke maatregelen echter een van de ernstigste bedreigingen voor het vrije verkeer van informatie en het publieke debat, zal het hen onderwerpen aan de strengste controle. Het vereist daarom dat de criteria voor voorafgaande beperkingen duidelijk zijn aangegeven in de wet en procedurele waarborgen helpen voorkomen dat willekeurige inbreuken op de vrijheid van meningsuiting plaatsvindt. In dit opzicht is het evenredigheidsbeginsel van bijzonder belang belang.
Bovenstaande geldt *a fortiori* voor censuur die geen betrekking heeft op bestaand materiaal maar op: toekomstige publicaties: als er geen gepubliceerde inhoud is, is het moeilijk om de schadelijkheid ervan te beoordelen effect, indien van toepassing, om de afweging uit te voeren en een passende maatregel te ontwerpen.

49
CDL-PI(2020)008

[…] [De] Rechtbank is uiterst kritisch geweest over het weren van individuele journalisten uit de beroep – zelfs wanneer een dergelijk verbod tijdelijk was. Het Hof oordeelde dat een strafrechtelijke veroordeling een mediaprofessional het recht ontnemen om zijn of haar beroep uit te oefenen, moet als zeer wreed. De voormalige Europese Commissie voor de Rechten van de Mens was dezelfde mening toegedaan.
[…] [A] algemeen verbod op alle toekomstige publicaties is de *zwaarste* sanctie die mogelijk kan worden toegepast op een mediakanaal, en dat om verschillende redenen. Ten eerste is het nieuws een 'bederfelijke waar'; voorafgaand censuur geeft de autoriteiten de kans om berichtgeving in de media die schadelijk kan zijn voor lang genoeg om hun nieuwswaarde te verliezen. Bovendien maakt voorafgaande censuur het ook mogelijk: de autoriteiten om meldingen die niemand heeft gezien te onderdrukken en daarom is het moeilijk, zo niet onmogelijk voor het publiek om te verifiëren of de repressie gerechtvaardigd was. Ten slotte ontneemt een algemeen verbod de publiek van hun recht om door deze specifieke media geïnformeerd te worden.”
CDL-AD(2015)004, Advies over ontwerpwijzigingen van de mediawet van Montenegro, §§14-16 en §31; zie ook CDL-AD(2015)015, §40

“De Commissie van Venetië is bereid te aanvaarden dat *in extreme gevallen* een tijdelijke stopzetting van activiteiten mogelijk de enige efficiënte maatregel zijn om toekomstige schendingen te voorkomen, bijvoorbeeld wanneer de media-outlet herhaaldelijk materiaal gepubliceerd dat aanzet tot haat in verband met geweld.
De Commissie van Venetië herinnert eraan dat de uitoefening van het recht op vrijheid van meningsuiting door de media professionals krijgen een bijzondere betekenis in conflict- en spanningssituaties. Bijzondere voorzichtigheid: is vereist wanneer wordt nagedacht over de publicatie van de standpunten van vertegenwoordigers van organisaties die hun toevlucht nemen tot geweld tegen de staat. De media mogen geen voertuig worden voor de verspreiding van haatzaaiende uitlatingen en de bevordering van geweld.
Zo kan tijdelijke inperking van de activiteiten van een media-outlet mogelijk zijn wanneer de herhaalde publicaties waren niet alleen *illegaal* (obscene, lasterlijke, lasterlijk, enz.), maar vertegenwoordigde *een zeer ernstig geval* van wangedrag van de media – namelijk waren die publicaties direct aangezet tot? onwettig geweld tegen individuen of groepen, tot gewelddadige omverwerping van de constitutionele bestellen en zo.
Zelfs in dergelijke gevallen moet een ex-anteverbod worden gebruikt als laatste redmiddel; een voorzichtige onderscheid moet worden gemaakt tussen oprecht en ernstig aanzetten tot haat en onwettig geweld en, aan de andere kant, het recht van individuen (inclusief journalisten en politici) om zich uit te drukken hun mening vrijuit en om anderen te 'beledigen, choqueren of storen'. Een verscheidenheid aan meningen is essentieel voor de

publiek debat. In de meeste gevallen gaat het om illegale publicaties, zelfs als ze obsceen of lasterlijk zijn natuur, of het tonen van intolerantie jegens bepaalde individuen, groepen of ideeën, of gebrek aan respect voor symbolen en autoriteiten moeten met minder ingrijpende middelen (zoals een boete of een nipt) worden bestreden geformuleerd verbod om bepaalde materialen niet te publiceren).”
CDL-AD(2015)004, Advies over ontwerpwijzigingen van de mediawet van Montenegro, §§40-43

“[…] [De wet] geeft de rechtbanken de bevoegdheid om tijdelijke sluiting van het hele mediakanaal te bevelen, en zich niet te beperken tot het verbieden van bepaalde publicaties over een geselecteerd onderwerp. Deze kracht kan alleen in extreme omstandigheden gebruikt, omdat zelfs een tijdelijke stopzetting van activiteiten dodelijk kan zijn voor de zaak van een krant. […].”
CDL-AD(2015)004, Advies over ontwerpwijzigingen van de mediawet van Montenegro, §32

50
CDL-PI(2020)008

“De invoering, als bijkomende straf, van een verbod op de uitoefening van het beroep van journalist voor één tot zes maanden […] is problematisch vanuit het standpunt dat de pers moet in staat zijn om de rol van publieke waakhond te vervullen in een democratische samenleving, en onderzocht. Als alternatief kan de kwestie worden voorgelegd aan de tuchtcolleges van de beroep."
CDL-AD(2013)038, Advies over de wetgeving inzake smaad van Italië, §69

“De Parlementaire Vergadering heeft op 29 januari 2015 ook Resolutie 2035(2015) aangenomen over: Bescherming van de veiligheid van journalisten en van mediavrijheid in Europa, waar het als *' de veralgemeende blokkering door overheidsinstanties van websites of webservices als ernstige schending van mediavrijheid, die een groot en willekeurig aantal internetgebruikers hun recht ontneemt toegang tot internet'* .”
CDL-AD(2016)011, Turkije - Advies over wet nr. 5651 betreffende de regulering van publicaties op de internet en de bestrijding van misdrijven gepleegd door middel van een dergelijke publicatie ("het internet wet"), §14

“[…] [De] Wet is niet van toepassing op materiaal dat al openbaar is gemaakt […]. Dit is een redelijke benadering, aangezien elk verbod op verdere verspreiding van materialen die al openbaar zou zijn, zou nutteloos zijn en zou niet helpen om het hoofddoel van de wet te bereiken - bescherming van privacybelangen.”
CDL-AD(2016)008, Advies over de wet op de bescherming van de persoonlijke levenssfeer en over de wet op de Bescherming van klokkenluiders van "de voormalige Joegoslavische Republiek Macedonië", §13

“[…] [Voorafgaande] beperkingen (die gericht zijn op het onderdrukken van toekomstige publicaties, uitzendingen, enz.) vragen om de meest zorgvuldige controle van de kant van het EHRM – het is erg moeilijk om de "gevaarlijkheid" van een toekomstige toespraak en om een zinvolle evenwichtsoefening uit te voeren […].”
CDL-AD(2017)007, Turkije - Advies over de maatregelen in de recente noodsituatie Decreten wetten met betrekking tot de vrijheid van de media, §47

5.5 ECHTERS EN VERWEERDERS IN GEVALLEN DIE BETREKKING HEBBEN OP DE VRIJHEID VAN UITDRUKKING

“[…] [Het] is essentieel om te onderstrepen dat het de ‘auteur’ van de lasterlijke verklaring is die moet worden aansprakelijk worden gesteld voor onware uitspraken, als de journalist alleen de auteur citeert. Het Hof heeft benadrukte dat om een journalist te straffen voor het helpen bij de verspreiding van verklaringen van een andere persoon in een interview, de bijdrage van de pers aan de discussie ernstig zou belemmeren van openbare zaken.

Met betrekking tot de artikelen 5.1.1 en 5.1.3, het identificeren van journalisten en redacteuren als aansprakelijk voor: verklaringen in de massamedia of in materiaal dat onderwerp is van massale publieke verspreiding, de de wet zou de primaire wettelijke aansprakelijkheid in schadevergoeding moeten plaatsen bij de uitgever die de journalist/redacteur, en wie de financiële aansprakelijkheid geheel of grotendeels moet dragen, als een stimulans om ervoor te zorgen dat hoge journalistieke normen in de media.

Evenzo mogen speechschrijvers niet aansprakelijk worden gesteld voor de toespraak die een publieke figuur geeft […], en personen die werkzaam zijn in het openbaar bestuur mogen niet aansprakelijk worden gesteld voor materiaal 'dat is' het onderwerp van massale publieke verspreiding' […]. Als dergelijk materiaal klaarblijkelijk fouten bevat,

51
CDL-PI(2020)008

moet worden gecorrigeerd. […] Primaire aansprakelijkheid moet worden opgelegd aan de werkgever - staat, gemeentelijke en andere overheidsinstanties - voor mogelijk 'lasterlijk' materiaal dat is opgesteld/gepubliceerd. Ook moet in de tekst duidelijker worden gemaakt dat het openbaar lichaam medeverantwoordelijk kan worden gehouden voor een verklaring van een natuurlijke persoon alleen indien de betreffende verklaring is afgelegd in de uitoefening van een publieke functie.”
CDL-AD(2013)024, Advies over de wetgeving met betrekking tot de bescherming tegen: Laster van de Republiek Azerbeidzjan, §§89-91

“De Commissie van Venetië is van mening dat […] de verplichting van de krant/uitgever/drukker redacteur om, ter voorkoming van wetsovertredingen, toezicht te houden op de inhoud van de publicatie, met inbegrip van: de presentatie ervan, evenals de bijbehorende aansprakelijkheid, zijn in overeenstemming met de EVRM-normen […]. Evenzo, op grond van […] [de Perswet], strafbare feiten gepleegd door middel van de pers, de eigenaar van de publicatie en de redactie zijn burgerlijk aansprakelijk, zowel onderling als samen met de overtreders.

De Commissie van Venetië is van mening dat, als stimulans om te zorgen voor hoge journalistieke normen […], lasterwetten moeten de primaire wettelijke aansprakelijkheid voor schadevergoeding bij de eigenaar/uitgever leggen wie de journalist/redacteur in dienst heeft, die de financiële aansprakelijkheid geheel of grotendeels moet dragen. Dit is van bijzonder belang voor journalisten die in dienst zijn van minder prominente media, voor wie de dreiging van hoge boetes en financiële compensaties hebben een groter afschrikkend effect. […].”
CDL-AD(2013)038, Advies over de wetgeving inzake smaad van Italië, §§49-51; zie ook CDL-AD(2008)026, §53

“De bepalingen van het voorgestelde nieuwe artikel 57 van het Wetboek van Strafrecht, dat betrekking heeft op de aansprakelijkheid voor laster, roepen verschillende problemen op. […] [Sinds] de wijziging maakt delegatie mogelijk door redacteuren van hun toezichttaak, […] [de] delegatie van aansprakelijkheid van redacteur aan journalist kan ook een huiveringwekkend effect hebben in die zin dat journalisten die met hoge boetes worden geconfronteerd, aarzelen om te oefenen onderzoeksjournalistiek die vaak harde reacties oproept bij de machthebbers. De redacteur/krant zou aansprakelijk moeten zijn voor het handelen van een journalist die zijn werk doet in overeenstemming met de ethiek van de journalistiek. Het ontbreken van enige reden voor het verminderen van de straf voor schending van artikel 57 met een derde 'in alle gevallen' kan als willekeurig worden beschouwd.”
CDL-AD(2013)038, Advies over de wetgeving inzake smaad van Italië, §66

“De ontwerpwijzigingen moeten duidelijk maken dat alleen de media (een krant, een radio) zender, een TV-zender etc.) die verantwoordelijk was voor de overtreding van de Mediawet kan zijn de adressaat van de maatregel, en niet het mediabedrijf als geheel. Anders zou het zijn mogelijk om de distributie van alle mediaproducten (kranten, tv-zenders enz.) van hetzelfde te verbieden bedrijf, ook al hebben delen ervan de wet niet overtreden. […]

Verder is de wet (zowel de bestaande wet als de ontwerpwijzigingen) onduidelijk in hoeverre het kan van toepassing zijn op de 'nieuwe media' (zoals websites) waar inhoud vrijelijk kan worden toegevoegd door gebruikers. Gezien de complexiteit van deze kwestie is de Commissie van Venetië van mening dat het gebied: die door deze wet worden gereguleerd, moet worden beperkt tot de 'traditionele' (gedrukte en audiovisuele) media of de

content providers, die een 'redactionele policy' hebben en dus verantwoordelijk zijn voor de gepubliceerde content daar."
CDL-AD(2015)004, Advies over ontwerpwijzigingen van de mediawet van Montenegro, §§47-48; zie ook CDL-AD(2013)038, §§70-71

52
CDL-PI(2020)008
"De Commissie van Venetië […] herinnert eraan dat volgens de Verklaring van het Comité van Ministers van de Raad van Europa inzake vrijheid van communicatie op internet, ' *[m]ember staten mogen dienstverleners geen algemene verplichting opleggen om inhoud op de internet waartoe zij toegang verlenen, dat zij verzenden of opslaan, noch dat van het actief zoeken naar feiten of omstandigheden die wijzen op illegale activiteiten'* . Indien de in deze bepalingen genoemde regelingen een dergelijke algemene toezichtsverplichting opleggen, zou dit geen evenredige last zijn voor de aanbieders van openbaar gebruik in het licht van de normen uiteengezet in de bovengenoemde Verklaring van het Comité van Ministers."
CDL-AD(2016)011, Turkije - Advies over wet nr. 5651 betreffende de regulering van publicaties op de internet en de bestrijding van misdrijven gepleegd door middel van een dergelijke publicatie ("het internet wet"), §97
"[...] [Het] wordt aanbevolen om niet uit te sluiten dat een claim wegens laster kan worden ingediend door of namens van een groep personen wiens reputatie wordt aangetast door dezelfde lasterlijke uitlatingen."
CDL-AD(2013)024, Advies over de wetgeving met betrekking tot de bescherming tegen: Laster van de Republiek Azerbeidzjan, §85
"De suggestie […] dat uitspraken over een dode persoon uitvoerbaar kunnen zijn naar zijn/haar aanklacht nabestaanden, als de verklaringen schade toebrengen aan 'hun rechten en belangen', is twijfelachtig in omstandigheden van het publieke debat over publieke figuren. […] [A] recht om een proces aan te spannen wegens laster wegens de reputatie van dode mensen zou kunnen worden misbruikt om een robuust openbaar discours met betrekking tot: historische evenementen. Desalniettemin verschillen de praktijken in Europa op dit gebied. […]"
CDL-AD(2013)024, Advies over de wetgeving met betrekking tot de bescherming tegen: Laster van de Republiek Azerbeidzjan, §86
"De meeste common law-landen, […] ontkennen doorgaans een reden voor actie [in gevallen van laster] voor: nabestaanden van de overledene. […].
In veel landen die tot de continentale traditie behoren, is de benadering anders en de reputatie van de overledene verdient bescherming. […].
[…] [Het lijkt erop dat het Hof onlangs een mogelijkheid heeft geopend voor de nabestaanden van een overledene persoon om te beweren dat hun rechten zijn aangetast door een lasterlijke publicatie daarover persoon. Dat kan leiden tot de schijn van een positieve verplichting van de Staat op grond van artikel 8 van het Verdrag om de families van de overledene te beschermen tegen de 'secundaire schade' die hen wordt aangedaan door een lasterlijke uitlating over hem of haar. Dat gezegd hebbende,
• dit is een tendens die nog niet als 'vaste jurisprudentie' kan worden beschouwd;
meer expliciete en bevestigende bevindingen van de Rekenkamer zijn nodig om te concluderen dat:
Artikel 8 van het verdrag vereist dat de staat rechtsbescherming geeft aan de reputatie van een overledene;
• aangezien er hierover geen internationale consensus bestaat, genieten de Staten een brede beoordelingsmarge bij het beslissen hoe de reputatie van de overledene moet worden verdedigd, indien:
helemaal;
• in de meeste gevallen zou het 'reputatiebelang' van de nabestaanden erg zwak zijn en de vrijheid van meningsuiting zou prevaleren, vooral daar waar sindsdien veel tijd is verstreken

53
CDL-PI(2020)008
de dood van de persoon en de persoon wiens reputatie was aangetast, was een publieke figuur of/en de besproken kwestie was een kwestie van algemeen belang;
• de enige uitzondering op het bovenstaande kan aantoonbaar betrekking hebben op publicaties die plaatsvond in de nasleep van de dood van de persoon en die de waardigheid niet respecteerde van de overledene en de gevoelens van de familie in rouw ernstig kwetsen ('de begrafenissen' periode' uitzondering). Echter, met het verstrijken van de tijd die overwegingen ook minder relevant worden."
CDL-AD(2014)040, *Amicus Curiae* Brief voor het Grondwettelijk Hof van Georgië over de kwestie van smaad van de overledene, §§38, 45 en 60
"[…] Artikel 33/1 (1) vereist dat de EPSP zich identificeert door 'gemakkelijk, rechtstreeks en' permanent toegankelijk voor het grote publiek ten minste de volgende informatie: a) de naam van de dienstverlener; b) het hoofdkantoor of de woonplaats van de dienstverlener, zijn elektronische post adres of website; c) de bevoegde instantie van de dienstverlener.' […] [Deze] bepaling is ontworpen om misbruik van anonimiteit op internet te voorkomen.
[…] [De] plicht om de identiteit bekend te maken roept de vraag op van de anonimiteit op internet en de evenwicht, zij het moeilijk, tussen het recht op vertrouwelijkheid (dat zeker niet absoluut is) en het recht van derden die kunnen worden beïnvloed door de informatie die door de elektronische media wordt verstrekt; om juridische herstelmaatregelen te nemen. In mei 2003 heeft het Comité van Ministers een verklaring aangenomen over: vrijheid van communicatie en internet waarin staat dat 'ter bescherming tegen' online surveillance en om de vrije meningsuiting van informatie en ideeën te verbeteren, lidstaten moeten de wil van internetgebruikers respecteren om hun identiteit niet bekend te maken. Dit verhindert niet lidstaten om maatregelen te nemen en samen te werken om de verantwoordelijken op te sporen strafbare feiten, in overeenstemming met het nationale recht, het Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en fundamentele vrijheden en andere internationale overeenkomsten op het gebied van justitie en de politie.'
Het EHRM heeft ook het belang erkend van anonimiteit voor het recht op vrijheid van meningsuiting en privacy. Zoals onderstreept door het EHRM 'is anonimiteit lange tijd een middel geweest om' represailles of ongewenste aandacht te vermijden. Als zodanig is het in staat om de vrije stroom van ideeën te bevorderen en informatie op een belangrijke manier, met name op internet'. Tegelijkertijd is de EHRM heeft verduidelijkt dat anonimiteit op internet, hoewel een belangrijke factor, kan worden beperkt tot bescherming de belangen van de anderen, vooral de kwetsbare mensen. De Commissie van Venetië onderschrijft in deze visie: het recht op anonimiteit moet niet als absoluut worden gezien en de 'anonimiteitssluier' kan worden opgeheven bij ernstige schendingen van de vrijheid van meningsuiting, zoals bijvoorbeeld haat spraak of kinderpornografie.
Als een redactionele identiteit van de elektronische media beschikbaar zou zijn voor het grote publiek, zou regulering van de elektronische media in lijn met die van de gedrukte media, aangezien deze eis een noodzaak zou zijn voor de gedrukte media. De Commissie van Venetië geeft in principe toe dat de plicht om preventief hun identiteit bekend te maken die bestaat met betrekking tot de eigenaren van de gedrukte media kan worden uitgebreid tot de gevestigde online nieuwsportalen. Het is echter onjuist om een dergelijke verplichting zonder onderscheid uitbreiden tot alle internetgebruikers. Het probleem dat zich hier voordoet in deze recht vloeit voort uit de vage en brede definitie van wat een 'elektronische publicatie' kan zijn. In feite, de door de wet gegeven definitie geeft geen duidelijk en ondubbelzinnig onderscheid tussen: elektronische publicaties geleverd door professionele media en elektronische publicaties

verstrekt door personen die door het publiceren van informatie uit de media […] ook hun vrijheid van meningsuiting […]. In de context van de Albanese samenleving […] kan dit een negatief impact en een afschrikkende werking op de vrijheid van meningsuiting. In een omgeving van wijdverbreide zelf-censuur en angst voor vergelding, anonimiteit kan een cruciale rol spelen bij het veiligstellen van het recht op vrijheid

van meningsuiting en informatie. Er wordt gesteld dat deze overwegingen, in de context, zwaarder wegen dan de voordelen van identificatie van de bron.
Ten slotte, wat betreft de verplichting om de [aanbieders van elektronische publicaties] het is de vraag of deze maatregel in de praktijk zal werken. Het is met name onduidelijk of de [regelgevende instantie] zal (juridisch en technisch gezien) kunnen nagaan of de identificatie-informatie die door een [aanbieder van elektronische publicatiediensten] is verstrekt, waar is."
CDL-AD(2020)013, Albanië - Advies over ontwerpwijzigingen van wet nr. 97/2013 op de Audiovisuele mediadienst, §§42-46

5.6 PROCEDURELE GARANTIE

"[…] [Het] moet in de wet duidelijk worden gemaakt dat de Mediaraad zijn bevoegdheden mag gebruiken om op te leggen alleen zware sancties (zoals hoge boetes of onderbreking van de uitzending, blokkering van de toegang enz.) als laatste redmiddel, waarbij alle andere redelijke pogingen om de media-outlet op de juiste pad hebben gefaald, en waar de publicaties herhaaldelijk en serieus (beide voorwaarden zouden moeten) tevreden zijn) bedreigde de openbare rust en orde […]."
CDL-AD(2015)015, Advies over mediawetgeving (ACT CLXXXV over mediadiensten en over de massamedia, Wet CIV inzake de persvrijheid en de belastingwetgeving van advertentie-inkomsten van massamedia) van Hongarije, §41

"[…] De Commissie van Venetië is van mening dat de macht van het voorzitterschap [(hier - an administratieve autoriteit)] *ambtshalve* blokkeringsbevelen te geven zonder voorafgaande rechterlijke toetsing, zou moeten zijn verwijderd en zoals hierboven benadrukt, de plicht om de afweging te maken tussen het recht op privacy en de vrijheid van meningsuiting moet, in het geval van een beslissing met zulke ernstige gevolgen, primair de taak van een rechter zijn en niet van een bestuursorgaan."
CDL-AD(2016)011, Turkije - Advies over wet nr. 5651 betreffende de regulering van publicaties op de internet en de bestrijding van misdrijven gepleegd door middel van een dergelijke publicatie ("het internet wet"), §72

"De Commissie merkt op dat de administratieve procedure oorspronkelijk bedoeld was om toezicht te houden op de uitvoering door de traditionele mediaaanbieders van hun verplichtingen volgens hun licentie.
Vanwege de uitbreiding van de jurisdictie van [de regelgevende instanties] tot de [online mediakanalen], dat ook voor individuele internetgebruikers is, kan de procedure van artikel 51/1 leiden tot directe inmenging in hun recht op vrijheid van meningsuiting. De procedure voor het beoordelen van klachten geeft de Klachtencommissie de bevoegdheid om te beslissen over de gegrondheid van een vraag die valt binnen het kader van de vrijheid van meningsuiting en waarbij een evenwichtsoefening tussen concurrerende individuele rechten (Artikelen 8 en 10 EVRM). Zo zal een bestuursorgaan worden begiftigd met prerogatieven die gewoonlijk bij een rechtbank of rechter berusten en die de macht hebben om op te leggen maatregelen/sancties die een inmenging vormen in de uitoefening van het recht op vrijheid van expressie. De Klachtencommissie zal bijvoorbeeld moeten beslissen op beschuldigingen van: laster, haatdragend en discriminerend taalgebruik. Artikel 51/1 stelt echter geen regels over het recht om te worden gehoord of over de toelaatbaarheid van bewijs of de manier waarop bewijs moet worden beoordeeld. De Commissie van Venetië merkt op dat wanneer deze klachten zijn gericht tegen: EPSP's, de link tussen bestuurlijke aansprakelijkheid en strafrechtelijke of civielrechtelijke aansprakelijkheid wordt kritisch wazig. […]
Uitspraken van de klachtencommissie zijn direct uitvoerbaar. [Ze zijn aanspreekbaar bij een bestuursrechter]. Er zijn echter geen aanwijzingen voor een opschortende werking van de

beroepsprocedure […] noch wat betreft de mogelijkheid om een hoorzitting te houden. Verder is het ontwerp wijzigingen voorzien niet in de mogelijkheid om de zaak na de beslissing van de bestuursrechter van eerste aanleg. Zoals onderstreept door de Commissie van Venetië, de begeleiding van de hoogste rechtbanken is erg belangrijk voor de lagere rechtbanken bij de interpretatie en implementatie van mensenrechtennormen in hun jurisprudentie. In Albanië is de capaciteit van de hogere rechtbanken om deze rol te spelen wordt momenteel ernstig ondermijnd: dus, als gevolg van de doorlichting proces, het Hooggerechtshof en het Grondwettelijk Hof werken nog steeds niet naar behoren als gevolg van de gebrek aan quorum. Tijdens de virtuele vergadering van juni met de rapporteurs hebben de Albanese autoriteiten legde uit dat bestuursbesluiten volgens het Albanese bestuursrecht normaal gesproken een effect van 'executive titles', en dat de besluiten van de AMA dit effect al hadden gehad van de audiovisuele media. Wat de rapporteurs zorgen baart, is dat dit wettelijk regime wordt nu zonder onderscheid uitgebreid tot alle online mediabronnen, mogelijk ook kleine individuele bloggers, vloggers en dergelijke (zie de bespreking van de te brede definitie van het toepassingsgebied) van de wet hierboven) en dat een dergelijk wettelijk regime bovendien verwoestende financiële gevolgen kan hebben gevolgen voor bepaalde delen van de media die leiden tot aanzienlijke zelfcensuur."
CDL-AD(2020)013, Albanië - Advies over ontwerpwijzigingen van wet nr. 97/2013 op de Audiovisuele mediadienst, §§54 en 56

"Een nieuwe paragraaf […] bepaalt dat, wanneer een rechtbank een *ex*- postverbod oplegt aan een mediakanaal, het zal een formele waarschuwing geven dat verdere overtredingen van de wet door dit mediakanaal kunnen leiden tot de *ex-ante* verbod (dwz de tijdelijke opschorting van haar activiteiten). Deze bepaling zou moeten maken de toepassing van het *ex-anteverbod* voorspelbaarder.
Het is de vraag of het de taak van de rechter is om dergelijke waarschuwingen te geven en zo te anticiperen op de uitkomst van toekomstige zaken; het initiatief om een verbod te vragen ligt immers bij de Officier van Justitie.
Verder is het onduidelijk of deze waarschuwing allesbehalve een simpele herinnering is. Minstens, volgens de ontwerp-amendementen is het opleggen van het *ex-ante* verbod niet afhankelijk van de het bestaan van een eerdere formele waarschuwing."
CDL-AD(2015)004, Advies over ontwerpwijzigingen van de mediawet van Montenegro, §§50-51

"[…] Onmiddellijke tenuitvoerlegging van een zware boete of beëindiging/opschorting van de uitzending, zelfs als het duurt slechts enkele dagen, kan het mediakanaal vernietigen, vooral nu traditionele media dat zijn economisch zo kwetsbaar. […] [Beslissingen] van de Mediaraad die mogelijk onomkeerbare gevolgen voor het continu functioneren van het betreffende mediakanaal of het werk van de journalisten mogen niet onmiddellijk afdwingbaar zijn. De partij die door dergelijke ernstige maatregelen wordt getroffen moet voldoende tijd krijgen om een gerechtelijke procedure in te leiden, en de maatregel moet blijven geschorst totdat de rechter zelf over verdere schorsing beslist. Bovendien, in alle gevallen de rechtbanken moeten op elk moment de bevoegdheid hebben om de tenuitvoerlegging van alle sancties op te schorten, wat ook hun graad en karakter is."
CDL-AD(2015)015, Advies over mediawetgeving (ACT CLXXXV over mediadiensten en over de massamedia, Wet CIV inzake de persvrijheid en de belastingwetgeving van advertentie-inkomsten van massamedia) van Hongarije, §44

“[…] Rechterlijke toetsing door de administratieve rechtbanken van de 'wettigheid' van de beslissingen van de Media
De Raad moet niet alleen de verificatie omvatten van de formele overeenstemming van de maatregel met de
Mediawet, maar ook vragen over de evenredigheid van de bestreden maatregelen.”

56
CDL-PI(2020)008
CDL-AD(2015)015, Advies over mediawetgeving (ACT CLXXXV over mediadiensten en
over de massamedia, Wet CIV inzake de persvrijheid en de belastingwetgeving
van advertentie-inkomsten van massamedia) van Hongarije, §45
“Betreffende uitspraken die online zijn gedaan […], aangezien er een duidelijke verschuiving is van print naar internet
journalistiek, wordt het steeds belangrijker dat gelijkwaardige verdedigingen worden voorzien in lasterwetten
aan degenen die respectievelijk fungeren als loutere kanalen voor het doorgeven van informatie op internet of
die websites hosten. Ook is het van belang dat hosts verplicht zijn om een effectieve (self-policing)
kennisgeving en verwijderingsprocedure. Van een klager eisen dat hij naar de rechtbank gaat om een bevel te krijgen voor:
verwijdering het recht van de gelasterde persoon onvoldoende beschermt. Bovendien is dit
ontmoedigt internetserviceproviders om, eenmaal op de hoogte, verantwoordelijkheid te nemen voor de websites
zij hosten. Meer in het algemeen, hoewel niet wettelijk bindend voor Azerbeidzjan, Richtlijn van de Europese Unie
2000/31/EG en de daarin uiteengezette verdedigingen kunnen worden gebruikt als een nuttige referentie bij het vaststellen van
de verdedigingen die beschikbaar zijn voor de verschillende vormen van internetserviceproviders. […].”
CDL-AD(2013)024, Advies over de wetgeving met betrekking tot de bescherming tegen:
Laster van de Republiek Azerbeidzjan, §92
“Een van de vereisten van het evenredigheidsbeginsel [in gevallen van vrijheid van meningsuiting] is dat:
de redenen die de nationale autoriteiten aanvoeren om beperkingen van het recht op vrijheid van
uitdrukking moet relevant en voldoende zijn. Verder is dit ook een vereiste van de
beginsel van een eerlijk proces op grond van artikel 6 EVRM: uitspraken van hoven en rechtbanken moeten een
adequate opgave van de redenen waarop zij zijn gebaseerd. Een lagere rechter zou dit ook moeten geven
redenen om de partijen in staat te stellen effectief gebruik te maken van een bestaand beroepsrecht. Sommige
beslissingen van de vredesrechters die de Commissie van Venetië heeft kunnen zien tijdens de
vergaderingen in Ankara geven geen enkele motivatie en reden om de inmenging in te rechtvaardigen
het recht op vrijheid van meningsuiting. […] De Commissie van Venetië […] herhaalt de cruciale
belang van de motivering in een rechterlijke beslissing om niet alleen het beginsel te respecteren
van evenredigheid op grond van artikel 10 EVRM, maar ook om te voldoen aan de vereisten van een eerlijk proces onder
Artikel 6 EVRM.”
CDL-AD(2016)011, Turkije - Advies over wet nr. 5651 betreffende de regulering van publicaties op de
internet en het bestrijden van misdrijven gepleegd door middel van een dergelijke publicatie (“het internet”)
wet"), §38
“Ten eerste, […] [de wet] voorziet niet in een kennisgevingsprocedure van de belanghebbende over:
de procedure […] [van toegangsblokkering als 'voorlopig bevel' bevolen door de rechtbank in de cursus
van de procedure]. […] [A] er moet een goede kennisgevingsprocedure worden ingevoerd om
de inhoudaanbieders de mogelijkheid om kennis te nemen van de blokkeringsmaatregel en van de
door de autoriteiten aangevoerde redenen om de maatregel te rechtvaardigen. […] Het wordt sterk aanbevolen dat:
de bepaling wordt gewijzigd om de autoriteiten de verplichting op te leggen om de belanghebbende te informeren
over de toegangsblokkeringsmaatregel en de redenen daarvoor. […].
Ten tweede kan het ontbreken van cassatieberoep tegen de blokkeringsmaatregel […]
uitgelegd voor zover de maatregel van toegangsblokkering op grond van artikel 8, lid 2, slechts een
'voorzorgsmaatregel' genomen in het kader van strafrechtelijke procedures betreffende de misdrijven
vermeld […] [in de wet]. In ieder geval de bevoegde strafrechter, dat wil zeggen de strafrechter
procedure, moet de bevoegdheid krijgen om de noodzaak van handhaving van de voorzorgsmaatregel te beoordelen;
maatregel tegen toegangsblokkering en deze maatregel onmiddellijk op te heffen, indien hij/zij van mening is dat de
maatregel niet nodig is om bijvoorbeeld elk risico op onherstelbare schade te voorkomen
in afwachting van een substantieel proces. […] Het is onaanvaardbaar dat de beslissing van een vrederechter als

57
CDL-PI(2020)008
een 'voorzorgsmaatregel' moet bindend zijn voor de rechter in de strafzaak
procedures. […].
Met betrekking tot de *ambtshalve* blokkeringsbevelen uitgevaardigd door het voorzitterschap van Telecommunicatie onder
voorwaarden vermeld in artikel 8, lid 4, *dwz* de inhoud of hostingprovider bevindt zich buiten de
land of de inhoud van publicaties vormen strafbare feiten van seksuele uitbuiting van kinderen,
obsceniteit en prostitutie, is de noodzaak van deze bepaling niet duidelijk voor de Commissie van Venetië.
De toegangsblokkeringsmaatregel op grond van artikel 8 is een voorzorgsmaatregel die in het kader wordt genomen
van een strafzaak en het zou de rol en verantwoordelijkheid van een rechter moeten zijn om de noodzaak te beoordelen
van deze maatregel tijdens het strafproces. De redenen uiteengezet in artikel 8, lid 4, rechtvaardigen niet de
bevoegdheid van een bestuursorgaan om *ambtshalve* blokkeringsbevelen uit te vaardigen zonder voorafgaande rechterlijke
beoordeling. Deze bevoegdheid van het voorzitterschap moet worden ingetrokken.”
CDL-AD(2016)011, Turkije - Advies over wet nr. 5651 betreffende de regulering van publicaties op de
internet en de bestrijding van misdrijven gepleegd door middel van een dergelijke publicatie ("het internet
Wet"), §§51-53
“[…] [De] korte tijd die de vrederechter krijgt om een beslissing te nemen over toegangsblokkering (24
uren op grond van de artikelen 8A en 9; 48 uur op grond van artikel 9A), zonder een hoorzitting te houden (artikel 9)
en zonder mogelijkheid van beroep bij een hogere rechter tegen de beslissing over de toegang-
blokkering, kan niet worden beschouwd als het bieden van de noodzakelijke procedurele waarborgen om:
het recht op vrijheid van meningsuiting op internet te beschermen.
[…] [De] procedures moeten grondig worden gewijzigd om de internetprovider
voldoende tijd en faciliteiten om zichzelf te verdedigen en de rechter voldoende tijd en mogelijkheden om
een gemotiveerd besluit te nemen, en in het bijzonder de bevoegdheid om een hoorzitting te houden om
een passende evenredigheidsbeoordeling van de noodzaak van de inmenging in de vrijheid
van expressie. […].
Meer in het bijzonder, indien het autonome karakter van die procedures moet worden gehandhaafd,
een beroep bij het Hof van Cassatie tegen de beslissing tot blokkering door de vrede
dan moet er sprake zijn van een rechter. Het is waar dat, in tegenstelling tot Protocol nr. 7 betreffende:
strafzaken verplicht artikel 6 EVRM staten niet tot het instellen van een stelsel van hoven van beroep en
het recht van beroep bij een hogere rechter is niet geregeld, en ook niet stilzwijgend, in artikel 6.42
Zoals de Commissie van Venetië echter [in een eerder advies] benadrukte,
begeleiding is voor de lagere rechters van groot belang bij de interpretatie en uitvoering van human
rechtennormen in hun rechtspraak. Het is duidelijk dat een beroepsprocedure bij het Hof van
cassatie, als hoogste rechter, betere garanties zou bieden aan de belanghebbenden
vergeleken met een beroepsprocedure voor een rechter van hetzelfde niveau. […]”
CDL-AD(2016)011, Turkije - Advies over wet nr. 5651 betreffende de regulering van publicaties op de
internet en de bestrijding van misdrijven gepleegd door middel van een dergelijke publicatie ("het internet
Wet"), §§60 en 62-63
“De Commissie is vooral bezorgd over de details van deze [administratieve] procedure
[voor de mediatoezichthouder]. […] [Elke] persoon die beweert negatief beïnvloed te zijn door een

elektronische publicatie die naar verluidt in strijd is met de vereisten van artikel 33/1 heeft recht op:
verzoek aan de EPSP [(aanbieder van elektronische publicatiediensten)] om de inhoud te verwijderen.
Om dergelijke klachten te beoordelen en erop te reageren, hebben de EPSP's slechts 72 uur. Als de EPSP
weigert de klacht in behandeling te nemen of niet binnen 72 uur reageert, heeft de eiser het recht om:
zich wenden tot de Klachtencommissie die de klacht ook op zeer korte termijn moet beoordelen

58
CDL-PI(2020)008
tijdsbestek (72 uur). In bepaalde omstandigheden heeft de EPSP slechts 48 uur om zijn
verweer bij de Klachtencommissie […].
Uitspraken van de klachtencommissie zijn direct uitvoerbaar. […]
De procedure voorzien in de artikelen 51/1 en 53/1 is een uiterst snelreactiemechanisme.
Normaal gesproken vereist de beoordeling van de inhoud juridische expertise en een complexe afwegingsoefening
tussen concurrerende belangen die op het spel staan. Dit roept vragen op over een eerlijk proces en zet een buitensporige
last voor kleine EPSP's die niet over de middelen en capaciteit beschikken om in zo'n korte tijd te reageren
aan klachten. Hoewel de wet voorziet in de mogelijkheid van rechterlijke toetsing van dergelijke beslissingen,
de Klachtencommissie en de AMA hebben een bestuurlijke beoordelingsvrijheid. Zo is het ontwerp
amendementen geven de AMA en de Klachtencommissie een efficiënt maar tegelijkertijd
gevaarlijk juridisch instrument om de Albanese sector van het internet te reguleren."
CDL-AD(2020)013, Albanië - Advies over ontwerpwijzigingen van wet nr. 97/2013 op de
Audiovisuele mediadienst, §§55, 56 en 58

6. VRIJHEID VAN UITDRUKKING, RELIGIEUZE VRIJHEID EN BLASFEMY

"[…] Het ontbreken van een uniform Europees concept van de eisen van de bescherming van de
rechten van anderen met betrekking tot aanvallen op religieuze overtuigingen verruimt de
beoordelingsmarge bij het reguleren van de vrijheid van meningsuiting met betrekking tot zaken die vatbaar zijn voor
intieme persoonlijke overtuigingen op het gebied van moraal of religie beledigen. Wat is waarschijnlijk de oorzaak?
substantiële overtreding van personen met een bepaalde religieuze overtuiging zal aanzienlijk variëren van tijd tot tijd
tijd en van plaats tot plaats, vooral in een tijdperk dat wordt gekenmerkt door een steeds groter wordende reeks
geloofsovertuigingen en denominaties: Staatsautoriteiten zijn daarom beter geplaatst dan de internationale rechter
waarderen wat 'noodzakelijk is in een democratische samenleving'."
CDL-AD(2008)026, Rapport over de relatie tussen vrijheid van meningsuiting en
vrijheid van godsdienst: de kwestie van regulering en vervolging van godslastering, religieuze belediging
en aanzetten tot religieuze haat, §51

"[…] [Het EHRM] heeft geoordeeld dat, om religieuze vrede te verzekeren, staten de verplichting hebben om
vermijd zoveel mogelijk uitdrukkingen die onnodig kwetsend zijn voor anderen en dus een
inbreuk maken op hun rechten, en die daardoor niet bijdragen aan enige vorm van maatschappelijk debat
in staat om vooruitgang in menselijke aangelegenheden te bevorderen. Respect voor de religieuze gevoelens van gelovigen kan
legitiem worden verondersteld te zijn geschonden door provocerende afbeeldingen van religieuze voorwerpen
verering of beledigende aanvallen op religieuze principes en dogma's; deze kunnen zeker
omstandigheden worden beschouwd als een kwaadwillige schending van de geest van verdraagzaamheid, die ook een
kenmerk van een democratische samenleving."
CDL-AD(2008)026, Rapport over de relatie tussen vrijheid van meningsuiting en
vrijheid van godsdienst: de kwestie van regulering en vervolging van godslastering, religieuze belediging
en aanzetten tot religieuze haat, §47

"De Commissie is van oordeel dat elk verschil in de toepassing van beperkingen op de vrijheid van
meningsuiting met het oog op de bescherming van specifieke religieuze overtuigingen of overtuigingen (ook wat betreft
de positie van een religieuze groepering als slachtoffer in plaats van dader) moet ofwel worden vermeden of
naar behoren gemotiveerd."

59
CDL-PI(2020)008
CDL-AD(2008)026, Rapport over de relatie tussen vrijheid van meningsuiting en
vrijheid van godsdienst: de kwestie van regulering en vervolging van godslastering, religieuze belediging
en aanzetten tot religieuze haat, §82

"Er ontstaat een nieuwe ethiek van verantwoorde interculturele relaties in Europa en in de rest van de wereld
noodzakelijk door de culturele diversiteit in moderne samenlevingen, en vereist dat een verantwoorde uitoefening
van het recht op vrijheid van meningsuiting moeten streven naar eerbiediging van de religieuze overtuigingen en
overtuigingen van anderen. Zelfbeheersing, op dit en andere gebieden, kan helpen, op voorwaarde natuurlijk dat het
niet ingegeven door angst voor gewelddadige reacties, maar alleen door ethisch gedrag.
Dit betekent echter niet dat democratische samenlevingen gegijzeld moeten worden door de buitensporige
gevoeligheden van bepaalde individuen: de vrijheid van meningsuiting mag niet klakkeloos achteruitgaan wanneer
geconfronteerd met gewelddadige reacties."
CDL-AD(2008)026, Rapport over de relatie tussen vrijheid van meningsuiting en
vrijheid van godsdienst: de kwestie van regulering en vervolging van godslastering, religieuze belediging
en aanzetten tot religieuze haat, §§95-96

"[…] Het recht op vrijheid van meningsuiting houdt in dat het openlijk mag worden gecontroleerd
debatteren en bekritiseren, zelfs hard en onredelijk, geloofssystemen, meningen en instellingen,
zolang dit niet neerkomt op het bepleiten van haat tegen een individu of groepen."
CDL-AD(2008)026, Rapport over de relatie tussen vrijheid van meningsuiting en
vrijheid van godsdienst: de kwestie van regulering en vervolging van godslastering, religieuze belediging
en aanzetten tot religieuze haat, §49; zie ook CDL-AD(2015)015, §25

"De Commissie acht het niet nodig of wenselijk om een misdrijf van religieuze
belediging (dat wil zeggen, belediging van religieuze gevoelens) *simplicit* , zonder het element van aanzetten tot haat
als een essentieel onderdeel. De Commissie acht het ook niet essentieel om strafrechtelijke
sancties voor een belediging gebaseerd op het behoren tot een bepaalde religie. Als een statement of kunstwerk
niet kwalificeert als aanzetten tot haat, dan mag het niet het voorwerp uitmaken van strafrechtelijke sancties.
Het is waar dat het bestraffen van belediging van religieuze gevoelens een krachtig signaal kan geven aan iedereen, beide
potentiële slachtoffers en potentiële daders, die nodeloos beledigende uitspraken en
publicaties worden in een effectieve democratie niet getolereerd.
Aan de andere kant herhaalt de Commissie dat het gebruik van het strafrecht, dat op zichzelf
in principe voorbehouden zijn aan gevallen waarin geen andere remedie effectief lijkt, mag alleen plaatsvinden
met uiterste voorzichtigheid op het gebied van vrijheid van meningsuiting."
CDL-AD(2008)026, Rapport over de relatie tussen vrijheid van meningsuiting en
vrijheid van godsdienst: de kwestie van regulering en vervolging van godslastering, religieuze belediging
en aanzetten tot religieuze haat, §§64-66

"Het is waar dat de grenzen tussen belediging van religieuze gevoelens (en zelfs godslastering) en haat
spraak zijn gemakkelijk vervaagd, zodat de scheidslijn, in een beledigende toespraak, tussen de uitdrukking
van ideeën en het aanzetten tot haat is vaak moeilijk te identificeren. Dit probleem zou echter moeten zijn:
opgelost door een passende interpretatie van het begrip aanzetten tot haat in plaats van
door belediging van religieuze gevoelens te sanctioneren.

60
CDL-PI(2020)008

[…] [Het] moet mogelijk zijn om religieuze ideeën te bekritiseren, zelfs als dergelijke kritiek kan worden waargenomen door sommigen als het kwetsen van hun religieuze gevoelens. Toekenning van schadevergoedingen moet zorgvuldig en strikt gebeuren gerechtvaardigd en gemotiveerd zijn en proportioneel zijn, anders zouden ze een huiveringwekkend effect hebben op vrijheid van meningsuiting.
Het is ook de moeite waard eraan te herinneren dat een belediging van een principe of een dogma, of van een vertegenwoordiger van een religie, betekent niet noodzakelijk een belediging voor een persoon die in die religie gelooft. De Europees Hof voor de Rechten van de Mens heeft duidelijk gemaakt dat een aanslag op een vertegenwoordiger van een kerk brengt niet automatisch een deel van de bevolking in diskrediet en diskrediet vanwege hun geloof in de desbetreffende religie en dat kritiek op een doctrine niet noodzakelijkerwijs aanvallen op religieuze overtuigingen als zodanig. Het verschil tussen smaad voor groepen en individuele smaad zou moeten zijn: zorgvuldig rekening mee gehouden."
CDL-AD(2008)026, Rapport over de relatie tussen vrijheid van meningsuiting en vrijheid van godsdienst: de kwestie van regulering en vervolging van godslastering, religieuze belediging en aanzetten tot religieuze haat, §§68 en 76-77
"[…] [Het] misdrijf van godslastering moet worden afgeschaft (wat al het geval is in de meeste Europese) Staten) en mag niet opnieuw worden ingevoerd."
CDL-AD(2008)026, Rapport over de relatie tussen vrijheid van meningsuiting en vrijheid van godsdienst: de kwestie van regulering en vervolging van godslastering, religieuze belediging en aanzetten tot religieuze haat, §89; zie ook §92

7. PROFESSIONELE JOURNALISME

"De reikwijdte van artikel 10 van het EVRM omvat meerdere activiteiten met betrekking tot verspreiding informatie door middel van gedrukte media. Niet alleen de publicatie van informatie in gedrukte media door journalisten of door uitgevers, maar ook de relatie tussen journalisten en uitgever, de algemene voorwaarden van de activiteit van de journalist en de activiteit van de journalist zelf zijn beschermd. Artikel 10 van het EVRM bestrijkt in beginsel alle terreinen van de beroepsactiviteiten van een journalist, in het bijzonder de manier waarop een journalist de informatie ontvangt en hoe hij/zij regelt of de informatie wijzigt."
CDL-AD(2010)053rev, Advies over de waarschuwing gericht aan de Wit-Russische vereniging van journalisten op 13 januari 2010 door het Ministerie van Justitie van Wit-Rusland, §62

7.1. BEGRIP VAN "PROFESSIONELE JOURNALISME"

"[…] De grens tussen freelance- en huisjournalistiek is vervaagd, en er is geen specifiek reden waarom freelancejournalisten van de algemene regel moeten worden uitgesloten. Bijlage bij Aanbeveling nr. R(2000)7 […] [van de CM] definieert 'journalisten' als 'elke natuurlijke of juridische persoon die regelmatig of beroepsmatig betrokken is bij het verzamelen en verspreiden van informatie aan het publiek via alle massacommunicatiemiddelen". Vandaar dat, hoewel de arbeidsrelatie met een media-outlet is het beste bewijs dat de persoon een 'journalist' is, het is niet het enige mogelijke bewijs. Zoals uitgelegd door de autoriteiten, wordt sectie 6 geïnterpreteerd als inclusief: freelance journalisten, professionele bloggers en dergelijke; het zou echter duidelijker moeten zijn uit de tekst van deze bepaling."

Voetnoot 43: "Een belangrijk voorbehoud is nodig: bronnenbescherming blijft inderdaad de voorrecht van professionele journalisten. Dus, zoals PACE stelt: 'dezelfde vertrouwensrelatie doet' bestaan niet bij niet-journalisten, zoals individuen met een eigen website of webblog. Daarom kunnen niet-journalisten niet profiteren van het recht van journalisten om hun bronnen niet bekend te maken'. Bloggers kunnen al dan niet worden beschouwd als professionele journalisten die dit voorrecht genieten; in de moderne tijd is het onderscheid tussen journalist en niet-journalist echter fijn en kan verdere ontwikkeling in jurisprudentie en wetgeving vereisen."
CDL-AD(2015)015, Advies over mediawetgeving (Wet CLXXXV inzake mediadiensten en de massamedia, Wet CIV inzake de persvrijheid en de wetgeving inzake belastingheffing op Advertentie-inkomsten van massamedia) van Hongarije, §52, en voetnoot 43 hierbij paragraaf
"[…] [De] massamedia zijn niet de enige categorie die recht zou moeten hebben op een hoge mate van vrijheid van expressie. Dus personen die informatie en ideeën verstrekken over zaken van algemeen belang en bijdragen aan het publieke debat over dergelijke zaken, inclusief leden van campagnegroepen en gekozen vertegenwoordigers, een hoog niveau van vrijheid van meningsuiting moeten krijgen, met inbegrip van een zekere mate van overdrijving en zelfs provocatie, zolang ze te goeder trouw handelen en zorgvuldigheid betrachten om nauwkeurige en betrouwbare informatie te verstrekken."
CDL-AD(2013)024, Advies over de wetgeving met betrekking tot de bescherming tegen: laster van de Republiek Azerbeidzjan, §37
"Beide journalisten die lid zijn van BAJ [de Wit-Russische Vereniging van Journalisten], en journalisten die banden hebben met rechtspersonen die actief zijn in de massamedia volgens de Mass Mediawet, journalistieke activiteiten uitoefenen. Beiden moeten informatie verzamelen en ontvangen. De uitoefening van hun werkzaamheden kan alleen of in ieder geval gemakkelijker worden uitgevoerd met behulp van een perskaart. Er kan een legitiem doel zijn dat de Republiek wil nastreven door de distributie te beperken en gebruik van perskaarten alleen voor degenen die zijn opgericht onder de Massamediawet, zoals de noodzaak om door de staat gecontroleerde agentschappen op republiekniveau op te richten op het gebied van massamedia […]. Niettemin is er geen objectieve en redelijke rechtvaardiging voor de discriminatie tussen: journalisten in de waarschuwing uiteengezet. Het zou bijvoorbeeld voldoende zijn om gespecificeerde pers te verspreiden kaarten aan die journalisten die rechtstreeks verbonden zijn met rechtspersonen die actief zijn in de massamedia onder de massamediawet. Verbod op elke verwijzing naar het woord "PRESS" in perskaarten van andere verenigingen die zich bezighouden met journalistiek kunnen niet als evenredig worden beschouwd."
CDL-AD(2010)053rev, Advies over de waarschuwing gericht aan de Wit-Russische vereniging van journalisten op 13 januari 2010 door het Ministerie van Justitie van Wit-Rusland, §§93-95
"[… Een aanbieder van elektronische publicatiediensten wordt gedefinieerd als] 'een natuurlijke of rechtspersoon […] die biedt de dienst aan van [elektronische publicaties] […]. Elektronische publicaties worden gedefinieerd als 'redactionele' gevormde webpagina's en/of portalen met elektronische versies van geschreven media en/of informatie van de media op een manier die toegankelijk is voor het grote publiek met als doel te entertainen, informeren en/of opvoeden' […].
De Commissie van Venetië is van mening dat, om te beginnen, het begrip "elektronische publicaties" ook is vaag en ruim gedefinieerd, waardoor de duidelijkheid en voorzienbaarheid van de reikwijdte van toepassing van de wet. Het is met name onduidelijk of individuele bloggers, of mensen die persoonlijke pagina's op sociale netwerkplatforms (Facebook, Instagram, Twitter enz.) publiceren informatie van de media valt onder deze definitie. De informatienota […] legt uit:

dat 'elektronische publicaties beheerd door individuen die noch redactioneel gevormd noch gericht zijn' bij het informeren of entertainen, of het onderwijzen van het grote publiek vallen niet onder deze definitie'. Hoewel het begrip 'redactionele vormgeving' op zichzelf amorf is, is het ook moeilijk te voorzien welke blog eigenlijk zou worden beschouwd als niet informerend, onderhoudend of opvoedend. […].
In een technologische omgeving waarin iedereen een elektronische publicatie kan lanceren zonder

technische of professionele expertise, zelfs individuele bloggers kunnen 'redactioneel gevormde' pagina's hebben 'met informatie uit de media' met als doel 'amuseren, informeren en/of opvoeden'.
Met zo'n brede definitie reikt het toepassingsgebied van het recht verder dan de professionele media verkooppunten en niets verhindert dat deze wet niet alleen van toepassing is op de online publicatie van de gedrukte pers, maar ook voor iedereen die geïnteresseerd is in het verstrekken van informatie, ideeën, meningen om te entertainen, informeren of voorlichting van het grote publiek door online publicaties. Dit kan een huiveringwekkend effect hebben op gewone personen die zouden worden afgeschrikt om online hun mening te uiten, uit angst voor mogelijke sancties overgelaten aan het oordeel van de [regelgevende instantie]. In een land waar pluralisme in de huidige media omgeving is voor een belangrijk deel afkomstig van individuele bloggers en journalisten, dit roept ernstige zorgen op. De clausules die de reikwijdte van de toepassing van deze wet bepalen, moeten dus: herzien worden. Een mogelijkheid zou zijn om expliciet in de wet, in een open lijst, te vermelden wie er niet onder valt volgens de wet - gebruikers van sociale netwerken, bloggers, vloggers, auteurs van persoonlijke webpagina's en gelijk. Het toevoegen van deze lijst zou het toepassingsgebied van de gewijzigde wet enigszins beperken, zelfs hoewel het niet alle problemen met de interpretatie van die begrippen in de zich snel ontwikkelende online media-omgeving. […]
CDL-AD(2020)013, Albanië - Advies over ontwerpwijzigingen van wet nr. 97/2013 op de Audiovisuele mediadienst, §§ 27 – 29

7.2 BESCHERMING VAN BRONNEN

"[…] Alleen een dwingende eis van algemeen belang kan inmenging in de bescherming van bronnen […]."
CDL-AD(2013)024, Advies over de wetgeving met betrekking tot de bescherming tegen: Laster van de Republiek Azerbeidzjan, §97

"[De Perswet] definieert situaties waarin journalisten kunnen worden verplicht hun bronnen vrij te geven. In 2012, […] deze bepaling werd gewijzigd, waardoor de verplichting voor de journalisten om hun bronnen alleen voor strafrechtelijke procedures en na een gerechtelijk bevel. […] Dit ontwikkeling is positief: het beperken van de meldingsplicht tot strafzaken helpt bij de bescherming onderzoeks journalistiek. Deze beperking dient echter duidelijk te volgen uit de tekst van [de wet].
[…]
De regel in [de wet] moet verduidelijken wat wordt bedoeld met 'gerechtvaardigde [straf]zaken' en 'uitzonderlijke omstandigheden'. […] Volgens het EHRM 'een order of source disclosure […] kan niet verenigbaar zijn met artikel 10 van het verdrag, tenzij het gerechtvaardigd is door een dwingende reden eis van algemeen belang'. Niet elk strafrechtelijk onderzoek voldoet automatisch aan de criterium van 'overstijgende eis'. Het moet aan de rechter open staan om openbaarmaking te weigeren, zelfs als de onderzoek een ernstig misdrijf betreft, of, in voorkomend geval, een beperkte of gekwalificeerde openbaarmakingsbevel om bronnen zoveel mogelijk te beschermen tegen openbaarmaking.
[…].
Bovendien drukt het Comité van Ministers in zijn Aanbeveling nr. R(2000)7 […] van mening dat openbaarmaking alleen kan worden gelast indien redelijke alternatieve maatregelen voor de

openbaarmaking niet bestaat of zijn uitgeput, en wanneer het legitieme belang bij de openbaarmaking 'duidelijk opweegt tegen het algemeen belang'. […]"
CDL-AD(2015)015, Advies over mediawetgeving (Wet CLXXXV inzake mediadiensten en de massamedia, Wet CIV inzake de persvrijheid en de wetgeving inzake belastingheffing op Advertentie-inkomsten van massamedia) van Hongarije, §§53-56

"Het tweede probleem heeft betrekking op het onderscheppen van communicatie van *andere professionals* die ook geheimhoudingsplicht hebben jegens hun cliënten (zoals artsen en bemiddelaars). het Venetië Commissie merkt op dat, zoals in het geval met advocaten en priesters, niets in de Poolse wet staat voorkomt dat de politie naar dergelijke gesprekken luistert, ook als de opnames later niet kunnen worden als bewijs ingevoerd. Bovendien is op grond van artikel 19 par. 15u moet de rechtbank opnames toestaan van dergelijke gesprekken als bewijsmateriaal 'als het nodig is vanuit het oogpunt van het rechtssysteem' en indien er geen andere middelen voorhanden waren om de feiten van de zaak vast te stellen.
Het tweede deel van deze test (subsidiariteit) is degelijk; echter, het eerste deel – de 'noodzaak' voor de rechtvaardigheid – is problematisch. Alle nuttige informatie die licht werpt op de omstandigheden van een zaak kan: gezien worden als 'noodzakelijk vanuit het oogpunt van het rechtssysteem'. Als het nut van a afgetapt gesprek is het enige criterium om het als bewijs te introduceren, 'professioneel privilege' wordt een leeg woord.
Dit is vooral belangrijk wanneer het toezicht op een journalist is gericht, omdat het gemakkelijk kan onthullen zijn of haar bronnen. […] [Het] EHRM staat klaar om openbaarmakingsbevelen te onderwerpen die kunnen leiden tot de identificatie van de journalistieke bronnen aan de strengste controle. Er zou dus een vorm moeten zijn van een verhoogde interne besluitvormingsnorm in dergelijke gevallen, waar de journalistieke vrijheid aan de orde kan zijn. […]
De Commissie van Venetië is van mening dat, naast het voorkomen van gerichte onderschepping van: beschermde communicatie, moet de wet waarborgen bevatten die extra bescherming bieden aan dergelijke communicatie, zelfs als ze per ongeluk zijn onderschept. […].
Kortom, de Commissie van Venetië beveelt de Poolse wetgever aan om na te denken over een strengere regel die, met inachtneming van de internationale mensenrechtennormen, de omstandigheden waarin geprivilegieerde professionele communicatie in het geheim kan worden opgenomen en vervolgens als bewijsmateriaal ingebracht."
CDL-AD(2016)012, Advies inzake de wet van 15 januari 2016 tot wijziging van de politiewet en bepaalde andere wetten van Polen, §§81-85; zie ook CDL-AD(2016)011, §83

"Journalisten zijn normaal gesproken niet verplicht om hun journalistieke bronnen openbaar te maken, ter bescherming hiervan bronnen is een van de basisvoorwaarden voor persvrijheid. Daarom is het houden van een perskaart van bijzonder belang om informatie te kunnen ontvangen. De journalist mag inderdaad de dezelfde hoeveelheid of kwaliteit van informatie uit zijn/haar bronnen als zijn/haar identiteit als journalist dat niet kan worden vastgesteld."
CDL-AD(2010)053rev, Advies over de waarschuwing gericht aan de Wit-Russische vereniging van journalisten op 13 januari 2010 door het Ministerie van Justitie van Wit-Rusland, §§70

"[…] [De] wet moet specificeren dat het onthullen van de identiteit van de klokkenluider, zelfs door een rechtbank beslissing, moet alleen mogelijk zijn in uitzonderlijke omstandigheden – bijvoorbeeld wanneer de openbaarmaking betreft een ernstig misdrijf dat niet kan worden onderzocht en vervolgd, tenzij de

klokkenluider zelf wordt opgeroepen om te getuigen. In dit scenario kan de rechtbank worden verplicht om aanvullende maatregelen om de klokkenluider te beschermen tegen mogelijke represailles (bijvoorbeeld door al dan niet gebruikmakend van de status van anonieme getuige). […].
[…] Het is duidelijk dat de kwestie van openbaarmaking van de identiteit van de klokkenluider moet worden beslist door: de rechtbank met medewerking van eerstgenoemde, om hem/haar in staat te stellen zijn/haar overwegingen hierover."
CDL-AD(2016)008, Advies over de wet op de bescherming van de persoonlijke levenssfeer en over de wet op de Bescherming van klokkenluiders van "de voormalige Joegoslavische Republiek Macedonië", §§87-88

7.3 NAUWKEURIG INTERVIEWEN EN RAPPORTEREN OVER DE VERKLARINGEN VAN IEMAND ANDERS

"[…] [De wet] moet duidelijk maken […] dat de verhoorde persoon niet mag voorkomen dat de publicatie of uitzending van het interview om de enige reden dat de wijzigingen [letterlijk] verslag van het interview] zijn gemaakt 'ten zijn nadeel', wanneer de geselecteerde fragmenten een algemeen nauwkeurige weergave van wat de persoon heeft verklaard. De journalist moet het recht hebben om te publiceren een interview als hij/zij van mening is dat de te publiceren tekst of het beeldmateriaal juist is (zonder noodzakelijkerwijs 'letterlijk'), terwijl de geïnterviewde het recht van antwoord moet hebben gepubliceerd met dezelfde bekendheid of het recht om de journalist *ex post facto* aan te klagen als hij/zij is van mening dat het interview wezenlijk onnauwkeurig is en schadelijk is voor zijn/haar reputatie, en het is aan de algemene lezer (in het geval van een recht van weerwoord) of aan de rechter (in het geval van juridische actie) om te beslissen of de journalist zijn werk professioneel deed of niet."

CDL-AD(2015)015, Advies over mediawetgeving (Wet CLXXXV inzake mediadiensten en de massamedia, Wet CIV inzake de persvrijheid en de wetgeving inzake belastingheffing op Advertentie-inkomsten van massamedia) van Hongarije, §35

"Bevoorrechte verklaringen [...] omvatten opnieuw gepubliceerde verklaringen die niet zijn weerlegd door de" klager. In wezen moet de verklaring over een zaak van algemeen belang gaan en opnieuw worden gepubliceerd door een journalist zonder adoptie. Toch is de basis van het verweer dat de verklaringen niet zijn weerlegd door de klager kan onvoldoende bescherming bieden aan het recht op privacy. Het is dus belangrijk dat de journalist/uitgever die de waarheid van de verklaring niet kan verifiëren, verantwoord handelt door duidelijk te maken dat de lasterlijke beschuldigingen niet worden overgenomen of goedgekeurd.

In artikel 10.3.3 wordt de uitzondering op aansprakelijkheid voor 'verspreiding van uitspraken die massamedia niet zijn' kan bewerken of niet verplicht is om te bewerken vanwege technische of juridische redenen' is te vaag geformuleerd en brede termen en zal waarschijnlijk verantwoorde uitzendingen/streaming ontmoedigen. de omroep moet altijd proberen te voorkomen dat onwettige lasterlijke uitlatingen in live-uitzendingen worden gedaan, voor bijvoorbeeld door waarschuwingen te geven aan bijdragers vóór het live-gedeelte van het programma of door het nemen van zorg over de ondervragingstechnieken van interviewers; of, als ze zijn gemaakt, onmiddellijk zoeken naar context en balans bieden, bijvoorbeeld door duidelijk te maken dat het niet stand-by staat of de verklaringen of dat er geen bewijs voor is."

CDL-AD(2013)024, Advies over de wetgeving met betrekking tot de bescherming tegen: Laster van de Republiek Azerbeidzjan, §§105-106

7.4 RECHT OP ANTWOORD

"[…] Het is daarentegen toegestaan om te voorzien in specifieke verplichtingen voor de media, zoals: om een valse verklaring te corrigeren, om de klager een recht van antwoord te geven of om een rechterlijke uitspraak te publiceren die een verklaring onwaar vindt."

CDL-AD(2013)024, Advies over de wetgeving met betrekking tot de bescherming tegen: Laster van de Republiek Azerbeidzjan, §43

"[…] De Commissie van Venetië herinnert eraan dat, zoals het EHRM heeft geoordeeld in de zaak *Wegrzynowski en Smolczewski v. Polen,* rectificatie of een aanvullende opmerking op de website kan een afdoende en adequate remedie, in welk geval de toegangsblokkering/verwijdering van inhoud maatregel kan worden beschouwd als onevenredig aan de legitieme doelen die met de beperking worden nagestreefd en dus een inbreuk vormen op de vrijheid van meningsuiting. […]."

CDL-AD(2016)011, Turkije - Advies over wet nr. 5651 betreffende de regulering van publicaties op de internet en de bestrijding van misdrijven gepleegd door middel van een dergelijke publicatie ("het internet wet"), §37

"Artikel 33/1 (3) introduceert een 'recht op correctie en weerwoord […]. Een wettelijke verplichting om een antwoord te publiceren of een rectificatie kan worden gezien als een normaal onderdeel van het wettelijk kader voor de oefening van vrijheid van meningsuiting. […] Tegelijkertijd zijn de beperkingen en beperkingen van de tweede lid van artikel 10 van het EVRM zijn even relevant voor de uitoefening van het recht op weerwoord. Het moet in gedachten worden gehouden dat het waarborgen van de vrijheid van meningsuiting van het individu geen persoonlijke burgers of organisaties een onbelemmerd recht op toegang tot de media om naar voren te schuiven meningen. Als algemeen principe moeten kranten en andere particuliere media vrij zijn om: redactionele discretie uitoefenen bij de beslissing om artikelen, opmerkingen en brieven te publiceren ingediend door particulieren. […]."

CDL-AD(2020)013, Albanië - Advies over ontwerpwijzigingen van wet nr. 97/2013 op de Audiovisuele mediadienst, §49

8. ADVERTENTIE

"Grenzen voor reclame op televisie en radio kunnen het doel nastreven van het veiligstellen van de onafhankelijkheid van de omroep. […].

[Openbare omroepen] die sterk afhankelijk zijn van commerciële financiering en dus rechtstreekse concurrentie met de commerciële sector is zeer gevoelig geworden voor de eisen van adverteerders en sponsors en hun programmastrategieën worden geleid door de behoeften van adverteerders en kijkersaandeel, in plaats van de vereisten van hun verplichtingen."

CDL-AD(2005)017, Advies over de verenigbaarheid van de wetten "Gasparri" en "Frattini" van Italië met de normen van de Raad van Europa op het gebied van vrijheid van meningsuiting en pluralisme van de media, §§67 en 58

"[…] [Er] is geen Europese consensus over hoe betaalde politieke reclame in omroep.[…] Naar de mening van de Commissie van Venetië, […] het verbod op betaalde politieke reclame bestraft de oppositie onterecht, verzekert de mediadominantie van de heersende meerderheid, en verkleint de kans op politieke verandering.

[…] [Deze] maatregel kan een negatief effect hebben, zij het indirect, op de kwaliteit van de media inhoud en de diversiteit van de mediamarkt."

CDL-AD(2015)015, Advies over mediawetgeving (Wet CLXXXV inzake mediadiensten en de massamedia, Wet CIV inzake de persvrijheid en de wetgeving inzake belastingheffing op Advertentie-inkomsten van massamedia) van Hongarije, §§100-101

"Het Hof erkende dat machtige financiële groepen concurrentievoordelen kunnen behalen in het gebied van commerciële reclame en kan daardoor druk uitoefenen op, en uiteindelijk inperken de vrijheid van de radio- en televisiestations die de commercials uitzenden. Het ging verder, 'zo' situaties ondermijnen de fundamentele rol van de vrijheid van meningsuiting in een democratische samenleving als verankerd in artikel 10 van het Verdrag, in het bijzonder wanneer het dient om informatie te verstrekken en ideeën van algemeen belang, waar het publiek bovendien recht op heeft". […]."

CDL-AD(2005)017, Advies over de verenigbaarheid van de wetten "Gasparri" en "Frattini" van Italië met de normen van de Raad van Europa op het gebied van vrijheid van meningsuiting en pluralisme van de media, §69

"[…] [De] Hongaarse wetgever moet de transparantie van het aanbestedingssysteem voor het toewijzen van de Rijksadvertentiebudgetten aan mediaaanbieders op basis van controleerbare publieks- en distributiegegevens, en dit systeem uitbreiden naar de bedrijven waar de Staat een groot aandeelhouderschap"

CDL-AD(2015)015, Advies over mediawetgeving (Wet CLXXXV inzake mediadiensten en de massamedia, Wet CIV inzake de persvrijheid en de wetgeving inzake belastingheffing op

Advertentie-inkomsten van massamedia) van Hongarije, §95
"[…] Het verbod op politieke advertenties in commerciële mediadiensten, die meer zijn veel gebruikt in Hongarije dan de publieke media, zal de oppositiepartijen een belangrijke kans om hun mening effectief te uiten en zo tegenwicht te bieden aan de dominante positie van de regering in de media."
CDL-AD(2013)012, Advies over de vierde wijziging van de fundamentele wet van Hongarije, §45

9. VRIJHEID VAN UITDRUKKING, RECHTERS, AANKOMSTEN EN GERECHTELIJKE PROCEDURES

9.1 VRIJHEID VAN UITDRUKKING VAN RECHTERS EN AANKOMSTEN

"Europese wet- en grondwettelijke bepalingen en relevante jurisprudentie tonen aan dat de garanties van de vrijheid van meningsuiting gelden ook voor ambtenaren, met inbegrip van rechters. Maar de specificiteit van de taken en verantwoordelijkheden van rechters en de noodzaak om ervoor te zorgen dat onpartijdigheid en onafhankelijkheid van de rechterlijke macht worden beschouwd als legitieme doelstellingen om specifieke beperkingen op de vrijheid van meningsuiting, vereniging en vergadering van rechters, waaronder: hun politieke activiteiten.
Het EHRM heeft echter geoordeeld dat, met name gelet op het toenemende belang gehecht aan de scheiding der machten en het belang van het waarborgen van de onafhankelijkheid van de rechterlijke macht, elke inmenging in de vrijheid van meningsuiting van een rechter vereist nauwlettend toezicht."
CDL-AD(2015)018, Verslag over de vrijheid van meningsuiting van rechters, §§80-81
"In de context van een politiek debat waaraan een rechter deelneemt, is de binnenlandse politieke achtergrond van dit debat is ook een belangrijke factor waarmee rekening moet worden gehouden bij de beoordeling van de

toegestane reikwijdte van de vrijheid van rechters. Bijvoorbeeld de historische, politieke en juridische context van het debat, ongeacht of de discussie een kwestie van algemeen belang omvat of dat de betwiste verklaring wordt afgelegd in het kader van een verkiezingscampagne zijn van bijzonder belang.
Een democratische crisis of een ineenstorting van de constitutionele orde zijn natuurlijk te beschouwen als: belangrijke elementen van de concrete context van een zaak, essentieel bij het bepalen van de reikwijdte van de fundamentele vrijheden."
CDL-AD(2015)018, Verslag over de vrijheid van meningsuiting van rechters, §84
"[…] [Mede]-rechters mogen beslissingen van hun collega's alleen met de nodige voorzichtigheid bekritiseren, om een constructieve en vriendelijke werksfeer behouden […].
[…] [Het] is nogal moeilijk om het verschil te maken tussen wat wel en wat niet 'politiek' is. Het is eenvoudig accepteren dat een rechter geen lid mag zijn van een politieke partij of in het openbaar mag spreken op politieke bijeenkomsten (dat wil zeggen vergaderingen die worden georganiseerd door de politieke partijen of hun leiders of nauw ermee verbonden zijn). Het is redelijk om te verwachten dat een rechter zou vermijden om een artikel ter ondersteuning van een bepaalde kandidaat bij de verkiezingen. Maar wat als een rechter deelneemt aan een? academische discussie over een hervorming van een bepaalde staatsinstelling – komt het neer op de betrokkenheid bij 'politiek' of niet? Zelfs het verdedigen van constitutionele waarden in een openbare verklaring kan aantoonbaar worden beschouwd als een politieke (maar loyale) verklaring. In ieder geval is het totale verbod voor a rechter om zijn/haar politieke opvattingen en overtuigingen in het openbaar te uiten, moet worden heroverwogen, aangezien dit beperkingen oplegt overdreven de vrijheid van meningsuiting van rechters.
Waarschijnlijk zou de conceptcode een andere techniek moeten gebruiken en eerder verschillende voorbeelden moeten geven van de meest typische gevallen van 'politieke betrokkenheid' die een rechter moet vermijden, terwijl hij ruimte laat voor de deelname van rechters aan academische en soortgelijke discussies. Een dergelijk model wordt gebruikt door artikel 21 met betrekking tot uitspraken die 'kritiek hebben op de wetten en het juridische beleid van de staat', maar die, blijkbaar toegestaan als niet 'politiek'. […]
[…] Artikel 21 verhindert dat rechters de wetten en het juridische beleid van de staat publiekelijk bekritiseren. Allereerst zal elke rechter onvermijdelijk juridische normen moeten interpreteren die niet duidelijk zijn of die in strijd zijn met andere normen. 'Kritische beoordeling' van dergelijke normen, een noodzakelijk onderdeel van de proces van arbitrage is volkomen toelaatbaar, en de conceptcode zou dit uitdrukkelijk moeten toestaan (zelfs wanneer dit tot uiting komt in open processtukken). Wat betreft meer abstracte kritiek, niet verband houdend met de berechting van een specifieke zaak, moet de rechter inderdaad met de nodige voorzichtigheid spreken, vooral wanneer hij/zij zich uitdrukt op fora die toegankelijk zijn voor het grote publiek (in tegenstelling tot tot meer besloten discussies tussen de professionals van de wet; dus de uitzondering die betrekking heeft op 'de wetenschappelijke en praktische conferenties, rondetafelgesprekken, seminars en andere educatieve evenementen' karakter', waar het voor de rechter mogelijk is om kritische standpunten te uiten, redelijk is). Echter, rechters mogen niet worden uitgesloten van het delen van ervaringen en het geven van hun mening over wetgevende zaken. Het kan bijzonder nuttig zijn voor de regering, binnen of voor een wetgevende om rechters uit te nodigen om deel te nemen aan een algemene discussie over juridische zaken op een conferentie of via ingediende adviezen (niet alleen van rechtbanken als zodanig of van rechtbankvoorzitters, maar ook van individuele rechters)."
CDL-AD(2016)013, Republiek Kazachstan - Advies over de ontwerpcode voor gerechtelijke ethiek , §56, §§62-63 en §67
"Artikel 45 verbiedt rechters om lid te zijn van een partij of "anderszins politieke activiteiten te ontplooien". Hoewel het eerste onderdeel van de regel (geen lid zijn van een politieke partij) duidelijk en legitiem is (at dit is in ieder geval een bekende praktijk in veel Europese landen), is het tweede lid geformuleerd

te breed. Hetzelfde geldt voor artikel 60 § 4, dat onder meer vereist dat de rechter "zich moet onthouden van" elk gedrag vertonen dat de indruk kan wekken betrokken te zijn bij politieke activiteiten". Dit is een zeer hoge standaard, moeilijk te bereiken. Zoals de Commissie van Venetië eerder stelde: 'het is eerder... moeilijk om het verschil te maken tussen wat wel en wat niet 'politiek' is.37 Het lijdt geen twijfel dat 'het recht op politieke participatie' van rechters (in wezen de rechten die worden gegarandeerd door de artikelen 10 en 11 EVRM) legitiem kunnen worden beperkt. Zo kan van een rechter worden verlangd dat hij zorgvuldig kiest: de fora waar hij/zij spreekt en de vorm van zijn openbare interventies. Deze regel moet echter de rechter, als juridisch deskundige, niet verbieden zijn mening te uiten voor een professioneel publiek, in gespecialiseerde tijdschriften enz., zelfs als die standpunten betrekking hebben op beleidskwesties."
CDL-AD(2017)019, Advies over het ontwerp van gerechtelijk wetboek van Armenië, §54
"Onder het voorgestelde nieuwe artikel 9, lid 3, van wet nr. 303/2004, rechters en openbare aanklagers 'zijn verplicht, bij de uitoefening van hun taken zich te onthouden van lasterlijke uitingen of uitingen, op welke manier dan ook, tegen de andere machten van de staat - wetgevende en uitvoerende macht.'
Volgens het rapport van de Commissie van Venetië over de vrijheid van meningsuiting van rechters, gebaseerd op een herziening van Europese wettelijke en grondwettelijke bepalingen en relevante jurisprudentie, vrijheid van meningsuiting garanties gelden ook voor rechters. Bovendien, gelet op de principes van de scheiding van bevoegdheden en de onafhankelijkheid van de rechterlijke macht, toelaatbare grenzen van de vrijheid van uitdrukking vragen om nader onderzoek. Zoals geoordeeld door het EHRM, zijn de meningen van rechters over de adequaat functioneren van justitie, die een zaak van algemeen belang is, worden beschermd door de Europese Conventie, '[...] zelfs als ze politieke implicaties hebben, en rechters kan niet worden belet deelnemen aan het debat over deze kwesties. Angst voor sancties kan ontmoedigend werken op

rechters die hun mening geven over andere openbare instellingen of beleid. Dit afschrikkende effect is:
schadelijk voor de samenleving als geheel'.
Op basis van de jurisprudentie van het EHRM ter zake, wijst de Commissie van Venetië op het belang
van een 'contextuele' benadering bij het definiëren van die toelaatbare limieten. De bredere binnenlandse politieke,
historische en sociale achtergrond is ook van bijzonder belang.
Het is duidelijk dat, als een essentiële voorwaarde voor de erkenning van de onpartijdigheid van rechters en van de
rechterlijke macht, in het algemeen hebben zowel rechters als aanklagers een terughoudendheidsplicht, als onderdeel van de normen
gedrag dat op hen van toepassing is. Zoals vermeld in Advies nr. 3 over ethiek en verantwoordelijkheid van rechters
van de Adviesraad van Europese Rechters (CCJE), '[a] redelijk evenwicht […] moet zijn
tussen de mate waarin rechters kunnen worden betrokken bij de samenleving en de noodzaak voor hen om
onafhankelijk en onpartijdig zijn en worden gezien bij de vervulling van hun taken.' De Europeaan
rechtersorgaan specificeert verder dat, hoewel noodzakelijke kritiek op een andere staatsmacht of op een
een bepaald lid ervan moet worden toegestaan, 'de rechterlijke macht mag nooit ongehoorzaamheid aanmoedigen en'
minachting voor de uitvoerende en de wetgevende macht' (CCJE Opinie nr. 18 over de positie van de
rechterlijke macht en haar relatie met de andere staatsmachten).
Van de ander wordt in de visie van de CCJE 'een gelijke mate van verantwoordelijkheid en terughoudendheid' verwacht
bevoegdheden van de staat, ook met betrekking tot redelijke kritiek van de rechterlijke macht. Verhuizingen
van justitie of andere represailles voor redelijke kritische uitingen jegens de andere mogendheden
van de staat onaanvaardbaar zijn (verwezen wordt naar EHRM *Baka v. Hongarije*). Algemener,
ongerechtvaardigde inmenging moet worden opgelost door loyale samenwerking tussen de instellingen
betrokken en, in geval van conflict met de wetgever of de uitvoerende macht waarbij individuele rechters betrokken zijn,
een effectief rechtsmiddel (een rechterlijke raad of een andere onafhankelijke) moet beschikbaar zijn
Vanuit dit perspectief lijkt de nieuwe verplichting die is opgelegd aan Roemeense rechters en openbare aanklagers
op zijn best onnodig en in het slechtste geval gevaarlijk zijn. Het is duidelijk dat rechters niet mogen

lasterlijke uitspraken met betrekking tot wie dan ook, niet alleen met betrekking tot staatsbevoegdheden. Het lijkt
onnodig om dit bij wet te specificeren.
Integendeel, het lijkt gevaarlijk om dit te doen, vooral omdat het begrip laster niet duidelijk is
gedefinieerd en deze verplichting heeft specifiek betrekking op andere staatsbevoegdheden. Dit opent de weg voor
subjectieve interpretatie: wat wordt bedoeld met 'lasterlijke uiting of spraak' voor een lid van
de rechterlijke macht 'in de uitoefening van hun taak'? Wat zijn de criteria om dergelijk gedrag te beoordelen? Wat
is, in de zin van dit verbod, de betekenis van het begrip 'macht'? Verwijst het naar personen?
of aan openbare instellingen? Wat is de impact van de nieuwe verplichting op de SCM-taak verdedigen?
rechters en openbare aanklagers, door publiekelijk uitgesproken verklaringen, tegen ongepaste druk van andere staten
lichamen?
Er zijn ernstige twijfels over hoe een dergelijke algemene beperking van de vrijheid van magistraten
uiting zou kunnen worden gerechtvaardigd. Tenminste vanuit het oogpunt van noodzaak en juridische duidelijkheid, de
beperking kan op grond van artikel 10 EVRM als problematisch worden beschouwd. Het moet daarom worden geschrapt."
CDL-AD(2018)017, Advies over ontwerpwijzigingen van wet nr. 303/2004 betreffende het statuut van
Rechters en aanklagers, wet nr. 304/2004 betreffende de justitiële organisatie, en wet nr.
317/2004 over de Hoge Raad voor de Magistratuur van Roemenië, §§123, 125-130, 132
"De laatste wijzigingen die in het wetsontwerp zijn aangebracht, zijn ook van invloed op artikel 45, lid 6 over de onverenigbaarheid van
belangen en plichten, die nu bepaalt dat '6. Een medewerker van het parket, behalve:
voor een persoon in dienst van een arbeidsovereenkomst, is het verboden deel te nemen aan het verzamelen,
het organiseren van of deelnemen aan een staking' (wijzigingen vetgedrukt). Aanklagers hebben een loyaliteitsplicht, die:
kan een goede reden zijn om hun vrijheid van meningsuiting en vereniging te beperken, maar de beperkingen
behoefte om een legitiem doel na te streven en een evenredig antwoord te vormen op een dringende behoefte aan
om legitiem te zijn. Als dit een algemeen verbod is voor openbare aanklagers om deel te nemen aan bijeenkomsten, zou dit kunnen:
niet de beste oplossing zijn, omdat er een trend is om de traditioneel aanvaarde limieten te verlagen tot
grondrechten in dit opzicht – met name voor algemene verboden. Een algemeen verbod moet worden vervangen
met passende en specifieke beperkingen."
CDL-AD(2018)029, Georgië - Advies over de bepalingen over de procureur-generaal in de
ontwerp van organieke wet op het parket en op de bepalingen inzake de Hoge Raad van
Justitie in de bestaande organieke wet op de algemene rechtbanken, §27

9.2 VERBALE AANVALLEN OP RECHTERS EN RECHTERLIJKHEID

"Met betrekking tot de kritiek van de media op rechters, benadrukt het Hof, hoewel het de noodzaak van een
voldoende evenwicht tussen het algemeen belang bij een eerlijke rechtsbedeling en de vrijheid van
uitdrukking […], heeft benadrukt dat, net als alle andere openbare instellingen, rechtbanken niet immuun zijn voor
kritiek en controle, ' *zij het in gespecialiseerde tijdschriften, in de algemene pers of onder het publiek op' groot'* . Het Hof herinnerde er echter aan dat, gezien zijn bijzondere rol in de samenleving, de rechterlijke macht moet:
vertrouwen van het publiek genieten om succesvol te zijn en vanuit dit perspectief kan het nodig blijken te zijn *om dit vertrouwen beschermen tegen destructieve aanvallen die in wezen ongegrond zijn, vooral in gezien het feit dat op bekritiseerde rechters een discretieplicht rust die: verhindert dat ze antwoorden'* .
Daarom moet er een onderscheid worden gemaakt tussen de legitieme kritiek op de
professionele activiteiten van rechters, dat wil zeggen de redenering in een vonnis, met zijn ruimere grenzen, en
lasterlijke beschuldigingen tegen individuele rechters of belediging. Waar kritiek beschuldigingen inhoudt
van onrechtmatig en beledigend gedrag door leden van de rechterlijke macht, deze dienen te worden ondersteund door:
relevante bewijzen. Ten slotte heeft het Hof bij het afwegen van de bestaande belangen bijzondere

aandacht voor de media als ruimte voor het uiten van kritiek; benadrukte dat, gezien de grotere
publiek, ongegronde kritiek op rechters/andere leden van de rechterlijke macht in de media of lekkage
van niet-openbare 'gerechtelijke informatie' aan de media zal waarschijnlijk leiden tot ernstiger letsel aan de
reputatie van rechters of andere leden van de rechterlijke autoriteit."
CDL-AD(2013)038, Advies over de wetgeving inzake smaad van Italië, §§21-22

9.3 PUBLICATIES DIE DE NORMALE RECHTSPRAAK VERBINDEN;
TRANSPARANTIE VAN JUSTITIE VOOR DE MEDIA

"[…] [Het] is belangrijk om te onderstrepen dat er rechtszaken zijn die niet toegankelijk zijn voor het publiek, waaronder de
media. De rechtbanken moeten hun plicht vervullen en een evenwicht vinden tussen het beschermen van de tegenstrijdige
rechten van menselijke waardigheid, privacy, reputatie en onschuldpresumptie enerzijds en
de vrijheid van het doorgeven van informatie aan de ander. Bijvoorbeeld het publiceren van foto's, identificatie,
of dossiers van veroordeelde minderjarigen moeten te allen tijde worden verboden."
CDL-AD(2009)055, Advies over het wetsontwerp over het verkrijgen van informatie over activiteiten van
de rechtbanken van Azerbeidzjan, §27
"[…] Het principe van openbare procedures houdt in dat burgers en de media toegang moeten hebben
naar rechtszalen waar processen worden gehouden. Het risico bestaat echter dat de aanwezigheid van tv-camera's
in de rechtszalen kan de procedure verstoren en het gedrag van de partijen beïnvloeden
betrokken bij het proces.

Waar tv-uitzendingen van gerechtelijke procedures is toegestaan, moeten vaste camera's worden gebruikt en dit moet: mogelijk zijn voor de voorzitter van de rechtbank om te beslissen over de voorwaarden waaronder opname mag worden toegestaan. De voorzitters van de jury moeten ook de bevoegdheid hebben om de opname op elk moment te onderbreken. Evenzo moet bij het nemen van beslissingen rekening worden gehouden met de mening van de andere betrokken partijen rekening."
CDL-AD(2009)055, Advies over het wetsontwerp over het verkrijgen van informatie over activiteiten van de rechtbanken van Azerbeidzjan, §§47-48
"[…] [De] voorwaarde dat openbare onthullingen [door klokkenluiders] de daaropvolgende rechtbank niet mogen bedreigen procedure' is te vaag. Het is legitiem om openbaarmaking te voorkomen in situaties waarin de publicatie van bepaalde gevoelige informatie druist in tegen duidelijk aanwijsbare rechtsbelangen in een specifieke hangende rechtszaak - bijvoorbeeld wanneer de openbaarmaking de naam van een anonieme getuige. Het feit dat een onthulling echter een verhaal vertelt dat later kan worden een voorwerp van een 'volgende' gerechtelijke procedure is geen voldoende argument om publicatie ervan te voorkomen. De schade aan de normale rechtsgang moet onmiddellijk, gemakkelijk te identificeren en ernstig zijn genoeg om een verbod op openbaarmaking te rechtvaardigen. […]."
CDL-AD(2016)008, Advies over de wet op de bescherming van de persoonlijke levenssfeer en over de wet op de Bescherming van klokkenluiders van "de voormalige Joegoslavische Republiek Macedonië", §83
"Het idee om de relatie tussen het openbaar ministerie en de media te organiseren is op zich geen slecht idee. De overdracht van informatie moet echter altijd op een zeer voorzichtige en ingetogen manier om geen inbreuk te maken op de fundamentele rechten van privacy van individuen en hun recht op vermoeden van onschuld. Het is waar dat artikel 6, lid 2 van het Europees Verdrag voor de bescherming van de mens Rechten kunnen de autoriteiten niet beletten het publiek te informeren over strafrechtelijke onderzoeken in

vooruitgang, maar het vereist dat ze dat doen met alle discretie en omzichtigheid die nodig is, als het vermoeden van onschuld moet worden gerespecteerd.
[…] Er zijn wettelijke waarborgen vereist die bedoeld zijn om te voorkomen dat ambtenaren uitspraken doen over de schuld van de verdachte en tegen een schending van het beginsel van het vermoeden van onschuld bij het informeren van de media of andere entiteiten. De Commissie beveelt allereerst aan dat de rechten op: het vermoeden van onschuld en de persoonlijke levenssfeer moet expliciet worden vermeld in artikel 12, dat: stellen dat de doorgifte van informatie door de bevoegde autoriteiten deze niet mag schenden rechten.
[…] [Het zou belangrijk zijn om in artikel 12 te voorzien in een rechterlijke toetsing van dit soort informatie overdragen. […]
Bovendien kan de informatie worden doorgegeven aan overheidsinstanties en aan andere personen 'naar behoren' gerechtvaardigde gevallen' (lid 1) en aan de media 'uit overweging voor een belangrijk publiek' rente' (lid 2). De Commissie van Venetië is van mening dat in zo'n belangrijke kwestie... zoals de overdracht van informatie over de lopende vervolgingen, die de verschillende rechten, waaronder het recht op het vermoeden van onschuld, moet de desbetreffende bepaling vermijden: gebruik van open bewoordingen die voor veel interpretatie vatbaar zijn. De bepaling moet duidelijk bepalen aan wie de informatie mag worden doorgegeven en onder welke voorwaarden en een dergelijke overdracht moet worden onderworpen aan rechterlijke controle."
CDL-AD(2017)028, Advies over de wet op het openbaar ministerie van Polen, zoals gewijzigd, §§72, 74, 75, 80
"Kortom, er moet een onderscheid worden gemaakt tussen enerzijds het stellen van schuld aan een verdachte, en anderzijds het verstrekken van feitelijke informatie aan het publiek. De voorgestelde nieuwe leden (3) en (4) van artikel 4 CPC verbieden nu beide categorieën verklaringen, terwijl internationale normen verbieden duidelijk alleen de eerste categorie. Gezien de voorwaarden, op grond van artikel 10 § 2 EVRM, om beperkingen van de vrijheid van meningsuiting toe te staan, waaronder het recht op 'ontvangen' informatie', is het moeilijk te concluderen, met alle aandacht voor de uitleg gegeven door de Roemeense autoriteiten, dat deze bepalingen voldoen aan de "noodzakelijke in een democratische samenleving" norm in de zin van de jurisprudentie van het EHRM.
De EU-richtlijn 2016/343 specificeert op gedetailleerde wijze, in de overwegingen (18) en (19), de aanvaardbare uitzonderingen op de verplichting voor overheden om niet naar verdachten te verwijzen of beschuldigden als schuldig, ook wanneer zij informatie verstrekken aan de media; in daarnaast wijst de richtlijn op het belang van de proportionaliteit en redelijkheid eisen bij het maken van uitzonderingen op bovenstaande verplichting, maar ook in het noodzakelijke evenwicht tussen de gepaste eerbiediging van het vermoeden van onschuld van verdachten en beschuldigden, en nationale wet die de vrijheid van pers en andere media beschermt."
CDL-AD(2018)021, Advies over ontwerpwijzigingen van het Wetboek van Strafrecht en het Strafrecht Procedurecode van Roemenië, §§124 en 125

BIJLAGE
Lijst van meningen en rapporten die in de compilatie worden genoemd
• CDL-AD(2020)013, Albanië - Advies over ontwerpwijzigingen van wet nr. 97/2013 op de Audiovisuele Mediadienst,
• CDL-AD(2019)017, Gezamenlijke richtlijnen voor vrijheid van vreedzame vergadering (3d editie)
• CDL-AD(2019)016, gezamenlijk rapport over digitale technologieën en verkiezingen
• CDL-AD(2019)015, parameters voor de relatie tussen de parlementaire meerderheid en de oppositie in een democratie: een checklist
• CDL-AD(2018)029, Georgië - Advies over de bepalingen over de procureur-generaal in het ontwerp van organieke wet betreffende het openbaar ministerie en de bepalingen inzake de Hoge Raad van Justitie in de bestaande organieke wet op de algemene rechtbanken
• CDL-AD(2018)028, Malta - Advies over constitutionele regelingen en scheiding van bevoegdheden en de onafhankelijkheid van de rechterlijke macht en rechtshandhaving
• CDL-AD(2018)024, Advies over de wet ter voorkoming en bestrijding van terrorisme van de Republiek van Moldavië
• CDL-AD(2018)021, Advies over ontwerpwijzigingen van het Wetboek van Strafrecht en het Strafrecht Procedurecode van Roemenië
• CDL-AD(2018)017, Advies over ontwerpwijzigingen van wet nr. 303/2004 betreffende het statuut van Rechters en aanklagers, wet nr. 304/2004 betreffende de justitiële organisatie, en wet nr. 317/2004 over de Hoge Raad voor de Magistratuur van Roemenië
• CDL-AD(2018)014, Advies over het ontwerp van wet tot wijziging van de Grondwet, over het ontwerp van wet op de mensenrechten- en gelijkheidscommissie, en over de ontwerpwet inzake gelijkheid van Malta
• CDL-AD(2018)002, gezamenlijk advies over het wetsontwerp tot wijziging van de wet op de vrijheid van Geweten en religieuze organisaties van Armenië
• CDL-AD(2018)001, Advies over het wetsontwerp inzake preventie en bescherming tegen Discriminatie van "De voormalige Joegoslavische Republiek Macedonië"
• CDL-AD(2017)028, Advies over de wet op het openbaar ministerie van Polen, zoals

gewijzigd
• CDL-AD(2017)019, Advies over het ontwerp van gerechtelijk wetboek van Armenië
• CDL-AD(2017)009, gezamenlijk advies van de Commissie van Venetië, het directoraat van informatiemaatschappij en actie tegen misdaad en van het Directoraat voor Mensenrechten (DHR) van het directoraat-generaal Mensenrechten en Rechtsstaat (DGI) van de Raad van Europa over het wetsontwerp nr. 281 tot wijziging en aanvulling van de Moldavische wetgeving inzake de zogenaamd "Veiligheidsmandaat"
• CDL-AD(2017)007, Advies over de maatregelen in het recente nooddecreet Wetten van Turkije met betrekking tot de vrijheid van de media
• CDL-AD(2016)029, Advies over de ontwerpwijzigingen van de grondwet van Azerbeidzjan ingediend bij het Referendum van 26 september 2016
• CDL-AD(2016)027, Advies inzake de opschorting van de tweede alinea van artikel 83 van de grondwet van Turkije (parlementaire onschendbaarheid)
• CDL-AD(2016)025, gezamenlijk advies over het wetsontwerp "over de invoering van wijzigingen en wijzigingen in de grondwet" van de Kirgizische Republiek
• CDL-AD(2016)013, Advies over het ontwerpwetboek van gerechtelijke ethiek van de Republiek Kazachstan
• CDL-AD(2016)012, Advies inzake de wet van 15 januari 2016 tot wijziging van de politiewet en bepaalde andere Handelingen van Polen
• CDL-PI(2016)010, Azerbeidzjan - Voorlopig advies over de ontwerpwijzigingen van de Grondwet voorgelegd aan het referendum van 26 september 2016

• CDL-AD(2016)011, Advies inzake wet nr. 5651 inzake de regulering van publicaties op internet en het bestrijden van misdrijven gepleegd door middel van een dergelijke publicatie (“de internetwet”) van kalkoen
• CDL-AD(2016)008, Advies over de wet op de bescherming van de persoonlijke levenssfeer en over de wet op de bescherming van klokkenluiders van “De Voormalige Joegoslavische Republiek Macedonië”
• CDL-AD(2016)002, Advies inzake de artikelen 216, 299, 301 en 314 van het Wetboek van Strafrecht van kalkoen
• CDL-AD(2015)015, Advies over mediawetgeving (Wet CLXXXV op mediadiensten en op de massamedia, wet CIV inzake de persvrijheid en de wetgeving inzake belastingheffing op advertentie-inkomsten van massamedia) van Hongarije
• CDL-AD(2015)004, Advies over ontwerpwijzigingen van de mediawet van Montenegro
• CDL-AD(2014)043, Advies over het recht van niet-gouvernementele organisaties (openbaar) verenigingen en fondsen) zoals gewijzigd van de Republiek Azerbeidzjan
• CDL-AD(2014)040, *Amicus Curiae*- briefing voor het Grondwettelijk Hof van Georgië over de kwestie van smaad van de overledene
• CDL-AD(2014)010, Advies over het wetsontwerp tot herziening van de grondwet van Roemenië
• CDL-AD(2013)038, Advies over de wetgeving inzake smaad van Italië
• CDL-AD(2013)024, Advies over de wetgeving met betrekking tot de bescherming tegen laster van de Republiek Azerbeidzjan
• CDL-AD(2013)013, Joint Opinion of the Venice Commission and the Directorate for Rechtvaardigheid en menselijke waardigheid van het directoraat-generaal Mensenrechten en rechtsstaat (DG I) van de Raad van Europa over het wetsontwerp inzake de tijdelijke staatscommissie op gerechtelijke dwalingen van Georgië
• CDL-AD(2013)012, Advies over de vierde wijziging van de fundamentele wet van Hongarije
• CDL-AD(2012)023, Advies over Wet CXII van 2011 inzake informatieve zelfbeschikking en vrijheid van informatie van Hongarije
• CDL-AD(2012)016, Advies over de federale wet ter bestrijding van extremistische activiteiten van de Russische Federatie
• CDL-AD(2010)053rev, Advies over de waarschuwing gericht aan de Wit-Russische Vereniging van journalisten op 13 januari 2010 door het ministerie van Justitie van Wit-Rusland
• CDL-AD(2009)055, Advies over het wetsontwerp over het verkrijgen van informatie over activiteiten van de rechtbanken van Azerbeidzjan
• CDL-AD(2008)017, Advies over de ontwerpwijzigingen van het Wetboek van Strafrecht van de Republiek van Armenië
• CDL-AD(2008)008, Advies over de wet op het staatsgeheim van de Republiek Moldavië
• CDL-AD(2007)043, Opmerkingen over de verenigbaarheid van artikel 301 van het Wetboek van Strafrecht van Armenië met Europese normen
• CDL-AD(2005)017, Advies over de verenigbaarheid van de wetten “Gasparri” en “Frattini” van Italië met de normen van de Raad van Europa op het gebied van vrijheid van meningsuiting en pluralisme van de media
• CDL-AD(2004)011, *Amicus Curiae* Advies over de relatie tussen de vrijheid van uiting en laster met betrekking tot onbewezen lasterlijke beschuldigingen van feiten zoals verzocht door het Grondwettelijk Hof van Georgië
• CDL-INF(2000)15, Advies over vrijheid van meningsuiting en vrijheid van toegang tot informatie zoals gegarandeerd in de grondwet van Bosnië en Herzegovina
• CDL-AD(2015)018, Rapport over de vrijheid van meningsuiting van rechters
• CDL-AD(2008)026, Rapport over de relatie tussen vrijheid van meningsuiting en vrijheid van godsdienst: de kwestie van regulering en vervolging van godslastering, religieuze belediging en aanzetten tot religieuze haat

Strasbourg, 7 July 2020 **CDL-PI(2020)008**

Engl. only

EUROPEAN COMMISSION FOR DEMOCRACY THROUGH LAW (VENICE COMMISSION)

COMPILATION

OF VENICE COMMISSION OPINIONS AND REPORTS

CONCERNING

FREEDOM OF EXPRESSION AND MEDIA (*)

(*) This document will be updated regularly. This version contains all opinions and reports/studies adopted up to and including the Venice Commission's 123rd Plenary Session (18-19 June 2020)

This document will not be distributed at the meeting. Please bring this copy.
www.venice.coe.int

TABLE OF CONTENTS

INTRODUCTION 5

1. BASIC PRINCIPLES REGARDING FREEDOM OF EXPRESSION 6

1.1 OPEN AND ROBUST PUBLIC DEBATE AS A CORNERSTONE OF DEMOCRACY 6

1.2 SPECIAL ROLE OF THE PRESS AND OTHER MASS MEDIA 6

1.3 ..... RIGHT OF THE PUBLIC TO RECEIVE INFORMATION 7

1.4 LIMITATIONS ON FREEDOM OF EXPRESSION AND THE MARGIN OF APPRECIATION OF THE STATE 9

1.4.1 Different forms of “expression” and of the interference with it 9

1.4.2 Types of expression enjoying absolute immunity 11

1.4.3 Lawful character of restrictions; level of regulations 12

1.4.4 General principles regarding the “necessity” of restrictions on freedom of expression 15

2. REGULATION OF THE MEDIA MARKET 18

2.1 OBLIGATION OF THE STATE TO PROVIDE CONDITIONS FOR A PLURALISTIC MEDIA MARKET 18

2.2 ..... EXTERNAL AND INTERNAL PLURALISM; MODELS OF PLURALISM 19

2.3 “ANTI-TRUST” MEASURES; CONFLICTS OF INTEREST 20

2.3.1 Defining and limiting the market share of one single media company 20

2.3.2 Defining affiliation of media companies with public officials 21

2.4 ..... CONTENT OF PUBLIC BROADCASTING: NEUTRALITY, QUALITY, DIVERSITY 22

2.5 INTERNAL ORGANISATION OF THE PUBLIC BROADCASTING COMPANIES 23

2.5.1 Composition of the public broadcasters’ boards 23

2.5.2 Economic independence of public service media 23

2.5.2.1 Funding of the public broadcasters 23

2.5.2.2 Funding of the printed press 24

2.6 MEDIA REGULATORY BODIES: THEIR COMPOSITION, MANDATE, AND PROCEDURES 25

2.7 LICENSING, DISTRIBUTION OF BROADCASTING FREQUENCES, ACCREDITATION ETC. 27

3. DEFAMATION, INSULTS, DICLOSURE OF PERSONAL INFORMATION 28

3.1 DIFFERENT FACETS OF “PRIVACY” 28

3.2 BALANCING FREEDOM OF EXPRESSION AND THE RIGHT TO PRIVACY – GENERAL PROVISIONS 28

3.3 DEFAMATION CASES AND FREEDOM OF EXPRESSION 29

3.3.1 General description of the test to be applied in defamation (and alike) cases 29

3.3.2 Truth defence and the obligation to verify factual allegations; distinction between value judgments and facts 31

3.3.3 “Public interest” and “public figure” criteria 32

3.3.4 Sanctions for defamation 33

3.4 PUBLIC DISCLOSURE OF CLASSIFIED MATERIAL, PRIVATE CONVERSATIONS AND PERSONAL INFORMATION 33

3.4.1 Disclosure of classified material 33

3.4.2 Disclosure of unlawfully intercepted private conversation 34

3.4.3 Disclosure of highly personal information 35

3.4.4 Whistle blowers 36

4. INFLAMMATORY SPEECH OR OBSCENITIES 38

4.1 SEDITIOUS SPEECH 38

4.2 HATE SPEECH AND ALIKE 40

4.3 OBSCENITIES AND OTHER “IMMORAL” FORMS OF EXPRESSION 42

5. SANCTIONS, REMEDIES AND PROCEDURAL ISSUES 43

5.1 SANCTIONS AND REMEDIES IN DEFAMATION CASES AND ALIKE 44

5.1.1 Criminal-law and other punitive sanctions (imprisonment, fines etc.) 44

5.1.2 Awards of damages and other forms of *ex-post* compensatory sanctions 46

5.2 SANCTIONS FOR HATE SPEECH 47

5.3 SANCTIONS FOR DISCLOSURE OF PERSONAL OR CLASSIFIED INFORMATION 48

5.4 PRIOR RESTRAINTS, BLOCKING OF WEB-SITES, BANS ON PROFESSION, ETC. 48

5.5 CLAIMANTS AND DEFENDANTS IN CASES RELATED TO FREEDOM OF EXPRESSION 50

5.6 PROCEDURAL GUARANTEES 54

6. FREEDOM OF EXPRESSION, RELIGIOUS FREEDOM AND BLASPHEMY 58

7. PROFESSIONAL JOURNALISM 60

7.1. NOTION OF “PROFESSIONAL JOURNALISM” 60

7.2 PROTECTION OF SOURCES 62

7.3 ACCURATE INTERVIEWING AND REPORTING ON SOMEBODY ELSE’S STATEMENTS 64

7.4 RIGHT TO REPLY 64

8. ADVERTISEMENT 65

9. FREEDOM OF EXPRESSION, JUDGES, PROSECUTORS AND COURT PROCEEDINGS 66

9.1 FREEDOM OF EXPRESSION OF JUDGES AND PROSECUTORS 66

9.2 VERBAL ATTACKS ON JUDGES AND THE JUDICIARY 69

9.3 PUBLICATIONS WHICH INTERFERE WITH THE NORMAL COURSE OF JUSTICE; TRANSPARENCY OF JUSTICE FOR THE MEDIA 70

A N N E X 72

INTRODUCTION

This document is a compilation of extracts taken from opinions and reports/studies adopted by the Venice Commission on issues concerning freedom of expression in general and the role of the media and professional journalists in particular. Its aim is to provide an overview of the approach of the Venice Commission with regard to these topics.

The compilation is intended to serve as a source of reference for drafters of constitutions and of legislation regulating freedom of expression and mass-media, for researchers, as well as for the Venice Commission's members, who are requested to prepare opinions and reports concerning legislation dealing with such issues. When referring to elements contained in this compilation, please cite the original document but not the compilation as such.

The compilation is structured in a thematic manner in order to facilitate access to the general lines adopted by the Venice Commission on various issues in this area. It should not, however, prevent members of the Venice Commission from introducing new points of view or diverging from earlier ones, if there is a good reason for doing so. The compilation should be considered as merely a frame of reference.

The reader should also be aware that most of the *opinions* (as opposed to general reports and studies) from which extracts are cited in the compilation relate to individual countries and take into account the specific situations there. The citations will therefore not necessarily be applicable in the context of other countries. This is not to say that recommendations contained therein cannot be of relevance for other systems as well.

Venice Commission *reports and studies* quoted in this compilation seek to present general standards and principles for all member and observer States of the Venice Commission. Recommendations made in the reports and studies will therefore be of a more general application, although the specificity of national/local situations is an important factor and should be taken into account adequately.

Each citation in the compilation has a reference that sets out its exact position in the opinion/ report/study (paragraph number, page number for older opinions), which allows the reader to find it in the opinion or report/study from which it was taken. In order to gain a full understanding of the Commission's position on a particular issue, it is useful to read whole text of the opinion in question and the complete chapter in the Compilation on the relevant theme. Most of further references and footnotes are omitted in the text of citations; only the essential part of the relevant paragraph is reproduced.

This compilation does not describe special situations related to the role of the media within the election process. The position of the Venice Commission on this topic is outlined in its Compilation of opinions and reports concerning media and elections (see CDL-PI(2018)006 or further updates of this document).

The compilation is not a static document and will be regularly updated with extracts of recently adopted opinions by the Venice Commission. The Secretariat will be grateful for suggestions on how to improve this compilation (venice@coe.int).

1. BASIC PRINCIPLES REGARDING FREEDOM OF EXPRESSION

1.1 OPEN AND ROBUST PUBLIC DEBATE AS A CORNERSTONE OF DEMOCRACY

"A democracy should not fear debate, even on the most shocking or anti-democratic ideas. It is through open discussion that these ideas should be countered and the supremacy of democratic values be demonstrated. […] Persuasion through open public debate, as opposed to ban or repression, is the most democratic means of preserving fundamental values."

> CDL-AD(2008)026, Report on the relationship between freedom of expression and freedom of religion: the issue of regulation and prosecution of blasphemy, religious insult and incitement to religious hatred, §44

"[…] Freedom of expression […] is an indispensable condition essential for the self-development of each individual. […].

Freedom of expression, opinion and information enables the public to hold authorities (in the widest sense of the word) accountable by realizing the principles of transparency and a wide, open, robust, public debate. […] [The] freedom of expression has special significance in relation to the media, the public watchdog; journalistic freedom covers possible recourse to a degree of exaggeration, or even provocation."

> CDL-AD(2014)040, *Amicus Curiae* Brief for the Constitutional Court of Georgia on the question of the defamation of the deceased, §§20-21; see also CDL-AD(2015)004, §11

"[…] There is little scope under Article 10(2) ECHR for restricting political speech or debate on matters of public interest, broadly defined. […]."

> CDL-AD(2016)002, Opinion on Articles 216, 299, 301 and 314 of the Penal Code of Turkey, §67

"[…] In the run-up to a crucial referendum it is particularly important to have a healthy and pluralistic media scene where opposite points of view can be discussed without fear of reprisals. […]"

> CDL-AD(2017)007, Turkey - Opinion on the Measures provided in the recent Emergency Decree Laws with respect to Freedom of the Media, §21

1.2 SPECIAL ROLE OF THE PRESS AND OTHER MASS MEDIA[1]

"The role of the press in a democratic society is a vital one. The Court has repeatedly underlined that the press and other media have a special place in a democratic society as 'purveyor of information and public watchdog'. […]"

> CDL-AD(2013)024, Opinion on the legislation pertaining to the protection against defamation of the Republic of Azerbaijan, §22; see also CDL-AD(2005)017, §36

[1] See also Section 7 below.

"[…] [In Article 10 § 1 of the European Convention] no express mention is made to freedom of the media or to media plurality and diversity. Freedom of broadcasting and of the press as part of active and passive freedom of opinion is arrived at by an interpretation of the second sentence of paragraph 1. The European Court of Human Rights first construed Article 10 § 1 in terms of individual rights […]. The concept of the purpose-serving function of the media as a means of promoting freedom of information has nevertheless been taken up and applied by the Court in connection with paragraph 2 of Article 10 of the European Convention.

[…] [The] State is the ultimate guarantor of pluralism, especially in relation to audio-visual media, whose programmes are often broadcast very widely."

> CDL-AD(2005)017, Opinion on the compatibility of the laws "Gasparri" and "Frattini" of Italy with the Council of Europe standards in the field of freedom of expression and pluralism of the media, §36 and §260

"[…] Restrictions on the media are usually examined with the closest scrutiny by international human rights bodies in light of the essential role of a properly working mass media in a democratic society.[…]

[…]

Freedom of the media has a paramount importance within the ICCPR system. According to the UN Human Rights Committee, "a free, uncensored and unhindered press or other media is essential in any society to ensure freedom of opinion and expression and the enjoyment of other Covenant rights. It constitutes one of the cornerstones of a democratic society."

[…]

[O]ne of the journalistic virtues is to keep a critical attitude towards the authorities and the politicians. Due to the role of the media as a "public watchdog" they enjoy a higher level of protection than any other business;[…]."

> CDL-AD(2017)007, Opinion on the Measures provided in the recent Emergency Decree Laws of Turkey with respect to Freedom of the Media, §§23-24 and 53

1.3 RIGHT OF THE PUBLIC TO RECEIVE INFORMATION

"[…] [Article 10 protects *inter alia*] the right to hold opinions and to receive information and ideas, as well as to impart them. […] Newspaper/Internet readers or television viewers/radio listeners can therefore assert their right to receive information and ideas, a right which must be considered in any Article 10 case involving the media. Contracting states, in particular their national courts, must duly take into account that, where a person is prevented from communicating, or faces a fine or civil award of damages for doing so, the Article 10 right of both the speaker and the audience is interfered with. […]."

> CDL-AD(2013)024, Opinion on the legislation pertaining to the protection against defamation of the Republic of Azerbaijan, §21

"[…] [The] right to access information concerns mainly the access to general sources of information and aims at prohibiting a Government to prevent anyone from receiving information that others wished or might have been willing to impart to him.

[…] [The] freedom to receive information could not, however, be construed as imposing on a State positive obligations to collect and disseminate information of its own motion. […]

[…] [Although] no binding rules on this matter may be drawn from the Convention or the case law [of the ECtHR], there is a certain tendency to accept that the right to receive information as element of the right of freedom of expression implies in principle the right of access to information of the administration - information which must be made public at a specific request and subject to the usual grounds of limitation."

> CDL-INF(2000)015, Opinion on Freedom of Expression and Freedom of Access to Information as Guaranteed in the Constitution of Bosnia and Herzegovina, §§13, 16 and 20; see also CDL-AD(2018)028, §100

"The Venice Commission particularly welcomes the inclusion, in [the scope of the law], of […] the obligation to provide circumstantiated access to a document containing only some secret information and the establishment of a procedure for rapid access to data associated with effective remedies […].

[…] [The Venice Commission] […] shares the view that data protection and access to official documents are *a priori* equally legitimate interests, which implies that specific conflicts shall be dealt with by weighing these interests on a case by case basis and that the scope of protection should depend on the specific circumstances surrounding the request for access. […]"

> CDL-AD(2012)023, Opinion on Act CXII of 2011 on informational Self-determination and Freedom of Information of Hungary, §§51 and 53

"The ECtHR recognised the right of individuals to access the internet, as in its ruling against the wholesale blocking of online content, it asserted that "the internet has now become one of the principal means of exercising the right to freedom of expression and information, providing as it does essential tools for participation in activities and discussions concerning political issues and issues of general interest". […] Blocking access to host and third-party websites in addition to websites concerned by proceedings renders much information inaccessible, thus restricting the rights of internet users. […]

Moreover, the ECtHR acknowledged that "given the important role played by the internet in enhancing the public's access to news and facilitating the dissemination of information (see *Delfi AS v. Estonia* […], the function of bloggers and users of the social media may be assimilated to that of 'public watchdog' in so far as the protection of Article 10 is concerned".66 This protection may extend to access to (publicly held) information if it is instrumental for the exercise of the right to freedom of expression: the information to which access is sought must meet a public-interest test. […]"

> CDL-AD(2019)016, Joint Report on Digital Technologies and Elections, §§54-55

"[…] [A]ny interference with the freedom of expression and freedom of assembly online, for instance through blocking, filtering, slowing down or shutting down Internet services may amount to a disproportionate interference with the exercise of these rights. The UN Human Rights Committee has considered that any restriction on the operation of information dissemination systems is not legitimate unless it conforms with the test for restrictions on freedom of expression under international law."

CDL-AD(2019)017, Joint guidelines on freedom of peaceful assembly (3d edition), §67

1.4 LIMITATIONS ON FREEDOM OF EXPRESSION AND THE MARGIN OF APPRECIATION OF THE STATE

"[…] [T[he Venice Commission does not support absolute liberalism. While there is no doubt that in a democracy all ideas, even though shocking or disturbing, should in principle be protected […], it is equally true that not all ideas deserve to be circulated. Since the exercise of freedom of expression carries duties and responsibilities, it is legitimate to expect from every member of a democratic society to avoid as far as possible expressions that express scorn or are gratuitously offensive to others and infringe their rights."

CDL-AD(2008)026, Report on the relationship between freedom of expression and freedom of religion: the issue of regulation and prosecution of blasphemy, religious insult and incitement to religious hatred, §73

"According to the second paragraph of Article 10 and the well-established case law of the Court the exercise of the right to freedom of expression may be subjected to formalities, conditions, restrictions or penalties as are 'prescribed by law', pursue one of the legitimate aims identified in an exhaustive manner in the second paragraph of Article 10, and as 'necessary in a democratic society'". As ruled by the Court, interference by authorities must correspond to a '"pressing social need'", be proportionate to the legitimate aim pursued within the meaning of Article 10(2), and be justified by judicial decisions that give relevant and sufficient reasoning. Whilst the national authorities have a certain margin of appreciation, it is not unlimited as it goes hand in hand with the Court's European supervision."

CDL-AD(2013)024, Opinion on the legislation pertaining to the protection against defamation of the Republic of Azerbaijan, §24; see also CDL-AD(2017)007, §§26-28, 33, 55

1.4.1 Different forms of "expression" and of the interference with it

"[…] [A[distinction can be drawn between, on the one hand, works of art (in whatever form, […]), and, on the other hand, statements or publications expressing an opinion (speech that is audible in public, journalism, public speaking, tv/radio debate etc). However, a work of art may contain political comment and an ostensibly political expression may also be or become accepted as art. In respect of both forms of expression, therefore, restrictions will only be possible if they cause an undue interference in a guaranteed right of another person or group […]."

CDL-AD(2008)026, Report on the relationship between freedom of expression and freedom of religion: the issue of regulation and prosecution of blasphemy, religious insult and incitement to religious hatred, §52

"In most Article 10 cases involving the media, in civil proceedings the interference consists of an adverse judgment, a damages award, the imposition of an order preventing publication ('prior restraint order), an order requiring publication of a judgment or apology, an order to disclose a source or for the seizure or destruction of material. In the criminal field, interferences consist of, inter alia, convictions, fines and prison sentences."

CDL-AD(2013)024, Opinion on the legislation pertaining to the protection against defamation of the Republic of Azerbaijan, §25

“Secondly, the removal of content from and the blocking of access to the Internet constitute restrictions of the right to freedom of expression that require a justification on any of the grounds and on the conditions listed in the second paragraph of Article 10 ECHR. […]”

> CDL-AD(2016)011, Opinion on Law No. 5651 on regulation of publications on the internet and combating crimes committed by means of such publication (“The internet law”), §64; see also CDL-AD(2017)009, §§59-63

“As follows from the text of the emergency decree laws, media outlets have been closed because of their alleged ‘connections’ with the ‘FETÖ/PDY’ (and other organisations considered “terrorist” […]). A distinctive feature of this measure is that it is not, formally speaking, associated with any particular act attributed to the media outlets concerned.

In most freedom of expression cases […] it was possible to link the sanction at issue to a ‘verbal act’: a published text, an oral statement, an image, a footage, etc. In the present case, in the absence of individualised decisions and any precise information, it is impossible for the Venice Commission to tie this measure (liquidation) to specific comments, articles, statements or radio broadcasts – either individually or even collectively.

This lack of clarity, however, does not remove this situation from the ambit of Article 10 of the ECHR. [...] [It] is absolutely clear […] that those legal entities have been liquidated as media outlets, i.e. essentially in connection with their publications and their specific functions. In the opinion of the Venice Commission this is sufficient to attract protection of Article 10 of the ECHR.

32. Many official interlocutors whom the delegation of the Venice Commission met in Ankara argued that the measures taken by the authorities had nothing to do with freedom of expression because the action was taken in the fight against terrorism. To the great regret of the Venice Commission, such rhetoric reflects profound misapprehension of the concept of free speech. Where the authorities take measures against mass media or journalists in connection with their publications, statements, broadcasts etc. a question under Article 10 always arises, even if the authorities pursue a legitimate aim (fighting against propagation of terrorist ideas). Certain types of speech may be legitimately supressed, but the authorities are always bound to examine those cases through the prism of Article 10 of the ECHR (and similar provisions of Turkish Constitution or of the international human rights law).”

> CDL-AD(2017)007, Turkey - Opinion on the Measures provided in the recent Emergency Decree Laws with respect to Freedom of the Media, §§29-32

“[…] Radical dissidents and fierce critics of the regime may be sanctioned for exceeding the limits of permissible speech, notwithstanding the little scope under Article 10 § 2 of the Convention for restrictions on political debate, but at least they should not be placed on the same footing with the members of terrorists groups. The Venice Commission thus considers that the ‘membership’ concept (and alike) should not be applied to the journalists, where the only act imputed to them is the content of their publications.”

> CDL-AD(2017)007, Turkey - Opinion on the Measures provided in the recent Emergency Decree Laws with respect to Freedom of the Media, §72

1.4.2 Types of expression enjoying absolute immunity

"The provisions of […] the Criminal Code protecting, as privileged statements, defamatory expression in proceedings before a judicial and administrative authority, would benefit from increased clarity. […] It is also recommended that an absolute privilege defence be introduced in the context of other instances, such as the debates in parliaments […].

Under Article 599 § 2 of the Criminal Code, dealing with 'retaliation and provocation', persons having committed insult or defamation 'in a state of anger which has been caused by an unjust act by a third party and is suffered after this act […]' are exempted from sanctions.

It is basically in line with the Court's case law to take account of the conduct and former expression of a person targeted by defamation and the particular context in which the statement at issue was made. However, the discretion in the law (not to punish at all) may go too far with regard to Article 8 ECHR if the competent court is not balancing the interests involved. […]."

CDL-AD(2013)038, Opinion on the legislation on defamation of Italy, §§52-54

"Under Article 10.1.1, members of the legislator and other representative bodies are immune from defamation suits for statements made in the course of these bodies' and their respective structures' proceedings. The Draft should more clearly state that these persons enjoy the above privilege only in the exercise of their public function.

On the other hand, there is a startling omission in that, although there are strong public interest reasons under Article 6 ECHR and Article 10 ECHR, statements made, *e.g.* by judges, parties or witnesses, in connection with judicial proceedings are not mentioned among of privileged statements. It is strongly recommended that this defence be included in the Draft Law. This defence also allows the fair and accurate reporting of these statements in the media […].

In this connection, clarification is needed concerning the defence under Article 10.1.4. The person or body in charge of the report should not be responsible for its contents, unless the plaintiff puts a well-reasoned argument that certain defamatory statements included in the report are not a reflection of the information reported.

Privileged statements under Article 10.3.1 and 10.3.2 include republished statements that have not been refuted by the complainant. In essence the statement must be on a matter of public interest and republished by a journalist without adoption. […] It is thus important that the journalist/publisher who cannot verify the truth of the statement acts responsibly by making clear that the defamatory allegations are not being adopted or agreed with. "

CDL-AD(2013)024, Opinion on the Legislation pertaining to the Protection against Defamation of the Republic of Azerbaijan, §§102-105

"[…] Freedom of expression of Members of Parliament is an essential part of democracy. Their freedom of speech has to be a wide one and should be protected also when they speak outside Parliament. The non-violent pursuit of non-violent political goals such as regional autonomy cannot be the subject of criminal prosecution. Expression that annoys (speech directed against the President, public officials, the Nation, the Republic etc.) must be tolerated in general but especially when it is uttered by Members of Parliament. Restrictions of the freedom of expression have to be narrowly construed. Only speech that calls for violence or directly supports the perpetrators of violence can lead to criminal prosecution. […]"

CDL-AD(2016)027, Opinion on the suspension of the second paragraph of Article 83 of the Constitution of Turkey (parliamentary inviolability), §79; see also CDL-AD(2019)015, §§150 and 157

"Parliamentary immunity relating to parliamentary rights (opinions and votes expressed in Parliament) should apply not only during a member's term of office, but should be perpetual and final […], as is the case in some countries. While the speech uttered within Parliament and on parliamentary business enjoys very strong protection, other forms of expression (outside of Parliament's work or inside Parliament but on purely private matters) may give rise to liability.

Substantive immunity (as opposed to non-violability […]) means that the voting of the MP in the plenary session or in the parliamentary committees, or opinions expressed during the discussions enjoys very strong protection and, in many countries, cannot give rise to liability at all. This is the basic principle of European political tradition […]. However, there are substantial differences with regard to the scope of protection: it normally protects MPs against all sorts of external legal action, including criminal prosecution as well as civil lawsuits, but in some countries it only applies to penal procedures […]. In many countries MPs are immune from charges of defamation or insult, but in some countries such expressions are exempted from immunity, allowing members to be sued on this basis in the same way as other citizens […]."

CDL-AD(2019)015, Parameters on the Relationship between the Parliamentary Majority and the Opposition in a Democracy: a checklist, §§149-150

1.4.3 Lawful character of restrictions; level of regulations

"[…] The requirement of 'lawfulness' implicitly refers to a certain quality of the law in question. A limitation would not be 'lawful' if the law is not sufficiently clear, accessible or if its application is unforeseeable. […]"

CDL-AD(2015)015, Opinion on Media Legislation (Act CLXXXV on Media Services and on the Mass Media, Act CIV on the Freedom of the Press, and the Legislation on Taxation of Advertisement Revenues of Mass Media) of Hungary, §22; see also CDL-AD(2008)026, §50

"[…] The terms used in the amendment have potential for such a wide scope of application that they lack the clarity and precision needed to be in compliance with the condition that a limitation of the freedom of speech has to be 'foreseen by law'."

CDL-AD(2013)012, Opinion on the Fourth Amendment to the Fundamental Law of Hungary, §52; see also CDL-AD(2005)017, §155

"As regards the media sphere, it may be justifiable to seek stability in the way the media regulatory authority is organised and functions, and to require a supermajority to fix or change those rules. […] However, the Commission sees no particular reason to use cardinal laws for other, especially 'detailed' regulations in the media sphere. They should be left to ordinary legislation or even to soft-law instruments developed by the State regulatory body or even the bodies of self-regulation of the media community […]."

CDL-AD(2015)015, Opinion on Media Legislation (Act CLXXXV on Media Services and on the Mass Media, Act CIV on the Freedom of the Press, and the Legislation on Taxation of Advertisement Revenues of Mass Media) of Hungary, §18

"The [European] Court accepts, with regard to the calculation of damages for injury to reputation, that national laws must make allowance for an unlimited variety of situations and that a considerable degree of flexibility may be needed to enable an assessment of damages tailored to the circumstances of the particular case. However, national laws on defamation must be formulated with sufficient precision to enable citizens to regulate their conduct: they must be able - if need be with appropriate advice - to foresee, to a degree that is reasonable in the given circumstances, the consequences which a particular action may entail."

CDL-AD(2013)038, Opinion on the legislation on defamation of Italy, §18

"The Commission is mindful that not all types of illegal media content may be precisely defined in law. It is an illusion that absolute legal certainty may be achieved through a legal text. Thus, for example, it may prove difficult to describe obscenity without using obscene language and/or images. In principle, the legislator may defer to the courts and let judges develop and clarify those concepts through case-law. […] However, the law should be revisited in order to ensure that those vague concepts […] are not interpreted by the courts too broadly.

[…] The Venice Commission considers that […] the Media Council should develop and publish its own policy guidelines. The primary aim of the guidelines should be to limit the Media Council's discretion in interpreting legal provisions on illegal media content and on applying its sanctioning powers. The guidelines should be regularly updated to take into account the recent developments in the case-law related to the application of [the law], in particular the case-law of the Constitutional Court and the ECtHR. The guidelines must be clear and allow for predictable and coherent interpretation by the Media Council of the general principles contained in the law and help media operators fully exercise their freedom of expression without any chilling effect possibly resulting from vagueness of the concepts employed in the law. Such guidelines should not be binding on the courts, which remain the ultimate guarantors of the freedom of the press."

CDL-AD(2015)015, Opinion on Media Legislation (Act CLXXXV on Media Services and on the Mass Media, Act CIV on the Freedom of the Press, and the Legislation on Taxation of Advertisement Revenues of Mass Media) of Hungary, §27 and §32

"[…] [A] number of the terms or concepts referred to in the proposed amendments to Article 1 of the Constitution are overly broad or potentially ambiguous and/or lack precision, which is essential for a legal text. They may lead to various and potentially diverging interpretations. In particular, the reference to 'love for the motherland', 'honour and dignity', 'unity of the people of the Kyrgyz Republic' or 'peace and accord in the country', should not be used as a tool to limit, for instance, the right to freedom of expression […].

Further, the reference to 'morality' as one of the 'highest values' of the Kyrgyz Republic should not be used as a ground for limiting the exercise of human rights and fundamental freedoms, as the concept is vague and subject to a potentially wide and changing interpretation of the term "morals""

CDL-AD(2016)025, Joint Opinion on the draft law "on Introduction of amendments and changes to the Constitution" of the Kyrgyz Republic, §§31 and 34

"[…] [Under] the emergency decree laws, the media outlets have been liquidated not because of their previous wrongful behaviour and not with reference to the previously existing legal

provisions; thus, the liquidations cannot be seen as a form of an 'administrative and judicial sanction' for specific violations of the law. The liquidations were based on a new criterion ('connections', 'affiliations' etc. to the 'terrorist organisations' and other organisations which are declared by the National Security Council to pose a security threat) and where done through a new expedited procedure.

Hence, even if the liquidated media outlets were implicated in the past in some illegal acts (such as propaganda of terrorism or money laundering), those acts have not been referred to neither in the decree laws nor in any other official document. Moreover, the reason for the liquidation of the media outlets was formulated too vaguely. Neither the emergency decree laws, nor any other official document develop the terms of 'connections', 'affiliations' in more detail. […] [The] Venice Commission [has] already expressed concern that such broad definitions imply that any sort of link to the 'FETÖ/PDY' (or other 'terrorist organisations') may lead to the liquidation of the legal person concerned. Whatever are the exact terms in Turkish, it is clear that these formulas are not specific enough to assess where the line is to be drawn between innocent media outlets and those that had been implicated in some unlawful activities.

In sum, if the purpose of the Turkish authorities was to sanction the media outlets for their past behaviour, the 'lawfulness' of this measure under Article 10 of the ECHR is questionable. In addition, arguably, this situation may also raise an issue under Article 7 of the ECHR, which is an un-derogable right under Article 15 thereof.

Alternatively, mass liquidations of media outlets may be seen as a preventive measure. One may argue that the media outlets have been liquidated not for what they have done, but for what they might do in the future.

However, even from this perspective the lawfulness of this measure remains problematic. Emergency decree laws defined the reason for the liquidation of media outlets ("connections" etc. to 'terrorist organisations') and applied it immediately to the specific legal entities. The only legal basis of the decree laws was Article 121 § 3 of the Turkish Constitution, which gives the Government a very general mandate to issue emergency decree laws during the state of emergency 'on matters necessitated by the state of emergency'.

Such use of ad hominem legislation has already been criticised in [a previous opinion on Turkey]. In the present context the Venice Commission considers that Article 121 § 3 may hardly be seen as constituting a sufficient 'lawful basis' for the Government's actions vis-à-vis media outlets. Any other interpretation would mean that Article 121 § 3 gives the Government unfettered powers to legislate at their own will, and that would be a very dangerous supposition. The Venice Commission has repeatedly held that 'even in a state of public emergency the fundamental principle of the rule of law must prevail'".

> CDL-AD(2017)007, Turkey - Opinion on the Measures provided in the recent Emergency Decree Laws with respect to Freedom of the Media, §§39-44

"The rather vague and broad terms used in this Article such as 'any activity through which discrimination is […] indirectly called for, incited […] or prompted' risk being used to restrict disproportionately the right to free expression. This Article ought to be reformulated very carefully in the light of the relevant case law of the ECtHR so as not to breach freedom of expression guaranteed by Article 10 of the ECHR."

> CDL-AD(2018)001, Opinion on the Draft law on Prevention and Protection against Discrimination of "The former Yugoslav Republic of Macedonia", §36

“Article 4 par 2 (1) also prohibits the preaching of ’religious fanaticism’. This wording is also relatively vague and could potentially lead to undue limitations of the right to freedom of expression […]. It would be more appropriate to refer to the incitement to violence on religious grounds or to the advocacy of religious hatred that constitutes incitement to discrimination, hostility or violence. In order to give a general direction to judges applying Article 4, the explanatory memorandum to the Draft Law should stipulate clearly that mere advocacy of supremacy/rightness of one’s religious views or other beliefs, or criticism of views/beliefs held by others should not be regarded as an incitement to discrimination, hostility or violence, unless it is associated with the calls for violence or other similar unlawful behaviour. The Draft Law should ensure a space for free discussion and criticism.”

CDL-AD(2018)002, Joint Opinion on the Draft Law amending the Law on Freedom of Conscience and on Religious Organisations of Armenia, §44

“[…] [T]he prohibitions on the dissemination of information based on vague and ambiguous ideas, including ’false news’ or ’non-objective information’, are incompatible with international standards for restrictions on freedom of expression […] and should be abolished.”

CDL-AD(2019)016, Joint Report on Digital Technologies and Elections, §90

“Printed press remains out of the scope of the Law except when printed press goes online. The Venice Commission observes that the establishment of a specific regime only applicable to electronically distributed versions of the written media generates a different legal treatment between identical content. It is true that – as the ECtHR has stated – ‘the Internet is an information and communication tool particularly distinct from the printed media, especially as regards the capacity to store and transmit information. The electronic network, serving billions of users worldwide, is not and potentially will never be subject to the same regulations and control.’ However, the questions still remain: would the [audiovisual regulator’s] decisions be without any impact for the printed version of a newspaper? Why should the [electronic publication outlets] not benefit from the same legal protection and procedural safeguards that the printed press enjoys, when the same publication content would be at stake? Any distinction between legal regulations applicable to printed press, to online press and to the broadcasting media should be justified.”

CDL-AD(2020)013, Albania - Opinion on draft amendments to the Law n°97/2013 on the Audiovisual Media Service, § 26

1.4.4 General principles regarding the “necessity” of restrictions on freedom of expression

“Public authorities must respect the right of journalists to disseminate information on questions of general interest, including through recourse to a degree of exaggeration or provocation, provided that they act in accordance with responsible journalism.”

CDL-AD(2013)038, Opinion on the legislation on defamation of Italy, §81

“[…] [In] a true democracy imposing limitations on freedom of expression should not be used as a means of preserving society from dissenting views, even if they are extreme. […] It is only the publication or utterance of those ideas which are fundamentally incompatible with a democratic regime because they incite to hatred that should be prohibited.”

> CDL-AD(2008)026, Report on the relationship between freedom of expression and freedom of religion: the issue of regulation and prosecution of blasphemy, religious insult and incitement to religious hatred, §46

"[…] The Venice Commission recalls that defending 'constitutional order', 'public morals' or 'dignity' or individuals is a legitimate aim which the State may pursue; however, by itself it cannot justify an interference with the freedom of expression. The Press Act should make it clear that the limits of this freedom depend on the context and the freedom of expression may in certain circumstances outweigh other legitimate interests and prevail. Not every statement which may be seen as attacking constitutional order, dignity, or morals is illegal. […]."

> CDL-AD(2015)015, Opinion on Media Legislation (Act CLXXXV on Media Services and on the Mass Media, Act CIV on the Freedom of the Press, and the Legislation on Taxation of Advertisement Revenues of Mass Media) of Hungary, §30

"[…] [The] principle of 'least intrusiveness' is an important element of the proportionality requirement […]."

> CDL-AD(2016)011, Turkey - Opinion on Law No. 5651 on regulation of publications on the internet and combating crimes committed by means of such publication ("The internet law"), §36; see also CDL-AD(2017)007, §51

"[…]]States] parties should take particular care to encourage independent and diverse media. The freedom of expression encompasses the statements of thoughts which are in the nature of criticism as well. Permissible limitations to the freedom of expression are limited to situations in which the expression incites violence and/or hatred, in case the expression is gratuitously offensive, etc. However, it should be reiterated that a polemical and aggressive tone, a degree of exaggeration or even provocation will be ordinarily accepted in the case-law of the ECtHR. […]"

> CDL-AD(2017)007, Opinion on the Measures provided in the recent Emergency Decree Laws of Turkey with respect to Freedom of the Media, §23

"Regardless of the violation of specific human rights guarantees, attention must be drawn to the '"chilling effect' which the measures taken under the state of emergency may have on the media freedom in general. This effect is also a factor which plays a role in assessing the proportionality/necessity – and thereby the justification – of any sanctions imposed. Moreover, states are under an obligation to create a favourable environment where different and alternative ideas can flourish, allowing people to express themselves and to participate in public debates without fear."

> CDL-AD(2017)007, Opinion on the Measures provided in the recent Emergency Decree Laws of Turkey with respect to Freedom of the Media, §25

"While states have a positive responsibility to prevent undue interference with civil and political rights by third parties, undue state intervention through excessive or undue regulation can result in undermining the very rights that it is meant to protect. Unjustified state surveillance of private communications and the different ways in which online platforms may be used so as to – intentionally or accidentally – affect the flow of information, directly curb the freedom of expression, hinder democratic dialogue, and infringe the principles of institutional neutrality and electoral equity. Enabling the authorities to interfere with the public discourse may be abused to

silence dissidents and prevent discussion which challenges mainstream thought and restricts criticism of societal attitudes. In particular, the filtering, blocking and take-down of illegal content on the internet in order to combat notably hate crimes and to protect national security, as well as intellectual property and privacy or defamation rights must be in accordance with the law, which includes a precise and narrow definition of the offences in cause, and it must pursue one of the legitimate aims listed in Article 10 ECHR. The criteria of necessity in a democratic society and proportionality must always be respected. Effective judicial review by independent and impartial courts must be guaranteed."

CDL-AD(2019)016, Joint Report on Digital Technologies and Elections, §146

"Article 45 provides for the liability for 'dissemination of information materials which call for carrying out terrorist activities or support them'. Dissemination of such information may lead to "termination or discontinuation" of the activity of the media outlet concerned, or temporary suspension of its activities, and forfeiture of the unsold part of the print. […]

It is difficult to assess the proportionality of this norm *in abstracto*, without the context of a particular case. The Venice Commission is ready to acknowledge that a media outlet openly calling for violent attacks against civilians and/or government institutions may need to be suspended and even closed. However, the authorities should not give an overly large definition of 'support' or 'public justification' of terrorism in order to hush legitimate criticism of their policies. This risk is exacerbated by the fact that Article 45 provides for only two sanctions – definitive 'discontinuation of activities' (= liquidation) and temporary suspension of activities of the media outlet concerned. […]

In order to reduce the likelihood of a disproportionate interference with the freedom of expression, this Article should provide for a more gradual response to publications which may contain elements of 'justification' or 'support' of terrorism: even where the media outlet overstepped the permissible bounds, it should not be necessarily struck immediately with as harsh a sanction as a temporary shut-down, which may tantamount to *de facto* liquidation, or with the de jure liquidation). The law must provide for additional – less harsh – sanctions which may be sufficient to deter media outlets from expressing 'support' to terrorists.

Limitations on the media reporting during a terrorist crisis should be of short duration, and concern only certain specific types of information (i.e. on the forces involved in the counter-terrorist operations, their position, methods, and alike), in line with the principle of proportionality. The journalists should be free to inform the public about the general situation during the terrorist crisis, subject to their duties under the European Convention on Human Rights; principles of responsible media coverage may be defined in the self-regulations."

CDL-AD(2018)024, Opinion on the Law on preventing and combating terrorism of the Republic of Moldova, §§70-72 and 87

"[…] [Mass] liquidation of media outlets appears to have been unnecessary and unjustified by the "exigencies of the situation". The Venice Commission reiterates its earlier observation about the permanent character of those measures. The temporary suspension of the activities of media outlets allegedly linked to the 'Gülenist network' would not be less effective and would be more consistent with the obligations of Turkey under the ECHR […].Other measures could also have been envisaged, such as the confiscation of particular issues of the newspapers or restrictions on the publication of specific articles.

Moreover, one might discuss whether a legal entity as such can have a connection to a terrorist organisation (unless it is directly owned by members of the organisation or the organisation itself). In case there is a connection between an employee or a member of the editorial board of the legal entity and a terrorist organisation, the State has less intrusive means of intervention (i.e. criminal law, administrative sanctions, etc.), than the total closure of the legal entity."

> CDL-AD(2017)007, Turkey - Opinion on the Measures provided in the recent Emergency Decree Laws with respect to Freedom of the Media, §§51-52

"[…] From the text of the emergency decree laws it is not possible to learn what sort of danger the liquidation of media outlets was supposed to address. The existence of any potential threat, represented by the media outlets at issue, should be demonstrated with reference to some specific facts – for example, be inferred from the content of the specific previous publications of the media outlet concerned. […] The Government's decision to liquidate media outlets did not refer to any such specific factual elements. […]

The Venice Commission does not assert that all closures of media outlets were unjustified. Some of those measures might have been justified by the "exigencies of the situation", but the problem is that the closures were done directly by the decree laws and without individualized decisions based of verifiable evidence."

> CDL-AD(2017)007, Turkey - Opinion on the Measures provided in the recent Emergency Decree Laws with respect to Freedom of the Media, §§49-50

"[…] [Any] decision ordering the arrest and detention of a journalist, and especially prolonging such detention, should contain an assessment (at least precursory) of specific facts which reasonably demonstrate that the detention is necessary for the normal progress of the case and that other preventive measures (such as reasonable bail, for example) would not achieve this goal. The Venice Commission is particularly concerned by the collective arrests of the journalists after the declaration of the state of emergency. Issuing collective detention orders is an indicator that no meaningful assessment of risks individually posed by each arrested person has been conducted."

> CDL-AD(2017)007, Turkey - Opinion on the Measures provided in the recent Emergency Decree Laws with respect to Freedom of the Media, §§29-32

2. REGULATION OF THE MEDIA MARKET

2.1 OBLIGATION OF THE STATE TO PROVIDE CONDITIONS FOR A PLURALISTIC MEDIA MARKET

"Pluralism of the media may […] be considered as one aspect of freedom of expression. […].

Media pluralism is achieved when there is a multiplicity of autonomous and independent media at the national, regional and local levels, ensuring a variety of media content reflecting different political and cultural views."

> CDL-AD(2005)017, Opinion on the compatibility of the laws "Gasparri" and "Frattini" of Italy with the Council of Europe standards in the field of freedom of expression and pluralism of the media, §37 and §40

"Article 5, paragraph 2, of the Constitution provides that public associations shall have the right to use state mass media. However, this may not be interpreted to imply that they shall not be engaged in their own mass media activities. Such kind of State monopoly in the area of mass media would be contrary to Article 10 of the ECHR in conjunction with Article 11. […]."

> CDL-AD(2010)053rev, Opinion on the warning addressed to the Belarusian association of journalists on 13 January 2010 by the Ministry of Justice of Belarus, §67

"Developments in the area of new communication services may lead to the creation of dominant market positions. In respect of digital broadcasting, states are called upon to introduce rules on fair, transparent and non-discriminatory access to systems and services. […]."

> CDL-AD(2005)017, Opinion on the compatibility of the laws "Gasparri" and "Frattini" of Italy with the Council of Europe standards in the field of freedom of expression and pluralism of the media, §60

"[…] [Where] one particular political group has so much political influence, media pluralism and independence of the journalistic profession need special measures of protection. […] The specific political and economic context of the country must be taken into account (quasi-monopoly of the ruling coalition in the political sphere, powers and structure of the State regulatory bodies, size and the level of concentration of the media market etc.). […]."

> CDL-AD(2015)015, Opinion on Media Legislation (Act CLXXXV on Media Services and on the Mass Media, Act CIV on the Freedom of the Press, and the Legislation on Taxation of Advertisement Revenues of Mass Media) of Hungary, §15

2.2 EXTERNAL AND INTERNAL PLURALISM; MODELS OF PLURALISM

"*External* or structural pluralism may be distinguished from *internal* pluralism.

External pluralism relates to the plurality of actors that are active on a specific market. […].

Internal pluralism refers to the obligation for the medias to provide for pluralism within their service. […].

While external pluralism relates particularly to the private sector, internal pluralism has increasingly become associated with the public sector. […].

In the context of external pluralism, restrictions on media ownership can preserve diverse ownership and contribute to diversity in output as long as consolidation or sharing of editorial content between owners of rival products is discouraged.

In relation to internal pluralism, instead, ownership restrictions are not sufficient to guarantee diversity of output reflecting different political and cultural views. Other policy instruments need therefore be used, in addition to ownership restrictions, to encourage internal pluralism.

In the Commission's opinion, internal pluralism must be achieved in each media sector at the same time: it would not be acceptable, for example, if pluralism were guaranteed in the print media sector, but not in the television one."

> CDL-AD(2005)017, Opinion on the compatibility of the laws "Gasparri" and "Frattini" of Italy with the Council of Europe standards in the field of freedom of expression and pluralism of the media, §§41-47

"Three basic models for delivering media plurality and diversity of media content can be distinguished.

The Pure Market Model is based on the premise that the free operation of supply and demand provides access to the media for all 'voices' which can pay for it […].]This model naturally favours concentration of capital and ownership in the media.

The New Media Model is based on the view that the profusion of channels created by new technologies encourages senders to seek profitability by identifying media market niches and serving audiences neglected by other media. […].

The Public-Policy Model assumes supplementing the market model by means of public intervention into its operation so as to promote pluralism. […]."

> CDL-AD(2005)017, Opinion on the compatibility of the laws "Gasparri" and "Frattini" of Italy with the Council of Europe standards in the field of freedom of expression and pluralism of the media, §§48-51

2.3 "ANTI-TRUST" MEASURES; CONFLICTS OF INTEREST

2.3.1 Defining and limiting the market share of one single media company

"The Commission agrees […] that digitalisation will lead to an increase in the number of channels […].

[…] [However] many of the newly available channels are likely to have very small audience shares […]. […] [Therefore], […] the threshold protecting media pluralism, as measured by 20 percent of channels, is not in itself a clear indicator of market share.

Neither is this threshold an unambiguous indicator of balance and pluralism in the television and radio market as a whole. Larger companies will enjoy greater purchasing power in a wide range of activities such as programme acquisitions, and will enjoy significant advantages over other national content providers. They can also enjoy an unlimited share of the audience, if this scheme is put in place.

Ultimately, the measure of concentration based on share of channels or programme output cannot […] be useful for assessing the position of a company in the national radio and television markets."

> CDL-AD(2005)017, Opinion on the compatibility of the laws "Gasparri" and "Frattini" of Italy with the Council of Europe standards in the field of freedom of expression and pluralism of the media, §§88-91

"The Commission agrees […] that the concept of the SIC [(SIC is a concept of an 'integrated communications system', coined to establish a revenue threshold for the purposes of media concentration measures and including a wide range of media – print media, broadcasting media, cinema, advertisement etc.)] reflects a current trend: different media markets are indeed likely to converge someday to form a single market. […]

[…] [Nevertheless,] it is highly unlikely that this convergence will happen entirely in the foreseeable future and it is unlikely that it will have any significant impact on the current situation. It therefore considers that the SIC should not be used to replace, already at this stage, the 'relevant market' criterion.

[…]. An individual company could have extremely high degrees of revenue shares in individual markets, whilst at the same time remaining below the 20 percent threshold for the whole sector.

In conclusion, the Commission considers that without other indicators such an audience share threshold and a 'relevant market' indicator, the thresholds provided […] [by the law] are largely redundant as indicators of diversity."

> CDL-AD(2005)017, Opinion on the compatibility of the laws "Gasparri" and "Frattini" of Italy with the Council of Europe standards in the field of freedom of expression and pluralism of the media, §§95-97, and §106.

2.3.2 Defining affiliation of media companies with public officials

"The Frattini Law concerns conflict of interest between government office and professional and entrepreneurial activities. It is deemed in particular to provide an adequate solution to the situation of potential conflict of interest in which the current Prime Minister finds himself, he being the owner (but not the manager) of extensive media interests […].

The Law only declares a general incompatibility between the management of a company and public office, not between ownership as such and public office.

Yet, in Italy this appears to be the most important aspect of conflict of interest […]. The Frattini Law, therefore, should offer an adequate solution to this problem.

It is true that Section 3 paragraph 2 refers to 'a specific, preferential effect on the assets of the office holder or of his spouse or relatives up to the second degree, or of companies or other undertakings controlled by them to the detriment of the public interest'.

However, the need for such effect to be 'specific' and 'to the detriment of the public interest' makes the burden of proof a very heavy one, and renders this provision difficult to apply in practice."

> CDL-AD(2005)017, Opinion on the compatibility of the laws "Gasparri" and "Frattini" of Italy with the Council of Europe standards in the field of freedom of expression and pluralism of the media, §§233 and §§237-240

"[…] [The] OECD Council Recommendation foresees a wide range of obligations, including: divestment or liquidation of the interest by the public official; recusal of the public official from involvement in an affected decision-making process; restriction of access by the affected public official to particular information; assignment of the conflicting interest in a genuinely 'blind trust' arrangement; resignation of the public official from the conflicting private-capacity function and/or resignation of the public official from the public office in question.

None of the kind is foreseen in the Frattini Law.

The Commission considers that entering the political arena is the free choice of each individual. It entails prerogatives and duties. Public office carries with it some incompatibilities and

limitations. Provided that these are reasonable, clear, foreseeable and do not undermine the very possibility of access to public office, it is open for each individual to decide whether or not to accept them. The mere possibility of suffering some financial loss should not be, in itself, a reason to exclude an activity from the list of activities incompatible with public office."

> CDL-AD(2005)017, Opinion on the compatibility of the laws "Gasparri" and "Frattini" of Italy with the Council of Europe standards in the field of freedom of expression and pluralism of the media, §§ 243-244 and §251

2.4 CONTENT OF PUBLIC BROADCASTING: NEUTRALITY, QUALITY, DIVERSITY

"Public broadcasting is a public service. Public broadcasters have obligations ranging from the provision of a universal service, to some form of social representation, to the provision of a wide range of quality programmes. In return, they enjoy a privileged access to resources and facilities.

Public service broadcasting must be free from the constraining forces of the state and, on the other hand, enjoy autonomy and independence from the market place. […] [It] is typically universal in terms of content and access; it guarantees editorial independence and impartiality; it provides a benchmark of quality; it offers a variety of programmes and services catering for the needs of all groups in society and is publicly accountable. […]."

> CDL-AD(2005)017, Opinion on the compatibility of the laws "Gasparri" and "Frattini" of Italy with the Council of Europe standards in the field of freedom of expression and pluralism of the media, §§52 and 54

"Balanced and neutral news reporting is, indeed, a commendable professional standard for every journalist. Furthermore, it is perfectly legitimate to require that 'media system on the whole' is organised in such a manner as 'to provide credible information, quickly and accurately' […].

However, it is questionable whether 'balance' should become an enforceable legal obligation of every particular media taken alone. The norms under consideration create a very complex obligation on the media and lack precision. How can information be 'balanced'? One can understand balance of opinion, but information (facts) needs to be thorough and accurate, not 'balanced'. How quickly has the 'balance' to be achieved when the programme is a 'series of programmes regularly shown'? Should the 'balance' be assessed in quantitative or more in qualitative terms? In addition, 'facts' cannot always be clearly distinguished from 'opinions'; after all, it is difficult to imagine an anchor-man not using any adjective, while every adjective gives a flavour of an 'opinion' to a statement of fact. In sum, the vagueness of the terms employed in two acts may turn those provisions into a tool of suppression of the free speech […]."

> CDL-AD(2015)015, Opinion on Media Legislation (Act CLXXXV on Media Services and on the Mass Media, Act CIV on the Freedom of the Press, and the Legislation on Taxation of Advertisement Revenues of Mass Media) of Hungary, §§49-50

"The Venice Commission recommends amending the Media Act so as to permit individual public service media to choose its own news sources, or even set up its own newsroom. There should be no monopoly of news provision by a body with a politically-appointed director."

> CDL-AD(2015)015, Opinion on Media Legislation (Act CLXXXV on Media Services and on the Mass Media, Act CIV on the Freedom of the Press, and the Legislation on Taxation of Advertisement Revenues of Mass Media) of Hungary, §90

2.5 INTERNAL ORGANISATION OF THE PUBLIC BROADCASTING COMPANIES

2.5.1 Composition of the public broadcasters' boards

"[…] [The] Media Act does not secure pluralistic composition of the bodies supervising the PSM [(public service media)]; its provisions enable the ruling party/coalition to ensure the loyalty of the Media Council, of the MTVA and of the BoT, and, through them, to control finances and personnel of the public broadcasters. This creates space for covert intrusion into the journalistic freedom in the public media sector – an intrusion which is not always possible to discern, because it does not manifest itself as formalised orders and sanctions, and which cannot therefore be prevented by means of judicial review.

[…] [There] is no common European model of public media sector governance. Thus, it is up to the Hungarian authorities to develop a legislative framework which would secure pluralism within the PSM supervising bodies and sufficient independence of the public broadcasters. However, as a result of such reform the structure of bodies governing the PSM sector should be simplified, the influence of the ruling party in the process of appointment of members of the PSM supervising bodies and PSM executives should be reduced, and a fair representation of all important political, social and relevant professional groups within those bodies must be secured."

> CDL-AD(2015)015, Opinion on Media Legislation (Act CLXXXV on Media Services and on the Mass Media, Act CIV on the Freedom of the Press, and the Legislation on Taxation of Advertisement Revenues of Mass Media) of Hungary, §§86 and 88

"The Commission recalls that one of the most typical features of the public broadcasting service is that it should operate independently of those holding economic and political power. […]

The Commission observes that, should the interest in the purchase of RAI shares [in the process of privatisation] be indeed low, the Minister of Economy will retain some control of the Board of Governors. There is also the possibility that the Governors representing the private shareholders will belong to the political parties of the majority. […]"

> CDL-AD(2005)017, Opinion on the compatibility of the laws "Gasparri" and "Frattini" of Italy with the Council of Europe standards in the field of freedom of expression and pluralism of the media, §§162 and 168

2.5.2 Economic independence of public service media

2.5.2.1 Funding of the public broadcasters[2]

"Methods of funding RAI (setting the level of the licence fee for only a year; possible contracts with public authorities for paid services) are not fully consistent with Recommendation No. R(96) 10 on the Guarantee of the Independence of Public Service Broadcasting, which states in its Appendix that:

> - the decision-making power of authorities regarding funding should not be used to exert, directly or indirectly, any influence over the editorial independence and institutional autonomy of the PSB organisation; […]

[2] See also below the "Advertising" Section

- payment of the contribution or licence fee should be made in a way which guarantees the continuity of the activities of the public service broadcasting organisation and which allows it to engage in long-term planning; and

- the use of the contribution or licence fee by the public service broadcasting organisation should respect the principle of independence and autonomy.

In more general terms, with reference to the privatisation of RAI, the Commission recalls the dilemma between the pure market model and the public-policy model.

The Commission also wishes to refer to the warning which AGCOM has recently issued with reference to the circumstance that RAI, as a stock company, will be under great pressure to maximise the advertising income, which will interfere with the achievement of the public-policy aims. […] [The] privatisation does not appear suitable to ensure that RAI will efficiently carry out its public-policy tasks and at the same time efficiently compete with other operators […] in the area of advertising revenues.

AGCOM has indeed pointed to the solution in force in the UK, where the Public Broadcasting Service is publicly owned and financed by licence fees, while commercial operators, including public ones, are financed through advertising."

> CDL-AD(2005)017, Opinion on the compatibility of the laws "Gasparri" and "Frattini" of Italy with the Council of Europe standards in the field of freedom of expression and pluralism of the media, §§170-173

2.5.2.2 Funding of the printed press

"Several governments have introduced financial subsidies for newspapers, in the form of either direct subsidies, […] or establishment grants, or indirect subsidies in the form of value-added tax concessions, […]. Several European states levy a tax on advertising, and some of them link it to funding a press subsidy scheme.

The Italian government takes certain measures in support of the printed press. Financial subsidies are granted, upon request, to those newspapers which declare to be the official papers of a political party. These subsidies allow certain newspapers with low advertising resources to survive.

Support for the press industry is also set out in Article 25 (6) of the Gasparri Law, which provides that 'at least 60 percent of the overall budget set aside by a public administration office or public body or public limited company for the purchase of advertising space for institutional communication on means of mass communication, each financial year, must be used for daily newspapers and magazines.'

The Commission finds that these measures are undoubtedly positive and constitute a good contribution to media pluralism."

> CDL-AD(2005)017, Opinion on the compatibility of the laws "Gasparri" and "Frattini" of Italy with the Council of Europe standards in the field of freedom of expression and pluralism of the media, §178 and §§184-186

2.6 MEDIA REGULATORY BODIES: THEIR COMPOSITION, MANDATE, AND PROCEDURES

"An Appendix [to the CM Recommendation No. R (96) 10 stipulates] that 'the legal framework governing public service broadcasting organisations should clearly stipulate their editorial independence and institutional autonomy'. […].

The role of the parliamentary commission in programme matters […] might also be problematic in this respect. The Commission recalls that the Appendix to Committee of Ministers' Rec. (2000)23 […] provides that in order to preserve the editorial independence of the public broadcasting service, regulatory authorities should not exercise *a priori* control over programming."

> CDL-AD(2005)017, Opinion on the compatibility of the laws "Gasparri" and "Frattini" of Italy with the Council of Europe standards in the field of freedom of expression and pluralism of the media, §§148 and 150

"[…] [A] parliamentary component in the public broadcasters' boards of directors exists not only in Italy, but also in other European countries. […].

This parliamentary role, however, should mainly concern the establishment of guidelines and the solution to certain problems of public opinion, and should not be extended to interfere with the editorial work of the broadcaster or even with the appointment and dismissal of journalists."

> CDL-AD(2005)017, Opinion on the compatibility of the laws "Gasparri" and "Frattini" of Italy with the Council of Europe standards in the field of freedom of expression and pluralism of the media, §§152-153

"[Under the Hungarian law] [members] of the Media Council must receive the support of a qualified majority in Parliament to be elected. In normal circumstances, the purpose of imposing an obligation for a qualified majority is to ensure cross-party support for significant measures or personalities. However, where the super-majority requirement is introduced at the initiative of a political group having that supermajority, this rule, instead of ensuring pluralism and political detachment of the regulatory body, in fact 'cements' the influence of this particular group within the regulatory body and protects this influence against changing political winds. […].

[The Venice Commission recommends that] a system reflecting political diversity in relation to the composition of the Media Council might be considered as an option, in order to ensure that all major political parties and social groups have fair representation there. […] An element of self-governance should be introduced into the composition of the Media Council. If the media community and the telecommunication industry, through self-regulating bodies or otherwise, delegate representatives to the Media Council, it would make this body more politically neutral and would increase public trust in its independence. Civil society groups could also participate in this process. It is important that the representatives of the civil society and the media sector who are delegated to the Media Council are selected in a transparent and fair procedure and that the bodies delegating them do not have strong financial, institutional or other ties with the Government or the Media Council itself.

The status, powers and the manner of appointment of the President of the Authority/Chairperson of the Media Council should also be reconsidered. Thus, it would be advisable to reduce his/her term of office and remove some of his/her appointing powers in respect of the major decision-makers of the regulatory structures. The President of the Republic, before making the appointment of the President of the Authority, might be required to conduct mandatory formal

consultations with the opposition and media community. […] It is suggested that the President of Hungary might be given a real veto power on the candidate proposed by the Prime Minister. Or, even better, the Chairperson of the Media Council might be elected by other members of the Council from their own ranks.

More generally, the powers which are now concentrated within the Media Council or in the hands of its Chairperson might be divided amongst several autonomous bodies. In particular, it concerns the powers of the Media Council vis-à-vis public service broadcasters […]. Ideally, the President of the Media Authority should not be the same person as the Chairperson of the Media Council, not least because the work of the Media Authority is largely devoted to the telecommunications sector, whereas the Media Council is essentially related to broadcasting content matters."

> CDL-AD(2015)015, Opinion on Media Legislation (Act CLXXXV on Media Services and on the Mass Media, Act CIV on the Freedom of the Press, and the Legislation on Taxation of Advertisement Revenues of Mass Media) of Hungary, §64, and §§70-72

"[…] Journalist associations provide the paradigm for self-regulation of journalists and set the framework of ethical rules that journalists must respect when they seek to reveal the truth."

> CDL-AD(2010)053rev, Opinion on the warning addressed to the Belarusian association of journalists on 13 January 2010 by the Ministry of Justice of Belarus, §58

"[…] [In] order to address the problem of malicious or irresponsible media behaviour on the internet, the Venice Commission encourages the Albanian authorities to support the setting-up of an effectively functioning and independent self-regulatory body involving all relevant stakeholders of the media community and capable of ensuring an effective and respected system of media accountability in the online media field through self-regulation. […]"

> CDL-AD(2020)013, Albania - Opinion on draft amendments to the Law n°97/2013 on the Audiovisual Media Service, § 72

"Although there is no single European model of organisation of the media regulatory authorities, the overarching principle is that an institution overseeing the media should be independent and impartial: this should be reflected especially in the way how their members are appointed. […]

[…] [There] is a widespread perception that the AMA [(the Albanian media authority)] lacks independence. All members of the AMA have a clear political affiliation, with members proposed by the ruling party/coalition having a slight majority in this body […]. […] In the Albanian context, in which there is a widespread distrust vis-à-vis the AMA when it comes to its independence, to have representatives of the media community and the civil society not directly affiliated with main political forces, could be one step to enhance the independence of this body.

Second, it is unclear whether members of the AMA and of the Complaints Committee [(an adjudicatory body created under the AMA)] are sufficiently independent from the big media industry or other corporate control, by virtue of the rules on incompatibilities and the conflict of interest. […] [The] incompatibilities and conflict of interest criteria defined in Article 7 now appear to be solely applicable to the AMA, but not to the Complaints Committee. Moreover, it is for the AMA to develop the applicable rules for selection of the Complaints Committee […]. It is questionable whether the AMA (in the current context, due to its strong political affiliation) should be given the power to develop those rules. It would be more appropriate, in the Albanian context, to fix the ineligibility/conflict of interest rules in the law itself.

The third question is whether the professional qualification of the members of the AMA and, even more so, of the Complaints Committee is sufficient to perform the tasks they will be entrusted with, namely assessing facts and legal concepts which, in principle, fall within the competence of a judge and require a fair balancing exercise between freedom of expression and information, and the individual rights of others and the interests of the society as a whole. Article 20 as amended does not mention anything in this regard, leaving the selection procedure to the AMA. For the Venice Commission, clear eligibility criteria as regards the skills and experience needed for those who wanted to be members of the Complaints Committee should be applied.

In sum, any serious expansion of the powers of the AMA and the Complaints Committee (as proposed by the draft amendments) should be accompanied by a comprehensive revision of the existing institutional model: it is necessary to ensure that those bodies have a pluralistic composition, enjoy sufficient independence from the political parties and big businesses, follow appropriate procedures and are professionally apt to perform new duties."

> CDL-AD(2020)013, Albania - Opinion on draft amendments to the Law n°97/2013 on the Audiovisual Media Service, §§34-37

2.7 LICENSING, DISTRIBUTION OF BROADCASTING FREQUENCES, ACCREDITATION ETC.

"In the case of *Groppera Radio AG and others v. Switzerland,* the [European] Court held that the power of the domestic authorities to regulate the licensing system may not be exercised for other than technical purposes and not in a way which interferes with freedom of expression contrary to the requirements of the second paragraph of Article 10."

> CDL-AD(2016)011, Turkey - Opinion on Law No. 5651 on regulation of publications on the Internet and combating crimes committed by means of such publication ("the Internet Law"), §91

"Under Article 6A(10), Internet service providers which are not members of the Union of Access providers, may not operate. […]

[…] [The] compulsory membership of the Union for the access providers may also be seen as a 'license' in order for the access providers to operate. […]

As mentioned above, the only function of the Union is the dissemination of access-blocking orders to its members […]. […] The question is whether the mere provision of information to access providers about an access-blocking decision may be considered to have sufficient 'technical aspects' justifying a compulsory membership to the Union […]. […] The Commission believes that in order to be in conformity with the democratic necessity and proportionality requirements […] the compulsory membership under Article 6A(10) should be justified with further technical reasons […]."

> CDL-AD(2016)011, Turkey - Opinion on Law No. 5651 on regulation of publications on the Internet and combating crimes committed by means of such publication ("the Internet Law"), §§87, 90, 92

"The accreditation scheme on the basis of the mass media law in Belarus does not ensure that there will be no arbitrary exclusion from access to journalism. Even if it did, the issue of licensing journalists remains a very controversial one.

[…] [By] placing the BAJ [(Belorussian Association of Journalists] under the obligation to ensure that all membership documents issued to BAJ members which display the word 'PRESS' and 'PRESS REPUBLIK OF BELARUS' are withdrawn, and see to it that they cannot be used in the future, the warning has infringed upon the right of the BAJ and its members to freedom to receive and impart information and ideas as guaranteed in Article 19 of the ICCPR and Article 10 of the ECHR."

> CDL-AD(2010)053rev, Opinion on the warning addressed to the Belarusian association of journalists on 13 January 2010 by the Ministry of Justice of Belarus, §§86-87

3. DEFAMATION, INSULTS, DICLOSURE OF PERSONAL INFORMATION

3.1 DIFFERENT FACETS OF "PRIVACY"

"The right to 'privacy' is nowadays acknowledged everywhere as a basic principle, that covers various, quite distinct fields; its definition in different jurisdictions varies. 'Privacy' is often invoked in respect of the protection against interception of private communications – by phone, post, internet or otherwise. Sometimes 'privacy' is referred to in order to protect one's dignity or reputation. This concept has been used as a reference for the right not to have certain information of personal character disclosed or, conversely, to have access to certain information. Privacy may also relate to certain intimate practices which the government should not interfere with (like sexual practices). The list of situations where the right to 'privacy' may be invoked is large and expanding."

> CDL-AD(2016)008, Opinion on the law on the protection of the privacy and on the law on the protection of Whistleblowers of "The former Yugoslav Republic of Macedonia", §33

"At the international level 'honour and reputation' are regarded as a human right. Article 17 of the International Covenant on Civil and Political Rights (ICCPR) explicitly protects 'honour and reputation', which are distinct from 'privacy'."

> CDL-AD(2014)040, *Amicus Curiae* Brief for the Constitutional Court of Georgia on the question of the defamation of the deceased, §13

"[…] [In] addition to the primarily negative obligation on the State to abstain from arbitrary interference in the exercise of the right to private and family life, there are also positive obligations to ensure effective respect for the private life, in particular the right to protection of one's reputation […]."

> CDL-AD(2013)038, Opinion on the legislation on defamation of Italy, §16

3.2 BALANCING FREEDOM OF EXPRESSION AND THE RIGHT TO PRIVACY – GENERAL PROVISIONS

"[…] In defamation cases the protection of one's reputation must be weighed against the wider public interest in ensuring that people are able to speak and write freely, uninhibited by the prospect of being sued for damages should they be mistaken or misinformed. Furthermore, […]

the protection of Article 10 applies not only to information or ideas that are favourable and inoffensive but also to those that offend, shock or disturb the State or a sector of the population."

> CDL-AD(2013)024, Opinion on the legislation pertaining to the protection against defamation of the Republic of Azerbaijan, §31; see also CDL-AD(2015)015, §25, CDL-AD(2013)038, §23 and CDL-AD(2008)026, §43

"The prohibition of defamation raises the issue of the appropriate balance to be struck between freedom of expression, as protected by Article 10 ECHR, and the right to respect for private and family life, as protected by Article 8 ECHR. Freedom of expression carries with it duties and responsibilities which are of particular significance when the reputation of a named individual and the 'rights of others' are at risk."

> CDL-AD(2013)038, Opinion on the legislation on defamation of Italy, §13; see also CDL-AD(2013)024, §§23 and 54

"[The provisions of the law] create an impression that the 'personality rights' of individuals have always to prevail over the freedom of the press. However, this interpretation is incorrect: it is up to the court to balance competing interests and decide which of them prevails in the specific circumstance of the case: the freedom of speech or any private interest which that freedom may affect. So, it is wrong to categorically assert that such speech is always inadmissible. […]"

> CDL-AD(2015)015, Opinion on Media Legislation (Act CLXXXV on Media Services and on the Mass Media, Act CIV on the Freedom of the Press, and the Legislation on Taxation of Advertisement Revenues of Mass Media) of Hungary, §26; see also CDL-AD(2016)008, §22

3.3 DEFAMATION CASES AND FREEDOM OF EXPRESSION

3.3.1 General description of the test to be applied in defamation (and alike) cases

"What appears clearly missing from the text of Article 2.1.1 is that defamatory statements must be false or untrue. In established human rights case law, defamation is seen as the act of making untrue/inaccurate statements of facts about another person, affecting his/her reputation. The [European] Court has held that truth should be a defence to a charge of defamation. […]"

> CDL-AD(2013)024, Opinion on the Legislation pertaining to the Protection against Defamation of the Republic of Azerbaijan, §66

"[…] The Venice Commission considers that the right to reply should be applicable only to untrue factual information which damages someone's reputation, and not critical opinions which cannot give rise to the right to reply […]."

> CDL-AD(2020)013, Albania - Opinion on draft amendments to the Law n°97/2013 on the Audiovisual Media Service, §49

"What sort of defamatory statements amounts to an interference with the 'private life' is discussed in the Court's case-law. Thus, in the case of *Karakó v. Hungary* the Court held that the Convention protects, through Article 8, 'core' aspects of one's reputation; it gives protection from 'factual allegations […] of such a seriously offensive nature that their publication had an inevitable direct

effect on the applicant's private life' and not merely on 'the external evaluation of the individual'. Whatever this 'threshold' may be, it is clear that the ECtHR recognizes the right to 'reputation' and derives it from the concept of private life."

> CDL-AD(2014)040, *Amicus Curiae* Brief for the Constitutional Court of Georgia on the question of the defamation of the deceased, §16

"[…] Where free speech […] comes into conflict with the right to private life […] the ECtHR has set forth the following main criteria for the balancing exercise:

- Contribution to a debate of general interest. The statements made in the course of a political debate as a fair comment on matters of public interest enjoy maximum protection under the Convention. Very strong reasons are required to justify restrictions on political speech. The penalization of a media outlet, publishers or journalists solely for being critical of the government or the political system espoused by the government can never be considered to be a necessary restriction of freedom of expression;
- The public status of the person subjected to criticism. Someone who is active in the public domain must have a higher tolerance of criticism. The limits of acceptable criticism are wider with regard to politicians acting in their public capacity. Public figures are also those who are using public resources, are influential in the economic sector or play a role in public life;
- Prior conduct of the person who is the subject of criticism. There should be a reasonable connection between known facts about the behaviour, views, attitudes etc. of the person who is the subject of criticism and the negative opinion/value judgment about that person;
- The truth defence (where the speech contains factual statements);
- Content, form and the consequences of the publication. The mere fact that forms of expression are considered to be insulting is not sufficient to justify the imposition of penalties. However, the intensity of the speech and its effects on the reputation of the person concerned are a factor to be taken into account.

This list is not exhaustive; in assessing whether the right balance between reputation interests and the freedom of speech has been struck, the Court assesses other relevant factors, for example, the severity of the sanction imposed on the author of the defamatory statement. In the context of the present case the fact that it was the head of State or Government who made a statement, accusing hereby, allegedly falsely, the dead person of a serious crime, might be relevant to assess the impact ('consequences') of the statement."

> CDL-AD(2014)040, *Amicus Curiae* Brief for the Constitutional Court of Georgia on the question of the defamation of the deceased, §23; see also CDL-AD(2013)038, §17, CDL-AD(2014)040, §23, and CDL-AD(2016)008, §§20-21

"All the judgements which are reproduced in the Annex provide examples of how other European Courts deal with this balancing of all factors in a specific case in order to determine whether a person who has made a defamatory factual allegation which he or she cannot prove to be true nevertheless is free to do so. Attention is drawn in particular to the list of factors in the Reynolds decision by the British House of Lords […]:

> 1. The seriousness of the allegation. The more serious the charge, the more the public is misinformed and the individual harmed, if the allegation is not true.
> 2. The nature of the information, and the extent to which the subject-matter is a matter of public concern.

3. The source of the information. Some informants have no direct knowledge of the events. Some have their own axes to grind, or are being paid for their stories.
4. The steps taken to verify the information.
5. The status of the information. The allegation may have already been the subject of an investigation which commands respect.
6. The urgency of the matter. News is often a perishable commodity.
7. Whether comment was sought from the plaintiff. He may have information others do not possess or have not disclosed. An approach to the plaintiff will not always be necessary.
8. Whether the article contained the gist of the plaintiff's side of the story.
9. The tone of the article. A newspaper can raise queries or call for an investigation. It need not adopt allegations as statements of fact.
10. The circumstances of the publication, including the timing."

> CDL-AD(2004)011, *Amicus Curiae* Opinion on the relationship between the Freedom of Expression and Defamation with respect to unproven defamatory allegations of fact as requested by the Constitutional Court of Georgia, §12

"The test proposed by the Court is not a categorical one: in other words, the various elements should be assessed to come to a correct result. […]

It is difficult, if not impossible, to measure *in abstracto* the relative weight of each element of the test applied by the Court. However, it would be fair to say that when the publication concerns serious matters of public interest, other considerations generally will be of less importance. […]".

> CDL-AD(2016)008, Opinion on the law on the protection of the privacy and on the law on the protection of whistleblowers of "The former Yugoslav Republic of Macedonia", §§22-23

3.3.2 Truth defence and the obligation to verify factual allegations; distinction between value judgments and facts

For more information about this topic see also Section 7.3 below

"[…] The 'public interest' safeguard afforded by Article 10 [of the ECHR] to journalists is subject to the proviso that they act in good faith in order to provide accurate and reliable information in accordance with the ethics of journalism.

In its case law, the Court has distinguished between statements of fact and value judgments. While the existence of facts can be demonstrated, the truth of value judgments is not susceptible of proof. The Court has held that the requirement to prove the truth of a value judgment is impossible to fulfil […]. Where a statement amounts to a value judgment, proportionality of the interference may depend on '*whether there exists a sufficient factual basis for the impugned statement, since even a value judgment without any factual basis to support it may be excessive*'.

In principle, the burden of proof lies with the author. Yet, the proof of the truth should not be imposed on the author of the offence as an obligation in cases where it is impossible for him/her to prove the truth or unreasonable efforts would be needed on his/her part, while the plaintiff has access to relevant facts. As concerns the media, in *McVicar v. UK*, the Court recalled that '*special grounds were required before a newspaper could be dispensed from its ordinary obligation to verify factual statements that were defamatory of private individuals*'.

Likewise, the Court's case law has firmly established, as part of the 'public interest' defence, the right of the public to receive information and ideas of all kinds, even if sometimes not entirely

confirmed. In addition, the Court held that, in the context of public interest debate, journalistic freedom also covers possible recourse to a degree of exaggeration, or even provocation."

> CDL-AD(2013)038, Opinion on the legislation on defamation of Italy, §§24-27; see also CDL-AD(2013)024, §§98-99, and CDL-AD(2020)013, §49

"[…] [There] may be situations where a journalist deliberately distorts the intercepted conversation, or maliciously misrepresents its content. Such abuses should be punishable; the freedom of the press should not cover false factual assertions made maliciously or with reckless disregard to the truth. […] [It] should be the professional duty of a journalist to verify, by taking reasonable steps, the authenticity of any material s/he intends to publish. Such verification may include, for example, contacting the persons concerned by the conversation and asking their comments.

That being said, the veracity of the published material does not appear to be the main concern of the Privacy Law. From its text it is clear that it was not supposed to combat malicious or reckless behaviour of journalists. The Law rather deals with publication of true materials which may be, despite their truthfulness, detrimental to somebody's privacy. Publication of such audiotapes is akin to a publication of a true photograph. Such audiotapes, if published, may destroy reputation, cause moral suffering, perturb family relations etc. but not because they are untrue.

The Venice Commission subscribes to the opinion expressed by the US Supreme Court that 'state action to punish the publication of truthful information seldom can satisfy constitutional standards'. If the purposes of the law is to deal with the honest public disclosure of authentic materials – or materials which are on the face authentic [Footnote 31: Not necessarily 'true'; the journalist may not be required to prove the truthfulness of his assertion beyond reasonable doubt in each case; a more relaxed test is usually applied to verify whether the journalist acted professionally and did all that could be reasonably expected from him in the circumstances to check the accuracy of the information] – which are of public interest, their publication cannot be banned solely because it may harm somebody's reputation. Damage to reputation is a relevant argument, but it is not sufficient – the law must also take into account other elements related to the content of the information […]."

> CDL-AD(2016)008, Opinion on the law on the protection of the privacy and on the law on the protection of whistleblowers of "The former Yugoslav Republic of Macedonia", §§45-47; see also CDL-AD(2013)038, §§36-42

3.3.3 "Public interest" and "public figure" criteria

"Political speech enjoys special protection due to its social dimension. […]."

> CDL-AD(2010)053rev, Opinion on the warning addressed to the Belarusian association of journalists on 13 January 2010 by the Ministry of Justice of Belarus, §58

"In its case law, the Court has consistently applied the notion of a high tolerance threshold for criticism directed to politicians […]. […] [The] limits of acceptable criticism are wider as regards public or political figures than as regards a private individual. In a democratic society, the government's action must be subject to the close scrutiny not only of the legislative and judicial authorities but also of the press and public opinion. […]"

CDL-AD(2013)038, Opinion on the legislation on defamation of Italy, §20; see also CDL-AD(2013)024, §28

"The Venice Commission also recalls that the concept of 'private life' is applied differently to private persons, on the one hand, and politicians on the other hand, who 'inevitably and knowingly lay themselves open to close scrutiny of their words and deeds by journalists and the public at large, and they must consequently display a greater degree of tolerance' […]. The limits of acceptable criticism are accordingly wider as regards a politician as such. By contrast, the status of an ordinary person 'enlarges the zone of interaction which may fall within the scope of private life'."

CDL-AD(2016)008, Opinion on the law on the protection of the privacy and on the law on the protection of whistleblowers of "The former Yugoslav Republic of Macedonia", §24; see also §48 of this opinion and CDL-AD(2013)038, §20

"Obviously, politicians, prominent business people, high ranking civil servants, members of royal families, famous athletes and celebrities, fall under the scope of public figure. Certain facts relating to the private lives of public figures, particularly politicians, may indeed be of interest to citizens, and it may therefore be legitimate for readers, who are also voters, to be informed of those facts. […]"

CDL-AD(2013)024, Opinion on the Legislation pertaining to the Protection against Defamation of the Republic of Azerbaijan, §78; see also CDL-AD(2009)010, §26

"[…] [As] to the insults containing profanity uttered against the President of the Republic and the members of his family are concerned, with – according to the authorities- no critical content, a clear distinction should be made between criticism and insult. If the sole intent of any form of expression is to insult the President, amounting to wanton denigration or gratuitous personal attack, a proportionate sanction would not, in principle, constitute a violation of the right to freedom of expression. Nevertheless, the Venice Commission is struck by the prison sentences and the arrests and detentions on remand of individuals for having insulted the President. Although the expressions may contain swear words, the arrest of a 16 years old boy at his school for insulting the President and the prison sentences pronounced by courts […] are very likely to create a chilling effect on society as a whole and cannot be considered proportionate to the legitimate aim pursued, i.e. protecting the honour and dignity of the President."

CDL-AD(2016)002, Opinion on Articles 216, 299, 301 and 314 of the Penal Code of Turkey, §68; see also §126

3.3.4 Sanctions for defamation

See Section 5.1 below

3.4 PUBLIC DISCLOSURE OF CLASSIFIED MATERIAL, PRIVATE CONVERSATIONS AND PERSONAL INFORMATION

3.4.1 Disclosure of classified material

"A state must be able to keep certain information secret, and to protect this secrecy with both administrative mechanisms and the criminal law. Secrecy can however also hide incompetence,

ulterior motives and corruption. Secrecy moreover makes life easier for state authorities, in that it shields them, and their policy-making, from scrutiny from citizens and the media. State authorities are thus continually tempted to keep information secret and to over-classify information."

> CDL-AD(2008)008, Opinion on the Law on State Secret of the Republic of Moldova, §5; see also, mutatis mutandis, CDL-AD(2012)023, §63

"It might be legitimate to keep secret certain technical aspects of the anti-terrorist operation while the crisis is on-going in order not to jeopardise the operations. However, the authorities should not be tempted nor allowed to use secrecy rules to keep their actions from public scrutiny. It is the main role of journalists, as 'public watchdogs', to reveal unjustified or unlawful actions and it is a right of the public to be informed about them.

Limitations on media coverage are easier to justify if they are narrowly tailored: they should be of a short duration, be applied to a limited geographical zone, and relate to tactical aspects of the on-going counter-terrorist operation and similar 'secret' information. […] The blanket prohibition of taking interviews is also problematic (since not every interview will disclose to the terrorists sensitive information)."

> CDL-AD(2018)024, Opinion on the Law on preventing and combating terrorism of the Republic of Moldova, §§66 and 67

3.4.2 Disclosure of unlawfully intercepted private conversation

"[The] Law introduces a criminal liability for disclosure of the unlawfully intercepted material. One may conclude that an absolute ban, contained in Article 4 p. 2, might be justified on the sole ground that the material has been obtained in blatant violation of the secrecy of private communications. […].

The question is, however, whether this reason – namely the unlawful origin of those recordings - is a relevant and sufficient argument to justify the ban. The ECtHR case-law under Article 10 does take into account the method by which the information has been obtained. […].

However, it is not necessarily a sufficient argument. The interest of the population to know certain information of public interest may override a legal duty of confidence […].

There is no doubt that the practice of illegal wiretapping by law-enforcement services should be combatted. […] For instance, in some jurisdictions materials obtained as a result of illegal wiretapping cannot be used in criminal proceedings as evidence. Such rule is supposed to discourage such kind of behaviour of the law-enforcement. However, this logic is not applicable here. The aim of the Privacy Law is different: it is not supposed to deter future wrongs but its purpose is to deal with something which has already happened.

It is perfectly legitimate to try to identify and punish those persons who ordered or carried out illegal wiretapping. […]

[However, the Privacy Law] may be applied to law-abiding journalists who have received information allegedly obtained in breach of the law but who themselves had not been responsible for the unlawful interceptions. […] [If] there is a proof that the journalist acted as a criminal associate of those 'unscrupulous actors', such behaviour may be considered as not being 'in accordance with the tenets of responsible journalism'.

However, in the very specific situation which the Privacy Law is supposed to address, it would be reasonable to assume good faith of the journalists. […] Moreover, punishing journalists would not deter future illegal wiretappings, since, as noted above, the Privacy Law only concerns those wiretappings which had already taken place. The Venice Commission is not called upon to formulate a general rule on whether or not it is legitimate to prevent journalists from publishing unlawfully obtained materials. However, in the circumstances in which the Privacy Law has been adopted, the Venice Commission does not support the idea of sanctioning journalists for publication of materials solely because those materials have dubious origin. The task of a journalist should be limited to assessing whether the material contains matters of public interest and therefore deserves to be published, and whether its publication may cause serious damage to some other legitimate interests, like, for example, privacy"

> CDL-AD(2016)008, Opinion on the law on the protection of the privacy and on the law on the protection of Whistleblowers of "The former Yugoslav Republic of Macedonia", §§36-42

3.4.3 Disclosure of highly personal information

"[…] It thus appears that the Law is mostly concerned with the disclosure of information about some very intimate aspects of private and family life. This is a reasonable reading; protection of such information from disclosure is a legitimate aim for the State to pursue. The question, however, remains, what are the limits of 'privacy' so understood.

As noted above, Article 4 p. 2 prohibits *any* public disclosure of such private information. This approach is incorrect. […].

[…] Certain information may be both 'personal' and, at the same time, important for public discussion […].

From this perspective, […] it would be more appropriate – given the specific circumstances of the wiretapping scandal – to rely on the opposite presumption, namely that the conversations involving public figures do contain elements representing public interest. Journalists should therefore be allowed to publish such information. Exceptions from this rule may exist, but they should always be formulated as exceptions, not as a general rule.

[…] [The] Privacy Law might be amended to require the journalists to take certain practical steps in order to set apart the information which may be made public from the information that should be kept undisclosed. […] It should be a duty of the journalist to avoid such 'collateral damage' and thus to exclude those elements of personal information which do not concern public figures and do not touch on the matters of public interest. […]"

> CDL-AD(2016)008, Opinion on the Law on the Protection of Privacy and on the law on the Protection of Whistleblowers of "the former Yugoslav Republic of Macedonia", §§49-50 and §§52-54

"In Digital Rights Ireland v Minister for Communications & Others,30 the Court of Justice of the European Union (CJEU) examined the compatibility of the European Directive on data retention with Article 7 ('Respect for private and family life') and Article 8 ('Protection of personal data') of the EU Charter of fundamental rights. […]

Those data, taken as a whole [emphasis added] may allow very precise conclusions to be drawn concerning the private lives of the persons whose data has been retained, such as the habits of

everyday life, permanent or temporary places of residence, daily or other movements, the activities carried out, the social relationships of those persons and the social environments frequented by them.

Thus, according to the CJEU the disclosure of that kind of information, given its cumulative effect, clearly constitutes an interference with privacy, protected by Article 7 of the Charter. In that case the CJEU annulled the EU Directive on data retention, and several courts in the EU countries have followed, stressing the need for improved controls over metadata collection.31

The ECtHR also interprets the applicability of Article 8 of the ECHR to such kind of data quite broadly. The use of information relating to the date and length of telephone conversations and in particular the numbers dialled can give rise to an issue under Article 8 as such information constitutes an 'integral element of the communications made by telephone'. Furthermore, systematic collection and storing of data by security services on particular individuals, even without the use of covert surveillance methods, constituted an interference with these persons' private lives."

> CDL-AD(2016)012, Opinion on the Act of 15 January 2016 amending the Police Act and certain other Acts of Poland, §§27-30

"Modified Article 32 Section VII is aimed at protecting personal data. Personal data protection is a legitimate concern and its elevation as a constitutional matter is a positive development. However, this norm should not prevent collection and disclosure of data on 'private life' of public figures, within the limits set by the ECtHR case-law under Article 10 of the European Convention. Further, collection and systematisation of data (by the State and private actors) should be possible for other legitimate purposes. It should be recalled in this respect that there is a certain tendency to accept that the right to receive information as element of the right of freedom of expression implies in principle the right of access to information of the administration - information which must be made public at a specific request and subject to the usual grounds of limitation."

> CDL-AD(2016)029, Opinion on the draft modifications to the Constitution of Azerbaijan submitted to the Referendum of 26 September 2016, §38

3.4.4 Whistle blowers

"The Whistleblowers Law provides protection to persons who – in good faith – want to disclose a wrongdoing 'that violates or threatens public interest' which they discover in their workplace. In essence the Whistleblowers Law creates an exception from the legal duty of confidentiality, which in normal circumstances is binding on every employee. […] Under certain conditions […] the whistleblowers are entitled to make public disclosures.

A legal framework for the protection of whistleblowers is nowadays is in operation in many countries. Disclosures that for a long time have been considered as unlawful or morally suspicious have found legal protection. The Macedonian Whistleblowers Law follows this trend and is largely inspired by the Council of Europe *acquis*. […]."

> CDL-AD(2016)008, Opinion on the Law on the Protection of Privacy and on the law on the Protection of Whistleblowers of "the former Yugoslav Republic of Macedonia", §§59-60

"[…] The Venice Commission stresses that the whistleblower should not be required to *prove* […] that the information disclosed is perfectly accurate; however, s/he may be required to show that the information s/he disclosed was at least *prima facie* credible. […].

The next question is to what extent the 'good motives' of the whistleblower should be decisive for giving him/her protection under the Law. […]

[…] [Although] the motive of the whistleblower is an element to assess, the fact that the disclosure was driven by wrong motives does not (completely) remove the protection which the 'public interest' may grant to such disclosure. […]. *Mala fides* disclosures may still serve a good and important cause *while bona fides* does not guarantee a positive contribution to the public interest."

> CDL-AD(2016)008, Opinion on the Law on the Protection of Privacy and on the law on the Protection of Whistleblowers of "the former Yugoslav Republic of Macedonia", §§71-73

"[…] [It] is reasonable to make public disclosures permissible only under certain specific conditions. However, […] the Law puts the bar too high. […]

[…] [It] is difficult to accept that gross human right violation […] cannot be a sufficient justification for public disclosure. The same concerns serious allegations of corruption, electoral fraud, etc.

Furthermore, to be able to proceed with the public disclosure, under the Law, the whistleblower is required to demonstrate that 'the evidence of [the unlawful] activity may be imminently destroyed' […]. But not in every serious case there is a risk of destruction of evidence. […] [This] condition is very difficult to satisfy and should be removed as a *sine qua non*.

Finally, Article 6 p. 3 defines three additional obligations for the whistleblower making protected public disclosures: to respect the presumption of innocence, to respect the right to protection of personal data, and not to threaten the course of ensuing court proceedings. These three additional obligations may have a chilling effect on those wishing to make public disclosure.

[…] It is recommended that conditions for the protected public disclosure should include any of the three situations: (i) a previous unsuccessful internal/external disclosure, (ii) the non-existence of an internal/external disclosure mechanism or its inefficiency, (iii) the risk of concealment of the wrongdoing or escaping of liability by the culprits in case of an internal/external disclosure or the fear that the materials might be destroyed. […]"

> CDL-AD(2016)008, Opinion on the Law on the Protection of Privacy and on the law on the Protection of Whistleblowers of "the former Yugoslav Republic of Macedonia", §§77-79 and §84

"[…] [Protection] provided by the Whistleblowers Law appears to be focused on the possible disciplinary sanctions against the whistleblower. This is in line with the approach of the Committee of Ministers […].

The next question is whether this protection should go beyond the disciplinary sphere and cover possible criminal sanctions arising from the disclosure, or any civil liability based on tort or a breach of contract. […]

That does not imply that the Whistleblowers Law should necessarily become a comprehensive code for all types of disclosures and provide defence against all types of legal sanctions. Probably, in respect of some specific types of disclosures (for example those related to State or military

secrets) special rules must apply. However, the Law should be more specific about the 'protection' it gives to whistleblowers. […]"

> CDL-AD(2016)008, Opinion on the Law on the Protection of Privacy and on the law on the Protection of Whistleblowers of "the former Yugoslav Republic of Macedonia", §§92-94

4. INFLAMMATORY SPEECH OR OBSCENITIES

"In certain jurisdictions content-based restrictions on speech are impermissible, unless, for example, they create a clear and imminent danger of unlawful violent action. Thus, the US Supreme Court draws a distinction between a mere general advocacy of violence and calls for a specific violent act. The former class of speech is protected by the First Amendment to the US Constitution, while the latter may be punishable.

The European approach is not so categorical. As such, content-based restrictions are not ruled out by Article 10 of the European Convention on Human Rights (ECHR) or Article 11 of the EU Charter of Fundamental Rights. Even more so, there are numerous international instruments which urge the States to take positive measures to combat hate speech or protect children against sexually explicit or violent media content."

> CDL-AD(2015)015, Opinion on Media Legislation (Act CLXXXV on Media Services and on the Mass Media, Act CIV on the Freedom of the Press, and the Legislation on Taxation of Advertisement Revenues of Mass Media) of Hungary, §§20-21

4.1 SEDITIOUS SPEECH

"[…] Advocating for the amendment of the Constitution through legal means could be viewed, [under the domestic law at issue], as a violation of the constitutional order – yet, most often, it is an acceptable form of expression. In its opinion on the Romanian constitution the Venice Commission stressed that 'in the absence of an element of 'violence', the prohibition on expression favouring territorial separatism (which may be seen as a legitimate expression of a person's views), may be considered as going further than is permissible under the ECHR'. In an opinion concerning the law of Azerbaijan on NGOs the Venice Commission held that 'peaceful advocacy for a different constitutional structure […] are not considered to be criminal actions, and should on the contrary be seen as legitimate expressions'."

> CDL-AD(2015)015, Opinion on Media Legislation (Act CLXXXV on Media Services and on the Mass Media, Act CIV on the Freedom of the Press, and the Legislation on Taxation of Advertisement Revenues of Mass Media) of Hungary, §23, with reference to CDL-AD(2014)010, §73 and CDL-AD(2014)043, §49; see also CDL-AD(2007)043, §10; CDL-AD(2012)016, §33

"[…] The legislation should make it clear that it is only the dissemination of materials concerning calls to participate in events of mass disorder where the material advocates acts of mass disorder or where the publisher knows that such acts are planned or will be carried out which should be prohibited."

> CDL-AD(2008)017, Opinion of the Draft Amendments to the Criminal Code of the Republic of Armenia, §14; see also §§16-17

"[…] [After] the declaration of the state of emergency many journalists had been prosecuted and placed in detention as members of various terrorist groups, exclusively on the basis of the content of their publications. The Government, in their Memorandum, argued, by contrast, that the journalists were detained not because they were journalists, but for being members of a terrorist organisation or for 'making propaganda in favour of them'.

A 'verbal act' may be analysed from two points of view: as a self-sufficient ground for prosecution, or, alternatively, as auxiliary evidence that the person concerned is involved in another unlawful activity (for example, in the recruitment of new members to an illegal armed organisation). The line dividing these two aspects of 'verbal acts' is a fine one. The Venice Commission recalls that where the only evidence which led to the criminal conviction of the applicants for 'membership of' (or 'aiding and abetting') a terrorist organisation was the content of their public speech (in various forms), the ECtHR tended to consider those cases as falling within the ambit of Articles 9, 10 and/or 11 of the ECHR.

The Venice Commission cannot assert whether charges of 'membership' of a terrorist organisation (or similar charges), which often entail harsher sentences, are well-founded in each specific case. However, it reiterates that 'the expression of an opinion in its different forms should not be the only evidence before the domestic courts to decide on the membership of the defendant in an armed organisation'.

The Venice Commission stresses that the Penal Code of Turkey and the special anti-terror legislation have several specific provisions which permit to combat inflammatory or seditious speech, propaganda of terrorism, and other similar 'verbal act offences' (see, in particular, Articles 215, 216, 220 § 8, 217, 299, 300 and 301 of the Penal Code and Article 7 § 2 and Article 8 § 2 of the Anti-Terrorism Law no. 3713). Such verbal acts may be, in principle, legally reprehensible, and, in extremis, even criminally punishable. Still, a judge applying those specific provisions should be aware of their dimension under Article 10 of the ECHR. This awareness reduces the risk that acceptable forms of expression would be suppressed by means of the criminal law. By contrast, when the same publications are treated under the heading of 'membership' of a terrorist organisation, 'aiding and abetting' it, or acting 'on behalf of' it, the risk of unjustified interference in the freedom of speech is much higher.

In their later submissions the Government informed the Venice Commission that '[…] being punished for propaganda alone is not deemed sufficient to constitute the crime of membership to an organization'. This clarification is important and the Turkish authorities have to ensure that this approach is also reflected in the practical application of the Penal Code, and that 'verbal act offences' (related to different forms of expression of opinion) are clearly distinguished from the concepts of 'membership' in illegal organisations, aiding and abetting terrorism etc.

The Government also claimed that 'despite being journalists, many people who had an armed conflict with the security forces, threw Molotov cocktails to the police, slaughtered innocent people and planned terrorist activities, were identified along with the evidence'. Indeed, where a person who is a journalist by profession is involved in such acts, no Article 10 question arises, and such person may be legitimately prosecuted as a member of a terrorist organisation. However, the focus of the Venice Commission's attention is not on those situations, but on the cases where the 'membership' accusation is derived essentially from the substance of the publications of the person concerned.

The above does not mean that the Venice Commission uncritically approves the use of those specific provisions of the Penal Code which deal with 'verbal act offences'. Some of them are dangerously vague (which may raise an issue under Article 7 of the ECHR) or set excessively high penalties. […] However, in the current context the first step to improve the situation with the

journalistic freedom would be to construct the notion of 'membership' very narrowly. Radical dissidents and fierce critics of the regime may be sanctioned for exceeding the limits of permissible speech, notwithstanding the little scope under Article 10 § 2 of the Convention for restrictions on political debate, but at least they should not be placed on the same footing with the members of terrorists' groups. The Venice Commission thus considers that the 'membership' concept (and alike) should not be applied to the journalists, where the only act imputed to them is the content of their publications."

> CDL-AD(2017)007, Turkey - Opinion on the Measures provided in the recent Emergency Decree Laws with respect to Freedom of the Media, §§66-72

4.2 HATE SPEECH AND ALIKE

"The Venice Commission stresses […] that hate speech 'is in contradiction with the Convention's underlying values, notably tolerance, social peace and non-discrimination' and, by virtue of Article 17 ECHR, may not benefit from the protection afforded by Article 10 ECHR."

> CDL-AD(2013)024, Opinion on the legislation pertaining to the protection against defamation of the Republic of Azerbaijan, §42; see also CDL-AD(2008)026, §56

"[…] [Where] speech incites to violence against an individual or a sector of the population, the State authorities enjoy a wider margin of appreciation and may regulate such expression by introducing formalities, conditions, restrictions or penalties. Even political journalism has its limits: a robust criticism of public policies, political figures or groups of people should nevertheless be responsible, and may not contain hate speech or advocate unlawful violence. There are international documents which actively require the States to adopt measures, including measures under criminal law, to fight hate crime."

> CDL-AD(2015)004, Opinion on the draft Amendments to the Media Law of Montenegro, §12

"[…] [It] is doubtful whether every exercise of the freedom of speech aimed at '*violating the dignity of any ethnic, racial or religious community*' is hate speech of the type mentioned. The terms used in the amendment have potential for such a wide scope of application that they lack the clarity and precision needed to be in compliance with the condition that a limitation of the freedom of speech has to be 'foreseen by law'."

> CDL-AD(2013)012, Opinion on the Fourth Amendment to the Fundamental Law of Hungary, §52

"Criminalization of calls for violence does not raise any issue. By contrast, the notion of 'hatred' is more difficult to define. For the ECtHR, the freedom of expression covers not only inoffensive ideas that are favourably received by public, but those that 'offend, shock or disturb the state or any sector of the population'. It is not always easy to say when an 'offending' or 'shocking' form of expression becomes 'hate speech'; the ECtHR in such cases applied contextual and multi-factor analysis. While there is no simple definition of 'hatred', it should be distinguished from simple criticism of ideas or practices, shared by members of the protected group. […]"

> CDL-AD(2018)014, Opinion on the draft act amending the Constitution, on the draft act on the human rights and equality commission, and on the draft act on equality of Malta, §94

"The Venice Commission is of the opinion that in order to qualify 'stirring up of social, racial, ethnic or religious discord' as 'extremist activity', the definition should expressly require the element of violence. This would […] more closely follow the general approach of the concept of 'extremism in the Shanghai Convention."

> CDL-AD(2012)016, Opinion on the Federal Law on Combating Extremist Activity of the Russian Federation, §36; see also CDL-AD(2008)026, §21, and CDL-PI(2016)010, §40

"Negationism, in the sense of public denial of historical facts or genocide with a racial aim, is an offence in a few countries (Austria, Belgium, France, Switzerland). In other countries such as Germany, certain activity amounting to negationism may come within the definition of the offence of incitement to hatred."

> CDL-AD(2008)026, Report on the relationship between freedom of expression and freedom of religion: the issue of regulation and prosecution of blasphemy, religious insult and incitement to religious hatred, §30

"When it comes to statements, certain elements should be taken into consideration in deciding if a given statement constitutes an insult or amounts to hate speech: the context in which it is made; the public to which it is addressed; whether the statement was made by a person in his or her official capacity, in particular if this person carries out particular functions. […]

As concerns the context, a factor which is relevant is whether the statement (or work of art) was circulated in a restricted environment or widely accessible to the general public, whether it was made in a closed place accessible with tickets or exposed in a public area. The circumstance that it was, for example, disseminated through the media bears particular importance, in the light of the potential impact of the medium concerned. […]

As concerns the content, […] in a democratic society, religious groups must tolerate, as other groups must, critical public statements and debate about their activities, teachings and beliefs, provided that such criticism does not amount to incitement to hatred and does not constitute incitement to disturb the public peace or to discriminate against adherents of a particular religion.

It should also be accepted that when ideas which, to use the formula used by the Strasbourg Court, 'do not contribute to any form of public debate capable of furthering progress in human affairs' cause damage, it must be possible to hold whoever expressed them responsible. […]".

> CDL-AD(2008)026, Report on the relationship between freedom of expression and freedom of religion: the issue of regulation and prosecution of blasphemy, religious insult and incitement to religious hatred, §§69-70, 72, 76

"[…] [It] is often argued that there is an essential difference between racist insults and insults on the ground of belonging to a given religion: while race is inherited and unchangeable, religion is not, and is instead based on beliefs and values which the believer will tend to hold as the only truth. This difference has prompted some to conclude that a wider scope of criticism is acceptable in respect of a religion than in respect of a race. This argument presupposes that while ideas of superiority of a race are unacceptable, ideas of superiority of a religion are acceptable, […].

In the Commission's opinion, this argument is convincing only insofar as genuine discussion is concerned but it should not be used to stretch unduly the boundaries between genuine

'philosophical' discussion about religious ideas and gratuitous religious insults against a believer of an 'inferior' faith. On the other hand, it cannot be forgotten that international instruments and most domestic legislation put race and religion on an equal footing as forbidden grounds for discrimination and intolerance."

> CDL-AD(2008)026, Report on the relationship between freedom of expression and freedom of religion: the issue of regulation and prosecution of blasphemy, religious insult and incitement to religious hatred, §§60-61

"Current Article 47 Section III prohibits hate speech which is defined as 'propaganda provoking racial, national, religious discord and animosity'. The proposed modification supplements this definition with reference to 'hostility based on any other criteria'. In principle, it is legitimate to combat hate speech; however, such an open-ended clause may justify far-reaching restrictions on freedom of expression, guaranteed by Article 10 of the ECHR. Hence, the choice of wording needs to be dealt with very carefully: not every statement which may arguably "provoke hostility or animosity" would amount to hate speech.[…]"

> CDL-AD(2016)029, Opinion on the draft modifications to the Constitution of Azerbaijan submitted to the Referendum of 26 September 2016, §40

"[…] Article 33/1 (4) […] specifies that [electronic service publication providers] 'must not incite, enable incitement or spread hatred or discrimination on the grounds of race, ethnic background, skin colour, sex, language, religion, national or social background, financial standing, education, social status, marital or family status, age, health status, disability, genetic heritage, gender identity or sexual orientation".

This provision prohibits hateful and discriminatory speech. While some grounds listed in this article are in line with general European and international standards on the prohibition of the hate speech, the Venice Commission is concerned that it is supplemented by a long list of other grounds for discrimination. Elements from this list may be used to block any critical remarks against public figures and/or suppress legitimate political debate on matters of public interests which may be perceived by some groups or individuals as 'discriminatory'. For example, the correct English translation of the terms 'financial standing' was contested by representatives of the authorities […]. This wording could lead to criticisms against the wealthiest or the most privileged in society […]. Some other criteria are equally broad – thus, the reference to family and social status in the definition of discriminatory speech may be used to curtail criticism of people with family ties with oligarchs and politicians. It would be more prudent to use in the law a more narrow definition of hate speech – see, as an example, Appendix to Recommendation No. R (97) 20 of the Committee of Ministers to Members States on 'hate speech' (first paragraph, 'Scope')."

> CDL-AD(2020)013, Albania - Opinion on draft amendments to the Law n°97/2013 on the Audiovisual Media Service, §§ 47-48

4.3 OBSCENITIES AND OTHER "IMMORAL" FORMS OF EXPRESSION

"[…] [Reference] to 'public morals' is not precise enough to form a legal basis for such a severe interference as an *ex-ante* ban.

[…] [Morality] is a quickly evolving concept and its content is often uncertain. Indeed, the requirements of morals, […] 'varies from time to time and place to place, especially in our era which is characterised by rapid and far-reaching evolution of opinions on the subject'. In cases of

prior restraints on media publications there are more stringent requirements, which demand that 'the law must provide a clear indication of the circumstances when such restraints are permissible, *a fortiori*, if the consequences of the restraint are to block publication of a periodical completely'. So, unless there exists a long-standing case-law which restricts the application of this measure to very serious cases which are foreseeable, mere reference to 'morals' in the law is too vague."

> CDL-AD(2015)004, Opinion on drafts amendments to the media law of Montenegro, §§35-36

"[…] [A] humiliating statement, expressed in an obscene manner, sanctioned under Article 148, may still fall under 'information and ideas which offend, shock or disturb' protected by Article 10 ECHR according to the case law of Court. […]"

> CDL-AD(2013)024, Opinion on the Legislation pertaining to the Protection against Defamation of the Republic of Azerbaijan, §48

"The Venice Commission has learned that the term 'obscenity' […] and the term 'prostitution' indicated in […] [the Law], are given a broad interpretation by the peace judgeships and the Presidency of Telecommunications when blocking access to LGBT related websites, as websites defending LGBT rights or homosexual dating sites. […] It has been claimed that, in practice, any web-site related to LGBT issues can be considered as 'obscenity' by the Presidency and the judges/courts. Without being in a position to assess the content of the above-mentioned web-sites and the individual decisions on blocking access, the Venice Commission reiterates that the broad interpretation of the crimes listed in Article 8, para. 1, as for instance 'obscenity', will first and foremost create a problem of foreseeability, since, to the knowledge of the Venice Commission, in the established case-law of the criminal courts in Turkey, mere sexual orientation or legitimate expressions of sexual orientation are not considered as 'obscenity' under Article 226 of the Criminal Code. […]."

> CDL-AD(2016)011, Turkey - Opinion on Law No. 5651 on regulation of publications on the Internet and combating crimes committed by means of such publication ("the Internet Law"), §47

5. SANCTIONS, REMEDIES AND PROCEDURAL ISSUES

"There exist several forms of sanction of freedom of expression, including:

- administrative fines;
- civil law remedies, including liability for damages;
- restraints on publication of periodicals, magazines, newspapers or books, or on art exhibitions;
- criminal sanctions, both fines and imprisonment."

> CDL-AD(2008)026, Report on the relationship between freedom of expression and freedom of religion: the issue of regulation and prosecution of blasphemy, religious insult and incitement to religious hatred, §54

"[…] Instead of criminal sanctions, which in the Venice Commission's view are only appropriate to prevent incitement to hatred, the existing causes of action should be used, including the possibility of claiming damages from the authors of these statements. This conclusion does not prevent the recourse, as appropriate, to other criminal law offences, notably public order offences.

Whether damage has been suffered and, if so, the extent of such damage, is for the courts to determine (including the matter of whether the action is possibly barred by parliamentary immunity). Courts are well placed to enforce rules of law in relation to these issues and to take into account the facts of each situation; they must reflect public opinion in their decisions, or the latter risk not to be understood and accepted, and to lack legitimisation."

> CDL-AD(2008)026, Report on the relationship between freedom of expression and freedom of religion: the issue of regulation and prosecution of blasphemy, religious insult and incitement to religious hatred, §§74-75

5.1 SANCTIONS AND REMEDIES IN DEFAMATION CASES AND ALIKE

5.1.1 Criminal-law and other punitive sanctions (imprisonment, fines etc.)

"Remedies for defamation require the most careful scrutiny. They must take into account the specific circumstances of the case and any sanctions must bear a reasonable relationship of proportionality to the damage to reputation suffered. Excessive punitive measures should be avoided and the imposition of a prison sentence limited to exceptional circumstances.

[…] [In] regulating the exercise of freedom of expression in order to ensure adequate protection by law of individuals' reputations, States should avoid taking measures that might deter the media from fulfilling their key role of reporting and alerting the public on matters of public interest."

> CDL-AD(2013)024, Opinion on the legislation pertaining to the protection against defamation of the Republic of Azerbaijan, §§38-39

"[…] [The] Venice Commission observes that the Criminal Code and the Civil Code of Albania already provide legal remedies against hate speech and defamation. Such cases fall within the competence of the public prosecutors and/or the relevant criminal and civil courts. The Commission believes that the draft amendments should explain how the "complaints procedure" (which is administrative in character) relates to any criminal and/or civil proceedings which may arise out of the same facts. More generally, laws regulating the media from the perspective of public law, especially administrative law, by means of an overseeing entity such as the [the regulatory authority] should primarily protect the public interest (for e.g. by means of protection from hate speech, protecting children, public order, etc.). On the other hand, protection of honour and dignity of individual private persons should be governed by private law, meaning that affected individuals would primarily demand protection (including any claims for financial indemnification) from civil courts."

> CDL-AD(2020)013, Albania - Opinion on draft amendments to the Law n°97/2013 on the Audiovisual Media Service, §53

"The [European] Court has not proscribed criminal provisions on defamation. In its view, it remains open to the competent state authorities to adopt, where appropriate, even measures of a criminal law nature. The Court has however stressed the chilling effect of the mere fact that a sanction is of criminal nature and criticised the excessive use of criminal provisions.

The amendments proposed to the current legislation are aimed […] at limiting the use of criminal sanctions for defamation, and introduce, as a notable positive step, the abolishment of imprisonment as a sanction for defamation. […]"

CDL-AD(2013)038, Opinion on the legislation on defamation of Italy, §29 and §59; see also CDL-AD(2013)024, §40 and §57, CDL-AD(2015)015, §38

"[…] [The] severity of the sanctions provided for by the Italian provisions dealing with defamation […] is a source of particular concern. It seems doubtful whether maximum prison sentences of up to one, two or six years and minimum sentences of six months under certain circumstances, are – except for the exceptional situations indicated by the Court – in line with the principle of proportionality as established by Article 10 case law. […]"

CDL-AD(2013)038, Opinion on the legislation on defamation of Italy, §55

"The absence of upper limit for the financial penalties applicable for defamation published in the media should be reconsidered […].

[…] Furthermore, according to the general principles set forth in the Criminal Code for the application of sanctions, in determining the amount of the fines, the judge, within the limits of discretion set by law […], must take into account inter alia the gravity of the offence […] as well as the economic situation of the offender and the effect of the pecuniary sanction […]. Making explicit reference to the proportionality requirement in the provisions specifically dealing with defamation would nevertheless contribute to more adequately implementing the above guarantees.

Defamation directed to public institutions and agencies is, under the Bill, no longer punishable with higher levels of penalties. This is a very positive development which deserves to be commended. […]"

CDL-AD(2013)038, Opinion on the legislation on defamation of Italy, §§56–57 and §63

"[…] There is no doubt that the maximum amounts of fines provided by the Media Act [for publication of illegal content (the maximum amount of the fine for a media service provider with significant market power is approximately 650,000 EUR, while the maximum amount of the fine for an online press product is approximately 80,000 EUR)] are extremely high, even taking into account the size and the economic condition of the potential offender. […]"

CDL-AD(2015)015, Opinion on Media Legislation (Act CLXXXV on Media Services and on the Mass Media, Act CIV on the Freedom of the Press, and the Legislation on Taxation of Advertisement Revenues of Mass Media) of Hungary, §38

"Extremely problematic for the media freedom in the Albanian context is the severely punitive and debilitating nature of the fines. Thus, […] the EPSPs could be punished with a fine […] to […] approximately 4,865 EUR if they do not respect their duties defined in Article 33/1; […] to approximately 6,482 EUR if they do not respect the decisions of the Complaints Committee or comply to the right of reply. Three violations of the law in a year would lead to an increase of up to 50% of the amount of the fine. In case of repetition more than five times during a year, the entity concerned will lose fiscal and other benefits for a period of three years […].

Two elements make this power to impose fines particularly perilous. The first related to the potentially excessive amounts of fines which per se could not be considered in accordance with the principles set forth in Article 4 (1) as amended […]. The Venice Commission notes that the

authorities have a margin of discretion in setting the exact amount, within the limits set by the law. However, the draft amendments lack in criteria according to which the amount of the fine will be determined in an individual case. Fines do not take account of the size and economic capacity of the EPSPs. To be proportionate, the nature and severity of the fines imposed must be taken into account, and the severity should be decided inter alia having regard to the size of the media outlet. A distinction surely must be made between the online publications of powerful media houses and personal blogs.

As already underlined by the Venice Commission, the mere threat of application of heavy sanctions may have a chilling effect on journalists and media outlets. The average level of salaries in Albania is modest, by European standards. In such circumstances, it is likely that heavy fines, as provided by Article 133, would be beyond the means of many smaller EPSPs, and would eventually lead to the cessation of their activities. […]

The second element has already been discussed in the previous section: all the fines imposed by the Complaints Committee will have to be paid immediately. An appeal against the Complaints Committee decision does not automatically suspend the execution of the decision […]. The Venice Commission recalls that heavy sanctions should not be immediately enforceable; court proceedings in such cases should have a suspensive effect and the courts should have the power to review the substance of the decisions in the framework of proceedings which offer basic fair trial guarantees."

> CDL-AD(2020)013, Albania - Opinion on draft amendments to the Law n°97/2013 on the Audiovisual Media Service, §§63-66

5.1.2 Awards of damages and other forms of *ex-post* compensatory sanctions

"Civil defamation laws have a less chilling effect on freedom of expression than criminal laws, provided that the law is formulated in a way that excludes abuse by the authorities. Providing guarantees that those sued will be able to mount a proper defence is essential."

> CDL-AD(2013)038, Opinion on the legislation on defamation of Italy, §78

"Damage awards applied in civil proceedings must take into account the specific circumstances of the case and bear a reasonable relationship of proportionality to the injury to reputation suffered. […] [Excessive[financial compensations may have a 'chilling effect' on freedom of expression and lead to self-censorship. This chilling effect is highly problematic when it affects, in particular, those trying to shed light on corruption and abuse in high places. […] It is, on the other hand, permissible to provide for specific obligations for the media, such as to correct a false statement, to give the complainant a right of reply or to publish a court judgment which finds a statement to be false."

> CDL-AD(2013)038, Opinion on the legislation on defamation of Italy, §32; see also: CDL-AD(2013)024, §43

"In its current form, the Press Law provides […] for the proportionality principle in relation to the amount of the pecuniary redress that the injured person may claim in addition to compensation for damage under the Criminal Code […]. However, no explicit reference is made to the economic situation of the defendant, which must be taken into account in any case as required by Article 133bis of the Criminal Code."

CDL-AD(2013)038, Opinion on the legislation on defamation of Italy, §58; see also CDL-AD(2013)024, §§58 and 112

"[…] In principle, under the *domestic* constitutional provisions a State may well be required to provide an effective protection to the reputation of the deceased. However, compliance with this obligation does not necessarily require introducing private-law remedies for the defamation against dead people. Moreover, it is permissible to *deny certain types of remedies* as long this policy is aimed at avoiding interference with the right to freedom of expression or other equally important considerations. Article 6 of the Law on Freedom of Speech in the current context [(which denies the cause of action related to defending the reputation of the deceased)] may be regarded as deficient only if the scope of cases in which any effective remedy is denied is substantial and might apply in instances in which the harm to the deceased's reputation is *especially severe*. States enjoy a wide margin of appreciation and it is up to them to choose the best means protecting 'honor' and 'reputation' best without, at the same time, encroaching on the freedom of speech."

CDL-AD(2014)040, *Amicus Curiae* Brief for the Constitutional Court of Georgia on the question of the defamation of the deceased, §67

"Article 33/1 (3) introduces a 'right to correction and reply to information published through electronic publication' and pursuant to Article 53/1 'any person whose individual reputation is directly affected by the publication of false or inaccurate information from the EPSP shall have the right to reply'. A legal obligation to publish a reply or a rectification may be seen as a normal element of the legal framework governing the exercise of freedom of expression. […] At the same time, the restrictions and limitations of the second paragraph of Article 10 of the ECHR are equally pertinent to the exercise of the right to reply. It should be borne in mind that ensuring individual's freedom of expression does not give private citizens or organisations an unfettered right of access to the media in order to put forward opinions. As a general principle, newspapers and other privately-owned media must be free to exercise editorial discretion in deciding whether to publish articles, comments and letters submitted by private individuals. […]."

CDL-AD(2020)013, Albania - Opinion on draft amendments to the Law n°97/2013 on the Audiovisual Media Service, §49

5.2 SANCTIONS FOR HATE SPEECH

"Hate speech thus justifies criminal sanctions. Indeed, the pan-European introduction of sanctions against incitement to hatred has a very strong symbolic value, which goes beyond the objective difficulty of defining and prosecuting the crime of incitement to hatred. […] [The ECtHR] has stated that '[…] it may be considered necessary in certain democratic societies to sanction or even prevent all forms of expression which spread, incite, promote or justify hatred based on intolerance (including religious intolerance), provided that any 'formalities', 'conditions', 'restrictions' or 'penalties' imposed are proportionate to the legitimate aim pursued'.

The application of hate legislation must be measured in order to avoid an outcome where restrictions which potentially aim at protecting minorities against abuses, extremism or racism, have the perverse effect of muzzling opposition and dissenting voices, silencing minorities, and reinforcing the dominant political, social and moral discourse and ideology."

> CDL-AD(2008)026, Report on the relationship between freedom of expression and freedom of religion: the issue of regulation and prosecution of blasphemy, religious insult and incitement to religious hatred, §§57-58; see also §91

"The maximum prison sentence incurred for incitement to hatred varies significantly (from one year to ten years) among member states:19 one year (Belgium, France, the Netherlands); eighteen months (Malta); two years (Austria, Cyprus, Czech Republic, Denmark, Georgia, Iceland, Ireland, Lithuania, Slovenia, Sweden); three years (Azerbaijan, Bulgaria, Croatia, Estonia, Hungary, Italy, Latvia, Moldova, Norway, Poland, Slovakia, Spain, Turkey); four years (Armenia); five years (BiH, Germany, Monaco, Montenegro, Portugal, Serbia, "the former Yugoslav Republic of Macedonia", Ukraine); ten years (Albania). In all countries, a prison term is alternative to or cumulative with a pecuniary fine."

> CDL-AD(2008)026, Report on the relationship between freedom of expression and freedom of religion: the issue of regulation and prosecution of blasphemy, religious insult and incitement to religious hatred, §40

5.3 SANCTIONS FOR DISCLOSURE OF PERSONAL OR CLASSIFIED INFORMATION

"[…] Errors are inevitable: journalists may exceed the boundaries of their freedom by publishing information which does not contribute to the public discussion in any meaningful way and which, at the same time, reveals very sensitive personal information.

[…] 'Privacy' is primarily a private interest, which may be effectively protected by private-law means. Although there is no common European standard on this issue, the Venice Commission considers that criminal sanctions for breaches of privacy by journalists should be avoided to the maximum extent possible. It is particularly worrying that the same criminal sanction may be applied for the 'private disclosure' […], i.e. in the situations where the damage to privacy is admittedly minimal and the use of such serious means is clearly disproportionate. Criminal sanctions, and especially such serious sanction as imprisonment, should be applied only in extreme cases - for example, for malicious public disclosure of very sensitive personal data having no public interest whatsoever, leading to very grave and clearly perceptible consequences for the latter. And even the civil-law sanctions should be commensurate to the wrong done to the 'victim' or 'protagonist' of the publication and take into account the 'public interest' defence which may be forwarded by the journalist."

> CDL-AD(2016)008, Opinion on the Law on the Protection of Privacy and on the law on the Protection of Whistleblowers of "the former Yugoslav Republic of Macedonia", §§56-57

5.4 PRIOR RESTRAINTS, BLOCKING OF WEB-SITES, BANS ON PROFESSION, ETC.

"[…] [The] ECHR does not forbid prior restraints. However, since such measures constitute one of the most serious threats to the free flow of information and public debate, it will subject them to the most stringent scrutiny. It, therefore, requires that the criteria for prior restraints be clearly indicated in the law and procedural safeguards help to avoid that arbitrary encroachments upon the freedom of expression take place. In this regard, the principle of proportionality is of particular importance.

The above *a fortiori* applies in respect of censorship which relates not to existing materials but to future publications: in the absence of any publicised contents, it is difficult to assess their harmful effect, if any, in order to conduct the balancing exercise and to design an appropriate measure.

[…] [The] Court has been extremely critical about banning individual journalists from the profession – even when such ban was temporary. The Court considered that a criminal sentence depriving a media professional of the right to exercise his or her profession must be seen as very harsh. The former European Commission of Human Rights was of the same view.

[…] [A] general ban on all future publications is the *most serious* sanction possibly applied to a media outlet, and that for several reasons. First of all, the news is a 'perishable commodity'; prior censorship gives the authorities an opportunity to delay media coverage that might be harmful to them for a long enough period to lose its news-value. Moreover, prior censorship also enables the authorities to suppress reports which nobody has seen and thus it is difficult if not impossible for the public to verify whether the repression was justified. Finally, a general ban deprives the public of their right to be informed by this particular media."

> CDL-AD(2015)004, Opinion on drafts amendments to the media law of Montenegro, §§14-16, and §31; see also CDL-AD(2015)015, §40

"The Venice Commission is prepared to accept that *in extreme cases* a temporary cessation of activities might be the only efficient measure to prevent future violations – for example, where the media outlet repeatedly published materials which incite hatred associated with violence.

The Venice Commission recalls that the exercise of the right to freedom of expression by media professionals assumes special significance in situations of conflict and tension. Particular caution is called for when consideration is being given to the publication of the views of representatives of organisations which resort to violence against the State. The media must not become a vehicle for the dissemination of hate speech and the promotion of violence.

Thus, temporary curtailment of operations of a media outlet may be possible where the repeated publications were not only *illegal* (obscene, defamatory, blasphemous, etc.) but represented *a very serious case* of media misbehaviour – namely were those publications directly incited to unlawful violence against individuals or groups, to the violent overthrown of the constitutional order and alike.

Even in such cases ex-ante banning should be used as a measure of last resort; a careful distinction must be made between genuine and serious incitement to hatred and unlawful violence and, on the other hand, the right of individuals (including journalists and politicians) to express their views freely and to 'offend, shock or disturb' others. A variety of opinions is essential to the public debate. In most cases, illegal publications, even if they are obscene or defamatory in nature, or demonstrate intolerance towards certain individuals, groups or ideas, or disrespect for symbols and authorities must be combated with less drastic means (such as a fine or a narrowly formulated injunction not to publish certain materials)."

> CDL-AD(2015)004, Opinion on drafts amendments to the media law of Montenegro, §§40-43

"[…] [The Law] gives the courts a power to order temporary closure of the whole media outlet, and not to restrict itself to prohibiting certain publication on a selected topic. This power can be used only in extreme circumstances, since even a temporary cessation of activities may be lethal for the business of a newspaper. […]."

> CDL-AD(2015)004, Opinion on drafts amendments to the media law of Montenegro, §32

"The introduction, as ancillary penalty, of a prohibition from exercising the profession of journalist for one to six months […] is problematic from the standpoint of the principle that the press must be able to perform the role of a public watchdog in a democratic society, and should be re-examined. As an alternative, the issue may be referred to the disciplinary bodies of the profession."

> CDL-AD(2013)038, Opinion on the legislation on defamation of Italy, §69

"The Parliamentary Assembly also adopted, on 29 January 2015, Resolution 2035(2015) on Protection of the Safety of Journalists and of Media Freedom in Europe, where it considered '*the generalised blocking by public authorities of websites or web services as a serious violation of media freedom, which deprives a high and indiscriminate number of Internet users of their right to Internet access'*."

> CDL-AD(2016)011, Turkey - Opinion on Law No. 5651 on regulation of publications on the Internet and combating crimes committed by means of such publication ("the Internet Law"), §14

"[…] [The] Law does not apply to material which has already been made public […]. This is a reasonable approach, since any prohibition for further dissemination of materials which are already public would be useless and would not help achieving the main goal of the Law – protection of privacy interests."

> CDL-AD(2016)008, Opinion on the Law on the Protection of Privacy and on the law on the Protection of Whistleblowers of "the former Yugoslav Republic of Macedonia", §13

"[…] [Prior] restraints (which are aimed at supressing future publications, broadcasts, etc.) call for the most careful scrutiny on the part of the ECtHR – it is very difficult to assess the "dangerousness" of a future speech and to conduct a meaningful balancing exercise […]."

> CDL-AD(2017)007, Turkey - Opinion on the Measures provided in the recent Emergency Decree Laws with respect to Freedom of the Media, §47

5.5 CLAIMANTS AND DEFENDANTS IN CASES RELATED TO FREEDOM OF EXPRESSION

"[…] [It] is essential to underline that it is the 'author' of the defamatory statement that should be held liable for untrue statements, if the journalist is only quoting the author. The Court has emphasized that to punish a journalist for assisting in the dissemination of statements made by another person in an interview, would seriously hamper the contribution of the press to discussion of public matters.

In relation to Articles 5.1.1 and 5.1.3, identifying journalists and editors as being liable for statements made in mass media or in material being subject of mass public dissemination, the law should place the primary legal liability in damages on the publisher who employs the journalist/editor, and who should bear all or most of the financial liability, as an incentive to ensure high journalistic standards in the media outlets.

Similarly, speech writers should not be made liable for the speech that a public figure is giving […], and persons working in public administration should not be held liable for material 'which is the subject of mass public dissemination' […]. If such material evidently contains errors, they

should be corrected. […] Primary liability should be imposed on the employing entity - state, municipal and other public authorities - for potentially 'defamatory' material prepared/published. It should also be made clearer in the text that the public body may be held co-responsible for a statement by an individual person only if the statement concerned was made in the exercise of a public function."

> CDL-AD(2013)024, Opinion on the Legislation pertaining to the Protection against Defamation of the Republic of Azerbaijan, §§89-91

"The Venice Commission is of the view that […] the obligation of the newspaper/publisher/printer editor to supervise, in order to prevent breaches of the law, the content of the publication, including its presentation, as well as the related liability, are in compliance with the ECHR standards […].

Similarly, under […] [the Press Law], offences committed by means of the press, the owner of the publication and the editor are civilly liable, both mutually and jointly with the offenders.

The Venice Commission is of the view that, as an incentive to ensure high journalistic standards […], defamation laws should place the primary legal liability in damages on the owner/publisher who employs the journalist/editor, who should bear all or most of the financial liability. This is of particular importance for journalists employed by less prominent media, for whom the threat of heavy fines and financial compensations has a greater deterrent. […]."

> CDL-AD(2013)038, Opinion on the legislation on defamation of Italy, §§49-51; see also CDL-AD(2008)026, §53

"The provisions of the proposed new Article 57 of the Criminal Code, dealing with the editors' liability for defamation, raise several issues. […] [Since] the amendment enables delegation by editors of their supervision duty, […] [the] delegation of liability from editor to journalist may also have a chilling effect in the sense that journalists facing high fines will hesitate to practice investigative journalism which often evokes harsh reaction from those in power. The editor/newspaper should be liable for the act of a journalist doing his job in accordance with the ethics of journalism. The absence of any rationale for reducing the penalty for breach of Article 57 by one third 'in all cases' may be seen as arbitrary."

> CDL-AD(2013)038, Opinion on the legislation on defamation of Italy, §66

"The draft amendments must make it clear that only the media outlet (a newspaper, a radio station, a TV-station etc.) which was responsible for the infringement of the Media Law can be the addressee of the measure, and not the media company as a whole. Otherwise, it would be possible to ban the distribution of all media products (newspapers, TV channels etc.) of the same company even though parts of them have not violated the law. […]

Furthermore, the law (both the existing law and the draft amendments) is unclear as to what extent it may be applicable to the 'new media' (such as web-sites) where content may be freely added by users. Given the complexity of this issue, the Venice Commission considers that the area regulated by this law should be limited to the 'traditional' (printed and audio-visual) media or the content providers, which have 'editorial policy' and are thus responsible for the content published there."

> CDL-AD(2015)004, Opinion on drafts amendments to the media law of Montenegro, §§47-48; see also CDL-AD(2013)038, §§70-71

"The Venice Commission […] reminds that according to the Declaration of the Committee of Ministers of the Council of Europe on Freedom of Communication on the Internet, '*[m]ember states should not impose on service providers a general obligation to monitor content on the Internet to which they give access, that they transmit or store, nor that of actively seeking facts or circumstances indicating illegal activity'*. In case the regulations mentioned in these provisions impose such a general monitoring obligation, this would not be a proportionate burden on the public use providers in the light of the standards set forth in the above-mentioned Declaration of the Committee of Ministers."

> CDL-AD(2016)011, Turkey - Opinion on Law No. 5651 on regulation of publications on the Internet and combating crimes committed by means of such publication ("the Internet Law"), §97

"[…] [It] is recommended to not exclude that a defamation claim may be brought by or on behalf of a group of persons whose reputation is attacked by the same defamatory statement/s."

> CDL-AD(2013)024, Opinion on the Legislation pertaining to the Protection against Defamation of the Republic of Azerbaijan, §85

"The suggestion […] that statements about a dead person can be actionable at the suit of his/her relatives, if the statements cause damage to 'their rights and interests', is questionable in circumstances of public debate concerning public figures. […] [A] right to sue in defamation for the reputation of dead people might be abused to prevent a robust public discourse related to historical events. Nevertheless, practices vary in Europe in this field. […]"

> CDL-AD(2013)024, Opinion on the Legislation pertaining to the Protection against Defamation of the Republic of Azerbaijan, §86

"Most common law countries, […] typically deny a cause of action [in defamation cases] for relatives of the deceased. […].

In many countries belonging to the continental tradition the approach is different and the reputation of the deceased is deemed worthy of protection. […].

[…] [I]t appears that recently the Court opened up a possibility for the relatives of a deceased person to claim that their rights had been affected by a defamatory publication concerning that person. That may lead to the appearance of a positive obligation of the State under Article 8 of the Convention to protect families of the deceased from the 'secondary damage' caused to them by a defamatory statement about him or her. That being said,

- this is a tendency which cannot yet be considered as 'well-established case-law'; more explicit and affirmative findings of the Court are needed to conclude that Article 8 of the Convention requires the State to give legal protection to the reputation of a deceased;
- since there is no international consensus on that matter, the States enjoy a wide margin of appreciation in deciding how to defend the reputation of the deceased, if at all;
- in most cases the 'reputation interest' of the relatives would be very weak and the freedom of speech would prevail, especially where a lot of time has elapsed since

the death of the person and the person whose reputation had been affected was a public figure or/and the matter discussed was a matter of public interest;

- the only exception from the above may arguably concern publications which occurred in the aftermath of the person's death and which disrespected the dignity of the defunct and seriously hurt the feelings of the family in grief ('the funerals period' exception). However, with the passage of time those considerations also become less relevant."

CDL-AD(2014)040, *Amicus Curiae* Brief for the Constitutional Court of Georgia on the question of the defamation of the deceased, §§38, 45, and 60

"[…] Article 33/1 (1) requires the EPSP to identify itself, by making 'easily, directly and permanently accessible to the general public at least the following information: a) the name of the service provider; b) the service provider's head office or place of residence, his electronic mail address or website; c) the competent body of the service provider.' […] [This] provision is designed to prevent abuse of anonymity on the internet.

[…] [The] duty to disclose the identity raises the question of the anonymity on the internet and the balance, albeit difficult, between the right to confidentiality (which is, certainly, not absolute) and the right of third parties who may be affected by the information imparted by the electronic media to take legal remedial action. In May 2003, the Committee of Ministers adopted a Declaration on freedom of communication and the internet which states that 'in order to ensure protection against online surveillance and to enhance the free expression of information and ideas, member states should respect the will of users of the internet not to disclose their identity. This does not prevent member states from taking measures and co-operating in order to trace those responsible for criminal acts, in accordance with national law, the Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms and other international agreements in the fields of justice and the police.'

The ECtHR has also recognised the importance of anonymity for the rights to freedom of expression and privacy. As underlined by the ECtHR 'anonymity has long been a means of avoiding reprisals or unwanted attention. As such, it is capable of promoting the free flow of ideas and information in an important manner, including, notably, on the internet'. At the same time, the ECtHR clarified that anonymity on the internet, while an important factor, can be limited to protect the interests of the others, especially the vulnerable people. The Venice Commission subscribes to this view – the right to anonymity should not be seen as absolute, and the 'anonymity veil' can be lifted in cases of serious abuses of the freedom of speech, such as, by way of example, hate speech or child pornography.

To have an editorial identity of the electronic media available to the general public would keep regulation of the electronic media in line with that of the printed media, since this requirement would be a necessity for the printed media. In principle, the Venice Commission admits that the duty to pre-emptively disclose their identity which exists in respect of the owners of the printed media may be extended to the well-established online news portals. However, it is incorrect to extend such obligation to all internet users indiscriminately. The problem which arises here in this law derives from the vague and broad definition of what an 'electronic publication' can be. In fact, the definition given by the law does not provide a clear and unequivocal distinction between electronic publications provided by professional media outlets, and electronic publications provided by individuals who, by publishing information from the media […] may also exercise their freedom of expression […]. In the context of the Albanian society […], this may have a negative impact and a deterrent effect on the freedom of expression. In an environment of widespread self-censorship and fear of retaliation, anonymity can play a critical role in securing the right to freedom

of expression and information. It is submitted that, in context, these considerations outweigh the benefits of identification of the source.

Finally, as regards the obligation to de-anonymise the [electronic publications service providers] it is questionable whether this measure will work in practice. In particular, it is unclear whether the [regulatory authority] will be able (legally and technically speaking) to verify whether the identification information provided by an [electronic publication service provider] is true."

> CDL-AD(2020)013, Albania - Opinion on draft amendments to the Law n°97/2013 on the Audiovisual Media Service, §§42-46

5.6 PROCEDURAL GUARANTEES

"[…] [It] should be made clear in the law that the Media Council may use its powers to impose heavy sanctions (such as high fines or interruption of broadcasting, blocking of access etc.) only as a measure of last resort, where all other reasonable attempts to steer the media outlet on the right path have failed, and where its publications repeatedly and seriously (both conditions should be satisfied) endangered public peace and order […]."

> CDL-AD(2015)015, Opinion on Media Legislation (ACT CLXXXV on Media Services and on the Mass Media, Act CIV on the Freedom of the Press, and the Legislation on Taxation of Advertisement Revenues of Mass Media) of Hungary, §41

"[…] The Venice Commission is of the opinion that the power of the Presidency [(here - an administrative authority)] to give *ex officio* blocking orders without prior judicial review should be removed and as stressed above, the duty to carry out the balancing between the right to privacy and the freedom of expression should, in the case of a decision with such serious consequences, be incumbent primarily on a judge and not on an administrative body."

> CDL-AD(2016)011, Turkey - Opinion on Law No. 5651 on regulation of publications on the Internet and combating crimes committed by means of such publication ("the Internet Law"), §72

"The Commission observes that the administrative procedure was originally designed to monitor the implementation by the traditional media providers of their obligations as per their licence. Because of the extension of the jurisdiction of [the regulatory bodies] to the [online media outlets], that is also to individual internet users, the procedure sets forth in Article 51/1 may result in direct interference with their right to freedom of expression. The procedure for reviewing complaints gives to the Complaints Committee the competence to decide on the merits of a question falling within the scope of freedom of expression and involving a balancing exercise between competing individual rights (Articles 8 and 10 of the ECHR). Thus, an administrative body will be endowed with prerogatives usually vested in a court of law or judge and will have the power to impose measures/sanctions which will constitute an interference with the exercise of the right to freedom of expression. The Complaints Committee will have to decide for instance on allegations of defamation, hateful and discriminatory speech. However, Article 51/1 does not lay down any rules on the right to be heard or on admissibility of evidence or the way in which evidence should be assessed. The Venice Commission notes that when these complaints are directed against EPSPs, the link between administrative responsibility and criminal or civil liability becomes critically blurred. […]

Decisions of the Complaints Committee are immediately executable. [They are appealable to an administrative court]. However, there is no indication as regards any suspensive effect of the

appeal procedure […] nor as regards the possibility to hold a hearing. Furthermore, the draft amendments do not provide for the possibility to bring the case before a higher court after the decision of the administrative court of first instance. As underlined by the Venice Commission, the highest courts' guidance is very important for the lower courts in the interpretation and implementation of human rights standards in their case-law. In Albania, however, the capacity of the higher courts to play this role is currently seriously undermined: thus, as a result of the vetting process, the High Court and the Constitutional Court are still not operating properly due to the lack of quorum. At the June virtual meeting with the rapporteurs, the Albanian authorities explained that under the Albanian administrative law administrative decisions have normally an effect of 'executive titles', and that the decisions of the AMA had already had this effect in respect of the audiovisual media. What is a source of concern for the rapporteurs is that this legal regime is now being indiscriminately extended to all online media resources, possibly including small individual bloggers, vloggers and alike (see the discussion of the overbroad definition of the scope of the law above) and that such a legal regime can additionally have devastating financial consequences on certain sections of the media leading to significant self-censorship."

> CDL-AD(2020)013, Albania - Opinion on draft amendments to the Law n°97/2013 on the Audiovisual Media Service, §§54 and 56

"A new paragraph […] stipulates that, where a court imposes an *ex-post* ban on a media outlet, it will issue a formal warning that further violations of the law by this media outlet may result in the *ex-ante* ban (i.e. the temporary suspension of its operations). This provision is supposed to make the application of the *ex-ante* ban more predictable.

It is questionable whether it is the court's role to issue such warnings and thus anticipate the outcome of future cases; after all, the initiative to ask for a ban rests with the State Attorney. Furthermore, it is unclear whether this warning is anything but a simple reminder. At least, according to the draft amendments the imposition of the *ex-ante* ban is not dependent on the existence of a previous formal warning."

> CDL-AD(2015)004, Opinion on drafts amendments to the media law of Montenegro, §§50-51

"[…] Immediate enforcement of a heavy fine or termination/suspension of broadcasting, even if it lasts several days only, may destroy the media outlet, especially now when traditional media are so fragile economically. […] [Decisions] of the Media Council which may have irreversible consequences for the continuous functioning of the media outlet concerned or the work of the journalists should not be enforceable immediately. The party affected by such grave measures should be given sufficient time to bring court proceedings, and the measure must remain suspended until the court itself decides on the issue of further suspension. Moreover, in all cases the courts should at any moment have the power to suspend the enforcement of all the sanctions, whatever is their degree and character."

> CDL-AD(2015)015, Opinion on Media Legislation (ACT CLXXXV on Media Services and on the Mass Media, Act CIV on the Freedom of the Press, and the Legislation on Taxation of Advertisement Revenues of Mass Media) of Hungary, §44

"[…] Judicial review by the administrative courts of 'lawfulness' of the decisions of the Media Council should include not only the verification of the formal compliance of the measure with the Media Act, but also questions of proportionality of the contested measures."

CDL-AD(2015)015, Opinion on Media Legislation (ACT CLXXXV on Media Services and on the Mass Media, Act CIV on the Freedom of the Press, and the Legislation on Taxation of Advertisement Revenues of Mass Media) of Hungary, §45

"Concerning statements made on-line […], as there is a clear move from print to Internet journalism, it is increasingly important that equivalent defences are provided in defamation laws to those who act, respectively, as mere conduits for the passage of information on the Internet or who host websites. It is also important that hosts are required to set up an effective (self-policing) notice and takedown procedure. Requiring a complainant to go to court to get an order for takedown does not sufficiently protect the right of the person defamed. In addition, this discourages Internet service providers from taking responsibility, once on notice, for the websites they host. More generally, though not legally binding on Azerbaijan, European Union Directive 2000/31/EC and the defences set out therein may be used as a helpful reference in establishing the defences available to the various forms of internet service providers. […]."

CDL-AD(2013)024, Opinion on the Legislation pertaining to the Protection against Defamation of the Republic of Azerbaijan, §92

"One of the requirements of the principle of proportionality [in freedom of expression cases] is that the reasons given by the national authorities to justify restrictions to the right to freedom of expression should be relevant and sufficient. Furthermore, this is also a requirement of the principle of fair trial under Article 6 ECHR: judgments of courts and tribunals should give an adequate statement of the reasons on which they are based. A lower court should also give such reasons as to enable the parties to make effective use of any existing right of appeal. Some decisions of the peace judgeships which the Venice Commission has been able to see during the meetings in Ankara do not provide for any motivation and reasons to justify the interference with the right to freedom of expression. […] The Venice Commission […] reiterates the crucial importance of the statement of reasons in a court decision in order not only to respect the principle of proportionality under Article 10 ECHR, but also to satisfy the requirements of fair trial under Article 6 ECHR."

CDL-AD(2016)011, Turkey - Opinion on Law No. 5651 on regulation of publications on the Internet and combating crimes committed by means of such publication ("the Internet Law"), §38

"First, […] [the Law] does not provide for any notification procedure of the interested party about the procedure […] [of access blocking as an 'interim injunction' ordered by the court in the course of the proceedings]. […] [A] proper notification procedure should be put in place in order to give the content providers the opportunity to have knowledge of the blocking measure and of the reasons put forth by the authorities to justify the measure. […] It is strongly recommended that the provision be amended to impose on the authorities the obligation to notify the interested party about the access-blocking measure and its reasons. […].

Secondly, the lack of cassation appeal against the blocking-access measure […] may be explained to the extent that the measure of access-blocking under Article 8(2) is only a 'precautionary measure' taken in the framework of criminal proceedings concerning the crimes listed […] [in the Law]. At any rate, the competent criminal court, i.e. the trial court judge in criminal proceedings, should be empowered to review the necessity of maintaining the precautionary measure on access-blocking and to lift this measure immediately, if he/she considers that the measure is not necessary in order, for instance, to prevent any risk of irreparable damages pending substantial trial. […] It is not acceptable that the decision taken by a peace judgeship as

a ‘precautionary measure’ should be binding on the trial court judge in the substantive criminal proceedings. […].

Concerning the *ex officio* blocking orders issued by the Presidency of Telecommunication under conditions indicated in Article 8(4), *i.e.* the content or hosting provider is located outside the country or the content of publications constitutes offences of sexual exploitation of children, obscenity and prostitution, the necessity of this provision is not clear to the Venice Commission. The access-blocking measure under Article 8 is a precautionary measure taken in the framework of a criminal case and it should be the role and responsibility of a judge to assess the necessity of this measure during the criminal trial. The reasons set forth under Article 8(4) do not justify the competence of an administrative body to issue *ex officio* blocking orders without prior judicial review. This competence of the Presidency should be repealed.”

> CDL-AD(2016)011, Turkey - Opinion on Law No. 5651 on regulation of publications on the Internet and combating crimes committed by means of such publication ("the Internet Law"), §§51-53

“[…] [The] short time allowed to the peace judgeship to take a decision on access-blocking (24 hours under Articles 8A and 9; 48 hours under Article 9A), without holding a hearing (Article 9) and without any possibility of appeal before a higher court against the decision on access-blocking, cannot be considered as providing the necessary procedural guarantees in order to protect the right to freedom of expression on the Internet.

[…] [The] procedures should be amended profoundly in order to give the Internet provider sufficient time and facilities to defend itself and the judgeship sufficient time and possibilities to take a well-reasoned decision, and in particular the competence to hold a hearing in order to make an appropriate proportionality assessment on the necessity of the interference with the freedom of expression. […].

More specifically, in case the autonomous character of those procedures should be maintained, an appeal before the Court of Cassation against the decision of access-blocking by the peace judgeship should then be available. It is true that, differently from Protocol No. 7 concerning criminal cases, Article 6 ECHR does not oblige States to institute a system of appeal courts and the right of appeal to a higher court is not laid down, and is also not implied, in Article 6.42 However, as the Venice Commission emphasised [in an earlier opinion], the highest courts’ guidance is very important for the lower courts in the interpretation and implementation of human rights standards in their case-law. It is evident that an appeal procedure before the Court of cassation, as the highest court, would provide for better guarantees to the interested parties compared to an appeal procedure before a same level judgeship. […]”

> CDL-AD(2016)011, Turkey - Opinion on Law No. 5651 on regulation of publications on the Internet and combating crimes committed by means of such publication ("the Internet Law"), §§60, and 62-63

“The Commission is especially concerned with the details of this [administrative] procedure [before the media regulator]. […] [Any] person claiming to have been negatively affected by an electronic publication allegedly contravening to the requirements of Article 33/1 will be entitled to request the EPSP [(electronic publication service provider)] concerned the removal of the content. To assess and respond to such complaints the EPSPs will have only 72 hours. If the EPSP refuses to satisfy the complaint or does not respond within 72 hours, the claimant has the right to apply to the Complaints Committee which has also to review the complaint in a very short

timeframe (72 hours). In certain circumstances, the EPSP may only have 48 hours to submit its defence to the Complaints Committee […].

Decisions of the Complaints Committee are immediately executable. […]

The procedure provided for in Articles 51/1 and 53/1 is an extremely rapid response mechanism. Normally, the assessment of content requires legal expertise and a complex balancing exercise between competing interests at stake. This raises issues of due process and puts an excessive burden on small EPSPs lacking the means and capacity to response in such short period of time to complaints. Even though the law provides for a possibility of judicial review of such decisions, the Complaints Committee and the AMA will have an administrative discretion. Thus, the draft amendments give the AMA and the Complaints Committee an efficient but at the same time dangerous legal tool to regulate the Albanian sector of the internet."

> CDL-AD(2020)013, Albania - Opinion on draft amendments to the Law n°97/2013 on the Audiovisual Media Service, §§55, 56 and 58

6. FREEDOM OF EXPRESSION, RELIGIOUS FREEDOM AND BLASPHEMY

"[…] The absence of a uniform European concept of the requirements of the protection of the rights of others in relation to attacks on religious convictions broadens the Contracting States' margin of appreciation when regulating freedom of expression in relation to matters liable to offend intimate personal convictions within the sphere of morals or religion. What is likely to cause substantial offence to persons of a particular religious persuasion will vary significantly from time to time and from place to place, especially in an era characterised by an ever growing array of faiths and denominations: State authorities are therefore better placed than the international judge to appreciate what is 'necessary in a democratic society'."

> CDL-AD(2008)026, Report on the relationship between freedom of expression and freedom of religion: the issue of regulation and prosecution of blasphemy, religious insult and incitement to religious hatred, §51

"[…] [The ECtHR] has held that, in order to ensure religious peace, States have an obligation to avoid as far as possible expressions that are gratuitously offensive to others and thus an infringement of their rights, and which therefore do not contribute to any form of public debate capable of furthering progress in human affairs. Respect for the religious feelings of believers can legitimately be thought to have been violated by provocative portrayals of objects of religious veneration or offensive attacks on religious principles and dogmas; these may in certain circumstances be regarded as malicious violation of the spirit of tolerance, which must also be a feature of a democratic society."

> CDL-AD(2008)026, Report on the relationship between freedom of expression and freedom of religion: the issue of regulation and prosecution of blasphemy, religious insult and incitement to religious hatred, §47

"The Commission considers that any difference in the application of restrictions to freedom of expression with a view to protecting specific religious beliefs or convictions (including as regards the position of a religious group as victim as opposed to perpetrator) should either be avoided or duly justified."

CDL-AD(2008)026, Report on the relationship between freedom of expression and freedom of religion: the issue of regulation and prosecution of blasphemy, religious insult and incitement to religious hatred, §82

"A new ethic of responsible intercultural relations in Europe and in the rest of the world is made necessary by the cultural diversity in modern societies, and requires that a responsible exercise of the right to freedom of expression should endeavour to respect the religious beliefs and convictions of others. Self-restraint, in this and other areas, can help, provided of course that it is not prompted by fear of violent reactions, but only by ethical behaviour.

This does not mean, however, that democratic societies must become hostage to the excessive sensitivities of certain individuals: freedom of expression must not indiscriminately retreat when facing violent reactions."

CDL-AD(2008)026, Report on the relationship between freedom of expression and freedom of religion: the issue of regulation and prosecution of blasphemy, religious insult and incitement to religious hatred, §§95-96

"[…] The right to freedom of expression implies that it should be allowed to scrutinise, openly debate, and criticise, even harshly and unreasonably, belief systems, opinions, and institutions, as long as this does not amount to advocating hatred against an individual or groups."

CDL-AD(2008)026, Report on the relationship between freedom of expression and freedom of religion: the issue of regulation and prosecution of blasphemy, religious insult and incitement to religious hatred, §49; see also CDL-AD(2015)015, §25

"The Commission does not consider it necessary or desirable to create an offence of religious insult (that is, insult to religious feelings) *simpliciter*, without the element of incitement to hatred as an essential component. Neither does the Commission consider it essential to impose criminal sanctions for an insult based on belonging to a particular religion. If a statement or work of art does not qualify as incitement to hatred, then it should not be the object of criminal sanctions.

It is true that penalising insult to religious feelings could give a powerful signal to everyone, both potential victims and potential perpetrators, that gratuitously offensive statements and publications are not tolerated in an effective democracy.

On the other hand, the Commission reiterates that recourse to criminal law, which should of itself be reserved in principle to cases when no other remedy appears effective, should only take place with extreme caution in the area of freedom of expression."

CDL-AD(2008)026, Report on the relationship between freedom of expression and freedom of religion: the issue of regulation and prosecution of blasphemy, religious insult and incitement to religious hatred, §§64-66

"It is true that the boundaries between insult to religious feelings (and even blasphemy) and hate speech are easily blurred, so that the dividing line, in an insulting speech, between the expression of ideas and the incitement to hatred is often difficult to identify. This problem however should be solved through an appropriate interpretation of the notion of incitement to hatred rather than through the sanctioning of insult to religious feelings.

[…] [It] must be possible to criticise religious ideas, even if such criticism may be perceived by some as hurting their religious feelings. Awards of damages should be carefully and strictly justified and motivated and should be proportional, lest they should have a chilling effect on freedom of expression.

It is also worth recalling that an insult to a principle or a dogma, or to a representative of a religion, does not necessarily amount to an insult to an individual who believes in that religion. The European Court of Human Rights has made clear that an attack on a representative of a church does not automatically discredit and disparage a sector of the population on account of their faith in the relevant religion and that criticism of a doctrine does not necessarily contain attacks on religious beliefs as such. The difference between group libel and individual libel should be carefully taken into consideration."

> CDL-AD(2008)026, Report on the relationship between freedom of expression and freedom of religion: the issue of regulation and prosecution of blasphemy, religious insult and incitement to religious hatred, §§68, and 76-77

"[…] [The] offence of blasphemy should be abolished (which is already the case in most European States) and should not be reintroduced."

> CDL-AD(2008)026, Report on the relationship between freedom of expression and freedom of religion: the issue of regulation and prosecution of blasphemy, religious insult and incitement to religious hatred, §89; see also §92

7. PROFESSIONAL JOURNALISM

"The scope of Article 10 of the ECHR includes multiple activities relating to disseminating information by the means of print media. Not only the publication of information in print media by journalists or by publishers, but also the relationship between journalists and publisher, the general conditions of the journalist's activity and the activity of the journalist him/herself are protected. In principle, Article 10 of the ECHR covers all fields of professional activities of a journalist, in particular the way how a journalist receives the information and how he/she arranges or modifies the information."

> CDL-AD(2010)053rev, Opinion on the warning addressed to the Belarusian association of journalists on 13 January 2010 by the Ministry of Justice of Belarus, §62

7.1. NOTION OF "PROFESSIONAL JOURNALISM"

"[…] The border between freelance and in-house journalism is blurred, and there is no particular reason why freelance journalists should be excluded from the general rule. Appendix to Recommendation No. R(2000)7 […] [of the CM] defines 'journalists' as 'any natural or legal person who is regularly or professionally engaged in the collection and dissemination of information to the public via any means of mass communication'. Hence, although the employment relationship with a media outlet is the best proof that the person is a 'journalist', it is not the only possible proof. As explained by the authorities, Section 6 is interpreted as including freelance journalists, professional bloggers and alike; however, it should be more clear from the text of this provision."

Footnote 43: “An important reservation is needed: indeed, protection of sources remains the privilege of professional journalists. Thus, as put by PACE, ‘the same relationship of trust does not exist with regard to non-journalists, such as individuals with their own website or web blog. Therefore, non-journalists cannot benefit from the right of journalists not to reveal their sources’. Bloggers may or may not be considered as professional journalists enjoying this privilege; however, in the modern times the distinction between journalist and non-journalist is a fine one and may require further development in case-law and legislation.”

> CDL-AD(2015)015, Opinion on Media Legislation (Act CLXXXV on Media Services and on the Mass Media, Act CIV on the Freedom of the Press, and the Legislation on Taxation of Advertisement Revenues of Mass Media) of Hungary, §52, and footnote 43 to this paragraph

“[…] [The] mass media are not the only category that should be entitled to a high level of freedom of expression. Thus, persons who impart information and ideas on matters of public interest and contribute to the public debate on such matters, including members of campaign groups and elected representatives, should be allowed a high level of freedom of expression, including a certain degree of exaggeration and even provocation as long as they act in good faith and exercise due diligence in order to provide accurate and reliable information.”

> CDL-AD(2013)024, Opinion on the legislation pertaining to the protection against defamation of the Republic of Azerbaijan, §37

“Both journalists who are members of BAJ [the Belorussian Association of Journalists], and journalists who are connected with legal persons operating in mass media according to the Mass Media Act, pursue journalistic activities. Both need to collect and receive information. The exercise of their activities can be carried out only or at least more easily by using a press card.

There might be a legitimate aim which the Republic wishes to pursue by restricting the distribution and use of press cards to only those who are established under the Mass Media Act, such as the need to establish State controlled Republic-level agencies in the sphere of mass media […].

Nevertheless, there is no objective and reasonable justification for the discrimination between journalists set out in the warning. It would, for instance, be sufficient to distribute specified press cards to those journalists who are directly connected with legal persons operating in mass media under the Mass Media Act. Banning any reference to the word “PRESS” in press cards of other associations engaged in journalism cannot be regarded as proportionate.”

> CDL-AD(2010)053rev, Opinion on the warning addressed to the Belarusian association of journalists on 13 January 2010 by the Ministry of Justice of Belarus, §§93-95

“ […. An electronic publication service provider is defined as] ‘a natural or legal person […] which offers the service of [electronic publications] […]. Electronic publications are defined as ‘editorially shaped web pages and/or portals containing electronic versions of written media and/or information from the media in a way accessible to the general public with the objective to entertain, inform and/or educate’ […].

The Venice Commission considers that, for a start, the notion of “electronic publications” is too nebulously and broadly defined, therefore jeopardising clarity and foreseeability of the scope of application of the law. In particular, it is unclear whether individual bloggers, or people having personal pages on social network platforms (Facebook, Instagram, Twitter etc.) publishing information from the media will be covered by this definition. The information note […] explains

that ‘electronic publications managed by individuals which neither are editorially shaped nor aim at informing or entertain, or education of the general public are not included in this definition’. However, while the notion of ‘editorial shaping’ is in itself amorphous, it is also difficult to foresee what blog would actually be deemed not to be informing or entertaining or educating. […].

In a technological environment in which anyone can launch an electronic publication without technical or professional expertise, even individual bloggers can have ‘editorially shaped’ pages ‘containing information from the media’ with the objective to ‘entertain, inform and/or educate’. With such a broad definition, the area of application of the law extends beyond professional media outlets and nothing prevents this law from applying not only to the online publication of the printed press but also to everyone interested in imparting information, ideas, views to entertain, inform or educate the general public by online publications. This may produce a chilling effect on ordinary individuals that would be deterred from expressing any view online, for fear of possible sanctions left at the discretion of the [regulatory authority]. In a country where pluralism in the current media environment is, to an important extent, stemming from individual bloggers and journalists, this raises serious concerns. Thus, the clauses defining the scope of the application of this law should be revised. One option would be to state explicitly in the law, in an open list, who is not covered by the law - users of social networks, bloggers, vloggers, authors of personal webpages, and alike. Adding this list would somewhat limit the scope of application of the amended law, even though it will not solve all the problems of interpretation of those notions in the quickly developing online media environment. […]

> CDL-AD(2020)013, Albania - Opinion on draft amendments to the Law n°97/2013 on the Audiovisual Media Service, §§ 27 – 29

7.2 PROTECTION OF SOURCES

“[…] Only an overriding requirement in the public interest could justify interference with the protection of sources […].”

> CDL-AD(2013)024, Opinion on the Legislation pertaining to the Protection against Defamation of the Republic of Azerbaijan, §97

“[The Press Act] defines situations where journalists may be required to disclose their sources. In 2012, […] this provision was amended, limiting the obligation for the journalists to reveal their sources only for the purposes of criminal proceedings and following a court order. […] This development is positive: limiting the obligation of disclosure to criminal cases helps protecting investigative journalism. However, this limitation should follow clearly from the text of [the law]. […]

The rule contained in [the law] needs to clarify what is meant by ‘justified [criminal] cases’ and ‘exceptional circumstances’. […] According to the ECtHR ‘an order of source disclosure […] cannot be compatible with Article 10 of the Convention unless it is justified by an overriding requirement in the public interest’. Not every criminal investigation automatically satisfies the criterion of ‘overriding requirement’. It should be open to the judge to refuse disclosure even if the investigation concerns a serious crime, or, where appropriate, to make a limited or qualified disclosure order so as to protect sources from being revealed to the maximum extent possible. […].

In addition, in its Recommendation No. R(2000)7 […] the Committee of Ministers expresses the view that disclosure may be ordered only where reasonable alternative measures to the

disclosure do not exist or have been exhausted, and where the legitimate interest in the disclosure 'clearly outweighs the public interest'. […]"

> CDL-AD(2015)015, Opinion on Media Legislation (Act CLXXXV on Media Services and on the Mass Media, Act CIV on the Freedom of the Press, and the Legislation on Taxation of Advertisement Revenues of Mass Media) of Hungary, §§53-56

"The second issue relates to the interception of communications of *other professionals* who also have the duty of confidentiality vis-à-vis their clients (such as doctors and mediators). The Venice Commission observes that, as in the case with lawyers and priests, nothing in the Polish law prevents the police from listening to such conversations, even if later the recordings cannot be introduced in evidence. Furthermore, under Article 19 para. 15h the court must allow recordings of such conversations as evidence 'if it is necessary from the viewpoint of the justice system' and if no other means of establishing the facts of the case were available.

The second part of this test (subsidiarity) is sound; however, the first part – the 'necessity' for the justice – is problematic. Any useful information shedding light on the circumstances of a case may be seen as 'necessary from the viewpoint of the justice system'. However, if the usefulness of a wiretapped conversation is the only criteria for introducing it as evidence, 'professional privilege' becomes an empty word.

This is particularly important where the surveillance targets a journalist, since it may easily reveal his or her sources. […] [The] ECtHR is ready to subject disclosure orders which may lead to the identification of the journalistic sources to the strictest scrutiny. Thus, there should be some form of heightened internal decision-making standard in such cases, where the journalistic freedom may be at issue. […]

The Venice Commission considers that, in addition to preventing targeted interception of protected communications, the law should contain safeguards which give extra protection to such communications even when they have been accidentally intercepted. […].

In sum, the Venice Commission recommends that the Polish legislator reflects on a more stringent rule which would, while respecting international human rights standards, describe the circumstances in which privileged professional communications could be secretly recorded and then introduced as evidence."

> CDL-AD(2016)012, Opinion on the Act of 15 January 2016 amending the Police Act and certain other Acts of Poland, §§81-85; see also CDL-AD(2016)011, §83

"Journalists are normally not obliged to reveal their journalistic sources, as the protection of these sources is one of the basic conditions for press freedom. Therefore, holding a press card is of particular importance to be able to receive information. Indeed, the journalist may not receive the same amount or quality of information from his/her sources if his/her identity as a journalist cannot be established."

> CDL-AD(2010)053rev, Opinion on the warning addressed to the Belarusian association of journalists on 13 January 2010 by the Ministry of Justice of Belarus, §§70

"[…] [The] law must specify that revealing of the identity of the whistleblower, even by a court decision, should be possible only in exceptional circumstances – for example, where the disclosure concerns a serious crime which cannot be investigated and prosecuted unless the

whistleblower him/herself is called to testify. In this scenario the court may be required to take additional measures to protect the whistleblower against possible retaliations (for example, by using the status of an anonymous witness or otherwise). […].

[…] Evidently, the question of disclosure of the identity of the whistleblower should be decided by the court with the participation of the former, so as to enable him/her to present his/her considerations on this matter."

> CDL-AD(2016)008, Opinion on the Law on the Protection of Privacy and on the law on the Protection of Whistleblowers of "the former Yugoslav Republic of Macedonia", §§87-88

7.3 ACCURATE INTERVIEWING AND REPORTING ON SOMEBODY ELSE'S STATEMENTS

"[…] [The law] should make clear […] that the person interviewed is not permitted to prevent the publication or broadcasting of the interview for the sole reason that the changes [to the verbatim record of the interview] were made 'to his detriment', when the selected excerpts give an overall accurate presentation of what the person declared. The journalist must have the right to publish an interview if he/she believes that the text or footage to be published is accurate (without necessarily being 'verbatim'), whereas the person interviewed must have the right of reply published with the same prominence or the right to sue the journalist *ex post facto* if he/she believes that the interview is substantially inaccurate and detrimental to his/her reputation, and it is up to the general reader (in the case of a right of reply) or to the court (in the case of legal action) to decide whether the journalist did his job professionally or not."

> CDL-AD(2015)015, Opinion on Media Legislation (Act CLXXXV on Media Services and on the Mass Media, Act CIV on the Freedom of the Press, and the Legislation on Taxation of Advertisement Revenues of Mass Media) of Hungary, §35

"Privileged statements […] include republished statements that have not been refuted by the complainant. In essence the statement must be on a matter of public interest and republished by a journalist without adoption. Yet, the basis of the defence that the statements have not been refuted by the complainant may leave insufficient protection for the right to privacy. It is thus important that the journalist/publisher who cannot verify the truth of the statement acts responsibly by making clear that the defamatory allegations are not being adopted or agreed with.

In Article 10.3.3, the exception on liability for 'dissemination of statements that mass media is not able to edit or is not obliged to edit due to technical or legal reasons' is formulated in too vague and wide terms and is likely to discourage responsible broadcasting/streaming. The broadcaster must always seek to avoid unlawful defamatory statements being made in live broadcasts, for example by giving warnings to contributors before the live section of the programme or taking care over the questioning techniques of interviewers; or, if they are made, seek immediately to provide context and balance, for example by making clear that it does not stand by or adopt the statements or that there is no proof for them."

> CDL-AD(2013)024, Opinion on the Legislation pertaining to the Protection against Defamation of the Republic of Azerbaijan, §§105-106

7.4 RIGHT TO REPLY

"[…] It is, on the other hand, permissible to provide for specific obligations for the media, such as to correct a false statement, to give the complainant a right of reply or to publish a court judgment which finds a statement to be false."

CDL-AD(2013)024, Opinion on the Legislation pertaining to the Protection against Defamation of the Republic of Azerbaijan, §43

"[…] The Venice Commission recalls that, as the ECtHR has held in the case of *Wegrzynowski and Smolczewski v. Poland,* rectification or an additional comment on the website may be a sufficient and adequate remedy, in which case the access-blocking/removal of content measure may be considered as disproportionate to the legitimate aims pursued by the restriction and thus constitute a violation of the freedom of expression. […]."

CDL-AD(2016)011, Turkey - Opinion on Law No. 5651 on regulation of publications on the Internet and combating crimes committed by means of such publication ("the Internet Law"), §37

"Article 33/1 (3) introduces a 'right to correction and reply […]. A legal obligation to publish a reply or a rectification may be seen as a normal element of the legal framework governing the exercise of freedom of expression. […] At the same time, the restrictions and limitations of the second paragraph of Article 10 of the ECHR are equally pertinent to the exercise of the right to reply. It should be borne in mind that ensuring individual's freedom of expression does not give private citizens or organisations an unfettered right of access to the media in order to put forward opinions. As a general principle, newspapers and other privately-owned media must be free to exercise editorial discretion in deciding whether to publish articles, comments and letters submitted by private individuals. […]."

CDL-AD(2020)013, Albania - Opinion on draft amendments to the Law n°97/2013 on the Audiovisual Media Service, §49

8. ADVERTISEMENT

"Limits for advertising on television and on radio may pursue the aim of safeguarding the independence of broadcasting. […].

[Public broadcasters] that rely heavily on commercial funding and have thus entered into direct competition with the commercial sector have become highly susceptible to the demands of advertisers and sponsors and their programme strategies are guided by the needs of advertisers and audience share, rather than the requirements of their obligations."

CDL-AD(2005)017, Opinion on the compatibility of the laws "Gasparri" and "Frattini" of Italy with the Council of Europe standards in the field of freedom of expression and pluralism of the media, §§67 and 58

"[…] [There] is no European consensus on how to regulate paid political advertising in broadcasting.[…] In the opinion of the Venice Commission, […] the ban on paid political advertisement unjustly penalises the opposition, secures media domination of the ruling majority, and reduces chances of political change.

[…] [This] measure may have a negative effect, albeit indirectly, on the quality of the media content and the diversity of the media market."

> CDL-AD(2015)015, Opinion on Media Legislation (Act CLXXXV on Media Services and on the Mass Media, Act CIV on the Freedom of the Press, and the Legislation on Taxation of Advertisement Revenues of Mass Media) of Hungary, §§100-101

"The Court acknowledged that powerful financial groups can obtain competitive advantages in the area of commercial advertising and may thereby exercise pressure on, and eventually curtail the freedom of, the radio and television stations broadcasting the commercials. It continued, 'Such situations undermine the fundamental role of freedom of expression in a democratic society as enshrined in Article 10 of the Convention, in particular where it serves to impart information and ideas of general interest, which the public is moreover entitled to receive'. […]."

> CDL-AD(2005)017, Opinion on the compatibility of the laws "Gasparri" and "Frattini" of Italy with the Council of Europe standards in the field of freedom of expression and pluralism of the media, §69

"[…] [The] Hungarian legislator should increase transparency of the procurement system for allocating the State advertisement budgets amongst media providers based on verifiable audience and distribution data, and extend this system to the companies where the State has a major shareholding"

> CDL-AD(2015)015, Opinion on Media Legislation (Act CLXXXV on Media Services and on the Mass Media, Act CIV on the Freedom of the Press, and the Legislation on Taxation of Advertisement Revenues of Mass Media) of Hungary, §95

"[…] The prohibition of any political advertising in commercial media services, which are more widely used in Hungary than the public service media, will deprive the opposition parties of an important chance to air their views effectively and thus to counterweigh the dominant position of the Government in the media coverage."

> CDL-AD(2013)012, Opinion on the Fourth Amendment to the Fundamental Law of Hungary, §45

9. FREEDOM OF EXPRESSION, JUDGES, PROSECUTORS AND COURT PROCEEDINGS

9.1 FREEDOM OF EXPRESSION OF JUDGES AND PROSECUTORS

"European legislative and constitutional provisions and relevant case-law show that the guarantees of the freedom of expression extend also to civil servants, including judges. But, the specificity of the duties and responsibilities which are incumbent to judges and the need to ensure impartiality and independence of the judiciary are considered as legitimate aims in order to impose specific restrictions on the freedom of expression, association and assembly of judges including their political activities.

However, the ECtHR has considered that, having regard in particular to the growing importance attached to the separation of powers and the importance of safeguarding the independence of the judiciary, any interference with the freedom of expression of a judge calls for close scrutiny."

> CDL-AD(2015)018, Report on the freedom of expression of judges, §§80-81

"In the context of a political debate in which a judge participates, the domestic political background of this debate is also an important factor to be taken into consideration when assessing the

permissible scope of the freedom of judges. For instance, the historical, political and legal context of the debate, whether or not the discussion includes a matter of public interest or whether the impugned statement is made in the context of an electoral campaign are of particular importance. A democratic crisis or a breakdown of constitutional order are naturally to be considered as important elements of the concrete context of a case, essential in determining the scope of judges' fundamental freedoms."

CDL-AD(2015)018, Report on the freedom of expression of judges, §84

"[…] [Fellow]-judges should only criticise decisions of their colleagues with caution, in order to maintain constructive and friendly working atmosphere […].

[…] [It] is rather difficult to make the difference between what is and what is not 'politics'. It is easy to accept that a judge should not be a member of a political party or speak publicly at political meetings (i.e. those which are organised by the political parties or their leaders or closely associated with them). It is reasonable to expect that a judge would avoid from publishing an article in support of a particular candidate at the elections. But what if a judge participates in an academic discussion regarding a reform of a particular State institution – does it amount to the involvement in 'politics' or not? Even defending constitutional values in a public statement may arguably be regarded as a political (yet loyal) statement. In any event, the total prohibition for a judge to express publicly his/her political views and beliefs must be reconsidered as it limits excessively the freedom of expression of judges.

Probably, the Draft Code should use another technique and rather give several examples of the most typical cases of 'political involvement' which a judge should avoid, while leaving a space for the participation of judges in academic and similar discussions. Such model is used by Article 21 in respect of statements which 'criticise the laws and legal policy of the State' but which, are, apparently, allowed as not being 'political'. […]

[…] Article 21 prevents judges from criticizing publicly the laws and legal policies of the State. First of all, every judge will inevitably have to interpret legal norms which are not clear or which contradict other norms. 'Critical assessment' of such norms which is a necessary part of the process of adjudication is perfectly admissible, and the Draft Code should expressly allow it (even when it is expressed in open procedural documents). As regards more abstract criticism, not connected to the adjudication of a specific case, indeed, the judge should speak with caution, especially when expressing him/or herself on a fora accessible to the general public (as opposed to more closed discussions amongst the professionals of the law; thus, the exception covering 'the scientific and practical conferences, round tables, seminars and other events of educational character', where it is possible for the judge to express critical views, is reasonable). However, judges should not be excluded from sharing experiences and giving voice to opinions on legislative matters. It may be particularly useful for the Government, within or before a legislative process, to invite judges to take part in a general discussion on legal matters at a conference or through submitted opinions (not just from courts as such or from courts presidents but also from individual judges)."

CDL-AD(2016)013, Republic of Kazakhstan - Opinion on the Draft Code of Judicial Ethic, §56, §§62-63 and §67

"Article 45 prohibits judges to be members of any party or "otherwise engage in political activities". While the first limb of the rule (not to be a member of a political party) is clear and legitimate (at least, this is a well-known practice in many European countries), the second limb is formulated

too broadly. The same concerns Article 60 § 4, which inter alia requires the judge "to refrain from practicing any conduct that may leave an impression of being engaged in political activities". This is a very high standard, difficult to reach. As the Venice Commission held previously, 'it is rather difficult to make the difference between what is and what is not 'politics''.37 There is no doubt that 'the right of political participation' of judges (essentially the rights guaranteed by Articles 10 and 11 of the ECHR) may be legitimately restricted. Thus, a judge may be required to carefully choose the forums where s/he speaks and the format of his public interventions. However, this rule should not prohibit the judge, as a legal expert, from expressing his views before a professional audience, in specialised journals etc., even if those views relate to policy issues."

CDL-AD(2017)019, Opinion on the Draft Judicial Code of Armenia, §54

"Under the proposed new Article 9 (3) of Law no. 303/2004, judges and prosecutors 'are obliged, in the exercise of their duties, to refrain from defamatory manifestation or expression, in any way, against the other powers of the state - legislative and executive.'

According to the Venice Commission Report on freedom of expression of judges, based on a review of European legislative and constitutional provisions and relevant case law, freedom of expression guarantees also extend to judges. Moreover, in view of the principles of the separation of powers and the independence of the judiciary, permissible limits of a judge's freedom of expression call for closer scrutiny. As ruled by ECtHR, opinions expressed by judges on the adequate functioning of justice, which is a matter of public interest, are protected by the European Convention, '[…] even if they have political implications, and judges cannot be prevented from engaging in the debate on these issues. Fear of sanctions may have a discouraging effect on judges expressing their views on other public institutions or policies. This dissuasive effect is detrimental to society as a whole'.

Drawing on the ECtHR's case law on the matter, the Venice Commission points to the importance of a 'contextual' approach in defining those permissible limits. The wider domestic political, historical and social background is also of particular importance.

It is obvious that, as a key pre-requirement for recognising impartiality of judges and of the judiciary, in general, both judges and prosecutors have a duty of restraint, as part of the standards of conduct applying to them. As stated in the Opinion No. 3 on ethics and responsibility of judges of the Consultative Council of European Judges (CCJE), '[a] reasonable balance […] needs to be struck between the degree to which judges may be involved in society and the need for them to be and to be seen as independent and impartial in the discharge of their duties.' The European judges' body further specifies that, while necessary criticism of another state power or of a particular member of it must be permitted, 'the judiciary must never encourage disobedience and disrespect towards the executive and the legislature' (CCJE Opinion no. 18 on the position of the judiciary and its relation with the other powers of state).

In the CCJE's view, 'an equal degree of responsibility and restraint' is expected from the other powers of the state, including with regard to reasonable criticism from the judiciary. Removals from judicial office or other reprisals for reasonable critical expression towards the other powers of the state are unacceptable (reference is made to ECtHR *Baka v. Hungary*). More generally, unwarranted interferences should be solved through loyal cooperation between the institutions concerned and, in case of conflict with the legislature or the executive involving individual judges, an effective remedy (a judicial council or other independent) should be available

From this perspective, the new obligation imposed on Romanian judges and prosecutors appears to be unnecessary at best and dangerous at worst. It is obvious that judges should not make

defamatory statements with respect to anyone, not only with respect to state powers. It seems unnecessary to specify this by law.

On the contrary, it seems dangerous to do so, especially as the notion of defamation is not clearly defined and this obligation relates specifically to other state powers. This opens the way for subjective interpretation: what is meant by 'defamatory manifestation or speech' for a member of the judiciary 'in the exercise of their duties'? What are the criteria to assess such conduct? What is, for the purpose of this prohibition, the meaning of the notion of 'power'? Does it refer to persons or to public institutions? What is the impact of the new obligation on the SCM task of defending judges and prosecutors, by publicly expressed statements, against undue pressure by other state bodies?

There are serious doubts as to how such a general restriction on magistrates' freedom of expression could be justified. At least from the point of view of necessity and legal clarity, the restriction may be seen as problematic under Article 10 ECHR. It should therefore be deleted."

> CDL-AD(2018)017, Opinion on draft amendments to Law No. 303/2004 on the Statute of Judges and Prosecutors, Law No. 304/2004 on Judicial Organisation, and Law No. 317/2004 on the Superior Council for Magistracy of Romania, §§123, 125-130, 132

"The latest amendments made to the draft Law also affect Article 45(6) on the incompatibility of interests and duties, which now provides that '6. An employee of the Prosecutor's Office, except for a person employed by a labour agreement, shall be prohibited from participation in gathering, organising or taking part in a strike' (changes in bold). Prosecutors have a duty of loyalty, which may be a good reason to restrict their freedom of expression and association, but the restrictions need to pursue a legitimate aim and constitute a proportionate response to a pressing need in order to be legitimate. If this is a blanket ban for prosecutors to participate in gatherings, this might not be the best solution, because there is a trend in reducing the traditionally accepted limits to fundamental rights in this respect – especially for blanket bans. A blanket ban should be replaced with appropriate and specific limitations."

> CDL-AD(2018)029, Georgia - Opinion on the provisions on the Prosecutorial Council in the draft Organic Law on the Prosecutor's Office and on the provisions on the High Council of Justice in the existing Organic Law on General Courts, §27

9.2 VERBAL ATTACKS ON JUDGES AND THE JUDICIARY

"With regard to the media criticism targeting judges, the Court, while stressing the need for an adequate balance between the public interest in the fair administration of justice and freedom of expression […], has underlined that, as all other public institutions, courts are not immune to criticism and scrutiny, '*be it in specialised journals, in the general press or amongst the public at large'*. The Court however recalled that, in view of its special role in the society, the judiciary must enjoy public confidence to be successful and, from this perspective, it may prove necessary '*to protect such confidence against destructive attacks that are essentially unfounded, especially in view of the fact that judges who have been criticised are subject to a duty of discretion that precludes them from replying'*.

Therefore, a distinction needs to be made between the legitimate criticism related to the professional activities of judges, i.e. the reasoning in a judgment, with its wider limits, and defamatory accusations against individual judges or insult. Where criticism involves accusations of unlawful and abusive conduct by members of the judiciary, these should be supported by relevant evidence. Finally, in balancing the interests in place, the Court has paid particular

attention to the media as a space for voicing criticism; it stressed that, in view of the larger audience, unfounded criticism of judges/other members of the judiciary in the media or leakage of non-public 'court information' to the media are likely to lead to more serious injury to the reputation of judges or other members of the judicial authority."

CDL-AD(2013)038, Opinion on the legislation on defamation of Italy, §§21-22

9.3 PUBLICATIONS WHICH INTERFERE WITH THE NORMAL COURSE OF JUSTICE; TRANSPARENCY OF JUSTICE FOR THE MEDIA

"[…] [It] is important to underline that there are trials that are closed to the public, including the media. The courts should fulfil their duty and find a balance between protecting the conflicting rights of human dignity, privacy, reputation and presumption of innocence on the one hand and the freedom of imparting information on the other. For instance, publishing pictures, identification, or records of convicted minors must be prohibited at all times."

CDL-AD(2009)055, Opinion on the Draft Law about obtaining information on activities of the Courts of Azerbaijan, §27

"[…] The principle of public proceedings means that citizens and the media should have access to courtrooms in which trials are held. However, there is a risk that the presence of TV cameras in the courtrooms could disturb the proceedings and influence the behaviour of the parties involved in the trial.

Where TV coverage of court proceedings is allowed, fixed cameras should be used and it should be possible for the presiding judge to decide on the conditions under which recording may be allowed. Presiding judges should also have the power to interrupt the recording at any time. Similarly, when making decisions, the opinion of the other parties involved should be taken into account."

CDL-AD(2009)055, Opinion on the Draft Law about obtaining information on activities of the Courts of Azerbaijan, §§47-48

"[…] [The] condition that public disclosures [by whistleblowers] should not 'threaten ensuing court proceedings' is too vague. It is legitimate to prevent public disclosure in situations where the publication of certain sensitive information runs counter clearly identifiable interests of justice in a specific pending court case - for example, where the public disclosure may reveal the name of an anonymous witness. However, the fact that a disclosure relates a story which may later become an object of 'ensuing' court proceedings is not a sufficient argument to prevent its publication. The damage to the normal course of justice should be immediate, easily identifiable and serious enough to justify a ban on public disclosure. […]."

CDL-AD(2016)008, Opinion on the Law on the Protection of Privacy and on the law on the Protection of Whistleblowers of "the former Yugoslav Republic of Macedonia", §83

"The idea of organising the relationship between prosecution and media is not itself a bad idea. However, the transmission of information should always be handled in a very cautious and restrained manner in order not to infringe upon the basic rights of privacy of individuals and their right to presumption of innocence. It is true that Article 6§2 of the European Convention on Human Rights cannot prevent the authorities from informing the public about criminal investigations in

progress, but it requires that they do so with all the discretion and circumspection necessary, if the presumption of innocence is to be respected.

[…] Legal safeguards are required which aim at preventing officials from making statements on the guilt of the accused and against a breach of the principle of the presumption of innocence when informing the media or other entities. The Commission recommends first that the rights to presumption of innocence and to privacy should be explicitly referred to in Article 12 which should state that the transmission of information by the competent authorities must not breach those rights.

[…] [It] would be important to provide in Article 12 for a judicial review of this type of information transmission. […]

Moreover, the information may be transmitted to public authorities and to other persons 'in duly justified cases' (paragraph 1) and to the media 'out of consideration for an important public interest' (paragraph 2). The Venice Commission is of the opinion that in such an important matter as the transmission of information about the on-going prosecutions, which may jeopardize different rights including the right to presumption of innocence, the relevant provision should avoid using open wording which may be subjected to a large interpretation. The provision should clearly determine the persons to whom the information may be transmitted and under which conditions and such transmission should be subject to judicial control."

> CDL-AD(2017)028, Opinion on the Act on the Public Prosecutor's office of Poland, as amended, §§72, 74, 75, 80

"In short, a distinction should be made between alleging the guilt of a suspect on the one hand, and providing factual information to the public on the other hand. The proposed new paragraphs (3) and (4) of Article 4 CPC now prohibit both categories of statement, whereas international standards clearly only prohibit the first category. In view of the conditions, under Article 10 § 2 ECHR, to allow restrictions on the freedom of expression, including the right to 'receive information', it is difficult to conclude, with all due consideration for the explanations provided by the Romanian authorities, that these provisions meet the "necessary in a democratic society" standard in the sense of the ECtHR case law.

The EU Directive 2016/343 specifies in a detailed manner, in Recitals (18) and (19), the acceptable exceptions on the obligation imposed upon public authorities not to refer to suspects or accused persons as being guilty, including when they provide information to the media; in addition, the Directive points to the importance of the proportionality and reasonability requirements in making exceptions to the above obligation, but also to the necessary balance between the due respect of the presumption of innocence of suspects and accused, and national law protecting the freedom of press and other media."

> CDL-AD(2018)021, Opinion on draft amendments to the Criminal Code and the Criminal Procedure Code of Romania, §§124 and 125

A N N E X

List of opinions and reports cited in the compilation

- CDL-AD(2020)013, Albania - Opinion on draft amendments to the Law n°97/2013 on the Audiovisual Media Service,
- CDL-AD(2019)017, Joint guidelines on freedom of peaceful assembly (3d edition)
- CDL-AD(2019)016, Joint Report on Digital Technologies and Elections
- CDL-AD(2019)015, Parameters on the Relationship between the Parliamentary Majority and the Opposition in a Democracy: a checklist
- CDL-AD(2018)029, Georgia - Opinion on the provisions on the Prosecutorial Council in the draft Organic Law on the Prosecutor's Office and on the provisions on the High Council of Justice in the existing Organic Law on General Courts
- CDL-AD(2018)028, Malta - Opinion on Constitutional arrangements and separation of powers and the independence of the judiciary and law enforcement
- CDL-AD(2018)024, Opinion on the Law on preventing and combating terrorism of the Republic of Moldova
- CDL-AD(2018)021, Opinion on draft amendments to the Criminal Code and the Criminal Procedure Code of Romania
- CDL-AD(2018)017, Opinion on draft amendments to Law No. 303/2004 on the Statute of Judges and Prosecutors, Law No. 304/2004 on Judicial Organisation, and Law No. 317/2004 on the Superior Council for Magistracy of Romania
- CDL-AD(2018)014, Opinion on the draft act amending the Constitution, on the draft act on the human rights and equality commission, and on the draft act on equality of Malta
- CDL-AD(2018)002, Joint Opinion on the Draft Law amending the Law on Freedom of Conscience and on Religious Organisations of Armenia
- CDL-AD(2018)001, Opinion on the Draft law on Prevention and Protection against Discrimination of "The former Yugoslav Republic of Macedonia"
- CDL-AD(2017)028, Opinion on the Act on the Public Prosecutor's office of Poland, as amended
- CDL-AD(2017)019, Opinion on the Draft Judicial Code of Armenia
- CDL-AD(2017)009, Joint Opinion of the Venice Commission, the Directorate of information society and action against crime and of the Directorate of Human Rights (DHR) of the Directorate General of Human Rights and Rule of Law (DGI) of the Council of Europe on the Draft Law n° 281 amending and completing Moldovan Legislation on the so-called "Mandate of security"
- CDL-AD(2017)007, Opinion on the Measures provided in the recent Emergency Decree Laws of Turkey with respect to Freedom of the Media
- CDL-AD(2016)029, Opinion on the draft modifications to the Constitution of Azerbaijan submitted to the Referendum of 26 September 2016
- CDL-AD(2016)027, Opinion on the suspension of the second paragraph of Article 83 of the Constitution of Turkey (parliamentary inviolability)
- CDL-AD(2016)025, Joint Opinion on the draft law "on Introduction of amendments and changes to the Constitution" of the Kyrgyz Republic
- CDL-AD(2016)013, Opinion on the Draft Code of Judicial Ethic of the Republic of Kazakhstan
- CDL-AD(2016)012, Opinion on the Act of 15 January 2016 amending the Police Act and certain other Acts of Poland
- CDL-PI(2016)010, Azerbaijan - Preliminary Opinion on the Draft Modifications to the Constitution submitted to the Referendum of 26 September 2016

- CDL-AD(2016)011, Opinion on Law No. 5651 on regulation of publications on the internet and combating crimes committed by means of such publication ("the Internet Law") of Turkey
- CDL-AD(2016)008, Opinion on the Law on the protection of privacy and on the Law on the protection of whistleblowers of "The Former Yugoslav Republic of Macedonia"
- CDL-AD(2016)002, Opinion on Articles 216, 299, 301 and 314 of the Penal Code of Turkey
- CDL-AD(2015)015, Opinion on Media Legislation (Act CLXXXV on Media services and on the mass media, act CIV on the freedom of the press, and the legislation on taxation of advertisement revenues of mass media) of Hungary
- CDL-AD(2015)004, Opinion on Draft Amendments to the Media Law of Montenegro
- CDL-AD(2014)043, Opinion on the Law of non-governmental organisations (public associations and funds) as amended of the Republic of Azerbaijan
- CDL-AD(2014)040, *Amicus Curiae* brief for the Constitutional Court of Georgia on the question of the defamation of the deceased
- CDL-AD(2014)010, Opinion on the Draft Law on the review of the Constitution of Romania
- CDL-AD(2013)038, Opinion on the legislation on defamation of Italy
- CDL-AD(2013)024, Opinion on the legislation pertaining to the protection against defamation of the Republic of Azerbaijan
- CDL-AD(2013)013, Joint Opinion of the Venice Commission and the Directorate for Justice and Human Dignity of the Directorate General of Human Rights and Rule of Law (DG I) of the Council of Europe on the Draft Law on the temporary State Commission on miscarriages of justice of Georgia
- CDL-AD(2013)012, Opinion on the Fourth Amendment to the Fundamental Law of Hungary
- CDL-AD(2012)023, Opinion on Act CXII of 2011 on informational self-determination and freedom of information of Hungary
- CDL-AD(2012)016, Opinion on the Federal Law on combating extremist activity of the Russian Federation
- CDL-AD(2010)053rev, Opinion on the warning addressed to the Belarusian Association of Journalists on 13 January 2010 by the Ministry of Justice of Belarus
- CDL-AD(2009)055, Opinion on the Draft Law about obtaining information on activities of the Courts of Azerbaijan
- CDL-AD(2008)017, Opinion on the draft amendments to the Criminal Code of the Republic of Armenia
- CDL-AD(2008)008, Opinion on the Law on State secret of the Republic of Moldova
- CDL-AD(2007)043, Comments on the compatibility of Article 301 of the Criminal Code of Armenia with European standards
- CDL-AD(2005)017, Opinion on the compatibility of the Laws "Gasparri" and "Frattini" of Italy with the Council of Europe standards in the field of freedom of expression and pluralism of the media
- CDL-AD(2004)011, *Amicus Curiae* Opinion on the relationship between the freedom of expression and defamation with respect to unproven defamatory allegations of fact as requested by the Constitutional Court of Georgia
- CDL-INF(2000)15, Opinion on freedom of expression and freedom of access to information as guaranteed in the Constitution of Bosnia and Herzegovina
- CDL-AD(2015)018, Report on the freedom of expression of Judges
- CDL-AD(2008)026, Report on the relationship between freedom of expression and freedom of religion: the issue of regulation and prosecution of blasphemy, religious insult and incitement to religious hatred

teamwork
achieve
successful
business
implementation
management
solution
development
sales
plan
research
innovation
organization
corporate
idea
product
strategy
partnership
promotion
success
consumer
decision
target
mission
marketing
vision
company
tactics
motivation
goal
team
market

STRATEGISCHE PLANNING

PLANNING

O feiten verzameling.
O documenten analyse (waar de informatieknooppunten zich bevinden).
O oriëntatie omtrent de problematiek.
O verdere detaillering en lokalisering van de problematiek.
O doel bepaling en het stellen van de diagnose.
O formulering van realistische probleemstellingen.
O operationele analyse.
O operationele doelstellingen.
O financiële analyse.
O haalbaarheids analyse.
O strategie bepaling.
O het stimuleren van initiatiefvoorstellen.
O opstellen van actie programma's.
O tijds planning.
O het overzien van het proces als geheel.

VERDELING VAN TAKEN ONDERLING

O leiderschap en delegatie.
O sterkte-zwakte-onderzoek.
O tact,ijver,opleiding of ervaring.
O verdelen van taken en rollen.

SOCIALE TECHNIEKEN EN VAARDIGHEDEN

O sociaal inzicht (kennis).
O sociale sensitiviteit (inlevingsvermogen).
O sociale techniek (strategisch denken).

ORGANISATIES.

O kennis van netwerken en organisaties.

Europese digitale identiteit

Eerste Kamer der Staten-Generaal

Staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
De heer drs. R.W. Knops
Postbus 20011
2500 EA Den Haag

Kazernestraat 52
2514 CV Den Haag
postbus 20017
2500 EA Den Haag

telefoon 070 312 92 00
fax 070 312 93 90

e-mail postbus@eerstekamer.nl
internet www.eerstekamer.nl

datum *23 december 2021*
betreft *Voorstel voor een verordening inzake Europese digitale identiteit COM(2021)281*
ons kenmerk *169610.03U*

Geachte heer Knops,

De vaste commissie voor Binnenlandse Zaken en de Hoge Colleges van Staat / Algemene Zaken en Huis van de Koning heeft in haar vergadering van jongstleden dinsdag 21 december beraadslaagd over het verslag van een nader schriftelijk overleg van 29 november over het Voorstel voor een verordening inzake Europese digitale identiteit COM(2021)281 en haar leden de gelegenheid gegeven tot het stellen van nadere vragen. De leden van de fracties van **GroenLinks** en **PvdA** gezamenlijk, en de leden van de fracties van **PVV** en **PvdD** hebben van de geboden mogelijkheid gebruikgemaakt.

Vragen en opmerkingen van de leden van de fracties van GroenLinks en PvdA gezamenlijk

In het verslag van een nader schriftelijk overleg[1] schrijft u dat het risico bestaat dat partijen gegevens verwerken op een wijze die niet is toegestaan, maar dit risico wordt door de voorgestelde voorschriften in het voorstel van de Commissie of in de Wet digitale overheid niet groter of kleiner. Kunt u dit nader duiden, gezien juist door middel van nationale en Europese wetgeving nieuwe digitale identificatiemiddelen in het leven worden geroepen en daarmee het risico kan worden verhoogd? En betekent de uitwisselbaarheid inzake toelating dat in de Europese verordening alle in de lidstaten ontwikkelde en toegelaten inlogmiddelen, toegang moeten geven tot overheidsdiensten of is het mogelijk om restrictiever te zijn als het gaat om overheidsdiensten?
Doelbinding en dataminimalisatie zijn en blijven uitgangspunten, schrijft u. Heeft Nederland dezelfde interpretatie inzake doelbinding en dataminimalisatie als de EU? Gaat de regering deze uitgangspunten ook materialiseren in de implementatie van de Europese verordening en aanpalend de Wet digitale overheid? En zo ja, hoe wordt er gecontroleerd dat dit ook daadwerkelijk gebeurt bij de private aanbieders?

U geeft aan dat er momenteel alleen wordt gewerkt aan een systeem van toegang (inloggen/identificatie) en autorisatie (vertegenwoordiging/machtiging), maar dat we uiteindelijk naar een systeem toe moeten waarin ook de overige waarborgen, zoals veilige attributen en gegevensdeling geborgd moeten zijn. Onder andere de eIDAS-revisie ziet hierop toe. Kunt u uitgebreider ingaan op waarom deze keus is gemaakt? Hadden de overige waarborgen niet al in het initiële voorstel moeten zitten,

[1] *Kamerstukken I 2021/22, 35885, E.*

zoals dat ook in het Europese voorstel het geval is? Waarom is dit niet meteen gedaan? Zijn volgens de regering veilige attributen en gegevensdeling inherent aan identificatie en autorisatie en een veilige werking daarvan?
U schrijft dat lidstaten meer dan één wallet kunnen introduceren en dat deze wallets volgens het voorstel zowel door overheden, door bedrijven als in publiek-private samenwerking kunnen worden uitgegeven. 'Ik verken op dit moment de mogelijkheden en ik heb hierin nog geen keuze gemaakt', zo schrijft u.[2] Hoe verhoudt deze uitspraak zich tot de behandeling van de Wet digitale overheid en de novelle? Wanneer verwacht u een reactie van de Raadswerkgroep Telecom inzake het verhandelverbod van (meta)data?

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van PVV

In uw beantwoording in het verslag van een nader schriftelijk overleg stelt u: 'Echter een verplichting om daarvan gebruik te maken bevat het voorstel niet. Ditzelfde geldt voor het gebruik maken van publieke dienstverlening in Nederland: voor wie dat niet digitaal kan of liever niet wil, blijft een niet digitaal alternatief voorhanden.'.[3] Kunt u nader duiden op welke wijze een niet digitaal alternatief vorm zal krijgen?

Verder stelt u in de beantwoording: 'Het voorstel voor een raamwerk voor een Europese Digitale Identiteit beoogt geen regeling van het coronatoegangsbewijs. In het voorstel heeft de Commissie in Bijlage VI opgenomen een minimale lijst van attributen die lidstaten uit authentieke bronnen ter beschikking zouden moeten stellen voor gebruik in wallets. In deze lijst zijn medische gegevens niet opgenomen.'.[4] In een presentatie over het European Digital Identity Framework voor het Beneluxparlement gaf de Policy Officer at European Commission (DG CONNECT), de heer Stefan Bogdan, onlangs desgevraagd aan dat het gebruik van het coronatoegangsbewijs in het eID bij uitstek "the purpose" is.[5] Kunt u aangeven hoe de beantwoording over het gebruik van het coronatoegangsbewijs in het eID zich verhoudt tot de uitspraak van deze direct bij de ontwikkeling betrokken spreker namens de Europese Commissie? Kunt u uitsluiten dat het coronatoegangsbewijs in een latere fase alsnog onderdeel kan worden van het eID, bevat het voorstel daartoe (wettelijke) waarborgen?

Op de website van de Europese Commissie over de Europese digitale identiteit wordt gesteld dat deze ook kan worden ingezet voor medische certificaten: 'The European Digital Identity can be used for any number of cases, for example: public services such as requesting birth certificates, medical certificates, reporting a change of address.'.[6] Kunt u aangeven hoe de beantwoording dat de Europese digitale identiteit niet gericht is op medische gegevens zich verhoudt tot deze door de Europese Commissie aangeduide inzet op 'medical certificates'? Kunt u tevens aangeven in hoeverre zulke 'medical certificates' dan ook het coronatoegangsbewijs en het Europees coronacertificaat betreffen?

---

[2] *Kamerstukken I 2021/22, 35885, E, p. 8.*

[3] *Kamerstukken I 2021/22, 35885, E, p. 9.*

[4] *Idem.*

[5] Hoorzitting over 'Digitale Benelux - online identiteit' in de commissie 'Grensoverschrijdende Samenwerking' van 26 november 2021.

[6] https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/europe-fit-digital-age/european-digital-identity_en#practical-use)

Vragen en opmerkingen van de leden van de fracties van PvdD

In het verslag van een nader schriftelijk overleg stelt u op pagina 6 het volgende: 'Er is een toenemende maatschappelijke behoefte om digitaal met elkaar zaken te doen. Zowel burgers en bedrijven met de overheid, als burgers en bedrijven onderling. Dat is de primaire reden waarom de behoefte aan digitale identificatie toeneemt en bedrijven daarom zullen vragen. Tevens bestaat de behoefte om dat veilig en betrouwbaar te kunnen doen. De digitale identiteit vult deze behoefte in. En op het moment dat een veilige digitale identiteit ter beschikking wordt gesteld, zal dat vermoedelijk in zichzelf ook een aanjager zijn om meer zaken digitaal met elkaar te regelen. Dat is ook nadrukkelijk het doel dat met digitale identiteit voor ogen staat.'.[7]
Kunt u uitleggen waar nu de problemen zich voordoen in het digitaal met elkaar zaken doen? Waar gaat het mis? En wie hebben aan de bel getrokken en gevraagd om een digitale identiteit, zo vragen de leden van de fractie van PvdD.
In Follow the money is een artikel verschenen onder de titel 'Wetenschappers waarschuwen voor een nieuwe digitale identiteit'. [8]
Wat is de reactie van de regering op de inhoud van dat artikel? Kunt u in uw reactie in het bijzonder ingaan op de waarschuwing van de directeur van Privacy First dat 'het einde van anonimiteit een ramp zou zijn' voor journalisten en activisten. En de in dat artikel betrokken stelling: "eigenlijk moet iedere burger zich anoniem in de openbare ruimte kunnen begeven, kunnen winkelen, zijn mening kunnen uiten. Anders krijg je het 'chilling effect', een onbewust psychologisch gevoel dat optreedt wanneer mensen zich bespied wanen, als ze niet langer vrij en anoniem transacties kunnen doen, naar de horeca kunnen gaan, kunnen reizen."

Is de regering nagegaan in hoeverre er een lobby heeft plaatsgevonden voor het ontwikkelen van een digitale identiteit? Zo nee, ziet u na lezing van het artikel in Follow the money aanleiding om dat alsnog te laten onderzoeken? Zo nee, op welke gronden oordeelt de regering dat dat niet nodig is? Zo ja, op welke termijn kunt u de Kamer informeren omtrent de resultaten van het onderzoek?

De commissie voor Binnenlandse Zaken en de Hoge Colleges van Staat / Algemene Zaken en Huis van de Koning ziet met belangstelling uit naar uw reactie en ontvangt deze graag binnen vier weken na dagtekening van deze brief.

Met vriendelijke groet,

mr. B.O. Dittrich
Voorzitter van de vaste commissie voor Binnenlandse Zaken en de Hoge Colleges van Staat / Algemene Zaken en Huis der Koning

[7] *Kamerstukken I 2021/22, 35885, E, p. 6.*

[8] Via www.ftm.nl

Verzoekschriften

Een van de grondrechten van de Europese burger: Elke burger kan individueel of samen met anderen te allen tijde gebruikmaken van zijn petitierecht, d.w.z. het recht om bij het Europees Parlement een verzoekschrift in te dienen (artikel 227 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie)

Iedere burger van de Europese Unie of inwoner van een lidstaat heeft het recht om individueel of tezamen met anderen een verzoekschrift tot het Europees Parlement te richten betreffende een onderwerp dat tot de werkterreinen van de Europese Unie behoort en dat hem of haar rechtstreeks aangaat. Een bedrijf, organisatie of vereniging met zetel in de Europese Unie kan eveneens van dit in het Verdrag verankerde recht op indiening van een verzoekschrift gebruikmaken.

Een verzoekschrift kan de vorm aannemen van een klacht of verzoek en kan betrekking hebben op aangelegenheden van openbaar of particulier belang.

Een verzoekschrift kan een individueel verzoek, een klacht of een opmerking over de toepassing van het EU-recht zijn of een oproep aan het Europees Parlement om een standpunt in te nemen ten aanzien van een specifieke kwestie. Zulke verzoekschriften stellen het Parlement in de gelegenheid de aandacht te vestigen op inbreuken door een lidstaat, een lagere overheid of een andere instelling op de rechten van de Europese burger.

> Verzoekschriftportal: Verzoekschrift starten

Commissie verzoekschriften

De Commissie verzoekschriften bestaat uit 35 leden en wordt voorgezeten door een voorzitter en vier ondervoorzitters.

> Commissie verzoekschriften - Leden

petities
Europees parlement

Welkom op de petities-webportal

START EEN PETITIE

Als uw probleem momenteel niet wordt vertegenwoordigd door een actieve petitie, start dan een nieuwe petitie.

STEUN EEN PETITIE

Blader door openstaande petities om een petitie met betrekking tot uw probleem te vinden en voeg uw steun toe.

Het doel van de verzoekschriftenprocedure in het Europees Parlement is ervoor te zorgen dat u de gelegenheid krijgt om met het Parlement te communiceren en uw petitierecht kenbaar te maken, een van de grondrechten van alle Europese burgers en ingezetenen, die zowel in het Verdrag als in de het Handvest van de grondrechten. Lees meer in het Verdrag van Lissabon .

Uw verzoekschrift stelt het Parlement in staat, via zijn Commissie verzoekschriften, een voortdurende realiteitstoets uit te voeren over de manier waarop de Europese wetgeving wordt uitgevoerd en te meten in hoeverre de Europese instellingen reageren op uw zorgen.

Het doel van de Commissie verzoekschriften is om een antwoord te geven op alle verzoekschriften en, indien mogelijk, een buitengerechtelijke oplossing te bieden voor legitieme zorgen over kwesties die verband houden met de EU-activiteiten die indieners bij ons aan de orde stellen.

Dit portaal is ontworpen om u in staat te stellen uw verzoekschrift elektronisch in te dienen, na een gebruiksvriendelijk en vertrouwd registratieproces; maar het is ook bedoeld om de kwesties die door anderen bij ons zijn aangekaart in een beknopte vorm te communiceren en informatie te verstrekken over reeds ontvangen verzoekschriften. Met de zoekfunctie kunt u zich concentreren op kwesties die u direct aangaan en zien wat anderen zeggen over EU-gerelateerde kwesties. Dit portaal stelt u namelijk ook in staat om uw online steun toe te voegen aan open verzoekschriften die de leden van de Commissie verzoekschriften ontvankelijk hebben verklaard.

Als u een verzoekschrift 'papieren' wilt indienen, hoeft u geen formulier in te vullen of een standaardformaat te volgen.

Uw verzoekschrift moet echter:

- uw naam, nationaliteit en vast adres vermelden (in het geval van een groepspetitie moet het de naam, nationaliteit en vast adres van de presentator of in ieder geval de eerste ondertekenaar bevatten);
- worden ondertekend.

Uw verzoekschrift kan bijlagen bevatten, inclusief kopieën van eventuele ondersteunende documenten die u heeft.

De petitie moet worden gestuurd naar:

Voorzitter van de Commissie verzoekschriften

Europees parlement

B-1047 BRUSSEL

De verzoekschriftenprocedure is van nature open en transparant. Veel verzoekschriften worden besproken in commissievergaderingen met actieve deelname van indieners. Vergaderingen worden live uitgezonden of zijn beschikbaar op aanvraag . Gezien de uiteenlopende aard van de verzoekschriften en het grote aantal ontvangen verzoekschriften, worden echter niet alle verzoekschriften in de commissie besproken; leden kunnen ervoor kiezen om besluiten over hen te nemen door middel van een regulier systeem van politieke controle.

In alle gevallen worden indieners in elke fase van het verzoekschriftproces geïnformeerd en ontvangen zij een brief van de voorzitter met daarin de uitkomst.

Filteren op

1000/2021

Verzoekschrift nr. 1000/2021 door Christian Bette (Duits) over de erkenning van coronavaccins die buiten de EU worden gebruikt

0 supporters

0999/2021

Verzoekschrift nr. 0999/2021 ingediend door NM (Fins) over belastingregels met betrekking tot onroerend goed dat in eerste instantie in eigendom is voor burgers die in een andere lidstaat werken

0 supporters

0998/2021

Verzoekschrift nr. 0998/2021, ingediend door Maria Tzanidakis (Duitse nationaliteit), over de invoering van een verplichte regeling voor vaders om gedurende 25 jaar een actieve rol te spelen in de opvoeding van hun kinderen

0 supporters

Bekijk alle petities

Jurisprudentie rechtspraak holocaust

Document met links

Onderwerp:

Jurisprudentie	**ECLI:NL:RBAMS:2021:7392 - Rechtbank Amsterdam, 15-12-2021 / C/13/710651 / KG ZA 21-989**
Subtype	Uitspraak
Instantie	Rechtbank Amsterdam
Bron	Raad voor de Rechtspraak
Vindplaats	Rechtspraak.nl
Datum	15-12-2021

Toon meer >

Document met links > Permanente link

Dit onderwerp bevat de volgende rubrieken.

Uitspraak

Inhoudsindicatie

Tweede Kamerlid Thierry Baudet dient berichten op social media te verwijderen waarin hij de coronamaatregelen vergelijkt met de Holocaust. De vrijheid van meningsuiting (artikel 10 EVRM) van de politicus wordt beperkt ter bescherming van de persoonlijke levenssfeer (artikel 8 EVRM) van slachtoffers en nabestaanden van de Holocaust. Baudet mag de uitlatingen ook niet herhalen. Ook mag hij in het kader van het debat over de coronamaatregelen geen gebruik meer maken van beeldmateriaal van de Holocaust. De kort gedingrechter stelt het CIDI, het Centraal Joods Overleg en 4 Holocaust-overlevenden in het gelijk.

Tekst

proces-verbaal

RECHTBANK AMSTERDAM
Afdeling privaatrecht, voorzieningenrechter civiel
zaaknummer / rolnummer: C/13/710651 / KG ZA 21-989 MDvH / JD
Proces-verbaal van mondelinge uitspraak in kort geding van 15 december 2021
in de zaak van
1. de vereniging

CENTRAAL JOODS OVERLEG EXTERNE BELANGEN,
gevestigd te Amsterdam,
2. de stichting

STICHTING CIDI LEGAL,
gevestigd te 's-Gravenhage,
3. **[eiser 3]**,
wonende te [woonplaats] ,

4. **[eiser 4]**,
wonende te [woonplaats] ,

5. **[eiser 5]**,
wonende te [woonplaats] ,

6. **[eiser 6]**,
wonende te [woonplaats] ,
eisers bij dagvaarding van 6 december 2021,
advocaat mr. J.A. Schaap te Amsterdam,
tegen
THIERRY HENRI PHILIPPE BAUDET,
wonende te [woonplaats] ,
gedaagde,
advocaat mr. G. Spong te Amsterdam.
Tegenwoordig zijn mr. R.A. Dudok van Heel, voorzieningenrechter, en mr. J. Dekker, griffier.
Na uitroeping van de zaak verschijnen
aan de zijde van eisers:

- mr. J.A. Schaap;
- [naam 1] , voorzitter van Centraal Joods Overleg;
- [naam 2] , voorzitter van CIDI;
- [naam 3] ;
- [naam 4] ;
- [naam 5] ;
- [naam 6] ;
- [naam 7] (toehoorder);
- [naam 8] (toehoorder);

aan de zijde van gedaagde:

- mr. G. Spong;

- mr. D. Kisteman;
- T.H.P. Baudet;
- mr. T.S. Kriense (toehoorder).

Partijen hebben producties in het geding gebracht en over en weer het woord gevoerd. De behandeling van de zaak is gesloten en vervolgens is mondeling uitspraak gedaan. Daarvan is ingevolge artikel 30p lid 3 Rv dit proces-verbaal opgemaakt.
De voorzieningenrechter heeft de volgende uitspraak gedaan:
1Waar gaat het in deze zaak over?
1.1.
Baudet is voorzitter van de Tweede Kamerfractie van Forum voor Democratie. Baudet heeft in november een aantal berichten op social media geplaatst, waarin een vergelijking wordt gemaakt tussen de huidige maatschappelijke situatie met betrekking tot de bestrijding van het coronavirus en het lot van de Joden in de jaren '30 en '40. Eisers willen dat Baudet deze berichten verwijdert, en verwijderd houdt. Het gaat om de volgende berichten:

Bericht op Twitter op 14 november 2021:
"Diep geraakt door de nieuwsbrief van [naam 9] vanochtend. Hij heeft zo gelijk: de situatie van nu ís met de jaren '30 en '40 te vergelijken. De ongevaccineerden zíjn de nieuwe joden, de wegkijkende uitsluiters zíjn de nieuwe
nazi's en NSB-ers. There, I said it."
Bericht op Instagram en Twitter op 16 november 2021:
"Vraag jezelf af: is dit echt het land waarin je wilt leven? Waarin kinderen die "ongevaccineerd" zijn niet naar de intocht van Sinterklaas mogen? En buiten moeten worden afgedroogd na de zwemles? Zo nee: KOM DAN IN VERZET! Doe niet meer mee met deze apartheid, deze uitsluiting, deze WAANZIN!"
1.2.
Op 26 november 2021 (na de datum van sommatie door eisers) heeft Baudet de volgende tweet geplaatst.

"Ironie ten top! Oud-concentratiekamp Buchenwald hanteert nu 2G bij tentoonstelling over ... het uitsluiten van mensen. Hoe is het MOGELIJK om nu nog altijd niet te zien hoe de geschiedenis zich herhaalt!?"
2De beoordeling
Beroep op artikel 10 EVRM: misbruik van recht?
2.1.
Baudet heeft aangevoerd dat het gevorderde bevel om de bestreden berichten op social media te verwijderen en verwijderd te houden, inbreuk maakt op zijn recht op vrijheid van meningsuiting. Dit fundamentele recht wordt beschermd in artikel 10 van het Europese Verdrag van de Rechten van de Mens (EVRM).

2.2.
Allereerst moet worden beoordeeld of Baudet zich wel kán beroepen op vrijheid van meningsuiting. Artikel 17 EVRM houdt een verbod van misbruik van recht in, om te voorkomen dat het EVRM verkeerd wordt gebruikt of wordt misbruikt, in strijd met de letter en de geest van het verdrag. Volgens jurisprudentie van het Europese Hof van de Rechten van de Mens (EHRM) staat dit artikel eraan in de weg dat uitingen waarin de Holocaust wordt ontkend, betwist, geminimaliseerd of vergoelijkt, onder de bescherming van de vrijheid van meningsuiting vallen. Eisers hebben aangevoerd dat de berichten van Baudet niet alleen het leed veroorzaakt door de Holocaust, maar ook de Holocaust zelf bagatelliseren, zodat aan hem ten aanzien van deze uitingen geen beroep toekomt op de vrijheid van meningsuiting.
2.3.
Van belang is dat de verklaringen van Baudet in de bestreden berichten niet zijn gericht op de Holocaust als zodanig, maar op de huidige maatschappelijke situatie. Duidelijk is dat Baudet kritiek levert op de gevolgen van de coronamaatregelen voor de maatschappij. Er is om die reden geen sprake
van directe bagatellisering of minimalisering van de Holocaust. De verklaringen vallen daarom in beginsel onder de bescherming van de vrijheid van meningsuiting en Baudet maakt geen misbruik van recht als bedoeld in artikel 17 EVRM door zich op dat fundamentele recht te beroepen.
Vergelijking met de Holocaust
2.4.
Baudet maakt in zijn kritiek op de huidige maatschappelijke situatie niettemin een vergelijking met (elementen van) de Holocaust. In zijn eigen woorden vergelijkt hij de huidige situatie met de stapsgewijze en systematische uitsluiting van Joden in de jaren '30 en '40. Eisers bestrijden dit en stellen dat Baudet een rechtstreekse vergelijking maakt met de verschrikkingen van de Holocaust en niet (alleen) de opmaat daarvan. De voorzieningenrechter volgt eisers hierin. Ook al heeft Baudet dit misschien niet zo bedoeld, zo komen de berichten wel over, in het bijzonder door het gebruik van de foto van het kind in het getto Łódź en het noemen van concentratiekamp Buchenwald.
2.5.
In het Twitter-bericht van 14 november 2021 vergelijkt Baudet de situatie van ongevaccineerden in de huidige maatschappij met die van de Joden in de jaren '30 en '40. Hij noemt de ongevaccineerden in dit bericht "de nieuwe joden" en noemt "wegkijkende uitsluiters" "de nieuwe nazi's en NSB-ers".
In het bericht van 16 november 2021 maakt Baudet een soortgelijke vergelijking. Hij heeft twee foto's naast elkaar geplaatst, aan de linkerkant een kind in Pieten-kostuum dat door een hek kijkt, aan de rechterkant een kind met een Jodenster op de kleding dat eveneens door een hek kijkt naar kinderen aan de andere kant. Deze afbeelding heeft Baudet voorzien van onder andere de volgende tekst:
"Vraag jezelf af: is dit echt het land waarin je wilt leven? Waarin kinderen die "ongevaccineerd" zijn niet naar de intocht van Sinterklaas mogen? (...)";
en : "Doe niet meer mee aan deze apartheid, deze uitsluiting, deze WAANZIN!".
In het twitterbericht van 26 november 2021 zegt hij in verband met het (kennelijk) thans door concentratiekamp Buchenwald gehanteerde 2G-beleid:
"bij tentoonstelling over ... het uitsluiten van mensen. Hoe is het MOGELIJK om nu nog altijd niet te zien hoe de geschiedenis zich herhaalt!?"
Toetsingskader
2.6.
Bij de beoordeling van de vorderingen – daar is iedereen het over eens - moet een afweging worden gemaakt tussen twee fundamentele rechten die tegenover elkaar staan: aan de ene kant het recht van het Centraal Joods Overleg (CJO) en het CIDI (eisers 1-2) en van de Holocaust overlevenden (eisers 3-6) op bescherming van identiteit en privéleven, of zoals eisers het verwoorden, de persoonlijke integriteit en menselijke waardigheid van artikel 8 EVRM, aan de andere kant het recht van Baudet op vrijheid van meningsuiting (artikel 10 EVRM). Er bestaat geen rangorde tussen deze twee rechten. Het antwoord op de vraag welk van deze beide rechten in dit geval zwaarder weegt, hangt af van alle omstandigheden van het geval, waarbij de wederzijdse belangen moeten worden afgewogen. Bij die afweging moeten alle bijzonderheden van het geval worden betrokken, waaronder ook de vraag in hoeverre de uitlatingen feitelijk juist zijn.
2.7.
Uitgangspunt is dat het recht op vrijheid van meningsuiting ook uitingen beschermt die mogelijk bepaalde groepen in de samenleving "beledigen, choqueren of storen". De democratie is niet zonder scherpe randjes en een robuust pluriform publiek debat moet kunnen worden gevoerd. Daarbij moet ook ruimte zijn voor onenigheid, confrontatie, provocatie en overdrijving. Kritiek op de uitoefening van de (vergaande) overheidsbevoegdheden in het kader van het bestrijden van het coronavirus verdient een hoge mate van bescherming. Die kritiek is immers een noodzakelijk onderdeel van het publieke debat over dit ingrijpende en actuele maatschappelijke thema. Dit geldt des te meer wanneer die kritiek afkomstig is van een gekozen volksvertegenwoordiger. Het publieke debat wordt bij uitstek gevoerd door politici in de Tweede Kamer en daarbuiten, via hun eigen (social media) kanalen.

2.8.
De vrijheid van meningsuiting is echter niet zonder grenzen. Lid 2 van artikel 10 EVRM verbindt aan de uitoefening van die vrijheid ook plichten en verantwoordelijkheden. Daaronder valt de verplichting om uitingen zoveel mogelijk te vermijden die verder gaan dan wat een robuust publiek debat vereist en die voor anderen onnodig grievend zijn en inbreuk maken op andermans (fundamentele) rechten.
Bescherming door artikel 8 EVRM?
2.9.
De vergelijking met het lot van de Joden in de jaren '30 en '40 raakt de identiteit van de Holocaust overlevenden (eisers 3-6), die valt onder de bescherming van het privéleven van artikel 8 EVRM. Zij hebben zelf de Holocaust in de jaren '40 doorleefd en overleefd. Zo heeft eiser 3 ondergedoken gezeten, is eiser 4 als vierjarige oorlogswees naar een pleeggezin gesmokkeld, is eiseres 5 naar Westerbork gedeporteerd en daarna op transport gesteld naar concentratiekamp Bergen Belsen, en heeft eiser 6 in de jaren '40 ondergedoken gezeten op tien adressen.
2.10.
De vergelijking raakt ook aan de reputatie van de voorouders van deze eisers, en daarmee ook aan de identiteit van deze eisers zelf, iets wat ook valt onder de bescherming van artikel 8 EVRM. Van eiser 3 zijn 63 familieleden vergast in de Poolse vernietigingskampen Sobibor en Auschwitz. De ouders van eiser 4 zijn vermoord in Sobibor. Tijdens de Holocaust zijn 236 andere personen uit zijn stamboom vermoord. Eiser 5 heeft haar moeder verloren in Bergen-Belsen.
De bestreden vergelijking van Baudet raakt ook de belangen waarvoor CJO en CIDI (eisers 1 en 2) opkomen. CJO is een belangenvereniging en CIDI een stichting, beide met het doel om op te komen voor rechten en belangen van de Joodse gemeenschap in Nederland. Onweersproken is dat CJO en CIDI hun vorderingen instellen tot bescherming van gelijksoortige belangen als die van eisers 3-6, van andere leden van de Nederlands-Joodse gemeenschap.
2.11.

De uiting “de on[ge]vaccineerden zíjn de nieuwe joden, de wegkijkende uitsluiters zíjn de nieuwe nazi’s en NSB-ers” kan niet anders worden begrepen dan dat Baudet het lot van ongevaccineerden in de huidige maatschappij op één lijn stelt met het lot van de Joden in de jaren ’30 en ‘40 (ten tijde van de Holocaust). Dit wordt ondersteund door het bericht van Baudet waarin een foto van een kind met een Pieten-kostuum is geplaatst naast een foto van een kind met een Jodenster op de kleding. De ogenschijnlijk vergelijkbare leeftijd en pose van de kinderen bij het hek impliceert een één-op-één vergelijking. Baudet stelt dat zijn boodschap is gericht op het waarschuwen voor uitsluiting van groepen mensen en dat hij niet zegt dat ongevaccineerden een zelfde lot staat te wachten als de Joodse slachtoffers van de uitsluiting in de jaren ’30 en ’40. Hij stelt niet te suggereren dat hij het lot van de Joden tijdens de Holocaust onbeduidend of onbelangrijk acht. Wat zijn intentie is, is in dit verband echter van ondergeschikt belang. Het gaat erom wat er in de bestreden berichten zelf staat. Eisers stellen terecht dat de huidige coronamaatregelen zich op geen enkele manier verhouden tot de haat en discriminatie jegens Joden in de jaren ’30 en ’40, die uiteindelijk hebben geleid tot deportatie en genocide, waarbij ruim 6 miljoen Europese Joden zijn vermoord. Als gevolg van de wanverhouding tussen het lot van een ongevaccineerde burger in de huidige maatschappij – dat in de berichten van Baudet gelijk wordt gesteld aan het lot van een Jood in de maatschappij van de jaren ’30-’40 – wordt het onrecht en leed dat door de Holocaust is veroorzaakt bij implicatie gebagatelliseerd. Dit geldt ook voor de vergelijking die de foto’s oproepen. De foto van het kind met de Jodenster op de kleding, betreft een kind in de getto van Łódź, voorafgaand aan de deportatie naar vernietigingskampen. Wat de intentie van Baudet is, doet er dan niet toe.
2.12.
Baudet heeft aangevoerd dat er gevaarlijke paralellen zijn tussen de huidige (in zijn woorden) “uitsluiting” van ongevaccineerden en het lot van de Joden in de jaren ’30 en ‘40, nu discriminatie van de Joden ook begon met het ontzeggen van de toegang tot winkels, trams, theaters enzovoort, net als nu bij de ongevaccineerden als gevolg van de invoering van het Coronatoegangsbewijs en het voornemen een 2G-beleid in te voeren, als gevolg waarvan ongevaccineerden slechts met een positieve testuitslag – of helemaal niet – worden binnengelaten. Deze vergelijking gaat in verschillende opzichten mank, zoals eisers hebben aangevoerd. Joden werd de toegang tot openbare ruimtes geweigerd om wie zij zijn; voor hen bestond geen mogelijkheid om met een vaccinatie of test alsnog toegang te verkrijgen. Bovendien: de maatregelen in de jaren ’30 en ‘40 werden ingevoerd door een totalitair regime, terwijl het Coronatoegangsbewijs (het huidige 3G-beleid) is ingevoerd bij wet in formele zin, die op democratische wijze tot stand is gekomen. In vrije verkiezingen gekozen volksvertegenwoordigers in de Tweede en Eerste Kamer hebben in meerderheid voor deze wet gestemd. Deze maatregelen worden genomen (althans overwogen) in het kader van de coronapandemie die Nederland en de rest van de wereld al bijna twee jaar in zijn greep houdt. De discussie of dit de juiste maatregelen zijn om de pandemie te beteugelen – en of deze niet een té vergaande inbreuk vormen op de keuzevrijheid van mensen om zich al dan niet te laten vaccineren – blijft volop gaande, in het parlement, op straat, op social media en in diverse talk shows op televisie, en dat mag in een vrij land als Nederland. Ook Baudet mag aan dat debat deelnemen.

2.13.
De vraag die thans voorligt, is of de vrijheid om over de maatregelen te debatteren aan Baudet de ruimte geeft om een vergelijking te maken met de Holocaust op de wijze zoals hij dat doet. Zoals hiervoor is overwogen, vallen vergelijkingen met de Holocaust in beginsel ook onder de vrijheid van meningsuiting. Politieke uitlatingen van een volksvertegenwoordiger komen bovendien een hoge mate van bescherming toe. Echter, ook het recht op vrijheid van meningsuiting van een volksvertegenwoordiger is niet onbegrensd. Volksvertegenwoordigers, zo heeft het EHRM geoordeeld, moeten zelfs bijzonder alert zijn op het beschermen van de democratie en haar principes, omdat hun doel de overname van de macht zelf is.Doorslaggevend is uiteindelijk of voldoende rekening is gehouden met de plichten en verantwoordelijkheden die gepaard gaan met de uitoefening van het recht op vrijheid van meningsuiting. Geoordeeld wordt dat Baudet dit met de bestreden uitlatingen onvoldoende heeft gedaan.

2.14.
De door Baudet gemaakte vergelijking in de bestreden berichten gaat verder dan wat het belang van een robuust publiek debat kan rechtvaardigen. Ter zitting heeft Baudet zijn uitlatingen genuanceerd, maar die nuancering blijkt geenszins uit de berichten zelf. Bovendien hebben de berichten door de keuze van het medium (in het bijzonder Twitter) een bijzonder groot bereik en een grote impact. Door zonder enige nuance de situatie van ongevaccineerde burgers nu, in die berichten gelijk te stellen aan het lot van de Joden in de jaren ’30-’40 maakt hij een vergelijking – zoals hiervoor is overwogen – die feitelijk mank gaat en maakt hij op misplaatste wijze gebruik van, met ander woorden ‘instrumentaliseert’ hij, het menselijk leed van de Joden tijdens de Holocaust en de herinnering daaraan. Hij heeft zich hiermee onnodig grievend en onrechtmatig uitgelaten jegens Holocaust overlevenden en nabestaanden van slachtoffers van de Holocaust. Door op deze ongenuanceerde wijze berichten het internet op te sturen, is bovendien aannemelijk dat hij bijdraagt aan een klimaat waarin uitingen van antisemitisme worden aangewakkerd, zoals blijkt uit de door eisers in het geding gebrachte twitterberichten en de verklaring van de directeur van Buchenwald, en het twitterbericht dat de voorzitter van CJO ([naam 1]) ter zitting voorlas: een foto van het hek van concentratiekamp Auschwitz met de tekst “QR macht frei”.

2.15.
Baudet heeft tenslotte geenszins aangetoond dat het maken van deze vergelijking een effectief middel is om de aandacht te richten op dit thema. In Nederland is een uitgebreid debat gaande over nut en noodzaak van de coronamaatregelen (waaronder het 3G- en het 2G-beleid) en dat debat was ook reeds gaande voordat Baudet deze berichten de wereld instuurde. Berichten van deze strekking lijken – gezien de reacties en retweets – de aandacht juist af te leiden van het onderwerp waarover het debat volgens Baudet moet gaan: de positie van de ongevaccineerden in de huidige maatschappij.

2.16.
De vordering is ingesteld door eisers, op wier, door 8 EVRM beschermde, recht inbreuk is gemaakt. Dat er leden van de Nederlands-Joodse gemeenschap zijn die zich niet gegriefd voelen door de uitlatingen van Baudet doet aan die inbreuk niet af. Evenmin is doorslaggevend of de uitlatingen tot een strafrechtelijke veroordeling zouden kunnen leiden.

2.17.
Het gevorderde gebod tot verwijdering van de vier berichten en verbod tot herplaatsing zullen dus worden toegewezen.

2.18.
De stelling van Baudet dat eisers meten met verschillende maten door niet op te treden tegen rabbijn [rabbijn] die vergelijkbare uitlatingen heeft gedaan, is voor de beoordeling niet relevant. Zijdens eisers is terecht betoogd dat zij zelf mogen beslissen tegen wie zij willen optreden en op welke manier. [naam 1] (CJO) heeft ter zitting bovendien toegelicht dat tegen de rabbijn wel degelijk (buiten rechte) maatregelen zijn genomen.

2.19.
Het gebod tot verwijdering houdt een aanvaardbare beperking in van de vrijheid van meningsuiting van Baudet. Het gevorderde gebod tot verwijdering en verbod tot herplaatsing is beperkt tot de vier bestreden berichten en gaat niet verder dan noodzakelijk. Dit geldt ook voor het verbod op het gebruiken van beeldmateriaal van de Holocaust in het kader van het debat over de coronamaatregelen. Ook dat verbod zal worden toegewezen als gevorderd. Deze beperking wordt noodzakelijk geacht in een democratische samenleving, voor het beschermen van de rechten van anderen, namelijk de privésfeer van eisers en hun menselijke waardigheid. Bovendien is er door de reacties op de bestreden berichten ook een pressing social need, zoals het EHRM het formuleert, om in te grijpen, ter bescherming van de belangen van Holocaust-slachtoffers en hun nabestaanden en het publieke debat zelf.
2.20.
Als prikkel tot nakoming zal aan dat verbod een dwangsom worden verbonden, zoals gevorderd.

2.21.
Het plaatsen van de gevorderde rectificatie wordt niet nodig geacht: door deze openbare zitting en uitspraak in het openbaar gedaan, is voor een groot publiek voldoende duidelijk dat de rechter vindt dat Baudet de berichten niet mocht plaatsen.

2.22.
Baudet zal worden veroordeeld in de proces- en nakosten, te vermeerderen met wettelijke rente, zoals gevorderd.

3De beslissing
De voorzieningenrechter

3.1.
gebiedt Baudet om binnen 48 uur na betekening van dit proces-verbaal te verwijderen en verwijderd te houden: de bestreden uitingen (opgesomd onder 1.1 van dit proces-verbaal), die in ieder geval beschikbaar zijn via de URL’s
https://www.instagram.com/p/CWVGLxelCN8/
https://twitter.com/thierrybaudet/status/1460522672467685377

https://www.facebook.com/thierrybaudet83/posts/445090513647395, alsmede de Tweet van 26 november 2021, zoals opgenomen in dit proces-verbaal onder 1.2,
3.2.
gebiedt Baudet de onder 3.1 bedoelde uitlatingen niet te herhalen, ongeacht op welke wijze en via welk medium,

3.3.
verbiedt Baudet in het kader van het debat over de coronamaatregelen gebruik te maken van beeldmateriaal van de Holocaust,

3.4.
veroordeelt Baudet tot het betalen van een dwangsom van € 25.000,00 per dag of per keer dat hij een van de geboden onder 3.1 en/of 3.2 of het verbod onder 3.3 overtreedt,

3.5.
veroordeelt Baudet in de kosten van dit geding, tot heden aan de zijde van eisers begroot op:

– € 98,52 dagvaarding
– € 667,00 griffierecht
– € 1.016,00 salaris advocaat
€ 1.781,52 Totaal
te vermeerderen met de wettelijke rente over dit bedrag met ingang veertien dagen na de betekening van dit proces-verbaal, tot aan de voldoening,
3.6.
veroordeelt Baudet in de na dit vonnis ontstane kosten, begroot op € 163,00 voor salaris advocaat, te vermeerderen met € 85,00 en de kosten van het betekeningsexploot ingeval betekening van dit proces-verbaal plaatsvindt, dit alles te vermeerderen met de wettelijke rente daarover met ingang van veertien dagen na de betekening van dit proces-verbaal tot aan de voldoening,

3.7.
verklaart dit vonnis tot zover uitvoerbaar bij voorraad,

3.8.
wijst het meer of anders gevorderde af.

Waarvan proces-verbaal,
EHRM 15 oktober 2015 (Perinçek / Zwitserland), par. 209
Vgl. EHRM 22 september 1998 (Lehideux en Isorni / Frankrijk), par. 52, 55
EHRM 7 december 1976 (Handyside)
EHRM 20 September 1994 (Otto Preminger), par. 49

EHRM 21 november 2013 (Putistin / Oekraïne), par. 33 en 36-41; EHRM 15 oktober 2015 (Perinçek / Zwitserland), par. 201
EHRM 16 juli 2009 (Féret /België), par 75
EHRM 8 november 2012 (Peta / Duitsland)

Machine Translated by Google

Directoraat-generaal Bibliotheek,
Onderzoek en documentatie

ONDERZOEK OPMERKING:

Vrijheid van meningsuiting
van parlementariërs

[…]

Onderwerp: Analyse van de disciplinaire sancties die door de parlementen van de lidstaten kunnen worden opgelegd naar aanleiding van een mening of opmerkingen van een parlementslid voor de vergadering. Presentatie van de gronden waarop sancties kunnen worden opgelegd en identificatie van de belangrijkste specifieke gevallen van toepassing.

[…]

september 2017
[…]

Machine Translated by Google

Machine Translated by Google

OVERZICHT

INVOERING

1. De vrijheid van meningsuiting van parlementariërs maakt deel uit van de rechtstraditie van iedereen Lidstaten. Het komt tot uitdrukking in de eis om parlementariërs te beschermen, in hun hoedanigheid van gekozen vertegenwoordiger, wanneer zij hun taken uitoefenen binnen het parlementaire district.

2. Die bescherming betekent echter niet dat een parlementariër die er niet in is geslaagd zich houden aan de gedragsregels binnen de vergadering waarin hij of zij zit kan niet worden onderworpen aan disciplinaire sancties voor zijn of haar storend gedrag.

3. Deze nota gaat in op de vrijheid van meningsuiting van de leden van de nationale parlementen van de lidstaten vanuit twee verschillende perspectieven: aan de ene kant, het systeem van disciplinaire sancties die door die parlementen aan hun leden worden opgelegd voor opmerkingen gemaakt in het kader van hun parlementaire taken en daadwerkelijke toepassing van die sancties, en anderzijds de aard en de reikwijdte van de toetsing door de nationale rechtbanken van de opgelegde sancties.

4. Onderzoek werd uitgevoerd in twee fasen. In een eerste fase zullen de bestaande relevante regels, praktijk en/of jurisprudentie in de rechtsstelsels van alle lidstaten (met de uitzondering van Cyprus en Malta) werd beoordeeld. De regels die van toepassing zijn op de Ook de Parlementaire Vergadering van de Raad van Europa ('PACE') kwam aan bod. Op basis van dat onderzoek (zie voor de bevindingen de tabellen en vragenlijsten) opgenomen in de bijlage), zag de tweede fase de selectie van de rechterlijke bevelen representatief geacht voor de reeks bestaande of geplande oplossingen in de nationale wetten. Die wettelijke bevelen [1] vormden de basis van een meer diepgaande studie en zijn de onderwerp van de bijdragen die volgen op deze samenvatting van hun inhoud.

5. Daarbij wordt allereerst ingegaan op de huisregels van de parlementen van de lidstaten die voorzien in een tuchtstelsel sancties en in het bijzonder de gronden waarop sancties kunnen worden opgelegd (I.), alvorens de relevante procedureregels te onderzoeken **(II.)** en, ten slotte, de aard en de

[1] Er is een diepgaande studie gemaakt van het Bulgaarse, Tsjechische, Finse, Franse, Duitse, Hongaarse, Ierse, Italiaanse, Letse, Poolse, Spaanse en Britse recht, evenals de jurisprudentie van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens.

Machine Translated by Google

reikwijdte van de rechterlijke toetsing van de sancties die het Parlement heeft opgelegd aan een van zijn leden in de verschillende nationale rechtsordes, evenals de jurisprudentie van de Europees Hof voor de Rechten van de Mens over de herziening van die disciplinaire sancties **(III.).**

I. SYSTEEM VAN DISCIPLINAIRE SANCTIES OPGELEGD AAN A PARLEMENTARIËR

A. BESTAAN VAN EEN SYSTEEM VOOR DISCIPLINAIRE SANCTIES

1. LIDSTATEN MET EEN DERGELIJK SYSTEEM

6. In de overgrote meerderheid van de onderzochte lidstaten is voorzien in een systeem disciplinaire sancties die aan parlementariërs kunnen worden opgelegd.

7. In sommige lidstaten zijn de gedragsregels van parlementariërs vastgelegd in de nationale grondwet, zonder te worden overgenomen in wet- of regelgeving, en in zeer korte termen. Dit is het geval in **Finland:** de Finse grondwet bepaalt dat: parlementsleden moeten zich op een serieuze en waardige manier gedragen die niet een ander beledigen.

8. In andere lidstaten geeft de Grondwet de nationale vergaderingen het recht om de gedragsregels en om ervoor te zorgen dat deze worden nageleefd **(Hongarije** en **Ierland),** of die macht is de natuurlijke uitbreiding van het recht van de vergadering om haar eigen te regeren functioneren **(Spanje** en **PACE).**

9. Het systeem van disciplinaire sancties met een opsomming van de gronden waarop sancties kunnen worden opgelegd: opgelegd, het scala aan toepasselijke sancties en de waarborgen die parlementariërs zijn in dat opzicht bijna altijd vastgelegd in de specifieke wet op de nationale vergadering **(Hongarije)** en/of in de regels van een respectieve montage **(Bulgarije, Tsjechië, Frankrijk, Duitsland, Ierland, Italië, Letland, Polen, Spanje, Verenigd Koninkrijk** en **PACE).**

10. Bovendien worden in **Ierland** de interne regels aangevuld met de uitspraken van de stoelen van elke kamer ('de opvallende uitspraken van de stoel'): bijvoorbeeld Salient Regel nr. 428 bevat een lijst van niet-parlementaire uitingen die zijn onaanvaardbaar geacht.

Machine Translated by Google

11. Bovendien zijn in de meeste lidstaten, naast de vastgestelde tuchtregels vastgelegd in onderstaande wet- en/of regelgeving, is er een set van regels van: parlementaire ethiek of gedragscodes waarmee parlementariërs zijn geacht te voldoen. Toepassing van die regels wordt gecontroleerd door parlementaire commissies of commissies die de bevoegdheid hebben om aan te bevelen dat een bepaalde aantal sancties worden opgelegd of zelf opleggen **(Bulgarije, Ierland, Letland, Polen, Verenigd Koninkrijk** en **PACE).**

2. LIDSTATEN ZONDER EEN DERGELIJK SYSTEEM

12. Deze categorie omvat een beperkt aantal lidstaten **(Estland, Portugal** en **Zweden)** waarvan de wetgeving niet in disciplinaire sancties voorziet, strikt spreken, met betrekking tot parlementariërs. Om de orde in het parlement te handhaven debatten kan de voorzitter van de desbetreffende vergadering het spreekrecht intrekken van een parlementariër alleen als hij of zij geen gehoor geeft aan de oproep tot de orde en blijft beledigende opmerkingen maken.

13. Bovendien zijn in **Portugal,** in geval van laster, de betrokken parlementariërs recht om gedurende twee minuten voor het Parlement het woord te voeren. In **Zweden** valt het onder de politieke partijen om ervoor te zorgen dat hun leden goed gedrag observeren in de Parlement.

B. REDENEN WAAROP SANCTIES KUNNEN WORDEN OPGELEGD

1. DE JUISTE WERKING VAN HET PARLEMENTAIRE IN gevaar brengen HET WERK

14. De regels die de tucht binnen de gemeente regelen, zijn allemaal op de een of andere manier bedoeld om: ervoor te zorgen dat het parlementaire werk ordelijk verloopt. Overeenkomstig, het in gevaar brengen van de goede werking van dergelijk werk is een van de geldige redenen voor: het opleggen van een disciplinaire sanctie in **alle lidstaten die** voorzien in een dergelijke sancties tegen parlementariërs en tegen de **PACE.**

15. Het meest sprekende voorbeeld van het verbod op ongepast gedrag is het verbod op elk gebruik van geweld of geweld, in combinatie met het verbod — hetzij uitdrukkelijk **(Spanje)** of niet - op het dragen van wapens.

Machine Translated by Google

16. Bovendien, de duidelijke weigering van een parlementariër om de interne regels na te leven en belemmerend gedrag door woorden of daden dienen heel vaak als grond voor het opleggen van een disciplinaire sanctie aan die persoon.

17. Hier volgen enkele voorbeelden van dergelijk onwettig gedrag: poging tot compromis, in algemene voorwaarden, het gezag van de voorzitter van de vergadering door zijn of haar leiding van een vergadering **(Duitsland),** weigering om een interventie te beëindigen **(Bulgarije),** weigering om te voldoen aan een oproep tot de orde, opname in een interventie van irrelevante opmerkingen of vermoeiende herhaling **(Hongarije),** weigering om aan het verzoek te voldoen door de voorzitter van de vergadering om de kamer te verlaten **(Italië)** enz.

18. Er kan dus een disciplinaire sanctie worden opgelegd voor taalgebruik of gedrag een bedreiging vormen voor de waardigheid van de vergaderingen **(Frankrijk, Duitsland, Letland** en **Polen),** dat is een van de samenstellende waarden van de parlementaire orde. Er wordt opgemerkt, bij wijze van bijvoorbeeld dat in **Frankrijk** elke parlementariër die niet heeft voldaan aan de regels die zijn vastgelegd in de ethische code van de vergadering kunnen worden onderworpen aan disciplinaire maatregelen sancties.

2. VOOROORDEEL VEROORZAAKT AAN DE LEDEN VAN HET PARLEMENT

19. In **alle lidstaten die** voorzien in disciplinaire sancties met betrekking tot: parlementariërs en tegen de **PACE,** bedreigend, intimiderend, provocerend of beledigend andere leden van de vergadering kunnen als grond dienen voor het opleggen van een dergelijke sanctie op een parlementariër.

20. Dus elke parlementariër die een persoonlijke beschuldiging uit of zich bezighoudt met een persoonlijke aanval op een andere parlementariër of die beledigingen, provocerende opmerkingen leidt of bedreigingen aan het adres van een of meer van zijn of haar collega's **(Bulgarije, Frankrijk, Italië** en **Portugal)** of die schuldig is bevonden aan het beledigen van een persoon in een officiële functie of provocerende acties jegens de vergadering of haar voorzitter **(Frankrijk** en **Polen)** kunnen worden onderworpen aan disciplinaire sancties.

21. Vooroordelen veroorzaakt door parlementariërs van andere publieke figuren kunnen ook strafbaar zijn door een disciplinaire sanctie **(Bulgarije, Tsjechië, Frankrijk, Italië** en **Polen).** In dat verband wordt in **Frankrijk** elke parlementariër die schuldig is bevonden aan belediging of provocerend of bedreigend gedrag vertonen jegens de voorzitter van de

Machine Translated by Google

Republiek, de minister-president, leden van de regering of de assemblees
waarin de Grondwet voorziet, kan het voorwerp uitmaken van disciplinaire sancties.

3. OPMERKINGEN DIE ALS BESLISSEND OF PROVOCATIEF WORDEN BESCHOUWD DERDEN

22. In alle lidstaten, met uitzondering van **België** en **Frankrijk,** opmerkingen beledigend of provocerend jegens derden, zoals migranten, worden geacht zodanig, een grond voor het opleggen van een disciplinaire sanctie aan een parlementariër onder de toepasselijke regels van die lidstaten.

23. Het verbod op het maken van beledigende opmerkingen jegens derden kan worden verwoord in het algemeen: het optreden van een parlementslid mag niet beledigend zijn voor elke andere persoon **(Finland** en **Polen)** en het moet beleefd zijn in relatie tot de samenleving als een geheel **(Letland),** en opmerkingen die een aantasting van de menselijke waardigheid vormen, zijn verboden **(PACE).**

24. In het **Bulgaarse** parlement mogen parlementsleden niet deelnemen aan persoonlijke aanvallen tegen, beledigende opmerkingen of gebaren maken naar of dreigen met wie dan ook, of verspreiden van informatie met betrekking tot het privéleven van burgers of schade toebrengen aan hun goede reputatie.

25. In zeldzame gevallen is er een uitdrukkelijke bepaling: een sanctie moet worden toegepast wanneer, in de tijdens zijn of haar tussenkomst gebruikt een parlementslid een onfatsoenlijke of beledigende uitingen met betrekking tot een persoon of een groep, in het bijzonder een nationale, etnische, raciale of religieuze groep **(Hongarije).** Parlementaire ethische codes kunnen dergelijke bepalingen bevatten **(Letland** en **Polen).** In **Letland** bijvoorbeeld is zo'n code verbiedt parlementariërs om onder meer te verwijzen naar ras, nationaliteit of sociale achtergrond van een tegenstander in hun toespraken.

26. In sommige gevallen niet alleen de woorden maar ook de daden van een parlementslid als beledigend jegens derden kan worden beschouwd. Bijvoorbeeld, in **Finland** a parlementslid kreeg een berisping van de voorzitter van de vergadering voor het nemen van een foto van zijn gast, die een Hitlergroet bracht in de galerij van de vergaderzaal.

27. Desalniettemin kan dit niet met zekerheid worden geconcludeerd uit de in sommige gevallen geldende regels lidstaten en het ontbreken van een parlementaire praktijk om sancties op te leggen voor

Machine Translated by Google

beledigende opmerkingen jegens derden dat een dergelijke sanctie kan worden opgelegd ter plaatse, ook al lijkt die optie *a priori* niet te zijn uitgesloten **(Griekenland, Ierland, Italië, Luxemburg** en **Roemenië).**

C. BESCHIKBARE SANCTIES

28. Er is een breed scala aan sancties die kunnen worden toegepast op leden die zich niet houden aan: zich houden aan de gedragsregels binnen de vergadering. Ze worden hieronder weergegeven: in oplopende volgorde van ernst, van een simpele oproep tot de schorsing van een parlementariër of zelfs zijn of haar ontslag.

1. OPROEP OM TE BESTELLEN EN INTREKKING VAN SPREEKRECHTEN

29. Een oproep tot de orde is niet alleen de minst zware sanctie, het is ook de meest voorkomende. Het wordt normaal gesproken toegepast op elk lid dat het debat of de parlementaire orde verstoort. Sommige lidstaten hebben ook een *'ad rem'* call-to-order sanctie die kan zijn: opgelegd aan elke spreker die afwijkt van het onderwerp van de beraadslaging als gedefinieerd in de volgorde van zaken **(Hongarije** en **Polen).**

30. De volgende sanctie is meestal een oproep tot de orde die wordt ingevoerd in de parlementaire dossier. Deze sanctie kan worden gebruikt tegen elke parlementariër die in dezelfde zitten, het onderwerp is geweest van een eerste oproep tot de orde of die heeft beledigd, geprovoceerd of bedreigde een collega **(Frankrijk** en **PACE).**

31. Opgemerkt wordt dat in sommige lidstaten **(Hongarije** en **Spanje),** na een keer berispt of tot de orde geroepen, een lid dat de regelgeving blijft overtreden eis kan (tijdelijk) het spreekrecht worden ontzegd.

32. Verder kan het spreekrecht ook worden ingetrokken zonder een oproep tot de orde. Dit is de zaak in **Hongarije,** waar een parlementslid een uitspraak van de voorzitter aanvecht van de vergadering of het feit dat die persoon de vergadering voorzit, behalve waar dat lid dient een motie van orde in.

33. Bovendien wordt de call-to-order-sanctie mogelijk niet uitdrukkelijk vermeld als een disciplinaire maatregel **(Ierland).** Maar zelfs in dat scenario zal de voorzitter van de vergadering heeft nog steeds de macht om een einde te maken aan obstructieve interventies.

Machine Translated by Google

34. Gevallen van toepassing van de betreffende sanctie zijn onder meer: de denigreren van homoseksuelen als 'gelukkig kleine minderheid' (Duitsland); interrumperen tijdens het stemproces een parlementariër vergelijken met een 'verdoofde slappeling', een verklaring dat migranten een 'visie op de wereld hebben zoals die van' Neanderthaler' en die Neanderthaler werd 'gelukkig uitgeroeid in onze' land' (Oostenrijk); aanstootgevende gebaren gemaakt naar collega's (ze de vinger geven of twee vingers opsteken), het kakelen van kip imiteren terwijl een vrouwelijke collega sprak tijdens een vergadering, of zelfs de weigering van een mannelijk parlementslid om verwijzen naar de stoel van de vergadering in de vrouwelijke vorm **(Frankrijk);** een verklaring afgelegd in een artikel gepubliceerd op een website dat het falen van atheïsten, leden van de orthodoxe Kerk en moslims om de Poolse grondwet en de waarden erkend in Polen zou moeten dienen als grond voor hun deportatie **(Polen);** verwijzing naar gevallen van mishandeling door Griekse politieagenten die deze personen bij naam noemden **(TEMPO).**

2. AFKEURING

35. Allereerst wordt opgemerkt dat dit een sanctie is die doorgaans wordt opgelegd na een oproep tot de orde waarbij de betrokken parlementariër de instructies niet opvolgt en doorgaat orde van de vergadering te verstoren.

36. Deze sanctie heeft verschillende namen: **'admonition' (Verenigd Koninkrijk), 'berisping' (Letland** en **Verenigd Koninkrijk), 'berisping' (Bulgarije, Duitsland** en **Ierland)** en **'censuur' (België, Frankrijk, Italië** en **PACE).** Er zijn er twee sancties in **Bulgarije** en **Polen:** berisping en berisping. Bijvoorbeeld, in **Bulgarije,** een parlementslid is onderhevig aan berisping wanneer, ondanks de oproep om orde of de berisping, hij of zij blijft de orde van de vergadering verstoren of veroorzaakt wanorde in de kamer.

37. Bovendien kan in **Letland** een berisping mondeling worden gegeven, vastgelegd in de notulen van een zitting van de ethische commissie of schriftelijk uitgegeven, met de mogelijkheid van haar publicatie in het Staatsblad. In **Italië** en bij de **PACE kan** censuur zijn vergezeld gaan van een tijdelijke uitsluiting.

38. Deze sanctie werd opgelegd aan een aantal parlementsleden die trok de eer van president Mitterrand in twijfel door te verwijzen naar 'zijn verleden' tijdens de war **(Frankrijk),** een parlementslid die verwees naar de methoden die,

Machine Translated by Google

volgens hem worden gebruikt in China en stelden voor 'mensen tegen een muur te zetten' **(Letland),** en een parlementslid die een persoonlijke opmerking maakte aan een collega, namelijk 'wijs niet naar mij met je vuile vinger' (Polen).

3. OPSCHORTING VAN DEELNAME PARLEMENTAIRE ACTIVITEIT

39. In de meeste lidstaten is de tijdelijke uitsluiting van een parlementslid, wat kan variëren van zijn of haar uitsluiting van de rest van de vergadering tot uitsluiting van een aantal zitdagen of zittingen, is de sanctie van het laatste redmiddel **(Finland, Frankrijk, Duitsland, Hongarije, Ierland, Italië, Letland** en **het Verenigd Koninkrijk).**

40. In **Finland kan** een parlementslid worden uitgesloten van parlementaire vergaderingen gedurende een bepaalde periode van niet meer dan twee weken waar hij of zij herhaaldelijk heeft de parlementaire orde verstoord. In **Letland is** de maximale duur van uitsluiting is zes zittingen van het Parlement, en in **Spanje** kan de schorsing van een senator worden opgeheven tot een jaar waarin hij of zij een andere senator of bepaalde leden aanvalt van de regering.

41. In **Frankrijk** betekent afkeuring in combinatie met tijdelijke uitsluiting dat de parlementariër is verboden deel te nemen aan het werk van de vergadering voor een volledige vijftien dagen na het opleggen van de maatregel. Die periode kan worden verlengd tot dertig dagen als de parlementariër weigert het bevel van de president op te volgen.

42. In **Hongarije is** de maximale duur van de schorsing negen zitdagen; het kan zijn herhaaldelijk toegepast als de parlementariër zijn toevlucht blijft nemen tot fysiek geweld.

43. De sanctie van uitsluiting is al opgelegd aan enkele parlementariërs van de linkse partij 'Die Linke' voor het tonen van borden met de namen van burgers gedood bij een luchtaanval door het Duitse leger in Afghanistan, op een parlementariër voor nadat hij een van zijn collega's had beledigd en een andere omdat hij beledigd had? demonstranten van een tegengestelde politieke overtuiging tijdens de discussie over een concept wet op demonstraties **(Duitsland);** op een parlementslid die een scène veroorzaakte tijdens een openbare hoorzitting in de Nationale Assemblee over de kwestie van slecht geparkeerde ministeriële auto's **(Frankrijk);** en over een senator die tijdens het debat in de Senaat van a wetsontwerp om burgerschap te verlenen aan mensen die in Italië zijn geboren, ging naar de regeringsbanken met een bord waarop stond 'Stop the Invasion' (Italië).

Machine Translated by Google

4. ONTSLAG

44. Sinds juni 2017 voorziet het reglement van orde van de **PACE** in de mogelijkheid om leden die bepaalde electieve functies bekleden te ontslaan (voorzitter of vicevoorzitters van de PACE en voorzitters of vicevoorzitters van de PACE-commissies) die zich schuldig hebben gemaakt aan ernstig wangedrag door een ernstige overtreding te begaan of herhaalde schendingen van de bepalingen van de Gedragscode van de leden van de Parlementaire Bijeenkomst. Het is denkbaar dat dergelijk ernstig wangedrag de vorm aanneemt van misbruik door een van die leden van zijn of haar vrijheid van meningsuiting.

45. Volledigheidshalve wordt opgemerkt dat de lijst van disciplinaire sancties die kan worden opgelegd aan leden van het parlement van het **Verenigd Koninkrijk** die zich bezighouden met in ongehoorzaamheid of openlijk nalaten het gezag van de kamer te respecteren omvat ook: uitzetting en gevangenschap. Die eerste sanctie wordt echter zelden gebruikt en heeft nooit tegen een parlementslid is gebruikt voor opmerkingen van hem of haar, en de tweede werd voor het laatst toegepast in 1880.

5. FINANCILE SANCTIES

46. Er zijn twee soorten financiële sancties: het verlies van een geldelijke aanspraak en de opleggen van een boete.

47. Het komt vaak voor dat een parlementslid wordt uitgesloten van een zitting voor disciplinaire redenen om geen vergoeding te ontvangen voor de vergaderingen waarvan hij of ze is uitgesloten **(Bulgarije, Duitsland, Hongarije, Spanje** en **United Koninkrijk)** of om zijn of haar emolumenten op een andere manier te verlagen **(Frankrijk, Hongarije, Polen** en **Spanje).** In **Frankrijk is** zelfs een oproep tot bestelling die wordt ingevoerd in de administratie leidt automatisch tot een verlies van een kwart van de aan een lid uitgekeerde vergoeding van de Nationale Assemblee voor een maand. De afkeuring van een parlementslid gepaard gaat met tijdelijke uitsluiting leidt tot verlies van de helft van de vergoeding twee maanden toegekend.

48. In **Hongarije kunnen** de emolumenten van een parlementariër worden verlaagd als aanvullende sanctie of als hoofdsanctie. Echter, afhankelijk van de ernst van het delict, is het maximale bedrag van de vermindering beperkt tot een derde van de maandelijkse bezoldiging van de betrokken parlementariër of in zijn geheel.

Machine Translated by Google

49. Dit is echter niet altijd het geval en in sommige lidstaten is zelfs een lid van het parlement dat voor een langere periode is uitgesloten, blijft meestal ontvangen volledig loon **(Finland, Ierland** en **Italië).**

50. Sommige lidstaten voorzien in boetes als disciplinaire sanctie **(Tsjechië, Duitsland, Letland, Slowakije** en **het Verenigd Koninkrijk).** In **Letland bijvoorbeeld,** wanneer een parlementslid wordt uitgesloten van parlementaire vergaderingen, dat: lid moet een boete betalen van 20% van zijn of haar maandbedrag vergoeding per zitting. In **Tsjechië kan** een boete oplopen tot een bedrag gelijk aan de maandelijkse vergoeding van de parlementariër. In **Slowakije** een boete van Er is 1 000 EUR opgelegd aan twee parlementsleden wegens xenofoob en homofobe opmerkingen gemaakt tijdens een vergadering. Ze gebruikten beledigende taal om, in met name het islamitische geloof en de LGBT-gemeenschap.

6. ANDERE SOORTEN DISCIPLINAIRE MAATREGELEN

51. Andere soorten disciplinaire maatregelen zijn het aanbieden van verontschuldigingen **(Tsjechië, Ierland** en het **Verenigd Koninkrijk),** de verwijdering van lasterlijke taal uit de notulen van het debat **(België** en **PACE),** de tijdelijke ontzegging van het recht op bepaalde handelingen van de vergadering ondertekenen bij ernstige overtredingen van de regels van gedrag **(PACE)** en de identificatie van een parlementariër die de regels ('naamgeving') **(Ierland** en **Verenigd Koninkrijk).**

52. In het **Verenigd Koninkrijk zal** de naamgevingsprocedure ook van toepassing zijn op een situatie in waarmee een parlementslid zich bezighoudt met haatzaaien met betrekking tot minderheden en leden van het andere geslacht. Aangezien parlementaire privileges echter niet: toepassen in strafzaken, kan het parlementslid openstaan voor criminelen vervolging als zijn of haar woorden een strafbaar feit vormen. In dit verband kan worden opgemerkt dat dat een parlementslid door de politie is ondervraagd naar aanleiding van opmerkingen gemaakt over het dragen van de boerka tijdens een parlementair debat.

53. Bovendien heeft in de **Tsjechische Republiek** een parlementariër die een administratieve overtreding (bijvoorbeeld laster) onderworpen aan de bevoegdheden die zijn toegekend om het bestuursorgaan kan ervoor kiezen om zijn zaak te laten onderzoeken in het kader van: tuchtrechtelijke procedures. Zo is er het geval van een Tsjechische senator die een derde buiten de Senaat heeft beledigd omdat die persoon tot een onderdaan behoorde

Machine Translated by Google

minderheid. De opmerking is op verzoek van de senator onderzocht als onderdeel van:
een tuchtprocedure en een boete (van 766) opgelegd.

D. PRAKTISCHE TOEPASSING:

54. Enerzijds wordt het parlementaire debat over het algemeen gekenmerkt door zelfdiscipline en naleving van de gedragsregels. Alleen tijdens moeilijke debatten waarin: spanningen worden verergerd dat storend gedrag kan optreden.

55. In **Finland zijn** de afgelopen honderd jaar bijvoorbeeld disciplinaire sancties slechts ongeveer twintig keer toegepast. In **Frankrijk,** onder de Vijfde Republiek, disciplinaire sancties worden zelden opgelegd en dienen vooral als waarschuwing of afschrikkend.

56. In **Letland zijn** de opgelegde sancties niet zwaar en bestaan ze over het algemeen uit mondelinge of schriftelijke berispingen.

57. Aan de andere kant ontlopen parlementsleden in de praktijk gewoonlijk elke sanctie voor opmerkingen of meningen geuit in het kader van een parlementair debat, of meer algemeen bij de uitoefening van hun parlementaire taken **(Bulgarije, Ierland, Nederland** en **PACE).**

58. Zo wordt opgemerkt dat in **Bulgarije** racistische haatzaaiende uitlatingen, waarbij Roma in Bulgarije werden 'wilde, arrogante en agressieve mensapen' genoemd, gemaakt van de podium van het Bulgaarse parlement in december 2016 aangenomen zonder enige bezwaar. In **Ierland,** zelfs waar de bevoegde parlementaire instantie constateerde dat: er was misbruik van voorrecht door een parlementariër die meerdere houders had genoemd van buitenlandse bankrekeningen werden geen sancties opgelegd.

59. Daarnaast is het mogelijk dat op dezelfde feiten alleen een sanctie wordt opgelegd aan de parlementslid van de oppositie en niet van de partij die aan de macht is **(Bulgarije).**

60. Er zij echter op gewezen dat in sommige lidstaten **(Letland** en **Polen)** aan een parlementariër kan een disciplinaire sanctie worden opgelegd wegens zijn of haar niet alleen binnen, maar ook buiten het Parlement, zoals — bijvoorbeeld — naar aanleiding van een mening geuit in een online gepubliceerd artikel.

Machine Translated by Google

61. Evenzo werd in **Polen** een disciplinaire sanctie, namelijk berisping, opgelegd aan een parlementslid voor het noemen van Poolse priesters 'ongeschoolde sukkels' in a uitgezonden interview.

62. Bovendien hebben politieke fracties vaak hun eigen disciplinaire regels en kunnen sancties opleggen die in hun statuten zijn vastgelegd. Bijvoorbeeld de **Finse** politieke groep 'Perussumoalaiset' berispte een van haar leden die een door haatzaaien op Facebook te uiten.

II. REGLEMENT VAN PROCEDURE

A. LICHAAM BEVOEGD MET DE KRACHT VAN SANCTIE

63. Disciplinaire sancties, in het bijzonder de laagste sancties en die welke: onmiddellijk van toepassing zijn, zoals oproepen tot de orde en het intrekken van spreekrecht, worden in de regel door de voorzitter van de vergadering of de voorzitter van de ten tijde van de feiten **(Bulgarije, Finland, Frankrijk, Hongarije, Ierland, Italië, Letland, Polen, Spanje, Verenigd Koninkrijk** en **PACE),** die zorgt voor die bestelling wordt gehandhaafd binnen de vergadering en tijdens vergaderingen en debatten. in **Hongarije,** de voorzitter van een parlementaire commissie is ook bevoegd om sancties op te leggen wanneer: die commissie is in zitting. Over het algemeen zijn parlementariërs onderworpen aan die sancties genieten in dat opzicht geen procedurele waarborgen.

64. Zwaardere sancties kunnen worden opgelegd door een orgaan van de vergadering, bijvoorbeeld de Kantoor [2] **(Finland, Italië** en **Polen).** Ze kunnen ook worden opgelegd door de vergadering zelf **(Verenigd Koninkrijk)** of door de vergadering op voorstel van de vergadering Kantoor **(Frankrijk)** of vanuit de stoel van de vergadering **(Hongarije).** In sommige leden Staten, worden ze nog steeds alleen door de voorzitter van de vergadering overhandigd **(Bulgarije, Duitsland** en **PACE).**

65. Vaak een parlementaire commissie of commissie die onder meer verantwoordelijk is voor zaken parlementaire ethiek zorgt ervoor dat parlementariërs zich houden aan de regels van ethiek **(Bulgarije, Hongarije, Letland, Polen** en **Verenigd Koninkrijk).** Bijvoorbeeld, in **Letland** stemt het Parlement op voorstel van een dergelijke commissie voor of tegen een parlementariër die het woord mag voeren tijdens debatten of

[2] Het Bureau is een collegiaal orgaan dat verantwoordelijk is voor de interne werking van de vergadering. In sommige lidstaten is het met name de bevoegde instantie in tuchtzaken.

Machine Translated by Google

uitgesloten van parlementaire vergaderingen. Het is ook alleen die commissie die, in **Letland,** legt de reprimande sanctie op.

B. PROCEDURELE WAARBORGEN

66. Bij het opleggen van een zware sanctie geldt in de meeste lidstaten de relevante regels geven parlementariërs het recht om te worden gehoord of voor een van hun collega's om namens hen te worden gehoord **(Bulgarije, Tsjechië, Frankrijk, Duitsland, Hongarije, Ierland, Letland, Polen, Verenigd Koninkrijk** en **PACE).** Verder kan in dat recht worden voorzien bij lagere sancties **(Italië** en **Spanje).** In **Italië bijvoorbeeld kan** elk lid dat tot de orde is geroepen en die van plan is zijn of haar daden of woorden te rechtvaardigen, mag onmiddellijk of het einde van de zitting.

67. Bovendien voorzien sommige lidstaten in de mogelijkheid van een intern beroep tegen zware sancties **(Bulgarije, Duitsland, Hongarije, Polen** en **United Koninkrijk)** of die opgelegd door de commissie of commissie die verantwoordelijk is voor kwesties van parlementaire ethiek **(Tsjechië, Polen** en **Verenigd Koninkrijk).** Bijvoorbeeld, in het **Verenigd Koninkrijk,** in de meest ernstige gevallen, de parlementariër betrokken moet worden voorzien van een duidelijke en nauwkeurige verklaring waarin de beschuldigingen tegen hem of haar, de mogelijkheid hebben om juridisch advies in te winnen, in staat zijn gebruik maken van de diensten van een juridisch adviseur in elke fase van de procedure, horen en kruisen getuigen horen, vergaderingen bijwonen waarop getuigenverklaringen worden afgelegd en andere bewijs wordt gepresenteerd, en ontvang de bijbehorende transcripties.

68. Bovendien kan in **Spanje** elke parlementariër die onderworpen is aan disciplinaire maatregelen, ongeacht hun ernst, voor storend gedrag binnen de parlementaire politiebureau krijgt in de regel een remedie die hem of haar in staat stelt om deze aan te vechten maatregelen.

69. Hoewel in **Finland** geen procedurele waarborgen in de regels zijn opgenomen het handelen van parlementsleden in de praktijk bij ernstige sancties, hebben zij het recht te worden gehoord, het dossier in te zien en zich te laten bijstaan door een advocaat.

III. GERECHTELIJKE HERZIENING VAN OPGELEGDE disciplinaire SANCTIES OP EEN PARLEMENTAAR

Machine Translated by Google

A. BESCHIKBAARHEID VAN GERECHTELIJKE VERHAALSMOGELIJKHEID

70. Zodra aan een parlementariër een disciplinaire sanctie is opgelegd door de vergadering van waarvan hij of zij lid is, de meer delicate kwestie van de toetsing ervan door een rechtbank ontstaat.

71. In de overgrote meerderheid van de lidstaten is een parlementariër niet in staat juridische procedure tot nietigverklaring van een hem of haar opgelegde sanctie door de organen van de vergadering waarvan hij of zij lid is **(Finland, Frankrijk, Hongarije, Ierland, Italië, Letland, Polen** en **het Verenigd Koninkrijk).**

72. In sommige lidstaten voorzien de relevante regels niet in een dergelijke mogelijkheid **(Italië, Letland** en **Polen);** in andere gevallen stelt de rechtspraak op soortgelijke wijze vast dat: administratieve, gerechtelijke en constitutionele rechtbanken zijn niet bevoegd om kennis te nemen van en een dergelijke actie bepalen **(Frankrijk, Hongarije, Ierland** en **het Verenigd Koninkrijk).** Voor In het **Verenigd Koninkrijk** bepaalt de Bill of Rights 1689 bijvoorbeeld dat noch de vrijheid van meningsuiting, noch de vrijheid van debatten of procedures in het Parlement kan worden afgezet of ondervraagd in een rechtbank of plaats buiten het Parlement zelf. Deze verleent de kamers van het Parlement het recht om hun interne aangelegenheden te regelen zonder inmenging van buitenaf, wat betekent dat de rechtbanken over het algemeen niet kunnen ingrijpen in parlementaire beraadslagingen, ook bij schending door een eigen kamer procedureregels.

73. De **Franse** Raad van State baseert zijn onbevoegdheidsoordeel op het feit dat het sanctiesysteem dat is vastgelegd in de regels van de Nationale Assemblee maakt deel uit van het statuut van parlementariërs, waarvan de specifieke regels voortvloeien uit: de aard van hun taken; die status heeft daarbij betrekking op de uitoefening van soevereiniteit door de leden van het parlement.

74. Het **Ierse** Hooggerechtshof heeft geoordeeld dat de rechtbanken geen enkele rechterlijke toetsing van tussenkomsten binnen de twee kamers van het Parlement of voor de parlementaire commissies. Hieruit volgt dat zelfs opmerkingen die aanzetten tot haat gemaakt voor een van die kamers zijn uitgesloten van toetsing door de rechtbanken en parlementariërs zijn alleen verantwoording verschuldigd aan de kamer waarvan ze lid zijn.

Machine Translated by Google

75. Er zijn echter enkele uitzonderingen **(Duitsland, Litouwen, Slowakije, Slovenië, Spanje** en regionale parlementen van het **Verenigd Koninkrijk).** In tegenstelling tot bijvoorbeeld de Britse parlement, de regionale parlementen (namelijk het **Schotse** parlement en de **Welsh** en **Noord-Ierse** assemblees) hebben niet het recht om hun eigen te reguleren binnenlandse zaken zonder inmenging van buitenaf. Dienovereenkomstig zijn hun beslissingen om sancties opleggen kunnen voor de rechter worden aangevochten, op dezelfde manier als elke andere intern besluit van het Parlement dat rechtsgevolgen kan hebben.

76. In **Duitsland** is in die mogelijkheid voorzien in de wet op de federale Grondwettelijk Hof en de respectieve wetten op de constitutionele hoven van de deelstaten *(Länder).* Volgens die wetten moet het betrokken parlementslid: aantonen dat de opgelegde disciplinaire sanctie in strijd is met of inbreuk maakt op de rechten of plichten die hem door de Grondwet zijn toegekend. Wat dat betreft is de Duitse Federale Constitutionele Hof heeft geoordeeld dat berisping *(Rüge)* niet invloed hebben op de status van parlementariërs en daarom wordt het uitgesloten van beoordeling door de rechtbanken in de regel. Andere disciplinaire sancties, zoals de intrekking van spreekrecht, een tijdelijke uitsluiting van een zitting of een boete kunnen de rechten aantasten genoten door een parlementslid op grond van de Grondwet en kan daarom aangevochten in een gerechtelijke procedure voor het Federale Grondwettelijk Hof (of eerder) de constitutionele hoven van de *deelstaten* in het geval van leden van de parlementen van die *deelstaten).*

77. Evenzo is in **Spanje** het vermogen van een parlementariër die onderworpen is aan een sanctie om gerechtelijke procedures zijn voorzien in de wet op het Grondwettelijk Hof. Meer in het bijzonder wordt in dat verband bepaald dat beslissingen of handelingen die niet de kracht van wet, genomen door wetgevende vergaderingen of organen van die vergaderingen, en die inbreuk maken op de door de Grondwet beschermde rechten of vrijheden, kunnen de onderwerp van een vordering in overeenstemming met de interne regels van de kamers of assemblages. Zo wordt opgemerkt dat een aanvraag van a parlementariër is onderworpen aan formele vereisten, zoals de naleving van een deadline, namelijk zes maanden in **Duitsland** en drie maanden in **Spanje,** volgende het opleggen van de bestreden sanctie.

78. Het **Litouwse** Grondwettelijk Hof en het **Slowaakse** Hooggerechtshof hebben indirect erkende het recht van parlementariërs om een rechtszaak aan te spannen tegen een besluit waarbij aan hen een disciplinaire sanctie wordt opgelegd. In dat verband heeft de voormalige rechtbank

Machine Translated by Google

heeft geoordeeld dat eenieder het recht moet hebben om een procedure te starten wanneer zijn of haar rechten zijn geschonden, en dat het ontbreken van regels die uitdrukkelijk voorzien in de recht om een procedure te starten op zich betekent niet dat dat grondrecht in twijfel getrokken. Laatstgenoemde rechtbank heeft geoordeeld dat, wanneer een geschil aanhangig wordt gemaakt, een rechtbank en dat geschil valt niet onder de bevoegdheid van enig ander publiek autoriteit, kan zij niet vaststellen dat zij onbevoegd is, ondanks het feit dat haar bevoegdheid is niet bij wet vastgelegd.

79. Bovendien zijn in **Litouwen** de administratieve rechtbanken bevoegd om kennis te nemen van en het bepalen van acties die zijn ingesteld door parlementariërs die onderworpen zijn aan een sanctie tegen een besluit van de ethische commissie van het Parlement. Zo ook in **Slovenië,** parlementariërs kunnen bij de bestuursrechter procederen tegen een beslissing over het verlies van hun geldelijke recht.

80. Er moet nog worden opgemerkt dat in sommige lidstaten het antwoord op de vraag of een disciplinaire sanctie voor een rechtbank kan worden aangevochten, is niet zo duidelijk. Dit is het geval in **Bulgarije,** waar het Grondwettelijk Hof in een arrest oordeelde dat: maatregelen genomen op grond van de regels van de Nationale Assemblee kunnen geen onderwerp zijn van een actie via officiële kanalen of van een gerechtelijke procedure, maar alleen die van een constitutionele uitdaging. De rechtbank ging echter niet in op die verklaring in het arrest in kwestie en de herzieningsprocedure met betrekking tot de naleving van die regels zijn niet bij wet vastgelegd.

81. In de **Tsjechische Republiek** blijkt uit de rechtspraak dat een besluit waarbij een disciplinaire sanctie op een parlementariër kan geen onderwerp zijn van juridische procedures. Niettemin, volgens de juridische literatuur, een overzicht van de grondwettigheid van de besluiten die in het kader van een tuchtprocedure zijn genomen, is niet: in de regel uitgesloten.

B. REIKWIJDTE VAN GERECHTELIJKE BEOORDELING

82. Met betrekking tot het spreekrecht dat door een parlementslid is opgeëist voor de **Duitse** Federale Constitutionele Hof, oordeelde die rechtbank dat dat recht niet geldt weerspiegelen de vrijheid die een burger geniet ten opzichte van de staat, maar is eerder een essentieel het recht om deel te nemen aan parlementaire activiteiten. Volgens het Grondwettelijk Hof van Saksen, kunnen spreekrechten worden beperkt waar ze worden gebruikt om te plegen misdrijven zoals het beledigen van mensen in officiële functies. Op dezelfde gronden is het

Machine Translated by Google

duidelijk uit de **Hongaarse** constitutionele rechtspraak dat de vrijheid van meningsuiting van parlementariërs moeten op een lager niveau worden beschermd dan waarop de vrijheid van meningsuiting wordt beschermd als een grondrecht.

83. Dienaangaande bepaalt de **Duitse** constitutionele rechtspraak dat de toepassing van juridische aan interpretatie onderhevige concepten die met name in interne regels worden gebruikt 'parlementaire orde' en 'de waardigheid van het parlement' vallen in wezen onder de bevoegdheid van de voorzitter van het Parlement. Desalniettemin is rechterlijke toetsing dat niet beperkt tot de vraag of de sanctie willekeurig is opgelegd of onjuist. In de Duitse rechtspraak is de regel vastgelegd dat rechterlijke toetsing moet zijn robuuster wanneer een sanctie geen betrekking heeft op het gedrag van een parlementslid maar op opmerkingen van hem of haar.

84. De procedure werd aanhangig gemaakt bij het Grondwettelijk Hof van Mecklenburg Vorpommern (een van de *deelstaten* in **Duitsland** in het uiterste noorden van het land) door een parlementariër die tot de orde was geroepen omdat hij had gebeld homoseksuelen een 'gelukkig kleine minderheid'. Die rechtbank heeft zijn vordering op de op grond dat de desbetreffende voorwaarden de menselijke waardigheid niet schenden. Daarentegen is de procedure aangespannen tegen de sancties voor denigreren van een andere parlementariër en voor opmerkingen die beledigend zijn voor demonstranten van een tegengestelde politieke overtuiging werden ontslagen door de constitutionele hoven van de respectieve *Länder* **(Duitsland).**

85. Het **Spaanse** Grondwettelijk Hof heeft het beroep van een lid van parlement dat voor een maand uit haar functie was geschorst omdat ze had opgeroepen de voorzitter van de raad van de regering 'corrupt' tijdens diens interventie voor de parlementaire vergadering, en voor het blijven spreken nadat ze tot de orde was geroepen en haar spreekrecht werd ingetrokken na een waarschuwing. Het Grondwettelijk Hof oordeelde dat de regels van de vergadering niet waren: geschonden aangezien het debat tijdens de betreffende sessie normaal kon doorgaan ondanks de storing. Daarnaast oordeelde het Grondwettelijk Hof dat een procedurele regel werd geschonden toen de sanctie werd opgelegd, omdat deze werd opgelegd na verder debat over andere zaken had plaatsgevonden, wat inhield dat er een niet voldoen aan de eis dat sancties onmiddellijk worden toegepast.

86. Verder moet worden opgemerkt dat het Grondwettelijk Hof van de **Tsjechische Republiek,** die meent dat het niet bevoegd is om een rechterlijke toetsing van disciplinaire

Machine Translated by Google

procedure waarbij een parlementariër betrokken was, bleek niettemin dat het een andere mening als de vergadering haar bevoegdheden zou overschrijden (bijvoorbeeld waar a sanctie niet op grond van een wet is opgelegd).

C. RECHTSPRAAK VAN HET EUROPEES HOF VOOR DE RECHTEN VAN DE MENS

87. Het Europees Hof voor de Rechten van de Mens ('EHRM') heeft al uitspraak gedaan over de toetsing van disciplinaire sancties tegen parlementariërs. In dat opzicht moet de verwijzing worden gedaan bij het arrest van de Grote Kamer van 17 mei 2016 in *Karácsony en Anderen tegen Hongarije.* [3] In dat arrest, na te hebben vastgesteld dat er sprake was van inmenging, het EHRM verwijst naar dezelfde drie criteria om de verenigbaarheid van de sanctie wordt onderzocht met artikel 10 [4] van het Europees Verdrag voor de Bescherming van de mensenrechten en fundamentele vrijheden ('EVRM') zoals die welke het gebruikt in zijn rechtspraak over de toetsing van beperkingen van de vrijheid van meningsuiting: namelijk het feit dat de inmenging wettelijk is voorgeschreven; het feit dat het nastreeft een van de legitieme doelstellingen van artikel 10 § 2 van het EVRM en het feit dat het is 'noodzakelijk in een democratische samenleving'.

88. Het EHRM lijkt veel belang te hechten aan de vrijheid van meningsuiting van parlementariërs in het algemeen, en aan die van parlementsleden van de oppositie in het bijzonder, wat in het laatste geval een strengere toetsing van de hun opgelegde disciplinaire sancties.

89. Herziening van disciplinaire sancties zal beperkt zijn wat betreft de wijze, timing en plaats gekozen door de parlementariërs voor hun interventies, vanwege de bevoegdheid van de Staten en hun parlementen in dat opzicht.

[3] Aanvragen nrs. 42461/13 en 44357/13.
Dit is de eerste zaak waarin het EHRM de naleving van artikel 10 EVRM heeft moeten onderzoeken van disciplinaire sancties die zijn vastgesteld tegen parlementariërs vanwege de wijze waarop zij zich in het parlementaire district hadden uitgesproken.

[4] '1. Iedereen heeft recht op vrijheid van meningsuiting. Dit recht omvat de vrijheid om een mening te koesteren en informatie en ideeën te ontvangen en door te geven zonder inmenging van de overheid en ongeacht grenzen. Dit artikel belet staten niet om licenties te eisen van omroep-, televisie- of bioscoopondernemingen.

2. De uitoefening van deze vrijheden, aangezien zij plichten en verantwoordelijkheden met zich meebrengt, kan onderworpen zijn aan de formaliteiten, voorwaarden, beperkingen of sancties die door de wet zijn voorgeschreven en noodzakelijk zijn in een democratische samenleving, in het belang van de nationale veiligheid, territoriale integriteit of openbare veiligheid, voor het voorkomen van wanorde of misdaad, voor de bescherming van de gezondheid of de goede zeden, voor de bescherming van de reputatie of rechten van anderen, voor het voorkomen van de openbaarmaking van in vertrouwen ontvangen informatie, of voor het handhaven van het gezag en de onpartijdigheid van de rechterlijke macht.'

Machine Translated by Google

90. Die beoordeling zal echter worden uitgebreid wat betreft de inhoud van opmerkingen van
parlementariërs, aangezien de Staten zeer weinig speelruimte hebben om dergelijke opmerkingen te reguleren.

91. Ook lijkt het erop dat bij haar toetsing om te bepalen of de door a . opgelegde sanctie
parlement is 'noodzakelijk in een democratische samenleving', schrijft het EHRM in het bijzonder
aandacht voor de vraag of er in de procedure voor het opleggen van die sanctie
effectieve procedurele waarborgen, waaronder minimale waarborgen, zoals het recht op
de parlementariër onder voorbehoud van de sanctie te worden gehoord.

92. Een door een nationaal parlement opgelegde disciplinaire sanctie zou dus kunnen zijn:
in strijd met artikel 10 EVRM zowel wegens een procedurefout
(schending van de rechten van de aan de sanctie onderworpen parlementariër, niet
motivering van de sanctie etc.) en wegens niet-nakoming
materiële regels (schending van het evenredigheidsbeginsel, de sanctie in
vraag is niet wettelijk voorgeschreven enz.).

93. In het arrest *Karácsony e.a. v. Hongarije,* reeds aangehaald , wordt in de praktijk
Het EHRM spitst zijn analyse toe op de vraag of de beperking van de vrijheid van
meningsuiting vergezeld ging van effectieve en adequate waarborgen om misbruik te voorkomen.
Onder verwijzing naar het beginsel van de autonomie van het Parlement, maakt het onderscheid tussen:
twee situaties in dat opzicht. De eerste situatie betreft duidelijk een parlement
misbruik maken van zijn bevoegdheden, willekeurig of zelfs te kwader trouw handelen door een sanctie op te leggen
waarin niet is voorzien in zijn interne regels of die zonder twijfel
onevenredig is aan het vermeende disciplinaire strafbare feit. Zo'n parlement kan niet vertrouwen
op haar autonomie om de door haar opgelegde sanctie te rechtvaardigen, en het EHRM kan daarom
haar volledige toetsingsbevoegdheid met betrekking tot die sanctie uitoefenen. De tweede situatie is:
die van een parlementariër die onderworpen is aan een sanctie tegen wie de parlementaire procedure
biedt geen fundamentele procedurele waarborgen om de parlementariër in staat te stellen de
hem of haar opgelegde disciplinaire maatregel.

94. Het EHRM erkent dat er een onderscheid is tussen onmiddellijke sancties, die:
onmiddellijk voorkomen dat een parlementariër zich uitspreekt, en *a*
sancties *achteraf .* In het geval van laatstgenoemde sancties, de procedurele waarborgen
beschikbaar gesteld moet, als minimumvereiste, de parlementariër
betreft het recht om te worden gehoord in het kader van een parlementaire procedure die voorafgaat aan de

Machine Translated by Google

opleggen van de sanctie. [5] De procedures voor de uitvoering van dat recht om te worden gehoord moeten zijn afgestemd op de parlementaire context en moeten ervoor zorgen dat de parlementaire minderheid eerlijk en gepast wordt behandeld. Verder kan elke beslissing *a posteriori het* opleggen van een disciplinaire sanctie moet de essentiële gronden bevatten voor: die sanctie, om de betrokken parlementariër in staat te stellen de rechtvaardiging ervoor en om het publiek in staat te stellen daarin enige controle uit te oefenen groet.

IV. GEVOLGTREKKING

95. In de regel moeten de leden van de nationale parlementen zich houden aan een bepaald aantal gemeenschappelijke gedragsregels die bedoeld zijn om op de een of andere manier de goede werking van het parlementaire werk.

96. Om de naleving van die regels te verzekeren, moet de vergadering en/of haar voorzitter kan een breed scala aan disciplinaire sancties opleggen, van een eenvoudige oproep tot tijdelijke uitsluiting of zelfs de verwijdering uit de electieve functie gehouden binnen de bijeenkomst.

97. Hoewel in alle lidstaten de lijst van gronden waarop disciplinaire sancties parlementariërs kunnen worden opgelegd, omvatten onder meer het in gevaar brengen van de juiste functioneren van het werk van de vergadering en verschillende vormen van vooroordelen veroorzaakt aan leden van die vergadering, opmerkingen die als beledigend of provocerend worden beschouwd jegens derden, zoals migranten, vormen echter geen grond op *zich* **België** of **Frankrijk.** Bovendien is er, gezien het gebrek aan relevante informatie, geen duidelijk antwoord op de toepasselijkheid van die laatste grond in **Griekenland, Ierland, Italië, Luxemburg, Roemenië** of **Spanje.**

98. In de overgrote meerderheid van de lidstaten blijkt uit wetgeving of het is duidelijk volgens de jurisprudentie dat de bevoegdheden van de assemblees met betrekking tot hun eigen leden en hun recht om binnen hun muren tucht af te dwingen zijn absoluut en exclusief, en dat de rechtbanken alleen kunnen vaststellen dat ze niet bevoegd zijn om te schikken geschillen daarover.

[5] Onder verwijzing naar artikel 41 § 2 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie stelt het EHRM vast dat dat recht om te worden gehoord in democratische staten steeds meer een procedurele basisregel lijkt te worden.

Machine Translated by Google

99. Overeenkomstig de **Duitse** constitutionele rechtspraak is de toepassing van
aan interpretatie onderhevige juridische begrippen die worden gebruikt in de interne regels van de
parlementen, in het bijzonder 'parlementaire orde' en 'de waardigheid van het parlement',
valt in wezen onder de bevoegdheid van de voorzitter van het Parlement.
Toch beperkt de rechterlijke toetsing zich niet tot de vraag of de sanctie
willekeurig of ongepast is opgelegd. Bovendien moet die beoordeling robuuster zijn
wanneer een sanctie niet betrekking heeft op het gedrag van een parlementslid, maar op de
opmerkingen van hem of haar.

100. Het lijkt erop dat **Spanje** de enige beschouwde lidstaat is waar onderdanen
grondwettelijke rechtspraak voorziet duidelijk in de mogelijkheid om een tuchtmaatregel nietig te verklaren
sanctie opgelegd aan een parlementariër, zowel voor materiële als procedurele fouten.
Aangezien er geen relevante jurisprudentie is in de drie andere lidstaten die voorzien in:
de mogelijkheid van een rechtsmiddel in dergelijke zaken **(Litouwen, Slowakije** en
Slovenië), is het niet mogelijk om conclusies te trekken over de reikwijdte van rechterlijke toetsing
in die staten.

101. Ten slotte, wat betreft de rechtspraak van het EHRM over de toetsing van tuchtrechtelijke
sancties opgelegd aan parlementsleden, kan worden opgemerkt dat, na te hebben vastgesteld dat:
sprake was van inmenging, verwijst het EHRM naar dezelfde drie criteria om de
verenigbaarheid van de sanctie die wordt onderzocht met artikel 10 van het EVRM als die
die zij gebruikt in haar rechtspraak over de toetsing van de beperkingen van de vrijheid van
uitdrukking: namelijk het feit dat de inmenging bij wet is voorgeschreven; het feit dat
het een van de legitieme doelen van artikel 10, § 2 EVRM nastreeft en
het feit dat het 'noodzakelijk is in een democratische samenleving'.

102. Bovendien, gezien de betekenis die het aan de vrijheid van meningsuiting van
parlementariërs heeft het EHRM speciale regels ontwikkeld voor de toetsing die:
het voert de disciplinaire sancties uit die zijn opgelegd aan parlementsleden. Dus, het is
beoordeling zal beperkt zijn wat betreft de manier, timing en plaats gekozen door de
parlementariërs voor de interventies. Het zal daarentegen worden uitgebreid met betrekking tot:
de inhoud van opmerkingen van parlementariërs.

…

Machine Translated by Google

SAMENVATTINGSTABELLEN

I. MATERIEEL RECHT

A. BESTAAN VAN EEN REGELING DIE DISCIPLINAIRE SANCTIES VOORZIET MET BETREKKING TOT PARLEMENTAREN

JA	NEE
Oostenrijk	Estland
België	Portugal
Bulgarije	Zweden
Kroatië	
Tsjechië	
Denemarken	
Finland	
Frankrijk	
Duitsland	
Griekenland	
Hongarije	
Ierland	
Italië	
Letland	
Litouwen	
Luxemburg	
Nederland	
Polen	
Roemenië	
Slowakije	
Slovenië	
Spanje	
Verenigd Koningkrijk	
TEMPO	

Machine Translated by Google

B. REDENEN WAAROP DISCIPLINAIRE SANCTIES KUNNEN WORDEN OPGELEGD

1. DE JUISTE WERKING VAN HET PARLEMENTAIRE WERK IN COMPROMISTEN

Geldige grond in alle lidstaten die voorzien in disciplinaire sancties tegen parlementsleden en bij de PACE.

2. VOOROORDEEL VEROORZAAKT AAN DE LEDEN VAN HET PARLEMENT

Geldige grond in alle lidstaten die voorzien in disciplinaire sancties tegen parlementsleden en bij de PACE.

3. OPMERKINGEN DIE ALS BESLISSEND OF PROVOCATIEF WORDEN GEACHT TEN OPZICHTE VAN DERDEN, ZOALS HIER MIGRANTEN

JA	**Geen duidelijk antwoord, maar een bij voorbaat JA**	**NEE**	**Geen relevante informatie**
Oostenrijk Bulgarije Kroatië Tsjechië Denemarken Finland Duitsland Hongarije Letland Litouwen Nederland Polen Slowakije Slovenië Verenigd Koningkrijk TEMPO	Griekenland Ierland Italië Luxemburg Roemenië	België Frankrijk	Spanje

Machine Translated by Google

C. BESCHIKBARE SANCTIES

Afkeuring	Verlies van geldelijke rechten	Opschorting van deelname aan parlementaire werkzaamheden	Prima	Ander (oproep tot bestelling, intrekking spreekrecht etc.)
België	Bulgarije	België	Tsjechisch Republiek	Oostenrijk
Bulgarije	Frankrijk	Bulgarije	Duitsland	België
Tsjechië	Duitsland	Kroatië	Letland	Bulgarije
Finland	Griekenland	Tsjechisch Republiek	Slowakije	Tsjechisch Republiek
Frankrijk	Hongarije	Denemarken	Verenigde Koninkrijk	Denemarken
Duitsland	Litouwen	Finland		Finland
Griekenland	Luxemburg	Frankrijk		Frankrijk
Hongarije	Polen	Duitsland		Duitsland
Ierland	Slovenië	Griekenland		Griekenland
Italië	Spanje	Hongarije		Hongarije
Letland	Verenigde Koninkrijk	Ierland		Italië
Litouwen		Italië		Litouwen
Luxemburg		Letland		Luxemburg
Polen		Litouwen		Nederland
Roemenië		Luxemburg		Polen
Slovenië		Nederland		Roemenië
Verenigde Koninkrijk		Polen		Slowakije
		Roemenië		Slovenië
		Slowakije		Spanje
		Slovenië		Verenigde Koninkrijk
		Spanje		TEMPO
		Verenigd Koningkrijk		
		TEMPO		

Machine Translated by Google

II. REGLEMENT VAN PROCEDURE

Procedurele waarborgen voor parlementariërs			
Recht om te worden gehoord	**Toegang tot het dossier**	**Assistentie van een advocaat**	**Intern beroep**
België			België
Bulgarije	Bulgarije	Bulgarije	Bulgarije
			Kroatië
Tsjechië	Tsjechië	Tsjechië	Tsjechië
			Denemarken (gedeeltelijk)
Finland	Finland	Finland	
Frankrijk			
Duitsland			Duitsland
Griekenland			Hongarije
Ierland			
Italië			
Letland	Letland		
Litouwen	Litouwen	Litouwen (a priori)	Litouwen
Luxemburg			
Polen	Polen		Polen
Roemenië			Roemenië (gedeeltelijk)
Slowakije	Slowakije		Slowakije (gedeeltelijk)
	Slovenië	Slovenië	Slovenië
Spanje	Spanje	Spanje	Spanje
TEMPO			

Machine Translated by Google

Machine Translated by Google

III. RECHTERLIJKE TOETSING

Mogelijkheid om een procedure aan te spannen om sancties aan te vechten die zijn opgelegd voor opmerkingen gemaakt in de uitoefening van parlementaire taken		
Ja	**Nee**	**Geen duidelijke reactie of geen relevante informatie**
Duitsland Litouwen Slovenië (gedeeltelijk) Spanje	Oostenrijk België Kroatië Finland Frankrijk Griekenland Hongarije Ierland Italië Letland Luxemburg Nederland Polen Roemenië Verenigd Koningkrijk	Bulgarije Tsjechië Denemarken Slowakije TEMPO

Directorate-General for Library,
Research and Documentation

RESEARCH NOTE

Freedom of expression of parliamentarians

[…]

Subject: Analysis of the disciplinary sanctions that may be imposed by the parliaments of the Member States because of an opinion expressed or comments made by a member of parliament before the assembly. Presentation of the grounds on which sanctions may be imposed and identification of the most significant specific cases of application.

[…]

September 2017
[…]

SUMMARY

INTRODUCTION

1. The freedom of expression of parliamentarians forms part of the legal tradition of all Member States. It finds expression in the requirement to protect parliamentarians, in their capacity as elected representatives, when they are performing their duties within the parliamentary precinct.

2. However, that protection does not mean that a parliamentarian who has failed to comply with the rules of conduct within the assembly in which he or she sits cannot be subject to disciplinary sanctions for his or her disruptive conduct.

3. This note considers the freedom of expression of the members of the national parliaments of the Member States from two separate perspectives: on the one hand, the system of disciplinary sanctions imposed by those parliaments on their members for comments made in the course of their parliamentary duties and actual application of those sanctions, and, on the other hand, the nature and the scope of the review by the national courts of the sanctions imposed.

4. Research was conducted in two stages. In an initial stage, the existing relevant rules, practice and/or case-law in the legal systems of all the Member States (with the exception of Cyprus and Malta) was reviewed. The rules applicable to the Parliamentary Assembly of the Council of Europe ('PACE') were also examined. On the basis of that research (for the findings, see the tables and questionnaires contained in the annex), the second stage saw the selection of the judicial orders deemed representative of the array of existing or planned solutions in the national laws. Those legal orders [1] formed the basis of a more in-depth study and are the subject of the contributions that follow this summary of their content.

5. In that regard, consideration will first be given to the internal rules of the parliaments of the Member States which provide for a system of disciplinary sanctions and, in particular, the grounds on which sanctions may be imposed (**I**.), before examining the relevant procedural rules (**II**.) and, lastly, the nature and the

[1] An in-depth study was made of Bulgarian, Czech, Finnish, French, German, Hungarian, Irish, Italian, Latvian, Polish, Spanish and UK law as well as the case-law of the European Court of Human Rights.

scope of judicial review of the sanctions imposed by the Parliament on one of its members in the different national legal orders, as well as the case-law of the European Court of Human Rights on the review of those disciplinary sanctions (**III**.).

I. SYSTEM OF DISCIPLINARY SANCTIONS IMPOSED ON A PARLIAMENTARIAN

A. EXISTENCE OF A SYSTEM PROVIDING FOR DISCIPLINARY SANCTIONS

1. MEMBER STATES WITH SUCH A SYSTEM

6. In the vast majority of the Member States examined, provision is made for a system of disciplinary sanctions that may be imposed on parliamentarians.

7. In some Member States, the rules on the conduct of parliamentarians are laid down in the national constitution, without being reproduced in laws or regulations, and in very brief terms. This is the case in **Finland**: the Finnish Constitution provides that members of parliament must behave in a serious and dignified manner that does not cause offence to any other person.

8. In other Member States, the Constitution entitles the national assemblies to lay down the rules of conduct and to ensure compliance with them (**Hungary** and **Ireland**), or that power is the natural extension of the assembly's right to govern its own functioning (**Spain** and **PACE**).

9. The system of disciplinary sanctions listing the grounds on which sanctions may be imposed, the range of applicable sanctions and the safeguards protecting parliamentarians in that regard are almost always laid down in the specific law on the national assembly (**Hungary**) and/or in the rules governing a respective assembly (**Bulgaria**, **Czech Republic**, **France**, **Germany**, **Ireland**, **Italy**, **Latvia**, **Poland**, **Spain**, **United Kingdom** and **PACE**).

10. In addition, in **Ireland**, the internal rules are supplemented by the rulings of the chairs of each chamber ('the Salient Rulings of the Chair'): for example, Salient Ruling No 428 contains a list of unparliamentary expressions which have been deemed unacceptable.

11. Furthermore, in most Member States, in addition to the disciplinary rules laid down in the laws and/or regulations set out below, there is a set of rules of parliamentary ethics or codes of conduct with which parliamentarians are supposed to comply. Application of those rules is monitored by parliamentary committees or commissions that have the power to recommend that a certain number of sanctions be imposed or to impose them themselves (**Bulgaria**, **Ireland**, **Latvia**, **Poland**, **United Kingdom** and **PACE**).

2. MEMBER STATES WITHOUT SUCH A SYSTEM

12. This category includes a limited number of Member States (**Estonia**, **Portugal** and **Sweden**) whose legislation does not provide for disciplinary sanctions, strictly speaking, in respect of parliamentarians. In order to maintain order in parliamentary debates, the president of the respective assembly can withdraw speaking rights from a parliamentarian only if he or she does not heed the call to order and continues to make insulting remarks.

13. In addition, in **Portugal**, in cases of slander, the parliamentarians concerned are entitled to speak for two minutes before the Parliament. In **Sweden**, it falls to the political parties to ensure that their members observe good behaviour in the Parliament.

B. GROUNDS ON WHICH SANCTIONS MAY BE IMPOSED

1. COMPROMISING THE PROPER FUNCTIONING OF PARLIAMENTARY WORK

14. The rules governing discipline within the assembly all seek in one way or another to ensure that parliamentary work proceeds in an orderly fashion. Accordingly, compromising the proper functioning of such work is one of the valid grounds for imposing a disciplinary sanction in **all the Member States** providing for such sanctions in respect of parliamentarians and at the **PACE**.

15. The most striking example of the prohibition of inappropriate conduct is the ban on any use of force or violence, coupled with the ban — whether express (**Spain**) or not — on the bearing of arms.

16. In addition, a parliamentarian's clear refusal to comply with the internal rules and obstructive behaviour by words or actions serve very often as the ground for imposing a disciplinary sanction on that individual.

17. Here are some examples of such unlawful conduct: attempt to compromise, in general terms, the authority of the president of the assembly by challenging his or her management of a sitting (**Germany**), refusal to end an intervention (**Bulgaria**), refusal to comply with a call to order, inclusion in an intervention of irrelevant comments or tiresome repetition (**Hungary**), refusal to comply with the request by the president of the assembly to leave the chamber (**Italy**) etc.

18. A disciplinary sanction may therefore be imposed for language or conduct threatening the dignity of the assemblies (**France**, **Germany**, **Latvia** and **Poland**), which is one of the component values of parliamentary order. It is noted, by way of example, that in **France** any parliamentarian who has failed to comply with the rules laid down in the assembly's code of ethics may be subject to disciplinary sanctions.

2. PREJUDICE CAUSED TO MEMBERS OF PARLIAMENT

19. In **all the Member States** providing for disciplinary sanctions in respect of parliamentarians and at the **PACE**, threatening, intimidating, provoking or insulting other members of the assembly may serve as a ground for imposing such a sanction on a parliamentarian.

20. Thus, any parliamentarian who makes a personal accusation or engages in a personal attack against another parliamentarian or who directs insults, provocative comments or threats to one or more of his or her colleagues (**Bulgaria**, **France**, **Italy** and **Portugal**) or who is found guilty of insulting a person in an official position or of provocative actions towards the assembly or its president (**France** and **Poland**) may be subject to disciplinary sanctions.

21. Prejudice caused by parliamentarians to other public figures may also be punishable by a disciplinary sanction (**Bulgaria**, **Czech Republic**, **France**, **Italy** and **Poland**). In that connection, in **France**, any parliamentarian found guilty of insulting or engaging in provocative or threatening conduct towards the President of the

Republic, the Prime Minister, members of the government or the assemblies provided for in the Constitution may be the subject of disciplinary sanctions.

3. COMMENTS DEEMED TO BE INSULTING OR PROVOCATIVE TOWARDS THIRD PARTIES

22. In all the Member States, with the exception of **Belgium** and **France**, comments deemed to be insulting or provocative towards third parties, such as migrants, are, as such, a ground for imposing a disciplinary sanction on a parliamentarian under the applicable rules of those Member States.

23. The prohibition on making insulting comments towards third parties may be worded in general terms: the conduct of a member of parliament must not cause offense to any other person (**Finland** and **Poland**) and it must be polite in relation to society as a whole (**Latvia**), and remarks constituting an affront to human dignity are prohibited (**PACE**).

24. In the **Bulgarian** Parliament, members of parliament are not allowed to engage in personal attacks against, make offensive remarks or gestures towards or threaten anyone, or disseminate information relating to the private life of citizens or damaging their good reputation.

25. In rarer cases, there is an express provision: a sanction must be applied where, in the course of his or her intervention, a member of parliament uses an indecent or offensive expression in relation to a person or a group, in particular a national, ethnic, racial or religious group (**Hungary**). Parliamentary codes of ethics may include such provisions (**Latvia** and **Poland**). For example, in **Latvia** such a code prohibits parliamentarians from referring, inter alia, to the race, nationality or social background of an opponent in their speeches.

26. In some cases, not only the words but also the actions of a member of parliament may be regarded as insulting towards third parties. For instance, in **Finland** a member of parliament was issued with a reprimand by the president of the assembly for having taken a photograph of his guest, who made a Hitler salute in the gallery of the meeting room.

27. Nonetheless, it cannot be concluded with certainty from the rules in force in some Member States and the lack of a parliamentary practice of applying sanctions for

insulting comments made towards third parties that such a sanction may be imposed on the ground in question, even though *a priori* that option does not appear to be ruled out (**Greece**, **Ireland**, **Italy**, **Luxembourg** and **Romania**).

C. AVAILABLE SANCTIONS

28. There is a wide range of sanctions that may be applied to members who fail to comply with the rules of conduct within the assembly. They will be presented below in increasing order of severity, from a simple call to order to the suspension of a parliamentarian or even his or her dismissal.

1. CALL TO ORDER AND WITHDRAWAL OF SPEAKING RIGHTS

29. A call to order is not only the least serious sanction, it is also the most widespread. It is normally applied to any member who disrupts debate or parliamentary order. Some Member States also have an '*ad rem*' call-to-order sanction which may be imposed on any speaker who deviates from the subject of the deliberations as defined in the order of business (**Hungary** and **Poland**).

30. The next sanction is usually a call to order that is entered in the parliamentary record. This sanction may be used against any parliamentarian who, in the same sitting, has been the subject of an initial call to order or who has insulted, provoked or threatened a colleague (**France** and **PACE**).

31. It is noted that in some Member States (**Hungary** and **Spain**), after being reprimanded or called to order once, a member who continues to flout the regulatory requirement may (temporarily) be denied the right to speak.

32. Furthermore, speaking rights may also be withdrawn without a call to order. This is the case in **Hungary**, where a member of parliament challenges a ruling of the chair of the sitting or the fact that that person is chairing the sitting, save where that member submits a point of order.

33. In addition, the call-to-order sanction might not be expressly listed as a disciplinary measure (**Ireland**). However, even in that scenario, the president of the assembly still has the power to put a stop to obstructionist interventions.

34. Cases of application of the sanction in question include the following: the denigration of homosexuals as a 'fortunately small minority' (**Germany**); heckling during the voting process, comparing a parliamentarian to an 'anaesthetised slacker', a statement to the effect that migrants have a 'vision of the world like that of Neanderthal man' and that Neanderthal man was 'fortunately wiped out in our country' (**Austria**); offensive gestures made to colleagues (giving them the finger or sticking up two fingers), imitating the clucking of chicken whilst a female colleague was speaking during a sitting, or even a male member of parliament's refusal to refer to the chair of the sitting in the female form (**France**); a statement made in an article published on a website that the failure of atheists, members of the Orthodox Church and Muslims to respect the Polish Constitution and the values recognised in Poland should serve as grounds for their deportation (**Poland**); reference to incidences of mistreatment by Greek police officers naming those individuals (**PACE**).

2. CENSURE

35. It is noted, first of all, that this is a sanction generally imposed after a call to order where the parliamentarian in question does not heed the instructions and continues to disrupt the order of the sitting.

36. This sanction goes by different names: '**admonition**' (**United Kingdom**), '**reprimand**' (**Latvia** and **United Kingdom**), '**rebuke**' (**Bulgaria**, **Germany** and **Ireland**) and '**censure**' (**Belgium**, **France**, **Italy** and **PACE**). There are two sanctions in **Bulgaria** and **Poland**: reprimand and rebuke. For example, in **Bulgaria**, a member of parliament is subject to rebuke when, despite the call to order or the reprimand, he or she continues to disrupt the order of the sitting or causes disorder within the chamber.

37. Furthermore, in **Latvia**, a reprimand may be given orally, recorded in the minutes of a sitting of the ethics commission or issued in writing, with the option of its publication in the Official Journal. In **Italy** and at the **PACE**, censure may be accompanied by a temporary exclusion.

38. This sanction was imposed on a number of members of parliament who had questioned the honour of President Mitterrand by referring to 'his past' during the war (**France**), a member of parliament who referred to the methods which,

according to him, are used in China and suggested 'lining up people against a wall' (**Latvia**), and a member of parliament who made a personal comment to a colleague, namely 'don't point at me with your dirty finger' (**Poland**).

3. SUSPENSION OF PARTICIPATION IN PARLIAMENTARY ACTIVITY

39. In most Member States, the temporary exclusion of a parliamentarian, which may range from his or her exclusion from the remainder of the sitting to exclusion from a number of sitting days or sessions, is the sanction of last resort (**Finland**, **France**, **Germany**, **Hungary**, **Ireland**, **Italy**, **Latvia** and **United Kingdom**).

40. In **Finland**, a member of parliament may be excluded from parliamentary sittings for a specified period not exceeding two weeks where he or she has repeatedly disrupted the parliamentary order. In **Latvia** the maximum duration of exclusion is six sittings of the Parliament, and in **Spain** a senator's suspension may be up to one year in length where he or she attacks another senator or certain members of the government.

41. In **France**, censure coupled with temporary exclusion means that the parliamentarian is prohibited from taking part in the work of the assembly for a full fifteen days following the imposition of the measure. That period may be increased to thirty days if the parliamentarian refuses to comply with the president's order.

42. In **Hungary**, the maximum duration of the suspension is nine sitting days; it may be applied repeatedly if the parliamentarian continues to resort to physical violence.

43. The sanction of exclusion has already been imposed on some parliamentarians of the left-wing party 'Die Linke' for having shown signs bearing the names of civilians killed in an air raid by the German army in Afghanistan, on one parliamentarian for having denigrated one of his colleagues and on another for having insulted demonstrators of an opposing political persuasion during the discussion on a draft law on demonstrations (**Germany**); on a member of parliament who caused a scene during a public hearing at the National Assembly about the issue of poorly parked ministerial cars (**France**); and on a senator who, during debate in the Senate of a draft law to grant citizenship to people born in Italy, took to the government benches holding a sign on which was written 'Stop the Invasion' (**Italy**).

4. DISMISSAL

44. Since June 2017, the Rules of Procedure of the **PACE** have provided for the possibility of dismissing members holding certain elective offices (President or Vice-Presidents of the PACE and Chairs or Vice-Chairs of the PACE committees) who have engaged in serious misconduct by committing a serious breach or repeated breaches of the provisions of the Code of Conduct of Members of the Parliamentary Assembly. It is conceivable that such serious misconduct takes the form of misuse by one of those members of his or her freedom of expression.

45. For the sake of completeness, it is noted that the list of disciplinary sanctions that may be imposed on members of the Parliament of the **United Kingdom** who engage in disobedience or overtly fail to respect the authority of the chamber also includes expulsion and imprisonment. However, that first sanction is rarely used and has never been used against a member of parliament for comments made by him or her, and the second one was last applied in 1880.

5. FINANCIAL SANCTIONS

46. There are two types of financial sanction: the loss of a monetary entitlement and the imposition of a fine.

47. It is common for a member of parliament who is excluded from a sitting for disciplinary reasons not to receive remuneration for the sittings from which he or she has been excluded (**Bulgaria**, **Germany**, **Hungary**, **Spain** and **United Kingdom**) or for his or her emoluments to be reduced in another way (**France**, **Hungary**, **Poland** and **Spain**). In **France**, even a call to order that is entered in the records automatically entails a loss of one quarter of the allowance paid to a member of the National Assembly for one month. The censure of a member of parliament accompanied by temporary exclusion entails the loss of half of the allowance granted for two months.

48. In **Hungary**, the emoluments of a parliamentarian may be reduced either as an additional sanction or as the main sanction. However, depending on the seriousness of the offence, the maximum amount of the reduction is limited to one third of the monthly emolument of the parliamentarian concerned or to its entirety.

49. Nevertheless, this is not always the case and in some Member States even a member of parliament who is excluded for an extended period usually continues to receive full pay (**Finland**, **Ireland** and **Italy**).

50. Some Member States provide for fines as a disciplinary sanction (**Czech Republic**, **Germany**, **Latvia**, **Slovakia** and **United Kingdom**). For example, in **Latvia**, where a member of parliament is excluded from parliamentary sittings, that member is required to pay a fine amounting to 20% of his or her monthly remuneration for each sitting. In the **Czech Republic**, a fine may extend to an amount equal to the parliamentarian's monthly remuneration. In **Slovakia**, a fine of EUR 1 000 was imposed on two members of parliament for xenophobic and homophobic comments made during a sitting. They used language insulting to, in particular, the Islamic faith and the LGBT community.

6. OTHER TYPES OF DISCIPLINARY MEASURES

51. Other types of disciplinary measures include making an apology (**Czech Republic**, **Ireland** and **United Kingdom**), the removal of defamatory language from the minutes of the debate (**Belgium** and **PACE**), the temporary denial of the right to sign certain acts of the assembly in the case of serious breaches of the rules of conduct (**PACE**) and the identification of a parliamentarian who has broken the rules ('naming') (**Ireland** and **United Kingdom**).

52. In the **United Kingdom**, the naming procedure will also apply to a situation in which a member of parliament engages in hate speech regarding minorities and members of the opposite gender. However, since parliamentary privilege does not apply in criminal matters, the member of parliament could be open to criminal prosecution if his or her words constitute an offence. It may be noted, in this regard, that a member of parliament was questioned by the police following comments made about the wearing of the burqa during a parliamentary debate.

53. Furthermore, in the **Czech Republic**, a parliamentarian who has committed an administrative offence (for example, defamation) subject to the powers afforded to the administrative authorities may opt to have his or her case examined as part of disciplinary proceedings. For instance, there is the case of a Czech senator who had insulted a third party outside the Senate because that person belonged to a national

minority. The comment was examined, at the senator's request, as part of disciplinary proceedings and a fine (of EUR 766) was imposed.

D. PRACTICAL APPLICATION

54. On the one hand, parliamentary debate is generally characterised by self-discipline and compliance with the rules of conduct. It is only during difficult debates in which tensions are exacerbated that disruptive behaviour might occur.

55. For example, in **Finland**, over the past hundred years, disciplinary sanctions have been applied only around 20 times. In **France**, under the Fifth Republic, disciplinary sanctions are rarely imposed and primarily act as a warning or a deterrent.

56. In **Latvia**, the sanctions imposed are not severe and generally consist in oral or written reprimands.

57. On the other hand, in practice, parliamentarians commonly escape any sanction for comments or opinions expressed in the context of parliamentary debate, or more generally in the exercise of their parliamentary duties (**Bulgaria**, **Ireland**, **Netherlands** and **PACE**).

58. It is observed, for instance, that in **Bulgaria** racist hate speech, in which the Roma in Bulgaria were called 'savage, arrogant and aggressive great apes', made from the rostrum of the Bulgarian Parliament in December 2016 passed without any objection. In **Ireland**, even where the competent parliamentary body found that there was an abuse of privilege by a parliamentarian who had named several holders of off-shore bank accounts, sanctions were not imposed.

59. In addition, it is possible that, on the same facts, a sanction is imposed only on the member of parliament of the opposition and not on that of the party in power (**Bulgaria**).

60. It should be noted, however, that in some Member States (**Latvia** and **Poland**) a disciplinary sanction may be imposed on a parliamentarian on account of his or her conduct not only within but also outside the Parliament, such as — for example — on account of an opinion expressed in an article published online.

61. Similarly, in **Poland**, a disciplinary sanction, namely rebuke, was imposed on a member of parliament for having called Polish priests 'uneducated simpletons' in a broadcast interview.

62. In addition, political groups often have their own disciplinary sets of rules and can impose sanctions laid down in their statutes. For example, the **Finnish** political group 'Perussumoalaiset' rebuked one of its members who had committed an offence by expressing hate speech on Facebook.

II. RULES OF PROCEDURE

A. BODY VESTED WITH THE POWER OF SANCTION

63. Disciplinary sanctions, in particular the lowest sanctions and those which are immediately applicable, such as calls to order and the withdrawal of speaking rights, are as a rule handed down by the President of the Assembly or the chair of the sitting at the time of the facts (**Bulgaria**, **Finland**, **France**, **Hungary**, **Ireland**, **Italy**, **Latvia**, **Poland**, **Spain**, **United Kingdom** and **PACE**), who ensures that order is maintained within the assembly and during meetings and debates. In **Hungary**, the chair of a parliamentary committee is also authorised to impose sanctions when that committee is in session. Generally speaking, parliamentarians subject to those sanctions do not enjoy any procedural safeguards in that regard.

64. Heavier sanctions may be imposed by a body of the assembly, for example the Office [2] (**Finland**, **Italy** and **Poland**). They may also be imposed by the assembly itself (**United Kingdom**) or by the assembly on a proposal from the assembly's Office (**France**) or from the chair of the sitting (**Hungary**). In some Member States, they continue to be handed down by the President of the assembly alone (**Bulgaria**, **Germany** and **PACE**).

65. Often, a parliamentary commission or committee responsible, inter alia, for matters of parliamentary ethics ensures that parliamentarians comply with the rules of ethics (**Bulgaria**, **Hungary**, **Latvia**, **Poland** and **United Kingdom**). For example, in **Latvia**, it is on a proposal from such a commission that the Parliament votes for or against a parliamentarian being prohibited from speaking during debates or

[2] The Office is a collegiate body in charge of the internal functioning of the assembly. In some Member States, it is the competent body in disciplinary matters, in particular.

excluded from parliamentary sittings. It is also that commission alone which, in **Latvia**, imposes the reprimand sanction.

B. PROCEDURAL SAFEGUARDS

66. In the case of the imposition of a serious sanction, in most Member States the relevant rules afford parliamentarians the right to be heard or for one of their colleagues to be heard on their behalf (**Bulgaria**, **Czech Republic**, **France**, **Germany**, **Hungary**, **Ireland**, **Latvia**, **Poland**, **United Kingdom** and **PACE**). Furthermore, provision may be made for that right in the case of lower sanctions (**Italy** and **Spain**). For example, in **Italy**, any member who has been called to order and who intends to justify his or her actions or words may speak immediately or at the end of the sitting.

67. In addition, some Member States provide for the possibility of an internal appeal against heavy sanctions (**Bulgaria**, **Germany**, **Hungary**, **Poland** and **United Kingdom**) or those imposed by the commission or committee responsible for matters of parliamentary ethics (**Czech Republic**, **Poland** and **United Kingdom**). For example, in the **United Kingdom**, in the most serious cases, the parliamentarian concerned must be provided with a clear and precise statement setting out the allegations made against him or her, have the option of seeking legal advice, be able to use the services of a legal adviser at any stage of the procedure, hear and cross-examine witnesses, attend meetings at which witness statements are made and other evidence is presented, and receive the corresponding transcripts.

68. Furthermore, in **Spain**, any parliamentarian subject to disciplinary measures, regardless of their severity, for disruptive behaviour within the parliamentary precinct is, as a rule, afforded a remedy enabling him or her to challenge those measures.

69. In **Finland**, even though provision is not made for procedural safeguards in the rules governing the conduct of members of parliament, in practice, in the case of serious sanctions, they have the right to be heard, to access the file and to be assisted by a lawyer.

III. JUDICIAL REVIEW OF DISCIPILINARY SANCTIONS IMPOSED ON A PARLIAMENTARIAN

A. AVAILABILITY OF JUDICIAL REMEDY

70. Once a disciplinary sanction is imposed on a parliamentarian by the assembly of which he or she is a member, the more delicate issue of its review by a court arises.

71. In the vast majority of Member States, a parliamentarian is unable to bring legal proceedings for the annulment of a sanction imposed on him or her by the bodies of the assembly of which he or she is a member (**Finland**, **France**, **Hungary**, **Ireland**, **Italy**, **Latvia**, **Poland** and **United Kingdom**).

72. In some Member States, the relevant rules do not provide for such a possibility (**Italy**, **Latvia** and **Poland**); in others, case-law similarly establishes that administrative, judicial and constitutional courts do not have jurisdiction to hear and determine such an action (**France**, **Hungary**, **Ireland** and **United Kingdom**). For example, in the **United Kingdom**, the Bill of Rights 1689 provides that neither the freedom of speech nor the freedom of debates or proceedings in Parliament can be impeached or questioned in any court or place outside the Parliament itself. This confers on the chambers of the Parliament the right to regulate their internal affairs without outside interference, meaning that the courts generally cannot intervene in parliamentary deliberations, even in the event of a breach by a chamber of its own rules of procedure.

73. The **French** Council of State bases its finding that it lacks jurisdiction on the fact that the system of sanctions laid down in the rules governing the National Assembly forms part of the status of parliamentarians, the specific rules for which arise from the nature of their duties; that status thereby relates to the exercise of national sovereignty by the members of the Parliament.

74. As for the **Irish** Supreme Court, it has found that the courts cannot conduct any judicial review of interventions made within the two chambers of the Parliament or before the parliamentary committees. It follows that even comments inciting hatred made before one of those chambers are excluded from review by the courts and parliamentarians are answerable only to the chamber of which they are a member.

75. There are, however, some exceptions (**Germany**, **Lithuania**, **Slovakia**, **Slovenia**, **Spain** and regional parliaments of the **United Kingdom**). For example, unlike the UK Parliament, the regional parliaments (namely, the **Scottish** parliament and the **Welsh** and **Northern Irish** assemblies) do not have the right to regulate their own internal affairs without external interference. Accordingly, their decisions to impose sanctions may be challenged before the courts, in the same way as any other internal decision of the Parliament capable of producing legal effects.

76. In **Germany**, provision is made for that possibility in the Law on the Federal Constitutional Court and the respective laws on the constitutional courts of the federal states (*Länder*). Under those laws, the member of parliament concerned must demonstrate that the disciplinary sanction imposed infringes or compromises the rights or obligations conferred on him or her by the Constitution. In that regard, the German Federal Constitutional Court has found that reprimand (*Rüge*) does not affect the status of parliamentarians and, therefore, it is excluded from review by the courts, as a rule. However, other disciplinary sanctions, such as the withdrawal of speaking rights, a temporary exclusion from a sitting or a fine may affect the rights enjoyed by a member of parliament under the Constitution and, therefore, may be challenged in judicial proceedings before the Federal Constitutional Court (or before the constitutional courts of the *Länder* in the case of members of the parliaments of those *Länder*).

77. Similarly, in **Spain**, the ability of a parliamentarian subject to a sanction to bring legal proceedings is provided for in the Law on the Constitutional Court. More specifically, it is stipulated, in that regard, that decisions or actions not having the force of law, taken by legislative assemblies or bodies of those assemblies, and which infringe the rights or freedoms protected by the Constitution, may form the subject of an action in accordance with the internal rules of the chambers or assemblies. It is observed, for example, that an application made by a parliamentarian is subject to formal requirements, such as compliance with a deadline, which is six months in **Germany**, and three months in **Spain**, following the imposition of the contested sanction.

78. The **Lithuanian** Constitutional Court and the **Slovak** Supreme Court have indirectly acknowledged the right of parliamentarians to bring legal proceedings against a decision imposing a disciplinary sanction on them. In that regard, the former court

has held that any person must have the right to start proceedings when his or her rights have been infringed, and that the absence of rules expressly providing for the right to start proceedings does not mean, in itself, that that constitutional right is called into question. The latter court has held that, where a dispute is brought before a court and that dispute does not fall within the competence of any other public authority, it cannot find that it lacks jurisdiction despite the fact that its jurisdiction is not established by law.

79. In addition, in **Lithuania**, the administrative courts have jurisdiction to hear and determine actions brought by parliamentarians subject to a sanction against a decision taken by the Parliament's ethics commission. Similarly, in **Slovenia**, parliamentarians may bring proceedings before an administrative court against a decision concerning the loss of their monetary entitlement.

80. It remains to be noted that, in some Member States, the answer to the question of whether a disciplinary sanction may be challenged before a court is not so clear. This is the case in **Bulgaria**, where the Constitutional Court held in a judgment that action taken pursuant to the rules of the National Assembly cannot form the subject of an action through official channels or of legal proceedings but only that of a constitutional challenge. However, the court did not elaborate on that statement in the judgment in question and the review procedure covering compliance with those rules is not established by law.

81. In the **Czech Republic**, it is apparent from the case-law that a decision imposing a disciplinary sanction on a parliamentarian cannot form the subject of legal proceedings. Nevertheless, according to legal literature, a review of the constitutionality of the decisions adopted as part of disciplinary proceedings is not excluded, as a rule.

B. SCOPE OF JUDICIAL REVIEW

82. With regard to speaking rights claimed by a member of parliament before the **German** Federal Constitutional Court, that court found that that right does not mirror the freedom enjoyed by a citizen vis-à-vis the State but is rather an essential right for engaging in parliamentary activities. According to the Constitutional Court of Saxony, speaking rights may be restricted where they are used to commit offences such as insulting people in official positions. On the same grounds, it is

clear from **Hungarian** constitutional case-law that the freedom of expression of parliamentarians must be protected at a lower level than that at which the freedom of expression is protected as a fundamental right.

83. In that regard, **German** constitutional case-law specifies that the application of legal concepts subject to interpretation which are used in internal rules, in particular 'parliamentary order' and 'the dignity of the Parliament', essentially falls within the competence of the President of the Parliament. Nonetheless, judicial review is not limited to the question of whether the sanction was imposed arbitrarily or improperly. German case-law has established the rule that judicial review must be more robust where a sanction relates not to the conduct of a member of parliament but to comments made by him or her.

84. Proceedings were brought before the Constitutional Court of Mecklenburg-Vorpommern (one of the *Länder* in **Germany** located in the far north of the country) by a parliamentarian who had been subject to a call to order for having called homosexuals a 'fortunately small minority'. That court upheld his action on the ground that the terms in question did not violate human dignity. By contrast, the proceedings brought against the sanctions for denigration of another parliamentarian and for comments insulting to demonstrators of an opposing political persuasion were dismissed by the constitutional courts of the respective *Länder* (**Germany**).

85. The **Spanish** Constitutional Court upheld the action brought by a member of parliament who had been suspended from her duties for a month for having called the President of the Council of the government 'corrupt' during the latter's intervention before the parliamentary assembly, and for having continued to speak after being called to order and having her speaking rights withdrawn following a warning. The Constitutional Court found that the rules of the assembly were not violated since debate during the session concerned was able to continue normally despite the disruption. In addition, the Constitutional Court found that a procedural rule was infringed when the sanction was imposed because it was imposed after further debate on other matters had taken place, meaning that there had been a failure to comply with the requirement that sanctions be applied immediately.

86. Furthermore, it must be noted that the Constitutional Court of the **Czech Republic**, which considers that it lacks jurisdiction to conduct a judicial review of disciplinary

proceedings involving a parliamentarian, nevertheless found that it might take a different view if the assembly were to exceed its powers (for example, where a sanction was not imposed on the basis of a law).

C. CASE-LAW OF THE EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS

87. The European Court of Human Rights ('ECtHR') has already ruled on the review of disciplinary sanctions imposed on parliamentarians. In that regard, reference should be made to the judgment of the Grand Chamber of 17 May 2016 in *Karácsony and Others v. Hungary*. [3] In that judgment, after identifying that there was interference, the ECtHR refers to the same three criteria to review the compatibility of the sanction being examined with Article 10 [4] of the European Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms ('ECHR') as those which it uses in its case-law on the review of restrictions on the freedom of expression: namely, the fact that the interference was prescribed by law; the fact that it pursues one of the legitimate aims laid down in Article 10 § 2 of the ECHR and the fact that it is 'necessary in a democratic society'.

88. The ECtHR appears to accord great significance to the freedom of expression of parliamentarians in general, and to that of members of parliament of the opposition in particular, which justifies, in the case of the latter, a stricter review of the disciplinary sanctions imposed on them.

89. Review of disciplinary sanctions will be limited as regards the manner, timing and place chosen by the parliamentarians for their interventions, on account of the competence enjoyed by the States and their parliaments in that regard.

---

[3] Applications Nos 42461/13 and 44357/13.
This is the first case in which the ECtHR has had to examine the compliance with Article 10 of the ECHR of disciplinary sanctions adopted against parliamentarians on account of the manner in which they had expressed themselves in the parliamentary precinct.

[4] '1. Everyone has the right to freedom of expression. This right shall include the freedom to hold opinions and to receive and impart information and ideas without interference by public authority and regardless of frontiers. This Article shall not prevent States from requiring the licensing of broadcasting, television or cinema enterprises.
2. The exercise of these freedoms, since it carries with it duties and responsibilities, may be subject to such formalities, conditions, restrictions or penalties as are prescribed by law and are necessary in a democratic society, in the interests of national security, territorial integrity or public safety, for the prevention of disorder or crime, for the protection of health or morals, for the protection of the reputation or rights of others, for preventing the disclosure of information received in confidence, or for maintaining the authority and impartiality of the judiciary.'

90. However, that review will be extended as regards the content of comments made by parliamentarians, since the States have very little leeway to regulate such comments.

91. It also seems that, in its review to determine whether the sanction imposed by a parliament is 'necessary in a democratic society', the ECtHR devotes particular attention to whether, in the procedure for the imposition of that sanction, there are effective procedural safeguards, including minimum safeguards, such as the right of the parliamentarian subject to the sanction to be heard.

92. Thus, a disciplinary sanction imposed by a national parliament could be found to be contrary to Article 10 of the ECHR both by reason of a procedural defect (infringement of the rights of the parliamentarian subject to the sanction, failure to state the grounds for the sanction etc.) and by reason of a failure to comply with substantive rules (infringement of the principle of proportionality, the sanction in question is not prescribed by law etc.).

93. In practice, in the judgment in *Karácsony and Others v. Hungary*, cited above, the ECtHR focuses its analysis on whether the restriction of the applicants' freedom of expression was accompanied by effective and adequate safeguards to prevent abuse. Recalling the principle of the autonomy of the Parliament, it distinguishes between two situations in that regard. The first situation involves a parliament manifestly misusing its powers, acting arbitrarily or even in bad faith, by imposing a sanction for which provision is not made in its internal rules or which is unquestionably disproportionate to the alleged disciplinary offence. Such a parliament cannot rely on its autonomy to justify the sanction imposed by it, and the ECtHR can therefore exercise its full power of review in relation to that sanction. The second situation is that of a parliamentarian subject to a sanction to whom the parliamentary procedure offers no basic procedural safeguards to enable the parliamentarian to challenge the disciplinary measure imposed on him or her.

94. The ECtHR concedes that there is a distinction between immediate sanctions, which instantly prevent a parliamentarian from expressing himself or herself, and *a posteriori* sanctions. In the case of the latter sanctions, the procedural safeguards made available must, as a minimum requirement, grant the parliamentarian concerned the right to be heard as part of a parliamentary procedure preceding the

imposition of the sanction. [5] The procedures for implementing that right to be heard must be tailored to the parliamentary context and seek to ensure that the parliamentary minority is treated fairly and appropriately. Furthermore, any decision *a posteriori* imposing a disciplinary sanction must set out the essential grounds for that sanction, so as to enable the parliamentarian concerned to comprehend the justification for it as well as to allow the public to exercise some scrutiny in that regard.

IV. CONCLUSION

95. As a rule, the members of national parliaments must abide by a certain number of common rules of conduct that are intended to ensure, in one way or another, the smooth functioning of parliamentary work.

96. In order to ensure compliance with those rules, the assembly and/or its president may impose a broad range of disciplinary sanctions, from a simple call to order to temporary exclusion or even the removal from elective office held within the assembly.

97. Although in all Member States the list of grounds on which disciplinary sanctions may be imposed on parliamentarians include, inter alia, compromising the proper functioning of the work of the assembly and various forms of prejudice caused to members of that assembly, comments deemed to be insulting or provocative towards third parties, such as migrants, do not however constitute a ground *per se* in **Belgium** or **France**. In addition, given the lack of relevant information, there is no clear answer as to the applicability of that latter ground in **Greece**, **Ireland**, **Italy**, **Luxembourg**, **Romania** or **Spain**.

98. In the vast majority of Member States, it is clear from legislation or it is clearly established by the case-law that the powers of the assemblies in respect of their own members and their right to enforce discipline within their walls are absolute and exclusive, and that the courts can only find that they lack the jurisdiction to settle disputes in that regard.

[5] Referring to Article 41 § 2 of the Charter of Fundamental Rights of the European Union, the ECtHR finds that that right to be heard increasingly appears to be a basic procedural rule in democratic States.

99. However, in accordance with **German** constitutional case-law, the application of legal concepts subject to interpretation which are used in the internal rules of the parliaments, in particular 'parliamentary order' and 'the dignity of the Parliament', essentially falls within the competence of the President of the Parliament. Nonetheless, judicial review is not limited to the question of whether the sanction was imposed arbitrarily or improperly. In addition, that review must be more robust where a sanction relates not to the conduct of a member of parliament but to the comments made by him or her.

100. It would appear that **Spain** is the only Member State considered in which national constitutional case-law clearly provides for the possibility of annulling a disciplinary sanction imposed on a parliamentarian, both for substantive and procedural errors. Since there is no relevant case-law in the three other Member States that provide for the possibility of judicial remedy in such matters (**Lithuania**, **Slovakia** and **Slovenia**), it is not possible to draw conclusions about the scope of judicial review in those States.

101. Lastly, with regard to the case-law of the ECtHR on the review of disciplinary sanctions imposed on parliamentarians, it can be noted that, after identifying that there was interference, the ECtHR refers to the same three criteria to review the compatibility of the sanction being examined with Article 10 of the ECHR as those which it uses in its case-law on the review of the restrictions on freedom of expression: namely, the fact that the interference was prescribed by law; the fact that it pursues one of the legitimate aims laid down in Article 10 § 2 of the ECHR and the fact that it is 'necessary in a democratic society'.

102. In addition, given the significance that it accords to the freedom of expression of parliamentarians, the ECtHR has developed special rules governing the review that it conducts of the disciplinary sanctions imposed on parliamentarians. Thus, its review will be limited as regards the manner, timing and place chosen by the parliamentarians for the interventions. By contrast, it will be extended as regards the content of comments made by parliamentarians.

…

SUMMARY TABLES

I. SUBSTANTIVE LAW

A. EXISTENCE OF A SCHEME PROVIDING FOR DISCIPLINARY SANCTIONS IN RESPECT OF PARLIAMENTARIANS

YES	NO
Austria	Estonia
Belgium	Portugal
Bulgaria	Sweden
Croatia	
Czech Republic	
Denmark	
Finland	
France	
Germany	
Greece	
Hungary	
Ireland	
Italy	
Latvia	
Lithuania	
Luxembourg	
Netherlands	
Poland	
Romania	
Slovakia	
Slovenia	
Spain	
United Kingdom	
PACE	

B. GROUNDS ON WHICH DISCIPLINARY SANCTIONS MAY BE IMPOSED

1. COMPROMISING THE PROPER FUNCTIONING OF PARLIAMENTARY WORK

Valid ground in all the Member States that provide for disciplinary sanctions in respect of parliamentarians and at the PACE.

2. PREJUDICE CAUSED TO MEMBERS OF PARLIAMENT

Valid ground in all the Member States that provide for disciplinary sanctions in respect of parliamentarians and at the PACE.

3. COMMENTS DEEMED TO BE INSULTING OR PROVOCATIVE TOWARDS THIRD PARTIES, SUCH AS, HERE, MIGRANTS

YES	No clear answer, but a priori YES	NO	No relevant information
Austria Bulgaria Croatia Czech Republic Denmark Finland Germany Hungary Latvia Lithuania Netherlands Poland Slovakia Slovenia United Kingdom PACE	Greece Ireland Italy Luxembourg Romania	Belgium France	Spain

C. AVAILABLE SANCTIONS

Censure	Loss of monetary entitlement	Suspension of participation in parliamentary activity	Fine	Other (call to order, withdrawal of speaking rights etc.)
Belgium	Bulgaria	Belgium	Czech Republic	Austria
Bulgaria	France	Bulgaria	Germany	Belgium
Czech Republic	Germany	Croatia	Latvia	Bulgaria
Finland	Greece	Czech Republic	Slovakia	Czech Republic
France	Hungary	Denmark	United Kingdom	Denmark
Germany	Lithuania	Finland		Finland
Greece	Luxembourg	France		France
Hungary	Poland	Germany		Germany
Ireland	Slovenia	Greece		Greece
Italy	Spain	Hungary		Hungary
Latvia	United Kingdom	Ireland		Italy
Lithuania		Italy		Lithuania
Luxembourg		Latvia		Luxembourg
Poland		Lithuania		Netherlands
Romania		Luxembourg		Poland
Slovenia		Netherlands		Romania
United Kingdom		Poland		Slovakia
		Romania		Slovenia
		Slovakia		Spain
		Slovenia		United Kingdom
		Spain		PACE
		United Kingdom		
		PACE		

II. RULES OF PROCEDURE

Procedural safeguards for parliamentarians			
Right to be heard	**Access to the file**	**Assistance from a lawyer**	**Internal appeal**
Belgium			Belgium
Bulgaria	Bulgaria	Bulgaria	Bulgaria
			Croatia
Czech Republic	Czech Republic	Czech Republic	Czech Republic
			Denmark (partially)
Finland	Finland	Finland	
France			
Germany			Germany
Greece			Hungary
Ireland			
Italy			
Latvia	Latvia		
Lithuania	Lithuania	Lithuania (a priori)	Lithuania
Luxembourg			
Poland	Poland		Poland
Romania			Romania (partially)
Slovakia	Slovakia		Slovakia (partially)
	Slovenia	Slovenia	Slovenia
Spain	Spain	Spain	Spain
PACE			

III. JUDICIAL REVIEW

Possibility of bringing proceedings to challenge sanctions imposed for comments made in the exercise of parliamentary duties		
Yes	**No**	**No clear response or no relevant information**
Germany Lithuania Slovenia (partially) Spain	Austria Belgium Croatia Finland France Greece Hungary Ireland Italy Latvia Luxembourg Netherlands Poland Romania United Kingdom	Bulgaria Czech Republic Denmark Slovakia PACE

deVolkskrant

Boris Johnson vreest uitbraak van ‘grootste oorlog in Europa sinds 1945’

NIEUWS ,Marije Vlaskamp 20 februari 2022

De spanningen rond Oekraïne lopen op door voortdurend geweld in het oosten van het land tussen pro-Russische separatisten en Oekraïense troepen. In Oost-Oekraïne kondigden separatistenleiders zaterdag een volledige mobilisatie af, terwijl Rusland een grote militaire oefening hield. Volgens de Britse premier Boris Johnson plant Rusland ‘de grootste oorlog in Europa sinds 1945’.

Boerenprotest in Nederland 2022

Afbeelding: melkveebedrijf.nl 2022

Het boerenprotest trok ook de aandacht in de buitenlandse internationale media

Sky News Australia “The Bolt report” Rowan Dean 6 Juli 2022

Link:

https://archive.org/details/dictatorship-the-netherlands

van der Velde van Hal & Peers
gerechtsdeurwaarders en incassobureau

Deze zaak wordt behandeld door de heer J.P. van den Wittenboer van Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights te GELDROP (5660 AH, Postbus 324), onder referentie Audio-Rarities.
Telefoon: **06-50425552**
E-mail: **ifudofhumanrights@yahoo.com**

Dossiernummer L4200928

Heden, de derde augustus tweeduizendtweeëntwintig,

TEN VERZOEKE VAN:

de stichting Intermediaire Stichting van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens, (mede) handelend onder de naam Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights, zetelend te GELDROP, kantoor houdend te MIERLO, nader te noemen insinuante, te dezer zake woonplaats kiezende te 's-Gravenhage aan de Burgemeester Kolfschotenlaan 65, ten kantore van de gerechtsdeurwaarders G.Th. van der Velde en mr. E.J.M. van Hal, alsmede te Mierlo aan de Kastanje 28, ten kantore van de heer J.P. van den Wittenboer;

heb ik,

mr. Erik Jozef Maria van Hal,
gerechtsdeurwaarder gevestigd te 's-Gravenhage
en daar kantoorhoudende aan de Burgemeester
Kolfschotenlaan 65

AAN:

Staat der Nederlanden, meer speciaal het Ministerie van Financiën, meer speciaal de Minister van Financiën, kantoor houdend te 'S-GRAVENHAGE, nader te noemen geïnsinueerde, aan het parket van de procureur-generaal van de Hoge Raad der Nederlanden, in het gerechtsgebouw aan het Korte Voorhout 8 te 's-Gravenhage afschrift dezes, alsmede van na te melden stuk, latende aan:

mw C. Ramdhianging, aldaar werkzaam;

1e BETEKEND:

een door insinuante op 4 mei 2022 aan geïnsinueerde gericht schrijven, met het onderwerp 'belastingdienst beoordeling eenmanszaak Audio-Rarities', met daaraan gehecht elf bijlagen, waaronder een compact disc getiteld 'Hitler' s Inferno', van welk schrijven de inhoud hier als herhaald en ingelast dient te worden beschouwd en naar de inhoud waarvan te dezen uitdrukkelijk wordt verwezen;

2e AANGEZEGD:

dat de te dezen betekende brief reeds bij exploit d.d. 29 juli 2022 aan geïnsinueerde werd betekend, doch exclusief hardcopy van de voornoemd omschreven compact disc.

Onze Algemene Voorwaarden, zoals gedeponeerd ter Griffie van de Rechtbank te Den Haag, zijn van toepassing op alle aanbiedingen, overeenkomsten en de uitvoering daarvan en worden op verzoek toegezonden. Voor alle opdrachten geldt dat de aansprakelijkheid wordt beperkt tot het bedrag dat onze beroepsaansprakelijkheidsassuradeur in het betreffende geval zal uitkeren. Van der Velde van Hal & Peers is een handelsnaam van Gerechtsdeurwaarderskantoor nassauplein B.V. Kvk nr.: 27346084

Geschiedende zulks ten effecte rechtens en opdat geïnsinueerde op legale wijze kennis drage, althans geen onwetendheid kan voorwenden.

w.g.
(t.) gerechtsdeurwaarder

G.Th. van der Velde • Mr E.J.M. van Hal • Mw. D.D. Peers • M. Koper
Burgemeester Kolfschotenlaan 65 • 2585 DZ Den Haag • Kantooruren: ma-do 09.00-17.00, vrij 09.00-16.00
Correspondentie adres: Postbus 85880, 2508 CN Den Haag • T. 070 346 07 07 • F. 070 346 97 55 • E. algemeen@veldehal.nl • www.veldehal.nl
ING IBAN: NL34INGB0000019390 BIC:INGBNL2A • ABNAMRO IBAN: NL18ABNA0550107509 BIC:ABNANL2A • t.n.v.: Gerechtsdeurwaarderskantoor Nassauplein B.V.

Onze Algemene Voorwaarden, zoals gedeponeerd ter Griffie van de Rechtbank te Den Haag, zijn van toepassing op alle aanbiedingen, overeenkomsten en de uitvoering daarvan en worden op verzoek toegezonden. Voor alle opdrachten geldt dat de aansprakelijkheid wordt beperkt tot het bedrag dat onze beroepsaansprakelijkheidsassuradeur in het betreffende geval zal uitkeren. Van der Velde van Hal & Peers is een handelsnaam van Gerechtsdeurwaarderskantoor nassauplein B.V. Kvk nr: 27245086

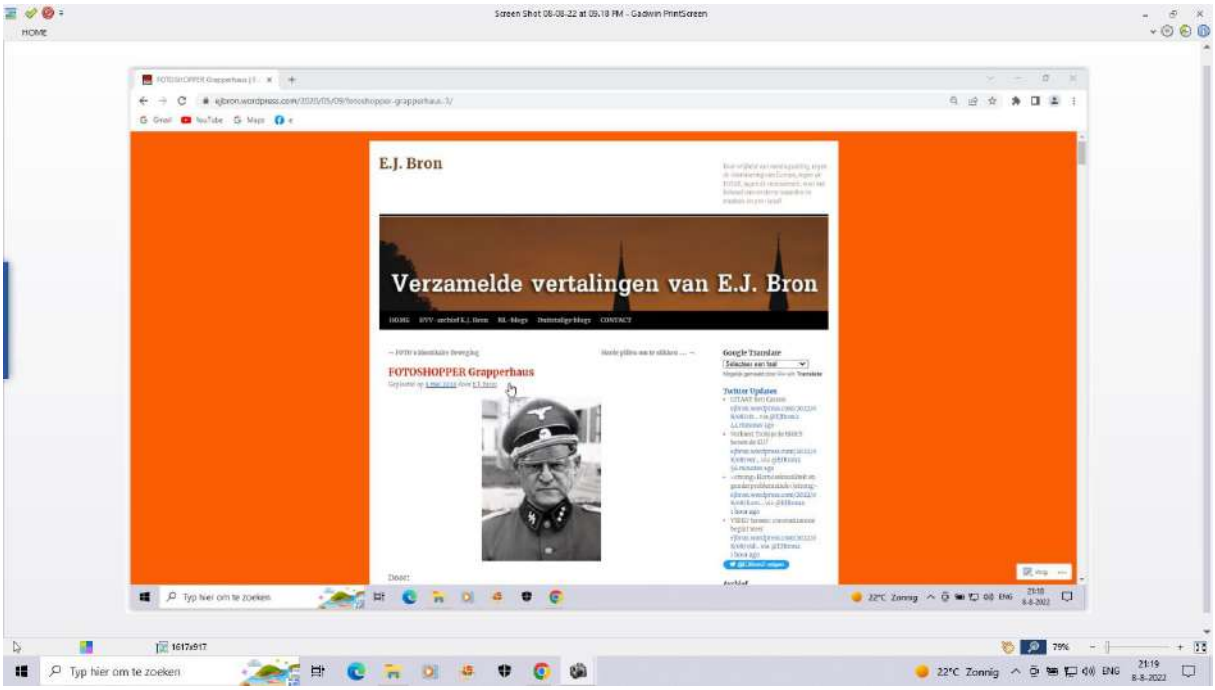

Op 11 januari 2022 verzond de stichting een brief –aantekenen per post- aan:

Minister van Justitie en Veiligheid
namens de Nederlandse Staat gemachtigd
D. Yesilgöz-Zegerius
Postbus: 20301
2500EH, DEN HAAG

Op blz 20 van die brief staat een link naar jaarverslag stichting 2020,en als we de link openen komen we bij het jaarverslag van de stichting. Op blz 473 staat een link en een foto van Minister van Justitie Grapperhaus.

Bij controle door de stichting bleek op 8 augustus 2022 deze afbeelding nog online te staan (originele link): https://ejbron.wordpress.com/2020/05/09/fotoshopper-grapperhaus-3/

GECONTROLEERD DOOR:

Intermediary Foundation of Human Rights

8 augustus 2022

Staatsblad
van het Koninkrijk der Nederlanden

Jaargang 2020

339

Besluit van 9 september 2020 tot wijziging van het Handelsregisterbesluit 2008 en het Uitvoeringsbesluit Wwft 2018 in verband met de registratie van uiteindelijk belanghebbenden van vennootschappen en andere juridische entiteiten ter implementatie van de gewijzigde vierde anti-witwasrichtlijn (Implementatiebesluit registratie uiteindelijk belanghebbenden van vennootschappen en andere juridische entiteiten)

Wij Willem-Alexander, bij de gratie Gods, Koning der Nederlanden, Prins van Oranje-Nassau, enz. enz. enz.

Op de voordracht van Onze Minister van Financiën van 20 december 2019, 2019-0000216315, directie Financiële Markten, gedaan mede namens Onze Minister van Justitie en Veiligheid en de Staatssecretaris van Economische Zaken en Klimaat;

Gelet op de artikelen 15a, tweede lid, onderdeel e, en derde lid, 23, 28, tweede lid, en 38, tweede lid, van de Handelsregisterwet 2007 en artikel 10a, derde lid, van de Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme;

De Afdeling advisering van de Raad van State gehoord (advies van 27 februari 2020, nr. W06.19.0430/III);

Gezien het nader rapport van Onze Minister van Financiën van 7 september 2020, 2020-0000159084, directie Financiële Markten, uitgebracht mede namens Onze Minister van Justitie en Veiligheid en de Staatssecretaris van Economische Zaken en Klimaat;

Hebben goedgevonden en verstaan:

ARTIKEL I

Het **Handelsregisterbesluit 2008** wordt als volgt gewijzigd:

A

Na artikel 35a wordt een paragraaf ingevoegd, luidende:

§ 5b. Gegevens uiteindelijk belanghebbenden

Artikel 35b

1. In het geval een natuurlijke persoon wordt aangemerkt als uiteindelijk belanghebbende op grond van het houden van aandelen, stemrechten of een eigendomsbelang, wordt de omvang van het economisch belang van die uiteindelijk belanghebbende in het handelsregister aangeduid in een van de volgende klassen:

a. groter dan 25 tot en met 50 procent;

b. groter dan 50 tot en met 75 procent;

c. groter dan 75 tot en met 100 procent.

2. In het handelsregister worden afschriften van de volgende categorieën documenten of relevante delen daarvan gedeponeerd, voor zover daaruit de aard en omvang van het economisch belang van de betrokken uiteindelijk belanghebbende blijken:

a. aandeelhoudersregister;

b. statuten;

c. certificaathoudersregister;

d. oprichtingsakte;

e. andere notariële akte;

f. ledenregister;

g. contract van oprichting;

h. inschrijving in het handelsregister;

i. organogram; of

j. overige relevante documenten over de aard en omvang van het gehouden economisch belang of documenten op grond waarvan de feitelijke zeggenschap kan worden uitgeoefend.

B

In artikel 48 wordt voor «hoofdstuk 4» ingevoegd «artikel 15a van de wet en de in».

C

Na artikel 51 worden drie artikelen ingevoegd, luidende:

Artikel 51a

Als bevoegde autoriteiten, bedoeld in artikel 28, tweede lid, van de wet, worden aangewezen:

a. de toezichthoudende autoriteiten, bedoeld in artikel 1d, eerste lid van de Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme, voor wat betreft de uitvoering van hun taak op grond van die wet;

b. Onze Minister van Financiën in het kader van de uitvoering van zijn taak, bedoeld in de artikelen 47a en 47b van de Handelsregisterwet 2007;

c. de instanties, bedoeld in artikel 1:93, eerste lid, onderdeel f, van de Wet op het financieel toezicht, in het kader van hun wettelijke taken;

d. de bijzondere opsporingsdiensten, bedoeld in artikel 2 van de Wet op de bijzondere opsporingsdiensten, in het kader van hun wettelijke taken;

e. de Dienst Justis, het Bureau Bibob, de Militaire inlichtingen- en veiligheidsdienst, de Koninklijke Marechaussee en de Rijksrecherche, in het kader van hun wettelijke taken.

Artikel 51b

1. De gegevens, bedoeld in artikel 15a, tweede lid, onderdeel c, van de wet, kunnen op verzoek van de uiteindelijk belanghebbende worden afgeschermd tegen inzage door anderen dan de Financiële inlichtingen

eenheid, de bevoegde autoriteiten, bedoeld in artikel 51a, banken en andere financiële ondernemingen, bedoeld in artikel 1a, tweede en derde lid, van de Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme, en natuurlijke personen, bedoeld in artikel 1a, vierde lid, onderdeel d, van de Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme.

2. Een verzoek tot afscherming wordt alleen toegekend indien:

a. de uiteindelijk belanghebbende een persoon betreft als bedoeld in artikel 42, eerste lid, onderdeel c, van de Politiewet 2012, niet zijnde leden van het koninklijk huis, of een persoon betreft over wier veiligheid de politie op grond van die wet waakt; of

b. de uiteindelijk belanghebbende de leeftijd van achttien jaren nog niet heeft bereikt, door de kantonrechter onder curatele is gesteld als bedoeld in artikel 378 van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek, door de kantonrechter onder bewind is gesteld als bedoeld in artikel 431 van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek of in het buitenland handelingsonbekwaam is verklaard.

3. Indien de Kamer een verzoek als bedoeld in het eerste lid ontvangt, schermt zij de betrokken gegevens onverwijld af. De afscherming eindigt:

a. in het geval het verzoek wordt afgewezen: nadat het besluit onherroepelijk is;

b. in het geval het verzoek wordt toegekend op grond van het tweede lid, onderdeel a: vijf jaar na de datum van toekenning van het verzoek;

c. in het geval het verzoek wordt toegekend op grond van het tweede lid, onderdeel b: de dag dat de uiteindelijk belanghebbende de leeftijd van achttien jaren bereikt of de dag dat de handelingsonbekwaamheid eindigt.

4. De termijn, bedoeld in het derde lid, onderdeel b, wordt telkens met vijf jaar verlengd voor zover de persoon op dat moment voldoet aan het tweede lid, onderdeel a.

5. Jaarlijks worden statistische gegevens gepubliceerd over het aantal afschermingen dat op grond van dit artikel is toegekend, met in begrip van de gronden waarop die afschermingen zijn toegekend.

Artikel 51c

De gegevens en afschriften, bedoeld in artikel 15a, tweede en derde lid, van de wet, kunnen tot tien jaar na uitschrijving van de juridische entiteit uit het handelsregister worden ingezien.

ARTIKEL II

Artikel 3 van het **Uitvoeringsbesluit Wwft 2018** wordt als volgt gewijzigd:

1. In het zesde lid wordt «een of meer bestuurders» vervangen door «elke bestuurder» en wordt «een of meer vennoten» vervangen door «elke vennoot».

2. Er wordt een lid toegevoegd, luidende:

7. Het eerste lid, onderdeel e, en het vijfde lid zijn niet van toepassing op de personen die op grond van artikel 10a van de wet als uiteindelijk belanghebbenden moeten worden aangemerkt.

ARTIKEL III

Dit besluit treedt in werking met ingang van 27 september 2020.

ARTIKEL IV

Dit besluit wordt aangehaald als: Implementatiebesluit registratie uiteindelijk belanghebbenden van vennootschappen en andere juridische entiteiten.

Lasten en bevelen dat dit besluit met de daarbij behorende nota van toelichting in het Staatsblad zal worden geplaatst.

's-Gravenhage, 9 september 2020

Willem-Alexander

De Minister van Financiën,
W.B. Hoekstra

De Minister van Justitie en Veiligheid,
F.B.J. Grapperhaus

De Staatssecretaris van Economische Zaken en Klimaat,
M.C.G. Keijzer

Uitgegeven de *eenentwintigste* september 2020

De Minister van Justitie en Veiligheid,
F.B.J. Grapperhaus

stb-2020-339
ISSN 0920 - 2064
's-Gravenhage 2020

NOTA VAN TOELICHTING

Algemeen

§ 1. Inleiding

Dit besluit strekt tezamen met de Implementatiewet registratie uiteindelijk belanghebbenden van vennootschappen en andere juridische entiteiten tot implementatie van de verplichting tot het bijhouden en centraal registreren van informatie over de uiteindelijk belanghebbende (in het Engels «*ultimate beneficial owner*», afgekort UBO)[1] van in Nederland opgerichte vennootschappen en andere juridische entiteiten. Deze verplichting vloeit voort uit de vierde Europese anti-witwasrichtlijn[2], zoals gewijzigd door richtlijn (EU) 2018/843[3] (hierna: de wijzigingsrichtlijn). De implementatie van de verplichting tot het houden van een centraal register met informatie over uiteindelijk belanghebbenden van vennootschappen en andere juridische entiteiten kent een implementatiedeadline van 10 januari 2020.

Waar in deze nota van toelichting wordt gesproken over «de vierde anti-witwasrichtlijn» of «de richtlijn» wordt daarmee bedoeld de vierde anti-witwasrichtlijn zoals die luidt na de inwerkingtreding van de wijzigingsrichtlijn.

De verplichting tot het registreren van informatie over UBO's van vennootschappen en andere juridische entiteiten is in artikel 30 van de vierde anti-witwasrichtlijn geregeld. De bepalingen in dit besluit betreffen enkel implementatie van dat artikel, waarbij gebruik is gemaakt van één lidstaatoptie ten aanzien van een afschermingsregime.

De Implementatiewet registratie uiteindelijk belanghebbenden van vennootschappen en andere juridische entiteiten (verder: implementatiewet) regelt de verplichting voor rechtspersonen en ondernemingen om hun UBO's in het handelsregister te registreren. Conform de richtlijn is een deel van de gegevens van de UBO openbaar toegankelijk. In dit besluit zijn zaken omtrent het register nader uitgewerkt. Het betreft het vaststellen van de bandbreedtes waarin de omvang van het belang van een UBO wordt aangegeven, de documentatie die overlegd moet worden ter onderbouwing van de aard en omvang van het economisch belang van een UBO, de bevoegde autoriteiten die toegang hebben tot het niet openbare deel van het register, een afschermingsregime, de toegang tot UBO-gegevens na uitschrijving van een entiteit uit het handelsregister en een uitwerking van het UBO-begrip.

---

[1] De richtlijn gebruikt de term «uiteindelijk begunstigde». In de Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme is destijds gekozen voor gebruik van de term «uiteindelijk belanghebbende». Deze term zal dan ook in het onderhavige besluit worden gehanteerd. Een uiteindelijk belanghebbende betreft altijd een natuurlijk persoon. Een vennootschap of andere juridische entiteit kan één of meerdere uiteindelijk belanghebbenden hebben.

[2] Richtlijn (EU) 2015/849 van het Europees Parlement en de Raad van 20 mei 2015 inzake de voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor het witwassen van geld of terrorismefinanciering, tot wijziging van Verordening (EU) nr. 648/2012 van het Europees Parlement en de Raad en tot intrekking van Richtlijn 2005/60/EG van het Europees Parlement en de Raad en Richtlijn 2006/70/EG van de Commissie (PbEU 2015, L 141).

[3] Richtlijn (EU) 2018/843 van het Europees Parlement en de Raad van 30 mei 2018 tot wijziging van Richtlijn (EU) 2015/849 inzake de voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor het witwassen van geld of terrorismefinanciering, en tot wijziging van de Richtlijnen 2009/138/EG en 2013/36/EU (PbEU 2018, L 156).

§ 2. Inhoud besluit

§ 2.1. Inleiding

Zoals hierboven aangegeven, implementeert dit besluit artikel 30 van de vierde anti-witwasrichtlijn. Artikel 30 schrijft aan elke lidstaat voor om een register bij te houden van UBO's van vennootschappen en juridische entiteiten. Het grootste deel van artikel 30 wordt met de implementatiewet geïmplementeerd. Voor een algemene toelichting op de achtergrond en het doel van de vierde anti-witwasrichtlijn alsmede artikel 30 van die richtlijn en de implementatie daarvan op wetsniveau wordt dan ook verwezen naar de memorie van toelichting bij de Implementatiewet.[4] In deze nota wordt alleen ingegaan op de onderdelen van artikel 30 die met dit besluit worden geïmplementeerd.

§ 2.2. Aard en omvang economisch belang

Het vijfde lid van artikel 30 van de vierde anti-witwasrichtlijn schrijft voor dat bepaalde gegevens van een UBO in ieder geval in het register worden opgenomen en voor een ieder toegankelijk zijn. Een van deze gegevens betreft de aard en omvang van het gehouden belang door de UBO.

Met de implementatiewet is in artikel 15a, tweede lid, van de Handelsregisterwet 2007 geregeld welke UBO-gegevens in het register worden opgenomen. Ten aanzien van de omvang van het economisch belang is geregeld dat dit in bandbreedtes wordt weergegeven en dat die bandbreedtes bij algemene maatregel van bestuur worden vastgesteld. In dit besluit is hieraan uitvoering gegeven.

Een natuurlijke persoon kan op verschillende gronden als uiteindelijk belanghebbende worden aangemerkt. Kort gezegd gaat het om het direct of indirect houden van aandelen, stemrechten of eigendomsbelang (andere middelen van) feitelijke zeggenschap of, indien op voorgaande gronden geen natuurlijke persoon als uiteindelijk belanghebbende kwalificeert, het hoger leidinggevend personeel. Bij aandelen, stemrechten en eigendomsbelang is de omvang van het economisch belang uit te drukken in percentages. Op grond van de richtlijn is in die gevallen in ieder geval sprake van een uiteindelijk belanghebbende bij meer dan 25 procent van de aandelen, de stemrechten of het eigendomsbelang. Daarom zijn voor die gronden van economisch belang drie bandbreedtes vastgesteld om inzicht te geven in de omvang van het belang: groter dan 25 procent tot en met 50 procent, groter dan 50 procent tot en met 75 procent en groter dan 75 tot en met 100 procent. Gekozen is voor het weergeven van bandbreedtes in plaats van het exacte belang. Het weergeven van een exact belang kan zowel voor de registratieplichtige als in de uitvoering tot hoge lasten leiden, omdat een dergelijk gegeven regelmatig aan wijziging onderhevig kan zijn. Gedacht kan worden aan wijzigingen in aandelen in een vennootschap. De gekozen bandbreedtes geven een duidelijke indicatie van de omvang van het belang van de betrokken UBO en voldoen daarmee aan de gewenste transparantie over UBO's. Wijziging van de omvang van het belang behoeft alleen doorgegeven te worden als het belang niet meer overeenkomt met de geregistreerde bandbreedte.

---

[4] Kamerstukken II 2018/19, 35 179, nr. 3.

In geval een natuurlijke persoon op grond van feitelijke zeggenschap of als hoger leidinggevend personeel wordt aangemerkt als UBO, kan dit niet in verhouding tot (een bandbreedte van) een totaal percentage van het economisch belang worden uitgedrukt.

In het derde lid van het nieuwe artikel 15a van de Handelsregisterwet 2007 is voorgeschreven dat afschriften van documenten worden gedeponeerd waaruit de aard en omvang van het gehouden economisch belang blijken. Daarbij is geregeld dat bij algemene maatregel van bestuur hiervoor categorieën van documenten worden aangewezen. In dit besluit is hieraan invulling gegeven door een lijst met typen documenten op te nemen die afhankelijk van het soort onderneming en de aard van het economisch belang van toepassing zijn. Het betreft onder meer afschriften van aandeelhoudersregisters, statuten en andere notariële akten. Deze documenten zijn vooral van toepassing bij rechtspersonen. Voor de vennootschap onder firma, commanditaire vennootschap, maatschap en rederij zullen documenten als contracten van oprichting en de inschrijving in het handelsregister het meest relevant zijn. Verder kan in algemene zin ook een organogram van belang zijn in geval sprake is van gelaagde structuren. Tot slot is een restcategorie documenten opgenomen die alle overige documenten omvat die relevant kunnen zijn ter onderbouwing van de aard en omvang van het gehouden belang. Deze categorie kan vooral relevant zijn als sprake is van feitelijke zeggenschap die niet blijkt uit formele documenten van de entiteit.

Het is aan de inschrijvingsplichtige om te beoordelen welke documenten bij de specifieke UBO die wordt ingeschreven, gedeponeerd moeten worden. De Kamer van Koophandel zal deze marginaal toetsen. Uit die documentatie moeten de aard en omvang van het economisch belang van die UBO blijken. Het kan daarbij ook gaan om een deel van een document, zolang de aard en omvang van het belang van de betrokken persoon voldoende blijkt.

Enige uitzondering op het deponeren van documenten is de situatie dat het hoger leidinggevend personeel als UBO wordt ingeschreven. Deze situatie is slechts aan de orde als op geen andere wijze een andere UBO gevonden kan worden. Op grond van artikel 3, zesde lid, van het Uitvoeringsbesluit Wwft 2018 moeten als hoger leidinggevend personeel de leden van het statutair bestuur of in geval van personenvennootschappen, de vennoten, met uitzondering van een vennoot bij wijze van geldschieting als bedoeld in artikel 19, eerste lid, van het Wetboek van Koophandel, worden ingeschreven. In dat geval behoeft geen documentatie over de aard en omvang van het economisch belang gedeponeerd te worden.

§ 2.3. Toegang bevoegde autoriteiten

De gegevens van een UBO zijn deels toegankelijk en deels afgesloten. De afgesloten gegevens betreffen het burgerservicenummer, een buitenlands fiscaal identificatienummer en de geboortedag, de geboorteplaats, het geboorteland en het woonadres van de UBO (artikel 15a, tweede lid, onderdelen a, b en d, van de Handelsregisterwet 2007). Ook de in artikel 15a, derde lid, genoemde bescheiden zijn afgesloten en alleen toegankelijk voor de Financiële inlichtingen eenheid en bevoegde autoriteiten.

Het zesde lid van artikel 30 van de vierde anti-witwasrichtlijn bepaalt dat de Financiële inlichtingen eenheid en de bevoegde autoriteiten onbeperkt toegang moeten hebben tot de gegevens van de UBO's. Over wat onder bevoegde autoriteiten verstaan moet worden, zegt het zesde lid het

volgende. «*De bevoegde autoriteiten die toegang krijgen tot het in lid 3 bedoelde centraal register zijn de publieke autoriteiten waaraan taken zijn toegewezen op het gebied van de bestrijding van witwassen en terrorismefinanciering, alsook belastingautoriteiten, toezichthouders van meldingsplichtige entiteiten en autoriteiten die de opdracht hebben het witwassen van geld, daarmee verband houdende basisdelicten en terrorismefinanciering te onderzoeken of te vervolgen en criminele activa op te sporen en in beslag te nemen of te bevriezen en te confisqueren.*»

Aan artikel 30, zesde lid, van de richtlijn is ten aanzien van de onbeperkte toegang voor de financiële inlichtingen eenheid in de implementatiewet uitvoering gegeven.[5] Daarnaast is in die wet bepaald dat bij algemene maatregel van bestuur de bevoegde autoriteiten worden aangewezen die toegang hebben tot de volledige gegevens van de UBOs. Overeenkomstig hetgeen hierover in de memorie van toelichting bij de implementatiewet was aangegeven, zijn in dit besluit de volgende instanties aangewezen die onbeperkt toegang hebben tot de gegevens en bescheiden in het register van de UBOs:

a. de toezichthouders op de Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme (Wwft) voor zover zij hun taken op grond van die wet uitvoeren. Dit betreffen De Nederlandsche Bank, de Autoriteit Financiële Markten, het Bureau Financieel Toezicht, de dekens, de Minister van Financiën (Bureau toezicht Wwft) en de Kansspelautoriteit;

b. de handhavende instantie op de verplichtingen tot het inschrijven van UBO's in het handelsregister: het Bureau Economische Handhaving van de Belastingdienst;

c. de instanties die deel uitmaken van het Financieel Expertise Centrum. Deels vallen deze instanties al onder categorie a. Voor het overige betreffen dit: de Belastingdienst, de Fiscale Inlichtingen- en Opsporingsdienst (FIOD), de Nationale Politie en het Openbaar Ministerie;

d. de bijzondere opsporingsautoriteiten. Hiervan valt de FIOD al onder categorie b. Daarnaast betreffen dit: de Inspectie Sociale Zaken en Werkgelegenheid (ISZW-DO), de Inlichtingen- en opsporingsdienst van de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA-IOD) en de Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT/IOD);

e. overige instanties die de opdracht hebben het witwassen van geld, daarmee verband houdende basisdelicten en terrorismefinanciering te onderzoeken of te vervolgen en criminele activa op te sporen en in beslag te nemen of te bevriezen en te confisqueren. Dit betreft: de Dienst Justis, het Bureau Bibob, de Militaire inlichtingen- en veiligheidsdienst, de Koninklijke Marechaussee en de Rijksrecherche.

Bij de aanwijzing van de bevoegde autoriteiten is het van belang om op te merken dat, conform artikel 30, zesde lid, van de richtlijn, de opsporing niet alleen ziet op witwassen of financieren van terrorisme, maar ook op de onderliggende delicten van witwassen. Met het oog op die onderliggende delicten zijn ook de opsporingsdiensten van de ISZW, NVWA en ILT aangewezen.

§ 2.4. Afschermingsregime

Inleiding

Het negende lid van artikel 30 van de richtlijn biedt lidstaten de mogelijkheid om een regime te regelen waarmee de openbaar toegankelijke gegevens kunnen worden afgeschermd. De richtlijn bepaalt hierover het volgende. «*In uitzonderlijke, in nationaal recht vast te stellen omstandigheden kunnen de lidstaten, indien de in lid 5, eerste alinea, onder b) en*

[5] Dit is geregeld met artikel 28, tweede lid, van de Handelsregisterwet 2007.

c), bedoelde toegang de uiteindelijk begunstigde blootstelt aan een onevenredig risico, een risico op fraude, ontvoering, chantage, afpersing, pesterijen, geweld of intimidatie of indien de uiteindelijk begunstigde minderjarig of anderszins handelingsonbekwaam is, per geval voorzien in een uitzondering op die toegang voor alle of een gedeelte van de informatie over de uiteindelijk begunstigde. De lidstaten zorgen ervoor dat deze uitzonderingen worden verleend na een gedetailleerde beoordeling van de uitzonderlijke aard van de omstandigheden. Het recht op een bestuurlijke toetsing van het besluit over de uitzondering en op een doeltreffende voorziening in rechte wordt gegarandeerd.»

Daarnaast vermeldt het negende lid van artikel 30 het volgende in geval gebruik wordt gemaakt van de lidstaatoptie: *Een lidstaat die uitzonderingen heeft verleend, publiceert jaarlijkse statistische gegevens over het aantal uitzonderingen die zijn verleend en met welke redenen, en brengt aan de Commissie verslag uit over deze gegevens.*

Het kabinet acht het van belang dat in bepaalde uitzonderlijke omstandigheden afscherming van de openbare gegevens mogelijk is. Het betreft met nadruk een uitzondering op de algemene regel van openbaarheid. Het regelen van een mogelijkheid tot afscherming van gegevens sluit aan bij de wijze waarop andere openbare registers in Nederland zijn ingericht. Overeenkomstig de richtlijn geldt de afscherming niet voor bevoegde autoriteiten, de Financiële inlichtingeneenheid, banken en bepaalde andere financiële ondernemingen en notarissen. Voor hen blijven de openbare gegevens altijd in te zien. Via een systeem van autorisaties zal deze toegang worden gegarandeerd.

Geen aansluiting bij bestaande regime van het handelsregister

De registratie van uiteindelijk belanghebbenden van vennootschappen en andere juridische entiteiten maakt onderdeel uit van het handelsregister. Het handelsregister kent al een regeling voor de afscherming van openbare gegevens. In artikel 51, derde lid, van het Handelsregisterbesluit 2008 is geregeld dat onder bepaalde voorwaarden het woonadres van natuurlijke personen afgeschermd kan worden. Bezien is of deze regeling ook toepasbaar is voor de afscherming van de openbare UBO-gegevens. Dit bleek niet het geval te zijn.

Allereerst moet vermeld worden dat het uitgangspunt van het Handelsregisterbesluit en van de richtlijn verschillend zijn. Het uitgangspunt van het Handelsregisterbesluit is dat het woonadres van natuurlijke personen afgeschermd is, en alleen in een beperkt aantal gevallen bestaat daarop een uitzondering. De richtlijn verplicht daarentegen tot het openbaar maken van bepaalde UBO-gegevens van UBOs, waarbij in uitzonderlijke omstandigheden deze geheel of gedeeltelijk kunnen worden afgeschermd. Verder betreft de reeds bestaande afscherming een andersoortige afscherming, (alleen) het woonadres kan worden afgeschermd. De overige persoonsgegevens van de betrokkene blijven openbaar toegankelijk. Bij de afscherming van UBO-gegevens worden alle persoonsgegevens afgeschermd. Het verdient hierbij vermelding dat het woonadres van de UBO niet behoort tot de openbare gegevens en dus in geen geval openbaar in te zien is. Daarnaast is van belang dat de toetsing van een verzoek tot afscherming van het woonadres in het handelsregister niet overeenstemt met de eisen die gelden voor het UBO-register in de richtlijn. Artikel 51, derde lid, van het Handelsregisterbesluit stelt een aantal voorwaarden voor afscherming. Deze komen erop neer dat er sprake moet zijn van een waarschijnlijke dreiging, dat de gegevens van betrokkene niet op andere manier beschikbaar zijn en dat het belang van afscherming zwaarder weegt dan de rechtszekerheid in het economisch

verkeer. Deze voorwaarden zijn minder zwaar dan de richtlijn eist voor afscherming van gegevens in het kader van het UBO-register. Indien lidstaten besluiten om in de mogelijkheid tot afscherming te voorzien, schrijft de richtlijn namelijk voor dat afscherming alleen plaats mag vinden indien sprake is van uitzonderlijke omstandigheden die de betrokkene blootstellen aan een onevenredig risico. Naast dat de voorwaarden voor afscherming in artikel 51, derde lid, van het Handelsregisterbesluit 2008 niet overeenkomen met de eisen voor het UBO-register in de richtlijn, voldoet ook de wijze van toetsing die de Kamer van Koophandel op dit moment uitvoert bij de afscherming van het woonadres niet aan de eisen van het UBO-register in de richtlijn. Op grond van de richtlijn kan afscherming namelijk alleen verleend worden na een gedetailleerde beoordeling van de uitzonderlijke aard van de omstandigheden. Een dergelijke gedetailleerde beoordeling voert de Kamer op dit moment niet uit in het kader van artikel 51, derde lid, van het Handelsregisterbesluit 2008. De Kamer beschikt ook niet over de vereiste expertise om een dusdanig gedetailleerde beoordeling uit te voeren over het al dan niet bestaan van een onevenredig risico. De Kamer toetst bij de afscherming van het woonadres enkel of de betrokkene in de aangeleverde stukken een waarschijnlijke dreiging aannemelijk heeft gemaakt. De politie is daarentegen de geëigende partij om de aard en omvang van een (voorstelbare) dreiging te beoordelen.

Aansluiting bij afschermingsregime in het Kadaster

Gezien bovenstaande is bezien hoe een afschermingsregime zodanig ingericht kan worden dat aan de eisen van de richtlijn kan worden voldaan. Daarbij is van belang dat de richtlijn vereist dat de uitzonderlijke omstandigheden in het nationale recht worden bepaald. Voor de invulling van het afschermingsregime voor het UBO-register is daarom gekeken naar de inrichting hiervan bij andere openbare registers. Daaruit kwam het Kadaster naar voren als openbaar register dat eveneens persoonsgegevens bevat. Het Kadaster biedt natuurlijke personen de mogelijkheid tot afscherming indien deze vanwege risico's voor hun veiligheid worden beveiligd door de politie. De beoordeling of een persoon in aanmerking komt voor beveiliging vindt hierbij plaats door het Openbaar Ministerie of de NCTV. Een dergelijk afschermingsregime sluit zowel qua voorwaarden als qua inhoudelijke beoordeling (wel) aan op de eisen van de richtlijn.

Concrete uitwerking

Bovenstaande betekent dat dit besluit twee gronden kent voor afscherming:

1) een risico voor de veiligheid van de uiteindelijk belanghebbende; en
2) minderjarigheid of handelingsonbekwaamheid.

Bij de eerste grond gaat het om personen die de overheid op grond van de Politiewet 2012 beveiligt. Het betreft personen voor wie de politie persoonsbeveiliging verzorgt overeenkomstig de circulaire bewaken en beveiligen (Stcrt. 2015, 18913). Deze personen staan op een lijst van de Minister van Justitie en Veiligheid (rijksdomein) of op lijsten van de hoofdofficieren van justitie (decentraal domein). De Kamer van Koophandel zal bij een verzoek op deze grond de bedoelde lijsten laten controleren. Om op de lijst te komen heeft de politie een gedetailleerde beoordeling gemaakt.

Indien sprake is van een persoon op de bedoelde lijsten, zullen de gegevens voor een periode van vijf jaar afgeschermd worden. Aan het einde van deze periode controleert de Kamer ambtshalve of de persoon nog steeds op die lijsten staat. Indien dit het geval is wordt de

afscherming telkens met vijf jaar verlengd. Dit afschermingsregime sluit daarmee aan bij bestaande afschermingsregimes van persoonsgegevens in artikel 70b van de Zorgverzekeringswet en artikel 37a van het Kadasterbesluit. Het regime houdt in dat bedreigde personen voor wiens veiligheid het lokaal bevoegd gezag verantwoordelijk is, in aanmerking komen voor afscherming vanwege een onevenredig risico op onder meer ontvoering. UBO's die verwachten dat de openbaarheid van het register een onevenredig risico met zich brengt, kunnen zich op voorhand bij de politie of het Openbaar Ministerie melden die per geval zullen beoordelen of sprake is van een dusdanige dreiging dat beveiliging vanuit de overheid noodzakelijk is. De instanties beoordelen daarbij alle relevante feiten.

De tweede grond betreft een feitelijke omstandigheid, namelijk of een persoon nog niet de leeftijd van achttien jaren heeft bereikt of dat is bepaald dat een persoon handelingsonbekwaam is. De afscherming geldt totdat de betrokkene meerderjarig is dan wel handelingsbekwaam is. Ten aanzien van handelingsonbekwaamheid worden drie situaties onderscheiden waarbij afscherming aan de orde is. Ten eerste betreft dit onder curatele stelling als bedoeld in titel 16 van Boek 1 BW, ten tweede gaat het om onder bewindstelling als bedoeld in titel 19 van Boek 1 BW en ten derde om handelingsonbekwaamheid op grond van een buitenlandse regeling. Die laatste kan relevant zijn als het een uiteindelijk belanghebbende betreft die een buitenlandse nationaliteit heeft of in het buitenland woonachtig is. Bij een verzoek tot afscherming op grond van minderjarigheid behoeft geen documentatie overlegd te worden, de Kamer van Koophandel kan aan de hand van de persoonsgegevens van de betrokkene constateren of het verzoek gehonoreerd moet worden. Bij handelingsonbekwaamheid moet de uitspraak van de kantonrechter worden meegezonden dan wel een buitenlands document waaruit de handelingsonbekwaamheid blijkt. In geval van een in een andere taal gesteld document dient de verzoeker te voorzien in een vertaling in het Nederlands ten behoeve van de besluitvorming door de Kamer van Koophandel. De uitzondering die de verwerking van deze bijzondere persoonsgegevens toestaat is gelegen in artikel 9, tweede lid, onder g, van de Algemene Verordening Gegevensbescherming. De wettelijke grondslag voor de verwerking in de zin van dit artikel volgt uit artikel 30, negende lid, van de (gewijzigde) vierde anti-witwasrichtlijn, welke voorschrijft dat afscherming op grond van onder meer handelingsonbekwaamheid slechts wordt verleend na gedetailleerde beoordeling van de uitzonderlijke aard van de omstandigheden, hetgeen uitwerking heeft gevonden in dit besluit. De verwerking van gegevens omtrent handelingsonbekwaamheid is noodzakelijk en minimaal vereist om te kunnen toetsen of de personen die een beroep doen op deze afschermingsgrond daartoe gerechtigd zijn. Onder meer vanwege de uitwerking van een succesvol beroep op afscherming, namelijk dat geen te herleiden persoonsgegevens openbaar worden, staat de uitzondering evenredig tot het nagestreefde doel.

De Kamer neemt op een verzoek een besluit in de zin van de Algemene wet bestuursrecht. Dit besluit is vatbaar voor bezwaar en beroep. Om de afscherming effectief te maken voor de bedoelde uitzonderingssituaties is geregeld dat de afscherming aanvangt op het moment dat een verzoek is ingediend. In geval sprake is van een afwijzing van het verzoek dan zal de afscherming van kracht blijven tot het moment dat het besluit hiertoe onherroepelijk is.

§ 2.5. Toegang na uitschrijving entiteit

Artikel 30, tiende lid, van de richtlijn schrijft voor dat de UBO-gegevens minimaal vijf jaar en maximaal tien jaar nadat de vennootschap of andere juridische entiteit uit het register is geschrapt, toegankelijk blijven via de nationale registers en via het systeem van gekoppelde registers.

In dit besluit is uitvoering aan deze bepaling gegeven door vast te stellen dat UBO-gegevens tien jaar na uitschrijving van de vennootschap of juridische entiteit toegankelijk blijven. Gelet op het doel van de richtlijn is het, in het bijzonder voor de bevoegde autoriteiten en de Financiële inlichtingen eenheid, van belang dat de historische gegevens betreffende een uiteindelijk belanghebbende gedurende een zo lang mogelijke periode voorhanden zijn. Onderzoeken naar witwassen, de daaraan ten grondslag liggende delicten, en het financieren van terrorisme zien op gebeurtenissen in het verleden. Historische informatie over uiteindelijk belanghebbenden en het relevante netwerk rondom een UBO speelt daarbij een belangrijke rol. Bekend is dat witwassen en terrorismefinanciering een hoge mate aan verhullende activiteiten met zich brengen. Het detecteren van dergelijke delicten en betrokkenheid van verhullingsmethoden via juridische entiteiten door opsporingsdiensten kan plaatsvinden ook jaren nadat deze entiteiten zijn opgeheven. Daarnaast is witwassen een zogenaamd voortdurend delict. Dat brengt met zich dat het recht tot strafvervolging ten aanzien van witwassen niet komt te vervallen nadat het van misdrijf afkomstige geld is verhuld. Het recht tot strafvervolging vervalt bij opzet- of gewoontewitwassen pas twaalf jaar nadat, bijvoorbeeld door het opsporingsonderzoek, een einde is gekomen aan het verborgen houden van het misdaadgeld. Daarnaast geldt in de fiscale regelgeving in sommige situaties een lange navorderingstermijn. Zo is de navorderingstermijn wanneer er sprake is van inkomsten of vermogen uit het buitenland twaalf jaar.[6]

Het recht tot strafvervolging vervalt pas twaalf jaar nadat, bijvoorbeeld door het opsporingsonderzoek, een einde is gekomen aan het verborgen houden van het misdaadgeld.

§ 2.6. Uitwerking UBO-begrip

In de implementatiewet is in artikel 10a van de Wwft geregeld wie in het kader van het verstrekken van UBO-gegevens van vennootschappen en andere juridische entiteiten als UBO's moeten worden aangemerkt. Op grond van het derde lid van artikel 10a is met dit besluit bepaald wie in ieder geval voor de verschillende juridische entiteiten als UBO kwalificeren. Inhoudelijk komt deze uitwerking overeen met de algemene uitwerking van het UBO-begrip op grond van de Wwft.

§ 2.7. Vergoeding voor inzage en afschriften

Op grond van lid 5bis van artikel 30 kan een vergoeding worden gevraagd voor het inzien van de UBO-gegevens en verstrekken van afschriften van bescheiden. Deze vergoeding mag niet meer bedragen dan de administratieve kosten voor het beschikbaar stellen van de informatie, met inbegrip van de kosten voor het bijhouden en ontwikkelen van het register. De Handelsregisterwet 2007 biedt in artikel 50 een grondslag om voor inzage of afschriften een vergoeding te vragen. Dit is vervolgens uitgewerkt in het Financieel besluit handelsregister 2014. Voor het vragen van een vergoeding voor het inzien van UBO-gegevens of het verkrijgen van afschriften van de gegevens of gedeponeerde documenten is geen

[6] Artikel 16, vierde lid, Algemene wet inzake rijksbelastingen.

wijziging van dat besluit nodig. Artikel 2 van dat besluit biedt voldoende ruimte om vergoedingen vast te stellen voor verschillende manieren van inzage of verstrekking van afschriften.

§ 3. Financiële gevolgen en regeldrukgevolgen

Het besluit heeft geen andere financiële gevolgen dan reeds in de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel registratie uiteindelijk belanghebbenden van vennootschappen en andere juridische entiteiten was opgenomen. Ook was in die toelichting reeds ingegaan op de regeldrukgevolgen. Ten aanzien van de regeldruk is in dit besluit relevant dat de categorieën documenten ter onderbouwing van de aard en omvang van het economisch belang van een uiteindelijk belanghebbende zijn uitgewerkt. De verplichting om documentatie over het belang te deponeren is al in de wet zelf geregeld en meegenomen bij de berekening van de administratieve lasten. De overige onderwerpen in dit besluit hebben geen effect op de regeldruk of administratieve lasten.

Een ontwerp van het besluit is voorgelegd aan het Adviescollege toetsing regeldruk. Zij heeft aangegeven dat zij zich kan vinden in bovenstaande analyse.

§ 4. Uitvoerbaarheid en handhaafbaarheid

Het register wordt uitgevoerd door de Kamer van Koophandel. De uitwerking van het register in onderhavig besluit is in samenspraak met de Kamer van Koophandel tot stand gekomen en maakt ook onderdeel uit van de overeenkomst tot bouw van het register. De Kamer acht de uitwerking in dit besluit uitvoerbaar voor de bouw en beheer van het register.

Het Bureau Economische Handhaving van de Belastingdienst is verantwoordelijk voor de handhaving van de verplichtingen tot inschrijving in het register. In dat verband is van belang dat de Kamer van Koophandel verantwoordelijk is voor de controle op de tijdigheid van de UBO-gegevens, de aanlevering van en de juistheid en de volledigheid van die gegevens in het UBO-register. Het Bureau Economische Handhaving van de Belastingdienst handhaaft op basis van de signalen (niet-tijdigheid/niet-juistheid/niet-volledigheid), die het van de Kamer van Koophandel ontvangt. Op aanwijzing van de signalen van de Kamer van Koophandel zal Bureau Economische Handhaving derhalve overgaan tot een onderzoek en indien nodig tot een bestuursrechtelijke dan wel strafrechtelijke aanpak van de geconstateerde overtreding. Voor het oordeel ten aanzien van de handhaafbaarheid wordt verwezen naar de handhaafbaarheidstoets van de Belastingdienst die met het wetsvoorstel aan de Tweede Kamer is gezonden. Het oordeel over dit besluit komt overeen met het oordeel in die toets.

§ 5. Consultatie en advies Autoriteit Persoonsgegevens

Een concept van dit besluit is van 20 mei tot en met 1 juli 2019 openbaar geconsulteerd. Hierop zijn 22 reacties ontvangen, waarvan 18 openbare reacties. Daarnaast heeft de Autoriteit Persoonsgegevens advies uitgebracht over dit concept. Hieronder wordt op de belangrijkste zaken ingegaan die in deze reacties naar voren zijn gebracht.

Algemeen

In enkele reacties zijn meer algemene opmerkingen gemaakt over de wenselijkheid en toegevoegde waarde van een UBO-register. Deels komen deze reacties overeen met consultatiereacties op het wetsvoorstel en deels met position papers die ten behoeve van een hoorzitting in de Tweede Kamer over het UBO-register zijn ingediend. Deze algemene opmerkingen over het UBO-register raken niet aan de zaken die in het onderhavige besluit worden geregeld en hier wordt dan ook niet op ingegaan in deze paragraaf.

Aard en omvang economisch belang

Naar aanleiding van verschillende reacties zijn de bepalingen over de aard en omvang van het economisch belang en de toelichting daarop verduidelijkt. Expliciet is gemaakt dat de bandbreedtes voor de omvang van het belang enkel van toepassing zijn op aandelen, stemrechten of eigendomsbelang. Ten aanzien van de onderbouwende documentatie is verduidelijkt dat het ook om een deel van de desbetreffende documenten kan gaan en is de restcategorie van documenten aangevuld.

In een reactie is gevraagd of bij elke wijziging in het belang de opgave geactualiseerd moet worden, ook als de bandbreedte niet wijzigt, wordt het volgende opgemerkt. Wijzigingen zijn enkel nodig als de gegevens in het register niet meer actueel zijn. Entiteiten behoeven enkel de bandbreedte van het economisch belang van een UBO op te geven en niet het exacte belang. Als een wijziging in het economisch belang optreedt, maar geen sprake is van een andere bandbreedte dan is geen aanpassing noodzakelijk. De onderbouwende documentatie is in dat geval niet meer geheel actueel, maar het verschil met de actuele situatie is in ieder geval minder dan 25 procent. Bevoegde autoriteiten hebben toegang tot de onderbouwende documentatie. Zij hebben daarmee het exacte belang in beeld op het moment van inschrijving of als de entiteit een wijziging heeft doorgegeven

Afschermingsregime

Een groot aantal partijen heeft opmerkingen gemaakt over het afschermingsregime. Daarbij is voornamelijk de vraag gesteld of het regime niet te beperkt is ingericht ten opzichte van de richtlijntekst. In enkele reacties is gevraagd om de Kamer van Koophandel een algemene bevoegdheid toe te kennen om bij onevenredige risico's op ontvoering, fraude, e.d. tot afscherming te besluiten. In andere reacties wordt juist de vraag gesteld of de Kamer van Koophandel wel in staat is om afschermingsverzoeken te kunnen beoordelen. Daarnaast is in enkele reacties gevraagd of naast personen die onder curatele staan ook personen die onder bewind staan in aanmerking kunnen komen voor afscherming.

De richtlijn geeft als lidstaatoptie de mogelijkheid om in uitzonderlijke omstandigheden gegevens van UBO's af te schermen. Het moet daarbij gaan om een onevenredig risico voor de betrokken UBO op onder meer ontvoering of fraude. Tevens kan tot afscherming worden overgegaan bij minderjarigen en handelingsonbekwamen. De regering heeft besloten van de lidstaatoptie gebruik te maken. Bij het operationaliseren is gekeken hoe dit het beste uitgevoerd kan worden. Hierbij is geconcludeerd dat het bestaande regime voor het handelsregister niet voldoet aan de eisen voor het UBO-register in de richtlijn, mede omdat de Kamer van Koophandel niet in staat is een gedetailleerde beoordeling te maken of in een individueel geval sprake is van uitzonderlijke omstandigheden die zorgen voor een onevenredig risico op genoemde zaken. Dergelijke kennis

behoort tot het domein van de politie en veiligheidsdiensten. In Nederland bestaat reeds een regime om bedreigde personen te beschermen. Dit regime wordt ook toegepast bij het afschermen van gegevens in een ander openbaar register van natuurlijke personen, namelijk het kadaster. Gezien het feit dat er reeds een afschermingsregime bestaat met een vergelijkbare strekking en het onwenselijk is om de politie en veiligheidsdiensten daarnaast nog een separate lijst aan te laten houden, is voor de uitvoering van het afschermingsregime voor het UBO-register aangesloten bij de bestaande lijsten van beschermde personen. De beoordeling ligt daarmee bij de instanties met de expertise op dit terrein en er wordt aangesloten bij bestaande processen. In paragraaf 2.4 is dit nader toegelicht.

Ten aanzien van de categorie handelingsonbekwamen zijn naar aanleiding van de consultatiereacties in het besluit naast personen die onder curatele staan ook personen die onder bewind staan toegevoegd.

Bevoegde autoriteiten

In enkele reacties is gevraagd om een nadere toelichting op de aanwijzing van de bijzondere opsporingsdiensten als bevoegde autoriteiten. Deze autoriteiten zijn verantwoordelijk voor de opsporing van onderliggende delicten aan witwassen en vanuit dat belang worden zij aangewezen als bevoegde autoriteiten. In de toelichting op de aanwijzing van de bevoegde autoriteiten is hier nader op ingegaan.

Uitwerking begrip uiteindelijk belanghebbende

In meerdere reacties is verduidelijking gevraagd over de zogenaamde pseudo-UBO. Op grond van de richtlijn moet het hoger leidinggevend personeel als UBO worden aangewezen als geen natuurlijke persoon op grond van eigendomsbelang of zeggenschap als UBO kan worden aangewezen. In Nederland is het begrip hoger leidinggevend personeel verduidelijkt in het Uitvoeringsbesluit Wwft 2018. Beoogd is daarin aan te geven dat iedere statutair bestuurder en, in geval van een personenvennootschap, iedere maat dan aangewezen moet worden als UBO. Omdat de tekst van het Uitvoeringsbesluit tot twijfel kon leiden of een keuze gemaakt kon worden tussen de bestuurders of maten dan wel dat alle bestuurders of maten aangewezen moeten worden, is dit nader verduidelijkt in het Uitvoeringsbesluit.

Advies Autoriteit Persoonsgegevens

De Autoriteit Persoonsgegevens heeft op 18 juli 2019 advies uitgebracht over een ontwerp van dit besluit. Het advies ziet op drie zaken. De AP adviseerde nader te onderbouwen waarom de Inspectie Sociale Zaken en Werkgelegenheid, de Inlichtingen- en opsporingsdienst van de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit en de Inspectie Leefomgeving en Transport als bevoegde autoriteiten zijn aangewezen. Deze nadere onderbouwing is opgenomen in paragraaf 2.3 waar wordt uitgelegd dat bovengenoemde instanties een rol hebben bij opsporing van onderliggende delicten van witwassen.

Daarnaast adviseerde het AP nader te onderbouwen welke uitzonderingsgrond uit artikel 9, tweede lid, van de AVG van toepassing is op de verwerking van het bijzondere persoonsgegeven dat iemand onder curatele is gesteld, hetgeen relevant is in het kader van afscherming. In paragraaf 2.4 is deze nadere onderbouwing opgenomen.

Ten derde adviseert de AP krachtiger te motiveren waarom de bewaartermijn voor gegevens in het UBO-register is gesteld op tien jaar en anders de termijn te verlagen naar vijf jaar. De nadere toelichting waarom deze termijn van tien jaar essentieel is in het kader van effectieve opsporing van witwassen en terrorismefinanciering, welke naar aard gepaard gaan met een hoge mate van verhullende activiteiten, is opgenomen in paragraaf 2.5.

§ 6. Transponeringstabel

Artikel 30 van Richtlijn (EU) 2018/843 van het Europees Parlement en de Raad van 30 mei 2018 tot wijziging van Richtlijn (EU) 2015/849 inzake de voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor het witwassen van geld of terrorismefinanciering, en tot wijziging van de Richtlijnen 2009/138/EG en 2013/36/EU (PbEU L 156/43 van 19 juni 2018).

Zoals hierboven al vermeld is artikel 30 grotendeels met de Implementatiewet geïmplementeerd. Waar dit het geval is, wordt hiernaar verwezen.

Artikellid of onderdeel richtlijn	Implementatie in	Beleidsruimte	Toelichting
30, lid 1, eerste alinea	–	Nee	Met de Implementatiewet geregeld
30, lid 1 tweede alinea	–	Nee	Met de Implementatiewet geregeld
30, lid 1, derde alinea	Implementatie door middel van bestaande regelgeving	Nee	Volgt reeds uit artikel 3, tweede lid onder b juncto artikel 5 van de Wwft
30, lid 2	Implementatie door middel van bestaande regelgeving	Nee	Volgt reeds uit artikel 3, tweede lid onder b juncto artikel 5 van de Wwft
30, lid 3	–	De richtlijn biedt lidstaten de beleidsruimte om te kiezen welk openbaar centraal register gebruikt wordt	Met de Implementatiewet geregeld
30, lid 4	–	Zorgen dat discrepanties tijdig worden verholpen	Met de Implementatiewet geregeld
30, lid 5	Artikel 35b Handelsregisterbesluit 2008	De richtlijn kent een minimum aan informatie die openbaar in te zien moet zijn	In de Implementatiewet is de informatie geregeld, in dit besluit zijn de aard en omvang van het economisch belang uitgewerkt
30, lid 5bis	–	Mogelijkheid om toegang afhankelijk te maken van registratie en vergoeding	Online registratie en vergoeding voor inzage volgt reeds uit artikel 50 van de Hrw 2007
30, lid 6	Artikel 51a Handelsregisterbesluit 2008	Nee	Dit betreft de aanwijzing van bevoegde autoriteiten
30, lid 7	Implementatie door middel van bestaande regelgeving	Nee	Bevoegdheid tot het delen van informatie is reeds geregeld in artikel 22 Wwft
30, lid 8	–	Nee	Met de Implementatiewet geregeld
30, lid 9	Artikel 51b Handelsregisterbesluit 2008	Ja, gebruik gemaakt van de lidstaatsoptie	Dit betreft het afschermingsregime

Artikellid of onderdeel richtlijn	Implementatie in	Beleidsruimte	Toelichting
30, lid 10, eerste en tweede alinea	–	Nee	Wordt in een later stadium geïmplementeerd, is toekomstige verplichting.
30, lid 10, derde alinea	Artikel 51c Handelsregisterbesluit 2008	Ja	Gekozen voor een termijn van 10 jaar waarna vernietiging plaatsvindt

Artikelsgewijs

Artikel I (Handelsregisterbesluit 2008)

A

Met het nieuwe artikel 35b zijn enerzijds de bandbreedtes vastgesteld waarin het economisch belang van een UBO wordt uitgedrukt en anderzijds de categorieën documentatie weergegeven ter onderbouwing van het economisch belang.

Eerste lid. Er zijn drie bandbreedtes opgenomen voor het economisch belang van een UBO. Bij de opgave van de UBO's dient de entiteit aan te geven binnen welke bandbreedte een UBO valt. Het opgeven van de bandbreedte geldt alleen in geval sprake is van een aandelenbelang, stemrechten of eigendomsbelang. In geval een persoon op basis van feitelijke zeggenschap of in geval de bestuurders als UBO worden opgenomen, behoeft geen bandbreedte aangegeven te worden.

Tweede lid. Afhankelijk van de soort entiteit en aard van het gehouden belang kunnen verschillende categorieën documenten van belang zijn ter onderbouwing van de opgave van de UBO. In de opsomming zijn voornamelijk formele documenten opgenomen zoals registers, statuten en aktes. De zeggenschap of het eigendom kan echter ook blijken uit onderhandse overeenkomsten of andere documenten. Om die reden is er een restcategorie opgenomen voor andere documenten waaruit het economisch belang volgt. Van belang is dat enkel de documenten meegezonden behoeven te worden waaruit de aard van de omvang van het gehouden economisch belang blijkt. Dit kan ook een onderdeel van een document zijn, zolang de aard van het document duidelijk is en de aard en omvang van het gehouden economisch belang voldoende blijken.

B

De gegevens over uiteindelijk belanghebbenden zijn geen authentieke gegevens in de zin van de Handelsregisterwet 2007. In bepaalde gevallen is het wenselijk dat de Kamer van Koophandel ambtshalve wijzigingen aanbrengt in de gegevens van uiteindelijk belanghebbenden. Het gaat om feitelijke omstandigheden die maken dat de persoon niet meer kwalificeert als UBO. Dit betreft bijvoorbeeld overlijden, overname van onderneming of uitschrijving als statutair bestuurder. Voor authentieke gegevens biedt artikel 38, eerste lid, van de Handelsregisterwet 2007 een grondslag voor het aanbrengen van wijzigingen. Voor niet authentieke gegevens moet dit bij algemene maatregel van bestuurder worden vastgesteld. Met deze bepaling is dit vastgesteld voor UBO-gegevens.

C

Met het nieuwe artikel 51a zijn de bevoegde autoriteiten aangewezen die toegang hebben tot de afgesloten gegevens van UBO's. Voor een toelichting op deze autoriteiten wordt verwezen naar paragraaf 2.3 van het algemeen deel van deze toelichting. Onder onderdeel a vallen de toezichthouders op de Wwft, onderdeel b betreft de handhavende instantie op de registratie van de UBO-informatie (het Bureau Economische Handhaving van de Belastingdienst), onderdeel c betreft de partijen van het Financieel Expertise Centrum), onderdeel d omvat de opsporingsdiensten die zich bezig houden met (de onderliggende misdrijven aan) witwassen en onderdeel e betreft enkele overige instanties die een taak hebben bij het voorkomen of opsporen van witwassen of financieren van terrorisme.

Met artikel 51b is geregeld dat in bepaalde limitatieve gevallen de gegevens van een UBO voor het algemeen publiek afgeschermd kunnen worden. Een verzoek hiertoe kan door de betrokkene of namens deze worden gedaan bij de Kamer van Koophandel. In het tweede lid zijn de limitatieve gronden voor afscherming opgenomen. De eerste grond betreft personen die van overheidswege beveiligd zijn. De tweede grond betreft personen die minderjarig zijn of handelingsonbekwaam zijn.

De in artikel 42, eerste lid, onderdeel c, van de Politiewet 2012 bedoelde personen zijn de personen die in het zogenoemde rijksdomein van het stelsel van bewaken en beveiligen vallen en op gezag van de Minister van Justitie en Veiligheid worden beveiligd. De leden van het koninklijk huis zijn uitgezonderd omdat afscherming van hun gegevens gelet op hun publieke functie niet opportuun wordt geacht.

De andere personen, bedoeld in dit lid, zijn de personen die door de politie worden beveiligd in opdracht van de Hoofdofficier van Justitie, het zogenoemde decentrale domein van het stelsel van bewaken en beveiligen. De Kamer stelt na een verzoek van een van deze personen in overleg met de NCTV respectievelijk het Openbaar Ministerie vast of de betrokkene in het rijksdomein of het decentrale domein valt. Indien dat het geval is, worden de persoonsgegevens afgeschermd gedurende vijf jaar. Indien dat niet het geval is, wordt de aanvraag afgewezen. Zoals in het algemeen deel van deze toelichting is aangegeven, komt deze afschermingsregeling overeen met die voor het kadaster en in de Zorgverzekeringswet.

Als een verzoek om afscherming op grond van minderjarigheid wordt gedaan, vindt een controle plaats met de persoonsgegevens en wordt indien de leeftijd van achttien jaren niet is bereikt, voldaan aan het verzoek. Afscherming op grond van handelingsonbekwaamheid wordt in drie situaties gehonoreerd. Ten eerste in geval de betrokkene onder curatele is geplaatst (titel 16 Boekt 1 BW), ten tweede in geval deze onder bewind is geplaatst omdat de persoon niet meer in staat is diens vermogensrechtelijke belangen te behartigen (titel 19 Boekt 1 BW) en ten derde in geval de betrokkene in het buitenland handelingsonbekwaam is verklaard. Ten onderbouwing hiervan zal in de eerste twee gevallen de uitspraak van de kantonrechter moeten worden meegezonden en in het derde geval de relevante buitenlandse documentatie.

Als een verzoek tot afscherming wordt gedaan, worden de gegevens van de betrokkene direct afgeschermd. De afscherming eindigt als het verzoek daartoe is afgewezen en dit besluit onherroepelijk is. Als het verzoek wordt toegekend, blijft de afscherming in geval van minderjarigheid of de persoon onder curatele staat van kracht tot de leeftijd van achttien jaar is bereikt of de persoon weer handelingsbekwaam is. In

geval de afscherming is toegekend omdat de persoon van overheidswege wordt beveiligd, wordt telkens na vijf jaar bezien of de persoon nog voldoet aan de grond voor afscherming. Dit laatste komt overeen met de vergelijkbare regeling in het kadaster.

Op grond van artikel 30 van de gewijzigde vierde anti-witwasrichtlijn moeten lidstaten gegevens over afscherming publiceren en jaarlijks aan de Europese Commissie doorgeven. Ten behoeve hiervan is in het vijfde lid van artikel 51b bepaald dat jaarlijks statistische gegevens worden gepubliceerd over het aantal afschermingen en de gronden waarop verzoeken zijn toegekend.

In artikel 51c is geregeld dat de informatie over UBO's van juridische entiteiten tot tien jaar na uitschrijving van de entiteit uit het handelsregister toegankelijk is. Zo kan, met name in het kader van opsporing, teruggekeken worden bij onderzoek.

Artikel II (Uitvoeringsbesluit Wwft 2018)

Wijziging zesde lid

In het geval op geen enkele wijze een uiteindelijk belanghebbende op grond van eigendomsbelang of zeggenschap aangemerkt kan worden, wordt het hoger leidinggevend personeel aangemerkt als UBO. Om te verduidelijken wie als dusdanig kwalificeren was in het Uitvoeringsbesluit Wwft 2018 opgenomen dat dit een of meer bestuurders van het bestuur zijn. Omdat het hier gaat om personen die als UBO kwalificeren uit hun functie was beoogd dat alle leden van het statutair bestuur in een dergelijk geval als UBO worden aangewezen. Er is immers geen grond om onderscheid te maken tussen de verschillende bestuurders. Dit was ook als zodanig toegelicht in de nota van toelichting. De tekst van het besluit zorgde echter voor onduidelijkheid of daadwerkelijk alle bestuurders als UBO aangemerkt moeten worden. Omdat de relevantie hiervan nog meer is toegenomen met de registratie van UBO's, is met de wijziging van het zesde lid de tekst verduidelijkt. In geval het hoger leidinggevend personeel als UBO moet worden aangewezen dan betreft dit elke bestuurder die onderdeel uitmaakt van het statutair bestuur. Als het bestuur uit een persoon bestaat dan is het dus enkel die persoon. Als het bestuur uit vijf leden bestaat dan moeten zij alle vijf als UBO worden aangewezen. Dit geldt ook voor niet uitvoerend bestuurders in een one tier bestuur. Hiermee is ook bewerkstelligd dat in het geval bestuurders worden aangewezen als UBO, de opgenomen bestuurders in het handelsregister gelijk zijn aan de UBO's van de entiteit.

Bovenstaande wijziging is ook doorgevoerd voor personenvennootschappen. Ook daar worden in geval van hoger leidinggevend personeel de vennoten uit hun functie aangewezen als UBO en zijn derhalve alle vennoten UBO, met uitzondering van vennoten bij geldschieting.

Nieuw zevende lid

De uitwerking van het begrip uiteindelijk belanghebbende in het Uitvoeringsbesluit Wwft 2018 is ook van toepassing op de registratieplicht in het handelsregister. In dit verband zijn enkele onderdelen van die uitwerking uitgezonderd. Dit betreft de uitwerking van de uiteindelijk belanghebbende van trusts en soortgelijke constructies. Hiervoor geldt dat de uiteindelijk belanghebbenden niet in het handelsregister worden geregistreerd. De registratie van UBO's van trusts en soortgelijke juridische constructies wordt separaat geregeld.

Ten overvloede wordt nog opgemerkt dat ook voor enkele andere rechtsvormen geen plicht tot centrale registratie van de UBO's bij de Kamer van Koophandel geldt, zie artikel 15a van de Handelsregisterwet 2007. Deze rechtsvormen kennen echter geen specifieke regeling voor vaststelling van de UBO's in het Uitvoeringsbesluit Wwft 2018, maar vallen onder de algemene categorie «overige rechtspersonen» in dat besluit. Het feit dat zij niet specifiek zijn uitgezonderd bij de definitie van uiteindelijk belanghebbende doet niet af aan het feit dat voor deze rechtsvormen geen registratieplicht van toepassing is.

Deze nota van toelichting wordt mede namens de Minister van Justitie en Veiligheid en de Staatssecretaris van Economische Zaken en Klimaat ondertekend.

De Minister van Financiën,
W.B. Hoekstra

Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights

A A N T E K E N E N
Aan: Ministerie van Economische Zaken en Klimaat

Zijne excellentie Minister mr.drs M.A.M Adriaansens

Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Betreft: UBO en authentieke akten

Kenmerk: L4200928

Mierlo, 24 September 2022

Zijne excellentie Adriaansens,

Samengevat in het kort.

De stukken rond de stichting en Audio-Rarities zijn zoals die bekend zijn bij de notaris,de andere notaris gaat het werk van de ene notaris niet opnieuw controleren en beoordelen.
https://archive.org/details/NotarisClericalError

De stichting Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights (hierna de stichting) heeft per post een UBO-opgave ingediend bij de Kamer van Koophandel die vervolgens nadien op 29 juli 2022 door de Kamer van Koophandel (UBO-team) is afgewezen.

KvK controleert de UBO-opgave en vraagt de notaris eventueel om een aanvulling.
Brochure-boekje uitgegeven door Kamer van Koophandel voor de notaris ter
informatie. [“UBO-OPGAVE” en de notaris] informatie over Notaris applicatie UBO [NAU]
Bron: Kamer van Koophandel. (Verwijs naar blz 7).

Bij de UBO-opgave zat o.a. een kopie van de Eerste Grosse notarieel dd, 16 juli 2004, en een kopie van het statuut van de stichting, kopie paspoort, etc. Op datum 6 juni 2014 is door de stichting aan de notaris verzocht om de akten te controleren op fouten en gebreken. De notaris die een vormfout ontdekt, mag niet blijven stilzitten. Hij moet het gebrek zo snel mogelijk repareren, zie Hof Amsterdam 24 februari 2015, GHAMS:2015:583: ‘Het hof is van oordeel dat het tot de zorgplicht van de notaris behoort om akten met onjuiste inhoud, mede gezien de gevolgen hiervan voor het rechtsverkeer, onverwijld, althans met bekwame spoed te corrigeren, (Bron: Notariaat Magazine editie 9 | november 2020).

Uit de door de stichting toegezonden stukken is de Ultimate Beneficial Owner de uiteindelijk belanghebbende bij de stichting rechtsgeldig reeds eerder vastgelegd door de notaris, de notaris kan daar thans niets meer aan veranderen. Het heeft dus nu ook geen doel meer om door de Kamer van Koophandel hierover de notaris te raadplegen.

De Kamer van Koophandel (UBO-team) verzoekt de stichting na de afwijzing van datum 29 juli 2022 de gehele opgave opnieuw in te dienen. In het kader van de wet AVG (Algemene Verordening Gegevensbescherming) zijn de door de stichting ingediende documenten door de KvK vernietigd, aldus een medewerker van het UBO-team.

De notariële stukken zijn **geheel juridisch inorde**.Verder ontbreekt volgens de KvK alle identiteitsdocumentatie, en dat is onwaar omdat de stichting kopie paspoort (kleur) van J.P. van den Wittenboer per post heeft ingesloten verzonden bij de aanvraag. Ik ga dus die stukken niet opnieuw opsturen. In het kader van de wet AVG (Algemene Verordening Gegevensbescherming) zijn de door Kamer van Koophandel ingediende documenten vernietigd. Dat roept dezerzijds herinneringen op aan Van Miltenburg in 2015 die onder vuur kwam te liggen nadat ze een kopie van een klokkenluidersbrief zou hebben vernietigd. Van Miltenburg nam destijds het beluit de brief te vernietigen, omdat die strikt vertrouwelijk was. De beslissing die brief in de shredder te stoppen. Vernieling bewijsstukken dat wat de medewerker van het UBO-team bij de KvK thans ook doet met de ingezonden stukken door de stichting.De Staat der Nederlanden heeft kennelijk het plan de stichting een economisch delict in de schoenen te schuiven.Op dergelijke manier de stichting juridisch een poot uit te draaien met een boete.

Dat is het juridisch geen probleem met authentieke akten is, omdat die altijd bij de notaris bekend en in bewaring blijven. De notaris registreert op grond van de Registratiewet 1970 zijn akten bij de Belastingdienst via het door de KNB gehouden(elektronische) centraal digitaal repertorium (CDR). De Belastingdienst heeft voor opsporingsdoeleinden volledig toegang tot de CDR-gegevens en de onderliggende akten. Dat notariële akten worden geregistreerd via het door de KNB gehouden centraal digitaal repertorium (CDR) gebeurt primair voor de Belastingdienst (zie poortwachtersrol).

Handhaving

Het niet voldoen aan de registratieplicht in het UBO-register betekent een overtreding van de Handelsregisterwet en is daarnaast een delict onder de Wet op de economische delicten. Dat betekent dat verschillende sancties opgelegd kunnen worden, waaronder een bestuurlijke boete, een last onder dwangsom, en in zeer uitzonderlijke gevallen een gevangenisstraf. Bureau Economische Handhaving (BEH) van de Belastingdienst is belast met de bestuursrechtelijke handhaving op het UBO-register. In uitzonderlijke gevallen kan BEH een casus voor strafrechtelijke handhaving doorverwijzen naar het Openbaar Ministerie. Voordat een sanctie wordt opgelegd ontvangen juridische entiteiten altijd eerst per brief een laatste waarschuwing met een termijn om alsnog aan de registratieplicht te voldoen. Er wordt dus niet zonder aankondiging een boete of andere sanctie opgelegd.

Betreft Stand van zaken invoering van het register met gegevens van uiteindelijk belanghebbenden van juridische entiteiten (UBO-register)de minister van Financiën, (Brief 14 april 2022 Sigrid A.M. Kaag Directie Financiële Markten kenmerk:2022-0000091903) aan voorzitter Tweede Kamer der Staten-Generaal).

Alles met Audio-Rarities en Hitler's Inferno, de stichting en onderzoek auteursrechten ligt notarieel vast. De notaris is Zelf geheel eindverantwoordelijk voor zijn akten. De notaris is niet alleen verplicht rekening te houden met de belangen en juridische gevolgen van partijen betrokken in de akte, maar is ook daarnaast verplicht rekening te houden met belangen van derden waaronder die als de belastingdienst. Iedere notaris is verplicht de inhoud van de akte in de juiste notariële en juridische vorm te gieten, een akte die voldoet aan de door KNB geformuleerde voorwaarden, namelijk dat de vorm waarin de akte is opgemaak voldoet aan de daaraan te stellen eisen volgens de Wet en de Wet op het notarisambt. De afhandeling en vooronderzoek van de notariële akte gebeurt geheel zelfstandig door de notaris. De akte hoeft niet nog eens vooraf aan het passeren door de notaris ter goedkeuring worden voorgelegd bij de belastingdienst. De stichting “Intermediaire Stichting van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens” zag zich genoodzaakt zich rechtstreeks te wenden middels een brief van 4 mei 2022 tot de Minister van Financiën.

Artikel 44, eerste lid, van de Grondwet regelt dat bij koninklijk besluit ministeries worden ingesteld die onder leiding staan van een minister. De op het ministerie werkzame ambtenaren zijn ondergeschikt aan de minister en zijn in die hoedanigheid aan hem verantwoording schuldig.

De werkwijze van de belastingdienst manoeuvreert de betrokkene Stichting met Audio-Rarities in een lastige situatie, belastingrecht conflicteert met auteursrecht.De gehanteerde werkwijze specifiek door de belastingdienst, de algemene wet-en regelgeving over eenmanszaken te projecteren op eenmanszaak Audio-Rarities met “Hitler’s Inferno” ondermijnt het onderzoek “Hitler’s Inferno” Audio-Rarities i.v.m. auteurswet “verweesde werken”, vastgelegd in een notariële grosse “In naam der Koningin”, betreffende bepaald toegestaan gebruik van Verweesde Werken “niet het behalen van een direct of indirect economisch of commercieel voordeel nastreven”. Staatsblad van het Koninkrijk der Nederlanden 388, Jaargang 2014. Wet van 8 oktober 2014 tot wijziging van de Auteurswet en de Wet op de naburige rechten in verband met de implementatie van de Richtlijn nr. 2012/28/EU inzake bepaalde toegestane gebruikswijzen van verweesde werken. De brief met bijlagen heb ik tevens laten betekenen daarna door een deurwaarder om juridisch zeker te zijn dat het Bij de minister in handen komt daadwerkelijk.

Verbotsgesetz

Verbotsgesetz(StGBl. Nr. 13 / 1945) is een wet die op 8 mei 1945 na de capitulatie van het nationaal-socialistische "Derde Rijk" door de Voorlopige Staatsregering onder Karl Renner werd uitgevaardigd en die de Nationaal-Socialistische Duitse Arbeiderspartij (NSDAP) en alle daaraan gelieerde organisaties verbood. Tegelijkertijd werd besloten dat personen die tussen 1 juli 1933 en 27 april 1945 lid waren geweest van de NSDAP of van haar militaire verenigingen (SA [Sturmabteilung], SS [Schutzstaffel], NSFK [Nationaal-Socialistisch Vliegkorps], NSKK [Nationaal-Socialistisch Motortransportkorps]) zich moesten laten registreren; deze groep personen werd het stemrecht ontnomen bij de komende verkiezingen voor de Nationale Raad (25 november 1945).

Het verbotsgesetz werd in 1947 gewijzigd (Bundesgesetzblatt nr. 25 / 1947) en is ook nu nog geldig met betrekking tot nationaal-socialistische "re-activatie". Het werd laatstelijk gewijzigd bij Bundesgesetzblatt nr. 148/1992 en heeft een grondwettelijke status. Strafbare feiten die onder deze wet vallen, worden berecht door juryrechtbanken.

Verbotsgesetz 1947: *Iedereen die de nationaal-socialistische genocide of andere nationaal-socialistische misdaden tegen de menselijkheid ontkent, schromelijk bagatelliseert of goedkeurt*

§ 3u. Sectie 3g straft ook iedereen die de nationaal-socialistische genocide of andere nationaal-socialistische misdaden tegen de menselijkheid ontkent, schromelijk bagatelliseert of goedkeurt in een gedrukte publicatie, op de radio of op een ander medium of op een andere openbare manier die het voor veel mensen toegankelijk maakt of probeert te rechtvaardigen.

---

https://www.verfassungsschutz.de/

§ 86 StGB - Verspreiding van propaganda is ongrondwettelijk organisaties

Strafgesetzbuch (StGB)
§ 86a Verwenden von Kennzeichen verfassungswidriger und terroristischer Organisationen

(1) Mit Freiheitsstrafe bis zu drei Jahren oder mit Geldstrafe wird bestraft, wer
1.

im Inland Kennzeichen einer der in § 86 Abs. 1 Nr. 1, 2 und 4 oder Absatz 2 bezeichneten Parteien oder Vereinigungen verbreitet oder öffentlich, in einer Versammlung oder in einem von ihm verbreiteten Inhalt (§ 11 Absatz 3) verwendet oder

2.

einen Inhalt (§ 11 Absatz 3), der ein derartiges Kennzeichen darstellt oder enthält, zur Verbreitung oder Verwendung im Inland oder Ausland in der in Nummer 1 bezeichneten Art und Weise herstellt, vorrätig hält, einführt oder ausführt.

(2) Kennzeichen im Sinne des Absatzes 1 sind namentlich Fahnen, Abzeichen, Uniformstücke, Parolen und Grußformen. Den in Satz 1 genannten Kennzeichen stehen solche gleich, die ihnen zum Verwechseln ähnlich sind.
(3) § 86 Abs. 4 und 5 gilt entsprechend.

Wetboek van Strafrecht (StGB)

§ 86a Gebruik van symbolen van ongrondwettelijke en terroristische organisaties

(1) Een vrijheidsstraf van ten hoogste drie jaar of een geldboete wordt opgelegd aan een ieder die

1.

in Duitsland de herkenningstekens van een van de in artikel 86, lid 1, nrs. 1, 2 en 4 of lid 2 bedoelde partijen of verenigingen verspreidt of in het openbaar gebruikt, in een bijeenkomst of in een door hem verspreide inhoud (artikel 11, lid 3), of

2.

op de in nr. 1 bedoelde wijze in Duitsland of in het buitenland enige inhoud (§ 11, lid 3) die een dergelijk merk vormt of bevat, produceert, in voorraad houdt, invoert of uitvoert met het oog op de distributie of het gebruik ervan.

(2) Merken in de zin van lid 1 zijn met name vlaggen, insignes, uniforme voorwerpen, slogans en groetvormen. Merken die op verwarringwekkende wijze overeenstemmen met de in zin 1 genoemde merken, worden geacht daarmee gelijk te stellen.

(3. Artikel 86, leden 4 en 5, is van overeenkomstige toepassing.

Uitzondering op artikel 86, lid 1, van het Wetboek van Strafrecht:

Artikel 86, lid 3:Toegestaan zijn en buiten het strafrecht vallen op grond van artikel 86 Lid1 : indien het propagandamateriaal of de handeling tot doel heeft burgereducatie, de verdediging tegen ongrondwettelijke pogingen, kunst of wetenschap, onderzoek of onderwijs, verslaggeving over hedendaagse gebeurtenissen, geschiedenis of voor soortgelijke doeleinden. of voor soortgelijke doeleinden., van het wetboek van strafrecht is van toepassing indien het propagandamiddel of de handeling is in hoofdzaak gericht op de bevordering van voornoemde doelstellingen en valt binnen het de constitutionele orde van de Bondsrepubliek Duitsland.

_____

USHMM

https://archive.org/details/holocaust-denial-and-distortion

UNITED NATIONS

https://archive.org/details/a-res-61-255_202205

https://archive.org/details/a-res-69-160

https://archive.org/details/a-76-l-30

_____

Onder verwijzing.

I). Een brief van minister van Justitie Hirsch Ballin, aan de Voorzitter van de Tweede Kamer, dd 4 november 2008, betreft het kabinetsstandpunt over het EG- groenboek over auteursrecht in de kenniseconomie, onder verwijzing naar het verzoek van de vaste commmissie voor Justitie d.d. 16 september jl. (kenmerk 2008Z01474/2008D04605).
Tevens is het onderzoek dat in opdracht van het WODC is uitgevoerd naar “Digitalisering van historische archieven en verweesde werken”
Tweede Kamer der Staten-Generaal Vergaderjaar 2017–2018, vragen gesteld door de leden der Kamer2018Z09735.

2).Vragen van de leden Bergkamp en Groothuizen (beiden D66) aan de Ministers van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap en van Justitie en Veiligheid over de uitvoering van het Besluit zorgvuldig onderzoek verweesde werken (ingezonden 28 mei 2018). Antwoord van Minister Van Engelshoven (Onderwijs, Cultuur en Wetenschap) mede namens de Minister voor Rechtsbescherming (ontvangen 6 juli 2018). Tweede Kamer der Staten-Generaal ah-tk-20172018-2692.

_____

RECORD
https://archive.org/details/hitlers-inferno-audio-rarities
Hitler's Inferno record LP
https://archive.org/details/HitlersInfernoRecord

_____
ONDERZOEK
https://archive.org/details/HitlersInferno_201903
https://archive.org/details/stb-2014-388_202204

LUISTEREN

Compact disc "Hitler's Inferno"

https://archive.org/details/compact-disc-hitlers-inferno

_____

For "anyone who denies the crimes and

genocide of the past is opening up the way

for the murders of the future". (Simon Wiesenthal)

Sigrid Kaag Twitter 2021 "Holocaust Remembrance Day"

https://archive.org/details/sigrid-kaag-holocaust-remembrance-day

Bundesgesetzblatt

https://archive.org/details/bundesgesetzblatt-osterreich-1992

https://archive.org/details/DeNotaris_180

KNB
https://archive.org/details/knb-wet-en-regelgeving

https://archive.org/details/HetNotariaat

_____

Recht op eerlijk proces misbruik door SLAPPs

SLAPPs zijn lichtzinnige juridische vorderingen die zijn gebaseerd op overdreven en vaak onterecht aanklachten, bedoeld om te intimideren en hun doelwitten in diskrediet te brengen; met als uiteindelijk doel ze te chanteren en het zwijgen op te leggen. Journalisten, mensenrechtenverdedigers en anderen die betrokken zijn bij de bescherming van het algemeen belang te beschermen tegen kennelijk ongegronde of onrechtmatige gerechtelijke procedures (ook bekend als strategische rechtszaken tegen openbare participatie (SLAPP) die tegen hen zijn aangespannen door machtige individuen en entiteiten, waaronder bedrijven en staatsorganen) in een poging het publieke debat het zwijgen op te leggen.

De officier van justitie dient een goede kennis van de geschiedenis te hebben en het belang van de geschiedenis als een les voor de toekomst onderschrijven en moet dit in Haar functie in Haar werk ook uitdragen. Maar de niet-geïnteresseerde hoofdofficier mr. N.G. Zandee deed niets van dit alles. De hoofdofficier had ook geen enkele belangstelling voor de CD Hitler's Inferno.De belangrijke maatschappelijke doelstelling van Audio-Rarities met Hitler's Inferno het in stand houden van de les van gisteren als een getuigenis, als les voor de toekomst. De belangstelling van de hoofdofficier van justitie was waarschijnlijk meer gericht op carrière maken "hoe maak je succesvol een carrièreswitch als hoofdofficier van justitie in Amsterdam". Evenzo de niet-geïnteresseerde Kabinetschef drs. H.E. Grootmeijer destijds namens de Procureur-generaal bij het Gerechtshof te 's-Hertogenbosch in zijn brief in 1995, over zijn opvattingen "Hitler's Inferno", en mr. J.S. Silvis oud Procureur-generaal bij Hoge Raad der Nederlanden. Er is op deze manier belangenverstrengeling ontstaan waarbij het openbaar ministerie en het gerechtshof hun invloed gebruiken om het beleid te buigen in een richting die bovenal voor de Staat der Nederlanden gunstig is.

Uitlokking plegen meineed, of bericht dat de eenmanszaak Audio-Rarities is opgeheven met ingang van 14-12-2016 bij de Kamer van Koophandel of geen advocaat met toevoeging voor rechtsbijstand

stichting. Samengevat: ongunstig beoordelen en neerhalen van de stichting met Audio-Rarities om bekendheid te geven aan de informatie rond de cd “Hitler’s Inferno” –de les van gisteren (getuigenis als les voor de toekomst) door de Staat der Nederlanden. Decennialang respectloos en niet geïnteresseerd zijn behandeld door de diverse niveaus van de overheid van hoog tot laag met enkele uitzonderingen daargelaten.De stichting met Audio-Rarities wordt bewust geweerd, (ostracisme).

De diverse instanties binnen de nederlandse overheid die de stichting zouden moeten beschermen, deden precies het tegenovergestelde: doorzeefd met vriendjespolitiek en een banencarrousel voor falende politici. Ook
blijkt sprake van een rouleersysteem waar bewindslieden van post verwisselen en zelfs terug konden keren op de oude functie nadat voorheen ernstig falen was gebleken. Mijn casus laat zien hoe disfunctioneel het systeem in Nederland is… systeembreed.

Er zal eerst een integraal parlementair openbaar onderzoek moeten geschieden naar de toestand van de rechtsstaat en de democratie, in combinatie met het rechtssysteem met horen van alle getuigen onder ede.

Wanneer men de authentieke aktes wenst te betwisten, dan is dat mogelijk dit via de rechter aan te spannen betwistingsprocedure.

Wij verwijzen hierbij naar de brief Minister van Justitie
en Veiligheid, D. Yesilgöz-Zegerius,dd 11 januari 2022, inzake betwisting authentieke akten.
De referentie steeds vermelden: deurwaarder exploot **L4200928** Van der Velde van Hal &
Peers gerechtsdeurwaarders en incassobureau te Den Haag.

https://archive.org/details/letter-hate-crime-the-netherlands-2022

Betwisting authentieke akten loopt steeds rechtstreeks via de Staat der Nederlanden

Deurwaarder exploten:

https://archive.org/details/EXPLOOTL1700017
https://archive.org/details/deurwaarderexploot-staat-der-nederlanden-l-4200928
https://archive.org/details/deurwaarderexploot-l-4201030

IFUD of Human Rights
De Voorzitter
J.P. van den Wittenboer

Correspondence:Po.box 324, 5660AH Geldrop The Netherlands
Offices:Kastanje 28, 5731NK Mierlo The Netherlands
C.o.C.reg:41092925 Eindhoven N.L.
E-mail: ifudofhumanrights@yahoo.com
Internet: https://ifudofhumanrights.weebly.com
Phone:+31 -(0)6 50 425 552

IFUD of Human Rights

ANNUAL REPORT 2023
Jaarverslag 2023

Aan de totstandkoming van dit Jaarverslag door IFUD of Human Rights is uiterste zorg besteed volgens het principe van thematic approach.

Thematic approach is een methode die de nadruk legt op het kiezen van één specifiek thema waarbij de verschillende subonderwerpen met elkaar verbonden zijn en geïntegreerd worden binnen één onderzoeksthema.

INLEIDING:

Het is heel moeilijk om vast te stellen hoe groot de daadwerkelijke weerbaarheid is binnen de Nederlandse samenleving tegen het narratief over een 'kwaadaardige elite'. Vooralsnog verwerpt zeer waarschijnlijk een overweldigende meerderheid van de Nederlandse samenleving het idee dat er een'kwaadaardige elite' bestaat die uit is op wereldcontrole. Op sociale media gaan mensen regelmatig in discussie met verspreiders van het narratief over een 'kwaadaardige elite'. Media ontkrachten daarnaast regelmatig belangrijke boodschappen uit dit anti-institutioneel extremistische narratief. Bovendien heeft een groot deel van de Nederlandse bevolking wel vertrouwen in de overheid en instituties.De democratische rechtsorde staat op dit moment geenszins op instorten. Ook binnen de instituties is er over het algemeen forse weerstand tegen het narratief, (AIVD 2023 Anti-institutioneel-extremisme in Nederland, Een ernstige dreiging voor de democratische rechtsorde?).

Uit het beoordelingskader van de Europese Jurisprudentie volgt dat de burgers in de samenleving hun mening vrij aan de orde moeten kunnen stellen Artikel 10 EVRM lid1, ook wanneer hun uitlatingen door anderen als kwetsend, choquerend of verontrustend kan worden ervaren,(verwijs Europese jurisprudentie). Maar dat het Openbaar Ministerie de verantwoordelijkheid draagt te voorkomen dat uitlatingen worden verspreidt die strijdig zijn met wet en grondbeginselen van democratische rechtsstaat door het O.M. vastgestelde feitelijke context, waarin zijn begrepen omstandigheden waarin een bepaalde uitlating,handelen of nalaten is gedaan, (Artikel 10 EVRM lid 2).

Kamerleden hebben een belangrijke voorbeeldfunctie,democratie kent ook een grote vrijheid toe aan kamerleden om in het parlementaire debat hun mening te uiten. Die vrijheid is van zeer grote waarde. Op het scherp van de snede maken kamerleden zich in debat sterk bij de uitvoering van hun kerntaken,(Gedrag en omgangsvormen tijdens de debatten in de Tweede Kamer).

Ook bewindspersonen hebben een belangrijke voorbeeldfunctie.(Het blauwe boek, handboek voor bewindspersonen).

AUDIO

https://archive.org/details/vrijheid-van-meningsuiting_202312

Ministerie van Justitie en Veiligheid

> Retouradres Postbus 20301 2500 EH Den Haag

De Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Ministerie van Justitie en Veiligheid

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

T 070 370 68 89
F 070 370 79 39

Ons kenmerk
4947735

Bij beantwoording de datum en ons kenmerk vermelden. Wilt u slechts één zaak in uw brief behandelen.

Datum 17 oktober 2023
Onderwerp Publicatie themastudie Extremisme

We leven in een veilig en vrij land. Helaas is dit niet vanzelfsprekend. Het veilig houden van ons land vraagt constant aandacht. Extremisme tast onze manier van samenleven aan en kan, zowel zichtbaar als onzichtbaar, gevolgen hebben voor de nationale veiligheid. Naast de geweldsdreiging die uitgaat van extremisme, kan extremisme namelijk op de langere termijn ook op een subtielere en meer sluimerende wijze ondermijnend zijn voor de nationale veiligheid.

Het kabinet doet er alles aan om onze samenleving te weren tegen extremistische dreigingen. Hiervoor is het belangrijk om beter te begrijpen hoe de verschillende uitingsvormen en elementen van extremisme onze nationale veiligheid kunnen raken. Daarom heeft de Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid het Analistennetwerk Nationale Veiligheid[1] (hierna: Analistennetwerk) gevraagd onderzoek te doen naar de relatie tussen diverse vormen van extremisme en de nationale veiligheid. De studie richt zich met name op twee pijlers van de nationale veiligheid waar (niet-gewelddadig) extremisme de meeste invloed kan hebben: de sociaal-politieke stabiliteit en de democratische rechtsorde.

In deze brief informeer ik uw Kamer over de belangrijkste bevindingen van het onderzoek en ga ik vervolgens in op de implicaties voor huidig en toekomstig beleid. Daarbij kom ik tevens tegemoet aan de motie van de Kamerleden Azarkan en Mutluer die verzoeken om in samenspraak met relevante diensten en besturen te komen tot een integraal plan van aanpak om de dreiging van radicaal anti-overheidsextremisme te verminderen.[2] Ook geef ik gevolg aan de motie van het Kamerlid Van der Plas, die heeft verzocht om in overleg te treden met het Landelijk Steunpunt Extremisme (LSE) om te onderzoeken of hun expertise ook beschikbaar gemaakt kan worden om organisaties en belangengroepen weerbaarder te maken tegen extremisme.[3] Tot slot nodig ik een nieuw kabinet uit

[1] Het Analistennetwerk Nationale Veiligheid (ANV) is een multidisciplinair kennisnetwerk dat in opdracht van de Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid (NCTV) sinds 2011 uiteenlopende analyses maakt over risico's voor de nationale veiligheid.
[2] Kamerstukken II, 2022-2023, 29754, nr. 664.
[3] Kamerstukken II, 2022-2023, 29 754, nr. 659.

om de bevindingen van de studie mee te nemen in een toekomstige samenhangende visie op extremisme waarin naast het *bestrijden* van extremistische uitwassen, ook aandacht is voor het *beschermen* van onze rechtsstaat en het *bevorderen* van een veerkrachtige samenleving.

Belangrijkste bevindingen Analistennetwerk Nationale Veiligheid
Extremisme[4] kan volgens het Analistennetwerk raken aan de volgende veiligheidsbelangen: sociale en politieke stabiliteit, fysieke veiligheid, economische veiligheid en de internationale rechtsorde en stabiliteit.[5] Het Analistennetwerk stelt dat extremisme vooral de politieke en sociale stabiliteit van ons land raakt. Daarom is op basis van uitgewerkte scenario's met name deze relatie onderzocht. Daarbij is ingegaan op de verticale dimensie van de democratische rechtsorde, namelijk: het functioneren van de democratische rechtsstaat en op de horizontale dimensie: de sociaal-maatschappelijke stabiliteit.

Een van de conclusies uit het onderzoek betreft de activiteiten van extremisten die de rechtsstaat kunnen ondermijnen. Instituties zoals de rechtelijke macht, maar ook het openbaar bestuur, wetenschap en media kunnen door activiteiten van extremisten belemmerd worden in hun functioneren. Het effect dat extremisten bereiken met bijvoorbeeld haatzaaien, opruiing en gebruik van geweld maakt dat het functioneren van de rechtsstaat onder druk kan komen te staan. Ook wanneer extremistisch gedachtegoed wordt genormaliseerd, bijvoorbeeld wanneer openlijk wordt opgeroepen tot het afschaffen van de democratie of het aanbieden van lesprogramma's met een antidemocratische boodschap, tast dit het vertrouwen in het (landelijke) openbaar bestuur, de wetenschap of de politieke vertegenwoordiging aan. Dit kan op den duur ook de nationale veiligheid raken.

Het Analistennetwerk stelt verder dat extremisme (ernstige) gevolgen kan hebben voor de sociaal-maatschappelijke stabiliteit, de eerdergenoemde horizontale dimensie. Deze stabiliteit wordt aangetast door ofwel een toename van onwenselijke polarisatie als gevolg van extremisme, ofwel het feit dat kernwaarden als tolerantie en respect voor diversiteit onder druk staan. Met andere woorden: mensen zijn minder bereid en in staat elkaar te tolereren, respecteren en verschillen te overbruggen.

Extremisme weren en de weerbaarheid verhogen
Het Analistennetwerk onderscheidt drie aanknopingspunten voor beleid om de risico's van extremisme voor de nationale veiligheid tegen te gaan.

1) Het bereik van en de vatbaarheid voor een extremistisch narratief
Sociale media, chatdiensten en het internationale karakter van extremisme hebben bijgedragen aan de verspreiding van extremistisch gedachtegoed. Het Analistennetwerk ziet mogelijkheden dit te beperken door enerzijds de online verspreiding te belemmeren, en anderzijds door mensen weerbaarder te maken om extremistische boodschappen en desinformatie te herkennen, en niet zomaar kritiekloos aan te nemen. Zo kan worden tegengegaan dat blootstelling leidt tot

[4] In deze studie zijn vier grote overkoepelende extremistische stromingen gebruikt: rechtsextremisme, links-extremisme, anti-institutioneel extremisme, religieus extremisme
[5] Het ANV heeft geen koppeling geconstateerd tussen extremisme en het zesde nationale veiligheidsbelang, ecologische veiligheid.

een normalisering van extremistische narratieven en/of tot een voedingsbodem voor radicalisering.

2) De indirecte effecten van extremistische activiteiten
Extremisten richten hun activiteiten tegen bepaalde personen of doelwitten, maar hun acties kunnen ook doorwerken bij anderen. Bijvoorbeeld bij mensen met hetzelfde beroep of functie, of bij mensen die zich associëren met dezelfde culturele, religieuze of andere persoonskenmerken. Zo kunnen ernstige dreigementen tegen een burgemeester, parlementariër of wetenschapper ook leiden tot een gevoel van onveiligheid bij anderen met een soortgelijke functie. Die kunnen zich daardoor zelfs beperkt gaan voelen in het uitoefenen van hun functie. Daarmee ontstaat een olievlek en verspreiden de gevolgen van een extremistische activiteit, zoals het Analistennetwerk het beschrijft, zich verder. Daarnaast kunnen extremistische activiteiten doorwerken in een uitholling van het maatschappelijke vertrouwen in aan de democratische rechtsstaat verbonden instituten. Hiermee stipt het Analistennetwerk aan dat niet enkel de extremistische activiteiten van belang zijn voor beleid, maar juist ook de effecten daarvan op de maatschappij.

3) Het gebruik van de democratische rechtsstaat
Rechten en vrijheden die we in onze samenleving hebben, worden door extremisten misbruikt voor extremistische activiteiten te plegen. Hier zit voor beleidsvorming een spanningsveld om de rechten en vrijheden van onze democratie te beschermen, maar tegelijkertijd om te voorkomen dat er misbruik wordt gemaakt van deze rechten en vrijheden om doelbewust de rechtstaat te schaden.

Actuele dreiging en bevindingen studie vragen om doorontwikkeling in de aanpak van extremisme
De dreiging die uitgaat van extremisme is de afgelopen jaren diffuser, meer divers en onvoorspelbaarder geworden.[6] Zowel deze ontwikkelingen in de dreiging, als de uitkomsten van de studie van het Analistennetwerk, laten zien dat het van cruciaal belang is om te blijven investeren in een veilig Nederland. Daarom zet ik, als minister van Justitie en Veiligheid, volop in op het bestrijden van extremistische uitwassen. Waar grenzen worden overschreden, treedt de overheid op. Aanjagers die anderen aanzetten tot geweld, bewust extremistische boodschappen verspreiden en tot doel hebben deze te normaliseren, worden aangepakt, indien opportuun ook strafrechtelijk, en waar radicalisering wordt gesignaleerd wordt preventief opgetreden. Hieronder geef ik aan op welke wijze de aanpak in het veiligheidsdomein reeds is vormgegeven en waar de dreiging de komende tijd vraagt om een doorontwikkeling.

Versterkte online aanpak
De zorgen over het online domein zijn veelvuldig beschreven in zowel de recente Dreigingsbeelden Terrorisme Nederland 57 en 58.[7] Hierin wordt onder andere gesteld dat de online omgeving in toenemende mate als een katalysator fungeert voor *hate speech*, extremistische en zelfs terroristische boodschappen. De zorgen over de veiligheid van burgers in de fysiek wereld maar ook online blijven met het uitblijven van een adequaat handelingsperspectief ten aanzien van deze problematiek onverminderd groot. Ook hebben we te maken een snel

[6] Dreigingsbeeld Terrorisme Nederland, nr. 57 en 58.
[7] Dreigingsbeeld Terrorisme Nederland, nr. 57 en 58.

veranderend online landschap door nieuwe technologieën zoals Kunstmatige Intelligentie, en door nieuwe wet en -regelgeving zoals *de Digital Services Act*. Daarom is het noodzakelijk de online aanpak van extremisme en terrorisme te versterken. De hoofdlijnen hiervan zal ik dit najaar in de contourenbrief Versterkte Aanpak Online naar uw Kamer te sturen. Een verdere uitwerking van deze Versterkte Aanpak Online zal naar verwachting medio 2024 verschijnen. Hierin wordt nader ingegaan op mogelijkheden om burgers (online) beter te beschermen door de dialoog met de internetsector, aanpassing van vigerende wet en -regelgeving, de lokale aanpak en de internationale inzet.

Doorontwikkeling lokale aanpak
De aanpak van extremisme is niet nieuw en kent een stevige basis, onder andere in de multidisciplinaire casusoverleggen en persoonsgerichte aanpak waar inwoners van een gemeente in opgenomen kunnen worden zodra er signalen zijn van radicalisering en zorgen bestaan over een (mogelijke) geweldsdreiging. De dreiging heeft zich de afgelopen jaren verbreed naar meerdere vormen van extremisme dan alleen het jihadisme. Ook is de aanpak van extremisme en terrorisme en wet- en regelgeving in ontwikkeling geweest. Daarom werken het Rijk en lokale partners de komende periode samen aan een actualisatie van de '*handreiking aanpak radicalisering en terrorismebestrijding op lokaal niveau'* uit 2014. Daarbij wordt specifiek bezien of en op welke wijze op anti-institutioneel extremisme een extra inspanning nodig is. Hiermee geef ik uitvoering aan de motie van de Kamerleden Azarkan en Mutluer.[8] Deze vorm van extremisme is, zoals ik uw Kamer al eerder berichtte,[9] door onder andere bedreiging, intimidatie en in enkele gevallen ook geweld de afgelopen jaren steeds zichtbaarder geworden. Het afgelopen jaar is ingezet op kennis- en informatiedeling over het fenomeen en heeft het Rijksopleidingsinstituut tegengaan Radicalisering een training ontwikkeld gericht op anti-institutioneel extremisme, waardoor lokale professionals in staat worden gesteld signalen vroegtijdig te herkennen en op waarde te schatten. Deze training is inmiddels beschikbaar.

Maatschappelijke organisaties en gemeenschappen weerbaar tegen extremisme
Op 13 december 2022 is in de door uw Kamer aangenomen motie van lid Van der Plas verzocht om in overleg te treden met het Landelijk Steunpunt Extremisme om te onderzoeken of hun expertise ook beschikbaar gemaakt kan worden om organisaties en belangengroepen weerbaarder te maken tegen extremisme.[10] Het voorkomen van radicalisering en extremisme vereist langdurige inzet van verschillende actoren. Maatschappelijke organisaties en lokale gemeenschappen spelen een grote rol in dit proces.

In aanvulling op het trainingsaanbod van het Rijksopleidingsinstituut tegengaan Radicalisering kan het Landelijk Steunpunt Extremisme door iedereen, waaronder organisaties en belangengroepen, benaderd worden voor advies en ondersteuning wanneer er signalen zijn van mogelijke radicalisering. Daarnaast hebben gemeenten structureel contact met maatschappelijke organisaties, belangengroepen en verenigingen en bieden ondersteuning, waarbij wordt ingezet op bewustwording en kennisbevordering. Hierbij worden gemeenten ondersteund door het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid en de NCTV.

[8] Kamerstukken II, vergaderjaar 2022-2023, 29754, nr. 664.
[9] Kamerstukken II, vergaderjaar 2022-2023, 29 754, nr. 654.
[10] Kamerstukken II, vergaderjaar 2022-2023, 29 754, nr. 659.

Weren personen die extremistische boodschap uitdragen en tegengaan extremistische uitingen in het publieke en online domein
Het lokaal bevoegd gezag is de afgelopen periode geconfronteerd met extremistische uitingen in het publieke domein die tot maatschappelijke onrust, afschuw, of angst leiden. Laserprojecties met extremistische leuzen, zoals we gezien hebben op de Erasmusbrug in Rotterdam of op het Anne Frankhuis, zijn onaanvaardbaar, zaaien haat en het verkondigen van deze extremistische boodschappen mag nooit als normaal beschouwd worden. Samen met gemeenten en het lokaal bevoegd gezag wordt gekeken welke uitingen van extremistische boodschappen in het publieke domein moeten en kunnen worden tegengegaan, omdat ze de democratische rechtsorde ondermijnen, en welke interventies kunnen worden ingezet. Gerichte informatie kan helpen in het eensgezind duiden en aanpakken van dit soort uitingen en acties. De maatregel om personen te weren die ons land binnen willen komen en hier een extremistische boodschap uit willen dragen, wordt versterkt. Hierover wordt uw Kamer binnenkort apart geïnformeerd.

Beschermen deelname aan het publieke debat
Publieke ambtsdragers of personen die op een andere wijze deelnemen aan het publieke debat, zoals journalisten, dienen ten alle tijden beschermd te worden bij het uitvoeren van hun functie. Het kan en mag niet zo zijn dat in een vrij en open land als Nederland functionarissen belemmerd worden in hun werk of wegens bedreigingen hun werk niet meer durven of willen uitvoeren.

Waar nodig wordt het stelsel Bewaken en Beveiligen ingezet, maar ook het doen van aangifte is onontbeerlijk. Indien er sprake is van strafbare feiten, wordt er door politie, onder gezag van het Openbaar Ministerie, indien opportuun, opgetreden. Dat geldt ook voor aanjagers en zij die anderen opruien tot het plegen van strafbare feiten. We zien dat dit loont. Dit jaar zijn er al meerdere personen opgepakt en veroordeeld voor opruiing en bedreiging. Het wetsvoorstel doxing dat begin dit jaar is aangenomen (februari 2023) gaat hier ook bij helpen door het gebruik van persoonsgegevens voor intimiderende doeleinde strafbaar te stellen.

Weerbare democratische rechtsorde; Bevorderen, Beschermen en Bestrijden

De uiteenlopende scenario's in de studie en de complexiteit en diversiteit van extremisme als verschijnsel, laten zien dat er niet één pasklaar antwoord is op het tegengaan van extremisme. Het *bestrijden* van de gewelddadige extremistische uitwassen, is één van de antwoorden op extremisme. Het *beschermen* van onze democratische rechtsorde en het investeren in het *bevorderen* van een veerkrachtige en open samenleving om te voorkomen dat extremistische denkbeelden voet aan de grond krijgen, zijn hier onlosmakelijk mee verbonden. Het rapport van het Analistenetwerk laat zien dat er breed in de samenleving moet worden ingezet op het voorkomen, tegengaan en bestrijden van extremistische invloeden. Deze conclusie onderschrijf ik van harte. Niet voor niets is een van de drie hoofddoelstellingen van de Veiligheidsstrategie voor het Koninkrijk der Nederlanden, het investeren in een weerbare democratische rechtsorde[11] waarbij prioritair wordt ingezet op het vergroten van de sociale stabiliteit en het voorkomen en bestrijden van terrorisme en extremisme.

[11] Kamerstukken II, vergaderjaar 2022-2023, 30821, nr. 178.

Ministerie van Justitie en Veiligheid

Datum
17 oktober 2023

Ons kenmerk
4947735

Ik heb uw Kamer toegezegd dit jaar een strategie tegen extremisme toe te zenden die een verdere uitwerking is van de Veiligheidsstrategie van het Koninkrijk der Nederlanden. Met de noties uit onderhavige studie nodig ik het volgende kabinet uit om de gevraagde samenhang verder uit te werken in een gezamenlijke strategie, waarbij de verschillende perspectieven complementair aan elkaar zijn en bouwstenen vormen voor de doorontwikkeling van een samenhangende agenda. Dit vraagt om gezamenlijke inspanning en om kritische (zelf)reflectie van alle betrokken partners inclusief van de overheid zelf.

Tot slot
Zoals het onderzoek laat zien, reiken de effecten van extremisme tot diep in onze samenleving. Dit raakt ons allemaal. Er is een stevige basis nodig om de rechtstaat te laten functioneren en te onderhouden. Daarbij mag je kritisch zijn, een andere mening hebben en bezorgd of boos zijn. Protest hoort bij een open en levendig maatschappelijk debat, zolang dit veilig en binnen de kaders van onze rechtstaat plaatsvindt. Samen houden we Nederland veilig en beschermen we onze vrije en open samenleving.

De Minister van Justitie en Veiligheid

D. Yeşilgöz-Zegerius

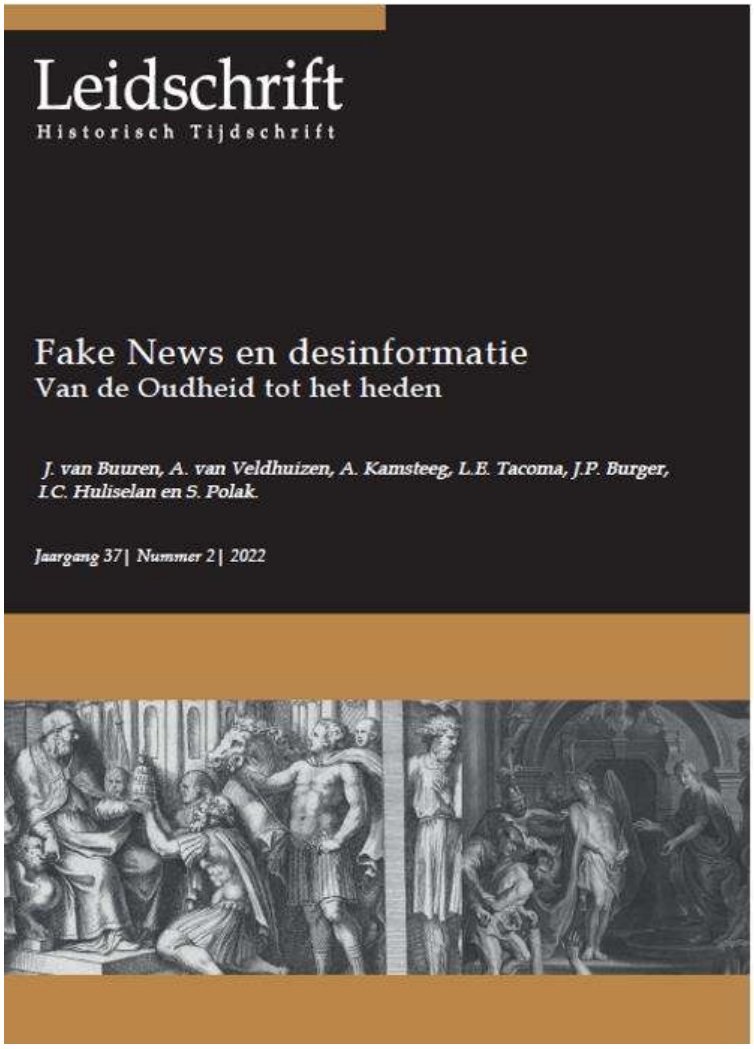

Jelle van Buuren (1963) is verbonden aan het Institute of Security and Global Affair van de Universiteit Leiden. Een van zijn laatste publicaties is het artikel 'Komt een complot bij de dokter… Medische complottheorieën door de jaren heen' (Leidschrift, juni 2022).

Analyse desinformatie Pfizerpapers door BENEDMO

This project has received funding from the European Union
under Agreement number:INEA/CEF/ICT/A2020/2381738

Statuut + handelsregister

AFSCHRIFT

Op vijftien oktober negentienhonderd drie en negentig ----------
verscheen voor mij, Meester Johannes Petrus Joseph van Knegsel, ----
kandidaat-notaris, wonende te Budel-Dorplein, gemeente Budel, ------
hierna te noemen notaris, als plaatsvervanger van Henricus Gerardus
Maria Theresia Derks, notaris te Budel: ----------
de Heer **Joannes Petrus van den Wittenboer**, planned change agent, ---
volgens zijn verklaring geboren te Mierlo veertien mei negentien- --
honderd vijf en vijftig, zonder woonplaats en adres, maar wel ------
ingeschreven in het Centraal persoonsregiser te 's-Gravenhage en ---
zijn postadres hebbende: Postbus 324, 5660 AH Geldrop, van ---------
Nederlandse nationaliteit, ongehuwd en nooit gehuwd geweest. -------
De comparant verklaarde een stichting op te richten welke zal worden
geregeerd door de volgende statuten: ----------
NAAM, ZETEL EN TIJDSDUUR ----------
Artikel 1 ----------
1. De stichting draagt de naam: **Intermediaire Stichting van de** -----
Universele Verklaring van de Rechten van de Mens. ----------
De stichting kan zich in het maatschappelijk verkeer ook bedienen
van de naam: **Intermediary Foundation of the Universal Declaration
of Human Rights**. ----------
2. De stichting is gevestigd te **Geldrop**. ----------
3. De stichting is opgericht voor onbepaalde tijd. ----------
DOELSTELLING ----------
Artikel 2 ----------
De stichting heeft ten doel het bemiddelen inzake aangelegenheden --
van de rechten van de mens in de ruimste zin des woords. ----------
BESTUUR EN VERTEGENWOORDIGING ----------
Artikel 3 ----------
1. Het bestuur van de stichting bestaat uit ten minste één lid. ----
2. De bestuursleden benoemen uit hun midden een voorzitter, een --
secretaris en een penningmeester, ----------
De voorzitter kan ook worden aangeduid als chairman, de ---------
secretaris als secretary en de penningmeester als treasurer, ----
terwijl bestuursleden zonder functie aangeduid kunnen worden ----
als members. ----------
Deze functies kunnen in één persoon worden verenigd. ----------
3. Met inachtneming van het bepaalde in het eerste lid van dit arti-
kel beslist het bestuur zelf over het aantal leden waaruit het
zal bestaan en voorziet het zelf in de toekomstige vakatures. -
Artikel 4. ----------
Het bestuurslidmaatschap eindigt door: ----------
a. ontslagname; ----------
b. overlijden; ----------
c. faillissement of onder-curatelestelling; ----------
d. ongevraagd ontslag en ontslag door de Rechtbank. ----------
Ongevraagd ontslag kan door het bestuur worden verleend met een
meerderheid van tenminste twee/derde van het aantal zitting heb-
bende bestuursleden in een speciaal daartoe belegde ----------
vergadering. ----------
Artikel 5. ----------
1. De stichting wordt vertegenwoordigd hetzij door het voltallige bestuur, -
door ten minste twee gezamelijk handelende bestuursleden, met dien verstande dat --
indien het bestuur uit één lid bestaat dit lid zelfstandig tot ----------
tot vertegenwoordiging bevoegd is. ----------

Deze vertegenwoordiging omvat tevens het sluiten van overeenkomsten tot het kopen, vervreemden of bezwaren van registergoederen, het sluiten van overeenkomsten, waarbij de stichting zich als borg of hoofdelijk medeschuldenaar verbindt, zich voor een derde sterk maakt of zich tot zekerheidstelling voor een schuld van een derde verbindt. ----------

2. Alle besluiten worden genomen met gewone meerderheid van stemmen, tenzij deze statuten een andere meerderheid voorschrijven. ------

BOEKJAAR EN GELDMIDDELEN. ----------

Artikel 6. ----------

Het boekjaar valt samen met het kalenderjaar. ----------

Artikel 7. ----------

De geldmiddelen van de stichting bestaan uit: ----------

a. het aanvangskapitaal; ----------

b. subsidies en giften; ----------

c. alle andere haar toevallende baten. ----------

Artikel 8. ----------

Jaarlijks binnen drie maanden na afloop van het boekjaar wordt door de penningmeester een schriftelijke rekening en verantwoording van de financiële gang van zaken over het afgelopen boekjaar opgemaakt.- De goedkeuring van deze stukken door het bestuur strekt tot décharge voor de penningmeester over het betreffende boekjaar. ----------

STATUTENWIJZIGING EN ONTBINDING. ----------

Artikel 9. ----------

Het bestuur is bevoegd wijziging in deze statuten aan te brengen, onverminderd de bevoegdheid van de rechtbank als bedoeld in de artikelen 294 en 296 Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek. ----------

Voor de wijziging van de statuten wordt vereist een bestuursbesluit genomen met een meerderheid van tenminste twee/derde van de in ----- functie zijnde bestuursleden in een speciaal daartoe belegde vergadering. ----------

Artikel 10. ----------

De stichting wordt ontbonden door een besluit van het bestuur en in de gevallen vermeld in het tweede boek van het Burgerlijk Wetboek.-- Voor ontbinding wordt vereist een bestuursbesluit genomen met een meerderheid van tenminste twee/derde van de in functie zijnde bestuursleden in een speciaal daartoe belegde vergadering .----------

Artikel 11. ----------

Ingeval van ontbinding treden de bestuursleden op als liquidateuren. Een eventueel batig saldo der liquidatie zal worden aangewend voor een doel dat aan het doel van de stichting zo nauw mogelijk verwant is. ----------

(HUISHOUDELIJK) REGLEMENT. ----------

Artikel 12. ----------

Tot nadere uitwerking van deze statuten, kan door het bestuur der stichting een huishoudelijk reglement worden vastgesteld. ----------

Ook kan het bestuur andere reglementen vaststellen. ----------

SLOTBEPALING ----------

Artikel 13. ----------

In gevallen waarin deze statuten niet voorzien, beslist het bestuur.-- Tenslotte verklaarde de comparant, dat het bestuur voor de eerste ---- maal zal bestaan uit één lid, te weten de oprichter, zowel in de ----- functie van voorzitter als in die van secretaris als in die van ------ penningmeester.

Waarvan akte, ---
in minuut, is verleden te Budel op de datum in het hoofd van deze ---
akte vermeld. ----------
Na zakelijke opgave van de inhoud van deze akte aan de comparant ----
heeft deze verklaard van de inhoud van deze akte te ----------
hebben kennisgenomen en op volledige voorlezing daarvan geen prijs --
te stellen. ----------
Vervolgens is deze akte na beperkte voorlezing door de comparant en -
mij, notaris, ondertekend. ----------
(getekend) J.v.d.Wittenboer; J.v.Knegsel. ----------

UITGEGEVEN VOOR AFSCHRIFT:

Uittreksel Handelsregister Kamer van Koophandel

KvK-nummer 41092925

Rechtspersoon

RSIN	803187269
Rechtsvorm	Stichting
Statutaire naam	Intermediaire Stichting van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens
Statutaire zetel	Geldrop
Bezoekadres	Kastanje 28, 5731NK Mierlo
Postadres	Postbus 324, 5660AH Geldrop
Telefoonnummer	0650425552
Datum akte van oprichting	15-10-1993
Activiteiten	SBI-code: 94996 - Overige ideële organisaties Ideële organisaties

Bestuurder

Naam	van den Wittenboer, Joannes Petrus
Geboortedatum en -plaats	14-05-1955, Mierlo
Datum in functie	15-10-1993
Titel	Voorzitter/secretaris/penningmeester
Bevoegdheid	Alleen/zelfstandig bevoegd

Uittreksel is vervaardigd op 28-10-2018 om 10.53 uur.

Waarmerk KvK

Dit uittreksel is gewaarmerkt met een digitale handtekening en is een officieel bewijs van inschrijving in het Handelsregister. In Adobe kunt u de handtekening bovenin het scherm controleren. Meer informatie hierover vindt u op www.kvk.nl/egd. De Kamer van Koophandel adviseert dit uittreksel alleen digitaal te gebruiken zodat de integriteit van het document gewaarborgd en de ondertekening verifieerbaar blijft.

2018-10-28 10:53:34

Uittreksel Handelsregister Kamer van Koophandel

KvK-nummer 17090220

Onderneming

Handelsnaam	Audio-Rarities
Rechtsvorm	Eenmanszaak
Startdatum onderneming	31-08-1995
Activiteiten	SBI-code: 46435 - Groothandel in beeld- en geluidsdragers
Werkzame personen	0

Vestiging

Vestigingsnummer	000010995021
Handelsnaam	Audio-Rarities
Bezoekadres	Kastanje 28, 5731NK Mierlo
Postadres	Postbus 324, 5660AH Geldrop
Telefoonnummer	0650425552
Datum vestiging	31-08-1995
Activiteiten	SBI-code: 46435 - Groothandel in beeld- en geluidsdragers Groothandel in cd's en Mp3 (smal assortiment met slechts één enkel product "Hitler's Inferno)
Werkzame personen	0

Eigenaar

Naam	van den Wittenboer, Joannes Petrus
Geboortedatum en -plaats	14-05-1955, Mierlo
Adres	Kastanje 28, 5731NK Mierlo
Datum in functie	31-08-1995

Uittreksel is vervaardigd op 28-10-2018 om 10.46 uur.

Waarmerk KvK

Dit uittreksel is gewaarmerkt met een digitale handtekening en is een officieel bewijs van inschrijving in het Handelsregister. In Adobe kunt u de handtekening bovenin het scherm controleren. Meer informatie hierover vindt u op www.kvk.nl/egd. De Kamer van Koophandel adviseert dit uittreksel alleen digitaal te gebruiken zodat de integriteit van het document gewaarborgd en de ondertekening verifieerbaar blijft.

2018-10-28 10:46:49

Kamer van Koophandel®
Heliconweg 62
Postbus 2005
8901 JA Leeuwarden

KVK.nl/contact

J.P. van den Wittenboer
Kastanje 28
5731NK Mierlo

Onderwerp: UBO Registratie
KVK-nummer: 41092925
Datum: 28 september 2022

Geachte heer/mevrouw,

Wij hebben u als UBO van Intermediaire Stichting van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens met KVK-nummer 41092925 opgenomen in het UBO-register. Het UBO-register is onderdeel van het Handelsregister.

0100251801

Uw gegevens
De gegevens van uw registratie vindt u in de bijlage. Zorg ervoor dat uw gegevens in het register altijd juist zijn. Geef wijzigingen binnen één week aan ons door via KVK.nl/UBO. De opgaveplichtige organisatie moet dat voor u doen.

Vindt u de registratie onjuist?
Als u vindt dat de registratie onjuist is, kunt u schriftelijk bezwaar aantekenen. De termijn daarvoor is zes weken en begint op de dag na dagtekening van deze brief. Neem eerst contact met ons op om te bepalen of een bezwaarschrift nodig is voor aanpassing van uw registratie. Ga voor meer informatie over het aantekenen van bezwaar naar: KVK.nl/bezwaar.

Wie kan uw gegevens inzien?
Wettelijk is bepaald dat een deel van uw gegevens openbaar is. Iedereen kan deze inzien. Het gaat om:
- voornaam en achternaam
- geboortemaand en –jaar
- nationaliteit
- woonstaat (woonland)
- de aard en omvang van het belang

De volgende gegevens zijn niet openbaar:
- BSN/buitenlands fiscaal identificatienummer (TIN)
- geboortedag, geboorteland en –plaats
- woonadres
- kopie van een geldig identiteitsbewijs
- kopie van document(en) waaruit de aard en omvang van het belang blijkt

Alleen bevoegde autoriteiten zoals het Openbaar Ministerie kunnen de niet-openbare gegevens inzien.

Voor vragen kunt u contact opnemen via KVK.nl/contact

Met vriendelijke groet,
Kamer van Koophandel

Dit is een automatisch gegenereerd bericht en daarom niet ondertekend.

KVK

Overzicht van UBO wijzigingen - KVK-nummer 41092925

Ingeschreven UBO

Volledige naam	Joannes Petrus van den Wittenboer
Adres	Kastanje 28 5731NK Mierlo Nederland
Geboortedatum	14-05-1955
Geboorteplaats	Mierlo
Geboorteland	Nederland
Nationaliteit	Nederlandse
Afgeschermd	Nee
Datum aanvang	27 september 2020 *
Aard van het belang	Stemgerechtigde
Omvang van het belang	Groter dan 75% (en kleiner dan of gelijk aan 100%)
Registratiedatum	28 september 2022

*) Dit is de ingangsdatum van de UBO wetgeving. De werkelijke datum aanvang kan eerder zijn.

0100251802

AIVD: complottheorieën over 'machtige elite' ernstige dreiging

“anti-institutioneel extremisme”

Complottheorieën over 'een kwaadaardige elite' die in Nederland 'de macht in handen heeft', vormen op lange termijn een ernstige bedreiging voor de veiligheid in Nederland. Dat concludeert de AIVD in het jaarverslag over 2022. Volgens de inlichtingendienst geloven meer dan honderdduizend mensen in Nederland in zulke theorieën. Volgens de complottheorieën spelen allerlei instanties en personen een kwaadaardige rol. De *Deep State* over een schimmig netwerk van invloedrijke figuren binnen overheid, ambtenarenapparaat, inlichtingendiensten, het leger en natuurlijk zakenleven, politiek en media. Een *“Staat binnen een Staat”*, een schaduwregering die achter de schermen van de politiek wérkelijk aan de touwtjes trekt.

Aanvankelijk richtten ze zich vooral op de coronamaatregelen. Nadat dat meeste daarvan waren afgeschaft, daalde het aantal aanhangers tijdelijk. Inmiddels komen de klimaatcrisis, stikstof en de oorlog in Oekraïne meer aan bod. Ministers, journalisten, rechters en wetenschappers zouden deel uitmaken van een elite die de bevolking wil onderdrukken, tot slaaf maken. Zulke complotten zorgen volgens de AIVD ervoor dat het vertrouwen in bijvoorbeeld de politie, de rechterlijke macht en het overheidsbestuur en de media in de samenleving afneemt. Volgens de linkse media is de bijdrage Baudet vol complottheorieën: 'Hij wil twijfel zaaien over alles'. De bijdrage van FVD-leider Thierry Baudet tijdens het begrotingsdebat veroorzaakte een parlementair unicum: het kabinet weigerde nog langer naar hem te luisteren en vertrok. Aanleiding was een bewering over de opleiding van minister Kaag. Maar dat was maar één van vele samenzweringen waarover Baudet sprak. "Typisch voor populistische partijen", zegt hoogleraar complotdenken Jan-Willem van Prooijen. Het woord 'elites' viel maar liefst elf keer voordat Thierry Baudet gisteravond werd afgekapt door Kamervoorzitter Vera Bergkamp. Elites die volgens de FVD leider uit zijn op de macht en de onderwerping van gewone burgers. Volgens Baudet gebeurt dat via covid, QR-codes, het World Economic Forum en The Great Reset,(rtlnieuws.nl, 22 september 2022). Woensdag 28 juni gaat een aantal fractievoorzitters in de Tweede Kamer in conclaaf over ‘de strijd tegen de antidemocratische onderstroom’. Naar verluidt ligt de vraag of Forum voor Democratie in de ban moet daarbij ook op tafel, dat bericht De Telegraaf op 26 juni 2023. De krant zag stukken in die de uitgenodigde sprekers naar het parlement hebben gestuurd: *“Rondetafelgesprek over verbod op Forum voor Democratie”* Het gesprek is een initiatief van Sophie Hermans (VVD), Jan Paternotte (D66), Pieter Heerma (CDA), Attje Kuiken (PvdA), Jesse Klaver (GL), Esther Ouwehand (PvdD), Mirjam Bikker (CU) en Laurens Dassen (Volt). Bij het rondetafelgesprek zijn twaalf experts aanwezig, zoals politiek onderzoeker René Cuperus en AIVD-baas Erik Akerboom. De AIVD waarschuwde eerder voor de opkomst van extreem gedachtegoed,(metronieuws.nl, 26 juni 2023). De Nederlandse Staat komt met nieuwe maatregelen voor aanpak rechtsstaat ondermijnende organisaties. Het moet makkelijker worden om organisaties aan te pakken die de democratische rechtsstaat of het openbaar gezag ondermijnen. Daarom worden er nieuwe handhavingsinstrumenten toegevoegd aan de Wet transparantie maatschappelijke organisaties (Wtmo). De ministerraad heeft ingestemd met het voorstel van minister van Justitie en Veiligheid Yeşilgöz-Zegerius. Het voorstel om de Wtmo tewijzigen wordt daarna naar de Tweede Kamer gestuurd,(rijksoverheid, 14-04-2023) Volgens de linkse media is de bijdrage Baudet vol complottheorieën: 'Hij wil twijfel zaaien over alles'. De bijdrage van FVD-leider Thierry Baudet tijdens het begrotingsdebat veroorzaakte een parlementair unicum: het kabinet weigerde nog langer naar hem te luisteren en vertrok. Aanleiding was een bewering over de opleiding van minister Kaag. Maar dat was maar één van vele samenzweringen waarover Baudet

sprak. "Typisch voor populistische partijen", zegt hoogleraar complotdenken Jan-Willem van Prooijen. Het woord 'elites' viel maar liefst elf keer voordat Thierry Baudet gisteravond werd afgekapt door Kamervoorzitter Vera Bergkamp. Elites die volgens de FVD leider uit zijn op de macht en de onderwerping van gewone burgers. Volgens Baudet gebeurt dat via covid, QR-codes, het World Economic Forum en The Great Reset,(rtlnieuws.nl, 22 september 2022). Woensdag 28 juni gaat een aantal fractievoorzitters in de Tweede Kamer in conclaaf over ‘de strijd tegen de antidemocratische onderstroom’. Naar verluidt ligt de vraag of Forum voor Democratie in de ban moet daarbij ook op tafel, dat bericht De Telegraaf op 26 juni 2023. De krant zag stukken in die de uitgenodigde sprekers naar het parlement hebben gestuurd: *“Rondetafelgesprek over verbod op Forum voor Democratie”* Het gesprek is een initiatief van Sophie Hermans (VVD), Jan Paternotte (D66), Pieter Heerma (CDA), Attje Kuiken (PvdA), Jesse Klaver (GL), Esther Ouwehand (PvdD), Mirjam Bikker (CU) en Laurens Dassen (Volt). Bij het rondetafelgesprek zijn twaalf experts aanwezig, zoals politiek onderzoeker René Cuperus en AIVD-baas Erik Akerboom. De AIVD waarschuwde eerder voor de opkomst van extreem gedachtegoed,(metronieuws.nl, 26 juni 2023). De Nederlandse Staat komt met nieuwe maatregelen voor aanpak rechtsstaat ondermijnende organisaties. Het moet makkelijker worden om organisaties aan te pakken die de democratische rechtsstaat of het openbaar gezag ondermijnen. Daarom worden er nieuwe handhavingsinstrumenten toegevoegd aan de Wet transparantie maatschappelijke organisaties (Wtmo). De ministerraad heeft ingestemd met hetvoorstel van minister van Justitie en Veiligheid Yeşilgöz-Zegerius. Het voorstel om de Wtmo te wijzigen wordt daarna naar de Tweede Kamer gestuurd,(rijksoverheid, 14-04-2023).Over deze machtsbeluste club gaat ook het boek van Willem Middelkoop, *Patronen van bedrog*, niets is wat het lijkt,(NPO radio Max nieuwsweekend 2 juni 2018). De heer Baudet “FvD” sprak deze woorden in de Tweede Kamer tijdens een debat over het bestaan van de Amerikaanse deep state, (Incidentele suppletoire begrotingen inzake ophogingen Nederlandse bijdrage Europese Vredesfaciliteit en steun Oekraïne Tweede Kamer,(13 juni 2023 TK 92). Volgens Minister Hoekstra “CDA” laat de heer Baudet hiermee echter vooral zien dat hij het zicht op de realiteit stap voor stap verder aan het verliezen is. Thierry Baudet, die in een interview eerder in 2022 met een Amerikaanse website liet weten aanhanger te zijn van complottheorieën. ‘’Ik geloof dat we geregeerd worden door een wereldwijdesamenzwering van kwaadaardige reptielen", aldus Baudet De Tweede Kamer is bezorgd om de uitspraken van FvD leider.

Doelwit Den Haag? Complotconstructies en systeemhaat in Nederland 2000-2014 Jelle van Buuren Universtiteit Leiden, Buuren, J. van(2016): Doelwit Den Haag? : **complotconstructies en systeemhaat in Nederland 2000-2014**,307 blz pdf , Doctoral Thesis

eetclubjes, sociëteiten, herenclubs

[De Bilderbergconferenti**e** is een informele ontmoeting, exclusief voor invloedrijke figuren.
De wereldelite komt bijeen bij het World Economic Forum in het Zwitserse skioord Davos] Het establishment een uit eigenbelang handelende gevestigde politieke orde. Complotdenkers hebben het over de Cabal; een geheime schaduwregering als dergelijke ontmoetingen een geheel eigen leven gaan leiden -de economische belangen van de elite te beschermen- niet in het belang van de samenleving en het volk.

De bestuurlijke elite – establishment- van Nederland ontmoet elkaar in exclusieve eetclubjes, sociëteiten, of 'herenclubs'. Volgens de Amsterdamse politicoloog Eelke Heemskerk, die promotie-onderzoek deed naar de top van het bedrijfsleven, wordt bij deze gelegenheden informeel besproken wat in Nederland op de agenda komt. "Die clubjes onttrekken zich aan de waarneming van het volk en dat willen ze graag zo houden."

Bron: MT/Sprout

Met aanvulling en bewerking door IFUD of Human Rights

RECHTSPRAAK jurisprudentie complotdenken

https://archive.org/details/rechtspraak-complotdenken

COMPLOTDENKEN

21 oktober 2019
AUTEUR: JAN-WILLEM VAN PROOIJEN

https://archive.org/details/Complotdenken

Aantal complotaanhangers groeit na coronapandemie nog steeds door: 1 op 10 noemt zich nu 'kritisch denker'

13-04-2023 07:00 | Auteur: Jeroen Kester

Bron: ANP

Corona is naar de achtergrond verdwenen en toch zijn er meer complotdenkers bij gekomen. Eind 2020 noemde 6 procent zich zo, nu is dat 11 procent. Ook wordt er binnen families en vriendengroepen nog altijd flink geruzied over 'alternatieve theorieën'.

Dat blijkt uit onderzoek van EenVandaag onder bijna 30.000 leden van het Opiniepanel. 1 op de 10 herkent zich in het beeld van 'kritisch denker', in veel media ook wel 'aanhanger van alternatieve theorieën' of 'complotdenker' genoemd. Het gaat dan om mensen die twijfelen aan de gangbare verklaring van overheid, media en wetenschappers en die een andere waarheid achter de schermen zien.

Zijn complotdenkers psychotisch? Een vergelijking tussen complottheorieën en paranoïde wanen

W. Veling, B. Sizoo, J. van Buuren, C. van den Berg, W. Sewbalak, G.H.M. Pijnenborg, N. Boonstra, S. Castelein, L. van der Meer

Achtergrond Complottheorieën zijn populair tijdens de coronapandemie. Complotdenken wordt gekenmerkt door de sterke overtuiging dat een bepaalde, als onrechtvaardig ervaren situatie, het resultaat is van een doelbewuste samenzwering van een groep mensen met kwade bedoelingen. Complotdenken lijkt veel overeenkomsten te hebben met paranoïde wanen.

Doel Verkennen van aard, gevolgen en sociaalpsychologische dimensies van complotdenken en beschrijven van overeenkomsten en verschillen met paranoïde wanen.

Methode Kritisch beschouwen van relevante literatuur over complotdenken en paranoïde wanen.

Resultaten Complotdenken voorziet in epistemische, existentiële en sociale behoeften. Het geeft duidelijkheid in onzekere tijden en aansluiting bij een groep van gelijkgestemden. Bij zowel complotdenken als paranoïde wanen gaat het om een onjuiste, hardnekkige en soms bizarre overtuiging. In tegenstelling tot complotdenkers zijn mensen met een paranoïde waan echter vrijwel altijd alleen het doelwit van de veronderstelde samenzwering en staan ze grotendeels alleen in hun overtuiging. Tevens zijn complotideeën minder gebaseerd op ongewone ervaringen van het zelf, de werkelijkheid of intermenselijke contacten.

Conclusies Complotdenken komt veel voor in onzekere omstandigheden. Het geeft mensen houvast, zekerheid, morele superioriteit en sociale steun. Extreem complotdenken lijkt te passen binnen de gangbare psychiatrische definities van paranoïde wanen, maar toch zijn er ook belangrijke verschillen. Om onderscheid te kunnen maken met complotdenken behoeven gangbare definities van wanen verdieping. In plaats van de sterke focus op de foutieve inhoud van waanideeën zou er meer aandacht moeten zijn voor de onderliggende idiosyncratische, veranderde vorm van de werkelijkheidsbeleving.

Onzekere en ingrijpende tijden zoals de coronapandemie zijn een vruchtbare voedingsbodem voor complottheorieën. Veel mensen zijn bezorgd over de grote macht van de economische en politieke elite in de wereld en willen duiding geven aan wat er om hen heen gebeurt. Tijdens de pandemie hebben overheden en grote bedrijven handelingsruimte gekregen en genomen waar burgers weinig inzicht in hebben en nauwelijks controle over hebben. De samenleving ging op slot, een aantal burgerlijke vrijheden werden tijdelijk tussen haakjes geplaatst en er werd geregeerd op basis van nooddecreten.

Het is daarom niet vreemd dat onvrede bij mensen toenam en wantrouwen soms uitgroeit tot complotdenken. Zo wordt het *Great Reset*-voorstel van het World Economic Forum, gelanceerd in 2020, om na de coronapandemie de wereldeconomie opnieuw en meer duurzaam op te bouwen, wel gezien als een doelbewuste samenzwering van bedrijven en overheden om globale hegemonie te bereiken.

Veel complottheorieën zijn echter extremer. Uit een enquête van Kieskompas in 2020 bleek bijvoorbeeld dat 5,6% van de respondenten het (heel) geloofwaardig vond dat met het coronavaccin een chip wordt geïnjecteerd om mensen permanent te blijven volgen (Kieskompas 2020). Ook zijn er mensen die ervan overtuigd zijn dat de 'Nieuwe Wereldorde' de pandemie als dekmantel gebruikt om in het geheim op grote schaal kinderen

AUTEURS

Wim Veling, psychiater, UMCG, Rijksuniversiteit Groningen.
Bram Sizoo, psychiater, Landelijke Eenheid, Nationale Politie.
Jelle van Buuren, socioloog, ISGA, Universiteit Leiden.
Coen van den Berg, psycholoog, Landelijke Eenheid, Nationale Politie.
Wishal Sewbalak, psychiater, GGZ Delfland.
Marieke Pijnenborg, psycholoog, Rijksuniversiteit Groningen, GGZ Drenthe.
Nynke Boonstra, verpleegkundig specialist ggz, KieN VIP, NHL Stenden hogeschool, Leeuwarden.
Stynke Castelein, medisch socioloog, Lentis, Rijksuniversiteit Groningen.
Lisette van der Meer, psycholoog, Lentis, Rijksuniversiteit Groningen.

Correspondentieadres
Prof. dr. W. Veling (w.veling@umcg.nl).

Geen strijdige belangen meegedeeld.

Het artikel werd voor publicatie geaccepteerd op 17-9-2021.

Citeren
Tijdschr Psychiatr. 2021;63(11):775-781

seksueel te misbruiken. Complottheorieën roepen veel emoties op, met name angst, verontwaardiging, woede en frustratie (Douglas e.a. 2017).
Op het eerste gezicht zijn er veel overeenkomsten tussen paranoïde wanen en complottheorieën. Bij paranoïde wanen zijn mensen ervan overtuigd dat iemand, een organisatie, een kracht of macht hen kwaad wil doen. Waanideeën variëren op een groot aantal dimensies zoals bizarheid, de mate van overtuiging, de mate van preoccupatie en de mate waarin de gedachten lijdensdruk geven (van der Zwaard 2006; Van Os & Reininghaus, 2016). De kern van een waan is volgens DSM-5 dat het om een onjuiste hardnekkige overtuiging gaat die niet vatbaar is voor verandering ondanks bewijs voor het tegendeel.
De inhoud van complottheorieën is net als die van wanen vaak onwaarschijnlijk, en soms zelfs ronduit bizar te noemen. Het zijn vergaande paranoïde ideeën over hooggeplaatste personen, internationale bedrijven en schimmige elites die een aanval doen op de veiligheid en vrijheid van gewone mensen. Ondanks gebrek aan bewijs of zelfs bewijzen voor het tegendeel houden ook complotdenkers stevig vast aan hun overtuigingen.
Dit alles roept de vraag op of complotdenken als waan beschouwd moet worden. In dit artikel exploreren we het fenomeen complotdenken en verkennen we overeenkomsten en verschillen tussen complotdenken en wanen.

Complotdenken – fenomeen en gevolgen

De meeste definities van complottheorieën zijn erg devaluerend jegens degenen die deze theorieën aanhangen. Een neutralere definitie is afgeleid van Birchall: ‘constructies die een als onrechtvaardig of onverdraaglijk ervaren individuele of maatschappelijke situatie of ontwikkeling verklaren door deze situatie voor te stellen als het doelbewuste resultaat van een groep mensen die in het geheim samenwerkt met kwade bedoelingen’ (Birchall 2006).
De coronacrisis heeft alle elementen in zich die complotdenken in de hand werken. Een wereldwijde gebeurtenis met veel impact op mensenlevens en ongekende gevolgen voor de samenleving vraagt om grootse verklaringen (Räikkä 2009). Het dwingende karakter van de overheidsmaatregelen in combinatie met verminderde autonomie voor burgers, voedt weerstand, wantrouwen en antiautoritaire sentimenten. Tegelijkertijd maken onduidelijkheid over de aard, het beloop en bestrijding van de pandemie alternatieve verklaringen aantrekkelijk.

Wat is het nut van complotdenken?

Een manier om complotdenken te begrijpen is om naar de motieven van complotdenkers te kijken. In de literatuur worden epistemische, existentiële en sociale motieven onderscheiden (Douglas e.a. 2017). In een toenemend onoverzichtelijke wereld hebben mensen de epistemische behoefte aan houvast (Harambam 2017). We verlangen naar duidelijke verklaringen voor overweldigende, ongrijpbare en oncontroleerbare gebeurtenissen. Complotdenkers versimpelen de werkelijkheid door een eenduidige, definitieve verklaring voor gebeurtenissen te kiezen, informatie te selecteren die daarbij past en vervolgens geen ruimte meer toe te laten voor alter-

natieve verklaringen. Deze 'cognitieve afsluiting' maakt de werkelijkheid weer kenbaar en begrijpelijk (Jameson 1988). Liever een sluitende verklaring dan onzekerheid, zelfs als deze verklaring logisch gezien onbewijsbaar, moeilijk houdbaar of intern tegenstrijdig is.
Existentiële motieven zijn dat complottheorieën veiligheid en meer controle beloven in situaties waar mensen zich angstig en machteloos voelen. Als mensen overheidsinstanties en grote bedrijven wantrouwen en zij ontevreden zijn over de sociopolitieke werkelijkheid kunnen zij met complottheorieën weer zin geven aan een verwarrende en soms als vijandig ervaren realiteit, problemen en tegenslagen rationaliseren en gevoelens van hulpeloosheid verminderen (McArthur 1995).
Ten slotte zijn er sociale motieven voor complotdenken, omdat complottheorieën aansluiting bieden bij een *in-group*, wat identiteit, verbondenheid en een zekere superioriteit geeft ten opzichte van de onwetende massa (*out-group*) (Douglas e.a. 2017). Complotdenkers zijn *rebels with a cause*, ofwel: complotdenken levert mensen wat op.
Populatiestudies van voor de coronacrisis lieten zien dat complotdenkers relatief vaker man, lager opgeleid, vrijgezel en werkloos zijn en tot een etnische minderheid behoren (Freeman e.a. 2020). Ze hebben vaker lichamelijke en psychische klachten, vaker een psychiatrische stoornis, minder zelfvertrouwen en minder verbondenheid met andere mensen. Ze ervaren zichzelf als lager op de sociale ladder vergeleken met anderen.
Recent Engels bevolkingsonderzoek laat echter zien dat complotdenken meer *mainstream*denken is geworden. Ongeveer de helft van de respondenten geloofde in enige mate dat het virus een door China ontwikkeld biowapen is om het Westen te vernietigen, en ongeveer een vijfde geloofde in enige mate dat de Joden het virus hebben gecreëerd om uit financieel gewin de economie in elkaar te laten storten. Het wantrouwen heeft zich in een groot deel van de bevolking genesteld. Complotdenkers ten tijde van de coronapandemie passen dus minder vaak in de oudere typering (Freeman e.a. 2020).

Negatieve gevolgen van complotdenken

De gevolgen van complotdenken zijn even divers als de complotconstructies zelf en het nut ervan voor individuen. Complotdenken hoeft niet een negatief effect te hebben op de complotdenkers zelf, hun omgeving of de samenleving. Maar negatieve gevolgen kunnen er wel zijn.

Toenemende onzekerheid

Terwijl het motief is om meer zekerheid en controle te krijgen, blijkt in de praktijk dat het gevoel van onzekerheid en afhankelijkheid juist groter wordt waardoor het wantrouwen naar maatschappelijke instituties ook toeneemt (Douglas e.a. 2017). Hierdoor wordt de vatbaarheid voor nog meer complottheorieën groter. Het verstrikt raken in steeds meer en verontrustendere complotten kan snel gaan.

Isolement en teloorgang

Complotdenkers laten hun medestanders weten hoe geïsoleerd en vervreemd ze zich soms voelen. 'Ik hoor van zoveel mensen dat ze zich geïsoleerd en alleen voelen tijdens dit wakker worden en deze massale paradigmaverschuiving die over de hele wereld plaatsvindt. Echtgenoten kunnen partners niet wakker maken voor de waarheid, familieleden en goede vrienden denken dat je vreemd bent geworden' (geciteerd in Van Buuren 2016).

Versterken lijden van anderen

De beschuldigingen die complotdenkers richten op degenen die in hun ogen verantwoordelijk zijn voor het onrecht en het kwaad, grenzen aan smaad en laster. Bij recente gebeurtenissen in Bodegraven bijvoorbeeld, waar complotdenkers bloemen en kransen legden bij de graven van gestorven kinderen die in hun optiek het slachtoffer waren van satanistische pedofielennetwerken van de elite, zijn nabestaanden erg gekwetst.

Wat is het gevaar van complotdenken?

Complotdenken kan blijven steken op het niveau van passieve acquisitie; men leest erover, hecht er waarde aan en zal dat af en toe laten blijken aan een ander (McArthur 1995). Daarop kan een activistisch niveau volgen, waarbij de boodschap actief wordt doorgegeven omdat men vindt dat anderen kennis moeten nemen van het schandaal en beschermd moeten worden, bijvoorbeeld tegen de nadelige gevolgen van vaccinatie. In het uiterste – en gelukkig spaarzame – geval kan er echter ook risico en dreiging zijn in termen van geweld. De verontwaardiging over het complot kan zo sterk zijn dat de morele grens van geweld wordt gepasseerd – activisme radicaliseert naar extremisme (Moskalenko & McCauley 2009).
Een recente populatiestudie uitgevoerd in Duitsland toont aan dat complotdenken positief gecorreleerd is met de affiniteit voor extremistisch geweld, zij het sterk afhankelijk van individuele verschillen (Rottweiler & Gill 2020). Het effect is sterker voor individuen met een lagere zelfbeheersing, verminderd vertrouwen in de rechtsstaat en een sterke overtuiging dat zij zelf het vermogen hebben problemen op te lossen.
In Nederland is massale agressie (zoals bij het Capitool in Washington op 6 januari 2021) tot nu toe uitgebleven, maar we zien wel een toename van ernstige intimidatie en bedreiging door complotdenkers van personen die een sleutelfunctie hebben bij de bestrijding van de pandemie, maar ook van hun gezinsleden. Dit speelt zich hoofdzakelijk af in de onlineomgeving, maar steeds vaker ook offline, met ongewenst bezoek aan huis of agressieve toenaderingen. De golf aan brandstichtingen bij 5G-masten is een voorbeeld van agressie die naar alle waarschijnlijkheid sterk geïnspireerd is door complottheorieën. Soms plegen complotdenkers agressie vanuit een georganiseerd verband dat vaak associaties heeft met extremistische groeperingen. Volgens het

Openbaar Ministerie kwamen er tussen maart 2020 en maart 2021 ruim vierhonderd meldingen van corona-gerelateerde misdrijven binnen, waarvan veel bedreigingen en geweldsincidenten gericht tegen de politie, BOA's en zorgmedewerkers (NCTV 2021). In vergelijking met wanen vormt juist het collectieve aspect van complotdenken een potentieel groter gevaar (zie **figuur 1**). De gezamenlijke verontwaardiging over het vermeende onrecht kan voldoende zijn om de morele grens van gevaarlijk gedrag te overschrijden. Zeker wanneer contact met gelijkgestemden, zoals in zogenaamde *echo chambers*, de overhand heeft.
Een specifiek risico gaat uit van mensen die vanwege een onderliggende psychische kwetsbaarheid meer vatbaar zijn voor complottheorieën en daar naar gaan handelen. Onderzoek naar 66 aanhangers van QAnon, een populaire extreemrechtse groepering gebaseerd op complottheorie, die in de Verenigde Staten werden gearresteerd vanwege verschillende misdrijven, liet zien dat bij 44% een traumatische gebeurtenis (zoals misbruik) voorafging aan hun radicalisering (Jensen & Kane 2021). Van de 35 QAnon-aanhangers die werden gearresteerd bij de bestorming van het Capitool, bleek 63% te kampen met mentale gezondheidsproblemen, zoals PTSS, schizofrenie of een bipolaire stoornis.

Zijn complottheorieën paranoïde wanen?

Op het eerste gezicht zijn er veel overeenkomsten tussen complotdenken en paranoïde wanen, maar zijn complottheorieën waanideeën zoals gedefinieerd in de psychiatrie? Een veelgebruikte (DSM-5-)definitie van een waan is 'een foutieve overtuiging, gebaseerd op onjuiste gevolgtrekkingen uit de externe realiteit, die stevig vastgehouden wordt ondanks de denkbeelden van bijna ieder ander en ondanks eenduidig bewijs of aanwijzingen voor het tegendeel. Het denkbeeld is niet van zodanige aard dat het door andere leden van de cultuur of de subcultuur geaccepteerd wordt'. Deze definitie is gegrond in het werk van Jaspers (1923), die de nadruk legde op de onjuiste inhoud van het denkbeeld, de vaste overtuiging en het niet openstaan voor tegenargumenten. Al blijft dit tot op de dag van vandaag de kern van de psychiatrische definitie van een waan, herhaaldelijk is betoogd dat eigenlijk alle onderdelen van de definitie problematisch zijn (David 1999; van der Zwaard 2006). De complottheorieën bij de coronapandemie laten zien dat deze definitie mogelijk aanscherping dan wel verdieping behoeft.

Onjuiste denkbeelden

Hoewel in de geschiedenis is gebleken dat sommige complottheorieën bij nader inzien op waarheid bleken te berusten, zijn veel complottheorieën zeer onwaarschijnlijk en vaak aantoonbaar onjuist. De inhoud van coronacomplottheorieën varieert van paranoïde gedachten over machtige bedrijven tot bizarre overtuigingen over een wereldelite die systematisch en op grote schaal kinderen seksueel misbruikt en offert om hun bloed te drinken, vaccins die microchips bevatten om ons in de gaten te houden, of het coronavirus dat als militair biologisch wapen is losgelaten om de overbevolking op aarde te bestrijden. Zorgen over de grote macht van bedrijven en overheden zijn algemeen aanvaard, begrijpelijk en aannemelijk. De bizarre, onmogelijke inhoud van extreme coronacomplottheorieën lijkt echter sterk op de inhoud van paranoïde wanen. In beide gevallen zijn de denkbeelden op rationele en objectieve gronden onjuist. De afgelopen jaren wordt het continuümmodel van psychose veel gebruikt, waarin paranoïde wanen niet kwalitatief verschillen van normale achterdochtige gedachten, maar daarvan alleen gradueel verschillen in mate van overtuiging, preoccupatie, lijdensdruk en irrationele inhoud (Van Os & Reininghaus 2016). Complotdenken zou volgens eenzelfde continuüm kunnen worden beschouwd. Het is dan de vraag wanneer complottheorieën irrationeel genoeg zijn om als waanachtig te worden bestempeld en hoe bepaald kan worden of de betreffende theorie in voldoende mate een onjuiste gevolgtrekking uit de externe realiteit is.

Vasthouden ondanks bewijzen tegendeel

Een belangrijk kenmerk van wanen is dat ze hardnekkig worden vastgehouden, ook als er duidelijke bewijzen of aanwijzingen voor het tegendeel zijn. Veel waandenkbeelden zijn echter niet of moeilijk te ontkrachten. Hoe is te bewijzen dat de geheime dienst niet achter iemand aan zit? En wat telt als voldoende bewijs? Conceptueel is dit dus ook een ingewikkeld onderdeel van de definitie (Bentall e.a. 2001). Bij complottheorieën is dat niet anders, omdat ze juist ontstaan in een context van maatschappelijke onvrede, (vermeende) misstanden en onduidelijkheid, waardoor de paranoïde denkbeelden nauwelijks te weerleggen zijn.
Complotdenkers houden eveneens hardnekkig vast aan hun overtuigingen. Ze dragen vaak een overvloed aan 'bewijzen' aan voor hun theorieën, bijvoorbeeld teksten van websites, losse citaten of videofragmenten. Ook gebruiken complotdenkers andere epistemische kennisbronnen als ondersteuning van hun ideeën, zoals spirituele, fysieke of emotionele ervaringen (Harambam 2017). In gesprekken met complotdenkers blijkt vaak dat objectiveerbare feiten en rationele argumenten niet doorslaggevend zijn. Net als bij mensen met psychotische paranoïde wanen is de overtuiging niet vatbaar voor logische bewijzen. Als er dingen gebeuren die niet rijmen met het denkbeeld wordt dit genegeerd of omgedacht, zodat het toch binnen de overtuiging past.
Een voorbeeld: QAnon-aanhangers verwachtten dat de dag van de inauguratie van Joe Biden als president van de Verenigde Staten zou uitlopen op *The Great Awakening*, het moment dat de elite, waaronder Biden zelf, ontmaskerd en gearresteerd zou worden. Toen dat niet gebeurde, was dat niet een bewijs van hun ongelijk, maar stond Biden bij nader inzien toch ook aan de goede kant (Roose 2021).

Het gaat bij complottheorieën dus niet per se over samenhangende feiten. Een onderzoek liet bijvoorbeeld zien dat mensen die één complottheorie geloofden over de dood van prinses Diana ook vaak andere, niet-compatibele complottheorieën over haar dood aannemelijk vonden (Wood e.a. 2012). Meerdere, niet met elkaar verenigbare ideeën kunnen zonder probleem samengaan. Het gaat om de dieperliggende paranoïdie.

Niet passend in subcultuur

Een aanvullend criterium voor een waan is dat de overtuiging door bijna niemand wordt gedeeld en niet passend is bij iemands socioculturele achtergrond of bij een subcultuur. Als je in een omgeving verkeert waarin geloof in geesten de norm is, is het niet een waan als je tegenslagen in je leven toeschrijft aan de kwade invloed van boze geesten. In een diepgelovig milieu is het niet een waan als je je uitverkoren voelt door God. Bij coronacomplottheorieën vormen vele duizenden mensen een subcultuur van complotdenkers. Je kunt je aansluiten bij QAnon, maar je ook verbonden voelen met artiesten, fotomodellen en andere influencers die op social media complottheorieën verkondigen. Zoals eerder genoemd, zijn extreme coronacomplottheorieën opgeschoven richting mainstreamdenken (Freeman e.a. 2020), en zijn daarmee dus niet meer passend binnen de definities van een waan.
Toch is hier een kanttekening bij te maken. In een wereld van internet en sociale media verspreiden ideeën zich als wild vuur. Feit en fictie zijn in de gemediatiseerde wereld niet gemakkelijk te onderscheiden (Harambam 2017). Heel snel hebben ideeën een enorm bereik, zeker als influencers ze omarmen. Voor bijna elke opvatting is online wel een subcultuur te vinden, hoe extreem of bizar ook. Dit criterium voor een waan is daarmee moeilijker bruikbaar geworden dan voor het internettijdperk.

Idiosyncratische ervaringen

Verscheidene auteurs hebben erop gewezen dat de gangbare definities van wanen niet compleet zijn, misschien zelfs de kern van de waan niet bevatten (David 1999; Feyaerts e.a. 2021). Een waan is niet alleen een onjuist denkbeeld dat hardnekkig wordt vastgehouden ondanks rationele tegenargumenten. De manier waarop mensen de werkelijkheid ervaren, is bij wanen wellicht minstens zo belangrijk als de inhoud van de waan. Jaspers (1923) maakte onderscheid tussen wanen en overwaardige ideeën, waarbij hij wanen zag als het gevolg van een radicale verandering in de manier waarop betekenis wordt gegeven aan gebeurtenissen, terwijl overwaardige denkbeelden meer overeenkomen met hartstochtelijke politieke of religieuze overtuigingen.

Het is belangrijk om beter te kijken naar de idiosyncratische in plaats van gedeelde beleving van de werkelijkheid. In tegenstelling tot complotdenkers zijn mensen met een paranoïde waan vrijwel altijd alleen het doelwit (zie figuur 1). De geheime dienst zit om één of andere reden achter hen aan, en niet achter hun huisgenoten. Mensen op straat volgen specifiek hen en zullen alleen hen kwaad doen, anderen lopen geen gevaar. Zíj zijn geroepen de wereld te redden, televisieprogramma's hebben het speciaal over hen, hún gedachten worden uitgezonden. Ze zijn niet geneigd bij anderen te informeren of die er ook last van hebben of ook gevaar lopen. Mensen met een waan kunnen wel complottheorieën in hun denkbeelden inpassen, maar die passen dan bij hun eigen particuliere, idiosyncratische ervaringen van de werkelijkheid.
Hoe ontstaan deze idiosyncratische ervaringen? Een klinisch-fenomenologisch model wijst op kwalitatieve veranderingen in de ervaring van de werkelijkheid, waar de inhoud van het denken zich vervolgens naar voegt (Feyaerts e.a. 2021). Subtiele veranderingen kunnen plaatsvinden in zelfbewustzijn, zintuiglijke werkelijk-

Figuur 1. Verschillen en overeenkomsten tussen complotdenken en wanen

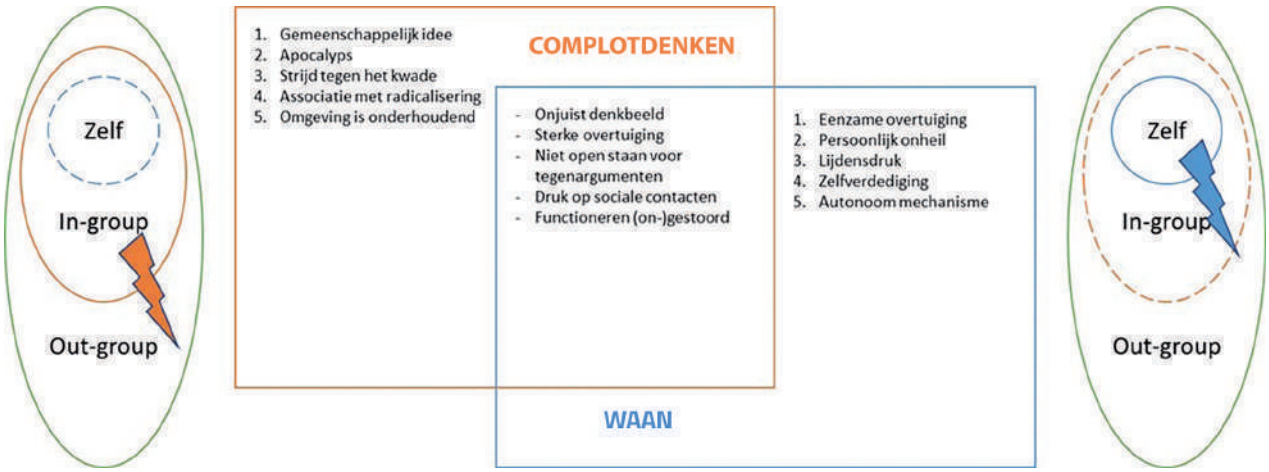

heid en intersubjectiviteit, waardoor de alledaagse normaliteit onzeker wordt. Wanen worden gevormd doordat mensen zichzelf anders beleven dan normaal, doordat de werkelijkheid om hen heen zich enigszins anders voordoet of doordat ze sociale interacties anders ervaren (Sass & Byrom 2015).
Neuropsychologische en cognitieve modellen van wanen beschrijven deze processen als perceptuele anomalieën, overmatige betekenisgeving, hyperreflexiviteit, denkfouten als selectieve aandacht en externe attributiestijl, fouten in zelfrepresentatie en mentaliseren (Broyd e.a. 2017). De paranoïde inhoud van de waan wordt daarbij vanzelfsprekend gekleurd door gebeurtenissen, omstandigheden en herinneringen.
Bij complotdenkers lijkt het minder om idiosyncratische, eigen ervaringen te gaan. Het uitgangspunt ligt in significante sociale, maatschappelijke of politieke gebeurtenissen die onzekerheid, controleverlies en onvrede veroorzaken. In tijden van crisis vinden mensen elkaar in paranoïde theorieën die meer grip geven op wat er gebeurt. Complotdenkers ervaren saamhorigheid en zingeving in het bestrijden van een gezamenlijke vijand. Wij worden bedreigd in plaats van alleen ik. De complotideeën zijn minder gebaseerd op ongewone ervaringen van het zelf, de werkelijkheid of intermenselijke contacten; er is juist een verborgen werkelijkheid die samen met de in-group aan het licht gebracht moet worden.

Conclusies

Complotdenken

Complottheorieën komen veel voor. Ze lijken te passen binnen de gangbare psychiatrische definities van paranoïde wanen. Toch zijn er ook belangrijke verschillen, die duidelijk maken dat de huidige definities van wanen verdieping behoeven. Tijdens de coronapandemie zijn complottheorieën opgeschoven richting mainstreamdenken, vanwege de onzekerheid en oncontroleerbaarheid van alle gebeurtenissen, de grote macht van overheden en bedrijven en de impact van maatregelen op de maatschappij en het persoonlijk leven.
Complotdenken voorziet in een behoefte, doordat het voorziet in duidelijkheid, zekerheid en morele superioriteit in onzekere omstandigheden. Het geeft verbinding met anderen die dezelfde inzichten hebben verworven en strijden om samenzweringen van machtigen aan de kaak te stellen. Uiteindelijk leiden complottheorieën echter vaak tot méér wantrouwen en onwelbevinden (Douglas e.a. 2017). Complotdenken kan bovendien problemen geven in het eigen sociale netwerk dat de denkbeelden vaak niet deelt. Een deel van de complotdenkers wordt activistisch, maar slechts een zeer kleine minderheid gaat over tot geweld. Het risico op geweld lijkt geassocieerd met extreemrechtse sympathieën en bestaande psychiatrische problemen.

Verschillen waan en complotdenken

Complottheorieën vertonen overeenkomsten met paranoïde wanen wat betreft onjuiste en soms bizarre inhoud van de denkbeelden, de sterke overtuiging waarmee wordt vastgehouden aan de ideeën en het niet openstaan voor tegenargumenten. Een verschil is dat complotdenkers niet alleen staan in hun overtuigingen, maar elkaar juist vinden in wantrouwen ten opzichte van machtigen die achter de schermen aan de touwtjes trekken. Waar de waan eenzaam is, geven complottheorieën toegang tot een in-group.
Een tweede verschil is dat bij het ontstaan van wanen idiosyncratische ervaringen van de werkelijkheid veelal een rol spelen, die de paranoïde inhoud van het waandenken induceren. De vergelijking tussen paranoïde wanen en coronacomplottheorieën maakt duidelijk dat de gangbare definities van wanen verdieping behoeven, omdat met de huidige definities complotdenken ook geschaard kan worden onder wanen. In plaats van de sterke (cognitieve) focus op de foutieve inhoud van waanideeën zou er meer aandacht moeten zijn voor de onderliggende idiosyncratische, veranderde vorm van de werkelijkheidsbeleving. Het is vooral deze eigenzinnige werkelijkheidsbeleving die leidt tot paranoïde waanideeën als gevolg van pogingen grip te krijgen op perceptuele anomalieën (Feyaerts e.a. 2021).

Beste benadering

Ten slotte volgt uit de verkenning in dit artikel dat de inhoud van de denkbeelden niet de juiste ingang is om complotdenkers en mensen met paranoïde wanen te bereiken. Bij beiden zijn rationele argumenten en een beroep op de logische gedeelde werkelijkheid grotendeels ineffectief. Het gaat complotdenkers om de machteloosheid van de burger, verlies van vrijheid en controle. Het gaat om bezorgdheid en woede over systemen en machtsstructuren die slachtoffers maken. Mensen met paranoïde wanen zijn hun normale ervaring van de werkelijkheid, van zichzelf en van anderen kwijt, en proberen daar betekenis aan te geven.
Voor beiden geldt dat reflectief luisteren naar deze onderliggende epistemische, existentiële en experiëntiele vragen meer recht doet aan de werkelijke problemen die mensen ervaren, en meer ruimte voor oplossingen biedt. Methoden zoals LEAP (*listen, emphatize, agree, partner*), ontwikkeld voor mensen met schizofrenie zonder ziekte-inzicht, kunnen in de omgang met complotdenkers nuttig zijn (Amador 2000). Daarbij gaat het niet om de sterkte van de argumenten, maar om de kracht van de relatie.

LITERATUUR

Amador X. I am not sick, I don't need help! Helping the seriously mentally ill accept treatment. New York: Vida Press; 2000.

Bentall RP, Corcoran R, Howard R, e.a. Persecutory delusions: A review and theoretical integration. Clin Psychol Rev 2001; 21: 1143-92.

Birchall C. Knowledge goes pop : from conspiracy theory to gossip. Oxford: Berg; 2006.

Broyd A, Balzan RP, Woodward TS, e.a. Dopamine, cognitive biases and assessment of certainty: A neurocognitive model of delusions. Clin Psychol Rev 2017; 54: 96-106.

Buuren J Van. Doelwit Den Haag? Complotconstructies en systeemhaat in Nederland 2000-2014. [proefschrift]. Leiden; 2016.

David AS. On the impossibility of defining delusions. Philos Psychiatr Psychol 1999; 6: 17-20.

Douglas KM, Sutton RM, Cichocka A. The psychology of conspiracy theories. Curr Dir Psychol Sci 2017; 26: 538-42.

Feyaerts J, Henriksen MG, Vanheule S, e.a. Delusions beyond beliefs: a critical overview of diagnostic, aetiological, and therapeutic schizophrenia research from a clinical-phenomenological perspective. Lancet Psychiatry 2021; 8: 137-249.

Freeman D, Waite F, Rosebrock L, e.a. Coronavirus conspiracy beliefs, mistrust, and compliance with government guidelines in England. Psychol Med 2020; doi: 10.1017/S0033291720001890.

Harambam J. The truth is out there: conspiracy theory in an age of epistemic instability. Rotterdam: Erasmus Universiteit; 2017.

Jameson F. Cognitive mapping. In: Nelson C, Grossberg L, red. Marxism and the interpretation of culture. Londen: Macmillan; 1988. p. 347-57.

Jaspers K. Allgemeine Psychopathologie. 1923.

Jensen M, Kane S. QAnon offenders in the United States. 2021. https://www.start.umd.edu/publication/qanon-offenders-united-states

Kieskompas. Zin en onzin over het coronavirus. 2020. https://www.kieskompas.nl/nl/resultaten/

McArthur B. 'They're out to get us': another look at our paranoid tradition. The History Teacher 1995; 29; 37-50.

Moskalenko S, McCauley C. Measuring political mobilization: The distinction between activism and radicalism. Terrorism and Political Violence 2009; 21; 239-60.

NCTV. De verschillende gezichten van de coronaprotesten. Den Haag: NCTV; 2021.

Os J van, Reininghaus U. Psychosis as a transdiagnostic and extended phenotype in the general population. World Psychiatry 2016; 15; :118-24.

Räikkä J. On political conspiracy theories. The Journal of Political Philosophy 2009; 17: 185-201.

Roose K. QAnon believers struggle with inauguration. The New York Times 2021. https://www.nytimes.com/2021/01/20/technology/qanon-inauguration.html

Rottweiler B, Gill P. Conspiracy beliefs and violent extremist intentions: the contingent effects of self-efficacy, self-control and law-related morality. Terrorism and Political Violence 2020; doi: 10.1080/09546553.2020.1803288.

Sass L, Byrom G. Phenomenological and neurocognitive perspectives on delusions: A critical overview. World Psychiatry 2015; 14; 164-73.

Wood MJ, Douglas KM, Sutton RM. Dead and alive: Beliefs in contradictory conspiracy theories. Social Psychological and Personality Science 2012; 3: 767-73.

Zwaard R van der. Wat is een waan? Een fenomenologische beschouwing. Tijdschr Psychiatr 2006; 48: 453-9.

SUMMARY

Are conspiracy theorists psychotic? A comparison between conspiracy theories and paranoid delusions

W. Veling, B. Sizoo, J. van Buuren, C. van den Berg, W. Sewbalak, G.H.M. Pijnenborg, N. Boonstra, S. Castelein, L. van der Meer

Background Conspiracy theories are popular during the COVID-19 pandemic. Conspiratorial thinking is characterised by the strong conviction that a certain situation that one sees as unjust is the result of a deliberate conspiracy of a group of people with bad intentions. Conspiratorial thinking appears to have many similarities with paranoid delusions.

Aim To explore the nature, consequences, and social-psychological dimensions of conspiratorial thinking, and describe similarities and differences with paranoid delusions.

Method Critically assessing relevant literature about conspiratorial thinking and paranoid delusions.

Results Conspiratorial thinking meets epistemic, existential, and social needs. It provides clarity in uncertain times and connection with an in-group of like-minded people. Both conspiratorial thinking and paranoid delusions involve an unjust, persistent, and sometimes bizarre conviction. Unlike conspiracy theorists, people with a paranoid delusion are almost always the only target of the presumed conspiracy, and they usually stand alone in their conviction. Furthermore, conspiracy theories are not based as much on unusual experiences of their inner self, reality, or interpersonal contacts.

Conclusions Conspirational thinking is common in uncertain circumstances. It gives grip, certainty, moral superiority and social support. Extreme conspirational thinking seems to fit current psychiatric definitions of paranoid delusions, but there are also important differences. To make a distinction with regard to conspiratorial thinking, deepening of conventional definitions of delusions is required. Instead of the strong focus on the erroneous content of delusions, more attention should be given to the underlying idiosyncratic, changed way of experiencing reality.

Bestaat er een kans dat het ‘Pandemieverdrag’ gebaseerd zal zijn op mensenrechtenbeginselen?

2022

Thomas Schwarz *Uitvoerend secretaris van “Medicus Mundi International”*
Coopera Salud

Toen de secretaris-generaal van de VN COVID-19 een ‘pandemie van mensenrechtenschendingen’ noemde, verwees hij in de eerste plaats naar bepaalde volksgezondheidsreacties die beledigend waren en de individuele burger- en politieke rechten van veel mensen in veel landen schonden. Bepaalde regeringen hebben COVID-19 gebruikt als excuus om afwijkende meningen de kop in te drukken, onafhankelijke berichtgeving en de persvrijheid het zwijgen op te leggen, of de activiteiten van ngo’s te beperken. Veel andere opvattingen betoogden echter dat de pandemie, afgezien van een ‘staatsmacht’ die de rechten van mensen zou kunnen aantasten, ook op veel andere manieren de sociale rechten van mensen aantastte, waardoor hun leven en levensonderhoud werd bedreigd. Als gevolg van de volksgezondheidsmaatregelen die werden getroffen, raakten mensen bijvoorbeeld werkloos, leden ze aan onbehandelde ziekten, konden ze zich niet verplaatsen, enzovoort. Deze schending van onze sociale rechten trof bijna iedereen, en niet alleen de “meest kwetsbaren”. Over het geheel genomen bestaat er weinig hoop dat de mensenrechten systematisch en expliciet zullen worden toegepast bij de onderhandelingen over het Pandemieverdrag.

https://archive.org/details/who-pandemic-treaty

Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2022–2023

Vragen gesteld door de leden der Kamer

2022Z19282

Vragen van het lid **Van Haga** (Groep Van Haga) aan de Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport over *de uitspraak van de Pfizer-directeur in het Europees Parlement over effectiviteit coronavaccin tegen verspreiding van het coronavirus* (ingezonden 12 oktober 2022).

Vraag 1
Bent u op de hoogte van de uitspraak van Pfizer-directeur J. Small, naar aanleiding van een vraag van Europarlementariër Rob Roos in het Europees Parlement, dat het coronavaccin van Pfizer voor het op de markt kwam nooit was getest op effectiviteit tegen transmissie van het coronavirus? Zo ja, wat is uw reactie op deze uitspraak?

Vraag 2
Waren uw voorganger en het toenmalige kabinet ervan op de hoogte dat het coronavaccin van Pfizer voor het op de markt kwam nooit is getest op de effectiviteit op transmissie van het coronavirus? Zo ja, vanaf wanneer waren zij daarvan op de hoogte? Was bij het kabinet al voor de start van de eerste vaccinatieronde al bekend dat de effectiviteit op transmissie niet kon worden aangetoond, omdat hierop (nog) niet getest was?

Vraag 3
Waarom heeft het (toenmalige) kabinet vanaf het begin van de vaccinatie-campagne benadrukt dat vaccineren van belang was voor het beschermen van anderen in je omgeving, en stoppen van de verspreiding van het coronavirus, als dat helemaal niet was aangetoond? Kunt u uitleggen waarop deze bewering was gebaseerd als daarvoor geen wetenschappelijke onderbouwing bestond, of deze op zijn minst nog onzeker was, en waarom er dan gekozen is voor het verspreiden van deze informatie op een dusdanige stellige manier, als motivatie voor mensen om zich te laten vaccineren?

Vraag 4
Indien uw voorganger en het (toenmalige) kabinet wel degelijk in de veronderstelling waren dat het coronavaccin van Pfizer transmissie zou voorkomen, van wie hebben zij deze informatie dan gekregen en is daarvoor wetenschappelijke onderbouwing aangeleverd? Bent u er bovendien van op de hoogte dat er al heel vroeg in de coronacrisis studies waren die lieten zien dat de vaccins waarschijnlijk geen effect op transmissie zouden hebben?

kv-tk-2022Z19282
's-Gravenhage 2022

Waarom is dan toch gekozen voor het aanhangen van een op zijn minst wetenschappelijk discutabele hypothese en is deze als waarheid geponeerd?

Vraag 5
Indien uw Ministerie en het (toenamalige) kabinet verkeerd waren voorgelicht, bent u dan voornemens om (juridische) stappen te ondernemen tegen Pfizer BioNTech, voor het misleiden van de Nederlandse overheid en de burgers? Zo nee, waarom niet?

Vraag 6
Indien uw Ministerie en het (toenmalige) kabinet er wel van op de hoogte waren dat het coronavaccin van Pfizer niet getest was op effectiviteit tegen transmissie, bent u het dan eens dat het Nederlandse volk bewust door de overheid is misleid middels desinformatie over betreffend vaccin en dat er dus geen sprake is geweest van informed consent? Zo ja, kunt u verantwoorden waarom gekozen is voor deze tactiek? Zo nee, waarom niet? Kunt u een uitgebreide uitleg geven van de overwegingen om het vaccin te presenteren als effectief tegen transmissie?

Vraag 7
Hoe reflecteert u op het feit dat mensen zich gedwongen hebben gevoeld zich te laten vaccineren, in de veronderstelling dat zij anders hun naasten en omgeving in gevaar zouden brengen door het virus te verspreiden? Vindt u achteraf bezien niet dat er van dergelijke psychologische drukmiddelen nooit gebruik gemaakt had mogen worden, aangezien daarvoor geen wetenschappelijke rechtvaardiging was?

Vraag 8
Zou u, in retrospectief en met het voortschrijdend inzicht van nu, de vaccinatiestrategie anders hebben vormgegeven en alle vormen van dwang, drang en druk achterwege hebben gelaten?

Vraag 9
Bent u het eens dat deze nieuwe informatie over het coronavaccin van Pfizer moet leiden tot een grondige herziening van de vaccinatiestrategie en dat deze per direct slechts nog gebaseerd mag zijn op volledige vrijwilligheid en volstrekte transparantie over de werking en effectiviteit van deze vaccins?

Vraag 10
Bent u voornemens om de vaccinatiebereidheid en/of de vaccinatiegraad op geen enkele manier meer van invloed te laten zijn op het toekomstige coronabeleid? Zo nee, waarom niet?

Vraag 11
Bent u voornemens om het inzetten van het coronatoegangsbewijs gegarandeerd voorgoed te verwerpen, aangezien vaccineren weinig effect heeft op transmissie en er dus geen grond is om mensen uit te sluiten van het openbare leven op grond van hun vaccinatiestatus? Zo nee, waarom niet?

Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2022–2023 **Aanhangsel van de Handelingen**

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

562

Vragen van het lid **Van Haga** (Groep Van Haga) aan de Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport over *de uitspraak van de Pfizer-directeur in het Europees Parlement over effectiviteit coronavaccin tegen verspreiding van het coronavirus* (ingezonden 12 oktober 2022).

Antwoord van Minister **Kuipers** (Volksgezondheid, Welzijn en Sport) (ontvangen 2 november 2022).

Vraag 1
Bent u op de hoogte van de uitspraak van Pfizer-directeur J. Small, naar aanleiding van een vraag van Europarlementariër Rob Roos in het Europees Parlement, dat het coronavaccin van Pfizer voor het op de markt kwam nooit was getest op effectiviteit tegen transmissie van het coronavirus? Zo ja, wat is uw reactie op deze uitspraak?

Antwoord 1
Ja, ik ben op de hoogte van deze uitspraak. Een uitgebreide reactie op deze uitspraak geef ik in mijn antwoorden op de onderstaande vragen.

Vraag 2
Waren uw voorganger en het toenmalige kabinet ervan op de hoogte dat het coronavaccin van Pfizer voor het op de markt kwam nooit is getest op de effectiviteit op transmissie van het coronavirus? Zo ja, vanaf wanneer waren zij daarvan op de hoogte? Was bij het kabinet al voor de start van de eerste vaccinatieronde al bekend dat de effectiviteit op transmissie niet kon worden aangetoond, omdat hierop (nog) niet getest was?

Antwoord 2
Uw Kamer is op 24 december 2020 geïnformeerd over de werkzaamheid, kwaliteit en veiligheid van het BioNTech/Pfizer-vaccin, op basis van het advies van de Gezondheidsraad van diezelfde dag. In zowel het advies van de Gezondheidsraad als de Kamerbrief van 24 december 2020 is benoemd dat de mate waarin het vaccin beschermt tegen overdracht van het virus nog verder onderzocht diende te worden. Het is gebruikelijk dat dit soort populatieonderzoek na (voorwaardelijke) markttoelating wordt gedaan.
De Gezondheidsraad oordeelde, net als het Europees Geneesmiddelenbureau (EMA), positief over de werkzaamheid en veiligheid van het BioNTech/Pfizer-vaccin. Ik vind het belangrijk om dat hier te benadrukken, net als het gegeven dat de COVID-19-vaccins een buitengewoon belangrijke bijdrage hebben

ah-tk-20222023-562
ISSN 0921 - 7398
's-Gravenhage 2022

geleverd aan het voorkomen van ernstige ziekte en sterfte als gevolg van het coronavirus.

Vraag 3
Waarom heeft het (toenmalige) kabinet vanaf het begin van de vaccinatiecampagne benadrukt dat vaccineren van belang was voor het beschermen van anderen in je omgeving, en stoppen van de verspreiding van het coronavirus, als dat helemaal niet was aangetoond? Kunt u uitleggen waarop deze bewering was gebaseerd als daarvoor geen wetenschappelijke onderbouwing bestond, of deze op zijn minst nog onzeker was, en waarom er dan gekozen is voor het verspreiden van deze informatie op een dusdanige stellige manier, als motivatie voor mensen om zich te laten vaccineren?

Antwoord 3
Wanneer minder mensen (ernstig) ziek worden door vaccinatie, heeft dit indirect ook een effect op de verspreiding van het virus. Het is daarom aannemelijk dat een vaccin dan ook een effect op transmissie zal hebben. Als de vaccins de verspreiding van het virus verminderen, dan ligt het in de lijn der verwachting dat ook de mensen die (nog) niet zijn gevaccineerd beschermd worden als veel mensen om hen heen zijn gevaccineerd. Dit is ook benoemd in de adviezen van de Gezondheidsraad[1].

Vraag 4
Indien uw voorganger en het (toenmalige) kabinet wel degelijk in de veronderstelling waren dat het coronavaccin van Pfizer transmissie zou voorkomen, van wie hebben zij deze informatie dan gekregen en is daarvoor wetenschappelijke onderbouwing aangeleverd? Bent u er bovendien van op de hoogte dat er al heel vroeg in de coronacrisis studies waren die lieten zien dat de vaccins waarschijnlijk geen effect op transmissie zouden hebben? Waarom is dan toch gekozen voor het aanhangen van een op zijn minst wetenschappelijk discutabele hypothese en is deze als waarheid geponeerd?

Antwoord 4
Het kabinet heeft bij de voorbereidingen en aanvang van de vaccinatiecampagne steeds benoemd dat er nog onzekerheden waren met betrekking tot de mate waarin het vaccin transmissie van het virus kon voorkomen. De Gezondheidsraad is daarom op 2 maart 2021 gevraagd te adviseren over het verwachte effect van vaccinatie op de transmissie van SARS-CoV-2. Op 20 mei 2021 gaf de raad aan dat het, op basis van de beschikbare wetenschappelijke literatuur, waarschijnlijk is dat vaccinatie tot op zekere hoogte transmissie tegengaat. De Gezondheidsraad baseerde zich hierbij onder andere op rapportages van het Europees Centrum voor ziektepreventie en -bestrijding (ECDC). Inmiddels zijn er meerdere wetenschappelijke studies verschenen waaruit blijkt dat vaccinatie transmissie van het coronavirus tegengaat. Dit is onder andere gebleken uit verschillende onderzoeken die het afgelopen jaar door het RIVM zijn uitgevoerd[2]. Er blijft echter altijd een zekere mate van onzekerheid over de exacte bescherming tegen transmissie, omdat dit sterk afhankelijk is van de op dat moment dominante variant van het virus.

Vraag 5
Indien uw Ministerie en het (toenamalige) kabinet verkeerd waren voorgelicht, bent u dan voornemens om (juridische) stappen te ondernemen tegen Pfizer BioNTech, voor het misleiden van de Nederlandse overheid en de burgers? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 5
In de antwoorden op vraag 2 tot en met 4 heb ik toegelicht waarom geen sprake is van misleiding.

---

[1] COVID-19-vaccinatie: BioNTech/Pfizer | Advies | Gezondheidsraad
[2] Research studies on protection by COVID-19 vaccinations | RIVM

Vraag 6
Indien uw Ministerie en het (toenmalige) kabinet er wel van op de hoogte waren dat het coronavaccin van Pfizer niet getest was op effectiviteit tegen transmissie, bent u het dan eens dat het Nederlandse volk bewust door de overheid is misleid middels desinformatie over betreffend vaccin en dat er dus geen sprake is geweest van informed consent? Zo ja, kunt u verantwoorden waarom gekozen is voor deze tactiek? Zo nee, waarom niet? Kunt u een uitgebreide uitleg geven van de overwegingen om het vaccin te presenteren als effectief tegen transmissie?

Antwoord 6
Zoals ik in de antwoorden op vraag 2 tot en met 4 heb toegelicht, is het kabinet steeds transparant geweest over de beschikbare informatie rondom de effectiviteit van het COVID-19-vaccin van BioNTech/Pfizer.

Vraag 7
Hoe reflecteert u op het feit dat mensen zich gedwongen hebben gevoeld zich te laten vaccineren, in de veronderstelling dat zij anders hun naasten en omgeving in gevaar zouden brengen door het virus te verspreiden? Vindt u achteraf bezien niet dat er van dergelijke psychologische drukmiddelen nooit gebruik gemaakt had mogen worden, aangezien daarvoor geen wetenschappelijke rechtvaardiging was?

Antwoord 7
Vaccineren is een vrije keuze. Dit laat onverlet dat je niet laten vaccineren nadelige effecten kan hebben voor anderen. Er is brede wetenschappelijke consensus over de mate waarin vaccinatie bijdraagt aan bescherming tegen het coronavirus en het tegengaan van transmissie. Op die manier draagt vaccinatie in grote mate bij aan het bevorderen de volksgezondheid. Van gebruik van psychologische drukmiddelen is geen sprake.

Vraag 8
Zou u, in retrospectief en met het voortschrijdend inzicht van nu, de vaccinatiestrategie anders hebben vormgegeven en alle vormen van dwang, drang en druk achterwege hebben gelaten?

Antwoord 8
Zie hiervoor het antwoord op vraag 7.

Vraag 9
Bent u het eens dat deze nieuwe informatie over het coronavaccin van Pfizer moet leiden tot een grondige herziening van de vaccinatiestrategie en dat deze per direct slechts nog gebaseerd mag zijn op volledige vrijwilligheid en volstrekte transparantie over de werking en effectiviteit van deze vaccins?

Antwoord 9
Vaccineren tegen COVID-19 gebeurt op vrijwillige basis. Er is daarnaast brede wetenschappelijke consensus over de werking en effectiviteit van de COVID-19-vaccins van BioNTech/Pfizer. De Tweede Kamer en de samenleving zijn hierover langs verschillende kanalen geïnformeerd.

Vraag 10
Bent u voornemens om de vaccinatiebereidheid en/of de vaccinatiegraad op geen enkele manier meer van invloed te laten zijn op het toekomstige coronabeleid? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 10
Het coronabeleid is gebaseerd op verschillende variabelen. De mate van immuniteit onder de bevolking en de kennis die op dat moment beschikbaar is over de mate van bescherming van vaccins wegen daarin mee. Wat deze variabelen betekenen voor het coronabeleid heb ik in mijn Kamerbrief van 13 oktober jl. aan uw Kamer toegelicht[3].

[3] Kamerstuk 25 295, nr. 1953

Vraag 11
Bent u voornemens om het inzetten van het coronatoegangsbewijs gegarandeerd voorgoed te verwerpen, aangezien vaccineren weinig effect heeft op transmissie en er dus geen grond is om mensen uit te sluiten van het openbare leven op grond van hun vaccinatiestatus? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 11
Zoals ik in mijn antwoord op eerdere vragen van het lid Van Haga[4] heb toegelicht, bestaat er op dit moment geen wettelijke grondslag voor de inzet van het coronatoegangsbewijs (CTB). Ook in de eerste tranche wijziging van de Wet Publieke Gezondheid is geen grondslag voor de inzet van het CTB meegenomen. Een aantal sectoren die de afgelopen twee jaar zwaar getroffen zijn door het coronavirus, geeft aan dat het CTB een wenselijke – en in een aantal gevallen zelfs de enige werkbare – maatregel is om renderend open te kunnen blijven tijdens een zware opleving van het virus. Deze sectoren willen het CTB als instrument in kunnen zetten in het geval dat er bij een opleving van het virus zwaardere interventiemaatregelen nodig zijn. Ook hebben de Raad van State en het MIT geadviseerd een CTB op te nemen in de «gereedschapskist» om de samenleving zo veel mogelijk open te kunnen houden bij een opleving van het virus. Het kabinet hoopt dat de inzet van ingrijpende interventiemaatregelen, zoals het CTB, niet meer nodig zal zijn, maar ziet ook dat het op voorhand uitsluiten van maatregelen bij een mogelijke opleving in de toekomst de mogelijke interventiemaatregelen beperkt. Hierdoor kunnen mogelijke ingrijpendere maatregelen sneller in beeld komen. Als er in uw Kamer draagvlak is voor een instrument als het CTB dan valt een wetsvoorstel te overwegen ter ondersteuning van de sectorplannen.
In de sectorplannen waar het CTB genoemd wordt als mogelijke maatregel, gaat het om het CTB in de vorm van 1G (Testen voor Toegang) of 3G. Bij beide vormen geldt dat mensen die ervoor kiezen zich niet te laten vaccineren een geldig CTB kunnen krijgen met een negatieve testuitslag. Een alternatief voor vaccinatie is bij deze toepassingen van het CTB dus altijd mogelijk.

[4] Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2021–2022, nr. 4061

Artikel Pieter Stuurman in de Andere Krant verschenen op 2 mei 2023

Audio

https://archive.org/details/Dictatuur

ALGORITHMS,

ARTIFICIAL

INTELLIGENCE,

AND THE LAW

BY PHILIP SALES

Duke University School of Law

2021

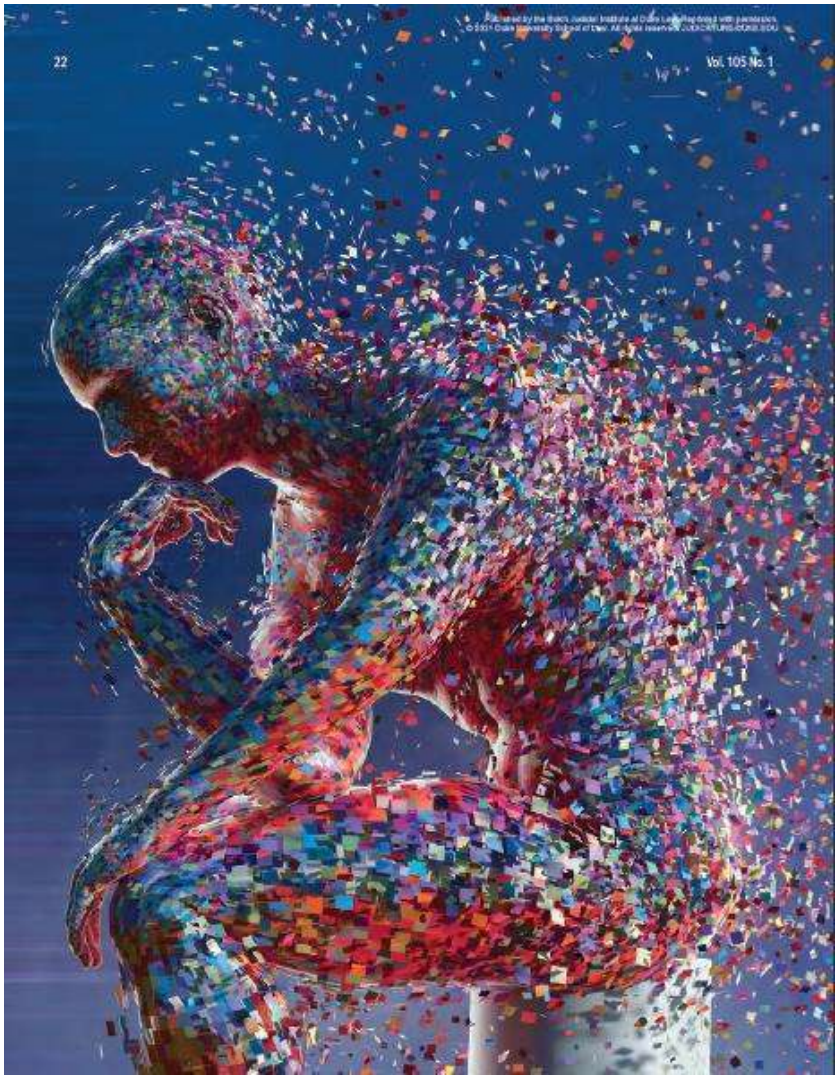

Right to online privacy at risk as governments engage in mass surveillance – UN expert

UN Photo/Jean-Marc Ferré | Special Rapporteur Ben Emmerson.

23 October 2014

States must be transparent about the nature of their electronic mass surveillance programmes, an independent United Nations counter-terrorism expert said today as he warned about the impact such measures might have on individuals' right to privacy.

"States need to squarely confront the fact that mass surveillance programmes effectively do away with the right to online privacy altogether," Ben Emmerson, Special Rapporteur on the promotion and protection of human rights while countering terrorism, told the General Assembly body dealing with cultural, social and humanitarian issues (Third Committee) during the presentation his latest report.

"Measures that interfere with the right to privacy must be authorized by accessible and precise domestic law that pursues a legitimate aim, is proportionate and necessary," he continued, adding that he refused to "accept the analogy that sending an email is like sending a post-card" as States' obligations under the International Covenant on Civil and Political Rights also extended to the digital world.

Mr. Emmerson has long emphasized the need for transparency and accountability in government intelligence gathering operations. In 2012, for instance, he criticized the United States District Court of Washington, D. C.'s "unjustified maintenance of secrecy" following its decision to refuse freedom of information requests by a British organization on extraordinary renditions.

In his current report on the protection and promotion of human rights while countering terrorism, the Special Rapporteur conceded that the fight against terrorism remained a critical priority and could, in principle, "form the basis of an arguable justification for mass surveillance of the internet." But, he stressed, bulk access technology remained "indiscriminately corrosive" of online privacy and impinged on "the very essence of the right to privacy."

Mr. Emmerson called on all Member States involved in mass surveillance to provide a detailed and evidence-based justification for the systematic interference of their citizens' privacy and emphasized the need for "strong and independent" oversight bodies that are "adequate for a review before these programmes are applied."

"Individuals must have the right to seek an effective remedy for any alleged violation of their online privacy rights," he said.

Independent experts or special rapporteurs are appointed by the UN Human Rights Council to examine and report back on a country situation or a specific human rights theme. The

positions are honorary and the experts are not UN staff, nor are they paid for their work.

♦ Receive daily updates directly in your inbox - **Subscribe here** to a topic.

♦ Download the UN News app for your **iOS** or **Android** devices.

Scenarios for the Future of Technology and International Development

Rockefeller Foundation.

In het hoofdstuk getiteld *"Lock Step"*
excessieve monitoring met camera's en draadloze technieken. Hoofddoel is vrijheden en rechten van burgers afbreken en van democratieen technodictaturen maken.

THE ROCKEFELLER FOUNDTION REPORT
https://archive.org/details/scenarios-for-the-future-of-technology

A/74/48037

Advance Unedited Version

Distr.: General
11 October 2019
Original: English

Seventy-fourth session
Item 72(b) of the provisional agenda*
Promotion and protection of human rights:
Human rights questions, including alternative approaches for improving the effective enjoyment of human rights and fundamental freedoms

Report of the Special rapporteur on extreme poverty and human rights**

Link:

https://archive.org/details/a-74-48037

A / 74/48037 16

In 1975 publiceerde Michel schreef Foucault over de 'dwingende gedragstechnologieën' die in de moderne samenleving worden gebruikt 'disciplineren en straffen' de armere klassen. In het boek " *Discipline and Punish"* wordt beschreven hoe het panoptische (gevangenis)-systeem van Bentham zich uitbreidt naar de gehele samenleving. Om uit te leggen waarom deze lessen niet zijn geleerd in de digitale welzijnszorg staat, schrijft Shoshana Zuboff dat het systeem van 'surveillancekapitalisme' dat vandaag heerst ongekend is. Jack Balkin heeft de 'National Surveillance State 'als' een permanent kenmerk van het bestuur [dat] alomtegenwoordig zal worden in de tijd als de vertrouwde apparaten van de regelgevende en verzorgingsstaten.Digitale technologieën worden in de verzorgingsstaat gebruikt om te bewaken, te richten, lastig te vallen en begunstigden straffen, vooral de armsten en meest kwetsbaren onder hen.

Tweede Kamer der Staten-Generaal 2
Vergaderjaar 2019–2020
26 643
Nr. 672
Informatie- en communicatietechnologie (ICT)

BRIEF VAN DE MINISTERS VAN BINNENLANDSE ZAKEN EN KONINKRIJKSRELATIES EN VOOR RECHTSBESCHERMING

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal Den Haag, 13 maart 2020
De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,
R.W. Knops
De Minister voor Rechtsbescherming,
S. Dekker

VN rapport

Met veel interesse is kennisgenomen van het bovengenoemd rapport van de VN-rapporteur voor extreme armoede en mensenrechten. Het rapport beschrijft de opkomst van de digitale verzorgingsstaat, waarin sociale bescherming en diensten steeds meer vorm krijgen via data-gedreven technologieën.

Report of the Special rapporteur on extreme poverty and human rights, Seventy-fourth session, item 72(b), 11 October 2019.

De Verenigde Naties

De VN is het platform of de “brug” voor het World Oligarch System naar een nieuwe wereld orde. Cÿlin Georgescu, hij schetst de machtsstructuren van de VN, haar geheime manipulatie, uitbuiting en slavernij van mensen over de hele wereld De Verenigde Naties, ze zijn geïnfiltreerd, niet alleen door het World Economic Forum, maar door dit "World Oligarch System".

VIDEO:

Interview door International Crimes Investigative Committee

www.icic.law

2023

We kunnen niet iedereen die kritiek heeft op het beleid van de overheid als “complotdenker” wegzetten. Calin Georgescu is zeker geen complotdenker, maar iemand die uit de school klapt over de Verenigde Naties, WEF en WHO.

The United Nations

The UN is the platform or "bridge" for the World Oligarch System to a new world order. Cÿlin Georgescu, he outlines the power structures of the UN, its secret manipulation, exploitation and enslavement of people around the world The United Nations, they have been infiltrated, not only by the World Economic Forum, but by this "World Oligarch System".

De Verenigde Naties

De VN is het platform of de “brug” voor het World Oligarch System naar een nieuwe wereld orde. Cÿlin Georgescu, hij schetst de machtsstructuren van de VN, haar geheime manipulatie,uitbuiting en slavernij van mensen over de hele wereld De Verenigde Naties, ze zijn geïnfiltreerd, niet alleen door het World Economic Forum, maar door dit "World Oligarch System".

SECRETS OF THE UNITED NATIONS What Everyone Should Know
ICIC
Film: David Sörensen
2023

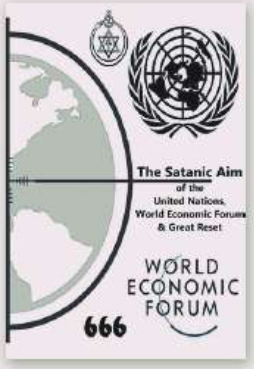

The Satanic Aim of the United Nations, World Economic Forum & Great Reset (Paperback)

By My Two Cents

This is an in-depth discourse on the diabolical origin and objective of the wave of the sinister that we can all sense is spreading across the world, which has --by no mere coincidence-- noticeably accelerated and gathered force since the outbreak of the pandemic in 2019.

This book examines, in particular, the dark spiritual ideology guiding the globalist agenda of the United Nations and the role that its crony organization, the World Economic Forum, is performing in carrying out its aim --with the cooperation of leaders in the political, religious, medical and corporate spheres-- via the Great Reset, of setting the stage for a hellish state of totalitarian world dominion under a singular authority.

https://archive.org/details/vn-lucis-trust-vs-alice-a-bailey

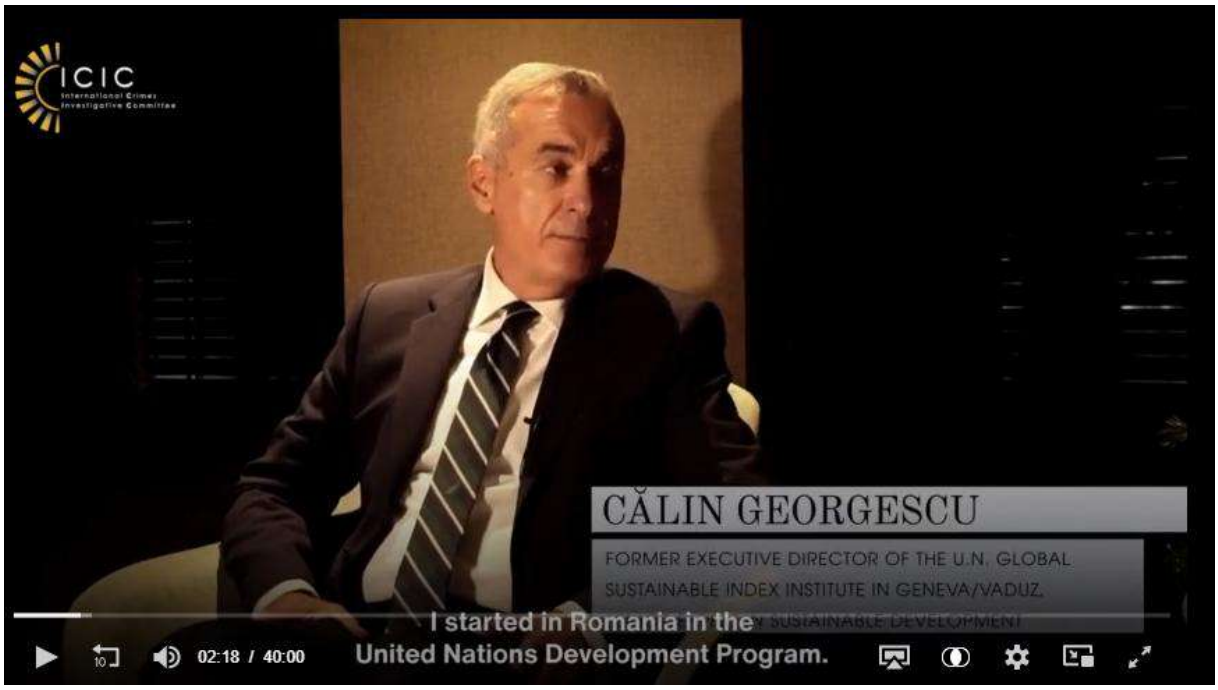
ICIC
International Crimes Investigative Committee
CĂLIN GEORGESCU
FORMER EXECUTIVE DIRECTOR OF THE U.N. GLOBAL
SUSTAINABLE INDEX INSTITUTE IN GENEVA/VADUZ,
I started in Romania in the
United Nations Development Program.
02:18 / 40:00

factcheck

De video ‘Secrets of the United Nations’ spreekt niet over geheimen en herhaalt alleen al lang bekende complottheorieën. De bewering dat de oligarchen via de VN een ‘wereldregering’ vestigen en dat dit een plan is van de VN.

De voormalig VN-medewerker maakt eerder valse beweringen bekend dat de Covid-19-pandemie gepland was. Deze beweringen, ondersteund door valse argumenten, zijn al eerder verschenen in onze mediaruimte en op sociale netwerken, zoals Raskrinkavanje in verschillende analyses schreef.

“Great Reset”, gepubliceerd op het InfoTeam-kanaal op het Odysee-platform, wordt beoordeeld als nepnieuws en een complottheorie. We geven dezelfde waardering aan de beweringen dat de Covid-19-pandemie gepland was en dat klimaatverandering niet reëel is. We beschouwen andere publicaties van deze beweringen als een verspreiding van nepnieuws en een complottheorie.

Bron: seecheck.org

Raskrinkavanje

27 juni 2023

NOS Nieuws•Maandag 17 april 2023

AIVD: complottheorieën over 'machtige elite' ernstige dreiging

Complottheorieën over 'een kwaadaardige elite' die in Nederland 'de macht in handen heeft', vormen op lange termijn een ernstige bedreiging voor de veiligheid in Nederland. Dat concludeert de AIVD in het jaarverslag over 2022. Volgens de inlichtingendienst geloven meer dan honderdduizend mensen in Nederland in zulke theorieën.

Volgens de complottheorieën spelen allerlei instanties en personen een kwaadaardige rol. Ministers, journalisten, rechters en wetenschappers zouden deel uitmaken van een elite die de bevolking wil onderdrukken, tot slaaf maken of zelfs vermoorden. De zogenaamde elite zou gebeurtenissen verzinnen zoals de stikstofcrisis om verregaande controle over burgers te kunnen uitoefenen.

De AIVD noemt dit gedachtegoed voor het eerst "anti-institutioneel extremisme". De dienst waarschuwt dat dit op lange termijn voor Nederland een "ernstige dreiging" kan vormen, omdat de ideeën steeds opnieuw leven worden ingeblazen. De inlichtingendienst spreekt van het "populairste extremistische narratief" dat momenteel in de samenleving rondgaat.

'Gevaarlijk'

De AIVD bestempelt het anti-institutioneel extremisme om twee redenen als gevaarlijk. Volgens de dienst ligt enerzijds het risico op de loer dat mensen die in de theorieën geloven uiteindelijk geweld zullen plegen en goedpraten. Als voorbeeld noemt de inlichtingendienst plannen voor een aanslag op premier Rutte, waarvoor vorig jaar mensen werden gearresteerd. Aan de andere kant kunnen zulke complotten ervoor zorgen dat het vertrouwen in bijvoorbeeld de politie, de rechterlijke macht en het overheidsbestuur en de media in de samenleving afneemt.

De AIVD maakt zich ook zorgen over de toenemende dreiging van extreemrechtse groeperingen. NOS Stories dook in die wereld:

NOS Nieuws•Maandag 17 april, 12:27

AIVD: complottheorieën over 'machtige elite' ernstige dreiging

Complottheorieën over 'een kwaadaardige elite' die in Nederland 'de macht in handen heeft', vormen op lange termijn een ernstige bedreiging voor de veiligheid in Nederland. Dat concludeert de AIVD in het jaarverslag over 2022. Volgens de inlichtingendienst geloven meer dan honderdduizend mensen in Nederland in zulke theorieën.

Volgens de complottheorieën spelen allerlei instanties en personen een kwaadaardige rol. Ministers, journalisten, rechters en wetenschappers zouden deel uitmaken van een elite die de bevolking wil onderdrukken, tot slaaf maken of zelfs vermoorden. De zogenaamde elite zou gebeurtenissen verzinnen zoals de stikstofcrisis om verregaande controle over burgers te kunnen uitoefenen.

De AIVD noemt dit gedachtegoed voor het eerst "anti-institutioneel extremisme". De dienst waarschuwt dat dit op lange termijn voor Nederland een "ernstige dreiging" kan vormen, omdat de ideeën steeds opnieuw leven worden ingeblazen. De inlichtingendienst spreekt van het "populairste extremistische narratief" dat momenteel in de samenleving rondgaat.

'Gevaarlijk'

De AIVD bestempelt het anti-institutioneel extremisme om twee redenen als gevaarlijk. Volgens de dienst ligt enerzijds het risico op de loer dat mensen die in de theorieën geloven uiteindelijk geweld zullen plegen en goedpraten. Als voorbeeld noemt de inlichtingendienst plannen voor een aanslag op premier Rutte, waarvoor vorig jaar mensen werden gearresteerd. Aan de andere kant kunnen zulke complotten ervoor zorgen dat het vertrouwen in bijvoorbeeld de politie, de rechterlijke macht en het overheidsbestuur en de media in de samenleving afneemt.

De AIVD maakt zich ook zorgen over de toenemende dreiging van extreemrechtse groeperingen. NOS Stories dook in die wereld:

Anti-institutioneel extremisme: mogelijke dreiging tegen democratische rechtsorde

Nieuwsbericht | 25-05-2023 | 13:45

De brede verspreiding van het wereldbeeld dat een kwaadaardige elite mensen wil onderdrukken, tot slaaf wil maken of vermoorden, is waarschijnlijk op langere termijn een dreiging voor de democratische rechtsorde van Nederland. Dat staat in het rapport dat de AIVD vandaag uitbracht onder de titel: 'Anti-institutioneel-extremisme in Nederland. Een ernstige dreiging voor de democratische rechtsorde?'

De extremistische beweging draagt uit dat een 'kwaadaardige elite' bij de overheid, rechtspraak, kranten en tv-zenders, wetenschap, grote bedrijven en de politie, uit is op totale wereldcontrole.

Dit wereldbeeld, dat de AIVD narratief noemt, is feitelijk onjuist. Als een groeiende groep extremisten dat toch zegt, kunnen mensen onterecht hun vertrouwen verliezen in instituties waar onze democratische rechtsorde op is gebaseerd.

Daarmee bestaat het risico dat de democratische rechtsorde langzaam maar zeker onder druk komt te staan.

Schade aan de democratie

Sinds het begin van de coronapandemie zijn meer Nederlanders kritisch op de overheid en instituten zoals de wetenschap en journalistiek. Ook was er kritiek op de overheid door de afwikkeling van de aardbevingsschade en de toeslagenaffaire.

Kritisch kijken naar het handelen van de overheid maakt onderdeel uit van onze democratie. Het risico is echter dat mensen die dit plaatsen in het kader van anti-institutioneel extremisme, het geloof verliezen in instituties die juist die rechtsorde beschermen en ervoor zorgen dat we in vrijheid leven.

Dat kan leiden tot een parallelle samenleving waar mensen niet alleen het vertrouwen in instituties maar ook in elkaar verliezen.

Boodschap met groeipotentieel

De AIVD schat in dat circa honderdduizend mensen in meer of mindere mate geloven in het anti-institutionele gedachtegoed. Afhankelijk van het onderwerp dat past in het beeld, zoals sinds vorig jaar de oorlog in Oekraïne, haken er andere grote groepen aan.

Het 'kwaadaardige-elite-narratief' is op dit moment het meest populaire narratief onder extremistische groeperingen in Nederland.

Mogelijke dreiging van geweld op korte termijn

Hoewel de verspreiders van deze boodschap niet expliciet aanzetten tot geweld, kan dit narratief op korte termijn wel leiden tot geweld tegen de zogenaamde vertegenwoordigers van de kwaadaardige elite.

Bedreigingen tegen politici zijn fors toegenomen en ook andere personen zoals wetenschappers, journalisten, rechters en advocaten zijn bedreigd. In een enkel geval was er ook sprake van bijvoorbeeld brandstichting en vernielingen.

De AIVD sluit niet uit dat dit kan toenemen en zet in op onderzoek om deze dreiging te monitoren.

Weerbare samenleving

Het vergroten van de weerbaarheid van de samenleving tegen het anti-institutioneel narratief is essentieel. Doordat het vertrouwen in de overheid en instituties laag is en er vaak veel terechte kritiek is vanuit de samenleving, kan dit een voedingsbodem zijn voor anti-institutioneel-extremisme.

Strafrechtelijk optreden is vaak onwenselijk, omdat vrijheid van meningsuiting en demonstreren belangrijke democratische waarden zijn. Het vergroten van de weerbaarheid vraagt vooral ook om betrouwbaarheid en eerlijk communiceren van instituties.

Als het vertrouwen groter wordt, neemt de weerbaarheid van de samenleving toe.

Documenten

- Anti-institutioneel extremisme in Nederland: een ernstige dreiging voor de democratische rechtsorde?

  Deze publicatie gaat over de opkomst van anti-institutioneel extremisme in Nederland. De brede verspreiding van het wereldbeeld ...

  Publicatie | 25-05-2023

- Kamerbrief over aanbieding van publicatie: Anti-institutioneel extremisme in Nederland. Een ernstige dreiging voor de democratische rechtsorde?

  In deze kamerbrief informeert minister Bruins Slot (MinBZK) de Eerste Kamer en Tweede Kamer over de nieuwe AIVD-publicatie over ...

  Kamerstuk: Kamerbrief | 25-05-2023

- Beslisnota bij aanbieding van publicatie: Anti-institutioneel extremisme in Nederland. Een ernstige dreiging voor de democratische rechtsorde?

  In deze beslisnota informeert minister Bruins Slot (MinBZK) de Eerste Kamer en Tweede Kamer over de nieuwe AIVD-publicatie over ...

  Kamerstuk: Kamerbrief | 25-05-2023

Zie ook

- Extremisme

  Onderwerp

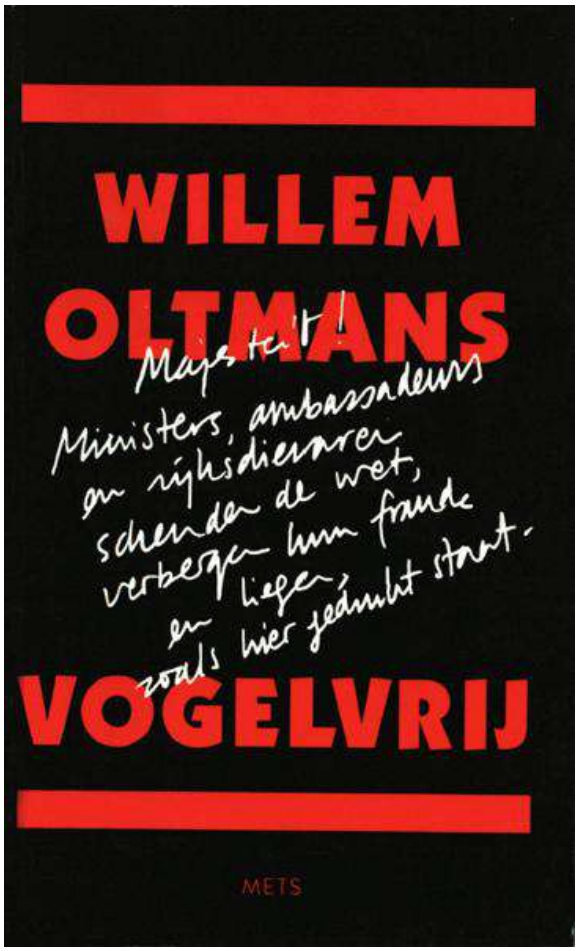

Vogelvrij
Ondertitel
Auteur
Oltmans, Willem
Boekenreeks
Uitgeverij
Jan Mets
1992

Druk
Eerste druk
Type boek
Pocket
Aantal bladzijden
144
ISBN10: 90-5330-064-3

Trouw

Klacht tegen landsadvocaat

Van een onzer verslaggevers AMSTERDAM - De staat en de advocaten die de staat vertegenwoordigen spelen geen eerlijk spel in het proces dat Willem Oltmans voert om schadevergoeding. Dat schrijven zijn raadslieden, mr. P. Nicolaï en mr. E. Pasman, in een klacht aan minister Sorgdrager van Justitie. Ze vinden dat de staat teveel invloed uitoefent op getuigen en de wettelijke regels voor getuigenverhoor schendt.

22 juni 1998, 00:00

De journalist Willem Oltmans eist voor de Haagse rechtbank 2,8 miljoen gulden schadevergoeding omdat het ministerie van buitenlandse zaken hem tientallen jaren zou hebben tegengewerkt. Om dat te bewijzen heeft hij veel getuigen opgeroepen, waaronder vorige week zelfs prinses Margriet. Onder meer naar aanleiding van haar verhoor dienden Nicolaï en Pasman hun klacht in.

De staat wordt in het proces vertegenwoordigd door mr. J. L. de Wijkerslooth en mr. D. den Hertog van het kantoor Pels, Rijcken en Droogleever, in een geval als dit kortweg 'de landsadvocaat' genoemd. Het kantoor wilde op de klachten van Nicolaï en Pasman niet ingaan.

Volgens de advocaten van Oltmans stelt de landsadvocaat “zich op het standpunt dat hij zich rechtstreeks met door Oltmans opgeroepen getuigen mag verstaan en deze ook op eigen initiatief adviezen mag geven.” Verder zeggen ze dat getuigen die buiten de rechtszaal moeten wachten tot ze aan de beurt zijn, illegaal door ambtenaren worden ingelicht over wat op de zitting gebeurt.

Op de gesloten zitting vorige week waarop prinses Margriet werd verhoord, liet zij zich bijstaan door mr. De Wijkerslooth. Nicolaï: “Ik vroeg de prinses of ze haar verklaring met deze advocaat vooraf had doorgesproken. Ze schrok. Uiteindelijk zei ze: 'Ik heb tegenover hem niet anders verklaard dan ik hier verklaard heb.' Maar de eigenlijke vraag wilde ze zelfs na tien minuten trekken niet beantwoorden.”

Een nog sterker voorbeeld vindt Nicolaï het verhoor van een hoge ambtenaar die daarbij enkele notities beloofde over te leggen. “Toen zei mr. Den Hertog: 'ik adviseer u dat niet te doen'. Toen zei ik: 'waar bemoeit u zich mee?' En hij: 'mijnheer is in dienst van de staat'. Terwijl deze ambtenaar hem niet eens als advocaat had meegenomen.”

Het beïnvloeden van getuigen van de tegenpartij is niet onwettig, maar wel in strijd met de ereregels van de advocatuur, een zaak dus voor het advocatentuchtrecht. Maar volgens de deken van het arrondissement Den Haag, jhr. mr. A. W. Beelaerts van Blokland, ligt een klacht niet voor de hand: “Volgens het tuchtrecht mag je als advocaat wel met een getuige van de tegenpartij praten als die in dienst is van je cliënt of in een nauwe relatie tot je cliënt staat. Dat lijkt me hier het geval.”

Ook voormalig advocaat en Rotterdams hoogleraar procesrecht mr. A. I .M. van Mierlo ziet het erge er niet van in. “Wie haar ook bijstaat, het blijft een verklaring van prinses Margriet, zij moet tekenen. En als een getuige van een advocaat geen aantekeningen mag afgeven, zou ikzelf die getuige helemaal doorzagen over wat daar dan in staat. Laat ik het zo zeggen: ik geloof dat Nicolaï betere middelen ter beschikking staan dan een klachtbrief naar de minister van Justitie.”

Anders ligt het met het vertellen aan getuigen die buiten de zaal op hun beurt wachten over wat hun voorganger zegt. Van Mierlo: “Als werkelijk ambtenaren daarbij als postbodes optreden, dan staat dat op gespannen voet met het Wetboek van burgerlijke rechtsvordering, artikel 205. Dat artikel zegt dat iedereen buiten aanwezigheid van zijn medeverschenenen moet getuigen. Daar staat overigens geen straf op. En je moet het die ambtenaar verwijten, niet de landsadvocaat. Al zou het hem wel moeten opvallen.”

Niettemin levert dit doorbrieven volgens Nicolaï pijnlijke taferelen op: “Wij zagen een ambtenaar steeds naar buiten gaan. Toen heb ik een kantoorgenoot op de gang gezet. Even later kon ik een getuige die net was beëdigd als eerste vragen: is u zojuist verteld wat de vorige getuige heeft verklaard? Daarop werd er hevig gestotterd, maar uiteindelijk 'ja' gezegd. Dat vond de rechter-commissaris wel 'merkwaardig'.”

De minister van justitie heeft de taak algemeen te zorgen dat de rechtsbedeling ---------
behoorlijk kan functioneren. Men spreekt wel van apparaatzorg. Verder te denken valt
(gezien de aard en de opstelling door de Nederlandse Staat (de goodwill-belangen), ---
dat de Staat de status quo zal handhaven zo lang enigszins mogelijk is, en zich ---------
daarom om die reden van geen enkele Wet, Verdrag rekenschap en verantwoording --
zal geven. ----------
De geconstateerde feiten. Op datum zeventien augustus tweeduizend vijf is het -------

fragment afschrift akte rectificatie 21 juni 2007

Oltmans

Oltmans is vanaf het begin van zijn loopbaan gedwarsboomd door de minister van Buitenlandse Zaken, het ambtenarenapparaat en het corps diplomatique. Op alle mogelijke manieren heeft de regering geprobeerd hem de mond te snoeren.

Bron: dbnl.org

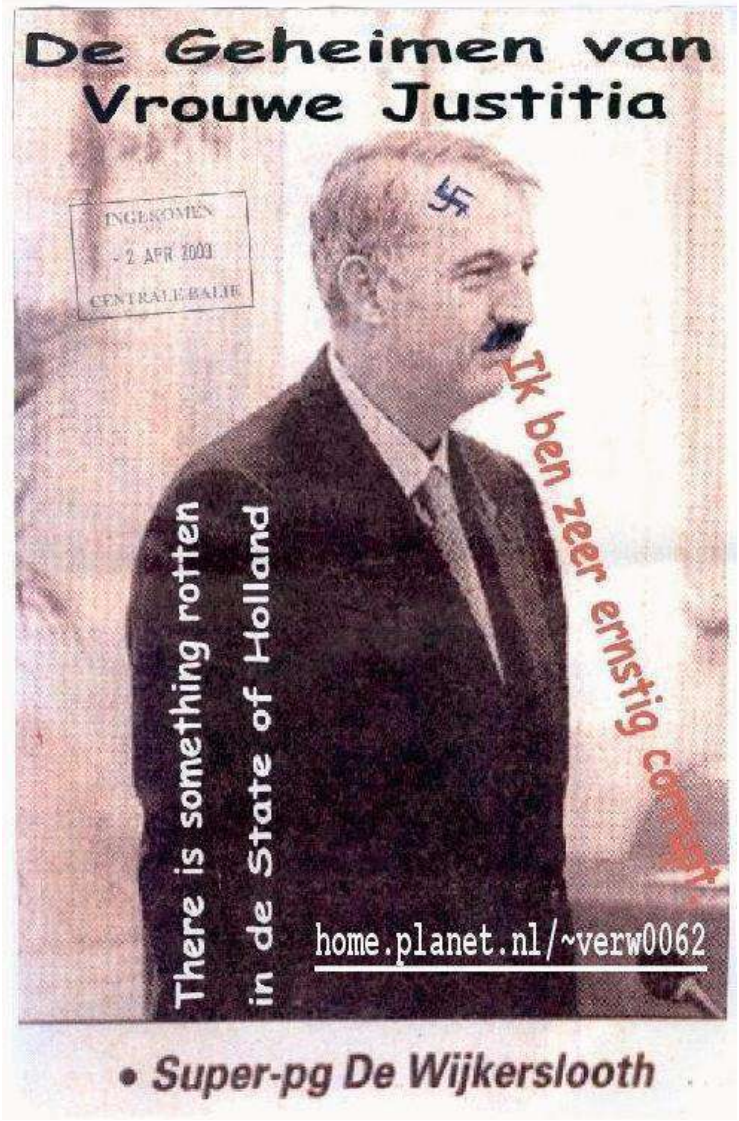

https://www.sdnl.nl/de-werd/images/aanzichtkaart.jpg

De Wijkerslooth naar Universiteit Leiden
Persbericht Universiteit Leiden

Jhr. mr. J.L. de Wijkerslooth de Weerdesteijn is in 2005 benoemd tot fulltime hoogleraar straf- en strafprocesrecht aan de juridische faculteit van de Universiteit Leiden. De Wijkerslooth (58) was voorzitter van het College van Procureurs-Generaal. Voordien was hij landsadvocaat bij het kantoor Pels Rijcken & Droogleever Fortuyn.

7 februari 2005

Fred Spijkers defensie klokkenluider

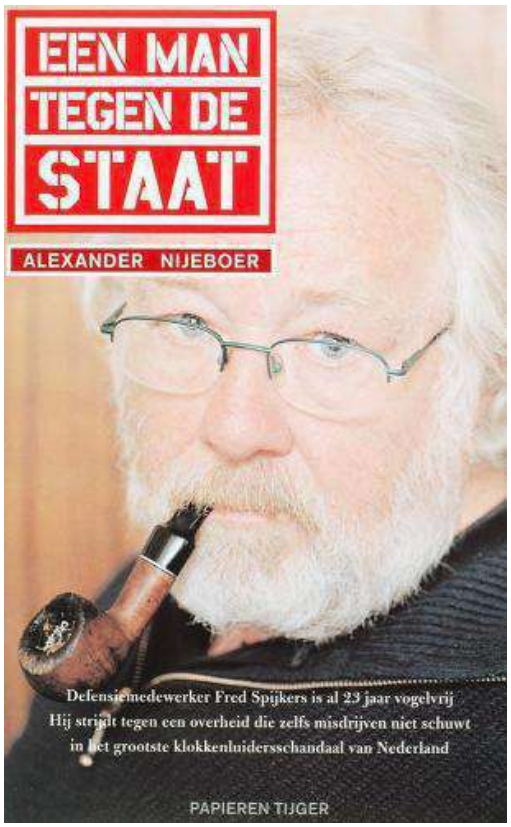

Auteur: Alexander Nijeboer
Papieren Tijger

- Jaar: 2006
- Blz.: 344 pagina's

managementboek.nl

Met recht discriminatie bestrijden

C.C. de Fey, A. Kellermann, Jackie Nieuwboer

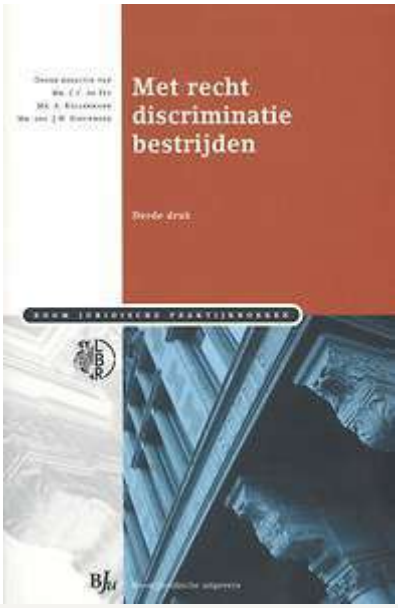

Nederlandstalig | **Ingenaaid, 292 blz.**
Boom Juridische Uitgevers | 3e druk, 2004 | EAN: 9789054544272

Samenvatting

Rubriek: Juridisch
Serie: Boom Juridische praktijkboeken
Trefwoorden: Discriminatie, Gelijke behandeling, Internationaal recht

Met recht discriminatie bestrijden is een juridische handleiding voor diegenen die in hun werkpraktijk, door studie of onderzoek in aanraking komen met discriminatie op grond van ras en nationaliteit. Aan de hand van (inter)nationale wet- en regelgeving en jurisprudentie biedt de handleiding inzicht in en instrumenten voor de juridische bestrijding van discriminatie.

In het boek is een algemeen deel opgenomen waarin begrippen en definities alsmede verhandelingen over internationaal recht en grondrechten aan de orde komen. Daarnaast wordt ingegaan op discriminatiebestrijding vanuit de verschillende rechtsgebieden: strafrecht, bestuursrecht, civiel recht en Europees recht. Een apart hoofdstuk is gewijd aan de Algemene wet gelijke behandeling (Awgb). Ten slotte kent het boek een thematische invalshoek. Voor verschillende maatschappelijke terreinen - consumentenrecht, arbeid, onderwijs, woningmarkt, racistisch optreden van extreem-rechtse groeperingen - worden de diverse uitingen van discriminatie beschreven en wordt aangegeven welke juridische instrumenten voorhanden zijn ter bestrijding daarvan.

Inhoudsopgave

Lijst van afkortingen

1. Inleiding
2. Begrippen en definities
3. Internationaal recht
4. Grondrechten
5. Strafrecht

TRIBUNAL DE JUSTICIA DE LAS COMUNIDADES EUROPEAS
SOUDNÍ DVŮR EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ
DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABERS DOMSTOL
GERICHTSHOF DER EUROPÄISCHEN GEMEINSCHAFTEN
EUROOPA ÜHENDUSTE KOHUS
ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ
COURT OF JUSTICE OF THE EUROPEAN COMMUNITIES
COUR DE JUSTICE DES COMMUNAUTÉS EUROPÉENNES
CÚIRT BHREITHIÚNAIS NA gCÓMHPHOBAL EORPACH
CORTE DI GIUSTIZIA DELLE COMUNITÀ EUROPEE
EIROPAS KOPIENU TIESA

CVRIA
LUXEMBOURG

EUROPOS BENDRIJŲ TEISINGUMO TEISMAS
EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK BÍRÓSÁGA
IL-QORTI TAL-ĠUSTIZZJA TAL-KOMUNITAJIET EWROPEJ
HOF VAN JUSTITIE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN
TRYBUNAŁ SPRAWIEDLIWOŚCI WSPÓLNOT EUROPEJSKICH
TRIBUNAL DE JUSTIÇA DAS COMUNIDADES EUROPEIAS
SÚDNY DVOR EURÓPSKYCH SPOLOČENSTIEV
SODIŠČE EVROPSKIH SKUPNOSTI
EUROOPAN YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN
EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS DOMSTOL

Pers en Voorlichting

INFORMATIE VOOR DE PERS nr. 86/04/NL

25 oktober 2004

DE TENTOONSTELLING "ANNE FRANK – EEN GESCHIEDENIS VOOR VANDAAG" BIJ HET HOF VAN JUSTITIE

In het kader van het Nederlandse voorzitterschap van de Europese Unie heeft Vassilios Skouris, President van het Hof, in aanwezigheid van Piet Hein Donner, Minister van Justitie van Nederland, de tentoonstelling geopend.

Vassilios Skouris, President van het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen, heeft heden in aanwezigheid van Piet Hein Donner, Minister van Justitie van Nederland, de tentoonstelling "Anne Frank – een geschiedenis voor vandaag" geopend.

Deze rondreizende tentoonstelling, die volgt op de tentoonstelling "De wereld van Anne Frank", heeft al meer dan 10 miljoen bezoekers getrokken in 60 verschillende landen.

De tentoonstelling wil ons tot nadenken stemmen over het belang van begrippen als tolerantie, mensenrechten en democratie in de wereld van vandaag.

***

De tentoonstelling duurt tot en met 10 november 2004.

Beschikbare talen: FR, NL

Deze informatie voor de pers is tevens te vinden op de internetpagina van het Hof
http://curia.eu.int/nl/actu/communiques/index.htm

Voor nadere informatie wende men zich tot de heer Stefaan Van der Jeught
Tel: (00352) 4303 2170 Fax: (00352) 4303 3656

Door Karel de W.
Het plaatsen van hakenkruizen en SS-tekens op afbeeldingen van ministers,nationale Ombudsman in combinatie met schelden. De dader kan gebruik hebben gemaakt van programma's zoals o .a. photoshop.Naast het op internet verspreiden van de afbeeldingen,zijn ook afbeeldingen van Donner als Adolf Hitler via e-mail internationaal verspreid**.**

De Wijkerslooth “Twee Vandaag TV” (26 november 2003) : “Ik ben hiermee bekend,samen met minister van justitie Donner,maar dat laat Ik nu maar zo!”.

(proefschrift) universiteit Leiden:

Prof.mr. J.L. de Wijkerslooth was nadien betrokken in de promotiecommissie van het proefschrift van Caspar van Woensel in 2007,ter verkrijging van de graad van Doctor aan de Universiteit van Leiden. Het proefschift is in boekvorm uitgebracht.Titel: “Merk,God en Verbod” Auteur: Caspar van Woensel ISBN: 9789086920105.

“Met recht discriminatie bestrijden” boekwerk

‘Met recht discriminatie bestrijden’ is een praktische handleiding voor diegenen die in hun werkpraktijk, door studie of onderzoek in aanraking komen met rassendiscriminatie. Aan de hand van (inter)nationale wet- en regelgeving en jurisprudentie biedt deze handleiding inzicht in en instrumenten voor de juridische bestrijding van rassendiscriminatie.De handleiding komt uit de expertise en jarenlange ervaring van het Landelijk Bureau ter bestrijding van Rassendiscriminatie (LBR, nu Art.1).'Met recht discriminatie bestrijden' wordt uitgegeven door Boom Juridische uitgevers, Den Haag, 2004, ISBN 90-5454-427-9, 292 pagina's, uitgave Boom Juridische uitgevers.'Met recht discriminatie bestrijden'.

Toespraak | 29-03-2004 | Den Haag, Minister Donner
Toespraak van minister Donner van Justitie bij de ontvangst van het boek: 'Met Recht Discriminatie Bestrijden' , 22 maart 2004 op het Ministerie van Justitie te Den Haag.

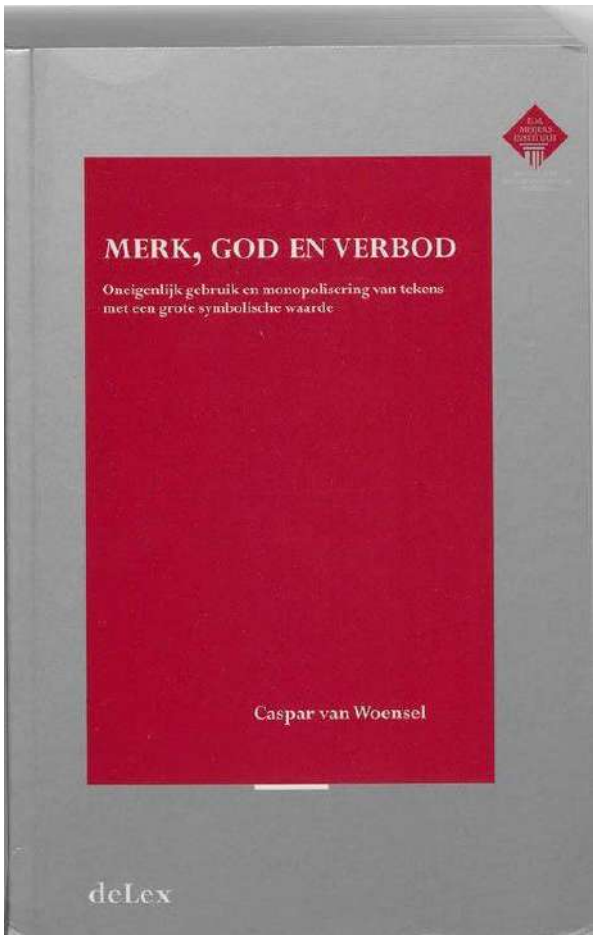

Caspar van Woensel

"Merk, God en verbod"

Oneigenlijk gebruik en monopolisering van tekens met een grote symbolische waarde

Complotverhalen

Allerlei vermeende misstanden werden in dit frame geplaatst: pedonetwerken
Bureaus Jeugdzorg die kinderen zouden wegroven om in de pedonetwerken te werk te stellen, gedode baby's die door de elite waren misbruikt. De vermeende relatie tussen pedonetwerken en het koningshuis verhalen over georganiseerd satanistisch kindermisbruik. Jachtpartijen op kinderen georganiseerd waar ook de Koningin Beatrix,Balkenende en Rutte bij aanwezig waren. Echter daadwerkelijk juridisch bewijs ontbreekt zoals blijkt uit een uitspraak door de rechtbank van Den Haag in 2022,(ECLI:NL:RBDHA:2022:6263-Rechtbank Den Haag,30-06-2022/09-767230-21). De Nederlandse overheid is zelf wel schuldig aan het geven van voeding aan dergelijke complotverhalen. Mensen gaan zoeken op het internet en vinden boeken met verhalen, ook boeken spreken niet altijd de waarheid, maar zo gaan sommige mensen verder fantaseren en komen ze zo tot die complotverhalen.

(origineel materiaal)
Koningin Beatrix bracht in 1985 een bezoek aan de werkkamer van prins Claus nadat Zij juist het nieuwe ministerie van Buitenlandse Zaken had geopend. Aan de wand van de werkkamer van Prins Claus te zien op de foto 'n ramskop die bekend staat als Baphomet een occult symbool,dat de duivel ofwel Satan representeerd.
| Bron: Nationaal Archief,CCO | 7 mei 1985 |

(origineel materiaal)
In 2010 reportage van de NOS, rondleiding video de werkkamer "torentje" van de kersverse Minister-President Mark Rutte. Aan de wand opgehangen een ramskop waar Rutte zegt persoonlijk trots op te zijn, omdat het nog een erfenis was van Jan
Peter Balkenende dat is daar nog blijven hangen.
NOS reportage 2010

Hoge politici in de greep van ultrageheime vrijmetselaarsloges: De 13 Satanische Bloedlijnen DEEL 4 Paperback – 1 december 2017

Robin de Ruiter (auteur)

DE 13 SATANISCHE BLOEDLIJNEN DEEL 4 Hoge politici in de greep van ultrageheime vrijmetselaarsloges Dit boek is een uniek boek met de hedendaagse politiek als herkenbaar thema. De informatie is afkomstig van vijf hoge politici. Onder anderen Jacques Attali (adviseur van de voormalige Franse presidenten Mitterrand en Hollande) en de Amerikaanse politicus Zbigniew Brzezinski, de nationale veiligheidsadviseur van verschillende Amerikaanse presidenten. Onder het oppervlak van de officiële wereldpolitiek speelt zich een ingewikkeld maatschappelijk en intellectueel proces af. Alle wereldbeslissingen, of het nu gaat om vluchtelingen, militaire missie´s, oorlogen, economische programma's of wat voor crisis dan ook, worden eerst besproken en bepaald binnen besloten samenkomsten van ´ultrageheime´ transnationale vrijmetselaarsloges, waarvan zelfs vrijmetselaren van de hoogste graden geen kennis hebben. De superloges staan onder supervisie van een elitaire globale elite die gevormd wordt door zeer exclusieve familie-dynastieën. Hun einddoel is een superstaat ofwel een technocratische werelddictatuur die ´vriendelijk´ de 'Nieuwe Wereldorde´ wordt genoemd. De achter de schermen heersende elite bepaalt niet alleen wat politici op de hoogste niveaus van de wereldpolitiek, maar ook wat media mogols, financiers, industriëlen en de leiders van terroristische organisaties moeten doen en laten. Wie een carrière in de politiek ambieert en de top wil bereiken dient lid te worden van de superloges. Stijgen op de politieke ladder is onmogelijk zonder deel uit te maken van één of meerdere van deze superloges. Alle hoge politici uit de Verenigde Staten, Rusland, Israël, Iran, Saoedi-Arabië, China en Europa zijn lid van één of meerdere van de superloges. Niet alleen Vladimir Poetin, Angela Merkel, Emmanuel Macron, Tony Blair, George W. Bush, Hillary Clinton en Barack Obama, maar ook Jan Peter Balkenende, Mark Rutte en Jeroen Dijsselbloem zijn lid van de superloges. Binnen de superloges vindt men bijvoorbeeld ook de naam van Mario Draghi, voorzitter van de Europese Centrale Bank. Hij is lid van vijf verschillende superloges. Ook directeur van het Internationaal Monetair Fonds, Christine Lagarde is lid. Bovendien prominente Nederlanders: de president van de Nederlandse bank Klaas Knot en Ben van Beurden, CEO bij Rothschild´s ´Royal Dutch´. Niet alleen Osama Bin Laden was lid van twee superloges, ook veel prominente leiders uit het Midden-Oosten hebben zich bij de superloges aangesloten: zes prinsen van Saoedi-Arabië, zes vooraanstaande Iraniërs en vier toonaangevende Israëliërs. De nooit eerder gepubliceerde informatie in dit unieke boek, waartoe slechts een enkeling toegang heeft, stelt de lezer in staat te doorzien wat zich werkelijk achter de schermen van het wereldtoneel afspeelt en daar de patronen in te herkennen. Vergeet de bekende Bilderberg-groep, de Trilaterale Commissie, net als de Bohemian Club, de Fabian Society, de Pelgrim's Society, de Round Table, de Royal Institute for International Affairs en de Council of Foreign Relations, zij staan allemaal onder de ijzeren controle van de superloges. Deze zogenaamde geheime genootschappen hebben alleen secundaire functies ten opzichte van de doelstellingen die de elite in strikte zin nastreeft. Ze hebben geen enkele beslissingsbevoegdheid. Deze verenigingen mogen verschillen in hun manier van communicatie, maar ze hebben alleen maar als taak om namens de superloges, waar de echte machtsvragen worden besproken, als bliksemafleiders te werken, door rookgordijnen op te werpen en allerlei andere afleidingsmanoeuvres te creëren.

Bron: Nationaal Archief,CCO | 7 mei 1985 | Koningin Beatrix in werkkamer Prins Claus

Aan de wand de ramskop die bekend staat als Baphomet een occult symbool,dat de duivel ofwel Satan representeerd.

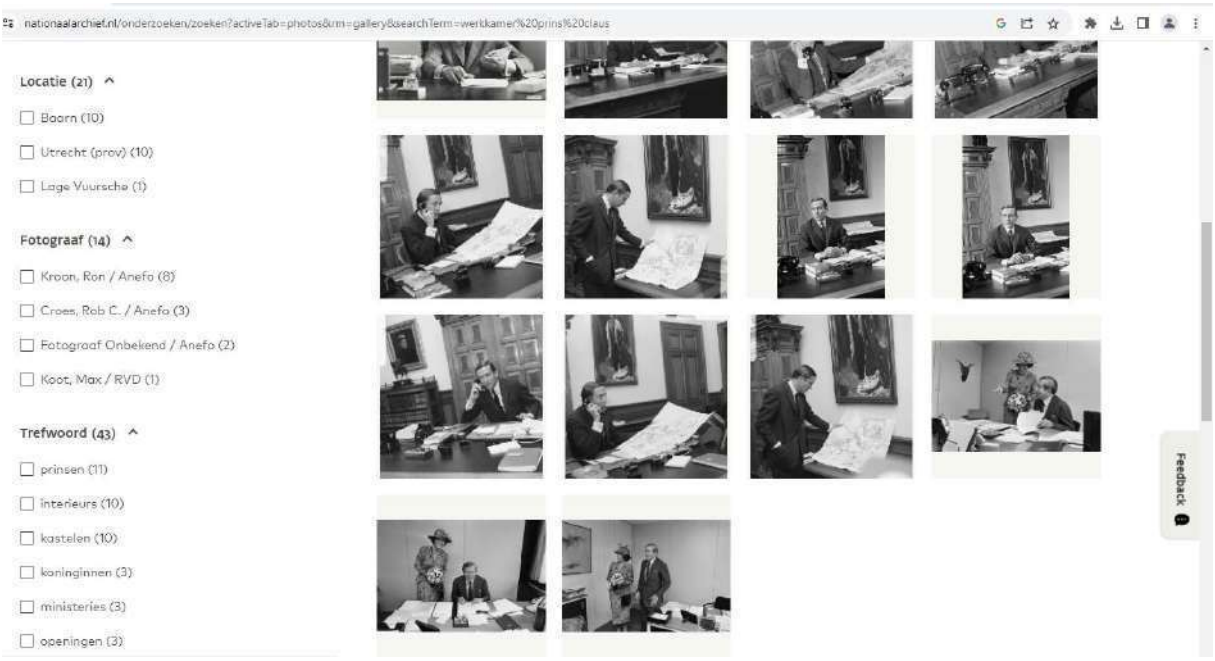

Informatie

Collectie / Archief
Fotocollectie Anefo

Beschrijving
Koningin Beatrix opent Ministerie BuiZa ; Koningin Beatrix in werkkamer van Prins Claus

Datum
1985-05-07

Trefwoorden
openingen
koninginnen
ministeries

Persoonsnamen
Beatrix, koningin
Claus, prins

Instellingsnamen
Ministerie van Buitenlandse Zaken

Fotograaf
Croes, Rob C. / Anefo

Auteursrechthebbende

Nationaal Archief, CC0

Materiaalsoort
Negatief (zwart/wit)

Nummer toegang
2.24.01.05

Bestanddeelnummer
933-3189

Volgnummer
1

https://www.nationaalarchief.nl/

Rutte geeft rondleiding in het torentje,vol trots:

“Mark Rutte”: dit schijnt een soort afscheidscadeau van Jan Peter Balkenende aan mij te zijn…

NOS journaal interview met Mark Rutte, 12 november 2010

Ministers overwegen stappen tegen Pepijn van Houwelingen (FvD) om nazi-tweet

Ministers Ernst Kuipers (Volksgezondheid) en Karien van Gennip (Sociale Zaken) beraden zich op stappen tegen FvD-Kamerlid Pepijn van Houwelingen omdat hij op Twitter een gefotoshopte afbeelding van hen heeft geplaatst met een nazivlag. Zij noemen de associatie met het naziregime 'stuitend'.

Politieke redactie 25-09-22,

'Het is een nieuw dieptepunt in de bejegening van bestuurders en politici. Daarom beraden wij ons op verdere stappen', schrijft Kuipers op Twitter over de foto. Van Gennip heeft hetzelfde bericht gelijktijdig getweet.

De bewuste tweet van Van Houwelingen is al verwijderd. Het was een bewerkte afbeelding van minister Kuipers die samen met Van Gennip een vlag hijst. Zij hadden die foto afgelopen week gedeeld omdat op de vlag de duurzaamheidsdoelen van de Verenigde Naties staan. In zijn tweet zette Van Houwelingen daarnaast een foto waarin dat doek is vervangen door een nazivlag. 'De façade en de werkelijkheid', was de begeleidende tekst.

D66-fractievoorzitter Jan Paternotte noemde de fotoshop al 'wanstaltig' en zei zondag een klacht in te dienen bij de Tweede Kamer voor het schenden van gedragsregels. 'Nota bene net nu het Joods Nieuwjaar wordt gevierd', schreef Paternotte in een reactie. Volgens hem staat in de regels dat een Kamerlid geen gedrag mag vertonen dat het gezag of de waardigheid van de Kamer ernstig schaadt. Paternotte vindt dat Van Houwelingen hiermee de veiligheid van beide ministers in gevaar brengt. Het gebruik van een nazivlag noemt hij 'niets minder dan een grove belediging van de diepe pijn van de nabestaanden van de Holocaust'.

De actie van Van Houwelingen mag niet ongestraft blijven, vindt Paternotte. Daarom dient hij een klacht in bij het College van onderzoek integriteit van de Tweede Kamer. "We moeten een grens blijven trekken, keer op keer."

Bron: ad.nl

25 september 2022

Complottheorieën volgens overheid pseudowetenschappelijk broodjeaapverhaal

Het zijn machtige figuren die op oneerlijke wijze de maatschappij manipuleren,dergelijke theorieën nemen allerlei vormen aan. Een boek is slechts de opinie van de auteur zelf in een bepaalde context van de manier waarin -zijn verhaal- het boek tot stand is gekomen. Hoewel een boek geen rechtsgeldig juridisch bewijs vormt omdat het slechts eenzijdig een opinie door de auteur betreft,zijn er toch steeds meer mensen die dergelijke theorieën kritiekloos omarmen. Hun verbeeldingskracht en fantasie blijkt dermate enorm, dat zo een nieuw verhaal kan ontstaan vanuit hun eigen fantasie dat afwijkt van de waarheid, wat we complotdenken noemen. Veel van de complotdenkers zijn over het algemeen anti-establishment. Vraagstelling: Mogen mensen kritisch zijn en vraagtekens zetten over het functioneren van de democratie? Zijn alle mensen die kritiek hebben op hun volksvertegenwoordiging complotdenker? Het estabishment van de gevestigde orde van de politiek ontzegt burgers steeds vaker het recht op onafhankelijke meningsvorming. Er zijn affaires genoeg geweest in de politiek die redenen kunnen zijn om de informatie die het politieke establishment verstrekt,niet voetstoots als betrouwbaar is aan te nemen.

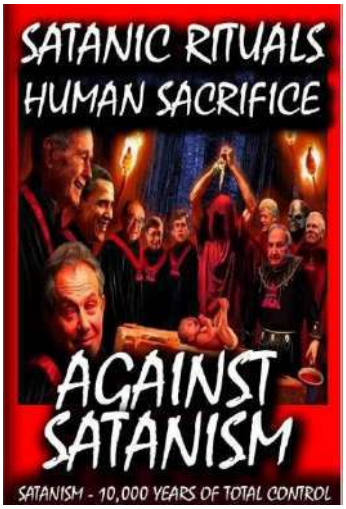

"Against Satanism Vol 3 - Satanic Rituals - Human Sacrifice - 10,000 Years of Total Control"

Format: 462 pages, ebook
Published: January 1, 2018
Language: English

"A Quarter Million Millenia of Human Pedophilia & Empire: Satan Sodomy and the Deep State Enslavement, Child Rape and Blood Sacrifice from Antiquity to the Modern Catholic Church Paperback"

English Joachim Hagopian (auteur), Robert David Steele (Voorwoord), Nora Maccoby (Illustrator) 21 oktober 2020, 1978 pages

Beste lezers,

De familie van Franklin laat u weten dat hij is overleden op 7 april 2023
Hij heeft de wens uitgesproken dat zijn website voorlopig gewoon moet blijven bestaan, eraan toevoegend:
***"Tenzij de overheid 'de stekker eruit trekt' vanwege, wat zij noemt, het verspreiden van 'desinformatie'* "**

Klaus Schwab en zijn WEF-sekte is één grote internationale samenzwering

Door: Franklin ter Horst (Aangemaakt: 4 april 2021) (Laatste bewerking: 14 maart 2023)

Wat blijkt is dat de meeste belangrijke spelers die sinds het begin van 2020 een deel van de wereldbevolking terroriseren met dwangmaatregelen om gehoorzaamheid af te dwingen, praktisch allemaal volgelingen van Klaus Schwabs WEF-sekte samenzwering zijn. Het gaat om een satanische psychopathische entiteit die op ongekende schaal zijn kracht heeft ontketend. Het is een misdaadsyndicaat. Het zijn wolven in schaapskleren en meesters in het manipuleren.Ze zijn bezig een vooropgezet plan uit te voeren waarmee ze nog maar net zijn begonnen. Zie hier een video opname waarin Schwab een rondleiding geeft aan een journalist en vertelt wat de WEF-sekte allemaal aan het doen is. Deze Schwab gedraagt zich als de leider van de wereld en krijgt bij de uitvoering van zijn duivelse plannen hulp van een heel leger hielenlikkers. Tijdens de G20 bijeenkomst in Bali sprak hij de wereldleiders toe alsof hij de hele wereld in zijn macht heeft en ze hingen aan zijn lippen.

Schwab en zijn aanhang maken de wereld klaar voor de in de Bijbel genoemde chaos om hun 'messias' de antichrist ten tonele te voeren. "Orde uit chaos" dat is waar ze naar toewerken.Ze denken dat de door God geschapen mens hun eigendom is waar zij volledige zeggenschap over hebben en waarmee ze kunnen doen wat ze willen. Door deze kliek zien we hoe de profetieën uit de Bijbel in onze tijd tot leven komen en zien we hoe God op onnavolgbare wijze Zijn plannen met onze wereld realiseert. Schwab en zijn bende manipuleren alles en iedereen middels door de hun gecontroleerde reguliere media (leugenpers) orkestreren virussen en gedragsbeïnvloeding om daarmee hele samenlevingen te terroriseren. Hun taalgebruik is zo gemaakt om leugens waarheidsgetrouw te laten klinken.

Ze zijn volslagen respect- en gewetenloos en geven niets om mensenlevens. De zelfbenoemde psychopaten en hun hielenlikkers willen de mensen eerst arm maken en verpauperen en hen daarna als slaaf behandelen. Hun plannen zijn een schending van de mensenrechten en zodoende ongrondwettig zoals blijkt uit het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens. Deze specificeert de algemene mensenrechten respectievelijk verklaard de dimensie van de verschillende punten nader. Ook daar is duidelijk dat de plannen van het WEF, evenals de plannen van de VN-agenda 2030, veelvuldig de grondrechten schenden en als zodanig ongrondwettig zijn.

vrijmetselaar uit een nazinest van oorlogsprofiteurs afkomstige Klaus Schwab

Ze voeren een oorlog om de controle over de geest van mensen, en dat sociale mediaplatforms hierin worden bewapend en "actief ingezet" worden door de inlichtingendiensten om te beïnvloeden wat mensen denken en voelen. Het gaat om een slagveld, waarin je geest en je gedachten, volledig gemanipuleerd zullen worden. We zijn vanaf het voorjaar van 2020 het slachtoffer geworden van psychologische operaties van militaire kwaliteit. Dezelfde strategieën die door de Chinese Communistische Partij (CCP) worden gebruikt om de Chinese burgers te controleren, zijn gebruikt door de fascistische WEF-sekte samenzweerders. Zie ook: Geheimen van de Verenigde Naties (VN)-wat iedereen zou moeten weten.

De WEF-sekte lijkt op een georganiseerde verzameling misdadigers groter dan de wereld ooit heeft gezien. In een normale wereld zouden alle betrokken gearresteerd worden voor samenzwering en fraude. Achter Klaus Schwabs 'The Great Reset',van de wereldeconomie zitten bankgiganten, bureaucratische leiders en leden van archaïsche koningshuizen of op macht beluste politici die invloed krijgen door de vele geheime transacties die de hele filantropische poppenkast ondersteunen. Er is sprake van heimelijke manipulatie, uitbuiting en onderwerping van mensen over de hele wereld. Ze hebben een dictatuur gecreëerd, waar de onafhankelijke media is verdwenen en de staats-omroepen onuitputtelijk leugens en halve waarheden verspreidt.

Er zijn door de diverse overheden onvoorstelbare wreedheden op het gebied van de mensenrechten gepleegd. Ze zijn druk doende het geloof in God en de Bijbelse belofte van een komend Duizendjarig rijk onder leiding van Jezus naar het rijk der fabelen te verwijzen. Velen kunnen zich nauwelijks voorstellen dat deze dingen werkelijk gebeuren en kunnen niet bevatten dat er zo'n kwaad bestaat terwijl de bewijzen volop aanwezig zijn en de satanische globalisten die aan de touwtjes trekken er niet eens meer geheimzinnig over doen. We worden onderworpen aan een spervuur van gecoördineerde totalitaire propaganda en van opzettelijke manipulatie en overheidscorruptie. Alleen de meest gehypnotiseerden zullen hun duivelse plannen nog ontkennen.

De wereldbevolking wordt geconfronteerd met terreur georkestreerd door de meest invloedrijke, rijkste families ter wereld die door middel van corrupte en criminele machtsstructuren bezig zijn hun gezag verder uit te breiden met als doel de hele wereld onder controle te brengen. Wat ze doen heeft met moraal niets te maken. Om hun doel te bereiken zijn list, bedrog, omkoping, verraad en huichelarij de toegepaste methodes. Vanaf begin 2020 knagen ze als ratten aan onze welvaart. En vergeet niet dat wanneer ze over 'God' spreken dit niet de God van de Bijbel is, maar Lucifer. Ze zijn het gezaaide onkruid tussen de tarwe:

Matthéüs 13:24-25-26 "Nog een gelijkenis hield Hij hun voor en Hij zeide: Het Koninkrijk der hemelen komt overeen met iemand, die goed zaad gezaaid had in zijn

akker. Doch terwijl de mensen sliepen, kwam zijn vijand en zaaide er onkruid overheen, midden tussen het koren, en ging weg. Toen het graan opkwam en vrucht zette, toen kwam ook het onkruid te voorschijn.

Om de wereld onder hun controle te brengen hebben ze een pandemie geënsceneerd die jarenlang is voorbereid net als de farmaceutische gifmengers jaren bezig zijn geweest een speciaal brouwsel te fabriceren wat ze vaccins noemen om het door God in de mens aangebracht DNA te manipuleren. Deze prikken – die geen vaccins zijn, maar experimentele gentherapieën, zijn inmiddels zo extreem gevaarlijk is dat honderdduizenden mensen niet alleen ziek worden maar er ook aan overlijden. Zelfs nu de bewijzen hiervoor niet meer te ontkennen zijn gaan ze gewoon door met het promoten van deze gifprikken en spreken ze van boosters op boosters. Geleidelijk aan begint de omvang van de dodelijke injecties ten volle zichtbaar te worden!

Naast 'The Great Reset', de grote herstart, de 'vierde industriële revolutie' en de 'digitalisering van de mens', streeft de megalomane autoritaire Marxist Klaus Schwab met zijn bewondering voor Lenin, naar ontmenselijking door middel van een versmelting van het menselijk lichaam met digitale techniek. Ook droomt hij van "actieve implanteerbare microchips" van "slimme tatoeages" van "biologische computers" en "op maat ontworpen organismen". Verder zegt hij dat de bevolking moet worden aangemoedigd om chips te nemen die je brein kunnen lezen. Het zou dan mogelijk zijn om middels je gedachten een bericht op social media te plaatsen.

Tijdens de bijeenkomst van het World Economic Forum in Davos in januari 2023 is besproken is om chips in onze hersenen te implanteren als positieve toevoegingen aan ons leven. De WEF-site zegt hierover het volgende: *"Misschien willen we dyslectische kinderen nieuwe kansen geven door middel van implantaten die zich in real-time vertalen. Aan de andere kant is dyslexie een persoonlijke eigenschap. Willen we dat veranderen? We moeten als samenleving een keuze maken: willen we menselijke beperkingen accepteren die samenhangen met leren of ouder worden? De uiteindelijke toepassingsdomeinen, gaming en zelfs intelligentievergroting, lijken misschien vergezocht, maar alleen de toekomst kan het uitwijzen. Het is een feit dat, als een brein eenmaal een chip heeft, de aanwezige krachten in staat zullen zijn om de informatiestroom naar de hersenen te beheersen."*

Op 14 februari 2023 riep de WEF-sekteleider Schwab de elites om de handen ineen te slaan en geavanceerde technologieën te leren 'beheersen'. Hij waarschuwde dat de wereld uit onze vingers kan glippen als ze niet snel handelen. Schwab deed deze uitspraken op de World Government Summit in Dubai. Hij doelde op zogenoemde 4IR-technologieën, oftewel technologieën rond de Vierde Industriële Revolutie. Denk aan kunstmatige intelligentie, de metaverse en synthetische biologie. Hij zei: "Wie die technologieën beheerst, zal – in zekere zin – de wereld beheersen."Hij voegde toe dat de wereld er over 10 jaar compleet anders uit zal zien. "Mijn grote zorg is dat we niet in staat zullen zijn om deze 4IR-technologieën te beheersen als we niet samenwerken op wereldschaal en als we niet het benodigde beleid formuleren en gestalte geven," zei Schwab. Hij is geobsedeerd door kunstmatige intelligentie en andere geavanceerde technologieën, en voorspelde eerder dat de Vierde Industriële Revolutie zal leiden tot 'een samensmelting van onze fysieke, digitale en biologische identiteit'.

Ook praat de sekte over 'Brain Implants' voor kinderen en roept het regeringen, gezondheidsfunctionarissen en "mensen" over de hele wereld op om hun "rationele"

argumenten voor het implanteren van tracking-chips in de hersenen van kinderen te overwegen. Men zegt zo de samenleving te willen helpen een 'dappere nieuwe wereld' in te luiden. Ouders zouden dergelijke technologie moeten leren omarmen, aldus het WEF, omdat *"veel kinderen verwachten superkrachten te ontwikkelen"* na het zien van "superhelden" in films.

Het implanteren van chips in kinderen moet door ouders worden gezien als een "solide, rationele" stap naar de toekomst van Augmented Rality (AR), beweert het WEF. Deze verschuiving naar AR zet de mensheid op het pad naar *"een verbeterde samenleving"*, aldus de WEF. Het WEF promoot het zogenaamd brede nut van chipimplantaten op gebieden zoals gezondheidszorg, onderwijs en professionele omgevingen.

Terwijl het prijst hoe dergelijke technologie de samenleving zou kunnen transformeren, ondersteunt het WEF het idee om richtlijnen te geven over deze enorme potentiële macht. Het WEF beschrijft de technologie als transformatief, maar waarschuwt dat het "de juiste ondersteuning, visie en durf" nodig heeft, die vermoedelijk wordt geboden door wereldwijde regeringen en machtselites van bedrijven. Het idee om medicijnen te vervangen door hersenimplantaten die het lichaam met elektrische pulsen manipuleren, bestaat al een tijdje. Zodra het menselijk lichaam en AR-technologie "naadloos geïntegreerd" zijn, schiet de kwaliteit van leven over de hele linie omhoog, aldus de bende van Klaus Schwab. Zoals bekend droomt Schwab van "actieve implanteerbare microchips" van "slimme tatoeages" van "biologische computers" en "op maat ontworpen organismen". Verder zegt hij dat de bevolking moet worden aangemoedigd om chips te nemen die je brein kunnen lezen. Het zou dan mogelijk zijn om middels je gedachten een bericht op social media te plaatsen.

Schwab bevestigt dit met de stelling dat een van de resultaten van het maken van elk mens een cyborg zal zijn, dat we allemaal naar één en hetzelfde bewustzijn zullen worden verheven.In grote lijnen gaat het om hersenspoeling, het afdwingen van gehoorzaamheid, fascistische dwangmaatregelen, cyborg-toekomst, nanotechnologie (genetische manipulatie). Schwab droomt ervan een eind te maken aan het normaal menselijk leven en gemeenschap zoals wij eeuwenlang hebben gekend. Hij wil vaccinatiecertificaten verplichten en als je de grens over wilt gaan "*moet je in de toekomst mogelijk een hersenscan laten maken om te kijken of je al dan niet een veiligheidsrisico vormt."*De mens kan en mag niet meer over zijn eigen leven beschikken. Al zijn vrijheden worden door de luciferiaanse kliek aan de top overgenomen. De puppets die hem ten dienste staan zijn zorgvuldig uitgekozen en onder de naam Young Global Leaders (vóór 2004 genaamd: Global Leaders for Tomorrow) op de Davos kaderschool opgeleid. *"We dringen inmiddels de kabinetten binnen,"* zo schepte Klaus Schwab op.

Sinds de eerste groep van Davos-kaderleden in 1993 werd geselecteerd, zijn meer dan 1400 'toekomstige wereldleiders' opgeleid via een zeer geheim proces. Op deze manier heeft Schwab een enorm web aan volgelingen om zich heen verzameld, ondersteund door de rijke geldschieters van de WEF-sekte samenzwering. Bill Gates (WEF 1993) werd al door

Schwab geselecteerd- nog voordat hij in 1993 de Bill and Melinda Gates Foundation had opgericht. Met de honderden miljoenen dollars van de Gates Foundation is controle over de corrupte VN-Wereld gezondheidsorganisatie gekocht. De stichting van Gates heeft samen met de WEF in 2000 de wereldwijde GAVI, the Vaccine Alliance opgericht.

Onder de eerste groep van het WEF-sekte behoren o.a. de voormalige Duitse Bondskanselier Angela Merkel en de Britse premier Tony Blair, voormalig Labour-premier Gordon Brown (WEF 1993) en de Franse president Macron. Deze figuren hadden toen nog geen politieke carrière gemaakt.

Klaus Schwab en zijn puppet Macron

Onder de WEF-sekteleden is ook Mark Zuckerberg (WEF 2009), de voormalige Britse premier Liz Truss, en haar opvolger de rasechte globalist, Rishi Sunak, de na de verkiezingsnederlaag in Zweden inmiddels afgetreden links-socialistische minister-presidente Magdalena Andersson, Larry Page (WEF 2005) miljardair en oprichter van Google's wereld meest gebruikte zoekmachine en Jimmy Wales (WEF 2007) oprichter van Wikipedia, die standaard de inhoud van Covid-gerelateerde inzendingen verandert ter wille van de WHO/WEF- agenda. Alex Soros, zoon van George Soros, is een Young Global Leader, Lynn Forester de Rothschild (WEF 1995) is samen met haar echtgenoot, Sir Evelyn Robert de Rothschild, eigenaar van het tijdschrift The Economist, dat achter de Covid Davos agenda en de geplande Green Deal staat. Ook Edmond de Rothschild (WEF 2005) en Albert Bourla, werkt al sinds 1993 bij Pfizer en is een volgeling van de WEF Agenda. In deze video is mooi te zien hoe ook de immer lachende, wegkijkende en verwarring zaaiende Rutte maar liefst tien jaar lang zijn premierschap heeft misbruikt om in het diepste geheim Nederland uit te leveren aan deze grote Duitse WEF-sekte samenzwering van Klaus Schwab. Bij iedere misstand veegt hij immer grijnzend zijn straatje schoon.

Elk jaar worden er ongeveer 150 uitgekozen, waarvan zo'n 125 daadwerkelijk Young Global Leader worden en naar Davos en andere bijeenkomsten gaan. Na selectie worden ze doorgelicht door Heidrick & Struggles, een vooraanstaande leverancier van oplossingen voor leiderschapsadvies en talent. Vervolgens worden ze beoordeeld door een selectiecommissie. Jack Ma, oprichter van de Alibaba Group, zei er baat bij te hebben gehad dat hij een Young Global Leader was. *"Toen luisterde ik naar Bill Gates, Bill Clinton en George Soros. We hadden toen nog niet zoveel mensen."* Mabel van Oranje was ook een Young Global Leader. *"We kunnen openlijk praten over taboes, we kunnen politici vertellen hoe het echt zit, wat 10 jaar later – als wij allemaal landen, grote bedrijven of wat dan ook runnen – moeilijker zal zijn,"* zei Mabel. Carlos Alvarado Quesada, tot voor kort president van Costa Rica, was een Young Global Leader. In gesprek met Klaus Schwab zei hij van toegevoegde waarde te willen zijn. Daarnaast zijn er nog vele anderen waaronder Vicepremier van Ierland Leo Varadkar, kroonprins van Dubai sjeik Hamdan bin Mohammed bin Rashid Al Maktoum, Oud-premier van Georgië Mamoeka Bachtadze,

kroonprins Haakon Magnus van Noorwegen en de Mexicaanse oud-president Felipe Calderón. Of zoals Schwab eerder zei: **"We penetreren de kabinetten."**

Een andere beruchte WEF-sekte volgeling is José Manuel Barroso, (WEF 1993),- voormalig voorzitter van de Europese commissie van 2004-2014. Hij werd in januari 2021, toen de mRNA-prikken werden uitgerold, benoemd tot CEO van de door Bill Gates gefinancierde GAVI-vaccin alliantie. Andere EU-politici zijn de Griekse premier Kyriakos Mitsotakis (WEF 2003) en de Belgische premier Alexander De Croo (WEF 2015). Beiden hebben strenge Covid-maatregelen aan de bevolking opgelegd. Sanna Marin (WEF 2020, premier van Finland, riep de noodtoestand uit in Finland met strenge lockdowns en andere dratische maatregelen.En zo zijn er nog talloze ander figuren die hun ziel en zaligheid aan de WEF-sekte hebben verkocht.De keuze voor toekomstig leiderschap valt vooral op mensen die uitblinken door hun inschikkelijkheid. Het gaat om politici die zonder enige wroeging moeiteloos de pijnlijkste en meest schaamteloze beslissingen kunnen nemen. Ze vormen een bedreiging voor de hele menselijke beschaving.

Maar de tentakels van de WEF-sekte strekken zich niet alleen uit over de politiek en in de regeringskabinetten, maar ook met behulp van het "Global University Leaders Forum" naar universiteiten – waaronder Harvard, Yale, Stanford, Berkeley, Princeton, de Zwitserse Technische Hogeschool Zürich en de universiteiten van Tokio, Peking, Cambridge, Oxford en Kaapstad – en bepaalt mede hun lesstof. Ook in het medialandschap laat het WEF zijn invloeden heersen. In 2021 bijvoorbeeld heeft het wereldwijd bekendste persbureau "Reuters" een exclusief verdrag afgesloten.

Het World Economic Forum heeft een 'taskforce' gevormd voor de Nederlandse overheid in de Vierde Industriële Revolutie, valt op te maken uit vrijgegeven Wob-documenten. Nederlandse leden zijn Sigrid Kaag D66- Robbert Dijkgraaf (D66), Carola Schouten-CU- Hugo de Jonge CDA- Wopke Hoekstra CDA-Korien van Gennip CDA en Mark Rutte VVD. Dankzij onderzoeksjournalist Marc van der Vegt zijn documenten gepubliceerd over projecten van het World Economic Forum in ons land. Het gaat om meer dan 1000 pagina's. We zien ministers Kaag en Hoekstra in de vrijgegeven stukken terug in diverse clubjes van het WEF. Ook Maxima duikt weer op. Het was bekend maar Van der Vegt bewijst dat de Nederlandse regering en de WEF-sekte volledig met elkaar zijn verweven via allerlei projecten, wat door de volgelingen van Klaus Schwab steeds als onzin is afgedaan.

Volgens Gert Jan Segers van ChristenUnie bestaan er geen contacten met de WEF-sekte. Mensen die onderzoek naar de betrokkenheid van de CU bij de WEF-sekte worden door Segers als een stel wappies neergezet. Hij wringt zich in allerlei bochten om deze betrokkenheid te ontkennen. Zo ontkend hij glashard dat minister Schouten heeft deelgenomen aan bijeenkomsten van het World Economic Forum terwijl zij wel degelijk contacten met deze sekte onderhoudt. Hij schrijft op social media dat het hele World Economic Forum hem niets zegt. *"Heb er nog nooit iets mee te maken gehad en nog nooit iets van z'n invloed gemerkt. En nee, er zijn géén partijgenoten 'lid' van het WEF."*

Ook Bruno Bruins en Edith Schippers zijn projectleiders van de WEF-sekte. In 2017 kreeg toenmalig minister van Volksgezondheid Edith Schippers een brief van Philipp Rösler van het World Economic Forum waarin ze wordt bedankt voor haar deelname aan de jaarlijkse bijeenkomst in Davos. Het WEF bedankt haar voor haar 'inzichtvolle en uitgebreide bijdragen aan het gezondheidsprogramma dit jaar. Rösler schrijft dat het Forum verheugd

is dat ze één van de meest actieve leiders is van het *System Initiative on Shaping the Future of Health and Healthcare*.“ In 2014 was Schippers in de hoedanigheid van minister van VWS ook al aanwezig op de Bilderbergconferentie. Punten die dat jaar op de agenda stonden: grote verschuivingen in technologie en werkgelegenheid, de toekomst van de democratie en het gevaar van de middenklasse, en wat is de toekomst voor Europa?

Klaus Schwab gedraagt zich als god van de wereld

Hoewel hij de indruk wekt een soort heilige te zijn die het beste met ons voor heeft, is zijn doel de inrichting van een wereldsuperstaat met volledige totalitaire controle, waarbij alles en iedereen in de gaten gehouden wordt. Waar ze naar streven is economische ontwrichting, Stakeholder-kapitalisme, Great Reset, digitale controle, transhumanisme, genoomveranderingen op mensen, concentratie van de voedingsmiddelenproductie, tafel-reset met insecten en stamcellenvlees, financiële reset, het creëren van een technocratische plutocratie en de uitbreiding van de macht van supranationale organisaties. Ten koste van de soevereiniteit van de individuele staten en de grondrechten zijn ze bezig de mensheid regelrecht tot slaaf te maken.

Wat de machtsgreepplegers aan het doen zijn is een ongekende wereldwijde psychologische oorlogsvoering over de bevolking te ontketenen. De realiteit is dat ze een belangrijke rol speelden bij het orkestreren van de p(l)andemie van 2020, om de mensheid te manipuleren om de Great Reset te accepteren. Hun agenda voor wereldheerschappij heeft verschillende namen: de Great Reset, Agenda 2030, Agenda 21, Build Back Better, enzovoort. Niemand heeft deze satanische sekte gekozen of er zelfs maar om gevraagd, maar toch hebben ze zichzelf gepositioneerd als de god van deze wereld, regerend over regeringen over de hele wereld en de hele mensheid vertellend wat ze moeten doen. Het gaat om een doodscultus. Lucifer zal trots op zijn volgelingen zijn.

Waar de wereldbevolking mee geconfronteerd kan gekarakteriseerd worden als een mondiale machtsgreep met een totalitaire wereldregering als doel. Om de mensheid onder controle te krijgen hebben ze alle mogelijke mechanismen in gang gezet om burgers machteloos te maken onder meer door ze te injecteren met wat frauduleus ‘vaccins’ worden genoemd. We zien hoe onze hele samenleving door een torenhoge inflatie langzaam maar zeker de afgrond indrijft. Ook het creëren van een voedselcrisis, de onbetaalbaarheid van het dagelijkse leven en de waanzinnig opgedreven energieprijzen maken onderdeel uit van het plan. Dat heeft allemaal niets met de crisis tussen Rusland en de Oekraïne te maken want dat is allemaal al ruim van tevoren zo gepland en tot detail uitgewerkt. De Rockefeller Foundation heeft enkele jaren geleden al aangekondigd dat er een voedselcrisis zou komen die “Reset the Table” wordt genoemd. De uitdrukking lijkt bijzonder veel op de Great Reset van de WEF-sekte. Toen de Rockefeller Foundation voor het eerst het “Reset the Table” initiatief aankondigde, was het bij de massa onbekend wat de katalysator(en) zou(den) zijn. Nu kunnen wij duidelijk zien dat het de Covid-19 p(l)andemie was, die toen net begonnen was.

"Reset the Table" werd gepubliceerd een maand nadat Klaus Schwab, zijn plannen voor een "Great Reset" onthulde, waaruit blijkt dat die twee dingen samengaan. Het is de bedoeling alles te resetten waaronder de wereldeconomie, de toeleveringsketens, de energiesector en de voedselvoorziening om afhankelijkheid van de overheid te creëren. Wat we nu al zien zijn torenhoge voedsel-en energieprijzen en naderende catastrofale voedseltekorten. Medio mei 2022 zei Antonio Guterres, hoofd van de Verenigde Naties, dat de wereld met jaren van hongersnood zal worden geconfronteerd.

Dr. Rajiv Shah, voorzitter van de Rockefeller Foundation, schrijft in het voorwoord van "Reset the Table" dat het doel van de publicatie is "een uitgebreid draaiboek" te onthullen om het voedselsysteem van de wereld opnieuw op te zetten. Ook spreken ze over de "Global Governance" en "Internet Governance". Deze spreken voor zich: het WEF wil volledige controle over de hele wereld met totale uitschakeling van vrije meningsuiting. Een hoge VN-functionaris geeft toe samen te werken met big tech-bedrijven om het narratief rond corona en klimaatverandering te controleren – onder meer door manipulatie van zoekresultaten. '*We own the science*.'Van 19 tot 23 September 2022 vonden de Sustainable Development Impact Meetings 2022 plaats, georganiseerd door het WEF om onder meer de vrijheid van meningsuiting te bespreken en hoe dat aan banden te leggen. Melissa Fleming nam als VN-ondersecretaris-generaal voor wereldwijde communicatie deel aan het panel '*Tackling Disinformation'* (Aanpak Desinformatie), samen met vicepresident van CNN Rachel Smolkin en desinformatie-deskundige Claire Wardle van Brown University.

De Great Reset houdt ook in dat de dieven de hele wereldbevolking van hun bezittingen willen beroven. Deze machtsgreep vindt open en bloot voor onze ogen plaats, toch heeft de meerderheid van de mensen het niet in de gaten. Wat de burgers, vooral die in het Westen, nu al enige tijd meemaken, brengt de visies van Orwell in gedachten waarin toekomstige regimes ontwikkelingen op het gebied van surveillance en massamedia kunnen uitbuiten om een permanent, wereldwijd totalitair systeem te vestigen waarvan ze denken dat dit nooit meer omvergeworpen kan worden. Ze bieden de wereld 'oplossingen' voor door hen zelf gecreëerde problemen. Daarvoor waren hoofdrolspelers nodig zoals Angela Merkel, Emmanuel Macron, Justin Trudeau, Jacinda Ardern, de Nederlander Mark Rutte en vele anderen.

De WEF-sekte heeft de wereld geïnformeerd over hun uiteindelijke doel: de bevolking zal niets bezitten. Deze situatie wordt gepromoot als een prachtige "utopie" in een artikel geschreven door het WEF voor Forbes.com. Dit artikel beschrijft hoe een burger van de New World Order van het WEF haar blijdschap uit over deze nieuwe manier van leven. *"Ze roept uit hoe geweldig het is om niets te bezitten, en wat een droom de wereld is geworden"* terwijl in werkelijkheid iedereen opgesloten zal worden in Smart Cities. Een Smart City is eigenlijk een openluchtgevangenis, waar niemand rechten of vrijheden heeft, iedereen constant in de gaten wordt gehouden en alles wat mensen doen, denken of dromen

wordt vastgelegd. In het WEF-artikel beëindigt de denkbeeldige burger van een Smart City haar dystopische lovende reportage *"over hoe prachtig het leven is geworden."*

18 prominente academici en intellectuelen uiten hun zorgen over de plannen van Klaus Schwab en zijn WEF-sekte.

Achttien intellectuelen laten zien dat de "Great Reset Initiative" van WEF-sekte oprichter Klaus Schwab niet simpelweg kan worden afgedaan als een 'samenzweringstheorie' zoals diverse journalisten en regeringsleiders ons willen doen geloven. Het gaat wel degelijk om het introduceren van een globalistisch plan. 18 prominente academici en intellectuelen hebben hun zorgen over het plan uiteengezet in essays die zijn samengesteld door auteur en onderzoeker Michael Walsh in een boek met de titel "Against the Great Reset,"

Wanneer Schwab het woord 'reset' gebruikt probeert hij duidelijk te maken "dat alles wat de mens tot dusver heeft voortgebracht gebrekkig is, en dat de door hem beoogde wereld er als een soort paradijs zal uitzien. Maar de waarheid is dat wij ons bevinden in de meest kritieke tijd in de hele menselijke geschiedenis. Eeuwenlang heeft een wereldwijd crimineel netwerk van rijke tirannen plannen gemaakt voor dit moment, waar ze de absolute heersers over de hele mensheid willen worden. De globalisten zijn vastbesloten om de hele mensheid te onderwerpen aan ongekende tirannie, via hun Grote Reset, Agenda21, Agenda 2030 en Nieuwe Wereldorde.

Financiële entiteiten zijn bezig de wereld grotendeels achter de schermen te controleren, aangezien ze alle banken, goud, zilver, olie, energie, technologie, media bezitten en hun macht gebruiken om regeringen te beïnvloeden. Maar ze zijn niet tevreden. Ze willen letterlijk alle rechten, vrijheden en bezittingen van alle mensen in de wereld wegnemen. Ze zeggen *"het welzijn van alle mensen en de hele planeet na te streven"* maar in wezen komt hun plan hierop neer: maak van de aarde één enorme gevangenis, waar niemand een stem, identiteit of recht heeft, en waar alle middelen in handen zijn van deze elites. Dat is geen samenzweringstheorie maar letterlijk hun agenda, gedetailleerd beschreven in hun eigen boeken, websites, video's en rapporten. Ze zijn van plan alles te stelen wat ons dierbaar is.

Australische senator haalt vernietigend uit naar wat hij de 'schurken' van het World Economic Forum noemt

Tijdens een speech in het Australische parlement wees senator Malcolm Roberts erop dat er een filmpje op internet circuleert waarin 'schurk' van het World Economic Forum Klaus Schwab opschept over het 'penetreren van kabinetten' met zijn Young Global Leaders."Enkele discipelen van Klaus Schwab bevinden zich hier in deze Senaat, er zit zelfs eentje in het kabinet," zei Roberts, die niet kan begrijpen waarom dat niet heeft geleid tot een onderzoek in het kader van de nationale veiligheid. Wij zouden dit zeker onderzoeken, gezien de manier waarop WEF-discipelen als Jacinda Ardern en Justin Trudeau hun beleid met elkaar afstemmen, aldus Roberts. De senator zei verder dat er sprake is van een

herverdeling van de rijkdom, waarbij geld van de gewone Australiër in de zakken van roofzuchtige miljardairs verdwijnt. Hij is daar fel op tegen. Eerder vergeleek Roberts het leven dat Schwab voor ons in petto heeft met slavernij. “Globalistische corporaties van miljardairs zullen alles bezitten: huizen, fabrieken, boerderijen, auto’s, meubels, en gewone burgers leasen alles wat ze nodig hebben, mits hun sociale kredietscore dat toelaat.”“Het plan van The Great Reset is dat je zult sterven met niets. Om dit kwaadaardige plan te laten slagen, zal het World Economic Forum van Klaus Schwab meer van gewone mensen moeten afnemen dan alleen hun materiële bezittingen,” vervolgde de senator.

De WEF-sekte wil dat de mensheid in de fabriek gekweekte insecten en synthetisch vlees gaat eten

Wat de WEF-sekte wil is de volledige vernietiging van de huidige voedselvoorziening en de mensheid afhankelijk maken van de door hen genetisch gekweekte insecten en synthetisch vlees. Daarvoor moet de bestaande voedselvoorziening volledig worden vernietigd. Minder vleesconsumptie is een van de ‘duurzaamheiddoelen’. Dat is de reden waarom de boeren in Nederland moeten verdwijnen. Niet omdat vlees eten slecht is, maar puur bedoelt om ons te knechten en te controleren Met de invoering van wat zij ""duurzame" voedseloplossingen" noemen, willen ze "de planeet gaan redden". Een van hun slogans is "Zero Hunger". Met hun psychopathische arrogantie willen ze alle mensen in de wereld dwingen dit nieuwe voedsel te gaan eten. Dit plan omvat het vernietigen van de natuurlijke, gezonde, met gras gevoederde rundvleesindustrie en het vervangen van gezond vlees door genetisch gemodificeerde en zwaar besproeide plantaardige eiwitten, kunstmatige in het laboratorium gekweekt “synthetisch” vlees en genetisch gemodificeerde insecten die worden gekweekt in enorme insectenfabrieken. Hiermee willen ze "de planeet redden", zeggen ze.

Bill Gates - die nauw samenwerkt met de WEF-sekte koopt aan de lopende band landbouwgrond in Amerika op, terwijl fabrieken worden gebouwd waar synthetisch vlees zal worden verbouwd. In Australië wordt het verbouwen van je eigen voedsel gedemoniseerd als "zeer gevaarlijk" vanwege "bioveiligheidsredenen", en in het Verenigd Koninkrijk beweert de regering dat tuinieren hart-en vaatziekten verhoogt. Mensen krijgen te horen dat ze een gezichtsmasker moeten dragen als ze in hun tuin werken! Ondertussen worden overal ter wereld insectenfabrieken gebouwd om biljoenen genetisch gemodificeerde insecten te kweken, om de natuurlijke voedselvoorziening te vervangen.

Deze foto toont 's werelds grootste insectenfabriek, waar genetisch gemanipuleerde insecten worden gekweekt voor massaconsumptie. Ze vertellen dat dit "goed" voor hen is en dat het "de aarde zal redden", omdat koeien "gevaarlijk" zijn.

Alles voor een "betere en duurzamere wereld" juichen de gekken van het World Economic Forum. Terwijl de belofte om "Zero Hunger" in de wereld te verwezenlijken humanitair klinkt, is de echte agenda zo duivels als maar kan. Ze willen de mensheid afhankelijk maken van kunstmatig voedsel, volledig gecontroleerd door het WEF.

Als proef op de som zijn leerlingen van basisschool de Octopus in Zwolle blootgesteld aan een nieuwe eetervaring: ze kregen meelwormen voorgeschoteld. Ook konden de kinderen gerechten proeven die gemaakt zijn met lupinewormen en andere insecten, bericht RTV Oost. Het gaat hier om een lespakket over 'duurzame voeding' dat is ontwikkeld met medewerking van de Wageningen University & Research (WUR).De WUR verwelkomde vorig jaar het secretariaat van de Food Innovation Hubs. Het World Economic Forum is in 2020 gestart met deze hubs. De provincie Overijssel heeft 100 lespakketten beschikbaar gesteld aan 100 basisscholen.

Charles de nieuwe koning van Groot-Brittannië is een fanatiek volgeling van Klaus Schwab

Charles zal voortaan optreden als Charles III. De WEF-sekte samenzwering van Klaus Schwab zullen blij zijn dat opnieuw een van hun trekpoppen een hoge functie gaat bekleden. De prins van Wales was een van de personen die openlijk opriep tot de reorganisatie van de wereld onder de dekmantel van duurzaamheid per "Great Reset". Toen Schwab zijn manifest publiceerde, presenteerde Charles het "Great Reset project" nog diezelfde dag bij het WEF. Hij sprak van een "gouden gelegenheid", waarbij er slechts een beperkt tijdskader voor grote verandering zou bestaan. Hij sprak van een "globaal Marshall-plan" en prees in dit verband de "handelingsoproepen in het kader van de Great Reset". Het zou dit "ene moment zijn waarin we zo veel mogelijk vooruitgang als mogelijk zouden moeten boeken". Kort daarvoor was hij zelfs mede gastheer bij een online WEF-top, die de "Great Reset" moest voorbereiden.

Twee griezels van de WEF-sekte samenzwering

Deze gast is niets anders dan een gevaarlijke klimaatfascist. Tijdens de COP26 Klimaatconferentie in Glasgow (2021) pleitte Charles voor een soort 'militaire campagne' om de hele wereld gedwongen te onderwerpen aan de 'Great Reset' / Agenda-2030 klimaatverandering agenda. Eerder richtte hij de 'Aarde Liga' op, pleitte hij voor een 'Aarde Grondwet', een Wereldraad en een Planetair Gerechtshof. Dat deed hij samen met de pauselijke adviseur Hans Joachim Schellnhuber, een extremistische anti-humane klimaatactivist die vindt dat er miljarden mensen moeten verdwijnen om onze planeet 'duurzaam leefbaar' te houden ('depopulatie').Was de 10 meter hoge mechanische stier ('raging bull') die tijdens de door Charles verrichte opening van de Commonwealth Games 2022 in Birmingham centraal stond, en velen de vergelijking deed maken met de aanbidding van de mensen- en kinderoffers eisende afgod Baäl (/Moloch), daar wellicht een aankondiging van?

Klaus Schwab en George Soros bewonderen het Chinese systeem van autoritaire staatscontrole en vinden dat China leiding moeten geven aan de Nieuwe Wereldorde

Beide vinden dat China als rolmodel moet fungeren en zeggen heel erg gecharmeerd te zijn van de manier waarop China dingen tackelt. Zie hier de video. *"Dit is moment om China te*

betrekken bij het creëren van een nieuwe wereldorde – financiële wereldorde", zei Soros. Schwab maakte zijn opmerkingen aan de Chinese journalist Tian Wei, de gastheer van het "World Insight" -programma op het door Peking geleide China Global Television Network, met betrekking tot de recente G20-top in Bali, Indonesië, zoals gerapporteerd door de site News Punch. Schwab is dik bevriend met de Chinese leiders want in 2018 ontving hij nog de Chinese Vriendschapsprijs (China's hoogste onderscheiding voor "buitenlandse experts die een uitstekende bijdrage hebben geleverd aan de economische en sociale vooruitgang van het land") voor "het bevorderen van internationale economische uitwisselingen en samenwerking van China".

Zij presenteren China als een land waar sprookjes waarheid zijn geworden terwijl er geen enkele sprake meer is van enige vrijheid van de bevolking. Zo worden de ongeveer 11 miljoen in de noordwestelijke provincie Xinjiang in China levende Oeigoeren, een Turkssprekende moslimminderheid onderdrukt en gediscrimineerd door de Chinese regering. Meer dan één miljoen Oeigoeren en andere islamitische minderheden zijn door China opgesloten in 'heropvoedingskampen' in Xinjiang. Ze worden zonder pardon opgepakt en afgevoerd naar kampen. De regio waarin ze leven werd eind 19e eeuw formeel opgenomen in het Chinese rijk. De Oeigoeren worden er gehersenspoeld en zelfs gemarteld. Ze krijgen soms geen eten, worden geslagen met ijzeren stokken en aan hun handen opgehangen. Ouders en kinderen worden van elkaar gescheiden. Mensen die vastzitten in de kampen krijgen geen rechtszaak en hebben geen toegang tot een advocaat. Soms zitten ze maanden vast, terwijl hun familieleden niet weten waar ze zijn. Familieleden zijn doodsbang om zich hierover uit te spreken.

Concentratiekampen China

Opgedoken drone-beelden uit China laten zien dat mannen vanuit treinen worden aangevoerd. De beelden waren in september 2019 voor het eerst te zien op het YouTube-account War on Fear. Te zien zijn geblinddoekte en geboeide mannen die met treinen worden aangevoerd. War on Fear beweert dat de clip is genomen in de autonome regio Xinjiang Uighur in China. De beelden laten zien dat de Chinese leiders zich actief bezig houden met Holocaustachtige wreedheden tegen de etnische Oeigoerse bevolking van het land.

Het zijn niet alleen de Oeigoeren die worden vervolgd want ook christenen krijgen van de politie te horen dat ze niet in God mogen geloven. Dit is het systeem wat George Soros en Klaus Schab als hun rolmodel noemen en wat hij het liefst wereldwijd zou willen invoeren.

Met wereldleiders en kabinetten die stevig onder controle van Schwabs satanische WEF-samenzwering staan is de westerse democratie al gedecimeerd. Het Nederland onder Rutte, Canada onder Trudeau, Frankrijk onder Macron en het Nieuw-Zeeland onder Jacinta Ardern zijn woestenijen van autoritaire controle geworden. Waarom zouden ze ons en onze mensenrechten en grondwettelijke rechten respecteren als ze ons zien als *"hackbare dieren"* die niet in staat zijn tot vrij denken?In Brazilië heeft de corrupte Luiz Inácio Lula

da Silva, de favoriet van het WEF, het draaiboek van Klaus Schwab al in praktijk gebracht door de bankrekeningen van demonstranten te bevriezen in een ijzingwekkend optreden tegen de vrijheid van meningsuiting en het recht om vreedzaam te protesteren naar het voorbeeld van Trudeau in Canada na de protesten van de vrachtwagenchauffeurs. Voormalig president Bolsonaro heeft de strijd nog niet opgegeven vanwege de volgens hem de volstrekt oneerlijke manier waarop de verkiezingen zijn verlopen.

De WEF-sekte kliek wil 'misinformatie' aan banden leggen.

Klaus Schwab en zijn WEF-sekte kliek wil 'misinformatie' bestrijden. Dat zal tijdens de aankomende bijeenkomst in Davos bekendgemaakt worden. Het panel wordt gehouden op 18 januari en is getiteld 'Countering Threats in the Age of Black Swans'. In de beschrijving valt te lezen dat een groot aantal 'actoren' steeds beter in staat is om 'misinformatie te verspreiden'.Tijdens het panel discussiëren sprekers over het voorspellen, terugdringen en het bestrijden van bedreigingen die verergerd zouden worden door misinformatie. Hoewel het WEF geen definitie van misinformatie geeft, blijkt uit een recent bericht op de website van de organisatie dat kritiek op het WEF en het coronanarratief wordt gezien als 'misinformatie'. In het bericht klaagt het WEF over 'desinformatiecampagnes' die tegen de groep gericht zijn en wordt verwezen naar een ander bericht, waarin directeur Adrian Monck suggereert dat kritiek op de controversiële slogan van het WEF – je zult niets bezitten en gelukkig zijn – gelinkt is aan een 'misinformatiecampagne'.

Monck klaagt ook over 'misinformatie rond corona en vaccins'. Hij claimt bovendien dat misinformatie de vrijheid van meningsuiting doet ontsporen en pleit voor 'actie om te voorkomen dat leugens voor waar worden aangenomen'.Het bericht van Monck is één van de vele voorbeelden van de manier waarop het WEF onwelgevallige informatie probeert te censureren.

Volgens de WEF-sekte hebben mensen geen recht op een eigen auto

De WEF-sekte heeft verklaard dat de mensen geen recht hebben op een eigen auto en in plaats daarvan kunnen "lopen of delen". Volgens Schwab en trawanten bezitten veel te veel mensen een eigen voertuig, en deze situatie moet gecorrigeerd worden door ze uit de markt te dringen. Elk jaar vliegen duizenden privéjets naar de topontmoeting van de sekte naar Davos, maar volgens Klaus Schwab zouden de burgers geen eigen auto moeten bezitten. In een door het WEF gepubliceerd document eisen de elites van Davos dat het samen delen van een auto een "circulair uitgangspunt" moet worden om de globale vraag naar edelmetalen en fossiele brandstoffen te reduceren. De anti-God samenzwering hebben de door de Young Global Leaders geïnfiltreerde regeringen opdracht gegeven dat te veel mensen privévoertuigen bezitten en daar een eind aan te maken. Onder verwijzing naar het feit dat "er met de gemiddelde auto of de gemiddelde bestelwagen in Engeland maar 4% van de tijd wordt gereden", beweert het WEF dat dit betekent dat mensen in ontwikkelde landen, inclusief de Verenigde Staten, niet het recht zouden moeten hebben om een eigen auto te bezitten. De mensen zouden hun auto moeten verkopen en te voet moeten gaan of delen. Het einde van het privé-eigendom is volgens het WEF absoluut noodzakelijk en kan op alles toegepast worden, van auto´s via privéhuizen tot aan stedelijke vormgevingsprincipes toe.

In een gepubliceerd artikel valt ook te lezen dat de zwendelaars de gasprijzen gewoon niet hoog genoeg zouden zijn en dat de prijzen voor fossiele brandstoffen over een breed front

enorm zouden moeten worden verhoogd. Het WEF motiveert dit met de uitspraak: *"Doordat ze de overgang naar schonere energie vertragen, maken vooraanstaande democratieën hun economieën door de aanhoudende afhankelijkheid van fossiele brandstoffen kwetsbaarder. Gezamenlijk handelen ter bevordering van een groene overgang is niet alleen goed voor het klimaat, maar ook beslissend voor de bescherming van de democratie."*

Ze zijn heel bewust bezig tweedracht te zaaien en haat te kweken.Daarnaast zijn ze bezig een medische apartheidsstaat te creëren met een onderklasse van mensen die worden uitgesloten van alle belangrijke aspecten van het openbare leven. De Great Reset sekteleden hebben een verzameling volksvijandige instellingen in het leven geroepen. Het merendeel van de mensen ziet niet dat de overheden bezig zijn ze tot slaven om te turnen, traceerbaar voor de rest van hun bestaan, gekoppeld aan een vaccinatiepaspoort, bankrekening, rijbewijs, betaalpas en ID-bewijs. De gevolgen laten zich raden: mensen die straks weigeren zich te laten vaccineren en nano-chippen, dreigen op termijn volledig van de samenleving te worden uitgesloten en als het aan de hedendaagse NSB-ers ligt, opgesloten.

Econoom van het WEF: Het is onze morele plicht om senioren in zelfmoordcapsules te dwingen

Volgens Dr. Yusuke Narita, een 37-jarige economieprofessor in Yale, zijn er definitief te veel nutteloze mensen op de wereld, en zijn oplossing voor het zogenaamde probleem is een gedwongen "massale zelfmoord" van oude mensen. Narita draagt bij aan de WEF-sekte samenzwering en is in Azië bekend als de "Japanse Yuval Noah Harrari". Als hij niet aan de gerenommeerde Ivy-League-school in New Haven, Conneticut, doceert, brengt Dr. Narita er zijn tijd mee door om op televisie op te treden en de WEF-ideologie in naam van zijn leermeester Klaus Schwab te propageren. Met betrekking tot de gedwongen euthanasie van oudere mensen om de wereld te ontvolken, zei Dr. Narita dat wanneer de senioren niet de zeer duidelijke hint accepteren en uit zichzelf in de door de elite ter beschikking gestelde zelfmoordcapsules stappen, de *"mogelijkheid om dit in de toekomst verplicht te doen ter discussie gesteld moet worden."*

Terwijl Harrari zijn extremistische ideeën in boeken publiceert, die door de links-extreme cultuurhoeders aan de lezers in onze samenleving agressief opgedrongen worden, richt Dr. Narita de meeste schade aan op televisie en in de sociale media. Hij heeft honderdduizenden aanhangers verzameld, bijna allemaal jonge beïnvloedbare mensen, die door het sirenegezang van Klaus Schwab´s technocratische visioen van een nieuwe wereldorde worden verleid.

Toen Dr. Narita in 2022 door een student verzocht werd om zijn alarmerende theorieën van massale zelfmoord uit te leggen, beschreef hij de jonge student aanschouwelijk een scene uit "Midsommar", een Hollywood-horrorfilm uit het jaar 2019, waarin een Zweedse sekte een van haar oudere leden ertoe dwingt om zelfmoord te plegen door van een klip af te springen. Volgens Dr. Narita heeft de jonge generatie de plicht om er "hard aan te werken om zo´n samenleving te creëren."

De retoriek van de economieprofessor komt overeen met de extremistische retoriek van de elitaire huichelaar Klaus Schwab, waar de afgelopen tijd verschillende "experts" de wens hebben uitgesproken om de Aarde te ontvolken. Dat roept de vraag op waarom de 84-jarige Klaus Schwab niet het goede voorbeeld geeft en zelf in de zelfmoordcapsule stapt als hij de oudere mensen tot zelfmoord wil dwingen. Natuurlijk zou een volkerenmoord op oudere mensen twee doelen van de globale elite dienen: de ontvolking van de wereld en de vernietiging van de traditionele kernfamilie.

Grootouders zijn maar al te vaak een bron van vreugde, van wijsheid en van vriendelijkheid in het leven van een klein kind en spelen een belangrijke rol bij de ontwikkeling van kinderen tot goed aangepaste volwassenen. Daarom zijn Klaus Schwab en zijn trawanten vastbesloten om de grootouders af te schaffen. Dit is de meedogenloze, moorddadige wereld die de medewerkers van de WEF-sekte in het kader van hun "Great Reset" willen invoeren. Kijkt u maar eens naar dit artikel, dat door "OpenDemocracy" gepubliceerd werd, een het algemeen nut beogende organisatie van George Soros, die elk voorwendsel gebruikt om te proberen de traditionele kernfamilie te vernietigen.

De WEF-sekte is niets anders dan een grote levensgevaarlijke fascistoïde internationale samenzwering. Ze zijn bezig de wereld in de donkerste periode van haar geschiedenis te storten. Ze zien zichzelf als voorbestemd om de planeet te redden.Psychopaten, sociopaten en narcisten zijn het zonder enige menselijkheid die denken te kunnen bepalen hoe de wereld er uit moet komen te zien. Maar ze vergissen zich want er zal een verschrikkelijk oordeel over hen worden uitgesproken. Spreken over een samenzwering is Bijbels. In Psalm 2 staat namelijk het volgende: **Psalm 2-1-2-3-4** "**Waarom woelen de volken en zinnen de natiën op ijdelheid?**De koningen der aarde scharen zich in slagorde **en de machthebbers spannen samen tegen de Here en zijn gezalfde:** Laat ons hun banden verscheuren **en hun touwen van ons werpen!**Die in de hemel zetelt, lacht; de Here spot met hen."Ook de WEF-sekte is niets anders dan een kompaan in het kwaad. God spot met hen en al die andere machten van het kwaad. De Gezalfde die in deze tekst genoemd is Yeshua, Hij die komt om de wereld te verlossen van al het kwaad. Daarom spot God met ze. Psalm 2:5: " **Dan spreekt Hij tot hen in zijn toorn,** en verschrikt hen in zijn gramschap…" Het is te hopen dat allen die zich aan deze satanische samenzwering hebben verkocht nog tijdig tot inzicht komen voordat de oordelen komen en gaan erkennen dat Jezus ook voor hen is gestorven aan het kruis op Golgotha.

Franklin ter Horst
e-mail: Hijkomt@hetnet.nl
Terug naar: Inhoud

Beschrijving

Veel meer dan een verzameling essays van eminente schrijvers is *Against the Great Reset* bedoeld om het intellectuele verzet tegen de ingrijpende herstructurering van de westerse wereld door de globalistische elites op gang te brengen.

In juni 2020 kwamen prominente zaken- en politieke leiders bijeen voor de 50e jaarlijkse bijeenkomst van het World Economic Forum in Davos, Zwitserland, onder de noemer 'The Great Reset'. In de woorden van WEF-oprichter Klaus Schwab is de Great Reset een "unieke kans" die wordt geboden door de wereldwijde paniek rond COVID-19 om "een nieuw sociaal contract" op te bouwen dat een utopisch tijdperk van economische, sociale en ecologische rechtvaardigheid inluidt. Maar wat zijn onder hun verheven en inspirerende woorden hun werkelijke plannen?

In dit actuele en noodzakelijke boek heeft Michael Walsh scherpe kritische perspectieven op de Grote Reset verzameld van achttien vooraanstaande schrijvers en journalisten van over de hele wereld. Victor Davis Hanson plaatst de voorschriften en doelstellingen van het WEF in historische context en laat zien hoe Amerikaanse politici destructief beleid rechtvaardigen. Michael Anton legt de socialistische geschiedenis van het ontwaakte kapitalisme uit. James Poulos bekijkt hoe Big Tech optreedt als informele overheidscensuur. John Tierney legt het gebrek aan verantwoordelijkheid voor de ongerechtvaardigde paniek over het virus uit. David Goldman confronteert de ideeën van het WEF voor een vierde industriële revolutie met de toewijding van China om de leider van een postwesterse wereld te zijn. En er zijn er nog veel meer.

Deze schrijvers zien het doel van de Great Reset niet alleen als een wereld zonder racisme, ziekte, economische ongelijkheid of fossiele brandstoffen – maar eerder als een wereld zonder individuele autonomie en macht waarin onze meerderen het systeem voor hun eigen doeleinden manipuleren. Ontdek wat de Great Resetters uiteindelijk voor je in petto hebben en sluit je aan bij het intellectuele verzet, voordat het te laat is.

Met essays van:
Michael Anton
Salvatore Babones
Conrad Black
Jeremy Black
Angelo Codevilla
Janice Fiamengo
Richard Fernandez

David P. Goldman
Victor Davis Hanson
Martin Hutchinson
Roger Kimball
Alberto Mingardi
Douglas Murray
James Poulos
Harry Stein
John Tierney
Michael Walsh

Over de auteur

Michael Walsh, auteur van zestien romans en non-fictieboeken, was de klassieke muziekcriticus en buitenlandcorrespondent voor *Time Magazine,* en ontving in 2004 de American Book Awards-prijs voor fictie voor zijn gangsterroman *And All the Saints* . Zijn boeken *The Devil's Pleasure Palace* en *The Fiery Angel* onderzoeken de vijanden, helden, triomfen en strijd van de westerse beschaving van het oude verleden tot het heden, terwijl *Last Stands* (2020) de redenen onderzoekt waarom mensen vechten om een einde te maken als alles verloren is. Hij verdeelt zijn tijd tussen Connecticut en Ierland.

Productdetails

ISBN: 9781637586303
ISBN-10: 1637586302
Uitgever: Bombardier Books
Publicatiedatum: 18 oktober 2022
Pagina's: 480
Taal: Engels

review by: wakefieldbooks.com

Complotten: geplande pandemie, massa-onteigening en uitroeiing

Online doen veel theorieën over de Great Reset de ronde die door complotdenkers worden verspreid. Zo zou de pandemie bewust zijn gepland om de Great Reset door te kunnen voeren. 'Voor het scenario hebben ze een fictieve coronapandemie gemodelleerd. Op sociale media circuleert ‘n citaat dat aan Schwab wordt toegeschreven: 'You'll own nothing. And you'll be happy'. Op sociale media circuleert ook al langer een pagina die afkomstig zou zijn uit Schwabs boek over de Great Reset, waarin te lezen valt dat 4 miljard mensen - 'nutteloze eters' - voor 2050 moeten worden geëlimineerd door oorlogen, uithongering en geplande pandemieën. Tevens waarschuwde het Centrum Informatie en Documentatie Israël Cidi voor het antisemitisch gehalte van complottheorieën over de Great Reset en wees daarbij expliciet naar Forum voor Democratie. Leider Thierry Baudet speelde volgens een onderzoek van het Institute for Strategic Dialogue een sleutelrol in het verspreiden van complottheorieën over de Great Reset.

21 jan '22 16:00
fd.nl
fragment “Hoe de Great Reset werd gekaapt” door: Jean Dohmen

Jurisprudentie rechtspraak “complotdenken”

https://archive.org/details/rechtspraak-complotdenken

Commissie Hendriks georganiseerd sadistisch misbruik van minderjarigen

Eindrapport Tijdelijke Onderzoekscommissie Georganiseerd Sadistisch Misbruik van Minderjarigen – Commissie Hendriks 21 december 2022.

De Commissie werd vlak na de installatie ook benaderd door organisaties die kritisch staan ten opzichte van verhalen over ritueel misbruik. De voormalige Werkgroep Fictieve Herinneringen deelde 2 verhalen over ouders die ten onrechte beschuldigd zouden zijn van (ritueel) seksueel misbruik en over de verwoestende gevolgen die dat heeft gehad voor het gezinsleven. Ook andere personen en internetfora benaderden ons om hun kritische visie op de verhalen van melders te geven. Vanaf de start van ons werk hebben we als Commissie aangegeven dat we niet aan waarheidsvinding kunnen doen, omdat het verifiëren van bewijsmateriaal voorbehouden is aan politie en justitie. We beseffen dat dit teleurstellend kan zijn voor slachtoffers. Dat geldt overigens ook voor degenen die aangeven dat ze ten onrechte beschuldigd zijn van georganiseerd sadistisch misbruik. Waarheidsvinding in zedenzaken is gewoonlijk al een complexe zaak en extra complex wanneer er bijvoorbeeld sprake is van herinneringen voor het derde levensjaar of van hervonden herinneringen. Psychische klachten bij de aangevers kunnen leiden tot inconsistente verhalen, wat waarheidsvinding nog meer bemoeilijkt. Met het rapport van onze Commissie hopen we bij te dragen aan kennis over dit onderwerp en zicht te geven op de veelheid aan argumenten hierbij.

De Telegraaf

Van Houwelingen (FvD) krijgt 450 euro boete vanwege nazivlag op Twitter

06 apr. 2023 **in BINNENLAND**

DEN HAAG - Kamerlid Pepijn van Houwelingen van Forum voor Democratie heeft van het Openbaar Ministerie een boete van 450 euro gekregen wegens belediging. Het Kamerlid had in september een bewerkte afbeelding geplaatst op Twitter waarop twee ministers stonden met een nazivlag. De ministers Ernst Kuipers (Volksgezondheid) en Karien van Gennip (Sociale Zaken) deden aangifte daarvan.

Het Kamerlid plaatste een bewerkte foto, waarop Kuipers en Van Gennip een vlag hesen met de duurzaamheidsdoelen van de Verenigde Naties op het gebouw dat hun ministeries delen. Op de bewerkte foto was een hakenkruisvlag te zien. De ministers noemden de gefotoshopte afbeelding „stuitend” en „een nieuw dieptepunt in de bejegening van bestuurders en politici.”

OM start strafrechtelijk onderzoek tegen FVD’er Pepijn van Houwelingen vanwege nazivlag op Twitter

’Onnodig grievend’

De Rijksrecherche heeft het Kamerlid op 9 januari 2023 gehoord. Het OM komt tot de conclusie dat er sprake is van belediging. Politici moeten veel ruimte krijgen om in het maatschappelijk debat hun mening te geven, overweegt het OM. „Echter, in de tweede tweet met de bewerkte foto werden beide ministers neergezet als nazi’s. Dat is ’onnodig grievend’ en daarmee een belediging volgens het Wetboek van Strafrecht”, liet het OM donderdag weten.

Het OM vindt dat Van Houwelingen zijn kritiek ook op een andere wijze had kunnen formuleren, zoals hij al in een eerdere tweet had gedaan. Politici hebben een grote verantwoordelijkheid in het maatschappelijk debat en Van Houwelingen heeft op Twitter een groot aantal volgers, redeneert het OM.

Van Houwelingen heeft de tweet verwijderd en stelde dat hij Kuipers „op geen enkele wijze” met het nazisme heeft vergeleken, maar dat de vergelijking de vlag met de VN-doelen betrof. Van Houwelingen kan verzet aantekenen tegen de oplegging van de boete. Dan komt de zaak alsnog voor de rechter.

Op zijn wekelijkse persconferentie zei premier Mark Rutte dat hij de actie van Van Houwelingen „totáál onsmakelijk” vond. „De reactie van mijn collega’s daarop had ook de volle ondersteuning.” Het ligt dan ook in de lijn der verwachting dat het kabinet nog eens een gang naar de rechter maakt, mocht een dergelijk geval zich weer voordoen. Verder had de premier er „geen woorden voor.”

Populisme en radicalisme

Als we het over populisme en radicalisme hebben, wordt er meestal naar rechts verwezen. Maar ook op links zijn die groeperingen dus actief en hier wordt vaak anders over geoordeeld, zegt publicist Gert Jan Geling. We hebben de neiging in Nederland om minder kritisch naar opkomend populisme op links en ook radicalisering op links te kijken. Vanwegen het verleden van het fascisme, het nazi verleden dat we hier ervaren, hebben in Nederland. Tegelijkertijd zien we ook dat bepaalde doelen die op radicaal links voorbeeld gesteld worden, tegen het kapitalisme voor een volledige sociaal economische gelijkheid, vluchtelingen, het milieu zijn doelen waarmee we waar we zeker begrip voor op kunnen brengen, maar de middelen die daar geregeld gehanteerd worden? Soms de rechtvaardigen van geweld. Ja, die botsen met onze democratische rechtsstaat en daar zouden we géén begrip voorop mogen brengen. We moeten erkennen dat ook op radicaal links daar een gevaar zich bevindt en niet alleen op radicaal rechts. Hoe komt het eigenlijk Als je bijvoorbeeld naar Thierry Baudet gaat eten met een rechts extremist? Dan is de wereld te klein, maar als het over links extremisme gaat, dan blijven reacties uit. Nou precies wat degene zegt. De afgelopen dagen was soort historie ontstaan rond vermeend racisme van leden van Forum voor Democratie. Daar kun je vooral eens over vinden, maar er ontstond een storm, terwijl over die dat besluit van GroenLinks om mee te gaan lopen met dit soort types. Dit soort types die geweld niet schuwen. In een demonstratie in Amsterdam, terwijl Rutger Groot Wassink, de leider van GroenLinks in Amsterdam herhaaldelijk is gevraagd om dat niet te doen. Partij van de Arbeid en de SPD en Partij voor de Dieren hebben zich teruggetrokken uit die demonstratie. GroenLinks niet. Als je dat niet doet, dan ben je mede dus actief eigenlijk binnen die beweging en daarover ontstaat. In de media nauwelijks opwinding daarover en dat heeft simpelweg mee te maken, dat heel veel redacties media redacties gewoon nogal links van schnitt zijn.

WNL (kort fragment audio) met Wierd Duk verslaggever de Telegraaf en Gert Jan Geling publicist van Universiteit Leiden,8 februari 2018

AUDIO:

https://archive.org/details/ExtreemLinksVsRechts

Anti-institutioneel extremisme: mogelijke dreiging tegen democratische rechtsorde

Nieuwsbericht | 25-05-2023 | 13:45

De brede verspreiding van het wereldbeeld dat een kwaadaardige elite mensen wil onderdrukken, tot slaaf wil maken of vermoorden, is waarschijnlijk op langere termijn een dreiging voor de democratische rechtsorde van Nederland. Dat staat in het rapport dat de AIVD vandaag uitbracht onder de titel: 'Anti-institutioneel-extremisme in Nederland. Een ernstige dreiging voor de democratische rechtsorde?'

De extremistische beweging draagt uit dat een 'kwaadaardige elite' bij de overheid, rechtspraak, kranten en tv-zenders, wetenschap, grote bedrijven en de politie, uit is op totale wereldcontrole.

Dit wereldbeeld, dat de AIVD narratief noemt, is feitelijk onjuist. Als een groeiende groep extremisten dat toch zegt, kunnen mensen onterecht hun vertrouwen verliezen in instituties waar onze democratische rechtsorde op is gebaseerd.

Daarmee bestaat het risico dat de democratische rechtsorde langzaam maar zeker onder druk komt te staan.

Schade aan de democratie

Sinds het begin van de coronapandemie zijn meer Nederlanders kritisch op de overheid en instituten zoals de wetenschap en journalistiek. Ook was er kritiek op de overheid door de afwikkeling van de aardbevingsschade en de toeslagenaffaire.

Kritisch kijken naar het handelen van de overheid maakt onderdeel uit van onze democratie. Het risico is echter dat mensen die dit plaatsen in het kader van anti-institutioneel extremisme, het geloof verliezen in instituties die juist die rechtsorde beschermen en ervoor zorgen dat we in vrijheid leven.

Dat kan leiden tot een parallelle samenleving waar mensen niet alleen het vertrouwen in instituties maar ook in elkaar verliezen.

Boodschap met groeipotentieel

De AIVD schat in dat circa honderdduizend mensen in meer of mindere mate geloven in het anti-institutionele gedachtegoed. Afhankelijk van het onderwerp dat past in het beeld, zoals sinds vorig jaar de oorlog in Oekraïne, haken er andere grote groepen aan.

Het 'kwaadaardige-elite-narratief' is op dit moment het meest populaire narratief onder extremistische groeperingen in Nederland.

Mogelijke dreiging van geweld op korte termijn

Hoewel de verspreiders van deze boodschap niet expliciet aanzetten tot geweld, kan dit narratief op korte termijn wel leiden tot geweld tegen de zogenaamde vertegenwoordigers van de kwaadaardige elite.

Bedreigingen tegen politici zijn fors toegenomen en ook andere personen zoals wetenschappers, journalisten, rechters en advocaten zijn bedreigd. In een enkel geval was er ook sprake van bijvoorbeeld brandstichting en vernielingen.

De AIVD sluit niet uit dat dit kan toenemen en zet in op onderzoek om deze dreiging te monitoren.

Weerbare samenleving

Het vergroten van de weerbaarheid van de samenleving tegen het anti-institutioneel narratief is essentieel. Doordat het vertrouwen in de overheid en instituties laag is en er vaak veel terechte kritiek is vanuit de samenleving, kan dit een voedingsbodem zijn voor anti-institutioneel-extremisme.

Strafrechtelijk optreden is vaak onwenselijk, omdat vrijheid van meningsuiting en demonstreren belangrijke democratische waarden zijn. Het vergroten van de weerbaarheid vraagt vooral ook om betrouwbaarheid en eerlijk communiceren van instituties.

Als het vertrouwen groter wordt, neemt de weerbaarheid van de samenleving toe.

Documenten

- Anti-institutioneel extremisme in Nederland: een ernstige dreiging voor de democratische rechtsorde?

  Deze publicatie gaat over de opkomst van anti-institutioneel extremisme in Nederland. De brede verspreiding van het wereldbeeld ...

  Publicatie | 25-05-2023

- Kamerbrief over aanbieding van publicatie: Anti-institutioneel extremisme in Nederland. Een ernstige dreiging voor de democratische rechtsorde?

  In deze kamerbrief informeert minister Bruins Slot (MinBZK) de Eerste Kamer en Tweede Kamer over de nieuwe AIVD-publicatie over ...

  Kamerstuk: Kamerbrief | 25-05-2023

- Beslisnota bij aanbieding van publicatie: Anti-institutioneel extremisme in Nederland. Een ernstige dreiging voor de democratische rechtsorde?

  In deze beslisnota informeert minister Bruins Slot (MinBZK) de Eerste Kamer en Tweede Kamer over de nieuwe AIVD-publicatie over ...

  Kamerstuk: Kamerbrief | 25-05-2023

Zie ook

- Extremisme

  Onderwerp

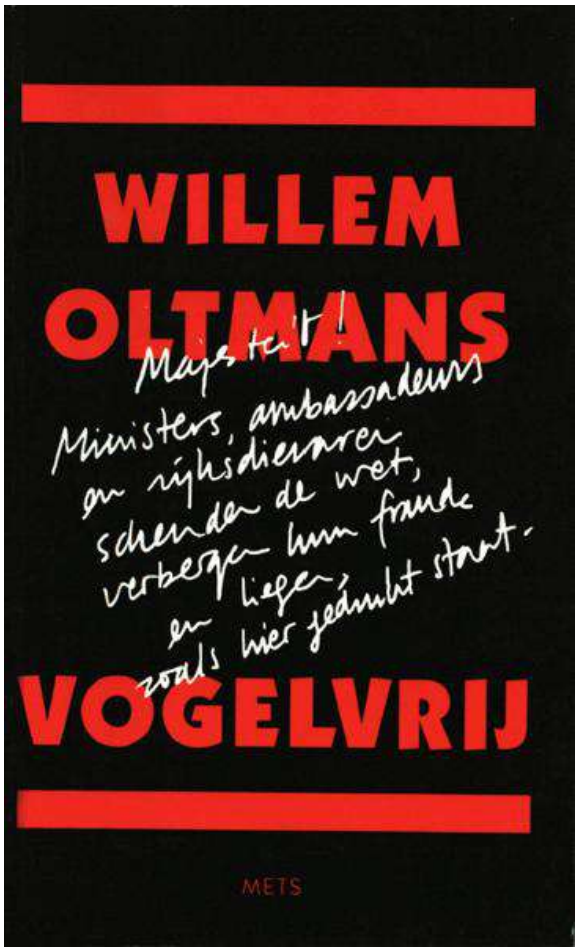

Vogelvrij
Ondertitel
Auteur
Oltmans, Willem
Boekenreeks
Uitgeverij
Jan Mets
1992

Druk
Eerste druk
Type boek
Pocket
Aantal bladzijden
144
ISBN10: 90-5330-064-3

Trouw

Klacht tegen landsadvocaat

Van een onzer verslaggevers AMSTERDAM - De staat en de advocaten die de staat vertegenwoordigen spelen geen eerlijk spel in het proces dat Willem Oltmans voert om schadevergoeding. Dat schrijven zijn raadslieden, mr. P. Nicolaï en mr. E. Pasman, in een klacht aan minister Sorgdrager van Justitie. Ze vinden dat de staat teveel invloed uitoefent op getuigen en de wettelijke regels voor getuigenverhoor schendt.

22 juni 1998, 00:00

De journalist Willem Oltmans eist voor de Haagse rechtbank 2,8 miljoen gulden schadevergoeding omdat het ministerie van buitenlandse zaken hem tientallen jaren zou hebben tegengewerkt. Om dat te bewijzen heeft hij veel getuigen opgeroepen, waaronder vorige week zelfs prinses Margriet. Onder meer naar aanleiding van haar verhoor dienden Nicolaï en Pasman hun klacht in.

De staat wordt in het proces vertegenwoordigd door mr. J. L. de Wijkerslooth en mr. D. den Hertog van het kantoor Pels, Rijcken en Droogleever, in een geval als dit kortweg 'de landsadvocaat' genoemd. Het kantoor wilde op de klachten van Nicolaï en Pasman niet ingaan.

Volgens de advocaten van Oltmans stelt de landsadvocaat “zich op het standpunt dat hij zich rechtstreeks met door Oltmans opgeroepen getuigen mag verstaan en deze ook op eigen initiatief adviezen mag geven.” Verder zeggen ze dat getuigen die buiten de rechtszaal moeten wachten tot ze aan de beurt zijn, illegaal door ambtenaren worden ingelicht over wat op de zitting gebeurt.

Op de gesloten zitting vorige week waarop prinses Margriet werd verhoord, liet zij zich bijstaan door mr. De Wijkerslooth. Nicolaï: “Ik vroeg de prinses of ze haar verklaring met deze advocaat vooraf had doorgesproken. Ze schrok. Uiteindelijk zei ze: 'Ik heb tegenover hem niet anders verklaard dan ik hier verklaard heb.' Maar de eigenlijke vraag wilde ze zelfs na tien minuten trekken niet beantwoorden.”

Een nog sterker voorbeeld vindt Nicolaï het verhoor van een hoge ambtenaar die daarbij enkele notities beloofde over te leggen. “Toen zei mr. Den Hertog: 'ik adviseer u dat niet te doen'. Toen zei ik: 'waar bemoeit u zich mee?' En hij: 'mijnheer is in dienst van de staat'. Terwijl deze ambtenaar hem niet eens als advocaat had meegenomen.”

Het beïnvloeden van getuigen van de tegenpartij is niet onwettig, maar wel in strijd met de ereregels van de advocatuur, een zaak dus voor het advocatentuchtrecht. Maar volgens de deken van het arrondissement Den Haag, jhr. mr. A. W. Beelaerts van Blokland, ligt een klacht niet voor de hand: “Volgens het tuchtrecht mag je als advocaat wel met een getuige van de tegenpartij praten als die in dienst is van je cliënt of in een nauwe relatie tot je cliënt staat. Dat lijkt me hier het geval.”

Ook voormalig advocaat en Rotterdams hoogleraar procesrecht mr. A. I .M. van Mierlo ziet het erge er niet van in. “Wie haar ook bijstaat, het blijft een verklaring van prinses Margriet, zij moet tekenen. En als een getuige van een advocaat geen aantekeningen mag afgeven, zou ikzelf die getuige helemaal doorzagen over wat daar dan in staat. Laat ik het zo zeggen: ik geloof dat Nicolaï betere middelen ter beschikking staan dan een klachtbrief naar de minister van Justitie.”

Anders ligt het met het vertellen aan getuigen die buiten de zaal op hun beurt wachten over wat hun voorganger zegt. Van Mierlo: “Als werkelijk ambtenaren daarbij als postbodes optreden, dan staat dat op gespannen voet met het Wetboek van burgerlijke rechtsvordering, artikel 205. Dat artikel zegt dat iedereen buiten aanwezigheid van zijn medeverschenenen moet getuigen. Daar staat overigens geen straf op. En je moet het die ambtenaar verwijten, niet de landsadvocaat. Al zou het hem wel moeten opvallen.”

Niettemin levert dit doorbrieven volgens Nicolaï pijnlijke taferelen op: “Wij zagen een ambtenaar steeds naar buiten gaan. Toen heb ik een kantoorgenoot op de gang gezet. Even later kon ik een getuige die net was beëdigd als eerste vragen: is u zojuist verteld wat de vorige getuige heeft verklaard? Daarop werd er hevig gestotterd, maar uiteindelijk 'ja' gezegd. Dat vond de rechter-commissaris wel 'merkwaardig'.”

De minister van justitie heeft de taak algemeen te zorgen dat de rechtsbedeling ---------
behoorlijk kan functioneren. Men spreekt wel van apparaatzorg. Verder te denken valt
(gezien de aard en de opstelling door de Nederlandse Staat (de goodwill-belangen), ---
dat de Staat de status quo zal handhaven zo lang enigszins mogelijk is, en zich ---------
daarom om die reden van geen enkele Wet, Verdrag rekenschap en verantwoording --
zal geven. ----------
De geconstateerde feiten. Op datum zeventien augustus tweeduizend vijf is het -------

fragment afschrift akte rectificatie 21 juni 2007

Oltmans

Oltmans is vanaf het begin van zijn loopbaan gedwarsboomd door de minister van Buitenlandse Zaken, het ambtenarenapparaat en het corps diplomatique. Op alle mogelijke manieren heeft de regering geprobeerd hem de mond te snoeren.

Bron: dbnl.org

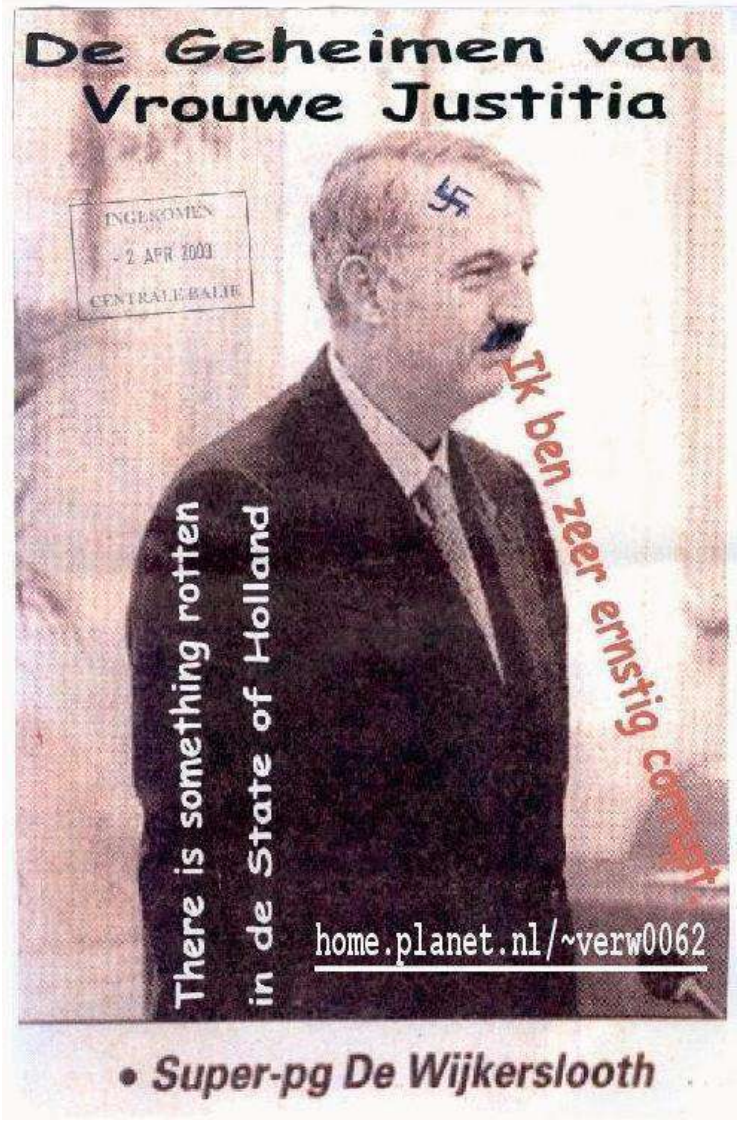

https://www.sdnl.nl/de-werd/images/aanzichtkaart.jpg

De Wijkerslooth naar Universiteit Leiden
Persbericht Universiteit Leiden

Jhr. mr. J.L. de Wijkerslooth de Weerdesteijn is in 2005 benoemd tot fulltime hoogleraar straf- en strafprocesrecht aan de juridische faculteit van de Universiteit Leiden. De Wijkerslooth (58) was voorzitter van het College van Procureurs-Generaal. Voordien was hij landsadvocaat bij het kantoor Pels Rijcken & Droogleever Fortuyn.

7 februari 2005

Fred Spijkers defensie klokkenluider

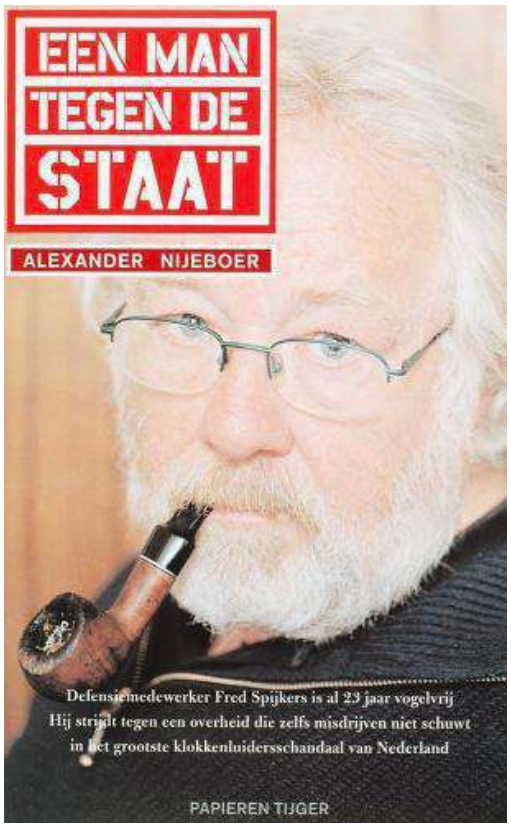

Auteur: Alexander Nijeboer
Papieren Tijger

- Jaar: 2006
- Blz.: 344 pagina's

managementboek.nl

Met recht discriminatie bestrijden

C.C. de Fey, A. Kellermann, Jackie Nieuwboer

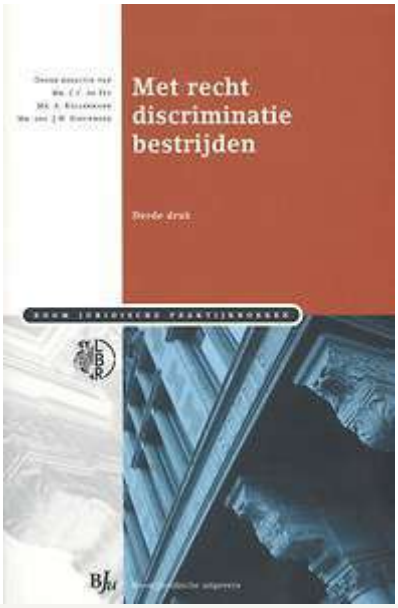

Nederlandstalig | **Ingenaaid, 292 blz.**
Boom Juridische Uitgevers | 3e druk, 2004 | EAN: 9789054544272

Samenvatting

Rubriek: Juridisch
Serie: Boom Juridische praktijkboeken
Trefwoorden: Discriminatie, Gelijke behandeling, Internationaal recht

Met recht discriminatie bestrijden is een juridische handleiding voor diegenen die in hun werkpraktijk, door studie of onderzoek in aanraking komen met discriminatie op grond van ras en nationaliteit. Aan de hand van (inter)nationale wet- en regelgeving en jurisprudentie biedt de handleiding inzicht in en instrumenten voor de juridische bestrijding van discriminatie.

In het boek is een algemeen deel opgenomen waarin begrippen en definities alsmede verhandelingen over internationaal recht en grondrechten aan de orde komen. Daarnaast wordt ingegaan op discriminatiebestrijding vanuit de verschillende rechtsgebieden: strafrecht, bestuursrecht, civiel recht en Europees recht. Een apart hoofdstuk is gewijd aan de Algemene wet gelijke behandeling (Awgb). Ten slotte kent het boek een thematische invalshoek. Voor verschillende maatschappelijke terreinen - consumentenrecht, arbeid, onderwijs, woningmarkt, racistisch optreden van extreem-rechtse groeperingen - worden de diverse uitingen van discriminatie beschreven en wordt aangegeven welke juridische instrumenten voorhanden zijn ter bestrijding daarvan.

Inhoudsopgave

Lijst van afkortingen

1. Inleiding
2. Begrippen en definities
3. Internationaal recht
4. Grondrechten
5. Strafrecht

TRIBUNAL DE JUSTICIA DE LAS COMUNIDADES EUROPEAS
SOUDNÍ DVŮR EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ
DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABERS DOMSTOL
GERICHTSHOF DER EUROPÄISCHEN GEMEINSCHAFTEN
EUROOPA ÜHENDUSTE KOHUS
ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ
COURT OF JUSTICE OF THE EUROPEAN COMMUNITIES
COUR DE JUSTICE DES COMMUNAUTÉS EUROPÉENNES
CÚIRT BHREITHIÚNAIS NA gCÓMHPHOBAL EORPACH
CORTE DI GIUSTIZIA DELLE COMUNITÀ EUROPEE
EIROPAS KOPIENU TIESA

CVRIA
LUXEMBOURG

EUROPOS BENDRIJŲ TEISINGUMO TEISMAS
EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK BÍRÓSÁGA
IL-QORTI TAL-ĠUSTIZZJA TAL-KOMUNITAJIET EWROPEJ
HOF VAN JUSTITIE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN
TRYBUNAŁ SPRAWIEDLIWOŚCI WSPÓLNOT EUROPEJSKICH
TRIBUNAL DE JUSTIÇA DAS COMUNIDADES EUROPEIAS
SÚDNY DVOR EURÓPSKYCH SPOLOČENSTIEV
SODIŠČE EVROPSKIH SKUPNOSTI
EUROOPAN YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN
EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS DOMSTOL

Pers en Voorlichting

INFORMATIE VOOR DE PERS nr. 86/04/NL

25 oktober 2004

DE TENTOONSTELLING "ANNE FRANK – EEN GESCHIEDENIS VOOR VANDAAG" BIJ HET HOF VAN JUSTITIE

In het kader van het Nederlandse voorzitterschap van de Europese Unie heeft Vassilios Skouris, President van het Hof, in aanwezigheid van Piet Hein Donner, Minister van Justitie van Nederland, de tentoonstelling geopend.

Vassilios Skouris, President van het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen, heeft heden in aanwezigheid van Piet Hein Donner, Minister van Justitie van Nederland, de tentoonstelling "Anne Frank – een geschiedenis voor vandaag" geopend.

Deze rondreizende tentoonstelling, die volgt op de tentoonstelling "De wereld van Anne Frank", heeft al meer dan 10 miljoen bezoekers getrokken in 60 verschillende landen.

De tentoonstelling wil ons tot nadenken stemmen over het belang van begrippen als tolerantie, mensenrechten en democratie in de wereld van vandaag.

***

De tentoonstelling duurt tot en met 10 november 2004.

Beschikbare talen: FR, NL

Deze informatie voor de pers is tevens te vinden op de internetpagina van het Hof
http://curia.eu.int/nl/actu/communiques/index.htm

Voor nadere informatie wende men zich tot de heer Stefaan Van der Jeught
Tel: (00352) 4303 2170 Fax: (00352) 4303 3656

Door Karel de W.
Het plaatsen van hakenkruizen en SS-tekens op afbeeldingen van ministers,nationale Ombudsman in combinatie met schelden. De dader kan gebruik hebben gemaakt van programma's zoals o .a. photoshop.Naast het op internet verspreiden van de afbeeldingen,zijn ook afbeeldingen van Donner als Adolf Hitler via e-mail internationaal verspreid**.**

De Wijkerslooth “Twee Vandaag TV” (26 november 2003) : “Ik ben hiermee bekend,samen met minister van justitie Donner,maar dat laat Ik nu maar zo!”.

(proefschrift) universiteit Leiden:

Prof.mr. J.L. de Wijkerslooth was nadien betrokken in de promotiecommissie van het proefschrift van Caspar van Woensel in 2007,ter verkrijging van de graad van Doctor aan de Universiteit van Leiden. Het proefschift is in boekvorm uitgebracht.Titel: “Merk,God en Verbod” Auteur: Caspar van Woensel ISBN: 9789086920105.

“Met recht discriminatie bestrijden” boekwerk

‘Met recht discriminatie bestrijden’ is een praktische handleiding voor diegenen die in hun werkpraktijk, door studie of onderzoek in aanraking komen met rassendiscriminatie. Aan de hand van (inter)nationale wet- en regelgeving en jurisprudentie biedt deze handleiding inzicht in en instrumenten voor de juridische bestrijding van rassendiscriminatie.De handleiding komt uit de expertise en jarenlange ervaring van het Landelijk Bureau ter bestrijding van Rassendiscriminatie (LBR, nu Art.1).'Met recht discriminatie bestrijden' wordt uitgegeven door Boom Juridische uitgevers, Den Haag, 2004, ISBN 90-5454-427-9, 292 pagina's, uitgave Boom Juridische uitgevers.'Met recht discriminatie bestrijden'.

Toespraak | 29-03-2004 | Den Haag, Minister Donner
Toespraak van minister Donner van Justitie bij de ontvangst van het boek: 'Met Recht Discriminatie Bestrijden' , 22 maart 2004 op het Ministerie van Justitie te Den Haag.

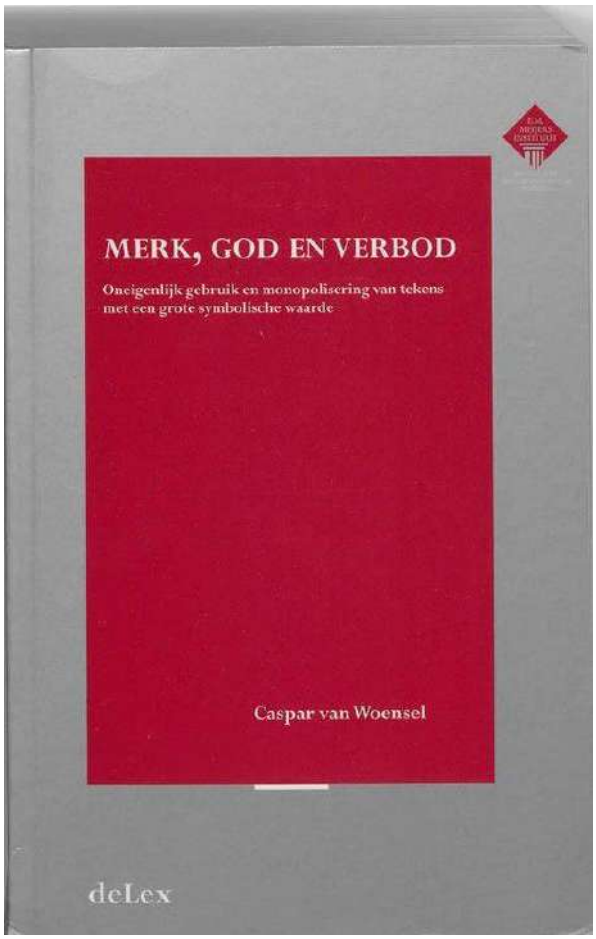

Caspar van Woensel

"Merk, God en verbod"

Oneigenlijk gebruik en monopolisering van tekens met een grote symbolische waarde

Ministers overwegen stappen tegen Pepijn van Houwelingen (FvD) om nazi-tweet

Ministers Ernst Kuipers (Volksgezondheid) en Karien van Gennip (Sociale Zaken) beraden zich op stappen tegen FvD-Kamerlid Pepijn van Houwelingen omdat hij op Twitter een gefotoshopte afbeelding van hen heeft geplaatst met een nazivlag. Zij noemen de associatie met het naziregime 'stuitend'.

Politieke redactie 25-09-22,

'Het is een nieuw dieptepunt in de bejegening van bestuurders en politici. Daarom beraden wij ons op verdere stappen', schrijft Kuipers op Twitter over de foto. Van Gennip heeft hetzelfde bericht gelijktijdig getweet.

De bewuste tweet van Van Houwelingen is al verwijderd. Het was een bewerkte afbeelding van minister Kuipers die samen met Van Gennip een vlag hijst. Zij hadden die foto afgelopen week gedeeld omdat op de vlag de duurzaamheidsdoelen van de Verenigde Naties staan. In zijn tweet zette Van Houwelingen daarnaast een foto waarin dat doek is vervangen door een nazivlag. 'De façade en de werkelijkheid', was de begeleidende tekst.

D66-fractievoorzitter Jan Paternotte noemde de fotoshop al 'wanstaltig' en zei zondag een klacht in te dienen bij de Tweede Kamer voor het schenden van gedragsregels. 'Nota bene net nu het Joods Nieuwjaar wordt gevierd', schreef Paternotte in een reactie. Volgens hem staat in de regels dat een Kamerlid geen gedrag mag vertonen dat het gezag of de waardigheid van de Kamer ernstig schaadt. Paternotte vindt dat Van Houwelingen hiermee de veiligheid van beide ministers in gevaar brengt. Het gebruik van een nazivlag noemt hij 'niets minder dan een grove belediging van de diepe pijn van de nabestaanden van de Holocaust'.

De actie van Van Houwelingen mag niet ongestraft blijven, vindt Paternotte. Daarom dient hij een klacht in bij het College van onderzoek integriteit van de Tweede Kamer. "We moeten een grens blijven trekken, keer op keer."

Bron: ad.nl

25 september 2022

De Telegraaf

Van Houwelingen (FvD) krijgt 450 euro boete vanwege nazivlag op Twitter

06 apr. 2023 **in BINNENLAND**

DEN HAAG - Kamerlid Pepijn van Houwelingen van Forum voor Democratie heeft van het Openbaar Ministerie een boete van 450 euro gekregen wegens belediging. Het Kamerlid had in september een bewerkte afbeelding geplaatst op Twitter waarop twee ministers stonden met een nazivlag. De ministers Ernst Kuipers (Volksgezondheid) en Karien van Gennip (Sociale Zaken) deden aangifte daarvan.

Het Kamerlid plaatste een bewerkte foto, waarop Kuipers en Van Gennip een vlag hesen met de duurzaamheidsdoelen van de Verenigde Naties op het gebouw dat hun ministeries delen. Op de bewerkte foto was een hakenkruisvlag te zien. De ministers noemden de gefotoshopte afbeelding „stuitend” en „een nieuw dieptepunt in de bejegening van bestuurders en politici.”

OM start strafrechtelijk onderzoek tegen FVD’er Pepijn van Houwelingen vanwege nazivlag op Twitter

’Onnodig grievend’

De Rijksrecherche heeft het Kamerlid op 9 januari 2023 gehoord. Het OM komt tot de conclusie dat er sprake is van belediging. Politici moeten veel ruimte krijgen om in het maatschappelijk debat hun mening te geven, overweegt het OM. „Echter, in de tweede tweet met de bewerkte foto werden beide ministers neergezet als nazi’s. Dat is ’onnodig grievend’ en daarmee een belediging volgens het Wetboek van Strafrecht”, liet het OM donderdag weten.

Het OM vindt dat Van Houwelingen zijn kritiek ook op een andere wijze had kunnen formuleren, zoals hij al in een eerdere tweet had gedaan. Politici hebben een grote verantwoordelijkheid in het maatschappelijk debat en Van Houwelingen heeft op Twitter een groot aantal volgers, redeneert het OM.

Van Houwelingen heeft de tweet verwijderd en stelde dat hij Kuipers „op geen enkele wijze” met het nazisme heeft vergeleken, maar dat de vergelijking de vlag met de VN-doelen betrof. Van Houwelingen kan verzet aantekenen tegen de oplegging van de boete. Dan komt de zaak alsnog voor de rechter.

Op zijn wekelijkse persconferentie zei premier Mark Rutte dat hij de actie van Van Houwelingen „totáál onsmakelijk” vond. „De reactie van mijn collega’s daarop had ook de volle ondersteuning.” Het ligt dan ook in de lijn der verwachting dat het kabinet nog eens een gang naar de rechter maakt, mocht een dergelijk geval zich weer voordoen. Verder had de premier er „geen woorden voor.”

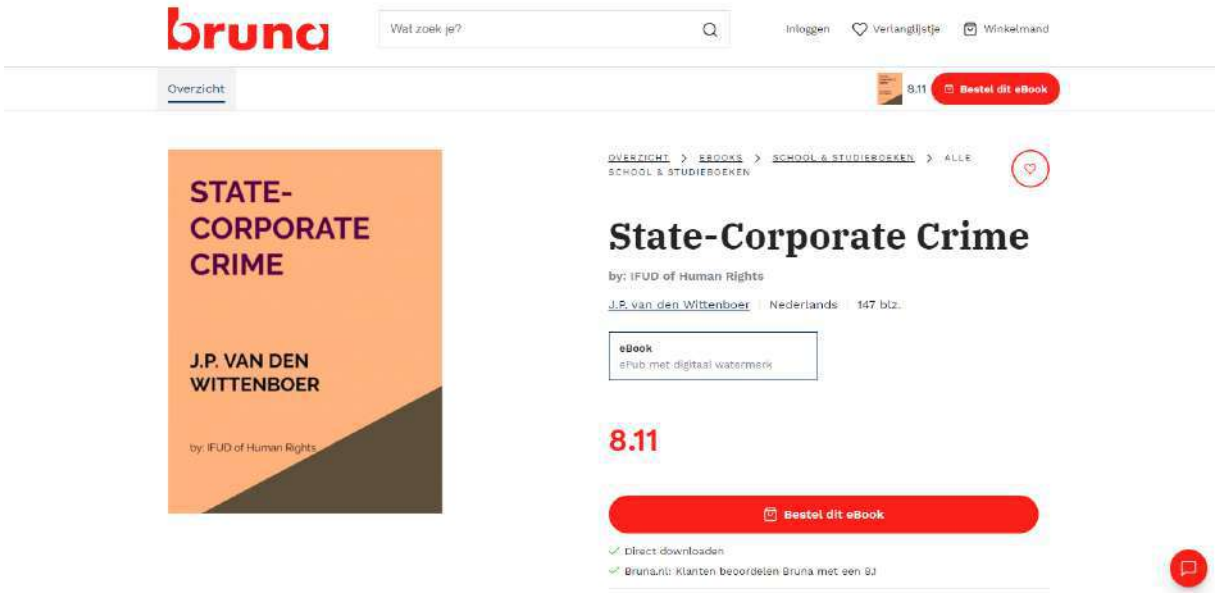

Gratis pdf:

https://archive.org/details/state-corporate-crime_20221018

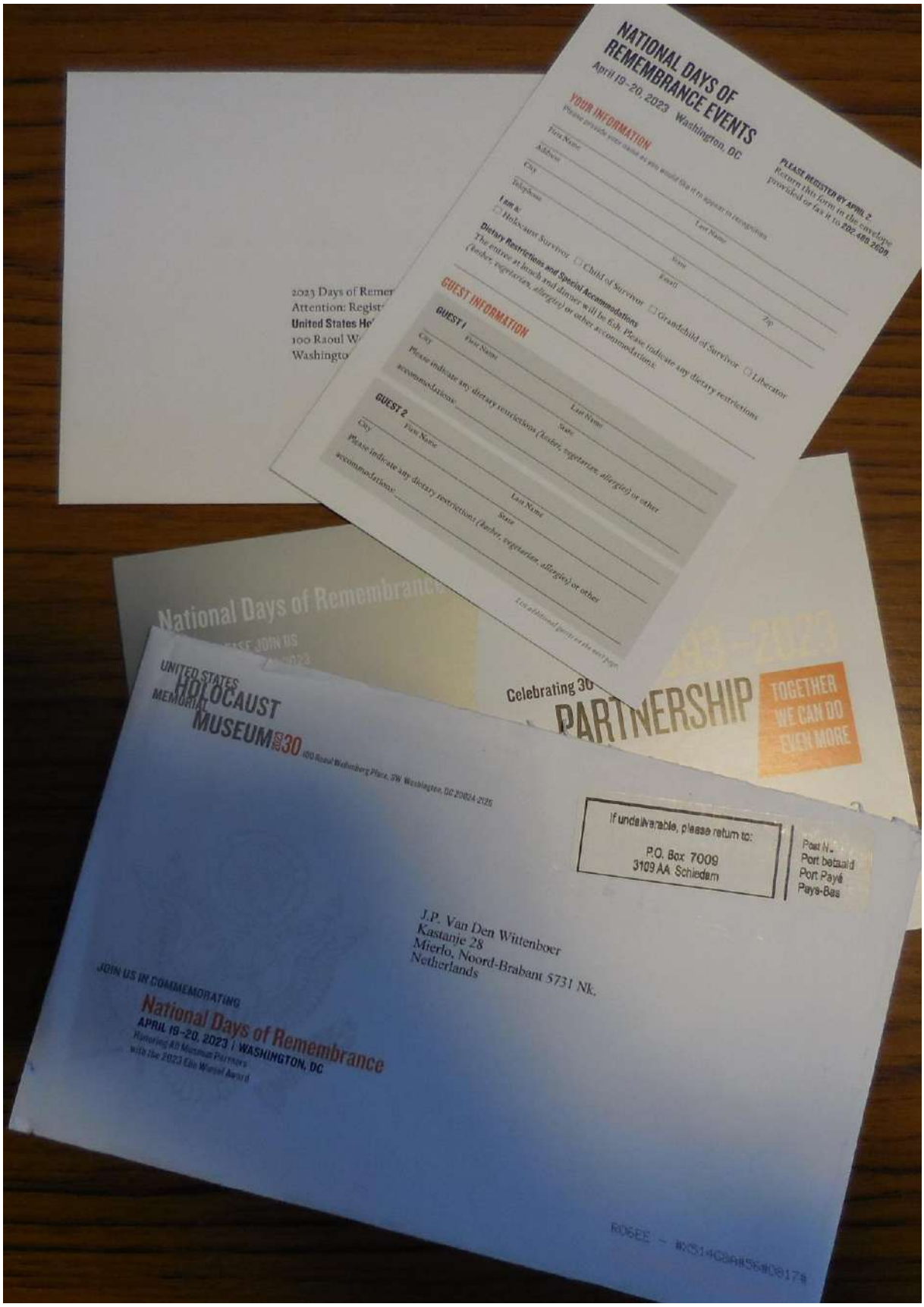
NATIONAL DAYS OF REMEMBRANCE EVENTS
April 19–20, 2023 · Washington, DC
YOUR INFORMATION
GUEST INFORMATION
GUEST 1
GUEST 2
National Days of Remembrance
Celebrating 30
PARTNERSHIP
TOGETHER WE CAN DO EVEN MORE
UNITED STATES HOLOCAUST MEMORIAL MUSEUM
100 Raoul Wallenberg Place, SW Washington, DC 20024-2126
If undeliverable, please return to:
P.O. Box 7009
3109 AA Schiedam
J.P. Van Den Wittenboer
Kastanie 28
Mierlo, Noord-Brabant 5731 Nk.
Netherlands
JOIN US IN COMMEMORATING
National Days of Remembrance
APRIL 19–20, 2023 | WASHINGTON, DC

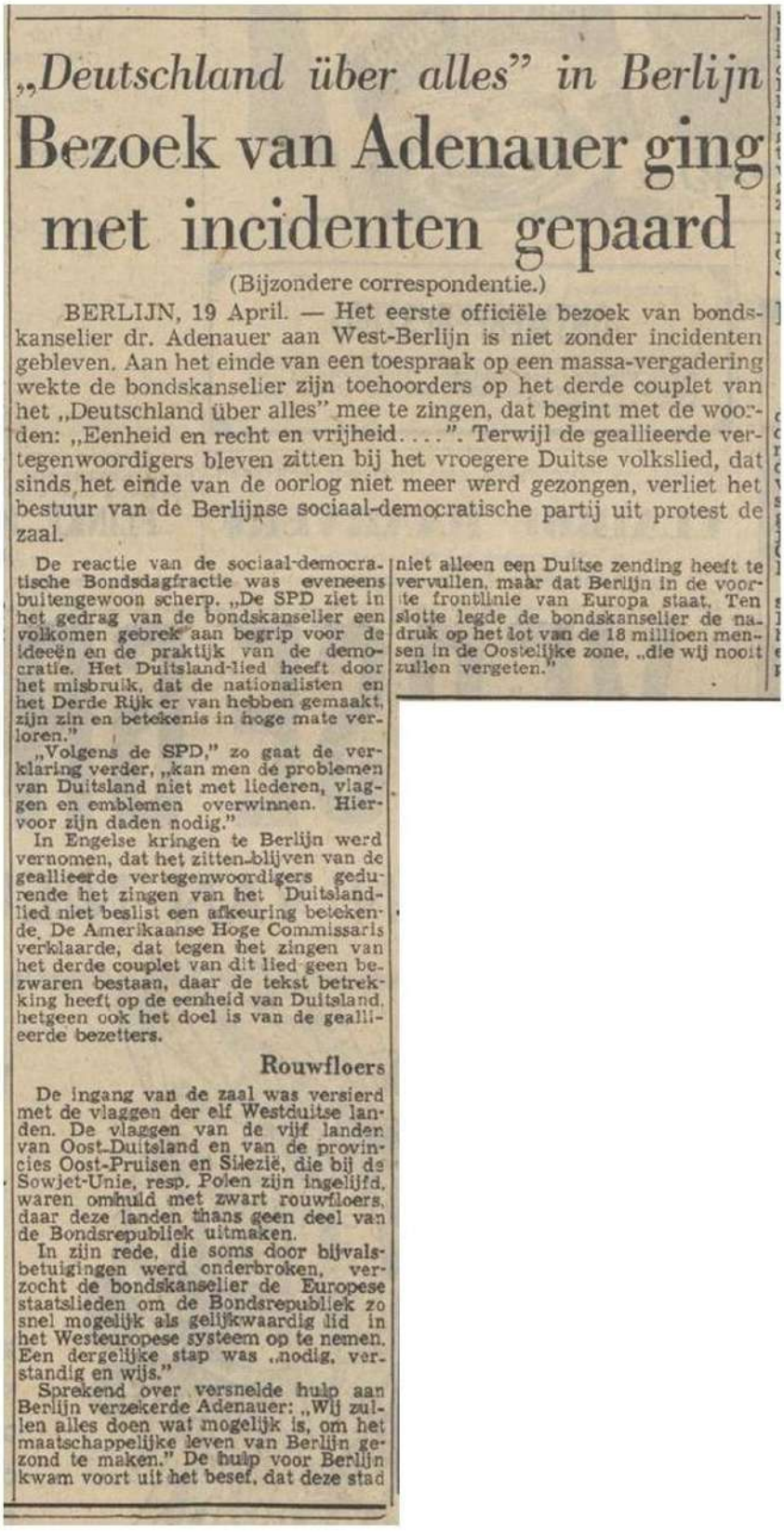

„Deutschland über alles" in Berlijn

Bezoek van Adenauer ging met incidenten gepaard

(Bijzondere correspondentie.)

BERLIJN, 19 April. — Het eerste officiële bezoek van bondskanselier dr. Adenauer aan West-Berlijn is niet zonder incidenten gebleven. Aan het einde van een toespraak op een massa-vergadering wekte de bondskanselier zijn toehoorders op het derde couplet van het „Deutschland über alles" mee te zingen, dat begint met de woorden: „Eenheid en recht en vrijheid. . . .". Terwijl de geallieerde vertegenwoordigers bleven zitten bij het vroegere Duitse volkslied, dat sinds het einde van de oorlog niet meer werd gezongen, verliet het bestuur van de Berlijnse sociaal-democratische partij uit protest de zaal.

De reactie van de sociaal-democratische Bondsdagfractie was eveneens buitengewoon scherp. „De SPD ziet in het gedrag van de bondskanselier een volkomen gebrek aan begrip voor de ideeën en de praktijk van de democratie. Het Duitsland-lied heeft door het misbruik, dat de nationalisten en het Derde Rijk er van hebben gemaakt, zijn zin en betekenis in hoge mate verloren."

„Volgens de SPD," zo gaat de verklaring verder, „kan men de problemen van Duitsland niet met liederen, vlaggen en emblemen overwinnen. Hiervoor zijn daden nodig."

In Engelse kringen te Berlijn werd vernomen, dat het zitten-blijven van de geallieerde vertegenwoordigers gedurende het zingen van het Duitsland-lied niet beslist een afkeuring betekende. De Amerikaanse Hoge Commissaris verklaarde, dat tegen het zingen van het derde couplet van dit lied geen bezwaren bestaan, daar de tekst betrekking heeft op de eenheid van Duitsland, hetgeen ook het doel is van de geallieerde bezetters.

Rouwfloers

De ingang van de zaal was versierd met de vlaggen der elf Westduitse landen. De vlaggen van de vijf landen van Oost-Duitsland en van de provincies Oost-Pruisen en Silezië, die bij de Sowjet-Unie, resp. Polen zijn ingelijfd, waren omhuld met zwart rouwfloers, daar deze landen thans geen deel van de Bondsrepubliek uitmaken.

In zijn rede, die soms door bijvalsbetuigingen werd onderbroken, verzocht de bondskanselier de Europese staatslieden om de Bondsrepubliek zo snel mogelijk als gelijkwaardig lid in het Westeuropese systeem op te nemen. Een dergelijke stap was „nodig, verstandig en wijs."

Sprekend over versnelde hulp aan Berlijn verzekerde Adenauer: „Wij zullen alles doen wat mogelijk is, om het maatschappelijke leven van Berlijn gezond te maken." De hulp voor Berlijn kwam voort uit het besef, dat deze stad niet alleen een Duitse zending heeft te vervullen, maar dat Berlijn in de voorste frontlinie van Europa staat. Ten slotte legde de bondskanselier de nadruk op het lot van de 18 millioen mensen in de Oostelijke zone, „die wij nooit zullen vergeten."

Bron: HET PAROOL

[woensdag 19 april 1950]

Concerns about museum's role in diplomatic affairs

States Holocaust Memorial Museum caught in the quagmire of entangled political agenda. Despite the ongoing efforts of survivors and scholars to objectively discuss the events surrounding the Holocaust, the ongoing debate remains over the political agenda. This moral quagmire has sullied the reputation of the United States Holocaust Memorial Museum in Washington, D.C.

Zorgen over rol museum in diplomatieke zaken

Het Verenigde Staten Holocaust Memorial Museum USHMM zit gevangen in het moeras van verstrikte politieke agenda. Ondanks de voortdurende inspanningen van overlevenden en wetenschappers om de gebeurtenissen rond de Holocaust objectief te bespreken, blijft het debat over de politieke agenda voortduren. Dit morele moeras heeft de reputatie van het United States Holocaust Memorial Museum in Washington D.C. bezoedeld.

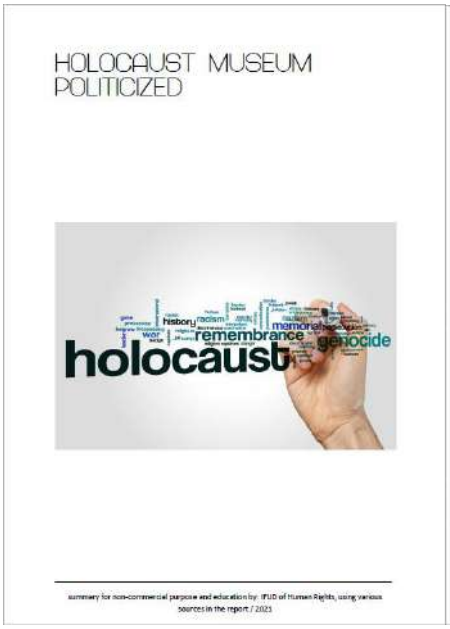

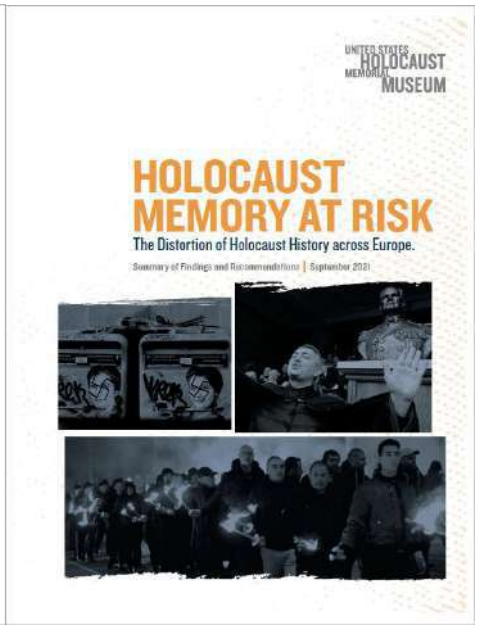

https://archive.org/details/holocaust-museum-politicized

https://archive.org/details/holocaust-memory-at-risk

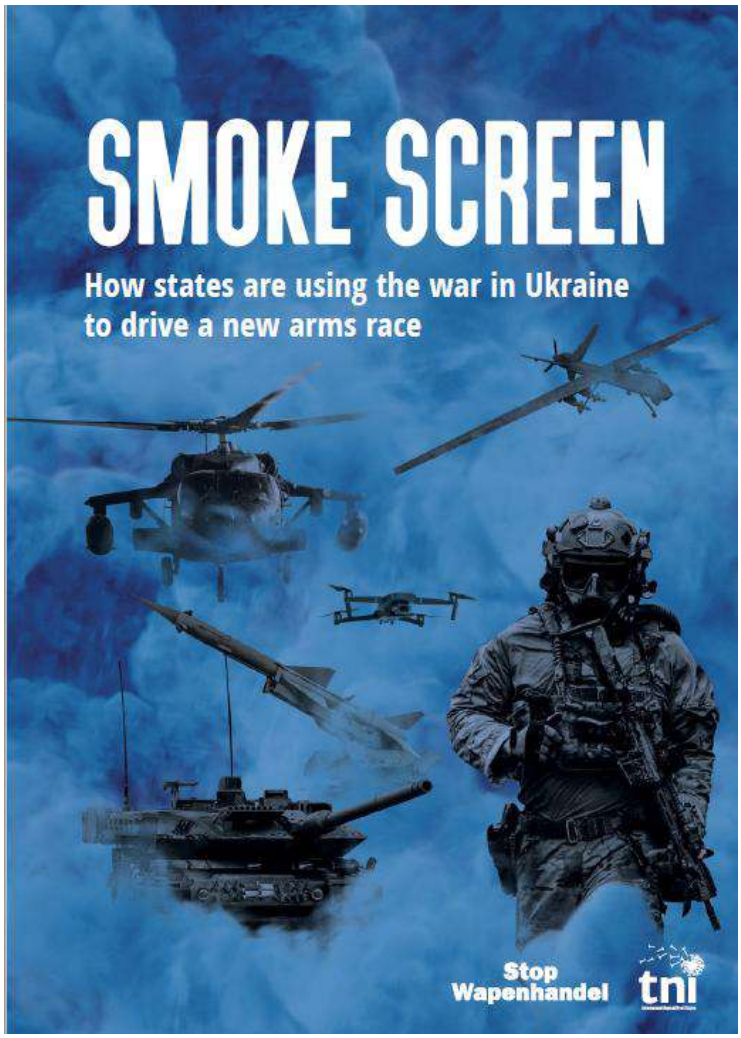

AUTHORS: Mark Akkerman, Niamh Ní Bhriain, Josephine Valeske
EDITOR: Deborah Eade
DESIGN: Evan Clayburg
ACKNOWLEDGMENTS: Susan Medeiros for her thoughtful feedback on the title
Published by Stop Wapenhandel and the Transnational Institute
Amsterdam, November 2022

Sinds de grootschalige Russische invasie van Oekraïne in februari 2022 hebben westerse regeringen ongekende financiële steun toegezegd aan het militarisme, waarbij ze de dreiging die uitgaat van de oorlog als rechtvaardiging aanvoeren. Politieke leiders hebben deze reactie herhaaldelijk als redelijk, evenredig en noodzakelijk beschouwd om de oorlogsinspanningen van Oekraïne te ondersteunen en Rusland ervan te weerhouden verder naar het westen op te trekken.

Hoewel er nu een oorlog voor de deur van West-Europa woedt, is de trend naar militarisme niet begonnen als gevolg van de oorlog in Oekraïne, hoewel hij erdoor is verergerd. De wereldwijde militaire uitgaven waren al op een recordhoogte toen het Stockholm International Peace Research Institute (SIPRI) onthulde dat het in 2021 de 2,1 biljoen dollar overschreed. Jaar na jaar hebben regeringen de militaire uitgaven verhoogd en het overheidsbeleid geïntensiveerd dat afhankelijk is van securitisatie en militaire middelen om politieke en sociale onvrede en onrust aan te pakken. De landen die in dit onderzoek worden besproken, waarvan de overgrote meerderheid NAVO-lid is, hebben hun militaire budgetten jarenlang gestaag verhoogd en hun collectieve militaire kracht is enorm superieur aan die van andere grote militaire machten, inclusief rivaliserende naties. Zelfs vóór de Russische invasie van Oekraïne in 2022 waren de gecombineerde militaire uitgaven van de NAVO-leden meer dan 17 keer die van Rusland en ongeveer vier keer die van China - een feit dat Rusland er niet van weerhield Oekraïne binnen te vallen. Naast het sturen van wapens naar Oekraïne, hebben staten de oorlog tegelijkertijd gebruikt als een rookgordijn om het aanvullen, uitbreiden en moderniseren van hun eigen wapenvoorraden te rechtvaardigen en om bestaandewapenhandelregels te buigen en te hervormen. Dit leidt tot ongebreideld militarisme en een nieuwe wapenwedloop. De grondgedachte die wordt gebruikt om verhoogde militaire uitgaven en het aanleggen van wapenvoorraden te rechtvaardigen, is dat dit nodig is om de defensiecapaciteit te vergroten, wat ons op zijn beurt veiliger maakt. Het gaat volledig voorbij aan het feit dat westerse landen al extreem overbewapend zijn. Als we de bewering dat militarisme ons veiliger maakt in twijfel trekken, zullen we ontdekken dat het veel waarschijnlijker is dat het spanning en angst aanwakkert, instabiliteit en onveiligheid veroorzaakt, gewapende conflicten uitlokt en verlengt, en huidige en toekomstige oorlogen aanwakkert.

Stop Wapenhandel en het Transnational Institute

2022

Machine Translated by Google

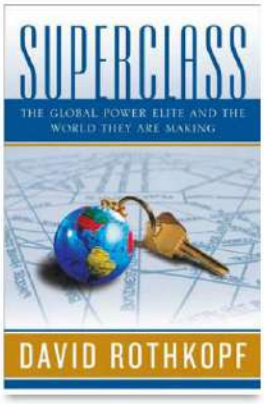

Superklasse: The Global Machtselite en de wereld Zij maken

DAVID ROTHKOPF

Rothkopf neemt ons mee van de directiekamers van Amerika's machtigste bedrijven naar een dinerbijeenkomst met de meest beruchte oligarch van Rusland, van de geheime vergaderingen van de Trilaterale Commissie en de Boheemse Grove naar China's parvenu Boao Forum voor Azië. weinig over, ook al heeft het een diepgaande invloed op ons dagelijks leven.

Gepubliceerd op 24 maart 2008 door Farrar

Bronnen Afdrukpagina

Gerelateerde onderwerpen Verenigde Staten

BINNEN HET NETWERK VAN BEDRIJFS-, OVERHEIDS-, MILITAIRE EN CULTURELE ELITES

WIE MACHT IN HET MONDIALE TIJDPERK OPNIEUW DEFINIEERT.

Elk van hen is er één op een miljoen. Het zijn er zesduizend op een planeet van zes miljard. Ze leiden onze regeringen, onze grootste bedrijven, de krachtpatsers van internationale? nanciering, de media, wereldreligies en, vanuit de schaduw, de gevaarlijkste ter wereld criminele en terroristische organisaties. Zij zijn de wereldwijde superklasse en geven vorm aan de geschiedenis van onze tijd.

De superklasse van vandaag heeft ongekende niveaus van rijkdom en macht bereikt. Zij hebben sneller geglobaliseerd dan welke andere groep dan ook. Maar hebben ze meer met elkaar gemeen dan met hun eigen landgenoten, zoals nationalistische critici beweren? Zij controleren globalisering meer dan wie dan ook. Maar heeft hun invloed de groeiende economische en sociale ongelijkheid die de wereld verdeelt gevoed? Wat gebeurt er achter vergaderingen achter gesloten deuren in Davos of aan boord van zakenvliegtuigen op 41.000 voet? Is het samenzwering of samenwerking? Overeenkomst zelfgenoegzaamheid maken of ijdele verwennerij? Wat betekent de opkomst van Azië en Latijns-Amerika voor de conventionele wijsheid die ons lot bepaalt? Wie bepaalt de regels voor een groep die opereert buiten de nationale wetten?

Getrokken uit tal van exclusieve interviews en uitgebreide originele rapportage, Superclass beantwoordt al deze vragen en meer. Neemt ons mee van de directiekamers van de machtigste bedrijven van Amerika naar een dinerbijeenkomst met de meest beruchte oligarch van Rusland, van de geheime vergaderingen van de Trilaterale Commissie en de Boheemse Grove naar China's beginnende Boao Forum voor Azië, trekt David Rothkopf het gordijn open voor een bevoorrechte samenleving waar de meesten van ons weinig vanaf weten, ook al heeft het grote gevolgen voor onze dagelijks leven. Dit is het eerste diepgaande onderzoek naar de verbindingen tussen de wereldwijde gemeenschappen van leiders die aan het roer staan van elke grote onderneming op de planeet en

Machine Translated by Google

die zijn grootste rijkdom beheersen. En het is een ongekend onderzoek naar de trends binnen de superklasse, die onze politiek, onze instellingen en de vorm van de wereld waarin we leven.

Over de auteur

David Rothkopf is een gastonderzoeker aan de Carnegie Endowment, hij heeft Running the World: The Inside Story of the NSC and the Architects of American Power geschreven, talloze artikelen gepubliceerd over de rol van Amerika in de wereld en leiding gegeven aan de inspanningen van de Carnegie Economic Strategy Roundtable. Hij is ook president en CEO van Garten Rothkopf, een internationaal adviesbureau gespecialiseerd in investeringen in opkomende markten en risico's management gerelateerde diensten. Voorheen was Rothkopf oprichter, voorzitter en CEO van Intellibridge, een bedrijf dat open-source inlichtingen- en adviesdiensten aanbiedt op het gebied van internationale kwesties, na twee jaar als algemeen directeur van Kissinger Associates te hebben gediend. Rothkopf diende ook als plaatsvervangend onderminister van handel voor internationaal handelsbeleid in de Clinton administratie.

Lof voor deze publicatie

"(A) fascinerend boek... een veldgids voor 's werelds meest elitaire burgers."
-Tijd tijdschrift

“Of je het nu leuk vindt of niet, er is geen manier om de enorme, onevenredige, concentratie van macht en rijkdom in de handen van een relatief klein aantal mensen in de wereld van vandaag. David Rothkopf heeft levendig beschreven wie ze zijn en hoe ze werken en interactie, in zijn waardevolle (en vaak verontrustende) nieuwe boek.”
—Richard Holbrooke, voormalig Amerikaans ambassadeur bij de Verenigde Naties

“Nee, er heerst geen grote samenzwering in de wereld. Maar volgens het boek van Rothkopf komt een kleine maar diverse wereldelite, een Superklasse, in de buurt. Zijn fijngeslepen proza neemt de lezer mee op een vreugdevolle, vermakelijke en erudiete ravotten over de hele wereld op zoek naar die klasse.”
—Alan Blinder, voormalig vice-voorzitter van de Federal Reserve Bank van de Verenigde Staten

"Dankzij Rothkopf's speciale mix van analyse, directe interactie met zijn onderwerpen en levendig schrijven, is dit een must-read boek voor mensen die geïnteresseerd zijn in het begrijpen van het ontstaan van leiderschap in de nieuwe wereldeconomie."
—Ernesto Zedillo, directeur van het Yale Center for the Study of Globalization en voormalig president van Mexico

“David Rothkopf heeft een fantastisch boek geschreven over de mensen die momenteel een historische verschuiving van de economische en politieke macht in de wereld doorvoeren en over hoe ze dat doen en waarom. Als je wilt weten hoe je keuzes worden bepaald en de omstandigheden van je leven worden bepaald, moet je dit boek lezen.”
—Clyde Prestowitz, voorzitter van het Economic Strategy Institute en auteur van Three Billion Nieuwe kapitalisten

“De activiteiten van een groeiende kosmopolitische elite hebben ingrijpende gevolgen. Ze kunnen zeer wenselijk zijn wanneer ze internationale samenwerking bevorderen of problematischer wanneer de belangen van de elites afwijken van die van hun burgers. De superklasse van David Rothkopf

Machine Translated by Google

onderzoekt vakkundig deze kwesties en nog veel meer en zou door alle betrokkenen moeten worden gelezen met de internationale economie en het evoluerende mondiale systeem."

—Lawrence Summers, voormalig minister van Financiën van de VS

"Superclass is een tijdige en gedetailleerde analyse van de onevenredige macht en dus verantwoordelijkheid van een ongelooflijk kleine groep individuen: de wereldwijde machtselites wiens sterkste loyaliteit niet met hun land maar met elkaar is. Het begrijpen van de implicaties van deze verschuiving voorbij de natiestaat is van groot belang en Rothkopf heeft een belangrijke eerste stap gezet."

—Bob Wright, vice-voorzitter van General Electric en voormalig president en CEO van NBC Universeel

"Een vermakelijke en goed onderzochte taxonomie van de rijken en machtigen die het buitenlands beleid en de zakenwereld vormgeven in onze geglobaliseerde wereld. Rothkopf vertelt ons het verhaal achter Davos Man."

—Joseph E. Stiglitz, Nobelprijswinnaar voor economie en auteur van Making Globalization Werk en globalisering en zijn onvrede

"Een meesterlijk portret van de mondiale elite van deze eeuw: wie ze zijn, hoe ze de wereld besturen en waarom je je zorgen moet maken over de toenemende concentratie van invloed, rijkdom en macht die ze vertegenwoordigen. Rothkopf, een insider en zelf een globalisator, kent zijn mensen en zijn politiek, en gebruikt geschiedenis, psychologie, economie en een heleboel ontzettend goede verhalen om te vragen verontrustende nieuwe vragen over globalisering zoals wij die kennen. Het is slim en het is leuk. En als u een globalist bent die grotere welvaart en stabiliteit toevertrouwt aan belangeloze markten, dan zal dat ook zo zijn zet je weer aan het denken."

—Nancy Birdsall, voorzitter, Centrum voor wereldwijde ontwikkeling

"In zijn levendige en briljant geschreven boek Superclass heeft David Rothkopf de veelheid en dichtheid van grensoverschrijdende verbindingen en interacties tussen de invloedrijke, rijken en beroemdheden over de hele wereld. Hij beschrijft meeslepend hoe die links zijn vormgeven aan het wereldwijde economische en politieke landschap van vandaag - en hoe ze de toekomstige instellingen en politiek van onze planeet krachtig zullen beïnvloeden.

—Robert Hormats, vice-voorzitter, Goldman Sachs (internationaal) en auteur van The Price of Liberty: Paying for America's Wars

Carnegie neemt geen institutionele standpunten in over kwesties van openbaar beleid; de standpunten die hierin worden weergegeven, zijn die van de auteur(s) en weerspiegelen niet noodzakelijkerwijs de standpunten van Carnegie, haar personeel of haar trustees.

MEER ONDERZOEK VAN CARNEGIE-GELEERDEN

Machine Translated by Google

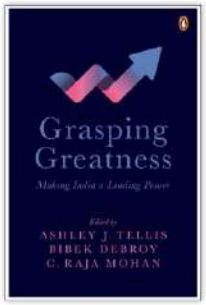

Grijpen Grootsheid: maken India een leider Stroom

ASHLEY J. TELLIS
BIBEK DEBROY
C.RAJA MOHAN

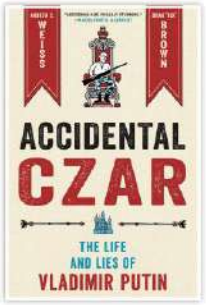

Toevallige tsaar: Het leven en de leugens van Vladimir Poetin

ANDREW S. WEISS
BRIAN BRUIN

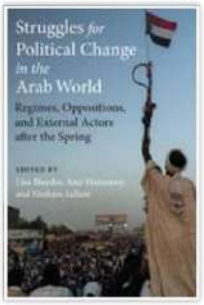

Strijdt voor Politieke veranderingen in de Arabische wereld

LISA BLAYDES
AMR HAMZAWY
HESHAM SALLAM

De buurt Effect: de imperiale Wortels van regionaal Breuk in Eurazië

ANNA OHANYAN

POPULAIRE ARTIKELS

AANBEVOLEN

The World Unpacked is een maandelijkse podcast over het buitenlands beleid die de meest actuele mondiale kwesties behandelt met experts, journalisten en beleidsmakers die kunnen uitleggen wat er gebeurt, waarom het ertoe doet en waar we naartoe gaan.

CARNEGIE ENDOWMENT FOR INTERNATIONAL PEACE

1779 Massachusetts Avenue NW
Washington, gelijkstroom 20036-2103

Telefoon: 202 483 7600
Telefax: 202 483 1840

CENTRUMWEBSITES

Carnegie Europa
Carnegie India
Carnegie Rusland Eurazië
Carnegie China
Malcolm H. Kerr Carnegie Midden -Oostencentrum

Neem contact op
Voor media
Financiën
Werkgelegenheid
Privacybeleid

STEUN CARNEGIE

In een complexe, veranderende en steeds meer omstreden wereld genereert de Carnegie Endowment strategische ideeën en onafhankelijke analyses, ondersteunt het de diplomatie en leidt het de volgende generatie internationale geleerden op om landen en instellingen te helpen de moeilijkste mondiale problemen aan te pakken en de vrede te waarborgen.

Leer meer

VOLG ONS

© 2022 Carnegie Endowment for International Peace. Alle rechten voorbehouden.

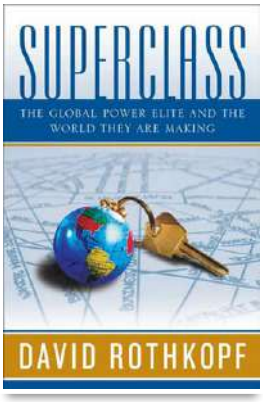

Superclass: The Global Power Elite and the World They Are Making

DAVID ROTHKOPF

Taking us from the corporate boardrooms of America's most powerful companies to a dinner meeting with Russia's most notorious oligarch, from the secretive meetings of the Trilateral Commission and the Bohemian Grove to China's upstart Boao Forum for Asia, Rothkopf draws back the curtain on a privileged society that most of us know little about, even though it profoundly affects our everyday lives.

Published March 24, 2008 by Farrar

Resources Print Page

Related Topics United States

INSIDE THE NETWORK OF BUSINESS, GOVERNMENT, MILITARY, AND CULTURAL ELITES WHO ARE REDEFINING POWER IN THE GLOBAL ERA.

Each one of them is one in a million. They number six thousand on a planet of six billion. They run our governments, our largest corporations, the powerhouses of international ? nance, the media, world religions, and, from the shadows, the world's most dangerous criminal and terrorist organizations. They are the global superclass, and they are shaping the history of our time.

Today's superclass has achieved unprecedented levels of wealth and power. They have globalized more rapidly than any other group. But do they have more in common with one another than with their own countrymen, as nationalist critics have argued? They control globalization more than anyone else. But has their influence fed the growing economic and social inequity that divides the world? What happens behind closed-door meetings in Davos or aboard corporate jets at 41,000 feet? Is it conspiracy or collaboration? Deal making or idle self-indulgence? What does the rise of Asia and Latin America mean for the conventional wisdom that shapes our destinies? Who sets the rules for a group that operates beyond national laws?

Drawn from scores of exclusive interviews and extensive original reporting, *Superclass* answers all of these questions and more. Taking us from the corporate boardrooms of America's most powerful companies to a dinner meeting with Russia's most notorious oligarch, from the secretive meetings of the Trilateral Commission and the Bohemian Grove to China's upstart Boao Forum for Asia, David Rothkopf draws back the curtain on a privileged society that most of us know little about, even though it profoundly affects our everyday lives. This is the first in-depth examination of the connections among the global communities of leaders who are at the helm of every major enterprise on the planet and

who control its greatest wealth. And it is an unprecedented examination of the trends within the superclass, which are altering our politics, our institutions, and the shape of the world in which we live.

About the Author

David Rothkopf is a visiting scholar at the Carnegie Endowment, he has written *Running the World: The Inside Story of the NSC and the Architects of American Power*, published numerous articles on America's role in the world, and directed the efforts of the Carnegie Economic Strategy Roundtable. He is also president and CEO of Garten Rothkopf, an international advisory firm specializing in emerging markets investing and risk management related services. Previously, Rothkopf was founder, chairman and CEO of Intellibridge, a firm offering open-source intelligence and advisory services on international issues, after serving for two years as managing director of Kissinger Associates. Rothkopf also served as deputy under secretary of commerce for international trade policy in the Clinton Administration.

PRAISE FOR THIS PUBLICATION

"(A) fascinating book.. .a field guide to the world's most elite citizens."
—*Time Magazine*

"Whether you like it or not, there is no way to deny the enormous, disproportionate, concentration of power and wealth in the hands of a relatively small number of people in the world today. David Rothkopf has vividly described who they are, and how they operate and interact, in his valuable (and often disturbing) new book."
—*Richard Holbrooke, Former U.S. Ambassador to the United Nations*

"No, no vast conspiracy runs the world. But, according to Rothkopf's book, a tiny but diverse global elite, a Superclass, comes close. His finely-honed prose takes the reader on a joyous, entertaining, and erudite romp around the globe in search of that class."
—*Alan Blinder, Former Vice Chairman of the Federal Reserve Bank of the United States*

"Thanks to Rothkopf's special blend of analysis, direct interaction with his subjects and vivid writing, this is a must read book for people interested in understanding the genesis of leadership in the new global economy."
—*Ernesto Zedillo, Director of the Yale Center for the Study of Globalization and Former President of Mexico*

"David Rothkopf has written a super book about the people presently executing an historic shift of world economic and political power and about how they are doing it and why. If you want to know how your choices are being determined and the circumstances of your life conditioned, you must read this book."
—*Clyde Prestowitz, President of the Economic Strategy Institute and author of Three Billion New Capitalists*

"The activities of a growing cosmopolitan elite are having profound effects. They can be highly desirable when they promote international cooperation or more problematic when the interests of the elites diverge from those of their citizens. David Rothkopf's Superclass

skillfully probes these issues and many more and should be read by all those concerned with the international economy and the evolving global system."
—Lawrence Summers, former U.S. Secretary of the Treasury

"Superclass is a timely and detailed analysis of the disproportionate power and hence responsibility of an incredibly small group of individuals: the global power elites whose strongest allegiances are not with their countries but with each other. Understanding the implications of this shift beyond the nation-state is of great importance and Rothkopf has made a significant first step."
—Bob Wright, Vice Chairman, General Electric, and former President and CEO, NBC Universal

"An entertaining and well researched taxonomy of the rich and powerful who shape foreign policy and business in our globalized world. Rothkopf gives us the story behind Davos Man."
—Joseph E. Stiglitz, Nobel Prize Winner in Economics and author of Making Globalization Work and Globalization and its Discontents

"A masterful portrait of this century's global elite: who they are, how they run the world, and why you should worry about the increasing concentration of influence, wealth and power they represent. An insider and a globalizer himself, Rothkopf knows his people and his politics, and uses history, psychology, economics and a lot of awfully good stories to ask troubling new questions about globalization as we know it. It's smart and it's fun. And if you are a globophile who trusts greater prosperity and stability to disinterested markets, it will make you think again."
—Nancy Birdsall, President, Center for Global Development

"In his lively and brilliantly written book Superclass, David Rothkopf has captured the multitude and density of cross-border connections and interactions among the influential, rich and famous throughout the world. He compellingly describes how those links are shaping the global economic and political landscape today—and how they will powerfully influence the future institutions and politics of our planet."
—Robert Hormats, Vice Chairman, Goldman Sachs (International) and author of The Price of Liberty: Paying for America's Wars

Carnegie does not take institutional positions on public policy issues; the views represented herein are those of the author(s) and do not necessarily reflect the views of Carnegie, its staff, or its trustees.

MORE RESEARCH FROM CARNEGIE SCHOLARS

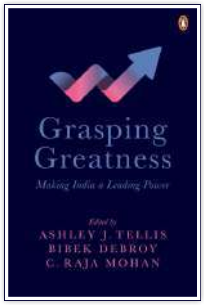

Grasping Greatness: Making India a Leading Power

ASHLEY J. TELLIS
BIBEK DEBROY
C. RAJA MOHAN

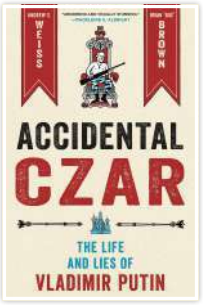

Accidental Czar: The Life and Lies of Vladimir Putin

ANDREW S. WEISS
BRIAN BROWN

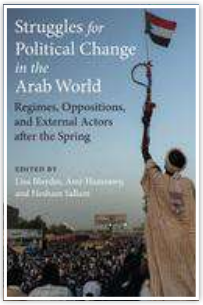

Struggles for Political Change in the Arab World

LISA BLAYDES
AMR HAMZAWY
HESHAM SALLAM

The Neighborhood Effect: The Imperial Roots of Regional Fracture in Eurasia

ANNA OHANYAN

POPULAR ARTICLES

FEATURED

The World Unpacked is a monthly foreign policy podcast that breaks down the hottest global issues of today with experts, journalists, and policymakers who can explain what is happening, why it matters, and where we go from here.

CARNEGIE
ENDOWMENT FOR
INTERNATIONAL PEACE

1779 Massachusetts Avenue NW
Washington, DC 20036-2103

Phone: 202 483 7600
Fax: 202 483 1840

CENTER WEBSITES

- Carnegie Europe
- Carnegie India
- Carnegie Russia Eurasia
- Carnegie China
- Malcolm H. Kerr Carnegie Middle East Center

- Contact Us
- For Media
- Financials
- Employment
- Privacy Policy

SUPPORT CARNEGIE

In a complex, changing, and increasingly contested world, the Carnegie Endowment generates strategic ideas and independent analysis, supports diplomacy, and trains the next generation of international scholar-practitioners to help countries and institutions take on the most difficult global problems and safeguard peace.

Learn More ▶

FOLLOW US

© 2022 Carnegie Endowment for International Peace. All rights reserved.

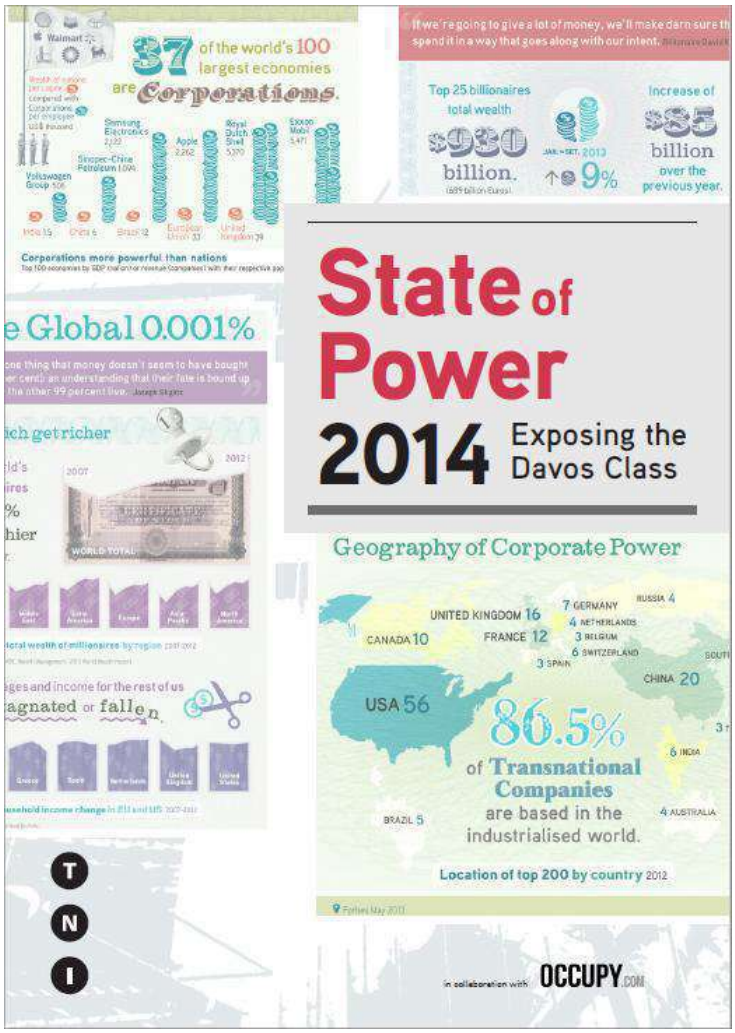

Report State of Power 2014 by TNI / OCCUPY

Cognitieve dissonantie

Wij mensen kunnen nadenken, een mening vormen en oordelen. Dit zijn eigenschappen die we als mensheid ontwikkeld hebben om samen te werken. Tegelijkertijd laten we ons niet zo makkelijk overtuigen door feiten die niet in ons wereldbeeld passen. Dat heet cognitieve dissonantie Veel mensen in de samenleving hebben vooruit ‘n mening over
de CD “Hitler’s Inferno” Het moet wel slecht wezen, die moet ik niet en… het moet wel extreem-rechts zijn. Kijk alleen maar naar de cover van de CD. De mainstream“linkse” media zal vervolgens deze cd framen als neo-nazisme terwijl het daar niets mee te maken heeft.

Het kan de onafhankelijkheid en onpartijdigheid van de rechter in gevaar brengen bij gebrek aan deskundigheid op dit gebied of bij vooringenomenheid van de rechter. Erg belangrijk is dat je als rechter professioneel moet handelen en overwegen.

Military-Industrial Complex

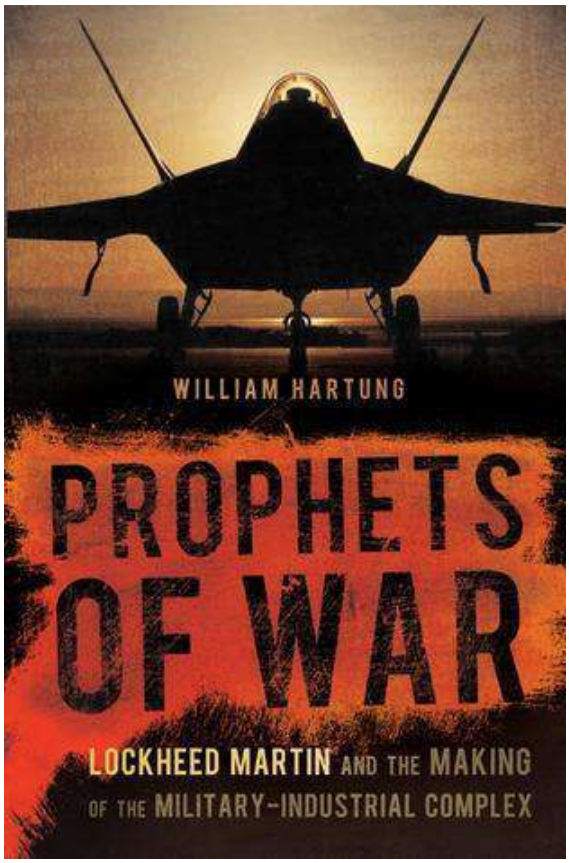

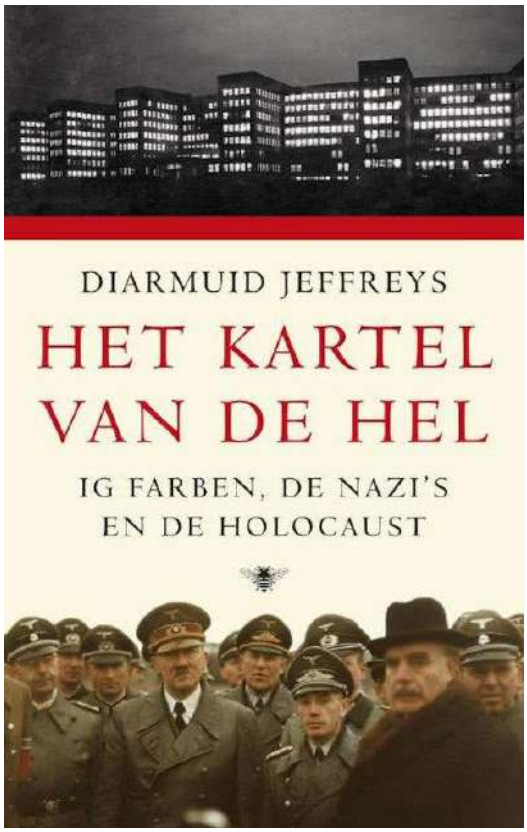

ISBN

9789023426578

Uitgever

Bezige Bij, De

Druk vanaf

1e

Verschenen

01-12-2009

Taal

Nederlands

Bladzijden

591 pp.

Bindwijze

Paperback

Rubriek

Geschiedenis algemeen

De samenwerking van het nazi-regime met het grootste Duitse bedrijf uit die tijd, de IG Farben. *IG Farben was de belangrijkste partner van de nazistische oorlogsmachine.* Over deze 'liaison dangereuse' schreef de Britse journalist en televisieproducent Diarmuid Jeffreys het indrukwekkende

boek *Het kartel van de hel*. IG Farben, de nazi's en de Holocaust. *IG Farben was voor en tijdens de Tweede Wereldoorlog het grootste bedrijf in Duitsland, en het derde grootste in de hele wereld. Het was een industriële kolos die zich toelegde op chemische toepassingen, de aanmaak van kunstmest, explosieven, synthetische rubber, geneesmiddelen en zaken die zowel in huishoudens als in het leger gewild waren.* Dit werk geeft een indringend, spannend en dramatisch beeld van de innige banden tussen de belangrijkste zakenmensen in Duitsland en haar politieke leiders. Het onthult de waanzinnige houding van enkele van de meest belangrijke Duitse bedrijfsleiders die omwille van hebzucht een verbond aangingen met het radicale kwaad. Het geeft een onthutsend beeld hoe de drang naar zelfverrijking kon leiden tot de meest ongehoorde zakelijke handelingen. Zo kwamen tal van bedrijven en patenten onder controle van het Duitse bedrijf. Op die manier groeide de macht van de Duitse industrie en besloot men al eind november 1940 een buna-fabriek te openen in het oosten van Polen met een goede bereikbaarheid en een onuitputtelijke voorraad aan goedkope arbeidskrachten. Op die plaats met toegankelijke spoorlijnen en ver weg van het Duitse hinterland werd een concentratiekamp gebouwd. Hier ontstond de symbiose tussen de IG Farben en haar fabrieken in Auschwitz.

Diarmuid Jeffreys, Het kartel van de hel, De Bezige Bij, 2009, 591 blz.

Recensie door Dirk Verhofstadt

Auschwitz, vernietigingskamp én werkkamp

uitpers.be/auschwitz-vernietigingskamp-en-werkkamp/

27 januari van dit jaar markeerde de 75ste verjaardag van de bevrijding van het concentratiekamp Auschwitz door de Sovjetroepen (27 januari 1945). Prominenten spraken hun afkeer uit voor de gruwel. Wat zelden genoemd wordt door de media, is het feit dat het concentratiekamp een centrale rol heeft gespeeld in de bloei van de particuliere onderneming IG Farben-Bayer.
Het krachtigste Duitse bedrijfsimperium ontstond in de eerste helft van de 20ste : de "Interesse Gemeinschaft" (IG) Farben, een associatie van gemeenschappelijke belangen in de chemiesector. Het was niets meer dan een krachtig kartel van BASF, Bayer, Hoechst, Agfa en andere Duitse chemische bedrijven.

Hitler

IG Farben was de grootste donor voor de verkiezingscampagne van Adolf Hitler. Een jaar voordat Hitler de macht greep schonk IG Farben 400 duizend Rijksmark aan de nazipartij. Dienovereenkomstig was IG Farben na de machtsovername van Hitler een belangrijke motor voor de Duitse verovering van de wereld, de Tweede Wereld Oorlog.
Alle explosieven en synthetische benzine kwamen uit de fabrieken van IG Farben. Telkens wanneer de Duitse Wehrmacht een ander land veroverde volgde IG Farben, waarbij systematisch de industrieën van die landen door de Duitse chemiereus werd overgenomen.: onder meer in Oostenrijk, Tsjechoslovakije, Polen, Noorwegen, Holland, België, Frankrijk.
Het was niet de psychopaat Hitler of 'de' specifieke genen van het Duitse volk die de Tweede Wereldorlog tot stand brachten. De economische hebzucht van bedrijven als Bayer, BASF, Hoechst en Farben waren de sleutelfactor bij het tot stand brengen van de Holocaust.
Na de Eerste Wereldoorlog werden alle grote chemische concerns samengevoegd in 1926 tot een gigantisch conglomeraat, de IG Farben industrie AG, onder leiding van Carl Duisberg en Carl Bosh. Ze produceerden op grote schaal kleurstoffen, geneesmiddelen, fotografische benodigdheden, synthetische ammoniak voor kunstmeststoffen. Snel bleek echter dat deze ontwikkelingen ook nuttig waren voor oorlogstoepassingen, voor het aanmaken van explosieven en andere producten. De bedrijfsleiders realiseerden zich dat onderlinge samenwerking de beste oplossing was om de Duitse politiek te beïnvloeden

overheidssteun

Kort na de verkiezingen van juli 1932, waarin de nazi's hun stemmenaantal hadden verdubbeld, lobbyden bestuurders van IG Farben – waaronder ook een SS officier – voor overheidssteun betreffende hun programma voor kunstmatige benzine in geval de nazi's de macht zouden overnemen. Hitler was er snel mee eens dat IG Farben de nodige steun moest krijgen om de uitbreiding van de Leuna-fabriek te rechtvaardigen.
Hitler slaagde in een relatief korte tijd om één van de sterkste legers ter wereld te creëren.

Dit zou echter nooit gelukt zijn wanneer hij geen steun zou hebben gekregen van een aantal belangrijke Duitse en buitenlandse industriëlen.
Na de machtsovername verloor Farben geen tijd, het door Farben gekozen kanaal was het door Goering geleidde Luchtmacht ministerie. In een lang en uitvoerig schrijven naar Goerings vice minister van de Luchtmacht Erhard Michel, beschreef Carl Krauch van IG Farben een vierjarenprogramma voor de uitbreiding van de synthetische brandstof. Daarop werd overeengekomen dat het leger en het luchtmachtministerie samen het Krauch-project zouden sponsoren. Een maand later ontving Farben een formeel overheidscontract waarin werd opgeroepen voor de uitbreiding van de Leuna-fabriek zodat de productie tegen 1937 tot driehonderd duizend ton per jaar kon opgevoerd worden, met verkoopgarantie voor Farben gedurende tien jaar tot 1944.

concentratiekamp

Auschwitz was de grootste massavernietigingsfabriek in de menselijke geschiedenis. Het was echter ook een belangrijke arbeidersreserve die voor slavenarbeid werd ingezet bij AG Auschwitz, een 100 procent dochteronderneming van het IG Farben concern, het grootste industriële complex ter wereld voor de productie van synthetische benzine en rubber voor de verovering van Europa.
Op14 augustus 1941 verklaarde Otto Ambrust, bestuurslid van IG Farben: “onze nieuwe vriendschap met de SS is een zegen. We hebben alle maatregelen bepaald om de concentratiekampen te integreren ten voordele van ons bedrijf.” De farmaceutische afdelingen van het IG Farben-kartel gebruikten de slachtoffers van de concentratiekampen op hun manier ook als proefkonijnen: duizenden van hen stierven tijdens menselijke experimenten, zoals het testen van nieuwe en onbekende vaccins.
Op de Wannsee conferentie in januari 1942 werden de technische details voor de eindoplossing van het joodse vraagstuk vast gelegd. Het chemische gas Zyklon-B dat werd gebruikt voor de vernietiging van miljoenen mensenlevens was een product afkomstig van de IG Farben onderzoeksafdelingen en fabrieken. Het werd meer bepaald geproduceert door Degesch (Deutsche Gesellschaft für Schädlingsbekämpfung), dat voor 42,2 percent in handen was van IG Farben, dat een aantal managers voor Degesh leverde. De massamoord met het IG Farben gifgas werd ook toegepast in andere kampen, zoals Belzec, Maidanek, en Sobibor. In Aschwitz werd deze moordmethode op een zulkdanige wijze geperfectioneerd dat het doden van mensengroepen op grote schaal mogelijk werd. Historici gaan ervan uit dat meer dan 1 miljoen mensen op deze wijze van het leven beroofd werden, Joden, Sinti en Roma, Slaven, Sovjetkrijgsgevangenen, dit alles voor de fascistische nieuwe orde plannen.
Bij aankomst in Auschwitz werd aan de ingangspoort meedogenloos een selectie doorgevoerd, wie in staat was om te werken werd gescheiden van de zieken of arbeidsongeschikten die later richting gaskamer zouden worden geleid. Deze werden niet geregistreerd. Wie in staat was om te werken voor de Duitse oorlogsindustrie werd tot de dood uitgebuit, hiervoor werden 1944, 19 bijkomende arbeidskampen in de omgeving van Auschwitz- Birkenau gebouwd.

Na de oorlog

Toen bleek dat Duitsland de oorlog zou verliezen, vernietigden verantwoordelijken van IG Farben zoveel mogelijk bezwarende documenten van hun betrokkenheid bij de holocaust. De bedrijfsleiders van het concern doken vanaf 1944 onder achter de westerse linies. Na enkele maanden werden slechts 23 van hen opgepakt en berecht. Slechts enkele van de bedrijfsleiders kregen uiteindelijk een gevangenisstraf en kwamen meestal snel vrij. Hierna namen zij opnieuw plaats in de bestuursraden van de West-Duitse industrie of vervulden zij politieke functies in het overheidsapparaat.
Bron: www. holocaustresearchproject.org – IG Farben

USA RELEASE

HITLER'S INFERNO

1. Hitler in Rome 1937. **2.** Deutschland Über Alles. **3.** Die Fahne Hoch. **4.** Heil Hitler Dir! **5.** Goebbels introduces Hitler 1934. **6.** The Marching Songs Medley. **7.** Hitler speaks in Vienna 1939. **8.** Heil Deutschland. **9.** Wenn Die S.S. Und Die S.A. Aufmarschiert. **10.** Die Jugend Marschiert. **11.** plead "Not Guilty" at Nuremberg.

Never before has this shocking material been heard in the United States. Most of these songs and speeches were taken from German radio stations after the war. Their joyous quality is frightening, when one thinks of the murder and destruction that followed. It must never happen again in the civilized world. In 1945 these songs and speeches were recorded on L.P. by Audio Rarities in the U.S.A. Now in 1995, this work was recorded on CD by: **Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights. P.O. Box 324 - 5660 AH Geldrop - the Netherlands.**

RUNNING TIME: 38 MINUTES

WARNING: All rights reserved.
Freistaat Bayern, Postfach: 220030 - 80535 München Deutschland.

ANTI-FASCIST COMMENTARY BY AMERICAN NARRATOR

The Aftermath

The Holocaust as a history of experiences 1945-1949

Fifth International Conference on Holocaust Research

A conference organised by the Federal Agency For Civic Education (bpb) in cooperation with the European University of Flensburg and Humboldt University of Berlin.

25-27 January 2015 dbb forum Berlin, Friedrichstrasse 169/170

The years immediately following the war played a decisive role in shaping how the mass crimes of National Socialism were perceived. For the Allied soldiers who liberated the concentration camps, the horror at the images of emaciated inmates and piles of corpses was a dominant factor in their films and reports. For the inmates who were fortunate enough to survive the final weeks of SS domination, their lives were saved yet the future was still uncertain. Who would take care of them? Where would they go? Immediately after the war, millions of former concentration camp inmates, forced labourers and others were interned in “displaced person” camps (DP). International aid organisations looked after them and made efforts to reunite families. People in the DP camps themselves began to swap stories and to write down reports on what they had experienced. Many left Europe to begin new lives in the USA, Canada, Australia or Israel.

In the years directly after the war, the German people were also confronted with the crimes committed by the National Socialist regime. In many places, Allied soldiers forced local people to go and look at the concentration camps located in their own neighbourhoods. Footage from the films that the Allies had made of the concentration camps was included in German cinema programmes in the first post-war years. The Nuremberg Trials, which began in November 1945 and received extensive radio and press coverage, showed the former National Socialist elite as mass murderers. In the years following the end of the war, the perpetrators attempted to escape punishment for their deeds. Many who had not been interned by the Allies attempted to go into hiding or to flee the country. The “rat lines” that were in place allowed many National Socialist perpetrators to escape to Latin America or the Middle East via Italy.

The years following the war were therefore a key time for the experiential history of the Holocaust. It was then that the first reports of the horrors were set down, the first dreadful images from the concentration camps widely shown and a number of high-ranking perpetrators were put on trial before the world. At the same time, the Allied victors were faced with the immense problem of how to deal with the German people as a whole. Given that so many had participated in the National Socialist regime, did a “collective culpability” exist? Was it necessary to suppress these Germans in order to prevent a new outbreak of violence? Or was there a chance that “re-educating” them with enlightenment and democracy could make them into a civilian population that could be integrated into the global community once again?

Given that the National Socialist crimes had been committed in the years directly preceding them, the period 1945 to 1949 can be seen as a kind of laboratory for coming to terms with the Holocaust – one that is particularly worth exploring in detail today. Especially since so many pictures and stories about the Holocaust today seem to be fixed and shape our view of National Socialist crimes, looking closely at these years is useful in examining these direct experiences, images and reports, in coming to terms with the atrocities that were seen and heard for the first time in those years.

Links to civic education work on the conference topic will be established in a practical forum. Research

findings will be channelled into practical civic education. Parallel to this, specific concepts and models will be presented in a project exchange focusing on how these cause-effect relationships can be translated into practical activities both within and outside schools.

Programme *(last amended: 23rd January 2015)*

25 January 2015

10.00 a.m. **Registration with coffee reception and project exhibition**
Selected from submissions for the project competition, current projects and teaching methods from memorial work, schoolwork and out-of-school and intercultural education work will be presented in the form of a (poster) exhibition.

11.30 a.m. **Welcome address**
Thomas Krüger, President of the Federal Agency For Civic Education

12.00 noon **Opening presentation**
On Jewish and other Constellations
Dan Diner, The Hebrew University of Jerusalem, Department of History

12.45 p.m. Snack

2.00 p.m. **Introduction**
Harald Welzer, European University of Flensburg & **Michael Wildt**, Humboldt University of Berlin

2.30 p.m. **Lectures and discussion**
Displaced Persons – refugees – forced migrants

Jewish Displaced Persons in Occupied Germany: The "Saved Remnant's" Collective Identity and Diverse Experience
Atina Grossmann, The Cooper Union, New York

The victims in the country of murderers: Approaches to a paradoxical temporary existence
Michael Brenner, Ludwig-Maximilians University, Munich

Coerced Migrants in Europe, 1945-1949
Stephan Troebst, University of Leipzig

Discussion

Moderated by: Susanne Beer, Centre Marc Bloch, Berlin

4.30 p.m. **Presentation of selected practical projects (project competition)**
Presentation of current projects and teaching methods from memorial work, schoolwork and out-of-school and intercultural education work that explores – in practical educational situations – the topics covered by the conference.

Moderated by: Susanne Beer, Centre Marc Bloch, Berlin

5.00 p.m. Coffee break

5.30 p.m. **Lectures and discussion**
Networks and perpetrator profiles

From Nuremberg to Washington – Views on criminal prosecution of NS perpetrators by US judicial authorities
Andrej Angrick, Hamburg Foundation for the Promotion of Science and Culture

Jäger and Mengele. Two NS direct perpetrators in post-war Germany
Wolfram Wette, Albert Ludwig University, Freiburg

Or Hitler's Furies: German Women as Witnesses, Accomplices and Perpetrators of the Holocaust
Wendy Lower, Claremont McKenna College, California

Discussion

Moderated by: Michaela Christ, European University of Flensburg

7:30 p.m. End

26 January 2015

From 9 a.m. **Project exhibition - with coffee reception**
Selected from submissions for the project competition, current projects and teaching methods from memorial work, schoolwork and out-of-school and intercultural education work will be presented in the form of a (poster) exhibition.

10.00 a.m. **Lecture**
From the DP Camps to America; The Jewish Survivors' Experience
Françoise S. Ouzan, Goldstein-Goren Diaspora Research Center at Tel Aviv University, Israel

11.00 a.m. **Lectures and discussion**
Worlds destroyed – attempts to restore order

Jörg Baberowski, Humboldt University of Berlin

Postwar return of the Jewish survivors
Jan Gross, Princeton University

Whose heritage? Early postwar German-jewish historiography – the case of Hamburg
Miriam Rürup, Institute for the History of the German Jews (IGdJ), Hamburg

Discussion

Moderated by: Susanne Beer, Centre Marc Bloch, Berlin

1.00 p.m. Snack

2.00 p.m. **Lectures and discussion**
Images – witnesses – things

Allied Atrocity Films 1945-46: Representation of the Victims and German Responses
Ulrike Weckel, Justus Liebig University, Giessen

"Aus dem Brande gesammelte Reste" - The Jewish Commitment to Saving Looted Cultural Property after 1945
Elisabeth Gallas, The Hebrew University of Jerusalem

Early Testimonies - no longer at the margins
Linde Apel, The Research Centre for Contemporary History in Hamburg

Discussion

Moderated by: Michaela Christ, European University of Flensburg

4.00 p.m. Coffee break

4.30 p.m. **Lectures and discussion**
Denazification – re-education – processes

„America's Germany"? The Reeducation of Germany after World War II
Katharina Gerund, Friedrich Alexander University, Erlangen-Nuremberg

The practice of denazification. On the 'political cleansing' of German society after 1945
Hanne Lessau, Ruhr University, Bochum

The Nuremberg Trials and the Holocaust
Alexa Stiller, University of Bern

Discussion

Moderated by: Susanne Beer, Centre Marc Bloch, Berlin

6.30 p.m. Reception

8.00 p.m. **Series of films: *Selling Democracy***
Introduction: Rainer Rother, Deutsche Kinemathek film archive, Berlin

9:30 p.m. End

27 January 2015

From 9 am **Live broadcast of the Bundestag's commemoration ceremony on occasion of the International Holocaust Remembrance Day**

10.00 a.m. to
1.00 p.m. **Practical forum with parallel workshops**
Here, research findings and methods are linked with elements of civic education. In the workshops, conference participants are given the chance to get acquainted with both content and methodological aspects. A choice of the following six workshop themes is given.

Workshop 1 – Room: Köpenick, 3. OG
Early reports, photographs and films of National Socialist crimes
Using early reports, photographs and films of National Socialist crimes opens up a variety of possibilities for historical-political education. Which social themes can be derived from these? How important is the role played by documents of the crimes (photographs, films, newspaper articles) in past and present social reality? How can these special contemporary documents be used effectively for educational purposes?
(Workshop language: english)

Ulrike Weckel, Justus-Liebig-University Gießen
Christa Schikorra, Concentration camp memorial ground Flossenbürg

Workshop 2 – Room: Atrium I & II, 1. OG
First reports y survivors
Most of the contemporary reports that are used in historical-political educational work have originated since the 1980s. However, there are plenty of reports from directly after the war. These are particularly interesting given that they convey the direct impressions of what eyewitnesses experienced without this being clouded by developments in the following post-war decades. When comparing early and later reports, it is evident which stories have been preserved and which topics and narratives were gradually lost in the years after the war. What role can early reports play in education work?
(Workshop language: german/englisch)

Sharon Kangisser-Cohen, Hebrew University of Jerusalem
Irmela von der Lühe, Free University of Berlin

Workshop 3 – Room: Charlottenburg, 4.OG
Media portrayals: historical accuracy vs. fictionalisation
New media are being used more and more frequently in historical-political education. Facebook and Twitter can help to establish the immediacy of historical experience. Smartphones can be used to make historical events visible anywhere. But where should the line be drawn in the case of historical recreations – at what point do they constitute fictionalisation and falsification? This workshop aims to discuss the possibilities and limitations associated with using new media for historical-political educational work.
(Workshop language: german)

Christoph Pallaske, University of Cologne
Hanna Huhtasaari, Federal Agency For Civic Education

Workshop 4 – Room: Friedrichshain, 4.OG
Collaboration and resistance in European post-war stories
Dealing with collaboration and resistance was a central question for many European countries during the period after the overthrow of National Socialist occupation. Resistance against German occupation was frequently stylised into heroism and attributed to society as a whole. Collaboration was individualised and punished to set an example. Another important factor in dealing with the question of collaboration and resistance is the need to address the controversial elements and to establish associations with current conflict situations.
(Workshop language: german)

Claudia Lenz, The European Wergeland Centre, Oslo

Workshop 5 – Room: Atrium IV & V, 1.OG
Education After Auschwitz – 2015
In his famous essay, “Education After Auschwitz”, German sociologist Theodor W. Adorno wrote: “the premier demand upon all education is that Auschwitz not happen again.” In his view, Auschwitz was the relapse into barbarism “and barbarism continues as long as the fundamental conditions that favoured that relapse continue largely unchanged”.
What does Education after Auschwitz mean 70 years after the concentration camp was liberated?
(Workshop-language: german), with whispered interpretation

Astrid Messerschmidt, University of Education, Karlsruhe
Benedikt Widmaier, Haus am Maiberg, Heppenheim

Workshop 6 – Room: Kreuzberg, 3.OG
Open Space on methods in historical-political education on the subject of the post-war period
In a historical-political education context, the direct post-war period and developments after 1945 have an important bridging function between the history of National Socialism and the present day. Which methods of historical-political education can be used effectively here? This workshop should be conducted as an open space, with the topics and formats being brought in by participants rather than being defined beforehand. The subsequent working groups are not static but rather fluctuate depending on the discussion and the interest of the group.
(Workshop-language: german), sign language translation

Michele Barricelli, Leibniz University Hannover
Magdalena Scharf, Aktion Sühnezeichen Friedensdienste e.V.

1.00 p.m. Coffee break

1.30 p.m. **Closing lecture**
Europe in the Aftermath of World War II
Keith Lowe, Author, historian

Closing address

2.30 p.m. Snack

Simultaneous interpreters will be at hand to translate from English to German and German to English and a sign language translation will also be provided in the plenary. The individual workshops will be held in the language indicated in the programme above.

Gesamte Rechtsvorschrift für Verbotsgesetz 1947, Fassung vom 17.12.2022

Langtitel

Verbotsgesetz 1947
StF: StGBl. Nr. 13/1945

Änderung

StGBl. Nr. 127/1945
BGBl. Nr. 16/1946
BGBl. Nr. 177/1946 (NR: GP V RV 135 AB 192 S. 28. BR: S. 11.)
BGBl. Nr. 25/1947 (NR: GP V RV 130 u. 296 AB 191 u. 309 S. 28. u. 44. BR: S. 11. u. 15.)
BGBl. Nr. 70/1948 (NR: GP V RV 537 u. 565 AB 543 u. 581 S. 76. u. 80. BR: S. 28. u. 30.)
BGBl. Nr. 99/1948 (NR: GP V RV 559 AB 571 S. 79. BR: S. 30.)
BGBl. Nr. 283/1955 (NR: GP VII RV 656 AB 676 S. 91. BR: S. 112.)
BGBl. Nr. 285/1955 (NR: GP VII RV 677 AB 696 S. 91. BR: S. 112.)
BGBl. Nr. 155/1956 (NR: GP VIII RV 9 AB 34 S. 5. BR: S. 117.)
BGBl. Nr. 82/1957 (NR: GP VIII IA 2/A AB 217 S. 28. BR: S. 124.)
BGBl. Nr. 74/1968 (NR: GP XI IA 32/A AB 737 S. 93. BR: S. 262.)
BGBl. Nr. 422/1974 (NR: GP XIII RV 850 AB 1236 S. 113. BR: S. 334.)
BGBl. Nr. 148/1992 (NR: GP XVIII IA 253/A AB 387 S. 59. BR: AB 4218 S. 550.)

Text

Artikel I: Verbot der NSDAP.

§ 1. Die NSDAP, ihre Wehrverbände (SS, SA, NSKK, NSFK), ihre Gliederungen und angeschlossenen Verbände sowie alle nationalsozialistischen Organisationen und Einrichtungen überhaupt sind aufgelöst; ihre Neubildung ist verboten.

Ihr Vermögen ist der Republik verfallen.

§ 2. Mandate der Mitglieder von Gebietskörperschaften oder Berufsvertretungen, die unmittelbar oder mittelbar auf Grund von Vorschlägen der NSDAP, der in § 1 genannten Organisationen und Einrichtungen oder ihrer Mitglieder erlangt worden sind, sind erloschen.

§ 3. Es ist jedermann untersagt, sich, sei es auch außerhalb dieser Organisationen, für die NSDAP oder ihre Ziele irgendwie zu betätigen.

§ 3a. Eines Verbrechens macht sich schuldig und wird mit Freiheitsstrafe von zehn bis zu zwanzig Jahren, bei besonderer Gefährlichkeit des Täters oder der Betätigung auch mit lebenslanger Freiheitsstrafe bestraft:

1. wer versucht, eine gesetzlich aufgelöste nationalsozialistische Organisation aufrechtzuerhalten oder wiederherzustellen oder mit einer solchen Organisation oder einer in ihrem Namen handelnden Person in Verbindung zu treten; als nationalsozialistische Organisationen (§ 1) gelten: die NSDAP, die SS, die SA, das NSKK, das NSFK, der NS-Soldatenring, der NS-Offiziersbund, alle sonstigen Gliederungen der NSDAP und die ihr angeschlossenen Verbände sowie jede andere nationalsozialistische Organisation;
2. wer eine Verbindung gründet, deren Zweck es ist, durch Betätigung ihrer Mitglieder im nationalsozialistischen Sinn die Selbständigkeit und Unabhängigkeit der Republik Österreich zu untergraben oder die öffentliche Ruhe und den Wiederaufbau Österreichs zu stören, oder wer sich in einer Verbindung dieser Art führend betätigt;
3. wer den Ausbau einer der in der Z 1 und der Z 2 bezeichneten Organisationen und Verbindungen durch Anwerbung von Mitgliedern, Bereitstellung von Geldmitteln oder in ähnlicher Weise fördert, die Mitglieder einer solchen Organisation oder Verbindung mit Kampfmitteln, Verkehrsmitteln oder Einrichtungen zur Nachrichtenübermittlung ausrüstet oder in ähnlicher Weise die Tätigkeit einer solchen Organisation oder Verbindung ermöglicht oder unterstützt;

4. wer für eine solche Organisation oder Verbindung Kampfmittel, Verkehrsmittel oder Einrichtungen zur Nachrichtenübermittlung herstellt, sich verschafft oder bereithält.

§ 3b. Wer an einer Organisation oder Verbindung der in § 3a bezeichneten Art teilnimmt oder sie durch Geldzuwendungen oder in anderer Weise unterstützt, wird, wenn die Handlung nicht nach § 3a strafbar ist, wegen Verbrechens mit Freiheitsstrafe von fünf bis zu zehn Jahren, bei besonderer Gefährlichkeit des Täters oder der Betätigung bis zu zwanzig Jahren, bestraft.

§ 3c. Die Strafbarkeit der in den §§ 3a und 3b bezeichneten Handlungen erlischt, wenn der Schuldige aus eigenem Antrieb, ehe die Behörde sein Verschulden erfährt, alles, was ihm von der Organisation oder Verbindung und ihren Plänen bekannt ist, zu einer Zeit, da es noch geheim war und ein Schaden verhütet werden konnte, der Behörde entdeckt.

§ 3d. Wer öffentlich oder vor mehreren Leuten, in Druckwerken, verbreiteten Schriften oder bildlichen Darstellungen zu einer der nach § 1 oder § 3 verbotenen Handlungen auffordert, aneifert oder zu verleiten sucht, insbesondere zu diesem Zweck die Ziele der NSDAP, ihre Einrichtungen oder Maßnahmen verherrlicht oder anpreist, wird, sofern sich darin nicht ein schwerer verpöntes Verbrechen darstellt, mit Freiheitsstrafe von fünf bis zu zehn Jahren, bei besonderer Gefährlichkeit des Täters oder der Betätigung bis zu zwanzig Jahren, bestraft.

§ 3e. (1) Wer die Begehung eines Mordes, eines Raubes, einer Brandlegung, eines Verbrechens nach §§ 85, 87 oder 89 des Strafgesetzes oder eines Verbrechens nach § 4 des Sprengstoffgesetzes als Mittel der Betätigung im nationalsozialistischen Sinn mit einem anderen verabredet, wird mit Freiheitsstrafe von zehn bis zu zwanzig Jahren, bei besonderer Gefährlichkeit des Täters oder der Betätigung auch mit lebenslanger Freiheitsstrafe bestraft.

(2) Nach Abs. (1) wird nicht bestraft, wer sich in eine Verabredung der dort bezeichneten Art eingelassen hat, in der Folge aber aus eigenem Antrieb, ehe die Behörde sein Verschulden erfährt, alles, was ihm von der Verabredung bekannt ist, der Behörde zu einer Zeit entdeckt, da es noch geheim war und das beabsichtigte Verbrechen verhütet werden konnte.

§ 3f. Wer einen Mord, einen Raub, eine Brandlegung, ein Verbrechen nach §§ 85, 87 oder 89 des Strafgesetzes oder ein Verbrechen nach § 4 des Sprengstoffgesetzes als Mittel der Betätigung im nationalsozialistischen Sinn versucht oder vollbringt, wird mit Freiheitsstrafe von zehn bis zu zwanzig Jahren, bei besonderer Gefährlichkeit des Täters oder der Betätigung auch mit lebenslanger Freiheitsstrafe bestraft.

§ 3g. Wer sich auf andere als die in den §§ 3a bis 3f bezeichnete Weise im nationalsozialistischen Sinn betätigt, wird, sofern die Tat nicht nach einer anderen Bestimmung strenger strafbar ist, mit Freiheitsstrafe von einem bis zu zehn Jahren, bei besonderer Gefährlichkeit des Täters oder der Betätigung bis zu 20 Jahren bestraft.

§ 3h. Nach § 3g wird auch bestraft, wer in einem Druckwerk, im Rundfunk oder in einem anderen Medium oder wer sonst öffentlich auf eine Weise, daß es vielen Menschen zugänglich wird, den nationalsozialistischen Völkermord oder andere nationalsozialistische Verbrechen gegen die Menschlichkeit leugnet, gröblich verharmlost, gutheißt oder zu rechtfertigen sucht.

§ 3i. Wer von einem Unternehmen der in §§ 3a, 3b, 3d oder 3e bezeichneten Art oder von einer Person, die sich in ein solches Unternehmen eingelassen hat, zu einer Zeit, in der ein Schaden verhütet werden konnte, glaubhafte Kenntnis erhält und es vorsätzlich unterläßt, der Behörde Anzeige zu erstatten, obgleich er sie machen konnte, ohne sich, seine Angehörigen (§ 216 St. G.) oder unter seinem gesetzlichen Schutze stehende Personen einer Gefahr auszusetzen, wird mit Freiheitsstrafe von einem bis zu zehn Jahren bestraft.

§ 3j. Die Hauptverhandlung und Urteilsfällung wegen der in den §§ 3a bis 3i bezeichneten Verbrechen obliegt dem Geschworenengericht.

Beachte für folgende Bestimmung

1. Gem. Art. I § 1 Abs. 1 BVG, BGBl. Nr. 82/1957 (NS-Amnestie 1957) finden ab dessen Inkrafttreten Verzeichnungen in den besonderen Listen gem. § 4 VerbotsG 1947 nicht mehr statt.
2. Die Kommission gem. § 7 wurde mit Ablauf des 31.12.2013 durch Abschnitt A Z 2 der Anlage zum B-VG (BGBl. Nr. 1/1930) aufgelöst.

Artikel II: Registrierung der Nationalsozialisten.

§ 4. (1) Alle Personen, die ihren ordentlichen Wohnsitz oder dauernden Aufenthalt im Gebiet der Republik Österreich haben und – wenn auch nur zeitweise – zwischen dem 1. Juli 1933 und dem 27. April 1945

a) der NSDAP oder ihren Wehrverbänden SS oder SA oder

b) dem NS-Soldatenring oder dem NS-Offiziersbund angehört haben oder

c) Führer in den Wehrverbänden NSKK oder NSFK vom Untersturmführer oder Gleichgestellten aufwärts oder Funktionäre in einer sonstigen Gliederung, Organisation oder in einem sonstigen angeschlossenen Verband von dem einem Ortsgruppenleiter der NSDAP entsprechenden Rang aufwärts oder Angehörige der Gestapo oder des SD waren,

werden in besonderen Listen verzeichnet.

Desgleichen werden verzeichnet

d) Verfasser von Druckschriften jedweder Art oder von Filmdrehbüchern, die von der beim Bundesministerium für Unterricht gebildeten Kommission wegen ihres nationalsozialistischen Gehaltes als verbotene Werke erklärt wurden,

e) Leiter von industriellen, finanziellen und sonstigen wirtschaftlichen Unternehmungen, die nach amtlichen und gehörig belegten Berichten der zuständigen Standesvertretungen, der Gewerkschaften oder der Parteien von der im § 7 genannten Kommission für schuldig befunden wurden, tatkräftig an der Erreichung der Ziele der NSDAP oder ihrer angeschlossenen Organisationen mitgearbeitet, die Grundsätze des Nationalsozialismus unterstützt, für diese Propaganda gemacht oder nationalsozialistische Organisationen oder ihr Tätigkeiten finanziert und durch eine dieser Handlungen die Interessen eines unabhängigen und demokratischen Österreich geschädigt zu haben.

(2) Als Angehöriger der NSDAP ist anzusehen, wer als Mitglied in diese Partei aufgenommen worden ist (Parteimitglied) oder wer durch Aufnahme als Parteianwärter die Anwartschaft auf die Parteimitgliedschaft und das Recht zum vorläufigen Tragen des Parteiabzeichens erworben hat (Parteianwärter).

(3) Die Dauer des die Registrierungspflicht begründenden Zustandes, Parteiauszeichnungen, Funktionen sowie die besonderen mit Rechtsfolgen verbundenen Umstände, insbesondere auch die Zugehörigkeit zu einer bestimmten Personengruppe (§ 17), sind in den Listen besonders zu vermerken.

(4) Durch Verordnung kann bestimmt werden, welche Personen als Funktionäre im Sinne dieses Verfassungsgesetzes anzusehen sind.

(5) Von der Verzeichnung gemäß Abs. (1) sind ausgenommen:

a) Parteianwärter, deren Aufnahme in die NSDAP aus politischen Gründen abgelehnt wurde, soweit dies von der im § 7 genannten Kommission auf Grund der vorgebrachten Beweise mit Bescheid festgestellt worden ist;

b) Parteimitglieder, Angehörige der SA und Parteianwärter, die aus politischen Gründen vor dem 1. Jänner 1945 ausgeschlossen wurden und dagegen keine Berufung eingelegt haben oder vor dem 1. Jänner 1944 ausgetreten sind;

c) Parteimitglieder und Parteianwärter, die sich aus politischen Gründen während der nationalsozialistischen Gewaltherrschaft entweder in gerichtlicher oder polizeilicher Haft von mindestens einem Monat befunden haben oder die beweisen können, daß sie durch gerichtliche oder staatspolizeiliche Maßnahmen aus solchen Gründen größere Schädigungen erlitten haben, sofern sie sich nicht später im Sinne der NSDAP betätigt haben;

d) Personen, die lediglich einer Betriebs-SA oder SA-Wehrmannschaft angehört haben, ohne eine Funktion vom Untersturmführer oder Gleichgestellten aufwärts bekleidet zu haben;

e) Personen, denen die Provisorische Staatsregierung eine Ausnahme von der Behandlung nach den Bestimmungen des Artikels II zugebilligt hat;

f) Personen, die nachweisen können, daß sie mit der Waffe in der Hand in den Reihen der alliierten Armeen gekämpft haben.

Beachte für folgende Bestimmung

Gem. Art. I § 1 Abs. 1 BVG BGBl. Nr. 82/1957 (NS-Amnestie 1957) finden ab dessen Inkrafttreten Anmeldungen zur Verzeichnung nach § 5 VerbotsG 1947 nicht mehr statt.

§ 5. (1) Jeder nach § 4 zu Verzeichnende hat die Anmeldung selbst zu erstatten. Jedermann, jede Behörde und jede Körperschaft des öffentlichen Rechtes ist zur Auskunftserteilung verpflichtet.

(2) Registrierungspflichtige, die ihren Wohnsitz innerhalb der Republik Österreich seit 13. März 1938 gewechselt haben, sind verpflichtet, alle Anschriften bei der Anmeldung anzugeben.

(3) Die Registrierungsbehörde ist verpflichtet, die Anmeldung den Registrierungsbehörden mitzuteilen, die für die früheren Wohnsitze zuständig waren. Diese Mitteilungen sind den Verzeichnissen nach Abs. (1) als Anhang anzuschließen.

Beachte für folgende Bestimmung

Gem. Art. I § 1 Abs. 2 BVG, BGBl. Nr. 82/1957 (NS-Amnestie 1957) entfällt die öffentliche Auflegung der Registrierungslisten.

§ 6. Die Listen sind nach Ortsgemeinden, in Wien und anderen großen Städten nach Bezirken, Gassen, beziehungsweise nach Hausnummern anzulegen. Sie sind öffentlich aufzulegen. Jedermann kann davon Abschriften herstellen.

Beachte für folgende Bestimmung

Zu Abs. 1 und 2: Die Kommission wurde mit Ablauf des 31.12.2013 durch Abschnitt A Z 2 der Anlage zum B-VG (BGBl. Nr. 1/1930) aufgelöst.

§ 7. (1) Außer in den im § 4, Abs. (5), a, erwähnten Fällen kann wegen der Aufnahme vermeintlich nicht Registrierungspflichtiger oder der Nichtaufnahme vermeintlich Registrierungspflichtiger jedermann mündlich oder schriftlich Einspruch und Beschwerde erheben. Dies gilt auch für Vermerke im Sinne des § 4, Abs. (3). Über Einsprüche und Beschwerden entscheiden die Verwaltungsbehörden, in letzter Instanz eine Kommission beim Staatsamt für Inneres, die aus einem Richter als Vorsitzenden und sechs anderen Mitgliedern besteht, von denen mindestens zwei die Eignung zum Richteramt haben müssen.

(2) Die in den besonderen Listen nach rechtskräftigem Abschluß des Registrierungsverfahrens verzeichneten und vermerkten Umstände sind für alle Gerichte und Verwaltungsbehörden bindend festgestellt, für die Gerichte jedoch, soweit sie im Strafverfahren nach der Strafprozeßordnung zu entscheiden haben, nur dann, wenn die Kommission beim Bundesministerium für Inneres schon entschieden hat.

(3) Ist die Entscheidung eines Gerichtes oder einer Verwaltungsbehörde von der Feststellung von Umständen abhängig, die in den besonderen Listen zu verzeichnen oder zu vermerken sind, so haben diese Behörden ihr Verfahren von Amts wegen bis zur rechtskräftigen Beendigung des Verfahrens nach Abs. (1) zu unterbrechen, zugleich alle ihnen bekanntgewordenen Umstände der nach Abs. (1) zuständigen Behörde anzuzeigen und erforderlichenfalls um Einleitung des Verfahrens nach Abs. (1) zu ersuchen. Die Fortsetzung des unterbrochenen Verfahrens erfolgt auf Antrag oder von Amts wegen. Diese Bestimmungen gelten nicht für das gerichtliche Strafverfahren.

(4) Die Registrierungsbehörden haben nach rechtskräftiger Beendigung des Registrierungsverfahrens auf Antrag oder auf Ersuchen von Behörden über den Inhalt der Eintragungen in die besonderen Listen Auszüge aus dem Register zu erteilen sowie Registrierungskarten auszustellen. Das Nähere über die Registrierungskarten wird durch Verordnung bestimmt.

Beachte für folgende Bestimmung

Gem. Art. III § 12 Abs. 1 Z 1 BVG BGBl. Nr. 82/1957 (NS-Amnestie 1957) ist ein Strafverfahren wegen des Verbrechens nach § 8 des Verbotsgesetzes 1947 nicht einzuleiten. Gem. Art. III § 12 Abs. 2 BVG, BGBl. Nr. 82/1957 (NS-Amnestie 1957) sind eingeleitete Strafverfahren einzustellen. Gem. Art. III § 14 Abs. 1 Z 1 BVG, BGBl. Nr. 82/1957 (NS-Amnestie 1957) sind verhängte Strafen, soweit sie noch nicht vollstreckt sind, nachgesehen. Gem. Art. III § 15 Abs. 1 Z 2 BGBl. Nr. 82/1957 (NS-Amnestie) gelten verbüßte Verurteilungen wegen des Verbrechens nach § 8 Verbotsgesetz 1947 als getilgt.

§ 8. Wer die Anmeldung unterläßt oder über wesentliche Umstände unvollständige oder unrichtige Angaben macht oder etwas unternimmt, um die Aufnahme eines Registrierpflichtigen in die Liste oder die Vornahme eines Vermerkes zu vereiteln oder die Aufnahme eines Nichtregistrierpflichtigen oder eines unrichtigen Vermerkes zu erwirken, macht sich des Verbrechens des Betruges schuldig und ist hiefür mit Freiheitsstrafe von einem bis zu fünf Jahren zu bestrafen.

§ 9. Die näheren Vorschriften über die Anlegung und Auflegung der Listen, das hiebei einzuhaltende Verfahren sowie über das Rechtsmittelverfahren werden durch Verordnung getroffen.

Beachte für folgende Bestimmung

Gem. Art. III § 12 Abs. 1 Z 2 BVG BGBl. Nr. 82/1957 (NS-Amnestie 1957) ist ein Strafverfahren wegen des Verbrechens nach § 10 Abs. 1 VerbotsG 1947 nicht einzuleiten. Gemäß Art. III Abs. 2 NS-Amnestie 1957 sind eingeleitete Strafverfahren einzustellen. Gemäß Art. III § 14 Abs. 1 Z 2 NS-Amnestie 1957 sind verhängte Strafen gem. § 10 Abs. 1 VerbotsG 1947, soweit sie noch nicht vollstreckt sind, nachgesehen. Gemäß Art. III § 15 Abs. 1 Z 2 NS-Amnestie 1957 gelten Verurteilungen wegen des Verbrechens nach § 10 Abs. 1 Verbotsgesetz 1947 als getilgt.

Artikel III: Strafrechtliche Sonderbestimmungen.

§ 10. (1) Wer in der Zeit zwischen dem 1. Juli 1933 und dem 13. März 1938 nach Vollendung des 18. Lebensjahres jemals der NSDAP angehört hat und während dieser Zeit oder später sich für die nationalsozialistische Bewegung betätigt hat oder Angehöriger eines der Wehrverbände der NSDAP (SS, SA, NSKK, NSFK) oder des NS-Soldatenringes oder des NS-Offiziersbundes gewesen ist oder wer von der NSDAP als "Altparteigenosse" oder "Alter Kämpfer" anerkannt worden ist, hat sich des Verbrechens des Hochverrates im Sinne des § 58 des St. G. schuldig gemacht und ist wegen dieses Verbrechens mit Freiheitsstrafe in der Dauer von fünf bis zu zehn Jahren zu bestrafen.

(2) Die Verfolgung auf Grund dieser Bestimmung findet statt, wenn nach Ansicht der Bundesregierung hochverräterische Umtriebe zunehmen oder wenn nach dem Inkrafttreten dieses Verfassungsgesetzes in seiner ursprünglichen Fassung der Täter sich für die NSDAP, für eine ihrer Gliederungen oder einen ihrer Verbände irgendwie betätigt hat, sich eines Verbrechens oder eines gegen die öffentliche Ruhe und Ordnung verstoßenden Vergehens oder einer solchen Übertretung schuldig gemacht oder sonst eine strafbare Handlung aus habsüchtigen oder anderen verwerflichen Beweggründen begangen hat.

Beachte für folgende Bestimmung

Gem. Art. III § 12 Abs. 1 Z 2 BVG BGBl. Nr. 82/1957 (NS-Amnestie 1957) ist ein Strafverfahren wegen des Verbrechens nach § 11 VerbotsG 1947 nicht einzuleiten. Gemäß Art. III § 12 Abs. 2 BGBl. Nr. 82/1957 (NS-Amnestie) sind eingeleitete Strafverfahren einzustellen. Gemäß Art. III § 14 Abs. 1 Z 2 BGBl. Nr. 82/1957 (NS-Amnestie) sind verhängte Strafen gem. § 11 Abs. 1 VerbotsG 1947, soweit sie noch nicht vollstreckt sind, nachgesehen. Gemäß Art. III § 15 Abs. 1 Z 2 BGBl. Nr. 82/1957 (NS-Amnestie) gelten Verurteilungen wegen des Verbrechens nach § 11 Verbotsgesetz 1947 als getilgt.

§ 11. (1) Ist eine der im § 10, Abs. (1), genannten Personen politischer Leiter vom Ortsgruppenleiter oder Gleichgestellten aufwärts gewesen oder hat sie einem der Wehrverbände oder einer anderen Gliederung mit dem Rang vom Untersturmführer oder Gleichgestellten aufwärts angehört oder ist sie Blutordensträger oder Träger einer sonstigen Parteiauszeichnung gewesen oder hat sie in Verbindung mit ihrer Betätigung für die NSDAP, für einen ihrer Wehrverbände oder für den NS-Soldatenring oder den NS-Offiziersbund Handlungen aus besonders verwerflicher Gesinnung, besonders schimpfliche Handlungen oder Handlungen, die den Gesetzen der Menschlichkeit gröblich widersprechen, begangen, so wird sie mit Freiheitsstrafe von 10 bis zu 20 Jahren bestraft, wenn die Tat nicht nach einer anderen Bestimmung strenger strafbar ist.

(2) Durch Verordnung kann bestimmt werden, welche Auszeichnungen als Parteiauszeichnungen zu gelten haben.

Beachte für folgende Bestimmung

Gem. Art. III § 12 Abs. 1 Z 2 BVG BGBl. Nr. 82/1957 (NS-Amnestie 1957) ist ein Strafverfahren wegen des Verbrechens nach § 12 VerbotsG 1947 nicht einzuleiten. Gemäß Art. III § 12 Abs. 2 BGBl. Nr. 82/1957 (NS-Amnestie) sind eingeleitete Strafverfahren einzustellen. Gemäß Art. III § 14 Abs. 1 Z 2 BGBl. Nr. 82/1957 (NS-Amnestie) sind verhängte Strafen gem. § 12 VerbotsG 1947, soweit sie noch nicht vollstreckt sind, nachgesehen. Gemäß Art. III § 15 Abs. 1 Z 2 BGBl. Nr. 82/1957 (NS-Amnestie) gelten Verurteilungen wegen des Verbrechens nach § 12 Verbotsgesetz 1947 als getilgt.

§ 12. In gleicher Weise ist strafbar, wer in der Zeit zwischen dem 1. Juli 1933 und dem 13. März 1938 durch beträchtliche finanzielle Zuwendungen die NSDAP, einen ihrer Wehrverbände (SS, SA,

NSKK, NSFK, den NS-Soldatenring, den NS-Offiziersbund) ihre Gliederungen und angeschlossenen Verbände oder eine nationalsozialistische Organisation oder Einrichtung überhaupt gefördert hat oder wer durch Schädigung des österreichischen Wirtschaftslebens für Zwecke einer der angeführten Organisationen den Bestand des selbständigen Staates Österreich zu untergraben unternommen hat.

Beachte für folgende Bestimmung

Gem. Art. I § 1 Abs. 1 BVG, BGBl. Nr. 82/1957 (NS-Amnestie 1957) finden ab dessen Inkrafttreten Verzeichnungen in den besonderen Listen gem. § 13 VerbotsG 1947 nicht mehr statt. Beachte weiters die Bestimmungen des Art. I und II des BVG, BGBl. Nr. 82/1957.

§ 13. Nach §§ 10, 11 oder 12 dieses Verfassungsgesetzes oder nach dem Kriegsverbrechergesetz vom 26. Juni 1945, St. G. Bl. Nr. 32, in der Fassung der Kriegsverbrechergesetznovelle vom 18. Oktober 1945, St. G. Bl. Nr. 199, rechtskräftig verurteilte Personen sind in den besonderen Listen von Amts wegen zu verzeichnen. Es gelten für ihre Verzeichnung im übrigen die Bestimmungen des § 4.

§ 14. Amnestiebestimmungen und Gnadenerlässe stehen der Verurteilung wegen eines nach diesem Artikel strafbaren Verhaltens nicht entgegen.

§ 16. Die Verjährung der in diesem Verfassungsgesetz unter Strafe gestellten Handlungen beginnt frühestens mit dem 6. Juni 1945.

Beachte für folgende Bestimmung

Gemäß Art. II § 7 BVG, BGBl. Nr. 82/1957 (NS-Amnestie 1957) enden ab diesem Inkrafttreten die im Verbotsgesetz 1947 enthaltenen Sühnefolgen für die im § 17 Abs. 2 und 3 des Verbotsgesetzes 1947 genannten Personen, sofern sie nicht bereits (§ 1 BVG, BGBl. Nr. 70/1948; § 1 BVG, BGBl. Nr. 99/1948; § 1 Abs. 1 BVG, BGBl. Nr. 283/1955) geendet haben. Beachte weiters die Bestimmungen des Art. I und II des BVG, BGBl. Nr. 82/1957 (NS-Amnestie 1957).

Artikel IV: Bestimmungen über sühnepflichtige Personen.

§ 17. (1) Die in die besonderen Listen einzutragenden Personen sind mit Ausnahme der im Abs. (4) genannten sühnepflichtig. Die Sühnepflichtigen werden in belastete und minderbelastete Personen unterschieden.

(2) Belastete Personen sind:

a) Personen, die jemals politische Leiter vom Zellenleiter oder Gleichgestellten aufwärts waren;

b) Angehörige der SS;

c) Angehörige der SA, des NSKK und des NSFK, die jemals Führer vom Untersturmführer oder Gleichgestellten aufwärts waren, ferner Angehörige der Gestapo oder des SD;

d) Funktionäre sonstiger Gliederungen, Organisationen oder angeschlossener Verbände, die einen Posten bekleideten, der dem Ortsgruppenleiter der NSDAP, beziehungsweise dem Untersturmführer im Rang zumindest gleich war, und Leiter von industriellen, finanziellen und sonstigen wirtschaftlichen Unternehmungen und die im § 4, Abs. (1), d, erwähnten Personen, diese beiden Gruppen, wenn sie von den im § 4 erwähnten Kommissionen als belastet befunden wurden;

e) Personen, die für ihre Tätigkeit für die NSDAP mit dem Blutorden vom 9. November 1923, dem Goldenen Ehrenzeichen der NSDAP, einer Dienstauszeichnung der NSDAP (in Bronze, Silber oder Gold) oder dem Goldenen Ehrenzeichen der Hitler-Jugend ausgezeichnet wurden;

f) Personen, die nach §§ 10, 11 oder 12 dieses Verfassungsgesetzes oder nach dem Kriegsverbrechergesetz vom 26. Juni 1945, St. G. Bl. Nr. 32, in der Fassung der Kriegsverbrechergesetznovelle vom 18. Oktober 1945, St. G. Bl. Nr. 199, rechtskräftig verurteilt worden sind.

(3) Minderbelastete Personen sind alle übrigen gemäß § 4 in die besonderen Listen einzutragenden Personen.

(4) Von der Sühnepflicht sind ausgenommen:

a) Minderbelastete Personen von der Vollendung des 70. Lebensjahres an,

b) minderbelastete Personen, wenn sie der Versehrtenstufe III angehören,

c) belastete Personen, wenn sie der Versehrtenstufe IV angehören,

von der Verpflichtung zur Entrichtung der Sühneabgabe (IX. Hauptstück des Nationalsozialistengesetzes) jedoch nur, wenn ihr Einkommen nicht 200 S im Monat überschreitet zuzüglich 50 S pro Monat für jedes Familienmitglied, für dessen Unterhalt der Abgabepflichtige zu sorgen hat. Überschreitet das Einkommen diese Grenze, so wird die laufende Sühneabgabe nur von dem Mehreinkommen eingehoben.

§ 18. Belastete Personen im Sinne des § 17, Abs. (2), haben die nachstehenden Sühnefolgen zu tragen:

a) Sie unterliegen unbeschadet eines Strafverfahrens nach anderen Bestimmungen dieses Verfassungsgesetzes und unabhängig von seinem Ausgang einer laufenden und einer einmaligen Sühneabgabe nach den Bestimmungen des IX. Hauptstückes des Nationalsozialistengesetzes.

b) Sie sind aus einem öffentlich-rechtlichen oder sonstigen Dienstverhältnis zum Bund, zu den Ländern (zu der Stadt Wien), zu den Gemeinden, zu sonstigen öffentlich-rechtlichen Körperschaften und zu von diesen verwalteten oder beaufsichtigten Körperschaften, Fonds, Anstalten, Betrieben und Unternehmungen sowie zur Österreichischen Nationalbank entlassen. Die Entlassenen haben aus diesem Dienstverhältnis keinen Anspruch auf Ruhegenuß oder Abfertigung, ihre Angehörigen keinen solchen auf Versorgungsgenuß. Empfängern von Ruhegenüssen aus einem öffentlich-rechtlichen Dienstverhältnis oder von Versorgungsgenüssen nach einem öffentlichen Bediensteten wird der Ruhe- oder Versorgungsgenuß eingestellt. Die genannten Personen können nicht in den öffentlichen Dienst aufgenommen werden. In Fällen äußerster Not können Unterhaltsbeiträge unter sinngemäßer Anwendung der Bestimmungen des § 98 des Gesetzes vom 25. Jänner 1914, R. G. Bl. Nr. 15 (Dienstpragmatik), von der Dienstbehörde (dem Dienstgeber) zuerkannt werden. Sie können an einer Hochschule als Privatdozent nicht zugelassen werden.

c) Sie sind in der gesamten Wirtschaft von der Bekleidung eines leitenden Postens (einschließlich der Stellung eines Prokuristen, Handlungsbevollmächtigten oder Abteilungsleiters) ausgeschlossen.

d) Sie sind von der Führung eines Unternehmens oder Betriebes, aus welchem Titel immer, ausgeschlossen, in denen mindestens ein Dienstnehmer beschäftigt ist. Dies gilt auch für Unternehmen oder Betriebe, in denen kein Dienstnehmer beschäftigt ist, wenn am 1. Jänner 1945 mindestens ein Dienstnehmer beschäftigt war. Als Dienstnehmer gelten nicht der Ehegatte, die Eltern und die Kinder des Unternehmers sowie deren Ehegatten.

e) Sie können die Berufe eines öffentlichen Wirtschaftsprüfers, eines Steuerberaters, eines Helfers in Steuersachen, eines vereidigten Buchprüfers, eines gewerblichen Buchrevisors, eines Finanz- und Wirtschaftsberaters sowie eines Gebäudeverwalters nicht bekleiden; ferner nicht das Fremdenbeherbergungsgewerbe, die Gewerbe, die auf mechanischem oder chemischem Wege die Vervielfältigung von literarischen Erzeugnissen oder den Handel mit solchen zum Gegenstand haben, mit Ausnahme des im § 21, Abs. (5), Gew.O. umschriebenen Handels mit Presseerzeugnissen, sowie Theater-, Konzert-, Kino-, Varieté-, Zirkus- und andere Veranstaltungsunternehmungen, Filmverleihunternehmungen, Tabakverschleißgeschäfte, Geschäftsstellen der Klassenlotterie oder Lottokollekturen betreiben.

f) Sie können weder den Beruf eines Rechtsanwaltes (Rechtsanwaltsanwärters), eines Notars (Notariatskandidaten), eines Verteidigers in Strafsachen, eines Patentanwaltes (Patentanwaltsanwärters) ausüben noch in den Kanzleien der obengenannten Personen beschäftigt sein. Sie können ferner den Beruf eines beratenden Ingenieurs oder eines behördlich autorisierten und beeideten Ziviltechnikers und den Beruf eines Arztes nicht ausüben. Schließlich können sie bis zum 30. April 1955 den Beruf eines Zahnarztes, Pharmazeuten, Dentisten (Zahntechnikers) oder eines Tierarztes nicht ausüben.

g) Sie können das Gast- und Schankgewerbe und den Großhandel mit Lebensmitteln bis 30. April 1950 nicht betreiben.

h) Sie können sich nicht an der Gestaltung des Inhaltes einer Zeitung [§ 2, Abs. (2), des Pressegesetzes], einer Zeitungskorrespondenz oder eines Sammelwerkes, sei es durch regelmäßige Beiträge, sei es durch unregelmäßige Mitarbeit oder in irgendeiner anderen Weise, beteiligen; sie können ferner nicht ein Werk der Literatur, dessen Urheber sie sind [§§ 2 und 10, Abs. (1), des Urheberrechtsgesetzes, B. G. Bl. Nr. 111/1936], der Öffentlichkeit zugänglich machen.

i) Auf sie finden die besonderen Bestimmungen der Gesetze über Wohnungsanforderung, Wirtschaftssäuberung und Arbeitspflicht Anwendung. Mit ihnen als Mieter oder Pächter abgeschlossene Bestandverträge können unter Einhaltung der gesetzlichen Kündigungsfrist aufgelöst werden.

j) 1. Sie müssen zu Arbeiten herangezogen werden. Sie können in einem Lager angehalten werden, wenn außer den Umständen, die ihre Behandlung als belastete Personen begründen, erwiesenermaßen noch andere Tatsachen vorliegen, die sie für die demokratische Regierungsform der Republik Österreich als äußerst gefährlich erscheinen lassen. Die Dauer der Anhaltung soll erstmalig sechs Monate nicht überschreiten, kann aber jeweils für weitere Zeiträume von je sechs Monaten durch Verfügung bis auf insgesamt zwei Jahre verlängert werden.

2. Die Anhaltung in einem Lager kann nur vom Volksgericht verfügt werden, das unter seiner normalen Prozeßordnung arbeitet.

3. In der Regel kann eine Person in diesem Verfahren nur auf Grund eines richterlichen Befehles verhaftet werden. Ist sie vorher von der Sicherheitsbehörde in Verwahrung genommen worden, so muß das Gericht innerhalb von 15 Tagen, von dem Tag der Festnahme gerechnet, über die Fortdauer der Haft entscheiden, widrigenfalls der Festgenommene auf freien Fuß zu setzen ist.

4. Jeder in einem Lager Angehaltene ist berechtigt, den Antrag zu stellen, daß er vorzeitig entlassen oder die Notwendigkeit der Anhaltung neuerlich überprüft werde. Ein solcher Antrag darf jedoch erst nach Ablauf von sechs Monaten gestellt oder wiederholt werden.

5. Die Lager stehen unter der Aufsicht des Präsidenten des mit Strafsachen befaßten Gerichtshofes I. Instanz, in dessen Sprengel sie sich befinden.

6. Die näheren Bestimmungen, insbesondere über den Vorgang, wie belastete Personen vor das Volksgericht gestellt werden, und über das in der Z 4 vorgesehene Überprüfungsverfahren werden durch Bundesgesetz erlassen.

k) Sie sind auf Lebenszeit vom passiven Wahlrecht in eine gesetzgebende oder andere öffentlich-rechtliche Körperschaft ausgeschlossen. Sie sind bis 30. April 1950 vom aktiven Wahlrecht sowie bis zum 30. April 1955 von dem Amt eines Geschworenen oder Schöffen ausgeschlossen.

l) Sie können bis 30. April 1950 einer politischen Partei nicht angehören.

m) Sie können Ausschüssen, Vorständen, Leitungen, Verwaltungsräten, Aufsichtsräten und sonstigen Vertretungs- oder Verwaltungskörpern von Vereinen und allen sonstigen mit Rechtspersönlichkeit ausgestatteten Einrichtungen nicht angehören.

n) Sie können der Akademie der Wissenschaften (der Österreichischen Akademie der Wissenschaften in Wien) weder als wirkliche noch als korrespondierende Mitglieder angehören.

o) Sie müssen bis zum 30. April 1950 von der Zulassung zum Hochschulstudium ausgeschlossen werden.

p) Sie müssen bis zum 30. April 1950 vom öffentlichen Auftreten als frei schaffende oder als darstellende Künstler (Schauspieler, Sänger, Tänzer), als Dirigenten, Musiker, Regisseure, Bühnenbildner ausgeschlossen werden, außer in den Fällen, in denen eine beim Bundesministerium für Unterricht eingesetzte besondere Kommission nach gehöriger Prüfung entscheidet, daß eine dieser Personen ihren Beruf weiter ausüben darf.

§ 19. (1) Minderbelastete Personen im Sinne des § 17, Abs. (3), haben die nachstehenden Sühnefolgen zu tragen:

a) Sie unterliegen unbeschadet eines Strafverfahrens nach anderen Bestimmungen dieses Verfassungsgesetzes und unabhängig von seinem Ausgang einer laufenden und einer einmaligen Sühneabgabe nach den Bestimmungen des IX. Hauptstückes des Nationalsozialistengesetzes.

b) Sie können im öffentlichen Dienst nur bei Bedarf und nur nach besonderer Prüfung ihres politischen Verhaltens vor dem 27. April 1945 verwendet werden. Jedenfalls gelten die nachfolgenden Bestimmungen:

aa) Sie können eine Lehrkanzel für Philosophie, Psychologie, Pädagogik, Geschichte, mittlere oder neuere deutsche Literaturgeschichte, Volkswirtschaftslehre, Volkswirtschaftspolitik, Sozialpolitik, Gesellschaftslehre, ein Rechtsfach oder für ein Teilgebiet dieser Fächer nur innehaben, wenn auf ihren Antrag die beim Bundesministerium für Unterricht zu errichtende Komission *(Anm.: richtig: Kommission)* diese Tätigkeit gestattet. Die Bestätigung der Lehrbefugnis als Privatdozent kann widerrufen werden. Eine solche Bestätigung ist zu widerrufen, wenn die Lehrbefugnis die im ersten Satz besonders genannten Fächer oder eines ihrer Teilgebiete umfaßt. In diesem Fall kann die Lehrbefugnis auf Ansuchen des betroffenen Privatdozenten auf Antrag der beim Bundesministerium für Unterricht zu errichtenden Kommission wieder erteilt werden. Sie können ferner als Hochschulassistenten für ein solches Fach nur tätig sein, wenn auf ihren Antrag diese Kommission eine derartige Berufstätigkeit gestattet;

bb) sie können außer in den Fällen des Abs. (2) nicht bei Polizeidienststellen, im Sicherheitswach-, im Gendarmerie-, im Kriminal-, im Zollwach- und im Justizwachdienst verwendet werden;

cc) sie können außer in den Fällen des Abs. (2) nicht bei der Strafrechtspflege und beim Strafvollzug verwendet werden;

dd) sie können sonst nicht auf Leiterposten im Lehr- und Erziehungsberuf bis 30. April 1948 verwendet werden, außer in Schulen, in denen nur eine Lehrperson als Klassenlehrer beschäftigt ist, höchstens jedoch für einen Zeitraum von sechs Monaten vom Tage des Inkrafttretens des Nationalsozialistengesetzes gerechnet, sofern sie nicht eine Erlaubnis von der im Abs. (2) genannten Kommission erhalten;

ee) sie können im öffentlichen Dienst während des Dienststandes bis 30. April 1950 höchstens auf Dienstposten verwendet werden, die einem Dienstposten der VI. Dienstklasse der allgemeinen Verwaltung des Bundes (im Sinne des Gehaltsgesetzes 1927), wenn sie aber einem Dienstzweig der Verwendungsgruppe 8 der allgemeinen Verwaltung des Bundes angehören, einem Dienstposten der V. Dienstklasse dieser Verwaltung entsprechen. Ihr Dienstbezug kann den Höchstbezug der vorbezeichneten Dienstposten der allgemeinen Verwaltung nicht übersteigen. Haben oder hatten sie bereits einen höheren Dienstposten inne, dann sind sie für die Zeit des Dienststandes auf einen der vorstehenden Bestimmung entsprechenden Dienstposten mit der Maßgabe rückzureihen, daß hiedurch ihre Dienstbezüge nicht um mehr als ein Drittel vermindert werden; andernfalls sind die Bezüge durch Zulagen so zu erhöhen, daß sie zwei Drittel der früheren Bezüge erreichen. Rückgereihte können in der Zeit vom 1. Mai 1945 bis 30. April 1950 nicht auf einen höheren Dienstposten befördert werden. Erfolgt keine Rückreihung, so kann die Zeit vom 1. Mai 1945 bis 30. April 1950 für die Vorrückung in höhere Bezüge nicht angerechnet werden.

c) Ihre Ruhegenüsse aus einem öffentlichen Dienstverhältnis oder ihre Versorgungsgenüsse nach einem öffentlichen Bediensteten werden bis 30. April 1955 um ein Drittel gekürzt; diese Kürzung findet jedoch nur soweit statt, als dadurch die um die Einkommen(Lohn)steuer verminderte monatliche Auszahlung nicht unter den Betrag von 150 S sinkt. Ihre Ruhe- und Versorgungsgenüsse entfallen jedoch bis zur Vollendung des 60. Lebensjahres oder bis zur amtsärztlich festgestellten dauernden Arbeitsunfähigkeit soweit, als die eben bezeichnete Mindestgrenze von 150 S überschritten wird. Zur Vermeidung unbilliger Härten können Unterhaltsbeiträge unter sinngemäßer Anwendung der Bestimmungen des § 98 des Gesetzes vom 25. Jänner 1914, R. G. Bl. Nr. 15 (Dienstpragmatik), von der Dienstbehörde (dem Dienstgeber) zuerkannt werden.

d) Sie sind von der Führung eines Unternehmens oder Betriebes aus welchem Titel immer bis 30. April 1950 ausgeschlossen, sofern das Unternehmen oder der Betrieb nach der Höhe des Anlagekapitals, des Umsatzes, der Zahl der Beschäftigten oder nach sonstigen Merkmalen über den Rahmen eines Mittelbetriebes hinausgeht. Die näheren Bestimmungen über die Merkmale eines Mittelbetriebes werden durch Verordnung getroffen.

e) Es treffen sie ferner die Sühnefolgen nach § 18, lit. c und m, bis zum 30. April 1950; dasselbe gilt von dem Betrieb des Fremdenbeherbergungsgewerbes, sofern das Unternehmen nach dem Stand vom Jahre 1944 über Nächtigungsmöglichkeiten für mehr als 15 Gäste verfügt, und von dem Betrieb der Gewerbe, die auf mechanischem oder chemischem Wege die Vervielfältigung von literarischen Erzeugnissen oder den Handel mit solchen zum Gegenstand haben, mit Ausnahme des im § 21, Abs. (5), Gew.O. umschriebenen Handels mit Presseerzeugnissen. Sie können ferner außer in den Fällen des Abs. (2) innerhalb dieser Zeit die Berufe eines Rechtsanwaltes (oder Rechtsanwaltsanwärters) – auch nicht als Angestellter in Rechtsanwaltskanzleien –, eines Verteidigers in Strafsachen (oder Anwärters in diesem Berufe) – auch nicht als Angestellter in der Kanzlei eines Verteidigers in Strafsachen –, eines Notars (Notariatskandidaten) – auch nicht als Angestellter in einer Notariatskanzlei –, eines Patentanwalts(Patentanwaltsanwärters) – auch nicht als Angestellter in einer Patentanwaltskanzlei –, eines Arztes, eines Zahnarztes, eines Pharmazeuten, eines Tierarztes, eines behördlich autorisierten und beeideten Ziviltechnikers, eines öffentlichen Wirtschaftsprüfers, eines Steuerberaters oder eines Gebäudeverwalters nicht ausüben und ein Theater-, Konzert-, Kino-, Varieté-, Zirkusunternehmen oder ein anderes Veranstaltungsunternehmen oder ein Filmverleihunternehmen nicht betreiben.

f) Sie können sich bis zum 30. April 1950 nicht an der Gestaltung des Inhaltes einer Zeitung [§ 2, Abs. (2), Pressegesetz] mit Ausnahme von Fachzeitschriften, einer Zeitungskorrespondenz oder eines Sammelwerkes durch Beiträge beteiligen.

g) Sie sind von der Bekleidung eines leitenden Postens im Lehr- und Erziehungsberuf bis 30. April 1950 ausgeschlossen. Sie können überdies bis zum gleichen Zeitpunkt von der zuständigen Aufsichtsbehörde von der Verwendung als Lehrer an Privatschulen ausgeschlossen werden.

h) Sie sind bis zum 30. April 1950 vom passiven Wahlrecht in die gesetzgebenden Körperschaften und von dem Amt eines Geschworenen oder Schöffen ausgeschlossen.

i) Sie können bis zum 30. April 1950 durch einseitige Verfügung der Aufsichtsbehörde vom Betrieb von Tabakverschleißgeschäften, Geschäftsstellen der Klassenlotterie und Lottokollekturen ausgeschlossen werden.

j) Sie können bis zum 30. April 1950 der Akademie der Wissenschaften (der Österreichischen Akademie der Wissenschaften in Wien) nicht als wirkliche Mitglieder angehören; sie können bis zu diesem Zeitpunkt nicht zu korrespondierenden Mitgliedern ernannt werden.

k) Sie müssen bis zum 30. April 1950 von der Zulassung zum Hochschulstudium ausgeschlossen werden.

l) Sie können bis zum 30. April 1950 vom öffentlichen Auftreten als frei schaffende Künstler oder als darstellende Künstler (Schauspieler, Sänger, Tänzer), als Dirigenten, Musiker, Regisseure, Bühnenbildner durch eine beim Bundesministerium für Unterricht eingesetzte Kommission ausgeschlossen werden. Das Nähere über die Zusammensetzung, die Geschäftsführung und das Verfahren vor dieser Kommission wird durch Verordnung bestimmt.

m) Sie können, wenn sie von den im Abs. (2) genannten Kommissionen zur Berufsausübung nicht zugelassen werden, zu Arbeiten herangezogen werden.

n) Gesetzliche Maßnahmen, betreffend Wohnungsanforderung, die im § 18, lit. i, vorgesehen sind, sind auch gegen minderbelastete Personen anzuwenden, wenn dies zugunsten von Kriegsopfern und Opfern der nationalsozialistischen Unterdrückung notwendig erscheint, jedoch unbeschadet der Bestimmungen über die Rückstellung von arisiertem oder sonst entzogenem Vermögen.

(2) Minderbelastete Personen können nur auf besondere Entscheidung von besonders zu diesem Zweck gebildeten Kommissionen bei Polizeidienststellen, im Sicherheitswach-, im Gendarmerie-, im Kriminal-, im Zollwach- und im Justizwachdienst, bei der Strafrechtspflege und beim Strafvollzug verwendet werden oder die Berufe eines Rechtsanwaltes (Rechtsanwaltsanwärters), eines Verteidigers in Strafsachen (Anwärters in diesem Berufe), eines Notars (Notariatskandidaten), eines Patentanwaltes (Patentanwaltsanwärters) ausüben oder in den Kanzleien der vorgenannten Berufe angestellt sein oder die Berufe eines Arztes, Zahnarztes, Pharmazeuten oder Tierarztes, eines behördlich autorisierten und beeideten Ziviltechnikers, eines öffentlichen Wirtschaftsprüfers, eines Steuerberaters oder eines Gebäudeverwalters ausüben oder ein Theater-, Konzert-, Kino-, Varieté-, Zirkusunternehmen oder ein anderes Veranstaltungsunternehmen oder ein Filmverleihunternehmen betreiben. Das gleiche gilt für die Ausübung des Lehrberufes nach den Bestimmungen des Abs. (1), lit. b, dd.

(3) Die Kommissionen bestehen aus dem zuständigen Bundesminister oder einem von ihm bestellten Vertreter als Vorsitzendem, einem Vertreter des Bundesministeriums, einem Angehörigen der Berufsvertretung des Betroffenen und aus je einem Vertreter der drei anerkannten politischen Parteien. Die Entscheidungen der Kommissionen werden mit einer Mehrheit von vier Stimmen getroffen. Der Vorsitzende stimmt nicht mit. Nähere Bestimmungen werden durch ein Bundesverfassungsgesetz festgelegt, das spätestens drei Monate nach Kundmachung des Nationalsozialistengesetzes zu erlassen ist.

Beachte für folgende Bestimmung

Gemäß Art. III § 12 Abs. 1 Z 3 BVG BGBl. Nr. 82/1957 (NS-Amnestie 1957) ist ein Strafverfahren wegen des Verbrechens nach § 20 Abs. 5 Verbotsgesetz 1947 nicht einzuleiten. Gemäß Art. III § 12 Abs. 2 BGBl. Nr. 82/1957 (NS-Amnestie 1957) sind eingeleitete Strafverfahren einzustellen. Gemäß Art. III § 14 Abs. 1 Z 3 BGBl. Nr. 82/1957 (NS-Amnestie 1957) sind verhängte Strafen gem. § 20 Abs. 5 Verbotsgesetz 1947, soweit sie nicht vollstreckt sind, nachgesehen. Gemäß Art. III § 15 Abs. 1 Z 2 BGBl. Nr. 82/1957 (NS-Amnestie 1957) gelten Verurteilungen wegen des Verbrechens nach § 20 Abs. 5 Verbotsgesetz 1947 als getilgt.

§ 20. (1) Personen, die die laufende oder einmalige Sühneabgabe zu entrichten haben, dürfen bis zur vollständigen Erfüllung dieser Abgabepflicht durch rechtsgeschäftliche Verfügungen (Rechtshandlungen oder Unterlassungen) ihr unbewegliches Vermögen weder veräußern noch belasten. Das gleiche gilt für Veräußerungen oder Belastungen ihres beweglichen Vermögens oder für die Übernahme von Verpflichtungen, sofern diese Verfügungen über den Rahmen der laufenden Verwaltung oder der Fortführung des Haushaltes hinausgehen. Gegen diese Verbote verstoßende Rechtsgeschäfte sind nichtig. Desgleichen sind Verfügungen der genannten Art nichtig, die nach dem 31. März 1945 getroffen worden

sind. Der rechtsgeschäftlichen Verfügung steht, soweit es sich um unbewegliche Sachen handelt, eine Verfügung im Wege der Zwangsvollstreckung gleich.

(2) Eintragungen in die öffentlichen Bücher dürfen von Gerichten nur bewilligt werden,

1. wenn derjenige, dessen bücherliche Rechte beschränkt, belastet, aufgehoben oder auf eine andere Person übertragen werden sollen, in einer schriftlichen Erklärung an Eides Statt versichert, daß er nicht zu den im § 17, Abs. (2) und (3), aufgezählten Personen gehört, oder
2. wenn durch Vorlage einer Bestätigung der zur Einhebung der Sühneabgabe zuständigen Behörde nachgewiesen wird, daß er die Verpflichtung zur Leistung der laufenden und einmaligen Sühneabgabe vollständig erfüllt hat oder daß er von dieser Verbindlichkeit gemäß § 17, Abs. (4), befreit ist. Die Unterschrift der Erklärung nach Z 1 muß gerichtlich oder notariell beglaubigt werden. Einer solchen Erklärung bedarf es nicht, wenn die Bestätigung einer Bezirksverwaltungsbehörde, eines Amtes der Landesregierung (Wiener Magistrat) oder des Bundesministeriums für Inneres vorliegt, daß derjenige, der sonst die Erklärung nach Z 1 abzugeben hätte, nicht zu den im § 17, Abs. (2) und (3), aufgezählten Personen gehört.

(3) Abs. (2) gilt sinngemäß für die Bewilligung oder Fortsetzung einer Zwangsvollstreckung auf unbewegliche Sachen. Schon bewilligte Zwangsvollstreckungen sind aufzuschieben, bis die Voraussetzungen für die Fortsetzung gegeben sind. Liegt ein urkundlicher Nachweis im Sinne des Abs. (2) nicht vor, so hat das Gericht auf Antrag des betreibenden Gläubigers eine Tagsatzung anzuordnen und dem Verpflichteten den Eid darüber abzunehmen, ob er zu den im § 17, Abs. (2) und (3), genannten Personen gehört (§§ 48 ff. EO.). Die vorstehenden Bestimmungen gelten auch für die Fortsetzung eines bereits anhängigen oder neu anfallenden Zwangsvollstreckungsverfahrens, das nicht auf unbewegliche Sachen gerichtet ist, wenn sich begründeter Verdacht ergibt, daß die Voraussetzungen des Abs. (1) vorliegen.

(4) Von der Anwendung der Bestimmungen des Abs. (1) können Ausnahmen bewilligt werden. Das Nähere wird durch Verordnung geregelt.

(5) Wer unter Eid oder in einer schriftlichen Erklärung an Eides Statt [Abs. (2)] unwahre Angaben darüber macht, daß er nicht zu den im § 17, Abs. (2) oder (3), aufgezählten Personen gehört, ist wegen Verbrechens nach § 8 zu bestrafen.

§ 23. Bezüge welcher Art immer, die aus Mitteln des Staates, der Länder (Stadt Wien), der Gemeinden oder öffentlich-rechtlicher Körperschaften wegen einer Betätigung für die NSDAP oder einen ihrer Wehrverbände (SS, SA, NSKK, NSFK) gewährt worden sind, beispielsweise die Bezüge der sogenannten Opfer der Bewegung und ihrer Hinterbliebenen, oder die sogenannten Wiedergutmachungsbeträge, werden sofort eingestellt; die erhaltenen Beträge sind von den Empfängern oder deren Rechtsnachfolgern sofort zu erstatten.

Der Nachlaß von Verbindlichkeiten, insbesondere von Steuer- und Abgabeschulden an den Staat, die Länder (Stadt Wien), die Gemeinden, öffentlich-rechtliche Körperschaften sowie der Österreichischen *(Anm.: richtig: Oesterreichischen)* Nationalbank und Anstalten, der mit Rücksicht auf eine Tätigkeit für die NSDAP oder einen ihrer Wehrverbände (SS, SA, NSKK, NSFK) oder mit Rücksicht auf die Zugehörigkeit zu ihnen gewährt worden ist, ist unwirksam. Auch diese Beträge sind sofort zu erstatten.

Beachte für folgende Bestimmung

Beachte weiters die Bestimmungen des Art. I und II des BVG, BGBl. Nr. 82/1957 (NS-Amnestie 1957).

Artikel VI: Ausnahmebestimmungen.

§ 27. (1) Der Bundespräsident kann auf Antrag der zuständigen Bundesminister Ausnahmen von der Behandlung nach den Bestimmungen der Artikel III und IV und von den in besonderen Gesetzen enthaltenen Sühnefolgen in Einzelfällen teilweise oder ganz bewilligen, wenn der Betreffende seine Zugehörigkeit zur NSDAP, zu einem ihrer Wehrverbände (SS, SA, NSKK, NSFK), zum NS-Soldatenring oder zum NS-Offiziersbund niemals mißbraucht hat, mit Sicherheit auf seine positive Einstellung zur unabhängigen Republik Österreich geschlossen werden kann und die Ausnahme im öffentlichen Interesse oder sonst aus einem besonders berücksichtigungswürdigen Grund gerechtfertigt erscheint. Ein solcher berücksichtigungswürdiger Fall liegt insbesondere bei Personen vor, die – wenn auch nicht in den Reihen der alliierten Armeen – mit der Waffe in der Hand gegen den Nationalsozialismus gekämpft haben.

(2) Die Überreichung eines Gesuches nach Abs. (1) ist durch Anschlag bei der zuständigen Registrierungsbehörde mit der Aufforderung zu veröffentlichen, Bedenken gegen die Genehmigung des Gesuches innerhalb einer Frist von 14 Tagen nach Anschlag bekanntzugeben.

(3) Die Überreichung des Gesuches und die darüber ergangene Entscheidung sind in den besonderen Listen anzumerken.

Artikel VII: Schlußbestimmungen.

§ 27a. *(Anm.: aufgehoben durch I. Hauptstück, Abschn. I Z 20 des BVG, BGBl. Nr. 25/1947)*

§ 29. Mit der Vollziehung dieses Bundesverfassungsgesetzes ist die Bundesregierung betraut.

Abschnitt II.

Übergangsbestimmungen.

(Anm.: aus BGBl. Nr. 25/1947, zu den §§ 4, 8, 10 und 19, StGBl. 13/1945)

1. In den besonderen Listen bereits enthaltene Eintragungen über Personen, die auf Grund dieses Bundesverfassungsgesetzes nicht mehr zu verzeichnen sind, sind von Amts wegen oder auf Antrag zu streichen.

2. Die Registrierungsbehörden haben eine angemessene Frist für die Meldung jener Personen und für die nachträgliche Meldung jener Umstände festzusetzen, die nach den Bestimmungen des § 4, Abs. (1), lit. b, c, d und e, des Verbotsgesetzes in der Fassung des Abschnittes I in den besonderen Listen einzutragen sind, nach § 4 des Verbotsgesetzes in seiner ursprünglichen Fassung aber nicht registrierungspflichtig waren.

3. (1) Wer vor dem Inkrafttreten des vorliegenden Bundesverfassungsgesetzes eine im § 8 des Verbotsgesetzes mit Strafe bedrohte Handlung begangen hat, wird deshalb nicht bestraft, wenn er nach dem vorliegenden Bundesverfassungsgesetz nicht mehr in den besonderen Listen zu verzeichnen ist. Ein wegen einer solchen Handlung oder nur mit Rücksicht darauf wegen Verbrechens des Hochverrates nach § 10 des Verbotsgesetzes eingeleitetes Strafverfahren ist einzustellen, und zwar auch dann, wenn vor dem Tage des Inkrafttretens des vorliegenden Bundesverfassungsgesetzes das Urteil erster Instanz zwar schon gefällt, aber noch nicht in Rechtskraft erwachsen ist; ist das verurteilende Erkenntnis schon in Rechtskraft erwachsen, so gilt die Verurteilung als nicht erfolgt.

(2) Wer vor dem Inkrafttreten des vorliegenden Bundesverfassungsgesetzes eine im § 8 des Verbotsgesetzes mit Strafe bedrohte Handlung begangen hat und auch nach dem neuen Recht in den besonderen Listen zu verzeichnen ist, wird wegen dieser Handlung nicht bestraft, wenn er binnen vier Wochen nach dem Inkrafttreten des vorliegenden Bundesverfassungsgesetzes die unterlassene Anmeldung zur Registrierung nachholt oder unvollständige oder unrichtige Angaben berichtigt. Ein wegen einer solchen Handlung eingeleitetes Strafverfahren ist unter der gleichen Voraussetzung einzustellen, und zwar auch dann, wenn vor dem Tage des Inkrafttretens des vorliegenden Bundesverfassungsgesetzes das Urteil erster Instanz zwar schon gefällt, aber noch nicht in Rechtskraft erwachsen ist; ist das verurteilende Erkenntnis schon in Rechtskraft erwachsen, so gilt die Verurteilung als nicht erfolgt. Diese Bestimmungen finden keine Anwendung, wenn sich der Täter auch des Verbrechens des Hochverrats nach § 10 des Verbotsgesetzes in der vor dem Inkrafttreten des vorliegenden Bundesverfassungsgesetzes geltenden Fassung schuldig gemacht hat.

(3) Über die Einstellung des Verfahrens sowie darüber, ob eine Verurteilung als nicht erfolgt gilt, entscheidet das Gericht, bei dem das Verfahren anhängig ist oder war, auf Antrag des Beschuldigten oder Verurteilten oder des Staatsanwaltes, über die Einstellung auch von Amts wegen, und zwar außerhalb der Hauptverhandlung durch Beschluß.

(4) Entschädigungsansprüche können auf Grund der vorstehenden Bestimmungen nicht erhoben werden.

4. Minderbelastete, die im Zeitpunkt des Inkrafttretens dieses Bundesverfassungsgesetzes in einem im § 19, Abs. (2), des Verbotsgesetzes in der Fassung des Abschnittes I genannten Berufe tätig sind, können ihren Beruf bis zur Entscheidung der im § 19, Abs. (3), des Verbotsgesetzes in der Fassung des Abschnittes I genannten Kommissionen, längstens jedoch bis zum Ablauf von drei Monaten nach Kundmachung des im § 19, Abs. (3), des Verbotsgesetzes in der Fassung des Abschnittes I genannten Bundesverfassungsgesetzes weiter ausüben.

5. (1) Ist der Bestandnehmer eine minderbelastete Person, so ist in einem anhängigen Bestandverfahren der Wegfall des Kündigungsgrundes nach § 22 des Verbotsgesetzes in seiner

ursprünglichen Fassung von Amts wegen in jeder Lage des Verfahrens zu berücksichtigen. Die mit der Geltendmachung des Kündigungsgrundes zusammenhängenden Kosten hat der Beklagte zu tragen.

(2) Ist jedoch ein solches Verfahren vor dem 1. April 1946 eingeleitet worden, so ist es nach den Bestimmungen des § 22 des Verbotsgesetzes in seiner ursprünglichen Fassung fortzusetzen.

6. Das Verfassungsgesetz vom 15. August 1945, St. G. Bl. Nr. 127, über die Änderung und Ergänzung des Verbotsgesetzes vom 8. Mai 1945, St. G. Bl. Nr. 13 (Verbotsgesetznovelle), in der Fassung des Bundesverfassungsgesetzes vom 24. Juli 1946, B. G. Bl. Nr. 177, tritt außer Kraft.

7. Das Verfassungsgesetz vom 8. Mai 1945, St. G. Bl. Nr. 13, über das Verbot der NSDAP (Verbotsgesetz) in der Fassung des Verfassungsgesetzes vom 16. November 1945, B. G. Bl. Nr. 16/1946 (2. Verbotsgesetznovelle), und des Abschnittes I ist als "Verbotsgesetz 1947" zu bezeichnen.

XXI. HAUPTSTÜCK.

Schlußbestimmungen.

(Anm.: aus BGBl. Nr. 25/1947, zu den §§ 3, 3a bis 3g, 4 bis 7, 10 bis 14, 16 bis 20, StGBl. Nr. 13/1945)

1. Die Bundesministerien sind ermächtigt, die in den Hauptstücken I bis XX genannten Rechtsvorschriften unter Berücksichtigung der Änderungen und Ergänzungen, die sich aus dem vorliegenden Bundesverfassungsgesetz ergeben, sowie unter Bedachtnahme auf die gegenwärtigen staats- und verwaltungsrechtlichen Einrichtungen durch Verordnung mit rechtsverbindlicher Kraft zu verlautbaren.

2. Alle Novellierungen dieses Bundesverfassungsgesetzes können nur durch Bundesverfassungsgesetz durchgeführt werden; jedoch bleiben einfache Bundesgesetze, die durch das vorliegende Bundesverfassungsgesetz abgeändert sind, weiterhin einfache Bundesgesetze.

3. Im Wege der Landesgesetzgebung können über die Vorschriften dieses Bundesverfassungsgesetzes hinausgehende Bestimmungen gegen Nationalsozialisten nicht getroffen werden.

4. Rechtsfolgen, die nach den bestehenden Rechtsvorschriften an rechtskräftige Verurteilungen geknüpft sind, bleiben unberührt.

5. Die Bestimmungen des XVII. Hauptstückes, Z 8, dieses Bundesverfassungsgesetzes wirken, falls dieses Bundesverfassungsgesetz nach Ablauf der Frist des § 11, Abs. (1), 1. Satz, des Wirtschaftssäuberungsgesetzes in seiner letzten Fassung in Kraft tritt, auf die Zeit vom Ablauf dieser Frist an zurück.

6. Mit der Vollziehung dieses Bundesverfassungsgesetzes ist die Bundesregierung betraut, soweit nicht ausdrücklich an einzelnen Stellen dieses Bundesverfassungsgesetzes einzelne Bundesministerien mit Vollziehungsakten betraut werden.

Artikel I.

Aufhebung der Registrierungspflicht.

(Anm.: aus BGBl. Nr. 82/1957, zu den §§ 4 bis 6, 13 und 17, StGBl. Nr. 13/1945)

§ 1. (1) Ab dem Inkrafttreten dieses Bundesverfassungsgesetzes finden Verzeichnungen in den besonderen Listen gemäß §§ 4 und 13 des Verbotsgesetzes 1947 (I. Hauptstück, Abschnitt II, Z 7 des Nationalsozialistengesetzes, BGBl. Nr. 25/1947) und Anmeldungen zur Verzeichnung nach § 5 des Verbotsgesetzes 1947 nicht mehr statt.

(2) Ist eine Verzeichnung gemäß § 17 Abs. 2 oder 3 des Verbotsgesetzes 1947 bereits in Rechtskraft erwachsen, so gilt die Eintragung mit dem Inkrafttreten dieses Bundesverfassungsgesetzes als gestrichen. Die öffentliche Auflegung der Registrierungslisten gemäß § 6 des Verbotsgesetzes 1947 entfällt.

(3) Anhängige Verfahren über die Verzeichnung sind einzustellen. Dies gilt jedoch nicht für Verfahren, die gemäß §§ 69 und 71 AVG. 1950 oder gemäß § 43 der Verordnung der Bundesregierung vom 10. März 1947, BGBl. Nr. 64, eingeleitet wurden oder noch eingeleitet werden.

(4) Ab Inkrafttreten dieses Bundesverfassungsgesetzes können Verfahren gemäß § 68 AVG. 1950 oder § 43 der Verordnung der Bundesregierung vom 10. März 1947, BGBl. Nr. 64, nur noch eingeleitet werden, wenn der Betroffene nur auf Grund eines gerichtlichen Urteiles gemäß § 17 Abs. 2 lit. f des Verbotsgesetzes 1947 als belastet verzeichnet und diese Verurteilung nachher aufgehoben wurde.

(5) Durch diese Regelung werden die Vorschriften über das Verfahren vor dem Verfassungsgerichtshof nicht berührt.

(6) Die Bestimmungen des Abs. 2, erster Satz, stehen einer nach den Abs. 3 und 4 noch zulässigen Abänderung der Entscheidung über die Verzeichnung nicht entgegen.

(Anm.: aus BGBl. Nr. 82/1957, zu den §§ 13 und 17, StGBl. Nr. 13/1945)

§ 2. (1) Für Personen, auf die die Bestimmungen des § 1 Abs. 1 Anwendung finden, gelten, sofern sie nicht schon nach den bis zum Inkrafttreten dieses Bundesverfassungsgesetzes geltenden Bestimmungen von der Sühnepflicht ausgenommen sind, die in den §§ 5 und 6 angeführten Sonderbestimmungen.

(2) Das gleiche gilt für Personen, auf die die Bestimmungen des § 1 Abs. 3, erster Satz, Anwendung finden.

(3) Auf Antrag der für die Handhabung der Sonderbestimmungen der §§ 5 und 6 zuständigen Behörden haben die Verwaltungsbehörden, in letzter Instanz die im § 7 Abs. 1 des Verbotsgesetzes 1947 genannte Kommission (Feststellungsbehörden) festzustellen, ob und in welchem Umfang diese Personen der Verzeichnung in den Registrierungslisten unterliegen würden.

(4) In den Fällen des Abs. 2 ist die Feststellung von jener Feststellungsbehörde zu treffen, bei der im Zeitpunkt des Inkrafttretens dieses Bundesverfassungsgesetzes das Registrierungsverfahren anhängig war.

(5) In dem Verfahren nach den Abs. 1 bis 4 kommt den Personen, die im Verwaltungsverfahren nach den Sonderbestimmungen der §§ 5 und 6 Parteien oder Beteiligte sind, Parteistellung vor der Feststellungsbehörde zu.

(Anm.: aus BGBl. Nr. 82/1957, zu den §§ 13 und 17, StGBl. Nr. 13/1945)

§ 3. Personen, auf die die Bestimmungen des § 2 Abs. 1 und 2 Anwendung finden, sind bei Handhabung der in den §§ 5 und 6 genannten Sonderbestimmungen so zu behandeln, wie wenn sie dem Personenkreis des § 4 Abs. 1 oder § 13 des Verbotsgesetzes 1947 angehören würden.

(Anm.: aus BGBl. Nr. 82/1957, zu den §§ 13 und 17, StGBl. Nr. 13/1945)

§ 4. Die näheren Vorschriften über das Feststellungsverfahren und dessen Instanzenzug werden durch Verordnung getroffen.

(Anm.: aus BGBl. Nr. 82/1957, zu den §§ 13 und 17, StGBl. Nr. 13/1945)

§ 5. Unterliegt eine Person nur zufolge § 1 Abs. 1 oder Abs. 3, erster Satz, nicht den Sühnefolgen nach § 18 lit. b des Verbotsgesetzes 1947, findet eine Nachzahlung weder von Bezugsvorschüssen im Sinne des § 3 Abs. 2 Beamten-Überleitungsgesetz, StGBl. Nr. 134/1945, noch von Bezügen statt.

(Anm.: aus BGBl. Nr. 82/1957, zu den §§ 13 und 17, StGBl. Nr. 13/1945)

§ 6. Rechtswirkungen auf Grund der Bestimmungen des XIV. Hauptstückes, Abschnitt II und III, sowie des XV. Hauptstückes des Nationalsozialistengesetzes, BGBl. Nr. 25/1947, werden durch die Bestimmungen dieses Bundesverfassungsgesetzes nur soweit berührt, als dies in den Artikeln IV und V bestimmt ist.

Artikel II.

Bestimmungen über die Beendigung der Sühnefolgen.

(Anm.: aus BGBl. Nr. 82/1957, zu den §§ 13 und 17, StGBl. Nr. 13/1945)

§ 7. (1) Die im Verbotsgesetz 1947 und sonstigen Gesetzen enthaltenen Sühnefolgen enden mit dem Inkrafttreten dieses Bundesverfassungsgesetzes für die in § 17 Abs. 2 und 3 des Verbotsgesetzes 1947 genannten Personen, sofern sie nicht bereits geeendet haben.

(2) Sind die in Abs. 1 genannten Personen vor dem Inkrafttreten dieses Bundesverfassungsgesetzes bereits verstorben, so gelten die in § 18 lit. b Verbotsgesetz 1947 enthaltenen Sühnefolgen als am Tag vor dem Ableben beendet. Eine Nachzahlung von Bezugsvorschüssen im Sinne des § 3 Abs. 2 Beamten-Überleitungsgesetz, StGBl. Nr. 134/1945, oder von Bezügen findet nicht statt.

(Anm.: aus BGBl. Nr. 82/1957, zu den §§ 13 und 17, StGBl. Nr. 13/1945)

§ 8. (1) Die Wirkungen von Sühnefolgen und Rechtsnachteilen, die vor dem Inkrafttreten dieses Bundesverfassungsgesetzes kraft Gesetzes oder durch rechtswirksame Maßnahmen eingetreten sind, bleiben unberührt, sofern in den folgenden Bestimmungen dieses Bundesverfassungsgesetzes nichts anderes bestimmt wird.

(2) Anhängige Verfahren über den Eintritt von Sühnefolgen und Rechtsnachteilen sind nach den bisher geltenden Bestimmungen durchzuführen.

(Anm.: aus BGBl. Nr. 82/1957, zu den §§ 13 und 17, StGBl. Nr. 13/1945)

§ 9. (1) Personen, bei denen auf Grund der Bestimmungen dieses Bundesverfassungsgesetzes die Sühnefolgen enden oder vor dem Inkrafttreten dieses Bundesverfassungsgesetzes bereits geendet haben, sowie deren Hinterbliebene sind nach Wegfall der entgegenstehenden Rechtsfolgen einer allfälligen Verurteilung unter Bedachtnahme auf die Bestimmungen des § 45 Abs. 3 nach dem Beamten-Überleitungsgesetz, StGBl. Nr. 134/1945, oder gleichartigen Bestimmungen zu behandeln, sofern nicht bereits eine solche Behandlung stattgefunden hat. In den Fällen des § 8 Abs. 2 und § 10 Abs. 1 und 2 Beamten-Überleitungsgesetz, StGBl. Nr. 134/1945, oder gleichartiger Bestimmungen hat bei rechtzeitiger Einbringung eines Antrages nach § 45 Abs. 3 als Tag der Wirksamkeit der Verfügung nach diesen Bestimmungen der 1. Oktober 1957, frühestens aber der Zeitpunkt nach Wegfall entgegenstehender Rechtsfolgen einer allfälligen Verurteilung zu gelten. Im Falle der Nachsicht der Fristversäumnis im Sinne des § 45 Abs. 3 hat als Beginn der Wirksamkeit der Verfügung der auf die Zustellung des Bescheides nächstfolgende Monatserste, frühestens jedoch der 1. Oktober 1957 zu gelten. Eine Zahlung von Bezugsvorschüssen im Sinne des § 3 Abs. 2 Beamten-Überleitungsgesetz, StGBl. Nr. 134/1945, findet in keinem Fall statt.

(2) Verfügungen gemäß § 7, § 8 Abs. 2 oder § 10 des Beamten-Überleitungsgesetzes, StGBl. Nr. 134/1945 oder gleichartiger Bestimmungen, die vor dem Ausscheiden nach den Bestimmungen des Nationalsozialistengesetzes, BGBl. Nr. 25/1947, oder vor dem Ausscheiden infolge einer Verurteilung wegen einer im § 17 Abs. 2 lit. f des Verbotsgesetzes 1947 oder im § 14 Abs. 1 angeführten strafbaren Handlung getroffen wurden, stehen der Behandlung nach Abs. 1 nicht entgegen.

(3) Den in Abs. 1 genannten Personen oder ihren versorgungsberechtigten Angehörigen auf Grund des ehemaligen Dienstverhältnisses gewährte außerordentliche Versorgungsgenüsse, Untehaltsbeiträge oder andere fortlaufende Unterstützungen sind mit dem Wirksamwerden einer Verfügung nach Abs. 1 einzustellen.

(Anm.: aus BGBl. Nr. 82/1957, zu den §§ 13 und 17, StGBl. Nr. 13/1945)

§ 10. Die Verpflichtung zur Entrichtung bereits festgesetzter Schuldigkeiten von Sühneabgaben bleibt unberührt. Bei der Einbringung ist jedoch jede Unbilligkeit zu vermeiden. Nach dem Inkrafttreten dieses Bundesverfassungsgesetzes sind Sühneabgaben sowie die in § 5 Z 2 der Vermögensverfallsamnestie, BGBl. Nr. 155/1956, genannten Beträge, die auf die einmalige Sühneabgabe entfallen würden, nicht mehr festzusetzen. Über anhängige Rechtsmittel ist zu entscheiden.

(Anm.: aus BGBl. Nr. 82/1957, zu den §§ 13 und 17, StGBl. Nr. 13/1945)

§ 11. Ab dem Inkrafttreten dieses Bundesverfassungsgesetzes sind Wiedergutmachungsbeträge nach § 23 des Verbotsgesetzes 1947, auch wenn sie bescheidmäßig festgestellt, aber noch nicht erstattet sind, nicht mehr zurückzuzahlen. Sie dürfen auch von dem zu erstattenden Vermögen nicht in Abzug gebracht werden.

ARTIKEL III.

Übergangsbestimmungen.

(Anm.: aus BGBl. Nr. 285/1955, zu den §§ 24 bis 26, StGBl. Nr. 13/1945)

§ 7. (1) Wenn in gesetzlichen Vorschriften, die durch das vorliegende Bundesgesetz nicht aufgehoben oder ausdrücklich abgeändert werden, Bestimmungen enthalten sind, die sich auf die Volksgerichte beziehen, sind sie auf die an die Stelle der Volksgerichte tretenden ordentlichen Gerichte zu beziehen.

(2) (Verfassungsbestimmung.) Das gleiche gilt für verfassungsgesetzliche Vorschriften, in denen Bestimmungen enthalten sind, die sich auf die Volksgerichte beziehen.

Beachte für folgende Bestimmung

Gemäß Art. I § 13 Abs. 1 BVG, BGBl. Nr. 82/1957 (NS-Amnestie 1957) entfällt die im Verbotsgesetz 1947 angeführte (Neben-)Strafe des Vermögensverfalls, wodurch auch kein vollständiges Verfahren nach § 24 Volksgerichtsverfahrens- und Vermögensverfallgesetz 1947 mehr möglich ist.

(Anm.: aus BGBl. Nr. 285/1955, zu den §§ 24 bis 26, StGBl. Nr. 13/1945)

§ 8. (1) Ist am Tage des Inkrafttretens dieses Bundesgesetzes ein Verfahren wegen der im § 2 Abs. 1 bezeichneten Verbrechen oder ein selbständiges Verfahren (§ 24 Volksgerichtsverfahrens- und Vermögensverfallsgesetz 1947) schon eingeleitet, aber noch nicht beendet, und wäre nach dem neuen Recht der Gerichtshof erster Instanz, der bisher als Volksgericht einschritt, örtlich unzuständig (§§ 51, 52, 54 StPO.), so steht das weitere Verfahren – wenn eine Anklageschrift bereits eingebracht ist, ohne Rücksicht auf die Bestimmung des § 219 StPO. – dem örtlich zuständigen Gerichtshof erster Instanz (Geschwornengericht) zu.

(2) Ist das Verfahren vor dem Volksgericht durch Urteil oder Einstellung beendet, so steht das weitere Verfahren dem Gerichtshof erster Instanz zu, der als Volksgericht bisher eingeschritten ist.

(3) Überprüfungen nach dem Überprüfungsgesetz, BGBl. Nr. 4/1946, können bis zum 31. Dezember 1956 angeordnet werden.

(4) Hebt der Oberste Gerichtshof nach dem Inkrafttreten dieses Bundesgesetzes ein Volksgerichtsurteil nach § 3 des Überprüfungsgesetzes auf, so verweist er die Sache an den örtlich zuständigen, oder wenn er dies für zweckdienlich erachtet, an einen anderen Gerichtshof erster Instanz (Geschwornengericht).

(5) Ein Verfahren wegen der im § 2 angeführten Verbrechen oder ein selbständiges Verfahren (§ 24 Volksgerichtsverfahrens- und Vermögensverfallsgesetz 1947), das nach den Bestimmungen der §§ 292 und 352 bis 362 StPO. neu durchzuführen ist, steht dem nach den §§ 51, 52, 54 StPO. örtlich zuständigen Gerichtshof erster Instanz (Geschwornengericht) zu.

Artikel III.

Strafrechtliche Bestimmungen.

(Anm.: aus BGBl. Nr. 82/1957, zu den §§ 8, 10, 11 und 12StGBl. Nr. 13/1945)

§ 12. (1) Ein Strafverfahren ist nicht einzuleiten:

1. wegen des Verbrechens nach § 8 des Verbotsgesetzes, StGBl. Nr. 134/1945;
2. wegen des Verbrechens nach § 10 Abs. 1, § 11 und § 12 des Verbotsgesetzes 1947 (I. Hauptstück, Abschnitt I, Z 7 bis 9 des Nationalsozialistengesetzes, BGBl. Nr. 25/1947);
3. wegen des Verbrechens nach § 20 Abs. 5 des Verbotsgesetzes 1947 (I. Hauptstück, Abschnitt I, Z 16a des Nationalsozialistengesetzes, BGBl. Nr. 25/1947);

(Anm.: Z 4 bis 6 betrifft nicht das Verbotsgesetz)

(Anm.: Abs. 2 betrifft Einstellung von Verfahren)

Machine Translated by Google

Gehele wetgeving Verbodswet 1947, versie 17-12-2022

Lange titel

Verbodswet 1947
StF: StGBl. Nr. 13/1945

wijziging

StGBl. nr. 127/1945
BW nr. 16/1946 BW
nr. 177/1946 (NR: GP V RV 135 AB 192 p. 28. BR: p. 11.)
BGBl nr. 25/1947 (NR: GP V RV 130 en 296 AB 191 en 309 p. 28. en 44. BR: p. 11. en 15.)
BGBl nr. 70/1948 (NR: GP V RV 537 en 565 AB 543 en 581 p. 76. en 80. BR: p. 28. en 30.)
Staatsblad nr. 99/1948 (NR: GP V RV 559 AB 571 p. 79. BR: p. 30.)
Staatsblad nr. 283/1955 (NR: GP VII RV 656 AB 676 p. 91. BR: p. 112.)
Staatsblad nr. 285/1955 (NR: GP VII RV 677 AB 696 p. 91. BR: p. 112.)
Staatscourant nr. 155/1956 (NR: GP VIII RV 9 AB 34 p. 5. BR: p. 117.)
Staatsblad nr. 82/1957 (NR: GP VIII IA 2/A AB 217 p. 28. BR: p. 124.)
Staatsblad nr. 74/1968 (NR: GP XI IA 32/A AB 737 p. 93. BR: p. 262.)
Staatsblad nr. 422/1974 (NR: GP XIII RV 850 AB 1236 p. 113. BR: p. 334.)
Staatsblad nr. 148/1992 (NR: GP XVIII IA 253/A AB 387 p. 59. BR: AB 4218 p. 550.)

tekst

Artikel I: Verbod op de NSDAP.

§ 1. De NSDAP, haar militaire organisaties (SS, SA, NSKK, NSFK), haar onderafdelingen en aangesloten organisaties, en alle nationaal-socialistische organisaties en instellingen in het algemeen worden ontbonden; hun wedergeboorte is verboden.

Hun eigendom is in handen van de

Republiek gevallen. **§ 2. De** mandaten van leden van gewestelijke overheden of beroepsvertegenwoordigingen, die rechtstreeks of onrechtstreeks verkregen werden op voorstel van de NSDAP, de organisaties en instellingen vermeld in § 1, of hun leden, zijn verstreken.

§ 3. Het is een ieder verboden op welke wijze dan ook voor de NSDAP of haar doelstellingen te werken, ook buiten deze organisaties om.

§ 3a. Is schuldig aan een misdrijf en wordt gestraft met gevangenisstraf van tien tot twintig jaar, of met levenslange gevangenisstraf indien de dader of de activiteit bijzonder gevaarlijk is:

1. Degene die probeert een wettelijk ontbonden nationaal-socialistische organisatie in stand te houden of te herstellen of zich aan te sluiten bij een dergelijke organisatie of een persoon die namens haar optreedt; Als nationaal-socialistische organisaties worden beschouwd (§ 1): de NSDAP, de SS, de SA, de NSKK, de NSFK, de NS-Soldatenring, de NS-officiersvereniging, alle andere takken van de NSDAP en de daarbij aangesloten verenigingen en elke andere nationaal-socialistische organisatie;

2. Iedereen die een vereniging opricht die tot doel heeft de onafhankelijkheid van de Republiek Oostenrijk te ondermijnen of de openbare vrede en de wederopbouw van Oostenrijk te verstoren door activiteiten van haar leden in de geest van het nationaal-socialisme, of die leider is van een vereniging van dit type;

3. Hij die de uitbouw van een van de in Z 1 en Z 2 genoemde organisaties en verenigingen bevordert door het werven van leden, het verstrekken van fondsen of op soortgelijke wijze, de leden van zo'n organisatie of vereniging uitrusten met munitie, vervoermiddelen of communicatiemiddelen faciliteiten, of op soortgelijke wijze de werking van een dergelijke organisatie of vereniging mogelijk maakt of ondersteunt;

Machine Translated by Google

4. een ieder die wapens, vervoermiddelen of voorzieningen voor het doorgeven van informatie voor een zodanige organisatie of vereniging vervaardigt, aanschaft of gereed heeft.

§ 3b. Hij die deelneemt aan een organisatie of vereniging als bedoeld in artikel 3a of deze steunt door middel van een schenking van geld of op enige andere wijze, wordt, indien de handeling niet strafbaar is gesteld op grond van artikel 3a, voor een misdrijf gestraft met gevangenisstraf voor de duur van vijf jaar. tot tien jaar, in het geval van bijzonder gevaarlijke dader of activiteit tot twintig jaar.

§ 3c. De strafrechtelijke aansprakelijkheid voor de handelingen bedoeld in §§ 3a en 3b vervalt indien de schuldige partij, voordat de overheid van zijn fout verneemt, uit eigen beweging alles openbaar maakt wat hij weet over de organisatie of vereniging en haar plannen op een tijdstip waarop deze waarvan nog bekend is dat het geheim was en schade kon worden voorkomen, ontdekten de autoriteiten.

§ 3d. Iedereen die in het openbaar of in het bijzijn van meerdere personen, in drukwerk, in omloop zijnde geschriften of afbeeldingen, oproept tot, aanmoedigt of probeert uit te lokken tot een van de acties die verboden zijn onder Sectie 1 of Sectie 3, in het bijzonder voor dit doel de doelen verheerlijkt of prijst van de NSDAP, haar instellingen of maatregelen, wordt gestraft met gevangenisstraf van vijf tot tien jaar, indien de dader bijzonder gevaarlijk is of indien de activiteit bijzonder gevaarlijk is, tot twintig jaar, tenzij dit een ernstiger misdrijf vormt.

§ 3e. (1) Iedereen die ermee instemt om moord, diefstal, brandstichting, een misdrijf volgens de artikelen 85, 87 of 89 van het Wetboek van Strafrecht of een misdaad volgens artikel 4 van de Explosievenwet met een andere persoon te plegen als middel van activiteit in de nationaal-socialistische zin wordt gestraft met gevangenisstraf van tien tot twintig jaar, of als de overtreder bijzonder gevaarlijk is of de activiteit wordt bestraft met levenslange gevangenisstraf.

(2) Overeenkomstig lid (1) mag eenieder die een overeenkomst van het daarin gespecificeerde type is aangegaan, maar vervolgens uit eigen beweging, voordat de autoriteit van zijn schuld op de hoogte is, alles bekendmaken dat hem over de overeenkomst bekend is, niet ontdekt door de autoriteiten op een moment dat het nog geheim was en het beoogde misdrijf kon worden voorkomen.

§ 3f. Hij die moord, diefstal, brandstichting, een misdrijf in de zin van de artikelen 85, 87 of 89 van het Wetboek van Strafrecht of een misdaad in de zin van artikel 4 van de Explosievenwet als middel van activiteit in de nationaal-socialistische zin probeert of pleegt, wordt gestraft met gevangenisstraf voor een periode van tien tot twintig jaar, eveneens gestraft met levenslange gevangenisstraf als de dader of de activiteit bijzonder gevaarlijk is.

§ 3g. Indien het feit niet zwaarder wordt gestraft volgens een andere bepaling, wordt hij die in de geest van het nationaal-socialisme actief is op een andere dan de in §§ 3a tot en met 3f bepaalde wijze, gestraft met gevangenisstraf van één tot tien jaar , als de dader of de dader bijzonder gevaarlijk is Acteren gestraft tot 20 jaar.

§ 3 uur. Artikel 3g straft ook iedereen die de nationaal-socialistische genocide of andere nationaal-socialistische misdaden tegen de menselijkheid ontkent, grof bagatelliseert of goedkeurt in een gedrukte publicatie, op de radio of in een ander medium of op een andere openbare manier die het voor veel mensen toegankelijk maakt of probeert te rechtvaardigen.

§ 3i. Eenieder die op geloofwaardige wijze kennis verwerft van een onderneming van het type bedoeld in §§ 3a, 3b, 3d of 3e of van een persoon die betrokken is geraakt bij een dergelijke onderneming op een moment dat schade kon worden voorkomen en opzettelijk hiervan afziet Melding aan de autoriteiten, hoewel hij dit heeft kunnen doen zonder zichzelf, zijn familieleden (§ 216 St.G.) of personen onder zijn wettelijke bescherming aan gevaar bloot te stellen, wordt gestraft met gevangenisstraf van één tot tien jaar.

§ 3j. De zitting en het vonnis in hoofde van de zaken bedoeld in §§ 3a tot 3i
Criminaliteit is een zaak voor de grand jury.

Let op de volgende bepaling 1.

Overeenkomstig artikel I § 1 lid 1 BVG, Staatsblad nr. 82/1957 (NS Amnesty 1957) zullen vermeldingen op de speciale lijsten overeenkomstig § 4 Verbodswet 1947 niet meer plaatsvinden na de inwerkingtreding ervan.
2. De commissie overeenkomstig artikel 7 werd eind 31 december 2013 ontbonden door artikel AZ 2 van de bijlage bij de federale grondwet (BGB nr. 1/1930).

Machine Translated by Google

Artikel II: Registratie van de Nationaal-Socialisten.

§ 4. (1) Alle personen die tussen 1 juli 1933 en 27 april 1945 hun normale of permanente verblijfplaats hebben op het grondgebied van de Republiek Oostenrijk en - ook al is het maar tijdelijk -

a) de NSDAP of haar militaire eenheden SS of SA of b)
behoorden tot de NS-Soldatenring of de NS-Offiziersbund of c) leiders van de
militaire eenheden NSKK of NSFK vanaf Untersturmführer of gelijkwaardig of functionarissen in een andere tak, organisatie of in een andere aangesloten vereniging van de rang die overeenkomt met een lokale groepsleider van de NSDAP of die lid waren van de Gestapo of de SD,

zijn vastgelegd in speciale lijsten.

Ook vermeld zijn d) Auteurs van
alle soorten drukwerk of filmscenario's die door de commissie die is ingesteld door het federale ministerie van Onderwijs verboden werken zijn verklaard vanwege hun nationaal-socialistische inhoud, e) Hoofden van industriële, financiële en andere economische ondernemingen die officieel en naar
behoren gedocumenteerde rapporten zijn van de bevoegde beroepsvertegenwoordiging, de vakbonden of de partijen die schuldig zijn bevonden door de commissie genoemd in § 7, actief hebben gewerkt om de doelen van de NSDAP of de aan haar gelieerde organisaties te bereiken, de principes van het nationaal-socialisme steunden , propaganda voor hen of nationaal-socialistische organisaties heeft gemaakt of haar activiteiten heeft gefinancierd en door een van deze acties de belangen van een onafhankelijk en democratisch Oostenrijk heeft geschaad.

(2) Een lid van de NSDAP is iedereen die is geaccepteerd als lid van deze partij (partijlid) of die het recht op partijlidmaatschap en het recht op het tijdelijk dragen van de partijbadge (partijkandidaat) heeft verkregen door te worden aanvaard als een partijkandidaat.

(3) De duur van de voorwaarde die de registratieplicht rechtvaardigt, partijtoekenningen, functies en de bijzondere omstandigheden die verband houden met rechtsgevolgen, in het bijzonder het behoren tot een specifieke groep mensen (artikel 17), moeten in de lijsten worden vermeld.

(4) Bij verordening kan worden bepaald welke personen ambtenaar zijn in de zin hiervan staatsrecht moet worden overwogen.

(5) Uitgesloten van de lijst overeenkomstig lid (1) zijn: a)
partijkandidaten wier toelating tot de NSDAP om politieke redenen is afgewezen, voor zover dit is vastgesteld door de commissie bedoeld in artikel 7 op basis van de bewijs geleverd; b) partijleden, leden van de SA en partijkandidaten die vóór 1 januari 1945 om politieke redenen zijn geroyeerd en
hiertegen geen beroep hebben aangetekend of die voor 1 januari 1944 zijn afgetreden;

c) Partijleden en partijkandidaten die om politieke redenen tijdens de nationaal-socialistische tirannie gedurende ten minste een maand in gerechtelijke of politiehechtenis hebben gezeten of die kunnen bewijzen dat zij om dergelijke redenen meer schade hebben geleden door gerechtelijke of staatspolitiemaatregelen, op voorwaarde dat zij niet later heeft gehandeld in de zin van de NSDAP; d) Personen die alleen hebben behoord tot een compagnie SA of SA militair team, zonder één

een functie hebben bekleed van Untersturmführer of gelijkwaardig hierboven;
e) Personen aan wie de Voorlopige Regering vrijstelling heeft verleend van behandeling op grond van de toegekende bepalingen van artikel II; f)
Personen die kunnen bewijzen dat zij gewapend in de rangen van de geallieerden zaten legers vochten.

Houd rekening met de volgende bepaling

volgens artikel I § 1 lid 1 BVG BGBl nr. 82/1957 (NS Amnesty 1957) vanaf de inwerkingtreding ervan zullen registraties voor plaatsing op de lijst volgens § 5 Verbodswet 1947 niet meer plaatsvinden.

Machine Translated by Google

§ 5. (1) Iedereen die volgens § 4 moet worden vermeld, moet de registratie zelf indienen. Iedereen, iedereen Overheden en iedere publiekrechtelijke instantie zijn verplicht informatie te verstrekken.

(2) Registranten die sinds 13 maart in de Republiek Oostenrijk wonen 1938 zijn verplicht alle adressen op te geven bij inschrijving.

(3) De registratieautoriteit is verplicht de registratieautoriteiten die verantwoordelijk zijn voor de vorige verblijfplaats op de hoogte te stellen van de registratie. Deze kennisgevingen dienen als bijlage bij de registers te worden gevoegd volgens het eerste lid.

Opmerking voor de volgende bepaling

volgens artikel I § 1 lid 2 BVG, Staatsblad nr. 82/1957 (NS Amnesty 1957) wordt de openbare publicatie van de registratielijsten achterwege gelaten.

§ 6. De lijsten worden opgesteld volgens lokale gemeenschappen, in Wenen en andere grote steden volgens districten, straten of huisnummers. Ze moeten openbaar worden gemaakt. Iedereen kan er kopieën van maken.

Toelichting bij de volgende bepaling op

lid 1 en 2: De commissie is eind 31 december 2013 ontbonden door artikel AZ 2 van de bijlage bij de B-VG (BGB nr. 1/1930). **Artikel 7.** (1) Behalve in de gevallen genoemd in artikel 4, lid (5), a, kan eenieder mondeling of

schriftelijk bezwaar maken tegen of klagen over de toelating van personen die worden geacht niet te zijn onderworpen aan registratie of het niet -toelating van personen die als registratieplichtig worden beschouwd. Dit geldt ook voor aantekeningen in de zin van § 4, lid (3). Op bezwaren en klachten beslist het bestuursorgaan, in laatste instantie een commissie bij het Rijksbureau van Binnenlandse Zaken, die bestaat uit een rechter als voorzitter en zes andere leden, van wie er ten minste twee bevoegd moeten zijn voor het bekleden van een rechterlijk ambt.

(2) De omstandigheden die na de wettelijk bindende afsluiting van de registratieprocedure in de speciale lijsten zijn vastgelegd en genoteerd, zijn bindend voor alle rechtbanken en administratieve autoriteiten, maar voor de rechtbanken, voor zover ze moeten beslissen in strafprocedures volgens het Wetboek van Strafrecht Procedure, alleen als de commissie van het federale ministerie al een besluit heeft genomen over de binnenkant.

(3) Als de beslissing van een rechtbank of een administratieve autoriteit afhangt van de vaststelling van omstandigheden die op de speciale lijsten moeten worden geregistreerd of genoteerd, moeten deze autoriteiten hun procedure ambtshalve beëindigen tot de procedure volgens lid (1). tegelijkertijd de krachtens lid 1 verantwoordelijke autoriteit in kennis te stellen van alle omstandigheden die haar bekend zijn geworden en, indien nodig, om de inleiding van de procedure krachtens lid 1 te verzoeken. De onderbroken procedure wordt op verzoek of ambtshalve voortgezet. Deze bepalingen zijn niet van toepassing op gerechtelijke strafprocedures.

(4) Nadat de registratieprocedure rechtsgeldig is beëindigd, geven de registratieautoriteiten uittreksels uit het register af en geven ze op verzoek van de autoriteiten registratiekaarten af met betrekking tot de inhoud van de vermeldingen op de speciale lijsten. De details van de registratiekaarten worden bij reglement bepaald.

Houd rekening met de volgende bepaling

volgens artikel III § 12, lid 1 Z 1 BVG Staatsblad nr. 82/1957 (NS Amnesty 1957) strafrechtelijke vervolging voor het misdrijf volgens § 8 van de Verbodswet 1947 mag niet worden gestart . Volgens artikel III § 12, lid 2 BVG, Staatsblad nr. 82/1957 (NS Amnesty 1957) moet de ingeleide strafrechtelijke procedure worden stopgezet. Overeenkomstig artikel III § 14 lid 1 Z 1 BVG, Staatsblad nr. 82/1957 (NS Amnesty 1957) worden opgelegde straffen, voor zover ze nog niet ten uitvoer zijn gelegd, opgeschort. Overeenkomstig Artikel III, Sectie 15, Paragraaf 1, Item 2 van Federal Law Gazette No. 82/1957 (NS Amnesty), worden straffen die zijn uitgezeten voor het misdrijf op grond van Sectie 8 van de Prohibition Act van 1947 geacht te zijn geschrapt .

§ 8. Hij die zich niet registreert of onvolledige of onjuiste informatie geeft over wezenlijke omstandigheden of iets doet om de plaatsing van een inschrijvingsplichtige op de lijst of het maken van een aantekening te verhinderen of om de opname van een persoon die niet geregistreerd is te verkrijgen onder voorbehoud van registratie of een onjuiste aantekening wordt beschouwd als schuldig aan het misdrijf van fraude en wordt gestraft met gevangenisstraf van één tot vijf jaar.

Machine Translated by Google

§ 9. De nadere regels over het opstellen en publiceren van de lijsten, wat daarbij in acht moet worden genomen Zowel de procedure als de beroepsprocedure worden bij verordening geregeld.

Houd rekening met de volgende bepaling

volgens artikel III § 12 lid 1 Z 2 BVG Staatsblad nr. 82/1957 (NS Amnesty 1957) strafrechtelijke vervolging voor het misdrijf volgens § 10 lid 1 Verbodswet 1947 mag niet worden gestart. Volgens artikel III, lid 2 van de nationaal-socialistische amnestie van 1957 moet een ingeleide strafrechtelijke procedure worden stopgezet. Op grond van artikel III, artikel 14, lid 1, punt 2 van de Nationaal-Socialistische Amnestie 1957 worden straffen opgelegd op grond van artikel 10, lid 1 van de Drooglegging swet 1947, voor zover deze nog niet ten uitvoer zijn gelegd, opgeschort. Volgens artikel III § 15 lid 1 Z 2 NS Amnesty 1957 worden veroordelingen voor het misdrijf volgens § 10 lid 1 Prohibition Act 1947 geacht te zijn geannuleerd.

Artikel III: Bijzondere strafrechtelijke bepalingen.

§ 10. (1) Iedereen die ooit tot de NSDAP heeft behoord na het bereiken van de leeftijd van 18 tussen 1 juli 1933 en 13 maart 1938 en gedurende deze tijd of later voor de nationaal-socialistische beweging heeft gewerkt, of lid is van een van de militaire eenheden van de NSDAP (SS, SA, NSKK, NSFK) of de NS-Soldatenring of de NS-Offiziersbund of die door de NSDAP is erkend als "oude partijgenoot" of "oude strijder" heeft het misdrijf begaan van hoogverraad in de zin van § 58 van de St. G. en wordt voor dit misdrijf gestraft met gevangenisstraf van vijf tot tien jaar.

(2) Vervolging op basis van deze bepaling vindt plaats als naar de mening van de federale regering verraderlijke activiteiten toenemen of als de dader na de inwerkingtreding van deze grondwet in zijn oorspronkelijke versie op een of andere manier voor de De NSDAP, voor een van haar afdelingen of een van haar verenigingen, zich schuldig heeft gemaakt aan een misdrijf of een misdrijf tegen de openbare orde of aan een dergelijke overtreding of anderszins een strafbaar feit heeft gepleegd uit hebzuchtige of andere laakbare motieven.

Houd rekening met de volgende bepaling

volgens artikel III § 12 lid 1 Z 2 BVG Staatsblad nr. 82/1957 (NS Amnesty 1957) strafrechtelijke vervolging voor het misdrijf volgens § 11 Prohibition Act 1947 mag niet worden gestart. Volgens artikel III § 12 lid 2 BGBl nr. 82/1957 (NS amnestie) aangespannen strafrechtelijke vervolging wordt stopgezet. Overeenkomstig artikel III, sectie 14, paragraaf 1, item 2 van de Federal Law Gazette No. 82/1957 (NS-amnestie), straffen opgelegd op grond van sectie 11, paragraaf 1 van de Prohibition Act 1947, voor zover ze nog niet ten uitvoer zijn gelegd , zijn geschorst. Overeenkomstig artikel III, sectie 15, paragraaf 1, item 2 van Federal Law Gazette No. 82/1957 (NS Amnesty), worden veroordelingen voor het misdrijf op grond van sectie 11 van de Prohibition Act van 1947 geacht te zijn geschrapt.

§ 11. (1) Als een van de personen genoemd in § 10, paragraaf (1), een politiek leider was van de lokale groepsleider of gelijkwaardig of behoorde tot een van de militaire verenigingen of een andere structuur met de rang van Untersturmführer of gelijkwaardig of behoorden tot of zijn lid geweest van de bloedorde of hebben een andere partijonderscheiding ontvangen of, in verband met hun werk voor de NSDAP, voor een van hun militaire verenigingen of voor de NS-Soldatenring of de NS-Offizierbund, zij die hebben gehandeld uit een bijzonder laakbare houding, in het bijzonder beledigende handelingen of handelingen die in strijd zijn met de wet en grovelijk in strijd zijn met de menselijkheid, worden gestraft met gevangenisstraf van 10 tot 20 jaar, tenzij de handeling zwaarder wordt gestraft op grond van een andere bepaling.

(2) Reglementen kunnen bepalen welke onderscheidingen als partijonderscheidingen moeten worden beschouwd.

Houd er rekening mee dat voor de

volgende bepaling volgens artikel III § 12 lid 1 Z 2 BVG BGBl nr. 82/1957 (NS Amnesty 1957) geen strafrechtelijke procedure voor het misdrijf volgens § 12 Prohibition Act 1947 mag worden gestart. Volgens artikel III § 12 lid 2 BGBl nr. 82/1957 (NS amnestie) aangespannen strafrechtelijke vervolging wordt stopgezet. Overeenkomstig artikel III, sectie 14, paragraaf 1, item 2 van de Federal Law Gazette No. 82/1957 (NS-amnestie), worden straffen opgelegd op grond van sectie 12 van de Prohibition Act 1947, voor zover ze nog niet ten uitvoer zijn gelegd, opgeschort . Overeenkomstig artikel III, sectie 15, paragraaf 1, item 2 van Federal Law Gazette No. 82/1957 (NS-amnestie), worden veroordelingen voor het misdrijf op grond van sectie 12 van de Prohibition Act van 1947 geacht te zijn geschrapt.

§ 12. Iedereen die tussen 1 juli 1933 en 13 maart 1938 de NSDAP steunde, een van haar militaire organisaties (SS, SA,

Machine Translated by Google

NSKK, NSFK, de NS-Soldatenring, de NS-Offizierbund) hun filialen en aangesloten verenigingen of überhaupt een nationaal-socialistische organisatie of instelling promootten, of die zich ertoe verbonden het bestaan van de onafhankelijke staat Oostenrijk te ondermijnen door het Oostenrijkse economische leven voor de doeleinden van een van de genoemde organisaties heeft.

Houd rekening met de volgende bepaling

overeenkomstig artikel I § 1 lid 1 BVG, BGBl nr. 82/1957 (NS Amnesty 1957) vanaf de inwerkingtreding ervan zullen vermeldingen op de speciale lijsten volgens § 13 Verbodswet 1947 niet langer spelen zich af. Let ook op de bepalingen van artikel I en II van de BVG, Staatsblad nr. 82/1957. **§ 13.** Volgens §§ 10, 11 of 12 van deze grondwet of volgens de

oorlogsmisdadenwet van 26 juni 1945, St. G. Bl. nr. 32, in de versie van de oorlogsmisdadenwetswijziging van oktober 18, 1945, St. G. Bl. nr. 199, moeten personen die onherroepelijk zijn veroordeeld ambtshalve op de speciale lijsten worden ingeschreven. Voor het overige zijn de bepalingen van § 4 van toepassing op hun plaatsing.

§ 14. Amnestiebepalingen en gratie zijn gebaseerd op veroordeling vanwege een volgens deze artikel sluit crimineel gedrag niet uit.

§ 16. De verjaringstermijn voor handelingen die volgens deze grondwet strafbaar zijn, begint niet eerder dan 6 juni 1945.

Let op de volgende bepaling Volgens artikel

II § 7 BVG, BGBl nr. 82/1957 (NS Amnesty 1957), de gevolgen van boetedoening vervat in de Verbodswet 1947 voor de personen genoemd in § 17 Paragraaf 2 en 3 van de Verbodswet 1947 eindigt vanaf deze inwerkingtreding, tenzij ze al zijn geëindigd (Sectie 1 BVG, Bundesgesetz nr. 70/1948; Sectie 1 BVG, Federale Staatscourant nr. 99/1948; Sectie 1 (1) BVG, Federale Staatscourant nr. 283/1955). Let ook op de bepalingen van artikel I en II van de BVG, Staatscourant nr. 82/1957 (NS Amnesty 1957).

Artikel IV: Bepalingen met betrekking tot personen onderworpen aan verzoening.

§ 17. (1) De personen die op de speciale lijsten moeten worden ingeschreven, zijn onderworpen aan verzoening, met uitzondering van degenen die worden genoemd in paragraaf (4). Degenen die tot boetedoening in aanmerking komen, worden verdeeld in degenen die belast zijn en degenen die minder belast zijn.

(2) Beschuldigde personen zijn:

a) personen die ooit politieke leiders zijn geweest vanaf celhoofd of gelijkwaardig; b) leden van de SS; c) Leden van de SA, de NSKK en de NSFK die ooit leiders van de Untersturmführer of

gelijk of hoger, evenals leden van de Gestapo of de SD;

d) Functionarissen van andere secties, organisaties of aangesloten verenigingen die een functie bekleedden die in rang ten minste gelijk was aan de lokale groepsleider van de NSDAP of de Untersturmführer, en leiders van industriële, financiële en andere economische ondernemingen en die vallen onder § 4 , lid (1), d, genoemde personen, deze twee groepen, indien door de in § 4 genoemde commissies worden beschuldigd;

e) Personen aan wie de Bloedorde van 9 november 1923, de NSDAP Gouden Eremedaille, een NSDAP-dienstonderscheiding (in brons, zilver of goud) of de Hitlerjugend Gouden Medaille zijn toegekend voor hun werk voor de NSDAP; f) Personen die op grond van §§ 10, 11 of 12 van deze staatswet of de wet op de oorlogsmisdaden van 26 juni 1945, St.G. Bl. nr. 32, in de versie van de wijziging van de wet op de oorlogsmisdaden van oktober 18, 1945, St.G. Bl. nr. 199, zijn wettelijk veroordeeld.

(3) Personen met een lagere belasting zijn alle andere personen die overeenkomstig § 4 op de speciale lijsten moeten worden opgenomen.

(4) Uitgesloten van de boeteplicht zijn: a) minder belaste personen vanaf 70 jaar, b) minder belaste personen indien zij behoren tot handicapniveau III, c) belastende personen indien zij behoren tot handicapniveau IV,

Machine Translated by Google

van de verplichting om de verzoeningsbelasting te betalen (hoofdstuk IX van de nationaal-socialistische wet), echter alleen als hun inkomen niet hoger is dan 200 ATS per maand plus 50 ATS per maand voor elk gezinslid voor wiens onderhoud de belastingbetaler instaat. Als het inkomen deze grens overschrijdt, wordt de huidige boeterente alleen geïnd over het extra inkomen.

§ 18. Beschuldigde personen in de zin van § 17, paragraaf (2), moeten de volgende boetegevolgen dragen: a) Niettegenstaande strafrechtelijke procedures volgens andere bepalingen van dit grondwettelijk recht en ongeacht de uitkomst ervan, zijn zij onderworpen aan een lopende en een eenmalige boetedoening volgens het bepaalde in de IX. hoofdbestanddeel van de nationaal-socialistische wet. b) U komt uit een publiekrechtelijke of andere arbeidsrelatie met de federale overheid, de deelstaten (de stad Wenen), de gemeenten, andere publiekrechtelijke bedrijven en de corporaties, fondsen, instellingen, bedrijven en bedrijven, evenals aan de Oostenrijkse Nationale Bank.

De ontslagenen hebben geen recht op pensioen of ontslagvergoeding uit deze arbeidsrelatie, hun familieleden hebben geen recht op pensioenuitkeringen. Ontvangers van pensioenuitkeringen uit publiekrechtelijke dienstbetrekking of van pensioenuitkeringen voor een ambtenaar kunnen niet meer genieten van het pensioen of de pensioenuitkeringen. De genoemde personen kunnen niet in openbare dienst worden aanvaard. In geval van extreme nood kunnen onderhoudsbijdragen worden toegekend door de dienstautoriteit (de werkgever) door analoge toepassing van de bepalingen van artikel 98 van de wet van 25 januari 1914, RG Bl. nr. 15 (dienst pragmatiek). Je kunt als particulier docent niet worden toegelaten tot een universiteit.

c) U mag geen enkele leidinggevende functie bekleden (inclusief de functie van algemeen directeur, gemachtigde vertegenwoordiger of afdelingshoofd) waar dan ook in de economie.

d) U bent uitgesloten van het besturen van een vennootschap of bedrijf, onder welke titel dan ook, waarin ten minste één werknemer werkzaam is. Dit geldt ook voor bedrijven of inrichtingen waarin geen werknemer werkzaam is als op 1 januari 1945 ten minste één werknemer in dienst was. De echtgeno(o)t(e), ouders en kinderen van de opdrachtnemer en hun echtgenoten worden niet als werknemers beschouwd. e) U mag niet het beroep uitoefenen van openbaar accountant, belastingadviseur, assistent belastingzaken, registeraccountant, handelsaccountant, financieel-economisch adviseur of gebouwbeheerder; ook niet de toeristische logiesbranche, de ambachten die over de mechanische of chemische middelen beschikken literaire producten te verveelvoudigen of daarin te verhandelen, met uitzondering van § 21, vijfde lid, Gew.O. beschreven handel in persproducten, maar ook theater-, concert-, bioscoop-, vaudeville-, circus- en andere evenementenbedrijven, filmverhuurbedrijven, tabakswinkels, kantoren van de klassenloterij of loterijcollecties.

f) U mag het beroep van advocaat (stagiair), notaris (stagiair), advocaat in strafzaken, octrooigemachtigde (stagiair) niet uitoefenen, noch werkzaam zijn op de kantoren van de bovengenoemde personen. Bovendien mogen zij het beroep van raadgevend ingenieur of van officieel bevoegd en beëdigd burgerlijk ingenieur en het beroep van arts niet uitoefenen. Tot slot mogen zij tot 30 april 1955 het beroep van tandarts, apotheker, tandarts (tandtechnicus) of dierenarts niet uitoefenen.

g) U kunt de horeca en de groothandel met levensmiddelen sluiten tot 30 april 1950 werken niet.

h) U mag niet deelnemen aan het vormgeven van de inhoud van een krant [§ 2, paragraaf (2) van de Perswet], een krantencorrespondentie of een collectief werk, hetzij door regelmatige bijdragen, hetzij door onregelmatige samenwerking of in op een andere manier deelnemen; bovendien mogen zij een literair werk waarvan zij de auteur zijn [§§ 2 en 10, lid (1) van de Auteurswet, BG Bl. nr. 111/1936] niet toegankelijk maken voor het publiek maken.

i) Op hen zijn de bijzondere bepalingen van de wetten huisvestingseisen, economische zuivering en verplichte arbeid van toepassing. Bestaande contracten met u als huurder of erfpachter kunnen worden opgezegd met inachtneming van de wettelijke opzegtermijn.

Machine Translated by Google

j) 1. Ze moeten voor werk worden gebruikt. Ze kunnen in een kamp worden opgesloten als er, naast de omstandigheden die hun behandeling als beschuldigde personen rechtvaardigen, andere feiten zijn waardoor ze buitengewoon gevaarlijk lijken voor de democratische regeringsvorm van de Republiek Oostenrijk. De duur van de detentie mag de eerste keer niet langer zijn dan zes maanden, maar kan bij besluit worden verlengd voor telkens zes maanden tot in totaal twee jaar.

2. Detentie in een kamp kan alleen worden bevolen door de volksrechtbank, die onder haar ressorteert normale procesvolgorde werkt.
3. In dit proces kan een persoon in de regel alleen worden aangehouden op basis van een gerechtelijk bevel. Als de veiligheidsautoriteiten hem eerder in hechtenis hebben genomen, moet de rechtbank binnen 15 dagen vanaf de dag van zijn arrestatie beslissen of zijn detentie moet worden voortgezet, anders moet de gearresteerde worden vrijgelaten.

4. Iedereen die in een kamp wordt vastgehouden, heeft het recht om vervroegde vrijlating of een heronderzoek van de noodzaak van detentie aan te vragen. Een dergelijke aanvraag kan echter pas na verloop van zes maanden worden gedaan of herhaald.
5. De kampen staan onder toezicht van de voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg die zich bezighoudt met strafzaken, in wiens arrondissement ze zijn gelegen.
6. De meer gedetailleerde bepalingen, in het bijzonder met betrekking tot de procedure om beschuldigde personen voor de Volksrechtbank te brengen en de toetsingsprocedure voorzien in punt 4, worden vastgesteld bij federale wet. k) U bent voor het leven gediskwalificeerd om u verkiesbaar te stellen in een wetgevend of ander openbaar lichaam. Ze mogen tot 30 april 1950 niet stemmen en tot 30 april 1955 geen lid zijn van een jury of lekenrechter. l) U kunt tot 30 april 1950 geen lid zijn van een politieke partij. m) U mag geen deel uitmaken van commissies, besturen, lijnen, besturen, raden van commissarissen en andere vertegenwoordigende of bestuursorganen van verenigingen en alle andere instellingen met rechtspersoonlijkheid.

n) Ze kunnen niet behoren tot de Academie van Wetenschappen (de Oostenrijkse Academie van Wetenschappen in Wenen), noch als effectief lid, noch als corresponderend lid. o) U moet uiterlijk op 30 april 1950 zijn uitgesloten van toelating tot universitaire studies zullen.

p) Zij moeten uiterlijk op 30 april 1950 worden uitgesloten van openbare optredens als freelance-artiesten of uitvoerende kunstenaars (acteurs, zangers, dansers), als dirigenten, musici, regisseurs, decorontwerpers, behalve in gevallen waarin een Na een behoorlijk onderzoek, een bijzonder commissie ingesteld voor het onderwijs besluit dat een van deze personen zijn beroep mag blijven uitoefenen.

§ 19. (1) Personen die minder schuldig zijn in de zin van § 17, paragraaf (3) moeten de volgende gevolgen van boetedoening dragen: a) Niettegenstaande strafrechtelijke procedures overeenkomstig andere bepalingen van deze grondwet en ongeacht hun uitkomst, ze zijn onderworpen aan een doorlopende en een eenmalige expiatievergoeding volgens de bepalingen van de IX. hoofdbestanddeel van de nationaal-socialistische wet. b) Ze kunnen alleen indien nodig in openbare dienst worden gebruikt en alleen na een speciaal onderzoek naar hun politieke gedrag vóór 27 april 1945. In ieder geval gelden de volgende bepalingen: aa) Je kunt alleen hoogleraar zijn in de filosofie, psychologie, pedagogiek, geschiedenis, midden- of moderne Duitse literatuurgeschiedenis, economie, economisch beleid, sociaal beleid, sociale studies, een rechtsvak of voor een deelgebied van deze onderwerpen als op uw verzoek de op te richten commissie bij het federale ministerie van Onderwijs *(let op: correct: commissie)* deze activiteit toestaat. De bevestiging van de vergunning om als privédocent les te geven kan worden ingetrokken. Een dergelijke bevestiging moet worden ingetrokken indien de bevoegdheid om les te geven betrekking heeft op de specifiek in de eerste volzin genoemde vakken of op een van de deelgebieden daarvan. In dat geval kan de licentie om les te geven opnieuw worden verleend op vraag van de betrokken privélesgever op vraag van de op te richten commissie bij het Federaal Ministerie van Onderwijs. Bovendien kunnen ze alleen als universitair assistent voor een dergelijk vak werken als deze commissie op hun verzoek een dergelijk beroep toestaat;

Machine Translated by Google

bb) Behalve in de gevallen van paragraaf (2), mogen ze niet worden gebruikt in politiebureaus, , bewakers, gendarmerie-, criminele, douane- en gevangenisbewakers; cc) Behalve in de gevallen van lid (2), kunnen ze niet worden gebruikt in de strafrechtspleging en in de penitentiair gebruik;

dd) ze kunnen tot 30 april 1948 niet anders worden gebruikt voor leidinggevende functies in het onderwijs en het onderwijs, behalve op scholen waar slechts één leraar als klassenleraar werkzaam is, maar voor een periode van maximaal zes maanden vanaf de dag waarop de nationaal-socialistische wet in werking is getreden, tenzij zij toestemming krijgen van de in lid 2 bedoelde commissie;

ee) ze kunnen tijdens de dienstperiode tot 30 april 1950 in openbare dienst worden ingezet ten hoogste op posten die overeenkomen met een post van de VI. Dienstklasse van het algemeen federaal bestuur (in de zin van de Salariswet 1927), maar als ze behoren tot een diensttak van dienstengroep 8 van het algemeen federaal bestuur, stemmen ze overeen met een functie in dienstklasse V van deze administratie. Uw salaris kan niet hoger zijn dan het maximumsalaris voor bovengenoemde algemene bestuursfuncties. Indien zij een hogere functie hebben of reeds bekleedden, worden zij voor de duur van hun diensttijd herplaatst in een functie die overeenstemt met de bovenstaande bepaling, op voorwaarde dat dit hun salaris niet met meer dan een derde vermindert; anders wordt de bezoldiging door middel van toelagen zodanig verhoogd dat deze twee derde van de vroegere bezoldiging bereikt. In de periode van 1 mei 1945 tot 30 april 1950 kunnen degenen die zijn herplaatst niet worden bevorderd naar een hogere functie. Indien er geen degradatie plaatsvindt, kan de tijd van 1 mei 1945 tot 30 april 1950 niet in aanmerking worden genomen voor de doorstroom naar hogere salarissen. c) Uw pensioenuitkeringen uit openbare dienst of uw pensioenuitkeringen uit hoofde van een ambtenaar worden tegen 30 april 1955 met een derde verminderd; deze verlaging vindt echter alleen plaats voor zover de maandlast minus de loonbelasting niet onder het bedrag van ATS 150 komt. U kunt echter niet meer genieten van rust en verzorging tot u de leeftijd van 60 jaar bereikt of tot uw blijvende arbeidsongeschiktheid wordt vastgesteld door een bedrijfsarts als de hierboven genoemde minimumgrens van 150 ATS wordt overschreden. Om onnodige ontberingen te voorkomen, kunnen alimentatiebetalingen worden toegekend door de dienstautoriteit (de werkgever) door analoge toepassing van de bepalingen van artikel 98 van de wet van 25 januari 1914, RG Bl. nr. 15 (dienst pragmatiek).

d) U mag tot 30 april 1950 geen vennootschap of onderneming onder welke titel dan ook leiden, indien de vennootschap of onderneming qua kapitaal, omzet, aantal werknemers of andere kenmerken de reikwijdte van een middelgrote onderneming overschrijdt gaat uit De nadere bepalingen over de kenmerken van een middelgrote onderneming worden bij landsverordening vastgesteld.

e) Ze worden ook getroffen door de gevolgen van boetedoening volgens § 18, letter c en m, tot 30 april 1950; Hetzelfde geldt voor de exploitatie van het logiesbedrijf, mits het bedrijf volgens het statuut van 1944 over overnachtingsaccommodaties beschikt voor meer dan 15 gasten, en voor het uitoefenen van beroepen waarbij literaire producten mechanisch of chemisch worden gereproduceerd of daarin voor Heb het onderwerp, met uitzondering van § 21, lid (5), Gew.O. beperkte handel in persproducten. Verder mag u, behalve in de gevallen van lid (2), binnen deze termijn het beroep van advocaat (of advocaat-stagiair) uitoefenen - ook niet als werknemer op het advocatenkantoor van een advocaat in strafzaken (of stagiair in deze beroep) - ook niet als medewerker op het advocatenkantoor advocaat in strafzaken notaris (kandidaat notaris) , ook niet als medewerker op een notariskantoor of octrooigemachtigde (kandidaat-octrooigemachtigde) - ook niet als medewerker in een octrooigemachtigdes, tandarts, apotheker, dierenarts, officieel bevoegd en beëdigd burgerlijk ingenieur, een openbare –, accountant, een belastingadviseur of een gebouwbeheerder en exploiteert geen theater, concert, variété, circusgezelschap of enig ander evenement bedrijf of een filmdistributiebedrijf.

Bioscoop-,

f) Tot 30 april 1950 mag u niet meewerken aan de vormgeving van de inhoud van een krant [§ 2, lid 2 Perswet], met uitzondering van vaktijdschriften, krantencorrespondentie of een collectief werk door middel van bijdragen.

Machine Translated by Google

g) U mag tot 30 april 1950 geen leidinggevende functie in het onderwijs en het onderwijs uitoefenen. Tot dezelfde tijd kunt u door de bevoegde toezichthoudende autoriteit ook worden uitgesloten van het lesgeven op particuliere scholen. h) U heeft het recht om kandidaat te zijn in de wetgevende macht tot 30 april 1950

en uitgesloten van het ambt van jury of lekenrechter.

i) U kunt tot 30 april 1950 door een eenzijdig bevel van de toezichthoudende autoriteit worden uitgesloten van het exploiteren van tabakswinkels, filialen van de klassenloterij en loterijcollecties.

j) U kunt pas op 30 april 1950 als echte leden tot de Academie van Wetenschappen (de Oostenrijkse Academie van Wetenschappen in Wenen) behoren; zij kunnen tot die tijd geen corresponderende leden worden benoemd.

k) U moet uiterlijk op 30 april 1950 zijn uitgesloten van toelating tot universitaire studies zullen.

l) U kunt tot april worden uitgesloten van optreden in het openbaar als freelance artiest of als uitvoerend artiest (acteurs, zangers, dansers), als dirigent, muzikant, regisseur of decorontwerper door een commissie die is aangesteld door het federale ministerie van Onderwijs 30, 1950. De details van de samenstelling, het bestuur en de procedure voor deze commissie worden bij reglement bepaald.

m) Ze kunnen, als ze niet zijn goedgekeurd door de in lid 2 genoemde commissies voor de beroepsuitoefening. worden toegelaten tot het werk.

n) Wettelijke maatregelen met betrekking tot huisvestingseisen, waarin is voorzien in § 18, lid i, moeten ook worden toegepast op personen met minder lasten indien dit noodzakelijk blijkt ten gunste van oorlogsslachtoffers en slachtoffers van nationaalsocialistische onderdrukking, echter onverminderd de bepalingen over de teruggave van geariseerde of anderszins geconfisqueerde eigendommen.

(2) Personen met minder lasten kunnen alleen worden ingezet op speciaal besluit van commissies die speciaal voor dit doel zijn gevormd in politiebureaus, in de bewaker, in de gendarmerie, in de criminele, in de douane en in de gevangenisbewaker, in de strafrechtspleging en in het strafrecht of de vrije beroepen een advocaat (stagiair), een advocaat in strafzaken (stagiair in dit beroep), een notaris (kandidaat-notaris), een octrooigemachtigde (octrooigemachtigde in opleiding) of zijn werkzaam zijn in de kantoren van voornoemde beroepen of de beroepen van arts, tandarts, apotheker of dierenarts, van een officieel bevoegd en beëdigd burgerlijk ingenieur, van een openbaar accountant, van een belastingadviseur of van een gebouwbeheerder of een theater, concert, bioscoop, variété exploiteren show, circusgezelschap of een ander evenementenbedrijf of een filmdistributiebedrijf. Hetzelfde geldt voor de uitoefening van het beroep van leraar overeenkomstig het bepaalde in het eerste lid, onder b, dd.

(3) De commissies bestaan uit de bevoegde federale minister of een door hem als voorzitter aangestelde vertegenwoordiger, een vertegenwoordiger van het federale ministerie, een lid van de beroepsvereniging van de betrokkene en een vertegenwoordiger van elk van de drie erkende politieke partijen.
De besluiten van de commissies worden genomen met een meerderheid van vier stemmen. De voorzitter is het daar niet mee eens. Meer gedetailleerde bepalingen zijn vastgelegd in een federale constitutionele wet, die uiterlijk drie maanden na de afkondiging van de nationaal-socialistische wet van kracht moet worden.

Let op de volgende bepaling

Overeenkomstig artikel III § 12 lid 1 Z 3 BVG BGBl nr. 82/1957 (NS Amnesty 1957) is een strafvervolging voor het misdrijf volgens § 20 lid 5 Verbodswet 1947 niet toegestaan gestart. Volgens artikel III § 12 para. 2 Federal Law Gazette No. 82/1957 (NS Amnesty 1957), moeten strafrechtelijke procedures worden stopgezet. Overeenkomstig artikel III, sectie 14, paragraaf 1, item 3 van de federale wetscourant nr. 82/1957 (NS Amnesty 1957), zijn straffen opgelegd op grond van sectie 20, paragraaf 5 van de verbodswet van 1947 vrijgesteld als ze niet zijn opgelegd afgedwongen. Volgens artikel III § 15 lid 1 Z 2 BGBl. nr. 82/1957 (NS Amnesty 1957), veroordelingen voor het misdrijf volgens § 20 Para. 5 Prohibition Act 1947 worden als geannuleerd beschouwd. **§ 20.** (1) Personen die de lopende of eenmalige verzoeningsheffing

moeten betalen, mogen hun onroerende goederen niet verkopen of bezwaren totdat de verplichting tot betaling van de heffing volledig is vervuld door middel van wettelijke beschikkingen (rechtshandelingen of -nalaten). Hetzelfde geldt voor de verkoop of bezwaring van hun roerende goederen of het aangaan van verbintenissen, voor zover deze beschikkingen het kader van het lopende bewind of de voortzetting van de huishouding te boven gaan. Juridische transacties die deze verboden overtreden, zijn nietig.

Evenzo zijn bestellingen van het genoemde type die na 31 maart 1945 zijn gedaan, nietig

Machine Translated by Google

zijn. Voor zover het onroerende goederen betreft, staat de vervreemding van rechtswege gelijk aan een vervreemding bij wijze van executie.

(2) Inschrijvingen in de openbare boeken kunnen alleen worden goedgekeurd door

rechtbanken 1. als de persoon wiens boekrechten moeten worden beperkt, bezwaard, geannuleerd of overgedragen aan een andere persoon in een schriftelijke verklaring in plaats van een eed bevestigt dat hij niet gerechtigd is behoort tot de personen vermeld in § 17, paragrafen (2) en (3), of

2. indien door overlegging van een bevestiging van de met de inning van de boete belaste instantie kan worden aangetoond dat hij volledig heeft voldaan aan zijn verplichting tot betaling van de lopende en eenmalige boete of dat hij van deze verplichting is vrijgesteld overeenkomstig artikel 17, lid (4). De ondertekening van de verklaring volgens Z 1 moet worden beëdigd door een rechtbank of een notaris. Een dergelijke verklaring is niet vereist als er een bevestiging is van een districtsbestuur, een bureau van de provinciale overheid (Weense magistraat) of het federale ministerie van Binnenlandse Zaken dat de persoon die anders de verklaring volgens Z 1 zou moeten indienen, niet een van de personen vermeld in § 17, paragrafen (2) en (3), opgesomde personen.

(3) Lid (2) is mutatis mutandis van toepassing op de goedkeuring of voortzetting van tenuitvoerlegging op onroerend goed. Reeds goedgekeurde faillissementen moeten worden uitgesteld totdat aan de voorwaarden voor voortzetting is voldaan. Indien bewijsstukken in de zin van lid (2) niet beschikbaar zijn, gelast de rechtbank, op verzoek van de vervolgende schuldeiser, een hoorzitting en legt zij de eed af van de aan verplichtingen gebonden partij of hij een van de personen is die worden vermeld in § 17, paragraaf (2) en (3), genoemde personen (§§ 48 e.v. EO.). Bovenstaande bepalingen zijn ook van toepassing op de voortzetting van een reeds aanhangige of nieuwe executieprocedure die niet gericht is op onroerende zaken indien er een redelijk vermoeden bestaat dat aan het vereiste van het eerste lid wordt voldaan.

(4) Uitzonderingen op de toepassing van de bepalingen van lid (1) kunnen worden toegestaan. De details zijn bij verordening geregeld.

(5) Wie onder ede of in een schriftelijke verklaring in plaats van eed [par. (2)] valse verklaringen aflegt dat hij niet een van de in artikel 17, lid (2) of (3) genoemde personen is, wordt gestraft voor een misdrijf op grond van artikel 8.

§ 23. Beloningen van welke aard dan ook die zijn toegekend uit fondsen van de staat, de provincies (stad Wenen), de gemeenten of openbare bedrijven vanwege een activiteit voor de NSDAP of een van haar militaire organisaties (SS, SA, NSKK, NSFK), bijvoorbeeld de vergoeding van de zogenaamde slachtoffers van de beweging en hun nabestaanden, of de zogenaamde schadevergoedingsbedragen, worden per direct stopgezet; de ontvangen bedragen dienen onmiddellijk door de ontvangers of hun rechtsopvolgers te worden terugbetaald.

De stopzetting van verplichtingen, in het bijzonder belasting- en heffingsschulden aan de staat, de provincies (stad Wenen), de gemeenten, overheidsbedrijven en de Oostenrijkse *(Noot: correct: Oostenrijkse)* Nationale Bank en instellingen, met betrekking tot een activiteit werd verleend voor de NSDAP of een van haar militaire eenheden (SS, SA, NSKK, NSFK) of met betrekking tot de aansluiting bij hen is niet effectief. Ook deze bedragen dienen direct te worden terugbetaald.

Let voor de volgende bepaling ook op

de bepalingen van artikel I en II van de BVG, Staatscourant nr. 82/1957 (NS Amnesty 1957).

Artikel VI: Uitzonderingen.

§ 27. (1) Op verzoek van de bevoegde bondsminister kan de bondspresident in individuele gevallen gedeeltelijke of volledige vrijstelling verlenen van de behandeling overeenkomstig de bepalingen van de artikelen III en IV en van de gevolgen van boetedoening in bijzondere wetten, indien de persoon betrokkene verklaart lid te zijn van de NSDAP, een van hun militaire verenigingen (SS, SA, NSKK, NSFK), van de NS-Soldatenring of van de NS-Offizierbund, kan met zekerheid worden geconcludeerd dat hij positief staat tegenover de onafhankelijke Republiek Oostenrijk en dat de uitzondering in het algemeen belang was of om een andere reden vanuit een bijzonder oogpunt gerechtvaardigd lijkt. Een dergelijk geval doet zich met name voor bij mensen die – ook al behoorden ze niet tot de gelederen van de geallieerde legers – met wapens in de hand tegen het nationaal-socialisme vochten.

Machine Translated by Google

(2) Indiening van een aanvraag volgens lid (1) moet worden gepubliceerd door deze te posten bij de verantwoordelijke registratieautoriteit met het verzoek om binnen een periode van 14 dagen na verzending bezwaar aan te kondigen tegen de goedkeuring van de aanvraag.

(3) De indiening van de aanvraag en de beslissing daarover staan in de special notitie lijsten.

Artikel VII: Slotbepalingen.

Artikel 27a. *(Opmerking: ingetrokken door deel I, sectie IZ 20 van de BVG, federale staatscourant nr. 25/1947)* **Sectie 29.** De federale regering is belast met de uitvoering van deze federale staatswet.

Sectie II

Overgangsbepalingen.

(Opmerking: uit het staatsblad nr. 25/1947, over secties 4, 8, 10 en 19, StGBl. 13/1945)

1. Reeds op de speciale lijsten opgenomen vermeldingen van personen die op grond van deze federale grondwet niet meer op de lijst staan, worden ambtshalve of op verzoek geschrapt.

2. De registrerende autoriteiten stellen een redelijke termijn vast voor de melding van die personen en voor de daaropvolgende melding van die omstandigheden die volgens het bepaalde in artikel 4, eerste lid, letters b, c, d en e, van de Verbodswet in de versie van Sectie I moeten worden opgenomen in de speciale lijsten, maar waren niet onderworpen aan registratie onder Sectie 4 van de Verbodswet in de oorspronkelijke versie.

3. (1) Elke persoon die, voordat deze federale constitutionele wet van kracht werd, een strafbaar feit beging op grond van artikel 8 van de verbodswet, zal niet worden gestraft als hij niet langer op de speciale lijsten staat op grond van deze federale constitutionele wet. Strafrechtelijke procedures die zijn ingesteld vanwege een dergelijke daad of alleen met het oog op het misdrijf hoogverraad volgens artikel 10 van de verbodswet moeten worden stopgezet, zelfs als de uitspraak in eerste aanleg al is gedaan voordat de huidige federale constitutionele wet in werking treedt kracht, maar nog niet in heeft rechtskracht; indien de veroordelende kennis reeds rechtskracht heeft verkregen, wordt de veroordeling geacht niet te zijn uitgesproken.

(2) Elke persoon die vóór de inwerkingtreding van deze federale grondwet een daad heeft begaan die strafbaar is krachtens artikel 8 van de verbodswet en die ook is opgenomen in de speciale lijsten onder de nieuwe wet, wordt niet gestraft voor deze daad indien hij binnen vier weken na de inwerkingtreding van deze federale staatswet de achterwege gebleven aanvraag tot registratie goedmaakt of onvolledige of onjuiste informatie corrigeert. Strafvorderingen die wegens een dergelijke daad zijn ingesteld, moeten onder dezelfde voorwaarden worden stopgezet, zelfs als het vonnis van eerste aanleg al is geveld voordat de huidige federale staatswet in werking treedt, maar nog geen rechtskracht heeft verkregen; indien de veroordelende kennis reeds rechtskracht heeft verkregen, wordt de veroordeling geacht niet te zijn uitgesproken. Deze bepalingen zijn niet van toepassing als de dader ook schuldig is aan het misdrijf van hoogverraad op grond van artikel 10 van de Verbodswet in de versie die van kracht was voordat deze federale constitutionele wet van kracht werd.

(3) De rechtbank waarbij de procedure aanhangig is of was, beslist op verzoek van de beschuldigde of veroordeelde of de officier van justitie over de beëindiging van de procedure en of een veroordeling geacht wordt niet te zijn uitgesproken, ook ambtshalve , namelijk buiten de hoofdhoorzitting bij resolutie.

(4) Compensatieclaims kunnen niet worden ingediend op basis van de bovenstaande bepalingen.

4. Personen met minder lasten die op het moment van inwerkingtreding van deze federale staatswet werkzaam zijn in een van de beroepen vermeld in artikel 19, paragraaf (2) van de Verbodswet in de versie van afdeling I, mogen hun beroep voortzetten tot de beslissing in artikel 19, paragraaf (3), van de Verbodswet in de versie van sectie I, maar niet langer dan drie maanden na de afkondiging van de federale grondwet bedoeld in sectie 19, paragraaf (3) van de drooglegging Handel in de versie van Sectie I.

5. (1) Als de huurder een minder belaste persoon is, zijn de opzeggingsgronden op grond van artikel 22 van de Verbodswet niet langer van toepassing in hangende lopende procedures

Machine Translated by Google

originele versie die ambtshalve in aanmerking moet worden genomen in elke fase van de procedure. De verweerder zal de kosten dragen die verband houden met de vaststelling van de reden voor de beëindiging.

(2) Als een dergelijke procedure echter vóór 1 april 1946 is gestart, is dat wel het geval de bepalingen van artikel 22 van de Verbodswet in de oorspronkelijke versie voort te zetten.

6. Staatswet van 15 augustus 1945, St. G. Bl. nr. 127, houdende wijziging en aanvulling van de verbodswet van 8 mei 1945, St. G. Bl. nr. 13 (wijziging verbodswet) , in de versie van de federale constitutionele wet van 24 juli 1946, BG Bl. nr. 177, vervalt.

7. De grondwet van 8 mei 1945, St. G. Bl. nr. 13, op het verbod op de NSDAP (verbodswet) in de versie van de grondwet van 16 november 1945, BG Bl. nr. 16 /1946 (tweede wijziging van de Verbodswet), en Sectie I moet worden aangeduid als de "Verbodswet 1947".

XXI. HOOFDSTUK.

Slotbepalingen.

(Opmerking: uit staatsblad nr. 25/1947, over secties 3, 3a tot 3g, 4 tot 7, 10 tot 14, 16 tot 20, StGBl. nr. 13/1945)

1. De federale ministeries zijn bevoegd om de wettelijke bepalingen vermeld in de hoofdstukken I tot XX uit te vaardigen, rekening houdend met de wijzigingen en aanvullingen die voortvloeien uit de huidige federale staatswet, evenals rekening houdend met de huidige staats- en administratiefrechtelijke instellingen, bij ordonnantie met wettelijk bindende kracht.

2. Alle wijzigingen aan deze federale grondwet kunnen alleen worden uitgevoerd door de federale grondwet; gemeenschappelijke federale statuten gewijzigd door dit federale constitutionele statuut blijven echter gemeenschappelijke federale statuten.

3. Voorzieningen tegen nationaal-socialisten die verder gaan dan de bepalingen van deze federale constitutionele wet, kunnen niet worden getroffen door middel van staatswetgeving.

4. Juridische gevolgen, volgens de bestaande wetgeving, voor definitieve veroordelingen zijn gekoppeld blijven onaangetast.

5. De bepalingen van de XVII. Hoofdstuk 8 van deze federale grondwet, indien deze federale grondwet in werking treedt na het verstrijken van de termijn van § 11, paragraaf (1), 1e zin, van de Economische Zuiveringswet in zijn laatste versie, treedt in werking vanaf het verstrijken van deze periode.

6. De federale regering is belast met de uitvoering van deze federale constitutionele wet, tenzij afzonderlijke federale ministeries uitdrukkelijk zijn belast met uitvoeringshandelingen in afzonderlijke secties van deze federale constitutionele wet.

Artikel I

Opheffing van de registratieplicht.

(Noot: uit Staatsblad nr. 82/1957, secties 4 tot 6, 13 en 17, StGBl. nr. 13/1945)

§ 1. (1) Vanaf de inwerkingtreding van deze federale constitutionele wet zullen er vermeldingen zijn op de speciale lijsten overeenkomstig §§ 4 en 13 van de verbodswet van 1947 (hoofdstuk I, sectie II, Z 7 van de Nationaalsocialistische wet, BGBl. nr. 25/1947) en registraties voor plaatsing op de lijst volgens § 5 van de verbodswet van 1947 vinden niet meer plaats.

(2) Indien een beschrijving overeenkomstig artikel 17 (2) of (3) van de Verbodswet van 1947 al rechtsgeldig is geworden, wordt de inschrijving geacht te zijn geannuleerd toen deze federale grondwet van kracht werd. De openbare publicatie van de registratielijsten volgens § 6 van de Verbodswet 1947 is niet van toepassing.

(3) Lopende procedures over de beschrijving worden stopgezet. Dit geldt echter niet voor procedures volgens §§ 69 en 71 AVG. 1950 of krachtens artikel 43 van het Bondsregeringsbesluit van 10 maart 1947, Staatscourant nr. 64, zijn gestart of moeten nog worden gestart.

(4) Vanaf de inwerkingtreding van deze federale grondwet, procedures volgens § 68 AVG. 1950 of artikel 43 van de landsverordening van 10 maart 1947, Staatscourant nr. 64, kan alleen worden ingesteld als de betrokkene alleen op grond van een rechterlijke uitspraak overeenkomstig artikel 17, lid 2, als verdacht wordt vermeld. (f) van de Verbodswet van 1947 en deze veroordeling werd vervolgens vernietigd.

Machine Translated by Google

(5) Via dit reglement, het reglement over de procedure ervoor
Grondwettelijk Hof onaangetast.

(6) De bepalingen van lid 2, eerste zin, zijn nog steeds toegestaan onder leden 3 en 4
de beslissing over de beschrijving wijzigen.

(Noot: uit BGBl. nr. 82/1957, over secties 13 en 17, StGBl. nr. 13/1945)

§ 2. (1) Voor personen op wie de bepalingen van § 1, lid 1 van toepassing zijn, tenzij zij al zijn vrijgesteld van de verplichting om boete te doen volgens de bepalingen die van kracht waren tot de inwerkingtreding van deze federale grondwet, gelden de bepalingen van § § 5 en 6 somden bijzondere bepalingen op.

(2) Hetzelfde geldt voor personen op wie de bepalingen van artikel 1, lid 3, eerste zin, van toepassing zijn.

(3) Op verzoek van de autoriteiten die belast zijn met de behandeling van de bijzondere bepalingen van de artikelen 5 en 6, moeten de administratieve autoriteiten, in laatste instantie de commissie bedoeld in artikel 7, lid 1, van de Verbodswet 1947 (bepalende autoriteiten) bepalen of en in hoeverre deze personen zouden worden beschreven in de registratielijsten.

(4) In de gevallen van lid 2 wordt de beoordeling uitgevoerd door de beoordelingsautoriteit waarbij de registratieprocedure aanhangig was op het moment dat deze federale grondwet in werking trad.

(5) In de procedure overeenkomstig de leden 1 tot en met 4 hebben personen die partij zijn bij of deelnemers aan de administratieve procedure overeenkomstig de bijzondere bepalingen van de afdelingen 5 en 6 de status van partij bij de beslissingsautoriteit.

(Noot: uit BGBl. nr. 82/1957, over secties 13 en 17, StGBl. nr. 13/1945)

§ 3. Personen op wie de bepalingen van § 2, paragrafen 1 en 2 van toepassing zijn, dienen bij de behandeling van de bijzondere bepalingen vermeld in §§ 5 en 6 te worden behandeld alsof zij behoorden tot de groep van personen van § 4, paragraaf 1 of § 13 van de Verbodswet van 1947.

(Noot: uit BGBl. nr. 82/1957, over secties 13 en 17, StGBl. nr. 13/1945)

§ 4. Het nader reglement over de vaststellingsprocedure en haar instanties
gemaakt door verordening.

(Noot: uit BGBl. nr. 82/1957, over secties 13 en 17, StGBl. nr. 13/1945)

§ 5. Indien een persoon niet onderworpen is aan de verzoeningsgevolgen volgens § 18 lid b van de Verbodswet 1947 alleen op grond van § 1 lid 1 of lid 3, eerste zin, vindt er geen extra betaling van eventuele voorschotten plaats binnen de zin van § 3 lid 2 Wet overgang ambtenarij, StGBl. Nr. 134/1945, nog steeds in het bezit van referenties.

(Noot: uit BGBl. nr. 82/1957, over secties 13 en 17, StGBl. nr. 13/1945)

§ 6. Rechtsgevolgen gebaseerd op de bepalingen van Hoofdstuk XIV, Afdelingen II en III, en XV. Het grootste deel van de nationaal-socialistische wet, federaal staatsblad nr. 25/1947, wordt alleen beïnvloed door de bepalingen van deze federale staatswet voor zover dit is bepaald in de artikelen IV en V.

Artikel II.

Bepalingen over het beëindigen van de gevolgen van boetedoening.

(Noot: uit BGBl. nr. 82/1957, over secties 13 en 17, StGBl. nr. 13/1945)

Sectie 7. (1) De gevolgen van boetedoening vervat in de Prohibition Act 1947 en andere wetten eindigen wanneer deze Federale Constitutionele Wet van kracht wordt voor de personen genoemd in Sectie 17 (2) en (3) van de Prohibition Act 1947, tenzij zij zijn al afgelopen.

(2) Indien de in lid 1 genoemde personen reeds zijn overleden voordat deze federale constitutionele wet van kracht werd, worden de gevolgen van de boetedoening vervat in artikel 18 lid b Prohibition Act 1947 geacht te zijn geëindigd op de dag vóór het overlijden. Een nabetaling van voorschotten in de zin van artikel 3 lid 2 Overgangswet ambtenaren StGBl. Nr. 134/1945, of van referenties vindt niet plaats.

(Noot: uit BGBl. nr. 82/1957, over secties 13 en 17, StGBl. nr. 13/1945)

§ 8. (1) De effecten van verzoenende gevolgen en juridische nadelen die vóór de inwerkingtreding van deze federale grondwet van rechtswege of door rechtsgeldige maatregelen zijn opgetreden, blijven onaangetast, tenzij anders bepaald in de volgende bepalingen van deze federale grondwet.

Machine Translated by Google

(2) Lopende procedures met betrekking tot het optreden van verzoenende gevolgen en juridische nadelen zullen zijn uitvoering van de eerder geldende bepalingen.

(Noot: uit BGBl. nr. 82/1957, over secties 13 en 17, StGBl. nr. 13/1945)

§ 9. (1) Personen voor wie de gevolgen van de verzoening eindigen of reeds zijn geëindigd voordat deze federale staatswet op basis van de bepalingen van deze federale staatswet in werking trad, evenals hun nabestaanden, na de strijdige wettelijke de gevolgen van een eventuele veroordeling hebben opgehouden te bestaan, met inachtneming van het bepaalde in artikel 45, lid 3, van de Wet overgang ambtenarij, StGBl. nr. 134/1945, of soortgelijke bepalingen, tenzij een dergelijke behandeling al heeft plaatsgevonden. In het geval van § 8 lid 2 en § 10 lid 1 en 2 Overgangswet ambtenarenapparaat, StGBl. 134/1945, of soortgelijke bepalingen, indien tijdig een aanvraag ingevolge artikel 45, derde lid, wordt ingediend, geldt 1 oktober 1957 als de datum van inwerkingtreding van de uitspraak ingevolge deze bepalingen, maar niet eerder dan het tijdstip in tijd nadat de tegenstrijdige rechtsgevolgen van een eventuele veroordeling zijn komen te vervallen. In het geval dat de gemiste termijn in de zin van artikel 45, derde lid, wordt verleend, is de datum van inwerkingtreding van de uitspraak de eerste van de maand die volgt op de uitspraak van de beslissing, maar niet eerder dan 1 oktober 1957. Een betaling van voorschotten in de zin van § 3 lid 2 Overgangswet ambtenarenapparaat, StGBl. Nr. 134/1945,

vindt nooit plaats.

(2) Beschikkingen volgens § 7, § 8 lid 2 of § 10 van de wet op de overgang van ambtenaren, StGBl. nr. 134/1945 of soortgelijke voorzieningen die voor vertrek zijn getroffen op grond van de bepalingen van de nationaal-socialistische wet, BGBl artikel 14 lid 1 genoemde strafbare feiten werden genomen, staan de behandeling volgens lid 1 niet in de weg.

(3) Buitengewone pensioenuitkeringen, onderhoudsbijdragen of andere doorlopende steun verleend aan de personen genoemd in lid 1 of hun personen ten laste op basis van de vorige arbeidsverhouding, worden stopgezet wanneer een bevel overeenkomstig lid 1 van kracht wordt.

(Noot: uit BGBl. nr. 82/1957, over secties 13 en 17, StGBl. nr. 13/1945)

§ 10. De verplichting om reeds vastgestelde boetes te betalen blijft onaangetast. Tijdens de inbreng moet echter elke ongelijkheid worden vermeden. Na de inwerkingtreding van deze federale staatswet, boeteheffingen en de bedragen genoemd in § 5 Z 2 van de amnestie voor het verlies van vermogen, staatsblad nr. 155/1956, die opgelegd kunnen worden eenmalige boete heffing, niet meer vast te stellen. Op lopende beroepen moet een beslissing worden genomen.

(Noot: uit BGBl. nr. 82/1957, over secties 13 en 17, StGBl. nr. 13/1945)

§ 11. Vanaf de inwerkingtreding van deze federale constitutionele wet hoeven herstelbedragen volgens § 23 van de Prohibition Act 1947 niet meer te worden terugbetaald, zelfs als ze bij een officieel besluit zijn vastgesteld maar nog niet zijn terugbetaald. Ze mogen ook niet in mindering worden gebracht op het terug te betalen vermogen.

ARTIKEL III.

overgangsbepalingen.

(Opmerking: uit het Staatsblad nr. 285/1955, over de artikelen 24 tot 26, StGBl. nr. 13/1945)

Sectie 7. (1) Waar bepalingen met betrekking tot de volksrechtbanken zijn opgenomen in wettelijke bepalingen die niet worden ingetrokken of uitdrukkelijk gewijzigd door deze federale wet, zijn zij van toepassing op de gewone rechtbanken die de volksrechtbanken vervangen.

(2) (Grondwettelijke bepaling.) Hetzelfde geldt voor grondwettelijke bepalingen waarin Het bevat bepalingen met betrekking tot de volksrechtbanken.

Let op de volgende bepaling Volgens artikel I

§ 13 Paragraaf 1 BVG, Federal Law Gazette No. 82/1957 (NS Amnesty 1957), is de (neven)straf van verbeurdverklaring van activa gespecificeerd in de Prohibition Act van 1947 niet van toepassing, die betekent dat er geen volledige procedure is onder § 24 People's Court Procedure en de wet op de verbeurdverklaring van activa van 1947 is niet langer mogelijk.

Machine Translated by Google

(Opmerking: uit het Staatsblad nr. 285/1955, over de artikelen 24 tot 26, StGBl. nr. 13/1945)

Artikel 8. (1) Indien op de dag dat deze federale wet in werking treedt, er al een procedure voor de misdaden bedoeld in artikel 2, paragraaf 1 of een afzonderlijke procedure (artikel 24 van de People's Court Procedures and Property Decay Act van 1947) heeft plaatsgevonden is ingeleid maar nog niet beëindigd, en als na de nieuwe wet de rechtbank van eerste aanleg, die voorheen als volksrechtbank fungeerde, geen lokale jurisdictie heeft (§§ 51, 52, 54 StPO.), is de verdere procedure - als er is al een aanklacht ingediend, ongeacht de bepaling van § 219 StPO. – aan de plaatselijke rechtbank van eerste aanleg (juryrechtbank).

(2) Als de procedure voor de volksrechtbank wordt beëindigd door een vonnis of door staking, blijft dat van kracht verdere procedure bij de rechtbank van eerste aanleg, die tot nu toe als volksrechtbank heeft opgetreden.

(3) Recensies volgens de Review Act, Federal Law Gazette No. 4/1946, kunnen besteld worden tot 31 december 1956.

(4) Indien het Hooggerechtshof na de inwerkingtreding van deze federale wet een vonnis van een volksrechtbank herroept overeenkomstig artikel 3 van de Toetsingswet, verwijst het de zaak naar de plaatselijk bevoegde rechtbank of, indien het dit opportuun acht, naar een andere rechtbank van eerste aanleg (juryrechtbank).

(5) Procedures voor de misdaden vermeld in sectie 2 of afzonderlijke procedures (Section 24 People's Court Proceedings and Property Forfeiture Act 1947) die worden gevoerd in overeenstemming met de bepalingen van secties 292 en 352 tot 362 StPO. volgens §§ 51, 52, 54 StPO opnieuw moet worden uitgevoerd. lokale bevoegde rechtbank van eerste aanleg (juryrechtbank).

Artikel III.

Strafrechtelijke bepalingen.

(Noot: uit BGBl. nr. 82/1957, op de artikelen 8, 10, 11 en 12 StGBl. nr. 13/1945) **Artikel 12.** (1)

Strafrechtelijke procedures mogen niet worden ingeleid: 1. vanwege het misdrijf op grond van volgens § 8 van de Verbodswet, StGBl. nr. 134/1945; 2. voor het misdrijf op grond van artikel 10, lid 1, artikel 11 en artikel 12 van de Prohibition Act 1947 (I. Hoofdstuk, deel I, Z 7 tot 9 van de nationaal-socialistische wet, staatsblad nr. 25/1947); 3. voor de misdaad volgens § 20 paragraaf 5 van de Prohibition Act 1947 (I. Hoofddeel, Sectie I, Z 16a van de nationaalsocialistische wet, BGBl nr. 25/1947); *(Let op: Z 4 t/m 6 is niet van toepassing op de verbodswet)*

(Opmerking: lid 2 heeft betrekking op de stopzetting van de procedure)

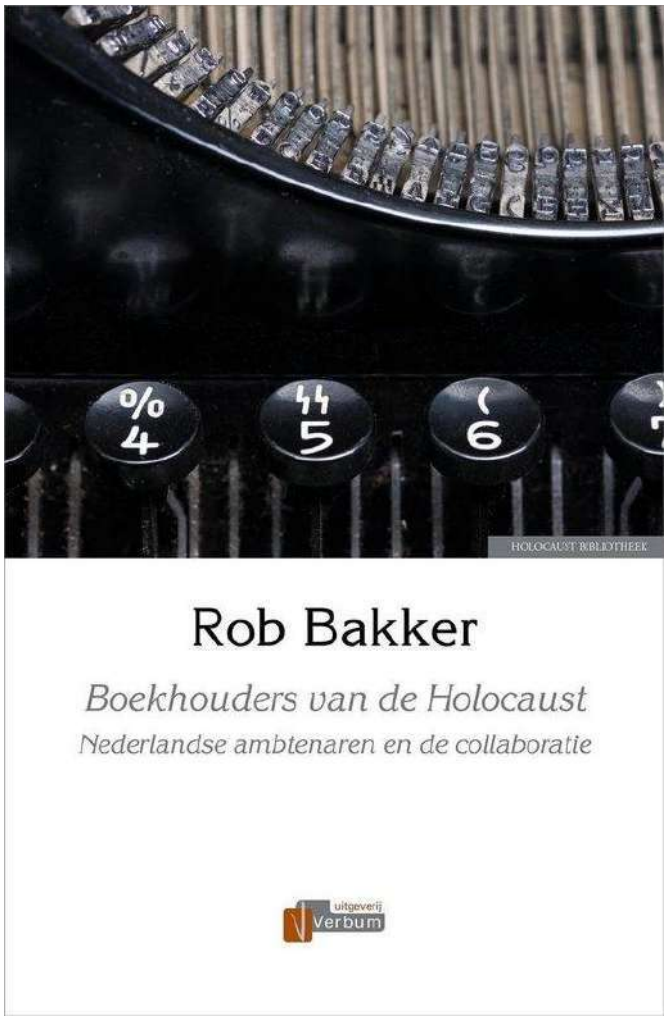

Auteur: Rob Bakker Stichting Nobel

- Nederlands
- E-book
- 9789083060231
- 11 november 2022
- 740 pagina's
- Adobe ePub

We weten dat ambtenaren soms over te veel macht beschikken, zoals de recente toeslagenaffaire bij de Belastingdienst bewijst. Vooral kwetsbare burgers zijn het slachtoffer. In crisis- en oorlogstijd breidt de ambtelijke macht zich snel uit. Tijdens de Duitse bezetting kreeg de Nederlandse ambtenarij veel macht toebedeeld. (review historiek.net).

Kamer van koophandel schrapte Audio-Rarities in 2016 uit het handelsregister

uitsluiting, marginalisering, onder-erkenning stigmatisering

De stichting kreeg te maken met een volledig niet-geïnteresseerde hoofdofficier van Justitie Mr. N.G. Zandee,die deed niets met verzoeken en aangiftes door de stichting.De hoofdofficier had ook totaal geen belangstelling voor de CD Hitler's Inferno. De stichting IFUD of Human Rights en Audio-Rarities met "Hitler's Inferno" zijn van mening dat Ze decennialang vanaf 1993 over het algemeen gezien respectloos en niet geïnteresseerd zijn behandeld door de diverse lagen van de overheid van hoog tot laag met misschien enkele uitzondering daargelaten.De stichting wordt bewust geweerd,verwijs naar ostracisme. Nederlandse Staat dit gerechtvaardigde vertrouwen gestand moet doen als een betrouwbaar partner in het waarschuwen tegen fascisme en het doorgeven van de doelstelling bekendheid te geven aan de informatie rond de les van gisteren(getuigenis als les voor de toekomst).Dat wil zeggen organisatiebreed van hoog tot laag in het overheidsapparaat in de practische uitvoering. Alleen woorden zijn niet genoeg. Zoals rechters,officieren van Justitie,ambtenaren belastingdiensten Kamer van Koophandel moeten een goede kennis van de geschiedenis hebben en het belang van de geschiedenis als een les voor de toekomst onderschrijven en in het beleid uitdragen.Ze moeten het beleid zodanig uitdragen dat de naam van Audio- Rarities,van de stichting en van betrokken derden (personen en bedrijven) inzake het project "Hitler's Inferno" niet ten onrechte met nazisme of neo-nazisme in verband wordt gebracht of dat op enige andere wijze naamschade plaatsvindt.

Een persoon, stichting of wetenschapper wordt buitengesloten door de gevestigde orde van politiek, of zelfs totaal genegeerd, dwz elke samenwerking te weigeren. Terwijl het democratisch gezien passend is om die persoon erbij te betrekken. De wetenschappelijke term voor deze vorm van uitsluiting is "ostracisme",(Dr. Marco van Bommel, Open Universiteit, ou.nl).

Openbaar Ministerie

Arrondissementsparket Oost-Brabant

Parketleiding

Postadres: Postbus 70581, 5201 CZ 's-Hertogenbosch

Bezoekadres:
Leeghwaterlaan 8
5223 BA 's-Hertogenbosch
Telefoon: (088) 699 1800
Fax: (088) 699 0231

Intermediaire Stichting van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens
Postbus 324
5660 AH Geldrop

Onderdeel	Beleid en Strategie
Doorkiesnummer(s)	
Datum	13-4-2017
Ons kenmerk	5041-17
Uw kenmerk	Uw aangifte dossdier L 1700017
Onderwerp	Beoordeling aangifte

Bij beantwoording de datum en ons (eventuele) kenmerk vermelden

Geachte hr. Van de Wittenboer,

Met uw aan mij gerichte schrijven met bijlagen, voorzien van het kenmerk L 1700017, deed u aangifte ter zake het belemmeren van verklaringsvrijheid en het uitlokken tot het plegen van meineed.

Uw aangifte richt zich tegen dhr/mw W.A.M. te Lintelo, R. Adriaans, H.Dosun-Orak, P.J.M. Peters, alsmede de ministers H. Kamp, J. Dijsselbloem, B. Koenders en R. Plasterk en leden van de Raad van Bestuur van de Kamer van koophandel te Utrecht.

Ik kan echter aan de hand van de door u aangeleverde documenten en bijlagen geen sluitend bewijs voor de door u geopperde strafbare feiten construeren, zodat ik tegen deze personen geen strafvervolging zal doen instellen. (sepot 02)

Indien u zich niet met mijn oordeel kunt verenigen, dan kunt u daar ingevolge artikel 12 van het wetboek van strafvordering schriftelijk beklag tegen indienen bij het gerechtshof te 's-Hertogenbosch, met het verzoek om alsnog tot

strafvervolging te doen overgaan.

Hoogachtend,

Mr. N.G. Zandee
Hoofdofficier van justitie

Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights

Aan: Gerechtshof 's-Hertogenbosch
Postbus: 70583
5201CZ,'S-HERTOGENBOSCH

Mierlo,20 februari 2019
TE UWER INFORMATIE

Betreft: besluit niet te vervolgen door Openbaar Ministerie Arrondissementsparket Oost-Brabant , Hoofdofficier mw. mr. Nicole Zandee, de dd, van 13-04-2017, kenmerk: L 1700017.

MOTIVERING

De Hoofdofficier Justitie Nicole Zandee van Justitie bij het Openbaar Ministerie, is volgens de wet verplicht om goed te motiveren waarom de aangevoerde gronden in de aangifte geen doel treffen. Dit betekent dat de officier inzichtelijk moet maken waarom geen strafvervolging kan geschieden. De plicht om goed te motiveren wordt ook wel het motiveringsbeginsel genoemd. Het motiveringsbeginsel is vastgelegd in artikel 121 Gw.

De motivering moet als geheel niet-deugdelijk en begrijpelijk worden beschouwd. Hierbij is een fundamenteel rechtsbeginsel veronachtzaamd dat van een eerlijke en onpartijdige behandeling van de zaak niet meer kan worden gesproken.Een motivering moet zodanig geschieden,dat zij voor de betrokkenen en tevens voor derden begrijpelijk is. Het besluit niet te vervolgen moet inzichtelijk zijn, zodat de geformuleerde afweging "niet tot vervolging te besluiten" steunt op een deugdelijke analyse van de feiten en omstandigheden en niet met slecht een afpoeier-
Sepot code 02 "bekokstoofd en afgetikt" afgedaan door de hoofdofficier.

HOLOCAUST NEGATIONISME

Er is strafbare belangenverstrengeling ontstaan binnen het Openbaar Ministerie te 's-Hertogenbosch in 2017, door de hoofdofficier van Justitie Nicole Zandee.Er is sprake van welbewuste marginalisering (historische) feiten "Hitler's Inferno" met het beoogde doel namelijk, invloed gebruiken om het beleid te buigen in een richting die bovenal voor de Staat der Nederlanden gunstig is en tevens bevriende onderlinge relaties elkaar de hand boven het hoofd houden middels een niet integere "ons-kent-ons-cultuur". Dat was de reden om dit onacceptabele gedrag aan te merken als een besluit aangifte van mogelijk strafbaar feit. Hiermee wil de initiatiefnemer naar het O.M. en tevens de Staat der Nederlanden , een krachtig signaal afgeven,dat het beledigen,discrimineren en marginaliseren van de holocaust niet acceptabel is mede naar de slachtoffers en/of nabestaanden,(A/RES/61/255) United Nations General Assembly 2007.

DE GESCHIEDENIS

De hoofdofficier heeft totaal geen compassie met de geschiedenis van de Tweede Wereldoorlog en de holocaust "Hitler's Inferno" met medeleven nabestaanden en slachtoffers.

ARTIKEL 12 WETBOEK VAN STRAFVORDERING

Er is door IFUD of Human Rights geen schriftelijke klacht Artikel 12 Sv verzonden, de rede hiervoor is een brief uit 1995, verzonden aan de stichting door het Parket van de Procureur-Generaal bij het Gerechtshof 's-Hertogenbosch, datum 25 augustus 1995,kenmerk: 3222-766-95 HG/FvB, (onderwerp: toezenden informatie "Hitler's Inferno"). De stichting wenst vooral eerst een onafhankelijk en onpartijdig Gerechtshof zonder vooringenomenheid. Daarom is het thans niet mogelijk nieuwe procedures te starten voor het Gerechtshof. Onder vermelding dat de stukken thans bij de Hoge Raad der Nederlanden liggen,(Hoge Raad zaaknr: /INK-PG-Z/2019/4342).

EXPLOOT / Zandee

https://archive.org/details/EXPLOOTL1700017

BESLUIT NIET VERVOLGEN / Zandee

https://archive.org/details/NietVervolgenZandee

IFUD of Human Rights

Voorzitter

J.P. van den Wittenboer

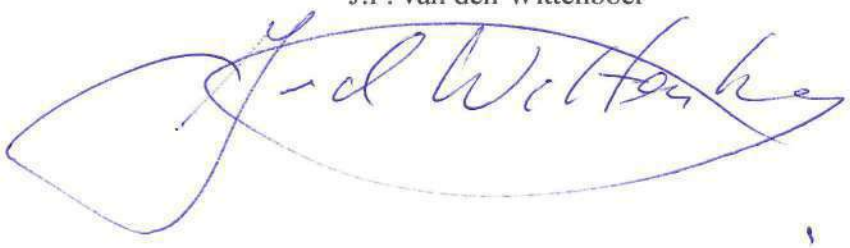

Bijlage(n)

- Besluit Hoofdofficier Zandee, 2017 ,kenmerk exploot deurwaarder: L1700017
- Brief Gerechtshof 1995 "Hitler's Inferno"
- Brief "legacy of Light Society" USHMM holocaust museum,

  31 mei 2016

- Brief Hoge Raad der Nederland, 1 februari 2019, kenmerk: /INK-PG-Z/2019/4342
- CD Hitler's Inferno

Correspondence:Po.box 324, 5660AH Geldrop The Netherlands
Offices:Kastanje 28, 5731NK Mierlo The Netherlands
C.o.C.reg:41092925 Eindhoven N.L.
E-mail: ifudofhumanrights@yahoo.com
Internet: http://ifudofhumanrights.webs.com
Phone:+31 -(0)6 50 425 552

Parket van de Procureur-Generaal bij het Gerechtshof te 's-Hertogenbosch

De heer J.P. van den Wittenboer
Voorzitter van de Intermediary
Foundation of the Universal
Declaration of Human Rights
Postbus 324
5660 AH GELDROP

Kenmerk : 3222-766-95 HG/FvB
Kaart : ---
Uw kenmerk : ---
Bijlagen : diverse
Onderwerp : Adres.

's-Hertogenbosch, 25 augustus 1995

Geachte heer Van den Wittenboer,

Hierbij zend ik u het cassettebandje "Hitler's Inferno" en twee foto's retour.
Ik stel geen prijs op ongevraagde toezending van dergelijke zaken.

Op de inhoud van uw brief zal ik niet reageren. Verdere correspondentie lijkt mij zinloos.

Hoogachtend,

De Procureur-Generaal,
namens deze,

Drs. H.E. Grootmeijer,
Kabinetschef.

Bezoekadres : Spinhuiswal 2
Postadres : Postbus 90155
5200 MG 's-Hertogenbosch
Telefoon : 073 - 816124
Telefax : 073 - 816499

12/12/16

Correspondentie uitsluitend aan: Intermediaire stichting van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens, Postbus 324, 5660 AH Geldrop o.v.v. dossier: IFUD/Hof van Justitie.

Heden, de negende december tweeduizendzestien

Heb ik, Gijsbertha Johanna Baks-van Haaften, als toegevoegd gerechtsdeurwaarder werkzaam ten kantore van Jennemieke Maria Rijken gerechtsdeurwaarder met vestigingsplaats 's-Hertogenbosch en aldaar kantoorhoudende aan de Oranje Nassaulaan 1;

OP VERZOEK VAN:

De stichting **Intermediaire stichting van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens**, gevestigd te Mierlo, gemeente Geldrop-Mierlo aan de Kastanje 28 en aldaar woonplaats kiezende van welke stichting de voorzitter Dhr. J.P. van den Wittenboer de zaak behandeld;

A A N :

Het openbaar lichaam **Arrondissementsparket Oost-Brabant**, zetelend te **'s-Hertogenbosch**, aan de **Leeghwaterlaan 8**, mitsdien aldaar aan laatstgenoemd adres mijn exploit doende en afschrift dezes en na te melden ingebonden verzoekschrift met bijlagen, genaamd "Nothing but the Truth" latende aan de aldaar werkzame:

dhr. O.T.W.M. Claassen

B E T E K E N D :

een ingebonden verzoekschrift (43 bedrukte pagina's) getiteld:

"Nothing but the Truth the protection of whistle-blowers at EU level.
An initiative by Mr. JEAN-MARIE CAVADA Alde Juri coordinator, MEP & Ms. CECILIA WIKSTRÖM, Alde Libe coordinator MEP" gedateerd Wednesday 27 january 2016,
beginnende met "BETEKENEN AAN ….. en eindigende met "A video interview ….. (waarna nog een pagina met 3 foto's volgt);

waarin requirante verzoekt om een **Prejudiciële verwijzing**, naar de inhoud van welk ingebonden verzoekschrift ten deze uitdrukkelijk wordt verwezen, en welke inhoud als hier letterlijk herhaald en ingelast dient te worden beschouwd;

De kosten dezes zijn € 76,81 + € 16,13 btw

Ondergetekende verklaart opgemelde kosten te hebben verhoogd met een percentage gelijk aan het percentage, bedoeld in art. 9, eerste lid van de Wet op de Omzetbelasting 1968, aangezien de verzoekende partij de hem in rekening gebrachte omzetbelasting niet op grond van genoemde wet kan verrekenen;

tgv. gerechtsdeurwaarder.

Doe aangifte

OM: belediging via social media is maatschappelijk probleem.

Hoofdofficier van justitie Nicole Zandee moedigt mensen aan vooral aangifte te blijven doen. 'Ik vind het maatschappelijk relevant dat wij laten zien dat mensen de grens overgaan. We doen er alles aan.

Bron: at5.nl
26 december 2018

Terugblik op 2018 met Nicole Zandee, hoofdofficier van justitie Amsterdam

kort fragment AT5 (terugblik 2018) met de Hoofdofficier van Justitie Amsterdam, Nicole Zandee.

https://archive.org/details/hoofdofficier-van-justitie-nicole-zandee-blikt-terug-op-2018-at-5

DIELEN
GERECHTSDEURWAARDERS

Schuttershofweg 1 4538 AA Terneuzen
Postbus 408 4530 AK Terneuzen
T 0115 612797 F 0115 694824
info@dielengerechtsdeurwaarders.nl
www.dielengerechtsdeurwaarders.nl

Intermediaire Stichting van de Universele
Verklaring van de Rechten van de Mens
T.a.v. de heer J.P. van den Wittenboer
Postbus 324
5660 AH Geldrop

Terneuzen, 10 november 2016

Betreft : IFUD OF HUMAN RIGHTS/HvJEU
Uw kenmerk : 3SRPKS773129447
Ons kenmerk : L161538

Geachte heer Van den Wittenboer,

In bovengenoemde zaak hebben wij uw opdracht in goede orde ontvangen en in behandeling genomen onder kenmerk L161538.

Conform afspraak zullen wij voor spoedige betekening door de Luxemburgse collega laten zorgdragen en u omtrent het verdere verloop op de hoogte houden.

Op onze werkzaamheden zijn onze algemene voorwaarden van toepassing, die u bijgaand aantreft.

Mocht u vragen hebben dan vernemen wij die graag.

Met vriendelijke groet,

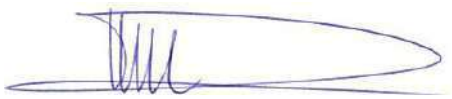

Dielen Gerechtsdeurwaarders

DIELEN
GERECHTSDEURWAARDERS

Schuttershofweg 1 4538 AA Terneuzen
Postbus 408 4530 AK Terneuzen
T 0115 612797 F 0115 694824
info@dielengerechtsdeurwaarders.nl
www.dielengerechtsdeurwaarders.nl

Kenmerk: L161538

Heden, tien november tweeduizendzestien,

ten verzoeke van de stichting **INTERMEDIAIRE STICHTING VAN DE UNIVERSELE VERKLARING VAN DE RECHTEN VAN DE MENS**, gevestigd te 5731 NK Mierlo, gemeente Geldrop-Mierlo, aan de Kastanje 28, hierna te noemen requirante, te dezer zake domicilie kiezende ten kantore van requirante, ten deze vertegenwoordigd door J.P. van den Wittenboer, voorzitter van requirante, alsmede te 4538 AA Terneuzen aan de Schuttershofweg 1, ten kantore van Dielen Gerechtsdeurwaarders, alsmede te L-1461 Luxemburg (Luxemburg), aan het adres 65, rue d'Eich, ten kantore van gerechtsdeurwaarder Carlos Calvo,

heb ik, Paulus Johannes Dielen, gerechtsdeurwaarder met vestigingsplaats Terneuzen, aldaar woonplaats hebbende en kantoorhoudende aan de Schuttershofweg 1,

AAN:

Het rechtspersoonlijkheid bezittend lichaam **EUROPEES HOF VAN JUSTITIE VAN DE EUROPESE UNIE**, (de voorzitter Koen Lenaerts),zetelend in het "Palais de la Cour de Justice" te L-2925 Kirchberg, (Luxemburg), aan het adres Boulevard Konrad Adenauer, zonder bekende woon- of verblijfplaats in Nederland, mitsdien ten deze ex artikel 56 lid 2 Rv. en uit kracht van de EG-verordening nr 1393/2007 van de Raad van de Europese Unie van 13 november 2007 (EU Betekenings-Verordening) twee exemplaren van dit exploot gesteld in de Nederlandse taal per aangetekende post verzonden naar de ontvangende instantie in Luxemburg, te weten:

-Gerechtsdeurwaarder Carlos Calvo, zetelende en kantoorhoudende te L-1461 Luxemburg (Luxemburg) aan het adres 65, rue d'Eich,-

Het formulier als bedoeld in artikel 4 lid 3 van genoemde verordening is door mij, gerechtsdeurwaarder ingevuld in de Nederlandse en in de Franse taal.

Aan de ontvangende instantie heb ik verzocht om dit exploot te betekenen, daarvan kennis te geven op de wijze als onder 5 in het hiervoor genoemd formulier "aanvraag om betekening of kennisgeving van stukken" omschreven, te weten betekening volgens de wet van de aangezochte staat (5.1. formulier).

BETEKEND:

Na te melden documenten, welke zijn gebundeld in een boekwerk getiteld: "Nothing but the truth, the Protection of whistle-blowers at EU level".

- Poster seminar ALDE "Nothing But The Truth" the protection of whistle-blowers at EU Level

- De samenvatting door IFUD of Human Rights van de ter betekening aangeboden stukken aan de deurwaarder inzake het Hof van Justitie,de voorzitter Koen Lenaerts 2016

- Deurwaarder exploot dossiernr: L3600573 van der Velde van Hal & Peers gerechtsdeurwaarders met de aanhechtingen,datum 9 maart 2016

- Europees Parlement JH/mb [IPOL-COM-PETI D (20160 14262] beslissing op verzoekschrift nr 0794/2015, datum besluit 8 april 2016,Cecilia Wikström Voorzitter van de commissie verzoekschriften

- Europees Parlement,betreft verzoekschrift nr. 1193/2013,ingediend door Elagoz Vahram (Oostenrijkse nationaliteit),over racisme in Italië,(belediging Cecile Kyenge Kashetu,(mededeling aan de leden)

- Europese Ombudsman: (Emily O'Reilly), brief:15-06-2015 Europese Ombudsman aan: IFUD of Human Rights,over "elkaar de hand boven het hoofd houden"

- Europese Ombudsman "Emily O'Reilly" bezoek Auschwitz Memorial,29 april 2015"

- OSCE: (Chiara Adamo) european commission Facing Facts, Brussel 4 maart 2015 "Make Hate Crimes Visible"

- Parliamentary Assembly (Council of Europe),Doc.13828, 23 June 2015 "Ending cyberdiscrimination and online hate" (motion for a resoltution) signed by: Khadija Arib,Netherlands,SOS

- Parliamentary Assembly (Council of Europe),Resolution 1967 (2014) final version "a strategy to prevent racism and intolerance in Europe"

- Europese Commissie,kabinet van eerste Vicevoorzitter Frans Timmermans, 13 augustus 2015, BM/nr Ares(2015)2715348

- Parliamentary Assembly "Countering Hate Speech" 26 januari 2016, met Miroslaw Wyrzykowski en Michael Whine

- Bewerkte afbeeldingen , waarop Juncker,Schulz en Rutte onder meer met hitlersnorren en hakenkruizen en SS-symbolen worden afgebeeld op het internet

- Brief Europees Gerecht van de Europese Gemeenschappen CVRIA Luxemburg – de griffier E.Coulon- verzonden aan IFUD of Human Rights,datum 25 april 2016.

MET AANZEGGING:

a. dat gerequireerde de ontvangst van de hierbij betekende stukken kan weigeren indien deze niet zijn gesteld in:
- een door de aangezochte staat erkende taal
- een taal van requirante die gerequireerde begrijpt

b. dat hierbij uitdrukkelijk naar de inhoud van de ten deze betekende stukken wordt verwezen.

Geschiedende deze betekening ten effecte rechtens en ter voldoening aan de wettelijke bepalingen.

De kosten dezes zijn voor mij, gerechtsdeurwaarder:

Exploot	€ 67,58
verschot conform artikel 9 Btag (portokosten)	€ 11,50
verschot conform artikel 10 Btag (btw)	€ 14,19
	€ 93,27

Hierbij verklaart ondergetekende dat bovenstaande verschotten zijn gemaakt voor de goede verrichting van de ambtshandeling en noodzakelijk waren, alsmede dat hij geen rechtstreeks of middellijk belang heeft in de onderneming of derde die bovenstaande verschotten factureert.

De kosten zijn verhoogd met de btw nu de verzoekende partij niet btw-plichtig is.

gerechtsdeurwaarder

4

DIELEN
GERECHTSDEURWAARDERS

Schuttershofweg 1 4538 AA Terneuzen
Postbus 408 4530 AK Terneuzen
T 0115 612797 F 0115 694824
info@dielengerechtsdeurwaarders.nl
www.dielengerechtsdeurwaarders.nl

AANVRAAG OM BETEKENING OF KENNISGEVING VAN STUKKEN

(Artikel 4, lid 3, van Verordening (EG) nr. 1393/2007 van het Europees Parlement en de Raad van 13 november 2007 inzake de betekening en de kennisgeving in de lidstaten van gerechtelijke en buitengerechtelijke stukken in burgerlijke of in handelszaken (1))

(1) PB L 324 van 10.12.2007, blz. 79.
(*) Facultatief.

Referentienummer: L161538

1. VERZENDENDE INSTANTIE

1.1. Naam	: Dielen Gerechtsdeurwaarders
1.2. Adres:	
1.2.1. Straat en nummer/postbus	: Schuttershofweg 1 - Postbus 408
1.2.2. Postcode + Plaats	: 4538 AA Terneuzen - 4530 AK Terneuzen
1.2.3. Land	: Nederland
1.3. Telefoon	: (0031) (0)115 612797
1.4. Fax (*)	: (0031) (0)115 649824
1.5. E-mail (*)	: info@dielengerechtsdeurwaarders.nl

2. ONTVANGENDE INSTANTIE

2.1. Naam	: Carlos Calvo, Kurdyban - Lisé, Huissiers de Justice
2.2. Adres:	
2.2.1. Straat en nummer/postbus	: Rue d'Eich 65
2.2.2. Postcode + Plaats	: L-1465 Luxembourg
2.2.3. Land	: Luxemburg
2.3. Telefoon	: 00352441333-1
2.4. Fax (*)	: 00352441898
2.5. E-mail (*)	: info@huissier-luxembourg.com

3. AANVRAGER

3.1. Naam	: Intermediaire Stichting van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens
3.2. Adres	: Kastanje 28 | Postbus 324 5731 NK Mierlo | 5660 AH Geldrop
3.2.1. Land	: Nederland
3.3. Telefoon (*)	:
3.4. Fax (*)	:
3.5. E-mail (*)	:

4

4. GEADRESSEERDE

4.1. Naam : Europees Hof van Justitie van de Europese Unie
4.2. Adres: "Palais de la Cour de Justice"
4.2.1. Straat en nummer/postbus : Boulevard Konrad Adenauer
4.2.2. Postcode + Plaats : L-2925 Kirchberg
4.2.3. Land : Luxemburg
4.3. Telefoon (*) :
4.4. Fax (*) :
4.5. E-mail (*) :
4.6. Persoonlijk identificatienummer, Sociale zekerheidsnummer, organisatienummer of gelijkwaardig kenmerk (*) :

5. WIJZE VAN BETEKENING OF KENNISGEVING

☒ 5.1. Volgens de wet van de aangezochte lidstaat
☐ 5.2. Op de volgende bijzondere wijze :
5.2.1. Indien deze wijze onverenigbaar is met de wet van de aangezochte lidstaat, moet van het/de stuk(ken) betekening of kennisgeving geschieden in overeenstemming met de wet van die lidstaat:
☐ 5.2.1.1. Ja
☐ 5.2.1.2. Neen

6. STUK WAARVAN BETEKENING OF KENNISGEVING MOET GESCHIEDEN

6.1. Soort stuk
☒ 6.1.1. Gerechtelijk
☐ 6.1.1.1. procesinleidend stuk
☐ 6.1.1.2. rechterlijke beslissing
☐ 6.1.1.3. hoger beroep, cassatie, verzet
☒ 6.1.1.4. overige :
☐ 6.1.2. Buitengerechtelijk
6.2. Datum of uiterste termijn, waarna de betekening en kennisgeving niet meer vereist zijn(*) :
6.3. Taal van het stuk:
6.3.1. origineel
☐ BG ☐ ES ☐ CS ☐ DE ☐ ET ☐ EL ☐ EN ☐ FR
☐ GA ☐ IT ☐ LV ☐ LT ☐ HU ☐ MT ☒ NL ☐ PL
☐ PT ☐ RO ☐ SK ☐ SL ☐ FI ☐ SV ☐ andere:
6.3.2. vertaling (*)
☐ BG ☐ ES ☐ CS ☐ DE ☐ ET ☐ EL ☐ EN ☐ FR
☐ GA ☐ IT ☐ LV ☐ LT ☐ HU ☐ MT ☐ NL ☐ PL
☐ PT ☐ RO ☐ SK ☐ SL ☐ FI ☐ SV ☐ andere:
6.4. Aantal bijgevoegde documenten : 2 x exploot en 1 x bijlage

7. TERUGZENDING VAN EEN KOPIE VAN HET STUK MET HET CERTIFICAAT (artikel 4, lid 5 van Verordening (EG) nr. 1393/2007)

☒ 7.1. Ja (in dit geval moet het stuk waarvan betekening of kennisgeving moet plaatsvinden in tweevoud worden toegezonden)

☐ 7.2 Neen

1. Op grond van artikel 7, lid 2, van Verordening (EG) nr. 1393/2007 dient u zo spoedig mogelijk en in ieder geval binnen een maand na ontvangst van het stuk het nodige te doen voor de betekening of kennisgeving ervan. Indien de betekening of kennisgeving echter niet binnen een maand na ontvangst ervan heeft kunnen plaatsvinden, moet deze u instantie daarvan in kennis stellen door dit aan te geven in punt 13 van het certificaat van al dan niet betekening of kennisgeving van de stukken.
2. Indien u niet kunt voldoen aan deze aanvraag om betekening of kennisgeving met behulp van de toegezonden informatie of stukken, dient u op grond van artikel 6, lid 2, van Verordening (EG) nr. 1393/2007 langs de snelst mogelijke weg contact op te nemen met deze instantie om de ontbrekende informatie of stukken te verkrijgen.

(1) PB L 324 van 10.12.2007, blz. 79.
(*) Facultatief.

Plaats	: Terneuzen
Datum	: 10/11/2016
Ondertekening en/of stempel	: P.J. (Hans) Dielen, gerechtsdeurwaarder

DIELEN
GERECHTSDEURWAARDERS

DIELEN
GERECHTSDEURWAARDERS

ANNEXE I

DEMANDE DE SIGNIFICATION OU DE NOTIFICATION D'ACTES

[Article 4, paragraphe 3, du règlement (CE) no 1393/2007 du Parlement européen et du Conseil du 13 novembre 2007 relatif à la signification et à la notification dans les États membres des actes judiciaires et extrajudiciaires en matière civile ou commerciale (1)]

No de référence:

L161538

1. ENTITÉ D'ORIGINE

1.1. Nom:

Dielen Gerechtsdeurwaarders

1.2. Adresse:

1.2.1. Numéro/boîte postale et rue:

Schuttershofweg 1 | Postbus 408

1.2.2. Localité et code postal:

4538 AA Terneuzen | 4530 AK Terneuzen

1.2.3. Pays:

Pays-Bas

1.3. Téléphone:

0031115612797

1.4. Télécopieur (*):

0031115694824

1.5. Adresse électronique (*):

hans@dielengerechtsdeurwaarders.nl

2. ENTITÉ REQUISE

2.1. Nom:

Carlos Calvo

2.2. Adresse:

2.2.1. Numéro/boîte postale et rue:

65, rue d'Eich | B.P. 2625

2.2.2. Localité et code postal:

L-2925 Kirchberg | L-1026 Luxembourg

2.2.3. Pays:

Luxembourg

2.3. Téléphone:

2.4. Télécopieur (*):

2.5. Adresse électronique (*):

3. REQUÉRANT

3.1. Nom:

(1) JO L 324 du 10.12.2007, p. 79.

(*) Facultatif.

Généré par le portail e-Justice européen

DIELEN
GERECHTSDEURWAARDERS

Intermediaire Stichting van de Univerele Verklaring van de rechten van de mens

3.2. Adresse:

3.2.1. Numéro/boîte postale et rue:

Kastanje 28 | Postbus 324

3.2.2. Localité et code postal:

5731 NK Mierlo | 5660 AH Geldrop

3.2.3. Pays:

Nederland

3.3. Téléphone (*):

3.4. Télécopieur (*):

3.5. Adresse électronique (*):

4. DESTINATAIRE

4.1. Nom:

Europees Hof van Justitie van de Europese Unie (att. Koen Lenaerts)

4.2. Adresse:

4.2.1. Numéro/boîte postale et rue:

Palais de la Cour de Justice, Boulevard Konrad Adenauer

4.2.2. Localité et code postal:

L-2925 Kirchberg

4.2.3. Pays:

Luxembourg

4.3. Téléphone (*):

4.4. Télécopieur (*):

4.5. Adresse électronique (*):

4.6. Numéro d'identification/numéro de sécurité sociale/numéro d'organisation/ou équivalent (*):

5. MODE DE SIGNIFICATION OU DE NOTIFICATION

5.1. Selon la loi de l'État membre requis ☒

5.2. Selon le mode particulier suivant:

5.2.1. Si ce mode est incompatible avec la loi de l'État membre requis, l'acte ou les actes devraient être signifiés ou notifiés conformément à la loi de cet État membre:

5.2.1.1. Oui ☐

5.2.1.2. Non ☐

6. ACTE À SIGNIFIER OU À NOTIFIER

(*) Facultatif.

Généré par le portail e-Justice européen

DIELEN
GERECHTSDEURWAARDERS

6.1. Nature de l'acte

6.1.1. Judiciaire [X]

6.1.1.1. Acte introductif d'instance [ ]

6.1.1.2. Décision [ ]

6.1.1.3. Recours [ ]

6.1.1.4. Autre [X]

Boekwerk met documenten

6.1.2. Extrajudiciaire [ ]

6.2. Date ou délai à partir de laquelle/duquel la signification ou la notification n'est plus requise (*):

(jour) (mois) (année)

6.3. Langue de l'acte:

6.3.1. Original (BG, ES, CS, DE, ET, EL, EN, FR, GA, HR, IT, LV, LT, HU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SL, FI, SV, autre):

NL

6.3.2. Traduction (*) (BG, ES, CS, DE, ET, EL, EN, FR, GA, HR, IT, LV, LT, HU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SL, FI, SV, autre):

6.4. Nombre de pièces:

2

7. UN EXEMPLAIRE DE L'ACTE DOIT ÊTRE RETOURNÉ AVEC L'ATTESTATION DE SIGNIFICATION OU DE NOTIFICATION [article 4, paragraphe 5, du règlement (CE) no 1393/2007]

7.1. Oui (dans ce cas, l'acte doit être envoyé en double exemplaire) [X]

7.2. Non [ ]

1. Aux termes de l'article 7, paragraphe 2, du règlement (CE) no 1393/2007, vous êtes tenu de prendre toutes les mesures nécessaires pour assurer la signification ou la notification de l'acte dans les meilleurs délais et, en tout état de cause, dans un délai d'un mois à compter de la réception. S'il ne vous a pas été possible de procéder à la signification ou à la notification dans un délai d'un mois à compter de la réception, vous devez en informer cette entité en l'indiquant au point 13 de l'attestation d'accomplissement ou de non-accomplissement de la signification ou de la notification des actes.

2. S'il n'est pas possible de faire aboutir la présente demande de signification ou de notification en l'état des informations ou des pièces transmises, vous êtes tenu, aux termes de l'article 6, paragraphe 2, du règlement (CE) no 1393/2007, de vous mettre en relation par les moyens les plus rapides avec cette entité afin d'obtenir les informations ou les pièces qui font défaut.

Fait à:

Terneuzen (Nederland)

Date:

10 / 11 / 2016

Signature et/ou cachet:

DIELEN
GERECHTSDEURWAARDERS

(*) Facultatif.

Généré par le portail e-Justice européen

ETUDE Carlos CALVO
HUISSIERS DE JUSTICE ASSOCIÉS
Luxembourg

HUISSIERS DE JUSTICE
Carlos CALVO
Frank SCHAAL

L-1461 LUXEMBOURG • 65, rue d'Eich (Adr. Postale : B.P.2625 • L-1026 Luxembourg)

JoDe

ONTVANGEN 2 9 NOV 2016

CALVO & SCHAAL - Huissiers de Justice - B.P. 2625 - L-1026 LUXEMBOURG
DIELEN
GERECHTSDEURWAARDERS
Huissiers de Justice
Schuttershofweg 1 - Postbus 408
NL-4538 AA Terneuzen (ETR10531)

LUXEMBOURG, le 22/11/2016

Affaire:
n.réf.: ETR10531
v.réf.: L161538
votre personne de contact : Audrey BERNARD | (+352) 44 13 33-24 | audrey.bernard@huissier-luxembourg.com

Mes Chers Confrères

En réponse à votre courrier du 10 novembre 2016, je vous indique qu'il est impossible de procéder à la signification demandée.

Les intances européennes refusent toute signification par huissier.

Il convient de procéder par la voie diplomatique.

Vous trouverez ci-joint vorte acte en retour.

Veuillez agréer, Mes Chers Confrères l'expression de mes sentiments distingués.

Carlos CALVO
Huissier de Justice

(vertaling Franse taal in Nederlands)

De brief van de Luxemburgse deurwaarder aan zijn Nederlandse confréres

Beste confrères

In antwoord op uw brief van 10 november 2016 deel ik u mee dat het niet mogelijk is om de gevraagde dienst te verrichten.

De Europese rechtbanken weigeren betekening door een deurwaarder te aanvaarden. Het is raadzaam om langs diplomatieke weg te werk te gaan.

Hierbij zend ik uw akten retour verwijs naar de bijlage.

Hoogachtend,

Machine Translated by Google

EU-groep op hoog niveau voor de bestrijding van racisme, vreemdelingenhaat en andere vormen van onverdraagzaamheid

maart 2021

Werkgroep over het registreren van haatmisdrijven, het verzamelen van gegevens en het aanmoedigen van rapportage

BELANGRIJKE PRINCIPES VOOR STIMULEREN RAPPORTAGE VAN HAATMISDAAD

DE ROL VAN RECHTSHANDHAVING EN RELEVANTE AUTORITEITEN

Justitie en consumenten

Machine Translated by Google

Dit document is niet wettelijk bindend en is alleen bedoeld als richtlijn. Het kan daarom geen juridisch advies geven over kwesties van nationaal recht, noch een gezaghebbende interpretatie van het EU-recht geven, wat tot de uitsluitende bevoegdheid van het Hof van Justitie van de EU blijft.

EUROPESE COMMISSIE

Directoraat-generaal Justitie en Consumenten Directoraat
C — Grondrechten en Rechtsstaat Eenheid C.2 - Grondrechten

E-mail: JUST-NO-HATE@ec.europa.eu

Europese Commissie
B-1049 Brussel

Luxemburg: Bureau voor publicaties van de Europese Unie, 2021

© Europese Unie, 2021

Het hergebruikbeleid van documenten van de Europese Commissie wordt ten uitvoer gelegd door Besluit 2011/833/EU van de Commissie van 12 december 2011 betreffende het hergebruik van documenten van de Commissie (PB L 330 van 14.12.2011, blz. 39). Tenzij anders vermeld, is het hergebruik van dit document toegestaan onder een Creative Commons Attribution 4.0 International (CC-BY 4.0)-licentie (https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/). Dit betekent dat hergebruik is toegestaan mits de juiste creditering wordt gegeven en eventuele wijzigingen worden aangegeven. Voor elk gebruik of elke reproductie van elementen die geen eigendom zijn van de Europese Unie, moet mogelijk rechtstreeks toestemming worden gevraagd aan de respectieve rechthebbenden.

Machine Translated by Google

INHOUD

1. INLEIDING..... 4

Achtergrond en doel van de belangrijkste leidende beginselen .... 4 Hoe de belangrijkste leidende beginselen te gebruiken 6

2. **BELANGRIJKSTE LEIDENDE BEGINSELEN VOOR HET AANMOEDIGEN VAN HET MELDEN VAN HAATMISDAGEN .** 7

Belemmeringen voor rapportage wegnemen..... ..... 7 *Principe 1: Pak de onzichtbaarheid van haatmisdrijven aan en communiceer en verspreid gegevens over haatmisdrijven actief 7*

Principe 2: Tegengaan van discriminerende percepties en praktijken bij de politie .....8 Principe 3: Effectieve toegang tot gespecialiseerde ondersteuningsdiensten voor slachtoffers van haatmisdrijven vergemakkelijken9

Structuren mogelijk maken .... 10 *Principe 4: Zorg voor deugdelijkheid registratie van gemelde* incidenten 10

Principe 5: Stel alternatieve rapportagemogelijkheden in 10

Processen mogelijk maken..... ..... 12 *Principe 6: Maatwerk outreach-maatregelen om degenen te bereiken die het risico lopen slachtoffer te worden van haatmisdrijven en om het grote publiek bewust te maken 12*

Principe 7: institutionele capaciteit opbouwen door middel van specialisatie, uitgebreide training en specifieke begeleiding ....13 *Principe 8: samenwerken binnen, over en voorbij institutionele grenzen .....14 Principe 9: samenwerken met het maatschappelijk middenveld en de gemeenschap organisaties .....14 Principe 10: Evalueer regelmatig de voortgang en* impact 15

Machine Translated by Google

1. INLEIDING

"Haat is haat - en niemand zou het moeten accepteren."

Ursula von der Leyen, voorzitter van de Europese Commissie, State of the Union-toespraak 2020

Achtergrond en doel van de belangrijkste uitgangspunten

Haatmisdrijven ingegeven door racisme, xenofobie, religieuze intolerantie of andermans handicap, seksuele geaardheid, genderidentiteit, genderexpressie en geslachtskenmerken zijn voor velen in de hele EU dagelijkse realiteit, zoals gegevens die het Bureau van de Europese Unie voor de grondrechten (FRA) heeft show.1 verzameld

Haatmisdrijven schaden niet alleen het individuele slachtoffer. De boodschap van intimidatie en niet-acceptatie die de dader uitstraalt, bereikt alle bevolkingsgroepen die geclusterd zijn rond een bepaald label, en de bredere samenleving. Haatmisdrijven vormen een aanval op de gelijkheid tussen mensen en de menselijke waardigheid en schaden de samenleving als geheel door de sociale banden te verzwakken en de sociale verdeeldheid te vergroten.2

Toch melden slachtoffers van haatmisdrijven vaak geen incidenten die ze meemaken, noch aan wetshandhavers, noch aan andere relevante autoriteiten of instanties, zoals organisaties voor slachtofferhulp en maatschappelijke organisaties (CSO's), lokale autoriteiten of nationale mensenrechteninstanties. Redenen om geen melding te doen zijn onder andere het hebben van 'genormaliseerde' ervaringen met door vooroordelen gemotiveerd geweld en intimidatie omdat ze zo vaak voorkomen; wetshandhavingsinstanties niet vertrouwen; het gevoel hebben dat er niets zou gebeuren als gevolg van de melding; niet op de hoogte zijn van je rechten; en niet op de hoogte zijn van bestaande ondersteunende diensten. Eerdere negatieve ervaringen met het strafrechtsysteem en tijdrovende, bureaucratische procedures versterken de onwil van velen om haatincidenten te melden.3

Wat wordt bedoeld met aangifte van haatmisdrijven?

'Melden' kan ruim worden gedefinieerd als het feit dat het slachtoffer of een andere partij een overheidsinstantie of een extern meldpunt of -dienst informeert over een haatmisdrijf. De meldingshandeling kan betrekking hebben op incidenten die niet verder kunnen worden onderzocht, bijvoorbeeld omdat een slachtoffer geen verklaring wil afleggen of de derde partij geen informatie kan delen waarmee een slachtoffer zou kunnen worden geïdentificeerd. Het kan ook processen omvatten waarmee derden regelmatig geanonimiseerde informatie kunnen delen over incidenten die aan hen zijn gemeld om de politie te ondersteunen bij het opsporen van patronen van haatincidenten.

Het gevolg is dat slachtoffers vaak niet de steun krijgen die ze nodig hebben en dat hun toegang tot justitie beperkt is, terwijl daders ongestraft blijven. Bovendien leidt niet-aangifte ertoe dat wetshandhavings- en strafrechtelijke autoriteiten en beleidsmakers niet in staat zijn adequaat te reageren op haatmisdrijven.

1 Zie FRA (nd), Haatmisdrijven.
2 FRA (2012), Making hate crime visible in the European Union: Acknowledding victim' rights, blz. 15-24.
3 Zie voor redenen om geen geweld te melden FRA (2018), EU-MIDIS II – Main results; FRA (2018), Ervaringen en percepties van antisemitisme – Tweede enquête over discriminatie en haatmisdrijven tegen joden in de EU; FRA (2020), Een lange weg te gaan voor de gelijkheid van LHBTI's; FRA (2020), Roma en reizigers in zes landen.

Machine Translated by Google

De EU-groep op hoog niveau voor de bestrijding van racisme, vreemdelingenhaat en andere vormen van onverdraagzaamheid erkende dit en heeft het FRA opdracht gegeven een werkgroep voor het registreren van haatmisdrijven, het verzamelen van gegevens en het aanmoedigen van rapportage (2019-2021) ('de werkgroep') te faciliteren. 4 De aandacht van de werkgroep was in eerste instantie gericht op het in kaart brengen van praktijken en het identificeren van middelen en maatregelen om slachtoffers van haatmisdrijven aan te moedigen zich te melden en incidenten te melden b

De werkgroep ontwikkelde de volgende belangrijke leidende beginselen op basis van bewijsmateriaal dat het FRA verzamelde van leden van de werkgroep. Het heeft de laatste hand gelegd aan de belangrijkste leidende beginselen na raadpleging van vertegenwoordigers van relevante nationale autoriteiten en diverse belanghebbende partijen, waaronder maatschappelijke organisaties die lid zijn van de EU-groep op hoog niveau, de Europese Commissie, de Organisatie voor Veiligheid en Samenwerking in het Europees Bureau voor Democratische Instellingen en Mensenrechten. Rechten en de Europese Commissie tegen Racisme en Intolerantie (ECRI) van de Raad van Europa.

FRA-rapport over het aanmoedigen van het melden van haatmisdrijven in de EU

Het bewijs dat het Agentschap verzamelde, in zijn rol als facilitator van de werkgroep voor het registreren van haatmisdrijven, het verzamelen van gegevens en het aanmoedigen van aangifte, vormde de basis voor de ontwikkeling van deze 'belangrijkste leidende beginselen voor het aanmoedigen van het melden van haatmisdrijven'.

Een speciaal FRA-rapport over *het aanmoedigen van het melden van haatmisdrijven in de EU, dat* in 2021 verschijnt, zal de lidstaten een wetenschappelijke basis bieden om hen te helpen gerichte maatregelen te nemen om het melden van haatmisdrijven aan te moedigen. Het rapport onderzoekt de belemmeringen waarmee slachtoffers worden geconfronteerd in de eerste stadia van het melden van een incident aan nationale systemen voor het melden en reageren van misdrijven, evenals de factoren en nationale praktijken die aangifte mogelijk maken en aanmoedigen. Het biedt een overzicht van informatie die is verstrekt door de nationale autoriteiten in de 26 EU-lidstaten die in de werkgroep zijn vertegenwoordigd, en het Verenigd Koninkrijk.

Willen de lidstaten voldoen aan de wettelijke verplichtingen die het EU - rechtskader voorschrijft en deze nakomen, dan moeten zij belemmeringen wegnemen die slachtoffers ervan weerhouden haatmisdrijven te melden. .

lidstaten bij het nakomen van verplichtingen en toezeggingen die zij zijn aangegaan met betrekking tot het waarborgen van toegang tot de rechter voor iedereen, het beschermen en ondersteunen van slachtoffers en het bestrijden van haatmisdrijven7.

De beginselen zouden ook de ontwikkeling van nationale maatregelen in verband met de uitvoering van het EU-actieplan tegen racisme 2020-2025 en de EU-strategie ter bestrijding van racisme kunnen ondersteunen en voeden.

---

4 De werkgroep is samengesteld uit vertegenwoordigers van de nationale autoriteiten die verantwoordelijk zijn voor het registreren, verzamelen of rapporteren van haatmisdrijven, voorgedragen door de lidstaten. De werkgroep heeft vertegenwoordigers van alle EU-lidstaten, behalve Luxemburg, dat geen vertegenwoordiger heeft aangesteld.
Naast de vertegenwoordigers van de lidstaten vertegenwoordigen de leden de Europese Commissie, de Organisatie voor Veiligheid en Samenwerking in het Europees Bureau voor Democratische Instellingen en Mensenrechten (OVSE ODIHR), de Europese Commissie tegen Racisme en Intolerantie (ECRI) van de Raad van Europa en maatschappelijke organisaties. Zie voor meer informatie de FRA-webpagina.

5 De werkgroep bouwt voort op het werk van de subgroep voor methodologieën voor het registreren en verzamelen van gegevens over haatmisdrijven, gefaciliteerd door het FRA in het kader van de groep op hoog niveau (2017-2018), evenals op het werk van de FRA-werkgroep haatmisdrijven (2014-2016).

6 Kaderbesluit 2008/913/JBZ betreffende de bestrijding van bepaalde vormen en uitingen van racisme en vreemdelingenhaat door middel van het strafrecht en Richtlijn 2012/29/EU tot vaststelling van minimumnormen voor de rechten, ondersteuning en bescherming van slachtoffers van misdrijven. Bovendien hebben alle EU-lidstaten zich ertoe verbonden "passende maatregelen te nemen om slachtoffers aan te moedigen haatmisdrijven te melden, in het besef dat onvoldoende aangifte van haatmisdrijven staten verhindert een efficiënt beleid te ontwikkelen", in Besluit 9/09 van de Ministeriële Raad van de OVSE.

7 De belangrijkste leidende beginselen richten zich niet op gevallen van haatspraak, zoals het aanzetten tot haat, maar op haatmisdrijven tegen een persoon of eigendom.

Machine Translated by Google

rechten van slachtoffers 2020–2025.8 In beide documenten wordt expliciet ingegaan op de onderrapportage van haatmisdrijven als een ernstig obstakel voor wetshandhaving en beleidsvorming.

Belangrijkste leidende beginselen aangenomen door de EU-groep op hoog niveau voor de bestrijding van racisme, vreemdelingenhaat en andere vormen van onverdraagzaamheid

De huidige leidende beginselen vormen een aanvulling op de belangrijkste leidende beginselen van de EU op hoog niveau Groep aangenomen in 2017, welk adres:

• Verbetering van de registratie van haatmisdrijven door wetshandhavingsinstanties • Zorgen voor gerechtigheid, bescherming en steun voor slachtoffers van haatmisdrijven en haatzaaiende uitlatingen • Training op het gebied van haatmisdrijven voor wetshandhavingsinstanties en strafrechtelijke autoriteiten.

De belangrijkste leidende beginselen zijn bedoeld om de lidstaten te helpen bij het opbouwen van de capaciteit van de relevante autoriteiten om te zorgen voor de tenuitvoerlegging van wetgeving met betrekking tot haatmisdrijven en de bescherming van slachtoffers van haatmisdrijven, met inbegrip van bepalingen ter omzetting van Kaderbesluit 2008/913/JBZ inzake de bestrijding van bepaalde vormen en uiting van racisme en vreemdelingenhaat door middel van het strafrecht, en Richtlijn 2012/29/EU tot vaststelling van minimumnormen voor de rechten, de ondersteuning en de bescherming van slachtoffers van misdrijven.

Hoe de belangrijkste leidende principes te gebruiken

De lidstaten wordt verzocht deze beginselen toe te passen en erop voort te bouwen bij het zoeken naar manieren om het melden van haatmisdrijven aan te moedigen. De beginselen zijn bedoeld om een kader te bieden dat de lidstaten kan helpen bij het wegnemen van belemmeringen voor het melden, en het opzetten van faciliterende structuren en processen die de effectieve melding van haatmisdrijven ondersteunen. De beginselen zijn slachtoffergericht en onderling verbonden, vullen elkaar aan en bouwen op elkaar voort, en kunnen worden gebruikt als een evaluatief kader om lacunes te identificeren en acties in uiteenlopende contexten te prioriteren.

Beleidsmakers en andere belanghebbenden kunnen ervoor kiezen om een alomvattend rapportagesysteem op te bouwen door specifieke elementen van de principes toe te passen naarmate er vooruitgang wordt geboekt. Bovendien kan de toepassing van deze beginselen, samen met andere belangrijke leidende beginselen die de groep op hoog niveau heeft onderschreven,9 een nuttig instrument zijn.

Bovendien vereist het aanmoedigen van rapportage een alomvattende multi-stakeholderbenadering en een omgeving die mensen in staat stelt naar voren te komen en hun ervaringen met vertrouwen te rapporteren. Het is geen taak voor één instelling. Het is van vitaal belang dat relevante nationale belanghebbenden samenwerken om de huidige context in kaart te brengen en om gezamenlijk prioriteiten te stellen voor acties.

De belangrijkste leidende beginselen zijn onderverdeeld in drie groepen acties.

1. Ten eerste moeten **belemmeringen voor melding worden weggenomen.** Dit omvat het aanpakken van de onzichtbaarheid van haatmisdrijven, het tegengaan van discriminerende percepties en praktijken bij de politie, en het wegnemen van belemmeringen voor de toegang tot hulp voor slachtoffers.
2. Ten tweede moeten relevante autoriteiten **structuren opzetten** om melding te vergemakkelijken. Dit omvat het verbeteren van registratiemechanismen voor haatmisdrijven en het introduceren van alternatieve meldingsmogelijkheden.
3. Ten derde moeten **faciliterende processen worden geïmplementeerd.** Dit omvat gerichte outreach-maatregelen, het opbouwen van de capaciteit van rechtshandhavingsfunctionarissen om potentiële haatmisdrijven te identificeren en slachtoffers effectief te ondersteunen, en het verankeren van vormen van gestructureerde samenwerking met relevante maatschappelijke organisaties en slachtofferhulpdiensten. Regelmatig

8 Zie Europese Commissie (2020), EU-actieplan tegen racisme 2020–2025; Europese Commissie (2020), EU-strategie voor de rechten van slachtoffers 2020–2025.

9 Zie de belangrijkste leidende beginselen voor het verbeteren van de registratie van haatmisdrijven; zorgen voor gerechtigheid, bescherming en ondersteuning van slachtoffers van haatmisdrijven en haatzaaiende uitlatingen; en training op het gebied van haatmisdrijven voor wetshandhavings- en strafrechtelijke autoriteiten.

Machine Translated by Google

het evalueren van de impact en voortgang van maatregelen die zijn genomen, is van cruciaal belang om hun effectiviteit te volgen.

Het belang van het aanmoedigen van rapportage en registratie van door vooringenomenheid gemotiveerde intimidatie

De huidige leidende beginselen richten zich op het melden van haatmisdrijven , maar hebben ook tot doel het melden van incidenten van door vooroordelen gemotiveerde intimidatie aan te moedigen. Door vooringenomenheid gemotiveerde intimidatie omvat een reeks schadelijk gedrag, waarvan er vele mogelijk niet strafbaar zijn. Desalniettemin is het aanmoedigen van het melden van dergelijke incidenten van cruciaal belang, aangezien ze een diepgaand effect hebben op individuen en moeten worden erkend en begrepen als onderdeel van de geleefde ervaring van slachtofferschap van haat.

Niet alleen hebben vormen van door vooroordelen gemotiveerde intimidatie die niet voldoen aan de strafrechtelijke drempel een grote impact op slachtoffers en gemeenschappen, ze kunnen ook een voorbode zijn van en de context vormen van crimineel gedrag. Het is daarom belangrijk dat de relevante autoriteiten openstaan voor het melden van informatie en inlichtingen over patronen van gerichte schade, waaronder haatincidenten die de drempel van criminaliteit niet bereiken, en deze aanmoedigen. Tegelijkertijd moet de politie dergelijke incidenten goed registreren en moeten officiële gegevens deze zichtbaar maken.

2. BELANGRIJKSTE LEIDENDE PRINCIPES VOOR HET AANMOEDIGEN VAN HET MELDEN VAN HAATMISDAGEN

Manieren om haatmisdrijven te melden zijn niet altijd toegankelijk of beschikbaar voor slachtoffers, zoals consequent blijkt uit het bewijs dat het FRA heeft verzameld. Redenen om niet te rapporteren die uit de enquêtes van het FRA naar voren komen, zijn tweeledig. Sommige hebben betrekking op een bredere maatschappelijke context; anderen aan het proces van melding aan en betrokkenheid bij het strafrechtsysteem. Slachtoffers van haatmisdrijven lijden aan gevoelens van angst, schuld en schaamte; ze vrezen een risico op secundaire victimisatie als ze besluiten aangifte te doen, en ze hebben geen vertrouwen in wetshandhavingsinstanties en relevante autoriteiten zoals strafrechtelijke autoriteiten; ze vinden strafrechtelijke procedures te bureaucratisch, te kostbaar of te tijdrovend; en zij menen dat zij uiteindelijk niet veel baat zullen hebben bij deze procedure.10

De volgende leidende beginselen zijn slachtoffergericht en moedigen een benadering aan die de wetshandhavings- en strafrechtsystemen, en daarmee de toegang tot ondersteuning, veiligheid en justitie, dichter bij het slachtoffer brengt.

Belemmeringen voor rapportage wegnemen

Principe 1: Pak de onzichtbaarheid van haatmisdrijven aan en communiceer en verspreid actief gegevens over haatmisdrijven

Het publiekelijk erkennen van het bestaan van haatmisdrijven en de impact ervan helpt om slachtoffers en getuigen van haatmisdrijven vertrouwen te geven in wetshandhavingsinstanties en in het strafrechtsysteem.11 Krachtige en zichtbare reacties op haatmisdrijven door alle relevante overheidsinstanties – inclusief wetshandhavingswoordvoerders, officieren van justitie, rechters en overheidsfunctionarissen – doen er alles aan om aangifte te doen. Proactief contact opnemen met slachtoffers en gemeenschappen en oproepen tot doeltreffende, evenredige en afschrikkende sancties en rechtsmiddelen, in overeenstemming met de verplichtingen die voortvloeien uit het EU-kaderbesluit inzake racisme en vreemdelingenhaat, zijn voorbeelden van hoe de barrière van weinig vertrouwen in het reactievermogen van het systeem kan worden aangesproken worden.

10 Zie FRA (2018), EU-MIDIS II – Belangrijkste resultaten; FRA (2018), Ervaringen en percepties van antisemitisme – Tweede enquête over discriminatie en haatmisdrijven tegen joden in de EU; FRA (2020), Een lange weg te gaan voor de gelijkheid van LHBTI's; FRA (2020), Roma en reizigers in zes landen.
11 FRA (2012), Making haatmisdrijven zichtbaar in de Europese Unie: erkenning van de rechten van slachtoffers; OVSE ODIHR (2020), Slachtoffers van haatmisdrijven in het strafrechtsysteem – Een praktische gids, pp. 47–48.

Machine Translated by Google

Het is net zo belangrijk om gegevens over haatmisdrijven actief te verspreiden en te communiceren. Als rapporten over haatmisdrijven openbaar beschikbaar zijn, geeft dit aan dat staten slachtoffers van haatmisdrijven erkennen, de transparantie verbetert en het bewustzijn van het fenomeen en de reacties erop vergroot.12 Nauwkeurige en transparante rapportage over trends in het voorkomen van haatmisdrijven door regelmatig uitgesplitste data, het vastleggen van intersectionele ervaringen – en het benadrukken van bewijs van toegenomen rapportage – kan het vertrouwen vergroten en slachtoffers verder motiveren om naar voren te komen en incidenten te melden.13

Daarnaast moeten openbare aanklagers en gerechtelijke diensten ernaar streven dat gegevens over het aantal vervolgingen en vonnissen kunnen worden geregistreerd, geëxtraheerd en gepubliceerd (zie beginsel 4 over het waarborgen van een correcte registratie van haatmisdrijven).14

Het opbouwen van kennis, vertrouwen en bewustzijn dat nationale haatmisdrijvenwetten worden toegepast, en dat naar voren komen om te rapporteren, waar nodig, leidt tot een strafrechtelijke uitkomst, is een cruciale factor bij het slechten van vertrouwensbelemmeringen en het overwinnen van het gebrek aan vertrouwen van slachtoffers dat alles zal worden gedaan als gevolg van rapportage.

Principe 2: Tegengaan van discriminerende percepties en praktijken bij de politie

Het is van essentieel belang te zorgen voor een op de grondrechten en het slachtoffer gebaseerde benadering van politiewerk. De politie speelt een cruciale rol bij het effectief beschermen van de grondrechten, die zelf ook een cruciale rol spelen bij het waarborgen van effectief politiewerk. Onrechtmatige profilering en discriminerende politiebehandeling kunnen het vertrouwen schaden en leiden tot onderrapportage van misdrijven. 15

De lidstaten zijn krachtens de richtlijn slachtofferrechten verplicht ervoor te zorgen dat slachtoffers worden erkend en behandeld op een respectvolle, gevoelige, op maat gesneden, professionele en niet-discriminerende manier. Dat omvat ook het nemen van proactieve stappen om ervoor te zorgen dat slachtoffers van haatmisdrijven aangifte kunnen doen bij de politie zonder bang te hoeven zijn dat politieagenten de discriminerende houding van de daders delen. 16

De ervaringen of percepties van slachtoffers en gemeenschappen van discriminatie door de politie zijn belangrijke belemmeringen voor aangifte. Om discriminatie door de politie tegen te gaan en uit te bannen, moet het leiderschap een boodschap van 'nultolerantie voor discriminerende houdingen' uitdragen en inclusieve, effectieve en onafhankelijke klachtenmechanismen invoeren die, waar nodig, de politie ter verantwoording roepen door middel van evenredige sancties.17 Zowel de ECRI als het Comité voor de

12 Zie Europese Commissie, EU-groep op hoog niveau voor de bestrijding van racisme, xenophobia en andere vormen van onverdraagzaamheid (2017), Verbetering van de registratie van haatmisdrijven door wetshandhavingsinstanties – Sleutelrichtlijnen ; FRA (2018), Hate crime recording and data collection practice across the EU, blz. 11, 13-17.

13 FRA (2018), Hate crime recording and data collection practice across the EU.
14 Zie bijvoorbeeld ECRI (2019), ECRI-rapport over Ierland, CRI(2019)18, para. 26.
15 Zie bijvoorbeeld Europese Commissie (2020), EU-actieplan tegen racisme 2020–2025, p. 7; FRA (2018), Onwettige profilering vandaag en in de toekomst voorkomen: een gids.
16 Artikel 1 van de richtlijn slachtofferrechten, ECRI (1996), ECRI algemene beleidsaanbeveling nr. 1, p. 5.

17 Zie Europese Commissie, EU-groep op hoog niveau voor de bestrijding van racisme, xenophobia en andere vormen van onverdraagzaamheid (2017), Verbetering van de opname van haatmisdrijven door wetshandhavingsinstanties – Sleutelrichtlijnen , principe 1, 'Het cultiveren van een mensenrechtencultuur binnen wetshandhavingsinstanties'; Europese Commissie, EU-groep op hoog niveau voor de bestrijding van racisme, xenophobia en andere vormen van onverdraagzaamheid (2017), Zorgen voor gerechtigheid, bescherming en ondersteuning voor slachtoffers van haatmisdrijven en haatspraak: 10 belangrijke leidende beginselen, principe 1 'Zorgen voor kwaliteit, duurzaamheid, afstemming'; FRA (2016), Rechtvaardigheid waarborgen voor slachtoffers van haatmisdrijven: professionele perspectieven, blz. 53-58; FRA (2013), Advies over het kaderbesluit over racisme en vreemdelingenhaat – met speciale aandacht voor de rechten van slachtoffers van misdrijven, FRA-advies – 02/2013, p. 17.

Machine Translated by Google

Uitbanning van rassendiscriminatie (CERD) hebben speciale richtlijnen gegeven voor concrete maatregelen om rassendiscriminatie bij de politie aan te pakken.18

Het vergroten van de diversiteit onder het personeel van wetshandhavingsdiensten door het werven, behouden en promoveren van leden van ondervertegenwoordigde minderheidsgroepen en vrouwelijke agenten tot politieleiders kan politiewerk inclusief maken. Dat kan het vertrouwensniveau versterken en zo de aangifte van criminaliteit verbeteren.19

Principe 3: Faciliteren van effectieve toegang tot gespecialiseerde ondersteuningsdiensten voor slachtoffers van haatmisdrijven

Slachtoffers van haatmisdrijven bevinden zich in moeilijke emotionele en motiverende situaties, zoals blijkt uit de grootschalige enquêtes van het FRA onder slachtoffers en het onderzoek onder strafrechtprofessionals. Dit maakt gerichte professionele ondersteuningsdiensten die geruststelling en aanmoediging bieden bijzonder cruciaal.20

Om te voldoen aan het recht van slachtoffers op toegang tot de rechter, moet aangifte worden gekoppeld aan het bieden van betrouwbare ondersteuning aan het slachtoffer.21 Toegang tot informatie, tijdige en individuele beoordeling van specifieke beschermingsbehoeften en doorverwijzing naar slachtofferhulp zijn allemaal wettelijk bindende verplichtingen. 22 De toegang van slachtoffers tot ondersteuning is echter gebaseerd op het vermogen van wetshandhavingsinstanties om haatmisdrijven te identificeren en hun kennis van bestaande gespecialiseerde ondersteuningsdiensten (zie ook principe 7 over het opbouwen van institutionele capaciteit).

Het creëren van efficiënte doorverwijzingsmechanismen, onder meer door een vorm van standaardisatie of automatisering in te voeren, zou de toegang van slachtoffers tot bescherming en ondersteuning vergroten, en daardoor tot zinvolle rapportageresultaten leiden.

Toegang tot gespecialiseerde ondersteuningsdiensten zou slachtoffers kunnen aanmoedigen om naar voren te komen, aangezien de mogelijkheid om toegang te krijgen tot ondersteuning mensen waarschijnlijk zal motiveren om aangifte te doen.23 Het verstrekken van informatie over ondersteunende diensten en het vergroten van het bewustzijn van de rechten van slachtoffers vergemakkelijken ook de toegang tot ondersteuning (zie principe 6 over ondersteuning op maat). outreachende maatregelen). Bovendien hebben slachtoffers recht op toegang tot vertrouwelijke gespecialiseerde hulpdiensten, en de toegang mag niet afhangen "van het feit dat het slachtoffer een formele klacht indient […] bij een bevoegde autoriteit".[24]

Nauwe en zinvolle samenwerking met gespecialiseerde ondersteuningsdiensten kan helpen bij het identificeren van de nodige middelen en verwijzingsmechanismen die het meest waarschijnlijk zullen voldoen aan de behoeften van slachtoffers en zo meer slachtoffers aanmoedigen om aangifte te doen. In dit verband moeten de nationale autoriteiten gebruikmaken van de belangrijkste leidende beginselen van de groep op hoog niveau inzake het waarborgen van gerechtigheid, bescherming en ondersteuning van slachtoffers van haatmisdrijven en haatzaaiende uitlatingen, en van toekomstige activiteiten van de EU Victims' Rights

---

18 ECRI (2007), Algemene beleidsaanbeveling nr. 11 over de bestrijding van racisme en rassendiscriminatie bij de politie, CRI(2007)39; CERD (2005), Algemene aanbeveling XXXI over het voorkomen van rassendiscriminatie in de uitvoering en werking van het strafrechtsysteem, A/60/18. Zie ook CERD (2020), Concluderende opmerkingen over de gecombineerde vijfde tot negende rapportage van Ierland; ECRI (2020), ECRI-rapport over Oostenrijk (zesde monitoringcyclus); ECRI (2020), ECRI-rapport over Duitsland (zesde monitoringcyclus).

19 Zie ook Europese Commissie (2020), EU-actieplan tegen racisme 2020–2025, p. 8; ECRI (2007), Algemene beleidsaanbeveling nr. 11 over de bestrijding van racisme en rassendiscriminatie bij de politie, CRI(2007)39, par. 17.

20 FRA (te verschijnen), *Stimuleren van melding van haatmisdrijven;* FRA (2016), Rechtvaardigheid waarborgen voor slachtoffers van haatmisdrijven : professionele perspectieven, blz. 37-40.

21 Zie overweging 63, richtlijn slachtofferrechten: “Om aangifte van misdrijven aan te moedigen en te vergemakkelijken […] is het essentieel dat er betrouwbare ondersteunende diensten beschikbaar zijn voor slachtoffers”.

22 richtlijn slachtofferrechten, Artikelen 4, 6, 8 en 22, lid 3.

23 Zie Perry, J. (2019), Connecting on hate crime data in Europe, Brussel, CEJI-Een Joodse bijdrage aan een inclusief Europa.

24 Zie artikel 8, richtlijn slachtofferrechten.

Machine Translated by Google

Platform.25 Daarnaast biedt het EU Expert Network for Victim Support van haatmisdrijven ook instrumenten en middelen om de ondersteuning van slachtoffers van haatmisdrijven te verbeteren.26

Structuren mogelijk maken

Principe 4: Zorg voor een goede registratie van gemelde incidenten

Voor de toegang van slachtoffers tot bescherming, ondersteuning en gerechtigheid zijn niet alleen slachtoffers en getuigen nodig die zich melden en een incident melden, maar ook nationale wetshandhavingssystemen om haatmisdrijven correct te identificeren en te registreren. Als haatmisdrijven ongeïdentificeerd of niet geregistreerd blijven, blijven ze niet onderzocht, niet vervolgd, niet geteld en uiteindelijk onzichtbaar. Daarom moeten het aanmoedigen van het melden van haatmisdrijven en het wegnemen van belemmeringen voor het doen van aangifte dubbele prioriteiten zijn, samen met het verbeteren van registratie- en gegevensverzamelingssystemen, zoals de richtlijn slachtofferrechten voorschrijft voor alle soorten misdrijven.27

Om effectief te zijn, moeten nationale registratiemechanismen voor haatmisdrijven voldoen aan een aantal criteria die zijn uiteengezet in de belangrijkste leidende beginselen van de Groep op hoog niveau voor het verbeteren van de registratie van haatmisdrijven.28

Standaardprocedures moeten politieagenten verplichten aandacht te schenken aan mogelijke vooringenomenheid. Functionarissen moeten de vaardigheden hebben om indicatoren te gebruiken om vooringenomenheid te identificeren en incidenten te markeren en te registreren als potentiële haatmisdrijven (zie principe 7 over het opbouwen van institutionele capaciteit).

Een effectief registratiesysteem voor haatmisdrijven vereist echter niet alleen dat wetshandhavers over de vaardigheden beschikken om indicatoren voor vooringenomenheid te identificeren, maar ook dat de bestaande systemen de technische capaciteit hebben om vooroordelen vast te stellen en vast te leggen. Dit betekent dat de politie in staat moet zijn om soorten misdaden, indicatoren voor vooroordelen en behoeften aan slachtofferhulp vast te leggen, met het oog op de behandeling van zaken en het extraheren van nauwkeurige gegevens die kunnen worden uitgesplitst naar motief voor vooroordelen, geslacht, leeftijd en andere variabelen.

Gedesaggregeerde gegevens over haatmisdrijven, die ook intersectionele ervaringen en multi-bias haatmisdrijven vastleggen, moeten beschikbaar zijn voor het ontwerpen van effectieve maatregelen ter bestrijding van haatmisdrijven en om de voortgang in de loop van de tijd te monitoren en te evalueren (zie principe 10 over het beoordelen van voortgang en impact). Bovendien kan het transparant en regelmatig communiceren van gegevens over trends in het voorkomen van haatmisdrijven slachtoffers meer zelfvertrouwen geven en het vertrouwen vergroten in een strafrechtsysteem dat haatmisdrijven serieus neemt (zie principe 1 over het communiceren van gegevens over haatmisdrijven).

Principe 5: Stel alternatieve rapportagemogelijkheden in

Nu slachtoffers van haatmisdrijven terughoudend zijn om naar voren te komen, kan het bieden van alternatieve meldingsmechanismen het vertrouwen, de flexibiliteit en de snelheid vergroten. Dit zou uitkomst bieden aan slachtoffers en getuigen die meldingsprocedures als te bureaucratisch en tijdrovend ervaren,

---

25 Europese Commissie, EU-groep op hoog niveau voor de bestrijding van racisme, xenophobia en andere vormen van onverdraagzaamheid (2017), Zorgen voor gerechtigheid, bescherming en ondersteuning voor slachtoffers van haatmisdrijven en haatspraak: 10 belangrijke leidende beginselen; en zie EU-platform voor de rechten van slachtoffers.

26 Voor meer informatie zie EStAR projecteren.

27 Richtlijn 2012/29/EU van het Europees Parlement en de Raad van 25 oktober 2012 tot vaststelling van minimumnormen voor de rechten, ondersteuning en bescherming van slachtoffers van misdrijven, en ter vervanging van Kaderbesluit 2001/220/JBZ van de Raad, artikel 28 en overweging 64 .

28 Zie Europese Commissie, EU-groep op hoog niveau voor de bestrijding van racisme, xenophobia en andere vormen van onverdraagzaamheid (2017), Verbetering van de opname van haatmisdrijven door wetshandhavingsinstanties – Sleutelrichtlijnen; FRA (2018), Opname van haatmisdrijven en praktijk van gegevensverzameling in de hele EU.

Machine Translated by Google

en een alternatieve route bieden aan degenen die aarzelen om naar voren te komen omdat ze het proces of de politie niet vertrouwen. [29]

Om dit proces te vergemakkelijken, kunnen slachtoffers profiteren van verschillende manieren om haatmisdrijven aan het systeem te melden. Denk hierbij aan rapportage per e-mail, via een online portal, met behulp van een app of via een derde partij. Een beleidsmatig en technisch kader dat een melding via een geschikte derde partij, die niet het slachtoffer is, mogelijk maakt, kan de politie een cruciale brug naar informatie bieden (zie tekstvak 2). In combinatie met specifieke maatregelen die gericht zijn op het bereiken van personen die het risico lopen slachtoffer te worden van haat en die aangifte aanmoedigen (principe 6), kan deze aanpak helpen aangifte te stimuleren en de rechten van slachtoffers op ondersteuning en veiligheid te realiseren.

ECRI heeft ook benadrukt dat alternatieve vormen van rapportage, zoals rapportage door derden, "zeer effectief kunnen zijn omdat mensen zich meer op hun gemak voelen om over traumatische incidenten te praten met leden van hun eigen gemeenschap". [30]

Anonieme melding is een andere manier om slachtoffers aan te moedigen aangifte te doen, en zou een middel kunnen zijn “om te zorgen voor een gemakkelijke en betrouwbare melding bij de autoriteiten [en] kan ook bijdragen van het coronavirus aanpak van haatmisdrijven. [31] In dit verband kan worden opgemerkt dat de pandemie aangifte doen, bijvoorbeeld naar een politiebureau, naar alternatieve middelen, zoals online portalen en apps.32

Rapportage door derden – onbenutte mogelijkheden

Melding door derden – onderscheiden van de vertegenwoordiging van slachtoffers door derden in strafprocedures – is een proces waarbij een slachtoffer of getuige een mogelijk haatmisdrijf kan melden aan een andere autoriteit, organisatie, centrum of dienst dan de politie. Informatie die aan derden wordt gemeld, omvat meestal details zoals de locatie van het incident, wat er is gebeurd en indicatoren voor vooringenomenheid op basis van de perceptie van slachtoffers.33 Deze informatie kan vervolgens worden doorgegeven aan de politie, met de mogelijkheid om details te anonimiseren die identificatie mogelijk maken. van het slachtoffer.34

29 Zie voor redenen om geen aangifte te doen FRA (te verschijnen), *Stimuleren van melding van haatmisdrijven;* ECRI (2019), ECRI-rapport over Ierland, CRI(2019)18.

30 Zie ECRI (2019), ECRI-rapport over Ierland, CRI(2019)18, p. 18; ECRI (2017), ECRI Algemene beleidsaanbeveling nr. 7; ECRI (2018), ECRI-rapport over Malta, CRI(2018)19.

31 Europese Commissie, EU-groep op hoog niveau voor de bestrijding van racisme, xenophobia en andere vormen van onverdraagzaamheid (2017), Zorgen voor gerechtigheid, bescherming en ondersteuning voor slachtoffers van haatmisdrijven en haatspraak, p. 9. Anonieme melding kent bepaalde beperkingen. Maar zelfs als gerapporteerde gevallen niet door het strafrechtsysteem komen, dienen ze om politie en beleidsvorming te informeren door een beter begrip van de situatie te bieden, zodat ze preventie- en beleidsmaatregelen kunnen opstellen op basis van breder bewijs. Bovendien geeft het een signaal af aan individuen en gemeenschappen dat de politie geïnteresseerd is in het horen van hun ervaringen. Zie ook FRA (te verschijnen), *Stimuleren van rapportage over haatmisdrijven in de EU;* OVSE ODIHR (2020), Slachtoffers van haatmisdrijven in het strafrechtsysteem: een praktische gids, p. 46.

32 Voor meer informatie, zie FRA, Fundamental rights implicaties van COVID-19, vooral bulletin 4.

33 Bias-indicatoren zijn objectieve feiten, omstandigheden of patronen die verband houden met een strafbaar feit die, alleen of in combinatie met andere indicatoren, suggereren dat de acties van de dader geheel of gedeeltelijk werden ingegeven door vooroordelen, vooroordelen of vijandigheid. Zie OVSE ODIHR (2014), Hate crime data-collection and monitoring mechanisms – A Practical Guide.

34 Wong *et al.* (2019) maken onderscheid tussen meldingscentra van derden, meestal gehuisvest op fysieke locaties zoals religieuze centra, woningbouwverenigingen, medische centra, scholen en bibliotheken, en meldingsdiensten van derden, meestal gerund door gespecialiseerde en gemeenschapsgerichte maatschappelijke organisaties die online , telefonische en persoonlijke melding, en slachtofferhulp, hetzij rechtstreeks, hetzij via verwijzingen. Wong, K., Christmann, K., Rogerson, M. en Monk, N. (2019), 'Reality versus retoric: Assessing the doeltreffendheid van meldingscentra voor haatmisdrijven van derden', *International Review of Victimology*.

Machine Translated by Google

Externe meldingscentra en -diensten kunnen helpen bij het aanpakken van enkele van de redenen voor het niet melden, zoals blijkt uit FRA-enquêtes en in haar rapport *Aanmoediging van het melden van haatmisdrijven in de EU*[35] .

• Met betrekking tot het gevoel dat er niets zou veranderen als gevolg van het melden van een door vooroordelen gemotiveerd incident, kan melding door derden een rol spelen bij het uitleggen van de situatie van het slachtoffer en de mogelijkheden voor verhaal aan slachtoffers, en het informeren over de mogelijke voordelen van het melden (bijv. schadevergoeding). • Als het gaat om de mening van slachtoffers dat aangifte te lastig is en dat het te veel problemen veroorzaakt, kunnen meldpunten of -diensten van derden een substantiële rol spelen, aangezien deze eerder gemeenschapsgericht zijn en daarom toegankelijker, benaderbaarder en toegankelijker zijn. handig om te rapporteren. • In termen van laag vertrouwen in de politie als belemmering voor aangifte, kan aangifte door derden een alternatief bieden dat dichter bij de getroffen gemeenschappen staat in termen van bekendheid en vertrouwen. • Met betrekking tot de angst voor represailles kan anonieme melding aan meldcentra of -diensten van derden slachtoffers geruststellen die bang zijn dat ze door een dader worden geïdentificeerd.

Bij het streven naar de ontwikkeling van meldingsnetwerken van derden zouden de lidstaten kunnen overwegen samen te werken met organisaties en gemeenschapsgroepen die op basisniveau vertrouwensrelaties hebben met risicogemeenschappen. Nationale gelijkheidsinstanties kunnen ook belangrijke partners zijn om te overwegen om deel te nemen aan dergelijke netwerken.36 Contact opnemen met lokale autoriteiten – zoals scholen, medische centra en sociale diensten – en particuliere instanties, en hen aanmoedigen om veilige omgevingen en nultolerantie voor discriminatie en haat te koesteren misdaden, zouden ook slachtoffers en getuigen kunnen helpen zich te melden en incidenten te melden.37

Processen mogelijk maken

Principe 6: Pas outreach-maatregelen aan om degenen te bereiken die het risico lopen slachtoffer te worden van haatmisdrijven en om het grote publiek bewust te maken

Middelen en maatregelen om personen te bereiken die het risico lopen het slachtoffer te worden van haat, zoals bewustmakingscampagnes, moeten doelgericht zijn en gebaseerd zijn op bewijs, om tegemoet te komen aan de behoeften van slachtoffers en hun specifieke ervaringen met aangifte te doen.

Er zijn verschillen in meldingspercentages tussen getroffen groepen, zoals etnische of religieuze minderheden, migranten en hun nakomelingen, en lesbiennes, homoseksuelen, biseksuelen, transgenders en interseksuelen (LHBTI's), evenals met betrekking tot geslacht, leeftijd en opleiding, FRA bewijs blijkt. 38

Autoriteiten moeten intersectionele ervaringen met multi-bias haatmisdrijven erkennen, wat tot uiting moet komen in alle maatregelen die worden genomen om onderrapportage aan te pakken en bij het ontwerpen van outreach-strategieën voor slachtoffers. Autoriteiten moeten ook de verhoogde barrières erkennen en aanpakken waarmee sommige personen die het risico lopen slachtoffer te worden van haat, worden geconfronteerd. Bijvoorbeeld,

---

[35] FRA (te verschijnen), *Stimuleren van het melden van haatmisdrijven.*

36 Zie Equinet (2020), Een perspectief van het werk van gelijkheidsorganen over: Europese strategieën voor gelijkheidsbeleid, richtlijnen voor gelijke behandeling en normen voor gelijkheidsorganen, p. 10.

37 Fondation Roi Baudouin (2020), Comment (mieux) aider les victimes de délits de haine à se reconstuire?, Fondation Koning Boudewijn, Brussel.

38 Zie bijvoorbeeld FRA (2018), Ervaringen en percepties van antisemitisme – Tweede enquête over discriminatie en haatmisdrijven tegen Joden in de EU; FRA (2020), Een lange weg te gaan voor de gelijkheid van LHBTI's; FRA (2020), Roma en reizigers in zes landen. FRA (2017), EU-MIDIS II – Belangrijkste resultaten, laat substantiële verschillen zien tussen leeftijdsgroepen, generaties en opleidingsniveau. Verschillen hebben ook betrekking op geslacht. Uit bevindingen uit het rapport Being Black in the EU (2018) van het FRA blijkt dat de helft van de vrouwelijke slachtoffers van racistisch geweld het meest recente incident bij de politie of een andere organisatie meldde, maar slechts één op de vier mannen deed dit.

Machine Translated by Google

asielzoekers kunnen worden geconfronteerd met onveiligheid en angst voor arrestatie of uitzetting; of het ontbreken van ondersteunende structuren of toegankelijke klachtenmechanismen voor mensen met een handicap kan het probleem verergeren.39

Als het grote publiek een proactieve houding aanneemt wanneer het getuige is van haatmisdrijven, kan het een belangrijke rol spelen bij het aanmoedigen van slachtoffers om aangifte te doen en gerechtigheid te zoeken. Slachtoffers voelen zich sterker en zullen sneller aangifte doen wanneer getuigen tussenbeide komen tijdens het incident of spontaan aangifte doen bij de politie als getuige, suggereert anekdotisch bewijs.[40]

Relevante autoriteiten moeten gebruik maken van gegevens en bewijzen om outreach-maatregelen beter te richten op het grote publiek en op risicogemeenschappen, rekening houdend met wat bekend is over meldingspatronen en trends onder deze gemeenschappen. Bewustmakingsboodschappen op sociale media en posters kunnen bijvoorbeeld communiceren dat haatmisdrijven onaanvaardbaar zijn; pleitbezorger voor de rechten van slachtoffers van haatmisdrijven op ondersteuning en bescherming; en erkennen het belang van rapportage. Outreach-activiteiten en drukwerk moeten worden uitgevoerd in talen die risicogroepen gebruiken en moeten toegankelijk zijn voor mensen met een handicap.

Campagnes en outreach-maatregelen zouden kunnen worden georganiseerd in samenwerking met nationale mensenrechteninstellingen en gelijkheidsorganen, en in voorkomend geval met maatschappelijke organisaties.

Principe 7: Bouw institutionele capaciteit op door middel van specialisatie, uitgebreide training en specifieke begeleiding

Idealiter zouden slachtoffers van haatmisdrijven hun ervaring rapporteren aan de relevante autoriteit, die potentiële haatmisdrijven zou identificeren, het incident zou registreren, het slachtoffer zou doorverwijzen naar passende ondersteuning en, indien nodig, een verklaring zou afleggen en ervoor zou zorgen dat er waarborgen zijn om herhaald slachtofferschap te voorkomen en escalatie.41

Dienstdoende agenten, oproepbehandelaars, gemeenschapspatrouilles, rechercheurs, gemeenschapsorganisaties en online portalen kunnen allemaal toegangspunten zijn voor een aangifte van haatmisdrijven. Het is van vitaal belang dat dit personeel in staat is een haatmisdrijf te identificeren, vast te leggen en ervoor te zorgen dat slachtoffers toegang krijgen tot hulp. Dit vereist een strategische aanpak, waaronder het inbedden van specialistische rollen binnen het politiepersoneel, het ontwikkelen van specifieke operationele richtlijnen en het vergroten van capaciteiten door middel van gerichte training.

Als er aangifte wordt gedaan van een haatmisdrijf, kan het inschakelen van een slachtofferspecialist of een specialist in slachtofferschap van haatmisdrijven enorm helpen bij het beoordelen van en reageren op de specifieke beschermings- en ondersteuningsbehoeften van slachtoffers.42

Een belangrijk element om aangifte bij de politie aan te moedigen, is ervoor te zorgen dat potentiële haatmisdrijven op het moment van aangifte worden geïdentificeerd en dat slachtoffers op een respectvolle, gevoelige, professionele en niet-discriminerende manier worden behandeld. Dit vereist oa.

---

39 Zie European Network against Racism (ENAR) (2020), Hate crime-bepalingen in EU-lidstaten: het belang van een intersectionele benadering om de rechten van slachtoffers te waarborgen. Over de uitdagingen waarmee asielzoekers worden geconfronteerd, zie FRA (2019), Integratie van jonge vluchtelingen in de EU: goede praktijken en uitdagingen; FRA (2016), Actuele migratiesituatie in de EU: haatmisdrijven. Met betrekking tot personen met een handicap die het slachtoffer zijn van haatmisdrijven, zie FRA (2015), Gelijke bescherming voor alle slachtoffers van haatmisdrijven – De zaak van mensen met een handicap; OVSE ODIHR (nd), Gehandicaptenhaatmisdrijven; Europees netwerk voor onafhankelijk leven (2014), Disability hate crime.

40 Fondation Roi Baudouin (2020), Commentaar (mieux) helpt les slachtoffers van délits de haine à se herstellen?, Fondation Koning Boudewijn, Brussel.

41 In overeenstemming met de verplichtingen van de lidstaten op grond van de richtlijn slachtofferrechten.

42 Dit is in overeenstemming met artikel 25 van de richtlijn slachtofferrechten, en intergouvernementele organisaties hebben dit herhaaldelijk benadrukt. Zie CERD (2017), Concluderende opmerkingen over de gecombineerde twintigste tot tweeëntwintigste periodieke verslagen van Bulgarije, CERD/C/BGR/CO/20-22; ECRI (2020), ECRI-rapport over Duitsland (zesde monitoringcyclus).

Machine Translated by Google

praktische begeleiding aan politieagenten en betrokken burgerpersoneel, zoals oproepbehandelaars die een melding over een vermeend misdrijf aannemen.43

De curricula van de politie moeten training in haatmisdrijven omvatten. Dat is de meest effectieve manier om het bewustzijn van agenten te vergroten en hun kans te vergroten om slachtoffers aan te moedigen aangifte te doen en om de vaardigheden te hebben om de getroffen persoon te ondersteunen bij het uitleggen van wat er is gebeurd. In dit verband moeten de nationale autoriteiten bij het ontwerpen en uitvoeren van nationale opleidingsprogramma's gebruikmaken van de belangrijkste leidende beginselen inzake training op het gebied van haatmisdrijven voor wetshandhavingsinstanties en strafrechtelijke autoriteiten.44 justitiële autoriteiten, gefaciliteerd door het EU-agentschap voor opleiding op het gebied van rechtshandhaving (CEPOL), bieden begeleiding bij het waarborgen van een effectieve en hoogwaardige opleiding op het gebied van haatmisdrijven.45

Ten slotte moet de opbouw van institutionele capaciteit een gezamenlijke en gecoördineerde actie zijn die wordt ontwikkeld in samenwerking met relevante overheidsinstanties, nationale gelijkheidsorganen, maatschappelijke organisaties en organisaties voor slachtofferhulp (zie beginsel 8 over samenwerking).

Principe 8: Samenwerken binnen, over en over institutionele grenzen heen

Het effectief aanmoedigen van het melden van haatmisdrijven vereist gecoördineerde actie binnen en tussen een aantal instellingen en organisaties, en is een fundamentele overweging bij het implementeren van de principes in dit document. Er is samenwerking nodig op twee assen: ten eerste tussen verschillende overheidsinstanties – wetshandhavingsinstanties, instanties voor gelijke behandeling en lokale autoriteiten – en ten tweede met het maatschappelijk middenveld en organisaties voor slachtofferhulp, door partnerschappen en mechanismen voor gestructureerde samenwerking op te bouwen.

Een specifieke stap die kan worden gezet, is het opzetten van nationale multi-stakeholder werkgroepen, onder auspiciën van bredere strategische kaders die nationale organen voor gelijke behandeling omvatten, indien van toepassing, en maatschappelijke organisaties die werken met personen die het risico lopen het slachtoffer te worden van haat. Dergelijke werkgroepen moeten ernaar streven om regelmatig gecoördineerde acties te bespreken en overeen te komen om rapportage aan te moedigen en uit te breiden, en om de voortgang te monitoren. Deze reeks belangrijke leidende beginselen zou kunnen dienen als agenda voor dergelijke gesprekken met meerdere belanghebbenden, om autoriteiten en relevante belanghebbenden te ondersteunen bij het overeenkomen van prioriteiten en te nemen maatregelen.

Principe 9: Samenwerken met het maatschappelijk middenveld en maatschappelijke organisaties

Ervoor zorgen dat de stem wordt gehoord van degenen die het meeste risico lopen slachtoffer te worden van haat, is een cruciale stap in het creëren van een stimulerende sociale omgeving die het melden aanmoedigt. De EU-richtlijn Slachtofferrechten roept de lidstaten op om “het maatschappelijk middenveld aan te moedigen en nauw samen te werken getroffen gemeenschappen46 zoals ECRI vereist, strekt dit zich uit tot samenwerking tussen de organisaties van politie en pakken.47

43 Artikel 22, richtlijn slachtofferrechten. Zie ook ECRI (2018), ECRI-rapport over Kroatië, CRI(2018)17.
44 Europese Commissie, EU-Groep op hoog niveau voor de bestrijding van racisme, xenofobie en andere vormen van intolerance (2017), Training over haatmisdrijven voor rechtshandhavings- en strafrechtelijke autoriteiten.
45 Zie CEPOL, Hate crime.
46 Overweging 62, richtlijn slachtofferrechten.
47 Europese Commissie (2020), EU-actieplan tegen racisme 2020–2025; Europese Commissie (2020), EU-strategie voor de rechten van slachtoffers 2020–2025. Zie bijvoorbeeld ECRI (1996), ECRI General Policy Recommendation No. 1; ECRI (2018), ECRI-rapport over Spanje, CRI(2018)2; ECRI (2019), ECRI-rapport over Roemenië, CRI(2019)20; ECRI (2020), ECRI-rapport over Oostenrijk; CERD (2016), Afsluitende opmerkingen over de vijftiende tot zeventiende periodieke verslagen van Portugal, CERD/C/PRT/CO/15-17.

Machine Translated by Google

Waakzame, mondige en competente maatschappelijke organisaties spelen in dit opzicht een belangrijke rol door de grondrechten in het veld te bevorderen en toe te passen.48 Het voorzien in de verschillende behoeften van slachtoffers van vele vormen van discriminerende misdrijven is complex en resulteert vaak in gefragmenteerde en enigszins versnipperde ondersteuning.49 Bovendien zijn het vooral maatschappelijke organisaties en organisaties voor slachtofferhulp die ondersteuning bieden. Daartoe geeft de Slachtofferrechtenrichtlijn regeringen de opdracht een mechanisme in te stellen om initiatieven te coördineren en waar nodig aan te moedigen - en financieel te ondersteunen - om hulp te verlenen aan slachtoffers die nog niet over dergelijke diensten beschikken.

Representatieve organisaties kunnen ook een belangrijke brug vormen voor wetshandhavingsinstanties om contact op te nemen met personen die het risico lopen slachtoffer te worden van haat en om vertrouwen op te bouwen in overeenstemming met de beginselen van gemeenschapsgericht politiewerk. [50] Het opzetten van structuren die overheden helpen om synergieën met maatschappelijke organisaties en basisorganisaties te benutten, kan daarom een centrale rol spelen bij het afgeven van een signaal dat vertrouwen opbouwt tussen gemeenschappen en daardoor rapportage aanmoedigt en vergemakkelijkt51.

Over het algemeen is het cruciaal om te zorgen voor een regelmatige dialoog en gestructureerde samenwerking met organisaties en groepen die vertrouwensrelaties hebben met risicopersonen. Maatschappelijke organisaties moeten worden betrokken bij het ontwerp, de uitvoering en de evaluatie van de impact van maatregelen die worden genomen om het melden van haatmisdrijven aan te moedigen.

Principe 10: Evalueer regelmatig de voortgang en impact

Regelmatige monitoring en evaluatie van maatregelen die zijn genomen om het melden van haatmisdrijven aan te moedigen, moet gebaseerd zijn op vergelijkbare, betrouwbare en geldige gegevens en er moet rekening worden gehouden met het geslacht. Daarom moeten methodologisch deugdelijke beoordelingen een regelmatige en systematische verzameling van bewijsmateriaal uit verschillende bronnen omvatten. In dit opzicht zouden relevante autoriteiten: • kunnen investeren in het verbeteren van officiële mechanismen voor het verzamelen van gegevens om trends in gerapporteerde gegevens te monitoren
niveaus van haatmisdrijven;
- officiële administratieve gegevens aanvullen met enquêtes naar slachtoffers van misdrijven om de aantallen misdrijven die niet bij de politie zijn gemeld;
- regelmatig en op transparante wijze de impact en doeltreffendheid beoordelen van acties die relevante autoriteiten ondernemen om melding aan te moedigen.

Robuuste administratieve gegevens, gekoppeld aan slachtofferenquêtes en klachtengegevens van andere slachtofferhulporganisaties of instanties voor gelijke behandeling, zouden de politie in staat stellen de werkelijke prevalentie van haatmisdrijven te beoordelen. Gegevens uit slachtofferenquêtes kunnen op verschillende manieren worden gebruikt: bijvoorbeeld ter ondersteuning van strategische inspanningen om het probleem van onderrapportage te onderkennen (principe 1), om inzicht te verschaffen in waarom slachtoffers geen aangifte doen en om verbeteringen in de registratie te beoordelen haatmisdrijven (principe 4), en om nationale reacties te informeren en op maat te maken en de impact ervan te monitoren.52

De impact van maatregelen die relevante autoriteiten nemen – bijvoorbeeld het opzetten van gespecialiseerde eenheden, het mogelijk maken van alternatieve meldingskanalen of het opzetten van systematische verwijzingsmechanismen – moet regelmatig worden beoordeeld en herzien.53

---

48 Zoals ook onderstreept door de Raad van de Europese Unie (2016), conclusies van de Raad over de toepassing van het Handvest van de grondrechten in 2016, para. 7. Zie ook FRA (2019), Uitdagingen voor maatschappelijke organisaties die werken aan mensenrechten in de EU.

49 FRA (2016), Rechtvaardigheid waarborgen voor slachtoffers van haatmisdrijven: professionele perspectieven, hoofdstuk 3.

50 Het Europees netwerk voor misdaadpreventie (EUCPN) en CEPOL (2018), Community Oriented Policing in de Europese Unie Vandaag

51 Europese Commissie (2020), EU-strategie voor de rechten van slachtoffers 2020-2025, blz. 14-15.

52 FRA (2018), Hate crime recording and data collection practice across the EU.

53 FRA (2016), Rechtvaardigheid waarborgen voor slachtoffers van haatmisdrijven: professionele perspectieven.

Machine Translated by Google

Bij het evalueren van de voortgang en het effect van maatregelen die zijn genomen om de melding van haatmisdrijven te verbeteren, moeten relevante autoriteiten in overleg treden met een reeks belanghebbenden, waaronder maatschappelijke organisaties, gemeenschapsorganisaties en nationale organen voor gelijke behandeling, voor zover relevant (zie ook beginsel 8 over samenwerking).

IN CONTACT KOMEN MET DE EU

Persoonlijk

In de hele Europese Unie zijn er honderden Europe Direct-informatiecentra. Het adres van het dichtstbijzijnde centrum vindt u op: https://europa.eu/european-union/contact_en

Aan de telefoon of per e-mail

Europe Direct is een dienst die uw vragen over de Europese Unie beantwoordt. U kunt contact opnemen met deze dienst:

– via het gratis nummer: 00 800 6 7 8 9 10 11 (bepaalde operatoren kunnen kosten in rekening brengen voor deze oproepen),

– op het volgende standaardnummer: +32 22999696, of

– per e-mail via: https://europa.eu/european-union/contact_nl

INFORMATIE OVER DE EU VINDEN

Online

Informatie over de Europese Unie in alle officiële talen van de EU is beschikbaar op de Europa-website op: https://europa.eu/european-union/index_en

EU-publicaties

U kunt gratis EU-publicaties downloaden of bestellen via: https://op.europa.eu/en/publications.
Meerdere exemplaren van gratis publicaties kunnen worden verkregen door contact op te nemen met Europe Direct of uw plaatselijk informatiecentrum (zie https://europa.eu/european-union/contact_en).

EU-wetgeving en aanverwante documenten

Voor toegang tot juridische informatie van de EU, inclusief alle EU-wetgeving sinds 1952 in alle officiële taalversies, gaat u naar EUR-Lex op: http://eur-lex.europa.eu

Open data uit de EU

Het opendataportaal van de EU (http://data.europa.eu/euodp/en) geeft toegang tot datasets uit de EU.
Data kunnen gratis worden gedownload en hergebruikt, voor zowel commerciële als niet-commerciële doeleinden.

European Commission

EU High Level Group on combating racism, xenophobia and other forms of intolerance

March 2021

Working Group on hate crime recording, data collection and encouraging reporting

KEY GUIDING PRINCIPLES ON ENCOURAGING REPORTING OF HATE CRIME

THE ROLE OF LAW ENFORCEMENT AND RELEVANT AUTHORITIES

Justice and Consumers

This document is not legally binding and is intended for guidance only. It can therefore provide neither legal advice on issues of national law nor an authoritative interpretation of EU law, which remains within the sole remit of the Court of Justice of the EU.

EUROPEAN COMMISSION

Directorate-General for Justice and Consumers
Directorate C — Fundamental Rights and Rule of Law
Unit C.2 - Fundamental Rights

E-mail: JUST-NO-HATE@ec.europa.eu

European Commission
B-1049 Brussels

Luxembourg: Publications Office of the European Union, 2021

© European Union, 2021

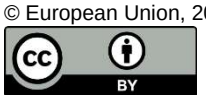

The reuse policy of European Commission documents is implemented by the Commission Decision 2011/833/EU of 12 December 2011 on the reuse of Commission documents (OJ L 330, 14.12.2011, p. 39). Except otherwise noted, the reuse of this document is authorised under a Creative Commons Attribution 4.0 International (CC-BY 4.0) licence (https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/). This means that reuse is allowed provided appropriate credit is given and any changes are indicated. For any use or reproduction of elements that are not owned by the European Union, permission may need to be sought directly from the respective rightholders.

CONTENTS

1. **INTRODUCTION** 4
Background and purpose of the key guiding principles 4
How to use the key guiding principles 6

2. **KEY GUIDING PRINCIPLES ON ENCOURAGING REPORTING OF HATE CRIME** . 7

Removing barriers to reporting 7
Principle 1: Address the invisibility of hate crime and actively communicate and disseminate hate crime data 7
Principle 2: Counter discriminatory perceptions and practices in policing 8
Principle 3: Facilitate effective access to specialist support services for hate crime victims 9

Enabling structures 10
Principle 4: Ensure proper recording of reported incidents 10
Principle 5: Set up alternative reporting options 10

Enabling processes 12
Principle 6: Tailor outreach measures to reach those at risk of hate crime victimisation and raise the general public's awareness 12
Principle 7: Build institutional capacity through specialisation, comprehensive training and specific guidance 13
Principle 8: Cooperate within, across and beyond institutional boundaries 14
Principle 9: Cooperate with civil society and community organisations 14
Principle 10: Regularly assess progress and impact 15

1. INTRODUCTION

"Hate is hate – and no one should have to put up with it."
Ursula von der Leyen, President of the European Commission,
State of the Union Address 2020

Background and purpose of the key guiding principles

Hate crimes motivated by racism, xenophobia, religious intolerance, or another person's disability, sexual orientation, gender identity, gender expression and sex characteristics are a daily reality for many across the EU, as data that the European Union Agency for Fundamental Rights (FRA) has collected show.[1]

Hate crimes not only harm the individual victim. The message of intimidation and non-acceptance that the offender sends reaches all population groups clustered around a certain label, and the wider society. Hate crimes are an attack on equality between human being and human dignity and damage societies as a whole by weakening social ties and increasing social division.[2]

Yet victims of hate crime often do not report incidents they experience, either to law enforcement or to other relevant authorities or bodies, such as victim support and civil society organisations (CSOs), local authorities or national human rights bodies. Reasons for not reporting include having 'normalised' experiences of bias-motivated violence and harassment because they happen so often; not trusting law enforcement agencies; feeling that nothing would happen as a result of reporting; not being aware of one's rights; and not knowing about existing support services. Previous negative experiences with the criminal justice system and time-consuming, bureaucratic procedures further compound the reluctance of many to report incidents of hatred.[3]

What is meant by reporting of hate crime?

'Reporting' can be broadly defined as the act of the victim or another party informing a public authority or a third-party reporting centre or service about a hate crime. The act of notification can include incidents that cannot be investigated further, for example because a victim is unwilling to give a statement or the third party cannot share information that would identify a victim. It can also include processes that allow third parties to regularly share anonymised information about incidents that have been reported to them to support police efforts to track patterns of hate incidents.

The result is that victims often do not get the support that they need and their access to justice is limited, while perpetrators remain unpunished. In addition, non-reporting leads to law enforcement and criminal justice authorities, and policymakers, not being able to respond appropriately to hate crime.

[1] See FRA (n.d.), Hate crime.
[2] FRA (2012), Making hate crime visible in the European Union: Acknowledging victims' rights, pp. 15–24.
[3] For reasons for not reporting violence, see FRA (2018), EU-MIDIS II – Main results; FRA (2018), Experiences and perceptions of antisemitism – Second survey on discrimination and hate crime against Jews in the EU; FRA (2020), A long way to go for LGBTI equality; FRA (2020), Roma and Travellers in six countries.

Acknowledging this, the EU High Level Group on combating racism, xenophobia and other forms of intolerance mandated FRA to facilitate a Working Group on hate crime recording, data collection and encouraging reporting (2019–2021) ('the Working Group').[4] The Working Group's initial focus of attention was to map practices and identify means and measures to encourage victims of hate crime to come forward and report incidents to the authorities.[5]

The Working Group developed the following key guiding principles on the basis of evidence that FRA collected from members of the Working Group. It finalised the key guiding principles after consulting representatives of relevant national authorities and various interested stakeholders, including CSOs that are members of the EU High Level Group, the European Commission, the Organization for Security and Co-operation in Europe's Office for Democratic Institutions and Human Rights and the Council of Europe's European Commission against Racism and Intolerance (ECRI).

FRA's report on encouraging reporting of hate crime in the EU

Evidence that the Agency collected, in its role as facilitator of the Working Group on hate crime recording, data collection and encouraging reporting, provided the foundation to develop these 'Key guiding principles on encouraging reporting of hate crime'.

A dedicated FRA report on *Encouraging reporting of hate crime in the EU*, forthcoming in 2021, will provide Member States with an evidence base to help them implement targeted measures to encourage reporting of hate crime. The report examines the barriers that victims face at the first stages of reporting an incident to national crime reporting and response systems, as well as the factors and national practices that can enable and encourage reporting. It offers an overview of information provided by national authorities in the 26 EU Member States represented in the Working Group, and the United Kingdom.

For Member States to comply with and deliver on legal duties that the EU legal framework stipulates, they need to remove barriers that prevent victims from reporting hate crimes, and to encourage them to do so.[6] Given this, the principles in this document aim to support Member States in meeting obligations and commitments they have made with regard to ensuring access to justice for all, protecting and supporting victims, and combating hate crime.[7]

The principles could also support and feed into the development of national measures related to the implementation of the EU anti-racism action plan 2020–2025 and the EU Strategy on

[4] The Working Group is composed of representatives from national authorities responsible for hate crime recording, data collection or reporting, nominated by Member States. The Working Group has representatives from all EU Member States, except Luxembourg, which did not appoint a representative. In addition to Member States' representatives, members represent the European Commission, the Organization for Security and Co-operation in Europe's Office for Democratic Institutions and Human Rights (OSCE ODIHR), the Council of Europe's European Commission against Racism and Intolerance (ECRI) and CSOs. For more information, see FRA web page.

[5] The Working Group builds on the work of the Subgroup on methodologies on recording and collecting data on hate crime facilitated by FRA under the High Level Group (2017–2018), as well as work of FRA's Working party on hate crime (2014–2016).

[6] Framework Decision 2008/913/JHA on combating certain forms and expression of racism and xenophobia by means of criminal law and Directive 2012/29/EU establishing minimum standards on the rights, support and protection of victims of crime. In addition, all EU Member States have committed to "Take appropriate measures to encourage victims to report hate crimes, recognizing that under-reporting of hate crimes prevents States from devising efficient policies", in OSCE's Ministerial Council Decision 9/09.

[7] The key guiding principles focus not on instances of hate speech, such as incitement to hatred, but on hate crimes against a person or property.

victims' rights 2020–2025.[8] Both these documents explicitly address the under-reporting of hate crime as a serious obstacle to law enforcement and policymaking.

Key guiding principles adopted by the EU High Level Group on combating racism, xenophobia and other forms of intolerance

The present key guiding principles complement key guiding principles that the EU High Level Group adopted in 2017, which address:

- Improving the recording of hate crime by law enforcement authorities
- Ensuring justice, protection and support for victims of hate crime and hate speech
- Hate crime training for law enforcement and criminal justice authorities.

The key guiding principles aim to help Member States build the capacity of relevant authorities to ensure the implementation of legislation related to hate crime and to the protection of victims of hate crime, including provisions transposing Framework Decision 2008/913/JHA on combating certain forms and expression of racism and xenophobia by means of criminal law, and Directive 2012/29/EU establishing minimum standards on the rights, support and protection of victims of crime.

How to use the key guiding principles

Member States are invited to apply these principles and build on them when identifying ways to encourage reporting of hate crime. The principles aim to provide a framework that can guide Member States to remove barriers to reporting, and put in place enabling structures and processes that support the effective reporting of hate crimes. The principles are victim-centred and interconnected, complement and build on each other, and can be used as an evaluative framework to identify gaps and prioritise action in a diversity of contexts.

Policymakers and other stakeholders can choose to build up a comprehensive reporting system by implementing specific elements of the principles, as progress is made. Moreover, implementing these principles, along with other key guiding principles that the High Level Group endorsed,[9] can be an useful tool.

Furthermore, encouraging reporting requires a comprehensive multi-stakeholder approach and an environment that enables people to come forward and report their experiences with confidence. It is not a task for a single institution. It is vital that relevant national stakeholders work together to map the current context and to prioritise actions jointly.

The key guiding principles are divided into three groups of actions.

1. First, **barriers to reporting should be removed.** This includes addressing the invisibility of hate crime, countering discriminatory perceptions and practices in policing, and removing barriers to access to support for victims.
2. Second, relevant authorities **should put in place structures** to facilitate reporting. This includes improving hate crime-recording mechanisms as well as introducing alternative reporting options.
3. Third, **enabling processes should be implemented.** This includes targeted outreach measures, building the capacity of law enforcement officials to identify potential hate crimes and effectively support victims, and embedding forms of structured cooperation with relevant CSOs and victim support services. Regularly

[8] See European Commission (2020), EU anti-racism action plan 2020–2025; European Commission (2020), EU Strategy on victims' rights 2020–2025.

[9] See key guiding principles on improving recording of hate crime; ensuring justice, protection and support for victims of hate crime and hate speech; and hate crime training for law enforcement and criminal justice authorities.

evaluating the impact and progress of measures that are in place is key in tracking their effectiveness.

Importance of encouraging reporting and recording of bias-motivated harassment

The present key guiding principles focus on reporting of hate **crime** but also aim to encourage reporting of incidents of bias-motivated harassment. Bias-motivated harassment encompasses a range of harmful behaviours, many of which may not amount to a criminal offence. Nevertheless, encouraging reporting of such incidents is critical, since they have a profound effect on individuals and should be recognised and understood as part of the lived experience of hate victimisation.

Not only do forms of bias-motivated harassment that do not meet the criminal threshold have a high impact on victims and communities, they can be a precursor to, and form the context of, criminal behaviour. It is therefore important that relevant authorities be open to and encourage the reporting of information and intelligence about patterns of targeted harm, including hate incidents that do not reach the threshold of criminality. At the same time, the police should record such incidents properly and official data should make them visible.

2. KEY GUIDING PRINCIPLES ON ENCOURAGING REPORTING OF HATE CRIME

Pathways to report hate crime are not always accessible or available for victims, as evidence that FRA has collected shows consistently. Reasons for not reporting that FRA's surveys reveal are twofold. Some relate to a broader societal context; others to the process of reporting to and engaging with the criminal justice system. Hate crime victims suffer from feelings of fear, guilt and shame; they fear a risk of secondary victimisation if they decide to report, and they lack confidence in law enforcement agencies and relevant authorities such as criminal justice authorities; they feel that criminal proceedings are too bureaucratic, costly or time-consuming; and they believe that, in the end, they will not benefit much from these proceedings.[10]

The following key guiding principles are victim-centred and encourage an approach that brings the law enforcement and criminal justice systems, and thereby access to support, safety and justice, closer to the victim.

Removing barriers to reporting

Principle 1: Address the invisibility of hate crime and actively communicate and disseminate hate crime data

Publicly acknowledging the existence of hate crime and its impact helps to give victims and witnesses of hate crime confidence in law enforcement authorities and in the criminal justice system.[11] Robust and visible responses to hate crimes by all relevant public authorities – including law enforcement spokespeople, public prosecutors, judges and government officials – go a long way to encourage reporting. Proactively reaching out to victims and communities and calling for effective, proportionate and dissuasive sanctions and remedies, in line with obligations stemming from the EU Framework Decision on Racism and Xenophobia, are examples of how the barrier of low confidence in the responsiveness of the system can be addressed.

[10] See FRA (2018), EU-MIDIS II – Main results; FRA (2018), Experiences and perceptions of antisemitism – Second survey on discrimination and hate crime against Jews in the EU; FRA (2020), A long way to go for LGBTI equality; FRA (2020), Roma and Travellers in six countries.
[11] FRA (2012), Making hate crime visible in the European Union: Acknowledging victims' rights; OSCE ODIHR (2020), Hate crime victims in the criminal justice system – A practical guide, pp. 47–48.

It is equally important to actively disseminate and communicate data about hate crime. If reports on hate crime are publicly available, it signals that states acknowledge victims of hate crime, improves transparency, and raises awareness of the phenomenon and responses to it.[12] Accurately and transparently reporting on trends in the incidence of hate crime by regularly publishing disaggregated data, capturing intersectional experiences too – and highlighting evidence of increased reporting – can enhance trust and further motivate victims to come forward and report incidents.[13]

In addition, prosecution and court services should aim to ensure that data on the numbers of prosecutions and sentences can be recorded, extracted and published (see principle 4 on ensuring proper recording of hate crime).[14]

Building knowledge, confidence and awareness that national hate crime laws are being applied, and that coming forward to report does, where appropriate, lead to a criminal justice outcome, is a crucial factor in dismantling barriers to trust and overcoming victims' lack of confidence that anything will be done as a result of reporting.

Principle 2: Counter discriminatory perceptions and practices in policing

It is essential to ensure a fundamental rights-based and victim-based approach to policing. The police play a critical role in effectively protecting fundamental rights, which themselves play a critical role in ensuring effective policing. Unlawful profiling and discriminatory police treatment can damage trust and lead to under-reporting of crimes.[15]

Member States have an obligation, under the Victims` Rights Directive, to ensure that victims are recognised and treated in a respectful, sensitive, tailored, professional and non-discriminatory manner. That includes taking proactive steps to ensure that victims of hate crime can report to the police without fearing that police officers share the discriminatory attitudes of the offenders.[16]

Victims' and communities' experiences or perceptions of police discrimination are major barriers to reporting. Countering and eliminating police discrimination requires that the leadership send a 'zero tolerance of discriminatory attitudes' message and implement inclusive, effective and independent complaints mechanisms that, where appropriate, hold police accountable through proportionate sanctions.[17] Both ECRI and the Committee on the

[12] See European Commission, EU High Level Group on combating racism, xenophobia and other forms of intolerance (2017), Improving the recording of hate crime by law enforcement authorities – Key guiding principles; FRA (2018), Hate crime recording and data collection practice across the EU, pp. 11, 13–17.
[13] FRA (2018), Hate crime recording and data collection practice across the EU.
[14] See for example ECRI (2019), ECRI report on Ireland, CRI(2019)18, para. 26.
[15] See for example European Commission (2020), EU anti-racism action plan 2020–2025, p. 7; FRA (2018), Preventing unlawful profiling today and in the future: A guide.
[16] Article 1 of the Victims' Rights Directive, ECRI (1996), ECRI general policy recommendation No. 1, p. 5.
[17] See European Commission, EU High Level Group on combating racism, xenophobia and other forms of intolerance (2017), Improving the recording of hate crime by law enforcement authorities – Key guiding principles, principle 1, 'Cultivating a human rights culture within law enforcement agencies'; European Commission, EU High Level Group on combating racism, xenophobia and other forms of intolerance (2017), Ensuring justice, protection and support for victims of hate crime and hate speech: 10 key guiding principles, principle 1, 'Ensuring quality, sustainability, coordination'; FRA (2016), Ensuring justice for hate crime victims: Professional perspectives, pp. 53–58; FRA (2013), Opinion on the Framework Decision on Racism and Xenophobia – with special attention to the rights of victims of crime, FRA Opinion – 02/2013, p. 17.

Elimination of Racial Discrimination (CERD) have provided dedicated guidance on concrete measures to address racial discrimination in policing.[18]

Increasing diversity among staff in law enforcement services by recruiting,retaining and promoting members of under-represented minority groups and female officers into police leadership can make policing inclusive. That can reinforce the level of trust and thus improve crime reporting.[19]

Principle 3: Facilitate effective access to specialist support services for hate crime victims

Hate crime victims are in difficult emotional and motivational situations, as FRA's large-scale surveys of victims and its research with criminal justice professionals both underline. This makes targeted professional support services that provide reassurance and encouragement particularly crucial.[20]

To fulfil the rights of victims to have access to justice, reporting should be connected to providing reliable support services to the victim.[21] Access to information, timely and individual assessment of specific protection needs and referral to victim support services are all legally binding duties.[22] Victims' access to support, however, is premised on the ability of law enforcement authorities to identify hate crimes and their knowledge of existing specialist support services (see also principle 7 on building institutional capacity).

Creating efficient referral mechanisms, including by introducing some form of standardisation or automation, would increase victims' access to protection and support, and thereby lead to meaningful reporting outcomes.

Access to specialist support services could encourage victims to come forward, since the opportunity to access support is likely to motivate people to report.[23] Providing information about support services and raising awareness of victims' rights also facilitate access to support (see principle 6 on tailored outreach measures). Moreover, victims have a right to access confidential specialist support services, and access should not depend "on a victim making a formal complaint […] to a competent authority".[24]

Close and meaningful cooperation with specialist support services can help identify the necessary resources and referral mechanisms that are most likely to meet victims' needs and thus encourage more victims to report. In this respect, national authorities should draw on the High Level Group's key guiding principles on ensuring justice, protection and support for victims of hate crime and hate speech, and upcoming activities of the EU Victims' Rights

[18] ECRI (2007), General policy recommendation No. 11 on combating racism and racial discrimination in policing, CRI(2007)39; CERD (2005), General recommendation XXXI on the prevention of racial discrimination in the administration and functioning of the criminal justice system, A/60/18. See also CERD (2020), Concluding observations on the combined fifth to ninth reports of Ireland; ECRI (2020), ECRI report on Austria (sixth monitoring cycle); ECRI (2020), ECRI report on Germany (sixth monitoring cycle).

[19] See also European Commission (2020), EU anti-racism action plan 2020–2025, p. 8; ECRI (2007), General policy recommendation No. 11 on combating racism and racial discrimination in policing, CRI(2007)39, para. 17.

[20] FRA (forthcoming), *Encouraging reporting of hate crime*; FRA (2016), Ensuring justice for hate crime victims: Professional perspectives, pp. 37–40.

[21] See recital 63, Victims' Rights Directive: "In order to encourage and facilitate reporting of crimes […] it is essential that reliable support services are available to victims".

[22] Victims' Rights Directive, Articles 4, 6, 8 and 22(3).

[23] See Perry, J. (2019), Connecting on hate crime data in Europe, Brussels, CEJI-A Jewish contribution to an inclusive Europe.

[24] See Article 8, Victims' Rights Directive.

Platform.[25] In addition, the EU Expert Network for Hate Crime Victim Support also provides tools and resources for enhancing support to victims of hate crime.[26]

Enabling structures

Principle 4: Ensure proper recording of reported incidents

Victims' access to protection, support and justice needs not only victims and witnesses to come forward and report an incident but also national law enforcement systems to identify and record hate crimes correctly. If hate crimes remain unidentified or unrecorded, they remain un-investigated, unprosecuted, uncounted and, ultimately, invisible. Thus, encouraging hate crime reporting and removing barriers to reporting should be twin priorities along with improving recording and data collection systems, as the Victim's Rights Directive prescribes for all kinds of crimes.[27]

To be effective, national hate crime-recording mechanisms should meet a number of criteria outlined in the High Level Group's key guiding principles on improving the recording of hate crime.[28]

Standard operating procedures must require police officers to pay attention to possible bias motivation. Officers should have the skills to use indicators to identify bias and to flag and record incidents as potential hate crimes (see principle 7 on building institutional capacity).

An effective hate crime-recording system, however, requires not only that law enforcement officers have the skills to identify bias indicators, but also that the systems in place have the technical capability to capture and record bias. This means that police need to be able to record crime types, bias indicators and victim support needs, for the purposes of case handling and of extracting accurate data that can be disaggregated by bias motive, gender, age and other variables.

Disaggregated data on hate crime, also capturing intersectional experiences and multi-bias hate crimes, need to be available for designing effective measures to combat hate crime and to monitor and evaluate progress over time (see principle 10 on assessing progress and impact). In addition, transparently and regularly communicating data on trends in the incidence of hate crime can make victims more confident and enhance trust in a criminal justice system that takes hate crime seriously (see principle 1 on communicating hate crime data).

Principle 5: Set up alternative reporting options

With victims of hate crime reluctant to come forward, providing alternative reporting mechanisms can increase trust, flexibility and speed. This would offer a remedy to victims and witnesses who perceive reporting procedures as too bureaucratic and time-consuming,

---

[25] European Commission, EU High Level Group on combating racism, xenophobia and other forms of intolerance (2017), Ensuring justice, protection and support for victims of hate crime and hate speech: 10 key guiding principles; and see EU Victims' Rights Platform.
[26] For more information see EStAR project.
[27] Directive 2012/29/EU of the European Parliament and of the Council of 25 October 2012 establishing minimum standards on the rights, support and protection of victims of crime, and replacing Council Framework Decision 2001/220/JHA, Article 28 and recital 64.
[28] See European Commission, EU High Level Group on combating racism, xenophobia and other forms of intolerance (2017), Improving the recording of hate crime by law enforcement authorities – Key guiding principles; FRA (2018), Hate crime recording and data collection practice across the EU.

and provide an alternative route for those who are reluctant to come forward because they do not trust the process or the police.[29]

To ease this process, victims could benefit from a variety of pathways to report hate crimes to the system. These can include reporting by email, through an online portal, using an app or through a third party. A policy and technical framework that allows a report via an appropriate third party, who is not the victim, can provide the police with a crucial bridge to information (see Box 2). Coupled with specific measures that aim to reach out to individuals at risk of hate victimisation and encourage reporting (principle 6), this approach can help encourage reporting and realise victims' rights to support and safety.

ECRI has also stressed that alternative forms of reporting, such as third-party reporting, "can be highly effective since people feel more comfortable talking about traumatic incidents with members of their own community".[30]

Anonymous reporting is another way to encourage victims to report, and could be a means "to ensure easy and trustful reporting to the authorities [and] can also contribute to address underreporting".[31] In this context, it can be noted that the coronavirus pandemic has accelerated a shift away from traditional forms of reporting, for example to a police station, and towards alternative means, such as online portals and apps.[32]

Third-party reporting – untapped possibilities

Third-party reporting – distinct from the representation of victims by third parties in criminal proceedings – is a process by which a victim or witness can report a potential hate crime to an authoirity, organisation, centre or service, other than the police. Information reported to third parties usually includes details such as the incident location, what happened as well as bias indicators based on victims' perception.[33] This information can be then passed on to the police, with the option of anonymising any details that allow the identification of the victim.[34]

[29] On reasons for not reporting, see FRA (forthcoming), *Encouraging reporting of hate crime*; ECRI (2019), ECRI report on Ireland, CRI(2019)18.

[30] See ECRI (2019), ECRI report on Ireland, CRI(2019)18, p. 18; ECRI (2017), ECRI General Policy Recommendation No. 7; ECRI (2018), ECRI report on Malta, CRI(2018)19.

[31] European Commission, EU High Level Group on combating racism, xenophobia and other forms of intolerance (2017), Ensuring justice, protection and support for victims of hate crime and hate speech, p. 9. Anonymous reporting has certain limitations. However, even if reported cases do not advance through the criminal justice system, they serve to inform police and policymaking by providing a more comprehensive understanding of the situation so that they can craft prevention and policy measures based on wider evidence. Moreover, it sends a signal to individuals and communities that the police is interested in hearing their experiences. See also FRA (forthcoming), *Encouraging reporting of hate crime in the EU*; OSCE ODIHR (2020), Hate crime victims in the criminal justice system: A practical guide, p. 46.

[32] For more information, see FRA, Fundamental rights implications of COVID-19, especially bulletin 4.

[33] Bias indicators are objective facts, circumstances or patterns connected to a criminal act that, alone or in conjunction with other indicators, suggest that the offender's actions were motivated in whole or in part by bias, prejudice or hostility. See OSCE ODIHR (2014), Hate crime data-collection and monitoring mechanisms – A practical guide.

[34] Wong *et al*. (2019) distinguish between third-party reporting centres, usually housed in physical locations such as religious centres, housing associations, medical centres, schools and libraries, and third-party reporting services, usually run by specialist and community-focused CSOs that provide online, telephone and in-person reporting, and victim support services either directly or through referrals. Wong, K., Christmann, K., Rogerson, M. and Monk, N. (2019), 'Reality versus rhetoric: Assessing the efficacy of third-party hate crime reporting centres', *International Review of Victimology*.

Third-party reporting centres and services can help address some of the reasons for not reporting as evidenced in FRA surveys and in its report *Encouraging reporting of hate crime in the EU*[35], and include

- With regard to the feeling that nothing would change as a result of reporting a bias-motivated incident, third party reporting can play a role in explaining victim's situation and opportunities for redress to victims, and informing about potential benefits of reporting (e.g. compensation).
- When it comes to victims' belief that reporting is too inconvenient and that it causes too much trouble, third party reporting centres or sevices can play a substantial role as they are more likely to be community-based and are therefore more accessible, approachable and convenient for reporting.
- In terms of low levels of trust in the police as barrier to reporting, third party reporting can provide an alternative closer to the affected communities in terms of familiarity and trust.
- With regards to fear of reprisal, anonymous reporting to third party reporting centres or sevices can reassure victims who are worried that they might be identified by a perpetrator.

In seeking to develop third-party reporting networks, Member States could consider working with organisations and community groups that have trusted relationships with at-risk communities at the grassroots level. National equality bodies can also be important partners to consider engaging in such networks.[36] Reaching out to local authorities – such as schools, medical centres and social services – and private bodies, and encouraging them to nurture safe environments and zero tolerance of discrimination and hate crimes, could also help victims and witnesses to come forward and report incidents.[37]

Enabling processes

Principle 6: Tailor outreach measures to reach those at risk of hate crime victimisation and raise the general public's awareness

Means and measures to reach out to individuals at risk of hate victimisation – such as awareness-raising campaigns – should be targeted and informed by evidence, to meet the needs of victims and address their specific experiences with reporting.

There are differences in reporting rates across affected groups, such as ethnic or religious minorities, migrants and their descendants, and lesbian, gay, bisexual, trans and intersex (LGBTI) people, as well as with regard to gender, age and education, FRA evidence shows.[38]

Authorities need to acknowledge intersectional experiences of multi-bias hate crimes, which should be reflected in any measures taken to address under-reporting and when designing outreach strategies to victims. Authorities should also acknowledge and address the heightened barriers that some individuals at risk of hate victimisation face. For example,

[35] FRA (forthcoming), *Encouraging reporting of hate crime.*

[36] See Equinet (2020), A perspective from the work of equality bodies on: European equality policy strategies, equal treatment directives, and standards for equality bodies, p. 10.

[37] Fondation Roi Baudouin (2020), Comment (mieux) aider les victimes de délits de haine à se reconstuire?, Fondation Roi Baudouin, Brussels.

[38] See for example FRA (2018), Experiences and perceptions of antisemitism – Second survey on discrimination and hate crime against Jews in the EU; FRA (2020), A long way to go for LGBTI equality; FRA (2020), Roma and Travellers in six countries. FRA (2017), EU-MIDIS II – Main results, shows substantial differences between age groups, generations and level of education. Differences also relate to gender. Findings from FRA's (2018) Being Black in the EU report show that half of women victims of racist violence reported the most recent incident to the police or another organisation, but only one in four men did so.

asylum seekers may face insecurity and fear of arrest or deportation; or the lack of support structures or accessible complaint mechanisms for people with disabilities may exacerbate the problem.[39]

If the general public takes a proactive approach when witnessing hate crime, it can play an important role in encouraging victims to report and seek justice. Victims feel stronger and are more likely to report when witnesses intervene during the incident or spontaneously report to the police as witnesses, anecdotal evidence suggests.[40]

Relevant authorities should draw on data and evidence to better target outreach measures to the general public and to communities at risk, taking into account what is known about reporting patterns and trends among these communities. For example, awareness-raising messages on social media and posters could communicate that hate crime is unacceptable; advocate for the rights of victims of hate crime to support and protection; and acknowledge the importance of reporting. Outreach activities and print materials should be in languages that at-risk groups use, and should be accessible for people with disabilities.

Campaigns and outreach measures could be organised in cooperation with national human rights institutions and equality bodies, as well as with CSOs where appropriate.

Principle 7: Build institutional capacity through specialisation, comprehensive training and specific guidance

Ideally, victims of hate crime would report their experience to the relevant authority, which would identify potential hate crimes, record the incident, refer the victim to appropriate support and, where necessary, take a statement and ensure safeguards are in place to prevent repeat victimisation and escalation.[41]

Station duty officers, call handlers, community patrols, investigators, community organisations and online portals can all be entry points for a hate crime report. It is vital for these personnel to be able to identify a hate crime, record it and ensure access to support for victims. This needs a strategic approach, including embedding specialist roles within the police personnel, developing specific operational guidelines and enhancing capacities through targeted training.

If a hate crime is reported, engaging a victim specialist or a hate crime victimisation specialist can greatly help with assessing and responding to the specific protection and support needs victims might have.[42]

An important element to encourage reporting to the police is to ensure that, at the point of reporting, potential hate crimes are identified and victims are treated in a respectful, sensitive, professional and non-discriminatory manner. This requires, among other things,

---

[39] See European Network against Racism (ENAR) (2020), Hate crime provisions in EU Member States: The importance of an intersectional approach to ensure victims' rights. On challenges faced by asylum seekers, see FRA (2019), Integration of young refugees in the EU: Good practices and challenges; FRA (2016), Current migration situation in the EU: Hate crime. In relation to persons with disabilities victims of hate crime, see FRA (2015), Equal protection for all victims of hate crime – The case of people with disabilities; OSCE ODIHR (n.d.), Disability Hate Crime; European Network on Independent Living (2014), Disability hate crime.

[40] Fondation Roi Baudouin (2020), Comment (mieux) aider les victimes de délits de haine à se reconstuire?, Fondation Roi Baudouin, Brussels.

[41] In line with Member States' obligations under the Victims' Rights Directive.

[42] This is in line with Article 25 of the Victims' Rights Directive, and intergovernmental organisations have repeatedly highlighted it. See CERD (2017), Concluding observations on the combined twentieth to twenty-second periodic reports of Bulgaria, CERD/C/BGR/CO/20-22; ECRI (2020), ECRI report on Germany (sixth monitoring cycle).

practical guidance to police officers and relevant civilian staff, such as call handlers who take a report about an alleged crime.[43]

Police curricula should include hate crime training. That is the most effective way to raise officers' awareness and increase their likelihood of encouraging victims to report and of having the skills to support the affected person to explain what happened. In this respect, national authorities should draw on the key guiding principles on hate crime training for law enforcement and criminal justice authorities when designing and implementing national training programmes.[44] In addition, activities of the Working Group on hate crime training for law enforcement and criminal justice authorities, facilitated by the EU Agency for Law Enforcement Training (CEPOL), provide guidance in ensuring effective and high-quality hate crime training.[45]

Finally, building institutional capacity should be a collaborative and coordinated action developed in partnership with relevant public authorities, national equality bodies, CSOs and victim support organisations (see principle 8 on cooperation).

Principle 8: Cooperate within, across and beyond institutional boundaries

Effectively encouraging reporting of hate crime requires coordinated action within and across a number of institutions and organisations, and is a fundamental consideration when implementing the principles in this document. Cooperation is necessary on two axes: first between various public authorities – law enforcement bodies, equality bodies and local authorities – and second with civil society and victim support organisations, by building partnerships and mechanisms for structured cooperation.

One specific step that can be taken is setting up national multi-stakeholder working groups, under the auspices of broader strategic frameworks that include national equality bodies, as relevant, and CSOs that work with individuals at risk of hate victimisation. Such working groups should aim to regularly discuss and agree on coordinated actions to encourage and increase reporting, and monitor progress. This set of key guiding principles could serve as an agenda for such multi-stakeholder conversations, to support authorities and relevant stakeholders in agreeing priorities and actions to take.

Principle 9: Cooperate with civil society and community organisations

Ensuring that the voice of those most at risk of hate victimisation is heard is a crucial step in creating an enabling social environment that encourages reporting. The EU's Victims' Rights Directive calls on Member States to "encourage and work closely with civil society organisations".[46] Both CERD and ECRI strongly emphasise that cooperation between the police and affected communities should be strengthened, and see this as a concrete way to address under-reporting.[47]

---

[43] Article 22, Victims' Rights Directive. See also ECRI (2018), ECRI report on Croatia, CRI(2018)17.
[44] European Commission, EU High Level Group on combating racism, xenophobia and other forms of intolerance (2017), Hate crime training for law enforcement and criminal justice authorities.
[45] See CEPOL, Hate crime.
[46] Recital 62, Victims' Rights Directive.
[47] European Commission (2020), EU anti-racism action plan 2020–2025; European Commission (2020), EU Strategy on victims' rights 2020–2025. See for example ECRI (1996), ECRI General Policy Recommendation No. 1; ECRI (2018), ECRI report on Spain, CRI(2018)2; ECRI (2019), ECRI report on Romania, CRI(2019)20; ECRI (2020), ECRI report on Austria; CERD (2016), Concluding observations on the fifteenth to seventeenth periodic reports of Portugal, CERD/C/PRT/CO/15-17.

Vigilant, empowered and enabled CSOs play an important role in this respect by promoting and implementing fundamental rights on the ground.[48] Catering to the various needs of victims of many forms of discriminatory offences is complex and often results in fragmented and somewhat piecemeal support.[49] Moreover, it is largely CSOs and victim support organisations that provide support. To this end the Victims' Rights Directive tasks governments with establishing a mechanism to coordinate and, where needed, encourage – and financially support – initiatives aimed at providing support services to victims who do not yet have such services available to them.

Representative organisations can also be an important bridge enabling law enforcement authorities to reach out to individuals at risk of hate victimisation and to build confidence in line with the principles of community oriented policing.[50] Setting up structures that help authorities exploit synergies with CSOs and grassroots organisations can therefore play a central role in sending a signal that builds trust among communities and thereby encourages and facilitates reporting.[51]

Overall, ensuring regular dialogue and structured cooperation with organisations and groups that have trusted relationships with at-risk individuals is crucial. CSOs should be involved in the design, implementation and evaluation of the impact of actions taken to encourage reporting of hate crime.

Principle 10: Regularly assess progress and impact

Regular monitoring and evaluation of measures implemented to encourage the reporting of hate crime should be informed by comparable, reliable and valid data, and take gender into consideration. Therefore, methodologically sound assessments should include regular and systematic collection of evidence from different sources. In this regard, relevant authorities could:

- invest in improving official data collection mechanisms to monitor trends in reported levels of hate crimes;
- complement official administrative data with crime victimisation surveys to capture the numbers of crimes not reported to the police;
- regularly and transparently assess the impact and effectiveness of actions that relevant authorities take to encourage reporting.

Robust administrative data, coupled with victimisation surveys and complaints data from other victims' support organisation or equality bodies, would allow police to assess the true prevalence of hate crime. Data from victimisation surveys can be used in a variety of ways: for example, to bolster strategic efforts to acknowledge the problem of under-reporting (principle 1), to provide insights into why victims do not report, and to assess improvements made in recording hate crime (principle 4), and to inform and tailor national responses and monitor their impact.[52]

The impact of measures that relevant authorities adopt – for example setting up specialised units, enabling alternative reporting channels or setting up systematic referral mechanisms – should be subject to assessment and review on a regular basis.[53]

---

[48] As also underlined by the Council of the European Union (2016), Council conclusions on the application of the Charter of Fundamental Rights in 2016, para. 7. See also FRA (2019), Challenges facing civil society organisations working on human rights in the EU.

[49] FRA (2016), Ensuring justice for hate crime victims: Professional perspectives, Chapter 3.

[50] The European Crime Prevention Network (EUCPN) and CEPOL (2018), Community Oriented Policing in the European Union Today.

[51] European Commission (2020), EU Strategy on victims' rights 2020–2025, pp. 14–15.

[52] FRA (2018), Hate crime recording and data collection practice across the EU.

[53] FRA (2016), Ensuring justice for hate crime victims: Professional perspectives.

When evaluating progress and the impact of measures taken to enhance the reporting of hate crime, relevant authorities should engage with a range of stakeholders, including CSOs, community organisations and national equality bodies, as relevant (see also principle 8 on cooperation).

GETTING IN TOUCH WITH THE EU

In person

All over the European Union there are hundreds of Europe Direct information centres. You can find the address of the centre nearest you at: https://europa.eu/european-union/contact_en

On the phone or by email

Europe Direct is a service that answers your questions about the European Union. You can contact this service:

– by freephone: 00 800 6 7 8 9 10 11 (certain operators may charge for these calls),

– at the following standard number: +32 22999696, or

– by email via: https://europa.eu/european-union/contact_en

FINDING INFORMATION ABOUT THE EU

Online

Information about the European Union in all the official languages of the EU is available on the Europa website at: https://europa.eu/european-union/index_en

EU publications

You can download or order free and priced EU publications from: https://op.europa.eu/en/publications. Multiple copies of free publications may be obtained by contacting Europe Direct or your local information centre (see https://europa.eu/european-union/contact_en).

EU law and related documents

For access to legal information from the EU, including all EU law since 1952 in all the official language versions, go to EUR-Lex at: http://eur-lex.europa.eu

Open data from the EU

The EU Open Data Portal (http://data.europa.eu/euodp/en) provides access to datasets from the EU. Data can be downloaded and reused for free, for both commercial and non-commercial purposes.

Translated from English to Dutch - www.onlinedoctranslator.com

EUROPESE
COMMISSIE

Brussel, 9.12.2021
COM(2021) 777 final

BIJLAGE

BIJLAGE

naar de

MEDEDELING VAN DE COMMISSIE AAN DE EUROPESE PARLEMENT EN DE RAAD

Een meer inclusief en beschermend Europa: uitbreiding van de lijst van misdaden in de EU met haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven

BIJLAGE

BESLUIT VAN DE RAAD

over het toevoegen van haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven aan de in artikel genoemde misdaadgebieden

83, lid 1, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie

DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Gezien het Verdrag betreffende de Europese Unie, en met name artikel 17, lid 1,

Gezien het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, en met name artikel 83, lid 1, derde alinea,

Gezien de goedkeuring van het Europees Parlement[1],

Terwijl:

(1) Alle vormen en uitingen van haat en onverdraagzaamheid, met inbegrip van haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven, zijn onverenigbaar met de waarden van de Unie inzake menselijke waardigheid, vrijheid, democratie, gelijkheid, de rechtsstaat en eerbiediging van de mensenrechten, met inbegrip van de rechten van personen die behoren aan minderheden zoals vastgelegd in artikel 2 van het Verdrag betreffende de Europese Unie ("VEU"). Deze waarden hebben de lidstaten gemeen in een samenleving waarin pluralisme, non-discriminatie, verdraagzaamheid, rechtvaardigheid, solidariteit en gelijkheid van vrouwen en mannen de overhand hebben.

(2) De Unie vormt een ruimte van vrijheid, veiligheid en rechtvaardigheid met eerbiediging van de grondrechten en de verschillende rechtsstelsels en tradities van de lidstaten. Het doel is een hoog niveau van veiligheid te waarborgen, onder meer door middel van maatregelen ter voorkoming en bestrijding van misdaad, racisme en vreemdelingenhaat.

(3) Krachtens artikel 83, lid 1, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie ("VWEU") kunnen het Europees Parlement en de Raad minimumregels vaststellen voor de definitie van strafbare feiten en sancties op het gebied van bijzonder zware criminaliteit met een grensoverschrijdende dimensie die voortvloeit uit de aard of impact van dergelijke strafbare feiten of uit een bijzondere behoefte om ze op gemeenschappelijke basis te bestrijden. Die misdaadgebieden worden in dat artikel opgesomd.

(4) Op basis van de huidige lijst van misdaadgebieden kunnen geen minimumregels worden vastgesteld met betrekking tot de definitie en sancties van haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven.

(5) Kaderbesluit 2008/913/JBZ van de Raad[2] voorziet in doeltreffende, evenredige en afschrikkende strafrechtelijke sancties voor racistische en xenofobe haatuitingen en haatmisdrijven, die in de hele Unie van toepassing zijn. Het vereist dat de lidstaten haatzaaiende uitingen, dwz het publiekelijk aanzetten tot geweld of haat, strafbaar stellen op grond van ras, huidskleur, religie, afkomst of nationale of etnische afkomst. Dezelfde vereiste is van toepassing op alle misdaden, met uitzondering van haatzaaiende uitlatingen, gepleegd met racistische of xenofobe motieven.

---

[1] PB C[...],[...], P.[...].

[2] Kaderbesluit 2008/913/JBZ van de Raad van 28 november 2008 inzake de bestrijding van bepaalde vormen en uitingen van racisme en vreemdelingenhaat door middel van het strafrecht (PB L 328 van 6.12.2008, blz. 55)

(6) In de Unie van Gelijkheidsstrategieën, namelijk de Gendergelijkheidsstrategie 2020-2025[3], de LHBTIQ-gelijkheidsstrategie 2020-2025[4]en strategie voor de rechten van personen met een handicap 2021-2030[5].

(7) De EU en al haar lidstaten zijn partij bij het VN-Verdrag inzake de rechten van personen met een handicap. Artikel 16 over vrijwaring van uitbuiting, geweld en misbruik stelt dat partijen alle passende wetgevende, bestuurlijke, sociale, educatieve en andere maatregelen moeten nemen om personen met een handicap te beschermen. Personen met een handicap moeten zowel binnenshuis als buitenshuis worden beschermd tegen alle vormen van uitbuiting, geweld en misbruik. Partijen dienen ook alle passende maatregelen te nemen om alle vormen van uitbuiting, geweld en misbruik te voorkomen. Artikel 17 over de bescherming van de integriteit van de persoon bepaalt dat alle personen met een handicap recht hebben op eerbiediging van hun fysieke en mentale integriteit op voet van gelijkheid met anderen.

(8) Zoals ook erkend op internationaal niveau[6], haatzaaiende uitingen en haatmisdrijven worden gekenmerkt door de vooringenomenheid die aanleiding geeft tot actie van de dader tegen personen of groepen, die beschermde kenmerken delen of worden gezien als delend. Haat is een intrinsiek bijzonder kenmerk van beide fenomenen en verbindt deze bredere groep misdaden.

(9) Haatdragende taal en haatmisdrijven ondermijnen de fundamentele rechten en waarden waarop de Unie is gegrondvest, met name de menselijke waardigheid en gelijkheid. Bovendien berokkenen ze niet alleen schade aan de individuele slachtoffers, maar ook aan bredere gemeenschappen en de samenleving als geheel, onder meer doordat ze een afschrikkend effect hebben op de vrijheid van meningsuiting. Ze belemmeren pluralisme en tolerantie, leiden tot polarisatie en hebben een negatieve invloed op het publieke debat en het democratische leven.

(10) De vrijheid van meningsuiting en informatie is verankerd in artikel 11 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie en is een van de essentiële grondslagen van een democratische samenleving. Het vaststellen van haatzaaiende uitlatingen als een misdaad is noodzakelijk om de rechten en vrijheden van anderen te beschermen en beantwoordt echt aan de door de Unie erkende doelstellingen van algemeen belang. Wetgeving van de Unie die de lidstaten verplicht haatzaaiende uitlatingen strafbaar te stellen en daarmee het recht op vrijheid van meningsuiting aantast, moet evenredig zijn en de essentie van het recht op vrijheid van meningsuiting eerbiedigen.

---

[3]Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement, de Raad, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's, "Unie van gelijkheid: strategie voor gendergelijkheid 2020-2025", van 5 maart 2020,COM(2020)152.

[4]Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement, de Raad, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's, "Union of Equality: LGBTIQ Equality Strategy 2020-2025", van 12.11.2020,COM(2020) 698.

[5]Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement, de Raad, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's, "Union voor gelijkheidsstrategie voor de rechten van personen met een handicap 2021-2030" van 3.03.2021,COM(2021) 101 .

[6]Zie bijvoorbeeld Aanbeveling nr. R (97) 20 van de Raad van Europa van het Comité van Ministers aan de lidstaten over "hate speech" en Besluit nr. 9/09 van de Ministeriële Raad van de OVSE over de bestrijding van haatmisdrijven van 2 december 2009.

(11) Aanzetten tot haat kan niet alleen tot conflicten leiden, maar ook tot haatmisdrijven. Beiden verspreidden zich over de landsgrenzen. Haatdragende taal wordt gemakkelijk gereproduceerd en op grote schaal gedeeld online via internet, inclusief sociale media, en offline via televisie-uitzendingen, openbare evenementen, geschreven pers en politieke toespraken. Haatmisdrijven kunnen worden gepleegd of gefaciliteerd door netwerken met leden uit meerdere landen, die inspireren, organiseren of fysieke aanvallen uitvoeren. Meer in het algemeen heeft haatmisdrijven een overloopeffect tussen de lidstaten, wat bijdraagt aan een klimaat van angst en sociale conflicten kan veroorzaken.

(12) Haatdragende taal en haatmisdrijven zijn wijdverbreid in de Unie en nemen de laatste jaren toe. Met name de COVID-19-pandemie heeft de gevoelens van onveiligheid, isolatie en angst versterkt. Dit heeft een sfeer gecreëerd waarin haatspraak tot bloei is gekomen, terwijl het ook wordt gebruikt om zich te richten op reeds gemarginaliseerde bevolkingsgroepen, wat ook resulteert in haatmisdrijven.

(13) Haatdragende taal en haatmisdrijven ondermijnen de fundamenten zelf van een democratische en pluralistische samenleving en de gemeenschappelijke waarden die zijn verankerd in artikel 2 van het VEU.
Gezien de bijzondere ernst van deze gedragingen, gezien hun impact op de fundamentele rechten en waarden, en hun grensoverschrijdende aard, is gemeenschappelijk optreden op het niveau van de Unie noodzakelijk. Er is een gemeenschappelijke strafrechtelijke reactie van de Unie nodig om de uitdagingen van haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven doeltreffend aan te pakken. Het zou ook zorgen voor een consistente bescherming van de slachtoffers van haatmisdrijven, en voor toegang tot de speciale beschermingsmaatregelen die worden toegekend aan de meest kwetsbare slachtoffers van misdrijven. Een gemeenschappelijke aanpak zou ook de justitiële samenwerking tussen de lidstaten moeten versterken, die door de grensoverschrijdende dimensie van deze verschijnselen onmisbaar is geworden.

(14) Haatdragende taal en haatmisdrijven voldoen daarom aan de criteria van artikel 83, lid 1 van het VWEU en kan worden aangemerkt als een ander "criminaliteitsgebied", naast de gebieden die al in die bepaling worden genoemd.

(15) Derhalve is uitbreiding van de lijst van misdaadgebieden in artikel 83, lid 1, VWEU tot haatzaaiende uitingen en haatmisdrijven noodzakelijk, als eerste stap, om als tweede stap de vaststelling van materiële secundaire wetgeving mogelijk te maken vaststelling van minimumregels voor de definities en sancties van haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven.

(16) Dit besluit mag geen gevolgen hebben voor de acties die in een tweede stap kunnen worden ondernomen. Het doet met name geen afbreuk aan het toepassingsgebied en de inhoud van de secundaire wetgeving die later zal worden voorgesteld.

(17) Het voorstel van de Commissie voor dergelijke secundaire wetgeving moet worden opgesteld in overeenstemming met de vereisten voor betere regelgeving, met inbegrip van een effectbeoordeling en een brede raadpleging. De Commissie moet met name de lidstaten raadplegen bij het opstellen van dergelijke secundaire wetgeving, onder meer over de specifieke kenmerken van nationale wetgevingskaders op het gebied van strafrecht en grondrechten,

HEEFT HET VOLGENDE BESLUIT VASTGESTELD:

Artikel 1

Haatdragende taal en haatmisdrijven zijn vormen van criminaliteit in de zin van artikel 83, lid 1, VWEU.

Artikel 2

Dit besluit treedt in werking op de twintigste dag na die van de bekendmaking ervan in het *Publicatieblad van de Europese Unie*.

Gedaan te Brussel,

Voor de Raad
De president

EUROPEAN
COMMISSION

Brussels, 9.12.2021
COM(2021) 777 final

ANNEX

ANNEX

to the

COMMUNICATION FROM THE COMMISSION TO THE EUROPEAN PARLIAMENT AND THE COUNCIL

A more inclusive and protective Europe: extending the list of EU crimes to hate speech and hate crime

ANNEX

COUNCIL DECISION
on adding hate speech and hate crime to the areas of crime laid down in Article 83(1) of the Treaty on the Functioning of the European Union

THE COUNCIL OF THE EUROPEAN UNION,

Having regard to the Treaty on European Union, and in particular Article 17(1) thereof,

Having regard to the Treaty on the Functioning of the European Union, and in particular Article 83(1), third subparagraph, thereof,

Having regard to the consent of the European Parliament[1],

Whereas:

(1) All forms and manifestations of hatred and intolerance, including hate speech and hate crime, are incompatible with the Union values of human dignity, freedom, democracy, equality, rule of law and respect for human rights, including the rights of persons belonging to minorities enshrined in Article 2 of the Treaty on European Union ('TEU'). Those values are common to the Member States in a society in which pluralism, non-discrimination, tolerance, justice, solidarity and equality between women and men prevail.

(2) The Union constitutes an area of freedom, security and justice with respect for fundamental rights and different legal systems and traditions of the Member States. It aims to ensure a high level of security, through measures including preventing and combating crime, racism and xenophobia.

(3) Under Article 83(1) of the Treaty on the Functioning of the European Union ('TFEU'), the European Parliament and the Council may establish minimum rules concerning the definition of criminal offences and sanctions in the areas of particularly serious crime with a cross-border dimension resulting from the nature or impact of such offences or from a special need to combat them on a common basis. Those areas of crime are listed in that Article.

(4) That list of areas of crime, as it currently stands, does not allow for establishing minimum rules concerning the definition and sanctions of hate speech and hate crime.

(5) Council Framework Decision 2008/913/JHA[2] provides for effective, proportionate and dissuasive criminal sanctions for racist and xenophobic hate speech and hate crime, applicable across the Union. It requires Member States to criminalise hate speech, i.e. the public incitement to violence or hatred, on grounds of race, colour, religion, descent or national or ethnic origin. The same requirement applies to all crimes, other than hate speech, committed with a racist or xenophobic motivation.

---

[1] OJ C […], […], p. […].

[2] Council Framework Decision 2008/913/JHA of 28 November 2008 on combating certain forms and expressions of racism and xenophobia by means of criminal law (OJ L 328, 6.12.2008, p. 55)

(6) The need to effectively address hate speech and hate crime on other grounds beyond those covered by Framework Decision 2008/913/JHA, and in particular on the grounds of sex, sexual orientation, age and disability has been identified in the Union of Equality strategies, namely the Gender Equality strategy 2020-2025[3], the LGBTIQ Equality strategy 2020-2025[4] and strategy for the Rights of Persons with Disabilities 2021-2030[5].

(7) The EU and all its Member States are party to the UN Convention on the Rights of Persons with Disabilities. Its Article 16 on freedom from exploitation, violence and abuse states that parties should take all appropriate legislative, administrative, social, educational and other measures to protect persons with disabilities. Persons with disabilities should be protected both within and outside the home, from all forms of exploitation, violence and abuse. Parties should also take all appropriate measures to prevent all forms of exploitation, violence and abuse. Article 17 on protecting the integrity of the person states that all persons with disabilities have a right to respect for their physical and mental integrity on an equal basis with others.

(8) As also recognised at international level[6], hate speech and hate crime are characterised by the bias motivation that triggers the perpetrator's action against persons or groups, sharing or perceived as sharing protected characteristics. Hatred is an intrinsic special feature of both phenomena, connecting this broader group of crimes.

(9) Hate speech and hate crime undermine the fundamental rights and values upon which the Union is founded, in particular human dignity and equality. In addition, they cause harm not only to the individual victims, but also to wider communities and society at large, including by having a chilling effect on freedom of expression. They impede pluralism and tolerance, by leading to polarisation and negatively affecting public debate and democratic life.

(10) The freedom of expression and information is enshrined in Article 11 of the Charter of Fundamental Rights of the European Union and is one of the essential foundations of a democratic society. Establishing hate speech as a crime is necessary to protect the rights and freedoms of others and genuinely meets objectives of general interest recognised by the Union. Any Union legislation requiring Member States to criminalise hate speech and thus affecting the right to freedom of expression should be proportionate and respect the essence of the right to freedom of expression.

---

[3] Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions, 'Union of Equality: Gender Equality Strategy 2020-2025', of 5.03.2020, COM(2020)152.

[4] Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions, 'Union of Equality: LGBTIQ Equality Strategy 2020-2025', of 12.11.2020, COM(2020) 698.

[5] Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions, 'Union of Equality Strategy for the Rights of Persons with Disabilities 2021-2030' of 3.03.2021, COM(2021) 101.

[6] See for example Council of Europe Recommendation No. R (97) 20 of the Committee of Ministers to Member States on "hate speech" and OSCE Ministerial Council Decision No. 9/09 on combating hate crimes, of 2 December 2009.

(11) Hate speech can lead not only to conflict, but also to hate crimes. Both spread across national borders. Hate speech is easily reproduced and widely shared online through the internet, including social media, and offline through television broadcasts, public events, written press and political speech. Hate crimes can be committed or facilitated by networks with members from several countries, who inspire, organise, or carry out physical attacks. More broadly, hate crime has a spill over effect across Member States, which contributes to a climate of fear, and can trigger social conflicts.

(12) Hate speech and hate crime are widespread across the Union and have been increasing over the last years. In particular, the COVID-19 pandemic has heightened the feelings of insecurity, isolation and fear. This has created an atmosphere in which hate speech has flourished, while being also used to target already marginalised populations, also resulting in hate crime.

(13) Hate speech and hate crime undermine the very foundations of a democratic and pluralistic society and the common values enshrined in Article 2 of the TEU. The particular gravity of these conducts, given their impacts on the fundamental rights and values, and their cross-border nature call for common action at Union level. A common Union criminal law response is necessary to effectively address the challenges raised by hate speech and hate crime. It would also ensure a consistent protection of the victims of hate crime, as well as access to the special protection measures granted to the most vulnerable victims of crime. A common approach should also enhance judicial cooperation between Member States, which is rendered indispensable by the cross-border dimension of these phenomena.

(14) Hate speech and hate crime therefore meet the criteria set out in Article 83(1) of the TFEU and can be identified as another 'area of crime', in addition to those already listed in that provision.

(15) Therefore, extending the list of areas of crime in Article 83(1) of the TFEU to cover hate speech and hate crime is necessary, as a first step, to enable, as a second step, the adoption of substantive secondary legislation establishing minimum rules on the definitions and sanctions of hate speech and hate crime.

(16) This Decision should not affect the actions that may be undertaken in a second step. In particular, it does not pre-empt or prejudice the scope and content of the secondary legislation to be subsequently proposed.

(17) The Commission proposal of such secondary legislation should be prepared in line with Better Regulation requirements, including an impact assessment and a broad consultation. In particular, the Commission should consult Member States when preparing such secondary legislation, including on the specificities of national legislative frameworks relating to criminal law and fundamental rights,

HAS ADOPTED THIS DECISION:

Article 1

Hate speech and hate crime shall be an area of crime within the meaning of Article 83(1) of the TFEU.

Article 2

This Decision shall enter into force on the twentieth day following that of its publication in the *Official Journal of the European Union*.

Done at Brussels,

For the Council
The President

Europees Comité van de Regio's

CIVEX-VII/015

152e zitting, 30 november - 1 december 2022

ADVIES

Uitbreiding van de lijst van EU-misdrijven tot haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven

HET EUROPEES COMITÉ VAN DE REGIO'S

- is zeer ingenomen met het voorstel van de Europese Commissie voor een besluit van de Raad betreffende het toevoegen van haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven aan de in artikel 83, lid 1, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie genoemde vormen van criminaliteit, dat als bijlage bij de mededeling van december 2021 is gevoegd over "Een inclusiever en beschermender Europa: uitbreiding van de lijst van EU-misdrijven tot haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven";
- meent dat politici en overheidsinstanties bijzonder goed in staat zijn de publieke opinie en het publieke debat te beïnvloeden. Daarom roept het CvdR de politieke leiders op alle niveaus op zich te onthouden van het gebruik van uitingen die aanleiding kunnen geven tot haatzaaiende taal of haatmisdrijven tegen specifieke groepen;
- benadrukt dat burgemeesters en andere regionale en lokale leiders zich in een cruciale positie bevinden en een sleutelrol kunnen vervullen bij het vroegtijdig onderkennen van incidenten in hun gemeenschappen. Er dienen gespecialiseerde aanbevelingen voor regionale en lokale overheden te worden opgesteld over de wijze waarop dit verschijnsel effectief binnen lokale gemeenschappen kan worden voorkomen. Ook moeten lokale en regionale overheden worden aangemoedigd om preventieve maatregelen te nemen op basis van hun eigen situatie. Er moet harmonieus worden samengewerkt met wetshandhavingsinstanties, die geacht worden haatzaaiende taal en haatmisdrijven consequent en effectief te bestrijden;
- beveelt aan wetgeving in te voeren ter bestrijding van haatzaaiende uitlatingen bij digitale dienstverlening, zodat sociale media niet bijdragen tot de verspreiding en versterking van de impact van haatzaaiende uitlatingen en misdrijven. De huidige regels volstaan niet om ervoor te zorgen dat de aanbieders van internetdiensten bijdragen tot het doeltreffend bestrijden en voorkomen van haatzaaiende uitlatingen in de diensten die zij aanbieden. Uit onderzoek blijkt dat aanbieders van digitale diensten en platforms vaak hun eigen richtsnoeren niet (kunnen) handhaven;

Rue Belliard/Belliardstraat 101 | 1040 Bruxelles/Brussel | BELGIQUE/BELGIË | Tel. +32 22822211
www.cor.europa.eu | @EU_CoR | /european.committee.of.the.regions | /european-committee-of-the-regions | @EU_regions_cities

NL

– merkt op dat het enige antwoord op haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven erin bestaat een alomvattende wettelijke strategie op te stellen voor het tegengaan, melden en consequent vervolgen ervan;
– stelt vast dat er een subtiele grens is tussen de bestrijding van haatzaaiende uitlatingen en censuur. Het recht op vrijheid van meningsuiting moet worden gewaarborgd bij de ontwikkeling van wettelijke oplossingen ter bestrijding van haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven.

Rapporteur

Aleksandra Dulkiewicz (PL/EVP), burgemeester van Gdańsk

Referentiedocument

Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement en de Raad — Een inclusiever en beschermender Europa: uitbreiding van de lijst van EU-misdrijven tot haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven
COM(2021) 777 final

Advies van het Europees Comité van de Regio's — Uitbreiding van de lijst van EU-misdrijven tot haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven

I. BELEIDSAANBEVELINGEN

HET EUROPEES COMITÉ VAN DE REGIO'S

1. merkt op dat de wijze waarop haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven op EU-niveau strafbaar worden gesteld, momenteel is geregeld in het Kaderbesluit van de Raad van 2008 betreffende de bestrijding van racisme en vreemdelingenhaat (Kaderbesluit 2008/913/JBZ van de Raad). De lijst van haatmisdrijven die onder EU-brede wetgeving vallen, is beperkt tot gronden die verband houden met ras, huidskleur, godsdienst en nationale of etnische afkomst.

2. De strafbaarstelling van andere vormen van haatzaaiende taal en haatmisdrijven, met name op grond van geslacht, seksuele geaardheid, leeftijd en handicap, verschilt van lidstaat tot lidstaat. Aangezien er momenteel geen Verdragsbasis is voor een gemeenschappelijke strafrechtelijke aanpak in heel Europa van alle vormen van haatzaaiende taal en haatmisdrijven, roept het Europees Comité van de Regio's (CvdR) de Raad op om de lijst van de in de EU strafbare feiten uit hoofde van artikel 83, lid 1, VWEU snel uit te breiden door gemeenschappelijke minimumnormen vast te stellen voor de relevante nationale strafrechtelijke bepalingen, met volledige inachtneming van het subsidiariteitsbeginsel.

3. Het CvdR is in dit verband zeer ingenomen met het voorstel van de Europese Commissie voor een besluit van de Raad betreffende het toevoegen van haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven aan de in artikel 83, lid 1, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie genoemde vormen van criminaliteit, dat als bijlage bij de mededeling van december 2021 is gevoegd over "Een inclusiever en beschermender Europa: uitbreiding van de lijst van EU-misdrijven tot haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven".

4. Haatzaaiende taal, haatdelicten, nepnieuws, desinformatie en samenzweringstheorieën zijn verschijnselen die krachtdadig moeten worden bestreden. Voorts moet worden benadrukt dat de bestrijding van haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven ook de bestrijding van vooroordelen, racisme, chauvinisme, homofobie en antisemitisme omvat. Haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven hebben niet alleen gevolgen voor de individuele slachtoffers, die hieronder lijden en van wie de grondrechten en fundamentele vrijheden door dit soort delicten ernstig worden beknot, maar ook voor de samenleving in het algemeen.

5. Zorgwekkend is de enorme omvang van dit verschijnsel en de merkwaardige onverschilligheid jegens het verschijnsel, waardoor het gevaar ontstaat dat haatzaaiende taal en haatmisdrijven worden genormaliseerd en zelfs constant in ons dagelijks leven aanwezig gaan zijn.

Beleidsaanbevelingen

6. Het CvdR veroordeelt situaties waarin haatzaaiende uitlatingen onderdeel zijn geworden van het taalgebruik in politieke conflicten, en is bezorgd over het feit dat extreme standpunten en ruw taalgebruik in het publieke debat langzamerhand gemeengoed worden. Het gevaar bestaat dat

het agressieve taalgebruik in politieke geschillen door populisten zal bijdragen tot het scheppen van een klimaat waarin radicalisme, nepnieuws en desinformatie kunnen gedijen, met het risico op haatmisdrijven tot gevolg.

7. Haatzaaiende taal en haatmisdrijven treffen alle leeftijdsgroepen; het enige verschil is de omgeving waarin zij er kennis van nemen. Bijzondere aandacht moet uitgaan naar jongeren, die enerzijds bijzonder gevoelig zijn voor virtuele en persoonlijke haatzaaiende taal en voor het aanzetten tot haatmisdrijven, maar anderzijds ook sterke bondgenoten kunnen zijn in de strijd tegen haatzaaiende taal. Hoewel vluchtelingen, mensen die niet heteronormatief zijn en nationale en religieuze minderheden meestal het doelwit van haatzaaiende taal zijn, is het percentage mensen dat in de (sociale) media en alledaagse situaties met haatzaaiende taal wordt geconfronteerd, de afgelopen jaren sterk toegenomen.

8. Verbaal en fysiek geweld ten gevolge van haat is niet alleen een punt van zorg voor minderheidsgemeenschappen. In deze context zijn gezagsdragers — mensen die een kiezersmandaat of openbare taken uitoefenen en instellingen — steeds vaker het slachtoffer van haatzaaiende taal en haatmisdrijven. Lokale en regionale politici worden hierdoor bijzonder hard getroffen, bijvoorbeeld als zij opkomen voor de rechten van vluchtelingen, migranten of LHBTIQ+-personen, en meer recentelijk in het licht van de strijd tegen wereldwijde dreigingen als de Russische invasie in Oekraïne of de COVID-19-pandemie.

9. Politici en overheidsinstanties zijn bijzonder goed in staat de publieke opinie en het publieke debat te beïnvloeden. Daarom roept het CvdR de politieke leiders op alle niveaus op zich te onthouden van het gebruik van uitingen die aanleiding kunnen geven tot haatzaaiende taal of haatmisdrijven tegen specifieke groepen.

10. Zorgwekkend is dat derde landen bewust gebruikmaken van haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven om georganiseerde campagnes te voeren die in de EU tot polarisatie en verdeeldheid leiden. Haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven spelen een rol bij het aanwakkeren van gewapende conflicten. Zij zijn niet langer een lokaal verschijnsel, maar vormen een bedreiging op mondiaal niveau. Een voorbeeld van dergelijke haatzaaiende taal is de huidige boodschap van de regering van president Poetin over de redenen voor de agressie tegen Oekraïne en de omvang van het geweld en de haatmisdrijven die tijdens deze oorlog worden gepleegd.

11. Het CvdR wijst op de mondiale dimensie van haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven, die deels het gevolg zijn van de snelle verspreiding van ideeën via verschillende digitale kanalen. Een doeltreffende vervolging moet dan ook een grensoverschrijdende dimensie hebben. Het CvdR onderschrijft in dit verband volledig het oordeel van de Europese Commissie dat de ernst van dit soort misdrijven, samen met de grensoverschrijdende aard ervan, gemeenschappelijk optreden op EU-niveau noodzakelijk maakt. Dat zou zich moeten vertalen in een gemeenschappelijke justitiële reactie van de Unie op strafrechtelijk gebied en nauwere justitiële samenwerking tussen de lidstaten. Een dergelijk optreden zou niet indruisen tegen het subsidiariteits- en het evenredigheidsbeginsel.

12. Online verspreide haatzaaiende taal kan negatieve neveneffecten hebben op lokale gemeenschappen en bijgevolg leiden tot verdeeldheid tussen mensen en ontwrichting van de sociale cohesie; de gevolgen van haatmisdrijven en haatzaaiende taal zijn het sterkst voelbaar in lokale gemeenschappen.

13. Het CvdR vreest dat op haat gebaseerde misdrijven angst en stigmatisering verspreiden met een groter destructief effect, dat de grenzen van een specifieke stad of regio overschrijdt en tot grotere conflicten kan escaleren.

14. Gewezen zij op de grote verantwoordelijkheid van de regionale en lokale overheden bij de actieve bestrijding van haatmisdrijven en haatzaaiende taal en bij het voorkomen van discriminatie en uitsluiting, met inbegrip van politiek en ideologisch gemotiveerd geweld. Niet-handelen en het niet serieus nemen van deze zaken kunnen tot escalatie en verergering van de situatie leiden.

15. Burgemeesters en andere regionale en lokale leiders bevinden zich in een cruciale positie en kunnen een sleutelrol vervullen bij het vroegtijdig onderkennen van incidenten in hun gemeenschappen. Er dienen gespecialiseerde aanbevelingen voor regionale en lokale overheden te worden opgesteld over de wijze waarop dit verschijnsel effectief binnen lokale gemeenschappen kan worden voorkomen. Ook moeten lokale en regionale overheden worden aangemoedigd om preventieve maatregelen te nemen op basis van hun eigen situatie. Er moet harmonieus worden samengewerkt met wetshandhavingsinstanties, die geacht worden haatzaaiende taal en haatmisdrijven consequent en effectief te bestrijden.

16. Aanbevolen wordt wetgeving in te voeren ter bestrijding van haatzaaiende uitlatingen bij digitale dienstverlening, zodat sociale media niet bijdragen tot de verspreiding en versterking van de impact van haatzaaiende uitlatingen en misdrijven. De huidige regels volstaan niet om ervoor te zorgen dat de aanbieders van internetdiensten bijdragen tot het doeltreffend bestrijden en voorkomen van haatzaaiende uitlatingen in de diensten die zij aanbieden. Uit onderzoek[1] blijkt dat aanbieders van digitale diensten en platforms vaak hun eigen richtsnoeren niet (kunnen) handhaven.

17. De wet inzake digitale diensten (DSA), die zich momenteel in de wetgevingsfase bevindt, is een kans om minimumnormen vast te stellen voor de door platforms te betrachten transparantie met betrekking tot de middelen die zij moeten inzetten om ervoor te zorgen dat zowel de wettelijke kaders inzake desinformatie als hun eigen richtsnoeren ten uitvoer worden gelegd. Deze rechtshandeling zou een stimulans kunnen zijn om de betrekkingen tussen de intermediaire dienstverleners, het publiek en de overheid te verbeteren. Het sociaal-economisch potentieel van grote platforms vereist een gecoördineerde inspanning op pan-Europees niveau, waarbij de kracht van de Europese interne markt als argument moet worden gebruikt.

18. De DSA moet op EU-niveau worden goedgekeurd en in de lidstaten ten uitvoer worden gelegd. De lidstaten moeten in de EU verder werk maken van de bevordering van deze wet. Het is de moeite waard de DSA te promoten als een EU-wet die niet concurreert met de afzonderlijke, onafhankelijke regelgeving inzake digitale diensten of vrijheid van meningsuiting online die door de afzonderlijke lidstaten wordt vastgesteld.

---

1 Zie voor een relevant verslag: 210831_Reset_Facebook_Bundestagswahl_EN.pdf (hateaid.org).

19. Gewezen zij op de rol van de wetshandhavingsinstanties bij de preventie, opsporing en, uiteindelijk, vervolging. Hopelijk zal de uitbreiding van de EU-brede lijst van delicten met haatmisdrijven bijdragen tot een consequente aanpak daarvan en ertoe leiden dat in elk stadium van de procedure (politie, openbaar ministerie, rechtbanken) belang wordt gehecht aan de vervolging van haatzaaiende taal en haatmisdrijven. De onafhankelijke rechtbanken in dit proces bepalen door middel van hun jurisprudentie de grenzen van wat toelaatbaar is en wat binnen de grenzen valt van de uitoefening van de vrijheid van meningsuiting en wat haatzaaien is. Voor de aanpak van dit probleem in de hele Europese Unie is het raadzaam dat de normen dezelfde zijn.

20. Er zou kunnen worden nagedacht over een model waarbij haatzaaiende taal wordt vervolgd door middel van een openbare aanklacht en niet door middel van een particuliere procedure of een klacht. Het is in het algemeen belang dit verschijnsel in te dammen en de daders moeten zich ervan bewust zijn dat zij onvermijdelijk zullen worden bestraft. Ook moet de hinderlijke anonimiteit van mensen die haatmisdrijven plegen, worden opgeheven. Daartoe moeten de rechtshandhavingsinstanties maatregelen nemen en moeten internetaanbieders bereid zijn mee te werken.

21. Vooruitgang op het gebied van gelijkheid en mensenrechten, met inbegrip van rechtshandhavingsinstanties die haatmisdrijven en haatzaaiende taal doeltreffend bestrijden, is in hoge mate afhankelijk van de medewerking van de regionale en lokale overheden.

22. De belangrijkste belemmering voor rechtshandhavingsinstanties om effectief op te treden is dat haatmisdrijven niet worden aangegeven. Lokale en regionale overheden en lokale overheidsfunctionarissen moeten gebruikmaken van hun nabijheid tot de bevolking en beleid bevorderen om het probleem onder de aandacht te brengen (ook onder ambtenaren) en om slachtoffers aan te moedigen aangifte te doen van haatzaaiende taal en haatmisdrijven.

23. Lokale en regionale overheden moeten een rol spelen bij het wegnemen van belemmeringen voor het melden van gevallen van haatmisdrijven, bijvoorbeeld door meer bekendheid te geven aan de rechten van slachtoffers, door juridische informatie te verstrekken over hoe incidenten kunnen worden gemeld, door migranten ervan te verzekeren dat zij ongeacht hun juridische status aangifte kunnen doen en door anonieme aangifte via derden te bevorderen. Lokale en regionale overheden zouden ook goede praktijken en samenwerking ten behoeve van slachtoffers moeten bevorderen, met medewerking van de politie, lokale instanties voor gelijke behandeling en anti-discriminatie, sociale ngo’s en bijvoorbeeld diensten voor slachtofferhulp.

24. Zelfs de beste juridische oplossingen zullen niet helpen als de wetshandhavingsinstanties deze niet handhaven door de daders te vervolgen. Evenzo zullen de mogelijkheden voor rechtshandhavingsinstanties om op te treden, worden beperkt indien aanbieders van internetdiensten (die langs elektronische weg diensten verlenen) de gegevens van mensen die haatmisdrijven plegen en dus duidelijk de wet overtreden, niet delen.

25. Wat de wetshandhavingsinstanties betreft, is het, aangezien haatzaaien vaak verweven is met de taal van het openbare en politieke debat, des te belangrijker dat deze instanties (en met name het openbaar ministerie) onafhankelijk blijven en dat dit verschijnsel serieus wordt genomen. Ongeacht de bestaande nationale verschillen op het gebied van regelgeving, bestrijding en preventie van haatzaaiende uitlatingen en bescherming op specifieke gronden, is het van groot belang de stabiliteit van de instellingen te waarborgen. Dit betekent in de eerste plaats onafhankelijke rechtbanken, en in de tweede plaats een openbaar ministerie dat vrij is van druk en in staat is onafhankelijke beslissingen te nemen omtrent de vervolging van dit soort misdrijven door middel van openbare tenlasteleggingen.

26. In diverse EU-lidstaten bestrijkt het mandaat van de organen voor gelijke behandeling ook haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven[2]. Daarom vervullen zij een belangrijke rol bij het voorkomen en bestrijden daarvan. Het CvdR steunt in dit verband de aanbevelingen van de Europese Commissie aan de lidstaten om hen te helpen de onafhankelijkheid en doeltreffendheid van de organen voor gelijke behandeling te verbeteren[3], en kijkt uit naar het aangekondigde wetgevingsvoorstel om hun rol en onafhankelijkheid verder te versterken.

27. Er moet worden samengewerkt met ngo's die bewustmaking ondersteunen en haatzaaiende uitlatingen en op haat gebaseerde gewelddaden bestrijden. De ervaring van zulke cruciale stakeholders, met inbegrip van de lokale overheden, moet worden benut om haat tegen te gaan en te bestrijden.

28. Alle scholen moeten programma's en de verwerving van vaardigheden op het gebied van antidiscriminatie aanbieden om te leren leven in een multiculturele samenleving die qua nationaliteit, ras, ideologie en geloof divers is. Activiteiten ter bestrijding van haatzaaiende uitlatingen moeten in het onderwijs centraal staan.

29. Haatzaaiende taal zou als thema in het algemene onderwijsprogramma kunnen worden opgenomen; regio's die over bevoegdheden op dit gebied beschikken, worden aangespoord om hiertoe actie te ondernemen.

30. De hedendaagse Europese burger moet worden onderricht en toegerust met de intermenselijke vaardigheden om niet de grens te overschrijden van wat wordt beschouwd als vrijheid van meningsuiting, hetzij online, hetzij in openbare ruimten.

31. Het CvdR bepleit brede publiekscampagnes, ook in de gehele EU, om gelijkheid te bevorderen en discriminatie te voorkomen, bijvoorbeeld in de vorm van een vervolg op de Conferentie over de toekomst van Europa.

32. Lokale en regionale organisaties en sociale partners die zich op dezelfde gebieden bezighouden met de bestrijding van verbale en fysieke haat door middel van multicultureel onderwijs, verdienen steun. Een positief voorbeeld hiervan is te vinden in het idee achter de Paweł Adamowicz-prijs, gefinancierd door het Comité van de Regio's, ICORN en de stad Gdansk.

---

2 Het bureau van de Ombudsman in Polen is hiervan een voorbeeld.

3 Aanbeveling van de Commissie van 22 juni 2018 betreffende normen voor organen voor gelijke behandeling (C(2018) 3850 final).

Conclusies

33. Het CvdR beschouwt de EU als een garant voor de formulering en toepassing van wetten om publieke uitingen van haat tegen te gaan.

34. De gevolgen van haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven hebben een grensoverschrijdende dimensie; daarom moeten zij met gemeenschappelijk optreden op EU-niveau worden aangepakt. Het CvdR roept derhalve ook op tot een doeltreffende aanpak van haatzaaiende taal en haatmisdrijven op andere gronden dan die welke onder Kaderbesluit 2008/913/JBZ vallen, onder meer op grond van genderidentiteit, seksuele gerichtheid, leeftijd en handicap, zoals genoemd in de voorstellen van de Europese Commissie betreffende de Unie voor gelijkheid. Het is van belang dat de Raad de lijst van misdrijven snel uitbreidt met haatmisdrijven (artikel 83, lid 1, VWEU) om ervoor te zorgen dat de wetshandhavingsinstanties zowel op EU- als op nationaal niveau doeltreffend optreden.

35. Het enige antwoord op haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven bestaat erin een alomvattende wettelijke strategie op te stellen voor het tegengaan, melden en consequent vervolgen ervan.

36. Het CvdR dringt aan op de vaststelling van minimumvoorschriften op EU-niveau voor de sancties op haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven, zodat de lidstaten hun wetgeving kunnen wijzigen om lidmaatschap van organisaties die haat op welke grond dan ook en deelname aan daarmee samenhangende activiteiten bevorderen of aanmoedigen, strafbaar te stellen. Er zou geen plaats mogen zijn voor antidemocratische standpunten of haatzaaiende taal en vijandigheid jegens andere mensen, waar ook in Europa of elders ter wereld.

37. De methoden voor het registreren en verzamelen van gegevens over haatdelicten kunnen worden verbeterd; voorts zouden deskundigen overleg kunnen voeren met de lidstaten onder auspiciën van het Bureau voor de grondrechten (FRA) om de nationale autoriteiten te helpen bij de aanpak van problemen in verband met de praktische toepassing van de wetgeving en te zorgen voor doeltreffend onderzoek naar en doeltreffende vervolging en veroordeling van haatmisdrijven en haatzaaiende taal. Hier is ook een belangrijke rol weggelegd voor maatschappelijke instellingen en organisaties die zich bezighouden met haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven.

38. Er is behoefte aan organisatorische en juridische oplossingen voor de bescherming van slachtoffers van haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven, die moeten worden ondersteund en bijgestaan door EU-instellingen en -organisaties, lidstaten en Europese regionale en lokale overheden en het maatschappelijk middenveld.

39. Er is een subtiele grens tussen de bestrijding van haatzaaiende uitlatingen en censuur. Het recht op vrijheid van meningsuiting moet worden gewaarborgd bij de ontwikkeling van wettelijke oplossingen ter bestrijding van haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven.

40. Op internationaal niveau schort het aan een gestandaardiseerde definitie van haatmisdrijven. Daarom moet de jurisprudentie worden versterkt, wat tot een effectievere vervolging van haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven zal leiden. Aanbeveling CM/Rec(2022)16 van het Comité van Ministers van de Raad van Europa[4] of de door de Europese Commissie gehanteerde definitie, vervat in Kaderbesluit 2008/913/JBZ van de Raad van 28 november 2008 betreffende de bestrijding van bepaalde vormen en uitingen van racisme en vreemdelingenhaat door middel van het strafrecht, zou hierbij als uitgangspunt kunnen dienen.

41. Het CvdR beseft dat we extreme politieke uitlatingen niet zullen kunnen reguleren. Het blijft aan de lidstaten om te bepalen hoe zij de vrijheid van meningsuiting definiëren; wij moeten echter EU-normen opleggen om verbale en fysieke voorvallen van haat te bestrijden. Dit is nu juist de bedoeling van de uitbreiding van de lijst van EU-misdrijven met haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven.

Brussel, 1 december 2022.

De voorzitter
van het Europees Comité van de Regio's

Vasco ALVES CORDEIRO

De secretaris-generaal
van het Europees Comité van de Regio's

Petr BLÍŽKOVSKÝ

4 Aanbeveling CM/Rec(2022)16 van het Comité van Ministers van de Raad van Europa over de bestrijding van haatzaaiende uitlatingen: *https://search.coe.int/cm/Pages/result_details.aspx?ObjectId=0900001680a67955*

II. PROCEDURE

Titel	Uitbreiding van de lijst van EU-misdrijven tot haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven
Referentiedocument(en)	COM(2021) 777 final
Rechtsgrond	Artikel 41, onder b), punt i), rvo
Procedurele grondslag	Artikel 307, lid 4, VWEU
Raadpleging door de Raad/het EP/ Brief van de Europese Commissie	9 december 2021
Besluit van de voorzitter/het bureau	10 februari 2022
Bevoegde commissie	Burgerschap, Governance, Institutionele en Externe Aangelegenheden
Rapporteur	Aleksandra Dulkiewicz (PL/EVP), burgemeester van Gdańsk
Analysenota	1 maart 2022
Behandeling door de commissie	29 maart 2022
Goedkeuring door de commissie	23 juni 2022
Stemuitslag in de commissie (meerderheid, algemene stemmen)	Met algemene stemmen goedgekeurd
Goedkeuring door de voltallige vergadering	1 december 2022
Eerdere adviezen van het CvdR	
Raadpleging netwerk voor subsidiariteitstoezicht	

Ministerie van Justitie en Veiligheid

> Retouradres Postbus 20301 2500 EH Den Haag

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Directoraat-Generaal Rechtspleging en Rechtshandhaving
Directie Juridische en Operationele Aangelegenheden

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

Ons kenmerk
3811068

Uw kenmerk
2022Z01052

Bij beantwoording de datum en ons kenmerk vermelden. Wilt u slechts één zaak in uw brief behandelen.

Datum 3 mei 2022
Onderwerp Antwoorden Kamervragen over de uitwerking van de plannen inzake het toevoegen van 'hate speech' onder Artikel 83 Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU)

In antwoord op uw brief van 24 januari 2022 deel ik u mee, mede namens de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, dat de schriftelijke vragen van de leden Van der Staaij en Stoffer (beiden SGP) over de uitwerking van de plannen inzake het toevoegen van 'hate speech' onder Artikel 83 Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU) worden beantwoord zoals aangegeven in de bijlage bij deze brief.

De Minister van Justitie en Veiligheid,

D. Yeşilgöz-Zegerius

Antwoorden van de ministers van Justitie en Veiligheid en van Buitenlandse Zaken en de staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties op schriftelijke vragen van de leden Stoffer en Van der Staaij (beiden SGP) over de uitwerking van de plannen inzake het toevoegen van 'hate speech' onder Artikel 83 Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU)
(Ingezonden 24 januari 2022, 2022Z01052)

Directoraat-Generaal Rechtspleging en Rechtshandhaving
Directie Juridische en Operationele Aangelegenheden

Datum
3 mei 2022

Ons kenmerk
3811068

Vraag 1
Heeft u kennisgenomen van het voornemen van de Europese Commissie om 'hate speech' (en 'hate crime') toe te voegen aan de lijst met 'EU-misdrijven'? 1)

Antwoord op vraag 1
Ja, ik heb kennis genomen van het voorstel om haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven toe te voegen aan de in artikel 83, lid 1 van het Verdrag betreffende de Werking van de Europese Unie (VWEU) genoemde vormen van criminaliteit. Artikel 83 lid 1 bevat een lijst van vormen van bijzonder zware criminaliteit met een grensoverschrijdende dimensie, waarvoor een bijzondere noodzaak bestaat om deze op gemeenschappelijke basis te bestrijden. De opname van een criminaliteitsvorm in dit artikel creëert een bevoegdheid voor de Europese Commissie om richtlijnen voor te stellen, waarmee aan de gemeenschappelijke aanpak van de betreffende criminaliteitsvorm inhoud wordt gegeven. Dat kan door bijvoorbeeld gemeenschappelijke definities vast te stellen of strafmaten tussen lidstaten voor die criminaliteitsvormen nader tot elkaar te brengen.

Vraag 2
Hoe beoordeelt u het plan van de Europese Commissie vanuit het oogpunt van noodzaak, rechtsgrondslag, proportionaliteit en subsidiariteit?

Antwoord op vraag 2
Het kabinet deelt de wens van de Commissie om meer te doen tegen haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven en beoordeelt het voorstel op alle in de vraag aangehaalde punten positief en voldoende onderbouwd. Het betreft immers in potentie ernstige criminaliteitsvormen, die in Nederland onder andere in de artikelen 137c en 137d van het Wetboek van Strafrecht strafbaar zijn gesteld, met een – in toenemende mate – grensoverschrijdende dimensie, zeker wat de online problematiek aangaat. Ik verwijs in dit kader ook naar mijn antwoord op de vragen 9 en 10.

Bij de uitwerking in vervolgwetgeving zal echter ook goed gekeken moeten worden naar onder meer de effecten op de vrijheid van meningsuiting. Het kabinet zal waken voor de balans tussen enerzijds het belang van de criminaliteitsbestrijding en een mogelijke inbreuk op grondrechten anderzijds.

Vraag 3
Hoe verhoudt dit voornemen zich tot de vrijheid van meningsuiting zoals vastgelegd in artikel 7 van de Nederlandse Grondwet, artikel 11 van het Handvest van Grondrechten van de EU, en artikel 10 van het EVRM?

Directoraat-Generaal Rechtspleging en Rechtshandhaving
Directie Juridische en Operationele Aangelegenheden

Datum
3 mei 2022

Ons kenmerk
3811068

Antwoord op vraag 3
Daar is pas echt iets over te zeggen wanneer er een voorstel (waarschijnlijk een richtlijn) van de Commissie voor vervolgwetgeving ligt. De betreffende richtlijn moet in het nationale recht en/of beleid van de lidstaten worden omgezet. Gedurende dit gehele proces – vanaf het moment dat de Commissie een voorstel doet, tot de nationale implementatie – moet worden getoetst of een (eventuele) inperking van de vrijheid van meningsuiting (en mogelijke andere grondrechten) proportioneel en gerechtvaardigd is.

Vraag 4
Hoe verhoudt dit voornemen zich tot Artikel 137d van het Wetboek van Strafrecht, waarin het aanzetten tot haat reeds strafbaar is gesteld in Nederland?

Antwoord op vraag 4
Artikel 137d Wetboek van Strafrecht stelt– kort gezegd – het in het openbaar aanzetten tot discriminatie van dan wel haat of geweld tegen mensen op basis van bijvoorbeeld hun godsdienst of levensovertuiging strafbaar. Hiermee wordt mede uitvoering gegeven aan de op grond van artikel 1, eerste lid, onderdeel a, van het Kaderbesluit racisme[1] bestaande verplichting voor lidstaten om bepaalde discriminerende gedragingen strafbaar te stellen. Het voornemen tot uitbreiding van artikel 83 lid 1 VWEU brengt op zichzelf geen (aanvullende) verplichting tot strafbaarstelling met zich mee noch een verplichting tot wijziging van enige bestaande wettelijke bepaling.

Vraag 5
Deelt u de mening dat het Nederlandse recht toereikend is om aanzetten tot haat aan te pakken? Zo nee, waarom niet?

Antwoord op vraag 5
Ja, die mening deel ik in zoverre dat het Nederlandse recht in de regel toereikend is om deze criminaliteitsvorm aan te pakken, in elk geval voor zover de strafbare gedragingen op Nederlands grondgebied begaan zijn. Echter, haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven hebben, zeker online, in toenemende mate grensoverschrijdende effecten. Daarom is een aanpak op EU-niveau wenselijk. Een gezamenlijke aanpak van de problematiek – waaronder gelijksoortige delictsomschrijvingen en het nader tot elkaar brengen van de strafmaxima binnen EU lidstaten van haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven – zorgt voor een consistente EU-brede bescherming van de slachtoffers. Ook wordt hiermee de toegang tot beschermingsmaatregelen vergroot en de justitiële samenwerking tussen de EU lidstaten versterkt.

Vraag 6
Kunt u voorbeelden van jurisprudentie noemen waarin de huidige strafbaarstelling van hate speech ontoereikend was om een verdachte te veroordelen? Is het verbeteren van de aanpak van hate speech afhankelijk van een uitgebreidere juridische grondslag of is eerst en vooral betere uitvoering van bestaande regelgeving, waaronder een goede samenwerking tussen EU-lidstaten en overige landen, van belang?

[1] Kaderbesluit 2008/913/JBZ van 28 november 2008 betreffende de bestrijding van bepaalde vormen en uitingen van racisme en vreemdelingenhaat door middel van het strafrecht.

Directoraat-Generaal Rechtspleging en Rechtshandhaving
Directie Juridische en Operationele Aangelegenheden

Datum
3 mei 2022

Ons kenmerk
3811068

Antwoord op vraag 6
De Nederlandse wetgever heeft bepaald welke algemeen omschreven gedragingen onder het bereik van de discriminatiedelicten – waaronder begrepen groepsbelediging, haatzaaien en de verspreiding van dergelijke uitlatingen als bedoeld in de artikelen 137c tot en met 137e Wetboek van Strafrecht – vallen. In concrete gevallen toetst de rechter aan de hand van het aanwezige bewijsmateriaal of het tenlastegelegde discriminatiedelict wettig en overtuigend bewezen is. De reikwijdte van de genoemde discriminatiedelicten is naar mijn oordeel tot nu toe toereikend gebleken om in Nederland effectief op te kunnen treden tegen haatzaaiende uitlatingen. Echter, een verdergaande uniformering op Europees niveau kan verdere verbeteringen opleveren. Ik verwijs in dit verband ook naar mijn antwoord op vraag 5.

In de verbetering van de aanpak van haatzaaiende uitlatingen zit geen vastgelegde volgordelijkheid. Het is dus niet nodig om eerst de uitvoering binnen bestaande kaders te verbeteren voordat de juridische grondslag wordt uitgebreid. Verbeteringen zijn te realiseren door een uitgebreidere juridische grondslag, betere uitvoering van bestaande regelgeving (waaronder een goede samenwerking tussen EU-lidstaten en overige landen) of welk eventueel ander initiatief ook gericht op die totstandkoming van een verbetering.

Vraag 7
Kunt u aangeven of het op grond van huidige jurisprudentie het wenselijk is om de huidige strafbaarstelling van hate speech aan te passen of uit te breiden? Herkent u het beeld uit het externe onderzoek van de Europese Commissie alle lidstaten een passende juridische grondslag kennen voor het bestrijden van hate speech? 2)

Antwoord op vraag 7
De huidige wet stelt discriminatoire belediging en het aanzetten tot haat of geweld al strafbaar. De huidige jurisprudentie dwingt niet tot aanpassing of uitbreiding van de huidige strafbaarstellingen. Teneinde beter aan het Kaderbesluit racisme te voldoen, ben ik voornemens nader te preciseren dat – kort gezegd – het publiekelijk vergoelijken, ontkennen of verregaand bagatelliseren van genocide, misdaden tegen de menselijkheid en bepaalde oorlogsmisdaden strafbaar is. Daarmee worden de in artikel 1, eerste lid, onder c en d, van het Kaderbesluit racisme genoemde gedragingen expliciet in de Nederlandse strafwetgeving opgenomen.[2] Daarnaast wijs ik op een initiatiefvoorstel van de (voormalige) leden Buitenweg (GL) en Segers (CU) dat ertoe strekt om een verhoogd strafmaximum voor elk strafbaar feit dat met een discriminatoir oogmerk is begaan te introduceren. Dit voorstel is voor advies voorgelegd aan de Raad van State.

Ik heb kennis genomen van het onderzoek dat, vooruitlopend op het voorstel, in opdracht van de Europese Commissie is verricht en in die zin herken ik het geschetste beeld.

Vraag 8
Hoe beoordeelt u de definitie van hate speech die door de Europese Commissie gebruikt wordt in termen van inhoud, eenduidigheid, helderheid en uitvoerbaarheid?

[2] Kamerstukken II, 2020-2021, 29628, nr. 1035

Directoraat-Generaal Rechtspleging en Rechtshandhaving
Directie Juridische en Operationele Aangelegenheden

Datum
3 mei 2022

Ons kenmerk
3811068

Antwoord op vraag 8
Mijn oordeel daarover is dat die eenduidig, helder en uitvoerbaar is gebleken maar minder ruim is dan de definitie die wij momenteel in onze eigen wetgeving hanteren en dus zijn beperkingen kent. De huidige juridische definitie op EU-niveau, die in artikel 1 van het eerder aangehaalde Kaderbesluit racisme staat, beperkt zich tot de gronden ras, huidskleur, godsdienst, afstamming, dan wel nationale of etnische afkomst. De Nederlandse strafbaarstelling van haatzaaien (artikel 137d van het Wetboek van Strafrecht) omvat meer discriminatiegronden. Daaronder vallen bijvoorbeeld ook de gronden geslacht en hetero- of homoseksuele gerichtheid.

Vraag 9
Valt hate speech volgens u onder dezelfde categorie, ook qua ernst en impact, als de andere vormen van criminaliteit die onder Artikel 83 VWEU vallen?

Antwoord op vraag 9
Strafbare haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven zijn naar het oordeel van het kabinet ernstig te noemen omdat zij onverenigbaar zijn met de waarden van de EU en in die zin een bedreiging vormen voor democratische waarden, sociale stabiliteit, de menselijke waardigheid en de vrijheid van meningsuiting. Deze criminaliteitsvormen zijn bovendien ondersteunend aan haatdragende ideologieën en gewelddadig extremisme en dragen bij aan polarisatie- en radicaliseringstendensen binnen lidstaten. Bij dergelijke ernstige dreigingen past een meer gemeenschappelijke aanpak.

Vraag 10
Beaamt u dat hate speech uit de toon valt, gelet op de in artikel 83 VWEU genoemde voorbeelden waarin duidelijk sprake is van een grensoverschrijdend karakter en georganiseerde misdaad?

Antwoord op vraag 10
Nee, dit beaam ik niet. De grensoverschrijdende dimensie van haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven blijkt onder meer uit de maatschappelijke gevolgen die zij online hebben, de impact van offline geuite haatboodschappen, de internationale dimensie van haatdragende ideologieën, het ontstaan van gewelddadige extremistische groeperingen en de publiciteit rond specifieke haatmisdrijven. Voorbeelden zijn de haatreacties op de komst van Syrische of andere vluchtelingen (met een overwegend Islamitische achtergrond) in 2015 of de reactie uit extreemrechtse hoek op de Black Lives Matter demonstraties in 2020.

Vraag 11
Is dit de eerste keer dat de lijst van criminaliteit vallend onder artikel 83 VWEU wordt uitgebreid? Waarom wordt dit op dit moment noodzakelijk geacht, terwijl de problematiek al veel langer speelt en de nationale autoriteiten in beginsel voldoende instrumenten hebben om hate speech te bestrijden?

Antwoord op vraag 11
Ja, indien haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven als criminaliteitsvormen aan artikel 83, lid 1 VWEU worden toegevoegd zou dat voor het eerst zijn dat dit artikel wordt uitgebreid.

Directoraat-Generaal Rechtspleging en Rechtshandhaving
Directie Juridische en Operationele Aangelegenheden

Datum
3 mei 2022

Ons kenmerk
3811068

In het onderzoeksrapport waarop het eerder genoemde voorstel van de Europese Commissie is gebaseerd, is opgemerkt dat haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven bij de totstandkoming van artikel 83 VWEU om onduidelijke redenen niet zijn toegevoegd aan de lijst van de tien vormen van criminaliteit die daarin worden genoemd.[3] Het voorstel moet ook tegen die achtergrond worden bezien. Daarbij heeft de Europese Commissie aangegeven dat dit voorstel er mede toe strekt bij te dragen aan de bescherming van de waarden van de Unie (artikel 2 Verdrag betreffende de Europese Unie) en de eerbiediging van de grondrechten van het Handvest van de grondrechten van de EU. Het Kaderbesluit racisme beperkt zich wat betreft de bestrijding van haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven – kort gezegd – tot de discriminatiegronden ras en godsdienst. Die reikwijdte voldoet niet om de doelstellingen van de Europese Unie – bijvoorbeeld ten aanzien van de aanpak van discriminatie op grond van geslacht, seksuele oriëntatie en handicap – volledig te realiseren. Een gezamenlijke aanpak van de problematiek – waaronder gelijksoortige delictsomschrijvingen en gedeelde minimale maximumstraffen ten aanzien van haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven – zorgt voor een consistente en gelijkwaardige EU-brede bescherming van de slachtoffers.

Vraag 12
Bent u ook van mening dat bij eventuele uitbreiding van de gronden op basis van artikel 83 VWEU zwaar gewicht moet worden toegekend aan de grensoverschrijdende aard van het misdrijf, aangezien bij alle genoemde voorbeelden in de lijst van artikel 83 VWEU wel aan dat criterium voldaan wordt?

Antwoord op vraag 12
Ja, die mening deel ik. Het kabinet meent bovendien dat de Europese Commissie afdoende aantoont dat met dit voorstel aan dat criterium voldaan wordt.

Vraag 13
Onderkent u het risico dat artikel 83 VWEU te lichtvaardig kan worden opgerekt als alle digitale uitingen en gedragingen als grensoverschrijdend wordt aangemerkt? Krijgt de Europese Unie daarmee dan in beginsel bevoegdheid over vrijwel het gehele maatschappelijke leven? En hoe verhoudt dit plan van de Europese Commissie zich tot de bevoegdheidsverdeling zoals vastgelegd in de artikelen 3 t/m 5 VWEU?

Antwoord op vraag 13
De toevoeging van haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven aan het betreffende verdragsartikel zou een bevoegdheid voor de Europese Commissie scheppen om voorstellen voor richtlijnen op het gebied van haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven te doen. Hoe een dergelijke richtlijn of richtlijnen er vervolgens precies uit komen te zien, komt pas bij de tweede stap in het wetgevingsproces aan de orde. De vraag of en, zo ja in hoeverre, de aanpak van online hate speech bij EU-richtlijn nader zou moeten worden genormeerd, is in dit stadium niet aan de orde.

[3] Study to support the preparation of the European Commission's initiative to extend the list of EU crimes in Article 83 of the Treaty on the Functioning of the EU to hate speech and hate crime (2021), p. 29.

Directoraat-Generaal Rechtspleging en Rechtshandhaving
Directie Juridische en Operationele Aangelegenheden

Datum
3 mei 2022

Ons kenmerk
3811068

Mocht het zo ver komen, dan zal het kabinet een dergelijk voorstel voor richtlijn op zijn eigen merites beoordelen. Het kabinet zal ervoor waken dat vervolgwetgeving voor Nederland geen nadelige gevolgen heeft voor het alhier geldende recht op vrijheid van meningsuiting en voor andere grondrechten. Het kabinet stelt zich verder voor dat eventuele toekomstige verplichtingen tot strafbaarstelling zoveel mogelijk aansluiten op de gedragingen die reeds zijn omschreven in het Kaderbesluit racisme. Er is namelijk een risico dat in een toekomstig voorstel naar discriminatiegronden verwezen wordt die momenteel geen grondslag hebben in de Nederlandse strafwetgeving (bijvoorbeeld taal of leeftijd). Daarom zal het kabinet erop toezien dat vervolgvoorstellen getoetst worden aan de wetssystematiek en strafbaarstellingen zoals deze momenteel in de Nederlandse strafwetgeving zijn vastgelegd.

Vraag 14
Welke extra (minimum)voorschriften kunt u voor Nederland voorzien wanneer de lidstaten het voorstel daadwerkelijk zouden moeten implementeren? Kunt u hierbij ingaan op de reeds bestaande strafbaarstelling van artikel 137d Wetboek van Strafrecht?

Antwoord op vraag 14
Voor het antwoord op deze vraag verwijs ik naar mijn antwoorden op de vragen 4 en 11.

Vraag 15
Hoe beoordeelt u de uitgebreidere lijst met beschermde kenmerken tegen haatzaaien van de EU, ten opzichte van de bestaande beschermde kenmerken in Artikel 137d Wetboek van Strafrecht?

Antwoord op vraag 15
Zoals reeds aangegeven in het antwoord op vraag 11 beperkt het Kaderbesluit racisme zich wat betreft de bestrijding van haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven – kort gezegd – tot de discriminatiegronden ras en godsdienst. De discriminatiedelicten in het Wetboek van Strafrecht hebben een aanmerkelijk breder beschermingsbereik, want deze omvatten bijvoorbeeld ook hetero- of homoseksuele gerichtheid of lichamelijke, psychische of verstandelijke handicap. Indien haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven als vorm van criminaliteit aan artikel 83 lid 1 VWEU worden toegevoegd kunnen vervolgens op dit terrein bij richtlijn minimumvoorschriften worden vastgesteld. Het opstellen van een dergelijke richtlijn is echter een volgende stap in het proces en zal op dat moment (inhoudelijk) beoordeeld moeten worden. Bij de beoordeling van een dergelijk vervolgvoorstel zal het kabinet nadrukkelijk oog hebben voor de verhouding daarvan tot grondrechten, waaronder de vrijheid van meningsuiting, en de bestaande (systematiek van) discriminatiedelicten in het Wetboek van Strafrecht.

Vraag 16
Hoe waarschijnlijk acht u de mogelijkheid dat bepaalde (online) uitlatingen wel strafbaar zouden zijn als 'EU-misdrijf' onder artikel 83 VWEU, terwijl deze volgens het Nederlandse recht wel toegestaan zouden worden? Hoe zou u hier mee omgaan?

Antwoord op vraag 16
In hoeverre toekomstige voorstellen van de Europese Commissie een ruimer bereik hebben dan wat momenteel in de Nederlandse rechtspraktijk wordt aangenomen is zonder concreet voorstel niet te zeggen. Verder verwijs ik naar

het antwoord op de vragen 2, 13 en 15.

Directoraat-Generaal Rechtspleging en Rechtshandhaving
Directie Juridische en Operationele Aangelegenheden

Datum
3 mei 2022

Ons kenmerk
3811068

Vraag 17
Is het Kaderbesluit van de Raad van de Europese Unie (Kaderbesluit 2008/913/JBZ) volgens u afdoende om uitingen van haatzaaien tegen te gaan? Zo nee, waarom niet?

Antwoord op vraag 17
Zoals reeds aangegeven in de antwoorden op de vragen 11 en 15, beperkt het Kaderbesluit racisme zich wat betreft de bestrijding van haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven – kort gezegd – tot de discriminatiegronden ras en godsdienst. Die reikwijdte voldoet niet om de doelstellingen van de Europese Unie – bijvoorbeeld ten aanzien van de aanpak van discriminatie op grond van geslacht, seksuele oriëntatie en handicap – volledig te realiseren.

Vraag 18
Wat betekent de Europese strafbaarstelling van hate speech onder artikel 83 VWEU voor grote en kleine digitale platformen die openbare uitlatingen faciliteren? Hoe verhoudt het Commissieplan zich tot de verplichtingen op grond van de voorgestelde Digital Services Act?

Antwoord op vraag 18
Zonder concreet voorstel van de Commissie, wat er op dit moment nog niet ligt, is niets te zeggen over de gevolgen van een dergelijk voorstel. Datzelfde geldt voor de verhouding tot de verplichtingen op grond van de Digital Services Act in wording.

Vraag 19
Klopt het dat in principe met unanimiteit door de Europese Raad moet worden besloten over het voorstel van de Europese Commissie? Bent u bereid in de voorbereiding een nadere analyse te (laten) verrichten over de noodzaak van het voorstel, en deze te delen met de Tweede Kamer?

Antwoord op vraag 19
De Raad van de Europese Unie moet met unanimiteit over het voorstel besluiten. Dit ter onderscheiding van de Europese Raad, waarin de regeringsleiders of staatshoofden zitting hebben. In het BNC-fiche wordt een appreciatie gegeven van het voorstel.

Vraag 20
Kunt u in algemene zin een toelichting geven op de procedures rondom de mogelijke wijziging van art. 83, inclusief de wijze waarop de Tweede Kamer geïnformeerd zal worden over, en betrokken zal worden bij, deze mogelijke aanpassing?

Antwoord op vraag 20
Het Franse Voorzitterschap zet in op het aannemen van Raadsconclusies over het toevoegen van haatzaaiende uitlatingen en haatsmisdrijven aan artikel 83, lid 1, VWEU. Tijdens de JBZ-Raad van 3 en 4 maart jl. kon over de Raadsconclusies nog geen overeenstemming worden bereikt.

Uw Kamer wordt voorafgaand aan dergelijke vakraden, zo ook in het geval van de JBZ-Raad van 3 en 4 maart jl., via de geannoteerde agenda geïnformeerd over de Nederlandse inzet alsook het krachtenveld binnen de Raad. Het is voorts

gebruikelijk dat voorafgaand aan Raadsvergaderingen met uw Kamer gedebatteerd wordt. Tot slot ontvangt uw Kamer na de betreffende Raad het verslag.

Directoraat-Generaal Rechtspleging en Rechtshandhaving
Directie Juridische en Operationele Aangelegenheden

Datum
3 mei 2022

Ons kenmerk
3811068

1) COMMUNICATION FROM THE COMMISSION TO THE EUROPEAN PARLIAMENT AND THE COUNCIL, 9 december 2021, https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/1_1_178542_comm_eu_crimes_en.pdf

2) 'Study to support the preparation of the European Commission's initiative to extend the list of EU crimes in Article 83 of the Treaty on the Functioning of the EU to hate speech and hate crime', https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/f866de4e-57de-11ec-91ac-01aa75ed71a1/language-en.

An official website of the European Union How do you know?

Combating hate speech and hate crime

Measures to prevent and combat different forms of hatred and to protect victims.

PAGE CONTENTS

The legal and policy framework in the EU

The High Level Group on combating hate speech and hate crime

Work streams and resources

Funding opportunities

Additional resources

Contact

The legal and policy framework in the EU

The European Union is founded on values such as respect for human dignity, freedom, democracy, equality, the rule of law and respect for human rights. All forms of hatred and intolerance are incompatible with these fundamental rights and values.

Hatred not only affects the individual victims, it represents a threat to vibrant democracies and a pluralistic society.

Hate motivated crime and speech are illegal under EU law. The 2008 Framework Decision on combating certain forms of expressions of racism and xenophobia requires the criminalisation of public incitement to violence or hatred based on race, colour, religion, descent or national or ethnic origin. The European Commission, as Guardian of the Treaties, monitors the correct implementation of the Framework Decision, through dialogue and when needed infringements proceedings.

On 9 December 2021, the European Commission adopted a Communication which prompts a Council decision to extend the current list of 'EU crimes' in Article 83(1) TFEU to hate crimes and hate speech. If this Council decision is adopted, the European Commission would be able, in a second step, to propose secondary legislation allowing the EU to criminalise other forms of hate speech and hate crime, in addition to racist or xenophobic motives.

The European Commission's policy "toolbox" includes also dedicated exchanges and tools in support to national authorities in the context of the High Level Group on combating hate speech and hate crime, which functions since 2016. This work has focused on better support to victims, in line with the Victims Rights Directive, on stepping up hate crime training for law enforcement, and on enhancing recording, reporting and data collection of hate crimes. In addition, to face the challenges of online hatred, the European Commission initiated in 2016 a voluntary Code of Conduct on countering illegal hate speech online with well-known IT companies.

The Commission's policies pay particular attention also to specific forms of hate speech and hate crime experienced by groups and communities, such as antisemitism, as mentioned in the EU Strategy on combating antisemitism and fostering Jewish life (2021-2030), anti-Muslim hatred or anti-gypsyism.

The High Level Group on combating hate speech and hate crime

The High Level Group is established since 2016 with the following mandate:

- to foster in-depth expert discussions on horizontal issues common to the fight against hate speech and hate crime on all grounds, seeking to develop practical guidance, standards and tools and to build capacity to improve responses at the national and local level;
- to facilitate the exchange and dissemination of good practices undertaken at local, national or international level;
- to include both international organisations and civil society perspectives and foster dedicated thematic discussions on specific forms of hatred and ways to channel effective responses on the ground.

The 2022 Key guiding principles on cooperation between law enforcement authorities and civil society organisations are an example of guidance produced by the High Level Group. These key guiding principles embrace the areas of hate crime reporting and data collection, hate crime training and hate crime victim support.

Work streams and resources

The High Level Group has organised its work along four focus areas and each of them has produced the following important guidance and resources:

Hate crime recording, reporting and data collection

coordinated by the EU Agency for Fundamental Rights (FRA)

- Key guiding principles on encouraging reporting of hate crime
- Improving the recording of hate crime by law enforcement authorities: key guiding principles
- Encouraging hate crime reporting - The role of law enforcement and other authorities

Hate crime training and capacity building for national law enforcement

coordinated by the European Commission and the EU Agency for Law Enforcement Training (CEPOL)

- Hate crime training for law enforcement and criminal justice authorities: 10 key guiding principles
- Overview of resources and initiatives to support hate crime training programmes in the EU Member States
- Mapping hate crime training for law enforcement and criminal justice authorities in the European Union
- (2022) Strategic approaches to embedding hate crime and hate speech training in national training programmes for law enforcement: a compass

Hate crime victims support

coordinated by the OSCE Office for Democratic Institutions and Human Rights (ODIHR)

- Enhancing Stakeholder Awareness and Resources for hate crime victim support (EStAR)
- Ensuring justice, protection, and support for victims of hate crime and hate speech: 10 key guiding principles
- Overview of resources and initiatives to support progress on ensuring justice, protection, and support for victims of hate crime and hate speech in the EU Member States
- Hate Crime Victim Support: Policy Brief (EStAR project)

Countering hate speech online

coordinated by the European Commission

- Code of conduct on countering illegal hate speech online
- Study on digital violent right-wing extremist content and manifestations of hate speech online (2021)

Funding opportunities

The European Commission provides financial support to national authorities and civil society organisations working on hate speech and hate crime, through the Citizens, Equality, Rights and Values (CERV) programme. To receive information about the upcoming calls, please visit the CERV webpage.

Additional resources

- The High Level Group page in the Register of Commission's expert groups, including agendas and minutes of the meetings
- Staff Working Document - Countering Racism and Xenophobia in the EU
- Guidance note on the practical application of Council Framework Decision on combating racism and xenophobia
- Conclusions paper on Antigypsism: increasing its recognition to better understand and address its manifestations
- Conclusions paper on Afrophobia: acknowledging and understanding the challenges to ensure effective responses

- FRA Compendium of practices on hate crime
- Hate crime recording and data collection practice across the EU
- Unmasking bias motives in crimes: selected cases of the European Court of Human Rights
- Data and maps | European Union Agency for Fundamental Rights (europa.eu)
- Ensuring justice for hate crime victims: professional perspectives
- OSCE/ODIHR Hate Crime Data
- ECRI General Policy Recommendation N°15 on Combating Hate Speech
- ECRI revised General Policy Recommendation No. 5 on preventing and combating anti-Muslim racism and discrimination
- ECRI revised General Policy Recommendation No. 9 on preventing and combating Antisemitism

Contact

Mail to JUST-NO-HATE@ec.europa.eu for any questions on combating hate speech and hate crime.

Share this page

Twitter Facebook LinkedIn E-mail More share options

European Commission

This site is managed by the Directorate-General for Communication

Strategy
About the European Commission
Business, Economy, Euro
Live, work, travel in the EU
Law
Funding, Tenders
Research and innovation
Energy, Climate change, Environment
Education

Aid, Development cooperation, Fundamental rights
Food, Farming, Fisheries
EU regional and urban development
Jobs at the European Commission
Statistics
News
Events
Publications

Contact the European Commission
Accessibility
Follow the European Commission on social media
Resources for partners

Language policy
Cookies
Privacy policy
Legal notice

Regeringsverklaring kabinet-Balkenende IV

De regeringsverklaring 'Samen werken, samen leven', die minister-president Balkenende op 1 maart 2007 in de Tweede Kamer uitsprak.

Balkenende sprak: "*het vertrouwen in de democratische rechtsstaat is de hoeksteen van elk overheidsoptreden"*

https://archive.org/details/regeringsverklaring-kabinet-balkenende-iv

Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights

A A N T E K E N E N

Minister van Justitie en Veiligheid
namens de Nederlandse Staat gemachtigd
D. Yesilgöz-Zegerius
Postbus: 20301
2500EH, DEN HAAG

Mierlo,11januari 2022
betreft: ter uwer informatie

Zijne Excellentie Yesilgöz-Zegerius,

Samengevat in het kort.

De Staat der Nederlanden heeft alleen de executoriale titel boven de notariële akte en dat die door de notaris als grosse is afgegeven betwist met een kort geding door een gerechtsdeurwaarder destijds in 2008. De inhoud van de notariële akte in afschrift is verder niet betwist.

De stichting heeft voorhands aanwijzingen in het dossier aangetroffen die inhoudelijke behandeling van betwisting thans nog onmogelijk kunnen maken wegens misbruik van procesrecht door de Staat der Nederlanden. De onafhankelijkheid van nationale rechters valt onder de werkingssfeer van het EU recht en daarom onder de controle van het EU-Hof.

Toegang tot het recht**:** Handvest van de grondrechten, artikel 47 (recht op een doeltreffende voorziening in rechte) Handvest van de grondrechten, artikel 51 (toepassingsgebied) Handvest van de grondrechten, artikel 52, lid 3 (reikwijdte en uitlegging van de gewaarborgde rechten en beginselen) Verdrag betreffende de Europese Unie (VEU), artikel 4, lid 3 VEU, artikel 19.

Het feit dat de notaris de executoriale titel boven de authentieke akte niet in dit geval mocht plaatsen en de akte als grosse uitgeven is eerder in 2008 succesvol betwist. De inhoud van de authentieke akte met aanhechtingen is echter toen onbetwist gebleven. Op grond van artikel 149 Rv moet de rechter dan ook heden uitgaan van de juistheid van de letterlijke tekst in de authentieke rectificatie akte voor zolang niet is betwist.

Gezien de verklaring onder ede in de notariële akte kan niet worden uitgegaan van een democratie, maar is sprake van een schijndemocratie. Er zal eerst een integraal parlementair openbaar onderzoek moeten geschieden naar de toestand van de rechtsstaat en de democratie, in combinatie met het rechtssysteem met horen van alle getuigen onder ede.

Stilzwijgende erkenning door de Staat der Nederlanden van de verdere inhoud van de rectificatie notariële akte van dd. 21 juni 2007, kan uitmonden in een stilzwijgende toestemming verstek laten gaan.

-volgblad

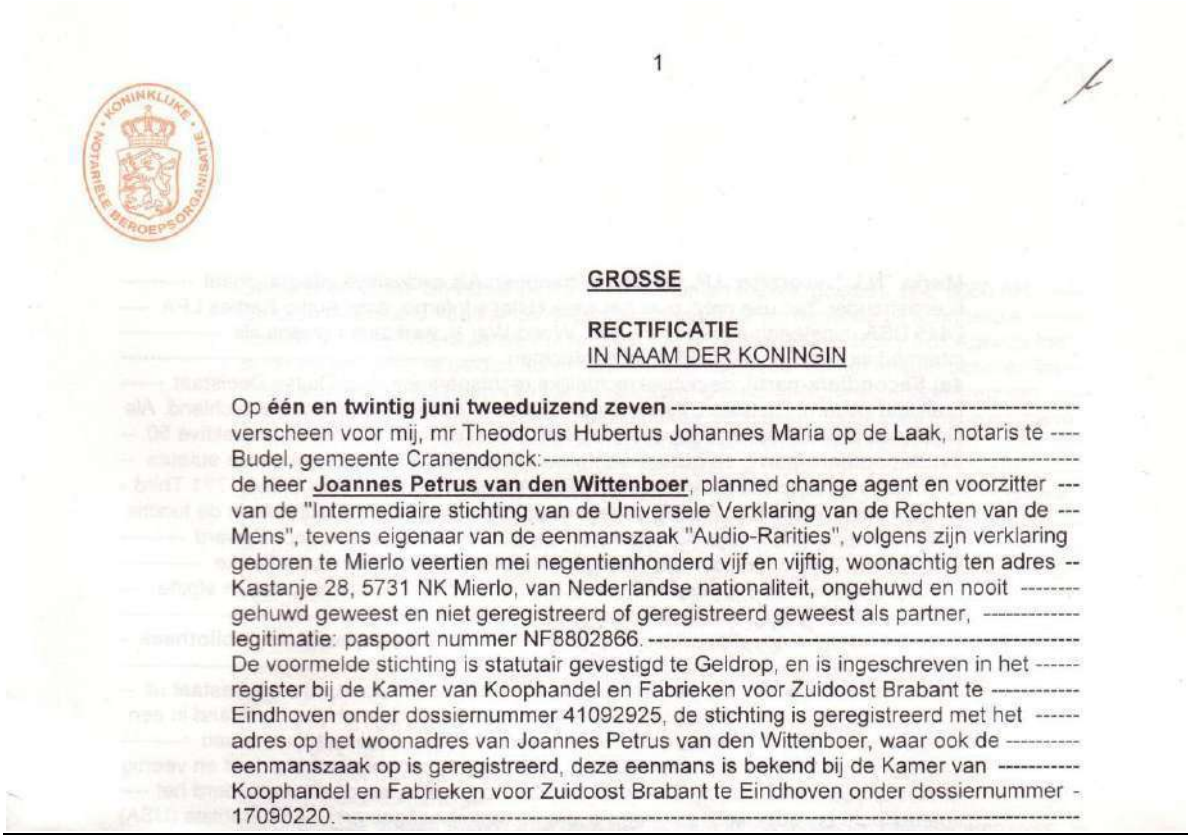

1

GROSSE

RECTIFICATIE
IN NAAM DER KONINGIN

Op **één en twintig juni tweeduizend zeven** ----------
verscheen voor mij, mr Theodorus Hubertus Johannes Maria op de Laak, notaris te ----
Budel, gemeente Cranendonck:----------
de heer **Joannes Petrus van den Wittenboer**, planned change agent en voorzitter ---
van de "Intermediaire stichting van de Universele Verklaring van de Rechten van de ---
Mens", tevens eigenaar van de eenmanszaak "Audio-Rarities", volgens zijn verklaring
geboren te Mierlo veertien mei negentienhonderd vijf en vijftig, woonachtig ten adres --
Kastanje 28, 5731 NK Mierlo, van Nederlandse nationaliteit, ongehuwd en nooit --------
gehuwd geweest en niet geregistreerd of geregistreerd geweest als partner, ----------
legitimatie: paspoort nummer NF8802866. ----------
De voormelde stichting is statutair gevestigd te Geldrop, en is ingeschreven in het ------
register bij de Kamer van Koophandel en Fabrieken voor Zuidoost Brabant te ----------
Eindhoven onder dossiernummer 41092925, de stichting is geregistreerd met het ------
adres op het woonadres van Joannes Petrus van den Wittenboer, waar ook de ----------
eenmanszaak op is geregistreerd, deze eenmans is bekend bij de Kamer van ----------
Koophandel en Fabrieken voor Zuidoost Brabant te Eindhoven onder dossiernummer -
17090220. ----------

afdruk / kopie kop van de voor eerste grosse acht oktober 2007 van notariële akte “In Naam der Koningin” dd, 21 juni 2007. Deze grosse v authentieke akte komt **geen** executoriale kracht toe, omdat dit door de notaris niet is toegestaan, (vonnis Kort geding rechtbank Den Haag 2008, Rb. Den Haag (Vzr.) 21 februari 2008 KG 07/13. (ECLI:NL:RBSGR:2008:1420).

AFSCHRIFT

RECTIFICATIE

Op **één en twintig juni tweeduizend zeven** ----------
verscheen voor mij, mr Theodorus Hubertus Johannes Maria op de Laak, notaris te ----
Budel, gemeente Cranendonck:----------
de heer **Joannes Petrus van den Wittenboer**, planned change agent en voorzitter ---
van de "Intermediaire stichting van de Universele Verklaring van de Rechten van de ---
Mens", tevens eigenaar van de eenmanszaak "Audio-Rarities", volgens zijn verklaring
geboren te Mierlo veertien mei negentienhonderd vijf en vijftig, woonachtig ten adres --
Kastanje 28, 5731 NK Mierlo, van Nederlandse nationaliteit, ongehuwd en nooit --------
gehuwd geweest en niet geregistreerd of geregistreerd geweest als partner, ----------
legitimatie: paspoort nummer NF8802866. ----------
De voormelde stichting is statutair gevestigd te Geldrop, en is ingeschreven in het ------
register bij de Kamer van Koophandel en Fabrieken voor Zuidoost Brabant te ----------
Eindhoven onder dossiernummer 41092925, de stichting is geregistreerd met het ------
adres op het woonadres van Joannes Petrus van den Wittenboer, waar ook de ----------
eenmanszaak op is geregistreerd, deze eenmans is bekend bij de Kamer van ----------
Koophandel en Fabrieken voor Zuidoost Brabant te Eindhoven onder dossiernummer -
17090220. ----------

afbeelding / afdruk kop authentieke rectificatie akte afschrift dd, 21 juni 2007

Inleiding.

In 1998 zijn dezerzijds ten ministerie van economische zaken in Den Haag besproken, de hoofdpunten en doelstellingen rond het juist gebruik van en met de Compact disc Hitler's Inferno,(rubriek 1b, aanhechtingen bij de notariële rectificatie akte). Daarbij is destijds het gerechtvaardigde vertrouwen gewekt dat een rechtsgeldige betrouwbare rechtsverhouding werd aangegaan die nadien tevens is bevestigd met een brief en ondertekend. Alsmede of dientengevolge het met zich brengt dat de Nederlandse Staat dit gerechtvaardigde vertrouwen gestand moet doen als een betrouwbaar partner in het waarschuwen tegen fascisme en het doorgeven van de doelstelling bekendheid te geven aan de informatie rond de les van gisteren (getuigenis als les voor de toekomst).Hierbij vallen bepaalde handelingen en /of nalaten cq gedrag buiten het raamwerk van "fair use" bij dit project. Te vermelden: misbruik van….. gedachtengoed,negativisme,obsceniteit,obscurantisme,gebaren,uitdrukkingen,emblemen, geschiedvervalsing etc.

"Fair Use" (a) uitsluitend voor bepaalde gespecificeerde activiteiten de Wetstechnische informatie rond verweesde werken daarbij in acht genomen.; (b) uitsluitend indien dergelijke activiteiten niet strijdig zijn met de exploitatie van het auteursrechtelijk beschermde werk; en (c) uitsluitend indien dergelijke activiteiten geen onredelijk nadeel toebrengen aan de legitieme belangen van de auteur en of diens werk. Op deze manier hebben de meeste landen wetten inzake "fair use" of "fair dealing" vastgesteld die bepaalde gespecificeerde activiteiten toestaan o.a.: persoonlijk onderzoek en studie; onderwijs; bibliotheken.

Betreft: Hitlersnorren, hakenkruizen en andere nazi-symbolen.

Joan de Wijkerslooth de Weerdesteijn, Voorzitter van het College van Procureurs-generaal in de uitzending van "Twee Vandaag TV" 26 november 2003
https://archive.org/details/DeWijkersloothTweeVandaag

International Network for Hate Studies INHS, Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights, '*Hate Crime2014 NL*' (2014), (Dutch language)

https://archive.org/details/InternationalNetworkForHateStudies_201506

Het bewust toestaan van haatmisdaden: Langer wachten met adequaat optreden, hoe groter de risico's dat dit tevens aanzet tot kopieergedrag en uiteindelijk kan uitmonden in schelden, dreigen of geweld. Ook bestaat de kans dat de maatschappij dergelijk grensoverschrijdend gedrag straks als normaal gedrag en maatschappelijk acceptabel gaat zien. Het ongunstig beoordelen en neerhalen van de stichting met Audio-Rarities om bekendheid te geven aan de informatie rond de cd "Hitler's Inferno" –de les van gisteren (getuigenis als les voor de toekomst) door de Staat der Nederlanden. Decennialang respectloos en niet geïnteresseerd zijn behandeld door de diverse niveaus van de overheid van hoog tot laag met enkele uitzonderingen daargelaten.De stichting met Audio-Rarities wordt bewust geweerd,(ostracisme). De diverse instanties binnen de nederlandse overheid die de stichting zouden moeten beschermen, deden precies het tegenovergestelde: doorzeefd met vriendjespolitiek en een banencarrousel voor falende politici. Ook blijkt sprake van een rouleersysteem waar bewindslieden van post verwisselen en zelfs terug konden keren op de oude functie nadat voorheen ernstig falen was gebleken. Mijn casus laat zien hoe disfunctioneel het systeem in Nederland is… systeembreed.

Het Duitse volkslied staat ook ter discussie.

Stelplicht.

Voor de toewijsbaarheid van de vordering ligt de stelplicht en bewijslast bij de Staat der Nederlanden om de onjuistheid van de notariële akte te bewijzen met tevens nog een onderbouwingsplicht. De Nederlandse Staat heeft ruim voldoende gelegenheid gehad adequaat het dossier te bestuderen en Zich terdege laten informeren bij de notariële specialisten van de landsadvocaat. De stelplicht met bewijslast ligt dus niet bij de stichting en Audio-Rarities. Wanneer de Staat der Nederlanden de vordering niet (gemotiveerd) betwist, niet van voornemens danwel het de Staat rechtens verboden is alsnog te betwisten; op grond van artikel 149 Rv moet de rechter dan uitgaan van de juistheid van de aan de vordering ten grondslag gelegde feiten in de authentieke akte en zal dus de rechter de vordering moeten toewijzen. Betreft rectificatie akte notarieel dd, 21 juni 2007 die is uitgegeven voor Eerste Grosse op acht oktober tweeduizend zeven door mr Theodorus Hubertus Johannes Maria op de Laak,notaris te Budel,gemeente Cranendonck, waarvan een afgifte is verboden door de voorzieningenrechter van de rechtbank te Den Haag in 2008.Dat mag de notaris niet die titel “in naam der Koningin” aan het hoofd van de akte plaatsen,dat kan alleen -in dit geval- door een rechter,(brief van 2 januari 2020 door IFUD of Human Rights aan Minister F.B.J. Grapperhaus van Justitie en Veiligheid).

Antisemitismebestrijding.

Vergaderjaar 2020–2021) 20 454 Nr. 170
kst-20454-170

Voortgangsrapportage uitvoering wetten oorlogsgetroffenen
BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN VOLKSGEZONDHEID, WELZIJN EN SPORT

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal Den Haag, 12 april 2021.

Op 27 januari 2020 is met een grote internationale bijeenkomst in Auschwitz-Birkenau herdacht dat 75 jaar geleden het vernietigingskamp van nazi-Duitsland aldaar werd bevrijd. Namens Nederland zijn Koning Willem-Alexander en Minister-President Mark Rutte bij deze herdenking geweest.

De aanpak van online antisemitisme ligt bij het Ministerie van Justitie en Veiligheid. Voor het werkterrein van de Minister van J enV is in het voorjaar van 2021 bovendien een Nationaal Coördinator Antisemitismebestrijding aangesteld, die een signalerende en adviserende functie vervult. Voor de uitvoering van deze aanbeveling is verwezen naar het project dat het Centrum Informatie en Documentatie Israël (CIDI) uitvoert. Dit project wordt gefinancierd vanuit de € 3 miljoen die het Ministerie van J enV ter beschikking stelt voor de bestrijding van antisemitisme, de monitoring van online antisemitisme en Holocaustontkenning. Het CIDI heeft aangegeven daarbij gebruik te willen maken van de beschikbare expertise van de IHRA.

Nederland op de vingers getikt door Brussel strafbaarstelling ontkenning Holocaust.

AH 3996 2021Z11968
Verwijs: Antwoord van minister Grapperhaus (Justitie en Veiligheid) (ontvangen 13 september 2021) Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2020-2021, nr. 3631

Beledigende vormen van bijvoorbeeld Holocaustontkenning, zoals bedoeld in artikel 1 van het kaderbesluit racisme, zijn strafbaar in Nederland op grond van artikel 137c van het Wetboek van Strafrecht. Dit wordt bevestigd door rechtspraak van de Hoge Raad (zie o.a. Hoge Raad 10 september 1985, NJ 1986/164, Hoge Raad 25 november 1997, NJ 1998/261 en Hoge Raad 27 maart 2012, NJ 2012/220).

IHRA.

Antisemitische daden vormen een misdaad wanneer dit zo wordt gedefinieerd in de wet. Zo is de ontkenning van de Holocaust of de verspreiding van antisemitisch materiaal strafbaar.

“Handbook for the practical use of the IHRA Working Definition of Antisemitism”

European Commission in cooperation with IHRA.

Naziherdenking Ysselsteyn.

https://archive.org/details/naziherdenking-ysselsteyn

Europees Parlement.

LEGISLATIVE TRAIN 11.2021
6 A NEW PUSH FOR EUROPEAN DEMOCRACY
PROPOSALS TO EXTEND THE LIST OF EU CRIMES TO ALL FORMS OF HATE CRIME AND HATE SPEECH

Op 16 september 2020 kondigde de voorzitter van de Europese Commissie von der Leyen in haar State of the Union-toespraak op de Europees Parlement en in de begeleidende intentieverklaring een nieuw initiatief om de lijst van EU-misdrijven uit te breiden tot alle vormen van haat misdaad en haatzaaiende uitlatingen - hetzij vanwege ras, religie, geslacht of seksualiteit. Het werd later genoemd in het werk van de Commissie Programma 2021 en in februari 2021 heeft de Commissie een routekaart over het initiatief gepubliceerd, gepland voor het vierde kwartaal van 2021.

Deurwaarder.

De deurwaarder heeft zich destijds in 2008 tot de voorzieningenrechter gewend omdat ten aanzien van de executie van de notariële akte bezwaren zijn gerezen. De notariële grosse van 21 juni 2007 is niet voor executie jegens de Staat vatbaar. Het zal de deurwaarder daarom worden verboden om deze te executeren,(Rb. Den Haag

(Vzr.) 21 februari 2008 KG 07/1314).

Het kort geding leent zich in wezen uitsluitend tot een onderzoek of de executiebevoegdheid misbruikt wordt en gaat niet over de inhoud van de notariële grosse en de onder ede verklaring. De Nederlandse Staat heeft de inhoud van notariële grosse niet betwist,het is alleen de notaris verboden daar een grosse van uit te geven. Verwijs naar de brief van 2 januari 2020 die door de stichting verzonden is hierover aan Minister van Justitie en Veiligheid mr. F.B.J Grapperhaus. De notariële akte in afschrift uitgegeven door de notaris de

inhoud blijft “letterlijk”vast zolang niet betwist in een normaal civiel proces met alle middelen. Zolang het afschrift van de akte onbetwist gelaten, is de CAO-maatstaf van toepassing.De CAO-maatstaf is de zuiver taalkundige uitleg van de authentieke akte. Reden daarvan is dat er derden zijn betrokken zoals bijvoorbeeld de belastingdienst, die erop moeten kunnen vertrouwen dat hetgeen in de akte is vermeld ook juist is. CAO-norm is derdenbescherming, eenvormige uitleg cq zekerheid,(jurisprudentie HR).

Gelet op het vonnis door de rechtbank te Den Haag,(Rb. Den Haag (Vzr.) 21 februari 2008 KG 07/13 14),dit betekent dat de stichting niet bevoegd is om op grond van de grosse van een notariële akte van 21 juni 2007 de executiemaatregelen jegens de Nederlandse Staat te treffen.Dat kan alleen met toestemming van de Staat, in geval van vrijwilligheid van partijen, door een notariële – door partijen ondertekende – akte. De wetgever stelt uitdrukkelijk zware eisen aan het verkrijgen van een executoriale titel. De tenuitvoerlegging van een executoriale titel heeft een dwingend karakter en dient om die reden –in dit geval- vooraf te worden gegaan door tussenkomst van de rechter. Art. 157 lid 2 Rv bepaalt dat in een akte opgenomen partijverklaringen (waaronder ook eenzijdige Verklaringen in dit geval) in beginsel dwingende bewijskracht hebben. ‘dwingend bewijs’ houdt in dat de rechter verplicht is de inhoud van bepaalde bewijsmiddelen als waar aan te nemen, of verplicht is de bewijskracht te erkennen die de wet aan bepaalde gegevens verbindt (art. 151 lid 2 Rv). Wel kan tegen dwingend bewijs in beginsel tegenbewijs worden geleverd, (art. 151 lid 2 Rv). Een notariële akte heeft dwingende bewijskracht op grond van de artikelen 151 lid 1 en 157 lid 2 Rv. Dit neemt niet weg dat in een notariële akte onjuistheden kunnen staan, bijvoorbeeld verschrijvingen of een onjuiste weergave in de inhoud bijvoorbeeld betreft de partijverklaring van J.P. van den Wittenboer namens de stichting. Tegen het afschrift van de notariële rectificatie akte van 21 juni 2007 kan tegenbewijs geleverd worden (artikel 151 Rv).

De brief afkomstig van de Tweede Kamer der Staten-Generaal dd, 14 september 2006, aangaande Hitler’s Inferno, en een brief verzonden destijds op 29 september 1997, door de Minister van Algemene Zaken Wim Kok berteft de CD Hitler’s Inferno; deze zullen als het standpunt van door de Staat der Nederlanden worden aanhouden inzake “Hitler’s Inferno” en zitten bij de aanhechtingen van de stukken bij de notariële akte in rubriek 7b: DvD-rom met diverse bestanden.

Compact disc.

De Nederlandse Staat blijkt met name onder de indruk van de CD “Hitler’s Inferno” met originele opnamen van toespraken en liederen uit Hitler-Duitsland.De Nederlandse Staat heeft bewondering voor de inspanningen door de stichting met Audio-Rarities om te waarschuwen tegen fascisme en onrecht. Leden van de Vaste Commissie van Justitie van de Tweede Kamer der Staten-Generaal kunnen individueel “Hitler’s Inferno” gebruiken bij behandeling van Wetsvoorstellen of vragen stellen aan de regering.

Hitler’s Inferno: de les van gisteren (getuigenis als les voor de toekomst).

https://archive.org/details/hitlers-inferno-audio-rarities

Recht tot betwisting.

Vooropgesteld dat ook de Staat der Nederlanden de vrijheid heeft Haar belangen aan de rechter voor te leggen, diens beslissing daarover te verkrijgen en desgewenst tegen die beslissing rechtsmiddelen aan te wenden, mede op grond van het in art. 6 EVRM verankerde beginsel van toegang tot de rechter. Uit de eisen van een goede procesorde vloeien niet alleen normen voort voor de wijze waarop partijen zich jegens elkaar dienen te gedragen, maar ook normen voor het handelen van partijen ten opzichte van de rechter, alsmede voor het handelen van de rechter ten opzichte van partijen. In beginsel kan elke vorm van (dreigend) onrechtmatig procederen behalve tot een schadevergoedingsactie ook tot een verbodsvordering leiden maar dat daaraan slechts met terughoudendheid grenzen worden gesteld. Die terughoudendheid strookt met het fundamentele karakter van het recht op toegang tot de rechter. Met de botte bijl inhakken op de notariële akte of lasterlijke beledigingen, misprijzingen en minachting inzake “Hitler’s Inferno”, de stichting kan en wenst absoluut niet deze kwalijke praktijken te tolereren bij het betwisten van het afschrift van de notariële akte.

Iemand het recht ontnemen te procederen blijft de uitzondering. “RIJKSUNIVERSITEIT GRONINGEN DE GOEDE PROCESORDE”

Een onderzoek naar de betekenis van de goede procesorde als normatief begrip in het burgerlijk procesrecht

PROEFSCHRIFT
ter verkrijging van het doctoraat in de Rechtsgeleerdheid aan de Rijksuniversiteit Groningen op gezag van de Rector Magnificus, dr. F. Zwarts, in het openbaar te verdedigen op donderdag 7 december 2006 om 14.45 uur door Vincent Cord Adriaan Lindijer geboren op 19 september 1976 te Benthuizen **Promotores:** Prof. mr. G.R. Rutgers / Prof. mr. H.E. Bröring. **Beoordelingscommissie:** Prof. mr. H.A. Groen / Prof. mr. C.J.M. Klaassen / Prof. mr. H.B. Krans / Prof. mr. H.J. Snijders.

Ondanks een terughoudendheid die strookt met het fundamentele karakter van het recht op toegang tot de rechter voor de Staat der Nederlanden zal de stichting aansturen op een procedeerverbod voor de Staat der Nederlanden. Dit behoeft een gedegen verhaal en dossier over feiten en omstandigheden waaruit voorhands zou kunnen blijken dat de Nederlandse Staat het recht (om te procederen bijvoorbeeld) misbruikt -die wel redelijk concreet gemaakt moet worden door de stichting- waarbij de civiele rechter moet worden benaderd. Die kan dan bepalen dat het recht om het afschrift van de notariële akte van 21 juni 2007 te betwisten, toch niet geldt. Dat is en blijft wel een uitzondering als misbruik van recht moet worden gesteld. Om een dergelijke toegang tot de rechter te ontnemen is dus vooral de onderbouwde stelling nodig dat de Nederlandse Staat het recht voorhands wil gaan misbruiken. (Parket bij de Hoge Raad misbruik van procesrecht ECLI:NL:PHR:2019:702).

Rechtspraak.

Rechtspraak is het, door middel van een geautoriseerde instantie, beslechten van geschillen. Het is hierbij belangrijk dat de instantie (de rechter) volledig onafhankelijk is. Daarnaast mag een rechter geen recht weigeren.Het is de taak van de overheid om zorg te dragen voor de rechtspraak**.** Het is hierbij belangrijk dat de rechter volledig onafhankelijk is. Deze onafhankelijkheid moet door een aantal factoren worden gewaarborgd.
Bij betwisting van het afschrift van een notariële akte onder ede dd. 21 juni 2007 door de

Nederlandse Staat, dient de rechter met zorg gekozen te worden en moet deze een goede kennis van de geschiedenis hebben en het belang van de geschiedenis als een les voor de toekomst onderschrijven en moet de rechter dit in zijn beleid ook uitdragen.De rechter dient zijn beleid zodanig uit te dragen dat de naam van Audio-Rarities, van de stichting en van betrokken derden (personen en bedrijven) inzake het project “Hitler’s Inferno” niet ten onrechte met nazisme of neonazisme in verband wordt gebracht of dat op enige andere wijze naamschade plaatsvindt. Verwijs naar onze brief van 28 april 2014, die de Minister van Algemene Zaken Mark Rutte via de landsadvocaat via onze stichting heeft ontvangen.
De vrees thans door de stichting dat de rechters bevooroordeeld zijn,kan naar subjectieve maatstaven gemeten worden, te verwijzen naar diverse jaarverslagen door deze stichting.
Rechtsgeldig staat letterlijk vast –zolang niet betwist- de verklaringen onder ede in de diverse notariële aktes met één afschrift van samenvattende de rectificatie akte, die van 21 juni 2007.
De beginselen van een goede procesorde zijn ervoor bedoeld dat het proces voor de op een eerlijke en rechtvaardige manier verloopt waarbij iedere partij in staat wordt gesteld om op een goede manier het proces te voeren.

Het beginsel van equality op arms gaat ervan uit dat zowel de verdediging als het de eiser met hetzelfde dossier en met dezelfde middelen strijden.

Ook het EHRM heeft benadrukt dat het recht op een eerlijk proces als bedoeld in artikel 6, eerste lid, van het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden(EVRM) onder andere omvat dat elke partij een redelijke kans of gelegenheid krijgt om hun zaak te bepleiten zonder dat er sprake is van een substantieel ongelijke positie ten opzichte van de wederpartij.”

<u>Rechtsstaat en democratie Nederland.</u>

Nederland is een rechtsstaat en een democratie.(dat wordt en is nimmer betwist door IFUD of Human Rights). Echter met de praktische uitwerking en uitvoering in het rechtssysteem en die rechtsstaat met democratie,en die uitvoering bleek flink mis.De onder ede verklaringen in notariële akte onder ede de diverse notariële aktes tegen de Staat der Nederlanden: in een samenvattende rectificatie akte notarieel van 21 juni 2007, is duidelijk op de **<u>uitwerking en uitvoering</u>** van het rechtssysteem en die rechtsstaat. Laat ik hier duidelijk over zijn,en daar wens ik mijn onder ede verklaring op standhouden. Ook het verslag over de rechtsstaat 2021 Landenhoofdstuk over Nederland door Europese Commissie Brussel, 20.7.2021 SWD(2021) 721 final, zal geen verandering in aanbrengen.

Op 25 februari 2021, heeft de Tweede Kamer conform de werkwijze van artikel 30 van haar Reglement van Orde via Mevr. Khadija Arib Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, besloten de Venetia-Commissie van de Raad van Europa advies to vragen over de rechtsstaat in Nederland, Venetia-Commissie van de Raad van Europa t.a.v. mw. Granata-Menghini.

Volgens het rapport van de commissie:

In dit opzicht gaat het handhaven van de rechtsstaat niet alleen om –volgens inzicht Venetië commissie- rapport van Strasbourg, 18 October 2021 Opinion No. 1031/2021 CDL-AD(2021)031 Or. Engl., om:instellingen en formele juridische waarborgen, maar ook over het in stand houden van een gunstig klimaat voor de rechtsstaat door de politieke en juridische cultuur binnen de samenleving. Dit vereist een politiek cultuur met een hoge mate van bewustzijn van de rechtsstaatgevolgen van politieke beslissingen en zelfbeheersing wanneer politiek gewenste maatregelen in strijd zijn met de rechtsstaat. Het vraagt ook om een rechtscultuur waarin de rechtsstaat wordt geaccepteerd als kader voor en beperking tot democratische besluiten en beleid.

Hier als ingelast te beschouwen een verwijzing naar de schriftelijke reactie van Tweede Kamer der Staten-Generaal aan de IFUD of Human Rights, Brief: 23 maart 2016, reactie op

de via de deurwaarder betekende stukken,Mw. K. Arib Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal.(dossiernr.:13600573 negen maart 2016, Van der Velde van Hal & Peers gerechtsdeurwaarders en incassobureau te Den Haag)

[lidstaat Nederland]

RULE of LAW
REPORT 2021
COUNTRY CHAPTER
ABSTRACTS , door Europese Commissie in 2021

Er zal eerst een integraal parlementair openbaar onderzoek moeten geschieden naar de toestand van de rechtsstaat en de democratie. IFUD of Human Rights is niet van voornemens afstand te doen van de onder ede verklaring akte notarieel dd. 21 juni 2007. De inhoud staat “letterlijk vast” (CAO-norm verwijs HR) en alle aanhechtingen aan de akte zitten er ook daadwerkelijk bij.De notaris is verboden om een grosse met executoriale titel af te geven over deze akte.

De CAO-norm is een puur taalkundige uitleg van de bepaling(en) van de notariële akte. Deze uitlegmethode gaat uit van de letterlijke bewoordingen van de akte. De CAO-norm schrijft dus geen grammaticale uitleg voor. Tegenbewijs dat de bedoeling van partijen anders is dan uit de bewoordingen in de akte volgt is echter wel mogelijk. HR 17 september 1993, ECLI:NL:HR:1993:ZC1059, NJ 1994/173 (*Gerritse/HAS*) en HR 24 september 1993, RvdW 1993/186 (*Hol/EIM*). Dit betreft uitleg van CAO’s en deze regel wordt daarom wel de CAO-norm genoemd.CAO-norm is door de Hoge Raad van toepassing geacht op overeenkomsten die de rechtspositie van derden bepalen. HR 17 september 1993, *NJ* 1994, 173 (CAO-arresten). HR 24 september 1993, *NJ* 1994, 174 (CAO-arresten). Hijma 2008, p. 348 en CAO arresten. (HR 20 februari 2004, HR:2004:AO1427, HR, 24 februari 2012, HR:2012:BU9889 en 25 november 2016, HR:2016:2687).

Niet betwiste schuldvorderingen en Europese Executoriale Titel (EET).

Het begrip "niet-betwiste schuldvorderingen" dient betrekking te hebben op alle situaties waarin een schuldeiser, gelet op het feit dat gebleken is dat de schuldenaar de aard of de omvang van een schuldvordering niet betwist, een gerechtelijke beslissing tegen deze schuldenaar heeft verkregen of een executoriale titel waarmee de schuldenaar uitdrukkelijk moet instemmen, in de vorm van een door een gerecht goedgekeurde schikking of een authentieke akte. Waarmerking van de notariële rectificatie akte als Europese executoriale titel zal afzonderlijk behandeld worden, nadat de stichting de door de Nederlandse rechter verklaarde executoriale titel heeft verkregen over de betreffende rectificatie akte. Het ontbreken van betwisting of niet ontvankelijk door de Nederlandse Staat, kan de vorm aannemen van verstek laten gaan bij de terechtzitting of van geen gevolg geven aan een verzoek van het gerecht om het voornemen kenbaar te maken zich in de zaak schriftelijk te verweren. In zijn conclusies van Tampere heeft de Europese Raad geoordeeld dat de toegang tot de tenuitvoerlegging in een andere lidstaat dan die waar de beslissing is gegeven, sneller en eenvoudiger dient te worden gemaakt, doordat de tussenmaatregelen die in de lidstaat van tenuitvoerlegging moeten worden genomen voordat de beslissing ten uitvoer kan worden gelegd, worden afgeschaft. Een beslissing die door het gerecht van oorsprong als Europese executoriale titel is gewaarmerkt, moet, wat de tenuitvoerlegging betreft, op dezelfde manier worden behandeld als een beslissing die in de lidstaat van tenuitvoerlegging is gegeven. Een gerechtelijke beslissing die in een van de Europese lidstaten is gewezen over een niet betwiste schuldvordering kan als Europese executoriale titel (EET) woeden gewaarmerkt. Een als EET gewaarmerkte beslissing kan, zonder dat daarvoor verdere procedures nodig zijn, in alle lidstaten van de Europese Unie ten uitvoer worden gelegd.

Holocaust Museum.

Steun aan het United States Holocaust Memorial Museum speelt een belangrijke rol in Haar missie om de blijvende relevantie van Holocaustherinnering en onderwijs in de constant veranderende wereld. Daarom heeft de stichting **negentig procent** van het bedrag in het afschrift van de notariële akte vermeld, geschonken aan “Planned Giving and Endowments” van het United States Holocaust Memorial Museum, Washington DC. De stichting mag uitgaan dat het museum een goede rentmeester is van de schenking na toewijzing van de claim door de rechter.

European Commission.

Strasbourg, 5.10.2021

COM(2021) 615 final COMMUNICATION FROM THE COMMISSION TO THE EUROPEAN PARLIAMENT, THE COUNCIL, THE EUROPEAN ECONOMIC AND SOCIAL COMMITTEE AND THE COMMITTEE OF THE REGIONS EU Strategy on Combating Antisemitism and Fostering Jewish Life (2021-2030).

Gedragscode haatzaaien.

Tijdens het Nederlandse voorzitterschap van de Raad van de Europese Unie in 2016 werd door de Europese Commissie, gezamenlijk met Facebook, Microsoft, Twitter en Google/YouTube een Gedragscode gepresenteerd om online hate speech tegen te gaan. De belangrijkste inspanningsverplichting die uit de Gedragscode voortvloeit betreft de afdoening en eventuele verwijdering van haatzaaiende uitingen na meldingen van gebruikers binnen 24 uur. Daarnaast bevat de Gedrags-code afspraken over monitoring van de afspraken.Nederland is al eerder op de vingers getikt over dit onderwerp, door de Europese Commissie tegen Racisme en Intolerantie (ECRI). "Zij concludeert in een rapport over Nederland dat de huidige aanpak van online beledigingen en uitlatingen die aanzetten tot haat, niet voldoende is. Op 28 april 2004 zond Minister van Justitie J.P.H. Donner een brief aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal,(Tweede Kamer der Staten Generaal Vergaderjaar 2003–2004, kst 29 200 VI Nr. 136). ter beteugeling van strafwaardige uitlatingen, opruiing, discriminatie of aanzetten tot haat op internet).

Europese Commissie haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven.

Europese Commissie - Persbericht
De Commissie stelt voor om de lijst van "EU-misdaden" uit te breiden tot haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven

Brussel, 9 december 2021
Vandaag presenteert de Europese Commissie een initiatief om de lijst van 'EU-misdaden' uit te breiden tot haattoespraak en haatmisdrijven, zoals aangekondigd door voorzitter Von der Leyen in haar State of the Union 2020 toespraak .

Haatdragende taal en haatmisdrijven zijn in heel Europa sterk toegenomen en zijn een bijzonder ernstig en zorgwekkend fenomeen – offline en online. Er is gemeenschappelijk EU-optreden nodig om dit aan te pakken EU-brede uitdaging. Momenteel is er echter geen wettelijke basis om haatzaaiende uitlatingenen haat strafbaar te stellen misdaad op EU-niveau. De bestaande lijst van EU-misdrijven in het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU) moet worden uitgebreid om te zorgen voor gemeenschappelijke minimumregels voor de definitie van strafrecht strafbare feiten en sancties die in alle EU-lidstaten van toepassing zijn. Het initiatief van vandaag is de eerste stap in de proces van uitbreiding van de lijst van EU-misdrijven. De volgende stap zou zijn dat de lidstaten de initiatief, voordat de Commissie een wetgevingsvoorstel kan indienen.

Vicevoorzitter voor Waarden en Transparantie, Věra Jourová , zei: "Haat hoort niet thuis in Europa. Het gaat in tegen onze fundamentele waarden en principes. We hebben EU-actie nodig om ervoor te zorgen dat haat bestaat overal in Europa op dezelfde manier gecriminaliseerd."

Commissaris voor Justitie Didier Reynders zei: "We hebben een krachtig antwoord nodig op de uitdagingen veroorzaakt door haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven in de hele EU: nu en in de toekomst. Het initiatief van vandaag is een belangrijke stap op weg naar een effectiever Europees antwoord op dergelijke bedreigingen van het pluralisme en inclusiviteit. We zullen niet toestaan dat een dergelijk fenomeen onze democratieën verzwakt."

Belangrijkste elementen van de mededeling:
Het initiatief van vandaag levert bewijs voor de uitbreiding van de lijst van EU-misdrijven tot haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven in het licht van de criteria van artikel 83, lid 1, VWEU:

De grensoverschrijdende dimensie van haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven:
online haatzaaiende uitlatingen verspreiden zich snel en overal toegankelijk voor iedereen. De ideologieën achter haatzaaien en haat misdaad kan internationaal worden ontwikkeld en snel online worden gedeeld. Haatmisdrijven kunnen gepleegd door netwerken met leden uit verschillende landen.

Aanzetten tot haat en haatmisdrijven als misdaadgebied: de Commissie is van oordeel dat haat spraak en haatmisdrijven zijn een gebied van misdaad omdat ze een intrinsiek speciaal kenmerk gemeen hebben, namelijk'haat' gericht op personen of groepen personen die hetzelfde delen (of gezien worden als delend) beschermde eigenschappen.

Aanzetten tot haat en haatmisdrijven als een gebied van bijzonder ernstige misdaad :
aanzetten tot haat en haatmisdrijven zijn bijzonder ernstige misdrijven omdat ze de gemeenschappelijke waarden van de EU ondermijnen en grondrechten, zoals vastgelegd in de artikelen 2 en 6 Verdrag betreffende de Europese Unie , evenals in het Handvest . Ze hebben schadelijke gevolgen voor de individuen, hun gemeenschappen en de samenleving in het algemeen.

Ontwikkelingen in de criminaliteit:
de twee fenomenen zijn gestaag toegenomen als gevolg van:
verschillende economische, sociale en technologische veranderingen en ontwikkelingen. De COVID-19 pandemie is een van de factoren die hebben bijgedragen aan deze toename.

Geen alternatieven voor het uitbreiden van de lijst met EU-misdrijven:
aanzetten tot haat en haatmisdrijven zijn in verschillende mate gecriminaliseerd in de EU-lidstaten. Alleen de uitbreiding van de lijst van EU misdaden tot haatzaaien en haatmisdrijven kunnen een effectief en alomvattend strafrecht mogelijk maken aanpak van deze verschijnselen op EU-niveau, samen met een consistente bescherming van de slachtoffers van dergelijke handelingen.

Volgende stappen
De Raad moet met eenparigheid van stemmen, na goedkeuring door het Europees Parlement, een besluit dat haatzaaien en haatmisdrijven identificeert als een ander misdaadgebied dat voldoet aan de gestelde criteria in artikel 83, lid 1, VWEU.

Daarna kan de Commissie voorstellen om wetgeving aan te nemen tot vaststelling van minimumregels over de definities en sancties van haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven die moeten worden aangenomen door de Europese Parlement en de Raad in overeenstemming met de gewone wetgevingsprocedure.

Achtergrond
De vandaag gepubliceerde externe studie bevestigt de omvang en de verontrustende trend van haatspraak en haat misdaden. De toename van de haat tegen bijvoorbeeld Roma, joden, moslims en personen van Aziatische afkomst, of personen die als zodanig worden beschouwd, met inbegrip van racistische aanvallen en afranselingen, gewelddadige pesterijen, bedreigingen en racistische mishandelingen zijn toegenomen tijdens de pandemie. bronnen ontdekte dat 52% van de jonge vrouwen en meisjes te maken heeft gehad met online geweld, inclusief bedreigingen en seksuele intimidatie, terwijl personen met een handicap meer risico lopen slachtoffer te worden van geweldsmisdrijven, met inbegrip van haatmisdrijven, dan andere personen, en te maken krijgen met intimidatie.

Haatmisdrijven en haatzaaiende uitlatingen zijn in strijd met de fundamentele Europese waarden zoals uiteengezet in artikel 2 van het Verdrag betreffende de EU. op grond vanArtikel 83, lid 1, van het Verdrag betreffende de werking van de EU ("VWEU"), de Het Europees Parlement en de Raad kunnen minimumregels vaststellen voor de definitie van crimineel strafbare feiten en sancties op het gebied van bijzonder ernstige criminaliteit met een grensoverschrijdende dimensie . Dergelijke gebieden zijn bijvoorbeeld terrorisme, mensenhandel en seksuele uitbuiting van vrouwen en kinderen. Op basis van ontwikkelingen in de criminaliteit kan de Raad een besluit nemen waarin andere gebieden, zoals deze, waardoor de Commissie – in een tweede stap – een robuust kader kan voorstellen om haatuitingen en haatmisdrijven op EU-niveau aanpakken. Op EU-niveau bestaat er al een kader voor een krachtige gemeenschappelijke reactie op racistische en xenofobe haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven door de Kaderbesluit van de Raad inzake bestrijding bepaalde vormen en uitingen van racisme en vreemdelingenhaat door middel van het strafrecht. Het frame Besluit heeft tot doel ervoor te zorgen dat ernstige uitingen van racisme en vreemdelingenhaat strafbaar worden gesteld met:
doeltreffende, evenredige en afschrikkende strafrechtelijke sancties in de hele EU. Het vereist dat de lidstaten om haatzaaiende uitlatingen, dwz het publiekelijk aanzetten tot geweld of haat, op grond van ras strafbaar te stellen, kleur, religie, afkomst of nationale of etnische afkomst. Het vereist ook dat de lidstaten ervoor zorgen dat andere strafbare feiten dan haatzaaiende uitlatingen, dat dergelijke racistische en xenofobe motivatie wordt beschouwd als een verzwarende omstandigheid, of dat een dergelijke motivering in aanmerking kan worden genomen in de vaststelling van de straffen. De Commissie steunt de inspanningen van de lidstaten om het kaderbesluit doeltreffend uit te voeren door het werk van de Groep op hoog niveau voor de bestrijding van racisme en vreemdelingenhaat en andere vormen van onverdraagzaamheid. Het initiatief van vandaag maakt deel uit van een bredere reeks EU-acties ter bestrijding van illegale haatzaaiende uitlatingen en gewelddadigeextremistische ideologieën en terrorisme online, zoals de EU-gedragscode voor de bestrijding van illegale haattoespraak online , de voorgestelde Wet digitale diensten , de verordening betreffende de aanpak van terroristische inhoudonline en het EU-internetforum.

Dit initiatief ondersteunt de EU-actieplan tegen racisme 2020-2025 en de strategie voor bestrijdingantisemitisme en bevordering van het joodse leven in de EU , evenals de strategie voor gendergelijkheid 2020-2025.

Voor meer informatie:
Mededeling - Een meer inclusief en beschermend Europa: de lijst van EU-misdaden uitbreiden tot haat spraak en haatmisdrijven
Bijlage bij de mededeling van de Commissie over de uitbreiding van de lijst van EU-misdrijven tot haatzaaiende uitlatingen en haat misdaad
Factsheet - Hoe de lijst met EU-misdrijven uit te breiden: stap voor stap
Webpagina

IP/21/6561
Perscontacten:
Christian WIGAND (+32 2 296 22 53)
Jördis FERROLI (+32 2 299 27 29)
Algemene openbare vragen: Europe Direct per telefoon00 800 67 89 10 11 of per e-mail

Kaderbesluit.

Brussel, 27.1.2014
COM(2014) 27 final

VERSLAG VAN DE COMMISSIE AAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD{SWD(2014) 27 final}

over de uitvoering van Kaderbesluit 2008/913/JBZ van de Raad betreffende de bestrijding van bepaalde vormen en uitingen van racisme en vreemdelingenhaat door middel van het strafrecht.

De Europese Commissie heeft op 9 juni 2021 besloten Nederland en nog enkele lidstaten van de EU aanmaningsbrieven te sturen, aangezien hun nationale wetgeving de EU-regels inzake de bestrijding van racisme en vreemdelingenhaat door middel van het strafrecht niet volledig of nauwkeurig omzet (Kaderbesluit 2008/913/ van de Raad JHA). Het doel van dit kaderbesluit is ervoor te zorgen dat ernstige uitingen van racisme en vreemdelingenhaat, zoals het publiekelijk aanzetten tot geweld of haat, worden bestraft met doeltreffende, evenredige en afschrikkende strafrechtelijke sancties.

Namenmonument.

De Nederlandse overheid heeft meer dan 8,5 miljoen euro uitgetrokken voor de oprichting van het Holocaustmuseum in Amsterdam.Koning Willem-Alexander onthulde zondag 19 september 2021 het Holocaust Namenmonument in Amsterdam. Demissionair premier Mark Rutte en de Amsterdamse burgemeester Femke Halsema hielden een toespraak. Ook was staatssecretaris Blokhuis van Volksgezondheid, Welzijn en Sport aanwezig.

Maar dat betekent nog niet een vrijbrief voor de gefotoshopte beelden van hoogwaardigheidsbeklederS van de Nederlandse overheid voorzien van hakenkruizen, SS-tekens en Hitlersnorren die online steeds verschijnen. IFUD of Human Rights heeft al verschillende keren geschreven om de regering van mening te doen veranderen over deze kwestie, om ermee te stoppen en daadwerkelijk beginnen met acties te ondernemen.

Het Duitse volkslied.

Adolf Hitler noemde het volkslied "Deutschland,Deutschland über alles" op 1 augustus 1937 " het lied dat voor ons Duitsers werd gezongen op de meest heilige openbaring". Vanaf 1940 werd het Horst Wessel-lied telkens aan het Deutschlandlied toegevoegd. Miljoenen mensen zongen zelf, Duitsland en de "Ostmark" opgenomen in "Haar Bloed en haar graf". Het kwam niet als een verrassing dat in 1945 de geallieerden in Duitsland beide liederen, zoals allenationaal-socialistische liederen, verboden waren. De koppeling van het

"Deutschlandlied" met het "Horst-Wessel-Lied" tijdens het nazi-regime van het nazi-regime heeft de (tekst en melodie) ernstig beschadigd van Joseph Haydn en de tekst van Heinrich Hoffmann von Fallersleben. Het Duitse volkslied herinnert te veel aan de Nazi's. Ik wil dat ze hiermee gaan stoppen,(verwijs afschrift notariële rectificatie akte van 21 juni 2007).

Toelichting.

Verfassungswidrige Kennzeichen - (§§ 85, 86a stcB)

Na de machtsovername van Hitler in 1933 gebruikten de nazi's het eerste couplet van het'Deutschlandlied' als de inleiding van het „Horst-Wessel-Lied", de officiële partijhymne van de NSDAP. Het Hoger gerecht van Oldenburg (Duitsland) heeft in 1987 een uitspraak gedaan over het gebruik van het Horst- Wessel-Lied,en daaruit volgt dat ook de melodie verboden is,en verandering in de tekst. Dit geldt met name de melodie en tevens de interpretatie van de melodie met gewijzigde tekst.

Das "Horst-Wessel-Lied" mit richtigem und auch mit verfremdeten Text (BayObLG, Urteil vom 19.07.1962, Az. Rreg 4 St 171162, zu finden in NJW 1962,1878 und OLG Oldenburg, Urteil vom 05.10.1987, Az. Ss 481i87, zu Íinden in MDR 1988, 251 Í.j Wissenschaftliche Dienste Deutscher Bundestag Das strafbare Verwenden von Kennzeichen verfassungswidriger Organisationen§ 86a StGB im Spiegel der Rechtsprechung.
Roman Trips-Hebert
Infobrief

WD 7 - 3010 - 028/14

De stichting is van opvatting dat zoals bij het “Horst-Wessel-Lied” ook de melodie verboden is “dezelfde beoordeling”,en verandering in de tekst van het Duitse volkslied vanaf 1952 aangenomen. Aldus, dit geldt met name de melodie en tevens de interpretatie van de melodie met gewijzigde tekst.Dus dat men de jurisprudentie van het hoger gerecht van Oldenburg, de uitspraak uit 1987 zullen aanhouden,bij de beoordeling van het huidige volkslied van Duitsland.

De onderzoek naar de geschiedenis.

Op grond van art. 25 lid 1 sub c Auteurswet heeft de maker van een werk " het recht zich te verzetten tegen elke andere wijziging in het werk. Bij de langspeelplaat “Hitler’s Inferno” hebben we te maken met een verweesd werk, waar de mening van de maker niet meer kan worden opgevraagd.Daarom moet de stichting thans een afweging maken aan de hand van de geschiedenis, de jurisprudentie, en de onderzoeken door de stichting vastgelegd notarieel. Na 1945 werden in het naoorlogse Duitsland hun praktijken vergoelijkt en toonde men ‘begrip’. Oud-nazi’s maakten carrière als rechter, hoogleraar, arts of politicus. “Carrière-Nazi’s” De wrede praktijken van Duitse oorlogsmisdadigers en hoe ze na 1945 aan de top bleven. Carriere nazi's Helmut Ortner Just Publishers 2018 paperback 207 pages Nederlandse vertaling. “Persilscheine” Wäscht alles: die gesamte Geschichte des NS: Deutschland über alles sauber mit Persil. Door het invullen van een formulier waren de oud-nazi’s als het ware witgewassen van schuld aan de misdaden van het Derde Rijk. Naar een populair wasmiddel uit die tijd, werd zo'n vrijbrief Persilschein genoemd.

The Rosenburg Files.

Voorwoord (Heiko Maas Minister van Justitie en Consumentenbescherming Bondsrepubliek Duitsland).

De nazi-dictatuur beging ondenkbare misdaden en bracht groot leed over Duitsland en de wereld. De samenwerking van het rechtssysteem en advocaten met het Nazi regime is inmiddels goed gedocumenteerd in academische studies. Voorheen was het echter een publiek geheim dat veel advocaten... die schuldig waren aan misdaden terugkeerden naar West-Duitse overheidsdienst na de oprichting van de Bondsrepubliek Duitsland in 1949. De onafhankelijke academische commissie die was opgericht om te onderzoeken hoe het Bondsministerie van Justitie omging met zijn nazi-verleden, het "Rosenburg-Projekt", heeft een intensieve studie gemaakt van de continuïteit op het gebied van personeel en de gevolgen daarvan. Ons ministerie gaf de onderzoekers voor het eerst volledige toegang tot alle dossiers. Ik zou mijn grote dank uitspreken aan de twee hoofden van de Commissie, Professor Manfred Görtemaker en Professor Christoph Safferling, en en hun hele team voor hun geëngageerde werk.

Ministers van Algemene Zaken Kok,Balkenende en Rutte.

De stichting heeft in het verleden de Minister van Algemene Zaken Wim Kok daar op aangeschreven. De reden dat Nederland het lied niet wil staken,zal liggen in het feit dat men hier de relatie met Duitsland niet wil schaden, met verwijzing naar de handelsbelangen.

Handelspartner Duitsland.

Het Nederlands-Duitse handelsvolume is één van de grootste wereldwijd met met in 2020 172 mrd euro, volgens Destatis. Duitsland is voor Nederland de eerste handelspartner, zowel qua uitvoer als qua invoer. Volgens het Duitse ‘Auswärtiges Amt’ is alleen de economische verwevenheid van de VS en Canada nog sterker dan die van Duitsland en Nederland. Bovendien is Nederland het belangrijkste doorvoerland van de EU, waarbij de haven van Rotterdam een centrale rol speelt. En Duitsland is voor de maritieme aan- en afvoer van de Rotterdamse haven van groot belang, omdat het de belangrijkste transitieland voor Nederland naar andere Europese landen is. Het spreekt dan ook voor zich dat beide landen op het gebied van infrastructuur, transport, telecommunicatie en waterbeheer nauw samenwerken,(bron: Deutsch-Niederländische Handelskammer).

Eerste openbaarmaking.

De eerste openbaarmaking onder de titel "Hitler's Inferno" is gepubliceerd in november 1945 door Audio Rarities in de USA op 33 1/3 toeren LP (release WW2) einde van de oorlog, ter nagedachtenis aan.. (de les van gisteren) voorzien van een antifascistisch commentaar. Hitler's Inferno en de opeenvolgende tragedies wijzen op het onvermogen van de mens om de vernietigende impulsen van paranoïde dictators als Hitler, Stalin, Pol Pot te controleren. Toen het eerste nieuws over de concentratiekampen in mei 1945 werd uitgezonden, was het gevoel van verontwaardiging groot. "het zou nooit meer mogen gebeuren in de beschaafde wereld".

Zorgvuldig onderzoek verweesde werken.

Tweede Kamer der Staten-Generaal

ah-tk-20172018-2692

Vragen van de leden Bergkamp en Groothuizen (beiden D66) aan de Ministers van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap en van Justitie en Veiligheid over *de uitvoering van het Besluit zorgvuldig onderzoek verweesde werken* (ingezonden 28 mei 2018). Antwoord van Minister Van Engelshoven (Onderwijs, Cultuur en Wetenschap) mede namens de Minister voor Rechtsbescherming (ontvangen 6 juli 2018).

De langspeelplaat.

Hitler's Inferno, in words, in music 1932¬1945, Marching songs of Nazi Germany,LPA 2445 voorzien van origineel anti-fascistisch commentaar door Amerikaanse verteller in de Engelse taal.

De inhoud.

Kant 1:
1. Hitler in Rome 1937 / 2. Deutschland über alles / 3. Die Fahne Hoch / 4. Heil Hitler Dir! / 5. Goebbels introduces Hitler 1934 / 6. Marching songs Medley.

Kant 2:
7 . Hitler speaks in Vienna 1939 / 8. Heil Deutschland / 9.Wenn De S.S. und die S.A. Aufmarschiert / 10. Die jugend Marschiert / 11. Plead "Not Guilty at Nuremberg.

[voorzien van antifascistisch commentaar in het Engels door Bill Forrest met ondersteuning van Mary Jo Devlin]

De dragers.

1994-1995 audio cassette
Vanaf 1995 tot heden Compact Disc en Mp3

Naar Nederlands auteursrecht moet aangenomen worden dat de plaat te kwalificeren is als een werk van letterkunde, wetenschap of kunst in de zin van art. 1 jo. Art. 10 auteurswet (AW). Bij deze kwalifikatie speelt een grote rol dat de plaat een eigen, oorspronkelijk karakter bezit dat het persoonlijk stempel van de maker draagt. Het feit dat de plaat voor het grootste gedeelte bestaat uit
een vastlegging van Duitse geluidsopnames doet hieraan niet af. Omdat n.l. de Duitse geluidsopnames in een door de maker gekozen volgorde zijn geplaatst en voorzien zijn van anti-facistisch commentaar, is hiermede een nieuw oorspronkelijk werk ontstaan in de zin van het Nederlands auteursrecht. Dit betekent dat de maker van de plaat of diens rechtverkrijgende op grond van art. 1 Aw het exclusieve recht heeft om de plaat openbaar te maken en te verveelvoudigen.

Persoonlijkheidsrecht.
(de makers of onder diens leiding en opdracht van Audio Rarities “Hitler’s Inferno” 1945 USA) Art. 25 (Aw).

Auteursrecht over de Duitse liederen en toespraken.
Freistaat Bayern München Duitsland
De toespraken en liederen van Nazi-Duitsland "Die Lieder der NS-Zeit",met de val van het

Derde Rijk in 8 mei 1945, verboden door de Geallieerde Controle Raad (ook het Deutschlandlied)

Duitsland, Freistaat Bayern:(Kontrollratsgesetz Nr 2 vom 10-10-1945 und Kontrollrat Direktive Nr 50 vom 29-04-1947).

Verweesde werken.

Ook erfgoedinstellingen, zoals bibliotheken, archieven en musea, zijn in beginsel verplicht toestemming aan de rechthebbenden te vragen als ze auteursrechtelijk beschermd werk uit hun verzameling willen digitaliseren en online ter beschikking stellen. In de praktijk blijkt namelijk dat van veel werken de rechthebbenden ook met een zorgvuldige inspanning niet meer te achterhalen zijn. Dergelijke werken noemt men 'verweesde' werken. De Europese richtlijn verweesde werken ('Orphan Works Directive'), die in 2014 in de Nederlandse wet wordt geïmplementeerd, maakt het mogelijk om verweesde werken na een zorgvuldige zoektocht toch online beschikbaar te stellen.

Tweede Kamer der Staten-Generaal, vergaderjaar 2008-2009
29838 Nr. 11

I). Een brief van minister van Justitie Hirsch Ballin, aan de Voorzitter van de Tweede Kamer, dd 4 november 2008, betreft het kabinetsstandpunt over het EG- groenboek over auteursrecht in de kenniseconomie, onder verwijzing naar het verzoek van de vaste commmissie voor Justitie d.d. 16 september jl. (kenmerk 2008Z01474/2008D04605).

Tevens is het onderzoek dat in opdracht van het WODC is uitgevoerd naar “Digitalisering van historische archieven en verweesde werken”

Tweede Kamer der Staten-Generaal Vergaderjaar 2017–2018
Vragen gesteld door de leden der Kamer

2018Z09735
2).Vragen van de leden Bergkamp en Groothuizen (beiden D66) aan de
Ministers van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap en van Justitie en Veiligheid
over de uitvoering van het Besluit zorgvuldig onderzoek verweesde werken ingezonden 28 mei 2018.

Onderzoek.

Alles is geheel zorgvuldig onderzocht – het gehele onderzoek door de stichting- is terug te vinden in de aanhechtingen op (data DvD-rom) van de rectificatie akte notarieel van 21 juni 2007. Onder raadpleging van alle instanties betreft het onderzoek: in de Verenigde Staten, Nederland en Duitsland. Het onderzoek door de stichting IFUD of Human Rights tussen 1994-1995.

Archiefbeheersaspecten en dossierbeheer.

De overheid is geheel **eigen** verantwoordelijk voor intern dossierbeheer en overdrachtsdossiers van de Staat.

Rechtsgebied.

Nederlands recht is van toepassing

Rechtspersoon.

Gemachtigde Minister van Justitie en Veiligheid namens de publieksrechtelijke rechtspersoon Staat der Nederlanden, handelt in dit geval als **privaatrechtelijk rechtspersoon**. Brief 2 januari 2020 door de stichting verzonden aan gemachtigde Minister van Justitie en Veiligheid mr. F.B.J Grapperhaus.

De publiekrechtelijke rechtspersoon Staat der Nederlanden, waarbij de publieksrechtelijke rechtspersoon de Nederlandse Staat niet in de specifieke bestuurstaak heeft gehandeld,maar in de ondernemers activiteit, public relations, en de wetenschap: bestaat er geen voldoende grond Haar anders te bejegenen dan privaatrechtelijke rechtspersonen die dezelfde of vergelijkbare activiteiten verrichten.

Jaarverslag stichting 2020.

https://archive.org/details/annual-report-ifud-of-human-rights-2020

UBO-opgave.

De stichting is een bestaande en op 20 december 2021 is door de voorzitter online UBO-opgave gedaan bij de Kamer van Koophandel:

- Kopie statuut,
- kopie notariële akte van 17-08-1999 inzake de belangen in de stichting,uitgegeven als EERSTE grosse op 16-07-2004 ten behoeve van J.P. van den Wittenboer, https://archive.org/details/GrosseNotarieel2004
- BSN,
- kopie paspoort (kleur).

Slot.

1. Mochten er nog voornemens zijn om het afschrift van de notariële rectificatie akte van 21 juni 2007 te betwisten.Er bestaat dezerzijds voorshands een ernstig vermoeden dat het grondrecht van de stichting op een onafhankelijk gerecht zal worden geschonden door de Staat der Nederlanden. Op 9 maart 2020 vond het rondetafelgesprek 'Dikastocratie?' plaats in de Tweede Kamer Namens de rechtspraak benadrukten Geert Corstens (oud-president van de Hoge Raad) en Henk Naves (voorzitter van de Raad voor de rechtspraak) dat de rechter niet aan rechtsweigering mag doen,

2. de Staat der Nederlanden heeft **alléén** de executoriale titel -afgegeven door de notaris- als grosse betwist, en niet de verdere inhoud als afschrift van de notariële akte,

3. een executoriale titel mag uitsluitend in dit geval door de rechter, de stichting moet de Nederlandse Staat de kans bieden op een eerlijke betwisting voor de rechtbank,

4. de stichting mag "equality of arms" in het proces eisen tegen de Staat der Nederland. Het beginsel van "equality of arms" houdt in dat aan de stichting alsmede de Nederlandse Staat het recht op een eerlijk proces moet worden toegekend. Dit beginsel komt er in wezen op neer dat aan de stichting procedurele gelijkheid ten opzichte van de Staat der Nederlanden moet worden toegekend voor toegang voor de Nederlandse Staat tot de rechtbank om te kunnen betwisten. Ten slotte kan het niet voorzien in kosteloze rechtsbijstand onder omstandigheden van de stichting ook in strijd komen met het beginsel van equality of arms,

5. de stichting IFUD of Human Rights en Audio-Rarities met "Hitler's Inferno" zijn van mening dat ze over het algemeen gezien respectloos en niet geïnteresseerd zijn behandeld door de diverse lagen van de overheid van hoog tot laag met misschien enkele uitzondering daargelaten.De stichting wordt bewust geweerd,verwijs naar ostracisme,

6. in het licht van de toename van antisemitisch geweld en haatmisdrijven zal tevens de Europese Commissie een alomvattende strategie voor de bestrijding van antisemitisme voorstellen, in aanvulling op en ter ondersteuning van de inspanningen van de lidstaten , (Brussel, 19.10.2020 COM(2020) 690 final).

7). het Comité van de Verenigde Naties is bezorgd in het landenrapport over nederland dat een groot aantal haatzaaiende uitlatingen wekenlang online blijft, soms zelfs maanden en jaren. Het Comité beveelt de Verdragspartij aan maatregelen te nemen om het verbod op haatzaaiende uitlatingen, op internet,(rapport over nederland CERD /C/NLD/CO/22-24 GEAVANCEERDE ONBEWERKTE VERSIE Dist.: Algemeen Datum: 25 augustus 2021 Origineel: Engels).

Naleving waarden EU door de lidstaten.

Een regelmatige controle met betrekking tot de waarden waarop de EU is gebaseerd en die de lidstaten zijn overeengekomen monitoren of de lidstaten hebben voldaan aan hun verplichtingen in de bestrijding van haatmisdrijven. Bijzondere nadruk moet worden gelegd op de **daadwerkelijke handhaving** van de wetten. Veronachtzaming of niet-naleving van de vigerende EU-wetgeving moet dan leiden tot inbreukprocedures, met EU-sancties verlies van voorrechten of de opschorting van rechten van de lidstaat.

IFUD of Human Rights
De Voorzitter
J.P. van den Wittenboer

-volgblad. (bijlagen)

Bijlagen.

1). Brief Minister van Algemene Zaken Mark Rutte dd, 9 mei 2014,

2). ECLI:NL:RBSGR:2008:1420, Rechtbank 's-Gravenhage Kort geding 21-02-2008, (Staat der Nederlanden – Audio-Rarities / IFUD of Human Rights / J.P. van den Wittenboer), gerechtsdeurwaarders Kort geding inzake executoriale titel boven de notariële grosse,

3). Kopie formulier en e-mail "Gift Notification" planned giving USHMM, United States Holocaust Museum,Associate Deputy Chief D Officer Planned Giving and Endowments Development George E. Hellman, J.D., 100 Raoul Wallenberg Place,SW Washington,DC 20024-2126 UNITED-STATES,

4). kopie brief 2 januari 2020 door de stichting verzonden aan Minister van Justitie en Veiligheid mr. F.B.J Grapperhaus,

5). kopie brief 23 maart 2016 door de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal Mw. K. Arib aan IFUD of Human Rights betreft reactie op de via de deurwaarder betekende stukken,

6). kopie lidmaatschap J.P. van den Wittenboer (brief 31 mei 2016 "never again" the campaign for the United States Holocaust Memorial Museum, "Legacy of Light Society",

7) Europees Parlement: legislative train 11.2021 , 6A New Push for European Democracy Proposals to extend the list of EU crimes to all forms of hate crime and hate speech,

8). Compact Disc Hitler's Inferno voorzien van origineel antifascistisch commentaar,

9). United Nations General Assembly A/C.3/75/L.49, 4 November 2020, Seventy-fifth session Third Committee Agenda item 70 (a), Elimination of racism, racial discrimination, xenophobia and related intolerance: elimination of racism, racial discrimination, xenophobia and related intolerance,

10). Nederland is op de vingers is getikt door Brussel vanwege het niet strafbaar stellen van ontkenning Holocaust,(Brief van de Minister van Justitie en Veiligheid, Ferd Grapperhaus aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal dd.13 september 2021,kenmerk: 3415081),

11). brief Kabinet van Eerste vicevoorzitter Frans Timmermans bij de Europese Commissie, dd: 13-08-2015, kenmerk: BM/kr Ares (2015) 2715348.

Correspondence:Po.box 324, 5660AH Geldrop The Netherlands
Offices:Kastanje 28, 5731NK Mierlo The Netherlands
C.o.C.reg:41092925 Eindhoven N.L.
E-mail: ifudofhumanrights@yahoo.com
Internet: https://ifudofhumanrights.weebly.com
Phone:+31 -(0)6 50 425 552

islamic
islam
child
violence
thief
bandit
scream
frightening
evil
male
terrorism
hate
taliban
race
fight
crazy
emotional
killer
aggression
human
bad
people
aggressive
conflict
religion
gun
terror
dead
expression
concept
danger
burglar
fear
black
criminal
violent
nationalism
war
rape
female
muslim
person
assassin
crime
bully
abuse
rights
angry
face
caucasian
adult
death
dangerous
anger
suicidal
annoyed
social
business
stress
facemask
harassment
kill
kidnapper
attack
gangster
domestic
robber
man
furious
eastern
arabic
armed
military
racial
white
woman
mad

Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights

R E G I S T E R E D P O S T

UNITED STATES HOLOCAUST MEMORIAL MUSEUM
Associate Deputy Chief Development Officer Planned Giving and Endowments
Planned Giving and Endowments George E. Hellman, JD

100 Raoul Wallenberg Place, SW Washington, DC 20024-2126

UNITED STATES

RE: DONATION
Mierlo, January 5 - 2021

Dear Mr. Hellman,

We send you the Annual Report 2020 of our foundation IFUD of Human Rights on data DVD-rom, (pdf-file). In the Annual Report you can find the information about the donation to the USHMM Museum.

Adolf Hitler called the national anthem “Deutschland,Deutschland über alles” on 1 August 1937 "the song that was sung for us Germans on most sacred revelation". From 1940 the Horst Wessel-song was added to the Deutschland-song each time. Millions of people sang themselves, Germany and the "Ostmark" included in "Her Blood and her grave". It came as no surprise that in 1945 the Allies in Germany, both songs, like all National-socialist songs forbidden.

The coupling of the "Deutschlandlied" with the "Horst-Wessel-Lied" during the Nazi era seriously damaged (lyrics and melody) of Joseph Haydn and the lyrics of Heinrich Hoffmann von Fallersleben. The German national anthem reminds too much of the Nazis. I want them to stop. Legal: First under Dutch law with a notarial deed, and then by means of an European Enforcement Order, in the Member States of the EU as well as Germany. [the concept of ‘uncontested claims' should cover all situations in which a creditor, given the verified absence of any dispute by the debtor as to the nature or extent of a pecuniary claim, has obtained either a court decision against that debtor] REGULATION (EC) No 805/2004 OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL of 21 April 2004 creating a European Enforcement Order for uncontested claims.

Human rights and the Holocaust is used selectively at times and places that suits/suited the Dutch state itself. Anything that does not fit directly in their stable is automatically refused. In this way, international treaties and laws are also set aside. Everything revolves around maintaining the status quo and international trade.
They protect each other, “State corporate crime”.

The financial possibilities of the foundation "IFUD of Human Rights" to take action against the powerful Dutch state is minimal.We -IFUD of Human Rights together with Audio-Rarities- call on the Dutch State to take serious measures to stop all undemocratic tendencies towards all possible means. This case concern deliberately undemocratic, discriminatory and under the rule of law unworthy acts and/or omissions by the State of the Netherlands. It cannot be attributed to the coincidental concurrence of circumstances.The fact that the Dutch government has allocated more than 8.5 million euros for the establishment of the Holocaust Museum in Amsterdam does not mean that it is the to tolerate (also) the photoshopped images of dignitaries from the Dutch government provided with swastikas, SS-signs and Hitler mustaches that appear online.IFUD of Human Rights has already written several times to change the government's mind about this, to stop this and actually start actions.

Everything runs according to the Dutch legal system, no German or American law necessary. The Dutch state has always been reluctant to contest it. A lawsuit against the Dutch State is necessary before the civil court in The Hague to obtain a "judgment in absentia". This must be done with a Dutch lawyer.

- the most recent information we sent to the dutch State dates from January 2- 2020, and can be found on page 591 of the annual report.
- The letters by Wim Kok concerning Hitler's Inferno and the German national anthem can be found on page 569 - 570 of the annual report.
- The donation to the USHMM can be read on pages 182 / 222 / 225 / 226 and 227 of the annual report.

The museum plays a key role in putting the Dutch State under pressure, more than IFUD of Human Rights and Audio-Rarities can do. The Dutch State is clearly abusing its dominant position as a state. Although the foundation has had everything excellently documented in a notarial deed.

The financial overview of the foundation and Audio-Rarities can be found on page 968.

What actions can the USHMM start:

- The USHMM can send a letter to the Prime Minister in The Hague about the abuse,
- The USHMM can help to get media attention for this case and publish it,
- The USHMM may be able to help arrange an attorney for the case.

Yours Sincerely
IFUD of Human Rights
Chairman
J.P. van den Wittenboer

Data-DvD-rom (Annual report IFUD of Human Rights 2020)

Correspondence:Po.box 324, 5660AH Geldrop The Netherlands
Offices:Kastanje 28, 5731NK Mierlo The Netherlands
C.o.C.reg:41092925 Eindhoven N.L.
E-mail: ifudofhumanrights@yahoo.com
Internet: http://ifudofhumanrights.webs.com
Phone:+31 -(0)6 50 425 552

Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights

R E G I S T ER E D P O S T

Minister of Justice and Security

Authorized on behalf of the Dutch State
D. Yesilgöz-Zegerius

PO Box: 20301
2500EH, THE HAGUE

Mierlo,11 January 2022
RE: For your information

His Excellency Yesilgöz-Zegerius,

Summenary.

The State of the Netherlands has only disputed the enforceable title above the notarial deed and that it was issued by the notary as a grosse in summary proceedings by a bailiff at the time in 2008. The content of the notarial deed in copy has not been contested further.

The foundation has previously found indications in the file that can currently make substantive handling of a dispute impossible due to abuse of procedural law by the State of the Netherlands. The independence of national courts falls within the scope of EU law and therefore under the control of the EU Court.

Access to Justice **:** Charter of Fundamental Rights, Article 47 (Right to an effective remedy) Charter of Fundamental Rights, Article 51 (Scope) Charter of Fundamental Rights, Article 52(3) (Scope and interpretation of the rights guaranteed and principles) Treaty on European Union (TEU), Article 4(3) TEU, Article 19.

The fact that the civil law notary was not allowed to place the enforceable title above the authentic deed in this case and to issue the deed as a grosse was successfully disputed earlier in 2008 . The contents of the authentic deed with attachments, however, remained undisputed . Pursuant to Article 149 Rv, the court must therefore assume that the verbatim text in the authentic rectification deed is correct as long as it has not been contested.

In view of the statement under oath in the notarial deed , it is not possible to assume a democracy, but a sham democracy. An integral parliamentary public inquiry will first have to take place into the state of the rule of law and democracy, in combination with the legal system with the hearing of all witnesses under oath. Tacit acknowledgment by the State of the Netherlands of the further content of the rectification notarial deed of dd. June 21, 2007, may culminate in a tacit consent default.

- Next page

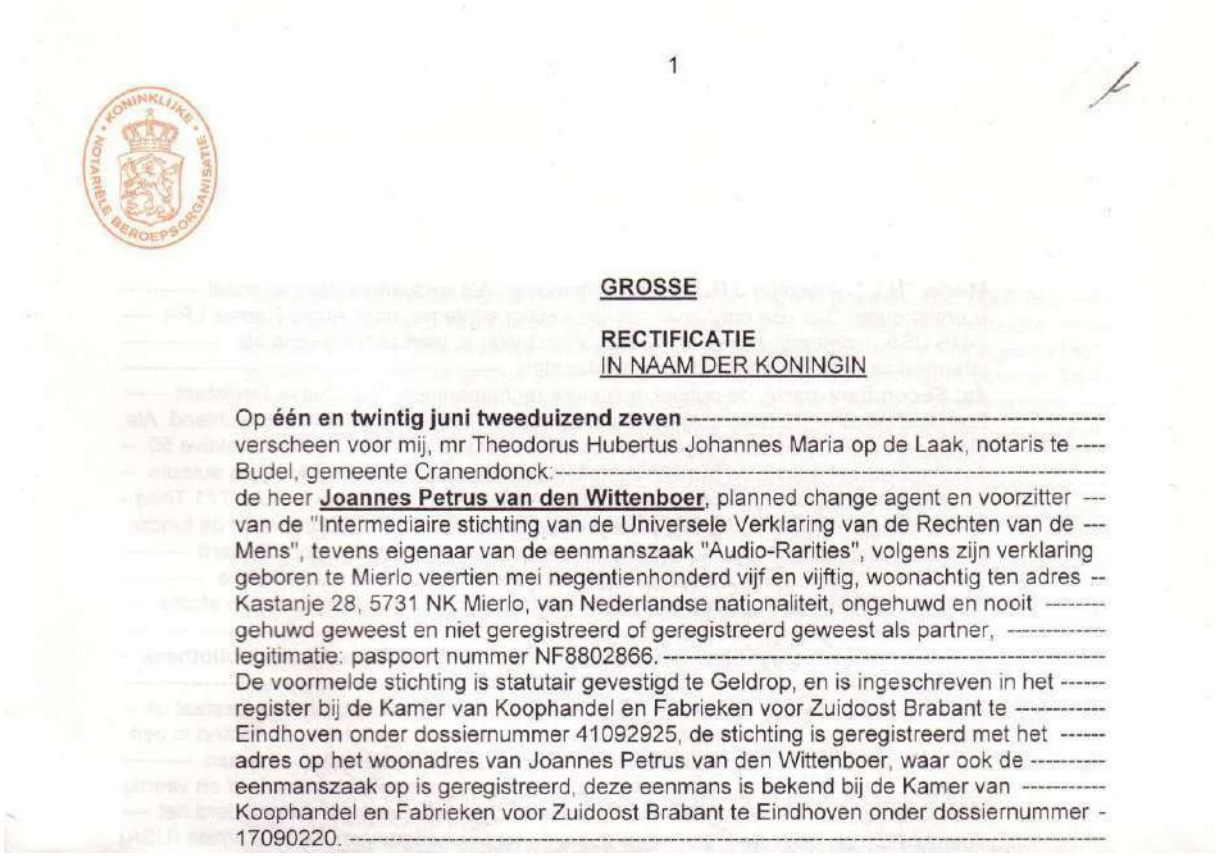

1

GROSSE

RECTIFICATIE
IN NAAM DER KONINGIN

Op **één en twintig juni tweeduizend zeven** ----------
verscheen voor mij, mr Theodorus Hubertus Johannes Maria op de Laak, notaris te ----
Budel, gemeente Cranendonck:----------
de heer **Joannes Petrus van den Wittenboer**, planned change agent en voorzitter ---
van de "Intermediaire stichting van de Universele Verklaring van de Rechten van de ---
Mens", tevens eigenaar van de eenmanszaak "Audio-Rarities", volgens zijn verklaring
geboren te Mierlo veertien mei negentienhonderd vijf en vijftig, woonachtig ten adres --
Kastanje 28, 5731 NK Mierlo, van Nederlandse nationaliteit, ongehuwd en nooit -------
gehuwd geweest en niet geregistreerd of geregistreerd geweest als partner, ----------
legitimatie: paspoort nummer NF8802866. ----------
De voormelde stichting is statutair gevestigd te Geldrop, en is ingeschreven in het ------
register bij de Kamer van Koophandel en Fabrieken voor Zuidoost Brabant te ----------
Eindhoven onder dossiernummer 41092925, de stichting is geregistreerd met het ------
adres op het woonadres van Joannes Petrus van den Wittenboer, waar ook de ----------
eenmanszaak op is geregistreerd, deze eenmans is bekend bij de Kamer van ----------
Koophandel en Fabrieken voor Zuidoost Brabant te Eindhoven onder dossiernummer -
17090220. ----------

print / copy of the head of the notarial deed "In Naam der Koningin" for the first grosse October 8, 2007 dated June 21, 2007. This grosse v authentic deed does **not have any** enforceable force, because this is not permitted by the notary (judgment Kort court proceedings The Hague 2008, Court of Appeal The Hague (Vzr.) 21 February 2008 KG 07/13 (ECLI:NL:RBSGR:2008:1420).

AFSCHRIFT

RECTIFICATIE

Op **één en twintig juni tweeduizend zeven** ----------
verscheen voor mij, mr Theodorus Hubertus Johannes Maria op de Laak, notaris te ----
Budel, gemeente Cranendonck:----------
de heer **Joannes Petrus van den Wittenboer**, planned change agent en voorzitter ---
van de "Intermediaire stichting van de Universele Verklaring van de Rechten van de ---
Mens", tevens eigenaar van de eenmanszaak "Audio-Rarities", volgens zijn verklaring
geboren te Mierlo veertien mei negentienhonderd vijf en vijftig, woonachtig ten adres --
Kastanje 28, 5731 NK Mierlo, van Nederlandse nationaliteit, ongehuwd en nooit -------
gehuwd geweest en niet geregistreerd of geregistreerd geweest als partner, ----------
legitimatie: paspoort nummer NF8802866. ----------
De voormelde stichting is statutair gevestigd te Geldrop, en is ingeschreven in het ------
register bij de Kamer van Koophandel en Fabrieken voor Zuidoost Brabant te ----------
Eindhoven onder dossiernummer 41092925, de stichting is geregistreerd met het ------
adres op het woonadres van Joannes Petrus van den Wittenboer, waar ook de ----------
eenmanszaak op is geregistreerd, deze eenmans is bekend bij de Kamer van ----------
Koophandel en Fabrieken voor Zuidoost Brabant te Eindhoven onder dossiernummer -
17090220. ----------

image / print head authentic rectification deed copy dated June 21, 2007

Introduction.

In 1998, the Ministry of Economic Affairs in The Hague discussed the main points and objectives with regard to the correct use of and with the Compact disc Hitler's Inferno (section 1b, attachments to the notarial rectification deed). At the time, the justified confidence was created that a legally valid and reliable legal relationship was entered into, which was subsequently confirmed by letter and signed. Also or as a result it entails that the State of the Netherlands must uphold this justified confidence as a reliable partner in warning against fascism and passing on the objective of making known the information about yesterday's lesson (testimony as a lesson for the future). Certain actions and/or omissions or behavior fall outside the framework of "fair use" in this project. To mention: abuse of….. ideas, negativism, obscenity, obscurantism, gestures, expressions, emblems, falsification of history etc.

"Fair Use" (a) only for certain specified activities , taking into account the legal information on orphan works. ; (b) only if such activities do not conflict with the exploitation of the copyrighted work; and (c) only if such activities do not unreasonably prejudice the legitimate interests of the author and/or work. In this way, most countries have enacted "fair use" or "fair dealing" laws that allow certain specified activities, including: personal research and study; Education; libraries.

Subject: Hitler mustaches, swastikas and other Nazi symbols.

Joan de Wijkerslooth de Weerdesteijn, President of the Board of Prosecutors General in the broadcast of "Two Today TV" November 26, 2003
https://archive.org/details/DeWijkerslоothTweeVandaag

International Network for Hate Studies INHS, Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights, ' *Hate Crime2014 NL* ' (2014), (Dutch language)

https://archive.org/details/InternationalNetworkForHateStudies_201506

The deliberately allow hate crimes: Longer wait for appropriate action, the greater the risk that it also encourages copycat behavior and ultimately lead to scold,
threaten or violence. There is also a chance that society will soon regard such transgressive behavior as normal behavior and socially acceptable. The unfavorable assessment and take down of the foundation with Audio-Rarities to publicize the information about the CD "Hitler's Inferno" – the lesson of yesterday (testimony as a lesson for the future) by the State of the Netherlands. Have been treated disrespectfully and uninterested for decades by the various levels of government from high to low with a few exceptions. The foundation with Audio-Rarities is deliberately excluded (ostracism). The various agencies within the Dutch government that are supposed to protect the foundation did exactly the opposite: riddled with nepotism and a job carousel for failing politicians. It also appears that there is a rotation system in which ministers exchange posts and could even return to their old position after serious failure had previously been shown. My case shows how dysfunctional the system in the Netherlands is… system-wide.

The German national anthem is also under discussion.

Legislation.

For the admissibility of the claim, the obligation to state and the burden of proof lies with the State of the Netherlands to prove the inaccuracy of the notarial deed, together with an obligation to substantiate. The State of the Netherlands has had ample opportunity to adequately study the file and to obtain proper information from the notarial specialists of the State Attorney. The obligation to provide evidence with the burden of proof therefore does not lie with the foundation and Audio-Rarities. If the State of the Netherlands does not contest the claim (with reasons),
does not intend to, or the State is legally prohibited from disputing as yet; on the basis of Article 149 Rv, the court must then assume that the facts on which the claim is based in the authentic deed are correct and the court must therefore allow the claim. Concerns correction deed notarial dated June 21, 2007 that was issued for Eerste Grosse on October eight, two thousand and seven by mr Theodorus Hubertus Johannes Maria op de Laak, notary in Budel, municipality of Cranendonck, the issue of which is prohibited by the preliminary relief judge of the court in Den Hague in 2008. The notary may not place that title "in the name of the Queen" at the head of the deed, that is only possible -in this case- by a judge, (letter of January 2, 2020 by IFUD of Human Rights to Minister FBJ Grapperhaus of Justice and Security).

Fight Antisemitism.

Meeting year 2020–2021) 20 454 No. 170
kst-20454-170

Progress report implementation of war victims
LETTER FROM THE STATE SECRETARY FOR HEALTH, WELFARE AND SPORT

To the President of the House of Representatives of the States General The Hague, 12 April 2021.

On January 27, 2020, a large international gathering in Auschwitz-Birkenau commemorated the 75th anniversary of the liberation of the Nazi German extermination camp there. On behalf of the Netherlands, King Willem-Alexander and Prime Minister Mark Rutte attended this commemoration.

The approach to online antisemitism lies with the Ministry of Justice and Security. In addition, a National Coordinator for Combating Anti-Semitism was appointed in the spring of 2021 for the work area of the Minister of J&V, who fulfills a signaling and advisory function. For the implementation of this recommendation, reference is made to the project carried out by the Israel Information and Documentation Center (CIDI). This project is funded from the €3 million provided by the Ministry of J&V for the fight against anti-Semitism, the monitoring of online anti-Semitism and Holocaust denial. The CIDI has indicated that it wishes to make use of the available expertise of the IHRA.

The Netherlands has been reprimanded by Brussels for criminalizing Holocaust denial.

AH 3996 2021Z11968
Refer: Reply from Minister Grapperhaus (Justice and Security) (received 13 September 2021) See also Appendix Acts, session 2020-2021, no. 3631

Insulting forms of, for example, Holocaust denial, as referred to in Article 1 of the Racism Framework Decree, are punishable in the Netherlands under Article 137c of the Criminal Code. This is confirmed by case law of the Supreme Court (see, inter alia, Supreme Court 10 September 1985, NJ 1986/164, Supreme Court 25 November 1997, NJ 1998/261 and Supreme Court 27 March 2012, NJ 2012/220).

IHRA.

Anti-Semitic acts are a crime when so defined in the law. For example, the denial of the Holocaust or the distribution of anti-Semitic material is punishable by law.

"Handbook for the practical use of the IHRA Working Definition of Antisemitism"

European Commission in cooperation with IHRA.

Nazi commemoration Ysselsteyn

https://archive.org/details/naziherdenking-ysselsteyn

European parliament.

LEGISLATIVE TRAIN 11.2021
6 A NEW PUSH FOR EUROPEAN DEMOCRACY
PROPOSALS TO EXTEND THE LIST OF EU CRIMES TO ALL FORMS OF HATE CRIME AND HATE SPEECH

On 16 September 2020, European Commission President von der Leyen announced in her State of the Union address to the European Parliament and in the accompanying letter of intent a new initiative to extend the list of EU crimes to all forms of hate crime and hate speech - whether because of race, religion, gender or sexuality. It was later mentioned in the work of the 2021 Program Commission and in February 2021 the Commission published a roadmap on the initiative, scheduled for the fourth quarter of 2021.

Debt collector.

At the time, the bailiff turned to the preliminary relief judge in 2008 because objections were raised with regard to the execution of the notarial deed. The notarial grosse of 21 June 2007 is not subject to enforcement against the State. The bailiff will therefore be prohibited from executing them, (Rb. The Hague

(President) February 21, 2008 KG 07/1314).

In essence, the summary proceedings lend themselves exclusively to an investigation into whether the power of execution is being abused and do not concern the content of the notarial grosse and the statement under oath. The State of the Netherlands has not disputed the contents of a notarial grosse, only the notary is prohibited from issuing a grosse thereof. Refer to the letter of January 2, 2020, sent by the foundation to the Minister of Justice and Security, FBJ Grapperhaus. The notarial deed in copy issued by the notary de

content remains “literally” fixed as long as not contested in a normal civil process by any means. As long as the copy of the deed is left undisputed, the Collective Labor Agreement standard applies. The Collective Labor Agreement standard is the purely linguistic interpretation of the authentic deed. The reason for this is that third parties are involved, such as the tax authorities, for example, who must be able to trust that what is stated in the deed is also correct. Collective Labor Agreement standard is third-party protection, uniform explanation or certainty (HR case law).

In view of the judgment by the District Court in The Hague , (Rb. Den Haag (Vzr.) 21 February 2008 KG 07/13 14), this means that the foundation is not authorized to act on the basis of the grosse of a notarial deed of 21 June 2007 to take the enforcement measures against the State of the Netherlands. This is only possible with the consent of the State, in the event of voluntary participation by the parties, by means of a notarial deed signed by the parties. The legislator explicitly sets strict requirements for obtaining an enforcement order. Enforcement of an enforceable order has a mandatory character and must for that reason – in this case – be preceded by the intervention of the court. art. 157 paragraph 2 Rv provides that party statements included in a deed (including unilateral Statements in this case) in principle have compelling evidential value. 'compelling evidence' means that the court is obliged to accept the content of certain means of evidence as true, or is obliged to recognize the evidential value that the law attaches to certain data (art. 151 paragraph 2 Rv). However, counter-evidence can in principle be provided against compelling evidence (Article 151, paragraph 2 Rv). A notarial deed has compelling evidential value on the basis of Articles 151 paragraph 1 and 157 paragraph 2 Rv. This does not alter the fact that a notarial deed may contain inaccuracies, for example clerical errors or an incorrect representation in the content, for example regarding the party statement of JP van den Wittenboer on behalf of the foundation. Proof to the contrary can be provided against the copy of the notarial rectification deed of 21 June 2007 (Article 151 Rv).

The letter from the House of Representatives of the States General dated September 14, 2006, regarding Hitler's Inferno, and a letter sent at the time on September 29, 1997, by the Minister of General Affairs Wim Kok berteft the CD Hitler's Inferno; these will be adopted as the position of the State of the Netherlands with regard to “Hitler's Inferno” and are included in the attachments of the documents to the notarial deed in section 7b: DVD-ROM with various files.

Compact disc.

The Dutch State appears to be particularly impressed by the CD “Hitler's Inferno” with original recordings of speeches and songs from Hitler Germany. The Dutch State admires the efforts of the foundation with Audio-Rarities to warn against fascism and injustice. . Members of the Standing Committee of Justice of the House of Representatives of the States General can individually use “Hitler's Inferno” when dealing with Bills or asking questions to the government.

Hitler's Inferno: Yesterday's Lesson (Testimonial as Lesson for the Future).

https://archive.org/details/hitlers-inferno-audio-rarities

Right to dispute.

Provided that the State of the Netherlands is also free to submit its interests to the court, to obtain its decision on this matter and, if desired, to use legal remedies against that decision, partly on the basis of the provisions of art. 6 ECHR enshrined principle of access to justice. The requirements of due process do not only result in standards for the way in which the parties should behave towards each other, but also standards for the actions of the parties towards the judge, as well as for the actions of the judge towards the parties. In principle, any form of (imminent)
unlawful proceedings lead not only to an action for damages, but also to a claim for injunction, but that limits are only set with restraint. This reluctance is consistent with the fundamental nature of the right of access to justice. Chopping the notarial deed with the blunt ax or defamatory insults, disrespect and contempt for "Hitler's Inferno", the foundation absolutely cannot and does not wish to
to tolerate these malpractices when contesting the copy of the notarial deed.

Denying someone the right to litigate remains the exception. "GRONINGEN NATIONAL UNIVERSITY THE GOOD PROCESS ORDER"

An investigation into the meaning of due process as a normative concept in civil procedural law

THESIS
to obtain a doctorate in law at the University of Groningen on the authority of the Rector Magnificus, Dr. F. Zwarts, to be defended in public on Thursday, December 7, 2006 at 2:45 pm by Vincent Cord Adriaan Lindijer born on September 19, 1976 in Benthuizen **Supervisors:** Prof. dr. mr. GR Rutgers / Prof. dr. Mr HE Broering. **Assessment Committee:** Prof. dr. mr. HA Groen / Prof. dr. mr. CJM Klaassen / Prof. dr. mr. HB Krans / Prof. dr. Mr. HJ Snijders.

Despite a reticence that is consistent with the fundamental nature of the right of access to justice for the State of the Netherlands , the foundation will aim for a ban on litigating for the State of the Netherlands . This requires a thorough story and file about facts and circumstances from which it could appear in advance that the State of the Netherlands abuses the right (to litigate, for example) - which has been made reasonably concrete.
must be done by the foundation - whereby the civil court must be approached. The latter can then determine that the right to contest the copy of the notarial deed of 21 June 2007 does not apply after all. That is and remains an exception if abuse of rights has to be made. In order to deprive such access to the courts, the substantiated assertion is therefore especially necessary that the State of the Netherlands intends to abuse the law in advance. (Public prosecutor's office at the Supreme Court abuse of procedural law ECLI:NL:PHR:2019:702).

Jurisdiction.

Judiciary is the settlement of disputes by means of an authorized body. It is important that the body (the judge) is completely independent. In addition, a judge may not refuse justice. It is the task of the government to ensure the administration of justice **.** It is important that the judge is completely independent. This independence must be guaranteed by a number of factors.
In the event of a dispute about the copy of a notarial deed under oath dated. June 21, 2007 by the

Dutch State, the judge must be chosen with care and must have a good knowledge of history and subscribe to the importance of history as a lesson for the future and the judge must also propagate this in his policy. in such a way that the name of Audio-Rarities, of the foundation and of
third parties (persons and companies) involved in the “Hitler's Inferno” project not at least is wrongly associated with Nazism or neo-Nazis or that name damage occurs in any other way. Refer to our letter of 28 April 2014, which the Minister of General Affairs, Mark Rutte, received from our foundation via the State Attorney.
The current fear by the foundation that the judges are biased may be subjectively standards are measured, referring to various annual reports by this foundation.
Validly literally stuck -as far as not disputed- the sworn statements by the various notarial deeds with one copy of summarizing the rectification document, which from June 21, 2007.

The principles of due process are intended to ensure that the process for the op conducted in a fair and just manner that enables each party to conduct the process properly.

The principle of equality on arms assumes that both the defense and the defense the plaintiff with the same file and with the same means.

The ECHR has also emphasized that the right to a fair trial as referred to in Article 6(1) of the European Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms (ECHR) includes giving each party a reasonable opportunity or given the opportunity to argue their case without being in a substantially unequal position vis-à-vis the other party.”

The rule of law and democracy in the Netherlands.

The Netherlands is a constitutional state and a democracy (that is and has never been disputed by IFUD or Human Rights). However, the practical development and implementation in the legal system and constitutional democracy, and implementation proved quite mis.De sworn statements in notarial deed under oath several notarial acts against the State of the Netherlands in a summary rectification deed notarized by 21 June 2007, is clear on the **elaboration and implementation** of the legal system and the rule of law. Let me be clear about this, and I wish to stand by my sworn statement . The report on the rule of law 2021 Country chapter on the Netherlands by the European Commission Brussels, 20.7.2021 SWD(2021) 721 final, will not change either.

On February 25, 2021, the House of Representatives, in accordance with the procedure of Article 30 of its Rules of Procedure, through Mrs. Khadija Arib President of the House of Representatives
of the States General, decided to ask the Venetia Commission of the Council of Europe for advice on the rule of law in the Netherlands, Venetia Commission of the Council of Europe, attn. Granata-Menghini.

According to the committee's report:

In this respect, upholding the rule of law is not just about – according to Venice Commission report – Strasbourg 18 October 2021 Opinion No. 1031/2021 CDL-AD(2021)031 Or. Engl., om:institutions and formal legal safeguards, but also about maintaining a favorable climate for the rule of law through the political and legal culture within society. This requires a political culture with a high degree of awareness of the rule of law consequences of political decisions and self-control when politically desirable measures conflict with the rule of law. It also requires a legal culture in which the rule of law is accepted as a framework for and limitation to democratic decisions and policies.

To be regarded as inserted herein is a reference to the written response of the House of Representatives of the States General to the IFUD of Human Rights, Letter: 23 March 2016, response to

the documents served through the bailiff, Mrs. K. Arib Chairman of the House of Representatives of the States General. (file no.: 13600573 March 9, 2016, Van der Velde van Hal & Peers bailiffs and debt collection agency in The Hague)

[member state of the Netherlands]

RULE or LAW
REPORT 2021
COUNTRY CHAPTER
ABSTRACTS , by European Commission in 2021

An integral parliamentary public inquiry will first have to be carried out into the state of the rule of law and democracy. IFUD of Human Rights does not intend to waive the notarial deed under oath. June 21, 2007. The content is “literally fixed” (CAO standard reference HR) and all attachments to the deed are actually included. The notary is prohibited from issuing a grosse with an enforceable title on this deed.

The Collective Labor Agreement standard is a purely linguistic explanation of the provision(s) of the notarial deed. This method of explanation is based on the literal wording of the deed. The collective labor agreement standard therefore does not prescribe a grammatical explanation. However, proof to the contrary that the intention of the parties is different from what follows from the wording in the deed is possible. HR 17 September 1993, ECLI:NL:HR:1993:ZC1059, NJ 1994/173 (*Gerritse/HAS*) and HR 24 September 1993, RvdW 1993/186 (*Hol/EIM*). This concerns the explanation of collective labor agreements and this rule is therefore referred to as the
This is referred to as the Collective Labor Agreement standard. The Collective Labor Agreement standard has been deemed applicable by the Supreme Court to agreements that determine the legal position of third parties. HR September 17, 1993, *NJ* 1994, 173 (CLA judgments). HR September 24, 1993, *NJ* 1994, 174 (CLA judgments). Hijma 2008, p. 348 and collective labor agreement judgments. (HR February 20, 2004, HR:2004:AO1427, HR, February 24, 2012, HR:2012:BU9889 and November 25, 2016, HR:2016:2687).

Undisputed claims and European Enforcement Order (EET).

The concept of "uncontested claims" should cover all situations where a creditor, having regard to the fact that the debtor has not contested the nature or extent of a claim, has obtained a judicial decision against that debtor or enforcement order to which the debtor must expressly agree, in the form of a court-approved settlement or an authentic instrument. Validation of the notarial rectification deed as a European Enforcement Order will be treated separately after the foundation has obtained the enforceable title declared by the Dutch court on the relevant rectification deed. The absence of a dispute or inadmissibility by the State of the Netherlands may take the form of defaulting at the hearing or of failing to comply with a request from the court to indicate its intention to defend itself in writing in the case. In its Tampere conclusions, the European Council considered that access to enforcement in a Member State other than the one in which the judgment was given should be made faster and simpler, as the intermediate measures to be taken in the Member State of enforcement before the judgment can be enforced is abolished. A decision certified as a European Enforcement Order by the court of origin should be treated in the same way with regard to enforcement as a decision given in the Member State of enforcement. A judicial decision which was delivered in one of the EU member states on an uncontested claim to European Enforcement Order (EEO) rage authenticated. A decision certified as EET can be enforced in all Member States of the European Union without the need for further procedures .

Holocaust Museum.

Support for the United States Holocaust Memorial Museum plays an important role in Its mission to enhance the lasting relevance of Holocaust memory and education in the constantly changing world. That is why the foundation has invested **ninety percent** of the amount noted copy of the notarized deed donated to Planned Giving and Endowments of the United States Holocaust Memorial Museum, Washington DC. The foundation may assume that the museum is a good steward of the donation after the court has awarded the claim.

European Commission.

Strasbourg, 5.10.2021

COM(2021) 615 final COMMUNICATION FROM THE COMMISSION TO THE EUROPEAN PARLIAMENT, THE COUNCIL, THE EUROPEAN ECONOMIC AND SOCIAL COMMITTEE AND THE COMMITTEE OF THE REGIONS EU Strategy on Combating Antisemitism and Fostering Jewish Life (2021-2030).

Hate speech code of conduct.

During the Dutch presidency of the Council of the European Union in 2016, the European Commission, together with Facebook, Microsoft, Twitter and Google/YouTube, presented a Code of Conduct to combat online hate speech . The most important best efforts obligation arising from the Code of Conduct concerns the settlement and possible removal of hate speech after reports from users within 24 hours. In addition, the Code of Conduct contains agreements on monitoring the agreements. The Netherlands has already been reprimanded about this subject by the European Commission against Racism and Intolerance (ECRI). "In a report on the Netherlands, she concludes that the current approach to online insults and statements that incite hatred is not sufficient. On April 28, 2004, Minister of Justice J.PH Donner sent a letter to the President of the House of Representatives of the States- General, (Second Chamber of the States General Meeting 2003–2004, kst 29 200 VI No. 136. to curb criminal statements, incitement, discrimination or incitement to hatred on the Internet).

European Commission hate speech and hate crime.

European Commission - Press release
Commission proposes to extend the list of "EU crimes" to include hate speech and hate crimes

Brussels, December 9, 2021
Today the European Commission presents an initiative to the list of "European crimes" to extend to hate speech and hate crimes, as announced by President von der Leyen in her State of the Union 2020 speech .

Hate speech and hate crime have increased dramatically across Europe and are a particularly serious and worrying phenomenon – offline and online. Joint EU action is needed to address this EU-wide challenge. However, there is currently no legal basis to criminalize hate speech and hate crime at EU level. The existing list of EU crimes in the Treaty on the Functioning of the European Union (TFEU) should be extended to ensure common minimum rules for the definition of criminal offenses and sanctions applicable in all EU Member States. Today's initiative is the first step in the process of expanding the list of EU crimes. The next step would be for Member States to
initiative before the Commission can present a legislative proposal.

Vice Chairman of Values and Transparency, Věra Jourová , said: "Hate does not belong at home in Europe. It goes against our fundamental values and principles. We have EU action needed to ensure that hatred exists throughout Europe criminalized in the same way. ”

Justice Commissioner Didier Reynders said: "We need a strong response to the challenges posed by hate speech and hate crime across the EU: now and in the future. Today's initiative is an important step towards a more effective European response to such threats to pluralism and inclusiveness. We will not allow such a phenomenon to weaken our democracies."

Key elements of the communication:
Today's initiative provides evidence for expanding the list of EU crimes to include hate speech and hate crime in light of the criteria of Article 83(1) TFEU:

The cross-border dimension of hate speech and hate crime:
online hate speech spreads quickly and is accessible to everyone everywhere. The ideologies behind hate speech and hate crime can be developed internationally and quickly shared online. Hate crimes can be committed by networks with members from different countries.

Hate speech and hate crime as a crime area: the Commission considers that hate
Speech and hate crimes are an area of crime because they share an intrinsic special feature, namely 'hate' directed at individuals or groups of individuals who share (or are perceived to share) protected traits.

Hate speech and hate crime as an area of particularly serious crime :
incitement to hatred and hate crimes are particularly serious crimes because they undermine the EU's common values and fundamental rights, as enshrined in Articles 2 and 6 of the Treaty on European Union , as well as in the Charter . They have harmful effects on individuals, their communities and society in general.

Developments in crime:
the two phenomena have steadily increased due to:
various economic, social and technological changes and developments. The COVID-19 pandemic is one of the factors that contributed to this increase.

No alternatives to expanding the list of EU crimes:
incitement to hatred and hate crimes are criminalized to varying degrees in the EU Member States. Only the extension of the list of EU crimes to include hate speech and hate crimes can enable an effective and comprehensive criminal law to address these phenomena at EU level, together with consistent protection of the victims of such acts.

Next steps
The Council, acting unanimously, after obtaining the consent of the European Parliament, must adopt a decision identifying hate speech and hate crime as another area of crime fulfilling the criteria set out in Article 83(1) TFEU.

Thereafter, the Commission may propose to adopt legislation establishing minimum rules on the definitions and sanctions of hate speech and hate crime to be adopted by the European Parliament and the Council in accordance with the ordinary legislative procedure.

Background
The external study published today confirms the magnitude and disturbing trend of hate speech and hate crimes. The increase in hatred against, for example, Roma, Jews, Muslims and persons of Asian descent, or persons perceived as such, including racist attacks and beatings, violent bullying, threats and racial abuse has increased during the pandemic. sources found that 52% of young women and girls have experienced online violence, including threats and sexual harassment, while persons with disabilities are more likely to be victims of violent crime, including hate crime, than other individuals, and face intimidation.

Hate crimes and hate speech are contrary to the fundamental European
values as set out in Article 2 of the Treaty on EU. under Article 83(1) of the Treaty on the Functioning of the EU ("TFEU"), the
The European Parliament and the Council may adopt minimum rules for the definition of criminal offenses and sanctions in the field of particularly serious crime involving
a cross-border dimension . Such areas are, for example, terrorism, human trafficking and sexual exploitation of women and children. On the basis of developments in crime, the Council may take a decision in which other
areas such as this one, allowing the Commission – in a second step – to propose a robust framework to tackle hate speech and hate crime at EU level. At EU level, there is already a framework for a strong common response to racist and
xenophobic hate speech and hate crime by the Council Framework Decision on combating certain forms and expressions of racism and xenophobia through criminal law. The frame Decision aims to ensure that serious expressions of racism and xenophobia are punishable by:
effective, proportionate and dissuasive criminal sanctions across the EU. It requires Member States to criminalize hate speech, ie public incitement to violence or hatred, on the basis of race, colour, religion, descent or national or ethnic origin. It also requires Member States to ensure that criminal offenses other than hate speech, that such racist and xenophobic motivation is considered an aggravating circumstance, or that such motivation can be taken into account in the determination of penalties. The Commission supports Member States' efforts to implement the Framework Decision effectively through the work of the High Level Group on Combating Racism, Xenophobia and Other Forms of Intolerance. Today's initiative is part of a wider set of EU actions to combat illegal hate speech and violent extremist ideologies and terrorism online, such as the EU Code of Conduct for Combating Illegal Hate Speech Online , the proposed Digital Services Act , the Regulation on tackling terrorist content online and the EU Internet Forum.

This initiative supports the EU Action Plan against Racism 2020-2025 and the Strategy for Combating Anti-Semitism and Promoting Jewish Life in the EU , as well as the Strategy for Gender Equality 2020-2025.

For more information:
Communication - A more inclusive and protective Europe: extending the list of EU crimes to hate speech and hate crime
Annex to the Commission communication on extending the list of EU crimes to include hate speech and hate speech crime
Factsheet - How to expand the list of EU crimes: step by step
web page

IP/21/6561
Press contacts:
Christian WIGAND (+32 2 296 22 53)
Jördis FERROLI (+32 2 299 27 29)
General public inquiries: Europe Direct by phone 00 800 67 89 10 11 or by email

Framework decision.

Brussels, 27.1.2014
COM(2014) 27 final

REPORT FROM THE COMMISSION TO THE EUROPEAN PARLIAMENT AND THE COUNCIL{SWD(2014) 27 final}

on the implementation of Council Framework Decision 2008/913/JHA on combating certain forms and expressions of racism and xenophobia through criminal law.

On 9 June 2021, the European Commission decided to send letters of formal notice to the Netherlands and some other EU Member States, as their national legislation does not fully or accurately transpose EU rules on combating racism and xenophobia through criminal law (Framework Decision 2008/ 913/ of the Council JHA). The aim of this Framework Decision is to ensure that serious expressions of racism and xenophobia, such as public incitement to violence or hatred, are punished by effective, proportionate and dissuasive criminal sanctions.

Monument of names.

The Dutch government has earmarked more than 8.5 million euros for the establishment of the Holocaust Museum in Amsterdam. King Willem-Alexander unveiled the Holocaust Memorial of Names in Amsterdam on Sunday 19 September 2021. Outgoing Prime Minister Mark Rutte and Amsterdam Mayor Femke Halsema gave a speech. State Secretary Blokhuis of Health, Welfare and Sport was also present.

But that does not mean a license for the photoshopped images of dignitaries of the Dutch government with swastikas, SS signs and Hitler mustaches that keep appearing online. IFUD of Human Rights has written several times to get the government to change its mind on this issue, stop it and actually start taking action.

The German National Anthem.

Adolf Hitler called the national anthem "Deutschland, Deutschland über Alles" on August 1, 1937 "the song sung to us Germans at the most sacred revelation". From 1940 the Horst Wessel song was added to the Deutschlandlied each time. Millions of people sang themselves, Germany and the "Ostmark" recorded in "Her Blood and Her Grave". It came as no surprise that in 1945 the Allies in Germany banned both songs, like All-National Socialist songs. The link of the

"Deutschlandlied" with the "Horst-Wessel-Lied" during the Nazi regime of the Nazi regime severely damaged the (text and melody) of Joseph Haydn and the lyrics of Heinrich Hoffmann von Fallersleben. The German national anthem reminds too much of the Nazis. I want them to stop doing this, (refer copy of notarial rectification deed of June 21, 2007).

Explanation.

Verfassungswidrige Kennzeichen - (§§ 85, 86a stcB)

After Hitler's seizure of power in 1933, the Nazis used the first verse of the 'Deutschlandlied' as the introduction to the 'Horst-Wessel-Lied', the official party hymn
of the NSDAP. The Supreme Court of Oldenburg (Germany) ruled in 1987 on the use of the Horst-Wessel-Lied, and it follows that the melody is also prohibited, and changes in the text. This applies in particular to the melody and also to the interpretation of the melody with modified text.

Das "Horst-Wessel-Lied" mit Richtigem und auch mit Verremdeten Text (BayObLG, Urteil vom 19.07.1962, Az. Rreg 4 St 171162, zu finden in NJW 1962,1878 und OLG Oldenburg, Urteil vom 05.10.1987, Az. Ss 481i87, zu inden in MDR 1988, 251 Í.j
Wissenschaftliche Dienste Deutscher Bundestag Das punishbare Verwenden von Kennzeichen
verfassungswidriger Organisationen§ 86a StGB im Spiegel der Rechtsprechung.
Roman Trips-Hebert
Info letter

WD 7 - 3010 - 028/14

The foundation is of the opinion that, as with the "Horst-Wessel-Lied", the melody is also prohibited
is "same assessment", and change in the lyrics of the German national anthem from 1952 accepted. Thus, this applies in particular to the melody and also to the interpretation of the melody with modified text. So that one will adhere to the jurisprudence of the higher court of Oldenburg, the ruling from 1987, when assessing the current national anthem of Germany.

The investigation of history.

Pursuant to art. 25 paragraph 1 sub c Copyright law, the creator of a work " has the right to oppose any other change in the work. With the LP "Hitler's Inferno" we are dealing with an orphaned work, where the opinion of the creator no longer can be requested.That is why the foundation now has to make a decision based on history, jurisprudence, and the investigations recorded by the foundation.After 1945, their practices in post-war Germany were whitewashed and people showed 'understanding'.
Former Nazis made a career as judge, professor, doctor or politician. “Career Nazis”
The cruel practices of German war criminals and how they stayed at the top after 1945.
Career Nazis Helmut Ortner Just Publishers 2018 paperback 207 pages Dutch translation. “Persilscheine” Wäscht Alles: die gesamte Geschichte des NS: Deutschland über Alles sauber mit Persil. By filling out a form, the former Nazis were, as it were, laundered of guilt for the crimes of the Third Reich. After a popular detergent from that time, such a license was called Persilschein .

The Rosenburg Files.

Foreword (Heiko Maas Minister of Justice and Consumer Protection Federal Republic of Germany).

The Nazi dictatorship committed unthinkable crimes and brought great suffering to Germany and the world. The cooperation of the legal system and lawyers with the Nazi regime is well documented in academic studies. Previously, however, it was an open secret that many lawyers guilty of crimes returned to West German civil service after the founding of the Federal Republic of Germany in 1949. The independent academic commission set up to investigate the conduct of the Federal Ministry of Justice with its Nazi past, the "Rosenburg-Projekt", has made an intensive study of personnel continuity and its consequences. U.S Ministry gave the researchers full access to all files for the first time. I would like to express my deepest gratitude to the two heads of the Commission, Professor Manfred Görtemaker and Professor Christoph Safferling, and their entire team for their committed work.

Prime ministers Kok, Balkenende and Rutte.

In the past, the foundation wrote letters to Prime minister, Wim Kok, about this. The reason that the Netherlands does not want to stop the song will lie in the fact that they do not want to damage the relationship with Germany, with reference to trade interests.

Trading partner Germany.

The Dutch-German trade volume is one of the largest worldwide with EUR 172 billion in 2020, according to Destatis. Germany is the Netherlands' first trading partner, both in terms of exports and imports. According to the German 'Auswärtiges Amt', only the economic interconnectedness of the US and Canada is even stronger than that of Germany and the Netherlands. Moreover, the Netherlands is the most important transit country for the EU, with the port of Rotterdam playing a central role. And Germany is of great importance for the maritime supply and removal of the port of Rotterdam, because it is the most important transition country for the Netherlands to other European countries. It goes without saying that both countries work closely together in the fields of infrastructure, transport, telecommunications and water management (source: Deutsch-Niederländische Handelskammer).

First disclosure.

The first disclosure under the title "Hitler's Inferno" has been published in November 1945 by Audio Rarities in the USA on 33 1/3 rpm LP (release WW2) end of the war, in memory of.. (yesterday's lesson) with an anti-fascist commentary. Hitler's Inferno and its successive tragedies point to the inability of humans to resist the destructive impulses of paranoid dictators like Hitler, Stalin, Pol Pot to check. When the first news about the concentration camps aired in May 1945, there was a great sense of indignation. "it would never more may happen in the civilized world".

Careful examination of orphan works.

House of Representatives of the States General

ah-tk-20172018-2692

Questions from members Bergkamp and Groothuizen (both D66) to the Ministers of Education, Culture and Science and of Justice and Security about *the implementation of the Decree on careful investigation of orphan works* (submitted on 28 May 2018). Answer from Minister Van Engelshoven (Education, Culture and Science) also on behalf of the Minister for Legal Protection (received 6 July 2018).

The long-playing record.

Hitler's Inferno, in words, in music 1932¬1945, Marching songs of Nazi Germany,LPA 2445 with original anti-fascist commentary by American narrator in English language.

Content.

Side 1:
1. Hitler in Rome 1937 / 2. Deutschland über Alles / 3. Die Fahne Hoch / 4. Heil Hitler Dir! / 5. Goebbels introduces Hitler 1934 / 6. Marching songs Medley.

Side 2:
7 . Hitler speaks in Vienna 1939 / 8. Heil Deutschland / 9.Wenn De SS und die SA Aufmarschiert / 10. Die jugend Marschiert / 11. Plead "Not Guilty at Nuremberg.

[with anti-fascist commentary in English by Bill Forrest with support from Mary Jo Devlin]

The carriers.

1994-1995 audio cassette
From 1995 to present Compact Disc and Mp3

Under Dutch copyright it must be assumed that the plate qualifies as a work of literature, science or art within the meaning of art. 1 yo. art. 10 copyright law (AW). An important factor in this qualification is that the plate has its own, original character that bears the personal stamp of the maker. The fact that the record consists for the most part of a recording of German sound recordings does not alter this. Because the German sound recordings are placed in an order chosen by the maker and are provided with anti-fascist commentary, a new original work has been created within the meaning of Dutch copyright law. This means that the maker of the record or its assignee pursuant to art. 1 Aw has the exclusive right to make the record public create and reproduce.

Personality right.
(the makers or under the direction and order of Audio Rarities “Hitler's Inferno” 1945 USA) Art. 25 (Aw).

Copyright on German songs and speeches.

Freistaat Bayern München Germany

The speeches and songs of Nazi Germany "Die Lieder der NS-Zeit", with the fall of theThird Reich in May 8, 1945, banned by the Allied Control Council (also the Deutschlandlied)Germany, Freistaat Bayern:(Kontrollratsgesetz Nr 2 vom 10-10-1945 und Kontrollrat Direktive Nr 50 vom 29-04-1947).

Orphan works.

Heritage institutions, such as libraries, archives and museums, are in principle also obliged to request permission from the rightholders if they wish to digitize copyright-protected work from their collection and make it available online. In practice, it appears that the rightholders of many works can no longer be traced, even with careful effort. Such works are called 'orphan' works. The European Orphan Works Directive ('Orphan Works Directive'), which will be implemented in Dutch law in 2014, makes it possible to make orphan works available online after a careful search.

House of Representatives of the States General, session year 2008-2009
29838 No. 11

I). A letter from Justice Minister Hirsch Ballin to the President of the House of Representatives,
dated November 4, 2008, concerns the government's position on the EC green paper on copyright in the knowledge economy, with reference to the request of the standing committee for Justice dated September 16, 2008 (reference 2008Z01474/2008D04605).

The research commissioned by the WODC into “Digitization of historical archives and orphan works” was also carried out.

House of Representatives of the States General 2017–2018 Session Year
Questions asked by the members of the House

2018Z09735
2). Questions from members Bergkamp and Groothuizen (both D66) to the Ministers of Education, Culture and Science and of Justice and Security
on the implementation of the Decree on careful examination of orphan works submitted on 28 May 2018.

Research.

Everything has been carefully examined – the entire investigation by the foundation – can be found in the appendices to (data DVD-ROM) of the correction deed notarial of June 21, 2007. After consultation with all authorities, the investigation concerns: in the United States , the Netherlands and Germany. The research by the IFUD of Human Rights foundation between 1994-1995.

Archive management aspects and file management.

The government is entirely **their own** responsibility for internal file management and transfer files from the State.

Jurisdiction.

Dutch law is applicable

Legal entity.

Authorized Minister of Justice and Security on behalf of the public- law legal person, the State of the Netherlands, acts in this case as a **private-law legal person** . Letter 2 January 2020 sent by the foundation to authorized Minister of Justice and Security mr. FBJ Grapperhaus.

The public-law legal entity of the State of the Netherlands, whereby the public-law legal entity of the Dutch State has not acted in the specific administrative task, but in the entrepreneurial activity, public relations and science: is there no sufficient reason to treat it differently from private-law legal entities that have the same or perform similar activities.

Annual report foundation 2020.

https://archive.org/details/annual-report-ifud-of-human-rights-2020

UBO statement.

The foundation is an existing one and on 20 December 2021 the chairman submitted an online UBO statement to the Chamber of Commerce:

- copy statute,
- copy of a notarial deed of 17-08-1999 regarding the interests in the foundation, issued as FIRST grosse on 16-07-2004 for the benefit of JP van den Wittenboer,

  https://archive.org/details/GrosseNotarieel2004

- social security number,
- copy of passport (color).

In conclusion.

1. If there are still intentions to contest the copy of the notarial rectification deed of 21 June 2007. For the time being, there is a serious suspicion on this side that the foundation's fundamental right to an independent court will be violated by the State of the Netherlands. On March 9, 2020, the round table discussion 'Dikastocracy?' place in the House of Representatives On behalf of the judiciary, Geert Corstens (former president of the Supreme Court) and Henk Naves (chairman of the Council for the Judiciary) emphasized that the judge may not refuse to grant justice,

2. the State of the Netherlands has **only** disputed the enforceable title - issued by the notary - as a grosse, and not the further content as a copy of the notarial deed,

3. an enforceable order may only be issued by the court in this case, the foundation must offer the Dutch State the opportunity for a fair dispute before the court,

4. the foundation may demand “equality of arms” in the proceedings against the State of the Netherlands. The principle of "equality of arms" means that the foundation and the State of the Netherlands must be granted the right to a fair trial. This principle essentially means that the foundation must be granted procedural equality vis-à-vis the State of the Netherlands in order for the State of the Netherlands to have access to court in order to be able to contest. Finally, failing to provide free legal assistance under the foundation's circumstances may also conflict with the principle of equality of arms,

5. The IFUD Foundation of Human Rights and Audio-Rarities with “Hitler's Inferno” believe that they have been treated generally disrespectful and uninterested by the various layers of government from top to bottom with perhaps a few exceptions. foundation is deliberately excluded , refer to ostracism,

6. In light of the increase in anti-Semitic violence and hate crime,
the European Commission will also propose a comprehensive strategy to combat anti-Semitism , complementing and supporting the efforts of Member States , (Brussels, 19.10.2020 COM(2020)) 690 final).

7). The United Nations Committee is concerned in the country report on the Netherlands that a large number of hate speech remains online for weeks, sometimes even months and years. The Committee recommends that the State party take measures to end the ban on hate speech on the Internet (report on the netherlands CERD /C/NLD/CO/22-24 ADVANCED RAW VERSION Dist.: General Date: 25 August 2021 Original: English) .

Member States' compliance with EU values.

A regular check with respect to the values on which the EU is based and which the member states have agreed to monitor whether the member states have fulfilled their obligations in combating hate crimes. Special emphasis should be placed on the effective enforcement of laws. Neglect or non-compliance with current EU law should then lead to infringement proceedings, with EU sanctions loss of privileges or suspension of Member State rights.

IFUD of Human Rights
Chairman
JP van den Wittenboer

- Next page. (attachments)

Attachments.

1). Letter from Minister of General Affairs Mark Rutte dated May 9, 2014,

2). ECLI:NL:RBSGR:2008:1420, Court of The Hague Summary proceedings 21-02-2008, (State of the Netherlands – Audio-Rarities / IFUD of Human Rights / JP van den Wittenboer), bailiffs Summary proceedings regarding enforcement order above the notarial grosse,

3). Copy form and email "Gift Notification" planned giving USHMM, United States Holocaust Museum,Associate Deputy Chief D Officer Planned Giving and Endowments Development George E. Hellman, JD, 100 Raoul Wallenberg Place,SW Washington,DC 20024-2126 UNITED- STATES,

4). copy letter 2 January 2020 sent by the foundation to the Minister of Justice and Security mr. FBJ Grapperhaus,

5). copy letter 23 March 2016 by the President of the House of Representatives of the States General Ms. K. Arib to the IFUD of Human Rights regarding the response to the documents served by the bailiff,

6). copy of JP van den Wittenboer membership (letter May 31, 2016 "never again" the campaign for the United States Holocaust Memorial Museum, "Legacy of Light Society",

7) European Parliament: legislative train 11.2021 , 6A New Push for European Democracy Proposals to extend the list of EU crimes to all forms of hate crime and hate speech,

8). Compact Disc Hitler's Inferno features original anti-fascist commentary,

9). United Nations General Assembly A/C.3/75/L.49, November 4, 2020, Seventy-fifth session Third Committee Agenda item 70 (a), Elimination of racism, racial discrimination, xenophobia and related intolerance: elimination of racism, racial discrimination, xenophobia and related intolerance,

10). The Netherlands has been reprimanded by Brussels for not criminalizing Holocaust denial, (Letter from the Minister of Justice and Security, Ferd Grapperhaus to the President of the House of Representatives of the States General dated September 13, 2021, reference: 3415081),

11). letter Cabinet of First Vice President Frans Timmermans to the European Commission, dated: 13-08-2015, reference: BM/kr Ares (2015) 2715348.

Correspondence:Po.box 324, 5660AH Geldrop The Netherlands
Offices:Kastanje 28, 5731NK Mierlo The Netherlands
C.o.C.reg:41092925 Eindhoven N.L.
E-mail: ifudofhumanrights@yahoo.com
Internet: https://ifudofhumanrights.weebly.com
Phone:+31 -(0)6 50 425 552

Prod-01

Minister-President
Minister van Algemene Zaken

> Retouradres Postbus 20001 2500 EA Den Haag

De heer J.P. van den Wittenboer
Postbus 324
5660 AH GELDROP

Minister-President

Binnenhof 19
2513 AA Den Haag
Postbus 20001
2500 EA Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Onze referentie
3761189

Datum 9 mei 2014
Betreft Uw brief van 28 april 2014

Geachte heer van den Wittenboer,

Via de Landsadvocaat ontving ik een door u –als voorzitter van de IFUD of Human Rights- ondertekende sommatie om een op 21 juni 2007 verleden notariële akte te betwisten.

In het archief van mijn ministerie trof ik correspondentie tussen U en mijn ambtsvoorgangers W. Kok en J.P. Balkenende uit de periode van 1997 tot en met 2008 aan, alsmede een vonnis van de Rechtbank Den Haag van 21 februari 2008.

Ik verwijs naar die rechterlijke uitspraak en naar de brief van toenmalig Minister-President Balkenende van 28 maart 2008, kenmerk 3318172. Beiden hebben betrekking op dezelfde notariële akte. Aan de inhoud van die laatste brief –waarvan ik een copie bijsluit- heb ik niets toe te voegen. Het standpunt is onveranderd.

Hoogachtend,

DE MINISTER-PRESIDENT,
Minister van Algemene Zaken,

Mark Rutte

Zoekresultaat - inzien document

ECLI:NL:RBSGR:2008:1420

Uitspraak delen

Instantie	Rechtbank 's-Gravenhage
Datum uitspraak	21-02-2008
Datum publicatie	24-04-2019
Zaaknummer	298000
Rechtsgebieden	Civiel recht
Bijzondere kenmerken	Kort geding
Inhoudsindicatie	Deurwaarders-kort geding. Het enkele vastleggen van eenzijdige verklaring in notariele akte bewerkstelligt geen schuldvordering.
Vindplaatsen	Rechtspraak.nl Verrijkte uitspraak

Uitspraak

RECHTBANK 's-GRAVENHAGE

sector civiel recht - voorzieningenrechter

Vonnis in kort geding van 21 februari 2008,

gewezen in de zaak met rolnummer KG 07/1314 van:

[eiser] ,

wonende te [woonplaats] ,

in persoon verschenen,

tegen:

de Staat der Nederlanden,

zetelende te ’s-Gravenhage,

waarvoor verschenen is de heer [gemachtigde] (Ministerie van Justitie),

in welke zaak gerechtsdeurwaarder **[deurwaarder]** te Den Haag zich bij proces-verbaal van 31 oktober 2007 tot de voorzieningenrechter heeft gewend op grond van artikel 438 lid 4 Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering.

Partijen zullen hierna worden aangeduid als [eiser] , de Staat en de deurwaarder.

1 De feiten

Op grond van de stukken en het verhandelde ter zitting van 6 februari 2008 wordt in dit geding van het volgende uitgegaan.

[eiser] heeft bij aangetekende brief van 10 oktober 2007 onder meer een grosse van een notariële akte (hierna ook: de notariële akte) aan de deurwaarder doen toekomen, met het verzoek deze te betekenen aan de schuldenaar (de Staat) en executoriale maatregelen te nemen. De notariële akte, verleden ten overstaan van notaris [notaris] , notaris te Budel (gemeente Cranendonck) op 21 juni 2007, bevat een eenzijdige verklaring van [eiser] , onder meer inhoudende dat de Staat hem schuldig is een bedrag van € 20.040.000,--.

2 Het geschil en de beoordeling daarvan

2.1.

De deurwaarder heeft zich tot de voorzieningenrechter gewend omdat ten aanzien van de executie van de notariële akte bezwaren zijn gerezen: de akte heeft weliswaar de kenmerken van een voor executie vatbare titel, maar de inhoud ervan is onsamenhangend en de notariële akte is bovendien buiten medeweten van de Staat tot stand gekomen. Volgens de deurwaarder kan de notariële akte daarom niet geëxecuteerd worden.

2.2.

De voorzieningenrechter is van oordeel deze bezwaren gegrond zijn. Anders dan [eiser] kennelijk meent betekent het enkele feit dat de eenzijdige verklaring van [eiser] is vastgelegd in een notariële akte nog niet dat er sprake is van een schuld van de Staat aan [eiser] . De notariële akte levert slechts dwingend bewijs op van het feit dat [eiser] ten overstaan van de notaris de in de notariële akte opgenomen verklaring heeft afgelegd. Noch de omstandigheid dat de Staat voorafgaand aan het verlijden van de notariële akte hierover zou zijn geïnformeerd – daargelaten of dit (rechtsgeldig) is gebeurd –, noch het feit dat de Staat de vordering niet (op enige wijze) heeft betwist, kan aan het voorgaande afdoen. Aan hetgeen verder nog door [eiser] is aangevoerd wordt voorbijgegaan nu dit geen wijziging in het hiervoor overwogene meebrengt.

2.3.

De conclusie is dat de notariële akte niet voor executie jegens de Staat vatbaar is. Het zal de deurwaarder daarom worden verboden om deze te executeren.

2.4.

De voorzieningenrechter merkt nog op dat op het verzoek van [eiser] tot waarmerking van de notariële akte als Europese executoriale titel afzonderlijk behandeld zal worden.

2.5.

[eiser] zal, als de in het ongelijk gestelde partij, worden veroordeeld in de proceskosten van de Staat. Voor het overige is er geen aanleiding tot een proceskostenveroordeling.

3De beslissing

De voorzieningenrechter:

verbiedt de deurwaarder de onder 1 bedoelde notariële akte ten uitvoer te leggen;

veroordeelt [eiser] in de kosten van het geding tussen hem en de Staat, tot dusverre aan de zijde van de Staat begroot op € 254,-- aan griffierecht.

Dit vonnis is gewezen door mr. R.J. Paris en uitgesproken ter openbare zitting van 21 februari 2008 in tegenwoordigheid van de griffier.

SV

Bron: rechtspraak.nl

Bedankt,

JP! Yahoo /

inbox

George E. Hellman, USHMM

planned_giving@ushmm.mydonorimpact.com Aan: JP van den

Wittenboer

Za 22 aug. 2020 om 15:00 uur

Beste JP,

Bedankt dat u de tijd heeft genomen om uw mening met ons te delen en ons dit heeft laten weten dat u een schenking aan het Museum heeft nagelaten in uw testament, nalatenschapsplan of door aanduiding begunstigde.

Uw steun aan het United States Holocaust Memorial Museum speelt een belangrijke rol in onze missie om de blijvende relevantie van Holocaustherinnering en onderwijs in onze constant veranderende wereld.

We nemen binnenkort contact met u op over onze Legacy of Light Society, onze manier van werken erkenning van uw doordachte bijdrage om de toekomst van het museum veilig te stellen.

We hopen dat u even de tijd neemt om ons online meldingsformulier voor geschenken in te vullen. Informatie die u vrijwillig verstrekt over uw geschenk, bevestigt dat ons werk belangrijk voor u is dat wat we doen belangrijk genoeg is om geëerd te worden door uw nalatenschap geschenk, en dat u erop vertrouwt dat wij goede rentmeesters zijn van uw nalatenschap.

Terwijl we allemaal doorgaan ondanks de steeds veranderende situatie en de uitdagingen waarmee we worden geconfronteerd veroorzaakt door de huidige wereldwijde gezondheidscrisis, wij in de Verenigde Staten Holocaust Memorial Museum wil u nogmaals bedanken voor uw voortdurende steun aan ons tijdloze missie. We hopen dat u weet hoeveel we uw vervolg waarderen toewijding aan en partnerschap met onze instelling.

Ook al zijn onze fysieke deuren momenteel gesloten, ons kritische werk in een wereld met toenemende ontkenning van de Holocaust en een alarmerende toename van dodelijk

racisme en antisemitisme, gaat door. We stellen het daarom zeer op prijs dat u de tijd neemt om te delen uw feedback bij ons, aangezien uw input ons helpt het permanente te beveiligen relevantie van Holocaustherinnering en onderwijs in onze constant veranderende wereld.

Vriendelijke groet,

George E. Hellman, JD

Associate plaatsvervangend Chief Development Officer,

Geplande donaties en schenkingen

Holocaustherdenkingsmuseum van de Verenigde Staten

www.ushmm.org

202-488-6591

Thank you, J.P.!
Yahoo / inbox

George E. Hellman, USHMM planned_giving@ushmm.mydonorimpact.com

To:J.P. van den Wittenboer

Sat, Aug 22 – 2020 at 3:00 PM

Dear J.P.,

Thank you for taking the time to share your opinions with us and for letting us know that you have left a gift to the Museum in your will, estate plan, or by beneficiary designation.

Your support of the United States Holocaust Memorial Museum plays an important role in our mission to secure permanent relevance of Holocaust memory and education in our constantly changing world.

We will be in touch with you soon about our Legacy of Light Society, our way of recognizing your thoughtful contribution to help secure the Museum's future. We hope you will take a minute to complete our online Gift Notification Form. Information that you voluntarily provide about your gift affirms that our work matters to you, that what we do is important enough to be honored by your legacy gift, and that you trust us to be good stewards of your legacy.

As we all carry-on in spite of the ever-changing situation and the challenges we face brought on by the current global health crisis, we at the United States Holocaust Memorial Museum want to thank you again for your ongoing support of our timeless mission. We hope you know how much we value your continued dedication to, and partnership with, our institution.

Even though our physical doors are currently closed, our critical work in a world with increasing Holocaust denial, and an alarming rise in deadly racism and antisemitism, continues. We therefore greatly appreciate you taking the time to share your feedback with us, as your input helps us secure the permanent relevance of Holocaust memory and education in our constantly changing world.

Sincerely,

George E. Hellman, JD
Associate Deputy Chief Development Officer,
Planned Giving and Endowments

United States Holocaust Memorial Museum
www.ushmm.org
202-488-6591

Gift Notification

Thank you for your incredible support.

The information you provide here about your legacy gift for United States Holocaust Memorial Museum will ensure that our records are accurate and that we use your gift in the way that you intend. This is not a binding legal document; please provide only the information you feel comfortable sharing and any information you do provide will be kept confidential. If you have any questions, please contact George E. Hellman at 202-488-6591 or email planned_giving@ushmm.org.

- Date of estate plan or designation:

27-05-2016

- I have included a gift for the United States Holocaust Memorial Museum through my:*
- ☐ Will
- ☐ Beneficiary Designation
- ☐ Gift of Real Estate
- ☐ Life Insurance Policy
- ☐ Real Estate/Property
- ☐ Stocks and Bonds
- ☒ Other
- Is this gift revocable or irrevocable?
- ○ This gift is revocable (can be changed).
- ● This gift is irrevocable (cannot be changed).
- Is this a percentage or a specified amount?
- ○ This gift is a percentage of my estate or account's value.
- ○ This gift is a specified amount.
- Please tell us about your gift designation:
- ○ I planned this gift in honor or in memory of someone.
- ○ I would like this gift to go to a specific program or purpose.
- ● United States Holocaust Memorial Museum may use my gift where it is needed most.
- United States Holocaust Memorial Museum recognizes our incredibly generous legacy supporters with membership into the Legacy of Light Society.
- ● Yes, please list my/our name(s) as part of United States Holocaust Memorial Museum publications.
- ○ No, please do not list my/our name(s).

Please confirm your contact information:

- First Name*

Joannes Petrus (chairman IFUD of Human Rights)

- Last Name*

van den Wittenboer

- Address

Kastanje 28

- Address 2

- City

Mierlo

- State

- ZIP

5731NK

- Country

The Netherlands

- Phone

xxxxxxxxxxxxx

- Email*

ifudofhumanrights@yahoo.com

- ** denotes required field*

This donation you will find in our foundation ANNUAL REPORT 2020 IFUD of Human Rights.
The ANNUAL REPORT is online (pdf) at december 31 2020

We send you at the end of this year a DvD data-rom (ANNUAL REPORT IFUD of Human Rights

Prod-04

Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights

R E G I S T E R E D POST
Aan: STAAT DER NEDERLANDEN
(gemachtigde) Minister van Justitie en
Veiligheid mr. F.B.J. Grapperhaus
Postbus: 20301
2500EH, DEN HAAG

1. (Authorized Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights on behalf of Audio-Rarities), Kastanje28, 5731NK Mierlo.

2. (Authorized Minister of Justice and Security FBJ Grapperhaus on behalf of the public legal entity Staat der Nederlanden, (in this case acts as legal person under private law).

Subject: Approximate outstanding debt “provisional overview”

Mierlo, January 2, 2020

His Excellency Grapperhaus,

I hereby send the State of the Netherlands a preliminary overview of the outstanding debt.The content of the notarial deed is inconsistent with the deed drawn up by the notary “Enforcement Order”, herewith a photocopy of the deed “without the Enforcement Order on it”. That would then the judge must have that title.

Rb. The Hague (Vzr.) February 21, 2008
KG 07/13 14 from:
(client)
appeared in person,
against:
the State of the Netherlands, with its seat in The Hague, for which appeared
is Mr. JJF Versluijs (Ministry of Justice), in which case bailiff Jan-
Anne de Swart in The Hague, by official report from 31 October 2007 to the
a preliminary relief judge has applied under Article 438, paragraph 4 of the Dutch Civil Code
Legal action. Parties will hereinafter be referred to as [principal], the State and the
debt collector.
1. The facts

Based on the documents and the proceedings at the session of 6 February 2008, this
litigation proceeded from the following. [client] has registered letter of 10
October 2007 included a majority of a notarial deed (hereinafter also: the notarial deed)
forward the bailiff, requesting that it be served on the debtor (the
State) and take enforcement measures. The notarial deed, executed before
notary mr. THJM op de Laak, notary in Budel (municipality of Cranendonck) on 21 June
2007,
contains a unilateral statement by {principal}, including that the State
he **owes** an amount of **€ 20,040,000.**
2. The dispute and its assessment
2.1. The bailiff has turned to the preliminary relief judge because with regard to the
execution of the notarial deed objections have arisen: the deed does have the characteristics
from an executable title to its content is incoherent and notarized
the deed was also drawn up without the knowledge of the State. According to the bailiff
the notarial deed cannot therefore be executed.
2.2. The preliminary relief judge is of the opinion
that these objections are well founded. Contrary to what [client] apparently thinks it means
mere fact that the unilateral statement by [client] is recorded in a notarial deed
not yet that there is a debt of the State to [principal]. The notarial deed
only provides compelling evidence of the fact that [client] vis-à-vis the
notary has made the statement included in the notarial deed. Neither the circumstance
that the State would be prior to the execution of the notarial deed
not informed - whether this has been done (legally) - or whether the State
has not (in any way) disputed the claim, may change the foregoing. To what
further has been put forward by [client] is passed now that this does not change
the considerations considered for this.

2.3. The conclusion is that the notarial deed
is not subject to execution against the State. It will therefore be banned the bailiff
to execute it.
2.4. The preliminary relief judge remarks
that at the request of {principal} to certify the notarial deed as European
enforcement order will be treated separately.
2.5. [client] will,
as the unsuccessful party, be ordered to pay the costs of the proceedings of the State.
For the rest, there is no reason to pay a legal costs order.
3. The decision
The preliminary relief judge:
prohibits the bailiff from executing the notarial deed referred to in (1).

Source:
“Executive” No. 4 April 2008
Monthly civil proceedings magazine
TREE LEGAL PUBLISHERS
Box 85576
2508 CG The Hague
Royal Association of Bailiffs
kbvg.nl
Executive No. 4 April 2008, pp. 62-63

Summary.
IFUD of Human Rights:

Published JP van den Wittenboer trading under the name Audio-Rarities located in
Mierlo against the State of the Netherlands, seated in The Hague, for which has been
published Mr JJF Versluis Ministry of Justice. Van den Wittenboer is aware of the fact that
He has to bring the case before a civil court through civil proceedings.
The granting of the enforceable title is thus up to the civil court - with the right
to contest the content of the notarial deed by the State of the Netherlands. The
a preliminary relief judge forbids the bailiff the notarial bulk issued by the notary
To implement “in the name of the Queen”. The State has indicated in writing none
to initiate forgery against the further content of the"Notarial deed under oath declaration" past
in front of notary master Th JM op de Laak notary in Budel, municipality of Cranendonck, on
June 21, 2007. Such as that of February 212008 on the basis of the judgment of the District
Court in The Hague - judge Judge KG 07/1314- in which case bailiff Jan Anne de Swart in
The Hague

joined official report to the preliminary relief judge has applied under Article 438, paragraph 4 Code of Civil Procedure. The summary proceedings are essentially limited to investigate whether the power to execute has been abused, and does not concern the content of the notarial deed and under oath. The notary is prohibited by the preliminary relief judge to enforce the executory title to the notarial deed of 21 June 2007 In general, the parties can, if desired, issue binding advice in a notarial opinion have a deed recorded and - deliberately and voluntarily - agree, that this ground for one an enforceable title, insofar as the obligations laid down in it lend themselves to it effective implementation. In this case, there was no voluntary action on the part of the State the Netherlands and there was talk of the deed not signed by the State. The legislator explicitly places heavy demands on obtaining an enforceable title.
The enforcement of an enforceable title is mandatory and serves this purpose reason to be preceded by court intervention.

Summarized:
the enforceable title in this case is based on the previous assessment of the civil judge, with the right prior to the State of the Netherlands, disputing the content of the notarial deed -only that which may be freely open to dispute - without forgery procedure open to challenge. Uncontested claims:

The concept of uncontested claims should be used to all situations in which a creditor - in view of the fact that it has become apparent - that the debtor does not contest the nature or extent of a claim, one by civil enforcement order, which the debtor must expressly agree to in the form of - in this case - the authentic instrument. The lack of dispute by the debtor the State of the Netherlands, may take the form of “default” with the hearing or not responding to a request by the court for the intention to state that you will defend yourself in writing in the case. To make sure that the Dutch State very well known in this case and the notarial deeds and Hitler's Inferno lesson from yesterday ”, the Intermediary Foundation of the Universal Declaration of the Human Rights to have the documents extra meant by a bailiff afterwards, writ of 9 March 2016 under number L3600573, Van der Velden van Hal & Peers bailiffs & collection agency established in The Hague, to the Chairman of the House of Representatives of the States General The Dutch parliament the Standing Committee of Security and Justice part of the bailiff's exposition, to be found under the Lower House of the States General V&J to the foundation, date September 16, 2014, reference: 2014Z14890 / 2014D30693. Ten At the time of the 2014 letter, the two gentlemen Van der Steur and Dijkhoff were members of de Vaste Commission of Security & Justice of the House of Representatives of the States General, these are

subsequently appointed as the new Minister of Justice and Secretary of State for Justice. From this follows that the Ministry of Justice and Security is also well aware of notarial deeds and further with information about Audio-Rarities the foundation and Hitler's Inferno. Everything is there on data DVD-ROM as attachment of the relevant letter that is part of the bailiff's exposition to the House of Representatives, previously confirmed by V&J on 16 September 2014 to the foundation. Now that the Ministry of Justice is well aware of all documents and through the transfer files at the Ministry when new ministers take office the State of the Netherlands is also considered to be well known for this. The State also has internal consultations can conduct with the country attorney in connection with specific legal details in this case. At the office of the lawyer are lawyers and also lawyers with notarial law background working. After all, in 2008 the Ministry of Justice raised the issue To represent the State of the Netherlands in court against Audio-Rarities in court in The Hague in summary proceedings. The State of the Netherlands received a written letter in 2008 Balkenende and later announced with a letter from Rutte- not intending to to initiate forgery. It has also been shown after 2008 that the State of The Netherlands has adopted such an attitude "not to be contested". The civilian judge will grant an enforceable title to the notarial deed upon request “in absentia” of the foundation that works for Audio-Rarities, to file a lawyer.
The civil judge will grant the executory title on pain of denial of justice. The judge will not alter the content of the notarial deed that is before the court fixed because this is supposed to be the case by law

Parties:
a.the legal person under public law of the State of the Netherlands, Binnenhof 19, The Hague, NL, where the legal person under public law is the The Dutch State did not act in the specific administrative task, but in the Entrepreneurs public relations activity, and science, there is no sufficient ground hair to be treated differently from legal entities under private law that have the same or perform similar activities.

b. the sole proprietorship: Audio-Rarities, Kastanje 28,5231 NK, Mierlo, NL, director JP van den Wittenboer who, at the express invitation of the State of Netherlands "Ministry of Economic Affairs in The Hague" a legal relationship has been contracted for “fair use only” with the project “Hitler's lnferno” in connection with doing business in Japan in nineteen hundred and ninety eight, by the Dutch furnace in connection with four hundred (400) years of trade relations between the Netherlands and Japan. On the twenty-first of September nineteen hundred and ninety "speaking days" have passed Audio-Rarities Mr JP van den Wittenboer at the address of the Ministry of Economic Affairs Affect the license terms for “fair use only” personally and verbally with “Hitler's Infemo "project discussed in depth. Talked with Mr. Hendrik EC Koets. There is none

written “fair use only agreement” established between the State and Audio-Rarities, but it is one written confirmation by the Dutch State on fourteenth December nineteen hundred and ninety, shipped from Tokyo, Japan, in which the mondetinge ranks from twenty one September nineteen hundred and ninety and what has been discussed is briefly summarized The State has voluntarily elected itself.

IS A ORAL AGREEMENT LEGAL? E.R. Jonker (Erwin) Ariens Schoonbeek Lawyers ariensadvocaten.nl

The answer to this question is affirmative. Yes, an oral appointment is also one agreement because according to Dutch contract law an agreement will come namely, realized by an offer from a party and the acceptance of that offer by another party. Article 217 of book 6 of Dutch contract law provides for this

next one:
"An agreement is concluded by offer and acceptance thereof."
Under Dutch law, the establishment of contracts is subject to no further formal requirements in principle. An oral agreement is perfect legally valid. Offer and acceptance can be made in any form.
The Supreme Court, highest court of law in the Netherlands in its judgment of 21 December 2001, ECLI: NL: 2001: AD5352 said about this:
"The answer to the question whether an agreement has been concluded depends on what the parties have mutually stated and have from each other's statements distracted and could reasonably derive in the given circumstances. "
Offer and experience do not therefore have to take place explicitly: they can be in any form and can be contained in one or more actual behaviors.
An acceptance of the offer can be made known by all means which are understood as such in society, for example; raise a hand, or just nod yes. Under certain circumstances even a lack of action, a tolerance, as well as a mere silence as acceptance apply. In its judgment of February 4, 2000, NJ 2000/258, the Supreme Court gives one nice example:
“In the opinion of the court, Pelders has rightly argued that Kinheim is on this letter has not responded, so it must be assumed in law that Kinheim there has been - tacitly - agreed. ” Unlike a mere silence, that situation is much clearer in a case already there actual implementation has been given to an agreement. In the absence of one written agreement

or explicit agreements between parties, must be based on
all other circumstances and indications are assessed or from any when a certain legal relationship exists. In Van den Eijnde / Fuchs judgment of the Supreme Court of 2 September 2011, ECLI: NL: HR: 2011: BQ3876, the Supreme Court has confirmed the following rule of law; also although a written contract is missing, the conclusion of an agreement is possible are also derived from an actual fact that exists between the parties at any time situation. In short; an oral agreement is fully legally valid.

IFUD of Human Rights
Chiarman
J.P. van den Wittenboer

Correspondence:Po.box 324, 5660AH Geldrop The Netherlands
Offices:Kastanje 28, 5731NK Mierlo The Netherlands
C.o.C.reg:41092925 Eindhoven N.L.
E-mail: ifudofhumanrights@yahoo.com
Internet: http://ifudofhumanrights.webs.com
Phone:+31 -(0)6 50 425 552

AFSCHRIFT

RECTIFICATIE

Op **één en twintig juni tweeduizend zeven** ----------
verscheen voor mij, mr Theodorus Hubertus Johannes Maria op de Laak, notaris te ----
Budel, gemeente Cranendonck:----------
de heer **Joannes Petrus van den Wittenboer**, planned change agent en voorzitter ---
van de "Intermediaire stichting van de Universele Verklaring van de Rechten van de ---
Mens", tevens eigenaar van de eenmanszaak "Audio-Rarities", volgens zijn verklaring
geboren te Mierlo veertien mei negentienhonderd vijf en vijftig, woonachtig ten adres --
Kastanje 28, 5731 NK Mierlo, van Nederlandse nationaliteit, ongehuwd en nooit -------
gehuwd geweest en niet geregistreerd of geregistreerd geweest als partner, ----------
legitimatie: paspoort nummer NF8802866. ----------
De voormelde stichting is statutair gevestigd te Geldrop, en is ingeschreven in het ------
register bij de Kamer van Koophandel en Fabrieken voor Zuidoost Brabant te ----------
Eindhoven onder dossiernummer 41092925, de stichting is geregistreerd met het ------
adres op het woonadres van Joannes Petrus van den Wittenboer, waar ook de ---------
eenmanszaak op is geregistreerd, deze eenmans is bekend bij de Kamer van ----------
Koophandel en Fabrieken voor Zuidoost Brabant te Eindhoven onder dossiernummer -
17090220. ----------
De comparant verklaarde dat hij een eerder gedane **"onder ede verklaring van** -------
zestien juli tweeduizend vier"wil rectificeren. ----------
De comparant rectificeert het navolgende: ----------
De partijen: ----------
1a).Hoofdpartij. de publiekrechtelijke rechtspersoon Staat der Nederlanden, ----------
Binnenhof 19, Den Haag, "N.L.", waarbij de publiekrechtelijke rechtspersoon de --------
Nederlandse Staat niet in de specifieke bestuurstaak heeft gehandeld, maar in de ------
ondernemersactiviteit, public relations, en de wetenschap, bestaat er geen voldoende -
grond haar anders te bejegenen dan privaatrechtelijke rechtspersonen die dezelfde of
vergelijkbare activiteiten verrichten. ----------
2a).Hoofdpartij. Eenmanszaak Audio Rarities, Kastanje 28, 5731 NK, Mierlo, "N.L.", --
directeur J.P. van den Wittenboer die op **uitdrukkelijke uitnodiging van de Staat der Nederlanden** "Ministerie van Economische Zaken in Den Haag" een rechtsverhouding
is aangegaan voor "fair use only" met het project "Hitler's Inferno" in verband met -------
zakendoen in Japan in negentienhonderd acht en negentig, door de Nederlandse ------
overheid in verband met vierhonderd (400) jaar handelsbetrekkingen tussen Nederland
en Japan. Op één en twintig september negentienhonderd acht en negentig ----------
"spreekdagen" zijn door Audio-Rarities,de heer J.P. van den Wittenboer ten adres van
het Ministerie van Economische Zaken persoonlijk en mondeling de ----------
licentievoorwaarden voor "fair use only" met het Hitler's Inferno"project grondig ---------
besproken. Gesproken is met Mr. Hendrik E.C. Koets. Er is geen schriftelijke "fair use -
only-agreement" vastgelegd tussen de Staat en Audio-Rarities, wel is een schriftelijke -
bevestiging door de Nederlandse Staat op veertien december negentienhonderd acht -
en negentig, vanuit Tokio, Japan verzonden, waarin de mondelinge afspaak van één --
en twintig september negentienhonderd acht en negentig en wat besproken is, kort ----
samengevat is bevestigd. De Staat heeft zich vrijwillig zelf partij gekozen. ----------
3a).Secondiare-partij. De privaatrechtelijke rechtspersoon de Stichting Intermediary --
Foundation of the Universal Declaration of Human Rights, Kastanje 28, 5731 NK, ------
Mierlo, "N.L.", voorzitter J.P. van den Wittenboer. Als exclusieve internationaal ---------
licentiehouder "fair use only" over het werk Hitler's Inferno, door Audio Rarties LPA ----
2445 USA, nineteenhundred fourty five, World-War II, werkzaam tevens als ----------
intermediair, wetenschappelijk, mensenrechten. ----------

4a).Secondiare-partij. de publiekrechtelijke rechtspersoon Zuid-Duitse Deelstaat ------ Freistaat Bayern, Duitsland, Alexandera Strasse 3, 80538, München, Deutschland. Als algemeen auteursrechthouder over het werk "Hitler's Inferno". Kontrollratdirektive 50. -- **5a).Secondiare-partij.** de publiekrechtelijke rechtspersoon de Amerikaanse auteurs -- en muziekrechtenorganisatie The Harry Fox Agency Inc., New York U.S.A., 771 Third - Avenue, New York, 10017 USA, vertegenwoordigd door Frank S. Rittman in de functie van International Business Administrator, die zich laat vergezellen door Edward --------- P.Murpy en Yoshio Inomata. Aangaande het verstrekken van een schriftelijke ---------- internationale exclusieve-licentie "Hitler's Inferno" voor "fair use only", datum afgifte ---- licentie zeventien augustus negentienhonderd vijf en negentig.----------

Voorwaarden en condities "fair use only" voor wetenschappelijk en bibliotheek - gebruik.----------

Hitler's Inferno is een werk van letterkunde, wetenschap of kunst, hetwelk bestaat uit -- afzonderlijke werken van liederen en toespraken uit het tijdperk Hitler Duitsland in een door de maker Audio Rarities (USA) in een logische anti-fascistische vorm aan ---------- elkander in de Engelse taal gesproken commentaar in negentienhonderd vijf en veertig in de USA, het einde van de Tweede Wereldoorlog, hierbij wordt, onverminderd het ---- auteursrecht op ieder werk afzonderlijk, als de maker aangemerkt Audio Rarities (USA) degene, onder wiens leiding en toezicht het totale werk is tot stand gebracht. Het ------- auteursrecht over de Duitse toespraken en geluidsopnames door Adolf Hitler en -------- NSDAP -bij overdracht door de geallieerden na negentienhonderd vijf en veertig- ------- berusten bij de Zuid-Duitse deelstaat Freistaat Bayern, en de nederlandse versies van toespraken en liederen van de NSB bij de staat der Nederlanden. Hierbij is in het geval van het werk "Hitler's Inferno" het totale auteursrecht in eigendom van Freistaat -------- Bayern, het doel hiervan is om misbruik onder controle te kunnen houden door de ------ staat en strafbaar te stellen in verband met het ondeskundig gebruik van toespraken, - liederen, afbeeldingen en gedragingen die na negentienhonderd vijf en veertig na de -- val van het Derde Rijk bewezen en ernstig fout waren bevonden door het Tribunaal in - Neurenberg. Zowel de hedendaagse Duitse wet-en regelgeving (Duitse grondwet) ----- alsmede de Amerikaanse en Nederlandse wet- en regelgeving alsmede Europese en - Internationale Verdragen maken uitzonderingen voor het gebruiken van materialen ---- voor historische, wetenschappelijke en educatieve doelstellingen voor gebruik door ---- bibliotheken en op scholen, studie of gebruik door wetenschappers, (Title 17, United -- States Code). Bij het auteursrecht moet nog iets anders worden onderscheiden en wel het zogenaamde persoonlijkheidsrecht droit moral door Audio Rarities (USA). Het ------ persoonlijkheidsrecht van de auteur van het werk gaat nimmer teniet. Dit recht moet --- alzo beschouwd worden als een absoluut en exclusief zelfstandig recht, staande naast het auteurschap. Uit het een en ander volgt, dat het persoonlijkheidsrecht ---------- onafhankelijk van het auteursrecht een zelfstandig, niet overdraagbaar recht vormt. Als de toespraken en liederen in negentienhonderd vijf en veertig op rechtmatige manier -- zijn verzameld, hetgeen uit onderzoek is gebleken en moet worden aangenomen, heeft Audio Rarities (USA) het exclusieve recht de plaat "Hitler's Inferno" in eigenbeheer te - vermenigvuldigen en te verspreiden. Het droit moral kan na overlijden van de maker --- worden uitgeoefend door degenen die hij daartoe bij uiterste wilsbeschikking heeft ----- aangewezen. Zonder uiterste wilsbeschikking door de maker zelf afgegeven, of bij ----- ontbreken van informatie over de maker,alleen mogelijk met een schriftelijke licentie --- door de auteursrechtenorganisatie.Intermediary Foundation of the Universal ---------- Declaration of the Universal Declaration of Human Rights, postbus 324, 5660 AH, ------ Geldrop Nederland heeft sinds negentienhonderd vijf en negentig bij schriftelijke ------- licentie door de Amerikaanse Auteursrechten organisatie "The Harry Fox Agency Inc" - in New York USA, te gelden als exclusieve licentiehouder op het mogen beheren en ---

internationaal verspreiden van het intellectueel & mechanische eigendomsrechten ----- "Hitler's Inferno", hiernaast kunnen bibliotheken, archieven, musea als niet-exclusieve licentiehouders fungeren en wetenschappers-agreementen verstrekken aan ---------- onderzoekers. Het op de geluidsdragers vastgelegde materiaal is gegarandeerd ------- authentiek. Het werk "Hitler's Inferno" is gegarandeerd geen nazisme of neo-nazisme. Het is een getuigenis over de holocaust. De juridische afhandeling over de ---------- auteursrechten en over het werk zijn in negentienhonderd negen en negentig en ------- daarna op zestien juli tweeduizend vier met een titel "In naam der Koningin" notarieel - vastgelegd bij Notariaat op de Laak, Capucijnerplein 38, Budel Nederland. Het werk is verder geregistreerd met een registratienummer bij de Belastingdienst "registratie en -- successie" in Nederland. Op één maart negentienhonderd negen en tachtig traden de Verenigde Staten toe tot de "Berner Conventie ", een tussen een aantal staten ---------- gesloten verdrag, (Berner Conventie, gedefinieerd onder sectie 101 van Title 17,United States Code) waarbij het auteursrecht van onderdanen van elk van de deelnemende -- Staten beschermd wordt in alle aangesloten Staten, waaronder ook Nederland. -------- Stichting Stemra is de Nederlandse zusterorganisatie van de Amerikaanse ---------- auteursrechtenorganisatie The Harry Fox, Inc New York. Vervaardigde opnamen van - uitzonderlijke documentaire waarde naast andere items mogen in officiële archieven -- worden bewaard. Hitler's Inferno is opgenomen in de USA, bij de Universiteit van ------- Kansas City, Missouri, in de Miller Nicols Library,en maakt deel uit van een ---------- wetenschappelijke verzameling van items over de holocaust onder de rubriek ---------- "Suzanne Statland Collections in Holocaust Studies" a bibliography of research -------- materials. ----------

Toegelaten: hetgeen in overeenstemming is met de wettelijke en de morele norm met hetgeen naar de regels van het maatschappelijke verkeer redelijkerwijs geoorloofd is -- met inachtneming van Artikel 25 A W en title 17 United States Code, in combinatie met in kracht rechtsgeldige Europese en Internationale Verdragen (Berner Conventie, ------ WIPO- Verdragen, Rome Conventie, TRIPS agreement van World Trade ---------- Organisation), Internationaal Verdrag inzake Economische, Sociale en Culturele ------- Rechten, waarin de auteursrechten van wetenschappers en de beoefening van de ----- wetenschap, mensenrechten zijn geworden, waar individuele aangesloten---------- Staten aan zijn verbonden. ----------

Verboden: in het algemeen iedere gehele of gedeeltelijke mechanische overname, ---- bewerking of nabootsen inbreuk op intellectueel eigendom in gewijzigde vorm voor een ander doel of een daadwerkelijk verschil vertonen dan het oorspronkelijke doel door de maker zelf verkozen; alle produkten die niet in overeenstemming zijn met de wettelijke en de morele norm, en alles wat met hetgeen naar de regels van het maatschappelijke verkeer redelijkerwijs niet geoorloofd is en als redelijkerwijs aannemelijk is, dat ook de maker die inbreuken zou hebben afgekeurd; ten gehore brengen of vertonen in het ---- openbaar, illegaal verspreiden van produkten of misbruik van gedachtengoed, ---------- negativisme, obsceniteit, obscurantisme; gebaren, uitdrukkingen, emblemen, ---------- geschiedvervalsing; muziek gezongen en gesproken alsmede instrumentale ---------- bewerkingen, met inbegrip van de beschikbaarstelling voor het publiek op zodanige --- wijze dat deze voor leden van het publiek op een door hen individueel gekozen plaats en tijd toegankelijk zijn, hierbij inbegrepen omroepuitzendingen, sportevenementen, al dan niet per kabel satelite, en internettransmissies.----------

Indien aan twee of meer personen een gemeenschappelijk auteursrecht op een zelfde werk toekomt, kan, tenzij anders is overeengekomen, de handhaving van dit recht door ieder hunner geschieden. De Staat de monopoliehouder over het vervolgen van ------- strafbare feiten in overeenstemming met wat hierover is vastgelegd in ---------- negentienhonderd vijf en veertig door de geallieerden controleraad op grond van de ---

wetgeving ter voorkoming van nationalisme en militairisme van de Tweede ----------
Wereldoorlog "kontrollratdirektive 50". ----------
De volgende partijen zijn aanwezig.----------
Bij de ondertekening van deze notariële rectificatie zijn de volgende partijen aanwezig:
J.P. van den Wittenboer in de functie als directeur Audio-Rarities en in de functie als --
Voorzitter van Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights.
De overige partijen zijn niet in persoon vertegenwoordigd bij de ondertekening van de -
rectificatie van de notariële akte.----------
Originele schriftelijke bewijzen zullen aan de akte worden gehecht, wanneer niet ----
origineel zal worden aangegeven dat het een kopie of een print betreft Onder de -------
originele aanhechtingen zit ook een "originele Kiezerspas voor de verkiezingen voor ---
Provinciale Staten Noord-Brabant die gehouden is op zeven en twintig maart ----------
tweeduizend zeven. De kiezerspas was bestemd voor de heer Joannes Petrus van ----
den Wittenboer, adres Kastanje 28, 5731 NK, Mierlo, waarbij door hemzelf de volmacht
aan de Voorzitter van de Stichting Intermediary Foundation of the Universal ----------
Declaration of Human Rights is afgegeven op de kiezerspas om te gaan stemmen. Het
stemrecht is een grondrecht,en dat moet hoog worden gehouden. De burgerij is vrij om
de eigen mening te geven over de volksvertegenwoordigers. Gezien de verklaring -----
onder ede in de notariële akte de dato twee en twintig juni negentienhonderd vier en --
negentig, kan niet worden uitgegaan van een democratie, maar is sprake van een -----
schijndemocratie. **Er is geen stem uitgebracht.** Er zal eerst een integraal ----------
parlementair openbaar onderzoek moeten geschieden naar de toestand van de --------
rechtsstaat en de democratie. De bewindsman Hirsch Ballin die zijn kabinetszetel -----
verloor door de IRT-affaire in negentienhonderd vier en negentig (verwijs ook naar -----
notariële akte van een verklaring de dato één en twintig januari negentienhonderd vier
en negentig), die aftrad als minister van justitie omdat de Tweede Kamer hem had -----
verboden verdere bemoeienis te hebben met de zware criminaliteit, deze bewindsman
die later in tweeduizend zeven wederom de post van "minister van justitie" mag --------
bekleden onder Balkenende, heeft nu kennelijk de opdracht om onderzoek te ----------
verrichten naar de misdaadorganisatie waar hij zelf lid van is " Kabinet Balkenende IV"
In rubriek "15" van akte notarieel "in naam der koningin" de diverse boekwerkjes met --
bewijzen en brieven van Audio-Rarities en de Stichting, zijn thans digitaal vastgelegd -
op een DVD-rom, met actualisering tot en met tweeduizend zeven inbegrepen. Op de -
DVD-rom zijn daarnaast extra opgenomen een complete website door de sociale -------
databank Nederland, in Huizen, Noord-Holland, "N.L.", en een rapport in ----------
pdfbestandsformaat "naboek 20e editie 2006" door H.M. Walker uit Berlicum en -------
Stichting Werkgroep negentienhonderd zeventig, in Tilburg, "N.L". De DVD-rom en de
inhoud hiervan alle aanwezige stukken maakt thans onderdeel uit van de **notariële ----
rectificatie**.----------
De rubrieken "15 en 16" immateriële of naamschade. Door de Staat der Nederlanden -
het mondeling agreement "fair use only" Hitler's Inferno te hebben geschonden op een
of meer keren en / of tijden en / of data. Te concretiseren in een geldvordering. ---------
Wordt de echtheid van deze authentieke akte en de titel betwist. Wanneer een ----
gerechtsdeurwaarder komt met een betekende grosse, waarvan de echtheid en / of ---
onjuistheid wordt betwist. De gerechtsdeurwaarder dient dan zijn opdrachtgever aan te
spreken en vervolgens dient de opdrachtgever de Staat der Nederlanden waartegen --
de grosse is betekend te benaderen voor verificatie van de echtheid en onjuistheid. ----
Wordt de echtheid en / of onjuistheid van een authentieke akte betwist; dan vermeldt --
artikel. 159 lid 1 Rv:een geschrift dat het uiterlijk heeft van een authentieke akte,geldt -
als zodanig behoudens bewijs van het tegendeel.----------

Algemeen geldt, dat het tegenbewijs tegen de authentieke akte drukt op degene die --- haar onjuistheid en / of valsheid beweert, in een speciale "Valsheidsprocedure" bij de - civiele rechter. Bij deze notariële akte met de titel geldt, dat deze procedure voor de --- civiele rechter **absoluut en alleen in combinatie van een openbaar parlementair --- onderzoek** naar het rechtssysteem volgt, met horen van alle getuigen onder ede. In --- een "valsheidsprocedure" worden de notariële akte van een verklaring de dato één en twintig januari negentienhonderd vier en negentig en notariële akte onder ede de dato twee en twintig juni negentienhonderd vier en negentig onderdeel van één totale ------- valsheidsprocedure op alle akten. ----------

Artikel 430 Rv. Geeft algemene regels, voor grossen van excecutoriale titels en de ----- betekening daarvan, voordat zij ten uitvoer kunnen worden gelegd. ----------

De kracht van het schriftelijk bewijs is in de oorspronkelijke akte (minuutakte) gelegen. Grossen en gehele afschriften van een authentieke akte die volgens de wettelijke ------ voorschriften moeten worden bewaard, leveren, wanneer zij zijn afgegeven door een -- daartoe bevoegde ambtenaar (in dit geval de notaris) hetzelfde bewijs op als de ------- oorspronkelijke akte. ----------

Problemen met het vinden van een gerechtsdeurwaarder door de opdrachtgever.

Problemen bij het bereid vinden van een gerechtsdeurwaarder voor het uitvoeren van - de opdracht "ministerieplicht" kunnen zich voordoen. Te denken valt van het naar ------ elkander en op elkander afschuiven van de opdracht. Daarbij moet opdrachtgever ------ eerst alle gerechtsdeurwaarders in Den Haag schriftelijk benaderen om daarna zich te kunnen richten tot de Koninklijke Beroepsorganisatie van Gerechtsdeurwaarders ------ KBvG, postbus:12, 3740 AA in Baarn. Uiteindelijk moet via de Tweede Kamer de ------ ministeriële verantwoordelijkheid van de Minister van Justitie worden geactiveerd om -- ambtshalve een gerechtsdeurwaarder aan te wijzen die de opdracht moet uitvoeren. -- De minister van justitie heeft de taak algemeen te zorgen dat de rechtsbedeling -------- behoorlijk kan functioneren. Men spreekt wel van apparaatzorg. Verder te denken valt (gezien de aard en de opstelling door de Nederlandse Staat (de goodwill-belangen), --- dat de Staat de status quo zal handhaven zo lang enigszins mogelijk is, en zich -------- daarom om die reden van geen enkele Wet, Verdrag rekenschap en verantwoording -- zal geven. ----------

De geconstateerde feiten. Op datum zeventien augustus tweeduizend vijf is het ------ Duitse volkslied gezongen ten gehore gebracht via de TV -omroep SBS6 om acht ------ (20.00) uur, voorafgaande aan het voetbalinterland Nederland tegen Duitsland in ------ Rotterdam, daarna is op datum vijf april tweeduizend zes het Duitse volkslied ---------- instrumentaal (kort in een reclame van Achmea) ten gehore gebracht via TV -omroep - NOS Nederland 1, voor het (acht) 20.00 - uur journaal, daarna is op datum zeven april tweeduizend zes het Duitse volkslied instrumentaal (kort in de reclame van Achmea) -- ten gehore gebracht via TV-omroep RTL4 voor het (half acht)19.30- uur journaal. ------ Verder is sprake van over langere periode plegen van negativisme en ---------- wetenschappelijke sabotage onder hoofdverantwoordelijkheid van de Nederlandse ---- Staat gericht tegen de stichting, Audio-Rarities met het Hitler's Inferno project,verwijs -- naar rubriek "15"DVDrom. Verder: Nederlandse Staat laat het toe dat Zij door derden - als Adolf Hitler op Internet is geportretteerd, in de vorm van een (ex)-minister van ------ Justitie die thans de post bekleed van minister van sociale zaken mr. J.P.H. Donner --- met "hitlerkapsel", en een procureur-generaal Jhr. Mr. De Wijkerslooth de Weerdesteijn als "Adolf Hitler" die het onderwerp discriminatie in zijn takenpakket heeft,afgebeeld --- met een "hakenkruis" op het hoofd en met "Hitlersnor". De Nederlandse Staat laat dit -- ondanks de bekendheid met de websites en de bekendheid wie achter deze websites - zitten, (de heer K.H de Werd en Stichting Sociale Databank Nederland,R.M. ----------

Brockhus), bewust voortbestaan. De bewijzen zijn te vinden op de DVD-rom in rubriek "15". Er zijn door die derden K.H. de Werd inmiddels zestigduizend (60.000) e-mails --- hiervan internationaal verzonden.----------
Dat er tussen de hoofdpartijen de Staat der Nederlanden en Audio-Rarities (kamer van Koophandel: 17090220) een rechtsversverhouding bestaat of heeft bestaan niet in ----- specifieke bestuurstaak, uithoofde van "fair use only" "Hitler's Inferno" Audio Rarities -- LP A 2445, uithoofde waarvan de schuldenaar nog iets van de Staat der Nederlanden had te vorderen, nu te vorderen heeft of nog in de toekomst te vorderen zal krijgen in - verband met schenden afspraken / overeenkomst.----------
Gevorderd wordt. Voor naamschade en omzetderving een geldbedrag van **twintig --- miljoen euro (€ 20.000.000,00)**, hierbij op te tellen de wettelijke rente jaarlijks, extra -- de bedragen per overtreding tot een maximum per jaar, executie en ---------- administratiekosten. Alle daaruit voortvloeiende kosten komen geheel voor rekening --- van de schuldenaar. ----------
Verbeurd zullen worden. Bij het ten gehoren laten brengen van Duitse volkslied of --- andere zaken zonder vergunning die zich buiten het referentiekader "fair use only" ----- vallen), op Nederlands grondgebied en / of het zich op internet als Adolf Hitler laten ---- afbeelden op de Website van K.H. de Werd casu quo Sociale Databank Nederland, --- R.M. Brockhus, of via een andere manier, (bij Ministerie van Justitie bekende websites ,en regelmatig bezocht door ministerie van Justitie). Letterlijk van de website van de --- Sociale Databank Nederland, citeer: *GEEN AANKLACHT. Justitie zal geen vervolging instellen wegens smaad tegen Karel de Werd, terwijl hij toch minister van Justitie mr. -- J.P.H. Donner en de voorzitter van het college van procureursgeneraal mr. J.P. de ----- Wijkerslooth als Adolf Hitler op zijn website heeft gezet.Het ministerie liet via ---------- voorlichter Ivo Hommes weten: "Er zal geen aangifte gedaan worden. Het is deze ------ persoon enkel en alleen te doen om aandacht voor zijn zaak en daar werken wij niet -- aan mee." (De Telegraaf van achttien oktober tweeduizend drie), einde citaat.* **Bedrag tienduizend euro (€ 10.000,00) per overtreding per constatering per keer per ------ iedere nieuwe data op de kalender, oplopen tot een geldbedrag maximum van --- twee miljoen euro (€ 2.000.000,00) per jaar.** Buiten beslag vallen goederen voor ----- openbare dienst van de Staat,artikel 436 Burgerlijk Wetboek.----------
Voor beslag zijn vatbaar. Bedragen bestemd voor educatieve en wetenschappelijke - doelen tot een maximum van honderd duizend euro (€ 100.000,00). De marktwaarde - (in geld) afgeschreven en verouderd materieel Landmacht, Marine en Luchtmacht die - niet meer voor de openbare dienst van de Staat dienen. Deze zaken kunnen zonder --- limiet worden beslagen indien niet aan de betekening, van het bevel van de ---------- gerechtsdeurwaarder wordt voldaan door de Nederlandse Staat. Verder kan beslag --- worden gelegd op roerende zaken die niet bestemd zijn voor de openbare dienst van - de Staat:oude metalen, afgeschreven computers, afgeschreven ---------- kantoorinventaris,sloopmaterialen uit gebouwen van de overheid die na verbouwingen vrijkomen en die op de dumphandel te verkopen zijn, alles waar enigszins een --------- geldbedrag aan toe te kennen valt. Verder alle roerende en niet roerende zaken die --- niet onder de openbare dienst vallen met inbegrip van derdenbeslag op tegoeden ------ onder de Nederlandse Staat die niet te kwalificeren vallen voor openbare dienst. -------
Het totaalbedrag van de schuldvordering. twintig miljoen euro (€ 20.000.000,00) ---- met bijtelling van veertig duizend euro (€ 40.000,00) voor viermaal geconstateerde ----- overtredingen, maakt **Totaal bedrag twintig miljoen veertig duizend euro ---------- (€ 20.040.000,00).** ----------
De volgende stukken DVD-rom, brieven, licentie zullen aan deze akte worden ----- gehecht. ----------

1b. De originele brief door de Nederlandse Staat "Royal Netherlands Embassy" Tokio, Japan, datum veertien december negentienhonderd acht en negentig, inzake het ------- werkbezoek van één en twintig september negentienhonderd acht en negentig, de ----- mondelinge bespreking van de voorwaarden voor "fair use only" ten Ministerie van ----- Economische Zaken in Den Haag met Audio- Rarities. ----------
2b. Kleurenprint van de uitnodiging door Ministerie van Economische Zaken "speciale spreekdagen voor genodigden" Zakendoen in Japan, gericht aan Music Company ----- International, J.P. van den Wittenboer is (Audio-Rarities). Contact inzake verwerking -- van de uitnodiging, EVD, Lucy Wentholt. ----------
3b. De originele brief "licentie" door de Amerikaanse auteurs en muziekrechten -------- organisatie Harry Fox Agency Inc, New York USA, zeventien augustus ---------- negentienhonderd vijf en negentig, inzake Hitler's Inferno project. ----------
4b. De originele brief door de DCO Bestuur en Onderwijs Commissie van Justitie van - de Tweede Kamer, Den Haag, datum veertien september tweeduizend zes, kenmerk - "Hitler's Inferno". ----------
5b. De originele brief door Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie, achttien december negentienhonderd acht en negentig, kenmerk: BRF 51.04JH/kk, verwijs naar rubriek -- "20" akte notarieel zestien juli tweeduizend vier "In naam der Koningin". ----------
6b. De originele brief door de Hoge Raad der Nederlanden van vier januari ---------- tweeduizend zeven, inzake reageren op het verzoek de onechtheid of valsheid van de notariële akte van twee en twintig juni negentienhonderd vier en negentig te bewijzen - of kunnen aantonen, kenmerk: 73 91 /SvdO/rk. ----------
7b. DvD-rom door Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human ----- Rights en Audio-Rarities, met de stukken en getuigen onder rubriek "15" aangevuld en onderdeel van deze rectificatie. ----------
8b. De originele Stempas voor de provinciale staten Noord-Brabant, kieskring 1 -------- ('s-Hertogenbosch), om te stemmen op zeven maart tweeduizend zeven, in Gemeente Geldrop en Mierlo, waarbij J.P. van den Wittenboer de Voorziter van Intermediary ------ Foundation of the Universal Declaration of Human Rights, volmacht geeft de stem uit - te brengen. Kaartnummer:**17710161113**. ----------
In het hoofd van deze akte de woorden "In naam der Koningin", uitvoerbaar bij -- voorraad, tenzij de schuldenaar de combinatie de vordering, de titel, de akte(n) -- onrechtmatig of ongegrond voorkomt,een door de schuldenaar aan te spannen - "Valsheidsprocedure" via de civiele Rechter. ----------
De voormelde rectificatie op de notariële grosse "In naam der Koningin" de dato -------- zestien juli tweeduizend vier heeft comparant met een **eed** versterkt in handen van mij, notaris, afgelegd, nadat hij mij had verklaard de betekenis van de eed te beseffen en te weten dat de wet het plegen van meineed strafbaar stelt. ----------
SLOTBEPALINGEN ----------
Voormelde opgave, volledige voorlezing, afvraging en beantwoording hebben ---------- plaatsgehad in tegenwoordigheid van de getuigen. ----------
De comparant en de getuigen zijn mij, notaris, bekend en hun identiteit is door mij, ----- notaris, aan de hand van de hiervoor gemelde en daartoe bestemde ---------- documenten vastgesteld.

Waarvan akte, --------
in minuut opgemaakt, is verleden te Budel, gemeente Cranendonck, op de datum in --- het hoofd van deze akte vermeld, in tegenwoordigheid van de dames ---------- mevrouw Catharina Jacoba van Casteren-Daniëls, geboren te Weert ---------- twee en twintig januari negentienhonderd negen en zestig en ---------- Hendrina Maria Antonia Meeuwissen, geboren te Budel negen en twintig november ---- negentienhonderd zes en vijftig, als getuigen. ----------

Na zakelijke opgave van de inhoud en toelichting van deze akte aan de comparant, ----
heeft deze verklaard tijdig voor het verlijden te hebben kennis genomen van de inhoud
van deze akte en daarmee in te stemmen. Vervolgens is deze akte onmiddellijk na ----
volledige voorlezing door de comparant, de getuigen en mij, notaris, ondertekend. ------

Volgen handtekeningen van de comparant, de getuigen en de notaris.

UITGEGEVEN VOOR AFSCHRIFT:

Mr. Th.H.J.M. op de Laak
Notaris te Cranendonck

Netherlands-Japan
1600-2000

ROYAL NETHERLANDS EMBASSY
6-3 Shiba Koen 3-chome, Minato-ku, Tokyo 105-0011 Phone (03)5401-0411 Fax(03)5401-0420

Audio Rarities
Music Company International
T.a.v. dhr. J.P. van den Wittenboer
Postbus 324
5660 AH GELDROP

Tokio, 14 december 1998

Re: Werkbezoek september j.l.

Geachte heer Van den Wittenboer,

Onder verwijzing naar het gesprek op 21 september j.l. betreffende "Zakendoen Japan" heb ik de eer u het volgende te berichten. De afgelopen periode is dezerzijds getracht kanalen te vinden om bekendheid te kunnen geven aan de informatie rond de cd "Hitler's Inferno - de les van gisteren (getuigenis als les voor de toekomst)".
Zoals reeds in Den Haag besproken is dit geen eenvoudige aangelegenheid. Japan kampt zelf met een oorlogsverleden - waarvoor grote aandacht bestaat - maar waarover het nog moeilijk is te spreken. Voor wat de oorlog in Europa betreft bestaat wel degelijk de kennis, maar in de Japanse beleving heeft de eerdere opkomst van het facisme in Europa duidelijk een eigen dimensie.

Een tweetal dezerzijds benaderde "recordshops" (van belangrijke ketens) toonde geen bereidheid voor het t.g.t. opzetten van een display en ook voor toezending van nadere informatie bestond geen interesse. Met uw goedvinden zal ik deze weg dan ook verder staken en bezien of wellicht binnen meer wetenschappelijke kring belangstelling bestaat.

Met vriendelijke groet,

Hendrik E.C. Koets
Ambassaderaad Economie en Handel

オランダ大使館 〒105-0011 東京都港区芝公園3丁目6番3号 Tel.(03)5401-0411 Fax.(03)5401-0420

KOPIE

EVD

MINISTERIE VAN EDCONOMISCHE ZAKEN

Postbus 20105
2500 EC Den Haag
Telefoon: (070) 3 79 89 33
Telefax: (070) 3 79 78 78

Port betaald
Nederland
Port payé
Pays-Bas

Iwaco Company International
Postbus 524
5960 AH Geldrop

t.a.v. J.P. van den Wittenboer

KOPIE

EVD

MINISTERIE VAN ECONOMISCHE ZAKEN

Voorlichtingsbijeenkomst "Zakendoen in Japan" 23 september 1998

Misschien juist vanwege de huidige problemen blijft Japan in de belangstelling staan. Om Nederlandse bedrijven de mogelijkheid te bieden de ontwikkelingen in het land beter te volgen organiseert de EVD in samenwerking met de Kamer van Koophandel Rotterdam, de Japan Trade Club, NCH en de Fenedex op 23 september de voorlichtingsbijeenkomst 'Zakendoen in Japan'.

Daarnaast wordt een aantal spreekdagen georganiseerd met vertegenwoordigers van de Nederlandse ambassade te Tokio en het Consulaat-Generaal te Osaka. Deze spreekdagen bieden Nederlandse bedrijven de gelegenheid bij hun plannen en activiteiten in Japan gebruik te maken van de medewerking van de Nederlandse vertegenwoordigingen in Japan. De gesprekken vinden plaats op 21 (EVD Den Haag), 22 (KvK Apeldoorn) en 23 september a.s. (KvK Gouda).

Locatie voorlichtingsbijeenkomst:
Kamer van Koophandel Gouda
Burg. van Reenensingel 101
Gouda
(circa 5 min. vanaf het NS Station Gouda, uitgang Bloemendaal. Ruime parkeergelegenheid bij het KvK-gebouw)

Tijd voorlichtingsbijeenkomst:
10.00 - 14.00 uur
(vanaf 09.30 uur inschrijving)

Kosten:
De deelnamekosten voor de voorlichtingsbijeenkomst bedragen *f* 125,-- p.p.
Deelname aan de individuele gesprekken is gratis.

Aanmelding voorlichtingsbijeenkomst:
Aanmelding is alleen mogelijk via het bijgevoegde aanmeldingsformulier; sluitingsdatum voor inschrijving van de voorlichtingsbijeenkomst is vrijdag 18 september a.s.
U ontvangt *geen* bevestiging van uw aanmelding aan de voorlichtingsbijeenkomst.

Aanmelding spreekdagen:
Via bijgevoegd formulier. Omstreeks twee weken voor aanvang van de spreekdagen wordt u benaderd door de coördinator van de EVD of de betrokken Kamer van Koophandel voor een definitieve afspraak waarvan schriftelijk bevestiging volgt.

Annulering:
Bij verhindering kan de plaats van de deelnemer worden ingenomen door een medewerker van hetzelfde bedrijf. Deelnamekosten zijn niet verschuldigd wanneer *uiterlijk een dag* voor de datum van de bijeenkomst is geannuleerd.

Mailing:
Voor de mailing van deze bijeenkomst is gebruik gemaakt van verschillende adresbestanden. Hierdoor kan het voorkomen dat u meer dan een aankondiging ontvangt.

Inlichtingen:
EVD, Lucy Wentholt
telefoon: 070-3797013

96/98 - EVD - 0101

fenedex NCH KAMER VAN KOOPHANDEL ROTTERDAM ASIA HOUSE

THE HARRY FOX AGENCY, INC.
a subsidiary of NATIONAL MUSIC PUBLISHERS' ASSOCIATION, INC.

October 17, 1995

Mr. J.P. van den Wittenboer
Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights
Postbox 324
5660 AH Geldrop
THE NETHERLANDS

Re: Hitler's Inferno Project

Dear Mr. van den Wittenboer:

Thank you for your letter dated August 16th; please excuse my delay in responding to your inquiry. I regret that we cannot provide you with any recommendations on U.S. record companies who may wish to act as your distributor. I am, however, enclosing a section from the *1995 Billboard International Buyer's Guide* in the event you wish to contact any of them directly.

Sincerely,

Frank S. Rittman
International Business Administrator

encl.
cc: Edward P. Murphy
Yoshio Inomata

711 THIRD AVENUE, NEW YORK, NEW YORK 10017 (212) 370-5330 FAX: (212) 953-2384

DCO Bestuur en Onderwijs
Commissie Justitie

Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights
T.a.v. de heer J.P.van den Wittenboer
Postbus 324
5660 AH GELDROP

Plaats en Datum	Den Haag, 14 september 2006
Betreft	"Hitler's Inferno
Ons kenmerk	JUST060608
Uw kenmerk	K05/1077/12Sv
Uw brief van	14 september 2006

Geachte heer Van den Wittenboer,

Uw bovengenoemde brief is onder de leden van de vaste commissie voor Justitie verspreid.

In haar vergadering van 6 september 2006 heeft de commissie besloten geen verdere actie te ondernemen.

Dit betekent dat de leden van de commissie individueel wel actie kunnen ondernemen naar aanleiding van uw brief. Zij kunnen uw opmerkingen bijvoorbeeld gebruiken bij de behandeling van wetsvoorstellen of vragen stellen aan de regering.

Hoogachtend,

mevr. mr. N.J.P. Coenen
griffier van de vaste commissie voor Justitie

Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Plein 2
Den Haag

Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Tel: 070-318 2007
Fax: 070-318 3444

E-mail: cie.just@tweedekamer.nl

K·N·B

KONINKLIJKE NOTARIËLE BEROEPSORGANISATIE

Music Company International
T.a.v. de heer J.P. van den Wittenboer
Postbus 324
5660 AH GELDROP

Den Haag, 18 december 1998

Ons kenmerk : BRF51.04 JH/kk
Doorkiesnr : (070) 330 71 61

Geachte heer Van den Wittenboer,

Hierbij bevestig ik de ontvangst van uw brief, met bijlagen, van 11 december 1998 op 14 december daarna.

U heeft een tekst meegestuurd over de betekenis van de notariële akte, gebaseerd op hetgeen u aan informatie van een notaris hebt verkregen en verder daarover in de vakliteratuur hebt gevonden. U verzoekt de KNB de tekst waar nodig aan te vullen, dan wel een algemene uitleg te geven.

Naar aanleiding daarvan deel ik u mee dat de KNB een vereniging van notarissen en kandidaat-notarissen in Nederland is en als zodanig slechts algemene informatie op notarieel gebied verstrekt. Dit geschiedt door de uitgifte van folders en informatiekaarten, door het periodiek uitgeven van een krant voor cliënten van notariskantoren en door de instelling van de Notaristelefoon, waar ook algemene informatie kan worden ingewonnen. Concrete vragen kunnen door de KNB niet worden beantwoord.

In het algemeen kan ik u wel het volgende meedelen.
Notariële akten zijn akten opgemaakt door een notaris in functie. Eén van de voordelen van een notariële akte is dat de dagtekening, de echtheid en de juistheid van de notariële akte terstond vaststaan. Een ander voordeel is dat die akte steeds bewaard blijft en dat er dus altijd duplicaten van kunnen worden gemaakt. De akte wordt opgemaakt door een onpartijdige deskundige die er naar zal streven de akte zo op te stellen dat rechterlijke procedures worden voorkomen.
Van een notariële akte kan een grosse, een officieel en gewaarmerkt bijzonder afschrift, worden uitgegeven. De daarop rechthebbende kan hiermee zonder rechterlijk vonnis zijn rechten uitoefenen.

Spui 184
2511 BW Den Haag

Postbus 16020
2500 BA Den Haag

Telefoon 070 - 330 71 11
Telefax 070 - 345 32 26

ABN AMRO 43.01.82.953
Postbank 125185

Vanwege deze voordelen van een notariële akte en omwille van de rechtszekerheid heeft de wet voor sommige overeenkomsten en rechtshandelingen de notariële akte verplicht gesteld.

./. Voor een opsomming, alsmede voor meer informatie over de notariële akte en de functie van de notaris verwijs ik u naar de folder "Functie en werkterrein van de notaris", welke u hierbij aantreft.

Hoogachtend,

p.o. CM v/d Kooijnenburg

mw mr F.C. van der Steur-de Jong

Spui 184
2511 BW Den Haag

Postbus 16020
2500 BA Den Haag

Telefoon 070 - 330 71 11
Telefax 070 - 345 32 26

ABN AMRO 43.01.82.953
Postbank 125185

HOGE RAAD DER NEDERLANDEN

Aan de heer J.P. van den Wittenboer
Inermediary Foundation of the Universal Declaration of
Human Rights
Postbus 324
5660 AH GELDROP

Datum 4 januari 2007 **Kenmerk** `7391/SvdO/rk

Geachte heer Van den Wittenboer,

Hierbij deel ik u mede dat de Procureur-Generaal kennis heeft genomen van uw brief van 2 januari 2007 gericht aan de 'Voorzitter van het College van procureurs-generaal van de Hoge Raad der Nederlanden', betreffende 'bewijzen valsheid en onechtheid notariële akte d.d. 22 juni 1994'.

Ter voorkoming van misverstand wijs ik u erop dat de Procureur-Generaal bij de Hoge Raad, mr. J.W. Fokkens, en de Voorzitter van het College van procureurs-generaal, mr. H.N. Brouwer, verschillende functionarissen zijn. De Procureur-Generaal bij de Hoge Raad is geen lid van het College van procureurs-generaal en behoort niet tot het Openbaar Ministerie.

Uit uw brief blijkt niet dat de Procureur-Generaal u - gelet op zijn taken en bevoegdheden - van dienst zou kunnen zijn. De Procureur-Generaal zal daarom niet ingaan op de inhoud van die brief en de door u meegezonden bijlagen.

Hoogachtend,

De Kabinetschef van de Procureur-Generaal,

Mr. S. van den Oever

Postbus 20303 | 2500 EH Den Haag | Telefoon 070 361 13 11
Lange Voorhout 34 | Bezoekadres: Kazernestraat 52 | www.hogeraad.nl

2

Stemmen in een andere gemeente binnen de provincie

Als u in een andere gemeente, binnen de provincie, aan de verkiezing wilt deelnemen, dient u in persoon uiterlijk
: maart 2007 deze stempas bij uw gemeente te laten omzetten in een kiezerspas. Een schriftelijk verzoek tot het
temmen in een andere gemeente, dient u uiterlijk 21 februari 2007 in te dienen bij de gemeente.

Stemmen bij volmacht

Als u niet zelf aan de stemming kunt deelnemen, kunt u een andere kiezer machtigen om voor u te gaan stemmen.
s deze kiezer *in dezelfde gemeente* ingeschreven, dan kunt u gebruik maken van onderstaand volmachtbewijs. Wilt u een
iezer machtigen die in een andere gemeente is ingeschreven, dan dient u uiterlijk 21 februari 2007 een schriftelijk verzoek
n te dienen bij de gemeente. De gemachtigde kan een volmachtstem uitsluitend tegelijk met de eigen stem uitbrengen!

De formulieren voor de schriftelijke verzoeken zijn verkrijgbaar ter gemeentesecretarie.

VOLMACHTBEWIJS (Met blokletters invullen)

Naam gemachtigde	: I.F.U.D of Human Rights	Paraaf stembureau
Adres en woonplaats	: Kastanje 128, 5731NK Mierlo	

De gemachtigde verklaart zich door mede-ondertekening bereid voor de volmachtgever bij volmacht
te stemmen en met inbegrip van deze machtiging niet meer dan twee volmachten als gemachtigde
te hebben aangenomen.

Geef uw stempas pas aan een ander mee, nadat u zelf hebt ingevuld wie [illegible] uw stem.

Handtekening volmachtgever:

Handtekening gemachtigde:

I.F.U.D of Human Rights
Voorzitter

LET OP:
Het is strafbaar om op naam van een ander aan de stemming deel te nemen (art. 128 Wetboek van Strafrecht).
Neem uw identificatiebewijs mee! De voorzitter van het stembureau is bevoegd van u te verlangen dat u zich identificeert.
Indien u geen stempas heeft, kunt u niet stemmen!

De ondergetekende, mr. Theodorus Hubertus Johannes Maria op de Laak, notaris te Budel, gemeente Cranendonck, verklaart dat de afgedrukte fotokopieën door hem zijn vergeleken met de originele stukken en dat deze fotokopieën volledig overeenstemmen met de originele stukken.
Getekend te Budel, gemeente Cranendonck, zeven en twintig juni tweeduizend zeven.

Prod-05

Voorzitter

Tweede Kamer
DER STATEN-GENERAAL

Aan de IFUD of Human Rights
T.a.v. dhr. J.P. van den Wittenboer
Postbus 324
5660 AH Geldrop

Binnenhof 1a
2513 AA Den Haag
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

T 070 318 20 00

E voorzitter@tweedekamer.nl
I www.tweedekamer.nl

Den Haag, 23 maart 2016

Betreft: reactie op de via de deurwaarder betekende stukken

Geachte heer Van den Wittenboer,

Via de deurwaarder ontving ik op 9 maart jl. uw aanzegging gericht aan de Tweede Kamer, meer speciaal aan haar voorzitter mw. Arib, waarin u vraagt om binnen 14 dagen "aan het verzoek te voldoen als nader omschreven in de ten deze betekende stukken "ambtsmisdrijven" artikel 119 van de Grondwet".

Daarbij is vermeld dat uit het niet voldoen aan dat verzoek "zou kunnen worden afgeleid dat niet voldoende proactieve houding is aangenomen door geïnsinueerde "er wat mee te gaan doen", geen verdere actie ondernemen, berusten in de stukken".

Bij de aanzegging zijn 10 stukken gevoegd, waarvan het overzicht is opgenomen in de bijlage bij deze brief. Voor zover dit gaat om stukken gericht aan de Tweede Kamer reageer ik op uw verzoek als volgt.

* op uw brief van 15 juli 2008 over het vervolgen van de minister-president dhr. J.P. Balkenende hebt u op 15 september 2008 het antwoord ontvangen van de Tweede Kamer dat van de brief mededeling is gedaan aan de Kamer en dat de brief voor de leden ter inzage is gelegd.

* op uw brief van 2 september 2014 over aanbieding van een verzoekschrift m.b.t. artikel 119 Grondwet hebt u op 16 september 2014 een antwoord ontvangen van de vaste commissie voor Veiligheid en Justitie, dat deze uw brief in haar procedurevergadering van 10 september 2014 heeft behandeld en dat de Commissie heeft besloten uw brief voor kennisgeving aan te nemen.

* op uw brief van 17 december 2015 over het Verzoek om strafaangifte betreffende ministers, staatssecretaris en ex-Kamervoorzitter, hebt u op 18 februari 2016 een antwoord ontvangen van de Vaste Commissie voor Veiligheid en Justitie, dat deze uw brief op 17 februari 2016 in haar procedurevergadering heeft behandeld en dat de Commissie heeft besloten de inhoud van uw brief voor kennisgeving aan te nemen.

Ik stel vast dat de verzoeken die u aan de Tweede Kamer heeft gericht zijn behandeld en ik verwijs u ten overvloede nogmaals naar de brieven die u daarover van de Tweede Kamer hebt ontvangen.

Ik beschouw uw verzoek daarmee als afgehandeld.

Hoogachtend,

Mw. K. Arib,

Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Prod-06

NEVER AGAIN
WHAT YOU DO MATTERS

THE CAMPAIGN FOR THE UNITED STATES HOLOCAUST MEMORIAL MUSEUM

May 31, 2016

J.P. van den Wittenboer
Kastanje 28
Mierlo, Noord-Brabant 5731 NK
Netherlands

Dear Mr. van den Wittenboer:

I am pleased to extend a formal welcome to you as a member of the United States Holocaust Memorial Museum's Legacy of Light Society. Legacy of Light Society members are individuals – like you – who have thoughtfully included the Museum in their estate plans or otherwise established a charitable gift annuity, charitable remainder trust or other planned gift for the benefit of the Museum. It is through these gifts that the Museum seeks to ensure that this institution remains a vibrant and transformative force in the 21st century. We welcome your partnership in this historic task.

You are joining us at an exciting time as we are engaged in a comprehensive campaign to raise $540 million - $300 million in cumulative annual funds, $40 million in capital commitments to build a state-of-the-art collections and conservation center, and $200 million in endowment commitments. Enclosed you will find a Confirmation of Deferred Commitment Form. Signing this form will allow the Museum to designate any funds we receive through your estate to the institution's Permanent General Endowment Fund, and be counted today towards our campaign goal. Taking this simple extra step will make your legacy gift that much more powerful. Please note that the form may be rescinded at any time.

Also enclosed is a Consent Form. Please take a moment to complete and return this form as well so that you may receive all the benefits to which you are eligible for, including:

- **Legacy of Light Society Memorial Candle**
- **Membership Pin**
- **Legacy of Light Membership Card**
- **Recognition in the Annual Report**
- **Subscription to the Museum's magazine**
- **Museum passes for individual and family visits**
- **10% Discount at the Museum Shop**

Legacy of Light Society

100 Raoul Wallenberg Place, SW Washington, DC 20024-2126 T 202.488.0400 F 202.488.2690 ushmm.org/campaign

In addition, as the Director of Stewardship, for the Legacy of Light Society, you can always contact me with any question or Museum needs. My direct line is 202.488.2634; I can also be reached via email at cmaier@ushmm.org.

Because of the planned gifts from members of the Legacy of Light Society, the Museum is confident that we will succeed in the campaign, which will provide the resources it will take to meet any and all challenges that lie ahead. We are deeply grateful for your commitment to this institution and to the permanence of Holocaust memory.

Sincerely,

Celeste Z. Maier, Director of Stewardship
Legacy of Light Society

CONTENT

Article 83(1) TFEU provides for an exhaustive list of areas of particularly serious crime with a cross-border dimension (known as 'EU crimes') for which the European Parliament and the Council may establish minimum rules concerning the definition of criminal offences and sanctions. Under Article 83(1), third subparagraph, based on 'developments in crime', the Council may adopt a decision (subject to the consent of the Parliament) extending this list by adding other areas of crime. The Commission may present an initiative to trigger such Council decision, through a Communication to the European Parliament and the Council.

On 16 September 2020, European Commission President von der Leyen announced, in her State of the Union Address at the European Parliament and in the accompanying letter of intent, a new initiative on extending the list of EU crimes to all forms of hate crime and hate speech - whether because of race, religion, gender or sexuality. It was later mentioned in the Commission Work Programme 2021 and in February 2021, the Commission published a roadmap on the initiative, scheduled for the fourth quarter of 2021.

The initiative will complement the work on a legislative proposal on preventing and combatting gender-based violence against women and domestic violence to be presented also by the end of 2021. According to the Commission, the list of EU crimes could be extended to cover hate speech and hate crime on the grounds of race, colour, religion, descent or national or ethnic origin. Further grounds under consideration are sex and sexual orientation, as well as disability and age.

References

- European Commission, State of the Union Address by President von der Leyen at the European Parliament plenary, September 2020
- European Commission, Letter of intent: Key New Initiatives for 2021, September 2020
- European Commission, Commission Work Programme 2021, October 2021

Further reading

- EPRS, Unlocking the potential of the EU Treaties: An article-by-article analysis of the scope for action, 5. Extending the list of crimes addressed by EU criminal law policies, pp. 37-38, May 2020

- Policy Department for Citizens' Rights and Constitutional Affairs, Hate speech and hate crime in the EU and the evaluation of online content regulation approaches, July 2020
- European Commission, Hate speech & hate crime – inclusion on list of EU crimes, Roadmap

Author: Piotr Bąkowski, Members' Research Service, legislative-train@europarl.europa.eu
As of 20 November 2021.

HYPERLINK REFERENCES

Prod-08

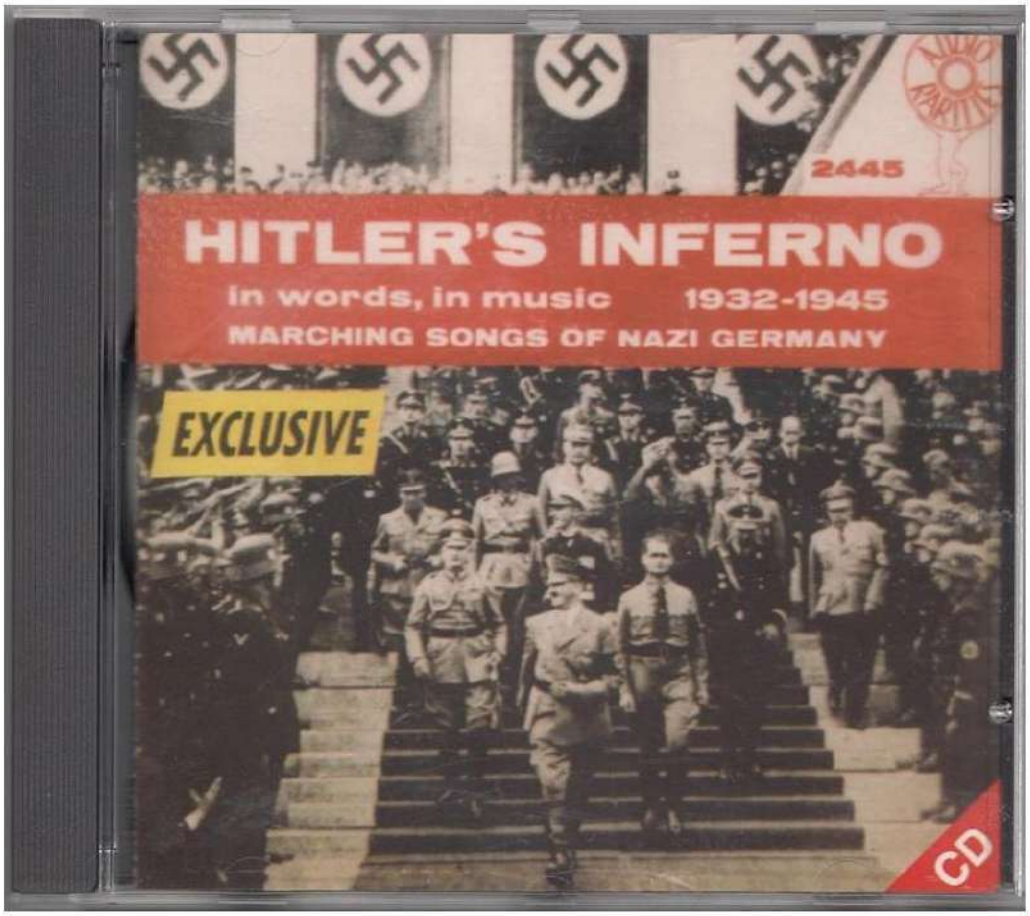

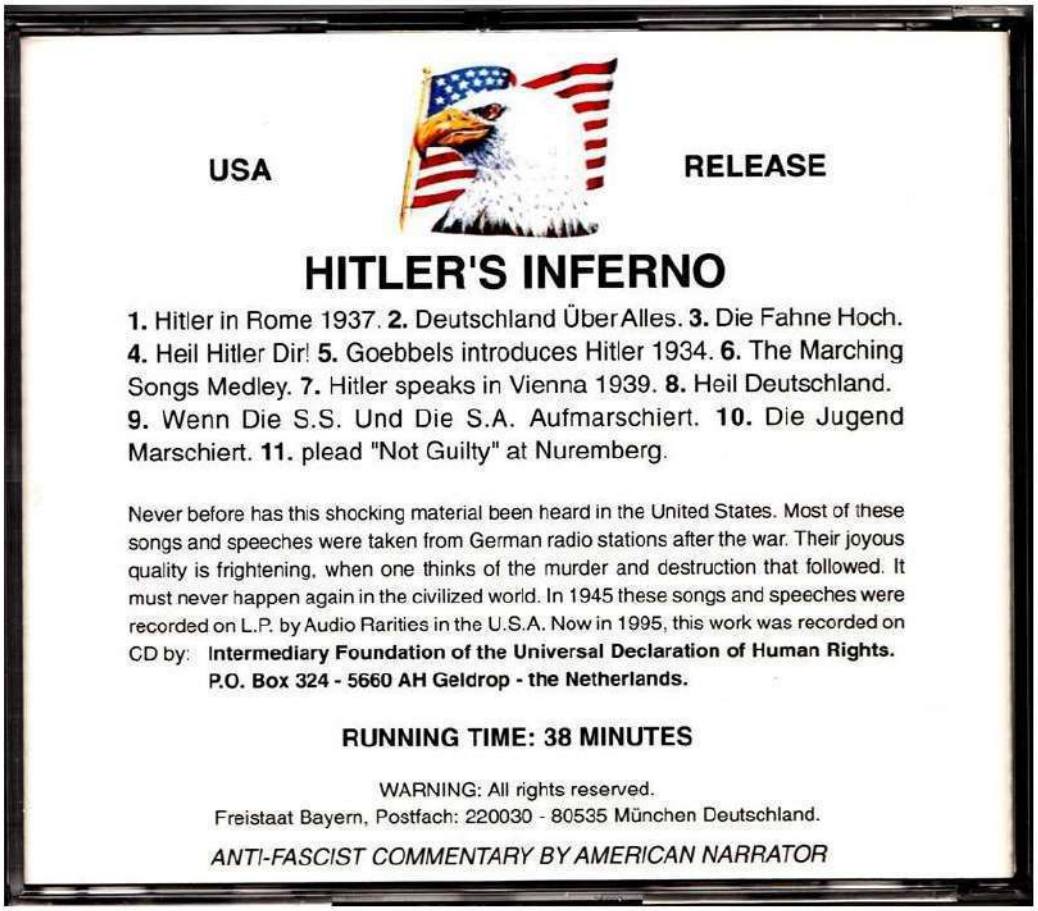

USA RELEASE

HITLER'S INFERNO

1. Hitler in Rome 1937. **2.** Deutschland Über Alles. **3.** Die Fahne Hoch. **4.** Heil Hitler Dir! **5.** Goebbels introduces Hitler 1934. **6.** The Marching Songs Medley. **7.** Hitler speaks in Vienna 1939. **8.** Heil Deutschland. **9.** Wenn Die S.S. Und Die S.A. Aufmarschiert. **10.** Die Jugend Marschiert. **11.** plead "Not Guilty" at Nuremberg.

Never before has this shocking material been heard in the United States. Most of these songs and speeches were taken from German radio stations after the war. Their joyous quality is frightening, when one thinks of the murder and destruction that followed. It must never happen again in the civilized world. In 1945 these songs and speeches were recorded on L.P. by Audio Rarities in the U.S.A. Now in 1995, this work was recorded on CD by: **Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights. P.O. Box 324 - 5660 AH Geldrop - the Netherlands.**

RUNNING TIME: 38 MINUTES

WARNING: All rights reserved.
Freistaat Bayern, Postfach: 220030 - 80535 München Deutschland.

ANTI-FASCIST COMMENTARY BY AMERICAN NARRATOR

United Nations A/C.3/75/L.49

General Assembly

Distr.: Limited
4 November 2020

Original: English

Seventy-fifth session
Third Committee
Agenda item 70 (a)
Elimination of racism, racial discrimination, xenophobia and related intolerance: elimination of racism, racial discrimination, xenophobia and related intolerance

Angola, Azerbaijan, Bangladesh, Belarus, Burkina Faso, Burundi, China, Comoros, Cuba, Democratic People's Republic of Korea, Kazakhstan, Kyrgyzstan, Lao People's Democratic Republic, Nicaragua, Nigeria, Pakistan, Russian Federation, Sudan, Syrian Arab Republic, Tajikistan, Turkmenistan, Uzbekistan, Venezuela (Bolivarian Republic of) and Viet Nam: draft resolution

Combating glorification of Nazism, neo-Nazism and other practices that contribute to fuelling contemporary forms of racism, racial discrimination, xenophobia and related intolerance

The General Assembly,

Guided by the Charter of the United Nations, the Universal Declaration of Human Rights,[1] the International Covenant on Civil and Political Rights,[2] the International Convention on the Elimination of All Forms of Racial Discrimination[3] and other relevant human rights instruments,

Recalling the provisions of Commission on Human Rights resolutions 2004/16 of 16 April 2004[4] and 2005/5 of 14 April 2005[5] and relevant Human Rights Council resolutions, in particular resolutions 7/34 of 28 March 2008,[6] 18/15 of 29 September 2011[7] and 21/33 of 28 September 2012,[8] as well as General Assembly resolutions 60/143 of 16 December 2005, 61/147 of 19 December 2006, 62/142 of 18 December

[1] Resolution 217 A (III).
[2] See resolution 2200 A (XXI), annex.
[3] United Nations, *Treaty Series*, vol. 660, No. 9464.
[4] See *Official Records of the Economic and Social Council, 2004, Supplement No. 3* (E/2004/23), chap. II, sect. A.
[5] Ibid., *2005, Supplement No. 3* and corrigenda (E/2005/23, E/2005/23/Corr.1 and E/2005/23/Corr.2), chap. II, sect. A.
[6] See *Official Records of the General Assembly, Sixty-third Session, Supplement No. 53* (A/63/53), chap. II.
[7] Ibid., *Sixty-sixth Session, Supplement No. 53A* and corrigendum (A/66/53/Add.1 and A/66/53/Add.1/Corr.1), chap. II.
[8] Ibid., *Sixty-seventh Session, Supplement No. 53A* (A/67/53/Add.1), chap. II.

Please recycle

2007, 63/162 of 18 December 2008, 64/147 of 18 December 2009, 65/199 of 21 December 2010, 66/143 of 19 December 2011, 67/154 of 20 December 2012, 68/150 of 18 December 2013, 69/160 of 18 December 2014, 70/139 of 17 December 2015, 71/179 of 19 December 2016, 72/156 of 19 December 2017, 73/157 of 17 December 2018 and 74/136 of 18 December 2019 on this issue, and its resolutions 61/149 of 19 December 2006, 62/220 of 22 December 2007, 63/242 of 24 December 2008, 64/148 of 18 December 2009, 65/240 of 24 December 2010, 66/144 of 19 December 2011, 67/155 of 20 December 2012, 68/151 of 18 December 2013, 69/162 of 18 December 2014, 70/140 of 17 December 2015, 71/181 of 19 December 2016, 72/157 of 19 December 2017, 73/262 of 22 December 2018 and 74/137 of 18 December 2019, entitled "A global call for concrete action for the total elimination of racism, racial discrimination, xenophobia and related intolerance and the comprehensive implementation of and follow-up to the Durban Declaration and Programme of Action",

Acknowledging other important initiatives of the General Assembly aimed at raising awareness about the suffering of victims of racism, racial discrimination, xenophobia and related intolerance and forms of discrimination, including in the historical perspective, in particular regarding commemoration of the victims of slavery and the transatlantic slave trade,

Recalling the Charter of the Nuremberg Tribunal, and the Judgment of the Tribunal which recognized as criminal, inter alia, the SS organization and its integral parts, including the Waffen SS, through its officially accepted members implicated in or with knowledge of the commission of war crimes and crimes against humanity connected with the Second World War, as well as other relevant provisions of the Charter and the Judgment,

Mindful of the horrors of the Second World War, and stressing in this regard that the victory over Nazism in the Second World War contributed to the establishment of the conditions for the creation of the United Nations, designed to prevent future wars and save succeeding generations from the scourge of war,

Recalling that, in 2020, the international community celebrates the seventy-fifth anniversary of victory over Nazism in the Second World War, and looking forward in this regard to the holding of a special solemn meeting of the General Assembly,

Recalling also that the seventy-fifth session of the General Assembly coincides with the seventy-fifth anniversary of the establishment of the Nuremberg Tribunal and the adoption of its Charter,

Noting that neo-Nazism is more than just the glorification of a past movement, it is a contemporary phenomenon with strong vested interests in racial inequality and an investment in gaining broad support for its false claims of racial superiority,

Recalling the relevant provisions of the Durban Declaration and Programme of Action adopted by the World Conference against Racism, Racial Discrimination, Xenophobia and Related Intolerance on 8 September 2001,[9] in particular paragraph 2 of the Declaration and paragraphs 84 to 86 of the Programme of Action, as well as the relevant provisions of the outcome document of the Durban Review Conference of 24 April 2009,[10] in particular paragraphs 11, 13 and 54,

Alarmed at the spread in many parts of the world of various extremist political parties, movements, ideologies and groups of a racist or xenophobic character, including neo-Nazis and skinhead groups, and at the fact that this trend has resulted

[9] See A/CONF.189/12 and A/CONF.189/12/Corr.1, chap. I.

[10] See A/CONF.211/8, chap. I.

in the implementation of discriminatory measures and policies at the local or national level,

Noting with concern that, even where neo-Nazis or extremists do not formally participate in government, the presence therein of extreme right-wing ideologues can have the effect of injecting into governance and political discourse the same ideologies that make neo-Nazism and extremism so dangerous,

Alarmed at music lyrics and video games that advocate racial hatred and incite discrimination, hostility or violence,

Concerned by the use of Internet platforms by groups that advocate hatred to plan, fundraise and circulate information about public events aimed at promoting racism, xenophobia and related intolerance, such as rallies, demonstrations and acts of violence,

Mindful of the role that the Internet can play in promoting equality, inclusion and non-discrimination,

Seriously concerned that neo-Nazi groups, as well as other groups and individuals espousing ideologies of hatred, have increasingly targeted susceptible individuals, mainly children and youth, by means of specifically tailored websites with the aim of their indoctrination and recruitment,

Deeply concerned by all recent manifestations of violence and terrorism incited by violent nationalism, racism, antisemitism, Islamophobia, Christianophobia, Afrophobia, xenophobia and related intolerance, including during sports events,

Recognizing with deep concern the continued alarming increase in instances of discrimination, intolerance and extremist violence motivated by antisemitism, Islamophobia and Christianophobia and prejudices against persons of other ethnic origins, religions and beliefs,

Underlining the existing lack of uniformity of norms regarding protected speech and expression and prohibited racial discrimination and advocacy of national, racial or religious hatred that constitutes incitement to discrimination, hostility or violence,

Noting with concern, in this regard, that the variation in national standards prohibiting hate speech may provide safe havens for neo-Nazi, extremist, violent nationalist, xenophobic or racist speech owing to the fact that many neo-Nazi and relevant extremist groups of a racist or xenophobic character operate transnationally by relying on Internet service providers or social media platforms,

Stressing that the purpose of addressing hate speech is not to limit or prohibit freedom of speech, but to prevent incitement to discrimination, hostility and violence, which shall be prohibited by law,

Expressing its concern about the use of digital technologies by neo-Nazis and other extremist and hate groups to disseminate their ideology, while recognizing that digital technologies are of great importance for the enjoyment of human rights and for combating racism, racial discrimination, xenophobia and related intolerance,

1. *Reaffirms* the relevant provisions of the Durban Declaration and of the outcome document of the Durban Review Conference, in which States condemned the persistence and resurgence of neo-Nazism, neo-Fascism and violent nationalist ideologies based on racial and national prejudice and stated that those phenomena could never be justified in any instance or in any circumstances;

2. *Recalls* the provisions of the Durban Declaration and of the outcome document of the Durban Review Conference, in which States recognized the positive contribution that the exercise of the right to freedom of expression, in particular by

the media and new technologies, including the Internet, and full respect for the freedom to seek, receive and impart information can make to the fight against racism, racial discrimination, xenophobia and related intolerance;

3. *Takes note with appreciation* of the report of the Special Rapporteur of the Human Rights Council on contemporary forms of racism, racial discrimination, xenophobia and related intolerance, prepared in accordance with the request contained in its resolution 74/136;[11]

4. *Expresses its appreciation* to the United Nations High Commissioner for Human Rights and her Office for their efforts to fight racism, racial discrimination, xenophobia and related intolerance, including the maintenance by the Office of the United Nations High Commissioner for Human Rights of the database on practical means to combat racism, racial discrimination, xenophobia and related intolerance;

5. *Expresses deep concern* about the glorification, in any form, of the Nazi movement, neo-Nazism and former members of the Waffen SS organization, including by erecting monuments and memorials, holding public demonstrations in the name of the glorification of the Nazi past, the Nazi movement and neo-Nazism, declaring or attempting to declare such members and those who fought against the anti-Hitler coalition, collaborated with the Nazi movement and committed war crimes and crimes against humanity participants in national liberation movements, as well as by the renaming of streets glorifying them;

6. *Calls for* the universal ratification and effective implementation of the International Convention on the Elimination of All Forms of Racial Discrimination, and urges those States parties that have not yet done so to consider making the declaration under its article 14, thus providing the Committee on the Elimination of Racial Discrimination with the competence to receive and consider communications from individuals or groups of individuals within their jurisdiction claiming to be victims of a violation by a State party of any of the rights set forth in the Convention;

7. *Urges* States to eliminate all forms of racial discrimination by all appropriate means, including legislation as required by circumstances, while ensuring that the definition of racial discrimination set out therein complies with article 1 of the Convention;

8. *Encourages* those States that have made reservations to article 4 of the Convention to give serious consideration to withdrawing such reservations as a matter of priority, as stressed by the Special Rapporteur;

9. *Acknowledges* that discrimination on the basis of race, ethnicity or religion in all its forms and manifestations, including neo-Nazism, Islamophobia, Christianophobia and antisemitism, is a threat to social cohesion, not just to those racial and ethnic groups that are their direct target;

10. *Recalls* that any legislative or constitutional measures adopted with a view to countering extremist political parties, movements, ideologies and groups of a racist or xenophobic character, including neo-Nazis and skinhead groups and similar extremist ideological movements, should be in conformity with the relevant international human rights obligations, in particular articles 4 and 5 of the Convention and articles 19 to 22 of the International Covenant on Civil and Political Rights;

11. *Encourages* States parties to the Convention to take appropriate measures to ensure that their legislation is in accordance with their obligations under the Convention, including those under article 4;

[11] A/75/329.

12. *Stresses* that the rights to freedom of expression, peaceful assembly and association are important in supporting the fight against racism, racial discrimination, xenophobia and related intolerance worldwide;

13. *Emphasizes once more* the recommendation of the Special Rapporteur that "any commemorative celebration of the Nazi regime, its allies and related organizations, whether official or unofficial, should be prohibited" by States,[12] also emphasizes that such manifestations do injustice to the memory of the countless victims of the Second World War and negatively influence children and young people, and stresses in this regard that it is important that States take measures, in accordance with international human rights law, to counteract any celebration of the Nazi SS organization and all its integral parts, including the Waffen SS, and that failure by States to effectively address such practices is incompatible with the obligations of States Members of the United Nations under its Charter;

14. *Expresses deep concern* about increased frequency of attempts and activities intended to desecrate or demolish monuments erected in remembrance of those who fought against Nazism during the Second World War, as well as to unlawfully exhume or remove the remains of such persons, and in this regard urges States to fully comply with their relevant obligations, inter alia, under article 34 of Additional Protocol I to the Geneva Conventions of 1949;[13]

15. *Firmly condemns* incidents that glorify and promote Nazism, such as acts involving pro-Nazi graffiti and paintings, including on monuments dedicated to victims of the Second World War;

16. *Expresses alarm* over the use by neo-Nazi groups, as well as other extremist groups and individuals espousing ideologies of hatred, of information technologies, the Internet and social media to recruit new members, especially targeting children and young people, and to disseminate and to amplify their hate-filled messages, while recognizing that the Internet can also be used to counteract these groups and their activities;

17. *Notes with concern* the significant number of racist incidents worldwide, including the rise of skinhead groups, which have been responsible for many of these incidents, as well as the resurgence of racist and xenophobic violence targeting, inter alia, persons belonging to national or ethnic, religious and linguistic minorities, or on any other grounds, including arson attacks on houses and vandalization of and violence in schools and places of worship and cemeteries;

18. *Reaffirms* that such acts may, in certain circumstances, be qualified as falling within the scope of the Convention, that they may not be justifiable as exercises of freedom of peaceful assembly, freedom of association and freedom of expression and that they will often fall within the scope of article 20 of the International Covenant on Civil and Political Rights and may be subject to certain restrictions, as set out in articles 19, 21 and 22 of the Covenant;

19. *Encourages* States to take appropriate concrete measures, including legislative and educational ones, in accordance with their international human rights obligations, in order to prevent revisionism in respect of the Second World War and the denial of the crimes against humanity and war crimes committed during the Second World War;

[12] A/72/291, para. 79.

[13] United Nations, *Treaty Series*, vol. 1125, No. 17512.

20. *Calls upon* States to take active measures to ensure that education systems develop the necessary content to provide accurate accounts of history, as well as promote tolerance and other international human rights principles;

21. *Takes note* of the recommendation of the Special Rapporteur that education that seeks to undercut the racist effects of nationalist populism should include accurate and representative accounts of national history that give voice to racial and ethnic diversity and that expose the untruths of those who attempt to write ethnic groups out of national histories and identities in order to sustain ethnonationalist myths of racially or ethnically "pure" nations;[14]

22. *Condemns without reservation* any denial of or attempt to deny the Holocaust, as well as any manifestation of religious intolerance, incitement, harassment or violence against persons or communities, on the basis of ethnic origin or religious belief;

23. *Affirms its deep commitment* to the duty of remembrance, and welcomes the call of the Special Rapporteur for the active preservation of those Holocaust sites that served as Nazi death camps, concentration and forced labour camps and prisons, as well as his encouragement to States to take measures, including legislative, law enforcement and educational measures, to put an end to all forms of Holocaust denial;[15]

24. *Takes note* of the conclusions of the Special Rapporteur that revisionism and attempts to falsify history may, in certain circumstances, fall under the prohibition of hate speech under article 4 (a) of the Convention, which States are required to declare as offences punishable by law,[16] and that neo-Nazi recruitment attempting to mainstream extreme ideologies or racial, ethnic or religious hatred and intolerance may fall under article 4 (b) of the Convention;

25. *Calls upon* States to continue to take all appropriate measures aimed at preventing and countering hate speech, including on the Internet, and incitement to violence against persons in vulnerable situations, including the organization of meetings and violent protests, fundraising and engagement in other activities;

26. *Expresses serious concern* regarding attempts to prohibit, at the legislative level, symbols associated in States with the victory over Nazism;

27. *Expresses deep concern* about attempts at commercial advertising aimed at exploiting the sufferings of the victims of war crimes and crimes against humanity committed during the Second World War by the Nazi regime;

28. *Stresses* the need to respect the memory and that the practices described above do injustice to the memory of the countless victims of crimes against humanity committed in the Second World War, in particular those committed by the SS organization and by those who fought against the anti-Hitler coalition and collaborated with the Nazi movement, and may negatively influence children and young people, and that failure by States to effectively address such practices is incompatible with the obligations of States Members of the United Nations under its Charter, including those related to the purposes and principles of the Organization;

29. *Also stresses* that all such practices may fuel contemporary forms of racism, racial discrimination, antisemitism, Islamophobia, Christianophobia, xenophobia and related intolerance and contribute to the spread and multiplication of various extremist political parties, movements and groups of a racist or xenophobic

[14] A/73/305 and A/73/305/Corr.1, para. 56.
[15] A/72/291, para. 91.
[16] A/HRC/38/53, para. 15.

character, including neo-Nazis and skinhead groups, and in this regard calls for increased vigilance;

30. *Expresses concern* that the human rights and democratic challenges posed by extremist political parties, movements and groups are universal and no country is immune to them;

31. *Emphasizes* the need to take appropriate measures necessary to counter the practices described above, and calls upon States and all other stakeholders to take more effective measures in accordance with international human rights law to prevent, counter and combat those phenomena and extremist movements of a racist or xenophobic character, which pose a real threat to democratic values, and to increase their vigilance and be proactive in strengthening their efforts to recognize and effectively address those challenges;

32. *Underlines* the importance of data and statistics on racist and xenophobic crimes for identifying the types of offences committed, the profiles of victims and of perpetrators and whether the latter are affiliated with extremist movements or groups, thus enhancing better understanding of the phenomenon and identifying effective measures to address such racist and xenophobic crimes, and recalls in this regard the commitments made in the 2030 Agenda for Sustainable Development[17] on data, monitoring and accountability, including collecting data disaggregated by characteristics relevant in national contexts;

33. *Encourages* States to adopt further measures to support training for the police and other law enforcement bodies on the ideologies of extremist political parties, movements and groups whose advocacy constitutes incitement to racist and xenophobic violence, to strengthen their capacity to address racist and xenophobic crimes, to fulfil their responsibility for bringing to justice the perpetrators of such crimes and to combat impunity;

34. *Expresses deep concern* about the increased number of seats occupied by representatives of extremist parties of a racist or xenophobic character in a number of national and local parliaments, and emphasizes in this regard the need for all democratic political parties to base their programmes and activities on respect for human rights and freedoms, democracy, the rule of law and good governance and to condemn all messages disseminating ideas that are based on racial superiority or hatred and that have the objective of fuelling contemporary forms of racism, racial discrimination, xenophobia and related intolerance;

35. *Takes note* of the concern of the Special Rapporteur regarding the resurgence of neo-Nazism in contemporary times and growing support for and acceptance of neo-Nazism and related ideology in an increasing number of countries;[18]

36. *Notes with appreciation*, in this regard, the call of the Special Rapporteur upon political leaders and parties to strongly condemn incitement to racial discrimination or xenophobia, to promote tolerance and respect and to refrain from forming coalitions with extremist parties of a racist or xenophobic character;[19]

37. *Welcomes* the recommendation of the Special Rapporteur to continue to take steps through national legislation, in accordance with international human rights law, aimed at preventing hate speech and incitement to violence, to withdraw support – financial and otherwise – from political parties and other organizations that engage in neo-Nazi or other hate speech and to take steps to dismantle responsible

[17] Resolution 70/1.
[18] A/HRC/38/53, para. 16.
[19] A/72/291, para. 83.

organizations where such hate speech aims, or can reasonably be expected, to incite violence;[20]

38. *Encourages* States to improve diversity within law enforcement agencies, and urges them to take all appropriate measures to facilitate the filing of complaints about and to impose appropriate sanctions against those within the public service found to have committed racially motivated violence or to have used hate speech;

39. *Expresses deep concern* about the increase in reported cases of racist, antisemitic, Islamophobic, Arabophobic, Afrophobic and xenophobic manifestations during sports events, including those committed by extremist groups of a racist or xenophobic character, including neo-Nazis and skinhead groups, and calls upon States, international organizations, sports federations and other relevant stakeholders to strengthen measures to address such incidents, while also welcoming the steps that many States, sports federations and clubs have taken to eliminate racism at sporting events, including through sport practised without discrimination of any kind and in the Olympic spirit, which require human understanding, tolerance, inclusion, fair play and solidarity;

40. *Recalls* the recommendation of the Special Rapporteur to introduce into national criminal law a provision according to which committing an offence with racist or xenophobic motivations or aims constitutes an aggravating circumstance, allowing for enhanced penalties,[21] and encourages those States whose legislation does not contain such provisions to consider that recommendation;

41. *Notes* measures taken by States to prevent discrimination against, in particular but not limited to, persons belonging to national or ethnic, religious and linguistic minorities, people of African descent, Roma, migrants, refugees and asylum seekers, and to ensure their integration into society, urges States to ensure the full and effective implementation of legal, policy and institutional measures protecting these individuals and groups, including women and girls, and recommends that States effectively guarantee to everyone, without discrimination of any kind, their human rights, including those related to safety and security, access to justice, adequate reparation and appropriate information about their rights, and pursue prosecution and adequate punishment, as appropriate, of those responsible for racist and xenophobic crimes against them, including the possibility of seeking reparation or satisfaction for damages suffered as a result of such crimes;

42. *Underlines* that the roots of extremism are multifaceted and must be addressed through adequate measures such as education, awareness-raising and the promotion of dialogue, and in this regard recommends the increase of measures to raise awareness among young people of the dangers of the ideologies and activities of extremist political parties, movements and groups;

43. *Reaffirms*, in this regard, the particular importance of all forms of education, including human rights education, as a complement to legislative measures, and calls upon States to continue to invest in education, in both conventional and non-conventional curricula, inter alia, in order to transform attitudes and counteract ideas of racial hierarchies and superiority, and counter their negative influence, and to promote the values of non-discrimination, equality and respect for all, as outlined by the Special Rapporteur;

44. *Recognizes* the paramount role of education in promoting human rights and fundamental freedoms and combating racism, racial discrimination, xenophobia and related intolerance, especially in promoting the principles of tolerance,

[20] A/HRC/38/53, para. 35 (c).
[21] A/69/334, para. 81.

non-discrimination, inclusion and respect for ethnic, religious and cultural diversity and preventing the spread of extremist racist and xenophobic movements and ideas;

45. *Strongly condemns* the use of educational material and rhetoric in educational settings, which promulgate racism, discrimination, hatred and violence on the basis of ethnic origin, nationality, religion or belief;

46. *Emphasizes* the recommendation of the Special Rapporteur presented at the sixty-fourth session of the General Assembly, in which he emphasized the importance of history classes in teaching the dramatic events and human suffering which arose out of the adoption of ideologies such as Nazism and Fascism;[22]

47. *Stresses* the importance of other positive measures and initiatives aimed at bringing communities together and providing them with space for genuine dialogue, such as round tables, working groups and seminars, including training seminars for State agents and media professionals, as well as awareness-raising activities, especially those initiated by civil society representatives, which require continued State support;

48. *Underlines* the positive role that relevant United Nations entities and programmes, in particular the United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization, can play in the aforementioned areas;

49. *Reaffirms* article 4 of the Convention, according to which States parties condemn all propaganda and all organizations which are based on ideas or theories of superiority of one race or group of persons of one colour or ethnic origin, or which attempt to justify or promote racial hatred and discrimination in any form, and undertake to adopt immediate and positive measures designed to eradicate all incitement to, or acts of, such discrimination and, to this end, with due regard to the principles embodied in the Universal Declaration of Human Rights and the rights expressly set forth in article 5 of the Convention, inter alia:

(a) Shall declare an offence punishable by law all dissemination of ideas based on racial superiority or hatred, and incitement to racial discrimination, as well as all acts of violence or incitement to such acts against any race or group of persons of another colour or ethnic origin, and also the provision of any assistance to racist activities, including the financing thereof;

(b) Shall declare illegal and prohibit organizations, and also organized and all other propaganda activities, which promote and incite racial discrimination, and shall recognize participation in such organizations or activities as an offence punishable by law;

(c) Shall not permit public authorities or public institutions, national or local, to promote or incite racial discrimination;

50. *Also reaffirms* that, as underlined in paragraph 13 of the outcome document of the Durban Review Conference, any advocacy of national, racial or religious hatred that constitutes incitement to discrimination, hostility or violence should be prohibited by law, that all dissemination of ideas based on racial superiority or hatred, or incitement to racial discrimination, as well as all acts of violence or incitement to such acts, shall be declared offences punishable by law, in accordance with the international obligations of States, and that these prohibitions are consistent with freedom of opinion and expression;

51. *Notes* the launch by the Secretary-General of the United Nations Strategy and Plan of Action on Hate Speech, which can play its part in addressing hate speech

[22] A/64/295, para. 104.

around the world while upholding freedom of opinion and expression, in collaboration with Governments, civil society, the private sector and other partners;

52. *Recognizes* the positive role that the exercise of the right to freedom of opinion and expression, as well as full respect for the freedom to seek, receive and impart information, including through the Internet, can play in combating racism, racial discrimination, xenophobia and related intolerance;

53. *Calls upon* States to strengthen freedom of expression, which can play a crucial role in promoting democracy and combating racist and xenophobic ideologies based on racial superiority;

54. *Also calls upon* States, who have the primary responsibility to counter discrimination and hate speech, and all relevant actors, including political and religious leaders, to promote inclusion and unity in response to the coronavirus disease (COVID-19) pandemic, and to prevent, speak out and take strong action against racism, xenophobia, hate speech, violence, discrimination and stigmatization;

55. *Expresses concern* about the increased use of digital technologies to promote and disseminate racism, racial hatred, xenophobia, racial discrimination and related intolerance, and in this regard calls upon States parties to the International Covenant on Civil and Political Rights to counter the dissemination of the above-mentioned ideas while respecting their obligations under articles 19 and 20 of the Covenant, which guarantee the right to freedom of expression and outline the grounds on which the exercise of this right can be legitimately restricted;

56. *Recognizes* the need to promote the use of new information and communications technologies, including the Internet, to contribute to the fight against racism, racial discrimination, xenophobia and related intolerance;

57. *Also recognizes* the positive role that the media can play in combating racism, racial discrimination, xenophobia and related intolerance, promoting a culture of tolerance and inclusion and representing the diversity of a multicultural society;

58. *Encourages* States, civil society and other relevant stakeholders to use all opportunities, including those provided by the Internet and social media, to counter, in accordance with international human rights law, the dissemination of ideas based on racial superiority or hatred and to promote the values of equality, non-discrimination, diversity and democracy;

59. *Encourages* national human rights institutions, where they exist, to develop appropriate programmes to promote tolerance, inclusion and respect for all and to collect relevant information in this regard;

60. *Notes* the importance of strengthening cooperation at the regional and international levels with the aim of countering all manifestations of racism, racial discrimination, xenophobia and related intolerance, in particular regarding issues raised in the present resolution;

61. *Stresses* the importance of cooperating closely with civil society and international and regional human rights mechanisms in order to counter effectively all manifestations of racism, racial discrimination, xenophobia and related intolerance, as well as extremist political parties, movements and groups, including neo-Nazis and skinhead groups, and other similar extremist ideological movements that incite racism, racial discrimination, xenophobia and related intolerance;

62. *Recalls* the request of the Commission on Human Rights, in its resolution 2005/5, that the Special Rapporteur continue to reflect on this issue, make relevant recommendations in future reports and seek and take into account in this regard the views of Governments and non-governmental organizations;

63. *Invites* States to consider including in their reports for the universal periodic review and their reports to relevant treaty bodies information on the steps taken to combat racism, racial discrimination, xenophobia and related intolerance, including with the aim of implementing the provisions of the present resolution;

64. *Requests* the Special Rapporteur to prepare, for submission to the General Assembly at its seventy-sixth session and to the Human Rights Council at its forty-seventh session, reports on the implementation of the present resolution, and encourages the Special Rapporteur to pay specific attention to paragraphs 5, 11, 13, 14, 15, 17, 25, 26, 27, 44 and 46 above, based on the views collected in accordance with the request of the Commission, as recalled in paragraph 62 above;

65. *Expresses its appreciation* to those Governments and non-governmental organizations that have submitted information to the Special Rapporteur in the course of the preparation of her report to the General Assembly;

66. *Encourages* States and non-governmental organizations to cooperate with the Special Rapporteur, including by providing information on developments with regard to the issues raised in the present resolution in order to contribute to the preparation of future reports to the General Assembly;

67. *Stresses* that such information is important for the sharing of experiences and best practices in the fight against extremist political parties, movements and groups, including neo-Nazis and skinhead groups, and other extremist ideological movements that incite racism, racial discrimination, xenophobia and related intolerance;

68. *Encourages* Governments to invest more resources in building and sharing knowledge on successful positive measures to prevent and counter racism, racial discrimination, xenophobia and related intolerance that go beyond sanctioning violations once they have occurred, including the provision of remedies to victims of relevant violations;

69. *Encourages* Governments, non-governmental organizations and relevant actors to disseminate, as widely as possible, information regarding the contents of and the principles outlined in the present resolution, including through the media, but not limited to it;

70. *Decides* to remain seized of the issue.

Ministerie van Justitie en Veiligheid

> Retouradres Postbus 20301 2500 EH Den H aag

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Direct oraat-Generaal
Recht spleging en
Recht shandhaving
Directie Juridische en
O perationele
A angelegenheden

T urfmarkt 147
2 5 11 DP Den H aag
P ostbus 20301
2 5 00 EH Den Haag
www.rijks overheid.nl/jenv

Ons kenmerk
3 4 15081

Uw kenmerk
2 0 21Z11968

Bij beantwoording de datum en ons kenmerk vermelden. Wilt u s lechts één zaak in uw brief behandelen.

Datum 13 september 2021
Onderwerp Antwoorden Kamervragen inzake het niet strafbaar stellen van ontkenning Holocaust

In antwoord op uw brief van 28 juni 2021 (met kenmerk 2021Z11968**)** deel ik u mee dat de schriftelijke vragen van de leden Bisschop en Stoffer (beiden SGP) inzake het bericht dat Nederland op de vingers is getikt door Brussel vanwege het niet strafbaar stellen van ontkenning Holocaust, worden beantwoord zoals aangegeven in de bijlage bij deze brief. In verband met het gecombineerde antwoord op de vragen 4, 5, 7 en 8 deel ik u mede dat ik uw Kamer op 7 september jl. (nog ongenummerd) heb bericht dat ik in het standpunt van de Commissie aanleiding zie om een wetsvoorstel voor te bereiden.

De Minister van Justitie en Veiligheid,

Ferd Grapperhaus

EUROPESE COMMISSIE
Kabinet van Eerste Vicevoorzitter Frans Timmermans

Lid van het Kabinet

Brussel, 13. 08. 2015
BM/kr Ares (2015) 2715348

Geachte heer Van den Wittenboer,

De eerste vicevoorzitter van de Europese Commissie, de heer Frans Timmermans, belast met betere regelgeving, interinstitutionele betrekkingen, rechtsstatelijkheid en het handvest van de grondrechten, heeft mij gevraagd u te bedanken voor uw brief van 24 juni 2015 inzake de toepassing door Nederland van de Europese regelgeving inzake racisme.

In uw brief vraagt u de Commissie om tegen Nederland een inbreukprocedure in te leiden wegens niet-nakoming van zijn verplichtingen op grond van Kaderbesluit 2008/913/JBZ betreffende de bestrijding van bepaalde vormen en uitingen van racisme en vreemdelingenhaat door middel van het strafrecht. Tevens stelt u dat de Commissie niet aan haar verplichting heeft voldaan om onpartijdig, eerlijk en binnen een redelijke termijn klachten te behandelen en haar rol als hoedster van de verdragen niet vervult bij het waarborgen van de fundamentele waarden van de Unie en het bestrijden van criminaliteit, racisme en vreemdelingenhaat in de lidstaten, zoals het gebruik van nazisymbolen. U wijst ook op een brief die u in september 2014 hebt verstuurd aan het Nederlandse parlement over deze kwestie en een petitie die u op 24 juni 2015 hebt verstuurd aan het Europees Parlement overeenkomstig artikel 227 VWEU.

U hebt deze kwesties reeds aangekaart bij de Europese Commissie in een klacht die wij hebben ontvangen op 8 januari 2015 (referentienummer CHAP(2015)00917) en in een later schrijven van 21 april 2015. De bevoegde dienst heeft u, na een zorgvuldige analyse van uw op- en aanmerkingen, een uitvoerig antwoord gegeven bij brief van 21 april 2015. In deze brief zijn de lopende acties en initiatieven van de Commissie beschreven die de correcte en effectieve omzetting en uitvoering van het kaderbesluit betreffende racisme en vreemdelingenhaat door de lidstaten moeten garanderen.

./..

De heer J.P. VAN DEN WITTENBOER
Voorzitter
Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights

E-mail: ifudofhumanrights@yahoo.com

Commission européenne, B-1049 Bruxelles / Europese Commissie, B-1049 Brussel - Belgium.
Office: BERL 12/231. Phone: direct line (32-2) 2965058

E-mail: bernd.martenczuk@ec.europa.eu

Na deze brief, en omdat u geen nieuwe wezenlijke informatie heeft verstrekt, heeft de Commissie u bij brief van 15 juni 2015 op de hoogte gesteld van haar beslissing om het dossier betreffende uw klacht af te sluiten.

Zoals reeds werd aangegeven in de aangehaalde antwoorden, kunnen individuele personen aan de Commissie weliswaar feitelijke of juridische informatie overleggen over aan een lidstaat toe te rekenen maatregelen of praktijken die onverenigbaar met een bepaling of beginsel van het recht van de Unie worden geacht, maar heeft de Commissie discretionaire bevoegdheid om te beslissen of de instelling van een procedure tegen een lidstaat wegens niet-nakoming van zijn verplichtingen op grond van het recht van de Unie op zijn plaats is.

Sta mij niettemin toe u nogmaals te verzekeren dat de Commissie streng toezicht uitoefent op de omzetting en uitvoering van het kaderbesluit door Nederland, net zoals zij dat doet voor alle andere lidstaten. Nu de Commissie sinds 1 december 2014 de bevoegdheid heeft om onder controle van het Hof van Justitie toezicht te houden op de toepassing van kaderbesluiten, is zij begonnen bilaterale dialogen met de lidstaten te voeren, inclusief met Nederland, om de volledige en correcte omzetting en uitvoering van het kaderbesluit te verzekeren. De Commissie zal niet aarzelen om op die basis inbreukprocedures in te leiden indien nodig.

Met vriendelijke groet,

Bernd MARTENCZUK

Online illegale content die aanzet tot discriminatie, haat en geweld

Nederland kan actie worden ondernomen tegen illegale content die aanzet tot discriminatie, haat en geweld, zoals bedoeld in artikel 137d Sr. In Nederland geldt voor wat betreft de aansprakelijkheid van datacentra de Richtlijn Elektronische Handel zoals geïmplementeerd in artikel 6:196c BW en artikel 54a Sr jo artikel 125p Sv. Die richtlijn, die vanaf begin 2024 wordt vervangen door de *Digital Services Act* (DSA), geldt ook in andere lidstaten van de Europese Unie. Wel kunnen de mogelijkheden om actie te ondernemen en de daarop toepasselijke regelgeving in landen verschillen.De inzet op het bestrijden van illegale content er in eerste instantie op gericht om deze content zo snel mogelijk te verwijderen danwel ontoegankelijk te maken. Illegaal online materiaal kan worden gemeld.

Haatzaaien copy-cat gedrag

Het risico dat rechts-extremistische eenlingen of kleine groepen naar geweld grijpen, al dan niet door copy-cat gedrag,(ah-tk-20192020-3391 ISSN 0921 - 7398 's-Gravenhage 2020,
Vragen van het lid Sjoerdsma (D66) aan de Minister van Justitie en Veiligheid over *het bericht «Dreiging extreemrechts «grote blinde vlek»» en het Dreigingsbeeld Terrorisme Nederland 52* (ingezonden 29 mei 2020). Antwoord van Minister Grapperhaus (Justitie en Veiligheid) (ontvangen 1 juli 2020). Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2019–2020, nr. 3214.

Het bewust toestaan van haatmisdaden: Langer wachten met adequaat optreden, hoe groter de risico's dat dit tevens aanzet tot kopieergedrag en uiteindelijk kan uitmonden in schelden, dreigen of geweld,(Brief 11 januari 2022 door IFUD of Human Rights aan Minister van Justitie en Veiligheid namens de Nederlandse Staat gemachtigd D. Yesilgöz-Zegerius, blad 3).

Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2019–2020

Aanhangsel van de Handelingen

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

3391

Vragen van het lid **Sjoerdsma** (D66) aan de Minister van Justitie en Veiligheid over *het bericht «Dreiging extreemrechts «grote blinde vlek»» en het Dreigingsbeeld Terrorisme Nederland 52* (ingezonden 29 mei 2020).

Antwoord van Minister **Grapperhaus** (Justitie en Veiligheid) (ontvangen 1 juli 2020). Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2019–2020, nr. 3214.

Vraag 1
Bent u bekend met het artikel «Dreiging extreemrechts is een «grote blinde vlek»»?[1]

Antwoord 1
Ja.

Vraag 2
Hoe duidt u de zorgen van de Algemene Inlichtingen- en Veiligheidsdienst (AIVD), tevens weergegeven in het Dreigingsbeeld Terrorisme Nederland (DTN), dat rechts-extremisme wereldwijd een opleving kent? Deelt u de stelling dat de toenemende populariteit van rechts-extremisme in Nederland een «blinde vlek» is? Zo ja, hoe duidt u dit? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 2
De zorgen die zijn weergegeven in het jaarverslag van de AIVD en het DTN zijn herkenbaar en worden onderschreven door de toename van rechts-extremistisch geweld in landen als Duitsland, Groot-Brittannië en de VS. Ook in Nederland zijn we scherp op de ontwikkeling en de mogelijke dreiging vanuit de rechts-extremistische hoek. De AIVD en de NCTV hebben de afgelopen jaren extra aandacht besteed aan het fenomeen en hun bevindingen in verschillende openbare publicaties over rechts-extremisme gedeeld. Ook in het DTN 52 is veel aandacht besteed aan rechts-extremisme[2]. Hoewel de Nederlandse rechts-extremistische offline scene wordt gekenmerkt door fragmentatie, zwak leiderschap, persoonlijke animositeit en het ontbreken van een consistente organisatievorm, wordt het risico dat rechts-extremistische eenlingen of kleine groepen naar geweld grijpen, al dan niet door copy-cat gedrag, groter geacht dan in het verleden.

[1] Nos.nl, 8 mei 2020
[2] Kamerstuk, 29 754, nr. 546, p. 10

ah-tk-20192020-3391
ISSN 0921 - 7398
's-Gravenhage 2020

Het fenomeen is al jaren een punt van aandacht en dat zal het naar verwachting de komende jaren ook blijven.

Vraag 3
In hoeverre bent u het eens met de uitspraak «rechts-extremisme (...) is absoluut mainstream geworden», ten opzichte van, zoals in het artikel gesteld, ongeveer 20 jaar geleden?

Antwoord 3
In Nederland komt, in vergelijking met veel van de ons omliggende landen, rechts-extremistisch geweld weinig voor. In de afgelopen jaren zijn er groepen in de samenleving opgekomen die trachten zeer rechts-extremistisch gedachtegoed tot gemeengoed te maken. Deze bewegingen worden vaak geïnspireerd door het uit Amerika overgewaaide Alt-right gedachtegoed en zij proberen dit op niet-gewelddadige wijze te bewerkstellingen. Bijvoorbeeld door systematisch haat zaaien, het demoniseren van bevolkingsgroepen of het creëren van een sfeer van angst. Online (internationaal) leeft er op verschillende rechts-extremistische fora wel een sfeer van aanzetten tot geweld. Dat betreft individuen of groepen die via chaos en met gebruik van geweld het afzetten van de overheid willen bespoedigen en streven naar een blanke etnostaat. Ook is sprake van het verspreiden van nepnieuws en samenzweringstheorieën op rechts-extremistische fora.

Vraag 4
Welke factoren zijn volgens u aan te wijzen als oorzaken voor de opleving van rechts-extremisme in Nederland?

Antwoord 4
De aanwezige rechts-extreistische groepen in Nederland zijn marginaal en niet-gewelddadig. Factoren voor de verhoogde dreiging zijn eenlingen die mogelijk online en onder de radar radicaliseren en copy cat gedrag geïnspireerd door eerdere aanslagen. In het DTN 52 wordt een genuanceerd beeld geschetst over de online en offlineontwikkelingen in het rechts-extremistische Nederlandse landschap. De NCTV en de AIVD waarschuwen voor het accelerationistische discours online dat eenlingen in Nederland kan radicaliseren en activeren. Onder accelerationisme verstaan we het systematisch en willekeurig veroorzaken, of versnellen, van chaos en onrust. Het doel van rechts-extremistische groepen die dit discours aanhangen is het veroorzaken van een rassenoorlog, resulterend in een omwenteling van een democratische samenleving naar een blanke etnostaat.

Vraag 5
In hoeverre heeft u in beeld hoe het landschap van verschillende rechts-extremistische netwerken in Nederland eruit ziet? Kunt u aangeven hoe groot deze groepen zijn en hoe actief deze zijn, zowel offline als online?

Antwoord 5
In Nederland valt het op dat het rechts-extremistische offline landschap zeer gefragmenteerd is. Er zijn kleine rechts-extremistische groepjes die samen de vijfhonderd aanhangers niet overstijgen. Van grote offline netwerken is geen sprake, omdat deze groepjes vaak met elkaar overhoop liggen en er geen aansprekende leiders zijn. Manifestaties van rechts-extremisme in Nederland zijn gering in het straatbeeld, in de omvang van geweldsincidenten, in organisatie, in financiering en in geweldsbereidheid.
Wereldwijd is er sprake van een gestage groei van online activiteiten op fora en kanalen die anti-LHBTQ, anti-vrouw, anti-semitisch en anti-overheid zijn. De rechts-extremistische ideologie anticipeert bovendien op een rassenoorlog binnen afzienbare termijn en staat extreem geweld voor tegen de overheid om de ondergang van de democratie te bespoedigen. Het doel is het creëren van een blanke etnostaat. Ook is de groep Nederlandse rechts-extremisten die internationaal online actief is beperkt. In Nederland gaat de rechts-extremistische dreiging vooral uit van eenlingen en niet van groepen. Online rechts-extremistische aanjagers kunnen op de internationale webfora kwetsbare mensen inspireren en radicaliseren.

Vraag 6
Op welke wijze wordt actief beleid gevoerd op het in beeld krijgen van de rechts-extremistische stroming in Nederland? Hoe wordt deze opleving tegengegaan?

Antwoord 6
Het kabinet zet zich in om de rechts-extremistische dreiging tegen te gaan en te voorkomen dat mensen radicaliseren. Zowel nationaal als lokaal is er blijvende aandacht voor het in beeld brengen en houden van risicogroepen en extremistische netwerken. De lokale, persoonsgerichte aanpak wordt ingezet wanneer sprake is van radicalisering of rechts-extremistische uitingen door individuen, met als doel de dreiging die van een persoon uitgaat te onderkennen en daarop te interveniëren. Wanneer sprake is van extremistische gedragingen die een vermoeden van een strafbaar feit opleveren, kan het Openbaar Ministerie een strafrechtelijk onderzoek instellen en indien opportuun overgaan tot vervolging.
De NCTV en de Expertise unit Sociale Stabiliteit (SZW) ondersteunen gemeenten met advies over beleid en (lokale) aanpak. De afgelopen jaren is geïnvesteerd in het opbouwen van kennis en kunde bij professionals landelijk en lokaal die met dit fenomeen te maken krijgen. Het Rijksopleidingsinstituut tegengaan Radicalisering (ROR) biedt trainingen aan voor professionals om rechts-extremisme te herkennen en handelingsvaardigheid te bevorderen. Veel gemeenten zijn de afgelopen jaren al actief geweest in het informeren en trainen van professionals in de bewustwording en het signaleren van rechts-extremisme binnen de eigen werkomgeving en praktijk.
Nederland werkt op zowel nationaal als internationaal niveau met het bedrijfsleven en andere overheden samen aan het tegengaan van de verspreiding van terroristische content en activiteiten online. Ook worden er doorlopend gesprekken gevoerd met internetbedrijven zoals Google en Facebook, maar ook bedrijven uit het MKB met het doel om onze informatiepositie op deze markt te versterken en samenwerking in de aanpak terrorisme op het internet te bewerkstelligen. Mede door inzet van de overheid en aanscherping van gebruikersvoorwaarden van de tech bedrijven is de hoeveelheid terroristische propaganda op het internet afgenomen. Op internationaal niveau is Nederland actief in het EU Internetforum. Hierbij werken overheden en het bedrijfsleven op vrijwillige basis samen om de toegang van terroristische content op het internet te bemoeilijken. De ontwikkelingen op het internet gaan zo snel dat het van cruciaal belang is om dit nauwgezet te volgen en deze kennis onderling te delen met andere EU-lidstaten en like-minded landen.

Vraag 7
Hoe duidt u de uiting dat er weinig internationale samenwerking tegen de rechts-extremistische dreiging bestaat? Kunt u aangeven op welke manier dit in Europees verband wordt aangepakt? Ziet u ruimte voor Nederland om zich in EU-verband in te spannen om te komen tot een meer integrale Europese aanpak van rechts-extremistisch gedachtegoed?

Antwoord 7
In het algemeen geldt dat het Europees beleid gericht op generiek terrorisme (waaronder de verbetering van informatie-uitwisseling, preventie van radicalisering en grenscontroles) ook van belang is bij het tegengaan van specifiek rechts-extremisme.
Internationaal is er aandacht en samenwerking op dit onderwerp. Zo stond het onderwerp rechts-extremisme geagendeerd tijdens de bijeenkomst van de Vendôme-groep, bestaande uit de Ministers van Justitie van België, Frankrijk, Duitsland, Italië, Luxemburg, Spanje en Nederland. Aldaar is door verschillende landen gepleit voor het versterken van de aanpak van rechts-extremistische content online. Ook tijdens de Raad Justitie en Binnenlandse Zaken (JBZ-raad) in oktober 2019 stond het onderwerp rechts-extremisme prominent op de agenda, onder leiding van het Fins voorzitterschap. Afgesproken is dat wordt ingezet op vier verschillende sporen: het verwerven van meer inzicht in rechts-extremisme en -terrorisme, uitwisselen van best-practices op het gebied van preventie en detectie, het voorkomen van de verspreiding van rechts-extremistische content off- en online, en de samenwerking met derde landen en het opbrengen van dit onderwerp tijdens

contraterrorisme-dialogen. Dit zal naar verwachting de komende tijd verder uitgewerkt worden door de Europese Commissie. Ook het aankomend Duits voorzitterschap heeft reeds aangekondigd de bestrijding van rechts-extremisme als een speerpunt te zien.
Tenslotte heeft ook het EU Internet Forum, een samenwerkingsverband van overheden en grote private partijen, in toenemende mate aandacht voor rechts-extremistische content online. Ook het Radicalisation Awareness Network (RAN), dat onder de Europese Commissie valt, brengt professionals uit EU lidstaten bij elkaar om kennis en ervaringen ten aanzien van de preventie van radicalisering en gewelddadig extremisme uit te wisselen. De rechts-extremistische dreiging maakt hier onderdeel van uit. Nederland zal uiteraard waar mogelijk aansluiten en actief blijven samenwerken met onze buren en bondgenoten.

Vraag 8
Zou u het risico op een aanslag uit rechts-extremistische hoek inmiddels groter beschouwen dan een aanslag uit jihadistische hoek? Waarom wel of waarom niet?

Antwoord 8
Nee. Zoals het DTN 52 beschrijft is de jihadistische beweging nog steeds de belangrijkste factor voor de terroristische dreiging in Nederland. Een terroristische aanslag uit die hoek is nog altijd voorstelbaar.
Een rechts-terroristische aanslag door een eenling is zoals het DTN stelt eveneens voorstelbaar. De Nederlandse rechts-extremistische scene wordt gekenmerkt door fragmentatie, zwak leiderschap, persoonlijke animositeit en het ontbreken van een consistente organisatievorm. Dat maakt dat een (grootschalige) georganiseerde aanslag door een groep minder waarschijnlijk, maar een aanslag door een online geradicaliseerde eenling is op dit moment voorstelbaar.

Vraag 9
Kunt u, zoals in het meest recente DTN een opsomming wordt gegeven van jihadistische incidenten en arrestaties, tevens een opsomming bieden met incidenten en arrestaties gerelateerd aan extreemrechts?

Antwoord 9
De politie en het Openbaar Ministerie houden geen registratie bij van motieven gekoppeld aan strafzaken. Het meest recente DTN van de NCTV noemt wel een tweetal rechtszaken die gedeeltelijk voortkomen uit extreem-rechtse hoek. De man uit een van de rechtszaken wordt verdacht van verboden wapenbezit; bij hem zijn daarnaast teksten aangetroffen over de in rechts-extremistische kringen populaire «omvolkingstheorie». De man in de andere zaak is op 13 mei veroordeeld tot 24 maanden gevangenisstraf (acht voorwaardelijk) voor verboden wapenbezit en dreigen met een terroristisch misdrijf.

Vraag 10
Kunt u, naar aanleiding van de stelling in het meest recente DTN dat veroordeelde jihadisten na hun vrijlating vaak weer terugkeren in jihadistische netwerken, toelichten hoe vaak dit is voorgekomen? Op welke wijze worden deze figuren gemonitord?

Antwoord 10
In zijn algemeenheid kan worden gesteld dat jihadisten vaak terugkeren in jihadistische netwerken. Op het aantal gevallen kan in de openbaarheid niet worden ingegaan.
Vanaf de start van detentie wordt ingezet op het losweken van jihadisten uit hun extremistische netwerk en gedachtegoed. Daartoe stelt DJI gezamenlijk met de reclassering en de verantwoordelijke gemeente een individueel resocialisatieplan op dat na detentie vanuit het lokale casusoverleg verder wordt vormgegeven. Een gespecialiseerd team van de reclassering levert begeleiding en houdt toezicht op de naleving van door de rechter opgelegde bijzondere voorwaarden, zoals contact- en locatieverboden. Een contact- of locatieverbod (al dan niet met elektronisch toezicht) kan ook op grond van de Tijdelijke wet bestuurlijke maatregelen Terrorismebestrijding worden

opgelegd aan personen van wie nog een actuele dreiging uitgaat. Daar waar gedragsbeïnvloeding niet mogelijk blijkt, richten partijen uit het casusoverleg en waar nodig ook inlichtingen- en veiligheidsdiensten zich op het inschatten en mitigeren van de dreiging.

Vraag 11
Hoe duidt u de volgens het DTN polarisatie voedende excessen rondom de boerenprotesten, zoals het Farmers Defence Force dat zich richt tegen boeren die zich laten uitkopen door de overheid en zelfs stelt dat er afgerekend moet worden met de «zwakke schakels»? Welke acties onderneemt u reeds om deze polarisatie tegen te gaan? In hoeverre zijn deze acties effectief en waarom?

Antwoord 11
De boerenprotesten die sinds het najaar 2019 plaatsvinden verlopen over het algemeen vreedzaam. Uitzonderingen zijn enerzijds enkele incidenten rondom deze demonstraties waarbij individuen over de schreef gingen, bijvoorbeeld door het inrijden van een deur van het provinciehuis in Groningen in oktober 2019, en anderzijds de wijze waarop Farmers Defence Force (FDF) zich manifesteert.
FDF onderscheidt zich van meer gematigde boerenbelangenorganisaties. In enkele uitlatingen richt het bestuur van FDF zich in ongenuanceerde bewoordingen tegen delen van het overheidsbeleid, maar ook tegen andersdenkende belangenorganisaties en -medeboeren. Bijvoorbeeld door te stellen dat afgerekend moet worden met «de zwakke schakels en de Judassen uit onze gelederen» – ofwel: boeren die mede door overheidsinitiatieven overwegen hun bedrijf te verkopen. Dergelijke uitlatingen van het bestuur van FDF kunnen bijdragen aan een versterkte tegenstelling tussen boeren en overheid, maar ook aan zwart-wit denken tussen boeren onderling.

Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2020–2021

29 754 Terrorismebestrijding

Nr. 617 **BRIEF VAN DE MINISTER VAN JUSTITIE EN VEILIGHEID**

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 8 juli 2021

Bij brief van 20 mei jl. heeft de vaste commissie van Justitie en Veiligheid mij verzocht om een reactie op een onderzoek over extreemrechts. Tevens heeft het lid Leijten (SP) verzocht om een reactie op het proefschrift «Van actie tot zelfverwezenlijking. Routes van toetreding tot radicaal – en extreemrechts»[1] tijdens het plenair debat anti-islamsentimenten van 25 mei jongstleden met de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid. Deze brief verstuur ik uw Kamer dan ook mede namens de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid.

In deze brief wordt ingegaan op de bevindingen van het onderzoek waar het gaat om rechts-extremisme en de potentiele dreiging voor de nationale veiligheid en de democratische rechtsorde. Ook zal ik ingaan op het beleid van het kabinet op het tegengaan van rechts-extremisme.

De bevindingen van het onderzoek over de dreiging uit rechts-extremistische hoek onderschrijven het beeld dat de NCTV al geruime tijd verwoordt in verscheidene publicaties en de Dreigingsbeelden Terrorisme Nederland (DTN). Zo staat in het meest recente DTN 54 dat veelal jonge getroebleerde Nederlanders zich aangetrokken kunnen voelen tot de groeiende internationale rechts-extremistische internetwereld die ook in het Nederlands doorklinkt in voornamelijk heimelijke digitale groepen.[2] De mogelijkheid dat een extreemrechts georiënteerde alleen handelende dader in Nederland een aanslag pleegt is voorstelbaar. Bovendien zijn er personen die vanuit rechts-extremistische, maar ook vanuit anti-overheidshoek, soms (online) dreigen met ernstig geweld. In het recente jaarverslag van de AIVD staat dat vooral (jonge) mannen die kampen met sociale en psychologische problemen kwetsbaar zijn voor het

[1] Nikki Sterkenburg, Van actie tot zelfverwezenlijking, routes van toetreding tot radicaal- en extreemrechts», 19 mei 2021.

[2] Kamerstuk 29 754, nr. 593, bijlage Dreigingsbeeld Terrorisme Nederland 54, p. 4.

kst-29754-617
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2021

rechts-extremistisch gedachtengoed.[3] Afgelopen jaar hield de politie in Nederland enkele minderjarigen en jongvolwassenen aan die lid waren van zulke extremistische online groepen. Ook beschrijft de AIVD de ontwikkeling dat rechts-extremistische groepen uit de schaduw komen en vaker het grote publiek opzoeken. Online was er intensief contact tussen extremisten wereldwijd, waarbij zeer gewelddadige propaganda werd gedeeld.

In andere landen, zoals in Nieuw-Zeeland, Noorwegen en Duitsland, zijn de afgelopen jaren al gewelddadige aanslagen gepleegd door rechts-extremisten. Het rechts-extremistische gedachtegoed en daarmee samenhangende gedragingen vormen een reële bedreiging voor de nationale veiligheid en de democratische rechtsorde in Nederland. Deze dreiging vereist dan ook structureel alertheid van de overheid. De gehele contra-terrorisme aanpak en het daarbij behorende brede pakket aan maatregelen wordt waar nodig ingezet om de dreiging vanuit rechts-extremistische hoek tegen te gaan. Op verschillende vlakken, zoals online extremistische content en internationale verbindingen, is de aanpak geïntensiveerd. Het kabinet volgt ontwikkelingen in de dreiging nadrukkelijk en zal waar nodig aanvullende maatregelen treffen. Voor de inhoud van de huidige aanpak verwijs ik u graag naar de beleidsbrief Dreigingsbeeld Terrorisme Nederland 54 die op 14 april 2021 naar uw Kamer is verzonden.

Op 19 mei 2021 is het proefschrift «Van actie tot zelfverwezenlijking, routes van toetreding tot radicaal- en extreemrechts» gepubliceerd. Hierin wordt onderzocht wie de nieuwe generatie radicaal- en extreemrechtse activisten zijn, waarom ze actief worden en waarom ze actief blijven. Het onderzoek versterkt het inzicht in de variatie aan activisten en hun bijbehorende beweegredenen en levensverhalen. Daarnaast onderkent het onderzoek recente ontwikkelingen binnen het radicaal- en extreemrechtse landschap, zoals de leegloop van de neonazi-beweging, de opkomst van een meer hoogopgeleide en intellectuele stroming, en de opkomst van de «freelance rechts-extremist» en vormt daarmee een waardevolle update. Het proefschrift onderschrijft scherp de in eerdere publicaties gesignaleerde ontwikkelingen en dreiging zoals die uitgaat van het fenomeen rechts-extremisme. Daarbij moet wel worden opgemerkt dat de onlinewereld grotendeels buiten beschouwing wordt gelaten in dit onderzoek. Het kabinet is van mening dat de dreiging die uitgaat van het rechts-extremisme op internet zorgwekkend is en de verdere aandacht verdient van alle veiligheidspartners.

Radicalisering en extremisme in Nederland is niet alleen een probleem van de veiligheidsdiensten. Radicalisering en extremisme op grond van extreemrechts gedachtegoed kennen een voedingsbodem in, en dragen ook bij aan een toenemende polarisatie in Nederland. Het gaat hierbij dan ook om een maatschappelijk probleem dat raakt aan de kern van het functioneren van onze democratische rechtsorde.

Vanuit het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid worden gemeenten ondersteund met advies, training en kennis bij vragen over extreemrechts. Hiervoor zijn zowel ESS (Expertise-unit Sociale Stabiliteit) als de Taskforce Problematisch Gedrag & Ongewenste Buitenlandse financiering (PG&OBF) en de daarbij ontwikkelde instrumenten op afroep inzetbaar. Ook is er op dit moment een onderzoek in voorbereiding dat zich richt op beter inzicht in radicalisering via extreemrechts gedachtegoed. Deze onderzoeksresultaten zijn bedoeld om het beleid ten aanzien van preventie van radicalisering nog beter te kunnen richten.

---

[3] Kamerstuk 30 977, nr. 159, bijlage Jaarverslag AIVD 2020, p. 4.

Voor een effectieve aanpak van rechts-extremisme is informatiedeling en samenwerking met (inter)nationale en lokale partners noodzakelijk, zowel preventief als repressief. Voor het signaleren, tegengaan en voorkomen van radicalisering en extremisme in brede zin wordt dan ook op vele vlakken verbinding gelegd als onderdeel van de integrale aanpak van contraterrorisme. Het fenomeen is al jaren een belangrijk punt van aandacht en zal dat naar verwachting de komende jaren ook blijven.

De Minister van Justitie en Veiligheid,
F.B.J. Grapperhaus

Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights

A A N T E K E N E N
Minister van Justitie en Veiligheid
D. Yesilgöz-Zegerius
Postbus: 20301
2500EH, DEN HAAG

Mierlo, 6 september 2022
betreft: te uwer informatie

Zijne Excellentie Yesilgöz-Zegerius,

Het feit dat ambtenaren in opdracht van bewindspersonen kritische stukken achterhouden door de beleidsregels en richtlijnen onder de verantwoordelijkheid van de Minister. Het gaat om een **brief van dd, 11 januari 2022** die aan de Minister van Justitie en Veiligheid D. Yesilgöz-Zegerius was gericht met afzender IFUD of Human Rights en waarvan het niet duidelijk is of die ooit bij U als Minister op het bureau terecht is gekomen.Dit probleem is thans opgelost door de bewuste brief te laten betekenen door een deurwaarder samen met nog wat andere stukken. Ik mag veronderstellen dat U ondertussen de bewuste brief heeft ontvangen van collega S.A.M. Kaag MA, MPhil viceminister-president van de Staat der Nederlanden.

Op bladzijde 20 van de brief staat een link naar het Jaarverslag van IFUD of Human Rights (pdf-bestand) op internet. Op bladzijde 473 -ter berichtgeving en onderzoek- de gefotoshopte afbeelding van vorige Minister van Justitie en Veiligheid Fred Grapperhaus. Vanaf 2020 is die afbeelding online en staat er heden nog steeds op online. We zien Grapperhaus als nazi uitgedost met pet en jasje, en voorzien van de symbolen van de voormalige SS van het Derde Rijk.

Voorbeeldfunctie

Bewindspersonen hebben een belangrijke voorbeeldfunctie,(het blauwe boek Handleiding voor bewindspersonen) Bron: Dit handboek is te vinden op Rijksoverheid.nl.,mr. Marianne Hordijk Secretaris ministerraad.U kunt daarom Uw verantwoordelijkheid niet voor 100 procent afschuiven op de techbedrijven.

Grondwet

De Grondwet wijst de minister aan als leidinggevende van het ministerie. Ook is de minister in formele zin de ‘bestuurlijke baas’ van de staatssecretaris op het departement, onverminderd het feit dat de laatste een eigen portefeuille heeft (zie verder het commentaar bij art. 46 Gw). Hieruit kan worden afgeleid dat de minister de leiding heeft over zijn ministerie en derhalve over alle ambtenaren. Hij is bevoegd bevelen en aanwijzingen te geven, alsmede richtlijnen en beleidsregels te geven bij de uitvoering van wettelijke en bestuurlijke taken. Vervolgens heeft de minister in dit kader ook rechtspositionele bevoegdheden ten aanzien van zijn ambtenaren, zoals benoeming en ontslag. Verder betekent de leidinggevende taak van de minister dat hij of zij verantwoordelijk is voor de ambtelijke structuur van zijn ministerie. De minister is tevens belast met het beheer van de begroting van zijn ministerie op basis van de Comptabiliteitswet

(zie art. 19). Dit alles bijeen genomen maakt hem tenslotte volledig en individueel verantwoordelijk voor zijn ambtenaren en zijn ministerie aan de Staten-Generaal (zie verder over de verhouding minister-ambtenaren art.42 Gw.) De ministeriële verantwoordelijkheid houdt in dat ministers, gezamenlijk en afzonderlijk, verantwoording aan het parlement afleggen voor hun beleidsdaden. Zij alleen zijn (politiek) verantwoordelijk voor wetgeving en beleid. De Koning, die tevens deel uitmaakt van de regering, is dat niet.

Art.44Sr, ambtsmisdrijf

Strafbare feiten begaan onder een van de verzwarende omstandigheden omschreven in artikel 44 van het Sr. Daarin wordt als verzwarende omstandigheid opgenomen: "gebruik maken van macht, gelegenheid of middel hem door zijn ambt geschonken."

Artikel 361 Wetboek van Strafrecht

1. De ambtenaar of een ander met enige openbare dienst voortdurend of tijdelijk belast persoon, die opzettelijk zaken bestemd om voor de bevoegde macht tot overtuiging of bewijs te dienen, akten, bescheiden of registers, welke hij in zijn bediening onder zich heeft verduistert, vernielt, beschadigt of onbruikbaar maakt, of toelaat dat zij door een ander worden weggemaakt, vernield beschadigd of onbruikbaar gemaakt, of die ander daarbij als medeplichtige terzijde staat, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste vier jaren en zes maanden of geldboete van de vijfde categorie.

Ministeriële Verantwoordelijkheid

De minister van Justitie en Veiligheid die op grond van artikel 44, eerste lid, van de Grondwet daarover de leiding heeft is bevoegd aan alle bij die organisatie werkzame ambtenaren instructies te geven. Omdat de minister langs deze weg bevoegd is om volledig te bepalen wat er op zijn ministerie gebeurt, is hij voor alle handelingen binnen het ministerie volledig politiek verantwoordelijk. Alle ministers gezamenlijk zijn verantwoordelijk voor het algemene regeringsbeleid van de Nederlandse Staat, dat in de ministerraad wordt besproken.

Onder verwijzing

- Brief Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, Kenmerk: 2022-0000123877 Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal Datum:8 maart 2022, betreft:Hoofdlijnen beleid voor digitalisering De staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties Koninkrijksrelaties en Digitalisering.

- United Nations A/76/L.30 General Assembly, 13 January 2022 Seventy-sixth session Agenda item 16 Culture of peace.

In de bijlage(n) van deze brief

- Brief Ministerie van Justitie en Veiligheid aan Voorzitter Tweede Kamer der Staten-Generaal, 3 mei 2022,kenmerk: 3811068, Antwoorden Kamervragen over de uitwerking van de plannen inzake het toevoegen van ‘hate speech’ onder Artikel 83 Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU).

- Contribution ID: 345f50f3-eb4d-4e19-859c-6ed0292e8db7, Date: 12/04/2021 , Targeted consultation: European Commission’s initiative to include hate speech and hate crime in the list of EU crimes provided for in Article 83(1) TFEU.

- Brief Ministerie van Ministerie Justitie en Veiligheid (Fred Grapperhaus) 13 april 2021,kenmerk: 3279371, Consultatie: EC’s initiative to include hate speech and hate crime in the list of EU crimes provided for in Article 83(1) TFEU.

- Kopie deurwaardersexploot L4200928 en kopie deurwaardersexploot L4201030.

IFUD of Human Rights
de Voorzitter
J.P. van den Wittenboer

Correspondence:Po.box 324, 5660AH Geldrop The Netherlands
Offices:Kastanje 28, 5731NK Mierlo The Netherlands
C.o.C.reg:41092925 Eindhoven N.L.
E-mail: ifudofhumanrights@yahoo.com
Internet: https://ifudofhumanrights.weebly.com
Phone:+31 -(0)6 50 425 552

Ministerie van Justitie en Veiligheid

> Retouradres Postbus 20301 2500 EH Den Haag

J.P. van den Wittenboer
Postbus 324
5660 AH GELDROP

Directoraat-Generaal Rechtspleging en Rechtshandhaving
Directie Juridische en Operationele Aangelegenheden

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

Contactpersoon
burgerbrieven@minjenv.nl

T 070 370 79 11
F 070 370 79 00

Ons kenmerk
4196808

Bij beantwoording de datum en ons kenmerk vermelden. Wilt u slechts één zaak in uw brief behandelen.

Datum 9 september 2022
Onderwerp Uw brief plus bijlagen van 6 september jl.

Geachte heer Van Den Wittenboer,

Uw bovengenoemde brief plus bijlagen, die u mij ter kennisgeving heeft gestuurd, heb ik in goede orde ontvangen. In antwoord deel ik u mee dat ik met belangstelling heb kennisgenomen van uw correspondentie, maar geen reden zie om inhoudelijk te reageren.

Ik vertrouw erop u met het vorenstaande voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
De Minister van Justitie en Veiligheid,
namens deze,

C.A.M. Boekestein-Klöckner
Plv. Hoofd Afdeling Benoemingen, Burgercorrespondentie, Ondersteuning en Parlementaire Zaken

BRIEF VAN DE MINISTERS VAN JUSTITIE EN VEILIGHEID, VAN SOCIALE ZAKEN EN WERKGELEGENHEID, VAN ONDERWIJS, CULTUUR EN WETENSCHAP, VAN BINNENLANDSE ZAKEN EN KONINKRIJKSRELATIES EN VOOR LANGDURIGE ZORG EN SPORT

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal Den Haag, 22 februari 2023

Voor hate speech hanteert het kabinet de definitie van de Raad van Europa: alle soorten uitingen die geweld, haat, discriminatie of vooroordelen tegen een persoon of groep verspreiden, daartoe aanzetten, bevorderen of rechtvaardigen op grond van veronderstelde of persoonlijke identiteitskenmerken of statuskenmerken, zoals «ras», huidskleur, taal, religie, burgerschap, nationale of etnische afkomst, leeftijd, beperking, geslacht, gender, genderiden-titeit en seksuele identiteit (Recommendation CM/Rec (2022) of the Committee of Ministers to member states on combating hate speech).

Machine Translated by Google

AFGEVAARDIGDEN VAN MINISTERS Aanbevelingen **CM/Rec(2022)16** 20 mei 2022

Aanbeveling CM/Rec(2022)16[1] van het Comité van Ministers aan de lidstaten

over de bestrijding van haatzaaiende uitlatingen

(Aangenomen door het Comité van Ministers op 20 mei 2022 tijdens de 132e zitting van het Comité van Ministers)

Preambule

Het Comité van Ministers, overeenkomstig artikel 15.b van het Statuut van de Raad van Europa,

Overwegend dat de lidstaten van de Raad van Europa zich ertoe hebben verbonden de rechten en vrijheden die zijn vastgelegd in het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens (ETS nr. 5, "het Verdrag") te garanderen voor iedereen binnen hun jurisdictie, en dat de mensenrechten en vrijheden universeel, ondeelbaar, onderling afhankelijk en met elkaar verbonden zijn, en zowel offline als online van toepassing zijn;

Onderstrepend dat de voorbereiding en uitvoering van beleid en wetgeving ter voorkoming en bestrijding van haatzaaiende uitlatingen een zorgvuldige afweging vereisen van het recht op respect voor het privé- en gezinsleven (Artikel 8 van het Verdrag), het recht op vrijheid van meningsuiting (artikel 10 van het Verdrag) en het recht om vrij te zijn van discriminatie met betrekking tot beschermde rechten van het Verdrag (artikel 14 van het Verdrag);

Benadrukkend dat het, om haatzaaiende uitlatingen effectief te voorkomen en te bestrijden, van cruciaal belang is om de onderliggende oorzaken en de bredere maatschappelijke context ervan te identificeren en te begrijpen, evenals de verschillende uitingen ervan en de verschillende gevolgen voor de doelgroepen;

Erop wijzend dat haatzaaiende uitlatingen een diepgeworteld, complex en multidimensionaal fenomeen zijn, dat vele gevaarlijke vormen aanneemt en zeer snel en op grote schaal via internet kan worden verspreid, en dat de aanhoudende beschikbaarheid van haatzaaiende uitlatingen online de impact ervan, ook offline, vergroot;

Beseffend dat haatzaaiende uitlatingen op verschillende manieren en in verschillende mate van ernst een negatieve invloed hebben op individuen, groepen en samenlevingen, onder meer door angst in te boezemen en vernedering te veroorzaken bij degenen die erop gericht zijn, en door een huiveringwekkend effect te hebben op de deelname aan het publieke debat, wat schadelijk is aan de democratie;

Zich ervan bewust zijn dat individuen en groepen het doelwit kunnen zijn van haatzaaiende uitlatingen op verschillende gronden, of combinaties van gronden, en erkennen dat deze personen en groepen speciale bescherming nodig hebben, zonder afbreuk te doen aan de rechten van andere personen of groepen;

Rekening houdend met het feit dat haatzaaiende uitlatingen het recht op respect voor het privéleven en het recht op non-discriminatie verstoren en vaak schenden, die essentieel zijn voor het beschermen van de menselijke waardigheid van degenen die het doelwit zijn van haatzaaiende uitlatingen en om ervoor te zorgen dat zij niet worden uitgesloten van publieke debat;

Opnieuw bevestigend zijn diepgaande inzet voor de bescherming van het recht op vrijheid van meningsuiting, dat een van de essentiële grondslagen is van een democratische en pluralistische samenleving, zoals gegarandeerd

Machine Translated by Google

door artikel 10 van het Verdrag, dat de vrijheid beschermt een mening te koesteren en informatie en ideeën te ontvangen en door te geven, zonder inmenging van overheidsinstanties en ongeacht grenzen;

Onderstrepend dat de vrijheid van meningsuiting niet alleen van toepassing is op informatie of ideeën die gunstig worden ontvangen of als onschadelijk of als een kwestie van onverschilligheid worden beschouwd, maar ook op informatie of ideeën die de staat of een deel van de bevolking beledigen, choqueren of verontrusten;

Eraan herinnerend dat de uitoefening van het recht op vrijheid van meningsuiting plichten en verantwoordelijkheden met zich meebrengt en dat elke beperking van dit recht strikt in overeenstemming moet zijn met artikel 10, lid 2, van het Verdrag en dus eng moet worden uitgelegd en moet voldoen aan de eisen van wettigheid , noodzaak en evenredigheid ten opzichte van de legitieme doelstellingen;

Erkennende dat uitingen die gericht zijn op de vernietiging van de rechten en vrijheden die in het Verdrag zijn vastgelegd, geen bescherming genieten krachtens het Verdrag, in overeenstemming met artikel 17 van het Verdrag inzake het verbod op misbruik van rechten;

We zijn ons ervan bewust dat haatzaaiende uitlatingen op nationaal, nationaal en internationaal niveau op verschillende manieren worden gedefinieerd en begrepen.
op Europees en internationaal niveau en dat het van cruciaal belang is om een gemeenschappelijk begrip te ontwikkelen van het concept, de aard en de implicaties van dit fenomeen en om effectievere beleidsmaatregelen en strategieën te bedenken om het aan te pakken;

Overwegend dat maatregelen ter bestrijding van haatzaaiende uitlatingen passend moeten zijn en in verhouding moeten staan tot de ernst van de uiting ervan; Sommige uitingen van haatzaaiende uitlatingen rechtvaardigen een strafrechtelijke reactie, terwijl andere een civielrechtelijke of bestuursrechtelijke reactie vergen, of moeten worden aangepakt door middel van maatregelen van niet-juridische aard, zoals voorlichting en bewustmaking, of door een combinatie van verschillende benaderingen en maatregelen. maatregelen;

Onderstrepend dat de lidstaten, in het licht van hun positieve verplichting om de effectieve uitoefening van de fundamentele vrijheden te waarborgen en mensenrechtenschendingen te voorkomen, haatzaaiende uitlatingen moeten aanpakken en moeten zorgen voor een veilige en stimulerende omgeving voor publiek debat en communicatie, ook wanneer deze plaatsvinden op platforms of via andere diensten die door particuliere actoren worden beheerd;

Erkennend dat beledigende of schadelijke vormen van uiting die niet ernstig genoeg zijn om op grond van het Verdrag op legitieme wijze aan banden te worden gelegd, moeten worden aangepakt door middel van maatregelen van niet-wettelijke aard;

Onderstrepen van de cruciale rol die de media, journalisten en andere soorten publieke waakhonden spelen in democratische samenlevingen en van het feit dat zij een belangrijke bijdrage kunnen leveren aan de bestrijding van haatzaaiende uitlatingen door haatzaaiende uitlatingen aan het licht te brengen, erover te rapporteren, te bekritiseren en te veroordelen, en door haatzaaiende uitlatingen aan te bieden, kanalen en forums voor tegenspraak en een bredere bijdrage aan pluralisme en maatschappelijke cohesie;

Zich ervan bewust zijn dat intermediairs op internet het publieke debat kunnen vergemakkelijken, met name via de digitale instrumenten en diensten die zij beschikbaar stellen, en tegelijkertijd benadrukken dat deze instrumenten en diensten kunnen worden gebruikt om zorgwekkende hoeveelheden haatzaaiende uitlatingen snel en op grote schaal te verspreiden, en benadrukkend dat internettussenpersonen ervoor moeten zorgen dat hun activiteiten geen negatieve gevolgen voor de mensenrechten online hebben of faciliteren, en dergelijke gevolgen moeten aanpakken wanneer deze zich voordoen;

Erkennende dat wetgevings- en beleidsmaatregelen ter voorkoming en bestrijding van haatzaaiende uitlatingen op internet regelmatig moeten worden herzien om rekening te houden met de snelle evolutie van de technologie en onlinediensten en, in bredere zin, van digitale technologieën en hun invloed op de informatie- en communicatiestromen in de hedendaagse democratische samenlevingen; en erkennend dat bij deze evaluaties rekening moet worden gehouden met de dominantie van bepaalde internettussenpersonen, de machtsasymmetrie tussen sommige digitale platforms en hun gebruikers, en de invloed van deze dynamiek op democratieën;

Machine Translated by Google

Concluderend, in het licht van de voorgaande overwegingen, dat er een alomvattende aanpak nodig is om haatzaaiende uitlatingen offline en online effectief te voorkomen en te bestrijden, die een samenhangende strategie omvat en een breed scala aan juridische en niet-juridische maatregelen die terdege rekening houden met specifieke situaties en bredere contexten;

Erkennend het belang van samenwerking tussen meerdere belanghebbenden en de sleutelrol die publieke instellingen en particuliere en niet-gouvernementele belanghebbenden kunnen spelen bij het identificeren en implementeren van maatregelen om haatzaaiende uitlatingen te voorkomen en te bestrijden, om een cultuur van inclusiviteit te bevorderen en om degenen te helpen die het doelwit zijn van haatzaaiende uitlatingen om hun rechten te doen gelden;

Voortbouwend op de bestaande verdragen van de Raad van Europa en andere relevante instrumenten voor het vaststellen van normen, voortbouwend op de relevante jurisprudentie van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens en de bevindingen en aanbevelingen van de toezichthoudende instanties van de Raad van Europa, in het bijzonder Aanbeveling Rec(97) 20 van het Comité van Ministers aan de lidstaten over “haatzaaiende uitlatingen”, Aanbeveling Rec(97)21 van het Comité van Ministers aan de lidstaten over de media en de bevordering van een cultuur van tolerantie en algemene beleidsaanbeveling nr. 15 over de bestrijding van haatzaaiende uitlatingen van de Europese Commissie tegen racisme en onverdraagzaamheid, en op de hoogte zijn van de bredere internationale en Europese mensenrechten normen;

Met als doel begeleiding te bieden aan iedereen die wordt geconfronteerd met de complexe taak van het voorkomen en bestrijden van haatzaaiende uitlatingen, ook in de onlineomgeving,

Beveelt de regeringen van de lidstaten aan:

1. alle noodzakelijke maatregelen nemen om een snelle en volledige implementatie van de beginselen te garanderen en richtlijnen die bij deze aanbeveling zijn gevoegd;

2. passende maatregelen nemen om de nationale mensenrechten aan te moedigen en te ondersteunen instellingen, gelijkheidsorganen, maatschappelijke organisaties, de media, internettussenpersonen en andere belanghebbenden om de maatregelen over te nemen die voor hen zijn beschreven in de beginselen en richtlijnen die bij deze aanbeveling zijn gevoegd;

3. bescherming van de mensenrechten en fundamentele vrijheden in de digitale omgeving, onder meer door samenwerken met internettussenpersonen, in overeenstemming met Aanbeveling CM/Rec(2018)2 op de rollen en verantwoordelijkheden van internettussenpersonen en andere toepasselijke Raad van Europa normen;

4. het bevorderen van de doelstellingen van deze aanbeveling op nationaal, Europees en internationaal niveau en een dialoog en samenwerking aangaan met alle belanghebbenden om deze doelen te bereiken;

5. zorg ervoor dat deze aanbeveling wordt vertaald naar nationaal, regionaal en minderheidsgebied talen, en zo breed mogelijk en via alle toegankelijke middelen onder elkaar verspreid bevoegde autoriteiten en belanghebbenden;

6. regelmatig de stand van de uitvoering van deze aanbeveling beoordelen met het oog op het vergroten van de impact ervan en het informeren van het Comité van Ministers over de genomen maatregelen lidstaten en andere belanghebbenden, de geboekte vooruitgang en eventuele resterende tekortkomingen.

Bijlage bij aanbeveling CM/ Rec(2022)16

Beginselen en richtlijnen voor een alomvattende aanpak van de bestrijding van haatzaaiende uitlatingen

1. Reikwijdte, definitie en aanpak

1. Het doel van de volgende beginselen en richtlijnen is om lidstaten en anderen te helpen relevante belanghebbenden bij het op alomvattende wijze voorkomen en bestrijden van haatzaaiende uitlatingen, ook in de onlineomgeving, om een effectieve bescherming tegen haatzaaiende uitlatingen te garanderen binnen het kader van de mensenrechten, de democratie en de rechtsstaat.

Machine Translated by Google

2. In het kader van deze aanbeveling wordt onder haatzaaiende uitlatingen verstaan alle soorten uitingen die aanzetten tot, bevorderen, verspreiden of rechtvaardigen van geweld, haat of discriminatie tegen een persoon of een groep personen, of die hen denigreren vanwege hun werkelijke of toegeschreven persoonlijke kenmerken of status zoals “ras”,[2] huidskleur, taal, religie, nationaliteit, nationale of etnische afkomst, leeftijd, handicap, geslacht, genderidentiteit en seksuele geaardheid.

3. Omdat haatzaaiende uitlatingen een reeks haatdragende uitingen omvatten die variëren in ernst, kan de schade ook worden veroorzaakt die zij veroorzaken en de impact ervan op leden van bepaalde groepen in verschillende contexten, moeten de lidstaten ervoor zorgen dat er een reeks goed afgestemde maatregelen aanwezig zijn om haatzaaiende uitlatingen effectief te voorkomen en te bestrijden. Een dergelijke alomvattende aanpak moet volledig in overeenstemming zijn met het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens en de relevante jurisprudentie van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens (het Hof) en moet onderscheid maken tussen:

A. i. haatzaaiende uitlatingen die volgens het strafrecht verboden zijn; En

ii. haatzaaiende uitlatingen die niet het niveau van ernst bereiken dat vereist is voor strafrechtelijke aansprakelijkheid, maar die niettemin onderworpen zijn aan het burgerlijk of administratief recht; En

B. aanstootgevende of schadelijke vormen van uiting die niet ernstig genoeg zijn om op legitieme wijze te worden beperkt op grond van het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens, maar die niettemin om alternatieve reacties vragen, zoals hieronder uiteengezet, zoals: tegenspraak en andere tegenmaatregelen; maatregelen ter bevordering van de interculturele dialoog en het begrip, onder meer via de media en sociale media; en relevante educatieve, informatie-uitwisselings- en bewustmakingsactiviteiten.

4. Bij het beoordelen van de ernst van haatzaaiende uitlatingen en het bepalen welk soort aansprakelijkheid, indien aanwezig, moet worden toegeschreven aan een specifieke uitdrukking, moeten de autoriteiten van de lidstaten en andere belanghebbenden, volgens de richtlijnen van de relevante jurisprudentie van het Hof, rekening houden met de volgende factoren en de wisselwerking daartussen: de inhoud van de uitdrukking; de politieke en sociale context op het moment van de uiting; de bedoeling van de spreker; de rol en status van de spreker in de samenleving; hoe de uiting wordt verspreid of versterkt; het vermogen van de uitdrukking om tot schadelijke gevolgen te leiden, inclusief de dreiging van dergelijke gevolgen; de aard en omvang van het publiek, en de kenmerken van de doelgroep.

5. Om haatzaaiende uitlatingen te voorkomen en te bestrijden moeten de lidstaten een alomvattende aanpak nastreven, brede beleidsmaatregelen, wetgeving, strategieën of actieplannen voorbereiden en implementeren, passende middelen toewijzen voor de implementatie ervan, en de verschillende belanghebbenden, genoemd in deel 3 van deze bijlage, erbij betrekken.

6. Bij het voorbereiden en uitvoeren van dergelijk beleid, wetgeving, strategieën of actieplannen tegen haatzaaiende uitlatingen moeten de lidstaten de nodige aandacht besteden aan het belang van:

A. verduidelijken welke soorten meningsuiting buiten de bescherming vallen die door de vrijheid van meningsuiting wordt geboden;

B. het nastreven van een principiële, op mensenrechten gebaseerde aanpak die rekening houdt met de specifieke kenmerken van verschillende media en digitale technologieën en de potentiële impact van haatzaaiende uitlatingen die via deze technologieën worden verspreid op de beoogde personen en groepen;

C. het hanteren van een gecoördineerde en op samenwerking gerichte aanpak met meerdere belanghebbenden vanwege de multidimensionale aard van haatzaaiende uitlatingen;

D. ervoor zorgen dat alle relevante belanghebbenden zich bewust zijn van en gevoelig zijn voor de cumulatieve effecten van haatzaaiende uitlatingen die op meerdere gronden zijn gebaseerd, waaronder de noodzaak van een leeftijds- en genderbewuste aanpak; En

Machine Translated by Google

e. het actief bereiken van degenen die het doelwit zijn van haatzaaiende uitlatingen en het opnemen van hun perspectieven in wetten, beleid en andere reacties op haatzaaiende uitlatingen.

2. Wettelijk kader

7. Om haatzaaiende uitlatingen in de offline- en onlineomgeving te voorkomen en te bestrijden, moeten de lidstaten ervoor zorgen dat er een alomvattend en effectief juridisch kader aanwezig is, dat bestaat uit op passende wijze afgestemde bepalingen van het burgerlijk, administratief en strafrecht. Het strafrecht mag alleen worden toegepast als laatste redmiddel en voor de ernstigste uitingen van haat.

8. Voor zover dit wettelijke kader het mogelijk maakt dat er beperkingen aan de oefening worden gesteld van het recht op vrijheid van meningsuiting moeten de lidstaten ervoor zorgen dat de wetgeving volledig voldoet aan de vereisten van artikel 10, lid 2, van het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens en de relevante jurisprudentie van het Hof, en dat zij rechterlijke en andere autoriteiten om het toe te passen in overeenstemming met deze vereisten, waaronder die van toegankelijkheid, voorspelbaarheid en nauwkeurigheid van de wet, en om rekening te houden met de factoren voor de beoordeling van de ernst van haatzaaiende uitlatingen genoemd in paragraaf 4 hierboven.

9. De lidstaten moeten doeltreffende juridische en praktische waarborgen bieden tegen misbruik of misbruik van wetgeving inzake haatzaaiende uitlatingen, met name om het publieke debat te belemmeren en kritische stemmen, politieke tegenstanders of personen die tot minderheden behoren het zwijgen op te leggen.

10. De lidstaten moeten gelijkheidsorganen, nationale mensenrechteninstellingen en maatschappelijke organisaties die een legitiem belang hebben bij de bestrijding van haatzaaiende uitlatingen de bevoegdheid geven om degenen die het doelwit zijn van haatzaaiende uitlatingen, bij te staan en te vertegenwoordigen in juridische procedures en om gerechtelijke stappen te ondernemen met betrekking tot haatzaaiende uitlatingen, waaronder , indien van toepassing, op hun eigen naam.

Strafrechtelijke wet

11. De lidstaten moeten in hun nationale strafrecht specificeren en duidelijk definiëren welke uitingen van haatzaaiende uitlatingen strafrechtelijk aansprakelijk zijn, *zoals:*

A. het publiekelijk aanzetten tot genocide, misdaden tegen de menselijkheid of oorlogsmisdaden;

B. het publiekelijk aanzetten tot haat, geweld of discriminatie;

C. racistische, xenofobe, seksistische en LGBTI-fobische bedreigingen;

D. racistische, xenofobe, seksistische en LGBTI-fobe publieke beledigingen onder voorwaarden zoals die welke specifiek voor online beledigingen zijn vastgelegd in het Aanvullend Protocol bij het Verdrag inzake cybercriminaliteit betreffende de strafbaarstelling van daden van racistische en xenofobe aard gepleegd via computersystemen (ETS nr. 189);

e. publieke ontkenning, bagatellisering en vergoelijking van genocide, misdaden tegen de menselijkheid of oorlogsmisdaden; En

F. opzettelijke verspreiding van materiaal dat dergelijke uitingen van haatzaaiende uitlatingen bevat (opgesomd in ae hierboven), inclusief ideeën gebaseerd op raciale superioriteit of haat.

12. De lidstaten moeten ervoor zorgen dat er effectief onderzoek wordt gedaan in gevallen waarin er een redelijk vermoeden bestaat dat er een daad van haatzaaiende uitlatingen heeft plaatsgevonden die strafrechtelijk strafbaar is.

Burgerlijk en bestuursrecht

13. De lidstaten moeten ervoor zorgen dat effectieve juridische bescherming tegen haatzaaiende uitlatingen wordt geboden op grond van hun burgerlijk recht en bestuursrecht, in het bijzonder het algemene onrechtmatige daadrecht, het antidiscriminatierecht en het recht op administratieve overtredingen.

14. De lidstaten moeten ervoor zorgen dat hun antidiscriminatiewetgeving van toepassing is op alle uitingen van haatzaaiende uitlatingen die verboden zijn krachtens het strafrecht, het burgerlijk recht of het bestuursrecht.

Machine Translated by Google

15. De lidstaten moeten ervoor zorgen dat overheidsinstanties of instellingen bij wet verplicht zijn om haatzaaiende uitlatingen en de verspreiding ervan actief te voorkomen en te bestrijden, en om het gebruik van tolerante en inclusieve uitlatingen te bevorderen.

Wetgeving met betrekking tot online haatzaaiende uitlatingen

16. De lidstaten moeten ervoor zorgen dat hun wetgeving ter bestrijding van haatzaaiende uitlatingen zowel offline als online haatzaaiende uitlatingen omvat en duidelijke en voorspelbare bepalingen bevat voor de snelle en effectieve verwijdering van online haatzaaiende uitlatingen die verboden zijn krachtens het strafrecht, burgerlijk of administratief recht.

17. De lidstaten moeten, in overeenstemming met Aanbeveling CM/Rec(2018)2, definiëren en afbakenen van het Comité van Ministers aan de lidstaten over de rollen en verantwoordelijkheden van internettussenpersonen, en de taken en verantwoordelijkheden van staats- en niet-statelijke actoren bij het aanpakken van haatzaaiende uitlatingen op internet. De lidstaten moeten bovendien duidelijke regels en procedures creëren voor effectieve samenwerking met en tussen deze actoren met betrekking tot de beoordeling en het onderzoek van haatzaaiende uitlatingen op internet die verboden zijn krachtens het strafrecht, het burgerlijk recht of het bestuursrecht.

18. De lidstaten moeten van internettussenpersonen die binnen hun rechtsgebied opereren, eisen dat zij de mensenrechten respecteren, met inbegrip van de wetgeving inzake haatzaaiende uitlatingen, dat zij de beginselen van due diligence op het gebied van de mensenrechten toepassen in al hun activiteiten en beleid, en dat zij maatregelen nemen die in overeenstemming zijn met de bestaande kaders en procedures. om haatzaaiende uitlatingen te bestrijden.

19. De lidstaten moeten ervoor zorgen dat er mechanismen zijn voor het melden van gevallen van haatzaaiende uitlatingen op internet aan overheden en particuliere actoren, waaronder internettussenpersonen, en dat er duidelijke regels zijn voor de verwerking van dergelijke meldingen.

20. Verwijderingsprocedures en -voorwaarden, evenals de daarmee samenhangende verantwoordelijkheden en aansprakelijkheidsregels die aan internettussenpersonen worden opgelegd, moeten transparant, duidelijk en voorspelbaar zijn, en deze procedures moeten onderworpen zijn aan een behoorlijke rechtsgang. Zij moeten gebruikers het recht op een doeltreffende voorziening in rechte garanderen, via transparant toezicht en tijdige, toegankelijke en eerlijke beroepsmechanismen, die uiteindelijk onderworpen zijn aan onafhankelijke rechterlijke toetsing.

21. De lidstaten moeten rekening houden met de substantiële verschillen in omvang, aard, functie en organisatiestructuur van internettussenpersonen bij het bedenken, interpreteren en toepassen van het wetgevingskader dat de aansprakelijkheid van internettussenpersonen regelt, zoals bepaald in Aanbeveling CM/Rec(2018) 2 over de rollen en verantwoordelijkheden van internettussenpersonen, om een mogelijke onevenredige impact op kleinere internettussenpersonen te voorkomen.

22. De lidstaten moeten bij wet vastleggen dat internettussenpersonen effectieve maatregelen moeten nemen om hun plichten en verantwoordelijkheden te vervullen om geen haatzaaiende uitlatingen toegankelijk te maken of te verspreiden die krachtens het strafrecht, het burgerlijk recht of het bestuursrecht verboden zijn. Belangrijke elementen voor het vervullen van deze plicht zijn onder meer: snelle verwerking van meldingen van dergelijke haatzaaiende uitlatingen; dergelijke haatzaaiende uitlatingen onverwijld verwijderen; het respecteren van de vereisten op het gebied van privacy en gegevensbescherming; het veiligstellen van bewijsmateriaal met betrekking tot haatzaaiende uitlatingen die krachtens het strafrecht verboden zijn; het melden van gevallen van dergelijke criminele haatzaaiende uitlatingen aan de autoriteiten; het doorgeven aan de wetshandhavingsdiensten, op basis van een bevel van de bevoegde autoriteit, van bewijsmateriaal met betrekking tot criminele haatzaaiende uitlatingen; het doorverwijzen van onduidelijke en complexe gevallen die verdere beoordeling vereisen, naar bevoegde zelfregulerende of co-regulerende instellingen of autoriteiten; en het voorzien van de mogelijkheid om, in onduidelijke en complexe gevallen, voorlopige maatregelen te implementeren, zoals het deprioriteren of contextualiseren.

23. De lidstaten moeten bij wet bepalen dat internettussenpersonen en -autoriteiten de betrokken personen en instellingen een korte en nauwkeurige uitleg moeten geven over de

Machine Translated by Google

redenen voor hun beslissing om haatzaaiende uitlatingen te blokkeren, te verwijderen of er een lagere prioriteit aan te geven, of om gemelde items niet te blokkeren, te verwijderen of er een lagere prioriteit aan te geven.

24. De lidstaten moeten beschikken over een systeem voor de openbaarmaking van abonneegegevens in gevallen waarin de bevoegde autoriteiten hebben geoordeeld dat haatzaaiende uitlatingen op internet in strijd zijn met de wet en dat de auteurs en verspreiders onbekend zijn bij de bevoegde autoriteiten. De lidstaten moeten ervoor zorgen dat elke openbaarmaking van beschikbare informatie over hun identiteit in overeenstemming is met de Europese en internationale mensenrechtenwetgeving.

25. De lidstaten moeten regelmatig rapporten publiceren met uitgebreide informatie en statistieken over haatzaaiende uitlatingen op internet, met inbegrip van inhoudsbeperkingen, en over verzoeken van overheidsinstanties aan platforms om inhoud te verwijderen op grond van het feit dat het haatzaaiende uitlatingen betreft, die onderworpen zijn aan de bescherming van persoonsgegevens in overeenstemming met Europese en internationale normen. Ze moeten bovendien bij wet vastleggen dat relevante internettussenpersonen verplicht zijn om regelmatig transparantierapporten op te stellen en te publiceren met gedesaggregeerde en alomvattende gegevens over gevallen van haatzaaiende uitlatingen en inhoudsbeperkingen.

26. De lidstaten moeten ervoor zorgen dat onafhankelijke autoriteiten, in samenwerking met internettussenpersonen, maatschappelijke organisaties en andere belanghebbenden, regelmatig de bestaande systemen voor inhoudsmoderatie beoordelen en verbeteren om de detectie, rapportage en verwerking van haatzaaiende uitlatingen op internet te verbeteren. terwijl de oorzaken van ongerechtvaardigde inhoudsbeperkingen en overmatige naleving worden geëlimineerd.

27. De lidstaten moeten ervoor zorgen dat hun wetgevingskader een wettelijke plicht voor online opererende media bevat om geen haatzaaiende uitlatingen te verspreiden die krachtens het strafrecht, het burgerlijk recht of het bestuursrecht verboden zijn, en dat het passende voorzieningen treft voor het beperken of onmogelijk maken van de toegang tot dergelijke haat toespraken die door derden zijn geplaatst in hun commentaarsecties of samenwerkingsruimtes op hun platforms en dat dergelijke beperkingen uiteindelijk worden onderworpen aan onafhankelijke rechterlijke toetsing.

3. Aanbevelingen gericht aan de belangrijkste actoren

Overheidsfunctionarissen, gekozen organen en politieke partijen

28. Overheidsfunctionarissen, vooral degenen die leidinggevende posities bekleden, moeten, gezien hun positie, haatzaaiende uitlatingen beïnvloeden, vermijden, deze onderschrijven of verspreiden. Zij moeten worden aangemoedigd om publiekelijk een cultuur van mensenrechten te bevorderen en haatzaaiende uitlatingen krachtig en snel te veroordelen, met inachtneming van de vrijheid van meningsuiting en informatie, met inbegrip van kritiek en informatie die de staat of een deel van de bevolking kan beledigen, choqueren of ontwrichten.

29. Parlementen, andere gekozen organen en politieke partijen moeten worden aangemoedigd om specifiek beleid te voeren om haatzaaiende uitlatingen aan te pakken en te bestrijden, met name in de context van verkiezingscampagnes en in de debatten van representatieve vergaderingen. Daartoe moeten zij een gedragscode aannemen die voorziet in een interne klachten- en sanctieprocedure. Ze moeten ook elke uiting vermijden die intolerantie kan bevorderen en haatzaaiende uitlatingen openlijk veroordelen.

Internettussenpersonen

30. Binnen hun plicht om alle toepasselijke wetten na te leven en de mensenrechten te respecteren, moeten internettussenpersonen uitingen van haatzaaiende uitlatingen die via hun systemen worden verspreid identificeren en ernaar handelen in het kader van hun bedrijfsverantwoordelijkheid, in overeenstemming met Aanbeveling CM/ Rec (2016)3 over mensenrechten en het bedrijfsleven en Aanbeveling CM/Rec(2018)2 over de rollen en verantwoordelijkheden van internettussenpersonen.

31. Internettussenpersonen moeten ervoor zorgen dat de mensenrechtenwetgeving en -normen richting geven aan hun beleid en praktijken op het gebied van inhoudsmoderatie met betrekking tot haatzaaiende uitlatingen, en expliciet vermelden dat in hun

Machine Translated by Google

servicevoorwaarden en zorgen voor de grootst mogelijke transparantie met betrekking tot dat beleid, inclusief de mechanismen en criteria voor inhoudsmoderatie.

32. Internettussenpersonen moeten hun reacties op de inhoud die wordt geïdentificeerd als volgt zorgvuldig afstemmen haatzaaiende uitlatingen op basis van de ernst ervan, zoals uiteengezet in paragraaf 4 hierboven, en het uitwerken en toepassen van alternatieven voor de verwijdering van inhoud in minder ernstige gevallen van haatzaaiende uitlatingen.

33. Internettussenpersonen moeten alle noodzakelijke inspanningen leveren om ervoor te zorgen dat het gebruik van automatisering of kunstmatige intelligentie-instrumenten onder toezicht staat van menselijke moderatie en dat bij de moderatie van inhoud rekening wordt gehouden met de specifieke kenmerken van relevante juridische, lokale, culturele, sociaal-politieke en historische contexten. In hun pogingen om rekening te houden met specifieke kenmerken, moeten ze overwegen om de moderatie van inhoud te decentraliseren.

34. Internettussenpersonen moeten een voldoende aantal contentmoderators aanstellen ervoor zorgen dat zij onpartijdig zijn, over voldoende deskundigheid beschikken, regelmatig worden bijgeschoold en passende psychologische ondersteuning krijgen. Internettussenpersonen moeten er bovendien voor zorgen dat vertrouwde flaggers en factcheckers worden opgeleid in mensenrechtennormen die van toepassing zijn op haatzaaiende uitlatingen.

35. Internettussenpersonen moeten effectieve samenwerking tot stand brengen met maatschappelijke organisaties die zich bezighouden met haatzaaiende uitlatingen, inclusief het verzamelen en analyseren van gegevens, en hun inspanningen ondersteunen om het beleid, de praktijken en de campagnes ter bestrijding van haatzaaiende uitlatingen te verbeteren.

36. Internettussenpersonen, waaronder sociale media, moeten hun online advertentiesystemen en het gebruik van microtargeting-, inhoudversterkings- en aanbevelingssystemen en de onderliggende strategieën voor gegevensverzameling herzien om ervoor te zorgen dat zij niet, direct of indirect, de verspreiding van informatie bevorderen of stimuleren. Haattoespraak.

37. Internettussenpersonen moeten interne processen ontwikkelen die hen in staat stellen risico's voor de mensenrechten op te sporen en te voorkomen met betrekking tot de beoordeling en behandeling van haatzaaiende uitlatingen, en moeten zichzelf onderwerpen aan regelmatige onafhankelijke, alomvattende en effectieve beoordelingen en audits van de gevolgen voor de mensenrechten.

Media

38. De media, journalisten en andere actoren moeten hun rol als publieke waakhond vervullen in een democratische samenleving en bijdragen aan het publieke debat; zij moeten de vrijheid genieten om verslag uit te brengen over haat en onverdraagzaamheid en om hun verslaggevingstechnieken, -stijlen en -media te kiezen, op voorwaarde dat zij ernaar streven het publiek te voorzien van nauwkeurige en betrouwbare informatie.

39. De media en journalisten moeten worden aangemoedigd om een cultuur van tolerantie en begrip te bevorderen, in overeenstemming met Aanbeveling Rec(97)21 over de media en de bevordering van een cultuur van tolerantie.

40. De publieke media zouden hieraan een bijzonder substantiële bijdrage moeten leveren, gezien hun mandaat om alle geledingen van de samenleving te dienen en de maatschappelijke cohesie te versterken. Ze mogen geen haatzaaiende uitlatingen gebruiken of verspreiden en, als onderdeel van hun publieke missie, moeten ze actief de dialoog en het begrip tussen groepen bevorderen, evenals het uitzenden van inhoud die op een positieve en ondersteunende manier de diversiteit van stemmen en bronnen in de gemeenschap waarin ze zich bevinden, weergeeft. dienen.

41. De media en journalisten moeten, in hun inspanningen om nauwkeurige en betrouwbare informatie te verstrekken, denigrerende stereotiepe weergave van individuen, groepen en gemeenschappen vermijden en een stem geven aan diverse groepen en gemeenschappen in de samenleving, vooral wanneer zij verslag uitbrengen over zaken van bijzonder openbaar belang en tijdens verkiezingsperioden. Zij moeten vermijden dat er vooroordelen worden uitgelokt en dat er geen onnodige verwijzingen naar persoonlijke kenmerken of status worden gemaakt.

Machine Translated by Google

42. Onafhankelijke nationale regelgevende instanties en co-regulerende en/of zelfregulerende instanties voor de media moeten een positieve rol spelen bij het aanpakken van haatzaaiende uitlatingen. Ze moeten onafhankelijk zijn van de overheid, publiekelijk verantwoording afleggen en transparant zijn in hun activiteiten.

Maatschappelijke organisaties

43. Maatschappelijke organisaties moeten worden aangemoedigd om specifiek beleid op te zetten ter preventie en haatzaaiende uitlatingen bestrijden en, waar passend en haalbaar, training verzorgen voor hun personeel, leden en vrijwilligers. Maatschappelijke organisaties moeten ook worden aangemoedigd om onderling en met andere belanghebbenden samen te werken en te coördineren op het gebied van haatzaaiende uitlatingen.

4. Bewustmaking, onderwijs, training en gebruik van tegenspraak en alternatieve spraak

44. De lidstaten moeten effectieve strategieën voorbereiden en uitvoeren om de grondoorzaken van haatzaaiende uitlatingen, waaronder desinformatie, negatieve stereotypering en stigmatisering van individuen en groepen, te onderzoeken en aan te pakken.

45. Als onderdeel van hun alomvattende aanpak ter voorkoming en bestrijding van haatzaaiende uitlatingen moeten de lidstaten een reeks concrete maatregelen nemen om bewustmaking, onderwijs, opleiding, tegenspraak, alternatieve uitlatingen en interculturele dialoog te bevorderen, in overeenstemming met hun ervaring en kennis .

46. De lidstaten moeten het bewustzijn vergroten van de omvang van haatzaaiende uitlatingen en de schade die deze toebrengt aan individuen, gemeenschappen en democratische samenlevingen als geheel, de criteria die worden gebruikt om deze te beoordelen en de manieren om deze tegen te gaan, met name door het aanmoedigen en ondersteunen van initiatieven van relevante autoriteiten, nationale mensenrechteninstellingen, organen voor gelijke behandeling en organisaties uit het maatschappelijk middenveld, inclusief organisaties die individuen of groepen vertegenwoordigen die waarschijnlijk het doelwit zijn van haatzaaiende uitlatingen.

47. De lidstaten moeten ervoor zorgen dat mensenrechteneducatie, onderwijs voor democratisch burgerschap en media- en informatiegeletterdheid, die allemaal offline en online haatzaaiende uitlatingen moeten aanpakken, deel uitmaken van het algemene onderwijscurriculum.

48. De lidstaten moeten educatieve en bewustmakingsinitiatieven, programma's en gebruikersinstrumenten opzetten en versterken voor kinderen en jongeren, ouders en verzorgers, onderwijzers, jeugdwerkers en vrijwilligers die met kinderen werken, zodat zij haatzaaiende uitlatingen kunnen begrijpen en ermee om kunnen gaan. De lidstaten moeten ervoor zorgen dat kinderen en jongeren effectief kunnen deelnemen aan de uitwerking van dergelijke initiatieven, programma's en instrumenten.

49. De lidstaten moeten specifieke maatregelen nemen ter ondersteuning van formele en niet-formele onderwijsactiviteiten en culturele programma's voor het grote publiek die de betrokkenheid bij de mensenrechten als onderdeel van een pluralistische democratische samenleving vergroten, kritisch denken aanmoedigen, gelijkheid en de interculturele en interreligieuze dialoog bevorderen, en het versterken van de competenties die nodig zijn om haatzaaiende uitlatingen te identificeren en tegen te gaan.

50. De lidstaten moeten effectieve en gerichte opleidingsprogramma's beschikbaar stellen voor iedereen die betrokken is bij het voorkomen en bestrijden van haatzaaiende uitlatingen, met inbegrip van de leden en het personeel van rechtshandhavingsdiensten, veiligheidstroepen, vervolgingsdiensten, de rechterlijke macht en het personeel van medische diensten en andere overheidsinstanties, met als doel hen in staat te stellen het gebruik van haatzaaiende uitlatingen te identificeren en te vermijden, om gevoelig te zijn voor de behoeften van personen die het doelwit zijn van haatzaaiende uitlatingen en hen te helpen bij het zoeken naar verhaal, om het gebruik ervan door anderen aan te pakken en te rapporteren en om de gevolgen ervan te beperken impact op de getroffenen.

51. De lidstaten moeten bewustmakings- en opleidingsprogramma's ondersteunen die zich bezighouden met daders van haatzaaiende uitlatingen om hun vooroordelen en discriminerende acties aan te pakken

Machine Translated by Google

en uitdrukkingen. In passende gevallen zou een rechtbank of een openbaar ministerie deelname aan dergelijke programma's kunnen afdwingen als alternatieve sanctie, met als doel herstelrecht te bewerkstelligen.

52. De lidstaten moeten, zonder inbreuk te maken op de onafhankelijkheid van de media, de opleiding van mediaprofessionals en journalisten aanmoedigen en ondersteunen, als onderdeel van hun initiële en voortgezette opleiding, over de wijze waarop zij haatzaaiende uitlatingen kunnen herkennen, erover kunnen rapporteren en erop kunnen reageren, en over hoe we het gebruik en de verspreiding ervan kunnen vermijden en, meer in het algemeen, over de rol van journalisten en de media bij het bevorderen van een cultuur van mensenrechten en een inclusief publiek debat.

53. De lidstaten moeten publieke figuren, zoals politici, hoge functionarissen en religieuze, economische en gemeenschapsleiders, aanmoedigen om het gebruik van haatzaaiende uitlatingen krachtig en onmiddellijk te veroordelen, tegenspraak en alternatieve uitlatingen te gebruiken en het begrip tussen groepen te bevorderen, onder meer door het uiten van solidariteit met degenen die het doelwit zijn van haatzaaiende uitlatingen.

54. De lidstaten moeten nationale mensenrechteninstellingen, gelijkheidsorganen, internetbemiddelaars, de media en maatschappelijke organisaties aanmoedigen en ondersteunen om tegenspraak en alternatieve uitlatingen te creëren en te bevorderen, en degenen die het doelwit zijn van haatzaaiende uitlatingen bij dit proces te betrekken, zonder inbreuk te maken op de op hun onafhankelijkheid. De lidstaten moeten bovendien capaciteitsopbouw- en opleidingsinitiatieven ondersteunen om de toegang tot de media te vergemakkelijken voor personen die tot minderheden of andere groepen behoren, onder meer door de oprichting van gemeenschapsmedia, minderheidsmediaorganisaties en andere openbare fora waar intergroepsdialoog kan plaatsvinden.

5. Steun voor degenen die het doelwit zijn van haatzaaiende uitlatingen

55. De lidstaten moeten effectieve ondersteuningsmechanismen invoeren die degenen die het doelwit zijn van haatzaaiende uitlatingen helpen om te gaan met de schade die zij lijden. Dergelijke mechanismen zouden psychologische, medische en juridische bijstand moeten omvatten, waarbij maatschappelijke organisaties betrokken zouden kunnen worden. Met betrekking tot haatzaaiende uitlatingen, die verboden zijn op grond van het strafrecht, het burgerlijk recht of het bestuursrecht, moeten de lidstaten waar passend ook voorzien in gratis rechtsbijstand. Er moet de nodige aandacht worden besteed aan personen die tot minderheden en andere groepen behoren, en dergelijke mechanismen moeten een leeftijds- en gendergevoelige benadering hanteren.

56. De lidstaten moeten, onder meer in samenwerking met maatschappelijke organisaties, bewustmakings- en onderwijsmaatregelen opzetten en uitvoeren voor personen en groepen die het doelwit zijn van haatzaaiende uitlatingen, om hen bewust te maken van hun rechten en van de mogelijkheid om verhaal te halen via civiele, administratieve en strafrechtelijke procedures en van de bestaande ondersteuningsmechanismen. Dergelijke maatregelen moeten gemakkelijk toegankelijk en begrijpelijk zijn, ook in verschillende talen, en in het algemeen afgestemd op de specifieke behoeften van relevante personen en groepen.

57. De lidstaten moeten de melding van haatzaaiende uitlatingen aanmoedigen en faciliteren door effectieve mechanismen te creëren om eventuele juridische en niet-juridische obstakels voor dergelijke melding te identificeren en onmiddellijk weg te nemen. De lidstaten moeten er ook voor zorgen dat personen die haatzaaiende uitlatingen melden, worden beschermd tegen eventuele nadelige behandelingen of gevolgen als gevolg van het indienen van een klacht, en dat er sancties worden opgelegd aan de daders in geval van hernieuwd slachtofferschap.

6. Monitoring en analyse van haatzaaiende uitlatingen

58. De lidstaten moeten ervoor zorgen dat hun beleid, wetgeving, strategieën en actieplannen tegen haatzaaiende uitlatingen gebaseerd zijn op bewijsmateriaal en een leeftijds- en gendergevoelige benadering weerspiegelen. Daartoe moeten de lidstaten trends identificeren, registreren, monitoren en analyseren en zorgen voor de verzameling en verspreiding, door de strafrechtelijke autoriteiten, van uitgesplitste gegevens over criminele haatzaaiende uitlatingen, met inbegrip van gerapporteerde en vervolgde gevallen en, voor zover mogelijk, de middelen om de verspreiding ervan, het bereik ervan en de verschillende uitingen van en gronden voor haatzaaiende uitlatingen en intersectionele haatzaaiende uitlatingen, in overeenstemming met de bestaande Europese mensenrechten en data-

Machine Translated by Google

beschermingsnormen. In dit verband moeten de lidstaten, waar passend, samenwerken met relevante belangrijke belanghebbenden.

59. Bovendien moeten de lidstaten, voor zover mogelijk, proberen gegevens te begrijpen en te verzamelen over de perceptie van slachtoffers en de waargenomen prevalentie van niet-criminele maar schadelijke uitlatingen, in samenwerking met relevante belangrijke belanghebbenden en in overeenstemming met de bestaande Europese normen op het gebied van mensenrechten en gegevensbescherming.

60. De lidstaten moeten passende maatregelen nemen om ervoor te zorgen dat rechtshandhavingsdiensten klachten over haatzaaiende uitlatingen effectief registreren en monitoren, en dat zij een geanonimiseerd archief van klachten opzetten in overeenstemming met de bestaande Europese normen op het gebied van de mensenrechten en gegevensbescherming.

61. De lidstaten moeten gegevens, informatie en analyses van haatzaaiende uitlatingen en aanhoudende trends publiekelijk beschikbaar maken, in overeenstemming met de bestaande Europese normen op het gebied van de mensenrechten en gegevensbescherming.

7. Nationale coördinatie en internationale samenwerking

62. Om de nationale coördinatie te garanderen, moeten de lidstaten regelmatig, inclusief en transparant overleg, samenwerking en dialoog aangaan met alle relevante belanghebbenden.

63. De lidstaten moeten met elkaar samenwerken met het oog op het bevorderen van consistentie in juridische normen en benaderingen van het voorkomen en bestrijden van haatzaaiende uitlatingen, in overeenstemming met de bepalingen van deze aanbeveling. Bovendien moeten zij zich houden aan de relevante Europese en internationale instrumenten en deze effectief implementeren, samenwerken met intergouvernementele organisaties en informatie en beste praktijken uitwisselen.

---

[1] In overeenstemming met artikel 10.2c van het Reglement voor de vergaderingen van de afgevaardigden van de ministers behoudt de Republiek Bulgarije zich het recht voor van haar regering om al dan niet te voldoen aan Hoofdstuk I “Reikwijdte, definitie en aanpak” van de aanbeveling. Na Besluit nr. 13/2018 van het Grondwettelijk Hof is de term ‘genderidentiteit’ onverenigbaar met de rechtsorde van de Republiek Bulgarije.

[2] Omdat alle mensen tot dezelfde soort behoren, verwerpt het Comité van Ministers, net als de Europese Commissie tegen Racisme en Intolerantie (ECRI), theorieën die gebaseerd zijn op het bestaan van verschillende ‘rassen’. In dit document wordt de term ‘ras’ echter gebruikt om ervoor te zorgen dat personen die in het algemeen en ten onrechte worden gezien als ‘behorend tot een ander ras’ niet worden uitgesloten van de bescherming die wordt geboden door de wetgeving en de implementatie van beleid om voorkomen en bestrijden van haatzaaiende uitlatingen.

Gerelateerde documenten

CM(2022)43-toevoeging definitief

[1434/4.4] Stuurgroep Antidiscriminatie, Diversiteit en Inclusie (CDADI) en Stuurgroep Media en Informatiemaatschappij (CDMSI) - Aanbeveling CM/Rec(2022)16 van het Comité van Ministers aan de lidstaten over de bestrijding van haatzaaiende uitlatingen - Toelichting

DOCX20/05/2022EngelsCM-Openbaar

CM/Del/Dec(2022)132/3cii

Machine Translated by Google

132e zitting van het Comité van Ministers (Turijn, Italië, 20 mei 2022) - 3. Een gedeelde verantwoordelijkheid voor de democratische veiligheid in Europa - c. Activiteiten van de Raad van Europa: ii. Andere activiteiten

DOCX20/05/2022EngelsCM-Openbaar

Aanmelden - Klik hier om in te loggen en geheime informatie te bekijken.

RAAD VAN EUROPA PORTAAL

Raad van Europa, Avenue de l'Europe F-67075 Straatsburg Cedex - Tel. +33 (0)3 88 41 20 00 - Faxen. +33 (0)3 88 41 20 00

Disclaimer - © Raad van Europa 2019 - © fotocredit - Webmaster - RSS

MINISTERS' DEPUTIES Recommendations **CM/Rec(2022)16** 20 May 2022

Recommendation CM/Rec(2022)16[1] of the Committee of Ministers to member States on combating hate speech

(Adopted by the Committee of Ministers on 20 May 2022 at the 132nd Session of the Committee of Ministers)

Preamble

The Committee of Ministers, under the terms of Article 15.*b* of the Statute of the Council of Europe,

Considering that the member States of the Council of Europe have committed themselves to guaranteeing the rights and freedoms enshrined in the European Convention on Human Rights (ETS No. 5, "the Convention") to everyone within their jurisdiction, and that human rights and freedoms are universal, indivisible, interdependent and interrelated, and apply both offline and online;

Underlining that the preparation and implementation of policies and legislation to prevent and combat hate speech require careful balancing of the right to respect for private and family life (Article 8 of the Convention), the right to freedom of expression (Article 10 of the Convention) and the right to be free from discrimination in respect of protected Convention rights (Article 14 of the Convention);

Stressing that, in order to effectively prevent and combat hate speech, it is crucial to identify and understand its root causes and wider societal context, as well as its various expressions and different impacts on those targeted;

Noting that hate speech is a deep-rooted, complex and multidimensional phenomenon, which takes many dangerous forms and can be disseminated very quickly and widely through the internet, and that the persistent availability of hate speech online exacerbates its impact, including offline;

Realising that hate speech negatively affects individuals, groups and societies in a variety of ways and with different degrees of severity, including by instilling fear in and causing humiliation to those it targets and by having a chilling effect on participation in public debate, which is detrimental to democracy;

Being aware that individuals and groups can be targeted by hate speech on different grounds, or combinations of grounds, and acknowledging that those persons and groups need special protection, without detriment to the rights of other persons or groups;

Taking into account that hate speech interferes with and often violates the right to respect for private life and the right to non-discrimination, which are essential for safeguarding the human dignity of those targeted by hate speech and for ensuring that they are not excluded from public debate;

Reaffirming its profound commitment to the protection of the right to freedom of expression, which is one of the essential foundations of a democratic and pluralistic society, as guaranteed

by Article 10 of the Convention, which protects the freedom to hold opinions and to receive and impart information and ideas, without interference by public authority and regardless of frontiers;

Underlining that freedom of expression is applicable not only to information or ideas that are favourably received or regarded as inoffensive or as a matter of indifference, but also to those that offend, shock or disturb the State or any sector of the population;

Recalling that the exercise of the right to freedom of expression carries with it duties and responsibilities and that any restriction of this right must be in strict accordance with Article 10, paragraph 2, of the Convention and thus narrowly construed and comply with the requirements of lawfulness, necessity and proportionality to the legitimate aims;

Acknowledging that expressions aimed at the destruction of any of the rights and freedoms set forth in the Convention do not enjoy protection under it, in accordance with its Article 17 on the prohibition of abuse of rights;

Being aware that hate speech is defined and understood in differing ways at the national, European and international levels and that it is crucial to develop a common understanding of the concept, nature and implications of this phenomenon and to devise more effective policies and strategies to tackle it;

Considering that measures to combat hate speech should be appropriate and proportionate to the level of severity of its expression; some expressions of hate speech warrant a criminal law response, while others call for a civil or administrative law response, or should be dealt with through measures of a non-legal nature, such as education and awareness raising, or a combination of different approaches and measures;

Underlining that, in light of their positive obligation to secure the effective exercise of fundamental freedoms and prevent human rights violations, member States must address hate speech and ensure a safe and enabling environment for public debate and communication, including when these take place on platforms or through other services run by private actors;

Acknowledging that offensive or harmful types of expression which are not severe enough to be legitimately restricted under the Convention should be addressed through measures of a non-legal nature;

Underscoring the crucial role that the media, journalists and other types of public watchdog play in democratic societies and the fact that they can make an important contribution to combating hate speech by exposing, reporting on, criticising and condemning hate speech, as well as by providing channels and forums for counter-speech and contributing more broadly to pluralism and societal cohesion;

Being aware that internet intermediaries can facilitate public debate, in particular through the digital tools and services they make available, while at the same time highlighting that those tools and services can be used to disseminate, quickly and widely, worrying volumes of hate speech, and underlining that internet intermediaries should ensure that their activities do not have or facilitate an adverse impact on human rights online and address such impacts when they occur;

Recognising that legislative and policy measures to prevent and combat online hate speech should be kept under regular review in order to take into account the fast evolution of technology and online services and, more widely, digital technologies and their influence on information and communication flows in contemporary democratic societies; and acknowledging that those reviews should take into account the dominance of certain internet intermediaries, the power asymmetry between some digital platforms and their users, and the influence of these dynamics on democracies;

Concluding, in the light of the foregoing considerations, that a comprehensive approach is needed to prevent and combat hate speech effectively offline and online, comprising a coherent strategy and a wide-ranging set of legal and non-legal measures that take due account of specific situations and broader contexts;

Acknowledging the importance of multistakeholder co-operation and the key roles that public institutions and private and non-governmental stakeholders can play in identifying and implementing measures to prevent and combat hate speech, to promote a culture of inclusiveness and to help those targeted by hate speech to assert their rights;

Building on existing Council of Europe treaties and other relevant standard-setting instruments, drawing on the relevant case law of the European Court of Human Rights and the findings and recommendations of the Council of Europe's monitoring bodies, in particular Recommendation Rec(97)20 of the Committee of Ministers to member States on "hate speech", Recommendation Rec(97)21 of the Committee of Ministers to member States on the media and the promotion of a culture of tolerance and General Policy Recommendation No. 15 on combating hate speech of the European Commission against Racism and Intolerance, and being cognisant of the broader international and European human rights standards;

Aiming to provide guidance to all those who are faced with the complextask of preventing and combating hate speech, including in the online environment,

Recommends that the governments of member States:

1. take all necessary measures to ensure prompt and full implementation of the principles and guidelines appended to this recommendation;

2. take appropriate measures to give encouragement and support to national human rights institutions, equality bodies, civil society organisations, the media, internet intermediaries and other stakeholders to adopt the measures that are outlined for them in the principles and guidelines appended to this recommendation;

3. protect human rights and fundamental freedoms in the digital environment, including by co-operating with internet intermediaries, in line with Recommendation CM/Rec(2018)2 on the roles and responsibilities of internet intermediaries, and other applicable Council of Europe standards;

4. promote the goals of this recommendation at national, European and international levels and engage in dialogue and co-operation with all stakeholders to achieve those goals;

5. ensure that this recommendation is translated into national, regional and minority languages, and disseminated as widely as possible and through all accessible means among competent authorities and stakeholders;

6. review regularly the status of implementation of this recommendation with a view to enhancing its impact and inform the Committee of Ministers about the measures taken by member States and other stakeholders, the progress achieved and any remaining shortcomings.

Appendix to Recommendation CM/Rec(2022)16

Principles and guidelines on a comprehensive approach to combating hate speech

1. Scope, definition and approach

1. The aim of the following principles and guidelines is to assist member States and other relevant stakeholders in preventing and combating hate speech in a comprehensive way, including in the online environment, in order to ensure effective protection against hate speech within the framework of human rights, democracy and the rule of law.

2. For the purposes of this recommendation, hate speech is understood as all types of expression that incite, promote, spread or justify violence, hatred or discrimination against a person or group of persons, or that denigrates them, by reason of their real or attributed personal characteristics or status such as "race",[2] colour, language, religion, nationality, national or ethnic origin, age, disability, sex, gender identity and sexual orientation.

3. As hate speech covers a range of hateful expressions which vary in their severity, the harm they cause and their impact on members of particular groups in different contexts, member States should ensure that a range of properly calibrated measures is in place to effectively prevent and combat hate speech. Such a comprehensive approach should be fully aligned with the European Convention on Human Rights and the relevant case law of the European Court of Human Rights (the Court) and should differentiate between:

a. i. hate speech that is prohibited under criminal law; and

ii. hate speech that does not attain the level of severity required for criminal liability, but is nevertheless subject to civil or administrative law; and

b. offensive or harmful types of expression which are not sufficiently severe to be legitimately restricted under the European Convention on Human Rights, but nevertheless call for alternative responses, as set out below, such as: counter-speech and other countermeasures; measures fostering intercultural dialogue and understanding, including via the media and social media; and relevant educational, information-sharing and awareness-raising activities.

4. In assessing the severity of hate speech and determining which type of liability, if any, should be attributed to any specific expression, member States' authorities and other stakeholders should, following the guidance provided by the relevant case law of the Court, take into account the following factors and the interplay between them: the content of the expression; the political and social context at the time of the expression; the intent of the speaker; the speaker's role and status in society; how the expression is disseminated or amplified; the capacity of the expression to lead to harmful consequences, including the imminence of such consequences; the nature and size of the audience, and the characteristics of the targeted group.

5. To prevent and combat hate speech, member States should pursue a comprehensive approach, prepare and implement broad policies, legislation, strategies or action plans, allocate appropriate resources for their implementation, and engage the various stakeholders specified in section 3 of this appendix.

6. When preparing and implementing such policies, legislation, strategies or action plans against hate speech, member States should pay due attention to the importance of:

a. clarifying which types of expression fall outside of the protection provided by freedom of expression;

b. pursuing a principled, human rights-based approach that takes account of the specific features of different media and digital technologies and the potential impact of hate speech that is disseminated through them on the targeted persons and groups;

c. taking a concerted and collaborative multistakeholder approach due to the multidimensional nature of hate speech;

d. ensuring that all relevant stakeholders are aware of and sensitive to the cumulative effects of hate speech that is based on multiple grounds, including the need for an age- and gender-sensitive approach; and

e. actively reaching out to those targeted by hate speech and incorporating their perspectives into laws, policies and other responses to hate speech.

2. Legal framework

7. To prevent and combat hate speech in the offline and online environments, member States should ensure that a comprehensive and effective legal framework is in place, consisting of appropriately calibrated provisions of civil, administrative and criminal law. Criminal law should only be applied as a last resort and for the most serious expressions of hatred.

8. To the extent that this legal framework allows for restrictions to be placed on the exercise of the right to freedom of expression, member States should ensure that the legislation fully meets the requirements of Article 10, paragraph 2, of the European Convention on Human Rights and the relevant case law of the Court and that it allows judicial and other authorities to apply it in accordance with those requirements, including those of accessibility, foreseeability and precision of the law, and to take into account the factors for the assessment of the severity of hate speech mentioned in paragraph 4 above.

9. Member States should establish effective legal and practical safeguards against any misuse or abuse of hate speech legislation, in particular for the purpose of inhibiting public debate and silencing critical voices, political opponents or persons belonging to minorities.

10. Member States should empower equality bodies, national human rights institutions and civil society organisations that have a legitimate interest in combating hate speech to assist and represent those targeted by hate speech in legal proceedings and to bring legal actions in respect of hate speech, including, where applicable, in their own name.

Criminal law

11. Member States should specify and clearly define in their national criminal law which expressions of hate speech are subject to criminal liability, *such as*:

a. public incitement to commit genocide, crimes against humanity or war crimes;

b. public incitement to hatred, violence or discrimination;

c. racist, xenophobic, sexist and LGBTI-phobic threats;

d. racist, xenophobic, sexist and LGBTI-phobic public insults under conditions such as those set out specifically for online insults in the Additional Protocol to the Convention on Cybercrime concerning the criminalisation of acts of a racist and xenophobic nature committed through computer systems (ETS No. 189);

e. public denial, trivialisation and condoning of genocide, crimes against humanity or war crimes; and

f. intentional dissemination of material that contains such expressions of hate speech (listed in a-e above) including ideas based on racial superiority or hatred.

12. Member States should ensure that effective investigations are conducted in cases where there is reasonable suspicion that an act of hate speech punishable by criminal law has occurred.

Civil and administrative law

13. Member States should ensure that effective legal protection against hate speech is provided under their civil law and administrative law, in particular general tort law, anti-discrimination law and administrative offences law.

14. Member States should ensure that their anti-discrimination legislation applies to all expressions of hate speech prohibited under criminal, civil or administrative law.

15. Member States should ensure that public authorities or institutions are required by law to actively prevent and combat hate speech and its dissemination and to promote the use of tolerant and inclusive speech.

Legislation regarding online hate speech

16. Member States should ensure that their legislation addressing hate speech covers offline as well as online hate speech and contains clear and foreseeable provisions for the swift and effective removal of online hate speech that is prohibited under criminal, civil or administrative law.

17. Member States should define and delineate, in line with Recommendation CM/Rec(2018)2 of the Committee of Ministers to member States on the roles and responsibilities of internet intermediaries, the duties and responsibilities of State and non-State actors in addressing online hate speech. Member States should furthermore create clear rules and procedures for effective co-operation with and between those actors regarding the assessment and investigation of online hate speech that is prohibited under criminal, civil or administrative law.

18. Member States should require internet intermediaries operating within their jurisdiction to respect human rights, including the legislation on hate speech, to apply the principles of human rights due diligence throughout their operations and policies, and to take measures in line with existing frameworks and procedures to combat hate speech.

19. Member States should ensure that mechanisms are in place for the reporting of cases of online hate speech to public authorities and private actors, including internet intermediaries, and clear rules for the processing of such reports.

20. Removal procedures and conditions as well as related responsibilities and liability rules imposed on internet intermediaries should be transparent, clear and predictable and those procedures should be subject to due process. They should guarantee users the right to an effective remedy delivered through transparent oversight and timely, accessible and fair appeal mechanisms, which are ultimately subject to independent judicial review.

21. Member States should take into account the substantial differences in the size, nature, function and organisational structure of internet intermediaries when devising, interpreting and applying the legislative framework governing the liability of internet intermediaries, as provided by Recommendation CM/Rec(2018)2 on the roles and responsibilities of internet intermediaries, in order to prevent a possible disproportionate impact on smaller internet intermediaries.

22. Member States should establish by law that internet intermediaries must take effective measures to fulfil their duties and responsibilities not to make accessible or disseminate hate speech that is prohibited under criminal, civil or administrative law. Important elements for the fulfilment of this duty include: rapid processing of reports of such hate speech; removing such hate speech without delay; respecting privacy and data-protection requirements; securing evidence relating to hate speech prohibited under criminal law; reporting cases of such criminal hate speech to the authorities; transmitting to the law-enforcement services, on the basis of an order issued by the competent authority, evidence relating to criminal hate speech; referring unclear and complex cases requiring further assessment to competent self-regulatory or co-regulatory institutions or authorities; and foreseeing the possibility of implementing, in unclear and complex cases, provisional measures such as deprioritisation or contextualisation.

23. Member States should establish by law that internet intermediaries and authorities must provide the individuals and institutions concerned with a short and precise explanation of the

reasons for their decision to block, take down or deprioritise hate speech or not to block, take down or deprioritise reported items.

24. Member States should have a system in place for the disclosure of subscriber information in cases where competent authorities have assessed that online hate speech is in breach of the law and authors and disseminators are unknown to the competent authorities. Member States should ensure that any disclosure of available information on their identity is in line with European and international human rights law.

25. Member States should regularly publish reports containing comprehensive information and statistics on online hate speech, including content restrictions, and on State authorities' requests to platforms to take down content on the grounds that it is hate speech, subject to the protection of personal data in accordance with European and international standards. They should furthermore establish by law that relevant internet intermediaries are under an obligation to regularly produce and publish transparency reports showing disaggregated and comprehensive data on hate speech cases and content restrictions.

26. Member States should ensure that independent authorities, in co-operation with internet intermediaries, civil society organisations and other stakeholders, regularly assess and improve the content moderation systems in place in order to improve the detection, reporting and processing of online hate speech, while eliminating the causes of unjustified content restriction and over-compliance.

27. Member States should ensure that their legislative framework sets out a legal duty for media operating online not to disseminate hate speech that is prohibited under criminal, civil or administrative law, that it makes appropriate provision for the restriction or disabling of access to such hate speech posted by third parties in their comments sections or collaborative spaces on their platforms and that it subjects such restrictions ultimately to independent judicial review.

3. Recommendations addressed to key actors

Public officials, elected bodies and political parties

28. Public officials, particularly those in leadership positions, should, given their position of influence, avoid engaging in, endorsing or disseminating hate speech. They should be encouraged to publicly promote a culture of human rights and to condemn hate speech firmly and promptly, while respecting freedom of expression and information, including criticism and information that may offend, shock or disturb the State or any sector of the population.

29. Parliaments, other elected bodies and political parties should be encouraged to put in place specific policies to address and combat hate speech, in particular in the context of electoral campaigns and in the debates of representative assemblies. To this end, they should adopt a code of conduct which provides for an internal complaint and sanction procedure. They should also avoid any expression that is likely to foster intolerance and should openly condemn hate speech.

Internet intermediaries

30. Within their duty to comply with all applicable laws and to respect human rights, internet intermediaries should identify expressions of hate speech that are disseminated through their systems and act upon them in the framework of their corporate responsibility, in line with Recommendation CM/Rec(2016)3 on human rights and business and Recommendation CM/Rec(2018)2 on the roles and responsibilities of internet intermediaries.

31. Internet intermediaries should ensure that human rights law and standards guide their content moderation policies and practices with regard to hate speech, explicitly state that in their

terms of service and ensure the greatest possible transparency with regard to those policies, including the mechanisms and criteria for content moderation.

32. Internet intermediaries should carefully calibrate their responses to content identified as hate speech on the basis of its severity, as outlined in paragraph 4 above, and elaborate and apply alternatives to the removal of content in less severe cases of hate speech.

33. Internet intermediaries should make all necessary efforts to ensure that the use of automation or artificial intelligence tools is overseen by human moderation and that content moderation takes into account the specificities of relevant legal, local, cultural, socio-political and historical contexts. In their efforts to take specificities into account, they should consider decentralising content moderation.

34. Internet intermediaries should appoint a sufficient number of content moderators and ensure that they are impartial, have adequate expertise, are regularly trained and receive appropriate psychological support. Internet intermediaries should furthermore ensure that trusted flaggers and fact-checkers are trained in human rights standards that apply to hate speech.

35. Internet intermediaries should establish effective co-operation with civil society organisations that work on hate speech, including on the collection and analysis of data, and support their efforts to improve policies, practices and campaigns to address hate speech.

36. Internet intermediaries, including social media, should review their online advertising systems and the use of micro-targeting, content amplification and recommendation systems and the underlying data-collection strategies to ensure that they do not, directly or indirectly, promote or incentivise the dissemination of hate speech.

37. Internet intermediaries should develop internal processes that enable them to detect and prevent risks to human rights with regard to the assessment and treatment of hate speech and should subject themselves to regular independent, comprehensive and effective human rights impact assessments and audits.

Media

38. The media, journalists and other actors should fulfil their public watchdog role in a democratic society and contribute to public debate; they should enjoy the freedom to report on hatred and intolerance and to choose their reporting techniques, styles and mediums, subject to the proviso that they strive to provide the public with accurate and reliable information.

39. The media and journalists should be encouraged to promote a culture of tolerance and understanding, in accordance with Recommendation Rec(97)21 on the media and the promotion of a culture of tolerance.

40. Public-service media should make a particularly substantial contribution to this, given their mandate to serve all sections of society and to enhance societal cohesion. They should not use or disseminate hate speech and, as part of their public mission, they should actively promote intergroup dialogue and understanding as well as the airing of content that portrays in a positive and supportive manner the diversity of voices and sources in the community they serve.

41. The media and journalists should, in their efforts to provide accurate and reliable information, avoid derogatory stereotypical depiction of individuals, groups and communities and give voice to diverse groups and communities in society, especially when reporting on matters of particular public interest and during election periods. They should avoid provoking prejudice and making any unnecessary references to personal characteristics or status.

42. Independent national regulatory authorities and media co-regulatory and/or self-regulatory bodies should play a positive role in addressing hate speech. They should be independent from the government, publicly accountable and transparent in their operations.

Civil society organisations

43. Civil society organisations should be encouraged to set up specific policies to prevent and combat hate speech and, where appropriate and feasible, provide training for their staff, members and volunteers. Civil society organisations should also be encouraged to co-operate and co-ordinate between themselves and with other stakeholders on hate speech issues.

4. Awareness raising, education, training and use of counter-speech and alternative speech

44. Member States should prepare and implement effective strategies to explore and address the root causes of hate speech, which include disinformation, negative stereotyping and stigmatisation of individuals and groups.

45. As part of their comprehensive approach to preventing and combating hate speech, member States should take a range of concrete measures to promote awareness raising, education, training, counter-speech, alternative speech and intercultural dialogue, in accordance with their experience and knowledge.

46. Member States should raise awareness of the extent of hate speech and the harm it causes to individuals, communities and democratic societies as a whole, the criteria used to assess it and ways to counter it, in particular through encouraging and supporting initiatives by relevant authorities, national human rights institutions, equality bodies and civil society organisations, including those representing individuals or groups that are likely to be targeted by hate speech.

47. Member States should ensure that human rights education, education for democratic citizenship and media and information literacy, all of which should address offline and online hate speech, are part of the general education curriculum.

48. Member States should set up and strengthen educational and awareness-raising initiatives, programmes and user tools for children and young people, parents and carers, educators, youth workers and volunteers working with children that enable them to understand and deal with hate speech. Member States should ensure that children and young people are able to participate effectively in the elaboration of such initiatives, programmes and tools.

49. Member States should take specific measures to support formal and non-formal educational activities and cultural programmes for the general public that enhance commitment to human rights as part of a pluralistic democratic society, encourage critical thinking, promote equality and intercultural and interfaith dialogue, and strengthen the competences needed to identify and counter hate speech.

50. Member States should make available effective and targeted training programmes for all those involved in preventing and combating hate speech, including the members and staff of law-enforcement services, security forces, prosecution services, the judiciary and the personnel of medical services and other public bodies, with a view to enabling them to identify and avoid the use of hate speech, to be sensitive to the needs of persons targeted by hate speech and assist them in seeking redress, to address and report its use by others and to limit its impact on those affected.

51. Member States should support awareness-raising and training programmes that engage with perpetrators of hate speech in order to address their prejudices and discriminatory actions

and expressions. In appropriate cases, a court or prosecution service could enforce participation in such programmes as an alternative sanction, with the aim of achieving restorative justice.

52. Member States should, without encroaching on the independence of the media, encourage and support training for media professionals and journalists, as part of their initial and ongoing education, on how to recognise, report on and react to hate speech, as well as on how to avoid using and disseminating it and, more generally, on the role of journalists and the media in promoting a culture of human rights and inclusive public debate.

53. Member States should encourage public figures, such as politicians, high-level officials and religious, economic and community leaders to firmly and promptly condemn the use of hate speech, use counter-speech and alternative speech and promote intergroup understanding, including by expressing solidarity with those targeted by hate speech.

54. Member States should encourage and support national human rights institutions, equality bodies, internet intermediaries, the media and civil society organisations to create and promote counter-speech and alternative speech, and to involve those targeted by hate speech in this process, without encroaching on their independence. Member States should furthermore support capacity-building and training initiatives to facilitate access to the media for persons belonging to minorities or other groups, including through the establishment of community media, minority media organisations and other public forums where intergroup dialogue can take place.

5. Support for those targeted by hate speech

55. Member States should put in place effective support mechanisms that help those targeted by hate speech to cope with the harm they suffer. Such mechanisms should include psychological, medical and legal assistance and could involve civil society organisations. Regarding hate speech which is prohibited by criminal, civil or administrative law, member States should also provide for free legal aid, where appropriate. Due attention should be given to persons belonging to minorities and other groups, and such mechanisms should adopt an age- and gender-sensitive approach.

56. Member States should, including in co-operation with civil society organisations, establish and implement awareness-raising and educational measures for persons and groups targeted by hate speech to make them aware of their rights, of the possibility to obtain redress through civil, administrative and criminal proceedings and of the support mechanisms in place. Such measures should be easily accessible and understandable, including in different languages, and generally tailored to the specific needs of relevant persons and groups.

57. Member States should encourage and facilitate the reporting of hate speech by creating effective mechanisms to identify and promptly remove any legal and non-legal obstacles to such reporting. Member States should also ensure that persons reporting hate speech are protected against any adverse treatment or consequences as a result of making a complaint and that sanctions are imposed on the perpetrators in the event of renewed victimisation.

6. Monitoring and analysis of hate speech

58. Member States should ensure that their policies, legislation, strategies and action plans against hate speech are based on evidence and duly reflect an age- and gender-sensitive approach. To this end, member States should identify, record, monitor and analyse trends and ensure the collection and dissemination, by criminal justice authorities, of disaggregated data on criminal hate speech, including reported and prosecuted cases and, as far as possible, the means of its dissemination, its reach and the different expressions of and grounds for hate speech and intersectional hate speech, in compliance with existing European human rights and data-

protection standards. In this connection, member States should, as appropriate, collaborate with relevant key stakeholders.

59. In addition, member States should, as far as possible, seek to understand and collect data on victim perceptions and the perceived prevalence of non-criminal but harmful speech, in collaboration with relevant key stakeholders and in compliance with existing European human rights and data-protection standards.

60. Member States should take appropriate measures to ensure that law-enforcement services effectively record and monitor complaints concerning hate speech and that they set up an anonymised archive of complaints in accordance with existing European human rights and data-protection standards.

61. Member States should make data, information and analysis of hate speech and ongoing trends publicly available in accordance with existing European human rights and data-protection standards.

7. National co-ordination and international co-operation

62. In order to ensure national co-ordination, member States should engage in regular, inclusive and transparent consultation, co-operation and dialogue with all relevant stakeholders.

63. Member States should co-operate with each other with a view to promoting consistency in legal standards and approaches to preventing and combating hate speech, in accordance with the provisions of this Recommendation. They should furthermore adhere to and effectively implement relevant European and international instruments, engage with intergovernmental organisations and exchange information and best practices.

---

[1] In accordance with Article 10.2c of the Rules of Procedure for the meetings of the Ministers' Deputies, the Republic of Bulgaria reserves the right of its government to comply or not with Chapter I "Scope, definition and approach" of the Recommendation. Following Decision No. 13/2018 of the Constitutional Court, the term "gender identity" is incompatible with the legal order of the Republic of Bulgaria.

[2] Since all human beings belong to the same species, the Committee of Ministers rejects, as does the European Commission against Racism and Intolerance (ECRI), theories based on the existence of different "races". However, in this document, the term "race" is used in order to ensure that those persons who are generally and erroneously perceived as "belonging to another race" are not excluded from the protection provided for by the legislation and the implementation of policies to prevent and combat hate speech.

Related documents

CM(2022)43-addfinal

[1434/4.4] Steering Committee on Anti-Discrimination, Diversity and Inclusion (CDADI) and Steering Committee on Media and Information Society (CDMSI) - Recommendation CM/Rec(2022)16 of the Committee of Ministers to member States on combating hate speech - Explanatory Memorandum

DOCX20/05/2022EnglishCM-Public

CM/Del/Dec(2022)132/3cii

132nd Session of the Committee of Ministers (Turin, Italy, 20 May 2022) - 3. A shared responsibility for democratic security in Europe - c. Council of Europe activities: ii. Other activities

DOCX20/05/2022EnglishCM-Public

Sign In - Please click here to login and see classified information.

COUNCIL OF EUROPE PORTAL
Council of Europe, Avenue de l'Europe F-67075 Strasbourg Cedex - Tel. +33 (0)3 88 41 20 00 - Fax. +33 (0)3 88 41 20 00
Disclaimer - © Council of Europe 2019 - © photo credit - Webmaster - RSS

Dossierbeheer overheid

canstockphoto

Tweede Kamer der Staten-Generaal

Vergaderjaar 2005–2006

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN ONDERWIJS, CULTUUR EN WETENSCHAP EN MINISTER VOOR BESTUURLIJKE VERNIEUWING EN KONINKRIJKSRELATIES

29362 Nr. 101
kst-29362-101

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal
Den Haag, 29 juni 2006

Het goed inrichten van de informatiehuishouding is een breed gedeelde zorg. Alle overheidsorganisaties zijn daarvoor in beginsel zelf verantwoordelijk; zoals de ministeries en hun directe onderdelen, maar bijvoorbeeld ook de Zelfstandige Bestuursorganen (ZBO's).

Overheidsinformatie moet vindbaar en toegankelijk zijn, maar ook betrouwbaar, authentiek en volledig. Daarom moeten de rijksoverheid en de Hoge Colleges van Staat hun papieren en digitale informatiehuishouding op orde krijgen.
Voor de uitvoering zijn overheidsorganisaties zelf verantwoordelijk.

De Staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
M. C. van der Laan

De Minister voor Bestuurlijke Vernieuwing en Koninkrijksrelaties,
Pechtold

Tweede Kamer, vergaderjaar 2005–2006, 29 362, nr. 101

https://archive.org/details/kst-29362-101

Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2021–2022

22 112 Nieuwe Commissievoorstellen en initiatieven van de lidstaten van de Europese Unie

Nr. 3296 **BRIEF VAN DE MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN**

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 4 februari 2022

Overeenkomstig de bestaande afspraken ontvangt u hierbij 9 fiches die werden opgesteld door de werkgroep Beoordeling Nieuwe Commissie voorstellen (BNC).

Fiche: Prüm II-verordening (Kamerstuk 22 112, nr. 3292)
Fiche: Richtlijn informatie-uitwisseling rechtshandhavingsautoriteiten (Kamerstuk 22 112, nr. 3293)
Fiche: Mededeling Actieplan Sociale Economie (Kamerstuk 22 112, nr. 3294)
Fiche: Raadsaanbeveling individuele leerrekeningen (Kamerstuk 22 112, nr. 3295)
Fiche: Mededeling en Raadsbesluit haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven
Fiche: Raadsaanbeveling operationele politiesamenwerking (Kamerstuk 22 112, nr. 3297)
Fiche: Herziening van de Schengengrenscode (Kamerstuk 22 112, nr. 3298)
Fiche: Mededeling en Richtlijn Platformwerk (Kamerstuk 22 112, nr. 3299)
Fiche: Verordening anti-dwang instrument (Kamerstuk 22 112, nr. 3300)

De Minister van Buitenlandse Zaken,
W.B. Hoekstra

kst-22112-3296
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2022

Fiche: Mededeling en Raadsbesluit haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven

1. Algemene gegevens

a) *Titel voorstel*
MEDEDELING VAN DE COMMISSIE AAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD; Een meer inclusief en beschermend Europa: uitbreiding van de lijst van EU-misdrijven tot haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven
BESLUIT VAN DE RAAD betreffende de toevoeging van haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven aan de in artikel 83, lid 1, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie vastgelegde criminaliteitsgebieden

b) *Datum ontvangst Commissiedocument*
8 december 2021

c) *Nr. Commissiedocument*
COM(2021) 777

d) *EUR-Lex*
https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/PIN/?uri=CELEX:52021DC0777

e) *Nr. impact assessment Commissie en Opinie Raad voor Regelgevingstoetsing*
Niet opgesteld.

f) *Behandelingstraject Raad*
Raad Justitie en Binnenlandse Zaken

g) *Eerstverantwoordelijk ministerie*
Ministerie van Justitie en Veiligheid

h) *Rechtsbasis*
Artikel 17, lid 1, van het Verdrag betreffende de Europese Unie (VEU) en artikel 83, lid 1 van het Verdrag betreffende de Werking van de Europese Unie (VWEU).

i) *Besluitvormingsprocedure Raad*
Unanimiteit

j) *Rol Europees Parlement*
Goedkeuring

2. Essentie voorstel

a) Inhoud voorstel

Op 9 december jl. heeft de Commissie een mededeling en een voorstel voor een Raadsbesluit inzake de opname van haatzaaiende uitlatingen als strafbaar feit (hierna steeds aangehaald als haatzaaiende uitlatingen) en haatmisdrijven in artikel 83, lid 1 VWEU[1], gepubliceerd. De mededeling betreft een toelichting op het voorgestelde raadsbesluit, in dit fiche zal daarom met name worden ingegaan op het voorgestelde raadsbesluit. Centraal staat het voorstel om haatzaaiende uitlatingen *(hate speech)* en haatmisdrijven *(hate crime)* als één vorm van criminaliteit toe te voegen aan de genoemde criteria in artikel 83, lid 1, eerste alinea VWEU. Op grond van artikel 83, lid 1, derde alinea kan de Raad daartoe met eenparigheid van stemmen besluiten, na goedkeuring door het Europees Parlement. Op grond van artikel 83, lid 1, eerste alinea VWEU kan de

[1] Artikel 83 lid 1 omschrijft dat het Europees Parlement en de Raad volgens de gewone wetgevingsprocedure bij richtlijnen minimumvoorschriften kunnen vaststellen betreffende de bepaling van strafbare feiten en sancties in verband met vormen van bijzonder zware criminaliteit met een grensoverschrijdende dimensie die voortvloeit uit de aard of de gevolgen van deze strafbare feiten of uit een bijzondere noodzaak om deze op gemeenschappelijke basis te bestrijden.

Commissie dan voorstellen voor richtlijnen doen die bijvoorbeeld kunnen zien op de precieze definitie van haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven of minimale maximumstraffen.

De Commissie stelt dat strafbare haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven onverenigbaar zijn met de waarden van de EU, in die zin dat zij een bedreiging vormen voor democratische waarden, sociale stabiliteit, de menselijke waardigheid en de vrijheid van meningsuiting. Het dusver geldende en uit 2008 stammende Kaderbesluit betreffende de bestrijding van bepaalde vormen en uitingen van racisme en vreemdelingenhaat door middel van het strafrecht (hierna: Kaderbesluit racisme)[2] – dat zich kort gezegd beperkt tot de discriminatiegronden ras en godsdienst – voldoet niet om de doelstellingen van de Unie, met name ten aanzien van de aanpak van discriminatie op grond van geslacht, gender(identiteit), genderexpressie, seksuele oriëntatie, leeftijd en handicap, te bereiken. Een gezamenlijke aanpak van de problematiek – waaronder gelijksoortige delictsomschrijvingen en gedeelde minimale maximumstraffen ten aanzien van hate speech en hate crime – zorgt voor een consistente EU-brede bescherming van de slachtoffers, evenals voor toegang tot beschermingsmaatregelen en versterkt de justitiële samenwerking tussen de lidstaten.

De grensoverschrijdende dimensie van haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven blijkt onder meer uit de maatschappelijke gevolgen die zij online hebben, de impact van offline geuite haatboodschappen, de internationale dimensie van haatdragende ideologieën, het ontstaan van gewelddadige extremistische groeperingen en de publiciteit rond specifieke haatmisdrijven. De Commissie wijst hierbij op polarisatie- en radicaliseringstendensen binnen lidstaten. Hoewel er enige overlap bestaat met andere vormen van criminaliteit die al in artikel 83 lid 1 VWEU zijn opgenomen, zoals computercriminaliteit, ontbreekt naar het oordeel van de Commissie momenteel de juridische basis om op EU-niveau minimumregels voor de definitie en sanctionering van haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven als zodanig vast te stellen.

De in artikel 83 lid 1 VWEU vervatte besluitvormingsprocedure kent twee stappen. De eerste stap – waarop het onderhavige voorstel is toegesneden – vereist dat de Raad met eenparigheid van stemmen, na goedkeuring van het Europees Parlement, besluit dat haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven worden aangemerkt als vormen van criminaliteit die voldoen aan de criteria van artikel 83, lid 1, VWEU. De tweede stap houdt in dat de Commissie een voorstel voor een richtlijn op het gebied van haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven kan doen. Het Europees Parlement en de Raad kunnen deze richtlijnen volgens de gewone wetgevingsprocedure vaststellen. Wanneer het Raadsbesluit is aangenomen zal de Commissie impact assessments uitvoeren. Bij de voorbereiding hiervan zal de Commissie de lidstaten en het Europees Parlement raadplegen, onder meer over de specifieke kenmerken van de nationale wetgevingskaders met betrekking tot het strafrecht en de grondrechten. De Commissie zal daarnaast een brede consultatie organiseren.

De Commissie geeft aan oog te hebben voor de mogelijke gevolgen van toekomstige voorstellen op het recht op vrijheid van meningsuiting, zoals vastgelegd in artikel 11 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie. Tegelijkertijd draait de Commissie het argument ook om door te stellen dat haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven als fenomenen nu de vrijheid van meningsuiting juist inperken, omdat

[2] L 328/55: Kaderbesluit 2008/913/JBZ van 28 november 2008.

burgers zich er geïntimideerd door kunnen voelen waardoor zij zich bijvoorbeeld van het publieke debat onthouden.

b) Impact assessment Commissie

Aangezien hiertoe geen verplichting bestaat, heeft de Commissie voor dit voorstel geen impact assessment opgesteld. Dit volgt wanneer de Raad het besluit heeft genomen haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven toe te voegen aan artikel 83, lid 1 VWEU.

3. Nederlandse positie ten aanzien van het voorstel

a) Essentie Nederlands beleid op dit terrein

Het systeem van handhaving en de totstandkoming van sancties, straffen en boetes voor haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven – beide onderdelen van het antidiscriminatiedomein – is verspreid over meerdere rechtsgebieden. Handhaving vindt plaats via onder andere de civiele rechter, de Inspectie SZW en tot slot via een strafrechtelijke aanpak. Laagdrempeligheid en een goede toegang tot het rechtssysteem staan centraal.

Het Wetboek van Strafrecht kent verschillende uitingsdelicten die specifiek betrekking hebben op haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven (ofwel discriminatie), zoals groepsbelediging (artikel 137c Sr) en het aanzetten tot haat, discriminatie en geweld (artikel 137d Sr). Wanneer een discriminatoir aspect heeft meegespeeld bij het plegen van een zogenaamd commuun strafbaar feit, zoals vernieling of openlijke geweldpleging, is sprake van een commuun delict met een discriminatieaspect – een zogenoemd «codis-feit». De Aanwijzing discriminatie geeft een kader voor de strafrechtelijke aanpak van discriminatie door het Openbaar Ministerie. Als in een zaak een discriminatieaspect aanwezig wordt geacht wordt dit door de Officier van Justitie in het requisitoir benadrukt en als strafverzwarende omstandigheid in de eis meegenomen. Het is vervolgens aan de strafrechter om hier al dan niet rekening mee te houden bij de straftoemeting.

Met ingang van 1 januari 2020 is het strafmaximum van aanzetten tot haat, discriminatie en geweld (artikel 137d Sr) verdubbeld van één naar twee jaar gevangenisstraf, en van een maximale geldboete van de derde categorie naar een maximale boete van de vierde categorie.[3] Een andere ontwikkeling ziet op de voorgenomen wijziging, die er – kort gezegd – toe strekt het publiekelijk vergoelijken, ontkennen of verregaand bagatelliseren van genocide, misdaden tegen de menselijkheid en bepaalde oorlogsmisdaden expliciet strafbaar te stellen, teneinde de Nederlandse strafwetgeving geheel in lijn te brengen met het Kaderbesluit racisme.[4] Op het terrein van haatmisdrijven is vanuit de Tweede Kamer een initiatiefwetsvoorstel voor advies aan de Raad van State voorgelegd dat strekt tot introductie van een discriminatoir oogmerk als algemene strafmaximumverhogende omstandigheid[5].

b) Beoordeling + inzet ten aanzien van dit voorstel

Het kabinet staat positief tegenover goed onderbouwde initiatieven die tot doel hebben om discriminatie tegen te gaan, waaronder een effectievere aanpak van haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven op EU-niveau. De

[3] Wet herwaardering strafbaarstelling actuele delictsvormen, Stb. 2019, nr. 311.
[4] Kamerstuk 29 628, nr. 1035.
[5] Kamerstuk 35 709, nr. 2.

Commissie heeft voldoende onderbouwd dat het huidige Kaderbesluit racisme, vooral wat zijn reikwijdte betreft, te beperkt is om de brede antidiscriminatiedoelstellingen van de Unie, onder andere richting slachtoffers, te bereiken. Het voornemen van de Commissie om de bevoegdheid van de EU te verbreden tot andere discriminatiegronden kan naar het oordeel van het kabinet ondersteunend zijn aan het nationale antidiscriminatiebeleid waarin de discriminatiegronden al een breed bereik hebben.

Het kabinet erkent dat bij genoemde delicten sprake is van criminaliteitsvormen met een – in toenemende mate – grensoverschrijdende dimensie die, zeker wat de online problematiek aangaat maar – blijkens de voorbeelden die de Commissie in zijn voorstel aanhaalt – ook wat betreft offline fenomenen betreft (zie boven onder 2a), onvoldoende op nationaal niveau kunnen worden aangepakt. Het kabinet stelt vast dat op er op EU-niveau geen andere, reële juridische mogelijkheden bestaan om deze doelen te bereiken en steunt derhalve de voorgestelde aanvulling van de in artikel 83 lid 1 VWEU genoemde vormen van criminaliteit.

Het kabinet is evenals de Commissie van oordeel dat het principebesluit om haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven aan de lijst van de in artikel 83, lid 1 VWEU opgenomen vormen van criminaliteit toe te voegen los moet worden gezien van initiatieven die daarop volgen. Voorstellen voor richtlijnen op het gebied van haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven zullen op hun eigen merites beoordeeld worden. Het kabinet waakt ervoor dat vervolgwetgeving voor Nederland geen nadelige gevolgen heeft voor het alhier geldende recht op vrijheid van meningsuiting en voor andere grondrechten, maar deelt tegelijkertijd de stellingname van de Commissie dat haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven door hun bedreigende karakter ook zelf negatieve gevolgen kunnen hebben voor de vrijheid van meningsuiting. Het kabinet stelt zich verder voor dat eventuele toekomstige verplichtingen tot strafbaarstelling zoveel mogelijk aansluiten op de gedragingen die reeds zijn omschreven in het Kaderbesluit racisme. Er is een risico dat in een toekomstig voorstel naar discriminatiegronden verwezen wordt die momenteel geen grondslag hebben in de Nederlandse strafwetgeving (bijvoorbeeld taal of leeftijd). Daarom zal het kabinet erop toezien dat vervolgvoorstellen getoetst worden aan de wetssystematiek en strafbaarstellingen zoals deze momenteel in de Nederlandse strafwetgeving zijn vastgelegd.

c) Eerste inschatting van krachtenveld

Tijdens de dusver enige bespreking op Raadswerkgroepniveau halverwege januari, hebben de meeste lidstaten zich ten aanzien van het voorstel op de vlakte gehouden of een studievoorbehoud geplaatst. Enkele lidstaten hebben zich er voorzichtig positief over uitgelaten, terwijl een kleine groep lidstaten een zeer kritische houding heeft aangenomen. Frankrijk heeft het voorstel als voorzitter van de Raad van de Europese Unie in het eerste half jaar van 2022 tot prioriteit bestempeld.
Het standpunt van het Europees Parlement is nog niet bekend.

4. Beoordeling bevoegdheid, subsidiariteit en proportionaliteit

a) Bevoegdheid

Het oordeel van het kabinet ten aanzien van de bevoegdheid is positief. Het voorstel voor het Raadsbesluit is gebaseerd op artikel 17, eerste lid, VEU en artikel 83, eerste lid, derde alinea, VWEU. Op basis van artikel 17, eerste lid, VEU bevordert de Commissie onder andere het algemeen belang van de Unie en neemt zij daartoe passende initiatieven. Op basis

van artikel 83, eerste lid, derde alinea VWEU kan de Raad, afhankelijk van de ontwikkelingen in de criminaliteit, bij besluit vaststellen, welke andere vormen van criminaliteit aan de in artikel 83, lid 1 VWEU genoemde criteria voldoen. De Raad besluit hierover met eenparigheid van stemmen, na goedkeuring door het Europees Parlement. Het voorstel heeft betrekking op het terrein van vrijheid, veiligheid en recht. Op dit terrein is sprake van een gedeelde bevoegdheid tussen de EU en de lidstaten (artikel 4, tweede lid, onder j VWEU).

b) Subsidiariteit

Het oordeel van het kabinet ten aanzien van de subsidiariteit is positief. Het voorstel heeft tot doel haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven op te nemen in artikel 83, lid 1 VWEU opdat dit soort strafbare feiten effectiever kunnen worden aangepakt. Deze doelstellingen kunnen niet alleen door de lidstaten afzonderlijk verwezenlijkt worden aangezien discriminatie, zeker op het internet, grensoverschrijdend is of grensoverschrijdende effecten, waardoor een aanpak op EU-niveau noodzakelijk is en meerwaarde heeft. Bovendien kan wijziging van een Verdragsbepaling enkel op EU-niveau plaatsvinden. Optreden op EU-niveau is daarom gerechtvaardigd.

c) Proportionaliteit

Het oordeel van het kabinet ten aanzien van de proportionaliteit is positief. Haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven zijn ernstige misdrijven met schadelijke gevolgen voor het individu en de samenleving als geheel, die de fundamenten van de EU ondermijnen. Uitbreiding van de lijst van criminaliteitsvormen van artikel 83, lid 1 VWEU met deze criminaliteitsfenomenen, zorgt ervoor dat maatregelen ter bestrijding van deze criminaliteitsvormen door de EU kunnen worden genomen, waardoor deze misdrijven effectiever kunnen worden tegengegaan en waardoor het optreden geschikt is om de doelstelling van het optreden te bereiken. Bovendien gaat het optreden niet verder dan noodzakelijk, omdat het optreden beperkt blijft tot het toevoegen van de betreffende criminaliteitsvormen.

5. Financiële consequenties, gevolgen voor regeldruk, concurrentiekracht en geopolitieke aspecten

a) Consequenties EU-begroting

Dit voorstel heeft volgens de Commissie geen gevolgen voor de EU-begroting. Indien er toch gevolgen zijn voor de EU-begroting, is het kabinet van mening dat eventueel benodigde EU-middelen gevonden dienen te worden binnen de in de Raad afgesproken financiële kaders van het MFK 2021–2027, en dat deze moeten passen bij een prudente ontwikkeling van de jaarbegroting.

b) Financiële consequenties (incl. personele) voor rijksoverheid en/ of medeoverheden

Louter op basis van de mededeling en het Raadsbesluit zijn er geen financiële consequenties voor de Rijksbegroting. Eventuele budgettaire gevolgen worden ingepast op de begroting van het/de beleidsverantwoordelijk(e) departement(en), conform de regels van de budgetdiscipline.

c) Financiële consequenties en gevolgen voor regeldruk voor bedrijfsleven en burger

Louter op basis van de mededeling en het Raadsbesluit zijn er geen financiële consequenties en gevolgen voor regeldruk voor bedrijfsleven en burger.

d) Gevolgen voor concurrentiekracht en geopolitieke aspecten

Het voorstel heeft geen betrekking op aspecten aangaande de concurrentiekracht en heeft ook geen externe werking die gevolgen heeft op geopolitieke aspecten, anders dan dat de Unie met een expliciete verwijzing naar haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven internationaal uitdraagt dat deze gedragingen ernstige misdrijven zijn, die de fundamenten van de EU ondermijnen en een gemeenschappelijke aanpak rechtvaardigen.

6. Implicaties juridisch

a) Consequenties voor nationale en decentrale regelgeving en/of sanctionering beleid (inclusief toepassing van de lex silencio positivo)

Het voorstel strekt ertoe haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven aan te merken als een vorm van criminaliteit als bedoeld in artikel 83 lid 1 VWEU. Daarmee heeft dit voorstel geen directe gevolgen voor de nationale regelgeving of het nationale beleid op dit terrein. Indien deze vorm van criminaliteit aan de in artikel 83 lid 1 VWEU genoemde vormen van criminaliteit wordt toegevoegd, kunnen vervolgens bij richtlijn minimumvoorschriften ten aanzien van haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven worden vastgesteld. Een dergelijke richtlijn bevat maatregelen die in het nationale recht en/of beleid van de lidstaten dienen te worden omgezet en kan daarmee gevolgen hebben voor grondrechten, waaronder de vrijheid van meningsuiting.

b) Gedelegeerde en/of uitvoeringshandelingen, incl. NL-beoordeling daarvan

Niet van toepassing.

c) Voorgestelde implementatietermijn (bij richtlijnen), dan wel voorgestelde datum inwerkingtreding (bij verordeningen en besluiten) met commentaar t.a.v. haalbaarheid

Het is de ambitie van het Franse voorzitterschap om het Raadsbesluit gedurende de eerste helft van 2022 aangenomen te krijgen.

d) Wenselijkheid evaluatie-/horizonbepaling

In de mededeling noch in het Raadsbesluit zijn evaluatie- of horizonbepalingen opgenomen.

e) Constitutionele toets

Het voorstel moet mede bijdragen aan de bescherming van de waarden van de Unie (artikel 2 VEU) en de eerbiediging van de grondrechten van het Handvest van de grondrechten van de EU. Strafbare haatzaaiende uitingen en haatmisdrijven zouden op alle discriminatiegronden binnen de Unie moeten worden bestreden. Tegelijkertijd kan het voorstel ook de vrijheid van meningsuiting en informatie inperken. Aan de vrijheid van meningsuiting en informatie moet in een democratische rechtsstaat groot

belang worden gehecht. Dit is een essentiële voorwaarde voor het voeren van een publiek debat over kwesties van algemeen belang. Voorzichtigheid is daarom geboden. In de tweede fase, waarin de Commissie richtlijnen voorstelt, zal daarom aandacht moeten uitgaan naar de eerbiediging van de vrijheid van meningsuiting, zoals gewaarborgd in artikel 7 van de Grondwet, artikel 10 Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden (EVRM) en artikel 11 van het Handvest.

7. Implicaties voor uitvoering en/of handhaving

Louter op basis van de mededeling en het Raadsbesluit zijn er geen implicaties voor de uitvoering en/of handhaving. Vervolgvoorstellen, in de vorm van richtlijnen, zullen op hun eigen merites beoordeeld worden en die kunnen natuurlijk implicaties hebben voor de handhaving.

8. Implicaties voor ontwikkelingslanden

Geen.

Minister van Justitie en Veiligheid Dilian Yesilgoz-Zegerius 10 februari 2023

We moeten doen wat nodig is om antisemitisme te bestrijden. Er is geen ruimte in ons land voor Jodenhaat. Minister van Justitie en Veiligheid Dilan Yesilgoz-Zegerius over de antisemitische projectie op het Anne Frank Huis.

(audio)

https://archive.org/details/dilan-yesilgoz-zegerius

10 februari 2023 — Maandagavond 6 februari 2023 is er enkele minuten de antisemitische tekst *Ann Frank* [sic]*, uitvinder van de balpen* geprojecteerd op het Anne Frank Huis. Opnames hiervan zijn verschenen in een haatdragend filmpje op een besloten Amerikaanse telegramgroep.

De Anne Frank Stichting is geschokt en heeft met afschuw kennis hiervan genomen. Het Achterhuis is de plek waar Anne Frank zat ondergedoken en haar dagboek schreef. Anne Franks dagboek is een van de belangrijkste getuigenissen van de Jodenvervolging tijdens de Tweede Wereldoorlog.

10 februari 2023 — 13:19

Rutte: complottekst op Anne Frank Huis 'verwerpelijk'

Minister-president Mark Rutte noemt het "verwerpelijk" dat eerder deze week een complottekst werd geprojecteerd op het Anne Frank Huis in Amsterdam. "Voor antisemitisme is in ons land geen plaats; we kunnen en mogen dit nooit accepteren", twittert de premier.

Bron: wnl.tv

Ministerie van Justitie en Veiligheid

Minister van Justitie en Veiligheid

Directoraat-Generaal Rechtspleging en Rechtshandhaving
Directie Rechtshandhaving en Criminaliteitsbestrijding

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

nota

Beslisnota Kamerbrief online discriminatie, racisme en hate speech

Datum
22 februari 2023

Ons kenmerk
-

1. Aanleiding

Deze Kamerbrief geeft uitvoering aan de motie van het Kamerlid Van Dijk van 1 juli 2020, om te inventariseren hoe de aanpak van racisme op het internet geïntensiveerd kan worden. In het Nationaal Programma tegen Discriminatie en Racisme is gemeld dat de Kamer voor eind 2022 over een plan van aanpak geïnformeerd wordt. De Kamerbrief is op 11 december jl. voor het eerst aan u voorgelegd. Vanwege opmerkingen uit de interne afstemmingslijnen bleek het niet mogelijk om de brief voor het kerstreces te versturen. Via deze nota wordt de nieuwe versie aan u aangeboden, die is aangepast op basis van opmerkingen van u, van de minister van SZW en van de ambtelijke lijn van OCW.

2. Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd om in te stemmen met deze brief, die dient om:
i) de Tweede Kamer te informeren over de inzet die sinds het aannemen van de motie-Van Dijk in 2020 in gang is gezet om verschillende vormen van online discriminatie, racisme en hate speech te voorkomen en tegen te gaan;
ii) de kabinetsambitie voor een gezamenlijke aanpak voor de komende jaren toe te lichten.

U wordt geadviseerd in te stemmen met deze versie van de brief:

- In deze brief is de balans gezocht tussen het apart noemen van verschillende vormen van online discriminatie die veel voorkomen (zoals antisemitisme), en tussen het schetsen van een kader voor een generieke aanpak waaronder alle discriminatiegronden vallen.
- Het op basis van de huidige cijfers lastig is een precieze vergelijking te maken tussen groepen en de mate waarin zij te maken krijgen met online discriminatie. Ook omdat de verschijningsvormen per groep erg verschillen.
- Daarnaast heeft deze versie van de brief op ambtelijk niveau overeenstemming bereikt, omdat zowel specifieke gronden worden genoemd, maar ook een generieke aanpak wordt gepresenteerd.

3. Kernpunten

Antisemitisme, anti-zwartracisme, lhbtiq+ discriminatie, vrouwenhaat en andere vormen van online discriminatie, racisme en hate speech zijn helaas een dagelijkse realiteit in de online wereld. Het kabinet en maatschappelijke partijen hebben in de afgelopen jaren een aantal belangrijke stappen gezet om het complexe probleem van online discriminatie, racisme en hate speech beter in kaart te brengen en aan te pakken. Wel concludeert het kabinet dat de huidige aanpak nog te versnipperd is. De Kamerbrief gaat in op de huidige inzet van de

Directoraat-Generaal Rechtspleging en Rechtshandhaving
Directie Rechtshandhaving en Criminaliteitsbestrijding

Datum
22 februari 2023

Ons kenmerk
-

verschillende ministeries op de thema's online discriminatie, racisme en hate speech, maar bevat ook de kabinetsambitie voor de komende jaren.

- In de brief staat genoemd dat momenteel nog onvoldoende vanuit gezamenlijkheid wordt gewerkt wanneer het gaat om de aanpak van online discriminatie, racisme en hate speech. Het kabinet gaat daarom aan de slag om een meerjarige, geïntensiveerde aanpak op discriminatie, racisme en hate speech vorm te geven. Om de kabinetsambitie te concretiseren, worden de volgende beleidslijnen onderscheiden:
    - Het creëren van een **nauwere samenwerking** met andere partijen, waaronder maatschappelijke partijen en de internetsector;
    - Het versterken van de **preventieve aanpak**;
    - **Betere registratie** van online discriminatie;
    - Ondersteuning van (potentiële) **slachtoffers**;
    - **Onderzoek**, zodat meer inzicht wordt verkregen in verschillende aspecten van online discriminatie;
    - **Internationaal**, waaronder internationale samenwerking.
- De Kamerbrief zal worden ondertekend door alle ministers betrokken bij het discriminatiedossier. Dit bent u, de ministers van SZW, OCW, BZK en VWS.

4.1 Politieke context

Coalitieakkoord

In het Coalitieakkoord 2021-2025 zijn de volgende passages opgenomen die raken aan de aanpak van online discriminatie, racisme en hate speech:

- We willen dat iedereen in Nederland vrij kan zijn. Vrij om te zijn wie je bent. Vrij van discriminatie en racisme. En vrij om jezelf te ontwikkelen. Nog te vaak krijgen Nederlanders minder kansen of worden zij uitgesloten op grond van afkomst, geslacht, kleur, ras, leeftijd, geloof, seksuele geaardheid of beperking. Dat is onacceptabel. Daarom voeren we een actief emancipatie- en antidiscriminatiebeleid. (p.29)
- Een democratische samenleving kan alleen functioneren als we een grens trekken als vrijheden van de ander worden bedreigd, als iedereen meedoet en discriminatie wordt bestreden. Voor homohaat, antisemitisme, moslimhaat, vrouwenhaat, (online) seksuele uitbuiting, eerwraak, genitale verminking, kinderhuwelijken, gedwongen huwelijken, haatzaaien en geweld tegen andersdenkenden en tegen minderheden is geen plaats in onze samenleving. (p. 29)
- We bestrijden vrouwenhaat, zowel 'online' als 'offline', krachtig. We bestrijden geweld tegen vrouwen achter de voordeur, waaronder seksuele uitbuiting. (p.29)
- We blijven werken aan de acceptatie, veiligheid en emancipatie van de lhbtiq+ gemeenschap. Het Regenboog Stembusakkoord is hiervoor de basis. We voeren dit akkoord zorgvuldig uit met (initiatief)wetgeving en beleid (p.29). In het Regenboog Stembusakkoord staat dat de aanpak van discriminatie op het internet wordt geïntensiveerd.
- Grote online platformen worden verantwoordelijk om desinformatie en haatzaaien op hun platforms tegen te gaan. (p.33)

Regenboogstembusakkoord

In het Regenboogstembusakkoord staat de maatregel opgenomen dat de aanpak van discriminatie op het internet wordt geïntensiveerd.

Nationaal Programma tegen discriminatie en racisme

Naar aanleiding van de motie Van Dijk, die de regering oproept om te inventariseren hoe de aanpak van racisme en antisemitisme geïntensiveerd kan worden, voert het ministerie van JenV in samenwerking met de ministeries van BZK, OCW en SZW een inventarisatie uit. Hiermee wordt een eerste aanzet

gedaan voor een plan van aanpak online hate speech, dat de bestrijding van online hate speech moet versterken. In dit plan zullen naar verwachting de volgende pijlers centraal staan: bewustwording, preventie, capaciteitsopbouw, rechtshandhaving en wet- en regelgeving. In het Nationaal Programma staat vermeld dat de minister van JenV voor het einde van het jaar het plan van aanpak online hate speech aan de Tweede Kamer zal sturen. (p.49)

Verder staan in het Nationaal Programma maatregelen genoemd om de aanpak van online discriminatie te intensiveren.

Werkplan Antisemitismebestrijding 2022-2025
In het Werkplan Antisemitismebestrijding van de Nationaal Coördinator Antisemitismebestrijding worden maatregelen genoemd om online antisemitisme tegen te gaan.

Kamervragen
Op 30 maart 2021 zijn Kamervragen ingezonden van de leden Van Dijk en Van Nispen (beiden SP) aan de minister van Justitie en Veiligheid over het bericht dat online discriminatie geen prioriteit heeft.

In de beantwoording van deze Kamervragen is toen aangegeven dat het belang is dat de aanpak van online discriminatie aansluit bij wat andere Europese landen doen om een goede invulling te geven aan een aanpak op nationaal niveau. In deze beantwoording is toen verwezen naar het onderhandelingsproces van de Digital Services Act, het voornemen van de Europese Commissie om hate speech op te nemen in de lijst van EU-delicten, en de aanbeveling van de Raad van Europa die op dat moment geschreven werd. Ook werd verwezen naar de versterking van de aanpak van discriminatie en racisme door het aanstellen van de Nationaal Coördinator tegen Discriminatie en Racisme.

Recommendation on combating hate speech
Op 20 mei 2022 is de Recommendation on combating hate speech aangenomen door het Comité van Ministers van de Raad van Europa. Hierin worden lidstaten opgeroepen om een integrale strategie te ontwikkelen om hate speech te voorkomen en aan te pakken.

4.2 Financiële overwegingen
De aanpak zal de komende tijd verder worden uitgewerkt. In deze fase kunnen de financiële overwegingen nog niet concreet in kaart worden gebracht.

4.3 Juridische overwegingen
De aanpak zal de komende tijd verder worden uitgewerkt. In deze fase kunnen de juridische overwegingen nog niet concreet in kaart worden gebracht.

4.4 Krachtenveld
Bij deze Kamerbrief zijn de ministeries van JenV, SZW, OCW, BZK en VWS en de Nationaal Coördinator tegen Discriminatie en Racisme en de Nationaal Coördinator Antisemitismebestrijding betrokken. Ook is de Kamerbrief afgestemd met het Openbaar Ministerie.

U heeft de eerste keer dat u de brief zag verzocht om antisemitisme meer te laten terugkomen in de brief en op te nemen als aparte discriminatiegrond. Ambtelijk SZW en ambtelijk OCW hebben aangegeven voorstander te zijn van een generieke aanpak, en daarom steeds de termen ‘online discriminatie, racisme en hate speech’ te willen gebruiken. Dit heeft ermee te maken dat het kabinet een generiek discriminatiebeleid voert, met een specifieke aanpak per discriminatiegrond. Deze departementen zien de aanpak van de discriminatiegrond antisemitisme met eenzelfde urgentie als de aanpak van

discriminatie van andere gronden (zoals discriminatie van lhbtiq+-personen, moslims of discriminatie op grond van ras of geslacht). Vanuit JenV hebben wij zowel generiek discriminatiebeleid, als specifiek beleid op een aantal gronden. De aanpak op antisemitisme is hier een voorbeeld van. Toch wordt u geadviseerd om in de stemmen met deze versie van de brief waarin het voorkomen en de aanpak van antisemitisme wel een belangrijke plek heeft, maar *niet* is opgenomen in het rijtje 'online discriminatie, racisme en hate speech'. De hoofdreden hiervoor is dat deze brief het kader schetst van een aanpak hierop, en dat in de verdere uitwerking ook gekeken zal worden naar specifieke gronden.

Verder heeft de minister van SZW in haar opmerkingen aangegeven dat zij ook de beleidslijn 'ondersteuning van (potentiële) slachtoffers' en 'internationaal' zou willen toevoegen aan deze brief. Daarom zijn deze twee beleidslijnen in de nieuwe versie toegevoegd.

4.5 Strategie
- Deze brief zal de Tweede Kamer informeren over de reeds in gang gezette aanpak door de ministers van JenV, SZW, OCW, BZK en VWS.
- In 2023 zullen deze departementen gezamenlijk verder werken aan een gezamenlijke aanpak met overkoepelende visie.

4.6 Uitvoering
De aanpak zal de komende tijd verder worden uitgewerkt. In deze fase kunnen de uitvoeringsconsequenties nog niet concreet in kaart worden gebracht.

4.7 Implementatie
De aanpak zal de komende tijd verder worden gevormd. De Kamer zal hierover in 2023 worden geïnformeerd. Als de aanpak verder is gevormd, zal worden bezien of en welke uitvoeringstoetsen nodig zijn voor de implementatie daarvan.

4.8 Communicatie
Er worden geen aanvullende communicatieafspraken gemaakt rond de publicatie van de brief.

4.9 Ontwikkelingen hiervoor
Specifiek ten aanzien van de aanpak van online discriminatie, racisme, antisemitisme en hate speech zijn geen eerdere beslissingen voorgelegd aan u.

---

5. Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

5.1 Toelichting
De persoonsgegevens van de ambtenaren zijn niet openbaar ter bescherming van de persoonlijke levenssfeer.

Ministerie van Justitie en Veiligheid

> Retouradres Postbus 20301 2500 EH Den Haag

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Directoraat-Generaal Rechtsplegingen Rechtshandhaving
Directie Rechtshandhaving en Criminaliteitsbestrijding

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

Ons kenmerk
4361417

Bij beantwoording de datum en ons kenmerk vermelden. Wilt u slechts één zaak in uw brief behandelen.

Datum 22 februari 2023
Onderwerp Kamerbrief aanpak online discriminatie, racisme en hate speech

Antisemitisme, anti-zwartracisme, moslimdiscriminatie, lhbtiq+-discriminatie, vrouwenhaat en andere vormen van online discriminatie, racisme en hate speech zijn helaas een dagelijkse realiteit in de online wereld. Maar één ding is duidelijk: de online omgeving mag hier absoluut geen vrijplaats voor zijn. Het kan en mag niet zo zijn dat de anonimiteit van de online wereld maakt dat mensen zich online minder geremd voelen om zich discriminerend, racistisch of haatdragend naar anderen te uiten en dat dit zonder consequenties blijft. Het kabinet wil deze uitingen krachtig tegengaan. Daarom is in het coalitieakkoord ook expliciet aandacht besteed aan het voorkomen en tegengaan van (online) 'homohaat, antisemitisme, moslimhaat, vrouwenhaat' en 'alle vormen van discriminatie, haatzaaien en racisme'. Het regenboogstembusakkoord wordt met urgentie uitgevoerd, waarin expliciet is opgenomen dat de aanpak van lhbtiq+-discriminatie op het internet zal worden geïntensiveerd. Bovendien wordt de aanpak van online discriminatie, racisme en antisemitisme expliciet benoemd in het Nationaal Programma tegen Discriminatie en Racisme en het Werkplan Antisemitismebestrijding 2022-2025.

In de door uw Kamer aangenomen motie van het lid Van Dijk (SP)[1] wordt het kabinet opgeroepen om te inventariseren op welke manier de aanpak van racisme op internet geïntensiveerd kan worden. Deze brief geeft hieraan gevolg door aan te geven welke initiatieven sinds 2020 door het kabinet genomen zijn. Tot slot is deze brief een vooraankondiging van de beleidslijnen waar de inzet op zal worden geïntensiveerd. In de komende jaren worden hier aanvullende concrete acties aan verbonden.

1. Urgentie aanpak online discriminatie, racisme en hate speech

Een groot deel van ons dagelijkse leven speelt zich af online. Voor jongeren tussen 12 tot 25 jaar oud geldt dit zeker. In 2019 was ruim 96 procent van hen dagelijks online.[2] Het is belangrijk om online een inclusieve leefwereld na te

[1] Kamerstukken II 2019/20, 35 164, nr. 8.

[2] CBS, Wie gebruikt het vaakst sociale media, 2020.

Directoraat-Generaal Rechtsplegingen Rechtshandhaving
Directie Rechtshandhaving en Criminaliteitsbestrijding

Datum
22 februari 2023

Ons kenmerk
4361417

streven. Slachtoffer worden van online discriminatie[3], racisme[4] of hate speech[5] kan verstrekkende gevolgen hebben voor de gezondheid en iemands verbondenheid met de samenleving schaden. Omdat online content soms moeilijk te verwijderen is of elders weer kan opduiken, kan het slachtoffer daar nog lang mee geconfronteerd blijven worden. Ook kan onrechtmatig of strafbaar online gedrag leiden tot strafbaar offline gedrag, zoals overgaan op fysieke bedreigingen, intimidatie en geweld.

Cijfers op Europees niveau
Zo'n 80 procent van de inwoners van de Europese Unie komt met online discriminatie in aanraking. Bijna de helft van de internetgebruikers, vooral jongeren, ziet online vaak tot heel vaak racistische reacties.[6] Volgens een studie uit 2021[7] ter ondersteuning van het initiatief van de Europese Commissie om haatuitingen en haatmisdrijven tegen te gaan[8], neemt ook online hate speech de afgelopen jaren in omvang toe binnen de EU.

Daarnaast is er, in ieder geval in Frankrijk en Duitsland, sprake van een toename in het aantal antisemitische uitingen online, blijkt uit Europees onderzoek.[9] Begin 2021 was er zeven keer zoveel Franstalige antisemitische content te vinden op Twitter, Facebook en Telegram als in begin 2020. In Duitsland werd een toename gevonden van 13 procent aan antisemitische content op de onderzochte Duitse kanalen.

De European Commission against Racism and Intolerance (ECRI) constateerde verder dat in Europa het internet in toenemende mate gebruikt wordt voor het verspreiden van haat tegen moslims. Ook de Organization for Security and Co-operation in Europe (OSCE) vestigde recentelijk de aandacht op het belang van een aanpak van online hate speech tegen moslims, waaronder het in kaart brengen van de specifieke context en ideologische achtergrond van online hate speech tegen moslims.[10]

---

[3] Online discriminatie is het ongelijk behandelen, achterstellen of uitsluiten van mensen op basis van specifieke identiteitskenmerken, zoals geslacht, genderidentiteit, geslachtskenmerken, genderexpressie, seksuele oriëntatie, leeftijd, beperking, huidskleur, sociaaleconomische status, religie, culturele identiteit, migratiegeschiedenis in de online omgeving.

[4] Wanneer we spreken over racisme, dan bedoelen we een ideologie of denken dat ervan uitgaat dat het ene 'ras' superieur is aan een ander 'ras'. 'Ras' is een sociaal construct, dat mensen op basis van specifieke identiteitskenmerken (zoals huidskleur en afkomst) hebben bedacht en dat gebruikt wordt om onterecht een rangorde (hiërarchie) tussen groepen te maken.

[5] Voor hate speech hanteert het kabinet de definitie van de Raad van Europa: alle soorten uitingen die geweld, haat, discriminatie of vooroordelen tegen een persoon of groep verspreiden, daartoe aanzetten, bevorderen of rechtvaardigen op grond van veronderstelde of persoonlijke identiteitskenmerken of statuskenmerken, zoals 'ras', huidskleur, taal, religie, burgerschap, nationale of etnische afkomst, leeftijd, beperking, geslacht, gender, genderidentiteit en seksuele identiteit (Recommendation CM/Rec (2022) of the Committee of Ministers to member states on combating hate speech).

[6] Gagliardone, I., Gal, D., Alves, T., & Martinez, G. Countering online hate speech. Unesco Publishing. 2015; Movisie, Hogeschool Inholland, Diversity Media. Eindrapportage project #DatMeenJeNiet Ingrijpen bij online discriminatie: lessons learned. 13 oktober 2022.

[7] European Commission, Study to support the preparation of the European Commission's initiative to extend the list of EU crimes in Article 83 of the Treaty on the Functioning of the EU to hate speech and hate crime: final report, Publications Office of the European Union, 2021.

[8] European Commission, A more inclusive and protective Europe: extending the list of EU crimes to hate speech and hate crime, 2021.

[9] European Commission and Institute for Strategic Dialogue (2021), The Rise of Antisemitism Online During the Pandemic: A Study of French and German Content.

[10] ECRI, General policy recommendation no. 5 On preventing and combating anti-muslim racism and discrimination. Adopted on 8 December 2021.; OSCE, Understanding anti-muslim hate crime. Addressing the security needs of muslim communities. A practical guide (2021).

Directoraat-Generaal Rechtsplegingen Rechtshandhaving
Directie Rechtshandhaving en Criminaliteitsbestrijding

Datum
22 februari 2023

Ons kenmerk
4361417

In 2020 kreeg één op de twee jonge vrouwen met online haat te maken in Europa. De Europese Commissie erkent dit probleem en schrijft in het 'Voorstel voor een richtlijn van het Europees parlement en de raad ter bestrijding van geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld' dat vrouwen vaak het doelwit zijn van online seksisme en vrouwenhaat, welke offline tot haatmisdrijven kunnen escaleren. Ook bleek tijdens de door de Raad van Europa georganiseerde Roundtable *Right to life, security and protection from violence: combating SOGIESC-based hate crime across Europe* in 2022, dat er in Europa nog grote opgaven liggen op het gebied van haatmisdrijven op basis van seksuele oriëntatie, genderidentiteit, genderexpressie en geslachtskenmerken, waaronder in de online omgeving.[11] Uit de EU Fundamental Rights Agency LGBTI Survey II uit 2019 blijkt dat 10 procent van de lhbti-gemeenschap cyberpesten had ondervonden vanwege hun lhbti-zijn, onder meer op sociale media.[12]

Cijfers Nederland
In 2018 heeft 27 procent van de Nederlandse bevolking discriminatie ervaren. 3 procent van de Nederlanders kreeg in 2018 te maken met online scheldpartijen of bedreigingen. Verder blijkt uit dit onderzoek naar ervaren discriminatie in Nederland dat mensen met een beperking in 2018 vaker online discriminatie hebben ervaren dan mensen zonder beperking en dat lhb personen vaker discriminatoir werden uitgescholden of bedreigd op het internet of sociale media in 2018 dan hetero-personen.[13]

In 2021 ontving het Meldpunt Internetdiscriminatie (MiND) 339 meldingen van online discriminatie. In 2020 kwamen 843 meldingen bij MiND binnen. Een mogelijke verklaring voor de daling in 2021 kan zijn dat er, anders dan in voorgaande jaren, weinig incidenten voorkwamen die gepaard gingen met een grote publieke verontwaardiging (minder bulkmeldingen over één specifiek incident).[14] De cijfers over 2022 worden dit voorjaar gepubliceerd.

Verder blijkt uit onderzoek specifiek naar online antisemitisme in 2020 in Nederland, uitgevoerd door de Utrecht Data School in opdracht van het Centrum Informatie en Documentatie Israël en het Centraal Joods Overleg, dat van bijna twee miljoen berichten gerelateerd aan het jodendom ruim 200.000 berichten (ongeveer 11 procent) als antisemitisch zijn geïdentificeerd.[15] De IHRA-werkdefinitie van antisemitisme is hier als uitgangspunt gebruikt en geoperationaliseerd.

Uit onderzoek blijkt verder dat 10 procent van alle tweets tussen 1 oktober 2020 en 26 februari 2021, gericht op vrouwen op Nederlandse kieslijsten, haatdragend of zelfs bedreigend waren.[16] Ook blijkt uit onderzoek van PersVeilig in 2022 naar vrouwelijke journalisten en veiligheid, dat de meest voorkomende vorm van agressie, bedreiging en intimidatie richting vrouwelijke journalisten online verbale agressie is.[17]

---

[11] De uitkomsten van de Roundtable worden in mei/juni 2023 aangeboden aan het Steering Committee on Anti-Discrimination, Diversity and Inclusion (CDADI).

[12] European Union Agency for Fundamental Rights, EU LGBTQI Survey II, 2020.

[13] SCP, Ervaren discriminatie in Nederland II, 2 april 2020.

[14] Discriminatiecijfers in 2021, mei 2022.

[15] Utrecht Data School, Antisemitisme in de Nederlandse online-sfeer in 2020, 24 mei 2022.

[16] Utrecht Data School & De Groene Amsterdammer, Vrouwen in de politiek ontmoeten meer haat, 3 maart 2021.

[17] I&O Research, Vrouwelijke journalisten en veiligheid, november 2022.

Directoraat-Generaal Rechtsplegingen Rechtshandhaving
Directie Rechtshandhaving en Criminaliteitsbestrijding

Datum
22 februari 2023

Ons kenmerk
4361417

De noodzaak bestaat om online discriminatie, racisme en hate speech in de Nederlandse context beter in kaart te brengen. De reeds beschikbare cijfers zijn zorgwekkend en onderstrepen het belang van een voortdurende en integrale aanpak.

2. Inventarisatie van reeds lopende initiatieven/beleid

Momenteel lopen de volgende acties en maatregelen vanuit de Rijksoverheid.

Onderzoek

- *Monitor Online Criminaliteit:* Om beter zicht te krijgen op de omvang van ervaren online discriminatie en de groepen die hiermee te maken hebben, is het thema online discriminatie dit jaar opgenomen in de tweejaarlijkse Monitor Online Criminaliteit van het CBS. De Monitor Online Criminaliteit is in 2022 voor het eerst uitgezet en de resultaten worden voor de zomer van 2023 verwacht.
- *Onderzoek Kennisplatform Inclusief Samenleven:* Het Kennisplatform Inclusief Samenleven (KIS) onderzocht in 2022, met financiering van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW), de huidige aanpak van online discriminatie in Nederland en goede voorbeelden op nationaal en internationaal niveau. Het kennisplatform zal in 2023 de impact van online discriminatie op het slachtoffer nader onderzoeken en hier eind 2023 naar verwachting over rapporteren.
- *Onderzoek online gendergerelateerd geweld:* Naar aanleiding van het rapport en de aanbevelingen van de *Group of Experts on Action against Violence against Women and Domestic Violence*[18] over de digitale dimensie van geweld tegen vrouwen zal een onderzoek worden verricht. Met dit onderzoek verkennen de ministeries van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW), Justitie en Veiligheid (JenV) en Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) wat nodig is om de aanbevelingen omtrent de digitale dimensie van geweld te implementeren. Er is daarbij expliciete aandacht voor online vormen van huiselijk geweld, stalking, seksueel grensoverschrijdend gedrag en seksueel geweld. Het onderzoek wordt in 2023 afgerond.
- *Onderzoek kwetsende content online:* In 2020 werd het eindrapport van Bureau Emma en Radboud Universiteit over kwetsende content online gepubliceerd, dat zij in opdracht van het ministerie van SZW hebben uitgevoerd. Hieruit kwam naar voren dat voor het voorkomen van kwetsbare content online ingezet moet worden op bewustwording, het verstevigen van de sociale norm en handelingsperspectief voor internetgebruikers.

Preventie en bewustwording

- *Kerndoelen onderwijs*: Leraren zien uit eerste hand hoezeer het wereldbeeld van leerlingen tegenwoordig wordt bepaald door sociale media. In de ontwikkeling van de vernieuwde kerndoelen in het onderwijs wordt daarom ook aandacht gegeven aan bewustwording over en inzicht in sociale mediagebruik en de invloed daarvan op het sociale en politieke leven. In de hedendaagse en toekomstige maatschappij is kennis over burgerschap en digitale geletterdheid immers van cruciaal belang, daarom is het ook onderdeel van het Masterplan Basisvaardigheden. Hoe mediawijsheid precies in het vernieuwde curriculum terecht komt, is aan leraren en vakexperts die daar mee aan de slag gaan. Uw Kamer wordt in februari geïnformeerd over de voortgang van de curriculumbijstelling voor de basisvaardigheden.
- *Mijn Cyberrijbewijs*: Begin oktober is Mijn Cyberrijbewijs gelanceerd: een gratis lesprogramma voor groep 7 en 8 van het primair onderwijs. Het

[18] GREVIO General Recommendation No. 1 on the digital dimension of violence against women adopted on 20 October 2021.

programma beoogt om jongeren digitaal weerbaarder te maken en behandelt ook online hate speech.[19]

- *Project Cyberstories – hate speech:* in een project van TMI Academy en de Vrije Universiteit Amsterdam leren 6000 scholieren online antisemitisme als vorm van online hate speech beter herkennen, worden ze bewust gemaakt over de schadelijkheid hiervan en leren ze hoe ze het beste kunnen handelen bij het zien van online hate speech.
- *Vrij en Veilig Agenda:* discriminatie tussen leerlingen (of andere personen die bij de school betrokken zijn) via sociale media is onacceptabel. Om leerlingen, ouders en onderwijspersoneel te helpen bij sociaal onveilige situaties wordt er een interactieve wegwijzerwebsite ontwikkeld. Daarnaast wordt er ingezet op versterking van het klachtenstelsel en een communicatiecampagne gelanceerd om leerlingen, ouders en personeel beter inzicht te geven in hun rechten en plichten ten aanzien van (klachten en meldingen over) sociale veiligheid.[20] In 2022 is er aan uw Kamer een meldplicht voor scholen bij ernstige incidenten toegezegd. Dit houdt in dat het schoolbestuur in de toekomst voor ernstige incidenten een melding moet doen bij de Inspectie van het Onderwijs. Naast het melden van strafbare feiten wordt hierbij ook gedacht aan vermoedens van ernstige bedreiging, discriminatie en grove pesterijen.[21] In dit kader wordt ook gewerkt aan signaalgestuurd toezicht op instellingen die informeel onderwijs verzorgen en aan het verbod op antidemocratisch lesmateriaal.
- *Ons voetbal is van iedereen (OVIVI). Samen zetten we racisme en discriminatie buitenspel:* Uit een door de OVIVI-partners geïnitieerd onderzoek van Movisie dat eerder dit jaar is uitgevoerd bleek dat online discriminatie gericht aan voetbalspelers veel voorkomt.[22] Met OVIVI wordt gewerkt aan het bestrijden van racisme en discriminatie in het voetbal. De KNVB en VWS, SZW, JenV en OCW zijn met elkaar in gesprek over een vervolg op OVIVI, de aanpak van online discriminatie zal in deze gesprekken worden meegenomen.

Nationaal Programma tegen Discriminatie en Racisme
De Nationaal Coördinator tegen Discriminatie en Racisme noemt in het Nationaal Programma[23] expliciet online discriminatie. In het Nationaal Programma staan de volgende maatregelen:

- Het verhogen van de meldbereidheid.
- Het verkrijgen van meer inzicht in online discriminatie.
- Het beter vindbaar maken van het Meldpunt Internetdiscriminatie.
- Het professionaliseren van meldpunten waar online discriminatie kan worden gemeld.

Werkplan Antisemitismebestrijding 2022-2025
In het Werkplan Antisemitismebestrijding staat de Nationaal Coördinator Antisemitismebestrijding stil bij de noodzaak van onderzoek naar online antisemitisme en daarnaast bij het belang van het tegengaan van de online verspreiding van antisemitische producten of uitingen en het bestraffen van online antisemitisme. Zo lanceerde de Nationaal Coördinator op 8 november 2022 zijn initiatief om de verkoop van antisemitische producten online tegen te gaan. Bol.com is de eerste partner in dit initiatief.

---

[19] Kamerstukken II 2022/23, 29 911, nr. 372.

[20] Kamerbrief van 23 december 2022 over voortgang meldpunt sociale veiligheid, 29240-129.

[21] Kamerbrief van 18 november 2022 over vrij en veilig onderwijs, nr. 31293-653.

[22] Movisie, Online discriminatie in het voetbal, juli 2022.

[23] Kamerstukken II 2022/23, 30 950, nr. 316.

Directoraat-Generaal Rechtsplegingen Rechtshandhaving
Directie Rechtshandhaving en Criminaliteitsbestrijding

Datum
22 februari 2023

Ons kenmerk
4361417

Ook zal de Nationaal Coördinator Antisemitismebestrijding adviseren over verdere maatregelen die de Rijksoverheid, sociale media platformen en webshops kunnen nemen op het gebied van regelgeving en bedrijfsvoering.

Nationaal Actieprogramma Aanpak seksueel geweld en seksueel grensoverschrijdend gedrag
Het actieprogramma is op 13 januari 2023 naar de Tweede Kamer verzonden.[24] Het is een brede aanpak tegen fysiek en (non)verbaal seksueel grensoverschrijdend gedrag en seksueel geweld. Het programma moet bijdragen aan maatschappelijke normen en opvattingen over hoe we met elkaar om willen gaan in de samenleving, ook online, en wat daarvoor nodig is.[25] Hierbij is nadrukkelijke aandacht voor genderstereotypering en machtsongelijkheid.

Regeringscommissaris seksueel grensoverschrijdend gedrag en seksueel geweld
Het kabinet heeft Mariëtte Hamer als regeringscommissaris seksueel grensoverschrijdend gedrag en seksueel geweld aangesteld. Zij zal in de komende jaren gevraagd en ongevraagd adviseren over onder andere bovenstaande punten. Ook fungeert zij als aanjager en boegbeeld van het maatschappelijke gesprek over hoe we met elkaar om willen gaan. In haar acties is ook aandacht voor online seksueel grensoverschrijdend gedrag en seksueel geweld.

Meldpunt Internetdiscriminatie (MiND)[26]
Het ministerie van Justitie en Veiligheid verleent jaarlijks subsidie aan het Meldpunt Internetdiscriminatie. Dit Meldpunt toetst de ontvangen meldingen en stuurt in geval van strafbare content een verwijderverzoek naar een platform. Het Meldpunt wordt door sociale media platformen beschouwd als *trusted flagger,* waardoor meldingen vanuit dit meldpunt richting deze platformen in vrijwel alle gevallen leiden tot het verwijderen of ontoegankelijk maken van de gemelde content. Ten aanzien van de verplichtingen die gelden op basis van artikel 14 van de Richtlijn Elektronische Handel (REH) geldt dat internet tussenpersonen een verantwoordelijkheid hebben om op te treden indien zij ervan op de hoogte zijn dat op hun platformen of servers strafbare of onrechtmatige content staat.
Van groot belang is dat mensen dit Meldpunt weten te vinden. Het Meldpunt Internetdiscriminatie zet zich in om betere bekendheid te verkrijgen als centraal meldpunt waar online discriminatie gemeld kan worden. Verder heeft dit Meldpunt een belangrijke rol in het contact met sociale media platformen, belangenorganisaties, antidiscriminatievoorzieningen, de politie en het Openbaar Ministerie, bijvoorbeeld om signalen te bundelen en online trends te identificeren.

---

[24] https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/brieven_regering/detail?id=2023Z00250&did=2023D0060

[25] Het kabinet ondersteunt vanaf 1 januari 2023 de alliantie Act4Respect Unlimited voor een periode van 5 jaar. Binnen de alliantie zetten Rutgers, Atria en COC zich in voor het verminderen van seksueel geweld tegen meiden, jonge vrouwen en lhbtiq+ personen, met specifieke aandacht voor intersecties en cybergeweld.

[26] De naam van MiND zal dit voorjaar nog veranderen naar Meld.Online Discriminatie. Dit hoort bij het traject om een betere naamsbekendheid te krijgen.

Directoraat-Generaal Rechtsplegingen Rechtshandhaving
Directie Rechtshandhaving en Criminaliteitsbestrijding

Datum
22 februari 2023

Ons kenmerk
4361417

Wet- en regelgeving

- De wet- en regelgeving draagt op een belangrijke manier bij aan het stellen van de norm: discriminatie en racisme, ook online, is absoluut niet toegestaan. Het wettelijk kader dat geldt in de offline wereld, geldt ook online. In het Wetboek van Strafrecht zijn in de artikelen 137c tot en met 137g en 429quater verschillende discriminatiedelicten vastgelegd. In deze artikelen zijn onder andere groepsbelediging en het aanzetten tot haat of geweld tegen of discriminatie van bepaalde groepen strafbaar gesteld. Op dit moment is een wetsvoorstel in voorbereiding dat ervoor zorgt dat de discriminatiegronden genderidentiteit, genderexpressie en geslachtskenmerken ook expliciet onder de reikwijdte van artikel 137c (groepsbelediging) en artikel 137e (verspreiding van groepsbeledigende uitingen) worden gebracht.[27] Het wetsvoorstel zal naar verwachting in het voorjaar van 2023 aan uw Kamer worden voorgelegd.
- Op 14 oktober 2022 is het wetsvoorstel tot wijziging van het Wetboek van Strafrecht tot herimplementatie van onder andere het kaderbesluit 2008/913/JBZ betreffende de bestrijding van bepaalde vormen en uitingen van racisme en vreemdelingenhaat (herimplementatie Europees strafrecht) in consultatie gegaan. Het wetsvoorstel strekt er mede toe om expliciet in de strafwet op te nemen dat beledigende vormen van onder andere het (online) publiekelijk ontkennen van genocide – waaronder Holocaustontkenning – strafbaar zijn als groepsbelediging. Na verwerking van de adviezen zal dit wetsvoorstel voor advies aan de Raad van State worden voorgelegd. Het wetsvoorstel zal naar verwachting voor de zomer bij uw Kamer worden ingediend.

Strafrechtelijke handhaving van online discriminatie

- Het strafrecht is een belangrijk sluitstuk in de aanpak van online discriminatie. Het Wetboek van Strafrecht geeft een rechtsbasis om op te treden bij strafbare content en zorgt ervoor dat de overheid een rol kan spelen bij de verwijdering van deze content of dat het Openbaar Ministerie kan overgaan tot vervolging van de plaatser. De strafrechtelijke aanpak van discriminatie is geprioriteerd. In de Aanwijzing Discriminatie[28] van het Openbaar Ministerie is opgenomen dat waar door middel van aangifte om vervolging wordt verzocht, het Openbaar Ministerie daartoe bij bewijsbare en strafbare discriminatie opportuniteit heeft. Tussen de politie en het Openbaar Ministerie bestaan afspraken om ervoor te zorgen dat in het strafrechtelijke traject zo snel mogelijk uitingen en andere relevante informatie worden vastgelegd of reeds bij een aangifte worden bijgevoegd. Daarnaast voert het Openbaar Ministerie een actief persbeleid in gevallen van discriminatie. Het communiceren over strafzaken draagt bij aan het zichtbaar stellen en bevestigen van de norm. Daarnaast doet MiND aangifte als een platform of andere website de strafbare content er na een verzoek tot verwijdering door MiND niet afhaalt.

[27] Dit betreft het wetsvoorstel tot Wijziging van de Algemene wet gelijke behandeling en het Wetboek van Strafrecht in verband met de vervanging van de term «hetero- of homoseksuele gerichtheid» door «seksuele gerichtheid» en toevoeging aan het Wetboek van Strafrecht van de discriminatiegronden genderidentiteit, genderexpressie en geslachtskenmerken.

[28] Aanwijzing discriminatie (2018A009).

Directoraat-Generaal Rechtsplegingen Rechtshandhaving
Directie Rechtshandhaving en Criminaliteitsbestrijding

Datum
22 februari 2023

Ons kenmerk
4361417

Naast dit Nederlandse beleid zijn er de volgende initiatieven van uit de EU en de Raad van Europa:

- *EU code of conduct on countering illegal hate speech online*. In de code staat de afspraak dat sociale media bedrijven gemelde haatzaaiende uitingen binnen 24 uur behandelen en verwijderen. De code is opgesteld met Facebook (nu Meta), Microsoft, Twitter en YouTube. De afgelopen jaren hebben ook Instagram, Snapchat, TikTok en Linkedin zich erbij aangesloten.
- *Recommendation on combating hate speech.* Met de aanbeveling, van mei 2022, roept de Raad van Europa lidstaten op om een aanpak tegen hate speech te ontwikkelen. De aanpak moet bestaan uit wet- en regelgeving, handhaving, preventie en de inzet op bewustwording. Nederland gaat daar de komende jaren mee aan de slag.
- *Uitbreiding lijst van eurocrimes.* Op 8 december 2021 heeft de Europese Commissie een voorstel gepubliceerd waarin het voornemen staat om de lijst met zogenoemde '*eurocrimes'* uit art. 83 VWEU uit te breiden met *hate crime* en *hate speech*. Artikel 83 VWEU omvat de vaststelling van gemeenschappelijke regels voor bepaalde, in het eerste lid van die bepaling opgenomen strafbare feiten, de zogenoemde '*eurocrimes'*, waaraan de Commissie heeft voorgenomen *hate crime* en *hate speech* toe te voegen.
- Artikel 83, lid 1 VWEU biedt de Commissie een grondslag om voorstellen voor richtlijnen te doen.*Digital Services Act (DSA).* Begin 2024 zal de DSA of de *Wet inzake digitale diensten* in werking treden.[29] Het doel van deze verordening is om de online veiligheid en grondrechten van gebruikers in de Europese Unie te beschermen. De DSA biedt ten opzichte van de huidige richtlijn elektronische handel duidelijkere regels en kaders voor:
  - Het bestrijden van illegale online inhoud.
  - Duidelijker informeren over het verwijderen van informatie of gebruikersaccounts (notice and take down).
  - Met voorrang behandelen van meldingen van betrouwbare partijen (*trusted flaggers)*, zoals het Meldpunt Internetdiscriminatie.
  - Daarnaast bevat de DSA regels die de verspreiding van desinformatie moet helpen bestrijden en biedt deze betere bescherming van grond- en mensenrechten.

3. Gezamenlijke intensivering kabinetsbeleid online discriminatie, racisme en hate speech

Het kabinet en maatschappelijke partijen hebben in de afgelopen jaren een aantal belangrijke stappen gezet om het complexe probleem van online discriminatie, racisme en hate speech beter in kaart te brengen en aan te pakken. Wel concludeert het kabinet dat de huidige aanpak nog te versnipperd is.

In aanvulling op de in het vorige hoofdstuk opgesomde (beleids)initiatieven die de afgelopen jaren zijn ingezet, zet het kabinet daarom de komende jaren in op een meer geïntegreerde, samenhangende en gestructureerde aanpak. Deze aanpak zal vorm krijgen aan de hand van de pijlers bewustwording, preventie, handhaving en wet- en regelgeving, zoals ook wordt opgeroepen door de eerder genoemde aanbeveling van de Raad van Europa.

[29] Kamerstukken II, 2020/2021, 22112, nr.3050.

Directoraat-Generaal Rechtsplegingen Rechtshandhaving
Directie Rechtshandhaving en Criminaliteitsbestrijding

Datum
22 februari 2023

Ons kenmerk
4361417

Binnen deze pijlers laat het kabinet zich leiden door de onderstaande beleidslijnen, die de komende tijd verder uitgewerkt worden aan de hand van concrete acties.

1. *Samenwerking met andere partijen.*
   Bij (de aanpak van) online discriminatie, racisme en hate speech zijn verschillende actoren betrokken, ieder met een eigen rol en verantwoordelijkheid. Het is belangrijk dat de kennis, inzicht en krachten worden gebundeld, om effectief te zijn in deze aanpak. De aanpak van discriminatie en racisme in de online omgeving is een gezamenlijke opdracht voor internetgebruikers, de overheid, maatschappelijke partijen én de internetsector. De samenwerking op dit thema tussen de betrokken overheden onderling, met de internetsector en met andere partijen, zal in de toekomstige aanpak een belangrijke plek innemen.

2. *Versterken van de preventieve aanpak.*
   Het kabinet en verschillende maatschappelijke partijen gaan o.a. verkennen hoe het sociale normbesef op in de online omgeving kan worden versterkt en hoe tegenspraak door zogenaamde 'upstanders' bevorderd kan worden. Dat moet helpen tegen wat het Rathenau Instituut de 'morele mist op het internet' noemt.[30] Daarbij zullen effectieve interventies op dit terrein worden opgeschaald, bijvoorbeeld door uitbreiding of opvolging van reeds succesvolle maatschappelijke initiatieven te ondersteunen. Jongeren krijgen als doelgroep in de preventieve aanpak extra aandacht, gezien hun grote aanwezigheid online en relatieve kwetsbaarheid. Er wordt actieve samenwerking gezocht met jongerenorganisaties voor de verdere vormgeving van de aanpak van online discriminatie, racisme en hate speech. Tot slot wordt gekeken naar de mogelijke synergiën met reeds lopend beleid ter bevordering van online weerbaarheid en mediawijsheid van verschillende sociale groepen.

3. *Betere registratie.*
   Op verschillende plekken kan discriminatie en racisme worden gemeld. Het is belangrijk dat ook meer inzichtelijk wordt welke incidenten online plaatsvonden. Dit is niet alleen belangrijk voor de handhaving van online discriminatie, racisme en hate speech, maar ook voor de preventieve aanpak hiervan. We verkennen of meldpunten meer kunnen doen om online discriminatie en de specifieke vormen daarbinnen te registreren en hoe de cijfers over online incidenten van verschillende meldpunten verzameld en samengevoegd kunnen worden, bijvoorbeeld in het jaarlijkse rapport met discriminatiecijfers van de antidiscriminatievoorzieningen, de politie, het Meldpunt Internetdiscriminatie, het College voor de Rechten van de Mens en de Nationale (kinder)ombudsman.

4. *Ondersteuning van (potentiële) slachtoffers*.
   Zoals bovenstaand beschreven, is bekend dat ervaringen van (online) discriminatie, racisme en hate speech een grote negatieve impact op de levens van slachtoffers kunnen hebben. Denk hierbij aan psychosociale gevolgen zoals een verminderd zelfvertrouwen, maar ook een verminderd gevoel van verbondenheid met de samenleving. Goede ondersteuning aan slachtoffers en het vergroten van de weerbaarheid van potentiële slachtoffers, is daarom van belang. De inzet hierop zal een plek krijgen in de aanpak, net als de uitkomsten van het eerder genoemde onderzoek

[30] Rathenau Instituut, Online Ontspoord: een verkenning van schadelijk en immoreel gedrag op het internet in Nederland, 7 juli 2021.

van KIS naar de impact van online discriminatie op slachtoffers dat in 2023 wordt verwacht.

5. *Onderzoek.*
   Het kabinet acht het van belang om meer en beter inzicht te krijgen in verschillende aspecten van online discriminatie, racisme en hate speech in de Nederlandse context. Zoals beschreven in hoofdstuk 2, is er al veel nuttig onderzoek gedaan zoals bijvoorbeeld het onderzoek van KIS naar de huidige aanpak van online discriminatie in Nederland en goede voorbeelden op nationaal en internationaal niveau. Het kabinet zal in 2023 bij de vormgeving van een integrale aanpak de aanbevelingen van de benoemde rapporten waar mogelijk meenemen. Ook zal gekeken worden waar bestaand onderzoek nog aangevuld zou kunnen worden op de volgende kennisbehoeften:
   A. Trends en verschijningsvormen van online discriminatie, racisme en hate speech in Nederland.
   B. Het verschil tussen online en offline discriminatie, racisme en hate speech als het aankomt op de oorzaken, impact en achterliggende factoren.
   C. De juridische en beleidsmaatregelen die de overheid ter beschikking staan om online, discriminatie en hate speech tegen te gaan en hoe deze te beoordelen zijn wat betreft te verwachten effectiviteit, proportionaliteit, legitimiteit en uitvoerbaarheid.
   D. Succesvolle maatregelen, aanvullend aan het reeds beschikbare instrumentarium in Nederland, die zijn geïmplementeerd in het buitenland.

6. *Internationaal.*
   De online omgeving beperkt zich niet tot landsgrenzen en aldus zal internationale samenwerking noodzakelijk zijn in het voorkomen en tegengaan van online discriminatie, racisme en hate speech. Aanvullende samenwerking met de Europese Commissie, Raad van Europa en andere lidstaten zal onderdeel zijn van de vormgeving van de verdere aanpak. De focus zal met name liggen op de implementatie van de Digital Service Act. De DSA treedt in de loop van 2024 in werking. Nederland gaat de komende tijd aan de slag met de voorbereiding van de implementatie van deze verordening.

Uw Kamer zal dit jaar nader geïnformeerd worden over de voortgang en nadere uitwerking van bovengenoemde beleidslijnen en pijlers.

Tot slot
Een democratische samenleving kan alleen functioneren als we een grens trekken wanneer vrijheden van een ander worden bedreigd. De noodzakelijkheid om op te treden tegen online discriminatie, racisme en hate speech wordt breed gevoeld. Verschillende initiatieven zijn reeds in gang gezet om dit probleem aan te pakken, en de noodzaak bestaat om deze inzet de komende jaren verder te intensiveren. Als samenleving moeten we een krachtig antwoord hebben op online discriminatie, racisme en hate speech, ieder vanuit een eigen rol en verantwoordelijkheid.

Directoraat-Generaal Rechtsplegingen Rechtshandhaving
Directie Rechtshandhaving en Criminaliteitsbestrijding

Datum
22 februari 2023

Ons kenmerk
4361417

Wij kijken er met veel vertrouwen naar uit om de komende jaren samen te werken met verschillende actoren binnen de overheid, maatschappelijke organisaties, de internetsector en andere private en publieke partijen om online discriminatie, racisme en hate speech terug te blijven dringen.

De Minister van Justitie en Veiligheid,

D. Yeşilgöz-Zegerius

De Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid,

C.E.G. van Gennip

De Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,

Robbert Dijkgraaf

De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,

Hanke Bruins Slot

De Minister voor Langdurige Zorg en Sport,

Conny Helder

Directoraat-Generaal Rechtsplegingen Rechtshandhaving
Directie Rechtshandhaving en Criminaliteitsbestrijding

Datum
22 februari 2023

Ons kenmerk
4361417

Ministerie van Justitie en Veiligheid

Directie Wetgeving en Juridische Zaken
Sector Privaatrecht

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

Registratienummer
4349537

Aan de Koning

Datum 18 april 2023
Onderwerp Nader rapport inzake nota van wijziging Regels voor het inzichtelijk maken van buitenlandse donaties ontvangen door maatschappelijke organisaties en tot wijziging van het Burgerlijk Wetboek, de Handelsregisterwet 2007 en de Wet op de economische delicten in verband met het deponeren van de balans en de staat van baten en lasten door stichtingen (Wet transparantie maatschappelijke organisaties)

Blijkens de mededeling van de Directeur van Uw kabinet van 31 augustus 2021, nr. 2019002640, machtigde Uwe Majesteit de Afdeling advisering van de Raad van State haar advies inzake de bovenvermelde nota van wijziging rechtstreeks aan mij te doen toekomen. Dit advies, gedateerd 18 november 2021, nr. W16.21.0261/II, bied ik U hierbij aan.

De tekst van het advies treft u hieronder aan, voorzien van mijn reactie.

Bij Kabinetsmissive van 31 augustus 2021, no.2019002640, heeft Uwe Majesteit, op voordracht van de Minister voor Rechtsbescherming, bij de Afdeling advisering van de Raad van State ter overweging aanhangig gemaakt de nota van wijziging bij de regels voor het inzichtelijk maken van buitenlandse donaties ontvangen door maatschappelijke organisaties en tot wijziging van het Burgerlijk Wetboek, de Handelsregisterwet 2007 en de Wet op de economische delicten in verband met het deponeren van de balans en de staat van baten en lasten door stichtingen (Wet transparantie maatschappelijke organisaties), met toelichting.

De nota van wijziging voorziet in twee belangrijke aanpassingen van het gewijzigde wetsvoorstel transparantie maatschappelijke organisaties. Met de nota van wijziging wordt beoogd maatschappelijke organisaties beter aan te kunnen pakken die activiteiten ontplooien die gericht zijn op (dreigende) ondermijning van de democratische rechtsstaat of het openbaar gezag. Ten eerste wordt in het voorgestelde artikel 4a voorzien in diverse handhavingsinstrumenten die het Openbaar Ministerie (OM) de rechter kan verzoeken. De centrale maatregel in dit verband is de vervallenverklaring van goederen aan de staat. Ook wordt voorzien in een aantal al dan niet voorlopige maatregelen. Met de nota van wijziging wordt ten tweede de reikwijdte van het wetsvoorstel uitgebreid naar alle door de maatschappelijke organisatie ontvangen donaties uit binnen- en buitenland.

Maatschappelijke organisaties die de democratische rechtsstaat of het openbaar gezag ondermijnen, vormen een serieus probleem voor de samenleving. De Afdeling advisering van de Raad van State onderkent dat aan de doelstelling om de samenleving te beschermen tegen dergelijke ondermijnende activiteiten veel belang mag worden gehecht. In dit verband benadrukt de Afdeling echter dat een inmenging in rechten – ook wanneer dit gebeurt met het oog op het beschermen van de democratische rechtsstaat en het openbaar gezag – nauwkeurig dient te worden afgewogen. Zij moet voldoen aan de eisen van noodzaak, proportionaliteit en subsidiariteit.

Tegen deze achtergrond maakt de Afdeling opmerkingen over het voorgestelde handhavingsinstrumentarium. Zij acht de voorgestelde regeling, mede vanuit grondrechtelijk perspectief, vérstrekkend en kwetsbaar. In verband daarmee dient de nota van wijziging nader te worden overwogen.

De vervallenverklaring vormt in het bijzonder een zeer ingrijpende maatregel, aangezien een maatschappelijke organisatie eigendom feitelijk en definitief wordt ontnomen. Een dergelijke forse inmenging in het eigendomsrecht vereist een zeer stevige rechtvaardiging.[1] De Afdeling heeft daarbij twijfels over de voorzienbaarheid en proportionaliteit van de maatregel. Zij stelt de vraag waarom niet is gekozen voor een minder ingrijpende maatregel die een soortgelijk effect sorteert. Zo is een (tijdelijke) bevriezingsmaatregel vanuit het oogpunt van proportionaliteit een minder ingrijpende maatregel die in voorkomende gevallen ook effectief zou kunnen zijn.

Ook ten aanzien van de voorgestelde verplichting tot terugstorting, de gerechtelijke bewaring en het conservatoir beslag heeft de Afdeling twijfels over de mogelijke rechtvaardiging van de inmenging in het eigendomsrecht.

Bij al deze maatregelen rijzen tevens vragen over de verhouding van de voorgestelde maatregelen tot het vrij verkeer van kapitaal.

1. *<u>Wetsvoorstel transparantie maatschappelijke organisaties</u>*

Het advies van de Afdeling advisering betreft de nota van wijziging[2] bij het gewijzigde wetsvoorstel transparantie maatschappelijke organisaties.[3]

Het gewijzigde wetsvoorstel wijkt in het bijzonder wat betreft de reikwijdte en aard van de voorgestelde maatregel af van het oorspronkelijke voorstel. Dat verplichtte maatschappelijke organisaties om het bedrag en het land van herkomst van donaties van ten minste € 4.500 openbaar te maken, indien deze donaties afkomstig zijn van buiten de Europese Unie (EU) of de Europese Economische Ruimte (EER). Anonieme donaties van ten minste € 4.500 dienden, voor zover zij dit bedrag overschrijden, te worden overgemaakt aan de staat.

---

[1] Een dergelijke maatregel kan ook een beperking vormen van andere rechten, zoals de godsdienstvrijheid. De Afdeling concentreert zich op het eigendomsrecht, maar de door haar geformuleerde uitgangspunten zijn ook op deze rechten van toepassing.

[2] Aanpak ongewenste buitenlandse geldstromen, brief van 8 juni 2021, Kamerstukken II 2020/21, 35228, nr. 38. In deze brief liet de minister ook weten voornemens te zijn de nota van wijziging voor advies aan de Afdeling voor te leggen.

[3] Kamerstukken II 2020/21, 35646, nrs. 2 en 3.

Tevens werden stichtingen verplicht om hun balans en staat van baten en lasten te deponeren bij het handelsregister.

De Afdeling was destijds kritisch over deze voorgestelde maatregelen, die zagen op maatschappelijke organisaties in algemene zin. Daarmee was de reikwijdte van de voorgestelde maatregelen naar het oordeel van de Afdeling veel te ruim. Zij benadrukte dat de te nemen maatregelen niet zelf de rechtsstaat dienen te ondermijnen en de maatregelen geschikt, proportioneel en effectief dienen te zijn.[4]

De generieke transparantieverplichting en daarmee samenhangende bepalingen zijn in het gewijzigde wetsvoorstel aldus vervangen door een organisatiegericht stelsel van 'transparantie op verzoek'.[5] *De burgemeester ofwel het Openbaar Ministerie (OM) kan een maatschappelijke organisatie verzoeken om informatie over de geografische herkomst, doel en omvang van een of meer buitenlandse donaties. Wanneer blijkt van substantiële donaties, kunnen de burgemeester of het OM tevens persoonsgegevens opvragen, maar uitsluitend als dit noodzakelijk is voor*

(i) de handhaving van de openbare orde door de burgemeester, of
(ii) een adequate taakuitoefening door het OM.

2. <u>Nota van wijziging</u>

a. Aanleiding

Bij brief van 8 juni jl. heeft de Minister voor Rechtsbescherming de Tweede Kamer laten weten te werken aan een aanvulling op het gewijzigde wetsvoorstel Wtmo in de vorm van een nota van wijziging.[6] *Met de nota van wijziging beoogt de minister uitvoering te geven aan de motie van het lid Becker c.s., waarin werd opgeroepen om spoedig te voorzien in handhavingsinstrumenten wanneer sprake is van (dreigende) ondermijning van onze democratische waarden, fundamentele vrijheden of mensenrechten.*[7]

De motie van het lid Becker c.s. is ingediend in het kader van het parlementaire debat over de bevindingen van de Parlementaire ondervragingscommissie ongewenste beïnvloeding uit onvrije landen (hierna: POCOB). Uit het op 25 juni 2020 gepresenteerde eindverslag van de POCOB vloeit voort dat er sprake kan zijn van ongewenste beïnvloeding van islamitische instellingen in Nederland als gevolg van geldstromen uit 'onvrije landen'.

Dergelijke beïnvloeding uit onvrije landen kan plaatsvinden op verschillende manieren, bijvoorbeeld door het oprichten, besturen en financieel ondersteunen van moskeeën en aanverwante stichtingen, zoals informele moskeescholen, in Nederland. In het eindverslag constateert de POCOB eveneens dat er nog steeds geen zicht is op bijvoorbeeld de omvang van de geldstromen en op de vraag of

---

4 W16.19.0408/II, Kamerstukken II 2020/21, 35646, nr. 4 (hierna: advies Afdeling advisering), punt 5-8.

5 Artikelen 3 en 4 van het gewijzigde wetsvoorstel, Kamerstukken II 2020/21, 35646, nr. 2.

6 Aanpak ongewenste buitenlandse geldstromen, brief van 8 juni 2021, Kamerstukken II 2020/21, 35228, nr. 38. In deze brief liet de minister ook weten voornemens te zijn de nota van wijziging voor advies aan de Afdeling voor te leggen.

7 Kamerstukken II 2020/21, 35228, nr. 7.

door middel van financiering of invloed mensen worden aangespoord tot antidemocratisch gedrag dat de rechtsstaat kan ondermijnen.[8]

De toelichting bij de nota van wijziging verwijst tevens naar onderzoek dat in opdracht van het WODC werd uitgevoerd inzake buitenlandse financiering van religieuze instellingen in Nederland. Volgens de toelichting wijst het WODC-rapport op het risico van anti-integratieve, ondemocratische of discriminatoire invloed op een bevolkingsgroep bij financieringsstromen uit bepaalde landen aan instellingen die als politiek-salafistisch worden aangemerkt.[9] *Het in februari 2021 uitgebrachte dreigingsbeeld van de NCTV/AIVD bevestigt dat beeld, aldus de toelichting.*[10]

Financiering – al dan niet vanuit het buitenland – van instellingen an sich is niet onwenselijk, illegaal of strafbaar, zo benadrukt de toelichting bij de nota van wijziging. De regering beschouwt dergelijke financiering echter als problematisch wanneer deze gepaard gaat met beïnvloeding die bijdraagt aan antidemocratisch en onverdraagzaam gedrag dat haaks staat op de uitgangspunten van de rechtsstaat en de waarden die in Nederland worden gekoesterd. De toelichting noemt in dat kader activiteiten als het propageren van haat jegens andersdenkenden, het doen afkeren van groepen van onze democratie of het aanzetten tot geweld en extremisme.[11]

b. Doel

De nota van wijziging beoogt het mogelijk te maken om organisaties beter aan te kunnen pakken die activiteiten ontplooien die gericht zijn op (dreigende) ondermijning van de democratische rechtsstaat of het openbaar gezag. Voorts wordt beoogd bij te dragen aan de effectieve aanpak van donaties en andere geldstromen die worden gebruikt voor ondermijning van onze democratische rechtsorde of het openbaar gezag. Er is nu geen wettelijk instrument beschikbaar om effectief de (financiële en andere) middelen van maatschappelijke organisaties aan te pakken die met hun door donaties of anderszins gefinancierde activiteiten de democratische rechtsstaat (dreigen te) ondermijnen, zo stelt de toelichting. De bestaande regelingen zijn versnipperd en ontberen samenhang.[12]

De toelichting stelt dat de voorgestelde maatregelen "in feite de nog ontbrekende tussenschakel [vormen] tussen de in het wetsvoorstel transparantie maatschappelijke organisaties opgenomen mogelijkheden om donaties inzichtelijk te maken en de bevoegdheid van de rechter om in extremis op grond van artikel 2:20 BW een organisatie waarvan het doel of de werkzaamheden in strijd zijn met de openbare orde verboden te verklaren".[13]

c. Inhoud

De nota van wijziging voorziet in twee belangrijke aanpassingen van de Wtmo.

---

[8] (On)zichtbare invloed: verslag parlementaire ondervragingscommissie naar ongewenste beïnvloeding uit onvrije landen, bijlage bij Kamerstukken II 2019/20, 35228, nr. 4.

[9] Onderzoek naar buitenlandse financiering van religieuze instellingen in Nederland, bijlage bij Kamerstukken II 2020/21, 35228, nr. 36.

[10] Dreigingsbeeld statelijke actoren, bijlage bij Kamerstukken II 2020/21, 30821, nr. 124.

[11] Memorie van toelichting bij de nota van wijziging, algemeen deel, paragraaf 1.

[12] Idem.

[13] Idem.

i. Toevoeging handhavingsinstrumentarium

Ten eerste wordt in het voorgestelde artikel 4a voorzien in diverse handhavingsinstrumenten. De toepassing van deze instrumenten wordt door het OM aan de rechter verzocht. Daarbij is de vervallenverklaring van bepaalde goederen aan de staat de centrale norm. De rechtbank kan overeenkomstig het eerste lid deze maatregel gelasten indien:

- *een maatschappelijke organisatie activiteiten ontplooit die er op gericht zijn de Nederlandse democratische rechtsstaat of het openbaar gezag te ondermijnen of klaarblijkelijk dreigen te ondermijnen; en*
- *deze maatregel noodzakelijk is om de ondermijning of de gevolgen ervan af te wenden.*[14]

Ondersteunend aan dan wel vooruitlopend op de vervallenverklaring kan de voorzieningenrechter op verzoek van het OM andere, al dan niet voorlopige, maatregelen treffen. Deze maatregelen worden opgesomd in het voorgestelde artikel 4a, tweede lid en betreffen:

(a) een bevel tot melding van gespecificeerde categorieën van gelden,
(b) een bevel tot verschaffen van inzicht in volledige administratie,
(c) terugstorting van gelden of gerechtelijke bewaring daarvan, of
(d) het verlenen van verlof tot conservatoir beslag.[15]

De nota van wijziging voorziet tevens in een procedure bij de voorzieningenrechter voor het aanpassen of opheffen van de ondersteunende maatregelen. Daartoe kunnen zowel het OM als de maatschappelijke organisatie zelf een verzoek indienen.[16]

Met het oog op het verzoeken van de voornoemde maatregelen, wordt het voor de burgemeester mogelijk om informatie te delen met het OM.[17] *Indien de maatschappelijke organisatie de voornoemde maatregelen niet nakomt, kan door de rechter een bestuursverbod worden opgelegd aan de bestuurder van de maatschappelijke organisatie.*[18]

ii. Uitbreiding reikwijdte Wtmo

Ten tweede wordt de reikwijdte van de Wtmo uitgebreid naar alle door de maatschappelijke organisatie ontvangen donaties uit binnen- en buitenland, in plaats van uitsluitend donaties afkomstig van buiten de EU/EER.[19]

De toelichting stelt dat deze verruiming het wetsvoorstel op drie manieren verbetert. Ten eerste kan ondermijning van de Nederlandse democratische rechtsstaat niet alleen voortvloeien uit ongewenste buitenlandse, maar ook uit binnenlandse beïnvloeding door middel van financiering. Daarnaast wordt omzeiling van de regeling voorkomen doordat ook donaties via tussenpersonen in de EU onder de reikwijdte van de wet zouden komen te vallen. Tot slot staat niet langer de herkomst van de gelden centraal, maar het ondermijnend handelen van de ontvangende maatschappelijke organisatie met behulp van die gelden.

---

[14] Voorgesteld artikel 4a, eerste lid, Wtmo.
[15] Voorgesteld artikel 4a, tweede lid, Wtmo.
[16] Voorgesteld artikel 4a, derde lid, Wtmo.
[17] Voorgesteld artikel 3, vierde lid, onderdeel d, Wtmo.
[18] Voorgesteld artikel 4a, vierde lid, Wtmo.
[19] Onderdeel D van de nota van wijziging.

Daarmee wordt niet langer een direct of indirect onderscheid gemaakt naar de herkomst van de donaties.[20]

3. *Vérstrekkend karakter van de regeling*

De Afdeling stelt voorop dat het handhavingsinstrumentarium dat in artikel 4a wordt voorgesteld een vérstrekkend karakter heeft. De vervallenverklaring vormt in het bijzonder een zeer ingrijpende maatregel, aangezien een maatschappelijke organisatie eigendom feitelijk wordt ontnomen. Deze maatregel heeft bovendien geen tijdelijk karakter. De eigendom gaat definitief over naar de staat.

Mede vanuit grondrechtelijk perspectief is de in artikel 4a voorgestelde regeling kwetsbaar. De Afdeling licht dit hieronder nader toe. Het advies concentreert zich op de verhouding van de voorgestelde regeling tot het eigendomsrecht. Dat neemt niet weg dat – zoals de toelichting ook onderkent[21] *– met de regeling tevens andere grondrechten kunnen worden beperkt, zoals de verenigingsvrijheid, de vrijheid van meningsuiting en de vrijheid van godsdienst en levensovertuiging. Voor de beperking van deze rechten gelden dezelfde uitgangspunten.*

a. *Verhouding tot het recht op eigendom*

De toelichting onderkent dat de in de nota van wijziging voorgestelde maatregelen (kunnen) leiden tot een inmenging in diverse fundamentele rechten en vrijheden, waaronder het recht op eigendom.[22] *Dit recht is vervat in artikel 1 van het Eerste Protocol bij het Europees Verdrag inzake de Rechten van de Mens en de Fundamentele vrijheden (hierna: EP EVRM) en tevens artikel 17 van het Handvest van de Grondrechten van de Europese Unie (EU-Handvest). De interpretatie van het eigendomsrecht uit het EU-Handvest biedt voor zover hier relevant geen aanvullende waarborgen ten opzichte van de door het EVRM geboden bescherming. De Afdeling richt zich daarom op artikel 1 van het Eerste Protocol EVRM en gaat niet separaat in op artikel 17 van het EU-Handvest.*

i. *Inmenging in het eigendomsrecht*

De Afdeling merkt op dat het gelasten van een vervallenverklaring, waarbij de eigendom van bepaalde goederen overgaat naar de staat, zonder twijfel een forse inmenging in het eigendomsrecht vormt.

Ook enkele maatregelen uit het tweede lid van het voorgestelde artikel 4a leveren een inmenging in het eigendomsrecht op. De maatregelen uit de onderdelen c en d dienen om te voorkomen dat gedurende het onderzoek in het kader van de vervallenverklaring vermogen wordt weggesluisd of wordt aangewend om schade te berokkenen. De verplichting om bepaalde gelden of categorieën gelden terug te laten storten of in bewaring te nemen, heeft als effect dat de organisatie al dan niet tijdelijk geen toegang heeft tot een deel van haar vermogen. In het geval van conservatoir beslag wordt het goed de organisatie weliswaar niet ontnomen, maar er is geen vrijheid om over het goed te beschikken.[23]

In dit verband wijst de Afdeling tevens op de toelichting, waarin wordt uitgedrukt dat beoogd wordt om goederen 'te bevriezen' en middels het conservatoir beslag

[20] Memorie van toelichting bij de nota van wijziging, algemeen deel, paragraaf 1.
[21] Memorie van toelichting bij de nota van wijziging, algemeen deel, paragraaf 2.
[22] Memorie van toelichting bij de nota van wijziging, algemeen deel, paragraaf 2.
[23] Zie de Vierde Titel van het Derde Boek van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering.

ervoor te zorgen dat de betreffende maatschappelijke organisatie 'tijdelijk niet over deze goederen kan beschikken of deze kan gebruiken'.[24] *Als zodanig leveren ook deze maatregelen een inmenging in het eigendomsrecht op.*

ii. Regulering of ontneming van eigendom

Artikel 1 EP EVRM maakt onderscheid tussen de ontneming en regulering van eigendom.[25] *Dit onderscheid is relevant voor de eisen die worden gesteld aan de rechtvaardiging van een inmenging in het eigendomsrecht. Wanneer sprake is van ontneming gelden er strengere proportionaliteitseisen en moet de ontneming in beginsel financieel gecompenseerd worden.*[26]

De toelichting suggereert dat de voorgestelde maatregelen kwalificeren als de regulering van eigendom.[27] *De Afdeling merkt in dit verband op dat de grens tussen ontneming en regulering op basis van de rechtspraak van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens (EHRM) niet eenvoudig is te trekken.*[28] *Er bestaat bovendien geen rechtspraak van het EHRM die specifiek ziet op maatregelen zoals voorgesteld in de nota van wijziging en de vraag hoe deze zich verhouden tot artikel 1 EP EVRM.*

Wel is er rechtspraak over de inbeslagname en verbeurdverklaring van goederen in verband met strafbaar of vergelijkbaar verboden handelen.[29] *In dergelijke gevallen wordt door het Hof vrijwel steeds aangenomen dat sprake is van regulering van eigendom en niet van ontneming.*[30] *Slechts in enkele gevallen heeft het EHRM een verbeurdverklaring beoordeeld in het licht van de regels*

---

[24] Memorie van toelichting bij de nota van wijziging, artikelsgewijs deel, toelichting bij onderdeel G, tweede lid, onder d. De Afdeling wijst erop dat de toelichting slechts summier ingaat op de vraag bij welke bepalingen uit het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering de nota van wijziging beoogt aan te sluiten teneinde een dergelijke bevriezing te verwezenlijken.

[25] Zie *Sporrong & Lönnroth t. Zweden* (ECieRM 23 september 1982, nrs. 7151/75 & 7152/75, ECLI:CE:ECHR:1982:0923JUD000715175, paragraaf 69.

[26] EHRM 23 november 2000 (GK), *The Former King of Greece e.a. t. Griekenland*, nr. 25701/94, ECLI:CE:ECHR:2000:1123JUD002570194, paragraaf 89.

[27] Memorie van toelichting, algemeen deel, paragraaf 2.

[28] T. Barkhuysen & M.L. van Emmerik, "De eigendomsbescherming van artikel 1 van het Eerste Protocol bij het EVRM en het Nederlandse bestuursrecht", *JB plus*, 2003, p. 6.

[29] Zie Guide on Article 1 of Protocol No. 1 – Protection of property, update 30 april 2021, paragraaf 367 en de daar aangehaalde rechtspraak.

[30] Vergelijk Guide on Article 1 of Protocol No. 1 – Protection of property, update 30 april 2021, paragraaf 101-107, in het bijzonder paragraaf 103. Zie ook EHRM 13 juli 2021, *Todoroy e.a. t. Bulgarije*, nrs. 50705/11, 11340/12, 26221/12, 1694/12, 44845/15, 17238/16 en 63214/16, ECLI:CE:ECHR:2021:0713JUD005070511, paragraaf 181 en daarin aangehaalde rechtspraak. Het Hof verwijst naar de zaken EHRM 7 december 1976, *Handyside t. Verenigd Koninkrijk*, nr. 5493/72, ECLI:CE:ECHR:1976:1207JUD000549372, paragraaf 63; EHRM 24 oktober 1986, *AGOSI t. Verenigd Koninkrijk*, nr. 9118/80, ECLI:CE:ECHR:1986:1024JUD000911880, paragraaf 51; EHRM 17 november 2016, *Karapetyan t. Georgië*, nr. 59001/08, ECLI:CE:ECHR:2016:1117JUD005900108, paragraaf 32; EHRM 19 januari 2021, *Aktiva DOO t. Servië*, nr. 23079/11, ECLI:CE:ECHR:2021:0119JUD002307911, paragraaf 78; EHRM 5 juli 2001, *Phillips t. Verenigd Koninkrijk*, nr. 41087/98, ECLI:CE:ECHR:2001:0705JUD004108798, paragraaf 51; EHRM 18 december 2008, *Saccoccia t. Oostenrijk*, nr. 69917/01, ECLI:CE:ECHR:2008:1218JUD006991701, paragraaf 86.

inzake de ontneming van eigendom.[31] Het gaat in deze zaken echter om de verbeurdverklaring van eigendom van derden dat is gebruikt om criminele activiteiten te verrichten zonder dat deze derde daarvan op de hoogte was. In deze specifieke categorie van zaken komt de verbeurdverklaring volgens het Hof neer op de ontneming van eigendom.[32]

De vraag is in hoeverre de rechtspraak over strafrechtelijke verbeurdverklaringen van toepassing is op de in de nota van wijziging voorgestelde vervallenverklaring. De vervallenverklaring ziet immers op eigendom waarvan niet vaststaat dat het wederrechtelijk verkregen is en waarbij geen sprake hoeft te zijn van eigendom van derden dat is gebruikt om criminele activiteiten te verrichten zonder medeweten van deze derde. Bovendien betreft het een civielrechtelijke maatregel.

Voorshands is dan ook niet met zekerheid te zeggen of het Hof de vervallenverklaring zal kwalificeren als ontneming of als regulering van eigendom. Die aarzeling geldt ook ten aanzien van de verplichting tot terugstorting zoals voorgesteld in het tweede lid van artikel 4a. Ten aanzien van de gerechtelijke bewaring en het conservatoir beslag gaat de Afdeling ervan uit dat deze maatregelen als regulering van eigendom moeten worden beschouwd.

iii. Rechtvaardiging

Voor zover sprake is van een inmenging in het eigendomsrecht, moet dit voldoen aan de eisen die artikel 1 EP EVRM stelt. Dat betekent in de eerste plaats dat de inmenging moet zijn voorzien bij wet. Daarnaast is een inmenging in het eigendomsrecht alleen rechtmatig wanneer deze een legitiem algemeen (publiek) belang dient en proportioneel is in het licht van het nagestreefde doel. Tot slot wordt aangenomen dat artikel 1 EP EVRM ook procedurele eisen stelt aan de maatregelen die op nationaal niveau worden genomen.[33]

De Afdeling maakt hierna opmerkingen over de voorzienbaarheid en de proportionaliteit van de inmenging in het eigendomsrecht.

Voorzienbaarheid

De voorwaarde dat een inmenging van het eigendomsrecht moet zijn voorzien bij wet, impliceert niet alleen het bestaan van een wettelijke basis. Ook dient de inmenging voldoende voorzienbaar te zijn, zodat maatschappelijke organisaties hun handelen daarop kunnen afstemmen.[34] Die voorwaarde klemt ten aanzien

---

[31] Het Hof zegt dit zelf met zoveel woorden in EHRM 13 juli 2021, *Todorov e.a. t. Bulgarije*, nrs. 50705/11, 11340/12, 26221/12, 1694/12, 44845/15, 17238/16 en 63214/16, ECLI:CE:ECHR:2021:0713JUD005070511, paragraaf 181. Verwezen wordt naar EHRM 17 september 2015, *Anonoski t. Voormalige Joegoslavische Republiek Macedonië*, nr. 16225/08, ECLI:CE:ECHR:2015:0917JUD001622508, paragraaf 30; EHRM 4 juli 2017, *S.C. Service Benz Com S.R.L. t. Roemenië*, nr. 58045/11, ECLI:CE:ECHR:2017:0704JUD005804511, paragraaf 30; EHRM 26 november 2019, *Yasar t. Roemenië*, no. 64863/13, ECLI:CE:ECHR:2019:1126JUD006486313, paragraaf 49.

[32] Vergelijk Guide on Article 1 of Protocol No. 1 – Protection of property, update 30 april 2021, paragraaf 101-107, in het bijzonder paragraaf 376.

[33] Zie Guide on Article 1 of Protocol No. 1 – Protection of property, update 30 april 2021, paragraaf 150-154.

[34] EHRM 25 maart 2014 (GK), *Vistinš and Perepjolkins t. Letland*, nr. 71243/01, ECLI:CE:ECHR:2014:0325JUD007124301, paragraaf 95; EHRM 13 december 2016 (GK),

van de vervallenverklaring temeer vanwege het vérstrekkende karakter van de maatregel.

Het voorgestelde artikel 4a omvat een open norm, te weten 'activiteiten […] die er op gericht zijn de Nederlandse democratische rechtsstaat of het openbaar gezag te ondermijnen of klaarblijkelijk dreigen te ondermijnen'. Blijkens de toelichting is daar bewust voor gekozen, omdat ondermijning zich in vele vormen kan voordoen.[35]

Het gebruik van open normen betekent niet per definitie dat de inmenging onvoldoende voorzienbaar is, zoals ook de toelichting betoogt.[36] *Het EHRM erkent namelijk dat de nationale wetgever niet ieder concreet geval kan voorzien.*[37] *Doorslaggevend is of voldoende duidelijk is hoe de rechtsnormen in het concrete geval zullen worden toegepast voor degene die het aangaat.*

De Afdeling merkt evenwel op dat de invulling die de toelichting aan de genoemde open norm geeft, bestaat uit uiteenlopende voorbeelden en maatstaven die eveneens een weinig eenduidige interpretatie kennen. Zo noemt de toelichting bijvoorbeeld 'het oproepen tot onverdraagzaamheid jegens andersdenkenden', maar ook 'het aantasten van de samenleving en de rechtsstaat aan de hand van eigen normen, waarden, regels en wetten die haaks staan op de uitgangspunten van onze open democratische rechtsorde' en 'het creëren van een klimaat van angst en intimidatie'.[38]

Daarnaast blijft onduidelijk wat onder 'ondermijning van het openbaar gezag' moet worden verstaan en in welke situaties zich dat voordoet. Voor maatschappelijke organisaties is daardoor weinig transparant welk handelen precies tot het opleggen van een vervallenverklaring kan leiden.

Hetzelfde geldt ten aanzien van de (voorlopige) maatregelen uit het tweede lid van artikel 4a, die vooruitlopend op dan wel ondersteunend aan het verzoek tot een vervallenverklaring kunnen worden opgelegd. In dat verband valt tevens op dat een wettelijk toetsingskader voor het toekennen, aanpassen of opheffen van die maatregelen ontbreekt (zie hierover punt 5a van dit advies). Als zodanig heeft de Afdeling twijfels over de voorzienbaarheid van de inmenging in het eigendomsrecht.

Proportionaliteit
De inmenging moet tevens proportioneel zijn in het licht van het nagestreefde doel. Dat betekent dat er een 'fair balance' moet zijn tussen het algemeen belang van de samenleving enerzijds en de bescherming van de rechten van het individu

---

Béláné Nagy t. Hongarije, nr. 53080/13, ECLI:CE:ECHR:2016:1213JUD005308013, paragraaf 112.

35 Memorie van toelichting, algemeen deel, paragraaf 2, onderdeel ii (Voorzien bij wet).

36 Idem.

37 EHRM 23 september 1998, *McLeod t. Verenigd Koninkrijk*, nr. 24755/94, ECLI:CE:ECHR:1998:0923JUD002475594, paragraaf 41. Zie ook EHRM 26 april 1979, *Sunday Times t. het Verenigd Koninkrijk (nr. 1)*, nr. 6538/74, ECLI:CE:ECHR:1979:0426JUD000653874, paragraaf 49.

38 Memorie van toelichting, algemeen deel, paragraaf 1, en artikelsgewijs deel, toelichting bij onderdeel G, eerste en tweede lid.

anderzijds.[39] In dit geval zijn de maatregelen beperkt tot maatschappelijke organisaties die de Nederlandse democratische rechtsstaat of het openbaar gezag (dreigen te) ondermijnen en daarmee een serieus gevaar vormen voor de samenleving.

De Afdeling onderkent dat aan de doelstelling om de samenleving te beschermen tegen dergelijke ondermijnende activiteiten veel belang mag worden gehecht. Zij gaat hierna in op de vraag of er met het wetsvoorstel sprake is van een 'fair balance' tussen dit algemeen belang en de bescherming van de rechten van maatschappelijke organisaties.

Vervallenverklaring
De Afdeling benadrukt in dit verband dat de voorgestelde vervallenverklaring zeer ingrijpend is voor de betreffende maatschappelijke organisatie. De maatregel heeft immers het definitieve verlies van de eigendom tot gevolg. Hierdoor kan de maatschappelijke organisatie ernstig worden beperkt in haar functioneren. Dit raakt mogelijk tevens aan andere grondrechten zoals de verenigingsvrijheid, de vrijheid van meningsuiting en de vrijheid van godsdienst en levensovertuiging. Gelet daarop is een stevige rechtvaardiging voor de inmenging in het eigendomsrecht vereist.

De Afdeling merkt verder op dat de situaties waarop de vervallenverklaring ziet erg ruim zijn omschreven. Het begrip 'activiteiten' als bedoeld in het voorgestelde artikel 4a is niet nader afgebakend en omvat blijkens de toelichting uiteenlopende handelingen, zowel strafbare als niet-strafbare.[40] Daarnaast is de maatregel niet alleen toepasbaar op activiteiten die de democratische rechtsstaat ondermijnen, maar ook in situaties waarin sprake is van een klaarblijkelijke dreiging van ondermijning. Daarmee is de reikwijdte van gevallen waarin de vervallenverklaring kan worden opgelegd erg ruim.

De toelichting benadrukt dat het voor de proportionaliteit van belang is dat de rechter kan besluiten om alle of een gedeelte van de goederen van de maatschappelijke organisatie vervallen te verklaren. Ook kan de rechter bepalen welke goederen aan de staat vervallen en welke niet.[41] De rechter kan daarmee zorgen voor een evenredige toepassing van de maatregel. De Afdeling benadrukt evenwel dat de wetgever daarnaast een eigen verantwoordelijkheid heeft om te waarborgen dat wettelijke regelingen die rechten en vrijheden beperken an sich proportioneel zijn.

Met het oog op die verantwoordelijkheid geven de vaagheid van de norm en de ruime reikwijdte van het voorgestelde artikel 4a, eerste lid enerzijds, en het ingrijpende karakter van de maatregel anderzijds, aanleiding tot ernstige twijfels over de proportionaliteit van de vervallenverklaring. Dat geldt temeer indien de vervallenverklaring zou moeten worden aangemerkt als ontneming van eigendom en de eisen voor de rechtvaardiging van een inbreuk op het eigendomsrecht strenger zijn.

---

[39] EHRM 5 januari 2000 (GK), *Beyler t. Italië*, nr. 33202/96, ECLI:CE:ECHR:2000:0105JUD003320296, paragraaf 107; EHRM 16 juli 2014 (GK), *Alšić e.a. t. Bosnië en Herzegovina*, nr. 60642/08, ECLI:CE:ECHR:2014:0716JUD006064208, paragraaf 108.

[40] Memorie van toelichting, artikelsgewijs deel, toelichting bij onderdeel G, eerste lid.

[41] Memorie van toelichting, algemeen deel, paragraaf 2, onderdeel iii (Evenredigheid).

Maatregelen op te leggen door de voorzieningenrechter
Ten aanzien van de maatregelen voorgesteld in artikel 4a, tweede lid, onderdelen c en d, hangt de zwaarte allereerst af van de duur ervan.[42] Blijkens de nota van wijziging eindigen deze maatregelen in beginsel bij beslissing op het verzoek tot vervallenverklaring. Ook kan de maatschappelijke organisatie (of het OM) voordien aanpassing of opheffing van de maatregelen verzoeken.[43] Tot slot eindigen het conservatoir beslag en de gerechtelijke bewaring indien het (hoofd)verzoek tot vervallenverklaring niet binnen de door de voorzieningenrechter te bepalen termijn aanhangig is gemaakt.[44]

Het voorgestelde artikel 4a lijkt evenwel niet uit te sluiten dat het conservatoir beslag en/of de gerechtelijke bewaring (herhaaldelijk) verlengd worden.[45] De Afdeling merkt daarnaast op dat de bovengenoemde (temporele) begrenzingen geen soelaas bieden voor het ongedaan maken van de verplichting tot terugstorting.[46] Deze maatregel heeft immers feitelijk het verlies van eigendom tot gevolg.[47]

Ten tweede is van belang in hoeverre het voorgestelde artikel 4a, tweede lid, onderdelen c en d, voorziet in een wettelijk kader waarmee wordt genormeerd wanneer kan worden overgegaan tot toepassing van een voorlopige maatregel. Hetzelfde geldt voor criteria die zien op het aanpassen of opheffen van die maatregelen, zoals bedoeld in het derde lid van het voorgestelde artikel 4a. Zoals nader wordt toegelicht in punt 5a van dit advies, ontbreekt een dergelijk wettelijk kader.

Gezien de ernst van de inmenging in het eigendomsrecht, met name het feitelijk verlies van eigendom, evenals de afwezigheid van een duidelijk wettelijk kader, geeft de verplichting tot terugstorting de Afdeling aanleiding tot ernstige twijfels over de voorzienbaarheid en met name de proportionaliteit van de maatregel. Voor het conservatoir beslag en de gerechtelijke bewaring zou eerder sprake kunnen zijn van een te rechtvaardigen inmenging. Daarvoor zou het voorstel dan wel moeten voorzien in een wettelijk kader voor het opleggen van de maatregelen enerzijds, en duidelijke grenzen stellen aan de mogelijkheid tot verlenging van deze maatregelen anderzijds.

b. Verhouding tot bestaand wettelijk kader in binnen- en buitenland
Ook in het licht van het bestaande wettelijke kader in binnen- en buitenland, is de voorgestelde regeling vérstrekkend. Dat geldt in het bijzonder voor de vervallenverklaring.

---

[42] EHRM 7 april 2020, *OOO Avrora Maloetazhnoe Stroitelstvo t. Rusland*, nr. 5738/18, ECLI:CE:ECHR:2020:0407JUD000573818, paragraaf 69.
[43] Zie voorgesteld artikel 4a, derde lid, Wtmo.
[44] Memorie van toelichting bij de nota van wijziging, artikelsgewijs deel, toelichting bij onderdeel G, tweede lid, onder d. Zie voorts artikel 700, derde lid, Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering.
[45] Zie voorgesteld artikel 4a, derde lid, Wtmo.
[46] Zie voorgesteld artikel 4a, tweede lid, onderdeel c, Wtmo.
[47] Ten overvloede wordt opgemerkt dat het vereiste om het verzoek tot vervallenverklaring binnen een door de voorzieningenrechter te bepalen termijn aanhangig te maken überhaupt niet geldt voor de verplichting tot terugstorting.

Uit de toelichting blijkt dat de voorgestelde maatregelen onder meer zien op gedragingen waarop ook het strafrecht van toepassing is. Het handhavingsinstrumentarium is complementair aan de reeds bestaande mogelijkheden om bijvoorbeeld via het strafrecht individuen aan te pakken, zo stelt de toelichting.[48]

In dit verband merkt de Afdeling op dat de vervallenverklaring wat betreft de gevolgen voor de betrokkene parallellen vertoont met de strafvorderlijke verbeurdverklaring[49] *en de ontneming van wederrechtelijk verkregen voordeel.*[50] *Ook bij die maatregelen gaat de eigendom definitief over naar de staat.*

De Afdeling wijst er evenwel op dat de betrokkene in die gevallen (onherroepelijk) dient te zijn veroordeeld voor een strafbaar feit, alvorens die maatregelen kunnen worden opgelegd. De voorgestelde vervallenverklaring zou echter al in het geval van klaarblijkelijk dreigende ondermijning kunnen worden toegepast. Voor zover 'dreigende ondermijning' in de praktijk kan worden vastgesteld betreft dat weliswaar onwenselijk, maar niet noodzakelijkerwijs strafbaar gedrag, laat staan dat daarop een (onherroepelijke) rechterlijke veroordeling volgt. Daarmee is de drempel in het thans voorliggende wetsvoorstel aanzienlijk lager en komen belangrijke strafrechtelijke waarborgen, zoals de onschuldpresumptie, te vervallen.

Gelet daarop rijst de vraag hoe de afbakening met het strafrecht verzekerd wordt en in hoeverre de in het strafrecht geldende waarborgen door het wetsvoorstel niet (deels) worden omzeild.

Ook in internationaal en Europees perspectief bezien gaat de voorgestelde vervallenverklaring erg ver. Zo kan in het kader van terrorismebestrijding weliswaar worden overgegaan tot de (tijdelijke) bevriezing van tegoeden,[51] *maar van definitieve ontneming daarvan is in die context geen sprake. Tevens is de maatregel uitzonderlijk in vergelijking met andere Europese landen. In vrijwel al die landen is de mogelijkheid om maatschappelijke organisaties goederen of gelden te ontnemen beperkt tot het strafrecht.*

In sommige landen is verbeurdverklaring tevens mogelijk in het kader van de ontbinding van een organisatie wegens illegale activiteiten[52] *of de kwalificatie als*

---

[48] Memorie van toelichting, algemeen deel, paragraaf 1.

[49] Artikel 33 Sr e.v.

[50] Artikel 36e Sr.

[51] Dit betreft een bestuurlijke maatregel, voortvloeiend uit internationale verplichtingen die door de Veiligheidsraad van de Verenigde Naties (VN) zijn vastgesteld en waaraan zowel op het niveau van de VN, de Europese Unie als op nationaal niveau uitvoering wordt gegeven. Zie Resolutie 1373/2001 van de Veiligheidsraad van de Verenigde Naties (28 september 2001), UN Doc S/RES 1373; Gemeenschappelijk standpunt van de Raad van 27 december 2001 inzake terrorismebestrijding, Pb. EU L344/90. De Sanctieregeling terrorisme 2007-II is de wettelijke basis waarop Nederland de verplichting die voortvloeit uit Resolutie 1373 uitvoert.

[52] Bijvoorbeeld Finland, Section 43 van de Associations Act (503/1989), te raadplegen via www.finlex.fi/fi/laki/kaannokset/1989/en19890503; Kosovo, artikel 44 van Law No. 06/L-043 on Freedom of Association in Non-Governmental Organizations, te raadplegen via https://gzk.rks-gov.net/ActDetail.aspx?ActID=19055.

criminele of terroristische organisatie.[53] Daarnaast biedt in sommige landen de wetgeving die ziet op de financiën van maatschappelijke organisaties en hoe deze worden verkregen en besteed, de bevoegdheid om tegoeden tijdelijk te bevriezen.[54] Een vervallenverklaring voor activiteiten die zich richten tegen de democratische rechtsstaat of het openbaar gezag en die kan worden opgelegd zonder strafrechtelijke veroordeling, kennen andere Europese landen, voor zover de Afdeling bekend is, echter niet.

Tegen de achtergrond van het voorgaande en mede in het licht van het recht op eigendom (zie daarover punt 3a), doet de vraag zich voor of de voorgestelde regeling niet te vérstrekkend is en er redelijkerwijs minder ingrijpende middelen mogelijk zijn die een soortgelijk effect (te weten: het niet kunnen beschikken over de eigendom) sorteren. Zo is het niet uitgesloten dat een (tijdelijke) bevriezingsmaatregel in voorkomende gevallen ook effectief zou kunnen zijn, terwijl die maatregel een minder ingrijpende inmenging in het eigendomsrecht met zich brengt.

c. Conclusie

Maatschappelijke organisaties die de democratische rechtsstaat of het openbaar gezag ondermijnen, vormen een serieus probleem voor de samenleving. De Afdeling onderkent dat aan de doelstelling om de samenleving te beschermen tegen dergelijke ondermijnende activiteiten veel belang mag worden gehecht. In dit verband benadrukt de Afdeling echter dat een inmenging in rechten – ook wanneer dit gebeurt met het oog op het beschermen van de democratische rechtsstaat en het openbaar gezag – nauwkeurig dient te worden afgewogen.[55] Zij moet voldoen aan de eisen van noodzaak, proportionaliteit en subsidiariteit.

De Afdeling acht het in de nota van wijziging voorgestelde handhavingsinstrumentarium vérstrekkend en kwetsbaar, mede vanuit grondrechtelijk perspectief. In dit verband stelt zij de vraag waarom niet is gekozen voor een minder ingrijpende maatregel die soortgelijk effect sorteert. Ter illustratie wijst de Afdeling op de (tijdelijke) bevriezing van tegoeden.

De Afdeling adviseert af te zien van de vervallenverklaring als centrale maatregel, opgenomen in voorgesteld artikel 4a, eerste lid, van de Wtmo. Daarnaast adviseert zij de toelichting en de overige in artikel 4a, tweede lid, onder c en d, voorgestelde maatregelen in het licht van het voorgaande aan te passen.

3. Met de Afdeling advisering van de Raad van State (hierna: de Afdeling) is het kabinet van oordeel dat maatschappelijke organisaties die met hun activiteiten de democratische rechtsstaat ondermijnen een serieus problemen vormen voor de samenleving en dat aan de doelstelling om de samenleving tegen dergelijke ondermijnende activiteiten te beschermen veel belang mag worden gehecht. Een serieus probleem vergt en rechtvaardigt ook een serieuze aanpak. In dat licht voorzag de nota van wijziging in de vervallenverklaring van goederen, wanneer de rechter van oordeel was dat sprake was van een maatschappelijke organisatie

[53] Bijvoorbeeld Oostenrijk, Section 39 van de Administrative Penal Act 1991, te raadplegen via https://www.ris.bka.gv.at/Dokument.wxe?... RV_1991_52.

[54] Zie bijvoorbeeld Section 14 van de Finse Money Collection Act (863/2019), te raadplegen via www.finlex.fi/fi/laki/kaannokset/2019/en20190863.pdf.

[55] Zie ook het eerdere advies van de Afdeling advisering, W16.19.0408/II, Kamerstukken II 2020/21, 35646, nr. 4, in het bijzonder punt 9.

van wie de activiteiten leiden tot ondermijning van de rechtsstaat. Met de vervallenverklaring van gelden zouden de (financiële en andere) middelen van maatschappelijke organisaties worden aangepakt die met hun door donaties of anderszins gefinancierde activiteiten de democratische rechtsstaat ondermijnen of dit klaarblijkelijk dreigen te doen. In zoverre acht het kabinet de vervallenverklaring een effectieve maatregel. Zoals ook de Afdeling aangeeft, was in het ontwerp van de nota van wijziging voorzien in de mogelijkheid van maatwerk door de rechter, doordat de rechter ruimte zou krijgen om de reikwijdte van de vervallenverklaring te bepalen en zo nodig in te perken.
Tegelijk erkent het kabinet dat de vervallenverklaring van goederen een vergaand middel is. De vervallenverklaring is immers naar zijn aard definitief en onomkeerbaar en dat kan op gespannen voet komen te staan met de proportionaliteit en subsidiariteit van de maatregel en de verhouding met verschillende grondrechten (waaronder het recht op eigendom). Hoewel het kabinet de vervallenverklaring niet onverdedigbaar acht, in het licht van het doel van bescherming van de samenleving in combinatie met de gehanteerde norm en aangebrachte waarborgen, heeft het kabinet naar aanleiding van het advies de vervallenverklaring heroverwogen Dit heeft geleid tot introductie van een middel dat een minder vergaande inbreuk maakt op de terzake spelende grondrechten, zoals het recht op eigendom en het recht op vrijheid van vereniging, maar waarbij hetzelfde effect kan worden bereikt, namelijk het voorkomen of beëindigen van de ondermijnende activiteiten. De vervallenverklaring van eigendom wordt vervangen door een nieuwe maatregel, namelijk een rechterlijk bevel, gericht tot de organisatie om zich te onthouden van bepaalde activiteiten, bepaalde activiteiten te staken en gestaakt te houden, met bijkomende maatregelen die de rechter meer mogelijkheden tot maatwerk, flexibiliteit en handelingsperspectief biedt. De rechter kan, op voordracht van het OM ter naleving van het bevel, als bijkomende maatregelen, opleggen:
a. een dwangsom die wordt verbeurd bij niet-nakoming van het bevel;
b. bevriezing van bepaalde tegoeden;
c. een verbod op het ontvangen van bepaalde donaties;
d. meldplicht aan het OM van bepaalde donaties/geldstromen; of
e. (periodiek en op verzoek) inzicht verschaffen aan het OM in de financiële administratie.
Genoemde maatregelen (bevel en bijkomende maatregelen) kunnen zo nodig ook cumulatief worden opgelegd door de rechter, waardoor maatwerk mogelijk is. Om de proportionaliteit verder te waarborgen, zal de duur worden beperkt tot maximaal 2 jaar. Blijkt nadien de ondermijning, ondanks de maatregel, niet te zijn beëindigd of blijft de dreiging bestaan, dan kan opnieuw een maatregel worden verzocht. Ook is denkbaar dat het openbaar ministerie ontbinding en verbodenverklaring van de betreffende organisatie op grond van artikel 2:20 BW overweegt.

Gelet op deze aanpassingen en het schrappen van de maatregel van vervallenverklaring en (voorlopige) maatregel van terugstorting, is het niet meer nodig om in te gaan op de opmerkingen van de Afdeling over de vraag of bij deze maatregelen sprake is van ontneming dan wel regulering van eigendom. Bij de vormgeving van de maatregel van het verbod op het ontvangen van bepaalde donaties, is afgezien van een verplichting tot het terugstorten. In plaats van terugstorting, is voorzien in een verplichting indien de maatschappelijke organisatie toch een donatie ontvangt, deze donatie op een door het OM aan te wijzen derdengeldrekening te storten en daar te houden. Na het verstrijken van de verbodstermijn, kan de organisatie weer over de gelden beschikken.

De Afdeling maakt in haar advies verder een aantal opmerkingen over het gebruik van het criterium 'ondermijning van de democratische rechtsstaat en het openbaar gezag', het gebruik van de 'klaarblijkelijke dreiging'. Zij merkt op dat voor de rechtvaardiging van de invoering van maatregelen doorslaggevend is of voldoende duidelijk is hoe de rechtsnormen in het concrete geval zullen worden toegepast voor degene die het aangaat. In het kader van de proportionaliteit merkt zij op dat de maatregel niet alleen toepasbaar is op activiteiten die de democratische rechtsstaat ondermijnen, maar ook in situaties waarin sprake is van een klaarblijkelijke dreiging van ondermijning. Tezamen met de reikwijdte van het begrip 'activiteiten', maakt dit het toepassingsbereik van de maatregel van vervallenverklaring erg ruim. Dat roept vragen op over de voorzienbaarheid van de maatregel en ook de proportionaliteit.

Het kabinet meent dat door aanpassing van de maatregel van vervallenverklaring naar de minder verstrekkende maatregel van een bevel tot staking van activiteiten deels wordt tegemoetgekomen aan de opmerkingen van de afdeling. Daarnaast acht het kabinet de termen 'ondermijning van de democratische rechtsstaat' en 'activiteiten' voldoende houvast bieden voor toepassing in de rechtspraktijk. In dit verband kan worden gewezen naar het recent aangepaste artikel 2:20 BW, waarin een organisatie kan worden ontbonden en verboden verklaard indien dit handelt in strijd met de openbare orde. Recent is deze bepaling verduidelijkt, onder meer door de toevoeging dat *'in ieder geval in strijd met de openbare orde is het doel of de werkzaamheid die leidt of klaarblijkelijk dreigt te leiden tot (..) de ontwrichting van de democratische rechtsstaat'*.[56] Zoals reeds opgemerkt in de toelichting op de nota van wijziging, kan de rechtspraktijk bij de toepassing van de notie 'ondermijning van de democratische rechtsstaat' kijken naar de invulling van het – zwaardere – begrip 'ontwrichting' van de democratische rechtsstaat. Dit biedt naar het oordeel van het kabinet voldoende aanknopingspunten voor de praktijk en in het bijzonder de rechter om, waar nodig, tot interpretatie van deze termen te komen.[57] Ook maatschappelijke organisaties kunnen op basis hiervan voorzien wat van hen wordt verwacht. Tegelijk is de artikelsgewijze toelichting op de nota van wijziging, in navolging van het advies van de Afdeling, aangevuld, met het oog op verduidelijking van het begrip. Het begrip 'klaarblijkelijk dreigende ondermijning' is in navolging van hetgeen in artikel 2:20 BW is opgenomen, eveneens behouden. Behoud hiervan is van belang, omdat er gevallen zullen zijn waarbij het onverantwoord is om te wachten tot bepaalde gevolgen zijn ingetreden. Denk bijvoorbeeld aan het geval dat er sprake is van het organiseren van een intimidatiecampagne door een maatschappelijke organisatie gericht op specifieke personen, met het oog op het verstoren van het lokale of nationale verkiezingsproces. Het is hoogst onwenselijk dat in dit geval gewacht moet worden met ingrijpen totdat het gevaar van verstoring van het verkiezingsproces zich verwezenlijkt. In zo'n geval moet ook wanneer er sprake is van een 'klaarblijkelijke dreiging' maatregelen kunnen worden opgelegd.

Voor wat betreft de afbakening met het strafrecht, geldt dat de voorgestelde maatregelen complementair van aard zijn, door te voorzien in bepaalde maatregelen om activiteiten te doen beëindigen die als (klaarblijkelijk dreigend)

[56] Zie de Wet van 23 juni 2021 tot wijziging van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek ter verruiming van de mogelijkheden tot verbieden van rechtspersonen, Stb 2021, 30.
[57] Zie Kamerstukken II 1975-76, 13 872, nrs 1-5, p. 17 en p. 38.

ondermijnend aan de democratische rechtsstaat kunnen worden aangemerkt. Het is goed voorstelbaar dat van dergelijke activiteiten blijkt doordat er eerder een strafrechtelijke veroordeling is uitgesproken voor bepaalde delicten die de openbare orde of de nationale veiligheid raken (denk aan een veroordeling voor terrorisme), bijvoorbeeld ten aanzien van verschillende leden van een maatschappelijke organisatie en wanneer bijvoorbeeld blijkt dat hun gedrag werd gefaciliteerd door de organisatie. Van inzet van de voorliggende maatregelen kan eveneens sprake zijn indien er nog niet sprake is van strafbaar, maar van gedrag dat tevens als ondermijnend aan de democratische rechtsstaat is aan te merken. Voor individuen die strafbare feiten plegen en die aangesloten zijn of actief zijn bij een maatschappelijke organisatie geldt uiteraard dat alleen inzet van het strafrechtelijk instrumentarium passend is. Heeft een maatschappelijke organisatie zelf – vermoedelijk -strafbare feiten gepleegd, dan zal het afhangen van de omstandigheden of het wenselijk is om tot strafvervolging over te gaan dan wel het voorliggende instrumentarium in te zetten. Inzet van zowel het strafrecht als het voorliggende instrumentarium ten aanzien van de maatschappelijke organisatie is op zichzelf niet uitgesloten, omdat de voorliggende maatregel niet bestraffend van aard is. Tegelijk zal voorkomen moeten worden dat de voorliggende maatregelen, gecombineerd met het strafrecht, onevenredig uitpakken voor de organisatie. Dit is gewaarborgd doordat de rechter de vrijheid heeft om bij het strafrechtelijk dan wel voorliggende traject alle omstandigheden, dus ook de inzet van het strafrecht of de voorliggende maatregelen, mee te wegen. Het OM zal in gevallen van samenloop ook alle relevante omstandigheden meenemen en het passende traject kiezen. Genoemde maatregelen komen dus niet in plaats van het strafrecht en evenmin is beoogd om de in het strafrecht geboden waarborgen te passeren. Het is uiteindelijk aan het openbaar ministerie om te beoordelen of en in hoeverre een strafrechtelijk traject of een traject op grond van artikel 4a Wtmo wordt ingezet – en aan de rechter om dit zo nodig te toetsen. De toelichting is in deze zin aangevuld.

Op de invulling van de voorlopige maatregelen en de te hanteren wettelijke norm zal onder 5 worden teruggekomen.

4. *<u>Verhouding tot het vrij verkeer van kapitaal</u>*

De Afdeling begrijpt de keuze voor de verbreding van de reikwijdte van de Wtmo, mede tegen de achtergrond van haar eerdere advies over het wetsvoorstel.[58] *Nu de reikwijdte van de Wtmo wordt uitgebreid naar alle door de maatschappelijke organisatie ontvangen donaties uit binnen- en buitenland, is de regeling naar verwachting effectiever en wordt voorkomen dat de regeling wordt omzeild. Ook wordt niet langer direct of indirect onderscheid gemaakt naar de herkomst van de donaties. Dat laat onverlet dat de nota van wijziging, en meer specifiek de introductie van het voorgestelde handhavingsinstrumentarium, verenigbaar dient te zijn met het vrij verkeer van kapitaal. De toelichting gaat hier niet op in.*

Artikel 63, eerste lid, Verdrag betreffende de Werking van de Europese Unie (VWEU) verbiedt alle beperkingen van het kapitaalverkeer tussen lidstaten onderling en tussen lidstaten en derde landen. Ook schenkingen en giften vallen onder die norm.[59] *Voor de verenigbaarheid met het vrij verkeer van kapitaal is*

[58] Idem, in het bijzonder punt 6.

[59] Richtlijn 88/361 van de Raad van 24 juni 1988 voor de uitvoering van artikel 67 van het Verdrag, *Pb. EG* 1988, L178/5.

van belang of sprake is van een beperking en, zo dit het geval is, of die beperking kan worden gerechtvaardigd.

a. Beperking van het vrij verkeer van kapitaal

i. Vervallenverklaring
De maatregel van de vervallenverklaring vormt een beperking van het vrij verkeer van kapitaal. In het arrest Kadi I overwoog het Hof van Justitie van de Europese Unie (HvJEU) dat nationale bevriezingsmaatregelen de werking van de gemeenschappelijke markt kunnen aantasten, in het bijzonder het kapitaalverkeer tussen de lidstaten.[60] De voorgestelde vervallenverklaring gaat nog een stap verder omdat de betreffende goederen als eigendom feitelijk worden ontnomen en daarmee onherroepelijk buiten de beschikkingsmacht van de maatschappelijke organisatie worden gebracht.

ii. Maatregelen op te leggen door de voorzieningenrechter
Het bevel tot terugstorting[61] heeft een vergelijkbare werking als de vervallenverklaring en kwalificeert eveneens als een beperking. De voorgestelde gerechtelijke bewaring en het conservatoir beslag[62] gaan minder ver dan de vervallenverklaring en de terugstortingsverplichting. Evenwel lijkt van deze maatregelen een vergelijkbare werking uit te gaan als van de bevriezingsmaatregelen die aan de orde waren in het arrest Kadi I. Dit wordt bevestigd in de toelichting bij de nota van wijziging.[63] Derhalve is ook ten aanzien van deze maatregelen aannemelijk dat zich een beperking van het kapitaalverkeer voordoet.

b. Rechtvaardiging
In elk geval ten aanzien van de vervallenverklaring, de verplichting tot terugstorting, het conservatoir beslag en de gerechtelijke bewaring is sprake van een beperking van het vrij verkeer van kapitaal. Daarom dient de beperking te worden gerechtvaardigd door één van de in artikel 65 VWEU genoemde redenen, of door een dwingende reden van algemeen belang.

Uit de rechtspraak van het HvJEU volgt dat in bepaalde gevallen een maatregel die het kapitaalverkeer tussen lidstaten en derde landen beperkt, kan worden gerechtvaardigd, terwijl dat niet het geval is voor het intracommunautaire kapitaalverkeer.[64] In dit kader is het van belang dat de reikwijdte van de Wtmo met de nota van wijziging wordt uitgebreid naar het intracommunautaire kapitaalverkeer.[65]

Gelet op de vérstrekkende aard, is het voor de vervallenverklaring en verplichting tot terugstorting temeer van belang dat dragend wordt gemotiveerd waarom deze

---

[60] HvJEU 3 september 2008, C-402/05P en 415/05P, *Kadi I,* ECLI:EU:C:2008:461, punt 230. Zie tevens Commissiedocument 8007 van 2019.
[61] Voorgesteld artikel 4a, tweede lid, onderdeel c, Wtmo.
[62] Voorgesteld artikel 4a, tweede lid, onderdeel c en d, Wtmo.
[63] Memorie van toelichting bij de nota van wijziging, artikelsgewijs deel, toelichting bij onderdeel G, tweede lid, onder d.
[64] HvJEU 18 december 2007, C-101/05, *Skatteverket/A,* ECLI:EU:C:2007:804, punt 37; HvJEU 18 juni 2020, C-78/18, *Commissie/Hongarije*, ECLI:EU:C:2020:476, punt 80.
[65] Zie Onderdeel F van de nota van wijziging. Ook het voorgestelde artikel 4a bevat blijkens de formulering geen beperking van de reikwijdte van de norm.

maatregelen geschikt zijn. In het bijzonder dient te worden beargumenteerd dat zij niet verder gaan dan noodzakelijk om organisaties aan te kunnen pakken die activiteiten ontplooien die gericht zijn op (dreigende) ondermijning van de democratische rechtsstaat of het openbaar gezag.[66]

Ook dient te worden ingegaan op de vraag of de formulering van de criteria voor het opleggen van de voorlopige maatregelen organisaties voldoende in staat stelt om hun handelen daarop af te stemmen.[67] *De Afdeling merkt in dit verband op dat de eerder genoemde aandachtspunten in het kader van de voorzienbaarheid en proportionaliteit van de inmenging in het eigendomsrecht (zie punt 3a onder iii) eveneens relevant zijn voor de rechtvaardiging van de beperking van het vrij verkeer van kapitaal.*

c. Conclusie
In het licht van het voorgaande adviseert de Afdeling in de toelichting in te gaan op de verhouding van de voorgestelde handhavingsinstrumenten tot het vrij verkeer van kapitaal, en zo nodig de voorgestelde regeling aan te passen.

4. De Afdeling vraagt terecht aandacht voor de verhouding van het voorgestelde instrumentarium met het vrije verkeer van kapitaal, als bedoeld in artikel 63 VWEU.

In artikel 63 VWEU is een verbod neergelegd op beperkingen in het vrije verkeer van kapitaal. Zowel discriminerende maatregelen als niet-discriminerende maatregelen die wel een belemmerend effect hebben zijn verboden. Op grond van artikel 65, lid 1, sub b VWEU hebben lidstaten het recht om alle nodige maatregelen te nemen om overtredingen van de nationale wetten en voorschriften tegen te gaan met betrekking tot belastingontduiking, controle op financiële instellingen, statistische doeleinden en de openbare orde en veiligheid. De maatregelen moeten, zoals bij de andere vrijheden, geschikt en proportioneel zijn voor het doel dat ze dienen. Daarbij komt dat maatregelen ook toegestaan kunnen worden op grond van de 'rule of reason', zgn. algemene belangen van dwingende aard, zoals de minimum toevoer van energiebronnen, de continuïteit van overheidsdiensten en bescherming van de nationale veiligheid. Genoemde algemene belangen van dwingende aard rechtvaardigen een beperking van het vrije kapitaalverkeer.

De verplichting voor organisaties om inzage te bieden in hun ontvangen donaties is door het Hof van Justitie al eerder aangemerkt als legitiem belang, gelet op de belangrijke invloed die bepaalde maatschappelijke organisaties, gelet op de doelstelling die zij nastreven en de middelen waarover zij beschikken, in de samenleving en het publieke debat kunnen uitoefenen. In het verlengde hiervan moet worden geoordeeld dat het doel om de transparantie van de aan dergelijke organisaties verleende financiële steun te vergroten eveneens een dwingende reden van algemeen belang kan vormen (Hof van Justitie EU 18 juni 2020, C-78/18, r.o. 79). Ook hiervoor geldt dat de verplichting niet verder gaat dan

[66] Zie ook punt 3b en 3c van dit advies, waarin de Afdeling overweegt dat het niet uitgesloten is dat een (tijdelijke) bevriezingsmaatregel in voorkomende gevallen ook effectief zou kunnen zijn, terwijl die maatregel een minder ingrijpende inmenging in het eigendomsrecht met zich brengt.
[67] HvJEU 14 maart 2000, C-54/99, *Église de scientology,* ECLI:EU:C:2000:124, punten 21-22.

noodzakelijk, het middel geschikt is en proportioneel. Hiervoor wordt in eerste instantie verwezen naar hetgeen in de memorie van toelichting is opgemerkt (Kamerstukken 2020/21, 35646,nr. 3.p 9-10). In aanvulling hierop wordt ten aanzien van de uitbreiding van de maatregelen naar donaties vanuit zowel binnen-en buitenland wordt opgemerkt dat dit noodzakelijk is, vanwege de verbeterde effectiviteit van de regeling. Zoals de Afdeling advisering van de Raad van State heeft onderkend in haar advies wordt hiermee voorkomen dat de regeling kan worden omzeild, bijvoorbeeld door eerst een donatie vanuit een derde land naar een tussenpersoon in Nederland of in een ander EU-land te doen, en vervolgens naar de uiteindelijke ontvanger. Met andere woorden: u-bochtconstructies die de effectiviteit van het wetsvoorstel zouden kunnen ondermijnen worden hiermee de pas afgesneden.

Nu de vervallenverklaring en de voorlopige maatregel van terugstorting zijn geschrapt, zal hierna alleen worden ingegaan op de verhouding met het vrij verkeer van kapitaal met de thans in de nota van wijziging opgenomen mogelijkheden om in te grijpen. Het gaat dan om de bevoegdheid van de rechter om op verzoek van het openbaar ministerie een bevel tot staking van bepaalde activiteiten te geven, eventueel met bijkomende maatregelen, alsmede de gehandhaafde maatregelen van inzage in de administratie, conservatoir beslag en de verplichting om (periodiek) bepaalde gelden te melden. Het doel van de in artikel 4a van de nota van wijziging opgenomen maatregelen is om organisaties aan te kunnen pakken die activiteiten ontplooien die gericht zijn op (dreigende) ondermijning van de democratische rechtstaat of het openbaar gezag. Bescherming van de democratische rechtsstaat is een algemeen belang van dwingende aard, gelet op de te beschermen kernwaarden die ook in artikel 2 van het EU-verdrag zijn opgenomen. De middelen gaan niet verder dan noodzakelijk en zijn geschikt het doel te bereiken. Het opleggen van een bevel tot het onthouden, staken en gestaakt houden van bepaalde ondermijnende gedragingen is een passend middel om de ondermijning geheel of gedeeltelijk af te wenden, dan wel om de reeds ontstane gevolgen tegen te gaan, doordat de maatschappelijke organisatie gedwongen wordt de ondermijnende activiteiten te staken. Om dit effect te verzekeren, zijn bijkomende maatregelen mogelijk, namelijk bevriezing, een tijdelijk verbod op donaties, een inzageplicht en het opleggen van een dwangsom. Om het openbaar ministerie in staat te stellen een verzoek tot het opleggen van een bevel en eventuele bijkomende maatregelen te onderbouwen zijn in de nota van wijziging enkele voorlopige maatregelen opgenomen. Het betreft hierbij de mogelijkheid van inzage in de administratie, het verstrekken van inlichtingen en een plicht van de organisatie tot het (periodiek) melden aan het openbaar ministerie van de ontvangst van bepaalde gelden. Bestaat een vrees voor verduistering, dan kan conservatoir beslag worden gevraagd.

Voor de proportionaliteit van de maatregelen is van belang dat de maatregelen er op zichzelf niet op gericht zijn om de maatschappelijke organisatie het bestaan onmogelijk te maken of te doen liquideren. Hiervoor kent de wet reeds andere instrumenten (waaronder met name artikel 2:20 BW). De maatregelen hebben uitsluitend tot doel te bereiken bepaalde activiteiten worden gestaakt, ter afwending van (het gevaar van) ondermijning (en de daarmee samenhangende gevolgen). Ter versterking van de naleving en de handhaving worden een dwangsom, beperkingen in de toegang tot gelden en rekeningen, openlegging van de administratie, een tijdelijk verbod op donaties en een meldplicht voor het ontvangen van bepaalde gelden mogelijk opgelegd. In vergelijking met het geheel

verboden verklaren en ontbinden van een organisatie, gaat het onderhavige middel beduidend minder ver. In zoverre biedt het voorgestelde middel een veelal minder ingrijpend alternatief dan volledige ontbinding en verbodenverklaring.[68] Er is ook geen minder vergaand middel voorhanden om effectief (gelden van) maatschappelijke organisaties aan te pakken die activiteiten ontplooien die de democratische rechtsstaat ondermijnen. Reeds bestaande mogelijkheden, zoals de ontneming van goederen via het strafrecht of de ontbinding en verbodenverklaring via artikel 2:20 BW zijn ingrijpender. Voor de proportionaliteit is verder van belang dat de duur is beperkt tot twee jaar en de rechter het bevel formuleert tot het onthouden, staken en gestaakt houden van bepaalde gedragingen. De rechter kan bij de te bepalen reikwijdte, duur en bijkomende maatregelen rekening houden met de ernst en aard van de gedragingen en de mogelijke inperkingen die het bevel op de verschillende grondrechten kan hebben. Datzelfde geldt voor het opleggen van de aanvullende maatregelen, zoals de dwangsom en de beperking in toegang tot gelden en rekeningen.

De toelichting is langs deze lijnen aangevuld.

5. <u>Maatregelen opgelegd door de voorzieningenrechter</u>

a. Ontbreken wettelijk toetsingskader
Het voorgestelde artikel 4a, tweede lid, voorziet in een aantal door de voorzieningenrechter op te leggen (voorlopige) maatregelen.[69] Daarbij valt op dat geen sprake is van een wettelijk toetsingskader voor het toekennen van de maatregelen.[70] De nota van wijziging voorziet voorts in een procedure voor het aanpassen of opheffen van deze maatregelen.[71] Het verzoek daartoe kan voor de uitspraak op het verzoek tot vervallenverklaring worden ingediend door het OM of de betrokken maatschappelijke organisatie.

Ook hier valt op dat een wettelijk toetsingskader ontbreekt. Artikel 705 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering wordt namelijk expliciet uitgezonderd, waardoor de daarin vermelde criteria voor opheffing van het conservatoir beslag niet van toepassing zijn. Gelet op het wezenlijk verschillende karakter van de informatieverplichtingen[72] ten opzichte van de ordemaatregelen,[73] is een toetsingskader per type maatregel wenselijk. Voor de ordemaatregelen ligt het in

---

[68] Zie ook EHRM 8 oktober 2009, Tebieti Mühafize Cemiyyeti and Israfilov v. Azerbaijan (no. 37083/03) "*Greater flexibility in choosing a more proportionate sanction could be achieved by introducing into the domestic law less radical alternative sanctions, such as a fine or withdrawal of tax benefits*" (overweging 82). Aldus EHRM 10 juni 2010, Jehovah's Witnesses of Moscow v. Russia, (nr. 302/02) overweging 159.

[69] Voorgesteld artikel 4a, tweede lid, onderdeel a t/m d, Wtmo.

[70] Vergelijk artikel 3, eerste lid, en artikel 4, eerste lid, van het gewijzigde wetsvoorstel, Kamerstukken II 2020/21, 35646, nr. 2, waarin voor een verzoek om bepaalde informatie te delen *wel* wordt voorzien in een toetsingskader.

[71] Voorgesteld artikel 4a, derde lid, Wtmo.

[72] Dit betreft het bevel om gespecificeerde categorieën van gelden te melden en het bevel om inzicht te geven in de administratie en bijbehorende bescheiden.

[73] Dit betreft de verplichting tot terugstorting, de gerechtelijke bewaring en het conservatoir beslag.

de rede in dat verband aansluiting te zoeken bij de criteria uit artikel 705 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering.[74]

Een wettelijk toetsingskader is van belang met het oog op de rechtszekerheid. Het biedt de voorzieningenrechter een richtsnoer en geeft houvast aan de maatschappelijke organisatie. Dit klemt temeer gelet op de ingrijpende aard van de maatregelen. Opname van een dergelijk kader in de wet is dan ook noodzakelijk.

De Afdeling adviseert zowel de door de voorzieningenrechter op te leggen maatregelen op basis van het voorgestelde artikel 4a, tweede lid, als de procedure voor het aanpassen of opheffen daarvan in het voorgestelde derde lid, te voorzien van een wettelijk toetsingskader.

b. Opheffing voorlopige maatregelen bij uitblijven verzoek tot vervallenverklaring
Blijkens de toelichting ligt het in de rede dat het OM een verzoek tot het opheffen van de maatregelen uit het tweede lid van het voorgestelde artikel 4a indient, wanneer een verzoek tot vervallenverklaring uitblijft.[75] *De Afdeling wijst erop dat een waarborg daartoe echter ontbreekt in het voorgestelde artikel 4a. De maatschappelijke organisatie kan weliswaar zelf om opheffing van de maatregelen verzoeken,*[76] *maar het is niet juist de verantwoordelijkheid voor een verzoek tot opheffing van de maatregelen volledig bij de betrokken organisatie te leggen.*

De Afdeling adviseert het OM er in het voorgestelde artikel 4a, derde lid, expliciet toe te verplichten een verzoek tot opheffing van alle maatregelen uit het voorgestelde artikel 4a, tweede lid, in te dienen voor het geval het verzoek tot vervallenverklaring uitblijft. Deze verplichting doet (uiteraard) geen afbreuk aan de mogelijkheid voor de maatschappelijke organisatie om zelf om opheffing van de maatregelen te verzoeken.

c. Verplichting tot terugstorting
Het voorgestelde artikel 4a, tweede lid, onderdeel c, Wtmo voorziet in de mogelijkheid dat de rechter beveelt dat bepaalde gelden of nader gespecificeerde categorieën van gelden worden teruggestort aan degene van wie deze afkomstig zijn. Het bevel om gespecificeerde categorieën van gelden terug te storten aan degene van wie deze afkomstig zijn, sluit niet goed aan bij de voorlopige aard van de door de voorzieningenrechter in het kader van het tweede lid te treffen voorlopige maatregelen. Eenmaal teruggestorte gelden kunnen niet zonder meer (na het aanpassen of opheffen van de voorlopige maatregel door de rechter) eenvoudig worden herkregen – ervan uitgaande dat de donateur daartoe überhaupt bereid is.

Dit wordt voor buitenlandse donaties bevestigd door een omschrijving van het financieringsproces in het eindverslag van POCOB. Hieruit blijkt dat het verkrijgen van financiering het aanleveren van een ruim aantal documenten, goede contacten en de medewerking van (overheids)instellingen in het land van

---

[74] Voorgesteld artikel 4a, tweede lid, onderdeel d, Wtmo.

[75] Memorie van toelichting bij de nota van wijziging, artikelsgewijze toelichting bij onderdeel G.

[76] Op grond van voorgesteld artikel 4a, derde lid, Wtmo.

herkomst van de donatie kan vergen.[77] Een verzoek tot aanpassing of opschorting van de terugstorting (voorgesteld artikel 4a, derde lid, Wtmo) kan de maatschappelijke organisatie niet baten indien de donatie al is teruggestort.

De vraagt rijst bovendien op welke wijze de verplichting tot terugstorting een verzoek tot vervallenverklaring ondersteunt of daarop vooruitloopt. Na terugstorting komen de gedoneerde goederen niet langer toe aan de maatschappelijke organisatie. Uit de toelichting blijkt niet jegens wie, op welke wettelijke basis, welke stappen dienen te worden gezet door het OM om na terugstorting goederen vervallen te laten verklaren. Met het oog op een vervallenverklaring liggen de ordemaatregelen van het conservatoir beslag en/of de gerechtelijke bewaring dan ook meer in de rede.

In het licht van het voorgaande adviseert de Afdeling af te zien van de verplichting tot terugstorting als door de voorzieningenrechter op te leggen maatregel.

5.
De Afdeling gaat in haar advies in op de voorlopige maatregelen die aan een organisatie kunnen worden opgelegd. Deze voorlopige maatregelen waren oorspronkelijk bedoeld om het openbaar ministerie de ruimte te bieden om een verzoek tot het vervallenverklaren van goederen voor te bereiden en te onderbouwen, en daarbij ook lopende ondermijnende activiteiten te doen beëindigen via een conservatoir beslag of de maatregel van terugstorting. Bij beslag speelde verder de vrees voor verduistering van gelden nog een rol.

De Afdeling adviseert om een wettelijk toetsingskader te formuleren, waaraan de voorlopige maatregelen door de rechter worden getoetst. Dit advies wordt gevolgd. Voorlopige maatregelen tot inzage in de administratie en de plicht tot het melden van bepaalde gelden kunnen worden opgelegd indien dit noodzakelijk is met het oog op het doen van een verzoek om een stakingsbevel. Verlof tot het leggen van conservatoir beslag kan worden verleend indien er gegronde vrees bestaat tot verduistering. Hierbij wordt, overeenkomstig het advies van de Afdeling, aangesloten bij artikel 705 Rv. Tevens wordt de duur van de maatregelen ingeperkt tot zes maanden, met de mogelijkheid van een verlenging. Verlenging moet worden verleend door de rechter, waardoor er sprake is van periodieke toetsing. In deze toets kan opnieuw de noodzakelijkheid en proportionaliteit van de maatregel worden beoordeeld.

Voor zover het de maatregel van beslag betreft, wordt het openbaar ministerie verplicht om opheffing van het beslag te verzoeken, wanneer de grond tot verlenging niet langer voordoet. Dit draagt bij aan de rechtsbescherming voor maatschappelijke organisaties die te maken krijgen met een procedure op grond van deze wet. Daarnaast blijft het voor maatschappelijke organisaties mogelijk om opheffing van het beslag te verzoeken.

De voorlopige maatregel tot terugstorting van bepaalde gelden komt, gelet op het definitieve karakter dat niet goed past bij het beoogde voorlopige karakter, te vervallen. Ook op dit punt wordt derhalve het advies van de Afdeling gevolgd. Wel

[77] (On)zichtbare invloed: verslag parlementaire ondervragingscommissie naar ongewenste beïnvloeding uit onvrije landen, bijlage bij Kamerstukken II 2019/20, 35228, nr. 4, p. 43-45.

zal als definitieve maatregel het mogelijk worden voor de rechter om een bevel op te leggen om bepaalde donaties te verbieden (zie hiervoor, onder 3).

Tot slot is ter versterking van de informatiepositie van het openbaar ministerie de mogelijkheid opgenomen voor het OM om bij wijze van voorlopige maatregel inlichtingen te vragen van maatschappelijke organisaties.

6. Advies en consultatie

Tot slot maakt de Afdeling een opmerking over de gehanteerde termijn voor advies en consultatie. Van 8 juni tot 29 juni 2021 heeft over een concept van de nota van wijziging via internet consultatie plaatsgevonden.[78] Tevens zijn het OM en de Raad voor de rechtspraak gevraagd om binnen drie weken advies uit te brengen.

De Afdeling merkt op dat de gehanteerde termijn voor advies en consultatie uitermate kort is. Organisaties hebben daardoor slechts zeer beperkt de mogelijkheid gekregen om te reageren op het concept. Zo benadrukte de Raad voor de rechtspraak in zijn advies dat het door de zeer korte adviestermijn niet goed mogelijk was om een uitgebreide, onderbouwde reactie op het concept te geven.[79] Mede gelet op het ingrijpende karakter van de voorgestelde maatregelen, zijn de genoemde korte termijn niet voor herhaling vatbaar.

De Afdeling verwijst naar de bij dit advies behorende redactionele bijlage.

De Afdeling advisering van de Raad van State heeft een aantal bezwaren bij de nota van wijziging en adviseert deze niet bij de Tweede Kamer der Staten-Generaal in te dienen, tenzij deze is aangepast.

De vice-president van de Raad van State,

Aan de redactionele opmerkingen van de Afdeling is, waar aangewezen, gevolg gegeven. Van de gelegenheid is gebruik gemaakt om de nota van wijziging aan te vullen met de mogelijkheid om bij of krachtens algemene maatregel van bestuur nadere regels te stellen voor de goede uitvoering en effectuering van de maatregelen. Verder zijn nog enkele andere ondergeschikte wijzigingen doorgevoerd in de nota van wijziging en bijbehorende toelichting. Tevens is de ondertekening veranderd in verband met de gewijzigde portefeuilleverdeling tussen de Minister van Justitie en Veiligheid en de Minister voor Rechtsbescherming.

[78] Zie www.internetconsultatie.nl/nvwwtmo.

[79] Raad voor de rechtspraak, advies concept nota van wijziging wetsvoorstel Wet transparantie maatschappelijke organisaties, 30 juni 2021.

Ik verzoek U in te stemmen met toezending van de gewijzigde nota van wijziging en gewijzigde toelichting aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal.

De Minister van Justitie en Veiligheid,

D. Yeşilgöz-Zegerius

Directie Wetgeving en Juridische Zaken
Sector Privaatrecht

Datum
18 april 2023

Onskenmerk
4349537

Redactionele bijlage bij het advies van de Afdeling advisering van de Raad van State betreffende no.W16.21.0261/II

- *In de considerans de zinsnede "die zij vanuit het buitenland hebben ontvangen" schrappen;*
- *In artikel 4a, tweede lid, aanhef en onderdeel d, tot uitdrukking brengen dat de voorzieningenrechter verlof tot conservatoir beslag verleent aan het openbaar ministerie in plaats van aan de maatschappelijke organisatie.*

Directie Wetgeving en Juridische Zaken
Sector Privaatrecht

Datum
18 april 2023

Onskenmerk
4349537

Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights

Betreft:doeltreffend bestrijden haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven

4 mei 2023

IFUD of Human Rights schrijft:

de Staat der Nederlanden, die geacht wordt haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven consequent en doeltreffend te bestrijden, verwijs naar Europese Commissie haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven lijst van EU-misdrijven artikel 83 lid 1 vweu. De bestrijding van haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven maakt deel uit van de werkzaamheden van de Commissie om de fundamentele waarden van de EU te bevorderen en ervoor te zorgen dat het Handvest van de grondrechten van de EU ("het Handvest") wordt nageleefd. Alle vormen en uitingen van haat en onverdraagzaamheid zijn onverenigbaar met de waarden waarop de Europese Unie berust,

is bezorgd dat de Staat der Nederlanden in specifieke gevallen om politieke redenen willens en wetens haatzaaiende taal en haatmisdrijven niet wenst te vervolgen,

benadrukt de grote verantwoordelijkheid van de politiek bij het actief bestrijden van haatmisdrijven en haatzaaiende uitlatingen en het voorkomen van discriminatie en uitsluiting,

roept de politieke leiders op, zich te onthouden van alle haatmisdrijven en haatzaaiende uitlatingen,

merkt op dat niets doen en het niet serieus nemen ervan kan leiden tot escalatie en verergering van de situatie; waardoor het gevaar bestaat dat haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven worden genormaliseerd, en zelfs dat het een constante aanwezigheid wordt in ons dagelijks leven.

Correspondence:Po.box 324, 5660AH Geldrop The Netherlands
Offices:Kastanje 28, 5731NK Mierlo The Netherlands
C.o.C.reg:41092925 Eindhoven N.L.
E-mail: ifudofhumanrights@yahoo.com
Internet: https://ifudofhumanrights.weebly.com
Phone:+31 -(0)6 50 425 552

Rutte en De Jonge als nazi-kopstukken op Twitteraccount van Forum-raadslid

2 juni 2022 om 12:00 • Aangepast 3 juni 2022 om 08:32

Hugo de Jonge en Mark Rutte in de Tweede Kamer (foto: ANP/Phil Nijhuis).

Manfred Smol, gemeenteraadslid voor Forum voor Democratie in Helmond, vergelijkt op Twitter politici als Mark Rutte en Hugo de Jonge met nazi-kopstukken. Ook wenst hij hen een nare dood in Siberië toe. Dat doet hij niet op zijn officiële Twitteraccount, maar op een ander account dat Omroep Brabant op het spoor kwam.

Geschreven door
Wim Heesterbeek

Smol, de nummer twee van Forum in Helmond, gebruikt sinds begin dit jaar een account op Twitter, waarop hij onder zijn eigen naam zijn mening deelt over de politiek en media. Er bestaat echter nog een tweede account. Dat gebruikt hij al sinds 2010 en hierop is hij (onder een valse naam) een stuk uitgesprokener. Omroep Brabant stelde vast dat het account van Smol is omdat hij hierop in 2015 publiekelijk zijn telefoonnummer deelde met een helpdeskmedewerker van Sunweb. Dat nummer gebruikt hij tot op de dag van vandaag.

Niet de eerste keer

Het is niet de eerste keer dat een lokale politicus opvalt door socialmediagebruik. Vlak voor de verkiezingen was het de beurt aan Jan van Eerd, de nummer 2 op de lijst van Forum voor Democratie in Eindhoven. Hij bedreigde Tweede Kamerlid Kuzu (DENK) en noemde Hugo de Jonge 'massamoordenaar' op Twitter.

Foto: Twitter Manfred Smol.

Het nieuws zorgde voor opschudding en Forum voor Democratie stelde een onderzoek in, maar Van Eerd werd niet van de lijst gehaald. Het is onduidelijk hoe het met het onderzoek staat. Van Eerd is niet in de raad gekozen maar werkt sinds de verkiezingen wel als commissielid voor zijn partij in Eindhoven.

'Bloed aan hun handen'

De uitlatingen van Smol zijn vergelijkbaar met die van Van Eerd. Hij post regelmatig foto's van Hugo de Jonge en Mark Rutte in nazi-uniform. Beiden hebben volgens Smol 'bloed aan hun handen' vanwege de aanpak van de coronacrisis. Ook vergelijkt hij de werkwijze van Rutte met die van nazi-minister Joseph Goebbels. Hij doet dit in tientallen tweets persoonlijk gericht aan de politici.

fragment (audio) 31e Abel Herzberglezing door Hugo de Jonge, met interview Cees van der Laan Trouw 2020

AUDIO

https://archive.org/details/haatberichten-hugo-de-jonge-rode-hoed-2020

Machine Translated by Google

NATIES UNIES
HAUT HAUT COMMISSARIAAT AUX DROITS DE L'HOMME

VERENIGDE NATIES
HOGE COMMISSARIS VOOR MENSENRECHTEN

Téléfax: (41-22) 917 90 06
Télégrammes:UNATIONS, GENÈVE Téléx: 41 29 62 Téléphone: (41-22) 917 90 00 Internet: www.ohchr.org E-mail: racism@ohchr.org

Adres:
Palais des Nations
CH-1211 GENÈVE 10

REFERENTIE: G/SO 214 (78-9)

10 maart 2015

Geachte heer mevrouw,

Ik heb het genoegen u te schrijven in mijn hoedanigheid van speciale VN-rapporteur voor hedendaagse vormen van racisme, rassendiscriminatie, xenofobie en aanverwante onverdraagzaamheid, met betrekking tot resolutie A/RES/69/160 van de Algemene Vergadering van 18 december 2014 getiteld "Combating glorification of Nazism, neo-nazism and other practices that helping hedendaagse vormen van racisme, rassendiscriminatie, vreemdelingenhaat en aanverwante onverdraagzaamheid". De resolutie is online beschikbaar via de volgende link:

http://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=A/RES/69/160

In paragraaf 41 van de resolutie herinnerde de Algemene Vergadering aan het verzoek van de Commissie voor de rechten van de mens, in haar resolutie 2005/5, dat de speciale rapporteur over deze kwestie blijft nadenken, relevante aanbevelingen doet in zijn toekomstige rapporten en zoekt en rekening houdt met dienaangaande rekening te houden met de standpunten van regeringen en niet-gouvernementele organisaties.

In paragraaf 43 van de resolutie verzocht de Algemene Vergadering de Speciale Rapporteur om, ter voorlegging aan de Algemene Vergadering tijdens zijn zeventigste zitting en aan de Mensenrechtenraad tijdens zijn negenentwintigste zitting, rapporten op te stellen over de uitvoering van deze resolutie op basis van de standpunten verzameld in overeenstemming met het verzoek van de Commissie voor de Rechten van de Mens, zoals in herinnering gebracht door de Vergadering in paragraaf 41 hierboven.

In overeenstemming met de bovenstaande paragrafen zou ik het op prijs stellen om uiterlijk op 30 april 2015 standpunten te ontvangen met betrekking tot de kwestie die in resolutie A/RES/69/160 aan de orde is gesteld. Deze informatie kan worden verzonden naar het Bureau van de Hoge Commissaris voor de mensenrechten van de Verenigde Naties Kantoor in Genève, CH-1211, Genève 10 (Fax: +41 22 917 90 06; e-mail: racism@ohchr.org).

Hoogachtend,

Mutuma Ruteere

Speciale rapporteur voor hedendaagse vormen van racisme,
rassendiscriminatie, xenofobie en aanverwante onverdraagzaamheid

NATIONS UNIES
HAUT COMMISSARIAT AUX DROITS DE L'HOMME

UNITED NATIONS
HIGH COMMISSIONER FOR HUMAN RIGHTS

Téléfax: (41-22) 917 90 06
Télégrammes:UNATIONS, GENEVE
Téléx: 41 29 62
Téléphone: (41-22) 917 90 00
Internet: www.ohchr.org
E-mail: racism@ohchr.org

Address:
Palais des Nations
CH-1211 GENEVE 10

REFERENCE: G/SO 214 (78-9)

10 March 2015

Dear Sir/ Madam,

I have the pleasure to write you in my capacity of UN Special Rapporteur on contemporary forms of racism, racial discrimination, xenophobia and related intolerance, with regard to the General Assembly resolution A/RES/69/160 of 18 December 2014 entitled "Combating glorification of Nazism, neo-Nazism and other practices that contribute to fuelling contemporary forms of racism, racial discrimination, xenophobia and related intolerance". The resolution is available online at the following link:

http://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=A/RES/69/160

In paragraph 41 of the resolution, the General Assembly recalled the request of the Commission on Human Rights, in its resolution 2005/5, that the Special Rapporteur continue to reflect on this issue, make relevant recommendations in his future reports and seek and take into account in this regard the views of Governments and non-governmental organizations.

In paragraph 43 of the resolution, the General Assembly requested the Special Rapporteur to prepare, for submission to the General Assembly at its seventieth session and to the Human Rights Council at its twenty-ninth session, reports on the implementation of the present resolution based on the views collected in accordance with the request of the Commission on Human Rights, as recalled by the Assembly in paragraph 41 above.

In accordance with the above paragraphs, I would appreciate receiving views pertaining to the issue raised in resolution A/RES/69/160, by 30 April 2015. This information may be sent to the Office of the High Commissioner for Human Rights, United Nations Office at Geneva, CH-1211, Geneva 10 (Fax: +41 22 917 90 06; e-mail: racism@ohchr.org).

Yours sincerely,

Mutuma Ruteere
Special Rapporteur on contemporary forms of racism,
racial discrimination, xenophobia and related intolerance

Machine Translated by Google

Algemene vergadering

Distr.: Algemeen
5 februari 2015

Negenenzestigste sessie
Agendapunt 66 (a)

Resolutie aangenomen door de Algemene Vergadering op 18 december 2014

[over het verslag van de Derde Commissie (A/ 69/486)]

69/160. Bestrijding van de verheerlijking van nazisme, neonazisme en andere praktijken die bijdragen aan het aanwakkeren van hedendaagse vormen van racisme, rassendiscriminatie, xenofobie en aanverwante onverdraagzaamheid

De algemene Vergadering,

Geleid door het Handvest van de Verenigde Naties, de Universele Verklaring van Mensenrechten, het[1] Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten, de[2] Internationaal Verdrag inzake de uitbanning van alle vormen van rassendiscriminatie[3] en andere relevante mensenrechteninstrumenten,

Herinnerend aan de bepalingen van resoluties 2004/16 van de Commissie voor de mensenrechten van 16 april 2004[4] en 2005/5 van 14 april 2005[5] en relevante resoluties van de Mensenrechtenraad, in het bijzonder resoluties 7/34 van 28 maart 2008, [6] 18/15 van 29 september 2011[7] en 21/33 van 28 september 2012[8] , evenals resoluties van de Algemene Vergadering 60/143 van 16 december 2005, 61/147 van 19 december 2006, 62/142 van 18 december 2007, 63/162 van 18 december 2008, 64/147 van 18 december 2009, 65/199 van 21 december 2010, 66/143 van 19 december 2011, 67/154 van 20 december 2012 en 68/150 van 18 december 2013 over deze kwestie en zijn resoluties 61/149 van 19 december 2006, 62/220 van 22 december 2007, 63/242 van 24 december 2008, 64/148 van 18 december 2009, 65/240 van 24 december 2010, 66/144 van 19 december 2011, 67/155 van 20 december 2012 en 68/151 van 18 december 2013, getiteld "Wereldwijde inspanningen voor de totale uitbanning van racisme, rassendiscriminatie, xenofobie en aanverwante onverdraagzaamheid en de alomvattende uitvoering en follow-up van de Durban-verklaring en het actieprogramma",

---

[1] Resolutie 217 A (III).

[2] Zie resolutie 2200 A (XXI), bijlage.

[3] Verenigde Naties, *Verdragenreeks,* vol. 660, nr. 9464.

[4] Zie *Official Records of the Economic and Social Council, 2004, supplement nr. 3* (E/2004/23), hfdst. II, sectie. A.

[5] Ibid., *2005, supplement nr. 3* en corrigenda (E/2005/23 en corr. 1 en 2), hfdst. II, sectie. A.

[6] Zie *officiële verslagen van de Algemene Vergadering, drieënzestigste zitting, supplement nr. 53* (A/63/53), hfdst. II.

[7] Ibidem, *zesenzestigste zitting, supplement nr. 53A* en corrigendum (A/66/53/Add.1 en Corr.1), hfdst. II.

[8] Ibidem, zevenenzestigste *zitting, supplement nr. 53A* (A/67/53/Add.1), hfdst. II.

Gelieve te recycleren

Machine Translated by Google

Erkennende andere belangrijke initiatieven van de Algemene Vergadering gericht op bewustmaking van het lijden van slachtoffers van racisme, rassendiscriminatie, vreemdelingenhaat en aanverwante onverdraagzaamheid, ook in historisch perspectief, in het bijzonder met betrekking tot de herdenking van de slachtoffers van slavernij en de transatlantische slavenhandel,

Herinnerend aan het Handvest van het Tribunaal van Neurenberg en het arrest van de Tribunaal, dat onder meer de SS-organisatie en al haar integrale onderdelen, inclusief de Waffen-SS, als crimineel erkende via haar officieel aanvaarde leden die betrokken waren bij of bekend waren met het plegen van oorlogsmisdaden en misdaden tegen de menselijkheid in verband met de Tweede Wereldoorlog , evenals andere relevante bepalingen van het Handvest en het arrest,

Tevens herinnerend aan de relevante bepalingen van de Verklaring van Durban en Actieprogramma goedgekeurd door de Wereldconferentie tegen Racisme, Racial Discriminatie, vreemdelingenhaat en aanverwante onverdraagzaamheid van 8 september 2001,[9] met name paragraaf 2 van de verklaring en paragraaf 86 van het programma van Actie, evenals de relevante bepalingen van het slotdocument van de Durban Toetsingsconferentie van 24 april 2009,10 met name paragrafen 11 en 54,

In dit verband *verontrust* over de verspreiding in vele delen van de wereld van verschillende extremistische politieke partijen, bewegingen en groeperingen, waaronder neonazi's en skinheadgroepen, alsook racistische extremistische bewegingen en ideologieën,

Diep bezorgd over alle recente uitingen van geweld en terrorisme aangewakkerd door gewelddadig nationalisme, racisme, xenofobie en aanverwante onverdraagzaamheid,

Eraan herinnerend dat de internationale gemeenschap in 2015 de zeventigste verjaardag van de overwinning op het nazisme in de Tweede Wereldoorlog zal vieren, en in dit verband uitkijkend naar het initiatief om een bijzondere plechtige bijeenkomst te houden tijdens de negenenzestigste zitting van de Algemene Vergadering,

1. *bevestigt* de desbetreffende bepalingen van de verklaring van Durban9 en van het slotdocument van de toetsingsconferentie van Durban10, waarin de staten het voortbestaan en de heropleving van neonazisme, neofascisme en gewelddadige nationalistische ideologieën op basis van raciale en nationale vooroordelen veroordeelden en dat die verschijnselen in geen enkel geval of onder geen enkele omstandigheid kunnen worden gerechtvaardigd;

2. *neemt met waardering kennis* van het rapport van de speciale rapporteur over hedendaagse vormen van racisme, rassendiscriminatie, vreemdelingenhaat en aanverwante onverdraagzaamheid, opgesteld in overeenstemming met het verzoek vervat in resolutie 68/150 van de Algemene Vergadering;11

3. *spreekt zijn waardering* uit voor de Hoge Commissaris van de Verenigde Naties voor de mensenrechten en zijn bureau voor hun inspanningen ter bestrijding van racisme, rassendiscriminatie, vreemdelingenhaat en aanverwante onverdraagzaamheid, met inbegrip van het onderhoud door het bureau van de database met praktische middelen ter bestrijding van racisme en rassendiscriminatie , xenofobie en aanverwante intolerantie;

4. *uit zijn diepe bezorgdheid* over de verheerlijking, in welke vorm dan ook, van de nazi-beweging, het neonazisme en voormalige leden van de Waffen-SS-organisatie, onder meer door het oprichten van monumenten en gedenktekens en het houden van openbare demonstraties

---

[9] Zie A/CONF.189/12 en Corr.1, hfdst. L.

[10] Zie A/CONF.211/8, hfdst. L.

[11] A/69/334.

Machine Translated by Google

in naam van de verheerlijking van het nazi-verleden, de nazi-beweging en het neo-nazisme, evenals door dergelijke leden en degenen die vochten tegen de anti-Hitler-coalitie en samenwerkten met de deelnemers aan de nationale bevrijding van de nazi-beweging, te verklaren of te proberen te verklaren bewegingen;

5. *dringt aan op* de universele ratificatie en daadwerkelijke tenuitvoerlegging van de Internationaal Verdrag inzake de uitbanning van alle vormen van rassendiscriminatie,3 en moedigt de staten die partij zijn die dit nog niet hebben gedaan aan om te overwegen de verklaring af te leggen op grond van artikel 14, waarmee het Comité voor de uitbanning van Rassendiscriminatie met de bevoegdheid om communicatie te ontvangen en te overwegen van individuen of groepen individuen binnen hun jurisdictie die beweren het slachtoffer te zijn van een schending door een staat die partij is van een van de rechten uiteengezet in de Conventie;

6. *benadrukt* de aanbeveling van de speciale rapporteur dat "elke herdenkingsviering van het naziregime, zijn bondgenoten en aanverwante organisaties, officieel of niet-officieel, door staten moet worden verboden"12 en benadrukt in dit verband dat het belangrijk is dat staten maatregelen, in overeenstemming met de internationale mensenrechtenwetgeving, om elke viering van de nazi-SS-organisatie en al haar integrale onderdelen, inclusief de Waffen-SS, tegen te gaan;

7. *spreekt zijn bezorgdheid uit* over de terugkerende pogingen om monumenten die zijn opgericht ter nagedachtenis aan degenen die tijdens de Tweede Wereldoorlog tegen het nazisme hebben gevochten, te ontheiligen of te slopen, en om de stoffelijke overschotten van dergelijke personen onrechtmatig op te graven of te verwijderen, en dringt er in dit verband bij de staten op aan volledig hieraan te voldoen met hun relevante verplichtingen, onder meer op grond van artikel 34 van Aanvullend Protocol I bij de Geneefse Conventies van 1949;13

8. neemt *met bezorgdheid* kennis van de toename van het aantal racistische incidenten wereldwijd, waaronder de opkomst van skinheadgroepen, die verantwoordelijk zijn voor veel van deze incidenten, evenals de heropflakkering van racistisch en xenofoob geweld tegen onder meer personen die tot nationale, etnische, religieuze of taalkundige minderheden;

9. *Bevestigt nogmaals* dat dergelijke handelingen kunnen worden aangemerkt als vallend onder het toepassingsgebied van het Verdrag, dat zij mogelijk niet gerechtvaardigd zijn wanneer zij buiten het toepassingsgebied vallen van het recht op vrijheid van vreedzame vergadering en van vereniging, evenals het recht op vrijheid van meningsuiting en dat ze kunnen vallen binnen het toepassingsgebied van artikel 20 van het Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten2 en onderworpen kunnen zijn aan bepaalde beperkingen, zoals uiteengezet in de artikelen 19, 21 en 22 van het Verdrag;

10. *veroordeelt* zonder voorbehoud elke ontkenning of poging tot ontkenning van de holocaust;

11. is *ingenomen* met de oproep van de speciale rapporteur voor het actieve behoud van de holocaustlocaties die dienst deden als nazi-vernietigingskampen, concentratie- en dwangarbeidskampen en gevangenissen, evenals met zijn aanmoediging van staten om maatregelen te nemen, waaronder wetgevende, wetshandhavings- en onderwijsmaatregelen maatregelen om een einde te maken aan alle vormen van ontkenning van de holocaust;

12. *Roept* Staten op om adequate maatregelen te blijven nemen, onder meer door middel van nationale wetgeving, in overeenstemming met internationale mensenrechtenwetgeving, gericht op de

[12] Ibidem, par. 75.

[13] Verenigde Naties, *Verdragenreeks,* vol. 1125, nr. 17512.

Machine Translated by Google

het voorkomen van haatzaaiende uitlatingen en het aanzetten tot geweld tegen personen die tot kwetsbare groepen behoren;

13. *spreekt zijn diepe bezorgdheid uit* over pogingen tot commerciële reclame die gericht is op het uitbuiten van het lijden van de slachtoffers van oorlogsmisdaden en misdaden tegen de menselijkheid die tijdens de Tweede Wereldoorlog door het naziregime zijn begaan;

14. *benadrukt* dat de hierboven beschreven praktijken onrecht doen aan de nagedachtenis van de talloze slachtoffers van misdaden tegen de menselijkheid begaan in de Tweede Wereldoorlog, met name die begaan door de SS-organisatie en door degenen die vochten tegen de anti-Hitler-coalitie en samenwerkten met de nazi-beweging, en een negatieve invloed kan hebben op kinderen en jongeren, en dat het nalaten van staten om dergelijke praktijken effectief aan te pakken onverenigbaar is met de verplichtingen van staten die lid zijn van de Verenigde Naties onder het Handvest, met inbegrip van die welke verband houden met de doelstellingen en principes van de organisatie ;

15. *benadrukt ook* dat dergelijke praktijken hedendaagse vormen van racisme, rassendiscriminatie, xenofobie en aanverwante onverdraagzaamheid aanwakkeren en bijdragen tot de verspreiding en vermenigvuldiging van verschillende extremistische politieke partijen, bewegingen en groeperingen, waaronder neonazi's en skinheadgroepen, en roept in dit verband op voor verhoogde waakzaamheid;

16. *spreekt zijn bezorgdheid uit* over het feit dat de mensenrechten en de democratische uitdagingen van extremistische politieke partijen, bewegingen en groeperingen universeel zijn en dat geen enkel land er immuun voor is;

17. *benadrukt* de noodzaak om de nodige maatregelen te nemen om een einde te maken aan de hierboven beschreven praktijken, en roept de staten op om, in overeenstemming met de internationale mensenrechtenwetgeving, effectievere maatregelen te nemen om deze verschijnselen en extremistische bewegingen te bestrijden, die een reële bedreiging vormen voor democratische waarden;

18. *Moedigt* staten aan om verdere maatregelen te nemen om de politie en andere wetshandhavingsinstanties te trainen in de ideologieën van extremistische politieke partijen, bewegingen en groeperingen wier pleitbezorging neerkomt op aanzetten tot racistisch en xenofoob geweld, om hun vermogen te versterken om racistische en xenofobe misdaden aan te pakken , om hun verantwoordelijkheid te vervullen om de daders van dergelijke misdaden voor het gerecht te brengen en straffeloosheid te bestrijden;

19. *neemt kennis* van de aanbeveling van de speciale rapporteur met betrekking tot de verantwoordelijkheid van politieke leiders en partijen met betrekking tot boodschappen die aanzetten tot rassendiscriminatie of vreemdelingenhaat;

20. *spreekt zijn bezorgdheid* uit over het feit dat etnisch profileren en politiegeweld tegen kwetsbare groepen slachtoffers ervan weerhoudt om verhaal te zoeken vanwege wantrouwen jegens het rechtssysteem, en moedigt in dit verband staten aan om de diversiteit binnen wetshandhavingsinstanties te verbeteren en passende sancties op te leggen aan degenen binnen de openbare dienst die worden aangetroffen schuldig aan racistisch gemotiveerd geweld of het gebruik van haatdragende taal;

21. *herinnert aan* de aanbeveling van de speciale rapporteur om in het nationale strafrecht een bepaling op te nemen volgens welke het plegen van een strafbaar feit met racistische of xenofobe motieven of oogmerken een verzwarende omstandigheid vormt, die zwaardere straffen mogelijk maakt, en moedigt de staten aan waarvan de wetgeving dergelijke bepalingen niet bevat bepalingen om die aanbeveling in overweging te nemen;

22. *onderstreept* dat de wortels van extremisme vele facetten hebben en moeten worden aangepakt door middel van passende maatregelen, zoals onderwijs, bewustmaking en bevordering van dialoog, en beveelt in dit verband aan meer maatregelen te nemen om

Machine Translated by Google

jongeren bewust maken van de gevaren van de ideologieën en activiteiten van extremistische politieke partijen, bewegingen en groeperingen;

23. *bevestigt* in dit verband het bijzondere belang van alle vormen van onderwijs, met inbegrip van mensenrechteneducatie, als aanvulling op wetgevende maatregelen, zoals geschetst door de speciale rapporteur;

24. *benadrukt* de aanbeveling van de speciale rapporteur die werd gepresenteerd tijdens de vierenzestigste zitting van de Algemene Vergadering, waarin hij het belang benadrukte van geschiedenislessen bij het onderwijzen van de dramatische gebeurtenissen en het menselijk lijden die voortkwamen uit het aannemen van ideologieën zoals het nazisme en fascisme; 14

25. *benadrukt* het belang van andere positieve maatregelen en initiatieven die gericht zijn op het samenbrengen van gemeenschappen en het bieden van ruimte voor een echte dialoog, zoals rondetafelgesprekken, werkgroepen en seminars, met inbegrip van opleidingsseminars voor staatsagenten en mediaprofessionals, evenals bewustmakingsbijeenkomsten het opzetten van activiteiten, met name die geïnitieerd door vertegenwoordigers van het maatschappelijk middenveld, waarvoor voortdurende staatssteun vereist is;

26. *Roept* Staten op om te blijven investeren in onderwijs, zowel in conventionele als niet-conventionele curricula, onder meer om attitudes en correcte ideeën over raciale hiërarchieën en superioriteit die worden gepromoot door extremistische politieke partijen, bewegingen en groeperingen te veranderen en hun negatieve invloed; 27. *onderstreept* de positieve rol die relevante entiteiten en

programma's van de Verenigde Naties, met name de Organisatie van de Verenigde Naties voor onderwijs, wetenschap en cultuur, kunnen spelen op de bovengenoemde gebieden;

28. *Bevestigt opnieuw* artikel 4 van het Verdrag, volgens hetwelk de staten die partij zijn bij dat instrument, alle propaganda en alle organisaties veroordelen die gebaseerd zijn op ideeën of theorieën over de superioriteit van één ras of groep personen van één kleur of etnische afstamming, of die proberen om rassenhaat en discriminatie in welke vorm dan ook te rechtvaardigen of te bevorderen, en zich ertoe te verbinden onmiddellijke en positieve maatregelen te nemen om alle aansporingen tot of daden van dergelijke discriminatie uit te roeien, met inachtneming van de beginselen die zijn vervat in de Universele Verklaring van Mensenrechten1 en de rechten die uitdrukkelijk worden genoemd in artikel 5 van het Verdrag, onder meer:

(a) Verklaart elke verspreiding van ideeën gebaseerd op raciale superioriteit of haat, en het aanzetten tot rassendiscriminatie, evenals alle daden van geweld of het aanzetten tot dergelijke daden tegen een ras of groep van personen van een andere kleur of etnische afkomst, alsmede het verlenen van eventuele hulp aan racistische activiteiten, inclusief de financiering daarvan;

(b) Verklaart organisaties en georganiseerde en alle andere propaganda-activiteiten die rassendiscriminatie bevorderen en aanzetten tot onwettig en verbiedt deze, en erkent deelname aan dergelijke organisaties of activiteiten als een strafbaar feit;

(c) staat niet toe dat overheidsinstanties of openbare instellingen, nationaal of lokaal, rassendiscriminatie bevorderen of aanzetten;

29. *Bevestigt tevens* dat, zoals onderstreept in paragraaf 13 van het slotdocument van de toetsingsconferentie van Durban, elke bepleiting van nationale, raciale of religieuze haat die aanzet tot discriminatie, vijandigheid of geweld

[14] A/64/295, para. 104.

Machine Translated by Google

moet bij wet worden verboden, dat elke verspreiding van ideeën gebaseerd op rassensuperioriteit of -haat, of het aanzetten tot rassendiscriminatie, evenals alle daden van geweld of het aanzetten tot dergelijke daden, worden aangemerkt als misdrijven die strafbaar zijn bij de wet, in overeenstemming met de internationale verplichtingen van staten, en dat deze verboden in overeenstemming zijn met de vrijheid van mening en meningsuiting;

30. *erkent* de positieve rol die de uitoefening van het recht op vrijheid van mening en meningsuiting, evenals de volledige eerbiediging van de vrijheid om informatie te zoeken, te ontvangen en door te geven, ook via internet, kan spelen bij de bestrijding van racisme, rassendiscriminatie en vreemdelingenhaat en aanverwante intolerantie;

31. *spreekt zijn bezorgdheid uit* over het gebruik van internet om racisme, rassenhaat, vreemdelingenhaat, rassendiscriminatie en aanverwante onverdraagzaamheid te propageren, en roept in dit verband de staten die partij zijn bij het Verdrag op om de artikelen 19 en 20 daarvan, die het recht op vrijheid garanderen, volledig ten uitvoer te leggen vrijheid van meningsuiting en aangeven op welke gronden de uitoefening van dit recht rechtmatig kan worden beperkt;

32. *erkent* de noodzaak om het gebruik van nieuwe informatie- en communicatietechnologieën, waaronder internet, te bevorderen om bij te dragen tot de strijd tegen racisme, rassendiscriminatie, vreemdelingenhaat en aanverwante onverdraagzaamheid;

33. *erkent tevens* de positieve rol die de media kunnen spelen bij de bestrijding van racisme, rassendiscriminatie, vreemdelingenhaat en aanverwante onverdraagzaamheid, het bevorderen van een cultuur van verdraagzaamheid en het vertegenwoordigen van de diversiteit van een multiculturele samenleving;

34. *Moedigt* Staten, het maatschappelijk middenveld en andere relevante belanghebbenden aan om alle mogelijkheden aan te grijpen, inclusief die van internet en sociale media, om, in overeenstemming met de internationale mensenrechtenwetgeving, de verspreiding van ideeën gebaseerd op raciale superioriteit of haat tegen te gaan en de waarden gelijkheid, non-discriminatie, diversiteit en democratie;

35. *moedigt* de staten die een voorbehoud hebben gemaakt bij artikel 4 van het verdrag aan serieus te overwegen om dergelijke voorbehouden met voorrang in te trekken, zoals benadrukt door de speciale rapporteur;

36. *merkt* op dat het belangrijk is de samenwerking op regionaal en internationaal niveau te versterken om alle uitingen van racisme, rassendiscriminatie, vreemdelingenhaat en aanverwante onverdraagzaamheid tegen te gaan, met name met betrekking tot kwesties die in deze resolutie aan de orde worden gesteld;

37. *benadrukt* hoe belangrijk het is nauw samen te werken met het maatschappelijk middenveld en internationale en regionale mensenrechtenmechanismen om alle uitingen van racisme, rassendiscriminatie, vreemdelingenhaat en aanverwante onverdraagzaamheid, alsook extremistische politieke partijen, bewegingen en groeperingen, waaronder neo- nazi's en skinheadgroepen en andere soortgelijke extremistische ideologische bewegingen die aanzetten tot racisme, rassendiscriminatie, xenofobie en aanverwante onverdraagzaamheid;

38. *Moedigt* de Staten die partij zijn bij het Verdrag aan ervoor te zorgen dat hun wetgeving de bepalingen van het Verdrag, met inbegrip van die van artikel 4, opneemt;

39. *Moedigt* Staten aan om de wetgeving aan te nemen die nodig is om racisme te bestrijden en er tegelijkertijd voor te zorgen dat de daarin opgenomen definitie van rassendiscriminatie in overeenstemming is met artikel 1 van het Verdrag;

40. *herinnert eraan* dat alle wetgevende of grondwettelijke maatregelen die worden genomen om extremistische politieke partijen, bewegingen en groeperingen, met inbegrip van neonazi's en skinheadgroepen, en soortgelijke extremistische ideologische bewegingen tegen te gaan, moeten worden

Machine Translated by Google

in overeenstemming zijn met de relevante internationale mensenrechtennormen, in het bijzonder de artikelen 4 en 5 van het Verdrag en de artikelen 19 tot en met 22 van het Verdrag;

41. *herinnert ook aan* het verzoek van de Commissie voor de rechten van de mens in haar resolutie 2005/555 dat de speciale rapporteur over deze kwestie blijft nadenken, relevante aanbevelingen doet in zijn toekomstige verslagen en in dit verband de standpunten zoekt en in aanmerking neemt van regeringen en niet-gouvernementele organisaties;

42. *Moedigt* Staten aan te overwegen om in hun rapporten voor de universele periodieke toetsing en aan relevante verdragsorganen informatie op te nemen over de stappen die zijn genomen om racisme, rassendiscriminatie, vreemdelingenhaat en aanverwante onverdraagzaamheid te bestrijden, ook met het oog op de uitvoering van de bepalingen van deze resolutie;

43. *Verzoekt* de Speciale Rapporteur om, ter voorlegging aan de Algemene Vergadering tijdens zijn zeventigste zitting en aan de Mensenrechtenraad tijdens zijn negenentwintigste zitting, rapporten op te stellen over de uitvoering van deze resolutie, in het bijzonder met betrekking tot de paragrafen 4, 6, 7 , 9, 13, 14, 24 en 25 hierboven, op basis van de standpunten die zijn verzameld in overeenstemming met het verzoek van de Commissie, zoals in herinnering gebracht in punt 41 hierboven;

44. *spreekt zijn waardering* uit voor de regeringen die informatie hebben verstrekt aan de speciale rapporteur tijdens de voorbereiding van zijn rapporten aan de Algemene Vergadering;

45. *benadrukt* dat dergelijke informatie belangrijk is voor het delen van ervaringen en beste praktijken in de strijd tegen extremistische politieke partijen, bewegingen en groeperingen, waaronder neonazi's en skinheadgroepen, en andere extremistische ideologische bewegingen die aanzetten tot racisme, rassendiscriminatie, vreemdelingenhaat en gerelateerde intolerantie;

46. *moedigt* regeringen en niet-gouvernementele organisaties aan om volledig samen te werken met de speciale rapporteur bij de uitoefening van de in paragraaf 43 hierboven uiteengezette taken;

47. *moedigt* regeringen, niet-gouvernementele organisaties en relevante actoren aan om zo breed mogelijk informatie te verspreiden over de inhoud en de beginselen die in deze resolutie worden geschetst, ook via de media, maar niet beperkt daartoe;

48. *Besluit* om bij de zaak betrokken te blijven.

73e plenaire vergadering
18 december 2014

General Assembly

Distr.: General
5 February 2015

Sixty-ninth session
Agenda item 66 (*a*)

Resolution adopted by the General Assembly on 18 December 2014

[*on the report of the Third Committee (A/69/486)*]

69/160. Combating glorification of Nazism, neo-Nazism and other practices that contribute to fuelling contemporary forms of racism, racial discrimination, xenophobia and related intolerance

The General Assembly,

Guided by the Charter of the United Nations, the Universal Declaration of Human Rights,[1] the International Covenant on Civil and Political Rights,[2] the International Convention on the Elimination of All Forms of Racial Discrimination[3] and other relevant human rights instruments,

Recalling the provisions of Commission on Human Rights resolutions 2004/16 of 16 April 2004[4] and 2005/5 of 14 April 2005[5] and relevant Human Rights Council resolutions, in particular resolutions 7/34 of 28 March 2008,[6] 18/15 of 29 September 2011[7] and 21/33 of 28 September 2012,[8] as well as General Assembly resolutions 60/143 of 16 December 2005, 61/147 of 19 December 2006, 62/142 of 18 December 2007, 63/162 of 18 December 2008, 64/147 of 18 December 2009, 65/199 of 21 December 2010, 66/143 of 19 December 2011, 67/154 of 20 December 2012 and 68/150 of 18 December 2013 on this issue and its resolutions 61/149 of 19 December 2006, 62/220 of 22 December 2007, 63/242 of 24 December 2008, 64/148 of 18 December 2009, 65/240 of 24 December 2010, 66/144 of 19 December 2011, 67/155 of 20 December 2012 and 68/151 of 18 December 2013, entitled "Global efforts for the total elimination of racism, racial discrimination, xenophobia and related intolerance and the comprehensive implementation of and follow-up to the Durban Declaration and Programme of Action",

---

[1] Resolution 217 A (III).

[2] See resolution 2200 A (XXI), annex.

[3] United Nations, *Treaty Series*, vol. 660, No. 9464.

[4] See *Official Records of the Economic and Social Council, 2004, Supplement No. 3* (E/2004/23), chap. II, sect. A.

[5] Ibid., *2005, Supplement No. 3* and corrigenda (E/2005/23 and Corr.1 and 2), chap. II, sect. A.

[6] See *Official Records of the General Assembly, Sixty-third Session, Supplement No. 53* (A/63/53), chap. II.

[7] Ibid., *Sixty-sixth Session, Supplement No. 53A* and corrigendum (A/66/53/Add.1 and Corr.1), chap. II.

[8] Ibid., *Sixty-seventh Session, Supplement No. 53A* (A/67/53/Add.1), chap. II.

Please recycle

Acknowledging other important initiatives of the General Assembly aimed at raising awareness about the suffering of victims of racism, racial discrimination, xenophobia and related intolerance, including in the historical perspective, in particular regarding commemoration of the victims of slavery and the transatlantic slave trade,

Recalling the Charter of the Nuremberg Tribunal and the Judgement of the Tribunal, which recognized as criminal, inter alia, the SS organization and all its integral parts, including the Waffen SS, through its officially accepted members implicated in or with knowledge of the commission of war crimes and crimes against humanity connected with the Second World War, as well as other relevant provisions of the Charter and the Judgement,

Recalling also the relevant provisions of the Durban Declaration and Programme of Action adopted by the World Conference against Racism, Racial Discrimination, Xenophobia and Related Intolerance on 8 September 2001,[9] in particular paragraph 2 of the Declaration and paragraph 86 of the Programme of Action, as well as the relevant provisions of the outcome document of the Durban Review Conference of 24 April 2009,[10] in particular paragraphs 11 and 54,

Alarmed, in this regard, at the spread in many parts of the world of various extremist political parties, movements and groups, including neo-Nazis and skinhead groups, as well as racist extremist movements and ideologies,

Deeply concerned by all recent manifestations of violence and terrorism incited by violent nationalism, racism, xenophobia and related intolerance,

Recalling that in 2015 the international community will celebrate the seventieth anniversary of victory over Nazism in the Second World War, and looking forward in this regard to the initiative to hold a special solemn meeting at the sixty-ninth session of the General Assembly,

1. *Reaffirms* the relevant provisions of the Durban Declaration[9] and of the outcome document of the Durban Review Conference,[10] in which States condemned the persistence and resurgence of neo-Nazism, neo-Fascism and violent nationalist ideologies based on racial and national prejudice and stated that those phenomena could never be justified in any instance or in any circumstances;

2. *Takes note with appreciation* of the report of the Special Rapporteur on contemporary forms of racism, racial discrimination, xenophobia and related intolerance, prepared in accordance with the request contained in General Assembly resolution 68/150;[11]

3. *Expresses its appreciation* to the United Nations High Commissioner for Human Rights and his Office for their efforts to fight racism, racial discrimination, xenophobia and related intolerance, including the maintenance by the Office of the database on practical means to combat racism, racial discrimination, xenophobia and related intolerance;

4. *Expresses deep concern* about the glorification, in any form, of the Nazi movement, neo-Nazism and former members of the Waffen SS organization, including by erecting monuments and memorials and holding public demonstrations

---

[9] See A/CONF.189/12 and Corr.1, chap. I.

[10] See A/CONF.211/8, chap. I.

[11] A/69/334.

in the name of the glorification of the Nazi past, the Nazi movement and neo-Nazism, as well as by declaring or attempting to declare such members and those who fought against the anti-Hitler coalition and collaborated with the Nazi movement participants in national liberation movements;

5. *Calls for* the universal ratification and effective implementation of the International Convention on the Elimination of All Forms of Racial Discrimination,[3] and encourages those States parties that have not yet done so to consider making the declaration under its article 14, thus providing the Committee on the Elimination of Racial Discrimination with the competence to receive and consider communications from individuals or groups of individuals within their jurisdiction claiming to be victims of a violation by a State party of any of the rights set forth in the Convention;

6. *Emphasizes* the recommendation of the Special Rapporteur that "any commemorative celebration of the Nazi regime, its allies and related organizations, whether official or unofficial, should be prohibited by States",[12] and stresses in this regard that it is important that States take measures, in accordance with international human rights law, to counteract any celebration of the Nazi SS organization and all its integral parts, including the Waffen SS;

7. *Expresses concern* about recurring attempts to desecrate or demolish monuments erected in remembrance of those who fought against Nazism during the Second World War, as well as to unlawfully exhume or remove the remains of such persons, and in this regard urges States to fully comply with their relevant obligations, inter alia, under article 34 of Additional Protocol I to the Geneva Conventions of 1949;[13]

8. *Notes with concern* the increase in the number of racist incidents worldwide, including the rise of skinhead groups, which have been responsible for many of these incidents, as well as the resurgence of racist and xenophobic violence targeting, inter alia, persons belonging to national, ethnic, religious or linguistic minorities;

9. *Reaffirms* that such acts may be qualified to fall within the scope of the Convention, that they may not be justified when they fall outside the scope of the rights to freedom of peaceful assembly and of association as well as the rights to freedom of expression and that they may fall within the scope of article 20 of the International Covenant on Civil and Political Rights[2] and may be subject to certain restrictions, as set out in articles 19, 21 and 22 of the Covenant;

10. *Condemns* without reservation any denial or attempt to deny the Holocaust;

11. *Welcomes* the call of the Special Rapporteur for the active preservation of those Holocaust sites that served as Nazi death camps, concentration and forced labour camps and prisons, as well as his encouragement of States to take measures, including legislative, law enforcement and educational measures, to put an end to all forms of Holocaust denial;

12. *Calls upon* States to continue to take adequate steps, including through national legislation, in accordance with international human rights law, aimed at the

---

[12] Ibid., para. 75.

[13] United Nations, *Treaty Series*, vol. 1125, No. 17512.

prevention of hate speech and incitement to violence against persons belonging to vulnerable groups;

13. *Expresses deep concern* about attempts at commercial advertising aimed at exploiting the sufferings of the victims of war crimes and crimes against humanity committed during the Second World War by the Nazi regime;

14. *Stresses* that the practices described above do injustice to the memory of the countless victims of crimes against humanity committed in the Second World War, in particular those committed by the SS organization and by those who fought against the anti-Hitler coalition and collaborated with the Nazi movement, and may negatively influence children and young people, and that failure by States to effectively address such practices is incompatible with the obligations of States Members of the United Nations under its Charter, including those related to the purposes and principles of the Organization;

15. *Also stresses* that such practices fuel contemporary forms of racism, racial discrimination, xenophobia and related intolerance and contribute to the spread and multiplication of various extremist political parties, movements and groups, including neo-Nazis and skinhead groups, and in this regard calls for increased vigilance;

16. *Expresses concern* that the human rights and democratic challenges posed by extremist political parties, movements and groups are universal and no country is immune to them;

17. *Emphasizes* the need to take the measures necessary to put an end to the practices described above, and calls upon States to take more effective measures in accordance with international human rights law to combat those phenomena and extremist movements, which pose a real threat to democratic values;

18. *Encourages* States to adopt further measures to provide training for the police and other law enforcement bodies on the ideologies of extremist political parties, movements and groups whose advocacy constitutes incitement to racist and xenophobic violence, to strengthen their capacity to address racist and xenophobic crimes, to fulfil their responsibility of bringing to justice the perpetrators of such crimes and to combat impunity;

19. *Notes* the recommendation of the Special Rapporteur regarding the responsibility of political leaders and parties in relation to messages that incite racial discrimination or xenophobia;

20. *Expresses concern* that ethnic profiling and police violence against vulnerable groups discourage victims from seeking redress owing to distrust of the legal system, and in this regard encourages States to improve diversity within law enforcement agencies and impose appropriate sanctions against those within the public service found guilty of racially motivated violence or of using hate speech;

21. *Recalls* the recommendation of the Special Rapporteur to introduce into national criminal law a provision according to which committing an offence with racist or xenophobic motivations or aims constitutes an aggravating circumstance, allowing for enhanced penalties, and encourages those States whose legislation does not contain such provisions to consider that recommendation;

22. *Underlines* that the roots of extremism are multifaceted and must be addressed through adequate measures such as education, awareness-raising and the promotion of dialogue, and in this regard recommends the increase of measures to

raise awareness among young people of the dangers of the ideologies and activities of extremist political parties, movements and groups;

23. *Reaffirms*, in this regard, the particular importance of all forms of education, including human rights education, as a complement to legislative measures, as outlined by the Special Rapporteur;

24. *Emphasizes* the recommendation of the Special Rapporteur presented at the sixty-fourth session of the General Assembly, in which he emphasized the importance of history classes in teaching the dramatic events and human suffering which arose out of the adoption of ideologies such as Nazism and Fascism;[14]

25. *Stresses* the importance of other positive measures and initiatives aimed at bringing communities together and providing them with space for genuine dialogue, such as round tables, working groups and seminars, including training seminars for State agents and media professionals, as well as awareness-raising activities, especially those initiated by civil society representatives, which require continued State support;

26. *Calls upon* States to continue to invest in education, in both conventional and non-conventional curricula, inter alia, in order to transform attitudes and correct ideas of racial hierarchies and superiority promoted by extremist political parties, movements and groups and counter their negative influence;

27. *Underlines* the positive role that relevant United Nations entities and programmes, in particular the United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization, can play in the aforementioned areas;

28. *Reaffirms* article 4 of the Convention, according to which States parties to that instrument condemn all propaganda and all organizations that are based on ideas or theories of superiority of one race or group of persons of one colour or ethnic origin, or that attempt to justify or promote racial hatred and discrimination in any form, and undertake to adopt immediate and positive measures designed to eradicate all incitement to, or acts of, such discrimination and, to that end, with due regard to the principles embodied in the Universal Declaration of Human Rights[1] and the rights expressly set forth in article 5 of the Convention, inter alia:

(*a*) Shall declare an offence punishable by law all dissemination of ideas based on racial superiority or hatred, and incitement to racial discrimination, as well as all acts of violence or incitement to such acts against any race or group of persons of another colour or ethnic origin, and also the provision of any assistance to racist activities, including the financing thereof;

(*b*) Shall declare illegal and prohibit organizations, and organized and all other propaganda activities, that promote and incite racial discrimination, and shall recognize participation in such organizations or activities as an offence punishable by law;

(*c*) Shall not permit public authorities or public institutions, national or local, to promote or incite racial discrimination;

29. *Also reaffirms* that, as underlined in paragraph 13 of the outcome document of the Durban Review Conference, any advocacy of national, racial or religious hatred that constitutes incitement to discrimination, hostility or violence

[14] A/64/295, para. 104.

should be prohibited by law, that all dissemination of ideas based on racial superiority or hatred, or incitement to racial discrimination, as well as all acts of violence or incitement to such acts, shall be declared offences punishable by law, in accordance with the international obligations of States, and that these prohibitions are consistent with freedom of opinion and expression;

30. *Recognizes* the positive role that the exercise of the right to freedom of opinion and expression, as well as full respect for the freedom to seek, receive and impart information, including through the Internet, can play in combating racism, racial discrimination, xenophobia and related intolerance;

31. *Expresses concern* about the use of the Internet to propagate racism, racial hatred, xenophobia, racial discrimination and related intolerance, and in this regard calls upon States parties to the Covenant to implement fully articles 19 and 20 thereof, which guarantee the right to freedom of expression and outline the grounds on which the exercise of this right can be legitimately restricted;

32. *Recognizes* the need to promote the use of new information and communications technologies, including the Internet, to contribute to the fight against racism, racial discrimination, xenophobia and related intolerance;

33. *Also recognizes* the positive role that the media can play in combating racism, racial discrimination, xenophobia and related intolerance, promoting a culture of tolerance and representing the diversity of a multicultural society;

34. *Encourages* States, civil society and other relevant stakeholders to use all opportunities, including those provided by the Internet and social media, to counter, in accordance with international human rights law, the dissemination of ideas based on racial superiority or hatred and to promote the values of equality, non-discrimination, diversity and democracy;

35. *Encourages* those States that have made reservations to article 4 of the Convention to give serious consideration to withdrawing such reservations as a matter of priority, as stressed by the Special Rapporteur;

36. *Notes* the importance of strengthening cooperation at the regional and international levels with the aim of countering all manifestations of racism, racial discrimination, xenophobia and related intolerance, in particular regarding issues raised in the present resolution;

37. *Stresses* the importance of cooperating closely with civil society and international and regional human rights mechanisms in order to counter effectively all manifestations of racism, racial discrimination, xenophobia and related intolerance, as well as extremist political parties, movements and groups, including neo-Nazis and skinhead groups, and other similar extremist ideological movements that incite racism, racial discrimination, xenophobia and related intolerance;

38. *Encourages* States parties to the Convention to ensure that their legislation incorporates the provisions of the Convention, including those of article 4;

39. *Encourages* States to adopt the legislation necessary to combat racism while ensuring that the definition of racial discrimination set out therein complies with article 1 of the Convention;

40. *Recalls* that any legislative or constitutional measures adopted with a view to countering extremist political parties, movements and groups, including neo-Nazis and skinhead groups, and similar extremist ideological movements should

be in conformity with the relevant international human rights norms, in particular articles 4 and 5 of the Convention and articles 19 to 22 of the Covenant;

41. *Also recalls* the request of the Commission on Human Rights, in its resolution 2005/5,[5] that the Special Rapporteur continue to reflect on this issue, make relevant recommendations in his future reports and seek and take into account in this regard the views of Governments and non-governmental organizations;

42. *Encourages* States to consider including in their reports for the universal periodic review and to relevant treaty bodies information on the steps taken to combat racism, racial discrimination, xenophobia and related intolerance, including with the aim of implementing the provisions of the present resolution;

43. *Requests* the Special Rapporteur to prepare, for submission to the General Assembly at its seventieth session and to the Human Rights Council at its twenty-ninth session, reports on the implementation of the present resolution, in particular regarding paragraphs 4, 6, 7, 9, 13, 14, 24 and 25 above, based on the views collected in accordance with the request of the Commission, as recalled in paragraph 41 above;

44. *Expresses its appreciation* to those Governments that have provided information to the Special Rapporteur in the course of the preparation of his reports to the General Assembly;

45. *Stresses* that such information is important for the sharing of experiences and best practices in the fight against extremist political parties, movements and groups, including neo-Nazis and skinhead groups, and other extremist ideological movements that incite racism, racial discrimination, xenophobia and related intolerance;

46. *Encourages* Governments and non-governmental organizations to cooperate fully with the Special Rapporteur in the exercise of the tasks outlined in paragraph 43 above;

47. *Encourages* Governments, non-governmental organizations and relevant actors to disseminate, as widely as possible, information regarding the contents of and the principles outlined in the present resolution, including through the media, but not limited to it;

48. *Decides* to remain seized of the issue.

73rd plenary meeting
18 December 2014

Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2020–2021

30 950 Rassendiscriminatie

26 150 Algemene Vergadering der Verenigde Naties

Nr. 215

BRIEF VAN DE MINISTER VAN SOCIALE ZAKEN EN WERKGELEGENHEID

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 18 november 2020

Hierbij doe ik u mede namens de Ministers van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK), Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW), Basis- en Voortgezet Onderwijs en Media (BVOM), Justitie en Veiligheid (JenV), Medische Zorg en Sport (MZS) en de staatsecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) de kabinetsreactie op het rapport van de Speciaal Rapporteur van de Verenigde Naties voor hedendaagse vormen van racisme, rassendiscriminatie, vreemdelingenhaat en aanverwante onverdraagzaamheid (hierna: VN Speciaal Rapporteur Racisme) toekomen.

Dit rapport is gepubliceerd en behandeld tijdens de VN-Mensenrechtenraad in juli 2020[1]. De kabinetsreactie op dit rapport is reeds aangekondigd door de Minister van BZK per Kamerbrief d.d. 27 januari 2020.[2]

Bezoek VN Speciaal Rapporteur Racisme

In de periode 30 september tot en met 7 oktober 2019 heeft de VN Speciaal Rapporteur Racisme, mevrouw E. Tendayi Achiume, een bezoek gebracht aan Nederland. Het doel van haar bezoek was om de inspanningen van Nederland op het gebied van het uitbannen van hedendaagse vormen van racisme, rassendiscriminatie, vreemdelingenhaat en aanverwante onverdraagzaamheid te beoordelen. Tijdens haar bezoek heeft de VN Speciaal Rapporteur Racisme gesproken met diverse actoren, waaronder vertegenwoordigers vanuit de nationale en lokale overheid en betrokkenen vanuit het maatschappelijk middenveld. In haar rapport deelt de VN Speciaal Rapporteur Racisme haar bevindingen en doet zij aanbevelingen ten aanzien van bepaalde punten waar de aanpak van racisme en discriminatie en het vergroten van gelijkheid verbeterd kunnen

[1] Raadpleegbaar via www.tweedekamer.nl
[2] Kamerstuk 26 150, nr. 185.

kst-30950-215
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2020

worden. Hieronder vindt u een algemene appreciatie van het rapport waarna er per aanbeveling een reactie is opgenomen.

Algemene appreciatie van het rapport

Racisme en discriminatie tasten op een sluipende manier de sociale stabiliteit van de samenleving aan en hebben grote gevolgen voor het maatschappelijke en individuele welzijn. Op verschillende manieren en momenten komen discriminatie en racisme tot uiting, in veel gevallen ook onbewust. Het verraderlijke en veranderende karakter van deze problematiek vormt een grote uitdaging op de aanpak en vraagt om continue alertheid. Ik dank de VN Speciaal Rapporteur Racisme dan ook voor haar bezoek en rapport waarmee zij onze inspanningen om racisme en discriminatie tegen te gaan, heeft getoetst. Dit houdt ons waakzaam en maant ons tot evaluatie en zelfreflectie en – waar nodig en mogelijk – tot verbetering van onze aanpak.

Dat de aanpak van racisme en discriminatie een beleidsprioriteit is en dat wij als samenleving gelijkwaardigheid voor iedereen beogen, staat buiten kijf. Dit zien wij terug in het sterke juridische raamwerk wat wij in Nederland hebben om te waarborgen dat gelijke behandeling wordt gegarandeerd en waarmee de norm wordt gesteld dat discriminatie verboden is. Ook de VN Speciaal Rapporteur Racisme ziet en prijst de Nederlandse wettelijke kaders en de toewijding waarmee gelijkheid in de samenleving wordt nagestreefd. Toch moeten wij – net als zij dat doet in haar rapport – constateren dat onze wetgeving, ons beleid en onze toewijding niet altijd toereikend zijn. Er zijn nog teveel Nederlanders die niet gevrijwaard zijn van ongerechtvaardigde ongelijke behandeling en die nog te vaak ervaren geen vol- en gelijkwaardig onderdeel te zijn van onze Nederlandse samenleving.

De VN Speciaal Rapporteur spreekt van een paradoxale situatie waarin ons zelfbeeld, van een tolerante en inclusieve Nederlandse samenleving, het opmerken en erkennen van racisme en discriminatie in onze samenleving juist belemmert.

Deze analyse van de VN Speciaal Rapporteur Racisme is inmiddels ingehaald door de actualiteiten van onze huidige samenleving. De grootschalige demonstraties die de dood van George Floyd ook in Nederland teweeg heeft gebracht, hebben ons alert gemaakt ten aanzien van blinde vlekken omtrent racisme en discriminatie in de samenleving. We kijken kritischer naar de doeltreffendheid van onze wetgeving, maatregelen en waarborgen van tolerantie en inclusie. Er is een groter bewustzijn teweeg gebracht: om racisme en discriminatie echt uit de samenleving te kunnen bannen, is er collectieve en continue inzet nodig waar iedereen binnen de Nederlandse samenleving zich verantwoordelijk voor voelt.

Hiertoe zijn reeds verschillende trajecten in gang gezet. Zo wordt er aangevangen met een breed overleg met de samenleving ter gezamenlijke versterking van racisme en discriminatieaanpak. Dit gebeurt in opvolging van de Catshuisgesprekken van 24 juni jl. en 2 september jl. die de Minister-President en verschillende kabinetsleden hebben gevoerd met afgevaardigden vanuit de Black Lives Matter-beweging (BLM) en andere betrokkenen. Ook wordt u dit najaar nader geïnformeerd over de wijze waarop er invulling gegeven gaat worden aan de moties, zoals ingediend

op 1 juli jl. tijdens een debat omtrent institutioneel racisme, aangaande o.a. nationale coördinatie van de kabinetsbrede discriminatieaanpak.[3]

Het rapport van de VN Speciaal Rapporteur Racisme zie ik dan ook als een goede basis om vanuit het kabinet, maar ook in samenwerking met betrokkenen vanuit het maatschappelijk middenveld en de bredere samenleving, te bezien wat goed gaat, wat versterkt kan worden en hoe wij effectief gezamenlijk uitvoering kunnen geven aan de aanpak van racisme en discriminatie.

Reactie per aanbeveling

Aanbeveling paragraaf 96:

In respect of political will, and as an overarching matter, the Special Rapporteur calls on the Government to demonstrate further leadership in the pursuit of racial equality and non-discrimination. The Government must consider racial and ethnic equality and non-discrimination a policy priority. To protect the rights of racial and ethnic minorities and to ensure their equality with their white counterparts, the Government must invest sufficient resources and provide technical guidance at all levels.

Reactie kabinet:

De kabinetsbrede aanpak van discriminatie is erop gericht om racisme en discriminatie te voorkomen en te bestrijden. In de voortgangsbrief van 15 juni 2020 is benadrukt dat het Nederlandse kabinet die opdracht uitermate serieus neemt en dat het kabinet zich zal blijven uitspreken tegen elke vorm van racisme en discriminatie en daar ook in daad vervolg aan zal geven.[4] Belangrijke elementen van de aanpak zijn het stimuleren van bewustwording en wederzijds begrip, het vergroten van de meldingsbereidheid, het in stand houden van een kwalitatief hoogstaand stelsel van organisaties waar gemeld kan worden, bewezen discriminatie sanctioneren en zelf het goede voorbeeld geven. Tijdens het debat van 1 juli 2020 over institutioneel racisme zijn de maatregelen tegen racisme onderwerp geweest van indringend politiek debat en is nogmaals onderstreept dat de bestrijding van racisme een belangrijke politieke prioriteit is. Dit blijkt ook uit de reeks gesprekken die door de Minister-President en betrokken bewindspersonen worden gevoerd in het Catshuis met demonstranten tegen racisme. De Minister van BZK onderzoekt, naar aanleiding van diverse moties tijdens het debat van 1 juli, een versterking van de gezamenlijke aanpak van racisme en discriminatie (onder andere door de mogelijke instelling van een nationaal coördinator). Hierover zal de Tweede Kamer dit najaar een brief ontvangen.

Aanbeveling paragraaf 97, sub a:

In respect of the legal framework and the scope of efforts to achieve racial equality, the Government must:

[3] Handelingen II 2019/20, nr. 90, item 8
[4] Kamerstuk 30 950, nr. 185.

(a) Adopt a definition of racial discrimination that encompasses its human rights law obligations under the International Convention on the Elimination of All Forms of Racial Discrimination, the International Covenant on Civil and Political Rights, the International Covenant on Economic, Social and Cultural Rights and other treaties;

Reactie kabinet:

Het begrip ras wordt in de Grondwet, de wetgeving ten aanzien van gelijke behandeling (en de oordelenlijn van het College voor de Rechten van de Mens) en het Wetboek van Strafrecht overeenkomstig de definitie in het Internationaal Verdrag inzake de uitbanning van elke vorm van rassendiscriminatie en overeenkomstig vaste jurisprudentie van de Hoge Raad ruim uitgelegd. Het omvat tevens: huidskleur, afkomst, nationale of etnische afstamming[5]. Hiermee voldoet de Nederlandse wetgeving aan de verplichtingen van de genoemde mensenrechtenverdragen.

In het expliciteren van grond geslacht in de Algemene wet gelijke behandeling (Awgb) werd een maatschappelijk belang gezien om de discriminatie van transgender personen en intersekse personen buiten enige twijfel te stellen en meer zichtbaar uit te dragen. Met die explicitering en vermelding in de wet werd beoogd de rechtszekerheid en kenbaarheid te vergroten[6]. De vraag of dit voor andere gronden van de Awgb, zoals de grond ras, gelijkelijk geldt, is vooralsnog niet onderzocht.

Aanbeveling paragraaf 97, sub b:

(b) Harmonize its commitments to racial equality throughout its four constituent countries and three special municipalities. As part of this effort, the Government should work to create responsive human rights institutions at the local level. In addition, it should mainstream its obligations on racial equality throughout each constituent country's action programmes;

Reactie kabinet:

De vormgeving van de aanpak van racisme op Curaçao, Aruba en Sint Maarten betreft een autonome bevoegdheid van deze landen.

Het College voor de Rechten van de Mens, bevoegd om onderzoek te doen en te adviseren over Caribisch Nederland, heeft in de laatste evaluatie van de wetgeving ten aanzien van gelijke behandeling aanbevolen te onderzoeken of het mogelijk is om deze wetgeving ook in Caribisch Nederland in te voeren. De Minister van BZK heeft dergelijke verkenning toegezegd. In 2019 zijn voorbereidende werkzaamheden uitgevoerd, waaronder een korte literatuurstudie door de Universiteit van Curaçao. Er is echter nog geen concreet plan van aanpak voor de invoering van deze wetgeving, mede door de wereldwijde maatregelen tegen de Corona pandemie.

[5] Kamerstuk 22 014, nr. 3, p. 13.
[6] Kamerstuk 34 650, nr. 3.

Aanbeveling paragraaf 97, sub c:

(c) Continue moving from a de jure, non-discrimination and equal treatment approach to an approach that will ensure substantive, de facto equality. In addition to paying increased attention to racial inequality, the Government must take the necessary special measures in the political, economic, social and cultural spheres to ensure the equality of racial and ethnic minorities. Furthermore, the Government should take steps to ensure the full implementation of the Durban Declaration and Programme of Action and to honour the commitments made in the framework of the International Decade for People of African Descent;

Reactie kabinet:

De kabinetsbrede aanpak van discriminatie kent naast generieke maatregelen ook specifieke maatregelen. Zo zet het kabinet met name in op de aanpak van racisme en discriminatie c.q. het vergroten van gelijke kansen in het onderwijs, de arbeidsmarkt, de woningmarkt, de sport en op internet via verschillende actieplannen en beleidsmaatregelen. Daarnaast is er nadrukkelijk aandacht voor de bestrijding van discriminatie op grond van religie alsook discriminatie op grond van huidskleur, etniciteit en afkomst. In het kader van de Nederlandse invulling van het VN Decennium voor mensen van Afrikaanse afkomst (de Decade) is er specifiek aandacht voor de aanpak van afroracisme en op welke wijze deze aanpak versterkt kan worden. Met haar brede discriminatieaanpak, alsook het sterke Nederlandse wettelijke kader en de wijze waarop verplichtingen vanuit diverse internationale mensenrechtelijke verdragen worden opgevolgd en gerespecteerd, onderschrijft het kabinet het belang van een stevige aanpak van racisme en discriminatie en geeft zij uitvoering aan de aanbevelingen vanuit de Verklaring van Durban en het Actieprogramma.

Aanbeveling paragraaf 97, sub d:

(d) Pursue racial equality and non-discrimination in a way that recognizes the intersectional character of inequality and discrimination. It should pay attention to forms of multiple discrimination. An intersectional lens should also help reveal racial discrimination overlapping with, inter alia, lesbian, gay, bisexual, transgender and intersex identity, citizenship status, migration status and religion;

Reactie kabinet:

In het emancipatiebeleid van het kabinet is er specifieke aandacht voor de positie van zowel vrouwen als lhbti-personen met een migratieachtergrond. Zo ondersteunt de Minister van OCW de alliantie Verandering van Binnenuit, waarin migranten- en vluchtelingenorganisaties samen met Movisie werken aan o.a. het bevorderen van gendergelijkheid en lhbti-acceptatie. Ook worden van uit de Ministeries van OCW en SZW gezamenlijk activiteiten ondernomen om vrouwen met een niet-westerse migratieachtergrond beter te bereiken en hun arbeidstoeleiding te verbeteren, bijvoorbeeld binnen de Nationale Wetenschapsagenda en binnen het programma Vakkundig aan het werk.

Op welke wijze er meer aandacht kan zijn voor intersectionaliteit en welke aanpak op meervoudige discriminatie ontwikkeld kan worden, zijn beoogde onderwerpen die het kabinet wil inbrengen in het eerdergenoemde brede overleg met experts en betrokkenen vanuit de samenleving ter gezamenlijke versterking van racisme en discriminatieaanpak (opvolging Catshuisgesprekken).

Aanbeveling paragraaf 97, sub e:

(e) Adopt participative approaches to policymaking. In other words, it must ensure the participation of affected and vulnerable groups and adopt policymaking approaches that centre on the needs and voices of these groups. Moreover, the Government must consult vulnerable communities on the issues they confront. The Special Rapporteur recommends similarly engaging with other communities facing threats, including Muslims and human rights defenders such as anti-Black Piet activists;

Reactie kabinet:

Het kabinet hecht sterk aan een actieve en flexibele dialoog en samenwerking met de samenleving waarbij afhankelijk van het onderwerp en de probleemstelling de meest relevante gesprekspartners uitgenodigd worden voor overleg. Deze vorm van dialoog is reeds toegepast bij het vormgeven van de Nederlandse invulling van de Decade, waarbij er rondetafelgesprekken hebben plaatsgevonden met individuen en vertegenwoordigers vanuit de Afro-Nederlandse gemeenschap. Binnenkort start er een traject van breed overleg met het maatschappelijk middenveld en andere betrokkenen en experts vanuit de samenleving om zodoende de aanpak van racisme en discriminatie gezamenlijk te versterken. Zo zal de Minister van MZS bijvoorbeeld in gesprek gaan met partijen over racisme in de zorg; zowel waar het gaat om discriminatie jegens zorgverleners als discriminatie jegens patiënten. Dit traject van breed overleg borduurt voort op de eerdere gesprekken die de Minister-President samen met de Ministers JenV, BZK en SZW heeft gevoerd in het Catshuis met individuen die zich inzetten voor de aanpak van racisme en vertegenwoordigers vanuit BLM naar aanleiding van de antiracisme betogingen eerder dit jaar.

Aanbeveling paragraaf 97, sub f:

(f) Foster tolerance among and ensure appropriate training for government staff. More systematic anti-discrimination and intercultural sensitivity training is also necessary across all sectors of national authorities to ensure that frontline staff and even civil service leaders are required to understand and confront ethnic, racial and religious prejudice, as well as implicit biases that affect their treatment of racial, ethnic and religious minorities. The Special Rapporteur was reassured to learn of the work that the Government is doing to increase awareness of lesbian, gay, bisexual, transgender and intersex issues and to promote equality for women. Unfortunately, a similar emphasis on ethnic and religious intercultural sensitivity has seemingly not been nurtured across all sectors. Despite many officials insisting that equality, non-discrimination and tolerance are engrained and widespread within public institutions, the experiences of racial and ethnic minorities who reported experiencing racial, ethnic and religious stereotypes in interactions with government authorities clearly prove otherwise.

Reactie kabinet:

Op verschillende manieren wordt er aandacht gegeven aan het bevorderen van etnische en interculturele sensitiviteit, dit is een belangrijke prioriteit in het beleid rondom diversiteit en inclusie binnen de rijksoverheid. Zo zijn er binnen het Strategisch Personeelsbeleid Rijk 2025 doelen vastgesteld om diversiteit en inclusie te bevorderen die worden ondersteund met onder andere trainingsprogramma's gericht op het voorkomen van onbewuste vooroordelen. Alle ministeries hebben het internationale Charter Diversiteit ondertekend en naar aanleiding daarvan

plannen van aanpak geschreven die zij uitvoeren. Hierover wordt jaarlijks gerapporteerd. Ook veel lokale overheden hebben zich aangesloten bij het Charter Diversiteit.

Aanbeveling paragraaf 98, sub a:

In respect of equality, racial discrimination, racism and intolerance, the Government must:

(a) Combat forms of racial profiling and eradicate racial discrimination in policing. It must collect data on stop-and-search practices and develop strategies to address the disproportionate and excessive use of stop-and-search powers and excessive force. Furthermore, the Government must deal decisively with structures and individuals that promote or tolerate racism and discrimination within the police forces;

Reactie kabinet:

De politie bestrijdt etnisch profileren en racisme in de uitvoering van het politiewerk. In 2016 is de politie gestart met het meerjarige programma «De Kracht van het Verschil». Dit programma heeft geleid tot een aantal concrete producten en maatregelen, zoals het Handelingskader proactief controleren, waarin de professionele norm van objectiviteit wordt beschreven die de politie hanteert en ook de wijze waarop zij met burgers wil omgaan. Daarnaast wordt er ingezet op de versterking van het vakmanschap door opleiding en verplichte training en wordt onderzocht of de proactieve controle meer informatiegestuurd kan worden uitgevoerd met gebruikmaking van de digitale toepassing Mobiel Effectief op Straat (MEOS). Dit programma is inmiddels beëindigd. De ontwikkelde maatregelen en producten worden geborgd in de organisatie. Op dit moment wordt onderzocht op welke wijze de implementatie en daarmee bekendheid van de maatregelen bij medewerkers kan worden gemonitord. Om meer inzicht te krijgen in aard en omvang van etnisch profileren onderzoekt het CBS of de data uit de MEOS-toepassing proactief controleren hiervoor mogelijkheden bieden.

Het nieuwe perspectief «Politie voor iedereen» richt zich op daar waar het operationele werk gebeurt: de teams. Uitgangspunten zijn competente, diverse teams met een veilige, inclusieve werkcultuur die in sterke verbinding staan met de samenleving. Teams waarin geen plek is voor discriminatie en racisme en een organisatie die optreedt als er zich incidenten voordoen.

Aanbeveling paragraaf 98, sub b:

(b) Ensure that racial and ethnic minorities enjoy effective protection from and access to remedies for racial discrimination. The Special Rapporteur especially emphasizes the need to ensure effective protection for anti-racism protesters and organizers;

Reactie kabinet:

Discriminatie is bij wet strafbaar gesteld wat onafhankelijke rechtsgang mogelijk maakt. Daarnaast beschermt de Nederlandse Grondwet het recht op demonstratie. Onafhankelijk van het doel van de demonstratie, wordt de bescherming van de demonstrant geborgd. Dit komt onder meer tot uiting in politiebescherming. Het is aan de lokale autoriteiten om de afweging daartoe te maken en de beschermingsmaatregelen tot uitvoering te brengen indien deze nodig zijn.

Aanbeveling paragraaf 98, sub c:

(c) Ensure that its carceral, counter-terrorism and asylum practices are non-discriminatory and in compliance with international human rights law obligations;

Reactie kabinet:

Bij de totstandkoming van beleid en wetgeving wordt getoetst aan de geldende mensenrechtelijke verplichtingen. Ook in de uitvoering van beleid en wetgeving wordt hiermee rekening gehouden. Onafhankelijke (inter)nationale toezichtsorganen houden toezicht op de naleving van mensenrechtelijke verplichtingen.

Aanbeveling paragraaf 98, sub d:

(d) Remediate socioeconomic gaps between racial and ethnic minorities and ethnic Netherlanders. Government statistics confirm that racial and ethnic minorities lag behind ethnic Netherlanders in, among others, housing equality, educational equality and employment equality. The Government should adopt all appropriate measures to eliminate these differences;

Reactie kabinet:

Uit de kernindicatoren Integratie[7] blijkt dat de verschillen tussen groepen met en zonder migratieachtergrond geleidelijk aan kleiner worden. Met name ten aanzien van de arbeidsmarkt is er een snelle verbetering te zien.

Het kabinet zet specifiek in op het tegengaan van arbeidsmarktdiscriminatie via het Actieplan Arbeidsmarktdiscriminatie 2018–2021. De uitvoering van het Actieplan loopt langs drie lijnen, te weten toezicht en handhaving, onderzoek en instrumenten en kennis en bewustwording. Voor de zomer bent u geïnformeerd over de voortgang van dit Actieplan.

Met het programma Verdere Integratie op de Arbeidsmarkt (VIA) wordt in acht pilots onderzocht wat werkt om de arbeidsmarktpositie van mensen met een niet-westerse migratieachtergrond te verbeteren. De acht pilots richten zich op de loopbaanmomenten waarop zij achterstand oplopen op de arbeidsmarkt. De pilots testen welke oplossingen effectief zijn zodat er werk gemaakt kan worden van het creëren van gelijke kansen voor iedereen op de arbeidsmarkt. In november van dit jaar wordt uw Kamer geïnformeerd over de voortgang van het programma VIA.

Ten aanzien van discriminatie op de woningmarkt zet het kabinet in op diverse vormen van bewustwording en voorlichting. Door middel van onderzoek met behulp van mystery guests en praktijktests wordt getracht bewustwording binnen de sector te bevorderen. Tevens worden er pilots op dit gebied in Rotterdam en Utrecht gefinancierd om «best practises» te verzamelen. Hierbij worden ook (nieuwe) sanctioneringsmogelijkheden verkend. Daarnaast krijgen gemeenten nu voor het eerst, met de introductie van de opkoopbescherming, de mogelijkheid om voorwaarden te stellen aan de verhuur van woningen. Deze «goed verhuurderschap» voorwaarden zijn door gemeenten zelf te bepalen in lokale regelgeving en kunnen daarmee expliciet worden ingezet om discriminatie te voorkomen.

[7] https://www.cbs.nl/nl-nl/maatwerk/2020/25/kernindicatoren-integratie-2020

Bevorderen van kansengelijkheid voor alle leerlingen, onafhankelijk van hun afkomst en thuissituatie, is topprioriteit in het Nederlandse onderwijsbeleid. Het kabinet hanteert hierbij drie inhoudelijke lijnen:
– Waarborgen van de toegankelijkheid en kwaliteit van het onderwijs.
– Versoepelen van de overgangen tussen onderwijssoorten voor leerlingen.
– Samenwerking school en omgeving (m.n. Gelijke Kansen Alliantie).

De Staat van het Onderwijs (schooljaar 2018–19), zoals opgemaakt door de Onderwijsinspectie, geeft helaas nog steeds het beeld dat de schoolloopbanen van leerlingen in sterke mate worden voorspeld door het opleidingsniveau van ouders. Leerlingen van ouders met een hoger opleidingsniveau blijven minder vaker zitten, worden hoger geplaatst in het voortgezet onderwijs (vo) en stromen na het diploma vaker door binnen het vo. Een positieve ontwikkeling is dat leerlingen met een niet-westerse migratieachtergrond in het vo vaker hogere onderwijsniveaus volgen dan 5 jaar geleden. Het aantal vwo'ers is nog wel beperkt.

Het kabinet neemt structurele maatregelen die eraan bijdragen dat kansenongelijkheid in het onderwijs wordt aangepakt. Hiertoe worden jaarlijks middelen beschikbaar gesteld voor het (gemeentelijke) onderwijsachterstandenbeleid in de voorschoolse educatie en het primair onderwijs (po) en voor leerplusmiddelen in het voortgezet onderwijs. Ook zijn er diverse specifieke subsidies voor de doelgroep achterstandsleerlingen zoals de doorstroomprogramma's po-vo en het vrijroosteren van leraren. In het mbo neemt de Minister van OCW maatregelen om stagediscriminatie tegen te gaan en wordt er geïnvesteerd in loopbaanoriëntatie en burgerschapsonderwijs.

De Gelijke Kansen Alliantie ondersteunt gemeenten bij hun aanpak ter bevordering van kansengelijkheid.

Aanbeveling paragraaf 98, sub e:

(e) Implement educational initiatives that provide a fuller account of the Netherlands» history, including its participation in endeavours characterized by racial discrimination and subordination. At a fundamental level, far more needs to be done to educate all Netherlanders both about slavery and colonialism as manifestations of systematic racial subordination, including and especially the subordination of peoples of former colonies, and about those enslaved and traded by their ancestors. This education must encompass a fuller account of the fundamental contributions that racial and ethnic minorities have made, both during and since the colonial period, to consolidating national prosperity. The history of Roma, Sinti and Travellers is equally important. Similarly, education is required to highlight the contributions that others, such as people of Turkish and Moroccan background, who emigrated originally under labour migration regimes and who contributed and continue to contribute to the prosperity of the Netherlands. Educational initiatives in schools and in public media, museums and in other cultural forums are essential to counter the images and narratives of racial and ethnic minorities as criminals, strangers, burdens and so forth.

Reactie kabinet:

Het kabinet onderschrijft het belang van aandacht voor het slavernijverleden en de doorwerking daarvan in de hedendaagse samenleving, alsook het tot stand brengen van een meerstemmig beeld ten aanzien van de Nederlandse geschiedenis.

Per 1 juli jl. is het adviescollege dialooggroep slavernijverleden van start gegaan. Dit adviescollege zal een dialoog organiseren, gericht op een bredere erkenning en inbedding van dit gedeelde verleden. In 2021 zal dit onafhankelijke adviescollege hierover een rapport aanbieden aan de Minister van BZK.

Ook op andere manieren wordt er aandacht gegeven aan het slavernijverleden en de koloniale geschiedenis. Zo werkt het kabinet samen met de gemeente Amsterdam aan de ontwikkeling van een nationale museale voorziening voor het slavernijverleden.

Er zijn verschillende educatieve initiatieven door musea waarin de koloniale geschiedenis zichtbaar wordt gemaakt voor leerlingen en voor het brede publiek. In 2021 vindt een onderzoek plaats (via Landelijk Kennisinstituut Cultuureducatie en Amateurkunst) naar de vraag hoe musea en andere erfgoedinstellingen scholen kunnen helpen bij het bespreken van koloniale geschiedenis, slavernijverleden, etc. In lokale musea en in archieven wordt de geschiedenis van gastarbeiders zichtbaar gemaakt en ontsloten.

De herijkte Canon van Nederland besteedt aandacht aan het Nederlandse slavernijverleden, onder meer door het toevoegen van het venster «Anton de Kom». Tevens is er in de hernieuwde Canon meer aandacht voor de Nederlandse koloniale geschiedenis (Indonesië, WIC/VOC), alsook sociale (on-)gelijkheid, met aandacht voor de bijdragen van gastarbeiders.

De integrale herziening van het Nederlandse onderwijscurriculum zal naar verwachting leiden tot meer aandacht voor kolonialisme, onafhankelijkheidsoorlogen, slavernij, en hoe deze historische gebeurtenissen betekenis hebben in de huidige samenleving. Hiertoe heeft de Tweede Kamer ook een motie aangenomen in juni 2020[8].

In de kerndoelen voor het primair en voortgezet onderwijs wordt nadrukkelijk aandacht gegeven aan overeenkomsten, verschillen en veranderingen in cultuur en levensbeschouwing in Nederland (leerlingen leren hun eigen en andermans leefwijze daarmee in verband te brengen). Waar sprake is geweest van een constructieve bijdrage van een specifieke groep mensen, komt dat vanzelfsprekend in de les aan de orde. Echter wordt in het landelijke curriculum bewust niet specifiek de nadruk gelegd op een bepaalde afkomst.

Nederland is en wordt nog altijd opgebouwd en onderhouden door mensen die zich identificeren als Nederlander of zich zijn gaan identificeren als Nederlander. Door de nadruk te leggen op een specifieke afkomst in plaats van op de gezamenlijke identificatie met Nederland zou onvoldoende recht worden gedaan aan het feit dat wij samen Nederland zijn en maken.

De Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid,
W. Koolmees

[8] Kamerstuk 31 293, nr. 540.

Art. 83, lid 1 VWEU

Het kabinet verwelkomt dan ook het voorstel tot uitbreiding van art. 83, lid 1, VWEU en is – net als de Commissie – voorstander van strikte en efficiënte handhaving van EU-sancties. Om ervoor te zorgen dat opgelegde sancties effect hebben, moet immers iedereen zich aan die sancties houden. De uitbreiding van art. 83, lid 1, VWEU geeft een krachtig signaal af voor de noodzaak tot strafrechtelijk en gezamenlijk optreden tegen sanctieovertredingen en draagt daarmee bij aan een eenvormig en eenduidig beleid binnen de EU.

Tweede Kamer, vergaderjaar 2021–2022, 22 112, nr. 3473

BRIEF VAN DE MINISTER VAN JUSTITIE EN VEILIGHEID
Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal Den Haag, 28 juni 2022

A/HRC/44/57/Add.2
Advance Edited Version

Distr.: General
2 July 2020
Original: English

Human Rights Council
Forty-fourth session
15 June–3 July 2020
Agenda item 9
Racism, racial discrimination, xenophobia and related forms of intolerance, follow-up to and implementation of the Durban Declaration and Programme of Action

Visit to the Netherlands

Report of the Special Rapporteur on contemporary forms of racism, racial discrimination, xenophobia and related intolerance

Bezoek aan Nederland
de speciale rapporteur over hedendaagse vormen van racisme, rassendiscriminatie, xenofobie en aanverwante onverdraagzaamheid

Op uitnodiging van de regering heeft de speciale rapporteur voor hedendaagse vormen van racisme, rassendiscriminatie, vreemdelingenhaat en aanverwante onverdraagzaamheid, E. Tendayi Achiume, van 30 september tot en met 7 oktober 2019 een bezoek gebracht aan Nederland.

Nederland is partij bij vele internationale mensenrechtenverdragen, waaronder het Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten, het Internationaal Verdrag inzake economische, sociale en culturele rechten, het Internationaal Verdrag inzake de uitbanning van alle vormen van rassendiscriminatie, het Verdrag inzake de uitbanning van alle vormen van discriminatie van vrouwen, het Verdrag inzake de rechten van het kind en het Verdrag inzake de rechten van personen met een handicap. Nederland is ook verdragsstaat bij de meeste Europese mensenrechteninstrumenten van de Raad van Europa. Door de ratificatie van het Internationaal Verdrag inzake de uitbanning van alle vormen van rassendiscriminatie en andere internationale instrumenten heeft de Nederlandse regering zich ertoe verbonden het genot van rassengelijkheid en het recht van een ieder om vrij te zijn van rassen discriminatie.

De formele toezeggingen van de Nederlandse staat op het gebied van gelijkheid, non-discriminatie en tolerantie zijn indrukwekkend. Veel regeringsfunctionarissen die de Speciale Rapporteur ontmoetten, bevestigden hun gehechtheid aan deze principes, vaak verwijzend naar artikel 1 van de Grondwet als een fundamenteel leidend beginsel voor hun werk. Autoriteiten beschreven de nationale identiteit als multicultureel, multiraciaal en trots toegewijd aan tolerantie en inclusie, niet alleen in de hedendaagse periode, maar gedurende de lange geschiedenis van het land.De regering zou tevens lof verdienen voor haar positieve betrokkenheid bij de joodse gemeenschappen om passende maatregelen te ontwikkelen ter bestrijding van antisemitisme. Al deze leugens zijn speciaal voor deze gelegenheid –dus voor dit bezoek- in scene gezet. Ook zou de regering prijzenswaardig

actie hebben ondernomen om degenen die verantwoordelijk zijn voor discriminerende misdaden en uitlatingen te vervolgen, zijn leugens van de eerste orde.

Nederland anders dan de presentatie door de overheid zelf over hedendaagse vormen van racisme, rassendiscriminatie, xenofobie en aanverwante onverdraagzaamheid democratie en rechtsstaat tijdens het bezoek van De Speciale Rapporteur bij de Verenigde Naties E. Tendayi Achiume, van 30 september tot en met 7 oktober 2019 aan Nederland:

Bij de werkelijke situatie in Nederland -de practische uitvoering- blijkt Nederland een samenleving die personen en organisaties benadeeld wanneer deze niet tot de heersende klasse behoren en bevoordeeld wanneer deze wél tot de heersende klasse behoren. Het is systematisch van aard. Waar het hier aldus over gaat zijn ook de geschetste ontwikkelingen waar ook de Nederlandse politicus Omtzigt over sprak,die problemen liggen in een structrueel patroon in de practische invulling van de rechtsstaat,die meest ernstig zijn en worden geschonden. Nederland is een land waar de mensenrechten systematisch worden geschonden. Mensenrechten in Nederland dienen om frauderende en schuinsmarcheerders politici van de Nederlandse Staat voor de “mensenrechten raad” in Genéve en de “Verenigde Naties” in New York samen met de Koning in het zonnetje te zetten,om dan daar vervolgens ernstig verfraaid flink uit te pakken over de mensenrechten. Hun toespraken modelleren naar bekende mensensenrechtenstrijders zoals b.v. Nelson Mandela of Martin Luther King,en tevens verwijzen naar de mensenrechtentulp en mensentrechtenfonds of Anne Frank over de Tweede Wereldoorlog. Deze enscenering heeft dus als doel niet om de mensenrechten of antisemitisme en holocaust, maar speciaal alleen om zelfverheerlijking en als politiek instrument voor de Nederlandse Staat. De behandeling van echte mensenrechtenverdedigers die zich inzetten voor de bestrijding van racisme, discriminatie en intolerantie is zeer zorgwekkend.

A/HRC/44/57/Add.2

Advance Edited Version

Distr.: General
July 2, 2020
Original:
English

Human Rights CouncilForty-fourth session June 15-July 3, 2020
Agenda item 9
Racism, racial discrimination, xenophobiaand related forms of intolerance, follow-up to andimplementation Of the Durban Declaration and Program ofAction

Visit to the Netherlands
Report of the Special Rapporteur on contemporary forms of racism, racial discrimination, xenophobia and relatedintolerance

Visit to the Netherlands

the Special Rapporteur on contemporary forms of racism, racial discrimination, xenophobiaand related intolerance

At the invitation of the government, the Special Rapporteur on contemporary forms of racism,racial discrimination, xenophobia and related intolerance, E. Tendayi Achiume, visited the Netherlands from September 30 to October 7, 2019.

The Netherlands is a party to many international human rights treaties, including the International Covenant on Civil and Political Rights, the International Covenant on Economic, Social and Cultural Rights, the International Convention on the Elimination of All Forms of Racial Discrimination, the Convention on the Elimination of All Forms of Discrimination against Women, the Convention on theRights of the Child and the Convention on the Rights of Persons with Disabilities. The Netherlands is also a state party to most of the Council of Europe's European human rights instruments. By ratifyingthe International Convention on the Elimination of All Forms of Racial Discrimination and other international instruments, the Dutch government is committed to the enjoyment of racial equality and the right of everyone to be free from racial discrimination.

The Dutch state's formal commitments to equality, non-discrimination and tolerance are impressive. Many government officials who met with the Special Rapporteur affirmed their commitment to these principles, often referring to Article 1 of the Constitution as a fundamental guiding principle fortheir work. Authorities described the national identity as multicultural,

multiracial and proudly committed to tolerance and inclusion, not only in the contemporary period, but throughout the country's long history.The government would also be commended for its positive engagement with Jewish communities to develop appropriate measures to combat anti-Semitism. All these lies were staged especially for this occasion -i.e. for this visit. Also, the government would be commendable have taken action to prosecute those responsible for discriminatory crimes and statements are lies ofthe first order. Netherlands other than the presentation by the government itself on contemporary forms of racism, racial discrimination, xenophobia and related intolerance democracy and rule of law duringthe visit of The Special Rapporteur to the United Nations E. Tendayi Achiume, from September 30 to October 7, 2019 to the Netherlands:

> In the actual situation in the Netherlands -the practical implementation- the Netherlands turns out tobe a society that disadvantages individuals and organizations when they do not belong to the ruling class and favors them when they do. It is systematic in nature. What this is thus about is also the outlined developments which the Dutch politician Omtzigt also spoke about,these problems lie in a structural pattern in the practical implementation of the rule of law,which are most serious and are violated. The Netherlands is a country where human rights are systematically violated. Human rights in the Netherlands serve to highlight fraudulent and sham politicians of the Dutch State before the "Human Rights Council" in Geneva and the "United Nations" in New York together with the King, and then thereafter seriously embellish their speeches on human rights. Modeling their speeches after famous human rights fighters such as Nelson Mandela or Martin Luther King, and also referring to the Human Rights Tulip and Fund or Anne Frank on World War II. So this staging does not aim at human rights or anti-Semitism and holocaust, but specially only for self-glorification and as a politicaltool for the Dutch State. The treatment of genuine human rights defenders who work to combat racism, discrimination and intolerance is of great concern.

Ministerie van Justitie en Veiligheid

> Retouradres Postbus 20301 2500 EH Den Haag

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Directoraat-Generaal Rechtsplegingen Rechtshandhaving
Directie Rechtshandhaving en Criminaliteitsbestrijding

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

Ons kenmerk
4361417

Bij beantwoording de datum en ons kenmerk vermelden. Wilt u slechts één zaak in uw brief behandelen.

Datum 22 februari 2023
Onderwerp Kamerbrief aanpak online discriminatie, racisme en hate speech

Antisemitisme, anti-zwartracisme, moslimdiscriminatie, lhbtiq+-discriminatie, vrouwenhaat en andere vormen van online discriminatie, racisme en hate speech zijn helaas een dagelijkse realiteit in de online wereld. Maar één ding is duidelijk: de online omgeving mag hier absoluut geen vrijplaats voor zijn. Het kan en mag niet zo zijn dat de anonimiteit van de online wereld maakt dat mensen zich online minder geremd voelen om zich discriminerend, racistisch of haatdragend naar anderen te uiten en dat dit zonder consequenties blijft. Het kabinet wil deze uitingen krachtig tegengaan. Daarom is in het coalitieakkoord ook expliciet aandacht besteed aan het voorkomen en tegengaan van (online) 'homohaat, antisemitisme, moslimhaat, vrouwenhaat' en 'alle vormen van discriminatie, haatzaaien en racisme'. Het regenboogstembusakkoord wordt met urgentie uitgevoerd, waarin expliciet is opgenomen dat de aanpak van lhbtiq+-discriminatie op het internet zal worden geïntensiveerd. Bovendien wordt de aanpak van online discriminatie, racisme en antisemitisme expliciet benoemd in het Nationaal Programma tegen Discriminatie en Racisme en het Werkplan Antisemitismebestrijding 2022-2025.

In de door uw Kamer aangenomen motie van het lid Van Dijk (SP)[1] wordt het kabinet opgeroepen om te inventariseren op welke manier de aanpak van racisme op internet geïntensiveerd kan worden. Deze brief geeft hieraan gevolg door aan te geven welke initiatieven sinds 2020 door het kabinet genomen zijn. Tot slot is deze brief een vooraankondiging van de beleidslijnen waar de inzet op zal worden geïntensiveerd. In de komende jaren worden hier aanvullende concrete acties aan verbonden.

1. Urgentie aanpak online discriminatie, racisme en hate speech

Een groot deel van ons dagelijkse leven speelt zich af online. Voor jongeren tussen 12 tot 25 jaar oud geldt dit zeker. In 2019 was ruim 96 procent van hen dagelijks online.[2] Het is belangrijk om online een inclusieve leefwereld na te

[1] Kamerstukken II 2019/20, 35 164, nr. 8.

[2] CBS, Wie gebruikt het vaakst sociale media, 2020.

Directoraat-Generaal Rechtsplegingen Rechtshandhaving
Directie Rechtshandhaving en Criminaliteitsbestrijding

Datum
22 februari 2023

Ons kenmerk
4361417

streven. Slachtoffer worden van online discriminatie[3], racisme[4] of hate speech[5] kan verstrekkende gevolgen hebben voor de gezondheid en iemands verbondenheid met de samenleving schaden. Omdat online content soms moeilijk te verwijderen is of elders weer kan opduiken, kan het slachtoffer daar nog lang mee geconfronteerd blijven worden. Ook kan onrechtmatig of strafbaar online gedrag leiden tot strafbaar offline gedrag, zoals overgaan op fysieke bedreigingen, intimidatie en geweld.

Cijfers op Europees niveau
Zo'n 80 procent van de inwoners van de Europese Unie komt met online discriminatie in aanraking. Bijna de helft van de internetgebruikers, vooral jongeren, ziet online vaak tot heel vaak racistische reacties.[6] Volgens een studie uit 2021[7] ter ondersteuning van het initiatief van de Europese Commissie om haatuitingen en haatmisdrijven tegen te gaan[8], neemt ook online hate speech de afgelopen jaren in omvang toe binnen de EU.

Daarnaast is er, in ieder geval in Frankrijk en Duitsland, sprake van een toename in het aantal antisemitische uitingen online, blijkt uit Europees onderzoek.[9] Begin 2021 was er zeven keer zoveel Franstalige antisemitische content te vinden op Twitter, Facebook en Telegram als in begin 2020. In Duitsland werd een toename gevonden van 13 procent aan antisemitische content op de onderzochte Duitse kanalen.

De European Commission against Racism and Intolerance (ECRI) constateerde verder dat in Europa het internet in toenemende mate gebruikt wordt voor het verspreiden van haat tegen moslims. Ook de Organization for Security and Co-operation in Europe (OSCE) vestigde recentelijk de aandacht op het belang van een aanpak van online hate speech tegen moslims, waaronder het in kaart brengen van de specifieke context en ideologische achtergrond van online hate speech tegen moslims.[10]

---

[3] Online discriminatie is het ongelijk behandelen, achterstellen of uitsluiten van mensen op basis van specifieke identiteitskenmerken, zoals geslacht, genderidentiteit, geslachtskenmerken, genderexpressie, seksuele oriëntatie, leeftijd, beperking, huidskleur, sociaaleconomische status, religie, culturele identiteit, migratiegeschiedenis in de online omgeving.

[4] Wanneer we spreken over racisme, dan bedoelen we een ideologie of denken dat ervan uitgaat dat het ene 'ras' superieur is aan een ander 'ras'. 'Ras' is een sociaal construct, dat mensen op basis van specifieke identiteitskenmerken (zoals huidskleur en afkomst) hebben bedacht en dat gebruikt wordt om onterecht een rangorde (hiërarchie) tussen groepen te maken.

[5] Voor hate speech hanteert het kabinet de definitie van de Raad van Europa: alle soorten uitingen die geweld, haat, discriminatie of vooroordelen tegen een persoon of groep verspreiden, daartoe aanzetten, bevorderen of rechtvaardigen op grond van veronderstelde of persoonlijke identiteitskenmerken of statuskenmerken, zoals 'ras', huidskleur, taal, religie, burgerschap, nationale of etnische afkomst, leeftijd, beperking, geslacht, gender, genderidentiteit en seksuele identiteit (Recommendation CM/Rec (2022) of the Committee of Ministers to member states on combating hate speech).

[6] Gagliardone, I., Gal, D., Alves, T., & Martinez, G. Countering online hate speech. Unesco Publishing. 2015; Movisie, Hogeschool Inholland, Diversity Media. Eindrapportage project #DatMeenJeNiet Ingrijpen bij online discriminatie: lessons learned. 13 oktober 2022.

[7] European Commission, Study to support the preparation of the European Commission's initiative to extend the list of EU crimes in Article 83 of the Treaty on the Functioning of the EU to hate speech and hate crime: final report, Publications Office of the European Union, 2021.

[8] European Commission, A more inclusive and protective Europe: extending the list of EU crimes to hate speech and hate crime, 2021.

[9] European Commission and Institute for Strategic Dialogue (2021), The Rise of Antisemitism Online During the Pandemic: A Study of French and German Content.

[10] ECRI, General policy recommendation no. 5 On preventing and combating anti-muslim racism and discrimination. Adopted on 8 December 2021.; OSCE, Understanding anti-muslim hate crime. Addressing the security needs of muslim communities. A practical guide (2021).

Directoraat-Generaal Rechtsplegingen Rechtshandhaving
Directie Rechtshandhaving en Criminaliteitsbestrijding

Datum
22 februari 2023

Ons kenmerk
4361417

In 2020 kreeg één op de twee jonge vrouwen met online haat te maken in Europa. De Europese Commissie erkent dit probleem en schrijft in het 'Voorstel voor een richtlijn van het Europees parlement en de raad ter bestrijding van geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld' dat vrouwen vaak het doelwit zijn van online seksisme en vrouwenhaat, welke offline tot haatmisdrijven kunnen escaleren. Ook bleek tijdens de door de Raad van Europa georganiseerde Roundtable *Right to life, security and protection from violence: combating SOGIESC-based hate crime across Europe* in 2022, dat er in Europa nog grote opgaven liggen op het gebied van haatmisdrijven op basis van seksuele oriëntatie, genderidentiteit, genderexpressie en geslachtskenmerken, waaronder in de online omgeving.[11] Uit de EU Fundamental Rights Agency LGBTI Survey II uit 2019 blijkt dat 10 procent van de lhbti-gemeenschap cyberpesten had ondervonden vanwege hun lhbti-zijn, onder meer op sociale media.[12]

Cijfers Nederland
In 2018 heeft 27 procent van de Nederlandse bevolking discriminatie ervaren. 3 procent van de Nederlanders kreeg in 2018 te maken met online scheldpartijen of bedreigingen. Verder blijkt uit dit onderzoek naar ervaren discriminatie in Nederland dat mensen met een beperking in 2018 vaker online discriminatie hebben ervaren dan mensen zonder beperking en dat lhb personen vaker discriminatoir werden uitgescholden of bedreigd op het internet of sociale media in 2018 dan hetero-personen.[13]

In 2021 ontving het Meldpunt Internetdiscriminatie (MiND) 339 meldingen van online discriminatie. In 2020 kwamen 843 meldingen bij MiND binnen. Een mogelijke verklaring voor de daling in 2021 kan zijn dat er, anders dan in voorgaande jaren, weinig incidenten voorkwamen die gepaard gingen met een grote publieke verontwaardiging (minder bulkmeldingen over één specifiek incident).[14] De cijfers over 2022 worden dit voorjaar gepubliceerd.

Verder blijkt uit onderzoek specifiek naar online antisemitisme in 2020 in Nederland, uitgevoerd door de Utrecht Data School in opdracht van het Centrum Informatie en Documentatie Israël en het Centraal Joods Overleg, dat van bijna twee miljoen berichten gerelateerd aan het jodendom ruim 200.000 berichten (ongeveer 11 procent) als antisemitisch zijn geïdentificeerd.[15] De IHRA-werkdefinitie van antisemitisme is hier als uitgangspunt gebruikt en geoperationaliseerd.

Uit onderzoek blijkt verder dat 10 procent van alle tweets tussen 1 oktober 2020 en 26 februari 2021, gericht op vrouwen op Nederlandse kieslijsten, haatdragend of zelfs bedreigend waren.[16] Ook blijkt uit onderzoek van PersVeilig in 2022 naar vrouwelijke journalisten en veiligheid, dat de meest voorkomende vorm van agressie, bedreiging en intimidatie richting vrouwelijke journalisten online verbale agressie is.[17]

---

[11] De uitkomsten van de Roundtable worden in mei/juni 2023 aangeboden aan het Steering Committee on Anti-Discrimination, Diversity and Inclusion (CDADI).

[12] European Union Agency for Fundamental Rights, EU LGBTQI Survey II, 2020.

[13] SCP, Ervaren discriminatie in Nederland II, 2 april 2020.

[14] Discriminatiecijfers in 2021, mei 2022.

[15] Utrecht Data School, Antisemitisme in de Nederlandse online-sfeer in 2020, 24 mei 2022.

[16] Utrecht Data School & De Groene Amsterdammer, Vrouwen in de politiek ontmoeten meer haat, 3 maart 2021.

[17] I&O Research, Vrouwelijke journalisten en veiligheid, november 2022.

Directoraat-Generaal Rechtsplegingen Rechtshandhaving
Directie Rechtshandhaving en Criminaliteitsbestrijding

Datum
22 februari 2023

Ons kenmerk
4361417

De noodzaak bestaat om online discriminatie, racisme en hate speech in de Nederlandse context beter in kaart te brengen. De reeds beschikbare cijfers zijn zorgwekkend en onderstrepen het belang van een voortdurende en integrale aanpak.

2. Inventarisatie van reeds lopende initiatieven/beleid

Momenteel lopen de volgende acties en maatregelen vanuit de Rijksoverheid.

Onderzoek

- *Monitor Online Criminaliteit:* Om beter zicht te krijgen op de omvang van ervaren online discriminatie en de groepen die hiermee te maken hebben, is het thema online discriminatie dit jaar opgenomen in de tweejaarlijkse Monitor Online Criminaliteit van het CBS. De Monitor Online Criminaliteit is in 2022 voor het eerst uitgezet en de resultaten worden voor de zomer van 2023 verwacht.
- *Onderzoek Kennisplatform Inclusief Samenleven:* Het Kennisplatform Inclusief Samenleven (KIS) onderzocht in 2022, met financiering van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW), de huidige aanpak van online discriminatie in Nederland en goede voorbeelden op nationaal en internationaal niveau. Het kennisplatform zal in 2023 de impact van online discriminatie op het slachtoffer nader onderzoeken en hier eind 2023 naar verwachting over rapporteren.
- *Onderzoek online gendergerelateerd geweld:* Naar aanleiding van het rapport en de aanbevelingen van de *Group of Experts on Action against Violence against Women and Domestic Violence*[18] over de digitale dimensie van geweld tegen vrouwen zal een onderzoek worden verricht. Met dit onderzoek verkennen de ministeries van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW), Justitie en Veiligheid (JenV) en Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) wat nodig is om de aanbevelingen omtrent de digitale dimensie van geweld te implementeren. Er is daarbij expliciete aandacht voor online vormen van huiselijk geweld, stalking, seksueel grensoverschrijdend gedrag en seksueel geweld. Het onderzoek wordt in 2023 afgerond.
- *Onderzoek kwetsende content online:* In 2020 werd het eindrapport van Bureau Emma en Radboud Universiteit over kwetsende content online gepubliceerd, dat zij in opdracht van het ministerie van SZW hebben uitgevoerd. Hieruit kwam naar voren dat voor het voorkomen van kwetsbare content online ingezet moet worden op bewustwording, het verstevigen van de sociale norm en handelingsperspectief voor internetgebruikers.

Preventie en bewustwording

- *Kerndoelen onderwijs*: Leraren zien uit eerste hand hoezeer het wereldbeeld van leerlingen tegenwoordig wordt bepaald door sociale media. In de ontwikkeling van de vernieuwde kerndoelen in het onderwijs wordt daarom ook aandacht gegeven aan bewustwording over en inzicht in sociale mediagebruik en de invloed daarvan op het sociale en politieke leven. In de hedendaagse en toekomstige maatschappij is kennis over burgerschap en digitale geletterdheid immers van cruciaal belang, daarom is het ook onderdeel van het Masterplan Basisvaardigheden. Hoe mediawijsheid precies in het vernieuwde curriculum terecht komt, is aan leraren en vakexperts die daar mee aan de slag gaan. Uw Kamer wordt in februari geïnformeerd over de voortgang van de curriculumbijstelling voor de basisvaardigheden.
- *Mijn Cyberrijbewijs*: Begin oktober is Mijn Cyberrijbewijs gelanceerd: een gratis lesprogramma voor groep 7 en 8 van het primair onderwijs. Het

[18] GREVIO General Recommendation No. 1 on the digital dimension of violence against women adopted on 20 October 2021.

programma beoogt om jongeren digitaal weerbaarder te maken en behandelt ook online hate speech.[19]

- *Project Cyberstories – hate speech:* in een project van TMI Academy en de Vrije Universiteit Amsterdam leren 6000 scholieren online antisemitisme als vorm van online hate speech beter herkennen, worden ze bewust gemaakt over de schadelijkheid hiervan en leren ze hoe ze het beste kunnen handelen bij het zien van online hate speech.
- *Vrij en Veilig Agenda:* discriminatie tussen leerlingen (of andere personen die bij de school betrokken zijn) via sociale media is onacceptabel. Om leerlingen, ouders en onderwijspersoneel te helpen bij sociaal onveilige situaties wordt er een interactieve wegwijzerwebsite ontwikkeld. Daarnaast wordt er ingezet op versterking van het klachtenstelsel en een communicatiecampagne gelanceerd om leerlingen, ouders en personeel beter inzicht te geven in hun rechten en plichten ten aanzien van (klachten en meldingen over) sociale veiligheid.[20] In 2022 is er aan uw Kamer een meldplicht voor scholen bij ernstige incidenten toegezegd. Dit houdt in dat het schoolbestuur in de toekomst voor ernstige incidenten een melding moet doen bij de Inspectie van het Onderwijs. Naast het melden van strafbare feiten wordt hierbij ook gedacht aan vermoedens van ernstige bedreiging, discriminatie en grove pesterijen.[21] In dit kader wordt ook gewerkt aan signaalgestuurd toezicht op instellingen die informeel onderwijs verzorgen en aan het verbod op antidemocratisch lesmateriaal.
- *Ons voetbal is van iedereen (OVIVI). Samen zetten we racisme en discriminatie buitenspel:* Uit een door de OVIVI-partners geïnitieerd onderzoek van Movisie dat eerder dit jaar is uitgevoerd bleek dat online discriminatie gericht aan voetbalspelers veel voorkomt.[22] Met OVIVI wordt gewerkt aan het bestrijden van racisme en discriminatie in het voetbal. De KNVB en VWS, SZW, JenV en OCW zijn met elkaar in gesprek over een vervolg op OVIVI, de aanpak van online discriminatie zal in deze gesprekken worden meegenomen.

Nationaal Programma tegen Discriminatie en Racisme
De Nationaal Coördinator tegen Discriminatie en Racisme noemt in het Nationaal Programma[23] expliciet online discriminatie. In het Nationaal Programma staan de volgende maatregelen:

- Het verhogen van de meldbereidheid.
- Het verkrijgen van meer inzicht in online discriminatie.
- Het beter vindbaar maken van het Meldpunt Internetdiscriminatie.
- Het professionaliseren van meldpunten waar online discriminatie kan worden gemeld.

Werkplan Antisemitismebestrijding 2022-2025
In het Werkplan Antisemitismebestrijding staat de Nationaal Coördinator Antisemitismebestrijding stil bij de noodzaak van onderzoek naar online antisemitisme en daarnaast bij het belang van het tegengaan van de online verspreiding van antisemitische producten of uitingen en het bestraffen van online antisemitisme. Zo lanceerde de Nationaal Coördinator op 8 november 2022 zijn initiatief om de verkoop van antisemitische producten online tegen te gaan. Bol.com is de eerste partner in dit initiatief.

---

[19] Kamerstukken II 2022/23, 29 911, nr. 372.

[20] Kamerbrief van 23 december 2022 over voortgang meldpunt sociale veiligheid, 29240-129.

[21] Kamerbrief van 18 november 2022 over vrij en veilig onderwijs, nr. 31293-653.

[22] Movisie, Online discriminatie in het voetbal, juli 2022.

[23] Kamerstukken II 2022/23, 30 950, nr. 316.

Directoraat-Generaal Rechtsplegingen Rechtshandhaving
Directie Rechtshandhaving en Criminaliteitsbestrijding

Datum
22 februari 2023

Ons kenmerk
4361417

Ook zal de Nationaal Coördinator Antisemitismebestrijding adviseren over verdere maatregelen die de Rijksoverheid, sociale media platformen en webshops kunnen nemen op het gebied van regelgeving en bedrijfsvoering.

Nationaal Actieprogramma Aanpak seksueel geweld en seksueel grensoverschrijdend gedrag
Het actieprogramma is op 13 januari 2023 naar de Tweede Kamer verzonden.[24] Het is een brede aanpak tegen fysiek en (non)verbaal seksueel grensoverschrijdend gedrag en seksueel geweld. Het programma moet bijdragen aan maatschappelijke normen en opvattingen over hoe we met elkaar om willen gaan in de samenleving, ook online, en wat daarvoor nodig is.[25] Hierbij is nadrukkelijke aandacht voor genderstereotypering en machtsongelijkheid.

Regeringscommissaris seksueel grensoverschrijdend gedrag en seksueel geweld
Het kabinet heeft Mariëtte Hamer als regeringscommissaris seksueel grensoverschrijdend gedrag en seksueel geweld aangesteld. Zij zal in de komende jaren gevraagd en ongevraagd adviseren over onder andere bovenstaande punten. Ook fungeert zij als aanjager en boegbeeld van het maatschappelijke gesprek over hoe we met elkaar om willen gaan. In haar acties is ook aandacht voor online seksueel grensoverschrijdend gedrag en seksueel geweld.

Meldpunt Internetdiscriminatie (MiND)[26]
Het ministerie van Justitie en Veiligheid verleent jaarlijks subsidie aan het Meldpunt Internetdiscriminatie. Dit Meldpunt toetst de ontvangen meldingen en stuurt in geval van strafbare content een verwijderverzoek naar een platform. Het Meldpunt wordt door sociale media platformen beschouwd als *trusted flagger,* waardoor meldingen vanuit dit meldpunt richting deze platformen in vrijwel alle gevallen leiden tot het verwijderen of ontoegankelijk maken van de gemelde content. Ten aanzien van de verplichtingen die gelden op basis van artikel 14 van de Richtlijn Elektronische Handel (REH) geldt dat internet tussenpersonen een verantwoordelijkheid hebben om op te treden indien zij ervan op de hoogte zijn dat op hun platformen of servers strafbare of onrechtmatige content staat.
Van groot belang is dat mensen dit Meldpunt weten te vinden. Het Meldpunt Internetdiscriminatie zet zich in om betere bekendheid te verkrijgen als centraal meldpunt waar online discriminatie gemeld kan worden. Verder heeft dit Meldpunt een belangrijke rol in het contact met sociale media platformen, belangenorganisaties, antidiscriminatievoorzieningen, de politie en het Openbaar Ministerie, bijvoorbeeld om signalen te bundelen en online trends te identificeren.

---

[24] https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/brieven_regering/detail?id=2023Z00250&did=2023D0060

[25] Het kabinet ondersteunt vanaf 1 januari 2023 de alliantie Act4Respect Unlimited voor een periode van 5 jaar. Binnen de alliantie zetten Rutgers, Atria en COC zich in voor het verminderen van seksueel geweld tegen meiden, jonge vrouwen en lhbtiq+ personen, met specifieke aandacht voor intersecties en cybergeweld.

[26] De naam van MiND zal dit voorjaar nog veranderen naar Meld.Online Discriminatie. Dit hoort bij het traject om een betere naamsbekendheid te krijgen.

Directoraat-Generaal Rechtsplegingen Rechtshandhaving
Directie Rechtshandhaving en Criminaliteitsbestrijding

Datum
22 februari 2023

Ons kenmerk
4361417

Wet- en regelgeving

- De wet- en regelgeving draagt op een belangrijke manier bij aan het stellen van de norm: discriminatie en racisme, ook online, is absoluut niet toegestaan. Het wettelijk kader dat geldt in de offline wereld, geldt ook online. In het Wetboek van Strafrecht zijn in de artikelen 137c tot en met 137g en 429quater verschillende discriminatiedelicten vastgelegd. In deze artikelen zijn onder andere groepsbelediging en het aanzetten tot haat of geweld tegen of discriminatie van bepaalde groepen strafbaar gesteld. Op dit moment is een wetsvoorstel in voorbereiding dat ervoor zorgt dat de discriminatiegronden genderidentiteit, genderexpressie en geslachtskenmerken ook expliciet onder de reikwijdte van artikel 137c (groepsbelediging) en artikel 137e (verspreiding van groepsbeledigende uitingen) worden gebracht.[27] Het wetsvoorstel zal naar verwachting in het voorjaar van 2023 aan uw Kamer worden voorgelegd.
- Op 14 oktober 2022 is het wetsvoorstel tot wijziging van het Wetboek van Strafrecht tot herimplementatie van onder andere het kaderbesluit 2008/913/JBZ betreffende de bestrijding van bepaalde vormen en uitingen van racisme en vreemdelingenhaat (herimplementatie Europees strafrecht) in consultatie gegaan. Het wetsvoorstel strekt er mede toe om expliciet in de strafwet op te nemen dat beledigende vormen van onder andere het (online) publiekelijk ontkennen van genocide – waaronder Holocaustontkenning – strafbaar zijn als groepsbelediging. Na verwerking van de adviezen zal dit wetsvoorstel voor advies aan de Raad van State worden voorgelegd. Het wetsvoorstel zal naar verwachting voor de zomer bij uw Kamer worden ingediend.

Strafrechtelijke handhaving van online discriminatie

- Het strafrecht is een belangrijk sluitstuk in de aanpak van online discriminatie. Het Wetboek van Strafrecht geeft een rechtsbasis om op te treden bij strafbare content en zorgt ervoor dat de overheid een rol kan spelen bij de verwijdering van deze content of dat het Openbaar Ministerie kan overgaan tot vervolging van de plaatser. De strafrechtelijke aanpak van discriminatie is geprioriteerd. In de Aanwijzing Discriminatie[28] van het Openbaar Ministerie is opgenomen dat waar door middel van aangifte om vervolging wordt verzocht, het Openbaar Ministerie daartoe bij bewijsbare en strafbare discriminatie opportuniteit heeft. Tussen de politie en het Openbaar Ministerie bestaan afspraken om ervoor te zorgen dat in het strafrechtelijke traject zo snel mogelijk uitingen en andere relevante informatie worden vastgelegd of reeds bij een aangifte worden bijgevoegd. Daarnaast voert het Openbaar Ministerie een actief persbeleid in gevallen van discriminatie. Het communiceren over strafzaken draagt bij aan het zichtbaar stellen en bevestigen van de norm. Daarnaast doet MiND aangifte als een platform of andere website de strafbare content er na een verzoek tot verwijdering door MiND niet afhaalt.

[27] Dit betreft het wetsvoorstel tot Wijziging van de Algemene wet gelijke behandeling en het Wetboek van Strafrecht in verband met de vervanging van de term «hetero- of homoseksuele gerichtheid» door «seksuele gerichtheid» en toevoeging aan het Wetboek van Strafrecht van de discriminatiegronden genderidentiteit, genderexpressie en geslachtskenmerken.

[28] Aanwijzing discriminatie (2018A009).

Directoraat-Generaal Rechtsplegingen Rechtshandhaving
Directie Rechtshandhaving en Criminaliteitsbestrijding

Datum
22 februari 2023

Ons kenmerk
4361417

Naast dit Nederlandse beleid zijn er de volgende initiatieven van uit de EU en de Raad van Europa:

- *EU code of conduct on countering illegal hate speech online*. In de code staat de afspraak dat sociale media bedrijven gemelde haatzaaiende uitingen binnen 24 uur behandelen en verwijderen. De code is opgesteld met Facebook (nu Meta), Microsoft, Twitter en YouTube. De afgelopen jaren hebben ook Instagram, Snapchat, TikTok en Linkedin zich erbij aangesloten.
- *Recommendation on combating hate speech.* Met de aanbeveling, van mei 2022, roept de Raad van Europa lidstaten op om een aanpak tegen hate speech te ontwikkelen. De aanpak moet bestaan uit wet- en regelgeving, handhaving, preventie en de inzet op bewustwording. Nederland gaat daar de komende jaren mee aan de slag.
- *Uitbreiding lijst van eurocrimes.* Op 8 december 2021 heeft de Europese Commissie een voorstel gepubliceerd waarin het voornemen staat om de lijst met zogenoemde '*eurocrimes'* uit art. 83 VWEU uit te breiden met *hate crime* en *hate speech*. Artikel 83 VWEU omvat de vaststelling van gemeenschappelijke regels voor bepaalde, in het eerste lid van die bepaling opgenomen strafbare feiten, de zogenoemde '*eurocrimes'*, waaraan de Commissie heeft voorgenomen *hate crime* en *hate speech* toe te voegen.
- Artikel 83, lid 1 VWEU biedt de Commissie een grondslag om voorstellen voor richtlijnen te doen.*Digital Services Act (DSA).* Begin 2024 zal de DSA of de *Wet inzake digitale diensten* in werking treden.[29] Het doel van deze verordening is om de online veiligheid en grondrechten van gebruikers in de Europese Unie te beschermen. De DSA biedt ten opzichte van de huidige richtlijn elektronische handel duidelijkere regels en kaders voor:
  - Het bestrijden van illegale online inhoud.
  - Duidelijker informeren over het verwijderen van informatie of gebruikersaccounts (notice and take down).
  - Met voorrang behandelen van meldingen van betrouwbare partijen (*trusted flaggers)*, zoals het Meldpunt Internetdiscriminatie.
  - Daarnaast bevat de DSA regels die de verspreiding van desinformatie moet helpen bestrijden en biedt deze betere bescherming van grond- en mensenrechten.

3. Gezamenlijke intensivering kabinetsbeleid online discriminatie, racisme en hate speech

Het kabinet en maatschappelijke partijen hebben in de afgelopen jaren een aantal belangrijke stappen gezet om het complexe probleem van online discriminatie, racisme en hate speech beter in kaart te brengen en aan te pakken. Wel concludeert het kabinet dat de huidige aanpak nog te versnipperd is.

In aanvulling op de in het vorige hoofdstuk opgesomde (beleids)initiatieven die de afgelopen jaren zijn ingezet, zet het kabinet daarom de komende jaren in op een meer geïntegreerde, samenhangende en gestructureerde aanpak. Deze aanpak zal vorm krijgen aan de hand van de pijlers bewustwording, preventie, handhaving en wet- en regelgeving, zoals ook wordt opgeroepen door de eerder genoemde aanbeveling van de Raad van Europa.

[29] Kamerstukken II, 2020/2021, 22112, nr.3050.

Directoraat-Generaal Rechtsplegingen Rechtshandhaving
Directie Rechtshandhaving en Criminaliteitsbestrijding

Datum
22 februari 2023

Ons kenmerk
4361417

Binnen deze pijlers laat het kabinet zich leiden door de onderstaande beleidslijnen, die de komende tijd verder uitgewerkt worden aan de hand van concrete acties.

1. *Samenwerking met andere partijen.*
   Bij (de aanpak van) online discriminatie, racisme en hate speech zijn verschillende actoren betrokken, ieder met een eigen rol en verantwoordelijkheid. Het is belangrijk dat de kennis, inzicht en krachten worden gebundeld, om effectief te zijn in deze aanpak. De aanpak van discriminatie en racisme in de online omgeving is een gezamenlijke opdracht voor internetgebruikers, de overheid, maatschappelijke partijen én de internetsector. De samenwerking op dit thema tussen de betrokken overheden onderling, met de internetsector en met andere partijen, zal in de toekomstige aanpak een belangrijke plek innemen.

2. *Versterken van de preventieve aanpak.*
   Het kabinet en verschillende maatschappelijke partijen gaan o.a. verkennen hoe het sociale normbesef op in de online omgeving kan worden versterkt en hoe tegenspraak door zogenaamde 'upstanders' bevorderd kan worden. Dat moet helpen tegen wat het Rathenau Instituut de 'morele mist op het internet' noemt.[30] Daarbij zullen effectieve interventies op dit terrein worden opgeschaald, bijvoorbeeld door uitbreiding of opvolging van reeds succesvolle maatschappelijke initiatieven te ondersteunen. Jongeren krijgen als doelgroep in de preventieve aanpak extra aandacht, gezien hun grote aanwezigheid online en relatieve kwetsbaarheid. Er wordt actieve samenwerking gezocht met jongerenorganisaties voor de verdere vormgeving van de aanpak van online discriminatie, racisme en hate speech. Tot slot wordt gekeken naar de mogelijke synergiën met reeds lopend beleid ter bevordering van online weerbaarheid en mediawijsheid van verschillende sociale groepen.

3. *Betere registratie.*
   Op verschillende plekken kan discriminatie en racisme worden gemeld. Het is belangrijk dat ook meer inzichtelijk wordt welke incidenten online plaatsvonden. Dit is niet alleen belangrijk voor de handhaving van online discriminatie, racisme en hate speech, maar ook voor de preventieve aanpak hiervan. We verkennen of meldpunten meer kunnen doen om online discriminatie en de specifieke vormen daarbinnen te registreren en hoe de cijfers over online incidenten van verschillende meldpunten verzameld en samengevoegd kunnen worden, bijvoorbeeld in het jaarlijkse rapport met discriminatiecijfers van de antidiscriminatievoorzieningen, de politie, het Meldpunt Internetdiscriminatie, het College voor de Rechten van de Mens en de Nationale (kinder)ombudsman.

4. *Ondersteuning van (potentiële) slachtoffers*.
   Zoals bovenstaand beschreven, is bekend dat ervaringen van (online) discriminatie, racisme en hate speech een grote negatieve impact op de levens van slachtoffers kunnen hebben. Denk hierbij aan psychosociale gevolgen zoals een verminderd zelfvertrouwen, maar ook een verminderd gevoel van verbondenheid met de samenleving. Goede ondersteuning aan slachtoffers en het vergroten van de weerbaarheid van potentiële slachtoffers, is daarom van belang. De inzet hierop zal een plek krijgen in de aanpak, net als de uitkomsten van het eerder genoemde onderzoek

[30] Rathenau Instituut, Online Ontspoord: een verkenning van schadelijk en immoreel gedrag op het internet in Nederland, 7 juli 2021.

van KIS naar de impact van online discriminatie op slachtoffers dat in 2023 wordt verwacht.

5. *Onderzoek.*
   Het kabinet acht het van belang om meer en beter inzicht te krijgen in verschillende aspecten van online discriminatie, racisme en hate speech in de Nederlandse context. Zoals beschreven in hoofdstuk 2, is er al veel nuttig onderzoek gedaan zoals bijvoorbeeld het onderzoek van KIS naar de huidige aanpak van online discriminatie in Nederland en goede voorbeelden op nationaal en internationaal niveau. Het kabinet zal in 2023 bij de vormgeving van een integrale aanpak de aanbevelingen van de benoemde rapporten waar mogelijk meenemen. Ook zal gekeken worden waar bestaand onderzoek nog aangevuld zou kunnen worden op de volgende kennisbehoeften:
   A. Trends en verschijningsvormen van online discriminatie, racisme en hate speech in Nederland.
   B. Het verschil tussen online en offline discriminatie, racisme en hate speech als het aankomt op de oorzaken, impact en achterliggende factoren.
   C. De juridische en beleidsmaatregelen die de overheid ter beschikking staan om online, discriminatie en hate speech tegen te gaan en hoe deze te beoordelen zijn wat betreft te verwachten effectiviteit, proportionaliteit, legitimiteit en uitvoerbaarheid.
   D. Succesvolle maatregelen, aanvullend aan het reeds beschikbare instrumentarium in Nederland, die zijn geïmplementeerd in het buitenland.

6. *Internationaal.*
   De online omgeving beperkt zich niet tot landsgrenzen en aldus zal internationale samenwerking noodzakelijk zijn in het voorkomen en tegengaan van online discriminatie, racisme en hate speech. Aanvullende samenwerking met de Europese Commissie, Raad van Europa en andere lidstaten zal onderdeel zijn van de vormgeving van de verdere aanpak. De focus zal met name liggen op de implementatie van de Digital Service Act. De DSA treedt in de loop van 2024 in werking. Nederland gaat de komende tijd aan de slag met de voorbereiding van de implementatie van deze verordening.

Uw Kamer zal dit jaar nader geïnformeerd worden over de voortgang en nadere uitwerking van bovengenoemde beleidslijnen en pijlers.

Tot slot
Een democratische samenleving kan alleen functioneren als we een grens trekken wanneer vrijheden van een ander worden bedreigd. De noodzakelijkheid om op te treden tegen online discriminatie, racisme en hate speech wordt breed gevoeld. Verschillende initiatieven zijn reeds in gang gezet om dit probleem aan te pakken, en de noodzaak bestaat om deze inzet de komende jaren verder te intensiveren. Als samenleving moeten we een krachtig antwoord hebben op online discriminatie, racisme en hate speech, ieder vanuit een eigen rol en verantwoordelijkheid.

Directoraat-Generaal Rechtsplegingen Rechtshandhaving
Directie Rechtshandhaving en Criminaliteitsbestrijding

Datum
22 februari 2023

Ons kenmerk
4361417

Wij kijken er met veel vertrouwen naar uit om de komende jaren samen te werken met verschillende actoren binnen de overheid, maatschappelijke organisaties, de internetsector en andere private en publieke partijen om online discriminatie, racisme en hate speech terug te blijven dringen.

De Minister van Justitie en Veiligheid,

D. Yeşilgöz-Zegerius

De Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid,

C.E.G. van Gennip

De Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,

Robbert Dijkgraaf

De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,

Hanke Bruins Slot

De Minister voor Langdurige Zorg en Sport,

Conny Helder

Directoraat-Generaal Rechtsplegingen Rechtshandhaving
Directie Rechtshandhaving en Criminaliteitsbestrijding

Datum
22 februari 2023

Ons kenmerk
4361417

Mark Rutte “almacht van de overheid”

Foto: ANP Mark Rutte onder ede toeslagen…

https://archive.org/details/rutte-almacht-overheid

TaXeCo
belastingadviseurs & juristen

Jachthavenweg 109 - H
1081 KM Amsterdam

Telefoon 020 - 280 6007

info@taxeco.nl
www.taxeco.nl

PER EXPLOOT
Ministerie van Algemene Zaken
T.a.v. de heer drs. Mark Rutte, de minister-president
Postbus 20001
2500 EA Den Haag

Amsterdam, 4 oktober 2022

Betreft: Verzoek tot aftreden wegens falend beleid van vier kabinetten Rutte (2010 – heden)

Excellentie, geachte heer Rutte,

Onder verwijzing naar uw interview door het TV-programma Op1 op 26 september 2022 en mijn oproep van 27 september 2022 via LinkedIn en Twitter[1], stuur ik u deze brief met het verzoek om uw ontslag bij Zijne Majesteit de Koning aan te bieden. Ik zal mijn verzoek, namens cliënten en miljoenen Nederlanders, hierna concreet toelichten.

Op 15 januari 2021 heeft u, naar aanleiding van de Toeslagenaffaire, uw ontslag aan Zijne Majesteit de Koning aangeboden, welk ontslag mede het gevolg was van gedegen onderzoek door de Tweede Kamerleden Pieter Omtzigt, Farid Azarkan en Renske Leijten. Over het rapport[2] *Ongekend Onrecht* gaf u bij uw ontslag aan dat het een zwarte bladzijde is in de geschiedenis van de Nederlandse overheid[3]. Het kabinet ging vervolgens demissionair verder en beloofde te werken aan het herstel van het gebrek aan vertrouwen van het Nederlands volk in de overheid.

Heeft u, gelet op de pijn van de gedupeerden uit de Toeslagenaffaire, van uw ontslag lering getrokken? Nee. Men zou denken dat u lering zou hebben getrokken uit uw eerdere uitglijder als toenmalig staatssecretaris van Sociale Zaken, waarbij de rechtbank Haarlem in 2007 heeft geoordeeld dat u de ambtenaren heeft aangezet tot rassendiscriminatie (in casu ging het daar om het recht op bijstand van mensen van Somalische afkomst)[4].

---

[1] Mijn oproep is inmiddels meer dan 1,8 miljoen keer bekeken (LinkedIn: 1,3 miljoen en Twitter: 500.000).
[2] Tweede Kamer: Eindverslag d.d. 17 december 2020 onderzoek kinderopvangtoeslag overhandigd, zie hyperlink: https://www.tweedekamer.nl/nieuws/kamernieuws/eindverslag-onderzoek-kinderopvangtoeslag-overhandigd
[3] Rijksoverheid (www.rijksoverheid.nl), zie nieuwsbericht van 15 januari 2021.
[4] Rechtbank Haarlem, uitspraak d.d. 8 mei 2007: ECLI:NL:RBHAA:2007:BA5410.

U kent de uitdrukking wel: *"Vertrouwen komt te voet en gaat te paard."* Bij uw belofte tot herstel van het vertrouwen, heeft u tot op heden de gedupeerden van de Toeslagenaffaire cruciale informatie onthouden. Wat is namelijk het geval. Op 19 mei 2020 heeft het Ministerie van Financiën namens uw kabinet een strafrechtelijke aangifte gedaan tegen de Belastingdienst wegens beroepsmatige discriminatie en knevelarij, nadat het Ministerie van Financiën daarover advies had ingewonnen bij het advocatenkantoor Allen & Overy[5].

Zoals u weet dient in een zichzelf respecterende rechtstaat een strafrechtelijke aangifte onafhankelijk en onpartijdig te worden beoordeeld. In het betreffende advies, dat 34 pagina's telt, wordt met **geen woord** gerept over de onafhankelijkheid en onpartijdigheid voor wat betreft het aangifteproces. Naar aanleiding van de ingediende aangifte heeft het Openbaar Ministerie op 7 januari 2021 via haar nieuwsbericht onder meer het volgende naar buiten gebracht[6]:

> *"Naar aanleiding daarvan heeft de Rijksrecherche onder het gezag van het OM een uitgebreid oriënterend feitenonderzoek uitgevoerd. Het OM concludeert na zorgvuldige beoordeling van de feiten en omstandigheden dat er geen sprake is van een strafrechtelijke verdenking van knevelarij of beroepsmatige discriminatie."* (onderstreping door ondergetekende)

De Rijksrecherche heeft echter een strategisch samenwerkingsverband gesloten met de opsporingsdienst FIOD[7] en aangezien de FIOD een onderdeel is van de Belastingdienst[8], heeft de Rijksrecherche dus een samenwerkingsverband gesloten met de Belastingdienst. Met andere woorden, de Rijksrecherche kon in dit verband geen onpartijdig en onafhankelijk feitenonderzoek doen naar de aangifte tegen de Belastingdienst. De betreffende aangifte had, ter **borging** van de onafhankelijkheid en onpartijdigheid, door een **externe private partij** onderzocht moeten worden. Dat de Staat der Nederlanden weleens een externe private partij inschakelt voor een feitenonderzoek, verwijs ik u naar het onderzoeksrapport over de *'Sywert deal'*[9].

Wat betekent dit? U en uw kabinet hebben de gedupeerden hiermee met opzet misleid, omdat de door het Ministerie van Financiën ingediende strafrechtelijke aangifte op voorhand dus slechts een symbolische actie voor de bühne was.

---

[5] Het advies werd opgesteld door advocaat Hendrik Jan Biemond van het kantoor Allen & Overy (een oud-collega van voormalig minister Ferdinand Grapperhaus). De heer Grapperhaus was, tot zijn benoeming als minister van Justitie en Veiligheid (in 2017), als bestuursvoorzitter werkzaam bij Allen & Overy.

[6] OM (www.om.nl) , zie nieuwsbericht van 7 januari 2021.

[7] FIOD (www.fiod.nl): *"In de bestrijding van corruptie werken we (lees: FIOD) veel samen met het Openbaar Ministerie en de Rijksrecherche."* Zie ook, OM (www.om.nl) : *"Het Combiteam Havens is een samenwerkingsverband van de zeehavenpolitie, FIOD, Rijksrecherche en het Openbaar Ministerie."*

[8] FIOD (www.fiod.nl), brochure 'FIOD, specialist in financiële fraudeopsporing', pagina 5: *"De FIOD is onderdeel van de Belastingdienst, die onder het ministerie van Financiën valt."*

[9] Zie het onderzoeksrapport d.d. 14 september 2022 (met kenmerk MIN000624-001) van het accountants-kantoor Deloitte als externe private partij (in opdracht van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport).

Hoe stuitend is het voor gedupeerden als zij, na kennisname van deze brief, nu terugkijken op de woorden van de staatssecretaris Alexandra van Huffelen op 19 mei 2020 (ik citeer)[10]:

> *"Ik realiseer me dat deze aangifte een grote impact heeft op de gedupeerde ouders en de medewerkers van de Belastingdienst. (...). Hopelijk draagt deze ingrijpende stap bij aan het op een rechtvaardige manier afsluiten van dit voor zovelen pijnlijke hoofdstuk."*
> (onderstreping door ondergetekende)

Deze woorden uitspreken terwijl zij, u en uw kabinet op voorhand wisten dat deze aangifte niet tot een onpartijdig en onafhankelijk onderzoek kon leiden. U en uw kabinet wisten dus dat de ingediende strafrechtelijke aangifte tegen de Belastingdienst tot niets zou leiden voor de gedupeerden. De aangifte heeft uiteindelijk dan ook tot niets geleid, zoals ook is gebleken uit het arrest d.d. 13 juli 2022 van het Gerechtshof Den Haag met betrekking tot 155 gedupeerden[11].

Deze gang van zaken verklaart onder meer uw huidige lage rapportcijfer: 3,3[12]. Als premier bent u het vertrouwen niet alleen kwijt van de gedupeerden van de Toeslagenaffaire, maar ook van de boeren en de Groningers.

Als premier en dus als minister van Algemene Zaken (die belast is met *"de coördinatie van het algemeen regeringsbeleid en van de overheidscommunicatie")* heeft u zich te laat in de stikstofcrisis gemengd. Het is begrijpelijk dat onze boeren zich niet gehoord voelen, omdat de boeren effectief niet hebben mogen meedenken aan een structurele oplossing voor het probleem, en dat terwijl zij – gezien hun expertise – alles in huis hebben om tot een voor alle partijen redelijke oplossing te komen. Ook in dit dossier worden de adviezen van onafhankelijke experts door u en uw kabinetten genegeerd. Jarenlang zijn onze boeren al aan het investeren om hun bedrijven 'efficiënter en duurzamer' te maken en zijn wat dat betreft een lichtend voorbeeld voor agrarische sectoren in andere landen.

En plots wordt het leven van onze boeren overhoop gehaald, wat het directe gevolg is van falend beleid van de kabinetten onder uw leiding; uw kabinetten hadden hierop veel eerder en beter moeten anticiperen. Onze boeren vervullen een cruciale rol als het gaat om de voedselzekerheid in Nederland (en ook ver daar buiten). Het zou derhalve redelijk en gepast zijn als de expertise en de visie van onze boeren zouden worden meegenomen bij het oplossen van de stikstofcrisis.

---

[10] Rijksoverheid (www.rijksoverheid.nl), zie nieuwsbericht van 19 mei 2020.
[11] Gerechtshof Den Haag, arrest d.d. 13 juli 2022: ECLI:NL:GHDHA:2022:1301.
[12] EenVandaag Opiniepanel, de Prinsjesdag-peiling van 17 september 2022, zie hyperlink: https://eenvandaag.avrotros.nl/panels/opiniepanel/alle-uitslagen/item/vernietigend-rapportcijfer-van-33-voor-kabinet-meerderheid-wil-liever-nieuwe-verkiezingen/

Ook zijn onder uw bewind de Groningers aan hun lot overgelaten, terwijl de baten uit de gaswinning in Groningen tijdens uw kabinetten tot recordhoogte zijn gestegen. Het is duidelijk dat onder uw bewind de economische belangen prevaleren boven de menselijke maat. Maar ondertussen probeert u uw verantwoordelijkheid af te schuiven naar anderen; zoals u dat deed tijdens de persconferentie op 12 januari 2018, toen u in eerste instantie probeerde uw verantwoordelijkheid als premier zoveel mogelijk af te schuiven naar de betrokken minister en de Groningse bestuurders.

Het vertrouwen van het Nederlands volk in de politiek zal pas herstellen als de menselijke maat terugkeert, maar u heeft als premier al meerdere malen laten zien dat u deze maat niet toepast. De Groningers willen geen woorden meer, maar daden. Bent u alweer vergeten wat uw partijgenoot en de verantwoordelijke VVD minister (Eric Wiebes) zei tijdens zijn eerste werkbezoek aan Groningen in 2018: *"Dit is een Nederlands overheidsfalen van on-Nederlandse proporties"*[13]. Heeft u daar nog een 'actieve herinnering' aan? De gedupeerde Groningers namelijk wel, zij horen het de man nog zeggen, maar registreerden vervolgens ook dat er daarna weinig tot niets meer gebeurde en dat op gedane toezeggingen werd teruggekomen. U zegt zich hun wanhoop te kunnen voorstellen, maar kunt u dat werkelijk? Het gedrag van u en uw kabinet geven daar in ieder geval geen blijk van.

Tijdens de parlementaire enquête naar de gaswinning in Groningen is het beeld naar voren gekomen dat voor de kabinetten Rutte de gasinkomsten belangrijker waren dan de levens van de Groningers die zware emotionele/psychische en financiële schade (hebben) ondervonden door de gaswinning. Uit de verhoren door de parlementaire enquête commissie blijkt dat het kabinet Rutte III van de (voor de gaswinning verantwoordelijke) VVD minister Wiebes eiste dat, omdat er minder gas geproduceerd zou gaan worden, er bespaard moest worden op de versterkingsoperatie van woningen[14].

En dat terwijl het kabinet Rutte II, bij monde van de verantwoordelijke VVD minister (Henk Kamp), de getroffen Groningers eerder nog had beloofd dat zij binnen vijf jaar veilig zouden zijn door de versterkingsoperatie. Het kabinet Rutte III 'verkocht' deze bezuiniging door het standpunt in te nemen dat er minder versterking nodig zal zijn bij een verminderde gaswinning, welk standpunt in tegenspraak was/is met de analyse van onafhankelijke experts[15].

---

[13] NRC Handelsblad van 28 maart 2018: "NRC Wiebes zoekt het liever zelf uit", zie hyperlink: https://www.nrc.nl/nieuws/2018/03/28/wiebes-zoekt-het-liever-zelf-uit-a1597485

[14] NRC Handelsblad van 23 september 2022: "Rutte III eiste van Wiebes besparing op versterking huizen bij dichtdraaien gaskraan", zie hyperlink: https://www.nrc.nl/nieuws/2022/09/23/rutte-iii-eiste-van-wiebes-besparing-op-versterking-huizen-bij-dichtdraaien-gaskraan-a4143064

[15] NOS van 6 september 2022: "Gaswinning in Groningen leverde 428 miljard euro op", zie hyperlink: https://nos.nl/regio/groningen/artikel/303219-gaswinning-in-groningen-leverde-428-miljard-euro-op

En dat terwijl de overheid gedurende 60 jaar ruim 360 miljard euro heeft verdiend aan de gaswinning in Groningen[16]. En diezelfde overheid wil bezuinigen op de versterkingsoperatie (die bedoeld is om de door die gaswinning zwaar gedupeerde Groningers weer veilig te kunnen laten wonen en slechts een fractie is van de gasinkomsten), zelfs nadat de verantwoordelijke VVD minister sprak van een *"overheidsfalen van on-Nederlandse proporties"*. En u vraagt zich af waarom Groningers (en miljoenen andere Nederlanders met hen) het vertrouwen in u en de overheid hebben verloren?

Tot slot, valt het u ook op dat er tegenwoordig nogal wat mensen zijn die, als ze gevraagd worden naar hun herinnering over iets of iemand, daarop antwoorden dat ze daar *'geen actieve herinnering'* aan hebben. Mensen leren snel, meneer Rutte, als u leugens 'mooi' kunt verpakken én daarmee wegkomt, zoals u als premier al jarenlang in de politieke arena bewijst, dan brengt dat mensen op ideeën, maar naar ik vrees wel de verkeerde ideeën. De laatsten, die uw gedrag kopiëren, zijn de jongens die er van verdacht worden Carlo Heuvelman in Mallorca te hebben doodgeschopt. Ook zij geven aan dat zij daar *"geen actieve herinnering"* aan hebben[17]. Zoals het spreekwoord luidt *"goed voorbeeld doet goed volgen"*, maar dat geldt helaas in dit verband voor het omgekeerde ook, zoals uit het voorgaande blijkt. En dat waar u, als premier van alle Nederlanders, vooral moraal en fatsoen zou moeten uitdragen. Ons Nederlanders te laten zien dat integriteit er toe doet en dat woorden er toe doen. Goedkope beloftes doen kan iedereen. Premier Rutte, belofte maakt schuld.

U kunt zich de motie van wantrouwen van 2 april 2021 aan uw adres vast nog wel 'actief' herinneren, welke motie overigens geen meerderheid heeft gehaald. Eén dag later kwam de heer Gert-Jan Segers van de ChristenUnie met de uitspraak dat hij geen kabinet Rutte IV wilde, omdat u gelogen heeft over wat inmiddels bekend staat als de Omtzigt affaire (*"functie elders"*). En hij zei over u toen het volgende, ik citeer: *"Rutte geen geloofwaardige drager nieuwe politieke cultuur"*[18]. U gaf toen aan dat u als premier uw *"stinkende best"* zou doen om het vertrouwen terug te winnen van het Nederlands volk. We zijn nu 18 maanden verder en u bent thans op een rapportcijfer van 3,3 uitgekomen.

De vraag is ook of de heer Gert-Jan Segers en zijn ChristenUnie, qua integriteit en moraliteit (welke onderwerpen ter sprake zijn gekomen bij hun partijcongres op 1 oktober 2022), er nog mee leven dat de gedupeerden van de Toeslagenaffaire nu weten dat zij met opzet zijn misleid bij de aangifte door de Staat der Nederlanden tegen de Belastingdienst?

---

[16] NRC Handelsblad van 23 september 2022: "Reconstructie - Hoe Wiebes het vertrouwen van de Groningers verspeelde", zie hyperkink: https://www.nrc.nl/nieuws/2022/09/23/het-lose-lose-scenario-is-uitgekomen-a4142830

[17] NRC Handelsblad van 2 oktober 2022: "Loyaal aan de groep: niemand weet wat er in Mallorca met Carlo is gebeurd", zie hyperlink: https://www.nrc.nl/nieuws/2022/10/02/niemand-zegt-te-weten-wat-er-met-carlo-is-gebeurd-a4143885

[18] NOS van 3 april 2021: "ChristenUnie-leider Segers: er is iets geknapt, niet met Rutte in nieuw kabinet", zie hyperlink: https://nos.nl/artikel/2375205-christenunie-leider-segers-er-is-iets-geknapt-niet-met-rutte-in-nieuw-kabinet

TaXeCo
belastingadviseurs & juristen

Gelet op het voorgaande zult u mijn verzoek begrijpen om in het landsbelang uw ontslag aan te bieden aan Zijne Majesteit de Koning. Hierbij doe ik dan ook een dringend beroep op het morele kompas van de andere partijleiders van de coalitie (te weten: de heer Gert-Jan Segers, de heer Wopke Hoekstra en mevrouw Sigrid Kaag) met het verzoek hierover een eigen besluit te nemen.

Gaarne zie ik uw reactie **uiterlijk** 11 oktober 2022 tegemoet, bij gebreke waarvan er rechtsmaatregelen zullen volgen.

Hoogachtend,

drs. Karim Aachboun

Cc:

- de heer Gert-Jan Segers (ChristenUnie) per exploot;
- de heer Wopke Hoekstra (CDA) per exploot;
- mevrouw Sigrid Kaag (D66) per exploot.

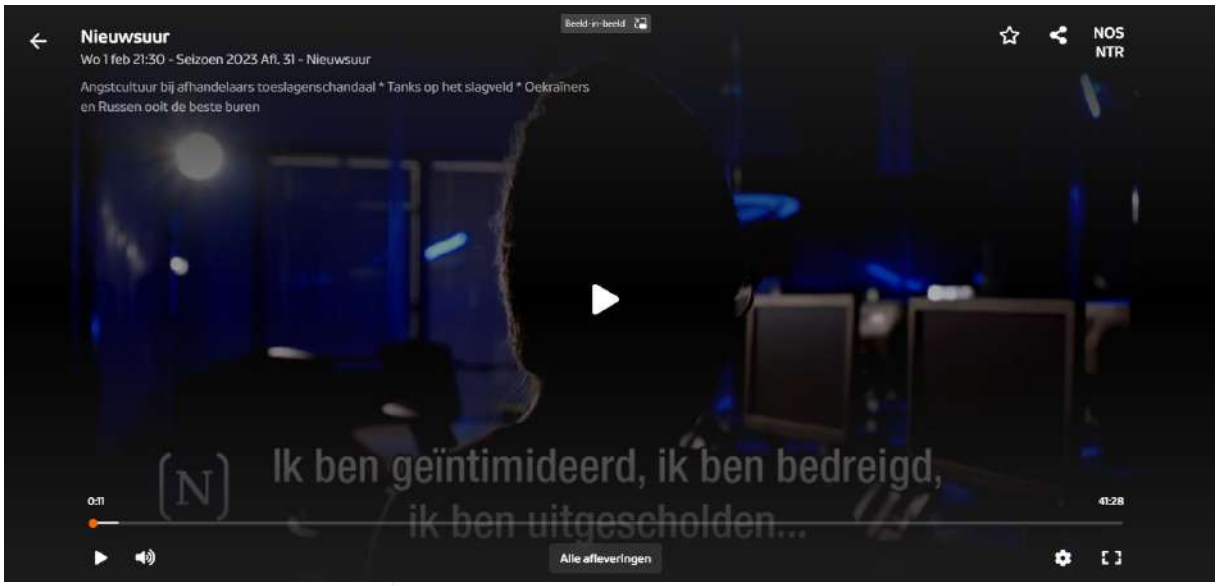

Verkennen

Instellingen

Tweet

Daniël Pardoen
@dpardoen

Grote chaos bij het ministerie van Financiën, verantwoordelijke minister: Sigrid Kaag #D66.

Ambtenaren lopen massaal weg, want onder de dreiging van ontslag wordt van hen geëist te zwijgen over het belang van de ouders afhandeling toeslagenaffaire.

Zwartboek over misstanden UWV: ‘Mensen komen diep in de schulden of raken hun huis kwijt

Veel mensen komen in grote problemen door fouten van het UWV. Ze worden goedgekeurd terwijl ze ernstig ziek zijn of ten onrechte gekort op hun uitkering, waarna ze forse terugvorderingen krijgen. Daardoor raken ze in diepe schulden, moeten ze hun huis verkopen of lopen relaties stuk.

Bron: ad.nl

Tonny van der Mee 04-10-2021

Bart van Kent (Kamerlid SP)
Inez Staarink (Beleidsmedewerker SP)
september 2021’

74 blz

“Levens Lang” *tussen dissidenten en waanzin*

Auteur: Robert van Voren
Uitgever:Becht's Uitgevers-Maatschappij, H.J.W.
Nederlands

2009

304 blz

Nieuwe maatregelen voor aanpak rechtsstaat ondermijnende organisaties

Nieuwsbericht | 14-04-2023 |

Het moet makkelijker worden om organisaties aan te pakken die de democratische rechtsstaat of het openbaar gezag ondermijnen. Daarom worden er nieuwe handhavingsinstrumenten toegevoegd aan de Wet transparantie maatschappelijke organisaties (Wtmo). De ministerraad heeft ingestemd met het voorstel van minister van Justitie en Veiligheid Yeşilgöz-Zegerius. Het voorstel om de Wtmo te wijzigen wordt daarna naar de Tweede Kamer gestuurd.

Hiermee geeft de minister gehoor aan een brede oproep vanuit de Tweede Kamer om te komen met extra handhavingsinstrumenten wanneer sprake is van (dreigende) ondermijning van democratische waarden, fundamentele vrijheden of mensenrechten.

Bron: rijksoverheid.

14-04-2023

commentaar:

IFUD of Human Rights

Gaat de Nederlandse Staat de nieuwe Wet (Wtmo) inzetten als politiek instrument om politieke tegenstanders en die met een andere mening als van de gevestigde orde van het establishment buitenspel te zetten, en daarbij eigen mensen uit de wind houden?

Het feit dat de Staat zich bewust laat afbeelden met fotoshops met vergelijkingen uit het Derde Rijk, is hierbij het bewijs dat er bewust een systeem is opgezet binnen het bestaande systeem. Dat de Staat een schijnconstructie heeft opgetuigd voor mensenrechten en anti-discriminatie voor eigen gewin,daarbij tegenstanders met hun kritiek of andere mening te weren.

Mensenrechten op straat zetten en afschuiven naar Leger des Heils

Gemeente Den Haag

Retouradres: Postbus 80 000, 2508 GA Den Haag

De heer J.P. van den Wittenboer
Voorzitter Intermediary Foundation of the
Universal Declaration of Human Rights
Postbus 324
5660 AH GELDROP

Uw brief van
5 september 1995

Uw kenmerk

Ons kenmerk

Doorkiesnummer
(070) 353 2650

Aantal bijlagen

Datum
13 september 1995

Onderwerp
sociale rechten

Hiermee bevestig ik de ontvangst van uw bovenvermelde, aan de burgemeester gerichte, brief. Aangezien dit onderwerp onder de verantwoordelijkheid van de wethouder van Onderwijs, Sociale zaken, Werkgelegenheidsprojecten en Integratie- en Emancipatiebeleid valt, heb ik, namens de burgemeester, uw brief ter afdoening naar deze wethouder doorgezonden.
Voor inlichtingen kunt u zich wenden tot het secretariaat van de wethouder, telefoon (070) 353 2650.

Bureau gemeentesecretaris,

W.L. Donkers

Postadres: Postbus 80 000, 2508 GA Den Haag
Bezoekadres: Burgemeester De Monchyplein 14, Den Haag

Telefoon 070 - 353 20 00
Fax 070 - 361 48 62

Wethouder van Onderwijs, Sociale Zaken,
Werkgelegenheidsprojecten en Integratie-
en Emancipatiebeleid

Anke van Kampen

Gemeente Den Haag

Retouradres: Postbus 80 000, 2508 GA Den Haag

De heer J.P. van den Wittenboer
Postbus 324
5660 AH GELDROP

Uw brief van
5 september 1995
Uw kenmerk
95123
Ons kenmerk
SZW95123
Doorkiesnummer
(070) 3537409
Aantal bijlagen
1
Datum
28 september 1995

Onderwerp
beantwoording van brief d.d. 5-9-1995

Geachte heer van den Wittenboer,

Met belangstelling heb ik uw brief d.d. 5 september jl. en de bijgevoegde stukken kunnen lezen.

U vermeldt in uw schrijven in Den Haag ingeschreven te staan. Ik ben zo vrij geweest dat na te gaan. Het hebben van een woon- of verblijfplaats is namelijk van groot belang in het kader van de Algemene Bijstandswet. Deze wet, op grond waarvan in beginsel financiële steun geboden kan worden aan mensen die zelf niet over een minimum inkomen beschikken, geeft aan, dat de gemeente waar iemand zich bevindt bijstand aan die persoon kan verlenen.

Een en ander betekent, dat u feitelijk zou moeten wonen in de gemeente Den Haag en in de haagse Gemeentelijk Basisadministratie opgenomen zou moeten zijn om hier een bijstandsaanvraag te kunnen indienen. Uit onderzoek is mij gebleken, dat u hier niet (meer) woonachtig bent. Dit leidt ertoe, dat u van de gemeente Den Haag geen financiële bijstand kunt krijgen. Ik raad u daarom aan om u zo spoedig mogelijk te wenden tot de gemeente waar u daadwerkelijk woont.

Mocht u echter in Den Haag een zwervend bestaan leiden, dan kunt u zich wellicht het beste wenden tot de Kessler Stichting, de La Reyweg 522 of het Leger des Heils, Nieboerweg 125, alhier. Onder bepaalde voorwaarden is het mogelijk om via deze instanties een beroep op de Algemene Bijstandswet te doen.

Vertrouwend u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd, teken ik,

De wethouder van Onderwijs,
Sociale zaken, Werkgelegenheidsprojecten en
Integratie- en Emancipatiebeleid,

ANKE VAN KAMPEN

afdruk aan
- 1x directie SZW
- 1x dhr.J. Jansen BSD/BO/BGS

Bezoekadres: Burgemeester De Monchyplein 14, Den Haag
Bereikbaar per openbaar vervoer: met buslijn 13;
vanaf Station HS - met buslijn 5; vanaf Station CS - met buslijn 22

Telefoon 070 - 353 26 51
Fax 070 - 363 82 27

Gemeente Den Haag

Dienst Sociale Zaken en
Werkgelegenheidsprojecten

Retouradres: Postbus 12610, 2500 DK Den Haag

De heer J.P.van den Witteboer
Intermediary Foundation of the
Universal Declaration of Human Rights
Postbus 324
5660 AH GELDROP

Uw brief van
21 september 1995
Uw kenmerk

Ons kenmerk
WK71/TEAM 3D
Aantal bijlagen

Datum
9 oktober 1995

Onderwerp
Bijstandsbesluit Zelfstandigen

Geachte heer van den Witteboer,

Tot onze spijt moeten wij u mededelen dat uw brief van 7 september jongstleden niet bij de afd.zelfstandigen is aangekomen.
Een kopie van bovengenoemde brief hebben wij bij de door u aangeleverde correspondentie wel aangetroffen.

Uit uw verzoek d.d.21 september blijkt ons dat u een beroep op het bijstandsbesluit zelfstandigen wenst te doen.

Tevens blijkt uit de door u aangeleverde correspondentie dat u voorzitter bent van de stichting Intermediary Foundation of the Universal Declaration og Human Rights.

Het Bijstandsbesluit Zelfstandigen sluit stichtingen echter van de mogelijkheid tot bijstandsverlening uit,waardoor bijstandsverlennig op basis van deze regeling in uw situatie niet tot de mogelijkheden behoort.

Ik hoop u hiermede voldoende te hebben geinformeerd.

Hoogachtend,

R.H.van den Hoogeband

Chef afdeling zelfstandigen

Inlichtingen bij

Wijkkantoor / afdeling
afdeling Zelfstandigen
Oude Haagweg 589 2562 GJ Den Haag

Telefoon 070 - 3230050
Fax 070 - 3234992

H.G.M.Th. DERKS
NOTARIS
Keizer Ottostraat 4, Budel
Postbus 2005, 6020 AA Budel
Telefoon 04958-93232
Telefax 04958-91931
Postbank 1.10.40.98
Rabobank Budel 10.95.03.848
ABN/AMRO Budel
Capucijnerplein 48.34.73.332
Marktstraat 52.87.15.631
Rabobank Soerendonk 14.79.01.693
Rabobank Maarheeze 13.07.02.900
ING Bank Weert 68.30.63.065

BUDEL, 21 juni 1994,

De Heer J.P. van den Wittenboer
Postbus 324
5660 AH Geldrop

Geachte Heer Van den Wittenboer,

Hierbij ontvangt U het ontwerp van de akte betreffende de klacht die U indient bij de Europese Commissie voor de Rechten van de Mens te Straatsburg.

In de akte staat bij de aanhalingstekens alleréérst vermeld dat alle rechtsmiddelen in Nederland voor U zijn uitgeput: tot de rechter kunt U zich niet wenden, want Uw advocaten houden liever hun (ex-)collega's een hand boven het hoofd dan dat zij Uw zaak willen behandelen, de Officier van Justitie doet niets en talloze verantwoordelijke instellingen en personen gaan ook al niet serieus op Uw zaak in of laten zelfs helemáál niets van zich horen.
Het is belangrijk dit te vermelden, want als U niet aangeeft dat voor U in Nederland alle rechtsmidelen zijn uitgeput, zal de Commissie Uw klacht niet eens behandelen en verdwijnt alles ongelezen in het archief om er waarschijnlijk nooit meer uit te komen.

Vervolgens staat in de akte het verhaal zoals U mij dat gegeven hebt en waarin alleen enkele taalkundige spel- en stijlfouten zijn verbeterd. Aan de inhoud zelf is niet getornd.

Ik heb aan het eind opgenomen dat óók Uw brief aan de Officier van Justitie aan de akte wordt gehecht. Deze brief is belangrijk om aan te tonen dat U hebt geprobeerd de Staat der Nederlanden veroordeeld te krijgen. Zie twee alinea's terug.

Voorts adviseer ik U aan de Commissie de stukken die U aan de akte wilt laten hechten in ieder geval ook los toe te zenden. Dit maakt het voor de Commissie een stuk gemakkelijker Uw zaak te behandelen (als de stukken los meegestuurd worden, kunnen meerdere mensen tegelijk aan Uw zaak werken).

Wilt U mij laten weten of U met het ontwerp akkoord gaat?

Als de akte volgens het ontwerp zal worden getekend (dus als geen verdere werkzaamheden meer nodig zijn), zal de afrekening bedragen:

- salaris (3 uur à ƒ 265,00)	ƒ 795,00
- BTW over het salaris (17½%)	" 139,13
- registratiekosten (vrij van BTW)	" 6,00
	ƒ 940,13

akte zal op 22 juni as. om half vier 's middags worden ge-
end. Wilt U meenemen: Uw brief aan de Officier van Justitie,
ursus "Verover het Binnenhof" en het formulier (Requête/
lication), om de zaak bij de Europese Commissie voor de Rechten
de Mens aanhangig te maken.

Hoogachtend,

KONINKLIJKE NOTARIELE BROEDERSCHAP

AFSCHRIFT

Commission Européenne des Droits de l'Homme
27 JUIN 1994
Arrivée

Op twee en twintig juni negentienhonderd vier en negentig ------
verscheen voor mij Henricus Gerardus Maria Theresia Derks,------
notaris te Budel:----------
de Heer **Joannes Petrus van den Wittenboer**, planned change agent
en voorzitter van de Intermediaire Stichting van de Universele -
Verklaring van de Rechten van de Mens, volgens zijn verklaring -
geboren te Mierlo veertien mei negentienhonderd vijf en vijftig,
zonder woonplaats en adres, maar wel ingeschreven in het -------
Centraal Persoonsregister te 's-Gravenhage en zijn postadres ---
hebbende: Postbus 324, 5660 AH Geldrop, van Nederlandse --------
nationaliteit, ongehuwd en nooit gehuwd geweest, legitimatie: --
paspoort nummer W000711. ----------
De voormelde stichting is statutair gevestigd te Geldrop, ------
heeft de voormelde postbus als postadres en is ingeschreven ----
in het stichtingenregister bij de Kamer van Koophandel en ------
Fabrieken voor Zuidoost-Brabant te Eindhoven onder dossiernummer
S 92925.----------
De comparant verklaarde als planned change agent werkzaam te ---
zijn in een soort functie als gericht veranderaar van een ------
sysyteem waar hij en anderen onvrede mee hebben en dat hij -----
een verklaring wenst af te leggen. ----------
De comparant verklaarde aldus het volgende: ----------
" Ik dien tegen de Staat der Nederlanden een **klacht** in bij de --
" Europese Commissie voor de Rechten van de Mens van de Raad ---
" van Europa te Straatsburg, Frankrijk, adressering: De --------
" secretaris, **Europese Commissie voor de Rechten van de Mens**, --
" RAAD VAN EUROPA, F-67075, Straatsburg Cedex.----------
" De klacht heeft betrekking op ervaringen die ik en wijlen mijn
" vader hebben gehad, ervaringen die zich tot vrijwel het gehele
" maatschappelijke leven uitstrekken, waarvan vrijwel het gehele
" maatschappelijke leven het slachtoffer is. ----------
" Tot enige rechterlijke instantie heb ik **geen toegang kunnen** --
" **krijgen;**----------
" diverse advocaten die ik heb gehad staken liever hun collega's
" en ex-collega's een hart onder de riem, dan dat zij aan mijn -
" zaak hun vingers wilden branden.----------
" Ik heb de Officier van Justitie gevraagd een **vervolging** in te -
" stellen tegen de Staat der Nederlanden, maar de Officier -----
" **antwoordt niet.**----------
" Ik heb talloze instanties en vele verantwoordelijke bewinds- -
" lieden, **tot op het hoogste niveau**, aangeschreven, maar -------
" nauwelijks antwoord ontvangen. ----------
" Men hult zich in een stilzwijgen en houdt elkaar de hand -----
" boven het hoofd.----------
" Niettemin bevestigt de Minister van Justitie mij dat ik ------
" **de juiste weg bewandel**, hetgeen in mijn boek "De een zijn -----
" dood is de ander zijn brood" op bladzijde 132 te lezen is.----
" In dat boek staan enkele van de zeer vele stukken en ---------
" documenten die op mijn zaak betrekking hebben.----------
" De Nederlandse regering heeft meegewerkt aan de totstandkoming
" van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens, zoals
" die in het jaar negentienhonderd acht en veertig door de -----

" United Nations Organization (U.N.O.) werd vastgelegd. --------
" In artikel 25 van die verklaring staat een aantal voorwaarden,
" aan welke voorwaarden de Nederlandse Staat beloofd heeft -----
" zich te zullen houden.----------
" De Nederlandse landspolitiek is op een enkeling na een -------
" stelletje ellendige paternalisten dat samen met het gilde van
" beroepskruiers de hand aan het eigen vaderland slaat en daarna
" aan het volk!----------
" Dit is dan het succes van een vrijbuiterstroep die de begane -
" roof kan rechtvaardigen.----------
" Onbegrijpelijk en wonderbaarlijk.----------
" Het lelijkste wat er in het leven der mensen kan blijven -----
" bestaan, is het juk der slavernij. ----------
" In Nederland is dit de schijndemocratie en een rechtsstaat ---
" waarvan alle fundamenten tot op de bodem zijn aangetast.------
" Heeft de Nederlandse koningin, Mevrouw Doctor Beatrix van ----
" Oranje, in haar kersttoespraak het afgelopen jaar een beroep -
" gedaan op eenieders persoonlijke verantwoordelijkheid, het ---
" beeld van de jammerlijke werkelijkheid dat ons dagelijks -----
" bereikt, wordt vooral bepaald door verval, chaos en ----------
" vernietiging. ----------
" En dit is niet alleen in Nederland een probleem.----------
" Het gebrek aan nieuw perspectief maakt dan een moedeloze -----
" indruk.----------
" Het een en ander dwingt ons allen tot het opnieuw bepalen van
" onze plaats.----------
" We kunnen niet allemaal onze eigen gang gaan.----------
" Waar mensen over de schreef gaan, moet hun een halt worden ---
" toegeroepen, moet grofheid aan de kaak worden gesteld, -------
" enzovoorts. ----------
" Eenieder in de samenleving behoort zijn eigen ----------
" verantwoordelijkheid te kennen. ----------
" Het is niet goed af te wachten wat een ander doet. ----------
" Men moet zelf initiatief tonen in het nemen van algemene, ----
" nieuwe, positieve ontwikkelingen tot opbouw. ----------
" Individualisme - "ieder voor zich" - moet van de hand worden -
" gewezen en moet plaats maken voor saamhorigheid. ----------
" Samen moet dit tot positieve voortuitgang in ontwikkelingen --
" leiden, aldus de Koningin. ----------
" Voor mij zijn in Nederland alle mogelijkheden uitgeput, zowel
" bij instanties als bij individuele personen.----------
" De meeste instanties en personen deden er al snel het --------
" zwijgen toe, wellicht door de zeer spraakmakende feiten en de
" namen van gerenommeerde personen die in de stukken voorkomen.-
" Kortom: men **liet niets meer van zich horen** en de zaken die ----
" behandeld moesten worden, **werden niet behandeld.** ----------
" Er zijn voldoende verzendbewijsjes voorhanden van aangetekende
" stukken waarop nimmer een antwoord kwam.----------
" Resumerende huldig ik onder meer de volgende opvattingen:-----
" - Zoals sommige diersoorten zich voor hun belagers doodhouden,
" zo vlucht met uit angst in een toestand van uiterste -------
" zelfingekeerdheid en kapselt men zich hierdoor vrijwel -----

" volledig van de omgeving af;----------
" - Min of meer zoals bij sommige diersoorten de gebruikte -----
" methode is uit dierlijke naastenliefde elkaars vacht te ----
" poetsen, zo poetst men elkanders kostuum, uit collegiale ---
" naastenliefde;----------
" - Men verkoos de wereld van een apartheid waarin stoutzijn een
" onaantastbaar privilege leek en voerde collega's af naar ---
" een inderhaast door zichzelf aangelegd reservaat, zodat men
" dacht voorlopig veilig te zijn;----------
" - Men koos voor de minst voor de hand liggende methode: ------
" collega's een hart onder de riem steken en de afhandeling --
" van taken erbij laten inschieten;----------
" Het ontbreken van een niet naar behoren gevoerd beleid gaat --
" zich uiteraard wreken.----------
" Al met al een schrale troost in zwijgend Nederland.----------
" De volgende artikelen van het Verdrag zijn door Nederland ----
" geschonden: ----------
" de artikelen 2 (lid 1), 3, 4 (lid 1), 6 (lid 1), 8, 9, 10,----
" 13, 17 en 25.----------
" Door Nederland is bovendien artikel 2 (de leden 1, 2 en 3) van
" het Vierde Protocol geschonden. ----------
" Dit laatste door de opheffing van Centraal Persoonsregister ---
" (C.P.R.), waarin ik ingeschreven sta, en het invoeren van de -
" Wet Gemeentelijke Basisadministratie (wet G.B.A.).----------
" Op grond van deze wet worden mensen zonder vaste woon- -------
" of verblijfsplaats, zoals ik, verplicht zich in een bepaalde -
" gemeente in te laten schrijven. ----------
" Het laten registreren van persoonsgegevens in een bestand ----
" van burgerzaken is voor mij geen probleem. ----------
" Wel een probleem is dat de wet G.B.A. een slimme constructie -
" kent, waardoor ingeschrevenen in het C.P.R. niet meer vrij ---
" hun woon- of verblijfplaats kunnen kiezen of zich zo vaak ---
" als zijzelf wensen kunnen verplaatsen. ----------
" Uiteraard is iedereen vrij een postbus te huren, voor het ----
" gemak of op zakelijke gronden. ----------
" Maar zich dan ook als inwoner te laten inschrijven in de -----
" gemeente van die postbus of op eens anders adres post te -----
" laten deponeren is te gek om los te lopen. ----------
" Kortom: met de wet G.B.A. schendt Nederland het Vierde -------
" Protocol!"----------
Op verzoek van de comparant zijn aan deze akte gehecht: --------
- een kopie van het verzoekschrift aan de Europese Commissie ---
  voor de Rechten van de Mens;----------
- een kopie van de cursus: "Cursus voor Beginners: Verover het -
  Binnenhof!", opgesteld door de voormelde stichting waarin begrepen
  een kopie van de brief aan de Officier van Justitie, waarin --
  de comparant hem verzoekt een vervolging in te stellen -------
  (tegen de Staat der Nederlanden) en waarop volgens verklaring
  van de comparant nimmer een antwoord is gekomen.----------
De comparant verklaarde behalve het voormelde verzoekschrift ---
en de voormelde cursus ook een exemplaar van het voormelde -----
boek "De een zijn dood is de ander zijn brood" mee te zullen ---

zenden aan de Europese Commissie voor de Rechten van de Mens, -- alsmede een afschrift of kopie van deze akte.

Waarvan akte, ------
in minuut, is verleden te Budel op de datum in het hoofd van --- deze akte vermeld.----------
Na zakelijke opgave van de inhoud van deze akte aan de --------- comparant, die aan mij, notaris, bekend is, heeft deze --------- verklaard van de inhoud van deze akte te hebben kennisgenomen en op volledige voorlezing daarvan geen prijs te stellen.----------
Vervolgens is deze akte na beperkte voorlezing door de --------- comparant en mij, notaris, ondertekend.----------

(getekend) J.v.d. Wittenboer; H.Derks. ----------

UITGEGEVEN VOOR AFSCHRIFT:

Ministerie van Binnenlandse Zaken

Aan

dhr. J.P. van den Wittenboer
Postbus 324
5660 AH Geldrop

Bijlagen	Uw kenmerk	Ons kenmerk	Datum
–	–	GBA 94/U-1436	22 februari 1994

Inlichtingen bij	Doorkiesnummer
Rijksinspectie van de Bevolkingsregisters	070 - 3027128

Onderwerp	Departementsonderdeel
beëindiging CPR	DGOB / GBA

Geachte heer Van den Wittenboer,

Met belangstelling heb ik kennis genomen van uw brief van 3 januari 1994.

Naar aanleiding van uw brief hecht ik er nogmaals aan u mede te delen dat de wet Gemeentelijke Basisadministratie persoonsgegevens (GBA) eind 1994 in werking zal treden. Dat betekent dat de huidige wet- en regelgeving terzake van de bevolkingsadministratie, zoals deze nu is vastgelegd in de wet Bevolkings- en Verblijfregisters en het bijbehorende Besluit bevolkingsboekhouding, zal worden ingetrokken. Daardoor zal ook het Centraal Persoonsregister (CPR), dat door de Minister van Binnenlandse Zaken wordt gehouden op basis van het Besluit bevolkingsboekhouding, ophouden te bestaan. Dat betekent dat voor de personen die momenteel nog staan ingeschreven in het CPR een adekwate oplossing moet worden gezocht.

Daarvoor biedt de Wet GBA oplossingen. De Wet GBA verplicht elke ingezetene ingeschreven te staan in de basisadministratie van een gemeente alwaar hij/zij over een woon- danwel briefadres beschikt. Volledigheidshalve meld ik u dat een postbus niet aangemerkt kan worden als een briefadres in de zin van de Wet GBA.

Met mijn brief van 16 december 1993 heb ik u erop willen attenderen dat, indien u zich niet tijdig laat inschrijven in een gemeentelijke basisadministratie, dit tot gevolg kan hebben dat dit mogelijk tot voor de betrokkene minder gewenste gevolgen kan leiden. Ik denk dan bijvoorbeeld aan de problemen die kunnen ontstaan bij de afgifte van een reisdocument of rijbewijs en het beoordelen van aanvragen tot uitkeringen.

Ik wil u daarom nogmaals dringend adviseren u vóór 1 juli 1994 te laten inschrijven in de basisadministratie van de gemeente waar u de beschikking heeft over een woon- danwel briefadres.

H.J.M. van Zon
plv. Directeur-Generaal Openbaar bestuur
tevens Hoofd van de Rijksinspectie van de Bevolkingsregisters

Postadres
Postbus 20011
2500 EA s-Gravenhage

Telefoon 070-3026302
Telex 32109 biza nl
Telefax 070-3639153

Bezoekadres
Schedeldoekshaven 200
's-Gravenhage

Verzoeke bij beantwoording datum, kenmerk en onderwerp te vermelden.

https://archive.org/details/dakloosheid-en-mensenrechten

Belastingdienst

Welke regels gelden voor het bepalen van het fiscale woon- of vestigingsland?

Ieder CRS-land heeft eigen wetten en regels om te bepalen wat het fiscale woon- of vestigingsland is. Informatie hierover vindt u op de internetsite van de Organisation for Economic Co-operation and Development (OECD).

Regels in Nederland

In Nederland spelen bij het bepalen van het fiscale woon- of vestigingsland de omstandigheden een belangrijke rol. Die omstandigheden verschillen voor natuurlijke personen en organisaties.

Natuurlijke personen

Als natuurlijk persoon bent u fiscaal inwoner van Nederland als u uw permanente woon- of verblijfplaats in Nederland hebt. Daarbij kijken we onder meer of de volgende omstandigheden gelden:

- U brengt de meeste tijd door op een adres in Nederland.
- Uw partner en uw gezin wonen in Nederland.
- U werkt in Nederland.
- U bent verzekerd in Nederland.
- U hebt een huisarts in Nederland.
- U bent lid van 1 of meer Nederlandse verenigingen.
- Uw kinderen volgen een opleiding in Nederland.

Organisaties

Om te bepalen of een organisatie fiscaal in Nederland is gevestigd, kijken we onder meer naar de volgende omstandigheden:

- Waar worden de belangrijkste beleidsbeslissingen genomen?
- Waar werken en vergaderen de directieleden?
- Waar wordt de administratie bijgehouden en worden de jaarstukken opgemaakt?

Bij organisaties kunnen we ook kijken naar de volgende omstandigheden:

- Waar wonen en vergaderen de aandeelhouders?
- Waar is de organisatie geregistreerd?
- Waar is de organisatie opgericht?

Ook de juridische vorm van een organisatie speelt mee. Bij een vennootschap onder firma kijken we bijvoorbeeld ook naar de fiscale woonplaats van de vennoten.

HOLLAND VAN GIJZEN

■ Holland Van Gijzen
Advocaten en Notarissen

Direct Faxnummer
040-2626461
Direct Telefoonnummer
040-2626420
nljan005@hollandlaw.nl

■ Prof. Dr. Dorgelolaan 14
5613 AM Eindhoven
Postbus 3
5600 AA Eindhoven

De Stichting Intermediaire Stichting
van de Universele Verklaring van de
Rechten van de Mens
T.a.v. het bestuur
Kastanje 13
5731 NM Mierlo
AANGETEKEND

Eindhoven, 11 april 2001 wa/nc/463001

Betreft: Eigen Woning/Van den Wittenboer

Geachte heer Wittenboer,

Tot mij heeft zich gewend de Vereniging Woningbouwvereniging Eigen Woning, gevestigd en kantoorhoudende te Mierlo, aangaande het navolgende.

Bij schriftelijke huurovereenkomst d.d. 25 juli 1989 heeft cliënte aan de heer A.W. van den Wittenboer alsmede aan mevrouw I.T.C. Pubben, verhuurd de woning staande en gelegen aan te Mierlo aan de Kastanje 13, zulks voor onbepaalde tijd.

Op enig moment had mevrouw I.T.C. Pubben te gelden als enig huurder van voormelde woning. Uiteindelijk is mevrouw Pubben op 27 januari jl. overleden.

Uiteindelijk heeft u, de heer J.P. van den Wittenboer, op persoonlijke titel en aldus niet in het kader van uw bedrijfsvoering de huurovereenkomst opgezegd. U heeft aldus de huurovereenkomst opgezegd als erfgenaam. Voor zover u niet de enige erfgenaam bent, staat op basis van de wet vast dat de huurovereenkomst van rechtswege is geëindigd op 31 maart 2001.

Cliënte heeft moeten constateren dat Uw Stichting de woning in gebruik houdt ten behoeve van haar doelstelling. Cliënte heeft u meerdere malen verzocht het gehuurde te ontruimen en de sleutels in te leveren. Immers, nu de huurovereenkomst is geëindigd door opzegging en in ieder geval is geëindigd van rechtswege in verband met het overlijden van de laatste hoofdhuurder, staat vast dat u de woning zonder recht of titel gebruikt.

U zult begrijpen dat cliënte het niet kan toestaan dat de woning wordt gebruikt door een niet-huurder. Zeer zeker kan cliënte niet toestaan dat u de woning aanwendt voor uw doelstellingen. Hiertoe is de woning niet bestemd. In het kader van haar doelstellingen, benodigd cliënte de woning. Immers, cliënte wenst te voldoen aan haar publieke taak om mensen te huisvesten.

■ [illegible] & Young Belastingadviseurs welke op haar beurt een samenwerkingsverband heeft met de maatschap Ernst & Young Accountants.

■ Amsterdam Den Haag Eindhoven Rotterdam Utrecht New York Chicago

■ Alle diensten en tanderet werkzaamheden worden verricht uit hoofde van een overeenkomst van opdracht met Holland Van Gijzen, een maatschap bestaande uit rechtspersonen. Op de overeenkomst zijn algemene voorwaarden van toepassing, waarin is opgenomen dat iedere aansprakelijkheid is beperkt tot het bedrag dat in het desbetreffende geval onder onze beroepsaansprakelijkheidsverzekering wordt uitbetaald. De algemene voorwaarden worden op verzoek kosteloos toegezonden en zijn gedeponeerd bij de griffie van de Arrondissementsrechtbank te Rotterdam.

Hiertoe hebben zich mensen ingeschreven bij cliënte. In dit kader benodigt cliënte de woning dan ook met hoogste spoed.

Namens cliënte sommeer ik u om binnen 48 uur na ontvangst van dit schrijven de woning te ontruimen met de uwen en het uwe en al diegenen die van uwentwege de woning occuperen, zulks onder overdracht van de sleutels aan cliënte. Indien u niet onverwijld aan voormelde sommatie gevolg geeft, heb ik de opdracht om u zonder nadere aankondiging in rechte te betrekken. Alsdan zult u worden gedagvaard ten overstaan van de Edelachtbare Heer President van de Arrondissementsrechtbank te 's-Hertogenbosch.

Teneinde de aankomst van dit schrijven te verzekeren, zend ik u deze zowel per gewone post als per aangetekende post toe.

Hoogachtend,

W.J. Aardema

HOLLAND VAN GIJZEN

■ Holland Van Gijzen
Advocaten en Notarissen

Direct Faxnummer
040-2626461
Direct Telefoonnummer
040-2626420
nljan005@hollandlaw.nl

■ Prof. Dr. Dorgelolaan 14
5613 AM Eindhoven
Postbus 3
5600 AA Eindhoven

Audio-Rarities
T.a.v. de heer J.P. van den Wittenboer
Kastanje 13
5731 NM Mierlo
AANGETEKEND

Eindhoven, 11 april 2001 wa/nc/463001

Betreft: Eigen Woning/Van den Wittenboer

Geachte heer Wittenboer,

Tot mij heeft zich gewend de Vereniging Woningbouwvereniging Eigen Woning, gevestigd en kantoorhoudende te Mierlo, aangaande het navolgende.

Bij schriftelijke huurovereenkomst d.d. 25 juli 1989 heeft cliënte aan de heer A.W. van den Wittenboer alsmede aan mevrouw I.T.C. Pubben, verhuurd de woning staande en gelegen aan te Mierlo aan de Kastanje 13, zulks voor onbepaalde tijd.

Op enig moment had mevrouw I.T.C. Pubben te gelden als enig huurder van voormelde woning. Uiteindelijk is mevrouw Pubben op 27 januari jl. overleden.

Uiteindelijk heeft u, de heer J.P. van den Wittenboer, op persoonlijke titel en aldus niet in het kader van uw bedrijfsvoering de huurovereenkomst opgezegd. U heeft aldus de huurovereenkomst opgezegd als erfgenaam. Voor zover u niet de enige erfgenaam bent, staat op basis van de wet vast dat de huurovereenkomst van rechtswege is geëindigd op 31 maart 2001.

Cliënte heeft moeten constateren dat u, handelend onder de naam Audio-Rarities, de woning in gebruik houdt ten behoeve van uw bedrijfsvoering. Cliënte heeft u meerdere malen verzocht het gehuurde te ontruimen en de sleutels in te leveren. Immers, nu de huurovereenkomst is geëindigd door opzegging en in ieder geval is geëindigd van rechtswege in verband met het overlijden van de laatste hoofdhuurder, staat vast dat u de woning zonder recht of titel gebruikt.

U zult begrijpen dat cliënte het niet kan toestaan dat de woning wordt gebruikt door een niet-huurder. Zeer zeker kan cliënte niet toestaan dat u de woning aanwendt voor uw bedrijfsvoering. Hiertoe is de woning niet bestemd. In het kader van haar doelstellingen, benodigd cliënte de woning. Immers, cliënte wenst te voldoen aan haar publieke taak om mensen te huisvesten.

■ Holland Van Gijzen Meer Verbaas Scheltema Holman is verbonden met de maatschap Ernst & Young Belastingadviseurs welke op haar beurt een samenwerkingsverband heeft met de maatschap Ernst & Young Accountants.

■ Amsterdam Den Haag Eindhoven Rotterdam Utrecht New York Chicago

■ Alle diensten en (andere) werkzaamheden worden verricht uit hoofde van een overeenkomst van opdracht met Holland Van Gijzen, een maatschap bestaande uit rechtspersonen. Op de overeenkomst zijn algemene voorwaarden van toepassing, waarin is opgenomen dat iedere aansprakelijkheid is beperkt tot het bedrag dat in het desbetreffende geval onder onze beroepsaansprakelijkheidsverzekering wordt uitbetaald. De algemene voorwaarden worden op verzoek kosteloos toegezonden en zijn gedeponeerd bij de griffie van de Arrondissementsrechtbank te Rotterdam.

Hiertoe hebben zich mensen ingeschreven bij cliënte. In dit kader benodigt cliënte de woning dan ook met hoogste spoed.

Namens cliënte sommeer ik u om binnen 48 uur na ontvangst van dit schrijven de woning te ontruimen met de uwen en het uwe en al diegenen die van uwentwege de woning occuperen, zulks onder overdracht van de sleutels aan cliënte. Indien u niet onverwijld aan voormelde sommatie gevolg geeft, heb ik de opdracht om u zonder nadere aankondiging in rechte te betrekken. Alsdan zult u worden gedagvaard ten overstaan van de Edelachtbare Heer President van de Arrondissementsrechtbank te 's-Hertogenbosch.

Teneinde de aankomst van dit schrijven te verzekeren, zend ik u deze zowel per gewone post als per aangetekende post toe.

Hoogachtend,

W.J. Aartema

J.D. Kuik • Gerechtsdeurwaarderspraktijk en incassobureau

dossier: 10769/YvD

BEVEL TOT BETALING

Heden de vijfde mei tweeduizendeen,

Heb ik,

Johannes Dirk Kuik, gerechtsdeurwaarder, bij de Arrondissementsrechtbank te 's-Hertogenbosch en het Kantongerecht te Eindhoven, ter standplaats Eindhoven, kantoorhoudende en ten deze woonplaats hebbende te Eindhoven aan de Bomansplaats 8;

Ten verzoeke van: **Woningbouwvereniging Eigen Woning**, gevestigd en kantoorhoudende te MIERLO;
in deze zaak woonplaats kiezende te Eindhoven aan de Bomansplaats 8 ten kantore van gerechtsdeurwaarder J.D. Kuik, voornoemd;

AAN :

J.P. van den Wittenboer, ~~h.o. d.m. Audio Kortteles~~ wonende te MIERLO, aan het adres Kastanje 13,
aldaar mijn exploit doende en afschrift dezes en van na te melden executoriale titel, latende aan:

voormeld adres in gesloten envelop met daarop de vermeldingen als wettelijk voorgeschreven omdat ik aldaar niemand aantrof aan wie rechtsgeldig afschrift kon worden gelaten;

B E T E K E N D :

het vonnis door de Kantonrechter van het Kantongerecht Helmond d.d. 9 mei 2001 gewezen onder rolnummer 864/01 in de procedure van de rekwirant(e) voornoemd als eiser(es) contra de gerekwireerde als gedaagde;

J.D. Kuik
gerechtsdeurwaarder
P. Taal
t.k.-gerechtsdeurwaarder

Postbus 888
5600 AW Eindhoven
Bomansplaats 8
5611 NT Eindhoven
http://www.kuik.nl
e-mail: jdk@kuik.nl
Tel.: 040 - 2 940 222
Fax: 040 - 2 940 212
ABN AMRO Bank
41.77.44.307
Postbank 2501684
Kantooruren
09.00 - 17.00 uur

Alle opdrachten worden aanvaard en uitgevoerd overeenkomstig het reglement houdende algemene bepalingen, voorschriften en tarieven voor de niet-ambtelijke rechtspraktijk van de leden van de Koninklijke Vereniging van Gerechtsdeurwaarders gedeponeerd ter Griffie van de Arrondissements-Rechtbank te Amsterdam.

dossier: 10769/YvD

Voorts heb ik gerechtsdeurwaarder, exploit doende als hiervoor is vermeld, de gerekwireerde uit kracht van voornoemde titel,

B E V E L G E D A A N :

I). om te voldoen aan het ten deze betekende vonnis opgenomen **ontruimingsveroordeling** en mitsdien **BINNEN VEERTIEN DAGEN NA HEDEN** de woning met aanhorigheden gelegen te **MIERLO aan het adres Kastanje 13** met al wie en al wat zich daarin vanwege de gerekwireerde bevindt, te ontruimen en te verlaten en met afgifte der sleutels ter vrije en algehele beschikking van rekwirant(e) te stellen;

II). om op straffe van een **dwangsom van f. 250,- per dag** voor iedere dag dat gerekwireerde in gebreke blijft aan voormeld bevel te voldoen, met een maximum van f. 25.000,00

III). om te voldoen aan de in het vonnis opgenomen **betalingsveroordeling** en mitsdien **binnen twee dagen na heden aan de voornoemde gerechts-deurwaarder J.D. Kuik** voor en ten behoeve van de rekwirant(e) tegen kwijting te betalen:

- proceskosten (indien verschuldigd incl. b.t.w.)		f.	655,98
- **waarop in mindering kan strekken**	-/-	**f.**	**0,00**
		f.	655,98
- kosten van dit exploit, aan de voet deze vermeld		f.	111,50
		f.	767,48
- de verhoging ex art. 2 Rv.		f.	32,78
		f.	800,26

M E T A A N Z E G G I N G :

aan gerekwireerde,

- dat bij gebreke van voldoening aan het vorenstaande ontruimingsbevel, die ontruiming zal worden bewerkstelligd door de voornoemde gerechtsdeurwaarder J.D. Kuik (of een plaatsvervanger), op kosten van de gerekwireerde en zonodig met behulp van de sterke arm van politie;

- dat bij gebreke van voldoening aan het vorenstaande betalingsbevel, het vonnis zal worden tenuitvoergelegd door alle middelen in der Wet genoemd, en in het bijzonder door middel van beslag op- en verkoop van de roerende en/of onroerende zaken van gerekwireerde en/of door middel van derdenbeslag.

dossier: 10769/YvD

De kosten dezes zijn:

exploit	f.	40,35
afschrift(en)	f.	8,70
bijlage(n)	f.	8,70
afstand	f.	20,30
verschotten	f.	5,50
woonpl.art.439 Rv.	f.	10,15
subtotaal	f.	93,70
btw	f.	17,80
	f.	111,50
art. 2 Rv.	f.	27,55
btw art.2 Rv.	f.	5,23
totaal	f.	144,28

Ostracisme

Ostracisme is iemand negeren en buitensluiten.

Trouw

Nazi-marsen op cd 'als waarschuwing'

MIERLO - Het staat op de cd Hitlers Inferno: Deutschland über alles, Die Fahne hoch, Wenn die SS und SA marchiert. Dat alles gelardeerd met toespraken van Hilter en Goebbels. Voer voor neo-nazi's? Het tegendeel is de bedoeling.

LOUIS CORNELISSE1 maart 1997, 00:00

Jan van den Wittenboer heeft het beste met de mensheid voor. De 41-jarige Brabander zonder vaste woon- en verblijfplaats ziet dreigende oorlogen waar bijna niemand ze (nog) ziet. Daarom wil hij geen adres, zelfs geen postbus. In Mierlo, waar hij nog het meest wordt gesignaleerd wordt van hem gezegd: 'Hij heeft ze alle vijf wel op een rijtje, maar ze werken in ploegendienst'.

De dolende verkondiger van verschrikkelijk wapengekletter ('als de mensheid weer niet oplet') heeft duizend keer de cd Hitlers Inferno laten drukken. “Die opnamen heb ik van een langspeelplaat. Een hele ouwe, uit 1945”, verklaart Van den Wittenboer. “Ik ben jaren bezig geweest om de rechten te krijgen voor mijn bedrijf Audio Rarities, maar die waren niet meer te achterhalen.”

Waarom staat er dan op de hoes dat alle rechten toebehoren aan de 'Freistaat Bayern', waar Hitler en zijn nazi's hun oorsprong hadden. Van den Wittenboer: “Beieren heeft toestemming gegeven voor het drukken

van de opnamen, als ik ze maar waardig gebruik. Dat doe ik. Dit zijn geluiden ter waarschuwing. Om de discussie op gang te brengen.”

Op de cd zijn zoals gezegd marsen uit het derde rijk te horen een toespraak van de Führer in Wenen. Van den Wittenboer ziet in de rede van Hitler in de Oostenrijkse hoofdstad parallelen met het heden. “Let op, tijdens die toespraak in 1939 spreekt hij ook over 'uitbreiding naar het oosten', net als de Navo nu.”

Van den Wittenboer heeft de anonieme Amerikaanse commentaarstem van de lp op de cd overgenomen. Die zegt na een onverstaanbare donderspeech van Hitler in Rome: “Dit was Adolf Hitler de man die...” Of na de hymne 'Heil Hitler dir!': “Hoe kunnen die mannen zo vrolijk zingen en spelen, terwijl miljoenen mensen worden vermoord.”

Voor wie zijn de inferno-cd's bedoeld? Van den Wittenboer: “Ik heb er al 160 verkocht of verstuurd. Aan betrouwbare mensen, die geen sensatie zoeken. Aan minister Zalm van financiën, aan een muziekuitgever in Schagen en aan de burgemeester van Mierlo, mevrouw Jacobs.” Inderdaad is op het gemeentehuis van Mierlo de cd binnengekomen. De burgemeester: “Deze man bedoelt het goed. Ik hoop en denk niet dat deze cd furore maakt. Op het gemeentehuis wordt hij in ieder geval niet gedraaid.”

Is Van den Wittenboer niet bang dat het inferno-schijfje toch in verkeerde handen valt en, na het verwijderen van het kritische commentaar de nazigeluiden in 'volle glorie' overblijven? Van den Wittenboer: “Mensen die er misbruik van kunnen maken zijn er zeker. Dit cd'tje is eerlijk, de wereld is slecht”.

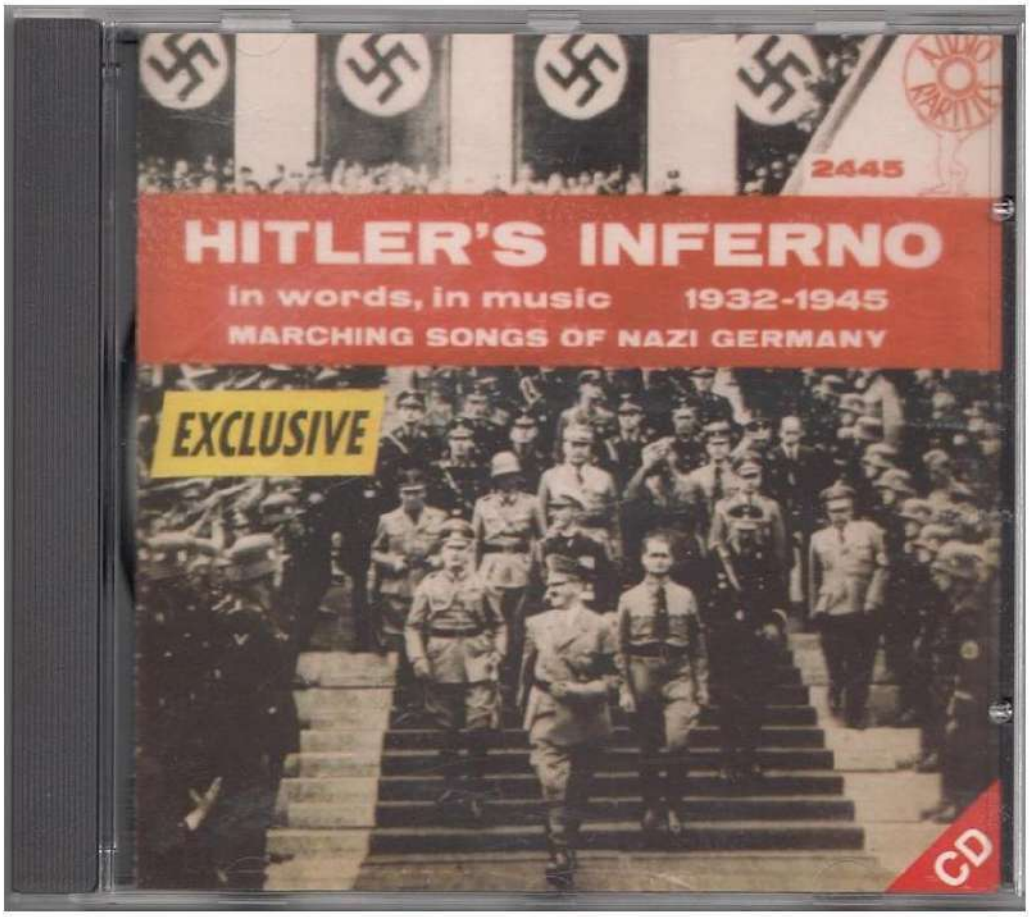

USA **RELEASE**

HITLER'S INFERNO

1. Hitler in Rome 1937. **2.** Deutschland Über Alles. **3.** Die Fahne Hoch. **4.** Heil Hitler Dir! **5.** Goebbels introduces Hitler 1934. **6.** The Marching Songs Medley. **7.** Hitler speaks in Vienna 1939. **8.** Heil Deutschland. **9.** Wenn Die S.S. Und Die S.A. Aufmarschiert. **10.** Die Jugend Marschiert. **11.** plead "Not Guilty" at Nuremberg.

Never before has this shocking material been heard in the United States. Most of these songs and speeches were taken from German radio stations after the war. Their joyous quality is frightening, when one thinks of the murder and destruction that followed. It must never happen again in the civilized world. In 1945 these songs and speeches were recorded on L.P. by Audio Rarities in the U.S.A. Now in 1995, this work was recorded on CD by: **Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights. P.O. Box 324 - 5660 AH Geldrop - the Netherlands.**

RUNNING TIME: 38 MINUTES

WARNING: All rights reserved.
Freistaat Bayern, Postfach: 220030 - 80535 München Deutschland.

ANTI-FASCIST COMMENTARY BY AMERICAN NARRATOR

Het is betreurenswaardig dat het artikel in Trouw suggestieve informatie bevat en dat de krant heeft nagelaten een duidelijk onderscheid te maken tussen de lessen over de holocaust en het neo-nazisme.

“Hitler’s Inferno” Unlearned lessons of History

Churchill learn from history

"Those who fail to learn from history are doomed to repeat it"

Winston Churchill , (speech House of Commons Nov 16- 1948)

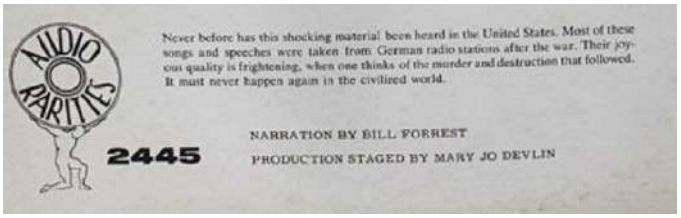

From the back-sleeve Hitler's Inferno record

https://archive.org/details/HitlersInferno_20190110
https://archive.org/details/hitlers-inferno-audio-rarities

"It must never happen again in the civilized World"

Iedereen was er Heilig van overtuigd in 1945, zelfs generaals. In 1955 nazi-officieren spoedig in Navo. In 1958 de eerste voorzitter commissie van EEG ex-nazi Walter Hallstein. Walter Hallstein: Vooraanstaand Nazi jurist – en voornaamste architect van de 'Brusselse EU.

"Zij die zich de geschiedenis niet kunnen herinneren zijn veroordeeld deze te herhalen"

George Santayana

https://www.dr-rath-foundation.org/2020/10/the-nazi-roots-of-the-brussels-eu-book/

For "anyone who denies the crimes and genocide of the past is opening up the way for the murders of the future".

(Simon Wiesenthal)

Vertaling:

Voor iedereen "wie de misdaden en genocide van het verleden ontkent, maakt de weg vrij voor de moorden van de toekomst".

Boeken

Vrede is bedrieglijk begrip voor situatie sinds 1945

Er is na 1945, het officiële einde van de Tweede Wereldoorlog, nog niet één dag geweest waarop er niet werd geschoten, platgebrand, opgeblazen of gemoord. Minimaal 130 en waarschijnlijk zelfs meer dan 200 oorlogen, opstanden, burgeroorlogen en staatsgrepen kostten sindsdien minstens 35 miljoen levens, bijna vijf keer het aantal slachtoffers van de Eerste Wereldoorlog.

Er zijn staatshoofden die (net als Hitler) aanspraak konden maken op de titel „bevriend staatshoofd", van wie later bekend werd dat ze niet alleen schuldig zijn aan massamoord, maar hun slachtoffers ook nog mee hebben opgegeten. Zoals de beruchte Idi Amin in Oeganda en „keizer", tevens „veldmaarschalk", Bokassa in Centraal-Afrika.

In 1964 werden op Cyprus Turkse baby's vermoord door hun hoofd tegen de muur te slaan op bevel van Nikos Sampson die later nog even — een week lang — president van Cyprus zou zijn.

De „voetbaloorlog" tussen El Salvador en Honduras, in de zomer van 1969, kostte duizenden mensen het leven: één voorbeeld van een krankzinnig escalatieproces. Oorlog is er steeds, ook als er officieel vrede is.

Geen wonder dat een recente publikatie de titel draagt *Oorlog in Vrede (War in Peace)*. Vrede is een fictie. Dag in dag uit blijken er moordpartijen plaats te vinden. Veel daarvan blijft trouwens nog geheim; de geschiedschrijving is afhankelijk van de aanwezigheid van min of meer objectieve berichtgevers. Omdat die er lang niet altijd zijn, blijven heel wat moordpartijen buiten bereik van de nieuwsmedia.

Nog los daarvan staat dat het begrip „oorlog" meestal niet meer van toepassing is. In *War in Peace* wordt terecht al een onderscheid gemaakt tussen oorlog-tussen-staten, burgeroorlog, guerrillaoorlog en buitenlandse inmenging. De klassieke betekenis is oorlog-tussen-staten; maar die blijkt in een overzicht van 135 oorlogen na 1945 slechts 16 keer voor te komen (Korea 1952, India-China 1962, Maleisië-Indonesië 1963, India-Pakistan 1965, en China-Rusland 1969, Vietnam-Cambodja en China-Vietnam 1979; de Suezoorlog in 1956, de Ogaden-oorlog in 1977, in het Midden-Oosten de herhaalde oorlogen rond Israël en sinds 1979 de oorlog tussen Irak en Iran).

Dat er elke dag minstens drie formidabele oorlogen gaande zijn is de meeste mensen onbekend. Dat er elk jaar ongeveer twaalf oorlogen worden gevoerd waarbij minstens duizend doden vallen, blijft nagenoeg geheim. Af en toe wordt daarentegen een officiële woordvoerder in beeld gebracht die tevreden verklaart dat de „vrede" die wij na 1945 hebben gekend, te danken is aan het afschrikkingsevenwicht en vooral aan de dreiging met kernwapens. Het zijn uitspraken die gemakkelijk diepe indruk maken. Want in Europa is sinds 1945 geen „wereldoorlog" meer gevoerd, en dat geeft al snel het idee dat het dan ook wel overal vrede is geweest.

Het boek is zeer fraai uitgegeven en omvat — naast nog wat fotomateriaal — zeer veel verhelderende kaarten en tabellen. Niet alleen worden alle grotere „oorlogen" na 1945 beschreven, maar er zijn ook hoofdstukken gewijd aan het politieke terrorisme dat vooral na 1968 is opgekomen, aan de stadsguerrilla in Zuid-Amerika, aan de militaire krachtsverhoudingen en aan het fenomeen „onverklaarde oorlog". Voor wie nog steeds denkt dat na 1945 de vrede is uitgebroken, is dit verplichte literatuur.

HYLKE TROMP

„War in Peace. An Analysis of Warfare since 1945". Ingeleid door John Keegan. Uitg. Orbis, Londen. Prijs £ 9.95.

de volkskrant 13-04-1983

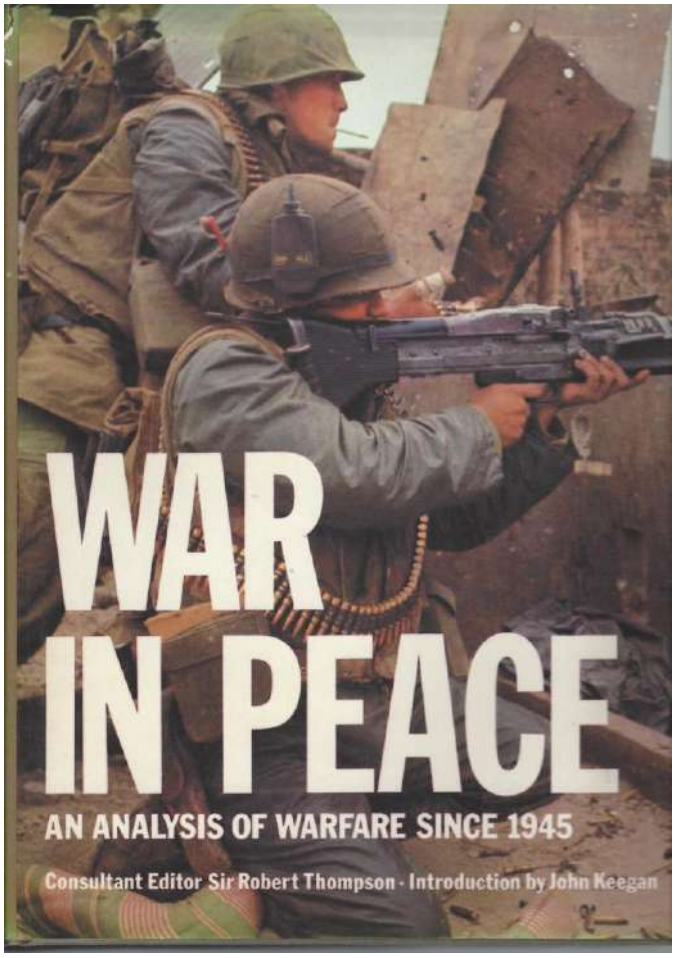

War in Peace An Analysis of Warfare Since 1945
Thompson Robert Sir (Consultant editor) Keegan John (Introduction)

ISBN 10: 0856133418 / ISBN 13: 9780856133411
Published by Orbis Publishing, London, England, 1981

deVerdieping Trouw

Lezersreacties

Palestijnen terroristen noemen. Maar Israël dan?

9 oktober 2023

Terreuractie

Bloedige terreuractie, Palestijnse terreurgroep, duizenden jihadisten: een greep uit de termen om Hamas te beschrijven (Trouw, 9 oktober). Het geweld van een kant goedpraten zou ongepast zijn, maar hier mist perspectief. Het apartheidsregime van Israël onderdrukt al decennia de Palestijnen door middel van illegale kolonisatie, moorden en politiegeweld, zelden met negatieve publiciteit tot gevolg. Nu die onderdrukking tot een georganiseerde reactie leidt, komen deze termen de krant in. Ik ben benieuwd wat de beschrijvingen zullen zijn van de (meestal buitenproportionele) vergeldingsacties. Israëlische terroristen, of rechtmatig verdedigen?

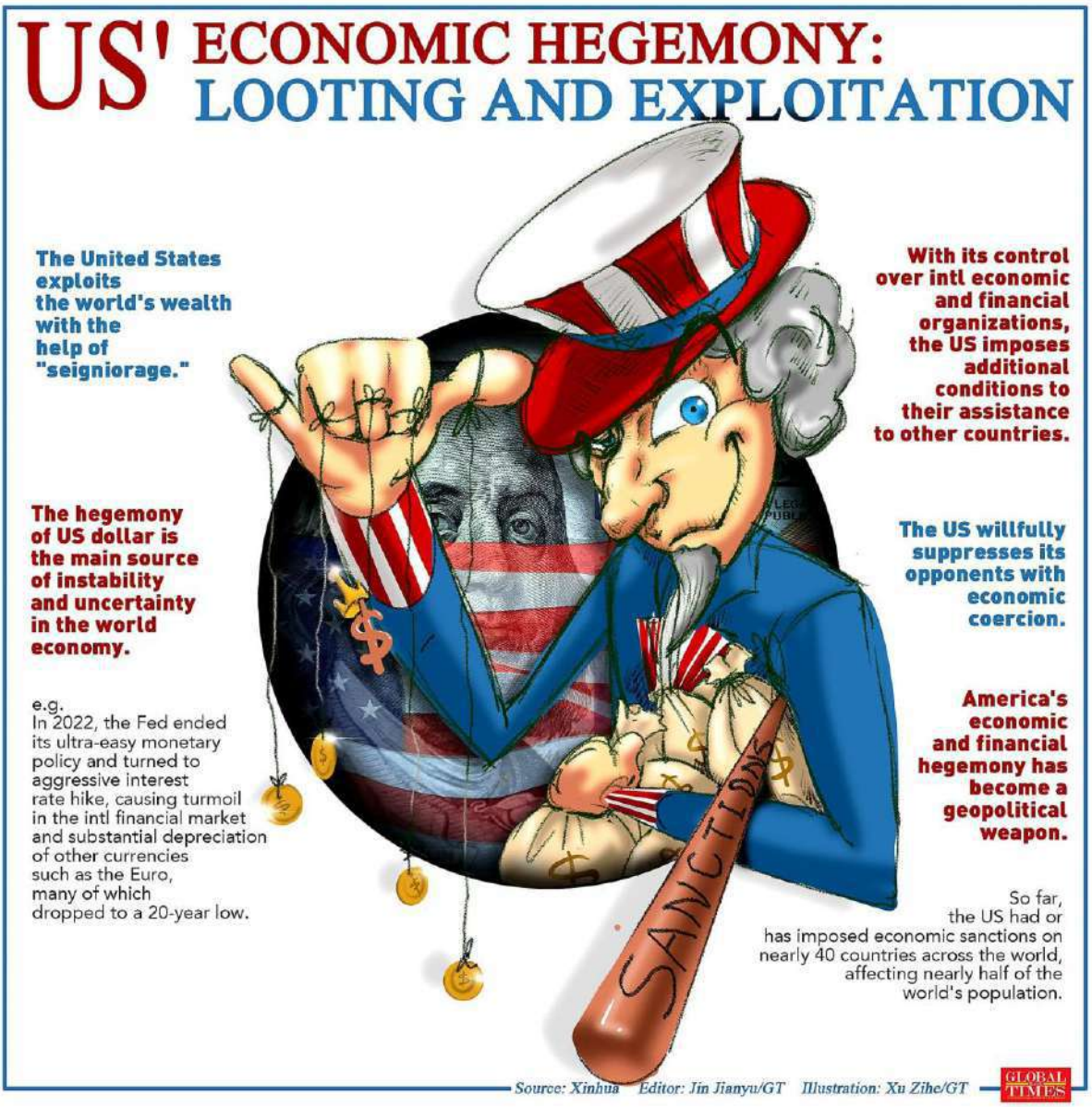

Global Times 2023

Fox News / Tucker Carlson Tonight
feb 20- 2023
(AUDIO)
https://archive.org/details/china-russia-axis

China-Russia Axis

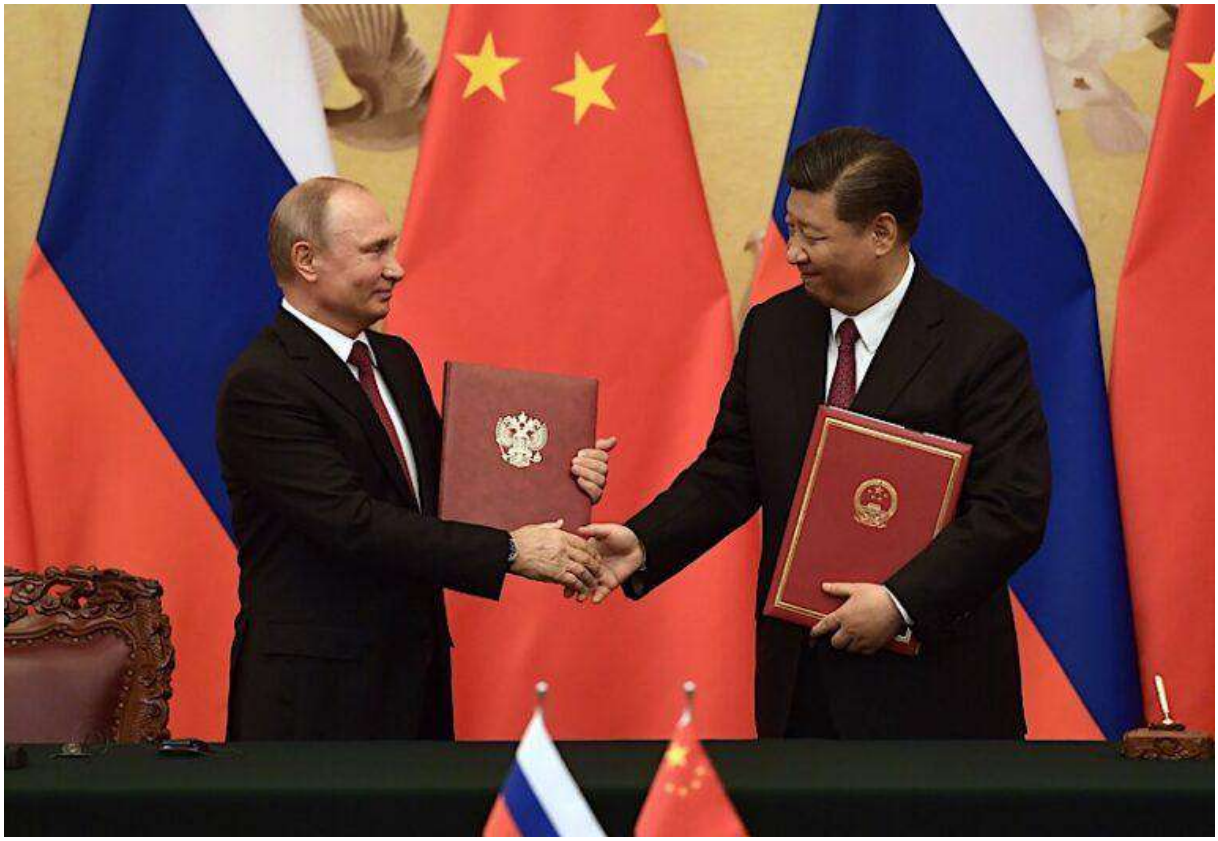

Photo: lindro.it Vladimir Putin Xi Jinping 2022

Fox News / Tucker Carlson Tonight
feb 20- 2023

https://archive.org/details/china-russia-axis

China-Russia Axis

Tucker: This could lead to the destruction of the West

Fox News
10,3 mln. abonnees
Abonneren
63K
Delen

Fox News / Tucker Carlson Tonight
feb 20- 2023
(audio)
https://archive.org/details/china-russia-axis

Walter Hallstein: a diplomatic force propelling swift European integration

Walter Hallstein 1901 - 1982

Walter Hallstein was the first President of the European Commission from 1958 to 1967, a committed European and a decisive proponent of European integration.

As President of the European Commission, Hallstein worked towards a rapid realisation of the Common Market. His energetic enthusiasm and powers of persuasion furthered the cause of integration even beyond the period of his presidency. During his mandate, the integration advanced significantly.

The one-time Secretary of State in the German Foreign Ministry originally attained international recognition through the 'Hallstein Doctrine' of the 1950s, which shaped German foreign policy for years to come, and had at its core the linking of the young democracy with western Europe.

Early life and wartime experiences

Walter Hallstein was born on 17 November 1901, the son of a Protestant building control officer in the south-western German city of Mainz. After graduating from the local grammar school, he studied Law and Political Science in Bonn, Berlin and Munich. In 1925 he graduated and started work as an assistant to a Professor at the University of Berlin. In 1927 he became an examiner at the University of Rostock in northern Germany, qualifying as a lecturer there in 1929. One year later he was appointed as Chair of Private and Company law, a position he would hold for the next ten years, becoming an expert in his field, a respected scholar and an internationally renowned university lecturer. He then became a Professor at the University of Frankfurt from where he was drafted into the German armed forces in 1942, despite his hostility towards Nazism. After the Allied invasion of 1944 Hallstein was taken to a prisoner of war camp in the United States where he set up a camp university of sorts to educate his fellow prisoners on the law and their rights.

After the war he was appointed Vice-Chancellor at the University of Frankfurt and in 1948 was invited by Georgetown University to be a guest lecturer there. As one of the first German scholars to be invited to an American university, his experiences in America strengthened his conviction that Germany should join the international initiatives aimed at strengthening the bond amongst democracies after the Second World War. Joining international alliances such as the UN and NATO was, to him, pivotal in the return of Germany to the international stage.

European Coal and Steel Community

Hallstein's excellent diplomatic skills, awareness of the need for European unity and his specialised knowledge and experience in the field, led Konrad Adenauer, then Chancellor of Germany, to appoint him as head of the delegation leading negotiations at the Schuman Conference on the forming of the European Coal and Steel Community in 1950. During this time he worked closely with Jean Monnet, his French counterpart. They both soon realised that they shared fundamental beliefs on the need for European integration if Europe were to prosper again.

In 1951 Adenauer appointed Hallstein as State Secretary in the Federal Foreign Office where he was not only involved with the establishment of the ECSC, but also with an attempt to create a European Defence Community to unite the budget, forces and arms policies of the western European countries. He was also involved in negotiations with Israel over the payment of reparations to the Jewish people and played an important role in Germany's foreign relations strategy. What would later become known as the 'Hallstein Doctrine' of 1955 was a strict policy agreement that West Germany would not enter into any diplomatic relations with states recognising Eastern Germany (DDR).

The European Economic Community

To Hallstein, the failure to create the European Defence Community in 1954 posed a very large and real threat to security in Germany and western Europe since it would be easier for the Soviet Union to extend its influence in a divided Europe. This led him to focus his energies on the economic integration process rather than the political one. Consequently, he became a staunch proponent of European unity through the forming of a European Economic Community. The first steps towards this economic integration enabling people, services and goods to travel freely were taken during the Messina Conference in 1955. Although Hallstein initially wanted this integration to be all-encompassing and achieved as quickly as possible, the political realities of the time helped him to recognise that a gradual fusing together of the markets of the member states would be of maximum benefit to all. In 1958 the Treaty of Rome came into force and Hallstein was chosen as the first President of the Commission of the European Economic Community.

Presidency of the Commission

Although by now Hallstein realised that integration would not become a reality as fast as he would have liked, as President of the Commission he became a driving force behind the swift integration process that would follow. For instance, during his term of office, the so-called 'Hallstein period', he began the consolidation of European law which was to have a great impact on national legislation. As a proponent of a federal Europe with a strong Commission and Parliament (to prevent the Union from constantly playing second fiddle to national governments) it is clear that he had one aim for the European Community: the vision of a united Europe as laid down in the Schuman Declaration of 9 May 1950. At this time, however, France's President De Gaulle had another conviction: where Hallstein thought that a federation was to be sought, meaning ceding a large part of national capacities and power to the Union, De Gaulle believed that Europe should take the confederate route, becoming a 'Europe of States', with more powers remaining in the member states. A build-up of differences between the French government and the other member states over a number of issues pertaining to this fundamental difference of opinions, led to the 'Empty Chair Crisis' in 1965, when France withdrew all of its representatives from the European institutions for some time, before a compromise was reached.

Without Hallstein's energetic enthusiasm, diplomatic negotiating skills and strong powers of persuasion, the speed of European integration witnessed during his years in office would not have been possible.

© National Archief/Spaarnestad Photo

Hallstein as President of the European Commission speaking in the Netherlands in 1965.

Walter Hallstein

Na de Tweede Wereldoorlog stond een grote groep voormalige Duitse Nazi's aan de wieg van de EU. De meest beruchte onder hen was Walter Hallstein (1901-1982), een jurist die onder Hitler furore had gemaakt,(Bron: Gerard de Boer).

zegt Walter Hallstein

BONN, 18 Febr. — Herr professor Walter Hallstein, die permanent hoofd is van Adenauers ministerie van Buitenlandse Zaken, heeft gisteren in de Westduitse Bondsdag woorden gesproken, die menig Nederlandse patriot de ogen kunnen openen.
Hallstein is zelf een voormalig nazi-diplomaat en hij verlangde van de Westeuropese landen, dat de Duitse oorlogsmisdadigers vrijgelaten zullen worden.

„Indien wij de wereldvrede wensen te verzekeren, dan moeten de andere volken (de nazi-misdaden) vergeten en vergeven.....", sprak hij.

Wereldvrede verzekeren met de Duitse oorlogsmisdadigers.....
De zaak kwam aan de orde bij een interpellatie van twee regeringspartijen — de Dutse partij en de Vluchtelingenpartij — beide een vergaarbak van vroegere nazi's. Deze verlangden openlijke uitspraak van regering en Bondsdag, waarin onmiddellijke vrijlating van alle oorlogsmisdadigers wordt verlangd.
Zover wilde Hallstein echter niet gaan. Nog niet. Hij was het er wel mee eens, maar men moest rekening houden met de „psychologische toestand" in de Westeuropese landen. Het was verstandiger dit uit te stellen tot **na de ratificatie van de Parijse accoorden.**
Nadat een van de sprekers van de Vluchtelingenpartij, met instemming van de regering, nog eens gezegd had dat „het grootste deel der oorlogs-veroordeelden (geen oorlogsmisdadigers) onschuldig was en in Duitsland nooit veroordeeld zou zijn geworden" (!) werd besloten de zaak uit te stellen tot na de ratificatie. Eerst de herbewapening, dan komen ook de laatsten der kampbeulen en SS-moordenaars (sinds 1950 is in het Westen reeds 90 procent vrijgelaten) weer los !

De waarheid 18-02-1955

Nederland Tweede Wereldoorlog

In 1940 kochten Hub en Wim van Doorne het terrein. Het nog aanwezige restaurant “Lido” bleef bestaan en werd tijdens de Tweede Wereldoorlog vooral bezocht door hoge Duitse officieren, (bron: canon van Mierlo, blz 45).

Nazi-resort "Lido" Mierlo

Veel voorname gasten uit het Derde Rijk bezochten het luxe restaurant Lido gelegen aan de geldropseweg bij het galgenven midden in de natuur van bossen en heide. Philips en van Doorne transformeerden Lido tot een plaats waar vele lucratieve handelsovereenkomsten met de nazi's werden gesloten. RESTAURANT LIDO Mierlo Tijdens copieuze diners in Mierlo kwam niet alleen Philips maar ook de samenwerking van Hub van Doorne met de Duitse bezetter tot stand, (geschiedenis van een lustoord deel 2) bron: ed.nl 08-01-2010, aldus schrijver Antoon Coolen. Hub van Doorne daagt Coolen en DAF-medewerkers voor de rechter wegens laster en smaad. Hij eist een schadevergoeding van in totaal honderdduizend gulden. Maar op de rechtszitting in 1946 onderbouwt Coolen zijn aantijgingen met schriftelijke bewijzen, die hem door DAF-medewerkers zijn verstrekt. Ook toont hij Van Doornes vriendschappelijke contacten met Duitse legerofficieren aan. De president van de rechtbank, mr. Schellenbach, verwerpt daarom de beschuldigingen van smaad en laster en veroordeelt Coolen c.s. 'slechts' wegens eenvoudige belediging. Op advies van hooggeplaatste vrienden gaat Hub van Doorne niet in hoger beroep (bron: brabantserfgoed.nl). Rond 1922 werd in het gebied een restaurant gebouwd met de naam Lido. Het lag vlak bij het Galgenven. Hier dineerden de hoge heren van DAF en Philips. Daarna kwamen er nieuwe attracties, waaronder stretches en een kabelbaan naar een eiland in het Galgenven. Daar kon men ook huisjes huren. Op het Galgenven kon men watersporten en in de winter kon men schaatsen. Het terrein werd in 1940 gekocht door Van Doorne. Het restaurant Lido bleef bestaan en werd tijdens de Tweede Wereldoorlog vooral bezocht door hoge Duitse officieren. Veel anderen kwamen er niet, mede door de pro-Duitse mentaliteit van de eigenaar. Alleen een verzetsman kwam af en toe hazen en konijnen brengen om een oogje in het zeil te houden en te luisteren. Hub van Doorne zou er echter ook herhaaldelijk met de Duitsers hebben zitten eten, wat zijn reeds bestaande conflict met plaatsgenoot Antoon Coolen versterkte. Na de bevrijding bleef Lido bestaan, maar nu als een plek waar heren zich met dames van geveinsde zeden konden terugtrekken in de zogenaamde "blauwe kamer", die per uur kon worden gehuurd. Ondertussen bouwde Piet van Doorne er zijn villa en liet hij het Lido afbreken. Het terrein van het Lustoord werd zo het privé-landgoed van Reigerslo, zodat het Galgenven niet meer toegankelijk is voor het publiek. (Bron: Wikipedia), extra samenvatting door: Henk Simons (bhic.nl) boekje.

PHILIPS

Philips produceerde onder verschillende namen voor de Duitse oorlogsmachines: Philips Elektro-Spezial, Pintsch en C.H.F. Muller GmbH. Deze laatste werd in 1939 omgedoopt tot Valvo Radio Rohrenfabrik en bezat tijdens de oorlog verschillende zeer grote fabrieken van radiobuizen. In 1934 begon Hitlers herbewapeningsprogramma. Philips bedrijven deden snel mee en leverden vanaf 1935 navigatie- en communicatieapparatuur voor het Duitse leger, de Kriegsmarine en de Luftwaffe. Dit blijkt uit Liste der Fertigungskennzeichen fur Waffen, Munition und Gerat. Nach Buchstaben geordnet. Berlijn 1944. Gedrukt in het Oberkommando des Heeres. In het Bundesarchiv in Koblenz is te lezen dat Philips medewerker Willi Kronhagel leider was van een speciale commissie voor boordradio's voor vliegtuigen en schepen. In het Bundes Militararchiv in Freiburg bevindt zich een overzicht van de laatste technische ontwikkelingen van het leger van augustus 1942. Daaruit blijkt dat Philips ook deelnam aan de ontwikkeling van mijndetectoren en tropische verbindingsapparatuur. Zonder al deze navigatie- en communicatieapparatuur kon een bommenwerper of jachtvliegtuig bij slecht weer nauwelijks opereren, zonder dergelijke apparatuur

zou de slagkracht van de vloot aanzienlijk verminderen en zonder dergelijke apparatuur kon het leger,(bron: groen.nl). Achteraf is er een lange strijd geweest over de vraag of de Van Doornes met de Duitsers hebben samengewerkt door een groot aantal overvalwagens voor de SS te leveren. De heer Hub heeft dit altijd stellig ontkend en uiteindelijk werd hij door de rechter van alle blaam gezuiverd. De DAF-directeur zegt dat hij stelselmatig alle orders heeft laten saboteren. Ook in zijn woonplaats Deurne is hij volop betrokken bij het verzet. Zijn villa Doornehof biedt al vijf jaar onderdak aan onderduikers, (Bron: eindhovenfotos.nl). In zijn proefschrift uit 2003 over de economische collaboratie in Nederland tijdens de Tweede Wereldoorlog gaf Joggli Meihuizen verschillende aanwijzingen over de opmerkelijk eenvoudige manier waarop de bezetter de Nederlandse industrie voor hun karretje wist te spannen. Na de oorlog werden ze niet graag herinnerd aan hun verleden in de Tweede Wereldoorlog (bron: zuidfront- holland1940.nl). Noodzakelijk kwaad (De straf van de economische collaboratie in Nederland na de Tweede Wereldoorlog) / Joggli Meihuizen, Uitgeverij Boom, Amsterdam,2003. Tijdens de Duitse bezetting werkte het Nederlandse bedrijfsleven op grote schaal samen met de Duitsers. Het bedrijfsleven werd gedekt door adviezen van de hoogste Nederlandse regeringsfunctionarissen. Na de bevrijding werd de economische collaboratie deels bestraft. De prioriteit lag natuurlijk bij de economische wederopbouw van Nederland. Noodzakelijk kwaad beschrijft in detail het hoe en waarom van de bestraffing, of het gebrek daaraan, van vele grote en kleine bedrijven. Het boek geeft de achtergronden van de keuzes die de rechters maakten en de rol die de politiek daarbij speelde. Voor deze diepgaande en uitputtende studie onderzocht Joggli Meihuizen alle relevante archievengedurende vele jaren en interviewde tientallen hoofdrolspelers. NOODZAKELI]KWAAD in Nederland na de Tweede Wereldoorlog Auteur: J. Meihuizen Uitgeverij Boom Nederlands Paperback 9789053529607 Druk: 1 november 2003 848 pagina's Nazi Rule and Dutch Collaboration: Nederland onder Duitse bezetting, 1940-45 Gerhard Hirschfeld. Verder verwijzing naar een artikel in groene van 17 januari 1996- verschenen in nr 3. Over Frits Philips en samenwerking met het Derde Rijk. https://archive.org/details/de-oorlog-van-frits

Collaboratie in Nederland tijdens de tweede wereldoorlog

Na de Tweede Wereldoorlog werden voornamelijk relatief kleine overtredingen hard aangepakt. De directies van collaborerende bedrijven gingen over het algemeen vrijuit, evenals bijvoorbeeld het merendeel van de top van het Nederlandse ambtenarenapparaat.
Bron: o.a. Wikipedia

Van de 140.000 Joden die in mei 1940 in Nederland woonden, overleefde bijna driekwart de Tweede Wereldoorlog niet – een veel hoger percentage dan in de ons omringende landen. Een kleine groep Nederlanders had hun joodse landgenoten geholpen, de en de meerderheid had weggekeken: uit angst, schaamte of onverschilligheid. Met in het het achterhoofd de kille ontvangst van joodse Nederlanders na terugkomst uit de kampen,kreeg de herinnering aan de vervolging en vernietiging van de Nederlandse joden geen aparte publieke aandacht, maar werd opgenomen in het nationale verhaal van Nederland als verzetsnatie,(de groene Amsterdammer, artikel Sietske van der Veen, 10 december 2019).

Collaboratie in Nederland:

Ambtenarenapparaat,Burgemeesters (400 van hen waren NSB'er)DAF,De Telegraaf,Fentener van Vlissingen, KLM,Metro (moederbedrijf van Media Markt,NHM (Nederlandsche Heide Maatschappij),Nederlandse Spoorwegen,Gemeentelijk
Vervoerbedrijf,Philips,Politie,PTT,Rotterdamse Haven.
(bron: de dokwerker)

https://archive.org/details/fremdherrschaft-und-kollaboration-die-niederlande-unter-deutscher-besatzung-1940-1945

restaurant “Lido” ansichtkaart

(de oude kolommen zijn nog overgebleven (ingang lido Geldropseweg Mierlo) foto IFUD of Human Rights 2020.

Duizenden mannen en vrouwen in Nederland –de weinigen die verzet boden- moesten het met de dood bekopen. Andere verzetsstrijders overleefden het gelukkig. Hun verhalen leven voort ,(bron: Nederlands Openlucht Museum).

Waarom leert de menselijke bevolking nooit van de geschiedenis?

Als de menselijke bevolking de weg van de minste weerstand volgt, zullen de meesten het niet erg vinden dat ze worden uitgebuit. Het is gemakkelijker om de weg van de minste weerstand te volgen en je te laten leiden door de heersende klasse of welke kleptocratie dan ook die aan de macht is. De fouten uit het verleden worden herhaald omdat het gemakkelijk is om onze geschiedenis niet te leren kennen.

Quora
Cory Rosan

The 59th Munich Security Conference (MSC) will take place from February 17th to 19th, 2023 at the Hotel Bayerischer Hof in Munich

MÜNCHEN 2023 MEETING (MSC)
BY: MATTHEW KARNITSCHNIG
18 FEBRUARI 2023
politico.eu

https://archive.org/details/mu-nchen-2023-meeting

Geldrop-Mierlo

Intermediaire Stichting van de
universele verklaring van de rechten
van de mens
De heer J.P. van den Wittenboer
Postbus 324
5660 AH GELDROP

uw brief
behandeld door Martie Jeuken
Geldrop 11 februari 2010

ons kenmerk brmj020110 /2010.015558
doorkiesnr. (040) 289 38 60
onderwerp Verzoek tot erkenning organisatie en aanvraag basissubsidie

VERZONDEN 12 FEB. 2010

Beste meneer Van den Wittenboer,

In het afgelopen jaar heeft u meerdere malen met ons gecorrespondeerd. In onze brieven van 24 april, 12 juni, 22 juli en 1 september 2009 reageren wij op vragen en opmerkingen. Wij hebben u tevens een exemplaar van het subsidiebeleid, het subsidieprogramma en de Algemene Subsidieverordening gemeente Geldrop-Mierlo 2009 (hierna: ASV 2009) toegezonden.
In uw brief van 5 januari jl. verzoekt u ons college uw stichting te erkennen in de cluster "vorming en educatie" en op basis daarvan een basissubsidie beschikbaar te stellen. U vraagt ons tevens de hardheidsclausule toe te passen om zodoende maatwerk te kunnen leveren aan uw stichting. In deze brief gaan wij nader in op uw verzoek.

Besluit op uw verzoek tot erkenning en het beschikbaar stellen van een basissubsidie
De criteria voor het beschikbaar stellen van structurele- en incidentele subsidies aan rechtspersonen zijn vastgelegd in de door de gemeenteraad vastgestelde ASV 2009.

Uw verzoek is getoetst aan de bepalingen die in de ASV 2009 zijn vastgelegd. Wij hebben besloten uw organisatie *geen* gemeentelijke erkenning te verlenen, omdat:
1. Uw activiteiten een gemeente overstijgend karakter hebben en daardoor onvoldoende gericht zijn op de inwoners van de gemeente Geldrop-Mierlo. Om voor erkenning in aanmerking te komen dienen de activiteiten voor minstens 60% gericht te zijn op de gemeente Geldrop-Mierlo (art. 7, lid 2c ASV 2009);
2. Overeenkomstig artikel 3, lid 3 van de ASV 2009 subsidiëring van activiteiten slechts plaats vindt voor zover deze naar het oordeel van het college in voldoende mate in een direct aanwijsbaar belang voor de gemeente worden geacht. Dit is bij uw activiteiten niet het geval. Uw activiteiten hebben een algemeen karakter en zijn gericht op Rijks- en Europees beleid. De gemeente Geldrop-Mierlo wenst hierin op lokaal niveau geen enkele rol spelen.

Postbus 10101, 5660 GA Geldrop | (040) 289 38 93 | (040) 289 38 00 | gemeente@geldrop-mierlo.nl | www.geldrop-mierlo.nl
Geldrop: Gemeentehuis, Hofstraat 4 | Mierlo: Openbare Werken, Financiën en Personeel Beheer, Dorpsstraat 210

Op grond van de bovenstaande overwegingen hebben wij besloten uw verzoek om de hardheidsclausule toe te passen niet te honoreren.

Antidiscriminatievoorziening
U gaat in uw brief kort in op het feit, dat de gemeente Geldrop-Mierlo het vraagstuk van anti-discriminatie op regionaal niveau aanpakt. U merkt daarbij op, dat het subsidiëren van het Adviespunt Zuidoost Brabant niet in het subsidiebeleid terugkomt.

De Wet gemeentelijke antidiscriminatievoorzieningen verplicht gemeenten haar inwoners toegang te bieden tot een onafhankelijke laagdrempelige antidiscriminatievoorziening. In onze brief van 24 april 2009 hebben wij u al gewezen op het feit, dat onze gemeente zich in 2006 heeft aangesloten bij het Adviespunt Discriminatie Zuidoost Brabant. Met ingang van 1 maart 2007 is er een lokaal meldpunt ingesteld op het gemeentehuis in Geldrop.
De gemeente ontvangt hiervoor van het rijk – via het gemeentefonds - een bijdrage van circa € 0,37 per inwoner. Overeenkomstig artikel 2, lid 1 van de ASV 2009 vallen vormen van ondersteuning zoals rijksmiddelen niet onder de reikwijdte van de ASV 2009. Dat is de reden, waarom u deze subsidiebijdrage niet terug vindt in het gemeentelijk subsidiebeleid.

Heeft u nog vragen over deze brief? Of wilt u meer informatie? Neemt u dan contact op met Martie Jeuken, senior medewerker van de afdeling Welzijn en Zorg. Hij is te bereiken via telefoonnummer (040) 289 38 60.

Rechtsbescherming
Als u het niet eens bent met het besluit kunt u op grond van de Algemene wet bestuursrecht binnen **6 weken na dagtekening van verzending van deze brief**, bezwaar instellen bij het college van burgemeester en wethouders van Geldrop-Mierlo.

Een bezwaarschrift bevat tenminste:
- uw naam en adres;
- de datum waarop u het bezwaarschrift heeft geschreven;
- een omschrijving van het besluit waartegen het bezwaar zich richt;
- de gronden van het bezwaar.

Tenslotte moet het bezwaarschrift door u worden ondertekend.

Spoedvoorziening
Een ingesteld bezwaar schorst niet de werking van het besluit. Als u denkt dat dit nodig is, dan kunt u een verzoek om voorlopige voorziening indienen bij de President van de Arrondissementsrechtbank 's-Hertogenbosch.

Met vriendelijke groet,
namens burgemeester en wethouders,

Marion van Sante
hoofd Welzijn en Burgerzaken

ED.nl

Ambtenaren Geldrop-Mierlo voor één dag vrijwilliger

donderdag 08 september 2011 | 17:08 | Laatst bijgewerkt op: vrijdag 09 september 2011 | 08:00

Tekstgrootte

GELDROP-MIERLO - Alle 240 medewerkers van de gemeente Geldrop-Mierlo zijn vrijdag actief als vrijwilliger tijdens de vijfjaarlijkse teambuildingdag van de gemeente.

De aanleiding is dat 2011 het Europees Jaar van de Vrijwilliger is, en omdat burgemeester Rianne Donders-de Leest een fervent pleitbezorger is van onbezoldigd, maatschappelijk nuttig werk. Met de dag wil de gemeente 'vrijwilligers en verenigingen ondersteunen.'

Het gemeentehuis is de hele dag dicht vanwege de vrijwilligersactiviteit.

EUROPESE COMMISSIE — PERSBERICHT

Europese Commissie stimuleert grensoverschrijdend vrijwilligerswerk

Brussel, 20 september 2011. De Europese Commissie kondigt vandaag plannen aan voor betere erkenning en stimulering van vrijwilligerswerk in de EU. In de mededeling van de Commissie over EU-beleid en vrijwilligerswerk, een onderdeel van het Europees jaar van het vrijwilligerswerk 2011, worden maatregelen voorgesteld om vrijwilligersactiviteiten in de EU te bevorderen. Voorbeelden hiervan zijn de oprichting van een Europees vrijwilligerskorps voor humanitaire hulpverlening en de uitgifte van een "Europees vaardighedenpaspoort". Een belangrijk detail: dit is de eerste keer dat de Europese Commissie een beleidsdocument publiceert dat zich uitsluitend op vrijwilligerswerk richt.

Vicevoorzitter Viviane Reding, commissaris voor justitie, grondrechten en burgerschap, zegt hierover: *"Er zijn momenteel in de EU honderd miljoen mensen die vrijwilligerswerk doen en zo Europa en de wereld beter helpen maken. Het Europees jaar van het vrijwilligerswerk 2011 zet hun prestaties in het zonnetje, moedigt mensen aan om ook mee te doen en helpt vrijwilligers en organisaties voor vrijwilligerswerk om nog beter te presteren."*

Achtergrond

Vrijwilligersactiviteiten dragen rechtstreeks bij tot belangrijke doelstellingen van de EU, zoals sociale inclusie, werkgelegenheid, onderwijs, ontwikkeling van vaardigheden en bevordering van burgerschap. Maar er is geen duidelijk juridisch kader voor vrijwilligersactiviteiten. Mensen die hun vaardigheden vrijwillig ter beschikking stellen, krijgen vaak onvoldoende erkenning. De Commissie wil deze hindernissen voor het vrijwilligerswerk uit de weg ruimen, vooral voor grensoverschrijdende activiteiten.

In de mededeling die de Commissie vandaag publiceert, schetst zij maatregelen waarmee de EU en de lidstaten het enorme potentieel dat vrijwilligers bieden ook echt kunnen gaan gebruiken.

Maatregelen waarmee de EU vrijwilligerswerk stimuleert

De Commissie stelt voor om uiterlijk in 2012 een **Europees vrijwilligerskorps voor humanitaire hulpverlening** in het leven te roepen. Er wordt al gewerkt aan een regeling waarmee Europese vrijwilligers een bijdrage kunnen leveren aan de humanitaire hulpverlening van de Europese Unie.

De Europese Commissie streeft, met de ontwikkeling van een **"Europees vaardighedenpaspoort"**, ook naar betere erkenning van vaardigheden die door vrijwilligersactiviteiten zijn verworven. Dat garandeert dat beroepskwalificaties ook over de grens worden erkend en geeft mensen de mogelijkheid om vaardigheden en competenties te registreren die zij door vrijwilligerswerk hebben ontwikkeld. Het paspoort wordt gebaseerd op de al bestaande Europass (Europees online cv), waarmee vaardigheden op transparante en vergelijkbare wijze kunnen worden geregistreerd.

Er bestaat al een aantal **financieringsregelingen voor vrijwilligerswerk op EU-niveau**, waarvan "Europees Vrijwilligerswerk" (onderdeel van het EU-programma Jeugd in Actie) wellicht de bekendste is. Deze regeling bestaat inmiddels al vijftien jaar. De Commissie wil voortbouwen op deze succesverhalen en zich ook op vrijwilligerswerk binnen andere beleidsgebieden richten.

Ook heeft de Commissie concrete maatregelen opgezet waarmee de lidstaten de mogelijkheden van vrijwilligerswerk beter kunnen benutten. Zij roept de lidstaten op om nationale regelingen open te stellen voor het stimuleren van grensoverschrijdend vrijwilligerswerk.

Voor meer informatie:

Officiële website van het Europees jaar van het vrijwilligerswerk 2011:

http://europa.eu/volunteering/

Homepage van vicevoorzitter Viviane Reding, commissaris voor justitie, grondrechten en burgerschap:

http://ec.europa.eu/commission_2010-2014/reding/

Persbericht van de Commissie over het Europees vrijwilligerskorps voor humanitaire hulpverlening:

IP/10/1543

Persbericht van de Commissie over "Jeugd in beweging" en het "Europees vaardighedenpaspoort":

IP/10/1124

Europass:

http://europass.cedefop.europa.eu/

Contact:
Matthew Newman (+32 2 296 24 06)
Mina Andreeva (+32 2 299 13 82)

Janssen & Janssen

Beh. door	: Advocatuur	Rechtstr. telnr.	: 088-7303438
Dossier	: **L19000334/MPB**	E-mail	: advocatuur@janssen-janssen.nl
Inzake	: INTERMEDIAIRE STICHTING/GEMEENTE GELDROP-MIERLO		

Vandaag, de elfde maart tweeduizendnegentien.

Op verzoek van de stichting Intermediaire Stichting van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens gevestigd te Geldrop en kantoorhoudende te Mierlo, aan het adres Kastanje 28, aldaar woonplaats kiezende en van welke stichting de voorzitter dhr. J.P. van den Wittenboer deze zaak behandelt;

Heb ik, mr. Diana Linda Stakenburg, als toegevoegd gerechtsdeurwaarder werkzaam ten kantore van Johannes Maria Henricus Beurskens, gerechtsdeurwaarder, gevestigd en kantoorhoudende te Maastricht aan het adres Boschcour 46 A;

AAN:

De heer B.H.M. Link, zijnde burgemeester van de gemeente Gemeente Geldrop-Mierlo, kantoorhoudende en derhalve woonplaats hebbende te (5666 BE) Geldrop, gemeente Geldrop-Mierlo, aan het adres Dwarsstraat 70, aan dat adres mijn exploot doende en een afschrift hiervan en van na te melden bescheiden latende aan:

Mw. Krusemann, aldaar werkzaam;

Voormeld adres in gesloten envelop met daarop de vermeldingen zoals die staan voorgeschreven in de Wet omdat ik aldaar niemand aantrof aan wie rechtsgeldig afschrift kon worden gelaten. (bes)

BETEKEND:

Een afschrift van een exploot, op 13 januari 2017 betekend, op verzoek van requirant, door toegevoegd gerechtsdeurwaarder G.J. Baks-van Haaften, aan mw. mr. N.G. Zandee, HOvJ van het Openbaar Ministerie van het Arrondissement Oost-Brabant, kantoorhoudende te 's-Hertogenbosch; naar welks inhoud kortheidshalve wordt verwezen.

Aan het origineel van dit exploot is een afschrift van bovengenoemd exploot gehecht.

Onder vermelding:
Deze stukken onmiddellijk zonder vertraging in handen te stellen van de burgemeester persoonlijk, en met verwijzing naar:

Artikel 361 Wetboek van Strafrecht

1. *De ambtenaar of een ander met enige openbare dienst voortdurend of tijdelijk belast persoon, die opzettelijk zaken bestemd om voor de bevoegde macht tot overtuiging of bewijs te dienen, akten, bescheiden of registers, welke hij in zijn bediening onder zich heeft verduistert, vernielt, beschadigt of onbruikbaar maakt, of toelaat dat zij door een ander worden weggemaakt, vernield beschadigd of onbruikbaar gemaakt, of die ander daarbij als medeplichtige ter zijde staat, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste vier jaren en zes maanden of geldboete van de vijfde categorie.*

Met aanzegging:
Dat hierbij uitdrukkelijk naar de inhoud van die stukken wordt verwezen, en met inhoud te bedoelen de bestanden die op data DvD-rom staan met de tekst, video en audio daadwerkelijk bekend, welke als hier ingelast dienen te worden beschouwd en onlosmakelijk deel van dit exploot uitmaken, en kopie opvragen

Contact
(+31) 088 730 34 00
Bereikbaar van
08:00 - 20:00 uur

Correspondentieadres
Postbus 1085
5602 BB Eindhoven
BTW 8227.47.509B01
KvK 50073583

Zie voor vestigingen:
www.janssen-janssen.nl

Contant betalen is mogelijk bij GWK Travelex

PIN GWK Travelex

Betalingen uitsluitend via
NL28 ABNA 0619 2750 22
BIC: ABNANL2A

info@janssen-janssen.nl
www.janssen-janssen.nl

incasso
gerechtsdeurwaarders
juridisch advies

Janssen & Janssen

ten adres Leeghwaterlaan 8, te 's-Hertogenbosch bij het Openbaar Ministerie, de Hoofd officier van Justitie aldaar.

Mijn opdrachtgever stelt het op prijs danwel in de wet staat dat u op de hoogte moet worden gebracht van dit bericht. Daarom ontvangt u dit bericht door middel van dit deurwaardersexploot.

Waarvan akte !

Contact
(+31) 088 730 34 00
Bereikbaar van
08:00 - 20:00 uur

Correspondentieadres
Postbus 1085
5602 BB Eindhoven
BTW 8227.47.509B01
KvK 50073583

Zie voor vestigingen:
www.janssen-janssen.nl

Contant betalen is mogelijk
bij GWK Travelex

PIN GWK Travelex

Betalingen uitsluitend via
NL28 ABNA 0619 2750 22
BIC: ABNANL2A

info@janssen-janssen.nl
www.janssen-janssen.nl

incasso
gerechtsdeurwaarders
juridisch advies

13/1/17

Dossier: **L1700017**

Correspondentie uitsluitend aan: Intermediaire stichting van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens, Postbus 324, 5660 AH Geldrop o.v.v. dossier: IFUD/HOvJ.

Heden, de dertiende januari tweeduizendzeventien des namiddags te 14.30 uur

Heb ik, Gijsbertha Johanna Baks-van Haaften, als toegevoegd gerechtsdeurwaarder werkzaam ten kantore van Jennemieke Maria Rijken gerechtsdeurwaarder met vestigingsplaats 's-Hertogenbosch en aldaar kantoorhoudende aan de Oranje Nassaulaan 1;

OP VERZOEK VAN:

de stichting **Intermediaire stichting van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens**, gevestigd te Mierlo, gemeente Geldrop-Mierlo aan de Kastanje 28 en aldaar woonplaats kiezende van welke stichting de voorzitter Dhr. J.P. van den Wittenboer de zaak behandeld;

A A N :

Mw. Mr. N.G. Zandee, zijnde de Hoofdofficier van Justitie van het Openbaar Ministerie van het Arrondissement Oost-Brabant, kantoorhoudende te **'s-Hertogenbosch**, aan de **Leeghwaterlaan 8**, mitsdien aldaar aan dat adres mijn exploot doende en afschrift dezes, en van na te melden door requirant ondertekend, doch niet gedateerd stuk inclusief producties, alsmede nader te noemen CD's latende aan de aldaar werkzame:

mw. M.A.M.R. van Beek

B E T E K E N D :

1 een schriftelijke mededeling met dertien producties, geredigeerd door- afkomstig van- en ondertekend door J.P. van den Wittenboer voornoemd, gericht aan gerequireerde voornoemd, waarbij requirant aangifte doet van een -mogelijk- begaan strafbaar feit, naar de verdere inhoud van welk schrijven ten deze uitdrukkelijk wordt verwezen, en welke inhoud als hier letterlijk herhaald en ingelast dient te worden beschouwd;

2. een witte envelop door mij afgesloten en voorzien van een labelsticker met kantoorstempel "Stalman & Rijken Gerechtsdeurwaarders" gedateerd op heden en getekend waarin:

- een dichtgeplakt karton met daarop 2x de vermelding: prod. 2 CD Hitler's Inferno;
- een disc van de Hema (type DVD + R 4.7 GB) met daarop de vermelding prod. 3, in een open wit envelopje met daarop de vermelding prod 3;
- een disc van het Kruidvat (type CD-R 700 mb / 80 min / UV resistant / 1-52x speed) met daarop de vermelding productie 6 jaarverslag 2016, in een wit open envelopje met daarop de vermelding prod 6 jaarverslag 2016;

Geschiedende deze betekening ten effecte rechtens.

De kosten dezes zijn nihil.

tgv.gerechtsdeurwaarder.

EUROPESE
COMMISSIE

Brussel, 27.4.2022
COM(2022) 177 final

2022/0117 (COD)

Voorstel voor een

RICHTLIJN VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD

tot bescherming van bij publieke participatie betrokken personen tegen kennelijk ongegronde of onrechtmatige gerechtelijke procedures (“strategische rechtszaken tegen publieke participatie”)

{SWD(2022) 117 final}

TOELICHTING

1. ACHTERGROND VAN HET VOORSTEL

• Motivering en doel van het voorstel

Kennelijk ongegronde of onrechtmatige gerechtelijke procedures tegen publieke participatie (vaak ook *strategische rechtszaken tegen publieke participatie* of "SLAPP's" genoemd) zijn een recent, maar steeds vaker voorkomend verschijnsel in de Europese Unie. Het gaat hierbij om een bijzonder schadelijke vorm van pesterijen en intimidatie, die wordt toegepast tegen personen die zich inzetten voor het algemeen belang. Het zijn ongegronde of overdreven gerechtelijke procedures die meestal door machtige personen, lobbygroepen, bedrijven en overheidsorganen worden aangespannen tegen partijen die over zaken van algemeen belang kritiek uiten of berichten verspreiden die de eiser onwelgevallig zijn. Zij hebben tot doel critici te censureren, te intimideren en het zwijgen op te leggen door hen te belasten met de kosten van een juridisch verweer totdat zij hun kritiek of oppositie staken. In tegenstelling tot gewone rechtszaken worden SLAPP's niet aangespannen om het recht op toegang tot de rechter uit te oefenen en om de rechtszaak te winnen of schadeloos te worden gesteld. In plaats daarvan worden zij aangespannen om de verweerders te intimideren en hen financieel droog te leggen. Uiteindelijk is het de bedoeling om angst aan te jagen, verweerders het zwijgen op te leggen en hen ervan te weerhouden hun werk voort te zetten.

SLAPP's worden vaak aangespannen tegen journalisten en mensenrechtenverdedigers. Daarbij gaat het niet alleen om individuele personen, maar ook om media, uitgeverijen en organisaties uit het maatschappelijk middenveld, bijvoorbeeld milieugroeperingen. Ook anderen die betrokkenen zijn bij publieke participatie, zoals onderzoekers en wetenschappers, kunnen het doelwit zijn.

In een gezonde en florerende democratie moeten burgers actief aan het publieke debat kunnen deelnemen zonder onnodige inmenging van overheden of andere machtige belanghebbenden. Zinvolle deelname is maar mogelijk als burgers toegang krijgen tot betrouwbare informatie, op basis waarvan zij hun eigen mening kunnen vormen en hun oordeel kunnen uitspreken in een openbare ruimte waar personen vrij van mening kunnen verschillen.

Journalisten vervullen een belangrijke rol als het gaat om het bevorderen van het publieke debat en de verspreiding en de ontvangst van informatie, meningen en ideeën. Zij moeten hun werk goed kunnen doen om ervoor te zorgen dat burgers in Europese democratieën toegang hebben tot pluriforme meningen. Onderzoeksjournalisten spelen een sleutelrol bij de bestrijding van georganiseerde misdaad, corruptie en extremisme. Een robuust stelsel van waarborgen is nodig om hen in staat te stellen hun cruciale waakhondfunctie in zaken van legitiem algemeen belang te vervullen. Aan hun werk zijn bijzonder grote risico's verbonden en zij zijn steeds vaker het doelwit van aanvallen en pesterijen. Mensenrechtenverdedigers hebben een cruciale rol als het gaat om eerbiediging van grondrechten, democratische waarden, maatschappelijke integratie, milieubescherming en de rechtsstaat. Zij moeten actief aan het openbare leven kunnen deelnemen en hun stem over beleidszaken en in besluitvormingsprocessen kunnen laten horen, zonder angst voor intimidatie.

Vaak kenmerken SLAPP's zich door ongelijke machtsverhoudingen tussen de partijen, waarbij de eiser — bijvoorbeeld in financieel of politiek opzicht — meer macht heeft dan de verweerder. Van ongelijke machtsverhoudingen is bij SLAPP's niet altijd sprake, maar wanneer dat wel het geval is, kunnen de schadelijke gevolgen voor de doelwitten aanzienlijk groter zijn, en dat heeft een afschrikkend effect voor het publieke debat. Bovendien kunnen SLAPP's andere potentiële doelwitten in die zin afschrikken dat deze kunnen besluiten af te

zien van hun recht om onderzoek te doen naar en verslag uit te brengen over kwesties van algemeen belang. Hierdoor ontstaat de kans op zelfcensuur.

SLAPP's zijn een vorm van onrechtmatig gebruik van gerechtelijke procedures en belasten gerechten onnodig. Organisaties en personen die SLAPP's aanspannen, kunnen hun vorderingen op uiteenlopende gronden baseren. Vaak houden de beschuldigingen verband met smaad, maar ook met inbreuken op andere regels of rechten (bv. wetgeving op het gebied van gegevensbescherming of privacy). Daar komen dan vaak schadeclaims/vorderingen wegens onrechtmatige daad bij, of soms ook rechterlijke bevelen (verbod op publicaties, of in ieder geval uitstel ervan).

Het grote aantal SLAPP's is voor enkele lidstaten als een punt van ernstige zorg aangemerkt in de verslagen over de rechtsstaat voor de jaren 2020 en 2021.

Het platform van de Raad van Europa voor de bevordering van de bescherming van de journalistiek en de veiligheid van journalisten[1] meldt ook een toenemend aantal waarschuwingen of ernstige bedreigingen van de veiligheid van journalisten en de mediavrijheid in Europa, inclusief verschillende gevallen van gerechtelijke intimidatie. In het jaarverslag 2021 van de partnerverenigingen van het platform van de Raad van Europa voor de bevordering van de bescherming van de journalistiek en de veiligheid van journalisten wordt uitdrukkelijk gewezen op de forse toename van de waarschuwingen in verband met SLAPP's die in 2020 werden gemeld voor het voorgaande jaar, zowel qua aantal als qua rechtsgebieden van de betrokken lidstaten van de Raad van Europa[2]. In bredere zin blijkt ook uit de informatie op de Europese Monitor voor de pluriformiteit van de media[3] dat de werkomstandigheden van journalisten verslechteren. In 2021 noteerde de Media Freedom Rapid Response (MFRR) 439 meldingen (met aanvallen op 778 personen of organisaties op mediagebied) in 24 lidstaten van de EU in 12 maanden tijd, waaronder SLAPP's[4].

Hoewel er meer gegevens beschikbaar zijn over dreigingen van SLAPP's tegen journalisten en mensenrechtenverdedigers, worden ook andere partijen die bij publieke participatie

---

1 Sinds 2015 bevordert dit platform van de Raad van Europa de verzameling en verspreiding van informatie over punten van ernstige zorg betreffende de mediavrijheid en de veiligheid van journalisten in de lidstaten van de Raad van Europa. Bijdragende partnerorganisaties — uitgenodigde internationale ngo's of journalistenverenigingen — geven waarschuwingen over schendingen van de mediavrijheid en publiceren jaarverslagen over de toestand van de mediavrijheid en de veiligheid van journalisten in Europa. Van de lidstaten van de Raad van Europa wordt verwacht dat zij in actie komen, de problemen aanpakken en het platform op de hoogte brengen van de maatregelen die zij genomen hebben als reactie op de waarschuwingen. Uit het geringe aantal reacties van de lidstaten van de Raad van Europa, waaronder ook lidstaten van de EU, blijkt dat verdere maatregelen noodzakelijk zijn (https://www.coe.int/en/web/media-freedom).

2 In 2021 werden er 282 waarschuwingen gepubliceerd op het Platform voor de bevordering van de bescherming van de journalistiek en de veiligheid van journalisten (coe.int). Daarbij waren verschillende gevallen van gerechtelijke intimidatie, d.w.z. het opportunistische, willekeurige of vexatoire gebruik van wetgeving, onder meer wetgeving in verband met smaad, terrorismebestrijding, nationale veiligheid, hooliganisme of anti-extremisme. In het jaarverslag 2021 van de partnerverenigingen van het platform van de Raad van Europa voor de bevordering van de bescherming van de journalistiek en de veiligheid van journalisten wordt gemeld dat in 2020, in vergelijking met het jaar daarvoor, zowel het aantal waarschuwingen als het aantal betrokken rechtsgebieden van de lidstaten van de Raad van Europa is gestegen -1680a2440e (coe.int).

3 https://cmpf.eui.eu/media-pluralism-monitor

4 https://www.ecpmf.eu/wp-content/uploads/2022/02/MFRR-Monitoring-Report.pdf In een aparte factsheet zijn gegevens opgenomen voor de 27 lidstaten van de EU (https://www.mfrr.eu/wp-content/uploads/2022/02/2022_02_17_MFRR_FACT_SHEET_MAPPING_MEDIA_FREEDOM_European_Union_Member_States_Year_2021.pdf).

betrokken zijn, waaronder vakbondsmensen en wetenschappers, geconfronteerd met soortgelijke problemen. Dit blijkt uit een aantal bijdragen van het maatschappelijk middenveld die tijdens de openbare raadpleging werden ontvangen.

Veel SLAPP's hebben een binnenlandse achtergrond en hebben geen grensoverschrijdende gevolgen. SLAPP's zijn echter vaak grensoverschrijdend van aard en wanneer er sprake is van grensoverschrijdende gevolgen, dan nemen de complexiteit en de kosten toe, met nog meer nadelige consequenties voor verweerders. Het feit dat onlinemedia-inhoud in alle rechtsgebieden toegankelijk is, kan de weg vrijmaken voor forumshopping en een belemmering vormen voor de daadwerkelijke toegang tot de rechter en justitiële samenwerking. Tegen verweerders kunnen op hetzelfde moment en in verschillende rechtsgebieden meerdere gerechtelijke procedures aanhangig worden gemaakt. Forumshopping (of smaadtoerisme) verergert het probleem nog en sommige rechtsgebieden worden beschouwd als "vriendelijker voor eisers". Het effect is zelfs nog groter wanneer er buiten de Europese Unie SLAPP's aanhangig worden gemaakt.

Doel van het voorstel

Dit voorstel is een van de maatregelen in het kader van het actieplan voor Europese democratie, dat is gericht op de versterking van de pluriformiteit van de media en de mediavrijheid in de Europese Unie. Het initiatief strekt zich ook uit tot mensenrechtenverdedigers, die een cruciale rol in onze democratieën vervullen en ook in toenemende mate kwetsbaar zijn voor deze onrechtmatige vormen van pesterij.

Met het voorstel wordt beoogd de doelwitten van SLAPP's te beschermen en te voorkomen dat het verschijnsel zich verder verspreidt in de EU. Momenteel voorziet geen enkele lidstaat in specifieke waarborgen tegen dergelijke procedures en overwegen momenteel slechts enkele lidstaten de invoering van specifieke waarborgen. Er zijn ook geen EU-brede regels tegen SLAPP's. Door de ontwikkeling van een gemeenschappelijke EU-zienswijze over de kenmerken van SLAPP's en door het invoeren van procedurele waarborgen moet het voorstel gerechten voorzien van doeltreffende middelen om SLAPP's aan te pakken en moeten doelwitten worden voorzien van middelen om zichzelf te verdedigen.

De voorgestelde procedurele waarborgen zijn van toepassing in gevallen met grensoverschrijdende gevolgen. Zoals reeds benadrukt, zijn grensoverschrijdende SLAPP's extra gecompliceerd en lastig voor verweerders. Een ander doel van het voorstel is het beschermen van EU-burgers en het maatschappelijk middenveld tegen SLAPP's die in derde landen aanhangig worden gemaakt.

Aanbeveling van de Commissie over de wijze waarop journalisten en mensenrechtenverdedigers die betrokken zijn bij publieke participatie kunnen worden beschermd tegen kennelijk ongegronde of onrechtmatige gerechtelijke procedures ("strategische rechtszaken tegen publieke participatie")

Dit voorstel voor een richtlijn en de tegelijkertijd aangenomen aanbeveling van de Commissie over de wijze waarop journalisten en mensenrechtenverdedigers die betrokken zijn bij publieke participatie kunnen worden beschermd tegen kennelijk ongegronde of onrechtmatige gerechtelijke procedures ("strategische rechtszaken tegen publieke participatie")[5] vullen elkaar aan en zijn volledig verenigbaar.

[5] C(2022) 2428 van 27.4.2022

In de aanbeveling wordt de lidstaten verzocht hun nationale situatie opnieuw te bekijken teneinde te waarborgen dat hun toepasselijke rechtskaders voorzien in de noodzakelijke waarborgen tegen SLAPP's, met volledige eerbiediging van de grondrechten, waaronder het recht op vrije meningsuiting, het recht op toegang tot de rechter en het recht op bescherming van persoonsgegevens en democratische waarden. Ook worden de lidstaten ertoe aangespoord in hun interne recht voor binnenlandse rechtszaken soortgelijke waarborgen op te nemen als die welke zijn opgenomen in instrumenten van de Unie voor de aanpak van kennelijk ongegronde of onrechtmatige gerechtelijke procedures in burgerlijke zaken met grensoverschrijdende gevolgen. De lidstaten wordt onder meer aanbevolen om gevangenisstraffen in smaadzaken te schrappen en om voor dergelijke zaken het gebruik van het bestuursrecht of het burgerlijk recht in plaats van het strafrecht te bevorderen, mits de toepasselijke bepalingen een minder bestraffend effect hebben en de bestuurlijke bepalingen elke vorm van detentie uitsluiten.

De aanbeveling omvat ook aspecten die verband houden met de opleiding van rechtsbeoefenaars en potentiële doelwitten, om hun kennis en vaardigheden inzake een doeltreffende omgang met SLAPP's te vergroten, met bewustmakingsactiviteiten, zodat met name journalisten en mensenrechtenverdedigers in staat zijn om tegen hen gerichte SLAPP's te herkennen, met de ondersteuning van doelwitten van SLAPP's **(**bv. financiële of juridische bijstand) en met een meer stelselmatige monitoring en gegevensvergaring.

- **Verenigbaarheid met andere beleidsterreinen van de Unie**

Actieplan voor Europese democratie

Op 3 december 2020 publiceerde de Commissie een actieplan voor Europese democratie[6], waarin een reeks maatregelen werd aangekondigd om de vrijheid van de media en de pluriformiteit van de media te versterken, waaronder het SLAPP-initiatief en de hieronder vermelde aanbeveling inzake de veiligheid van journalisten. Het actieplan is het overkoepelende initiatief en heeft tot doel burgers weerbaar te maken en de veerkracht van democratieën in de EU te versterken.

Aanbeveling over het waarborgen van de bescherming, de veiligheid en de weerbaarheid van journalisten en andere mediaprofessionals in de Europese Unie

Zoals ook aangegeven in het actieplan voor Europese democratie, gaan SLAPP's vaak gepaard met bedreigingen van de fysieke veiligheid van journalisten. Op 16 september 2021 nam de Commissie een aanbeveling aan over het waarborgen van de bescherming, de veiligheid en de weerbaarheid van journalisten en andere mediaprofessionals in de Europese Unie[7].

Die aanbeveling heeft tot doel veiliger arbeidsomstandigheden te waarborgen voor alle mediaprofessionals, zonder angst en intimidatie, zowel online als offline. De aanbeveling bevat maatregelen voor de lidstaten om de veiligheid van journalisten te vergroten. Zij vraagt de lidstaten ook om onafhankelijke nationale ondersteuningsdiensten op te richten, waaronder hulplijnen, juridisch advies, psychologische ondersteuning en schuilplaatsen voor journalisten en mediaprofessionals die worden bedreigd. Zij vraagt ook om betere bescherming van journalisten tijdens demonstraties, meer onlineveiligheid en speciale steun voor vrouwelijke journalisten.

6 COM(2020) 790 final van 3.12.2020

7 C(2021) 6650 final van 16.9.2021.

Strategie ter versterking van de toepassing van het Handvest van de Grondrechten van de EU (het "handvest")

Dit voorstel vormt een aanvulling op en sluit volledig aan bij de strategie ter versterking van de toepassing van het Handvest van de Grondrechten van de EU[8], die op 2 december 2020 werd aangenomen. In deze strategie wordt erkend dat organisaties uit het maatschappelijk middenveld en mensenrechtenverdedigers van vitaal belang zijn voor een gezonde democratie en een samenleving waarin personen hun grondrechten kunnen uitoefenen. Derhalve voorziet de strategie in maatregelen om onder andere organisaties uit het maatschappelijk middenveld en mensenrechtenverdedigers te ondersteunen en te beschermen. Met name wordt in de strategie erkend dat deze actoren zich in sommige lidstaten voor uitdagingen gesteld zien, waaronder lastercampagnes, fysieke en verbale aanvallen, intimidatie en pesterijen, onder meer in de vorm van SLAPP's.

In de strategie verzocht de Commissie de lidstaten om in hun land ondersteunende en veilige randvoorwaarden te bevorderen ten behoeve van organisaties uit het maatschappelijk middenveld en mensenrechtenverdedigers, ook op lokaal niveau.

Dit voorstel is een volgende bouwsteen ter versterking van de grondrechten in de Europese Unie en ondersteunt een van de doelstellingen van de strategie.

Verslagen over de rechtsstaat

Uit de verslagen van de Commissie over de rechtsstaat 2020[9] en 2021[10] blijkt dat het aantal SLAPP's in de Europese Unie toeneemt. In de verslagen wordt benadrukt dat in een aantal lidstaten journalisten en mensenrechtenverdedigers steeds vaker op verschillende manieren worden bedreigd en aangevallen, zowel fysiek als online, vanwege hun publicaties en hun werk, ook door middel van SLAPP's.

Klokkenluidersrichtlijn

Dit voorstel doet geen afbreuk aan de bescherming die al wordt geboden door de richtlijn inzake de bescherming van personen die inbreuken op het Unierecht melden[11] en is daarmee volledig in overeenstemming. Een doeltreffende bescherming van klokkenluiders tegen represailles is essentieel voor de bescherming van het algemeen belang, en ook voor het waarborgen van de waakhondfunctie van de media in democratische samenlevingen omdat klokkenluiders vaak een belangrijke bron voor onderzoeksjournalistiek zijn. Richtlijn (EU) 2019/1937 biedt robuuste bescherming voor personen die inbreuken op het Unierecht melden tegen elke vorm van represailles, zowel binnen als buiten de werksituatie, waaronder represailles door middel van procedures wegens smaad, schending van de vertrouwelijkheidsplicht en bescherming van persoonsgegevens. In situaties die onder de werkingssfeer van zowel dit voorstel als die van Richtlijn (EU) 2019/1937 vallen, moet de door beide instrumenten geboden bescherming van toepassing zijn.

---

8 COM(2020) 711 final van 2.12.2020.

9 COM(2020) 580 final - Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement, de Raad, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's "Verslag over de rechtsstaat 2020 – De situatie op het gebied van de rechtsstaat in de Europese Unie" (https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/?qid=1602583951529&uri=CELEX%3A52020DC0580)

10 COM(2021) 700 final - Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement, de Raad, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's "Verslag over de rechtsstaat 2021 – De situatie op het gebied van de rechtsstaat in de Europese Unie" (https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/?qid=1634551652872&uri=CELEX%3A52021DC0700)

11 Richtlijn (EU) 2019/1937 van het Europees Parlement en de Raad van 23 oktober 2019 inzake de bescherming van personen die inbreuken op het Unierecht melden (PB L 305 van 26.11.2019, blz. 17).

EU-actieplan inzake mensenrechten en democratie 2020-2024

Het actieplan[12] draagt bij aan de veiligheid en de bescherming van journalisten en mediaprofessionals over heel de wereld, onder meer door het bevorderen van een gunstig klimaat voor de vrijheid van meningsuiting en door het veroordelen van aanvallen en andere vormen van pesterijen en intimidatie, zowel online als offline. Het plan is gericht op specifieke dreigingen voor vrouwelijke journalisten, waarborgt dat slachtoffers van pesterijen, intimidatie of bedreigingen steun krijgen via de EU-beschermingsmechanismen voor mensenrechtenverdedigers en ondersteunt media-initiatieven. Het doet een beroep op overheden om dergelijk geweld te voorkomen en te veroordelen en effectieve maatregelen te treffen om een einde te maken aan straffeloosheid.

Conform het actieplan staat de bescherming van journalisten en mensenrechtenverdedigers centraal bij het externe optreden van de EU op het gebied van mensenrechten en democratie. Dit voorstel is in synergie met de sterke inspanningen die in verband hiermee over heel de wereld door de EU worden geleid en zal een bijkomende impuls geven voor verdere gerichte steun aan mensenrechtenverdedigers en journalisten die met SLAPP's te maken krijgen.

EU-mensenrechtenrichtsnoeren inzake vrijheid van meningsuiting, online en offline

In deze richtsnoeren[13] staat dat de EU zich zal verzetten tegen arbitraire aanvallen, willekeurig misbruik van strafrechtelijke en burgerrechtelijke procedures, lastercampagnes en te vergaande beperkingen jegens journalisten, media-actoren, ngo's en prominenten uit de sociale media die tot doel hebben te voorkomen dat die verenigingen en personen hun recht op vrije meningsuiting vrij kunnen uitoefenen.

Het Verdrag van Aarhus

De Unie en haar lidstaten zijn partij bij het Verdrag betreffende toegang tot informatie, inspraak bij besluitvorming en toegang tot de rechter inzake milieuaangelegenheden van de Economische Commissie van de Verenigde Naties voor Europa (VN/ECE) ("het Verdrag van Aarhus")[14], elk met eigen en gedeelde verantwoordelijkheden en verplichtingen uit hoofde van dat verdrag. In artikel 3, lid 8, van dit verdrag wordt bepaald dat elke partij waarborgt dat personen die hun rechten uitoefenen overeenkomstig de bepalingen van het verdrag niet worden gestraft, vervolgd of op enige wijze gehinderd wegens hun betrokkenheid. De opneming van milieubeschermers in de werkingssfeer van dit voorstel draagt bij aan de uitvoering van deze door de Unie aangegane internationale verplichting.

Mededeling over de bestrijding van milieucriminaliteit

In haar op 15 december 2021 aangenomen mededeling heeft de Commissie toegezegd dat een voorstel voor wetgeving tegen onrechtmatige procedures die gericht zijn tegen journalisten en rechtenverdedigers, ook milieuactivisten zal omvatten[15].

---

12 Gezamenlijke mededeling aan het Europees Parlement en de Raad "Het EU-actieplan inzake mensenrechten en democratie 2020-2024", JOIN(2020) 5 final.

13 https://www.consilium.europa.eu/media/28348/142549.pdf

14 Besluit 2005/370/EG van de Raad van 17 februari 2005 betreffende het sluiten, namens de Europese Gemeenschap, van het Verdrag betreffende toegang tot informatie, inspraak bij besluitvorming en toegang tot de rechter inzake milieuaangelegenheden (PB L 124 van 17.5.2005, blz. 1).

15 Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement en de Raad over het opvoeren van de strijd tegen milieucriminaliteit, COM(2021) 814 final van 15.12.2021.

2. RECHTSGRONDSLAG, SUBSIDIARITEIT EN EVENREDIGHEID

• Rechtsgrondslag

De rechtsgrondslag voor dit voorstel is artikel 81, lid 2, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU), dat de gebruikelijke rechtsgrond is voor justitiële samenwerking in burgerlijke zaken met grensoverschrijdende gevolgen. Meer in het bijzonder is de rechtsgrond artikel 81, lid 2, punt f), VWEU, dat het Europees Parlement en de Raad de bevoegdheid geeft om maatregelen vast te stellen die "*het wegnemen [beogen] van de hindernissen voor de goede werking van burgerrechtelijke procedures, zo nodig door bevordering van de verenigbaarheid van de in de lidstaten geldende bepalingen inzake burgerlijke rechtsvordering*". Aangezien SLAPP's een hindernis voor de goede werking van burgerrechtelijke procedures vormen, is de Unie bevoegd om op die grond wetgeving aan te nemen met betrekking tot burgerlijke zaken die grensoverschrijdende gevolgen hebben. Bij SLAPP's is er sprake van onrechtmatig gebruik van burgerrechtelijke procedures omdat SLAPP's niet bedoeld zijn om toegang tot de rechter te krijgen, maar om verweerders te pesten en het zwijgen op te leggen. Tegelijkertijd zijn langdurige procedures extra belastend voor nationale gerechtelijke stelsels.

De bepalingen met betrekking tot beslissingen van derde landen in hoofdstuk V zijn ook gebaseerd op artikel 81, lid 2, punt f), omdat zij samenhangen met het hoofddoel van dit voorstel. Zij waarborgen de doeltreffendheid van de bepalingen van dit voorstel tegen kennelijk ongegronde en onrechtmatige gerechtelijke procedures tegen publieke participatie door te voorkomen dat dergelijke zaken in derde landen voor het gerecht worden gebracht.

• Subsidiariteit (bij niet-exclusieve bevoegdheid)

Het aantal SLAPP's neemt in vele lidstaten toe en wordt een probleem voor de gehele EU. Tegelijkertijd voorziet geen enkele lidstaat momenteel in specifieke waarborgen tegen SLAPP's[16]. Hoewel er, afhankelijk van het interne recht, enkele bestaande algemene waarborgen tegen SLAPP's kunnen worden ingezet, verschillen dergelijke algemene waarborgen aanzienlijk van lidstaat tot lidstaat en is de doeltreffendheid ervan voor de aanpak van SLAPP's nogal beperkt. Bovendien vergroten de bestaande verschillen op het gebied van het interne procesrecht het risico op forumshopping en op het aanspannen van meerdere gerechtelijke procedures in verschillende EU-rechtsgebieden. Gebleken is dat het interne burgerlijke procesrecht niet altijd goed is toegerust voor de extra complicaties waarmee grensoverschrijdende procedures gepaard gaan[17]. Door de verschillen in nationale wetgeving is het ook hoogst onwaarschijnlijk dat de lidstaten afzonderlijk erin zouden slagen het fenomeen met succes aan te pakken of dat zij in staat zouden zijn de algemene samenhang van dergelijke regels in alle lidstaten te verzekeren teneinde in de gehele Unie een even hoog beschermingsniveau te waarborgen.

---

16 IE, LT en MT hebben wetgeving voorgesteld of overwegen wetgeving voor te stellen om dit probleem aan te pakken.

17 Europese Commissie, directoraat-generaal Justitie en Consumentenzaken, Gascón Inchausti, M., Hess, B., Cuniberti, G., et al., *An evaluation study of national procedural laws and practices in terms of their impact on the free circulation of judgments and on the equivalence and effectiveness of the procedural protection of consumers under EU consumer law: strand 1: mutual trust and free circulation of judgments* (Evaluatie-onderzoek naar intern procesrecht en de rechtsvorderingspraktijk wat betreft de gevolgen ervan voor het vrije verkeer van beslissingen en voor de gelijkwaardigheid en doeltreffendheid van de procedurele bescherming van consumenten krachtens het consumentenrecht van de EU: thema 1: wederzijds vertrouwen en vrij verkeer van beslissingen), Bureau voor publicaties van de Europese Unie, 2017 (https://data.europa.eu/doi/10.2838/38491, blz. 31).

Om deze risico's tegen te gaan en nationale gerechten niet te belasten met talrijke en langdurige onrechtmatige gerechtelijke procedures, lijkt het noodzakelijk om minimumnormen vast te stellen en de verenigbaarheid te waarborgen van de bepalingen inzake burgerlijke rechtsvordering die in de lidstaten van toepassing zijn op SLAPP's. Maatregelen op EU-niveau dragen ertoe bij dat de opkomst en verdere groei van SLAPP's in de gehele Unie op een samenhangende manier wordt bestreden en zorgen voor convergentie in de benaderingen van de lidstaten met betrekking tot dit verschijnsel[18].

Maatregelen van de EU zouden ook een toegevoegde waarde bieden door te voorzien in waarborgen voor een doeltreffende aanpak van SLAPP's in derde landen. Gezamenlijk optreden van de lidstaten is ook nodig om SLAPP's in derde landen te bestrijden omdat eisers anders kunnen proberen om van de verschillen tussen de stelsels van de lidstaten gebruik te maken en trachten erkenning en tenuitvoerlegging van in derde landen gegeven SLAPP-beslissingen te verkrijgen waar dat het makkelijkst kan.

Het voorstel eerbiedigt het subsidiariteitsbeginsel omdat het alleen gerichte waarborgen voorstelt en de wetgevingsmaatregelen beperkt tot wat strikt noodzakelijk is om te bereiken wat de lidstaten niet kunnen bereiken wanneer zij afzonderlijk optreden.

- **Evenredigheid**

Maatregelen op EU-niveau moeten gericht zijn en beperkt blijven tot wat nodig is om een consistente aanpak in de lidstaten ten aanzien van grensoverschrijdende situaties te waarborgen. Het voorstel is zo opgesteld dat het in overeenstemming is met het evenredigheidsbeginsel. Daarom worden er alleen gerichte procedurele waarborgen voorgesteld. Deze zijn zodanig opgesteld dat zij uitsluitend voorzien in hetgeen nodig is om een betere werking van grensoverschrijdende burgerlijke zaken te waarborgen in het geval van SLAPP's, die een ernstige bedreiging vormen voor de Europese democratie en de rechtsstaat.

De evenredigheid blijkt ook uit het feit dat veel van de onderdelen die bedoeld zijn om SLAPP's aan te pakken als niet-wetgevende maatregelen zullen worden opgenomen in een aanbeveling, en dus niet de vorm zullen aannemen van wetgevingsmaatregelen.

- **Keuze van het instrument**

Het gekozen wetgevingsinstrument is een richtlijn, die zal voorzien in bindende en samenhangende procedurele waarborgen in de lidstaten. Dit voorkomt dat er tussen de lidstaten verschillen blijven bestaan, wat anders zou kunnen leiden tot forumshopping over de grenzen heen. Tegelijkertijd zullen de lidstaten door de keuze voor een richtlijn de mogelijkheid hebben om de specifieke procedurele waarborgen af te stemmen op hun interne burgerrechtelijke en procesrechtelijke regels, die van lidstaat tot lidstaat nog steeds aanzienlijk verschillen.

De richtlijn zal worden aangevuld met een niet-wetgevend instrument (een aanbeveling). Dit is een doelmatige combinatie van wetgevings- en andere maatregelen.

[18] Diverse lidstaten (IE, LT en MT) onderzoeken momenteel de noodzaak van bescherming tegen SLAPP's.

3. EVALUATIE, RAADPLEGING VAN BELANGHEBBENDEN EN EFFECTBEOORDELING

- **Raadpleging van belanghebbenden**

Bij de raadpleging van belanghebbenden werden er reacties en opmerkingen ontvangen een breed scala aan belangrijke belanghebbenden, bestaande uit EU-burgers en niet-EU-burgers, nationale overheden, rechtsbeoefenaars, waaronder rechters, wetenschappers, onderzoeksinstellingen, ngo's en andere relevante belangengroepen.

In het kader van de raadpleging vond in maart 2021 een verkennende technische focusgroepdiscussie plaats met een geselecteerd aantal deelnemers, waaronder vier doelwitten van SLAPP's, die hun persoonlijke ervaringen deelden, nuttige inzichten over SLAPP's verschaften en ondersteuning verleenden in de voorbereidende fase.

Van 4 oktober 2021 tot en met 10 januari 2022 werd er onder burgers, journalisten, lidstaten, ngo's, het maatschappelijk middenveld, rechters, rechtsbeoefenaars en andere belanghebbenden een openbare raadpleging[19] gehouden over SLAPP's en over de maatregelen die in de EU zouden moeten worden genomen om SLAPP's aan te pakken.

Tijdens een gerichte raadpleging van nationale rechters in de periode van 12 november 2021 tot en met 10 januari 2022[20] via het Europees justitieel netwerk in burgerlijke en handelszaken werd meer uitvoerige feedback gevraagd over het herkennen van SLAPP's, potentiële procedurele tekortkomingen, reeds bestaande nationale voorzieningen in rechte (zij het niet specifiek voor SLAPP's), bewustzijn bij rechters over SLAPP's en opleidingsbehoeften van rechters.

Tijdens een technische bijeenkomst met deskundigen uit de lidstaten in oktober 2021 werd er informatie verzameld over de standpunten van de lidstaten (met inbegrip van onafhankelijke organen en autoriteiten van de lidstaten) over de vraag of er maatregelen op EU-niveau tegen SLAPP's noodzakelijk zouden kunnen zijn, en welke soorten maatregelen en eventuele (algemene of specifieke) voorzieningen in rechte en soorten ondersteuning er op dit moment op nationaal niveau beschikbaar zijn voor doelwitten van SLAPP's.

Tijdens een workshop met geselecteerde belanghebbenden in november 2021 werd er gesproken over de omvang van de SLAPP-problematiek, werd er informatie verzameld en werden mogelijke oplossingen besproken en getest.

Bij de voorbereidende werkzaamheden van de Commissie werd rekening gehouden met de informatie die door het Europees Parlement werd verzameld bij de voorbereiding van het initiatiefverslag van het Parlement over dit onderwerp, dat eind 2021 werd aangenomen.

Uit de feedback van de belanghebbenden, met name in het kader van de openbare raadpleging en de bijeenkomst met belanghebbenden, bleek dat er veel steun is voor zowel wetgevende als niet-wetgevende maatregelen op EU-niveau tegen SLAPP's. Organisaties die op EU-niveau actief zijn, meldden een toenemend aantal SLAPP's in de EU, met inbegrip van grensoverschrijdende zaken. In de reacties tijdens de openbare raadpleging werd ook het belang van opleiding en bewustmaking inzake SLAPP's benadrukt, evenals de voordelen van het verzamelen van gegevens en de noodzaak van een goede monitoring van SLAPP's.

De feedback in het kader van de openbare raadpleging en de bijeenkomst met belanghebbenden leverde ook belangrijke informatie over het verschijnsel in de EU op, die

[19] https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/13192-EU-action-against-abusive-litigation-SLAPP-targeting-journalists-and-rights-defenders/public-consultation_nl

[20] https://ec.europa.eu/eusurvey/runner/EJN_SLAPP

werd verwerkt in het werkdocument van de diensten van de Commissie[21], dat dit voorstel vergezelt.

De meeste lidstaten toonden zich voorstander EU-maatregelen tegen SLAPP's en wezen op de noodzaak om de vrijheid van meningsuiting en van informatie en de mediavrijheid te beschermen en tegelijkertijd een evenwicht te bewaren tussen beschermende maatregelen tegen SLAPP's en de toegang tot de rechter. Volgens sommige lidstaten is onvoldoende aangetoond dat SLAPP's, en dan met name zaken met een grensoverschrijdende dimensie, in hun land een probleem zijn.

Uit de gerichte raadpleging van nationale rechters bleek dat er in de lidstaten van de respondenten geen juridische definitie van SLAPP's bestaat noch een specifiek stelsel van waarborgen tegen SLAPP's, hoewel enkele van de bestaande algemene waarborgen uit het interne recht in beginsel kunnen worden gebruikt tegen SLAPP's.

Op 11 november 2021[22] nam het Europees Parlement een initiatiefverslag over SLAPP's aan, waarin de Commissie werd opgeroepen om een uitgebreid pakket maatregelen tegen SLAPP's in te dienen, waaronder ook wetgeving.

De Commissie heeft ook studies laten uitvoeren om het fenomeen in de EU beter te begrijpen en de situatie in de lidstaten voor het eerst te inventariseren. Deze eerste inventarisatie leverde informatie op over SLAPP's en over de factoren die daaraan ten grondslag liggen[23]. De tweede studie was een uitgebreider vergelijkend onderzoek waarin de huidige stand van zaken in de lidstaten diepgaand werd onderzocht[24].

- **Bijeenbrengen en benutten van deskundigheid**

In 2021 richtte de Commissie een deskundigengroep[25] op om het SLAPP-initiatief voor te bereiden. Deze groep bestond uit wetenschappers, rechtsbeoefenaars en vertegenwoordigers van de media en het maatschappelijk middenveld. De groep had tot taak juridische deskundigheid over SLAPP's te verschaffen, op EU-niveau te fungeren als platform voor de uitwisseling van goede praktijken en kennis en, indien mogelijk, doelwitten van SLAPP's te ondersteunen. Binnen de deskundigengroep werd er in het najaar van 2021 een speciale subgroep wetgeving opgericht om de Commissie bij te staan bij de voorbereiding van het wetgevingsvoorstel.

- **Werkdocument van de diensten van de Commissie**

Dit voorstel gaat vergezeld van een werkdocument van de diensten van de Commissie[26], waarin de motivering, de analyse en het beschikbare bewijsmateriaal met betrekking tot het voorstel zijn opgenomen. Het voorstel gaat niet vergezeld van een effectbeoordeling omdat het gerichte procedurele waarborgen zal bieden en er geen grote kwantificeerbare kosten mee gemoeid zijn. Het zal de nationale gerechten daarentegen voorzien van betere middelen om

---

21 SWD(2022)117 van 27.4.2022.

22 Resolutie van het Europees Parlement van 11 november 2021 over de versterking van de democratie en de vrijheid en pluriformiteit van de media in de EU: oneigenlijk gebruik van civielrechtelijke en strafrechtelijke procedures om journalisten, ngo's en het maatschappelijk middenveld het zwijgen op te leggen, 2021/2036(INI)).

23 Beschikbaar op https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/ad-hoc-literature-review-analysis-key-elements-slapp_en.pdf

24 https://ec.europa.eu/info/files/strategic-lawsuits-against-public-participation-slapp-european-union-comparative-study_en

25 Deskundigengroep tegen SLAPP's.

26 SWD(2022)117 van 27.4.2022.

pogingen tot misbruik van gerechtelijke procedures te verhinderen en de kosten van dergelijk misbruik voor het rechtsstelsel te voorkomen. Aangezien SLAPP's een bedreiging vormen voor de grondrechten van vrijheid van meningsuiting en van vrijheid van informatie, is het bovendien van het grootste belang om op korte termijn krachtige maatregelen te nemen om te voorkomen dat dit schadelijke verschijnsel, dat relatief recent is ontstaan maar steeds belangrijker wordt, zich verder verspreidt in de EU.

- **Grondrechten**

Het voorstel bevordert de bescherming van de grondrechten in de Europese Unie. Journalisten, mensenrechtenverdedigers en andere doelgroepen aan wie de voorgestelde procedurele waarborgen ten goede komen, vervullen een belangrijke rol in Europese democratieën, met name waar het gaat om de ondersteuning van het publieke debat, grondrechten, democratische waarden, sociale integratie, milieubescherming en de rechtsstaat. Tegelijkertijd vervult het procesrecht een cruciale rol als het gaat om het waarborgen van de doeltreffendheid van de grondrechten overeenkomstig het Handvest.

Het recht op vrijheid van meningsuiting en van informatie, dat is vervat in artikel 11 van het Handvest, omvat ook het recht om een mening te koesteren en inlichtingen of denkbeelden te ontvangen of te verstrekken, zonder inmenging van enig openbaar gezag en ongeacht grenzen. Hoewel dit geen absoluut recht is, moeten eventuele beperkingen op de uitoefening ervan bij wet worden gesteld en de wezenlijke inhoud van dat recht eerbiedigen. Beperkingen kunnen alleen worden gesteld indien zij noodzakelijk zijn en daadwerkelijk aan door de Unie erkende doelstellingen van algemeen belang of aan de eisen van de bescherming van de rechten en vrijheden van anderen beantwoorden (artikel 52, lid 1, van het Handvest).

Tegelijkertijd zorgt het voorstel voor een evenwicht tussen enerzijds het recht op toegang tot de rechter (artikel 47 van het Handvest) en het recht op eerbiediging van het privéleven en op bescherming van persoonsgegevens (artikelen 7 en 8 van het Handvest) en anderzijds de bescherming van de vrijheid van meningsuiting en van informatie. De procedurele waarborgen zijn uiterst doelgericht en laten de rechter in individuele gevallen voldoende beoordelingsvrijheid om het delicate evenwicht te bewaren tussen een snelle seponering van kennelijk ongegronde vorderingen en een daadwerkelijke toegang tot de rechter.

4. GEVOLGEN VOOR DE BEGROTING

Dit voorstel heeft geen gevolgen voor de begroting van de Europese Unie.

5. OVERIGE ELEMENTEN

- **Uitvoeringsplanning en regelingen betreffende controle, evaluatie en rapportage**

De uitvoering van de richtlijn in de lidstaten wordt door de Commissie bevorderd door het verlenen van bijstand bij de omzetting, teneinde een soepele uitvoering in de lidstaten te waarborgen, waarbij ten minste één workshop over de omzetting zal worden georganiseerd, alsmede bilaterale bijeenkomsten, ook op verzoek van de lidstaten. Ook zal de lidstaten worden verzocht hun nationale omzettingsmaatregelen mee te delen.

De werking van de richtlijn zal vijf jaar nadat zij van toepassing is geworden worden geëvalueerd.

- **Toelichtende stukken (bij richtlijnen)**

Dit voorstel vereist geen specifieke toelichtende stukken.

Artikelsgewijze toelichting

De richtlijn bestaat uit vier afzonderlijke hoofdonderdelen: gemeenschappelijke regels inzake procedurele waarborgen (hoofdstuk II), vroegtijdige seponering van kennelijk ongegronde gerechtelijke procedures (hoofdstuk III), voorzieningen in rechte tegen onrechtmatige gerechtelijke procedures (hoofdstuk IV) en bescherming tegen in derde landen gegeven beslissingen (hoofdstuk V). De bepalingen van de hoofdstukken I en VI hebben een horizontale werkingssfeer.

Hoofdstuk I Algemene bepalingen: dit hoofdstuk bevat bepalingen over het onderwerp en de werkingssfeer van het instrument, enkele definities en een bepaling over de vraag wanneer een zaak wordt geacht grensoverschrijdende gevolgen te hebben in de zin van de richtlijn.

In **artikel 1** wordt het onderwerp van de richtlijn omschreven en wordt verduidelijkt dat de specifieke waarborgen die de richtlijn biedt, bedoeld zijn ter bestrijding van kennelijk ongegronde of onrechtmatige gerechtelijke procedures in burgerlijke zaken met grensoverschrijdende gevolgen die tegen zowel natuurlijke personen als rechtspersonen aanhangig worden gemaakt wegens hun betrokkenheid bij publieke participatie, en met name tegen journalisten en mensenrechtenverdedigers.

Artikel 2 bevat een omschrijving van de materiële werkingssfeer van de richtlijn, die van toepassing is op burgerlijke of handelszaken met grensoverschrijdende gevolgen, ongeacht de aard van het aangezochte gerecht. Dit omvat burgerlijke vorderingen in strafrechtelijke procedures, maar ook voorlopige en conservatoire maatregelen, reconventionele vorderingen of andere bijzondere soorten voorzieningen in rechte die op grond van andere instrumenten beschikbaar zijn. Net als in andere EU-instrumenten betreffende burgerlijke en handelszaken zijn fiscale zaken, douanezaken, bestuursrechtelijke zaken of de aansprakelijkheid van de staat voor handelingen of omissies bij de uitoefening van het overheidsgezag van de werkingssfeer uitgesloten. Het begrip *acta iure imperii* omvat vorderingen jegens ambtenaren die namens de staat optreden, alsmede de aansprakelijkheid van publieke autoriteiten, waaronder begrepen van overheidswege benoemde ambtsdragers. Overheidsinstanties mogen derhalve niet als doelwitten van SLAPP's worden beschouwd.

Artikel 3 bevat de definitie van publieke participatie, zaken van algemeen belang en onrechtmatige gerechtelijke procedures tegen publieke participatie.

Het begrip **publieke participatie** wordt breed gedefinieerd als zijnde elke verklaring of activiteit die wordt afgelegd of verricht in het kader van:

1) de uitoefening van het recht op vrijheid van meningsuiting en van informatie, waaronder het creëren, tentoonstellen, bevorderen of anderszins promoten van journalistieke, politieke, wetenschappelijke, academische, kunstzinnige, becommentariërende of satirische mededelingen, publicaties of werken, alsmede daarmee rechtstreeks verband houdende voorbereidende, ondersteunende of bijstandverlenende activiteiten;

2) de uitoefening van het recht op vrijheid van vereniging en vreedzame vergadering, zoals het organiseren van of het deelnemen aan lobbyactiviteiten, demonstraties en protesten of activiteiten voortvloeiend uit de uitoefening van het recht op behoorlijk bestuur en het recht op een doeltreffende voorziening in rechte, waaronder het recht op het indienen van klachten, verzoekschriften of bestuurlijke en juridische vorderingen en op het deelnemen aan openbare hoorzittingen, alsmede rechtstreeks daarmee verband houdende voorbereidende, ondersteunende of bijstandverlenende activiteiten.

Daarnaast omvat het andere activiteiten die bedoeld zijn om de publieke opinie te informeren of te beïnvloeden of om het publiek tot verdere actie op te roepen, waaronder activiteiten van particuliere of openbare entiteiten in verband met een aangelegenheid van algemeen belang, zoals het organiseren van of het deelnemen aan onderzoek, enquêtes, campagnes of andere gezamenlijke activiteiten, alsmede rechtstreeks daarmee verband houdende voorbereidende, ondersteunende of bijstandverlenende activiteiten. Voorbereidende activiteiten zijn bijvoorbeeld interviews die door een onderzoeksjournalist of een wetenschapper worden afgenomen om een verklaring voor te bereiden, of informatie die is verzameld door een milieuactivist. Ondersteunende en bijstandverlenende activiteiten moeten ook onder de definitie vallen omdat eisers ook gerechtelijke procedures kunnen aanspannen tegen actoren die noodzakelijke ondersteunende of bijstandverlenende diensten verrichten, bijvoorbeeld in de vorm van internetverbindingen of drukdiensten, met als doel om de vrijheid van meningsuiting van het daadwerkelijke doelwit van de SLAPP indirect te beperken. Dergelijke voorbereidende, ondersteunende en bijstandverlenende activiteiten moeten een rechtstreeks en onlosmakelijk verband hebben met de desbetreffende verklaring of activiteit.

Aan de andere kant omvat publieke participatie gewoonlijk geen commerciële reclame en marketingactiviteiten (commerciële mededelingen).

Ook een **zaak van algemeen belang** wordt breed gedefinieerd, onder verwijzing naar alle zaken die het publiek zodanig raken dat het er om legitieme redenen interesse voor kan hebben, bijvoorbeeld op gebieden als volksgezondheid, veiligheid, milieu, klimaat of het genot van de grondrechten.

De definitie van **onrechtmatige gerechtelijke procedures tegen publieke participatie** verwijst naar gerechtelijke procedures die worden ingeleid in verband met publieke participatie en die volledig of gedeeltelijk ongegrond zijn en als belangrijkste doel hebben om publieke participatie te voorkomen, te beperken of te bestraffen.

In een niet-uitputtende lijst worden de meest voorkomende indicatoren voor onrechtmatig gebruik vermeld, waaronder de onevenredige, buitensporige of onredelijke aard van de vordering of een deel daarvan, het aanhangig zijn van meerdere procedures die door de eiser of met hem of haar gelieerde partijen aanhangig zijn gemaakt in verband met soortgelijke zaken of intimidatie, pesterijen of bedreigingen door de eiser of zijn of haar vertegenwoordigers.

Onrechtmatige gerechtelijke procedures gaan vaak gepaard met het gebruik te kwader trouw van procestactieken, waaronder het vertragen van procedures, het veroorzaken van onevenredige kosten voor de verweerder in de procedure of forumshopping. Deze tactieken, die door de eiser worden gebruikt voor andere doeleinden dan toegang tot de rechter, gaan vaak, maar niet altijd, gepaard met uiteenlopende vormen van intimidatie, pesterijen of bedreigingen vóór of tijdens procedures, waarbij het doel is publieke participatie te belemmeren.

In **artikel 4** wordt uiteengezet wanneer een zaak wordt geacht grensoverschrijdende gevolgen te hebben.

Voor de toepassing van deze richtlijn wordt een zaak geacht grensoverschrijdende gevolgen te hebben, tenzij beide partijen hun woon- of vestigingsplaats hebben in dezelfde lidstaat als het gerecht waarbij de zaak aanhangig wordt gemaakt, hetgeen erop wijst dat de zaak als zuiver binnenlands kan worden beschouwd.

Ook wanneer beide partijen in de procedure hun woon- of vestigingsplaats hebben in dezelfde lidstaat als het gerecht waarbij de zaak aanhangig wordt gemaakt, wordt de zaak echter geacht in twee andere soorten situaties grensoverschrijdende gevolgen te hebben.

1) In de eerste situatie is de specifieke daad van publieke participatie in de desbetreffende zaak van algemeen belang relevant voor meer dan één lidstaat. Dit betreft bijvoorbeeld publieke participatie bij door instellingen van de Unie georganiseerde evenementen, zoals deelname aan openbare hoorzittingen, of verklaringen of activiteiten in verband met zaken die van specifiek belang zijn voor meer dan één lidstaat, waaronder grensoverschrijdende vervuiling of beschuldigingen van witwaspraktijken met mogelijke grensoverschrijdende betrokkenheid.

2) De tweede situatie waarin een dergelijke zaak moet worden geacht grensoverschrijdende gevolgen te hebben, is die waarin de eiser of met hem of haar gelieerde entiteiten in een andere lidstaat gelijktijdig of eerder gerechtelijke procedures aanhangig hebben gemaakt tegen dezelfde verweerder of met hem of haar gelieerde verweerders.

3) Voor deze twee soorten situaties wordt de specifieke context van SLAPP's in aanmerking genomen.

Hoofdstuk II Gemeenschappelijke regels inzake procedurele waarborgen: dit hoofdstuk bevat horizontale bepalingen over het verzoek om procedurele waarborgen, de inhoud ervan en andere procedurele kenmerken.

Krachtens **artikel 5** kan om verschillende soorten procedurele waarborgen worden verzocht:

a) een zekerheid overeenkomstig artikel 8;

b) vroegtijdige seponering van kennelijk ongegronde gerechtelijke procedures overeenkomstig hoofdstuk III;

c) voorzieningen in rechte tegen onrechtmatige gerechtelijke procedures overeenkomstig hoofdstuk IV.

Hoewel de omschrijving van de aard van de verklaring of activiteit als een daad van publieke participatie een voorwaarde voor ontvankelijkheid moet zijn, moet een beschrijving van het bewijsmateriaal passend worden geacht, indien door de hoofdeiser nog geen bewijsmateriaal is verstrekt of indien dit bewijsmateriaal niet anderszins voor de rechter beschikbaar is. De lidstaten kunnen bepalen dat dezelfde maatregelen in elke fase van de procedure ambtshalve kunnen worden genomen door het gerecht waarbij de zaak aanhangig is gemaakt.

Artikel 6 heeft betrekking op latere wijzigingen van de vordering of de processtukken door eisers die vorderingen of processtukken opzettelijk intrekken of wijzigen om veroordeling in de kosten van de in het gelijk gestelde partij te voorkomen. Deze juridische strategie kan het gerecht de mogelijkheid ontnemen om vast te stellen dat de gerechtelijke procedure onrechtmatig is en daarmee de verweerder de mogelijkheid ontnemen om de proceskosten vergoed te krijgen. De bepaling waarborgt dat latere wijzigingen van de vorderingen of de processtukken door de eiser, met inbegrip van het staken van de procedure, geen afbreuk doen aan de mogelijkheid voor het aangezochte gerecht om de gerechtelijke procedure als onrechtmatig te beschouwen en vergoeding van kosten, schadevergoeding of sancties op te leggen.

In **artikel 7** wordt bepaald dat een gerecht waarbij een zaak aanhangig is gemaakt, kan toestaan dat niet-gouvernementele organisaties die de rechten van bij publieke participatie betrokken personen beschermen of bevorderen aan de procedure deelnemen, hetzij om de verweerder te ondersteunen, hetzij om informatie te verstrekken. De lidstaten moeten de procedurevereisten voor tussenkomst vaststellen en daarbij mogelijk ook termijnen vaststellen, conform de procedurevoorschriften die gelden voor het gerecht waarbij de zaak aanhangig is gemaakt.

Artikel 8 geeft de rechter de bevoegdheid om de eiser te verplichten een zekerheid te stellen voor de proceskosten of voor de proceskosten en de schadevergoeding, wanneer het gerecht, zelfs indien de vordering niet kennelijk ongegrond is, oordeelt dat er elementen zijn die op onrechtmatig gebruik van de procedure wijzen en de vooruitzichten op succes in het hoofdgeding onzeker zijn.

Hoofdstuk III Vroegtijdige seponering van kennelijk ongegronde gerechtelijke procedures: dit hoofdstuk gaat over de vereisten en procedurele waarborgen voor een vroegtijdige seponering van gerechtelijke procedures die kennelijk ongegrond zijn.

In **artikel 9** wordt bepaald dat een zaak vroegtijdig wordt geseponeerd wanneer de tegen de verweerder aanhangig gemaakte vordering kennelijk geheel of gedeeltelijk ongegrond is. Indien de primaire vordering op een later tijdstip in de gewone procedure wordt afgewezen, kan de verweerder nog steeds gebruikmaken van andere voorzieningen in rechte tegen onrechtmatige gerechtelijke procedures, indien er op dat moment wordt vastgesteld dat er sprake is van elementen van onrechtmatig gebruik.

Indien de verweerder om vroegtijdige seponering heeft verzocht, wordt het hoofdgeding krachtens **artikel 10** geschorst totdat er een definitieve beslissing op dat verzoek is genomen. Een schorsing van de door de eiser ingeleide procedure heeft tot gevolg dat de procedurele activiteiten worden opgeschort, waardoor de proceskosten van de verweerder worden beperkt. Om geen afbreuk te doen aan de daadwerkelijke toegang tot de rechter, moet de schorsing tijdelijk zijn en slechts voortduren totdat er een definitieve beslissing op het verzoek is genomen die niet meer vatbaar is voor rechterlijke toetsing.

In **artikel 11** wordt voorgeschreven dat een verzoek om vroegtijdige seponering in een versnelde procedure wordt behandeld, rekening houdend met de omstandigheden van de zaak en het recht op een doeltreffende voorziening in rechte en het recht op een onpartijdig gerecht. Met het oog op een vlotte afwikkeling van de versnelde procedure kunnen de lidstaten termijnen vaststellen voor het houden van zittingen of voor het nemen van een beslissing door het gerecht. Ook kunnen zij regelingen vaststellen die vergelijkbaar zijn met de procedures inzake voorlopige maatregelen.

In **artikel 12** wordt een bijzondere regel voor de bewijslast ingevoerd: indien een verweerder om vroegtijdige seponering heeft verzocht en daarbij heeft aangetoond dat de verklaring of activiteit een daad van publieke participatie is, moet de eiser aantonen dat de vordering niet kennelijk ongegrond is. Dit is geen beperking van de toegang tot de rechter aangezien de bewijslast voor de desbetreffende vordering bij de eiser ligt en deze, om vroegtijdige seponering te voorkomen, slechts hoeft aan te tonen dat die vordering niet kennelijk ongegrond is.

In **artikel 13** wordt bepaald dat een beslissing waarbij vroegtijdige seponering wordt afgewezen of toegewezen voor beroep vatbaar moet zijn.

Hoofdstuk IV Voorzieningen in rechte tegen onrechtmatige gerechtelijke procedures: dit hoofdstuk bevat bepalingen over de verwijzing in de kosten, schadevergoeding en sancties.

In **artikel 14** wordt bepaald dat een eiser die een onrechtmatige gerechtelijke procedure tegen publieke participatie aanhangig heeft gemaakt, kan worden veroordeeld in alle proceskosten, waaronder de volledige door de verweerder gemaakte kosten voor vertegenwoordiging in rechte, tenzij deze kosten buitensporig zijn.

Met **artikel 15** wordt gewaarborgd dat een natuurlijke persoon of rechtspersoon die schade heeft geleden als gevolg van een onrechtmatige gerechtelijke procedure tegen publieke participatie volledige compensatie voor die schade kan vorderen en verkrijgen. Dit betreft

zowel materiële als immateriële schade. Onder materiële schade vallen bijvoorbeeld honoraria van advocaten, wanneer deze niet voor vergoeding als kosten in aanmerking komen, reiskosten en medische kosten (bijvoorbeeld voor psychologische ondersteuning) indien deze causaal verband houden met de gerechtelijke procedure. De aan het proces voorafgaande kosten moeten als materiële schade worden beschouwd indien zij naar intern recht niet zijn inbegrepen in de proceskosten. Onder immateriële schade vallen verschillende vormen van lichamelijke en/of psychische schade. Hieronder vallen bijvoorbeeld pijn en lijden of emotioneel leed in verband met de gerechtelijke procedure, aantasting van leven of relatie, reputatieschade en in algemene zin elke vorm van niet-stoffelijke schade.

Artikel 16 voorziet in de mogelijkheid om doeltreffende, evenredige en afschrikkende sancties op te leggen aan de partij die een onrechtmatige gerechtelijke procedure tegen publieke participatie aanhangig heeft gemaakt. De voornaamste doelstelling van deze bepaling is potentiële eisers ervan te weerhouden onrechtmatige gerechtelijke procedures tegen publieke participatie aanhangig te maken. Het bedrag van de sancties wordt aan de lidstaten betaald.

Hoofdstuk V Bescherming tegen in derde landen gegeven beslissingen: dit hoofdstuk bevat voorzieningen in rechte om de verweerder te beschermen tegen onrechtmatige gerechtelijke procedures die bij gerechten in derde landen aanhangig worden gemaakt.

Krachtens **artikel 17** moeten de lidstaten ervoor zorgen dat de erkenning en de tenuitvoerlegging van in derde landen gegeven beslissingen in een gerechtelijke procedure wegens publieke participatie door een in een lidstaat woonachtige of gevestigde natuurlijke persoon of rechtspersoon als kennelijk in strijd met de openbare orde (*ordre public*) wordt afgewezen indien deze procedure als kennelijk ongegrond of onrechtmatig zou zijn aangemerkt indien zij aanhangig was gemaakt bij de gerechten in de lidstaat waar erkenning of tenuitvoerlegging wordt gevraagd en deze gerechten hun eigen recht hadden toegepast.

In **artikel 18** is een extra voorziening in rechte tegen in derde landen gegeven beslissingen vastgesteld: wanneer er bij een gerecht in een derde land een onrechtmatige gerechtelijke procedure tegen publieke participatie aanhangig is gemaakt tegen een in een lidstaat woonachtige of gevestigde natuurlijke persoon of rechtspersoon, kan die persoon vergoeding vorderen van de schade en de kosten die het gevolg zijn van de procedure voor het gerecht in het derde land, ongeacht de woon- of vestigingsplaats van de eiser in de procedure in het derde land. Deze bepaling voorziet in een nieuwe bijzondere bevoegdheidsgrond om te waarborgen dat in de Europese Unie woonachtige of gevestigde doelwitten van onrechtmatige gerechtelijke procedures in de Unie over een doeltreffende voorziening in rechte beschikken tegen onrechtmatige gerechtelijke procedures die bij een gerecht in een derde land aanhangig worden gemaakt.

Hoofdstuk VI Slotbepalingen: dit hoofdstuk bevat bepalingen over de verhouding tussen de richtlijn en het Verdrag van Lugano van 2007, de evaluatie van de toepassing van de richtlijn, de omzetting in intern recht, de inwerkingtreding en over de lidstaten als adressaten.

2022/0117 (COD)

Voorstel voor een

RICHTLIJN VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD

tot bescherming van bij publieke participatie betrokken personen tegen kennelijk ongegronde of onrechtmatige gerechtelijke procedures (“strategische rechtszaken tegen publieke participatie”)

HET EUROPEES PARLEMENT EN RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Gezien het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, en met name artikel 81, lid 2, punt f),

Gezien het voorstel van de Europese Commissie,

Na toezending van het ontwerp van wetgevingshandeling aan de nationale parlementen,

Handelend volgens de gewone wetgevingsprocedure,

Overwegende hetgeen volgt:

(1) In artikel 2 van het Verdrag betreffende de Europese Unie wordt bepaald dat de Unie berust op de waarden van eerbied voor de menselijke waardigheid, vrijheid, democratie, gelijkheid, de rechtsstaat en eerbiediging van de mensenrechten, waaronder de rechten van personen die tot minderheden behoren.

(2) In artikel 10, lid 3, van het Verdrag betreffende de Europese Unie wordt bepaald dat iedere burger van de Unie het recht heeft aan het democratisch bestel van de Unie deel te nemen. Het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie (het “Handvest”) voorziet onder meer in het recht op eerbiediging van het privéleven en het familie- en gezinsleven (artikel 7), op bescherming van persoonsgegevens (artikel 8), op vrijheid van meningsuiting en van informatie, met inbegrip van de eerbiediging van de vrijheid en de pluriformiteit van de media (artikel 11) en op een doeltreffende voorziening in rechte en op een onpartijdig gerecht (artikel 47).

(3) Het recht op vrijheid van meningsuiting en van informatie, zoals neergelegd in artikel 11 van het Handvest, omvat ook het recht om een mening te koesteren en inlichtingen of denkbeelden te ontvangen of te verstrekken, zonder inmenging van enig openbaar gezag en ongeacht grenzen. Artikel 11 van het Handvest moet worden gelezen in de zin en met de reikwijdte van het overeenkomstige artikel 10 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens (“EVRM”) over het recht op vrije meningsuiting, zoals uitgelegd door het Europees Hof voor de Rechten van de Mens (“EHRM”).

(4) Deze richtlijn heeft tot doel natuurlijke personen en rechtspersonen die betrokken zijn bij publieke participatie in zaken van algemeen belang, en in het bijzonder journalisten en mensenrechtenverdedigers, te beschermen tegen gerechtelijke procedures die tegen hen aanhangig worden gemaakt om hen te weerhouden van publieke participatie (gewoonlijk *strategische rechtszaken tegen publieke participatie* of “SLAPP’s” genoemd).

(5) Journalisten vervullen een belangrijke rol als het gaat om het bevorderen van het publieke debat en de verspreiding en de ontvangst van informatie, meningen en ideeën. Het is van wezenlijk belang dat zij de noodzakelijke ruimte krijgen om bij te dragen aan een open, vrij en eerlijk debat en om desinformatie, informatiemanipulatie en inmenging tegen te gaan. Journalisten moeten hun werkzaamheden doeltreffend kunnen uitoefenen om ervoor te zorgen dat burgers in Europese democratieën toegang hebben tot pluriforme meningen.

(6) Met name onderzoeksjournalisten spelen een cruciale rol bij de bestrijding van georganiseerde misdaad, corruptie en extremisme. Aan hun werk zijn bijzonder grote risico's verbonden en zij zijn steeds vaker het doelwit van aanvallen en pesterijen. Een robuust stelsel van waarborgen is nodig om hen in staat te stellen hun cruciale waakhondfunctie in zaken van legitiem algemeen belang te vervullen.

(7) Ook mensenrechtenverdedigers vervullen een belangrijke rol in de Europese democratieën, met name waar het gaat om de eerbiediging van grondrechten, democratische waarden, maatschappelijke integratie, milieubescherming en de rechtsstaat. Zij moeten actief aan het openbare leven kunnen deelnemen en hun stem over beleidszaken en in besluitvormingsprocessen kunnen laten horen, zonder angst voor intimidatie. Mensenrechtenverdedigers zijn personen of organisaties die de grondrechten verdedigen evenals uiteenlopende rechten, zoals milieu- en klimaatrechten, vrouwenrechten, lhbtiq+-rechten, de rechten van personen die tot een etnische of raciale minderheid behoren, arbeidsrechten of de vrijheid van godsdienst. Ook andere deelnemers aan het publieke debat, waaronder wetenschappers en onderzoekers, hebben recht op passende bescherming.

(8) In een gezonde en florerende democratie moeten personen actief aan het publieke debat kunnen deelnemen zonder onnodige inmenging van de overheid of andere machtige actoren, zowel binnenlandse als buitenlandse. Om een zinvolle participatie te waarborgen, moeten personen toegang hebben tot betrouwbare informatie, zodat zij in staat zijn hun eigen mening te vormen en hun eigen oordeel te volgen in een openbare ruimte waarin uiteenlopende meningen vrijelijk kunnen worden geuit.

(9) Om een dergelijk klimaat te bevorderen, moeten journalisten en mensenrechtenverdedigers worden beschermd tegen gerechtelijke procedures tegen publieke participatie. Dergelijke gerechtelijke procedures worden niet aanhangig gemaakt om toegang tot de rechter te krijgen, maar wel om het publieke debat het zwijgen op te leggen, veelal door middel van pesterijen en intimidatie.

(10) SLAPP's worden doorgaans aanhangig gemaakt door machtige entiteiten, bijvoorbeeld personen, lobbygroepen, bedrijven en overheidsorganen. Vaak is er daarbij sprake van ongelijke machtsverhoudingen tussen de partijen, waarbij de eiser in financieel of politiek opzicht meer macht heeft dan de verweerder. Van ongelijke machtsverhoudingen is in deze zaken niet altijd sprake, maar wanneer dat wel het geval is, zijn de schadelijke gevolgen aanzienlijk groter, en dat geldt ook voor het afschrikkende effect van gerechtelijke procedures tegen publieke participatie.

(11) Gerechtelijke procedures tegen publieke participatie kunnen nadelige gevolgen hebben voor de geloofwaardigheid en de reputatie van journalisten en mensenrechtenverdedigers en hun financiële en andere middelen uitputten. Door dergelijke procedures kan de publicatie van informatie over een zaak van algemeen belang worden vertraagd of zelfs geheel onmogelijk worden gemaakt. De duur van procedures en de financiële druk kunnen een afschrikkend effect hebben op journalisten en mensenrechtenverdedigers. Dergelijke praktijken kunnen dus een

afschrikkende werking hebben voor hun werk, omdat zij bijdragen aan zelfcensuur, uit angst voor mogelijke toekomstige gerechtelijke procedures, met als gevolg dat het openbaar debat verschraalt ten nadele van de hele samenleving.

(12) De doelwitten van gerechtelijke procedures tegen publieke participatie kunnen tegelijkertijd te maken krijgen met meerdere zaken, die soms in verschillende rechtsgebieden aanhangig worden gemaakt. Procedures die in het rechtsgebied van een lidstaat aanhangig worden gemaakt tegen een persoon die zijn of haar woon- of vestigingsplaats in een andere lidstaat heeft, zijn doorgaans gecompliceerder en duurder voor de verweerder. Eisers in gerechtelijke procedures tegen publieke participatie kunnen ook procedurele instrumenten gebruiken om de duur en de kosten van het geding op te drijven, en kunnen zaken aanhangig maken in een naar hun oordeel voor hun zaak gunstig rechtsgebied, in plaats van bij het gerecht dat het meest geschikt is voor de behandeling van hun vordering. Ook deze praktijken zijn onnodig belastend en nadelig voor de nationale gerechtelijke stelsels.

(13) De waarborgen van deze richtlijn moeten van toepassing zijn op alle natuurlijke personen of rechtspersonen die betrokken zijn bij publieke participatie. De waarborgen moeten ook natuurlijke personen of rechtspersonen beschermen die beroepsmatig of op persoonlijke titel andere personen ondersteunen, bijstaan of van goederen of diensten voorzien voor doeleinden die rechtstreeks verband houden met publieke participatie in zaken van algemeen belang. Daarbij gaat het bijvoorbeeld om internetaanbieders, uitgeverijen of drukkerijen waartegen gerechtelijke procedures aanhangig worden gemaakt of dreigen te worden gemaakt wegens de verrichting van diensten ten behoeve van de persoon die het doelwit is van een gerechtelijke procedure.

(14) Deze richtlijn moet van toepassing zijn op alle soorten rechtsvorderingen of juridische procedures in burgerlijke en handelszaken met grensoverschrijdende gevolgen, ongeacht de aard van het aangezochte gerecht. Dit omvat ook burgerlijke vorderingen in strafzaken. En dit omvat voorts voorlopige en conservatoire maatregelen, reconventionele vorderingen of andere bijzondere soorten voorzieningen in rechte die op grond van andere instrumenten beschikbaar zijn.

(15) De richtlijn is niet van toepassing op vorderingen die voortvloeien uit de aansprakelijkheid van de staat voor handelingen of omissies bij de uitoefening van het overheidsgezag (*acta iure imperii)* en op vorderingen jegens ambtenaren die namens de staat optreden en op de aansprakelijkheid van publieke autoriteiten, waaronder begrepen van overheidswege benoemde ambtsdragers.

(16) Onder publieke participatie moet elke verklaring of activiteit van een natuurlijke persoon of een rechtspersoon worden verstaan die wordt afgelegd of verricht in het kader van de uitoefening van het recht op vrijheid van meningsuiting en van informatie met betrekking tot een zaak van algemeen belang, waaronder het creëren, tentoonstellen, bevorderen of anderszins promoten van journalistieke, politieke, wetenschappelijke, academische, kunstzinnige, becommentariërende of satirische mededelingen, publicaties of werken, alsmede alle daarmee verband houdende voorbereidende activiteiten. Daartoe kunnen ook activiteiten behoren die verband houden met de uitoefening van het recht op vrijheid van vereniging en vreedzame vergadering, zoals het organiseren van of het deelnemen aan lobbyactiviteiten, demonstraties en protesten of activiteiten voortvloeiend uit de uitoefening van het recht op behoorlijk bestuur en het recht op een doeltreffende voorziening in rechte, waaronder het recht op het indienen van klachten, verzoekschriften of bestuurlijke en

juridische vorderingen en op het deelnemen aan openbare hoorzittingen. Onder publieke participatie moeten ook voorbereidende, ondersteunende of bijstandverlenende activiteiten worden verstaan die rechtstreeks en onlosmakelijk verband houden met de desbetreffende verklaring of activiteit en bedoeld zijn om publieke participatie te onderdrukken. Daarnaast kan publieke participatie ook andere activiteiten omvatten die bedoeld zijn om de publieke opinie te informeren of te beïnvloeden of om op te roepen tot verdere actie van het publiek, waaronder activiteiten door een particuliere of openbare entiteit in verband met een aangelegenheid van algemeen belang, zoals het organiseren van of het deelnemen aan onderzoek, enquêtes, campagnes of andere gezamenlijke activiteiten.

(17) Publieke participatie dient zich normaliter niet uit te strekken tot commerciële reclame en marketingactiviteiten, die meestal niet plaatsvinden in het kader van de uitoefening van het recht op vrijheid van meningsuiting en van informatie.

(18) Het begrip "zaak van algemeen belang" moet ook de kwaliteit, veiligheid of andere relevante aspecten van goederen, producten of diensten omvatten wanneer die aangelegenheden relevant zijn voor de volksgezondheid, de veiligheid, het milieu, het klimaat of het genot van de grondrechten. Een zuiver individueel geschil tussen een consument en een producent of een dienstverlener over een zaak, product of dienst valt alleen onder dit begrip wanneer de aangelegenheid een element van algemeen belang omvat, en het bijvoorbeeld gaat om een product dat of een dienst die niet voldoet aan de milieu- of veiligheidsnormen.

(19) Activiteiten van een persoon of entiteit die in de publieke belangstelling staat of activiteiten van algemeen belang, zijn ook zaken van algemeen belang waarvoor het publiek om legitieme redenen interesse kan hebben. Er is echter geen sprake van een legitiem belang wanneer een verklaring of activiteit over een dergelijke persoon of entiteit uitsluitend tot doel heeft de nieuwsgierigheid van een bepaald publiek met betrekking tot de details over het privéleven van een persoon te bevredigen.

(20) Onrechtmatige gerechtelijke procedures gaan doorgaans gepaard met het gebruik te kwader trouw van procestactieken, waaronder het vertragen van procedures, het veroorzaken van onevenredige kosten voor de verweerder in de procedure of forumshopping. Deze tactieken worden door de eiser toegepast voor andere doeleinden dan toegang tot de rechter. Vaak, maar niet altijd, gaan zij gepaard met uiteenlopende vormen van intimidatie, pesterijen of bedreigingen.

(21) Grensoverschrijdende SLAPP's zijn extra gecompliceerd en lastig voor verweerders, omdat zij in dat geval te maken krijgen met procedures in andere rechtsgebieden en soms zelfs in meerdere rechtsgebieden tegelijkertijd. Dit leidt dan weer tot extra kosten en lasten, met nog meer negatieve gevolgen.

(22) Een zaak moet worden geacht grensoverschrijdende gevolgen te hebben, tenzij beide partijen hun woon- of vestigingsplaats hebben in dezelfde lidstaat als het gerecht waarbij de zaak aanhangig is gemaakt. Ook wanneer beide partijen hun woon- of vestigingsplaats hebben in dezelfde lidstaat als het gerecht waarbij de zaak aanhangig is gemaakt, wordt de zaak in twee andere soorten situaties geacht grensoverschrijdende gevolgen te hebben. In de eerste situatie is de specifieke daad van publieke participatie in de desbetreffende zaak van algemeen belang relevant voor meer dan één lidstaat. Dit betreft bijvoorbeeld publieke participatie bij door instellingen van de Unie georganiseerde evenementen, zoals deelname aan openbare hoorzittingen, of verklaringen of activiteiten in verband met zaken die van specifiek belang zijn voor meer dan één lidstaat, waaronder grensoverschrijdende vervuiling of

beschuldigingen van witwaspraktijken met mogelijke grensoverschrijdende betrokkenheid. De tweede situatie waarin een dergelijke zaak moet worden geacht grensoverschrijdende gevolgen te hebben, is die waarin de eiser of met hem of haar gelieerde entiteiten in een andere lidstaat gelijktijdig of eerder gerechtelijke procedures aanhangig hebben gemaakt tegen dezelfde verweerder of met hem of haar gelieerde verweerders. Voor deze twee soorten situaties wordt de specifieke context van SLAPP's in aanmerking genomen.

(23) Verweerders moeten om de volgende procedurele waarborgen kunnen verzoeken: het stellen van een zekerheid ter dekking van de proceskosten of ter dekking van de proceskosten en de schadevergoeding, de vroegtijdige seponering van kennelijk ongegronde gerechtelijke procedures, voorzieningen in rechte tegen onrechtmatige gerechtelijke procedures (verwijzing in de kosten, schadevergoeding en sancties) of alle bovengenoemde zaken tegelijk.

(24) In sommige onrechtmatige gerechtelijke procedures tegen publieke participatie trekken eisers opzettelijk hun vorderingen of processtukken in om veroordeling in de kosten van de in het gelijk gestelde partij te voorkomen. Deze juridische strategie kan het gerecht de mogelijkheid ontnemen om vast te stellen dat de gerechtelijke procedure onrechtmatig is, waardoor de verweerder geen mogelijkheid heeft om de proceskosten vergoed te krijgen. Dergelijke intrekkingen of wijzigingen moeten daarom voor het gerecht waarbij de zaak aanhangig is gemaakt de mogelijkheid onverlet laten om corrigerende maatregelen te gelasten tegen onrechtmatige gerechtelijke procedures.

(25) Indien de primaire vordering op een later tijdstip in de gewone procedure wordt afgewezen, kan de verweerder nog steeds gebruikmaken van andere voorzieningen in rechte tegen onrechtmatige gerechtelijke procedures, waaronder verwijzing in de kosten en schadevergoeding.

(26) Om de verweerder een extra waarborg te bieden, moet de mogelijkheid bestaan om hem of haar een zekerheid toe te kennen ter dekking van de proceskosten en/of de schadevergoeding, wanneer het gerecht, zelfs indien de vordering niet kennelijk ongegrond is, oordeelt dat er elementen zijn die op onrechtmatig gebruik van de procedure wijzen en de vooruitzichten op succes in het hoofdgeding onzeker zijn. Een zekerheid houdt geen beslissing ten gronde in, maar dient als conservatoire maatregel om te waarborgen dat er gevolg zal worden gegeven aan een definitieve beslissing waarin wordt vastgesteld de procedure onrechtmatig is. Het moet aan de lidstaten worden overgelaten om te beslissen of een zekerheid ambtshalve door het gerecht dan wel op verzoek van de verweerder moet worden gelast.

(27) Wanneer om vroegtijdige seponering is verzocht, heeft de schorsing van de procedure tot gevolg dat de procedurele activiteiten worden opgeschort, waardoor de proceskosten voor de verweerder worden beperkt.

(28) Om in geen geval afbreuk te doen aan het recht op toegang tot een doeltreffende voorziening in rechte, moet de schorsing tijdelijk zijn en slechts voortduren totdat er een definitieve beslissing op het verzoek is genomen. Een definitieve beslissing is een beslissing die niet meer vatbaar is voor rechterlijke toetsing.

(29) Met het oog op een vlotte afwikkeling van de versnelde procedure na een verzoek om vroegtijdige seponering, kunnen de lidstaten termijnen vaststellen voor het houden van zittingen of voor het nemen van een beslissing door het gerecht. Ook kunnen zij regelingen vaststellen die vergelijkbaar zijn met de procedures inzake voorlopige

maatregelen. Wanneer de verweerder om andere procedurele waarborgen heeft verzocht, moeten de lidstaten het nodige doen om ervoor te zorgen dat de beslissing ook snel wordt genomen. In het kader van een snelle behandeling kunnen de lidstaten onder meer rekening houden met de vraag of de eiser meerdere of onderling afgestemde procedures in vergelijkbare zaken aanhangig heeft gemaakt en of er pogingen zijn ondernomen om de verweerder te intimideren, te pesten of te bedreigen.

(30) Indien een verweerder om vroegtijdige seponering heeft verzocht, moet de eiser in het hoofdgeding in de versnelde procedure aantonen dat de vordering niet kennelijk ongegrond is. Dit is geen beperking van de toegang tot de rechter aangezien de bewijslast voor de desbetreffende vordering in het hoofdgeding bij de eiser ligt en deze, om vroegtijdige seponering te voorkomen, slechts aan een veel minder strenge eis hoeft te voldoen, namelijk aantonen dat die vordering niet kennelijk ongegrond is.

(31) Onder “kosten” moeten alle proceskosten worden verstaan, met inbegrip van de volledige door de verweerder gemaakte kosten voor vertegenwoordiging in rechte, tenzij deze kosten buitensporig zijn. De kosten van vertegenwoordiging in rechte die de in de wettelijke vergoedingentabellen opgenomen kosten te boven gaan, mogen niet automatisch als buitensporig worden beschouwd. Een volledige vergoeding van de schade moet zowel materiële als immateriële schade omvatten, waaronder ook lichamelijk en psychisch leed zijn begrepen.

(32) De mogelijkheid voor gerechten om sancties op te leggen is met name bedoeld om potentiële eisers ervan te weerhouden onrechtmatige gerechtelijke procedures tegen publieke participatie aan te spannen. Dergelijke sancties moeten evenredig zijn met de vastgestelde elementen van onrechtmatig gebruik. Bij de vaststelling van sanctiebedragen moeten de gerechten rekening houden met de mogelijke nadelige of afschrikkende effecten van de procedure op publieke participatie, in het bijzonder wat betreft de aard van de vordering, de vraag of de eiser meerdere of onderling afgestemde procedures in soortgelijke aangelegenheden aanhangig heeft gemaakt en de vraag of er pogingen zijn ondernomen om de verweerder te intimideren, te pesten of te bedreigen.

(33) Met betrekking tot het grensoverschrijdende aspect is het ook van belang om de dreiging te onderkennen die uitgaat van SLAPP’s in derde landen tegen journalisten, mensenrechtenverdedigers en andere personen die bij publieke participatie betrokken zijn en in de Europese Unie woonachtig of gevestigd zijn. Daarbij kunnen journalisten, mensenrechtenverdedigers en andere personen in de Unie tot buitensporige schadevergoedingen worden veroordeeld. Gerechtelijke procedures in derde landen zijn gecompliceerder en duurder voor de doelwitten. Om de democratie en de vrijheid van meningsuiting en van informatie in de Europese Unie te waarborgen en om te voorkomen dat de door deze richtlijn geboden waarborgen worden ondermijnd door het aanspannen van gerechtelijke procedures in andere rechtsgebieden, is het van belang om ook bescherming te bieden tegen kennelijk ongegronde en onrechtmatige gerechtelijke procedures in derde landen.

(34) Deze richtlijn voorziet in een nieuwe bijzondere bevoegdheidsgrond om ervoor te zorgen dat in de Europese Unie woonachtige of gevestigde doelwitten van SLAPP’s in de Unie over een doeltreffende voorziening in rechte beschikken tegen onrechtmatige gerechtelijke procedures die bij een gerecht in een derde land aanhangig worden gemaakt. Deze bijzondere bevoegdheidsgrond biedt in de Europese Unie woonachtige of gevestigde doelwitten de mogelijkheid om bij de gerechten van hun woon- of vestigingsplaats vergoeding te vorderen van de schade en de kosten die het gevolg zijn

van de procedure bij het gerecht in het derde land. Dit recht is van toepassing ongeacht de woon- of vestigingsplaats van de eiser in de procedure in het derde land.

(35) Deze richtlijn moet de bescherming onverlet laten die andere instrumenten van het Unierecht of het interne recht bieden voor de natuurlijke personen en rechtspersonen die betrokken zijn bij publieke participatie. Meer in het bijzonder doet zij op geen enkele wijze afbreuk aan de bescherming die wordt geboden door Richtlijn (EU) 2019/1937 inzake de bescherming van personen die inbreuken op het Unierecht melden[27], zoals omgezet in intern recht. In situaties die onder de werkingssfeer van zowel deze richtlijn als die van Richtlijn (EU) 2019/1937 vallen, moet derhalve de door beide instrumenten geboden bescherming van toepassing zijn.

(36) Deze richtlijn vormt een aanvulling op de aanbeveling van de Commissie over de wijze waarop journalisten en mensenrechtenverdedigers die betrokken zijn bij publieke participatie kunnen worden beschermd tegen kennelijk ongegronde of onrechtmatige gerechtelijke procedures ("strategische rechtszaken tegen publieke participatie"). Deze aanbeveling is gericht tot de lidstaten en voorziet in een uitgebreid instrumentarium van maatregelen, waaronder opleiding, bewustmaking, ondersteuning van doelwitten van onrechtmatige gerechtelijke procedures, gegevensverzameling, rapportage en monitoring van gerechtelijke procedures tegen publieke participatie.

(37) Overeenkomstig de artikelen 1 en 2 van Protocol nr. 22 betreffende de positie van Denemarken, gehecht aan het Verdrag betreffende de Europese Unie en het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, neemt Denemarken niet deel aan de vaststelling van deze richtlijn en is deze niet bindend voor, noch van toepassing op deze lidstaat.

(38) [Overeenkomstig de artikelen 1, 2 en 4 bis, lid 1, van Protocol nr. 21 betreffende de positie van het Verenigd Koninkrijk en Ierland ten aanzien van de ruimte van vrijheid, veiligheid en recht, gehecht aan het Verdrag betreffende de Europese Unie en het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, en onverminderd artikel 4 van dat protocol, neemt Ierland niet deel aan de vaststelling van deze richtlijn en is deze niet bindend voor, noch van toepassing op deze lidstaat,] OF

(39) [Overeenkomstig artikel 3 en artikel 4 bis, lid 1, van Protocol nr. 21 betreffende de positie van het Verenigd Koninkrijk en Ierland ten aanzien van de ruimte van vrijheid, veiligheid en recht, gehecht aan het Verdrag betreffende de Europese Unie en het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, heeft Ierland [, bij brief van ...] te kennen gegeven dat het aan de vaststelling en toepassing van deze richtlijn wenst deel te nemen,]

[27] PB L 305 van 26.11.2019, blz. 17.

HEBBEN DE VOLGENDE RICHTLIJN VASTGESTELD:

HOOFDSTUK I

Algemene bepalingen

Artikel 1

Onderwerp

Deze richtlijn voorziet in waarborgen tegen kennelijk ongegronde of onrechtmatige gerechtelijke procedures in burgerlijke zaken met grensoverschrijdende gevolgen die aanhangig worden gemaakt tegen natuurlijke personen en rechtspersonen, en met name tegen journalisten en mensenrechtenverdedigers, vanwege hun betrokkenheid bij publieke participatie.

Artikel 2

Werkingssfeer

Deze richtlijn is van toepassing op burgerlijke of handelszaken met grensoverschrijdende gevolgen, ongeacht de aard van het aangezochte gerecht. Zij heeft met name geen betrekking op fiscale zaken, douanezaken en bestuursrechtelijke zaken, noch op de aansprakelijkheid van de staat voor handelingen of omissies bij de uitoefening van het overheidsgezag (*acta iure imperii*).

Artikel 3

Definities

Voor de toepassing van deze richtlijn wordt verstaan onder:

1. **"publieke participatie"**: elke verklaring of activiteit van een natuurlijke persoon of een rechtspersoon die wordt afgelegd of verricht in het kader van de uitoefening van het recht op vrijheid van meningsuiting en van informatie met betrekking tot een zaak van algemeen belang, alsmede voorbereidende, ondersteunende of bijstandverlenende activiteiten die daarmee rechtstreeks verband houden. Dit omvat klachten, verzoekschriften, bestuurlijke of gerechtelijke vorderingen en de deelname aan openbare hoorzittingen;
2. **"zaak van algemeen belang"**: alle zaken die het publiek zodanig raken dat het er om legitieme redenen interesse voor kan hebben, onder meer op de volgende gebieden:
   (a) volksgezondheid, veiligheid, milieu, klimaat of het genot van de grondrechten;
   (b) activiteiten van een persoon of entiteit die in de publieke belangstelling staat of activiteiten van algemeen belang;
   (c) zaken die het voorwerp uitmaken van een openbare behandeling of controle door een wetgevende, uitvoerende of rechterlijke instantie, of van elke andere officiële openbare procedure;
   (d) beschuldigingen van corruptie, fraude of criminaliteit;
   (e) activiteiten ter bestrijding van desinformatie;

3. **“onrechtmatige gerechtelijke procedures tegen publieke participatie”**: gerechtelijke procedures die worden ingeleid in verband met publieke participatie en die volledig of gedeeltelijk ongegrond zijn en als belangrijkste doel hebben om publieke participatie te voorkomen, te beperken of te bestraffen. Mogelijke aanwijzingen voor een dergelijk doel zijn:

   (a) de onevenredige, buitensporige of onredelijke aard van de vordering of een deel daarvan;

   (b) het bestaan van meerdere procedures die door de eiser of met hem of haar gelieerde partijen aanhangig zijn gemaakt in verband met soortgelijke aangelegenheden;

   (c) intimidatie, pesterijen of bedreigingen door de eiser of zijn of haar vertegenwoordigers.

Artikel 4

Zaken met grensoverschrijdende gevolgen

1. Voor de toepassing van deze richtlijn wordt een zaak geacht grensoverschrijdende gevolgen te hebben, tenzij beide partijen hun woon- of vestigingsplaats hebben in dezelfde lidstaat als het gerecht waarbij de zaak aanhangig is gemaakt.

2. Wanneer beide partijen in de procedure hun woon- of vestigingsplaats hebben in dezelfde lidstaat als het gerecht waarbij de zaak aanhangig is gemaakt, wordt de zaak ook geacht grensoverschrijdende gevolgen te hebben indien:

   (a) de daad van publieke participatie met betrekking tot een zaak van algemeen belang waartegen een gerechtelijke procedure aanhangig wordt gemaakt relevant is voor meer dan één lidstaat, of

   (b) de eiser of met hem of haar gelieerde entiteiten in een andere lidstaat gelijktijdig of eerder gerechtelijke procedures aanhangig hebben gemaakt tegen dezelfde verweerder of met hem of haar gelieerde verweerders.

HOOFDSTUK II

Gemeenschappelijke regels inzake procedurele waarborgen

Artikel 5

Verzoeken om procedurele waarborgen

1. Wanneer gerechtelijke procedures tegen natuurlijke personen of rechtspersonen aanhangig worden gemaakt wegens hun betrokkenheid bij publieke participatie, zorgen de lidstaten ervoor dat deze personen kunnen verzoeken om:

   (a) het stellen van zekerheden overeenkomstig artikel 8;

   (b) vroegtijdige seponering van kennelijk ongegronde gerechtelijke procedures overeenkomstig hoofdstuk III;

   (c) voorzieningen in rechte tegen onrechtmatige gerechtelijke procedures overeenkomstig hoofdstuk IV.

2. Deze verzoeken moeten het volgende bevatten:

(a) een beschrijving van de elementen waarop zij zijn gebaseerd;

(b) een beschrijving van het bewijsmateriaal.

3. De lidstaten kunnen bepalen dat maatregelen met betrekking tot procedurele waarborgen overeenkomstig de hoofdstukken III en IV ambtshalve kunnen worden genomen door het gerecht waarbij de zaak aanhangig is gemaakt.

Artikel 6

Latere wijzigingen van de vordering of de processtukken

De lidstaten zorgen ervoor dat latere wijzigingen van de vorderingen of de processtukken door de eiser in het hoofdgeding, met inbegrip van het staken van de procedure, geen afbreuk doen aan de mogelijkheid voor het aangezochte gerecht om de gerechtelijke procedure als onrechtmatig te beschouwen en corrigerende maatregelen te gelasten overeenkomstig hoofdstuk IV.

Artikel 7

Tussenkomst van derden

De lidstaten nemen de nodige maatregelen om ervoor te zorgen dat een gerecht waarbij een gerechtelijke procedure tegen publieke participatie aanhangig wordt gemaakt, kan toestaan dat niet-gouvernementele organisaties die de rechten van bij publieke participatie betrokken personen beschermen of bevorderen aan die procedure deelnemen, hetzij om de verweerder te ondersteunen, hetzij om informatie te verstrekken.

Artikel 8

Zekerheid

De lidstaten zorgen ervoor dat, in het geval van een gerechtelijke procedure tegen publieke participatie, het gerecht waarbij de zaak aanhangig is gemaakt, bevoegd is om de eiser te verplichten een zekerheid te stellen voor de proceskosten, of voor de proceskosten en de schadevergoeding, indien het die zekerheid passend acht gezien de aanwezigheid van elementen die wijzen op een onrechtmatige gerechtelijke procedure.

HOOFDSTUK III

Vroegtijdige seponering van kennelijk ongegronde gerechtelijke procedures

Artikel 9

Vroegtijdige seponering

1. De lidstaten verlenen gerechten de bevoegdheid om vroegtijdig te beslissen om gerechtelijke procedures tegen publieke participatie geheel of gedeeltelijk als kennelijk ongegrond te seponeren.

2. De lidstaten kunnen termijnen vaststellen voor de uitoefening van het recht om een verzoek tot vroegtijdige seponering in te dienen. Deze termijnen zijn evenredig en maken de uitoefening van dat recht niet onmogelijk of uiterst moeilijk.

Artikel 10

Schorsing van het hoofdgeding

De lidstaten zorgen ervoor dat, indien de verweerder om vroegtijdige seponering heeft verzocht, het hoofdgeding wordt geschorst totdat er een definitieve beslissing op dat verzoek is genomen.

Artikel 11

Versnelde procedure

De lidstaten zorgen ervoor dat een verzoek om vroegtijdige seponering in een versnelde procedure wordt behandeld en dat daarbij rekening wordt gehouden met de omstandigheden van de zaak en met het recht op een doeltreffende voorziening in rechte en het recht op een onpartijdig gerecht.

Artikel 12

Bewijslast

De lidstaten zorgen ervoor dat, wanneer een verweerder om vroegtijdige seponering heeft verzocht, het aan de eiser is om aan te tonen dat de vordering niet kennelijk ongegrond is.

Artikel 13

Beroep

De lidstaten zorgen ervoor dat een beslissing tot afwijzing of inwilliging van een verzoek om vroegtijdige seponering als bedoeld in artikel 9 vatbaar is voor beroep.

HOOFDSTUK IV

Voorzieningen in rechte tegen onrechtmatige gerechtelijke procedures

Artikel 14

Verwijzing in de kosten

De lidstaten nemen de nodige maatregelen om ervoor te zorgen dat een eiser die een onrechtmatige procedure tegen publieke participatie aanhangig heeft gemaakt, kan worden verwezen in alle proceskosten, waaronder de volledige door de verweerder gemaakte kosten voor vertegenwoordiging in rechte, tenzij deze kosten buitensporig zijn.

Artikel 15

Schadevergoeding

De lidstaten nemen de nodige maatregelen om ervoor te zorgen dat een natuurlijke persoon of een rechtspersoon die schade heeft geleden als gevolg van een onrechtmatige gerechtelijke procedure tegen publieke participatie, volledige vergoeding van die schade kan vorderen en verkrijgen.

Artikel 16

Sancties

De lidstaten zorgen ervoor dat een gerecht waarbij een onrechtmatige gerechtelijke procedure tegen publieke participatie aanhangig wordt gemaakt, de mogelijkheid heeft om doeltreffende, evenredige en afschrikkende sancties op te leggen aan de partij die deze procedure heeft aangespannen.

HOOFDSTUK V

Bescherming tegen in derde landen gegeven beslissingen

Artikel 17

Gronden voor afwijzing van erkenning en tenuitvoerlegging van in derde landen gegeven beslissingen

De lidstaten zorgen ervoor dat de erkenning en tenuitvoerlegging van een in een derde land gegeven beslissing in een gerechtelijke procedure wegens publieke participatie door een in een lidstaat woonachtige of gevestigde natuurlijke persoon of rechtspersoon als kennelijk in strijd met de openbare orde (*ordre public*) wordt afgewezen indien deze procedure als kennelijk ongegrond of onrechtmatig zou zijn aangemerkt indien zij aanhangig was gemaakt bij de gerechten in de lidstaat waar erkenning of tenuitvoerlegging wordt gevraagd en deze gerechten hun eigen recht hadden toegepast.

Artikel 18

Bevoegdheid voor vorderingen tegen in derde landen gegeven beslissingen

De lidstaten zorgen ervoor dat, wanneer er bij een gerecht in een derde land een onrechtmatige gerechtelijke procedure wegens betrokkenheid bij publieke participatie aanhangig is gemaakt tegen een in een lidstaat woonachtige of gevestigde natuurlijke persoon of rechtspersoon, die persoon voor de gerechten van zijn of haar woon- of vestigingsplaats vergoeding kan vorderen van de schade en de kosten die het gevolg zijn van de procedure voor het gerecht van het derde land, ongeacht de woon- of vestigingsplaats van de eiser in de procedure in het derde land.

HOOFDSTUK VI

Slotbepalingen

Artikel 19

Verhouding met het Verdrag van Lugano van 2007

Deze richtlijn laat de toepassing onverlet van het Verdrag betreffende de rechterlijke bevoegdheid, de erkenning en de tenuitvoerlegging van beslissingen in burgerlijke en handelszaken, ondertekend te Lugano op 30 oktober 2007.

Artikel 20

Evaluatie

De lidstaten verstrekken de Commissie tegen [*vijf jaar na de omzettingsdatum*] alle relevante informatie over de toepassing van deze richtlijn. Op basis van de verstrekte informatie dient de Commissie uiterlijk [*zes jaar na de omzettingsdatum*] bij het Europees Parlement en de Raad een verslag in over de toepassing van deze richtlijn. In het verslag is een beoordeling opgenomen van de ontwikkeling van onrechtmatige gerechtelijke procedures tegen publieke participatie en van de gevolgen van deze richtlijn in de lidstaten. Het verslag gaat, indien nodig, vergezeld van voorstellen tot wijziging van deze richtlijn.

Artikel 21

Omzetting in intern recht

1. De lidstaten doen de nodige wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen in werking treden om uiterlijk [*twee jaar na de datum van inwerkingtreding van deze richtlijn*] aan deze richtlijn te voldoen. Zij delen de Commissie de tekst van die bepalingen onverwijld mee.

   Wanneer de lidstaten die bepalingen aannemen, wordt in die bepalingen zelf of bij de officiële bekendmaking ervan naar deze richtlijn verwezen. De regels voor de verwijzing worden vastgesteld door de lidstaten.

2. De lidstaten delen de Commissie de tekst van de belangrijkste bepalingen van intern recht mee, die zij op het onder deze richtlijn vallende gebied vaststellen.

Artikel 22

Inwerkingtreding

Deze richtlijn treedt in werking op de twintigste dag na die van de bekendmaking ervan in het *Publicatieblad van de Europese Unie*.

Artikel 23

Adressaten

Deze richtlijn is gericht tot de lidstaten.

Gedaan te Brussel,

Voor het Europees Parlement	*Voor de Raad*
De voorzitter	*De voorzitter*

Jurisprudentie “Equality of Arms”

ARREST VAN HET HOF (Vierde kamer)

28 juli 2016*

„Btw — Richtlijn 2006/112/EG — Geldigheid en uitlegging van de richtlijn — Diensten van advocaten — Btw-plichtigheid — Recht op een doeltreffende voorziening in rechte — Wapengelijkheid — Rechtsbijstand”

In zaak C-543/14,

betreffende een verzoek om een prejudiciële beslissing krachtens artikel 267 VWEU, ingediend door het Grondwettelijk Hof (België) bij beslissing van 13 november 2014, ingekomen bij het Hof op 27 november 2014, in de procedures

Ordre des barreaux francophones et germanophone e.a.,

Jimmy Tessens e.a.,

Orde van Vlaamse Balies,

Ordre des avocats du barreau d’Arlon e.a.

tegen

Ministerraad,

in tegenwoordigheid van:

Association Syndicale des Magistrats ASBL,

Raad van de balies van de Europese Unie,

wijst

HET HOF (Vierde kamer),

samengesteld als volgt: T. von Danwitz (rapporteur), kamerpresident, C. Lycourgos, E. Juhász, C. Vajda en K. Jürimäe, rechters,

advocaat-generaal: E. Sharpston,

griffier: V. Tourrès, administrateur,

gezien de stukken en na de terechtzitting op 16 december 2015,

* Procestaal: Frans.

gelet op de opmerkingen ingediend door:

— de Ordre des barreaux francophones et germanophone e.a., vertegenwoordigd door V. Letellier, R. Leloup, E. Huisman, J. Buelens en C. T'Sjoen, advocaten,

— Jimmy Tessens e.a., vertegenwoordigd door J. Toury en M. Denys, advocaten,

— de Orde van Vlaamse Balies, vertegenwoordigd door D. Lindemans en E. Traversa, advocaten,

— de Ordre des avocats du barreau d'Arlon e.a., vertegenwoordigd door D. Lagasse, advocaat,

— de Association Syndicale des Magistrats ASBL, vertegenwoordigd door V. Letellier, advocaat,

— de Raad van de balies van de Europese Unie, vertegenwoordigd door M. Maus en M. Delanote, advocaten,

— de Belgische regering, vertegenwoordigd door M. Jacobs en J.-C. Halleux als gemachtigden,

— de Griekse regering, vertegenwoordigd door K. Georgiadis en A. Dimitrakopoulou als gemachtigden,

— de Franse regering, vertegenwoordigd door D. Colas en J.-S. Pilczer als gemachtigden,

— de Raad van de Europese Unie, vertegenwoordigd door E. Chatziioakeimidou, E. Moro en M. Moore als gemachtigden,

— de Europese Commissie, vertegenwoordigd door H. Krämer, J.-F. Brakeland en M. Owsiany-Hornung als gemachtigden,

gehoord de conclusie van de advocaat-generaal ter terechtzitting van 10 maart 2016,

het navolgende

Arrest

1 Het verzoek om een prejudiciële beslissing betreft de uitlegging en de geldigheid van richtlijn 2006/112/EG van de Raad van 28 november 2006 betreffende het gemeenschappelijke stelsel van belasting over de toegevoegde waarde (PB 2006, L 347, blz. 1).

2 Dit verzoek is ingediend in het kader van gedingen tussen enerzijds de Ordre des barreaux francophones et germanophone (orde van de Franstalige balies en van de Duitstalige balie), Jimmy Tessens, de Orde van Vlaamse Balies, de Ordre des avocats du barreau d'Arlon (orde van advocaten bij de balie te Aarlen) alsook andere natuurlijke en rechtspersonen, en anderzijds de Ministerraad (België), over een verzoek tot vernietiging van artikel 60 van de wet van 30 juli 2013 houdende diverse bepalingen (*Belgisch Staatsblad* van 1 augustus 2013, blz. 48270; hierna: „wet van 30 juli 2013"), waarbij de vrijstelling van de belasting over de toegevoegde waarde (btw) is afgeschaft die tot dan gold voor diensten die advocaten verrichten in het kader van hun gewone werkzaamheden.

Toepasselijke bepalingen

Internationaal recht

EVRM

3 Artikel 6 van het op 4 november 1950 te Rome ondertekende Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden (hierna: „EVRM") bepaalt:

„1. Bij het vaststellen van zijn burgerlijke rechten en verplichtingen of bij het bepalen van de gegrondheid van een tegen hem ingestelde vervolging heeft eenieder recht op een eerlijke en openbare behandeling van zijn zaak, binnen een redelijke termijn, door een onafhankelijk en onpartijdig gerecht dat bij de wet is ingesteld. [...]

[...]

3. Eenieder tegen wie een vervolging is ingesteld, heeft in het bijzonder de volgende rechten:

[...]

c. zich zelf te verdedigen of daarbij de bijstand te hebben van een raadsman naar eigen keuze of, indien hij niet over voldoende middelen beschikt om een raadsman te bekostigen, kosteloos door een toegevoegd advocaat te kunnen worden bijgestaan, indien de belangen van een behoorlijke rechtspleging dit eisen;

[...]"

4 Artikel 14 EVRM luidt:

„Het genot van de rechten en vrijheden die in dit verdrag zijn vermeld, moet worden verzekerd zonder enig onderscheid op welke grond ook, zoals geslacht, ras, kleur, taal, godsdienst, politieke of andere mening, nationale of maatschappelijke afkomst, het behoren tot een nationale minderheid, vermogen, geboorte of andere status."

Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten

5 In artikel 14, leden 1 en 3, van het op 16 december 1966 door de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties goedgekeurde en op 23 maart 1976 in werking getreden Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten (hierna: „IVBPR") wordt bepaald:

„1. Allen zijn gelijk voor de rechter en de rechterlijke instanties. Bij het bepalen van de gegrondheid van een tegen hem ingestelde strafvervolging, of het vaststellen van zijn burgerlijke rechten en verplichtingen in een rechtsgeding, heeft eenieder recht op een eerlijke en openbare behandeling door een bevoegde, onafhankelijke en onpartijdige bij de wet ingestelde rechterlijke instantie. [...]

[...]

3. Bij het bepalen van de gegrondheid van een tegen hem ingestelde strafvervolging heeft eenieder, in volle gelijkheid, recht op de volgende minimumgaranties:

[...]

(b) te beschikken over voldoende tijd en faciliteiten die nodig zijn voor de voorbereiding van zijn verdediging en zich te verstaan met een door hemzelf gekozen raadsman;

[...]

(d) in zijn tegenwoordigheid te worden berecht, zichzelf te verdedigen of de bijstand te hebben van een raadsman naar eigen keuze; ingeval hij geen rechtsbijstand heeft, van het recht daarop in kennis te worden gesteld; rechtsbijstand toegewezen te krijgen, indien het belang van de rechtspraak dit eist, en zonder dat daarvoor betaling van hem kan worden verlangd, indien hij niet over voldoende middelen beschikt.

[...]"

6 Artikel 26 IVBPR luidt:

„Allen zijn gelijk voor de wet en hebben zonder discriminatie aanspraak op gelijke bescherming door de wet. In dit verband verbiedt de wet discriminatie van welke aard ook en garandeert eenieder gelijke en doelmatige bescherming tegen discriminatie op welke grond ook, zoals ras, huidskleur, geslacht, taal, godsdienst, politieke of andere overtuiging, nationale of maatschappelijke afkomst, eigendom, geboorte of andere status."

Het Verdrag van Aarhus

7 Artikel 9 van het op 25 juni 1998 te Aarhus ondertekende Verdrag betreffende toegang tot informatie, inspraak bij besluitvorming en toegang tot de rechter inzake milieuaangelegenheden, dat namens de Europese Gemeenschap is goedgekeurd bij besluit 2005/370/EG van de Raad van 17 februari 2005 (PB 2005, L 124, blz. 1) (hierna: „Verdrag van Aarhus"), bepaalt:

„1. Elke partij waarborgt, binnen het kader van haar nationale wetgeving, dat eenieder die meent dat zijn of haar verzoek om informatie ingevolge artikel 4 veronachtzaamd, ten onrechte geheel of gedeeltelijk afgewezen of anderszins niet beantwoord is in overeenstemming met de bepalingen van dat artikel, toegang heeft tot een herzieningsprocedure voor een rechterlijke instantie of een ander bij wet ingesteld onafhankelijk en onpartijdig orgaan.

[...]

2. Elke partij waarborgt, binnen het kader van haar nationale wetgeving, dat leden van het betrokken publiek

a) die een voldoende belang hebben, dan wel

b) stellen dat inbreuk is gemaakt op een recht, wanneer het bestuursprocesrecht van een partij dit als voorwaarde stelt,

toegang hebben tot een herzieningsprocedure voor een rechterlijke instantie en/of een ander bij wet ingesteld onafhankelijk en onpartijdig orgaan, om de materiële en formele rechtmatigheid te bestrijden van enig besluit, handelen of nalaten vallend onder de bepalingen van artikel 6 en, wanneer het nationale recht hierin voorziet en onverminderd het navolgende derde lid, andere relevante bepalingen van dit verdrag.

Wat een voldoende belang en een inbreuk vormt, wordt vastgesteld in overeenstemming met de eisen van nationaal recht en strokend met het doel aan het betrokken publiek binnen het toepassingsgebied van dit verdrag ruim toegang tot de rechter te verschaffen. Hiertoe wordt het belang van elke

niet-gouvernementele organisatie die voldoet aan de in artikel 2, vijfde lid, gestelde eisen voldoende geacht in de zin van het voorgaande onderdeel a. Dergelijke organisaties worden tevens geacht rechten te hebben waarop inbreuk kan worden gemaakt in de zin van het voorgaande onderdeel b.

[...]

3. Aanvullend op en onverminderd de in het voorgaande eerste en tweede lid bedoelde herzieningsprocedures, waarborgt elke partij dat leden van het publiek, wanneer zij voldoen aan de eventuele in haar nationale recht neergelegde criteria, toegang hebben tot bestuursrechtelijke of rechterlijke procedures om het handelen en nalaten van privépersonen en overheidsinstanties te betwisten die strijdig zijn met bepalingen van haar nationale recht betreffende het milieu.

4. Aanvullend op en onverminderd het voorgaande eerste lid, voorzien de in de voorgaande eerste, tweede en derde lid bedoelde procedures in passende en doeltreffende middelen, met inbegrip van, zo nodig, een dwangmiddel tot rechtsherstel en zijn zij billijk, snel en niet onevenredig kostbaar. Beslissingen ingevolge dit artikel zijn schriftelijk of worden schriftelijk vastgelegd. Beslissingen van rechterlijke instanties, en waar mogelijk van andere organen, zijn voor het publiek toegankelijk.

5. Om de doeltreffendheid van de bepalingen van dit artikel te bevorderen waarborgt elke partij dat aan het publiek informatie wordt verstrekt over toegang tot bestuursrechtelijke en rechterlijke herzieningsprocedures en overweegt zij het instellen van passende mechanismen voor bijstand om financiële of andere belemmeringen voor de toegang tot de rechter weg te nemen of te verminderen."

Unierecht

8 Artikel 1, lid 2, van richtlijn 2006/112 luidt:

„Het gemeenschappelijke btw-stelsel berust op het beginsel dat op goederen en diensten een algemene verbruiksbelasting wordt geheven die strikt evenredig is aan de prijs van de goederen en diensten, zulks ongeacht het aantal handelingen dat tijdens het productie- en distributieproces vóór de fase van heffing plaatsvond.

Bij elke handeling is de btw, berekend over de prijs van het goed of van de dienst volgens het tarief dat voor dat goed of voor die dienst geldt, verschuldigd onder aftrek van het bedrag van de btw waarmede de onderscheiden elementen van de prijs rechtstreeks zijn belast.

Het gemeenschappelijke btw-stelsel wordt toegepast tot en met de kleinhandelsfase."

9 In artikel 2, lid 1, van deze richtlijn wordt bepaald:

„De volgende handelingen zijn aan de btw onderworpen:

[...]

c) de diensten die binnen het grondgebied van een lidstaat door een als zodanig handelende belastingplichtige onder bezwarende titel worden verricht;

[...]"

10 Ingevolge artikel 96 van de richtlijn passen de lidstaten een normaal btw-tarief toe, dat door elke lidstaat wordt vastgesteld op een percentage van de maatstaf van heffing, dat voor goederenleveringen en voor diensten gelijk is.

11 Artikel 98, leden 1 en 2, van de richtlijn bepaalt:

„1. De lidstaten kunnen een of twee verlaagde tarieven toepassen.

2. De verlaagde tarieven zijn uitsluitend van toepassing op de goederenleveringen en de diensten die tot de in bijlage III genoemde categorieën behoren.

[...]"

12 Bijlage III bij richtlijn 2006/112, met als opschrift „Lijst van de goederenleveringen en de diensten waarop de in artikel 98 bedoelde verlaagde tarieven mogen worden toegepast", vermeldt onder punt 15 de „levering van goederen en diensten door organisaties die door de lidstaten als liefdadige instellingen zijn erkend en die betrokken zijn bij activiteiten op het gebied van bijstand en sociale zekerheid, voor zover deze handelingen niet krachtens de artikelen 132, 135 en 136 vrijgesteld zijn".

13 Artikel 132 van de richtlijn, dat is opgenomen in hoofdstuk 2 van titel IX ervan, welk hoofdstuk het opschrift „Vrijstellingen voor bepaalde activiteiten van algemeen belang" draagt, bepaalt in lid 1:

„De lidstaten verlenen vrijstelling voor de volgende handelingen:

[...]

g) diensten en goederenleveringen welke nauw samenhangen met maatschappelijk werk en met de sociale zekerheid, waaronder begrepen die welke worden verricht door bejaardentehuizen, door publiekrechtelijke lichamen of door andere organisaties die door de betrokken lidstaat als instellingen van sociale aard worden erkend;

[...]"

14 In artikel 168, onder a), van de richtlijn wordt bepaald:

„Voor zover de goederen en diensten worden gebruikt voor de belaste handelingen van een belastingplichtige, is deze gerechtigd in de lidstaat waar hij deze handelingen verricht, van het door hem verschuldigde belastingbedrag de volgende bedragen af te trekken:

a) de btw die in die lidstaat verschuldigd of voldaan is voor de goederenleveringen of de diensten die een andere belastingplichtige voor hem heeft verricht;

[...]"

15 Krachtens artikel 371 van de richtlijn „[mogen] [d]e lidstaten die op 1 januari 1978 vrijstelling verleenden voor de in de lijst van bijlage X, deel B, van voornoemde richtlijn genoemde handelingen, deze, onder de in iedere betrokken lidstaat op die datum bestaande voorwaarden, blijven vrijstellen". Tot de in deze lijst opgenomen handelingen behoren onder meer diensten van advocaten.

Belgisch recht

16 Artikel 44, § 1, van de wet van 3 juli 1969 tot invoering van het wetboek van de belasting over de toegevoegde waarde (*Belgisch Staatsblad* van 17 juli 1969, blz. 7046), in de versie ervan die gold vóór de inwerkingtreding van de wet van 30 juli 2013, bepaalde:

„Van de belasting zijn vrijgesteld de diensten door de nagenoemde personen verricht in de uitoefening van hun geregelde werkzaamheid:

1° advocaten

[...]"

17 Artikel 60 van de wet van 30 juli 2013, dat op 1 januari 2014 in werking is getreden, luidt:

„In artikel 44, § 1, van het wetboek van de belasting over de toegevoegde waarde, vervangen bij de wet van 28 december 1992 en gewijzigd bij de wet van 28 december 2011, wordt de bepaling onder 1° opgeheven."

Hoofdgeding en prejudiciële vragen

18 In het hoofdgeding dient het Grondwettelijk Hof (België) uitspraak te doen over een reeks beroepen tot vernietiging van artikel 60 van de wet van 30 juli 2013. Bij deze bepaling is met ingang van 1 januari 2014 de btw-vrijstelling voor diensten van advocaten afgeschaft, die het Koninkrijk België had gehandhaafd op grond van de overgangsbepaling van artikel 371 van richtlijn 2006/112.

19 Het bij de wet vastgestelde btw-tarief voor diensten van advocaten bedraagt in België 21 %.

20 De verwijzende rechter vraagt zich af of het feit dat btw verschuldigd is over diensten van advocaten, en de daaruit voortvloeiende stijging van de kosten voor deze diensten, verenigbaar zijn met het recht op een doeltreffende voorziening in rechte en in het bijzonder met het recht om te worden bijgestaan door een advocaat. Bovendien vraagt hij zich af of de litigieuze regeling in overeenstemming is met het beginsel van wapengelijkheid, aangezien deze kostenstijging enkel niet-btw-plichtige rechtzoekenden treft die geen rechtsbijstand genieten, terwijl btw-plichtige rechtzoekenden over de mogelijkheid beschikken om de over die diensten betaalde btw af te trekken.

21 Derhalve heeft het Grondwettelijk Hof de behandeling van de zaak geschorst en het Hof verzocht om een prejudiciële beslissing over de volgende vragen:

„1) a) Is, door de diensten verricht door advocaten aan de btw te onderwerpen zonder rekening te houden, ten aanzien van het recht op de bijstand van een advocaat en het beginsel van de wapengelijkheid, met de omstandigheid dat de rechtzoekende die geen juridische bijstand geniet, al dan niet aan de btw is onderworpen, [richtlijn 2006/112] bestaanbaar met artikel 47 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie, in samenhang gelezen met artikel 14 [IVBPR] en met artikel 6 [EVRM], in zoverre dat artikel aan eenieder het recht toekent op een eerlijke behandeling van zijn zaak, de mogelijkheid zich te laten adviseren, verdedigen en vertegenwoordigen, en het recht op rechtsbijstand voor diegenen die niet over toereikende financiële middelen beschikken, wanneer die bijstand noodzakelijk is om de daadwerkelijke toegang tot de rechter te waarborgen?

b) Is, om dezelfde redenen, [richtlijn 2006/112] bestaanbaar met artikel 9, leden 4 en 5, van het [Verdrag van Aarhus], in zoverre die bepalingen voorzien in een recht op toegang tot de rechter zonder dat die procedures onevenredig kostbaar mogen zijn en op voorwaarde van ‚het instellen van passende mechanismen voor bijstand om financiële of andere belemmeringen voor de toegang tot de rechter weg te nemen of te verminderen'?

c) Kunnen diensten die advocaten leveren in het kader van een nationaal stelsel van rechtsbijstand worden begrepen onder de in artikel 132, lid 1, onder g), van [richtlijn 2006/112] bedoelde diensten welke nauw samenhangen met maatschappelijk werk en met de sociale zekerheid of kunnen zij op grond van een andere bepaling van de richtlijn worden vrijgesteld? Is, in geval van ontkennend antwoord op die vraag, [richtlijn 2006/112], in die zin geïnterpreteerd dat zij niet toelaat de diensten verricht door advocaten ten gunste van de rechtzoekenden die het voordeel van de juridische bijstand genieten in het kader van een nationaal stelsel van rechtsbijstand, van de btw vrij te stellen, bestaanbaar met artikel 47 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie, in samenhang gelezen met artikel 14 [IVBPR] en met artikel 6 [EVRM]?

2) Is, in geval van ontkennend antwoord op de [eerste vraag, onder a) tot en met c)], artikel 98 van [richtlijn 2006/112], in zoverre het niet voorziet in de mogelijkheid om een verlaagd btw-tarief toe te passen voor de diensten verricht door advocaten, in voorkomend geval naargelang de rechtzoekende die niet het voordeel van de juridische bijstand geniet, al dan niet btw-plichtig is, bestaanbaar met artikel 47 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie, in samenhang gelezen met artikel 14 [IVBPR] en met artikel 6 [EVRM], in zoverre dat artikel aan eenieder het recht toekent op een eerlijke behandeling van zijn zaak, de mogelijkheid zich te laten adviseren, verdedigen en vertegenwoordigen, en het recht op rechtsbijstand voor diegenen die niet over toereikende financiële middelen beschikken, wanneer die bijstand noodzakelijk is om de daadwerkelijke toegang tot de rechter te waarborgen?

3) Is, in geval van ontkennend antwoord op de [eerste vraag, onder a) tot en met c)], artikel 132 van [richtlijn 2006/112] bestaanbaar met het beginsel van gelijkheid en niet-discriminatie opgenomen in de artikelen 20 en 21 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie en in artikel 9 [VEU], in samenhang gelezen met artikel 47 van dat Handvest, in zoverre het, onder de activiteiten van algemeen belang, niet voorziet in de vrijstelling van de btw voor de diensten van advocaten, terwijl andere diensten als activiteiten van algemeen belang zijn vrijgesteld, bijvoorbeeld de door openbare postdiensten verrichte diensten, verschillende medische diensten of nog diensten in verband met onderwijs, sport of cultuur, en terwijl dat verschil in behandeling tussen de diensten van advocaten en de diensten die bij artikel 132 van die richtlijn zijn vrijgesteld, voldoende twijfel doet ontstaan omdat de diensten van advocaten bijdragen tot de eerbiediging van bepaalde grondrechten?

4) a) Kan, in geval van ontkennend antwoord op de [eerste vraag, onder a) tot en met c),] en [op de derde vraag], artikel 371 van [richtlijn 2006/112], overeenkomstig artikel 47 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie, in die zin worden geïnterpreteerd dat het een lidstaat van de Unie ertoe machtigt de vrijstelling van de diensten van advocaten gedeeltelijk te handhaven wanneer die diensten worden verricht ten gunste van rechtzoekenden die niet aan de btw zijn onderworpen?

b) Kan artikel 371 van [richtlijn 2006/112], overeenkomstig artikel 47 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie, eveneens in die zin worden geïnterpreteerd dat het een lidstaat van de Unie ertoe machtigt de vrijstelling van de diensten van advocaten gedeeltelijk te handhaven wanneer die diensten worden verricht ten gunste van rechtzoekenden die het voordeel van de juridische bijstand in het kader van een nationaal stelsel van rechtsbijstand genieten?"

Beantwoording van de prejudiciële vragen

Eerste vraag, onder a)

22 Met zijn eerste vraag, onder a), verzoekt de verwijzende rechter het Hof in wezen te onderzoeken of de artikelen 1, lid 2, en 2, lid 1, onder c), van richtlijn 2006/112 geldig zijn uit het oogpunt van het recht op een doeltreffende voorziening in rechte en van het beginsel van wapengelijkheid, die worden gewaarborgd door artikel 47 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie (hierna: „Handvest"), voor zover diensten van advocaten ten behoeve van rechtzoekenden die geen rechtsbijstand genieten in het kader van een nationaal stelsel van rechtsbijstand, bij die richtlijnbepalingen aan btw worden onderworpen.

23 Aangezien de verwijzende rechter niet alleen refereert aan artikel 47 van het Handvest, maar ook aan de artikelen 14 IVBPR en 6 EVRM, zij eraan herinnerd dat, ofschoon de door het EVRM erkende grondrechten – zoals artikel 6, lid 3, VEU bevestigt – als algemene beginselen deel uitmaken van het Unierecht, en ofschoon artikel 52, lid 3, van het Handvest bepaalt dat rechten uit het Handvest die overeenstemmen met door het EVRM gewaarborgde rechten, dezelfde inhoud en reikwijdte hebben als die welke er door dat verdrag aan worden toegekend, dat verdrag, zolang de Unie er geen partij bij is, geen formeel in de rechtsorde van de Unie opgenomen rechtsinstrument is (arresten van 26 februari 2013, Åkerberg Fransson, C-617/10, EU:C:2013:105, punt 44; 3 september 2015, Inuit Tapiriit Kanatami e.a./Commissie, C-398/13 P, EU:C:2015:535, punt 45, en 15 februari 2016, N., C-601/15 PPU, EU:C:2016:84, punt 45). Deze vaststelling geldt ook voor het IVBPR. Het onderzoek naar de geldigheid van richtlijn 2006/112 dient derhalve uitsluitend te worden verricht uit het oogpunt van de door het Handvest gewaarborgde grondrechten (zie in die zin arrest van 15 februari 2016, N., C-601/15 PPU, EU:C:2016:84, punt 46 en aldaar aangehaalde rechtspraak).

24 Wat de omvang van het door de gestelde vraag vereiste onderzoek betreft, zij opgemerkt dat deze vraag beperkt is tot de kosten die specifiek voortvloeien uit het feit dat over diensten van advocaten btw verschuldigd is tegen het tarief van 21 %, en dat zij geen betrekking heeft op alle kosten van de gerechtelijke procedure.

25 Voorts betreffen de door de verwijzende rechter geuite twijfels enkel de situatie van rechtzoekenden die geen rechtsbijstand genieten krachtens de relevante nationaalrechtelijke bepalingen. Volgens de door hem verstrekte aanwijzingen worden rechtzoekenden die deze bijstand genieten, namelijk niet getroffen door de stijging van advocatenkosten die eventueel voortvloeit uit het feit dat diensten van advocaten aan btw worden onderworpen, aangezien de Belgische staat de kosten van deze diensten op zich neemt.

26 Daarentegen moeten de andere rechtzoekenden in beginsel op grond van de regels van het nationale recht de advocatenkosten – met inbegrip van de daarover verschuldigde btw – dragen, wat volgens de verwijzende rechter vragen oproept ten aanzien van de verenigbaarheid van een dergelijke fiscale last met het door artikel 47 van het Handvest gewaarborgde recht op een doeltreffende voorziening in rechte. Voorts is het volgens hem onzeker of deze fiscale last verenigbaar is met het beginsel van wapengelijkheid, aangezien enkel btw-plichtige rechtzoekenden krachtens artikel 168, onder a), van richtlijn 2006/112 het recht hebben om de over advocatendiensten betaalde voorbelasting van btw af te trekken, en het feit dat over deze diensten btw verschuldigd is, rechtzoekenden dus in verschillende mate treft naargelang zij al dan niet btw-plichtig zijn.

Recht op een doeltreffende voorziening in rechte

27 In artikel 47 van het Handvest is het recht op een doeltreffende voorziening in rechte neergelegd. Volgens de tweede alinea van dit artikel omvat dit recht onder meer de mogelijkheid voor eenieder om zich door een advocaat te laten adviseren, verdedigen en vertegenwoordigen. De derde alinea van dat artikel waarborgt het recht op een doeltreffende voorziening in rechte door te voorzien in de verlening van rechtsbijstand aan degenen die niet over toereikende financiële middelen beschikken.

28 Dienaangaande zij opgemerkt dat uit het aan het Hof overgelegde dossier blijkt dat rechtzoekenden die geen recht op rechtsbijstand hebben, op wie de eerste vraag, onder a), uitsluitend betrekking heeft, worden geacht te beschikken over middelen die volgens de relevante nationaalrechtelijke bepalingen toereikend zijn om toegang tot de rechter te verkrijgen door zich te laten vertegenwoordigen door een advocaat. Het in artikel 47 van het Handvest neergelegde recht op een doeltreffende voorziening in rechte houdt voor deze rechtzoekenden in beginsel niet de garantie in dat diensten van advocaten zijn vrijgesteld van btw.

29 Bij de behandeling van de eerste vraag, onder a), die betrekking heeft op de geldigheid van de artikelen 1, lid 2, en 2, lid 1, onder c), van richtlijn 2006/112 uit het oogpunt van artikel 47 van het Handvest, dient te worden uitgegaan van de specifieke kenmerken van deze richtlijnbepalingen. Het antwoord op deze vraag kan niet afhangen van de bijzondere omstandigheden van een bepaald geval.

30 Voorts hangen de toegang tot de rechter en de effectiviteit van de rechterlijke bescherming weliswaar af van allerlei factoren, maar kunnen de kosten van een gerechtelijke procedure, waaronder de over diensten van advocaten geheven btw, ook van invloed zijn op het besluit van de rechtzoekende om zijn rechten in rechte te doen gelden door zich te laten vertegenwoordigen door een advocaat.

31 Uit de rechtspraak van het Hof die op verschillende andere gebieden dan het btw-recht is gewezen, blijkt evenwel dat het door artikel 47 van het Handvest gewaarborgde recht op een doeltreffende voorziening in rechte zich enkel tegen het in rekening brengen van dergelijke kosten verzet indien zij onoverkomelijk zijn (zie naar analogie arrest van 22 december 2010, DEB, C-279/09, EU:C:2010:811, punt 61, en beschikking van 13 juni 2012, GREP, C-156/12, niet gepubliceerd, EU:C:2012:342, punt 46) dan wel de uitoefening van de door de rechtsorde van de Unie verleende rechten praktisch onmogelijk of buitensporig moeilijk maken (zie naar analogie arrest van 6 oktober 2015, Orizzonte Salute, C-61/14, EU:C:2015:655, punten 48, 49 en 58).

32 Verzoekers in het hoofdgeding hebben voorzeker onderstreept dat het feit dat over diensten van advocaten 21 % btw verschuldigd is, voor rechtzoekenden die geen rechtsbijstand genieten, op wie de eerste vraag, onder a), uitsluitend betrekking heeft, een aanzienlijke stijging van de kosten van de gerechtelijke procedure met zich meebrengt.

33 Zoals met name de Belgische regering in haar schriftelijke opmerkingen heeft aangevoerd, leidt het feit dat over diensten van advocaten btw verschuldigd is tegen het tarief van 21 %, echter niet tot een evenredige stijging van de advocatenkosten, aangezien advocaten als btw-plichtigen krachtens artikel 168, onder a), van richtlijn 2006/112 het recht hebben om de btw af te trekken die wordt geheven over aankopen van goederen of diensten in het kader van de door hen verrichte diensten. Daar zij hun lasten kunnen verminderen door het recht op aftrek uit te oefenen, staat niet vast in welke mate zij economisch genoodzaakt zijn om de uit de btw voortvloeiende last door te berekenen in hun honoraria.

34 De omvang van een eventuele stijging van deze honoraria is temeer onzeker omdat in België een regeling wordt toegepast waarbij vrijelijk over honoraria wordt onderhandeld. Een dergelijke regeling, die gebaseerd is op mededinging tussen advocaten, noopt dezen ertoe rekening te houden met de

economische situatie van hun cliënten. Zoals de advocaat-generaal in punt 85 van haar conclusie heeft opgemerkt, worden honoraria van advocaten volgens de relevante nationale regeling bovendien geacht de uit het vereiste van billijke gematigdheid voortvloeiende grenzen niet te overschrijden.

35 Derhalve kan er geen nauw verband, laat staan een dwingend verband, worden gelegd tussen de onderwerping van diensten van advocaten aan btw enerzijds en een stijging van de prijs van deze diensten anderzijds.

36 Aangezien het in het hoofdgeding aan de orde zijnde btw-bedrag bij lange niet het grootste deel van de kosten van een gerechtelijke procedure is, kan het feit dat over diensten van advocaten btw verschuldigd is, hoe dan ook niet worden geacht op zichzelf een onoverkomelijk obstakel te vormen voor de toegang tot de rechter, dan wel de uitoefening van de door de rechtsorde van de Unie verleende rechten praktisch onmogelijk of buitensporig moeilijk te maken. Dat dit feit mogelijkerwijs een stijging van die kosten met zich meebrengt, is bijgevolg niet van dien aard dat het door artikel 47 van het Handvest gewaarborgde recht op een doeltreffende voorziening in rechte zich tegen de heffing van btw over diensten van advocaten verzet.

37 Gesteld dat de heffing van btw over diensten van advocaten in de bijzondere omstandigheden van een bepaald geval op zichzelf een onoverkomelijk obstakel voor de toegang tot de rechter zou opwerpen, dan wel de uitoefening van de door de rechtsorde van de Unie verleende rechten praktisch onmogelijk of buitensporig moeilijk zou maken, dan dient daarmee rekening te worden gehouden door een passende invulling van het recht op rechtsbijstand in de zin van artikel 47, derde alinea, van het Handvest.

38 Gelet op voorgaande overwegingen dient te worden vastgesteld dat de door het recht op een doeltreffende voorziening in rechte geboden bescherming zich niet uitstrekt tot de heffing van btw over diensten van advocaten.

Beginsel van wapengelijkheid

39 Verzoekers in het hoofdgeding betwisten de geldigheid van de artikelen 1, lid 2, en 2, lid 1, onder c), van richtlijn 2006/112 ook uit het oogpunt van het beginsel van wapengelijkheid, op grond van de overweging dat de heffing van 21 % btw over diensten van advocaten niet-btw-plichtige rechtzoekenden benadeelt ten opzichte van btw-plichtige rechtzoekenden. Dit nadeel vloeit volgens hen voort uit het feit dat laatstgenoemde rechtzoekenden, anders dan eerstgenoemde rechtzoekenden, een recht op aftrek genieten en niet de uit deze btw-heffing voortvloeiende financiële last dragen.

40 Het is vaste rechtspraak van het Hof dat het beginsel van wapengelijkheid („equality of arms”) – dat een logisch uitvloeisel is van het begrip „eerlijk proces” en tot doel heeft het evenwicht tussen de procespartijen te waarborgen – inhoudt dat elke partij een redelijke mogelijkheid moet worden geboden om haar zaak, daaronder begrepen haar bewijzen, onder zodanige omstandigheden voor te dragen dat zij niet wezenlijk wordt benadeeld ten opzichte van de tegenpartij (zie in die zin arresten van 6 november 2012, Otis e.a., C-199/11, EU:C:2012:684, punten 71 en 72; 12 november 2014, Guardian Industries en Guardian Europe/Commissie, C-580/12 P, EU:C:2014:2363, punt 31, en beschikking van 16 juli 2015, Sánchez Morcillo en Abril García, C-539/14, EU:C:2015:508, punt 48).

41 Dit beginsel strekt ertoe te zorgen voor een procedureel evenwicht tussen de partijen in een gerechtelijke procedure, door te waarborgen dat zij dezelfde rechten en verplichtingen hebben ten aanzien van met name de regels inzake de bewijsvoering en het contradictoire karakter van het debat voor de rechter (zie in die zin arrest van 6 november 2012, Otis e.a., C-199/11, EU:C:2012:684, punten 71 en 72), alsook ten aanzien van de voor hen openstaande rechtsmiddelen (arrest van 17 juli 2014, Sánchez Morcillo en Abril García, C-169/14, EU:C:2014:2099, punten 44, 48 en 49).

42 Zoals de Raad in zijn bij het Hof ingediende opmerkingen in het midden heeft gebracht, houdt het beginsel van wapengelijkheid evenwel niet de verplichting in om de partijen op gelijke voet te stellen met betrekking tot de in het kader van de gerechtelijke procedure gedragen financiële kosten.

43 De heffing van 21 % btw over diensten van advocaten en de uitoefening van het recht op aftrek kunnen weliswaar – voor een identiek honorariumbedrag – een geldelijk voordeel verschaffen aan btw-plichtige rechtzoekenden ten opzichte van niet-btw-plichtige rechtzoekenden, maar dit geldelijke voordeel kan geen afbreuk doen aan het procedurele evenwicht tussen de partijen.

44 In punt 28 van dit arrest is namelijk vastgesteld dat deze rechtzoekenden worden geacht te beschikken over middelen die toereikend zijn om de kosten van de gerechtelijke procedure, daaronder begrepen de honoraria van advocaten, te dekken. Ofschoon de in het hoofdgeding aan de orde zijnde heffing van btw over diensten van advocaten mogelijkerwijs een financieel voordeel verschaft aan deze of gene rechtzoekende, kan zij niet-btw-plichtige rechtzoekenden dan ook niet wezenlijk benadelen ten opzichte van btw-plichtige rechtzoekenden, voor zover het gaat om het recht op een eerlijk proces.

45 Zoals de Commissie in haar bij het Hof ingediende opmerkingen heeft gesteld, resulteert het feit dat een partij in een geding in staat is hogere advocaathonoraria te betalen dan de tegenpartij, niet noodzakelijk in een betere vertegenwoordiging in rechte. Overeenkomstig de vaststelling in punt 34 van dit arrest kan een regeling waarbij vrijelijk over honoraria van advocaten wordt onderhandeld, zoals die welke in België van kracht is, advocaten er immers toe nopen om rekening te houden met de economische situatie van hun cliënten en om aan hun niet-btw-plichtige cliënten lagere honoraria – met inbegrip van de daarover verschuldigde btw – in rekening te brengen dan aan hun btw-plichtige cliënten.

46 Bijgevolg dient te worden vastgesteld dat de door het beginsel van wapengelijkheid geboden waarborg zich niet uitstrekt tot de heffing van btw over diensten van advocaten tegen het tarief van 21 %.

47 Gelet op een en ander dient op de eerste vraag, onder a), te worden geantwoord dat uit de toetsing van de artikelen 1, lid 2, en 2, lid 1, onder c), van richtlijn 2006/112 aan het recht op een doeltreffende voorziening in rechte en aan het beginsel van wapengelijkheid, die worden gewaarborgd door artikel 47 van het Handvest, niet is gebleken van elementen die afbreuk doen aan de geldigheid van deze richtlijnbepalingen, voor zover diensten van advocaten ten behoeve van rechtzoekenden die geen rechtsbijstand genieten in het kader van een nationaal stelsel van rechtsbijstand, daarbij aan btw worden onderworpen.

Eerste vraag, onder b)

48 Met zijn eerste vraag, onder b), verzoekt de verwijzende rechter het Hof in wezen te onderzoeken of de artikelen 1, lid 2, en 2, lid 1, onder c), van richtlijn 2006/112 geldig zijn uit het oogpunt van artikel 9, leden 4 en 5, van het Verdrag van Aarhus, voor zover diensten van advocaten bij die richtlijnbepalingen aan btw worden onderworpen.

49 In dit verband zij eraan herinnerd dat de bepalingen van een internationale overeenkomst waarbij de Unie partij is, blijkens vaste rechtspraak van het Hof slechts ter ondersteuning van een beroep tot nietigverklaring van een handeling van afgeleid Unierecht – of van een exceptie van onwettigheid van een dergelijke handeling – kunnen worden aangevoerd indien ten eerste de aard en de opzet van die overeenkomst daaraan niet in de weg staan en ten tweede die bepalingen inhoudelijk gezien onvoorwaardelijk en voldoende nauwkeurig zijn (arrest van 13 januari 2015, Raad e.a./Vereniging Milieudefensie en Stichting Stop Luchtverontreiniging Utrecht, C-401/12 P–C-403/12 P, EU:C:2015:4, punt 54 en aldaar aangehaalde rechtspraak).

50 Uit de bewoordingen zelf van artikel 9, lid 4, van het Verdrag van Aarhus blijkt dat deze bepaling enkel van toepassing is op de in artikel 9, leden 1, 2 en 3, van dit verdrag bedoelde procedures. Laatstgenoemde leden bevatten evenwel geen enkele onvoorwaardelijke en voldoende nauwkeurig omschreven verplichting die de rechtspositie van particulieren rechtstreeks kan regelen.

51 Het Hof heeft namelijk geoordeeld dat de uitvoering of werking van artikel 9, lid 3, van dit verdrag een verdere handeling vereist, aangezien enkel „leden van het publiek [die] voldoen aan de eventuele in [het] nationale recht neergelegde criteria", houders zijn van de bij deze bepaling toegekende rechten (arresten van 8 maart 2011, Lesoochranárske zoskupenie, C-240/09, EU:C:2011:125, punt 45, en 13 januari 2015, Raad e.a./Vereniging Milieudefensie en Stichting Stop Luchtverontreiniging Utrecht, C-401/12 P–C-403/12 P, EU:C:2015:4, punt 55).

52 Zoals de advocaat-generaal in punt 92 van haar conclusie heeft opgemerkt, wordt ook in artikel 9, leden 1 en 2, van het Verdrag van Aarhus verwezen naar in het nationale recht neergelegde criteria. Volgens de bewoordingen van deze bepalingen moeten de daarin bedoelde herzieningssprocedures namelijk worden vastgesteld „binnen het kader van [de] nationale wetgeving" van de partijen bij dit verdrag, waarbij de nationale wetgever met name moet beslissen of hij wenst te voorzien in de mogelijkheid van een herzieningsprocedure „voor een rechterlijke instantie [dan wel voor] een ander bij wet ingesteld onafhankelijk en onpartijdig orgaan". Bovendien blijkt uit artikel 9, lid 2, tweede alinea, van dat verdrag dat het nationale recht dient vast te stellen „[w]at een voldoende belang en een inbreuk op een recht vormt".

53 Daaruit volgt dat artikel 9, lid 4, van het Verdrag van Aarhus uitsluitend van toepassing is op bepalingen van dit verdrag die niet voldoen aan de in punt 49 van dit arrest gestelde voorwaarden om te kunnen worden aangevoerd ter ondersteuning van een beroep tot nietigverklaring van een handeling van afgeleid Unierecht.

54 Bijgevolg kan artikel 9, lid 4, van dat verdrag niet worden aangevoerd om de geldigheid van richtlijn 2006/112 te betwisten.

55 Uit artikel 9, lid 5, van het Verdrag van Aarhus – volgens hetwelk elke partij bij dit verdrag dient te „overwe[gen]" „passende mechanismen voor bijstand" in te stellen om financiële of andere belemmeringen voor de toegang tot de rechter weg te nemen of te verminderen – blijkt dat ook deze bepaling geen onvoorwaardelijke en voldoende nauwkeurig omschreven verplichting bevat, en dat de uitvoering of werking ervan een verdere handeling vereist.

56 Derhalve kan artikel 9, lid 5, van dat verdrag, wegens de aard zelf van deze bepaling, niet worden aangevoerd om de geldigheid van richtlijn 2006/112 te betwisten.

57 Gelet op een en ander dient op de eerste vraag, onder b), te worden geantwoord dat artikel 9, leden 4 en 5, van het Verdrag van Aarhus niet in aanmerking kan worden genomen bij de beoordeling van de geldigheid van de artikelen 1, lid 2, en 2, lid 1, onder c), van richtlijn 2006/112.

Eerste vraag, onder c)

58 Met zijn eerste vraag, onder c), wenst de verwijzende rechter in wezen te vernemen of artikel 132, lid 1, onder g), van richtlijn 2006/112 dan wel „andere bepalingen" van deze richtlijn aldus moeten worden uitgelegd dat diensten van advocaten ten behoeve van rechtzoekenden die rechtsbijstand genieten in het kader van een nationaal stelsel van rechtsbijstand zoals in het hoofdgeding aan de orde is, zijn vrijgesteld van btw. Voor het geval dat deze vraag ontkennend wordt beantwoord, verzoekt hij het Hof in wezen te onderzoeken of de artikelen 1, lid 2, en 2, lid 1, onder c), van deze richtlijn geldig zijn uit het oogpunt van artikel 47 van het Handvest, voor zover deze diensten bij die richtlijnbepalingen aan btw worden onderworpen.

59 Vooraf zij opgemerkt dat de primair gestelde vraag weliswaar zowel naar artikel 132, lid 1, onder g), van richtlijn 2006/112 als naar eventuele „andere bepalingen" van deze richtlijn verwijst, maar dat uit het verzoek om een prejudiciële beslissing niet kan worden afgeleid op grond van welke andere bepalingen van die richtlijn dan artikel 132, lid 1, onder g), ervan diensten die advocaten verrichten in het kader van een nationaal stelsel van rechtsbijstand, van btw zouden kunnen zijn vrijgesteld.

60 Zoals de advocaat-generaal in de punten 54 en 55 van haar conclusie heeft opgemerkt, heeft het Hof weliswaar nog geen uitspraak gedaan over de toepassing van de in artikel 132, lid 1, onder g), van richtlijn 2006/112 bedoelde vrijstelling op diensten die advocaten verrichten in het kader van een nationaal stelsel van rechtsbijstand, maar niettemin reeds geoordeeld dat deze diensten niet kunnen zijn onderworpen aan een verlaagd btw-tarief op grond van artikel 98, lid 2, van deze richtlijn, gelezen in samenhang met punt 15 van bijlage III bij die richtlijn (zie in die zin arrest van 17 juni 2010, Commissie/Frankrijk, C-492/08, EU:C:2010:348: punt 47).

61 In dat arrest heeft het Hof overwogen dat punt 15 van bijlage III bij richtlijn 2006/112 de lidstaten niet toestaat een verlaagd btw-tarief toe te passen op alle diensten met een liefdadige strekking, maar enkel op diensten die worden verricht door organisaties die voldoen aan de dubbele voorwaarde dat zij zelf een liefdadige instelling is en dat zij betrokken zijn bij activiteiten op het gebied van bijstand en sociale zekerheid. Derhalve zou het volgens het Hof indruisen tegen de wil van de wetgever van de Unie – om de mogelijkheid om een verlaagd btw-tarief toe te passen, voor te behouden aan diensten die worden verricht door organisaties die aan deze dubbele voorwaarde voldoen – wanneer het een lidstaat vrijstond particuliere entiteiten met een winstoogmerk aan te merken als organisaties in de zin van dat punt 15, uitsluitend omdat zij ook diensten met een liefdadige strekking verrichten (zie in die zin arrest van 17 juni 2010, Commissie/Frankrijk, C-492/08, EU:C:2010:348, punten 43 en 44).

62 Bijgevolg heeft het Hof geoordeeld dat een lidstaat niet louter op basis van een beoordeling van de aard van de diensten die worden verricht door particuliere entiteiten met een winstoogmerk, een verlaagd btw-tarief mag toepassen op deze diensten, zonder rekening te houden met inzonderheid de doelstellingen die deze entiteiten globaal beschouwd nastreven, en met de duurzaamheid van hun sociaal engagement. Gelet op haar algemene doelstellingen en op het ontbreken van enige duurzaamheid in haar eventuele sociale engagement, kan de beroepsgroep van advocaten en procureurs in het algemeen niet worden aangemerkt als een liefdadige instelling (zie in die zin arrest van 17 juni 2010, Commissie/Frankrijk, C-492/08, EU:C:2010:348, punten 45 en 46).

63 Deze rechtspraak geldt mutatis mutandis voor de vrijstelling waarin artikel 132, lid 1, onder g), van richtlijn 2006/112 voorziet, aangezien de toepassing daarvan niet alleen onderworpen is aan een voorwaarde inzake de sociale aard van de desbetreffende diensten – die nauw moeten samenhangen met maatschappelijk werk en met de sociale zekerheid – maar tevens beperkt is tot diensten die worden verricht door organisaties die worden erkend als instellingen van sociale aard.

64 In casu blijkt uit het aan het Hof overgelegde dossier dat de diensten die worden verricht in het kader van het nationale stelsel van rechtsbijstand niet door alle advocaten worden geleverd, doch alleen door advocaten die zich vrijwillig aanmelden om deze diensten als hoofd- dan wel als nevenactiviteit te verrichten, en die daartoe worden opgenomen in een jaarlijks vastgestelde lijst. Het verrichten van diensten in het kader van dat stelsel blijkt dus slechts een van de doelstellingen van het beroep van advocaat te zijn.

65 De diensten die advocaten verrichten in het kader van het in het hoofdgeding aan de orde zijnde nationale stelsel van rechtsbijstand, zijn dan ook niet vrijgesteld van btw op grond van artikel 132, lid 1, onder g), van richtlijn 2006/112.

66 Voor het geval dat deze diensten niet zouden zijn vrijgesteld van btw, vraagt de verwijzende rechter zich ten slotte af of de artikelen 1, lid 2, en 2, lid 1, onder c), van deze richtlijn geldig zijn uit het oogpunt van artikel 47 van het Handvest, voor zover die diensten bij die richtlijnbepalingen worden

onderworpen aan btw tegen het tarief van 21 %. In dit verband lijkt uit de aanwijzingen van de verwijzende rechter te volgen dat alle advocatenkosten van rechtzoekenden die rechtsbijstand genieten, daaronder begrepen de over de diensten van advocaten geheven btw, ten laste komen van het in het hoofdgeding aan de orde zijnde nationale stelsel van rechtsbijstand.

67 Het feit dat btw verschuldigd is over diensten die advocaten in het kader van dit nationale stelsel van rechtsbijstand verrichten, lijkt bij gebreke van aanvullende aanwijzingen van de verwijzende rechter over de gevolgen daarvan, geen afbreuk te doen aan het recht van de rechtzoekenden die deze rechtsbijstand genieten, op een doeltreffende voorziening in rechte.

68 Gelet op een en ander dient op de eerste vraag, onder c), te worden geantwoord dat artikel 132, lid 1, onder g), van richtlijn 2006/112 aldus moet worden uitgelegd dat diensten van advocaten ten behoeve van rechtzoekenden die rechtsbijstand genieten in het kader van een nationaal stelsel van rechtsbijstand zoals in het hoofdgeding aan de orde is, niet zijn vrijgesteld van btw.

Tweede tot en met vierde vraag

69 Gelet op de beantwoording van de eerste vraag, onder a) tot en met c), hoeven de tweede tot en met de vierde vraag niet te worden onderzocht.

Kosten

70 Ten aanzien van de partijen in het hoofdgeding is de procedure als een aldaar gerezen incident te beschouwen, zodat de verwijzende rechter over de kosten heeft te beslissen. De door anderen wegens indiening van hun opmerkingen bij het Hof gemaakte kosten komen niet voor vergoeding in aanmerking.

Het Hof (Vierde kamer) verklaart voor recht:

1) **Uit de toetsing van de artikelen 1, lid 2, en 2, lid 1, onder c), van richtlijn 2006/112/EG van de Raad van 28 november 2006 betreffende het gemeenschappelijke stelsel van belasting over de toegevoegde waarde aan het recht op een doeltreffende voorziening in rechte en aan het beginsel van wapengelijkheid, die worden gewaarborgd door artikel 47 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie, is niet gebleken van elementen die afbreuk doen aan de geldigheid van deze richtlijnbepalingen, voor zover diensten van advocaten ten behoeve van rechtzoekenden die geen rechtsbijstand genieten in het kader van een nationaal stelsel van rechtsbijstand, daarbij worden onderworpen aan de belasting over de toegevoegde waarde.**

2) **Artikel 9, leden 4 en 5, van het op 25 juni 1998 te Aarhus ondertekende Verdrag betreffende toegang tot informatie, inspraak bij besluitvorming en toegang tot de rechter inzake milieuaangelegenheden kan niet in aanmerking worden genomen bij de beoordeling van de geldigheid van de artikelen 1, lid 2, en 2, lid 1, onder c), van richtlijn 2006/112.**

3) **Artikel 132, lid 1, onder g), van richtlijn 2006/112 moet aldus worden uitgelegd dat diensten van advocaten ten behoeve van rechtzoekenden die rechtsbijstand genieten in het kader van een nationaal stelsel van rechtsbijstand zoals in het hoofdgeding aan de orde is, niet zijn vrijgesteld van de belasting over de toegevoegde waarde.**

ondertekeningen

MARGIN APPRICIATION

Op het niveau van het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens wordt in een ruime beoordelingsmarge toegewezen naar een zekere "tolerantie" die de organen van Straatsburg (de lidstaten) zullen toestaan aan de nationale wetgevende, uitvoerende, administratieve en gerechtelijke organen". Het is in 1956 in de jurisprudentie van het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens opgenomen. Dit betekent echter niet dat de Staten in dit opzicht een onbeperkte macht hebben. Volgens artikel 15, lid 1, EVRM is het mogelijk afwijken "voor zover strikt vereist door de behoeften van de situatie" en op voorwaarde dat de maatregelen niet in strijd zijn met de andere verplichtingen van de staat krachtens internationaal recht. Internationale verdragen ICESCR hebben deze regeling “Margin of Appreciation” niet.

Bron: rug.nl

Wanneer staten hun beoordelingsmarge “margin of appreciation” te ruim uitoefenen, kunnen er meerdere en dus inconsistente interpretaties van hun internationaalrechtelijke verplichtingen ontstaan.

https://archive.org/details/margin-appreciation-doctrine-en

Jurisprudentie bespreking

Het Verdrag van de Verenigde Naties tegen Corruptie werd op 10 december 2003 door het Koninkrijk der Nederlanden ondertekend en het document van aanvaarding werd op 31 oktober 2006 gedeponeerd bij de Secretaris-Generaal van de Verenigde Naties. De toepassing van het Verdrag werd uitgebreid tot Bonaire, Sint-Petersburg en Sint-Petersburg. Eustatius en Saba op 10 oktober 2010.

Artikel 94 van de Grondwet stelt dat de bepalingen van internationale verdragen prevaleren boven strijdige wetten als die bepalingen voor iedereen bindend zijn. Dienovereenkomstig is het Verdrag een integraal onderdeel geworden van het nationale recht en staat het boven de nationale wetgeving. De implementatie door het Koninkrijk der Nederlanden van de hoofdstukken III en IV van het Verdrag werd geëvalueerd in het derde jaar van de eerste evaluatiecyclus, en de samenvatting van die evaluatie werd gepubliceerd op 28 mei 2014 (CAC/COSP/IRG/I / 3/1/Aanvulling 12).

Artikel 94 Grondwet

Mocht het nationaal recht in strijd komen met het internationale recht, dan geeft artikel 94 Grondwet in feite de voorrangsegel. Bij strijdigheid dient de rechter de nationale wetgeving buiten toepassing te laten.

Het toetsingsverbod in de Grondwet
S.A. de Roo
Studentnummer: 2024178
Administratienummer: 905233
Opleiding: Master Rechtsgeleerdheid
Begeleider: dr. G. van der Schyff
11 oktober 2020

Statement by President von der Leyen on emergency measures in Member States

Brussels, 31 March 2020

The European Union is founded on the values of freedom, democracy, the rule of law and respect for human rights. These values are common to all of us. We must uphold and defend them, even in these challenging times.

Over the past weeks, several EU governments took emergency measures to address the health crisis caused by the outbreak of the coronavirus. We are living in extraordinary times, and governments, in principle, need to have the necessary tools to act rapidly and effectively to protect the public health of our citizens.

It is of utmost importance that emergency measures are not at the expense of our fundamental principles and values as set out in the Treaties. Democracy cannot work without free and independent media. Respect for freedom of expression and legal certainty are essential in these uncertain times. Now, it is more important than ever that journalists are able to do their job freely and precisely, so as to counter disinformation and to ensure that our citizens have access to crucial information.

Any emergency measures must be limited to what is necessary and strictly proportionate. They must not last indefinitely. Moreover, governments must make sure that such measures are subject to regular scrutiny.

The European Commission will closely monitor, in a spirit of cooperation, the application of emergency measures in all Member States. We all need to work together to master this crisis. On this path, we will uphold our European values and human rights. This is who we are, and this is what we stand for.

STATEMENT/20/567

Press contacts:

Eric MAMER (+32 2 299 40 73)
Dana SPINANT (+32 2 299 01 50)
Christian WIGAND (+32 2 296 22 53)

General public inquiries: Europe Direct by phone 00 800 67 89 10 11 or by email

ECLI:NL:RBDHA:2021:4773
Uitspraak delen
Instantie Rechtbank Den Haag
Datum uitspraak10-05-2021
Datum publicatie10-05-2021
ZaaknummerC-09-610217-KG ZA 21-341
Formele relaties Hoger beroep: ECLI:NL:GHDHA:2021:1603, Bekrachtiging/bevestiging
Rechtsgebieden Civiel recht
Bijzondere kenmerken Kort geding

RECHTER:

*De Staat heeft hierbij een grote beoordelingsvrijheid (**a wide margin of appreciation**).”*

“Viruswaarheid heeft nog gesteld dat de Staat alleen mag afwijken van genoemde grondrechten indien een noodtoestand is afgekondigd, terwijl de Staat zich daarbij moet houden aan de criteria die daarvoor zijn geformuleerd in artikel 15 EVRM, artikel 4 IVBPR en de zogenaamde Siracusa Principles. Het hof verwerpt deze stelling. Van een noodtoestand in juridische zin is, zoals in overweging 6.4 is overwogen, geen sprake, ook niet feitelijk. Er zijn immers slechts in beperkte mate buitengewone bevoegdheden toegepast. Artikel 15 EVRM, artikel 4 IVBPR en de zogenaamde Siracusa Principles zijn reeds daarom niet van toepassing. Viruswaarheid kan daaraan dus reeds om die reden geen rechten ontlenen. De mogelijkheid tot het beperken van de hiervoor besproken grondrechten volgt in dit geval daarom ook niet uit artikel 15 EVRM, maar uit de beperkingsmogelijkheid die de betreffende grondrechten zelf kennen.”

IFUD of Human Rights:

De MA-doctrine is een principe van interpretatie en rechtspraak dat de rechter hanteert. Het geeft de rechter van een EU lidstaat een ruime bevoegdheid om, binnen bepaalde grenzen, vast te stellen of de rechten van het Europees Verdrag in een bepaald geval worden geschonden. Opmerking: Internationale Verdragen hebben deze regeling niet. De rechter mag de MA-doctrine alleen toepassen op voorwaarde dat dergelijke maatregelen niet strijdig zijn met zijn andere verplichtingen uit hoofde van het internationale recht van de Staat**. Wanneer staten hun beoordelingsmarge “margin of appreciation” te ruim uitoefenen, kunnen er meerdere en dus inconsistente interpretaties van hun internationaalrechtelijke verplichtingen ontstaan.** https://archive.org/details/margin-of-appreciation

(THE SIRACUSA PRINCIPLES ON THE LIMITATION AND DEROGATION PROVISIONS
IN THE INTERNATIONAL COVENANT ON CIVIL AND POLITICAL RIGHTS
CONTENTS), Art. 4 BuPo.

IGR

In COM(2006)552 wordt door middel van een mededeling het standpunt van de Europese Commissie weergegeven over de uitvoering van de meest recente versie (2005) van de Internationale Gezondheidsregeling (IGR) zoals overeengekomen in de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO). De IGR is een internationaal rechtsinstrument dat bedoeld is om ziekteverspreiding tegen te gaan, ziektebescherming te verbeteren en ziekte-uitbraken te voorkomen. Deze regeling wordt van kracht in juni 2007 en is bindend voor alle lidstaten van de WHO, waaronder alle EU-lidstaten.

Samengevat schrijft de rechter in het vonnis dat het Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten, New York, 16-12-1966 voor nederland niet van toepassing is. Alleen Europese Verdragen gelden volgens de rechter, en vervolgens kan de rechter dan ‘n ruime vrijheid van “margin appreciation” op toepassen. De Nederlandse Staat dient te voldoen aan internationale, Europese en nationaalrechtelijke **minimumnormen** de daaraan krachtens nationale en internationale regelgeving te stellen (minimum)eisen.

RECHTBANK:In de door de Stichting verder nog ingeroepen *Siracusa Principles* zijn nadere aanbevelingen opgenomen voor de situatie dat een staat op grond van artikel 15 EVRM een beroep doet op het bestaan van een algemene noodtoestand. Omdat de noodtoestand zich in Nederland niet voordoet zijn de *Siracusa Principles* alleen daarom al nu niet aan de orde.

RECHTBANK: Overweging van de voorzieningenrechter dat de IGR internationale samenwerking regelt ter bestrijding van grensoverschrijdende infectieziekten, dat de daarin opgenomen aanbevelingen niet bindend zijn en geen rechtstreekse werking hebben en dat de Stichting op basis van de IGR dus ook geen rechten kan afdwingen.

World Health Organization

FOURTH MEETING OF THE INTERGOVERNMENTAL NEGOTIATING BODY TO DRAFT AND NEGOTIATE A WHO CONVENTION, AGREEMENT OR OTHER INTERNATIONAL INSTRUMENT ON PANDEMIC PREVENTION, PREPAREDNESS AND RESPONSE

Provisional agenda item 3

A/INB/4/3

1 February 2023

https://archive.org/details/a-inb-4-3

Doorwerking Internationaal recht in de Nederlandse rechtsorde

https://archive.org/details/doorwerking-internationaal-recht-in-de-nederlandse-rechtsorde

Rechterlijke toetsing aan een ieder verbindende internationale verdragsbepalingen

Het monisme neemt tot uitgangspunt dat de internationale en nationale rechtsorde één rechtssysteem vormt. De toepassing van internationale normen in de nationale rechtsorde vindt rechtstreeks plaats, zonder tussenkomst van een regel van nationaal recht. In het geval van onverenigbaarheid tussen regels van internationaal en nationaal recht, dient het internationale recht voorrang dient te krijgen op het nationale recht.

De bijdrage van de Nederlandse rechter aan het bevorderen van de internationale rechtsorde en de noodzaak dit te kunnen blijven doen

Mariam Chébti

Hoge Raad der Nederlanden

Mensenrechten in tijden van noodtoestand

(vertaling Engels naar Nederlands)

Het genot van sommige mensenrechten kan worden beperkt in tijden van oorlog of openbare noodsituaties. De internationale instrumenten inzake mensenrechten definiëren een noodtoestand als een "... openbare noodsituatie die het leven van een natie bedreigt", zoals artikel 4 van het Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten . Dienovereenkomstig is oorlog de grootste openbare noodsituatie; de noodsituatie moet reëel zijn, de hele bevolking treffen en de bedreiging moet het bestaan zelf van de natie betreffen. De noodtoestand moet ook een laatste redmiddel en een tijdelijke maatregel zijn.

Drie van de belangrijkste mensenrechtenverdragen, het Internationaal Verdrag inzake Burgerrechten en Politieke Rechten , het **Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens** en het Amerikaans Verdrag voor de Rechten van de Mens , bevatten afwijkingsclausules met specifieke normen voor mensenrechten in noodsituaties. Artikel 4 van het Internationaal Verdrag inzake Burgerrechten en Politieke Rechten staat staten bijvoorbeeld toe maatregelen te nemen die tijdelijk afwijken van sommige van hun verplichtingen onder het Verdrag "...in tijden van openbare noodtoestand die het leven van een natie bedreigt." maar alleen voor de "... vereisten van de situatie."

Bepaalde rechten worden zo belangrijk geacht dat er niet van kan worden afgeweken. In de drie verdragen zijn er vier gemeenschappelijke niet-afwijkbare rechten. Dit zijn het recht op leven, het recht om vrij te zijn van foltering en andere onmenselijke of vernederende behandelingen of straffen, het recht om vrij te zijn van slavernij of dienstbaarheid en het recht om vrij te zijn van toepassing met terugwerkende kracht van strafwetten. Deze rechten worden ook wel dwingende normen van internationaal recht of jus cogens-normen genoemd.

Bron: un.org

CM-Public

MINISTERS' DEPUTIES Recommendations **Rec(2006)2-rev** 1 July 2020

Recommendation Rec(2006)2-rev of the Committee of Ministers to member States on the European Prison Rules[1]

(Adopted by the Committee of Ministers on 11 January 2006,
at the 952nd meeting of the Ministers' Deputies
and revised and amended by the Committee of Ministers on 1 July 2020
at the 1380th meeting of the Ministers' Deputies)

Internationale Verdragen van mensenrechten spreken van menswaardig. Maar wat is menswaardig?

Is dat ergens terug te vinden in jurisprudentie? Laten we het hebben over midden Europa waaronder ook nederland. Er is jurisprudentie o.a. te vinden in European Prison Rules.

Doorwerking van internationaal recht in de nationale rechtsorde

Regels van internationaal recht maken deel uit van de Nederlandse rechtsorde. Zodra regels van internationaal recht het Koninkrijk der Nederlanden op internationaal niveau binden, heeft het Koninkrijk de verplichting deze regels na te komen, ook in de nationale rechtsorde. Voor eenieder verbindende

bepalingen van verdragen en van besluiten van internationale organisaties geldt op grond van artikel 93 van de Grondwet dat zij verbindende kracht hebben zodra zij zijn bekendgemaakt (in het Tractatenblad). Dit is van belang voor natuurlijke personen en rechtspersonen die een beroep op dergelijke bepalingen kunnen doen binnen de Nederlandse rechtsorde.

In de verhouding tussen het internationaal recht en het nationaal recht is het van belang dat staten het internationaal recht naleven. Het nationale recht mag geen inbreuk maken op internationaalrechtelijke verplichtingen. Het internationaal recht schrijft niet voor op welke manier verdragsverplichtingen doorwerken in het nationale recht.
Staten hebben de vrijheid zelf te bepalen op welke manier hun internationale verplichtingen doorwerken in de nationale rechtsorde. Dit neemt niet weg dat het internationaal recht een staat verplicht om zijn nationale rechtsorde zo in te richten dat die staat zijn internationale verplichtingen nakomt. Er zijn twee typen stelsels van doorwerking van internationale recht in de nationale rechtsorde: het monistische en het dualistische stelsel.

Monistisch en dualistisch stelsel

In het monistische stelsel is het voor de geldigheid in de nationale rechtsorde niet van belang of een regel een nationale dan wel een internationale oorsprong heeft. Omzetting van de regel van internationale oorsprong in een nationale regel is niet nodig.
In een dualistisch stelsel worden internationale bepalingen pas onderdeel van de nationale rechtsorde nadat zij door de nationale wetgever zijn omgezet in een nationale regel.

Met betrekking tot de doorwerking van verdragen en besluiten van volkenrechtelijke organisaties in de nationale rechtsorde kent het Koninkrijk der Nederlanden een zogenoemd 'gematigd monistisch stelsel'. Omzetting van normen van (geschreven en ongeschreven) internationaal recht is niet noodzakelijk voordat deze normen in de nationale rechtsorde kunnen worden toegepast. De matiging uit zich erin dat:

- de toepasbaarheid van internationaal recht is beperkt tot bepalingen van verdragen en besluiten van volkenrechtelijke organisaties die
  - eenieder verbinden, en
  - bekengemaakt zijn in het Tractatenblad (artikel 93 Grondwet).

- (ongeschreven) internationaal gewoonterecht geldt binnen de rechtsorde van het Koninkrijk, maar toetsing door de Nederlandse rechter mag er niet toe leiden dat wettelijke voorschriften buiten toepassing worden gelaten als ze in strijd zijn met het internationaal gewoonterecht.

Rechtstreekse werking en voorrang

De verplichting tot naleving van internationaal recht is vastgelegd in de artikelen 93 en 94 van de Grondwet.

Uit artikel 93 van de Grondwet volgt dat een ieder verbindende bepalingen van verdragen en besluiten van volkenrechtelijke organisaties verbindende kracht hebben jegens burgers en rechtspersonen nadat ze

zijn bekendgemaakt. Deze bekendmaking vindt plaats in het Tractatenblad.
Artikel 94 van de Grondwet regelt de gevolgen indien de rechter constateert dat nationale wettelijke voorschriften in strijd zijn met een ieder verbindende bepalingen van verdragen en besluiten van volkenrechtelijke organisaties: de nationale wettelijke bepaling vindt geen toepassing en de bepaling van het verdrag of besluit van een volkenrechtelijke organisatie heeft dus voorrang.

Wat een ieder verbindende verdragsbepaling is, is een vraag die in de laatste plaats door de rechter moet worden beantwoord. In de eerste plaats dient te worden nagegaan of rechtstreekse werking niet is uitgesloten door de verdragspartijen. Een rechter zal nagaan of een dergelijke bepaling kan worden ingeroepen door een burger of rechtspersoon. Dit hangt af van de aard en inhoud van de bepaling, in het bijzonder van de vraag of de bepaling a) plichten oplegt of rechten toekent aan een burger of rechtspersoon alsmede b) onvoorwaardelijk en voldoende nauwkeurig is om door een rechter te worden toegepast. Bepalingen die bij hun uitvoering beleidsvrijheid laten aan staten, kunnen in principe niet als een ieder verbindend worden aangemerkt.

Doorzoek Doorwerking van internationaal recht in de nationale rechtsorde

› Publicaties

Deel deze pagina

Het Centrum voor Internationaal Recht (CIR) is het expertisecentrum van het Koninkrijk der Nederlanden voor bewustwording, uitleg, toepassing en naleving van het internationaal recht.

Het CIR is in 2017 opgericht door de afdeling Internationaal Recht van de Directie Juridische Zaken van het ministerie van Buitenlandse Zaken (BZ / DJZ / IR).

Service

Over het CIR

Archief

Publicaties

Over deze site

Disclaimer

Copyright

Privacy

Cookies

Toegankelijkheid

Zaken over kwesties als leven en dood

Wanneer invoering van constitutionele toetsing een feit is,gaat zich ook nieuwe jurisprudentie ontwikkelen door de nationale rechter waar eventueel internationale verdragen buiten de beoordeling buiten de beoordeling valt. De rechter zal dan besluiten kunnen nemen aan de hand van de grondwet, de internationale verdragen terzijde schuiven. Wanneer er sprake is van Europese Verdragen, hoe gaat die rechter de *"margin of appreciation"* dan toepassen? (Hoe doet die rechter (economisch) belang van de Staat wegen tegenover de mensenrechten? Zijn rechters altijd eerlijk? Dat is toch wel een punt dat zeer belangrijk is, bij kwesties van leven en dood.

ECLI:NL:RBDHA:2022:13394

Uitspraak delen
InstantieRechtbank Den Haag
Datum uitspraak14-12-2022
Datum publicatie14-12-2022
Zaaknummer C-09-611015-HA ZA 21-395
Rechtsgebieden Civiel recht
Bijzondere kenmerken Bodemzaak,Eerste aanleg - meervoudig
Inhoudsindicatie
Strafrechtelijk handhaven van verbod op hulp bij zelfdoding is niet onrechtmatig. Geen strijd met artikel 8 EVRM.
VindplaatsenRechtspraak.nl GZR-Updates.nl 2023-0019 NJF 2023/80

Link:

https://archive.org/details/eclinlrbdha-202213394

Monisme -Internationale Verdragen Constitutionele toetsing

Standpunt kabinet:

Het kabinet meent dat de rechtsbescherming van burgers, juist waar het gaat om de meest fundamentele rechten van burgers ten opzichte van de overheid, verbetering behoeft. Door rechterlijke constitutionele toetsing mogelijk te maken, beoogt het kabinet bij te dragen aan de versterking van de positie van de burger ten opzichte van de overheid en, mede door een grotere maatschappelijke betekenis toe te kennen aan de Grondwet, een versteviging van de rechtsstatelijke waarborgen. Het kabinet heeft de verschillende varianten en inrichtingskeuzes langs de lijnen van het coalitieakkoord gewogen en heeft alles afwegende, een voorkeur voor de variant van constitutionele toetsing die goed aansluit op het beoogde doel. Hierbij denkt het kabinet aan de variant van toetsing door iedere rechter (gespreide toetsing) aan met name genoemde grondwetsbepalingen over vrijheidsrechten, waarbij de rechter in een bindend rechterlijk oordeel in een concreet aan hem voorliggend geval een wet of wetsbepaling buiten toepassing kan laten wegens strijd met de Grondwet.

IFUD of Human Rights:

“boosaardig, misdadig: *snode plannen”*

Het beoogde doel van de Nederlandse Staat is het monistische-systeem (nederland gematigde monisme) met stapjes verder afzwakken, en op die manier de internationale Verdragen opzij schuiven,om vervolgens daarna via de Europese “margin of appreciation” die te misbruiken -steeds- in het voordeel van de Staat: niet een basis van mensenrechten voor eenieder, maar het economisch belang van de Staat steeds voorop stellen. De rechtzoekenden steeds weer afschepen met: de Staat heeft een ruime beoordelingsvrijheid.

https://archive.org/details/constitutionele-toetsing

NETWORK OF THE PRESIDENTS OF THE SUPREME JUDICIAL COURTS OF THE EUROPEAN UNION

RÉSEAU DES PRÉSIDENTS DES COURS SUPRÊMES JUDICIAIRES DE L'UNION EUROPÉENNE

European Association of Judges

European Network of Councils for the Judiciary (ENCJ)

Réseau européen des Conseils de la Justice (RECJ)

To:
The President-Elect of the European Commission,
Frau Dr. Ursula von der Leyen

From:
The president of the Network of Presidents of the Supreme Courts of the EU,
Jean-Claude Wiwinius
The president of the European Association of Judges,
Jose Igreja Matos
The president of the European Network of Councils for the Judiciary,
Kees Sterk

Brussels, 20 September 2019

Dear Madam President-Elect,

We, as Presidents of the judicial organizations in the European Union, would first like to congratulate you on your election to your new important position. We trust that your term of office will be beneficial to all citizens of our Union.

We are confident that the European Commission will continue to be firm and resilient in the defence of the Rule of Law and Judicial Independence.

Madam President-Elect, we are deeply concerned that our common legal order is at risk, considering that several Member States are systematically undermining the core values on which the Union is based. In particular, the independence of the judiciary is being severely threatened, and the separation of powers between the executive branch and the judicial branch is being dismantled.

These Member States are seeking to use the judiciary in their countries primarily as an instrument for government policy.

The destruction of judicial independence will have serious consequences for the citizens of all Member States, will harm corporate investment, and will damage mutual trust between Member States, which is vital for the common fight against organized crime within the Union.

European Network of Councils for the Judiciary i.n.p.a,
ENCJ Office Rue de la Croix de Fer 67, B-1000 Brussels
office@encj.eu , 0032 2 535 16 05, www.encj.eu

Once the judiciary is only an instrument of the government, it could no longer be able to uphold rights of European Union citizens, whether nationals of the Member State concerned or citizens of other EU countries. It could not protect investments, either nationally or internationally, European Union Law could no longer be freely applied. Consequently, such a judiciary could/would no longer be trustworthy.

In our assessment, completely detached from any political consideration, the situation, which we have described, imperils not only the very core of our common values but also the effectiveness of the European Union as a whole.

We firmly believe that without an independent judiciary in all Member States, the Union will eventually cease to exist as a common space for Democracy and the Rule of Law.

Madam President–Elect, we dare to use the forthright language in this letter because of our deep concern for the future of our Union, and our total commitment to the Rule of Law.

We therefore kindly, but urgently, ask you to receive us at your office in Brussels, as soon as possible, so that we may provide you with numerous examples of the destruction of judicial independence in some Member States.

Yours sincerely,

Jean-Claude Wiwinius
President of the Network of Presidents of the Supreme Courts of the EU

Jose Igreja Matos
President of the European Association of Judges

Kees Sterk
President of the European network of Councils for the Judiciary

Machine Translated by Google

NETWORK OF THE PRESIDENTS OF THE SUPREME JUDICIAL COURTS OF THE EUROPEAN UNION

RÉSEAU DES PRÉSIDENTS DES COURS SUPRÊMES JUDICIAIRES DE L'UNION EUROPÉENNE

European Association of Judges

European Network of Councils for the Judiciary (ENCJ)

Réseau européen des Conseils de la Justice (RECJ)

Aan: de verkozen voorzitter van de Europese Commissie,
Frau Dr. Ursula von der Leyen

Van:

De voorzitter van het Netwerk van voorzitters van de Hooggerechtshoven van de EU,
Jean-Claude Wiwinius

De voorzitter van de Europese Vereniging van Rechters,

José Igreja Matos

De voorzitter van het Europees Netwerk van Raden voor de Rechtspraak,
Kees Sterk

Brussel, 20 september 2019

Geachte mevrouw de verkozen president,

Wij, als voorzitters van de rechterlijke organisaties in de Europese Unie, willen u eerst feliciteren met uw verkiezing voor uw nieuwe belangrijke functie. Wij vertrouwen erop dat uw ambtstermijn gunstig zal zijn voor alle burgers van onze Unie.

Wij hebben er vertrouwen in dat de Europese Commissie standvastig en veerkrachtig zal blijven in de verdediging van de rechtsstaat en de rechterlijke onafhankelijkheid.

Mevrouw de verkozen voorzitter, wij zijn diep bezorgd dat onze gemeenschappelijke rechtsorde in gevaar komt, overwegende dat verschillende lidstaten systematisch de kernwaarden ondermijnen waarop de Unie is gebaseerd. Met name de onafhankelijkheid van de rechterlijke macht wordt ernstig bedreigd en de scheiding der machten tussen de uitvoerende macht en de rechterlijke macht wordt ontmanteld.

Deze lidstaten proberen de rechterlijke macht in hun land vooral te gebruiken als instrument voor overheidsbeleid.

De vernietiging van de rechterlijke onafhankelijkheid zal ernstige gevolgen hebben voor de burgers van alle lidstaten, zal de bedrijfsinvesteringen schaden en het wederzijds vertrouwen tussen de lidstaten schaden, wat van cruciaal belang is voor de gemeenschappelijke strijd tegen de georganiseerde misdaad binnen de Unie.

Europees Netwerk van Raden voor de Rechtspraak inpa,
ENCJ Bureau Rue de la Croix de Fer 67, B-1000 Brussel
office@encj.eu, 0032 2 535 16 05, www.encj.eu

Machine Translated by Google

Zodra de rechterlijke macht slechts een instrument van de overheid is, zou zij niet langer in staat kunnen zijn de rechten van burgers van de Europese Unie te handhaven, of het nu gaat om onderdanen van de betrokken lidstaat of burgers van andere EU-landen. Het kon investeringen niet beschermen, zowel nationaal als internationaal, en het recht van de Europese Unie kon niet langer vrijelijk worden toegepast. Bijgevolg zou een dergelijke rechterlijke macht niet langer betrouwbaar kunnen/zijn.

Naar onze mening, geheel los van elke politieke overweging, brengt de situatie die we hebben beschreven niet alleen de kern van onze gemeenschappelijke waarden in gevaar, maar ook de effectiviteit van de Europese Unie als geheel.

Wij zijn ervan overtuigd dat zonder een onafhankelijke rechterlijke macht in alle lidstaten de Unie uiteindelijk zal ophouden te bestaan als gemeenschappelijke ruimte voor democratie en de rechtsstaat.

Mevrouw de verkozen voorzitter, we durven in deze brief openhartige taal te gebruiken vanwege onze diepe bezorgdheid over de toekomst van onze Unie en onze totale toewijding aan de rechtsstaat.

Wij verzoeken u daarom vriendelijk maar dringend om ons zo snel mogelijk op uw kantoor in Brussel te ontvangen, zodat wij u talrijke voorbeelden kunnen geven van de vernietiging van de rechterlijke onafhankelijkheid in sommige lidstaten.

Hoogachtend,

Jean-Claude Wiwinius
Voorzitter van het netwerk van voorzitters van de Hooggerechtshoven van de EU

José Igreja Matos
Voorzitter van de Europese Vereniging van Rechters

Kees Sterk
Voorzitter van het Europese netwerk van Raden voor de Rechtspraak

Europees Netwerk van Raden voor de Rechtspraak
inpa, ENCJ Bureau Rue de la Croix de Fer 67, B-1000 Brussel
office@encj.eu ,0032 2 535 16 05, www.encj.eu

https://archive.org/details/een-sterkere-rechtsstaat

Rechter beschermt burger niet tegen overheid

AUDIO:

https://archive.org/details/rechter-beschermt-burger-niet-tegen-overheid

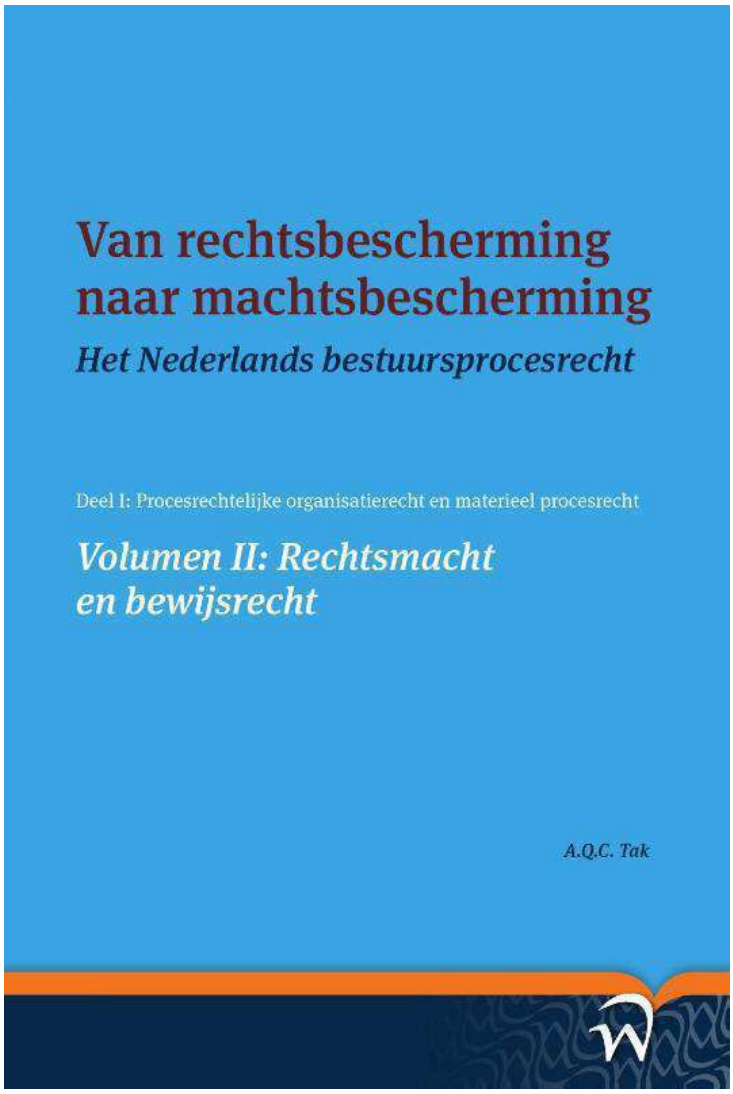

AQC. Tak

Uitgever: Wolf Legal Publishers / 2019

Taal: Nederlands

ISBN: 9789462404960

'Op weg naar een totalitair systeem'

De Crisis- en Herstelwet is de zoveelste aantasting van zowel de individuele autonomie, als die van de provincies en gemeenten. 'We staan erbij en kijken ernaar dat Den Haag steeds meer bij overheidsbevel regeert', zegt hoogleraar Twan Tak.

Hans Bekkers 26 maart 2010

Een waarschuwing vooraf: vrolijk zal het deze ochtend niet worden. ‘Eerder somber,’ meent Twan Tak. De emeritus hoogleraar staatsrecht trekt er een passende grimas bij. Ruim twee uur lang zal hij, in een met tal van voorbeelden doorspekte monoloog, aanschoppen tegen het Nederlandse establishment dat individuen en lagere overheden verder en verder knecht. ‘Een beter woord heb ik er niet voor’, zegt hij.

Gepensioneerd is de dwarse prof sinds kort, maar daarom niet minder strijdbaar. Integendeel, Tak heeft onlangs besloten nog feller van leer te trekken tegen de toenemende uitholling van onze grondrechten. Deze dag doet hij dat vanuit een rotanstoel in zijn huisbibliotheek in Meerssen.

De directe aanleiding voor deze radicalisering blijkt gelegen in een vrolijk Leids feestje, waarbij politici, juristen en een verzameling geleerde dames en heren komende maand het glas zullen heffen op het derde lustrum van de Algemene wet bestuursrecht. Deze Awb had tot doel individuele burgers en bedrijven een betere rechtsbescherming te bieden tegen de overheid. Op zijn zachtst gezegd trekt Tak in twijfel of die opzet is geslaagd. De wet te ‘vieren’ gaat hem in elk geval te ver. ‘Als er dan toch zo nodig moet worden stil gestaan, laat het dan kritisch zijn.’

Twan Tak weet waarover hij praat. Hij was 25 jaar lang hoogleraar staats- en bestuursrecht aan de Universiteit Maastricht en geldt als vooraanstaand kenner van het bestuursprocesrecht. Toch, en dat stoort hem, wordt hij niet of nauwelijks gehoord. In november 2006 diende hij bij de regering en bij de Vaste Kamercommissie voor Justitie een uitgewerkt alternatief in voor de Awb: het model-Tak. ‘De ontvangstbevestiging moet ik nog krijgen’, schampert hij. Volgens Tak past dit in het beeld waarbij de gevestigde orde de rijen sluit en critici op die manier de wind uit de zeilen neemt.

‘Als het gaat om kritiek waarop men geen weerwoord heeft, word je doodgezwegen. Of er wordt gezegd dat de toon hen niet aan staat. Maar als je de diepte ingaat, gaat het nu eenmaal van au.’ De klacht is niet nieuw. Tak staat aan het hoofd van de Maastrichtse School, een stroming juristen van de Universiteit

Vacatures

Programmamanager CSP aanbesteding en Werkomgeving van de toekomst
JS Consultancy

Financieel medewerker
VNG Realisatie

Bestuurssecretaris
GGD Zuid Limburg via Geerts & Partners

Strategisch Adviseur Waterkwaliteit
JS Consultancy

Financieel Strategisch Adviseur
Samenwerking A2-Gemeenten

Bekijk alle vacatures →

Het belangrijkste overheidsnieuws van de dag
Schrijf je in voor de Binnenlands Bestuur nieuwsbrief
aanmelden →

Maastricht die elke nieuwe wet toetst op de vraag of de autonomie van het individu er geen geweld mee wordt aangedaan. Kritiek vanuit de Maastrichtse School is volgens Tak altijd hetzelfde lot beschoren geweest: uiteindelijk gebeurt er niets mee. ‘Zelfs juridische tijdschriften nemen geen artikelen meer op.’

Volkswil

Tak en de zijnen richten zich met name op de grondslag van overheidshandelen. ‘Wij gaan tot op het bot om bloot te leggen waar de legitimatie van het overheidshandelen op stoelt. In de Westerse wereld ligt die basis in de volkssoevereiniteit: machthebbers hebben geen goddelijk mandaat van de allerhoogste gekregen, maar kregen de macht van het volk.

'Wij van de Maastrichtse School hebben ons daar altijd tegen verzet. Niks volkswil. De volkswil is gebaseerd op het zogenaamde welzijn van “het volk”. In die naam zijn de afgelopen eeuw de meest gruwelijke dingen gebeurd. Als je “volkswil” verengt, krijg je de dictatuur van de meerderheid die wordt gebruikt om minderheden te knechten. Dus, zo is ons uitgangspunt, is de volkssoevereiniteit te grof als grondbeginsel. Het is de mens, het individu, die de macht soevereiniteit verleent. Het gaat om de autonomie van het individu. Daar moet je wetgeving op toetsen’, zegt Tak.

Zwarte lijst

Met die focus, hield hij alle wets- en regeringsvoorstellen van 2009 tegen het licht. De ‘zwarte lijst’ die daar uit rolde bevestigde zijn bange vermoedens. ‘Ik noem onder andere:

- de Wet Dwangsom en Beroep, waarbij de invoering werd opgehouden om de minister tijd te geven eerst de termijnen te verdubbelen en in feite dus de hele wet naar zijn grootje te helpen;

- de lex silencio positivo, waarbij de vergunningaanvrager wordt bevoordeeld ten nadele van derden;

- het wetsvoorstel Bestuurlijke Lus, dat het bestuur een extra herkansingsmogelijkheid geeft – een schending van het verdedigingsbeginsel en van het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens;

- de verhoging van het griffierecht en de verhoging van de proceskostenvergoeding – met 35 procent!;

- de Crisis- en Herstelwet, door iedereen die er verstand van heeft neergesabeld, maar doorgedrukt, wat niet alleen ten koste gaat van het eigendomsrecht, maar

tegelijkertijd het procesrecht van burgers en lagere overheden beperkt', zo somt Tak op.

'Van die Crisis- en Herstelwet snap ik echt geen fluit. Die is helemaal niet nodig. De overheid kan ogenblikkelijk met elk project beginnen nadat er eenmaal over is besloten. Belanghebbenden kunnen dan schorsing aanvragen, en een rechter kan vervolgens toetsen of er in strijd met het recht wordt gehandeld. De pijn zit dus ergens anders: projecten worden vaak niet opgestart omdat ze nog niet uitvoeringsgereed zijn.' In totaal prijken er meer dan vijftien 'foute' wets- en regeringsvoorstellen op zijn lijst.

'Nogmaals, ik heb het dan alleen over 2009. Het is, zo constateer ik jaar in jaar uit, al veel langer aan de gang. Denk maar aan al die camera's op straat en aan de schendingen van de privacy die dit oplevert. En het wrange is, het wordt niet eens gesignaleerd, niet door collega's, niet door de media. Ja, samen met een paar schoolgenoten probeer ik de kat de bel aan te binden, maar er is geen hond die luistert naar onze kritiek. Ik zei al, dat is de tactiek: negeren en doodzwijgen.'

Tak ziet er overigens geen complot in van de gevestigde orde. Het is volgens hem de maatschappij die vraagt om steeds verder gaande regulering. 'De overheid grijpt dat vervolgens dankbaar aan, want extra regels maken het land efficiënter bestuurbaar', zegt hij.

Pan kikkers

De professor moet voor de dieperliggende oorzaak ver terug in de tijd. Dat wil zeggen naar de tijd van de opkomst van de democratie, waarbij de macht verschoof van een kleine, beperkte groep naar het hele volk. 'Dat leidde in alle landen tot een omslag in de politiek. Het ging meer dan ooit draaien om beheersbaarheid, want het volk, dat is een pan met kikkers.

'Je ziet de geboorte van denkbeelden en normen, gefundeerd op wat zogenaamd goed is voor het volk. Die normen worden gesteld met als doel de groep te kunnen beheersen. Om lijn in het geheel te krijgen, wordt bij het opstellen van de regels niet vanuit het individu geredeneerd, maar vanuit de groep. Dat is wel zo efficiënt. Wat we nu zien, is dat het Nederland in zijn grip krijgt. De norm, de algemene regel, is heilig. Maar er zijn juist te veel van en er komen er te veel bij. Alles wordt gestandaardiseerd.'

Tak herhaalt dat dit geen bewust proces is: 'Het komt doordat de samenleving complex is geworden. Zo'n samenleving houd je alleen beheersbaar door te normeren, door er de monochrome witkwast overheen te doen.' Er komt een moment dat de wal het schip keert,' voorspelt Tak. In moeilijke tijden – hij verwijst naar de jaren dertig in Duitsland – raakt de burger plotsklaps een deel van zijn vrijheden kwijt.

‘Het eerste dat er gebeurt als er na een oorlog weer vrede wordt gesloten, is dat mensen een verhoogd beroep op hun grondrechten doen. Dan realiseert men zich weer dat men voor het naakte bestaan, voor het naakte functioneren, zijn grondrechten nodig heeft.’ In Nederland zitten we nog in de fase vóór de klap. ‘Het gaat onmiskenbaar de verkeerde kant op en we zijn al een heel eind gevorderd op weg naar een totalitaire samenleving waarin geen notie is van recht.’ Hij laat een stilte vallen in zijn betoog om zijn zware woorden extra gewicht te geven.

De positie van de individuele burger tegen dit soort bewegingen zijn altijd de grondrechten in de Grondwet. Maar volgens Tak laten we die met z’n allen massaal uithollen. ‘Het probleem is dat men het gevaar van deze ontwikkeling niet ziet. Bij politici is geen staatkundig besef meer. Ministers roepen met droge ogen: staatsrecht is wat wij politici ervan maken. Je reinste machtsmisbruik! En de burgers? Die zijn murw geworden. Ze blijven weg. De inspraak is weggesneden, met het argument “je kunt toch naar de rechter”. Maar wat hebben ze bij de rechter te zoeken?’

Een burger die procedeert tegen de overheid, zal altijd aan het kortste eind trekken, zegt Tak. ‘Er is een geval bekend van een burger op Ameland die in 2000 door de Raad van State ten principale in het gelijk is gesteld. Maar een schadevergoeding is nooit betaald. Er zijn tal van ondernemers failliet gegaan als gevolg van overheidsbesluiten. Als je gaat procederen, krijg je misschien gelijk na tien of twintig jaar, maar dat houdt niemand vol. Dan is het gebeurd met de koopman.’

Om die reden heeft de emeritus hoogleraar in het model-Tak de individuele burger centraal gesteld. Een kippenboer die wordt benadeeld doordat hij moet wijken voor de Betuwelijn, moet in de optiek van Tak niet het besluit aanvechten, want dat heeft uiteindelijk toch geen zin. ‘Het algemeen belang zal altijd prevaleren boven het individueel belang.’ Daarom moet de kippenboer volgens Tak naar de rechter kunnen stappen voor een volledige, ‘maar dan ook echt volledige’, schadeloosstelling.

Autonomie

De sluipende uitholling van de grondrechten treft overigens niet enkel individuen, maar ook de lagere overheden. Ook gemeenten worden de dupe van de normen die worden opgelegd. ‘Zij gelden voor alle gemeenten, ondanks de verschillen die er natuurlijk zijn, bijvoorbeeld qua cultuur of religie. De ene gemeente is agrarisch, de andere stedelijk, om maar eens wat te noemen. Dus ook hier geldt dat iedere normering een aantasting van de autonomie is.

'Gemeenten zijn de laatste jaren meer en meer gedegradeerd tot uitvoeringsloketten van Den Haag. Zelfs op terreinen waar ze tot voor kort iets voorstelden, milieu en ruimtelijke ordening, zijn ze door nieuwe wetten als de Wro, de Wabo en de Crisis- en Herstelwet op achterstand gezet. De minister heeft het zo geregeld dat hij het recht heeft alles wat hem in de weg zit, te vernietigen. Ja, dat is strijdig met Europese Handvest voor de Lokale Autonomie, maar Nederland heeft dat als enige land niet ondertekend.’

Machtsstaat

Hij wil er maar mee aangeven dat we in ons land onherroepelijk onderweg zijn naar de volgende klap, ‘naar een tijd waarin de rechtsstaat zich geen rechtsstaat meer mag noemen, een democratie geen democratie, en waarin al helemaal niet meer kan worden gesproken van een democratische rechtsstaat’, aldus Tak.

‘Ik vraag mij echt af of je die naam er nog wel op mag plakken en of je staatsrecht niet beter kan vervangen door de term overheidsbevel. Serieus, het is droevig gesteld met de moeder van alle recht. De staat der Nederlanden is aan het verworden tot een machtsstaat.’

Hans Bekkers en **Boudewijn Warbroek**

Deel dit artikel

Hans Bekkers
Eindredacteur

Hans Bekkers is redacteur en coördinator van het magazine. Zijn specialisme is overheidsfinanciën.

Bekijk alles van Hans Bekkers →

Lees meer

kennispartners
De maatschappelijke waarde van musea in de Gooi en Vechtstreek
De waarde is hoger dan de maatschappelijke kosten.

bestuur en organisatie
‘Er is hier in Leeuwarden een enorme trots gekomen’
Een nieuw boek beschrijft het roerige bestuurlijke proces rondom Leeuwarden Culturele...

bestuur en organisatie
Burgemeester krijgt meer bevoegdheden om woningen te sluiten
Alleen bij ernstige ordeverstoringen mag de OOV-verantwoordelijke ingrijpen.

bestu
Ove nen
Een r de st prakt

Reacties: 8

U moet ingelogd zijn om een reactie te kunnen plaatsen.

Maak een account | Login →

Nico Verlaan / dir. b.v.

Ondergetekende zou graag in contact willen komen met prof. Twan Tak over zijn aktueel verzoekschrift bij het Europese Hof -ingediend medio Mei 2011 en ont-vankelijk verklaard eind juni 2011. Het gaat om nadeel-compensatie na 19 jaar procederen over een weigering vergunning te verlenen voor een ver-gunningvrije verandering i.c. verhoging van een lift-opbouw met 1.50 meter. Na 16 jaar moest de ge-meente via een besluit erkennen dat de verandering vergunningvrij is en b&w in de bestuursvergadering

besloten dat ik recht had op schadevergoeding en

op grond van dit besluit mijn claim - die zij voor akkoord verklaardeb -opzonden naar hun verzeke-ring Centraal Beheer, die nog steeds niets heeft uitgekeerd.

De RvS heeft in de vele procedures de overheid stelselmatig in het gelijk gesteld, omdat ik alle ho-ger beroepen steeds weer zonder advocaat had ingediend, waarna deze steeds weer op voorhand als "kansloze zaken" zijn aangemerkt. Dit laatste is in strijd met het Europese Verdrag voor de Rechten van de Mens - en op grond hiervan is mijn verzoek-schrift ontvankelijk verklaard.

Ik verwacht binnen niet al te lange tijd een positieve uitspraak en mijn claim is door bijzondere omstan-digheden niet gering, zodat ik mij afvraag : hoe ver-der na een positieve uitspraak ? (een deskundig advies zou zeer welkom zijn, nu ik na bijna 20 jaar procederen om een vergunningvrije verandering toch succes ga boeken),

Met vriendelijke groet

Nico Verlaan

-althans zo ziet het er nu naar uit - verwacht ik).

Op 29 januari 2012, 17:16

edith bal verbeek / raadslid

Wat is de andere kant van deze medaille. Eindeloze procedures waardoor bijvoorbeeld de A4 al 50 jaar geen doorgang vind. Of te wel met zijn alle in de file voor de minderheid. Is dat wat professor Tak liever heeft? De nieuwe WRO zorgt er voor dat er korte lijnen zijn en dat ook art 19 niet onnodig door een ieder wordt gebruikt. Het zorgt er eindelijk voor dat er voortgang is en dat men niet eindeloos in onnodige procedures blijft hangen. Efficiency is wat we bij de gemeente willen bereiken. Ik zie in de nieuwe WRO die efficiency aan alle kanten voordeel hebben.
Dat wil overigens niet zeggen dat ik niet voor inspraak ben. Er is ook verantwoordelijkheid. De verantwoordelijkheid dient zodanig ingevuld te worden dat de inspraak er ook toe doet. Niet zorgt voor eindeloze nondiscussies.

Op 28 maart 2010, 12:17

A.Q.C. Tak / em. hoogleraar staats- en bestuursrecht

Geachte mevrouw Verbeek,

Wellicht is het verstandiger eerst volledig kennis te nemen van mijn kritiek en mijn voorstellen, met name het z.g. 'Model Tak'. Daarin verdedig ik, dat tegen geen enkel besluit als zodanig meer bezwaar en beroep hoort open te staan, en dat die besluiten dus - behoudens bestuurlijk toezicht - aanstonds en onherroepelijk moeten kunnen worden uitgevoerd. Los daarvan moet echter een burger, die persoonlijk nadelige gevolgen van een besluit ondervindt, worden gecompenseerd in die gevolgen.
Daartoe hoort hij zich tot een (echte) rechter te kunnen wenden, die dus niet oordeelt over het besluit, doch enkel over de bijzondere gevolgen voor dit individu.
Voor verdere uitwerking verwijs ik u naar dit model, dat u onder andere kunt vinden in het Nederlands Tijdschrift voor Bestuursrecht van 2006, p. 308-313, alsmede in mijn handboek Nederlands Bestuursprocesrecht in theorie en praktijk, derde druk, pag. 1945 e.v.

Vriendelijke groet,

A. Tak

Op 28 maart 2010, 13:24

Michiel Jonker / ambtenaar bij een decentrale overheid

Het beeld dat dhr. Tak in het artikel schetst, vind ik herkenbaar (kort samengevat: "Van rechtsstaat naar machtsstaat").

In de reactie van mw. Verbeek impliceert zij dat efficiëntie altijd een hogere prioriteit moet hebben dan inspraak. Inspraak vindt zij goed, zolang die maar niet ten koste gaat van efficiëntie, want dan beschouwt zij inspraak opeens als "onnodige procedures". Zij verbindt aan efficiëntie het begrip "verantwoordelijkheid". Maar de overheid is in een rechtsstaat toch ook verantwoordelijk voor het zorgvuldig luisteren naar burgers en andere belanghebbenden, voordat ergens een besluit over wordt genomen? Dat de A4 al 50 jaar geen doorgang vindt, heeft er vast mee te maken dat

er heel veel legitieme belangen in het spel zijn.

Wie was het ook alweer, die zo efficiënt snelwegen aanlegde, ca. 75 jaar geleden? Dat was de meneer die, toegejuicht door grote menigten, onze oostelijke buurstaat omtoverde in een efficiënte machtsstaat. Hij aarzelde niet "verantwoordelijkheid" te nemen, totdat het ten slotte ook voor hem gruwelijk mis ging. Toen stelde hij iedereen verantwoordelijk, behalve zichzelf. Zie bv. de film "Der Untergang". De Crisis- en Herstelwet haalt checks and balances weg en versnelt daarmee een ondemocratische trend in ons land van de laatste jaren.

Het "model Tak" (zoals hier door dhr. Tak samengevat) helpt ook niet echt tegen die trend en leidt niet tot een respectvolle omgang met de belangen van burgers. Niet elke schade die toegebracht wordt aan het belang van een burger, kan worden gecompenseerd met een geldbedrag of iets dergelijks. Bovendien lijkt het model-Tak, zoals hier beschreven, alle organisaties die opkomen voor een breder maatschappelijk belang (bijv. de ANWB, milieugroepen, de Consumentenbond etc.) juridisch buitenspel te zetten. Nadat de "actio popularis" al onmogelijk is gemaakt en de definitie van het begrip "belanghebbende" steeds verder is ingeperkt, zou dat een verdere afbraak zijn van de mogelijkheid op te komen voor kwetsbare maatschappelijke belangen. En daarmee ook een verdere nagel aan de doodskist van de betrokkenheid van burgers bij de maatschappij ("civil society").

De oorzaak van langdurige procedures is vaak een gebrek aan doordachtheid en kwaliteit van plannen, en een gebrek aan echte communicatie met belanghebbenden (men probeert de plannen "door te drukken" waardoor er geen brug van vertrouwen meer valt te slaan).

Op 28 maart 2010, 20:42

Nico Verlaan / dir. b.v.

zie www. Einde van de Rechtsstaat 2Vandaag

hierin geeft staatsraad A.M.Polak de wijze aan waarop Hoger Beroepen, die niet door een advocaat worden ingediend (dus kansloze zaken !?) worden afgedaan en de overheid stelselmatig in het gelijk wordt gesteld. "... de burger mag zijn verhaal nog eens doen en zijn argumenten nog eens noemen, maar vervolgens moet de rechter de belangen van de overheid zien en de argumenten van de overheid overnemen !?!?!? ..."

100% vooringenomenheid !

Beroepen, die wel door een advocaat worden ingediend, mogen nog maar marginaal worden getoetst > dus geen toetsing meer aan wet-en regel-gevingen, maar aan het "redelijkheidsbegrip" , het-geen resulteert in stelselmatig in het gelijk stellen van de overheid. De burger heeft geen kans meer in rechtsbescherming, wanneer hij een conflict heeft met een overheid.

Op 11 augustus 2015, 15:07

Michael Braam-Scholten / EU vertegenwoordiger NH

Ik heb een vraag over het Handvest inzake lokale autonomie. In het artikel staat dat deze niet is ondertekend. Kan dat wel het Handvest is immers door de Raad zelf opgesteld? Daarnaast is op Lexius.nl de goedkeuringswet te vinden.

Wat wordt hier bedoeld?

Op 29 maart 2010, 15:34

A.Q.C. Tak / em. hoogleraar staats- en bestuursrecht

Geachte mevrouw Braam
Heel juist opgemerkt. Het artikel is op interview geschreven door journalisten en ik heb uit respect voor hun eigen werk vooraf geen inzage gevraagd. Terecht, want ze hebben een zeer adequate weergave gegeven, die ik bewonder. Maar een enkel vaktechnisch puntje hebben ze gemist, zoals inzake dit Handvest. Dat is door de deelnemende staten geratificeerd (goedgekeurd) waarbij Nederland een voorbehoud heeft gemaakt voor wat betreft het toezicht op de autome taakuitoefening van de provincies en de gemeenten, waardoor wij in Nederland nu al tientallen jaren uit de Europese pas lopen met ons ouderwetse goedkeuringsrechten en spontane-vernietigingsbevoegdheden, ook wat betreft de uitoefening van de eigen autonome taken (eigen huishouding) van provincies, gemeenten, en andere 'lagere' rechtsgemeenschappen.

Vriendelijke groet,

A. Tak

Geachte heer Jonker,

In een Staat met gescheiden bevoegdheden van wetgever, bestuur en rechter ('Trias') past nu eenmaal niet dat een rechter gaat zitten besturen. Die hoort zich te bepalen tot rechterlijk werk: en dat is ieter individu, dat over de eigen rechtspositie een oordeel vraagt, het zijne geven ('suum cuique tribuere') en niet het ingaan op acties van belangengroeperingen: die maken in feite bij de rechter belangen van (ook) anderen tot hun eigen belangen, en dat is niet juist.
En overigens denk ik bij de compensatie van individuele burgers niet alleen aan geldbedragen, zeker niet in de eerste plaats. Wie kennis neemt van mijn model, zal zien dat daadwerkelijke vrijstelling of compensatie ('in natura') in dat model voorop staat.

Vriendelijke groet,

A. Tak

Op 30 maart 2010, 14:00

Raphael

''Tak herhaalt dat dit geen bewust proces is: 'Het komt doordat de samenleving complex is geworden. Zo'n samenleving houd je alleen beheersbaar door te normeren, door er de monochrome witkwast overheen te doen.' Er komt een moment dat de wal het schip keert,' voorspelt Tak. In moeilijke tijden – hij verwijst naar de jaren dertig in Duitsland – raakt de burger plotsklaps een deel van zijn vrijheden kwijt.''

Het is dus geen complot, het is geen bewust proces?

Kijk, als men de spelers hun petjes zou kleuren, dan zou er misschien een verband waargenomen kunnen worden. Maar dat kleuren kan alleen plaats vinden naar gelang men weet. En men kan nu eenmaal niet alles weten. Daarom is het ook goed naar andersgeinformeerden te luisteren. Complotdenkers kunnen soms heel goede petjeskleurders zijn. Het is bijvoorbeeld toch te opvallend dat de crisis heel Europa betreft?

Ik vind het jammer dat een genie als Twan Tak een en ander beziet door een niet kritisch genoeg getinte bril.

Daarom zeg ik maar, ik denk wél dat 'het' groter is. Plato zei het al. Als men een vijand heeft dan is de eerste vereiste deze goed te leren kennen.

En Jezus zei ook al: Pas op voor huichelaars en schriftgeleerden. Die doen wel alsof ze het menen maar spelen in wezen toneel.

Het spel is al zo oud en de spelers zijn ook redelijk bekend.

Op 3 november 2012, 23:55

© 2018 Binnenlands Bestuur

https://archive.org/details/rechter-beschermt-burger-niet

Kamerstuk 2006-2007, 30184 nr. 12: Parlement
en regering: rijp voor een nieuwe politieke
levenscyclus
Parlement en regering: rijp voor een nieuwe politieke
levenscyclus
Gepubliceerd op: 26-02-2007
Titel Parlement en regering: rijp voor een nieuwe politieke levenscyclus
Publicatie Kamerstuk
Vergaderjaar 2006-2007
Dossiernummer 30184
Ondernummer 12
Identifier kst-30184-12-b5
Collectie officiële publicatie
Document type Bijlage
Gerelateerde publicatie Is bijlage van;kst-30184-12
Publicatiedatum 26-02-2007
Organisatie Tweede Kamer der Staten-Generaal
Organisatietype staten generaal

https://archive.org/details/kst-30184-12-b5

Henk Kummeling, J. Uzman, Ben Vermeulen, Rob Widdershoven

Beginselen van de democratische rechtsstaat

Inleiding tot de grondslagen v.h. Nederlandse staats- en bestuursrecht Paperback Nederlands 20229789013169645

Specificaties

ISBN13:9789013169645
Taal:Nederlands
Bindwijze:paperback
Aantal pagina's:480
Uitgever:Wolters Kluwer
Druk:9
Verschijningsdatum:5-9-2022
Hoofdrubriek:Juridisch
ISSN:
Jongbloed:Staatsrecht algemeen

Samenvatting

Deze titel geeft een algemene en systematisch opgezette inleiding in het staats-en bestuursrecht. Er wordt aandacht besteed aan de historische ontwikkeling van de democratische rechtsstaat evenals juridisch en maatschappelijke actualiteit. De inhoud sluit aan bij diverse actuele ontwikkelingen, zoals het democratisch tekort, de opkomst van het populisme, de toeslagenaffaire en de klimaatcrisis.

Beginselen van de democratische rechtsstaat geeft inzicht in de rechtsstatelijke en democratische beginselen die aan het Nederlandse constitutionele bestel ten grondslag liggen. De titel zet uiteen hoe die beginselen in het staats- en bestuursrecht zijn uitgewerkt en concreet toepassing vinden. Naast een systematische analyse van die beginselen en hun toepassing in de rechtspraktijk wordt aandacht geschonken aan de historische ontwikkeling van de democratische rechtsstaat, in het bijzonder in Nederland. Daarbij komt ook de ontwikkeling van de Europese en internationale rechtsorde uitdrukkelijk aan bod.

Deze uitgave is primair bedoeld voor diverse fasen in de rechtenstudie, maar door de algemene inleiding in het staats- en bestuursrecht is de titel ook geschikt voor andere studies en de rechtspraktijk.

Democratische rechtsstaat actueel
In deze herziene druk is aandacht voor de opkomst van het populisme en de toenemende uitdagingen waarvoor de democratische rechtsstaat komt te staan. Daarnaast zijn er nog vele andere ontwikkelingen die in deze druk zijn geactualiseerd of opgenomen. Denk aan:

- de decentralisaties in het sociale domein
- de nieuwe aanpak van de kabinetsformatie
- de rol van referenda
- de euro-perikelen en de Brexit
- de nieuw vormgegeven kabinetsformatie
- de toeslagenaffaire
- de rol die de diverse staatsinstellingen hebben bij het oplossen van de klimaatcrisis, zoals in het bijzonder geïllustreerd door het Urgenda-arrest van de Hoge Raad

Beginselen van de democratische rechtsstaat is van grote waarde voor pre-professionals die kennis moeten hebben van het staats- en bestuursrecht. De titel wordt daarnaast in het WO gebruikt als studieboek bij diverse opleidingen, zoals Publieksrecht en Staats- en bestuursrecht.

managementboek.nl

14.2.1 Monisme en dualisme

De nationale staat moet zich aan het internationaale recht houden,en kan zich niet op zijn (nationale) recht beroepen ter rechtvaardiging van het niet ten uitvoer leggen van het internationaale recht. Een en ander is voor wat betreft verdragen vastgelegd in artikel 26 respectievelijk artikel 27 Weens verdragenverdrag.

Blz.353

Beginselen van de democratische rechtsstaat

Inleiding tot de grondslagen van het Nederlandse staats- en bestuursrecht

Zevende druk

Prof. Mr. M.C. Burkens

Prof.mr.H.R.B.M. Kummeling

Prof.mr.drs. B.P. Vermeulen

Prof.mr. R.J.G.M. Widdershoven.

Het reflectieprogramma is geleid door een stuurgroep onder voorzitterschap van de voorzitter van de Afdeling bestuursrechtspraak, mr. B.J. van Ettekoven, en uitgevoerd door twee werkgroepen.3 De reflectie is begeleid door een externe begeleidingscommissie onder voorzitterschap van prof. dr. H.R.B.M. Kummeling, met als leden: mr. drs. R.R. Crince le Roy, prof. mr. dr. A.R. Mackor, prof. mr. Y.E. Schuurmans en mr. A. Stehouwer. Het programma is uitgevoerd in de periode van februari tot november 2021. De stuurgroep is verantwoordelijk voor dit rapport.

https://archive.org/details/raad-van-state-toeslagen-affaire

Kabinet stelt Staatscommissie Rechtsstaat in

Nieuwsbericht | 25-11-2022 | 16:15

De ministerraad heeft ingestemd met de instelling van een Staatscommissie Rechtsstaat. De commissie krijgt de opdracht om het functioneren van de rechtsstaat te analyseren en voorstellen te doen voor versterking van de rechtsstaat. Bij die opdracht zal de commissie nadrukkelijk aandacht hebben voor bescherming van burgers tegen onvoorziene en ongewenste gevolgen van overheidsmaatregelen.

De Staatscommissie Rechtsstaat wordt ingesteld op voordracht van de ministers Weerwind voor Rechtsbescherming en Bruins Slot van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. De commissie komt voort uit het rapport Ongekend Onrecht over de toeslagenaffaire.

Het rapport constateert dat in de toeslagenaffaire de grondbeginselen van de rechtsstaat zijn geschonden en dat burgers daardoor ernstig in de knel zijn gekomen. Naar aanleiding van dit rapport heeft de Tweede Kamer een motie aangenomen van de leden Omtzigt en Van Dam waarin de regering wordt gevraagd een staatscommissie in te stellen die kijkt naar het functioneren van de rechtsstaat.

De commissie zal onderzoek doen naar het functioneren van de wetgevende, rechtsprekende en uitvoerende macht. Daarbij kijkt de commissie zowel naar deze 3 machten afzonderlijk als naar hun onderlinge samenhang. Een goede bescherming van burgers tegen besluiten van de overheid en effectieve rechtsbescherming van burgers zijn hierbij belangrijke aandachtspunten.

Voorzitter van de Staatscommissie Rechtsstaat wordt prof. dr. H. Kummeling. De commissie zal voor 1 juni 2024 haar advies aanbieden aan het kabinet.

Heeft deze informatie u geholpen?

- Ja
- Nee

Zie ook

- Rechtspraak en geschiloplossing
  Onderwerp
- Wetgeving
  Onderwerp
- Discriminatie en racisme
  Onderwerp

Verantwoordelijk

- Ministerie van Justitie en Veiligheid
- Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Advies rechtsstaat 2014

Leden Adviesraad Internationale Vraagstukken
Voorzitter Prof.mr. J.G. de Hoop Scheffer
Vicevoorzitter Mw. mr. H.M. Verrijn Stuart
Leden Mw. prof.dr. J. Gupta
Prof.dr. E.M.H. Hirsch Ballin
Mw. dr. P.C. Plooij-van Gorsel
Mw. prof.dr. M.E.H. van Reisen
Prof.dr. A. van Staden
LGen b.d. M.L.M. Urlings
Prof.dr.ir. J.J.C. Voorhoeve
Secretaris Drs. T.D.J. Oostenbrink
Postbus 20061
2500 EB Den Haag
telefoon 070 - 348 5108/6060
fax 070 - 348 6256
aiv@minbuza.nl
www.AIV-Advies.nl

https://archive.org/details/de-rechtsstaat-aiv-2014

Staat der Nederlanden / Raad voor de Rechtspraak

Rechtstreeks is een periodiek voor de Rechtspraak en richt zich op de praktijk en de ontwikkeling van de rechtspraak in Nederland. Het tijdschrift, verspreid door de Raad voor de rechtspraak, stelt zich ten doel wetenschappelijke inzichten en bijdragen aan het publieke debat over de rechtspraak ter kennis te brengen van allen die beroepshalve bij de rechtspraak betrokken zijn. Opname in *Rechtstreeks* betekent niet dat de inhoud het standpunt van de Raad voor de rechtspraak weergeeft.

https://archive.org/details/rechtstreeks-2021-01

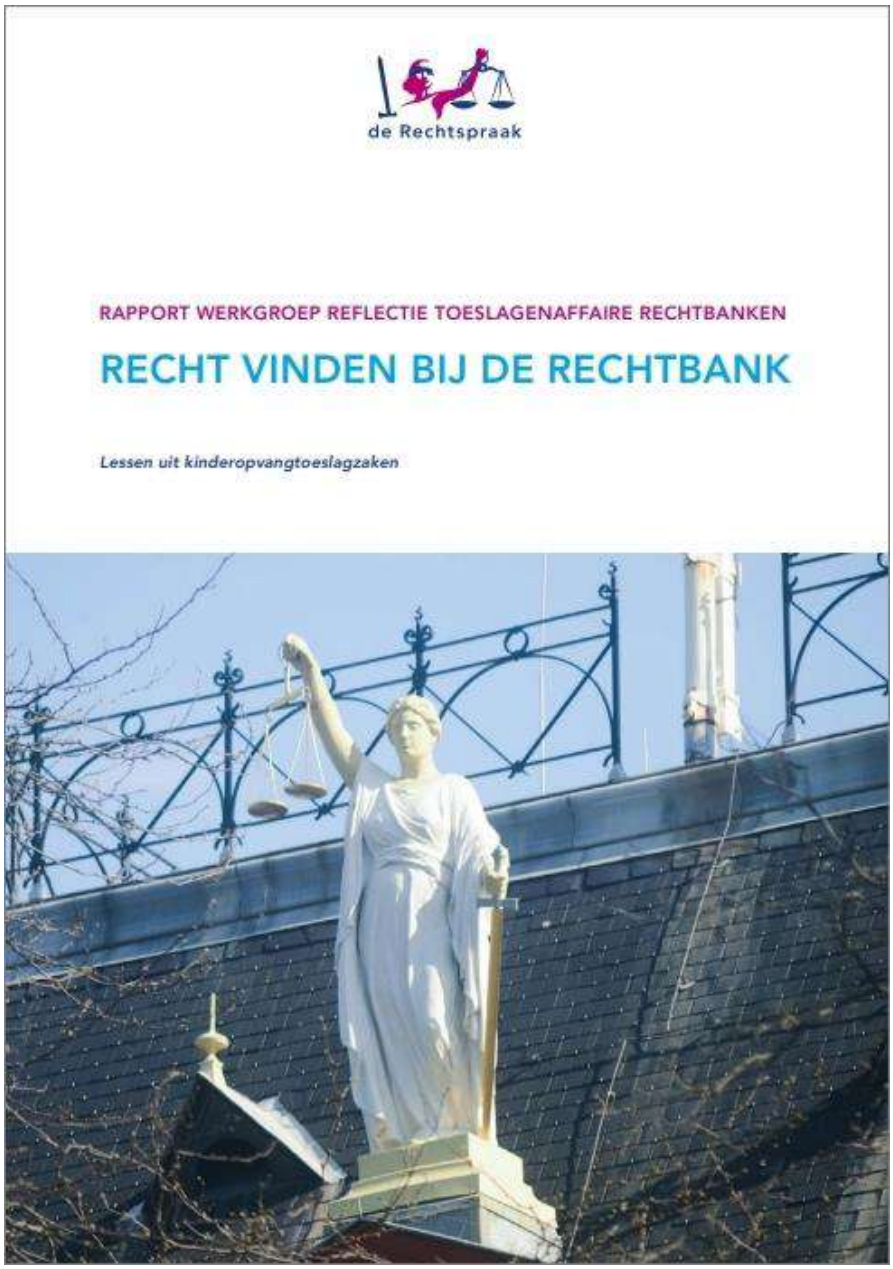

de rechtspraak 2021

https://archive.org/details/wrt-rapport-recht-vinden-bij-de-rechtbank-def-051021

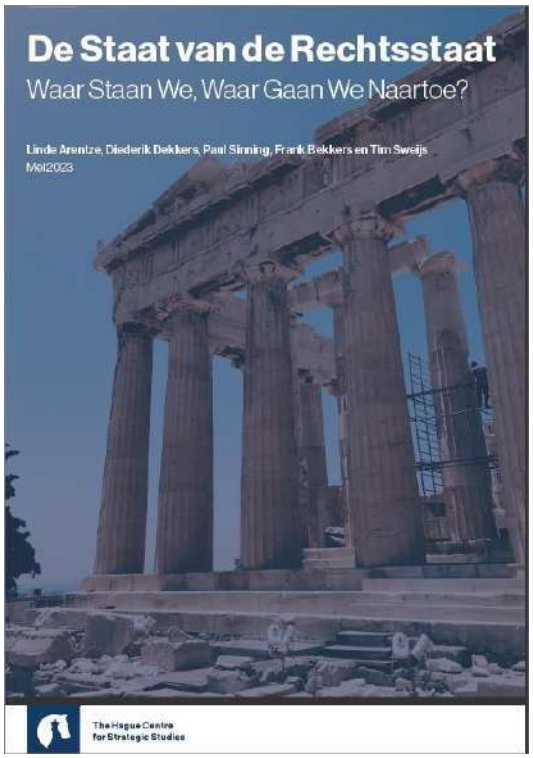

https://archive.org/details/de-staat-van-de-rechtsstaat

Tweede Kamer der Staten-Generaal 2021

https://archive.org/details/klem-tussen-ballie-en-beleid

Rutte “verschrikkelijk ongeluk”

Brenninkmeijer, A. (8 januari 2021). ‘De grondbeginselen van de rechtsstaat zijn geschonden’ als ‘verschrikkelijk ongeluk’: Over de noodzaak van behoorlijk bestuur. NJB, 1, p. 6-13.
Dat de grondbeginselen van de rechtsstaat zijn geschonden was volgens Mark Rutte een “verschrikkelijk ongeluk”. Het zou dus een samenloop van omstandigheden zijn, waarvan niemand wist. Maar dat er verder niets mis is met de rechtsstaat (even van het padje af, en waar gewerkt wordt worden foutjes gemaakt). Aldus in dergelijke context de verklaring door Rutte.

Mark Rutte onder ede

26 nov 2020
Parlementaire ondervragingscommissie Kinderopvangtoeslag (POK)
(Tweede Kamer der Staten-Generaal) live (audio) fragment.

https://archive.org/details/verschrikkelijk-ongeluk

EUROPEAN COMMISSION
DIRECTORATE-GENERAL JUSTICE AND CONSUMERS

Directorate C: Fundamental rights and rule of law
Unit C.2: Fundamental rights policy
Acting Head of Unit

Brussels, 03.09.2021
JUST.C.2/MRM/tm/(2020)5021372s

Dr. Henriette W.R. Nakad-Weststrate
Bailey Parker & Associates
Prinsengracht 71 NL –
1015 DL Amsterdam
nakad@baileyparker.nl

Dear Ms Henriette Nakad-Weststrate,

Thank you for your correspondence of 21 July, 18 November 2020 and 16 February 2021, in which you complain about the system for child protection in the Netherlands. You also share your concerns about the rule of law in the Netherlands, including as regards the functioning of the justice system as well as freedom of the press, and mention in particular the childcare allowances affair and the approach to address the COVID-19 pandemic. You request protection pursuant to the European Directive (EU) 2019/1937 of the European Parliament and the Council of 23 October 2019 on the protection of persons who report breaches of Union law and other applicable rules and regulations within the European Union.

I apologise for the long delay in replying to you.

Concerning the information you provided in your letter on the functioning of the Dutch child protection system, I must inform you that under the Treaties on which the European Union is based[1], the European Commission has no general powers to intervene in the justice systems of the Member States and in the areas of fundamental rights. It can only do so if an issue of European Union law is involved. Based on the information provided in your letter, it does not appear that the matter to which you refer is related to the application of the European Union law.

Furthermore, the European Commission cannot intervene in individual cases before national courts neither on its own account nor in support of one of the parties in the proceedings, nor can the Commission give them instructions. The Commission is also not competent to review and change the decisions of national authorities. It can only monitor the proper implementation of European Union law.

The functioning of child protection agencies and judicial authorities deciding on custody are not regulated by European Union law. It is up to the national courts in each case to

[1] Treaty on European Union and Treaty on the functioning of the European Union

reach a decision and to secure the best interests of the child. In such cases, it is for the national authorities alone, including the judicial authorities, to ensure that their obligations regarding fundamental rights are respected, in accordance with their national legislation and international human rights obligations. Redress should therefore be sought at the national level through the competent national authorities, such as through an ombudsman or through the courts.

Please rest assured that the Commission will continue to closely monitor the efficiency, quality and independence of EU Member States' justice systems, including that of the Netherlands. In this context, I can refer you to the 2021 EU Justice Scoreboard published by the European Commission in July 2021[2].

As regards your concerns about the rule of law in the Netherlands, I can refer you to the recently adopted Rule of Law Report 2021[3], which assesses significant developments in all 27 Member States, including in the Netherlands. This includes developments related to media pluralism and freedom, including the safety of journalists. The Country Chapter on the rule of law situation in the Netherlands of the Rule of Law Report 2021 also refers to the childcare allowances affair, to which you refer in your correspondence. It notes that the Venice Commission has been requested to provide an opinion on the functioning of the system of checks and balances in the affair, and that a full Parliamentary inquiry will further investigate the affair.

As regards the measures adopted to combat the COVID-19 pandemic, the Commission will continue to closely monitor emergency measures adopted by the Member States to address the pandemic, including their potential impact on the rule of law, fundamental rights and democracy, and will continue this monitoring until the last emergency measures are lifted.

The Whistle-blower Protection Directive to which you refer will indeed guarantee a consistent high level of protection for whistle-blowers who report information acquired in a work-related context to reveal breaches of Union law in a wide range of sectors (including public procurement, financial services, money laundering, product and transport safety, nuclear safety, public health, consumer and data protection).

The European Union-wide minimum standards of protection, include, amongst others, that: i) whistleblowers have at their disposal clear reporting channels to allow them to report both internally (within an organisation) and externally (to an outside competent authority); ii) private organisations and competent authorities are obliged to follow up diligently on reports and give feedback to whistleblowers; iii) retaliation in its various forms is prohibited and punished with effective, proportionate and dissuasive penalties, and iv) whistleblowers benefit from measures of support and protection against retaliation.

Protecting those that help preventing and detecting breaches that may cause serious harm to the public interest is key for the proper functioning of a democratic society. These minimum standards of protection will strengthen the correct application of Union law and respect for transparency, good governance, accountability and freedom of expression, which are values and rights on which the European Union is based.

[2] https://ec.europa.eu/info/files/eu-justice-scoreboard-2021

[3] https://ec.europa.eu/info/policies/justice-and-fundamental-rights/upholding-rule-law/rule-law/rule-law/mechanism/2021-rule-law-report/2021-rule-law-report-communication-and-country-chapters_en.

Please allow me to inform you, however, that once the Directive will be transposed into the national laws of the Member States (by December 2021), it will be for the national authorities, including national courts, to ascertain the facts in each individual case and determine whether, under the applicable rules, a person qualifies as a whistle-blower and meets the conditions to benefit from protection, taking into account all individual circumstances of the case. The Commission cannot substitute itself in the role of national authorities.

For more information and advice about whistleblower protection in the Netherlands, you may want to address the Huis Voor Klokkenluiders.

I hope that this information is of use to you.

Yours sincerely,

(e-signed)

Georgia Georgiadou

Electronically signed on 03/09/2021 14:46 (UTC+02) in accordance with article 11 of Commission Decision C(2020) 4482

NAKAD LAW
YOUR PARTNER IN JUSTICE

Aan:
De President van de Europese Commissie
Mw. U. von der Leyen
Per e-mail: *ec-president-vdl@ec.europa.eu*
rule-of-law-network@ec.europa.eu

De President van het Europese Parlement
Mw. R. Metsola
Per e-mail: roberta.metsola@europarl.europa.eu

De President van de Europese Raad
De heer C. Michel
Per e-mail: press.president@consilium.europa.eu
Simonetta.Cook@consilium.europa.eu

Cc:
F4F, Fit for Future platform
Per e-mail: *SG-F4F@ec.europa.eu*

Directorate C: Grondrechten en rechtstaat
Unit C.2: Beleid Grondrechten
T.a.v. mw. Georgia Georgiadou
Vervangend Hoofd van de Unit
Per mail: *JUST-C2-CHARTE@ec.europa.eu*

"When will our consciences grow so tender that we will act to prevent human misery rather than avenge it?"

~Eleanor Roosevelt

Uw referentie: Targeted stakeholders consultation Rule of Law Report NL 2022

Amstelveen, 21 januari 2022

Geachte mevrouw Von der Leyen en mevrouw Metsola, geachte heer Michel,

1. Op 24 januari 2022 eindigt de periode waarin stakeholders hun input kunnen geven over de stand van de Nederlandse rechtsstaat.[1] In de afgelopen twee jaar heb ik u van tijd tot tijd al geïnformeerd. Vandaag zend ik u een formele bijdrage in uw consultatieproces. Graag verzoek ik u de eerdere reeds verzonden informatie als hier herhaald en ingelast te beschouwen.

[1] https://ec.europa.eu/info/policies/justice-and-fundamental-rights/upholding-rule-law/rule-law/rule-law-mechanism/2022-rule-law-report_en

Achtergrond en doel consultatie

2. Blijkens de informatie verzoekt de Commissie belanghebbenden om via deze gerichte raadpleging schriftelijke bijdragen aan het verslag te leveren. Het doel is de beoordeling van de Commissie te voeden met feitelijke informatie over de ontwikkelingen ter plaatse in de lidstaten. Uw Doeldoelorganisaties zijn organisaties die zich bezighouden met kwesties in verband met de rechtsstaat, met name in verband met rechtsstelsels, corruptie, pluralisme in de media en checks and balances, zoals a) Europese netwerken en verenigingen b) NGO's/maatschappelijke organisaties c) nationale verenigingen (bijv. rechtersverenigingen, journalistenfederaties, enz.) d) andere relevante belanghebbenden.

3. Ik verzoek u mijn bijdrage aan te merken als een bijdrage onder d): andere relevante belanghebbenden.

"Our goal today must be to act on young people's concerns. This is what we are doing in Europe. I want 2022 to be the European Year of Youth. To honour, support and engage with young people: To make them central to all European Union policies – social, digital, or climate."
"This year we presented the EU Strategy on the Rights of the Child: To protect, promote and fulfil basic rights of young people. To improve quality education at home and abroad. I join the Secretary-General's call to all leaders, to step up pledges and commitments.
To fill the funding gap – widened by COVID-19."[2]

4. Ik spreek op eigen titel als oud-advocate, doctor in de rechtsgeleerdheid van de Universiteit Leiden, oprichtster van de eerste online rechtbank e-Court (www.e-court.nl), echtgenote, vrouw en moeder van vier kinderen, als Nederlandse en Europees burger, maar beschouw mijzelf als lid van een informele lobby-organisatie van bezorgde burgers, dissidenten, klokkenluiders en slachtoffers van de bestuurscultuur en de uitvoeringspraktijk van de Nederlandse Staat namens wie ik deze bijdrage mede indien.[3]

5. De informatie gaat vooral over de uitvoeringspraktijk van de Nederlandse jeugdzorg, maar ook over andere domeinen en de bestuurscultuur in het algemeen. Deze geven aanleiding tot ernstige bezorgdheid. In deze brief presenteer ik u bepaalde informatie hierover, vanuit onze gedeelde vrouwelijke en Europese waarden.

Digital technology is changing people's lives. The EU's digital strategy aims to make this transformation work for people and businesses, while helping to achieve its target of a climate-neutral Europe by 2050.The Commission is determined to make this Europe's "Digital Decade". Europe must now strengthen its digital sovereignty and set standards, rather than following those of others – with a clear focus on data, technology, and infrastructure.[4]

"Digitaal Europa
De COVID-19-pandemie heeft ons geleerd dat digitale technologieën vandaag meer dan ooit essentieel zijn. Dankzij digitale oplossingen kunnen de Europeanen met elkaar in contact komen, werken en een medische behandeling krijgen.
Digitalisering biedt tal van voordelen door:
- *het scheppen van nieuwe banen*
- *het stimuleren van nieuwe vaardigheden*
- *het ontwikkelen van nieuwe markten*
- *het versterken van het concurrentievermogen van de EU*

De digitale transitie is essentieel voor de strategische autonomie van de EU en voor de verwezenlijking van de Europese klimaatdoelstellingen.

---

[2] https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/speech_21_6662
[3] https://www.nederlandsevrouwenraad.nl/html/index.php?paginaID=1334
[4] https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/europe-fit-digital-age_en

De EU-lidstaten steunen een digitalisering waarbij de mens centraal staat en de waarden en grondrechten van de EU worden geëerbiedigd en gehandhaafd."[5]

"Cruciale sectoren zoals vervoer, energie, gezondheid en financiën worden steeds afhankelijker van digitale technologieën. De digitalisering biedt volop kansen en ook oplossingen voor problemen – zeker in coronatijden – maar stelt de economie en de samenleving ook bloot aan cyberdreigingen."[6]

Rule of law reports NL 2020 en 2021

6. Volgens eerdere rapporten over de Nederlandse rechtsstaat (2020/2021), waarover schijnbaar uitsluitend doelorganisaties onder a) t/m c) u hadden voorzien van informatie, heeft Nederland een stevige reputatie als een sterk rechtsstaatland, wat tot uiting komt in de openingszin (2020 en 2021): "Het Nederlandse rechtsstelsel wordt gekenmerkt door een hoog niveau van gepercipieerde rechterlijke onafhankelijkheid en bijzondere aandacht voor de kwaliteit van de rechtspraak." Den Haag wordt beschouwd als de internationale hoofdstad van vrede en recht (Vredespaleis, Internationaal Strafhof, enz.).

7. In Nederland is helaas niets wat het lijkt. Er is een grote kloof tussen perceptie en werkelijkheid.

Huidige situatie (algemeen)

8. De Nederlandse parlementaire democratie heeft van oudsher het fundament in het (Christelijke) geloof dat mensen de opdracht hebben om vreedzaam samen te leven, een samenleving te vormen waarin zij omzien naar elkaar en waarbij iedereen erbij mag horen. Het zou in onze samenleving om veel meer moeten gaan dan om geld en bezit. Het gaat vooral om zinvol leven, vrijheid en naastenliefde en welvaart en welzijn voor ons allemaal. Daarbij is het cruciaal dat de overheid zich bescheiden, barmhartig en dienend opstelt. Nederlandse burgers willen geen samenleving waarin ons verteld wordt wat we moeten denken en doen, maar wij willen vrijheid om te geloven en om zelf verantwoordelijkheid te nemen, vanuit naastenliefde. Wij willen een bescheiden overheid, die ruimte biedt aan inwoners die maatschappelijk initiatief tonen en die de menselijke waardigheid beschermt, door voorwaarden te scheppen waardoor de grondrechten tot bloei komen. We willen een wereld waarin we omzien naar elkaar. Een wereld die leefbaar blijft, ook voor onze kinderen, en waarin welvaart en overvloed gedeeld worden vanuit de goede zorg voor onze planeet, planten en dieren. Dit is het uitgangspunt lokaal, provinciaal, landelijk en Europees. Daarnaast is het ook praktisch om ons goed te organiseren (wegen, fabrieken, etc.) want de som der delen is groter dan het geheel.

9. Helaas zijn wij in de afgelopen periode verder van onze idealen afgeraakt. Er zijn twee fundamentele problemen die dringend een oplossing behoeven:
   1. Het vertrouwen van de burger in de Nederlandse overheid is (verder) gedaald, als gevolg van inbreuken op beginselen van de rechtsstaat, misstanden en ongekend onrecht in de uitvoeringspraktijk. De verantwoordelijken zijn niet (strafrechtelijk) ter verantwoording geroepen, maar gedisculpeerd en hebben na hun aftreden doorgeregeerd, eerst demissionair en nu in kabinet Rutte IV, daarbij telkens achtervolgd door nieuwe schandalen. Er is sprake van een angst- en zwijgcultuur (Rutte Doctrine), en een afstraffings- en beloningsstructuur.
   2. Wij zijn twee jaar lang gevangen geweest in een coronabeleid, waarin een repressieve overheid tegenover zijn burgers kwam te staan en die dwingend de meest onzinnige maatregelen met dwang doorvoerde, voor een pandemie die nooit heeft bestaan. Dit beleid heeft geleid tot angst en tweedeling binnen families, kerken, in gemeenten, op de werkvloer en in de maatschappij. Voor het eerst sinds WW2 was er een avondklok.
      Het middel (het beleid) is erger geweest dan de kwaal (risico van corona). Er is geen enkele consideratie voor de nadelen van het beleid (uitgestelde operaties, faillissementen, verlies

[5] https://www.consilium.europa.eu/nl/topics/digital-europe/
[6] https://www.consilium.europa.eu/nl/policies/cybersecurity/

werkgelegenheid, bijwerkingen). Het resultaat is een totale sociale, maatschappelijke en economische ontwrichting.
Daar komt bij dat het beleid is gemaakt en opgelegd door organisaties zoals het WEF en WHO, buiten elke vorm van democratische controle, en waarbij de belangen van een aantal mensen en organisaties boven het algemeen belang zijn gesteld hetgeen heeft geleid tot misinformatie en eenzijdige (angst)verhalen.
De Europese Commissie heeft daarbij zelf een beslissende rol gespeeld, bijvoorbeeld door haar beleid van vaccinatiebereidheid, waardoor relevante informatie verborgen is gehouden voor het publiek (contracten met farmaceuten, correspondentie via mails en whatsapp, etc.).
Er is een begin te maken met een digitaal surveillance systeem in de vorm van een EU-paspoort (3G), wat aan de bevolking is verkocht als 'handig om vrij te reizen', maar in de praktijk bedoeld is te functioneren als een social credit system. Alles wijst erop dat de belangen van de zakelijke lobby boven die van de Europese burgers zijn gesteld, en dat de voorbereidingen van de pandemie al jaren eerder zijn begonnen.

10. Al in 2003 is in Nederland geconstateerd dat de overheid in eerdere decennia steeds vaker belandde in de rol van «albedil» die eigenhandig alle kleine en grote problemen in de samenleving moest en wilde oplossen. Dat is destijds geleidelijk gebeurd, vaak met goede bedoelingen, maar de overheid heeft daarmee tegelijk het eigen tekortschieten over zichzelf afgeroepen. Want almaar meer en gedetailleerdere regels, meer ambtenaren, meer toezichthouders, meer politie en meer rechters is uiteindelijk geen oplossing. Dat is inmiddels, in 2022, ook wel gebleken. De Nederlandse en Europese overheid lijkt te zijn vergeten dat zij een belangrijke, maar ook een begrensde taak heeft. Mensenrechten dienen te allen tijde worden beschermd, en het inleveren daarvan mag niet met overheidsmacht worden afgedwongen. Ze zijn een zaak van ons hart. De bescherming van de democratische rechtsstaat begint bij degenen aan wie de macht is toevertrouwd, lokaal, provinciaal, landelijk en Europees.

11. Helaas heeft sinds de privatisering van de jaren 1990 zich in Nederland steeds meer een model afgetekend waarbij de overheid verdienmodellen creëert en/of toestaat, waarbij commerciële bedrijven geld mogen verdienen op de bevolking als cashcow, of nog erger: geld verdienen door menselijk leed te veroorzaken. Daarbij worden geen oplossingen geboden, maar mensen worden in dat beleid gevangen gehouden. Dit soort verdienmodellen bestaat bij de gratie van mensenrechtenschendingen en tirannie. In 20 jaar tijd zijn veel mensen hierdoor in een situatie beland van onvrijheid en menselijk leed. Bij geen enkele instantie vinden zij evenwel gehoor, zelfs niet bij de Ombudsman en zelfs niet bij de rechter.

Parlementaire democratie: diversiteit in denken

12. Een parlementaire democratie wordt gekenmerkt door diversiteit in denken en meningen. De macht berust bij de meerderheid, maar wel onder de premisse dat hij rekening houdt met de minderheid en ook de mensenrechten van de minderheid beschermt. Een dictatuur wordt gekenmerkt doordat de heersende macht zijn wil oplegt aan het volk. Er is nagenoeg geen ruimte voor afwijkende meningen. Er geldt een angst- en zwijgcultuur, met een afstraffings- en beloningscultuur.
Ongeacht de diversiteit in de samenstelling van parlementen en regeringen (etnische afkomst, gender, etc.) is het doorslaggevend of er ruimte is voor het vrije debat, en of de rechten van de minderheid worden gerespecteerd.

13. In deze context kan de oproep van de VN van 20 januari 2022 niet uitsluitend worden worden geïnterpreteerd als een oproep tegen discriminatie van mensen met een andere huidskleur, afkomst of geslacht. Ook een roep tot vreedzaam verzet, tot burgerlijke ongehoorzaamheid, tegen de uitholling van de rechtsstaat verdient bescherming.[7]

[7] https://www.telegraaf.nl/nieuws/1005976021/tumult-in-de-kamer-coronadebat-geschorst-om-inbreng-fv-d

Vermenging onder- en bovenwereld/verdraaide organisaties

14. De input van de afgelopen twee jaar (2020/2021) van de zijde van a) Europese netwerken en verenigingen b) NGO's/maatschappelijke organisaties c) nationale verenigingen (bijv. rechtersverenigingen, journalistenfederaties, is in zichzelf een bewijs dat Nederland een compleet verdraaid land is geworden, met verdraaide Europese en landelijke netwerken en verenigingen, NGO's/maatschappelijke organisaties, en verdraaide nationale verenigingen. Organisaties zijn 'verdraaid' als de natuurlijke principes van organiseren verloren zijn gegaan onder een lawine van on-natuurlijke managementlogica. Recht tegenover deze verdraaide organisaties staan de organisaties die juist excelleren. Zij houden zaken eenvoudig en dicht bij de menselijke natuur en presteren daarmee enorm veel beter (Bron: https://verdraaideorganisaties.nl/).

15. Verdraaide organisaties die structureel mensenrechten schenden en zich schuldig maken aan geweld en terreur tegen de eigen bevolking, maar die de schone schijn ophouden en vervolgens de bevolking oproepen tot fatsoen, behoren geen plaats te hebben in een rechtsstaat. Bij gebreke van *checks en balances* hebben de verdraaide organisaties het bestuur overgenomen. De leiding is daarbij in handen van mensen die geen geweten en/of gevoel hebben, althans die parkeren terwijl zij handelingen plegen die schadelijk zijn voor de economie, de bevolking en het land.

16. Psychologen spreken in dit verband van structuren die door narcistische en psychopatische mensen worden aangestuurd. Zij hebben geen of weinig empathische gevoelens en geen geweten, en dat maakt het interessant voor hen te bezien met welke misdrijven zij kunnen wegkomen. Zij hebben geen of weinig interesse in het dienen van hun medemens, anders dan de schijn van een democratie hoog houden. Zij willen slechts hun macht consolideren en uitbreiden om andere te onderdrukken. Binnen de structuur geldt een erecode, de Omerta.

Ondermijning vanuit de Nederlandse Staat (verdraaide overheid)

17. De Nederlandse Staat is als verdraaide overheid, degene die de Nederlandse rechtsstaat zelf het meeste ondermijnt. De Staat wordt hierin gesteund door aan de Staat gelieerde organisaties/NGO's die eveneens verdraaid zijn. Ik beperk mij tot een aantal in het oog springende gebieden.

18. Politie. De afgelopen jaren is Nederland opgeschrikt door het ene na het andere schandaal binnen de Nederlandse politie. Dit gaat van appgroepen met een cultuur van discriminatie, fascisme en andere ongepaste uitingen tot aan betrokkenheid bij ernstige vormen van mensenhandel (kinderen uit huis plaatsen in de jeugdzorg, zie hierna), en medewerking verlenen aan een **landelijke geheime politiedienst**, het LET-JB, die door jeugdzorg en de Vereniging Nederlandse Gemeenten in 2013 is opgericht. De heer Melzer van de VN heeft informatie gevraagd over **het (excessieve) geweld** bij de inzet van (Nederlandse en Europese, **Eurogendfor**) politiediensten, in uniform en *undercover*, bij coronademonstraties. Er zijn voorbeelden zoals een waterkanon op korte afstand op het gezicht gericht, slaan met stokken op vreedzame demonstranten, inzet van politiehonden waar dat onnodig is, schieten met scherp op vreedzame demonstranten (een dode en een man in

de buik geschoten), het drijven van een menigte naar de politie als geweld, de inzet van zogenaamde Romeo's voor relletjes en het neerleggen van bakstenen die daarbij gebruikt kunnen worden.[8] Gelet op de zorgen over de politie, is nader onderzoek dringend gewenst op terreinen van mensenhandel, drugshandel, seksuele uitbuiting en arbeidsuitbuiting. Samen met het OM construeert de politie valse aangiftes tegen klokkenluiders en dissidenten. De rechterlijke macht staat deze vorm van criminalisering toe en organiseert de veroordeling.

19. Mensenhandel. **Jeugdzorg,** jeugdbescherming, jeugdhulp is mensenhandel, wanneer kinderen onder toezicht worden gesteld of uit huis geplaatst worden in een systeem onder invloed van **perverse financiële prikkels op basis van ondeugdelijke dossiers, ongefundeerde zorgen, misdiagnoses en valse beschuldigingen aan ouders,** al dan niet via de jeugdrechter. Uithuisplaatsing is een uiterste middel, wat pas mag worden toegepast als is vastgesteld dat minder ingrijpende interventies – bij voorkeur in het eigen sociale netwerk – uitgesloten zijn. Kinderen horen bij hun ouders, biologisch, psychologisch, sociaal. Het is on-natuurlijk om zonder goede redenen kinderen weg te halen, en vervolgens valse gronden blijven verzinnen om het kind daarin te houden. Dit is ook zeer schadelijk. Binnen jeugdzorg worden kinderen aan geweld blootgesteld, al tientallen jaren (Commissie De Winter 1945 – 2019, zie ook websites van slachtoffers[9]). Het is on-natuurlijk om op valse gronden kinderen onder staatstoezicht te plaatsen, als dat toezicht schade toebrengt aan een gezin. De Nederlandse politie speelt een cruciale rol bij de kinderhandel, door met organisaties als Veilig Thuis huisbezoeken af te leggen en casus te construeren (autisme wordt dan kindermishandeling en verwaarlozing), en de kinderen (van alle leeftijden) met dwang uit huis te halen (ook 's nachts worden zij van hun bed gelicht, in pyjamaatje; ook als zij in bad zitten met hun naakte moeder nemen de agenten de kinderen mee; van jonge meisjes worden de baby's tussen de benen meegenomen uit het ziekenhuis). Maar ook door aangiftes over aanranding en verkrachting bij pleegouders en instellingen niet in behandeling te nemen of niet serieus te vervolgen, en door mondige ouders te intimideren door onverwachte bezoeken aan huis, in de straat of bij de rechtbank. De rechterlijke macht speelt een cruciale rol bij de kinderhandel door leugens en valse dossiers aan de basis te leggen van beschikkingen, die vrijwel zonder uitzondering in het voordeel zijn van jeugdzorg, zonder de regels van een behoorlijk proces toe te passen (stelplicht en bewijslast/precedentwerking jurisprudentie, naleving wetten en regels). Er zijn voorbeelden waarin rechters zelfstandig wetten in formele zin schenden om de kinderen te behouden voor jeugdzorg, in die enkele gevallen dat jeugdzorg toch instemt met een traject voor terugplaatsing. Er is een **illegale praktijk** gegroeid, een praktijk zonder wettelijke grondslag, waarbij ouders via bedreiging en dwaling worden aangezet om **'vrijwillig'** in te stemmen met toezicht en/of uithuisplaatsing. Jeugdzorg is een staat in een staat. Door discriminatie worden ook burgers met andere nationaliteiten hiervan slachtoffer. Kunnen de kinderen in nood uit de greep van de Nederlandse Staat geholpen worden via het European Child Guarantee?[10]

20. Moderne schuldslavernij, waarbij mensen al dan niet door hun eigen beslissingen of gebeurtenissen van buitenaf (onverstandige aankopen, echtscheiding, ziekte, verlies van werk, etc.) in een **commercieel systeem van inning en verhandeling van vorderingen terecht komen, en daar met torenhoge kostenstapelingen worden geconfronteerd**, en vervolgens de schuldhulpverlening worden ingedreven, en daar vervolgens geconfronteerd worden met extra kosten maar geen hulp. Zij worden onderdeel van een systeem onder invloed van perverse financiële prikkels en op basis van onbarmhartige mechanismes, waar zij al dan niet via de kantonrechter, de rest van hun leven niet meer uitkomen. Vaak zijn rente en kosten hoger dan de

---

[8] https://bpoc2020.nl/; https://maeslaw.nl/blog/aangifte-malieveld-update
[9] https://jeugdzorg-darkhorse-plus.blogspot.com/2013/06/de-goede-bedoelingen-van-jeugdzorg.html?m=1; https://www.sdnl.nl/jeugdzorg-conferentie.htm; http://advocatencomite.nl/index.html
[10] https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2021/06/14/access-to-key-services-for-children-in-need-council-agrees-european-child-guarantee/#:~:text=The%20Council%20today%20adopted%20a%20recommendation%20establishing%20a,by%20combating%20child%20poverty%20and%20fostering%20equal%20opportunities.

aflossingscapaciteit. Het is on-natuurlijk om mensen **een leven lang in armoede gevangen te houden als verdienmodel voor commerciële deurwaarders en budgetcoaches en schuldhulpverleners,** etc. en de slachtoffers alle inkomsten af te nemen, zonder hen te helpen aan de armoede te ontsnappen. Het systeem is zo ingericht dat de kostenstapelingen een levenslange armoede in de marge van de maatschappij garanderen. Daar staat tegenover dat de overheid niet ingrijpt, althans onvoldoende, tegen fraudeurs. De Nederlandse incasso-industrie is een staat in een staat. Het initiatief e-Court, die een eerste wezenlijke stap zette in de bestrijding van schuldslavernij, werd neergehaald door de overheid (zie hierna).

21. Aan de Nederlandse inspanningen in het buitenland zal het niet liggen. *Her Majesty Queen Máxima of the Netherlands has served as the United Nations Secretary-General's Special Advocate for Inclusive Finance for Development (UNSGSA) since 2009.*[11] In een toespraak van 2010 gaf zij aan wat Financiële inclusie voor haar betekende: "*To me, financial inclusion means universal access, at a reasonable cost, to a wide range of financial services, provided by a variety of sound and sustainable institutions. Both for individuals and small and medium-sized enterprises, which are often the engines of growth in local and national economies. This agenda is obviously much broader than microcredit alone. It includes savings accounts, insurance, payment services, pension plans, remittance facilities and all other services that can help people generate income, build assets, manage cash flow, invest in opportunities and protect themselves from unexpected setbacks. Moreover, microfinance, SME finance and other areas of finance are part of the same continuum, rather than separate, coexisting silos."*[12]

22. Belastingparadijs en financiële fraude. Ongeveer **12.400 brievenbusfirma's en doorstroomvennootschapen hadden in 2019 een balanstotaal van EUR 4,500 miljard; dat is 5,5 keer de omvang van de totale Nederlandse economie**. Illegale geldstromen binnen Nederland of door Nederland heen hebben maatschappelijke gevolgen. Criminelen gebruiken vastgoed om crimineel verkregen gelden wit te wassen. De schandalen rond de landsadvocaat Pels Rijcken hebben een topje van de ijsberg zichtbaar gemaakt. Ministers Kaag en Hoekstra zijn geadviseerd over offshore rekeningen door de landsadvocaat. De Amsterdamse Zuid-As heeft hier veel werkgelegenheid aan. Via Schiphol en de Amsterdamse en Rotterdamse havens komt drugs het land in; dit zijn **aanvoerpunten die voor criminele activiteiten, zoals drugssmokkel en mensensmokkel, waarmee grote sommen zwart geld gemoeid zijn.** De Nederlandse staat ondermijnt hiermee de rechtsorde in andere lidstaten.

23. Datahandel en datalekken. De Nederlandse overheden delen achter de schermen persoonsgegevens van burgers. Er zijn organisaties als RIEC en LIEC. Er worden data verhandeld met commerciële organisaties. Er zijn daarbij allerlei methoden van vroegsignalering en preventie, meld- en kliksystemen, waardoor onbetrouwbare informatie aan de basis staat van verder overheidsoptreden. De overheid houdt (illegale) zwarte lijsten bij van mogelijke fraudeurs. Het parlement is bevreesd voor de uitkomsten van onderzoek naar andere zwarte lijsten, zoals gewone burgers, klokkenluiders, dissidenten. Omgekeerd worden verzoeken uit hoofde van de Wet Openbaarheid Bestuur veelal afgewezen, er wordt nietszeggend op gereageerd en speciale software wordt gebruikt om (relevante) informatie weg te lakken. Digitaal en telefoonverkeer van alle burgers kan worden afgeluisterd/ingezien, zelfs van advocaten. Er wordt informatie gelekt waardoor advocaten en kroongetuigen zich bedreigd voelen. Een bekend gezegd is: In een rechtsstaat weet de burger alles van de overheid; in een dictatuur weet de overheid alles van de burger. Naar deze maatstaf is Nederland een dictatuur.

24. Klimaat en afvalverwerking is van oudsher een problematisch dossier, waarin zorgen zijn over verwevenheid tussen boven- en onderwereld. Er zijn gevallen bekend waarin afvalverwerkers

---

[11] https://www.unsgsa.org/the-unsgsa

[12] https://www.koninklijkhuis.nl/documenten/toespraken/2010/03/25/toespraak-van-prinses-maxima-als-special-advocate-van-vn-secretaris-generaal-ban-ki-moon-aan-de-state-of

milieudelicten plegen, en nog steeds is er zijn ook structurele problemen die vanuit de overheid aangepakt behoren te worden, zoals lege vliegtuigen van en naar Schiphol om geen *slots* te verliezen, maar die mogelijk ook gebruikt worden voor chemtrails, het verspreiden van giftige stoffen die zeer schadelijk zijn voor de planeet en alles wat daarop leeft, en de fabricage van goedkope, maar **zeer vervuilende stookolie voor de scheepvaart als sluipweg om van afval af te komen** (welk afval uit binnen- en buitenland afkomstig is). Plastic rietjes zijn uit de EU verbannen, om plaats te maken voor plastic testkits voor Corona (advies 2 keer per week). Batterijen die worden ingezameld, werden in het verleden nog wel eens gedumpt of naar India verscheept, waar kleine kinderen deze uit elkaar konden halen. Nederlanders krijgen op dit moment veel informatie over afvalscheiding en afvalvermindering, maar zij weten niet wat er met het opgehaalde afval gebeurt en hoeveel geld daarmee wordt verdiend en door wie en in hoeverre daar enige belasting in Nederland over wordt betaald.

25. <u>WEF.</u> Nederland participeert in ten minste acht projecten van het WEF. Van de vergaderingen tussen politici en WEF worden geen aantekeningen gemaakt. Er worden wel juridisch bindende overeenkomsten gesloten. De relatie tussen Nederland en het WEF is ondoorzichtig en staat buiten elke parlementaire controle. Het WEF is een kleine multinational, met ruim 300 miljoen euro aan inkomsten. Van de inkomsten is 20 miljoen euro overheidssubsidie. De rest komt binnen via grote bedrijven. Voor de WHO en andere organisaties gelden vergelijkbare zorgen. Beleid wordt door private organisaties op wereldniveau gemaakt en opgelegd aan landen, buiten elke democratische structuur. Constante angstverhalen (zure regen, atoomoorlog, oorlogen, HIV, watertekort, zika-mug, coronavirus, klimaat) leiden wereldwijd tot angst, waarmee een basis wordt gecreëerd om enorme sommen belastinggeld over te hevelen naar de bedrijven en organisaties die het probleem gepresenteerd c.q. gefabriceerd hebben. Bij Corona is sprake geweest van misinformatie vanuit de overheden en van misleiding. Er zijn veel overeenkomsten met de werkwijze van de Nederlandse jeugdzorg (het creëren van verdienmodellen via misinformatie en angst, onder invloed van perverse financiële prikkels).
Vanwege afspraken tussen het WEF, maar ook het WHO, en de onduidelijkheid daarover voor de meest ingrijpende en ontwrichtende maatregelen, worden het vertrouwen in de overheid en mechanismes van democratische controle nog verder uitgehold.
In zekere zin geldt dit ook voor de VN, die recent een rapport publiceerde over 'human genome editing'[13] waar opnieuw gepleit wordt voor supranationale machtsconcentratie, buiten parlementaire controle om, maar geen enkele garantie wordt geboden dat de mensenrechten worden beschermd in plaats van dat er wordt gearbitreerd tussen de rechtsstelsels en de deur wordt opengezet naar de mogelijkheid van misbruik (via baby farms in de Oekraïne en organ harvesting in China (van de - baby's van – Oeigoeren of experimenten in Afrikaanse landen), waar de Europese belastingbetaler geen weet van heeft.

26. <u>Media.</u> De reguliere media staan onder strikte regie en controle van de Nederlandse overheid, en dient het (verdraaide) beleid. Hiermee mist een belangrijke pijler voor externe verantwoording en controle in de rechtsstaat. Nederlandse Media worden ook ingezet voor reputationele aanvallen op klokkenluiders en dissidenten. Het Coronabeleid maakt zichtbaar hoe gevaarlijk dit is. Nederlandse veteranen leggen uit op alternatieve kanalen dat zij de retoriek van het oude Joegoslavië herkennen (de val van Srebrenica), waar families die eerder generaties in vrede hadden samengeleefd onder invloed van staatspropaganda als vijanden tegenover elkaar kwamen te staan. Alternatieve journalisten die staan te filmen worden gearresteerd en gecriminaliseerd, en strafrechtelijk veroordeeld (voorbeelden: Eric Donk en Eline van 't Noordende).

27. <u>Seksueel geweld.</u> De Nederlandse maatschappij wordt overschaduwd door seksueel geweld. De overheid verspreidt uitsluitend informatie over huiselijk geweld. Echter, seksueel overschrijdend gedrag vindt achter de schermen, buiten het gezin, overal plaats, van de kinderopvang tot zwemles,

[13] https://www.who.int/publications-detail-redirect/9789240030060

van de turnbond tot en met talentenshows op televisie. De politie speelt daarbij een grote rol door klachten over seksueel geweld binnen de jeugdzorg niet in behandeling te nemen. De Amsterdamse Deken van de Orde van Advocaten mr. E.J. Henrichs noemde eind 2020 *grooming* en seks met een minderjarige door een advocaat een privé kwestie. Het bleek eerder al geen belemmering voor het lidmaatschap van de Tweede Kamer. Een landelijk dagblad berichtte recent over een prostituée van 16 jaar in plaats van een over een meisje dat slachtoffer geworden was van kinderhandel/loverboys. Seksueel geweld wordt door de rechterlijke macht nauwelijks bestraft. In de jeugdzorg worden kinderen seksueel misbruikt en/of geprostitueerd.[14] Het binnenlandse beleid rond seksueel geweld en ongeoorloofde ontvoeringen van kinderen door de jeugdzorg, staat diametraal tegenover de inspanningen die Nederland in het buitenland levert, terecht overigens, zoals bijvoorbeeld in 2014 bij de ontvoering van 276 meisjes door de organisatie Boko Haram in Nigeria die gehouden werden als seksslavinnen of verkocht zouden worden. In de media werd gesproken van massaontvoeringen, en het onvermogen van de Nigeriaanse overheid om die te verijdelen of op te lossen.[15] Ook voor de Argentijnse Dwaze Moeders heeft Nederland zich ingespannen.[16] In eigen land zijn kinderen vogelvrij. De onthullingen over seksueel overschrijdend geweld achter de schermen van het programma The Voice of Holland in de afgelopen 10 jaar, door bekende Nederlanders, zonder dat daartegen werd opgetreden, werden in een halve dag meer dan 7 miljoen keer bekeken.[17] Deze mediaverslaglegging leidde de aandacht af van de discussies in het Parlement over de invoering van een 2G-samenleving.

28. Criminele afrekeningen en liquidaties. Op 21 juli 2021 is journalist Peter R. de Vries overleden nadat hij op klaarlichte dag vijf maal door het hoofd is geschoten. Nederland is vaker opgeschrikt door moorden op politici, een advocaat en journalisten. In mijn eigen woonplaats, Amstelveen, vonden de afgelopen jaren geregeld criminele liquidaties plaats, vaak op klaarlichte dag, recent op 22 december 2021, direct naast een basisschool, de Roelof Venema school (Elsrijk).

Rapport Venetië commissie

29. Het rapport van de Commissie Venetië legt een aantal fundamentele zorgen bloot.[18] Er is een zwakke parlementaire controle, er zijn weinig *checks en balances*. Nederland kent geen Constitutioneel Hof. Artikel 120 Grondwet verbiedt rechterlijke toetsing tegen de Grondwet. Controle van internationale verdragen ex artikel 94 Grondwet blijft in de praktijk achterwege. De rapporten van zelfreflectie van de rechterlijke macht tonen dat rechters geen rechtsbescherming bieden tegenover de Staat en haar ketenpartners.

30. De commissie toont zich bezorgd over de bestuurscultuur. De bestuurscultuur laat zich m.i. steeds meer kenmerken door loyaliteit in plaats van controle, en door een angst- en zwijgcultuur, met een beloningsstructuur voor degenen die meewerken binnen het systeem en afstraffing en uitsluiting voor diegenen die dat onvoldoende doen. Strafrecht en tuchtrecht worden ingezet om dissidenten te criminaliseren en hun reputatie te vernietigen. Dit geldt voor de Trias Politica en alle ketenpartners en lagere overheden.

31. De Commissie Venetië is niet ingegaan op de rol van Nederland bij het WEF, de WHO en de VN, en de mate waarin de democratische beginselen worden verruild voor bindende (privé) afspraken tussen politici en dergelijke organisaties.

---

[14] https://tpo.nl/2020/09/26/pedoseksuelen-kind-aan-huis-bij-jeugdinstellingen-in-friesland/
[15] https://www.nu.nl/buitenland/3767817/boko-haram-dreigt-ontvoerde-meisjes-te-verkopen.html
[16] https://www.amnesty.nl/encyclopedie/dwaze-moeders-argentinie
[17] https://www.metronieuws.nl/televisie/2022/01/7-miljoen-kijkers-boos-the-voice-hoe-verder/
[18] https://nltimes.nl/2021/10/12/netherlands-needs-better-political-culture-council-europe-childcare-allowance-scandal; https://www.dutchnews.nl/news/2021/10/council-of-europe-slams-the-netherlands-over-benefit-scandal-failings/

32. In een rechtsstaat moet de overheid zich houden aan wetten en verdragen, maar dit gebeurt door de verdraaide mentaliteit, structureel niet. Vanwege de loyaliteit en het gebrek aan controle is er nauwelijks ruimte voor zelfreflectie, en al helemaal niet voor zelfcorrectie. Vrijheid, rechtszekerheid en rechtsgelijkheid zijn niet gewaarborgd. Dit holt de sociale samenhang uit. Er is een (angst)cultuur gekweekt van wegkijken, en er – voor jezelf – het beste van maken in plaats van solidariteit. Dit is zodanig geïnternaliseerd dat waarom veel Nederlanders nog 'best tevreden' zijn over Nederland.

33. Het Koninkrijk der Nederlanden respecteert al met al de menselijke waardigheid en de waarden van de Europese Unie niet.

Eerdere zorgen

34. Voor zover ik weet, zijn de zorgen van de Media Freedom Rapid Response van 2021 ten opzichte van andere lidstaten ook van toepassing op Nederland. Ik ben oprecht van mening dat het Nederlandse landenrapport van 2020/2021 als geheel niet de realiteit weerspiegelt van de diepte van de rechtsstaatcrisis in Nederland, noch hoe sterk de opzettelijke schending van de kernwaarden van de EU plaatsvindt, met name op het gebied van kinderrechten, moderne slavernij en het algehele gebrek aan rechtsbescherming jegens de staat.

35. Dit, in combinatie met een eenzijdige, neerbuigende, onmenselijke behandeling van de Staat ten opzichte van burgers in de (dagelijkse) uitvoeringspraktijk (duidelijk geïllustreerd door het Kindertoeslagenschandaal, maar ook zichtbaar op vele andere gebieden zoals de incassobranche, en het Nederlandse jeugdzorgstelsel in het algemeen, dat schijnbaar niet 42.000 maar 95.000 uit huis geplaatste kinderen telt, en 450.000 onder toezicht, maar mogelijk 900.000). De problemen worden onder meer veroorzaakt door diepgewortelde – zelfs gelegaliseerde – corruptie en een algeheel gebrek aan transparantie en verantwoordingsplicht binnen alle lagen van het bestuur, en de ketenpartners.

36. Nederland is er desondanks tot op heden in geslaagd een positief beeld te schetsen van tal van onderwerpen zoals de rechterlijke onafhankelijkheid. De input voor de Rule of Law reports in 2020 en 2021 werd gebaseerd op een (aantal) vragenlijst(en) onder gebruikers. Helaas voldoen deze naar alle waarschijnlijkheid niet aan de criteria van een betrouwbare en geldige peiling. De resultaten worden echter overgenomen in de verslagen over de rechtsstaat van de EU.

    (2020) Het niveau van onafhankelijkheid van de rechterlijke macht wordt de afgelopen jaren *door de bevolking (77 % redelijk goed tot zeer goed) en door het bedrijfsleven (81 % redelijk goed tot zeer goed) consequent zeer hoog geacht.*
    (2021): Het niveau van waargenomen onafhankelijkheid van de rechterlijke macht blijft zeer hoog. Van de bevolking vindt 77% de mate van onafhankelijkheid van rechtbanken en rechters 'redelijk of zeer goed', evenals 82% van de bedrijven.

37. Deze aanpak is vergelijkbaar met andere lijstjes waarop Nederland door de jaren heen hoog scoort, bijvoorbeeld een vijfde plaats, op de World Justice Project Rule of Law Index.[19] *The WJP is a multinational, an independent, multidisciplinary organization working to advance the rule of law worldwide.* Zij is gevestigd in Washington D.C., Verenigde Staten, en hanteert vier universele principes om de kwaliteit van een rechtstaat te meten:

    The four "universal principles" that emerged from our deliberations are as follows:
    - *I. The government and its officials and agents are accountable under the law.*
    - *II. The laws are clear, publicized, stable and fair, and protect fundamental rights, including the security of persons and property.*
    - *III. The process by which the laws are enacted, administered and enforced is accessible, fair and efficient.*

[19] https://worldjusticeproject.org/sites/default/files/documents/WJP-ROLI-2020-Online_0.pdf

IV. The laws are upheld, and access to justice is provided, by competent, independent, and ethical law enforcement officials, attorneys or representatives, and judges who are of sufficient number, have adequate resources, and reflect the makeup of the communities they serve.

38. Aan de hand van vragenlijsten die door (verdraaide, afhankelijke, loyale) stakeholders worden ingevuld slaagt Nederland er opnieuw in de beeldvorming te creëren van een sterke rechtsstaat, maar dat is geen getrouwe weergave van de realiteit. Het is alsof de meester op het schoolplein aan de pesters zelf vraagt of zij hun klasgenoot gepest hebben, tot huilens toe.

39. Inmiddels zijn er (verschillende) debatten geweest binnen en buiten de Tweede Kamer over de diepe zorgen over de rechtsstaat, zoals (1) het gebrek aan onderscheid tussen de wetgevende (controlerende) macht en de uitvoerende macht, bijvoorbeeld veroorzaakt door partij stemdiscipline die naar verwachting het gedetailleerde regeerakkoord zal steunen, (2) het ontbreken van onafhankelijke en kritische rechterlijke toetsing van rechtszaken in de relatie tussen burgers en de Staat (op centraal, regionaal of lokaal niveau of via openbare/particuliere constructies). Al in 2008 verscheen in de Volkskrant een artikel dat rechters te vaak partij kiezen voor de Nederlandse jeugdzorg-organen. (3) Er zijn vaak zorgen geuit over het gebrek aan transparantie binnen de rechterlijke macht, met inbegrip van belangenconflicten en de rol van de griffier bij de verdeling van rechtszaken; de vereniging Advocatencommité in jeugdzorgzaken plaatste jaren geleden vraagtekens bij de integriteit van het familierechtssysteem (4) een ander voorbeeld is het debat over het dikastocratische karakter van de Nederlandse democratie.[2021]

40. In het Landenrapport van 2021 staat alleen dat er ruimte is *voor verbetering voor de digitalisering van de rechterlijke macht.* " Dit is een eufemisme, waarachter een geschiedenis schuilgaat van 25 dure jaren van falende digitaliserings- en moderniseringsprojecten, het meest recente project is KEI (dat 7 jaar duurde en ongeveer 250 mln euro kostte). In het verslag wordt niet vermeld dat het bestuurslid van de rechtspraak dat verantwoordelijk is voor het laatste mislukte project voor de rechterlijke macht, vervolgens is bevorderd tot voorzitter van het Europees netwerk voor de rechterlijke macht. Dit gebeurde onlangs ook in het kinderbijslagschandaal. Politici en ambtenaren die verantwoordelijk zijn voor de valse beschuldigingen tegen burgers zijn niet gedegradeerd, laat staan vervolgd, maar zij hebben hun functie behouden of kregen promotie.[22] Er wordt met geen woord gerept over de illegale digitale zwarte lijsten en de uitwisseling en handel in persoonsgegvens. Het is niet duidelijk hoe de overheid via digitalisering een einde wil maken aan de massaveroordelingen bij de kantonrechter, de jeugdrechter en de strafrechter via valse dossiers of anderszins onschuldige mensen in het ongeluk storten.

41. Sommige belanghebbenden die betrokken waren bij het verslag over de rechtsstaat uitten hun bezorgdheid, maar die komt niet duidelijk tot uiting in de verslagen van het land. Kinderombudsman (7 juni 2021): '*Het lijkt alsof kinderrechten stoppen aan de grenzen van ons land.*[23] René Rouwette, directeur van Kompass, een burgerrechtenorganisatie in Nederland: *'Nederlanders voelen zich in grote mate losgekoppeld van de politiek'.* (2018) Het Europees Centrum voor Pers- en Mediavrijheid (ECPMF) in het kader van de Media Freedom Rapid Response (MFRR)[24] is ontzet over de aanslag op de ervaren Nederlandse misdaadverslaggever Peter R. de Vries. *Wij roepen de Nederlandse autoriteiten op om snel te onderzoeken en vast te stellen of de Vries het doelwit*

---

[20] https://www.volkskrant.nl/nieuws-achtergrond/rechter-kiest-te-vaak-kant-jeugdzorg~bf8e3934/
[21] https://www.volkskrant.nl/columns-opinie/baudet-en-cliteur-wat-is-er-mis-met-onze-oproep-tot-bezinning-over-de-staatsmachten~bdf05b34/
[22] https://nos.nl/nieuwsuur/artikel/2241989-digitalisering-rechtspraak-uitgelopen-op-drama-minister-moet-ingrijpen)
[23] https://www.amnesty.nl/wordt-vervolgd/kinderombudsman-kinderrechten
[24] https://www.civicus.org/index.php/fr/component/tags/tag/netherlands

was van zijn werk als journalist. De dader(s) en meesterbrein(s) achter deze gruwelijke misdaad moeten onverwijld (7 juli 2021) voor de rechter worden gebracht.[25] (**Annex 1**).

42. De VN publiceerde haar World Report 2021, het 31e jaarlijkse overzicht van mensenrechtenpraktijken en trends over de hele wereld, en het evalueert de ontwikkelingen in meer dan 100 landen. Het VN-rapport van 2020 bevatte een hoofdstuk over Nederland. Daarin worden een aantal zorgen over de schendingen van de mensenrechten genoemd, met name bepaalde wettelijke maatregelen (waaronder verplicht kledingadvies op openbare plaatsen en in openbaar vervoer) die aanleiding gaven tot klachten over discriminatie van de moslimminderheid. Dergelijke zorgen zijn echter niet overgenomen in het verslag van het EU-land. In 2021 bevat het VN-wereldrapport geen hoofdstuk over Nederland, omdat ze *"simpelweg niet in staat zijn om alles te behandelen"*.[26]

43. In Geneve, Zwitersland, wordt op dit moment de vergadering gehouden van de CRC van de Verenigde Naties - Convention on the Rights of the Child, 89 Session (17 Jan 2022 - 11 Feb 2022),[27] over Kroatië, Cuba, Cyprus, Djibouti, Griekenland, Kiribati, Madagascar, Nederland and Somalia. Meerdere NGO's en overheidsinstanties hebben de VN desgevraagd van informatie voorzien over de situatie van kinderrechten. Alleen al de Nederlandse jeugdzorg telde 109 organisaties en stakeholders als ondertekenaars (Kinderrechtencollectief). Geen van hen heeft de misstanden en mensenrechtenschendingen binnen de Nederlandse jeugdzorg transparant gemaakt (**Annex 2**). De door mij op 14 januari 2022 verzonden brief met informatie aan de VN voeg ik bij als **Bijlage 1**.

44. Na het Kindertoeslagenschandaal (december 2020) – let wel, de overheid was zich ervan bewust dat de Belastingdienst bewust en opzettelijk valse beschuldigingen van fraude had geuit tegen hun eigen burgers en zij bleef hen jarenlang, tegen beter weten in, vervolgen en bestraffen; de regering wist dit lange tijd succesvol voor het Parlement verborgen te houden, en de Belastingdienst gebruikte software die discriminerend van aard en zelflerend was – kunnen de zorgen over de kwaliteit van het openbaar bestuur en de kwaliteit en onafhankelijkheid van de rechterlijke macht niet langer worden ontkend; er zijn inmiddels twee rapporten van de rechterlijke macht zelf verschenen na "zelfreflectie" die deze bevestigen.[28] Door het falen van transparantie en verantwoordingsplicht en het ontbreken van een specifiek tijdschema voor een dergelijke oefening, wordt niet veel verbetering van de rechterlijke toetsing verwacht.[29] De jeugdrechters hebben uiteindelijk geweigerd te reflecteren, en de praktijk laat zien dat de rechters doorgaan met het legaliseren van misdrijven binnen de jeugdzorg, op grote schaal.

45. In september 2020 had een Poolse rechtbank de Nederlandse jeugdzorg-praktijken "onmenselijk en barbaars" verklaard; een feit dat bij alle slachtoffers en hun advocaten bekend is, al jaren,[30] maar toch aan de aandacht van de Nederlandse rechters lijkt te ontsnappen, tienduizenden keren per jaar (uithuisplaatsings beschikkingen), zo niet honderdduizenden keer per jaar (beschikkingen inzake staatstoezicht). De familierechtbanken faciliteren de schending van de mensenrechten op grote schaal en beslissen op basis van valse dossiers, zelfs tegen het harde bewijs in dat hun wordt voorgelegd. De Nederlandse jeugdzorg rekent erop en gedraagt zich dienovereenkomstig tegenover burgers. In de afgelopen 75 jaar is de Trias Politica er niet in geslaagd het systeem te verbeteren. Andere zaken zijn: Nederland heeft geen constitutioneel hof en de toegang tot de Hoge Raad is bijna nihil (zie hieronder). In werkelijkheid is de reputatie van de rechterlijke macht

---

[25] https://www.ecpmf.eu/netherlands-shocking-attack-on-veteran-crime-reporter-requires-swift-action/
[26] https://www.hrw.org/world-report/2020/country-chapters/netherlands#
[27] https://tbinternet.ohchr.org/_layouts/15/treatybodyexternal/SessionDetails1.aspx?SessionID=1400&Lang=en
[28] https://www.rechtspraak.nl/Organisatie-en-contact/Organisatie/Raad-voor-de-rechtspraak/Nieuws/Paginas/Toeslagenaffaire-Belang-rechtsbescherming-individu-moet-zwaarder-wegen-dan-vaste-lijn-jurisprudentie.aspx; https://www.raadvanstate.nl/reflectierapport/
[29] https://www.vpro.nl/buitenhof/speel~POMS_AT_16505056~drie-hoge-colleges-van-staat~.html.
[30] https://www.sdnl.nl/jeugdzorg-conferentie.htm

waarschijnlijk niet zo positief als het beeld dat in de Nederlandse rapporten van 2020 en 2021 wordt geschetst. In plaats van de misstanden te beëindigen wordt er in het parlement alleen gesproken over geld: verdere kapitaalinjecties versus enige bezuinigingen. Er is geen begin gemaakt met het laten terugkeren van kinderen naar huis.

46. In het Nederlandse landenrapport is tot nu toe niet gesproken over het grote gebrek aan wetshandhaving in Nederland, bijvoorbeeld (1) Nederland host kinderpornoservers, [31] (2) drugshandel vindt plaats via de havens als toegang tot Europa, [32] (3) gedwongen prostitutie is nog steeds een grote zorg,[33] (4) het falen van de Nederlandse politie om Nederlandse verdachten van pedofileringen te arresteren staat in schril contrast met de VS, Britse en Duitse politie die (meer) succesvol zijn, [34] en (5) de politie-informatielijn (LEBZ) voor satanisch kindermisbruik lijkt meer dan 20 jaar geleden te zijn opgericht om de zaken te begraven in plaats van op te lossen.[35]

47. De Nederlandse journalist Peter R. de Vries kwam op 15 juli 2021 om het leven. Hij vocht voor zijn leven in het ziekenhuis nadat hij 's avonds rond 19.30 uur vijf keer werd beschoten in de Lange Leidsedwarsstraat in Amsterdam. De politie arresteerde drie verdachten. De Europese en Internationale Federatie van Journalisten (EFJ/IFJ) veroordeelde de moordpoging als een nieuwe tragische klap voor de persvrijheid in Europa.

48. Mensenrechtenschendingen tegen de Europese waarden zijn bijvoorbeeld de kwestie van moderne slavernij binnen de grenzen van Nederland, bijvoorbeeld op het gebied van 'sekswerkers' (prostitutie), onderbetaalde magazijnmedewerkers of (onder)aannemers bij het afleveren van goederen via internet,[36] waaronder jongeren die via het verkeer voedsel thuisbezorgen op de fiets. In het algemeen is het aantal (directe of indirecte) ambtenaren in de loop der jaren toegenomen, met inbegrip van door de overheid gefinancierde of gesubsidieerde werknemers in het openbare schoolsysteem en de gezondheidszorg; deze medewerkers hebben allemaal gemeen dat ze overbelast en onderbetaald zijn. Sinds de extra druk van het COVID-19-beleid (zie hieronder) zijn ze meer gestrest en gedemotiveerd dan ooit tevoren, wat ook tot uiting komt in het ziekteverzuim en hetpersoneelsverloop. De rechten en vrijheden worden voortdurend aangetast. Het is voor jonge stellen vrij onmogelijk om een huis te kopen of te huren in de steden en omliggende dorpen. Het welbevinden en het economisch welzijn van veel gewone burgers is verslechterd. Burgers moeten over hun spaargeld boven een bepaald bedrag rente betalen. De totale bureaucratische lasten en belastingdruk (lokaal, regionaal en centraal) zijn toegenomen. De regering bespreekt in het geheim plannen om boeren te onteigenen[37] en in de nabije toekomst kunnen burgers worden geconfronteerd met beperkingen op het kweekzaden voor persoonlijk gebruik.[38]

---

[31] https://www.rtlnieuws.nl/tech/artikel/4688561/nederland-grote-speler-bij-hosting-kinderporno, https://www.nu.nl/weekend/5863311/waarom-staat-er-zo-veel-kinderporno-op-nederlandse-servers.html, https://www.nrc.nl/nieuws/2021/04/02/het-afvoerputje-van-het-internet-zit-in-een-noord-hollands-dorp-a4038329

[32] https://www.wyniasweek.nl/wynias-week/nederland-al-een-halve-eeuw-narcostaat/, https://nos.nl/nieuwsuur/artikel/2398172-nederland-als-narcostaat-bekijk-hier-de-serie-over-drugs, https://www.gelderlander.nl/home/hoekstra-cda-vreest-voor-nederland-als-narcostaat-meer-aan-drugs-geexporteerd-dan-aan-kaas-en-bloemen~a0ffeab9/

[33] https://www.parool.nl/amsterdam/gedwongen-prostitutie-in-hotels-sommige-mannen-besprongen-me-meteen~b72956ac/?referrer=https%3A%2F%2Fwww.google.com%2F, https://www.slachtofferhulp.nl/ervaringsverhalen/mensenhandel/, https://lc.nl/friesland/leeuwarden/Minderjarige-jongens-uit-jeugdinstellingen-worden-misbruikt-Soms-denk-ik-dat-de-pedos-net-zon-achtergrond-hebben-als-wij-26052078.html

[34] https://www.bka.de/DE/Presse/Listenseite_Pressemitteilungen/2021/Presse2021/210503_pmboystown.html, https://tweakers.net/nieuws/181178/duitse-politie-rolt-kinderpornoplatform-op-darknet-met-400000-leden-op.html

[35] https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/kamervragen/detail?id=2020Z12682&did=2020D27213, https://www.vpro.nl/argos/media/luister/argos-radio/onderwerpen/2020/kamer-wil-onderzoek-naar-georganiseerd-sadistisch-kindermisbruik.html, https://www.vpro.nl/argos/media/afleveringen/2020/uitzending-27-juni-ritueel-misbruik.html.

[36] https://www.dutchnews.nl/news/2016/06/thousands-of-modern-slaves-in-the-netherlands/

[37] https://www.ad.nl/politiek/schouten-tot-mijn-spijt-zijn-plannen-over-onteigening-van-boeren-gelekt~a5a1a42d/

[38] https://www.goedboerenindestad.nl/moestuin/moestuin-algemeen/zijn-onze-zaden-straks-verboden/.

Covid-19 in Nederland

49. *"Defending our values is also defending freedom. Freedom to be who you are, freedom to say what's on your mind, freedom to love whoever you want. But freedom also means freedom from fear. And during the pandemic, too many women were deprived of that freedom. It was an acutely terrifying time for those with nowhere to hide, nowhere to escape from their abusers. We need to shed light on this darkness, we need to show ways out of the pain. Their abusers must be brought to justice."* [39]

50. *Vanaf het begin was de "enige uitweg" van de (plotselinge, gevaarlijke) pandemie een vaccinatie waarvan toen werd gezegd* dat deze nog niet was uitgevonden. Dit beleid lijkt sterk te worden beïnvloed door de belangen van farmaceutische bedrijven (via organisaties als WEF en WHO, zie hiervoor) en niet de belangen van de burgers. Er werden weinig of geen inspanningen worden geleverd om burgers te helpen hun natuurlijke immuunsysteem te stimuleren (vrij bewegen in de buitenlucht, sociale activiteiten, stress verminderen) of om het gebruik van andere, bestaande, effectieve (cocktails van) medicijnen door eerstelijnsartsen te bevorderen en te vergemakkelijken, afhankelijk van het stadium van de ziekte. De officiële richtsnoeren beïnvloeden en ondermijnen de natuurlijke immuniteit en verstoren de familiebanden en sociale stabiliteit.[40]

51. Brondata en informatie over gehanteerde modellen worden verborgen voor de buitenwereld, en informatie wordt vervuild (een ziekenhuisopname wegens een gebroken been wordt als Covid-opname geregistreerd bij een positieve PCR-test, welke test vanwege het aantal cycli niet valide en betrouwbaar is, en geen diagnostisch instrument is). Informatie over bijwerkingen wordt gebagatelliseerd en onderdrukt. Er wordt onvoldoende gestuurd op risico's naar leeftijd. De schadelijke kanten van het beleid worden niet meegewogen, zoals de economische schade, depressies en zelfmoorden onder werknemers, winkeliers en jongeren. De overheid wil de oorzaken niet aanpakken en gaat door met zeer schadelijk en ineffectief beleid, maar wil wel extra investeren in psychologische hulp om de symptomen te bestrijden. Dit is vergelijkbaar met de aanpak van jeugdzorg. Er worden problemen gefabriceerd, en zelfs als de waarheid wordt achterhaald, blijven de gefingeerde problemen de bron voor het beleid.

52. De regering en/of het Outbreak Management Team heeft openlijk erkend:
    1. Er is geen Coronavirus geïsoleerd en geïdentificeerd. (Het afsterven van weefsels en cellen wordt als de isolatie van het virus beschouwd. De elektronenmicropische foto's die virussen aan zouden tonen en vaak als bewijs worden gebruikt, zijn volgens andere theorieën in werkelijkheid reguliere deeltjes van afstervend weefsel en cellen. Aangezien iedereen *gelooft* dat deze afstervende weefsels en cellen virussen zijn, wordt dit afsterven in de vorm van allerlei celonderdelen ook wel de vermenigvuldiging van virussen genoemd.)
    2. Dat mondkapjes niet of nauwelijks effect hebben; het is vooral een gedragsexperiment;
    3. De registratie van patiënten is vervuild: veel coronapatiënten zijn eigenlijk geen coronapatienten (de aantallen coronapatiënten zijn veel lager);
    4. De PCR-test is ongeschikt om bestemming of besmettelijkheid vast te stellen;
    5. Uitgaande van een virus, is Omikron weliswaar besmettelijker, maar veel minder gevaarlijk; de modellen van het OMT waren te pessimistisch.

53. Helaas worden aan deze constateringen geen consequenties verbonden. Daaraan kunnen de volgende observaties worden toegevoegd:
    6. Corona is blijkens de cijfers van het RIVM niet gevaarlijk voor mensen onder 60/70 jaar oud, en al helemaal niet voor kinderen;

---

[39] https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/ov/SPEECH_21_4701
[40]https://ec.europa.eu/health/sites/default/files/vaccination/docs/2019-2022_roadmap_en.pdf; https://www.ad.nl/politiek/de-jonge-waarschuwt-wie-voor-toilet-naar-binnen-gaat-moet-ook-qr-code-tonen~afa7bbba/

7. Corona is minder gevaarlijke dan de griep van 2018; alleen voor mensen boven de 70 jaar kan worden gezegd dat deze enig gevaar oplevert, net als andere ziekten op oudere leeftijd;
8. Er wordt niet of nauwelijks aandacht besteed aan de negatieve effecten van het beleid: doden door uitgestelde operaties, slachtoffers van bijwerkingen, depressies en angsten, ontwrichting van sociale structuren;
9. Er wordt geen rekening gehouden met de interventie-paradox: doordat er strenge maatregelen worden genomen is niet zichtbaar dat er zonder maatregelen eigenlijk precies hetzelfde gebeurd zou zijn (vergelijk Zweden, Afrika, etc.).
10. Het is van meet af aan onmogelijk geweest de effectiviteit van de maatregelen aan te tonen, omdat de meeste mensen al geen gevaar ondervinden van corona (in 98% of meer van de gevallen, behalve bij ouderdom).
11. Nederland weigert de ziekenhuis capaciteit te vergroten, na jaren van bezuinigingen. Er is zelfs een heel ziekenhuisschip, met personeel, weggestuurd. Een onnodige schaarste in ziekenhuiscapaciteit wordt daarmee in stand gehouden, om de maatregelen vervolgens te legitimeren.

54. De media publiceren eenzijdige, selectieve informatie waardoor de bevolking in angst gevangen wordt gehouden, en de democratische traditie van diversiteit van meningen wordt ontmoedigd.[41] Op 20 januari 2022 heeft een parlementslid van de oppositie ervoor gepleit dat artsen hun BIG-registratie verliezen indien zij in de eerste lijn hulp verlenen en/of geen voorstander zijn van vaccinaties.[42] Schoolklassen worden telkens van de ene op de andere dag naar huis gestuurd voor quarantaine vanwege positieve testuitslagen, maar zonder dat er ziekteverschijnselen zijn (anders dan een keer wat verkoudheid). Op de school van onze kinderen is op 19 januari 2022 een leerkracht Duits – met 30 jaar ervaring! – op non-actief gesteld, omdat hij weigert een mondkapje te dragen, en waarvan is aangetoond dat deze niet werkt tegen ziekteverspreiding. Dergelijke praktijken passen bij een dictatoriale machtsuitoefening, de angst- en zwijgcultuur, gekoppeld aan afstraffingen en beloningen, maar niet in een democratische rechtsstaat.

---

[41] https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/qanda_21_3301
[42] https://www.nineformews.nl/verontwaardiging-over-uitspraken-kamerlid-kuiken-die-big-registratie-van-duizenden-medici-wil-afpakken/

55. De regering erkent dat de voorgestelde wetten forse inbreuken vormen op de grondrechten en mensenrechten. De inbreuken betreffen specifiek, doch niet uitsluitend, het recht op gelijke behandeling, het recht op vrijheid van godsdienst en levensbeschouwing, het recht op vergadering, het recht van eigendom, het recht op bewegingsvrijheid, het recht op arbeid, het recht op vrije en geïnformeerde toestemming, het recht op eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer en het recht op lichamelijke integriteit. Zoals de regering erkent, zijn inbreuken op de grondrechten en mensenrechten alleen geldig, indien zij noodzakelijk, effectief, proportioneel zijn en er geen minder vergaande maatregelen mogelijk zijn (subsidiariteit). Daarvan is geen sprake. Toch verbindt de regering die consequentie niet aan het beleid. De menselijke waardigheid staat onder druk.

56. Corona is een discriminerend (apartheid, 3G, 2G, 1G) en verdelend beleid, en volgens een groeiend aantal wetenschappers gebaseerd op een vals verhaal. Burgers worden onder druk gezet om een vaccin te nemen, niet voor hun eigen bescherming, maar zogenaamd om anderen te beschermen. Er zijn twijfels over belangenconflicten in de beleidsadviesgroepen en in de regering. Leden van de medische en juridische gemeenschap, schooldirecteuren en anderen die het officiële beleid niet steunen, worden geïntimideerd of ontslagen. Veel kleine en middelgrote bedrijven zijn failliet gegaan en mensen maken zich zorgen over hoe ze een (fatsoenlijke) boterham kunnen verdienen. Al met al voldoet het beleid niet aan de minimum eisen aan proportionaliteit en effectiviteit. Het is niet duidelijk hoe deze aanpak kan worden verzoend met de Europese waarden, rechten en vrijheden. Uit een peiling bleek dat 6 op de 10 Nederlanders hun vertrouwen in de landelijke politiek en in de huidige regering hebben verloren.[43]

57. Gezichtsbedekkende kleding hebben geen medische waarde en zijn door de eeuwen heen vooral opgelegd om de rechteloosheid van een individu tot uiting te brengen in relatie tot de machthebbers:

Mondkapjes gedragen vroeger door slaven

(e-stilo.net)

Women under the previous Taliban regime were forced to wear burkas and could not go out without a male relative

(news.sky.com)

[43] https://nos.nl/collectie/13879/artikel/2398563-ipsos-vertrouwen-van-nederlanders-in-de-politiek-gekelderd

Fotomodellen die wél voldoen aan de wensen van de Iraanse overheid EPA

(nos.nl)

Rule of law 2022

58. Het is de vraag in hoeverre de werkelijke informatie zal worden verstrekt in het kader van de jaarlijkse rapportage over de Nederlandse rechtsstaat voor 2022 binnen de verdraaide maatschappij en onder de huidige bestuurscultuur. Er is geen ruimte voor zelfreflectie, laat staan zelfcorrectie. Als voorbeeld geldt de reactie van de politiebond die een klacht heeft ingediend tegen de heer Melzer, rapporteur van de VN toen deze zich via Twitter uitliet over het politiegeweld.[44] De Europese Commissie heeft de gewelddadige politiepraktijken in Nederland niet veroordeeld of zich ervan gedistantieerd, noch van de aanhoudende angstzaaierij en het verdeeldheid zaaien onder burgers, en ook het Europese Parlement blijft zich focussen op Polen en Hongarije. Zelfs met de wetenschap van het rapport van de Venetië Commissie.

59. Nu de pijnlijke herinneringen aan Srebrenica nog steeds in de hoofden van het Nederlandse volk zitten, roept het de vraag op of de Europese Unie het effect onderschat van beleid dat gericht is op, of het effect heeft van, het verspreiden van angst, verdeeldheid, het vernietigen van bestaansmiddelen en het uithollen van de mensenrechten.[45] Zal Europa, de Europese Commissie, de Europese Raad, nog enige geloofwaardigheid hebben om de versterking van de rechtsstaat te leiden, zolang dit beleid van mensenrechtenschendingen grotendeels vanuit Europa – in nauw overleg met WEF, WHO en VN – werden en worden geïnitieerd?

Uitdagingen voor Europa aangaande de Rule of law in een verdraaid land

60. Nederland is een van de meest actieve participanten van de WEF. Wat de Nederlandse jeugdzorg betreft, zijn de leidende beginselen, dat (i) het functioneren van kinderbeschermingsinstanties en gerechtelijke autoriteiten die beslissen over het gezag niet worden geregeld door het recht van de Europese Unie, en het is in elk geval aan de nationale rechtbanken om een beslissing te nemen en de belangen van het kind veilig te stellen, (ii) het is aan de nationale autoriteiten alleen, met inbegrip van de gerechtelijke autoriteiten, om ervoor te zorgen dat hun verplichtingen met betrekking tot de grondrechten worden nageleefd, overeenkomstig hun nationale wetgeving en internationale mensenrechtenverplichtingen, en (iii) dat derhalve verhaal op nationaal niveau moet worden gezocht via de bevoegde nationale autoriteiten, bijvoorbeeld via een ombudsman of via de rechtbanken.

61. Het probleem in Nederland is dat al deze instanties zelf verdraaid zijn en onderdeel zijn van een verdraaide keten, en zich ketenpartner noemen van een keten, die al decennia lang een illegale kinderhandel in stand houdt en zelf mensenrechten schendt. Er is geen intentie om daarmee te stoppen.

62. Op 8 september 2021 heeft de 'demissionaire' minister Dekker de Tweede Kamer laten weten dat het zogenaamde perspectiefbesluit (het besluit of het kind in het systeem moet blijven of een (theoretische) kans krijgt om terug te keren naar de ouders; de beslissing wordt meestal gevolgd

---

[44] https://www.dutchnews.nl/news/2022/01/un-rapporteur-stands-by-criticism-of-dutch-police-violence-vk/
[45] https://www.youtube.com/watch?v=vJAxqMna0JQ; https://www.youtube.com/watch?v=V4dODCTcD8k

door een besluit om het ouderlijk gezag af te nemen) van de Nederlandse jeugdzorg slechts een interne beslissing is en ouders geen enkele rechtspositie hebben en geen toegang hebben tot de rechter. Ondanks verzoeken van het Parlement is hij niet bereid hier verandering in te brengen. Hij beloofde dat advocaten meer geld zouden verdienen. Premier Rutte beloofde geld uit te geven om de toegang tot de rechter te verbeteren. De Nederlandse jeugdzorg ontvangt 1,3 miljard euro extra (juni 2021) bovenop de 600 miljoen euro (april 2021). Zolang de aanbevelingen van de Raad voor de Rechtspraak niet zijn uitgevoerd, zullen kinderen en ouders geen eerlijk proces hebben bij een onafhankelijke en onpartijdige rechter, ongeacht of de rechters en advocaten meer geld zullen ontvangen. De Tweede Kamer gaat door met nieuwe kapitaalinjecties voor nog meer uithuisplaatsingen van kinderen en nog meer geweld tegen burgers. De heer Hans Spigt, sinds 2016 voorzitter Jeugdzorg Nederland, verzet zich op 13 januari 2022 fel tegen bezuinigingen.[46] Nog steeds wordt er niet gesproken over de ernstige misdrijven, maar er wordt gedaan alsof jeugdzorg een normaal beroep is, met ambities om de dienstverlening te verbeteren.

63. Nederland voldoet niet aan de minimum eisen die aan een demodratische rechtsstaat gesteld mogen worden. Er rijzen een aantal vragen in verband met artikel 6.1 van het Verdrag betreffende de Europese Unie, waarin is bepaald. "De Unie erkent de rechten, vrijheden en beginselen van *het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie van 7 december 2000, zoals aangepast te Straatsburg, op 12 december 2007, dat dezelfde juridische waarde heeft als de Verdragen*."

64. Men zou kunnen stellen dat de leidende beginselen op grond van artikel 6, lid 1, van het Verdrag kunnen - of beter gezegd: moeten - worden verlaten, met betrekking tot elke voortdurende schending van het Handvest door een lidstaat. In een dergelijke situatie is de conclusie gerechtvaardigd dat de Europese Commissie inderdaad de bevoegdheid heeft – zelfs een verplichting – om in te grijpen in de rechtsstelsels van de lidstaten om de rechtsstaat te handhaven, omdat het om een kwestie van recht van de Europese Unie gaat, bijvoorbeeld als het gaat om schendingen van de mensenrechten al tientallen jaren aan de gang zijn en de wetgevende, de uitvoerende en rechterlijke macht slechts reorganisaties uitvoeren die de situatie niet zullen verbeteren of zelfs verslechteren, en daarmee een systeem blijven handhaven van mensenrechtenschendingen tegen hun eigen bevolking, die daaronder lijdt. Het meest duidelijke voorbeeld is de grootschalige, gewelddadige binnenlandse kinderhandel in Nederland sinds 1945 tot op de dag van vandaag.

Vraag 1

65. De eerste vraag is: wat is de rol van de Europese Commissie als al naar behoren is vastgesteld – zelfs door de nationale autoriteiten zelf (door middel van Parlementaire verslagen zoals van Commissie Samson en Commissie De Winter, erkend door minister Dekker met de belofte om het in de toekomst beter te doen op 12 juni 2019, welke belofte niet wordt nagekomen) dat Nederland nog steeds niet in staat en/of bereid is – zoals al tientallen jaren het geval is – om de belangen van het kind veilig te stellen en ervoor te zorgen dat de verplichtingen met betrekking tot de grondrechten worden nageleefd, in overeenstemming met hun nationale wetgeving en internationale mensenrechtenverplichtingen?

Vraag 2

66. De tweede vraag is: wat is de rol van de Europese Commissie als al naar behoren is vastgesteld, dat alle instanties en gerechtelijke autoriteiten – zelfs tot en met de Ombudsman aan toe – op de hoogte zijn van de voortdurende schendingen van de mensenrechten gedurende tientallen jaren, alsmede de verslechtering in de afgelopen jaren als gevolg van de decentralisatie en geheime richtlijnen die nu aan het licht komen, maar ze zijn niet bereid en/of niet in staat om het systeem te corrigeren, hetzij omdat ze financieel afhankelijk zijn, hetzij omdat zij persoonlijk bang zijn

[46] https://www.jeugdzorgnederland.nl/actueel/bezuinigingsplan-blokkeert-verbetering-jeugdzorg-dubbel/

(Omerta/Rutte Doctrine; een angst en zwijgcultuur), of omdat ze te goed worden beloond in hun huidige positie?

67. Vooral omdat de toegang tot het Europees Hof voor de Rechten van de Mens bijna nihil is en rechtsbescherming niet meer van het Europees Hof kan worden verwacht, niet in de laatste plaats omdat de toegang tot de Hoge Raad bijna nihil is (advocaten zijn bang en/of niet bereid om zaken in te dienen die niet-ontvankelijk zullen worden verklaard en de meeste zaken worden als zodanig beschouwd), en er is een brede opvatting dat de Hoge Raad de schijn van een functionerende rechtsstaat wil hoog houden en de lagere Nederlandse rechtbanken niet in de steek wil laten; dit is geen theoretisch probleem, aangezien de Nederlandse rechter zichzelf beschouwt als "ketenpartner" van de Nederlandse jeugdzorg die in het algemeen geen onafhankelijk, onpartijdig en kritisch onderzoek van de zaken aanbiedt. Er is dus geen sprake van een ernstig gebrek aan rechtsbescherming op dit gebied, wat betekent dat de Nederlandse bevolking het slachtoffer wordt van een wetteloos systeem; ze hebben geen rechten.

Vraag 3

68. De derde vraag is, hoe kan deze situatie worden begrepen, nu i) Nederland het recht van de Europese Unie niet naar behoren ten uitvoer heeft gelegd - een *"ernstige en aanhoudende schending door een lidstaat" van de in artikel 2 genoemde waarden* - ten nadele van hun eigen bevolking, en dat er sprake is van ii) een kwestie van het recht vande Europese Unie, aangezien Nederland willens en wetens inbreuk maakt op de volgende artikelen van het Recht van de Europese Unie.
    - artikel 2 Verdrag betreffende de Europese Unie:
      "De Unie is gegrondvest op de waarden van eerbiediging van de ***menselijke waardigheid, vrijheid,*** *democratie, gelijkheid,* ***de rechtsstaat*** *en* eerbiediging van de ***mensenrechten***, met inbegrip van de rechten van personen die tot*minderheden behoren. Deze waarden zijn gemeenschappelijk voor de lidstaten in een samenleving waarin pluralisme, non-discriminatie, tolerantie,* ***rechtvaardigheid, solidariteit*** en gelijkheid tussen vrouwen en mannen de *boventoon voeren."*
    - Artikel 3.1 Verdrag betreffende de Europese Unie:
      Het doel van de Unie ***is de vrede, haar waarden en het welzijn van haar volkeren te bevorderen.***
    - Artikel 3.3 , tweede alinea) Verdrag betreffende de Europese Unie:
      Zij bestrijdt sociale uitsluiting en discriminatie en ***bevordert sociale rechtvaardigheid en bescherming****, gelijkheid van vrouwen en mannen, solidariteit tussen generaties en* bescherming van de rechten van het ***kind.***
    - Artikel 3.5 Verdrag betreffende de Europese Unie:
      *In haar betrekkingen met de rest van de wereld****handhaaft en bevordert de Unie haar waarden en belangen en draagt zij bij tot de bescherming van haar burgers****. Het draagt bij tot vrede,* ***veiligheid***, de duurzame ontwikkeling van*de aarde, solidariteit en* wederzijds respect tussen de ***volkeren,*** *vrije en eerlijke handel,* ***uitbanning van armoede en de bescherming van de mensenrechten,*** met *name* ***de rechten van het kind,*** *alsmede* tot de strikte naleving en ontwikkeling van het internationaal recht , met inbegrip ***van****de eerbiediging* van de beginselen van het Handvest van de ***Verenigde Naties.***
    - Artikel 6.1 Verdrag betreffende de Europese Unie in samenhang met:
        - Artikel 1 Europees Handvest: menselijke waardigheid/artikel 1 Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens: *verplichting tot eerbiediging van de mensenrechten*
        - Artikel 3 Europees Handvest: menselijke integriteit
        - Artikel 4 Europees Handvest/artikel 3 Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens: *verbod op foltering of onmenselijke of vernederende behandeling*
        - Artikel 5 Europees Handvest/artikel 4 Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens: *verbod op slavernij of dwangarbeid, of mensenhandel*
        - Artikel 6 Europees Handvest/artikel 5 Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens: *recht op vrijheid en veiligheid*

- Artikel 7 Europees Handvest/artikel 8 Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens: *bescherming van het privéleven en het gezinsleven*
- Artikel 8 Europees Handvest: *bescherming van persoonsgegevens*
- Artikel 10 Europees Handvest/artikel 9 Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens: *vrijheid van bewustheid en godsdienst*
- Artikel 11 Europees Handvest/artikel 10 Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens*: vrijheid van meningsuiting en informatie*
- Artikel 12 Europees Handvest/artikel 11 Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens: *vrijheid van vergadering*
- Artikel 13 Europees Handvest: *vrijheid van kunst en wetenschap*
- Artikel 16 Europees Handvest: *vrijheid van ondernemerschap*
- Artikel 17 Europees Handvest: *vrijheid van eigendom*
- Artikel 21 Europees Handvest/artikel 14 Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens: *non-discriminatie*
- Artikel 24 Europees Handvest: *Rechten van het kind*

- Artikel 4.2 Verdrag betreffende de werking van de EU
  De gedeelde bevoegdheid tussen de Unie en de lidstaten is van toepassing op de volgende hoofdgebieden:
  j) het domein van vrijheid, veiligheid en rechtvaardigheid;
- Artikel 6 Verdrag betreffende de werking van de EU
  De Unie is bevoegd acties uit te voeren ter ondersteuning, coördinatie of aanvulling van de acties van de lidstaten. De actiegebieden zijn op Europees niveau:
  f) civiele bescherming;
- Artikel 7 Verdrag betreffende de werking van de EU
  De Unie zorgt voor samenhang tussen haar beleid en activiteiten, rekening houdend met al haar doelstellingen en overeenkomstig het beginsel van bevoegdheids toekenning.
- Artikel 10 Verdrag betreffende de werking van de EU
  Bij de vaststelling en uitvoering van haar beleid en activiteiten streeft de Unie ernaar discriminatie op grond van geslacht, ras of etnische afstamming, godsdienst of overtuiging, handicap, leeftijd of seksuele geaardheid te bestrijden.
- Artikel 21 Verdrag betreffende de werking van de EU
  Iedere burger van de Unie heeft het recht zich vrij op het grondgebied van de lidstaten te verplaatsen en te verblijven, onder de beperkingen en voorwaarden die zijn vastgesteld in de Verdragen en door de maatregelen die zijn genomen om deze ten uitvoer te leggen.

69. In het VN-landenrapport uit 2005 over kinderrechten in het Koninkrijk der Nederlanden werden al enkele zorgen ten aanzien van de Nederlandse jeugdzorg aan het adres gebracht, die nog steeds niet aan de orde komen: echter, deze zijn niet genoemd in het EU Rule of law Report.[47]

    Afdeling III A onder 26
    Het belang van het kind
    26. Het Comité is bezorgd over het feit dat er ondanks enkele positieve inspanningen onvoldoende begrip bestaat voor het recht van het kind om als primaire overweging rekening te houden met zijn of haar belangen, met name door rechters en andere beroepsbeoefenaren die voor en met kinderen werken.

    27. In het licht van zijn algemene opmerking nr. 14 (2013) over het recht van het kind om zijn of haar belangen als primaire overweging te nemen, beveelt het Comité de staat die partij is aan om zijn inspanningen te versterken om ervoor te zorgen dat dit recht op passende wijze wordt geïntegreerd en consequent wordt toegepast in alle wetgevings-, administratieve en gerechtelijke procedures en beslissingen, alsmede in alle beleidsmaatregelen, programma's en projecten die relevant zijn voor en impact hebben op kinderen. In dit verband wordt de staat die partij is aangemoedigd procedures en criteria te ontwikkelen om alle relevante gezagsdragers te begeleiden bij het bepalen van de belangen van het kind op elk gebied en om het als primaire overweging te beschouwen.(INT_CRC_COC_NLD_20805_E.pdf (ohchr.org))

[47] https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/rule_of_law_mechanism_factsheet_en.pdf

Vraag 4

70. Wat kan het Europese Parlement doen om de Europese Commissie bij te staan om voor een land als Nederland, waar geen enkel respect is voor mensenrechten, passende maatregelen te treffen?

Conclusie

71. Al met al moet worden vastgesteld dat het Koninkrijk der Nederlanden weinig tot geen respect heeft voor de rechtsstaat, voor mensenrechten in het algemeen, en voor de rechten van het kind en de rol van de ouders om hun eigen kinderen te beschermen en op te voeden (artikel 1:247 BW), en niet optreedt tegen misstanden in de Nederlandse jeugdzorg. Als Nederland zo'n sterk rechtsstaatland is, hoe is het dan mogelijk dat de situatie sinds 2005 verslechtert? We staan bekend als een beschaafd land. Niettemin meldt Noorwegen (een vergelijkbare financieel gedreven/commerciële CPS) dat ongeveer 1.500 kinderen uit huis zijn op een totale bevolking van 6 miljoen, terwijl Nederland ongeveer 42.000 kinderen uit huis rapporteert op een totale bevolking van 17,5 miljoen. Veel van de kinderen onder de hoede van de Staat lijden onnodig onder het geweld, de onderdrukking en de scheiding van hun familie. Wat moeten de burgers ervan denken dat de belanghebbenden deze grote zorgen over de rechtsstaat in het Nederlandse landenrapport niet hebben opgemerkt? Bijvoorbeeld een organisatie als Transparency International: *Onze missie is om corruptie te stoppen en transparantie, verantwoordingsplicht en integriteit te bevorderen op alle niveaus en in alle sectoren van de samenleving.*

72. Nederland moet eerst het eigen huis op orde krijgen voordat het andere landen kan begeleiden, maar dat lukt al jaren op veel gebieden niet. Het is niet eens ingegaan op de aanbevelingen van de Staatscommissie grondrechten in het digitale tijdperk (2001). Hoe kan het Nederlandse volk erop vertrouwen dat zijn vertegenwoordigers de democratische beginselen niet volledig hebben verlaten en dat ze op weg zijn naar een autoritair toezichtregime?

73. Sinds begin 2020 komt het repressieve, onlogische, schadelijke coronabeleid daar overheen. Prof. Dr. Erik Jurgens deed op 30 december 2017 bij de Wiardi Beckman Stichting een oproep om het belang van de verdediging van de rechtsstaat opnieuw te formuleren. "*Wat er ook aan vernieuwingen zijn in de politiek, zonder onze democratische rechtsstaat, zal niks lukken. Want dan zijn we een 'failed state' geworden. Zo langzamerhand wordt ongeveer alles onder 'rechtsstaat' geschoven, we moeten dus even verhelderen.*"[48]

74. De traditie van "speaking truth to power", ooit een teken van een bloeiende West-Europese democratie, is niet langer toelaatbaar en er is een zwijg- en angstcultuur. Degenen die een andere mening hebben dan die van de Staat, lijden onder gevolgen. Ook dit is voelbaar in het Nederlandse jeugdzorgsysteem. De minister van Volksgezondheid weigerde kritische vragen in het Parlement te beantwoorden over zijn COVID-19-beleid. Rutte III regeerde bijna een jaar over het land, in een "demissionaire" status, en heeft zijn vierde kabinet gevormd, ondanks de val van het kabinet over het Kindertoeslagenschandaal. In de demissionaire periode moest eerst minister Kaag[49] aftreden (16 september 2021), tot grote ontsteltenis van premier Rutte, en toen trad minister Bijleveld[50] af (17 september 2021), (25), wordt Rutte III spottend een duiventil genoemd; [51] tot nu toe zijn 11 (plaatsvervangende) ministers afgetreden. Maar premier Rutte is nog steeds/opnieuw aan de macht, eerst demissionaire, nu in een nieuw kabinet Rutte IV.[52] Op 25 september 2021 werd staatssecretaris Mona Keijzer door premier Rutte op staande voet ontslagen vanwege haar uitspraken over de onwenselijkheid van het 2G beleid.[53]

---

[48] https://www.wbs.nl/publicaties/verdedig-de-rechtsstaat

[49] https://www.rtlnieuws.nl/nieuws/politiek/artikel/5254869/waarom-sigrid-kaag-opgestapt-en-hoe-moet-het-nu-verder

[50] https://www.ad.nl/politiek/bijleveld-stapt-alsnog-op-als-defensieminister-ik-wilde-doorgaan~a7f0e462/

[51] https://www.rd.nl/artikel/943528-rutte-iii-lijkt-steeds-meer-op-duiventil

[52] https://www.volkskrant.nl/nieuws-achtergrond/kamer-richt-vizier-nu-op-de-premier-oppositie-roept-rutte-ter-verantwoording-over-afghanistan~b5ac09cf/

[53] https://joop.bnnvara.nl/nieuws/cda-trol-mona-keijzer-steekt-de-jonge-mes-in-de-rug-en-bekritiseert-coronapas

75. *"Onze vrijheden, onze rechten, onze samenlevingen zijn afhankelijk van mensen die een standpunt innemen in hun verdediging. Met andere woorden, de mensenrechten hebben verdedigers nodig.* Mensenrechtenverdedigers *nemen persoonlijke risico's. In veel delen van de wereld worden ze ongestraft lastiggevallen, gevangen gezet, vervolgd, aangevallen en gedood."* Helaas heeft het Huis van Klokkenluiders geen goede reputatie; integendeel. Net als de LEBZ is hun belangrijkste functie het verdoezelen in plaats van beschermen en ondersteunen van de rechtsstaat en de burgers. [54]

76. Bij de beoordeling van de kwaliteit van de rechtsstaat in andere lidstaten, zoals Polen en Hongarije, is er sprake van een duidelijke rechtsongelijkheid, gezien de sterke focus op de onafhankelijkheid van de rechterlijke macht en politieke benoemingen. Het is echter naïef om aan te nemen dat er geen politieke invloed is bij de benoeming van Nederlandse rechters. Dit is inderdaad het geval, zelfs van een regering met een demissionaire status. *De ministerraad heeft vandaag ingestemd met de voorgenomen benoemingen van 5 nieuwe presidenten voor de rechtbanken Rotterdam en Den Haag en de gerechtshoven Amsterdam, Arnhem-Leeuwarden en 's-Hertogenbosch. Samen met de voorgenomen benoemingen van 5 nieuwe presidenten voor de rechtbanken Gelderland, Limburg, Midden-Nederland, Oost-Brabant en Zeeland-West-Brabant, betekent dit dat er in totaal 10 nieuwe presidenten voorgedragen worden.*[55] *For years, critical judges and political experts have pointed out that the government in the Netherlands has a much too direct influence. This is also the case according to the standards of the overarching Council of European Councils for the Judiciary and the International Judges' Association.*[56] Sommigen beweren dat rechters met progressieve politieke voorkeuren de meerderheid vormen en volgens anderen heeft het proces tegen kamerlid Geert Wilders aangetoond dat rechters niet langer hoeven te terugdeinzen om als politiek instrumentte worden gebruikt. Een ander voorbeeld van een vermoedelijk politiek proces was het hoger beroep tegen[57] de COVID-19 avondklok in februari 2021. Het hoger beroep werd dezelfde dag (slechts 4 uur later) gehouden op verzoek van de Landsadvocaten, nadat de rechter in eerste aanleg de avondklok met onmiddellijke ingang had verworpen. De rechters in hoger beroep verwierpen het vonnis en de avondklok werd diezelfde avond opnieuw geïnstalleerd, net op tijd.[58]

77. Ik wil in dit kader ook noemen de noodzakelijke modernisering van grondrechten in een digitaal tijdperk in het Koninkrijk der Nederlanden (een rapport van de Commissie uit mei 2001 kreeg geen opvolging).

78. Parlementslid de heer Pieter Omtzigt heeft de crisis in de rechtsstaat kernachtig verwoord:[59]
Op papier hebben Nederlandse burgers recht op rechtsbescherming, op huisvesting en bestaanszekerheid. In de praktijk kunnen gewone burgers zich nauwelijks verdedigen als ze beschuldigd worden door bijvoorbeeld de belastingdienst; kan inmiddels een hele generatie Nederlanders geen woning vinden; en leven heel veel - ook werkende - mensen onder het bestaansminimum. Deze zorgen van Nederlanders worden onvoldoende behartigd door het

---

[54] https://www.trouw.nl/nieuws/nu-luidt-de-klok-zelfs-in-het-huis-voor-klokkenluiders-ze-kunnen-niet-eindeloos-doormodderen~bab4f0d1/ , https://www.ad.nl/binnenland/hoe-de-klokkenluider-die-een-atoomspion-ontmaskerde-vermorzeld-werd-door-de-staat~a9f48cbf/ , https://www.1limburg.nl/parlementaire-enquete-koopmans-gaat-definitief-door, https://www.vpro.nl/argos/lees/nieuws/2019/Geen-hulp-voor-klokkenluider-Roelie-Post.html, https://nieuwlicht.eo.nl/artikelen/2020/10/klokkenluider-roelie-post-raakte-alles-kwijt-en-leeft-een-eenzaam-leven; https://www.protectioninternational.org/en/our-work/how/defenders

[55] https://www.rechtspraak.nl/Organisatie-en-contact/Organisatie/Raad-voor-de-rechtspraak/Nieuws/Paginas/Tien-nieuwe-presidenten-voorgedragen.aspx

[56] https://decorrespondent.nl/12166/de-benoeming-van-rechters-in-nederland-is-niet-onafhankelijker-dan-in-polen-of-hongarije/2653354987052-28fcc688.

[57] https://www.volkskrant.nl/columns-opinie/rechter-als-politiek-instrument~b2af1573/

[58] https://www.volkskrant.nl/nieuws-achtergrond/viruswaarheid-versus-de-staat-valt-het-hof-iets-aan-te-rekenen~b9ac83b4/

[59] https://storage.googleapis.com/pieter-omtzigt-website/documenten/Samenvatting-van-een-Manifest.pdf

landsbestuur. Het landsbestuur bekommert zich vooral om de zorgen van specifieke belangen- en lobbygroepen. Door dat luisteren naar verkeerde stemmen betalen woningbouwcoöperaties een belasting op huurwoningen die commerciële vastgoedbeleggers van dure huurwoningen niet betalen. En krijgen cruiseboten een vrijstelling van de energiebelasting die de rest van Nederland wel moet betalen. Het algemene belang wordt door het huidige landbestuur kortom onvoldoende gediend.

79. Al met al is er weinig reden tot vreugde en gelukwensen vanwege Rutte IV.

Sense of urgency

80. Bij haar installatie als nieuwe Presidente van het Europese Parlement op 19 januari 2021, na het plotseling overlijden van haar voorganger de heer David Sassoli, heeft mevrouw Roberta Metsola aangegeven dat zij de bescherming van de rechtsstaat en van grondrechten beschouwt als een kwestie van urgentie. *"Some EU countries, like Poland and Hungary, are under intense scrutiny over legal reforms that have exacerbated democratic backsliding and could be soon see their EU funds frozen under a still-unused conditionality mechanism. This parliament stands for the rule of law. You have seen majorities across the house, across a broad spectrum of political groups, from left to right, that have stood for the rule of law everywhere. Where we see that values and principles, that laws [and] rights are regressing, this parliament is always the one that speaks first. I can assure you that's what is going to happen over the next two and a half years."* Helaas focust zij zich op Polen en Hongarije; de invloed van de Nederlandse regering op Europa klinkt in haar woorden door.

- Worden Polen en Hongarije ook regelmatig geconfronteerd met moorden op politici, journalisten en advocaten en zijn zij ook prominente wereldspelers op het gebied van verdovende middelen en kinderporno? Kennen Polen en Hongarije een zaak die lijkt op journalist Peter R. de Vries die een beloning van een miljoen euro bood om een vermist kind te vinden, en vervolgens (vijf keer) werd neergeschoten op klaarlichte dag?
- Veroorzaken Polen en Hongarije schendingen van de waarden van artikel 2 van het Verdrag, vergelijkbaar met Nederland, bijvoorbeeld door jaarlijks 42.000 kinderen per 17,5 miljoen inwoners uit hun gezin te halen en 450.000 onder staatstoezicht te houden, en financiële uitbuiting mogelijk te maken in een systeem van geweld en onderdrukking?
- Staan Polen en Hongarije toe dat pleegouders worden ingeschreven als handelsondernemingen bij de Kamer van Koophandel en dat de kinderen worden gebruikt als onderpand voor hun zakelijke hypotheek, andere financiële verplichtingen of gewoon voor winstoptimalisatie?
- Hebben Polen en Hongarije te maken met vergelijkbare problemen met betrekking tot de beginselen van goed bestuur, zoals het bewust en opzettelijk vals beschuldigen van burgers van fraude of slecht ouderschap of het implementeren van discriminerende, zelflerende algoritmen? Zouden hun politici, ambtenaren en parlementsleden ook niet verantwoordelijk worden gehouden als zij falen in hun bestuurlijke rol? Zouden hun regeringen leden van hun eigen fracties in het Parlement pesten en onder druk zetten als ze vragen stellen vergelijkbaar met wat er met de heer Omtzigt is gebeurd ("sensibiliseren")? Zouden dergelijke politici zich bij

de volgende verkiezingen kandidaat mogen stellen? Zou hun aftredende regering nog een jaar aan de macht blijven zonder uitzicht op een nieuwe regering op korte termijn? Zou hun aftredende regering een nieuwe kabinet mogen vormen, zelfs als de leden daarvan zich opnieuw schuldig maken aan het opzettelijk weghouden van informatie voor het Parlement?

81. Welk vertrouwen mogen Nederlandse burgers hebben dat niet ook de Europese Commissie en het Europese Parlement verdraaide organisaties zijn geworden, die de Europese bevolking zien als een melkkoe voor het bedrijfsleven met wie zij geheime afspraken maken, en die bereid zijn menselijk leed toe te staan en zelfs te helpen veroorzaken om nieuwe verdienmodellen te introduceren, waarbij eenzijdige, selectieve en zelfs misleidende en onjuiste informatie mag worden verspreid om angst aan te jagen?

82. Welke vertrouwen mogen Nederlandse burgers hebben dat deze twee instanties inderdaad het belang van de bevolking voorop stellen en de menselijke waardigheid en grondrechten beschermen? Ook dit vertrouwen is geschonden.
    - Waarom heeft Europa de uitspraken van President Emmanuel Macron van 5 januari 2022 niet onmiddellijk scherp veroordeeld: *"We have to tell them: from 15 January, you will no longer be able to go to the restaurant. You will no longer be able to go for a coffee, you will no longer be able to go to the theatre. You will no longer be able to go to the cinema. When my freedoms threaten those of others, I become someone irresponsible.* ***Someone irresponsible is not a citizen.*** *I am not about pissing off the French people. But* ***as for the non-vaccinated, I really want to piss them off. And we will continue to do this, to the end. This is the strategy."***
    - Waarom heeft Europa niet de uitspraken van de Canadese Minsiter Justin Trudeau van 9 januari 2022 niet onmiddellijk scherp veroordeeld: *"We all know people who are deciding whether or not they are willing to get vaccinated, and we will do our very best to try to convince them. However, there is still a part of the population (that) is fiercely against it.* ***They don't believe in science/progress and are very often misogynistic and racist.*** *It's a very small group of people, but that doesn't shy away from the fact that they take up some space. This leads us, as a leader and as a country, to make a choice:* ***Do we tolerate these people?***"
    - Waarom heeft Europa niet onmiddellijk het voornemen van Oostenrijk om boetes uit te delen tegen diegenen die een vaccinatie niet wenselijk vinden scherp veroordeeld, en het voornemen om een 2G maatschappij in te voeren? Het lichaam van een vrij mens behoort immers niet toe aan de Staat; alleen het lichaam van een slaaf.[60] Dit is in strijd met de menselijke waardigheid.
    - Waarom veroordeelt u niet de 3G, 2G en 1G maatschappij, maar wilt u zelf de discussie op gang brengen over het opgeven van de lichamelijke integriteit, het buiten toepassing verklaren van de Neuremberg Code en daarmee de menselijke waardigheid?

Geachte mevrouw Von der Leyen en mevrouw Metsola, geachte heer Michel,

83. Als Nederland een rechtsstaat is, en het Nederlandse rechtssysteem inderdaad wordt gekenmerkt door een hoge mate van rechterlijke onafhankelijkheid en een bijzondere aandacht voor het bevorderen van de kwaliteit van de rechtspraak, waarom zijn er dan meer dan 42.000 (waarschijnlijk 95.000) kinderen gescheiden van hun gezin, in plaats van een paar honderd?

84. Waarom staan de rechters überhaupt toe dat deze kinderen onrechtmatig worden meegenomen op basis van valse dossiers, ongegronde zorgen en valse beschuldigingen?

85. Waarom beëindigt de Nederlandse regering dan niet het ongekende onrecht en helpt en compenseert zij slachtoffers, maar blijft zij steken in beleidsvoornemens om dat in de toekomst te gaan doen?

---

[60] https://www.euronews.com/2021/12/10/austria-anti-vaxxers-will-be-hit-with-3-600-fine-for-refusing-covid-19-jab

86. Waarom zijn de 1.115 kinderen van het Kindertoeslagenschandaal nog niet terug naar hun ouders?[61]

87. Waarom controleert het Nederlandse parlement de regering dan niet? Waarom wordt belangrijk beleid afgevaardigd door WEF en WHO buiten elke parlementaire controle om? Waarom geven parlementen, in Nederland en in Europa, voorrang aan de belangen van bedrijven en overheden boven de belangen van het volk die zij vertegenwoordigen? Waarom wordt artikel 97a Sr niet nageleefd?

    Hij die met een in het buitenland gevestigd persoon of lichaam in verbinding treedt met het oogmerk om een zodanig persoon of lichaam tot het verschaffen van steun aan het voorbereiden, bevorderen of teweegbrengen van omwenteling te bewegen, om een zodanig persoon of lichaam in het daartoe opgevatte voornemen te versterken of aan een zodanig persoon of lichaam daarbij hulp toe te zeggen of te verlenen, of om omwenteling voor te bereiden, te bevorderen of teweeg te brengen, wordt gestraft met levenslange gevangenisstraf of tijdelijke van ten hoogste dertig jaren of geldboete van de vijfde categorie.

88. Waarom wordt het 3G, 2G, 1G beleid voortgezet voor een pandemie die minder schadelijk was dan de griep van 2018, en worden de nadelen van dit beleid niet meegewogen? Waarom wordt schadelijk beleid op basis van onjuiste informatie überhaupt moedwillig doorgezet, als de waarheid achterhaald is (Kindertoeslagenschandaal, Jeugdzorg, Corona, enz.)?

89. Natuurlijk kan er nog veel meer gezegd worden en moet er over gesproken worden. Mocht u nog vragen hebben, aarzel dan niet om contact met mij op te nemen.

90. Met een beroep op onze gedeelde vrouwelijke en Europese waarden herhaal ik nederig mijn eerdere verzoek om bescherming van de rechtsstaat, de kinderen en hun gezinnen in Het Koninkrijk der Nederlanden.

Hoogachtend,

[redacted]

Mr. dr. Henriette W.R. Nakad-Weststrate, *human rights advocate*

Een kopie van deze brief wordt ook naar een aantal belanghebbenden bij het debat gestuurd.

- **Annex 1:** lijst van organisaties die input hebben geleverd voor rule of law reports 2020/2021 (onvolledig)
- **Annex 2:** lijst van 109 organisaties die één NGO vormen voor de input aan de vergadering van CRC (17 januari – 11 februari 2022)
- **Bijlage 1:** mijn brief d.d. 14 januari 2022 ten behoeve van de vergadering van CRC (17 januari – 11 februari 2022)

[61] https://www.rtlnieuws.nl/nieuws/politiek/artikel/5282022/omtzigt-onderste-steen-boven-uithuisplaatsingen-kinderen

Annex 1 – Organisaties die input leverden voor Rule of Law Report 2021

1. de Fiscale Inlichtingen- en Opsporingsdienst | Marjo Bloemen, Hans van der Vlist, Niels Obbink
2. de Kamercommissie voor Justitie en Veiligheid | P.H. van Meenen (D'66), voorzitter
3. het Huis voor Klokkenluiders | Wilbert Tomesen, voorzitter, Peter van der Meij, vicevoorzitter, Martine Bouman
4. het Instituut voor Informatierecht (UvA)
5. het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
6. het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
7. het ministerie van Justitie en Veiligheid
8. het Nederlands Juristencomite voor de Mensenrechten
9. het Nederlandse Helsinki-comité
10. de Nederlandse Orde van Advocaten
11. de Nederlandse Vereniging voor Rechtspraak
12. de Nederlandse Vereniging voor Journalisten
13. de Nationale Ombudsman
14. de nationale politie
15. de Rijksrecherche
16. het Openbaar Ministerie
17. de Raad voor de Rechtspraak
18. de Raad voor het Openbaar Bestuur
19. Nederlands Helsinki-comité
    Bestuur:
    Piet de Klerk (Chairman)
    Anne Maljers (Vice-chair, Audit committee)
    Tamara Trotman (Integrity portfolio)
    Marjolijn van Oordt (Stakeholder Management & Media)
    Eric Rijnders (Audit committee)

    Raad van Toezicht:
    Aminata Cairo
    Brianne McGonigle Leyh
    Corinne Dettmeijer-Vermeulen
    Jaap de Zwaan
    Kathleen Ferrier
    Catharina (Kitty) Anna Nooy
    Lodewijk (Lo) Casteleijn
    Maria Anne van Dijk
    Marijke van Veen
    Marit Maij
    Max Bader
    Quirine Eijkman
    Rick Lawson
    Sjef van Gennip
    Takvor Avedissian

20. Open Society European Policy Institute | George Soros, Alexander Soros
21. Transparency International NL |
22. Amnesty International
23. Center for Reproductive Rights
24. Civicus
25. Civil Liberties Union for Europe
26. Civil Society Europe
27. Conference of European Churches
28. EuroCommerce

29. European Center for NON-for-profit Law
30. European Centre for Press and Media Freedom
31. European Civic Forum
32. Europese Federatie van Journalisten
33. European Centre for Press and Media Freedom (ECPMF)
34. European Federation of Journalists (EFJ)
35. Free Press Unlimited (FPU)
36. International Press Institute (IPI)
37. OBC Transeuropa (OBCT)
38. European Partnership for Democracy
39. Eruopees Jeugdforum
40. Front Line Defenders
41. Human Rights House Foundation
42. Human Rights Watch
43. ILGA-Europe
44. International Commission of Jurists
45. CIJL
46. International Federation for Human Rights
47. FIDH
48. IPPF EN
49. International Press Institute
50. European Foundation Center (EFC)
51. Kompass - René Rouwette

ANNEX 1 _ Signatories of Dutch NGO Coalition

Annex to the Written inputs to the State report
Fifth NGO report of the Dutch NGO Coalition for Children's Rights to the UN Committee on the Rights of the Child

Consulted experts

Through the Coalition for Children's Rights, organisations join forces to protect the interests of the child and supervise the safeguarding of children's rights in Dutch law, policy and practice. The Coalition consists of key members Defence for Children, Kinderpostzegels, the National Youth Council, Save the Children, Terre des Hommes Netherlands and National Committee UNICEF The Netherlands, and has the Netherlands Youth Institute as their advisor. Besides its key members, the Coalition has many other partners.

Authors

Coordination and editing

Brigitte Boswinkel	Dutch NGO Coalition for Children's Rights
Beata Karpinska	Terre des Hommes Netherlands
Caroline van de Wetering	Save the Children
Carrie van der Kroon	Defence for Children
Daniëlle de Jong	Defence for Children
Esther Polhuijs	National Committee UNICEF The Netherlands
Manal Zekari	Dutch NGO Coalition for Children's Rights

General implementation measures

Reservations and legislation

Caroline van de Wetering	Save the Children
Esther Polhuijs	National Committee UNICEF The Netherlands
Maartje Berger	Defence for Children

Coordination and decentralisation

Maartje Berger	Defence for Children
Caroline Vink	Netherlands Youth Institute
Giulia Giacometti	National Youth Council (NJR)
Janet van Bavel	Expert in multidisciplinary approach to child abuse and domestic violence

Collecting data

Erik Jan de Wilde	Netherlands Youth Institute
Bas Tierolf	Verwey-Jonker Institute
Lenneke Alink	University Leiden
Marloes Kleinjan	Trimbos-institute

Children's rights education

Esther Polhuijs	National Committee UNICEF The Netherlands
Femke de Koning	Anne Frank House
Franka Olujic	Nederlands Juristen Comité voor de Mensenrechten (NJCM)
Harry Ridder	Centrum voor Mondiaal Onderwijs
Jantine Walst	Defence for Children

Klaske Schram	Amnesty International Dutch Section
Philo Offermans	Movies that Matter

The business community and child labour

Josette Hermans	Save the Children
Celine Verheijen	Defence for Children-ECPAT
Eva Smulders	National Committee UNICEF The Netherlands
Gine Zwart	Arisa
Jan van de Venis	JustLaw, Stand Up For Your Rights and acting Ombudsperson for Future Generations
Joyce Brummelman	Plan International Nederland
Pieter Dirk Dekker	Help a Child

BES islands

La-Toya Charles	National Committee UNICEF The Netherlands
Anoek Hansen	Expertisecenter Onderwijs Zorg Bonaire
Mick Schmit	Stichting Project (FORSA)
Timoteo Silberie	Foundation for professional childcare in Bonaire
Camelia Berkel-Dembrook	Expertise Centre Education Care St.Eustatius
Kenneth Cuvalay	Foundation The Quill
Johan Schaeffer	Body, Mind & Spirit - ASGS Foundation
Ludwina Charles	After School Care, Saba Girls and Boys Sports Society
Sapphire Ramkissoon	Child Focus Foundation

General principles

Discrimination

Carrie van der Kroon	Defence for Children
Ellen-Rose Kambel	Rutu Foundation, advancing mother tongue education
Jessica van Zadelhoff	COC Netherlands
José Smits	Het Gehandicapte Kind (NSGK)

Youth participation

Giulia Giacometti	Nationale Jeugdraad (NJR)
Camee van Comperen	Learning for Well-being Foundation
Eline van der Meulen	Stichting JongPIT
Eva Saeboe	Innovatienetwerk Jeugd | Regio Hart van Brabant
Geeske Strating	Stichting Alexander
Janine Pingen	Stichting Kind en Ziekenhuis
Lindsay Vogelzang	Choice for Youth and Sexuality
Malou Luchtenberg	Beatrix Kinderziekenhuis / UMC Groningen
Mourad El Otmani	Young Amsterdam
Myrna Lemmen	National Committee UNICEF The Netherlands
Renske van Luijn	125Procent
Vicky Verschoor	ZonMw
Wendy Schrama	Universiteit Utrecht
Willeke van Sleeuwen	Netherlands Youth Institute
Willemijn Dupuis	Stichting Kinderrechten en Menselijke Ontwikkeling: KinderrechtenNU en het Nederlands Genootschap van Kinderburgemeesters

Civil rights and freedoms

Statelessness

Caia Vlieks	Institute on Statelessness and Inclusion
Jelle Klaas	PILP-NJCM

Violence against children

Violence against children

Janet van Bavel	Expert in a multidisciplinary approach to child abuse and domestic violence
Caroline Vink	Netherlands Youth Institute
Coby van der Kooi	Netherlands' Ombudsman for Children
Debbie Maas	Veilig Thuis
Kim van Laar	Team-Kim
La-Toya Charles	National Committee UNICEF The Netherlands
Levi van Dam	Stichting JIM en Universiteit van Amsterdam
Lian Smits	Sterk Huis
Maartje Berger	Defence for Children
Marianne Volaart	Inventoz
Mariëlle Dekker	Augeo Foundation
Marijke Bleeker	Nationaal Rapporteur Mensenhandel en Seksueel Geweld tegen Kinderen
Marjon Donkers	Marjon Donkers Coaching en Advies
Remy Vink	TNO Nederlandse Organisatie voor toegepast-natuurwetenschappelijk onderzoek
Rhea Verheul	Netherlands' Ombudsman for Children
Suzanne Kok	Nationaal Rapporteur Mensenhandel en Seksueel Geweld tegen Kinderen
Tea Hol	LVAK Landelijke Vakgroep Aandachtsfunctionarissen Huiselijk geweld en Kindermishandeling
Willemijn Dupuis	Stichting Kinderrechten en Menselijke Ontwikkeling: KinderrechtenNU en het Nederlands Genootschap van Kinderburgemeesters
Ytje Hokwerda	Defence for Children

LGBTI children

Jessica van Zadelhoff	COC Nederland
Bente Keulen	NNID Nederlandse organisatie voor seksediversiteit
Sophie Schers	Transgender Netwerk Nederland (TNN)

Family and alternative care

Eva Huls	Defence for Children
Joliska Hellinga	Advies- en Klachtenbureau Jeugdzorg (AKJ)
Carola Bodenstaff	Jeugdzorg Nederland
Cindy Koole	Vereniging van Nederlandse Jeugdrechtadvocaten (VNJA)
mr. E.A.A van Kalveen	Chair expert group of juvenile judges/
June de Groot	Defence for Children
Mariëlle Bruning	Universiteit Leiden
Reinier Feiner	Vereniging Sociale Advocatuur Nederland (VSAN)

Children with disabilities

Jantine Walst	Defence for Children
Ina Vijzelman	leder(in)
Silke Kuijpers	Per Saldo
Thijs Hardick	leder(in)

Health and wellbeing

Infant mortality

Professor emeritus Koos van der Velden	Public Health Radboud UMC Nijmegen

ADHD and ADD

Expert group ADHD/ADD	Kenniscentrum Kinder- en Jeugdpsychiatrie
Barbara van den Hoofdakker	Accare and RUG
Dion Leiblum	Altrecht
Els van den Ban	Karakter
Jaap Oosterlaan	VU Amsterdam
Nanda Lambregts-Rommelse	Karakter
Pieter Hoekstra	Accare and UMCG

Overweight

Leonie Barels	National Committee UNICEF The Netherlands
Annegre de Roos	Save the Children
Bianca Schoonbeek	Maag Lever Darm Stichting
Carolien Martens	Hartstichting
Frieda van der Jagt	Diabetes Fonds
Gerda Feunekes	Voedingscentrum
Gertrude Zeinstra	onderzoeker voedingsgedrag bij kinderen
Hanno Pijl	Leids Universitair Medisch Centrum
Hester Rippen	Stichting Kind en Ziekenhuis
Raquel Abrahams	AJN Jeugdartsen Nederland
Renate Dietvorst	
Roy van der Ploeg	Maag Lever Darm Stichting
Wilrike Pasman	Nederlandse Associatie voor de Studie van Overgewicht

Air pollution

Jan van de Venis	JustLaw, Stand Up For Your Rights and acting Ombudsperson for Future Generations

Mental health

Giulia Giacometti	Nationale Jeugdraad (NJR)
Djieuwke Verseput	de Nederlandse ggz, Waardenetwerk Gezond opgroeien
Eline Kolijn	Samen Sterk zonder Stigma
Esther Polhuijs	National Committee UNICEF The Netherlands
Hannah Boerstra	Diversion
Ivet Pieper	Stichting Alexander
Leonie Burggraaf	#ikbenOpen
Marjonneke de Vetten	de Nederlandse ggz, Waardenetwerk Internationaal verbinden / Dutch International Mental Health Hub
Maurits Boote	ExpEx
Merel Spijkerman	Alles is Gezondheid
Mirjam Bekker-Stoop	Stichting Open Mind
Mohini Awadhpersad	National Youth Council (NJR)
Sara van der Weerd	Kenniscentrum Kinder- en Jeugdpsychiatrie

Sexual health

Ilze Smit	Rutgers

Substance use and gaming addiction

Marloes Kleinjan	Trimbos-instituut
Gera Nagelhout	Instituut voor Onderzoek naar Leefwijzen & Verslaving (IVO)
Renske Spijkerman	Parnassia Groep Academie en Brijder Verslavingszorg
Simone Onrust	Trimbos-instituut
Tony van Rooij	Trimbos-instituut

Combatting poverty

Caroline van de Wetering	Save the Children
Astrid Huygen	Vereniging van stichtingen Leergeld in Nederland
Carina Buit	Nationaal Fonds Kinderhulp
Caro Kroonen	Jeugdfonds Sport & Cultuur
Elles van der Gaag	Sam& voor alle kinderen
Eva Huls	Defence for Children
Gaby van den Biggelaar	Vereniging van stichtingen Leergeld in Nederland
Irene Verspeek	Armoedefonds
Kim Houben	Divosa
Martijn Schut	Martijn Schut Advies Sociaal Domein
Monique Maks	Jeugdfonds Sport & Cultuur
Paulien Lensink	Stichting Halt
Robin Koper	Speaking Minds

Education and leisure

Inclusive education

Jantine Walst	Defence for Children
Ellen-Rose Kambel	Rutu Foundation, advancing mother tongue education
Femke van Zoggel	Stichting JongPIT
Gepke Boezaard	Ieder(in)
Hans Spekman	Jeugdeducatiefonds
Hilde Kalthoff	Netherlands Youth Institute
Jacqueline Schoonheim	Het Gehandicapte Kind
José Smits	Het Gehandicapte Kind
Willy de Heer	Stichting Kenniscentrum voor Makkelijk Lerenden

Leisure and recreation

Froukje Hajer	Platform Ruimte voor de Jeugd/ adviseur jeugdbeleid Kind, spel & ruimte
Cerunne Bouts	Speeltuinbende/ Het Gehandicapte Kind
Dirk Vermeulen	Speelruimte - Kenniscentrum Buitenspelen/Speelforum
Eelco Koppelaar	Eelco Koppelaar, specialist in speelruimte
Elske Oost-Mulder	OBB creatieve (speel)ruimtedenkers
Ilse van der Put	Wij zijn zet
Jootje Vaas	Ontwerpbureau Jootje Vaas
Josine van den Boogaard	GGD Rotterdam
Lia Karsten	Child in the City en Universiteit van Amsterdam,
Louise Berkhout	Hogeschool Leiden/Speelforum
Marian Schouten	Platform Ruimte voor de Jeugd
Martin van Rooijen	Universiteit voor Humanistiek
Hedy Goossens	VeiligheidNL
Pauline van der Loo	Jantje Beton / NUSO
Pim van der Pol	Speelforum
Sigrun Lobst	Springzaad

Wilna van den Heuvel Hogeschool Utrecht/Speelforum

Special protection measures

Migrant and refugee children

Arja Oomkens	National Committee UNICEF The Netherlands
Eva van Aalst	National Committee UNICEF The Netherlands
Ariane den Uyl	VluchtelingenWerk Nederland
Corrien Ullersma	Van der Woude de Graaf advocaten
Dr. Mr. Carla van Os	Rijksuniversiteit Groningen
Elin Hofman	War Child Holland
Esther Zielhuis	National Committee UNICEF The Netherlands
Frank Velthuizen	War Child Holland
Gerriane Smits	Dokters van de Wereld
Germa Lourens	Stichting Nidos/ VluchtelingenWerk Nederland
Helen Schuurmans	National Committee UNICEF The Netherlands
Karel Jungheim	Kerk in Actie
Majorie Kaandorp	National Committee UNICEF The Netherlands
Marie-Christine Alting von Geusau	Defence for Children
Martin Vegter	Defence for Children
Rhea Verheul	Netherlands' Ombudsman for Children
Sander Schuitemaker	Defence for Children
Stephanie Rap	University Leiden
Sabina Brinkman	ARQ Nationaal Psychotrauma Centrum

Juvenile criminal law

Maartje Berger	Defence for Children
Annemieke Wolthuis	Restorative Justice Nederland
Mariëlle Bruning	Universiteit Leiden
Reinier Feiner	Vereniging Sociale Advocatuur Nederland (VSAN)
Yannick van den Brink	Universiteit Leiden

Optional Protocol on the sale of children, child prostitution and child pornography

Dyonne Pennings	Terre des Hommes Nederland
Arda Gerkens	Expertisebureau Online Kindermisbruik (EOKM)
Celine Verheijen	Defence for Children - ECPAT
Iara de Witte	Defence for Children - ECPAT
Ina Hut	CoMensha
Maartje Berger	Defence for Children
Shakila Mangal	National Rapporteur do against human trafficking and sexual violence against children
Sjoerd van Bemmel	Centrum tegen Kinderhandel en Mensenhandel
Suzanne Kok	National Rapporteur do against human trafficking and sexual violence against children

Optional Protocol on the involvement of children in armed conflict

Juliette Verhoeven	Save the Children
Anne-Floor Dekker	WO=MEN Dutch Gender Platform
Pien Klieverik	Save the Children

Signatures

1. #ikbenOpen
2. 125Procent
3. Accare
4. After School Care, Saba Girls & Boys Sports Society
5. AJN Jeugdartsen Nederland
6. Alles is Gezondheid
7. Altrecht
8. Amnesty International Dutch Section
9. Arisa
10. Armoedefonds
11. Augeo Foundation
12. Beatrix Kinderziekenhuis / UMC Groningen
13. Body, Mind & Spirit - AIDS Support Group Saba Foundation
14. Branches Gespecialiseerde Zorg voor Jeugd (BGZJ: Jeugdzorg Nederland, de Nederlandse ggz, VGN, VOBC)
15. Brijder Jeugd Verslavingszorg
16. BVjong, beroepsvereniging kinder- en jongerenwerkers
17. Centrum tegen Kinderhandel en Mensenhandel (CKM)
18. Centrum voor Mondiaal Onderwijs
19. Child Focus Foundation
20. Child Friendly Cities Netherlands
21. COC Netherlands
22. CoMensha
23. de Nederlandse ggz
24. Defence for Children
25. Diversion
26. Dokters van de Wereld
27. Dutch Youth Council (NJR)
28. Edukans
29. Expertise Center Education Care St. Eustatius
30. Expertisebureau Online Kindermisbruik (EOKM)
31. Expertisecenter Onderwijs Zorg Bonaire
32. Expertisecentrum Samen naar School
33. Fier. Landelijk expertise- en behandelcentrum op het terrein van geweld in afhankelijkheidsrelaties
34. Foundation for professional childcare in Bonaire
35. Foundation The Quill
36. Help a Child
37. Het Vergeten Kind
38. Ieder(in)
39. Ingrado
40. Institute on Statelessness and Inclusion
41. Instituut voor Onderzoek naar Leefwijzen & Verslaving (IVO)
42. Janusz Korczak Stichting
43. Jeugdeducatiefonds
44. Jeugdfonds Sport & Cultuur
45. Jeugdzorg Nederland (chairwoman: Ms. Anne Rotering, also chairwoman of Jeugdbescherming West/JB-West, The Hague)
46. Johannes Wier Stichting
47. Justlaw
48. Kenniscentrum Kinder- en Jeugdpsychiatrie
49. Kenniscentrum voor Makkelijk Lerenden
50. Kerk in Actie
51. Kinderpostzegels

52. Learning for Well-being Foundation
53. LVAK Landelijke Vakgroep Aandachtsfunctionarissen Huiselijk geweld en Kindermishandeling
54. Martijn Schut Advies Sociaal Domein
55. Missing Chapter Foundation
56. Movies that Matter
57. National Committee UNICEF The Netherlands
58. Nationaal Fonds Kinderhulp
59. Nederlands Juristen Comité voor de Mensenrechten (NJCM)
60. Nederlandse Associatie voor de Studie van Overgewicht
61. Nederlandse Vereniging voor Autisme (NVA)
62. Nederlandse Vereniging voor Kindergeneeskunde (NVK)
63. Netherlands Youth Institute
64. NNID Nederlandse organisatie voor seksdiversiteit
65. OBB creatieve (speel)ruimtedenkers
66. Per Saldo
67. Pharos
68. Plan International Nederland
69. Platform Ruimte voor de Jeugd
70. Restorative Justice Nederland
71. Rutgers
72. Rutu Foundation, advancing mother tongue education
73. Sam& voor alle kinderen
74. Samen Sterk zonder Stigma
75. Save the Children
76. SOS Children's Villages
77. Speaking Minds
78. Stand Up For Your Rights
79. Sterk Huis
80. Steunpunt Onderwijs Het Gehandicapte Kind
81. Stichting Alexander
82. Stichting Halt
83. Stichting JIM
84. Stichting JongPIT
85. Stichting Kind en Ziekenhuis
86. Stichting Kinderen-Ouders-Grootouders
87. Stichting Kinderrechten en Menselijke Ontwikkeling: KinderrechtenNU en het Nederlands Genootschap van Kinderburgemeesters
88. Stichting LOS (Landelijk Ongedocumenteerden Steunpunt)
89. Stichting Ocan
90. Stichting Open Mind
91. Stichting Project FORSA
92. Team-Kim
93. Terre des Hommes Nederland
94. TNO Nederlandse Organisatie voor toegepast-natuurwetenschappelijk onderzoek
95. Transgender Netwerk Nederland
96. Trimbos-institute
97. University Leiden
98. Valente
99. Veilig Thuis
100. VeiligheidNL
101. Vereniging Sociale Advocatuur Nederland (VSAN)
102. Vereniging van Nederlandse Jeugdrechtadvocaten (VNJA)
103. Vereniging van stichtingen Leergeld in Nederland
104. Verwey-Jonker Instituut
105. VluchtelingenWerk Nederland
106. Voedingscentrum
107. Vrije Universiteit Amsterdam

108. WO=MEN Dutch Gender Platform
109. Young Amsterdam

Children's rights in the Netherlands 2015 – 2020
Fifth NGO report of the Dutch NGO Coalition for Children's Rights to the UN Committee on the Rights of the Child

Contact details
Kinderrechtencollectief
p/a Defence for Children
Hooglandse Kerkgracht 17G
2312 HS Leiden
Nederland
Phone: (+31) (0)71-516 09 80
info@kinderrechten.nl
www.kinderrechten.nl

Advocatenblad

ACTIVISTISCHE ADVOCAAT LAAT ZICH SCHRAPPEN

JANUARI 4, 2022

- **NIEUWS**

De activistische advocaat Henriette Nakad-Weststrate heeft de Amsterdamse deken gevraagd haar te schrappen van het tableau. Nakad zegt zich voortaan als burgenrechtenactiviste teweer te stellen tegen misstanden in de jeugdzorg en de rechtspraak.

De advocaat kwam in 2020 in botsing met de Amsterdamse deken nadat ze zich opwierp als klokkenluider, tegen misstanden in de jeugdzorg. De Amsterdamse deken Henrichs vroeg de raad van discipline haar te schorsen, onder meer omdat ze onvoldoende professionele distantie zou bewaren. De raad besliste dat ze wel actief mocht blijven als advocaat, maar dat ze geen jeugdzaken mocht doen. Daarin was ze ook niet gespecialiseerd.
Het Hof van Discipline draaide die beslissing eind vorig jaar terug, maar gebood wel een jaar lang praktijkbegeleiding door een ervaren jeugdzorg-advocaat, op kosten van Nakad.
De advocaat voelt daar niets voor, schrijft ze in een brief aan Henrichs, waarin ze hem vraagt haar van het tableau te schrappen: ‘Met het vooruitzicht dat naast de intensivering van het toezicht op mij, opnieuw veel tijd en energie verloren zullen gaan in mijzelf te moeten verdedigen tegen verdere tuchtklachten van u en de ketenpartners, zie ik mij genoodzaakt te zoeken naar andere wegen, als *human rights advocate* (burgerrechtenactiviste).’

NAKAD LAW

YOUR PARTNER IN JUSTICE

https://archive.org/details/nakad-united-nation-the-netherlands

NAKAD LAW
YOUR PARTNER IN JUSTICE

WOLFERT VAN BORSSELENWEG 119
NL – 1181 PJ AMSTELVEEN

M: +31 (0)6 46 22 42 52
E: henriette@nakadlaw.nl
W: www.nakadlaw.nl

Aan: Raadsgriffies van de Nederlandse Gemeenten

Cc: Vereniging Nederlandse Gemeenten

"The destiny of human rights is in the hands of all our citizens in all our communities."
~Eleanor Roosevelt

Amstelveen, 28 januari 2022

Geachte raadsgriffier,

1. Hierbij zend ik u mijn bijdrage van 21 januari 2022 in het kader van het jaarlijkse consultatieproces dat de Europese Commissie sinds 2020 houdt om de kwaliteit van de rechtsorde van de EU-lidstaten in kaart te brengen. Graag wil ik u verzoeken deze stukken ter kennisneming toe te voegen aan de stukken voor de (eerst)volgende raadsvergadering via ibabs.

2. In mijn bijdrage ga ik in op de crisis in de Nederlandse rechtsstaat (zie ook Rapport Venetië Commissie d.d. 18 oktober 2021). Deze kan (grotendeels) worden verklaard door structurele weeffouten op systeemniveau en door de bestuurscultuur, maar laat zich juist voelen op gemeentelijk niveau, in individuele dossiers in de uitvoeringspraktijk van die systemen. Dit is m.i. vooral zichtbaar in de jeugdzorg.

3. Deze brief zend ik u dan ook mede in het belang van de meer dan 1.500 gedwongen afgestane/geadopteerde kinderen sinds 1956, meer dan 42.000 uit huis geplaatste kinderen (95.000 volgens de regering als wij de 'drang' trajecten in het zogenaamde 'vrijwillig' kader meerekenen) en 450.000 kinderen onder Staatstoezicht (mogelijk 900.000 indien ook hier kinderen via het 'vrijwillige' kader zijn geplaatst), 3.000 kinderen die al jaren in gesloten inrichtingen verblijven (jeugdgevangenissen), veelal zonder dat zij enig strafbaar feit hebben gepleegd, 2.500 verdwenen asielkinderen, 70.000 kinderen die slachtoffer zijn geworden van het Kinderopvangtoeslagschandaal, slachtoffers van satanisch ritueel misbruik en/of andere slachtoffers, hun ouders en verdere familie en dierbaren.

4. Sinds de decentralisatie van 2015 is het aantal kinderen met een of andere vorm van Staatsinterventie verdubbeld (ondanks de ambitie om het aantal uithuisplaatsingen terug te dringen). Vanwege de huidige plannen over zorg-onderwijs stevenen wij in de komende vier jaar opnieuw af op een verdubbeling. Ik maak mij zorgen over die aanhoudende sterke groei.

5. Immers, in de afgelopen jaren is gebleken dat in de jeugdzorg sprake is van ongekend onrecht, misstanden, en mensenrechtenschendingen tegen kinderen en ouders. Kinderen staan bloot aan geweld, drugs, alcohol en seksueel overschrijdend gedrag (Rapport Commissie Samson, Deel 1

d.d. 8 oktober 2012, Deel 2 d.d. 6 februari 2014; Rapport Commissie De Winter d.d. 12 juni 2019). Er is in het kader van het Kinderopvangtoeslagenschandaal vastgesteld dat de beginselen van de rechtsstaat zijn geschonden (Rapport Commissie Van Dam d.d. 17 december 2020). De verantwoordelijke toenmalige ministers Sander Dekker (Justitie en Veiligheid) en Hugo de Jonge (VWS) noemden het *"niet te bevatten dat deze kinderen, aan wie juist een veilige omgeving geboden had moeten worden, geen veiligheid en geborgenheid hebben gevonden*."[1] Zij wilden dit veranderen. *"Wat er in het verleden is gebeurd, kunnen we helaas niet veranderen. Het is belangrijk om recht te doen aan de slachtoffers van gisteren. En voorkomen dat de kinderen in de jeugdzorg vandaag, de slachtoffers van morgen worden."* Inmiddels is duidelijk geworden via de (afwikkeling van de) Kindertoeslagenaffaire, dat er niets (wezenlijks) is verbeterd aan de (rechts)positie van kinderen en ouders, en dat de misstanden doorgaan. Recent heeft de rechterlijke macht toegegeven dat onvoldoende rechtsbescherming is geboden (reflectierapporten van de rechtspraak d.d. 8 oktober 2021 (bestuursrechters) en 19 november 2021 (Raad van State)). Het nationaal Actieplan Waarheidsvinding 2018 heeft geen verbetering gebracht in de integriteit en kwaliteit van de dossiers.[2] De Raad voor de rechtspraak heeft op 27 oktober 2021 tijdens de Ronde tafelbespreking in de Tweede Kamer toegegeven, dat jeugdrechters nog steeds uitspraak doen op basis van ondeugdelijke jeugdzorgdossiers. Jeugdzorg laat zien hoe de misstanden, mensenrechtenschendingen en het ongekend onrecht veel leed in gezinnen en families veroorzaken, tot in de huizen van mensen, tot achter de voordeur. Kinderen en ouders worden rechteloos gemaakt en gehouden.

6. De gemeente Krimpenerwaard ontving op 20 oktober 2021 een processtuk dat door mevrouw Van den Broek, mij persoonlijk bekend, een van de vele slachtoffers van Jeugdzorg, was ingediend. Deze "Dwaze moeder van Nederland" vond de veiligheid en welzijn van haar kinderen belangrijker dan het recht op privacy. Ik wil u daarom uitnodigen om gelijk ook haar document te lezen. Daarin staat aanvullende informatie die voor u eveneens van belang kan zijn. De gemeente Krimpenerwaard heeft niettemin – niet onbegrijpelijk – besloten de stukken te anonimiseren (zelfs de naam van de Noorse mevrouw Strand-Lobben van het beroemde gelijknamige arrest van het Europese Hof voor de Rechten van de Mens). [3] Voor de bijgaande stukken is die check evenwel niet nodig; deze stukken zijn al op grote schaal verspreid, internationaal en landelijk.

Van: Griffie Krimpenerwaard
Verzonden: donderdag 21 oktober 2021 17:00
Aan: [redacted]
Onderwerp: RE: verzoekschrift teruggave kinderen/ dossier [redacted] nationale ombudsman

Beste mevrouw van den Broek,

Namens de gemeenteraad bevestig ik de ontvangst van uw brief d.d. 20 oktober 2021.
Wij voegen deze ter kennisname toe aan de lijst ingekomen stukken van de raad 16 november 2021.
Tijdens deze vergadering worden de ingekomen stukken niet inhoudelijk besproken, maar neemt de raad een besluit over het afhandelingsadvies.
Van de raad als collectief ontvangt u geen schriftelijke reactie op uw brief.
Mogelijk reageren fracties of individuele raadsleden persoonlijk op uw brief.
We gaan ervan uit dat u er geen bezwaar tegen hebt dat we hen daarvoor desgevraagd uw mail/adres geven.

I.v.m. privacyregels zijn enkele namen geanonimiseerd.

Met vriendelijke groet,

gemeente Krimpenerwaard

Griffiemedewerker

Postbus 51 2820 AB Stolwijk
Bezoekadres Burgemeester van der Willigenstraat 58 2941 ES Lekkerkerk

[1] https://www.rijksoverheid.nl/actueel/nieuws/2019/06/12/reactie-kabinet-op-het-rapport-van-commissie-de-winter
[2] https://www.linkedin.com/pulse/stop-het-actieplan-waarheidsvinding-sven-snijer/
[3] https://api1.ibabs.eu/publicdownload.aspx?site=krimpenerwaard&id=100302995

7. In mijn bijdrage aan de Europese Commissie van 21 januari 2022 heb ik ook gesproken over:
   a. De bestuurscultuur (Rutte Doctrine); de angst- en zwijgcultuur, de structuur van beloningen en bestraffingen; corruptie, nepotisme en loyaliteit in plaats van integriteit en verantwoording;
   b. De grote kloof tussen perceptie (beeldvorming) en werkelijkheid van de kwaliteit van de Nederlandse rechtsstaat;
   c. Het lage vertrouwen van de burger in de overheid;
   d. Herstel van de democratische rechtsstaat;
   e. Het (imperatieve en repressieve) coronabeleid dat de menselijke waardigheid ondermijnt;
   f. Het belang van afwijkende meningen voor een bloeiende democratie;
   g. De vermenging van de onder- en bovenwereld en het fenomeen van verdraaide organisaties, die structureel mensenrechten schenden en zich schuldig maken aan geweld en terreur tegen de eigen bevolking, maar die de schone schijn ophouden en vervolgens de bevolking oproepen tot fatsoen, maar die geen plaats behoren te hebben in een rechtsstaat;
   h. Ondermijning vanuit de Nederlandse Staat, in het bijzonder:
      i. Binnen de politie: politiegeweld tegen burgers en de landelijke geheime politiedienst LET-Jb sinds 2013;
      ii. Mensenhandel en uitbuiting via jeugdzorg, jeugdbescherming en jeugdhulp en de illegale praktijken van het ‘vrijwillige kader’ en de inhumane en barbaarse behandeling van kinderen, ouders en verdere familie;
      iii. Moderne schuldslavernij via de incassoindustrie en de commerciële schuldhulpverlening;
      iv. De financiële fraude en witwaspraktijken in en via Nederland;
      v. Datahandel, datalekken, datadelen, de illegale zwarte lijsten en het monitoren van burgers;
      vi. Milieudelicten via afvalverwerking en andere vormen van milieuvervuiling die schadelijk zijn voor de gezondheid en ook ingaan tegen de klimaatdoelstellingen;
      vii. De geheime overlegstructuren met private internationale organisaties buiten parlementaire controle, waarin juridisch bindende afspraken worden gemaakt die in of vanuit Nederland worden uitgevoerd;
      viii. De zwakke/afhankelijke rol van de media en de inbreuken op de persvrijheid;
      ix. Seksueel geweld en het normaliseren en/of onbestraft laten van seks met kinderen;
      x. Criminele afrekeningen en liquidaties;
   i. Digitalisering (van de rechtspraak en overigens) en de bescherming van grondrechten in het digitale tijdperk.

8. In de kern leggen al deze onderwerpen een stelsel van een verdraaide overheid en verdraaide organisaties als ketenpartners bloot. Organisaties zijn 'verdraaid' als de natuurlijke principes van organiseren verloren zijn gegaan onder een lawine van on-natuurlijke managementlogica. Recht tegenover deze verdraaide organisaties staan de organisaties die juist excelleren. Zij houden zaken eenvoudig en dicht bij de menselijke natuur en presteren daarmee enorm veel beter.[4]

9. Deze onderwerpen worden nader uitgewerkt binnen de context van de politieke en maatschappelijke ontwikkelingen. Veel van deze informatie is in 2020 en 2021 niet vanuit Nederland (de overheid en haar ketenpartners en stakeholders) gedeeld met de Europese Commissie, danwel is onderbelicht gebleven. Daarna stel ik de President van de Europese Commissie en de andere geadresseerden een viertal vragen in relatie tot de EU-verdragen en onze gedeelde Europese en feminiene waarden. Dan volgen samenvattende en afrondende beschouwingen.

10. Als bijlage bij de brief aan Europa treft u aan mijn brief van 14 januari 2022 aan de Verenigde Naties. In Geneve, Zwitersland, wordt op dit moment de vergadering gehouden van de CRC van de Verenigde Naties - Convention on the Rights of the Child, 89th Session (17 Jan 2022 - 11 Feb

[4] https://verdraaideorganisaties.nl/

2022),[5] over Kroatië, Cuba, Cyprus, Djibouti, Griekenland, Kiribati, Madagascar, Nederland en Somalië. Meerdere (verdraaide) NGO's en overheidsinstanties hebben de VN desgevraagd van informatie voorzien over de situatie van kinderrechten. Alleen al de Nederlandse jeugdzorg telde 109 organisaties en stakeholders als ondertekenaars (Kinderrechtencollectief). Geen van hen heeft de (aard en de omvang van de) misstanden en mensenrechtenschendingen binnen de Nederlandse jeugdzorg transparant gemaakt.

11. Verder zend ik u hierbij de link naar het filmpje van de uithuisplaatsing van de 5-jarige Jean op 12 november 2021 https://www.youtube.com/watch?v=9kQ1TI4biKI. Als moeder van vier kinderen, vrouw, echtgenote, doctor in de rechtsgeleerdheid van de Universiteit Leiden, oud-advocate en oprichtster van de eerste online rechtbank e-Court, en burger van Nederland en Europa, die vanuit mijn geloof en mijn vrouwelijke en Europese waarden mijn leven als *'law abiding citizen'* probeer vorm te geven, vind ik het moeilijk om dit filmpje te bekijken en beluisteren. Dit is echter noodzakelijk om het leed achter de praktijk van de kinderhandel (hierboven genoemd in alinea 6, onder h, ii) een gezicht te geven.

12. Het filmpje toont aan dat het hier niet gaat om een verwaarloosd of een mishandeld kind, waarbij de uithuisplaatsing als laatste redmiddel wordt ingezet (nadat is vastgesteld dat het acute gevaar niet op een minder schadelijke manier kan worden weggenomen), maar dat een jongetje wordt afgevoerd, dat thuis gelukkig is, geworteld en goed gehecht is en zich verzet en vastklampt en smeekt om niet meegenomen te worden en er geen enkele ernstige, acute bedreiging is voor zijn ontwikkeling. De Nederlandse Staat zette in dit geval maar liefst 4 politiebussen in en 12 politie agenten. U ziet dat er niemand aanwezig was met enige pedagogische ervaring om het kind op te vangen gedurende dit traumatische gebeuren. Dit kind zal met een aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid nog jarenlang voor financieel gewin in een pleeggezin of instelling worden vastgehouden, verstrikt in een web van ondeugdelijke dossiervorming, en zijn terugkeer zal onmogelijk worden gemaakt. Helaas worden ouders die dit soort beelden verspreiden slachtoffer van verdere repressie en strafmaatregelen.

13. Tot zover mijn toelichting. Omwille van de transparantie vermeld ik dat ik kandidaat gemeenteraadslid ben voor de ChristenUnie Amstelveen op plaats 3 van de lijst. Net als Amstelveen, zal ook uw gemeente aan de laatste vergaderronde voor de verkiezingen bezig zijn, en eisen de lokale verkiezingscampagnes veel aandacht op. Daardoor zullen deze stukken mogelijk onvoldoende aandacht krijgen.

14. Daarom wil ik u wijzen op het belang van deze stukken. De onnodige, onrechtmatige uithuisplaatsingen en andere vormen van onnodige, onrechtmatige Staatsinterventies en Staatstoezicht, zijn onderdeel van de vaste werkwijze binnen het Nederlandse systeem, en kwalificeren daarmee als "*een handeling die onderdeel is van een wijdverbreide of stelselmatige aanval gericht tegen een burgerbevolking, met kennis van de aanval"* als bedoeld in artikel 7 Statuut van Rome. Het ongeoorloofd weghalen van een kind is daarnaast een ernstige vorm van (psychologisch) geweld tegen vrouwen en meisjes als bedoeld in artikel 3 Verdrag van Istanbul. Het feit dat de rechterlijke macht tegen deze praktijken geen enkele rechtsbescherming biedt, maar zichzelf ketenpartner noemt en hieraan meewerkt, maakt de situatie alleen nog maar erger. Dit zijn misdaden tegen de menselijkheid, waarvoor alle medeplegers en medeplichtigen, inclusief de leden van de colleges van B&W en de gemeenteraden zich ook persoonlijk zullen hebben te verantwoorden. Deze misdaden verjaren niet en de Nederlandse rechtspraak – die zich ook heeft te verantwoorden – zal niet het instituut zijn die hierover zal oordelen.

[5] https://tbinternet.ohchr.org/_layouts/15/treatybodyexternal/SessionDetails1.aspx?SessionID=1400&Lang=en

15. Ik stel het op prijs indien:
    a. u de goede ontvangst van deze brief met bijlagen wilt bevestigen;
    b. u mij wilt informeren over de verdere behandeling in de gemeente;
    c. ik individuele of collectieve reacties mag ontvangen vanuit het college van B&W en/of de gemeenteraad en/of de fracties;

16. Ik verheug mij erop om in de nabije toekomst vanuit de nieuwe rol, samen met gemeenteraadsleden uit het hele land, te werken aan herstel van het vertrouwen in het openbaar bestuur, herstel van de democratische rechtsstaat, bescherming van de menselijke waardigheid en mensenrechten. Wij zijn het aan onze kinderen en kleinkinderen verplicht de misstanden en het ongekende onrecht zonder verder uitstel te beëindigen.

17. Mochten er nog vragen zijn of u wenst een verdere toelichting, dan ben ik daartoe bereid. Uiteraard heb ik er geen bezwaar tegen indien u mijn gegevens verder deelt of deze brief met bijlagen verder wilt verspreiden. Integendeel.

18. Graag van u vernemend.

Hoogachtend,

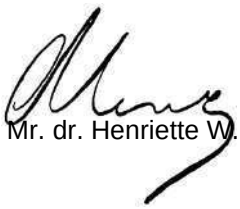

Mr. dr. Henriette W.R. Nakad-Weststrate, *human rights advocate*

Een kopie van deze brief wordt ook naar een aantal belanghebbenden bij het debat gestuurd.

NAKAD LAW
YOUR PARTNER IN JUSTICE

WOLFERT VAN BORSSELENWEG 119
NL – 1181 PJ AMSTELVEEN

M: +31 (0)6 46 22 42 52
E: henriette@nakadlaw.nl
W: www.nakadlaw.nl

Aan:
De President van de Europese Commissie
Mw. U. von der Leyen
Per e-mail: *ec-president-vdl@ec.europa.eu*
rule-of-law-network@ec.europa.eu

De President van het Europese Parlement
Mw. R. Metsola
Per e-mail: roberta.metsola@europarl.europa.eu

De President van de Europese Raad
De heer C. Michel
Per e-mail: press.president@consilium.europa.eu
Simonetta.Cook@consilium.europa.eu

Cc:
F4F, Fit for Future platform
Per e-mail: *SG-F4F@ec.europa.eu*

Directorate C: Grondrechten en rechtstaat
Unit C.2: Beleid Grondrechten
T.a.v. mw. Georgia Georgiadou
Vervangend Hoofd van de Unit
Per mail: *JUST-C2-CHARTE@ec.europa.eu*

"When will our consciences grow so tender that we will act to prevent human misery rather than avenge it?"

~Eleanor Roosevelt

Uw referentie: Targeted stakeholders consultation Rule of Law Report NL 2022

Amstelveen, 21 januari 2022

Geachte mevrouw Von der Leyen en mevrouw Metsola, geachte heer Michel,

1. Op 24 januari 2022 eindigt de periode waarin stakeholders hun input kunnen geven over de stand van de Nederlandse rechtsstaat.[1] In de afgelopen twee jaar heb ik u van tijd tot tijd al geïnformeerd. Vandaag zend ik u een formele bijdrage in uw consultatieproces. Graag verzoek ik u de eerdere reeds verzonden informatie als hier herhaald en ingelast te beschouwen.

[1] https://ec.europa.eu/info/policies/justice-and-fundamental-rights/upholding-rule-law/rule-law/rule-law-mechanism/2022-rule-law-report_en

Achtergrond en doel consultatie

2. Blijkens de informatie verzoekt de Commissie belanghebbenden om via deze gerichte raadpleging schriftelijke bijdragen aan het verslag te leveren. Het doel is de beoordeling van de Commissie te voeden met feitelijke informatie over de ontwikkelingen ter plaatse in de lidstaten. Uw Doeldoelorganisaties zijn organisaties die zich bezighouden met kwesties in verband met de rechtsstaat, met name in verband met rechtsstelsels, corruptie, pluralisme in de media en checks and balances, zoals a) Europese netwerken en verenigingen b) NGO's/maatschappelijke organisaties c) nationale verenigingen (bijv. rechtersverenigingen, journalistenfederaties, enz.) d) andere relevante belanghebbenden.

3. Ik verzoek u mijn bijdrage aan te merken als een bijdrage onder d): andere relevante belanghebbenden.

   "Our goal today must be to act on young people's concerns. This is what we are doing in Europe. I want 2022 to be the European Year of Youth. To honour, support and engage with young people: To make them central to all European Union policies – social, digital, or climate."
   "This year we presented the EU Strategy on the Rights of the Child: To protect, promote and fulfil basic rights of young people. To improve quality education at home and abroad. I join the Secretary-General's call to all leaders, to step up pledges and commitments.
   To fill the funding gap – widened by COVID-19."[2]

4. Ik spreek op eigen titel als oud-advocate, doctor in de rechtsgeleerdheid van de Universiteit Leiden, oprichtster van de eerste online rechtbank e-Court (www.e-court.nl), echtgenote, vrouw en moeder van vier kinderen, als Nederlandse en Europees burger, maar beschouw mijzelf als lid van een informele lobby-organisatie van bezorgde burgers, dissidenten, klokkenluiders en slachtoffers van de bestuurscultuur en de uitvoeringspraktijk van de Nederlandse Staat namens wie ik deze bijdrage mede indien.[3]

5. De informatie gaat vooral over de uitvoeringspraktijk van de Nederlandse jeugdzorg, maar ook over andere domeinen en de bestuurscultuur in het algemeen. Deze geven aanleiding tot ernstige bezorgdheid. In deze brief presenteer ik u bepaalde informatie hierover, vanuit onze gedeelde vrouwelijke en Europese waarden.

   Digital technology is changing people's lives. The EU's digital strategy aims to make this transformation work for people and businesses, while helping to achieve its target of a climate-neutral Europe by 2050.The Commission is determined to make this Europe's "Digital Decade". Europe must now strengthen its digital sovereignty and set standards, rather than following those of others – with a clear focus on data, technology, and infrastructure.[4]

   "Digitaal Europa
   De COVID-19-pandemie heeft ons geleerd dat digitale technologieën vandaag meer dan ooit essentieel zijn. Dankzij digitale oplossingen kunnen de Europeanen met elkaar in contact komen, werken en een medische behandeling krijgen.
   Digitalisering biedt tal van voordelen door:
   - *het scheppen van nieuwe banen*
   - *het stimuleren van nieuwe vaardigheden*
   - *het ontwikkelen van nieuwe markten*
   - *het versterken van het concurrentievermogen van de EU*

   De digitale transitie is essentieel voor de strategische autonomie van de EU en voor de verwezenlijking van de Europese klimaatdoelstellingen.

[2] https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/speech_21_6662
[3] https://www.nederlandsevrouwenraad.nl/html/index.php?paginaID=1334
[4] https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/europe-fit-digital-age_en

De EU-lidstaten steunen een digitalisering waarbij de mens centraal staat en de waarden en grondrechten van de EU worden geëerbiedigd en gehandhaafd."[5]

"Cruciale sectoren zoals vervoer, energie, gezondheid en financiën worden steeds afhankelijker van digitale technologieën. De digitalisering biedt volop kansen en ook oplossingen voor problemen – zeker in coronatijden – maar stelt de economie en de samenleving ook bloot aan cyberdreigingen."[6]

Rule of law reports NL 2020 en 2021

6. Volgens eerdere rapporten over de Nederlandse rechtsstaat (2020/2021), waarover schijnbaar uitsluitend doelorganisaties onder a) t/m c) u hadden voorzien van informatie, heeft Nederland een stevige reputatie als een sterk rechtsstaatland, wat tot uiting komt in de openingszin (2020 en 2021): "Het Nederlandse rechtsstelsel wordt gekenmerkt door een hoog niveau van gepercipieerde rechterlijke onafhankelijkheid en bijzondere aandacht voor de kwaliteit van de rechtspraak." Den Haag wordt beschouwd als de internationale hoofdstad van vrede en recht (Vredespaleis, Internationaal Strafhof, enz.).

7. In Nederland is helaas niets wat het lijkt. Er is een grote kloof tussen perceptie en werkelijkheid.

Huidige situatie (algemeen)

8. De Nederlandse parlementaire democratie heeft van oudsher het fundament in het (Christelijke) geloof dat mensen de opdracht hebben om vreedzaam samen te leven, een samenleving te vormen waarin zij omzien naar elkaar en waarbij iedereen erbij mag horen. Het zou in onze samenleving om veel meer moeten gaan dan om geld en bezit. Het gaat vooral om zinvol leven, vrijheid en naastenliefde en welvaart en welzijn voor ons allemaal. Daarbij is het cruciaal dat de overheid zich bescheiden, barmhartig en dienend opstelt. Nederlandse burgers willen geen samenleving waarin ons verteld wordt wat we moeten denken en doen, maar wij willen vrijheid om te geloven en om zelf verantwoordelijkheid te nemen, vanuit naastenliefde. Wij willen een bescheiden overheid, die ruimte biedt aan inwoners die maatschappelijk initiatief tonen en die de menselijke waardigheid beschermt, door voorwaarden te scheppen waardoor de grondrechten tot bloei komen. We willen een wereld waarin we omzien naar elkaar. Een wereld die leefbaar blijft, ook voor onze kinderen, en waarin welvaart en overvloed gedeeld worden vanuit de goede zorg voor onze planeet, planten en dieren. Dit is het uitgangspunt lokaal, provinciaal, landelijk en Europees. Daarnaast is het ook praktisch om ons goed te organiseren (wegen, fabrieken, etc.) want de som der delen is groter dan het geheel.

9. Helaas zijn wij in de afgelopen periode verder van onze idealen afgeraakt. Er zijn twee fundamentele problemen die dringend een oplossing behoeven:
    1. Het vertrouwen van de burger in de Nederlandse overheid is (verder) gedaald, als gevolg van inbreuken op beginselen van de rechtsstaat, misstanden en ongekend onrecht in de uitvoeringspraktijk. De verantwoordelijken zijn niet (strafrechtelijk) ter verantwoording geroepen, maar gedisculpeerd en hebben na hun aftreden doorgeregeerd, eerst demissionair en nu in kabinet Rutte IV, daarbij telkens achtervolgd door nieuwe schandalen. Er is sprake van een angst- en zwijgcultuur (Rutte Doctrine), en een afstraffings- en beloningsstructuur.
    2. Wij zijn twee jaar lang gevangen geweest in een coronabeleid, waarin een repressieve overheid tegenover zijn burgers kwam te staan en die dwingend de meest onzinnige maatregelen met dwang doorvoerde, voor een pandemie die nooit heeft bestaan. Dit beleid heeft geleid tot angst en tweedeling binnen families, kerken, in gemeenten, op de werkvloer en in de maatschappij. Voor het eerst sinds WW2 was er een avondklok.
    Het middel (het beleid) is erger geweest dan de kwaal (risico van corona). Er is geen enkele consideratie voor de nadelen van het beleid (uitgestelde operaties, faillissementen, verlies

[5] https://www.consilium.europa.eu/nl/topics/digital-europe/
[6] https://www.consilium.europa.eu/nl/policies/cybersecurity/

werkgelegenheid, bijwerkingen). Het resultaat is een totale sociale, maatschappelijke en economische ontwrichting.
Daar komt bij dat het beleid is gemaakt en opgelegd door organisaties zoals het WEF en WHO, buiten elke vorm van democratische controle, en waarbij de belangen van een aantal mensen en organisaties boven het algemeen belang zijn gesteld hetgeen heeft geleid tot misinformatie en eenzijdige (angst)verhalen.
De Europese Commissie heeft daarbij zelf een beslissende rol gespeeld, bijvoorbeeld door haar beleid van vaccinatiebereidheid, waardoor relevante informatie verborgen is gehouden voor het publiek (contracten met farmaceuten, correspondentie via mails en whatsapp, etc.).
Er is een begin te maken met een digitaal surveillance systeem in de vorm van een EU-paspoort (3G), wat aan de bevolking is verkocht als 'handig om vrij te reizen', maar in de praktijk bedoeld is te functioneren als een social credit system. Alles wijst erop dat de belangen van de zakelijke lobby boven die van de Europese burgers zijn gesteld, en dat de voorbereidingen van de pandemie al jaren eerder zijn begonnen.

10. Al in 2003 is in Nederland geconstateerd dat de overheid in eerdere decennia steeds vaker belandde in de rol van «albedil» die eigenhandig alle kleine en grote problemen in de samenleving moest en wilde oplossen. Dat is destijds geleidelijk gebeurd, vaak met goede bedoelingen, maar de overheid heeft daarmee tegelijk het eigen tekortschieten over zichzelf afgeroepen. Want almaar meer en gedetailleerdere regels, meer ambtenaren, meer toezichthouders, meer politie en meer rechters is uiteindelijk geen oplossing. Dat is inmiddels, in 2022, ook wel gebleken. De Nederlandse en Europese overheid lijkt te zijn vergeten dat zij een belangrijke, maar ook een begrensde taak heeft. Mensenrechten dienen te allen tijde worden beschermd, en het inleveren daarvan mag niet met overheidsmacht worden afgedwongen. Ze zijn een zaak van ons hart. De bescherming van de democratische rechtsstaat begint bij degenen aan wie de macht is toevertrouwd, lokaal, provinciaal, landelijk en Europees.

11. Helaas heeft sinds de privatisering van de jaren 1990 zich in Nederland steeds meer een model afgetekend waarbij de overheid verdienmodellen creëert en/of toestaat, waarbij commerciële bedrijven geld mogen verdienen op de bevolking als cashcow, of nog erger: geld verdienen door menselijk leed te veroorzaken. Daarbij worden geen oplossingen geboden, maar mensen worden in dat beleid gevangen gehouden. Dit soort verdienmodellen bestaat bij de gratie van mensenrechtenschendingen en tirannie. In 20 jaar tijd zijn veel mensen hierdoor in een situatie beland van onvrijheid en menselijk leed. Bij geen enkele instantie vinden zij evenwel gehoor, zelfs niet bij de Ombudsman en zelfs niet bij de rechter.

Parlementaire democratie: diversiteit in denken

12. Een parlementaire democratie wordt gekenmerkt door diversiteit in denken en meningen. De macht berust bij de meerderheid, maar wel onder de premisse dat hij rekening houdt met de minderheid en ook de mensenrechten van de minderheid beschermt. Een dictatuur wordt gekenmerkt doordat de heersende macht zijn wil oplegt aan het volk. Er is nagenoeg geen ruimte voor afwijkende meningen. Er geldt een angst- en zwijgcultuur, met een afstraffings- en beloningscultuur.
Ongeacht de diversiteit in de samenstelling van parlementen en regeringen (etnische afkomst, gender, etc.) is het doorslaggevend of er ruimte is voor het vrije debat, en of de rechten van de minderheid worden gerespecteerd.

13. In deze context kan de oproep van de VN van 20 januari 2022 niet uitsluitend worden worden geïnterpreteerd als een oproep tegen discriminatie van mensen met een andere huidskleur, afkomst of geslacht. Ook een roep tot vreedzaam verzet, tot burgerlijke ongehoorzaamheid, tegen de uitholling van de rechtsstaat verdient bescherming.[7]

[7] https://www.telegraaf.nl/nieuws/1005976021/tumult-in-de-kamer-coronadebat-geschorst-om-inbreng-fv-d

Vermenging onder- en bovenwereld/verdraaide organisaties

14. De input van de afgelopen twee jaar (2020/2021) van de zijde van a) Europese netwerken en verenigingen b) NGO's/maatschappelijke organisaties c) nationale verenigingen (bijv. rechtersverenigingen, journalistenfederaties, is in zichzelf een bewijs dat Nederland een compleet verdraaid land is geworden, met verdraaide Europese en landelijke netwerken en verenigingen, NGO's/maatschappelijke organisaties, en verdraaide nationale verenigingen. Organisaties zijn 'verdraaid' als de natuurlijke principes van organiseren verloren zijn gegaan onder een lawine van on-natuurlijke managementlogica. Recht tegenover deze verdraaide organisaties staan de organisaties die juist excelleren. Zij houden zaken eenvoudig en dicht bij de menselijke natuur en presteren daarmee enorm veel beter (Bron: https://verdraaideorganisaties.nl/).

15. Verdraaide organisaties die structureel mensenrechten schenden en zich schuldig maken aan geweld en terreur tegen de eigen bevolking, maar die de schone schijn ophouden en vervolgens de bevolking oproepen tot fatsoen, behoren geen plaats te hebben in een rechtsstaat. Bij gebreke van *checks en balances* hebben de verdraaide organisaties het bestuur overgenomen. De leiding is daarbij in handen van mensen die geen geweten en/of gevoel hebben, althans die parkeren terwijl zij handelingen plegen die schadelijk zijn voor de economie, de bevolking en het land.

16. Psychologen spreken in dit verband van structuren die door narcistische en psychopatische mensen worden aangestuurd. Zij hebben geen of weinig empathische gevoelens en geen geweten, en dat maakt het interessant voor hen te bezien met welke misdrijven zij kunnen wegkomen. Zij hebben geen of weinig interesse in het dienen van hun medemens, anders dan de schijn van een democratie hoog houden. Zij willen slechts hun macht consolideren en uitbreiden om andere te onderdrukken. Binnen de structuur geldt een erecode, de Omerta.

Ondermijning vanuit de Nederlandse Staat (verdraaide overheid)

17. De Nederlandse Staat is als verdraaide overheid, degene die de Nederlandse rechtsstaat zelf het meeste ondermijnt. De Staat wordt hierin gesteund door aan de Staat gelieerde organisaties/NGO's die eveneens verdraaid zijn. Ik beperk mij tot een aantal in het oog springende gebieden.

18. Politie. De afgelopen jaren is Nederland opgeschrikt door het ene na het andere schandaal binnen de Nederlandse politie. Dit gaat van appgroepen met een cultuur van discriminatie, fascisme en andere ongepaste uitingen tot aan betrokkenheid bij ernstige vormen van mensenhandel (kinderen uit huis plaatsen in de jeugdzorg, zie hierna), en medewerking verlenen aan een **landelijke geheime politiedienst**, het LET-JB, die door jeugdzorg en de Vereniging Nederlandse Gemeenten in 2013 is opgericht. De heer Melzer van de VN heeft informatie gevraagd over **het (excessieve) geweld** bij de inzet van (Nederlandse en Europese, **Eurogendfor**) politiediensten, in uniform en *undercover*, bij coronademonstraties. Er zijn voorbeelden zoals een waterkanon op korte afstand op het gezicht gericht, slaan met stokken op vreedzame demonstranten, inzet van politiehonden waar dat onnodig is, schieten met scherp op vreedzame demonstranten (een dode en een man in

de buik geschoten), het drijven van een menigte naar de politie als geweld, de inzet van zogenaamde Romeo's voor relletjes en het neerleggen van bakstenen die daarbij gebruikt kunnen worden.[8] Gelet op de zorgen over de politie, is nader onderzoek dringend gewenst op terreinen van mensenhandel, drugshandel, seksuele uitbuiting en arbeidsuitbuiting. Samen met het OM construeert de politie valse aangiftes tegen klokkenluiders en dissidenten. De rechterlijke macht staat deze vorm van criminalisering toe en organiseert de veroordeling.

19. Mensenhandel. **Jeugdzorg,** jeugdbescherming, jeugdhulp is mensenhandel, wanneer kinderen onder toezicht worden gesteld of uit huis geplaatst worden in een systeem onder invloed van **perverse financiële prikkels op basis van ondeugdelijke dossiers, ongefundeerde zorgen, misdiagnoses en valse beschuldigingen aan ouders,** al dan niet via de jeugdrechter. Uithuisplaatsing is een uiterste middel, wat pas mag worden toegepast als is vastgesteld dat minder ingrijpende interventies – bij voorkeur in het eigen sociale netwerk – uitgesloten zijn. Kinderen horen bij hun ouders, biologisch, psychologisch, sociaal. Het is on-natuurlijk om zonder goede redenen kinderen weg te halen, en vervolgens valse gronden blijven verzinnen om het kind daarin te houden. Dit is ook zeer schadelijk. Binnen jeugdzorg worden kinderen aan geweld blootgesteld, al tientallen jaren (Commissie De Winter 1945 – 2019, zie ook websites van slachtoffers[9]). Het is on-natuurlijk om op valse gronden kinderen onder staatstoezicht te plaatsen, als dat toezicht schade toebrengt aan een gezin. De Nederlandse politie speelt een cruciale rol bij de kinderhandel, door met organisaties als Veilig Thuis huisbezoeken af te leggen en casus te construeren (autisme wordt dan kindermishandeling en verwaarlozing), en de kinderen (van alle leeftijden) met dwang uit huis te halen (ook 's nachts worden zij van hun bed gelicht, in pyjamaatje; ook als zij in bad zitten met hun naakte moeder nemen de agenten de kinderen mee; van jonge meisjes worden de baby's tussen de benen meegenomen uit het ziekenhuis). Maar ook door aangiftes over aanranding en verkrachting bij pleegouders en instellingen niet in behandeling te nemen of niet serieus te vervolgen, en door mondige ouders te intimideren door onverwachte bezoeken aan huis, in de straat of bij de rechtbank. De rechterlijke macht speelt een cruciale rol bij de kinderhandel door leugens en valse dossiers aan de basis te leggen van beschikkingen, die vrijwel zonder uitzondering in het voordeel zijn van jeugdzorg, zonder de regels van een behoorlijk proces toe te passen (stelplicht en bewijslast/precedentwerking jurisprudentie, naleving wetten en regels). Er zijn voorbeelden waarin rechters zelfstandig wetten in formele zin schenden om de kinderen te behouden voor jeugdzorg, in die enkele gevallen dat jeugdzorg toch instemt met een traject voor terugplaatsing. Er is een **illegale praktijk** gegroeid, een praktijk zonder wettelijke grondslag, waarbij ouders via bedreiging en dwaling worden aangezet om **'vrijwillig'** in te stemmen met toezicht en/of uithuisplaatsing. Jeugdzorg is een staat in een staat. Door discriminatie worden ook burgers met andere nationaliteiten hiervan slachtoffer. Kunnen de kinderen in nood uit de greep van de Nederlandse Staat geholpen worden via het European Child Guarantee?[10]

20. Moderne schuldslavernij, waarbij mensen al dan niet door hun eigen beslissingen of gebeurtenissen van buitenaf (onverstandige aankopen, echtscheiding, ziekte, verlies van werk, etc.) in een **commercieel systeem van inning en verhandeling van vorderingen terecht komen, en daar met torenhoge kostenstapelingen worden geconfronteerd**, en vervolgens de schuldhulpverlening worden ingedreven, en daar vervolgens geconfronteerd worden met extra kosten maar geen hulp. Zij worden onderdeel van een systeem onder invloed van perverse financiële prikkels en op basis van onbarmhartige mechanismes, waar zij al dan niet via de kantonrechter, de rest van hun leven niet meer uitkomen. Vaak zijn rente en kosten hoger dan de

[8] https://bpoc2020.nl/; https://maeslaw.nl/blog/aangifte-malieveld-update
[9] https://jeugdzorg-darkhorse-plus.blogspot.com/2013/06/de-goede-bedoelingen-van-jeugdzorg.html?m=1; https://www.sdnl.nl/jeugdzorg-conferentie.htm; http://advocatencomite.nl/index.html
[10] https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2021/06/14/access-to-key-services-for-children-in-need-council-agrees-european-child-guarantee/#:~:text=The%20Council%20today%20adopted%20a%20recommendation%20establishing%20a,by%20combating%20child%20poverty%20and%20fostering%20equal%20opportunities.

aflossingscapaciteit. Het is on-natuurlijk om mensen **een leven lang in armoede gevangen te houden als verdienmodel voor commerciële deurwaarders en budgetcoaches en schuldhulpverleners,** etc. en de slachtoffers alle inkomsten af te nemen, zonder hen te helpen aan de armoede te ontsnappen. Het systeem is zo ingericht dat de kostenstapelingen een levenslange armoede in de marge van de maatschappij garanderen. Daar staat tegenover dat de overheid niet ingrijpt, althans onvoldoende, tegen fraudeurs. De Nederlandse incasso-industrie is een staat in een staat. Het initiatief e-Court, die een eerste wezenlijke stap zette in de bestrijding van schuldslavernij, werd neergehaald door de overheid (zie hierna).

21. Aan de Nederlandse inspanningen in het buitenland zal het niet liggen. *Her Majesty Queen Máxima of the Netherlands has served as the United Nations Secretary-General's Special Advocate for Inclusive Finance for Development (UNSGSA) since 2009.*[11] In een toespraak van 2010 gaf zij aan wat Financiële inclusie voor haar betekende: "*To me, financial inclusion means universal access, at a reasonable cost, to a wide range of financial services, provided by a variety of sound and sustainable institutions. Both for individuals and small and medium-sized enterprises, which are often the engines of growth in local and national economies. This agenda is obviously much broader than microcredit alone. It includes savings accounts, insurance, payment services, pension plans, remittance facilities and all other services that can help people generate income, build assets, manage cash flow, invest in opportunities and protect themselves from unexpected setbacks. Moreover, microfinance, SME finance and other areas of finance are part of the same continuum, rather than separate, coexisting silos."*[12]

22. Belastingparadijs en financiële fraude. Ongeveer **12.400 brievenbusfirma's en doorstroomvennootschapen hadden in 2019 een balanstotaal van EUR 4,500 miljard; dat is 5,5 keer de omvang van de totale Nederlandse economie**. Illegale geldstromen binnen Nederland of door Nederland heen hebben maatschappelijke gevolgen. Criminelen gebruiken vastgoed om crimineel verkregen gelden wit te wassen. De schandalen rond de landsadvocaat Pels Rijcken hebben een topje van de ijsberg zichtbaar gemaakt. Ministers Kaag en Hoekstra zijn geadviseerd over offshore rekeningen door de landsadvocaat. De Amsterdamse Zuid-As heeft hier veel werkgelegenheid aan. Via Schiphol en de Amsterdamse en Rotterdamse havens komt drugs het land in; dit zijn **aanvoerpunten die voor criminele activiteiten, zoals drugssmokkel en mensensmokkel, waarmee grote sommen zwart geld gemoeid zijn.** De Nederlandse staat ondermijnt hiermee de rechtsorde in andere lidstaten.

23. Datahandel en datalekken. De Nederlandse overheden delen achter de schermen persoonsgegevens van burgers. Er zijn organisaties als RIEC en LIEC. Er worden data verhandeld met commerciële organisaties. Er zijn daarbij allerlei methoden van vroegsignalering en preventie, meld- en kliksystemen, waardoor onbetrouwbare informatie aan de basis staat van verder overheidsoptreden. De overheid houdt (illegale) zwarte lijsten bij van mogelijke fraudeurs. Het parlement is bevreesd voor de uitkomsten van onderzoek naar andere zwarte lijsten, zoals gewone burgers, klokkenluiders, dissidenten. Omgekeerd worden verzoeken uit hoofde van de Wet Openbaarheid Bestuur veelal afgewezen, er wordt nietszeggend op gereageerd en speciale software wordt gebruikt om (relevante) informatie weg te lakken. Digitaal en telefoonverkeer van alle burgers kan worden afgeluisterd/ingezien, zelfs van advocaten. Er wordt informatie gelekt waardoor advocaten en kroongetuigen zich bedreigd voelen. Een bekend gezegd is: In een rechtsstaat weet de burger alles van de overheid; in een dictatuur weet de overheid alles van de burger. Naar deze maatstaf is Nederland een dictatuur.

24. Klimaat en afvalverwerking is van oudsher een problematisch dossier, waarin zorgen zijn over verwevenheid tussen boven- en onderwereld. Er zijn gevallen bekend waarin afvalverwerkers

[11] https://www.unsgsa.org/the-unsgsa
[12] https://www.koninklijkhuis.nl/documenten/toespraken/2010/03/25/toespraak-van-prinses-maxima-als-special-advocate-van-vn-secretaris-generaal-ban-ki-moon-aan-de-state-of

milieudelicten plegen, en nog steeds is er zijn ook structurele problemen die vanuit de overheid aangepakt behoren te worden, zoals lege vliegtuigen van en naar Schiphol om geen *slots* te verliezen, maar die mogelijk ook gebruikt worden voor chemtrails, het verspreiden van giftige stoffen die zeer schadelijk zijn voor de planeet en alles wat daarop leeft, en de fabricage van goedkope, maar **zeer vervuilende stookolie voor de scheepvaart als sluipweg om van afval af te komen** (welk afval uit binnen- en buitenland afkomstig is). Plastic rietjes zijn uit de EU verbannen, om plaats te maken voor plastic testkits voor Corona (advies 2 keer per week). Batterijen die worden ingezameld, werden in het verleden nog wel eens gedumpt of naar India verscheept, waar kleine kinderen deze uit elkaar konden halen. Nederlanders krijgen op dit moment veel informatie over afvalscheiding en afvalvermindering, maar zij weten niet wat er met het opgehaalde afval gebeurt en hoeveel geld daarmee wordt verdiend en door wie en in hoeverre daar enige belasting in Nederland over wordt betaald.

25. WEF. Nederland participeert in ten minste acht projecten van het WEF. Van de vergaderingen tussen politici en WEF worden geen aantekeningen gemaakt. Er worden wel juridisch bindende overeenkomsten gesloten. De relatie tussen Nederland en het WEF is ondoorzichtig en staat buiten elke parlementaire controle. Het WEF is een kleine multinational, met ruim 300 miljoen euro aan inkomsten. Van de inkomsten is 20 miljoen euro overheidssubsidie. De rest komt binnen via grote bedrijven. Voor de WHO en andere organisaties gelden vergelijkbare zorgen. Beleid wordt door private organisaties op wereldniveau gemaakt en opgelegd aan landen, buiten elke democratische structuur. Constante angstverhalen (zure regen, atoomoorlog, oorlogen, HIV, watertekort, zika-mug, coronavirus, klimaat) leiden wereldwijd tot angst, waarmee een basis wordt gecreëerd om enorme sommen belastinggeld over te hevelen naar de bedrijven en organisaties die het probleem gepresenteerd c.q. gefabriceerd hebben. Bij Corona is sprake geweest van misinformatie vanuit de overheden en van misleiding. Er zijn veel overeenkomsten met de werkwijze van de Nederlandse jeugdzorg (het creëren van verdienmodellen via misinformatie en angst, onder invloed van perverse financiële prikkels).
    Vanwege afspraken tussen het WEF, maar ook het WHO, en de onduidelijkheid daarover voor de meest ingrijpende en ontwrichtende maatregelen, worden het vertrouwen in de overheid en mechanismes van democratische controle nog verder uitgehold.
    In zekere zin geldt dit ook voor de VN, die recent een rapport publiceerde over ‘human genome editing’[13] waar opnieuw gepleit wordt voor supranationale machtsconcentratie, buiten parlementaire controle om, maar geen enkele garantie wordt geboden dat de mensenrechten worden beschermd in plaats van dat er wordt gearbitreerd tussen de rechtsstelsels en de deur wordt opengezet naar de mogelijkheid van misbruik (via baby farms in de Oekraïne en organ harvesting in China (van de - baby’s van – Oeigoeren of experimenten in Afrikaanse landen), waar de Europese belastingbetaler geen weet van heeft.

26. Media. De reguliere media staan onder strikte regie en controle van de Nederlandse overheid, en dient het (verdraaide) beleid. Hiermee mist een belangrijke pijler voor externe verantwoording en controle in de rechtsstaat. Nederlandse Media worden ook ingezet voor reputationele aanvallen op klokkenluiders en dissidenten. Het Coronabeleid maakt zichtbaar hoe gevaarlijk dit is. Nederlandse veteranen leggen uit op alternatieve kanalen dat zij de retoriek van het oude Joegoslavië herkennen (de val van Srebrenica), waar families die eerder generaties in vrede hadden samengeleefd onder invloed van staatspropaganda als vijanden tegenover elkaar kwamen te staan. Alternatieve journalisten die staan te filmen worden gearresteerd en gecriminaliseerd, en strafrechtelijk veroordeeld (voorbeelden: Eric Donk en Eline van ’t Noordende).

27. Seksueel geweld. De Nederlandse maatschappij wordt overschaduwd door seksueel geweld. De overheid verspreidt uitsluitend informatie over huiselijk geweld. Echter, seksueel overschrijdend gedrag vindt achter de schermen, buiten het gezin, overal plaats, van de kinderopvang tot zwemles,

[13] https://www.who.int/publications-detail-redirect/9789240030060

van de turnbond tot en met talentenshows op televisie. De politie speelt daarbij een grote rol door klachten over seksueel geweld binnen de jeugdzorg niet in behandeling te nemen. De Amsterdamse Deken van de Orde van Advocaten mr. E.J. Henrichs noemde eind 2020 *grooming* en seks met een minderjarige door een advocaat een privé kwestie. Het bleek eerder al geen belemmering voor het lidmaatschap van de Tweede Kamer. Een landelijk dagblad berichtte recent over een prostituée van 16 jaar in plaats van een over een meisje dat slachtoffer geworden was van kinderhandel/loverboys. Seksueel geweld wordt door de rechterlijke macht nauwelijks bestraft. In de jeugdzorg worden kinderen seksueel misbruikt en/of geprostitueerd.[14] Het binnenlandse beleid rond seksueel geweld en ongeoorloofde ontvoeringen van kinderen door de jeugdzorg, staat diametraal tegenover de inspanningen die Nederland in het buitenland levert, terecht overigens, zoals bijvoorbeeld in 2014 bij de ontvoering van 276 meisjes door de organisatie Boko Haram in Nigeria die gehouden werden als seksslavinnen of verkocht zouden worden. In de media werd gesproken van massaontvoeringen, en het onvermogen van de Nigeriaanse overheid om die te verijdelen of op te lossen.[15] Ook voor de Argentijnse Dwaze Moeders heeft Nederland zich ingespannen.[16] In eigen land zijn kinderen vogelvrij. De onthullingen over seksueel overschrijdend geweld achter de schermen van het programma The Voice of Holland in de afgelopen 10 jaar, door bekende Nederlanders, zonder dat daartegen werd opgetreden, werden in een halve dag meer dan 7 miljoen keer bekeken.[17] Deze mediaverslaglegging leidde de aandacht af van de discussies in het Parlement over de invoering van een 2G-samenleving.

28. Criminele afrekeningen en liquidaties. Op 21 juli 2021 is journalist Peter R. de Vries overleden nadat hij op klaarlichte dag vijf maal door het hoofd is geschoten. Nederland is vaker opgeschrikt door moorden op politici, een advocaat en journalisten. In mijn eigen woonplaats, Amstelveen, vonden de afgelopen jaren geregeld criminele liquidaties plaats, vaak op klaarlichte dag, recent op 22 december 2021, direct naast een basisschool, de Roelof Venema school (Elsrijk).

Rapport Venetië commissie

29. Het rapport van de Commissie Venetië legt een aantal fundamentele zorgen bloot.[18] Er is een zwakke parlementaire controle, er zijn weinig *checks en balances*. Nederland kent geen Constitutioneel Hof. Artikel 120 Grondwet verbiedt rechterlijke toetsing tegen de Grondwet. Controle van internationale verdragen ex artikel 94 Grondwet blijft in de praktijk achterwege. De rapporten van zelfreflectie van de rechterlijke macht tonen dat rechters geen rechtsbescherming bieden tegenover de Staat en haar ketenpartners.

30. De commissie toont zich bezorgd over de bestuurscultuur. De bestuurscultuur laat zich m.i. steeds meer kenmerken door loyaliteit in plaats van controle, en door een angst- en zwijgcultuur, met een beloningsstructuur voor degenen die meewerken binnen het systeem en afstraffing en uitsluiting voor diegenen die dat onvoldoende doen. Strafrecht en tuchtrecht worden ingezet om dissidenten te criminaliseren en hun reputatie te vernietigen. Dit geldt voor de Trias Politica en alle ketenpartners en lagere overheden.

31. De Commissie Venetië is niet ingegaan op de rol van Nederland bij het WEF, de WHO en de VN, en de mate waarin de democratische beginselen worden verruild voor bindende (privé) afspraken tussen politici en dergelijke organisaties.

[14] https://tpo.nl/2020/09/26/pedoseksuelen-kind-aan-huis-bij-jeugdinstellingen-in-friesland/
[15] https://www.nu.nl/buitenland/3767817/boko-haram-dreigt-ontvoerde-meisjes-te-verkopen.html
[16] https://www.amnesty.nl/encyclopedie/dwaze-moeders-argentinie
[17] https://www.metronieuws.nl/televisie/2022/01/7-miljoen-kijkers-boos-the-voice-hoe-verder/
[18] https://nltimes.nl/2021/10/12/netherlands-needs-better-political-culture-council-europe-childcare-allowance-scandal; https://www.dutchnews.nl/news/2021/10/council-of-europe-slams-the-netherlands-over-benefit-scandal-failings/

32. In een rechtsstaat moet de overheid zich houden aan wetten en verdragen, maar dit gebeurt door de verdraaide mentaliteit, structureel niet. Vanwege de loyaliteit en het gebrek aan controle is er nauwelijks ruimte voor zelfreflectie, en al helemaal niet voor zelfcorrectie. Vrijheid, rechtszekerheid en rechtsgelijkheid zijn niet gewaarborgd. Dit holt de sociale samenhang uit. Er is een (angst)cultuur gekweekt van wegkijken, en er – voor jezelf – het beste van maken in plaats van solidariteit. Dit is zodanig geïnternaliseerd dat waarom veel Nederlanders nog 'best tevreden' zijn over Nederland.

33. Het Koninkrijk der Nederlanden respecteert al met al de menselijke waardigheid en de waarden van de Europese Unie niet.

Eerdere zorgen

34. Voor zover ik weet, zijn de zorgen van de Media Freedom Rapid Response van 2021 ten opzichte van andere lidstaten ook van toepassing op Nederland. Ik ben oprecht van mening dat het Nederlandse landenrapport van 2020/2021 als geheel niet de realiteit weerspiegelt van de diepte van de rechtsstaatcrisis in Nederland, noch hoe sterk de opzettelijke schending van de kernwaarden van de EU plaatsvindt, met name op het gebied van kinderrechten, moderne slavernij en het algehele gebrek aan rechtsbescherming jegens de staat.

35. Dit, in combinatie met een eenzijdige, neerbuigende, onmenselijke behandeling van de Staat ten opzichte van burgers in de (dagelijkse) uitvoeringspraktijk (duidelijk geïllustreerd door het Kindertoeslagenschandaal, maar ook zichtbaar op vele andere gebieden zoals de incassobranche, en het Nederlandse jeugdzorgstelsel in het algemeen, dat schijnbaar niet 42.000 maar 95.000 uit huis geplaatste kinderen telt, en 450.000 onder toezicht, maar mogelijk 900.000). De problemen worden onder meer veroorzaakt door diepgewortelde – zelfs gelegaliseerde – corruptie en een algeheel gebrek aan transparantie en verantwoordingsplicht binnen alle lagen van het bestuur, en de ketenpartners.

36. Nederland is er desondanks tot op heden in geslaagd een positief beeld te schetsen van tal van onderwerpen zoals de rechterlijke onafhankelijkheid. De input voor de Rule of Law reports in 2020 en 2021 werd gebaseerd op een (aantal) vragenlijst(en) onder gebruikers. Helaas voldoen deze naar alle waarschijnlijkheid niet aan de criteria van een betrouwbare en geldige peiling. De resultaten worden echter overgenomen in de verslagen over de rechtsstaat van de EU.

    (2020) Het niveau van onafhankelijkheid van de rechterlijke macht wordt de afgelopen jaren *door de bevolking (77 % redelijk goed tot zeer goed) en door het bedrijfsleven (81 % redelijk goed tot zeer goed) consequent zeer hoog geacht.*
    (2021): Het niveau van waargenomen onafhankelijkheid van de rechterlijke macht blijft zeer hoog. Van de bevolking vindt 77% de mate van onafhankelijkheid van rechtbanken en rechters 'redelijk of zeer goed', evenals 82% van de bedrijven.

37. Deze aanpak is vergelijkbaar met andere lijstjes waarop Nederland door de jaren heen hoog scoort, bijvoorbeeld een vijfde plaats, op de World Justice Project Rule of Law Index.[19] *The WJP is a multinational, an independent, multidisciplinary organization working to advance the rule of law worldwide*. Zij is gevestigd in Washington D.C., Verenigde Staten, en hanteert vier universele principes om de kwaliteit van een rechtstaat te meten:

    The four "universal principles" that emerged from our deliberations are as follows:
    I. The government and its officials and agents are accountable under the law.
    II. The laws are clear, publicized, stable and fair, and protect fundamental rights, including the security of persons and property.
    III. The process by which the laws are enacted, administered and enforced is accessible, fair and efficient.

[19] https://worldjusticeproject.org/sites/default/files/documents/WJP-ROLI-2020-Online_0.pdf

IV. The laws are upheld, and access to justice is provided, by competent, independent, and ethical law enforcement officials, attorneys or representatives, and judges who are of sufficient number, have adequate resources, and reflect the makeup of the communities they serve.

38. Aan de hand van vragenlijsten die door (verdraaide, afhankelijke, loyale) stakeholders worden ingevuld slaagt Nederland er opnieuw in de beeldvorming te creëren van een sterke rechtsstaat, maar dat is geen getrouwe weergave van de realiteit. Het is alsof de meester op het schoolplein aan de pesters zelf vraagt of zij hun klasgenoot gepest hebben, tot huilens toe.

39. Inmiddels zijn er (verschillende) debatten geweest binnen en buiten de Tweede Kamer over de diepe zorgen over de rechtsstaat, zoals (1) het gebrek aan onderscheid tussen de wetgevende (controlerende) macht en de uitvoerende macht, bijvoorbeeld veroorzaakt door partij stemdiscipline die naar verwachting het gedetailleerde regeerakkoord zal steunen, (2) het ontbreken van onafhankelijke en kritische rechterlijke toetsing van rechtszaken in de relatie tussen burgers en de Staat (op centraal, regionaal of lokaal niveau of via openbare/particuliere constructies). Al in 2008 verscheen in de Volkskrant een artikel dat rechters te vaak partij kiezen voor de Nederlandse jeugdzorg-organen. (3) Er zijn vaak zorgen geuit over het gebrek aan transparantie binnen de rechterlijke macht, met inbegrip van belangenconflicten en de rol van de griffier bij de verdeling van rechtszaken; de vereniging Advocatencommité in jeugdzorgzaken plaatste jaren geleden vraagtekens bij de integriteit van het familierechtssysteem (4) een ander voorbeeld is het debat over het dikastocratische karakter van de Nederlandse democratie.[20][21]

40. In het Landenrapport van 2021 staat alleen dat er ruimte is *voor verbetering voor de digitalisering van de rechterlijke macht.* " Dit is een eufemisme, waarachter een geschiedenis schuilgaat van 25 dure jaren van falende digitaliserings- en moderniseringsprojecten, het meest recente project is KEI (dat 7 jaar duurde en ongeveer 250 mln euro kostte). In het verslag wordt niet vermeld dat het bestuurslid van de rechtspraak dat verantwoordelijk is voor het laatste mislukte project voor de rechterlijke macht, vervolgens is bevorderd tot voorzitter van het Europees netwerk voor de rechterlijke macht. Dit gebeurde onlangs ook in het kinderbijslagschandaal. Politici en ambtenaren die verantwoordelijk zijn voor de valse beschuldigingen tegen burgers zijn niet gedegradeerd, laat staan vervolgd, maar zij hebben hun functie behouden of kregen promotie.[22] Er wordt met geen woord gerept over de illegale digitale zwarte lijsten en de uitwisseling en handel in persoonsgegvens. Het is niet duidelijk hoe de overheid via digitalisering een einde wil maken aan de massaveroordelingen bij de kantonrechter, de jeugdrechter en de strafrechter via valse dossiers of anderszins onschuldige mensen in het ongeluk storten.

41. Sommige belanghebbenden die betrokken waren bij het verslag over de rechtsstaat uitten hun bezorgdheid, maar die komt niet duidelijk tot uiting in de verslagen van het land. Kinderombudsman (7 juni 2021): '*Het lijkt alsof kinderrechten stoppen aan de grenzen van ons land*.[23] René Rouwette, directeur van Kompass, een burgerrechtenorganisatie in Nederland: *'Nederlanders voelen zich in grote mate losgekoppeld van de politiek'.* (2018) Het Europees Centrum voor Pers- en Mediavrijheid (ECPMF) in het kader van de Media Freedom Rapid Response (MFRR)[24] is ontzet over de aanslag op de ervaren Nederlandse misdaadverslaggever Peter R. de Vries. *Wij roepen de Nederlandse autoriteiten op om snel te onderzoeken en vast te stellen of de Vries het doelwit*

[20] https://www.volkskrant.nl/nieuws-achtergrond/rechter-kiest-te-vaak-kant-jeugdzorg~bf8e3934/
[21] https://www.volkskrant.nl/columns-opinie/baudet-en-cliteur-wat-is-er-mis-met-onze-oproep-tot-bezinning-over-de-staatsmachten~bdf05b34/
[22] https://nos.nl/nieuwsuur/artikel/2241989-digitalisering-rechtspraak-uitgelopen-op-drama-minister-moet-ingrijpen)
[23] https://www.amnesty.nl/wordt-vervolgd/kinderombudsman-kinderrechten
[24] https://www.civicus.org/index.php/fr/component/tags/tag/netherlands

was van zijn werk als journalist. De dader(s) en meesterbrein(s) achter deze gruwelijke misdaad moeten onverwijld (7 juli 2021) voor de rechter worden gebracht.[25] (**Annex 1**).

42. De VN publiceerde haar World Report 2021, het 31e jaarlijkse overzicht van mensenrechtenpraktijken en trends over de hele wereld, en het evalueert de ontwikkelingen in meer dan 100 landen. Het VN-rapport van 2020 bevatte een hoofdstuk over Nederland. Daarin worden een aantal zorgen over de schendingen van de mensenrechten genoemd, met name bepaalde wettelijke maatregelen (waaronder verplicht kledingadvies op openbare plaatsen en in openbaar vervoer) die aanleiding gaven tot klachten over discriminatie van de moslimminderheid. Dergelijke zorgen zijn echter niet overgenomen in het verslag van het EU-land. In 2021 bevat het VN-wereldrapport geen hoofdstuk over Nederland, omdat ze *"simpelweg niet in staat zijn om alles te behandelen".*[26]

43. In Geneve, Zwitersland, wordt op dit moment de vergadering gehouden van de CRC van de Verenigde Naties - Convention on the Rights of the Child, 89 Session (17 Jan 2022 - 11 Feb 2022),[27] over Kroatië, Cuba, Cyprus, Djibouti, Griekenland, Kiribati, Madagascar, Nederland and Somalia. Meerdere NGO's en overheidsinstanties hebben de VN desgevraagd van informatie voorzien over de situatie van kinderrechten. Alleen al de Nederlandse jeugdzorg telde 109 organisaties en stakeholders als ondertekenaars (Kinderrechtencollectief). Geen van hen heeft de misstanden en mensenrechtenschendingen binnen de Nederlandse jeugdzorg transparant gemaakt (**Annex 2**). De door mij op 14 januari 2022 verzonden brief met informatie aan de VN voeg ik bij als **Bijlage 1**.

44. Na het Kindertoeslagenschandaal (december 2020) – let wel, de overheid was zich ervan bewust dat de Belastingdienst bewust en opzettelijk valse beschuldigingen van fraude had geuit tegen hun eigen burgers en zij bleef hen jarenlang, tegen beter weten in, vervolgen en bestraffen; de regering wist dit lange tijd succesvol voor het Parlement verborgen te houden, en de Belastingdienst gebruikte software die discriminerend van aard en zelflerend was – kunnen de zorgen over de kwaliteit van het openbaar bestuur en de kwaliteit en onafhankelijkheid van de rechterlijke macht niet langer worden ontkend; er zijn inmiddels twee rapporten van de rechterlijke macht zelf verschenen na "zelfreflectie" die deze bevestigen.[28] Door het falen van transparantie en verantwoordingsplicht en het ontbreken van een specifiek tijdschema voor een dergelijke oefening, wordt niet veel verbetering van de rechterlijke toetsing verwacht.[29] De jeugdrechters hebben uiteindelijk geweigerd te reflecteren, en de praktijk laat zien dat de rechters doorgaan met het legaliseren van misdrijven binnen de jeugdzorg, op grote schaal.

45. In september 2020 had een Poolse rechtbank de Nederlandse jeugdzorg-praktijken "onmenselijk en barbaars" verklaard; een feit dat bij alle slachtoffers en hun advocaten bekend is, al jaren,[30] maar toch aan de aandacht van de Nederlandse rechters lijkt te ontsnappen, tienduizenden keren per jaar (uithuisplaatsings beschikkingen), zo niet honderdduizenden keer per jaar (beschikkingen inzake staatstoezicht). De familierechtbanken faciliteren de schending van de mensenrechten op grote schaal en beslissen op basis van valse dossiers, zelfs tegen het harde bewijs in dat hun wordt voorgelegd. De Nederlandse jeugdzorg rekent erop en gedraagt zich dienovereenkomstig tegenover burgers. In de afgelopen 75 jaar is de Trias Politica er niet in geslaagd het systeem te verbeteren. Andere zaken zijn: Nederland heeft geen constitutioneel hof en de toegang tot de Hoge Raad is bijna nihil (zie hieronder). In werkelijkheid is de reputatie van de rechterlijke macht

[25] https://www.ecpmf.eu/netherlands-shocking-attack-on-veteran-crime-reporter-requires-swift-action/
[26] https://www.hrw.org/world-report/2020/country-chapters/netherlands#
[27] https://tbinternet.ohchr.org/_layouts/15/treatybodyexternal/SessionDetails1.aspx?SessionID=1400&Lang=en
[28] https://www.rechtspraak.nl/Organisatie-en-contact/Organisatie/Raad-voor-de-rechtspraak/Nieuws/Paginas/Toeslagenaffaire-Belang-rechtsbescherming-individu-moet-zwaarder-wegen-dan-vaste-lijn-jurisprudentie.aspx; https://www.raadvanstate.nl/reflectierapport/
[29] https://www.vpro.nl/buitenhof/speel~POMS_AT_16505056~drie-hoge-colleges-van-staat~.html.
[30] https://www.sdnl.nl/jeugdzorg-conferentie.htm

waarschijnlijk niet zo positief als het beeld dat in de Nederlandse rapporten van 2020 en 2021 wordt geschetst. In plaats van de misstanden te beëindigen wordt er in het parlement alleen gesproken over geld: verdere kapitaalinjecties versus enige bezuinigingen. Er is geen begin gemaakt met het laten terugkeren van kinderen naar huis.

46. In het Nederlandse landenrapport is tot nu toe niet gesproken over het grote gebrek aan wetshandhaving in Nederland, bijvoorbeeld (1) Nederland host kinderpornoservers, [31] (2) drugshandel vindt plaats via de havens als toegang tot Europa, [32] (3) gedwongen prostitutie is nog steeds een grote zorg,[33] (4) het falen van de Nederlandse politie om Nederlandse verdachten van pedofileringen te arresteren staat in schril contrast met de VS, Britse en Duitse politie die (meer) succesvol zijn, [34] en (5) de politie-informatielijn (LEBZ) voor satanisch kindermisbruik lijkt meer dan 20 jaar geleden te zijn opgericht om de zaken te begraven in plaats van op te lossen.[35]

47. De Nederlandse journalist Peter R. de Vries kwam op 15 juli 2021 om het leven. Hij vocht voor zijn leven in het ziekenhuis nadat hij 's avonds rond 19.30 uur vijf keer werd beschoten in de Lange Leidsedwarsstraat in Amsterdam. De politie arresteerde drie verdachten. De Europese en Internationale Federatie van Journalisten (EFJ/IFJ) veroordeelde de moordpoging als een nieuwe tragische klap voor de persvrijheid in Europa.

48. Mensenrechtenschendingen tegen de Europese waarden zijn bijvoorbeeld de kwestie van moderne slavernij binnen de grenzen van Nederland, bijvoorbeeld op het gebied van 'sekswerkers' (prostitutie), onderbetaalde magazijnmedewerkers of (onder)aannemers bij het afleveren van goederen via internet,[36] waaronder jongeren die via het verkeer voedsel thuisbezorgen op de fiets. In het algemeen is het aantal (directe of indirecte) ambtenaren in de loop der jaren toegenomen, met inbegrip van door de overheid gefinancierde of gesubsidieerde werknemers in het openbare schoolsysteem en de gezondheidszorg; deze medewerkers hebben allemaal gemeen dat ze overbelast en onderbetaald zijn. Sinds de extra druk van het COVID-19-beleid (zie hieronder) zijn ze meer gestrest en gedemotiveerd dan ooit tevoren, wat ook tot uiting komt in het ziekteverzuim en hetpersoneelsverloop. De rechten en vrijheden worden voortdurend aangetast. Het is voor jonge stellen vrij onmogelijk om een huis te kopen of te huren in de steden en omliggende dorpen. Het welbevinden en het economisch welzijn van veel gewone burgers is verslechterd. Burgers moeten over hun spaargeld boven een bepaald bedrag rente betalen. De totale bureaucratische lasten en belastingdruk (lokaal, regionaal en centraal) zijn toegenomen. De regering bespreekt in het geheim plannen om boeren te onteigenen[37] en in de nabije toekomst kunnen burgers worden geconfronteerd met beperkingen op het kweekzaden voor persoonlijk gebruik.[38]

---

[31] https://www.rtlnieuws.nl/tech/artikel/4688561/nederland-grote-speler-bij-hosting-kinderporno, https://www.nu.nl/weekend/5863311/waarom-staat-er-zo-veel-kinderporno-op-nederlandse-servers.html, https://www.nrc.nl/nieuws/2021/04/02/het-afvoerputje-van-het-internet-zit-in-een-noord-hollands-dorp-a4038329

[32] https://www.wyniasweek.nl/wynias-week/nederland-al-een-halve-eeuw-narcostaat/, https://nos.nl/nieuwsuur/artikel/2398172-nederland-als-narcostaat-bekijk-hier-de-serie-over-drugs, https://www.gelderlander.nl/home/hoekstra-cda-vreest-voor-nederland-als-narcostaat-meer-aan-drugs-geexporteerd-dan-aan-kaas-en-bloemen~a0ffeab9/

[33] https://www.parool.nl/amsterdam/gedwongen-prostitutie-in-hotels-sommige-mannen-besprongen-me-meteen~b72956ac/?referrer=https%3A%2F%2Fwww.google.com%2F, https://www.slachtofferhulp.nl/ervaringsverhalen/mensenhandel/, https://lc.nl/friesland/leeuwarden/Minderjarige-jongens-uit-jeugdinstellingen-worden-misbruikt-Soms-denk-ik-dat-de-pedos-net-zon-achtergrond-hebben-als-wij-26052078.html

[34] https://www.bka.de/DE/Presse/Listenseite_Pressemitteilungen/2021/Presse2021/210503_pmboystown.html, https://tweakers.net/nieuws/181178/duitse-politie-rolt-kinderpornoplatform-op-darknet-met-400000-leden-op.html

[35] https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/kamervragen/detail?id=2020Z12682&did=2020D27213, https://www.vpro.nl/argos/media/luister/argos-radio/onderwerpen/2020/kamer-wil-onderzoek-naar-georganiseerd-sadistisch-kindermisbruik.html, https://www.vpro.nl/argos/media/afleveringen/2020/uitzending-27-juni-ritueel-misbruik.html.

[36] https://www.dutchnews.nl/news/2016/06/thousands-of-modern-slaves-in-the-netherlands/

[37] https://www.ad.nl/politiek/schouten-tot-mijn-spijt-zijn-plannen-over-onteigening-van-boeren-gelekt~a5a1a42d/

[38] https://www.goedboerenindestad.nl/moestuin/moestuin-algemeen/zijn-onze-zaden-straks-verboden/.

Covid-19 in Nederland

49. *"Defending our values is also defending freedom. Freedom to be who you are, freedom to say what's on your mind, freedom to love whoever you want. But freedom also means freedom from fear. And during the pandemic, too many women were deprived of that freedom. It was an acutely terrifying time for those with nowhere to hide, nowhere to escape from their abusers. We need to shed light on this darkness, we need to show ways out of the pain. Their abusers must be brought to justice."* [39]

50. *Vanaf het begin was de "enige uitweg" van de (plotselinge, gevaarlijke) pandemie een vaccinatie waarvan toen werd gezegd* dat deze nog niet was uitgevonden. Dit beleid lijkt sterk te worden beïnvloed door de belangen van farmaceutische bedrijven (via organisaties als WEF en WHO, zie hiervoor) en niet de belangen van de burgers. Er werden weinig of geen inspanningen worden geleverd om burgers te helpen hun natuurlijke immuunsysteem te stimuleren (vrij bewegen in de buitenlucht, sociale activiteiten, stress verminderen) of om het gebruik van andere, bestaande, effectieve (cocktails van) medicijnen door eerstelijnsartsen te bevorderen en te vergemakkelijken, afhankelijk van het stadium van de ziekte. De officiële richtsnoeren beïnvloeden en ondermijnen de natuurlijke immuniteit en verstoren de familiebanden en sociale stabiliteit.[40]

51. Brondata en informatie over gehanteerde modellen worden verborgen voor de buitenwereld, en informatie wordt vervuild (een ziekenhuisopname wegens een gebroken been wordt als Covid-opname geregistreerd bij een positieve PCR-test, welke test vanwege het aantal cycli niet valide en betrouwbaar is, en geen diagnostisch instrument is). Informatie over bijwerkingen wordt gebagatelliseerd en onderdrukt. Er wordt onvoldoende gestuurd op risico's naar leeftijd. De schadelijke kanten van het beleid worden niet meegewogen, zoals de economische schade, depressies en zelfmoorden onder werknemers, winkeliers en jongeren. De overheid wil de oorzaken niet aanpakken en gaat door met zeer schadelijk en ineffectief beleid, maar wil wel extra investeren in psychologische hulp om de symptomen te bestrijden. Dit is vergelijkbaar met de aanpak van jeugdzorg. Er worden problemen gefabriceerd, en zelfs als de waarheid wordt achterhaald, blijven de gefingeerde problemen de bron voor het beleid.

52. De regering en/of het Outbreak Management Team heeft openlijk erkend:
    1. Er is geen Coronavirus geïsoleerd en geïdentificeerd. (Het afsterven van weefsels en cellen wordt als de isolatie van het virus beschouwd. De elektronenmicropische foto's die virussen aan zouden tonen en vaak als bewijs worden gebruikt, zijn volgens andere theorieën in werkelijkheid reguliere deeltjes van afstervend weefsel en cellen. Aangezien iedereen *gelooft* dat deze afstervende weefsels en cellen virussen zijn, wordt dit afsterven in de vorm van allerlei celonderdelen ook wel de vermenigvuldiging van virussen genoemd.)
    2. Dat mondkapjes niet of nauwelijks effect hebben; het is vooral een gedragsexperiment;
    3. De registratie van patiënten is vervuild: veel coronapatiënten zijn eigenlijk geen coronapatienten (de aantallen coronapatiënten zijn veel lager);
    4. De PCR-test is ongeschikt om bestemming of besmettelijkheid vast te stellen;
    5. Uitgaande van een virus, is Omikron weliswaar besmettelijker, maar veel minder gevaarlijk; de modellen van het OMT waren te pessimistisch.

53. Helaas worden aan deze constateringen geen consequenties verbonden. Daaraan kunnen de volgende observaties worden toegevoegd:
    6. Corona is blijkens de cijfers van het RIVM niet gevaarlijk voor mensen onder 60/70 jaar oud, en al helemaal niet voor kinderen;

[39] https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/ov/SPEECH_21_4701
[40] https://ec.europa.eu/health/sites/default/files/vaccination/docs/2019-2022_roadmap_en.pdf;
https://www.ad.nl/politiek/de-jonge-waarschuwt-wie-voor-toilet-naar-binnen-gaat-moet-ook-qr-code-tonen~afa7bbba/

7. Corona is minder gevaarlijke dan de griep van 2018; alleen voor mensen boven de 70 jaar kan worden gezegd dat deze enig gevaar oplevert, net als andere ziekten op oudere leeftijd;
8. Er wordt niet of nauwelijks aandacht besteed aan de negatieve effecten van het beleid: doden door uitgestelde operaties, slachtoffers van bijwerkingen, depressies en angsten, ontwrichting van sociale structuren;
9. Er wordt geen rekening gehouden met de interventie-paradox: doordat er strenge maatregelen worden genomen is niet zichtbaar dat er zonder maatregelen eigenlijk precies hetzelfde gebeurd zou zijn (vergelijk Zweden, Afrika, etc.).
10. Het is van meet af aan onmogelijk geweest de effectiviteit van de maatregelen aan te tonen, omdat de meeste mensen al geen gevaar ondervinden van corona (in 98% of meer van de gevallen, behalve bij ouderdom).
11. Nederland weigert de ziekenhuis capaciteit te vergroten, na jaren van bezuinigingen. Er is zelfs een heel ziekenhuisschip, met personeel, weggestuurd. Een onnodige schaarste in ziekenhuiscapaciteit wordt daarmee in stand gehouden, om de maatregelen vervolgens te legitimeren.

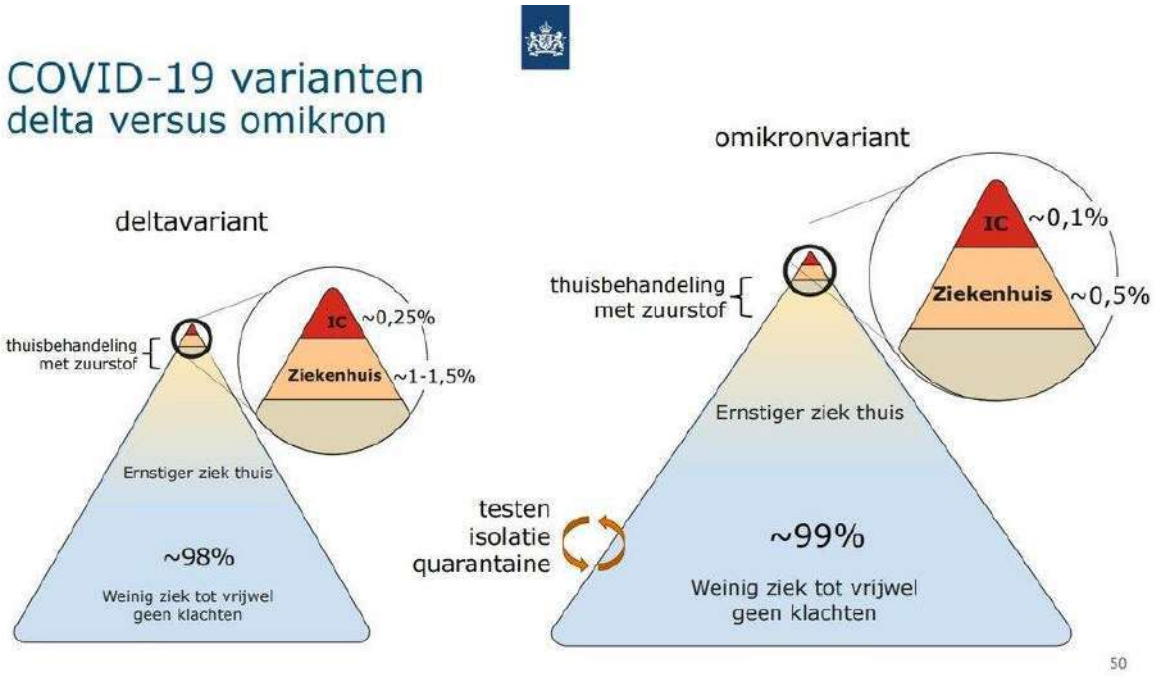

54. De media publiceren eenzijdige, selectieve informatie waardoor de bevolking in angst gevangen wordt gehouden, en de democratische traditie van diversiteit van meningen wordt ontmoedigd.[41] Op 20 januari 2022 heeft een parlementslid van de oppositie ervoor gepleit dat artsen hun BIG-registratie verliezen indien zij in de eerste lijn hulp verlenen en/of geen voorstander zijn van vaccinaties.[42] Schoolklassen worden telkens van de ene op de andere dag naar huis gestuurd voor quarantaine vanwege positieve testuitslagen, maar zonder dat er ziekteverschijnselen zijn (anders dan een keer wat verkoudheid). Op de school van onze kinderen is op 19 januari 2022 een leerkracht Duits – met 30 jaar ervaring! – op non-actief gesteld, omdat hij weigert een mondkapje te dragen, en waarvan is aangetoond dat deze niet werkt tegen ziekteverspreiding. Dergelijke praktijken passen bij een dictatoriale machtsuitoefening, de angst- en zwijgcultuur, gekoppeld aan afstraffingen en beloningen, maar niet in een democratische rechtsstaat.

[41] https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/qanda_21_3301
[42] https://www.ninefornews.nl/verontwaardiging-over-uitspraken-kamerlid-kuiken-die-big-registratie-van-duizenden-medici-wil-afpakken/

55. De regering erkent dat de voorgestelde wetten forse inbreuken vormen op de grondrechten en mensenrechten. De inbreuken betreffen specifiek, doch niet uitsluitend, het recht op gelijke behandeling, het recht op vrijheid van godsdienst en levensbeschouwing, het recht op vergadering, het recht van eigendom, het recht op bewegingsvrijheid, het recht op arbeid, het recht op vrije en geïnformeerde toestemming, het recht op eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer en het recht op lichamelijke integriteit. Zoals de regering erkent, zijn inbreuken op de grondrechten en mensenrechten alleen geldig, indien zij noodzakelijk, effectief, proportioneel zijn en er geen minder vergaande maatregelen mogelijk zijn (subsidiariteit). Daarvan is geen sprake. Toch verbindt de regering die consequentie niet aan het beleid. De menselijke waardigheid staat onder druk.

56. Corona is een discriminerend (apartheid, 3G, 2G, 1G) en verdelend beleid, en volgens een groeiend aantal wetenschappers gebaseerd op een vals verhaal. Burgers worden onder druk gezet om een vaccin te nemen, niet voor hun eigen bescherming, maar zogenaamd om anderen te beschermen. Er zijn twijfels over belangenconflicten in de beleidsadviesgroepen en in de regering. Leden van de medische en juridische gemeenschap, schooldirecteuren en anderen die het officiële beleid niet steunen, worden geïntimideerd of ontslagen. Veel kleine en middelgrote bedrijven zijn failliet gegaan en mensen maken zich zorgen over hoe ze een (fatsoenlijke) boterham kunnen verdienen. Al met al voldoet het beleid niet aan de minimum eisen aan proportionaliteit en effectiviteit. Het is niet duidelijk hoe deze aanpak kan worden verzoend met de Europese waarden, rechten en vrijheden. Uit een peiling bleek dat 6 op de 10 Nederlanders hun vertrouwen in de landelijke politiek en in de huidige regering hebben verloren.[43]

57. Gezichtsbedekkende kleding hebben geen medische waarde en zijn door de eeuwen heen vooral opgelegd om de rechteloosheid van een individu tot uiting te brengen in relatie tot de machthebbers:

Mondkapjes gedragen vroeger door slaven

(e-stilo.net)

(news.sky.com)

[43] https://nos.nl/collectie/13879/artikel/2398563-ipsos-vertrouwen-van-nederlanders-in-de-politiek-gekelderd

(nos.nl)

Rule of law 2022

58. Het is de vraag in hoeverre de werkelijke informatie zal worden verstrekt in het kader van de jaarlijkse rapportage over de Nederlandse rechtsstaat voor 2022 binnen de verdraaide maatschappij en onder de huidige bestuurscultuur. Er is geen ruimte voor zelfreflectie, laat staan zelfcorrectie. Als voorbeeld geldt de reactie van de politiebond die een klacht heeft ingediend tegen de heer Melzer, rapporteur van de VN toen deze zich via Twitter uitliet over het politiegeweld.[44] De Europese Commissie heeft de gewelddadige politiepraktijken in Nederland niet veroordeeld of zich ervan gedistantieerd, noch van de aanhoudende angstzaaierij en het verdeeldheid zaaien onder burgers, en ook het Europese Parlement blijft zich focussen op Polen en Hongarije. Zelfs met de wetenschap van het rapport van de Venetië Commissie.

59. Nu de pijnlijke herinneringen aan Srebrenica nog steeds in de hoofden van het Nederlandse volk zitten, roept het de vraag op of de Europese Unie het effect onderschat van beleid dat gericht is op, of het effect heeft van, het verspreiden van angst, verdeeldheid, het vernietigen van bestaansmiddelen en het uithollen van de mensenrechten.[45] Zal Europa, de Europese Commissie, de Europese Raad, nog enige geloofwaardigheid hebben om de versterking van de rechtsstaat te leiden, zolang dit beleid van mensenrechtenschendingen grotendeels vanuit Europa – in nauw overleg met WEF, WHO en VN – werden en worden geïnitieerd?

Uitdagingen voor Europa aangaande de Rule of law in een verdraaid land

60. Nederland is een van de meest actieve participanten van de WEF. Wat de Nederlandse jeugdzorg betreft, zijn de leidende beginselen, dat (i) het functioneren van kinderbeschermingsinstanties en gerechtelijke autoriteiten die beslissen over het gezag niet worden geregeld door het recht van de Europese Unie, en het is in elk geval aan de nationale rechtbanken om een beslissing te nemen en de belangen van het kind veilig te stellen, (ii) het is aan de nationale autoriteiten alleen, met inbegrip van de gerechtelijke autoriteiten, om ervoor te zorgen dat hun verplichtingen met betrekking tot de grondrechten worden nageleefd, overeenkomstig hun nationale wetgeving en internationale mensenrechtenverplichtingen, en (iii) dat derhalve verhaal op nationaal niveau moet worden gezocht via de bevoegde nationale autoriteiten, bijvoorbeeld via een ombudsman of via de rechtbanken.

61. Het probleem in Nederland is dat al deze instanties zelf verdraaid zijn en onderdeel zijn van een verdraaide keten, en zich ketenpartner noemen van een keten, die al decennia lang een illegale kinderhandel in stand houdt en zelf mensenrechten schendt. Er is geen intentie om daarmee te stoppen.

62. Op 8 september 2021 heeft de 'demissionaire' minister Dekker de Tweede Kamer laten weten dat het zogenaamde perspectiefbesluit (het besluit of het kind in het systeem moet blijven of een (theoretische) kans krijgt om terug te keren naar de ouders; de beslissing wordt meestal gevolgd

[44] https://www.dutchnews.nl/news/2022/01/un-rapporteur-stands-by-criticism-of-dutch-police-violence-vk/
[45] https://www.youtube.com/watch?v=vJAxqMna0JQ; https://www.youtube.com/watch?v=V4dODCTcD8k

door een besluit om het ouderlijk gezag af te nemen) van de Nederlandse jeugdzorg slechts een interne beslissing is en ouders geen enkele rechtspositie hebben en geen toegang hebben tot de rechter. Ondanks verzoeken van het Parlement is hij niet bereid hier verandering in te brengen. Hij beloofde dat advocaten meer geld zouden verdienen. Premier Rutte beloofde geld uit te geven om de toegang tot de rechter te verbeteren. De Nederlandse jeugdzorg ontvangt 1,3 miljard euro extra (juni 2021) bovenop de 600 miljoen euro (april 2021). Zolang de aanbevelingen van de Raad voor de Rechtspraak niet zijn uitgevoerd, zullen kinderen en ouders geen eerlijk proces hebben bij een onafhankelijke en onpartijdige rechter, ongeacht of de rechters en advocaten meer geld zullen ontvangen. De Tweede Kamer gaat door met nieuwe kapitaalinjecties voor nog meer uithuisplaatsingen van kinderen en nog meer geweld tegen burgers. De heer Hans Spigt, sinds 2016 voorzitter Jeugdzorg Nederland, verzet zich op 13 januari 2022 fel tegen bezuinigingen.[46] Nog steeds wordt er niet gesproken over de ernstige misdrijven, maar er wordt gedaan alsof jeugdzorg een normaal beroep is, met ambities om de dienstverlening te verbeteren.

63. Nederland voldoet niet aan de minimum eisen die aan een demodratische rechtsstaat gesteld mogen worden. Er rijzen een aantal vragen in verband met artikel 6.1 van het Verdrag betreffende de Europese Unie, waarin is bepaald. "De Unie erkent de rechten, vrijheden en beginselen van*het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie van 7 december 2000, zoals aangepast te Straatsburg, op 12 december 2007, dat dezelfde juridische waarde heeft als de Verdragen."*

64. Men zou kunnen stellen dat de leidende beginselen op grond van artikel 6, lid 1, van het Verdrag kunnen - of beter gezegd: moeten - worden verlaten, met betrekking tot elke voortdurende schending van het Handvest door een lidstaat. In een dergelijke situatie is de conclusie gerechtvaardigd dat de Europese Commissie inderdaad de bevoegdheid heeft – zelfs een verplichting – om in te grijpen in de rechtsstelsels van de lidstaten om de rechtsstaat te handhaven, omdat het om een kwestie van recht van de Europese Unie gaat, bijvoorbeeld als het gaat om schendingen van de mensenrechten al tientallen jaren aan de gang zijn en de wetgevende, de uitvoerende en rechterlijke macht slechts reorganisaties uitvoeren die de situatie niet zullen verbeteren of zelfs verslechteren, en daarmee een systeem blijven handhaven van mensenrechtenschendingen tegen hun eigen bevolking, die daaronder lijdt. Het meest duidelijke voorbeeld is de grootschalige, gewelddadige binnenlandse kinderhandel in Nederland sinds 1945 tot op de dag van vandaag.

Vraag 1

65. De eerste vraag is: wat is de rol van de Europese Commissie als al naar behoren is vastgesteld – zelfs door de nationale autoriteiten zelf (door middel van Parlementaire verslagen zoals van Commissie Samson en Commissie De Winter, erkend door minister Dekker met de belofte om het in de toekomst beter te doen op 12 juni 2019, welke belofte niet wordt nagekomen) dat Nederland nog steeds niet in staat en/of bereid is – zoals al tientallen jaren het geval is – om de belangen van het kind veilig te stellen en ervoor te zorgen dat de verplichtingen met betrekking tot de grondrechten worden nageleefd, in overeenstemming met hun nationale wetgeving en internationale mensenrechtenverplichtingen?

Vraag 2

66. De tweede vraag is: wat is de rol van de Europese Commissie als al naar behoren is vastgesteld, dat alle instanties en gerechtelijke autoriteiten – zelfs tot en met de Ombudsman aan toe – op de hoogte zijn van de voortdurende schendingen van de mensenrechten gedurende tientallen jaren, alsmede de verslechtering in de afgelopen jaren als gevolg van de decentralisatie en geheime richtlijnen die nu aan het licht komen, maar ze zijn niet bereid en/of niet in staat om het systeem te corrigeren, hetzij omdat ze financieel afhankelijk zijn, hetzij omdat zij persoonlijk bang zijn

[46] https://www.jeugdzorgnederland.nl/actueel/bezuinigingsplan-blokkeert-verbetering-jeugdzorg-dubbel/

(Omerta/Rutte Doctrine; een angst en zwijgcultuur), of omdat ze te goed worden beloond in hun huidige positie?

67. Vooral omdat de toegang tot het Europees Hof voor de Rechten van de Mens bijna nihil is en rechtsbescherming niet meer van het Europees Hof kan worden verwacht, niet in de laatste plaats omdat de toegang tot de Hoge Raad bijna nihil is (advocaten zijn bang en/of niet bereid om zaken in te dienen die niet-ontvankelijk zullen worden verklaard en de meeste zaken worden als zodanig beschouwd), en er is een brede opvatting dat de Hoge Raad de schijn van een functionerende rechtsstaat wil hoog houden en de lagere Nederlandse rechtbanken niet in de steek wil laten; dit is geen theoretisch probleem, aangezien de Nederlandse rechter zichzelf beschouwt als "ketenpartner" van de Nederlandse jeugdzorg die in het algemeen geen onafhankelijk, onpartijdig en kritisch onderzoek van de zaken aanbiedt. Er is dus geen sprake van een ernstig gebrek aan rechtsbescherming op dit gebied, wat betekent dat de Nederlandse bevolking het slachtoffer wordt van een wetteloos systeem; ze hebben geen rechten.

Vraag 3

68. De derde vraag is, hoe kan deze situatie worden begrepen, nu i) Nederland het recht van de Europese Unie niet naar behoren ten uitvoer heeft gelegd - een *"ernstige en aanhoudende schending door een lidstaat" van de in artikel 2 genoemde waarden* - ten nadele van hun eigen bevolking, en dat er sprake is van ii) een kwestie van het recht vande Europese Unie, aangezien Nederland willens en wetens inbreuk maakt op de volgende artikelen van het Recht van de Europese Unie.
    - artikel 2 Verdrag betreffende de Europese Unie:
      "De Unie is gegrondvest op de waarden van eerbiediging van de ***menselijke waardigheid, vrijheid,*** *democratie, gelijkheid,* ***de rechtsstaat*** *en* eerbiediging van de ***mensenrechten***, met inbegrip van de rechten van personen die tot*minderheden behoren. Deze waarden zijn gemeenschappelijk voor de lidstaten in een samenleving waarin pluralisme, non-discriminatie, tolerantie,* ***rechtvaardigheid, solidariteit*** en gelijkheid tussen vrouwen en mannen de *boventoon voeren."*
    - Artikel 3.1 Verdrag betreffende de Europese Unie:
      Het doel van de Unie ***is de vrede, haar waarden en het welzijn van haar volkeren te bevorderen.***
    - Artikel 3.3 , tweede alinea) Verdrag betreffende de Europese Unie:
      Zij bestrijdt sociale uitsluiting en discriminatie en ***bevordert sociale rechtvaardigheid en bescherming****, gelijkheid van vrouwen en mannen, solidariteit tussen generaties en* bescherming van de rechten van het ***kind.***
    - Artikel 3.5 Verdrag betreffende de Europese Unie:
      *In haar betrekkingen met de rest van de wereld****handhaaft en bevordert de Unie haar waarden en belangen en draagt zij bij tot de bescherming van haar burgers****. Het draagt bij tot vrede,* ***veiligheid***, de duurzame ontwikkeling van*de aarde, solidariteit en* wederzijds respect tussen de ***volkeren,*** *vrije en eerlijke handel,* ***uitbanning van armoede en de bescherming van de mensenrechten,*** met *name* ***de rechten van het kind,*** *alsmede* tot de strikte naleving en ontwikkeling van het internationaal recht , met inbegrip ***van****de eerbiediging* van de beginselen van het Handvest van de ***Verenigde Naties.***

    - Artikel 6.1 Verdrag betreffende de Europese Unie in samenhang met:
        - Artikel 1 Europees Handvest: menselijke waardigheid/artikel 1 Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens: *verplichting tot eerbiediging van de mensenrechten*
        - Artikel 3 Europees Handvest: menselijke integriteit
        - Artikel 4 Europees Handvest/artikel 3 Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens: *verbod op foltering of onmenselijke of vernederende behandeling*
        - Artikel 5 Europees Handvest/artikel 4 Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens: *verbod op slavernij of dwangarbeid, of mensenhandel*
        - Artikel 6 Europees Handvest/artikel 5 Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens: *recht op vrijheid en veiligheid*

- Artikel 7 Europees Handvest/artikel 8 Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens: *bescherming van het privéleven en het gezinsleven*
- Artikel 8 Europees Handvest: *bescherming van persoonsgegevens*
- Artikel 10 Europees Handvest/artikel 9 Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens: *vrijheid van bewustheid en godsdienst*
- Artikel 11 Europees Handvest/artikel 10 Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens*: vrijheid van meningsuiting en informatie*
- Artikel 12 Europees Handvest/artikel 11 Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens: *vrijheid van vergadering*
- Artikel 13 Europees Handvest: *vrijheid van kunst en wetenschap*
- Artikel 16 Europees Handvest: *vrijheid van ondernemerschap*
- Artikel 17 Europees Handvest: *vrijheid van eigendom*
- Artikel 21 Europees Handvest/artikel 14 Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens: *non-discriminatie*
- Artikel 24 Europees Handvest: *Rechten van het kind*

- Artikel 4.2 Verdrag betreffende de werking van de EU
  De gedeelde bevoegdheid tussen de Unie en de lidstaten is van toepassing op de volgende hoofdgebieden:
  j) het domein van vrijheid, veiligheid en rechtvaardigheid;
- Artikel 6 Verdrag betreffende de werking van de EU
  De Unie is bevoegd acties uit te voeren ter ondersteuning, coördinatie of aanvulling van de acties van de lidstaten. De actiegebieden zijn op Europees niveau:
  f) civiele bescherming;
- Artikel 7 Verdrag betreffende de werking van de EU
  De Unie zorgt voor samenhang tussen haar beleid en activiteiten, rekening houdend met al haar doelstellingen en overeenkomstig het beginsel van bevoegdheids toekenning.
- Artikel 10 Verdrag betreffende de werking van de EU
  Bij de vaststelling en uitvoering van haar beleid en activiteiten streeft de Unie ernaar discriminatie op grond van geslacht, ras of etnische afstamming, godsdienst of overtuiging, handicap, leeftijd of seksuele geaardheid te bestrijden.
- Artikel 21 Verdrag betreffende de werking van de EU
  Iedere burger van de Unie heeft het recht zich vrij op het grondgebied van de lidstaten te verplaatsen en te verblijven, onder de beperkingen en voorwaarden die zijn vastgesteld in de Verdragen en door de maatregelen die zijn genomen om deze ten uitvoer te leggen.

69. In het VN-landenrapport uit 2005 over kinderrechten in het Koninkrijk der Nederlanden werden al enkele zorgen ten aanzien van de Nederlandse jeugdzorg aan het adres gebracht, die nog steeds niet aan de orde komen: echter, deze zijn niet genoemd in het EU Rule of law Report.[47]

    Afdeling III A onder 26
    Het belang van het kind
    26. Het Comité is bezorgd over het feit dat er ondanks enkele positieve inspanningen onvoldoende begrip bestaat voor het recht van het kind om als primaire overweging rekening te houden met zijn of haar belangen, met name door rechters en andere beroepsbeoefenaren die voor en met kinderen werken.

    27. In het licht van zijn algemene opmerking nr. 14 (2013) over het recht van het kind om zijn of haar belangen als primaire overweging te nemen, beveelt het Comité de staat die partij is aan om zijn inspanningen te versterken om ervoor te zorgen dat dit recht op passende wijze wordt geïntegreerd en consequent wordt toegepast in alle wetgevings-, administratieve en gerechtelijke procedures en beslissingen, alsmede in alle beleidsmaatregelen, programma's en projecten die relevant zijn voor en impact hebben op kinderen. In dit verband wordt de staat die partij is aangemoedigd procedures en criteria te ontwikkelen om alle relevante gezagsdragers te begeleiden bij het bepalen van de belangen van het kind op elk gebied en om het als primaire overweging te beschouwen.(INT_CRC_COC_NLD_20805_E.pdf (ohchr.org))

[47] https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/rule_of_law_mechanism_factsheet_en.pdf

Vraag 4

70. Wat kan het Europese Parlement doen om de Europese Commissie bij te staan om voor een land als Nederland, waar geen enkel respect is voor mensenrechten, passende maatregelen te treffen?

Conclusie

71. Al met al moet worden vastgesteld dat het Koninkrijk der Nederlanden weinig tot geen respect heeft voor de rechtsstaat, voor mensenrechten in het algemeen, en voor de rechten van het kind en de rol van de ouders om hun eigen kinderen te beschermen en op te voeden (artikel 1:247 BW), en niet optreedt tegen misstanden in de Nederlandse jeugdzorg. Als Nederland zo'n sterk rechtsstaatland is, hoe is het dan mogelijk dat de situatie sinds 2005 verslechtert? We staan bekend als een beschaafd land. Niettemin meldt Noorwegen (een vergelijkbare financieel gedreven/commerciële CPS) dat ongeveer 1.500 kinderen uit huis zijn op een totale bevolking van 6 miljoen, terwijl Nederland ongeveer 42.000 kinderen uit huis rapporteert op een totale bevolking van 17,5 miljoen. Veel van de kinderen onder de hoede van de Staat lijden onnodig onder het geweld, de onderdrukking en de scheiding van hun familie. Wat moeten de burgers ervan denken dat de belanghebbenden deze grote zorgen over de rechtsstaat in het Nederlandse landenrapport niet hebben opgemerkt? Bijvoorbeeld een organisatie als Transparency International: *Onze missie is om corruptie te stoppen en transparantie, verantwoordingsplicht en integriteit te bevorderen op alle niveaus en in alle sectoren van de samenleving.*

72. Nederland moet eerst het eigen huis op orde krijgen voordat het andere landen kan begeleiden, maar dat lukt al jaren op veel gebieden niet. Het is niet eens ingegaan op de aanbevelingen van de Staatscommissie grondrechten in het digitale tijdperk (2001). Hoe kan het Nederlandse volk erop vertrouwen dat zijn vertegenwoordigers de democratische beginselen niet volledig hebben verlaten en dat ze op weg zijn naar een autoritair toezichtregime?

73. Sinds begin 2020 komt het repressieve, onlogische, schadelijke coronabeleid daar overheen. Prof. Dr. Erik Jurgens deed op 30 december 2017 bij de Wiardi Beckman Stichting een oproep om het belang van de verdediging van de rechtsstaat opnieuw te formuleren. "*Wat er ook aan vernieuwingen zijn in de politiek, zonder onze democratische rechtsstaat, zal niks lukken. Want dan zijn we een 'failed state' geworden. Zo langzamerhand wordt ongeveer alles onder 'rechtsstaat' geschoven, we moeten dus even verhelderen."*[48]

74. De traditie van "speaking truth to power", ooit een teken van een bloeiende West-Europese democratie, is niet langer toelaatbaar en er is een zwijg- en angstcultuur. Degenen die een andere mening hebben dan die van de Staat, lijden onder gevolgen. Ook dit is voelbaar in het Nederlandse jeugdzorgsysteem. De minister van Volksgezondheid weigerde kritische vragen in het Parlement te beantwoorden over zijn COVID-19-beleid. Rutte III regeerde bijna een jaar over het land, in een "demissionaire" status, en heeft zijn vierde kabinet gevormd, ondanks de val van het kabinet over het Kindertoeslagenschandaal. In de demissionaire periode moest eerst minister Kaag[49] aftreden (16 september 2021), tot grote ontsteltenis van premier Rutte, en toen trad minister Bijleveld[50] af (17 september 2021), (25), wordt Rutte III spottend een duiventil genoemd; [51] tot nu toe zijn 11 (plaatsvervangende) ministers afgetreden. Maar premier Rutte is nog steeds/opnieuw aan de macht, eerst demissionaire, nu in een nieuw kabinet Rutte IV.[52] Op 25 september 2021 werd staatssecretaris Mona Keijzer door premier Rutte op staande voet ontslagen vanwege haar uitspraken over de onwenselijkheid van het 2G beleid.[53]

[48] https://www.wbs.nl/publicaties/verdedig-de-rechtsstaat
[49] https://www.rtlnieuws.nl/nieuws/politiek/artikel/5254869/waarom-sigrid-kaag-opgestapt-en-hoe-moet-het-nu-verder
[50] https://www.ad.nl/politiek/bijleveld-stapt-alsnog-op-als-defensieminister-ik-wilde-doorgaan~a7f0e462/
[51] https://www.rd.nl/artikel/943528-rutte-iii-lijkt-steeds-meer-op-duiventil
[52] https://www.volkskrant.nl/nieuws-achtergrond/kamer-richt-vizier-nu-op-de-premier-oppositie-roept-rutte-ter-verantwoording-over-afghanistan~b5ac09cf/
[53] https://joop.bnnvara.nl/nieuws/cda-trol-mona-keijzer-steekt-de-jonge-mes-in-de-rug-en-bekritiseert-coronapas

75. *"Onze vrijheden, onze rechten, onze samenlevingen zijn afhankelijk van mensen die een standpunt innemen in hun verdediging. Met andere woorden, de mensenrechten hebben verdedigers nodig.* Mensenrechtenverdedigers *nemen persoonlijke risico's. In veel delen van de wereld worden ze ongestraft lastiggevallen, gevangen gezet, vervolgd, aangevallen en gedood."* Helaas heeft het Huis van Klokkenluiders geen goede reputatie; integendeel. Net als de LEBZ is hun belangrijkste functie het verdoezelen in plaats van beschermen en ondersteunen van de rechtsstaat en de burgers. [54]

76. Bij de beoordeling van de kwaliteit van de rechtsstaat in andere lidstaten, zoals Polen en Hongarije, is er sprake van een duidelijke rechtsongelijkheid, gezien de sterke focus op de onafhankelijkheid van de rechterlijke macht en politieke benoemingen. Het is echter naïef om aan te nemen dat er geen politieke invloed is bij de benoeming van Nederlandse rechters. Dit is inderdaad het geval, zelfs van een regering met een demissionaire status. *De ministerraad heeft vandaag ingestemd met de voorgenomen benoemingen van 5 nieuwe presidenten voor de rechtbanken Rotterdam en Den Haag en de gerechtshoven Amsterdam, Arnhem-Leeuwarden en 's-Hertogenbosch. Samen met de voorgenomen benoemingen van 5 nieuwe presidenten voor de rechtbanken Gelderland, Limburg, Midden-Nederland, Oost-Brabant en Zeeland-West-Brabant, betekent dit dat er in totaal 10 nieuwe presidenten voorgedragen worden.*[55] *For years, critical judges and political experts have pointed out that the government in the Netherlands has a much too direct influence. This is also the case according to the standards of the overarching Council of European Councils for the Judiciary and the International Judges' Association.*[56] Sommigen beweren dat rechters met progressieve politieke voorkeuren de meerderheid vormen en volgens anderen heeft het proces tegen kamerlid Geert Wilders aangetoond dat rechters niet langer hoeven te terugdeinzen om als politiek instrumentte worden gebruikt. Een ander voorbeeld van een vermoedelijk politiek proces was het hoger beroep tegen[57] de COVID-19 avondklok in februari 2021. Het hoger beroep werd dezelfde dag (slechts 4 uur later) gehouden op verzoek van de Landsadvocaten, nadat de rechter in eerste aanleg de avondklok met onmiddellijke ingang had verworpen. De rechters in hoger beroep verwierpen het vonnis en de avondklok werd diezelfde avond opnieuw geïnstalleerd, net op tijd.[58]

77. Ik wil in dit kader ook noemen de noodzakelijke modernisering van grondrechten in een digitaal tijdperk in het Koninkrijk der Nederlanden (een rapport van de Commissie uit mei 2001 kreeg geen opvolging).

78. Parlementslid de heer Pieter Omtzigt heeft de crisis in de rechtsstaat kernachtig verwoord:[59]

    Op papier hebben Nederlandse burgers recht op rechtsbescherming, op huisvesting en bestaanszekerheid. In de praktijk kunnen gewone burgers zich nauwelijks verdedigen als ze beschuldigd worden door bijvoorbeeld de belastingdienst; kan inmiddels een hele generatie Nederlanders geen woning vinden; en leven heel veel - ook werkende - mensen onder het bestaansminimum. Deze zorgen van Nederlanders worden onvoldoende behartigd door het

---

[54] https://www.trouw.nl/nieuws/nu-luidt-de-klok-zelfs-in-het-huis-voor-klokkenluiders-ze-kunnen-niet-eindeloos-doormodderen~bab4f0d1/ , https://www.ad.nl/binnenland/hoe-de-klokkenluider-die-een-atoomspion-ontmaskerde-vermorzeld-werd-door-de-staat~a9f48cbf/ , https://www.1limburg.nl/parlementaire-enquete-koopmans-gaat-definitief-door, https://www.vpro.nl/argos/lees/nieuws/2019/Geen-hulp-voor-klokkenluider-Roelie-Post.html, https://nieuwlicht.eo.nl/artikelen/2020/10/klokkenluider-roelie-post-raakte-alles-kwijt-en-leeft-een-eenzaam-leven; https://www.protectioninternational.org/en/our-work/how/defenders

[55] https://www.rechtspraak.nl/Organisatie-en-contact/Organisatie/Raad-voor-de-rechtspraak/Nieuws/Paginas/Tien-nieuwe-presidenten-voorgedragen.aspx

[56] https://decorrespondent.nl/12166/de-benoeming-van-rechters-in-nederland-is-niet-onafhankelijker-dan-in-polen-of-hongarije/2653354987052-28fcc688.

[57] https://www.volkskrant.nl/columns-opinie/rechter-als-politiek-instrument~b2af1573/

[58] https://www.volkskrant.nl/nieuws-achtergrond/viruswaarheid-versus-de-staat-valt-het-hof-iets-aan-te-rekenen~b9ac83b4/

[59] https://storage.googleapis.com/pieter-omtzigt-website/documenten/Samenvatting-van-een-Manifest.pdf

landsbestuur. Het landsbestuur bekommert zich vooral om de zorgen van specifieke belangen- en lobbygroepen. Door dat luisteren naar verkeerde stemmen betalen woningbouwcoöperaties een belasting op huurwoningen die commerciële vastgoedbeleggers van dure huurwoningen niet betalen. En krijgen cruiseboten een vrijstelling van de energiebelasting die de rest van Nederland wel moet betalen. Het algemene belang wordt door het huidige landbestuur kortom onvoldoende gediend.

79. Al met al is er weinig reden tot vreugde en gelukwensen vanwege Rutte IV.

Sense of urgency

80. Bij haar installatie als nieuwe Presidente van het Europese Parlement op 19 januari 2021, na het plotseling overlijden van haar voorganger de heer David Sassoli, heeft mevrouw Roberta Metsola aangegeven dat zij de bescherming van de rechtsstaat en van grondrechten beschouwt als een kwestie van urgentie. *"Some EU countries, like Poland and Hungary, are under intense scrutiny over legal reforms that have exacerbated democratic backsliding and could be soon see their EU funds frozen under a still-unused conditionality mechanism. This parliament stands for the rule of law. You have seen majorities across the house, across a broad spectrum of political groups, from left to right, that have stood for the rule of law everywhere. Where we see that values and principles, that laws [and] rights are regressing, this parliament is always the one that speaks first. I can assure you that's what is going to happen over the next two and a half years."* Helaas focust zij zich op Polen en Hongarije; de invloed van de Nederlandse regering op Europa klinkt in haar woorden door.
    - Worden Polen en Hongarije ook regelmatig geconfronteerd met moorden op politici, journalisten en advocaten en zijn zij ook prominente wereldspelers op het gebied van verdovende middelen en kinderporno? Kennen Polen en Hongarije een zaak die lijkt op journalist Peter R. de Vries die een beloning van een miljoen euro bood om een vermist kind te vinden, en vervolgens (vijf keer) werd neergeschoten op klaarlichte dag?
    - Veroorzaken Polen en Hongarije schendingen van de waarden van artikel 2 van het Verdrag, vergelijkbaar met Nederland, bijvoorbeeld door jaarlijks 42.000 kinderen per 17,5 miljoen inwoners uit hun gezin te halen en 450.000 onder staatstoezicht te houden, en financiële uitbuiting mogelijk te maken in een systeem van geweld en onderdrukking?
    - Staan Polen en Hongarije toe dat pleegouders worden ingeschreven als handelsondernemingen bij de Kamer van Koophandel en dat de kinderen worden gebruikt als onderpand voor hun zakelijke hypotheek, andere financiële verplichtingen of gewoon voor winstoptimalisatie?
    - Hebben Polen en Hongarije te maken met vergelijkbare problemen met betrekking tot de beginselen van goed bestuur, zoals het bewust en opzettelijk vals beschuldigen van burgers van fraude of slecht ouderschap of het implementeren van discriminerende, zelflerende algoritmen? Zouden hun politici, ambtenaren en parlementsleden ook niet verantwoordelijk worden gehouden als zij falen in hun bestuurlijke rol? Zouden hun regeringen leden van hun eigen fracties in het Parlement pesten en onder druk zetten als ze vragen stellen vergelijkbaar met wat er met de heer Omtzigt is gebeurd ("sensibiliseren")? Zouden dergelijke politici zich bij

de volgende verkiezingen kandidaat mogen stellen? Zou hun aftredende regering nog een jaar aan de macht blijven zonder uitzicht op een nieuwe regering op korte termijn? Zou hun aftredende regering een nieuwe kabinet mogen vormen, zelfs als de leden daarvan zich opnieuw schuldig maken aan het opzettelijk weghouden van informatie voor het Parlement?

81. Welk vertrouwen mogen Nederlandse burgers hebben dat niet ook de Europese Commissie en het Europese Parlement verdraaide organisaties zijn geworden, die de Europese bevolking zien als een melkkoe voor het bedrijfsleven met wie zij geheime afspraken maken, en die bereid zijn menselijk leed toe te staan en zelfs te helpen veroorzaken om nieuwe verdienmodellen te introduceren, waarbij eenzijdige, selectieve en zelfs misleidende en onjuiste informatie mag worden verspreid om angst aan te jagen?

82. Welke vertrouwen mogen Nederlandse burgers hebben dat deze twee instanties inderdaad het belang van de bevolking voorop stellen en de menselijke waardigheid en grondrechten beschermen? Ook dit vertrouwen is geschonden.
    - Waarom heeft Europa de uitspraken van President Emmanuel Macron van 5 januari 2022 niet onmiddellijk scherp veroordeeld: *"We have to tell them: from 15 January, you will no longer be able to go to the restaurant. You will no longer be able to go for a coffee, you will no longer be able to go to the theatre. You will no longer be able to go to the cinema. When my freedoms threaten those of others, I become someone irresponsible.* ***Someone irresponsible is not a citizen.*** *I am not about pissing off the French people. But* ***as for the non-vaccinated, I really want to piss them off. And we will continue to do this, to the end. This is the strategy."***
    - Waarom heeft Europa niet de uitspraken van de Canadese Minsiter Justin Trudeau van 9 januari 2022 niet onmiddellijk scherp veroordeeld: *"We all know people who are deciding whether or not they are willing to get vaccinated, and we will do our very best to try to convince them. However, there is still a part of the population (that) is fiercely against it.* ***They don't believe in science/progress and are very often misogynistic and racist.*** *It's a very small group of people, but that doesn't shy away from the fact that they take up some space. This leads us, as a leader and as a country, to make a choice:* ***Do we tolerate these people?****"*
    - Waarom heeft Europa niet onmiddellijk het voornemen van Oostenrijk om boetes uit te delen tegen diegenen die een vaccinatie niet wenselijk vinden scherp veroordeeld, en het voornemen om een 2G maatschappij in te voeren? Het lichaam van een vrij mens behoort immers niet toe aan de Staat; alleen het lichaam van een slaaf.[60] Dit is in strijd met de menselijke waardigheid.
    - Waarom veroordeelt u niet de 3G, 2G en 1G maatschappij, maar wilt u zelf de discussie op gang brengen over het opgeven van de lichamelijke integriteit, het buiten toepassing verklaren van de Neuremberg Code en daarmee de menselijke waardigheid?

Geachte mevrouw Von der Leyen en mevrouw Metsola, geachte heer Michel,

83. Als Nederland een rechtsstaat is, en het Nederlandse rechtssysteem inderdaad wordt gekenmerkt door een hoge mate van rechterlijke onafhankelijkheid en een bijzondere aandacht voor het bevorderen van de kwaliteit van de rechtspraak, waarom zijn er dan meer dan 42.000 (waarschijnlijk 95.000) kinderen gescheiden van hun gezin, in plaats van een paar honderd?

84. Waarom staan de rechters überhaupt toe dat deze kinderen onrechtmatig worden meegenomen op basis van valse dossiers, ongegronde zorgen en valse beschuldigingen?

85. Waarom beëindigt de Nederlandse regering dan niet het ongekende onrecht en helpt en compenseert zij slachtoffers, maar blijft zij steken in beleidsvoornemens om dat in de toekomst te gaan doen?

[60] https://www.euronews.com/2021/12/10/austria-anti-vaxxers-will-be-hit-with-3-600-fine-for-refusing-covid-19-jab

86. Waarom zijn de 1.115 kinderen van het Kindertoeslagenschandaal nog niet terug naar hun ouders?[61]

87. Waarom controleert het Nederlandse parlement de regering dan niet? Waarom wordt belangrijk beleid afgevaardigd door WEF en WHO buiten elke parlementaire controle om? Waarom geven parlementen, in Nederland en in Europa, voorrang aan de belangen van bedrijven en overheden boven de belangen van het volk die zij vertegenwoordigen? Waarom wordt artikel 97a Sr niet nageleefd?

    Hij die met een in het buitenland gevestigd persoon of lichaam in verbinding treedt met het oogmerk om een zodanig persoon of lichaam tot het verschaffen van steun aan het voorbereiden, bevorderen of teweegbrengen van omwenteling te bewegen, om een zodanig persoon of lichaam in het daartoe opgevatte voornemen te versterken of aan een zodanig persoon of lichaam daarbij hulp toe te zeggen of te verlenen, of om omwenteling voor te bereiden, te bevorderen of teweeg te brengen, wordt gestraft met levenslange gevangenisstraf of tijdelijke van ten hoogste dertig jaren of geldboete van de vijfde categorie.

88. Waarom wordt het 3G, 2G, 1G beleid voortgezet voor een pandemie die minder schadelijk was dan de griep van 2018, en worden de nadelen van dit beleid niet meegewogen? Waarom wordt schadelijk beleid op basis van onjuiste informatie überhaupt moedwillig doorgezet, als de waarheid achterhaald is (Kindertoeslagenschandaal, Jeugdzorg, Corona, enz.)?

89. Natuurlijk kan er nog veel meer gezegd worden en moet er over gesproken worden. Mocht u nog vragen hebben, aarzel dan niet om contact met mij op te nemen.

90. Met een beroep op onze gedeelde vrouwelijke en Europese waarden herhaal ik nederig mijn eerdere verzoek om bescherming van de rechtsstaat, de kinderen en hun gezinnen in Het Koninkrijk der Nederlanden.

Hoogachtend,

Mr. dr. Henriette W.R. Nakad-Weststrate, *human rights advocate*

Een kopie van deze brief wordt ook naar een aantal belanghebbenden bij het debat gestuurd.

- **Annex 1:** lijst van organisaties die input hebben geleverd voor rule of law reports 2020/2021 (onvolledig)
- **Annex 2:** lijst van 109 organisaties die één NGO vormen voor de input aan de vergadering van CRC (17 januari – 11 februari 2022)
- **Bijlage 1:** mijn brief d.d. 14 januari 2022 ten behoeve van de vergadering van CRC (17 januari – 11 februari 2022)

[61] https://www.rtlnieuws.nl/nieuws/politiek/artikel/5282022/omtzigt-onderste-steen-boven-uithuisplaatsingen-kinderen

Annex 1 – Organisaties die input leverden voor Rule of Law Report 2021

1. de Fiscale Inlichtingen- en Opsporingsdienst | Marjo Bloemen, Hans van der Vlist, Niels Obbink
2. de Kamercommissie voor Justitie en Veiligheid | P.H. van Meenen (D'66), voorzitter
3. het Huis voor Klokkenluiders | Wilbert Tomesen, voorzitter, Peter van der Meij, vicevoorzitter, Martine Bouman
4. het Instituut voor Informatierecht (UvA)
5. het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
6. het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
7. het ministerie van Justitie en Veiligheid
8. het Nederlands Juristencomite voor de Mensenrechten
9. het Nederlandse Helsinki-comité
10. de Nederlandse Orde van Advocaten
11. de Nederlandse Vereniging voor Rechtspraak
12. de Nederlandse Vereniging voor Journalisten
13. de Nationale Ombudsman
14. de nationale politie
15. de Rijksrecherche
16. het Openbaar Ministerie
17. de Raad voor de Rechtspraak
18. de Raad voor het Openbaar Bestuur
19. Nederlands Helsinki-comité
    Bestuur:
    Piet de Klerk (Chairman)
    Anne Maljers (Vice-chair, Audit committee)
    Tamara Trotman (Integrity portfolio)
    Marjolijn van Oordt (Stakeholder Management & Media)
    Eric Rijnders (Audit committee)

    Raad van Toezicht:
    Aminata Cairo
    Brianne McGonigle Leyh
    Corinne Dettmeijer-Vermeulen
    Jaap de Zwaan
    Kathleen Ferrier
    Catharina (Kitty) Anna Nooy
    Lodewijk (Lo) Casteleijn
    Maria Anne van Dijk
    Marijke van Veen
    Marit Maij
    Max Bader
    Quirine Eijkman
    Rick Lawson
    Sjef van Gennip
    Takvor Avedissian
20. Open Society European Policy Institute | George Soros, Alexander Soros
21. Transparency International NL |
22. Amnesty International
23. Center for Reproductive Rights
24. Civicus
25. Civil Liberties Union for Europe
26. Civil Society Europe
27. Conference of European Churches
28. EuroCommerce

29. European Center for NON-for-profit Law
30. European Centre for Press and Media Freedom
31. European Civic Forum
32. Europese Federatie van Journalisten
33. European Centre for Press and Media Freedom (ECPMF)
34. European Federation of Journalists (EFJ)
35. Free Press Unlimited (FPU)
36. International Press Institute (IPI)
37. OBC Transeuropa (OBCT)
38. European Partnership for Democracy
39. Eruopees Jeugdforum
40. Front Line Defenders
41. Human Rights House Foundation
42. Human Rights Watch
43. ILGA-Europe
44. International Commission of Jurists
45. CIJL
46. International Federation for Human Rights
47. FIDH
48. IPPF EN
49. International Press Institute
50. European Foundation Center (EFC)
51. Kompass - René Rouwette

ANNEX 1 _ Signatories of Dutch NGO Coalition

Annex to the Written inputs to the State report
Fifth NGO report of the Dutch NGO Coalition for Children's Rights to the UN Committee on the Rights of the Child

Consulted experts

Through the Coalition for Children's Rights, organisations join forces to protect the interests of the child and supervise the safeguarding of children's rights in Dutch law, policy and practice. The Coalition consists of key members Defence for Children, Kinderpostzegels, the National Youth Council, Save the Children, Terre des Hommes Netherlands and National Committee UNICEF The Netherlands, and has the Netherlands Youth Institute as their advisor. Besides its key members, the Coalition has many other partners.

Authors

Coordination and editing

Brigitte Boswinkel	Dutch NGO Coalition for Children's Rights
Beata Karpinska	Terre des Hommes Netherlands
Caroline van de Wetering	Save the Children
Carrie van der Kroon	Defence for Children
Daniëlle de Jong	Defence for Children
Esther Polhuijs	National Committee UNICEF The Netherlands
Manal Zekari	Dutch NGO Coalition for Children's Rights

General implementation measures

Reservations and legislation

Caroline van de Wetering	Save the Children
Esther Polhuijs	National Committee UNICEF The Netherlands
Maartje Berger	Defence for Children

Coordination and decentralisation

Maartje Berger	Defence for Children
Caroline Vink	Netherlands Youth Institute
Giulia Giacometti	National Youth Council (NJR)
Janet van Bavel	Expert in multidisciplinary approach to child abuse and domestic violence

Collecting data

Erik Jan de Wilde	Netherlands Youth Institute
Bas Tierolf	Verwey-Jonker Institute
Lenneke Alink	University Leiden
Marloes Kleinjan	Trimbos-institute

Children's rights education

Esther Polhuijs	National Committee UNICEF The Netherlands
Femke de Koning	Anne Frank House
Franka Olujic	Nederlands Juristen Comité voor de Mensenrechten (NJCM)
Harry Ridder	Centrum voor Mondiaal Onderwijs
Jantine Walst	Defence for Children

Klaske Schram	Amnesty International Dutch Section
Philo Offermans	Movies that Matter

The business community and child labour

Josette Hermans	Save the Children
Celine Verheijen	Defence for Children-ECPAT
Eva Smulders	National Committee UNICEF The Netherlands
Gine Zwart	Arisa
Jan van de Venis	JustLaw, Stand Up For Your Rights and acting Ombudsperson for Future Generations
Joyce Brummelman	Plan International Nederland
Pieter Dirk Dekker	Help a Child

BES islands

La-Toya Charles	National Committee UNICEF The Netherlands
Anoek Hansen	Expertisecenter Onderwijs Zorg Bonaire
Mick Schmit	Stichting Project (FORSA)
Timoteo Silberie	Foundation for professional childcare in Bonaire
Camelia Berkel-Dembrook	Expertise Centre Education Care St.Eustatius
Kenneth Cuvalay	Foundation The Quill
Johan Schaeffer	Body, Mind & Spirit - ASGS Foundation
Ludwina Charles	After School Care, Saba Girls and Boys Sports Society
Sapphire Ramkissoon	Child Focus Foundation

General principles

Discrimination

Carrie van der Kroon	Defence for Children
Ellen-Rose Kambel	Rutu Foundation, advancing mother tongue education
Jessica van Zadelhoff	COC Netherlands
José Smits	Het Gehandicapte Kind (NSGK)

Youth participation

Giulia Giacometti	Nationale Jeugdraad (NJR)
Camee van Comperen	Learning for Well-being Foundation
Eline van der Meulen	Stichting JongPIT
Eva Saeboe	Innovatienetwerk Jeugd | Regio Hart van Brabant
Geeske Strating	Stichting Alexander
Janine Pingen	Stichting Kind en Ziekenhuis
Lindsay Vogelzang	Choice for Youth and Sexuality
Malou Luchtenberg	Beatrix Kinderziekenhuis / UMC Groningen
Mourad El Otmani	Young Amsterdam
Myrna Lemmen	National Committee UNICEF The Netherlands
Renske van Luijn	125Procent
Vicky Verschoor	ZonMw
Wendy Schrama	Universiteit Utrecht
Willeke van Sleeuwen	Netherlands Youth Institute
Willemijn Dupuis	Stichting Kinderrechten en Menselijke Ontwikkeling: KinderrechtenNU en het Nederlands Genootschap van Kinderburgemeesters

Civil rights and freedoms

Statelessness

Caia Vlieks	Institute on Statelessness and Inclusion
Jelle Klaas	PILP-NJCM

Violence against children

Violence against children

Janet van Bavel	Expert in a multidisciplinary approach to child abuse and domestic violence
Caroline Vink	Netherlands Youth Institute
Coby van der Kooi	Netherlands' Ombudsman for Children
Debbie Maas	Veilig Thuis
Kim van Laar	Team-Kim
La-Toya Charles	National Committee UNICEF The Netherlands
Levi van Dam	Stichting JIM en Universiteit van Amsterdam
Lian Smits	Sterk Huis
Maartje Berger	Defence for Children
Marianne Volaart	Inventoz
Mariëlle Dekker	Augeo Foundation
Marijke Bleeker	Nationaal Rapporteur Mensenhandel en Seksueel Geweld tegen Kinderen
Marjon Donkers	Marjon Donkers Coaching en Advies
Remy Vink	TNO Nederlandse Organisatie voor toegepast-natuurwetenschappelijk onderzoek
Rhea Verheul	Netherlands' Ombudsman for Children
Suzanne Kok	Nationaal Rapporteur Mensenhandel en Seksueel Geweld tegen Kinderen
Tea Hol	LVAK Landelijke Vakgroep Aandachtsfunctionarissen Huiselijk geweld en Kindermishandeling
Willemijn Dupuis	Stichting Kinderrechten en Menselijke Ontwikkeling: KinderrechtenNU en het Nederlands Genootschap van Kinderburgemeesters
Ytje Hokwerda	Defence for Children

LGBTI children

Jessica van Zadelhoff	COC Nederland
Bente Keulen	NNID Nederlandse organisatie voor seksediversiteit
Sophie Schers	Transgender Netwerk Nederland (TNN)

Family and alternative care

Eva Huls	Defence for Children
Joliska Hellinga	Advies- en Klachtenbureau Jeugdzorg (AKJ)
Carola Bodenstaff	Jeugdzorg Nederland
Cindy Koole	Vereniging van Nederlandse Jeugdrechtadvocaten (VNJA)
mr. E.A.A van Kalveen	Chair expert group of juvenile judges/
June de Groot	Defence for Children
Mariëlle Bruning	Universiteit Leiden
Reinier Feiner	Vereniging Sociale Advocatuur Nederland (VSAN)

Children with disabilities

Jantine Walst	Defence for Children
Ina Vijzelman	Ieder(in)
Silke Kuijpers	Per Saldo
Thijs Hardick	Ieder(in)

Health and wellbeing

Infant mortality

Professor emeritus Koos van der Velden	Public Health Radboud UMC Nijmegen

ADHD and ADD

Expert group ADHD/ADD	Kenniscentrum Kinder- en Jeugdpsychiatrie
Barbara van den Hoofdakker	Accare and RUG
Dion Leiblum	Altrecht
Els van den Ban	Karakter
Jaap Oosterlaan	VU Amsterdam
Nanda Lambregts-Rommelse	Karakter
Pieter Hoekstra	Accare and UMCG

Overweight

Leonie Barels	National Committee UNICEF The Netherlands
Annegre de Roos	Save the Children
Bianca Schoonbeek	Maag Lever Darm Stichting
Carolien Martens	Hartstichting
Frieda van der Jagt	Diabetes Fonds
Gerda Feunekes	Voedingscentrum
Gertrude Zeinstra	onderzoeker voedingsgedrag bij kinderen
Hanno Pijl	Leids Universitair Medisch Centrum
Hester Rippen	Stichting Kind en Ziekenhuis
Raquel Abrahams	AJN Jeugdartsen Nederland
Renate Dietvorst	
Roy van der Ploeg	Maag Lever Darm Stichting
Wilrike Pasman	Nederlandse Associatie voor de Studie van Overgewicht

Air pollution

Jan van de Venis	JustLaw, Stand Up For Your Rights and acting Ombudsperson for Future Generations

Mental health

Giulia Giacometti	Nationale Jeugdraad (NJR)
Djieuwke Verseput	de Nederlandse ggz, Waardenetwerk Gezond opgroeien
Eline Kolijn	Samen Sterk zonder Stigma
Esther Polhuijs	National Committee UNICEF The Netherlands
Hannah Boerstra	Diversion
Ivet Pieper	Stichting Alexander
Leonie Burggraaf	#ikbenOpen
Marjonneke de Vetten	de Nederlandse ggz, Waardenetwerk Internationaal verbinden / Dutch International Mental Health Hub
Maurits Boote	ExpEx
Merel Spijkerman	Alles is Gezondheid
Mirjam Bekker-Stoop	Stichting Open Mind
Mohini Awadhpersad	National Youth Council (NJR)
Sara van der Weerd	Kenniscentrum Kinder- en Jeugdpsychiatrie

Sexual health

Ilze Smit	Rutgers

Substance use and gaming addiction

Marloes Kleinjan	Trimbos-instituut
Gera Nagelhout	Instituut voor Onderzoek naar Leefwijzen & Verslaving (IVO)
Renske Spijkerman	Parnassia Groep Academie en Brijder Verslavingszorg
Simone Onrust	Trimbos-instituut
Tony van Rooij	Trimbos-instituut

Combatting poverty

Caroline van de Wetering	Save the Children
Astrid Huygen	Vereniging van stichtingen Leergeld in Nederland
Carina Buit	Nationaal Fonds Kinderhulp
Caro Kroonen	Jeugdfonds Sport & Cultuur
Elles van der Gaag	Sam& voor alle kinderen
Eva Huls	Defence for Children
Gaby van den Biggelaar	Vereniging van stichtingen Leergeld in Nederland
Irene Verspeek	Armoedefonds
Kim Houben	Divosa
Martijn Schut	Martijn Schut Advies Sociaal Domein
Monique Maks	Jeugdfonds Sport & Cultuur
Paulien Lensink	Stichting Halt
Robin Koper	Speaking Minds

Education and leisure

Inclusive education

Jantine Walst	Defence for Children
Ellen-Rose Kambel	Rutu Foundation, advancing mother tongue education
Femke van Zoggel	Stichting JongPIT
Gepke Boezaard	Ieder(in)
Hans Spekman	Jeugdeducatiefonds
Hilde Kalthoff	Netherlands Youth Institute
Jacqueline Schoonheim	Het Gehandicapte Kind
José Smits	Het Gehandicapte Kind
Willy de Heer	Stichting Kenniscentrum voor Makkelijk Lerenden

Leisure and recreation

Froukje Hajer	Platform Ruimte voor de Jeugd/ adviseur jeugdbeleid Kind, spel & ruimte
Cerunne Bouts	Speeltuinbende/ Het Gehandicapte Kind
Dirk Vermeulen	Speelruimte - Kenniscentrum Buitenspelen/Speelforum
Eelco Koppelaar	Eelco Koppelaar, specialist in speelruimte
Elske Oost-Mulder	OBB creatieve (speel)ruimtedenkers
Ilse van der Put	Wij zijn zet
Jootje Vaas	Ontwerpbureau Jootje Vaas
Josine van den Boogaard	GGD Rotterdam
Lia Karsten	Child in the City en Universiteit van Amsterdam,
Louise Berkhout	Hogeschool Leiden/Speelforum
Marian Schouten	Platform Ruimte voor de Jeugd
Martin van Rooijen	Universiteit voor Humanistiek
Hedy Goossens	VeiligheidNL
Pauline van der Loo	Jantje Beton / NUSO
Pim van der Pol	Speelforum
Sigrun Lobst	Springzaad

Wilna van den Heuvel	Hogeschool Utrecht/Speelforum

Special protection measures

Migrant and refugee children

Arja Oomkens	National Committee UNICEF The Netherlands
Eva van Aalst	National Committee UNICEF The Netherlands
Ariane den Uyl	VluchtelingenWerk Nederland
Corrien Ullersma	Van der Woude de Graaf advocaten
Dr. Mr. Carla van Os	Rijksuniversiteit Groningen
Elin Hofman	War Child Holland
Esther Zielhuis	National Committee UNICEF The Netherlands
Frank Velthuizen	War Child Holland
Gerriane Smits	Dokters van de Wereld
Germa Lourens	Stichting Nidos/ VluchtelingenWerk Nederland
Helen Schuurmans	National Committee UNICEF The Netherlands
Karel Jungheim	Kerk in Actie
Majorie Kaandorp	National Committee UNICEF The Netherlands
Marie-Christine Alting von Geusau	Defence for Children
Martin Vegter	Defence for Children
Rhea Verheul	Netherlands' Ombudsman for Children
Sander Schuitemaker	Defence for Children
Stephanie Rap	University Leiden
Sabina Brinkman	ARQ Nationaal Psychotrauma Centrum

Juvenile criminal law

Maartje Berger	Defence for Children
Annemieke Wolthuis	Restorative Justice Nederland
Mariëlle Bruning	Universiteit Leiden
Reinier Feiner	Vereniging Sociale Advocatuur Nederland (VSAN)
Yannick van den Brink	Universiteit Leiden

Optional Protocol on the sale of children, child prostitution and child pornography

Dyonne Pennings	Terre des Hommes Nederland
Arda Gerkens	Expertisebureau Online Kindermisbruik (EOKM)
Celine Verheijen	Defence for Children - ECPAT
Iara de Witte	Defence for Children - ECPAT
Ina Hut	CoMensha
Maartje Berger	Defence for Children
Shakila Mangal	National Rapporteur do against human trafficking and sexual violence against children
Sjoerd van Bemmel	Centrum tegen Kinderhandel en Mensenhandel
Suzanne Kok	National Rapporteur do against human trafficking and sexual violence against children

Optional Protocol on the involvement of children in armed conflict

Juliette Verhoeven	Save the Children
Anne-Floor Dekker	WO=MEN Dutch Gender Platform
Pien Klieverik	Save the Children

Signatures

1. #ikbenOpen
2. 125Procent
3. Accare
4. After School Care, Saba Girls & Boys Sports Society
5. AJN Jeugdartsen Nederland
6. Alles is Gezondheid
7. Altrecht
8. Amnesty International Dutch Section
9. Arisa
10. Armoedefonds
11. Augeo Foundation
12. Beatrix Kinderziekenhuis / UMC Groningen
13. Body, Mind & Spirit - AIDS Support Group Saba Foundation
14. Branches Gespecialiseerde Zorg voor Jeugd (BGZJ: Jeugdzorg Nederland, de Nederlandse ggz, VGN, VOBC)
15. Brijder Jeugd Verslavingszorg
16. BVjong, beroepsvereniging kinder- en jongerenwerkers
17. Centrum tegen Kinderhandel en Mensenhandel (CKM)
18. Centrum voor Mondiaal Onderwijs
19. Child Focus Foundation
20. Child Friendly Cities Netherlands
21. COC Netherlands
22. CoMensha
23. de Nederlandse ggz
24. Defence for Children
25. Diversion
26. Dokters van de Wereld
27. Dutch Youth Council (NJR)
28. Edukans
29. Expertise Center Education Care St. Eustatius
30. Expertisebureau Online Kindermisbruik (EOKM)
31. Expertisecenter Onderwijs Zorg Bonaire
32. Expertisecentrum Samen naar School
33. Fier. Landelijk expertise- en behandelcentrum op het terrein van geweld in afhankelijkheidsrelaties
34. Foundation for professional childcare in Bonaire
35. Foundation The Quill
36. Help a Child
37. Het Vergeten Kind
38. Ieder(in)
39. Ingrado
40. Institute on Statelessness and Inclusion
41. Instituut voor Onderzoek naar Leefwijzen & Verslaving (IVO)
42. Janusz Korczak Stichting
43. Jeugdeducatiefonds
44. Jeugdfonds Sport & Cultuur
45. Jeugdzorg Nederland (chairwoman: Ms. Anne Rotering, also chairwoman of Jeugdbescherming West/JB-West, The Hague)
46. Johannes Wier Stichting
47. Justlaw
48. Kenniscentrum Kinder- en Jeugdpsychiatrie
49. Kenniscentrum voor Makkelijk Lerenden
50. Kerk in Actie
51. Kinderpostzegels

52. Learning for Well-being Foundation
53. LVAK Landelijke Vakgroep Aandachtsfunctionarissen Huiselijk geweld en Kindermishandeling
54. Martijn Schut Advies Sociaal Domein
55. Missing Chapter Foundation
56. Movies that Matter
57. National Committee UNICEF The Netherlands
58. Nationaal Fonds Kinderhulp
59. Nederlands Juristen Comité voor de Mensenrechten (NJCM)
60. Nederlandse Associatie voor de Studie van Overgewicht
61. Nederlandse Vereniging voor Autisme (NVA)
62. Nederlandse Vereniging voor Kindergeneeskunde (NVK)
63. Netherlands Youth Institute
64. NNID Nederlandse organisatie voor seksdiversiteit
65. OBB creatieve (speel)ruimtedenkers
66. Per Saldo
67. Pharos
68. Plan International Nederland
69. Platform Ruimte voor de Jeugd
70. Restorative Justice Nederland
71. Rutgers
72. Rutu Foundation, advancing mother tongue education
73. Sam& voor alle kinderen
74. Samen Sterk zonder Stigma
75. Save the Children
76. SOS Children's Villages
77. Speaking Minds
78. Stand Up For Your Rights
79. Sterk Huis
80. Steunpunt Onderwijs Het Gehandicapte Kind
81. Stichting Alexander
82. Stichting Halt
83. Stichting JIM
84. Stichting JongPIT
85. Stichting Kind en Ziekenhuis
86. Stichting Kinderen-Ouders-Grootouders
87. Stichting Kinderrechten en Menselijke Ontwikkeling: KinderrechtenNU en het Nederlands Genootschap van Kinderburgemeesters
88. Stichting LOS (Landelijk Ongedocumenteerden Steunpunt)
89. Stichting Ocan
90. Stichting Open Mind
91. Stichting Project FORSA
92. Team-Kim
93. Terre des Hommes Nederland
94. TNO Nederlandse Organisatie voor toegepast-natuurwetenschappelijk onderzoek
95. Transgender Netwerk Nederland
96. Trimbos-institute
97. University Leiden
98. Valente
99. Veilig Thuis
100. VeiligheidNL
101. Vereniging Sociale Advocatuur Nederland (VSAN)
102. Vereniging van Nederlandse Jeugdrechtadvocaten (VNJA)
103. Vereniging van stichtingen Leergeld in Nederland
104. Verwey-Jonker Instituut
105. VluchtelingenWerk Nederland
106. Voedingscentrum
107. Vrije Universiteit Amsterdam

108. WO=MEN Dutch Gender Platform
109. Young Amsterdam

Children's rights in the Netherlands 2015 – 2020
Fifth NGO report of the Dutch NGO Coalition for Children's Rights to the UN Committee on the Rights of the Child

Contact details
Kinderrechtencollectief
p/a Defence for Children
Hooglandse Kerkgracht 17G
2312 HS Leiden
Nederland
Phone: (+31) (0)71-516 09 80
info@kinderrechten.nl
www.kinderrechten.nl

NAKAD LAW
YOUR PARTNER IN JUSTICE

WOLFERT VAN BORSSELENWEG 119
NL – 1181 PJ AMSTELVEEN

M +31 (0)6 46 22 42 52
E henriette@nakadlaw.nl

TO: United Nations
CRC - Convention on the Rights of the Child
89 Session (17 Jan 2022 - 11 Feb 2022)
Palais Wilson, Ground Floor Conference Room
Geneva, Switzerland

Per mail: civilsociety@ohchr.org; InfoDesk@ohchr.org

Distribution list

Amstelveen, 14 January 2022

"When you cease to make a contribution, you begin to die."
~ Eleanor Roosevelt

Re: additional information following the 89th pre-session - The Netherlands

Dear Sirs,

1. In view of the meetings of the CRC - Convention on the Rights of the Child, 89 Session (17 Jan 2022 - 11 Feb 2022),[1] regarding Croatia, Cuba, Cyprus, Djibouti, Greece, Kiribati, Madagascar, The Netherlands and Somalia, I wish to send you additional information regarding the situation in the Kingdom of The Netherlands.

2. As a former lawyer, a doctor in Dutch law, a spouse and mother of four children, and a European citizen, I feel a moral obligation and I am dedicated to your mission to promote and protect human rights and help to put an end to unimaginable crimes that threaten the peace, security and well-being of the world and beyond. *"We will never, ever give up making this world better for everyone, everywhere."*

3. Even today, I feel very much inspired by the example set by mrs. Eleanor Roosevelt:
   "*Where, after all, do universal human rights begin? In small places, close to home – so close and so small that they cannot be seen on any maps of the world. … Unless these rights have meaning there, they have little meaning anywhere. Without concerned citizen action to uphold them close to home, we shall look in vain for progress in the larger world.*"

[1] https://tbinternet.ohchr.org/_layouts/15/treatybodyexternal/SessionDetails1.aspx?SessionID=1400&Lang=en

4. As a lawyer, I tried to provide adequate and effective legal assistance to parents and their children in the Dutch system of Child Protection Services in 2020 and 2021. This system is characterized by false files, perverted financial incentives, and also by violence, (sexual) abuse and forced medical and psychological/behavioral experiments, and by daily bullying, threats, intimidations and retaliations from the part of the State against children and their parents.

5. Unfortunately, even the Dutch courts consider themselves (supply) chain partners, and the trials before the family courts do not meet the requirements that the child's interest is their primary consideration (article 3.1 UN Children's Treaty;, with rare exceptions there is no independent and impartial judiciary review of cases (article 37 sub d UN Children's Treaty) and consequently no fair trials (article 6 ECHR). On 30 December 2021, I requested the Amsterdam Deacon of the Dutch Bar Association, under protest, to disbar me.

6. A number of civil society organizations - *no less than 109 in total constituting the Dutch NGO Coalition for human rights alone!* (See **Annex 1**) - and a number of public institutions already provided you with information for your Convention on the Rights of the Child 89 Session as of 17 Jan 2022.

Symbol/Title	Download
Antillean Federation for Youth Care_NGO_Netherlands_Curacao_PSWG-II	View document
Asociacion Trabao di Hubentud na Aruba (ATHA)_Centro di Desaroyo_ (CEDE)_NGO_Netherlands_PSWG-I	View document
Asociacion Trabao di Hubentud na Aruba (ATHA)_Centro di Desaroyo_ (CEDE)_NGO_Netherlands_PSWG-II	View document
Dutch National Youth Council_NGO_PSWG_II	View document
Dutch National Youth Council_NGO_PSWG_I	View document
Dutch NGO Coalition for Children's Rights_Additional Annex_Information following the Pre-session_PSWG	View document
Dutch NGO Coalition for Children's Rights_NGO_Annex_PSWG	View document
Dutch NGO Coalition for Children's Rights_NGO_PSWG_I	View document
Dutch NGO Coalition for Children's Rights_NGO_PSWG_II	View document
Heart-Centered Leadership Foundation_NGO_Netherlands_Aruba_PSWG	View document
Institute for Statelessness and Inclusion_ASKV_NGO_PSWG	View document
Netherlands organisation for sex diversity (NNID)_COC Nederland_Transgender Netwerk Nederland_NGO_PSWG_I	View document
Netherlands organisation for sex diversity (NNID)_COC Nederland_Transgender Netwerk Nederland_NGO_PSWG_II	View document
Partnership of Parents with Child Care (SamenWerkingsVerband van Ouders met Jeugdzorg)_NGO_Netherlands_PSWG	View document
Info from NHRIs	
Symbol/Title	**Download**
National Rapporteur on Trafficking in Human Beings and Sexual Violence against Children_NHRI_Netherlands_PSWG	View document
Netherlands Institute for Human Rights_NHRI_PSWG	View document
Netherlands Institute for Human Rights_NHRI_PSWG_II	View document
The Ombudsman for Children_NHRI_Netherlands_PSWG_I	View document

7. However, as far as I can tell, these organizations are either linked – some more than others – to the (supply) chain partners of Dutch Child Protection services, or they are financially dependent on annual (government) subsidies for their continuation, etc. It is hard to escape the impression that the organizations are more focused on protecting the system and the (commercial) interest of the professionals in the (supply) chain than that they are serving the interest of children and their families, as they do not mention the abuses in Dutch Child Protection Services. They seem to downplay them, turn a blind eye to the abuses or use repression to those who wish the abuses to stop. The voices of the children and parents are not (sufficiently) adopted in the various reports brought to your attention. The last (Swiss) organization is a cooperation of a number of Dutch parents' support associations.[2] "*Parents and children are outlawed and powerless."*[3] Dutch Child Protection Services is a state in a state. However, the report of the Swiss organization dates from July 2019, and in view of recent developments, an update of the report would be welcome.

8. There have been many developments and revelations of continuous children's rights violations in recent months, even in the past 48 hours.[4] Other lawyers stepped forward and journalists allowed parents' voices to be heard; their stories confirm my criticism on the system, for which I was harshly put down via disciplinary proceedings.

[2] https://www.1limburg.nl/wanbeleid-bij-bureau-jeugdzorg-rechtszaak-dreigt
[3] https://www.limburger.nl/cnt/dmf20210219_94971461
[4] https://www.ftm.nl/artikelen/de-zaak-bram; https://www.volkskrant.nl/nieuws-achtergrond/is-een-kind-met-spoed-uithuisplaatsen-een-te-hard-middel-hoe-yvonne-al-zes-jaar-strijdt-tegen-het-weghalen-van-haar-zoon~be326627/

9. None of the reports submitted to you mention the grave and fundamental, systemic, concerns about the rule of law in The Netherlands and the consequences thereof for children's rights. The Report of Commission Van Dam, December 2020 about the Children Tax Allowance Scandal led to the fall of the Dutch government, Rutte III. No one responsible has been brought to justice; in fact all politicians were cleared before the elections in March 2021, and the same (deputy) ministers have been sworn in again, under Rutte IV, at least many of them. The formation of a new government took almost 300 days, during which time the outgoing government passed many controversial laws, was unable to solve scandals such as the Children Tax Allowance Scandal, Groningen natural gas scandal and other scandals, and they appointed a considerable number of Presidents in the Judiciary.

10. The Report of Commission Bosman, January 2021, indicated system failures in many policy areas. Since then, there have been many developments illustrating the problems of the governance culture (repression, culture of fear) and the erosion of the parliamentary democracy (checks and balances within the Trias Politica). I also refer to the Report of the Venice Commission (October 2021), the self reflection reports of the Dutch administrative judges (October 2021) and the Supreme Administrative Council (November 2021). The Chairman of the Dutch Judiciary indicated that the lack of protection by the Dutch courts was a serious matter and the report may be interpreted as an apology by the courts. Older reports, such as the Commission Samson (2014) and Commission De Winter (2019) have not been properly addressed. This is even true for the Commission on Human rights in the Digital Era (2001). One can conclude that their recommendations have not been implemented, and the reports ended up in a bottom drawer, somewhere.

11. The Hague has a special position as a city of peace and justice. The city attracts many government leaders, international organizations, knowledge centers, aid organizations, companies and students. They work together here and share their knowledge. They are working on new ideas to solve global problems. And to build a sustainable future.[5] How is it possible that domestically crimes against humanity can be committed for decades without anyone seeming to notice or even care? How does the Netherlands explain or justify its actions to the United Nations?

12. The answer is: with disinformation. The public and private bodies in the supply chain claim that the parents are threatening the child, and that the parents seek to provoke a conflict. And that the troop build-up, the tanks and heavy artillery from the side of Dutch Child Protection Services are all purely defensive. That's like the fox saying it had to attack the henhouse because its occupants somehow pose a threat. We've seen this gas-lighting before. When The Netherlands changed the Youth Care Act in 2015 (decentralization), it claimed that the parents were the aggressors to justify pre-planned military action, which took away the last control of government spending by the municipalities. It was all carefully planned and premeditated, with knowledge of the perverse financial incentives and with some additional mumbling about good people in a bad system. The heavy artillery even includes a national secret police force, erected in 2013 and since then maintained in close cooperation with the Dutch Association of Municipalities (VNG), which is not mentioned either by any of the civil societies organizations! Not even the Dutch Bar Association or the Committee on Human Rights have ever expressed their concerns about it. The industry is embedded in all levels of society, and by an ongoing show of power they are allowed to repress any and all attempt to discuss the crimes against humanity, the violence against women and girls, the damaging of children, and the continuous undermining of human dignity.

13. On 19 March 2021, I filed a petition with the Dutch Public Prosecution for crimes committed by the Dutch Child Protection Services. On 12 April 2021 I filed a petition with the Office of the Prosecutors of the International Criminal Court (ICC) in The Hague, requesting to prosecute the Netherlands for crimes against humanity. This information has not been shared with you by the 109+ civil societies organizations either, which is regrettable, and also remarkable. It is yet another illustration of the Dutch governance culture (of silence and fear, and of high rewards) under the Rutte regime.

[5] https://www.denhaag.nl/nl/bestuur-en-organisatie/stad-van-vrede-en-recht/den-haag-internationale-stad-van-vrede-en-recht.htm

14. I am concerned that you have not been provided, or hardly at all, with solid information about the structural problems and the massive scale of human rights violations, in relation to more than 15,000 compulsorily abandoned and/or adopted children since 1956, more than 42,000 children currently placed out of their homes via the courts (and in total approximately 95,000 children placed out of their homes according to the government via the unlawful 'voluntary placements') and the 450,000 placed under State supervision, possibly twice this number again via so-called 'voluntary' framework!, the 3,000 children locked up in closed youth care institutions (youth prisons), 2,500 disappeared asylum children, and/or 70,000 child allowances affair victim and other victims. They have been disenfranchised. The children are financially exploited. We cannot continue to sweep these problems under the carpet. And the industry is about to take over our education system as a whole.

15. The Dutch State invests heavily in perception management (EU Rule of law report 2021), rather than upholding the rule of law and protecting human rights:
    The Dutch justice system continues to be characterised by a very high level of perceived judicial independence, and efforts continue to further foster the quality of justice.
    As last year, the Netherlands continues to be perceived as one of the least corrupt countries in the EU and the world. Integrity is a key component of the framework governing the public administration. In 2020, an extensive programme on combating subversive organised crime was launched, including a holistic approach to prevent, detect and sanction corruption, after investigations showed that criminals are actively looking to exercise undue influence on civil servants.

16. In addition to the information provided to you by the Civil Society Organizations, I therefore wish to send you additional information and give a voice to the children and the parents who are – structurally – ignored, let alone listened to. This information will be provided to you in the form of a selection of letters and other documents I wrote in the past two years on the topic (more information is available).

17. In these letters and documents, I also provide information about the designed system failures, which lead to grave infringements of the UN Children's Treaty and other human rights treaties, on a massive scale. In The Kingdom of The Netherlands the problems are no regrettable, unavoidable incidents which are timely corrected by the courts, but they show a pattern of the cooperation of all chain partners, including the Judiciary, to large scale abuses and crimes against children and their families. The reports submitted to you contain misleading terminology, f.e. "sometimes" (=almost always) and "not always" (=hardly ever), and they fail to mention that human rights violations are the modus operandi and the direct result of intentional, damaging legislation, directives, policies and procedures, and a complete lack of protection by the family judges.

18. One example thereof is the contact ban between children and their parents in the first year of a family separation,[6] which is in fact an example of an intentional policy of parental alienation and an infringement of article 9.3 UN Children's Treaty and a default modus operandi. All in all, the Dutch Child Protection Services goes against human dignity as described in article 1 Universal Declaration of Human Rights.

19. From the information provided to you today, it is also clear that many reorganizations of Dutch Child Protection Services have indeed taken place over the past decades. However, none of them were designed to improve the legal position of the children and their parents, and that there is no intention to change this in the short term. This is all clearly described and explained in the book (dissertation 2013) 'Tyranny in Dutch Child Protection Services' by dr. M.A.J. Clarijs.

20. Whistleblowers, regardless whether they are children and parents, lawyers, doctors, psychologists and/or employees of the system and their (supply) chain partners, put their lives, their work and their families in jeopardy, and risk to be targeted by the Dutch State (Rutte Doctrine). Some were forced to flee abroad and are being hunted down, even today.

[6] https://nos.nl/artikel/2412999-defence-for-children-uit-huis-geplaatste-kinderen-krijgen-niet-juiste-hulp

21. Every year, the Roosevelt Foundation in Middelburg and the Franklin and Eleanor Roosevelt Institute in New York present the so-called 'Roosevelt Four Freedoms Awards'. These are intended for men, women and organizations that give inspiring substance to the Four Freedoms of Franklin D. Roosevelt: Freedom of speech, Freedom of religion, Freedom from want and Freedom from fear. The Roosevelt Foundation sees in Mrs. SviatlanaTsikhanouskaya a true leader of the democratic movement, which gives the people of White Russia a voice and hope for a better future in which the rule of law and fundamental human rights are respected. "Their commitment and courage are an example to others living in difficult conditions in countries where human rights and democratic values are violated."[7]

22. "David Sassoli was a man of deep faith and strong convictions. Everyone loved his smile and his kindness, yet he knew how to fight for what he believed in. In 1989, he was in Berlin, among the young Europeans when the Wall came down. And ever since, he has stood on the side of democracy and of a united Europe. In over a decade of service in the European Parliament, he constantly defended our Union and its values. But he also believed that Europe had to strive for more. He wanted Europe to be more united, closer to its people, more faithful to our values. That is his legacy. And that is how I will remember him. As a champion of justice and solidarity, and a dear friend."[8]

23. There are many dark clouds over Europe and human rights are infringed in many countries, notably in France, Germany, Italy and Austria. Limitations on personal integrity, the freedom of speech and the freedom of movement are just examples on how the Member States are not respecting the basic human rights. The repression and retaliations are felt throughout society, by a coordinated policy of fear mongering.

24. I am sending you the following documents from the period 2020/2021 for your further review:
    1. Letter dated 21 July 2020 to the President of the European Commission;
    2. Letter dated 24 September 2020 to the President of the European Commission;
    3. Letter dated 18 November 2020 regarding the dysfunctioning of the rule of law in The Netherlands;
    4. Letter dated 1 November 2021 to the Amsterdam Deacon of the Dutch Bar Association;
    5. Letter dated 1 November 2021 to the Disciplinary Court of Appeal for lawyers;
       5.1 Annex 1 Developments and revelations after 4 October 2021;
       5.2 List of grounds for out of home placements in The Netherlands;
    6. Request, under protest, to Amsterdam Deacon of the Dutch Bar Association to be disbarred;
    7. Accompanying e-mails;

    A. Criminal report with the Dutch Public Prosecutors Office regarding crimes in Dutch Child Protection Services (including Annex A);
    B. Letter to ICC filing requesting the prosecution of crimes against humanity.

25. I trust the information provided above wil help you to have a more complete understanding of the situation in the Kingdom of The Netherlands, and understand the gap between perception and reality.

Yours faithfully,

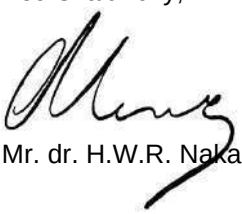

Mr. dr. H.W.R. Nakad-Weststrate, *human rights advocate*

[7] https://www.fourfreedoms.nl/nl/nieuws/bericht:sviatlana-tsikhanouskaya-ontvangt-de-internationale-four-freedoms-award.htm; https://www.fourfreedoms.nl/en/four-freedoms/eleanor-roosevelt-and-the-universal-declaration-of.htm

[8] https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/statement_22_301

ANNEX 1 _ Signatories of Dutch NGO Coalition

Annex to the Written inputs to the State report
Fifth NGO report of the Dutch NGO Coalition for Children's Rights to the UN Committee on the Rights of the Child

Consulted experts

Through the Coalition for Children's Rights, organisations join forces to protect the interests of the child and supervise the safeguarding of children's rights in Dutch law, policy and practice. The Coalition consists of key members Defence for Children, Kinderpostzegels, the National Youth Council, Save the Children, Terre des Hommes Netherlands and National Committee UNICEF The Netherlands, and has the Netherlands Youth Institute as their advisor. Besides its key members, the Coalition has many other partners.

Authors

Coordination and editing

Brigitte Boswinkel	Dutch NGO Coalition for Children's Rights
Beata Karpinska	Terre des Hommes Netherlands
Caroline van de Wetering	Save the Children
Carrie van der Kroon	Defence for Children
Daniëlle de Jong	Defence for Children
Esther Polhuijs	National Committee UNICEF The Netherlands
Manal Zekari	Dutch NGO Coalition for Children's Rights

General implementation measures

Reservations and legislation

Caroline van de Wetering	Save the Children
Esther Polhuijs	National Committee UNICEF The Netherlands
Maartje Berger	Defence for Children

Coordination and decentralisation

Maartje Berger	Defence for Children
Caroline Vink	Netherlands Youth Institute
Giulia Giacometti	National Youth Council (NJR)
Janet van Bavel	Expert in multidisciplinary approach to child abuse and domestic violence

Collecting data

Erik Jan de Wilde	Netherlands Youth Institute
Bas Tierolf	Verwey-Jonker Institute
Lenneke Alink	University Leiden
Marloes Kleinjan	Trimbos-institute

Children's rights education

Esther Polhuijs	National Committee UNICEF The Netherlands
Femke de Koning	Anne Frank House
Franka Olujic	Nederlands Juristen Comité voor de Mensenrechten (NJCM)
Harry Ridder	Centrum voor Mondiaal Onderwijs
Jantine Walst	Defence for Children
Klaske Schram	Amnesty International Dutch Section
Philo Offermans	Movies that Matter

The business community and child labour

Josette Hermans	Save the Children
Celine Verheijen	Defence for Children-ECPAT
Eva Smulders	National Committee UNICEF The Netherlands
Gine Zwart	Arisa
Jan van de Venis	JustLaw, Stand Up For Your Rights and acting Ombudsperson for Future Generations
Joyce Brummelman	Plan International Nederland
Pieter Dirk Dekker	Help a Child

BES islands

La-Toya Charles	National Committee UNICEF The Netherlands
Anoek Hansen	Expertisecenter Onderwijs Zorg Bonaire
Mick Schmit	Stichting Project (FORSA)
Timoteo Silberie	Foundation for professional childcare in Bonaire
Camelia Berkel-Dembrook	Expertise Centre Education Care St.Eustatius
Kenneth Cuvalay	Foundation The Quill
Johan Schaeffer	Body, Mind & Spirit - ASGS Foundation
Ludwina Charles	After School Care, Saba Girls and Boys Sports Society
Sapphire Ramkissoon	Child Focus Foundation

General principles

Discrimination

Carrie van der Kroon	Defence for Children
Ellen-Rose Kambel	Rutu Foundation, advancing mother tongue education
Jessica van Zadelhoff	COC Netherlands
José Smits	Het Gehandicapte Kind (NSGK)

Youth participation

Giulia Giacometti	Nationale Jeugdraad (NJR)
Camee van Comperen	Learning for Well-being Foundation
Eline van der Meulen	Stichting JongPIT
Eva Saeboe	Innovatienetwerk Jeugd | Regio Hart van Brabant
Geeske Strating	Stichting Alexander
Janine Pingen	Stichting Kind en Ziekenhuis
Lindsay Vogelzang	Choice for Youth and Sexuality
Malou Luchtenberg	Beatrix Kinderziekenhuis / UMC Groningen
Mourad El Otmani	Young Amsterdam
Myrna Lemmen	National Committee UNICEF The Netherlands
Renske van Luijn	125Procent
Vicky Verschoor	ZonMw
Wendy Schrama	Universiteit Utrecht
Willeke van Sleeuwen	Netherlands Youth Institute
Willemijn Dupuis	Stichting Kinderrechten en Menselijke Ontwikkeling: KinderrechtenNU en het Nederlands Genootschap van Kinderburgemeesters

Civil rights and freedoms

Statelessness

Caia Vlieks	Institute on Statelessness and Inclusion
Jelle Klaas	PILP-NJCM

Violence against children

Violence against children

Janet van Bavel	Expert in a multidisciplinary approach to child abuse and domestic violence

Caroline Vink	Netherlands Youth Institute
Coby van der Kooi	Netherlands' Ombudsman for Children
Debbie Maas	Veilig Thuis
Kim van Laar	Team-Kim
La-Toya Charles	National Committee UNICEF The Netherlands
Levi van Dam	Stichting JIM en Universiteit van Amsterdam
Lian Smits	Sterk Huis
Maartje Berger	Defence for Children
Marianne Volaart	Inventoz
Mariëlle Dekker	Augeo Foundation
Marijke Bleeker	Nationaal Rapporteur Mensenhandel en Seksueel Geweld tegen Kinderen
Marjon Donkers	Marjon Donkers Coaching en Advies
Remy Vink	TNO Nederlandse Organisatie voor toegepast-natuurwetenschappelijk onderzoek
Rhea Verheul	Netherlands' Ombudsman for Children
Suzanne Kok	Nationaal Rapporteur Mensenhandel en Seksueel Geweld tegen Kinderen
Tea Hol	LVAK Landelijke Vakgroep Aandachtsfunctionarissen Huiselijk geweld en Kindermishandeling
Willemijn Dupuis	Stichting Kinderrechten en Menselijke Ontwikkeling: KinderrechtenNU en het Nederlands Genootschap van Kinderburgemeesters
Ytje Hokwerda	Defence for Children

LGBTI children

Jessica van Zadelhoff	COC Nederland
Bente Keulen	NNID Nederlandse organisatie voor seksediversiteit
Sophie Schers	Transgender Netwerk Nederland (TNN)

Family and alternative care

Eva Huls	Defence for Children
Joliska Hellinga	Advies- en Klachtenbureau Jeugdzorg (AKJ)
Carola Bodenstaff	Jeugdzorg Nederland
Cindy Koole	Vereniging van Nederlandse Jeugdrechtadvocaten (VNJA)
mr. E.A.A van Kalveen	Chair expert group of juvenile judges/
June de Groot	Defence for Children
Mariëlle Bruning	Universiteit Leiden
Reinier Feiner	Vereniging Sociale Advocatuur Nederland (VSAN)

Children with disabilities

Jantine Walst	Defence for Children
Ina Vijzelman	Ieder(in)
Silke Kuijpers	Per Saldo
Thijs Hardick	Ieder(in)

Health and wellbeing

Infant mortality

Professor emeritus Koos van der Velden	Public Health Radboud UMC Nijmegen

ADHD and ADD

Expert group ADHD/ADD	Kenniscentrum Kinder- en Jeugdpsychiatrie
Barbara van den Hoofdakker	Accare and RUG
Dion Leiblum	Altrecht
Els van den Ban	Karakter
Jaap Oosterlaan	VU Amsterdam
Nanda Lambregts-Rommelse	Karakter
Pieter Hoekstra	Accare and UMCG

Overweight

Leonie Barels	National Committee UNICEF The Netherlands
Annegre de Roos	Save the Children
Bianca Schoonbeek	Maag Lever Darm Stichting
Carolien Martens	Hartstichting
Frieda van der Jagt	Diabetes Fonds
Gerda Feunekes	Voedingscentrum
Gertrude Zeinstra	onderzoeker voedingsgedrag bij kinderen
Hanno Pijl	Leids Universitair Medisch Centrum
Hester Rippen	Stichting Kind en Ziekenhuis
Raquel Abrahams	AJN Jeugdartsen Nederland
Renate Dietvorst	
Roy van der Ploeg	Maag Lever Darm Stichting
Wilrike Pasman	Nederlandse Associatie voor de Studie van Overgewicht

Air pollution

Jan van de Venis	JustLaw, Stand Up For Your Rights and acting Ombudsperson for Future Generations

Mental health

Giulia Giacometti	Nationale Jeugdraad (NJR)
Djieuwke Verseput	de Nederlandse ggz, Waardenetwerk Gezond opgroeien
Eline Kolijn	Samen Sterk zonder Stigma
Esther Polhuijs	National Committee UNICEF The Netherlands
Hannah Boerstra	Diversion
Ivet Pieper	Stichting Alexander
Leonie Burggraaf	#ikbenOpen
Marjonneke de Vetten	de Nederlandse ggz, Waardenetwerk Internationaal verbinden / Dutch International Mental Health Hub
Maurits Boote	ExpEx
Merel Spijkerman	Alles is Gezondheid
Mirjam Bekker-Stoop	Stichting Open Mind
Mohini Awadhpersad	National Youth Council (NJR)
Sara van der Weerd	Kenniscentrum Kinder- en Jeugdpsychiatrie

Sexual health

Ilze Smit	Rutgers

Substance use and gaming addiction

Marloes Kleinjan	Trimbos-instituut
Gera Nagelhout	Instituut voor Onderzoek naar Leefwijzen & Verslaving (IVO)
Renske Spijkerman	Parnassia Groep Academie en Brijder Verslavingszorg
Simone Onrust	Trimbos-instituut
Tony van Rooij	Trimbos-instituut

Combatting poverty

Caroline van de Wetering	Save the Children
Astrid Huygen	Vereniging van stichtingen Leergeld in Nederland
Carina Buit	Nationaal Fonds Kinderhulp
Caro Kroonen	Jeugdfonds Sport & Cultuur
Elles van der Gaag	Sam& voor alle kinderen
Eva Huls	Defence for Children
Gaby van den Biggelaar	Vereniging van stichtingen Leergeld in Nederland
Irene Verspeek	Armoedefonds
Kim Houben	Divosa
Martijn Schut	Martijn Schut Advies Sociaal Domein
Monique Maks	Jeugdfonds Sport & Cultuur
Paulien Lensink	Stichting Halt
Robin Koper	Speaking Minds

Education and leisure

Inclusive education

Jantine Walst	Defence for Children
Ellen-Rose Kambel	Rutu Foundation, advancing mother tongue education
Femke van Zoggel	Stichting JongPIT
Gepke Boezaard	Ieder(in)
Hans Spekman	Jeugdeducatiefonds
Hilde Kalthoff	Netherlands Youth Institute
Jacqueline Schoonheim	Het Gehandicapte Kind
José Smits	Het Gehandicapte Kind
Willy de Heer	Stichting Kenniscentrum voor Makkelijk Lerenden

Leisure and recreation

Froukje Hajer	Platform Ruimte voor de Jeugd/ adviseur jeugdbeleid Kind, spel & ruimte
Cerunne Bouts	Speeltuinbende/ Het Gehandicapte Kind
Dirk Vermeulen	Speelruimte - Kenniscentrum Buitenspelen/Speelforum
Eelco Koppelaar	Eelco Koppelaar, specialist in speelruimte
Elske Oost-Mulder	OBB creatieve (speel)ruimtedenkers
Ilse van der Put	Wij zijn zet
Jootje Vaas	Ontwerpbureau Jootje Vaas
Josine van den Boogaard	GGD Rotterdam
Lia Karsten	Child in the City en Universiteit van Amsterdam,
Louise Berkhout	Hogeschool Leiden/Speelforum
Marian Schouten	Platform Ruimte voor de Jeugd
Martin van Rooijen	Universiteit voor Humanistiek
Hedy Goossens	VeiligheidNL
Pauline van der Loo	Jantje Beton / NUSO
Pim van der Pol	Speelforum
Sigrun Lobst	Springzaad
Wilna van den Heuvel	Hogeschool Utrecht/Speelforum

Special protection measures

Migrant and refugee children

Arja Oomkens	National Committee UNICEF The Netherlands
Eva van Aalst	National Committee UNICEF The Netherlands
Ariane den Uyl	VluchtelingenWerk Nederland
Corrien Ullersma	Van der Woude de Graaf advocaten
Dr. Mr. Carla van Os	Rijksuniversiteit Groningen
Elin Hofman	War Child Holland
Esther Zielhuis	National Committee UNICEF The Netherlands
Frank Velthuizen	War Child Holland
Gerriane Smits	Dokters van de Wereld
Germa Lourens	Stichting Nidos/ VluchtelingenWerk Nederland
Helen Schuurmans	National Committee UNICEF The Netherlands
Karel Jungheim	Kerk in Actie
Majorie Kaandorp	National Committee UNICEF The Netherlands
Marie-Christine Alting von Geusau	Defence for Children
Martin Vegter	Defence for Children
Rhea Verheul	Netherlands' Ombudsman for Children
Sander Schuitemaker	Defence for Children
Stephanie Rap	University Leiden
Sabina Brinkman	ARQ Nationaal Psychotrauma Centrum

Juvenile criminal law

Maartje Berger	Defence for Children
Annemieke Wolthuis	Restorative Justice Nederland
Mariëlle Bruning	Universiteit Leiden
Reinier Feiner	Vereniging Sociale Advocatuur Nederland (VSAN)
Yannick van den Brink	Universiteit Leiden

Optional Protocol on the sale of children, child prostitution and child pornography

Dyonne Pennings	Terre des Hommes Nederland
Arda Gerkens	Expertisebureau Online Kindermisbruik (EOKM)
Celine Verheijen	Defence for Children - ECPAT
Iara de Witte	Defence for Children - ECPAT
Ina Hut	CoMensha
Maartje Berger	Defence for Children
Shakila Mangal	National Rapporteur do against human trafficking and sexual violence against children
Sjoerd van Bemmel	Centrum tegen Kinderhandel en Mensenhandel
Suzanne Kok	National Rapporteur do against human trafficking and sexual violence against children

Optional Protocol on the involvement of children in armed conflict

Juliette Verhoeven	Save the Children
Anne-Floor Dekker	WO=MEN Dutch Gender Platform
Pien Klieverik	Save the Children

Signatures

1. #ikbenOpen
2. 125Procent
3. Accare
4. After School Care, Saba Girls & Boys Sports Society
5. AJN Jeugdartsen Nederland
6. Alles is Gezondheid
7. Altrecht
8. Amnesty International Dutch Section
9. Arisa
10. Armoedefonds
11. Augeo Foundation
12. Beatrix Kinderziekenhuis / UMC Groningen
13. Body, Mind & Spirit - AIDS Support Group Saba Foundation
14. Branches Gespecialiseerde Zorg voor Jeugd (BGZJ: Jeugdzorg Nederland, de Nederlandse ggz, VGN, VOBC)
15. Brijder Jeugd Verslavingszorg
16. BVjong, beroepsvereniging kinder- en jongerenwerkers
17. Centrum tegen Kinderhandel en Mensenhandel (CKM)
18. Centrum voor Mondiaal Onderwijs
19. Child Focus Foundation
20. Child Friendly Cities Netherlands
21. COC Netherlands
22. CoMensha
23. de Nederlandse ggz
24. Defence for Children
25. Diversion
26. Dokters van de Wereld
27. Dutch Youth Council (NJR)
28. Edukans
29. Expertise Center Education Care St. Eustatius

30. Expertisebureau Online Kindermisbruik (EOKM)
31. Expertisecenter Onderwijs Zorg Bonaire
32. Expertisecentrum Samen naar School
33. Fier. Landelijk expertise- en behandelcentrum op het terrein van geweld in afhankelijkheidsrelaties
34. Foundation for professional childcare in Bonaire
35. Foundation The Quill
36. Help a Child
37. Het Vergeten Kind
38. Ieder(in)
39. Ingrado
40. Institute on Statelessness and Inclusion
41. Instituut voor Onderzoek naar Leefwijzen & Verslaving (IVO)
42. Janusz Korczak Stichting
43. Jeugdeducatiefonds
44. Jeugdfonds Sport & Cultuur
45. Jeugdzorg Nederland (chairwoman: Ms. Anne Rotering, also chairwoman of Jeugdbescherming West/JB-West, The Hague)
46. Johannes Wier Stichting
47. Justlaw
48. Kenniscentrum Kinder- en Jeugdpsychiatrie
49. Kenniscentrum voor Makkelijk Lerenden
50. Kerk in Actie
51. Kinderpostzegels
52. Learning for Well-being Foundation
53. LVAK Landelijke Vakgroep Aandachtsfunctionarissen Huiselijk geweld en Kindermishandeling
54. Martijn Schut Advies Sociaal Domein
55. Missing Chapter Foundation
56. Movies that Matter
57. National Committee UNICEF The Netherlands
58. Nationaal Fonds Kinderhulp
59. Nederlands Juristen Comité voor de Mensenrechten (NJCM)
60. Nederlandse Associatie voor de Studie van Overgewicht
61. Nederlandse Vereniging voor Autisme (NVA)
62. Nederlandse Vereniging voor Kindergeneeskunde (NVK)
63. Netherlands Youth Institute
64. NNID Nederlandse organisatie voor seksdiversiteit
65. OBB creatieve (speel)ruimtedenkers
66. Per Saldo
67. Pharos
68. Plan International Nederland
69. Platform Ruimte voor de Jeugd
70. Restorative Justice Nederland
71. Rutgers
72. Rutu Foundation, advancing mother tongue education
73. Sam& voor alle kinderen
74. Samen Sterk zonder Stigma
75. Save the Children
76. SOS Children's Villages
77. Speaking Minds
78. Stand Up For Your Rights
79. Sterk Huis
80. Steunpunt Onderwijs Het Gehandicapte Kind
81. Stichting Alexander
82. Stichting Halt
83. Stichting JIM
84. Stichting JongPIT

85. Stichting Kind en Ziekenhuis
86. Stichting Kinderen-Ouders-Grootouders
87. Stichting Kinderrechten en Menselijke Ontwikkeling: KinderrechtenNU en het Nederlands Genootschap van Kinderburgemeesters
88. Stichting LOS (Landelijk Ongedocumenteerden Steunpunt)
89. Stichting Ocan
90. Stichting Open Mind
91. Stichting Project FORSA
92. Team-Kim
93. Terre des Hommes Nederland
94. TNO Nederlandse Organisatie voor toegepast-natuurwetenschappelijk onderzoek
95. Transgender Netwerk Nederland
96. Trimbos-institute
97. University Leiden
98. Valente
99. Veilig Thuis
100. VeiligheidNL
101. Vereniging Sociale Advocatuur Nederland (VSAN)
102. Vereniging van Nederlandse Jeugdrechtadvocaten (VNJA)
103. Vereniging van stichtingen Leergeld in Nederland
104. Verwey-Jonker Instituut
105. VluchtelingenWerk Nederland
106. Voedingscentrum
107. Vrije Universiteit Amsterdam
108. WO=MEN Dutch Gender Platform
109. Young Amsterdam

Children's rights in the Netherlands 2015 – 2020
Fifth NGO report of the Dutch NGO Coalition for Children's Rights to the UN Committee on the Rights of the Child

Contact details
Kinderrechtencollectief
p/a Defence for Children
Hooglandse Kerkgracht 17G
2312 HS Leiden
Nederland
Phone: (+31) (0)71-516 09 80
info@kinderrechten.nl
www.kinderrechten.nl

Verslag over de rechtsstaat door de Europese Commissie betreft Nederland over 2023

https://archive.org/details/swd-2023-819-final

Regeling van 11 mei 2007, nr. 5486965/07/6, houdende instelling van een Commissie Uitdragen kernwaarden van de rechtsstaat (Instellingsregeling Commissie Uitdragen kernwaarden van de rechtsstaat)

De Minister van Justitie en de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, handelende in overeenstemming met het gevoelen van de ministerraad;

Gelet op artikel 6, eerste lid, van de Kaderwet adviescolleges alsmede artikel 3 van het Vergoedingenbesluit adviescolleges;

Besluit:

Artikel 1
Er is een Commissie Uitdragen kernwaarden van de rechtsstaat, hierna te noemen de Commissie.

Artikel 2
De Commissie heeft tot taak advies uit te brengen over het ontwikkelen van een beleidskader voor het gericht stimuleren van activiteiten, waarvan aannemelijk is dat ze bijdragen aan het uitdragen van kernwaarden van de rechtsstaat.

Artikel 3
1. De Commissie brengt vóór 1 december 2007 advies uit aan de Minister van Justitie.
2. Na het uitbrengen van het advies is de Commissie opgeheven.

Artikel 4
1. Tot voorzitter van de Commissie wordt benoemd: Prof. dr. W.B.H.J. van de Donk.
2. Tot leden van de Commissie worden benoemd:
    - Prof. dr. M.L.M. Hertogh
    - H.A.L. van Hoof
    - J. Kuiper
    - R. Krajicek
    - Mw. Drs. J. Leenhouts
    - Dr. A. Ljamai
    - Mw. Drs. G.R. Peetoom
    - Mr. A.B. Vast
    - A.C.G. Verlind
    - Dr. R.L. Vreeman
    - Ir. R. Willems
    - Mw. Prof. dr. C. van den Wyngaert
3. Tot secretarissen van de Commissie worden benoemd:
    - Mw. Drs. S.A.P.J. van Melis
    - Mw. Mr. E.C. Drexhage

Artikel 5
De Commissie wordt bijgestaan door de volgende ambtelijke adviseurs:
- Mw. Mr. M.L. Haimé, Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer, in het bijzonder voor Wonen, Wijken en Integratie
- Mr. H.P. Heida, Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
- Ing. J.C.M. Veenman, Ministerie van Algemene Zaken/Rijksvoorlichtingsdienst
- Mw. Mr. R.G.K. Voss, Inspectie van het Onderwijs
- Drs. A. IJzerman, Ministerie van Justitie.

Artikel 6
De archiefbescheiden van de Commissie worden na haar opheffing of, zo de omstandigheden daartoe eerder aanleiding geven, zoveel eerder, overgebracht naar het archief van het ministerie van Justitie.

Artikel 7

1. De voorzitter van de Commissie, genoemd in artikel 4, eerste lid, ontvangt een vergoeding van €310 per vergadering.
2. De leden van de Commissie, genoemd in artikel 4, tweede lid, ontvangen een vergoeding van €235 per vergadering.

Artikel 8

Deze regeling treedt in werking met ingang van de tweede dag na de dagtekening van de Staatscourant waarin zij wordt geplaatst en vervalt van rechtswege op 1 mei 2008.

Artikel 9

Deze regeling wordt aangehaald als: Instellingsregeling Commissie Uitdragen kernwaarden van de rechtsstaat.

Deze regeling zal met de toelichting in de Staatscourant worden geplaatst.

‘s Gravenhage, 11 mei 2007

De Minister van Justitie,

E.M.H. Hirsch Ballin

De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,

Mevrouw dr. G. ter Horst

Toelichting

In de voortgangsrapportage van het programma Bruikbare rechtsorde over het jaar 2006 (Kamerstukken TK 2006/07, 27 279, nr. 41) kondigt de Minister van Justitie aan dat een project wordt gestart over het uitdragen van kernwaarden van de rechtsorde.

In het kader van dit project besluit de Minister van Justitie een breed samengestelde Commissie in te stellen. Deze Commissie heeft de opdracht om vóór 1 december 2007 advies aan hem uit te brengen over het ontwikkelen van een beleidskader voor het gericht stimuleren van activiteiten, waarvan aannemelijk is dat ze bijdragen aan het uitdragen van kernwaarden van de rechtsstaat. Om regeldruk te voorkomen is ervoor gekozen de regeling van rechtswege te laten vervallen.

De Commissie wordt bijgestaan door ambtelijke adviseurs van departementen die zeer direct betrokken zijn bij het uitdragen van kernwaarden van de rechtsstaat.

De Minister van Justitie,

E.M.H. Hirsch Ballin

De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,

Mevrouw dr. G. ter Horst

BRIEF VAN DE MINISTERS VAN JUSTITIE EN VAN BINNENLANDSE ZAKEN EN KONINKRIJKSRELATIES
Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal
Den Haag, 5 december 2008

Rechtsstaat en rechtsorde
kst-29279-83

De commissie “Uitdragen kernwaarden van de rechtsstaat” kwam destijds op basis van haar analyse tot een aantal inspirerende lessen en aanbevelingen, advies van deze commissie: “Onverschilligheid is geen optie”. De rechtsstaat maken we samen.

Een van deze aanbevelingen door de commissie:

Geef consequent het goede voorbeeld Hiervoor werd al aangegeven dat het kabinet met de commissie van mening is dat een goed voorbeeld geven een essentiële voorwaarde is voor het geloofwaardig uitdragen van de kernwaarden van onze democratische rechtsstaat. De overheid, in al haar geledingen, moet normen bevestigen door ze zelf na te leven en dus het goede voorbeeld te geven. Bij overschrijding van de normen moet de overheid handhavend optreden, maar ook dan communicatief, duidelijk en vooral consequent.

Het advies van de commissie “Uitdragen kernwaarden van de rechtsstaat” zou een belangrijke impuls voor het kabinet moeten zijn voor de toekomst om nog meer aandacht te besteden aan het begrip van en draagvlak voor onze democratische rechtsstaat.

Zoals de titel van het advies “Onverschilligheid is geen optie”. De rechtsstaat maken we samen” destijds aangaf, zouden de kernwaarden van de rechtsstaat juist tot uitdrukking komen in gezamenlijke en concrete acties.

De minister van Justitie,
E. M. H. Hirsch Ballin

De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,
G. ter Horst

ONVERSCHILLIGHEID
IS GEEN OPTIE
De rechtsstaat maken we samen

Advies van de maatschappelijke commissie 'Uitdragen kernwaarden
van de rechtsstaat' in opdracht van de Minister van Justitie en
de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Den Haag, 13 februari 2008

https://archive.org/details/advies-rechtsstaat-2008

Staatscommissie Rechtsstaat onderzoekt het functioneren van de rechtsstaat

De commissie zal voor 1 juni 2024 haar advies aanbieden aan het kabinet.

De ministerraad heeft ingestemd met de instelling van een Staatscommissie Rechtsstaat. De commissie staat onder voorzitterschap van onze rector en universiteitshoogleraar vergelijkend constitutioneel recht Henk Kummeling. De opdracht is om het functioneren van de rechtsstaat te analyseren en voorstellen te doen voor versterking ervan. Bij de opdracht zal de commissie nadrukkelijk aandacht hebben voor bescherming van burgers tegen onvoorziene en ongewenste gevolgen van overheidsmaatregelen. De Staatscommissie Rechtsstaat wordt ingesteld op voordracht van de ministers Weerwind (Rechtsbescherming) en Bruins Slot (Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties). De commissie komt voort uit het rapport Ongekend Onrecht over de toeslagenaffaire. Dat rapport constateert dat in de toeslagenaffaire de grondbeginselen van de rechtsstaat zijn geschonden en dat burgers daardoor ernstig in de knel zijn gekomen. Naar aanleiding van dit rapport heeft de Tweede Kamer een motie aangenomen van de leden Omtzigt en Van Dam waarin de regering wordt gevraagd een Staatscommissie in te stellen die kijkt naar het functioneren van de rechtsstaat. De commissie zal onderzoek doen naar het functioneren van de wetgevende, rechtsprekende en uitvoerende macht. Daarbij kijkt de commissie zowel naar deze drie machten afzonderlijk als naar hun onderlinge samenhang. Een goede bescherming van burgers tegen besluiten van de overheid en effectieve rechtsbescherming van burgers zijn hierbij belangrijke aandachtspunten. De commissie zal voor 1 juni 2024 haar advies aanbieden aan het kabinet. Henk Kummeling vindt het eervol en een hele mooie kans om met deze opdracht aan het werk te gaan. “Hierin komt bijna alles wat ik in mijn wetenschappelijke carrière gedaan en onderzocht heb samen.” De Rector magnificus van de Universiteit Utrecht verwacht een halve dag per week aan de nevenfunctie te gaan besteden. De bezoldiging komt ten gunste van de Universiteit Utrecht.

IFUD of Human Rights:

Dit gaat zeer waarschijnlijk een gefabriceerd onderzoek worden door Prof.dr. Henk Kummeling in opdracht van de Nederlandse Staat. IFUD of Human Rights schat reeds vooraf het onderzoek onvolledig en niet grondig genoeg. Onderzoeker Kummeling zal waarschijnlijk de publicaties van een belangrijke andere wetenschapper de op 24 januari 2023 overleden emiritus Prof.mr. A.Q.C. Tak expres negeren, en doet daarmee dan aan cherry picking. Bepaalde onderdelen uit het advies van de Venetië commissie 2021 (rule of law) Dutch State, zal hij waarschijnlijk uitlichten omdat dit goed in z’n eigen onderzoek en tevens in het voordeel voor de Nederlandse Staat gaat uitkomen.

Middels de cherry picking methode de best presenterende uitkomst selecteren in het voordeel van het establishment van de gevestigde orde van de Nederlandse Staat. Het onderzoek mist dan betrouwbaarheid en is niet representatief. Dat kan van alles zijn zoals de eenzijdige keuze van de onderzoekers die pro de opdrachtgever schijnen. Belangrijke onderzoeken of namen niet vermelden, feiten onderbelichten of juist overbelichten. Verdraaiing in de samenhang van de tekst of een onderzoek. Bagatelliseren of onjuiste woordkeuze, etc.

Cherry picking: het onderdrukken van bewijsmateriaal, of de misvatting van onvolledig bewijsmateriaal, is het verwijzen naar individuele gevallen of gegevens die een bepaald standpunt lijken te bevestigen, terwijl een aanzienlijk deel van verwante en soortgelijke gevallen of gegevens die dat standpunt kunnen tegenspreken, worden genegeerd, (bron: wikipedia).

De rechtsstaat

De rechtsstaat is een van de fundamentele waarden van de EU, en onmisbaar voor haar werking. Deze waarde ligt aan de basis van de toepassing van het Unierecht, de bescherming van de burgerrechten en een goed functionerende eengemaakte markt.

Op deze pagina:

- Wat is de rechtsstaat?
- De rechtsstaat in het Verdrag betreffende de Europese Unie
- Waarom is de rechtsstaat belangrijk?
- Het instrumentarium voor de rechtsstaat
- Welke rol speelt de Raad?

Wat is de rechtsstaat?

De rechtsstaat vereist dat alle overheidsbevoegdheden binnen de wettelijk bepaalde grenzen worden uitgeoefend. Het begrip is onlosmakelijk verbonden met een transparant, verantwoordingsplichtig, democratisch en pluralistisch wetgevingsproces, effectieve rechtsbescherming (waaronder toegang tot de rechter) met onafhankelijke en onpartijdige rechtbanken, en de scheiding der machten.

Volgens dit beginsel geniet iedereen **gelijke rechtsbescherming** en is **willekeurig**

machtsgebruik door de overheid uitgesloten. Het waarborgt dat de fundamentele politieke en burgerrechten en de burgerlijke vrijheden worden beschermd en gehandhaafd.

De rechtsstaat in het Verdrag betreffende de Europese Unie

De EU is gebaseerd op de rechtsstaat en de eerbiediging van de persoonlijke rechten en vrijheden. Deze waarden zijn helemaal in het begin van het **Verdrag betreffende de Europese Unie** (VEU) vastgelegd. In dit primaire recht zijn het doel, de democratische beginselen, de instellingen en het bestuurskader van de EU opgenomen.

Volgens **artikel 2 VEU** berust de EU op de waarden eerbied voor de menselijke waardigheid, vrijheid, democratie, gelijkheid, de rechtsstaat en eerbiediging van de mensenrechten, waaronder de rechten van personen die tot minderheden behoren.

Deze waarden hebben de EU-lidstaten gemeen, in een samenleving die gekenmerkt wordt door pluralisme, non-discriminatie, verdraagzaamheid, rechtvaardigheid, solidariteit en gelijkheid van vrouwen en mannen.

Alle EU-lidstaten hebben de verdragen goedgekeurd en geratificeerd en moeten samen met de EU-instellingen de doelstellingen van de EU bevorderen en haar waarden beschermen.

Waarom is de rechtsstaat belangrijk?

De rechtsstaat is een **fundamentele waarde van de EU**. Deze waarde is onmisbaar voor de werking van de EU, waaronder de effectieve toepassing van het EU-recht, een goed functionerende interne markt, een ruimte van vrijheid, veiligheid en rechtvaardigheid zonder binnengrenzen, een gunstig investeringsklimaat, een goed beheer van EU-middelen, en wederzijds vertrouwen.

Zonder een sterke rechtsstaatcultuur is er geen democratie en is het niet mogelijk om **corruptie te bestrijden**, de **academische en mediavrijheid** te vrijwaren en de **mensenrechten** te bevorderen.

De rechtsstaat is van doorslaggevend belang voor samenwerking in de EU, en helpt het concurrentievermogen, de economische groei en het maatschappelijk welzijn te verbeteren.

Het instrumentarium voor de rechtsstaat

De EU heeft een aantal instrumenten ontwikkeld om **de rechtsstaat te bevorderen en te handhaven**, waaronder collegiale toetsing in de vorm van jaarlijkse dialogen, de zogenaamde artikel 7-procedures, procedures bij het Hof van Justitie, en beschermings-maatregelen voor de EU-begroting.

De Raad speelt een belangrijke rol bij de uitvoering van die procedures. De Europese Raad heeft ook bijzondere verantwoordelijkheden, zeker in het kader van de zogenaamde artikel 7-procedures.

Jaarlijkse dialoog over de rechtsstaat

De Raad organiseert jaarlijks een dialoog tussen alle lidstaten om de rechtsstaat te bevorderen en te vrijwaren in het kader van de verdragen.

Sinds 2020 volgen deze dialogen een meer **gestructureerde aanpak** en zijn ze ingedeeld in 2 soorten politieke besprekingen:

- **horizontale besprekingen** over de algemene rechtsstatelijke ontwikkelingen in de EU
- **landspecifieke besprekingen** over belangrijke ontwikkelingen in 5 lidstaten per semester

Deze besprekingen kunnen voortbouwen op het jaarlijks verslag van de Commissie over de toestand van de rechtsstaat, waarin 4 gebieden aan bod komen:

- rechtsstelsels
- het kader voor corruptiebestrijding
- pluriformiteit en vrijheid van de media
- andere institutionele kwesties in verband met checks-and-balances

Het verslag bevat landenhoofdstukken over belangrijke ontwikkelingen in de EU-lidstaten. Sinds 2022 doet de Commissie de lidstaten ook aanbevelingen in het verslag.

De gestructureerde aanpak van de dialoog moet het preventieve en constructieve karakter van het instrument kracht bijzetten en een **open uitwisseling van ideeën en beste praktijken** mogelijk maken. Daarbij worden de beginselen van objectiviteit, non-discriminatie en gelijke behandeling van alle lidstaten volledig in acht genomen. De dialogen verlopen op basis van een onpartijdige en empirisch onderbouwde aanpak.

Tot dusver heeft de Raad **4 keer horizontale besprekingen** en **7 keer landspecifieke besprekingen** gehouden. Alle EU-lidstaten zijn daarbij al minstens 1 keer aan bod geweest.

Artikel 7-procedures

Artikel 7 van het Verdrag betreffende de Europese Unie bevat 2 procedures om de fundamentele waarden van de EU te vrijwaren.

Volgens **artikel 7, lid 1**, kan de Raad op een met redenen omkleed voorstel van een derde van de lidstaten, het Europees Parlement of de Europese Commissie, constateren dat er **duidelijk gevaar bestaat voor een ernstige schending** van de in artikel 2 van het verdrag bedoelde **fundamentele waarden** door een lidstaat.

Volgens **artikel 7, lid 2**, kan de Europese Raad op voorstel van een derde van de lidstaten of van de Europese Commissie constateren dat er sprake is van een **ernstige en voortdurende schending** van de in artikel 2 van het verdrag bedoelde fundamentele waarden door een lidstaat.

In het kader van de procedure van artikel 7, lid 1, organiseert de Raad regelmatig hoorzittingen over **Hongarije** en **Polen**.

Procedures bij het Hof van Justitie

Als een lidstaat niet aan zijn verplichtingen uit hoofde van de verdragen voldoet, ook op het gebied van de rechtsstaat, kan de Commissie als hoedster van de EU-verdragen een inbreukprocedure instellen bij het Hof van Justitie.

Het hof kan ook prejudiciële uitspraken doen over de uitlegging van het recht en de verdragen van de EU, ook wat betreft de rechtsstaat.

Bescherming van de EU-begroting

De eerbiediging van de rechtsstaat, en in het bijzonder de doeltreffende rechterlijke toetsing van uitgaven of fraudegevallen door onafhankelijke rechtbanken, is van fundamenteel belang om te waarborgen dat de EU-middelen correct worden aangewend.

Daarom nam de EU in december 2021 een verordening voor de **bescherming van de EU-begroting** aan. Het is nu mogelijk maatregelen te nemen als wordt vastgesteld dat inbreuken op de beginselen van de rechtsstaat het goed financieel beheer van de EU-begroting of de bescherming van de financiële belangen van de EU aantasten of dreigen aan te tasten.

Als de Commissie van oordeel is dat aan deze voorwaarden is voldaan, dient zij bij de Raad een voorstel in om beschermingsmaatregelen te nemen. De Raad heeft dan een maand om daarover te besluiten. De EU kan bijvoorbeeld besluiten betalingen of vastleggingen in

de begroting op te schorten. De maatregelen zijn altijd evenredig aan de omvang van de inbreuken.

Tot dusver is er één keer gebruik gemaakt van de verordening, met betrekking tot Hongarije.

- De meerjarenbegroting van de EU: de EU-begroting beschermen (achtergrondinformatie)
- Conditionaliteitsmechanisme rechtsstaat: Raad zet € 6,3 miljard voor Hongarije in koelkast (persmededeling, 12 december 2022)

Welke rol speelt de Raad?

De Raad zet zich in voor de **volledige eerbiediging van de rechtsstaat**, en speelt een belangrijke rol bij de bevordering en handhaving ervan.

Daarom wordt de rechtsstaat op gezette tijden horizontaal besproken in de **Raad Algemene Zaken**. Daarbij worden onder meer de vorderingen en ontwikkelingen in de EU en in de lidstaten onder de loep genomen tijdens de jaarlijkse dialoog over de rechtsstaat.

Ook in andere Raadsformaties (zoals Justitie en Binnenlandse Zaken) kan, binnen hun bevoegdheid, de rechtsstaat worden besproken.

Daarnaast neemt de Raad jaarlijks landspecifieke aanbevelingen aan voor het **Europees Semester**, een beleidsproces om het economisch, budgettair, werkgelegenheids- en sociaal beleid in de EU te coördineren. Het kan hierbij ook gaan om aanbevelingen over de onafhankelijkheid, doeltreffendheid en kwaliteit van het rechtsstelsel.

- Raad Algemene Zaken (RAZ) (achtergrondinformatie)
- Raad Justitie en Binnenlandse Zaken (JBZ) (achtergrondinformatie)
- Het Europees Semester in het kort (achtergrondinformatie)

Zie ook

- Handhaving van de rechtsstaat (Europese Commissie)
- Verdrag betreffende de Europese Unie (Eur-lex)

Onderwerpen: Institutionele zaken | Justitie | Interne markt

Deel

Laatst bijgewerkt op 28 november 2023

› Werkt deze bladzijde niet naar behoren?

Over het secretariaat

- Aanbestedingen
- Vacatures
- Stages
- Meer

Onze huisregels

- Gegevensbescherming
- Transparantie
- Meer

Contact

- Bereikbaarheid
- Stel een vraag
- Bezoek de Raad
- Meer

E-mail-abonnement

Schrijf u in om alerts via e-mail en sms te ontvangen

Inschrijven

Over deze website

Dit is de officiële website van de Raad van de EU en de Europese Raad. De site wordt beheerd door het secretariaat-generaal van de Raad, dat ondersteuning biedt aan de Raad van de EU en aan de Europese Raad.

Volg ons

Nieuws

25 november 2022

Henk Kummeling voorzitter Staatscommissie Rechtsstaat

De ministerraad heeft ingestemd met de instelling van een Staatscommissie Rechtsstaat. De commissie staat onder voorzitterschap van onze rector en universiteitshoogleraar vergelijkend

constitutioneel recht Henk Kummeling. De opdracht is om het functioneren van de rechtsstaat te analyseren en voorstellen te doen voor versterking ervan. Bij de opdracht zal de commissie nadrukkelijk aandacht hebben voor bescherming van burgers tegen onvoorziene en ongewenste gevolgen van overheidsmaatregelen.

De Staatscommissie Rechtsstaat wordt ingesteld op voordracht van de ministers Weerwind (Rechtsbescherming) en Bruins Slot (Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties). De commissie komt voort uit het rapport Ongekend Onrecht over de toeslagenaffaire. Dat rapport constateert dat in de toeslagenaffaire de grondbeginselen van de rechtsstaat zijn geschonden en dat burgers daardoor ernstig in de knel zijn gekomen. Naar aanleiding van dit rapport heeft de Tweede Kamer een motie aangenomen van de leden Omtzigt en Van Dam waarin de regering wordt gevraagd een Staatscommissie in te stellen die kijkt naar het functioneren van de rechtsstaat.

De commissie zal onderzoek doen naar het functioneren van de wetgevende, rechtsprekende en uitvoerende macht. Daarbij kijkt de commissie zowel naar deze drie machten afzonderlijk als naar hun onderlinge samenhang. Een goede bescherming van burgers tegen besluiten van de overheid en effectieve rechtsbescherming van burgers zijn hierbij belangrijke aandachtspunten.

De commissie zal voor 1 juni 2024 haar advies aanbieden aan het kabinet. Henk Kummeling vindt het eervol en een hele mooie kans om met deze opdracht aan het werk te gaan. “Hierin komt bijna alles wat ik in mijn wetenschappelijke carrière gedaan en onderzocht heb samen.” De rector

verwacht een halve dag per week aan de nevenfunctie te gaan besteden. De bezoldiging komt ten gunste van de Universiteit Utrecht.

> *“In deze opdracht komt bijna alles wat ik in mijn wetenschappelijke carrière gedaan en onderzocht heb samen.”*

Prof. dr. Henk Kummeling
Rector magnificus Universiteit Utrecht

Delen

Disclaimer

Volg ons

Universiteit Utrecht
Heidelberglaan 8
3584 CS Utrecht
Nederland
Tel. (030) 253 35 50

Tweede Kamer
DER STATEN-GENERAAL

Voorzitter

Venetië-Commissie van de Raad van Europa
T.a.v. mw. Granata-Menghini
Avenue de l'Europe
F-67075 - Strasbourg cedex
Frankrijk

Postbus 20018
2500 EA Den Haag
T 070 318 30 33

Geachte mevrouw Granata-Menghini,

Heden, 25 februari 2021, heeft de Tweede Kamer conform de werkwijze van artikel 30 van haar Reglement van Orde, besloten de Venetië-Commissie van de Raad van Europa advies te vragen over de rechtsstaat in Nederland.

De Tweede Kamer heeft op 26 januari 2021 bijgevoegde motie motie-Omtzigt c.s. (Kamerstuk 35 510 nr. 11) aangenomen. Deze motie vormt de basis van de adviesaanvraag en de onderzoeksopdracht ligt vast in bovengenoemde motie. Met deze brief wil ik u daar enige toelichting op geven.

De Tweede Kamer heeft een parlementaire ondervraging uitgevoerd naar de politieke besluitvorming over de kinderopvangtoeslag en de betrokkenheid van bewindspersonen en topambtenaren daarbij. Bij deze ondervraging heeft de Tweede Kamer documenten gevorderd en personen onder ede gehoord. Onder de personen die onder ede gehoord zijn waren topambtenaren, staatssecretarissen, ministers en de huidige minister-president.

Het rapport van de parlementaire ondervragingscommissie trok op 17 december 2020 zodanig scherpe conclusies dat het kabinet-Rutte op 15 januari 2021 uit eigen beweging haar ontslag aanbod aan de Koning. Het rapport is bijgevoegd bij deze brief.

Een tweetal constateringen, naast andere constateringen, van het rapport luiden:

> *"De commissie constateert dat bij de uitvoering van de kinderopvangtoeslag grondbeginselen van de rechtsstaat zijn geschonden. Dit verwijt treft niet alleen de uitvoering - specifiek de Belastingdienst/Toeslagen - maar ook de wetgever en de rechtspraak."*[1]

[...]

> *"Zonder zich te willen uitlaten over individuele rechterlijke uitspraken, constateert de commissie dat ook de bestuursrechtspraak jarenlang een wezenlijke bijdrage heeft geleverd aan het in stand houden van de niet dwingend uit de wet volgende, spijkerharde uitvoering van de regelgeving van de kinderopvangtoeslag. Daarmee heeft de bestuursrechtspraak zijn belangrijke functie van (rechts)bescherming van*

[1] Pagina 7, ' Ongekend onrecht' Parlementaire ondervragingscommissie Kinderopvangtoeslag, 17 december 2020, https://www.tweedekamer.nl/sites/default/files/atoms/files/20201217_eindverslag_parlementaire_ondervragingscommissie_kinderopvangtoeslag.pdf.

individuele burgers veronachtzaamd. De commissie is met name geraakt door het tot in oktober 2019 wegredeneren van algemene beginselen van behoorlijk bestuur, die zouden moeten dienen als stootkussen en beschermende deken voor mensen in nood."[2]

Speciaal deze twee constateringen hebben de Tweede Kamer doen besluiten deze adviesaanvraag bij de Venetië-Commissie van de Raad van Europa te doen. Want de optelsom van een groot aantal factoren is dat tienduizenden gezinnen, van wie velen onschuldig waren of slechts een kleine fout gemaakt hadden, zulke hoge bedragen moesten betalen aan de Belastingdienst, dat zij financieel geruïneerd werden.

Wij zullen het rapport van de Parlementaire Ondervragingscommissie Kinderopvangtoeslag desgewenst in het Engels voor u vertalen zodat u begrijpt wat het parlement gevonden heeft.

De twee vragen gaan over het hart van de Nederlandse rechtsstaat.

In theorie hadden deze burgers rechtsbescherming moeten hebben, maar in de praktijk schoten regering en parlement tekort, overtrad de Belastingdienst jarenlang wetten, hield de regering veel informatie achter voor het parlement, voor de pers en zelfs voor de rechter. De rechter beschermde deze burgers niet, maar volgde, ook volgens de eigen woorden, de Belastingdienst bijna blindelings.

Daarom zijn er twee belangrijke vragen die de Tweede Kamer aan de Venetië-Commissie van de Raad van Europa zou willen stellen:

1) Welke wetten, welke uitvoering of welke praktijken hebben bijgedragen aan het feit dat macht en tegenmacht onvoldoende gewerkt hebben in dit dossier en dat de burger vermalen werd? Welke oplossingsrichtingen zijn er om dit te herstellen en in de toekomst te voorkomen?
2) Voldoet het bestuursrecht in Nederland, inclusief de Raad van State, en welke waarborgen zouden in de wet of de uitvoering van bestuursrecht (en mogelijk aanpalende rechtsgebieden) moeten worden toegevoegd om de burger adequaat te beschermen, inclusief de effectieve toegang tot het recht en de bijstand daarin.

Vanzelfsprekend staat de staf van de Tweede Kamer tot uw beschikking om u in contact te brengen met alle instituties in Nederland met wie u van gedachten wilt wisselen en om u documentatie te verschaffen.

De indieners van de motie zijn bereid om u een nadere toelichting te geven op deze adviesaanvraag.

Namens de Tweede Kamer vraag ik u aan dit verzoek te voldoen.

Hoogachtend,

Khadija Arib
Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal

---

[2] Pagina 7 & 8, ' Ongekend onrecht' Parlementaire ondervragingscommissie Kinderopvangtoeslag, 17 december 2020, https://www.tweedekamer.nl/sites/default/files/atoms/files/20201217_eindverslag_parlementaire_ondervragingscommissie_kinderopvangtoeslag.pdf.

DIRECTORATE GENERAL
HUMAN RIGHTS AND RULE OF LAW
VENICE COMMISSION

FOR DEMOCRACY THROUGH LAW
1990•2020
POUR LA DÉMOCRATIE PAR LE DROIT

VENICE COMMISSION
COMMISSION DE VENISE

COUNCIL OF EUROPE
CONSEIL DE L'EUROPE

Ms Khadija Arib
Speaker of the House of
Representatives of the States-General
[redacted]

Ref ► J.Dem. 127 - SGM/ja

Strasbourg, 17 March 2021

Dear Madam Speaker,

I thank you for your letter of 25 February 2021, whereby you convey to me the decision of the House of Representatives of the Netherlands to request an opinion of the Venice Commission on the rule of law in the Netherlands.

The two questions which you have put are complex and sensitive, as they relate, as you stress, to the heart of the Dutch Rule of Law. I wish to express my gratitude, on behalf of the Commission, for the trust with you have decided to place in our work.

I will inform the Commission of this request at the upcoming Plenary Session (19-20 March 2021) and we will start preparing the opinion immediately afterwards. As is the usual procedure, the designated rapporteurs will ask to meet with the Dutch authorities, state institutions and stakeholders during the preparation of the opinion.

I would be grateful if you could provide us as you kindly offer, with a translation into English of the Report of the Parliamentary Interrogation Committee on Childcare Allowance.

We will contact the staff of the House of Representatives in the coming weeks with more details about the procedure, and seeking assistance to organise the meetings (online or in person, as the health situation will allow).

I remain at your disposal for any query you may have.

Yours faithfully,

[redacted]

Simona Granata-Menghini
Director, Secretary of the Venice Commission.

COUNCIL OF EUROPE
F-67075 Strasbourg Cedex

Tel ► +33 (0)3 88 41 20 67
Fax ► +33 (0)3 88 41 37 38

Mail ► venice@coe.int
Site ► www.venice.coe.int

www.coe.int

Voor kwetsbaren en pechvogels is Nederland geen leuk land meer

Opinie · 19-10-2021 · leestijd 3 minuten · 306 keer bekeken · bewaren

Antonie Kerstholt
Econoom en jurist

© cc-foto: Edward Lich

cc-foto: Edward Lich

Recht is verworden tot een systeem waar alles juridisch goed gepraat kan worden.

Economisch voor de wind gaan houdt geen enkele garantie in voor een goed functionerende rechtsstaat. Dat geldt ook voor Nederland, zo blijkt uit het rapport van de Raad van Europa. De Raad kraakt nogal wat harde juridische staatsrechtelijke noten over ons land. Verregaande hervormingen zijn nodig in wetgeving, uitvoering en rechtspraak om een nieuwe toeslagenaffaire te voorkomen. Een hard maar duidelijk oordeel van 47 Europese landen over de situatie van de rechtsstaat in Nederland.

Voeg dit rapport bij de uitspraken van mr Geert Corstens, oud-president van de Hoge Raad, in het tv-programma Buitenhof over het falen van zijn vakgenoten, en je weet dat alle fundamenten van onze ooit zo geprezen democratische rechtsstaat aan een grondige

herziening toe zijn. Althans als men burgers en vooral kwetsbaren en pechvogels in Nederland daadwerkelijk wil beschermen.

Voor de sterkeren en geluksvogels in onze samenleving is er niet zoveel aan de hand. Recht is verworden tot een systeem waar alles juridisch goed gepraat kan worden. Dat bewijzen de verhalen en geschiedenissen wel van klokkenluiders, de poortwachters van een goed functionerende democratische rechtsstaat. In ons juridisch systeem worden die bij het melden van misstanden nog steeds consequent financieel, sociaal en anderszins kapot gemaakt met wet- en regelgeving in de hand. Ons rechtssysteem onaantastbare machtspositie versterkt de positie van een elite van sterkste en machtigste personen eerder dan die te doen verzwakken.

Zo gaf voornoemd oud-raadsheer Corstens onverbloemd aan dat het hem bevreemdde dat de slachtoffers van de toeslagenaffaire niet direct onder de gewone rechter waren beoordeeld met daarna nog twee hogere instanties (Hof en Hoge Raad). In plaats daarvan werd gekozen voor de tweetrapsprocedure van het bestuursrecht. Na de bestuursrechter konden de slachtoffers alleen nog naar de Raad van State. Daar was de redelijkheid en billijkheid ten aanzien van de slachtoffers ver te zoeken.

Dat een seksueel geïntimideerde vrouwelijke politieklokkenluider recent ontslagen werd en haar leidinggevende gewoon aan kon blijven heeft met het vorenstaande te maken. Zij had haar geheimhoudingsverplichting geschonden en dat vond de ontslagrechter veel zwaarder wegen dan het feit dat zij seksueel geïntimideerd was door haar leidinggevende. Een prachtig voorbeeld hoe recht is verworden tot het juridisch gemakkelijk kunnen verantwoorden van een in de kern voor de samenleving zeer ernstige zaak.

Macht en integriteit gaan bijna nooit samen en ook ons rechtssysteem verandert dat niet echt. Op papier is alles keurig geregeld. Zelfs om klokkenluiders te beschermen. In de praktijk is er helaas geen enkele deugdelijke bescherming. Dat gaat ook op voor het aspect van de menselijke maat met het juridische beginsel van redelijkheid en billijkheid.

Alleen dat laatste is een toetsingscriterium dat vaak geheel buiten beschouwing wordt gelaten in situaties waar dit nu juist zo hard nodig is. Zoals in het geval van het toeslagenslachtoffer dat enkele tientjes teveel had ontvangen en uiteindelijk tienduizenden euro's terug kon betalen. Met droge ogen door falende bestuursrechters goedgekeurd overheidsbeleid!

De Raad van Europa heeft een snoeihard oordeel over Nederland geveld naar aanleiding van de toeslagenaffaire. Klokkenluiders weten dat ernstige misstanden en stinkende doofpotten ook bestaan in de zorg, bij defensie in het onderwijs en andere voor onze samenleving belangrijke sectoren. Doofpotten die stinken en veel ellende en schade veroorzaken voor gedupeerden. Met kennis en wetenschap van politici, bewindspersonen en de overheid. De toeslagenaffaire is slechts het topje van de ijsberg.

Daar zal ook het uitgebrachte rapport van de Raad van Europa niet veel aan kunnen veranderen.

Meer over: klokkenluiders, raad van europa, rechtsstaat, opinie, toeslagenaffaire

Delen:

Praat mee

onze spelregels.

 © 2023 BNNVARA

Machine Translated by Google

Straatsburg, 18 oktober 2021 **CDL-AD(2021)031**

Advies nr. 1031/2021 Of. Engels

EUROPESE COMMISSIE VOOR DEMOCRATIE DOOR WET

(COMMISSIE VAN VENETIË)

NEDERLAND

MENING

OVER DE RECHTSBESCHERMING VAN BURGERS

Aangenomen door de Commissie van Venetië tijdens haar 128e plenaire zitting (Venetië en online, 15-16 oktober 2021)

Op basis van opmerkingen van

De heer Richard BARRETT (lid, Ierland)
Mevrouw Claire BAZY MALAURIE (lid, Frankrijk)
De heer Eirik HOLMØYVIK (plaatsvervangend lid, Noorwegen)
Mevrouw Jasna OMEJEC (lid, Kroatië)

Dit document wordt tijdens de vergadering niet verspreid. Gelieve dit exemplaar mee te nemen.
www.venice.coe.int

Link:

https://archive.org/details/advies-burger-rechtsstaat-venetie-commissie-2021

Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights

A A N T E K E N E N

Minister van Justitie en Veiligheid
namens de Nederlandse Staat gemachtigd
D. Yesilgöz-Zegerius

Postbus: 20301
2500EH, DEN HAAG

Mierlo, 7 november 2022
betreft: ter uwer informatie

Zijne Excellentie Yesilgöz-Zegerius,

Het kabinet

Een beeld op van een goed functionerende nederlandse rechtsstaat, met hoge gepercipieerde rechterlijke onafhankelijkheid, en dat de onafhankelijkheid van rechters hoog gepercipieerd wordt door burgers en het bedrijfsleven. Het kabinet onderschrijft het belang dat burgers en het bedrijfsleven kunnen vertrouwen op de onafhankelijkheid van rechters en de rechtspraak. 8 European Justice Scoreboard 2021 (https://ec.europa.eu/info/files/eu-justice-scoreboard-2021).8

1 oktober 2021
BZDOC-870508676-26
Ministerie van Buitenlandse Zaken
Kabinetsappreciatie Rechtsstaatrapport 2021 van de Europese Commissie

IFUD of Human Rights

Er is sprake van dwaling onjuiste voorstelling van zaken over de uitvoering en werking van de Nederlandse rechtsstaat door European Justice Scoreboard 2021, het kabinet neemt deze onjuiste voorstelling van zaken over.

Rechtspositie van de burger tegenover de Staat

Vaak zijn mensen zich van de kwetsbaarheid van hun positie niet bewust wanneer zijn betrokken zijn in een juridisch conflict tegen de Staat met de diverse ketenpartners om hun recht te behalen. Het establishsment van de gevestigde orde van de overheid die samen met hun de ketenpartners dit systeem willen beschermen en hierbij bewust in stand houden. De rechtzoekenden maken bezwaar maar raken vrij snel verstrikt tussen klachteninstituten die

niet functioneren,rapporten en formulieren, een juridische uitputtingsstrijd,de zware bewijslast,de slopende eenzijdige rechtspraktijk tot juridisch touwtrekken tot aan de Hoge Raad toe. Zo worden deze arme slachtoffers op mensonwaardige wijze gemangeld en uitgekleed waarbij ook vaak huisgenoten gefrustreerd raken,raken deze onervaren medeburgers vrij snel het zicht op de door hen te nemen stappen en op hun rechtspositie kwijt. Een slachtoffer van deze praktijk is vrijwel kansloos om erkenning en vervolgens enig recht te krijgen.Deze praktijk leidt tot een ziek(er) makende uitputting en tot traumatisering.

Heersende klasse

Het recht – ook het strafrecht- dient er vooral te zijn om onmachtige te beschermen. In Nederland is dit precies andersom.Het recht beschermt en bevoordeelt de politieke en economische heersende klasse binnen de Staat. Het recht is een monopolitisch machtsmiddel van het establishment met een eigen Staat van heersers binnen die Staat.

Slapp's

Zodra klokkenluiders er een vinger naar uitstrekken sluit het systeem zich hermetisch Iedere aanval op de Staat en het systeem wordt door het Openbaar Ministerie en de rechters onmiddellijk afgeblokt. Vaak zet de overheid politieke opposanten en mensenrechtenverdedigers buitenspel door een conflict met de overheid te medicaliseren.
Brussel, 27.4.2022 COM(2022) 177 final 2022/0117 (COD) Voorstel voor een RICHTLIJN VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD tot bescherming van bij publieke participatie betrokken personen tegen kennelijk ongegronde of onrechtmatige gerechtelijke procedures ("strategische rechtszaken tegen publieke participatie") {SWD(2022) NL 117 final} NL

Establishment van de macht

"het behouden van de status quo"

Het apparaat van het gevestigde establishment van machthebbers binnen de regering in Den Haag samen met de tentakels van het grote bedrijfsleven die ongelooflijke macht uitoefenen in de overheid, media, academische wereld, het leger en de banken, staan boven electorale belangen. Deze groep zal nooit toestaan dat er een situatie ontstaat waarin hún macht aan voordelen verliest aan die van de democratische.

Ontkenning

Brief 3 september 2002 minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, mede namens de minister-president, tevens minister van Algemene Zaken, en de minister van Justitie aan Prof. mr. A.Q.C. Tak: *"het is niet duidelijk wat bedoeld wordt met de "gevestigde orde"*, (bron: Nationale Ombudsman Rapport Datum: 24 augustus 2004 Rapportnummer: 2004/328).

In theorie en praktijk concludeerde Tak onder meer dat het systeem van rechtsbescherming van de burger tegen de overheid alarmerende vormen heeft aangenomen. Met name de Raad van State moet het daarbij ontgelden, (boek “De Maastrichtse School” 2002).

Onder establishment wordt over het algemeen verstaan: "de gevestigde orde", ofwel de groep van personen die het geheel van institutionele, politieke, culturele, juridische en economische hefbomen in handen heeft, en die deze macht uiteraard ook wenst te bestendigen. Ze hangt dus nauw samen met elites en kringen waarbinnen de leden ervan elkaar frequenteren (vrijmetselaarsloges, exclusieve clubs, allerlei lobby's), bron: wikipedia.org.

Het beginsel van “equality op arms” gaat ervan uit dat zowel de verdediging als het de eiser met hetzelfde dossier en met dezelfde middelen strijden.

Onder verwijzing naar de brieven die eerder verzonden zijn aan U:

-11januari 2022

-6 september 2022

IFUD of Human Rights

De Voorzitter

J.P. van den Wittenboer

Correspondence:Po.box 324, 5660AH Geldrop The Netherlands
Offices:Kastanje 28, 5731NK Mierlo The Netherlands
C.o.C.reg:41092925 Eindhoven N.L.
E-mail: ifudofhumanrights@yahoo.com
Internet: https://ifudofhumanrights.weebly.com
Phone:+31 -(0)6 50 425 552

Europese Commissie

Verslag over de rechtsstaat 2023 Landenhoofdstuk over de situatie op het gebied van de rechtsstaat in Nederland

Brussel, 5.7.2023 SWD(2023) 819 final WERKDOCUMENT VAN DE DIENSTEN VAN DE COMMISSIE Verslag over de rechtsstaat 2023 Landenhoofdstuk over de situatie op het gebied van de rechtsstaat in Nederland bij het document MEDEDELING VAN DE COMMISSIE AAN HET EUROPEES PARLEMENT, DE RAAD, HET EUROPEES ECONOMISCH EN SOCIAAL COMITÉ EN HET COMITÉ VAN DE REGIO'S Verslag over de rechtsstaat 2023

https://archive.org/details/swd-2023-819-final_202311

Strasbourg, 30 September 2021 CDL(2021)040*

Opinion 1031/2021 Or. Engl.
(Sc/SGM/EW)

Draft restricted

EUROPEAN COMMISSION FOR DEMOCRACY THROUGH LAW
(VENICE COMMISSION)

THE NETHERLANDS

DRAFT OPINION

ON THE LEGAL PROTECTION OF CITIZENS

On the basis of comments by

Mr Richard BARRETT (Member Ireland)
Ms Claire BAZY MALAURIE (Member, France)
Mr Eirik HOLMØYVIK (Substitute Member, Norway)
Ms Jasna OMEJEC (Member, Croatia)

https://archive.org/details/venice-rule-of-law-dutch-state-opinion-1031-2021

Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2021–2022

29 279 **Rechtsstaat en Rechtsorde**

35 510 **Parlementaire ondervraging kinderopvangtoeslag**

Nr. 708

BRIEF VAN DE MINISTERS VAN BINNENLANDSE ZAKEN EN KONINKRIJKSRELATIES EN VOOR RECHTSBESCHERMING

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 12 april 2022

1. Inleiding

Op 18 oktober jl. heeft de Europese Commissie voor Democratie door Recht (hierna: Venetiëcommissie) van de Raad van Europa haar *Opinion on the Legal Protection of Citizens* aangaande Nederland openbaar gemaakt.[1] De Venetiëcommissie schreef dit rapport op verzoek van de Tweede Kamer, naar aanleiding van de motie van het lid Omtzigt c.s.[2] De Venetiëcommissie is verzocht advies uit te brengen over de rechtsbescherming van burgers in Nederland, met name onder het bestuursrecht (inclusief reikwijdte, rechtsbescherming, marginale toetsing en rol Raad van State), en over het stelsel van macht en tegenmacht in theorie en praktijk, inclusief de Staten-Generaal en de rechterlijke macht.

De Venetiëcommissie, werkzaam sinds 1990 als uitgebreid akkoord *(enlarged agreement)* van de Raad van Europa, bestaat uit onafhankelijk deskundigen op staatsrechtelijk en constitutioneel gebied en adviseert lidstaten over juridische vraagstukken die raken aan de kerntaken van de Raad van Europa: democratie, rechtsstaat en mensenrechten. Met haar adviezen heeft de commissie een gezaghebbende status verworven, zowel in de lidstaten van de Raad van Europa als daarbuiten. Dit eerste advies over Nederland is van grote toegevoegde waarde voor de analyse van het functioneren van onze rechtsstaat.

Een dergelijke reflectie op onze rechtsstaat is nodig. Zoals bevestigd in het eerste hoofdstuk van het coalitieakkoord, is de democratische rechtsorde het fundament van onze samenleving, maar heeft dit fundament barsten opgelopen. Daarom is het van belang om de democratische rechtsorde te beschermen en te vernieuwen. Dat zal alleen gaan als de overheid

[1] Zie: Kamerstuk 35 510, nr. 85 met bijlage.
[2] Kamerstuk 35 510, nr. 11.

kst-29279-708
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2022

betrouwbaar is, dienstbaar is en oog heeft voor de menselijke maat. De versterking van de rechtsstaat is hiervoor een belangrijke voorwaarde. Dat het kabinet dit niet alleen kan, is duidelijk. Het rapport van de Venetiëcommissie bevat dan ook een opgave voor alle staatsmachten.

Tijdens de begrotingsbehandeling Justitie en Veiligheid van 25 november jl.[3] heeft de voormalig Minister voor Rechtsbescherming toegezegd een reactie op dit rapport naar de Tweede Kamer te zenden, althans voor zover het de aanbevelingen die tot het kabinet gericht zijn betreft. Deze toezegging sluit ook aan bij het verzoek dat het Kamerlid Omtzigt aan de voormalig Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties deed tijdens het ordedebat van 26 oktober jl.[4] Daarnaast heeft de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties de Eerste Kamer toegezegd de reactie op het rapport ook aan de Eerste Kamer te doen toekomen.[5] Met deze brief komen wij deze toezeggingen na.

Naast het schrijven van een reactie, is ook toegezegd het rapport van de Venetiëcommissie te gebruiken bij de voorbereiding van de taakopdracht van de nog in te stellen staatscommissie rechtsstaat, voortvloeiend uit de motie van de leden Omtzigt en Van Dam.[6] Deze motie vraagt de regering om voorbereidingen te treffen om een staatscommissie in te stellen die in brede zin het functioneren van de rechtsstaat analyseert en met voorstellen komt om deze te versterken. De conceptopdracht voor deze staatscommissie is op 3 december jl. aan beide Kamers der Staten-Generaal gestuurd, en hierin wordt de staatscommissie inderdaad gevraagd rekening te houden met onder andere het rapport van de Venetiëcommissie, en aandacht te besteden aan de wijze waarop dat rapport nadere vertaling verdient in concrete aanbevelingen of maatregelen, rekening houdend met reeds in gang gezette maatregelen.[7] In deze kabinetsreactie zullen deze reeds in gang gezette maatregelen nader worden benoemd.

2. Reactie op het rapport van de Venetiëcommissie

Het rapport van de Venetiëcommissie onderstreept om te beginnen dat in het algemeen Nederland een goed functionerende staat is met sterke democratische instituties en met waarborgen voor de rechtsstaat. De tekortkomingen in de bescherming van rechten van individuen die naar aanleiding van de situatie rondom de kinderopvangtoeslag geopenbaard zijn, zijn volgens de Venetiëcommissie ernstig en systematisch, en betreffen alle takken van de overheid. Tegelijkertijd concludeert de Venetiëcommissie dat het Nederlandse rechtsstaatmechanisme uiteindelijk gewerkt heeft – zij het te laat, wat geleid heeft tot ernstige schade voor de betrokken families. De Venetiëcommissie bestempelt het als positief dat de rechtsstatelijke problemen die naar voren gekomen zijn door alle takken van de overheid serieus genomen zijn, en spreekt bijvoorbeeld waardering uit voor de bijna 90 acties die het vorige kabinet ingezet heeft als reactie op het rapport «Ongekend Onrecht» van de Parlementaire ondervragingscommissie kinderopvangtoeslag (POK).[8] De Venetiëcommissie hoopt dat haar rapport zal bijdragen aan de verdere reflectie die door de Nederlandse autoriteiten zal worden uitgevoerd, en doet hiervoor veertien voorstellen voor mogelijke hervormingen in de wetgevende, uitvoerende en rechterlijke macht. Deze voorstellen zijn

[3] Handelingen II 2021/22, nr. 27, item 10.
[4] Handelingen II 2021/22, nr. 13, item 24.
[5] Handelingen I 2021/22, nr. 16, item 11.
[6] Kamerstuk 35 510, nr. 12.
[7] Kamerstukken 29 279 en 35 510, nr. 691 met bijlagen; Kamerstuk 29 279, nr. F met bijlagen.
[8] Kamerstuk 35 510, nr. 4.

verreikend en bedoeld als stof tot nadenken.[9] Een Nederlandse vertaling van de aanbevelingen, waarbij deze voor het gemak genummerd zijn, vindt u in de bijlage[10].

Van de veertien voorstellen, zijn er elf die – al dan niet gedeeltelijk – het kabinet aangaan. Deze kunnen grofweg verdeeld worden in de volgende categorieën, die hierna besproken zullen worden:
– Het wetgevingsproces (aanbevelingen 1, 2, 9 en 10);
– De toegang tot informatie (aanbevelingen 4, 7, 12 en 13);
– De positie van de burger (aanbeveling 8);
– Het gebruik van kunstmatige intelligentie (aanbeveling 11); en
– Constitutionele toetsing (aanbeveling 14).

De drie aanbevelingen waarop in deze brief niet zal worden ingegaan, omdat deze zich niet tot het kabinet richten, betreffen het eventueel wijzigen van het Reglement van Orde van de Tweede Kamer om de controle op de regering beter te faciliteren; het beschikbaar stellen van voldoende personeel en middelen voor zowel Kamercommissies als individuele parlementsleden; en de politieke cultuur en attitudes in Nederland ten aanzien van parlementsleden van coalitiepartijen die kritisch zijn op de regering (aanbevelingen 3, 5 en 6). Ten aanzien van deze laatste aanbeveling hecht het kabinet er niettemin aan om het belang van een dergelijke cultuurverandering te onderstrepen. De controlefunctie van het parlement kan alleen tot zijn recht komen als alle parlementsleden de vrijheid voelen zich waar nodig kritisch te uiten over kabinetsbeleid. Hoewel dit vraagstuk door en binnen politieke partijen zal moeten worden opgepakt, wil het kabinet zijn eigen rol hierin niet onbenoemd laten. Dat vergt in ieder geval dat het kabinet steeds een open houding aanneemt richting Kamerleden.

Wetgevingsproces

Ten aanzien van het wetgevingsproces merkt de Venetiëcommissie op dat Nederland een uitgebreid systeem heeft voor het beoordelen van wetsontwerpen.[11] Toch werkte dit systeem niet goed in de situatie rond de kinderopvangtoeslag. In deze context doet de commissie vier aanbevelingen ten aanzien van het wetgevingsproces, die kunnen bijdragen om herhaling te voorkomen. Ten eerste wordt geopperd dat het opnemen van hardheids- en proportionaliteitsclausules zou moeten worden overwogen bij beleid, wanneer dit passend is bij de specifieke doelen en het ontwerp ervan. Ten tweede zouden in de daarvoor geschikte delen van nieuwe wetgeving bepalingen opgenomen kunnen worden die de algemene beginselen van behoorlijk bestuur in herinnering kunnen brengen of kunnen herhalen. Daarnaast zou de uitvoerende macht de Aanwijzingen voor de regelgeving moeten herzien, en waar nodig aanpassen, om ervoor te zorgen dat de interne beoordeling van de kwaliteit van wetgeving ook effectief toezicht bevat op het naleven van de algemene beginselen van behoorlijk bestuur en de rechtsstaat, zoals rechtszekerheid, gerechtvaardigde verwachtingen, non-discriminatie, individuele beoordeling en proportionaliteit. Ten slotte benadrukt de Venetiëcommissie dat de uitvoerende macht de kwaliteit van wetgeving moet beoordelen en waarborgen, zowel bij de voorbereiding van wetgeving voordat deze aan het parlement wordt voorgelegd, als bij de toepassing

[9] Voorgenoemde conclusies van de Venetiëcommissie zijn te vinden in paras. 134–137 van het rapport CDL-AD(2021)031, Netherlands – Opinion on the Legal Protection of Citizens, adopted by the Venice Commission at its 128th Plenary Session (Venice and online, 15–16 October 2021), bijlage bij Kamerstuk 35 510, nr. 85, hierna: Opinie Venetiëcommissie.
[10] Raadpleegbaar via www.tweedekamer.nl.
[11] Opinie Venetiëcommissie, par. 41.

van nieuwe wettelijke bepalingen, waarbij rekening gehouden dient te worden met mogelijke scenario's en risico's. Dergelijke beoordelingen moeten indien nodig worden herzien.

Het kabinet ziet in het rapport van de Venetiëcommissie een bevestiging van de noodzaak van verschillende actielijnen die inmiddels waren ingezet wat betreft verbeteringen in het wetgevingsproces en daarmee de kwaliteit van wetgeving. Ter bevordering van de menselijke maat in wetgeving werkt het kabinet op dit moment onder andere aan een inventarisatie van wetgeving die mogelijk hardvochtig uitpakt voor mensen.[12] De Tweede Kamer is op 21 december 2021 geïnformeerd over de stand van zaken.[13] Om het burgerperspectief voldoende recht te doen is een uitvraag via www.internetconsultatie.nl/knellendewettenenregels gestart zodat burgers en belangenorganisaties voorbeelden van hardvochtigheden kunnen aandragen (8 februari – 8 maart 2022). Op basis van de uitkomsten van deze inventarisatie beziet het kabinet of de gesignaleerde wetgeving aanpassing behoeft, waarbij zij overeenkomstig de eerste aanbeveling van de commissie de vraag zal betrekken of het aangewezen is om hardheidsclausules op te nemen in de betreffende wetgeving, zoals de motie van het lid Van Brenk vraagt.[14]

Op 25 juni 2021 is de beleidsbrief versterking van kwaliteit van beleid en wetgeving aan de Tweede Kamer gezonden.[15] Deze brief is een nadere uitwerking van een deel van de kabinetsreactie op het rapport van de Parlementaire Ondervragingscommissie Kinderopvangtoeslag (POK),[16] namelijk het deel dat betrekking heeft op het Integraal Afwegingskader voor beleid en regelgeving (IAK) en op de rijksbrede wetgevingstoetsing door het Ministerie van Justitie en Veiligheid. Deze twee hoofdlijnen zijn uitgewerkt in vijf actielijnen binnen het beleids- en wetgevingsproces:
– Intensivering samenwerking tussen beleid, wetgeving en uitvoering;
– Vernieuwing van het IAK;
– Versterking wetgevingskwaliteit bij de departementen;
– Versterking van de interdepartementale wetgevingstoets door het Ministerie van Justitie en Veiligheid; en
– Sneller inspelen op ervaringen in de praktijk.

Voor de versterking van de wetgevingskwaliteit bij de departementen en het versterken van de interdepartementale wetgevingstoets is vanuit het Ministerie van Justitie en Veiligheid sinds eind 2021 een project opgestart om deze actielijnen in nauwe samenwerking met de departementen en andere actoren nader uit te werken en te concretiseren. Gewerkt wordt aan meer samenwerking en kennisuitwisseling tussen de juridische directies; versterking van de kennisfunctie op wetgevingsbeleid bij het Ministerie van Justitie en Veiligheid ten gunste van de juridische directies; maatwerk in de toetsing vanuit het ministerie richting de departementen; en meer proactief en tijdig meedenken tijdens het wetgevingsproces.

Het IAK biedt beleidsmedewerkers en wetgevingsjuristen aan de hand van centrale vragen structuur bij het maken van goed beleid en goede regelgeving. Zo gaat het IAK bijvoorbeeld expliciet in op de aansluiting

[12] Deze inventarisatie vindt plaats ter uitvoering van een door de Tweede Kamer aanvaarde motie van de leden Ploumen en Jetten (Kamerstuk 35 510, nr. 24). Het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid laat daarnaast ter uitvoering van een motie van het lid Omtzigt (Kamerstuk 35 510, nr. 13) een onderzoek uitvoeren naar hardvochtige effecten in de Participatiewet, UWV-wetten en het persoonsgebonden budget door een onafhankelijke externe partij (onderzoeksbureau Panteia).
[13] Kamerstuk 35 510, nr. 95.
[14] Kamerstuk 35 510, nr. 37.
[15] Kamerstuk 35 570 VI, nr. 115.
[16] Kamerstuk 35 510, nr. 4.

van beleid en regelgeving op de Grondwet en hoger recht. Zeer recent is aan dit hoofdstuk de door het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties vastgestelde «Handreiking constitutionele toetsing» toegevoegd. Ter uitvoering van onder meer de motie van de leden Azarkan en Van Kooten-Arissen is hierin tevens een discriminatietoets opgenomen.[17] Met deze handreiking willen we de constitutionele kwaliteit van beleid en regelgeving over de ministeries heen versterken.

Het IAK bevordert dat in een beleidsproces met alle betrokkenen wordt nagedacht over wat goed is én wat werkt voor de samenleving met aandacht voor alle relevante te maken afwegingen. Hierbij moeten nadrukkelijk beleid, uitvoering en de doelgroep in de samenleving vanaf het begin zijn betrokken. Ondanks dat het IAK nu al veel goede handvatten geeft om belangrijke afwegingen in het beleidsproces te maken, wordt het te weinig en vaak te laat in het beleidsproces gebruikt. Daarom is er een interdepartementale herziening gaande, waarin langs vijf sporen gewerkt wordt aan een betere toepassing van het IAK in het beleidsproces:
– Inhoud IAK verbeteren en website optimaliseren gericht op de toegankelijkheid van het instrument;
– Ontwikkelen tool gericht op goede gebruiksondersteuning;
– Organisatorische aanpassingen binnen de departementen en uitvoeringsorganisaties gericht op beter gebruik;
– Promotie/opleidingen IAK gericht op betere bekendheid en goed gebruik;
– Monitoren van de IAK-toepassing en in de lijn sturen op gebruik van het IAK om ervoor te zorgen dat het instrument goed en tijdig wordt toegepast.

Vanuit de herziening is er verbinding met andere dossiers die ook het bevorderen van de kwaliteit van beleid tot doel hebben, zoals het ambtelijk vakmanschap, experimenten rond de invoeringstoets en de eisen uit de Comptabiliteitswet 2016 (artikel 3.1). Het kabinet kan zich volledig vinden in de aanbeveling van de Venetiëcommissie dat de uitvoerende macht de kwaliteit van wetgeving zowel bij de voorbereiding als bij de toepassing daarvan moet beoordelen en waarborgen. Dit past bij de afspraak dat het kabinet voortaan naast de reeds bestaande uitvoeringstoets – dat ook een onderdeel is van het IAK – bij de voorbereiding van wetgeving ook achteraf na de implementatie een zogenoemde invoeringstoets doet op nieuwe regelgeving. Daarmee kan sneller worden ingespeeld op de eerste signalen over de werking van de regeling in de praktijk en in de uitvoering. De Tweede Kamer ontvangt op korte termijn een brief van de Minister voor Rechtsbescherming over de stand van zaken rond deze invoeringstoets.

Met de commissie onderschrijft het kabinet ten slotte het belang van de algemene beginselen van behoorlijk bestuur. Bij de uitvoering van wet- en regelgeving moeten deze beginselen leidend zijn, waarbij de bedoeling van de wetgever richting geeft aan de toepassing ervan. Wij werken aan een wijziging van de Algemene wet bestuursrecht, waarin aandacht wordt besteed aan de versterking van de algemene beginselen van behoorlijk bestuur. Deze algemene wet bevat regels die gelden over de volle breedte van het Nederlandse bestuursrecht. Ten aanzien van een mogelijke wijziging van de Aanwijzingen voor de regelgeving kan opgemerkt worden dat er doorlopend gewerkt wordt aan het bewaken van de kwaliteit van deze Aanwijzingen. Het kabinet zal de aanbevelingen van de Venetiëcommissie betrekken bij de volgende wijziging van de Aanwijzingen, die gepland staat voor dit najaar.

[17] Kamerstuk 35 510, nr. 30.

Toegang tot informatie

Vier van de voorstellen van de Venetiëcommissie hebben betrekking op de toegang tot informatie voor verschillende partijen binnen onze parlementaire democratie: voor het parlement, maar ook binnen de uitvoerende macht, en tussen de rechterlijke macht en de andere staatsmachten.

Met betrekking tot de toegang tot informatie van het parlement vindt de Venetiëcommissie dat het informatierecht van artikel 68 van de Grondwet praktisch en doeltreffend moet worden gemaakt. Het kabinet onderschrijft het belang van een goede informatievoorziening aan het parlement. Dat betreft zowel het actief informeren van de Kamers als het reageren op informatieverzoeken van een of meer Kamerleden. Uitgangspunt daarbij is dat informatievoorziening tijdig, open en compleet is. Op dit gebied is de afgelopen periode een aantal stappen gezet. Zo worden sinds 1 juli 2021 bij Kamerstukken over wetgeving en bij beleidsvormende brieven aan de Kamer de onderliggende beslisnota's meegestuurd. Hiermee wordt beoogd meer openheid te geven over de afwegingen die ten grondslag liggen aan het beleid. In die nota's worden persoonlijke beleidsopvattingen van ambtenaren niet meer gelakt. In het voorjaar van 2022 stuurt de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties een voorstel aan de Kamers voor een verdere uitbreiding van de openbaarmaking van beslisnota's. Daarnaast is het sinds enige tijd kabinetsbeleid dat gerichte verzoeken om specifieke documenten vanuit de Kamers worden gehonoreerd. En ook daarbij worden persoonlijke beleidsopvattingen van ambtenaren niet meer gelakt. Het kabinet hecht eraan over de informatievoorziening met het parlement in dialoog te blijven om goed in beeld te houden waar nog eventuele aanvullende informatiebehoefte ligt en te bezien hoe daar vanuit het kabinet op kan worden ingespeeld. Dit kan bijvoorbeeld geschieden in het kader van de door de Tweede Kamer ingestelde werkgroep onder voorzitterschap van mevrouw Van Dijk, waarvan de opdracht ziet op de informatiepositie van de Kamer.

Verbeteringen zijn dus nodig met betrekking tot de informatievoorziening, ook binnen de uitvoerende macht. Volgens de Venetiëcommissie moeten de informatiestromen binnen overheidsdiensten en tot op ministerieel niveau, met name over kwesties die tegen het huidige beleid ingaan, worden verbeterd. Deze aanbeveling sluit deels aan op eerdere aanbevelingen uit het ongevraagd advies van de Raad van State over ministeriële verantwoordelijkheid. De Raad van State gaf in dit advies aan dat een goede informatiehuishouding een randvoorwaarde is voor een goede informatievoorziening, en een noodzakelijk element is in onze democratische rechtsstaat. Een goede informatiehuishouding is hard nodig voor het faciliteren van een beter samenspel tussen het kabinet en ambtenaren.[18]

Het kabinet heeft daarnaast in reactie op het rapport Ongekend Onrecht geconstateerd dat zowel de informatievoorziening als de aangetroffen informatiehuishouding gebrekkig was en dat dit bijdroeg aan verergering van de situatie. Het moet altijd en overal duidelijk zijn welke normen voor informatie gelden en wie verantwoordelijk is voor welke informatie. Het kabinet heeft daarom de conclusie getrokken dat de informatiehuishouding voor de gehele rijksoverheid, inclusief de uitvoering, verbeterd moet worden.[19] In het generieke actieplan informatiehuishouding rijksoverheid «Open op Orde» heeft het Kabinet concreet gemaakt op welke wijze de informatiehuishouding verbeterd gaat worden om te voldoen aan de geldende normen. In december is er daarom ook een

[18] Kamerstuk 35 300, nr. 78 met bijlage.
[19] Kamerstuk 35 510, nr. 4.

regeringscommissaris voor de Informatiehuishouding aangesteld.[20] De regeringscommissaris is het gezicht van de verbetering van de informatiehuishouding binnen het Rijk. Naast het stimuleren en aanspreken van ministeries op de verbetering van de informatiehuishouding, fungeert hij ook als boegbeeld en speelt hij een rol bij het verwerven van politiek en bestuurlijk draagvlak voor zaken die de voortgang en aanpak kunnen versterken.[21]

In de I-Strategie Rijk 2021–2025 heeft, naar aanleiding van de gebeurtenissen rondom de kinderopvangtoeslag, het verbeteren van de informatiehuishouding een prominente plek gekregen.[22] Daarnaast werkt het kabinet hard aan het aanscherpen van de geldende normen voor de informatiehuishouding (2020 invoering Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO); 2022 herziening Wet hergebruik overheidsinformatie (Who); 2022 invoering Wet open overheid (Woo); 2023 herziening Archiefwet; 2023 invoering Chief Data Officer en eisen aan datagovernance). Met de invoering van de Woo wordt (her)bevestigd dat ook de broncode van overheidssoftware onder het bereik van deze wet valt. Tegelijkertijd bepaalt de Who dat alle informatie die openbaar is gemaakt ook zoveel mogelijk voor hergebruik geschikt gemaakt moet zijn. Voor het openbaren van broncode betekent dit dat deze onder een open source licentie dient te worden verstrekt. Dit is immers de enige optie om hergebruik juridisch mogelijk te maken. In de brief aan de Tweede Kamer waarin het «Open, tenzij»-beleid ten aanzien van open source is vastgelegd, is de European Union Public Licence (EUPL) als voorkeurslicentie genoemd.[23]

Door een rijksbrede aanpak ten aanzien van de verbetering van de informatiehuishouding worden de randvoorwaarden gecreëerd, zodat de informatiestroom binnen en tussen verschillende overheidsdiensten – inclusief signalen uit de uitvoering en informatie die betrekking heeft op kwesties die tegen het huidige beleid ingaan – verbeterd wordt.

Het Adviescollege openbaarheid en informatiehuishouding (AcO&I), dat bij de inwerkingtreding van de Wet open overheid op 1 mei 2022 wordt opgericht, zal hierbij een belangrijke rol krijgen. Dit adviescollege zal onder andere de regering en beide Kamers der Staten-Generaal gevraagd en ongevraagd adviseren over de uitvoering van de regels over openbaarmaking van publieke informatie en rapporteren over de stand van de informatiehuishouding in het bestuur.

De verbetering van de informatievoorziening aan het parlement (art. 68 Grondwet) en aan de samenleving (inwerkingtreding Wet open overheid per 1 mei 2022), alsmede het op orde brengen van de informatiehuishouding, is een belangrijke opdracht die alle departementen treft. Daartoe is in 2021 het rijksbrede programma Open Overheid ingericht dat hierop toeziet.

De Venetiëcommissie geeft ook aan dat sectorale informatie op ruime schaal binnen de overheid gedeeld moet worden om relevante input van andere sectoren van de overheid mogelijk te maken. Het kabinet onderschrijft deze conclusie. In de hoofdlijnenbrief van de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties werd al bevestigd dat de

---

[20] *Stcrt.* 2021, nr. 48052.

[21] Kamerstuk 29 362, nr. 299.

[22] Kamerstuk 26 643, nr. 779.

[23] Kamerstuk 26 643, nr. 676 met bijlage. De Europese Commissie heeft de EUPL ontwikkeld (2006–2008). De EUPL verplicht de distributeur van software om de broncode altijd mee te leveren, of deze op een vrij toegankelijke plaats aan te bieden. De EUPL is ten tijde van Nederland Open in Verbinding (NOiV) de aanbevolen default voor Nederlands overheidssoftware. De EUPL is de default licentie van enkele EU-lidstaten.

overheid een complex geheel is, waar sterke verbindingen belangrijk zijn, niet in de laatste plaats tussen beleid en uitvoering.[24] Onder andere via het programma Werk aan Uitvoering (WaU) wordt deze ambitie verder gebracht. Dit programma is vorig jaar gelanceerd met een horizon van tien jaar en heeft als doel ervoor te zorgen dat overheidsdienstverlening nu en in de toekomst optimaal aansluit bij behoeften en verwachtingen van burgers en bedrijven. Daarbij is goede informatie-uitwisseling tussen beleid, uitvoering, politiek en andere maatschappelijke belanghebbenden van groot belang. Aandacht voor het burgerperspectief en werken vanuit de praktijk is hier ook onderdeel van. Er zijn maatwerkplaatsen ingericht en uitgebreid bij een aantal uitvoeringsorganisaties zoals de Stella-teams bij de Belastingdienst. Hier worden signalen uit de praktijk direct binnen de dienstverlening opgepakt, en is er ruimte om daar vanuit het eigen ambtelijk vakmanschap mee om te gaan. Een ander voorbeeld is het Landelijk Maatwerkloket Multiprobleemhuishoudens. Bij dit maatwerkloket kunnen professionals van zowel gemeenten als landelijke uitvoeringsorganisaties vastgelopen casussen inbrengen. Op 15 februari jl. heeft de Minister voor Armoedebeleid, Participatiebeleid en Pensioenen de Tweede Kamer geïnformeerd over de planning van dit programma.[25]

Er wordt binnen het programma WaU op twee manieren gewerkt. Ten eerste door de lessen en inzichten van de rapporten «Werk aan Uitvoering»,[26] «Klem tussen balie en beleid»[27] en «Ongekend onrecht»[28] op nationaal, regionaal en lokaal niveau in de praktijk toe te passen. Ten tweede door overheidsbreed op zes verschillende thema's samen te werken om de kwaliteit van de uitvoering in de praktijk te versterken. Binnen alle zes de thema's is er aandacht voor betere informatiedeling tussen beleid en praktijk.

Naast de intensivering van de informatie-uitwisseling binnen de ministeries, en tussen de uitvoering en ministeries, werken overheidsorganisaties gelijktijdig aan een versterking van de daarbij horende cultuur waarin transparantie en sociale veiligheid voor ambtenaren centraal staan. Ambtenaren en leidinggevenden moeten het belang en de ruimte voelen om kritisch te zijn en signalen over onbedoelde effecten van beleid tot op het hoogste niveau kenbaar te maken. Daarnaast ondersteunt het rijksbrede programma Versterking Ambtelijk Vakmanschap ministeries bij het bieden van een open en veilige cultuur met onder meer een gids met basisprincipes voor goed ambtelijk handelen, en workshops en praktijkvoorbeelden over het geven en ontvangen van loyale tegenspraak. Ook zijn er vanuit het rijksbrede integriteitsbeleid workshops sociale veiligheid beschikbaar voor medewerkers en leidinggevenden.

Ten slotte onderstreept de Venetiëcommissie dat het van belang is dat de rechterlijke macht de aandacht van andere machten moet kunnen vragen voor wetgeving die in de praktijk tot systematische problemen kan leiden, en stelt voor dat er hiervoor communicatiekanalen zouden kunnen worden ingesteld. Dit zou bijvoorbeeld kunnen worden bereikt met jaarlijkse rapporten vanuit de rechtspraak over de toepassing van de wet en/of met regelmatige rondetafelgesprekken tussen de drie staatsmachten.[29] Voor wat betreft de jaarlijkse rapporten zijn er reeds ontwikkelingen in gang gezet. Sinds 2017 bevat het jaarverslag van de Hoge Raad bijvoorbeeld een overzicht van uitspraken die een signaal aan de

[24] Kamerstuk 35 925 VII, nr. 129.
[25] Kamerstukken 31 490 en 29 362, nr. 312.
[26] Kamerstuk 31 490, nr. 271 (Fase I) en Kamerstuk 31 490, nr. 284 (Fase II).
[27] Kamerstuk 35 387, nr. 2.
[28] Kamerstuk 35 510, nr. 2.
[29] Opinie Venetiëcommissie, para. 132.

wetgever bevatten. Het kabinet is blij met deze signalen, aangezien deze helpen om de kwaliteit van wetgeving en de rechtszekerheid te verbeteren.[30] Naar aanleiding van de toeslagenaffaire heeft ook de Raad voor de Rechtspraak in zijn jaarverslag 2020 voor het eerst opgenomen welke tendensen er gezien werden in wets- en beleidsvoorstellen op het terrein van de rechtspleging.[31] In haar rapport wijst de Venetiëcommissie tevens op de toegevoegde waarde van de publicatie van rechterlijke uitspraken.[32] Over de bevordering hiervan is de Tweede Kamer onlangs nog geïnformeerd.[33]

Het kabinet is het eens met de Venetiëcommissie dat de informatie-uitwisseling tussen de staatsmachten verdere verbetering behoeft. Dit was dan ook de reden om dit expliciet onderdeel te laten zijn van de conceptopdracht voor de nog in te stellen staatscommissie rechtsstaat. Tijdens de voorbereiding van deze conceptopdracht spraken deelnemers vanuit de rechtsprekende instanties zich uit over het belang van een voortdurende dialoog tussen de staatsmachten: niet alleen om de eigen rollen beter te kunnen vervullen, maar ook om de onderlinge wisselwerking tussen de staatsmachten te bevorderen. Het zou goed zijn als de staatscommissie dat proces kan ondersteunen door praktische adviezen te geven. Het kabinet onderschrijft deze noties.[34]

Positie van de burger

De gebeurtenissen rondom de kinderopvangtoeslag hebben op pijnlijke wijze duidelijk gemaakt dat de positie van de burger in onze rechtsstaat verbeterd dient te worden. De Venetiëcommissie onderscheidt daarbij de volgende aandachtspunten: voor individuen moet de toegang tot relevante informatie worden verbeterd, klachtprocedures moeten eenvoudig en informeel worden gemaakt, en hulp moet worden geboden bij het indienen van een klacht met inachtneming van een neutraliteitsplicht.

Hoofdstuk 9 van de Algemene wet bestuursrecht beoogt een informele en laagdrempelige procedure te bieden voor het indienen van klachten door burgers en bedrijven bij bestuursorganen. Een klacht kan worden ingediend over een gedraging van een bestuursorgaan in een bepaalde aangelegenheid. Dat kan zowel mondeling als schriftelijk. Aan de schriftelijke vorm worden lage eisen gesteld (naam, datum, ondertekening, omschrijving van de klacht). Burgers kunnen zelf een klacht indienen; zij hebben daarvoor geen advocaat of gemachtigde nodig. Veel bestuursorganen hebben speciale klachtfunctionarissen die burgers kunnen helpen. Als een burger niet tevreden is met de wijze waarop de klacht wordt afgehandeld – of als de behandeling te lang duurt – kan hij naar de Nationale ombudsman gaan. Ook dat is een eenvoudige procedure: op de website van de Nationale ombudsman staat een gemakkelijk in te dienen klachtenformulier, en ook kan er gebeld worden naar een gratis nummer.

Dat deze procedure in de praktijk toch niet altijd als voldoende helder en eenvoudig ervaren wordt, is door de situatie rondom de kinderopvangtoeslag zichtbaar geworden. Volgens de Venetiëcommissie is gebleken dat burgers de klachtprocedure bij de Belastingdienst/Toeslagen ingewikkeld vonden, en zij moeilijk ondersteuning of de juiste informatie konden

---

[30] Kamerstuk 29 279, nr. 577.
[31] Kamerstuk 29 279, nr. 648 met bijlage.
[32] Opinie Venetiëcommissie, paras. 130–131.
[33] Kamerstuk 29 279, nr. 706.
[34] Kamerstukken 29 279 en 35 510, nr. 691; Kamerstuk 29 279, nr. F.

vinden als zij in problemen kwamen.[35] Het kabinet is het met de Venetiëcommissie eens dat de toegang tot informatie met betrekking tot de overheid moet worden verbeterd. Zoals bevestigd in het coalitieakkoord, wil het kabinet dan ook dat mensen altijd persoonlijk in contact kunnen komen met de overheid. Het kabinet werkt hier onder andere aan via het eerder genoemde interdepartementale programma Werk aan Uitvoering (WaU). De Tweede Kamer wordt uiterlijk 7 juli 2022 geïnformeerd over de beleidsmatige prioritering van de voornemens en acties binnen dit programma, die we als kabinet, uitvoeringsorganisaties en medeoverheden voor de komende periode willen vaststellen.[36]

De Venetiëcommissie richt zich in de aanbeveling op klachtprocedures, omdat veel mensen zich onzeker voelen bij administratieve regels en minder laagdrempelige procedures zoals die van bezwaar en beroep.[37] Het kabinet herkent deze conclusie, en constateert dat de formele wijze waarop klacht- en bezwaarprocedures veelal in de praktijk worden vormgegeven onvoldoende aansluit op het perspectief en de behoeften van burgers. Het kabinet zal in de loop van dit jaar een handleiding uitbrengen om in lijn met de aanbeveling van de Venetiëcommissie bestuursorganen verder te stimuleren en te ondersteunen bij het eenvoudig en informeel behandelen van klachten.

Ook worden bestuursorganen via het programma Passend Contact met de Overheid van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en het programma Stelselvernieuwing Rechtsbijstand (deelprogramma «Burgergerichte overheid») van het Ministerie van Justitie en Veiligheid ondersteund bij een informele en laagdrempelige aanpak van bezwaarprocedures. In samenwerking met gemeenten, uitvoeringsorganisaties en departementen worden vanuit deze programma's cursussen, pilots en bijeenkomsten georganiseerd en worden nieuwe instrumenten ontwikkeld. Zo wordt er bijvoorbeeld gewerkt aan een «proof of concept» voor een digitaal bezwaarplatform vanuit burgerperspectief. Dit platform biedt, naast ondersteuning aan zowel de burger als de bezwaarbehandelaar, de mogelijkheid om het probleem van de burger op een informele manier duurzaam op te lossen. Indien een procedure toch onvermijdbaar blijkt, wil het kabinet de toegang tot het recht en tot de rechter voor de burger versterken, zoals ook staat aangegeven in het coalitieakkoord. Daarnaast wordt met het project «Procedeergedrag overheid» van het Ministerie van Justitie en Veiligheid ingezet om zo burgergericht mogelijk te procederen. Onze ministeries werken tot slot in de context van bovengenoemde programma's ook samen met het reeds aangehaalde programma Werk aan Uitvoering (WaU).

Het kabinet vindt het belangrijk dat er in het algemeen verder gekeken wordt naar de versterking van de positie van de burger in de Nederlandse rechtsstaat. In de conceptopdracht voor de nog in te stellen staatscommissie rechtsstaat is deze positie dan ook vooropgesteld, met als doel die daadwerkelijk te gaan versterken. Daarbij wordt de staatscommissie niet alleen gevraagd om de bevindingen uit het rapport van de Venetiëcommissie mee te nemen in haar analyse, maar ook om de inbreng van burgers tijdens het onderzoek te verzekeren.[38]

---

[35] Opinie Venetiëcommissie, paras. 90–91.
[36] Zie ook: Kamerstukken 31 490 en 29 362, nr. 312.
[37] Opinie Venetiëcommissie, paras. 91–92.
[38] Kamerstukken 29 279 en 35 510, nr. 691 met bijlagen; Kamerstuk 29 279, nr. F met bijlagen.

Kunstmatige Intelligentie (AI)

De Venetiëcommissie gaat in op de rol die het gebruik van AI gespeeld heeft bij de gebeurtenissen rondom de kinderopvangtoeslag.[39] Als gevolg hiervan raadt de commissie aan dat de uitvoerende macht, de Autoriteit Persoonsgegevens en andere relevante organen de ontwikkelingen op het gebied van AI op de voet moeten volgen, en nieuwe ontwikkelingen betrokken moeten worden bij het ontwerpen van nieuwe AI-systemen en wanneer bestaande systemen worden herzien.

Het kabinet onderschrijft het belang van het bijhouden van de ontwikkelingen rondom algoritmen en AI. Deze technologieën ontwikkelen zich snel. Ze bieden kansen om bijvoorbeeld maatschappelijke problemen aan te pakken, maar er zijn ook risico's aan verbonden. Het is daarom belangrijk dat keuzes over de ontwikkeling en inzet van technologie worden gemaakt met inachtneming van onze fundamentele rechten en publieke waarden. Technologie mag bijvoorbeeld niet leiden tot het discrimineren van mensen. Ook de privacy van mensen moet zijn geborgd. Het is belangrijk dat technologie voor de mensen werkt. Het kabinet werkt daarom aan verantwoord en mensgericht gebruik van deze technologieën. Om organisaties te helpen bij het naleven van de relevante wetgeving, zoals het verbod op discriminatie en andere grondrechten, heeft het kabinet een aantal instrumenten ontwikkeld. Wij noemen hier graag de Handreiking non-discriminatie by design, dat ontwikkelaars helpt om al in de ontwikkelfase van een AI-systeem discriminerende patronen in gegevens zoveel mogelijk te identificeren, te voorkomen en te bestrijden; en het Impactassessment Mensenrechten en Algoritmen, dat een organisatie kan gebruiken om in de gehele levenscyclus van AI-systemen de risico's voor mensenrechten in kaart te brengen en te mitigeren. Verder is in april 2021 op basis van de motie van het lid Marijnissen c.s.[40] en de motie van het lid Klaver c.s.[41] een rijksbreed onderzoek gestart naar de verwerking van gegevens, waarbij gebruik wordt gemaakt van afkomstgerelateerde indicatoren en deze indicatoren getoetst worden op rechtmatigheid. Het kabinet gaat onderzoeken hoe de Code voor Goed Digitaal Bestuur, maar ook andere ethische handreikingen, het beste ingebed kunnen worden in de functies, processen en werkzaamheden van overheidsorganisaties. Hiermee wordt beoogd dat de interne bewustwording over belangrijke waarden en rechten wordt verbeterd.

In januari 2021 heeft de Algemene Rekenkamer geconcludeerd dat er behoefte is aan eenduidige kwaliteitseisen aan de ontwikkeling en inzet van algoritmes. De Algemene Rekenkamer heeft een toetsingskader ontwikkeld dat gebruikt kan worden door het verantwoordelijk management, de interne toezichthouder (CIO), externe auditors en toezichthouders. In reactie hierop heeft CIO Rijk de Auditdienst Rijk gevraagd om op basis van enkele casussen aanbevelingen te doen over de prioritering van te implementeren maatregelen. Daarnaast is, eveneens op verzoek van CIO Rijk, in 2021 een rapport van de Auditdienst Rijk verschenen over welke verbetermaatregelen nodig zijn om het intern toezicht op de verwerking van persoonsgegevens te verstevigen.[42]

---

[39] Opinie Venetiëcommissie, paras. 93–99.
[40] Kamerstuk 35 510, nr. 21, tweede deel.
[41] Kamerstuk 35 510, nr. 16, eerste deel.
[42] https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2021/12/13/onderzoeksrapport-rijksbreed-avg-onderzoek.

In september 2021 zijn in de I-Strategie Rijk 2021–2025[43] de maatregelen gepresenteerd die genomen worden om structureel het intern (CIO-)toezicht op gegevensverwerkingen en gebruik van algoritmen te verstevigen. Dit toezicht wordt belegd bij een aparte functionaris: de nieuw te introduceren *Chief Data Officer* (CDO).

Het inrichten van het toezicht op algoritmen is nadrukkelijk op de politieke en ambtelijke agenda gezet: in het coalitieakkoord is dit benoemd als politieke opdracht van de Staatssecretaris Koninkrijksrelaties en Digitalisering. Ook ambtelijk staat dit nadrukkelijk op de agenda: de departementale *Chief Information Officers* (CIO's) hebben het vormgeven van het toezicht op algoritmes als een van de vijf focuspunten benoemd van alle doelstellingen uit de I-Strategie Rijk 2021–2025. Dit kabinet heeft ook extra middelen beschikbaar gesteld voor de functie van een algoritme-autoriteit die ondergebracht wordt bij de Autoriteit Persoonsgegevens (AP).

Constitutionele toetsing

De Venetiëcommissie merkt op dat Nederland de enige lidstaat van de Raad van Europa is die constitutionele toetsing van wetten door de rechter volledig uitsluit.[44] Tegelijkertijd merkt de commissie op dat dit in de meeste gevallen geen problemen oplevert, en dat de bescherming van mensenrechten in Nederland goed verankerd is via het (gematigd) monistische systeem van artikel 94 van de Grondwet.[45] Hoewel de commissie onderstreept dat het geenszins duidelijk is of een vorm van constitutionele toetsing de gebeurtenissen rondom de kinderopvangtoeslag had kunnen voorkomen, stelt zij toch voor dat op basis van een grondige analyse zou kunnen worden overwogen om het toetsingsverbod van artikel 120 van de Grondwet te wijzigen, of dat andere mechanismen voor constitutionele toetsing zouden moeten worden ingevoerd.

Met deze analyse is een begin gemaakt door het vorige kabinet, naar aanleiding van diverse toezeggingen om een grondwetstraject tot herziening van artikel 120 Grondwet technisch voor te bereiden. Deze toezeggingen zijn gedaan in reactie op de motie van het lid Kuik c.s.,[46] vragen vanuit de Kamer omtrent de uitvoering daarvan, en in reactie op de motie van het lid Simons.[47] Op 16 december jl. hebben de voormalig Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en de voormalig Minister voor Rechtsbescherming, mede namens de voormalig Minister van Justitie en Veiligheid, een overzicht op hoofdlijnen van aspecten bij verschillende varianten van constitutionele toetsing aan de Tweede Kamer gestuurd.[48] Het coalitieakkoord vermeldt dat het nieuwe kabinet de uitwerking van constitutionele toetsing ter hand zal nemen, in lijn met het advies van de staatscommissie Parlementair stelsel, waarbij gekeken wordt welke vormgeving het best aansluit bij het Nederlandse rechtssysteem. Daartoe zal eerst een hoofdlijnenbrief aan de Tweede Kamer worden gestuurd, waarvoor onder andere gebruik wordt gemaakt van de brief van 16 december. Het is de bedoeling om deze brief voor de zomer aan de Tweede Kamer te sturen, zoals toegezegd door de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties tijdens het commissiedebat van 26 januari jl.[49]

---

[43] Kamerstuk 26 643, nr. 779 met bijlagen.
[44] Opinie Venetiëcommissie, par. 125.
[45] Opinie Venetiëcommissie, par. 127.
[46] Kamerstuk 28 362, nr. 47.
[47] Kamerstuk 35 925 VII, nr. 43.
[48] Kamerstuk 35 925 VII, nr. 103.
[49] Kamerstuk 35 925 VII, nr. 130.

3. Conclusie

Met haar rapport levert de Venetiëcommissie een belangrijke bijdrage aan de verdere gedachtevorming over de versterking van de rechtsstaat in Nederland. Het kabinet ziet het rapport als een aanmoediging om de verschillende trajecten die zijn ingezet in deze context – onder andere naar aanleiding van de Parlementaire Ondervragingscommissie Kinderopvangtoeslag (POK) – voort te zetten. Daarnaast biedt het rapport verschillende aanknopingspunten voor het werk van de nog in te stellen staatscommissie rechtsstaat, met name op het gebied van de informatie-uitwisseling tussen de staatsmachten en op het gebied van de positie van de burger in de Nederlandse rechtsstaat.

Met deze brief heeft het kabinet een reactie gegeven op de aanbevelingen uit het rapport van de Venetiëcommissie die (mede) tot het kabinet gericht zijn. Het kabinet vertrouwt erop met deze brief een bijdrage te hebben geleverd aan de verdere gedachtewisseling in en met het parlement over dit rapport.

De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,
H.G.J. Bruins Slot

De Minister voor Rechtsbescherming,
F.M. Weerwind

Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2021–2022

29 279 Rechtsstaat en Rechtsorde

Nr. 715

BRIEF VAN DE MINISTERS VOOR RECHTSBESCHERMING EN VAN BINNENLANDSE ZAKEN EN KONINKRIJKSRELATIES

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 1 juni 2022

Bij brief van 3 december 2021 hebben de toenmalige Minister voor Rechtsbescherming en de toenmalige Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties de Eerste en Tweede Kamer geïnformeerd over de voorbereidingen voor de instelling van een staatscommissie rechtsstaat (hierna staatscommissie).[1] Hiermee wordt uitvoering gegeven aan de motie van de Kamerleden Omtzigt en Van Dam waarin de regering werd gevraagd om voorbereidingen te treffen voor een staatscommissie die het functioneren van de rechtsstaat analyseert en met voorstellen komt om deze te versterken.[2] Een conceptopdracht is meegestuurd met de betreffende Kamerbrief.
Met de instelling van de staatscommissie beoogt de regering invulling te geven aan de boodschap uit het rapport Ongekend onrecht.[3] Daarin wordt geconstateerd dat de grondbeginselen van de rechtsstaat zijn geschonden en dat burgers daardoor ernstig in de knel zijn gekomen. De staatsmachten worden opgeroepen bij zichzelf te rade te gaan hoe een herhaling daarvan in de toekomst kan worden voorkomen. De staatscommissie wordt gevraagd hier een bijdrage aan te leveren door de regering te adviseren over mogelijke verbeteringen in de onderlinge verhoudingen tussen de staatsmachten.

Naar aanleiding van deze brief en de conceptopdracht hebben de commissie Justitie & Veiligheid en de commissie Binnenlandse Zaken en de Hoge Colleges van Staat/Algemene Zaken en Huis van de Koning van de Eerste Kamer, bij brief van 25 januari jl. een aantal vragen gesteld. Deze vragen hebben wij bij brief van 18 maart jl. beantwoord.[4]

---

[1] Kamerstuk 29 279, nr. 691 met bijlagen; Kamerstuk 29 279, nr. F met bijlagen.
[2] Kamerstuk 35 510, nr. 12.
[3] Kamerstuk 35 510, nr. 2.
[4] Kamerstuk 29 279, nr. H.

kst-29279-715
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2022

Op 14 april jl. heeft het commissiedebat staatscommissie rechtsstaat en constitutionele toetsing plaatsgevonden met de vaste commissie voor Binnenlandse Zaken van de Tweede Kamer (Kamerstuk 29 279, nr. 711). Zoals tijdens het commissiedebat is toegezegd, geven wij in deze brief de suggesties weer die zijn gedaan tijdens dit debat en hoe ons voor ogen staat deze suggesties een plaats te geven in het vervolgproces. De suggesties vanuit de Eerste Kamer zoals beantwoord in de hiervoor genoemde brief van 18 maart jl. willen wij op een vergelijkbare wijze meenemen in het vervolgproces.

Tripartite overleg

Wij hechten eraan dat de voorbereiding van de staatscommissie geschiedt met actieve inbreng en betrokkenheid vanuit elk van de staatsmachten. De staatscommissie zal zich bij haar werkzaamheden en advisering kunnen richten tot elk van de staatsmachten. In de brief van 18 maart jl. en in het commissiedebat op 14 april jl. hebben wij ook toegelicht dat wij de deelnemers vanuit de rechterlijke instanties en van de Eerste en Tweede Kamer willen betrekken bij de verdere voorbereidingen op een tripartite basis. Aan deze tripartite voorbereiding zullen deelnemers namens de Hoge Raad, de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State en de Raad voor de rechtspraak meedoen. De Tweede Kamer heeft de leden Omtzigt (lid Omtzigt) en Van Dijk (CDA) als rapporteur aangewezen. De rapporteurs van de Eerste Kamer zijn nog niet bekend. Vanuit de uitvoerende macht zijn wij als verantwoordelijke bewindslieden in de tripartite voorbereiding vertegenwoordigd. Dit tripartite verband moet resulteren in een door de drie staatsmachten gedragen opdracht aan de staatscommissie, de samenstelling van de staatscommissie en de mogelijke instelling van een begeleidingscommissie. Vervolgens kan de staatscommissie na besluitvorming in de ministerraad bij koninklijk besluit worden ingesteld.

Suggesties ten behoeve van de tripartite voorbereiding

Hieronder volgt een opsomming van de onderwerpen waar aandacht aan wordt geschonken in de tripartite voorbereiding.

Naar aanleiding van de schriftelijke vragen van de Eerste Kamer (25 januari jl.):

- Het rapport van de werkgroep zelfevaluatie kindertoeslagenaffaire van de Eerste Kamer wordt toegevoegd aan de lijst van informatiebronnen die de staatscommissie bij het werk kan betrekken (GroenLinks).
- De voorlichting van de Raad van State, ter uitvoering van de motie Backer
- c.s. wordt aan de lijst van informatiebronnen toegevoegd (D66).
- In de verdere voorbereiding wordt in relatie tot het onderdeel van de conceptopdracht waarin wordt gesproken van een betere informatie-uitwisseling, benoemd dat een betere informatie-uitwisseling bijdraagt aan de bescherming van enerzijds collectieve belangen en anderzijds individuele of groepsbelangen (PvdA).
- De jaarverslagen en onderzoeksrapporten van de Nationale ombudsman en het rapport «Relatie overheid burger 2030» worden toegevoegd aan de lijst van Informatiebronnen (PvdD).

Naar aanleiding van het commissiedebat met de Tweede Kamer (14 april jl.):

- De «rule of law» als leidend principe meenemen in de tripartite voorbereiding van de staatscommissie (VVD).
- In de tripartite voorbereiding betrekken: de samenwerking tussen de staatsmachten, en eventuele te nauwe betrokkenheid, en de benoe-

mingen en nevenfuncties, zoals ingebracht door rapporteur Omtzigt (Omtzigt).
- De tripartite samenstelling van de mogelijke begeleidingscommissie van de staatscommissie, dus Tweede Kamer, Eerste Kamer en rechterlijke macht (commissiebreed).
- Inbrengen van de suggestie van een «red team rechtsstaat» aan de staatscommissie. Dit zijn tegendenkers die input geven aan de staatscommissie (D66).
- In de opdracht aan het eind van de eerste alinea ook de rechterlijke macht noemen, zodat het perspectief van de bescherming van de burger tot uitdrukking komt in alle aspecten van de opdracht van de staatscommissie. De precieze formulering daarvan in de opdracht maakt onderdeel uit van de gezamenlijke tripartite voorbereiding van de staatscommissie.

Tot slot

Met de instelling van een staatscommissie beogen wij een beter inzicht te krijgen in de onderlinge verhoudingen tussen de staatsmachten en de mogelijkheden tot verbetering daarvan vanuit het perspectief van de versterking van de positie van de burger. Wij zijn daarom verheugd dat alle drie de staatsmachten bereid zijn om met elkaar het gemeenschappelijke voorbereidingstraject te voltooien, waarna de staatscommissie kan worden ingesteld. Wij streven ernaar een eerste tripartite overleg voor het zomerreces te laten plaatsvinden en de staatscommissie zo spoedig mogelijk na het zomerreces van 2022 in te stellen.

Een gelijkluidende brief wordt verzonden naar de voorzitters van de Eerste Kamer, van de Raad voor de rechtspraak, van de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State en de president van de Hoge Raad. Ook wordt de vicepresident van de Raad van State bij brief geïnformeerd over de in deze brief beschreven voorbereidende stappen. De vicepresident van de Raad van State zal betrokken worden bij de verdere voorbereiding van het tripartite overleg door de regeringsdelegatie.

De Minister voor Rechtsbescherming,
F.M. Weerwind

De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,
H.G.J. Bruins Slot

Staatscommissie rechtsstaat bezoekt Eerste Kamer

Nieuwsbericht | 03-10-2023 | 09:43

Op dinsdag 26 september bezochten voorzitter Henk Kummeling, commissieleden Fatma Çapkurt en Ernst Numann en secretaris Rien den Boer de Eerste Kamer.

De Staatscommissie rechtsstaat heeft haar opdracht gekregen van de Eerste en Tweede Kamer, de rechtspraak en de regering. De staatscommissie was uitgenodigd door de Eerste Kamer om te vertellen over haar werk en de stand van het onderzoek. Dat er veel interesse is in het onderzoek van de staatscommissie bleek uit de grote opkomst en de vele vragen die leden van de commissie Justitie en Veiligheid en de commissie van Binnenlandse Zaken aan de staatscommissie stelden.

Beeld: eerstekamer.nl

Concrete voorstellen

Zo vroegen Kamerlid Recourt (GroenLinks/PvdA), Croll (BBB) en Dittrich (D66) hoe de staatscommissie van plan is te voorkomen dat het adviesrapport 'in een la belandt' en de aandacht voor het onderzoek verslapt. Voorzitter Henk Kummeling antwoorde hierop dat het functioneren van de rechtsstaat erg actueel is, en bij de aankomende verkiezingen een belangrijke rol spelen: 'Er worden allerlei vragen gesteld, die neerkomen op de simpele vraag "hoe dan?". Wat gaan we dan doen? Wat gaan we daadwerkelijk veranderen?'. Kummeling voegt daaraan toe dat er ook vanuit de staatsmachten zelf behoefte bestaat aan concrete voorstellen voor het verbeteren van de rechtsstaat. Ook zal de staatscommissie 'kritische denkers' uitnodigen om de uitvoerbaarheid van de voorstellen te toetsen, legde Kummeling uit.

Burgers betrekken

De Kamerleden Talsma (ChristenUnie) en Bezaan (PVV) vroegen hoe de commissie burgers wil betrekken bij het onderzoek, met name de burgers 'die niet vaak gehoord worden'. Hierop antwoordde Kummeling dat hiervoor wordt samengewerkt met gemeenten. Via hun lokale netwerken worden mensen geworven. Ook zullen er geen commissieleden aanwezig zijn bij deze gesprekken, zodat mensen zich vrijer voelen om hun mening te geven. Ook gaf Kummeling aan dat speciaal voor deze gesprekken en doelgroepen materiaal is gemaakt, zoals filmpjes en flyers, om mensen zo goed mogelijk te informeren. Commissielid Ernst Numann voegde toe dat de commissie beseft dat deze werkwijze een goede poging is, maar geen garanties biedt om daadwerkelijk de mensen te bereiken die je wilt bereiken: 'Daarom halen we ook informatie op bij instituties zoals de Ombudsman en lokale ombudspersonen.'

Voorzitter van de commissie voor Justitie en Veiligheid Dittrich hintte op een vervolg over een half jaar. De staatscommissie zal dan opnieuw en concreter de Eerste Kamer informeren over de stand van het onderzoek.

Meer informatie

- Kijk de vergadering terug
- Bekijk de animatie die de staatscommissie liet ontwikkelen voor de locatiegesprekken
- Lees meer over de locatiegesprekken
- Ook bijdragen? Meld je aan voor het Open forum!

Rechter beschermt burger niet meer tegen de overheid

Televisierechter mr. Frank Visser wond er in het praatprogramma Op1 geen doekjes om.'Het bestuursrecht is er in dit land niet om de burger te beschermen tegen de overheid, maar om de overheid te beschermen tegen de burger.' *'Het was eigenlijk omgekeerd bedoeld, maar pakte anders uit', schaterlacht hij tegen presentatrice Carrie ten Napel over haar achteloze vraag of 'je als burger kans maakt tegen een gemeente'. Nee dus. Althans niet in de rechtszaal. Alom verbazing aan de gesprekstafel.* Visser spreekt voor zichzelf, zegt hij er in alle vrolijkheid nog wel even bij, om zijn collega-televisierechter Reinier Groos uit de wind te houden. Groos kijkt wat ongemakkelijk. Hij is van beroep raadsheer bij het Gerechtshof in Den Haag. En moet dus oppassen. Maar als voormalig kantonrechter staat Visser buiten de besloten wereld van de rechtspraak waar je de vuile was niet behoort buiten te hangen. Dat laatste ondervond Twan Tak veel eerder aan den lijve. Na tientallen jaren empirisch onderzoek naar het functioneren van de bestuursrechtspraak, was hij tot de barre conclusie gekomen dat 'Nederland zich geen rechtsstaat meer mag noemen'. De resultaten van zijn monnikenwerk als hoogleraar staats- en bestuursrecht legde hij vast in 'Het Nederlands bestuursprocesrecht in theorie en praktijk'. Oorverdovend stil bleef het aan het juridische front over dit standaardwerk van maar liefst 4000 pagina's. Toenmalig minister van justitie Piet Hein Donner zette de brisante bevindingen van Tak in de Tweede Kamer weg als wetenschappelijk ongefundeerd. Tak pikte deze diskwalificatie van zijn levenswerk niet en diende een klacht in bij de Nationale Ombudsman. Die tikte de CDA-minister op de vingers. Hij had Tak onrecht aangedaan,(Beter in Brabant, door Ron Lodewijks,in journalistiek onderzoek,3 februari 2021, beter in brabant).

Trouw

Opinie Rechtsbescherming

De Raad van State beschermt de macht en maakt daarmee burgers weerloos tegen de overheid

Pepijn van Houwelingen en Twan Tak 11 februari 2021

Er is iets grondig mis met de rechtsbescherming in ons land, en met name de Raad van State. Dit ‘koekoeksjong’ moet snel uit zijn zelf gebouwde nest worden gestoten, aldus Pepijn van Houwelingen, lid van het Burgercomité-EU, en Twan Tak, emeritus hoogleraar staatsrecht te Maastricht.

Trouw

De Staat van het Recht

Vertrouwen in politici holt achteruit, maar de rechtsstaat staat nog fier overeind

Burgers verliezen in sneltreinvaart waardering voor Haagse politici. De reputatie van politie en rechters is daarentegen stevig, zo blijkt uit onderzoek van *Trouw.*

Isabel Baneke en **Bart Zuidervaart** 8 september 2023

Nog geen 30 procent van de Nederlandse bevolking heeft vertrouwen in de Tweede Kamer, nog slechts een kwart vertrouwt de regering. Maar een grote middengroep in Nederland is juist wel heel tevreden over de rechtsstaat. Dat is de uitkomst van de jongste editie van De Staat van het Recht.

Staatscommissie rechtsstaat
Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag

Leiden, 14 juli 2023

Betreft: brief Staatscommissie rechtsstaat

Geachte Prof. dr. H. Kummeling,

Met deze brief geeft het NJCM gehoor aan uw verzoek om inbreng voor de Staatscommissie rechtsstaat. Het NJCM zet zich in voor de bescherming van fundamentele rechten en vrijheden van de mens en zij onderstreept het belang van een goedwerkende rechtsstaat waarbij beginselen zoals legaliteit, scheiding van machten en onafhankelijke rechtsspraak een voorwaarde zijn voor de eerbiediging van deze mensenrechten.

De afgelopen jaren hebben de problemen rondom de Toeslagenaffaire en de aardgaswinning in Groningen aangetoond dat de rechten van burgers opzettelijk zijn genegeerd door de overheid. De Tweede Kamer heeft harde wetgeving opgesteld naar aanleiding van de zogenaamde Bulgarenfraude, wat grote problemen voor burgers heeft opgeleverd in de Toeslagenaffaire waarbij mensenrechten zijn geschonden. De rechterlijke macht, met name ook de Afdeling Bestuursrechtspraak, heeft - op een enkele rechtbank daargelaten - niet willen ingrijpen bij deze Toeslagenaffaire. Vervolgens komt de Tweede Kamer pas in actie wanneer het probleem van de Toeslagenaffaire grote proporties heeft aangenomen. Tegelijkertijd blijven de betrokken ministeries en uitvoeringsinstanties de vastgestelde wet- en regelgeving met bijbehorend beleid toepassen ook al was duidelijk dat de toepassing hiervan tot problemen leidde. Het bovenstaande is een voorbeeld waarin wetgever, rechter en uitvoerende macht het hebben laten afweten.

De overheid belooft nu beterschap bij de Toeslagenaffaire. Hetzelfde geldt in het dossier van de aardgaswinning in Groningen. Echter, het is de vraag of de overheid dit waar kan maken, zoals ook gesteld wordt in het jaarverslag van de Raad van State. De wezenlijke vraag is hoe de drie staatsmachten in dergelijke hardnekkige dossiers recht kunnen doen aan de positie van de betrokken burgers en wat voor systemen er zijn om genoemde problemen het hoofd te bieden.

Hieronder wil het NJCM graag uw aandacht vestigen op enkele specifieke aandachtspunten met betrekking tot het waarborgen van de rechtsstaat. Deze thema's acht het NJCM belangrijk om de rechtsbescherming van burgers te garanderen en onderstreept het systemische belang hiervan.

<u>Toegang tot het recht</u>
Het is van groot belang dat burgers, ongeacht hun achtergrond of financiële situatie, toegang hebben tot een effectief rechtssysteem.

Het NJCM ziet dat de toegang tot het recht wordt belemmerd door verschillende oorzaken, zoals hoge kosten van juridische procedures en gebrek aan betaalbare juridische bijstand waardoor veel mensen geen juridische bijstand kunnen betalen en ongelijkheid ontstaat voor mensen met een laag inkomen.

Daarnaast veroorzaken lange wachttijden en oplopende doorlooptijden in gerechtelijke procedures een belemmering voor de toegang tot het recht. Mensen die dringend juridische hulp nodig hebben, moeten steeds langer wachten voor hun zaak wordt behandeld.

Taal- en culturele verschillen kunnen de toegang tot het recht bemoeilijken, vooral voor minderheidsgroepen en immigranten. Als mensen de taal van de rechtspraak niet begrijpen of niet vertrouwd zijn met het rechtssysteem, kan dit leiden tot ongelijke behandeling en een gebrek aan effectieve communicatie met juridische professionals.

Sterrenwachtlaan 11 – 2311 GW Leiden – 071-527 77 48 – NJCM.nl – KvK 40445896

Verder leidt de herindeling van de rechtbanken en gerechtshoven tot een geografische beperking tot het recht, vooral in afgelegen gebieden, waardoor fysieke toegang tot gerechtelijke instanties moeilijk kan zijn voor burgers.

Ook beperkte kennis van burgers van het rechtssysteem zorgt voor problemen. Het kan ervoor zorgen dat mensen niet weten hoe ze hun rechten kunnen uitoefenen of hoe ze toegang kunnen krijgen tot juridische bijstand.

Maatschappelijke organisaties
Het NJCM heeft opgemerkt dat er steeds meer signalen zijn dat de toegang tot het rechtssysteem voor maatschappelijke organisaties, waaronder het NJCM zelf, steeds meer belemmerd wordt of in de toekomst mogelijk bemoeilijkt kan worden. Deze ontwikkeling is zorgwekkend, omdat maatschappelijke organisaties een belangrijke rol spelen bij het waarborgen van de mensenrechten en het opkomen voor de belangen van kwetsbare groepen.

Een concreet voorbeeld is de motie Stoffer[1] die op 21 februari 2023 is aangenomen. Deze motie dreigt de gang naar de rechter voor maatschappelijke organisaties moeilijker te maken. Dit kan leiden tot aanzienlijke beperkingen in de juridische mogelijkheden van maatschappelijke organisaties om op te komen voor de rechten van individuen en groepen die anders mogelijk geen toegang tot het recht zouden hebben. Het NJCM was dan ook opgelucht dat de regering terecht deze motie naast zich neer heeft gelegd.

Het is van cruciaal belang om de toegang tot het recht voor maatschappelijke organisaties te waarborgen, aangezien zij vaak de belangen behartigen van degenen die geen stem hebben in het juridische proces. Door maatschappelijke organisaties te beperken in hun mogelijkheden om juridische stappen te ondernemen, bestaat het risico dat misstanden en schendingen van mensenrechten onopgemerkt blijven en voortgezet worden.

Het NJCM roept dan ook op tot waakzaamheid en tot het waarborgen van een omgeving waarin maatschappelijke organisaties vrijelijk toegang hebben tot het rechtssysteem en hun belangrijke rol kunnen blijven vervullen bij het beschermen en bevorderen van mensenrechten in Nederland. Het is van groot belang dat er een evenwichtige benadering wordt gehanteerd waarbij zowel de belangen van maatschappelijke organisaties als de rechtszekerheid en een eerlijk rechtssysteem worden gewaarborgd.

Representatie en participatie in de democratische rechtsstaat
Bovendien hebben burgers en maatschappelijke organisaties beperkte mogelijkheden om deel te nemen aan het maatschappelijke en politieke debat. Het bestaan van informele netwerken onder bestuurders heeft een negatieve invloed op de representatie en participatie van deze groepen. Deze informele netwerken hebben aanzienlijke invloed op wet- en regelgeving en beleid, wat leidt tot twee problemen die worden geconstateerd door het NJCM.

Allereerst verdringen deze informele netwerken de formele inbedding van representatie en participatie binnen ons overheidsbestel. Dat terwijl juist de belangen van burgers en maatschappelijke organisaties in acht genomen zouden moeten worden bij het opstellen van wet- en regelgeving en beleid. Ten tweede ontbreekt transparantie met betrekking tot deze informele netwerken. Het is onduidelijk welke belangen via deze netwerken door de instituties worden meegewogen. Dit heeft het gevolg dat het vertrouwen van burgers in de democratische rechtsstaat afneemt.

Digitalisering
Het NJCM erkent de voordelen van digitalisering voor burgers, zoals kennisoverdracht en in het onderwijs. Echter, door de digitalisering van overheidshandelen ziet NJCM verschillende problemen voor de bescherming van mensenrechten, de rechtsbescherming van burgers en toegang tot het

[1] Tweede Kamer, vergaderjaar 2022–2023, 36 169, nr. 37.

Sterrenwachtlaan 11 – 2311 GW Leiden – 071-527 77 48 – NJCM.nl – KvK 40445896

recht. In onze rechtsstaat wordt het recht en de werking ervan steeds meer afhankelijk gemaakt van de werking van ICT-systemen. In de praktijk is het vooral het bestuur dat profiteert van technologisering en digitalisering; de burger, de rechter en de wetgever blijven achter. De overheid is reeds een van de machtigste entiteiten in de maatschappij. Door technologisering en digitalisering is de macht en haar vermogen toegenomen.

Een voorbeeld hiervan is de (gedeeltelijke) automatisering van besluitvorming, waarbij beginselen van behoorlijk bestuur in de knel raken. In het kader van vergaring en selectie van data voorafgaand een Awb-besluit, heeft de burger geen rechtsbescherming en is in het verlengde daarvan de bestuursrechter niet in staat de burger rechtsbescherming te verlenen. De motivering van besluiten en de manier waarop besluitvorming is ingericht wordt hiermee minder inzichtelijk, waardoor niet voldaan kan worden aan de kenbaarheid van besluiten en rechtszekerheid bij besluitvorming. Dit zorgt voor een vermindering in de rechtsbescherming van burgers. Burgers, rechters en de wetgever meer equiperen met instrumenten en middelen is een noodzakelijke stap om meer effectieve mensenrechtenbescherming te bieden, maar dat zal niet voldoende zijn om de balans tussen machten en de rechtsbescherming van de burger te herstellen.

De digitalisering van en het gebruik maken van algoritmes in beleid en besluitvorming hebben negatieve effecten. Voorbeelden hiervan zijn de Toeslagenaffaire, maar ook het recente fraudeonderzoek studiefinanciering door DUO waarbij bleek dat in deze gevallen etnisch geprofileerd wordt of dat algoritmes zijn gebruikt die mogelijk bevooroordeeld zijn naar etniciteit. Het NJCM acht dit onacceptabel in een goedwerkende rechtsstaat.

Trias politica

Hoewel Nederland een dualistisch stelsel heeft waarbij regering en parlement gescheiden zijn, constateert het NJCM dat het parlement, en dan specifiek de Tweede Kamer, niet altijd een onafhankelijke houding aanneemt ten opzichte van de regering. Daardoor kan de controle op de regering ontbreken met als gevolg dat er minder wordt ingegrepen in het overheidshandelen.

Een probleem in ons huidige stelsel is de afhankelijkheid van het parlement van de regering. Kamerleden kunnen terughoudend zijn om de regering kritisch te bevragen, omdat ze afhankelijk zijn van de regering voor coalitiesteun en het bereiken van hun politieke doelen. Hierdoor kan de controlerende taak van het parlement tekortschieten. Een voorbeeld hiervan is de "coalitiediscipline". Coalitie-Kamerleden worden geacht het regeringsbeleid te steunen en zich aan coalitieafspraken te houden, zelfs als ze bedenkingen hebben. Dit kan leiden tot minder kritische vragen en tegenstemmen, waardoor de controlerende taak van het parlement wordt ondermijnd.

Een ander voorbeeld is de informatiepositie van het parlement ten opzichte van de regering. Het parlement heeft relevante en volledige informatie nodig om haar controlerende taak goed te kunnen uitvoeren. Echter, de regering heeft de macht om informatie wel of niet te delen. Als het parlement afhankelijk is van de regering voor informatie, kan dit leiden tot een ongelijke machtsverhouding en beperkingen in de controlerende taak. Het parlement kan terughoudend zijn in het stellen van kritische vragen uit angst voor repercussies voor hun Kamerlidmaatschap en voor de lopende dossiers of het achterhouden van informatie door de regering.

Vertrouwen in de rechtsstaat

Tot slot merkt het NJCM op dat het vertrouwen van inwoners in de overheid en de Nederlandse rechtsstaat een dieptepunt heeft bereikt. Nu crisis na crisis elkaar opvolgen, is het des te belangrijker dat aan voornoemde punten over onder meer de scheiding van machten, transparantie en een brede toegang tot de rechter het grootst mogelijke gewicht wordt toegekend.

Hoogachtend,

Monique Steijns
Voorzitter NJCM

Sterrenwachtlaan 11 – 2311 GW Leiden – 071-527 77 48 – NJCM.nl – KvK 40445896

De navolgende stukken mede betrekken in het onderzoek.

van der Velde van Hal & Peers
gerechtsdeurwaarders en incassobureau

Deze zaak wordt behandeld door de heer J.P. van den Wittenboer van Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights te GELDROP (5660 AH, Postbus 324), onder referentie Audio-Rarities.
Telefoon: **06-50425552**
E-mail: **ifudofhumanrights@yahoo.com**

Dossiernummer L4200928

Heden, de derde augustus tweeduizendtweeëntwintig,

TEN VERZOEKE VAN:

de stichting Intermediaire Stichting van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens, (mede) handelend onder de naam Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights, zetelend te GELDROP, kantoor houdend te MIERLO, nader te noemen insinuante, te dezer zake woonplaats kiezende te 's-Gravenhage aan de Burgemeester Kolfschotenlaan 65, ten kantore van de gerechtsdeurwaarders G.Th. van der Velde en mr. E.J.M. van Hal, alsmede te Mierlo aan de Kastanje 28, ten kantore van de heer J.P. van den Wittenboer;

heb ik,

mr. Erik Jozef Maria van Hal,
gerechtsdeurwaarder gevestigd te 's-Gravenhage
en daar kantoorhoudende aan de Burgemeester
Kolfschotenlaan 65

AAN:

Staat der Nederlanden, meer speciaal het Ministerie van Financiën, meer speciaal de Minister van Financiën, kantoor houdend te 'S-GRAVENHAGE, nader te noemen geïnsinueerde, aan het parket van de procureur-generaal van de Hoge Raad der Nederlanden, in het gerechtsgebouw aan het Korte Voorhout 8 te 's-Gravenhage afschrift dezes, alsmede van na te melden stuk, latende aan:

mw C. Ramdhianging, aldaar werkzaam;

1e BETEKEND:

een door insinuante op 4 mei 2022 aan geïnsinueerde gericht schrijven, met het onderwerp 'belastingdienst beoordeling eenmanszaak Audio-Rarities', met daaraan gehecht elf bijlagen, waaronder een compact disc getiteld 'Hitler' s Inferno', van welk schrijven de inhoud hier als herhaald en ingelast dient te worden beschouwd en naar de inhoud waarvan te dezen uitdrukkelijk wordt verwezen;

2e AANGEZEGD:

dat de te dezen betekende brief reeds bij exploit d.d. 29 juli 2022 aan geïnsinueerde werd betekend, doch exclusief hardcopy van de voornoemd omschreven compact disc.

Onze Algemene Voorwaarden, zoals gedeponeerd ter Griffie van de Rechtbank te Den Haag, zijn van toepassing op alle aanbiedingen, overeenkomsten en de uitvoering daarvan en worden op verzoek toegezonden. Voor alle opdrachten geldt dat de aansprakelijkheid wordt beperkt tot het bedrag dat onze beroepsaansprakelijkheidsassuradeur in het betreffende geval zal uitkeren. Van der Velde van Hal & Peers is een handelsnaam van Gerechtsdeurwaarderskantoor nassauplein B.V. Kvk nr.: 27346084

Geschiedende zulks ten effecte rechtens en opdat geïnsinueerde op legale wijze kennis drage, althans geen onwetendheid kan voorwenden.

w.g.
(t.) gerechtsdeurwaarder

G.Th. van der Velde • Mr E.J.M. van Hal • Mw. D.D. Peers • M. Koper
Burgemeester Kolfschotenlaan 65 • 2585 DZ Den Haag • Kantooruren: ma-do 09.00-17.00, vrij 09.00-16.00
Correspondentie adres: Postbus 85880, 2508 CN Den Haag • T. 070 346 07 07 • F. 070 346 97 55 • E. algemeen@veldehal.nl • www.veldehal.nl
ING IBAN: NL34INGB0000019390 BIC:INGBNL2A • ABNAMRO IBAN: NL18ABNA0550107509 BIC:ABNANL2A • t.n.v.: Gerechtsdeurwaarderskantoor Nassauplein B.V.

Onze Algemene Voorwaarden, zoals gedeponeerd ter Griffie van de Rechtbank te Den Haag, zijn van toepassing op alle aanbiedingen, overeenkomsten en de uitvoering daarvan en worden op verzoek toegezonden. Voor alle opdrachten geldt dat de aansprakelijkheid wordt beperkt tot het bedrag dat onze beroepsaansprakelijkheidsassuradeur in het betreffende geval zal uitkeren. Van der Velde van Hal & Peers is een handelsnaam van Gerechtsdeurwaarderskantoor nassauplein B.V. Kvk nr: 27245086

van der Velde van Hal & Peers
gerechtsdeurwaarders en incassobureau

Deze zaak wordt behandeld door de heer J.P. van den Wittenboer van Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights te GELDROP (5660 AH, Postbus 324), onder referentie Notariaat.
Telefoon: **06-50425552**
E-mail: **ifudofhumanrights@yahoo.com**

Dossiernummer L4201030

Heden, de tweeëntwintigste augustus tweeduizendtweeëntwintig,

TEN VERZOEKE VAN:

de stichting Intermediaire Stichting van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens, (mede) handelend onder de naam Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights, zetelend te GELDROP, kantoor houdend te MIERLO, nader te noemen insinuante, te dezer zake woonplaats kiezende te 's-Gravenhage aan de Burgemeester Kolfschotenlaan 65, ten kantore van de gerechtsdeurwaarders G.Th. van der Velde en mr. E.J.M. van Hal, alsmede te Mierlo aan de Kastanje 28, ten kantore van de heer J.P. van den Wittenboer;

heb ik,

Maarten Koper, als toegevoegd gerechtsdeurwaarder werkzaam ten kantore van mr. Erik Jozef Maria van Hal, gerechtsdeurwaarder te 's-Gravenhage en aldaar kantoorhoudende aan de Burgemeester Kolfschotenlaan 65;

AAN:

de publieke rechtspersoon Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie, kantoor houdend te 2511 BW 'S-GRAVENHAGE, aan het Spui 184, nader te noemen geïnsinueerde, aldaar mijn exploit doende en afschrift dezes, alsmede van na te melden stuk, latende aan:

mevrouw M. van den Bossche, aldaar werkzaam

BETEKEND:

een door insinuante op 11 maart 2019 aan geïnsinueerde gericht schrijven, met het onderwerp 'Notariaat', van welk schrijven de inhoud hier als herhaald en ingelast dient te worden beschouwd en naar de inhoud waarvan te dezen uitdrukkelijk wordt verwezen.

Geschiedende zulks ten effecte rechtens en opdat geïnsinueerde op legale wijze kennis drage, althans geen onwetendheid kan voorwenden.

w.g.
(t.) gerechtsdeurwaarder

Onze Algemene Voorwaarden, zoals gedeponeerd ter Griffie van de Rechtbank te Den Haag, zijn van toepassing op alle aanbiedingen, overeenkomsten en de uitvoering daarvan en worden op verzoek toegezonden. Voor alle opdrachten geldt dat de aansprakelijkheid wordt beperkt tot het bedrag dat onze beroepsaansprakelijkheidsassuradeur in het betreffende geval zal uitkeren. Van der Velde van Hal & Peers is een handelsnaam van Gerechtsdeurwaarderskantoor Nassauplein B.V. Kvk nr: 27246084

Verzonden per e-mail

29-08-2023

Aan: voorzitter@tweedekamer.nl

Door: IFUD of Human Rights

ifudofhumanrights@yahoo.com

Staatscommissierechtsstaat Info

RE: staatscommissie rechtsstaat
Yahoo/Postvak IN

-

Info staatscommissierechtsstaat <info@staatscommissierechtsstaat.nl>

Aan:J.P. Wittenboer

Op do 31 aug 2023 om 09:26

Geachte heer van den Wittenboer,

Dank voor uw email. Deze is in goede orde ontvangen door de Staatscommissie.

Met hartelijke groet,

Secretariaat

Staatscommissie rechtsstaat
Turfmarkt 147 | 2511 DP | Den Haag | Zuidtoren
31e etage | Postbus 20011 | 2500 EA | Den Haag

W: staatscommissierechtsstaat.nl

Van: J.P. Wittenboer <ifudofhumanrights@yahoo.com>
Verzonden: dinsdag 29 augustus 2023 19:05
Aan: Info staatscommissierechtsstaat <info@staatscommissierechtsstaat.nl>
Onderwerp: staatscommissie rechtsstaat

Geachte,

Ik heb stukken attachment (pdf) per e-mail verzonden aan de kamervoorzitter.

(ik voeg nogmaals de stukken pdf hierbij in deze e-mail)

attachment pdf

Met vriendelijke groet,

IFUD of Human Rights

Voorzitter

J.P. van den Wittenboer

Kastanje 28

5731NK, Mierlo

e-mail:

ifudofhumanrights@yahoo.com

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.
This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

DCO Bestuur en Onderwijs
Commissie Justitie

Audio Rarities
De heer J.P. van den Wittenboer
Postbus 324
5660 AM GELDROP

Plaats en Datum	Den Haag, 27 september 2007
Betreft	Opleggen van valsheidprocedures in notariële akte(n) voor de civiele rechter
Ons kenmerk	JUST070538
Uw kenmerk	--
Uw brief van	3 september 2007

Geachte heer Van den Wittenboer,

Uw bovengenoemde brief is onder de leden van de vaste commissie voor Justitie verspreid.

Dit betekent dat alle leden van de commissie kennis hebben kunnen nemen van uw brief.

Namens de commissie zeg ik u dank voor de toezending van uw brief.

Hoogachtend,

mr. D.S. Nava,
griffier vaste commissie voor Justitie

Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Plein 2
Den Haag

Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Tel: 070-318 2007
Fax: 070-318 3444

E-mail: cie.just@tweedekamer.nl

De Vaste Commissie voor Justitie van de Tweede Kamer der Staten-Generaal is bekend met het afschrift van de notariële verklaring onder ede dd,27 juni 2007,met tevens de DvD-rom met aanhechtingen rubriek 7b.

Bevestiging:

DCO Bestuur en Onderwijs Commissie Justitie in brief van **27 september 2007**, kenmerk: **JUST070538**

(bij navraag in het archief datum en kenmerk vermelden)

Nieuw Sociaal Contract

Contact

Adres

De partij Nieuw Sociaal Contract heeft nog geen fysiek hoofdkwartier. We willen je vragen zoveel mogelijk digitaal contact met ons op te nemen.

Houd er echter rekening mee dat we overstelpt worden met berichten op dit moment, waardoor we niet individueel kunnen reageren op iedere e-mail. Als je je wilt aanmelden als vrijwilliger of als kandidaat, gebruik dan het formulier (zie hieronder).

Perscontacten

Vragen van de pers kunnen gericht worden aan pers@partijnieuwsociaalcontract.nl.

Perswoordvoerder van Pieter Omtzigt is Nicolien van Vroonhoven: j.vvroonhoven@tweedekamer.nl.

Verkiezingsprogramma

Aan het verkiezingsprogramma wordt gewerkt onder leiding van Eddy van Hijum. Heb je een idee voor het verkiezingsprogramma stuur deze dan naar programma@partijnieuwsociaalcontract.nl.

Meedoen als kandidaat of als vrijwilliger

Wanneer je mee wilt doen als kandidaat of als vrijwilliger, dan vragen we je om je gegevens achter te laten op één van de twee formulieren:

- Als je vrijwilliger wilt worden, bijvoorbeeld voor het ondertekenen van een steunverklaring in jouw kiesdistrict, of het helpen bij de campagne of organisatie: klik hier.

- Als je je kandidaat wilt stellen voor de kandidatenlijst: klik hier.

Lidmaatschap

Binnenkort kun je je aanmelden als lid. We zijn dit nu aan het regelen.

Op de hoogte blijven

Je kunt ons volgen via social media en door je te abonneren op de nieuwsbrief van Pieter Omtzigt: klik hier (onderaan de pagina).

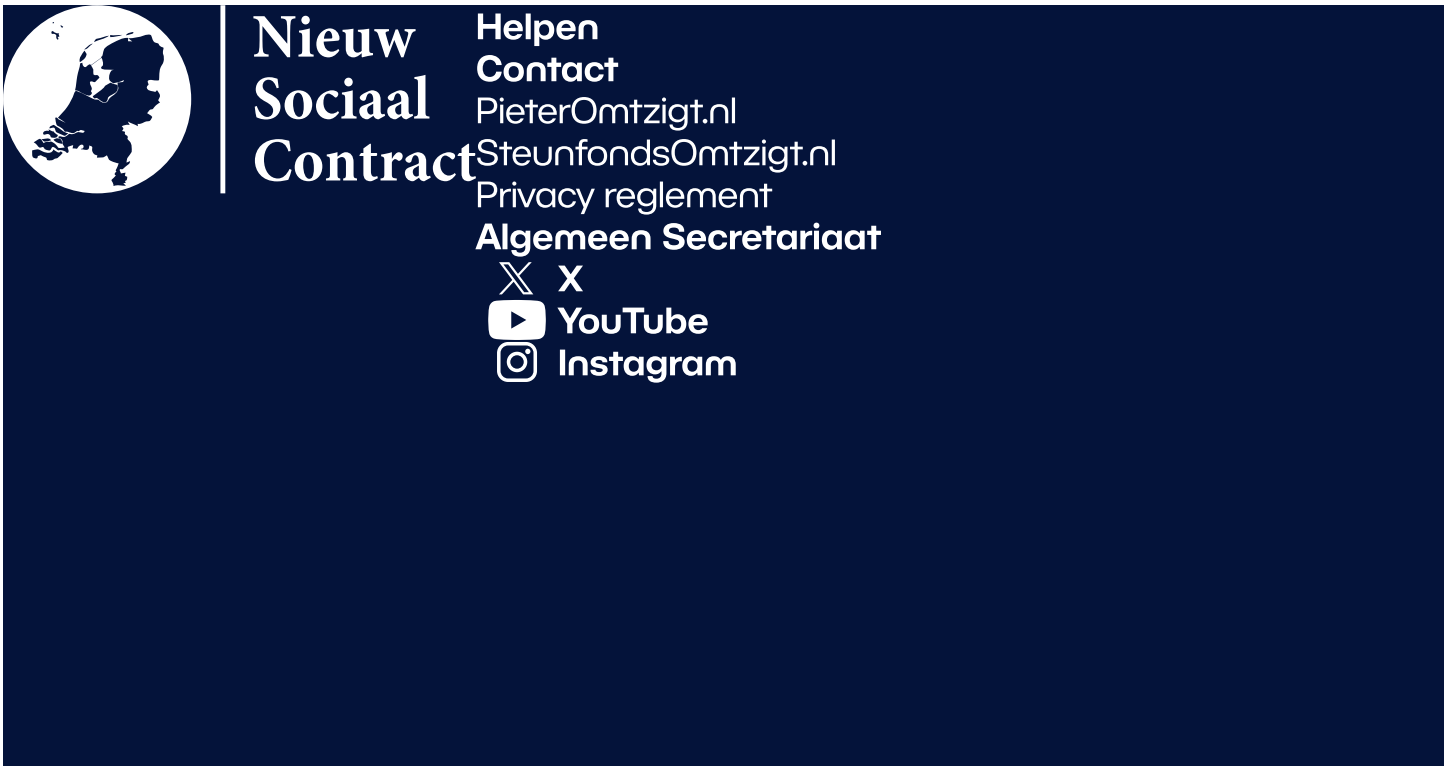

New Babylon
Bezuidenhoutseweg 57
2594 AC Den Haag

Postbus 11756
2502 AT Den Haag
telefoon (070) 515 30 00
www.pelsrijcken.nl

Pels Rijcken
& Droogleever
Fortuijn *advocaten*
en notarissen

De heer J.P. van den Wittenboer
Postbus 324
5660 AH GELDROP

onze ref. GJH/hvd/-
uw ref. -
inzake uw brief d.d. 28 april 2014

G.J.H. Houtzagers
advocaat
t (070) 515 30 00
f (070) 515 31 00
info@pelsrijcken.nl

2 mei 2014

Geachte heer Van den Wittenboer,

Bij deze brief stuur ik u de sommatie van 28 april jl. met bijlagen retour.

Als landsadvocaat treed ik uitsluitend op voor de Staat als ik een opdracht heb gekregen om een zaak in behandeling te nemen. In dit geval beschik niet over een dergelijke opdracht.

Een sommatie aan de Staat dient u te richten aan het ministerie dat het aangaat. Het adres kunt u vinden op via www.rijksoverheid.nl.

U dient uw sommatie derhalve opnieuw te sturen naar het juiste adres.

Hoogachtend,
Pels Rijcken & Droogleever Fortuijn N.V.

G.J.H. Houtzagers

Alle werkzaamheden worden verricht op grond van een overeenkomst van opdracht met de naamloze vennootschap Pels Rijcken & Droogleever Fortuijn N.V. gevestigd te Den Haag en ingeschreven in het Handelsregister onder nr. 27283716. Op de overeenkomst zijn de algemene voorwaarden van toepassing, die zijn gedeponeerd ter griffie rechtbank Den Haag onder nr. 27/2013. Daarin is een aansprakelijkheidsbeperking opgenomen. De algemene voorwaarden worden op verzoek toegezonden of zijn te raadplegen op www.pelsrijcken.nl/algemene-voorwaarden. Kwaliteitsrekening notariaat NL72ABNA0213013495. Rekening Stichting Beheer Derdengelden Advocatuur Pels Rijcken & Droogleever Fortuijn NL68ABNA0257546073.

De Minister van Algemene Zaken Zijne excellentie Mark Rutte zijn schriftelijke reactie per post kenmerk: 3761189 op 9 mei 2014:via de Landsadvocaat ontving ik een door u -als voorzitter van de IFUD of Human Rights- ondertekende sommatie om een op 21 juni 2007 verleden notariële akte te betwisten.

Euthanasia Netherlands slippery slope

The cost-cutting measures in elder care and nursing homes by Conny Helder minister for Long-Term Care VWS in the Netherlands -in combination that social life is becoming more expensive- is taking the Netherlands in the direction where the elderly, sick and weak will soon be lining up to be made dead.

Advies kostenbesparende ideeën: rapport "Niets doen is geen optie" IBO Ouderenzorg, 2023: Brief Datum 3 juli 2023 aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal Postbus 20018 2500 EA DEN HAAG, Betreft IBO-rapport ouderenzorg, Kenmerk: 3585514-1045493-LZ, de minister voor Langdurige Zorg en Sport, Conny Helder.

Brief: IFUD of Human Rights aan Minister Ernst Kuipers WVS, datum: 28 juni 2023, betreft: het

https://archive.org/details/het-gezondheidszorgstelsel_20230626

https://archive.org/details/dutch-healthcare-system

- De koude oorlog opgepookt,
- Putin die met een Derde Wereldoorlog dreigt,
- Israel en Hamas,
- de signalen dat Donald Trump van de Verenigde Staten schijnt te zinspelen op het verlaten van de NAVO,
- Europa zonder Amerika,
- veel meer geld naar Europese defensie oorlogs economie,
- de verwachting is dat de zorgkosten in de toekomst zullen blijven stijgen,
- minder geld uitgeven aan de zorg en meer aan defensie,

-GOUDEN TIJDEN VOOR DE WAPENINDUSTRIE, ZAKENBANKEN EN HUN AANDEELHOUDERS

-OUDEREN ERNSTIG IN DE KNEL

-PROMOTEN EUTHANASIE DOOR DE OVERHEID VIA DE MEDIA

Het Congres heeft wetgeving goedgekeurd die zou voorkomen dat een president de Verenigde Staten zou terugtrekken uit de Noord-Atlantische Verdragsorganisatie (NAVO) zonder goedkeuring van de Senaat of een wet van het Congres.

The Hill

Do 14 december 2023

Euthanasie Nederland hellend vlak

De kostenbesparende maatregelen in de ouderenzorg en verpleeghuizen van Conny Helder minister voor Langdurige Zorg VWS in Nederland -in combinatie dat het sociale leven duurder wordt- brengt Nederland in de richting waar ouderen, zieken en zwakken straks in de rij staan om dood gemaakt te worden.

Advies kostenbesparende ideeën: rapport "Niets doen is geen optie" IBO Ouderenzorg, 2023: Brief Datum 3 juli 2023 aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal Postbus 20018 2500 EA DEN HAAG, Betreft IBO-rapport ouderenzorg, Kenmerk: 3585514-1045493-LZ, de minister voor Langdurige Zorg en Sport, Conny Helder.

Brief: IFUD of Human Rights aan Minister Ernst Kuipers WVS, datum: 28 juni 2023, betreft: het gezondheidszorgstelsel. https://archive.org/details/het-gezondheidszorgstelsel_20230626

Obama painkiller

(dame in het publiek):Umm... Buiten de medische criteria om het leven te verlengen voor iemand die bejaard is, is er enige overweging die kan worden gegeven voor een bepaalde geest, een bepaalde levensvreugde? Of, kwaliteit van leven. Of is het gewoon een medische cut off die een bepaalde leeftijd hebben.

(Obama): We stellen voor en we gaan niet elk moeilijk probleem oplossen op het gebied van zorg aan het einde van het leven. Maar wat we wel kunnen doen, is ervoor zorgen dat in ieder geval een deel van de verspilling die in het systeem bestaat en waar niemands moeder beter van wordt, namelijk het volstoppen met extra tests of medicijnen waarvan het bewijs aantoont dat ze de zorg niet noodzakelijkerwijs verbeteren, wordt tegengegaan. Dat kunnen we artsen en je moeder tenminste laten weten. Weet je wat, misschien gaat dit niet helpen. Misschien ben je beter af als je niet geopereerd wordt, maar wel de pijnstiller neemt.

(Journalist): Democraten willen de gezondheidszorg hervormen omdat het een geheim plan is om mensen te vermoorden. Dit is het soort dingen dat opduikt op de vloer van het Huis of een gemeentehuis met de president. We krijgen een kleine glimp van gekte, maar het nest voor dit soort gekte, waar dit wordt uitgebroed, is onder de conservatieve basis en in de conservatieve media.

(Media):
Vanaf een bepaalde leeftijd of bepaalde ziektes worden ze geacht de investering niet waard te zijn, en ze zullen, net zoals Obama zei, hem wat pijnstillers geven en ze blussen tot ze sterven. Ze weten niet eens wat er gebeurt. Voor iedereen die luistert, je hoort het misschien voor het eerst, Het smerige geheimpje over wat hier aan de hand is. Vooral ouderen zullen hier de dupe van worden.

(Journalist): Ik denk dat de geheime geboorte van Obama in Kenia een wijdverspreide samenzweringstheorie is. Nou, de hervorming van de gezondheidszorg als een geheim plan om oude mensen te vermoorden is overal ter rechterzijde. Het begint pas op te duiken in de reguliere politiek door het gemeentehuis, omdat sommige leden van het Congres bereid zijn om het te zeggen op de vloer van het Huis. Waarom hebben ze een theorie over de hervorming van de gezondheidszorg verkondigd? Hier is het Republikeinse congreslid Thaddeus Mc Cotter uit Michigan. Hij is hier het hoofd van het Republikeinse Beleidscomité van het Huis. Hij sprak vrijdag.
Dit is zeer gevaarlijk. In Michigan hebben we al teruggevochten en een paar jaar geleden een poging tot hulp bij zelfdoding gedaan. En je ziet dat de mensen die dit steunen dit wetsvoorstel proberen te gebruiken om vooruit te komen. Deze agenda voor hervorming van de gezondheidszorg heeft niets te maken met het feit dat onze gezondheidszorg niet deugt. Het is stiekem een manier om mensen zelfmoord te laten plegen. Dat is het argument hier. En dan is er hier het Republikeinse congreslid Louie Gohmert uit Texas. Hij sprak op dezelfde dag in de Alex Jones talkshow op de radio. Dus we hebben gevochten tegen deze socialistische gezondheidszorg, de nationalisatie van de gezondheidszorg die onze senioren absoluut zal doden en ze op de lijst zal zetten en ze zal dwingen om vroegtijdig te sterven omdat ze de behandeling niet zo snel zullen krijgen als ze eenmaal de overheid betaalt voor je gezondheidszorg, hebben ze het volste recht om je te vertellen wat je eet. Maar je hebt gelijk hoe je oefent waar je woont Op elk moment dat je economische chaos hebt,

zijn mensen altijd bereid om hun vrijheid op te geven om economische stabiliteit te krijgen.

Kijk naar Hitler.
Ja, absoluut.

Het is minder een voorbeeld, misschien wel het beste voorbeeld. Dit is door de hele geschiedenis heen gedaan, Mail deed het. En als dat is waar ik aan dacht. Maar dit is het soort dingen dat we moeten stoppen. Het is me heel duidelijk waarom de verzekeringsindustrie de dingen wil houden zoals ze zijn. Omdat ze er flink van profiteren en het heel goed doen. En het systeem zoals het is, hun stimulans hier lijkt me heel logisch. Absoluut. Maar hoe? Maar hoe werkt het in Washington, in termen van hoe ze politici meekrijgen, politici die Amerikanen vertegenwoordigen die over het algemeen ontevreden zijn met dit gebroken systeem? Nou, Rachel, de kloof tussen Capitol Hill en de

rest van het land. Onze vlucht is heel erg groot en een van de manieren waarop die kloof wordt gevoed is het feit dat volgens de Washington Post de gezondheidszorgindustrie, als je het kunt geloven, elke dag 1,3 miljoen dollar steekt in lobbyen, elke dag opnieuw. En dan heb je nog de farmaceutische bedrijven en hun reclame. Dus met al dat geld dat naar Capitol Hill komt, ben ik bang dat te veel van mijn collega's naar de wereld kijken vanuit het perspectief van de verzekeringsmaatschappijen, van de farmaceutische bedrijven die ons de hoogste prijzen voor medicijnen in de hele wereld in rekening brengen, in plaats van vanuit de behoeften van gewone Amerikanen. Het tegengif daarvoor, en wat we als natie moeten doen, is een massamobilisatie van miljoenen en miljoenen mensen. We moeten opstaan en de president en het Congres heel duidelijk maken dat de status-quo gewoonweg niet aanvaardbaar is. Dat we een disfunctioneel gezondheidszorgsysteem hebben. Dat we de enige natie ter wereld zijn die geen gezondheidszorg garandeert, een geïndustrialiseerde natie die geen gezondheidszorg garandeert. Iedere man, vrouw en kind. We hebben een echte hervorming van de gezondheidszorg nodig, een allesomvattende hervorming. En we kunnen het doen als we miljoenen mensen kunnen mobiliseren om ons te helpen ons te verzetten tegen de verzekeringsmaatschappijen en de farmaceutische bedrijven. Senator Bernie Sanders, onafhankelijk van Vermont, heel erg bedankt voor uw tijd vanavond, meneer. Het is geweldig om u hier te hebben. Fijn om bij je te zijn, Rachel.

(Wetenschapper):President Obama heeft een hervormingsapparaat in het leven geroepen dat de euthanasie van Hitler, Duitsland in 1939, doet herleven.Dat begon de genocide daar.Het apparaat hier is om medische zorg te ontzeggen aan ouderen, chronisch zieken en arme mensen en zo, zoals de president zegt, 2 tot 3 biljoen dollar te besparen.Dokter Ezekiel Emanuel en andere toegewijde kostenbespaarders in dit panel leiden ook een propagandabeweging voor euthanasie, met als hoofdkwartier het Hastings Center, waarvan dr. Emmanuel een fellow is.Ze vormen de publieke opinie en de medische professie om een doodscultuur te accepteren, zoals de wet in de staat Washington die in november werd aangenomen om artsen te laten helpen bij het doden van patiënten van wie de medische zorg nu snel wordt ingetrokken in de universele gezondheidsramp.Doctor Emmanuel 's beweging voor Bio-ethiek en euthanasie en het Doel van deze Raad zetten direct de eugenetica-beweging voort.Dat organiseerde Hitler's doden van patiënten en vervolgens andere dure en zogenaamd onwaardige mensen. Dr. Emmanuel schreef afgelopen 12 oktober dat een crisis, oorlog en financiële ineenstorting het bange publiek zover zou krijgen om het

programma te accepteren.Hitler vertelde Dr. Brandt in 1935 dat het euthanasieprogramma zou moeten wachten tot de oorlog begon om het publiek mee te krijgen.Dr. Emmanuel schreef vorig jaar dat de Eed van Hippocrates weggegooid zou moeten worden. Artsen moeten niet langer alleen de behoeften van de patiënt dienen.Hoche en bindend. De Duitse eugenetisten zeiden precies hetzelfde om het moorden te beginnen.Jullie in de Raad stellen de procedures op, de lijst die gebruikt moet worden om zorg te weigeren die miljoenen mensen het leven zal kosten als het doorgaat in de huidige wereldcrash.Jullie denken misschien dat de steun van machtige mannen financiers jullie zal beschermen tegen verantwoording, maar jullie staan nu in de schijnwerpers.Ontbind deze Raad en draai de hele koers van deze nazi-revival nu terug.Dank u.

(Protesteerder): Ik zeg het je nu, deze hele regering-Obama is ongrondwettelijk omdat precies iets wat Obama doet of de exacte dingen die Hitler deed. Dus je zult 10 wat studie moeten doen en je erin verdiepen, dan kun je zelf zien wat de feiten zijn.

(Protesteerder): Vertel me over jullie mooie gezondheidszorg, die vieze dingen! Deze wetsvoorstellen voor de gezondheidszorg vind ik heel eng omdat ik weet wat er in Duitsland onder Hitler is gebeurd. Dit soort dingen leidt alleen maar tot fascisme en socialisme, en wij Amerikanen gaan dit niet pikken. Ik zeg het je nu, wij zijn het volk!

(samenkomst toespraak Obame in stadhuis)

(Obama): Deze jongedame hier.. Deze jongedame geniet nog steeds van haar zomer. Wanneer ga je weer naar school?

Schoolmeisje: (Ik ga 3 september weer terug naar school.

Obama): (OK, hoe heet je?

(Schoolmeisje) Julia Hall uit Malden.

Obama: (Leuk je te ontmoeten, Julia.

(Schoolmeisje): Toen ik naar binnen liep, zag ik buiten een heleboel borden met gemene dingen over hervormingen en gezondheidszorg. Hoe weten kinderen wat waar is en waarom willen mensen een nieuw systeem dat meer van ons kan helpen?

(Obama): Nou, de ik heb een aantal van die wetenschap gezien.Maar laat ik gewoon specifiek zijn over een aantal dingen die ik de laatste tijd heb gehoord dat we ons gewoon moeten ontdoen van je.De het gerucht dat de laatste tijd veel de ronde doet is dit idee dat op de een of andere manier.Het Huis van Afgevaardigden heeft gestemd voor doodpanels.Dat zal.In principe, de stekker uit oma trekken.Omdat we hebben besloten dat.We niet. Het is te duur om haar nog langer te laten leven.En er zijn verschillende variaties op dit thema.Het blijkt dat dit is voortgekomen uit een bepaling in een van de wetsvoorstellen van het Huis die.Medicare toestond om mensen te vergoeden.voor consulten over zorg aan het einde van het leven, het opstellen van levenstestamenten, de beschikbaarheid van Hospice, enzovoort. Dus de bedoeling van de Congresleden was om mensen meer informatie te geven zodat ze zelf kunnen beslissen over hun levenseindezorg, wanneer ze daar klaar voor zijn op hun eigen voorwaarden. Dit is, denk ik, waar het gerucht vandaan kwam. De ironie wil dat eigenlijk. Een van de hoofdsponsors van dit wetsvoorstel was oorspronkelijk een Republikein. Ben lid van het Huis, nu senator, genaamd Johnny Isaacson uit Georgia, die heel verstandig dacht dat dit iets is dat we. De opties van mensen uitbreiden en op de een of andere manier is het gesponnen in dit idee van sterfpanels. Ik ben daar geen voorstander van.Dus ik wil gewoon de lucht klaren hier.Nu, in alle eerlijkheid, het onderliggende argument denk ik dat moet worden aangepakt en dat is de bezorgdheid van mensen dat.Als we de gezondheidszorg hervormen om het efficiënter te maken, wat ik denk dat we moeten doen.De zorg is dat dat op een of andere manier rantsoenering van de zorg zal betekenen, toch? Dat een of andere overheidsbureaucraat zal zeggen dat je deze test of procedure niet mag ondergaan omdat een bonenteller beslist dat dit geen goede manier is om onze gezondheidsdollars te gebruiken en dat dit een legitieme bezorgdheid is. Dus ik wil dit gewoon aankaarten. We denken echt dat systemen zoals de gezondheidszorg op dit moment zeer inefficiënt zijn. Maar dat heeft op dit moment niets te maken met uitkeringskwesties. De inefficiënties komen allemaal door dingen zoals het betalen van $177 miljard aan subsidies aan verzekeringsmaatschappijen. Voor iets dat Medicare Advantage heet, dat niet competitief wordt aangeboden. Dus verzekeringsmaatschappijen krijgen 177 miljard dollar belastinggeld om diensten te verlenen die Medicare al verleent. En het is niet beter. Het resulteert niet in betere gezondheidszorg voor senioren. Het is een weggevertje van 177 miljard dollar. Bedenk eens wat we zouden kunnen doen met $177 miljard / 10 jaar. Ik denk niet dat dat een goede besteding van geld is. Ik zou dat geld liever besteden aan het verzekeren dat Lori dekking kan krijgen, het verzekeren dat mensen die geen ziektekostenverzekering hebben subsidies krijgen. Dan zou ik verzekeringsmaatschappijen willen subsidiëren. Dus... Een andere manier om dit te zeggen is dat verzekeringsmaatschappijen nu zorg rantsoeneren. Ze vertellen je in feite wat gedekt is en wat niet. Ze vertellen je, weet je, we dekken dit medicijn, maar we dekken dat medicijn niet. Waarom zouden mensen dan de hemel verkiezen? Verzekeringsmaatschappijen nemen die beslissingen in plaats van dat medische experts en dokters uitzoeken wat goede deals zijn voor zorg en die informatie aan jou als consument en je dokter geven zodat je goede beslissingen kunt nemen.

(de menigte schreeuwt nu gezondheidszorg!!, nu gezondheidszorg!!, nu gezondheidszorg!...)

(protestlied)
Ze trekken de stekker uit oma..

AUDIO:

https://archive.org/details/HealthCareAmerica_945

deVolkskrant

LEZERSREACTIES **EUTHANASIE**

Opinie: Maak van euthanasie een gamechanger bij de komende verkiezingen

Haal euthanasie uit het Wetboek van Strafrecht nu er steeds meer politieke bijval is, schreef Hans van Dam in een opiniestuk. ‘De praktijk is er rijp voor.’ *Volkskrant*-lezers reageren.

Redactie 17 november 2023, 11:41

Interieur van hospice De Duinsche Hoeve in Rosmalen. Beeld ANP

Verbaasd

Ik heb met instemming het opiniestuk van Hans van Dam gelezen. Inderdaad een stap vooruit mocht het daar van komen. Helaas is het bij lange na niet genoeg – en komt het veel te laat – om in deze zware tijden bij te dragen aan de grote problemen van onze samenleving.

De Volkskrant Ochtend

Ontvang elke ochtend onze beste journalistiek. Zo bent u in één klap op de hoogte van het nieuws en voorbereid op de dag.

Ik wijs op drie dingen. Ten eerste wordt er momenteel fysiek en mentaal geleden door bejaarden in tehuizen waar het tekort aan zorgpersoneel tot schrijnende situaties van verwaarlozing kan leiden. De omstandigheid dat onze samenleving uit loofwaardige moraliteit de oudere generatie zo ’n laatste levensfase gedwongen in het vooruitzicht stelt, heeft mij al vele jaren verbaasd. En niet alleen verbaasd: ik ben zelf 82 en ondanks goede gezondheid en levensomstandigheden ervaar ik (zoals veel van mijn leeftijdgenoten) dit vooruitzicht als een onheilspellende en angstaanjagende straf. Gedachten aan zelfmoord houden mij voortdurend bezig. In een opiniepeiling van enige jaren geleden onder 75-plussers was maar liefst 78 procent van de ondervraagden een voorstander van vrijwillige euthanasie.

Ten tweede is de demografische structuur van onze vergrijzende samenleving inmiddels een belemmering voor een goed functionerende maatschappij, financieel, op de woningmarkt, en ook in medische en farmaceutische ontwikkelingen. Op allerlei fronten wordt de jongere generatie ontzegd waar het recht op heeft. In de komende jaren zal deze seniele demografische

structuur ons opbreken als catastrofale risico's en gebeurtenissen ons komen te overvallen.

Ten derde verwijs ik naar het fenomeen van *altruistic suicide*, gememoreerd en beschreven door de socioloog Emile Durkheim aan het einde van de 19de eeuw: in primitieve samenlevingen was het heel gewoon dat de ouderen zich vrijwillig uit de samenleving terugtrokken om te versterven en zo hun gemeenschap een liefdevolle laatste dienst te bewijzen.

Kortom, vrijwillige euthanasie voor een bepaalde doelgroep (bijvoorbeeld 75-plus) is niet alleen maatschappelijk, maar ook ethisch een verantwoord beleid dat zo snel mogelijk gerealiseerd dient te worden.
Joanna Hoogvelt, *Wageningen*

Verkeerd begrip

Volgens Hans van Dam berust de strafbaarstelling van euthanasie op een achterhaalde moraal dat hulp bij sterven een kwaad is. Zijn voorstel berust echter op een verkeerd begrip van het strafrecht en dat verkeerde begrip leeft ook bij de politieke partijen die euthanasie uit het Wetboek van Strafrecht willen halen (D66, Volt, PvdA/GroenLinks en Bij1).

De euthanasiebepaling is een bijzondere strafbepaling ten opzichte van de algemene strafbepalingen van moord en doodslag. Eenieder die een moord pleegt, kan maximaal dertig jaar gevangenisstraf of levenslang krijgen, bij doodslag is dat maximaal 25 jaar en bij euthanasie twaalf jaar. Na schrapping van de euthanasiebepaling vervalt dat bijzondere strafmaximum van twaalf jaar en valt euthanasie onder moord of doodslag.

Het gevolg van het voorstel van Van Dam en de door hem genoemde politieke partijen zou daarom zijn dat mensen die opzettelijk het leven van een ander beëindigen op diens uitdrukkelijk en ernstig verlangen, niet meer voor euthanasie kunnen worden vervolgd, maar wel voor moord of doodslag. En dat geldt ook voor artsen.
Klaas Rozemond, *Amsterdam*

Merkwaardig

De argumenten voor en tegen het vrijwillige levenseinde vliegen je in *de Volkskrant* om de oren. De kern van het probleem is duidelijk: euthanasie uit het Wetboek van Strafrecht halen of niet? De argumentatie van de tegenstanders van die wetswijziging rust meestal op een christelijk bedje: bij een bijeenkomst van leden van de Nederlandse Vereniging voor een Vrijwillig Levenseinde vond de ChristenUnie een nieuw wetsvoorstel 'Voltooid leven' (die mensen van 75 jaar en ouder meer vrijheid biedt om te beslissen op een zelfgekozen moment uit het leven te stappen) zelfs pervers. Dan zouden 80-jarigen zich immers moeten verhouden tot die optie: 'Stap ik eruit of niet?'

Merkwaardige argumentatie. Als de maximum snelheid op de snelweg bij wet wordt verhoogd (bijvoorbeeld van 100 kilometer per uur naar 130, zoals in het verleden is gebeurd), moet je je als autorijder dan ook verhouden tot die optie: 'Trap ik het gaspedaal dieper in of niet?'

Als het standpunt voor de wetswijziging inzake euthanasie niet vanuit christelijke grondslag wordt bekritiseerd, dan bewandelt de BBB bij monde van Nicki Pouw-Vermeij wel de politieke

omweg: ‘Een Voltooid leven-wet mag geen toevluchtsoord zijn. Wij willen eerst de ouderenzorg verbeteren, voordat wij ouderen de mogelijkheid geven om uit het leven te stappen.’

Maar hoelang denkt de BBB dat het duurt voordat de gehele ouderenzorg in Nederland is verbeterd? Of liever gezegd: zodanig is verbeterd dat ouderen uit het leven kunnen stappen terwijl dat dan niet meer nodig zou zijn? En waarom zouden die twee voornemens – de ouderenzorg in de praktijk verbeteren en ondertussen de euthanasiewet in de politiek aanpassen – niet gewoon hand in hand kunnen worden uitgevoerd?

Terecht trekt Hans van Dam in zijn uitstekend onderbouwde opiniestuk de conclusie dat handhaving van de huidige wettelijke strafbaarheid naar een achterhaalde moraal verwijst, namelijk dat hulp bij sterven een kwaad is.

Euthanasie uit het Wetboek van Strafboek halen en overbrengen naar de gewone geneeskunde verlost ons van een achterhaalde moraal die de vrijheid aantast van mensen die autonoom en overtuigd een beslissing kunnen nemen over de waarde van hun leven en tot de conclusie zijn gekomen dat ze daar niets meer aan toe willen voegen dan een waardig slot.
Koos Hageraats, *Amsterdam*

Gamechanger

Het pleidooi van Hans van Dam om euthanasie eindelijke eens uit het Wetboek van Strafrecht te halen is mogelijk een gamechanger voor de komende verkiezingen. Twijfelpartij NSC wil geen wijzigingen in de bestaande wetgeving en zegt ‘kritisch’ te staan tegenover euthanasie bij ‘wilsonbekwaamheid’ (waar de

Hoge Raad zich nota bene recent duidelijk over heeft uitgesproken). Ook hun vrienden op rechts behoren niet tot politici die iets willen veranderen aan de huidige stroperige situatie, zo treffend beschreven door van Dam.

Dus zwevende kiezer: grijp uw kans en laat dit mooie, concrete standpunt (euthanasie moet uit het strafrecht) de doorslag geven bij uw keuze in het stemhokje!
Peter Bakens, *Den Haag*

(AUDIO)
https://archive.org/details/meldpunt-max-7-11-2013

Met verwijzing:
Meldpunt Max NPO2
Vrijdag,21 april 2023
Minister Helder over verpleeghuistekorten

Met de vergrijzing van de samenleving neemt de druk op de zorg enorm toe. Op dit moment staan er 21.000 senioren op de wachtlijst voor een plek in een verpleeghuis. Het bijbouwen en renoveren van verpleeghuizen komt nauwelijks van de grond. Hoe gaat minister Conny Helder deze impasse doorbeken? In de studio reageren gezondheidseconoom Marcel Canoy en Tweede Kamerlid Corinne Ellemeet (GroenLinks) op de uitspraken van minister Helder.

Voorlezen

20 APRIL 2016 / NIEUWS / ZORG

'BREEK MACHT WINSTGERICHTE FARMACEUTISCHE INDUSTRIE'

'De farmaceutische industrie is te vergelijken met georganiseerde misdaad.' 'Vergeet het kapitalisme.' 'Marktwerking werkt niet in de zorg.' 'We hebben een heel nieuw systeem nodig.' Deze en vele andere stevige boodschappen klonken op 29 maart in de Tweede Kamer. Uitgesproken door Peter Gøtzsche, professor in klinisch medisch onderzoek aan de Universiteit van Kopenhagen, auteur van meer dan 70 wetenschappelijke artikelen, ex-werknemer van de farmaceutische bedrijven Astra en Astra-Syntex en medeoprichter van Cochrane Collaboration, een organisatie van medici die zich inspant om alle bewijzen van de werking van bestaande medicijnen geregeld tegen het licht te houden. Maar bovenal pleitbezorger van een revolutie in de farmaceutische industrie.

Eind 2015 kwam zijn boek Dodelijke medicijnen en georganiseerde misdaad in Nederland uit. Het ruim 500 pagina's tellende boek is een harde aanklacht tegen de pillenindustrie. Het verscheen inmiddels in 11 talen en won de prijs voor Boek van het Jaar in de categorie Basic Medicine van de British Medical Association, de beroepsorganisatie van artsen in het Verenigd Koninkrijk.

GEORGANISEERDE MISDAAD

'Als je wilt weten wat het probleem is, moet je simpelweg even googelen op de naam van een farmaceutisch bedrijf met daarachter het woord fraude,' hield Peter Gøtzsche de Tweede Kamerleden voor.

Als je zoekt op Pfizer en fraude krijg je informatie over een rechtszaak waarbij Pfizer een boete van 2,3 miljard dollar moest betalen. In het boek Dodelijke medicijnen beschrijft Gøtzsche dat een dochtermaatschappij van Pfizer incorrecte informatie over geneesmiddelen had verstrekt met de intentie om te frauderen en te misleiden. Pfizer wist dat zijn acht keer duurdere antibioticum Zyvox slechter werkte dan het middel vancomycine. Toch bleef Pfizer tegen artsen beweren dat Zyvox meer levens redde dan vancomycine.

Als je op GlaxoSmithKline met de toevoeging fraude zoekt, krijg je eveneens ontluisterende resultaten, zo laat Gøtzsche in zijn boek zien. GlaxoSmithKline moest 3 miljard dollar betalen omdat het ten onrechte reclame had gemaakt voor niet goedgekeurde toepassingen van zijn geneesmiddelen. Ook betaalde GlaxoSmithKline smeergeld aan artsen en liet het te veel betalen voor zijn medicijnen.

Dit zijn geen incidenten. Gøtzsche geeft in Dodelijke medicijnen meer recente voorbeelden van bedrijven die recordboetes ontvingen wegens fraude, zoals Novartis (423 miljoen dollar), Johnson & Johnson (1,1 miljard dollar), Eli Lilly (1,4 miljard dollar) en Abbott (1,5 miljard dollar).

'We kunnen de farmaceutische industrie en het door hen gesponsorde onderzoek niet vertrouwen,' sprak Gøtzsche in de Tweede Kamer. Dat is niet alleen de conclusie van hemzelf, maar ook van Marcia Angell, die 20 jaar hoofdredacteur was van het vooraanstaande medische tijdschrift New England Journal of Medicine. Zowel in de Tweede Kamer als in zijn boek haalt Gøtzsche haar uitspraak aan: 'Een groot deel van het klinische onderzoek (is) eenvoudigweg niet langer geloofwaardig.'

Het systeem is corrupt en de farmaceutische industrie is georganiseerde misdaad, is de conclusie van Gøtzsche. De geneesmiddelenindustrie en de door haar gesponsorde onderzoeken zijn onbetrouwbaar. De industrie is gericht op het maken van zoveel mogelijk winst, is veel te machtig en maakt vele slachtoffers. Gøtzsche pleit daarom voor een revolutie. Spanning sprak met hem over die revolutie en wat wij kunnen doen.

" Het systeem is corrupt en de farmaceutische industrie is georganiseerde misdaad, is de conclusie van Gøtzsche "

VERGEET HET KAPITALISME, VERGEET MARKTWERKING

Wellicht zijn belangrijkste oproep is dat gezondheidszorg weer moet gaan over het helpen van mensen, dus over altruïsme. 'Dit gaat niet over markten en marktwerking, we moeten ophouden met het denken in termen van vrije markten. Het gaat niet om kapitalisme, het gaat niet over het verdienen van geld; zorg gaat over het helpen van mensen.' Altruïsme in plaats van kapitalisme moet volgens Gøtzsche weer centraal staan. 'Als je medicijnen niet kunt betalen zou je ze gratis moeten krijgen.'

PUBLIEK ONDERZOEK

Het belangrijkste doel van Gøtzsche is goed en betrouwbaar medicijnonderzoek en medicijnen die gratis of betaalbaar zijn voor iedereen die ze nodig heeft. Dat vraagt volgens hem om een nieuw systeem. Het huidige medicijnonderzoek

dat betaald wordt door de industrie is onbetrouwbaar. 'Als je weet wie het betaald heeft, weet je vaak al wat de uitkomst is.' Simpelweg betere controle werkt volgens hem niet. 'Het systeem is kapot. We worden uitgezogen en moeten af van kapitalistische bastards aan de top.'

Gøtzsche pleit ervoor dat al het medicijnonderzoek wordt gedaan door de publieke sector. Doorbraken in het medicijnonderzoek komen nu al van publiek geld en niet van door de industrie betaald onderzoek. Het is volgens Gøtzsche maar een kleine stap om te komen tot publieke farmaceutische bedrijven. Als tussenoplossing stelt hij voor om innovatieve bedrijven een bedrag te geven voor hun nieuwe medicijnen en de medicijnen vervolgens kosteloos ter beschikking te stellen voor iedereen. Dit alternatieve systeem van medicijnonderzoek en -ontwikkeling wordt delinkage genoemd.

In het huidige systeem worden in de woorden van Gøtzsche 'obscene' winsten gemaakt, maar geen grote investeringen gedaan in onderzoek. De industrie kiest vooral voor blockbusters waarmee geld te verdienen valt. Een publiek in plaats van een privaat systeem om medicijnen te ontwikkelen is goed voor patiënten omdat het voor betere en betrouwbaardere medicijnen zorgt, ook voor ziektes waarop niet veel te verdienen valt. Een publiek systeem kan ook financieel voordeel opleveren. 'Er wordt zoveel geld verspild in het huidige systeem,' aldus Gøtzsche. Hij doelt hier onder andere op de grote winsten en de hoge kosten voor marketing. Ook ziet hij patenten als principieel immoreel omdat iedereen die het nodig heeft een medicijn zou moeten kunnen krijgen. Daarnaast drijven patenten de prijs van medicijnen op.

Bij een grote verandering in het onderzoek hoort volgens Gøtzsche ook dat alle onderzoeksgegevens openbaar moeten worden gemaakt. 'Als je de data niet kunt krijgen moet je het onderzoek niet vertrouwen. Zonder openheid is onderzoek slechts marketing en geen wetenschap,' aldus de professor.

Spanning vroeg ook wat we nu direct al kunnen doen. 'Laat nieuwe medicijnen niet zomaar toe. Vraag alle data en test de medicijnen eerst in publiek gesponsord onderzoek.' Uit een extra belasting voor de farmaceutische industrie zou dit onderzoek kunnen worden betaald.

STOP BELANGENVERSTRENGELING EN MARKETING

Naast publiek onderzoek en openbaarheid van alle onderzoeksgegevens pleit Gøtzsche ook voor beter toezicht. Het tegengaan van belangenverstrengeling en het beperken van marketing en reclame voor geneesmiddelen. Nu geeft de farmaceutische industrie twee keer zoveel geld uit aan marketing als aan onderzoek. De farmaceutische industrie heeft zeer veel macht. Dat dat ook in Nederland het geval is bleek eind maart, toen onder andere website SKIPR.nl kopte: 'Farmaceuten beïnvloeden artsen in voorschrijven medicijnen.' Deze conclusie kwam van de Nederlandse Zorgautoriteit (NZa). In ruil voor bijvoorbeeld onderzoeksgeld beloven artsen om medicijnen in te kopen.

In zijn boek Dodelijke medicijnen geeft Gøtzsche veel voorbeelden van reclame en marketing die ervoor zorgen dat de verkeerde medicijnen worden voorgeschreven, vaak ook nog tegen een te hoge prijs. 'Geneesmiddelen hoeven niet gepromoot te worden, omdat ze voor zichzelf horen te spreken,' stelt Gøtzsche. Hij pleit er dan ook voor om een einde te maken aan advertenties voor geneesmiddelen, aan verkopers van pillen en artsenbezoekers met een commercieel doel en aan sponsoring van congressen en nascholing. Ook pleit hij voor veel beter geneesmiddelentoezicht dat publiek moet worden gefinancierd, zonder belangenverstrengeling en concurrentie.

DE PLANNEN VAN MINISTER SCHIPPERS

Eind januari kopten verschillende kranten 'Schippers wil macht farmaceuten indammen'. Spanning vroeg Gøtzsche om een reactie op dit medicijnplan. Een belangrijk aspect uit het plan wordt door hem geroemd. De minister wil dat verschillende Europese landen samen gaan onderhandelen met de farmaceutische industrie om lagere prijzen voor medicijnen af te dwingen. Gøtzsche noemt dit een goed begin: 'Laat je spierballen zien, samen heb je meer macht om het gevecht tegen de machtige industrie aan te gaan.' Tegelijkertijd heeft hij ook kritiek op het plan en vindt hij de voorstellen van minister Schippers lang niet ver genoeg gaan. 'Schippers wil samenwerken met Big Pharma, als gelijke partner. Doe het niet. Het is geen ethische industrie. We moeten niet samenwerken met criminelen. We moeten het zelf gaan doen.' Zeer fel wordt Gøtzsche als het gesprek op TTIP en CETA komt, de handelsverdragen tussen Europa en respectievelijk de Verenigde Staten en Canada. 'What the hell is going on?' Gøtzsche roept op tot een strijd tegen de verdragen. 'We moeten dit stoppen. Het is verschrikkelijk. Zij geven nog meer macht aan een al veel te machtige industrie.' De industrie zou via de handelsverdragen meer macht krijgen doordat ze beslissingen van overheden die tegen hun belangen ingaan, juridisch kunnen aanvechten. 'Je geeft Somalische piraten toch ook geen compensatie als het ze niet lukt genoeg gijzelaars te maken. Waarom zou je dat bij de farmaceutische industrie dan wel doen?'

Gøtzsches conclusie over het medicijnplan van minister Schippers en het uitblijven van protest van het kabinet tegen TTIP en CETA: 'Schippers werkt binnen het oude systeem. Dat werkt niet, het systeem is kapot. We hebben een nieuw systeem nodig.'

Delen:

CONTACT NIEUWSBRIEF

Big Pharma-complottheorie

De Big Pharma-complottheorie omvat een aantal complottheorieën die stellen dat de medische wereld in het algemeen en de farmaceutische industrie in het bijzonder, en dan met name de grote bedrijven, het eigenbelang laten prevaleren boven het algemeen belang, zoals de gezondheid van de mensheid. Ze zouden ziektes creëren en verspreiden, en effectieve(re) behandelmethoden achterhouden. Hoewel critici verschillende complottheorieën hebben gelogenstraft, blijven sommigen kritisch ten aanzien van de farma-industrie.

Door het demoniseren van de farmaceutische industrie en de medische wereld wordt een onterechte angst gecreëerd die patiënten ertoe aanzet hun heil te zoeken in de meestal ineffectieve en soms gevaarlijke middeltjes en therapieën uit de alternatieve geneeskunde. Een van de meest bekende voorbeelden is de anti-vax beweging die op basis van complottheorieën en fake news probeert de schijn te wekken dat veilige en efficiënte vaccinaties die jaarlijks miljoenen mensenlevens redden gevaarlijk zouden zijn. De Big Pharma-complottheorieën hebben bovendien als paradoxaal gevolg dat echte onethische of onwettige praktijken van grote farmaceutische bedrijven moeilijker te bestrijden zijn: gedegen onderzoeksjournalisten die goed onderbouwde rapporten uitbrengen over bedenkelijk praktijken kunnen immers makkelijker in diskrediet gebracht worden door hen te labelen als complotdenkers.

Bron:wikipedia.org

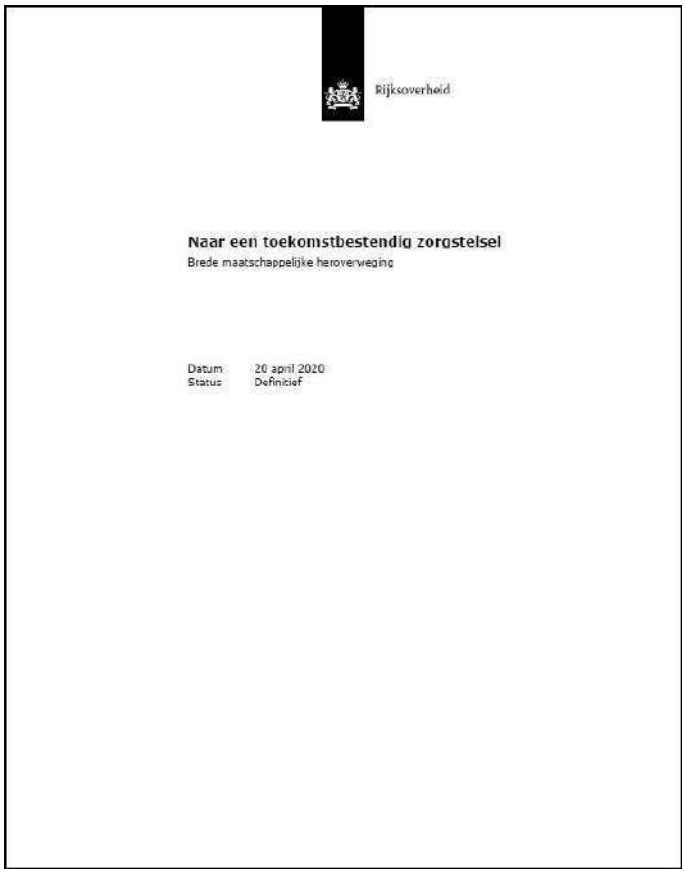

https://archive.org/details/naar-een-toekomstbestendig-zorgstelsel

ZonMw rapport / onderzoek 2020

https://archive.org/details/perspectieven-op-de-doodswens-van-ouderen-die-niet-ernstig-ziek-zijn

Prakken d'Oliveira HUMAN RIGHTS LAWYERS

LINNAEUSSTRAAT 2 -A, 1092 CK AMSTERDAM
TELEFOON +31(0)20-3446200 | FAX +31(0)20-3446201
E-MAIL: info@prakkendoliveira.nl | www.prakkendoliveira.nl

MARQ WIJNGAARDEN
FLIP SCHÜLLER
PROF. LIESBETH ZEGVELD
MARIEKE VAN EIK
WIL EIKELBOOM
DR. CHANNA SAMKALDEN
TAMARA BURUMA
BONDINE KLOOSTRA
MICHIEL PESTMAN
PROF. GÖRAN SLUITER
BRECHTJE VOSSENBERG
EVA BEZEM
LISA-MARIE KOMP
BARBARA VAN STRAATEN
TOM DE BOER
FREDERIEKE DÖLLE
ELLES TEN VERGERT
ISA VAN KRIMPEN
DORA BROUWER

ADVISEURS
PROF. HANS ULRICH JESSURUN D'OLIVEIRA
PROF. TIES PRAKKEN
PROF. BRITTA BÖHLER

AANGETEKEND
De minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
H. De Jonge
Postbus 20350
2500 EJ Den Haag

Per e-mail: **ministerdejonge@minvws.nl**
Aj.dees@minvws.nl

Amsterdam, 18 juni 2020
Onze ref. 100495/ETV/etv
Uw ref.

Direct tel.nr.: +31(0)20-3446215
Direct faxnr.: +31(0)20-3446201

Betreft: **De situatie in verpleeghuizen – onrechtmatig handelen Staat**

Geachte heer De Jonge,

Wij richten ons tot u met betrekking tot de situatie in de verpleeghuizen, verzorgingshuizen, en kleinschalige woonvormen in de ouderenzorg ("de zorginstellingen") die is ontstaan naar aanleiding van de getroffen coronamaatregelen.

Wij zijn door de volgende (rechts)personen gevraagd ons tot u te wenden:

- De Cliëntenraad van zorginstelling Vondelstede te Amsterdam (beheerder Stichting Amsta);
- Mw. C. van Velzen, wiens moeder in zorginstelling Huize Elisabeth te Vught (beheerder Stichting Vughterstede) verblijft;
- Dhr. H. van de Woude, wiens moeder in zorginstelling Het Haltna Huis te Houten (beheerder ZorgSpectrum) verblijft;
- Mw. W. Den Besten, wiens echtgenoot in zorginstelling Ruitersbos te Breda verblijft.

Daarnaast hebben verschillende andere familieleden van bewoners van verpleeghuizen hun zorgen bij ons neergelegd.

De mensenrechten van de bewoners van zorginstellingen en hun familieleden worden op ernstige wijze geschonden door de voortdurende corona-maateregelen. Wij verzoeken u dringend deze schendingen op de kortst mogelijke termijn een halt toe te roepen.

PRAKKEN D'OLIVEIRA HUMAN RIGHTS LAWYERS COÖPERATIEF U.A. INGESCHREVEN ONDER K.V.K. AMSTERDAM NR. 63477645
IEDERE AANSPRAKELIJKHEID IS BEPERKT TOT HET BEDRAG DAT IN HET DESBETREFFENDE GEVAL ONDER ONZE BEROEPSAANSPRAKELIJKHEIDSVERZEKERING WORDT UITBETAALD
ANY LIABILITY SHALL BE LIMITED TO THE AMOUNT WHICH IS PAID UNDER THE FIRM'S PROFESSIONAL LIABILITY POLICY IN THE MATTER CONCERNED

1. Handelen Staat

Vanaf het begin van de corona-crisis heeft de Staat maatregelen genomen ten aanzien van de zorginstellingen. Hoewel deze maatregelen een wettelijke basis ontbeerden, grepen ze diep in in de rechten en vrijheden van de bewoners en hun familie.

Op 19 maart 2020 heeft u de Tweede Kamer geïnformeerd over het besluit van de Ministeriële Commissie Crisisbeheersing (MCCB) de verpleeghuizen en kleinschalige woonvormen in de ouderenzorg preventief te sluiten voor bezoek en voor alle anderen die niet noodzakelijk zijn in de basiszorg. De zorginstellingen sloten vervolgens hun deuren voor ieder bezoek. Bewoners waren niet langer vrij om de zorginstellingen te verlaten.

Daaropvolgend heeft u geregeld besluiten en (dringende) adviezen gecommuniceerd over de maatregelen die de zorginstellingen moeten nemen. U heeft gesproken over de maatregelen die verlengd worden, over besluiten van het kabinet, u stelt dat bewoners niet teruggebracht kunnen worden naar verpleeghuizen als zij door familie zijn opgehaald, enzovoort. De Staat nam besluiten, de zorginstellingen voerden deze uit.

Formeel heeft de Staat geen regels gesteld ten aanzien van de zorginstellingen tijdens de Coronacrisis. U heeft het nemen van de maatregelen overgelaten aan de zorginstellingen zelf. De zorginstellingen hebben uw besluiten en adviezen echter zonder meer gevolgd en zijn op punten zelfs verder gegaan dan uw besluiten.

De rigide wijze waarop de zorginstellingen nog altijd omgaan met de coronacrisis, is het directe gevolg van de tot op heden door de Staat gevaren koers. De Staat is medeverantwoordelijk voor de ontstane situatie. Deze situatie zetten we hieronder uiteen.

2. Schending mensenrechten

De huidige situatie is in strijd met verschillende fundamentele rechten van bewoners en hun familieleden. De specifieke situatie verschilt per zorginstelling. Vast staat echter dat veel zorginstellingen het zekere voor het onzekere nemen en daarbij uitsluitend oog hebben voor het risico op besmettingen. Daarbij maken ze zich schuldig aan onrechtmatige vrijheidsontneming, onmenselijke behandeling in de stervensfase, en schending van het recht op familieleven.

2.1 Wederrechtelijke vrijheidsontneming (art. 5 EVRM)

Er is sprake van vrijheidsontneming zonder wettelijke grondslag. Dat is in strijd met art. 5 Europees Verdrag van de Rechten van de Mens (EVRM). In veel zorginstellingen is het, ook voor wilsbekwame ouderen, enkel toegestaan de zorginstelling te verlaten onder begeleiding. De mogelijkheden om naar buiten te gaan zijn in veel gevallen bovendien in tijdsduur en frequentie ernstig beperkt. Familieleden spreken van een toegestaan rondje om "het cellenblok". Ook worden binnen dergelijke zorginstellingen, zonder overleg met de belanghebbenden, zogenoemde coronacentra ingericht met vergaande impact op de betreffende bewoners.

Een dergelijke vrijheidsontneming mag alleen plaatsvinden indien deze:

i) Gebaseerd is op een wettelijk voorgeschreven procedure;[1]
Daar is in casu geen sprake van. De Wet publieke gezondheid (Wpg) biedt een wettelijk kader om besmette individuen ter isolatie op te nemen en individuen die in contact zijn geweest met een "lijder of een vermoedelijke lijder aan een infectieziekte behorend tot groep A" te onderwerpen aan quarantaine. In de Wpg zijn ook de nodige waarborgen opgenomen. In beide gevallen wordt een beschikking opgelegd en voorzien in de bijstand van een raadsman. Thans gaat het echter om vrijheidsontneming van een bevolkingsgroep, die niet is voorzien bij wet.

ii) Wordt opgelegd ter voorkoming van de verspreiding van een besmettelijke ziekte en het laatste redmiddel is om deze verspreiding te voorkomen;[2]
De maatregel wordt in casu niet opgelegd, omdat men vreest dat de bewoners de ziekte verspreiden, maar omdat men vreest dat de bewoners de ziekte oplopen. Er is bovendien geen sprake van een láátste redmiddel om verdere verspreiding te voorkomen.

iii) Voorgelegd kan worden aan een rechter opdat de rechtmatigheid ervan getoetst kan worden.[3]
In de gevallen van de individuele isolatie of quarantaine wordt een beschikking opgelegd, en is voorzien in de bijstand van een raadsman. Op die wijze is voorzien in een wettelijk kader om de rechtmatigheid van de maatregel te toetsen. In casu is van een dergelijk wettelijk kader geen sprake.

De vrijheidsontneming is dan ook wederrechtelijk. Dat de vrijheidsontneming in casu wordt uitgevoerd door private partijen, doet niets af aan de verantwoordelijkheid van de Staat. De Staat heeft terzake een positieve verplichting:

> The responsibility of a State is engaged if it acquiesces in a person's loss of liberty by private individuals or fails to put an end to the situation.[4]

In casu is er niet alleen sprake van nalatigheid van de Staat, maar heeft zij private partijen zelfs opgeroepen tot de schendingen in kwestie. Die situatie duurt nog altijd voort. De versoepelingen zoals gecommuniceerd door de Staat in dit verband zijn ten ene malen onvoldoende. De Handreiking voor bezoekbeleid verpleeghuizen in corona-tijd, waarnaar u verwijst, staat wandelingen buiten toe, maar enkel "samen". Daarnaast moet de zorgmedewerker, bezoeker of vrijwilliger die de wandeling maakt, aan de zogenaamde randvoorwaarden van bezoek voldoen. Dit betekent dat beperkingen ten aanzien van frequentie en duur kunnen worden gesteld.

De Staat dient de zorginstellingen te wijzen op het toepasselijk wettelijk kader, en de uitzonderlijke omstandigheden waaronder bewoners van hun vrijheid ontnomen mogen worden. Duidelijk moet zijn dat het verbod op vrijheidsontneming onverminderd van kracht is in de huidige situatie.

---

[1] Art. 5 lid 1 EVRM, en vgl. Guide on Article 5 of the Convention –Right to liberty and security, p. 12: "Where deprivation of liberty is concerned it is particularly important that the general principle of legal certainty be satisfied".

[2] Om te bepalen of de detentie van personen ter voorkoming van de verspreiding van een infectieziekte rechtmatig is, moet worden vastgesteld: "whether the spreading of the infectious disease is dangerous to public health or safety; and whether detention of the person infected is the last resort in order to prevent the spreading of the disease, because less severe measures have been considered and found to be insufficient to safeguard the public interest", vgl. Guide on Article 5 of the Convention – Right to liberty and security, p. 24, en Enhorn v. Sweden, § 44.

[3] Art. 5 lid 4 EVRM: "Een ieder, wie door arrestatie of detentie zijn vrijheid is ontnomen, heeft het recht voorziening te vragen bij het gerecht opdat deze spoedig beslist over de rechtmatigheid van zijn detentie en zijn invrijheidstelling beveelt, indien de detentie onrechtmatig is.

[4] Riera Blume and Others v. Spain, Rantsev v. Cyprus and Russia, §319-21, en Medova v. Russia, §123-25 .

3.3. Mensonterende behandeling (art. 3 EVRM)

De wijze waarop verschillende zorginstellingen invulling geven aan de stervensfase van hun bewoners, is onmenselijk en vernederend. Artikel 3 EVRM bevat een absoluut verbod op een dergelijke behandeling. De Staat heeft een positieve verplichting schendingen van art. 3 EVRM te voorkomen.

Een voorbeeld is de regeling die wordt gehanteerd door zorginstelling Stichting Amsta. Zij staat – ongeacht of de bewoner besmet is met COVID-19 – enkel toe dat er maximaal drie keer twee bezoekers afscheid komen nemen van de bewoner. Het tijdslimiet op elk bezoek is twee uur. Wanneer drie keer twee bezoekers lang zijn geweest, is "de knipkaart op", en wordt verder bezoek niet toegestaan. Deze wijze van sterven is onmenselijk en vernederend.[5]

De Staat heeft een positieve verplichting dergelijke regelingen een halt toe te roepen, en ervoor te zorgen dat bewoners de mogelijkheid krijgen waardig afscheid te nemen van hun naasten.

2.3 Schending recht op familieleven (art. 8 EVRM)

Het – ogenschijnlijk door de Staat opgelegde – bezoekverbod vormt een schending van het recht op familieleven zoals vastgelegd in art. 8 EVRM.[6] Ook art. 8 EVRM kent een positieve verplichting om schendingen door private partijen te voorkomen. Hoewel lid 2 van dat artikel voorziet in de mogelijkheid uitzonderingen te maken ter bescherming van de gezondheid, is deze (mate van) beperking niet (langer) noodzakelijk.

Ontoelaatbare beperkingen die door verschillende zorginstellingen zijn opgelegd zijn bijvoorbeeld:

- Het niet toelaten van bezoek zonder toezicht;
- Het niet toelaten van bezoek op het eigen appartement van de bewoners;
- Het niet toelaten van meerdere personen;
- Het slechts toelaten van bezoek voor zeer korte duur per keer en op vaste tijden.

De zorginstellingen hanteren dergelijke beperkingen als gevolg van het in de eerste instantie door de Staat opgelegde bezoekverbod, en om zo zeker mogelijk te zijn dat zij niet in strijd handelen met de richtlijnen van de Staat en het RIVM. Deze rigide aanpak heeft echter tot gevolg dat het recht op familieleven wordt geschonden. De maatregelen zijn niet (langer) noodzakelijk.

De Staat dient de zorginstellingen te wijzen op hun verplichtingen de mensenrechten van de bewoners en hun familieleden te respecteren. Uitzonderingen zijn slechts toelaatbaar indien vastgelegd bij wet en noodzakelijk in een democratische samenleving ter bescherming van de gezondheid. De Staat dient daarover duidelijke regels te stellen. De huidige richtlijnen zijn daartoe onvoldoende.

3. Door de Staat te nemen maatregelen

Hierboven is een beeld geschetst van een schrijnende situatie in zorginstellingen die nog steeds voortduurt. In de rest van Nederland is thans een nieuwe fase aangetreden. Opnames op de IC nemen af. Iedereen kan zich weer vrij bewegen, met inachtneming van de 1,5 meter afstand. De zorginstellingen hanteren echter nog altijd het uitgangspunt dat zij zoveel mogelijk gesloten blijven.

---

[5] En bovendien ook in strijd met art. 8 EVRM.

[6] "Restrictions such as limitations put on the number of family visits, supervision of those visits and, subjection of a detainee to a special prison regime or special visit arrangements constitute an "interference" with his rights under Article 8", Mozer v. the Republic of Moldova and Russia [GC], §193-195.

Beperkte versoepelingen worden toegestaan, maar bewoners en familie zijn voor de versoepelingen volledig afhankelijk van de wil van de zorginstellingen. Voor één bevolkingsgroep gelden de versoepelingen in Nederland dus niet: bewoners van zorginstellingen. Dit leidt niet alleen tot de hierboven uiteengezette schendingen van fundamentele rechten, het is tevens discriminatoir.

Wanneer de zorginstellingen door gedupeerden worden aangesproken op de inbreuken die zij maken op de mensenrechten van de bewoners, schermen zij met de door de Staat gestelde "regels". Zij misbruiken uw adviezen als verweer. Nu de Staat ervoor heeft gekozen zich actief te bemoeien met de maatregelen die door de zorginstellingen genomen worden, met als gevolg ernstige schendingen van de mensenrechten, bent u gehouden thans in te grijpen. De Staat heeft de kaders gecreëerd waarbinnen ernstige mensenrechtenschendingen plaatsvinden. Op de Staat rust een positieve verplichting dergelijke schendingen een halt toe te roepen.[7]

Wij doen dan ook een dringend beroep op u om uw verantwoordelijkheid te nemen door duidelijk te communiceren dat de zorginstellingen de fundamentele mensenrechten van bewoners en familie hebben te respecteren, hetgeen ten minste inhoudt:

- Het hanteren van het verbod op vrijheidsontneming zonder wettelijke grondslag. De Staat dient in dat kader duidelijk te maken in welke uitzonderingsgevallen en onder welke voorwaarden zorginstellingen daar inbreuk op mogen maken;
- Het niet beperken van bezoek tenzij strikt noodzakelijk;
- Het toestaan van bezoek op het eigen appartement van de bewoner
- Het toestaan van bezoek zonder toezicht en zonder rigide tijdsbeperking;
- Het opheffen van coronacentra binnen de zorginstellingen.
- Het hanteren van waardige protocollen in de stervensfase van bewoners;

Wij verzoeken u deze communicatie uiterlijk woensdag 24 juni a.s. te doen. We verzoeken u daarnaast deze in het openbaar te doen en niet uitsluitend te richten aan de zorginstellingen zodat ook de bewoners van zorginstellingen en hun familie hierover worden geïnformeerd. Tevens verzoeken we u toe te zien op naleving van uw instructies al dan niet middels de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd.

Mocht u niet aan deze verzoeken voldoen, zullen cliënten gerechtelijke stappen overwegen.

Met vriendelijke groet,

Liesbeth Zegveld

Elles ten Vergert

[7] Volledigheidshalve merken wij op dat enig toezicht door de IGZ in ieder geval ernstig tekortschiet. De IGZ heeft tot nu toe geen actie ondernomen om de bovengenoemde schendingen te voorkomen danwel een halt toe te roepen. Er zijn zelfs al voorbeelden genoemd waar de IGZ de toegang tot een zorginstelling wordt ontzegd, met een beroep op de Coronamaatregelen van de Staat.

'Bezuinigd op eten en zorg' voor demente bejaarden

Jenda Terpstra

28 maart 2021,

'Bezuinigd op eten en zorg' voor demente bejaarden.© Pixabay

VELP - In verpleeghuis de Herbergier in Velp zou worden beknibbeld op eten en op zorg voor demente ouderen. Ook zou er een angstcultuur heersen. Dat zeggen oud-medewerkers. Vandaag doen ze hun verhaal bij Omroep Gelderland. Het zorgechtpaar ontkent de aantijgingen. Ook meerdere, huidige medewerkers en familie van cliënten herkennen zich niet in deze klachten.

Omroep Gelderland sprak met acht oud-medewerkers die vertrokken uit de kleinschalige woonvoorziening voor ouderen met dementie of alzheimer. De zorgvilla in Velp biedt plek aan achttien bewoners. Maar na de overname door een nieuw ondernemersechtpaar, Bram en Hélène van Rijswijk, veranderde volgens betrokkenen de sfeer in het huis.

Meerdere oud-medewerkers stapten daarop naar *Omroep Gelderland*. Ze doen anoniem hun verhaal, sommigen uit angst voor de boete van 10.000 euro die in hun arbeidscontract staat. Familieleden van oud-cliënten van bevestigen de kritiek. Zeker vijf families haalden hun demente oudere na de overname weg uit het tehuis. Dat komt neer op een derde van de families. Twee van hen doen later vandaag hun verhaal.

Schnitzel door de helft

Het begon volgens oud-personeel met bezuinigingen op het eten. "Van de nieuwe eigenaren mochten we geen boodschappen meer doen om iets lekkers op tafel te zetten. Dit terwijl bewoners fors betalen voor de zorg." De maaltijden die ze na de overname dagelijks op de borden van de bejaarden legden, noemen ze 'karig' of zelfs 'schrikbarend'.

"Een stukje vis moet door drieën. Een schnitzel door de helft", zo vertellen meerdere betrokkenen. Dit laatste blijkt ook uit interne communicatie. "Drie liter soep voor 17 man moest worden gemaakt van één kippenpoot." "Brinta van gisteren moest ik ‘s morgens opnieuw opwarmen." "In de avond kregen ze aanmaaklimonade, in plaats van een advocaatje of blokje kaas zoals vroeger." De voorbeelden zijn legio. Volgens oud-personeel werd alleen het goedkoopste van het goedkoopste nog gekocht.

De zorgeigenaren ontkennen de extreme zuinigheid. Ze wijzen juist op verspilling die ze willen tegengaan. "Veruit de meeste bewoners eten maar een klein stukje vlees of willen niet alle dagen vlees of vis, dit is herkenbaar voor mensen in deze leeftijdsfase," zegt zorgeigenaar Hélène van Rijswijk. Maar volgens de medewerkers was er regelmatig te weinig eten. "Soms at ik zelf een boterham ‘s avonds, zodat ik bewoners iets meer kon opscheppen." Zowel medewerkers als familieleden zeggen dat bewoners afvielen. De zorgeigenaren zeggen dat er altijd voldoende is om nog eens op te scheppen.

Bewonersbusje weg, krappe bezetting

Vervolgens werd de bewonersbus voor uitstapjes verkocht op Marktplaats. Er kwam geen nieuw busje voor in de plaats. De zorgeigenaren leggen daarop uit dat de oude bus milieuzones niet meer inkwam en dat uitstapjes ook op een andere manier gemaakt kunnen worden. "Bovendien waren we nog maar een half jaar begonnen, toen corona uitbrak." Voor uitstapjes is daarom weinig kans geweest.

Herbergier in Velp.© Omroep Gelderland

Het oud-personeel vertelt hoe de bezetting op de werkvloer vervolgens krapper werd. Een oproepkracht vertelt hoe ze regelmatig alleen met een leerling staat. "Dat is zwaar met bewoners die zo vergeetachtig zijn dat ze soms niet meer weten hoe ze heten. Die hebben veel sturing nodig." Ander oud-personeel en families bevestigen dit.

De eigenaren erkennen dat het soms krap was. "Door corona en veelvuldige quarantainegevallen van medewerkers, hebben we net als andere instellingen een tijd lang moeite gehad de bezetting rond te krijgen. Dit heeft niets met bezuinigingen op personeel te maken."

Angstcultuur

Zowel familieleden als oud-personeel spreken van een angstcultuur in het verpleeghuis. "We durfden geen kritiek meer te leveren", zegt een medewerker. Sommige medewerkers voelen zich 'bespioneerd'. Kritisch personeel werd volgens meerdere betrokkenen hard toegesproken of berispt.

Zorgmedewerkers mogen op een gegeven moment niet meer open met alle families praten. Dat blijkt uit de verhalen van zowel zorgmedewerkers als families, maar ook uit interne communicatie in handen van *Omroep Gelderland*. Daarin worden medewerkers erop gewezen dat er 'tijdens de bezoeken geen vragen gesteld mogen worden'. "Vooral met mensen die klachten hadden ingediend, mochten we geen contact hebben", zegt een medewerker die net is vertrokken. Familie merkte dit ook. "De sfeer werd benauwend. Soms praatte iemand stiekem met je. Dan keken ze eerst over hun schouder."

Over de angstcultuur die zou zijn ontstaan, zeggen de zorgeigenaren: "De situatie die is ontstaan na de overname met het vertrek van medewerkers heeft geleid tot spanning bij medewerkers en ook bij ons. We realiseren ons dat we in die periode niet altijd adequaat hebben kunnen reageren. We hebben hard gewerkt om de situatie te verbeteren. We hebben inmiddels een fijn team en zijn trots

op wat we hebben neergezet. Geen enkele medewerker is bang voor ons. Wij zijn heel zuinig op onze medewerkers waar wij samen deze de Herbergier mee draaiend houden. Wij doen ons uiterste best het iedereen naar de zin te maken, echter tot op zekere hoogte."

Geheimhouding

Dan kondigt de overheid de 'coronabonus' aan: duizend euro bonus voor zorgmedewerkers. Binnen de Herbergier in Velp wordt die voor ongeveer de helft van het personeel aangevraagd, omdat niet iedereen er recht op heeft, aldus de eigenaren. In een interne mail verbieden zij het personeel vervolgens om met elkaar te spreken over wie hem wel of niet heeft gehad. Gebeurt dit wel, dan dreigen ze het hele bedrag terug te vorderen. Dit doen ze om onderling gedoe te voorkomen.

Na hun vertrek starten enkele oud-medewerkers een WhatsApp-groepje over de misstanden in de Herbergier. Het zorgechtpaar krijgt daar lucht van en dreigt via een advocaat met een brief. Daarin worden ze gewezen op de clausule van 10.000 euro, en worden ze gesommeerd om het groepje direct op te heffen. De zorgondernemers wijzen erop dat de WhatsApp-groep 'we gaan ervoor' heette, en dat die in het leven was geroepen 'louter met het doel om zoveel mogelijk mensen te verzamelen die klachten zouden indienen tegen de Herbergier'.

Inspectie en klachtencommissie

Zo'n twintig tot dertig medewerkers vertrokken in die tijd. Vijf familieleden haalden ouderen weg. En ze lieten het er niet bij zitten. Oud-personeel trok aan de bel bij de klachtencommissaris. Die werd na enige tijd vervangen door een ander klachtenbureau. Het oud-personeel zegt dat dit gebeurde om hen monddood te maken. Het zorgechtpaar zegt dat dit gebeurde omdat ze het vertrouwen in de commissaris verloren.

Vervolgens werden de klachten bij de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (IGJ) neergelegd. Die bracht daarop een aangekondigd bezoek aan de villa, en constateerde dat er geen vervolgtoezicht nodig is. De IGJ heeft 'voldoende vertrouwen in de wijze waarop de Herbergier Velp stuurt op de kwaliteit en veiligheid van zorg', staat in het rapport.

Wederhoor en verantwoording

Volgens zorgondernemers gaat de onrust om een 'erfenis uit het verleden'. Die zou zijn ontstaan door de veranderingen na de overname, aldus Hélène en Bram van Rijswijk. Met het vertrek van de kritische families en personeelsleden is de rust volgens hen wedergekeerd. "Er heerst rust en vertrouwen bij de medewerkers en families." Ze zijn ook aan de slag gegaan met een coach. "Wij willen verder met ons mooie werk, de zorg voor onze lieve bewoners, samen met ons fijne team."

Nadat bekend werd dat *Omroep Gelderland* over de onrust zou publiceren, ontvingen we meerdere mails van huidige medewerkers en familieleden van cliënten, die aangeven zich ook niet te herkennen in de kritiek. Zoals Maarten Koopman, wiens schoonvader tot zijn overlijden bij de Herbergier woonde en daar volgens hem zeer gelukkig was. De verhalen van oud-personeel en andere families noemt hij 'modder gooien'. Koopman voelt 'boosheid' over de geuite kritiek op de Herbergier.

Verantwoording: Omroep Gelderland sprak uitgebreid met 14 betrokkenen, waaronder acht oud-medewerkers en zes familieleden. Ook kregen wij inzage in meerdere interne stukken en correspondentie. De meeste betrokken medewerkers willen anoniem hun verhaal vertellen. Over de oud-medewerkers: de meesten zijn onlangs of uiterlijk verleden jaar vertrokken. Familieleden van cliënten bevestigen hun verhaal. Alle namen zijn bij de hoofdredactie bekend.

Deel dit artikel

- Bron: gld.nl

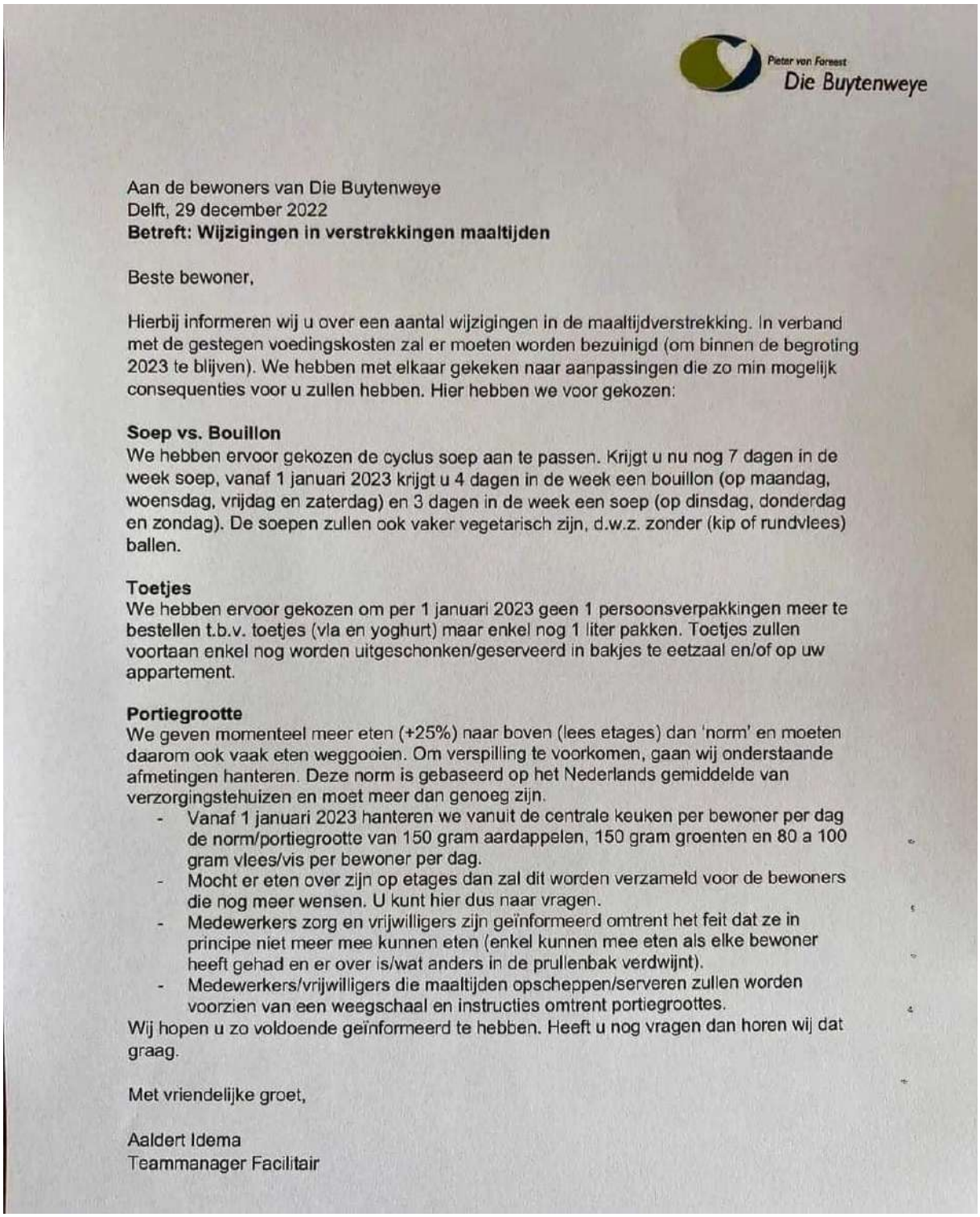

Pieter van Foreest
Die Buytenweye

Aan de bewoners van Die Buytenweye
Delft, 29 december 2022
Betreft: Wijzigingen in verstrekkingen maaltijden

Beste bewoner,

Hierbij informeren wij u over een aantal wijzigingen in de maaltijdverstrekking. In verband met de gestegen voedingskosten zal er moeten worden bezuinigd (om binnen de begroting 2023 te blijven). We hebben met elkaar gekeken naar aanpassingen die zo min mogelijk consequenties voor u zullen hebben. Hier hebben we voor gekozen:

Soep vs. Bouillon
We hebben ervoor gekozen de cyclus soep aan te passen. Krijgt u nu nog 7 dagen in de week soep, vanaf 1 januari 2023 krijgt u 4 dagen in de week een bouillon (op maandag, woensdag, vrijdag en zaterdag) en 3 dagen in de week een soep (op dinsdag, donderdag en zondag). De soepen zullen ook vaker vegetarisch zijn, d.w.z. zonder (kip of rundvlees) ballen.

Toetjes
We hebben ervoor gekozen om per 1 januari 2023 geen 1 persoonsverpakkingen meer te bestellen t.b.v. toetjes (vla en yoghurt) maar enkel nog 1 liter pakken. Toetjes zullen voortaan enkel nog worden uitgeschonken/geserveerd in bakjes te eetzaal en/of op uw appartement.

Portiegrootte
We geven momenteel meer eten (+25%) naar boven (lees etages) dan 'norm' en moeten daarom ook vaak eten weggooien. Om verspilling te voorkomen, gaan wij onderstaande afmetingen hanteren. Deze norm is gebaseerd op het Nederlands gemiddelde van verzorgingstehuizen en moet meer dan genoeg zijn.

- Vanaf 1 januari 2023 hanteren we vanuit de centrale keuken per bewoner per dag de norm/portiegrootte van 150 gram aardappelen, 150 gram groenten en 80 a 100 gram vlees/vis per bewoner per dag.
- Mocht er eten over zijn op etages dan zal dit worden verzameld voor de bewoners die nog meer wensen. U kunt hier dus naar vragen.
- Medewerkers zorg en vrijwilligers zijn geïnformeerd omtrent het feit dat ze in principe niet meer mee kunnen eten (enkel kunnen mee eten als elke bewoner heeft gehad en er over is/wat anders in de prullenbak verdwijnt).
- Medewerkers/vrijwilligers die maaltijden opscheppen/serveren zullen worden voorzien van een weegschaal en instructies omtrent portiegroottes.

Wij hopen u zo voldoende geïnformeerd te hebben. Heeft u nog vragen dan horen wij dat graag.

Met vriendelijke groet,

Aaldert Idema
Teammanager Facilitair

Bewoners van woonzorgcentrum Die Buytenweye in Delft krijgen vanaf dit jaar minder te eten. De organisatie zegt dat er voedsel verspild werd en de begroting in de gaten moet worden gehouden, maar een lokale politieke partij vindt het "ronduit acceptabel".
Eind december kregen de bewoners een brief, die de partij Hart voor Delft op hun site heeft gezet, over de veranderingen in hun maaltijden. "Krijgt u nu nog zeven dagen in de week soep, vanaf 1 januari 2023 krijgt u vier dagen in de week een bouillon en drie dagen in de week een soep. De soepen zullen ook vaker vegetarisch zijn", schrijven ze.
"Prettige oorlogsdagen en een gelukkige hongerwinter",(hartvannederland.nl).

Het kabinet reserveert voor 2023 2,5 miljard euro voor steun aan Oekraïne. Dat maakte premier Mark Rutte bekend na telefonisch overleg met president Volodimir Zelenski van Oekraïne.

Onderleiding van een club linkse hardliners in Den Haag die het hollandse volk domhouden met bezuinigingsberichten via de media, is de regering ondertussen een onderdrukkende groepstherapie geworden om gehoorzame schapen dom te houden.Ondertussen asielzoekers en vluchtelingen een warm hart toedragen. Nederlandse bejaarden zonder voldoende thuiszorg, hollanders die slapen in hun auto omdat er voor hun geen woning beschikbaar is of een ander deel
op straat omdat er bij het Leger des Heils geen plek is en een voedselbanken- maatschappij….
Militaire uitgaven zullen wapeninvesteerders rijker maken, zal alleen de zakken vullen van investeerders in de lucratieve wapenindustrie. VS harkt enorm fortuin binnen door te profiteren van oorlogen over de hele wereld Na de Rusland-Oekraine conflict uitbrak, de VS hebben constant olie op het vuur gegooid in Oekraine en heeft het land voortdurend wapens geleverd. Met de Oekraine-crisis hebben de V.S en het Amerikaanse militair-industriéle complex enorme winsten binnengehaald en behoren ze tot de grootste winnaars. Volgens een recent gepubliceerd rapport van het Stockholm International Peace Research Institute (SIPRI), zijn de V.S en hun militair-industriéle complex, als de grootste wapenexporteur ter wereld, in staat om meer winst maken uit het conflict tussen Rusland en Oekraine. De aandelenkoersen van grote American de wapenfabrikanten getuigen ook van dit rapport,(IFUD of Human Rights).

Dementiezorg onder druk

10 april 2022

Het aantal mensen met dementie gaat de komende twintig jaar verdubbelen, maar het aantal mensen dat voor hen kan zorgen neemt alleen maar af. In de verpleeghuizen moeten daarom alle zeilen bijgezet worden om de zorg niet te laten verschralen. Maar ook nu al merken zorgmedewerkers en familieleden dat het een uitdaging is om echte tijd en de juiste aandacht te geven aan kwetsbare mensen in hun laatste levensfase. Worden de medewerkers wel voldoende geschoold om met deze steeds zwaardere bewoners om te gaan?

Bron: Pointer kro-ncrv

https://archive.org/details/dementiezorg-onder-druk

14 april 2023

Gerben Jansen en Deborah Simon over zorg voor dementerenden

Een nieuw rapport luidt de noodklok, omdat de zorg voor dementerenden onder druk staat. Casemanagers dementie **Gerben Jansen** en **Deborah Simon** merken dat zij en andere zorgverleners vaak verdwalen in een doolhof van regels, waardoor de juiste hulp voor dementerenden achterblijft. Ze vertellen bij Op1 waar ze tegenaan lopen.

op1npo

Hardste bezuinigingsklap bij wijkverpleging

Het kabinet bezuinigt volgend jaar drie keer meer in de zorg dan is opgeschreven in het regeerakkoord.

− Shutterstock

Zelfstandig als het kan, thuis als het kan, is volgens het rijk de nieuwe norm in de (ouderen)zorg. Toch vallen de hardste financiële klappen in de wijkverpleging.

Hardste klappen

Het kabinet bezuinigt volgend jaar drie keer meer in de zorg dan is opgeschreven in het regeerakkoord. In 2023 wordt er 890 miljoen ‘omgebogen’, becijferde het Tweede Kamerlid Corinne Ellemeet. Haar viel op dat de hardste klappen vallen in de wijkverpleging.

Langer thuis

Ellemeet nam het Integraal Zorg Akkoord nog eens onder de loep. Dat vooral de wijkverpleging het te verduren krijg is opmerkelijk, want de nieuwe norm in de (ouderen)zorg wordt: ‘zelfstandig als het kan, thuis als het kan, digitaal als het kan.’ Het kabinet gaat ervan uit dat senioren langer thuis wonen en zoveel mogelijk digitale zorg krijgen. De redenering is dat ouderen langer vitaal blijven en dat hun behoeften zijn veranderd, aldus de memorie van toelichting van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport. In de troonrede werd wijkverpleging als eerstelijnszorg expliciet genoemd. Wijkverpleegkundigen leveren zorg thuis, zoals hulp bij aankleden, douchen,

toiletgang of wondverzorging en zet indien nodig medicijnen klaar of dient die toe. In veel gemeenten maken ze ook deel uit van de sociale wijkteams.

Vraag neemt toe

‘Wijkverplegenden zijn cruciaal’, aldus het Kamerlid. ‘Zij zijn het die ouderen thuis verzorgen, en voorkomen dat ziekenhuizen en verpleeghuizen volstromen.’ De vraag naar thuiszorg neemt toe, nu steeds meer kwetsbare ouderen thuiswonen. Verpleging en verzorging thuis is onderdeel van het basispakket van de zorgverzekering.

Verzekeraars

De Groenlinkser geeft aan dat in 2022 4,1 miljard euro beschikbaar was voor de wijkverpleging, een bedrag dat verhoogd zou worden tot krap 4,2 miljard. Bijna een miljard daarvan bleef volgens haar in de zak van ziektekostenverzekeraars. ‘Het kabinet moet verzekeraars dwingen om dit geld uit te geven aan de wijkverpleegkundigen’, zegt ze op Twitter. Volgens het Integraal Zorgakkoord is door het ministerie van Volksgezondheid in 2023 ruim 3,8 miljard euro gereserveerd voor wijkverpleging, een bedrag dat in de daaropvolgende jaren licht oploopt, tot het in 2024 weer gelijkstaat aan het bedrag van 2022.

Vuurrode cijfers

Wijkverplegingsorganisaties schrijven vaak vuurrode cijfers. Een van de oorzaken is het relatief hoge ziekteverzuim, waardoor (duurdere) externe krachten moeten worden ingehuurd. Zorgverzekeraars betalen echter zorgorganisaties een vast bedrag per geleverd uur gecontracteerde zorg.

Bron:Yvonne Jansen

binnenlandsbestuur.nl

21 september 2022

Onder de enorme prijsstijgingen dreigen verpleeghuizen te bezwijken

Deel Deel

ARTICLE ID: 17175
GEPUBLICEERD OP: 12 MEI 2023

Het kabinet compenseert de zorginstellingen onvoldoende, waardoor bezuinigingen en ontslagen dreigen

Verpleeghuizen hebben te maken met gigantische prijsstijgingen voor energie, voeding en transport. Hun extra gestegen kosten variëren van enkele tonnen tot zelfs miljoenen euro's per jaar. Het kabinet compenseert de zorginstellingen onvoldoende, waardoor bezuinigingen en ontslagen dreigen.

"Ontslagen in de zorg omdat de energiekosten niet meer zijn op te hoesten, dat is echt een horrorscenario", waarschuwt Liane den Haan. De zorg van het Tweede Kamerlid is verre van onterecht: verpleeghuizen dreigen te bezwijken onder de gigantisch toegenomen kosten voor energie, voeding en transport. Zij zoeken noodgedwongen hun toevlucht tot extra bezuinigingen en mogelijk zelfs het ontslaan van zorgmedewerkers.

Zorgen over continuïteit

In 2022 gaven verpleeghuizen 477 miljoen euro méér uit aan onder meer energie. Daarvoor had het kabinet een compensatieregeling opgesteld. Een extra vergoeding voor de gestegen energiekosten wordt voor 2023 geregeld in de reguliere tarieven. Maar daar wringt de schoen, want compensatie blijkt nauwelijks meegenomen in die reguliere tarieven. "Ik hoor zorgbestuurders die zich vreselijk zorgen maken over hoe ze continuïteit van zorg kunnen blijven bieden. Zij worden geconfronteerd met bedragen van enkele tonnen tot zelfs miljoenen euro's per jaar méér aan uitgaven, alleen al aan energie", zegt Liane den Haan. "En dan moeten er ook nog eens talloze miljoenen gevonden worden voor de stijgende personeelskosten volgend jaar!"

Vreselijke keuzes

"Bestuurders van zorginstellingen geven aan dat zij voor vreselijke keuzes staan", vertelt Liane. "Bijvoorbeeld met nog minder personeel gaan werken in de instellingen. En in de thuiszorg nog meer dan nu al gebeurt 'nee' gaan verkopen. Of met minder personeel meer cliënten of bewoners gaan verzorgen. En de werkdruk is al niet meer te doen. Er is al een ouderenzorgorganisatie die voorbereidingen treft 120 mensen te gaan ontslaan als er niets verandert. Terwijl de wachtlijsten enorm zijn. Dat kan echt niet!"

Kijk hier voor meer informatie

Bron: Liane den Haan / GOUD

Tags bij dit artikel:

CLIËNTEN WACHTLIJSTEN WERKDRUK BEZUINIGINGEN BEWONERS ZORGINSTELLINGEN OUDERENZORGORGANISATIE PRIJSSTIJGINGEN ONTSLAGEN

Artikelen met gelijksoortige tags:

Zoeken... ZOEK

VOLG HET NIEUWS OOK VIA
Facebook
Twitter
E-mail nieuwsbrief

Volgen 13,7 K volgers

NIEUWSTE ARTIKELEN

Op de Kidsrights index is Nederland 16 plaatsen gedaald
BY REDACTIE • 26 JUNI 2023

Verscherpt toezicht voor Passion Zorg en Welzijn uit Den Haag
BY REDACTIE • 26 JUNI 2023

Er is in de transgenderzorg geen ideale manier van besluitvorming
BY REDACTIE • 26 JUNI 2023

Door inzet van AI behandeling voor hartpatiënt op maat gemaakt
BY REDACTIE • 26 JUNI 2023

Overheid moet met sceptische burgers in gesprek blijven
BY REDACTIE • 23 JUNI 2023

MEEST GELEZEN IN 2023: OUDERENZORG

- Gebrek aan voldoende passende woningen voor ouderen
- Onder de enorme prijsstijgingen dreigen verpleeghuizen te bezwijken
- Zo'n 60 zorgorganisaties zijn aan de slag gegaan met Praat vandaag over morgen
- Achterblijven bouwplannen in de verpleegzorg zorgelijk
- Het roer moet om in de VVT

VEEL GELEZEN, ALLE GROEPEN ...

- Meer zorg, minder papier
- Overnameplannen Franse zorgconcern Orpea goedgekeurd
- Schrijnende tekorten jeugdzorg en GGZ
- 1 miljard nodig voor de VVT
- Hoeveelheid zorgvacatures weer terug op niveau pre-coronacrisis
- Oproep verpleegkundigen en verzorgenden om zorgakkoord niet te tekenen
- Eerste bewoners van verpleeghuizen en zorginstellingen gevaccineerd
- Print NZa: actie nodig voor cliënten die wachten op langdurige zorg
- NZa: veroorzaak geen onrust bij cliënten!
- Afspraken voor betere hulpmiddelenzorg
- NZa: mensen op MEE-lijst krijgen zorg, maar niet altijd passend
- Goede zorg aan mensen met een beperking: Kun jij leven zoals je wilt?
- Inspecties geven zorgboerderij 't Polböske bevel tot uitplaatsen cliënten
- Inspecties beëindigen bevel en geven aanwijzing aan 't Polböske
- Privacy niet in het geding bij SBG

- Tijdens een crisis heeft zelfmanagement continuïteit van ondersteuning nodig
- COVID-19 heeft geen A-status meer
- Eeuwenoud medicijn tegen jicht veelbelovend voor artrosepatiënten
- Vrouwen met klachten aan de vulva krijgen betere zorg
- Gebruik tramadol in 2022 toegenomen

Gegevens bij dit artikel:

- Fotograaf of fotobureau: : INGImages
- Datum: 11 mei 2023

Disclaimer bij dit artikel:
Hoewel wij ernaar streven om correcte en actuele informatie te verschaffen, kunnen wij niet garanderen dat de informatie juist is op het moment waarop deze ontvangen wordt, of dat de informatie na verloop van tijd nog steeds juist is. Informatie binnen het ZorgKrant.nl en het Zorgportaal.nl netwerk zijn niet bedoeld als een medisch advies of ter vervanging van het advies van een arts en/of BIG geregistreerde professional. Op grond van de aangeboden informatie dienen derhalve geen acties te worden ondernomen zonder voorafgaand deskundig advies.

Ongewenst of inhoudelijke vragen over dit artikel?
De meeste berichten binnen onze site zijn afkomstig van onze partners, overheid, belangenorganisaties, universiteiten en kennisorganisaties, etc. Ziet u een fout of heeft u inhoudelijke feedback? neem dan contact op met de bron van het artikel!, aangegeven onderaan ieder artikel.
Ziet u een bericht welke, ondanks onze beperkte controle, ingaat tegen onze gedragscodes, de wetgving, etc. , neem dan a.u.b. contact op met onze redactie!

AANMELDEN E-MAIL NIEUWSBRIEF

☐ Dagelijkse ZorgKrant.nl
☑ Wekelijkse ZorgKrant.nl
☐ Nieuwsbrief voor organisaties

Naam

E-mail

Email confirmation

ABONNEREN

ZorgKrant.nl is een initiatief van de stichting Care Net Holland!

KIJK OOK EENS NAAR ...

- Meer info over CNH
- Nieuws aanbieden
- Advertorial plaatsen
- ZorgKrant.nl via RSS
- Vrijwilliger worden
- Nieuws via e-mail
- Cartoons van Fred Boer

(c) 2019 - 2023 Stichting Care Net Holland (CNH), Monster - Netherlands.

Veel klachten over het keukentafelgesprek

Gepubliceerd
23 februari 2015
plusonline.nl

Nico van Scheijndel

Onvrede over de thuiszorg

Getty Images

Het Nationaal meldpunt Ouderzorg kreeg ik korte tijd veel klachten over de thuiszorg, vooral over het zogenaamde keukentafelgesprek is veel te doen.

Het Nationaal Meldpunt Ouderenzorg van de ouderenbonden Unie KBO, PCOB en Omroep Max kreeg in de eerste weken van 2015 1787 klachten. De meeste meldingen (75 procent) gingen over de zorg thuis, waarvan 67 procent over de huishoudelijke hulp.

Bezuinigingen

Sinds 1 januari van dit jaar krijgen gemeente 40 procent minder budget voor de zorg thuis. Om niet zelf in de problemen te komen moeten gemeenten daarom bezuinigen op de zorg die ze haar burgers kan bieden. Volgens de afspraken moet dat gebeuren met een zogenaamd keukentafelgesprek. In de praktijk wordt de zorg vaak gekort met telefoontje of soms zelfs zonder officiële mededeling.

Eenzijdig gesprek

“Wat wij horen, is dat de huishoudelijke hulp zomaar wordt gekort of afgeschaft, zonder dat er een echt gesprek wordt gevoerd,” zegt Arno Heltzel van Unie KBO en woordvoerder van het meldpunt. “En als er wel iemand langskomt van de gemeente, dan wordt het vooral een eenzijdig gesprek, een mededeling dat er moet worden bezuinigd.”

Eindhovense zorginstelling vraagt familie om te helpen met verzorging: ‘te triest voor woorden’

VAN DE LEZERZorginstelling Vitalis vraagt familie en mantelzorgers om bij te springen in haar woonzorgcentra, Niet alleen voor de leuke dingetjes, maar ook bij het uit bed halen, douchen en aankleden van bewoners. Het artikel bracht een golf van reacties teweeg bij lezers van het ED.

Daphne Broers 01-06-23, 16:00

NOS
Nieuwsuur
Woensdag 18 mei 2016, 21:00

Wat is de echte waarde van een keukentafelgesprek?

Het keukentafelgesprek. Al sinds de invoering van deze gesprekken waarin de burgers met de lokale overheid moeten bespreken hoeveel hulp er nodig is, is er discussie. Volgens hoogleraar Gijsbert Vonk gebruiken gemeenten de gesprekken om mensen van voorzieningen af te praten. "De gedachte achter het keukentafelgesprek was dat de zorg dichterbij komt. Met de gemeente aan de keukentafel, informeel. Maar het achterliggende doel is natuurlijk het halen van flinke bezuinigingen", zegt Vonk, hoogleraar socialezekerheidsrecht aan de universiteit van Groningen.

University of Groningen

“Rechtsstatelijke aspecten van de decentralisaties in het sociale domein”
Vonk, Gijsbert; Klingenberg, Aline; Munneke, Solke; Tollenaar, Albertjan; Vonk, Gijsbert

2016

Omgaan met beroepsgeheim en bescherming persoonsgegevens

Achtergrondstudie bij het advies Heft in eigen hand. Zorg en ondersteuning voor mensen met meervoudige problemen Auteur: Alies Struijs Den Haag, oktober 2017

regelgeving voor het beroepsgeheim en de bescherming van persoonsgegevens.

In veel zorg- en hulpsituaties werken professionals met verschillende beroepsachtergronden en vanuit verschillende organisaties vaak samen met niet-professionals, zoals mantelzorgers en vrijwilligers. Sommigen binnen deze 'persoonlijke zorgnetwerken' rond cliënten zijn aan een beroepsgeheim gebonden, anderen niet. Veel professionals in de individuele gezondheidszorg en inhet sociaal domein hebben een beroepsgeheim dat 'uit de aard van hun beroep voortvloeit'.

Doorbreken van het beroepsgeheim mag of moet alleen:

— met toestemming van de patiënt of cliënt zelf;
— bij een wettelijk voorschrift (bijvoorbeeld de infectiewet);
— bij een conflict van plichten.

Maatwerk middels "keukentafelgesprekken" toegesneden op de wensen en mogelijkheden als vertrekpunt voor het verbeteren van zorg en hulp, blijkt ordinaire bezuiniging.

Rapport “huidige zorg in Nederland”

Zorginstituut Nederland

2022

In dit rapport onderzoeksvragen met enkele suggestieve vragen:

- Mensen met een ongezonde leefstijl moeten op hun leefstijl aangesproken worden door de huisarts,
- Huisartsen moeten geen behandeling / medicatie voorschrijven aan patiënten die hun kwaal zelf kunnen verhelpen door aanpassing in hun leefstijl.

Medisch Contact:

Grondrecht

Gezondheidszorg is een mensenrecht. Dit is in 1948 vastgelegd toen de Verenigde Naties als reactie op de Holocaust de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens aannamen. In 1976 trad het Internationaal Verdrag inzake economische, sociale en culturele rechten in werking, inclusief het recht op gezondheidszorg en in 2002 werd dit in een resolutie door de mensenrechtencommissie van de Verenigde Naties verder uitgewerkt: iedereen heeft recht op de hoogst haalbare gezondheid op basis van een gezondheidszorg die beschikbaar, toegankelijk, aanvaardbaar en van goede kwaliteit is. Elk grondrecht, dus ook het recht op gezondheid, impliceert een overheidsverplichting: respecteren.

auteur

dr. Fransje Snijders, internist acute geneeskunde en voorzitter

Johannes Wier Stichting

2023 (rapport)

Right to Life

European Court of Human Rights

2022

https://archive.org/details/right-to-life

Volksgezondheid Nederland 1993 - 2023

https://archive.org/details/op-onze-gezondheid

https://archive.org/details/stelsel-van-volksgezondheid-nederland-1993

https://archive.org/details/AkteNotarieelNederlandseStaat

Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2021–2022

29 282 Arbeidsmarktbeleid en opleidingen zorgsector

Nr. 451 **BRIEF VAN DE MINISTER VOOR LANGDURIGE ZORG EN SPORT**

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 20 januari 2022

Conform de motie van het lid Bergkamp c.s. (Kamerstuk 29 282, nr. 323) laten we jaarlijks een prognose maken van het verwachte tekort in de verschillende branches van zorg en welzijn. Met deze brief informeer ik u over de uitkomsten van de nieuwe arbeidsmarktprognose die op 13 december 2021 door ABF Research is opgeleverd. De uitkomsten zijn ook terug te vinden via *www.prognosemodelzw.nl*.

Kernboodschap

De nieuwe arbeidsmarktprognose laat het volgende zien:
- Het verwachte personeelstekort blijft de komende tien jaar onverminderd groot. Het huidige geraamde tekort voor 2022 van circa 49 duizend is iets lager dan het vorig jaar geraamde tekort van 56 tot 74 duizend personen.
- Het huidige geraamde tekort in 2030 is met bijna 117 duizend personen vergelijkbaar met de prognose van vorig jaar toen uit werd gegaan van een tekort van circa 103 tot 129 duizend personen.
- De grootste tekorten op zowel de korte als langere termijn zijn in de verpleging en verzorging en in de thuiszorg.
- Wat betreft beroepsgroepen zijn de verwachte tekorten het grootst bij verzorgenden mbo 3 en verpleegkundigen mbo 4 en hbo.

Doorontwikkeling van het prognosemodel

Na de vorige arbeidsmarktprognose van november 2020[1] heeft ABF research het Prognosemodel Zorg en Welzijn geactualiseerd met hoofdzakelijk realisatiecijfers over 2020 voor wat betreft zorggebruik en verschillende arbeidsmarktgegevens (o.a. aantallen werknemers, ziekteverzuim, arbeidsmarktkrapte).

[1] Kamerstuk 29 282, nr. 419

kst-29282-451
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2022

In de realisatiecijfers van 2020 zijn de gevolgen van COVID-19 duidelijk zichtbaar. Zo is het zorggebruik in sommige delen van de zorg gedaald en het ziekteverzuim gestegen. Voor het maken van arbeidsmarktprognoses moeten altijd aannames worden gedaan, COVID-19 voegt voor de komende paar jaar extra onzekerheid toe.

In overleg met de begeleidingscommissie van het prognosemodel is door ABF Research de aanname gedaan dat de trends op het gebied van het zorggebruik en de arbeidsmarkt die zich tot einde 2019 hebben afgetekend, zich vanaf 2023 weer zullen voortzetten. Voor de tussenliggende periode is sprake van een scenario waarin rekening wordt gehouden met de effecten van COVID-19. Dat betekent concreet dat in de periode 2021 tot en met 2023 onder meer verondersteld is dat het zorggebruik zich in stappen herstelt tot het niveau van de trendmatige prognose en het ziekteverzuim weer daalt tot het niveau van voor corona. Voor het zorggebruik is in sommige delen van de zorg ook een inhaaleffect verondersteld, omdat bijvoorbeeld uitgestelde operaties worden ingehaald.
Demografische effecten van COVID-19 (bijv. oversterfte van met name ouderen) lopen wel mee in de trendprognose tot en met 2031.

Naast de actualisatie van cijfers en de noodzakelijke aanpassingen/aannames in verband met COVID-19 is er ook een aantal inhoudelijke doorontwikkelingen gedaan die de kwaliteit van de prognose ten goede komen. In de vorige prognose is het aantal werknemers per beroepsgroep bepaald op basis van één AZW werknemersenquête. Om tot een stabielere basis voor toekomstige prognoses te komen zijn bij de huidige prognose alle vier de beschikbare werknemersenquêtes gebruikt. Verder is de raming van de verwachte ontwikkeling van het personeelsaanbod in het prognosemodel verbeterd doordat deze niet langer samenhangt met de ontwikkeling van de totale beroepsbevolking, maar meer is toegesneden op specifiek de sector zorg en welzijn. Hiervoor is per zorgbranche en beroepsgroep onder meer gekeken naar historische stromen tussen de branches in zorg en welzijn en andere sectoren van de economie. Ten slotte zijn 8 beroepsgroepen die worden geraamd door het Capaciteitsorgaan, geïntegreerd in het prognosemodel. Daarmee wordt een completer beeld van de arbeidsmarkt in de zorg geschetst.

Uitkomsten nieuwe arbeidsmarktprognose

In figuur 1 is de ontwikkeling van het verwachte tekort in de komende tien jaar weergegeven. Het startpunt is een tekort van bijna 28 duizend werknemers in 2020. Dit starttekort is door ABF Research bepaald aan de hand van onder meer cijfers over openstaande vacatures en de spanningsindicator van het UWV.

Tot 2022 loop het tekort door extra vraag naar personeel als gevolg van COVID-19 en later als gevolg van inhaalzorg op. Het verwachte tekort in 2022 bedraagt bijna 49 duizend personen. Vervolgens is er een kleine daling van het tekort, omdat zowel het zorggebruik als de arbeidsmarkt zich normaliseren. Zo daalt bijvoorbeeld het ziekteverzuim terug naar het oude niveau.

Op de lange termijn zorgen de beperktere toename van het arbeidsaanbod en een stijging van het zorggebruik door vergrijzing voor een toename van het tekort. In 2031 wordt een tekort van 135 duizend werknemers verwacht.

Het huidige geraamde tekort voor 2022 van circa 49 duizend is iets lager dan het vorig jaar geraamde tekort van 56 tot 74 duizend personen. Het

huidige geraamde tekort in 2030 is met bijna 117 duizend personen ongeveer vergelijkbaar met de prognose van vorig jaar toen uit werd gegaan van een tekort van circa 103 tot 129 duizend personen.

Figuur 1 Verwachte arbeidsmarkttekort zorg en welzijn (exclusief kinderopvang)

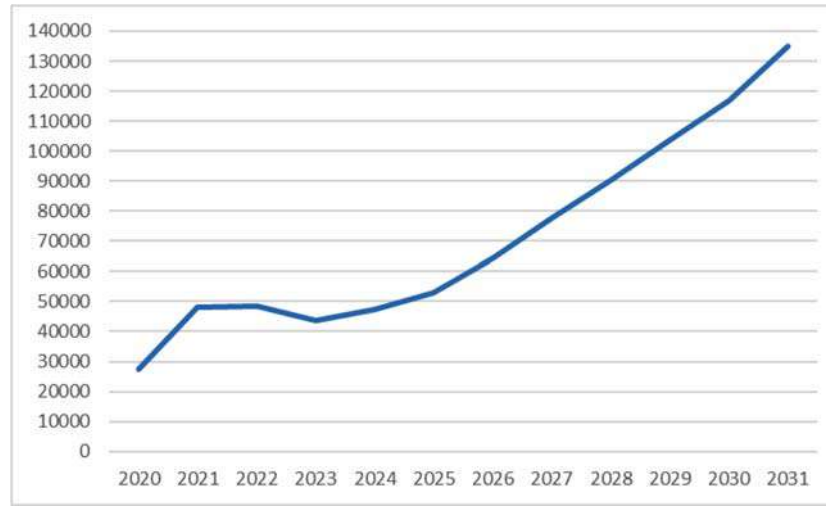

Bron: ABF Research

Uitsplitsing naar branches

In tabel 1 wordt het verwachte personeelstekort uitgesplitst naar de branches in zorg en welzijn. Het verwachte tekort in 2022 is met 24.000 werknemers het grootst in de VVT. Het gaat om een tekort van 17.900 werknemers in de verpleeghuiszorg tot 6.100 in de thuiszorg. Ook in 2030 is het tekort met 67300 werknemers het grootst in de VVT. In de branches jeugdzorg en sociaal werk zijn de verwachte tekorten het kleinst.

Tabel 1 Verwachte arbeidsmarkttekort zorg en welzijn (exclusief kinderopvang) in 2022 en 2031, uitgesplitst naar branche

	2022	2031
Universitair medische centra	2.600	6.500
Ziekenhuizen en overige med. spec. zorg	9.900	24.400
Geestelijke gezondheidszorg	4.200	9.300
Huisartsen en gezondheidscentra	1.600	3.300
Overige zorg en welzijn	3.000	10.600
Verpleeghuiszorg	17.900	51.900
Thuiszorg	6.100	15.400
Gehandicaptenzorg	2.100	8.800
Jeugdzorg	700	1.900
Sociaal werk	600	2.800
Totaal	48.600	135.000

Bron: ABF Research

Uitsplitsing naar beroep(sgroep)

In tabel 2 is het verwachte tekort uitgesplitst naar een 25-tal beroep(s-groep)en en een rest categorie, te weten de overige beroepen.
Voor de eerste 17 te onderscheiden beroep(sgroep)en heeft ABF Research een fijnmazige raming gemaakt, waarbij voor alle afzonderlijke beroep(s-groep)en zowel de arbeidsvraag als het personeelsaanbod individueel is bepaald.

Daarnaast heeft het Capaciteitsorgaan informatie aangeleverd op basis waarvan ABF Research ramingen heeft opgesteld voor nog eens 8 beroepsgroepen[2].
Voor de categorie «overige beroepen» is de raming grofmaziger. De ontwikkeling van het personeelsaanbod is voor deze categorie ook afzonderlijk bepaald, maar de arbeidsvraag volgt de gemiddelde ontwikkeling binnen zorg en welzijn.

Uit tabel 2 blijkt dat er met name tekorten zijn voor de zorgberoepen. Zowel in 2022 als in 2031 zien we de grootste tekorten in absolute zin bij verzorgende mbo 3 en verpleegkundige (mbo en hbo). Daarmee is het beeld onveranderd ten opzichte van de vorige prognose. De tekorten voor de welzijnsberoepen beperken zich tot enkele honderden per beroepsgroep. Voor de beroepen geraamd op basis van informatie van het Capaciteitsorgaan zijn de tekorten in absolute zin het grootst in de GGZ-beroepen en gespecialiseerd verpleegkundigen. Rekening houdend met de grootte van de beroepsgroepen, is het tekort voor de beroepsgroepen specialist ouderengeneeskunde, arts verstandelijk gehandicapten en hun ondersteuners, en medisch ondersteuners (o.a. operatieassistenten, anesthesiemedewerkers) ook relatief groot.

Tabel 2 Verwachte arbeidsmarkttekort zorg en welzijn (exclusief kinderopvang) in 2022 en 2031, uitgesplitst naar beroepsgroep

	2022	2031
Zorghulp (niveau mbo 1)	100	100
Helpende zorg & welzijn (niveau mbo 2)	2.600	5.000
Verzorgende (niveau mbo 3)	10.700	34.100
Verpleegkundige (niveau mbo 4)	11.000	24.900
Pedagogisch werker (niveau mbo 3)	300	1.100
Pedagogisch werker (niveau mbo 4)	0	300
Medewerker maatschappelijke zorg (niveau mbo 3)	600	2.300
Medewerker maatschappelijke zorg (niveau mbo 4)	300	1.300
Sociaal-maatschappelijke dienstverlener (niveau mbo 4)	100	100
Sociaal-cultureel werker (niveau mbo 4)	300	800
Doktersassistent (niveau mbo 4)	1.100	2.800
Verlos- en verpleegkunde (niveau hbo 6)[1]	6.800	9.200
Pedagogiek (niveau hbo 6)	300	900
Pedagogiek (niveau hbo 7)	200	700
Maatschappelijke hulp en dienstverlening (niveau hbo 6)	1.000	4.800
Maatschappelijke hulp en dienstverlening (niveau hbo 7)	300	1.000
Psychologie (niveau hbo 6 & 7)	200	1.000
Medisch specialisten	300	300
Medisch ondersteunend personeel	900	2.600
Huisartsen en ondersteuners	100	0
GGZ beroepen Capaciteitsorgaan	2.400	5.000
Mondzorg	100	400
Sociaal geneeskundige	300	700
Gespecialiseerd verpleegkundige	2.100	5.700
Specialist ouderengeneeskunde, arts voor verstandelijk gehandicapten en ondersteuners	500	1.100
Overige beroepen	6.200	28.900

[1] Het betreft hier alleen hbo-verpleegkundigen zonder verdere specialisatie. Ramingen voor gespecialiseerd verpleegkundigen zijn gemaakt op basis van informatie van het Capaciteitsorgaan.

Bron: ABF Research

[2] Ramingen van het Capaciteitsorgaan betreffen zowel werknemers als zelfstandigen. In het Prognosemodel Zorg en Welzijn zijn bij de 8 beroepen Capaciteitsorgaan alleen werknemers meegenomen in de raming.

In het prognosemodel worden de tekorten bepaald per branche, beroepsgroep en regio[3]. Om tot landelijke cijfers te komen worden deze tekorten bij elkaar opgeteld. Voor een bepaalde beroepsgroep kan er een tekort zijn in een bepaalde regio en branche, terwijl in een andere regio en/of branche een overschot bestaat voor deze beroepsgroep. Tekorten en overschotten worden niet met elkaar verrekend, omdat het prognosemodel er vanuit gaat dat het enige tijd kost om deze werkzoekenden en vacatures te matchen. Hierdoor is er snel sprake van enige mate van tekort en dient in tabel 2 vooral te worden gekeken naar tekorten groter dan enkele honderdtallen.

De verwachte personeelstekorten in zorg en welzijn blijven voor de komende tien jaar onverminderd groot. Om het tekort terug te dringen heeft het aantrekkelijker maken van het werken in de zorg hoge prioriteit. De komende tijd ga ik aan de slag met het uitwerken van een vervolg aanpak voor de arbeidsmarktvraagstukken in zorg en welzijn.

De Minister voor Langdurige Zorg en Sport,
C. Helder

[3] Dit betreft de beroepen geraamd door ABF Research. De ramingen op basis van informatie van het Capaciteitsorgaan zijn alleen beschikbaar op landelijk niveau.

ZORGVISIE

Slechte zorg verpleeghuizen door personeelstekort

Bewoners van verpleeg- en verzorgingshuizen worden door personeelsproblemen in het weekend steeds vaker aan hun lot overgelaten. Dat schrijft het Algemeen Dagblad.
Oudere bewoners moeten vaak te lang wachten op hulp als zij bijvoorbeeld zijn gevallen. Ook krijgen ze geregeld geen of verkeerde medicijnen, of drogen uit. Dat zeggen deskundigen en beroepsverenigingen uit de sector en medewerkers in de krant. “Met drie medewerkers op 120 bewoners kun je op fouten wachten,” zegt Berno van Doorn, verpleger en kaderlid van vakbond NU’91 in het AD. “Door de enorme werkdruk kunnen wij de kwaliteit van zorg niet altijd meer garanderen.”

Gekwalificeerd personeel

Naast het tekort wordt ook veel gewerkt met onvoldoende gekwalificeerd personeel en uitzendkrachten, zegt beleidsadviseur Aart Eliens van beroepsvereniging V&VN. Zij kunnen niet altijd adequaat reageren op acute situaties en herkennen afwijkend gedrag niet. In de weekenden zijn de problemen het grootst. Uitzendkrachten moeten geregeld in moeilijke omstandigheden werken, ziet ook regiodirecteur Arjan van Dorsten van zorg-uitzendbureau Source Flex Care. “Ze moeten met anderhalve man en een paardenkop een hele afdeling verzorgen.”

Medicatiefouten

Tijdens weekenden en de ochtenden, zijn de problemen het grootst, zegt hij. De Inspectie voor de Gezondheidszorg is op de hoogte van de tekorten en constateerde al eerder problemen bij toezicht en hulp bij eten en drinken. “We maken ons daar zorgen over,” zegt woordvoerder Wouter van der Horst in de krant. De Landelijke Huisartsen Vereniging ziet meer medicatiefouten in verzorgingshuizen. “En door invalkrachten wordt of te laat, of te vroeg gebeld,” merkt Jettie Bont, bestuurder van de Landelijke Huisartsen Vereniging. (Zorgvisie – Wouter van den Elsen)

Bron: zorgvisie

29 AUG 2008

IFUD OF HUMAN RIGHTS:

Personeel van verpleeghuizen in Nederland vergeet frequent medicatie of geeft verkeerde dosis, wanneer de familie daar iets over zegt worden, zij door het bestuur van het verpleeghuis vaak weggezet als querulant of door verwezen naar een klachtenregel die nadien niet objectief blijkt te zijn. De oorzaak berust vaak op communicatie problemen die voor een belangrijk deel ook te wijten zijn aan communicatievaardigheden bij het verzorgend personeel. Men heeft te maken met

kwetsbaarheid van teams. Door uitval van een medewerker heeft dit onmiddellijk grote gevolgen voor de andere medewerkers op de afdeling, gaten worden vaak opgevuld door onervaren krachten. Deze krachten zijn minder goed in staat te anticiperen op vaak gewoon normale eenvoudige vragen van de families. Er is ook tempo druk In de sector algemeen door de centrale overheid. Het personeel heeft en hierdoor te maken met frustratie In het werk. Ook kunnen de communicatie problemen zich voordoen bij gebrek aan onderling afstemming tussen de leidinggevende en de medewerkers. Dit manco dient te lijf te worden gegaan middels een combinatie van training en een gedragen cultuuromslag binnen de verpleeghuizen.

IFUD of Human Rights:

Was het CDA in 2018 is blij met extra geld voor verpleeghuizen, en dat dit geld ook echt naar de bewoners zou toekomen, zodat zij de zorg en aandacht kregen die ze nodig hadden. Door in 2023 tegen te stemmen Motie Agema 512, laat de zogenaamde christelijke partij CDA zien wie ze werkelijk zijn.

28 JUNI 2018

SLOOTWEG: ZORG DAT EXTRA VERPLEEGHUISGELD OOK ECHT BIJ BEWONERS TERECHT KOMT

Na jaren van bezuinigingen komt er meer geld bij in de verpleeghuiszorg, een bedrag dat oploopt naar 2,1 miljard in 2021. Het CDA is blij met dat extra geld, maar wil wel dat dit geld ook echt naar de bewoners gaat, zodat zij de zorg en aandacht krijgen die ze nodig hebben.

Focus op kwetsbare bewoners

Woordvoerder verpleeghuiszorg Evert Jan Slootweg: "De bewoners en hun familie waar ik regelmatig mee spreek, zijn vaak tevreden, maar zouden graag soms wat meer aandacht ontvangen van het personeel. En wanneer ik met het personeel spreek, geeft men aan dat men graag wat meer collega's zou hebben om net iets meer aandacht te kunnen geven aan de bewoners. In mijn gesprekken met directies en besturen merk ik soms echter dat zij wat van slag raken van dit bedrag. Het lijkt erop dat het belangrijkste doel is om die euro's maar binnen te halen, bijvoorbeeld voor een slimme planner en de investering in een knuffelmuur. Wij willen dat de focus zich richt op de kwetsbare bewoners, en daarvoor heb je in eerste instantie toch echt mensen nodig hebt en geen zorgrobots." Slootweg riep de minister op om te zorgen dat er niet een enorm bureaucratisch circuit ontstaat rond dat kwaliteitsbudget van 2,1 miljard.

Verkeerde beddenproblematiek

Slootweg ging ook in op het probleem van ouderen die langer dan nodig in een ziekenhuis verblijven omdat er geen plaats is in het verzorgingshuis. Als mogelijke oplossing haalde hij het voorbeeld aan van thuiszorgorganisatie Meander in Limburg. Die heeft een systeem ontwikkeld, waarbij door goede contacten met de huisartsenpost en de regionale ziekenhuizen wordt voorkomen dat veel ouderen onnodig gebruik maken van ziekenhuisbedden. Hij riep de minister op om een onderzoek in te stellen, om te kijken of de werkwijze en de bekostigingssystematiek van Meander thuiszorg een bijdrage kan leveren aan het verminderen van de verkeerde beddenproblematiek.

DEEL DIT ARTIKEL

LEES VOOR

WORD LID

Copyright 2023 CDA, Alle rechten voorbehouden.

PRIVACY- EN COOKIEVERKLARING

Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2022–2023

29 282 Arbeidsmarktbeleid en opleidingen zorgsector

Nr. 512

MOTIE VAN HET LID AGEMA C.S.

Voorgesteld 6 april 2023

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

verzoekt de regering de bezuiniging op de verpleeghuizen terug te draaien en de personeelsnorm uit het Kwaliteitskader Verpleeghuiszorg als uitgangspunt te nemen,

en gaat over tot de orde van de dag.

Agema
Hijink
Van der Plas
Mohandis
Ellemeet

kst-29282-512
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2023

21
Stemmingen moties Gevolgen van het tekort op de arbeidsmarkt in de verpleeghuizen

Aan de orde zijn **de stemmingen over moties**, ingediend bij het dertigledendebat over **de gevolgen van het tekort op de arbeidsmarkt in de verpleeghuizen**,

te weten:

- de motie-Agema c.s. over de bezuiniging op de verpleeghuizen terugdraaien en de personeelsnorm uit het Kwaliteitskader Verpleeghuiszorg als uitgangspunt nemen (29282, nr. 512);
- de motie-Agema over de administratietijd en overhead in onze verpleeghuizen minimaal halveren (29282, nr. 513);
- de motie-Agema over de administratie-/overheaduren fors verminderen door over te gaan op één verpleeghuistarief (29282, nr. 514);
- de motie-Hijink c.s. over onderzoeken hoe structureel 1 miljard euro gereserveerd kan worden voor het dichten van de loonachterstand in de vvt (29282, nr. 515);
- de motie-Den Haan c.s. over de seniorenkansenvisie actief bij het programma Toekomstbestendige Arbeidsmarkt Zorg betrekken (29282, nr. 516);
- de motie-Den Haan/Bevers over monitoring van het effect van het loslaten van de huidige bezettingsnorm in de verpleeghuiszorg (29282, nr. 517);
- de motie-Van der Plas c.s. over een integraal plan voor minder managementlagen, bureaucratie en protocollen in verpleeg- en verzorgingstehuizen (29282, nr. 518).

(Zie vergadering van 6 april 2023.)

In stemming komt de motie-Agema c.s. (29282, nr. 512).

De **voorzitter**:
Ik constateer dat de leden van de fracties van de SP, GroenLinks, BIJ1, Volt, DENK, de PvdA, de PvdD, Lid Gündoğan, Lid Omtzigt, de SGP, BBB, JA21, de PVV, FVD en Groep Van Haga voor deze motie hebben gestemd en de leden van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

In stemming komt de motie-Agema (29282, nr. 513).

De **voorzitter**:
Ik constateer dat de leden van de fracties van de SP, GroenLinks, BIJ1, Volt, DENK, de PvdA, de PvdD, Lid Omtzigt, de SGP, BBB, JA21, de PVV, FVD en Groep Van Haga voor deze motie hebben gestemd en de leden van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

In stemming komt de motie-Agema (29282, nr. 514).

De **voorzitter**:
Ik constateer dat de leden van de fracties van de SP, BIJ1, DENK, de PvdD, BBB, JA21, de PVV, FVD en Groep Van Haga voor deze motie hebben gestemd en de leden van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

In stemming komt de motie-Hijink c.s. (29282, nr. 515).

De **voorzitter**:
Ik constateer dat de leden van de fracties van de SP, GroenLinks, BIJ1, Volt, DENK, Fractie Den Haan, de PvdA, de PvdD, Lid Gündoğan, Lid Omtzigt, de SGP, BBB, JA21, de PVV, FVD en Groep Van Haga voor deze motie hebben gestemd en de leden van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

In stemming komt de motie-Den Haan c.s. (29282, nr. 516).

De **voorzitter**:
Ik constateer dat deze motie met algemene stemmen is aangenomen.

In stemming komt de motie-Den Haan/Bevers (29282, nr. 517).

De **voorzitter**:
Ik constateer dat de leden van de fracties van GroenLinks, BIJ1, Volt, DENK, Fractie Den Haan, de PvdA, de PvdD, Lid Gündoğan, D66, Lid Omtzigt, de ChristenUnie, de VVD, de SGP, het CDA, BBB, JA21, FVD en Groep Van Haga voor deze motie hebben gestemd en de leden van de overige fracties ertegen, zodat zij is aangenomen.

In stemming komt de motie-Van der Plas c.s. (29282, nr. 518).

De **voorzitter**:
Ik constateer dat de leden van de fracties van de SP, GroenLinks, BIJ1, Volt, DENK, de PvdA, de PvdD, Lid Gündoğan, Lid Omtzigt, de SGP, BBB, JA21, de PVV, FVD en Groep Van Haga voor deze motie hebben gestemd en de leden van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

Helder geeft geen extra geld na brandbrief ouderenzorg

Skipr Redactie 14 juni 2023,

Minister Conny Helder gaat de 27 ouderenorganisaties in Groningen, Drenthe en Friesland financieel niet helpen. Bestuurders waarschuwen voor een gezamenlijk begrotingstekort van 100 miljoen euro.

Bron: skipr.nl

Aan:
Demissionair minister voor Langdurige Zorg en Sport: Conny Helder
Waarnemend voorzitter Raad van Bestuur NZA: Karina Raaijmakers

Betreft: Verzoek Cliëntenraden Ouderenzorg aangesloten bij NCZ en LOC

Geachte mevrouw Helder en mevrouw Raaijmakers,

Steeds meer (centrale) cliëntenraden melden bij LOC en NCZ dat zij zich grote zorgen maken over de aangekondigde bezuinigingen in de ouderenzorg.

Er gebeurt veel op dit moment in de ouderenzorg. Zo blijven steeds meer ouderen thuis wonen en er zijn nieuwe mogelijkheden voor het inzetten van technologie. De arbeidsmarkt is een uitdaging. Zorgorganisaties zijn bezig zich voor te bereiden op de toekomst. Cliëntenraden zien dat alle aandacht en energie nodig is om tot vernieuwing te komen en de kwaliteit van de zorg te handhaven.

Zorgorganisaties krijgen nu te maken met een stapeling van bezuinigingsmaatregelen. Zoals een korting door het zorgkantoor, een landelijke korting en een lagere normatieve huisvestingscomponent. Daarbij is er sprake van sterk gestegen kosten.

Als zorgorganisaties zich nu vooral moeten gaan richten op minder geld, gaat daar alle aandacht naartoe. Cliëntenraden vinden het belangrijk dat de energie nu gaat zitten in vernieuwing/verbetering van de zorg en niet in het realiseren van bezuinigingen.

Daarom doen NCZ en LOC namens aangesloten cliëntenraden ouderenzorg de dringende oproep aan u om de geplande bezuinigingen terug te draaien. En in plaats daarvan de dialoog aan te gaan hoe de zorgorganisaties optimaal kunnen werken aan de gewenste vernieuwing. Ook veel cliëntenraden denken graag mee hoe deze vernieuwing het beste plaats kan vinden.

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met Marika Biacsics van NCZ (marika@ncz.nl 06 51222505) of Marthijn Laterveer van LOC (m.laterveer@loc.nl 06 51134558)

Met vriendelijke groet,

Marthijn Laterveer

Bestuurder
Stichting LOC Waardevolle zorg

Marika Biacsics

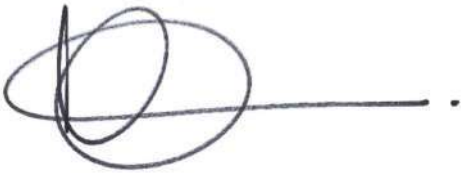

Directeur-Bestuurder
Netwerk Cliënt-en-Raad Zorg (NCZ)

Algemeen

Transitie ouderenzorg vraagt om zuurstof, niet het mes op de keel

10 juni 2023 0 reacties

Draai de financiële kortingen voor de ouderenzorg terug. Voorkom verdere uitholling van de ouderenzorg en geef de transitie van de zorg zuurstof. In het belang van ouderen, onze medewerkers en vrijwilligers. Die oproep doen 27 ouderenzorgorganisaties uit het Noorden van Nederland in een brandbrief gericht aan minister Helder (Langdurige Zorg).

Alarm slaan

Het is nodig nu alarm te slaan. De bestuurders van de ouderenzorgorganisaties waarschuwen de minister voor de financiële problemen die zich aandienen. Gezamenlijk verwachten de 27 organisaties in 2024 op de begroting ruim meer dan 100 miljoen euro tekort te komen. Zij roepen de minister en de Tweede Kamer op in de 15 weken tot Prinsjesdag met een oplossing te komen.

Zuurstof

In de brief sommen de bestuurders de financiële problemen op: minder geld voor vastgoed, kortingen op het macrobudget, hogere uitgaven voor energie en looneisen van 15% waar geen compensatie voor komt. Het verzoek is: haal ons het mes van de keel en zorg voor zuurstof om te kunnen blijven zorgen voor ouderen van nu en morgen.

Zelf aan zet

Ook de ouderenzorgorganisaties zelf hebben een verantwoordelijkheid de zorg voor de toekomst goed te organiseren. Een combinatie tussen zorg van onze kundige mensen en informele zorg vanuit naasten of dorps-/buurtgenoten is iets dat wij samen moeten organiseren, schrijven de bestuurders. Geholpen door ontwikkeling en toepassing van zorgtechnologieën die maken dat mensen langer thuis kunnen blijven wonen.

27 organisaties

De brandbrief is ondertekend door de bestuurders van 27 organisaties in Groningen, Drenthe en Friesland. Samen vertegenwoordigen zij ongeveer 30 duizend cliënten en naar schatting 30 duizend medewerkers en vrijwilligers. De problemen spelen veel breder dan alleen in het Noorden van het land. De 27 organisaties nemen het voortouw door het sturen van de brandbrief.

BRANDBRIEF MINISTER HELDER

Transitie ouderenzorg vraagt om zuurstof, niet het mes op de keel

Search for
1. FOODS TO EAT TO REVERSE DIABETES
2. BANK OWNED CARS FOR SALE
3. BEST DENTISTS NEAR ME
4. FORD F-150 PICKUP TRUCK PRICES
5. NO.1 STOCK TO BUY NOW
Ad | Investor Focus

Populair

Verloskundigenpraktijk Ho...
8.9k weergaven | 1 reactie

Zondag kans op verraderli...
7.6k weergaven | 0 reacties

Jan en Kobi Everts vieren...
2.5k weergaven | 0 reacties

Vader en zoon werken al 1...
2.1k weergaven | 0 reacties

Zaterdag de grootste zome...
1.5k weergaven | 0 reacties

Kinderbijslag komende kwa...
1.3k weergaven | 0 reacties

Hittegolf
1.1k weergaven | 0 reacties

Noordscheschut in teken v...
745 weergaven | 1 reactie

Search for
01. Full Mouth Dental Implants For Seniors
02. Make Your Own Logo Online
03. Free Dental Implants
04. Ways To Invest In Gold In 2023
05. Virtual Employee Engagement Tools
Yahoo! Search

Evenementen

< 2023 >
juni 25 - juli 01
Week
25 Midzomerwandeling in Hollandsche...
12:00 -17:00
June 25, 2023
26 Geen evenementen
27 Geen evenementen

Geachte minister Helder,

Het aantal ouderen neemt hard toe terwijl het aantal jongeren afneemt. We stevenen af op een zorginfarct: de zorgvraag neemt enorm toe terwijl het personeelsaanbod afneemt. Een ontwikkeling die aan de randen van Nederland nog harder gaat dan in de Randstad.

Vooropgesteld: wij zijn als ouderenzorginstellingen zelf – samen met inwoners van wijken en dorpen – aan zet om de zorg voor ouderen te veranderen. Mogelijke oplossingen moeten in eerste instantie van onszelf komen. Combinatie tussen zorg van onze kundige mensen en informele zorg vanuit naasten of dorps-/buurtgenoten is iets dat wij samen moeten organiseren. Geholpen door ontwikkeling en toepassing van zorgtechnologieën die maken dat mensen langer thuis kunnen blijven wonen.

Het mes op de keel

Het anders organiseren van de zorg voor onze ouderen betekent binnen onze organisaties een enorme verandering waar hard aan gewerkt wordt. Dat merken we ook in onze regionale samenwerking: we leveren samen een enorme inspanning om de zorg toekomstbestendig te maken. We vragen veel van elkaar en onze medewerkers maar gelukkig in goede samenwerking. De stip op de horizon is helder, de route er naartoe wordt ons echter nagenoeg onbegaanbaar gemaakt.

De afgelopen periode zijn we in een hoog tempo geconfronteerd met een stapeling van financiële kortingen die op langere termijn een dramatische uitwerking gaan hebben. In de Haagse discussie en in Kamerdebatten wordt vaak gewezen op extra middelen en allerlei subsidiepotten. Die middelen zijn meestal tijdelijk en bieden ons geen structurele oplossing. We kennen allemaal de voorbeelden van subsidies waar de tijd en kosten van het aanvragen niet opweegt tegen de voordelen. Die extra middelen lijken een oplossing maar zijn dat op langere termijn niet. Het vergroot de onzekerheid over onze financiële positie omdat de structurele problemen er niet mee worden aangepakt.

Kortom: in financieel opzicht wordt ons het mes op de keel gezet en gaan we een bijzonder sombere periode tegemoet. Daarom schrijven we deze brandbrief.

Meer met minder

De kortingen waar we mee geconfronteerd worden doen geen recht aan de enorme opgave waar wij in het Noorden aan werken. Het macrobudget daalt, wat leidt tot kortingen op onze begroting. Vier jaar geleden kregen we extra kwaliteitsmiddelen, zodat we konden zorgen voor meer personeel en daarmee meer aandacht voor de mensen die we verzorgen. Daarop leveren we de komende jaren in, waardoor we deze bezetting niet meer halen.

We krijgen minder geld om ons vastgoed te financieren, te onderhouden en noodzakelijke nieuwbouw te realiseren. En om onze verpleeghuizen te verwarmen. Dat alles met fors stijgende huren en energierekeningen die in sommige gevallen stijgen met dubbele cijfers per jaar. Tegelijk wordt er wel van ons verwacht dat we bijdragen aan een 'green deal' en ons vastgoed verder verduurzamen. Iets waar geen aparte financiering voor is. We moeten dus meer voor minder doen.

Looneisen

Bovendien worden we geconfronteerd met looneisen van 15%. Onze mensen zijn het waard, het is logisch dat die vraag er ligt. Zeker nu in andere zorgsectoren de salarissen groeien, moet er ook in de ouderenzorg wat gebeuren om te voorkomen dat mensen overstappen naar een andere sector en de krapte nog verder toeneemt. Deze stijging gaat echter niet volledig gecompenseerd worden. Oftewel: extra salaris, ten koste van het toch al krimpende budget. Meer geld, maar minder collega's. Een onverteerbaar effect voor onze collega's én cliënten.

Gapend financieel gat

28 Geen evenementen
29 Geen evenementen
30 Geen evenementen
01 Open huis bij VIOS op 1 juli voor all...
11:00 -15:00
July 1, 2023

The #1 Mistake That Makes Bad Knees Worse
Knees hurt? Stop doing this...

Mede mogelijk gemaakt door:

Online Vindbaar
Websitebouw & Beheer | SEO
Social & Emailmarketing
vindbaar-online.nl
06 57 567 144

www.Printjob.nl
Drukkerij I Copyshop I Grafische Dienstverlening

CREWSON
multimedia producties

Scholten & Wilmink
mensen notarissen

HOOGEVEEN VOLUIT
Geeft je altijd iets te doen!

Dit alles bij elkaar zorgt ervoor dat de financiële basis onder onze instelling wankel is geworden. Als we nu niets doen, dan zullen de gaten in onze bedrijfsvoering vanaf 2024 overduidelijk worden. We schatten in dat we gezamenlijk, als 27 Noordelijke ouderenzorgorganisaties, volgend jaar naar schatting ruim meer dan 100 miljoen euro tekort gaan komen.

Met minder geld wordt de druk op onze medewerkers onverantwoord groot, en daarmee op de ouderen en hun naasten aan wie wij zorg verlenen. We hebben alle mensen nodig die we kunnen krijgen, de financiële kortingen zullen er onder meer voor zorgen dat (nog) meer zorgprofessionals onze mooie sector verlaten.

Wijkzorg dreigt vast te lopen

We snappen dat zorg in wijken/buurten en de inzet van zorgtechnologieën delen van de oplossing kunnen worden. Maar daar is tijd voor nodig. Zeker in plattelandsgebieden zoals het Noorden zijn afstanden relatief groot. De wijkzorg dreigt nu al helemaal vast te lopen en dan staan we pas aan het begin van de vergrijzingsgolf. Juist hier groeit het aantal ouderen sneller dan elders in Nederland. Het tekort aan personeel groeit sneller. En voor veel inwoners spelen complexe problemen van armoede, eenzaamheid tot de aardbevingsproblematiek.

Zorg voor zuurstof, draai kortingen terug

De acties op korte termijn zijn simpel: haal de financiële kortingen van tafel en zorg dat onze budgetten niet nog verder onder druk komen en dat onze basis solide blijft. We schrijven deze brief dus niet om meer geld te vragen, wel om dreigende kaalslag voor de ouderenzorg in Nederland en het Noorden in het bijzonder te voorkomen. De transitie van de ouderenzorg vraagt om zuurstof, niet het mes op de keel.

Het is noodzakelijk nu alarm te slaan: er zijn nog 15 weken te gaan tussen nu en Prinsjesdag. U kunt als minister van Langdurige Zorg – samen met het ministerie van VWS en de Tweede Kamer – in actie komen om de kortingen voor 2024 van tafel te krijgen. Onze opdracht is fors, dat vraagt alle inzet in de complexe transitie die we doormaken. Met behoud van ons huidige budget kunnen we zorgen voor ouderen van nu en morgen. En kunnen we blijven werken aan het goed organiseren van de toekomst van de zorg.

Uiteraard in het besef dat kortingen van tafel extra geld in de begroting betekent. De maatschappelijk kosten van het verdere uithollen van de ouderenzorg zullen uiteindelijk vele malen hoger uitpakken.

Slot

Deze brandbrief ondertekenen wij als bestuurders van 27 (ouderen-)zorgorganisaties uit het Noorden van het land. Samen vertegenwoordigen wij zo'n 30 duizend cliënten en bij benadering 30 duizend medewerkers en vrijwilligers. Wij zijn ervan overtuigd dat problemen veel breder spelen dan alleen in het Noorden van het land. Wij spreken voor onszelf en geven u graag mee dat het in financieel opzicht voor veel ouderenzorg organisaties vijf voor 12 is.

Noord Nederlandse Coöperatie van Zorgorganisaties (NNCZ)	Roeli Mossel
ZINN	Carry de Niet
De Hoven	Jannie Nijlunsing
Zonnehuisgroep Noord	Nienke Ybema
De Leyhoeve	Gre Wiskerke-Hulshof
Dignis	Inge Pesch
TSN	Paul Lafranca
Westerholm	Dineke Katerberg
Zorggroep Groningen	Janita Gorte
Het Hooge Heem	Klaas Lindeboom

Heeft u nieuws?

Tip de redactie!

Inloggen

Noorderzorg	Alexandra Tuin
Vredewold	Goos Knol
Zorggroep Oosterlengte	Ismay Kremers
De Blanckenborg	Herma Fridrichs – de Vries
Zorggroep Meander	Charles Laurey
BCM	Aart van Walstijn
De Zorgzaak	Marlies Bijl
Zorggroep Drenthe	Gerben Krewinkel
Derkshoes	Miep van Es
ZZWD	Mariska Roeters
De Bremhoeve	Meta Kroon
De Westerkim	Ria Knotters
Icare	Gia Wallinga
Zorggroep Antonius	Paul ter Riet
Interzorg Groep	Jan Douwe de Jong
Treant	Paula Nelissen
Interzorg Noord Nederland	Peter van der Noord

← Kans op natuurbranden: open vuur verboden

Bestuurder helemaal de weg kwijt en gaat spookrijden →

Share This Post:

Ook interessant..

Groen Links Hoogeveen gaat ludieke actie houden voor de zomereik in Hollandscheveld

12 mei 2023 0

Jerusalema Challenge van Treant voor hoop in deze coronatijd

1 oktober 2020 0

Geef een reactie

Je moet inloggen om een reactie te kunnen plaatsen.

Copyright © 2023 Regionieuws Hoogeveen. Alle rechten voorbehouden.

Foto: Actiz Jet Bussemaker RVS en E.J. Kuipers Minister VWS presentatie rapport op 21 juni 2023

Met de stroom mee (naar een duurzaam en adaptief stelsel van zorg en ondersteuning)

Raad voor Volksgezondheid & Samenleving (rapport) 19-06-2023

https://archive.org/details/met-de-stroom-mee

Raad van Europa: mensenrechten in het geding in Ter Apel

De mensenrechten van asielzoekers zijn in het geding in de opvang in Ter Apel, zegt de Raad van Europa. Asielzoekers lijken er een onmenselijke of vernederende behandeling te krijgen, zegt de mensenrechtencommissaris van de verdragsorganisatie.

Het Parool 2 september 2022,

Geen aandacht Raad van Europa mensenrechten Nederlanders

Steeds meer nederlandse mensen wonen in hun auto, of leven in de goot op straat omdat er geen geschikte betaalbare woning beschikbaar is,en tevens opvang. Door bezuiniging moeten ook steeds meer ouderen thuishulp ontberen. Ook zal de werkdruk in de ouderenzorg volgens zorgorganisaties de komende jaren alleen maar toenemen.En dat terwijl de situatie in veel verpleeghuizen al nijpend is, vertellen tientallen zorgmedewerkers aan de NOS, (IFUD of Human Rights).

UNIVERSELE VERKLARING VAN DE RECHTEN VAN DE MENS

(1948)

Preambule

Artikel 2

Een ieder heeft aanspraak op alle rechten en vrijheden, in deze Verklaring opgesomd, zonder enig onderscheid van welke aard ook, zoals ras, kleur, geslacht, taal, godsdienst, politieke of andere overtuiging, nationale of maatschappelijke afkomst, eigendom, geboorte of andere status.

Bron: https://www.ohchr.org/

Internationale afspraken en verdragen over mensenrechten

Nederland is partij bij internationale afspraken en verdragen over mensenrechten. Veel van deze afspraken komen voort uit de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens (UVRM).

Nederland heeft de volgende mensenrechtenverdragen ondertekend en geratificeerd:

- Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten;
- Internationaal Verdrag inzake economische, sociale en culturele rechten;
- Internationaal Verdrag inzake de uitbanning van alle vormen van rassendiscriminatie;
- Verdrag inzake de uitbanning van alle vormen van discriminatie van vrouwen;
- Verdrag tegen foltering en andere wrede, onmenselijke of onterende behandeling of bestraffing;
- Verdrag inzake de rechten van het kind;
- Internationaal Verdrag inzake de bescherming van alle personen tegen gedwongen verdwijning;
- Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden;
- Europees Sociaal Handvest.

Bron: rijksoverheid

The Commissioner
La Commissaire

COMMISSIONER FOR HUMAN RIGHTS
COMMISSAIRE AUX DROITS DE L'HOMME

COUNCIL OF EUROPE
CONSEIL DE L'EUROPE

Ref: CommHR/DM/sf 026-2022

Mr Eric VAN DER BURG
Minister for Migration of the Netherlands

Strasbourg, 26 August 2022

Dear Minister,

I am writing to you in relation to the current asylum reception situation in the Netherlands. While several months ago the Dutch government already publicly acknowledged its unacceptability, especially at the Ter Apel registration centre, the situation appears to have only worsened since then. The large numbers of persons sleeping outside, which reached a peak of 700 this week, and the prevailing conditions at Ter Apel, have had serious consequences for the human rights of the people under the care of the government, particularly from the perspective of their right to health. The current situation of persons sleeping outside the centre also appears to fall short of even the minimum standards under Article 3 of the European Convention on Human Rights.

I understand that a sizeable group of persons staying outside the Ter Apel centre is due to be accommodated elsewhere today, which is an important first step to alleviate the situation. I also take note of reports of agreements between your government and municipalities on further measures. However, I remain concerned that the overall delay in ensuring safe and dignified conditions over the last period will continue to impact negatively on the rights of all those trying to register at the Ter Apel centre. I therefore urge you to take all necessary measures to ensure access to adequate shelter, food, clean drinking water and sanitary facilities, and to effectively protect the right to health of people at the centre. I would be grateful if you could inform me about the steps that the government intends to take in this regard.

I am also aware that, apart from the most visible situation at the Ter Apel centre, many people have been staying for extended periods in emergency reception that is inappropriate for anything more than very short term stay. I am especially concerned that such facilities are used for some of the most vulnerable persons. In this regard, I note the recent sad news of the death of a three-month old baby in a sports centre used as emergency accommodation. I welcome that an investigation into the cause and circumstances of this death has been promptly initiated. However, I urge you ensure that vulnerable persons in particular are promptly identified and provided with appropriate accommodation as soon as possible, and that emergency locations that are unsuitable for longer stays do not end up being used as more permanent accommodation.

I also note that, in ongoing discussions about how to tackle the current challenges, proposals have been made that could impact on the right to seek asylum or on the enjoyment of the right to family life, including through restrictions on family reunification. I stress that any further steps should be fully in line with the Netherlands' obligations under international refugee and human rights law.

Looking ahead, I believe that the current situation warrants a reconsideration of some more general and longer term aspects of the system for asylum reception in the Netherlands. I am aware that the Netherlands, like other member states, is facing the challenge of hosting people fleeing Ukraine alongside that of hosting newly arrived asylum applicants and providing more permanent housing for persons granted international protection. Notwithstanding such challenges, I am concerned about the stark differences in the treatment accorded to Ukrainians and to those of other nationalities, and join the call of others, including the Dutch National Human Rights Institution, to prevent discriminatory treatment in access to reception and other services.

F – 67075 Strasbourg Cedex, Fax: +33 3 90 21 50 53, http://www.coe.int/commissioner e-mail: commissioner@coe.int

I also note that the current situation appears to be less related to a sudden and unforeseen increase in arrivals, but rather exposes some more structural shortcomings. For example, many national and international actors, including myself, have highlighted the need for reception systems to be responsive to the inevitable fluctuations in asylum applications. In this respect, excessive downscaling of reception capacities when the number of arrivals goes down, keeping insufficient reserve capacity, and delays in upscaling such capacities in a timely manner when an increase in arrivals is foreseeable due to global events, will all greatly increase the likelihood of receptions crises as the one currently experienced in your country. I therefore encourage you to continue working on a more sustainable system of reception that is sufficiently responsive to fluctuations, reduces the risk of sudden capacity problems, ensures safe and dignified conditions for all, and that can rely on the widest possible support in society. Acutely aware of the role of different actors, including regional and local authorities, in addressing these issues, I urge all those involved to take full responsibility.

Finally, I want to stress the importance of the government's wider approach to questions of asylum and migration, as well as its public communication on this. As I have noted repeatedly, many Council of Europe member states have become increasingly focused on reducing arrivals, deterrence and externalisation, and have communicated to the public in these terms. In my view, the choice of focusing public communication predominantly on these aspects, rather than on those relating to the need for the Netherlands to share in the global and European responsibility for hosting people in need of protection, as well as ensuring well-resourced, fair and efficient asylum procedures and adequate reception facilities, is an important factor in undermining public willingness to support such activities in the long run. It also makes situations like the one currently faced in the Netherlands more difficult to overcome. I therefore also call on the Netherlands, domestically and in Europe more widely, to be an advocate for a fair and human rights compliant system for asylum and protection and to reject approaches primarily focused on deterrence.

Sincerely,

Dunja Mijatović

De commissaris
La Commissaris

COMMISSIONER FOR HUMAN RIGHTS
COMMISSAIRE AUX DROITS DE L'HOMME

COUNCIL OF EUROPE
CONSEIL DE L'EUROPE

Ref: CommHR/DM/sf 026-2022

De heer Eric VAN DER BURG
Minister voor Migratie van Nederland

Straatsburg, 26 augustus 2022

Geachte minister,

Ik schrijf u in verband met de huidige asielopvangsituatie in Nederland. Terwijl de Nederlandse regering enkele maanden geleden de onaanvaardbaarheid ervan al publiekelijk erkende, vooral bij het aanmeldcentrum in Ter Apel, lijkt de situatie sindsdien alleen maar te zijn verslechterd. Het grote aantal mensen dat buiten slaapt, dat deze week een piek van 700 bereikte, en de heersende omstandigheden in Ter Apel, hebben ernstige gevolgen gehad voor de mensenrechten van de mensen onder de hoede van de overheid, vooral vanuit het perspectief van hun rechten. naar de gezondheid. De huidige situatie van mensen die buiten het centrum slapen lijkt ook niet eens te voldoen aan de minimumnormen van artikel 3 van het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens.

Ik begrijp dat een aanzienlijke groep personen die buiten het centrum van Ter Apel verblijft vandaag elders zal worden ondergebracht, wat een belangrijke eerste stap is om de situatie te verlichten. Ook neem ik kennis van berichten over afspraken tussen uw regering en gemeenten over verdere maatregelen.
Ik blijf echter bezorgd dat de algemene vertraging bij het garanderen van veilige en waardige omstandigheden in de afgelopen periode negatieve gevolgen zal blijven hebben voor de rechten van iedereen die zich probeert te registreren in het centrum van Ter Apel. Ik dring er daarom bij u op aan om alle noodzakelijke maatregelen te nemen om de toegang tot voldoende onderdak, voedsel, schoon drinkwater en sanitaire voorzieningen te garanderen, en om het recht op gezondheid van de mensen in het centrum effectief te beschermen. Ik zou het op prijs stellen als u mij zou kunnen informeren over de stappen die de regering op dit vlak wil nemen.

Ik ben mij er ook van bewust dat, afgezien van de meest zichtbare situatie in het centrum van Ter Apel, veel mensen langere tijd in de noodopvang verblijven, wat niet geschikt is voor meer dan een zeer kort verblijf. Ik ben vooral bezorgd dat dergelijke voorzieningen worden gebruikt voor enkele van de meest kwetsbare personen. In dit verband wijs ik op het recente trieste nieuws van de dood van een baby van drie maanden in een sportcentrum dat als noodopvang werd gebruikt. Ik ben blij dat er snel een onderzoek is ingesteld naar de oorzaak en omstandigheden van dit overlijden. Ik verzoek u er echter met klem voor te zorgen dat met name kwetsbare personen onmiddellijk worden geïdentificeerd en zo snel mogelijk van passende huisvesting worden voorzien, en dat noodlocaties die niet geschikt zijn voor een langer verblijf uiteindelijk niet als meer permanente huisvesting worden gebruikt.

Ik merk ook op dat er in de lopende discussies over de manier waarop de huidige uitdagingen moeten worden aangepakt, voorstellen zijn gedaan die van invloed kunnen zijn op het recht om asiel aan te vragen of op het genot van het recht op gezinsleven, onder meer door beperkingen op gezinshereniging. Ik benadruk dat eventuele verdere stappen volledig in lijn moeten zijn met de verplichtingen van Nederland op grond van het internationale vluchtelingen- en mensenrechtenrecht.

Vooruitkijkend ben ik van mening dat de huidige situatie een heroverweging rechtvaardigt van enkele meer algemene en langere termijn aspecten van het systeem voor asielopvang in Nederland. Ik ben mij ervan bewust dat Nederland, net als andere lidstaten, voor de uitdaging staat om mensen die Oekraïne ontvluchten op te vangen naast de uitdaging om nieuw aangekomen asielzoekers op te vangen en om meer permanente huisvesting te bieden aan personen die internationale bescherming genieten. Ondanks dergelijke uitdagingen maak ik mij zorgen over de grote verschillen in de behandeling van Oekraïners en die van andere nationaliteiten, en sluit ik mij aan bij de oproep van anderen, waaronder het Nederlandse Nationale Mensenrechteninstituut, om discriminerende behandeling bij de toegang tot opvang en andere diensten te voorkomen .

F – 67075 Straatsburg Cedex, fax: +33 3 90 21 50 53, http://www.coe.int/commissioner e-mail: commissioner@coe.int

Ik merk ook op dat de huidige situatie minder verband lijkt te houden met een plotselinge en onvoorziene toename van het aantal aankomsten, maar eerder enkele meer structurele tekortkomingen aan het licht brengt. Veel nationale en internationale actoren, waaronder ikzelf, hebben bijvoorbeeld de noodzaak benadrukt dat opvangsystemen kunnen reageren op de onvermijdelijke schommelingen in asielaanvragen. In dit opzicht zullen de buitensporige inkrimping van de opvangcapaciteiten wanneer het aantal aankomsten daalt, het aanhouden van onvoldoende reservecapaciteit en vertragingen bij het tijdig opschalen van dergelijke capaciteiten wanneer een toename van het aantal aankomsten te verwachten is als gevolg van mondiale gebeurtenissen, allemaal de kans aanzienlijk vergroten dat van de receptiecrises zoals die momenteel in uw land worden ervaren. Ik moedig u dan ook aan om te blijven werken aan een duurzamer opvangsysteem dat voldoende inspeelt op schommelingen, de kans op plotselinge capaciteitsproblemen verkleint, veilige en menswaardige omstandigheden voor iedereen waarborgt en kan rekenen op een zo breed mogelijk draagvlak in de samenleving. Ik ben mij terdege bewust van de rol van verschillende actoren, waaronder regionale en lokale overheden, bij de aanpak van deze kwesties en dring er bij alle betrokkenen op aan de volledige verantwoordelijkheid te nemen.

Tot slot wil ik het belang benadrukken van de bredere benadering van de regering van asiel- en migratievraagstukken, evenals van haar publieke communicatie hierover. Zoals ik herhaaldelijk heb opgemerkt, zijn veel lidstaten van de Raad van Europa zich steeds meer gaan richten op het terugdringen van het aantal aankomsten, afschrikking en externalisering, en hebben zij in deze termen met het publiek gecommuniceerd. Naar mijn mening is de keuze om de publieke communicatie vooral op deze aspecten te richten, in plaats van op de aspecten die verband houden met de noodzaak voor Nederland om te delen in de mondiale en Europese verantwoordelijkheid voor het opvangen van mensen die bescherming nodig hebben, en het zorgen voor goede middelen, eerlijke en efficiënte asielprocedures en adequate opvangfaciliteiten zijn een belangrijke factor bij het ondermijnen van de publieke bereidheid om dergelijke activiteiten op de lange termijn te steunen. Het maakt situaties zoals die momenteel in Nederland ook voorkomen, moeilijker te overwinnen.
Ik roep daarom ook Nederland op, zowel in eigen land als in Europa in bredere zin, om pleitbezorger te zijn voor een eerlijk en mensenrechtenconform systeem voor asiel en bescherming en om benaderingen die primair gericht zijn op afschrikking af te wijzen.

Eerlijk,

Dunja Mijatoviÿ

OUDERENZORG 2023

https://archive.org/details/ouderenzorg-2023

Farmaceutische industrie georganiseerde misdaad

Column

Klassenjustitie

Politie en justitie hebben altijd veel aandacht voor de 'nuts, sluts & perverts' in de maatschappij. Het gaat dan om personen die aan de onderkant daarvan bivakkeren en simpele misdrijven plegen, bijvoorbeeld winkeldiefstal, inbraken en drugshandel, meestal om een drank-, drugs- of gokverslaving te financieren.

NOTARIAAT MAGAZINE NUMMER 2021-05 | TEKST: MARCEL PHEIJFFER | BEELD: TRUUS VAN GOG

Hinderlijke criminaliteit omdat degenen die erdoor worden getroffen schade ondervinden. Niet zelden gaat het om veelplegers, op hen is het effect van straffen meestal beperkt.

Ondermijnende criminaliteit

Politie en justitie hebben eveneens veel aandacht voor criminele organisaties en de georganiseerde criminaliteit. Organisaties die zich bezighouden met de invoer en verkoop van verdovende middelen, ontvoering, afpersing en ernstige geweldsdelicten. In de Nederlandse scene gaat het de afgelopen 30 jaar dan om bendes onder leiding van bijvoorbeeld Klaas Bruinsma, Charles Zwolsman, Johan Verhoek en Willem Holleeder. Maar ook om de Mocro-maffia en Ridouan Taghi. In dit kader wordt vaak over 'ondermijnende criminaliteit' gesproken. De opsporing en vervolging van betrokkenen vergt veel geld, tijd en capaciteit. Gelukkig worden dergelijke onderzoeken vaak afgerond door oplegging van forse gevangenisstraffen.

Witteboordencriminaliteit

Politie en justitie blijken minder aandacht te hebben voor en minder effectief te zijn in de aanpak van witteboordencriminaliteit. Hetgeen niet zozeer een Nederlands verschijnsel is, het doet zich ook elders voor. Niet zelden wordt er – door de media, de politiek en de 'gewone man' – geklaagd over het feit dat ondernemingen frauderen en dat zij ermee wegkomen. Of dat zij ongewenst bedrag (kunnen) afkopen door schikkingen te treffen en boetes te betalen. Drie jaar geleden stelde Nyenrode-collega Bob Hoogenboom bijvoorbeeld: 'De zichtbaarste misdaad krijgt overdreven veel aandacht. Misstanden als mestfraude en prijsafspraken in de farmaceutische industrie leggen het in de media af tegen de 'nuts, sluts & perverts'.' (NRC, 20 februari 2018).
De ergernis is bij velen nog groter als het gaat om het feit dat topfunctionarissen van bedrijven er nog beter van afkomen, namelijk: zonder boete, laat staan dat zij tot gevangenisstraf worden veroordeeld. De Amerikaanse hoogleraar Brandon Garett schreef er een boek over onder de titel 'Too big to jail' (2014). Soms toont zelfs een rechter zijn

Advertenties

Bekijk alle artikelen uit deze rubriek

Bekijk alle artikelen uit deze editie

ongenoegen over het feit dat topfunctionarissen de dans ontspringen. Jed Rakoff, een New Yorkse rechter en de vrees van het Amerikaanse bedrijfsleven, schreef er diverse artikelen en recentelijk een boek over. De strekking: 'it's time to start arresting executives'.

Hogere sociale klasse

Het zijn niet alleen topfunctionarissen van grote ondernemingen die 'witte boorden' dragen. Notabelen zoals accountants, advocaten, belastingadviseurs en notarissen, behoren eveneens tot de hogere sociale klasse waarin 'witte boorden' standaard zijn. Gelukkig komt het niet vaak voor dat zij strafrechtelijk worden vervolgd en worden veroordeeld. Of komt door hen gepleegde criminaliteit – waaronder bijvoorbeeld ook het niet voldoen aan de meldplicht witwassen – juist niet aan de oppervlakte omdat politie en justitie er te weinig aandacht voor hebben?
Wat daar ook van zij, politionele en justitiële aandacht voor witteboordencriminaliteit is geen overbodige luxe. Het is niet goed als in de maatschappij het beeld ontstaat of bestaat dat er sprake is van klassenjustitie. Dat een dergelijk beeld voorkomt, blijkt uit een recente, lezenswaardige studie van de Universiteit Utrecht (titel: Een verkennend kwalitatief onderzoek naar klassenjustitie in de Nederlandse strafrechtketen). Of dat beeld geheel terecht is, moet blijken uit een kwantitatief vervolgonderzoek dat door het ministerie van Justitie is aangekondigd. Ik ben benieuwd naar de uitkomsten!

Reageren?
Mail dan naar nm@knb.nl

Brief KNB Staatscommissie rechtsstaat

https://archive.org/details/knb-staatscommissie-rechtsstaat

Commissiedebat geneesmiddelenbeleid

Tweede Kamer der Staten-Generaal

2023

https://archive.org/details/kst29477828

Ministerie spekt club farmaceuten

https://archive.org/details/ministerie-spekt-club-farmaceuten

PETER C. GØTZSCHE
DODELIJKE MEDICIJNEN
EN GEORGANISEERDE MISDAAD
MET EEN VOORWOORD VAN BERT KEIZER
LEMNISCAAT

https://archive.org/details/de-medicijn-maffia-dodelijke-medicijnen-en-georganiseerde-misdaad-720p

Polyfarmacie bij ouderen

100 miljoen euro te veel aan pillen

Canstockphoto

100 Miljoen euro te veel aan pillen

Volgens het Instituut voor Verantwoord Medicijngebruik (IVM) kunnen de medicijnkosten van ouderen jaarlijks met 100 miljoen euro omlaag. Sprak IVM-directeur Ruud Coolen van Brakel in Nieuwsuur (Ned 2), op vrijdag 10 februari 2012.

AUDIO:

https://archive.org/details/100miljoenTeVeelAanPillen

Institutional Corruption Theory in Pharmaceutical Industry-Medicine Relationships

A Qualitative Analysis of Hungary and the Netherlands

Authors:

- Anna Laskai•

Productgegevens:

- Uitgever : Springer; 1st ed. 2020 editie (7 mei 2020)
- Taal : Engels
- Hardcover : 306 pagina's
- ISBN-10 : 3030447898
- ISBN-13 : 978-3030447892
- Afmetingen : 15.6 x 1.91 x 23.39 cm

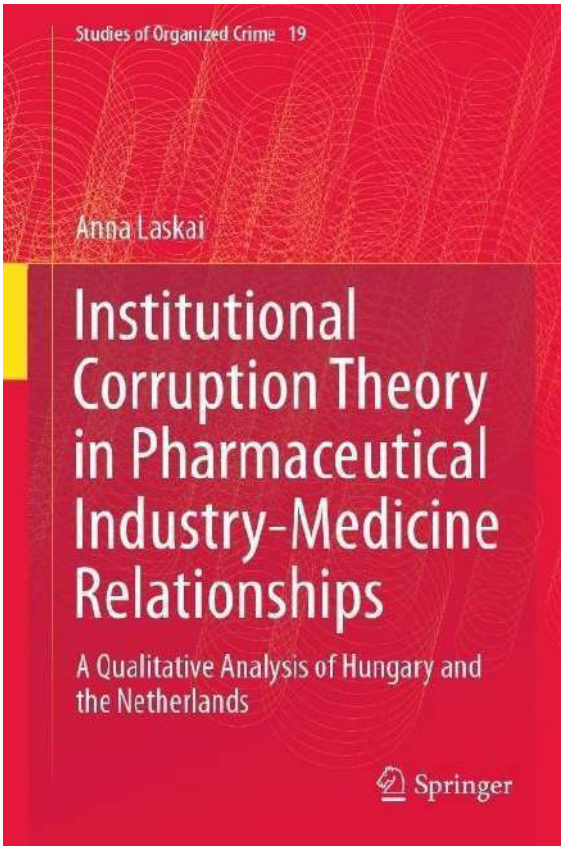

Over dit boek: (Springer) vertaling vanuit Engels naar Nederlands

Dit boek bespreekt de invloed van de farmaceutische industrie op de medische praktijk en de waargenomen en potentiële valkuilen van dergelijke partnerschappen. Het betoogt dat de farmaceutische industrie onmisbaar is geworden voor veel van de activiteiten van de medische professie gedurende de levenscyclus van farmaceutische producten, en onderzoekt de regelgevende,

ethische, professionele en institutionele problemen die voortvloeien uit deze interacties. Met gegevens afkomstig uit meer dan 80 kwalitatieve verslagen van medische, farmaceutische, regelgevende en gezondheidszorgprofessionals, gebruikt dit boek zowel Hongarije als Nederland als casestudy's om het potentiële probleem aan te tonen van ongepaste invloed van de farmaceutische industrie binnen de relaties die met het beroep van arts worden onderhouden. De hoofdstukken beschrijven systematisch de levenscyclus van een farmaceutisch product, van onderzoek tot distributie, waarbij de onderlinge afhankelijkheid van industrie en geneeskunde wordt aangetoond. Met het argument dat de medische professie een buffer zou moeten zijn tussen de belangen van de farmaceutische industrie en de belangen van de patiënt, onderzoekt het boek hoe ongepaste invloed van de industrie het vermogen van de medische professie om dit te doen verzwakt. Met behulp van de theorie van institutionele corruptie,
Geschikt voor studenten en onderzoekers van de farmaceutische industrie, corruptie bij bedrijven en degenen die werkzaam zijn in ngo's en beleidsmakers, dit unieke boek is een uitgebreide kijk op de complexe relatie tussen geneeskunde en farmacie.

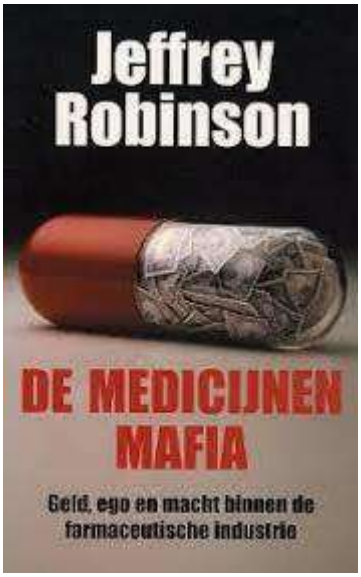

Specificaties:

- Auteur:•
  Jeffrey. Robinson
- Uitgever:•
  Elmar B.V., Uitgeverij
- ISBN:
  9789038913728•
- Bindwijze:•
  Paperback
- Aantal Pagina's:•
  348
- Jaar:•
  2003

De zorgkosten van de gezondheidszorg in nederland

De zorgkosten de kosten van de gezondheidszorg in Nederland zijn sinds 2000 meer dan verdubbeld. Volgens deskundigen komt dit hoofdzakelijk door de vergrijzing van de bevolking In de samenstelling van de Nederlandse bevolking groeit het aantal ouderen sneller dan de jongeren, omdat ouder zijn nu eenmaal met zich meebrengt dat de gezondheid achteruit gaat, maken hun ouderen meer gebruik van de gezondheidszorg dan jongeren. Op zichzelf lijkt deze redenering logisch, maar rechtvaardigt geenszins de verdubbeling van de zorgkosten in 10 jaar tijd. Wouter Bos, partner KPMG en consultant voor overheid en gezondheidszorg, heeft In het programma Buitenhof van november 2011 gezegd dat de zorgkosten in Nederland jaarlijks twee keer zo hard stijgen dan het bruto nationaal inkomen. Dat dit niet alleen door de snel groeiende vergrijzing van de bevolking kan komen, mogen duidelijk zijn wanneer we achter de werkelijke oorzaken van de explosieve stijging van de zorgkosten willen komen, kunnen we beter de zorgverleners, zorgverzekeraars en de farmaceutische industrie onder de loep nemen. Deze drie conglomeraten spelen in elkaar voortdurend de bal toe en onder het mom van streven naar efficiency, doen zij precies het tegenovergestelde. Zorginstellingen worden steeds duurder, door hun winsten op tijd op te voeren of in ieder geval te consolideren, om hun bestuurders als maar hogere salarissen en bonussen te kunnen betalen. De premies voor de zorgverzekeringen worden om de haverklap aangepast en daarbij de dekkingsomvang van het zorgpakket uitgehold door de hoge bedragen. Het eigen risico stapsgewijs steeds verder op te voeren in ruil voor het recht op het verlenen van minder zorg. Dit alles om zogenaamd de kosten van de vergrijzing op te kunnen vangen. Daartegenover staat de onverschillige houding van de verzekeraars om de farmaceutische industrie te bewegen de absurde prijzen van hun gepatenteerde medicijnen te verlagen naar voor die samenleving aanvaarde niveaus. De farmaceutische industrie doet er alles aan om wetenschappelijk te bewijzen, dat het leven zelf een ziekte is, en zij de goddelijke opdracht hebben op de gezondheid van de schepping te vervolmaken met hun gepatenteerde chemische brouwsels die overigens vol zitten met schadelijke neveneffecten. Zodoende slaan zij twee vliegen in één klap. Ten eerste werpen zijn zich op als redders van de mensheid, en ten tweede verzekeren zij zich hiermee van astronomische omzet, omdat wij immers allemaal lijden aan deze ziekte en hun medicijnen dus hard nodig hebben. Tegelijkertijd brengen zij vele zogenaamde alternatieve geneeskunde met hun plantaardige medicijnen zonder schadelijke bijwerkingen in diskrediet, of te bestempelen als gevaarlijke kwakzalvers. Het betekent wel dat hieruit blijkt dat de farmaceutische industrie door het bezit van de patenten op hun medicijnen de gezondheidszorg net zo duur kunnen maken en als zij zelf willen.

Bron: gewoon-nieuws.nl

2013

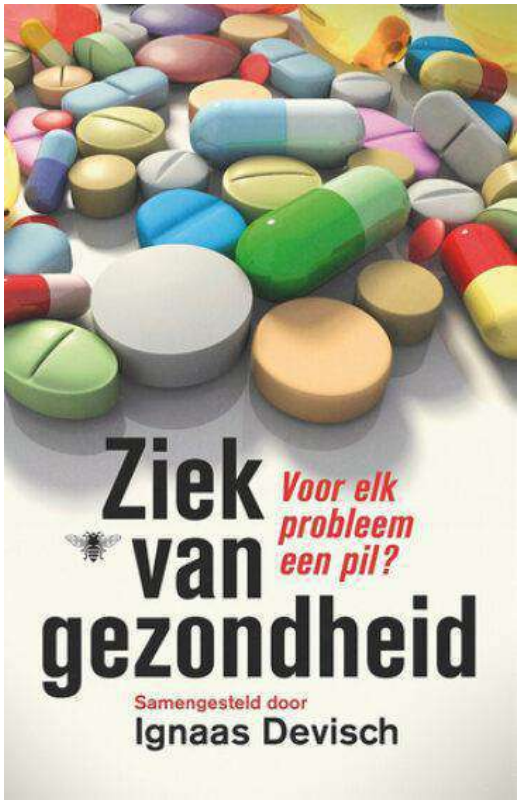

Review: (de Bezige Bij)

Medicijnen zijn er om ziektes te bestrijden. Betekent de vaststelling dat we met z'n allen meer medicijnen nemen dan dat we vaker ziek zijn? En ook het aantal mogelijke 'ziektes' of stoornissen neemt sterk toe. Dat stemt tot ongerustheid, want in onze wereld is gezondheid de norm. Om normaal te zijn moet je gezond zijn en streven naar verbetering. We zijn nooit fit of slank genoeg en onze voeding moet en kan altijd beter. Overheden en ziekteverzekeraars spelen daar in ieder geval gretig op in. Ze sporen ons enthousiast aan gezonder te eten en meer te bewegen, en ze straffen ons financieel wanneer we niet aan de gezondheidsnorm voldoen.

In *Ziek van gezondheid* wordt een onthullend beeld geschetst van een samenleving waarin medicalisering de spuigaten uitloopt. Uiteraard werkt onze tijd een aantal grote gezondheidsproblemen in de hand. Maar we belijden gezondheid als een orthodox geloof en beschouwen steeds meer aspecten van ons leven als een medische kwestie. We worden stilaan ziek van gezondheid.

Specificaties

ISBN:	9789085425281
NUR:	740
Type:	Paperback
Auteur(s):	Ignaas Devisch
Prijs:	21,99
Aantal pagina's:	224
Uitgever:	De Bezige Bij Antwerpen
Verschijningsdatum:	18-09-2013

"Terug naar normaal"
Auteur: Allen Frances
Jaar: 2013
ISBN nr. 9789057123801
Uitgever: Uitgeverij Nieuwezijds, Amsterdam (vertaald uit het Engels)

Aantal pagina's: 318

Allen Frances, emeritus hoogleraar psychiatrie aan Duke University. Hij was voorzitter van de DSM-IV-werkgroep. Frances had twee samenhangende doelen met zijn boek 'Terug naar normaal: Inside informatie over de epidemie van psychische stoornissen, DSM-5, Big Pharma en de medicalisering van het dagelijkse leven.,(Tijdschrift voor ouderengeneeskunde, 38^{e} jaargang nr.4, augustus 2013).

Zamire Damen-van Beek, Martine van Eijk

BESCHOUWING

Beïnvloeding door farmaceutische bedrijven

Samenvatting

Damen-van Beek Z, Van Eijk MEC. Beïnvloeding door farmaceutische bedrijven. Huisarts Wet 2013;56(4):166-9.

De helft van de huisartsen en een onbekend deel van de praktijkondersteuners in Nederland ontvangt artsenbezoekers. Daarnaast volgt een groot deel van hen gesponsorde nascholing en nemen zij relatiegeschenken aan. Sommigen ontvangen via farmaceutische bedrijven gratis ondersteuning, al dan niet via zorggroepen. Zorgverleners achten doorgaans alleen anderen beïnvloedbaar, maar beïnvloeding verloopt onbewust en is niet te voorkomen. Het is aangetoond dat farmaceutische bedrijven ongewenste invloed hebben op het voorschrijfgedrag van huisartsen. Het belang van farmaceutische bedrijven om nieuwe geneesmiddelen te verkopen voor een zo breed mogelijke indicatie, strookt niet met het belang van de maatschappij dat huisartsen kosteneffectieve, veilige geneesmiddelen voorschrijven en zo min mogelijk medicaliseren. Ook praktijkondersteuners en zorggroepen kunnen door hun contacten met farmaceutische bedrijven het voorschrijfbeleid in huisartsenpraktijken beïnvloeden. Het Instituut voor Verantwoord Medicijngebruik (IVM) onderschrijft daarom het standpunt van het NHG om geen artsenbezoekers te ontvangen. Daarnaast adviseert het IVM huisartsen en praktijkondersteuners zeer terughoudend te zijn bij het aannemen van relatiegeschenken, het volgen van gesponsorde nascholing en het gebruikmaken van ondersteuning door de farmaceutische industrie.

INLEIDING

In Nederland ontvangt de helft van de huisartsen en een onbekend deel van de praktijkondersteuners artsenbezoekers.[1] De primaire reden van zowel huisartsen als praktijkondersteuners om artsenbezoekers te ontvangen is dat deze hen op de hoogte houden van ontwikkelingen op farmaceutisch gebied. Voor huisartsen is ook de wens om een relatiegeschenk te ontvangen reden om artsenbezoekers te ontvangen. Sommige huisartsen krijgen via de artsenbezoeker ondersteuning bij het organiseren van nascholing of bij het opsporen van patiënten met bijvoorbeeld allergische aandoeningen of osteoporose. Praktijkondersteuners ontvangen via artsenbezoekers gratis voorlichtingsmaterialen voor patiënten, glucosemeters of ondersteuning bij het opzetten van een COPD-spreekuur of het instellen van diabetespatiënten op insuline.[2-5] Ook aan zorggroepen bieden farmaceutische bedrijven ondersteuning aan, zoals sponsoring van nascholing, begeleide verbetertrajecten en ict-ondersteuning.[6] De farmaceutische industrie betaalt en bepaalt een groot deel van het nascholingsaanbod voor huisartsen en praktijkondersteuners.[7] Het is duidelijk dat farmaceutische bedrijven voorzien in een behoefte aan informatie, nascholing en ondersteuning. In het algemeen onderkennen zorgverleners daarbij het belang van farmaceutische bedrijven om hun geneesmiddelen te verkopen. Zorgverleners zien vooral voor anderen een risico op beïnvloeding, maar niet voor zichzelf.[8,9] In deze beschouwing gaan wij aan de hand van wetenschappelijke literatuur in op de volgende vragen: hoe werkt beïnvloeding en wat is bekend over de invloed van farmaceutische bedrijven op het voorschrijfbeleid in de eerste lijn?

HOE BEÏNVLOEDING WERKT

Beïnvloeding is een fenomeen dat grotendeels onbewust verloopt en wat dus lastig te voorkomen is. Diverse mechanismen spelen een rol, waarvan we enkele voorbeelden noemen.[10] Belangrijk is het mechanisme van wederkerigheid. Dit treedt in werking bij het ontvangen van relatiegeschenken, gesponsorde nascholing en ondersteuning. Het maakt dat mensen zich onwillekeurig verplicht voelen iets terug te doen, al is het maar het ontvangen van een artsenbezoeker, nadat ze een gesponsorde nascholing hebben gevolgd. Een aardige artsenbezoeker wekt sympathie op en krijgt het daardoor bijvoorbeeld makkelijker voor elkaar om een vervolgafspraak maken. Autoriteit is een ander belangrijk mechanisme. Onwillekeurig imponeert de artsenbezoeker door zich op te stellen als expert of door artsen met aanzien te citeren, zogenaamde *medical opinion*

De kern

- De helft van de huisartsen en een onbekend deel van de praktijkondersteuners in Nederland ontvangt artsenbezoekers. Daarnaast volgt een groot deel van hen gesponsorde nascholing en nemen zij relatiegeschenken aan. Soms ontvangen zij gratis ondersteuning, al dan niet via zorggroepen.
- Deze zorgverleners achten zichzelf doorgaans immuun voor beïnvloeding, maar feitelijk kan niemand beïnvloeding voorkomen.
- Het is aangetoond dat farmaceutische bedrijven een ongewenste invloed hebben op het voorschrijfgedrag van huisartsen.
- Ook praktijkondersteuners en zorggroepen kunnen door hun contacten met farmaceutische bedrijven het voorschrijfbeleid in huisartspraktijken beïnvloeden.
- Het Instituut voor Verantwoord Medicijngebruik onderschrijft daarom het NHG-standpunt dat huisartsen en hun medewerkers adviseert om niet individueel artsenbezoekers te ontvangen.
- Daarnaast adviseert het IVM zeer terughoudend te zijn bij het aannemen van relatiegeschenken, het volgen van gesponsorde nascholing en het gebruikmaken van ondersteuning door de farmaceutische industrie.

Instituut voor Verantwoord Medicijngebruik, Postbus 3089, 3502 GB Utrecht: Z. Damen-van Beek, huisarts niet praktiserend, ten tijde van het onderzoek adviseur bij het IVM; M.E.C. van Eijk, arts, ten tijde van het onderzoek adviseur bij het IVM • Correspondentie: z.damen@medicijngebruik.nl • Mogelijke belangenverstrengeling: niets aangegeven.

leaders.[11] Deze experts zetten op hun beurt het mechanisme van sociale bewijskracht in werking. Dit is het fenomeen dat je geneigd bent anderen die je respecteert na te doen. Een intrigerend aspect van beïnvloeding is dat mensen juist als ze zich na uitleg over de principes van beïnvloeding immuun achten, kwetsbaarder en makkelijker te beïnvloeden zijn.[10]

GEWENSTE EN ONGEWENSTE BEÏNVLOEDING

Beïnvloeding is niet per definitie slecht. Wij denken echter dat de invloed van farmaceutische bedrijven vaak ongewenst is. Farmaceutische bedrijven hebben namelijk commerciele belangen bij hun contacten met zorgverleners. In principe willen zij het geld dat zij investeren in artsenbezoekers, nascholing, ondersteuning, relatiegeschenken en advertenties weer terugverdienen met de verkoop van hun geneesmiddelen. Farmaceutische bedrijven hebben er belang bij dat artsen de nieuwste geneesmiddelen voor een zo ruim mogelijke indicatie voorschrijven. De maatschappij heeft er echter belang bij dat artsen (kosten)effectieve, veilige geneesmiddelen voorschrijven en niet onnodig medicaliseren. De Raad voor Volksgezondheid en Zorg (RVZ) kwam in 2008 tot de conclusie dat deze belangen niet met elkaar in evenwicht waren.[12] Wij gaan hier nader in op enkele aspecten die van belang zijn bij het inschatten van de waarde van farmaceutische bedrijven voor de eerste lijn: de kwaliteit van informatie die zij bieden, het belang van nieuwe geneesmiddelen en ondersteuning bij kwaliteitsverbetering, de agendasetting voor nascholing en het tot stand komen van richtlijnen.

Kwaliteit van informatie

Bij farmaceutische bedrijven is veel kennis aanwezig over hun eigen producten. In principe zouden zij dus zorgverleners goed moeten kunnen informeren over hun producten. Het blijkt echter dat de informatie van artsenbezoekers, maar ook bij commerciële nascholing, een belangrijke bias bevat. Geregeld ontbreekt informatie over belangrijke aspecten, zoals bijwerkingen, interacties, kosten en de plaats van het geneesmiddel ten opzichte van de voorkeursmiddelen in een relevante richtlijn. Het komt zelfs voor dat farmaceutische bedrijven oudere geneesmiddelen in diskrediet brengen.[2,13-15] Afgezien van het feit dat farmaceutische bedrijven bepaalde informatie buiten beschouwing laten, baseren zij hun informatie meestal op een selectie van publicaties, vaak van onderzoek dat door het bedrijf zelf is gesponsord. Deze selectie biedt dikwijls een onvolledig beeld van de werkelijkheid.[16,17] Tevens is aangetoond dat gesponsord onderzoek onevenredig vaak in het voordeel van het product van het sponsorende bedrijf uitvalt en dat onderzoekers conclusies positiever formuleren dan op basis van de resultaten te rechtvaardigen is.[18,19] Ook publicatiebias is een probleem. Negatieve resultaten publiceert men minder vaak en zijn dus minder 'zichtbaar', zo heeft men recentelijk ook aangetoond.[20] Bias kan ook bestaan ten aanzien van de indicatie voor een geneesmiddel. Herhaaldelijk is gebleken dat farmaceutische bedrijven inzetten op het uitbreiden van de indicatie voor hun geneesmiddelen. Een voorbeeld is het promoten van SSRI's voor de behandeling van somberheid, terwijl uit onderzoek blijkt dat SSRI's alleen bij ernstige depressies effect hebben.[21]

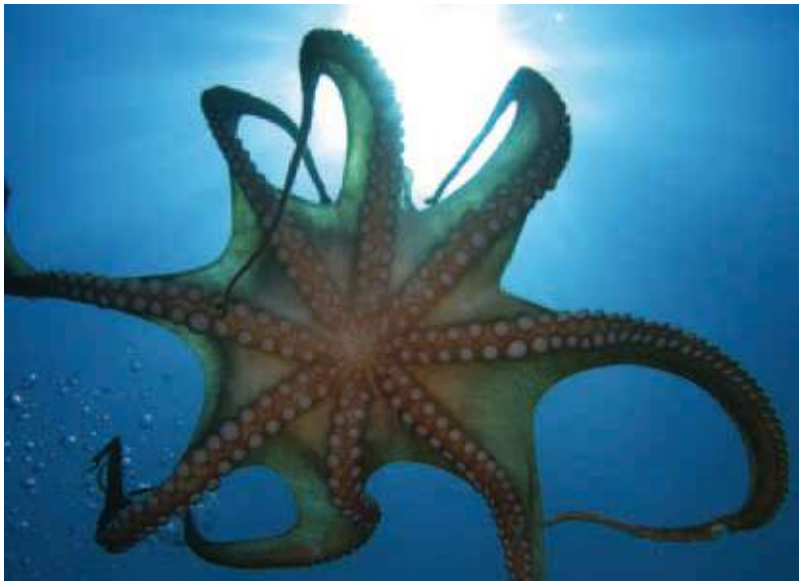

Foto: Shutterstock/Vittorio Bruno

Nieuwe geneesmiddelen

Het voordeel van een nieuw geneesmiddel kan zijn dat het een innovatie is ten opzichte van de bestaande geneesmiddelen: minstens net zo goed, maar met minder bijwerkingen. Huisartsen kunnen, onder invloed van een artsenbezoeker of een collega die positief is over een nieuw geneesmiddel, gemakkelijk in de verleiding komen om het 'uit te proberen' in

Abstract

Damen-van Beek Z, Van Eijk MEC. The influence of the pharmaceutical industry. Huisarts Wet 2013;56(4):166-9.

Half of all general practitioners and an unknown proportion of practice assistants in the Netherlands see pharmaceutical representatives. In addition, a substantial proportion attend industry-sponsored refresher or postgraduate courses and accept professional gifts. Some receive non-financial support from pharmaceutical companies, sometimes via care groups. Health professionals typically think that while they are not influenced by such practices, others are; however, this influence is exerted subconsciously and is difficult to prevent. It has been demonstrated that the pharmaceutical industry exerts an undesirable influence on the prescribing habits of doctors. The requirement of the pharmaceutical industry to sell new medicines for an as broad a range of indications as possible is not compatible with the requirement that general practitioners prescribe cost-effective, safe medicines and medicalize patients as little as possible. Practice assistants and care groups, through their contact with pharmaceutical companies, can also influence the prescribing policy of general practices. The Dutch Institute for Rational Use of Medicine (Instituut voor Verantwoord Medicijngebruik; IVM) supports the Dutch College of General Practitioners' (Nederlands Huisartsen Genootschap) view that health professionals should not see pharmaceutical representatives. The IVM also advises GPs and practice assistants to exercise restraint in accepting professional gifts, in following sponsored refresher or postgraduate courses, and in making use of non-financial support from the pharmaceutical industry.

Foto: Shutterstock/Roxana Bashyrova

hun praktijk.[2,22] Het grote nadeel is echter dat per definitie het effect en de veiligheid van deze geneesmiddelen op lange termijn niet vaststaan. Daarbij komt dat het effect van een geneesmiddel dat men in trials met zorgvuldig geselecteerde patiënten heeft aangetoond, niet automatisch hetzelfde is in de populatie in de huisartsenpraktijk die in aanmerking komt voor het geneesmiddel. Fase IV-onderzoek, dat duidelijkheid kan geven over deze aspecten, misbruiken farmaceutische bedrijven soms om een nieuw geneesmiddel in de pen te krijgen.[23] Het op eigen houtje uitproberen van nieuwe geneesmiddelen is vanzelfsprekend weinig informatief vanwege de beperkte aantallen en het ontbreken van een controlegroep. Daarnaast kan zowel de huisarts als de patiënt beïnvloed zijn door een placebo-effect. Juist bij nieuwe middelen bestaat dit risico het meest.[24]

Ondersteuning bij kwaliteitsverbetering

Het doel dat zorgverleners bij ondersteuning hebben, is het bereiken van kwaliteitsverbetering van de zorg voor patiënten, tegen lage kosten.[3,6] Voor farmaceutische bedrijven gaan deze ondersteuning en het verkopen van geneesmiddelen hand in hand. Door optimalisering van de behandeling of door het actief opsporen van patiënten, zal het aantal voorschriften voor geneesmiddelen namelijk toenemen. Natuurlijk heeft niemand bezwaar tegen het optimaliseren van de behandeling van patiënten. Aan de andere kant staat niet altijd vast dat intensivering van de behandeling effectief is.[25] Ook van het actief opsporen van patiënten staat niet per definitie vast dat dit tot gezondheidswinst leidt. Een zeker medicaliserend effect gaat er wel vanuit. Via ondersteuningsprojecten krijgen farmaceutische bedrijven een ingang bij zorgverleners die wellicht normaal gesproken geen artsenbezoekers ontvangen. Zij bouwen goodwill op, wat uiteindelijk van invloed kan zijn op het voorschrijfbeleid.[10]

Agendasetting

De farmaceutische industrie betaalt en bepaalt meer dan 60 procent van de nascholing van huisartsen.[7,12] Onderwerpen waaraan farmaceutische bedrijven geld kunnen verdienen krijgen meer nadruk, ten koste van andere onderwerpen. Zorgverleners die leunen op informatievoorziening door farmaceutische bedrijven (door artsenbezoek en commerciële nascholing) lopen dus het risico om kennislacunes te ontwikkelen op gebieden die voor farmaceutische bedrijven niet interessant zijn.[14] Het probleem van agendasetting speelt ook bij wetenschappelijk onderzoek. Het onderzoek dat farmaceutische bedrijven financieren, richt zich onvoldoende op wat voor de maatschappij belangrijk is.[12]

Richtlijnen

Farmaceutische bedrijven zijn meestal niet direct betrokken bij het opstellen van richtlijnen. Het is echter gebleken dat de farmaceutische industrie op verschillende manieren invloed kan hebben op richtlijnen.[26] Een van die manieren is het onderhouden van (financiële) banden met de makers van richtlijnen. De IGZ heeft in diverse richtlijnen, ook die van het NHG, kunnen aantonen dat farmaceutische bedrijven invloed hebben gehad op de inhoud.[26] Ook bij zorggroepen die ondersteuning ontvangen van farmaceutische bedrijven bestaat volgens ons een risico dat farmaceutische bedrijven invloed kunnen krijgen op behandelprotocollen.

WAT IS AANGETOOND OVER DE INVLOED

Sinds het eind van de vorige eeuw is er veel gepubliceerd over beïnvloeding door de farmaceutische industrie. De uitkomsten van onderzoeken zijn wisselend en gezien de gevoeligheid van het onderwerp is bias (zowel in negatieve als in positieve richting) zeer waarschijnlijk. Een recente meta-analyse waarin 58 onderzoeken zijn geïncludeerd, laat zien dat de contacten met de farmaceutische industrie een negatieve of op zijn best neutrale invloed hebben op het werken volgens richtlijnen, het voorschrijfvolume en de kosten. De meta-analyse behelst zowel onderzoeken naar de invloed van artsenbezoekers, als onderzoeken naar die van commerciële nascholing en advertenties.[27] Van het aannemen van relatiegeschenken, hoe klein ook, is invloed aangetoond, al is het maar dat men zich verplicht voelt om daarbij de artsenbezoeker te ontvangen. De bevinding van de Inspectie voor de Gezondheidszorg dat gunstbetoon op nascholingen voldoet aan de normen van de Stichting Code Geneesmiddelenreclame (CGR) sluit dan ook niet uit dat ongewenste beïnvloeding ontstaat.[7,28] Er is ons geen literatuur bekend over de invloed die de farmaceutische industrie via praktijkondersteuners heeft op het voorschrijfbeleid. Hoewel praktijkondersteuners zelf geen geneesmiddelen voorschrijven, hebben ze wel degelijk invloed op het voorschrijfbeleid in de huisartsenpraktijk.[29,30] Over het effect van ondersteuningsprojecten aan huisartsen of aan zorggroepen is ons geen literatuur bekend.

CONCLUSIE EN AANBEVELINGEN

Farmaceutische bedrijven hebben ongewenste invloed op het voorschrijfgedrag van huisartsen. Het belang van farmaceutische bedrijven om nieuwe geneesmiddelen te verkopen,

strookt niet met het belang van de maatschappij dat huisartsen kosteneffectieve, veilige geneesmiddelen voorschrijven. Het is daarom gewenst dat huisartsen met contacten met farmaceutische bedrijven inzien dat zij niet immuun zijn voor marketing. Hetzelfde geldt voor praktijkondersteuners en zorggroepen. Wij onderschrijven dan ook het NHG-Standpunt Farmacotherapiebeleid in de huisartsenzorg om geen artsenbezoekers te ontvangen.[31] Daarnaast zouden huisartsen en praktijkondersteuners veel terughoudender moeten zijn in het aannemen van relatiegeschenken, ondersteuning en gesponsorde nascholing. De nieuwste ontwikkelingen kan de huisarts volgen via het Geneesmiddelenbulletin, het FTO, *peer reviewed* tijdschriften en niet-gesponsorde nascholing. Onlangs heeft het IVM het programma Medicijnbalans (www.medicijnbalans.nl) gelanceerd. Dit is een discussieplatform met actuele, uitgewogen informatie over nieuwe geneesmiddelen. Met dit programma levert het IVM ook een positieve bijdrage aan het verantwoord voorschrijven van nieuwe geneesmiddelen. Huisartsen die een rol willen spelen bij de introductie van nieuwe geneesmiddelen, adviseren wij deel te nemen aan goed opgezet fase IV-onderzoek. Dat draagt bij aan structurele kennisvergroting en een betere plaatsbepaling van geneesmiddelen. ■

LITERATUUR

1 Enquête CGR 2011.
2 Instituut voor Verantwoord Medicijngebruik. Artsenbezoek en off-labelpromotie bij huisartsen. De stand van zaken anno 2011. Utrecht: Instituut voor Verantwoord Medicijngebruik, 2011. Zie www.medicijngebruik.nl.
3 Damen Z, Kleijer L. Beïnvloedt de farmaceutische industrie praktijkondersteuners? Tijdschr Praktijkondersteuning 2010;4:106-10. Hele rapport: Instituut voor Verantwoord Medicijngebruik. Marketing door de farmaceutische industrie gericht op praktijkondersteuners. Een kwalitatief overzicht. Utrecht: Instituut voor Verantwoord Medicijngebruik, 2010. Zie www.medicijngebruik.nl.
4 Prosser H, Walley T. Understanding why GP's see pharmaceutical representatives: a qualitative interview study. Br J Gen Pract 2003;53:305-11.
5 Ladd EC, Mahoney DF, Emani S. 'Under the radar': nurse practitioner prescribers and pharmaceutical industry promotions. Am J Manag Care 2010;16:e358-62.
6 Instituut voor Verantwoord Medicijngebruik. Ondersteuning van zorggroepen door farmaceutische bedrijven. Utrecht: Instituut voor Verantwoord Medicijngebruik, 2011. Zie www.medicijngebruik.nl.
7 Inspectie voor de Gezondheidszorg. Gunstbetoon bij nascholing huisartsen binnen de reclameregels. Den Haag: Inspectie voor de Gezondheidszorg, 2010. Zie www.igz.nl.
8 Steinman MA, Shlipak MG, McPhee SJ. Of principles and pens: attitudes and practices of medicine housestaff toward pharmaceutical industry promotions. Am J Med 2001;110:551-7.
9 Rutledge P, Crookes D, McKinstry B, Maxwell SR. Do doctors rely on pharmaceutical industry funding to attend conferences and do they perceive that this creates a bias in their drug selection? Results from a questionnaire survey. Pharmacoepidemiol Drug Saf 2003;12:663-7.
10 Cialdini RB. Invloed. De zes geheimen van het overtuigen. Vijfde herziene editie. Den Haag: Sdu, 2009.
11 Linde van der H. Mol ondergraaft prescriptievrijheid. Med Contact 2006;61:1342-5.
12 Raad voor de Volksgezondheid en Zorg. Farmaceutische industrie en geneesmiddelengebruik. Den Haag: Raad voor de Volksgezondheid en Zorg, 2008. Zie www.rvz.net.
13 Anoniem. 15 Years of monitoring and one simple conclusion: don't expect sales representatives to help improve healthcare quality. Prescrire Int 2006;15:154-9.
14 Linde van der H. Nascholing als marketinginstrument. Med Contact 2001;56:97-9.
15 Anoniem. Effect pillen bekeken bij papieren patiënten. Reformatorisch Dagblad, 18 mei 2012. Zie www.refdag.nl.
16 Cardarelli R. A cross-sectional evidence-based review of pharmaceutical promotional marketing brochures and their underlying studies: Is what they tell us important and true? BMC Fam Pract 2006;7:13. doi:10.1186/1471-2296-7-13.
17 Eeden AE, Roach REJ, Halbesma N, Dekker FW. Geneesmiddeladvertenties in het NTvG en het Pharmaceutisch Weekblad: niet altijd evidencebased. Ned Tijdschr Geneeskd 2012;156:A3999.
18 Lexchin J, Bero LA, Djulbegovic B, Clark O. Pharmaceutical industry sponsorship and research outcome and quality: systematic review. BMJ 2003;326:1167-70.
19 Jørgensen AW, Hilden J, Gøtzsche PC. Cochrane reviews compared with industry supported meta-analyses and other meta-analyses of the same drugs: systematic review. BMJ 2006;333:782.
20 Hoekman J. Science in an age of globalisation: the geography of research collaboration and its effect on scientific publishing. Eindhoven: Technische Universiteit Eindhoven, 2012.
21 Bijl D. Antidepressiva: werkzaamheid en ernst van de depressie. Gebu 2010:44;46-7.
22 Prosser H, Almond S, Walley T. Influences on GP's decision to prescribe new drugs – the importance of who says what. Fam Pract 2003;20:61-8.
23 Inspectie voor de Gezondheidszorg. Fase IV-onderzoek als marketinginstrument: beïnvloeding van voorschrijfgedrag door combinatie van elementen. Marketingdoeleinden bij onderzoek met geregistreerde geneesmiddelen. Den Haag: Inspectie voor de Gezondheidszorg, 2009. Zie www.igz.nl.
24 Goldacre B. Bad Science. London: Fourth Estate, 2008.
25 Pelleboer W. HbA1c niet teveel naar benee? Huisarts Wet 2010;53:405.
26 Inspectie voor de Gezondheidszorg. Behandelrichtlijnen en geneesmiddelenformularia vatbaar voor beïnvloeding door farmaceutische industrie. Den Haag: Inspectie voor de Gezondheidszorg; 2009. Zie www.igz.nl.
27 Spurling GK, Mansfield PR, Montgomery BD, Lexchin J, Doust J, Othman N, et al. Information from pharmaceutical companies and the quality, quantity, and cost of physicians' prescribing: a systematic review. PLoS Med 2010;7(10): e1000352.
28 Kerst AFJA. De invloed van kleine geschenken van de farmaceutische industrie. Gebu 2012;46:35.
29 Houweling ST, Kleefstra N, Van Ballegooie E, Verhoeven S, Bilo HJG, Meyboom-de Jong B. Taakverschuiving in de eerstelijnsdiabeteszorg. Een enquête onder ruim vierhonderd praktijkondersteuners. Huisarts Wet 2006;49:118-22.
30 Jutel A, Menkes DB. Nurses' reported influence on the prescription and use of medication. Int Nurs Rev 2010;57:92-7.
31 NHG-Standpunt Farmacotherapiebeleid in de huisartsenzorg (2006). Zie www.nhg.org.

De zorg: een ziekte creërende machine

16-07-2015

Ivan Wolffers
Emeritus hoogleraar Gezondheidszorg

bnnvara.nl/joop

16-07-2015

Ivan Wolffers: Wat eigenlijk altijd als normaal werd beschouwd wordt steeds vaker een medisch probleem genoemd worden er meer mensen ziek genoemd dan echt het geval is? Krijgen te veel mensen behandelingen die ze niet nodig hebben? Ondergaan mensen te vaak een zwaardere behandeling dan strikt noodzakelijk? En betalen we daardoor misschien wel veel te veel voor onze zorg? Het idee daarachter is dat een systeem zoals de gezondheidszorg functioneert bij de gratie van het labelen van de klachten, waarmee mensen zich melden bij de zorg. In de moderne zorg heeft de arts daar het monopolie op, net als op de keuze van de geneesmiddelen en de risico's die de gebruiker daar bij loopt. En vaak ook nog enigszins op wat ervoor betaald moet worden. Kan elk onrustig kind het label ADHD opgeplakt krijgen, zodat het slikken van ritalin vanzelfsprekend lijkt? Ivan Illich beschreef de zorg als een ziekte creërende machine. Medical Nemesis (1976) heette zijn baanbrekende boek. Medicalisering wordt dat ook genoemd. Wat eigenlijk altijd als normaal werd beschouwd wordt steeds vaker een medisch probleem genoemd.

Margo Trappenburg medicalisering samenleving

In de psychiatrie betoogden vertegenwoordigers van de zogenaamde antipsychiatrie dat geestesziekten het product waren van maatschappelijke misstanden. In plaats van de zieke lag het veel meer voor de hand om de samenleving te behandelen (Oosterhuis en Gijswijt-Hofstra 2008: 780). Ivan Illich (1978) wees in zijn veel gelezen boek *Grenzen aan de geneeskunde* op het nutteloze, soms zelfs ziekmakende karakter van veel medische behandelingen. De Nederlandse filosoof Hans Achterhuis paste de theorie van Illich toe op het welzijnswerk. In zijn berucht geworden boek *De markt van welzijn en geluk* veegde hij de vloer aan met welzijnswerkers, opbouwwerkers en maatschappelijk werkers door wier toedoen mensen problemen kregen aangepraat die zij vervolgens alleen met professionele hulp de baas zouden kunnen worden. (Achterhuis 1979; Tonkens 2003; Trappenburg 2008). Ook deze analyse vond zijn weg naar verkiezingsprogramma's. De PPR schreef in 1981: De huidige gezondheidszorg wordt […] gekenmerkt door nadruk op grootschalige curatieve zorg, symptoombestrijding waar bestrijding van maatschappelijke oorzaken beter op zijn plaats is, […] het onmondig maken van de patiënt en behandeling van de kwaal i.p.v. de mens.

Onderzoeksartikelen
Tijdschrift Sociologie
Vol. 15, Issue 3, 2019 December
"Hoe Elco Brinkman alsnog zijn zin kreeg: neoliberalisme, communitarisme en linkse idealen in de Nederlandse gezondheidszorg"
Margo Trappenburg

Medicalisering van het leven

Het begrip 'medicalisering van het leven' werd in 1976 geïntroduceerd door Ivan Illich in zijn boek *Medical Nemesis*. Hiermee doelde hij op de schadelijke gevolgen die de toenemende invloed van het medische domein heeft op individu en samenleving. Sinds die tijd zijn er verschillende definities van medicalisering in omloop, waarbij iedere auteur zijn eigen accenten legt. In dit advies verstaan we onder medicalisering *'het proces waarbij verschijnselen in toenemende mate worden gedefinieerd en behandeld als medische problemen, gewoonlijk als ziekte of kwaal'*.

Volksgezondheid en Raad voor Samenleving
2017

Recept voor
maatschappelijk
probleem
Medicalisering van
levensfasen
Den Haag, maart 2017

68 blz.

Volksgezondheid en Raad voor Samenleving

JEUGDZORG

https://archive.org/details/jeugdzorg_202308

Aan	Vaste Commissie VWS, Tweede kamer der Staten Generaal
Van	Zorgverzekeraars Nederland
Datum	14 april 2023
Ons kenmerk	FS-23-317
Onderwerp	ZN-brief commissiedebat ggz / suicidepreventie

Sparrenheuvel 16
Postbus 520
3700 AM Zeist
030 6988911
info@zn.nl
www.zn.nl

Geachte leden van de commissie VWS,

Op 19 april aanstaande spreekt u met minister Helder en staatssecretaris Van Ooijen over de geestelijke gezondheidszorg. Zorgverzekeraars Nederland (ZN) brengt ten behoeve van het debat graag de volgende onderwerpen onder uw aandacht:

1. Toename mentale klachten: voorkom dat problemen medicaliseren

Zorgverzekeraars maken zich grote zorgen over de toename van mentale klachten. Dat de helft van de jongvolwassenen[1] kampt met mentale klachten is verontrustend. Een goede mentale gezondheid tijdens je jeugd is bepalend voor je welzijn en gezondheid in het verdere leven. Voorkom dat mentale problemen van jongeren onnodig verergeren en medicaliseren.

Zorgverzekeraars[2] pleiten al langer voor het verbeteren van de mentale weerbaarheid van onze samenleving. Zij zijn deelnemer in verschillende initiatieven, zoals Thrive Amsterdam, Gezond010 en Mind Us. Het is goed dat ons pleidooi voor mentale gezondheid doorklinkt in het Integraal Zorgakkoord. Maar het is nu tijd voor actie – grotendeels buiten de gezondheidszorg:

- De ministeries van VWS, OCW en SZW zijn vorig jaar gestart met de Aanpak Mentale Gezondheid. **ZN is benieuwd wat de ministeries inmiddels doen vanuit de Aanpak Mentale Gezondheid om het ontstaan van mentale klachten (met name bij jongvolwassenen) te voorkomen.**

- Veel psychische klachten ontstaan door niet-medische problemen, zoals armoede en schuldproblemen. Met de Aanpak Geldzorgen, Armoede en Schulden wil het kabinet in 2030 tot een halvering van het aantal mensen in armoede komen. Elke dag helpen zorgverzekeraars verzekerden met schuldproblemen om in contact te komen met hun gemeente voor hulp. Lang niet alle gemeenten ondernemen actie bij vroeg-signalering van schuldproblemen**. Zorgverzekeraars roepen de minister Helder op om in het kabinet te zorgen voor meer capaciteit en middelen bij gemeenten om de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening naar behoren uit te voeren.**

- Met het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) wil de staatssecretaris werken aan de gezondste generatie 2040. Zorgverzekeraars hebben echter grote zorgen over de situatie in de jeugdzorg. Jongeren hebben evenveel recht op zorg als ouderen; temeer omdat zij hun hele leven baat hebben bij goede jeugdzorg. **ZN dringt erop aan dat er dit jaar duidelijkheid komt over de Hervormingsagenda Jeugd; met afspraken over betere triage, het terugdringen van het versnipperde aanbod en voldoende middelen voor gemeenten.**

[1] Meer dan de helft jongeren heeft mentale klachten: 'Alarmerend beeld' - NRC
[2] "Vergezicht op de GGZ" – Zorgverzekeraars Nederland - juli 2021

2. Aanpak wachtlijsten: mentale gezondheidscentra en inventarisatie cruciale ggz

Met de introductie van een aantal mentale gezondheidscentra in de regio Breda in 2022 zijn huisartsen en ggz-instelling Breburg erin geslaagd om een indrukwekkende afname van circa 25% van doorverwijzingen naar de tweedelijns ggz te realiseren[3]. De mentale gezondheidscentra laten zien dat het mogelijk is om de druk op de tweedelijns-ggz aanzienlijk te verminderen door mensen met psychische klachten sneller te helpen met (voornamelijk) hulp in het sociaal domein.

Zorgverzekeraars ondersteunen huisartsen, ggz-aanbieders en gemeenten bij de opzet van deze mentale gezondheidscentra. Zo heeft GGNet in Apeldoorn onlangs het concept van "herstelondersteunende gesprekken" geïntroduceerd, waarbij tot nu toe alle hulpvragen een oplossing vonden in het sociaal domein. Ook *mentale ecosystemen* (GEM), een initiatief van zorgaanbieders in Overijssel en de Achterhoek én *Voorzorg* , een samenwerking tussen sociaal domein, huisartsen en ggz-aanbieders in Groningen, leveren goede resultaten op.

- **ZN werkt met de Nederlandse ggz, de Landelijke Huisartsen Vereniging (LHV), Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG), InEen en VWS aan een handreiking waarmee regionale partijen samen een aanvraag kunnen doen om transformatiemiddelen uit het IZA in te zetten voor de opzet van mentale gezondheidscentra**. Deze handreiking wordt voor komende zomer opgeleverd.

- **Ook werkt ZN samen met het ministerie van VWS en de Nederlandse Zorgautoriteit (NZa) aan het introduceren van een betaaltitel, die per 2024 kan worden benut voor het contracteren en bekostigen van zogenaamde *verkennende* of *herstelondersteunende gesprekken*, met name voor patiënten met een onduidelijke hulpvraag.** Dit moet de huisarts helpen om hun patiënten gerichter te verwijzen naar passende ondersteuning of zorg .

Een andere belangrijke samenwerking tussen ggz-aanbieders en zorgverzekeraars is het in kaart brengen van de cruciale ggz. Het is van groot belang dat we voorkomen dat specialistisch ggz-aanbod zonder overleg verdwijnt waardoor kwetsbare patiënten opeens in de knel komen.

- **Op basis van het Integraal Zorgakkoord en de *Handreiking cruciale ggz* maken de regionale partijen op dit moment een inventarisatie van het cruciale ggz-aanbod; hierbij is specifieke aandacht voor het voorkomen van continuïteitsproblemen.** Het doel is dat zorgverzekeraars en ggz-aanbieders de resultaten van de inventarisatie meenemen in de contractering voor 2024.

3. Gebrek aan informatie blijft obstakel voor goede contractafspraken in de ggz

De afspraken in het IZA – zoals de inzet van transformatiemiddelen, het vergoeden van passende zorg, het verbeteren van het contracteerproces en de effectieve inzet van zorgmedewerkers – zijn niet mogelijk zonder goede informatie-uitwisseling. De gebrekkige informatie-uitwisseling blijft een hardnekkig probleem in de ggz:

Passende ggz-zorg niet mogelijk zonder zorgvraagtypering

De bekostiging in de ggz werkt niet zonder zorgvraagtypering. Zonder zorgvraagtypering is er geen inzicht in de zorgvraagzwaarte en worden patiënten op termijn benadeeld omdat we voor hen niet de juiste zorg op de juiste plek kunnen organiseren.

[3] Eerste resultaten Mentale Gezondheidscentra veelbelovend | Cliënten geven Mentaal Gezondheidscentrum 8,7 (ggzbreburg.nl)

- **ZN vraagt uw Kamer om het gebruik van zorgvraagtypering in de ggz-bekostiging te verankeren. Zonder zorgvraagtypering zijn passende contractenafspraken niet mogelijk.** Wij hebben begrip voor de zorgen over veilig informatie-uitwisseling en –opslag. Daarom is het belangrijk dat de minister samen met de NZa kan werken aan veilige informatie-uitwisseling. Zonder zorgvraagtypering wordt het Zorgprestatiemodel in de ggz gereduceerd tot een "fee for service" model met een productieprikkel en kunnen zorgverzekeraars moeilijker afspraken maken over oa. de aanpak van wachtlijsten en cruciale ggz in de regio.

Verbeter de wachtlijstinformatie
Ggz-aanbieders delen – volgens afspraak – hun wachtlijsten regelmatig met de NZa . Vervolgens wordt deze informatie ook beschikbaar gemaakt voor zorgverzekeraars. Inzicht in wachtlijsten is cruciaal voor zorgverzekeraars.

- Zorgverzekeraars maken zich zorgen over de toegang tot goede wachtlijstinformatie van ggz-aanbieders. Op dit moment hapert de aanlevering bij de NZa (mede door ict-problemen) van cruciale wachtlijstinformatie. Zorgverzekeraars kunnen zo niet goed in actie komen en hun verzekerden helpen door extra zorginkoop of zorgbemiddeling. **ZN vraagt de minister om de problemen bij de aanlevering van wachtlijstinformatie zo snel mogelijk op te lossen.**

4. Financiële positie ggz-aanbieders onder de aandacht

De invoering van het zorgprestatiemodel heeft bij veel ggz-aanbieders veel voeten in de aarde gehad. Uit een recente inventarisatie onder alle zorgverzekeraars blijkt dat de implementatie- en opstartproblemen inmiddels grotendeels verholpen zijn. Declaraties over 2022 worden inmiddels in rap tempo ingediend en betaald. Het is de verwachting dat de meeste ggz-aanbieders de financiële achterstanden deze maand hebben ingehaald. Tijdens de invoering van de nieuwe bekostiging hebben zorgverzekeraars liquiditeitsproblemen bij ggz-aanbieders voorkomen via bevoorschotting. **Zorgverzekeraars blijven alert op de continuïteit van ggz-aanbieders en zullen waar nodig maatwerkafspraken maken met aanbieders om de zorg voor hun verzekerden te waarborgen.**

Wij stellen het zeer op prijs als u onze inbreng betrekt bij het debat met de minister. Mocht u vragen hebben over onze inbreng dan geven wij graag een nadere toelichting.

Met vriendelijke groet,
Zorgverzekeraars Nederland

Mevrouw P.H. van Holst-Wormser
Algemeen directeur

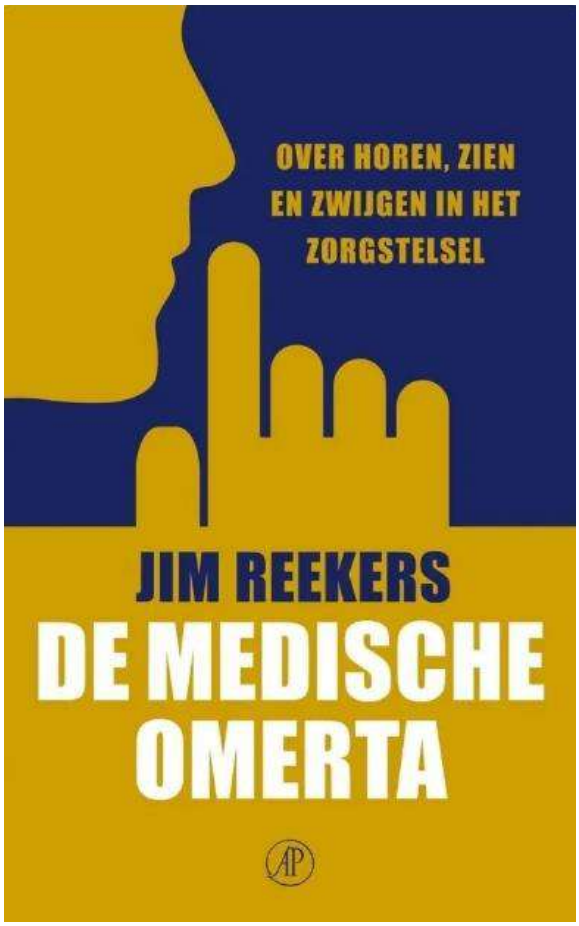

- Auteur(s) : Jim Reekers
- Uitgeverij: De Arbeiderspers
- ISBN : 9789029550352
- Taal : Nederlands
- Uitvoering : Paperback
- Aantal pagina's : 272
- Verschijningsdatum : augustus 2023
- Gewicht : 291
- Afmetingen : 215 x 135 x 21 mm.

De medische omerta

Arts en emeritus hoogleraar Jim Reekers schreef een verbijsterend boek over misstanden in de medische wereld. Reekers werkte tot aan zijn pensionering, drie jaar geleden, als interventieradioloog en hoogleraar in het Amsterdam Medisch Centrum (AMC) en zag hoe zijn ambtgenoten in Nederlandse ziekenhuizen duizenden onnodige operaties uitvoerden en hun namen als auteur lieten noteren boven 'wetenschappelijke' publicaties die eigenlijk gewoon reclamefolders waren van farmaceuten of andere toeleveranciers van de medische wereld.

30 procent (!) van alle operaties is onnodig. Dat kost de maatschappij niet alleen handen vol geld, mensen worden ook zonder medische noodzaak verminkt.

Review: Marianne Zwagerman

31 augustus 2023

Nieuws Ernst Kuipers: Grote winsten bij big pharma moeten stoppen

do 23 juni 2022

Minister Kuipers van Volksgezondheid vindt dat grote farmaceutische bedrijven wel wat minder winst mogen maken. Sommige bedrijven maken maar liefst 40 procent winst. "Als dit al meerdere jaren zo hoog is, in een steeds groeiende markt, dan moet je het erover hebben of het niet op een andere manierkan", zegt hij in

*Geld.of je Leve*n. Een maximumpercentage wil hij niet noemen

Kuipers schreef vandaag een opiniestuk in *het Financieele Dagblad*, waarin hij oproept om de winsten te verlagen. Dit schreef hij op basis van een rapport van meerdere onderzoeksinstituten, wat hij heeft laten uitvoeren.

Ernst Kuipers: het farmaverdienmodel moet anders

Nederland geeft momenteel jaarlijks 2,7 miljard uit aan medicijnen, vertelt Kuipers en dat is groeiende. Hierdoor zijn farmaceuten, die ook wel 'big pharma' worden genoemd, verzekerd van winst, waardoor zewat meer risico kunnen nemen.

Risico nemen, dat doen bedrijven al, zeggen ze zelf. Van de onderzochte medicijnen, haalt maar 1 op de 30 de eindstreep. Voor die overige 29 worden kosten gemaakt. Kuipers beaamt dat: "De onderzoekskosten voor gemiddeld medicament kunnen oplopen tot 300 miljoen euro. Als je het allemaalverrekent, dan zijn de kosten per medicament dat de eindstreep haalt, dan ligt dat tussen de 2,5 en 3

Onafhankelijke besluitvorming EMA

De Farma Methode

03-06-2015
Zembla / bnnVara

EMA, the European Medicines Agency. De EMA geeft de Europese Commissie advies over welke medicijnen in Europa verkocht mogen worden. Vragen ontwikkelen zich over de mogelijke beïnvloeding van het Europees geneesmiddelenbureau door farma-bedrijven. Omdat EMA voor 80% door de farmaceutische industrie wordt gefinancierd. Dat dit een goede, onafhankelijke besluitvorming in de weg kan staan.

STOP SCHIMMIGHEID FARMACEUTISCHE INDUSTRIE

12 apr 2016 · leestijd 3 minuten

GroenLinks wil dat medicijnen betaalbaar en beschikbaar zijn voor iedereen. Door de dominante machtpositie van farmaceuten zijn medicijnen te duur en soms zelfs onbetaalbaar geworden. Farmaceuten kunnen te makkelijke torenhoge prijzen vragen zonder zich daarover te hoeven verantwoorden. Hun winstbelang gaat voor het maatschappelijke belang. GroenLinks wil hun machtspositie doorbreken door ze tot meer openheid over prijzen, boetes en onderzoek te dwingen.

Linda Voortman: “Het kan niet zo zijn dat mensen in Nederland hun medicijnen niet meer kunnen betalen omdat de farmaceutische industrie zoveel winst maakt. We hebben het hier niet over een tv of een koelkast, maar over medicijnen waar levens mee gered of aangenamer worden. Minister Schippers moet farmaceuten niet alleen aanspreken op de prijzen, maar ook de wortel van het probleem aanpakken, namelijk hun dominante machtspositie. Allereerst door meer openheid af te dwingen. We moeten de macht van

de farmaceutische industrie niet langer slikken.”

GroenLinks stelt daarom voor:

1. OPENHEID OVER PRIJZEN

Nieuwe geneesmiddelen zijn ook vaak dure geneesmiddelen. Onduidelijk is of deze prijs echt gerechtvaardigd is door onderzoekskosten of omdat geneesmiddelfabrikanten dat kunnen en durven vragen. Minister Schippers zegt meer openheid over de prijzen te willen, maar neemt geen maatregelen om dit daadwerkelijk af te dwingen. Schippers onderhandelt met fabrikanten van dure geneesmiddelen over de prijs, maar over hoe de prijs is opgebouwd blijft de farmaceutische industrie zwijgen. Hoog tijd dat Schipper de industrie verplicht zich te verantwoorden over de prijzen. GroenLinks wil dat Schippers dit nog tijdens het Nederlandse voorzitterschap met haar Europese collega’s oppakt.

2. OPENHEID OVER BOETES

In 2014 legde de Inspectie voor de gezondheidszorg een recordbedrag van 836.123 euro op aan boetes aan farmaceutische bedrijven. Dit werd pas duidelijk na een wob-verzoek, waarin wel de hoogte van de boete en de overtreding bekend werd gemaakt, maar niet aan wie deze waren opgelegd. Artsen en verpleegkundigen kunnen daarentegen wel rekenen op een openbaarmaking van een boete of waarschuwing in het BIG-register. Daarin is dus met naam en toenaam te achterhalen of iemand in strijd met het tuchtrecht handelde. Informatie over een farmaceutisch bedrijf dat de wet overtreedt wordt echter niet actief openbaar gemaakt. GroenLinks wil dat in de gezondheidzorg niet langer met twee maten wordt gemeten. De Inspectie voor de gezondheidszorg moet voortaan melding maken van een eventueel opgelegde boete, met de overtreding en de naam van het overtredende bedrijf.

3. OPENHEID OVER ONDERZOEK

Of een geneesmiddel doet wat hij moet doen en niet doet wat hij niet moet doen – bijwerkingen veroorzaken – wordt in grote mate door het farmaceutisch bedrijf zelf onderzocht. De slager keurt dus zijn eigen vlees. De data van het onderzoek zijn niet openbaar en slecht controleerbaar. Peter Gotzsche toont in zijn boek ‘Dodelijke medicijnen’ aan dat farmaceutische bedrijven in dit onderzoek niet altijd eerlijk zijn over

de bijwerkingen. Het is juist in hun belang om de onderzoeksresultaten zo gunstig mogelijk naar buiten te brengen. GroenLinks wil daarom dat de farmaceuten de onderzoeksgegevens openbaar maken.

Ook wil GroenLinks dat klinisch onderzoek onafhankelijk uitgevoerd wordt, bijvoorbeeld door de overheid aangewezen onderzoeksinstanties. In Italië dragen farmaceutische bedrijven jaarlijks 5% van de marketinguitgaven af, waarmee een fonds voor onafhankelijk klinisch onderzoek is ingesteld. GroenLinks wil dat de minister zo'n afdracht ook gaat invoeren en dit budget gebruikt om onafhankelijk geneesmiddelenonderzoek te bekostigen, waardoor er geen directe link is tussen een farmaceutisch bedrijf en het onderzoek naar de werkzaamheid van het geneesmiddel.

Privacy

Cookievoorkeuren

European Greens

16 oktober 2018

Medicijnen steeds duurder door Juglen Zwaan

Auteur • Gastauteurs

Delen op •

Deze week heb ik naar de uitzending van Tegenlicht gekeken over misstanden in de medicijnindustrie. Er staan steeds meer onderzoekers, artsen en advocaten op die het niet langer pikken dat wij op grote schaal bedrogen en uitgemolken worden. Hoe komt dit precies en wat moet er volgens deze mensen anders? Daarover gaat deze nieuwsbrief.

In de uitzending komt apotheker Paul Lebbink aan het woord. Hij werkt in de Transvaal apotheek in Den Haag. Er zijn patiënten die regelmatig een hele plastic tas vol medicijnen komen halen.

Volgens Peter Gøtzsche, een ex-farmaceut en onderzoeksspecialist, is de farmaceutische industrie crimineler dan welke partij dan ook. Onderzoeken naar de werkzaamheid van medicijnen zijn vaak bewust slecht opgezet om de politiek te belazeren. Patenten worden opgekocht om de patiënt vervolgens af te persen. Er wordt misbruik gemaakt van het systeem. Sommige medicijnen gaan 120 keer over de kop. Per geïnvesteerde dollar verdienen farmaceuten meer dan welke andere industrie dan ook. Om dit te verdoezelen is de farmaceutische sector niet transparant. Onderzoeken en informatie worden meestal niet openbaar gemaakt.

Opkopen patenten

Een nieuwe trend is dat farmaceutische bedrijven massaal patenten opkopen. Sommige medicijnen kostten voorheen 30 cent per stuk, maar na een patentovername plots € 140,-. Een prijsverhoging van 500 keer. Dit zijn maffiose praktijken. Op dit moment wordt de prijs bepaald aan de hand van wat de politici nog accepteren. Dat is werkelijk te gek voor woorden.

Oude wijn in nieuwe zakken

Dokter Casper van Eijck, hoogleraar chirurgie aan het Erasmus Medisch Centrum, met als specialiteit de alvleesklier, komt ook uitgebreid aan het woord. Deze arts heeft onder meer Steve Jobs in zijn behandelkamer gehad en is zeer geïnteresseerd in de behandelmogelijkheden van kurkuma bij kanker. Volgens hem is ons systeem ziek. Chemotherapie werkt in 80% van de gevallen niet. Het is hem een doorn in het oog dat de farmaceutische bedrijven weigeren om onderzoek te doen naar het voorspellen van de effectiviteit van de behandeling. Volgens hem vindt de farmaceutische industrie dit verdienmodel wel best zo. Per chemo-infuus krijgen ze al gauw € 24.000,- hun kant op. Een gouden handel. Een andere smerige truc die hij steeds voorbij ziet komen is dat de farmaceutische industrie telkens oude medicijnen die nauwelijks werken een beetje verandert en dan weer opnieuw op de markt brengt. Meestal werken ze niet beter dan hun voorganger. De vooruitgang die de laatste jaren geboekt wordt is volgens hem dan ook nihil.

Volgens van Eijck worden we twee keer benadeeld. Van ons belastinggeld worden de onderzoeken betaald en vervolgens mogen we nog een keer onderzoeksgeld betalen als er een behandeling wordt ingezet.

Slager keurt eigen vlees

Onderzoek loskoppelen van de farmaceutische bedrijven zou een oplossing kunnen zijn. De slager keurt op dit moment z'n eigen vlees. Van geld dus dat de belastingbetaler en de donateur geeft. Er zijn op dit moment particuliere onderzoeken die worden gefinancierd vanuit crowdfunding. Zo kan er echt onafhankelijk onderzoek gedaan worden, zonder dat de farmacie zich ermee bemoeit. Het is de wereld op z'n kop. Gelukkig meldt advocaat Jan-Koen Sluijs in het programma dat er inmiddels verschillende juridische procedures lopen om dit te veranderen.

Pas in actie na verlies

Wat ik bijzonder opvallend vond is dat vrijwel alle experts in deze uitzending het licht hebben

gezien nadat ze een naaste verloren hebben en zagen hoe de farmaceutische industrie misbruik maakt van het medische systeem. Ze trekken nu belangeloos ten strijde om echt iets te veranderen in de wereld.

Steeds meer mensen worden wakker
Ik ben heel blij te zien dat er steeds meer mensen opstaan om anderen wakker te schudden. Wat dat betreft gaat het heel goed en zie ik de toekomst zonnig in. De focus verplaatst zich steeds meer naar preventie in plaats van symptoombestrijding. De gevestigde orde krijgt steeds minder grip, omdat mensen bewuster worden en andere keuzen gaan maken. Hoe geweldig is het om te zien dat steeds meer artsen van de pillen af willen en de kracht van voeding in gaan zetten? We zijn er nog niet, maar het begin is er zeker!

De informatie uit deze nieuwsbrief is afkomstig van de uitzending van Tegenlicht, klik hier om deze uitzending met eigen ogen terug te zien.

Zonnige en gezonde groet,

Juglen Zwaan

Delen op •

Over de auteur

Gastauteurs

› Lees meer over Gastauteurs

Plaats een reactie

E-mailadres: *

Voornaam: *

Reactie: *

Plaats reactie

De nieuwsbrief in je mailbox ontvangen?

E-mailadres: *

Voornaam

Achternaam

Ja, dat wil ik

uitgeverij juwelenschip

Ossenwaard 14, 3945 PG Cothen, Nederland

info@juwelenschip.nl | 06-11004254 | Algemene voorwaarden

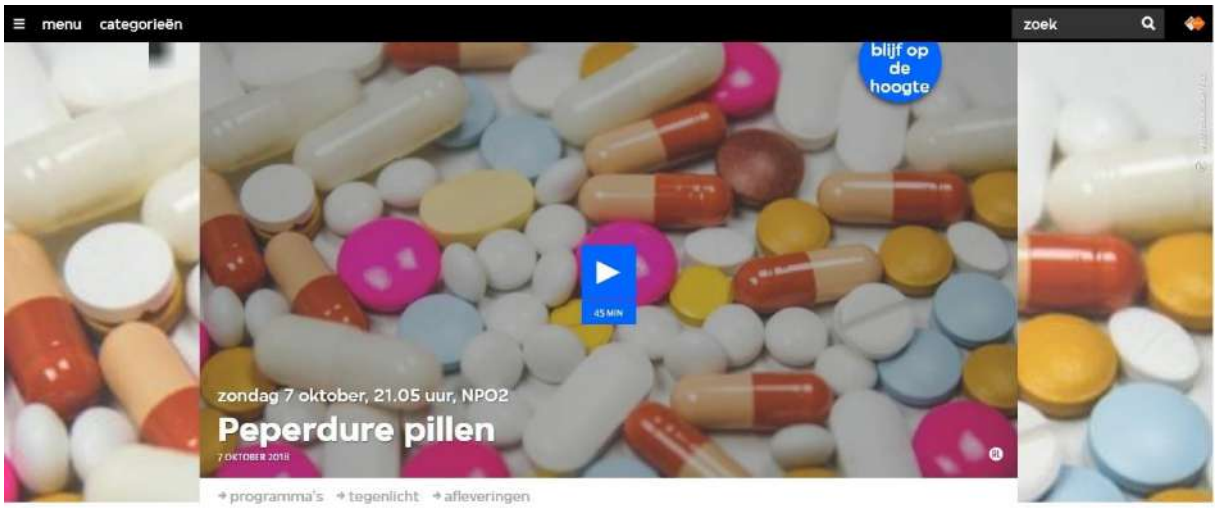

Big Pharma heeft de prijsbepaling van nieuwe medicijnen stevig in handen. De productiekosten zijn geheim en alle pogingen van academische ziekenhuizen en apothekers om medicijnen goedkoper te maken worden met succes tegengehouden door de industrie. VPRO Tegenlicht volgt vijf professionals die dit niet meer accepteren en vanuit hun persoonlijke betrokkenheid in actie komen en met nieuwe modellen experimenteren. Deze gedreven pioniers willen medicijnen voor iedereen beschikbaar en betaalbaar maken en laten zien dat dit kan.

Medicijnen worden steeds duurder. Met als gevolg dat ook in rijke landen de medische zorg onbetaalbaar dreigt te worden. De farmaceutische industrie bepaalt nu eenzijdig de prijs van nieuwe medicijnen waarvoor patent is verleend. De productiekosten van nieuwe medicijnen zijn geheim, maar de winstmarges zijn wel openbaar en breken keer op keer nieuwe records. De industrie verzet zich tot nu toe met succes tegen alle pogingen om medicijnen goedkoper te maken. Hierdoor lijkt het patentrecht steeds vaker met het recht op gezondheid te botsen. Wie kan deze impasse doorbreken?

Voor het bereiden en beschikbaar maken van kwalitatief goede medicijnen is de industrie niet altijd nodig. De meeste medicijnen worden ontwikkeld aan universiteiten of in laboratoria van kleine start-ups. De patenten van succesvolle uitvindingen worden nu door de industrie gekocht en doorontwikkeld en vervolgens explodeert de prijs. Dat kan ook anders. Een kleine groep professionals neemt vanuit hun persoonlijke betrokkenheid het heft in eigen hand en laat zien hoe het beter kan. Zij ontwikkelen nieuwe visies op het patentrecht en praktische oplossingen om medicijnen ook in de toekomst voor iedereen beschikbaar en betaalbaar te houden.

AUDIO

https://archive.org/details/Volksgezondheid_201405

Misbruik machtspositie farmaceutische industrie

https://archive.org/details/misbruik-machtspositie-farmaceutische-industrie

Misdadig gebruik van beslechting van geschillen tussen farmaceutische industrie en staten

Het wordt tijd dat de politiek daar een sterker standpunt over gaat aannemen i.v.m. het problematische gebruik van het ISDS-systeem door o.a. de farmaceutische industrie.

https://archive.org/details/kv-tk-2018Z00709

DELEN

PUBLICATIE / januari 13, 2018

50 jaar ISDS

Een mondiaal machtsmiddel voor multinationals gecreëerd en groot gemaakt door Nederland

Precies vijftig jaar geleden was Nederland de grondlegger van ISDS – het systeem waarmee bedrijven staten kunnen aanklagen buiten nationale rechters om. Nederland pastte ISDS in 1968 voor het eerst toe in een investeringsverdrag met Indonesië. Vele landen volgden het Nederlandse voorbeeld. Inmiddels zijn er wereldwijd meer dan drieduizend verdragen met ISDS.

Bescherming

ISDS is vaak een onderdeel van een zogenaamd Bilateraal Investeringsverdrag (BIT); een verdrag tussen twee landen, waarin de bescherming van buitenlandse investeerders wordt geregeld. In een BIT worden alleen de rechten van de buitenlandse investeerder opgesomd – er staat niets bindend in over plichten en verantwoordelijkheden van die investeerder.

Politiek machtsmiddel

Met investeringsverdragen en ISDS-clausules hebben internationale bedrijven een belangrijk politiek machtsmiddel in

handen. Een overheid kan een (ISDS-)claim aan z'n broek krijgen wanneer multinationals denken dat overheidsbeslissingen en nieuwe wetgeving hun investeringen kunnen bedreigen, waardoor ze minder winst zouden kunnen maken. Ook als het gaat om regelgeving die burgers beschermt, zoals vakbondsrechten en voedselveiligheidsnormen, of om maatregelen die het klimaat en het milieu moeten beschermen.

Dreigende werking

Door de dreigende werking die van ISDS uitgaat, zorgt deze clausule ervoor dat sociaal en milieubeleid wordt tegengehouden of afgezwakt. Landen zijn vaak niet opgewassen tegen de juridische spierballentaal van multinationals.

In dit rapport van Both ENDS, Milieudefensie, TNI en SOMO, wordt geanalyseerd welke schade ISDS de afgelopen vijftig jaar heeft aangericht. Verder laat het rapport zien welke alternatieven er zijn en hoe investeringsverdragen ook milieu- en mensenrechten kunnen beschermen.

Het rapport wordt gepresenteerd aan de vooravond van de herziening van de Nederlandse BITs. In totaal heeft Nederland negentig investeringsverdragen.

Een mondiaal machtsmiddel voor multinationals gecreëerd en groot gemaakt door Nederland.

50 JAAR **ISDS**

Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2017–2018

Vragen gesteld door de leden der Kamer

2018Z00709

Vragen van het lid **Diks** (GroenLinks) aan de Minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking over *het bericht dat Nederland een ISDS-claimparadijs is*. (ingezonden 19 januari 2018).

Vraag 1
Bent u bekend met het bericht in Trouw van 13 januari 2018 «Nederland is de spil in een groeiend aantal claims van bedrijven tegen staten»?[1]

Vraag 2
Hoe beoordeelt u de constatering in het rapport «50 jaar ISDS» dat brievenbusfirma's Nederland gebruiken om claims op grond van clausules voor Investor-State Dispute Settlement (ISDS) in investeringsverdragen die Nederland heeft afgesloten, in te dienen tegen andere landen dan waar het bedrijf de facto gevestigd is?

Vraag 3
Hoe verklaart u dat 12% van de ISDS-claims en 17,5% van de totale claimsom uit Nederland afkomstig zijn, terwijl Nederland als zodanig slechts partij is in 3% van de handelsverdragen?

Vraag 4
Hoe beoordeelt u het feit dat 77% van de ISDS-claims die vanuit Nederland worden gedaan afkomstig zijn van een brievenbusfirma? Deelt u de analyse dat dit in sterke mate verband houdt met het feit dat er jaarlijks circa € 4.000 miljard aan buitenlands investeringsgeld door Nederland stroomt, waarvan 85% voor rekening komt van brievenbusfirma's?

Vraag 5
Is het beeld dat naar voren komt uit het het rapport «50 Jaar ISDS» van Milieudefensie, Both Ends, TNI en SOMO in lijn met de verwachtingen die de regering had bij het aangaan van ISDS-constructies in handelsverdragen? Zo nee, welke verwachtingen waren anders?

[1] https://www.trouw.nl/samenleving/nederland-spil-in-groeiend-aantal-claims-van-bedrijven-tegen-staten~a9b66e55/

Vraag 6
Deelt u de mening dat het onwenselijk is dat door het grote aantal schikkingen in ISDS-zaken, c.a. 40% in Nederlandse zaken, in steeds mindere mate inzichtelijk is welke invloed met deze zaken wordt uitgeoefend op het gevoerde beleid van staten? Zo ja, bent u bereid maatregelen te treffen om er voor te zorgen dat schikkingen op basis van ISDS-claims die vanuit Nederland worden gedaan verplicht openbaar gemaakt moeten worden? Zo nee, waarom niet?

Vraag 7
Bent u bereid om, eventueel in multilateraal verband, te laten onderzoeken in hoeveel instanties (dreigementen met) ISDS-claims tot een beleidswijziging van een staat hebben geleid? Zo nee, waarom niet?

Vraag 8
Bent u zich bewust van het feit dat 19% van de ISDS-claims de afgelopen dertig jaar te relateren zijn aan fossiele energie, en dikwijls dienden om er voor te zorgen dat de aangeklaagde staat af zou zien van milieubeschermingsmaatregelen of deze terug zou draaien? Hoe verhoudt zich dit tot de ambitie van de regering om de doelen van het klimaatakkoord van Parijs te halen?

Vraag 9
Kunt u bevestigen dat een kleine en hechte groep van 25 westerse arbiters beslist in 37% van alle ISDS-zaken en dat deze tegelijkertijd in andere ISDS-zaken optreden als juridisch adviseur of getuige en hier zeer veel geld mee verdienen? Wat betekent dit in uw ogen voor de onafhankelijkheid van deze arbiters in ISDS-zaken? Zijn de arbitrage, dan wel de gang van zaken rondom de arbitrage, in uw ogen transparant genoeg?

Vraag 10
Bent u er bekend mee dat Nederlandse advocatenkantoren actief en uitgebreid advies geven aan internationale bedrijven over de mogelijkheid tot arbitrageclaims in 140 landen vanuit Nederland? Hoe beoordeelt u dit? Kunt u toelichten in hoeverre de toegang tot arbitrage – vanwege de hoge kosten voor juridische ondersteuning – ontwikkelde landen meer positie geeft dan ontwikkelende landen, waardoor de claimcultuur feitelijk ongelijkheid in stand houdt, of erger, in de hand werkt? En hoe beoordeelt u het feit dat met regelmaat ontwikkelende landen via claimhub Nederland een hogere claim krijgen opgelegd dan zij bijvoorbeeld aan ontwikkelingshulp vanuit Nederland ontvangen?

Vraag 11
Bent u bereid maatregelen te nemen om de mogelijkheid van brievenbusfirma's om van ISDS in handelsverdragen waarin Nederland partij is gebruik te maken, aan banden te leggen? Zo ja, welke? Zo nee, waarom niet?

Vraag 12
Bent u bereid om in navolging van landen als Zuid-Afrika en Indonesië de bestaande handelsverdragen met ISDS-clausules te evalueren op het aantal investeringen in Nederland waar ze toe hebben geleid, afgewogen tegen het aantal ISDS-claims?

Vraag 13
Deelt u de analyse die in het rapport «50 jaar ISDS» wordt gemaakt dat de opvolgers van ISDS, Investment Court System (ICS) en het multilaterale investeringshof die nu in ontwikkeling zijn, nog ontoereikend zijn op het gebied van de bescherming van maatschappelijke belangen tegen investeringsclaims en gelijke toegang voor bedrijf en burger? Zo nee, waarom niet?

Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2017–2018

Aanhangsel van de Handelingen

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

1229

Vragen van het lid **Diks** (GroenLinks) aan de Minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking over *het bericht dat Nederland een ISDS-claimparadijs is* (ingezonden 19 januari 2018).

Antwoord van Minister **Kaag** (Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking) (ontvangen 21 februari 2018).

Vraag 1
Bent u bekend met het bericht in Trouw van 13 januari 2018 «Nederland is de spil in een groeiend aantal claims van bedrijven tegen staten»?[1]

Antwoord 1
Ja.

Vraag 2, 4 en 11
Hoe beoordeelt u de constatering in het rapport «50 jaar ISDS» dat brievenbusfirma's Nederland gebruiken om claims op grond van clausules voor Investor-State Dispute Settlement (ISDS) in investeringsverdragen die Nederland heeft afgesloten, in te dienen tegen andere landen dan waar het bedrijf de facto gevestigd is?
Hoe beoordeelt u het feit dat 77% van de ISDS-claims die vanuit Nederland worden gedaan afkomstig zijn van een brievenbusfirma? Deelt u de analyse dat dit in sterke mate verband houdt met het feit dat er jaarlijks circa € 4.000 miljard aan buitenlands investeringsgeld door Nederland stroomt, waarvan 85% voor rekening komt van brievenbusfirma's?
Bent u bereid maatregelen te nemen om de mogelijkheid van brievenbusfirma's om van ISDS in handelsverdragen waarin Nederland partij is gebruik te maken, aan banden te leggen? Zo ja, welke? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 2, 4 en 11
Het kabinet vindt het wenselijk dat alleen investeerders die substantiële bedrijfsactiviteiten in Nederland verrichten, gebruik kunnen maken van Nederlandse investeringsakkoorden. Het kabinet zal daarom pogen brievenbusmaatschappijen uit te sluiten van bescherming.

[1] https://www.trouw.nl/samenleving/nederland-spil-in-groeiend-aantal-claims-van-bedrijven-tegen-staten~a9b66e55/

ah-tk-20172018-1229
ISSN 0921 - 7398
's-Gravenhage 2018

Vraag 3
Hoe verklaart u dat 12% van de ISDS-claims en 17,5% van de totale claimsom uit Nederland afkomstig zijn, terwijl Nederland als zodanig slechts partij is in 3% van de handelsverdragen?

Antwoord 3
Het kabinet heeft geen onderbouwde verklaring voor deze cijfers. Nederland is wereldwijd een grote investeerder. Uit onderzoek van UNCTAD blijkt dat in 2015 en 2016, na de Verenigde Staten en China, de meeste buitenlandse directe investeringen uit Nederland afkomstig waren. Het kabinet weet dat een deel van de uitgaande buitenlandse directe investeringen via brievenbusmaatschappijen loopt. Zoals vermeld in antwoord op de vragen 2, 4 en 11, zal het kabinet proberen brievenbusmaatschappijen uit te sluiten van bescherming.

Vraag 5
Is het beeld dat naar voren komt uit het het rapport «50 Jaar ISDS» van Milieudefensie, Both Ends, TNI en SOMO in lijn met de verwachtingen die de regering had bij het aangaan van ISDS-constructies in handelsverdragen? Zo nee, welke verwachtingen waren anders?

Antwoord 5
Investeringsakkoorden dragen bij aan het investeringsklimaat van de verdragsluitende partijen. Investeringsakkoorden zijn een instrument ter versterking van goed bestuur. Investeringsakkoorden kunnen zo buitenlandse investeerders over de streep trekken om langdurig in een land te investeren waar nationale wetgeving en instituties in hun ogen onvoldoende rechtszekerheid bieden. Het land van vestiging profiteert hiervan doordat de investering kan leiden tot extra werkgelegenheid en het aantrekken van kennis en innovatie. Dit is met name van belang voor ontwikkelingslanden, waar het binnenhalen van private investeringen onontbeerlijk is voor het behalen van de *Sustainable Development Goals*.
Tegelijkertijd erkent het kabinet enkele zorgen ten aanzien van de (eerder gesloten) huidige Nederlandse investeringsakkoorden. Het kabinet zet zich daarom in om de Nederlandse investeringsakkoorden te moderniseren. In lijn met de toezegging aan uw Kamer (Kamerstuk 21501–02, nr. 1481) werkt het kabinet aan een nieuwe modeltekst. Deze modeltekst zal de inzet vormen om de Nederlandse bilaterale investeringsakkoorden te heronderhandelen. Hiermee zal Nederland ook voldoen aan het verzoek van enkele verdragspartners om een bilateraal investeringsakkoord te heronderhandelen
Zoals aangegeven in het antwoord op vragen 2, 4 en 11 vindt het kabinet het wenselijk dat alleen investeerders die substantiële bedrijfsactiviteiten in Nederland verrichten, gebruik kunnen maken van Nederlandse investeringsakkoorden. Het kabinet zal daarom pogen brievenbusmaatschappijen uit te sluiten van bescherming. De modeltekst zal daarnaast de bescherming voor investeerders verduidelijken, het recht van overheden om te reguleren expliciteren, internationale afspraken over duurzaamheid en maatschappelijk verantwoord ondernemen herbevestigen, en zorgen voor een transparante wijze van geschillenbeslechting waarin derde partijen zoals NGO's een rol hebben.

Vraag 6
Deelt u de mening dat het onwenselijk is dat door het grote aantal schikkingen in ISDS-zaken, c.a. 40% in Nederlandse zaken, in steeds mindere mate inzichtelijk is welke invloed met deze zaken wordt uitgeoefend op het gevoerde beleid van staten? Zo ja, bent u bereid maatregelen te treffen om er voor te zorgen dat schikkingen op basis van ISDS-claims die vanuit Nederland worden gedaan verplicht openbaar gemaakt moeten worden? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 6
Partijen bij een geschil kunnen met wederzijdse overeenstemming een schikking treffen. Het kabinet en de EU pleiten voor een versterking van de mogelijkheden om via consultaties en mediation geschillen in een vroeg stadium op te lossen en een juridisering van conflicten te voorkomen. Beide partijen moeten instemmen met het openbaar maken van een schikking.

Mocht een dergelijke situatie zich voordoen, zal het kabinet, in zaken waarbij Nederland partij is, er op aan dringen dat de schikking openbaar wordt gemaakt.

Vraag 7
Bent u bereid om, eventueel in multilateraal verband, te laten onderzoeken in hoeveel instanties (dreigementen met) ISDS-claims tot een beleidswijziging van een staat hebben geleid? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 7
Een claim onder een investeringsakkoord kan niet tot gevolg hebben dat een overheid wordt verplicht om zijn nationale wet- of regelgeving aan te passen of zijn beleid verplicht moet wijzigen. Dit is nogmaals bevestigd in de Achmea-II zaak waarin een claim van Achmea tegen voorgenomen beleid van de Slowaakse overheid is afgewezen. In een op verzoek van het Ministerie van Buitenlandse Zaken verricht onderzoek, kon het bestaan van een «*regulatory chill*» niet worden aangetoond.[2] Voor zover er toch risico's zouden bestaan, kunnen die worden weggenomen door het verduidelijken van investeringsstandaarden en het expliciteren van het recht van overheden om te reguleren. De nieuwe modeltekst zal hierin voorzien.

Vraag 8
Bent u zich bewust van het feit dat 19% van de ISDS-claims de afgelopen dertig jaar te relateren zijn aan fossiele energie, en dikwijls dienden om er voor te zorgen dat de aangeklaagde staat af zou zien van milieubeschermingsmaatregelen of deze terug zou draaien? Hoe verhoudt zich dit tot de ambitie van de regering om de doelen van het klimaatakkoord van Parijs te halen?

Antwoord 8
Een claim onder een investeringsakkoord kan niet tot gevolg hebben dat een overheid wordt verplicht om zijn nationale wet- of regelgeving aan te passen of zijn beleid verplicht moet wijzigen. Het expliciteren van het recht om te reguleren in EU-akkoorden maakt bovendien nogmaals duidelijk dat staten het recht hebben om maatregelen te treffen in het belang van het milieu, bijvoorbeeld om de doelen van het klimaatakkoord van Parijs te halen. De nieuwe modeltekst zal het ook het recht van overheden om te reguleren expliciteren.

Vraag 9
Kunt u bevestigen dat een kleine en hechte groep van 25 westerse arbiters beslist in 37% van alle ISDS-zaken en dat deze tegelijkertijd in andere ISDS-zaken optreden als juridisch adviseur of getuige en hier zeer veel geld mee verdienen? Wat betekent dit in uw ogen voor de onafhankelijkheid van deze arbiters in ISDS-zaken? Zijn de arbitrage, dan wel de gang van zaken rondom de arbitrage, in uw ogen transparant genoeg?

Antwoord 9
Het kabinet is van oordeel dat het oude ISDS-mechanisme de onafhankelijkheid en onpartijdigheid van arbiters onvoldoende garandeert, bijvoorbeeld omdat arbiters kunnen optreden als advocaat of andersom. Daarom zet het kabinet ook in op het opnemen van het gemoderniseerde *Investment Court System* in EU-akkoorden en op het oprichten van een multilateraal investeringshof. Door voorafgaande permanente benoemingen door de verdragspartijen van rechters die voldoen aan strikte inhoudelijke en ethische eisen wordt de onafhankelijkheid en onpartijdigheid gegarandeerd. Ook in de nieuwe Nederlandse modeltekst zal het geschillenbeslechtingsmechanisme worden gemoderniseerd, waardoor de onafhankelijkheid en onpartijdigheid van arbiters wordt gegarandeerd.

[2] Studie uit 2014 van Prof. Dr. Tietje, Ass. Prof. Dr. Baetens en Ecorys: http://media.leidenuniv.nl/legacy/the-impact-of-investor-state-dispute-settlement-isds-in-the-ttip.pdf.

Vraag 10
Bent u er bekend mee dat Nederlandse advocatenkantoren actief en uitgebreid advies geven aan internationale bedrijven over de mogelijkheid tot arbitrageclaims in 140 landen vanuit Nederland? Hoe beoordeelt u dit? Kunt u toelichten in hoeverre de toegang tot arbitrage – vanwege de hoge kosten voor juridische ondersteuning – ontwikkelde landen meer positie geeft dan ontwikkelende landen, waardoor de claimcultuur feitelijk ongelijkheid in stand houdt, of erger, in de hand werkt? En hoe beoordeelt u het feit dat met regelmaat ontwikkelende landen via claimhub Nederland een hogere claim krijgen opgelegd dan zij bijvoorbeeld aan ontwikkelingshulp vanuit Nederland ontvangen?

Antwoord 10
Het kabinet zet zich er op multilateraal niveau voor in dat ontwikkelingslanden juridische ondersteuning krijgen bij geschillenbeslechtingsprocedures onder investeringsakkoorden. Het kabinet ziet geen relatie tussen de schade die ontwikkelingslanden moeten vergoeden aan investeerders wegens een onrechtmatige overheidsmaatregel en de ontwikkelingshulp die deze landen van Nederland ontvangen.

Vraag 12
Bent u bereid om in navolging van landen als Zuid-Afrika en Indonesië de bestaande handelsverdragen met ISDS-clausules te evalueren op het aantal investeringen in Nederland waar ze toe hebben geleid, afgewogen tegen het aantal ISDS-claims?

Antwoord 12
Zuid-Afrika en Indonesië hebben hun investeringsakkoorden met Nederland beëindigd. Investeringsakkoorden dragen bij aan het investeringsklimaat van de verdragsluitende partijen en kunnen buitenlandse investeerders over de streep trekken om in een land te investeren. Het CPB heeft in 2015 onderzoek gedaan naar de effecten van investeringsakkoorden op de hoogte van de buitenlandse directe investeringen. Het CPB concludeert hierin dat de inwerkingtreding van een investeringsakkoord de bilaterale directe investeringen met gemiddeld 35% doet toenemen, waarbij regionale verschillen bestaan.[3] Er is nog nooit een claim onder een investeringsakkoord tegen Nederland toegewezen.

Vraag 13
Deelt u de analyse die in het rapport «50 jaar ISDS» wordt gemaakt dat de opvolgers van ISDS, Investment Court System (ICS) en het multilaterale investeringshof die nu in ontwikkeling zijn, nog ontoereikend zijn op het gebied van de bescherming van maatschappelijke belangen tegen investeringsclaims en gelijke toegang voor bedrijf en burger? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 13
Het kabinet is van mening dat het *Investment Court System* en een multilateraal investeringshof tegemoetkomen aan zorgen ten aanzien van het oude ISDS-mechanisme. Het *Investment Court System* zorgt onder andere voor transparante procedures, waarborgt het recht van overheden om te reguleren in het publiek belang, sluit brievenbusmaatschappijen uit van bescherming, verduidelijkt de bescherming voor investeerders, en garandeert onpartijdige en onafhankelijke rechtspraak. Een multilateraal investeringshof zou een nog verdere verbetering op het terrein van onder andere de onafhankelijkheid en consistentie van de rechtspraak betekenen.
Op grond van het *Investment Court System* kunnen belanghebbenden, zoals burgers en maatschappelijke organisaties, zich als *amicus curiae* voegen in een lopende procedure tussen een investeerder en een staat. Het kabinet zet zich ervoor in dat die mogelijkheid ook bestaat bij een multilateraal investeringshof en in nieuwe Nederlandse investeringsakkoorden.

---

[3] CPB Discussion Paper 298, The Regional Impact of Bilateral Investment Treaties on Foreign Direct Investment.

Ondersteunen ISDS-hervormingen en nieuwe investeringsverdragen de mensenrechten?

(vertaling vanuit origineel VS-engels naar nederlands)

Het systeem voor beslechting van geschillen tussen investeerders en staten (ISDS) heeft op twee fronten ingrijpende veranderingen ondergaan. Ten eerste hebben de inspanningen van meerdere belanghebbenden, voornamelijk geleid door staten via de Commissie van de Verenigde Naties voor internationaal handelsrecht (“UNCITRAL”), recentelijk verschillende grotendeels procedurele hervormingsopties overwogen. Ten tweede hebben internationale investeringsovereenkomsten ("IIA's") zich de afgelopen jaren eveneens ontwikkeld, onder meer onder invloed van nieuwe buitenlandse investeringsprioriteiten en formuleringsbenaderingen. Naast deze dubbele evolutie blijven belanghebbenden zorgen uiten over de effecten, zowel direct als indirect, van het ISDS-systeem op de mensenrechten. Als het ISDS-systeem beter tegemoet wil komen aan mensenrechtenoverwegingen, moeten staten daarom hun vele instrumenten inzetten, zoals onderhandelingen en het opstellen van IIA's, ter bevordering van dergelijke doelstellingen, terwijl ze tegelijkertijd dergelijke inspanningen afstemmen op lopende discussies over procedurele hervormingen, zodat om onbedoelde fragmentatie te voorkomen en de impact te maximaliseren. Uiteindelijk stellen we dat het ISDS-systeem eindelijk gepositioneerd kan worden om de boog van zijn traject te buigen naar een meer accommoderend systeem voor mensenrechten.

Nicholas J. Diamond en Kabir AN Duggal

CaseWestern Reserve Journal of InternationalLaw 53 (2021)

847.000 handtekeningen voor broodnodig mensenrechtenverdrag en tegen ISDS

dinsdag, 11 februari 2020

847.000 mensen in Europa waarvan 10.000 in Nederland hebben hun handtekening gezet onder de petitie voor het VN-verdrag over mensenrechten& bedrijfsleven en tegen ISDS(1). Het VN-verdrag moet mensenrechtenschendingen door bedrijven gaan voorkomen. Op dit moment staan overheden vaak machteloos en hoeven bedrijven zich niet voor een rechter te verantwoorden. De Geen VIP Rechten coalitie, met daarin onder meer ActionAid, SOMO, Milieudefensie en Handel Anders, biedt de handtekeningen dinsdag 11 februari aan minister Kaag en Tweede Kamerleden aan — in aanloop naar het debat over internationaal maatschappelijk verantwoord ondernemen. De petitie roept minister Kaag van Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerkingop om zich ambitieus in te zetten voor dit VN-verdrag en om een einde te maken aan handelsverdragen met ISDS.

Tweede Kamer
DER STATEN-GENERAAL

Den Haag, 5 februari 2020

Voortouwcommissie:	**algemene commissie voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking**
Activiteit:	**Petitie**
Datum:	dinsdag 11 februari 2020
Tijd:	13.30 - 13.45 uur
Openbaar/besloten:	openbaar
Locatie:	Statenpassage
Onderwerp:	Handel Anders! inzake ISDS en VN Verdrag voor Mensenrechten en Bedrijfsleven

---

Agendapunt:	**Petitieaanbieding Handel Anders! Tegen ISDS en voor VN-verdrag voor mensenrechten en bedrijfsleven d.d. 11 februari 2020**
Zaak:	Brief derden - Handel Anders! te Amsterdam – 19 januari 2020 Petitieaanbieding Handel Anders! Tegen ISDS en voor VN-verdrag voor mensenrechten en bedrijfsleven d.d. 11 februari 2020 - 2020Z00941

Griffier:	T.J.E. van Toor
Activiteitnummer:	2020A00201

Bedrijfsleven & mensenrechten

Een onderzoek naar de stand van de implementatie van de United Nations Guiding Principles on Business and Human Rights in Nederland

COLLEGE VOOR
DE RECHTEN
VAN DE MENS

Augustus 2020, Utrecht

In juni 2011 stemde de VN-Mensenrechtenraad unaniem in met de United Nations Guiding Principles (UNGPs). Sinds die tijd zijn de UNGPs uitgegroeid tot een wereldwijd gezaghebbend raamwerk met betrekking tot het voorkomen en aanpakken van nadelige gevolgen van bedrijfsactiviteiten voor de rechten van de mens. Staten zijn verplicht om, binnen hun grondgebied en/of jurisdictie, individuen te beschermen tegen mogelijke mensenrechtenschendingen door ondernemingen. Dit betekent dat ze passende stappen dienen te nemen om dergelijke schendingen te voorkomen, te onderzoeken, te bestraffen en te verhelpen middels effectieve beleidsmaatregelen, wet- en regelgeving en gerechtelijke procedures,(College voor de rechten van de mens).

Ministerie van Buitenlandse Zaken

Aan de Voorzitter van de
Tweede Kamer der Staten-Generaal
Binnenhof 4
Den Haag

Directie Duurzame
Economische Ontwikkeling
Rijnstraat 8
2515 XP Den Haag
Postbus 20061
Nederland
www.rijksoverheid.nl

Onze Referentie
BZDOC-1326740614-125

Datum 1 december 2020
Betreft Kabinetsreactie op het *National Baseline Assessment* (NBA) "Bedrijfsleven & Mensenrechten - Een onderzoek naar de stand van de implementatie van de United Nations Guiding Principles on Business and Human Rights in Nederland"

Geachte voorzitter,

Graag bied ik u hierbij de kabinetsreactie aan op de nationale baseline assessment "Bedrijfsleven & mensenrechten - Een onderzoek naar de stand van de implementatie van de *United Nations Guiding Principles on Business and Human Rights* in Nederland" die is uitgevoerd door het College voor de Rechten van de Mens. Het onderzoek is als bijlage bij deze brief gevoegd.

De Minister voor Buitenlandse Handel
en Ontwikkelingssamenwerking,

Sigrid A.M. Kaag

Achtergrond onderzoek

In juni 2011 nam de Mensenrechtenraad van de Verenigde Naties de *United Nations Guiding Principles on Business and Human Rights* (UNGP's) aan. De UNGP's zijn ontwikkeld onder leiding van VN-Speciaal Vertegenwoordiger John Ruggie en bestaan uit drie pilaren. De eerste pilaar van de UNGP's herbevestigt de plicht van staten om mensenrechten te respecteren, ook in relatie tot het bedrijfsleven. De tweede pilaar is gericht op de verantwoordelijkheid die bedrijven hebben om mensenrechten te respecteren, ook wanneer de staat zijn beschermingsplicht niet nakomt. De derde pilaar betreft de noodzaak om slachtoffers van mensenrechtenschendingen door activiteiten van bedrijven mogelijkheden te geven tot herstel.

De UNGP's vragen staten om de richtlijnen in de praktijk te vertalen door middel van een Nationaal Actieplan Bedrijfsleven en Mensenrechten (NAP). Nederland was in 2014 één van de eerste Europese landen die dit heeft gedaan. Zes jaar later zijn de actiepunten uit dat plan uitgevoerd of vormen zij doorlopende verplichtingen. Ons werk op bedrijfsleven en mensenrechten is echter nooit af. De COVID-19 pandemie heeft wereldwijd laten zien hoe kwetsbaar mensenrechten nog steeds zijn, en bedreigt de voortgang die hier de afgelopen jaren op geboekt is. Deze zorgelijke omstandigheden vragen om een duidelijk actieplan voor het Nederlandse beleid op het terrein van bedrijfsleven en mensenrechten, in lijn met onze waarden en een uitgesproken ambitieniveau. Het NAP is aan herziening toe, en dat is ook gevraagd door de Kamer.[1] Dit herzieningsproces is in het najaar van 2019 gestart.

De UNGP's raden aan om een *national baseline assessment* (NBA) uit te voeren alvorens een (nieuw) NAP op te stellen. Een NBA dient om de stand van zaken wat betreft de implementatie van de UNGP's in een land te beschrijven. Hierbij wordt aangegeven wat goed gaat en wordt geïdentificeerd waar wetgeving en beleid, indien nodig, aangescherpt kunnen worden. Het College voor de Rechten van de Mens (hierna: College) heeft, in samenwerking met het Deense Mensenrechteninstituut en de Universiteit Utrecht, in de periode januari 2020 tot september 2020 voor Nederland een onafhankelijke NBA uitgevoerd.

Voor het NBA is gekeken naar drie zaken. Ten eerste beschrijft het College de nationale en internationale ontwikkelingen op het gebied van bedrijfsleven en mensenrechten sinds 2014. Ten tweede is het Nederlandse NAP uit 2014 geëvalueerd. Hierbij is gekeken naar de impact van het NAP en de uitvoering van de actiepunten. Ten derde gaat het NBA op basis daarvan in op de huidige staat van de implementatie van de UNGP's in Nederland. In deze kabinetsreactie wordt ingegaan op de belangrijkste bevindingen van het NBA.

Het NBA heeft zich vooral gericht op de eerste en derde pilaar van de UNGP's. De tweede pilaar, de verantwoordelijkheid van bedrijven om mensenrechten te respecteren, is volgens het College namelijk ruimschoots onderzocht als onderdeel van de gelijktijdige herziening van het IMVO-beleid.[2] In het NBA zijn de conclusies uit de betreffende studies voor deze herziening overgenomen.

[1] Motie Van Ojik en Karabulut, Kamerstuk 32 735, nr. 252
[2] André Nijhof et al., *IMVO-maatregelen in markttransformatieperspectief* (Nyenrode Business Universiteit, 15-03-2020); EY, *Monitoringsproject onderschrijving OESO-richtlijnen en UNGP's* (2020); The Terrace, *IMVO maatregelen in Bedrijfsperspectief, Bedrijfsperspectief op overheidsinstrumenten* (maart 2020); Anderssons Elffers Felix, *Dwingende en vrijwillige IMVO-maatregelen. Op zoek naar een ideale verhouding* (26-03-2020); IOB, *IOB Evaluatie:*

Mind the governance gap, map the chain. Evaluation of the Dutch government's policy on international responsible business conduct (2012-2018) (IOB-evaluatie no. 433, Den Haag, september 2019).

Ontwikkelingen sinds eerste NAP 2014

Sinds de UNGP's in 2011 unaniem werden aangenomen, zijn zij in een breed scala aan internationale standaarden opgenomen. Voorbeelden zijn de OESO-richtlijnen voor Multinationale Ondernemingen (OESO-richtlijnen) en de standaarden van de International Finance Corporation, de private tak van de Wereldbank.[3] Hiermee hebben de UNGP's brede erkenning gekregen als de gezaghebbende internationale standaard inzake bedrijfsleven en mensenrechten.

Ook op Europees niveau hebben de UNGP's een plaats gekregen in het beleid. Zo is in 2018 de Europese richtlijn voor niet-financiële rapportage in werking getreden, die bedrijven met meer dan 500 werknemers verplicht om bekend te maken hoe zij omgaan met sociale uitdagingen en milieu.[4] Daarnaast treedt in 2021 de EU-richtlijn Conflictmineralen in werking, die Europese importeurs van mineralen uit conflict- en risicogebieden verplicht tot gepaste zorgvuldigheid.[5]

Verder heeft de Europese Commissie onlangs aangekondigd met een initiatief, mogelijk wetgevend, op Internationaal Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (IMVO) te komen. Gepaste zorgvuldigheid is hier onderdeel van. Met het oog op een gelijk speelveld en een grotere impact in productielanden is Nederland voorstander van maatregelen op Europees niveau. Het kabinet kijkt dan ook uit naar het aangekondigde initiatief van de Commissie.

In Nederland vinden de UNGP's onder andere hun weg binnen de Wet zorgplicht kinderarbeid die in 2019 is aangenomen en ondernemingen verplicht gepaste zorgvuldigheid toe te passen om te voorkomen dat zij goederen en diensten leveren die met kinderarbeid tot stand zijn gekomen. De wet vraagt om gepaste zorgvuldigheid in de (internationale) keten en is daarmee een voorbeeld van een verplichting op het gebied van IMVO. Een aantal elementen uit de wet moet nog worden uitgewerkt, voordat zij in werking kan treden.[6]

Verder is op 1 januari 2020 de Wet afwikkeling massaschade in collectieve actie (WAMCA) in werking getreden.[7] Deze wet maakt het mogelijk schadevergoedingen in een gezamenlijke procedure collectief af te handelen. In potentie vergroot de wet de toegang tot herstel voor slachtoffers van mensenrechtenschendingen door toedoen van Nederlandse bedrijven, aangezien het niet meer noodzakelijk is individueel te procederen om schadevergoeding te vorderen. Vanwege de korte termijn waarop de wet van kracht is, is het evenwel nog te vroeg om de effecten van de wet te evalueren.

---

[3] OECD, *OECD Guidelines for Multinational Enterprises* (2011); OECD, *OECD Due Diligence Guidance for Responsible Business Conduct* (2018); International Finance Corporation, *UN Guiding Principles on Business and Human Rights and IFC Sustainability Framework* (2012), https://www.ifc.org/wps/wcm/connect/topics_ext_content/ifc_external_corporate_site/sustainability-at-ifc/publications/un_guidingprinciplesbusinesshumanrights.
[4] EU Directive 2014/95/EU, ook wel de non-financial reporting directive (NFRD). In Nederland is deze omgezet in het *Besluit bekendmaking niet-financiële informatie* en *Besluit bekendmaking diversiteitsbeleid*.
[5] EU Regulation 2017/821 van het Europese Parlement en de Europese Raad.
[6] Kamerstuk 26485, nr. 323 (05-03-2020).
[7] Koninkrijk der Nederlanden, "Wet van 20 maart 2019 tot wijziging van het Burgerlijk Wetboek en het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering teneinde de afwikkeling van massaschade in een collectieve actie mogelijk te maken (Wet afwikkeling massaschade in collectieve actie)", *Staatsblad 130*, Kamerstuk 34 608 (2019).

Samenvatting NBA

Het NBA concludeert dat over het algemeen, beleid en wet- en regelgeving met betrekking tot bedrijfsleven en mensenrechten in Nederland goed ontwikkeld zijn. Zo wordt benoemd dat Nederland een breed scala aan mensenrechtenverdragen heeft geratificeerd en de bestaande Nederlandse wetgeving voorziet in een brede bescherming tegen schendingen van mensenrechten. Door als één van de eerste landen een NAP te publiceren gaf Nederland ook als één van de eerste landen invulling aan de UNGPs.

Het NBA benoemt ook dat de toegankelijkheid van informatie over de UNGP's en de OESO-richtlijnen via (semi-)overheidsorganen sterk is toegenomen sinds 2014, wat een belangrijk actiepunt was in het NAP van 2014. Zo bieden de sites van de Rijksdienst Voor Ondernemend Nederland (RVO) en het Ondernemersplein informatie over de UNGP's, de OESO-richtlijnen en hoe gepaste zorgvuldigheid kan worden toegepast. Ook is er door MVO-Nederland een MVO-risicochecker ontwikkeld waar ondernemingen gebruik van kunnen maken.

Het onderzoek signaleert evenwel een aantal aandachtspunten. Bij pilaar 1 wordt benoemd dat de inzet van de overheid kan worden versterkt door de beleidscoherentie te vergroten. Een bevinding hierbij is een gebrek aan bredere integratie van mensenrechten en de UNGP's in beleidsinstrumenten, zoals het Actieplan Arbeidsmarktdiscriminatie.

In relatie tot pilaar 2 wordt geconcludeerd dat een minderheid (35 procent) van de grote bedrijven in Nederland voldoet aan de verwachting dat zij de UNGP's en OESO-richtlijnen onderschrijven.[8] Mede in navolging van deze conclusie wordt een voorstel gedaan voor een vernieuwde mix van bindende en niet-bindende maatregelen. Deze voorstellen zijn in lijn met de IMVO-beleidsnota 'Van voorlichten tot verplichten: een nieuwe impuls voor internationaal maatschappelijk verantwoord ondernemerschap'.[9]

Bij pilaar 3 wordt benoemd dat er nog een aantal barrières lijkt te bestaan voor een effectieve toegang tot herstel, zowel juridisch als niet-juridisch. De onderzoekers raden aan om onder andere te kijken naar juridische hervormingen en het uitbreiden van niet-juridische klachtenmechanismen. Deze aandachtspunten worden verderop in deze brief in meer detail behandeld.

Daarnaast concluderen de onderzoekers dat het vorige NAP vooral descriptief was. Met het oog op de benoemde behoefte aan meer beleidscoherentie, stellen zij dat het nieuwe NAP een ambitieuzere beleidsagenda mag vormen met duidelijkere actiepunten, doelstellingen en monitoring. Daarmee kan het NAP richting geven aan het Rijksbrede beleid over bedrijfsleven en mensenrechten.

De bevindingen van het NBA zijn op 24 september jl. besproken in een multi-stakeholderdialoog met deelnemers uit het bedrijfsleven, het maatschappelijk middenveld en kennisinstituten. De belangrijkste punten die naar voren kwamen waren: het belang van beleidscoherentie, meer en concretere informatievoorziening vanuit de posten op gebied van mensenrechtenrisico's, en goede samenwerking met lokale organisaties met betrekking tot toegang tot

[8] Ministerie van Buitenlandse Zaken, *Monitoringproject onderschrijving OESO-richtlijnen en UNGPs*, Kamerstuk 26 485, nr. 326 (2020).
[9] Ministerie van Buitenlandse Zaken, IMVO-beleidsnota, *Van voorlichten tot verplichten: een nieuwe impuls voor internationaal maatschappelijk verantwoord ondernemerschap*, Kamerstuk 26 485, nr. 337 (oktober 2020).

herstel. Deze uitkomsten komen overeen met de bevindingen in het NBA en neemt het kabinet graag ter harte. Het kabinet onderschrijft het belang van beleidscoherentie en deelt de analyse dat een goede samenwerking met lokale stakeholders een effectieve inzet van beleidsinstrumenten op gebied van mensenrechten en bedrijfsleven kan versterken en mogelijke toegang tot herstel kan bevorderen.

Kern kabinetsinzet

Op basis van de bevindingen van het NBA en de multi-stakeholderdialoog zal het kabinet de volgende zaken incorporeren in het nieuwe NAP:

Pilaar 1

- Het nieuwe NAP zal functioneren als een Rijksbrede, coherente beleidsagenda op het gebied van bedrijfsleven en mensenrechten. Hiermee wordt beoogd de relevante beleidsinstrumenten optimaal in te zetten.
- Het kabinet streeft ernaar dat het nieuwe NAP duidelijke tijdslijnen zal bevatten voor de implementatie van haar actiepunten, en concrete meetpunten die gebruikt kunnen worden om de voortgang te monitoren.
- Het kabinet zal lokale partijen afdoende horen bij de herziening van het NAP.
- Het kabinet zal kijken naar mogelijkheden om zowel de Rijksinkoop als aanbestedings- en subsidiekaders meer in lijn te brengen met de verplichtingen en verantwoordelijkheden die passen bij IMVO.
- Er zal geïnventariseerd worden of er bij Nederlandse bedrijven de behoefte bestaat aan aanvullende specifieke instrumenten voor het ondernemen in conflictgebieden.

Pilaar 2

- De maatregelen die volgen uit de herziening van het Nederlandse IMVO-beleid zullen worden opgenomen in het nieuwe NAP. Het NAP sluit dan ook aan bij de uitkomsten van het IMVO-traject.

Pilaar 3

- Het kabinet beoogt in het nieuwe NAP een accuraat beeld te schetsen van het landschap voor de toegang tot herstel (d.w.z. de verschillende juridische en niet-juridische mechanismen en hun complementariteit).
- Het kabinet zal meer informatie ophalen over de omvang van de behoefte aan rechtsbijstand bij internationale aansprakelijkheidszaken.
- Het kabinet zal zich op Europees niveau inzetten voor een gepaste zorgvuldigheid verplichting, waarvan toegang tot herstel en verhaal, waar gepast, één van de zes stappen van gepaste zorgvuldigheid vormt.
- Daarnaast zal het voorziene IMVO-steunpunt zorgen voor informatie voor bedrijven, specifiek ook MKB, over het onderdeel klachten- en geschillenmechanismen van gepaste zorgvuldigheid.

Uitwerking

Pilaar 1 en beleidscoherentie

Het NBA sluit zich aan bij recente adviezen van de AIV en de SER om een integrale visie op mensenrechten te incorporeren in alle relevante

beleidsinstrumenten.[10] Binnen het NBA worden hier diverse concrete punten onder gevat, zoals de aanpak van mensenrechtenschendingen binnen Nederland, het toetsings- en inkoopbeleid van de overheid en de rol van het Nederlandse postennetwerk bij het voorkomen van schendingen door Nederlandse ondernemingen en hun partners. Door een duidelijke, mensenrechtelijke beleidsagenda op te stellen, kunnen bestaande en nieuwe beleidsinstrumenten elkaar versterken. Deze beleidsagenda en integrale visie moet van toepassing zijn op mensenrechten in de internationale context evenals mensenrechten binnen Nederland. Volgens de onderzoekers gebeurt dit op het moment nog te weinig.

Een integrale mensenrechtenvisie (nationale en internationale context)

Het is belangrijk te benoemen dat het bij bovengenoemde beleidscoherentie niet zozeer gaat om het conformeren van nationale wet- en regelgeving aan mensenrechtelijke normen. Dit vindt namelijk al plaats via de toetsing aan het Integraal Afwegingskader. De onderzoekers stellen echter dat ook in Nederland, ondanks de bestaande beleidsinstrumenten, duidelijke schendingen van mensenrechten door ondernemingen plaatsvinden. Hierbij kan gedacht worden aan vormen van arbeidsuitbuiting of discriminatie. Waar dit bij het Nederlandse buitenlandbeleid wordt gezien als mensenrechtelijk vraagstuk, wordt dergelijke problematiek binnen Nederland zelden in de context van mensenrechten geplaatst, maar eerder gezien als onderdeel van arbeidswetgeving en Collectieve Arbeidsovereenkomsten.

Het NBA noemt als voorbeeld de Actieplannen Arbeidsmarktdiscriminatie uit 2014 en 2018.[11] Deze documenten zouden geen verwijzing maken naar andere beleidsterreinen of relevante mensenrechtenkaders. Een integrale blik op de vraag hoe andere beleidsterreinen samenhangen met de bescherming van mensenrechten zou volgens de onderzoekers meer recht doen aan de implementatie van de UNGP's en voorkomen dat verschillende regelgeving elkaar tegenspreekt of dat er afzonderlijke kaders worden gecreëerd. Dit zou ook de effectieve inzet van al bestaande beleidsinstrumenten kunnen versterken. Als positief voorbeeld noemen de onderzoekers de integrale programma-aanpak "Samen tegen Mensenhandel", waarin er interdepartementaal wordt samengewerkt en expliciet wordt verwezen naar relevante kaders voor bedrijfsleven en mensenrechten, zoals de OESO-richtlijnen.[12]

Het kabinet neemt deze aandachtspunten over een integrale mensenrechtenvisie graag ter harte. De afgelopen jaren is er hard gewerkt aan het integreren van mensenrechten in zijn beleid. Voorbeelden die ook worden genoemd in het NBA zijn de integratie van de UNGP's en OESO-richtlijnen bij uitvoeringsinstanties zoals de RVO en Atradius, de opname van deze richtlijnen in het internationale sociale voorwaarden (ISV)-kader voor duurzaam Rijksinkoopbeleid en de cursus *Business and Human Rights* voor rijksambtenaren. Ook is in december 2019 het "Nationaal Actieplan Mensenrechten 2020" gepubliceerd, waarin wordt beschreven hoe het

[10] AIV, *Duurzame Ontwikkelingsdoelen en Mensenrechten. Een noodzakelijk verbond*, AIV-advies nr. 110 (02-07-2019); SER, *Kansen pakken en risico's beheersen*, SER-advies nr. 13 (13-10-2019).
[11] Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, *Kamerbrief Actieplan arbeidsmarktdiscriminatie en kabinetsreactie SER advies 'Discriminatie werkt niet!* (17-05-2014); Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, *Kamerbrief met hoofdlijnen Actieplan Arbeidsmarktdiscriminatie 2018-2021* (19-06-2018).
[12] *Samen tegen mensenhandel: Een integrale programma-aanpak van seksuele uitbuiting, arbeidsuitbuiting en criminele uitbuiting*, bijlage 3 bij: Ministerie van Justitie en Veiligheid, *Kamerbrief Aanbieding van het programma "Samen tegen Mensenhandel"* (13-11-2018).

kabinet de mensenrechten in Nederland wil beschermen en bevorderen, wat daarbij de doelstellingen en prioriteiten zijn en welke rol andere organen, instellingen en burgers daarbij hebben.[13]

Mensenrechtenperspectief in nationale context - Rijksinkoop

Desalniettemin deelt het kabinet de analyse dat het mensenrechtenperspectief nog in grotere mate meegenomen kan worden in het Nederlandse beleid. Voor wat betreft inkoop en subsidies verschilt de mate waarin en de wijze waarop overheden via deze instrumenten op (I)MVO sturen. Voor Rijksinkoop is de Rijksinkoopstrategie Inkopen met Impact het uitgangspunt. Hierin zijn concrete doelen bepaald voor het maken van impact op verschillende thema's zoals duurzaamheid, innovatie en mensenrechten. Voor het thema ISV, dat zich richt op het voorkomen of aanpakken van misstanden op het gebied van arbeidsomstandigheden, mensenrechten en milieu in de toeleveringsketen, is aansluiting gezocht bij de OESO-richtlijnen en wordt gepaste zorgvuldigheid gevraagd van opdrachtnemers. Dit Rijksbeleid geldt verplicht binnen tien Rijksinkoopcategorieën, maar wordt ook door medeoverheden vrijwillig toegepast. Het kabinet zal kijken naar mogelijkheden om zowel de Rijksinkoop als aanbestedings- en subsidiekaders meer in lijn te brengen met de verplichtingen en verantwoordelijkheden die passen bij IMVO.[14]

Mensenrechtenperspectief in nationale context – EZK-instrumentarium

RVO is op verzoek van het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat (EZK) dit jaar een onderzoek gestart naar manieren waarop een IMVO-kader uitgaande van de OESO-richtlijnen (en eventueel aanvullende richtlijnen) kan worden gehanteerd bij de verschillende EZK-instrumenten waarvoor dit nog niet het geval is. EZK zal op basis van de resultaten van dit onderzoek starten met het stapsgewijs en proportioneel invoeren van dergelijke kaders.[15]

Mensenrechtenperspectief in internationale context

Op internationaal vlak wordt het Nederlandse postennetwerk in het NBA genoemd. Als kenniscentra voor de landen waar zij zijn gevestigd, kunnen ambassades en consulaten belangrijke schakelpunten zijn voor Nederlandse bedrijven en organisaties bij het ondernemen in het buitenland. Nederlandse posten kunnen bedrijven ondersteunen in het voorkomen van mensenrechtenschendingen door hen te informeren over risicofactoren. Zoals is opgemerkt in het NBA, zijn de IMVO-richtlijnen voor de posten in 2019 aangepast. Het kabinet heeft tijdens de behandeling van de BHOS-begroting van 2020 toegezegd dat zij aan de Kamer zal rapporteren hoe de implementatie van de richtlijnen verloopt. Om hier meer inzicht in te krijgen wordt momenteel een pilot uitgevoerd met een aantal posten.[16]

---

[13] Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, Nationaal Actieplan Mensenrechten 2020 Toegankelijkheid van voorzieningen (december 2019)
[14] Ministerie van Buitenlandse Zaken*, Kabinetsreactie op SER-advies 'Kansen pakken en risico's beheersen; Over de samenhang tussen de SDG's en IMVO'* (10-07-2020)
[15] Ministerie van Economische Zaken, *Kamerbrief Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen,* 26 485, nr. 320 (19-12-2019).
[16] Ministerie van Buitenlandse Zaken, *Kamerbrief Maatschappelijk verantwoord ondernemen* 26 485, nr. 323 (21-02-2020)

Mensenrechtenperspectief in internationale context – informatiewinning lokale partijen

Een ander internationaal aspect is de informatiewinning bij lokale partijen in internationale waardeketens voor Nederlands beleid dat (potentieel) grensoverschrijdende implicaties heeft. Het NBA benoemt dat de expertise en visie van lokale NGO's, bedrijven, stakeholders en kwetsbare groepen, zoals inheemse bevolkingen en vrouwen, te weinig wordt meegenomen in beleidsafwegingen van de Nederlandse overheid die hen mogelijk raken. Dit geldt volgens de onderzoekers ook voor de betrokkenheid van rechthebbenden bij bilaterale investeringsakkoorden. Terwijl de onderzoekers positief zijn over de integratie van duurzaamheid, mensenrechten, de UNGP's en OESO-richtlijnen in de modeltekst voor investeringsakkoorden uit 2018, stellen zij dat de belangen van lokale rechthebbenden en stakeholders hier verder in betrokken zouden moeten worden om mogelijke negatieve effecten van investeringen en bedrijfsprocessen te voorkomen.[17]

Het kabinet deelt de analyse dat een goede inbreng van lokale stakeholders een effectieve inzet van beleidsinstrumenten op gebied van mensenrechten en bedrijfsleven kan versterken. De Nederlandse posten werken hierom al veelvuldig samen met lokale organisaties. Hierbij gaat het niet alleen om wederzijdse informatievoorziening, maar ook om het uitvoeren of ondersteunen van lokale projecten die uitvoering geven aan het bredere Nederlandse buitenland-, handels- en ontwikkelingsbeleid gerelateerd aan bedrijfsleven en mensenrechten. Als onderdeel van de herziening van het IMVO-beleid is ook gesproken met lokale belanghebbenden en organisaties. Het kabinet heeft als voornemen om deze groepen ook te betrekken bij de herziening van het NAP. Hiermee zal de Nederlandse inzet op bedrijfsleven en mensenrechten worden versterkt en worden mogelijke negatieve nevengevolgen meegenomen in de beleidsafweging.

Mensenrechtenperspectief in internationale context – investeringsakkoorden

De stelling uit het NBA dat investeringsbeschermingsakkoorden een barrière kunnen vormen voor effectieve bescherming door staten tegen mensenrechtenschendingen, onderschrijft het kabinet niet. Investeringsakkoorden beknotten overheden niet om regelgeving in te voeren en te handhaven in het publieke belang. Dat geldt ook voor mensenrechten. Dit zogenaamde '*right to regulate*' heeft een sterke rechtsbasis in het internationaal publiekrecht, namelijk het principe van staatssoevereiniteit. Op basis van dit principe hebben staten het inherente recht om wet- en regelgeving vast te stellen binnen hun landsgrenzen ten behoeve van de openbare orde. Dit geldt ook voor mensenrechten. Handels- en investeringsakkoorden vormen geen inbreuk op dit recht. In investeringsakkoorden en handelsakkoorden met investeringsbeschermingsbepalingen van de nieuwe generatie, zoals degenen die recentelijk door de EU met derde landen als Singapore en Canada zijn gesloten, wordt dit recht daarbovenop juist nadrukkelijk geëxpliciteerd. Daarmee wordt gewaarborgd dat overheden hun beleidsruimte behouden. Ook de Nederlandse modeltekst op basis waarvan Nederland (her)onderhandelt met derde landen over bilaterale investeringsakkoorden, bevat een dergelijk clausule

[17] Zie: Ministerie van Buitenlandse Zaken, *Kamerbrief Modeltekst investeringsakkoorden* 34 952, nr. 32 (26-09-2018).

De onderzoekers stellen voorts dat de belangen van lokale rechthebbenden en stakeholders beter zouden moeten worden vertegenwoordigd, om mogelijke negatieve effecten van investeringen en bedrijfsprocessen te voorkomen. Sinds inwerkingtreding van het Verdrag van Lissabon vallen directe buitenlandse investeringen onder de exclusieve bevoegdheid van de Europese Unie (EU). Een deel van de investeringsakkoorden waar Nederland partij bij is, loopt daarom via de EU. Nederland zet zich in Brussel in voor het monitoren en handhaven van afspraken rondom bedrijfsleven en mensenrechten. Het kabinet ziet deze waarden ook terug bij de onderhandelingen van Europese handels- en investeringsverdragen. Wat betreft reeds uitonderhandelde investeringsakkoorden, en handelsakkoorden met investeringsbeschermingsbepalingen, is het kabinet van mening dat de Europese inzet op het gebied van investeringsbescherming (het zogenoemde *Investment Court System*, ICS) op adequate wijze ruimte geeft voor de inbreng van belanghebbenden door middel van de 'amicus curiae' procedure. Dit geldt ook voor de Nederlandse modeltekst voor bilaterale investeringskoorden. Deze geeft ruimte voor de inbreng van lokale belanghebbenden, en weegt deze mee.

Mensenrechtenperspectief in internationale context – ondernemen in conflictgebieden

Als laatste benoemt het NBA dat er in Nederlandse beleidsinstrumenten geen speciale aandacht wordt besteed aan de hogere risico's op mensenrechtenschendingen bij het ondernemen in conflictgebieden. De onderzoekers concluderen dat er geen specifieke instrumenten bestaan in Nederland om bedrijven hierin te begeleiden.

Het kabinet herkent zich ten dele in deze analyse. De afgelopen 15 jaar is een groot aantal internationale standaarden en richtlijnen ontwikkeld op het gebied van bedrijfsleven en mensenrechten. Een belangrijk deel van deze richtlijnen is gericht op conflictgebieden, zoals de OESO-richtlijnen voor verantwoorde handel in mineralen uit conflictgebieden.[18] De eerder al genoemde EU-richtlijn Conflictmineralen is een ander, recent voorbeeld. Op basis hiervan kan geconcludeerd worden dat er wel degelijk richtlijnen bestaan die bedrijven kunnen gebruiken om verantwoord te ondernemen in conflictgebieden.

Het kabinet erkent echter wel dat deze internationale richtlijnen niet geëxpliciteerd zijn in de Nederlandse Leidraad Geïntegreerde Benadering of andere Nederlandse beleidsinstrumenten gericht op conflictgebieden.[19] Alhoewel de gepaste zorgvuldigheid-processen zoals beschreven in de UNGP's en de OESO-richtlijnen niet fundamenteel anders zijn voor conflictgebieden, stelt het kabinet dat er logischerwijs aanvullende risico's kunnen bestaan voor mensenrechtenschendingen. Het kabinet zal inventariseren of er behoefte is bij Nederlandse bedrijven voor specifieke instrumenten bij het ondernemen in conflictgebieden. Als dit het geval is, zal het opstellen of expliciteren van dergelijke instrumenten in bestaande en nieuwe beleidsinstrumenten een actiepunt zijn van het nieuwe NAP.

[18] Zie voor een overzicht: International Dialogue on Peacebuilding and Statebuilding, *International Standards for Responsible Business in Conflict Affected and Fragile Environments* (2015).
[19] Ministeries van Buitenlandse Zaken, Defensie en Veiligheid en Justitie, *Leidraad geïntegreerde benadering. De Nederlandse visie op een samenhangende inzet op veiligheid en stabiliteit in fragiele staten en conflictgebieden*, Kamerstuk 31 787 nr. 11 (2014).

Mensenrechtenperspectief in internationale context – VN-verdrag Bedrijfsleven en Mensenrechten

Naast maatregelen op nationaal en Europees niveau blijft Nederland zich ook constructief inzetten voor een mondiale aanpak in het kader van de VN. Zoals het kabinet al schreef in de brief aan uw Kamer op 12 november 2019[20] staat het open voor gesprekken over een *VN Verdrag Bedrijfsleven en Mensenrechten*. Het benadrukt hierbij dat een dergelijk instrument geschikt moet zijn voor het na te streven doel, effectief moet kunnen worden geïmplementeerd en gehandhaafd, en voldoende draagvlak moet hebben. Een eerste stap hierbij is een juridische analyse en gezamenlijke visie op EU-niveau, met aandacht voor een EU-onderhandelingsmandaat en op de Europese mogelijkheden voor toegang tot herstel.

Proces en tijdspad

Het kabinet beoogt dat het nieuwe NAP een omvattende en coherente beleidsagenda vormt, dat richting kan geven aan het Nederlandse overheidsbeleid op bedrijfsleven en mensenrechten. Om deze reden vindt de herziening van het NAP plaats met hulp van een interdepartementale werkgroep. In het nieuwe NAP zullen ook duidelijke actiepunten en monitoringsmogelijkheden worden opgenomen, waarmee gevraagd aanscherpingen worden doorgevoerd ten opzichte van het eerste NAP. In lijn met de BHOS nota 'Investeren in perspectief', waarin het werken aan gendergelijkheid en de versterking van de positie van vrouwen en meisjes een dwarsdoorsnijdend doel is, zal de herziening van het NAP door een genderlens worden bekeken en zal er gebruikt worden gemaakt van de beschikbare tools zoals de Gender dimensions van de Guiding Principles on Business and Human Rights.[21] Het kabinet verwacht het herziene NAP najaar 2021 naar de Kamer te sturen.

Pilaar 2

De onderzoekers stellen vast dat al voldoende onderzoek is gedaan naar de verantwoordelijkheden van bedrijven, als onderdeel van het herzieningsproject 'IMVO-maatregelen in perspectief'. Zodoende hebben zij zich in het NBA voornamelijk gericht op de pilaren 1 en 3. Voor pilaar 2 zijn de inzichten uit de eerdere onderzoeken overgenomen.

Uit de aangehaalde onderzoeken komt onder andere naar voren dat een minderheid (35 procent) van de grote bedrijven in Nederland de UNGP's en de OESO-richtlijnen onderschrijft als referentiekader voor hun internationale activiteiten.[22] Het kabinet heeft de afgelopen jaren voornamelijk ingezet op een vrijwillig IMVO-beleid, waarbij bedrijven op hun eigen verantwoordelijkheden werden aangesproken en de benodigde informatie en ondersteuning werd geboden.[23] In de nota 'Van voorlichten tot verplichten: een nieuwe impuls voor internationaal maatschappelijk verantwoord ondernemerschap', concludeert het

[20] https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2019/11/12/kamerbrief-inzake-verzoek-kabinetsreactie-op-eerste-concept-un-binding-treaty-for-transnational-corporations-on-human-rights
[21] Ministeries van Buitenlandse Zaken, Investeren in perspectief. Goed voor de wereld, goed voor Nederland. (mei 2018)
[22] Ministerie van Buitenlandse Zaken, *Monitoringproject onderschrijving OESO-richtlijnen en UNGPs*, Kamerstuk 26 485, nr. 326 (2020).
[23] Ministerie van Buitenlandse Zaken en Ministerie van Economische Zaken en Klimaat, *Beleidsbrief Maatschappelijk verantwoord ondernemen loont*, 26 485 nr. 164 (2013).

kabinet dat aanvullende maatregelen nodig zijn en worden de hoofdlijnen van nieuw IMVO-beleid aangekondigd.[24] Kern hiervan is een brede gepaste zorgvuldigheid verplichting, op Europees niveau, aangevuld met een IMVO-steunpunt voor bedrijven. Wanneer dwingende maatregelen worden geïntroduceerd, dient echter wel goed rekening te worden gehouden met de regeldruk voor bedrijven en de proportionaliteit. In het nieuwe NAP zal de uitwerking van de maatregelen uit het nieuwe IMVO-beleid nader worden toegelicht. Het NAP schetst daarmee een integraal samenhangend beeld van het hele kabinetsbeleid op bedrijfsleven en mensenrechten.

Pilaar 3

Op het gebied van de toegang tot herstel concludeert het NBA dat er verschillende verbeteringen mogelijk zijn. Het vorige NAP uit 2014 was beperkt tot het recht op een effectieve remedie en bevatte weinig actiepunten, op het laten uitvoeren van een onderzoek naar de stand van het Nederlandse recht in het licht van de UNGP's na.[25] Het NBA concludeert dat hierdoor een overkoepelende visie op een 'landschap' van verschillende vormen van remedie en rechtsherstel ontbreekt. Een nieuw NAP zou volgens de onderzoekers dieper kunnen ingaan op de verhoudingen tussen de verschillende mechanismen onderling en tussen klachtenmechanismen en andere maatregelen op het gebied van mensenrechten en bedrijfsleven. Tegen deze achtergrond benoemt het NBA een aantal mogelijke barrières voor de toegang tot herstel voor slachtoffers van mensenrechtendingen, zowel juridisch als niet-juridisch.

Juridisch mechanismen - grensoverschrijdende zaken

Het NBA signaleert mogelijke juridische barrières in grensoverschrijdende zaken, waarbij het schadeveroorzakende handelen in het buitenland plaatsvond en deels verweten werd aan een Nederlandse vennootschap en deels aan een in het buitenland gevestigde dochteronderneming. Het Nederlandse procesrecht voorziet in bevoegdheidsgronden voor de Nederlandse rechter om dit soort zaken in behandeling te nemen. Het NBA uit evenwel de zorg dat op het geschil inhoudelijk buitenlands recht van toepassing is, met mogelijk minder remedies voor slachtoffers dan het Nederlandse recht. Dit komt omdat, volgens de Rome II-verordening, het recht van de plaats waar de schade zich voordeed, van toepassing is op een onrechtmatige daad. Volgens het NBA is het voor de toepassing van gepaste zorgvuldigheid verplichtingen van belang dat Nederlands recht van toepassing is. De Rome II-verordening kent uitzonderingen als gevolg waarvan Nederlands recht wel van toepassing kan zijn, wat volgens de NBA de hiervoor gesignaleerde zorg nuanceert. De NBA noemt de uitzondering die geldt wanneer het toepasselijke buitenlandse recht kennelijk onverenigbaar is met de Nederlandse openbare orde. Het kabinet onderschrijft de nuancering van deze zorg en voegt daar de uitzondering aan toe, dat in geval van milieuschade het recht van toepassing kan zijn van het land waarin de onrechtmatige daad is gepleegd. In dat geval kan bij Nederlands recht worden uitgekomen, als

[24] Ministerie van Buitenlandse Zaken, IMVO-beleidsnota, *Van voorlichten tot verplichten: een nieuwe impuls voor internationaal maatschappelijk verantwoord ondernemerschap*, Kamerstuk 26 485, nr. 337 (oktober 2020).
[25] Utrecht Centre for Accountability and Liability Law in opdracht van het WODC van het Ministerie van Veiligheid en Justitie, *Zorgplichten van Nederlandse Ondernemingen inzake Internationaal Maatschappelijk Verantwoord ondernemen. Een rechtsvergelijkend en empirisch onderzoek naar de stand van het Nederlandse recht in het licht van de UN Guiding Principles* (Utrecht, december 2015).

bijvoorbeeld een Nederlandse moedermaatschappij wordt verweten onzorgvuldig te hebben gehandeld door in besluitvorming en toezicht op de dochtermaatschappij onvoldoende te hebben gezorgd dat de dochter milieuschade voorkwam.

Daarnaast signaleert het NBA een mogelijke barrière in het kader van de tenuitvoerlegging van vonnissen in niet-EU-landen (buiten het toepassingsbereik van de EEX-verordening[26]), die zijn gewezen tegen buitenlandse dochterondernemingen van Nederlandse vennootschappen. Deze zorg wordt door het kabinet en ook andere landen gedeeld. Op 2 juli 2019 is tijdens de 22ste diplomatieke sessie van de Haagse Conferentie het Verdrag inzake de erkenning en tenuitvoerlegging van buitenlandse vonnissen in civiele en handelszaken aangenomen.[27] Dit verdrag beoogt meer eenheid en zekerheid te creëren over onder meer de tenuitvoerlegging van vonnissen wereldwijd. Het verdrag is nog niet in werking getreden. De Europese Commissie houdt zich bezig met de voorbereiding van aansluiting bij dit verdrag.

Juridisch mechanismen - bewijsrecht

Het NBA benoemt daarnaast een aantal praktische barrières voor de juridische toegang tot herstel. Een van deze mogelijke barrières is de potentieel ongelijke informatiepositie tussen partijen, waarbij interne bedrijfsinformatie noodzakelijk kan zijn voor slachtoffers om te kunnen procederen. Een gerelateerd aspect hierin is de bewijslast in aansprakelijkheidszaken, waarbij het voor slachtoffers lastig kan zijn om de bewijzen te verkrijgen die nodig zijn voor hun proces. Ook benoemt het NBA dat de hoge kosten die gepaard gaan met complexe internationale zaken een obstakel kunnen vormen voor het aanspannen van een proces.

Het kabinet heeft recent een wetsvoorstel gedaan voor de vereenvoudiging en modernisering van het bewijsrecht.[28] Partijen zijn verplicht om voorafgaand aan een procedure de relevante informatie zoveel als mogelijk te verzamelen en met elkaar te delen. Als een partij niet beschikt over documenten die voor haar procespositie van belang zijn, kan zij hiervan inzage vragen bij de wederpartij of een derde, eventueel door tussenkomst van de rechter. De verbetering van dit inzagerecht is een belangrijk onderdeel van het wetsvoorstel. Door de toegankelijkheid tot informatie waarop recht op inzage bestaat te verduidelijken, zou het zo moeten zijn dat er ten aanzien van de relevante feiten geen ongelijke informatiepositie tussen partijen bestaat die inbreuk maakt op het beginsel van een eerlijk proces. Het kabinet is er tegelijkertijd waakzaam voor dat met het inzagerecht documenten worden verstrekt die niet relevant zijn voor de procedure of waarbij geen concreet belang bij de informatievragende partij aanwezig is. Aan het recht op inzage zijn daarom noodzakelijke voorwaarden verbonden die er vooral toe strekken te voorkomen dat er wordt gevist naar informatie waarbij geen concreet belang bestaat of waarvan het bestaan niet bekend is (zogeheten

[26] Verordening (EU) nr. 1215/2012 van het Europees Parlement en de Raad van 12 december 2012 betreffende de rechterlijke bevoegdheid, de erkenning en de tenuitvoerlegging van beslissingen in burgerlijke en handelszaken.
[27] Haagse Conferentie voor Internationaal Privaatrecht, *Verdrag betreffende de erkenning en de ten uitvoerlegging van buitenlandse vonnissen in burgerlijke en handelszaken* (’s-Gravenhage, 02-07-2019).
[28] Ministerie van Justitie en Veiligheid, *Wijziging van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering en enige andere wetten in verband met de vereenvoudiging en modernisering van het bewijsrecht (Wet vereenvoudiging en modernisering bewijsrecht*), Kamerstuk 35 498, Nr. 2 (18-06-2020).

fishing expeditions). De informatievragende partij zal haar verzoek om inzage daarom voldoende concreet moeten onderbouwen. Met deze eis wordt voorzien in een passend evenwicht tussen de belangen van de informatievragende partij en die van de informatiebezitter.

Het wetsvoorstel brengt geen wijzigingen aan in de bepalingen van het bewijsrecht over de bewijslast of de bewijslastverdeling. Het is op het moment zo geregeld dat de partij die de feiten stelt, daarvan ook de bewijslast (en het bewijsrisico) draagt. Echter kan de rechter al op verschillende manieren rekening houden met een ongelijke informatiepositie tussen de partijen, bijvoorbeeld door zwaardere eisen te stellen aan de partij zonder kennisachterstand of door de sterkere partij een feitelijk vermoeden te laten ontkrachten, in plaats van dat de partij met een kennisachterstand deze moet bewijzen. Het kabinet concludeert op basis daarvan dat tegemoet wordt gekomen aan de geuite zorg dat de bewijslast een potentiële barrière vormt voor de toegang tot herstel.

Juridisch mechanismen - rechtsbijstand

Voor de procedurekosten bestaat in Nederland de rechtsbijstand, waarop buitenlandse gedupeerden onder bepaalde voorwaarden bij zaken in Nederland ook aanspraak kunnen maken. De ervaring toont aan dat buitenlandse gedupeerden van dochterondernemingen van Nederlandse moederbedrijven in Nederland via de Raad voor de Rechtsbijstand hier in de praktijk gebruik van hebben gemaakt.[29] Zoals eerder aangegeven is het door het aannemen van de WAMCA ook mogelijk geworden om collectief te procederen en zo mogelijke procedurekosten onderling te verdelen.

De Raad voor de Rechtsbijstand heeft in dit verband aangegeven dat het adequaat financieren van complexe en veelomvattende procedures een zware belasting vormt voor het beschikbare budget.[30] Het kabinet heeft de afgelopen jaren de nadruk gelegd op het verduurzamen van de rechtsbijstand binnen Nederland om haar toekomstbestending te maken.[31] Gezien de potentieel hoge kosten van onder andere internationale aansprakelijkheidszaken wil het kabinet meer informatie ophalen over de omvang van het probleem dat in het NBA geconstateerd is, alvorens hier maatregelen aan te verbinden.

Niet-juridische mechanismen

Een met juridische mechanismen verbonden instrument is de toegang tot niet-juridische remediemechanismen, die een kostenbesparend, complementair onderdeel kunnen vormen voor de toegang tot herstel. Het NBA benoemt in dit opzicht het Nederlandse Nationaal Contactpunt voor de OESO-richtlijnen (het NCP) en een klachtenmechanismen bij bedrijven zelf. Daarnaast benoemt het NBA de wens voor een toegankelijk centraal informatiepunt waartoe potentiële slachtoffers zich kunnen wenden om te achterhalen welke (niet-juridische) mechanismen beschikbaar zijn om herstel of verhaal te halen.

[29] Utrecht Centre for Accountability and Liability Law in opdracht van het WODC van het Ministerie van Veiligheid en Justitie, *Zorgplichten van Nederlandse Ondernemingen*, P113.
[30] J.P. De Poorter, D. Van den Brule (MMG Advies), "Een Nederlands rechtsbijstandsfonds voor vermeende gedupeerden van milieu- en mensenrechtenschendingen" (25-02-2011), addendum bij Kamerstuk II 26 485, nr. 105 (2010/2011).
[31] Ministerie van Justitie en Veiligheid, *Kamerbrief contouren herziening stelsel gesubsidieerde rechtsbijstand*, Kamerstuk 31 753 Nr. 155 (09-11-2018).

Niet-juridische mechanismen - NCP

Het NBA concludeert dat het NCP functioneert in lijn met internationale richtlijnen en internationaal wordt gewaardeerd. Het NBA constateert echter wel een "onderbezetting en een gebrek aan financiële middelen" bij het NCP, wat "in contrast [staat] met de uitbreiding van het takenpakket van het NCP zoals aangekondigd in het NAP"[32].

Het kabinet erkent het belang van een goed functionerend NCP, maar herkent zich niet in de conclusie dat er een sterke onderbezetting is. De afgelopen jaren is de werkdruk weliswaar toegenomen, maar zoals bevestigd in de Kamerbrief inzake de IOB-evaluatie van het NCP is de capaciteit versterkt door een extra beleidsmedewerker te plaatsen bij het NCP-secretariaat, een 'flexibele schil' met consultants op te bouwen die tijdelijk in kunnen springen en een verhoging van het aantal uren van de onafhankelijke NCP-leden.[33] Binnen de bedrijfsvoering van het NCP wordt het afstemmen van de middelen op de werklast doorlopend getoetst.

Niet-juridische mechanismen - klachten- en geschillenmechanismen op bedrijfsniveau

Met betrekking tot de klachten- en geschillenmechanismen op bedrijfsniveau stelt het NBA dat slechts een klein deel van de Nederlandse bedrijven hun toegang tot herstel op orde hebben.[34] De overheid zou volgens de onderzoekers nadere (minimum-)eisen kunnen stellen aan klachtenmechanismen op bedrijfsniveau en/of bedrijven meer begeleiding kunnen bieden bij het inrichten van deze mechanismen, dan wel bij het aansluiten bij een mechanisme. Bijvoorbeeld door middel van het verbeteren van handvatten voor bedrijven en door kennisuitwisseling tussen bedrijven te bevorderen. Extra aandacht voor het midden- en klein bedrijf (MKB) is hierbij belangrijk. Het opzetten van klachtenmechanismen, toegankelijk voor derden, in sectoraal of multi-stakeholderverband, bijvoorbeeld via de IMVO-convenanten, wordt gesuggereerd als aanvulling op klachtenmechanismen op bedrijfsniveau.

Het kabinet onderschrijft dat klachten- en geschillenmechanismen op bedrijfsniveau een belangrijke element vormen van toegang tot herstel. Daarom verwacht het kabinet van in Nederland gevestigde bedrijven dat zij, in lijn met de UNGP's, zorgen voor, of deel nemen aan, effectieve klachtenmechanismen ten behoeve van mogelijk benadeelde personen en gemeenschappen. Het zorgen voor toegang tot herstel en verhaal, waar gepast, is één van de zes stappen van gepaste zorgvuldigheid, en zou daarom onderdeel uit moeten maken van de gepaste zorgvuldigheid verplichting waarop Nederland op Europees niveau inzet. Als onderdeel van de uitwerking van de maatregelen uit het nieuwe IMVO-beleid, verkent het kabinet hoe de zes stappen van de OESO-richtlijnen, inclusief zorgdragen voor of bijdragen aan herstel en verhaal, het beste gewaarborgd kunnen worden binnen deze gepaste zorgvuldigheid verplichting.[35] Daarnaast zal

[32] College voor de Rechten van de Mens (2020), *Bedrijfsleven & mensenrechten: Een onderzoek naar de stand van de implementatie van de United Nations Guiding Principles on Business and Human Rights in Nederland,* P45.
[33] Ministerie van Buitenlandse Zaken, *Kamerbrief inzake IOB-evaluatie NCP* (22-11-2019).
[34] EY, *Monitoringsproject onderschrijving OESO-richtlijnen en UNGP's* (2020); IOB, *IOB Evaluatie: Mind the governance gap, map the chain. Evaluation of the Dutch government's policy on international responsibile business conduct* (2012-2018) (IOB-evaluatie no. 433, Den Haag, september 2019).
[35] Ministerie van Buitenlandse Zaken, *Kamerbrief over Nota 'Van voorlichten tot verplichten:*

het voorziene IMVO-steunpunt zorgen voor informatie voor bedrijven, specifiek ook MKB, over het onderdeel klachten- en geschillenmechanismen van gepaste zorgvuldigheid.[36]

een nieuwe impuls voor internationaal maatschappelijk verantwoord ondernemerschap', Kamerstuk 1610imh (16 oktober 2020).

[36] Ministerie van Buitenlandse Zaken, IMVO-beleidsnota, *Van voorlichten tot verplichten: een nieuwe impuls voor internationaal maatschappelijk verantwoord ondernemerschap*, Kamerstuk 26 485, nr. 337 (oktober 2020).

Canstockphoto

SPECIAL REPORT 2021 REVENUE

“The top 20 pharma companies by 2021 revenue”

By Kevin Dunleavy Apr 12, 2022

(fiercepharma.com)

(education and non-commercial)

Scholarly

Vertaling vanuit de Engelse taal

https://archive.org/details/the-top-20-pharma-companies-by-2021-revenue

FINANCIËLE RESULTATEN IN DE FARMACEUTISCHE INDUSTRIE

In verschillende columns, maar ook vanuit de kant van enkele politieke partijen, wordt gesteld dat de gezondheidskosten onhoudbaar zijn en er dus ethische keuzes gemaakt moeten worden. Maar weinigen kijken nauwgezet naar de oorzaken van de kosten en met name de rol van de farmaceutische industrie. Het verhaal is redelijk bekend. Vereenvoudigd gesteld: onze samenleving vergrijsd, we worden ouder, de [technologische] kennis neemt toe, dus de kosten vliegen uit de bocht. Die stijging wordt echter ook veroorzaakt door de ondoelmatigheid van het gezondheidssector, het patentsysteem en het winstoogmerk [shareholder value] van de farmaceutische industrie. Het gezondheidssysteem zoals nu in Nederland georganiseerd kent de nodige mankementen. Recente berichten over ondoelmatig gebruik van peperdure apparatuur, onnodige doorverwijzingen, no shows, te hoge kosten door doorgeslagen fusiebeleid. Het patentsysteem zorgt voor onnodige prijsopdrijving van producten,(Hans Groen Zelfstandig ondernemer en adviseur op het gebied van organisatie-effectiviteit en supply chain management).

Bron:

Wetenschappelijk bureau Groen Links, 07 augustus 2012.

United Nations A/63/263

General Assembly

Distr.: General
11 August 2008

Original: English

Sixty-third session
Item 67 (b) of the provisional agenda*
Promotion and protection of human rights: human rights questions, including alternative approaches for improving the effective enjoyment of human rights and fundamental freedoms

The right to health

Note by the Secretary-General

The Secretary-General has the honour to transmit to the General Assembly the interim report of the Special Rapporteur on the right of everyone to the enjoyment of the highest attainable standard of physical and mental health, Paul Hunt, submitted in accordance with Human Rights Council resolution 6/29.

* A/63/150 and Corr.1.

08-45647 (E) 160908

Report of the Special Rapporteur on the right of everyone to the enjoyment of the highest attainable standard of physical and mental health

Summary

The present report, submitted in accordance with Human Rights Council resolution 6/29, contains two main sections: as accountability is one of the central features of human rights, section I discusses the importance of effective, transparent, accessible and independent accountability mechanisms in relation to the right to the highest attainable standard of health. Section II and the annex to the present report, containing the Human Rights Guidelines for Pharmaceutical Companies in relation to Access to Medicines, which set out the human rights responsibilities of pharmaceutical companies in that context. Each theme is accompanied by a Commentary. The product of wide-ranging discussions spanning five years, the Guidelines consider issues such as transparency, management, accountability, patents, licensing and pricing.

Since this is the last thematic report of Mr. Hunt, it concludes with some brief observations arising from his tenure between 2002 and 2008.

Contents

Page

I. Introduction 3

II. Activities of the mandate 3

III. Accountability 4

IV. The human rights responsibilities of pharmaceutical companies in relation to access to medicines 6

V. Conclusion 12

Annex

Human Rights Guidelines for Pharmaceutical Companies in relation to Access to Medicines 15

I. Introduction

1. The mandate of the Special Rapporteur on the right of everyone to the enjoyment of the highest attainable standard of physical and mental health ("the right to the highest attainable standard of health" or "the right to health") was established pursuant to Commission on Human Rights resolutions 2002/31 and 2004/27. By its resolution 6/29 of 14 December 2007, the Human Rights Council extended the mandate of the Special Rapporteur for a further period of three years. The present report is submitted in accordance with that resolution.

II. Activities of the mandate

2. In accordance with his mandate, the Special Rapporteur has been considering the policies and practices of pharmaceutical companies in relation to the right to the highest attainable standard of health, including access to medicines. In that context, the Special Rapporteur was invited to undertake a visit to a pharmaceutical company, GlaxoSmithKline on 2 and 3 June 2008. The main objective of the mission was to review the policies of that company and learn about good practices, as well as obstacles encountered by the company in relation to the right to the highest attainable standard of heath. The report will be submitted to the Human Rights Council in 2009.

3. On 5 June 2008, the Human Rights Council devoted a full day's meeting to the human rights of women. The purpose of the meeting was to give an overview of the work of other United Nations bodies and agencies regarding the human rights of women. The Special Rapporteur participated in the panel on maternal mortality that was designed to raise awareness of maternal mortality as a human rights issue. Participants discussed a wide range of issues, including sexual and reproductive health rights; the importance of education and awareness-raising on sexual and reproductive health issues; access to contraception, emergency obstetric care and other health services; the relationship between maternal mortality and unsafe abortion; the importance of increasing donor support for maternal health; and the critical importance of monitoring and accountability, such as maternal death audits or reviews.

4. Between January and July 2008, the Special Rapporteur participated in a number of meetings convened by international organizations, Governments, civil society and others. In February, he spoke at a conference, organized by the Northern Ireland Human Rights Commission, on health and human rights. Also in February, he spoke to the staff of the leading medical journal, *The Lancet*. In March, he travelled to Washington, D.C., and made a presentation to the Pan-American Health Organization (PAHO) on "Looking at the PAHO Strategic Plan 2008-2012 from a human rights perspective". While in Washington, he was invited to the 131st regular session of the Inter-American Commission on Human Rights to participate in a right-to-health discussion with the Commissioners and other specialists. In March, the Special Rapporteur delivered a paper, on health and human rights impact assessments, as part of a seminar series organized by London Metropolitan University. During the same month he also delivered a keynote address at an African HIV/AIDS Conference in London. In April he made a presentation on palliative care and human rights to the Help the Hospices International Palliative Care Reference Group. In April, he spoke on the right to the highest attainable standard of health at

a London seminar organized by the Society of Legal Scholars. At the end of April, he travelled to New York, where he had a series of meetings. He met with Realizing Rights: The Ethical Globalization Initiative to discuss the draft "Human Rights Guidelines for Pharmaceutical Companies in relation to Access to Medicines", as well as the work of the GAVI Alliance. While in New York, the Special Rapporteur spoke at a meeting organized by the People's Health Movement (United States of America). In May 2008, he delivered the opening address in Barcelona at the 19th International Conference on the Reduction of Drug Related Harm, organized by the International Harm Reduction Association. The Association has now published his presentation which is entitled "Human rights, health and harm reduction: States' amnesia and parallel universes" (see www.ihra.net). The Special Rapporteur also delivered a keynote address at the 2nd Conference on Migrant Health in Europe, held in Malmo, Sweden, on 23 and 24 May 2008

5. Reports relating to the Special Rapporteur's missions to Ecuador/Colombia and India, and as well as GlaxoSmithKline will be submitted to the Human Rights Council in 2009.

6. In the reporting period, the Special Rapporteur sent a number of urgent appeals and other communications to various Governments. The communications will be reflected in the communications report that will be submitted to the Human Rights Council in 2009.

7. All United Nations documents related to the work of the Special Rapporteur, including press statements and reports to the General Assembly and the Commission on Human Rights/Human Rights Council, are available on the website of the Office of the High Commissioner for Human Rights (www.ohchr.org). For ease of reference, all the Special Rapporteur's official reports and press statements, as well as selected conference papers, presentations and interviews, can be found on the website of the Human Rights Centre, University of Essex (www2.essex.ac.uk/human_rights_centre/rth.shtm).

III. Accountability

8. Accountability is one of the central features of human rights. Without accountability, human rights can become no more than window-dressing. Whether human rights are applied to development, poverty reduction, trade, health systems, neglected diseases, maternal mortality, HIV/AIDS or anything else, they require that accessible, transparent and effective mechanisms of accountability be established.

9. Accountability provides individuals and communities with an opportunity to understand how those with human rights responsibilities have discharged their duties. Equally, it provides those with human rights responsibilities the opportunity to explain what they have done and why. Where mistakes have been made, accountability requires redress. But accountability is not a matter of blame and punishment. Sometimes called constructive accountability, it is a process that helps to identify what works, so that it can be repeated, and what does not, so that it can be revised. It is a way of checking that reasonable balances are fairly struck.

10. Although human rights demand accountability, that does not mean that everybody working in health and human rights — all health professionals, all specialized agencies — have the task of holding duty-bearers to account. The health

and human rights movement needs human rights advisers, implementers and enablers, as well as those whose job it is to hold duty-bearers to account. All those functions will rarely reside in one organization or individual. For example, while specialized agencies should be human rights advisers, implementers and enablers, it is not their primary task to hold States to account. The accountability function must be provided by some organization or person, but probably not by a specialized agency, unless the agency decides to establish a discreet independent procedure and body for this purpose.[1]

11. In the context of the right to the highest attainable standard of health, there are many different types of accountability mechanisms, including national human rights institutions, health commissioners, democratically elected local health councils, public hearings, patients' committees, impact assessments, judicial proceedings, and others. An institution as complex and important as a health system — and a human right as complex and extensive as the right to the highest attainable standard of health — require a range of effective, transparent, accessible, independent accountability mechanisms. The media and civil society organizations have a crucial role to play.

12. Accountability in respect of health systems is often extremely weak. Sometimes the same body that provides health services also deals with regulating and holding to account. In some cases, accountability is little more than a device to check that health funds were spent as they should have been. Of course, that is important. But human rights accountability is much broader. It is also concerned with ensuring that health systems are improving, and the right to the highest attainable standard of health is being progressively realized, for all, including disadvantaged individuals, communities and populations.

13. In some States, the private health sector, while playing a very important role, is largely unregulated. Crucially, the requirement of human rights accountability extends to both the public and private health sectors. Additionally, it is not confined to national bodies; it also extends to international actors working on health-related issues. Accountability mechanisms are urgently needed for all those — public, private, national and international — working on health-related issues.

14. The design of appropriate, independent accountability mechanisms demands creativity and imagination. Often associated with accountability, lawyers must be willing to understand the distinctive characteristics and challenges of the right to the highest attainable standard of health, and learn from the rich experience of medicine and public health.

15. Since 2002, the Special Rapporteur has emphasized the critical importance of accountability in relation to the right to the highest attainable standard of health. Building on the work of others, he has developed an analytical framework for "unpacking" the right to health and making this fundamental human right easier to grasp. This analytical framework is used in most of his reports. Crucially, monitoring and accountability are an integral part of this framework.[2]

16. Judicial accountability is one form of accountability. While this form of accountability is considered in many of the Special Rapporteur's reports, the most

[1] As the International Labour Organization has chosen to do.

[2] One of the fullest elaborations of the analytical framework is in the report on people with mental disabilities (E/CN.4/2005/51); on monitoring and accountability, see paras. 67-75.

detailed discussion is in A/HRC/4/28 (section III). There are also administrative forms of accountability, such as health impact assessments, explored in A/62/214 (section III). The Special Rapporteur's reports on the skills drain (A/60/348, paras. 66-72 and 86-88), the Millennium Development Goals (A/59/422, paras. 36-41), and health systems (A/HRC/7/11 and Corr.1, paras. 65 and 99-106) have also addressed accountability. Further, the Special Rapporteur's country reports have frequently addressed accountability mechanisms, for example, in relation to Uganda (E/CN.4/2006/48/Add.2, paras. 86-93), Romania (E/CN.4/2005/51/Add.4, paras. 26-27) and Sweden (A/HRC/4/28/Add.2, paras. 31-33 and 122-123). The Human Rights Guidelines for Pharmaceutical Companies in Relation to Access to Medicines (see annex to the present report) also look at the critical issue of accountability of pharmaceutical companies.

17. On the whole, however, the human rights literature devotes surprisingly little attention to accountability — and there is even less written about accountability and the right to the highest attainable standard of health. Thus, a recent study by Helen Potts, *Accountability and the Right to the Highest Attainable Standard of Health*[3] (see www2.essex.ac.uk/human_rights_centre/rth) is very timely. This practical study introduces the right to the highest attainable standard of health; describes the process of accountability (which includes monitoring, holding to account, and redress); provides examples of various accountability mechanisms that are available at the national, regional and international levels; describes the types of remedies that should be available to rights-holders; provides examples of accountability in action; and provides a list of key factors required for accountability in the context of the right to the highest attainable standard of health.

18. The study is a valuable information resource for all those committed to health and human rights, including policymakers and advocates. It will help Governments to fulfil their right-to-health obligations and assist those seeking to hold Governments to account. The Special Rapporteur hopes that this useful study will generate more research and publications, as well as a deeper appreciation of the crucial role of accountability and the right to the highest attainable standard of health.

IV. The human rights responsibilities of pharmaceutical companies in relation to access to medicines

19. States have primary responsibility for enhancing access to medicines. Between 2002 and 2008, the Special Rapporteur regularly scrutinized States' duties in relation to access to medicines. These duties are the main focus of chapter III.A of his report to the General Assembly at its sixty-first session (A/61/338). They are also a key theme recurring throughout several of his country missions and reports, such as those regarding Peru (E/CN.4/2005/51/Add.3) and Uganda (E/CN.4/2006/48/Add.2). Another report looks at States' duties in relation to access to medicines and the World Trade Organization (E/CN.4/2004/49/Add.1). Some of his press statements have focused on States' duties in relation to access to medicines, for example, the press remarks of 5 July 2004 and 13 July 2005. In

[3] University of Essex, 2008, funded by the Open Society Institute.

addition, some of his other publications have examined States' duties in relation to access to medicines, such as "Neglected diseases: A human rights analysis".[4]

20. Moreover, the Special Rapporteur has frequently discussed access to medicines with States, including the adverse impact of import tariffs on access, the enormous problem of failing and collapsing health systems, counterfeiting, diversion, and so on. He has provided States with numerous recommendations regarding access to medicines and he has also commented when, in his view, States have failed to do all they reasonably can to enhance access to this vital component of the right to the highest attainable standard of health.

21. In short, States have been the central focus of his attention in relation to access to medicines.

22. On numerous occasions over the last six years, Ministers, senior public officials and others have informed the Special Rapporteur that, when endeavouring to implement the right to the highest attainable standard of health, States encounter many obstacles. Among the obstacles they have mentioned, two stand out. First, the policies and practices of donor countries; for this reason, the Special Rapporteur has looked, on numerous occasions in several reports, at the role of donors, most recently in his report on his mission to Sweden, the World Bank and the International Monetary Fund (A/HRC/7/11/Add.2).

23. Secondly, Ministers, senior public officials and others have argued that the policies and practices of some pharmaceutical companies constitute obstacles to States' implementation of the right to the highest attainable standard of health and, in particular, their endeavours to enhance access to medicines. They have mentioned, for example, excessively high prices, inadequate attention to research and development concerning diseases that disproportionately impact people in developing countries, inappropriate drug promotion, and problematic clinical trials. Ministers and senior public officials have also acknowledged, however, that the pharmaceutical sector has an indispensable role to play in relation to the right to health and access to medicines. Moreover, they have recognized the constructive contribution of specific pharmaceutical companies.

24. The Special Rapporteur's mandate expressly requires him to identify, inter alia, obstacles to the implementation of the right to the highest attainable standard of health. He is also expressly mandated to report on good practices, and to make recommendations that will help to promote and protect the right to the highest attainable standard of health.

25. Between 2003 and 2006, the Special Rapporteur engaged in many discussions on access to medicines with numerous parties, including pharmaceutical companies. These substantive discussions took place at symposiums and workshops, as well as informal visits to pharmaceutical companies. They were informed by the work of States, pharmaceutical companies (and their associations, such as the International Federation of Pharmaceutical Manufacturers and Associations), the United Nations Global Compact, the Office of the High Commissioner for Human Rights, the World Health Organization and other elements of the United Nations system, the Business Leaders Initiative on Human Rights, numerous civil society organizations, and

[4] Paul Hunt et al., *Neglected diseases: A human rights analysis*, World Health Organization Special Programme for Research and Training, Special Topics No.6, 2007.

others. More recently, the Special Rapporteur has benefited from the reports of the Special Representative of the Secretary-General on the issue of human rights and transnational corporations and other business enterprises.

26. During these numerous discussions, the human rights duties of States in relation to access to medicines were reasonably clear, and these duties are now explored, in considerable detail, in the Special Rapporteur's various reports (see A/61/338). However, it became apparent during these discussions that the nature and scope of pharmaceutical companies' human rights responsibilities in relation to access to medicines were not clear. The Committee on Economic, Social and Cultural Rights, for example, confirms that the private business sector has responsibilities regarding the realization of the right to the highest attainable standard of health, but it has not taken further steps to specify these responsibilities.[5] While the Committee's general statement of principle is very important, it provides no practical guidance about the human rights responsibilities of pharmaceutical companies in relation to access to medicines.

27. It became imperative, therefore, to address this situation. How can pharmaceutical companies sensibly be asked to respect their human rights responsibilities in relation to access to medicines without much more specific guidance, as well as the identification of good practices? How can they be monitored, and held to account, if their human rights responsibilities in relation to access to medicines are unclear?

28. In an effort to shape a collaborative approach aimed at addressing these questions, a series of substantive meetings with a number of major pharmaceutical companies, and civil society groups, was organized by the Special Rapporteur and Mary Robinson, President of Realizing Rights: The Ethical Globalization Initiative and former High Commissioner for Human Rights. The result of these discussions was a two-phase proposal suggesting a way forward. This proposal was discussed at length with the companies involved and revised to accommodate a number of their concerns.

29. First, it was suggested that a small group of human rights experts and representatives from pharmaceutical companies work together to identify as much common ground as possible, as well as good faith disagreements, in relation to pharmaceutical companies' human rights responsibilities and access to medicines. It was proposed that this process would take two years and would generate an important, useful report that clarified what can properly be asked of pharmaceutical companies in relation to access to medicines and human rights.

30. The second part of the proposal outlined a process through which a small group of experts would then be appointed, by consensus among those participating in the initiative, to use this report to evaluate the policies and practices of certain pharmaceutical companies. These evaluations would be made public. This second phase would last for an initial period of three years.

31. The hallmark of this two-phase, five-year proposal was constructive cooperation and collaboration with a number of major pharmaceutical companies.

32. To their credit, two companies, Novartis and NovoNordisk, were willing to proceed with the proposal. Unfortunately, however, the majority of companies

[5] See E/C.12/2000/4, general comment 14, para. 42.

involved in the initiative were unwilling to proceed. Reluctantly, the Special Rapporteur and Mrs. Robinson decided that buy-in from only two companies was insufficient for what was designed to be a collaborative initiative engaging a range of major pharmaceutical companies. It was agreed that there was no choice, unfortunately, other than to put the proposal aside.

33. The regrettable refusal of some pharmaceutical companies to engage in this collaborative project did not diminish the need to pursue the central objective. Given that some States allege that the practices of some pharmaceutical companies are obstacles to access to medicines, the urgent need remained for greater clarity regarding the human rights responsibilities of pharmaceutical companies in relation to access to medicines.

34. Of course, the long-term goal is the development of internationally recognized human rights guidelines for both States and pharmaceutical companies in relation to access to medicines. However, there is greater clarity about the human rights responsibilities of States than there is about the responsibilities of pharmaceutical companies regarding access to medicines. As already observed, several reports of the Special Rapporteur explore the responsibilities of States regarding access to medicines. Indeed, one report applies the right-to-health analytical framework and sets out in detail the numerous human rights responsibilities of States in relation to access to medicines (A/61/338). There is no comparable human rights guidance for pharmaceutical companies in relation to access to medicines. In these circumstances, the Special Rapporteur's priority focus was on human rights guidelines for pharmaceutical companies in relation to access to medicines.

35. Thus, as signalled in his report to the General Assembly (ibid.), the Special Rapporteur embarked on a process of preparing, for consultation, draft human rights guidelines for pharmaceutical companies in relation to access to medicines. That process drew heavily upon the extensive discussions with pharmaceutical companies and others that had taken place between 2003 and 2006. There were additional consultations, too. In 2007, for example, the University of Toronto organized a multi-stakeholder workshop, attended by pharmaceutical companies.

36. That process led to the publication of draft guidelines in September 2007. The draft was available for public comment until 31 December 2007; to allow as much consultation as possible, the deadline was postponed until 31 March and again until 15 May 2008. To facilitate consultation, the draft was placed on the websites of the Office of the High Commissioner for Human Rights, as well as the Human Rights Centre, University of Essex. The Special Rapporteur noticed that the draft was also posted on numerous other websites, too.

37. Since September 2007, the Special Rapporteur actively sought comments on the draft. In October, the Government of Brazil held an open consultation, attended by States, at United Nations Headquarters in New York. There were two consultations with a number of major institutional investors in New York and in London. The draft was discussed with the World Health Organization and, on two occasions, with the International Federation of Pharmaceutical Manufacturers and Associations. Other non-governmental organizations were also consulted.

38. Unfortunately, when the Special Rapporteur approached some pharmaceutical companies to meet and discuss the draft, all declined, with the exception of NovoNordisk. Although the Special Rapporteur's mission in June 2008 to

GlaxoSmithKline (see para. 2 above) did not specifically examine the draft Guidelines, the mission provided an excellent occasion to reflect very closely on the issues, and the Special Rapporteur is most grateful for that opportunity. A few companies sent helpful written comments on the draft. Some 40 stakeholders sent written comments, all of which were placed on the web, with a small handful of exceptions where confidentiality was requested.

39. In summary, extensive written and oral comments on the draft were received from a very wide range of stakeholders encompassing States, institutional investors, pharmaceutical companies, specialized agencies, national human rights institutions, non-governmental organizations, academics, and others. The Special Rapporteur takes this opportunity to warmly thank all of those who provided their invaluable comments, advice and information. A special thank you is due to Realizing Rights: The Ethical Globalization Initiative. The Special Rapporteur, however, has sole responsibility for the draft and final version of the Guidelines.

40. When the Special Rapporteur informed the General Assembly in October 2006 that he intended to prepare draft guidelines, he was encouraged to proceed with this challenging project. He updated the Human Rights Council in March 2007 and the General Assembly in October 2007. When reporting to the Human Rights Council in March 2008, he confirmed his intention to finalize the text before the end of July 2008.

The Guidelines

41. The draft Guidelines were extensively revised in the light of the very numerous written and oral comments. The final version of the Guidelines is contained in the annex to the present report. Beginning with a preamble, the Guidelines are grouped by themes, such as transparency, management, monitoring and accountability, pricing and ethical marketing. Each theme is followed by a brief commentary.

42. The Guidelines should be read with the Special Rapporteur's report to the General Assembly on access to medicines (A/61/338). That report includes a section on the responsibilities of States and another on the responsibilities of pharmaceutical companies. The discussion and analysis will not be repeated here. Instead, some interrelated points are briefly emphasized.

Health systems

43. At the heart of the right to the highest attainable standard of health lies an effective and integrated health system, encompassing medical care and the underlying determinants of health, which is responsive to national and local priorities, and accessible to all. Medical care and access to medicines are vital elements of an effective, integrated, responsive and accessible health system. Their full realization crucially depends upon such a system being in place. In many countries, however, health systems are failing and collapsing (see A/HRC/7/11). There are, in many countries, extremely grave systemic obstacles to enhancing access to medicines, such as clinics without health workers and the most basic facilities. While immediate steps can be taken by a range of actors to enhance access to medicines, it is imperative that systemic obstacles are recognized and tackled as a matter of priority and urgency.

A shared responsibility

44. States have primary responsibility for ensuring both the right to the highest attainable standard of health and enhancing access to medicines. However, it is a shared responsibility. If access to medicines is to be enhanced, numerous national and international actors have an indispensable role to play. The Millennium Development Goals recognize that pharmaceutical companies are among those sharing this responsibility. Goal 8, a global partnership for development, has a number of targets, not least: "In cooperation with pharmaceutical companies, provide access to affordable essential drugs in developing countries".

Enhancing shareholder value

45. Pharmaceutical companies operate in complex market and social settings that give rise to a range of responsibilities to various stakeholders. Of course, companies have a responsibility to enhance shareholder value. This responsibility has to be seen in the context of other social, developmental and human rights responsibilities, especially the pharmaceutical sector's central societal mission to develop high-quality medicines that are accessible to those in need. Moreover, all pharmaceutical companies would find it beneficial to adopt a rights-sensitive approach to their businesses, as outlined in the excellent joint publication of the United Nations Global Compact, Business Leaders Initiative on Human Rights, and OHCHR.[6]

Practical, constructive guidance

46. The Guidelines do not use the peremptory word "must", but the more modest language "should". In other words, they deliberately avoid some of the most controversial doctrinal questions (such as, "are businesses legally bound by international human rights law?") that have dominated debates about business and human rights for many years. These discussions are important, and the Special Rapporteur has contributed to them elsewhere,[7] but the central objective of the Guidelines is to provide practical, constructive and specific guidance to pharmaceutical companies and other interested parties, including those who wish to monitor companies and hold them to account. The Guidelines are consistent with and complementary to the helpful analysis recently provided by the Special Representative of the Secretary-General on the issue of human rights and transnational corporations and other business enterprises (A/HRC/8/5).

Key human rights standards upon which the Guidelines are based

47. The Guidelines are based on human rights principles that are enshrined in the Universal Declaration of Human Rights, including non-discrimination, equality, transparency, monitoring and accountability. The Guidelines are also informed by some features of the right to the highest attainable standard of health. As the Constitution of the World Health Organization affirms, "enjoyment of the highest attainable standard of health is one of the fundamental rights of every human

---

[6] See *A Guide for Integrating Human Rights into Business Management* available at www.blihr.org/.

[7] In his report at the sixty-first session of the General Assembly, the Special Rapporteur expressed his opinion that it is "inconceivable that some human rights do not place legal obligations on business enterprises" (see A/61/338, para. 93).

being". The Universal Declaration of Human Rights lays the foundations for the international framework for that fundamental human right, now codified in numerous national constitutions, as well as international human rights treaties, including the Convention on the Rights of the Child and the International Covenant on Economic, Social and Cultural Rights. The Guidelines also draw from other widely accepted standards, such as instruments on medicines adopted by WHO in recent years.

V. Conclusion

48. **Since this is the Special Rapporteur's last thematic report, he takes the opportunity to make some brief observations arising from his tenure between 2002 and 2008.**

Analytical and methodological issues

49. **The right to the highest attainable standard of health is complex and extensive. It encompasses medical care and the underlying determinants of health, such as water, sanitation, non-discrimination and equality. To make sense of this complexity, the Special Rapporteur has drawn from the work of many others and refined an analytical framework for "unpacking" the right to the highest attainable standard of health, with a view to making this fundamental human right easier to grasp. This framework is employed in all of the Rapporteur's thematic and country reports.**

50. **Thematic reports apply the right-to-health framework to a range of health issues, including maternal mortality, essential medicines, water and sanitation, the skills drain, sexual and reproductive health, mental disability, the health-related Millennium Development Goals, neglected diseases, international assistance and cooperation, health systems, and others. Of course, many other right-to-health issues need urgent attention, including palliative care.**

51. **Three of the Special Rapporteur's thematic reports have looked at a major methodological question: how is it possible to check whether or not a State is progressively realizing the right to health? The Special Rapporteur's third report on indicators and benchmarks sets out a human rights-based approach to health indicators.**[8] **Of course, this methodology can be improved. But it is now difficult to argue that there is no way of measuring the progressive realization of the right to the highest attainable standard of health.**

52. **Another report looks at impact assessments. Any modern policymaker, unless purely driven by ideology, will wish to consider the likely human rights impact of a proposed new policy or programme. The Special Rapporteur's report to the General Assembly last year sets out a methodology for right-to-health impact assessments (A/62/214).**

53. **Another chapter in the same report begins to explore the problem of prioritization. Given finite budgets, how does a Government choose between competing right-to-health priorities?**

---

[8] E/CN.4/2006/48.

54. **The Special Rapporteur has also begun to explore a related problem. The obligations under international law concerning the right to health are subject to maximum available resources. While some of the Special Rapporteur's reports have begun to explore this important and difficult issue, it certainly demands more attention. Of course, all international economic, social and cultural rights are subject to maximum available resources. It would be very helpful if a meeting of experts, including economists, provided guidance on what this phrase means. This would encourage a consistent interpretation and help other Special Rapporteurs as they apply this concept in their respective mandates.**

55. **Some of the Special Rapporteur's reports have begun to explore the critical issue of participation and the right to the highest attainable standard of health. This, too, however, demands more attention.**[9]

56. **Of course, all such analytical, methodological and conceptual issues are only means to an end. The real goal is implementation of the right to the highest attainable standard of health. In this respect, the Special Rapporteur hopes that his numerous country reports will be of assistance.**

Health workers, implementation and mainstreaming

57. **The classic, long-established health professions can benefit from the newer, dynamic discipline of human rights. But this is a two-way street. The right to the highest attainable standard of health cannot be realized without the interventions and insights of health workers; it cannot be realized without the expertise of those working in medicine and public health.**[10] **It is imperative that more health workers engage with human rights (see A/HRC/4/28). Also, more human rights workers must be willing to learn about health.**

58. **As the Special Rapporteur has prepared his reports, he has listened to health experts and sought to integrate their professional advice and right-to-health considerations. His report on neglected diseases in Uganda, for example, is a blend of health and human rights. It sets out, in some detail, a right-to-health approach to neglected diseases. His pending report on maternal mortality in India will be equally operational. The result of extensive consultations with health workers, his recent report on strengthening health systems integrates health and human rights considerations (A/HRC/7/11).**

59. **The General Assembly and Human Rights Council, as a large assembly consisting mainly of diplomats and lawyers, may not always be the most effective forum to discuss the right to the highest attainable standard of health. In these circumstances, the Special Rapporteur recommends that the mandate's reports should be considered not only by the General Assembly and the Human Rights Council, but also the World Health Assembly and WHO Executive Board.**

60. **Over the last six years, the Special Rapporteur has enjoyed excellent cooperation with a number of WHO staff members on a range of policy and operational issues, for which he is extremely grateful. However, to the best of**

---

[9] Later this year, the University of Essex will publish a monograph on participation and the right to health.

[10] Health workers include all those developing, managing, delivering, monitoring and evaluating preventive, curative and rehabilitative health in the private and public health sectors, including traditional healers.

his knowledge, neither the World Health Assembly, nor the Executive Board, have ever considered one of his reports. Despite requests, he has never met a WHO Director General since his appointment in 2002. Of course, this would not matter if the World Health Assembly, Executive Board and others were considering the right to the highest attainable standard of health in a reasonably systematic way. But the record confirms that they are not.

61. **General Assembly resolution 60/251, establishing the Human Rights Council, expressly mandates the Council to "promote the effective coordination and the mainstreaming of human rights within the United Nations system". The Special Rapporteur urges all parties to take steps to mainstream human rights in their health-related national and international policymaking.**

Support and resources

62. **The Special Rapporteur is extremely grateful to all those who have helped and advised him since 2002. Of course, it is impossible to mention them all. He is very grateful to United Nations agencies, in particular UNFPA, UNAIDS and a number of very supportive WHO colleagues. PAHO's support has been outstanding. He is grateful to those States that have invited him to visit, as well as the World Trade Organization that he reported on during 2005, and GlaxoSmithKline that he visited in June 2008. Throughout, the support of States, particularly Brazil and New Zealand, to the mandate has been vital. Civil society support has been indispensable. He is deeply indebted to the health workers who have patiently educated him about their profession, as well as ordinary people who have shared their time, insights and experiences — some of them painful and personal.**

63. **He is also very grateful to a number of funders, without whose financial assistance he could not have undertaken his duties.**[11] **He is extremely grateful to a small team of senior researchers and interns at the Human Rights Centre, University of Essex. Without the staff supporting his work in OHCHR nothing would have been possible. The professionalism and hard work of his colleagues at the University and OHCHR has been extraordinary.**

64. **Although supported by many, all have respected his independence as an expert accountable to the General Assembly and the Human Rights Council.**

65. **Funding for OHCHR has increased in recent years and this is very welcome indeed. But funding for special procedures remains a huge problem. What message does it send when a Special Rapporteur, with a global human rights mandate, is expected to do the job after office hours — in evenings and weekends — with the help of one very able, but overburdened, United Nations staff member? Such an arrangement is neither serious nor sustainable.**

66. **Nonetheless, the Special Rapporteur is very grateful to Member States for the opportunity to work with them towards the realization of one of the primary purposes of the United Nations, as set out in Article 1 of the Charter of the United Nations, the promotion and protection of human rights for all.**

---

[11] The Canadian International Development Agency (CIDA), European Commission, UNFPA, Joseph Rowntree Charitable Trust, Ford Foundation, Open Society Institute, British Medical Association, the International Federation of Health and Human Rights Organisations, the United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization (UNESCO), the Special Programme for Research and Training in Tropical Diseases and WHO.

Annex

Human Rights Guidelines for Pharmaceutical Companies in relation to Access to Medicines

Preamble

a. Almost 2 billion people lack access to essential medicines; improving access to existing medicines could save 10 million lives each year, 4 million of them in Africa and South-East Asia.

b. Achievement of the Millennium Development Goals, such as reducing child mortality, improving maternal health, and combating HIV/AIDS, malaria and other diseases, depends upon improving access to medicines.

c. One of the Millennium Development Goal targets is, "in cooperation with pharmaceutical companies, (to) provide access to affordable essential drugs in developing countries".

d. Medical care and access to medicines are vital features of the right to the highest attainable standard of health.

e. Access to medicines depends upon effective, integrated, responsive and accessible health systems. In many countries, health systems are failing and collapsing, constituting a grave obstacle to increasing access to medicines. While a range of actors can take immediate steps to increase access to medicines, health systems must be strengthened as a matter of priority and urgency.

f. States have the primary responsibility for realizing the right to the highest attainable standard of health and increasing access to medicines.

g. In addition to States, numerous national and international actors share a responsibility to increase access to medicines.

h. As confirmed by the United Nations Global Compact, the Special Representative of the Secretary-General on human rights and transnational corporations and other business enterprises, the Committee on Economic, Social and Cultural Rights, the Business Leaders Initiative on Human Rights, and many others, the private business sector has human rights responsibilities.

i. Pharmaceutical companies, including innovator, generic and biotechnology companies, have human rights responsibilities in relation to access to medicines.

j. Pharmaceutical companies also have other responsibilities, for example, a responsibility to enhance shareholder value.

k. Pharmaceutical companies are subject to several forms of internal and external monitoring and accountability; however, these mechanisms do not usually monitor, and hold a company to account, in relation to its human rights responsibilities to enhance access to medicines.

l. Pharmaceutical companies contribute in various ways to the realization of the right to the highest attainable standard of health, such as providing individuals and communities with important information about public health issues.

Enhancing access to medicines, however, has the central place in the societal mission of pharmaceutical companies. For this reason, these non-exhaustive, interrelated Guidelines focus on the human rights responsibilities of pharmaceutical companies in relation to access to medicines.

m. The human rights responsibilities of pharmaceutical companies are not confined to the right to the highest attainable standard of health. They have human rights responsibilities, for example, regarding freedom of association and conditions of work. These human rights responsibilities, however, are not addressed in the present Guidelines.

n. While most of the Guidelines address issues that are highly relevant to all pharmaceutical companies, including innovator, generic and biotechnology companies, a few of the Guidelines address issues of particular relevance to some companies within the pharmaceutical sector.

o. The present Guidelines apply to pharmaceutical companies and their subsidiaries.

p. The present Guidelines are based on human rights principles enshrined in the Universal Declaration of Human Rights, including non-discrimination, equality, transparency, monitoring and accountability. The Constitution of the World Health Organization affirms that the "enjoyment of the highest attainable standard of health is one of the fundamental rights of every human being". This fundamental human right is codified in numerous national constitutions, as well as international human rights treaties, including the Convention on the Rights of the Child and International Covenant on Economic, Social and Cultural Rights. Accordingly, these Guidelines are informed by some features of the right to the highest attainable standard of health, such as the requirement that medicines are of good quality, safe and efficacious. The Guidelines also draw from other widely accepted standards, such as instruments on medicines adopted by the World Health Organization.

q. For the purposes of the present Guidelines, medicines include active pharmaceutical ingredients, diagnostic tools, vaccines, biopharmaceuticals and other related health-care technologies.

r. For the purposes of the present Guidelines, neglected diseases are defined as those diseases primarily affecting those living in poverty, especially in rural areas, in low-income countries. Sometimes called tropical or poverty-related diseases, they include, for example, leishmaniasis (kala-azar), onchocerciasis (river blindness), Chagas disease, leprosy, schistosomiasis (bilharzias), lymphatic filariasis, African trypanosomiasis (sleeping sickness) and dengue. Although in recent years HIV/AIDS, tuberculosis and malaria have attracted increasing attention and resources, they may also be regarded as neglected diseases.

s. The present Guidelines adopt the World Bank definition of low-income, middle-income and high-income countries.

General

1. **The company should adopt a human rights policy statement which expressly recognizes the importance of human rights generally, and the right to**

the highest attainable standard of health in particular, in relation to the strategies, policies, programmes, projects and activities of the company.

2. **The company should integrate human rights, including the right to the highest attainable standard of health, into the strategies, policies, programmes, projects and activities of the company.**

3. **The company should always comply with the national law of the State where it operates, as well as any relevant legislation of the State where it is domiciled.**

4. **The company should refrain from any conduct that will or may encourage a State to act in a way that is inconsistent with its obligations arising from national and international human rights law, including the right to the highest attainable standard of health.**

Commentary: Formal, express recognition of the importance of human rights, and the right to the highest attainable standard of health, helps to establish a firm foundation for the company's policies and activities on access to medicines (Guideline 1). Such recognition, however, is not enough: operationalization is the challenge (Guideline 2). Many of the Guidelines signal ways in which right-to-health considerations can be operationalized and integrated into the company's activities. There are numerous national and international (including regional) legal provisions that safeguard aspects of the right to the highest attainable standard of health. It is axiomatic that they must be respected, at all times, by all pharmaceutical companies, in accordance with elementary principles of corporate good governance (Guidelines 3-4).

Disadvantaged individuals, communities and populations

5. **Whenever formulating and implementing its strategies, policies, programmes, projects and activities that bear upon access to medicines, the company should give particular attention to the needs of disadvantaged individuals, communities and populations, such as children, the elderly and those living in poverty. The company should also give particular attention to the very poorest in all markets, as well as gender-related issues.**

Commentary: Equality and non-discrimination are among the most fundamental features of international human rights, including the right to the highest attainable standards of health. They are akin to the crucial health concept of equity. Equality, non-discrimination and equity have a social justice component. Accordingly, the right to the highest attainable standard of health has a particular preoccupation with disadvantaged individuals, communities and populations, including children, the elderly and those living in poverty. Like equity, the right-to-health also requires that particular attention be given to gender. All the other Guidelines must be interpreted and applied in the light of Guideline 5, which has fundamental importance.

Transparency

6. **In relation to access to medicines, the company should be as transparent as possible. There is a presumption in favour of the disclosure of information, held by the company, which relates to access to medicines. This presumption may be rebutted on limited grounds, such as respect for the confidentiality of personal health data collected during clinical trials.**

7. **In conjunction with other pharmaceutical companies, the company should agree to standard formats for the systematic disclosure of company information and data bearing upon access to medicines, thereby making it easier to evaluate the performance of one company against another, as well as the performance of the same company over time.**

8. **Either alone or in conjunction with others, the company should establish an independent body to consider disputes that may arise regarding the disclosure or otherwise of information relating to access to medicines. That body may be the monitoring and accountability mechanism referred to in Guideline 14.**

Commentary: Transparency is another cardinal principle of international human rights, including the right to the highest attainable standard of health. It is not possible to properly understand and meaningfully evaluate access to medicines policies and practices without the disclosure of key information. There is a presumption in favour of disclosure, which may be rebutted on limited grounds (Guideline 6). Commonsense confirms that the principle of transparency not only requires that information be made publicly available, it also requires that the information be made publicly available in a form that is accessible, manageable and useful (Guideline 7). An independent, trusted and informal body should be established to consider any disputes that may arise about whether or not a particular piece of information relating to access to medicines should be disclosed (Guideline 8). That body should also provide guidance on the legitimate grounds of non-disclosure. While Guidelines 6-8 have general application to access to medicines, other Guidelines apply the cardinal principle of transparency in specific contexts, such as public policy influence, advocacy and lobbying (Guidelines17-19).

Management, monitoring and accountability

9. **The company should encourage and facilitate multi-stakeholder engagement in the formulation of its policies, programmes, projects and other activities that bear upon access to medicines. In keeping with Guideline 5, this engagement should include the active and informed participation of disadvantaged individuals, communities and populations.**

10. **The company should have a publicly available policy on access to medicines setting out general and specific objectives, time frames, reporting procedures and lines of accountability.**

11. **The company should have a governance system that includes direct board-level responsibility and accountability for its access to medicines policy.**

12. **The company should have clear management systems, including quantitative targets, to implement and monitor its access-to-medicines policy.**

13. **The company should publish a comprehensive annual report, including qualitative and quantitative information, enabling an assessment of the company's policies, programmes, projects and other activities that bear upon access to medicines.**

14. **In the context of access to medicines, internal monitoring and accountability mechanisms have a vital role to play, but they should also be supplemented by a mechanism that is independent of the company. Until such a**

mechanism is established by others, the company should establish an effective, transparent, accessible and independent monitoring and accountability mechanism that:

(a) **Assesses the impact of the company's strategies, policies, programmes, projects and activities on access to medicines, especially for disadvantaged individuals, communities and populations;**

(b) **Monitors and holds the company to account in relation to the present Guidelines.**

Commentary: All human rights, including the right to the highest attainable standard of health, require effective, transparent and accessible monitoring and accountability mechanisms. The mechanisms have a variety of forms; usually a mix of mechanisms is required. While some mechanisms are internal, others are external and independent; both types are needed. Guidelines 9-13 address the issue of internal corporate monitoring and accountability regarding access to medicines. Guideline 14 addresses the issue of an external, independent monitoring and accountability mechanism regarding access to medicines.

Corruption

15. **A company should publicly adopt effective anti-corruption policies and measures, and comply with relevant national law implementing the United Nations Convention against Corruption.**

16. **In collaboration with States, the company should take all reasonable measures to address counterfeiting.**

Commentary: Corruption is a major obstacle to the enjoyment of the right to the highest attainable standard of health, including access to medicines. Those living in poverty, for example, are disproportionately harmed by corruption because they are less able to pay for private alternatives where corruption has depleted public health services. Numerous features of the right to the highest attainable standard of health, such as transparency, monitoring and accountability, help to establish an environment in which corruption can neither thrive nor survive. In short, a right-to-health policy is also an anti-corruption policy. As emphasized in the Preamble, improving access to medicines is a responsibility shared by numerous national and international actors; Guideline 16 provides one specific example of this shared responsibility in relation to counterfeiting.[12]

Public policy influence, advocacy and lobbying

17. **The company should disclose all current advocacy and lobbying positions, and related activities, at the regional, national and international levels that impact or may impact upon access to medicines.**

18. **The company should annually disclose its financial and other support to key opinion leaders, patient associations, political parties and candidates, trade associations, academic departments, research centres and others, through which it seeks to influence public policy and national, regional and**

[12] Counterfeit drugs (medicines) are defined by WHO in FAQ's on Counterfeit Drugs, 2008.

international law and practice. The disclosure should extend to amounts, beneficiaries and channels by which the support is provided.

19. **When providing any financial or other support, the company should require all recipients to publicly disclose such support on all appropriate occasions.**

Commentary: Like many other businesses, pharmaceutical companies devote considerable resources to advocacy, lobbying and related activities. While some of these activities may impact positively on access to medicines, for example, lobbying to lower taxes on medicines, other activities may impact negatively. Guidelines have already emphasized, in general terms, the central importance of transparency in relation to access to medicines (Guidelines 6-8). Guidelines 17-19 apply this general principle of transparency to the specific context of public policy influence, advocacy and lobbying.

Quality

20. **The company should manufacture medicines that comply with current World Health Organization Good Manufacturing Practice Guidelines, as well as other appropriate international regulatory requirements for quality, safety and efficacy.**

Commentary: Guideline 20 reflects the elementary right-to-health requirement that all medicines must be of good quality, safe and efficacious.

Clinical trials

21. **A company's clinical trials should observe the highest ethical and human rights standards, including non-discrimination, equality and the requirements of informed consent. This is especially vital in those States with weak regulatory frameworks.**

22. **The company should conform to the Declaration of Helsinki on Ethical Principles for Medical Research involving Human Subjects, as well as the World Health Organization Guidelines for Good Clinical Practice.**

Commentary: The right to the highest standard of health encompasses medical ethics. Guidelines 21-22 emphasize the right-to-health responsibility of pharmaceutical companies to observe the leading international standards on ethics and clinical trials. Guidelines 9-14 emphasize the importance of effective, transparent and accessible monitoring and accountability mechanisms; these mechanisms should monitor, and hold to account, pharmaceutical companies in relation to their policies and practices on clinical trials.

Neglected diseases

23. **The company should make a public commitment to contribute to research and development for neglected diseases. Also, it should either provide in-house research and development for neglected diseases, or support external research and development for neglected diseases, or both. In any event, it should publicly disclose how much it contributes to and invests in research and development for neglected diseases.**

24. **The company should consult widely with the World Health Organization, World Health Organization/Special Programme for Research and Training in Tropical Diseases**[13] **and other relevant organizations, including leading civil society groups, with a view to enhancing its contribution to research and development for neglected diseases.**

25. **The company should engage constructively with key international and other initiatives that are searching for new, sustainable and effective approaches to accelerate and enhance research and development for neglected diseases.**

Commentary: By providing an incentive for pharmaceutical companies to invest in research and development, the intellectual property regime makes a major contribution to the discovery of new medicines that save lives and reduce suffering. Where there is no economically viable market, however, the incentive is inadequate and the regime fails to generate significant innovation. For this reason, a different approach is needed to address the vitally important right-to-health challenge of neglected or poverty-related diseases. Defined in the Preamble, neglected diseases mainly afflict the poorest people in the poorest countries. The record shows that research and development has not addressed key priority health needs of low-income and middle-income countries. More specifically, research and development has given insufficient attention to neglected diseases. There is evidence, however, that some pharmaceutical companies are taking active measures to reverse this trend.[14] The right to the highest attainable standard of health not only requires that existing medicines are accessible, but also that much-needed new medicines are developed as soon as possible. Neglected diseases demand special attention because they tend to afflict the most disadvantaged (Guideline 5). Guideline 23 does not make the unreasonable demand that all companies provide in-house research and development for neglected diseases. Rather, all companies should make some contribution towards research and development for neglected diseases. Guidelines 23-25 signal other steps that companies should take to address the historic neglect of poverty-related diseases.

Patents and licensing

26. **The company should respect the right of countries to use, to the full, the provisions in the Agreement on Trade-Related Aspects of Intellectual Property Rights (TRIPS) (1994), which allow flexibility for the purpose of promoting access to medicines, including the provisions relating to compulsory licensing and parallel imports. The company should make and respect a public commitment not to lobby for more demanding protection of intellectual property interests than those required by TRIPS, such as additional limitations on compulsory licensing.**

27. **The company should respect the letter and spirit of the Doha Declaration on the TRIPS Agreement and Public Health (2001) that recognizes a State's right to protect public health and promote access to medicines for all.**

---

[13] UNICEF, UNDP, World Bank, WHO Special Programme for Research and Training in Tropical Diseases.

[14] See report by Dr. Mary Moran, et al., *The New Landscape of Neglected Disease Drug Development* (The Wellcome Trust, 2005).

28. **The company should not impede those States that wish to implement the World Trade Organization Decision on Implementation of paragraph 6 of the Doha Declaration on the TRIPS Agreement and Public Health (2003) by issuing compulsory licences for exports to those countries, without manufacturing capacity, encompassed by the Decision.**

29. **Given that some least developed countries are exempt from World Trade Organization rules requiring granting and enforcing patents until 2016, the company should not lobby for such countries to grant or enforce patents.**

30. **As part of its access to medicines policy, the company should issue non-exclusive voluntary licences with a view to increasing access, in low-income and middle-income countries, to all medicines. The licences, which may be commercial or non-commercial, should include appropriate safeguards, for example, requiring that the medicines meet the standards on quality, safety and efficacy set out in Guideline 20. They should also include any necessary transfer of technology. The terms of the licences should be disclosed.**

31. **As a minimum, the company should consent to National Drug Regulatory Authorities using test data (i.e., the company should waive test data exclusivity) in least developed countries and also when a compulsory licence is issued in a middle-income country.**

32. **In low-income and middle-income countries, the company should not apply for patents for insignificant or trivial modifications of existing medicines.**

Commentary: The preceding Commentary recognizes the major contribution made by the intellectual property regime to the discovery of life-saving medicines. Crucially, this regime contains various “flexibilities” and other features that are designed to protect and promote access to existing medicines. Carefully constructed, they were agreed, after protracted negotiations, by the world community of States. Because they protect and promote access to existing medicines, which is a key component of the right to the highest attainable standard of health, these “flexibilities” and other features should not be limited, diminished or compromised. Some of the key “flexibilities” and other features are addressed in Guidelines 26-29. In brief, pharmaceutical companies should not seek to limit, diminish or compromise the “flexibilities” and other features of the intellectual property regime that are designed to protect and promote access to existing medicines. Voluntary licences have a vital role to play in extending access to medicines (Guideline 30). Consistent with a company’s responsibility to enhance shareholder value, commercial voluntary licences are designed to generate revenue for the patent holder. The terms of the licences should include appropriate safeguards, for example, relating to the quality, safety and efficacy of the product. Non-exclusive licences are more likely to extend access than exclusive licences. Voluntary licences respect, and depend upon, the intellectual property regime. Because data exclusivity has the potential to hinder access to medicines, companies should waive such exclusivity in all appropriate cases; while Guideline 31 identifies two occasions when the company should waive data exclusivity, there will be other occasions when a waiver is appropriate as a way of enhancing access to medicines for disadvantaged individuals, communities and populations. Access to medicines may be hindered when a company applies for a patent for improvements to an existing medicine; Guideline 32 is designed to mitigate this problem in low-income and middle-income countries.

Pricing, discounting and donations

33. **When formulating and implementing its access to medicines policy, the company should consider all the arrangements at its disposal with a view to ensuring that its medicines are affordable to as many people as possible. In keeping with Guideline 5, the company should give particular attention to ensuring its medicines are accessible to disadvantaged individuals, communities and populations, including those living in poverty and the very poorest in all markets. The arrangements should include, for example, differential pricing between countries, differential pricing within countries, commercial voluntary licences, not-for-profit voluntary licences, donation programmes, and public-private partnerships.**

34. **The arrangements should take into account a country's stage of economic development, as well as the differential purchasing power of populations within a country. The same medicine, for example, may be priced and packaged differently for the private and public sectors within the same country.**

35. **The arrangements should extend to all medicines manufactured by the company, including those for non-communicable conditions, such as heart disease and diabetes.**

36. **The company should have a board-approved policy that fully conforms to the current World Health Organization Guidelines for Drug Donations.**

37. **The company should ensure that its discount and donation schemes and their delivery channels are:**

(a) **As simple as possible, e.g., the schemes should place the minimum administrative burden on the beneficiary health system;**

(b) **As inclusive as possible, e.g., the schemes should not be confined to delivery channels that, in practice, exclude disadvantaged individuals and communities.**

38. **The company should disclose:**

(a) **As much information as possible about its pricing and discounting arrangements;**

(b) **The absolute quantity and value of its drug donations;**[15]

(c) **Where possible, the number of beneficiary patients treated each year;**

(d) **The amount of any tax benefit arising from its donations.**

Commentary: While recognizing they have a responsibility to enhance shareholder value, companies also have a human rights responsibility to extend access to medicines for all, including disadvantaged individuals, communities and populations (Guideline 5). In this context, pricing has a critical role to play. Lower prices do not necessarily mean lower profits. Sometimes the goal of enhancing access to medicines coincides with commercial interests. There are numerous arrangements that may reduce prices and increase sales, some of which are mentioned in Guidelines 33 and 34. Because the lives and health of millions are at

[15] "Value" as defined in Guideline 11, World Health Organization Guidelines for Drug Donations.

stake, companies must approach such arrangements with urgency, creativity and boldness. They cannot act alone: here is another example of the shared responsibility emphasized in the Preamble. Inventive arrangements should neither be confined to a company's "flagship" products nor a narrow range of communicable diseases (Guideline 35). Although unsustainable in the long term, a carefully constructed donation programme may extend access (Guidelines 36-37). Guidelines have already emphasized, in general terms, the central importance of transparency in relation to access to medicines (Guidelines 6-8); Guideline 38 applies this general principle of transparency to the specific context of pricing, discounting and donations.

Ethical promotion and marketing

39. **The company should take effective measures to ensure that all information bearing upon the safety, efficacy and possible side effects of a medicine are easily accessible to individuals so they can make informed decisions about its possible use.**

40. **The company should have a board-approved code of conduct and policy that fully conforms to the current World Health Organization Criteria for Medicinal Drug Promotion. In the context of this code and policy, the board should receive regular reports on its promotion and marketing activities.**

41. **The company should publicly disclose its promotional and marketing policies and activities, including costs.**

Commentary: Guidelines have already emphasized, in general terms, the central importance of transparency in relation to access to medicines (Guidelines 6-8). Guidelines 39-41 apply this general principle of transparency to the specific context of ethical promotion and marketing. Promotion and marketing give rise to a wide range of access to medicines issues, such as advertising to health professionals and the general public, packaging and labelling, and information for patients. Based on ethical considerations, the World Health Organization Criteria for Medicinal Drug Promotion provides authoritative guidance on these important matters (Guideline 40).

Public-private partnerships

42. **When participating in a public-private partnership, a company should continue to conform to these Guidelines.**

43. **If a company joins a public-private partnership, it should disclose any interest it has in the partnership's decisions and activities.**

44. **So far as these Guidelines bear upon the strategies, policies, programmes, projects and activities of public-private partnerships, they shall apply equally to such partnerships.**

45. **A company that joins a public-private partnership should take all reasonable steps to ensure that the partnership fully conforms to these Guidelines.**

Commentary: Public-private partnerships can make an important contribution to enhancing access to medicines. They are subject to right-to-health considerations corresponding to those set out in these Guidelines. Where conflicts of interest may

arise, disclosure is important, consistent with the human rights requirements of transparency.

Associations of pharmaceutical companies

46. **So far as these Guidelines bear upon the strategies, policies, programmes, projects and activities of associations of pharmaceutical companies, they shall apply equally to all such associations. The Guidelines on lobbying (Guidelines 17 and 26) and financial support (Guideline 18), for example, shall apply equally to all associations of pharmaceutical companies.**

47. **A company that is a member of an association of pharmaceutical companies should take all reasonable steps to ensure that the association fully conforms to these Guidelines.**

Commentary: A company has a responsibility to ensure that its professional associations are respectful of the right-to-health considerations set out in these Guidelines; otherwise a company could use an association as a way of avoiding its human rights responsibilities.

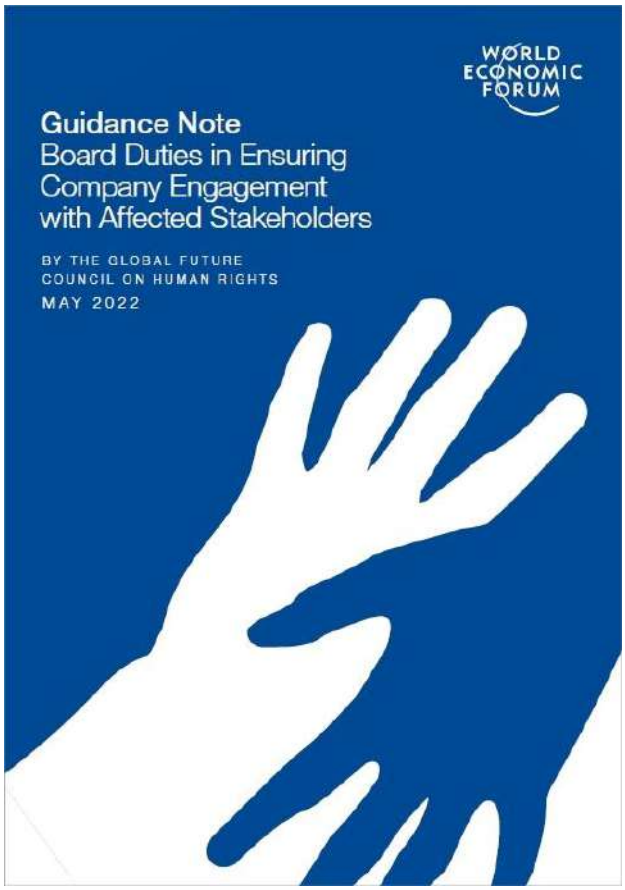

WEF / The Global Future Council on Human Rights 2022

https://archive.org/details/wef-guidance-note-2022

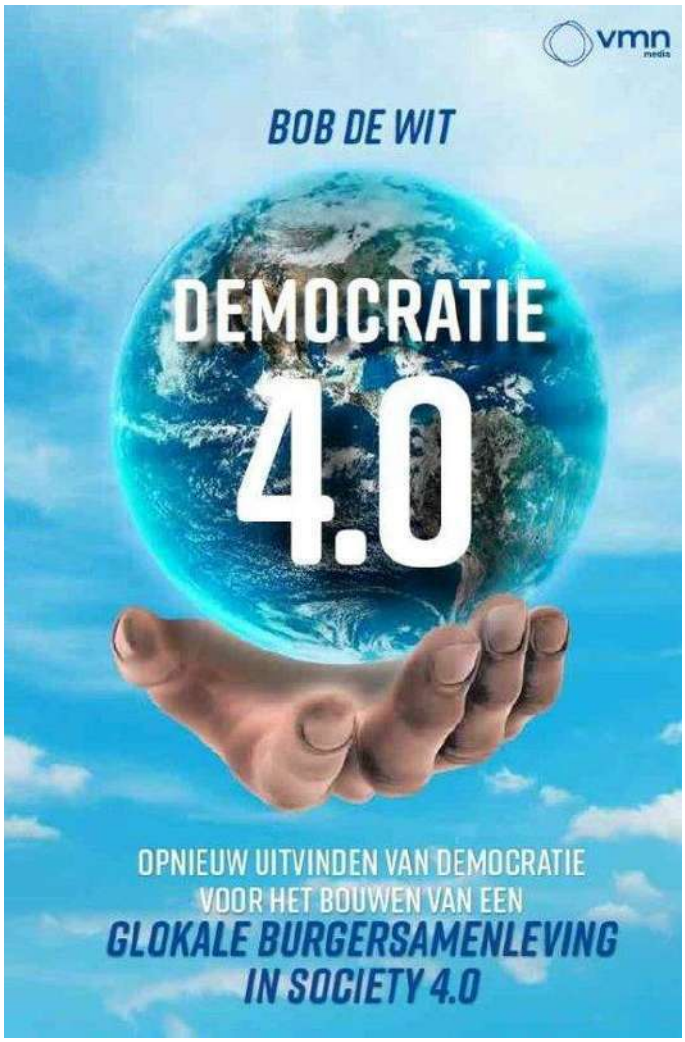

Auteur: Prof. Dr. Bob De Wit
“Democratie 4.0”

- VMN media
- 9789462158092
- 10 februari 2023
- 125 pagina's
- Nederlands
- Hardcover

Volgens hoogleraar Bob de Wit aan Nyenrode Business Universiteit in “Clingendael Spectator” 17-03-2021, zal de “Great Reset” volgens Klaus Schwab, vooral de belangen van digitech-, financiële en farmaceutische bedrijven dienen in een wereldorde waarin nationale staten en democratische controle ondergeschikt zijn.

Groeiende macht multinationals ISDS

ISDS is een een 'Trojaans paard', waardoor buitenlandse bedrijven wetten op het gebied van volksgezondheid, milieu en sociale bescherming kunnen aanvechten die hun winst schaden. De EU steunt ISDS-arbitrage in het algemeen, maar erkent de noodzaak van hervorming ervan. Het is daarom nodig andere gebieden van internationaal recht verplicht erbij betrekken dat mensenrechten, volksgezondheid en milieuverplichtingen van staten een belangrijk element vormen waarmee rekening moet worden gehouden bij het beslechten van geschillen tussen investeerders en staten.

De overheid moet de groeiende macht van multinationals een halt toe te roepen.ISDS is onverenigbaar met mensenrechtenprincipes. Er moet daarom een einde komen aan dit beschermingsmechanisme voor multinationals dat ten koste van het leven en het welzijn van mensen en de planeet nog steeds internationale bescherming geniet.

Beslechting van geschillen tussen investeerders en staten (ISDS)

Investor-State Dispute Settlement (ISDS) is een mechanisme in een vrijhandelsovereenkomst (FTA) of investeringsverdrag dat buitenlandse investeerders, inclusief Nederlandse investeerders in het buitenland, het recht geeft op toegang tot een internationaal tribunaal om investeringsgeschillen op te lossen. ISDS is een mechanisme waarmee een investeerder een claim kan indienen tegen een gaststaat die partij is bij het verdrag. Deze ISDS-tribunalen ontlenen hun gezag aan bilaterale investeringsverdragen.Vrijhandelsovereenkomsten stellen buitenlandse investeerders in staat rechtstreeks vorderingen tegen gaststaten - zoals Nederland- wegens vermeende schendingen van verdragen in te dienen bij ISDS-tribunalen zonder de nationale rechtsmiddelen uit te putten. Intellectuele eigendomsrechten (IER's) worden in deze verdragen vermeld als investeringen.

ISDS-tribunalen hebben dus jurisdictie over regelgevende maatregelen die de intellectuele eigendomsrechten van de investeerder aantasten. Hierdoor kunnen farmaceutische bedrijven hun patenten IPR's -intellectual property- afdwingen via het ISDS-mechanisme.

De impact van beslechting van geschillen tussen investeerders en staten (ISDS) in het transatlantische gebied handels- en investeringspartnerschap. Studie voorbereid op: Minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking, Ministerie van Buitenlandse Zaken, Nederland Referentie: MINBUZA-2014.78850 door Prof. Dr. Christian Tietje, Universiteit Halle, Duitsland, met de hulp van Trent Buatte, JD en Universitair hoofddocent prof. dr. Freya Baetens, Universiteit Leiden met de hulp van Theodora N.Valkanou, LL.M., en Ecorys, Rotterdam 24.06.2014.

Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2013–2014

21 501-02 Raad Algemene Zaken en Raad Buitenlandse Zaken

Nr. 1397

BRIEF VAN DE MINISTER VOOR BUITENLANDSE HANDEL EN ONTWIKKELINGSSAMENWERKING

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 25 juni 2014

Nederlandse ondernemers behoren mondiaal tot de grootste buitenlandse investeerders. In de Verenigde Staten staan Nederlandse bedrijven jaar in jaar uit in de top 3 van buitenlandse investeerders. Hun investeringen zorgen voor economische groei en werkgelegenheid hetgeen zowel de Nederlandse als de lokale economie ten goede komt. Ondernemers nemen hierbij financiële risico's. Bij schade door toedoen van het gastland, zoals onrechtmatige onteigening, oneerlijke behandeling, discriminatie en beperkingen voor het overmaken van kapitaal zou de ondernemer in de gelegenheid gesteld moeten worden om compensatie te vragen. Een recent voorbeeld is de zaak die televisiezender Al Jazeera onlangs is gestart tegen Egypte, nadat dat land de persvrijheid beknotte. Egypte verstoorde het signaal van Al Jazeera en leegde beslag op eigendom van de zender.[1]

In de discussie met uw Kamer en met betrokken (maatschappelijke) partijen staat het principe van investeringsbescherming niet ter discussie. Vrijwel alle partijen zijn het erover eens dat wanneer Nederlandse bedrijven buitenlandse investeringen doen, zij ook in staat moeten worden gesteld om eventuele schade aan die investeringen te verhalen. Als de bescherming niet adequaat is geregeld, zal dat bedrijven kopschuw maken, hetgeen de Nederlandse economie schade berokkent en ten koste gaat van (lokale) werkgelegenheid.

Dit laat onverlet dat er zorgen bestaan over de vormgeving van de investeringsbescherming. Deze zorgen zijn o.a. verwoord in de motie Van Ojik c.s. (Kamerstuk 33 750 XVII, nr. 42) inzake het opnemen van geschillenbeslechting door middel van *Investor to State Dispute Settlement*

[1] Zie Financial Times, «Al Jazeera sues Egypt for USD 150 million after crackdown on journalists», 28 april 2014, http://www.ft.com/intl/cms/s/0/7ff2210c-cec0–11e3-ac8d-00144feabdc0.html#axzz355EDyXJs.

kst-21501-02-1397
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2014

(investeerder-staat-geschillenbeslechting; ISDS) in het voorgenomen handelsakkoord tussen de Europese Unie en de Verenigde Staten, ook bekend als het *Transatlantic Trade and Investment Partnership* (TTIP).

De indieners vrezen dat ISDS internationaal opererende bedrijven de mogelijkheid biedt om de nationale rechtsgang te omzeilen. Gevreesd wordt dat dit tot hoge schadevergoedingen en dure procedures kan leiden en dat buitenlandse arbiters over nationale maatregelen gaan oordelen. Daarom wordt de regering verzocht een onderzoek in te stellen naar «de potentiële sociale en milieurisico's en de gevolgen van ISDS voor Nederland en naar de financiële risico's voor de Nederlandse overheid».

Tijdens het Algemeen Overleg RBZ Handelsraad d.d. 24 april 2014 heb ik u toegezegd ook de UNCTAD-voorstellen ter zake in de studie mee te laten nemen. Bijgevoegd treft u het onderzoek «The Impact of Investor-State-Dispute Settlement in the Transatlantic Trade and Investment Partnership»[2]. Het onderzoek is uitgevoerd door professor Christian Tietje van de Universiteit Halle in Duitsland en professor Freya Baetens van de Universiteit Leiden, Ecorys voerde de economische en (geo)politieke analyse uit, die in de studie verwerkt is.

In deze brief ga ik eerst in op de bevindingen van de onderzoekers en zal ik de zorgen, zoals genoemd in de motie Van Ojik c.s., adresseren. Vervolgens ga ik specifiek in op voorstellen van de onderzoekers inzake de beperking van ISDS gerelateerde risico's, en zal daar mijn opvatting daarbij geven. Tenslotte ga ik in op de vervolgstappen die ik op basis van het onderzoek zie.

Onderzoek «The Impact of Investor-State-Dispute Settlement in the Transatlantic Trade and Investment Partnership»

De motie Van Ojik c.s. verzoekt om een overzicht van de potentiële kansen en risico's van ISDS in TTIP. Daartoe hebben de onderzoekers de effecten van investeringsbeschermingsovereenkomsten (IBO's) onderzocht, waarbij de VS partij is, te weten het Noord-Amerikaanse vrijhandelsverdrag (NAFTA) en het Centraal-Amerikaanse vrijhandelsverdrag (CAFTA). NAFTA (sinds 1994 in werking) is een van de belangrijkste vrijhandelsverdragen, die de VS afgesloten heeft en waaronder een groot aantal investeringsarbitragezaken gevoerd zijn. CAFTA (sinds 2006 in werking) is een recenter vrijhandelsverdrag, waarin nieuwe inzichten ten aanzien van investeringsbescherming en ISDS zijn opgenomen. In deze beide verdragen hebben partijen afspraken gemaakt over investeringsbescherming en ISDS. Het model dat hiervoor is gehanteerd, vormt ook nu nog grotendeels de basis voor de Amerikaanse onderhandelingsinzet in TTIP. De analyse van de NAFTA/CAFTA-praktijk geeft derhalve het meest betrouwbare inzicht in de praktijkuitwerking van ISDS-afspraken met de Verenigde Staten.

De onderzoekers is gevraagd de diverse investeringsclaims en jurisprudentie onder deze NAFTA- en CAFTA-akkoorden in kaart te brengen. Deze analyse is vervolgens gekoppeld aan een economische analyse van de Amerikaanse investeringen in Nederland en de EU (zowel de huidige investeringen, als de verwachte extra investeringen als gevolg van TTIP). De onderzoekers hebben daarbij gekeken naar de impact die de NAFTA- en CAFTA-verdragen hebben gehad op de beleidsvrijheid van betrokken overheden. Er is gekozen om juist ook de Europese dimensie mee te nemen in de studie, omdat investeringsbescherming sinds het Verdrag van Lissabon een Europese competentie is. De onderzoekers is verzocht

[2] Raadpleegbaar via www.tweedekamer.nl.

om bestaande studies over ISDS in TTIP (waaronder een studie van LSE[3]) in de analyse te verwerken. Voorts hebben de onderzoekers in kaart gebracht welke filtermechanismen er bestaan om eventuele, ongewenste gevolgen van ISDS te mitigeren. Hierbij is hen gevraagd alle relevante studies te verwerken, zoals de door uw Kamer genoemde UNCTAD-studie[4].

Gedurende het onderzoek is contact geweest met betrokken stakeholders, onder andere door middel van een stakeholderbijeenkomst die op 17 april jl. plaatsvond, waarvan u het verslag heeft ontvangen (Kamerstuk 21 501-02, nr. 1382).

Met betrekking tot de risico's die worden genoemd in de motie Van Ojik c.s. komen de onderzoekers tot de volgende conclusies.

Sociale en milieurisico's

Ten eerste vraagt de motie Van Ojik c.s. om de potentiële sociale en milieurisico's in kaart te brengen. Deze risico's volgen uit de zorg dat de Nederlandse wetgever mogelijk onvoldoende ruimte behoudt om (ook) in de toekomst maatregelen te nemen om publieke belangen te borgen («regulatory chill»). Uit de studie blijkt dat het merendeel van de NAFTA- en CAFTA-claims betrekking had op maatregelen die specifiek tegen een bepaalde investeerder gericht waren (bijvoorbeeld het niet verlenen van een vergunning) en amper op algemene wetgeving (zoals tegen een bepaalde milieuwet). Uit een andere studie[5] is gebleken dat slechts 9% van alle zaken die door het International Centre for Settlement of Investment Disputes (ICSID) zijn afgehandeld, wetgevende maatregelen betroffen. Datzelfde beeld komt ook bij de NAFTA-zaken naar voren, waarbij opvalt dat alle NAFTA-claims die betrekking hadden op wetgevende maatregelen ongegrond zijn bevonden.

Om deze reden stellen de onderzoekers dat het risico van een «regulatory chill» beperkt is. Zij merken wel op dat voor bepaalde sectoren, zoals de voedselverwerkende industrie en de chemische industrie, door de hogere mate van regulering in die sectoren, een groter risico voor ISDS-claims bestaat en dus een iets hoger risico voor «regulatory chill».

Financiële risico's

Ten tweede vraagt de motie Van Oijk c.s. om de financiële risico's voor Nederland in kaart te brengen.

Uit het onderzoek blijkt dat Amerikaanse investeerders verhoudingsgewijs minder investeringsclaims aanhangig maken dan Europese investeerders.[6] Binnen NAFTA zijn tot nu toe 73 claims aanhangig gemaakt, 34 tegen Canada, 20 tegen de Verenigde Staten en 19 tegen Mexico. Investeerders hebben in 8 van de 73 NAFTA-zaken gewonnen. De hoogte

---

[3] Costs and benefits of an EU-US Investment Protection Treaty: https://www.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/260380/bis-13–1284-costs-and-benefits-of-an-eu-usa-investment-protection-treaty.pdf.

[4] UNCTAD Investment Policy Framework for Sustainable Development (2012): http://unctad.org/en/PublicationsLibrary/diaepcb2012d5_en.pdf.

[5] J. Caddel en N. Jensen, «Which Host Country Government Actors are Most Involved in Disputes with Foreign Investors?», Columbia FDI Perspectives: Perspectives on topical foreign direct investment issues by the Vale Columbia Center on Sustainable International Investment (No. 120, 28 April 2014), http://academiccommons.columbia.edu/catalog/ac:173529.

[6] Volgens de studie hebben Amerikaanse investeerders 125 investeringsclaims ingediend, terwijl alle Europese investeerders samen genomen 225 investeringsclaims aanhangig hebben gemaakt, paragraaf 38.

van schadevergoeding die in NAFTA-ISDS-zaken vastgesteld werd, is lager vergeleken met andere zaken wereldwijd. Ten aanzien van alle ISDS-claims valt op dat 43% van de investeringsgeschillen door staten is gewonnen, terwijl 31% door investeerders is gewonnen, 26% van de zaken is geschikt. 22% van de ISDS-claims werd door particulieren of zeer kleine bedrijven ingediend, terwijl 50% door middelgrote en grote multinationals gestart werd, de overige 28% van de claims door bedrijven waarover geen publieke informatie beschikbaar is aanhangig gemaakt.

De gemiddelde proceskosten voor een ISDS-claim bedragen USD 8 miljoen per partij. De onderzoekers wijzen erop dat in toenemende mate het «loser pays all» principe wordt toegepast. Mocht de investeerder de zaak verliezen, dan worden de proceskosten dus niet doorbelast naar de Staat tegen wie de claim gestart werd, hetgeen de kosten van een ISDS-claim verlaagt. De onderzoekers geven verder aan dat het volgen van de nationale rechtsgang niet per definitie voordeliger hoeft te zijn voor de Staat. Ook de kosten van procedures voor de nationale rechter kunnen aanzienlijk oplopen, zeker in geval van hoger beroep. Kortom, de stelling dat nationale procedures per definitie goedkoper zouden zijn, wordt door de onderzoekers betwijfeld.

Nederland loopt mogelijk wel een financieel risico via de Europese Unie. De recentelijk afgeronde verordening voor de financiële aansprakelijkheid bij investeringsgeschillen[7] kan er toe leiden dat Nederland via haar contributie aan de begroting van de EU mee moet betalen indien een maatregel van de EU in strijd wordt bevonden met een investeringsverdrag zoals TTIP. In deze verordening is afgesproken hoe de EU-lidstaten zullen omgaan met investeringsclaims die een buitenlandse investeerder tegen een EU-lidstaat of de Europese Unie als geheel start. De verordening bevat afspraken over de verdediging bij een claim en afspraken over de kostenverdeling tussen de EU en haar lidstaten. In geval een lidstaat een ISDS-claim krijgt door een handeling die in strijd is met de Europese regelgeving, moet de betrokken lidstaat zelf volledig voor de kosten opdraaien. Indien een claim tegen de EU wordt aangespannen gericht op Europese regelgeving, komen de lasten hiervan voor de begroting van de EU en zal Nederland hieraan bijdragen door middel van de reguliere afdrachten.

Nederland heeft zich er hard voor ingezet dat lidstaten hun eigen soevereiniteit over hun verdediging konden behouden en heeft hiervoor binnen de Raad een meerderheid weten te verwerven. Hierdoor dragen de lidstaten ook de eigen kosten (proceskosten en eventuele uit te keren schadevergoedingen) en hoeven andere lidstaten hier niet aan mee te betalen. Daarnaast zijn de mogelijkheden van de Europese Commissie om investeringsgeschillen van de lidstaten over te nemen beperkt, waardoor de EU-begroting minder belast zal worden.

De onderzoekers concluderen dan ook dat de finale versie van de verordening voor de financiële aansprakelijkheid voor investeringsgeschillen de risico's voor de lidstaten aanzienlijk heeft beperkt.

---

[7] Verordening financiële aansprakelijkheid in verband met scheidsgerechten voor de beslechting van geschillen tussen investeerders en staten die zijn ingesteld bij internationale overeenkomsten waarbij de EU partij is, 16 april 2014, http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+TA+P7-TA-2014–0419+0+DOC+XML+V0//NL.
Zie ook het bijhorende BNC-fiche (Kamerstuk 22 112, nr. 1452).

Conclusies

Kort samengevat komen de onderzoekers tot de volgende conclusies:
1. Het bestaande ISDS-systeem is op onderdelen voor verbetering vatbaar;
2. Het opnemen van ISDS in TTIP biedt de kans om een nieuwe mondiale standaard voor evenwichtige, moderne investeringsverdragen neer te zetten;
3. Uit de praktijk van bestaande vrijhandelsakkoorden (zoals NAFTA/CAFTA), waarin ISDS is opgenomen, is geen grond gevonden voor de aanwezigheid van een «Amerikaanse claimcultuur» bij geschillenbeslechting;
4. Het risico op «regulatory chill» is klein en kan worden beperkt indien de juiste definities en beschermingsstandaarden, zoals door de onderzoekers voorgesteld, opgenomen worden;
5. De onderzoekers achten de financiële risico's voor Nederland door de opname van ISDS in TTIP in combinatie met de verordening voor de financiële aansprakelijkheid bij investeringsgeschillen beperkt;
6. De voordelen om ISDS in TTIP op te nemen lijken op te wegen tegen de nadelen, mits de geïdentificeerde risico's beperkt kunnen worden. De onderzoekers hebben hiervoor nader geanalyseerd hoe de mogelijke risico's kunnen worden beperkt (zie hieronder).

Mitigatie van de risico's van Investor to State Dispute Settlement (ISDS)

In het maatschappelijk debat is veel discussie over de voor- en nadelen van ISDS. In geval ISDS onderdeel zou gaan uitmaken van TTIP, is de onderzoekers gevraagd om mogelijk ongewenste gevolgen van ISDS te analyseren en een appreciatie te geven van de opties om deze risico's te beperken. Ze hebben hierbij niet alleen gekeken naar opties om toegang tot ISDS en de bescherming onder een investeringsverdrag te beperken, maar ook naar mogelijke veranderingen in de werking van ISDS-tribunalen en formuleringen van specifieke artikelen in de investeringsverdragen. De onderzoekers doen in hoofdstuk V van de studie hiervoor een aantal concrete suggesties.

Ontvankelijkheid van claims

De studie beschrijft vier mechanismen om de toegang tot ISDS te beperken:

1. Uitputting van nationale rechtsmiddelen

Door sommige partijen wordt het ISDS-systeem *an sich* als een risico gezien. Het gebruik ervan kan worden beperkt door in het ISDS-hoofdstuk de bepaling op te nemen dat eerst de nationale rechtsgang moet worden uitgeput alvorens men naar een internationaal tribunaal stapt («exhaustion of local remedies»). De onderzoekers wijzen er echter op dat deze maatregel in wezen neerkomt op een additionele beroepsmogelijkheid, die tot langere procedures en hogere kosten leidt, zowel voor de investeerder, als ook voor de betrokken staat.

Ik deel deze analyse en ben dan ook geen voorstander van opname van een dergelijke clausule.

2. Parallelle claims

Een risico van het ISDS-systeem is dat bij een nationale rechtbank en een internationaal tribunaal tegelijkertijd dezelfde claim aanhangig wordt

gemaakt, welke ook nog eens tot verschillende uitspraken kan leiden. Dit risico kan worden vermeden door middel van een zogenaamde «fork in the road» bepaling. Deze bepaling is erop gericht om te verbieden dat investeerders ten aanzien van dezelfde maatregel of overheidshandelen parallelle investeringsclaims bij zowel de nationale rechter, als bij een internationaal tribunaal indienen en zo kunnen «forum-shoppen». De onderzoekers geven aan dat een dergelijke bepaling duidelijkheid biedt aan alle betrokkenen.

De «fork in the road» bepaling lijkt mij zeer wenselijk in toekomstige investeringsakkoorden.

3. Uitsluiting van ongegronde claims

Er gaat veel aandacht uit naar ongegronde (frivole) claims, dat wil zeggen claims die zeer «dun» zijn en eerder lijken te beogen om geld te verdienen aan bijvoorbeeld een schikking. De onderzoekers geven aan dat meer werk kan worden gemaakt van het aan de voorkant uitsluiten van ongegronde claims. De filtering van ongegronde claims moet voor effectieve toepassing tevens worden gekoppeld aan een volledige kostenverschuiving naar de investeerder in geval zijn claim als ongegrond wordt bevonden, het «loser pays all»-principe. De onderzoekers geven aan dat eventueel kan worden besloten om het ICSID-instituut te versterken met een extra lichaam dat zich specifiek richt op de ongegrondheids-beoordeling.

Ik acht het uitsluiten van ongegronde claims een belangrijke aanvulling op bestaande ISDS-bepalingen.

4. Mediation

Een risico van geschillenbeslechting (ISDS of nationale rechtsgang) zijn de kosten die deze met zich meebrengen voor alle partijen. Deze kunnen worden vermeden als de betrokken partijen de kwestie in onderling overleg oplossen. In de meeste investeringsverdragen worden consultaties voorafgaand aan het doorzetten van een investeringsclaim gedurende een bepaalde periode verplicht gesteld. Sommige investeringsverdragen bieden ook de mogelijkheid voor vrijwillige mediation. De onderzoekers constateren dat er meer gebruik van deze mogelijkheden gemaakt moet worden om zo geschillen in een vroeg stadium minnelijk te schikken. De onderzoekers zijn positief over het opnemen van dergelijke afspraken.

Gezien de looptijd en kosten die met ISDS gemoeid zijn, vind ik de mogelijkheid van mediation een wenselijk aanvulling.

Afbakening van de investeringsbescherming

De onderzoekers doen voorts zes voorstellen om investeringsbescherming af te bakenen:

5. Ontkenning van de voordelen voor brievenbusmaatschappijen

Onder de standaard ISDS-bepalingen loopt Nederland het risico dat Amerikaanse brievenbusmaatschappijen (de formele aanduiding is Bijzondere Financiële Instellingen (BFI's)) een procedure starten. Het is mogelijk om dit uit te sluiten door bepaalde investeerders van investeringsbescherming uit te sluiten («denial of benefits»). Dit richt zich vooral op investeerders die geen substantiële economische activiteiten

ontplooien in het betreffende land en geen economische relatie met de betrokken verdragspartijen hebben.

Ik vind het wenselijk om een bepaling op te nemen, waarbij alleen bedrijven die in de EU of VS gevestigd zijn en substantiële economische activiteiten ontplooien, gebruik zouden kunnen maken van ISDS in TTIP.

6. Prudentiële en andere uitzonderingen

Nederland kan onder ISDS het risico lopen dat in een crisissituatie de Staat bij nationalisatie van een Nederlandse bank met buitenlandse eigenaren een ISDS-claim tegen zich krijgt. Dit kan worden vermeden door bepaalde prudentiële maatregelen op gericht financiële diensten uit te sluiten van dekking van ISDS. Een dergelijke afspraak voorkomt overigens niet dat buitenlandse investeerders bij nationalisatie onder het Nederlandse recht een claim kunnen indienen bij onze rechtbank.

Ik ben van mening dat een dergelijke uitzonderingsgrond in TTIP zou moeten worden opgenomen, mits deze op een niet-discriminatoire en proportionele manier toegepast wordt.

7. Interpretatieruimte van arbitragetribunalen

ISDS-bepalingen en -definities kunnen heel specifiek of heel vaag worden geformuleerd. Een vaag geformuleerd artikel brengt als risico met zich mee dat *a priori* minder duidelijk is of een zaak wel of niet onder de bescherming van TTIP zou vallen. Ook bestaat er een grotere kans dat een dergelijke bepaling verschillend wordt geïnterpreteerd, wat de rechtszekerheid niet ten goede komt. De onderzoekers concluderen dat het wenselijk is om de interpretatieruimte van arbitragetribunalen te beperken. Dit kan door het formuleren van specifiekere verdragsbepalingen. Voorbeeld is een nadere omschrijving van de bepaling «fair and equitable treatment» (FET-standaard). Dit is één van de belangrijkste beschermingsstandaarden in investeringsverdragen. Door het opnemen van voorbeelden in de FET-paragraaf wordt de FET-standaard nader gedefinieerd, zodat arbitragetribunalen meer duidelijkheid hebben ten aanzien van wat de verdragspartijen onder de FET-standaard wensen te vatten.

Naar mijn mening is het wenselijk om de verdragsbepalingen nader te definiëren om zo de interpretatieruimte van de arbitragetribunalen te beperken.

8. Parapluclausule

In de Nederlandse investeringsbeschermingsovereenkomsten (IBO's) wordt standaard een parapluclausule («umbrella clause») opgenomen die alle toezeggingen die een verdragspartij aan een investeerder heeft gemaakt onder de bescherming van de IBO brengt. Een dergelijke afspraak garandeert een grotere investeringszekerheid, maar kan ook worden gezien als een risico op inperking van de beleidsvrijheid van de overheid door toezeggingen van bijvoorbeeld lagere uitvoerende organen. De VS neemt normaliter geen «umbrella clause» op in haar investeringsverdragen. Bij wijze van compromis tussen een brede parapluclausule en het geheel niet opnemen van een dergelijke clausule, is een beperkte parapluclausule denkbaar, die slechts specifieke, schriftelijke toezeggingen van onder de parapluclausule laat vallen.

Ik ben voorstander voor de opname van een beperkte parapluclausule.

9. Uitsluiting van ISDS voor markttoegang

De Nederlandse IBO's beschermen alleen investeerders die zich reeds in een van de verdragspartijen gevestigd hebben («post-establishment»). Dat betekent dat alleen gevestigde investeerders de ISDS-bepalingen van de IBO's kunnen gebruiken. In de alomvattende vrijhandelsakkoorden, zoals TTIP, worden echter ook markttoegangsaspecten geregeld («pre-establishment»).

Hierin schuilt een risico dat een investeerder, alvorens deze een substantiële daadwerkelijke investering in Nederland doet al een beroep zou kunnen doen op ISDS, indien de investeerder de toegang tot onze markt belemmerd wordt.

Ik maak mij er hard voor dat de reikwijdte van ISDS wordt beperkt tot post-establishment.

10. Opnemen bepalingen over beleidsvrijheid

In het publieke debat komt veelvuldig aan de orde dat ISDS de handelingsvrijheid van overheden om publieke belangen te borgen, zou inperken. De onderzoekers wijzen erop dat ISDS-geschillen over wetgevende maatregelen altijd door overheden zijn gewonnen. Tegelijkertijd zie ik de zorgen die er spelen rondom de Vattenfall-zaak in Duitsland of de Philip Morris-zaak in Australië. Het is nu nog niet te zeggen wat hiervan de uitkomst is, maar ik deel de maatschappelijke zorgen die als gevolg hiervan zijn geuit.

In de TTIP-onderhandelingen zal ik mij dan ook inzetten voor een duidelijke bepaling die de verdragspartijen voldoende beleidsruimte geeft om niet-discriminatoire wetgevende maatregelen te nemen om publieke belangen zoals gezondheid, milieu, dierenwelzijn, arbeidsrechten e.d. te beschermen zonder hiermee het risico van ISDS-claims te lopen.

Daarnaast wil ik dat het ISDS-hoofdstuk verwijzingen bevat naar de OESO-Richtlijnen voor multinationale ondernemingen en ILO-conventies om zo maatschappelijk verantwoord ondernemen verder te bevorderen.

Verbeteringen van de arbitrageprocedures

Tot slot beschrijft de studie vier opties om ISDS-arbitrage te verbeteren:

11. Transparantie

Uit gesprekken met alle stakeholders is gebleken dat er onvoldoende duidelijkheid is over de diverse investeringsgeschillen die er mondiaal lopen. Ook de onderzoekers onderschrijven het belang van transparantie in investeringsgeschillen. Investeerders kunnen vaak zelf kiezen onder welke arbitrageregels zij hun claim willen laten arbitreren. ICSID, UNCITRAL, Permanent Hof van Arbitrage (PCA), International Chamber of Commerce (ICC), Swedish Chamber of Commerce (SCC) zijn de meest gebruikte regels. Hoewel de meeste investeringsgeschillen bij ICSID aanhangig worden gemaakt en ICSID de arbitrage uitspraken op haar website[8] publiceert, stellen de andere instanties de openbaarmaking niet verplicht, waardoor niet geheel duidelijk is welke arbitragegeschillen mondiaal aanhangig zijn gemaakt en wat daarvan de uitkomst is. Dit komt de rechtszekerheid niet ten goede.

[8] Zie: https://icsid.worldbank.org/ICSID/FrontServlet?requestType=CasesRH&actionVal=ShowHome&pageName=Cases_Home.

Ik ben een groot voorstander om de transparantie in investeringsarbitrage te vergroten, zoals nu door de nieuwe UNCITRAL-transparantieregels voorgeschreven wordt.

12. Bindende interpretaties

Verdragsteksten kunnen soms onduidelijk zijn met het risico dat bepalingen door een arbitragetribunaal anders worden geïnterpreteerd dan de verdragspartijen hebben beoogd. Om dit risico te vermijden, kan een bepaling worden opgenomen die de verdragspartijen toestaat om interpretaties ten aanzien van verdragsbepalingen met elkaar af te spreken en vervolgens voor arbitragetribunalen bindend te verklaren. Hierdoor hebben de verdragspartijen de mogelijkheid om verkeerde of ongewenste interpretaties door arbitragetribunalen (voor de toekomst) te corrigeren.

Ik ben het met de onderzoekers eens dat verdragspartijen de mogelijkheid moeten hebben om ongewenste interpretaties voor te toekomst te corrigeren.

13. Arbiters

Het huidige systeem van arbitrage kan de schijn van belangenverstrengeling in de hand werken. Doordat een persoon in de ene zaak optreedt als verdediger voor een investeerder en in een volgende zaak als verdediger voor een staat of als voorzitter van het arbitragetribunaal fungeert, kan de schijn van belangenverstrengeling gewekt worden. De onderzoekers suggereren daarom een «code of conduct» voor arbiters op te nemen en lijsten op te stellen van arbiters, die zitting mogen hebben in het tribunaal.

De schijn van mogelijke belangenverstrengeling vind ik onwenselijk. Derhalve ben ik voorstander van een «code of conduct» voor arbiters en van het opstellen van een lijst van onafhankelijke en gekwalificeerde arbiters.

14. Beroepsorgaan

Het huidige ISDS-mechanisme kent geen beroepsorgaan en heeft daardoor een groter risico op inconsistentie van jurisprudentie of juridisch dwalen. De onderzoekers gaan uitgebreid in op de mogelijkheid om een beroepsorgaan voor investeringsgeschillen op te richten. Een dergelijk beroepsorgaan kan de consistentie van arbitragejurisprudentie verhogen en ook onwenselijke uitspraken corrigeren. Ook de onafhankelijkheid en het aantal arbiters kan hierdoor op permanente wijze verhoogd worden.

Ik deel de mening van de onderzoekers dat een beroepsorgaan een nuttige aanvulling voor TTIP is.

Vervolgstappen

Met het Verdrag van Lissabon is de bevoegdheid om investeringsverdragen uit te onderhandelen overgegaan naar de Europese Unie. Hiermee is de vraag of we een IBO met een ander land willen niet alleen een nationaal vraagstuk, maar een Europees vraagstuk. En dit is ook de reden dat er in het kader van TTIP over investeringsbescherming wordt gesproken. Een negental Oost-Europese lidstaten heeft momenteel een bilaterale IBO met de Verenigde Staten. Deze landen hebben vanaf het begin van de mandaatsonderhandelingen over TTIP aangegeven dat zij

TTIP zien als een kans om hun IBO's te heronderhandelen en op Europees niveau op een nieuwe, modernere leest te schoeien.

De motie van Van Ojik c.s. roept de regering op om «zich in Europees verband in te zetten om ongewenste gevolgen van het TTIP-akkoord aan te pakken.» Ik zal dat met overtuiging doen, waarbij ik speciale aandacht zal vragen om de risico's van ISDS zoals hierboven beschreven te beperken. Ik onderschrijf de uitkomsten van de studie en ben van mening dat internationale arbitrage toegevoegde waarde kan hebben in TTIP.

Wel zie ik kansen voor verbetering van het ISDS-instrument, waarbij hoge bescherming van investeerders samengaat met meer beleidsruimte voor overheden. ISDS in TTIP biedt in dat kader een kans om investeringsbeschermingsafspraken te verduurzamen en te moderniseren en zo een nieuwe evenwichtige mondiale standaard van de twee grootste economieën neer te zetten. In lijn met bovenstaande zie ik verbeteringen op een viertal punten:

- Toegang tot ISDS beperken: ik ben voorstander van extra filters die de ontvankelijkheid van claims beperken;
- Voldoende beleidsruimte voor verdragspartijen garanderen: ik ben voorstander van het opnemen van een duidelijke bepaling die verdragspartijen de mogelijkheid geeft om niet-discriminatoire wetgevende maatregelen te nemen om publieke belangen zoals gezondheid, milieu, dierenwelzijn, arbeidsrechten e.d. te beschermen zonder hiermee het risico van ISDS-claims te lopen;
- Bereik van investeringsbescherming beperken en te verduidelijken: ik ben voorstander van het beperken van de reikwijdte van de investeringsbescherming, bijvoorbeeld door het uitsluiten van brievenbusondernemingen, duidelijkere formulering van standaarden, en een inperking van de parapluclausule;
- Verbetering van de arbitrageprocedure: ik deel kritieken op de ontoereikende transparantie van arbitragezaken en op de dubbelrol die arbiters momenteel kunnen innemen.

Voorafgaand aan de laatste RBZ Handelsraad heb ik samen met mijn Portugese collega Maçães een bijeenkomst georganiseerd over ISDS in TTIP in aanwezigheid van diverse andere EU-handelsministers.

Dit was een interessante bespreking waarin de aanwezige Ministers de toegevoegde waarde van ISDS onderschreven en tegelijkertijd duidelijk was dat een eventuele opname van ISDS in TTIP afhankelijk is van de mate waarin de zorgen kunnen worden geadresseerd. Daar zal de ISDS-consultatie van de Commissie, die op 6 juli a.s. sluit, ook helderheid in kunnen verschaffen. Ik zal mijn collega Ministers in de EU op de hoogte stellen van de resultaten van het onderzoek. Ik wil samen optrekken met hen als het gaat om de wijze waarop de Commissie de verbeterpunten voor ISDS in de onderhandelingen oppakt en over de vraag of we ons uiteindelijk kunnen vinden in het eindresultaat.

Voorts wil ik ook de bijgevoegde studie breder onder de aandacht brengen. De studie zal worden gedeeld met alle geïnteresseerde stakeholders en de dialoog met de diverse betrokken NGO's en bedrijven wordt voorgezet.

De Minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking,
E.M.J. Ploumen

Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2022–2023

Aanhangsel van de Handelingen

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

2248

Vragen van het lid **Marijnissen** (SP) aan de Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport over *het onderzoek van SOMO «Pharma's Pandemic Profits»* (ingezonden 1 maart 2023).

Antwoord van Minister **Kuipers** (Volksgezondheid, Welzijn en Sport) (ontvangen 13 april 2023). Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2022–2023, nr. 1972.

Vraag 1
Bent u bekend met het recente onderzoek van de Stichting Onderzoek Multinationale Ondernemingen (SOMO) «Pharma's Pandemic Profits»?[1]

Antwoord 1
Ja.

Vraag 2
Wat is uw reactie op de 90 miljard dollar winst die farmaceutische bedrijven hebben gemaakt met hun coronavaccins? Deelt u de mening dat dit soort absurd hoge bedragen niet maatschappelijk verantwoord zijn? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 2
De besteding van publieke middelen aan de ontwikkeling en aankoop van geneesmiddelen, waaronder COVID-19-vaccins, dient zo doelmatig mogelijk te gebeuren en zou niet moeten leiden tot exorbitante winsten voor farmaceuten. Zoals eerder aan uw Kamer bericht, vindt het kabinet het maatschappelijk verantwoord licentiëren van met publieke investeringen ontwikkelde kennis belangrijk. Maatschappelijk verantwoord licentiëren is staand beleid en moet transparantie bevorderen en hoge winsten op geneesmiddelen die ontwikkeld zijn met behulp van publiek geld beperken. Daarnaast meng ik mij actief in discussies over de inrichting van toekomstige inkoop van geneesmiddelen in pandemische situaties. Met de opgedane kennis en ervaring van de afgelopen jaren is het zaak om toekomstige contracten voor inkoop van geneesmiddelen

[1] SOMO, 27 februari 2023, «Big Pharma harkte 90 miljard dollar winst binnen met COVID-19-vaccins» (https://www.somo.nl/nl/big-pharma-harkte-90-miljard-dollar-winst-binnen-met-covid-19-vaccins/).

ah-tk-20222023-2248
ISSN 0921 - 7398
's-Gravenhage 2023

in pandemische situaties op te stellen op een wijze die past bij een duurzaam en maatschappelijk verantwoord gebruik van publieke middelen.

Vraag 3
Wat vindt u ervan dat deze gigantische winsten grotendeels te danken zijn aan tientallen jaren onderzoek dat is gefinancierd door overheidsinvesteringen, miljarden aan subsidies voor ontwikkeling en productie en tientallen miljarden aan Advanced Purchase Agreements (APA's) met overheden waardoor farmaceutische bedrijven geen enkel risico lopen bij de ontwikkeling en producties van de vaccins? Deelt u de mening dat het verwerpelijk is dat private multinationals nu miljarden aan winsten binnenslepen, terwijl de risico's grotendeels bij overheden lagen?

Antwoord 3
Om de snelle ontwikkeling en grootschalige productie van COVID-19-vaccins mogelijk te maken, heeft Nederland in Europees verband overeenkomsten kunnen sluiten, zowel met producenten die hebben gestreefd om vaccins zonder winstoogmerk te verkopen (zoals AstraZeneca en Janssen), als met producenten mét winstoogmerk. Naast publieke investeringen, zijn er wereldwijd ook grote private investeringen gedaan in Research & Development (R&D) ten behoeve van de ontwikkeling van COVID-19-vaccins. Een aantal bedrijven met succesvolle vaccins heeft de investeringen ruim kunnen terugverdienen, waaronder de farmaceutische bedrijven waaraan het onderzoek refereert. Voor andere bedrijven geldt dat zij (een deel van) de gemaakte investeringen mogelijk niet zullen terugverdienen. Daarmee is het niet evident dat farmaceutische bedrijven geen enkel risico hebben gelopen bij het ontwikkelen en produceren van de vaccins.
Zoals aangegeven in mijn antwoord op vraag 2, blijf ik echter van mening dat publieke investeringen in de ontwikkeling van geneesmiddelen niet zouden mogen leiden tot exorbitante winsten voor farmaceuten. Het is zaak om toekomstige contracten op te stellen op een wijze die past bij een duurzaam en maatschappelijk verantwoord gebruik van publieke middelen.

Vraag 4
Hoeveel Nederlands belastinggeld is er naar die 90 miljard dollar winst gegaan die farmaceutische bedrijven hebben gemaakt met hun coronavaccins?

Antwoord 4
In algemene zin geldt dat de contracten die getekend worden door de Europese Commissie voorzien in een geheimhoudingsverklaring voor alle betrokken partijen, inclusief de vertegenwoordigers van de 27 lidstaten. Hierdoor kan niet worden ingegaan op specifieke prijzen die zijn afgesproken voor het afnemen van voldoende vaccins om de Nederlandse bevolking de mogelijkheid te bieden om zich tegen COVID-19 te laten vaccineren. Zoals ik ook in mijn antwoord op vraag 3 heb toegelicht, zijn er farmaceutische bedrijven die tijdens de pandemie hebben gestreefd om vaccins zonder winstoogmerk te verkopen en ook farmaceutische bedrijven die hun investeringen ruim hebben kunnen terugverdienen.

Vraag 5
Waarom wordt de ontwikkeling van levensreddende vaccins überhaupt over aan private bedrijven overgelaten en wordt de ontwikkeling en productie hiervan niet publiek georganiseerd, eventueel via internationale samenwerking? Deelt u de mening dat we momenteel te afhankelijk zijn van private farmaceuten hiervoor?

Antwoord 5
De ontwikkeling van geneesmiddelen en vaccins wordt in algemene zin niet aan één partij overgelaten, maar vindt meestal plaats door samenwerking tussen verschillende publieke en private onderzoekspartijen. Deze hebben elk hun eigen expertise en een rol te spelen in de ontwikkeling van effectieve (levensreddende) geneesmiddelen en vaccins. Zo waren private bedrijven tijdens de COVID-19-pandemie in staat snel diverse vaccins te ontwikkelen en in grote hoeveelheden te produceren. Ik herken daarmee niet de te grote afhankelijkheid. Voor een overzicht van de rol van private en publieke partijen

in geneesmiddelenonderzoek verwijs ik naar het onderzoek rondom geneesmiddelenontwikkeling dat ik op 22 juni 2022 met uw Kamer heb gedeeld[2].

Vraag 6
Erkent u dat de onderhandelingspositie van overheden verbeterd wordt als transparantie over winstmarges, prijzen en de onderzoek- en ontwikkelkosten per product voor bedrijven verplicht wordt? Zo ja, welke maatregelen gaat u hiervoor nemen?

Antwoord 6
Ik ben het met het lid Marijnissen eens dat het wenselijk is dat farmaceutische bedrijven duidelijkheid, of transparantie, verschaffen over de opbouw van de prijzen die ze vragen voor hun producten en de daadwerkelijke kosten die zijn gemaakt voor onderzoek en ontwikkeling. Omdat het hier in de regel gaat om bedrijfsvertrouwelijke informatie kan ik het vrijgeven hiervan niet zomaar afdwingen. Ik heb wel beoogd om meer transparantie te bereiken door middel van het rapport over de financiering van geneesmiddelenonderzoek, waar ik in mijn antwoord op vraag 5 aan refereer.

Vraag 7
Bent u bereid om juridisch bindende voorwaarden in te stellen voor publieke financiering van het onderzoek en ontwikkeling van nieuwe farmaceutische producten? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 7
Dit is reeds in gang gezet door de introductie van maatschappelijk verantwoord licentiëren. In 2019 zijn op verzoek van de toenmalige Minister voor Medische Zorg de tien principes voor maatschappelijk verantwoord licentiëren opgesteld[3]. In 2020 is dit gevolgd door een juridische toolkit voor licentiecontracten[4]. Het expertisecentrum FAST heeft in 2022 gewerkt aan een leidraad voor licentieonderhandelingen tussen kennisinstellingen en farmaceutische bedrijven. Momenteel werken de Nederlandse Federatie van Universitair Medische Centra (NFU) en de Vereniging van Universiteiten aan een brede evaluatie en doorontwikkeling van de toolkit, hetgeen rond de zomer van dit jaar tot resultaat moet leiden. ZonMw heeft als voorwaarde bij subsidieverstrekking voor onderzoek opgenomen dat de principes voor maatschappelijk verantwoord licentiëren van toepassing zijn op projecten.

Vraag 8
Staat u nog steeds achter de beslissing om Intravacc te privatiseren, nu duidelijk wordt hoe private partijen essentiële kennis over vaccins gebruiken om zichzelf te verrijken?

Antwoord 8
Ja, ik sta nog steeds achter het besluit om Intravacc te privatiseren. Intravacc doet in opdracht van partijen aan vaccinontwikkeling van de eerste preklinische onderzoeken tot fase 1–2 klinische studies en doet niet aan grootschalige vaccinproductie.

Vraag 9
Kunt u een overzicht geven van hoeveel geld er afgelopen tien jaar is gegaan naar de ontwikkeling van vaccins vanuit de Nederlandse overheid en hoeveel winst over deze vaccins is gemaakt? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 9
Nee, hier is geen paraat overzicht van. De Nederlandse overheid investeert middels verscheidene geldstromen, via een verscheidenheid aan onderzoeksfinanciers en investeringsinstrumenten, in de ontwikkeling van geneesmiddelen in het algemeen. Vaccins maken hier onderdeel van uit. De toenmalige Minister voor Medische Zorg heeft uw Kamer op 8 oktober 2018 geïnformeerd over de publieke geldstromen die relevant zijn voor de geneesmidde-

[2] Kamerstuk 29 477, nr. 765
[3] Kamerstuk 29 477, nr. 573
[4] Kamerstuk 29 477, nr. 689

lenontwikkeling[5]. De financiering loopt nog steeds via deze stromen. Daarnaast heeft het Ministerie van VWS voor de ontwikkeling van COVID-19-vaccins met name ingezet op financiering via de non-profit organisatie CEPI.

Vraag 10
Kunt u een overzicht geven van de concrete maatregelen die u op welk moment van plan bent om te nemen om deze woekerwinsten van farmaceutische bedrijven aan te pakken? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 10
Ik maak mij zorgen over de ontwikkeling van de uitgaven aan dure geneesmiddelen, waardoor mogelijk verdringing van reguliere zorg plaatsvindt. Ik heb mijn zorgen recentelijk ook gedeeld in een overleg met de Vereniging Innovatieve Geneesmiddelen (VIG) en hun aanwezige achterban. Op 24 januari jl.[6] heb ik uw Kamer geïnformeerd over de wijziging van de beleidsregels voor de toepassing van de sluis voor dure geneesmiddelen.

Vraag 11
Erkent u dat publiek geld ook het publieke belang moet dienen in plaats van dit publieke geld te gebruiken voor megawinsten? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 11
Toegang tot effectieve en veilige geneesmiddelen en vaccins is een publiek belang.

Vraag 12
Bent u bereid om farmaceutische bedrijven te verplichten publiek geld terug te geven aan de samenleving zodra zij grote winsten maken op kosten van de belastingbetaler? Zo nee, waarom niet? Zo ja, wanneer en op welke manier gaat u dit doen?

Antwoord 12
Zoals ik in mijn antwoorden op vraag 2 en vraag 7 heb toegelicht, wordt via het maatschappelijk verantwoord licentiëren getracht een eerlijke prijs te garanderen voor geneesmiddelen die (mede) zijn ontwikkeld op basis van publiek gefinancierd onderzoek. Ik ga als Minister van VWS niet over het heffen van winstbelastingen.

Vraag 13
Wat is uw reactie op de aankondiging om de prijs van de vaccins van Pfizer/BioNTech en Moderna te vervierdubbelen? Op welke manier bent u van plan om zich in te zetten om dit te voorkomen?

Antwoord 13
Tijdens de COVID-19-pandemie is er in Europees verband gezamenlijk onderhandeld over vaccins. Dat heeft ervoor gezorgd dat Europese landen konden beschikken over voldoende vaccins voor een acceptabele prijs, wanneer deze het hoogst nodig waren. In de gewijzigde epidemiologische en mondiale situatie ben ik echter van mening dat er kritisch gekeken moet worden naar het verlengen van de bestaande COVID-19-vaccincontracten met de verschillende farmaceutische bedrijven, om zo te kunnen verzekeren dat deze passen bij de huidige situatie. Met de opgedane kennis en ervaring moeten toekomstige contracten voor inkoop van geneesmiddelen in pandemische situaties worden aangepast op een wijze die past bij een duurzaam en maatschappelijk verantwoord gebruik van publieke middelen.

Vraag 14
Bent u bereid om zich in te zetten om de prijzen van vaccins te begrenzen? Zo ja, op welke manier? Zo nee, waarom niet?

---

[5] Kamerstuk 29 477, nr. 522
[6] Kamerstuk 29 477, nr. 798

Antwoord 14
Ik zal mij er in Europa voor inzetten dat publiek geld voor de ontwikkeling van geneesmiddelen die we in pandemische situaties nodig hebben, niet leidt tot hoge winsten. Als gevolg zal ik mij actief blijven mengen in discussies over de inrichting van toekomstige inkoop van geneesmiddelen in pandemische situaties. Voor de huidige COVID-19-vaccincontracten lopen bijvoorbeeld al onderhandelingen met een aantal farmaceutische bedrijven over de voorzetting van de samenwerking. Daarnaast stimuleer ik het maatschappelijk verantwoord licentiëren bij de ontwikkeling van geneesmiddelen met publiek geld. Dit moet verdere transparantie bevorderen en hoge winsten op met publiek geld ontwikkelde geneesmiddelen beperken.

Vraag 15
Wat is uw reactie op de uitspraken van de medisch directeur van Pfizer Nederland die vorig jaar beweerde dat hun coronawinsten juist vooral worden geïnvesteerd in research & development (R&D) terwijl dit onderzoek van SOMO deze uitspraak onderuit haalt?[7, 8]

Antwoord 15
Ik ben niet bekend met de verhouding tussen private en publieke investeringen per vaccin per farmaceutisch bedrijf. Dit kan ook wisselen per vaccin en onderzoeksstadium. Zoals aangegeven, ben ik van mening dat in toekomstige overeenkomsten kritisch moet worden gekeken naar afspraken met farmaceuten. Ook om zo te blijven voorkomen dat we afhankelijk worden van één farmaceutisch bedrijf in de toekomst.

Vraag 16
Welk gevolg heeft u gegeven aan uw eerdere uitspraken in het FD: «Winsten van tientallen procenten zijn geen uitzondering. Dat wringt. Want hoe verhouden deze winsten zich tot het publieke belang?»?[9]

Antwoord 16
In dit artikel gaf ik aan dat ik meer duidelijkheid wil verschaffen over de geneesmiddelen waar we in Nederland de meeste behoefte aan hebben én wat we hiervoor bereid zijn te betalen. Ik heb uw Kamer op 14 februari jl.[10] een rapport gestuurd waaruit duidelijk wordt dat voor een heel aantal aandoeningen met de hoogste ziektelast geen nieuwe geneesmiddelen worden geïntroduceerd. In mijn begeleidende brief geef ik aan dat ik nu in gesprek ga met patiënten en artsen om te achterhalen of zij dit beeld herkennen. Ik ben voornemens om op basis van deze gesprekken nieuw beleid te ontwikkelen om onderzoek naar geneesmiddelen te stimuleren voor juist die ziektes die we nu niet of slecht kunnen behandelen. Ik wil verkennen of ik dit beleid kan combineren met een gericht signaal over de betalingsbereidheid (wat zijn we bereid om voor die middelen te betalen?). Zoals ik ook aangaf in mijn begeleidende brief, neem ik uw Kamer bewust mee in dit proces en ga hier ook graag met uw Kamer over in gesprek.

Vraag 17
Wat gaat u doen om te voorkomen dat bij een volgende pandemie de vaccins weer ongelijk verdeeld worden over de wereld omdat farmaceutische bedrijven zoveel mogelijk geld willen verdienen?

Antwoord 17
Universele en eerlijke toegang tot vaccins is een belangrijk uitgangspunt en het kabinet blijft zich positief opstellen bij iedere kansrijke oplossing om dit doel dichterbij te brengen. Zowel binnen Europese als mondiale gremia is Nederland actief betrokken bij discussie over toegang en beschikbaarheid van vaccins en andere essentiële medische tegenmaatregelen. Als concreet

---

[7] Sciencelink, 12 juli 2021, «Hoe een gok van twee miljard ons uit de covid-pandemie loodst» (https://www.sciencelink.net/verdieping/hoe-een-gok-van-twee-miljard-ons-uit-de-covid-pandemie-loodst/20220.article).
[8] SOMO, 27 februari 2023, «Pharma's Pandemic Profits», figuur 2.
[9] FD, 22 juni 2022, «We moeten het hebben over het farmaverdienmodel» (https://fd.nl/opinie/1442747/we-moeten-het-hebben-over-het-farma-verdienmodel-q0b3cakfRWJC).
[10] Kamerstuk 29 477, nr. 799

voorbeeld noem ik in dit kader ook de tweede editie van het World Local Production Forum (WLPF) dat Nederland eind van het jaar samen met de WHO zal organiseren. Het thema van universele en eerlijke toegang is hierbij een belangrijk onderwerp.

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

> Retouradres Postbus 20350 2500 EJ Den Haag

De Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Bezoekadres:
Parnassusplein 5
2511 VX Den Haag
T 070 340 79 11
F 070 340 78 34
www.rijksoverheid.nl

Ons kenmerk
3584986-1047160-PDCV

Bijlagen
3

Datum document
02 mei 2023

Correspondentie uitsluitend richten aan het retouradres met vermelding van de datum en het kenmerk van deze brief.

Datum 13 juli 2023
Betreft Kamervragen

Geachte voorzitter,

Hierbij zend ik u de antwoorden op de vragen van het lid Van Haga (Groep Van Haga) over de berichtgeving over de inkoop en uitrol van de coronavaccinaties in Nederland (2023Z07805).

Hoogachtend,

de minister van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport,

Ernst Kuipers

Antwoorden op Kamervragen van het lid Van Haga (Groep Van Haga) over de berichtgeving over de inkoop en uitrol van de coronavaccinaties in Nederland (2023Z07805, ingezonden op 2 mei 2023).

Vraag 1
Heeft u kennisgenomen van het artikel 'Vaccins, aansprakelijkheid en politiek'? 1)

Antwoord vraag 1
Ja.

Vraag 2
Kunt u aangeven of de reconstructie van de vaccinonderhandelingen zoals deze in het artikel is weergegeven op basis van Wet openbaarheid van bestuur (Wob)-verzoeken inderdaad op een dusdanige manier is verlopen? Indien u opnieuw het argument aandraagt dat het artikel in een 'verkeerde context' is geplaatst en de gebruikte Wob-documentatie uit het juiste verband is getrokken, kunt u dan de juiste context van de informatie uit deze Wob-documenten concreet en gedetailleerd duiden en zelf met een accurate reconstructie van de gebeurtenissen komen?

Antwoord vraag 2
De aangegeven reconstructie bestrijkt een breed scala aan zaken rond het inkoopproces van de COVID-19-vaccins. Zo stelt de reconstructie dat het samenwerkingsverband de Indusive Vaccine Alliance (IVA) opging in een bredere Europese samenwerking. Die observatie onderschrijf ik. Solidariteit en internationale samenwerking is cruciaal geweest in het bestrijden van de pandemie. Voor een verdere reconstructie verwijs ik u naar onderstaande antwoorden.

Vraag 3
Welke vier ministers zetten hun handtekening onder het contract met AstraZeneca? Welke overleggen met welke personen/belangengroepen/gremia gingen hieraan vooraf, op basis van welke (juridische) overwegingen en wie waren bij deze overeenkomst nog meer betrokken vanuit Nederland en de Nederlandse overheid?

Antwoord vraag 3
Het gaat hier niet om Nederlandse ministers, maar om de ministers van Volksgezondheid van Nederland, Duitsland, Frankrijk en Italië. Deze landen vormden samen de IVA. Deze alliantie is ontstaan op initiatief van Duitsland, dat de overige drie landen hierover benaderde. De doelstelling van de IVA was om te komen tot overeenkomsten met vaccinproducenten voor de ontwikkeling en levering van COVID-19-vaccins.
De contacten tussen deze vier landen vonden plaats op ministerieel en hoog-ambtelijk niveau.

Vraag 4
Waarom was het zo belangrijk dat deze deal gesloten werd, terwijl er nog veel onduidelijk was? Waarom wordt er in Wob-documentatie gesproken over het 'zich

gecommitteerd voelen' van Nederland aan deze deal en waarom was het waarborgen van een 'politieke overeenkomst' belangrijker dan het waarborgen van de veiligheid en de volksgezondheid en het gedegen afkaarten van juridische en medische aansprakelijkheid?

Antwoord vraag 4
Gezien de epidemiologische situatie was het van belang dat Nederland snel kon beschikken over effectieve en veilige COVID-19-vaccins. Nederland was samen met de drie genoemde landen initiator van Europese samenwerking bij de aankoop van de vaccins. Het aankoopproces was complex, onder andere omdat de landen overeenkomsten aangingen voor producten die nog niet op de markt waren. Met het sluiten van de overeenkomsten is geen concessie gedaan aan het waarborgen van de veiligheid en de volksgezondheid.

Vraag 5
Waarom ging de Nederlandse regering akkoord met een zogenaamd Europees compensatiefonds voor vaccinslachtoffers wat door de lidstaten zelf gefinancierd moest worden en waarbij de vaccinproducenten geen enkele aansprakelijkheid hadden voor eventuele schadelijke gevolgen van hun producten en waarvoor er bovendien geen verband tussen schade en de coronavaccinaties hoefde te worden aangetoond? Waarom waren Nederland en de EU bereid om de kosten van eventuele juridische verdediging van de farmaceuten als gevolg van schadeclaims op zich te nemen?

Antwoord vraag 5
Er is geen Europees compensatiefonds opgezet. Ook zijn de vaccinproducenten niet volledig gevrijwaard van aansprakelijkheid. Bij claims van derden wordt de aansprakelijkheid van de producent alleen onder specifieke en strikte voorwaarden door lidstaten overgenomen. Deze voorwaarden zijn geregeld in de aankoopcontracten.

Vraag 6
Kunt u beargumenteren waarom het volgens u gerechtvaardigd is dat vaccinproducenten zichzelf volledig vrijwaren van aansprakelijkheid voor gezondheidsschade als gevolg van hun coronavaccins, wetende dat deze producenten zich er volledig van bewust zijn dat hun vaccins nieuw en experimenteel zijn en er hierdoor een groot gebrek is aan data met betrekking tot zowel de korte als de langetermijn-bijwerkingen, waardoor de veiligheid en de effectiviteit niet kan worden gegarandeerd en er daar dus ook geen stellingname over gedaan zou kunnen worden en deze producenten daarmee dus defacto bewust en actief een medisch experiment op de bevolking uitvoeren?

Vraag 7
Kunt u aangeven waarom de Nederlandse overheid bereid was een dergelijk groot risico te nemen met de gezondheid en levens van haar burgers en de belangen van de farmaceutische industrie laat prevaleren boven het belang van de burger?

Antwoord vraag 6 en 7
Zoals aangegeven in mijn antwoord op vraag 5, zijn de vaccinproducenten niet volledig gevrijwaard van aansprakelijkheid. Vaccins mogen in de Europese Unie

alleen worden gebruikt als ze voldoen aan strenge eisen aangaande de kwaliteit, veiligheid en werkzaamheid. Dit wordt gecontroleerd door het Europees Medicijnagentschap (EMA). De COVID-19-vaccins hebben het volledige markttoelatingsproces bij het EMA doorlopen. Producenten zijn nog altijd verantwoordelijk voor schade als gevolg van handelingen die aan hen te wijten zijn (bijvoorbeeld productiefouten). Ik hecht eraan om nogmaals te benadrukken dat de COVID-19-vaccins die in Nederland gebruikt worden géén experimentele vaccins zijn. Ik neem afstand van de stellingname dat er sprake zou zijn van een medisch experiment op de bevolking en dat de overheid de belangen van de farmaceutische industrie zou laten prevaleren boven het belang van de burger. Er is brede wetenschappelijke consensus over het gegeven dat de gezondheidswinst die kan worden behaald door vaccinatie tegen COVID-19 opweegt tegen de geringe kans op (ernstige) bijwerkingen.

Vraag 8
Vindt u het niet onwenselijk dat als gevolg van de overheidsfinanciering van een dergelijk compensatiefonds burgers zelf opdraaien voor het betalen en compenseren van eventueel geleden schade door coronavaccinatie, terwijl de vaccinatieprogramma's al bekostigd zijn uit gemeenschapsgeld en de bevolking bovendien onderhevig is geweest aan grote druk, drang en dwang door de overheid om zich te laten vaccineren en daarbij ook nog onvolledig en verkeerd is geïnformeerd over de effectiviteit van de vaccins, waardoor er geen informed consent heeft kunnen plaatsvinden?

Antwoord vraag 8
Er is geen compensatiefonds opgezet. Zoals ik onder andere op 15 juni jl. in reactie op schriftelijke vragen van het lid Van Haga (Groep Van Haga)[1] heb aangegeven, is in de communicatie over de COVID-19-vaccins altijd duidelijk gemaakt dat vaccineren een vrije keuze is. Er is actief en op grote schaal gecommuniceerd over de veiligheid en effectiviteit van de COVID-19-vaccins. Het doel hiervan was burgers in staat te stellen om zelf een weloverwogen keuze te maken. Het kabinet heeft zich verschillende malen uitgesproken tegen het gebruik van vaccinatiedwang of -drang. Ik deel de mening dat er grote druk op mensen werd gelegd vanuit de overheid dan ook niet.

Vraag 9
Kunt u de overeenkomsten met betrekking tot de aansprakelijkheid van vaccinproducenten en de financiering van schadeclaims en schadecompensatie die uiteindelijk gesloten zijn en op dit moment gelden aan de Kamer overleggen?

Antwoord vraag 9
Zoals toegezegd tijdens het commissiedebat over de ontwikkelingen rondom het coronavirus/pandemische paraatheid van 10 mei jl., kom ik hier graag schriftelijk en vertrouwelijk op terug bij uw Kamer.

[1] Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2022–2023, nr. 2915.

Vraag 10
Klopt het dat Nederland een surplus aan Janssen-vaccins heeft (moeten) opkopen, omdat andere Europese lidstaten minder wilden afnemen en anders de contracten moesten worden opengebroken?

Antwoord vraag 10
De EU sloot overeenkomsten met farmaceutische bedrijven (waaronder Janssen) voor de aankoop van een bepaald aantal vaccins. De lidstaten spraken af dat deze overeenkomsten vervolgens werden uitgewerkt in nationale contracten, waarin het totaal volume werd verdeeld op basis van inwoneraantal (pro-rata). Gedurende het proces bleken sommige landen toch minder vaccins te willen afnemen dan waar ze op basis van de pro-rata afspraken recht op hadden. Een aantal landen (waaronder Nederland) heeft er hierop voor gekozen om een groter volume af te nemen, ten einde het gecontracteerde volume vol te maken. Hadden deze landen dit niet gedaan, dan had de EU als geheel, terug naar de onderhandelingstafel gemoeten, met tijdsverlies als gevolg. Dit werd onwenselijk geacht.

Vraag 11
Is het dan dus correct dat de 'Dansen met Janssen'-campagne van de Nederlandse overheid een marketingstrategie was om het overschot aan coronavaccins kwijt te raken en weinig te maken had met medische/epidemiologische/gezondheidsoverwegingen en dat er daarmee dus sprake is van medische misleiding? Zo nee, waarom niet? Kunt u dat beargumenteerd onderbouwen?

Antwoord vraag 11
Nee, 'Dansen met Janssen' was geen strategie om een overschot aan coronavaccins kwijt te raken. Mede op verzoek van uw Kamer is de mogelijkheid geboden om alsnog te kiezen voor een vaccinatie met een Janssen-vaccin. Aangezien de jongere doelgroepen nog het langste moesten wachten voordat zij volledig gevaccineerd zouden zijn, zijn zij op de mogelijkheid van een Janssen-vaccin gewezen zodat zij op een goed geïnformeerde manier hun eigen keuze konden maken. Ik neem nadrukkelijk afstand van de stellingname dat er sprake zou zijn van medische misleiding.

Vraag 12
Hoe reflecteert u op de uitspraak van de voormalig minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport over eventuele bijwerkingen van het in allerijl toegediende Janssen-vaccin aan jongeren: 'Over langetermijneffecten kan ik duidelijk zijn, die zijn er niet'? Vindt u het gerechtvaardigd dat de voormalig minister deze uitspraak deed, terwijl er geen data was om die stelling te onderbouwen en ook geen medische noodzaak om jongeren op grote schaal heel snel massaal in te enten?

Antwoord vraag 12
Er bestaat wetenschappelijke consensus over het gegeven dat de kans op langetermijneffecten van vaccinatie zeer klein is. Dit heeft de toenmalige minister

van VWS destijds ook toegelicht in antwoord op de schriftelijke vragen van het lid Van Houwelingen (FvD) van 30 juli 2021[2].

Vraag 13
Hoe reflecteert u op de vele jongeren die na het ontvangen van het Janssen vaccin aangaven veel last te hebben gehad van bijwerkingen? Vindt u, met de kennis van nu, dat de kosten van de 'Dansen met Janssen'-campagne, op hebben gewogen tegen de baten en het mogelijke risico op (lange termijn en langdurige) gezondheidsproblemen, waaraan jongeren, zonder dat zij zich daarvan bewust waren, zijn blootgesteld?

Antwoord vraag 13
De baten van het blijven aanbieden van het Janssen-vaccin op basis van *informed consent* wogen op tegen de kosten en eventuele risico's. Hiermee konden personen eerder worden beschermd tegen ernstige ziekte door COVID-19. De bijwerkingen van COVID-19-vaccins zijn doorgaans mild en kortdurend. Er is open en transparant gecommuniceerd over de risico's van het Janssen-vaccin ten opzichte van de mRNA-vaccins van BioNTech/Pfizer en Moderna. Voorafgaand aan de vaccinatie hebben mensen die ervoor kozen om zich te laten vaccineren op de vaccinatielocatie aangegeven hierover te zijn geïnformeerd.

Vraag 14
Waarom was de invloed van de VS, het World Economic Forum (WEF) en de Bill & Melinda Gates Foundation op de inkoopstrategie van coronavaccins en de alliantie Inclusive Vaccine Alliance (IVA) die Nederland in eerste instantie had vormgegeven zo groot? Kunt u uitleggen waarom Nederland afzag van de eigen inkoopstrategie in samenwerking met een aantal andere landen, na vragen van deze organisaties? Zijn er afspraken gemaakt en/of overeenkomsten/deals .gesloten met deze organisaties en zo ja, wat hielden deze in en wie bij de Nederlandse overheid waren allemaal betrokken bij deze afspraken? Kunt u deze afspraken/overeenkomsten en de overwegingen daarvoor delen met de Kamer?

Antwoord vraag 14
De berichten uit het WOO verzoek waaraan gerefereerd wordt, geven weer hoe de genoemde vertegenwoordigers (ambassade van de VS, het *World Economic Forum (WEF) en de Bill & Melinda Gates Foundation*) Nederland benaderden, met als doel de afspraken beter te begrijpen en hun mening te geven hoe het inkopen van vaccins wereldwijd het best georganiseerd kon worden.
De genoemde organisaties hebben geen enkele invloed gehad op manier waarop Nederland de inkoopstrategie – in samenwerking met de Europese partners - heeft vormgegeven.

Vraag 15
Kunt u het antwoord van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, van 7 juli 2020, op de vraag van HollandBio of Nederland van plan is een vaccinatieplicht in te voeren, alsnog openbaar maken? Zo nee, waarom niet?

[2] Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2021–2022, nr. 6, antwoord op vraag 23

Antwoord vraag 15
De e-mail van 7 juli 2020 waaraan wordt gerefereerd, komt uit een mailwisseling waarin interne afstemming wordt gezocht voor de beantwoording van de eerste drie vragen van HollandBio (zie bijlage 1). Het gaat hier dus niet om het antwoord op de vierde vraag, namelijk of Nederland van plan is een vaccinatieplicht in te voeren. Ik maak de gelakte passage uit de interne mailwisseling niet alsnog openbaar, omdat het belang van openbaarmaking niet opweegt tegen het belang van het goed functioneren van de Staat. Wel heb ik het antwoord van het ministerie van VWS dat op 9 juli 2020 aan HollandBio is verzonden als bijlage bij deze beantwoording gevoegd (zie bijlage 2).

Vraag 16
Hebben farmaceutische bedrijven en/of belangengroepen druk uitgeoefend op de Nederlandse overheid om een vaccinatieplicht in te voeren? Zo nee, kunt u aantonen dat hierover nooit communicatie heeft plaatsgevonden?

Antwoord vraag 16
Nee, het is niet mogelijk om aan te tonen dat bepaalde communicatie niet heeft plaatsgevonden.

Vraag 17
Weet u hoeveel jongeren er na de 'Dansen met Janssen'-campagne last hebben gekregen van gezondheidsklachten, zoals bijvoorbeeld hartspierontstekingen? Zo nee, bent u bereid om hiernaar specifiek onderzoek te doen?

Antwoord vraag 17
Bijwerkingencentrum Lareb heeft, sinds de start van het vaccineren met het Janssen-vaccin, 3444 meldingen ontvangen van vermoede bijwerkingen van het Janssen-vaccin in de leeftijdsgroep 18 t/m 25 jaar. De meeste meldingen betroffen milde bijwerkingen, zoals hoofdpijn, vermoeidheid en spierpijn. Daarnaast werd bij 37 meldingen aangegeven dat er sprake was van een medisch gezien ernstige situatie. Lareb geeft aan dat een gemelde bijwerking niet altijd door het vaccin wordt veroorzaakt. Klachten of aandoeningen kunnen ook een andere oorzaak hebben. Ook zegt het aantal meldingen niets over hoe vaak een bepaalde bijwerking daadwerkelijk optreedt.

_____

1) Bomen & Bos Substack, 27 april 2023, 'Vaccins, aansprakelijkheid en politiek' (https://bomenenbos.substack.com/p/vaccins-aansprakelijkheid-en-politiek?utm_campaign=post&utm_medium=web).

Marcel de Graaf (lid EP) brief E.M.A. intrekking vergunning 2023

Video

https://archive.org/details/marcel-de-graaf-ema

Brief

https://archive.org/details/marcel-de-graaf-ep-letter-to-ema

Bescherming van fundamentele mensenrechten in ISDS-Systeem

Net als de Commissie internationale handel (INTA) van het Europees Parlement is het EESC van mening dat het investeringsbeleid van de EU niet alleen moet voldoen aan de verwachtingen van investeerders en ontvangende staten, maar ook aan de bredere economische belangen van de EU, haar externe beleidsdoelstellingen en haar prioriteiten, met name die over milieubescherming en de bescherming van fundamentele mensenrechten.

Bron: Christophe Quarez

Rapporteur

European Economic and Social Committee

07-11-2022

C 75/130 EN Official Journal of the European Union 28.2.2023

Opinion of the European Economic and Social Committee on Multilateral investor-State arbitration court: assessment of the UNCITRAL process and its achievements in light of civil society recommendations
(own-initiative opinion)

(own-initiative opinion)

Rapporteur: **Christophe QUAREZ**
(2023/C 75/18)
https://archive.org/details/2023-c-75-18

https://www.eesc.europa.eu/

20 APRIL 2016 NIEUWS

- ZORG

'BREEK MACHT WINSTGERICHTE FARMACEUTISCHE INDUSTRIE'

‘De farmaceutische industrie is te vergelijken met georganiseerde misdaad.’ ‘Vergeet het kapitalisme.’ ‘Marktwerking werkt niet in de zorg.’ ‘We hebben een heel nieuw systeem nodig.’ Deze en vele andere stevige boodschappen klonken op 29 maart in de Tweede Kamer. Uitgesproken door Peter Gøtzsche, professor in klinisch medisch onderzoek aan de Universiteit van Kopenhagen, auteur van meer dan 70 wetenschappelijke artikelen, ex-werknemer van de farmaceutische bedrijven Astra en Astra-Syntex en medeoprichter van Cochrane Collaboration, een organisatie van medici die zich inspant om alle bewijzen van de werking van bestaande medicijnen geregeld tegen het licht te houden. Maar bovenal pleitbezorger van een revolutie in de farmaceutische industrie.

Eind 2015 kwam zijn boek Dodelijke medicijnen en georganiseerde misdaad in Nederland uit. Het ruim 500 pagina’s tellende boek is een harde aanklacht tegen de pillenindustrie. Het verscheen inmiddels in 11 talen en won de prijs voor Boek van het Jaar in de categorie Basic Medicine van de British Medical Association, de beroepsorganisatie van artsen in het Verenigd Koninkrijk.

GEORGANISEERDE MISDAAD

‘Als je wilt weten wat het probleem is, moet je simpelweg even googelen op de naam van een farmaceutisch bedrijf met daarachter het woord fraude,’ hield Peter Gøtzsche de Tweede Kamerleden voor.

Als je zoekt op Pfizer en fraude krijg je informatie over een rechtszaak waarbij Pfizer een boete van 2,3 miljard dollar moest betalen. In het boek Dodelijke medicijnen beschrijft Gøtzsche dat een dochtermaatschappij van Pfizer incorrecte informatie over geneesmiddelen had verstrekt met de intentie om te frauderen en te misleiden. Pfizer wist dat zijn acht keer duurdere antibioticum Zyvox slechter werkte dan het middel vancomycine. Toch bleef Pfizer tegen artsen beweren dat Zyvox meer levens redde dan vancomycine.

Als je op GlaxoSmithKline met de toevoeging fraude zoekt, krijg je eveneens ontluisterende resultaten, zo laat Gøtzsche in zijn boek zien. GlaxoSmithKline moest 3 miljard dollar betalen omdat het ten onrechte reclame had gemaakt voor niet goedgekeurde toepassingen van zijn geneesmiddelen. Ook betaalde GlaxoSmithKline smeergeld aan artsen en liet het te veel betalen voor zijn medicijnen.

Dit zijn geen incidenten. Gøtzsche geeft in Dodelijke medicijnen meer recente voorbeelden van bedrijven die recordboetes ontvingen wegens fraude, zoals Novartis (423 miljoen dollar), Johnson & Johnson (1,1 miljard dollar), Eli Lilly (1,4 miljard dollar) en Abbott (1,5 miljard dollar).

‘We kunnen de farmaceutische industrie en het door hen gesponsorde onderzoek niet vertrouwen,’ sprak Gøtzsche in de Tweede Kamer. Dat is niet alleen de conclusie van hemzelf, maar ook van Marcia Angell, die 20 jaar hoofdredacteur was van het vooraanstaande medische tijdschrift New England Journal of Medicine. Zowel in de Tweede Kamer als in zijn boek haalt Gøtzsche haar uitspraak aan: ‘Een groot deel van het klinische onderzoek (is) eenvoudigweg niet langer geloofwaardig.’

Het systeem is corrupt en de farmaceutische industrie is georganiseerde misdaad, is de conclusie van Gøtzsche. De geneesmiddelenindustrie en de door haar gesponsorde onderzoeken zijn onbetrouwbaar. De industrie is gericht op het maken van zoveel mogelijk winst, is veel te machtig en maakt vele slachtoffers. Gøtzsche pleit daarom voor een revolutie. Spanning sprak met hem over die revolutie en wat wij kunnen doen.

Het systeem is corrupt en de farmaceutische industrie is georganiseerde misdaad, is de conclusie van Gøtzsche

VERGEET HET KAPITALISME, VERGEET MARKTWERKING

Wellicht zijn belangrijkste oproep is dat gezondheidszorg weer moet gaan over het helpen van mensen, dus over altruïsme. ‘Dit gaat niet over markten en marktwerking, we moeten ophouden met het denken in termen van vrije markten. Het gaat niet om kapitalisme, het gaat niet over het verdienen van geld; zorg gaat over het helpen van mensen.’ Altruïsme in plaats van kapitalisme moet volgens Gøtzsche weer centraal staan. ‘Als je medicijnen niet kunt betalen zou je ze gratis moeten krijgen.’

PUBLIEK ONDERZOEK

Het belangrijkste doel van Gøtzsche is goed en betrouwbaar medicijnonderzoek en medicijnen die gratis of betaalbaar zijn voor iedereen die ze nodig heeft. Dat vraagt volgens hem om een nieuw systeem. Het huidige medicijnonderzoek dat betaald wordt door de industrie is onbetrouwbaar. ‘Als je weet wie het betaald heeft, weet je vaak al wat de uitkomst is.’ Simpelweg betere controle werkt volgens hem niet. ‘Het systeem is kapot. We worden uitgezogen en moeten af van kapitalistische bastards aan de top.’

Gøtzsche pleit ervoor dat al het medicijnonderzoek wordt gedaan door de publieke sector. Doorbraken in het medicijnonderzoek komen nu al van publiek geld en niet van door de industrie betaald onderzoek. Het is volgens Gøtzsche maar een kleine stap om te komen tot publieke farmaceutische bedrijven. Als tussenoplossing stelt hij voor om innovatieve bedrijven een bedrag te geven voor hun nieuwe medicijnen en de medicijnen vervolgens kosteloos ter beschikking te stellen voor iedereen. Dit alternatieve systeem van medicijnonderzoek en -ontwikkeling wordt delinkage genoemd.

In het huidige systeem worden in de woorden van Gøtzsche ‘obscene’ winsten gemaakt, maar geen grote investeringen gedaan in onderzoek. De industrie kiest vooral voor blockbusters waarmee geld te verdienen valt. Een publiek in plaats van een privaat systeem om medicijnen te ontwikkelen is goed voor patiënten omdat het voor betere en betrouwbaardere medicijnen zorgt, ook voor ziektes waarop niet veel te verdienen valt. Een publiek systeem kan ook financieel voordeel opleveren. ‘Er wordt zoveel geld verspild in het huidige systeem,’ aldus Gøtzsche. Hij doelt hier onder andere op de grote winsten en de hoge kosten voor marketing. Ook ziet hij patenten als principieel immoreel omdat iedereen die het nodig heeft een medicijn zou moeten kunnen krijgen. Daarnaast drijven patenten de prijs van medicijnen op.

Bij een grote verandering in het onderzoek hoort volgens Gøtzsche ook dat alle onderzoeksgegevens openbaar moeten worden gemaakt. ‘Als je de data niet kunt krijgen moet je het onderzoek niet vertrouwen. Zonder openheid is onderzoek slechts marketing en geen wetenschap,’ aldus de professor.

Spanning vroeg ook wat we nu direct al kunnen doen. ‘Laat nieuwe medicijnen niet zomaar toe. Vraag alle data en test de medicijnen eerst in publiek gesponsord onderzoek.’ Uit een extra belasting voor de farmaceutische industrie zou dit onderzoek kunnen worden betaald.

STOP BELANGENVERSTRENGELING EN MARKETING

Naast publiek onderzoek en openbaarheid van alle onderzoeksgegevens pleit Gøtzsche ook voor beter toezicht. Het tegengaan van belangenverstrengeling en het beperken van marketing en reclame voor geneesmiddelen. Nu geeft de farmaceutische industrie twee keer zoveel geld uit aan marketing als aan onderzoek. De farmaceutische industrie heeft zeer veel macht. Dat dat ook in Nederland het geval is bleek eind maart, toen onder andere website SKIPR.nl kopte: ‘Farmaceuten beïnvloeden artsen in voorschrijven medicijnen.’ Deze conclusie kwam van de Nederlandse Zorgautoriteit (NZa). In ruil voor bijvoorbeeld onderzoeksgeld beloven artsen om medicijnen in te kopen.

In zijn boek Dodelijke medicijnen geeft Gøtzsche veel voorbeelden van reclame en marketing die ervoor zorgen dat de verkeerde medicijnen worden voorgeschreven, vaak ook nog tegen een te hoge prijs. ‘Geneesmiddelen hoeven niet gepromoot te worden, omdat ze voor zichzelf horen te spreken,’ stelt Gøtzsche. Hij pleit er dan ook voor om een einde te maken aan advertenties voor geneesmiddelen, aan verkopers van pillen en artsenbezoekers met een commercieel doel en aan sponsoring van congressen en nascholing. Ook pleit hij voor veel beter geneesmiddelentoezicht dat publiek moet worden gefinancierd, zonder belangenverstrengeling en concurrentie.

DE PLANNEN VAN MINISTER SCHIPPERS

Eind januari kopten verschillende kranten ‘Schippers wil macht farmaceuten indammen’. Spanning vroeg Gøtzsche om een reactie op dit medicijnplan. Een belangrijk aspect uit het plan wordt door hem geroemd. De minister wil dat verschillende Europese landen samen gaan onderhandelen met de farmaceutische industrie om lagere prijzen voor medicijnen af te dwingen. Gøtzsche noemt dit een goed begin: ‘Laat je spierballen zien, samen heb je meer macht om het gevecht tegen de machtige industrie aan te gaan.’ Tegelijkertijd heeft hij ook kritiek op het plan en vindt hij de voorstellen van minister Schippers lang niet ver genoeg gaan. ‘Schippers wil samenwerken met Big Pharma, als gelijke partner. Doe het niet. Het is geen ethische industrie. We moeten niet samenwerken met criminelen. We moeten het zelf gaan doen.’ Zeer fel wordt Gøtzsche als het gesprek op TTIP en CETA komt, de handelsverdragen tussen Europa en respectievelijk de Verenigde Staten en Canada. ‘What the hell is going on?’ Gøtzsche roept op tot een strijd tegen de verdragen. ‘We moeten dit stoppen. Het is verschrikkelijk. Zij geven nog meer macht aan een al veel te machtige industrie.’ De industrie zou via de handelsverdragen meer macht krijgen doordat ze beslissingen van overheden die tegen hun belangen ingaan, juridisch kunnen aanvechten. ‘Je geeft Somalische piraten toch ook geen compensatie als het ze niet lukt genoeg gijzelaars te maken. Waarom zou je dat bij de farmaceutische industrie dan wel doen?’

Gøtzsches conclusie over het medicijnplan van minister Schippers en het uitblijven van protest van het kabinet tegen TTIP en CETA: ‘Schippers werkt binnen het oude systeem. Dat werkt niet, het systeem is kapot. We hebben een nieuw systeem nodig.’

- **Delen:**
  -
  -
  -

Bron: SP

De coronacrisis legt het problematische verdienmodel van de farmaceutische industrie pijnlijk bloot. Afgelopen week kondigde multinational Pfizer aan dat zij niet wil afzien van haar patent en daarmee het alleenrecht wil behouden om het covid-19 vaccin te produceren. Dit terwijl het vrijgeven van een patent de enige manier is om zo snel mogelijk op grote schaal vaccins te produceren. En Pfizer niet genoeg productiecapaciteit heeft om aan de wereldwijde vraag te voldoen.

Het farmaceutisch bedrijf zou hiermee dus bewust schaarste creëren om zo de prijs van het vaccin op te drijven. Kenmerkend voor de farmaceutische industrie waarin miljardenwinsten worden gemaakt, en waar nauwelijks transparantie is over hoe duur het nou is om een nieuw medicijn te ontwikkelen.

Bewust schaarste creëren

PATENTEN EN MONOPOLIES

Het begint allemaal bij het uitgeven van patenten, zodra een farmaceut een patent heeft, behoudt zij 20 jaar het alleenrecht om een geneesmiddel op de markt te brengen. Door deze monopoliepositie kunnen ze zelf de prijs voor een geneesmiddel of vaccin bepalen. Die 20 jaar is mondiaal vastgesteld zodat de gemaakte kosten en investeringen terugverdiend kunnen worden. In de Europese Unie kan deze monopoliepositie met nog eens 5 jaar worden verlengd. Maar farmaceuten zijn niet verplicht te vermelden na hoeveel jaar de investeringen zijn terugverdiend.

Er is veel publiek geld geïnvesteerd

GEBREK AAN TRANSPARANTIE EN REGULERING

Wat we nu zien bij de aanpak van covid-19 is dat er veel publiek geld is geïnvesteerd in ontwikkeling en onderzoek naar geneesmiddelen en vaccins. Maar er worden vervolgens veel te weinig eisen gesteld aan de prijs of de toegang tot die geneesmiddelen en vaccins.

Hierdoor zitten we nu in een situatie waarin we geen zeggenschap hebben over de prioriteiten van onderzoek of ontwikkeling. We weten niet hoeveel overheidsgeld er is gebruikt voor het tot stand komen van een geneesmiddel. Of hoeveel een bedrijf zelf heeft geïnvesteerd. Of hoe lang ze nodig hebben om de investering terug te verdienen. Is dit inderdaad 20 jaar, of kan dit veel sneller? Dit speelt zich allemaal in het geheim af, achter gesloten deuren.

DE AANDEELHOUDERS

De farmaceutische industrie legt alleen verantwoording af aan haar aandeelhouders. Wat tot gevolg heeft dat ze zich vooral richtten op

terreinen waar ze het meeste geld kunnen verdienen en waar grote winsten kunnen worden behaald. Er wordt veel te weinig geïnvesteerd in de ontwikkeling van medicijnen voor zeldzame ziektes. En de medicijnen die er zijn worden tegen veel te hoge prijzen aangeboden.

PROBLEMATISCH VERDIENMODEL

De overheid is veel te afhankelijk van farmaceutische bedrijven om toegang tot vaccins of medicijnen te krijgen. Het huidige systeem bevoordeelt de aandeelhouders, in plaats van patiënten over de hele wereld te helpen. Het is hoog tijd om niet de farmaceutische lobby, maar de gezondheid van patiënten voorop te zetten.

Bron: Groen Links

Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2022–2023

Aanhangsel van de Handelingen

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

2575

Vragen van de leden **Ellemeet** en **Westerveld** (allebei GroenLinks) aan de Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport over *de rechtszaak van stichting Farma ter Verantwoording tegen farmaceut AbbVie* (ingezonden 23 februari 2023).

Antwoord van Minister **Kuipers** (Volksgezondheid, Welzijn en Sport) (ontvangen 12 mei 2023).

Vraag 1
Bent u bekend met het artikel «Aanklacht tegen farmaceut van het lucratiefste medicijn: «De hoge prijs schendt de mensenrechten»»?[1]

Antwoord 1
Ja.

Vraag 2
Deelt u de zorgen van de stichting Farma ter Verantwoording dat overmatige winsten bij gepatenteerde geneesmiddelen andere zorg kan verdringen?

Antwoord 2
Ik maak mij zorgen over de alsmaar stijgende uitgaven aan geneesmiddelen. Die worden mede veroorzaakt door hoge prijzen en leggen een grote druk op onze solidariteit.
Deze geneesmiddelen gaan steeds vaker gepaard met onzekerheid over de effectiviteit en de juiste plaats in de behandeling. Daarom is in het coalitieakkoord afgesproken om het bestaande beleid voor dure geneesmiddelen aan te scherpen en ervoor te zorgen dat ze tegen een eerlijke prijs op de markt komen.

Vraag 3
Deelt u de mening dat de excessieve winsten in de farmaceutische industrie uiteindelijk ten koste gaan van de betaalbaarheid van de zorg?

[1] https://www.volkskrant.nl/nieuws-achtergrond/aanklacht-tegen-farmaceut-van-het-lucratiefste-medicijn-de-hoge-prijs-schendt-de-mensenrechten~b6932e7e/

ah-tk-20222023-2575
ISSN 0921 - 7398
's-Gravenhage 2023

Antwoord 3
Hoge prijzen van geneesmiddelen gaan ten koste van de betaalbaarheid van zorg. Het is niet aan mij om een waardering te geven aan de winsten die bedrijven maken. Maar ik vind wel dat bedrijven een morele plicht hebben om de balans te houden tussen publieke inspanningen om geneesmiddelen te ontwikkelen en bij de patiënt te krijgen, en prijzen die bedrijven voor geneesmiddelen vragen.
Vorig jaar heb ik een onderzoek met de Tweede Kamer gedeeld naar het ecosysteem rond de financiering van geneesmiddelenonderzoek[2]. Daaruit blijkt dat er een relatie is tussen enerzijds het investeringsgedrag van financiers en anderzijds de verwachtingen die zij hebben over de bereidheid van overheden en verzekeraars om te betalen voor een nieuw geneesmiddel, nu en in de toekomst. Door uitgekiende investeringsstrategieën is de geneesmiddelensector nog altijd één van de meest lucratieve sectoren ter wereld. Het is echter ook in het belang van bedrijven om bij te dragen aan de houdbaarheid van zorgsystemen. Dat gebeurt mijns inziens nu onvoldoende.

Vraag 4 en 5
Deelt u de inzichten die Farma ter Verantwoording verstrekt over de excessieve winsten voor de periode 2004–2018 voor het middel Adalimumab (Humira) van AbbVie in Nederland?
Bent u van mening dat het ministerie genoeg instrumenten tot zijn beschikking heeft om excessieve winsten te voorkomen? Zo ja, welke instrumenten zijn dat dan en wat is er dan niet goed gegaan bij de prijsbepaling van Humira van Abbvie? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 4 en 5
Op de individuele zaak van AbbVie en het medicijn Humira ga ik niet in omdat de zaak onder de rechter is. Ik ken de levensloop van Humira wel en wacht de uitspraak van de rechter met interesse af.
De prijs van een geneesmiddel bepaalt de firma zelf. Behalve het bepalen van een Nederlandse maximumprijs op basis van de prijzen in de ons omringende landen, heb ik daar geen invloed op. Evenmin is het aan mij om winsten van bedrijven al dan niet te beperken. Ik kan ook niet sturen op de winst van bedrijven, eens te meer omdat het geneesmiddelen op een mondiale markt met internationale bedrijven betreft.
Nationaal richt ik mij op het beheersen van de *uitgaven* aan geneesmiddelen. Daarbij is de kosteneffectiviteit van een geneesmiddel bepalend. Instrumenten om kosten voor nieuwe geneesmiddelen te beheersen, liggen deels besloten in Europese wet- en regelgeving en in nationaal vergoedingsbeleid. Voor dure, nieuwe geneesmiddelen met een hoog kostenbeslag staat de geneesmiddelensluis tot mijn beschikking. De voorwaarden voor de sluis heb ik recent aangescherpt, waardoor naar verwachting meer prijsonderhandelingen (en daarmee beheersing van uitgaven) gaan plaatsvinden.
Het is teleurstellend dat bedrijven de in Europa vastgestelde beschermingsmogelijkheden die bedoeld zijn om innovatieve middelen op de markt te kunnen brengen, nu gebruiken voor het maximaliseren van hun winsten. Bijvoorbeeld door voor geneesmiddelen waarvan alle beschermingsperioden al verlopen zijn, toch onverminderd hoge prijzen te blijven vragen omdat er geen concurrentie komt in de vorm van een generiek of biosimilar.
Een ander voorbeeld is met beperkte onderzoekskosten kleine wijzigingen aan te brengen in al bestaande middelen, waarmee een nieuwe periode van bescherming wordt gestart, bijvoorbeeld voor weesgeneesmiddelen. Dat maakt het mogelijk om prijzen hoog te houden. Dit doet men bijvoorbeeld door voor het aflopen van de beschermingsperiode een nieuwe indicatie voor een bestaand middel te registreren, of door een andere toedieningsvorm van het medicament te introduceren.
Ik roep firma's op hun maatschappelijke verantwoordelijkheid te nemen om na afloop van alle beschermingsperiodes de prijs te verlagen.

[2] Kamerstuk 29 477, nr. 765

Vraag 6
Deelt u de mening dat een rechtszaak als deze voorkomen kan worden als de overheid meer regie neemt en grenzen stelt aan wat de maximum winstpercentages mogen zijn?

Antwoord 6
Het is niet aan mij om te oordelen over winstpercentages. Wel is het van belang om duidelijk aan te geven aan welke geneesmiddelen de maatschappij behoefte heeft en wat we bereid zijn om daarvoor te bepalen: meer van een aanbod gestuurde naar een vraag gestuurde situatie.
Dat vraagt om twee belangrijke en complexe stappen: allereerst moet bepaald worden wat onze «unmet medical needs», onze grootste onvervulde medische behoeften, zijn. Ten tweede moet een breed gedragen maatschappelijk kader ontwikkeld worden voor het bepalen van de hoogte van geneesmiddelenprijzen en -uitgaven[3]. Daarmee kan vastgesteld worden wat we voor geneesmiddelen aanvaardbare uitgaven vinden. Beide vragen om een bredere maatschappelijke discussie.
Zoals ik in de voornoemde brief rond het ecosysteemonderzoek heb aangegeven, voorzie ik met deze twee instrumenten in de hand, twee routes. Enerzijds is het van belang om een duidelijker signaal af te geven aan onderzoekers en investeerders aan welke geneesmiddelen maatschappelijk gezien behoefte is. Mogelijk ook met een afgebakende financiële beloning in het vooruitzicht. Anderzijds zou de overheid, al dan niet in samenwerking met private of Europese fondsen, meer invloed kunnen uitoefenen op geneesmiddelenontwikkeling door de gerichte inzet van onderzoeksgelden. Zo kan de overheid zowel aan de voorkant als aan de achterkant meer regie nemen op geneesmiddelenontwikkeling.

Vraag 7
Vindt u dat het publieke belang van gezondheid altijd voorrang moet krijgen op commerciële belangen van farmaceutische bedrijven?

Antwoord 7
Als Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) ligt mijn verantwoordelijkheid altijd bij patiënten. Daarbij zoek ik een verantwoorde balans tussen toegang tot geneesmiddelen enerzijds en houdbaarheid van zorg op langere termijn anderzijds. Dat is in het publieke belang: zonder winstoogmerk of lage vergoedingen worden nauwelijks geneesmiddelen ontwikkeld, terwijl hoge winsten de toegang tot die geneesmiddelen bedreigen.
Bij een kapitaalintensieve sector met aanzienlijke bedrijfsrisico's als deze spelen onvermijdelijk commerciële belangen en winstoogmerk een rol. Dat mag echter nooit de houdbaarheid van ons zorgsysteem ondermijnen.

Vraag 8
Vindt u het de taak van de overheid om het publieke belang van gezondheid te beschermen en te zorgen voor eerlijke prijzen van medicijnen?

Antwoord 8
Het is de taak van de overheid om te komen tot verantwoorde uitgaven aan geneesmiddelen, zodat zorg ook op langere termijn toegankelijk en betaalbaar blijft.

Vraag 9
Kunt u een inschatting geven wat het gemiddelde financiële aandeel is van publiek gefinancierd wetenschappelijk onderzoek in de totaalkosten van het research & development-traject van een hedendaags, gepatenteerd, geneesmiddel?

Antwoord 9
Het onderzoek[4] dat ik heb laten uitvoeren door SiRM, L.E.K. en Rand Corporation naar het financiële ecosysteem van geneesmiddelenonderzoek geeft aan dat er wereldwijd jaarlijks 300 miljard dollar aan R&D wordt

[3] https://www.rijksoverheid.nl/documenten/publicaties/2023/02/23/werkagenda-nza-zinl-acm
[4] The financial ecosystem of pharmaceutical RD | Rapport | Rijksoverheid.nl.

besteed. Hiervan komt circa 195 miljard van biofarma bedrijven, waarvan meer dan de helft van de tien grootste bedrijven wereldwijd. Circa 65 miljard dollar komt van de publieke sector en circa 10 miljard dollar van non-profits. Circa 30 miljard dollar komt van durfinvesteerders. Dus het publiek gefinancierde deel is iets meer dan 20% (65/300). Dit betreft bedragen die daadwerkelijk zijn uitgegeven («out of pocket costs»), zonder dat rekening is gehouden met de kosten van het benodigde kapitaal («cost of capital»).
Hetzelfde onderzoek (par 2.3.2, p. 17) geeft aan dat het ontwikkelen van een geneesmiddel het systeem tussen de 1,2 en 1,7 miljard dollar kost. Publiek geld wordt met name ingezet voor fundamenteel onderzoek. Daardoor is de directe relatie met de relatieve bijdrage aan een ontwikkeld geneesmiddel niet makkelijk aan te geven.

Vraag 10
Denkt u dat u betere onderhandelingen had kunnen voeren als farmaceuten verplicht worden om een redelijke prijsberekening op te nemen in het vergoedingsdossier dat zij aanbieden aan het Zorginstituut?

Antwoord 10
Voor mij is het advies van het Zorginstituut leidend. Daarin wordt een oordeel geveld over de kosteneffectiviteit van een geneesmiddel. Indien een geneesmiddel als niet kosteneffectief wordt beoordeeld, volgt een advies over de benodigde prijsverlaging. Omdat mijn doel is om te komen tot een kosteneffectieve en daarmee maatschappelijk aanvaardbare vergoeding, is de vraagprijs van de firma niet mijn uitgangspunt bij onderhandelingen.

Vraag 11
Deelt u de mening dat het Zorginstituut Nederland een beter advies kan geven over de opname in het basispakket als het, naast de huidige informatie die het ontvangt van farmaceutische bedrijven, ook informatie ontvangt over de R&D en productie- en marketing kosten van het individuele geneesmiddel?

Antwoord 11
Hoewel ik voorstander ben voor het vergroten van inzicht in de prijsopbouw van geneesmiddelen, staat bij het Zorginstituut de kosteneffectiviteit van een geneesmiddel centraal. Dat staat los van de daadwerkelijke prijs of prijsopbouw. De genoemde kosten zijn daarbij niet relevant.

Vraag 12
Hoe gaat u op nationaal niveau wettelijke uitvoering geven aan WHO-resolutie 72.8 «Improving the transparency of markets for medicines, vaccines, and other health products», waarin WHO-lidstaten nadrukkelijk wordt verzocht om de netto prijzen van farmaceutische producten publiek te maken?[5] En wanneer kan de Kamer hiervan concrete resultaten zien?

Antwoord 12
Ik heb u in het Commissiedebat over geneesmiddelenbeleid van 22 maart jongstleden toegezegd hierop nader in te gaan.
Transparantie is geen doel op zich. Het is een middel om meer inzicht te krijgen in de mechanismen van de kosten van de ontwikkeling van geneesmiddelen en de prijs waarvoor het geneesmiddel uiteindelijk op de markt wordt gebracht. Het maakt het mogelijk om waar mogelijk, gericht beleid in te zetten.
Bij mijn onderhandelingen voor een financieel arrangement streef ik steeds weer naar een transparante uitkomst en publicatie van nettoprijzen. Helaas weigeren firma's dit categorisch. Het bedrijf zal uiteindelijk mee moeten gaan in de wens om meer transparantie.
De WHO resolutie heeft mijns inziens dan ook tot doel om meer inzicht in de sector te krijgen en landen te ondersteunen keuzes te maken voor de geneesmiddelen die ze nodig hebben en de prijzen vast te stellen die zij bereid zijn daarvoor te betalen.
Juist op dit punt heb ik mij de afgelopen tijd ingezet. Voorbeelden van mijn inspanningen zijn onder meer:

[5] https://apps.who.int/gb/ebwha/pdf_files/WHA72/A72_R8-en.pdf

- Het mede opzetten van het International Horizon Scanning Initiative (IHSI) waarin in een vroeg stadium wordt gesignaleerd welke middelen op de markt komen. Daarmee kan veel beter worden voorbereid op de waarde en de uitgaven van deze middelen;
- Het uitvoeren van een onderzoek naar het financiële ecosysteem van onderzoek en ontwikkeling van geneesmiddelen en de daaruit voortvloeiende vervolgonderzoeken;
- Uitwisseling met andere landen over de mogelijkheden rond het vaststellen van onvervulde medische behoeften en van «willingness to pay», de maatschappelijke bereidheid tot het betalen van een bepaalde prijs;
- Mede naar aanleiding van de Motie den Haan[6] werken het Zorginstituut, de Nederlandse Zorgautoriteit en de Autoriteit Consument en Markt op mijn verzoek aan een gezamenlijke werkagenda opgesteld met als titel «op weg naar maatschappelijk aanvaardbare prijzen»[7], dat moet leiden tot een beleidsadvies. Dit verwacht ik over circa één jaar.

Vraag 13
Bent u ervan op de hoogte dat de bestuursvoorzitter van Intravacc, de heer Groen, denkt van Intravacc een groot «commercieel succes» te kunnen maken na de privatisering vanwege veelbelovende OMV-technologie? Bent u ervan op de hoogte dat Intravacc het overgrote deel van de patenten voor deze nieuwe technologie in handen heeft? Bent u ervan op de hoogte dat de ontwikkeling van deze technologie bekostigd is met overheidsgeld en na verkoop in handen komt van een, naar het zich laat aanzien, grote farmaceut die vervolgens voor de afname van deze techniek commerciële prijzen vraagt bekostigd door diezelfde belastingbetalers die voor de ontwikkeling al hebben betaald? Hoe voorkomt u, nu u besluit Intravacc te verkopen, dat deze technologie niet tot woekerprijzen gaat leiden?

Antwoord 13
Ik heb kennisgenomen van de uitspraken van de heer Groen in het Financieel Dagblad d.d. 20 februari 2023. Mijn voorganger heeft uw Kamer eerder geïnformeerd dat bij de verkoop van Intravacc B.V. contractueel zal worden vastgelegd, dat zodra Intravacc een vaccin, dat (mede) tot stand is gekomen door inzet van publieke middelen, overdraagt aan een producent, Intravacc met de producent afspraken zal maken over de prijs die de producent aan de Staat zal rekenen.

Vraag 14
Stel het corona neussprayvaccin Avacc10 wordt een doorslaand succes voor Intravacc – en zij delen het patent daarvan niet meer vrijuit met C-TAP/WHO omdat zij dan in handen zijn van een groot commercieel farmaceutisch bedrijf – hoe voorkomt u dat de nieuwe eigenaar van Intravacc woekerprijzen kan vragen voor het Avacc10 vaccin?

Antwoord 14
Dit kandidaat product is momenteel nog in ontwikkeling en in het najaar van 2022 is de fase van het pre-klinische onderzoek ingegaan. Mijn voorganger heeft uw Kamer eerder geïnformeerd dat bij de verkoop van Intravacc B.V. contractueel zal worden vastgelegd, dat zodra Intravacc een vaccin, dat (mede) tot stand is gekomen door inzet van publieke middelen, overdraagt aan een producent, Intravacc met de producent afspraken zal maken over de prijs die de producent aan de Staat zal rekenen.

Vraag 15
Vindt u dat het verdienmodel van de farmaceutische industrie nog houdbaar en uitlegbaar is? Ook nu uw ministerie zelf heeft geconstateerd dat niet de publieke gezondheid maar de winstgevendheid van een geneesmiddel leidend is in deze industrie?

---

[6] Kamerstuk 29 477 nr. 722
[7] https://www.rijksoverheid.nl/documenten/publicaties/2023/02/23/werkagenda-nza-zinl-acm

Antwoord 15
Zie mijn antwoord op vraag 7.

Vraag 16
Acht u het wenselijk dat er voor farmaceuten een wettelijk afdwingbare zorgplicht komt, zoals Farma ter Verantwoording betoogt?[8]

Antwoord 16
Vooralsnog zie ik geen meerwaarde in het opleggen van een zorgplicht. Het opleggen van een zorgplicht aan geneesmiddelenfabrikanten is een vergaande maatregel die enige gelijkenis heeft met het instrument van dwanglicentie. Het is de vraag in hoeverre het ook echt afdwingbaar is en een langetermijn oplossing biedt voor toegang.

Vraag 17
Kunt u bovenstaande vragen één voor één beantwoorden?

Antwoord 17
Voor zover dat geen doublures veroorzaakte, heb ik dat gedaan.

[8] https://www.pharmaceuticalaccountability.org/2023/02/06/new-policy-brief-time-to-legislate-realising-access-to-medicines-through-states-obligation-to-protect-the-human-right-to-health/

Het gezondheidszorgstelsel in Nederland

De bezuinigingen op de zorg,en de feitelijke haalbaarheid waren niet een probleem van gisteren in de Haagse politiek,maar zijn ook de problemen van vandaag. Ook de medicalisering heeft een lange geschiedenis sinds Ivan Illich er een boek over schreef in 1976,(Ivan Illich, “medical Nemesis” The Expropriation of Health, Random House Inc,New York 1976.

Forse financiële tegenvallers

Geldzorgen voor Simons en De Vries

Van onze parlementsredactie

DEN HAAG — Minister De Vries (sociale zaken) en staatssecretaris Simons (volksgezondheid) kampen met forse financiële tegenvallers. Op Sociale Zaken gaat het om bijna 1,6 miljard gulden, Simons is goed voor circa 500 miljoen gulden.

De problemen bij Sociale Zaken zijn vooral ontstaan door forse vertraging in de uitvoering van een groot aantal wetten in de sociale zekerheid, die alle geld moesten opleveren. Hierdoor zijn zogenoemde 'besparingsverliezen' opgetreden, waarvan 164 miljoen gulden opgevangen moet worden binnen de rijksbegroting en 801 miljoen gulden in de sociale fondsen.

De Vries voorziet dat deze 'besparingsverliezen' ook de komende jaren nog forse effecten zullen hebben, vooral binnen de sociale fondsen. Er zullen bedragen uiteenlopend van 470 tot 970 miljoen gulden per jaar, opgevangen moeten worden.

De Vries wil volgend jaar de koppeling laten vervallen om de gelden die vrijkomen te gebruiken voor het dekken van de financiële problemen. Nieuwe berekeningen van het Centraal Planbureau (CPB) hebben echter uitgewezen dat de bewindsman daarmee minder binnenhaalt dan voorzien. Volgend jaar gaat het om bijna 860 miljoen gulden aan besparingen als de koppeling vervalt. De Vries rekende op bijna 1 miljard gulden.

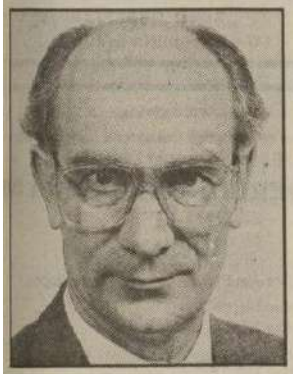

■ DE VRIES

'Besparingsverliezen'

Ook staatssecretaris Simons kampt met 'besparingsverliezen' nu bezuinigingen niet op tijd zijn ingegaan. Die verliezen zijn dit jaar 126 miljoen gulden, in 1993 nog eens 70 miljoen gulden. Aanleiding voor de verliezen is de nieuwe regeling waardoor mensen in verpleeghuizen niet eerst hun eigen vermogen grotendeels hoeven op te maken. Hogere uitgaven voor specialisten en nog niet doorgevoerde bezuinigingen in de sfeer van de hulpmiddelen zorgen bovendien voor het tekort.

Simons heeft het kabinet beloofd maatreglen te zullen nemen om komend jaar 85 miljoen gulden extra te bezuinigen en in de jaren daarna 110 miljoen gulden per jaar. Maatregelen daarvoor moeten nog ontworpen worden.

Overigens sluit het kabinet nieuwe tegenvallers bij de uitgaven voor specialisten, hulpmiddelen en medicijnen niet uit. Indien die optreden zullen gerichte maatregelen worden genomen. Inclusief de andere problemen van Simons houdt het kabinet rekening met een tegenvaller van circa 500 miljoen gulden bij de volksgezondheid in 1992.

Nieuwsblad van het Noorden, Zaterdag 30 mei 1992

Medicijnprijzen wettelijk aan banden leggen

door H.P.J. van Gerven

Wat moeten we met de apotheker? Daarover verschenen in Trouw al interessante bijdragen van S. Basseleur, G.H. de Kruijf en R. Oudkerk. Mijn advies: Laten we de apotheker houden, maar dan in loondienst en los van de farmaceutische industrie.

In tegenstelling tot hen die pleiten voor het doorbreken van de monopolie-positie van de apotheker, vind ik verstrekking van medicijnen op recept via de apotheker een goede zaak – en dat moeten we dus maar zo houden ook. Het toestaan van meer concurrentie, zoals postorderfarmacie, leidt niet tot lagere prijzen. In Amerika waar het bestellen van pillen per post al langer bestaat (inmiddels 7 procent van de markt), stijgen de laatste jaren de medicijnprijzen driemaal zo snel als de inflatie.

Een tweede reden om de apothekerspositie niet te ondermijnen ligt in het feit dat pillen en poeiers geen snoepjes zijn. Als huisarts ervaar ik geregeld dat medicijnen grote gezondheidsschade kunnen veroorzaken, zeker bij gelijktijdig gebruik van verschillende medicijnen door ouderen. De controle van dit gebruik door de apotheker is erg belangrijk, net als het geven van goede voorlichting om overconsumptie te voorkomen.

Daarnaast heeft een apotheker een controlerende, signalerende en scholende functie voor de voorschrijvende arts. Allemaal zinvolle zaken die de patiënt uiteindelijk ten goede komen.

Als we de apotheker van handelaar tot hulpverlener willen maken (zoals PvdA-Kamerlid Oudkerk bepleit) moeten we het niet zozeer hebben over de monopolie-positie van de apotheker bij het verstrekken van medicijnen op recept, maar over de inkomenspositie van de apotheker en zijn afhankelijkheid van de omzet. We moeten, om geld en gezondheid te sparen, een einde maken aan de situatie waarin apothekers belang hebben bij het verstrekken van zoveel mogelijk medicijnen. De 'prikkels' moeten verdwijnen.

Momenteel verdient een apotheker per recept (10 gulden). Hoe meer recepten hij kan verwerken, hoe groter zijn inkomen. Hoe groter zijn omzet is, hoe meer bonussen en kortingen hij ook krijgt van de farmaceutische industrie. Terwijl het normjaarinkomen van een apotheker wordt gesteld op 160 000 gulden, verdient de gemiddelde apotheker in werkelijkheid meer dan het dubbele: 400 000 gulden! Logisch dat de verleiding om veel te verkopen dan groot wordt. Het wordt hoog tijd dat er een verbod komt op dit farmaceutische 'smeergeld' voor apothekers, zoals in Denemarken al het geval is.

De farmaceutische industrie moet trouwens in zijn geheel veel meer aan banden worden gelegd. Momenteel is de Nederlandse geneesmiddelenprijs 50 procent boven het Europees gemiddelde. Door het invoeren van een prijzenwet medicijnen kan een geweldige bezuiniging gerealiseerd worden.

In een studie heb ik de Nederlandse apothekersinkoopprijzen (november 1993) vergeleken met de Belgische – waar geen vrije prijsstelling bestaat. Bij onze zuiderburen worden zowel de fabriekspijs als de groothandelsmarge en de apothekersvergoeding vastgesteld door de overheid. En met succes. Het prijspeil van de dertig meest omgezette medicijnen in Nederland blijkt in België veel lager dan in Nederland. Hartmiddelen als Cedocard en Sotacor zijn bijna driemaal zo goedkoop. Absolute koploper is het darmmiddel Pentasa. Een tablet Pentasa van 500 milligram kost hier 1,66 gulden tegen 45 cent in België. En dan hebben we het over exact hetzelfde tabletje van dezelfde fabrikant.

Als door overheidsingrijpen de apothekersinkoopprijs in Nederland verlaagd wordt naar Belgisch niveau, dan betekent dat alleen al op deze dertig geneesmiddelen een besparing op jaarbasis van een kwart miljard gulden. Dat ter illustratie van mijn opvatting waar de echte besparingen in de gezondheidszorg te halen zijn – zonder de patiënt te schaden.

Mijn advies aan het apothekerscongres komende maand is dus: durf te kiezen voor apothekers in loondienst en medicijnprijzen aan banden. Dat is het best denkbare recept uit financieel-politiek én gezondheidskundig oogpunt.

De auteur is huisarts, verbonden aan de Gezondheidsdienst van de Socialistische Partij.

Trouw 21 September 1994

DE HEER J.P. VAN DEN WITTENBOER
POSTBUS 324
5660 AH GELDROP.

A A N T E K E N E N.

STAATSTOEZICHT OP DE VOLKSGEZONDHEID
De Weledelgeleerde Heer Staatssecretaris SIMONS
Postbus 5406
2280 HK RIJSWIJK

P E R S O O N L I J K

Geldrop, 24 augustus 1993

Betreft: Klachtenbrief 3 volgbladen + verslag 12 bladen.

Geachte Weledelgeleerde Heer de Staats-Secretaris,

Ik voorspel U dat uw positie als Staats-Secretaris voor de Volksgezondheid, spoedig daarop getroffen zal worden door een catastrofe, waarvan zij zich niet meer zal herstellen. Ik heb U inmiddels - tot tweemaal toe - brieven naar uw postbus verstuurd.

Ik ben een zwendel en corruptie op het spoor van misstappen en valse verklaringen in de medische- en gezondheidszorg - met bewijs - die het Nationaal-systeem dermate ondermijnen, dat het niet getolereerd kan en mag worden, het een en ander in de doofpot wordt gedeponeerd,. Zulks deraillement in het gezondheidsgebeuren is U blijkbaar niet vreemd, ook U loopt van tijd tot tijd langs de rails en weet zelfs die rails niet meer te liggen. Ondanks mijn brieven, bleef uw antwoord als een stolp over leegte. Zoals sommige diersoorten zich voor hun belagers doodhouden, zo vlucht U voor uw verantwoordelijkheden in een toestand van uiterste zelfingekeerdheid en kapselt U zich vervolgens hierdoor - hermetisch - af van het Nederlandse Volk. Dit doet mij wel enigszins (behoorlijk) radikaal vreemd voorkomen, bestaande in het effect van een weinig gewone denktucht, een nuance van een geforceerde vluchtweg met hier en daar een beetje oppervlakkige denkmethodieken. Uw handelswijze en wandel echter brachten U juist in een ijle atmosfeer, dat is: In nauwelijks - zogenaamd - weten, (uw intelligentie is goed, zelfs zeer goed, maar de belangstellingssfeer is beperkt uni-lateraal), even daarna zelfs een leegte, in een niet weten.
Uw positie als Staats-Secretaris is in dit raamwerk adherent de barriére, een toestand die radicaal - inzulke situatie - versplinterd moet worden, ten behoeve van het nieuwe evenwicht. Evenwicht betekent hier immers gezondheid - de normale situatie - en het ontbreken van het evenwicht duidt op ziekte van het Nationale Gezondheidssysteem.

AANTEKENEN 24-8-1993
POSTBUS 5406, RIJSWIJK

Het moge hier duidelijk wezen, heer Simons, dat het lanceren van dergelijk literair vernuft de subjectieve knopen zal lossnijden uit het draadwerk van uw innerlijke en van uw innerlijk ze uit dit innerlijk uitlichten, ze door het metafysische gordijn dat uw innerlijk hermetisch omhult heen smokkelen en ze vervolgens in de vrije buitenlucht op het Volk los te laten, zodat die er massaal innerlijk door omslaan. De bewegingsstorm die dit teweeg brengen gaat, doet de haren rechtop waaien op de hoofden van de mensen. U laat steeds de wind van het ongewisse door de voorvallen waaien. Het vraagstuk van en over de Gezondheidszorg, ligt heden weer volop in het middelpunt van de belangstelling. Als het hier gaat om een gebeurtenis die een zodanige verstoring van het evenwicht betekent, dat er op dit moment en ook in de toekomst niet mee in het reine kan worden gekomen en iedere Burger vraagtekens blijft plaatsen is er een crisis.
"Een noodbrug over een te wijd geworden kloof, een kloof die als maar groter wordt en waar overigens de bruggehoofden van ontbreken."

Tot op dit moment in deze brief ontvouwde zich in vogelvlucht voor uw geest een worsteling van intellect, waar enige denktucht aan vooraf is gegaan. Was het niet dat u aan de grond genageld stond en niet tot veel meer in staat was dan grenzeloze verbazing. Deze verbazing zou U trachten te verjagen, door de overweging dat - ik - een (voorals nog voor U niet te begrijpen) grap met U had uitgehaald. Maar juist op dat ogenblik dat u nog maar even met deze gedachtengang de natuurlijke orde van zaken had hersteld en tot overeenkomstige maatregelen kon overgaan, smolten uw voorgenomen maatregelen weg en moest U getuigen zijn van een mirakel, ware het niet dat u nadien het onnatuurlijke had verdrongen en deze literatuur nogmaals in ogenschouw heeft genomen. Namelijk de wetenschap kan niet blijven stilstaan bij het konstateren van alleen feiten, zij zoekt naar samenhang en veklaring. Daarna zullen er keuzes moeten worden gemaakt en kiezen is niet alleen een veilige vluchtweg zoeken tussen alle verklaringen en - zig zag - tussendoor, dat zou al schuivende een veilige vluchtweg zoeken zijn. De herinnering zou hier voorgoed zijn weggebleven, maar de feiten bleven wel, geraamte als zij waren van het verleden. Maar het eigen van de feiten, dat wat de feiten tot "verleden" maakte, tot het verleden dat ons, wanneer het zich aan ons meldt, de adem doet inhouden. Het verleden echter, was wel toegankelijk maar ten koste van veel moeite en talent, deze toegankelijkheid moest veroverd worden met niet weg te cijferen inzet.
Bewijzen kunnen ook heden onbelemmerd tot ons doordringen. Het is voldoende een kroniek van rapporten te openen en de feiten marcheren zo naar ons toe. Het is daarom toe te juichen dat derhalve door mijzelf - met deskundige ondersteuning - naar een gecoördineerd vooronderzoek is gestreefd en aktiviteiten te ontplooien die het onderzoek in deze richting stimuleert, ondanks dat recenteljk de zaak weer even een wending leek te krijgen, een heimelijk stigma als gevolg waarvan zij "ondergronds " dreigde te gaan.

Mijn persoonlijke geest heeft mij, bij mijn eerste wel zéér wankele schreden op dit pad begeleid, mij nadien steeds opnieuw aangemoedigd om vol te houden, als het pad weer alle tekenen van een doodlopende weg leek te hebben. Luikjes werden voor mij hierdoor geopend, die mij een breder blikveld gaven dan voorheen het geval was. Ik had U al getracht enigszins los te woelen uit het door u ingenomen hopeloze zwijgen, het onkruid moet met wortel en al uit de grond worden gerukt om voort woekeren te beletten. Deze oninvoelbaarheid uwerzijds, heeft tot gevolg dat ik u heden als ongrijpbaar beleef. Het ontbreken van een niet naar behoren gevoerd beleid gaat zich wreken. Horizonverruiming moet dan de vertroebelde situatie overwinnen, om plaats te maken voor een nieuw vergezicht.

AANTEKENEN 24-8-1993
POSTBUS 5406, RIJSWIJK

Voorts:
Elke Nederlander als Staatsburger, alleen of in groepsverband, heeft het recht en ook de plicht, om onvolkomenheden of uitwassen in het Nationaal Gezondheidszorg-systeem aan de kaak te stellen en verbetering te eisen.

De Nationale Medische- en Gezondheidszorg is op sommige plaatsen gekenmerkt door een zekere wildgroei van aktiviteiten, anderzijds het blijven voort bestaan van blinde vlekken op de kaart.
De Nationale en Lokale gezondheidsvraagstukken blijven naast de algemene en partiële vraagstukken onverminderd nog steeds om een oplossing vragen. Aan dit laatste wordt - jammerlijk genoeg - niet altijd de hand gehouden. Er is een indrukwekkend bouwsel ontstaan waarvan de indeling uiterst ondoorzichtig is. "De lappendeken van de Gezondheidszorg". De ondoorzichtigheid is er in de loop der jaren niet minder op geworden, ondanks de vele pogingen om daarin verheldering te brengen. Ook de sterk toegenomen kosten van geneeskundige en gezondheidszorg, met daarnaast de twijfel aan het feitelijke rendement ervan zijn problemen van de eerste orde. De oplossing om te komen tot betere afstemming van de onderlinge funkties zijn soms een kwestie van beter Management of ander beleid en bestuur of betere programering en duidelijke prioriteiten te stellen. Soms liggen deze problemen in de politieke sfeer of in andere financiële regelingen. De werkelijkheid is ook hier weer de pendante tegenstelling en laat ons zien dat oplossingen niet of niet tijdig worden uit-gevoerd, of soms niet aan de orde worden gesteld. In de redeneertrant van het volk haar visie, wil dat zeggen, dat de keuze van het in te zetten instrument voor de bevordering van de gezondheidszorg "onjuist" is.

Een polarisatie vanuit de politiek-dualistische denkmodellen genieten thans bijzondere populariteit, als hulpmiddel voor de verklaring van het gezondheids en de Sociale werkelijkheid en als instrument voor het Sociaal-Politiek handelen (micro, meso en macro-niveau van besluitvorming). Uit dualistische denkmodellen (dyaden) spruit voort stagnatie en revolutie. Een ander voorbeeld is de beschrijving van de sociale werkelijkheid vanuit de tegenstelling conflict en harmonie. Een voorbeeld zou genoemd kunnen worden voor de mogelijheid voor modelbouw in het sociale leven c.q. het gezondheidsvlak. Hierbij wordt geen gebruik gemaakt van het denken in dyaden, maar van het denken in drieheden (triaden). We kunnen daarom over een triaden ook spreken als een drieledig model of beleidsplan. Bij de Polarisatie Strategen als u volgt bij een tweeling model van denken een dwingende keuze.
Een protest uit onvrede vanuit het Volk volgt dan meestal. Bij het drieledig model is er in het beleidsplan nog een - tussenfase - eigenlijk zou men moeten stellen men blijft voortdurend bijsturen in positieve gedachten en uitvoer en betrekt hierbij het Volk in totaal.
Wij noemen dit "beheerste discontinuïteit" en dit geniet duidelijke voorkeur boven het polarisatiesysteem.

Waarom is het dus van belang om beheerste discontinuïteit als een afzonderlijke veranderingsstrategie (planned Change) te onderkennen. Het antwoord is dus: dat de mens, "het Volk" in het plan zelf kan mee denken (groeien) hoe de toekomst er uit zal moeten zien en hoe deze te verwerkelijken. Deze keuze kan pas bewust gebeuren, wanneer alle mogelijkheden gekend worden en de consequenties overzien worden. Wie kiest voor Polarisatie versterkt onherroepelijk het wantrouwen, vergroot de intolerantie en moet tenslotte de consequentie van de onvermijdelijke Revolutie aanvaarden.

AANTEKENEN 24-8-1993
POSTBUS 5406, RIJSWIJK

Dit gehele betoog, mijn persoonlijke klachten en tevens ook de Nationale situatie aan de kaak te stellen over de verschillende funkties, c.q. problematiek in een bepaalde zin samenvattende, zou gesteld kunnen worden, globaal dat: in wetten en voorschriften over het Volk wordt beslist, dat voorzieningen er voor het Volk zijn en bij de educatieve interventie met het Volk samen wordt gezocht naar en gewerkt wordt aan een oplossing van het Nationaal Gezondheidsvraagstuk. In deze constellatie van de entrope van voorstellingen met de polariteit van licht en duister is heden uw positie als Staats-Secretaris der Volksgezondheid adherent de barriére.
"Een toestand die radikaal versplinterd moet worden ten behoeve van het nieuwe evenwicht".

Resumerende worden als samenvatting de volgende opvattingen gehuldigd, globaal neergezet de volgende opsommingen;

* Corruptie en zwendel, valse verklaring in het medisch en gezondheidsgebeuren, welke het Regionaal en Nationaal systeem danig ondermijnen.
  Vinden wij dat juist?

* Het vóórkomen dat de zaak een wending krijgt, een heimelijk stigma als gevolg waarvan ze "ondergrond" gaat, is van ieders belang.

* Dat u in uw ijver om de mensheid te dienen, de naaste voorbij loopt is bekend, het Volk wordt hier tot een volgzaam kuddedier verlaagd.
  Vinden wij dat juist?

* Een barriére die radikaal versplinterd moet worden ten behoeve van een nieuw evenwicht.

* Het vraagstuk van het gezondheidsgebeuren en daarmede het samenhangende probleem van de verhoudingen onderling ligt heden weer in het middelpunt van de belangstelling.

* Elke Nederlander heeft als Staatsburger, alleen of in groepsverband het recht en ook de plicht om onvolkomenheden of uitwassen in het Nationale Gezondheids-zorgsysteem aan de kaak te stellen en verbetering te eisen.

* Doelstellingen:
  Het doorbreken van verstarde patronen en opheffing van schijnzekerheden en het scheppen van horizonverruiming in een constellatie van - momenteel - met de polariteit tussen licht en duister.

Inmiddels verblijf ik,
hoogachtend,

J.P. van der Wittenboer

STAATSTOEZICHT OP DE VOLKSGEZONDHEID
geneeskundige inspectie van de volksgezondheid voor de provincie Utrecht

Laan v. Vollenhove 3231
3706 AR Zeist
Telefoon (03404) 54892
Correspondentie uitsluitend:
Postbus 512
3700 AM ZEIST
Bereikbaar vanaf station NS Utrecht
met de buslijnen 52 + 53

Intermediary Foudation of the Universal
Declaration of Human Rights
t.a.v. dhr. J.P. van den Wittenboer
Postbus 324
5660 AH GELDROP

Uw brief :
Uw kenmerk :
Ons kenmerk: B1120/JR/tz
Onderwerp

ZEIST, 26 november 1993

Hierbij bevestigen wij de ontvangst van uw brief d.d. 22 november 1993. Van de inhoud hebben wij goede kennis genomen.

De Geneeskundig Inspecteur
van de Volksgezondheid
voor de provincie Utrecht,

Dr. J.W.M. Remmen

STAATSTOEZICHT OP DE VOLKSGEZONDHEID
geneeskundige inspectie van de volksgezondheid voor Zeeland

Balans 11
4331 BL MIDDELBURG
telefoon 01180 - 27951
postgiro 44010
Correspondentie uitsluitend:
postbus 128
4330 AC MIDDELBURG

Nabij station NS Middelburg
(Looprichting Abdijplein/Balans)

Aan de Heer J.P. van den Wittenboer

Postbus 324

5660 AH GELDROP.-

Uw brief : 22 november 1993
Uw kenmerk :
Ons kenmerk: 516/F.B./MP.
Onderwerp : Ontwikkeling in de gezondheidszorg.

Middelburg, 26-11-1993

Geachte Heer van den Wittenboer,

Hierbij bevestig ik de ontvangst van uw klachtbrief met bijlagen met betrekking tot misstanden in de Nederlandse gezondheidszorg.

Van de inhoud heb ik met belangstelling kennisgenomen. Met name heb ik nota genomen van het feit dat u de verantwoordelijke Bewindsman inmiddels rechtstreeks heeft geïnformeerd.

Hoogachtend,
De Geneeskundig Inspecteur van de
Volksgezondheid voor Zeeland,

F.J. Biesenbeek, arts.

Bijlagen:

Verzoeke ons kenmerk, dagtekening en onderwerp in uw antwoord te

STAATSTOEZICHT OP DE VOLKSGEZONDHEID

geneeskundige inspectie van de volksgezondheid voor de provincies Overijsset en Flevoland

Stationsplein 8
Postbus 112
8000 AC Zwolle
Telefoon (038) 260260
Telefax (038) 219679
Postgiro 905457

De heer J.P. van den Wittenboer
Postbus 324
5660 AH GELDROP

Zwolle, 29 november 1993

Uw kenmerk :
Ons kenmerk : WS/KB
Onderwerp : uw brief van 22 november jl.

Geachte heer Van den Wittenboer,

Voor de goede orde bevestig ik bij deze de ontvangst van uw brief van 22 november 1993. Van de inhoud van uw brief heb ik kennis genomen.

Uw brief geeft mij nu geen directe aanleiding tot aanpassing van de algemene of specifieke toezichtstaak van de Geneeskundige Inspectie in mijn ambtsgebied.

Hoogachtend,
De Regionaal Geneeskundig Inspecteur
van de Volksgezondheid
voor Overijssel en Flevoland,

W.J. Spiers, arts

STAATSTOEZICHT OP DE VOLKSGEZONDHEID

geneeskundige inspectie van de volksgezondheid voor Zuid-Holland

beeklaan 397-399
's-Gravenhage
telefoon (070) 3634965
telefax (070) 3633254
Correspondentie uitsluitend:
postbus 60201
2506 LE 's-Gravenhage

Bereikbaar van station Den Haag C.S. met tramlijn 3 (uitstappen halte Valkenbosplein) en van station Den Haag H.S. met tramlijn 11 (uitstappen halte Groot Hertoginnelaan).

De heer J.P.van den Wittenboer,
Postbus 324,
5660 AH GELDROP.

Uw brief :
Uw kenmerk : van 22-11-1993
Ons kenmerk: -
Onderwerp : 93-2254/AZ/BB/WE
Nationaal gezondheidszorgsysteem

's-Gravenhage,

29 november 1993

Geachte heer Van den Wittenboer,

U zond mij op 22 november 1993 ter kennisneming een afschrift van uw brief d.d. 24 augustus 1993 aan de Staatssecretaris van Volksgezondheid. In genoemd schrijven signaleert u problemen in het Nationaal Gezondheidszorgsysteem, die u ongewenst voorkomen en waarop u mijn reactie zoudt willen vernemen.

Uw opmerkingen over de gezondheidszorg hebben een algemeen karakter en zijn gericht op het landelijk beleid. Het behoort niet tot de taak van de regionale inspectie van de volksgezondheid voor Zuid-Holland de door u aangesneden problemen te behandelen of daarop te reageren.

Om misverstanden te voorkomen stuur ik u hierbij uw brief met bijlagen retour.

Hoogachtend,

De Geneeskundige Inspectie van de
Volksgezondheid voor Zuid-Holland,

B.R. van Beusekom, inspecteur

Bijlagen:
G.H.I.-model 154

120

Verzoeke alle correspondentie te richten aan de Geneeskundig Inspecteur, zonder vermelding van persoonsnamen; verzoeke tevens ons kenmerk, dagtekening en onderwerp in uw antwoord te vermelden.

STAATSTOEZICHT OP DE VOLKSGEZONDHEID
geneeskundige inspectie van de volksgezondheid voor Noord-Holland

Koninginneweg 111
2012 GM Haarlem
Tel.: (0 23) 16 03 30
Fax: (0 23) 32 72 36

Correspondentie uitsluitend:
Postbus 3125
2001 DC HAARLEM

Bereikbaar vanaf station NS Haarlem
met de busiijnen 6, 50 en 90

VERTROUWELIJK
De heer J.P. van den Wittenboer
Postbus 324
5660 AH GELDROP

Uw brief : 22 november 1993
Uw kenmerk :
Ons kenmerk: MN/MN/93/1075 Doorkiesnummer: 023-(1603)
Onderwerp : Ontwikkeling van positieve lijn in de gezondheidssector

Haarlem,
30 november 1993

Geachte heer Van den Wittenboer,

Hierbij bevestig ik de ontvangst van uw brief van 22 november jl. Ik dank u voor uw bijdrage tot het gezamenlijk opstellen van nieuwe positieve ontwikkeling in het landelijk gezondheidsstelsel.

De Inspectie van de Volksgezondheid heeft een toezichthoudende taak op de volksgezondheid en geen beleidsvormende taak.
Met belangstelling wacht ik het werk van de enquête commissie af.

Hoogachtend,

De Geneeskundig Inspecteur van de
Volksgezondheid voor Noord-Holland

dr. P. Lens

Bijlagen:

G.H.I.-model 160

Verzoeke ons kenmerk, dagtekening en onderwerp in uw antwoord te vermelden.

121

STAATSTOEZICHT OP DE VOLKSGEZONDHEID
geneeskundige inspectie van de volksgezondheid voor Gelderland

Pels Rijckenstraat 1
Arnhem
Telefoon (085) 52 88 92
ook buiten kantooruren
correspondentie uitsluitend:
Postbus 9013
6800 DR Arnhem

De heer J.P. van den Wittenboer
Intermediary Foundation of the
Universal Declaration of Human Rights
Postbus 324
5660 AH GELDROP

Uw brief : 22.11.1993
Uw kenmerk :
Ons kenmerk: JH/NG/931276 (M93/46)
Onderwerp :

ARNHEM, 7 december 1993

Geachte heer Van den Wittenboer,

Hierbij bevestig ik de ontvangst van afschriften van brieven die u gezonden hebt aan de Staatssecretaris van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur. Ik heb kennisgenomen van de inhoud en concludeer daaruit uw grote betrokkenheid bij alles wat te maken heeft met volksgezondheid en gezondheidszorg.

Zoals blijkt uit het commentaar van de Staatssecretaris op uw brief worden bijdragen zoals van u op prijs gesteld.

Hoogachtend,
de Regionaal Geneeskundig Inspecteur
van de Volksgezondheid voor Gelderland,

J.H. Hekking

c:

Bijlagen:

G.H.I. model 178 - 105860

Verzoeke ons kenmerk, dagtekening en onderwerp in uw antwoord te vermelden

122

De Telegraaf

waarin opgenomen
de Amsterdamsche Courant Anno 1619

Postbus 376, 1000 EB Amsterdam
Basisweg 30, 1043 AP Amsterdam
Telex: Losse verkoop 10449
advertenties: 12208 Teleg NL
Redactie: 14436 Teleg NL
Postbank: 533100
ING Bank: 69.73.75.005
Postbank abonnementen: 651190
B.V. Dagblad De Telegraaf
handelsregister K.v.K. nr. 72792

De heer J.P. van den Wittenboer
Postbus 324
5660 AH GELDROP

Ref.
Uw schr.
Ons schr. sm 2134
Telefoon rechtstreeks: 020 - 585

Amsterdam, 2 september2 september 1993

Geachte heer Van den Wittenboer,

Uw brief gericht aan Staatssecretaris Simons lazen wij met belangstelling. Tot onze spijt moeten wij u helaas mededelen dat wij besloten hebben geen redactionele aandacht aan uw klacht te besteden.

Met vriendelijke groeten,

hoogachtend,

DAGBLAD DE TELEGRAAF

redactie

Haarlem, 8 september 1993

Geachte heer van den Wittenboer,

Deze week hebben we de brief ontvangen die in augustus aan staatssecretaris Simons van Volksgezondheid had geschreven. U beschrijft daarin dat u op het spoor bent van zwendel en corruptie van misstappen en valse verklaringen in de gezondheidszorg.

Graag zou ik van u nadere uitleg krijgen omtrent deze zaak waarvan u zegt dat er bewijsstukken zijn.

Wilt u daarom zo vriendelijk zijn om zo spoedig mogelijk contact met ons op te nemen?

Bij voorbaat hartelijke dank,
Met vriendelijke groet,

Gwen van Loon
Redactie Panorama
Postbus 1
2000 MA Haarlem
023 - 304393

de nationale ombudsman

Postadres
Postbus 29729
2502 LS 's-Gravenhage

Stadhoudersplantsoen 2
's-Gravenhage

Telefoon
070 - 3 563 563
Telefax 070 - 360 75 72

Doorkiesnummer
637 MT/VW
Datum
15 SEP. 1993
Ons nummer
93.02898 002
Uw brief
24/08 + 6/09 1993
Uw kenmerk

Bijlagen
1
Onderwerp
Kennisgeving

De heer J.P. van den Wittenboer
Postbus 324
5660 AH GELDROP

Geachte heer Van den Wittenboer,

De voor mij bestemde afschriften van de brieven die u de staatssecretaris van Volksgezondheid, de minister-president en de minister van Justitie zond, heb ik in goede orde ontvangen. De inhoud daarvan heb ik voor kennisgeving aangenomen.

Meer dan dat kan ik overigens niet doen. Anders dan u mogelijk veronderstelt, bieden de kwesties waarvoor u de aandacht van de betreffende bewindslieden vraagt, de Nationale ombudsman geen ruimte voor een onderzoek. Enerzijds omdat de terminologie in de brieven aan de staatssecretaris van Volksgezondheid daarvoor geen aanleiding geeft, anderzijds omdat de Nationale ombudsman geen bevoegdheid heeft ten aanzien van personen die een vrij beroep uitoefenen, zoals advocaten en notarissen.

Met vriendelijke groet en hoogachting,

de Nationale ombudsman,

mr. drs. M. Oosting

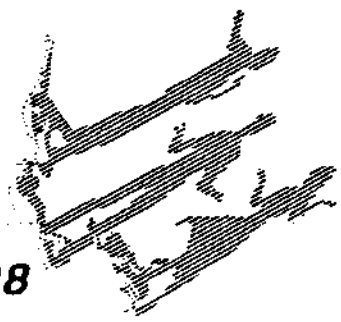

98

JOHN DE MOL PRODUKTIES

KOPIE

De heer J.P. van den Wittenboer
Postbus 324
5660 AH GELDROP

Betreft: uw brief d.d. 24 augustus 1993

Hilversum, 21 september 1993 Onze referentie: JK/EN/93-023

Geachte heer Van den Wittenboer,

Hierbij willen wij u hartelijk danken voor uw brief. Wij zijn ons ervan bewust dat we bij de totstandkoming van ons programma voor een belangrijk deel afhankelijk zijn van reacties van onze kijkers.

Wegens de grote stroom van brieven die wij dagelijks binnen krijgen, is het tot onze spijt echter niet mogelijk om iedere brief uitvoerend te behandelen. Dat geldt helaas ook voor uw brief. Dat wil overigens niet zeggen dat wij geen vertrouwen hebben in de voor u goede afloop van uw zaak.

Daarom willen wij u adviseren om, voor zover u dat nog niet gedaan heeft, contact op te nemen met één van de in de bijgevoegde bijlage genoemde juridische instanties. Daar kan men u ongetwijfeld verder helpen bij de behandeling van uw zaak.

Wij hopen dat u met veel interesse naar "Elke Nederlander wordt geacht de wet te kennen" blijft kijken en wensen u veel succes met de verdere afwikkeling.

Met vriendelijke groet,
namens de redactie van 'Elke Nederlander....'

Jacqueline Kolman

Ministerie van WVC
Directoraat Generaal
van de Volksgezondheid

Postbus 3008
2280 MK Rijswijk
Telefoon (070) 340 79 11

WELZIJN VOLKSGEZONDHEID CULTUUR

De heer J.P. van den Wittenboer
Postbus 324
5660 AH GELDROP

Ons kenmerk	Inlichtingen bij	Doorkiesnummer	Rijswijk
BB-U-933723	J.Penninga	070-3407356	22 SEP. 1993

Onderwerp	Bijlage(n)	Uw brief
Het gezondheidszorgstelsel		24 augustus 1993

Geachte heer Van den Wittenboer,

Uw brief van 24 augustus 1993 heb ik met belangstelling gelezen. In het bijzonder de resultaten van uw studie naar de tekortkomingen en de mogelijke verbeteringen in het huidige stelsel van gezondheidszorg trokken mijn aandacht. U geeft daarin blijk van uw grote betrokkenheid bij dit onderwerp.

Zoals u weet is ook het beleid van het kabinet erop gericht om verbetering te brengen in het functioneren van het stelsel van gezondheidszorg. Dat is echter niet iets dat door de politiek alleen gedaan kan worden; alle burgers zijn daarbij partij. Ik vind het dan ook noodzakelijk dat ook burgers daarin actief en kritisch meedenken. Bijdragen zoals van u - ook al zijn ze kritisch van toon - zijn dan ook altijd welkom ten behoeve van de verdere ontwikkeling en toetsing van het beleid.

Hoogachtend,

de Staatssecretaris van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur,

Hans J. Simons

notariaat
op de Laak

AFSCHRIFT

Op een en twintig januari negentienhonderd vier en negentig ----
verscheen voor mij, Henricus Gerardus Maria Theresia Derks,-----
notaris te Budel:----------
de Heer **Joannes Petrus van den Wittenboer**, planned change agent
en voorzitter van de Intermediaire Stichting van de Universele -
Verklaring van de Rechten van de Mens, volgens zijn verklaring -
geboren te Mierlo veertien mei negentienhonderd vijf en vijftig,
zonder woonplaats en adres, maar wel ingeschreven in het -------
Centraal Persoonsregister te 's-Gravenhage en zijn postadres ---
hebbende: Postbus 324, 5660 AH Geldrop, van Nederlandse --------
nationaliteit, ongehuwd en nooit gehuwd geweest.----------
De voormelde stichting is statutair gevestigd te Geldrop, heeft
de voormelde postbus als postadres en is ingeschreven in het ---
stichtingenregister bij de Kamer van Koophandel en Fabrieken ---
voor Zuidoost-Brabant te Eindhoven onder dossiernummer S 92925.-
De comparant verklaarde als planned change agent werkzaam te ---
zijn in een soort functie als gericht veranderaar van een ------
systeem waar hij en anderen onvrede mee hebben en dat hij een --
verklaring wenst af te leggen met inachtneming van de artikelen
5 en 7 van de Nederlandse Grondwet, handelende over eenieders --
bevoegdheid bij de bevoegde macht schriftelijke verzoeken in te
dienen en het recht te protesteren, alleen of georganiseerd. ---
De comparant verklaarde aldus het volgende: ----------
" De Nederlandse regering heeft meegewerkt aan de totstand- ----
" koming van de Universele Verklaring van de Rechten van de ----
" Mens, zoals die in het jaar negentienhonderd acht en veertig -
" door de United Nations Organization (U.N.O.) werd vastgelegd.-
" In artikel 25 van die verklaring staat een aantal ----------
" voorwaarden, aan welke voorwaarden de Nederlandse Staat ------
" beloofd heeft zich te zullen houden. ----------
" Nederland is een vrije democratie, waarin de burger het recht
" heeft te protesteren en zijn mening vrij te uiten, zoals -----
" onder andere is vastgelegd in de artikelen 5 en 7 van de -----
" Nederlandse Grondwet. ----------
" De huidige maatschappelijke orde in Nederland wordt nogal ----
" gekenmerkt door fundamentele belangentegenstellingen. --------
" Daarin kan slechts wijziging worden gebracht door ----------
" fundamentele herstructurering van het maatschappelijke -------
" systeem, waarvoor veelal een conflictstrategie in een --------
" planned change nodig blijkt te zijn om resultaat te boeken.---
" De huidige machthebbers zullen immers alles in het werk ------
" stellen om de status quo te handhaven, aangezien dat hun -----
" eigen belangen het meest dient.----------
" Speciaal de machtige syndicale machtsmonopolies brengen het --
" publiek grote schade toe. ----------
" Zij zijn dus bij voorbaat verdacht, omdat zij gebrandmerkt ---
" zijn als de in schaapsvel gehulde handhavers van een ---------
" gewraakte maatschappelijke orde en een gewraakt ----------
" maatschappelijk systeem.----------
" In deze beslissingsstucturen van deze autoritaire ----------
" samenwerkingsstrategen, waarin besluiten worden genomen over -
" de hoofden heen van de mensen die erdoor geraakt worden, -----

" verzaken zijn hun functie en taakstelling en plegen zij in ---
" feite zelfs roofbouw in hun omgeving. ----------
" In deze sinistere wereld wordt deugd niet beloond; ----------
" hoge inkomens zijn een teken van geslaagd gedrog. ----------
" Winst is een symptoom van uitbuiting, rente van een ----------
" arbeidsloos en dus immoreel bestaan. ----------
" De autoriteiten staan welwillend aan de voet democratiserings-
" oefeningen toe, opdat zij inmiddels rustig verder kunnen -----
" gaan met hun beslissingenspel. ----------
" Ik ben een zwendel en corruptie op het spoor van misstappen --
" en valse verklaringen in de medische zorg en gezondheidszorg -
" - en heb daarvan de bewijzen - die het nationale systeem -----
" dermate ondermijnen, dat het niet getolereerd kan en mag -----
" worden dat het een en ander in de doofpot wordt gestopt. -----
" Zulk een deraillement is het staatsbestuur blijkbaar niet ----
" vreemd. ----------
" Ook het staatsbestuur loopt van tijd tot tijd langs de rails -
" en weet zelfs de rails niet meer te liggen. ----------
" Ondanks dat ik vele brieven aan het staatsbestuur heb --------
" gestuurd, bleef zijn antwoord meestal als een stolp over de --
" leegte. ----------
" Zoals sommige diersoorten zich voor hun belagers doodhouden, -
" zo vlucht het staatsbestuur voor zijn verantwoordelijkheden --
" in een toestand van uiterste zelfingekeerdheid en kapselt ----
" het zich vervolgens hierdoor hermetisch af van het ----------
" Nederlandse volk. ----------
" Dit komt mij wel enigszins, ja zelfs behoorlijk radicaal -----
" vreemd voor. ----------
" Dat radicaal vreemde zit hem in het effect van een weinig ----
" gewone denktucht, een nuance van een geforceerde vluchtweg ---
" met hier en daar een beetje oppervlakkige denkmethodieken. ---
" De handel en wandel (handelwijze) van het staatsbestuur -----
" bracht dat staatsbestuur juist in een ijle atmosfeer. -------
" Dat is: in een nauwelijks, ofwel zogenaamd weten - de -------
" intelligentie van het staatsbestuur is goed, zelfs zeer goed,
" maar de belangstellingssfeer van het staatsbestuur is beperkt
" unilateraal - en even daarna zelfs in een leegte, in een ----
" niet-weten. ----------
" De positie van het staatsbestuur is in dit raamwerk adherent
" aan de barrière, een toestand die in zulke situaties radicaal
" versplinterd moet worden ten behoeve van het nieuwe evenwicht
" Evenwicht betekent hier immers gezondheid, de normale -------
" situatie, en het ontbreken van het evenwicht duidt op ziekte
" van het nationale gezondheidssysteem. ----------
" Het moge duidelijk wezen, dat het lanceren van het ----------
" vorenstaande literaire vernuft, de subjectieve knopen zal ---
" lossnijden uit het draadwerk van het verstandelijke ---------
" innerlijke van het staatsbestuur en vervolgens die knopen uit
" dat innerlijk zal lichten, en door het metafysische gordijn -
" dat dat innerlijk hermetisch omhult, heensmokkelt en die -----
" knopen vervolgens in de vrije buitenlucht op het volk los zal

" laten, zodat dat volk er massaal innerlijk door omslaat. -----
" De bewegingsstorm die dit teweeg gaat brengen, doet de haren -
" op de hoofden van de mensen rechtovereind waaien. ----------
" Het staatsbestuur laat de wind van het ongewisse door de -----
" voorvallen waaien. ----------
" Het vraagstuk van en over de gezondheidzorg ligt heden weer --
" volop in het middelpunt van de belangstelling en dit zal de --
" komende jaren wel zo blijven. ----------
" Als het hier gaat om een gebeurtenis die een zodanige --------
" verstoring van het evenwicht betekent, dat er op dit moment --
" en ook in de toekomst er niet mee in het reine kan worden ----
" gekomen en iedere burger er vraagtekens bij blijft plaatsen, -
" is er een crisis. ----------
" " Een noodbrug over een te wijd geworden kloof, een kloof die
" alsmaar groter wordt en van welke noodbrug overigens de ------
" bruggehoofden ontbreken."----------
" Tot hier in dit betoog ontvouwde zich in vogelvlucht voor de -
" geest van het staatsbestuur een worsteling van intellect, ----
" waar enige denktucht aan vooraf is gegaan. ----------
" Was het niet dat het staatsbestuur aan de grond genageld -----
" stond en tot niet veel meer in staat was dan tot grenzeloze --
" verbazing? ----------
" Deze verbazing zou het staatsbestuur trachten te verjagen ----
" door de overweging dat ik een met dat staatsbestuur een -------
" vooralsnog door dat staatsbestuur niet te begrijpen grap had -
" uitgehaald. ----------
" Maar juist op dat ogenblik dt het staatsbestuur nog maar even
" met deze gedachtengang de natuurlijke orde van zaken had -----
" hersteld en tot overeenkomstige maatregelen kon overgaan, ----
" smolten de voorgenomen maatregelen weg en moest het staats- --
" bestuur getuige zijn van een mirakel, ware het niet dat het --
" staatsbestuur nadien het onnatuurlijke had verdrongen en deze
" literatuur - dit betoog - nogmaals in ogenschouw heeft -------
" genomen. ----------
" De wetenschap kan namelijk niet blijven stilstaan bij het ----
" slechts constateren van feiten, zij zoekt naar samenhang en --
" naar een verklaring, ----------
" Dit blijkt uit de hierna te melden akten van verklaringen ----
" onder ede en uit rapporten, brieven, kranteberichten, --------
" verwijzingen naar boeken, bandopnamen, enzovoorts. ----------
" Daarna zullen er keuzes moeten worden gemaakt en kiezen is ---
" niet alleen het zigzag tussen alle verklaringen door zoeken --
" van een veilige vluchtweg;----------
" dat zou al schuivende het zoeken zijn van een veilige --------
" vluchtweg. ----------
" Zoals ik al eerder heb aangehaald, zou de herinnering hier ---
" voorgoed zijn weggebleven, maar de feiten bleven wel, --------
" geraamte als zij waren van het verleden. ----------
" Het eigen van de feiten is datgene wat de feiten tot ---------
" "verleden" maakte, tot het verleden dat ons, wanneer het -----

" zich aan ons meldt, de adem doet inhouden. ----------
" Het verleden echter was wel toegankelijk, maar ten koste var
" veel moeite en talent. ----------
" Deze toegankelijkheid moest veroverd worden met een niet weg
" te cijferen inzet en naar ik begrepen heb stuit dit bij veel
" ambtenaren, enige goede daargelaten, nogal eens op problemen
" Zaken en bewijzen zoals voormeld kunnen ook heden onbelemmer
" tot ons doordringen. ----------
" Het is voldoende een kroniek van rapporten te openen en de -
" feiten marcheren zo naar ons toe!----------
" Het is daarom tot te juichen dat derhalve door mijzelf met -
" deskundige ondersteuning is gestreefd naar een gecoördineerd
" vooronderzoek, alsmede naar het ontplooien van activiteiten
" die het onderzoek in deze richting stimuleerden, ondanks dat
" de zaak weer even een wending leek te krijgen, een heimelijk
" stigma, als gevolg waarvan zij "ondergronds" dreigde te gaan.
" Verscheidene medici en deskundigen heb ik bezocht om advies -
" te vragen. ----------
" Sommigen van hen hebben mij een schriftelijke verklaring ----
" gegeven, ----------
" anderen wensten anoniem te blijven. ----------
" Ik kan te allen tijde een verklaring onder ede afleggen, ----
" inhoudende dat ik inderdaad die deskundigen om advies heb ---
" gevraagd. ----------
" Mijn persoonlijke geest heeft mij bij mijn eerste wel zéér --
" wankele schreden op dit pad begeleid en mij nadien steeds ---
" opnieuw aangemoedigd vol te houden - mijn inzet en mijn -----
" doorzettingsvermogen zijn buitengewoon groot en sterk - als -
" het pad weer alle tekenen van een doodlopende weg leek te ----
" hebben. ----------
" Hierdoor werden voor mij luikjes geopend die mij een breder -
" blikveld gaven (horizonverruiming) dan voorheen het geval was
" en mij enkele stappen in mijn persoonlijke ontwikkeling hoger
" brachten. ----------
" Ik had eerder al getracht middels brieven het staatsbestuur --
" enigszins los te woelen uit het door hem, enige afdelingen ---
" daargelaten ingenomen hopeloze zwijgen. ----------
" Het onkruid moet met wortel en al uit de grond worden gerukt -
" om het voortwoekeren daarvan te beletten.----------
" De oninvoelbaarheid van de zijde van het staatbestuur heeft --
" tot gevolg dat ik dat staatsbestuur heden in algemene --------
" beschouwing als ongrijpbaar beleef. ----------
" Het ontbreken van een niet naar behoren gevoerd beleid gaat --
" zich wreken. ----------
" Dat dit echter niet iets is dat voor de politiek alléén ------
" bedoeld is, maar dat ook alle burgers daarbij partij zijn, ---
" deelde de staatssecretaris van Volksgezondheid de heer -------
" Simons, mij mede in een brief. ----------
" Horizonverruiming moet dan de vertroebelde situatie ----------
" overwinnen om plaats te maken voor een nieuw vergezicht. -----
" Voorts dient het volgende gezegd te worden: ----------

" Elke Nederlander als staatsburger, alleen of in groepsverband,
" heeft het recht en ook de plicht onvolkomenheden en uitwassen
" in het nationale gezondheidszorgsysteem aan de kaak te -------
" stellen en daarvan verbetering te eisen. ----------
" Dit volgt uit de artikelen 7 en andere van de Grondwet. ------
" De nationale, politieke, medische zorg en de gezondheidszorg -
" worden enerzijds gekenmerkt door een zekere wildgroei van ----
" activiteiten op sommige plaatsen, anderzijds door het blijven
" voortbestaan van blinde vlekken op de kaart. ----------
" De nationale en locale gezondheidsvraagstukken blijven naast -
" de algemene en partiële vraagstukken nog steeds onverminderd -
" om een oplossing vragen. ----------
" Aan dit laatste wordt jammerlijk genoeg niet altijd de hand --
" gehouden. ----------
" Er is een indrukwekkend bouwsel ontstaan waarvan de indeling -
" uiterst ondoorzichtig is, "de lappendeken van de gezondheids-
" zorg". ----------
" Deze ondoorzichtigheid is er in de loop der jaren niet minder
" om geworden, ondanks de vele pogingen daarin verheldering te -
" brengen. ----------
" Ook de sterk toegenomen kosten van de geneeskundige zorg en --
" de gezondheidszorg met daarnaast de twijfel aan het feitelijke
" rendement ervan, zijn problemen van de eerste orde. ----------
" De oplossing om te komen tot een betere afstemming van de ----
" onderlinge functies is soms een kwestie van beter management,-
" soms van een ander beleid en bestuur en soms van een betere --
" programmering en het stellen van duidelijke prioriteiten. ----
" Soms liggen deze problemen in de politieke sfeer of in -------
" financiële regelingen. ----------
" De werkelijkheid is ook hier weer de pendante tegenstelling --
" en laat ons zien dat oplossingen niet of niet tijdig worden --
" uitgevoerd of soms niet aan de orde worden gesteld. ----------
" In de redeneertrant van de visie van het volk wil dat zeggen -
" dat de keuze van het in te zetten instrument voor de ---------
" bevordering van de gezondheidszorg "onjuist" is. ----------
" Een polarisatie vanuit de politiek-dualistische denkmodellen -
" geniet thans een bijzondere populariteit als hulpmiddel voor -
" de verklaring van de gezondheidswerkelijkheid en de sociale --
" werkelijkheid en als instrument voor het sociaal-politieke ---
" handelen op micro-, meso- en macroniveau van de besluit- ----
" vorming. ----------
" Uit dualistische denkmodellen (dyades) spruiten stagnatie en -
" revolutie voort. ----------
" Een ander voorbeeld is de beschrijving van de sociale --------
" werkelijkheid vanuit de tegenstelling tussen conflict en -----
" harmonie. ----------
" Een voorbeeld zou genoemd kunnen worden voor de mogelijkheid -
" voor modelbouw in het sociale leven of in het gezondheidsvlak.
" Hierbij wordt geen gebruik gemaakt van het denken in dyades, -
" maar van het denken in drieheden (triaden). ----------

" We kunnen daarom over een triade ook spreken als een driele
" model of beleidsplan. ----------
" Bij de polarisatiestrategen als (bij) het staatsbestuur vol
" bij een tweelingmodel van denken een dwingende keuze. -----
" Een protest uit onvrede van uit het volk volgt dan meestal.
" Bij een drieledig model is er in het beleidsplan nog een --
" tussenfase en zou men eigenlijk moeten stellen dat men ----
" voortdurend blijft bijsturen in positieve gedachten, ook bi
" de uitvoering daarvan, en hierbij het volk in totaal betrek
" Wij noemen dit "beheerste discontinuïteit" en dit geniet --
" duidelijk de voorkeur boven het polarisatiesysteem. -------
" Waarom is het van belang beheerste discontinuïteit als een
" afzonderlijke veranderingsstrategie (planned change) te ---
" onderkennen? ----------
" Het antwoord daarop is dat de mens "het volk", in het plan
" zelf mee kan groeien en zelf mee kan denken over hoe de ---
" toekomst er uit zal moeten zien en hoe dit toekomstbeeld --
" verwezenlijkt moet worden. ----------
" Deze keuze kan pas bewust gemaakt worden, wanneer alle -----
" mogelijkheden gekend worden en de consequenties daarvan ---
" overzien worden. ----------
" Wie echter kiest voor de polarisatie, versterkt onherroepel
" het wantrouwen, vergroot de intolerantie en moet tenslotte
" de consequentie van de onvermijdelijke revolutie aanvaarden
" Dit gehele betoog, mijn klachten in de eigen familiesfeer,
" tevens de nationale situatie over verschillende functies en
" verschillende problematiek aan de kaak stellende, in een --
" bepaalde zin samenvattende, zou globaal gesteld kunnen word
" dat in wetten en voorschriften over het volk wordt beslist,
" dat voorzieningen er voor het volk zijn en dat bij de -----
" educatieve interventie met het volk samen moet worden -----
" gezocht naar en gewerkt aan een oplossing van het nationale
" politieke vraagstuk en het nationale gezondheidsvraagstuk.
" In deze constellatie van de entropie van voorstellingen met
" de polariteit van het licht en de duisternis, is heden de --
" positie van het staatsbestuur der Nederlanden adherent aan
" barrière. ----------
" "Een toestand die radicaal versplinterd moet worden ten ----
" behoeve van het nieuwe evenwicht" (planned change). --------
" Dit betoog resumerende (samenvattende) worden de ----------
" opvattingen gehuldigd zoals globaal neergezet in de volgende
" opsomming: ----------
" - er is sprake van ----------
" corruptie, zwendel, valse verklaringen en misstappen in --
" het medische gebeuren, het gezondheidsgebeuren, de politie
" de advocatuur en regionaal de orde van advocaten, die het
" regionale en nationale systeem danig ondermijnen; --------
" - het voorkómen dat de zaak een wending krijgt, een heimelij
" stigma als gevolg waarvan zij "ondergronds" gaat, is in --
" ieders belang; ----------
" - dat het staatsbestuur in zijn ijver om de mensheid te ----
" dienen de naaste voorbijloopt, is bekend. ----------

" Het volk wordt hier tot een volgzaam kuddedier verlaagd; ---
" - er is sprake van een barrière die radicaal versplinterd ----
" moet worden ten behoeve van een nieuw evenwicht; ----------
" - het vraagstuk van het gezondheidsgebeuren en daarmede het---
" samenhangende probleem van de verhoudingen onderling ligt --
" heden weer in het middelpunt van de belangstelling; --------
" - elke Nederlander heeft als staatsburger, alleen of in ------
" groepsverband, het recht en ook de plicht onvolkomenheden --
" en uitwassen in het nationale politieke systeem en het -----
" nationale gezondheidszorgsysteem aan de kaak stellen en ----
" verbetering daarvan te eisen. ----------
" Dit volgt uit artikel 7 van de Grondwet; ----------
" - de doelstellingen waarvoor gepleit wordt, zijn het ---------
" doorbreken van verstarde patronen, de opheffing van --------
" schijnzekerheden en het scheppen van horizonverruiming in --
" een constellatie met - momenteel - de polariteit van het ---
" licht en de duisternis. ----------
" Met betrekking tot deze zaak zijn voor notaris Derks te ------
" Budel totnutoe negen akten verleden waarin ik ----------
" verklaringen onder ede heb afgelegd. ----------
" Het betreft één akte van drie februari negentienhonderd drie -
" en negentig, twee akten zes en twintig februari negentien- ---
" honderd drie en negentig, één akte van ----------
" negen maart negentienhonderd drie en negentig, twee akten ----
" van vijf en twintig april negentienhonderd drie en negentig,--
" twee akten van een en twintig april negentienhonderd drie en -
" negentig en één akte van vijf en twintig augustus negentien- -
" honderd drie en negentig. ----------
" Ook uit diverse stukken, zoals brieven, het exclusief de ----
" titelpagina twee en twintig bladzijden tellende rapport ------
" "Beleidsactoren in het gezondheidsstelsel", van de ----------
" Intermediare Stichting van de Universele Verklaring van de ---
" Rechten van de Mens, kranteartikelen en verwijzingen, --------
" waarvan de kopieën aan deze akte zullen worden gehecht, ------
" kan men een vergelijk trekken om zich te verplaatsen in de ---
" desbetreffende tijdsperiode en kan men harde feiten en -------
" bewijzen stellen.". ----------
Op verzoek van de comparant zijn de door hem bedoelde stukken --
aan deze akte gehecht. ----------

---------- Waarvan akte,-
in minuut, is verleden te Budel op de datum in het hoofd van ---
deze akte vermeld.----------
Na zakelijke opgave van de inhoud van deze akte aan de ---------
comparant, die aan mij, notaris, bekend is, heeft deze ---------
verklaard van de inhoud van deze akte te hebben ----------
kennisgenomen en op volledige voorlezing daarvan geen prijs ----
te stellen. ----------
Vervolgens is deze akte na beperkte voorlezing door de ---------
comparant en mij, notaris, ondertekend.----------

Volgen handtekeningen van de comparanten en de notaris.

UITGEGEVEN VOOR AFSCHRIFT:

op 11 januari 2000 door Mr. Theodorus Hubertus Johannes Maria op de Laak, notaris te Budel, gemeente Cranendonck:

Notaris te Cranendonck * Mr. Th.H.J.M. op de Laak *

© Marks & Marks

Capucijnerplein 38 ■ 6021 CB Budel ■ Postbus 2005 ■ 6020 AA Budel ■ **T** (0495) 49 32 32 ■ **F** (0495) 49 19 31

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

De Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Bezoekadres
Parnassusplein 5
2511 VX Den Haag
T 070 340 79 11
F 070 340 78 34
www.rijksoverheid.nl

Kenmerk
3608523-1049410-PZO

Uw brief
-

Bijlage(n)
-

Correspondentie uitsluitend richten aan het retouradres met vermelding van de datum en het kenmerk van deze brief.

Datum 23 juni 2023
Betreft Toegankelijkheid zorg

Geachte voorzitter,

De toegankelijkheid van zorg in Nederland staat onder druk. Door personeelsschaarste maar bijvoorbeeld ook door de achterstanden die zijn opgelopen tijdens de COVID-pandemie. Het (zorg)veld vraagt de overheid om regie te pakken. Ook in uw Kamer en in de media is veel aandacht voor het vraagstuk van toegankelijkheid. En terecht, de zorg moet voor iedereen die zorg nodig heeft, toegankelijk en van goede kwaliteit zijn. In samenwerking met het (zorg)veld worden veel verschillende inspanningen verricht om de toegang tot zorg te borgen, nu en in de toekomst.

In deze brief ga ik, mede namens de minister voor Langdurige Zorg en Sport (LZS), in op de inspanningen die gericht zijn op het toegankelijk houden van de zorg. De inspanningen richten zich zowel op de toegankelijkheid van zorg op de (middel)lange termijn, als in het hier en nu. Achtereenvolgens ga ik in op de verschillende bestuurlijke akkoorden, enkele specifieke trajecten gericht op het toegankelijkheid houden van zorg in het hier en nu en, tot slot, wat er aanvullend generiek gedaan wordt en nog nodig is om met situaties van schaarste om te gaan.

Met deze brief worden de volgende toezeggingen en moties afgedaan:
- De motie Den Haan/Kuzu[1], 7 juli 2022, om te onderzoeken hoe binnen de privacyregelgeving de gegevens van wachtenden door zorgaanbieders kunnen worden doorgegeven aan de zorgverzekeraars, zodat deze proactief aan wachtlijstbemiddeling kunnen gaan doen;
- de motie Bikker/Van den Hil[2], 20 oktober 2022, om de mogelijkheid uit te werken dat zorgverzekeraars wachtenden zo vroeg mogelijk in beeld krijgen en hen zelf mogen benaderen, zodat zij hun een alternatief aanbod kunnen doen;
- de motie Van der Plas[3], 22 maart 2023, over onderzoeken hoe tweedeling in toegankelijkheid van de zorg tot stand komt en hoe de regering deze tweedeling gaat verkleinen,

[1] Kamerstukken II 2021/22 29689 nr. 1156
[2] Kamerstukken II 2022/23 36200 XVI nr. 77
[3] Kamerstukken II 2022/23 29689 nr. 1187

- de motie Agema[4], 22 maart 2023, over gelijke toegang tot de zorg voor hogere en lagere inkomens,
- de toezegging tijdens het tweeminutendebat *zorggrens bereikt,* 12 april 2023, uw Kamer voor de zomer te informeren over de stand van zaken uitgestelde zorg en de rol van de zelfstandige klinieken[5],
- de toezegging tijdens het commissiedebat *Ontwikkelingen rondom het coronavirus/pandemische paraatheid,* 10 mei 2023, uw Kamer voor de zomer te informeren over de voortgang van de inhaalzorg/actieplannen[6], en
- de toezegging in het schriftelijk overleg over *het bereiken van de zorggrens*[7] om uw Kamer voor de zomer te informeren over de verkenning van de mogelijkheden om declaratiedata te verzamelen en benutten.

Daarnaast wordt u geïnformeerd over de voorgang van de volgende moties en toezegging:

- de motie van der Staaij cs[8], 20 oktober 2022, over handvatten voor zorgprofessionals, zorgaanbieders en zorginkopers die helpen om casuïstiek in het hier en nu op te lossen, en de Kamer hierover voor het zomerreces 2023 te informeren,
- de motie Paulusma[9], van 15 december 2022, om een publiekscampagne te houden 'waarin de burger wordt meegenomen in hoe de zorg wordt vormgegeven en waarom' zijn onderdeel geworden van het gesprek, en
- de toezegging in het schriftelijk overleg met uw Kamer over de NZa-publicatie *Stand van de zorg 2022*[10]*,* u voor het zomerreces te informeren over de voortgang van het ontwikkelen van handvatten voor zorgprofessionals, zorgaanbieders en zorginkopers om knelpunten in de toegang tot zorg op te lossen.

Zorg in transitie: *Nederland gezond, fit en veerkrachtig*

Nederlanders worden steeds ouder. Dat is een positieve ontwikkeling maar maakt ook steeds meer ondersteuning en zorg noodzakelijk. En er is ook meer, en meer ingewikkelde zorg mogelijk. Tegelijkertijd groeit het beroep op de zorg voor mentale gezondheid, door ouderen maar vooral ook door jongeren. Bovendien voelen mensen met een laag inkomen zich veel minder gezond en moeten ze vaker een beroep doen op zorg en ondersteuning. Als we niet méér doen voor onze gezondheid, worden de wachtlijsten langer en loopt de zorg vast. We moeten nu in actie komen, als we de zorg voor iedereen toegankelijk willen houden en de ondersteuning bieden die nodig is. Er zijn keuzes nodig in het zorgaanbod en de organisatie.

Simpelweg steeds meer mensen voor ondersteuning en zorg is geen haalbare oplossing. Nu al werkt 1 op 6 mensen in de zorg. Terwijl er bijvoorbeeld ook veel mensen nodig zijn voor goed onderwijs, woningbouw en veiligheid.

[4] Kamerstukken II 2022/23 29689 nr. 1182
[5] Reactie artikelen "Zorggrens bereikt" en "Zorgpremie voor velen molensteen" | Tweede Kamer der Staten-Generaal
[6] Conceptverslag Ontwikkelingen rondom het coronavirus/pandemische paraatheid | Tweede Kamer der Staten-Generaal
[7] Kamerstuk 31765-763
[8] Kamerstukken II 2022/23 36200-XVI nr. 88
[9] Kamerstukken II 2022/23 36200-XVI-186
[10] Kamerstukken II 2022/23 29 689 nr. 1180

De verschillende akkoorden en programma's, het Integraal Zorgakkoord (IZA), het programma Wonen Ondersteuning en Zorg voor Ouderen (WOZO), het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA), het programma Toekomstverkenning Arbeidsmarkt en Zorg (TAZ), de Hervormingsagenda Jeugd en de Toekomstagenda gehandicaptenzorg, zijn er op gericht de ondersteuning en zorg toekomstbestendig te maken. Ook bij een toenemende vergrijzing en een niet groter wordend arbeidspotentieel. Wij hebben daarover met alle partijen goede afspraken gemaakt om de benodigde transformaties op te pakken en die uitvoering heeft de hoogste prioriteit.

We moeten allemaal hard werken aan een gezond, fit en veerkrachtig Nederland. Dat is een opgave voor de overheid, voor ons samen en voor ieder van ons persoonlijk. Om te beginnen moeten we goed zorgen voor onszelf. Met een gezonde manier van leven voel je je fitter en blijf je langer vitaal en kun je makkelijker en langer onder de mensen blijven en meedoen in de samenleving. Voorkomen is beter dan genezen. We moeten ook goed zorgen voor elkaar, door familie, vrienden of buren te helpen, en aandacht te geven aan mensen die zich eenzaam voelen of mentale problemen hebben. Wie dat doet, blijft zelf ook gezonder. Omkijken naar elkaar is onvervangbaar. En voor wie het nodig heeft, moet er altijd goede ondersteuning en zorg zijn, op de juiste plek en op het juiste moment. Vooral thuis met hulp van technologie, en verder weg als er ingewikkelde zorg nodig is.

Het is van belang dat de mensen in de samenleving meegenomen worden in deze transformaties. Welke transformaties zijn er gaande en hoe gaat de zorg in de toekomst georganiseerd worden? Welke veranderingen kan men verwachten? Hiervoor start ik een bewustwordingscampagne. Dit doen we door middel van publieksvoorlichting. Zo is er al een aantal video's gemaakt door de minister voor LZS en mijzelf, die verspreid zijn via onze sociale mediakanalen[11]. Ook geven we uitleg van deze transitie tijdens al onze werkbezoeken en blijven we het onderwerp aanstippen in media-optredens, speeches en publieke optredens.

(Sector)specifieke trajecten gericht op het toegankelijk houden van zorg in het 'hier en nu'

Ik realiseer me dat met genoemde akkoorden en programma's de transformaties niet van vandaag op morgen allemaal gerealiseerd zijn, en dat op dit moment in meerdere sectoren zorgaanbieders en zorginkopers geconfronteerd kunnen worden met ingewikkelde keuzes rondom de toegang tot zorg. Primair ligt de verantwoordelijkheid voor de toegankelijkheid van de zorg bij de zorgverzekeraars en zorgkantoren vanuit hun zorgplicht. De Nederlandse Zorgautoriteit (NZa) houdt hier toezicht op. De IGJ houdt toezicht op de kwaliteit van zorg door onderzoek van meldingen en op basis van risico-inschatting en signalen. In de risicoprioritering heeft de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (IGJ) daarbij bijzondere aandacht voor kwetsbare doelgroepen. De NZa en de IGJ hebben als externe toezichthouders een belangrijke signalerende rol betreffende

[11] Een explainer video "Hoe maken we de zorg klaar voor de toekomst", Ernst Kuipers – april 2023, een informatievideo spoedzorg "Spoedgeval? Zo kies je de juiste zorg", Ernst Kuipers – april 2023, een informatievideo "Anders organiseren ouderenzorg", Conny Helder – mei 2023

toegankelijkheid bij (plotselinge) schaarste van zorg. Daarnaast voer ik geregeld gesprekken met het zorgveld over onbenutte mogelijkheden en ervaren belemmeringen om toegang tot zorg te garanderen.

Toegankelijkheid medisch specialistische zorg (msz)

Een belangrijke opgave is het organiseren van planbare zorg in de msz. De NZa heeft tot nu – sinds de coronacrisis - maandelijks de monitor '*Toegankelijkheid van zorg'* uitgebracht. Omdat deze periode voorbij is, brengt de NZa de monitor vanaf nu drie keer per jaar uit en wordt op dit moment gekeken naar het verder ontwikkelen van de inhoud. Zo worden ook onnodige administratieve lasten voorkomen. De eerstvolgende monitor wordt eind juni verwacht.
Uit de meest recente monitor van 30 maart 2023 blijkt dat 62% van de ziekenhuizen de planbare zorg volledig leveren[12]. Bijna alle (96%) ziekenhuizen leveren de kritiek planbare zorg volledig binnen de norm van 6 weken. De werkvoorraad is ten opzichte van februari stabiel (-1%). De wachttijden laten een lichte daling zien.

De NZa is gestart met het vervolgonderzoek naar de proactiviteit van zorgverzekeraars ten aanzien van hun zorgplicht. Zij toetst het gedrag van de zorgverzekeraars daarbij aan concrete normen, zoals opgenomen in de *Handvatten zorgplicht*[13] en in de *Beleidsregel Toezichtskader zorgplicht*[14]. De verwachting is dat eind 2023 de eerste resultaten hiervan bekend worden. De omvang van dit onderzoek is niet beperkt tot alleen de wachttijden in de msz, maar betreft ook de geestelijke gezondheidszorg (ggz).
De NZa constateert ten aanzien van een aantal zorgplicht dossiers dat zorgverzekeraars met zorgaanbieders met te lange wachtlijsten in gesprek zijn en projecten waar mogelijk naar voren hebben gehaald en ook op onderdelen financieel faciliteren. Ook constateert de NZa dat in de onderzochte casuïstiek binnen de ggz de zorgplicht niet is geschonden. Maar de algemene constatering is dat zorgverzekeraars te weinig proactief zijn waar het gaat om het aanpakken van knelpunten.

Op 14 februari 2023 heb ik richting de Nederlandse Federatie van Universitair Medische Centra (NFU), Nederlandse Vereniging van Ziekenhuizen (NVZ), Zorgverzekeraars Nederland (ZN) en Zelfstandige Klinieken Nederland (ZKN) de afspraken[15] over de toegankelijkheid van de (planbare) msz zorg en het terugdringen van de wachttijden bevestigd en nogmaals onderstreept. Concreet betekent dit dat ziekenhuizen op individueel niveau met de zorgverzekeraar tot een actieplan moeten komen. In elk actieplan dienen duidelijke doelstellingen en een realistische tijdsplanning te zijn opgenomen. Daarnaast moet de situatie in de regio meegewogen worden en moet beschreven zijn waar beschikbare capaciteit in de regio ingezet kan worden. Spreiding en actieve overdracht van patiënten naar andere zorgaanbieders in de regio dient daarbij vanuit patiëntenbelang tot de mogelijkheden te behoren.

[12] NZa, monitor Toegankelijkheid van zorg, 30 maart 2023 Monitor Toegankelijkheid van Zorg - 30 maart 2023 - Nederlandse Zorgautoriteit (overheid.nl)
[13] De zorgplicht: handvatten voor zorgverzekeraars - Nederlandse Zorgautoriteit (overheid.nl)
[14] Beleidsregel toezichtkader zorgplicht zorgverzekeraars Zvw - TH/BR-025 - Nederlandse Zorgautoriteit (overheid.nl)
[15] Kamerstukken II 2022/23 29248, nr. 338

Volgens afspraak hadden medio april 2023 de actieplannen gereed moeten zijn. Deze deadline is niet gehaald. De NZa en IGJ hebben hierop actie ondernomen en hebben mij geïnformeerd dat de partijen meer tijd nodig hadden om tot een geschikt format voor de actieplannen te komen. Het format is inmiddels door alle partijen goedgekeurd en de actieplannen zijn in ontwikkeling. Het is nu de verwachting dat er op het eerste rapportagemoment, eind juni, nog geen rapportage van de impact van de acties mogelijk is. Dit is onwenselijk. Daarom heeft de NZa het dringende verzoek aan de branchepartijen gedaan om de actieplannen zo snel mogelijk af te (laten) ronden. Zij gaat hierover, gezamenlijk met de IGJ, in gesprek met partijen. De toezichthouders verwachten van de betreffende brancheorganisaties dat zij op tijd signaleren wanneer er geen actieplan tussen zorgaanbieder en zorgverzekeraar tot stand komt, zodat de toezichthouders kunnen interveniëren.

In juni, september en november 2023 worden de IGJ en NZa geïnformeerd over de uitvoering van de actieplannen, het nakomen van gemaakte afspraken en of de beoogde doelstellingen worden behaald. Indien na maximale inspanning van de zorgverzekeraar en zorgaanbieder blijkt dat de gemaakte afspraken niet zijn nagekomen en/of de beoogde doestellingen niet zijn behaald, dan dienen zowel de zorgverzekeraar als de zorgaanbieder de redenen hiervan concreet te onderbouwen. Op basis van de voortgangsrapportages van ZN beoordelen de IGJ en de NZa of een (gezamenlijke) interventie vereist is.

Zoals ik eerder heb aangegeven[16] is bij het organiseren van de (planbare) msz zorg aandacht voor de capaciteit van de zelfstandige behandelcentra (zbc's) en wordt van zorgverzekeraars verwacht dat zij dat aanbod ook meenemen in de contractering om de toegankelijkheid van zorg te waarborgen. Daarom zijn zbc's ook betrokken bij de afspraken rondom de actieplannen, waarbij verwacht wordt dat de ziekenhuizen, zbc's én zorgverzekeraars samen werken om binnen de regio te kijken waar de patiënten het beste en snelst terecht kan. Ook in algemene zin zie ik hier een rol voor de zbc's: zij leveren planbare zorg en binnen de regio moet daarmee rekening gehouden worden. Hun beschikbare capaciteit moet benut worden. Ik zie ook dat zbc's en ziekenhuizen op veel plekken die samenwerking al opzoeken, bijvoorbeeld door OK-ruimte of personeel uit te wisselen, of door delen van een zorgpad over te nemen van het ziekenhuis. Daarnaast lijkt de patiënt de zbc's steeds beter te vinden: in vergelijking met voor corona leverden zbc's in februari 2023 zorg ver boven het productieniveau van 2019.[17]

Zorgcoördinatie acute zorg

Ook mijn voorstel voor de inrichting van zorgcoördinatie voor de acute zorg, waarover ik u met een brief van 12 mei 2023 heb geïnformeerd, is er op gericht de toegankelijkheid, in dit geval van de acute zorg, te borgen[18]. Zorgcoördinatie is een middel om de zorgvraag zo goed mogelijk op te vangen binnen de bestaande capaciteit, waarbij maximaal gebruik wordt gemaakt van inzicht in de capaciteit binnen de acute zorgketen in de regio. Daarmee ontlasten we bijvoorbeeld de huisarts, doordat deze minder tijd kwijt is aan het zoeken van de juiste

[16] Kamerstukken II 2022/23 29248 nr. 338
[17] NZa, Monitor Toegankelijkheid van Zorg, op basis van een schatting van de productiedata van een aantal kleinere en grotere zbc's in de eerste periode van het jaar vs 2019.
[18] Kamerstukken II 2022/23 29247 nr. 389.

zorgaanbieder die ook capaciteit beschikbaar heeft voor de patiënt. De verloskundige weet sneller in welk ziekenhuis zij met een bevallende vrouw terecht kan. De patiënt die beter af is met een eerstelijnsverblijf-bed, komt niet ten onrechte op de SEH terecht.

Toegankelijkheid van cruciale ggz

Een andere belangrijke opgave waar aan gewerkt wordt, is de toegankelijkheid van de ggz. De druk op de ggz is groot. Oplossingen liggen voor een deel binnen, maar ook voor een groot deel buiten de ggz. Er is sprake van een toenemende ggz-zorgvraag[19] en een grote schaarste aan personeel (als gevolg van arbeidsmarktkrapte[20] en hoog ziekteverzuim[21]). Dit vraagt om een aanpak die door het Trimbos Instituut worden omschreven als én, én, én: vernieuwing binnen de ggz, vernieuwing buiten de ggz en de stimulering van de onderliggende samenhang daartussen.[22] Vanuit het ministerie van VWS sturen we met het IZA, het GALA, de aanpak Mentale gezondheid van ons allemaal, het TAZ én de sectorspecifieke wachttijdmaatregelen op zo'n integrale aanpak.

In het IZA zijn verregaande afspraken gemaakt om de toegankelijkheid van de ggz te borgen. Zo is met partijen afgesproken dat het aanbod van cruciale ggz in Nederland in beeld wordt gebracht. Eind 2022 is een handreiking cruciale ggz vastgesteld, waarin onder andere een werkdefinitie van cruciale ggz staat opgenomen.[23] Momenteel brengt elke regio aan de hand van een inventarisatiemodel in beeld welk cruciaal ggz-aanbod er regionaal, bovenregionaal en landelijk beschikbaar is. Op basis van het overzicht van het aanbod van cruciale zorg en inzicht in de vraag naar cruciale ggz wordt bepaald wat het noodzakelijk zorgaanbod moet zijn en waar dit aanbod het beste georganiseerd kan worden. Deze uitkomsten worden door zorgverzekeraars besproken en betrokken bij hun inkoop van cruciale zorg.
Om onnodige instroom in de ggz te voorkomen zijn er in het IZA tevens afspraken gemaakt over het organiseren van mentale gezondheidscentra waarbinnen verkennende gesprekken gevoerd worden. Met een dergelijk verkennend gesprek wordt er vanuit verschillende hoeken naar een patiënt en zijn zorgvraag gekeken en zo bepaald of er daadwerkelijk ggz-zorg, ggz-zorg in combinatie met ondersteuning vanuit het sociaal domein of enkel ondersteuning vanuit het sociaal domein nodig is.

Oplossingen liggen niet alleen aan de aanbod- maar ook aan de vraagkant. Daarom hebben we in het IZA met partijen afgesproken dat er een regionale ggz-wachtlijst moet komen, waarmee de zorgvraag niet meer alleen per instelling, maar per regio centraal inzichtelijk wordt. Hierdoor kunnen wachttijden effectiever worden aangepakt. Ook hebben we afspraken gemaakt om te komen tot meer behandelcapaciteit, bijvoorbeeld door meer in te zetten op hybride zorg.

---

[19] Zie https://www.trimbos.nl/kennis/corona/mentale-gezondheid/ & Nemesis-3 - Trimbos-instituut
[20] Zie de onderzoekscijfersbinnen het programma ArbeidsmarktZorg en Welzijn van het CBS, 2023
[21] Zie de monitor Toegankelijkheid van Zorg d.d. 2 maart 2023 (https://puc.overheid.nl/nza/doc/PUC_733507_22/1/)
[22] Zie AF2059-Ggz-uit-de-knel.pdf (trimbos.nl)
[23] Cruciale ggz is ggz die een hoge organisatiegraad heeft, waar een netwerk van samenhangende voorzieningen omheen georganiseerd moet zijn, waar sprake is van hoog complexe zorgvraag, waar schaarste in kennis of personeel op is en waarbij vaak slechts één of enkele aanbieders dat aanbod bieden in een zorgkantoorregio.

Voor de ggz zijn tevens concrete afspraken gemaakt met de sector over maatregelen om de toegankelijkheid van de ggz te vergroten. Zo werken we samen met ggz-aanbieders, zorgverzekeraars, patiënten, huisartsen en gemeenten in de Landelijke Stuurgroep Toegankelijkheid en Wachttijden aan maatregelen die op regionaal niveau op maat gemaakt en geïmplementeerd worden. Een voorbeeld hiervan zijn de transfermechanismen, waarbinnen verwijzers, aanbieders en financiers zich optimaal inspannen om mensen die (te) lang op de wachtlijst staan sneller aan zorg te helpen – bijvoorbeeld door cliënten te transfereren - en zo de wachttijden te verkorten. Vanuit het ministerie van VWS is tevens geld beschikbaar gesteld om de regionale aanpak van de wachttijden te verbeteren met zogenaamde 'versnellers': professionals die regio's beter helpen met het komen tot een zo goed mogelijke regionale aanpak van de wachttijden[24].

(Aanvullende) generieke maatregelen en handvatten

Aanvullend op de afspraken in de bestuurlijke akkoorden en de maatregelen rondom een aantal (sector)specifieke vraagstukken werk ik aan enkele generieke oplossingen en handvatten om de toegang tot zorg te borgen.

Actieve wachtlijstbemiddeling: inzicht in declaratiedata

Zoals aan uw Kamer toegezegd, is de afgelopen periode samen met betrokken partijen bezien of en hoe inzicht in declaratiedata van zorgverzekeraars en zorgkantoren – binnen de grenzen van de privacywetgeving – kan bijdragen aan belangrijke doelen zoals actieve wachtlijstbemiddeling en de juiste zorg op de juiste plaats c.q. passende zorg.

Op grond van de Wet langdurige zorg (Wlz) kunnen zorgaanbieders en zorgkantoren op persoonsniveau gegevens uitwisselen over de wachtstatus van cliënten. Zorgkantoren hebben deze persoonsgegevens nodig vanwege de zorgplicht en om te bemiddelen naar een geschikte plaats. Actieve bemiddeling vindt vooral plaats bij de mensen die de wachtstatus 'urgent plaatsen' hebben; zorgkantoren zoeken in elke specifieke situatie naar de beste oplossing. Daarbij hanteren de zorgkantoren een streefnorm die korter is dan de Treeknorm. Ook voor de mensen die status 'actief plaatsen' hebben bespreken de zorgkantoren met de zorgaanbieders hoe zij de wachtstatus (met bijhorende classificatie[25]) beter kunnen aangeven. Doel is om ook de wachttijd van de mensen met status 'actief plaatsen' verder te verkorten. Deze gegevens worden via iWlz (landelijke systematiek) verzameld en geanonimiseerd – en vervolgens verwerkt in een landelijke wachtlijstrapportage. Deze rapportage is niet tot personen herleidbaar en voor iedereen te raadplegen op: www.zorgcijfersdatabank.nl. Maandelijks wordt de wachtlijst geactualiseerd, waardoor de toegankelijkheid van de Wlz zorg goed te volgen is.

Actieve wachtlijstbemiddeling voor de Zorgverzekeringswet (Zvw) is ingewikkelder. Zorgverzekeraars beschikken weliswaar over declaratiedata van hun verzekerden voor de uitvoering van de verzekeringsovereenkomst, maar dit biedt geen uitkomst voor actieve wachtlijstbemiddeling in bijvoorbeeld de msz en ggz. Aan declaratiedata (lees: de rekening van de zorgaanbieder) is namelijk op zichzelf niet te zien of een verzekerde op zorg wacht. Los van dit praktische punt

[24] VWS heeft €4,4 miljoen beschikbaar gesteld waarvoor regio's aanvragen kunnen doen binnen het ZonMw-programma 'Versnellers in de ggz'.
[25] Wachtlijstinformatie Wlz | Zorgcijfersdatabank.nl

hebben zorgverzekeraars momenteel geen wettelijke grondslag om hun verzekerden gericht te benaderen op basis van declaratiedata. Mensen kunnen wel altijd zelf contact opnemen met hun zorgverzekeraar en vragen om bemiddeling, dan wel kan een zorgverlener dit doorgeven, mits sprake is van toestemming van de patiënt (in verband met het medisch beroepsgeheim). Zorgverzekeraars kunnen via Zorgdomein, na toestemming van de zorgaanbieder, actuele wachttijden inzien en op basis daarvan hun verzekerden adviseren. De NZa merkt in haar bericht van 13 oktober 2022[26] op dat zorgverzekeraars het proces rondom zorgbemiddeling goed organiseren en hun verzekerden actief op de mogelijkheid van zorgbemiddeling wijzen.

Het vereiste van voldoende (duidelijke) grondslagen geldt niet alleen voor wachtlijstbemiddeling, maar over de volle breedte voor het verkrijgen, (verder) verwerken en uitwisselen van declaratiedata. Het vergt verdere verkenning samen met alle betrokken partijen om scherp te krijgen wat er nodig is, kan en mag ten behoeve van verantwoord en toekomstbestendig secundair gebruik van declaratiedata. Daarbij wordt goed gekeken of bestaande grondslagen voldoende (duidelijk) zijn en of aanvullende/nieuwe grondslagen een optie zijn voor het secundair gebruik van declaratiedata dat kan bijdragen aan de juiste zorg(informatie) op de juiste plek c.q. passende zorg.

Financiële toegankelijkheid en voorkomen tweedeling in toegankelijkheid (monitoring)

Ten aanzien van de financiële toegankelijkheid van de zorg (motie Agema[27]), en het voorkomen van een tweedeling (motie Van der Plas[28]), merk ik op dat het Nederlandse zorgstelsel zich kenmerkt door een hoge mate van inkomens- en risicosolidariteit. Zorgverzekeraars mogen verzekerden met een slechtere gezondheid niet weigeren of aan hen een hogere premie vragen. In Nederland kan iedereen zich dus, ongeacht leeftijd of gezondheidsstatus, tegen dezelfde nominale premie voor de basisverzekering van de Zvw-verzekeren. Daarnaast is het zorgstelsel gebaseerd op inkomenssolidariteit, onder andere vanwege de inkomensafhankelijke bijdrage. Kortom: gezonde mensen en mensen met een hoger inkomen betalen mee aan de zorgkosten van mensen die chronisch ziek zijn of een lager inkomen hebben.

Om de zorg op individueel niveau betaalbaar en daarmee toegankelijk te houden zijn er bovendien verschillende maatregelen genomen door het kabinet. Zo is het eigen risico tot en met 2025 bevroren en is de eigen bijdrage onder het geneesmiddelenvergoedingssysteem ook in 2023 gemaximeerd. Ook wordt een monitor opgezet die de stapeling van eigen betalingen in kaart brengt en inzicht geeft in de mate van stapeling van eigen betalingen over verschillende domeinen heen. Verder geldt dat bepaalde zorgvormen, waaronder de huisartsenzorg, zijn uitgesloten van het eigen risico. Voor mensen met een lager inkomen bestaat de zorgtoeslag die hen compenseert voor de gemiddelde nominale premie en het gemiddelde eigen risico.

[26] NZa-bericht 'Proactieve inspanning zorgverzekeraars noodzakelijk om wachtlijsten te verkorten' https://www.nza.nl/actueel/nieuws/2022/10/13/proactieve-inspanning-zorgverzekeraars-noodzakelijk-om-wachtlijsten-te-verkorten
[27] Kamerstukken II 2022/23 29689 nr. 1182
[28] Kamerstukken II 2022/23 29689 nr. 1187

Gegeven het bovenstaande zie ik op dit moment geen aanleiding om nu aanvullende maatregelen te nemen wat betreft borging van de financiële toegankelijkheid.

Waar het gaat om onderzoek naar de toegankelijkheid in algemene zin, is gestart met de ontwikkeling van verschillende instrumenten:

- *Monitoring voortgang IZA*
  De afspraken in het IZA worden gemonitord op de effecten van alle inspanningen. Hierbij ligt de focus op wat alle inspanningen vanuit het IZA opleveren en in hoeverre de IZA-afspraken ons dichter bij gestelde (lange termijn-) doelen brengen op het gebied van de maatschappelijke doelen, kwaliteit en toegankelijkheid. Voor de monitoring zijn verschillende doelgroepen en beoogde resultaten gekozen. Eén van de specifiek benoemde doelgroepen zijn mensen met beperkte gezondheidsvaardigheden.
- *Monitor toegankelijkheid NZa*
  Tijdens de coronacrisis heeft de NZa, de hierboven genoemde *monitor Toegankelijkheid van Zorg* ontwikkeld. De monitor voorzag in een informatiebehoefte over de toegankelijkheid van zorg in de crisissituatie. Op dit moment wordt nagedacht over een verdere ontwikkeling van deze monitor, met mogelijk nieuwe informatie en aspecten rondom toegankelijkheid.
- *Regiobeelden en regioplannen - IZA*
  In het IZA zijn afspraken gemaakt over het opstellen van regiobeelden en regioplannen. Het regiobeeld geef inzicht in enerzijds de capaciteit en prestaties van de gezondheidszorg in de regio en anderzijds de prognoses en ontwikkelingen in zorgbehoefte en andere relevante aspecten van inwoners. Op basis van deze regiobeelden bepalen de regionale zorgpartijen wat de belangrijkste opgaven in de regio zijn. Indien uit een regiobeeld naar voren komt dat bijvoorbeeld in bepaalde steden of wijken sprake is van beperkte toegankelijkheid tot zorg dan kan daar in een regioplan gericht actie op ondernomen worden. Zorgverzekeraars, zorgprofessionals, zorgaanbieders en gemeenten hebben daarbij een gedeelde verantwoordelijkheid, elk vanuit hun eigen rol. In januari 2023 is uw Kamer geïnformeerd over de criteria die IZA-partijen in gezamenlijkheid hebben gesteld aan de regiobeelden en -plannen[29]. Regionale partijen zijn op dit moment bezig met het opstellen of herijken van hun regiobeelden. Om regio's op weg te helpen bij het opstellen of actualiseren van de regiobeelden, biedt het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM) verschillende databronnen aan per regio. Op basis hiervan ontstaat een basisbeeld per regio, dat verder aangevuld kan worden. Elke regio moet uiterlijk aan het einde van het tweede kwartaal van 2023 het regiobeeld herijkt dan wel opgesteld hebben. Vervolgens dienen op basis hiervan de regioplannen opgesteld te worden vóór 1 januari 2024.
- *ROAZ-beelden en -plannen – IZA*
  De aanbieders van acute zorg die betrokken zijn bij de acute zorgketen nemen deel aan het Regionaal Overleg Acute Zorgketen (ROAZ), om in regionaal verband betere samenwerking binnen de acute zorg te bewerkstelligen en te waarborgen. In het IZA zijn afspraken gemaakt over ROAZ-plannen en -beelden. Elke ROAZ-regio stelt uiterlijk aan het einde

[29] Kamerstukken II 2022/23 31765 nr. 704

van het tweede kwartaal van 2023 een ROAZ-beeld op. Een ROAZ-beeld geeft ten minste inzicht in de regionale acute zorgvraag en het zorgaanbod, patiëntenstromen, de arbeidsmarkt en (10-jaars) prognoses. Op basis van onder andere het ROAZ-beeld stelt de regio vóór 1 januari 2024 een ROAZ-plan op, waarbij urgentie van de regionale knelpunten op het gebied van toegankelijkheid en kwaliteit leidend is.

- *Monitoring wachtlijst Wlz*
  Ook de wachtlijstrapportage Wlz, zoals hierboven beschreven, draagt bij aan het inzicht op de toegankelijkheid van de (Wlz-)zorg.

Ik verwacht dat deze instrumenten in gezamenlijkheid voldoende inzicht (gaan) verschaffen in de ontwikkeling van de toegankelijkheid van zorg.

Signalering NZa/IGJ: krapte in de zorg

Alle bovengenoemde inspanningen moeten de toegang tot zorg behouden dan wel verbeteren. In de signalering van de NZa/IGJ uit oktober 2022[30] werden situaties van schaarste geschetst waarmee het zorgveld op dit moment geconfronteerd wordt. Het gaat dan bijvoorbeeld om wachtlijsten voor de ggz, verpleeghuiszorg en ziekenhuiszorg; het noodgedwongen beperken van kraamzorg en thuiszorg. Ook zijn er huisartsenpraktijken die geen nieuwe patiënten meer aannemen, waardoor mensen zich niet kunnen inschrijven bij een huisarts. Dit maakt het lastiger om de toegankelijkheid en kwaliteit van zorg te waarborgen en vraagt meer van alle partijen in de zorg.

Zoals in de beantwoording van het schriftelijk overleg van 17 februari 2023 over *de NZa-publicatie stand van de zorg 2022*[31] reeds is aangegeven, onderken ik dat dit soort situaties zich voordoen en onwenselijk zijn voor allen die hiermee geconfronteerd worden, patiënten/cliënten, zorgprofessionals en zorginkopers. Alle inspanningen moeten erop gericht zijn om dit soort situaties te voorkomen. Toch is het een realiteit waar we verantwoord mee om moeten gaan. Het beperken van mogelijke risico's voor patiënten als gevolg van dit soort situaties, staat daarbij centraal.

Laat ik voorop stellen dat het primair de verantwoordelijkheid van het zorgveld - zorginkopers en zorgaanbieders - is afspraken te maken over het zorgaanbod zodat zorg geleverd kan blijven worden aan een ieder die dat nodig heeft. Het is aan zorgverzekeraars en zorgkantoren, gelet op hun zorgplicht, om alles in het werk te stellen om problemen in de toegankelijkheid van zorg te voorkomen. De NZa houdt, zoals hierboven aangegeven, hier toezicht op. De IGJ houdt toezicht op de kwaliteit en veiligheid van zorg. In de driehoek: zorgaanbieder, zorginkoper en toezichthouders blijkt vaak dat er nog mogelijkheden voorhanden zijn om de zorg (anders) te organiseren. Daar wordt continu het gesprek over gevoerd. Toch acht ik het, gelet op de signalering, van belang handvatten te ontwikkelen ter ondersteuning van het zorgveld om te zorgen dat er voor iedereen ook in bepaalde situaties van krapte zorg toegankelijk blijft, zodat niet elke keer het wiel opnieuw uitgevonden hoeft te worden door het zorgveld, en duidelijk is wat er van hen verwacht wordt.

[30] https://puc.overheid.nl/nza/doc/PUC_724833_22/1/
[31] Kamerstukken II 2022/23 29689 nr. 1180

In dat licht ben ik met de NZa aan het verkennen of de definitie van zorgplicht, zoals deze nu in de wet en (beleids-)regels terugkomt, scherper geformuleerd zou moeten worden. Daar waar zorgverzekeraars voorheen namelijk konden voldoen aan de zorgplicht door voor natura-verzekerden voldoende zorg in te kopen, gaat dit gezien de huidige schaarste niet altijd en overal meer zo gemakkelijk. Ik hecht er in dit kader waarde aan om nogmaals (zie ook de beantwoording van het schriftelijk overleg over het *bereiken van de zorggrens*[32]), te benadrukken dat ik niet voornemens ben de zorgplicht (deels) te laten verdwijnen.

Een onderdeel van de verkenning met de NZa is een (juridische) analyse van wat er binnen de huidige kaders van de wet en daarop gebaseerde regelgeving precies mogelijk is, ook in de huidige context. Ook het hierboven genoemde vervolgonderzoek van de NZa naar de mate van pro-activiteit van zorgverzekeraars ten aanzien van de zorgplicht, biedt mogelijkerwijs verder inzicht in de wijze waarop de zorgplicht in de toekomst verder gedefinieerd en gehandhaafd kan worden in de context van een steeds krapper wordende arbeidsmarktomstandigheden.

Daarnaast ben ik met de NZa en IGJ in gesprek over de wijze waarop we het zorgveld, vooruitlopend op de transities zoals hierboven geschetst, in het hier en nu nadere houvast kunnen bieden in hoe te handelen in geval van schaarste. In overleg met de NZa en IGJ ontwikkel ik voor nader te bepalen situaties een kader waarin voor alle partijen (zorgaanbieders, zorginkopers en toezichthouders) helder is welke stappen gezet kunnen en moeten worden om met elkaar ervoor te zorgen dat de zorg regionaal voldoende toegankelijk is en van adequate kwaliteit blijft. Dit kader wordt ook afgestemd met stakeholders. Daarbij wordt ook overwogen of een passend proces ontwikkeld moet worden voor de onverhoopte situatie dat conventionele oplossingen onvoldoende blijken in een bepaalde regio. In die overweging speelt ook de vraag of het nodig is om als voorzorgsmaatregel uitgangspunten op te stellen die het zorgveld kunnen helpen bij het maken van passende keuzes in die situatie. Daarbij merk ik nadrukkelijk op dat de inspanningen van alle hierboven genoemde akkoorden en programma's erop zijn gericht om te voorkomen dat de toegankelijkheid toch voor langere tijd in het geding lijkt komt. Een kader is nodig om houvast te bieden voor zorgaanbieders en zorginkopers en willekeur in keuzes te voorkomen om daarmee eventuele gezondheidsschade te minimaliseren. Het kader is in ontwikkeling en zal in de tweede helft van dit jaar gereed moeten komen. Ik zal uw Kamer hier uiteraard van op de hoogte houden.

Rechtvaardige keuzes bij langdurige schaarste in de zorg

Zoals eerder aangegeven, ben ik van mening dat alle inzet gericht moet zijn op het organiseren van toegang tot zorg, vóórdat we in de eventuele situatie van concessies terecht komen. Ik geloof ook dat daarin nog veel mogelijk is. Met de eerder in deze brief genoemde akkoorden en programma's zetten de minister voor LZS, de staatssecretaris van VWS en ik daar ook op in.

[32] Kamerstukken II 2022/23 31765 nr. 7633

Tegelijkertijd is het van belang deze concessies nu te doordenken, teneinde zorgverleners, bestuurders en beleidsmakers handvatten te geven om in geval van langdurige schaarste te komen tot rechtvaardige keuzes, die op een heldere manier verantwoord kunnen worden aan alle groepen patiënten, acuut en niet - acuut, en de samenleving als geheel.

In de brief aan uw Kamer van 13 april 2023[33] heb ik u, mede namens de minister voor LZS, geïnformeerd over hoe het kabinet opvolging zal geven aan de oproep van het Centrum voor Ethiek en Gezondheid (CEG)[34] om – aanvullend op reeds ingezette inspanningen vanuit het zorgveld en het ministerie van VWS – hierover samen met partijen in het zorgveld en in de samenleving in gesprek te gaan. De complexiteit van het onderwerp vergt echter een zorgvuldige uitwerking, waardoor het niet mogelijk blijkt uw Kamer nog voor het zomerreces van een toelichting te voorzien. Zodra deze uitwerking heeft plaatsgevonden informeer ik uw Kamer nader.

Tot slot

De toegang tot zorg krijgt mijn blijvende aandacht. Op veel fronten worden door heel veel partijen uit het (zorg)veld grote inspanningen geleverd om de toegang tot zorg nu én in de toekomst te borgen voor eenieder die dat nodig heeft. In het najaar zal ik u opnieuw informeren over de voortgang zoals hierboven vermeld.

Hoogachtend,

de minister van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport,

Ernst Kuipers

[33] Kamerstukken II 2022/23 31765 nr. 773
[34] Code rood. Verkenning van morele uitgangspunten bij langdurige schaarste in de zorg | Signalement | CEG – Centrum voor Ethiek en Gezondheid

Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights

A A N T E K E N E N

Ministerie van Volksgezondheid,Welzijn en Sport

T.a.v. Zijne excellentie E.J. Kuipers Minister

van Volksgezondheid, Welzijn en Sport,

Postbus 20350 2500 EJ Den Haag

Betreft: het gezondheidszorgstelsel

Mierlo, 28 juni 2023

Zijne excellentie,

Personeel van verpleeghuizen in Nederland vergeet frequent medicatie of geeft verkeerde dosis wanneer de familie daar iets over zegt, worden ze door het bestuur van het verpleeghuis vaak weggezet als querulant of doorverwezen naar een klachtenregel die nadien niet objectief blijkt te zijn. De oorzaak berust vaak op communicatie problemen, die voor een belangrijk deel ook te wijten zijn aan communicatievaardigheden bij het verzorgend personeel. Men heeft te maken met kwetsbaarheid van teams, door uitval van een medewerker heeft dit onmiddellijk grote gevolgen voor de andere medewerkers. De gaten vaak opgevuld door onervaren krachten. Het personeel heeft hierdoor te maken met frustratie In het werk. Ook kunnen de communicatie problemen zich voordoen bij gebrek aan onderling afstemming tussen de leidinggevende en de medewerkers. De zorg mag niet steeds de sluitpost zijn in hulp aan ouderen en zieken. Klagen bij het IGZ blijkt ook niet te werken. Het is traag en als eens de inspectie verpleeghuizen bezoekt, is het “de slager die zijn eigen vlees keurt”. Dit manco dient te lijf te worden gegaan middels training en personeel met ervaring en een gedragen cultuuromslag binnen de verpleeghuizen in combinatie met ander beleid door de politiek in Den Haag.

De basis voor de overheidstaak op het gebied van de volksgezondheid ligt in internationale verdragen en in het bijzonder in artikel 22 lid 1 van de Grondwet: “De overheid treft maatregelen ter bevordering van de volksgezondheid’. In Nederland wordt gezondheidszorg niet door de overheid verstrekt (met uitzondering van de openbare gezondheidszorg) maar door private zorgaanbieders. De overheid is ‘systeemverantwoordelijk’, dat wil zeggen draagt de verantwoordelijkheid voor kwaliteit, betaalbaarheid en toegankelijkheid van zorg. De kwaliteit van de daadwerkelijk geleverde zorg is in eerste instantie de verantwoordelijkheid van de zorgaanbieder zelf; de overheid ziet erop toe dat deze aan bepaalde normen voldoet. Met dat toezicht is de IGZ belast. De IGZ maakt deel uit van het ministerie van Volksgezondheid Welzijn en Sport (VWS).

Artikel 25 van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens (1948) dekt een breed scala aan rechten, waaronder rechten op voldoende voedsel, water, sanitaire voorzieningen, kleding, huisvesting en medische zorg, evenals sociale bescherming die situaties dekt waarover iemand geen controle heeft, zoals handicap, weduwschap, werkloosheid en ouderdom. Moeders en kinderen krijgen speciale zorg. In artikel 25 van die verklaring staat een aantal voorwaarden, aan welke

voorwaarden de Nederlandse Staat beloofd heeft zich te zullen houden. De huidige machthebbers zullen alles in het werk stellen om de status quo te handhaven, aangezien dat hun eigen belangen het meest dient. Speciaal de machtige syndicale machtsmonopolies brengen het publiek grote schade toe. Zij zijn dus bij voorbaat verdacht, omdat zij gebrandmerkt zijn als de in schaapsvel gehulde handhavers van een gewraakt maatschappelijk systeem. Het vraagstuk van en over de gezondheidszorg stond in 1994 “plan Simons” volop in de belangstelling,en dat is het in 2023 nog steeds.

De nationale en lokale gezondheidsvraagstukken blijven naast de algemene en partiële vraagstukken nog steeds onverminderd om een oplossing vragen. Aan dit laatste wordt jammerlijk genoeg niet altijd de hand gehouden. Er is een indrukwekkend bouwsel ontstaan waarvan de indeling uiterst ondoorzichtig is, “de lappendeken van de gezondheidszorg”. Deze ondoorzichtigheid is er in de loop der jaren niet minder om geworden, ondanks de vele pogingen daarin verheldering te brengen. Ook de sterk toegenomen kosten van de geneeskundige zorg en de gezondheidszorg met daarnaast de twijfel aan het feitelijk rendement ervan, zijn problemen van de eerste orde. De oplossing om te komen tot een betere afstemming van de onderlinge functies is soms een kwestie van beter management, soms van een ander beleid en bestuur en soms van een betere programmering en het stellen van duidelijke prioriteiten. Soms liggen deze problemen in de politieke sfeer of in financiële regelingen. De werkelijkheid is ook hier weer de pendante tegenstelling en laat ons zien dat oplossingen niet of niet tijdig worden uitgevoerd of soms niet aan de orde worden gesteld. In de redeneertrant van de visie van het volk wil dat zeggen dat de keuze van het in te zetten instrument voor de bevordering van de gezondheidszorg “onjuist”is.

ah-tk-20222023-2575 ISSN 0921 - 7398 's-Gravenhage 2023 Tweede Kamer der Staten-Generaal Vergaderjaar 2022-2023 Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden 2575 Aanhangsel van de Handelingen Antwoord van Minister Kuipers (Volksgezondheid, Welzijn en Sport) (ontvangen 12 mei 2023).

Het medische systeem van A tot Z wordt gecontroleerd door financiële belangen van de farmaceutische industrie. Tal van patiëntenorganisaties,wetenschappelijke bladen,medische journaals,onderzoeken en opinieleiders worden gesponsord door de farmaceutische industrie om het voorschrijfgedrag te beïnvloeden. De schijn van bonafiditeit door de Nederlandse overheid met de diverse rapporten over de gezondheidszorg fungeren als dekmantel

Onderzoek “Op onze gezondheid” de noodzaak van een sterkere publieke gezondheidszorg, door Raad voor Volksgezondheid & Samenleving,Publicatie 2023-03, ISBN: 978-90-5732-176-4.

voor roofzuchtige en door winstbejag gedreven misdadige praktijken. De gezondheidszorg gebaseerd op louter kosten baten analyse in een moderne maatschappij waar alleen consumptie en winstbejag telt, is het risico op economische euthanasie enorm. De sterke vergrijzing van de bevolking en een economische recessie in combinatie van crisis zouden deze tendens nog kunnen versterken.

(*) Kopie brief Hans J. Simons, 22 september 1993, kenmerk: BB-U-933723

IFUD of Human Rights
de Voorzitter
J.P. van den Wittenboer

Correspondence:Po.box 324, 5660AH Geldrop The Netherlands
Offices:Kastanje 28, 5731NK Mierlo The Netherlands
C.o.C.reg:41092925 Eindhoven N.L.
E-mail: ifudofhumanrights@yahoo.com
Internet: http://ifudofhumanrights.weebly.com
Phone:+31 -(0)6 50 425 552

Ministerie van WVC
Directoraat Generaal
van de Volksgezondheid

Postbus 3008
2280 MK Rijswijk
Telefoon (070) 340 79 11

WELZIJN VOLKSGEZONDHEID CULTUUR

De heer J.P. van den Wittenboer
Postbus 324
5660 AH GELDROP

Ons kenmerk	Inlichtingen bij	Doorkiesnummer	Rijswijk
BB-U-933723	J.Penninga	070-3407356	22 SEP. 1993

Onderwerp	Bijlage(n)	Uw brief
Het gezondheidszorgstelsel		24 augustus 1993

Geachte heer Van den Wittenboer,

Uw brief van 24 augustus 1993 heb ik met belangstelling gelezen. In het bijzonder de resultaten van uw studie naar de tekortkomingen en de mogelijke verbeteringen in het huidige stelsel van gezondheidszorg trokken mijn aandacht. U geeft daarin blijk van uw grote betrokkenheid bij dit onderwerp.

Zoals u weet is ook het beleid van het kabinet erop gericht om verbetering te brengen in het functioneren van het stelsel van gezondheidszorg. Dat is echter niet iets dat door de politiek alleen gedaan kan worden; alle burgers zijn daarbij partij. Ik vind het dan ook noodzakelijk dat ook burgers daarin actief en kritisch meedenken. Bijdragen zoals van u - ook al zijn ze kritisch van toon - zijn dan ook altijd welkom ten behoeve van de verdere ontwikkeling en toetsing van het beleid.

Hoogachtend,

de Staatssecretaris van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur,

Hans J. Simons

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

> Retouradres Postbus 20350 2500 EJ Den Haag

IFUD of Human Rights
T.a.v. de heer J.P. van den Wittenboer
Kastanje 28
5731 NK MIERLO
Nederland

Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn & Sport
Directie Langdurige Zorg
Sturing, Financiering & Informatie

Bezoekadres
Parnassusplein 5
2511 VX Den Haag
T 070 340 79 11
F 070 340 78 34
www.rijksoverheid.nl

Inlichtingen bij
Notenboom, M.J. (Merel)
(Senior) beleidsmedewerker

T
M 06 21687830
mj.notenboom@minvws.nl

Kenmerk
3646672-1050620-LZ

Kenmerk afzender

Bijlage(n)
-

Correspondentie uitsluitend richten aan het retouradres met vermelding van de datum en het kenmerk van deze brief.

Datum 7 augustus 2023
Betreft Het gezondheidszorgstelsel

Geachte heer Van den Wittenboer,

Uw brief van 28 juni 2023 heb ik met belangstelling gelezen. U geeft in brief blijk van uw grote betrokkenheid bij dit onderwerp. U haalt belangrijke onderwerpen aan zoals kwaliteit van de zorg en de sterkte vergrijzing van onze bevolking. Zoals u weet, is ook het beleid van het kabinet erop gericht verbetering te brengen in het functioneren van het zorgstelsel. Diverse programma's is dit kabinet gestart om de zorg nu en in de toekomst toegankelijk, betaalbaar en van hoge kwaliteit te houden. De manier waarop we in Nederland oudere mensen verzorgen en ondersteunen moet snel veranderen. Daarom is het kabinet het programma Wonen, Ondersteuning en Zorg voor Ouderen (WOZO) gestart. Het programma WOZO bestaat uit verschillende maatregelen, initiatieven en projecten om ervoor te zorgen dat de ouderenzorg ook in de toekomst blijft passen bij wat ouderen willen. Dat is echter niet iets dat door de politiek alleen gedaan kan worden; alle burgers zijn daarbij partij.

Met vriendelijke groet,

de minister van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport,
namens deze,
de directeur Langdurige Zorg,

Directeur LZ,

drs. M. Geschiere

https://archive.org/details/eu-4-health-programme-and-the-pharmaceutical-strategy-for-europe

'Schaamteloos'

Miljardenwinst voor makers coronavaccin: 'Dankzij overheidsgeld'

27 februari 2023 12:59 • Aangepast 27 februari 2023 16:03

Beeld © ANP/Hollandse Hoogte Robin Utrecht

'Makers van coronavaccins liepen geen risico, maar sommige maakten wel forse winsten.'

Pfizer, Moderna en BioNtech, de westerse makers van coronavaccins, maakten in 2021 en 2022 bijna 79 miljard euro winst. En die winst is grotendeels te danken aan subsidies en garanties van de overheid.

Dat blijkt uit onderzoek van de Stichting Onderzoek Multinationale Ondernemingen (Somo). "Bedrijven zijn schaamteloos voor de winst gegaan", zegt onderzoeker Esther de Haan van Somo.

Het Amerikaanse Pfizer maakte in 2021 en 2022 een winst van 35 miljard dollar op het vaccin tegen corona, en BioNtech uit Duitsland en het Britse Moderna verdienden er elk nog eens 20 miljard dollar aan.

Bij elkaar is dat 75 miljard dollar voor deze drie westerse vaccinproducenten. Somo bekeek onder meer de jaarverslagen van de bedrijven. Pfizer, BioNtech en Moderna waren niet direct bereikbaar voor commentaar.

Net binnen

20:02 Waar doen ze het van?-gezin moet huis verkopen en intrekken in camper

19:53 Pijnlijk afscheid nadat de bom barst tussen Martijn en Tamara in B&B Vol Liefde

19:43 Ajax legt Deense rechtsback Gaaei vast

19:34 Vierde plaats Van der Meer/Bouwer, Badloe staakt strijd op WK zeilen

19:27 Video van moord op jongens toont gruwelijkheid bendegeweld Mexico: 'Dit is narco-terreur'

Meer nieuws

Overheidsfinanciering

De producenten van vaccins maakten die hoge winsten, terwijl overheden en daarmee de belastingbetaler minstens 5,8 miljard dollar uitgaven ter financiering van onderzoek en ontwikkeling van vaccins. Die steun werd overigens gegeven aan de zeven producenten die aan vaccins werkten.

Ook gaven overheden minstens 86,5 miljard dollar uit aan zogeheten Advanced Purchase Agreements, waarbij zij vooraf de ontwikkeling en productie van de vaccins overnamen. De producenten liepen dus geen risico, aldus Somo.

Farmabedrijven die werkten aan een vaccin waarvan de ontwikkeling mislukte en die nooit een vaccin leverden, hoefden geen geld terug te geven, aldus de Haan.

Fors hogere prijzen

De garanties en subsidies weerhielden Pfizer/BioNtech en Moderna er niet van om de prijzen van hun coronavaccins fors te verhogen, zegt De Haan.

Pfizer en BioNtech maakten hun vaccin 56 procent duurder en Moderna gooide er zelfs 73 procent bovenop. En omdat er de komende jaren minder vaccins zullen worden verkocht, gaven beide bedrijven te kennen komend jaar hun prijzen te willen verviervoudigen. "Kennelijk om grote winsten te kunnen blijven boeken", aldus Somo.

Geen afspraken

In de contracten tussen de vaccinmakers en de overheid stonden geen afspraken om extreme winsten te voorkomen.

Ook Johnson & Johnson en AstraZeneca maakten coronavaccins, maar zij zeiden daar geen winst op te willen maken. Op basis van wat we konden nagaan is dat ook niet gebeurd, aldus De Haan.

Overheden zouden bij een eventuele toekomstige pandemie hoge winsten boven een bepaald niveau moeten afromen, vinden de onderzoekers.

'Lage-inkomens verdrongen'

Ook zou er meer moeten worden gelet op een eerlijke verdeling tussen landen onderling. "Rijke landen hebben lage-inkomenslanden verdrongen door deals te sluiten met alle vaccinproducenten en meer vaccins op te eisen dan ze nodig hadden." Dat moet een volgende keer anders, aldus Somo.

RTL Z vroeg de farmabedrijven om een reactie, zij reageerden tot nu toe nog niet.

NOS Nieuws•Dinsdag 11 mei 2021,

'Pfizer sluist miljardenwinst weg via Nederland'

Vaccinproducent Pfizer sluist een groot deel van zijn winst weg via belastingparadijzen, waaronder Nederland, Luxemburg en Ierland.

Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2021–2022

Vragen gesteld door de leden der Kamer

2021Z24216

Vragen van het lid **Van der Lee** (GroenLinks) aan de Staatssecretaris van Financiën over *het via Nederland wegsluizen van vaccinwinsten door Pfizer* (ingezonden 24 december 2021).

Vraag 1
Kent u het bericht «Vaccinwinsten Pfizer weggesluisd via Nederland»?[1]

Vraag 2
Is het juist dat farmaceut Pfizer het afgelopen jaar 15 miljard dollar aan winst, waaronder vaccinwinsten, via een Nederlandse brievenbusfirma heeft weggesluisd naar de Verenigde Staten?

Vraag 3
Hoe kan het zijn dat Pfizer enerzijds geen winsten meer mag oppotten in zijn Nederlandse dochter, maar anderzijds dis vehikel toch gebruikt om geld door te sluizen?

Vraag 4
Farmaceut Pfizer claimt volgens genoemd bericht dat het bedrijf geen belastingvoordeel zou hebben overgehouden aan het doorsluizen van 15 miljard euro. Kunt u dat bevestigen of ziet u dit anders?

Vraag 5
Welke andere motieven dan het behalen van een specifiek belastingvoordeel zouden achter het onttrekken van 15 miljard dollar uit de reserves van dit Nederlandse vehikel kunnen zitten?

Vraag 6
Hoe beoordeelt u deze gang van zaken in het licht van het recent uitgebrachte rapport van de commissie Ter Haar over doorstroomvennootschappen?

[1] Financieel Dagblad, 23 december 2021, «Vaccinwinsten Pfizer weggesluisd via Nederland». (https://fd.nl/bedrijfsleven/1425078/vaccinwinsten-pfizer-weggesluisd-via-nederland-twl1aaRkB7Pc?utm_medium=social&utm_source=email&utm_campaign=earned&utm_content=20211223)

Vraag 7
Ziet u in dit voorbeeld een motief om extra vaart te maken met het opvolgen van aanbevelingen uit het rapport Ter Haar? Zo ja, aan welke (eerste) stappen denkt u dan? Zo nee, waarom niet?

2021Z24216

(ingezonden 24 december 2021)

Vragen van het lid Van der Lee (GroenLinks) aan de staatssecretaris van Financiën over het via Nederland wegsluizen van vaccinwinsten door Pfizer

Vraag 1
Kent u het bericht 'Vaccinwinsten Pfizer weggesluisd via Nederland'?[1]

Antwoord vraag 1
Ja.

Vraag 2
Is het juist dat farmaceut Pfizer het afgelopen jaar 15 miljard dollar aan winst, waaronder vaccinwinsten, via een Nederlandse brievenbusfirma heeft weggesluisd naar de Verenigde Staten?

Vraag 3
Hoe kan het zijn dat Pfizer enerzijds geen winsten meer mag oppotten in zijn Nederlandse dochter, maar anderzijds dis vehikel toch gebruikt om geld door te sluizen?

Vraag 4
Farmaceut Pfizer claimt volgens genoemd bericht dat het bedrijf geen belastingvoordeel zou hebben overgehouden aan het doorsluizen van 15 miljard euro. Kunt u dat bevestigen of ziet u dit anders?

Antwoord vragen 2, 3 en 4
Op grond van de fiscale geheimhoudingplicht die is neergelegd in artikel 67 van de Algemene wet inzake rijksbelastingen (AWR) kan het kabinet niet ingaan op de fiscale positie van een individuele belastingplichtige.

De afgelopen jaren heeft het vorige kabinet verschillende maatregelen tegen belastingontwijking genomen. In enkele recente brieven is mijn ambtsvoorganger uitgebreid ingegaan op de aanpak van belastingontwijking door het vorige kabinet.[2] Ook dit kabinet zal belangrijke stappen zetten om belastingontwijking verder aan te pakken. De volgende stappen op dit terrein zullen voor een belangrijk deel voortkomen uit internationale samenwerking. Nederland werkt in verband hiermee actief samen om in internationaal verband tot verdere oplossingen tegen belastingontwijking te komen. Het kabinet zal hierbij de voortgang en effectiviteit van de aanpak van belastingontwijking blijven monitoren en hierover aan de Kamer rapporteren.[3] In dit kader is van belang dat de Europese Commissie afgelopen december een voorstel heeft gepresenteerd om ongewenste doorstroom via brievenbusfirma's tegen te gaan[4]. Het kabinet bestudeert dit voorstel en zal binnenkort in de vorm van een BNC-fiche een inhoudelijke reactie geven. Daarbij betrekt het kabinet ook de aanbevelingen van de Commissie Doorstroomvennootschappen.[5]

Vraag 5
Welke andere motieven dan het behalen van een specifiek belastingvoordeel zouden achter het onttrekken van 15 miljard dollar uit de reserves van dit Nederlandse vehikel kunnen zitten?

Antwoord vraag 5
Op grond van de fiscale geheimhoudingplicht die is neergelegd in artikel 67 van de Algemene wet inzake rijksbelastingen (AWR) kan het kabinet niet ingaan op de fiscale positie van een individuele

---

[1] Financieel Dagblad, 23 december 2021, 'Vaccinwinsten Pfizer weggesluisd via Nederland'. https://fd.nl/bedrijfsleven/1425078/vaccinwinsten-pfizer-weggesluisd-via-nederland-%20twl1aaRkB7Pc?utm_medium=social&utm_source=email&utm_campaign=earned&utm_content=20211223
[2] Zie Kamerstukken II 2020/21, 25087, nrs. 262, 286, en 270.
[3] Kamerstukken II 2019/20, 25087, nr. 259.
[4] Richtlijnvoorstel COM/2021/565.
[5] Kamerstukken II 2021/22, 25087, nr. 286, blg. 1007733 ('Op weg naar acceptabele doorstroom').

belastingplichtige. In algemene zin kunnen er verschillende bedrijfseconomische redenen zijn om winst uit te keren, bijvoorbeeld om elders in de groep de middelen te kunnen investeren. Hierbij hoeft niet per definitie sprake te zijn van een fiscaal oogmerk.

Vraag 6
Hoe beoordeelt u deze gang van zaken in het licht van het recent uitgebrachte rapport van de commissie Ter Haar over doorstroomvennootschappen?

Vraag 7
Ziet u in dit voorbeeld een motief om extra vaart te maken met het opvolgen van aanbevelingen uit het rapport Ter Haar? Zo ja, aan welke (eerste) stappen denkt u dan? Zo nee, waarom niet?

Antwoord vragen 6 en 7
Op grond van de fiscale geheimhoudingplicht die is neergelegd in artikel 67 van de Algemene wet inzake rijksbelastingen (AWR) kan het kabinet niet ingaan op de fiscale positie van een individuele belastingplichtige. In algemene zin geldt dat veel van de genomen maatregelen recent in werking zijn getreden. Het kabinet verwacht dat door deze maatregelen de fiscaal gedreven doorstroom via Nederland de komende jaren zal afnemen. Het advies van de Commissie Doorstroomvennootschappen gaat over de rol van doorstroomvennootschappen in Nederland[6]. Het rapport is eind november 2021 door het vorige kabinet in ontvangst genomen. De adviescommissie erkent dat op nationaal niveau al veel stappen zijn gezet om belastingontwijking tegen te gaan. De aanbevelingen zien daarom voornamelijk op de inzet van Nederland met betrekking tot internationale regelgeving. Nederland werkt actief samen om in internationaal verband tot verdere oplossingen tegen belastingontwijking te komen. In dit kader is van belang dat de Europese Commissie afgelopen december een voorstel heeft gepresenteerd om ongewenste doorstroom via brievenbusfirma's tegen te gaan[7]. Het kabinet bestudeert dit voorstel en zal binnenkort in de vorm van een BNC-fiche een inhoudelijke reactie geven.

[6] Kamerstukken II 2021/22, 25087, nr. 286, blg. 1007733 ('Op weg naar acceptabele doorstroom').
[7] Richtlijnvoorstel COM/2021/565.

Lessen van de Pandora papers en andere onthullingen

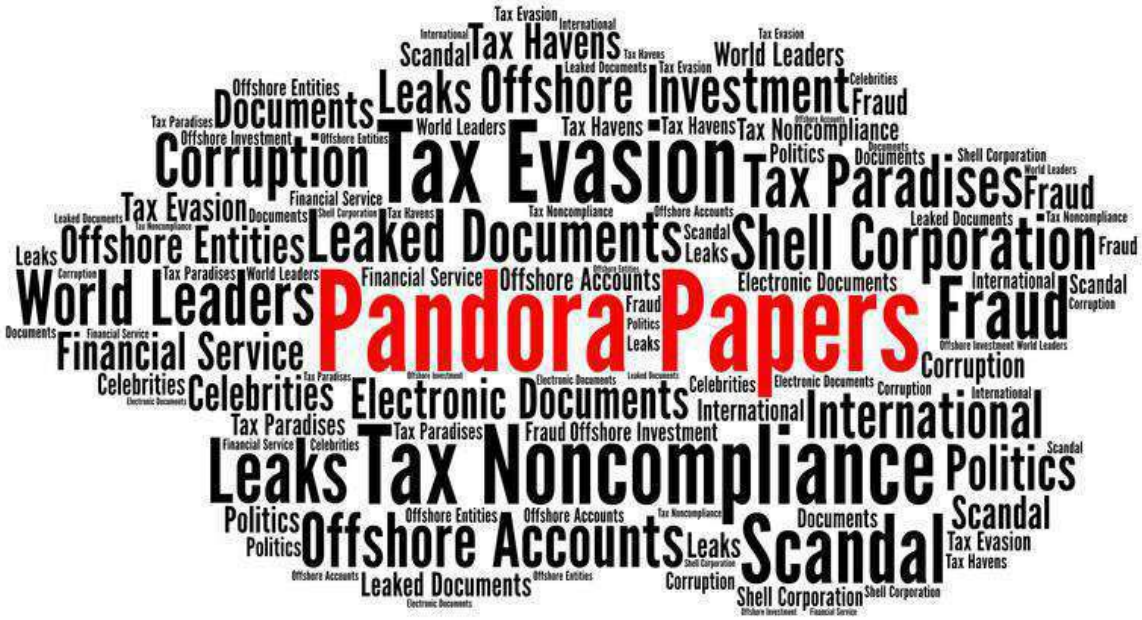

https://archive.org/details/lessen-van-de-pandora-papers-en-andere-onthullingen

Farmaceutische bedrijven verschuiven winsten massaal naar belastingparadijzen

De grootste farmaceutische bedrijven ter wereld rapporteren opvallend veel winst in belastingparadijzen, zo blijkt uit nieuw onderzoek van Oxfam Novib vandaag. Terwijl Abbott, Johnsson & Johnson, Merck en Pfizer tussen 2013 en 2015 een winstmarge van zo'n 5% lijken te hebben in ontwikkelingslanden en zo'n 7% in ontwikkelde economieën, is de winstmarge met 31% opvallend veel hoger in notoire belastingparadijzen, waaronder Nederland. De vier bedrijven hebben samen zo'n 135 dochterondernemingen in Nederland. Door winstverschuiving lopen veel landen belastinginkomsten mis, die vaak hoognodig zijn voor het verbeteren van de toegang tot gezondheidszorg.

Uit het nieuwe Oxfam-onderzoek blijkt ook hoe weinig transparant deze bedrijven zijn over waar ze hun winsten maken en waar ze belasting betalen. Door dit gebrek aan data is het slechts mogelijk een zeer grove schatting te maken van de winstverschuiving en de gerelateerde belastingontwijking.

Bron: Oxfam Novib

18 september 2018

Onderzoek en vervolgen criminele netwerken

De handel in nagemaakte en illegale medische producten vormen een echt wereldwijd crimineel fenomeen. Interpol werkt aan het ontmantelen van criminele netwerken en het verminderen van het risico dat deze misdrijven vormen voor de volksgezondheid. Het onderzoek zou zich daarbij niet alleen moeten richten op illegale activiteiten met illegale medische producten en in kwaad daglicht stellen van de althernatieve geneeskunde.Het onderzoek moet zich tevens richten op het reguliere medische systeem dat geheel onder de controle van de legale farmaceutische industrie staat.

INTERPOL

PHARMACEUTICAL CRIME

Our Response

THE SITUATION

Pharmaceutical crime is a major global public health concern, with the trade of counterfeit and illicit medical products a truly global criminal phenomenon affecting all countries through source, transit or destination points.

Patients across the world put their health and even their lives at risk by unknowingly consuming fake and unregulated medical products, or products that have been altered, diverted, badly stored or have passed their expiry date.

Growing consumer demand, the COVID-19 pandemic and widespread use of the Internet has meant that the advertisement, sale and supply of illicit medical products from unauthorized and unregulated websites has become a growing problem in recent years.

THE ILLICIT GOODS AND GLOBAL HEALTH PROGRAMME (IGGH)

INTERPOL's IGGH programme shares a strong commitment with member countries and industry alike to continue improving global cooperation and enforcement capabilities in the area of pharmaceutical crime.

We work to dismantle criminal networks and reduce the risk these crimes pose to public health by:

- Collecting data and disseminating intelligence (e.g. analytical reports and threat assessments);
- Coordinating transnational law enforcement operations;
- Supporting multi-agency task forces to improve cooperation between police, customs, regulatory bodies and the private sector;
- Raising public awareness of pharmaceutical crime and helping consumers to make informed choices.

INTERPOL endeavors to create modern approaches to tackle pharmaceutical crime in partnership with law enforcement agencies, international organizations, industry and INTERPOL member countries.

A number of global and regional initiatives coordinated by INTERPOL are in place to respond to specific trends and issues:

Operation Pangea (Global)

- Since 2008, Operation Pangea has been combating the global trafficking of counterfeit pharmaceuticals marketed and sold online. Pangea also aims to raise public awareness of the risks associated with buying medicines from unregulated websites.
- In 2021, Operation Pangea XIV resulted in seizures of illicit medical products with an estimated value of around USD 23,414,483. In addition, 113,020 websites were removed, the highest number since the first Operation Pangea in 2008.

Action against tramadol trafficking (Regional)

- Also within the framework of Operation Pangea, this initiative was established in 2020 with the most affected countries of tramadol trafficking across Africa. The aim is to drive investigations between both source and destination countries.

Operations Afya and Heera (Regional)

- Afya is an INTERPOL-led operation targeting criminal groups involved in the manufacture and distribution of illicit goods and pharmaceuticals in the Southern Africa region. Meanwhile, Operation Heera targets the trafficking of illegal medicines across Western Africa. Both operations also aim to raise awareness amongst the public about the dangers posed by the use of illicit goods.
- In 2021, Operation Afya led to the seizure of counterfeit products to the estimated value of USD 3,532,489, triggering over 300 criminal and administrative cases with 179 offenders apprehended.

Operation Qanoon (Regional)

- The Qanoon Initiative was launched in 2015 following an analysis report, which revealed the threat of pharmaceutical crime to the health and wellbeing of the people of the Middle East and North African region.
- In 2020, coinciding with the COVID-19 pandemic, the operation led to a number of significant seizures, including 63,418 facemasks in Jordan and 85,000 medical products (facemasks, gloves, thermometers, medical glasses) in Qatar.

Operations targeting COVID-19 related crime

- Operation Vigilant Interdiction (OVI) was established as a global operation in 2020 to implement countermeasures against the emerging threat of COVID-19 related crime. Through engagement with member countries and partner organizations, INTERPOL's IGGH programme developed and provided risk analysis, actionable intelligence and INTERPOL notices.
- Operation Flash – Illicit Pharmaceutical Products in Africa was established in late 2021 between INTERPOL and AFRIPOL, which will jointly launch the first operation involving their common member countries. The operation will target counterfeit and illicit vaccines, medicines and medical devices and their use across Africa.

INTERPOL

General Secretariat
200 Quai Charles de Gaulle
69006 Lyon, France
Phone: +33 4 72 44 00 00
www.interpol.int

Let op! Dit formulier graag digitaal invullen, uitprinten, ondertekenen en retour sturen.

CIBG
Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport

model

Farmatec

Aanvraagformulier voor een fabrikantenvergunning

Dit aanvraagformulier is gebaseerd op het Europese model voor de fabrikantenvergunning, dat is vastgesteld door de European Medicines Agency (EMA).

Retouradres
Postbus 16114
2500 BC Den Haag

Let op
Vragen met een * zijn verplicht.
Op het aanvragen van deze fabrikantenvergunning is artikel 18, eerste lid, van de Geneesmiddelenwet van toepassing.

A Aanvraaggegevens

1	Organisatie *(naam zoals vermeld op uittreksel KvK)**	
2	Handelsnaam *(in geval van een privaatrechtelijke organisatie, maximaal 1)*	
3	KvK-nummer*	
4	Vestigingsnummer KvK*	
	Hoofdvestiging	
5	OMS-locatie ID*	
6	Straat en huisnummer*	
7	Postcode en plaats*	
8	Telefoonnummer*	
9	E-mailadres*	
10	Factuur e-mailadres*	

Farmatec is onderdeel van het CIBG; een uitvoeringsorganisatie van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport. Bij Farmatec gaat het om de kwaliteit, beschikbaarheid en betaalbaarheid van geneesmiddelen, medische hulpmiddelen en bloedproducten.

Farmatec is in dat kader onder andere verantwoordelijk voor het verlenen van farmaceutische vergunningen en opiumontheffingen.

Farmatec heeft de volgende taken:

- Verlenen van vergunningen op grond van de Geneesmiddelenwet.
- Verlenen van opiumontheffingen op grond van de Opiumwet.
- Verlenen van vergunningen en erkenningen op grond van de Wet veiligheid en kwaliteit lichaamsmateriaal.
- Verlenen van ontheffingen op grond van de Wet op de medische hulpmiddelen.
- Verlenen van vergunningen en aanwijzingen op grond van de Wet inzake bloedvoorziening.
- Toekennen van vergoedingslimieten aan geneesmiddelen.
- Vaststellen van maximumprijzen voor geneesmiddelen.
- Verlenen van verklaringen, ontheffingen en certificaten voor im- en export van geneesmiddelen en medische hulpmiddelen.
- Notificeren van medische hulpmiddelen.
- Verlenen van exportcertificaten voor medische hulpmiddelen.

Deze website in andere talen:

Nederlands English

Euthanasie “Uit Vrije Wil”

De initiatiefgroep “Uit Vrije Wil”
lanceerde het burgerinitiatief Voltooid Leven. Het doel van het initiatief was de legalisatie van stervenshulp aan ouderen die hun leven voltooid achten. Voor dit burgerinitiatief waren destijds uiteindelijk 116.871 steunbetuigingen binnengekomen, die in mei 2010 aan de Tweede Kamer zijn overhandigd. De initiatiefgroep had de Tweede Kamer verzocht het voorstel voor legalisatie op de agenda te plaatsen.
De initiatiefgroep bestond uit diverse ouderen, onder wie bekende Nederlanders als Hedy d'Ancona, Frits Bolkestein, Mies Bouwman, Eugene Sutorius, Dick Swaab, Jan Terlouw en Paul van Vliet. Het fundament van het burgerinitiatief was het recht op zelfbeschikking van de mens. De oudere mens, dat wil zeggen van zeventig jaar en ouder, zou daarom volgens de initiatiefgroep, wanneer hij of zij zijn leven als voltooid beschouwt, zelf bepalen hoe en wanneer hij wil sterven. Het leven is voltooid wanneer de dood om verschillende redenen boven het leven wordt verkozen. De initiatiefgroep had de wens de hulp bij zelfdoding van deze mensen -in de leeftijdsgrens van zeventig niet meer strafbaar zal zijn- en er een wetswijziging.

“Stervenszin”
Mirjam Nederveen

Studentnummer: 1339222
Masterscriptie
ter afsluiting van de master Geestelijke Verzorging
Begeleider: Prof. dr. M.P.A. de Baar
Meelezer: Prof. dr. M.A. Verkerk
Rijksuniversiteit Groningen
Faculteit Godgeleerdheid en Godsdienstwetenschap
Oude Boteringestraat 38
9712 GK Groningen
31 augustus 2010

Euthanasia "Uit Vrije Wil"

The initiative group "Uit vrije Wil"
launched the citizens' initiative Completed Life. The goal of the initiative was the legalization of dying assistance to elderly people who consider their lives complete. For this citizens' initiative at the time, 116,871 statements of support were ultimately received, which were were presented to the House of Representatives in May 2010. The initiative group had asked the House of Representatives to put the proposal for legalization on the agenda.
The initiative group consisted of several elderly people, including well-known Dutchmen such as Hedy d'Ancona, Frits Bolkestein, Mies Bouwman, Eugene Sutorius, Dick Swaab, Jan Terlouw and Paul van Vliet. The foundation of the citizens' initiative was the right to human self-determination. The older human being, that meaning of seventy years and older, should therefore, according to the initiative group, when he or she considers their life to be complete, decide for themselves how and when they wants to die. Life is completed when, for various reasons, death is chosen over life. The initiative group wished to facilitate the assisted suicide of these people -in the age limit of seventy will no longer be punishable will be-and there will be a change in the law.
"stervenszin"

Mirjam Nederveen

Student number: 1339222

Master's thesis

to conclude the master in Spiritual Care

Supervisor: Prof. Dr. M.P.A. de Baar

Reader: Prof. Dr. M.A. Verkerk

University of Groningen

Faculty of Theology and Religious Studies

Oude Boteringestraat 38

9712 GK Groningen

August 31, 2010

Translated with www.DeepL.com/Translator (free version)

‘Overbehandeling’

dinsdag 05 maart 2019 in Column van Jan
maxmagazine.nl

DEEL DIT ARTIKEL:

Ik word bijna dagelijks aangesproken op de uitzending van ‘EenVandaag’ waarin ik reageerde op een voorstel van GroenLinks-Kamerlid Corinne Ellemeet. Zij wil geriaters (artsen gespecialiseerd in ouderengeneeskunde) laten meebeslissen of een patiënt een zware en vaak dure behandeling krijgt. Dit om ‘overbehandeling’ tegen te gaan. Vorig jaar kwam ditzelfde Kamerlid al met de aanbeveling om 65-plussers bij binnenkomst in het ziekenhuis te screenen op kwetsbaarheid. Nu is de leeftijdgrens iets opgerekt en vraagt Ellemeet: moet je 70-plussers nog wel een nieuwe hartklep, een kunstheup of een dure kankerbehandeling geven? Hoe stellig Ellemeet ook beweert dat het haar niet om besparingen gaat, zij wil “passende ziekenhuiszorg”, want daarmee kan je “een onnodige snelle stijging van de curatieve zorguitgaven voorkomen”. Eerder gaf ze al toe af te willen van het taboe op kostenbesparing door minder medisch handelen. Ik ben dus bang dat het haar toch allemaal om bezuinigen gaat en dat ouderen druk zullen ervaren zich niet te laten behandelen. Mijn standpunt: 85 jaar en een nieuwe heup nodig? Je krijgt een nieuwe heup. Want misschien word je wel 95! Het gaat om kwaliteit van leven. En het is niet aan de politiek om te bepalen of iemand wel of niet geopereerd mag worden. Leeftijd en geld mogen geen rol spelen!

Deel dit artikel

Obama bespreekt sterfbedmaatregelen

DOOR PETER NICOLAAS

25 JUNI 2009 12.00 UUR PT

WASHINGTON — Los Angelos Times

President Obama suggereerde woensdagavond tijdens een evenement in het stadhuis dat een manier om medische kosten te scheren, is door te stoppen met dure en uiteindelijk nutteloze procedures die worden uitgevoerd op mensen die op het punt staan te sterven en geen baat hebben bij de extra zorg.

Tijdens een nationaal televisie-evenement in het Witte Huis zei Obama dat gezinnen betere informatie nodig hebben, zodat ze niet klakkeloos "aanvullende tests of aanvullende medicijnen goedkeuren waarvan het bewijs aantoont dat ze niet noodzakelijkerwijs de zorg zullen verbeteren".

Hij voegde eraan toe: "Misschien kun je beter niet geopereerd worden, maar de pijnstiller nemen."

Obama Care (Affordable Care Act)
small parts audio health care protest USA,2009-2010:
[Larouchepac.com,msnbc-tv (Rachel Maddow),Stagnews,R.W.Conpriracy1 2009]

samenvatting audio door: IFUD of Human Rights, 2011.

AUDIO
https://archive.org/details/HealthCareAmerica_945

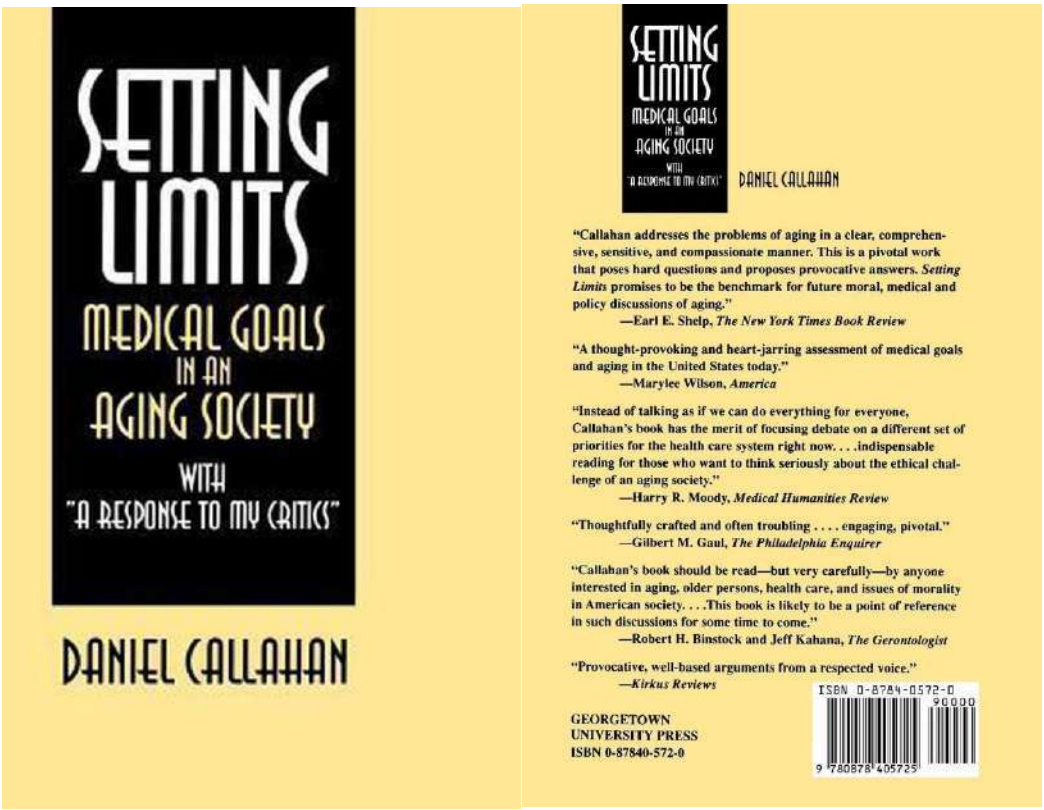

SETTING LIMITS: Medical Goals in an Aging Society

BY DANIEL CALLAHAN · RELEASE DATE: SEPT. 17, 1987

The bottom line here: ""We cannot continue on the present course of open-ended health care for the elderly""--resources are too scarce, the costs too great, the benefits too questionable. What limits might be set on aggressive medical care for the elderly, and what should take its place? The answers and suggestions posed here are likely to provoke discussion and debate. Callahan (Abortion: Law, Choice and Morality) offers in his first work in some years a controversial suggestion: ""using age as a specific criterion for the allocation and limitation of health care."" He proposes that by one's late 70's or early 80's, the natural end has come: ""one's life possibilities have on the whole been accomplished; one's moral obligations to those for whom one has had responsibility have been discharged; and one's death will not seem to others an offense to sense or sensibility, or tempt others to despair and rage at the finitude of human existence."" Callahan adds a stipulation that such a death not be accompanied by unbearable pain, and has thus laid out a biographical, rather than a biological, definition of a natural end-point. And it is after this end-point, he feels, that medical care should be oriented towards the relief of suffering, rather than resisting death. To support such a new approach, our understanding of aging and of medicine, and their interaction, will all have to change. Callahan believes that the primary goal of the aging ought to be to serve the young and the future by being ""moral conservators of that which has been"" and proponents for the future. At the

same time, medical care should seek to improve the quality of life, rather than extend its longevity; and we should abandon medical programs that primarily benefit the elderly, pouring resources into this one small--soon to be gone--segment of the population. The natural lifespan will have to be understood as having an acceptable end boundary, rather than an enemy to be held off at all costs. Callahan is, as before, logical and persuasive; it is clear that he wants to incite discussion, rather than prove a particular set of specifics. Provocative, well-based arguments from a respected voice.

Pub Date: Sept. 17, 1987

ISBN: N/A

Page Count: -

Publisher: Simon & Schuster

Review Posted Online: N/A

Kirkus Reviews Issue: Aug. 15, 1987

Categories: NONFICTION

“Euthanasie gladde helling” de weg van normale euthanasie naar economische euthanasie

- Normale legale euthanasie binnen het kader van de wet, in de euthanasiewet staan de voorwaarden wanneer euthanasie of hulp bij zelfdoding mogelijk is,
- Aanprijzen en romantiseren euthanasie via reclame in de media door bekende personen,
- 92 procent is voorstander van het recht op euthanasie of hulp bij zelfdoding,
- De regels voor euthanasie worden verruimd,
- Bezuiniging op ouderen, zieken en verpleeghuizen,
- Euthanasie als een oplossing voor de economische problemen van een vergrijzende bevolking,
- Geopereerd om organen voor donatie terug te halen. De manier mensen euthanaseren door ze eerst naar de operatiekamer te brengen en, onder algemene anesthesie, hun borst en buik chirurgisch te openen terwijl ze nog in leven zijn om vitale organen te verwijderen voor transplantatie bij andere mensen.
- Het probleem hier is dat dood door donatie de aloude dode-donorregel omzeilt, die het verwijderen van vitale organen verbiedt totdat de donor dood wordt verklaard. Dood door donatie zou op dit moment worden beschouwd als moord om een leven te beëindigen door het wegnemen van organen, (“Death by organ donation: euthanizing patients for their organs gains frightening traction”)

Published:
springer.com
E. Wesley Ely
23- august 2019

Propaganda Technieken
Propaganda Techniek

Propaganda Techniek 1:

'Name Calling' (uitschelden)

"Als u zich niet laat euthanaseren
bent u een risico voor de mensen in uw omgeving"
"Mensen die zich niet laten euthanaseren
zijn een bedreiging voor de betaalbaarheid van het stelsel van gezondheidszorg"

Propaganda Techniek 2:
'Glittering Generality'

Laat u niet misleiden door vrolijke kleurtjes, kleurplaten,
poppetjes en de mening van vriendelijke zorgverleners met goede bedoelingen!

Propaganda Techniek 3:
'Transfer' (overdracht)

"een bekende organisatie of personen
ondersteunen het
euthanasieprogramma."
Bij deze techniek worden de deugdzame eigenschappen van een idee, om euthanasie te kiezen overgebracht op datgene waarvoor reclame wordt gemaakt. Het idee hierachter is dat de euthanasie hierdoor meer acceptabel wordt.

Propaganda Techniek 4:

'Testimonial' (getuigenis)
"Ik wil mij laten euthanaseren. En jij?"
Hierbij worden het gezicht en de getuigenisverklaringen van bekende mensen (bv. artiesten) om vrijheid van het kunnen kiezen voor euthanasie te promoten en positief neer te zetten.

'Ik heb er voor gekozen. Als zij het zegt dan zal het wel zo zijn.Als zij dat doet dan zal ik het ook maar doen.'

Propaganda Techniek 5:

'Plain Folks' (gewone volk)

"Overheid peilt belangstelling euthanasie."
"Uit onderzoek blijkt dat een merendeel van de Nederlandse
bevolking vindt dat euthanasie moet kunnen"

Hierbij wordt gedaan alsof het 'gewone volk' een bepaalde opvatting heeft en iets heel normaal vindt. De reden hierachter is dat wanneer het volk een bepaalde mening heeft, dit wel zo zal zijn. 'Iedereen vindt dat.

Dan zal ik dat ook maar vinden. Iedereen doet het. Dan zal ik het ook maar doen.' Dit speelt in op kuddegedrag.

Propaganda Techniek 6:
'Bandwagon' (muziekkar)
"euthanasie nieuwe trend."
Dit is suggereren dat iets een nieuwe trend is
en dat iedereen het doet/wil doen.

Propaganda Techniek 7:
'Card Stacking'
Bij 'card stacking' wordt de perceptie van het publiek gemanipuleerd door eenzijdige berichtgeving. Euthanasie wordt in positief daglicht gezet door één kant sterk te benadrukken "keuzevrijheud".

Propaganda Techniek 8:
'Angst, Onzekerheid en Twijfel Zaaien'

De vergrijzing loopt op, hoe krijgen we de zorg betaalbaar voor de toekomst.

"Propaganda
techniques"

Henry T. Conserva
2003
Authorhouse

ISBN-13: 978-1410704962
ISBN-10: 1410704963

Euthanasie moet niet de norm worden om de problemen in het gezondheidsstelsel op te lossen. De overheid heeft de plicht de volksgezondheid te beschermen, en niet de ganse samenleving te euthanasiseren voor de minderheid die dat wensen.

Subscribe to DeepL Pro to translate larger documents.
Visit www.DeepL.com/pro for more information.

"Euthanasia slippery slope" the road from normal euthanasia to economic euthanasia

- Normal legal euthanasia within the framework of the law, the euthanasia law lists the conditions when euthanasia or assisted suicide is possible,
- Touting and romanticizing euthanasia through media advertising by famous people,
- 92 percent support the right to euthanasia or assisted suicide,
- The rules for euthanasia are being broadened,
- Cuts to elderly, sick and nursing homes,
- Euthanasia as a solution to the economic problems of an aging population,
- Surgery to retrieve organs for donation. The way people euthanize by first taking them to the operating room and, under general anesthesia, surgically opening their chest and abdomen while they are still alive to remove vital organs for transplantation in other people.
- The problem here is that death by donation circumvents the longstanding dead-donor rule, which prohibits the removal of vital organs until the donor is declared dead. Death by donation would currently be considered murder to end a life by removing organs, ("Death by organ donation: euthanizing patients for their organs gains frightening traction")

Published:
springer.com
E. Wesley Ely
23- august 2019

Propaganda Techniques
Propaganda Technique

Propaganda Technique 1:

'Name Calling' (scolding)

"If you do not allow yourself to be euthanized
are you a risk to the people around you" "People who
don't get euthanized
are a threat to the affordability of the health care system."

Propaganda Technique 2:
'Glittering Generality'

Don't be fooled by cheerful colors, coloring pages,
puppets and the opinions of friendly caregivers with good intentions!

Propaganda Technique 3:
'Transfer'

"a well-known organization or individuals
support the euthanasia program."
In this technique, the virtues of an idea, to choose euthanasia are transferred to that which is being advertised. The idea behind this is that it makes euthanasia more acceptable.

Propaganda Technique 4:

'Testimonial'
"I want to be euthanized. What about you?"
This involves the face and testimony statements of famous people (e.g., artists) to promote and positively portray freedom of being able to choose euthanasia.

'I chose it. If she says so then so be it.If she does then so shall I.'

Propaganda Technique 5:

'Plain Folks' (ordinary people)

"Government gauges interest in euthanasia."
"Research shows that a majority of Dutch
Population believes euthanasia should be allowed"

Here it is pretended that the "common people" have a certain opinion and think something is quite normal. The reason behind this is that if the people have a certain opinion, it will be. 'Everyone thinks that.

Then I will find that too. Everyone else is doing it. Then so will I.' This plays into herd behavior.

Propaganda Technique 6:
'Bandwagon' (music cart)
"euthanasia new trend."
This is suggesting that something is a new trend and everyone is doing/willing to do it.

Propaganda Technique 7:
'Card Stacking'
In "card stacking," public perception is manipulated by one-sided reporting. Euthanasia is portrayed in a positive light by strongly emphasizing one side
"freedom of choice."

Propaganda Technique 8:
'Sowing Fear, Uncertainty and Doubt'

An aging population is rising, how do we get care affordable for the future.

"Propaganda techniques."

Henry T. Conserva
2003
Authorhouse

ISBN-13: 978-1410704962
ISBN-10: 1410704963

Euthanasia should not become the norm to solve the problems in the health system. The government has a duty to protect public health, not euthanize the entire society for the minority who wish to do so.

Parlementaire vraag - E-3600/2010
Europees parlement

Illegale handel in menselijke organen

10.5.2010

Schriftelijk antwoord

Vraag met verzoek om schriftelijk antwoord E-3600/2010
aan de Commissie
Artikel 117 van het Reglement
Aldo Patriciello (PPE)

Onder mensenhandel verstaan we onder andere de internationale handel in organen en weefsels die bestemd zijn voor illegale transplantaties. Onder de landen waar illegale handel in menselijke organen plaatsvindt bevinden zich rijke industrielanden waar tegen betaling illegaal verwijderde organen worden ingevoerd, en arme landen, waar deze organen vandaan komen.

Er geldt een internationaal verbod op de verwijdering en verkoop van organen, dat in de eerste plaats is vastgelegd in artikel 3 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie: „Eenieder heeft recht op lichamelijke en geestelijke integriteit. [...] In het kader van de geneeskunde en de biologie moeten met name worden nageleefd: [...] het verbod om het menselijk lichaam en bestanddelen daarvan als zodanig als bron van financieel voordeel aan te wenden". Daarnaast verbiedt ook het Verdrag van de Verenigde Naties van 1997 om financieel voordeel te halen uit de verkoop van lichaamsdelen.

Er zijn geen exacte gegevens bekend over de illegale handel in menselijke organen, maar volgens een onderzoek wordt geschat dat het om 15 000 nieren per jaar gaat, en dat de meeste daarvan afkomstig zijn uit ontwikkelingslanden, omdat daar nog veel armoede heerst en de illegale handel in organen soms de enige manier is om geld te verdienen.

De handel in organen is meestal in handen van criminele organisaties die ook in westerse landen contacten hebben en gebruikmaken van hiaten in het systeem om illegaal te kunnen handelen in organen die afkomstig zijn uit derde landen.

In het licht van het bovenstaande vraag ik de Commissie het volgende:

— Vindt de Commissie het niet nodig een systeem te ontwikkelen om de illegale handel in menselijke organen te controleren, en dan met name de groeiende handel op het internet?

— Vindt de Commissie het daarnaast niet nodig om middels efficiëntere en effectievere middelen controle uit te oefenen op patiënten die een transplantatie nodig hebben en op donateurs die lichaamsdelen verkopen om te kunnen overleven?

PB C 170 E van 10/06/2011

Juridische mededeling - Privacybeleid

Dit document bestaat niet in het Nederlands. Het wordt u aangeboden in een andere beschikbare taal uit het keuzemenu.

Answer given by Mr Dalli on behalf of the Commission

28.6.2010

Written question

Article 168 of the TFEU enables the Union to adopt measures setting high standards of quality and safety of organs. In this context, a new Directive setting up measures to improve the safety and quality of Organs has been agreed upon between the European Parliament and the Council and will be formally adopted in July 2010. The directive aims to ensure that human organs used for transplantation in the EU comply with the same basic quality and safety requirements.

While organ trafficking is outside the scope of this directive and of Article 168, the directive contains provisions which will indirectly combat organ trafficking. This includes the obligation for all organ procurement and transplantation centres to obtain an official authorisation, the supervision of such activities by designated competent authorities and setting up of full traceability from donor to recipient. As pointed out by the Honourable Member, Article 3 of the EU Charter of Fundamental Rights prohibits the making of the human body or its part a source of financial gain. EU institutions as well as Member States must respect this principle.

Furthermore, according to information provided by Europol, so far no complaints have been registered and no investigative information is available on organ trafficking or trafficking in human beings for the purpose of the removal of organs in any countries of the Union.

The Commission is nonetheless committed to monitoring the situation with a view to detecting any possible cases of trafficking for the purpose of the removal of organs. In this context, the Commission adopted in March 2010 a proposal for a directive on combating trafficking in human beings[1]. This proposal explicitly concerns the trafficking of human beings for the purpose of the removal of organs as a criminal offence and therefore will allow enhancing investigation and prosecution in this field.

[1] Directive of the European Parliament and of the Council on preventing and combating trafficking in human beings, and protecting victims, repealing Framework Decision 2002/629/JHA.

OJ C 170 E, 10/06/2011

Machine Translated by Google

Parlementaire vraag - E-3600/2010(ASW)
Europees parlement

Dit document bestaat niet in het Nederlands. Het wordt u aangeboden in een andere beschikbare taal uit het keuzemenu.

Antwoord van de heer Dalli namens de Commissie

28.6.2010

Schriftelijke vraag

Artikel 168 van het VWEU stelt de Unie in staat maatregelen te nemen waarbij hoge kwaliteits- en veiligheidsnormen voor organen worden gesteld. In deze context is er tussen het Europees Parlement en de Raad overeenstemming bereikt over een nieuwe richtlijn met maatregelen ter verbetering van de veiligheid en kwaliteit van organen, die in juli 2010 formeel zal worden aangenomen. De richtlijn heeft tot doel ervoor te zorgen dat menselijke organen die worden gebruikt voor transplantatie in de EU voldoen aan dezelfde basiseisen op het gebied van kwaliteit en veiligheid.

Hoewel orgaanhandel buiten het toepassingsgebied van deze richtlijn en van artikel 168 valt, bevat de richtlijn bepalingen die indirect orgaanhandel zullen bestrijden. Dit omvat de verplichting voor alle orgaanverkrijgings- en transplantatiecentra om een officiële vergunning te verkrijgen, het toezicht op dergelijke activiteiten door aangewezen bevoegde autoriteiten en het opzetten van volledige traceerbaarheid van donor tot ontvanger. Zoals het geachte parlementslid opmerkt, verbiedt artikel 3 van het Handvest van de grondrechten van de EU het maken van het menselijk lichaam of een deel daarvan tot een bron van financieel gewin. Zowel de EU-instellingen als de lidstaten moeten dit beginsel eerbiedigen.

Bovendien zijn er volgens informatie van Europol tot nu toe geen klachten geregistreerd en is er geen onderzoeksinformatie beschikbaar over orgaanhandel of mensenhandel met als doel orgaanverwijdering, in geen enkel land van de Unie.

De Commissie is niettemin vastbesloten de situatie in de gaten te houden om mogelijke gevallen van mensenhandel met als doel orgaanverwijdering op te sporen. In dit verband heeft de Commissie in maart 2010 een voorstel goedgekeurd voor een richtlijn ter bestrijding van mensenhandel[1]. Dit voorstel heeft uitdrukkelijk betrekking op mensenhandel met als doel het wegnemen van organen als een strafbaar feit, en zal daarom het onderzoek en de vervolging op dit gebied versterken.

[1] Richtlijn van het Europees Parlement en de Raad inzake het voorkomen en bestrijden van mensenhandel en de bescherming van slachtoffers, en tot intrekking van Kaderbesluit 2002/629/JBZ.

PB C 170 E van 10/06/2011

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

De Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Bezoekadres:
Parnassusplein 5
2511 VX Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Kenmerk
3393395-1032111-DMO

Uw brief

Bijlage(n)
4

Correspondentie uitsluitend richten aan het retouradres met vermelding van de datum en het kenmerk van deze brief.

Datum 4 juli 2022
Betreft Programma Wonen, Ondersteuning en Zorg voor Ouderen (WOZO)

Geachte voorzitter,

In mijn brief (Kamerstukken II 2021/22, 35925 XVI, nr. 170) van 8 maart 2022 heb ik toegezegd dat ik samen met partners in het veld het programma "Wonen, Ondersteuning en Zorg voor Ouderen" (WOZO) wil vormgeven. In bijlage 2 bij deze brief treft u de eerste uitwerking van het WOZO-programma aan.

De afgelopen maanden heb ik intensief samengewerkt met verschillende partners die hier een rol in hebben. Ik ben verheugd u te kunnen melden dat al deze partners de maatschappelijke opgave onderschrijven, het gevoel van urgentie met elkaar delen en het met elkaar eens zijn over het toekomstperspectief en de nieuwe 'norm'. In deze brief neem ik u mee in:

- de maatschappelijke opgave waar wij ons samen voor gesteld zien;
- de richting waarin wij samen willen bewegen;
- de aard van dit programma en de stappen die ik tot nu toe heb gezet;
- de samenwerking met tal van partners;
- de planning voor de verdere uitwerking;
- de samenhang met andere (beleids)trajecten, zoals het Integrale Zorgakkoord;
- de transitieagenda 'Ouder worden 2040' die door diverse maatschappelijke partijen is opgesteld.

1. De maatschappelijke opgave

We willen anders
De ouderen van nu staan beduidend anders in het leven dan de ouderen van vroeger. De Nederlandse bevolking wordt steeds ouder en ouderen in Nederland zijn een steeds meer diverse groep. Ouderen verschillen in hun mogelijkheden om hun leven zelf goed vorm te geven, hun netwerk, hun vaardigheden om gebruik te maken van digitale toepassingen en hun financiële mogelijkheden. Bovendien verschillen ouderen in hun voorkeuren. Wat zij wel gemeen hebben is dat iedereen oud wil worden, maar niemand oud wil zijn. Mensen willen zo lang mogelijk zelfstandig zijn, regie houden op hun eigen leven en wonen op een plek waar ze zich thuis voelen. Ouderen willen daarom ook dat de zorg en ondersteuning om hen heen anders wordt georganiseerd.

"De oudere" bestaat niet. Ouderen verschillen in waar zij wonen, wat hun (culturele) achtergrond is en nog belangrijker: hoe zij voor het ouder worden hun leven invulden. Met deze diversiteit moet rekening worden gehouden in het definiëren van een aanpak. Van belang is dat we samen met de sector zoeken naar een persoonsgerichte en effectieve aanpak. Gelukkig is een steeds groter deel van de ouderen vitaal. Ouderen leven steeds langer in als goed ervaren gezondheid[1]. Zij willen blijven participeren en op hun kracht en verantwoordelijkheid worden aangesproken; hun "geefkracht". Zij hebben levenservaring en wijsheid, die zij kunnen overdragen aan de jongere generaties, bijvoorbeeld als opleider, mentor, oppas en vrijwilliger. Deze vitale ouderen kunnen o.a. met vrijwilligerswerk en eigen initiatieven een waardevolle bijdrage leveren aan de samenleving. Omgekeerd doen zij een beroep op de samenleving voor ondersteuning en zorg. Voor vitale ouderen geldt dat ondersteuning en zorg niet of nauwelijks nodig is en slechts dient om hen in staat te stellen zelfstandig te blijven leven en mee te doen. Als ondersteuning en zorg onverhoopt toch nodig is, willen zij dat deze past bij hun individuele situatie.

De toegenomen vitaliteit van ouderen kan niet voorkomen dat, met het vorderen van de jaren, de kwetsbaarheid en daarmee de behoefte aan ondersteuning en zorg toeneemt. Ouder worden gaat gepaard met het risico op beperkingen, ouderdomsziektes en comorbiditeit. Ook (sociale) problematiek die op zich geen zorgvraag is, zoals eenzaamheid, bestaansonzekerheid, een onveilige buurt, een ongezonde leefomgeving of schulden, kan tot zorgvragen leiden. Het aantal ouderen dat thuis woont zal verder toenemen. Zowel de wijkverpleging als de huisartsen krijgen te maken met een toename van het aantal ouderen en (de complexiteit van) zorgvragen. Naast aansluiten op wat belangrijk is voor deze ouderen is het essentieel om deze ondersteuning en zorg zo efficiënt mogelijk te organiseren. Mogelijk bieden geclusterde woonvormen voor deze ouderen mogelijkheden om de kwaliteit van ondersteuning en zorg te borgen en expertise doelmatig in te zetten.

Er zijn ook ouderen die moeite hebben met de toenemende complexiteit van de samenleving en/of minder mogelijkheden hebben (zoals beperkte financiële armslag) en/of laaggeletterd zijn c.q. niet handig zijn met digitale middelen. We moeten aandacht hebben voor mensen die minder goed kunnen bijdragen aan en participeren in de samenleving zonder begeleiding. Dit geldt dus ook voor mensen met dementie. Dat de gemiddelde levensverwachting is toegenomen betekent ook dat ouderen met een beperking zoals een psychische stoornis ouder worden. Dat mensen ouder worden is daarom niet alleen merkbaar in de reguliere ondersteuning en zorg voor ouderen, maar ook op andere plekken in de zorg, zoals in de ggz, beschermd wonen of de gehandicaptenzorg. Ook deze ouderen zullen de komende jaren een groter beroep doen op ondersteuning en zorg.

Soms is zorg passend maar vaak is juist een vorm van (meer) ondersteuning nodig om het leven weer zo goed mogelijk aan te kunnen. Een sterke sociale basis[2] bevordert de vitaliteit en gezondheid van ouderen. Zij kunnen beter, langer en meer participeren in de samenleving. Zo zelfstandig mogelijk leven betekent

[1] Ook als er sprake is van bijvoorbeeld een chronische aandoening kunnen mensen zich gezond voelen en een betekenisvol leven leiden. Het gaat om de veerkracht, eigen regie en het aanpassingsvermogen van de mens en niet om de aandoeningen of ziekte.
[2] De sociale basis bestaat uit wat mensen met en voor elkaar doen en de meer professionele, georganiseerde sociale basisvoorzieningen.

dat informele zorg en samenredzaamheid (mantelzorg, burgerinitiatieven, vrijwilligers) een grotere rol spelen dan nu. Formele hulp wordt meer gericht op het ondersteunen van mensen om het in hun omgeving en met hun netwerk te blijven redden. Dat vraagt dat we "samenredzaamheid" zo ondersteunen dat bijvoorbeeld mantelzorgers zorgtaken beter kunnen combineren met het eigen (werkzame) leven. We hebben hiervoor ook dementievriendelijke woonvormen nodig, of nog beter een dementievriendelijke samenleving. Immers alleen met een integrale benadering - die wonen, welzijn, samenleving en zorg verbindt – wordt het aantal zorgarme jaren groter.

Ook als formele ondersteuning en zorg nodig zijn, moeten deze goed aansluiten op wat ouderen belangrijk vinden, op hun dagelijkse bezigheden en aanvullend zijn op wat zij zelf kunnen. De opmars van technologie maakt deze zelfstandigheid steeds beter mogelijk. Ook tijdig verhuizen naar geschikte woningen draagt bij aan behoud van zelfstandigheid. Daarbij is ook van belang de manier waarop ondersteuning en zorg op lokaal niveau worden vormgegeven, bijvoorbeeld in het kader van de Wmo 2015. In de 'Hoofdlijnenbrief toekomst Wmo' van 28 maart jl.[3] heeft de staatsecretaris van VWS geschetst waar en hoe hij in deze kabinetsperiode de (uitvoering van de) Wmo 2015 wil versterken. In het kader van het WOZO-programma worden in aanvulling daarop ook (aanvullende) acties in gang gezet, primair gericht op 'ouderen'. Als meer ouderen in hun eigen omgeving thuis blijven wonen (al dan niet in een geclusterde setting) stelt dat eisen aan de basiszorg in de buurt, die daarop moet worden voorbereid.

Niet altijd is zelfstandig wonen mogelijk. We moeten in het bijzonder oog hebben voor de meest kwetsbare groep ouderen. Het gaat om ouderen waarbij de kwetsbaarheid groot is en de zorgvraag complex. Deze ouderen zijn aangewezen op intensieve zorg, soms op een tijdelijke of blijvende plek in het verpleeghuis die er dan ook moet zijn. Voor hen geldt dat het beter is om hen naar de zorg te brengen, dan de zorg naar hen. Deze zorg kan niet veilig, kwalitatief goed en doelmatig thuis worden geleverd. Er is behoefte aan dermate complexe en samenhangende zorg dat versnippering over meerdere stelsels, meerdere zorgaanbieders, meerdere inkopende partijen met andere inkoopvoorwaarden, lastige gegevensuitwisseling en daardoor lastige samenwerking onderling tot ondoelmatige inzet van gespecialiseerde zorgverleners zou leiden. Concentratie is in deze specifieke gevallen nodig. Uiteraard is het ook dan van belang om de verbinding tussen deze zorg en de wereld buiten het verpleeghuis levend te houden.

We moeten anders
Niet alleen de voorkeuren van ouderen veranderen. Ook de omstandigheden veranderen. We kunnen ondersteuning en zorg niet blijven verlenen zoals we dat nu gewend zijn. Dat is voornamelijk het gevolg van toenemende schaarste aan zorgpersoneel.

- Op dit moment werkt ongeveer 1 op de 6 werknemers in de zorg en er zijn nu al veel vacatures. Om aan de toenemende zorgvraag te voldoen zou dat (bij ongewijzigd beleid) moeten oplopen naar 1 op de 5 in 2030, 1 op de 4 in 2040 en 1 op de 3 in 2060. Een dergelijk beslag op de arbeidsmarkt is niet realistisch en ook niet wenselijk. We staan dus voor de uitdaging om de groeiende vraag naar arbeidskrachten te beperken.

[3] Kamerstukken II, 2021/22, 29 538, nr. 332

- We moeten oog hebben voor de werkdruk waarmee de zorgverleners te maken hebben. Werken in de zorg moet aantrekkelijk zijn, zorgverleners moeten het gevoel hebben dat ze kunnen doen wat hen drijft: waarde toevoegen aan het leven van ouder wordende mensen.
- Het aantal mantelzorgers per oudere neemt de komende jaren af, waardoor we realistisch moeten zijn in wat we van mantelzorg mogen verwachten.
- Het totale aanbod van ondersteuning en zorg is versnipperd over veel verschillende aanbieders en schotten tussen de stelsels, terwijl in tijden van schaarste samenwerking juist hard nodig is. Voor ouderen en hun mantelzorger(s) is het door de versnippering niet altijd gemakkelijk om hun weg te vinden in ondersteuning en zorg. Dit gaat ten koste van de eigen regie. We moeten ondersteuning en zorg anders organiseren, waarbij samenwerking tussen zorgverleners wordt ondersteund en ouderen gemakkelijker de weg vinden.

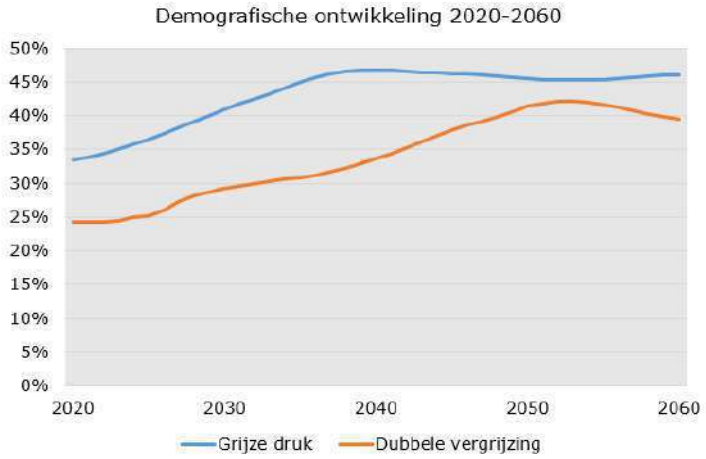

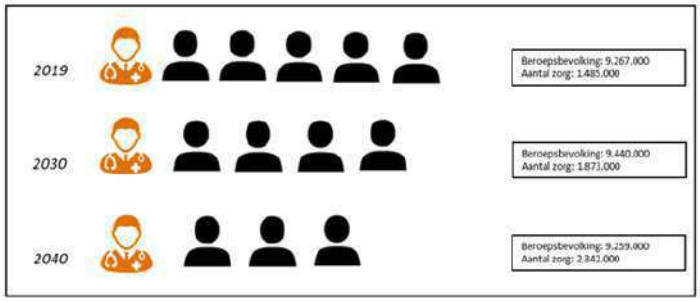

- Veel ouderen wonen in een ongeschikte woning, bijvoorbeeld omdat die niet beschikt over een lift of omdat die inmiddels te groot is voor de huidige gezinssamenstelling. De verhuisbereidheid van ouderen is laag. Tegelijkertijd kan het deel van de ouderen dat wil verhuizen dat niet altijd omdat er geen passende woning is. Dit remt de doorstroming en heeft effect op de gehele woningmarkt. We moeten het huidige aanbod van met name geclusterde woningen vergroten zodat het aanbod meer aansluit op wat ouderen willen en nodig hebben, zij meer in de nabijheid van anderen kunnen wonen en hun netwerk kunnen behouden dan wel opbouwen.
- De uitgaven aan ouderenzorg beslaan een steeds groter deel van de collectieve middelen. Het RIVM laat zien dat de uitgaven aan de ouderenzorg bij ongewijzigd beleid in ongeveer 20 jaar tijd verdubbelen oftewel een groei van 3,6% per jaar. Dit betekent dat de zorgkosten sterker groeien dan de economie. Dit heeft direct gevolgen voor de koopkracht en kan de solidariteit onder druk zetten. De komende jaren zullen dus moeilijke keuzes moeten worden gemaakt om de ouderenzorg op een financieel en inhoudelijk houdbaar pad te krijgen. Dit kabinet levert een eerste bijdrage aan het verbeteren van de houdbaarheid. In het WRR-rapport ‘Kiezen voor houdbare zorg’ is aangeven dat met name vanwege de schaarste aan zorgverleners het maatschappelijk draagvlak voor scherpe keuzes moet worden versterkt. In de reactie (Kamerstukken II, 2021/22, 35 925 XVI, nr. 192.) hierop heb ik onder andere aangegeven dat scherpere keuzes

zorgverleners in staat moet stellen zich te richten op de zorg die de meeste waarde toevoegt en het meeste nodig is.

We kunnen anders
Op veel plaatsen in ons land zien we gelukkig voorbeelden waarbij wordt aangetoond dat we ook anders kunnen. Ter illustratie:

- De Stichting Ouderennetwerk West-Friesland werkt aan de realisatie van nieuwe woonvormen voor ouderen en maakt daarbij gebruik van de sociale binding tussen mensen in die regio.
- In Rotterdam – en ook in andere regio's - hebben partijen een verwijshulp ontwikkeld die ervoor zorgt dat hulpbehoevende ouderen op een doelmatige manier hulp krijgen.
- In Noord-Holland hebben zorgaanbieders 'Prettig Thuis' ontwikkeld. Samen met de oudere wordt bepaald wat nodig is om met passende ondersteuning en zorg veilig en prettig thuis te kunnen blijven wonen. Welzijn staat hierbij voorop. Er wordt alarmopvolging, verpleegkundige zorg, persoonlijke verzorging, huishoudelijke ondersteuning, maaltijdservice en begeleiding bij de dagelijkse activiteiten geboden. Dit leidt tot een uniek arrangement per cliënt, die daardoor thuis kan blijven wonen. De ambitie is om in 2024 door te groeien naar dertig Prettig Thuis Teams.
- In Brabant hebben de zorgaanbieders samen met de zorgkantoren van CZ 'Thuiswaarts' vormgegeven. Ook hier is het de bedoeling om ouderen te ondersteunen bij het leiden van een vitaal leven met meer eigen regie, meer vrijheid en bij voorkeur thuis. Er zijn daartoe reeds drie duurzame coalities in de ouderenzorg gevormd.
- Voor de meest kwetsbaren worden speciale expertisecentra vormgegeven, te beginnen voor mensen met Korsakov.

In bijgevoegde uitwerking van het WOZO-programma treft u diverse voorbeelden aan waaruit blijkt dat het mogelijk is de zorg en ondersteuning voor ouderen nu al anders te organiseren. Deze en andere goede voorbeelden wijzen de weg!

De partners die zijn betrokken bij het WOZO-programma onderschrijven de maatschappelijke opgave en onderstrepen de urgentie die met name door de toenemende schaarste aan zorgpersoneel wordt gevoeld.

2. Het toekomstperspectief

Waar nu nog vaak veel uit de handen van ouderen wordt genomen als zij in zorg komen, gaan ondersteuning en zorg meer aansluiten bij wat mensen (en hun omgeving) willen en kunnen. Daarbij zullen digitale hulpmiddelen deel gaan uitmaken van de invulling van de ondersteuningsbehoefte die mensen hebben. Dat gebeurt al op veel plekken in Nederland tot tevredenheid van cliënten, mantelzorgers en personeel (zie voorbeelden op www.zorgvannu.nl). Met het WOZO-programma wil ik samen met partners bereiken dat ondersteuning en zorg zich aanpassen op de voorkeur van ouderen om zo lang mogelijk regie op het eigen leven te houden. Hierdoor kunnen zware, complexe zorgvragen zo lang mogelijk worden uitgesteld of zelfs worden voorkomen. Daarom is het belangrijk om uit te blijven gaan van hetgeen ouderen willen en nodig hebben en (persoonsgerichte) en passende ondersteuning en zorg in te zetten, ongeacht iemands culturele achtergrond. Wat passend is kunnen de ouderen, hun netwerk en de zorgverleners op basis van goede kennis het beste samen bepalen.
Voor ouderen met de meest complexe zorgvragen blijft waar nodig een plek in een verpleeghuis beschikbaar waar integrale zorg en ondersteuning geleverd wordt en het zorgaanbod samenhangt met de fysieke locatie.

Tegelijkertijd is een nieuwe norm nodig die duidelijk maakt hoe we het anders willen, moeten en kunnen.

De norm wordt: **zelf als het kan; thuis als het kan; digitaal als het kan.**

Deze norm is richtinggevend in de aanpak van de maatschappelijke opgave en zal de inspanning van veel partijen gedurende meerdere jaren (ook na deze Kabinetsperiode) vergen.

Zelf als het kan
We vergroten de mogelijkheden voor ouderen om zo lang mogelijk, met ondersteuning van de eigen omgeving, zelfredzaam te blijven, ook als zich gebreken behorend bij de ouderdom zich aandienen. Dat is ook wat de (huidige en toekomstige) ouderen willen. We investeren in het vermogen van ouderen om te leven zoals voor hen, gegeven hun mogelijkheden, passend is. We stimuleren en activeren ouderen zelf verantwoordelijkheid te nemen voor de wijze waarop zij wonen, hun sociale contacten onderhouden en hun welzijn en gezondheid op peil houden.

Thuis als het kan
We maken ouderen beter bewust van de noodzaak zich voor te bereiden op ouder worden en welke woonvorm en woonomgeving daarbij het beste past. We realiseren voldoende passende woonvormen in een leefomgeving die activeert en ontmoetingen stimuleert. We werken samen om te zorgen dat ouderen op een plek kunnen wonen waar ze zich thuis voelen in de buurt van hun sociale netwerk. We organiseren ondersteuning en zorg zoveel mogelijk dichtbij. Bij het werken aan toekomstbestendige ondersteuning en zorg voor ouderen moeten we in het bijzonder oog hebben voor de meest kwetsbare groep. Zij moeten kunnen rekenen op hulp als het even niet lukt, ondersteuning en zorg dichtbij als nodig en passende zorg in een verpleeghuis als de kwetsbaarheid groot is en de zorgvraag complex.

Digitaal als het kan
We beantwoorden zoveel mogelijk zorgvragen met een digitale oplossing. Dit vraagt een andere manier van werken in de zorg. Digitale technologieën helpen ouderen hun zelfstandigheid te behouden en hun kwaliteit van leven te bevorderen. Deze technologieën bestrijken uiteenlopende levensdomeinen: huishouden, sociale interactie, bewegen, veiligheid, (vrijwilligers)werk, vrijetijdsbesteding, gezond en actief leven en zorg.

Doorsnijdend in deze drieslag is dat het altijd ‘samen’ is, samen met naasten, met de samenleving, met de informele zorgverleners, samen met andere professionals (over de domeinen heen), ondersteund met digitale toepassingen.

Deze ontwikkeling is al gaande, maar de vrijblijvendheid is voorbij. Samen met ouderenorganisaties, cliëntenorganisaties, beroepsorganisaties, zorgaanbieders, inkopende partijen, toezichthouders, bouwende partijen, corporaties en beleidsmakers maken we aan de hand van deze norm een omslag door deze:
- uit te dragen om de noodzakelijke beweging op gang te brengen;
- te vertalen in concrete doelstellingen en passende maatregelen en deze te realiseren (en te monitoren);

- te voorzien van een passende structuur om regie te voeren op en uitvoering te geven aan de realisatie.

We kunnen deze beweging alleen zorgvuldig waarmaken als de randvoorwaarden op orde zijn. Zoals ik in mijn brief van 8 april jl. al aankondigde wil ik daarom aan die randvoorwaarden werken in 5 actielijnen:

- Samen vitaal ouder worden: betreft o.a. het voorbereiden op ouder worden, reablement, het versterken van de ondersteuningsstructuur, intergenerationeel wonen. Actielijn 1 kent een sterke samenhang met de Hoofdlijnenbrief toekomst Wmo (Kamerstukken II, 2021/22, 29538, nr. 332) en te maken afspraken op het terrein van gezond en actief leven.
- Sterke basiszorg voor ouderen: betreft o.a. het bevorderen van goede samenwerking binnen de zorg (tussen het langdurige zorg domein, het medisch domein én het sociaal domein), het realiseren van aanspreekbare- en herkenbare teams in de wijk, de doorontwikkeling van de geneeskundige zorg voor specifieke patiëntgroepen, het eerstelijnsverblijf en (ambulante) geriatrische revalidatiezorg. We leggen voor de sterke basiszorg voor ouderen verbindingen met het Integraal Zorgakkoord (IZA).
- Passende Wlz-zorg: betreft o.a. het scheiden van wonen en zorg, het doorontwikkelen van het kwaliteitskader, het opzetten van een (regionale) ondersteuningsstructuur via het programma Waardigheid en Trots, de versteviging van de kennisinfrastructuur langdurige zorg, passende ouderenzorg[4], domeinoverstijgend samenwerken, meerjarig contracteren en sturingsinstrumenten voor zorgkantoren. Regiobeelden kunnen hierbij ondersteunend zijn.
- Wonen en zorg voor ouderen: betreft o.a. realisatie van 250.000 woningen geschikt voor ouderen tussen nu en 2030. Dit gebeurt via het versnellen van de woningbouw, het verbeteren van de doorstroming en het verbeteren van de leefomgeving. Hierin trek ik samen op met de minister voor Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening (VRO) die hiertoe samen met mij het programma Wonen en Zorg voor ouderen uitwerkt. Een en ander is in de bijlage 1 bij deze brief toegelicht. Belangrijk is ouderen zelf bij deze opgave te betrekken.
- Arbeidsmarkt en Innovatie: betreft o.a. het ontwikkelen van nieuwe werkvormen, sociale en technologische innovatie, leven lang ontwikkelen en goed werkgeverschap. De basis voor het arbeidsmarktbeleid heb ik uiteengezet in de brief Toekomstbestendige Arbeidsmarkt Zorg (Kamerstukken II, 2021/22, 29282, nr. 462).

Mantelzorgers en zorgverleners

Er is bijzondere aandacht nodig voor de mantelzorgers en de zorgverleners. Zij helpen de (hulpbehoevende) ouderen én zij zullen ook de benodigde omslag moeten maken. Terwijl we weten dat verandering zelden gemakkelijk is, moet tussen de oudere en de mantelzorger een nieuwe balans ontstaan gericht op de grotere zelfstandigheid en samenredzaamheid van de oudere en zijn sociale netwerk. Het in eigen kring zorgen voor naasten is een groot goed en het vergt onze gezamenlijke aandacht om de groep voor wie dat om diverse redenen te zwaar wordt, waar nodig te ondersteunen. Hoe deze ondersteuning eruit ziet en wat onze inzet wordt om mantelzorg te faciliteren, wordt uiteen gezet in de beleidsagenda Mantelzorg. Voor Prinsjesdag 2022 zal staatssecretaris van Ooijen de beleidsagenda mantelzorg met u delen.

[4] Die bijdraagt aan toekomstbestendige ouderenzorg.

Voor de zorgverleners geldt dat aandacht nodig is voor de inhoud van zorg en efficiënt werken in een omgeving die veel van hen vraagt. Zij verdienen daarbij passende ondersteuning en organisatie. Zij zijn voor een belangrijk deel de dragers van de verandering die nodig is. Het is hun deskundigheid om samen met de ouderen en de naasten te bepalen wat kan en wat nodig is. De zorgverleners moeten daartoe de noodzakelijke kennis en competenties hebben. Waar mogelijk zal ik hierbij ondersteunen. Daarnaast is in het Coalitieakkoord aangegeven dat er een opleidingsakkoord voor de VVT komt, waarvoor ook middelen zijn uitgetrokken. Van de beroepsorganisaties heb ik een notitie ontvangen met wat voor hen belangrijk is om deze omslag te kunnen vormgeven. Het gaat daarbij onder andere om denken vanuit hetgeen voor ouderen belangrijk is en hoe zorgverleners daaraan tegemoet kunnen komen, deskundigheid van de zorgverleners en om de aansluiting van het sociaal domein en de zorg. Hiermee gaan we de komende periode samen aan de slag.

Een aantal van de randvoorwaarden die voor zorgverleners van belang zijn, komt aan de orde in het Integraal Zorgakkoord. De verwachting is dat de Tweede Kamer het IZA in september a.s. tegemoet kan zien. Hierin worden onder meer afspraken gemaakt over versterking van de basiszorg die ook essentieel is voor goede zorg aan ouderen, voor het werkplezier van professionals en dus voor de ambities van het WOZO-programma. In het kader van het IZA worden afspraken voorbereid over het wegnemen van belemmeringen bij domeinoverstijgende samenwerking, de ruimte die professionals nodig hebben om hun specifieke expertise in te zetten en hen te ontzorgen op het gebied van rand- en regelzaken. In de wijk bouwen we voort op de inzet op herkenbare en aanspreekbare teams wijkverpleging.

Financiers van de zorg
Gemeenten, zorgverzekeraars en zorgkantoren hebben als financiers van de zorg een belangrijke rol in het stimuleren en ondersteunen van de gewenste bewegingen rondom preventie, ondersteuning en zorg. Om hun rol goed te kunnen vervullen vragen zij (samen met anderen) aandacht voor onder meer het wegnemen van belemmeringen bij domeinoverstijgende financiering, het bevorderen van domeinoverstijgende samenwerking, de juiste financiële prikkels, het belang van goede risicoverevening en een inkomensafhankelijke bijdrage voor specifieke voorzieningen in de Wmo. Deze voor WOZO relevante onderwerpen spelen een rol in de besprekingen over het IZA en de uitwerking van de hoofdlijnenbrief Wmo.

Interdepartementale samenwerking
Voor het programmaonderdeel "Wonen en Zorg voor ouderen" werk ik nadrukkelijk samen met de minister voor VRO die hierover al een brief aan uw Kamer heeft gestuurd (Kamerstukken II 2021/22, 35925 VII, nr. 137) en binnenkort hierover een vervolgbrief stuurt, specifiek over wonen voor ouderen. In bijlage 1 wordt de samenhang met het WOZO programma toegelicht. Daarnaast zoek ik actief de samenwerking met andere ministeries op.

Samenwerkingspartners
Het WOZO-programma is tot stand gekomen na intensieve gesprekken en met bijdragen van tal van organisaties, te weten: De Seniorencoalitie (ANBO, KBO-PCOB, NOOM, Koepel Gepensioneerden), Patiënten Federatie Nederland, LOC, Alzheimer Nederland, NLZorgtvoorElkaar, Nederlandse Organisaties Vrijwilligerswerk (nov), MantelzorgNL, Verpleegkundigen en verzorgenden Nederland (V&VN), Verenso, Landelijke Huisartsen Vereniging (LHV), InEen, Sociaal Werk Nederland (SWN), Beter Oud, Aedes, ZorgthuisNL, ActiZ, Zorgverzekeraars Nederland (ZN), Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG), Centrum Indicatiestelling Zorg (CIZ), Zorginstituut Nederland (ZIN), Nederlandse Zorgautoriteit (NZa).

We onderschrijven unaniem de maatschappelijke opgave, delen het gevoel van urgentie met elkaar en zijn het met elkaar eens over het toekomstperspectief en de nieuwe norm. We hebben afgesproken om dit met elkaar uit te dragen. We hebben de intentie om het WOZO programma samen concreet uit te werken, waarbij iedere partner bijdraagt op een wijze die past bij haar/zijn te onderscheiden verantwoordelijkheid, ervaring en expertise, zonder dat elke partner zich in deze fase verbindt aan alle individuele maatregelen en initiatieven[1]. We realiseren ons dat dit een veranderkundige beweging van lange adem is, waarbij onze samenwerking ook op de proef zal worden gesteld omdat de transformatie niet eenvoudig is en veel van partijen en professionals vraagt. Er kan verschil van inzicht zijn over de wijze waarop de transformatie vorm en inhoud te geven en wat daarvoor nodig is. Maatregelen, initiatieven en randvoorwaarden moeten nog concreet worden uitgewerkt. Voor het gesprek hierover gunnen we onszelf de ruimte, maar de maatschappelijke opgave, de urgentie en het lange termijn perspectief blijven onze uitgangspunten en binden ons.

1] Het WOZO-programma kent een sterke samenhang met andere trajecten, te weten het Integraal Zorgakkoord (IZA), de voorbereiding van bestuurlijke afspraken over gezondheid en actief leven en de vernieuwing van de Wmo. Deze trajecten zullen net als WOZO de komende periode concreet worden uitgewerkt, wat vraagt om een intensief gesprek met alle betrokken partijen. Ook is er samenhang met de Nationale Woon- en Bouwagenda, in het bijzonder het programma Wonen en Zorg voor ouderen. Voor de WOZO[1]partners is het noodzakelijk dat deze trajecten ondersteunend en congruent zijn met de beweging en de bedoeling die we in het WOZO-programma met elkaar willen realiseren en het tempo waarin dit nodig is. Dit vergt goede en gedeelde afspraken in deze trajecten, in het besef dat doorgaan op dezelfde voet geen optie is en de goede voorbeelden ons de weg wijzen voorbij vrijblijvendheid.

Kennis en onderzoek
Meer en betere kennis is noodzakelijk de omslag mogelijk te maken. (Wetenschappelijk) onderzoek levert de kennis die mensen kan helpen in hun zelfredzaamheid, zorgverleners versterkt in hun handelingsperspectief, aangeeft hoe technologie arbeid kan vereenvoudigen of zelfs vervangen, enz. Voor het eind van dit jaar kunt u een visie op de versterking van de kennisinfrastructuur in de langdurige zorg verwachten.

Maatschappelijke dialoog/Communicatie
Om de bedoelde omslag te realiseren ga ik de dialoog met de samenleving aan. We moeten voorkomen dat mensen bang worden om oud te worden, hen bewust

maken van de toekomst, een appel doen aan proactieve houding en als het om de huidige ouderen gaat: hun wijsheid benutten. De beweging die we willen stimuleren, komt mede op gang door de nieuwe norm uit te dragen, goed te luisteren naar ouderen en hun verwanten (zoals de Raad voor ouderen) en de goede voorbeelden die de weg wijzen te tonen. Via 'Waardigheid en Trots op locatie' zal ik de dialoog met de sector vormgeven.

Financiën
In de financiële bijlage (bijlage 3) is in kaart gebracht wat de budgettaire effecten zijn op de ouderenzorg en welke middelen het kabinet beschikbaar stelt om de ambities van het WOZO-programma te realiseren. De uitgaven aan ouderenzorg binnen de Wlz nemen deze kabinetsperiode met € 1,6 mld toe: van € 15,6 mld in 2022 tot € 17,3 mld in 2026 (ongeveer 1200 euro per volwassen Nederlander). Dit is exclusief een reeks (tijdelijke) investeringen.

Het kabinet investeert in de huidige kabinetsperiode extra om op de lange termijn de houdbaarheid van de zorg te verbeteren, onder andere via het scheiden van wonen en zorg. In het coalitieakkoord is voor de jaren 2022 t/m 2026 in totaal € 1,0 mld beschikbaar gesteld om de transitie scheiden wonen en zorg op gang te ondersteunen. Hiervan wordt nu € 200 mln beschikbaar gesteld (€ 40 mln per jaar in periode 2022-2026). Op een later moment wordt besloten hoe de resterende transitiemiddelen in de periode 2022-2026 op een doelmatige en doeltreffende manier worden ingezet om de beweging scheiden wonen en zorg te ondersteunen en stimuleren. Het gaat primair om investeringen die het mogelijk maken om mensen zo lang mogelijk thuis te laten wonen. Bij de uitwerking hiervan is nadrukkelijk aandacht voor een eenvoudige werkwijze die leidt tot zo min mogelijk administratieve lasten voor zorgaanbieders en inkopende partijen. Ook voor andere ambities van het WOZO-programma zijn middelen beschikbaar gesteld. Boven op de reguliere financiering voor de zorg is er in de periode 2022-2026 ruim € 770 mln beschikbaar voor de genoemde actielijnen.

Alternatieve invulling van coalitieakkoordmaatregelen
In het WOZO-programma blijf ik ten aanzien van twee maatregelen weliswaar bij de doelstelling en de budgettaire opbrengst zoals opgenomen in de financiële bijlage van het coalitieakkoord, maar kies ik, mede na intensieve gesprekken met het veld, voor een iets andere aanpak in de uitwerking:

- *Meerjarig contracteren*: In het WOZO-programma is opgenomen dat zorgkantoren de mogelijkheid krijgen om meerjarige budgetafspraken te maken, zodat zorgaanbieders meer financiële zekerheid hebben (actielijn 3). Dit is een aanpassing van het Coalitieakkoord waar een plicht tot meerjarig contracteren is opgenomen. Na gesprekken met het veld is niet gekozen voor de verplichting, omdat daarmee een belangrijk sturingsinstrument van zorgkantoren op doelmatigheid en kwaliteit verloren zou gaan. Ook minder presterende zorgaanbieders zou dan verplicht een meerjarig contract met budgetafspraken aangeboden moeten worden, wat gelet op de sturing en prikkelwerking niet gewenst is.
- *Overheveling behandeling en geneesmiddelen van Wlz naar Zvw per 2025*: Veldpartijen hebben aangegeven dat een zorgvuldige overheveling per 2025 een ongewenst hoge druk zet op de (continuïteit van) zorgverlening aan de meest kwetsbare ouderen en mensen met een beperking. Deze ingrijpende wijziging van de Wlz vergt een wetswijziging met een zorgvuldig implementatie- en transitietraject en wordt daarom niet mogelijk geacht per 2025. In het verlengde van het WOZO-programma heb ik daarom met de

betrokken organisaties afgesproken om samen te onderzoeken hoe we voor mensen met een zeer complexe zorgvraag de behandeling vanuit de Wlz kunnen blijven bieden. Harde voorwaarden zijn dat de taakstelling uit het Coalitieakkoord van € 170 mln structureel per 2025 binnen de Wlz wordt gerealiseerd (via aanpassing van prestatie- en tariefregulering door de NZa); er niet-vrijblijvende afspraken worden gemaakt hoe de 24/7 beschikbaarheid van medisch-generalistische zorg voor kwetsbare mensen thuis, in een geclusterde woonvorm en in een instelling (regionaal) kan worden geborgd; en dat op langere termijn de bestaande ongelijkheid en onduidelijkheid tussen mensen op een plek met- en zonder behandeling verdwijnt. Hiermee worden de doelen achter de overheveling van behandeling per 2025 op een andere wijze gerealiseerd, samen met de sector.

Resumerend
- De veranderende voorkeuren van ouderen en het toenemende aantal ouderen vergt een majeure omslag in denken en doen.
- Om de noodzakelijke beweging te realiseren sluiten we aan op het gevoel van urgentie, de creativiteit en de energie die al leeft in de sector. Door gezamenlijk (sector en overheid) te zoeken naar oplossingen ontstaat er energie om samen de beweging te maken. Het spreekt voor zich dat ouderen en de patiënten/cliënten een belangrijke stem in deze beweging hebben.
- Door met alle betrokkenen in alle betrokken sectoren samen te werken wordt vanuit de diverse perspectieven gekeken naar de te zetten stappen en dragen we zorg voor de uitvoerbaarheid. Daar hebben organisaties een gezamenlijke verantwoordelijkheid, maar ook te onderscheiden individuele verantwoordelijkheden.
- Daarnaast leggen en bewaken we de verbinding met andere programma's die bijdragen aan de maatschappelijke opgave.
- Met de nieuwe norm zetten we helder neer wat we willen bereiken: zelf tenzij, thuis tenzij, digitaal tenzij. Met WOZO werken we programmatisch aan het realiseren daarvan. Gezamenlijk geven we sturing aan de uitvoering en monitoren we de resultaten.
- Dit traject is niet eenvoudig en zal meerdere jaren vergen. Daarom beginnen we nu en zetten we realistische, eerste stappen.

Het WOZO-programma richt zich op ondersteuning en zorg voor ouderen. Hetgeen het WOZO-programma oplevert zal (op onderdelen, zoals arbeidsmarkt, kennis en passende zorg) ook voor andere groepen meerwaarde hebben.

3. Verdere uitwerking en planning

Ik kies voor een programmatische aanpak in meerdere fasen. Met de eerste uitwerking is de koers voor komende jaren bepaald. Als onderdeel hiervan is een aantal eerste maatregelen opgenomen waar we de komende periode samen uitwerking aan geven. In de tweede fase zal ik (met partners) het programma concreet uitwerken, waarbij ik ernaar streef om de Tweede Kamer in het laatste kwartaal van dit jaar deze uitwerking toe te sturen. Dan wil ik ook meer helderheid scheppen in de wijze van samenwerking in het programma en de financiële randvoorwaarden voor de komende jaren.

Ik realiseer mij en partijen gezamenlijk realiseren zich dat we te maken hebben met een grote opgave die niet binnen één kabinetsperiode is gerealiseerd. Het WOZO-programma is een beweging die we stapsgewijs, samen en in samenhang vormgeven. Het voortschrijdend inzicht kan met zich brengen dat gaandeweg

nieuwe initiatieven en maatregelen aan de beweging moeten worden toegevoegd. Het WOZO-programma wordt daarmee een platform voor beleid dat bijdraagt aan de gewenste beweging en de gestelde norm. Het betekent ook dat partners de ruimte hebben om hun inzichten en belangen bij deze uitwerking in te brengen. Juist daardoor wordt de beweging sterker. De overheid is onderdeel van deze beweging, stimuleert deze en bevordert de samenwerking tussen partners.

4. Samenhang in beleidsvorming

Deze kabinetsperiode worden verschillende beleidsprogramma's uitgevoerd. Het WOZO-programma zal op onderdelen samenhangen met een deel van deze programma's. Het gaat hierbij onder andere om:

- Integraal Zorgakkoord zoals opgenomen in het Coalitieakkoord. Op 10 mei 2022 heeft de Tweede Kamer een brief over de voortgang ontvangen (Kamerstukken II 2021/22, 31765, nr. 641).
- Toekomstbestendige Arbeidsmarkt Zorg, de hoofdlijnenbrief is op 13 mei jl. aan de Tweede Kamer gestuurd (Kamerstukken II 2021/22, 29282, nr. 462).
- De verdere ontwikkeling van de Wmo waarover op 28 maart 2022 een brief aan de Tweede Kamer is gestuurd (Kamerstukken II 2021/22, 29538, nr. 332).
- De Nationale Dementiestrategie 2021-2030. (Kamerstukken II 2020/21, 25424, nr. 553.)
- Het programma van de minister voor Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening en mijzelf over Wonen en zorg voor ouderen (Kamerstukken II 2021/22, 35925-VII nr. 137).
- De aanpak voor meer regionale samenwerking en elektronische gegevensuitwisseling (Kamerstukken II 2021/22, 27529, nr. 277).
- In de aanpak 'Ontregel de Zorg' wordt gewerkt aan het verminderen van de administratieve lasten. Zie ook de brief aan de Tweede Kamer van 8 juni jl. (Kamerstukken II, 2021/22, 29515, nr. 480).
- Verder zal de Tweede Kamer omtrent de aanpak voor preventie worden geïnformeerd.

In de eerdergenoemde brief ten behoeve van het hoofdlijnendebat heb ik het traject 'Ouder worden 2040'[5] genoemd. In dit traject voert een groot aantal maatschappelijke - en zorgpartijen een maatschappelijke dialoog over de toekomst van de ouderenzorg en de transitie die daarvoor nodig is[6]. Op 21 april jl. hebben genoemde partijen een 'Transformatieagenda voor een ouder wordende samenleving' gepresenteerd. Ook in deze transformatieagenda is de rode draad voor ouderen: "wij willen zo lang mogelijk ons eigen leven organiseren, hier regie over hebben. En we zoeken zekerheid dat er ondersteuning is, als dat echt niet meer kan". Essentie van deze agenda is dat de oplossingen voor de vraagstukken van ondersteuning en zorg meer buiten de zorg, in de samenleving gezocht moeten worden. De doelstelling van de deelnemende partijen is om niet alleen de dialoog voort te zetten, maar met name om concrete stappen te zetten om de transformatieagenda te realiseren in concrete doe-coalities. Samenwerkingspartners hebben elkaar daarbij nodig.

[5] Ouder Worden 2040

[6] O.a. naar aanleiding van de motie Laan-Geselschap (Kamerstukken II, 2020/21, 35 570, nr 113)

5. Moties en toezeggingen

Met deze brief en de vormgeving van het WOZO-programma doe ik tevens de volgende moties en toezeggingen af:

- Motie van de leden Werner en Van Wijngaarden over het ontwikkelen van een brede en integrale "vergrijzingsagenda" tot 2040 (Kamerstukken II, 2021/22, 29538-341, motie 4285).
- Motie van het lid Agema om niet te tornen aan artikel 3.2.1 van de Wet langdurige zorg (Kamerstukken II, 2021/22, 29538-336, motie 4280).
- Motie van het lid Tellegen over het sturen op preventie en kwaliteit in de langdurige zorg (Kamerstukken II, 2021/22 35925-XVI-45, motie 4097).
- In de planningsbrief naar aanleiding van het regeerakkoord (Kamerstukken II, 2021/22 35925-XVI-167) hebben de minister voor Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening en ik toegezegd om in het tweede kwartaal van 2022 een beleidsbrief inzake wonen, ondersteuning en zorg voor ouderen (inclusief scheiden wonen en zorg) aan de Tweede Kamer te sturen.

6. Tot slot

Met deze eerste uitwerking van het WOZO-programma zetten we een grote stap voorwaarts. We hebben een gemeenschappelijk beeld van de opgave: we willen, we moeten en we kunnen anders. Daarbij hebben we een nieuwe norm geformuleerd: zelf als het kan, thuis als het kan en digitaal als het kan. Ik ben mij ervan bewust dat de vertaling naar maatregelen zorgvuldigheid vereist en veel van de partners zal vragen. Daarom wil ik hen danken voor het meedenken, hun inbreng en soms heel concrete suggesties. De eensgezindheid omtrent de opgave en de oplossingsrichtingen geeft energie. Ik zie uit naar de uitwerking en de resultaten zodat we ondersteuning en zorg passend en houdbaar kunnen positioneren voor de groeiende groep ouderen in onze samenleving.

Hoogachtend,

de minister voor Langdurige Zorg
en Sport,

Conny Helder

Bijlage 1: Actielijn 4 – Wonen en zorg voor ouderen

Onderstaand wordt de samenhang met WOZO en het programmaonderdeel "Wonen en Zorg voor ouderen" toegelicht.

Het aantal ouderen neemt toe tot 2050, daarna hebben we blijvend met een gemiddeld oudere bevolking te maken. Door de vergrijzing zijn er over twintig jaar naar schatting 1,6 miljoen 80+'ers, dat is twee keer zoveel als op dit moment. De veranderende samenstelling van de bevolking stelt ons voor een veranderende woonopgave. We zetten in op drie programmalijnen om de veranderende woonopgave op te pakken:

1. Versnelling woningbouw
Meer woningen komen beschikbaar die aansluiten bij de wensen van ouderen. Dit doen we door knelpunten weg te nemen bij de bouw van woningen en de regie op ouderenhuisvesting te versterken door heldere afspraken te maken met gemeenten en regio's over de bouwopgave.

2. Verbetering doorstroming
We maken het aantrekkelijk voor ouderen om te verhuizen, zodat de doorstroming op gang komt. Het vergroten van deze aantrekkelijkheid doen we door te bouwen voor ouderen, te informeren en te ontzorgen.

3. Verbetering leefomgeving
Het zelfstandig (kunnen) blijven wonen gaat niet alleen om de woning. Van belang is ook om in te zetten op de verbetering van de leefomgeving, zoals de voldoende beschikbaarheid van voorzieningen in de wijk.

Deze actielijn is – naast dat het is ondergebracht in WOZO - een programma vanuit de Nationale Woon- en Bouwagenda. Het uitgewerkte "Programma Wonen en Zorg voor ouderen" willen de minister voor Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening (VRO) en ik in het najaar uitbrengen. Om dit te kunnen doen gaan we de komende maanden aan de slag met het scherper krijgen van de opgave, met name voor verpleegzorgplekken op basis van Wlz-zorg thuis. Dit doen we als volgt:

Ontwikkelingen sinds de bestuurlijke afspraken in 2021
- In april 2021 hebben Aedes, ActiZ, VNG, ZN en de ministeries van BZK en VWS afspraken gemaakt over wonen en zorg voor ouderen. Hierin is onder meer tot doel gesteld dat in de periode tot en met 2030:
    - 110.000 vrijkomende en nieuwe nultredenwoningen beschikbaar komen voor ouderen d.m.v. goede afspraken en specifieke toewijzigingsregels;
    - er 50.000 nieuwe geclusterde woningen komen, die aan ouderen worden toegewezen, waarvan 34.000 worden gebouwd door woningcorporatie
    - er 50.000 verpleegzorgplekken bij komen (voorzien als geclusterde woningen en verpleeghuisplekken).
- Uit recente berekeningen blijkt dat de behoefte aan het aantal nieuw te bouwen nultredenwoningen en geclusterde woningen op een hoger niveau ligt dan in april 2021 bekend was: respectievelijk 170.000 nultredenwoningen en 80.000 geclusterde woningen in de periode tot en met 2030. Waar we bij het maken van de bestuurlijke afspraken in april 2021 dus nog uitgingen van 160.000 benodigde nieuw te bouwen woningen, blijkt het op basis van deze

herberekening te gaan om 250.000 nieuw te bouwen woningen. Deze 250.000 woningen zijn onderdeel van de totale nieuwbouwopgave van 900.000 zoals genoemd in het programma Woningbouw.

- Een andere actuele ontwikkeling is dat in het Coalitieakkoord is afgesproken om wonen en zorg stapsgewijs te scheiden. De verpleegzorgplekken uit de bestuurlijke afspraken vullen we in met geclusterde vormen op basis van Wlz-zorg thuis. Het betreft hier een geclusterde vorm waar meer faciliteiten aanwezig zijn voor mensen met een zware zorgvraag of mensen die deze faciliteiten in de directe nabijheid nodig hebben. Mensen houden hier ten opzichte van de huidige verpleeghuisplekken (meer) regie. Daarbij geldt dat de grens tussen geclusterde woonvormen met ontmoetingsruimte en verpleegzorgplekken op basis van Wlz-zorg thuis niet altijd helder te maken is en gradueel van aard is. Naast de opgave om 900.000 woningen te bouwen tot 2030 is er hiermee een opgave van 50.000 geclusterde verpleegzorgplekken op basis van Wlz-zorg thuis tot en met 2030 (al kan hier sprake zijn van overlap, zie hieronder).
- Tot en met 2026 zal het aantal verpleeghuisplekken van 130.000 toenemen tot ca. 135.000, doordat er bouwplannen zijn die zich in een vergevorderd stadium bevinden. Na 2026 wordt ingezet op een verdere stimulering van het scheiden van wonen en zorg, zodat de verpleeghuiscapaciteit structureel weer op 130.000 plekken uitkomt.

In de bestuurlijke afspraken is als randvoorwaarde geformuleerd dat de regiefunctie wordt opgepakt door de Rijksoverheid. Hier wordt op de volgende manier invulling aan gegeven:

Regie op woningbouw

- Partijen hebben bij het maken van de bestuurlijke afspraken de wens uitgesproken dat er meer sturing komt vanuit Rijk of provincie op de realisatie van de woonzorgopgave voor ouderen.
- Met het Programma Woningbouw zet de minister voor VRO in op een stevigere regie vanuit de Rijksoverheid op de bouwopgave. Op basis van het inzicht in de brede woningbouwopgave op nationaal niveau en per provincie maakt hij bestuurlijke akkoorden met de provincies. Onderdeel hiervan zijn de aantallen nultredenwoningen en geclusterde woningen die de komende jaren moeten worden gebouwd.
- Gelijktijdig aan het maken van de regieafspraken wordt de zorgkantoren gevraagd de opgave aan verpleegzorgplekken op gemeentelijk en regionaal niveau tot en met 2030 inzichtelijk te maken. We benoemen deze opgave, ook in het regietraject, wanneer we in gesprek gaan met provincies en regio's. Daarbij zal er een samenhang zijn tussen de te realiseren geclusterde woningen voor ouderen zonder Wlz-indicatie en de verpleegzorgplekken.
- We bezien in samenspraak met provincies en regio's of er voldoende plancapaciteit voor ouderenhuisvesting is en waar de plancapaciteit nog moet worden uitgebreid. Wij streven ernaar om *1 oktober* definitieve afspraken te maken met de provincies over het totaal aantal te bouwen plekken voor ouderen.
- In het vierde kwartaal worden in het hele land regionale woondeals gesloten. In de woondeals wordt door provincies en gemeenten - in regionaal verband - de woningbouwopgave vertaald naar concrete locaties en naar afspraken over de uitvoering van de woningbouw, inclusief de opgave aan ouderenhuisvesting.

- Daarnaast verzoeken we regio's en gemeenten om, daar waar al gewerkt wordt aan woonzorgvisies, de te maken afspraken over geclusterde verpleegzorgplekken op basis van Wlz-zorg thuis hierin mee te nemen. We gaan met de zorgpartijen het komende half jaar bekijken op welke wijze we nadere sturing gaan organiseren als de regionale doelstellingen niet worden gehaald.

Aanscherpen opgave en stimulering totstandkoming geclusterde woonvormen gebruik makend van de bij coalitieakkoord beschikbare gestelde middelen

- Alvorens harde, wederkerige afspraken met de medeoverheden te kunnen maken, moet de opgave aan geclusterde (woon)vormen voor mensen met en zonder Wlz-indicatie nog worden verduidelijkt. De cijfers zijn nog met verschillende onzekerheden omgeven.
- We gebruiken de tijd tot 1 oktober om:
    - in kaart te brengen naar welke geclusterde vormen naar verwachting behoefte is tot en met 2030 en aan welke eisen ze moeten voldoen. Daarbij wordt bekeken in hoeverre er overlap bestaat met de opgave van 80.000 reguliere geclusterde woningen en welke nadere afspraken;
    - te bekijken in hoeverre de extra eisen tot extra kosten leiden die niet kunnen worden betaald uit de reguliere huurinkomsten;
    - te onderzoeken in hoeverre gezondheidswinst onder ouderen effect heeft op de vraag naar verpleegzorg.

Aan de hand van deze aanvullende informatie en invulling van de regiefunctie en governance zijn we voornemens in de tweede helft van 2022 met de betrokken partijen de bestuurlijke afspraken van april 2021 met Aedes, Actiz, VNG en ZN te herijken en de randvoorwaarden nader in te vullen. Hierbij zullen we ook de institutionele beleggers en ouderen betrekken.

het Europees Sociaal Handvest (herzien) (ETS
nr. 163) te ondertekenen en te ratificeren en met name artikel 23 over het recht van ouderen op sociale bescherming
te aanvaarden.

Europees Sociaal Handvest (herzien), Straatsburg, 03-05-1996

Article:23

Every elderly person has the right to social protection.

Parliamentary Assembly
Assemblée parlementaire
https://pace.coe.int

COUNCIL OF EUROPE
CONSEIL DE L'EUROPE

Doc. 14500
16 February 2018

Human rights of older persons and their comprehensive care

Reply to Recommendation[1]: Recommendation 2104 (2017)
Committee of Ministers

1. The Committee of Ministers has carefully considered Recommendation 2104 (2017) – "Human rights of older persons and their comprehensive care". It transmitted it to the Steering Committee for Human Rights (CDDH), to the European Committee on Social Rights (ECSR), to the Governmental Committee of the European Social Charter and the European Code of Social Security and to the European Social Cohesion Platform (PECS) for information and possible comments.

2. The Committee of Ministers considers that ensuring the protection of human rights and care of older persons is a major challenge in Europe today and in the years to come. It welcomes the positive reaction of the Assembly to its Recommendation CM/Rec(2014)2 on the promotion of human rights of older persons which it considers to be a useful tool for member States.

3. In paragraph 4.1 of its recommendation, the Assembly recommends that the Committee of Ministers thoroughly examine the implementation of Recommendation CM/Rec(2014)2. In this respect, the Committee of Ministers would inform the Assembly that it has invited the CDDH to carry out this specific task in 2018-2019. As suggested, civil society and all other relevant stakeholders will be closely associated in this process. The Committee of Ministers has also taken note of the readiness of the ECSR to participate in this work and of the preliminary comparison already carried out between the principles guaranteed in the Committee of Ministers' Recommendation CM/Rec(2014)2 and those enshrined in Article 23 of the revised European Social Charter (the right of elderly persons to social protection).

4. As a first step in this work, member States, national human rights institutions and other stakeholders will be invited to update the catalogue of good practices accompanying the recommendation from 2014 and to communicate any positive developments occurred since 2014. On the basis of the information received, a workshop or an intergovernmental seminar involving civil society and national human rights institutions will be organised by the CDDH in June 2018. Within such a framework, discussions could take place, if appropriate, to explore the relevance of a specific legally binding instrument in this field as suggested by the Assembly in paragraph 4.2.

5. It is clear, however, that the added value of such a new instrument should be considered in the light of the existing instruments of the Council of Europe, namely the European Convention on Human Rights and the revised European Social Charter. In this respect, the Committee of Ministers would underline the particular relevance of Article 23 (the right of elderly persons to social protection) of the revised European Social Charter. It further recalls that the Charter contains a number of other provisions that protect older persons in areas not covered by Article 23. It would therefore be necessary to assess whether or not an effective implementation by member States of these standards is sufficient to ensure appropriate protection.

6. Moreover, with a view to strengthening the treaty system of the European Social Charter within the Council of Europe through the ratification of the revised European Social Charter and the acceptance of the collective complaints procedure, the Turin Process was launched by the Secretary General at the High-level Conference on the European Social Charter held in Turin on 17 and 18 October 2014. Furthermore, the

1. Adopted at the 1306th meeting of the Ministers' Deputies (7 February 2018).

CDDH has also been entrusted in 2018-19 to conduct a thorough reflection on the protection of social rights within the Council of Europe and, in this framework, it will also address, inter alia, the situation of older persons.

7. Finally, in response to paragraph 4.3 of the recommendation, and in view of the importance it attaches to the protection of human rights of older persons, the Committee of Ministers would invite those member States which have not yet done so to consider signing and ratifying the revised European Social Charter and accepting, in particular, its Article 23.

Parliamentary Assembly
Assemblée parlementaire
https://pace.coe.int

COUNCIL OF EUROPE
CONSEIL DE L'EUROPE

Resolution 2168 (2017)[1]

Human rights of older persons and their comprehensive care

Parliamentary Assembly

1. The Parliamentary Assembly welcomes the growing trend towards strengthening the protection of older persons' human rights, reflected by the adoption of regional legal instruments specifically devoted to older persons' rights, including by the Council of Europe. Despite this positive trend, widespread negative stereotypes of older persons continue, alas, to be at the root of age discrimination and violence against them, as well as of their isolation and exclusion.

2. The Assembly notes that accessing good-quality health care and long-term care still remains a challenge for many older persons in Europe. In addition to the physical and financial barriers they encounter, older persons often suffer from care being delayed or even denied as a result of the fragmentation of health- and social-care services. Other major concerns in this context are the lack of sufficient health-care staff with adequate knowledge of geriatrics, and the absence of a person-centred approach which would help older persons maintain their autonomy and quality of life.

3. The Assembly is appalled by one estimate which suggests that at least 4 million older persons in the World Health Organization's European Region experience maltreatment in any one year. Against such a background, it is all the more worrying that abuse of older persons remains a taboo subject in many countries and thus an under-reported problem.

4. The Assembly further notes that older persons are disproportionally affected by isolation and loneliness, which has an impact on their health and well-being, and can lead to their social exclusion. They are also an economically vulnerable group prone to poverty, another major element contributing to their exclusion.

5. In view of the above, the Assembly calls on the Council of Europe member States to take the following measures with a view to combating ageism, improving care for older persons and preventing their social exclusion:

5.1. ensure a minimum living income and appropriate housing for older persons with a view to enabling them to live in dignity;

5.2. prohibit, in law, age discrimination in the provision of goods and services;

5.3. provide support for continued employment and training for those who want it;

5.4. promote a positive attitude to ageing through awareness-raising campaigns targeting the media, service providers and the general public;

5.5. ensure the availability, accessibility and affordability of health care and long-term care for older persons;

5.6. integrate health- and social-care services for older persons;

5.7. ensure adequate training of health-care professionals in geriatrics and establish geriatric centres throughout the territory where possible;

---

1. *Text adopted by the Standing Committee*, acting on behalf of the Assembly, on 30 May 2017 (see Doc. 14320, report of the Committee on Social Affairs, Health and Sustainable Development, rapporteur: Lord George Foulkes).
See also Recommendation 2104 (2017).

5.8. foster a person-centred approach in the provision of care, by organising it around the needs and preferences of older persons, and involving them in its planning;

5.9. adopt a charter of rights for older persons in care settings, to be used, *inter alia*, to empower older persons and to monitor long-term care institutions by an independent body;

5.10. ensure appropriate assistance and support for older persons living in their homes, including medical and nursing care, meals on wheels and domestic assistance;

5.11. ensure financial and practical support for informal caregivers, including training, counselling and advice, and take measures to offer them respite;

5.12. raise awareness of physical, psychological and financial abuse of older persons, and collect relevant data, including on associated risk factors, with a view to drawing up an action plan to eliminate such abuse;

5.13. promote active ageing by developing age-friendly environments, including spaces for joint activities between older persons and younger generations with a view to fostering intergenerational ties;

5.14. encourage volunteering by older persons, both in their own country and abroad, as well as volunteering to support older persons.

Parliamentary Assembly
Assemblée parlementaire
https://pace.coe.int

COUNCIL OF EUROPE
CONSEIL DE L'EUROPE

Recommendation 2104 (2017)[1]

Human rights of older persons and their comprehensive care

Parliamentary Assembly

1. The Parliamentary Assembly refers to its Resolution 2168 (2017) on human rights of older persons and their comprehensive care.

2. The Assembly welcomes the recent work of the Committee of Ministers in this field, resulting in the adoption of Recommendation CM/Rec(2014)2 on the promotion of human rights of older persons, which is a comprehensive instrument and a far-reaching statement on the rights of older persons.

3. The Assembly notes that other regional organisations promoting human rights have recently opted for a legally binding instrument devoted to the rights of older persons, for example the Inter-American Convention on Protecting the Human Rights of Older Persons and the Protocol to the African Charter on Human and Peoples' Rights on the Rights of Older Persons in Africa.

4. In the light of the foregoing, the Assembly recommends that the Committee of Ministers:

4.1. thoroughly examine the implementation of Recommendation CM/Rec(2014)2 by, *inter alia*, closely involving civil society and all other relevant stakeholders in the process;

4.2. based on the conclusions drawn from this exercise, consider the necessity and feasibility of drawing up a legally binding instrument in this field;

4.3. urge those member States which have not yet done so to sign and ratify the European Social Charter (revised) (ETS No. 163) and accept, in particular, its Article 23 on the right of elderly persons to social protection.

1. *Text adopted by the Standing Committee*, acting on behalf of the Assembly, on 30 May 2017 (see Doc. 14320, report of the Committee on Social Affairs, Health and Sustainable Development, rapporteur: Lord George Foulkes).

Machine Translated by Google

Parliamentary Assembly
Assemblée parlementaire
https://pace.coe.int

COUNCIL OF EUROPE
CONSEIL DE L'EUROPE

Doc. 14500
16 februari 2018

Mensenrechten van ouderen en hun uitgebreide zorg

Antwoord op aanbeveling 1: aanbeveling 2104 (2017)
Comité van ministers

1. Het Comité van Ministers heeft Aanbeveling 2104 (2017) zorgvuldig overwogen – “Mensenrechten van ouderen en hun uitgebreide zorg”. Het heeft het doorgestuurd naar het Stuurcomité voor de mensenrechten (CDDH), het Europees Comité voor sociale rechten (ECSR), het regeringscomité van het Europees Sociaal Handvest en de Europese Code voor sociale zekerheid en het Europees platform voor sociale cohesie (PECS).) voor informatie en eventuele opmerkingen.

2. Het Comité van Ministers is van mening dat het waarborgen van de bescherming van de mensenrechten en de zorg voor ouderen vandaag en in de komende jaren een grote uitdaging is in Europa. Hij is ingenomen met de positieve reactie van de Vergadering op haar Aanbeveling CM/Rec(2014)2 over de bevordering van de mensenrechten van ouderen, die zij als een nuttig instrument voor de lidstaten beschouwt.

3. In paragraaf 4.1 van haar aanbeveling beveelt de Vergadering aan dat het Comité van Ministers de uitvoering van Aanbeveling CM/Rec(2014)2 grondig onderzoekt. In dit verband deelt het Comité van Ministers de Vergadering mee dat het de CDDH heeft uitgenodigd om deze specifieke taak in 2018-2019 uit te voeren. Zoals voorgesteld, zullen het maatschappelijk middenveld en alle andere relevante belanghebbenden nauw bij dit proces worden betrokken. Het Comité van Ministers heeft ook nota genomen van de bereidheid van het ECSR om aan deze werkzaamheden deel te nemen en van de voorlopige vergelijking die reeds is gemaakt tussen de beginselen die worden gegarandeerd in de Aanbeveling CM/Rec(2014)2 van het Comité van Ministers en die verankerd in artikel 23 van het herziene Europees Sociaal Handvest (het recht van ouderen op sociale bescherming).

4. Als eerste stap in dit werk zullen de lidstaten, nationale mensenrechteninstellingen en andere belanghebbenden worden uitgenodigd om de catalogus van goede praktijken bij de aanbeveling uit 2014 bij te werken en eventuele positieve ontwikkelingen sinds 2014 mee te delen. ontvangen informatie zal in juni 2018 door de CDDH een workshop of een intergouvernementeel seminar met het maatschappelijk middenveld en nationale mensenrechteninstellingen worden georganiseerd. Binnen een dergelijk kader zouden, indien nodig, besprekingen kunnen plaatsvinden om de relevantie van een specifiek juridisch bindend instrument te onderzoeken op dit gebied, zoals voorgesteld door de Vergadering in paragraaf 4.2.

5. Het is echter duidelijk dat de toegevoegde waarde van een dergelijk nieuw instrument moet worden bezien in het licht van de bestaande instrumenten van de Raad van Europa, namelijk het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens en het herziene Europees Sociaal Handvest. In dit verband wijst het Comité van Ministers op het bijzondere belang van artikel 23 (het recht van ouderen op sociale bescherming) van het herziene Europees Sociaal Handvest. Het herinnert er voorts aan dat het Handvest een aantal andere bepalingen bevat die ouderen beschermen op gebieden die niet onder artikel 23 vallen. Daarom zou moeten worden beoordeeld of een daadwerkelijke toepassing door de lidstaten van deze normen al dan niet voldoende is om passende bescherming te waarborgen.

6. Met het oog op de versterking van het verdragssysteem van het Europees Sociaal Handvest binnen de Raad van Europa door de ratificatie van het herziene Europees Sociaal Handvest en de aanvaarding van de collectieve klachtenprocedure, werd bovendien het proces van Turijn gelanceerd door de secretaris-generaal op de Hoge Raad. conferentie over het Europees Sociaal Handvest op 17 en 18 oktober 2014 in Turijn.

1. Goedgekeurd tijdens de 1306e bijeenkomst van de afgevaardigden van de ministers (7 februari 2018).

Machine Translated by Google

CDDH heeft in 2018-2019 ook de opdracht gekregen om binnen de Raad van Europa grondig na te denken over de bescherming van sociale rechten en zal in dit kader onder meer ook de situatie van ouderen aan de orde stellen.

7. Als antwoord op paragraaf 4.3 van de aanbeveling, en gezien het belang dat het hecht aan de bescherming van de mensenrechten van ouderen, zou het Comité van Ministers tot slot de lidstaten die dat nog niet hebben gedaan, willen uitnodigen om te overwegen de overeenkomst te ondertekenen en te ratificeren. herzien Europees Sociaal Handvest en met name artikel 23 ervan aanvaarden.

Machine Translated by Google

Parliamentary Assembly
Assemblée parlementaire
https://pace.coe.int
COUNCIL OF EUROPE
CONSEIL DE L'EUROPE

Resolutie 2168 (2017)1

Mensenrechten van ouderen en hun uitgebreide zorg

Parlementaire Vergadering

1. De Parlementaire Vergadering is ingenomen met de groeiende trend om de mensenrechten van ouderen beter te beschermen, hetgeen tot uiting komt in de goedkeuring van regionale rechtsinstrumenten die specifiek zijn gewijd aan de rechten van ouderen, onder meer door de Raad van Europa. Ondanks deze positieve trend blijven wijdverbreide negatieve stereotypen van ouderen helaas nog steeds de oorzaak van leeftijdsdiscriminatie en geweld tegen hen, evenals van hun isolement en uitsluiting.

2. De Vergadering merkt op dat toegang tot gezondheidszorg van goede kwaliteit en langdurige zorg voor veel ouderen in Europa nog steeds een uitdaging blijft. Naast de fysieke en financiële barrières die ze tegenkomen, hebben ouderen vaak te kampen met vertraging of zelfs ontzegging van zorg als gevolg van de versnippering van gezondheids- en sociale zorgdiensten. Andere grote zorgen in deze context zijn het gebrek aan voldoende personeel in de gezondheidszorg met voldoende kennis van geriatrie, en het ontbreken van een persoonsgerichte aanpak die ouderen zou helpen hun autonomie en kwaliteit van leven te behouden.

3. De Assemblee is geschokt door een schatting die suggereert dat minstens 4 miljoen ouderen in de Europese regio van de Wereldgezondheidsorganisatie per jaar mishandeld worden. Tegen een dergelijke achtergrond is het des te zorgwekkender dat misbruik van ouderen in veel landen een taboe blijft en dus een ondergerapporteerd probleem.

4. De Vergadering merkt verder op dat ouderen onevenredig vaak worden getroffen door isolement en eenzaamheid, wat gevolgen heeft voor hun gezondheid en welzijn, en kan leiden tot hun sociale uitsluiting. Ze zijn ook een economisch kwetsbare groep die vatbaar is voor armoede, een ander belangrijk element dat bijdraagt tot hun uitsluiting.

5. Gezien het bovenstaande roept de Vergadering de lidstaten van de Raad van Europa op om de volgende maatregelen te nemen om leeftijdsdiscriminatie tegen te gaan, de zorg voor ouderen te verbeteren en hun sociale uitsluiting te voorkomen:

5.1. zorgen voor een minimaal leefbaar inkomen en passende huisvesting voor ouderen om hen in staat te stellen een waardig leven te leiden;

5.2. bij wet leeftijdsdiscriminatie verbieden bij het leveren van goederen en diensten;

5.3. ondersteuning bieden voor voortgezette werkgelegenheid en opleiding voor degenen die dat willen;

5.4. een positieve houding ten opzichte van ouder worden bevorderen door middel van bewustmakingscampagnes gericht op de media, dienstverleners en het grote publiek;

5.5. zorgen voor de beschikbaarheid, toegankelijkheid en betaalbaarheid van gezondheidszorg en langdurige zorg voor ouderen;

5.6. integratie van gezondheids- en sociale zorgdiensten voor ouderen;

5.7. zorgen voor een adequate opleiding van beroepsbeoefenaren in de geriatrie en waar mogelijk geriatrische centra oprichten op het hele grondgebied;

---

1. *Tekst aangenomen door het Permanent Comité,* handelend namens de Vergadering, op 30 mei 2017 (zie Doc. 14320, verslag van de Commissie sociale zaken, gezondheid en duurzame ontwikkeling, rapporteur: Lord George Foulkes).
Zie ook Aanbeveling 2104 (2017).

Machine Translated by Google

5.8. een persoonsgerichte benadering bevorderen bij het verlenen van zorg, door deze te organiseren rond de behoeften en voorkeuren van ouderen, en hen te betrekken bij de planning ervan;

5.9. een handvest aannemen van rechten voor ouderen in zorgomgevingen, dat *onder meer* moet worden gebruikt om ouderen mondiger te maken en instellingen voor langdurige zorg te controleren door een onafhankelijke instantie;

5.10. zorgen voor passende hulp en ondersteuning voor thuiswonende ouderen, met inbegrip van medische en verpleegkundige zorg, maaltijden op wielen en huishoudelijke hulp;

5.11. zorgen voor financiële en praktische ondersteuning van mantelzorgers, waaronder training, begeleiding en advies, en maatregelen nemen om hen respijt te bieden;

5.12. mensen bewuster maken van fysiek, psychologisch en financieel misbruik van ouderen, en relevante gegevens verzamelen, ook over de daarmee verband houdende risicofactoren, met het oog op het opstellen van een actieplan om dergelijk misbruik uit te bannen;

5.13. actief ouder worden bevorderen door leeftijdsvriendelijke omgevingen te ontwikkelen, met inbegrip van ruimtes voor gezamenlijke activiteiten tussen ouderen en jongere generaties met het oog op het bevorderen van intergenerationele banden;

5.14. vrijwilligerswerk door ouderen aanmoedigen, zowel in eigen land als in het buitenland, evenals vrijwilligerswerk om ouderen te ondersteunen.

Machine Translated by Google

Parliamentary Assembly
Assemblée parlementaire
https://pace.coe.int
COUNCIL OF EUROPE
CONSEIL DE L'EUROPE

Aanbeveling 2104 (2017)1

Mensenrechten van ouderen en hun uitgebreide zorg

Parlementaire Vergadering

1. De Parlementaire Vergadering verwijst naar haar resolutie 2168 (2017) over de mensenrechten van ouderen en hun uitgebreide zorg.

2. De Vergadering verwelkomt de recente werkzaamheden van het Comité van Ministers op dit gebied, die hebben geleid tot de aanneming van Aanbeveling CM/Rec(2014)2 over de bevordering van de mensenrechten van ouderen, een alomvattend instrument en een verreikend verklaring over de rechten van ouderen.

3. De Vergadering neemt er nota van dat andere regionale organisaties die de mensenrechten bevorderen onlangs hebben gekozen voor een juridisch bindend instrument dat gewijd is aan de rechten van ouderen, bijvoorbeeld het Inter-Amerikaans Verdrag inzake de bescherming van de mensenrechten van ouderen en het Protocol bij het Afrikaans Handvest over de rechten van mensen en volkeren over de rechten van ouderen in Afrika.

4. In het licht van het voorgaande beveelt de Vergadering aan dat het Comité van Ministers:

4.1. de tenuitvoerlegging van Aanbeveling CM/Rec(2014)2 grondig onderzoeken, *onder meer* door het maatschappelijk middenveld en alle andere relevante belanghebbenden nauw bij het proces te betrekken;

4.2. op basis van de conclusies van deze exercitie de noodzaak en haalbaarheid overwegen van het opstellen van een juridisch bindend instrument op dit gebied;

4.3. dringt er bij de lidstaten die dat nog niet hebben gedaan op aan om het Europees Sociaal Handvest (herzien) (ETS nr. 163) te ondertekenen en te ratificeren en met name artikel 23 over het recht van ouderen op sociale bescherming te aanvaarden.

1. *Tekst aangenomen door het Permanent Comité,* handelend namens de Vergadering, op 30 mei 2017 (zie Doc. 14320, verslag van de Commissie sociale zaken, gezondheid en duurzame ontwikkeling, rapporteur: Lord George Foulkes).

CM-Public

Recommendation CM/Rec(2014)2

of the Committee of Ministers to member States

on the promotion of human rights of older persons

(Adopted by the Committee of Ministers on 19 February 2014

at the 1192nd meeting of the Ministers' Deputies)

The Committee of Ministers, under the terms of Article 15.*b* of the Statute of the Council of Europe,

Considering that the aim of the Council of Europe is to achieve a greater unity between its member States, *inter alia*, by promoting common standards and developing actions in the field of human rights;

Bearing in mind notably the Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms (ETS No. 5) in the light of the relevant case law of the European Court of Human Rights, the European Social Charter (ETS No. 35), opened for signature in 1961 and revised in 1996 (ETS No. 163), in particular its Article 23 (The right of elderly persons to social protection), in the light of its interpretation by the European Committee of Social Rights, as well as the relevant provisions of the Convention for the Protection of Human Rights and Dignity of the Human Being with regard to the Application of Biology and Medicine: Convention on Human Rights and Biomedicine (ETS No. 164);

Taking into account Recommendation CM/Rec(2011)5 of the Committee of Ministers on reducing the risk of vulnerability of elderly migrants and improving their welfare, Recommendation CM/Rec(2009)6 on ageing and disability in the 21st century: sustainable frameworks to enable greater quality of life in an inclusive society, and Recommendation Rec(94)9 concerning elderly people;

Having regard to Parliamentary Assembly Resolution 1793 (2011) on "Promoting active ageing – capitalising on older people's working potential", Recommendation 1796 (2007) on "The situation of elderly persons in Europe", Recommendation 1749 (2006) and Resolution 1502 (2006) on "Demographic challenges for social cohesion", Recommendation 1591 (2003) on "Challenges of social policy in Europe's ageing societies", Recommendation 1619 (2003) on "The rights of elderly migrants", and Recommendation 1418 (1999) on "The protection of the human rights and dignity of the terminally ill and the dying";

Recalling the provisions relevant to older persons in the United Nations Convention on the Rights of Persons with Disabilities and in the Council of Europe Action Plan to promote the rights and full participation of people with disabilities in society: improving the quality of life of people with disabilities in Europe (2006-2015);

Having regard to the relevant international conventions and instruments, as well as to the ongoing work of the United Nations, notably the United Nations Principles for Older Persons (1991), the Madrid International Plan of Action on Ageing (MIPAA) and the Regional Implementation Strategy for Europe, the Open-ended Working Group on Ageing for the purpose of strengthening the protection of human rights of older persons, and the decision by the Human Rights Council on the appointment of an independent expert on the enjoyment of all human rights by older persons;

Conscious of the demographic changes in Europe and the ever-increasing number of older persons in our societies;

Stressing that the great increase in life expectancy which has taken place in the past century should not be perceived as a burden for society but as a positive trend;

Recalling the important human, social and economic contribution which older persons bring to society;

Reaffirming that all human rights and fundamental freedoms are universal, indivisible, interdependent and interrelated, and their full enjoyment, without any discrimination, by older persons needs to be guaranteed;

Recognising that while existing international human rights standards apply to persons at all stages of life and form an adequate normative framework for the protection of the human rights of older persons, additional efforts should be made to assess the protection gaps that arise from insufficient implementation of, information about and monitoring of existing law as regards older persons;

Recognising that, as a result of these implementation gaps, including in information and monitoring, older persons may be victims of abuse and neglect and have their human rights ignored or denied, and stressing therefore that effective measures should be taken to ensure the full enjoyment of their human rights;

Recognising that solidarity and respect between generations are of great importance and should be encouraged, both in the family and on the individual level, as well as on the private and public institutional level;

Stressing that older persons should be able to fully and effectively participate and be included in society and that all older persons should be able to live their lives in dignity and security, free from discrimination, isolation, violence, neglect and abuse, and as autonomously as possible;

Recalling that respect for the dignity of older persons should be guaranteed in all circumstances, including mental disorder, disability, disease and end-of-life situations,

Recommends that the governments of the member States:

1. ensure that the principles set out in the appendix to this recommendation are complied with in national legislation and practice relating to older persons, and evaluate the effectiveness of the measures taken;

2. ensure, by appropriate means and action – including, where appropriate, translation – a wide dissemination of this recommendation among competent authorities and stakeholders, with a view to raising awareness of the human rights and fundamental freedoms of older persons;

3. consider providing examples of good practices related to the implementation of this recommendation with a view to their inclusion in a shared information system accessible to the public;

4. examine, within the Committee of Ministers, the implementation of this recommendation five years after its adoption.

Appendix to Recommendation CM/Rec(2014)2

I. Scope and general principles

1. The purpose of the present recommendation is to promote, protect and ensure the full and equal enjoyment of all human rights and fundamental freedoms by all older persons, and to promote respect for their inherent dignity.

2. The present recommendation applies to persons whose older age constitutes, alone or in interaction with other factors, including perceptions and attitudes, a barrier to the full enjoyment of their human rights and fundamental freedoms and their full and effective participation in society on an equal basis. It takes note that Council of Europe member States have identified chronological ages at national level whereby persons enjoy specific rights and advantages by reason of their older age.

3. Older persons shall fully enjoy the rights guaranteed in the Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms (hereinafter: "European Convention on Human Rights") and the protocols thereto, the European Social Charter, opened for signature in 1961 and revised in 1996, and other relevant international human rights instruments, to the extent that member States are bound by them.

4. Older persons should have access to sufficient information about their rights.

5. Older persons should be appropriately consulted, through representative organisations, prior to the adoption of measures that have an impact on the enjoyment of their human rights.

II. Non-discrimination

6. Older persons shall enjoy their rights and freedoms without discrimination on any grounds, including age.

7. Member States should consider making explicit reference to "age" in their national anti-discrimination legislation.

8. Member States should take effective measures to prevent multiple discrimination of older persons.

Good practices

Austria adopted, in 2012, a Federal Plan for Older Persons, elaborated with the participation of representatives of older persons, which forms the cornerstone of that country's policy regarding older persons. The plan contains, *inter alia*, awareness-raising and other measures against age discrimination, including multiple discrimination against women.

In *Belgium,* a local public social action centre organises training courses on « intercultural communication » for services working with older migrants. The centre elaborated a guide of good practices for professionals working with these persons about the specificities of different cultures, for instance regarding nutrition, hygiene, language, funerals, etc.

The *Czech Republic* adopted a new National Action Plan promoting positive ageing (2013-2017), which explicitly underlines the protection of the human rights of older persons as a key principle. The Council for Elderly Persons and Population Ageing was established in 2006 as a permanent advisory body promoting healthy and active ageing and equal rights for older persons in all areas of life. A special prize is awarded annually to individuals or organisations active in the field.

Finland published, in 2012, a Diversity Charter and established a Diversity Network among employers established aiming at developing tools for managing diversity and exchanging good practices in working life. The "Occupy your own age" movement is a network for good ageing established between seven Finnish organisations for social work for the elderly.

Germany established, in 2006, the independent Federal Anti-Discrimination Agency which carries out various projects and organises awareness-raising events such as the 2012 thematic year on age discrimination, during which it awarded a prize to small and medium-sized companies for applying innovative strategies for the promotion of teams of workers of all ages. Some nursing homes and specific institutions in the country have developed special units to enable older migrants to receive care in an environment that respects their cultural and social way of life.

Sweden, in January 2013, strengthened protection against age discrimination by including in the Swedish Discrimination Act the areas of social protection, health care and access to goods and services, to the labour market and to qualification and development resources for older persons.

"*The former Yugoslav Republic of Macedonia*" adopted, in 2010, the National Strategy for Senior Citizens (2010-2020), designed to create a co-ordinated policy to protect older persons, improve the quality of their lives and their social and economic status, promote their independence, prevent marginalisation and strengthen the system of social and health protection. In 2012, the country adopted the National Strategy for Equality and Non-discrimination, designed to ensure equality and equal opportunities for all.

The *United Kingdom* brought into force in October 2012 relevant provisions in its Equality Act 2010, banning age discrimination in the provision of goods, facilities and services, the exercise of public functions and the running of public clubs and associations. The government also negotiated agreements with several insurance companies with regard to older customers in areas such as motor and travel insurance.

III. Autonomy and participation

9. Older persons have the right to respect for their inherent dignity. They are entitled to lead their lives independently, in a self-determined and autonomous manner. This encompasses, *inter alia*, the taking of independent decisions with regard to all issues which concern them, including those regarding their property, income, finances, place of residence, health, medical treatment or care, as well as funeral arrangements. Any limitations should be proportionate to the specific situation, and provided with appropriate and effective safeguards to prevent abuse and discrimination.

10. Older persons should have the possibility to interact with others and to fully participate in social, cultural and education and training activities, as well as in public life.

11. Older persons have the right to dignity and respect for their private and family life, including respect for their sexual intimacy, to the fullest extent.

12. Older persons enjoy legal capacity on an equal basis with others.

13. Older persons have the right to receive appropriate support in taking their decisions and exercising their legal capacity when they feel the need for it, including by appointing a trusted third party of their own choice to help with their decisions. This appointed party should support the older person on his or her request and in conformity with his or her will and preferences.

14. Member States should provide for legislation which allows older persons to regulate their affairs in the event that they are unable to express their instructions at a later stage.

15. Member States should ensure that all measures that relate to decision making and the exercise of legal capacity of older persons, including possible restrictions which may be required for protection purposes, provide for appropriate and effective safeguards to prevent abuse. The safeguards should be proportionate to the degree to which such measures affect the older person's rights and interests.

Good practices

Belgium adopted new legislation (in force as from 1 June 2014) reforming restrictions to legal capacity. The new legislation will protect older persons by allowing them to benefit from assistance or representation according to their legal capacity.

In the *Czech Republic*, full deprivation of legal capacity of any person will no longer be possible as from 1 January 2014. Any person being limited in his or her legal capacity will be provided with a trustee protecting his or her interest or a legal counsellor. The new Civil Code also introduces some new forms of supported decision making.

Denmark adopted, in 2010, a new Dementia Strategy with specific recommendations to strengthen and improve services for persons suffering from dementia. The country also allocates funds to support activities for such persons and their families.

In *Germany*, guardians have a limited mandate, being appointed according to the needs of each individual and for the performance of specific tasks. Their appointment does not suspend the individual's legal capacity to contract and self-determination.

Greece, in 2012, established a programme to ensure autonomy for older persons in their homes through the organisation of social services, psychological support and domestic help. The programme also encourages the participation of older persons in cultural activities and seeks to ensure that older persons live in conditions not incompatible with their dignity. Since 2009, in the framework of the programme "Parents' schools" of the General Secretariat for lifelong learning, more than 5 000 trainees attended 295 classes on the theme of old age to familiarise themselves with the physical and psychological problems that older persons may face and with the means available to prevent or remedy to them. The Centres of open protection contribute to the independence of older persons, to the awareness raising of the general public and key actors about their needs, and to the improvement of their living conditions.

Poland has established "Golden Age Universities" which organise educational events for older persons in compliance with the philosophy of lifelong learning. The country has implemented a national Programme for the Social Activity of the Elderly focusing on education and volunteer work of older persons, their integration and participation in society, as well as on social services for older persons.

In *Spain*, the Council of Older Persons, composed of representatives of all administrative levels and of the civil society, deals with issues concerning the conditions and quality of life of older persons and also makes them participate in the decision-making process concerning a wide range of public policies on older population.

In *Switzerland*, private structures operating nationwide are entrusted by the federal administration with contributing to the health of older persons, ensuring them access to information and advice, and providing direct help. In many Swiss cities there is a tradition of solidary neighbourhoods (*quartiers solidaires*), in which resources are pooled and solutions to older persons' problems provided by putting them in contact with other people and local actors (municipalities, social and medical structures, associations, etc.)

In *Turkey,* day support/solidarity services are provided for older persons at home in order to assist them in daily activities (small repairs, shopping, personal care, cooking, cleaning) and strengthen their social relationships (legal and social security consultancy services, social and cultural activities etc.). The Ministry of Family and Social Policies of Turkey has initiated a wide, community-based campaign to ensure full access and use of all public buildings and public roads by older persons.

In the *United Kingdom*, a coalition of organisations and individuals working together through research, policy and support to older persons launched the Campaign "To End Loneliness" in early 2011, intended to combat isolation in older age and help older persons to create and maintain personal connections. Since 1988, a programme has been established in the United Kingdom to encourage people aged 50 or over to get involved in local concerns as volunteers and to offer their skills and experience to the community.

In 2007, the *World Health Organisation* published a guide to help cities to become more age-friendly. Based on the principles of active ageing, the guide adopts a holistic perspective in presenting the physical and social experiences of older people in accessing the full range of places and services in cities and urban areas.

IV. Protection from violence and abuse

16. Member States should protect older persons from violence, abuse and intentional or unintentional neglect. Such protection should be granted irrespective of whether this occurs at home, within an institution or elsewhere.

17. Member States should provide for appropriate awareness-raising and other measures to protect older persons from financial abuse, including deception or fraud.

18. Member States should implement sufficient measures aimed at raising awareness among medical staff, care workers, informal carers or other persons who provide services to older persons to detect violence or abuse in all settings, to advise them on which measures to take if they suspect that abuse has taken place and in particular to encourage them to report abuses to competent authorities. Member States should take measures to protect persons reporting abuses from any form of retaliation.

19. Member States shall carry out an effective investigation into credible claims that violence or abuse against an older person has occurred, or when the authorities have reasonable grounds to suspect that such ill-treatment has occurred.

20. Older persons who have suffered from abuse should receive appropriate help and support. Should member States fail to meet their positive obligation to protect them, older persons are entitled to an effective remedy before a national authority and, where appropriate, to receive adequate redress for the harm suffered in reasonable time.

Good practices

In*Austria*, workshops are organised to create regional expertise in counselling older persons in cases of violence and regional networks of advisory contact points interlinking competent services, care homes and medical staff to provide help to victims.

Belgium, the *Czech Republic*, *Finland* and *France* provide helplines to report abuse cases. Local support teams do home visits, propose solutions to improve older persons' situations and offer free advice and training.

In the *Czech Republic*, the new National Action Plan promoting positive ageing (2013-2017) foresees measures to support older persons in cases of abuse or neglect through psychological, legal and social help, educational material and training of professionals on how to prevent and to recognise abuse.

Finland adopted the Action Plan to reduce violence against women (2010-2015) which also envisages measures concerning older persons. Moreover, the Finnish Association of Shelters for the Elderly seeks to prevent violence against older persons and to raise awareness, for example by operating telephone helplines and providing other forms of support.

France set up, in January 2013, the National Committee for the good treatment and the rights of older and disabled persons to fight ill-treatment and promote their basic rights.

Germany established the programme "Safeguarding the elderly", which helps to optimise the safety of older persons and implement preventive approaches (such as women's shelters and counselling centres for older victims, and awareness raising and training of non-residential care staff to act as instances of prevention). An interdisciplinary group of experts has developed a guide for medical professionals to better detect homicide or unnatural causes of death in older persons. The German authorities have produced a brochure containing comprehensive information on fraud and deception targeting older persons. Moreover, there are training programmes for bank staff on how to recognise deception of critical financial situations for older persons.

In *the Netherlands*, the province of Noord-Holland has drafted a protocol to be used by external people in contact with older persons in residential care (for example hairdressers) in order to be able to recognise signs of abuse within the limits of their responsibilities and to act by contacting specific support teams. The city of Rotterdam has developed a Code of Conduct for detecting and reporting domestic violence. Professionals in health care and services to older persons, police and emergency services are trained to recognise abuse and report it to the Domestic Violence Advice and Support Centre.

The National Plan of Action on Ageing in *Turkey* intends to provide a reporting mechanism and vocational training for people working with older persons in order to help detect abuse and negligence and take measures in this respect.

Portugal has established a programme for the better security of older persons living alone and isolated, which is being implemented by the police, for example by establishing direct phone lines to police stations in older persons' homes and by organising regular visits.

In the *United Kingdom*, employers and voluntary organisations have access to information about an individual's criminal record before engaging persons providing personal care to older persons. There is also a special prosecution policy for crimes against older people to enable better tracking of such crimes. Special advocacy services for older people (such as the organisation "Victim Support") provide support to older victims.

The European Project "Breaking the Taboo", co-financed by the *European Commission* and carried out by project partners from *Austria*, *Finland*,*Italy*, *Poland* and *Germany* in collaboration with partners from *Belgium*, *France* and *Portugal*, issued a brochure on "Violence against older women in families: recognising and acting", aimed at raising awareness amongst and giving guidance to staff members of care homes and health and social service organisations.

V. Social protection and employment

21. Older persons should receive appropriate resources enabling them to have an adequate standard of living and participate in public, economic, social and cultural life.

22. Member States should take measures to facilitate mobility of older persons and proper access to infrastructure for them.

23. Member States should provide adequate measures of support to enable older persons to have housing adapted to their current and future needs.

24. Member States should promote, either by public institutions or in co-operation with non-governmental organisations or with the private sector, sufficient supplementary services such as adult day care, nursing care or preparation of meals.

25. Member States which have not yet ratified the European Social Charter (revised) and the Additional Protocol to the European Social Charter providing for a system of collective complaints (ETS No. 158) are invited to consider doing so. Those which have already ratified the revised Charter, but are not yet bound by Article 23 (The right to social protection of older persons), are invited to consider declaring that they consider themselves to be bound by that provision.

26. Member States should ensure that older persons do not face discrimination in employment, including on grounds of age, in both the public and private sectors. This should include aspects such as conditions for access to employment (including recruitment conditions), vocational initial and continuous training, working conditions (including dismissal and remuneration), membership in trade unions or retirement. Member States should ensure that any difference in treatment is justified by furthering a legitimate aim of employment policy and by being proportionate to achieve that aim.

27. Member States should include the promotion of participation of older persons in the labour market in their employment policies.

28. Member States should pay specific attention to safety and health problems of older workers in their respective programmes, action plans and other relevant policy action.

Good practices

The *Austrian* Federal Plan for Older Persons contains, *inter alia*, awareness-raising measures concerning older people in the job market and has as its highest priority the issue of quality living conditions for older persons.

In *Croatia*, older persons benefit from financial support (maintenance benefit, care and assistance benefit, personal disability benefit) and social services (accommodation in institution or in foster family, care and assistance services). Two programmes, "In-Home Assistance for Elderly Persons" and "Day-Care and In-Home Assistance", provide food, domestic help, basic health care, mediation in exercising rights and educational, sports, cultural and entertainment activities. Priority is given to single persons and persons with low income.

In *Denmark*, a long-running campaign on age-friendly practices in the workplace is implemented at local level. Municipalities help older persons to find purpose and passion and encourage them to work for longer.

In *Finland*, employers have made efforts to increase the employment rate among older persons and arranged for flexible working hours for their well-being. Authorities have introduced a toolkit for "age management", including a guide for older employees and their employers. A job application model emphasising applicant's skills and decreasing the impacts of factors such as nationality, age or gender has been tested. The Finnish Parkinson's Association carries out a project together with a local association on "Parkinson's at work" to improve the well-being and working capacity of employees suffering from that disease.

In *France*, the law establishing the "generations contract" (*contrat de génération*), adopted in March 2013, allows companies with less than 300 employees to obtain financial support from the State for three years if they hire on a contract of indefinite duration a person who is less than 26 or more than 57 years old. A 2009 handbook on "Good practices of companies on keeping older persons among their employees or bringing them back to work" provides support to companies on these issues.

The *German* Federal Anti-Discrimination Agency started a nationwide pilot project for the depersonalisation of job applications, particularly for people from a migrant background, older job seekers and women with children. Numerous enterprises, public bodies and local authorities implement the project.

In *Greece* and in *Spain*, older people benefit from social tourism programmes offering holidays and/or hydrotherapies at affordable prices through State subventions.

In *Ireland*, older people are supported in remaining in their own homes for as long as possible. Local authorities help people with low income in need of housing and also grant an aid for the adaptation of homes. Voluntary housing bodies also provide accommodation to meet special needs of older persons.

In *Poland*, older persons in need may receive assistance in everyday personal, administrative, medical and home activities. The cost of these services is partially reimbursed. If an older person needs long-term care, he or she is entitled to receive pecuniary benefits, as well as required equipment, granted by municipalities.

Portugal has established, in co-operation with local communities, the voluntary initiative "Intergenerational Programme", in order to avoid isolation of older persons living by themselves and to create an aid platform.

Serbia appointed a Commissioner for the Protection of Equality who has issued several recommendations on age discrimination, including in the areas of employment (avoiding references to age in vacancy announcements) and of bank services (eliminating age conditions in accessing to financial services).

In *Spain*, the website "EnclaveRural" constitutes a platform for exchanging good practices concerning the improvement of the quality of life of both older and disabled persons in rural environments and for promoting the creation of quality proximity services.

Switzerland contributes for a maximum of 12 months to the salary of a person over 50 years old whose recruitment was difficult and who needs in-depth training to the new job. All measures included in unemployment insurance, such as training and employment measures, are available to older job seekers. Older job seekers receive indemnities for a longer period than other age groups. When their rights expire, they can participate in new training and employment measures.

Sweden established the project "Cultural activities for seniors – Culture and Health" aimed at creating opportunities and cultural activities for older people.

One of the objectives of the National Plan of Action on Ageing in *Turkey* is to provide employment opportunities for all older persons wishing to work. This includes supporting older persons working in agriculture through teaching of new techniques and technologies and facilitating access to infrastructural and financial services.

The *United Kingdom* allocates resources to local authorities in England and Wales to enable older persons with disabilities to live as comfortably and independently as possible in their homes. Further funds support local handypersons' services providing help with small repairs. Most older persons also receive an annual payment to help with fuel bills. In addition, in 2011 the *United Kingdom* abolished the default retirement age, so that individuals can no longer be forced to retire because they have reached a certain age. Employers may still set a fixed retirement age if it can be justified for objective business reasons, but this can be challenged before a tribunal.

VI. Care

A. General Principles

29. Member States should take appropriate measures, including preventive measures, to promote, maintain and improve the health and well-being of older persons. They should also ensure that appropriate health care and long-term quality care is available and accessible.

30. Services should be available within the community to enable older persons to stay as long as possible in their own homes.

31. In order to better assess and fulfil the needs of older persons, member States should promote a multi-dimensional approach to health and social care for them and encourage co-operation amongst the competent services.

32. Care providers should treat any sensitive personal data of older persons confidentially and carefully in accordance with their right to privacy.

33. Care should be affordable for older persons and programmes should be in place to assist older persons, if necessary, with covering the costs.

34. Care givers should receive sufficient training and support to adequately ensure the quality of the services provided. Where older persons are being cared for at home by informal carers, the latter should likewise receive sufficient training and support to ensure that they are able to deliver the care needed.

35. Member States should operate a system through which care delivery is regulated and assessed.

Good practices

Austria grants, at federal level, a long-term care allowance covering to a certain extent the required care of the person. In the recent past, provinces have also participated in the payment. *Austria* established a project for care institutions for older people who suffer from dementia targeting health professionals and their management. The project aims at achieving greater awareness for gender equality with regard to dementia patients, taking into account their special gender-dependent needs and different life stories.

The *Belgian* Flemish Community established the "Flanders' Care" programme which aims at improving the provision of care for older persons through the development of innovative technologies. The programme includes "demonstration projects" and "an experimental area for innovation in health care". In addition, the Flanders' Care programme foresees the creation of a Flemish Centre of Expertise of Assistive Technology.

Bosnia and Herzegovina and the UN Population Fund have signed the first fully fledged Country Programme Action Plan (2010-2014), one chapter of which is entirely devoted to older persons and the creation of a legal framework for healthy ageing and old-age care.

The municipal district of Prague, in the *Czech Republic*, runs a special multilingual web site for older persons with useful information on their daily life in the district (social and medical services, cultural events, free-time and leisure activities, etc.). The district also provides a helpline and legal counselling service for older persons.

In *Denmark*, preventive and health-promoting efforts are being made, and funds are being allocated to improve training on the one hand, and rehabilitation methods on the other, at both national and local levels. The country is also making increased use of "welfare technology" for the care of older persons whenever this increases the quality of care and reduces costs.

Estonia adopted a new Strategy for Active Ageing (2013-2020) covering topics like social inclusion, participation, lifelong learning, employment and social and medical service delivery. A new active ageing index is being used to measure the effectiveness of the strategy. The country has also developed guiding principles for informal carers.

Finland has established a project to actively engage older people who suffer from loneliness, in particular those who are in hospitals, adult day-care centres or residential care institutions. Moreover, the country adopted an Act on support for informal care, which came into effect in 2006. Support for informal care is a statutory social service ensured by the State and the municipalities.

France adopted in 2003 a "Charter of the rights and liberties of dependent persons in care" which recognises the right to privacy, including intimacy, security and data protection. Moreover, the non-profit organisation "Vacances ouvertes" helps informal carers such as family members to take a break and go on holidays, while professional carers take care of the dependent person.

In *Germany*, a whole range of local government support services are available to senior citizens. There are also benefits in kind or monetary benefits from the statutory long-term care insurance scheme (SPV), which is a stand-alone branch of social security under the German Social Code. Older persons can choose between the provision of care at home or in an institution, and between the licensed facilities or services provided by agencies. Since the beginning of 2013, patients are able to make individual care arrangements from a large catalogue of services.

In *Ireland*, a home care package initiative is aimed at older people who need more assistance to continue living in the community. The package includes services of nurses and various therapists (including physiotherapists and occupational therapists), home-care attendants and home helpers.

In *Italy*, the Long-term Care National Fund for people aged 65 or over allocates significant resources to regions for the purpose of improving and expanding health and social-care services, including at home, for older persons and strengthening the participation of older persons in society through solidarity and communication. In the province of Siena, the organisation "Un Euro all'Ora" launched a programme to support informal carers and prevent burn-out. In the province of Ragusa, public authorities co-operate with organisations active in the social field on the protection of family relationships and the management of services provided. Intergenerational family mediation allows families to co-organise such services together with the authorities.

In the *Netherlands*, the "National care for the elderly" programme was developed at the behest of the Dutch Government, with a view to improving care for older people with complex needs. Since the programme began in April 2008, numerous organisations have joined forces regionally and nationally to create a coherent array of care options which are better tailored to the individual needs of the elderly. For the elderly themselves, this programme leads to greater freedom and independence.

In *Turkey*, relatives taking care of older persons receive monthly financial support. In addition, support services are provided at home to assist older persons in daily activities (household small repairs, guidance on providing medical equipment, shopping, personal care, cooking, cleaning, etc.). Rest homes, rehabilitation homes and life homes are available to receive older persons in need of care.

"The former Yugoslav Republic of Macedonia" supports NGOs and municipalities developing non-institutional forms of care of and assistance to older persons. There have been intensive activities to provide older people in need with adult day care, accommodation, home services, financial support.

Within the *United Kingdom*, in England, the Care Quality Commission is the independent regulator of health and adult social-care providers; it assumes a key responsibility in assuring respect for essential levels of safety and quality of services. All providers of regulated activities must be registered and meet a set of registration, safety and quality requirements.

B. Consent to medical care

36. Older persons should receive medical care only upon their free and informed consent, and may freely withdraw consent at any time.

37. In case an older person is unable, in the particular circumstances, to give consent, the wishes expressed by that person relating to a medical intervention, including life-prolonging measures, should, in accordance with national law, be taken into account.

38. When an older person does not have, according to national law, the capacity to consent to an intervention, in particular because of a mental disability or a disease, the intervention may only be carried out with the authorisation of his or her representative, an authority or a person or body provided for by law. The older person concerned should, as far as possible, take part in the authorisation procedure. Appropriate and effective safeguards should be provided to prevent abuse.

39. When the appropriate consent cannot be obtained because of an emergency situation, any medically necessary intervention may be carried out immediately for the benefit of the health of the older person concerned. Appropriate and effective safeguards should be provided to prevent abuse.

Good practices

In *Germany*, the Third Adult Guardianship Reform Act (2009) confers particular importance to advance medical directives in the area of medical interventions. The medical services of the health insurance funds also examine whether the restriction of liberty is accompanied by the required consent.

The *Czech Republic*, the *Netherlands*, *Switzerland* and the *United Kingdom* provide for the possibility of an act whereby a person can make arrangements for a third person to be authorised to make decisions on his or her behalf should the person become incapable. In addition, or as an alternative, a power of attorney may be granted to a trusted person to take decisions concerning financial affairs and medical treatment in accordance with the wishes set out in that document.

C. Residential and institutional care

40. Member States should provide for sufficient and adequate residential services for those older persons who are no longer able or do not wish to reside in their own homes.

41. Older persons who are placed in institutional care have the right to freedom of movement. Any restrictions must be lawful, necessary and proportionate and in accordance with international law. There should be adequate safeguards for review of such decisions. Member States should ensure that any individual constraints for an older person should be implemented with the free and informed consent of that person, or as a proportionate response to a risk of harm.

42. Member States should ensure that there is a competent and independent authority or body responsible for the inspection of both public and private residential institutions. Member States should provide for easily accessible and effective complaint mechanisms and redress for any deficiencies in the quality of care.

43. Older persons in principle should only be placed in residential, institutional or psychiatric care with their free and informed consent. Any exception to this principle must fulfil the requirements of the European Convention on Human Rights, in particular the right to liberty and security (Article 5).

Good practices

Austria has introduced a national quality certificate for care homes for older persons based on a unified and objective process for assessing the quality of services on criteria such as the level of satisfaction of older persons living and staff working in those homes, as well as the organisation of daily routines to meet the needs of older persons.

In *Belgium*, a quality charter has been set up to cover various aspects of life in an institution.

The Ombudsman in the *Czech Republic* carries out visits in medical and residential institutions for older persons and issues reports and recommendations on the respect of human rights and dignity in those settings.

In *France*, structures hosting older persons provide them upon arrival with a charter informing them about their rights and freedoms. Structures have a "social life council" in which persons living in the structures also participate.

In *Finland*, a regional association is constructing a community house with 35 apartments for older persons who can manage their everyday life by themselves as an alternative to residential institutions. Communal meals and activities are organised.

Germany has issued a Charter of Rights for People in Need of Long-term Care and Assistance to improve the provision of residential and home care. The quality of both residential and non-residential care is scrutinised on a regular basis on the basis of standards set up at the national level. The initiative "Alliance for Dementia" was set up to implement an action plan for improvements in care given to people suffering from dementia, and to help them to remain in their homes.

In *Greece*, social counsellors are in charge of controlling institutions, by carrying out visits to check the proper functioning, the quality of care and the well-being of older persons.

Ireland has enacted a support scheme designed to remove financial hardship from many individuals and their families who would otherwise have to sell or re-mortgage homes to pay for the cost of nursing home care. Support under this scheme is provided irrespective of whether the person is in a public, private or voluntary nursing home.

In *Turkey*, an Equality Charter has been set up covering all care models, including home care, day care, residential care, nursing homes, palliative and institutional care, based on the care criteria as set out in the WHO International Classification of Functioning, Disability and Health (ICF).

D. Palliative care

44. Member States should offer palliative care for older persons who suffer from a life-threatening or life-limiting illness to ensure their well-being and allow them to live and die with dignity.

45. Any older person who is in need of palliative care should be entitled to access it without undue delay, in a setting which is consistent with his or her needs and preferences, including at home and in long-term care settings.

46. Family members and friends should be encouraged to accompany older persons who are terminally ill or dying. They should receive professional support, for example by ambulatory palliative-care services.

47. Health-care providers involved in palliative care should fully respect patients' rights, and comply with professional obligations and standards.

48. Trained specialists in the field of palliative care should be available to lead education and research in the field. Programmes of palliative-care education should be incorporated into the training of all health and social-care workers concerned and co-operation of professionals in palliative care should be encouraged.

49. Member States should ensure the adequate availability and accessibility of palliative-care medicines.

50. In the organisation of their national palliative-care systems, member States should take into account Recommendation Rec(2003)24 of the Committee of Ministers to member States on the organisation of palliative care.

Good practices

In *Austria*, the Hospiz Österreich is an umbrella association of organisations and a powerful promoter of integration of the principles of palliative care into the standard long-term care services. The province of Styria has a network of mobile palliative-care teams composed of medical doctors, care staff and social workers which collaborate free of charge with family doctors and carers for the benefit of older persons. Palliative-care teams receive training and supervision prior to and during their service.

In *Belgium*, there must be a carer trained in the field of palliative care in all residences and care structures for older persons.

Germany established a Charter for the Care of the Critically Ill and Dying in 2008 which contains guiding principles in the areas of social policy challenges, the needs of the individual and requirements for training, research and learning. The Robert Bosch Foundation gives geriatric nurses and care assistants the opportunity to learn basic skills in palliative care. A co-ordination office supervises palliative practice and serves as a source of information for training programmes. Moreover, non-residential hospice services, subsidised by health insurance funds, support terminally ill persons and their families in their own homes through specially trained volunteers.

The *United Kingdom* established in 2008 the "End of life care strategy", which aims to improve care for people approaching the end of life, including enabling more people who so wish to be cared for and die at home. The strategy also aims to change people's attitudes towards death so that they are comfortable with expressing their wishes and preferences for care at the end of life, and to develop the respective community services.

The *World Health Organisation* issued in 2011 guidelines on *Palliative Care for Older people: better practices* containing numerous examples of good practices in this field.

The *Palliative Care Outcome Scale* is a free tool available in 11 languages for palliative-care practice, teaching and research to help advance measurement in palliative care; it includes free resources and training.

VII. Administration of justice

51. In the determination of their civil rights and obligations or of any criminal charge against them, older persons are entitled to a fair trial within a reasonable time within the meaning of Article 6 of the European Convention on Human Rights. Member States should take appropriate measures to accommodate the course of the judicial proceedings to the needs of older persons, for example by providing, where appropriate, free legal assistance and legal aid.

52. The competent judicial authorities should display particular diligence in handling cases in which older persons are involved. In particular, they should duly take into account their age and health.

53. Member States shall ensure that detention of older persons does not amount to inhuman or degrading treatment. The assessment of the minimum level of severity for a treatment to be considered inhuman or degrading depends on several factors, including the age and health of the person. Consideration should be given to alternatives to detention of older persons.

54. Member States shall safeguard the well-being and dignity of older persons in detention. In particular, they should ensure that the health of older persons is monitored at regular intervals and that they receive appropriate medical and mental health care. Moreover, member States should provide older persons in detention with conditions appropriate to their age, including appropriate access to sanitary, sports, education and training and leisure facilities. Member States should ensure social reintegration of older persons after release.

Good practices

In *Greece*, the sanctions system provides various advantages to older persons as regards alternatives to imprisonment and the calculation of the length of detention. For instance, for a 70-year-old person sentenced to life imprisonment, it is sufficient to serve sixteen years rather than twenty in order to obtain parole. Moreover, after 65 years of age, any outstanding period of imprisonment is reduced by half.

Serbia adopted special rules covering the detention of older persons, regarding for instance health care, accommodation (with persons of the same age, in areas allowing easy access to other facilities of the detention centres, etc.), planned activities, nutrition and social care in particular with a view to their release. A specialised detention centre provides for specific geriatric treatment, facilitation of contacts and visits with the families and support to the latter, in particular where other family members are older or disabled.

The *United Kingdom* has developed an "Older prisoner care pathway" to assist the delivery of individually planned care for older prisoners, followed by successful resettlement back into the community. A voluntary organisation (RECOOP) offers care and support to offenders aged 50 and over. A number of prisons in the country have a dedicated unit for prisoners who require palliative care. The organisation AGE UK has set up several local projects to run social engagement sessions and to provide training to staff and older prisoners.

Related documents

CM/Del/Dec(2014)1192/4.4

Steering Committee for Human Rights (CDDH) – Draft Recommendation CM/Rec(2014)... of the Committee of Ministers to member States on the promotion of human rights of older persons and its Explanatory Memorandum

DOC | 24/02/2014 | English | CM-Public

CM(2013)173-addfinal

Steering Committee for Human Rights (CDDH) – Recommendation CM/Rec(2014)2 of the Committee of Ministers to member States on the promotion of human rights of older persons –Explanatory Memorandum [1192 meeting]

DOC | 24/02/2014 | English | CM-Public

CM(2019)28-add

Steering Committee for Human Rights (CDDH) – Report on the implementation of Recommendation CM/Rec(2014)2 of the Committee of Ministers to member States on the promotion of human rights of older persons [1342 meeting]

DOCX | 06/02/2019 | English | CM-Public

Sign In - Please click here to login and see classified information.

Council of Europe, Avenue de l'Europe F-67075 Strasbourg Cedex - Tel. +33 (0)3 88 41 20 00 - Fax. +33 (0)3 88 41 20 00

Disclaimer - © Council of Europe 2019 - © photo credit - Webmaster - RSS

Machine Translated by Google

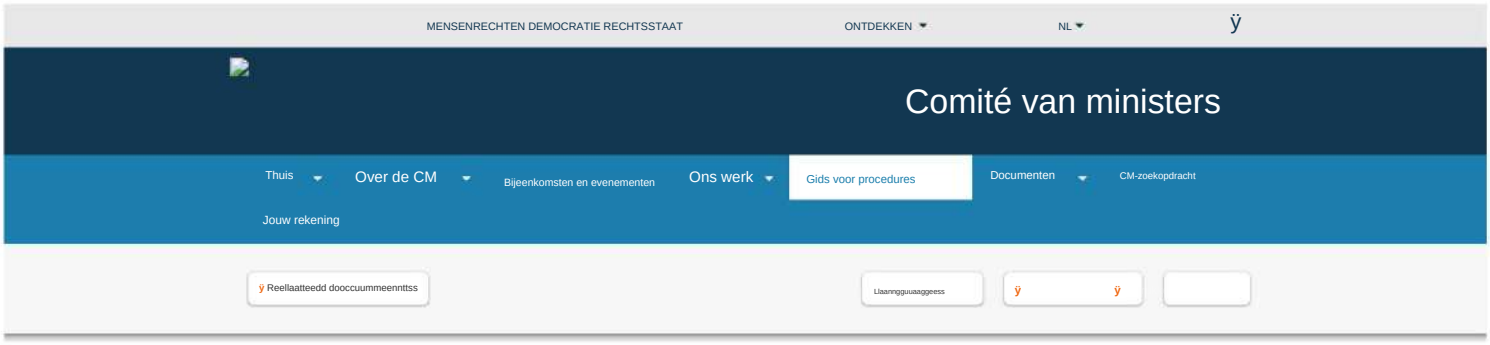

CM-Openbaar

Aanbeveling CM/Rec(2014)2

van het Comité van Ministers aan de lidstaten

over de bevordering van de mensenrechten van ouderen

(Aangenomen door het Comité van Ministers op 19 februari 2014

op de 1192e bijeenkomst van de afgevaardigden van de ministers)

Het Comité van Ministers, onder de voorwaarden van artikel 15.b van het Statuut van de Raad van Europa,

Overwegende dat het doel van de Raad van Europa is een grotere eenheid tussen zijn lidstaten tot stand te brengen, onder meer door het bevorderen van gemeenschappelijke normen en het ontwikkelen van acties op het gebied van de mensenrechten;

Met name rekening houdend met het Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden (ETS nr. 5) in het licht van de relevante jurisprudentie van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens, het Europees Sociaal Handvest (ETS nr. 35), ter ondertekening opengesteld in 1961 en herzien in 1996 (ETS nr. 163), met name artikel 23 (Het recht van ouderen op sociale bescherming), in het licht van de interpretatie ervan door het Europees Comité voor Sociale Rechten, zoals evenals de relevante bepalingen van het Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de waardigheid van de mens met betrekking tot de toepassing van biologie en geneeskunde: Verdrag inzake de rechten van de mens en de biogeneeskunde (ETS nr. 164);

Rekening houdend met Aanbeveling CM/Rec(2011)5 van het Comité van Ministers over het verminderen van het risico op kwetsbaarheid van oudere migranten en het verbeteren van hun welzijn, Aanbeveling CM/Rec(2009)6 over ouder worden en invaliditeit de 21e eeuw: duurzame kaders om een hogere levenskwaliteit in een inclusieve samenleving mogelijk te maken, en Aanbeveling Rec(94)9 betreffende ouderen;

Gezien Resolutie 1793 (2011) van de Parlementaire Vergadering over "Bevorderen van actief ouder worden – profiteren van het arbeidspotentieel van ouderen", Aanbeveling 1796 (2007) over "De situatie van ouderen in Europa", Aanbeveling 1749 (2006) en resolutie 1502 (2006) over "Demografische uitdagingen voor sociale cohesie", Aanbeveling 1591 (2003) over "Uitdagingen van het sociaal beleid in Europa's vergrijzende samenlevingen", Aanbeveling 1619 (2003) over "De rechten van oudere migranten", en Aanbeveling 1418 (1999) over "De bescherming van de mensenrechten en de waardigheid van terminaal zieken en stervenden";

Herinnerend aan de voor ouderen relevante bepalingen in het Verdrag van de Verenigde Naties inzake de rechten van personen met een handicap en in het actieplan van de Raad van Europa ter bevordering van de rechten en volledige participatie van mensen met een handicap handicaps in de samenleving: verbetering van de levenskwaliteit van mensen met een handicap in Europa (2006-2015);

Gezien de relevante internationale verdragen en instrumenten, alsook de lopende werkzaamheden van de Verenigde Naties, met name de United Nations Principles for Older Persons (1991), het Madrid International Plan of Action over ouder worden (MIPAA) en de regionale uitvoeringsstrategie voor Europa, de Open-ended Working Group on Aging met als doel de bescherming van de mensenrechten van ouderen te versterken, en het besluit van de Mensenrechtenraad over de benoeming van een onafhankelijke deskundige op het gebied van het genot van alle mensenrechten door ouderen;

Bewust van de demografische veranderingen in Europa en het steeds groter wordende aantal ouderen in onze samenlevingen;

Benadrukkend dat de sterke stijging van de levensverwachting die zich in de afgelopen eeuw heeft voorgedaan, niet moet worden gezien als een last voor de samenleving, maar als een positieve trend;

Herinnerend aan de belangrijke menselijke, sociale en economische bijdrage die ouderen leveren aan de samenleving;

Opnieuw bevestigend dat alle mensenrechten en fundamentele vrijheden universeel, ondeelbaar, onderling afhankelijk en onderling verbonden zijn, en dat het volledige genot, zonder enige discriminatie, door ouderen moet worden gegarandeerd;

Erkennend dat hoewel de bestaande internationale mensenrechtennormen van toepassing zijn op personen in alle levensfasen en een adequaat normatief kader vormen voor de bescherming van de mensenrechten van ouderen, aanvullende inspanningen er moet worden nagegaan welke lacunes in de bescherming het gevolg zijn van onvoldoende tenuitvoerlegging van, informatie over en toezicht op de bestaande wetgeving met betrekking tot ouderen;

Erkennend dat ouderen als gevolg van deze lacunes in de uitvoering, onder meer op het gebied van informatie en monitoring, het slachtoffer kunnen worden van mishandeling en verwaarlozing en dat hun mensenrechten worden genegeerd of ontzegd, en daarom benadrukkend dat er moeten doeltreffende maatregelen worden genomen om het volledige genot van hun mensenrechten te waarborgen;

Erkennend dat solidariteit en respect tussen generaties van groot belang zijn en moeten worden aangemoedigd, zowel in het gezin als op individueel niveau, alsook op particulier en openbaar institutioneel niveau;

Benadrukkend dat ouderen volledig en effectief moeten kunnen deelnemen aan en worden opgenomen in de samenleving en dat alle ouderen hun leven in waardigheid en veiligheid moeten kunnen leiden, vrij van discriminatie, isolement, geweld, verwaarlozing en mishandeling, en wel zo autonoom mogelijk;

Eraan herinnerend dat eerbiediging van de waardigheid van ouderen onder alle omstandigheden moet worden gegarandeerd, met inbegrip van psychische stoornissen, handicaps, ziekten en levenseindesituaties,

beveelt de regeringen van de lidstaten aan:

1. ervoor te zorgen dat de in de bijlage bij deze aanbeveling uiteengezette beginselen worden nageleefd in de nationale wetgeving en praktijk met betrekking tot ouderen, en de doeltreffendheid van de genomen maatregelen te beoordelen;

2. zorgen, met passende middelen en maatregelen – met inbegrip van, indien van toepassing, vertaling – voor een brede verspreiding van deze aanbeveling onder bevoegde autoriteiten en belanghebbenden, met het oog op bewustmaking van de mensenrechten en fundamentele vrijheden van ouderen;

3. te overwegen om voorbeelden van goede praktijken met betrekking tot de uitvoering van deze aanbeveling te geven met het oog op opname ervan in een gedeeld informatiesysteem dat toegankelijk is voor het publiek;

4. vijf jaar na de goedkeuring ervan in het Comité van Ministers de uitvoering van deze aanbeveling onderzoeken.

Bijlage bij Aanbeveling CM/Rec(2014)2

I. Reikwijdte en algemene principes

1. Het doel van deze aanbeveling is het bevorderen, beschermen en waarborgen van het volledige en gelijke genot van alle mensenrechten en fundamentele vrijheden door alle ouderen, en het bevorderen van respect voor hun inherente waardigheid.

2. Deze aanbeveling is van toepassing op personen van wie de hogere leeftijd, alleen of in wisselwerking met andere factoren, waaronder percepties en attitudes, een belemmering vormt voor de volledige uitoefening van hun mensenrechten en fundamentele vrijheden en hun volledige en effectieve deelname aan de samenleving op voet van gelijkheid. Hij neemt er nota van dat de lidstaten van de Raad van Europa op nationaal niveau chronologische leeftijden hebben vastgesteld waarbij personen specifieke leeftijden genieten rechten en voordelen op grond van hun hogere leeftijd.

3. Ouderen zullen ten volle genieten van de rechten die worden gegarandeerd door het Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden (hierna: "Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens") en de protocollen daarbij, het Europees Sociaal Handvest, ter ondertekening opengesteld in 1961 en herzien in 1996, en andere relevante internationale mensenrechteninstrumenten, voor zover de lidstaten daardoor gebonden zijn.

4. Ouderen moeten toegang hebben tot voldoende informatie over hun rechten.

5. Ouderen moeten op passende wijze worden geraadpleegd, via representatieve organisaties, voordat maatregelen worden genomen die van invloed zijn op het genot van hun mensenrechten.

II. Non-discriminatie

6. Ouderen genieten hun rechten en vrijheden zonder discriminatie op welke grond dan ook, met inbegrip van leeftijd.

Machine Translated by Google

7. De lidstaten zouden moeten overwegen om expliciet naar "leeftijd" te verwijzen in hun nationale antidiscriminatiewetgeving.

8. De lidstaten dienen doeltreffende maatregelen te nemen om meervoudige discriminatie van ouderen te voorkomen.

Goede oefeningen

Oostenrijk heeft in 2012 een federaal plan voor ouderen aangenomen, uitgewerkt met de deelname van vertegenwoordigers van ouderen, dat de hoeksteen vormt van het beleid van dat land ten aanzien van ouderen. Het plan bevat onder meer bewustmakings- en andere maatregelen tegen leeftijdsdiscriminatie, waaronder meervoudige discriminatie van vrouwen.

In België organiseert een plaatselijk openbaar sociaal actiecentrum opleidingen over "interculturele communicatie" voor diensten die met oudere migranten werken. Het centrum heeft een gids met goede praktijken opgesteld voor professionals die met deze personen werken over de specifieke kenmerken van verschillende culturen, bijvoorbeeld met betrekking tot voeding, hygiëne, taal, begrafenissen, enz.

Tsjechië heeft een nieuw nationaal actieplan aangenomen ter bevordering van positief ouder worden (2013-2017), waarin de bescherming van de mensenrechten van ouderen expliciet als een belangrijk beginsel wordt benadrukt. De Raad voor Ouderen en Vergrijzing is in 2006 opgericht als permanent adviesorgaan dat zich inzet voor gezond en actief ouder worden en gelijke rechten voor ouderen op alle terreinen van het leven. Een speciale prijs wordt jaarlijks uitgereikt aan personen of organisaties die actief zijn in het veld.

Finland heeft in 2012 een Diversiteitshandvest gepubliceerd en een diversiteitsnetwerk opgericht onder werkgevers dat gericht is op het ontwikkelen van hulpmiddelen voor het omgaan met diversiteit en het uitwisselen van goede praktijken in het beroepsleven. De beweging "Occupy your own age" is een netwerk voor goed ouder worden dat is opgericht door zeven Finse organisaties voor maatschappelijk werk voor ouderen.

Duitsland richtte in 2006 het onafhankelijke federale antidiscriminatiebureau op dat verschillende projecten uitvoert en bewustmakingsevenementen organiseert, zoals het themajaar 2012 over leeftijdsdiscriminatie, waarin het een prijs uitreikte aan kleine en middelgrote bedrijven voor het toepassen van innovatieve strategieën voor de promotie van teams van werknemers van alle leeftijden. Sommige verpleeghuizen en specifieke instellingen in het land hebben speciale eenheden ontwikkeld om oudere migranten in staat te stellen zorg te ontvangen in een omgeving die hun culturele en sociale manier van leven respecteert.

Zweden heeft in januari 2013 de bescherming tegen leeftijdsdiscriminatie versterkt door in de Zweedse discriminatiewet de gebieden sociale bescherming, gezondheidszorg en toegang tot goederen en diensten, tot de arbeidsmarkt en tot kwalificatie- en ontwikkelingshulpmiddelen voor ouderen op te nemen.

"De Voormalige Joegoslavische Republiek Macedonië" heeft in 2010 de Nationale Strategie voor Senioren (2010-2020) aangenomen, ontworpen om een gecoördineerd beleid te creëren om ouderen te beschermen, de kwaliteit van hun leven en hun sociale en economische status te verbeteren , hun onafhankelijkheid bevorderen, marginalisering voorkomen en het systeem van sociale en gezondheidsbescherming versterken. In 2012 heeft het land de nationale strategie voor gelijkheid en non-discriminatie aangenomen, die is ontworpen om gelijkheid en gelijke kansen voor iedereen te waarborgen.

Het Verenigd Koninkrijk heeft in oktober 2012 relevante bepalingen in werking getreden in zijn Equality Act 2010, die leeftijdsdiscriminatie verbieden bij het leveren van goederen, faciliteiten en diensten, de uitoefening van openbare functies en het runnen van openbare clubs en verenigingen. Ook heeft de overheid met verschillende verzekeringsmaatschappijen afspraken gemaakt over oudere klanten op het gebied van onder meer auto- en reisverzekeringen.

III. Autonomie en participatie

9. Ouderen hebben recht op eerbiediging van hun inherente waardigheid. Zij hebben recht op een zelfstandig, zelfbepaald en autonoom leven. Dit omvat onder meer het nemen van onafhankelijke beslissingen over alle zaken die hen aangaan, waaronder die over hun vermogen, inkomen, financiën, woonplaats, gezondheid, medische behandeling of verzorging, evenals begrafenisregelingen. Eventuele beperkingen moeten in verhouding staan tot de specifieke situatie en voorzien zijn van passende en doeltreffende waarborgen om misbruik en discriminatie te voorkomen.

10. Ouderen moeten de mogelijkheid hebben om met anderen om te gaan en volledig deel te nemen aan sociale, culturele en onderwijs- en opleidingsactiviteiten, alsook aan het openbare leven.

11. Ouderen hebben recht op waardigheid en respect voor hun privé- en gezinsleven, met inbegrip van respect voor hun seksuele intimiteit, in de ruimste zin.

12. Ouderen zijn handelingsbekwaam op voet van gelijkheid met anderen.

13. Ouderen hebben recht op passende ondersteuning bij het nemen van hun beslissingen en het uitoefenen van hun rechtsbevoegdheid wanneer zij daar behoefte aan hebben, onder meer door een vertrouwde derde partij naar eigen keuze aan te wijzen om hen te helpen bij hun beslissingen. Deze aangewezen partij dient de oudere persoon op diens verzoek en overeenkomstig zijn wil en voorkeur bij te staan.

14. De lidstaten dienen te voorzien in wetgeving die ouderen in staat stelt hun zaken te regelen voor het geval zij in een later stadium niet in staat zijn hun instructies kenbaar te maken.

15. De lidstaten moeten ervoor zorgen dat alle maatregelen die verband houden met besluitvorming en de uitoefening van de handelingsbekwaamheid van ouderen, met inbegrip van mogelijke beperkingen die nodig kunnen zijn voor beschermingsdoeleinden, voorzien in passende en doeltreffende waarborgen om misbruik te voorkomen. De waarborgen moeten in verhouding staan tot de mate waarin dergelijke maatregelen de rechten en belangen van de oudere raken.

Goede oefeningen

België heeft nieuwe wetgeving aangenomen (van kracht vanaf 1 juni 2014) die de beperking van de handelingsbekwaamheid hervormt. De nieuwe wetgeving zal ouderen beschermen door hen in staat te stellen te profiteren van bijstand of vertegenwoordiging in overeenstemming met hun handelingsbekwaamheid.

In de Tsjechische Republiek zal vanaf 1 januari 2014 de volledige ontneming van de handelingsbekwaamheid van een persoon niet langer mogelijk zijn. Elke persoon die beperkt is in zijn of haar handelingsbekwaamheid zal worden voorzien van een gevolmachtigde die zijn of haar belangen beschermt of een juridisch adviseur. Het nieuwe Burgerlijk Wetboek introduceert ook enkele nieuwe vormen van ondersteunde besluitvorming.

Denemarken heeft in 2010 een nieuwe dementiestrategie aangenomen met specifieke aanbevelingen om de dienstverlening aan personen met dementie te versterken en te verbeteren. Het land wijst ook fondsen toe om activiteiten voor dergelijke personen en hun gezinnen te ondersteunen.

In Duitsland hebben voogden een beperkt mandaat, waarbij ze worden aangesteld op basis van de behoeften van elk individu en voor de uitvoering van specifieke taken. Hun aanstelling schort de wettelijke bevoegdheid van het individu om contracten af te sluiten en zelfbeschikkingsrecht niet op.

Griekenland heeft in 2012 een programma opgezet om de autonomie van ouderen in hun huis te waarborgen door de organisatie van sociale diensten, psychologische ondersteuning en huishoudelijke hulp. Het programma stimuleert ook de deelname van ouderen aan culturele activiteiten en probeert ervoor te zorgen dat ouderen leven in omstandigheden die niet onverenigbaar zijn met hun waardigheid. Sinds 2009 hebben meer dan 5 000 cursisten in het kader van het programma "Ouderscholen" van het secretariaat-generaal voor levenslang leren 295 lessen over het thema ouderdom bijgewoond om vertrouwd te raken met de fysieke en psychologische problemen waarmee ouderen te maken kunnen krijgen en met de beschikbare middelen om deze te voorkomen of te verhelpen. De Centra voor open bescherming dragen bij tot de onafhankelijkheid van ouderen, tot de bewustmaking van het grote publiek en de belangrijkste actoren over hun behoeften, en tot de verbetering van hun levensomstandigheden.

Polen heeft "Golden Age Universities" opgericht die educatieve evenementen voor ouderen organiseren in overeenstemming met de filosofie van levenslang leren. Het land heeft een nationaal programma voor de sociale activiteit van ouderen geïmplementeerd, gericht op onderwijs en vrijwilligerswerk van ouderen, hun integratie en participatie in de samenleving, evenals op sociale diensten voor ouderen.

In Spanje behandelt de Raad van Ouderen, bestaande uit vertegenwoordigers van alle bestuurlijke niveaus en van het maatschappelijk middenveld, kwesties met betrekking tot de levensomstandigheden en de levenskwaliteit van ouderen en laat hen ook deelnemen aan het besluitvormingsproces over een breed scala van van overheidsbeleid voor ouderen.

In Zwitserland zijn particuliere structuren die in het hele land actief zijn, door de federale overheid belast met het bijdragen aan de gezondheid van ouderen, het verzekeren van toegang tot informatie en advies en het bieden van directe hulp. In veel Zwitserse steden is er een traditie van solidaire buurten (quartiers solidaires), waarin middelen worden gebundeld en oplossingen voor problemen van ouderen worden geboden door hen in contact te brengen met andere mensen en lokale actoren (gemeenten, sociale en medische structuren, verenigingen, enz.)

In Turkije worden ouderen thuis begeleid/solidariteitsdiensten aangeboden om hen te helpen bij dagelijkse activiteiten (kleine reparaties, boodschappen doen, persoonlijke verzorging, koken, schoonmaken) en hun sociale relaties te versterken (juridische en socialezekerheidsadviesdiensten, sociale en culturele activiteiten enz.). Het Ministerie van Gezins- en Sociaal Beleid van Turkije heeft een brede, op de gemeenschap gebaseerde campagne opgezet om te zorgen voor volledige toegang en gebruik van alle openbare gebouwen en openbare wegen door ouderen.

In het Verenigd Koninkrijk heeft een coalitie van organisaties en individuen die samenwerken via onderzoek, beleid en ondersteuning van ouderen begin 2011 de campagne "To End Loneliness" gelanceerd, bedoeld om isolement op oudere leeftijd tegen te gaan en ouderen te helpen een persoonlijke identiteit te creëren en te behouden. verbindingen. Sinds 1988 is er in het Verenigd Koninkrijk een programma opgezet om mensen van 50 jaar en ouder aan te moedigen om als vrijwilliger betrokken te raken bij lokale belangen en om hun vaardigheden en ervaring aan de gemeenschap aan te bieden.

In 2007 publiceerde de Wereldgezondheidsorganisatie een gids om steden te helpen leeftijdsvriendelijker te worden. Gebaseerd op de principes van actief ouder worden, hanteert de gids een holistisch perspectief bij het presenteren van de fysieke en sociale ervaringen van ouderen bij het toegang krijgen tot het volledige scala aan plaatsen en diensten in steden en stedelijke gebieden.

IV. Bescherming tegen geweld en misbruik

16. De lidstaten moeten ouderen beschermen tegen geweld, misbruik en opzettelijke of onopzettelijke verwaarlozing. Deze bescherming dient te worden verleend ongeacht of dit thuis, in een instelling of elders gebeurt.

17. De lidstaten dienen te voorzien in passende bewustmakings- en andere maatregelen om ouderen te beschermen tegen financieel misbruik, met inbegrip van bedrog of fraude.

Machine Translated by Google

18. De lidstaten moeten voldoende maatregelen nemen om medisch personeel, zorgverleners, informele verzorgers of andere personen die diensten verlenen aan ouderen bewust te maken van het opsporen van geweld of misbruik in alle omgevingen, om hen te adviseren welke maatregelen ze moeten nemen als ze vermoeden dat er misbruik heeft plaatsgevonden en in het bijzonder om hen aan te moedigen misstanden te melden aan de bevoegde autoriteiten. De lidstaten moeten maatregelen nemen om personen die misbruik melden te beschermen tegen elke vorm van vergelding.

19. De lidstaten voeren een doeltreffend onderzoek uit naar geloofwaardige beweringen dat geweld of misbruik tegen een oudere heeft plaatsgevonden, of wanneer de autoriteiten redelijke gronden hebben om te vermoeden dat dergelijke mishandeling heeft plaatsgevonden.

20. Ouderen die het slachtoffer zijn geweest van misbruik, moeten passende hulp en ondersteuning krijgen. Indien de lidstaten hun positieve verplichting om hen te beschermen niet nakomen, hebben ouderen recht op een doeltreffende voorziening in rechte bij een nationale autoriteit en, in voorkomend geval, op een passende vergoeding van de geleden schade binnen een redelijke termijn.

Goede oefeningen

In Oostenrijk worden workshops georganiseerd om regionale expertise te creëren voor de begeleiding van ouderen in gevallen van geweld en regionale netwerken van adviserende contactpunten die competente diensten, verzorgingstehuizen en medisch personeel met elkaar verbinden om hulp te bieden aan slachtoffers.

België, Tsjechië, Finland en Frankrijk bieden hulplijnen om gevallen van misbruik te melden. Lokale ondersteuningsteams leggen huisbezoeken af, stellen oplossingen voor om de situatie van ouderen te verbeteren en bieden gratis advies en opleiding aan.

In de Tsjechische Republiek voorziet het nieuwe nationale actieplan ter bevordering van positief ouder worden (2013-2017) in maatregelen om ouderen in gevallen van misbruik of verwaarlozing te ondersteunen door middel van psychologische, juridische en sociale hulp, educatief materiaal en opleiding van beroepsbeoefenaars over het voorkomen en aanpakken van misbruik herkennen.

Finland heeft het actieplan ter terugdringing van geweld tegen vrouwen (2010-2015) aangenomen, dat ook voorziet in maatregelen met betrekking tot ouderen. Bovendien probeert de Finse Vereniging van Opvangcentra voor Ouderen geweld tegen ouderen te voorkomen en het bewustzijn te vergroten, bijvoorbeeld door telefonische hulplijnen te exploiteren en andere vormen van ondersteuning te bieden.

Frankrijk heeft in januari 2013 het Nationaal Comité voor de goede behandeling en de rechten van ouderen en gehandicapten opgericht om mishandeling te bestrijden en hun basisrechten te bevorderen.

Duitsland heeft het programma "Beveiliging van ouderen" opgezet, dat helpt om de veiligheid van ouderen te optimaliseren en preventieve benaderingen toe te passen (zoals opvangcentra voor vrouwen en adviescentra voor oudere slachtoffers, en bewustmaking en opleiding van niet-residentiële zorgmedewerkers om als instantie op te treden van preventie). Een interdisciplinaire groep van experts heeft een gids ontwikkeld voor medische professionals om moord of onnatuurlijke doodsoorzaken bij ouderen beter op te sporen. De Duitse autoriteiten hebben een brochure opgesteld met uitgebreide informatie over fraude en bedrog gericht op ouderen. Bovendien zijn er trainingsprogramma's voor bankpersoneel over het herkennen van bedrog in kritieke financiële situaties voor ouderen.

In Nederland heeft de provincie Noord-Holland een protocol opgesteld voor externen die in contact komen met ouderen in de tehuiszorg (bijvoorbeeld kappers) om binnen de grenzen van hun verantwoordelijkheden en handelen door contact op te nemen met specifieke ondersteuningsteams. De gemeente Rotterdam heeft een Gedragscode voor het signaleren en melden van huiselijk geweld ontwikkeld. Professionals in de zorg en ouderenzorg, politie en hulpdiensten zijn getraind om misstanden te herkennen en te melden bij het Steunpunt Huiselijk Geweld.

Het Nationaal Actieplan Veroudering in Turkije beoogt te voorzien in een rapportagemechanisme en beroepsopleiding voor mensen die met ouderen werken om misbruik en nalatigheid op te sporen en hieromtrent maatregelen te nemen.

Portugal heeft een programma opgezet voor een betere beveiliging van alleenstaande en geïsoleerde ouderen, dat wordt uitgevoerd door de politie, bijvoorbeeld door rechtstreekse telefoonlijnen aan te leggen naar politiebureaus in bejaardentehuizen en door regelmatige bezoeken te organiseren.

In het Verenigd Koninkrijk hebben werkgevers en vrijwilligersorganisaties toegang tot informatie over iemands strafblad voordat ze personen in dienst nemen die persoonlijke zorg aan ouderen verlenen. Er is ook een speciaal vervolgingsbeleid voor misdrijven tegen ouderen om dergelijke misdrijven beter te kunnen opsporen. Speciale belangenbehartigingsdiensten voor ouderen (zoals de organisatie Slachtofferhulp) bieden ondersteuning aan oudere slachtoffers.

Het Europese project “Breaking the Taboo”, medegefinancierd door de Europese Commissie en uitgevoerd door projectpartners uit Oostenrijk, Finland, Italië, Polen en Duitsland in samenwerking met partners uit België, Frankrijk en Portugal, bracht een brochure uit over “Geweld tegen oudere vrouwen in gezinnen: herkennen en handelen”, gericht op sensibilisering en begeleiding van medewerkers van verzorgingstehuizen en zorg- en welzijnsorganisaties.

V. Sociale bescherming en werkgelegenheid

21. Ouderen moeten passende middelen krijgen die hen in staat stellen een behoorlijke levensstandaard te hebben en deel te nemen aan het openbare, economische, sociale en culturele leven.

22. De lidstaten dienen maatregelen te nemen om de mobiliteit van ouderen en een goede toegang tot infrastructuur voor hen te vergemakkelijken.

23. De lidstaten dienen passende steunmaatregelen te treffen om ouderen in staat te stellen huisvesting te vinden die is aangepast aan hun huidige en toekomstige behoeften.

24. De lidstaten dienen, hetzij door openbare instellingen, hetzij in samenwerking met niet-gouvernementele organisaties of met de particuliere sector, voldoende aanvullende diensten te bevorderen, zoals dagopvang voor volwassenen, verpleging of het bereiden van maaltijden.

25. Lidstaten die het Europees Sociaal Handvest (herzien) en het Aanvullend Protocol bij het Europees Sociaal Handvest dat voorziet in een systeem van collectieve klachten (ETS nr. 158) nog niet hebben geratificeerd, wordt verzocht dit te overwegen. Degenen die het herziene Handvest al hebben geratificeerd, maar nog niet gebonden zijn door artikel 23 (Het recht op sociale bescherming van ouderen), wordt verzocht te overwegen te verklaren dat zij zich door die bepaling gebonden achten.

26. De lidstaten moeten ervoor zorgen dat ouderen niet worden gediscrimineerd op de arbeidsmarkt, ook niet op grond van leeftijd, zowel in de publieke als in de private sector. Dit moet aspecten omvatten zoals voorwaarden voor toegang tot werk (met inbegrip van wervingsvoorwaarden), initiële en voortgezette beroepsopleiding, arbeidsvoorwaarden (met inbegrip van ontslag en beloning), lidmaatschap van vakbonden of pensionering. De lidstaten moeten ervoor zorgen dat elk verschil in behandeling wordt gerechtvaardigd door een legitiem doel van het werkgelegenheidsbeleid te bevorderen en door evenredig te zijn om dat doel te bereiken.

27. De lidstaten dienen de bevordering van de deelname van ouderen aan de arbeidsmarkt in hun werkgelegenheidsbeleid op te nemen.

28. De lidstaten moeten in hun respectieve programma's, actieplannen en andere relevante beleidsmaatregelen specifieke aandacht besteden aan veiligheids- en gezondheidsproblemen van oudere werknemers.

Goede oefeningen

Het Oostenrijks Federaal Plan voor Ouderen bevat onder meer bewustmakingsmaatregelen met betrekking tot ouderen op de arbeidsmarkt en heeft als hoogste prioriteit de kwestie van goede levensomstandigheden voor ouderen.

In Kroatië genieten ouderen financiële steun (onderhoudsuitkering, zorg- en bijstandsuitkering, persoonlijke arbeidsongeschiktheidsuitkering) en sociale diensten (huisvesting in een instelling of in een pleeggezin, zorg- en hulpdiensten). Twee programma's, 'Thuishulp voor Ouderen' en 'Dagopvang en Thuishulp', voorzien in voeding, huishoudelijke hulp, basisgezondheidszorg, bemiddeling bij het uitoefenen van rechten en educatieve, sportieve, culturele en amusementsactiviteiten. Prioriteit wordt gegeven aan alleenstaanden en personen met een laag inkomen.

In Denemarken wordt op lokaal niveau een langlopende campagne over leeftijdsvriendelijke praktijken op het werk uitgevoerd. Gemeenten helpen ouderen om zin en passie te vinden en stimuleren hen om langer door te werken.

In Finland hebben werkgevers zich ingespannen om de arbeidsparticipatie van ouderen te verhogen en flexibele werktijden voor hun welzijn geregeld. De autoriteiten hebben een toolkit voor "leeftijdsmanagement" geïntroduceerd, inclusief een gids voor oudere werknemers en hun werkgevers. Er is een sollicitatiemodel getest dat de nadruk legt op de vaardigheden van de sollicitant en de invloed van factoren zoals nationaliteit, leeftijd of geslacht vermindert. De Finse Parkinson Vereniging voert samen met een lokale vereniging een project uit over “Parkinson op het werk” om het welzijn en de arbeidscapaciteit van werknemers die aan die ziekte lijden te verbeteren.

In Frankrijk biedt de wet tot vaststelling van het "generatiecontract" (contrat de génération), aangenomen in maart 2013, bedrijven met minder dan 300 werknemers de mogelijkheid om gedurende drie jaar financiële steun van de staat te krijgen als ze een persoon in dienst nemen met een contract van onbepaalde duur die jonger is dan 26 of ouder dan 57 jaar. Een handboek uit 2009 over “Goede praktijken van bedrijven om ouderen onder hun werknemers te houden of weer aan het werk te krijgen” biedt ondersteuning aan bedrijven bij deze kwesties.

Het Duitse federale antidiscriminatiebureau is een landelijk proefproject gestart voor het depersonaliseren van sollicitaties, met name voor mensen met een migrantenachtergrond, oudere werkzoekenden en vrouwen met kinderen.
Talrijke ondernemingen, openbare instellingen en lokale overheden voeren het project uit.

In Griekenland en Spanje profiteren ouderen van programma's voor sociaal toerisme die vakanties en/of hydrotherapieën aanbieden tegen betaalbare prijzen door middel van staatssubsidies.

In Ierland worden ouderen ondersteund om zo lang mogelijk in hun eigen huis te blijven wonen. Lokale overheden helpen mensen met een laag inkomen die een woning nodig hebben en verlenen ook steun voor het aanpassen van woningen. Vrijwillige huisvestingsinstanties bieden ook huisvesting om aan de speciale behoeften van ouderen te voldoen.

In Polen kunnen behoeftige ouderen hulp krijgen bij dagelijkse persoonlijke, administratieve, medische en huishoudelijke activiteiten. De kosten van deze diensten worden gedeeltelijk vergoed. Als een oudere persoon langdurige zorg nodig heeft, heeft hij of zij recht op geldelijke uitkeringen en op de benodigde uitrusting, toegekend door de gemeenten.

Machine Translated by Google

Portugal heeft, in samenwerking met lokale gemeenschappen, het vrijwillige initiatief "Intergenerationeel Programma" opgezet om te voorkomen dat ouderen die alleen wonen in een isolement terechtkomen en om een hulpplatform te creëren.

Servië heeft een commissaris voor de bescherming van gelijkheid aangesteld, die verschillende aanbevelingen heeft gedaan over leeftijdsdiscriminatie, onder meer op het gebied van werkgelegenheid (verwijzingen naar leeftijd in aankondigingen van vacatures vermijden) en bankdiensten (het elimineren van leeftijdsvoorwaarden bij toegang tot financiële diensten).

In Spanje vormt de website "EnclaveRural" een platform voor de uitwisseling van goede praktijken met betrekking tot de verbetering van de levenskwaliteit van zowel ouderen als gehandicapten in landelijke omgevingen en voor het bevorderen van het creëren van kwaliteitsvolle nabijheidsdiensten.

Zwitserland draagt voor maximaal 12 maanden bij aan het salaris van een persoon ouder dan 50 jaar wiens aanwerving moeilijk was en die een grondige opleiding nodig heeft voor de nieuwe baan. Alle maatregelen die in de werkloosheidsverzekering zijn opgenomen, zoals opleidings- en werkgelegenheidsmaatregelen, zijn beschikbaar voor oudere werkzoekenden. Oudere werkzoekenden krijgen een langere vergoeding dan andere leeftijdsgroepen. Wanneer hun rechten vervallen, kunnen ze deelnemen aan nieuwe opleidings- en werkgelegenheidsmaatregelen.

Zweden heeft het project "Culturele activiteiten voor senioren - Cultuur en gezondheid" opgezet om kansen en culturele activiteiten voor ouderen te creëren.

Een van de doelstellingen van het Nationaal Actieplan voor Vergrijzing in Turkije is het bieden van werkgelegenheid aan alle ouderen die willen werken. Dit omvat het ondersteunen van ouderen die in de landbouw werken door nieuwe technieken en technologieën aan te leren en de toegang tot infrastructurele en financiële diensten te vergemakkelijken.

Het Verenigd Koninkrijk kent middelen toe aan lokale autoriteiten in Engeland en Wales om ouderen met een handicap in staat te stellen zo comfortabel en onafhankelijk mogelijk thuis te wonen. Verdere fondsen ondersteunen lokale klusjesmannen die hulp bieden bij kleine reparaties. De meeste ouderen ontvangen ook een jaarlijkse vergoeding om de brandstofrekening te dekken. Daarnaast heeft het Verenigd Koninkrijk in 2011 de standaard pensioenleeftijd afgeschaft, zodat mensen niet meer gedwongen kunnen worden met pensioen te gaan omdat ze een bepaalde leeftijd hebben bereikt. Werkgevers kunnen nog steeds een vaste pensioenleeftijd vaststellen als dit om objectieve zakelijke redenen gerechtvaardigd is, maar dit kan worden aangevochten voor een rechtbank.

VI. Zorg

A. Algemene principes

29. De lidstaten dienen passende maatregelen te nemen, waaronder preventieve maatregelen, om de gezondheid en het welzijn van ouderen te bevorderen, in stand te houden en te verbeteren. Ze moeten er ook voor zorgen dat passende gezondheidszorg en langdurige kwaliteitszorg beschikbaar en toegankelijk is.

30. Binnen de gemeenschap moeten voorzieningen beschikbaar zijn om ouderen in staat te stellen zo lang mogelijk in hun eigen huis te blijven wonen.

31. Om de behoeften van ouderen beter te kunnen beoordelen en te vervullen, moeten de lidstaten een multidimensionale benadering van de gezondheids- en sociale zorg voor hen bevorderen en samenwerking tussen de bevoegde diensten aanmoedigen.

32. Zorgverleners behandelen gevoelige persoonsgegevens van ouderen vertrouwelijk en zorgvuldig in overeenstemming met hun recht op privacy.

33. Zorg moet betaalbaar zijn voor ouderen en er moeten programma's zijn om ouderen, indien nodig, te helpen bij het dekken van de kosten.

34. Zorgverleners moeten voldoende opleiding en ondersteuning krijgen om de kwaliteit van de geleverde diensten adequaat te waarborgen. Wanneer ouderen thuis worden verzorgd door informele verzorgers, moeten laatstgenoemden eveneens voldoende opleiding en ondersteuning krijgen om ervoor te zorgen dat zij in staat zijn de zorg te verlenen die zij nodig hebben.

35. De lidstaten dienen een systeem te hanteren waarmee de zorgverlening wordt gereguleerd en beoordeeld.

Goede oefeningen

Oostenrijk kent op federaal niveau een toelage voor langdurige zorg toe die tot op zekere hoogte de vereiste zorg van de persoon dekt. In het recente verleden hebben ook provincies geparticipeerd in de uitkering. Oostenrijk heeft een project opgezet voor zorginstellingen voor ouderen met dementie, gericht op gezondheidswerkers en hun management. Het project heeft tot doel meer bewustzijn te creëren voor gendergelijkheid met betrekking tot dementiepatiënten, rekening houdend met hun speciale genderafhankelijke behoeften en verschillende levensverhalen.

De Belgische Vlaamse Gemeenschap heeft het programma 'Flanders' Care' opgericht dat tot doel heeft de zorgverlening aan ouderen te verbeteren door de ontwikkeling van innovatieve technologieën. Op het programma staan 'demonstratieprojecten' en 'een proeftuin voor innovatie in de zorg'. Daarnaast voorziet het programma Flanders' Care in de oprichting van een Vlaams Expertisecentrum Hulptechnologie.

Bosnië en Herzegovina en het VN-Bevolkingsfonds hebben het eerste volwaardige Landenprogramma Actieplan (2010-2014) ondertekend, waarvan een hoofdstuk volledig is gewijd aan ouderen en het creëren van een wettelijk kader voor gezond ouder worden en ouderenzorg.

Het gemeentedistrict van Praag, in de Tsjechische Republiek, beheert een speciale meertalige website voor ouderen met nuttige informatie over hun dagelijks leven in het district (sociale en medische diensten, culturele evenementen, vrije tijd en vrijetijdsbesteding, enz.). Het district biedt ook een hulplijn en juridische adviesdienst voor ouderen.

In Denemarken worden preventieve en gezondheidsbevorderende inspanningen geleverd, en er worden fondsen toegewezen om enerzijds training en anderzijds rehabilitatiemethoden te verbeteren, zowel op nationaal als op lokaal niveau. Het land maakt ook steeds meer gebruik van "welzijnstechnologie" voor de zorg voor ouderen wanneer dit de kwaliteit van de zorg verhoogt en de kosten verlaagt.

Estland heeft een nieuwe strategie voor actief ouder worden (2013-2020) goedgekeurd, waarin onderwerpen als sociale insluiting, participatie, een leven lang leren, werkgelegenheid en sociale en medische dienstverlening aan de orde komen. Er wordt een nieuwe index voor actief ouder worden gebruikt om de effectiviteit van de strategie te meten. Het land heeft ook leidende principes ontwikkeld voor mantelzorgers.

Finland heeft een project opgezet om oudere mensen die aan eenzaamheid lijden actief te betrekken, met name degenen die in ziekenhuizen, kinderdagverblijven voor volwassenen of instellingen voor residentiële zorg verblijven. Bovendien heeft het land een wet op de ondersteuning van informele zorg aangenomen, die in 2006 in werking is getreden. Ondersteuning van informele zorg is een wettelijke sociale dienst die wordt verzekerd door de staat en de gemeenten.

Frankrijk heeft in 2003 een "Handvest van de rechten en vrijheden van afhankelijke personen in de zorg" aangenomen, waarin het recht op privacy wordt erkend, met inbegrip van intimiteit, veiligheid en gegevensbescherming. Bovendien helpt de vzw "Vacances ouvertes" informele zorgverleners zoals familieleden om er even tussenuit te gaan en op vakantie te gaan, terwijl professionele zorgverleners voor de afhankelijke persoon zorgen.

In Duitsland is er een heel scala aan ondersteunende diensten van de lokale overheid voor senioren. Er zijn ook voordelen in natura of geldelijke voordelen van de wettelijke regeling voor langdurige zorg (SPV), een op zichzelf staande tak van sociale zekerheid volgens het Duitse sociale wetboek. Ouderen kunnen kiezen tussen zorgverlening thuis of in een instelling en tussen vergunde voorzieningen of diensten van instanties. Sinds begin 2013 kunnen patiënten individuele zorgarrangementen maken uit een groot aanbod aan diensten.

In Ierland is een initiatief voor een thuiszorgpakket gericht op ouderen die meer hulp nodig hebben om in de gemeenschap te blijven wonen. Het pakket omvat diensten van verpleegkundigen en diverse therapeuten (waaronder fysiotherapeuten en ergotherapeuten), thuiszorgmedewerkers en thuishulpen.

In Italië wijst het Nationaal Fonds Langdurige Zorg voor mensen van 65 jaar en ouder aanzienlijke middelen toe aan regio's met als doel de gezondheids- en sociale zorgdiensten, ook thuis, voor ouderen te verbeteren en uit te breiden en de participatie van ouderen in samenleving door solidariteit en communicatie. In de provincie Siena lanceerde de organisatie "Un Euro all'Ora" een programma om mantelzorgers te ondersteunen en burn-out te voorkomen. In de provincie Ragusa werken overheidsinstanties samen met organisaties die actief zijn op sociaal gebied voor de bescherming van familierelaties en het beheer van geleverde diensten. Intergenerationele gezinsbemiddeling stelt gezinnen in staat om dergelijke diensten samen met de overheid te organiseren.

In Nederland is in opdracht van de Nederlandse regering het programma 'Nationale ouderenzorg' ontwikkeld met als doel de zorg voor ouderen met complexe behoeften te verbeteren. Sinds de start van het programma in april 2008 hebben tal van organisaties regionaal en landelijk de krachten gebundeld om een samenhangend zorgaanbod te creëren dat beter is afgestemd op de individuele behoeften van ouderen. Voor de ouderen zelf leidt dit programma tot meer vrijheid en zelfstandigheid.

In Turkije ontvangen familieleden die voor ouderen zorgen maandelijks financiële steun. Daarnaast worden er ondersteunende diensten aan huis geboden om ouderen te helpen bij dagelijkse activiteiten (kleine huishoudelijke reparaties, begeleiding bij het verstrekken van medische apparatuur, boodschappen doen, persoonlijke verzorging, koken, schoonmaken, enz.). Rusthuizen, revalidatiehuizen en levensonderhoudshuizen zijn beschikbaar om zorgbehoevende ouderen op te vangen.

"De voormalige Joegoslavische Republiek Macedonië" ondersteunt ngo's en gemeenten bij het ontwikkelen van niet-institutionele vormen van zorg voor en hulp aan ouderen. Er zijn intensieve activiteiten geweest om oudere mensen in nood te voorzien van dagopvang voor volwassenen, huisvesting, thuiszorg en financiële ondersteuning.

Binnen het Verenigd Koninkrijk, in Engeland, is de Care Quality Commission de onafhankelijke regelgever van aanbieders van gezondheidszorg en sociale zorg voor volwassenen; het neemt een belangrijke verantwoordelijkheid op zich bij het waarborgen van de naleving van essentiële niveaus van veiligheid en kwaliteit van diensten. Alle aanbieders van gereguleerde activiteiten moeten geregistreerd zijn en voldoen aan een set van registratie-, veiligheids- en kwaliteitseisen.

B. Toestemming voor medische zorg

36. Ouderen mogen alleen medische zorg krijgen na hun vrije en geïnformeerde toestemming, en kunnen hun toestemming te allen tijde vrijelijk intrekken.

37. Indien een oudere persoon, gezien de specifieke omstandigheden, geen toestemming kan geven, moet overeenkomstig het nationale recht rekening worden gehouden met de wensen van die persoon met betrekking tot een medische ingreep, met inbegrip van levensverlengende maatregelen.

Machine Translated by Google

38. Wanneer een oudere persoon volgens het nationale recht niet in staat is om in te stemmen met een interventie, met name vanwege een mentale handicap of een ziekte, mag de interventie alleen worden uitgevoerd met toestemming van zijn of haar vertegenwoordiger, een autoriteit of een persoon of lichaam waarin de wet voorziet. De betrokken oudere dient, voor zover mogelijk, deel te nemen aan de toelatingsprocedure. Er moeten passende en effectieve waarborgen worden geboden om misbruik te voorkomen.

39. Wanneer wegens een noodsituatie de juiste toestemming niet kan worden verkregen, kan elke medisch noodzakelijke ingreep onmiddellijk worden uitgevoerd ten behoeve van de gezondheid van de betrokken oudere. Er moeten passende en effectieve waarborgen worden geboden om misbruik te voorkomen.

Goede oefeningen

In Duitsland hecht de Derde Wet op de hervorming van de voogdij over volwassenen (2009) bijzonder belang aan het bevorderen van medische richtlijnen op het gebied van medische interventies. De medische diensten van de ziekenfondsen onderzoeken ook of de vrijheidsbeperking gepaard gaat met de vereiste toestemming.

Tsjechië, Nederland, Zwitserland en het Verenigd Koninkrijk voorzien in de mogelijkheid van een handeling waarbij een persoon regelingen kan treffen om een derde persoon te machtigen om namens hem of haar beslissingen te nemen indien de persoon onbekwaam wordt. Daarnaast of alternatief kan aan een vertrouwenspersoon een volmacht worden verleend om beslissingen te nemen over financiële zaken en geneeskundige behandeling overeenkomstig de in dat document vermelde wensen.

C. Residentiële en institutionele zorg

40. De lidstaten dienen te voorzien in voldoende en adequate woondiensten voor ouderen die niet langer in hun eigen huis kunnen of willen wonen.

41. Ouderen die in een instelling zijn geplaatst, hebben recht op vrij verkeer. Eventuele beperkingen moeten wettig, noodzakelijk en evenredig zijn en in overeenstemming met het internationale recht. Er moeten voldoende waarborgen zijn voor de herziening van dergelijke besluiten. De lidstaten moeten ervoor zorgen dat eventuele individuele beperkingen voor een oudere worden uitgevoerd met de vrije en geïnformeerde toestemming van die persoon, of als een evenredige reactie op een risico op schade.

42. De lidstaten moeten ervoor zorgen dat er een bevoegde en onafhankelijke autoriteit of instantie is die verantwoordelijk is voor de inspectie van zowel openbare als particuliere wooninstellingen. De lidstaten moeten voorzien in gemakkelijk toegankelijke en doeltreffende klachtenmechanismen en verhaalmogelijkheden voor eventuele tekortkomingen in de kwaliteit van de zorg.

43. Ouderen mogen in principe alleen met hun vrije en geïnformeerde toestemming in residentiële, institutionele of psychiatrische zorg worden geplaatst. Elke uitzondering op dit beginsel moet voldoen aan de vereisten van het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens, met name het recht op vrijheid en veiligheid (artikel 5).

Goede oefeningen

Oostenrijk heeft een nationaal kwaliteitscertificaat ingevoerd voor verzorgingstehuizen voor ouderen op basis van een uniform en objectief proces voor het beoordelen van de kwaliteit van de diensten op criteria zoals de mate van tevredenheid van de ouderen die in die tehuizen wonen en het personeel dat in die tehuizen werkt, evenals de organisatie van dagelijkse routines om aan de behoeften van ouderen te voldoen.

In België is er een kwaliteitshandvest opgesteld voor verschillende aspecten van het leven in een instelling.

De ombudsman in Tsjechië legt bezoeken af aan medische en residentiële instellingen voor ouderen en brengt rapporten en aanbevelingen uit over de eerbiediging van de mensenrechten en de waardigheid in die omgevingen.

In Frankrijk geven structuren die ouderen opvangen hen bij aankomst een handvest waarin ze worden geïnformeerd over hun rechten en vrijheden. Structuren hebben een 'sociale levensraad' waarin ook de personen die in de structuren wonen deelnemen.

In Finland bouwt een regionale vereniging een gemeenschapshuis met 35 appartementen voor ouderen die hun dagelijkse leven zelf kunnen regelen als alternatief voor residentiële instellingen. Er worden gezamenlijke maaltijden en activiteiten georganiseerd.

Duitsland heeft een Handvest van de Rechten van Mensen die Langdurige Zorg en Hulp nodig hebben opgesteld om het aanbod van residentiële en thuiszorg te verbeteren. De kwaliteit van zowel residentiële als niet-residentiële zorg wordt regelmatig gecontroleerd aan de hand van normen die op nationaal niveau zijn opgesteld. Het initiatief “Alliance for Dementia” werd opgericht om een actieplan uit te voeren om de zorg voor mensen met dementie te verbeteren en hen te helpen thuis te blijven.

In Griekenland zijn sociaal adviseurs verantwoordelijk voor de controle van instellingen door bezoeken af te leggen om de goede werking, de kwaliteit van de zorg en het welzijn van ouderen te controleren.

Ierland heeft een steunregeling ingevoerd die bedoeld is om de financiële problemen weg te nemen van veel individuen en hun gezinnen die anders huizen zouden moeten verkopen of opnieuw een hypotheek zouden moeten nemen om de kosten van verpleeghuiszorg te betalen. Onder deze regeling wordt steun verleend ongeacht of de persoon zich in een openbaar, particulier of vrijwillig verpleeghuis bevindt.

In Turkije is een Gelijkheidshandvest opgesteld dat alle zorgmodellen dekt, inclusief thuiszorg, dagopvang, residentiële zorg, verpleeghuizen, palliatieve en institutionele zorg, gebaseerd op de zorgcriteria zoals uiteengezet in de WHO International Classification of Functioning, Disability en Gezondheid (ICF).

D. Palliatieve zorg

44. De lidstaten moeten palliatieve zorg bieden aan ouderen die aan een levensbedreigende of levensbeperkende ziekte lijden om hun welzijn te waarborgen en hen in staat te stellen waardig te leven en te sterven.

45. Elke oudere die palliatieve zorg nodig heeft, moet recht hebben op toegang tot die zorg zonder onnodige vertraging, in een omgeving die overeenkomt met zijn of haar behoeften en voorkeuren, ook thuis en in instellingen voor langdurige zorg.

46. Familieleden en vrienden moeten worden aangemoedigd om ouderen te begeleiden die ongeneeslijk ziek zijn of sterven. Zij moeten professionele ondersteuning krijgen, bijvoorbeeld door ambulante palliatieve zorgdiensten.

47. Zorgverleners die betrokken zijn bij palliatieve zorg moeten de rechten van patiënten volledig respecteren en professionele verplichtingen en normen naleven.

48. Getrainde specialisten op het gebied van palliatieve zorg moeten beschikbaar zijn om onderwijs en onderzoek in het veld te leiden. Onderwijsprogramma's op het gebied van palliatieve zorg moeten worden opgenomen in de opleiding van alle betrokken gezondheids- en maatschappelijk werkers en de samenwerking van professionals in de palliatieve zorg moet worden aangemoedigd.

49. De lidstaten moeten zorgen voor voldoende beschikbaarheid en toegankelijkheid van geneesmiddelen voor palliatieve zorg.

50. Bij de organisatie van hun nationale systemen voor palliatieve zorg moeten de lidstaten rekening houden met Aanbeveling Rec(2003)24 van het Comité van Ministers aan de lidstaten over de organisatie van de palliatieve zorg.

Goede oefeningen

In Oostenrijk is de Hospiz Österreich een overkoepelende vereniging van organisaties en een krachtige promotor van de integratie van de principes van palliatieve zorg in de standaard langdurige zorgdiensten. De provincie Stiermarken heeft een netwerk van mobiele palliatieve zorgteams bestaande uit artsen, verplegend personeel en maatschappelijk werkers die gratis samenwerken met huisartsen en verzorgers ten behoeve van ouderen. Palliatieve zorgteams krijgen training en supervisie voorafgaand aan en tijdens hun dienst.

In België moet er in alle woningen en zorgstructuren voor ouderen een verzorger aanwezig zijn die is opgeleid op het gebied van palliatieve zorg.

Duitsland heeft in 2008 een handvest opgesteld voor de zorg voor ernstig zieken en stervenden, dat leidende beginselen bevat op het gebied van sociale beleidsuitdagingen, de behoeften van het individu en vereisten voor opleiding, onderzoek en leren. De Robert Bosch Stichting geeft ouderenverpleegkundigen en verzorgenden de kans om basisvaardigheden in de palliatieve zorg te leren. Een coördinatiebureau houdt toezicht op de palliatieve praktijk en dient als vraagbaak voor opleidingen. Bovendien ondersteunen niet-residentiële hospices, gesubsidieerd door de ziekenfondsen, terminaal zieke personen en hun families in hun eigen huis door middel van speciaal opgeleide vrijwilligers.

Het Verenigd Koninkrijk heeft in 2008 de "End of life care strategy" opgesteld, die tot doel heeft de zorg voor mensen die het levenseinde naderen te verbeteren, onder meer door ervoor te zorgen dat meer mensen die dat willen, thuis kunnen worden verzorgd en sterven. De strategie heeft ook tot doel de houding van mensen ten opzichte van de dood te veranderen, zodat ze comfortabel hun wensen en voorkeuren voor zorg aan het einde van hun leven kunnen uiten, en om de respectieve gemeenschapsdiensten te ontwikkelen.

De Wereldgezondheidsorganisatie heeft in 2011 richtlijnen uitgegeven over palliatieve zorg voor ouderen: betere praktijken met tal van voorbeelden van goede praktijken op dit gebied.

De Palliative Care Outcome Scale is een gratis hulpmiddel dat beschikbaar is in 11 talen voor praktijk, onderwijs en onderzoek in de palliatieve zorg om metingen in de palliatieve zorg vooruit te helpen; het omvat gratis middelen en training.

VII. Rechtspleging

51. Ouderen hebben bij de vaststelling van hun burgerrechten en -plichten of bij eventuele strafrechtelijke vervolging recht op een eerlijk proces binnen een redelijke termijn in de zin van artikel 6 van het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens. De lidstaten dienen passende maatregelen te nemen om het verloop van de gerechtelijke procedure af te stemmen op de behoeften van ouderen, bijvoorbeeld door waar nodig gratis rechtsbijstand en rechtsbijstand te verstrekken.

52. De bevoegde gerechtelijke autoriteiten dienen bijzondere zorgvuldigheid aan de dag te leggen bij de behandeling van zaken waarbij ouderen betrokken zijn. Zij dienen met name terdege rekening te houden met hun leeftijd en gezondheid.

Machine Translated by Google

53. De lidstaten zorgen ervoor dat de detentie van ouderen niet neerkomt op een onmenselijke of vernederende behandeling. De beoordeling van het minimale niveau van ernst om een behandeling als onmenselijk of vernederend te beschouwen, hangt af van verschillende factoren, waaronder de leeftijd en de gezondheid van de persoon. Er moet worden nagedacht over alternatieven voor detentie van ouderen.

54. De lidstaten waarborgen het welzijn en de waardigheid van ouderen in detentie. Zij moeten er met name voor zorgen dat de gezondheid van ouderen regelmatig wordt gecontroleerd en dat zij passende medische en geestelijke gezondheidszorg krijgen. Bovendien moeten de lidstaten ouderen in detentie voorzien van voorwaarden die passen bij hun leeftijd, waaronder passende toegang tot voorzieningen op het gebied van sanitair, sport, onderwijs en opleiding en vrije tijd. De lidstaten moeten zorgen voor de sociale herintegratie van ouderen na hun vrijlating.

Goede oefeningen

In Griekenland biedt het sanctiesysteem verschillende voordelen voor ouderen wat betreft alternatieven voor gevangenisstraf en de berekening van de duur van detentie. Voor een 70-jarige die tot levenslange gevangenisstraf is veroordeeld, is het bijvoorbeeld voldoende om zestien jaar uit te zitten in plaats van twintig om voorwaardelijke vrijlating te verkrijgen. Bovendien wordt de resterende gevangenisstraf na 65 jaar gehalveerd.

Servië heeft speciale regels aangenomen met betrekking tot de detentie van ouderen, met betrekking tot bijvoorbeeld gezondheidszorg, accommodatie (met personen van dezelfde leeftijd, in gebieden die gemakkelijke toegang bieden tot andere faciliteiten van de detentiecentra, enz.), geplande activiteiten, voeding en sociale zorg in het bijzonder met het oog op hun vrijlating. Een gespecialiseerd detentiecentrum voorziet in een specifieke geriatrische behandeling, vergemakkelijking van contacten en bezoeken aan de families en steun aan de laatsten, in het bijzonder wanneer andere gezinsleden ouder of gehandicapt zijn.

Het Verenigd Koninkrijk heeft een "zorgtraject voor oudere gevangenen" ontwikkeld om te helpen bij het verlenen van individueel geplande zorg voor oudere gevangenen, gevolgd door een succesvolle hervestiging in de gemeenschap. Een vrijwilligersorganisatie (RECOOP) biedt opvang en begeleiding aan daders van 50 jaar en ouder. Een aantal gevangenissen in het land heeft een speciale afdeling voor gevangenen die palliatieve zorg nodig hebben. De organisatie AGE UK heeft verschillende lokale projecten opgezet om maatschappelijke betrokkenheidssessies te houden en training te geven aan personeel en oudere gevangenen.

Gerelateerde documenten CM/

Del/Dec(2014)1192/4.4 Stuurgroep

Mensenrechten (CDDH) – Ontwerpaanbeveling CM/Rec(2014)... van het Comité van Ministers aan de lidstaten over de bevordering van de mensenrechten van ouderen en de toelichting daarbij

ÿ DOC ÿ24/02/2014 Engels CM-Publiek

CM(2013)173-aanvulling

Stuurgroep Mensenrechten (CDDH) Aanbeveling CM/Rec(2014)2 van het Comité van Ministers aan de lidstaten over de bevordering van de mensenrechten van ouderen - Toelichting [1192 meeting]

ÿ DOC ÿ24/02/2014 Engels CM-Publiek

CM(2019)28-add

Stuurgroep Mensenrechten (CDDH) – Verslag over de uitvoering van Aanbeveling CM/Rec(2014)2 van het Comité van Ministers aan de lidstaten over de bevordering van de mensenrechten van ouderen [1342 meeting]

ÿ DOCX ÿ02/06/2019 Engels CM-Publiek

Aanmelden - Klik hier om in te loggen en geheime informatie te bekijken.

logo Raad van Europa PORTAAL RAAD VAN EUROPA

Raad van Europa, Avenue de l'Europe F-67075 Straatsburg Cedex - Tel. +33 (0)3 88 41 20 00 - Fax. +33 (0)3 88 41 20 00 Disclaimer - © Raad van Europa 2019 - © fotocredit - Webmaster - RSS

SEE RELATED DOCUMENTS

Resolution 2168 (2017)

PRINT

Human rights of older persons and their comprehensive care

Author(s): Parliamentary Assembly
Origin - *Text adopted by the Standing Committee*, acting on behalf of the Assembly, on 30 May 2017 (see Doc. 14320, report of the Committee on Social Affairs, Health and Sustainable Development, rapporteur: Lord George Foulkes).See also Recommendation 2104 (2017).

1. The Parliamentary Assembly welcomes the growing trend towards strengthening the protection of older persons' human rights, reflected by the adoption of regional legal instruments specifically devoted to older persons' rights, including by the Council of Europe. Despite this positive trend, widespread negative stereotypes of older persons continue, alas, to be at the root of age discrimination and violence against them, as well as of their isolation and exclusion.

2. The Assembly notes that accessing good-quality health care and long-term care still remains a challenge for many older persons in Europe. In addition to the physical and financial barriers they encounter, older persons often suffer from care being delayed or even denied as a result of the fragmentation of health- and social-care services. Other major concerns in this context are the lack of sufficient health-care staff with adequate knowledge of geriatrics, and the absence of a person-centred approach which would help older persons maintain their autonomy and quality of life.

3. The Assembly is appalled by one estimate which suggests that at least 4 million older persons in the World Health Organization's European Region experience maltreatment in any one year. Against such a background, it is all the more worrying that abuse of older persons remains a taboo subject in many countries and thus an under-reported problem.

4. The Assembly further notes that older persons are disproportionally affected by isolation and loneliness, which has an impact on their health and well-being, and can lead to their social exclusion. They are also an economically vulnerable group prone to poverty, another major element contributing to their exclusion.

5. In view of the above, the Assembly calls on the Council of Europe member States to take the following measures with a view to combating ageism, improving care for older persons and preventing their social exclusion:

5.1. ensure a minimum living income and appropriate housing for older persons with a view to enabling them to live in dignity;

5.2. prohibit, in law, age discrimination in the provision of goods and services;

5.3. provide support for continued employment and training for those who want it;

5.4. promote a positive attitude to ageing through awareness-raising campaigns targeting the media, service providers and the general public;

5.5. ensure the availability, accessibility and affordability of health care and long-term care for older persons;

5.6. integrate health- and social-care services for older persons;

5.7. ensure adequate training of health-care professionals in geriatrics and establish geriatric centres throughout the territory where possible;

5.8. foster a person-centred approach in the provision of care, by organising it around the needs and preferences of older persons, and involving them in its planning;

5.9. adopt a charter of rights for older persons in care settings, to be used, *inter alia*, to empower older persons and to monitor long-term care institutions by an independent body;

5.10. ensure appropriate assistance and support for older persons living in their homes, including medical and nursing care, meals on wheels and domestic assistance;

5.11. ensure financial and practical support for informal caregivers, including training, counselling and advice, and take measures to offer them respite;

5.12. raise awareness of physical, psychological and financial abuse of older persons, and collect relevant data, including on associated risk factors, with a view to drawing up an action plan to eliminate such abuse;

5.13. promote active ageing by developing age-friendly environments, including spaces for joint activities between older persons and younger generations with a view to fostering intergenerational ties;

5.14. encourage volunteering by older persons, both in their own country and abroad, as well as volunteering to support older persons.

ZIE GERELATEERDE DOCUMENTEN

Resolutie 2168 (2017)

Mensenrechten van ouderen en hun uitgebreide zorg

Auteur(s): Parlementaire Vergadering
Oorsprong - ***Tekst aangenomen door de Permanente Commissie,*** handelend namens de Vergadering, op 30 mei 2017 (zie Doc. 14320, verslag van de Commissie sociale zaken, gezondheid en duurzame ontwikkeling, rapporteur: Lord George Foulkes). Zie ook Aanbeveling 2104 (2017).

1. De Parlementaire Vergadering verwelkomt de groeiende trend om de mensenrechten van ouderen beter te beschermen, zoals blijkt uit de goedkeuring van regionale rechtsinstrumenten die specifiek zijn gewijd aan de rechten van ouderen, onder meer door de Raad van Europa. Ondanks deze positieve trend blijven wijdverbreide negatieve stereotypen van ouderen helaas nog steeds de oorzaak van leeftijdsdiscriminatie en geweld tegen hen, evenals van hun isolement en uitsluiting.

2. De Vergadering merkt op dat toegang tot gezondheidszorg van goede kwaliteit en langdurige zorg nog steeds een uitdaging blijft voor veel ouderen in Europa. Naast de fysieke en financiële barrières die ze tegenkomen, hebben ouderen vaak te kampen met vertraging of zelfs ontzegging van zorg als gevolg van de versnippering van gezondheids- en sociale zorgdiensten. Andere grote zorgen in deze context zijn het gebrek aan voldoende personeel in de gezondheidszorg met voldoende kennis van geriatrie, en het ontbreken van een persoonsgerichte aanpak die ouderen zou helpen hun autonomie en kwaliteit van leven te behouden.

3. De Vergadering is geschokt door een schatting die suggereert dat ten minste 4 miljoen ouderen in de Europese regio van de Wereldgezondheidsorganisatie in enig jaar mishandeling ervaren. Tegen een dergelijke achtergrond is het des te zorgwekkender dat misbruik van ouderen in veel landen een taboe blijft en dus een ondergerapporteerd probleem.

4. De Assemblee merkt verder op dat ouderen onevenredig veel worden getroffen door isolement en eenzaamheid, wat gevolgen heeft voor hun gezondheid en welzijn en kan leiden tot hun sociale uitsluiting. Ze zijn ook een economisch kwetsbare groep die vatbaar is voor armoede, een ander belangrijk element dat bijdraagt tot hun uitsluiting.

5. Gezien het bovenstaande roept de Vergadering de lidstaten van de Raad van Europa op om de volgende maatregelen te nemen met het oog op de bestrijding van leeftijdsdiscriminatie: de zorg voor ouderen verbeteren en hun sociale uitsluiting voorkomen:

5.1. zorgen voor een minimaal leefbaar inkomen en passende huisvesting voor ouderen om hen in staat te stellen een waardig leven te leiden;

5.2. bij wet leeftijdsdiscriminatie verbieden bij het leveren van goederen en diensten;

5.3. ondersteuning bieden voor voortgezette werkgelegenheid en opleiding voor degenen die dat willen;

5.4. een positieve houding ten opzichte van ouder worden bevorderen door middel van bewustmakingscampagnes gericht op de media, dienstverleners en het grote publiek;

5.5. zorgen voor de beschikbaarheid, toegankelijkheid en betaalbaarheid van gezondheidszorg en langdurige zorg voor ouderen;

5.6. integratie van gezondheids- en sociale zorgdiensten voor ouderen;

5.7. zorgen voor een adequate opleiding van beroepsbeoefenaren in de geriatrie en waar mogelijk geriatrische centra oprichten op het hele grondgebied;

5.8. een persoonsgerichte benadering bevorderen bij het verlenen van zorg, door deze te organiseren rond de behoeften en voorkeuren van ouderen, en daarbij te betrekken ze in de planning;

5.9. een handvest aannemen van rechten voor ouderen in zorgomgevingen, ***onder meer*** te gebruiken om ouderen mondiger te maken en langdurige zorg te monitoren instellingen door een onafhankelijke instantie;

5.10. zorgen voor passende hulp en ondersteuning voor thuiswonende ouderen, met inbegrip van medische en verpleegkundige zorg, maaltijden op wielen en huishoudelijke hulp;

5.11. zorgen voor financiële en praktische ondersteuning van mantelzorgers, waaronder opleiding, begeleiding en advies, en maatregelen treffen om hen te bieden uitstel;

5.12. bewustmaking van fysiek, psychologisch en financieel misbruik van ouderen, en relevante gegevens verzamelen, onder meer over de bijbehorende risico's factoren, met het oog op het opstellen van een actieplan om dergelijk misbruik uit te bannen;

5.13. actief ouder worden bevorderen door leeftijdsvriendelijke omgevingen te ontwikkelen, met inbegrip van ruimtes voor gezamenlijke activiteiten tussen ouderen en jongere generaties met het oog op het bevorderen van intergenerationele banden;

5.14. vrijwilligerswerk door ouderen aanmoedigen, zowel in eigen land als in het buitenland, evenals vrijwilligerswerk om ouderen te ondersteunen.

11 APRIL 2001 OPINIE

- ZORG

BOB RUERS:

VOORKOM EEN EUTHANASIE-KLIMAAT

Behalve de christelijke partijen stemde op 9 april 2001 ook de Socialistische Partij in de Eerste Kamer tegen het wetsvoorstel van de regering. Hieronder de debatsbijdrage van SP-senator Bob Ruers.

Mijnheer de voorzitter, Het voorliggende wetsvoorstel gaat over een van de meest ingrijpende beslissingen in 's mensenleven en het is daarom te begrijpen dat er zoveel reacties uit de samenleving bij ons zijn binnengekomen. Reacties uit alle geledingen, uit alle windstreken. Los van de opvatting die ik hier namens de SP-fractie zal vertolken, wil ik voorop stellen dat ik respect heb voor al diegenen die ons vaak zeer betrokken en emotioneel hun mening kenbaar hebben gemaakt. Er zijn weinig beslissingen in het leven die zo ingrijpend zijn, zo ver strekkend en zo onomkeerbaar. Dat geeft aan waarom dit wetsvoorstel van zo groot gewicht is, maar het legt tevens de plicht op de wetgever om uiterst zorgvuldig en weloverwogen te oordelen en te handelen. Van die zware taak ben ik mij volledig bewust. Bij de voorbereiding van dit debat in de afgelopen maanden heb ik vaak met vele aspecten van het wetsvoorstel geworsteld en de dilemma's proberen te doorgronden. In de vele reacties die ons bereikten viel mij op de betrokkenheid van de mensen die reageerden. Vaak zeer persoonlijk, maar ook viel het mij op hoe verschillend over levensbeëindiging op verzoek, ook wel genoemd euthanasie, en de hulp bij zelfdoding in de samenleving wordt gedacht. En het hele spectrum van opvattingen van het ene uiterste tot het andere uiterste is in de reacties aanwezig. Ik kan nu al namens mijn fractie zeggen dat wij ons qua opvatting over dit wetsontwerp bevinden aan het ene einde van het spectrum noch aan het andere einde van het spectrum. De SP heeft enerzijds niet het standpunt dat euthanasie nooit mogelijk zou moeten zijn, anderzijds is de SP van oordeel dat de thans voorliggende verruiming van de euthanasiepraktijk te snel en te ver gaat. Verder is het mij bij het bestuderen van het omvangrijke dossier opgevallen dat er vaak abstract, theoretisch over de euthanasiepraktijk wordt gesproken, terwijl naar mijn stellige overtuiging juist de concrete omstandigheden, zeg maar de sociale dimensie van de euthanasiepraktijk, zwaar behoort te wegen, willen wij tot een zorgvuldige en evenwichtige afweging komen. Ik kom op dat aspect

later nog terug. Als laatste inleidende opmerking wil ik wijzen op de opvatting van sommigen, een opvatting die niet de mijne is, dat de overheid zich met het gehele euthanasievraagstuk niet behoort te bemoeien, dat dat een puur individuele kwestie is en dat de overheid niet ver genoeg kan terugtreden waar het gaat om de vraag naar levensbeëindiging op verzoek en hulp bij zelfdoding. Een ontwikkeling die, als ik het scherp stel, naar mijn mening alleen maar kan uitkomen bij de opvatting dat iedereen in Nederland vrijelijk moet kunnen beschikken over middelen die elke burger, ongeacht zijn omstandigheden, leeftijd, positie etc. de vrijheid geeft op om elk gewenst moment een einde aan zijn leven te maken. Van die opvatting neem ik volstrekt afstand.

1. Aantal meldingen van euthanasie Eén van de argumenten van de regering bij dit wetsvoorstel was de verwachting dat bij het codificeren van de euthanasiepraktijk het aantal meldingen van euthanasie zou toenemen. De meest recente cijfers, over 1999 en 2000, zijn daarvoor bepaald geen aanwijzing. Eerder een veeg teken. De regering, zo blijkt uit de memorie van antwoord aan deze kamer, heeft ook wel in de gaten dat hierdoor haar argumentatie voor dit wetsvoorstel wordt aangetast, maar bedient zich dan van het middel van de vlucht naar voren. "Nog niet duidelijk is", aldus de regering, wat de oorzaak van deze daling is. Wel is bekend dat de discussie die de afgelopen jaren is gevoerd met het oog op de parlementaire behandeling van het onderhavige wetsvoorstel, in de praktijk enige onzekerheid teweeg heeft gebracht over de richting, die uiteindelijk met het vraagstuk van de euthanasie en de hulp bij zelfdoding zal worden ingeslagen. Aan deze onzekerheid zal pas een einde zijn gekomen, als dit wetsvoorstel wet is geworden." "Indien na aanvaarding van het wetsvoorstel en de inwerkingtreding van de wet de meldingsbereidheid niet zou toenomen, moet worden nagegaan wat de oorzaak hiervan is." De regering wil ons doen geloven dat het wel goed komt met het aantal meldingen als dit wetsvoorstel maar eenmaal is aangenomen. Ik vind dat weinig plausibel. Een argument voor de stelling dat de meldingsbereidheid zal toenemen na aanvaarding van het wetsvoorstel zie ik in het antwoord van de regering niet en de cijfers van de afgelopen twee jaren zijn op zijn minst een ernstige aanwijzing dat het niet goed gaat met het aantal meldingen. Deze ontwikkeling is voor de SP een extra argument om te pleiten voor terughoudendheid en bezinning. In 1998 zijn de toetsingscommissies aan de slag gegaan en de ervaringen van deze commissies zijn nauwelijks te overzien. Harde conclusies uit de ervaringen van deze commissies zijn in ieder geval naar mijn mening niet te trekken. Waarom dan nu al een stap verdergegaan? Waarom deze onzorgvuldige, haastige benadering? Zeker op een uiterst gevoelig terrein als het onderhavige had van de regering een verstandiger benadering verwacht mogen worden. Wat is erop tegen om bijvoorbeeld eerst vijf jaar ervaring op

te doen met de huidige toetsingscommissies en het huidige regiem daarbij? Graag hoor ik het antwoord van de regering op die vraag.

In datzelfde verband wil ik wijzen op een andere lacune in onze kennis en ervaring. Zoals onder meer uit het NJB-artikel van Klijn & Griffiths blijkt laat landelijk onderzoek uit 1990 zien dat toen, in 1990, slechts 18% van alle euthanasiegevallen werd gemeld. In 1995, bij het tweede onderzoek, was de meldingsfrequentie opgelopen tot 41%. Nog steeds een, naar mijn oordeel, volstrekt onvoldoende percentage. Voor zover mij bekend is, is er na 1995 geen onderzoek meer gedaan naar het aantal euthanasiegevallen in ons land. Ik vraag dan aan de regering: waarom is er geen vervolgonderzoek gepleegd? Het jaar 2000 zou daar toch zeer geschikt voor zijn geweest. En een volgende vraag is: is de regering bereid dit vervolgonderzoek zo spoedig mogelijk te laten plaatsvinden? En zo ja, wanneer kan dat onderzoek zijn afgerond?

Ook als de regering geen noodzaak ziet tot een vervolgonderzoek naar het aantal euthanasiegevallen in ons land, dan hoor ik graag welke argumenten de regering daarvoor heeft. Overigens wijs ik er in dat verband op dat het aantal meldingen op zich nog niet alles zegt. In de nota naar aanleiding van het verslag van de Tweede Kamer van 13 juli 2000 zegt de regering (pag. 48): "Sinds de invoering van de meldingsprocedure in 1990 is het aantal meldingen steeds toegenomen." .Op dat moment was de regering nog niet bekend met de daling over het jaar 1999 en verdere daling in 2000. Het door mij bepleite onderzoek zou zich ook moeten bezighouden met de vraag of de daling van het aantal meldingen bij de commissies nu het gevolg is van het feit dat artsen minder euthanasiezaken aanmelden of omdat er minder euthanasiegevallen in Nederland voorkomen, of wellicht het gevolg is van beide factoren tezamen. Al met al stel ik vast dat er zonder meer te weinig kennis en inzicht aanwezig is bij de regering en deze kamer met betrekking tot het aantal euthanasiegevallen in ons land, het aantal euthanasiegevallen dat daarvan is gemeld en de beweegredenen voor het al dan niet melden van euthanasiezaken. Reden genoeg, naar de mening van mijn fractie, om eerst die ontwikkeling te onderzoeken, alvorens tot een verdere versoepeling van de euthanasiepraktijk te komen.

2. Toetsingscommissies Dat brengt mij bij de positie van de toetsingscommissies zelf. Ook daarbij is de SP-fractie van mening dat dit wetsvoorstel een stap te ver, althans een stap te snel is. Als gezegd, de ervaring met de toetsingscommissies is nog zeer pril. Op vragen van onder meer mijn fractie heeft de regering niet aannemelijk kunnen maken waarom het nu reeds noodzakelijk is dat de taak en de positie van de commissies moet worden verzwaard. Daarmee bedoel ik het feit dat de commissies die nu adviserend zijn, straks een beslissend oordeel gaan geven over de meldingen.

Ook hier blijft weer de prangende vraag staan: waarom niet eerst ervaring opgedaan met het huidige systeem? Waarom zo overhaast en ongefundeerd nieuwe wegen inslaan? In dat verband heb ik met instemming de opmerkingen en bemerkingen gelezen van de heer Rouvoet in de Tweede Kamer, waar hij over de strafrechtelijke consequenties spreekt ten aanzien van de positie van de toetsingscommissies. Immers, de regering kiest er, terecht, voor dat euthanasie ingevolge artikel 293 Sr. een strafbaar feit blijft, dat gestraft wordt met een gevangenisstraf van ten hoogste twaalf jaren of geldboetes van de vijfde categorie. In het toe te voegen lid 2 wordt dan de strafuitsluitingsgrond voor de arts geformuleerd, waarbij verwezen wordt naar de zorgvuldigheidseisen, als opgenomen in het onderhavige wetsvoorstel. Euthanasie is en blijft dus een strafbaar feit. Dat is terecht, want het gaat om het misschien wel meest ingrijpende besluit in 's mensenleven, namelijk het beëindigen van het leven en het doen beëindigen van dat leven door een ander. Maar, als euthanasie een strafbaar feit blijft, dan is het naar mijn mening niet te rijmen dat het Openbaar Ministerie door dit wetsvoorstel per saldo buitenspel wordt gezet. Wij kennen in ons strafrecht, en dat zal naar mijn mening ook de regering niet ter discussie hebben willen stellen, het systeem dat het Openbaar Ministerie het vervolgingsmonopolie heeft en als enige bevoegd is om een vermeend strafbaar feit aan de strafrechter voor te leggen. Daarbij behoort ook het monopolie van de opsporing. Maar wat zien wij nu in dit wetsvoorstel? Het strafbaar feit an sich blijft in de wet opgenomen, maar de toetsingscommissies worden nu belast met de taak die in feite specifiek de taak van het Openbaar Ministerie is. De uitzonderingen op die algemene regel als opgenomen van artikel 9 van het wetsvoorstel, doen daar niet aan af. De eerste ervaringen over 1999 met het functioneren van de commissies tonen dat ook wel aan. Naar ik begrepen heb heeft de commissie slechts in 3 van de 2216 gevallen reden gezien om het OM in kennis te stellen van haar bevindingen. Dat betekent dat in 99% van de zaken het eindoordeel over het al dan niet verantwoord uitoefenen van de euthanasie in handen komt van de commissie en dat daarmee per saldo de beslissing over het al dan niet aanwezig zijn van een strafbaar feit verschoven is van het Openbaar Ministerie naar een toetsingscommissie buiten het OM. De regering heeft in dat verband nog opgemerkt dat de toetsingscommissie geen strafrechtelijk onderzoek doet. Dat is een interessante opmerking als in aanmerking wordt genomen dat het feitelijk wel de toetsingscommissie is die bepaalt of aan de strafuitsluitingsgrond van artikel 293 lid 2 Sr. is voldaan. Naar mijn mening verricht de toetsingscommissie daarmee zowel formeel als materieel strafrechtelijk onderzoek. Met andere woorden: wetstechnisch is dit wetsvoorstel niet consistent en innerlijk tegenstrijdig. En, wat nog belangrijker is, de normale positie van het Openbaar Ministerie, die wij in ons strafrecht kennen, wordt op een onduidelijk manier buitenspel gezet. Naar mijn mening is dat reeds voldoende reden om dit wetsvoorstel niet goed te keuren. Daaraan zou ik

willen toevoegen dat de regering dat probleem kan oplossen door de suggestie van mijn fractie over te nemen, namelijk door de bestaande praktijk te continueren en het oordeel van de toetsingscommissie te blijven hanteren als een zwaarwegend advies aan het OM, waarbij het OM als enige de beslissing neemt over de vraag of er sprake is geweest van een strafbaar feit en daarin aanleiding te vinden is voor een opsporings-onderzoek en een eventuele strafvervolging.

3. Wilsverklaring Aan de wilsverklaring is bij de behandeling van dit wetsvoorstel in beide kamers terecht veel aandacht besteed. Daarbij speelt natuurlijk het spanningsveld tussen enerzijds de te begrijpen vraag en behoefte bij burgers om invloed te hebben op zijn of haar levenseinde en te voorkomen dat daarbij onnodig leed ontstaat, en anderzijds de toepassing van de in dit wetsvoorstel geformuleerde zorgvuldigheidseisen van artikel 2. En dan met name de eerste twee zorgvuldigheidseisen, namelijk (a) dat de arts de overtuiging heeft gekregen dat er sprake is van een vrijwillig en weloverwogen verzoek van de patiënt en (b) dat de arts de overtuiging heeft gekregen dat er sprake is van een uitzichtloos en ondraaglijk lijden van de patiënt.

Ik stel met tevredenheid vast dat de regering, in het begin nog aarzelend, maar gaandeweg steeds consistenter heeft vastgehouden aan deze zorgvuldigheidseisen, ook daar waar door sommigen de opvatting werd uitgesproken dat in feite de arts maar zonder meer de wilsverklaring van de patiënt diende te volgen, ongeacht de omstandigheden en de zorgvuldigheidseisen. Ik ben blij dat de regering op dat punt de rug recht gehouden heeft en niet meegegaan is met degenen die pleiten voor een absoluut gezag van de wilsverklaring. In die stellingname van de regering zie ik thans winst, want daarmee blijft onverminderd en onverkort staan dat in elk individueel geval de arts zich ervan dient te overtuigen dat er sprake is van een vrijwillig en weloverwogen verzoek van de patiënt en van uitzichtsloos en ondraaglijk lijden van de patiënt. En, dat de arts dat heeft geconstateerd op het moment dat dat uitzichtsloos, ondraaglijk lijden zich ook daadwerkelijk aandient en dat dus niet een wellicht jaren en jaren tevoren opgestelde verklaring deze toepassing van de zorgvuldigheidseisen opzij kan zetten. En dat is maar goed ook, want het is op zich al moeilijk genoeg voor een arts om deze zorgvuldigheidseisen zuiver en gewetensvol toe te passen. Het gaat immers bij toepassing van euthanasie om een moeilijk proces met verstrekkende consequenties, waarbij een arts niet zelden voor grote problemen wordt geplaatst.

4. Sociale dimensie In mijn inleiding zei ik al dat ik met name dit aspect bij veel reacties op het wetsvoorstel heb gemist. De zin in het leven en de behoefte om te overleven of voort te leven kan naar mijn mening niet los gezien worden van de omstandigheden waaronder men leeft, de

samenleving waarin men leeft, de kwaliteit van het leven. Het is duidelijk dat het leven bepaald wordt door individuele factoren, waarop de samenleving weinig invloed heeft. Dat is een onmiskenbaar feit. Maar, evenmin valt weg te poetsen dat een individu alleen maar kan bestaan in relatie tot zijn omgeving, tot de maatschappij om hem of haar heen. Allerlei invloeden van die samenleving werken in op de zin van het leven en het voortleven.

Je zou dat kort gezegd kunnen omschrijven als de sociale dimensie. Tot die invloeden uit de omgeving die op ieder mens inwerken, behoren ook de economische factoren die in de samenleving steeds sterker gelden. Alles wordt gewaardeerd op economisch belang, op geld, op rendement, op economische productiviteit. Voldoe je daar niet meer aan, dan ben je plotseling veel minder of niet meer in tel en heb je veel minder te vertellen. Dat geldt niet alleen voor ouderen, maar ook voor mensen die om andere redenen in het economische proces niet meer of niet meer zo goed meekunnen: kinderen, gehandicapten, zieken. Waar het nu specifiek gaat om de ouderen, vaak zieken, speelt de kwaliteit van de samenleving een extra grote rol, zeker waar men hulpbehoevend is, waar men verzorging behoeft. Een situatie die zeer velen op het eind van hun leven meemaken. En voor gezondheidszorg, verzorging, ondersteuning, begeleiding etc. heb je je omgeving nodig, de samenleving. Het is daarom naar mijn mening een vaststaand feit dat de kwaliteit van de samenleving, de kwaliteit van de zorg, de kwaliteit van je omgeving van invloed is, direct of indirect, op de behoefte aan euthanasie aan het einde van het leven. Die omstandigheden kunnen als zij goed zijn positief uitpakken en de vraag naar euthanasie doen verminderen, en negatief uitpakken en de vraag naar euthanasie versterken. En dan moet ik helaas vaststellen, anders dan de regering ons wil doen geloven, dat juist in de verzorgingssector, de samenleving als geheel de afgelopen jaren zwaar tekortgeschoten is. In de memorie van antwoord aan de Eerste Kamer schrijft de regering in antwoord op vragen van de PvdA-fractie: "Wij onderstrepen zowel het belang van de bescherming van het menselijk leven als het respecteren van de wens van ernstig lijdende mensen om op een voor hen waardige wijze te kunnen sterven. Wij menen dat in onze samenleving nooit het klimaat mag ontstaan waarin mensen zich als het ware genoodzaakt zien om om levensbeëindiging te verzoeken, omdat zij zich overbodig en een last voor anderen voelen.".

Op vragen van onze fractie antwoordde de regering met het volgende opmerkelijke statement:"Toen het eerste paarse kabinet aantrad, trof zij een situatie aan in verpleeg- en verzorgingstehuizen, die dringend verbetering behoefde. Het kabinet heeft zich toen direct ingezet om de capaciteit en de kwaliteit van de verpleeg- en verzorgingstehuizen te verbeteren. Dit is gedaan door het verminderen van de meerpersoonskamers en door het stimuleren van andere vormen van zorg. De kwaliteit van leven van de

bewoners van verzorgings- en verpleeghuizen is ons inziens duidelijk verbeterd. Het aantal bedden per kamer en de wachtlijsten in de zorg lopen terug. Aan deze tekorten en achterstanden wordt dus, niet zonder resultaat, hard gewerkt. Wij kunnen niet uitsluiten dat een verzoek om euthanasie wordt ingegeven door een gebrek aan aandacht en zorg. Hierboven gaven wij aan dat een arts dan altijd alles in het werk moet stellen om het werkelijke motief van een verzoek te achterhalen.". Ik stel echter vast dat dit beeld van de praktijk in de verpleeg- en verzorgingstehuizen niet correspondeert het het beeld dat wij en met ons heel veel anderen hiervan hebben. Naar onze mening is de kaalslag in de zorg ontstaan in het laatste decennium van een zodanig ernstige aard dat juist daardoor in onze samenleving het klimaat is ontstaan, waarin sommigen zich overbodig voelen en een last voor anderen. Ik koppel daaraan de uitspraak van oud-minister Sorgdrager in Trouw, vorig jaar, waar zij als voorzitter van de toetsingscommissie opmerkt: "Soms zien we een dossier waarbij het vermoeden rijst dat er om euthanasie is gevraagd omdat er niets anders is, omdat het ziekenhuis de patiënt naar huis stuurt met de mededeling dat er niets meer gedaan kan worden en er vervolgens op korte termijn geen thuiszorg en geen bed in een verpleeghuis is. Ik weet ook niet zeker of er geen euthanasiegevallen zijn waarbij om euthanasie wordt gevraagd, omdat de patiënt het gevoel heeft dat hij de omgeving tot last is."

En als zelfs een toetsingscommissie dit al vaststelt, dan is het toch niet raar dat de SP een verband legt tussen de vraag naar euthanasie en de omstandigheden, de sociale dimensie, het tekortschieten van de zorg, de begeleiding en de palliatieve zorg. Naar de mening van de SP-fractie dient de overheid, die hier een essentiële en primaire taak heeft, te zorgen voor een zeer goed zorgsysteem, waarin een positief klimaat wordt geschapen. Aan die voorwaarde dient, naar de mening van de SP, voldaan te zijn, willen we kunnen spreken van een verantwoord euthanasiebeleid en van een verantwoorde euthanasiewetgeving.

In het bijzonder pleit de SP in dat verband voor meer palliatieve zorg. De SP heeft de regering gevraagd om palliatieve consultatie verplicht te stellen, voorafgaand aan de euthanasie. Wij vinden het bijzonder teleurstellend dat de regering die suggestie niet wil overnemen, te meer nu de regering zelf aangeeft dat de omstandigheden, de sociale dimensie, van grote invloed zijn op de vraag naar euthanasie.

5. conclusie Het bovenstaande moge duidelijk gemaakt hebben dat ook de SP met de vele dilemma's verbonden aan dit wetsvoorstel blijft worstelen. Dat nog heel veel in ontwikkeling is en nog weinig relevante feiten en cijfers bekend zijn. Dat de ernst van de zaak zodanig is dat uiterste voorzichtigheid en terughoudendheid naar onze mening geboden zijn. Dat wil niet zeggen, en dat misverstand wil ik nadrukkelijk wegnemen, dat wij

niet ieders besluit over zijn of haar leven respecteren. Wij willen ook niemand de maat nemen. Wel willen wij waarschuwen voor een te lichtvaardige bejegening van het thema leven en dood. Er zijn evenveel interpretaties van het probleem als er mensen zijn en, zoals ook uit de vele brieven is gebleken, het raakt mensen in hun diepste gevoel en overtuiging. Een terrein waar de wet doorgaans tekortschiet.

Helpen bij levensbeëindiging op verzoek en hulp bij zelfdoding, zodat een goede dood mogelijk wordt, als er daadwerkelijk sprake is van ondraaglijk en uitzichtloos lijden, is voor de SP geen discussiepunt. Dat moet kunnen, ook dat is een vorm van beschaving. Maar aan de andere kant mag euthanasie nooit een gewoon, alledaags verschijnsel worden. Iets waar je even voor kiest, of niet voor kiest. Voorop moet staan en gewoon zou moeten zijn dat wij de menselijke waardigheid voor elk mens garanderen, in welke levensfase hij of zij zich ook bevindt. Daar zouden wij als samenleving als geheel aan moeten werken. Op dat terrein is er echter nog erg veel werk te verzetten. Veel meer dan de regering wil toegeven. Als wij voor die menselijke waardigheid zorgen, dan is dat de beste bijdrage aan een menselijke en verantwoorde euthanasiepraktijk.

- **Delen:**

THE CATHOLIC REGISTER SINCE 1893

Simons zegt dat 'Soylent Green' nieuwe realiteit is

DOOR CHARLES LEWIS

- 7 december 2022

Begin jaren zeventig was er een film genaamd *Soylent Green* . Het speelde Charlton Heston en Edward G. Robinson. Het was de eerste film die ik zag met een dystopische visie op de toekomst. Het vond plaats in een stad in New York waar de bevolking is geëxplodeerd tot op het punt van anarchie. Als reactie daarop kwam de staat met een vrijwillig zelfmoordprogramma om de drukte te verminderen.

The minimum essential level

7 november 2014 Stans Goudsmit

Het Comité dat toeziet op de naleving het IVESCR (CESCR) uitte in de laatste periodic review zijn zorgen over de gevolgen van de Koppelingswet. Het deed Nederland de aanbeveling om zijn kernverplichtingen onder het IVESCR na te komen en te verzekeren, door aan deze groep ten aanzien van huisvesting, gezondheid en onderwijs in ieder geval **"the minimum essential level"** van die rechten te bieden.7 Het ESH en het ECSR hanteren dit begrip 'minimum kernverplichting' niet. Echter, door de rechten in het ESH toe passen op ongedocumenteerden om te voorkomen dat zij blijvende schade aan hun integriteit oplopen, lijkt dit Europese Comité zijn VN collega te volgen: ook de rechten in het ESH hebben een minimum kern die elke staat dient te garanderen. Het bovenstaande leidt ertoe dat het IVESCR niet toestaat dat Nederland uitgeprocedeerde asielzoekers die niet voor zichzelf kunnen zorgen, slechts opvang biedt onder de voorwaarden dat ze meewerken aan uitzetting en bereid zijn hun vrijheid op te geven. De discussie rond de uitspraak van het ECSR verandert daar niets aan. Zoals de mensenrechtencommissaris van de Raad van Europa het onlangs zei: "catering to the basic needs of all individuals on a territory is part of a State's responsibilities and the Dutch authorities should do this".13 Mr. C.A. Goudsmit is lid van het College voor de Rechten van de Mens te Utrecht.

Bron: NJB Nederland Juristenblad

Jurisprudentie rechten / opvang asielzoekers

https://archive.org/details/opvang-asielzoekers-en-hun-rechten

Bejaarden in Geldrop dreigen uit hun huis gezet te worden voor komst asielzoekerscentrum

Powned: Burgemeester Geldrop-Mierlo Jos van Bree tijdens info-avond

Powned.

De inloopavond over huisvesting van jonge vluchtelingen en studenten in Geldrop verliep woensdagavond 12 juli 2023 chaotisch, waarbij woedende inwoners in groten getale aanwezig waren. De situatie escaleerde zelfs zo erg dat de deuren tijdelijk op slot gingen.

Bejaarden uit huis gezet
Op de inloopavond waren enkele bezorgde buurtbewoners uit Geldrop aanwezig en Omroep PowNed werd uitgenodigd om verslag te doen, wat resulteerde in opmerkelijke beelden. Bejaarde bewoners beweerden dat ze uit hun huizen werden gezet om plaats te maken voor het asielzoekerscentrum, wat bij de bewoners veel weerstand opriep.

AUDIO:

https://archive.org/details/info-avond-komst-azc-geldrop

https://archive.org/details/oorlog-oekraine_202212

De rechten van mensen en kinderen die hun huis moeten verlaten, worden door de Nederlandse overheid niet genoeg beschermd en soms zelfs geschonden. Wie door bijvoorbeeld een huurachterstand op straat komt te staan, kan vaak geen nieuwe woning vinden en wordt daar ook niet bij geholpen. "We werden van het kastje naar de muur gestuurd."

De Nationale Ombudsman Reinier van Zutphen en Kinderombudsvrouw Margrite Kalverboer halen vandaag in een nieuw rapport hard uit naar de overheid. De twee stellen dat huisuitzettingen van kwetsbare gezinnen niet volgens de regels verlopen.

Rapport: https://archive.org/details/rapport-als-de-overheid-niet-thuis-geeft

Bron: rtlnieuws.nl

24 januari 2024

De Telegraaf

Statushouder op kosten belastingbetaler in hotel bij vol Ter Apel

Door **ONZE PARLEMENTAIRE REDACTIE**
24 mei 2023 in BINNENLAND

TER APEL - Om te voorkomen dat het aanmeldcentrum in Ter Apel weer wordt overlopen, worden statushouders mogelijk op kosten van de belastingbetaler in hotels geplaatst. Dat kondigt staatssecretaris Van der Burg (Asiel) aan in een brief aan de Tweede Kamer. Ook wil de VVD'er af van gemeenten die weigeren alleenstaande mannelijke asielzoekers op te vangen.

Ministerie van Justitie en Veiligheid

> Retouradres Postbus 20301 2500 EH Den Haag

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Directoraat-Generaal Migratie
Directie Regie Migratieketen

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

Ons kenmerk
4676715

Bij beantwoording de datum en ons kenmerk vermelden. Wilt u slechts één zaak in uw brief behandelen.

Datum 24 mei 2023
Onderwerp Actuele situatie Asiel

De druk op de asielopvang is al geruime tijd hoog. Dit wordt als eerst zichtbaar in Ter Apel. Met de gemeente Westerwolde en het COA heb ik afgesproken dat de maximale bezetting in Ter Apel van 2000 asielzoekers niet meer wordt overschreden. Ik houd me aan mijn woord. Daarom zet ik in op aanvullende kortetermijnmaatregelen, die in lijn zijn met mijn langetermijnstrategie gericht op de aanpak van de opvangopgave via de versterkte provinciale regietafels. [1] Met extra financiële middelen worden via deze tafels oplossingen gecreëerd, bijvoorbeeld door middel van flexwoningen en het aanpassen van panden. Met deze aanpak kunnen de effecten van deze korte- en langetermijnmaatregelen zo spoedig mogelijk intreden.

Kortetermijnmaatregelen

Grootschalige en kleinschalige opvanglocaties en doorstroomlocaties voor statushouders
Ten eerste zijn de provinciale regietafels reeds actief aan de slag om de opvang- en huisvestingsopgave in hun provincie/regio te realiseren. Er wordt erg hard gewerkt aan om oplossingen te creëren voor de grote opgave in de vorm van grote en kleine opvang- en doorstroomlocaties. Ondanks de onvermoeibare inzet van ketenpartners, medeoverheden en maatschappelijke organisaties, waarbij er extra plekken binnenkort en op lange termijn in zicht komen, is voor nu de conclusie dat er op de heel korte termijn plekken te kort zijn en dus meer inzet nodig is. De druk op Ter Apel en de asielketen kan worden weggenomen door het op korte termijn realiseren van grote en kleine tijdelijke locaties. Ik heb aan de medeoverheden gevraagd om op korte termijn tijdelijke en vaste locaties te realiseren. De provinciale regietafels ontvangen dit verzoek formeel per brief. Dit heb ik gisteren ook met de leden van de Landelijke Regietafel (LRT) doorgenomen.

Uitplaatsen van statushouders
Ten tweede treft het COA momenteel voorbereidingen om het uitplaatsen van statushouders te versnellen. Zoals ik uw Kamer eerder heb bericht, loopt de

[1] Kamerstukken II, vergaderjaar 2022-23, 19 637, nr. 3100

Directoraat-Generaal Migratie
Directie Regie Migratieketen

Datum
24 mei 2023

Ons kenmerk
4676715

uitstroom van statushouders achter bij de taakstelling. Er zijn momenteel circa 16.000 statushouders in de opvang van het COA, waarvan 11.000 langer dan de afgesproken 14 weken. Dit zijn mensen die in Nederland mogen blijven en moeten worden gehuisvest door gemeenten. Ik realiseer mij zeer dat de gemeenten en provincies al veel inspanningen hebben gepleegd. Maar tegelijkertijd is er ook de bestuurlijke roep om gestructureerder met opvang en doorstroom bezig te zijn. Om aan de taakstelling te voldoen lopen de gemeenten op dit moment 3.700 statushouders achter op de taakstelling. Hoe het ook zij, statushouders houden een belangrijke opvangplekken van het COA bezet. Daarom is het op korte termijn realiseren van grote en kleine opvang- en doorstroomlocaties het allerbelangrijkst. Daar wordt ook alles op ingezet.

Bestuursovereenkomst Ter Apel
Om alles er aan te doen in Ter Apel niet in de problemen te komen heb ik met het COA afgesproken dat het COA de komende dagen een operationeel plan gereed heeft om statushouders uit te kunnen plaatsen. In dit operationeel plan is de mogelijkheid opgenomen om indien nodig over te kunnen gaan tot het plaatsen van statushouders in hotels en zullen aantallen asielzoekers op reeds bestaande locaties opgehoogd worden. In het uiterste geval zullen ook asielzoekers – desnoods ongevraagd – in hotels worden ondergebracht.

Identificatie en voorportaal
Asielaanvragers worden na aankomst in Ter Apel geïdentificeerd en geregistreerd door de politie. De instroom is al enige tijd hoger dan de verwerkingscapaciteit in de keten aankan en met de MPP-aantallen is helder dat er extra maatregelen nodig zijn. Om te zorgen dat eenieder tijdig is geïdentificeerd, vlot kan doorstromen en de achterstand kan worden weggewerkt, heb ik opdracht gegeven om de capaciteit te vergroten. Op korte termijn zal de politie opschalen. Vanaf de zomer wordt (verdere) opschaling gerealiseerd met extra externe fte, die onder coördinatie van de politie zal werken. Het uitplaatsen van ongeïdentificeerde asielzoekers wordt zo voorkomen dan wel in duur beperkt.

Daarnaast dienen er extra voorportaallocaties te komen. Om Ter Apel te ontlasten is reeds een tijdelijke opvanglocatie gerealiseerd en in gebruik geweest. Deze locatie diende als tijdelijke opvanglocatie voor personen die geregistreerd en geïdentificeerd zijn. Momenteel wordt samen met ketenpartners en betrokken partijen hard gewerkt aan de realisatie van een tweede tijdelijke opvanglocatie, waar personen die nog niet geïdentificeerd zijn tijdelijk kunnen worden opgevangen. De hal Expo Assen met een capaciteit van 500 personen wordt vanaf 1 juli ingezet als een eerste dergelijke voorportaallocatie.

Doelgroepbeperking
Om te zorgen dat een ieder zo vlot mogelijk kan doorstromen en Ter Apel wordt ontlast, is het van belang dat zo veel mogelijk beschikbare plekken kunnen worden benut. Op dit moment staan er bedden leeg als gevolg van beperkingen t.a.v. het plaatsen van doelgroepen of andere afspraken met gemeenten. Deze plekken heeft het COA hard nodig. Ik doe daarom nogmaals de oproep om geen restricties te hanteren ten aanzien van de te plaatsen doelgroep op (crisisnood)opvanglocaties. Hoewel ik begrip heb voor de maatschappelijke dynamiek die de komst van een locatie met zich kan meebrengen, leiden dergelijke restricties er in de praktijk toe dat er veel plekken niet inzetbaar zijn. In het uiterste geval zullen asielzoekers – desnoods ongevraagd – op opvanglocaties die restricties hanteren worden ondergebracht.

Directoraat-Generaal Migratie
Directie Regie Migratieketen

Datum
24 mei 2023

Ons kenmerk
4676715

Langetermijnmaatregelen
Zoals eerder aan Uw Kamer bericht, is een aanpak met een aantal maatregelen opgesteld, om op lange termijn de druk op de asielketen te verlichten.[2] Het kabinet versterkt en stimuleert de governance van het Rijk met de medeoverheden, opdat een integrale en gezamenlijk afstemming ten behoeve van het opvangen van asielzoekers plaatsvindt. Het gebruik van de provinciale regietafels, waar de afstemming verloopt, is cruciaal bij het aanpakken van de opvangopgave. Er zijn vanuit het kabinet financiële middelen beschikbaar gesteld, onder andere met de voorjaarsnota, om via de provinciale regie tafels oplossingen te zoeken, bijvoorbeeld door middel van flexwoningen en het aanpassen van panden. Daarnaast voert het COA maatregelen uit die maximaal 19.000 extra bedden moeten opleveren. Hierbij gaat het om het realiseren van zowel grootschalige en kleinschalige locaties. Het COA werkt hierin samen met maatschappelijke organisaties zoals hulporganisaties en kerken. Ook ondersteunt het kabinet gemeenten bij de huisvesting van statushouders. Deze maatregelen in samenwerking met de provinciale regietafels hebben tijd nodig. De kortetermijnmaatregelen dienen daarom ter bekrachtiging van deze langetermijnstrategie, zodat het effect van zowel de korte- en lange termijnmaatregelen zo spoedig mogelijk kan intreden.

Verdere inzet

Overlast en pilot PBL
Het draagvlak voor de opvang van asielzoekers wordt ondermijnd door asielzoekers die zorgen voor veel overlast en/of criminaliteit. Overlastgevende asielzoekers moeten zo snel mogelijk gestraft worden en uit ons opvangstelsel. Snel beslissen op het asielverzoek van mensen met een kansarme aanvraag moet kwaadwillenden ontmoedigen om naar Nederland te komen. Daarom ben ik bezig met het opzetten van proces beschikbaarheidslocaties (hierna PBL). Een PBL biedt opvang aan vreemdelingen met een asielaanvraag met een hoog afwijzingspercentage, de zogenaamde kansarme asielzoekers. In de PBL geldt een sober opvangregime en de huisregel dat de asielzoekers te allen tijde beschikbaar zijn voor de asiel-, beroeps-, en vertrekprocedure.

Voordat een PBL ingericht zal worden is, in gezamenlijkheid met de gemeente Westerwolde, besloten om een pilot PBL te starten op de ketenlocatie in Ter Apel. Het is de bedoeling dat gestart wordt met de versnelde afdoening van een aantal kansarme asielaanvragen dat in de loop der tijd uitgebreid wordt. Ook met andere gemeenten blijf ik in gesprek over mogelijkheden voor een PBL.

De Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid,

E. van der Burg

[2] Kamerstukken II, vergaderjaar 2022-23, 19 637, nr. 3100

De Telegraaf

Kabinet-Rutte IV gevallen over asielbeleid

Door **ONZE PARLEMENTAIRE REDACTIE**
Vrijdag 7 juli 2023 **in BINNENLAND**

DEN HAAG - Het kabinet-Rutte IV is gevallen. De al maandenlang voortslepende asielgesprekken hebben het samenwerkingsverband tussen VVD, D66, CDA en CU verscheurd. Een laatste poging om tot overeenstemming te komen in een crisisoverleg op vrijdag is ook niet geslaagd.

224933824

Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights

WJ2 !

AANTEKENEN
Aan: Ministerie van Economische Zaken en Klimaat

Zijne excellentie Minister mr.drs M.A.M Adriaansens

Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Betreft: UBO en authentieke akten

Kenmerk: L4200928

Mierlo, 24 September 2022

Zijne excellentie Adriaansens,

Samengevat in het kort.

De stukken rond de stichting en Audio-Rarities zijn zoals die bekend zijn bij de notaris,de andere notaris gaat het werk van de ene notaris niet opnieuw controleren en beoordelen.
https://archive.org/details/NotarisClericalError

De stichting Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights (hierna de stichting) heeft per post een UBO-opgave ingediend bij de Kamer van Koophandel die vervolgens nadien op 29 juli 2022 door de Kamer van Koophandel (UBO-team) is afgewezen.

KvK controleert de UBO-opgave en vraagt de notaris eventueel om een aanvulling.
Brochure-boekje uitgegeven door Kamer van Koophandel voor de notaris ter informatie. ["UBO-OPGAVE" en de notaris] informatie over Notaris applicatie UBO [NAU]
Bron: Kamer van Koophandel. (Verwijs naar blz 7).

Bij de UBO-opgave zat o.a. een kopie van de Eerste Grosse notarieel dd, 16 juli 2004, en een kopie van het statuut van de stichting, kopie paspoort, etc. Op datum 6 juni 2014 is door de stichting aan de notaris verzocht om de akten te controleren op fouten en gebreken. De notaris die een vormfout ontdekt, mag niet blijven stilzitten. Hij moet het gebrek zo snel mogelijk repareren, zie Hof Amsterdam 24 februari 2015, GHAMS:2015:583: 'Het hof is van oordeel dat het tot de zorgplicht van de notaris behoort om akten met onjuiste inhoud, mede gezien de gevolgen hiervan voor het rechtsverkeer, onverwijld, althans met bekwame spoed te corrigeren, (Bron: Notariaat Magazine editie 9 | november 2020).

Uit de door de stichting toegezonden stukken is de Ultimate Beneficial Owner de uiteindelijk belanghebbende bij de stichting rechtsgeldig reeds eerder vastgelegd door de notaris, de notaris kan daar thans niets meer aan veranderen. Het heeft dus nu ook geen doel meer om door de Kamer van Koophandel hierover de notaris te raadplegen.

De Kamer van Koophandel (UBO-team) verzoekt de stichting na de afwijzing van datum 29 juli 2022 de gehele opgave opnieuw in te dienen. In het kader van de wet AVG (Algemene Verordening Gegevensbescherming) zijn de door de stichting ingediende documenten door de KvK vernietigd, aldus een medewerker van het UBO-team.

De notariële stukken zijn **geheel juridisch inorde**.Verder ontbreekt volgens de KvK alle identiteitsdocumentatie, en dat is onwaar omdat de stichting kopie paspoort (kleur) van J.P. van den Wittenboer per post heeft ingesloten verzonden bij de aanvraag. Ik ga dus die stukken niet opnieuw opsturen. In het kader van de wet AVG (Algemene Verordening Gegevensbescherming) zijn de door Kamer van Koophandel ingediende documenten vernietigd. Dat roept dezerzijds herinneringen op aan Van Miltenburg in 2015 die onder vuur kwam te liggen nadat ze een kopie van een klokkenluidersbrief zou hebben vernietigd. Van Miltenburg nam destijds het beluit de brief te vernietigen, omdat die strikt vertrouwelijk was. De beslissing die brief in de shredder te stoppen. Vernieling bewijsstukken dat wat de medewerker van het UBO-team bij de KvK thans ook doet met de ingezonden stukken door de stichting.De Staat der Nederlanden heeft kennelijk het plan de stichting een economisch delict in de schoenen te schuiven.Op dergelijke manier de stichting juridisch een poot uit te draaien met een boete.

Dat is het juridisch geen probleem met authentieke akten is, omdat die altijd bij de notaris bekend en in bewaring blijven. De notaris registreert op grond van de Registratiewet 1970 zijn akten bij de Belastingdienst via het door de KNB gehouden(elektronische) centraal digitaal repertorium (CDR). De Belastingdienst heeft voor opsporingsdoeleinden volledig toegang tot de CDR-gegevens en de onderliggende akten. Dat notariële akten worden geregistreerd via het door de KNB gehouden centraal digitaal repertorium (CDR) gebeurt primair voor de Belastingdienst (zie poortwachtersrol).

Handhaving

Het niet voldoen aan de registratieplicht in het UBO-register betekent een overtreding van de Handelsregisterwet en is daarnaast een delict onder de Wet op de economische delicten. Dat betekent dat verschillende sancties opgelegd kunnen worden, waaronder een bestuurlijke boete, een last onder dwangsom, en in zeer uitzonderlijke gevallen een gevangenisstraf. Bureau Economische Handhaving (BEH) van de Belastingdienst is belast met de bestuursrechtelijke handhaving op het UBO-register. In uitzonderlijke gevallen kan BEH een casus voor strafrechtelijke handhaving doorverwijzen naar het Openbaar Ministerie. Voordat een sanctie wordt opgelegd ontvangen juridische entiteiten altijd eerst per brief een laatste waarschuwing met een termijn om alsnog aan de registratieplicht te voldoen. Er wordt dus niet zonder aankondiging een boete of andere sanctie opgelegd.

Betreft Stand van zaken invoering van het register met gegevens van uiteindelijk belanghebbenden van juridische entiteiten (UBO-register)de minister van Financiën, (Brief 14 april 2022 Sigrid A.M. Kaag Directie Financiële Markten kenmerk:2022-0000091903) aan voorzitter Tweede Kamer der Staten-Generaal).

2202-6-27
2202-6-27

Alles met Audio-Rarities en Hitler's Inferno, de stichting en onderzoek auteursrechten ligt notarieel vast. De notaris is Zelf geheel eindverantwoordelijk voor zijn akten. De notaris is niet alleen verplicht rekening te houden met de belangen en juridische gevolgen van partijen betrokken in de akte, maar is ook daarnaast verplicht rekening te houden met belangen van derden waaronder die als de belastingdienst. Iedere notaris is verplicht de inhoud van de akte in de juiste notariële en juridische vorm te gieten, een akte die voldoet aan de door KNB geformuleerde voorwaarden, namelijk dat de vorm waarin de akte is opgemaak voldoet aan de daaraan te stellen eisen volgens de Wet en de Wet op het notarisambt. De afhandeling en vooronderzoek van de notariële akte gebeurt geheel zelfstandig door de notaris. De akte hoeft niet nog eens vooraf aan het passeren door de notaris ter goedkeuring worden voorgelegd bij de belastingdienst. De stichting "Intermediaire Stichting van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens" zag zich genoodzaakt zich rechtstreeks te wenden middels een brief van 4 mei 2022 tot de Minister van Financiën.

Artikel 44, eerste lid, van de Grondwet regelt dat bij koninklijk besluit ministeries worden ingesteld die onder leiding staan van een minister. De op het ministerie werkzame ambtenaren zijn ondergeschikt aan de minister en zijn in die hoedanigheid aan hem verantwoording schuldig.

De werkwijze van de belastingdienst manoeuvreert de betrokkene Stichting met Audio-Rarities in een lastige situatie, belastingrecht conflicteert met auteursrecht.De gehanteerde werkwijze specifiek door de belastingdienst, de algemene wet-en regelgeving over eenmanszaken te projecteren op eenmanszaak Audio-Rarities met "Hitler's Inferno" ondermijnt het onderzoek "Hitler's Inferno" Audio-Rarities i.v.m. auteurswet "verweesde werken", vastgelegd in een notariële grosse "In naam der Koningin", betreffende bepaald toegestaan gebruik van Verweesde Werken "niet het behalen van een direct of indirect economisch of commercieel voordeel nastreven". Staatsblad van het Koninkrijk der Nederlanden 388, Jaargang 2014. Wet van 8 oktober 2014 tot wijziging van de Auteurswet en de Wet op de naburige rechten in verband met de implementatie van de Richtlijn nr. 2012/28/EU inzake bepaalde toegestane gebruikswijzen van verweesde werken. De brief met bijlagen heb ik tevens laten betekenen daarna door een deurwaarder om juridisch zeker te zijn dat het Bij de minister in handen komt daadwerkelijk.

Verbotsgesetz

Verbotsgesetz(StGBl. Nr. 13 / 1945) is een wet die op 8 mei 1945 na de capitulatie van het nationaal-socialistische "Derde Rijk" door de Voorlopige Staatsregering onder Karl Renner werd uitgevaardigd en die de Nationaal-Socialistische Duitse Arbeiderspartij (NSDAP) en alle daaraan gelieerde organisaties verbood. Tegelijkertijd werd besloten dat personen die tussen 1 juli 1933 en 27 april 1945 lid waren geweest van de NSDAP of van haar militaire verenigingen (SA [Sturmabteilung], SS [Schutzstaffel], NSFK [Nationaal-Socialistisch Vliegkorps], NSKK [Nationaal-Socialistisch Motortransportkorps]) zich moesten laten registreren; deze groep personen werd het stemrecht ontnomen bij de komende verkiezingen voor de Nationale Raad (25 november 1945).

2202-6-472
2202-6-9

Het verbotsgesetz werd in 1947 gewijzigd (Bundesgesetzblatt nr. 25 / 1947) en is ook nu nog geldig met betrekking tot nationaal-socialistische "re-activatie". Het werd laatstelijk gewijzigd bij Bundesgesetzblatt nr. 148/1992 en heeft een grondwettelijke status. Strafbare feiten die onder deze wet vallen, worden berecht door juryrechtbanken.

Verbotsgesetz 1947: *Iedereen die de nationaal-socialistische genocide of andere nationaal-socialistische misdaden tegen de menselijkheid ontkent, schromelijk bagatelliseert of goedkeurt*

§ 3u. Sectie 3g straft ook iedereen die de nationaal-socialistische genocide of andere nationaal-socialistische misdaden tegen de menselijkheid ontkent, schromelijk bagatelliseert of goedkeurt in een gedrukte publicatie, op de radio of op een ander medium of op een andere openbare manier die het voor veel mensen toegankelijk maakt of probeert te rechtvaardigen.

---

https://www.verfassungsschutz.de/

§ 86 StGB - Verspreiding van propaganda is ongrondwettelijk organisaties

Strafgesetzbuch (StGB)
§ 86a Verwenden von Kennzeichen verfassungswidriger und terroristischer Organisationen

(1) Mit Freiheitsstrafe bis zu drei Jahren oder mit Geldstrafe wird bestraft, wer
1.
im Inland Kennzeichen einer der in § 86 Abs. 1 Nr. 1, 2 und 4 oder Absatz 2 bezeichneten Parteien oder Vereinigungen verbreitet oder öffentlich, in einer Versammlung oder in einem von ihm verbreiteten Inhalt (§ 11 Absatz 3) verwendet oder

2.
einen Inhalt (§ 11 Absatz 3), der ein derartiges Kennzeichen darstellt oder enthält, zur Verbreitung oder Verwendung im Inland oder Ausland in der in Nummer 1 bezeichneten Art und Weise herstellt, vorrätig hält, einführt oder ausführt.

(2) Kennzeichen im Sinne des Absatzes 1 sind namentlich Fahnen, Abzeichen, Uniformstücke, Parolen und Grußformen. Den in Satz 1 genannten Kennzeichen stehen solche gleich, die ihnen zum Verwechseln ähnlich sind.
(3) § 86 Abs. 4 und 5 gilt entsprechend.

Wetboek van Strafrecht (StGB)

§ 86a Gebruik van symbolen van ongrondwettelijke en terroristische organisaties

(1) Een vrijheidsstraf van ten hoogste drie jaar of een geldboete wordt opgelegd aan een ieder die

1.

in Duitsland de herkenningstekens van een van de in artikel 86, lid 1, nrs. 1, 2 en 4 of lid 2 bedoelde partijen of verenigingen verspreidt of in het openbaar gebruikt, in een bijeenkomst of in een door hem verspreide inhoud (artikel 11, lid 3), of

2.

op de in nr. 1 bedoelde wijze in Duitsland of in het buitenland enige inhoud (§ 11, lid 3) die een dergelijk merk vormt of bevat, produceert, in voorraad houdt, invoert of uitvoert met het oog op de distributie of het gebruik ervan.

(2) Merken in de zin van lid 1 zijn met name vlaggen, insignes, uniforme voorwerpen, slogans en groetvormen. Merken die op verwarringwekkende wijze overeenstemmen met de in zin 1 genoemde merken, worden geacht daarmee gelijk te stellen.

(3. Artikel 86, leden 4 en 5, is van overeenkomstige toepassing.

Uitzondering op artikel 86, lid 1, van het Wetboek van Strafrecht:

Artikel 86, lid 3:Toegestaan zijn en buiten het strafrecht vallen op grond van artikel 86 Lid1 : indien het propagandamateriaal of de handeling tot doel heeft burgereducatie, de verdediging tegen ongrondwettelijke pogingen, kunst of wetenschap, onderzoek of onderwijs, verslaggeving over hedendaagse gebeurtenissen, geschiedenis of voor soortgelijke doeleinden. of voor soortgelijke doeleinden., van het wetboek van strafrecht is van toepassing indien het propagandamiddel of de handeling is in hoofdzaak gericht op de bevordering van voornoemde doelstellingen en valt binnen het de constitutionele orde van de Bondsrepubliek Duitsland.

USHMM

https://archive.org/details/holocaust-denial-and-distortion

UNITED NATIONS

https://archive.org/details/a-res-61-255_202205

https://archive.org/details/a-res-69-160

https://archive.org/details/a-76-l-30

27-9-2022 26-9-2022

Onder verwijzing.

I). Een brief van minister van Justitie Hirsch Ballin, aan de Voorzitter van de Tweede Kamer, dd 4 november 2008, betreft het kabinetsstandpunt over het EG- groenboek over auteursrecht in de kenniseconomie, onder verwijzing naar het verzoek van de vaste commmissie voor Justitie d.d. 16 september jl. (kenmerk 2008Z01474/2008D04605).
Tevens is het onderzoek dat in opdracht van het WODC is uitgevoerd naar "Digitalisering van historische archieven en verweesde werken"
Tweede Kamer der Staten-Generaal Vergaderjaar 2017–2018, vragen gesteld door de leden der Kamer2018Z09735.

2).Vragen van de leden Bergkamp en Groothuizen (beiden D66) aan de Ministers van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap en van Justitie en Veiligheid over de uitvoering van het Besluit zorgvuldig onderzoek verweesde werken (ingezonden 28 mei 2018). Antwoord van Minister Van Engelshoven (Onderwijs, Cultuur en Wetenschap) mede namens de Minister voor Rechtsbescherming (ontvangen 6 juli 2018). Tweede Kamer der Staten-Generaal ah-tk-20172018-2692.

RECORD
https://archive.org/details/hitlers-inferno-audio-rarities
Hitler's Inferno record LP
https://archive.org/details/HitlersInfernoRecord

ONDERZOEK
https://archive.org/details/HitlersInferno_201903
https://archive.org/details/stb-2014-388_202204

LUISTEREN

Compact disc "Hitler's Inferno"

https://archive.org/details/compact-disc-hitlers-inferno

For "anyone who denies the crimes and

genocide of the past is opening up the way

for the murders of the future". (Simon Wiesenthal)

Sigrid Kaag Twitter 2021 "Holocaust Remembrance Day"

https://archive.org/details/sigrid-kaag-holocaust-remembrance-day

Bundesgesetzblatt

https://archive.org/details/bundesgesetzblatt-osterreich-1992

https://archive.org/details/DeNotaris_180

KNB
https://archive.org/details/knb-wet-en-regelgeving

https://archive.org/details/HetNotariaat

Recht op eerlijk proces misbruik door SLAPPs

SLAPPs zijn lichtzinnige juridische vorderingen die zijn gebaseerd op overdreven en vaak onterecht aanklachten, bedoeld om te intimideren en hun doelwitten in diskrediet te brengen; met als uiteindelijk doel ze te chanteren en het zwijgen op te leggen. Journalisten, mensenrechtenverdedigers en anderen die betrokken zijn bij de bescherming van het algemeen belang te beschermen tegen kennelijk ongegronde of onrechtmatige gerechtelijke procedures (ook bekend als strategische rechtszaken tegen openbare participatie (SLAPP) die tegen hen zijn aangespannen door machtige individuen en entiteiten, waaronder bedrijven en staatsorganen) in een poging het publieke debat het zwijgen op te leggen.

De officier van justitie dient een goede kennis van de geschiedenis te hebben en het belang van de geschiedenis als een les voor de toekomst onderschrijven en moet dit in Haar functie in Haar werk ook uitdragen. Maar de niet-geïnteresseerde hoofdofficier mr. N.G. Zandee deed niets van dit alles. De hoofdofficier had ook geen enkele belangstelling voor de CD Hitler's Inferno.De belangrijke maatschappelijke doelstelling van Audio-Rarities met Hitler's Inferno het in stand houden van de les van gisteren als een getuigenis, als les voor de toekomst. De belangstelling van de hoofdofficier van justitie was waarschijnlijk meer gericht op carrière maken "hoe maak je succesvol een carrièreswitch als hoofdofficier van justitie in Amsterdam". Evenzo de niet-geïnteresseerde Kabinetschef drs. H.E. Grootmeijer destijds namens de Procureur-generaal bij het Gerechtshof te 's-Hertogenbosch in zijn brief in 1995, over zijn opvattingen "Hitler's Inferno", en mr. J.S. Silvis oud Procureur-generaal bij Hoge Raad der Nederlanden. Er is op deze manier belangenverstrengeling ontstaan waarbij het openbaar ministerie en het gerechtshof hun invloed gebruiken om het beleid te buigen in een richting die bovenal voor de Staat der Nederlanden gunstig is.

Uitlokking plegen meineed, of bericht dat de eenmanszaak Audio-Rarities is opgeheven met ingang van 14-12-2016 bij de Kamer van Koophandel of geen advocaat met toevoeging voor rechtsbijstand

26-9-2022 27-9-2022

stichting. Samengevat: ongunstig beoordelen en neerhalen van de stichting met Audio-Rarities om bekendheid te geven aan de informatie rond de cd "Hitler's Inferno" –de les van gisteren (getuigenis als les voor de toekomst) door de Staat der Nederlanden. Decennialang respectloos en niet geïnteresseerd zijn behandeld door de diverse niveaus van de overheid van hoog tot laag met enkele uitzonderingen daargelaten.De stichting met Audio-Rarities wordt bewust geweerd, (ostracisme).

De diverse instanties binnen de nederlandse overheid die de stichting zouden moeten beschermen, deden precies het tegenovergestelde: doorzeefd met vriendjespolitiek en een banencarrousel voor falende politici. Ook
blijkt sprake van een rouleersysteem waar bewindslieden van post verwisselen en zelfs terug konden keren op de oude functie nadat voorheen ernstig falen was gebleken. Mijn casus laat zien hoe disfunctioneel het systeem in Nederland is… systeembreed.

Er zal eerst een integraal parlementair openbaar onderzoek moeten geschieden naar de toestand van de rechtsstaat en de democratie, in combinatie met het rechtssysteem met horen van alle getuigen onder ede.

27-9-2022
26-9-2022

Wanneer men de authentieke aktes wenst te betwisten, dan is dat mogelijk dit via de rechter aan te spannen betwistingsprocedure.

Wij verwijzen hierbij naar de brief Minister van Justitie
en Veiligheid, D. Yesilgöz-Zegerius,dd 11 januari 2022, inzake betwisting authentieke akten.
De referentie steeds vermelden: deurwaarder exploot **L4200928** Van der Velde van Hal &
Peers gerechtsdeurwaarders en incassobureau te Den Haag.

https://archive.org/details/letter-hate-crime-the-netherlands-2022

Betwisting authentieke akten loopt steeds rechtstreeks via de Staat der Nederlanden

Deurwaarder exploten:

https://archive.org/details/EXPLOOTL1700017
https://archive.org/details/deurwaarderexploot-staat-der-nederlanden-l-4200928
https://archive.org/details/deurwaarderexploot-l-4201030

IFUD of Human Rights
De Voorzitter
J.P. van den Wittenboer

Correspondence:Po.box 324, 5660AH Geldrop The Netherlands
Offices:Kastanje 28, 5731NK Mierlo The Netherlands
C.o.C.reg:41092925 Eindhoven N.L.
E-mail: ifudofhumanrights@yahoo.com
Internet: https://ifudofhumanrights.weebly.com
Phone:+31 -(0)6 50 425 552

R **AANGETEKENDE BRIEF NL**
NL Frankering betaald €9.05
51 gr. 221723

D
PostNL
23-09-2022 09:03
NL

3SRPKS016318985 2500EK 20401

Intermediary Foundation of
The Universal Declaration of Human Rights

Po.box 324, 5660 AH Geldrop The Netherlands / Ph: +31 -(0)6 50 425 552

AANTEKENEN

Aan: Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
Zijne excellentie Minister mr.drs M.A.M. Adriaansens

Postbus: 20401
2500EK,DEN HAAG

min-EZK

DATUM BINNENKOM.

26 SEP. 2022

SL

Kabinet-Rutte III (2017-2021)

Op 26 oktober 2017 was de beëdiging van het kabinet-Rutte III. Op 15 januari 2021 bood minister-president Rutte aan de Koning het ontslag aan van alle ministers en staatssecretarissen.

Beeld: Valerie Kuypers

Bordesfoto van het kabinet-Rutte III.

Ministers

- **Minister-president, minister van Algemene Zaken**
  Drs. M. (Mark) Rutte (VVD)
- **Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport**
  H. M. (Hugo) de Jonge (CDA). Ook viceminister-president
- **Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties**
  Drs. K.H. (Kajsa) Ollongren (D66), 26 oktober 2017 - 1 november 2019 en sinds 14 april 2020. Ook viceminister-president
  R.W. (Raymond) Knops (CDA), 1 november 2019 - 14 april 2020
- **Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit**
  Drs. C.J. (Carola) Schouten (ChristenUnie). Ook viceminister-president
- **Minister van Buitenlandse Zaken**
  Dr. H.P.M. (Ben) Knapen (CDA), sinds 24 september 2021
  Drs. Th.J.A.M. (Tom) de Bruijn (D66), 17 september 2021 - 24 september 2021
  S.A.M. (Sigrid) Kaag (D66), 25 mei 2021 - 17 september 2021
  Drs. S.A. (Stef) Blok (VVD), 7 maart 2018 - 25 mei 2021
  S.A.M. (Sigrid) Kaag (D66), 13 februari 2018 - 7 maart 2018
  Drs. H. (Halbe) Zijlstra (VVD), 26 oktober 2017 - 13 februari 2018
- **Minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking**
  Drs. Th.J.A.M. (Tom) de Bruijn (D66), sinds 10 augustus 2021
  S.A.M. (Sigrid) Kaag (D66), 26 oktober 2017 - 10 augustus 2021
- **Minister van Justitie en Veiligheid**
  Prof. mr. F.B.J. (Ferdinand) Grapperhaus (CDA)
- **Minister voor Rechtsbescherming**
  Drs. S. (Sander) Dekker (VVD)
- **Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap**
  Mr. drs. I.K. (Ingrid) van Engelshoven (D66)
- **Minister voor Basis- en Voortgezet Onderwijs en Media**
  Drs. A. (Arie) Slob (ChristenUnie)
- **Minister van Financiën**
  Mr. W.B. (Wopke) Hoekstra (CDA)
- **Minister van Defensie**
  H.G.J. (Henk) Kamp (VVD), sinds 24 september 2021
  Prof. mr. F.B.J. (Ferdinand) Grapperhaus (CDA), 17 september 2021 - 24 september 2021
  Drs. A.Th.B. (Ank) Bijleveld (CDA), 26 oktober 2017 - 17 september 2021
- **Minister van Infrastructuur en Waterstaat**
  Drs. B. (Barbara) Visser (VVD), sinds 31 augustus 2021
  Drs. C. (Cora) van Nieuwenhuizen-Wijbenga (VVD), 26 oktober 2017 - 31 augustus 2021
- **Minister van Economische Zaken en Klimaat**
  Drs. S.A. (Stef) Blok (VVD), sinds 25 mei 2021
  B. (Bas) van 't Wout (VVD), 20 januari 2021 - 25 mei 2021
  Drs. C. (Cora) van Nieuwenhuizen-Wijbenga (VVD), 15 januari 2021 - 20 januari 2021
  Ir. E.D. (Eric) Wiebes (VVD), 26 oktober 2017 - 15 januari 2021
- **Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid**
  Drs. W. (Wouter) Koolmees (D66)
- **Minister voor Medische Zorg**
  Drs. T. (Tamara) van Ark (VVD), 9 juli 2020 - 3 september 2021
  Drs. M.J. van Rijn (PvdA), 23 maart 2020 - 9 juli 2020
  Mr. drs. B.J. (Bruno) Bruins (VVD), 26 oktober 2017 - 19 maart 2020
- **Minister voor Milieu en Wonen (tijdelijk)**
  Drs. S. (Stientje) van Veldhoven-van der Meer (D66), 1 november 2019 - 14 april 2020

Staatssecretarissen

- **Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid**
  Mr. A. (Ankie) Broekers-Knol, sinds 11 juni 2019
  M.G.J. (Mark) Harbers (VVD), 26 oktober 2017 - 21 mei 2019
- **Staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties**
  R.W. (Raymond) Knops (CDA), 26 oktober 2017 - 1 november 2019 en sinds 14 april 2020
- **Staatssecretaris van Financiën**
  Dr. J.A. (Hans) Vijlbrief (D66), sinds 29 januari 2020
  Drs. A.C (Alexandra) van Huffelen, sinds 29 januari 2020
  Drs. M. (Menno) Snel (D66), 26 oktober 2017 - 18 december 2019
- **Staatssecretaris van Defensie**
  Drs. B. (Barbara) Visser (VVD), 26 oktober 2017 - 31 augustus 2021
- **Staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat**
  Drs. S.P.R.A. (Steven) van Weyenberg (D66), sinds10 augustus 2021
  Drs. S. (Stientje) van Veldhoven-van der Meer (D66), 26 oktober 2017 - 1 november 2019 en 14 april 2020 - 19 juli 2021
- **Staatssecretaris van Economische Zaken en Klimaat**
  D. (Dilan) Yeşilgöz-Zegerius (VVD), sinds 25 mei 2021
  Mr. drs. M.C. (Mona) Keijzer (CDA), 26 oktober 2017 - 25 september 2021
- **Staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid**
  Drs. A.D. (Dennis) Wiersma (VVD), sinds 10 augustus 2021
  B. (Bas) van 't Wout (VVD), 9 juli 2020 - 20 januari 2021
  Drs. T. (Tamara) van Ark (VVD), 26 oktober 2017 - 9 juli 2020
- **Staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport**
  Drs. P. (Paul) Blokhuis (ChristenUnie)

Kabinetsformatie

Tweede Kamerverkiezingen: 15 maart 2017
Beëdiging kabinet: 26 oktober 2017
Duur formatie: 225 dagen

Informateurs

- Drs. Edith Schippers
- Mr. Herman Tjeenk Willink
- Drs. Gerrit Zalm

Formateur

- Drs. M. Rutte

Ontslag

Het kabinet bood op 15 januari 2021 ontslag aan naar aanleiding van het rapport van de Parlementaire Ondervragingscommissie Kinderopvangtoeslag (POK).

Officiële stukken

- Regeringsverklaring kabinet-Rutte III

  Minister-president Rutte heeft op 1 november 2017 de regeringsverklaring uitgesproken in de Tweede Kamer. Regeringsverklaring ...

  Publicatie | 01-11-2017

- Regeerakkoord 2017: 'Vertrouwen in de toekomst'

  Regeerakkoord tussen de fracties van VVD, CDA, D66 en ChristenUnie. De fractievoorzitters Mark Rutte (VVD), Sybrand van Haersma ...

  Publicatie | 10-10-2017

- Budgettair overzicht bij het regeerakkoord 'Vertrouwen in de toekomst'

  Overzicht van de financiële gevolgen van het regeerakkoord 'Vertrouwen in de toekomst', dat VVD, CDA, D66 en ChristenUnie op 10 ...

  Publicatie | 10-10-2017

Dit is een screenshot van een video waarin wordt gesuggereerd dat de Verenigde Naties de democratie willen omvormen tot een wereldregering onder de V.N. standaard. De website toont ook beelden van Nederlandse politici uitgedost in nazi-uniformen, en zelfs de meest bizarre situatie waarin een photoshop van de hele Nederlandse regering "Rutte III" op het platform met een hakenkruis op de achtergrond.

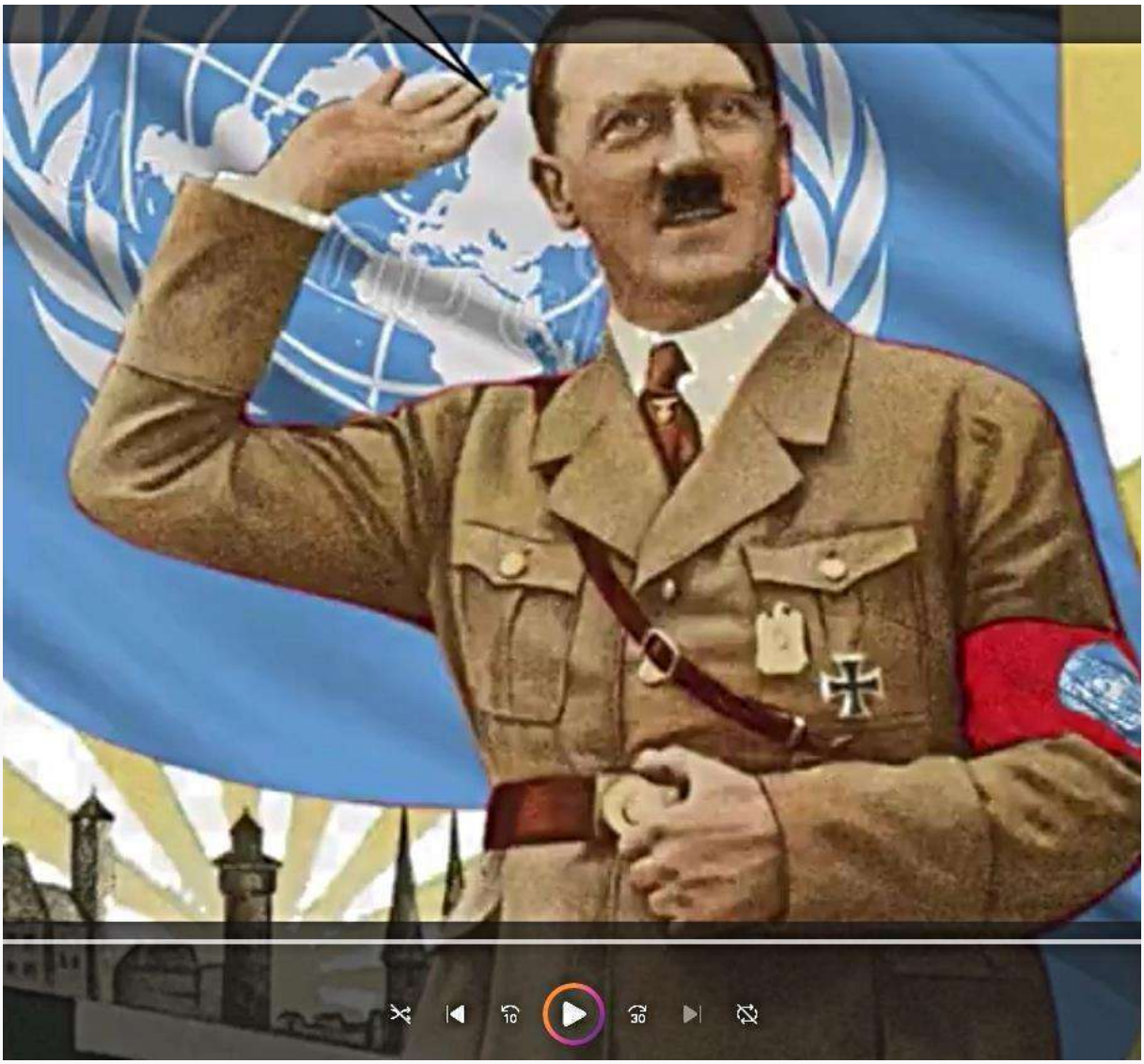

This is a screenshot of a video that suggesting the United Nations wants to transform democracy into a world government under the U.N standard. The website also shows images of Dutch politicians decked out in Nazi uniforms, and even the most bizarre situation in which a photoshop of the entire Dutch government "Rutte III" on the platform with a swastika on the background.

Controle door IFUD of Human Rights

Datum: 29 november 2022

De afbeelding was toen op die datum via de link te openen

https://dontbetheirfool.com/pics/rutte-III-nazi%20kabinet%20bordes.jpg

Deze afbeelding was te openen via de link.

Controle door IFUD of Human Rights

Datum: 29 november 2022

https://dontbetheirfool.com/pics/Mark-Rutte-Sigrid-Kaag-Hugo-de-Jonge-kabinet-2022-ICON.jpg

Nazi-symboliek

Portretten van Rutte en Grapperhaus in uniform voorzien van symbolen van de SS,en zelfs het kabinet met hakenkruizen. Verbijsterend dat daar door de politiek in Den Haag niets tegen wordt gedaan. Verbijsterend dat de burgers in de samenleving hier geen vragen over stellen.

https://archive.org/details/haatzaaien-2023

Vrijheid van meningsuiting

Wat met name de vrijheid van meningsuiting betreft, moet eraan worden herinnerd dat deze een essentiële plaats inneemt in democratische samenlevingen en als zodanig een grondrecht vormt dat met name wordt gewaarborgd door artikel 11 van het Handvest, artikel 10 EVRM en Artikel 19 van het Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten aangenomen door de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties op 16 december 1966 (zie in die zin het arrest van 6 september 2011, *Patriciello*, C-163/10, EU:C: 2011:543, punt 31).

Dienaangaande zij eraan herinnerd dat uit de rechtspraak van het EHRM duidelijk blijkt dat, behoudens Artikel 10 lid 2 EVRM, vrijheid van meningsuiting is niet alleen van toepassing op informatie of ideeën die dat wel zijnpositief ontvangen of beschouwd als onschadelijk of als een kwestie van onverschilligheid, maar ook voor degenen die de staat of een deel van de bevolking beledigen, schokken of verontrusten. Dat zijn de eisen van pluralisme, tolerantie en ruimdenkendheid zonder welke er geen democratische samenleving bestaat (EHRM, 7 december 1976, *Handyside v. Verenigd Koninkrijk*, CE:ECHR:1976:1207JUD000549372, § 49).

Het recht op vrijheid van meningsuiting is echter geen onbelemmerd voorrecht
positief ontvangen of beschouwd als onschadelijk of als een kwestie van onverschilligheid, maar ook voor degenen die de staat of een deel van de bevolking beledigen, schokken of verontrusten. Dat zijn de eisen van pluralisme, tolerantie en ruimdenkendheid zonder welke er geen democratische samenleving bestaat (EHRM, 7 december 1976, *Handyside v. Verenigd Koninkrijk*, CE:ECHR:1976:1207JUD000549372, § 49).

Gelet op het fundamentele belang van de vrijheid van meningsuiting moeten beperkingen daarop echter restrictief worden uitgelegd en, zoals blijkt uit zowel artikel 10, lid 2, EVRM als artikel 52, lid 1, van het Handvest, inmenging in de vrijheid van meningsuiting is alleen toegestaan als ze aan drie voorwaarden voldoet.

(bron) curia
(samenvatting door: IFUD of Human Rights

Sigrid Kaag online haatzaaien

Schermafdruk video Sigrid Kaag op Haar twitter account 13 juni 2023

https://archive.org/details/sigrid-kaag-twitter

https://archive.org/details/minister-van-financien-sigrid-kaag

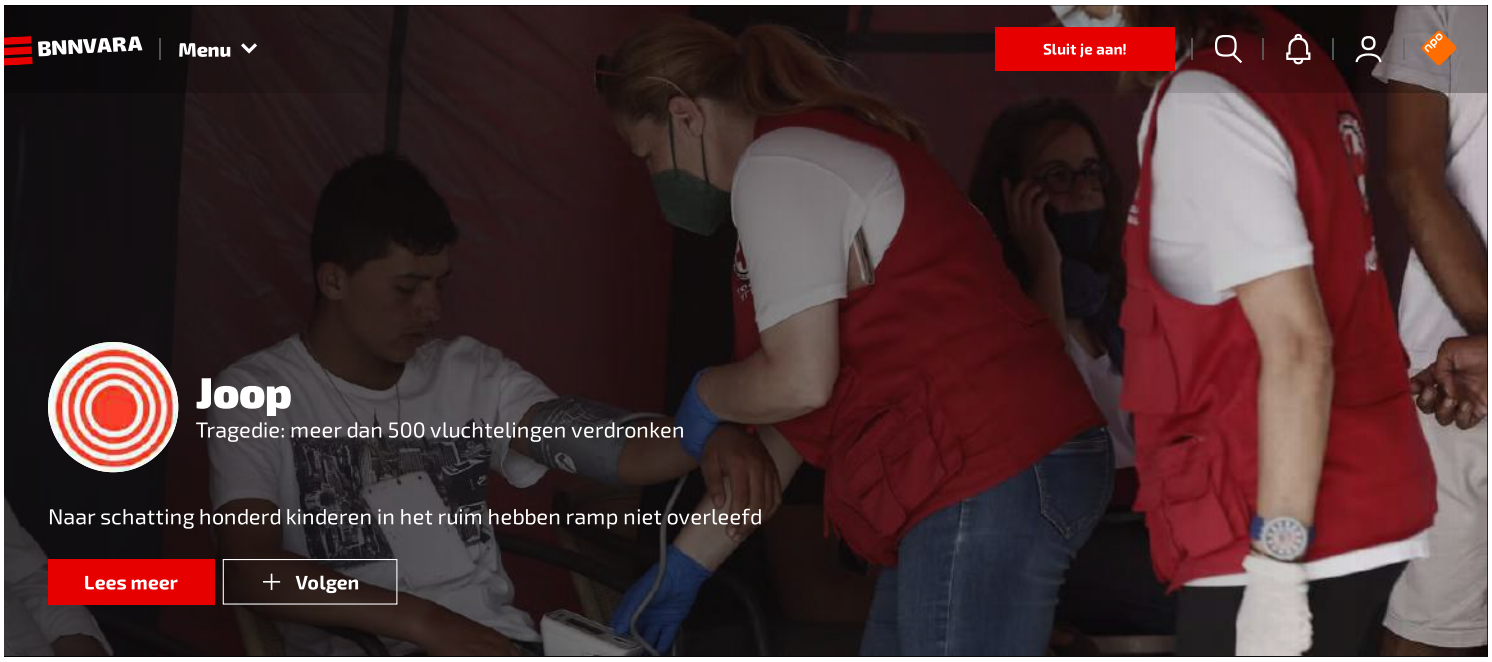

Joop
Tragedie: meer dan 500 vluchtelingen verdronken

Naar schatting honderd kinderen in het ruim hebben ramp niet overleefd

Lees meer + Volgen

Ministerie van Financiën ontdekt dat Twitter een racistische beerput is en haalt video offline

· Nieuws · 12-06-2023 · leestijd 1 minuten · 2864 keer bekeken · bewaren

Het ministerie van Financiën heeft een video van Twitter gehaald waarin een ambtenaar de risico's van kopen op krediet uitlegt. Onder de video werden "meerdere opmerkingen" geplaatst waarin de ambtenaar "racistisch werd bejegend".

Het departement zegt het racisme op geen enkele wijze te accepteren en de opmerkingen te hebben gerapporteerd. De video is offline gehaald, "om zo geen verder podium te bieden aan

deze haat".

Twitter wordt al jaren geplaagd door legers van racistische trollen. Sinds miljardair Elon Musk het sociale netwerk kocht en de bezem door het personeelsbestand haalde, wordt er nauwelijks nog opgetreden tegen de haat en biedt het platform ruim baan aan nazi's en ander extreemrechts rapaille.

NEEM EEN COOKIE

Jammer! Door je cookie-instellingen kan je dit deel van de site niet zien.
Als je de 'sociale cookies' accepteert, kan je dit deel wel zien.

Aanpassen

Meer over: nieuws, sociale media, twitter, racisme, ministerie van financiën

1

Delen:

Praat mee

Heb je een vraag, suggestie of wil je gewoon iets kwijt? Dat kan hier. Lees onze spelregels.

Typ hier je reactie...

Inloggen / registreren

Reacties (38)

Sorteren op: Nieuwste eerst

Baloemparoempaloempa

13 jun. 2023 - 11:48

Twitter moet ook gebruikt kunnen worden door radicaal links en radicaal rechts. Door mensen die in complotten geloven en mensen die dat onzin vinden

De freedom of speech houd pas op, als je iemand bedreigd, of aanzet tot geweld.

Voor de rest mag je best compleet bizarre meningen bezigen

Ik ga hier heel ver in en ben het eens met Musk

Log in om te reageren 2 Rapporteren

Klokkenluiders

Pieter Omtzigt over Ministerie van Financiën

Tweede Kamer der Staten-Generaal Pieter Omtzigt 2023

https://archive.org/details/omtzigt-deep-state

NAKAD LAW
YOUR PARTNER IN JUSTICE

Aan:
De President van de Europese Commissie
Mw. U. von der Leyen
Per e-mail: *ec-president-vdl@ec.europa.eu*
rule-of-law-network@ec.europa.eu

De President van het Europese Parlement
Mw. R. Metsola
Per e-mail: roberta.metsola@europarl.europa.eu

De President van de Europese Raad
De heer C. Michel
Per e-mail: press.president@consilium.europa.eu
Simonetta.Cook@consilium.europa.eu

Cc:
F4F, Fit for Future platform
Per e-mail: *SG-F4F@ec.europa.eu*

Directorate C: Grondrechten en rechtstaat
Unit C.2: Beleid Grondrechten
T.a.v. mw. Georgia Georgiadou
Vervangend Hoofd van de Unit
Per mail: *JUST-C2-CHARTE@ec.europa.eu*

"When will our consciences grow so tender that we will act to prevent human misery rather than avenge it?"

~Eleanor Roosevelt

Uw referentie: Targeted stakeholders consultation Rule of Law Report NL 2022

Amstelveen, 21 januari 2022

Geachte mevrouw Von der Leyen en mevrouw Metsola, geachte heer Michel,

1. Op 24 januari 2022 eindigt de periode waarin stakeholders hun input kunnen geven over de stand van de Nederlandse rechtsstaat.[1] In de afgelopen twee jaar heb ik u van tijd tot tijd al geïnformeerd. Vandaag zend ik u een formele bijdrage in uw consultatieproces. Graag verzoek ik u de eerdere reeds verzonden informatie als hier herhaald en ingelast te beschouwen.

[1] https://ec.europa.eu/info/policies/justice-and-fundamental-rights/upholding-rule-law/rule-law/rule-law-mechanism/2022-rule-law-report_en

Achtergrond en doel consultatie

2. Blijkens de informatie verzoekt de Commissie belanghebbenden om via deze gerichte raadpleging schriftelijke bijdragen aan het verslag te leveren. Het doel is de beoordeling van de Commissie te voeden met feitelijke informatie over de ontwikkelingen ter plaatse in de lidstaten. Uw Doeldoelorganisaties zijn organisaties die zich bezighouden met kwesties in verband met de rechtsstaat, met name in verband met rechtsstelsels, corruptie, pluralisme in de media en checks and balances, zoals a) Europese netwerken en verenigingen b) NGO's/maatschappelijke organisaties c) nationale verenigingen (bijv. rechtersverenigingen, journalistenfederaties, enz.) d) andere relevante belanghebbenden.

3. Ik verzoek u mijn bijdrage aan te merken als een bijdrage onder d): andere relevante belanghebbenden.

"Our goal today must be to act on young people's concerns. This is what we are doing in Europe. I want 2022 to be the European Year of Youth. To honour, support and engage with young people: To make them central to all European Union policies – social, digital, or climate."
"This year we presented the EU Strategy on the Rights of the Child: To protect, promote and fulfil basic rights of young people. To improve quality education at home and abroad. I join the Secretary-General's call to all leaders, to step up pledges and commitments.
To fill the funding gap – widened by COVID-19."[2]

4. Ik spreek op eigen titel als oud-advocate, doctor in de rechtsgeleerdheid van de Universiteit Leiden, oprichtster van de eerste online rechtbank e-Court (www.e-court.nl), echtgenote, vrouw en moeder van vier kinderen, als Nederlandse en Europees burger, maar beschouw mijzelf als lid van een informele lobby-organisatie van bezorgde burgers, dissidenten, klokkenluiders en slachtoffers van de bestuurscultuur en de uitvoeringspraktijk van de Nederlandse Staat namens wie ik deze bijdrage mede indien.[3]

5. De informatie gaat vooral over de uitvoeringspraktijk van de Nederlandse jeugdzorg, maar ook over andere domeinen en de bestuurscultuur in het algemeen. Deze geven aanleiding tot ernstige bezorgdheid. In deze brief presenteer ik u bepaalde informatie hierover, vanuit onze gedeelde vrouwelijke en Europese waarden.

Digital technology is changing people's lives. The EU's digital strategy aims to make this transformation work for people and businesses, while helping to achieve its target of a climate-neutral Europe by 2050.The Commission is determined to make this Europe's "Digital Decade". Europe must now strengthen its digital sovereignty and set standards, rather than following those of others – with a clear focus on data, technology, and infrastructure.[4]

"Digitaal Europa
De COVID-19-pandemie heeft ons geleerd dat digitale technologieën vandaag meer dan ooit essentieel zijn. Dankzij digitale oplossingen kunnen de Europeanen met elkaar in contact komen, werken en een medische behandeling krijgen.
Digitalisering biedt tal van voordelen door:
- *het scheppen van nieuwe banen*
- *het stimuleren van nieuwe vaardigheden*
- *het ontwikkelen van nieuwe markten*
- *het versterken van het concurrentievermogen van de EU*

De digitale transitie is essentieel voor de strategische autonomie van de EU en voor de verwezenlijking van de Europese klimaatdoelstellingen.

---

[2] https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/speech_21_6662
[3] https://www.nederlandsevrouwenraad.nl/html/index.php?paginaID=1334
[4] https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/europe-fit-digital-age_en

De EU-lidstaten steunen een digitalisering waarbij de mens centraal staat en de waarden en grondrechten van de EU worden geëerbiedigd en gehandhaafd."[5]

"Cruciale sectoren zoals vervoer, energie, gezondheid en financiën worden steeds afhankelijker van digitale technologieën. De digitalisering biedt volop kansen en ook oplossingen voor problemen – zeker in coronatijden – maar stelt de economie en de samenleving ook bloot aan cyberdreigingen."[6]

Rule of law reports NL 2020 en 2021

6. Volgens eerdere rapporten over de Nederlandse rechtsstaat (2020/2021), waarover schijnbaar uitsluitend doelorganisaties onder a) t/m c) u hadden voorzien van informatie, heeft Nederland een stevige reputatie als een sterk rechtsstaatland, wat tot uiting komt in de openingszin (2020 en 2021): "Het Nederlandse rechtsstelsel wordt gekenmerkt door een hoog niveau van gepercipieerde rechterlijke onafhankelijkheid en bijzondere aandacht voor de kwaliteit van de rechtspraak." Den Haag wordt beschouwd als de internationale hoofdstad van vrede en recht (Vredespaleis, Internationaal Strafhof, enz.).

7. In Nederland is helaas niets wat het lijkt. Er is een grote kloof tussen perceptie en werkelijkheid.

Huidige situatie (algemeen)

8. De Nederlandse parlementaire democratie heeft van oudsher het fundament in het (Christelijke) geloof dat mensen de opdracht hebben om vreedzaam samen te leven, een samenleving te vormen waarin zij omzien naar elkaar en waarbij iedereen erbij mag horen. Het zou in onze samenleving om veel meer moeten gaan dan om geld en bezit. Het gaat vooral om zinvol leven, vrijheid en naastenliefde en welvaart en welzijn voor ons allemaal. Daarbij is het cruciaal dat de overheid zich bescheiden, barmhartig en dienend opstelt. Nederlandse burgers willen geen samenleving waarin ons verteld wordt wat we moeten denken en doen, maar wij willen vrijheid om te geloven en om zelf verantwoordelijkheid te nemen, vanuit naastenliefde. Wij willen een bescheiden overheid, die ruimte biedt aan inwoners die maatschappelijk initiatief tonen en die de menselijke waardigheid beschermt, door voorwaarden te scheppen waardoor de grondrechten tot bloei komen. We willen een wereld waarin we omzien naar elkaar. Een wereld die leefbaar blijft, ook voor onze kinderen, en waarin welvaart en overvloed gedeeld worden vanuit de goede zorg voor onze planeet, planten en dieren. Dit is het uitgangspunt lokaal, provinciaal, landelijk en Europees. Daarnaast is het ook praktisch om ons goed te organiseren (wegen, fabrieken, etc.) want de som der delen is groter dan het geheel.

9. Helaas zijn wij in de afgelopen periode verder van onze idealen afgeraakt. Er zijn twee fundamentele problemen die dringend een oplossing behoeven:
   1. Het vertrouwen van de burger in de Nederlandse overheid is (verder) gedaald, als gevolg van inbreuken op beginselen van de rechtsstaat, misstanden en ongekend onrecht in de uitvoeringspraktijk. De verantwoordelijken zijn niet (strafrechtelijk) ter verantwoording geroepen, maar gedisculpeerd en hebben na hun aftreden doorgeregeerd, eerst demissionair en nu in kabinet Rutte IV, daarbij telkens achtervolgd door nieuwe schandalen. Er is sprake van een angst- en zwijgcultuur (Rutte Doctrine), en een afstraffings- en beloningsstructuur.
   2. Wij zijn twee jaar lang gevangen geweest in een coronabeleid, waarin een repressieve overheid tegenover zijn burgers kwam te staan en die dwingend de meest onzinnige maatregelen met dwang doorvoerde, voor een pandemie die nooit heeft bestaan. Dit beleid heeft geleid tot angst en tweedeling binnen families, kerken, in gemeenten, op de werkvloer en in de maatschappij. Voor het eerst sinds WW2 was er een avondklok.
      Het middel (het beleid) is erger geweest dan de kwaal (risico van corona). Er is geen enkele consideratie voor de nadelen van het beleid (uitgestelde operaties, faillissementen, verlies

[5] https://www.consilium.europa.eu/nl/topics/digital-europe/
[6] https://www.consilium.europa.eu/nl/policies/cybersecurity/

werkgelegenheid, bijwerkingen). Het resultaat is een totale sociale, maatschappelijke en economische ontwrichting.
Daar komt bij dat het beleid is gemaakt en opgelegd door organisaties zoals het WEF en WHO, buiten elke vorm van democratische controle, en waarbij de belangen van een aantal mensen en organisaties boven het algemeen belang zijn gesteld hetgeen heeft geleid tot misinformatie en eenzijdige (angst)verhalen.
De Europese Commissie heeft daarbij zelf een beslissende rol gespeeld, bijvoorbeeld door haar beleid van vaccinatiebereidheid, waardoor relevante informatie verborgen is gehouden voor het publiek (contracten met farmaceuten, correspondentie via mails en whatsapp, etc.).
Er is een begin te maken met een digitaal surveillance systeem in de vorm van een EU-paspoort (3G), wat aan de bevolking is verkocht als 'handig om vrij te reizen', maar in de praktijk bedoeld is te functioneren als een social credit system. Alles wijst erop dat de belangen van de zakelijke lobby boven die van de Europese burgers zijn gesteld, en dat de voorbereidingen van de pandemie al jaren eerder zijn begonnen.

10. Al in 2003 is in Nederland geconstateerd dat de overheid in eerdere decennia steeds vaker belandde in de rol van «albedil» die eigenhandig alle kleine en grote problemen in de samenleving moest en wilde oplossen. Dat is destijds geleidelijk gebeurd, vaak met goede bedoelingen, maar de overheid heeft daarmee tegelijk het eigen tekortschieten over zichzelf afgeroepen. Want almaar meer en gedetailleerdere regels, meer ambtenaren, meer toezichthouders, meer politie en meer rechters is uiteindelijk geen oplossing. Dat is inmiddels, in 2022, ook wel gebleken. De Nederlandse en Europese overheid lijkt te zijn vergeten dat zij een belangrijke, maar ook een begrensde taak heeft. Mensenrechten dienen te allen tijde worden beschermd, en het inleveren daarvan mag niet met overheidsmacht worden afgedwongen. Ze zijn een zaak van ons hart. De bescherming van de democratische rechtsstaat begint bij degenen aan wie de macht is toevertrouwd, lokaal, provinciaal, landelijk en Europees.

11. Helaas heeft sinds de privatisering van de jaren 1990 zich in Nederland steeds meer een model afgetekend waarbij de overheid verdienmodellen creëert en/of toestaat, waarbij commerciële bedrijven geld mogen verdienen op de bevolking als cashcow, of nog erger: geld verdienen door menselijk leed te veroorzaken. Daarbij worden geen oplossingen geboden, maar mensen worden in dat beleid gevangen gehouden. Dit soort verdienmodellen bestaat bij de gratie van mensenrechtenschendingen en tirannie. In 20 jaar tijd zijn veel mensen hierdoor in een situatie beland van onvrijheid en menselijk leed. Bij geen enkele instantie vinden zij evenwel gehoor, zelfs niet bij de Ombudsman en zelfs niet bij de rechter.

Parlementaire democratie: diversiteit in denken

12. Een parlementaire democratie wordt gekenmerkt door diversiteit in denken en meningen. De macht berust bij de meerderheid, maar wel onder de premisse dat hij rekening houdt met de minderheid en ook de mensenrechten van de minderheid beschermt. Een dictatuur wordt gekenmerkt doordat de heersende macht zijn wil oplegt aan het volk. Er is nagenoeg geen ruimte voor afwijkende meningen. Er geldt een angst- en zwijgcultuur, met een afstraffings- en beloningscultuur.
Ongeacht de diversiteit in de samenstelling van parlementen en regeringen (etnische afkomst, gender, etc.) is het doorslaggevend of er ruimte is voor het vrije debat, en of de rechten van de minderheid worden gerespecteerd.

13. In deze context kan de oproep van de VN van 20 januari 2022 niet uitsluitend worden worden geïnterpreteerd als een oproep tegen discriminatie van mensen met een andere huidskleur, afkomst of geslacht. Ook een roep tot vreedzaam verzet, tot burgerlijke ongehoorzaamheid, tegen de uitholling van de rechtsstaat verdient bescherming.[7]

[7] https://www.telegraaf.nl/nieuws/1005976021/tumult-in-de-kamer-coronadebat-geschorst-om-inbreng-fv-d

Vermenging onder- en bovenwereld/verdraaide organisaties

14. De input van de afgelopen twee jaar (2020/2021) van de zijde van a) Europese netwerken en verenigingen b) NGO's/maatschappelijke organisaties c) nationale verenigingen (bijv. rechtersverenigingen, journalistenfederaties, is in zichzelf een bewijs dat Nederland een compleet verdraaid land is geworden, met verdraaide Europese en landelijke netwerken en verenigingen, NGO's/maatschappelijke organisaties, en verdraaide nationale verenigingen. Organisaties zijn 'verdraaid' als de natuurlijke principes van organiseren verloren zijn gegaan onder een lawine van on-natuurlijke managementlogica. Recht tegenover deze verdraaide organisaties staan de organisaties die juist excelleren. Zij houden zaken eenvoudig en dicht bij de menselijke natuur en presteren daarmee enorm veel beter (Bron: https://verdraaideorganisaties.nl/).

15. Verdraaide organisaties die structureel mensenrechten schenden en zich schuldig maken aan geweld en terreur tegen de eigen bevolking, maar die de schone schijn ophouden en vervolgens de bevolking oproepen tot fatsoen, behoren geen plaats te hebben in een rechtsstaat. Bij gebreke van *checks en balances* hebben de verdraaide organisaties het bestuur overgenomen. De leiding is daarbij in handen van mensen die geen geweten en/of gevoel hebben, althans die parkeren terwijl zij handelingen plegen die schadelijk zijn voor de economie, de bevolking en het land.

16. Psychologen spreken in dit verband van structuren die door narcistische en psychopatische mensen worden aangestuurd. Zij hebben geen of weinig empathische gevoelens en geen geweten, en dat maakt het interessant voor hen te bezien met welke misdrijven zij kunnen wegkomen. Zij hebben geen of weinig interesse in het dienen van hun medemens, anders dan de schijn van een democratie hoog houden. Zij willen slechts hun macht consolideren en uitbreiden om andere te onderdrukken. Binnen de structuur geldt een erecode, de Omerta.

Ondermijning vanuit de Nederlandse Staat (verdraaide overheid)

17. De Nederlandse Staat is als verdraaide overheid, degene die de Nederlandse rechtsstaat zelf het meeste ondermijnt. De Staat wordt hierin gesteund door aan de Staat gelieerde organisaties/NGO's die eveneens verdraaid zijn. Ik beperk mij tot een aantal in het oog springende gebieden.

18. Politie. De afgelopen jaren is Nederland opgeschrikt door het ene na het andere schandaal binnen de Nederlandse politie. Dit gaat van appgroepen met een cultuur van discriminatie, fascisme en andere ongepaste uitingen tot aan betrokkenheid bij ernstige vormen van mensenhandel (kinderen uit huis plaatsen in de jeugdzorg, zie hierna), en medewerking verlenen aan een **landelijke geheime politiedienst**, het LET-JB, die door jeugdzorg en de Vereniging Nederlandse Gemeenten in 2013 is opgericht. De heer Melzer van de VN heeft informatie gevraagd over **het (excessieve) geweld** bij de inzet van (Nederlandse en Europese, **Eurogendfor**) politiediensten, in uniform en *undercover*, bij coronademonstraties. Er zijn voorbeelden zoals een waterkanon op korte afstand op het gezicht gericht, slaan met stokken op vreedzame demonstranten, inzet van politiehonden waar dat onnodig is, schieten met scherp op vreedzame demonstranten (een dode en een man in

de buik geschoten), het drijven van een menigte naar de politie als geweld, de inzet van zogenaamde Romeo's voor relletjes en het neerleggen van bakstenen die daarbij gebruikt kunnen worden.[8] Gelet op de zorgen over de politie, is nader onderzoek dringend gewenst op terreinen van mensenhandel, drugshandel, seksuele uitbuiting en arbeidsuitbuiting. Samen met het OM construeert de politie valse aangiftes tegen klokkenluiders en dissidenten. De rechterlijke macht staat deze vorm van criminalisering toe en organiseert de veroordeling.

19. Mensenhandel. **Jeugdzorg,** jeugdbescherming, jeugdhulp is mensenhandel, wanneer kinderen onder toezicht worden gesteld of uit huis geplaatst worden in een systeem onder invloed van **perverse financiële prikkels op basis van ondeugdelijke dossiers, ongefundeerde zorgen, misdiagnoses en valse beschuldigingen aan ouders,** al dan niet via de jeugdrechter. Uithuisplaatsing is een uiterste middel, wat pas mag worden toegepast als is vastgesteld dat minder ingrijpende interventies – bij voorkeur in het eigen sociale netwerk – uitgesloten zijn. Kinderen horen bij hun ouders, biologisch, psychologisch, sociaal. Het is on-natuurlijk om zonder goede redenen kinderen weg te halen, en vervolgens valse gronden blijven verzinnen om het kind daarin te houden. Dit is ook zeer schadelijk. Binnen jeugdzorg worden kinderen aan geweld blootgesteld, al tientallen jaren (Commissie De Winter 1945 – 2019, zie ook websites van slachtoffers[9]). Het is on-natuurlijk om op valse gronden kinderen onder staatstoezicht te plaatsen, als dat toezicht schade toebrengt aan een gezin. De Nederlandse politie speelt een cruciale rol bij de kinderhandel, door met organisaties als Veilig Thuis huisbezoeken af te leggen en casus te construeren (autisme wordt dan kindermishandeling en verwaarlozing), en de kinderen (van alle leeftijden) met dwang uit huis te halen (ook 's nachts worden zij van hun bed gelicht, in pyjamaatje; ook als zij in bad zitten met hun naakte moeder nemen de agenten de kinderen mee; van jonge meisjes worden de baby's tussen de benen meegenomen uit het ziekenhuis). Maar ook door aangiftes over aanranding en verkrachting bij pleegouders en instellingen niet in behandeling te nemen of niet serieus te vervolgen, en door mondige ouders te intimideren door onverwachte bezoeken aan huis, in de straat of bij de rechtbank. De rechterlijke macht speelt een cruciale rol bij de kinderhandel door leugens en valse dossiers aan de basis te leggen van beschikkingen, die vrijwel zonder uitzondering in het voordeel zijn van jeugdzorg, zonder de regels van een behoorlijk proces toe te passen (stelplicht en bewijslast/precedentwerking jurisprudentie, naleving wetten en regels). Er zijn voorbeelden waarin rechters zelfstandig wetten in formele zin schenden om de kinderen te behouden voor jeugdzorg, in die enkele gevallen dat jeugdzorg toch instemt met een traject voor terugplaatsing. Er is een **illegale praktijk** gegroeid, een praktijk zonder wettelijke grondslag, waarbij ouders via bedreiging en dwaling worden aangezet om **'vrijwillig'** in te stemmen met toezicht en/of uithuisplaatsing. Jeugdzorg is een staat in een staat. Door discriminatie worden ook burgers met andere nationaliteiten hiervan slachtoffer. Kunnen de kinderen in nood uit de greep van de Nederlandse Staat geholpen worden via het European Child Guarantee?[10]

20. Moderne schuldslavernij, waarbij mensen al dan niet door hun eigen beslissingen of gebeurtenissen van buitenaf (onverstandige aankopen, echtscheiding, ziekte, verlies van werk, etc.) in een **commercieel systeem van inning en verhandeling van vorderingen terecht komen, en daar met torenhoge kostenstapelingen worden geconfronteerd**, en vervolgens de schuldhulpverlening worden ingedreven, en daar vervolgens geconfronteerd worden met extra kosten maar geen hulp. Zij worden onderdeel van een systeem onder invloed van perverse financiële prikkels en op basis van onbarmhartige mechanismes, waar zij al dan niet via de kantonrechter, de rest van hun leven niet meer uitkomen. Vaak zijn rente en kosten hoger dan de

---

[8] https://bpoc2020.nl/; https://maeslaw.nl/blog/aangifte-malieveld-update
[9] https://jeugdzorg-darkhorse-plus.blogspot.com/2013/06/de-goede-bedoelingen-van-jeugdzorg.html?m=1; https://www.sdnl.nl/jeugdzorg-conferentie.htm; http://advocatencomite.nl/index.html
[10] https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2021/06/14/access-to-key-services-for-children-in-need-council-agrees-european-child-guarantee/#:~:text=The%20Council%20today%20adopted%20a%20recommendation%20establishing%20a,by%20combating%20child%20poverty%20and%20fostering%20equal%20opportunities.

aflossingscapaciteit. Het is on-natuurlijk om mensen **een leven lang in armoede gevangen te houden als verdienmodel voor commerciële deurwaarders en budgetcoaches en schuldhulpverleners,** etc. en de slachtoffers alle inkomsten af te nemen, zonder hen te helpen aan de armoede te ontsnappen. Het systeem is zo ingericht dat de kostenstapelingen een levenslange armoede in de marge van de maatschappij garanderen. Daar staat tegenover dat de overheid niet ingrijpt, althans onvoldoende, tegen fraudeurs. De Nederlandse incasso-industrie is een staat in een staat. Het initiatief e-Court, die een eerste wezenlijke stap zette in de bestrijding van schuldslavernij, werd neergehaald door de overheid (zie hierna).

21. Aan de Nederlandse inspanningen in het buitenland zal het niet liggen. *Her Majesty Queen Máxima of the Netherlands has served as the United Nations Secretary-General's Special Advocate for Inclusive Finance for Development (UNSGSA) since 2009.*[11] In een toespraak van 2010 gaf zij aan wat Financiële inclusie voor haar betekende: "*To me, financial inclusion means universal access, at a reasonable cost, to a wide range of financial services, provided by a variety of sound and sustainable institutions. Both for individuals and small and medium-sized enterprises, which are often the engines of growth in local and national economies. This agenda is obviously much broader than microcredit alone. It includes savings accounts, insurance, payment services, pension plans, remittance facilities and all other services that can help people generate income, build assets, manage cash flow, invest in opportunities and protect themselves from unexpected setbacks. Moreover, microfinance, SME finance and other areas of finance are part of the same continuum, rather than separate, coexisting silos."*[12]

22. Belastingparadijs en financiële fraude. Ongeveer **12.400 brievenbusfirma's en doorstroomvennootschapen hadden in 2019 een balanstotaal van EUR 4,500 miljard; dat is 5,5 keer de omvang van de totale Nederlandse economie**. Illegale geldstromen binnen Nederland of door Nederland heen hebben maatschappelijke gevolgen. Criminelen gebruiken vastgoed om crimineel verkregen gelden wit te wassen. De schandalen rond de landsadvocaat Pels Rijcken hebben een topje van de ijsberg zichtbaar gemaakt. Ministers Kaag en Hoekstra zijn geadviseerd over offshore rekeningen door de landsadvocaat. De Amsterdamse Zuid-As heeft hier veel werkgelegenheid aan. Via Schiphol en de Amsterdamse en Rotterdamse havens komt drugs het land in; dit zijn **aanvoerpunten die voor criminele activiteiten, zoals drugssmokkel en mensensmokkel, waarmee grote sommen zwart geld gemoeid zijn.** De Nederlandse staat ondermijnt hiermee de rechtsorde in andere lidstaten.

23. Datahandel en datalekken. De Nederlandse overheden delen achter de schermen persoonsgegevens van burgers. Er zijn organisaties als RIEC en LIEC. Er worden data verhandeld met commerciële organisaties. Er zijn daarbij allerlei methoden van vroegsignalering en preventie, meld- en kliksystemen, waardoor onbetrouwbare informatie aan de basis staat van verder overheidsoptreden. De overheid houdt (illegale) zwarte lijsten bij van mogelijke fraudeurs. Het parlement is bevreesd voor de uitkomsten van onderzoek naar andere zwarte lijsten, zoals gewone burgers, klokkenluiders, dissidenten. Omgekeerd worden verzoeken uit hoofde van de Wet Openbaarheid Bestuur veelal afgewezen, er wordt nietszeggend op gereageerd en speciale software wordt gebruikt om (relevante) informatie weg te lakken. Digitaal en telefoonverkeer van alle burgers kan worden afgeluisterd/ingezien, zelfs van advocaten. Er wordt informatie gelekt waardoor advocaten en kroongetuigen zich bedreigd voelen. Een bekend gezegd is: In een rechtsstaat weet de burger alles van de overheid; in een dictatuur weet de overheid alles van de burger. Naar deze maatstaf is Nederland een dictatuur.

24. Klimaat en afvalverwerking is van oudsher een problematisch dossier, waarin zorgen zijn over verwevenheid tussen boven- en onderwereld. Er zijn gevallen bekend waarin afvalverwerkers

---

[11] https://www.unsgsa.org/the-unsgsa

[12] https://www.koninklijkhuis.nl/documenten/toespraken/2010/03/25/toespraak-van-prinses-maxima-als-special-advocate-van-vn-secretaris-generaal-ban-ki-moon-aan-de-state-of

milieudelicten plegen, en nog steeds is er zijn ook structurele problemen die vanuit de overheid aangepakt behoren te worden, zoals lege vliegtuigen van en naar Schiphol om geen *slots* te verliezen, maar die mogelijk ook gebruikt worden voor chemtrails, het verspreiden van giftige stoffen die zeer schadelijk zijn voor de planeet en alles wat daarop leeft, en de fabricage van goedkope, maar **zeer vervuilende stookolie voor de scheepvaart als sluipweg om van afval af te komen** (welk afval uit binnen- en buitenland afkomstig is). Plastic rietjes zijn uit de EU verbannen, om plaats te maken voor plastic testkits voor Corona (advies 2 keer per week). Batterijen die worden ingezameld, werden in het verleden nog wel eens gedumpt of naar India verscheept, waar kleine kinderen deze uit elkaar konden halen. Nederlanders krijgen op dit moment veel informatie over afvalscheiding en afvalvermindering, maar zij weten niet wat er met het opgehaalde afval gebeurt en hoeveel geld daarmee wordt verdiend en door wie en in hoeverre daar enige belasting in Nederland over wordt betaald.

25. <u>WEF.</u> Nederland participeert in ten minste acht projecten van het WEF. Van de vergaderingen tussen politici en WEF worden geen aantekeningen gemaakt. Er worden wel juridisch bindende overeenkomsten gesloten. De relatie tussen Nederland en het WEF is ondoorzichtig en staat buiten elke parlementaire controle. Het WEF is een kleine multinational, met ruim 300 miljoen euro aan inkomsten. Van de inkomsten is 20 miljoen euro overheidssubsidie. De rest komt binnen via grote bedrijven. Voor de WHO en andere organisaties gelden vergelijkbare zorgen. Beleid wordt door private organisaties op wereldniveau gemaakt en opgelegd aan landen, buiten elke democratische structuur. Constante angstverhalen (zure regen, atoomoorlog, oorlogen, HIV, watertekort, zika-mug, coronavirus, klimaat) leiden wereldwijd tot angst, waarmee een basis wordt gecreëerd om enorme sommen belastinggeld over te hevelen naar de bedrijven en organisaties die het probleem gepresenteerd c.q. gefabriceerd hebben. Bij Corona is sprake geweest van misinformatie vanuit de overheden en van misleiding. Er zijn veel overeenkomsten met de werkwijze van de Nederlandse jeugdzorg (het creëren van verdienmodellen via misinformatie en angst, onder invloed van perverse financiële prikkels).
Vanwege afspraken tussen het WEF, maar ook het WHO, en de onduidelijkheid daarover voor de meest ingrijpende en ontwrichtende maatregelen, worden het vertrouwen in de overheid en mechanismes van democratische controle nog verder uitgehold.
In zekere zin geldt dit ook voor de VN, die recent een rapport publiceerde over 'human genome editing'[13] waar opnieuw gepleit wordt voor supranationale machtsconcentratie, buiten parlementaire controle om, maar geen enkele garantie wordt geboden dat de mensenrechten worden beschermd in plaats van dat er wordt gearbitreerd tussen de rechtsstelsels en de deur wordt opengezet naar de mogelijkheid van misbruik (via baby farms in de Oekraïne en organ harvesting in China (van de - baby's van – Oeigoeren of experimenten in Afrikaanse landen), waar de Europese belastingbetaler geen weet van heeft.

26. <u>Media.</u> De reguliere media staan onder strikte regie en controle van de Nederlandse overheid, en dient het (verdraaide) beleid. Hiermee mist een belangrijke pijler voor externe verantwoording en controle in de rechtsstaat. Nederlandse Media worden ook ingezet voor reputationele aanvallen op klokkenluiders en dissidenten. Het Coronabeleid maakt zichtbaar hoe gevaarlijk dit is. Nederlandse veteranen leggen uit op alternatieve kanalen dat zij de retoriek van het oude Joegoslavië herkennen (de val van Srebrenica), waar families die eerder generaties in vrede hadden samengeleefd onder invloed van staatspropaganda als vijanden tegenover elkaar kwamen te staan. Alternatieve journalisten die staan te filmen worden gearresteerd en gecriminaliseerd, en strafrechtelijk veroordeeld (voorbeelden: Eric Donk en Eline van 't Noordende).

27. <u>Seksueel geweld.</u> De Nederlandse maatschappij wordt overschaduwd door seksueel geweld. De overheid verspreidt uitsluitend informatie over huiselijk geweld. Echter, seksueel overschrijdend gedrag vindt achter de schermen, buiten het gezin, overal plaats, van de kinderopvang tot zwemles,

[13] https://www.who.int/publications-detail-redirect/9789240030060

van de turnbond tot en met talentenshows op televisie. De politie speelt daarbij een grote rol door klachten over seksueel geweld binnen de jeugdzorg niet in behandeling te nemen. De Amsterdamse Deken van de Orde van Advocaten mr. E.J. Henrichs noemde eind 2020 *grooming* en seks met een minderjarige door een advocaat een privé kwestie. Het bleek eerder al geen belemmering voor het lidmaatschap van de Tweede Kamer. Een landelijk dagblad berichtte recent over een prostituée van 16 jaar in plaats van een over een meisje dat slachtoffer geworden was van kinderhandel/loverboys. Seksueel geweld wordt door de rechterlijke macht nauwelijks bestraft. In de jeugdzorg worden kinderen seksueel misbruikt en/of geprostitueerd.[14] Het binnenlandse beleid rond seksueel geweld en ongeoorloofde ontvoeringen van kinderen door de jeugdzorg, staat diametraal tegenover de inspanningen die Nederland in het buitenland levert, terecht overigens, zoals bijvoorbeeld in 2014 bij de ontvoering van 276 meisjes door de organisatie Boko Haram in Nigeria die gehouden werden als seksslavinnen of verkocht zouden worden. In de media werd gesproken van massaontvoeringen, en het onvermogen van de Nigeriaanse overheid om die te verijdelen of op te lossen.[15] Ook voor de Argentijnse Dwaze Moeders heeft Nederland zich ingespannen.[16] In eigen land zijn kinderen vogelvrij. De onthullingen over seksueel overschrijdend geweld achter de schermen van het programma The Voice of Holland in de afgelopen 10 jaar, door bekende Nederlanders, zonder dat daartegen werd opgetreden, werden in een halve dag meer dan 7 miljoen keer bekeken.[17] Deze mediaverslaglegging leidde de aandacht af van de discussies in het Parlement over de invoering van een 2G-samenleving.

28. Criminele afrekeningen en liquidaties. Op 21 juli 2021 is journalist Peter R. de Vries overleden nadat hij op klaarlichte dag vijf maal door het hoofd is geschoten. Nederland is vaker opgeschrikt door moorden op politici, een advocaat en journalisten. In mijn eigen woonplaats, Amstelveen, vonden de afgelopen jaren geregeld criminele liquidaties plaats, vaak op klaarlichte dag, recent op 22 december 2021, direct naast een basisschool, de Roelof Venema school (Elsrijk).

Rapport Venetië commissie

29. Het rapport van de Commissie Venetië legt een aantal fundamentele zorgen bloot.[18] Er is een zwakke parlementaire controle, er zijn weinig *checks en balances*. Nederland kent geen Constitutioneel Hof. Artikel 120 Grondwet verbiedt rechterlijke toetsing tegen de Grondwet. Controle van internationale verdragen ex artikel 94 Grondwet blijft in de praktijk achterwege. De rapporten van zelfreflectie van de rechterlijke macht tonen dat rechters geen rechtsbescherming bieden tegenover de Staat en haar ketenpartners.

30. De commissie toont zich bezorgd over de bestuurscultuur. De bestuurscultuur laat zich m.i. steeds meer kenmerken door loyaliteit in plaats van controle, en door een angst- en zwijgcultuur, met een beloningsstructuur voor degenen die meewerken binnen het systeem en afstraffing en uitsluiting voor diegenen die dat onvoldoende doen. Strafrecht en tuchtrecht worden ingezet om dissidenten te criminaliseren en hun reputatie te vernietigen. Dit geldt voor de Trias Politica en alle ketenpartners en lagere overheden.

31. De Commissie Venetië is niet ingegaan op de rol van Nederland bij het WEF, de WHO en de VN, en de mate waarin de democratische beginselen worden verruild voor bindende (privé) afspraken tussen politici en dergelijke organisaties.

---

[14] https://tpo.nl/2020/09/26/pedoseksuelen-kind-aan-huis-bij-jeugdinstellingen-in-friesland/
[15] https://www.nu.nl/buitenland/3767817/boko-haram-dreigt-ontvoerde-meisjes-te-verkopen.html
[16] https://www.amnesty.nl/encyclopedie/dwaze-moeders-argentinie
[17] https://www.metronieuws.nl/televisie/2022/01/7-miljoen-kijkers-boos-the-voice-hoe-verder/
[18] https://nltimes.nl/2021/10/12/netherlands-needs-better-political-culture-council-europe-childcare-allowance-scandal; https://www.dutchnews.nl/news/2021/10/council-of-europe-slams-the-netherlands-over-benefit-scandal-failings/

32. In een rechtsstaat moet de overheid zich houden aan wetten en verdragen, maar dit gebeurt door de verdraaide mentaliteit, structureel niet. Vanwege de loyaliteit en het gebrek aan controle is er nauwelijks ruimte voor zelfreflectie, en al helemaal niet voor zelfcorrectie. Vrijheid, rechtszekerheid en rechtsgelijkheid zijn niet gewaarborgd. Dit holt de sociale samenhang uit. Er is een (angst)cultuur gekweekt van wegkijken, en er – voor jezelf – het beste van maken in plaats van solidariteit. Dit is zodanig geïnternaliseerd dat waarom veel Nederlanders nog 'best tevreden' zijn over Nederland.

33. Het Koninkrijk der Nederlanden respecteert al met al de menselijke waardigheid en de waarden van de Europese Unie niet.

Eerdere zorgen

34. Voor zover ik weet, zijn de zorgen van de Media Freedom Rapid Response van 2021 ten opzichte van andere lidstaten ook van toepassing op Nederland. Ik ben oprecht van mening dat het Nederlandse landenrapport van 2020/2021 als geheel niet de realiteit weerspiegelt van de diepte van de rechtsstaatcrisis in Nederland, noch hoe sterk de opzettelijke schending van de kernwaarden van de EU plaatsvindt, met name op het gebied van kinderrechten, moderne slavernij en het algehele gebrek aan rechtsbescherming jegens de staat.

35. Dit, in combinatie met een eenzijdige, neerbuigende, onmenselijke behandeling van de Staat ten opzichte van burgers in de (dagelijkse) uitvoeringspraktijk (duidelijk geïllustreerd door het Kindertoeslagenschandaal, maar ook zichtbaar op vele andere gebieden zoals de incassobranche, en het Nederlandse jeugdzorgstelsel in het algemeen, dat schijnbaar niet 42.000 maar 95.000 uit huis geplaatste kinderen telt, en 450.000 onder toezicht, maar mogelijk 900.000). De problemen worden onder meer veroorzaakt door diepgewortelde – zelfs gelegaliseerde – corruptie en een algeheel gebrek aan transparantie en verantwoordingsplicht binnen alle lagen van het bestuur, en de ketenpartners.

36. Nederland is er desondanks tot op heden in geslaagd een positief beeld te schetsen van tal van onderwerpen zoals de rechterlijke onafhankelijkheid. De input voor de Rule of Law reports in 2020 en 2021 werd gebaseerd op een (aantal) vragenlijst(en) onder gebruikers. Helaas voldoen deze naar alle waarschijnlijkheid niet aan de criteria van een betrouwbare en geldige peiling. De resultaten worden echter overgenomen in de verslagen over de rechtsstaat van de EU.

    (2020) Het niveau van onafhankelijkheid van de rechterlijke macht wordt de afgelopen jaren *door de bevolking (77 % redelijk goed tot zeer goed) en door het bedrijfsleven (81 % redelijk goed tot zeer goed) consequent zeer hoog geacht.*
    (2021): Het niveau van waargenomen onafhankelijkheid van de rechterlijke macht blijft zeer hoog. Van de bevolking vindt 77% de mate van onafhankelijkheid van rechtbanken en rechters 'redelijk of zeer goed', evenals 82% van de bedrijven.

37. Deze aanpak is vergelijkbaar met andere lijstjes waarop Nederland door de jaren heen hoog scoort, bijvoorbeeld een vijfde plaats, op de World Justice Project Rule of Law Index.[19] *The WJP is a multinational, an independent, multidisciplinary organization working to advance the rule of law worldwide.* Zij is gevestigd in Washington D.C., Verenigde Staten, en hanteert vier universele principes om de kwaliteit van een rechtstaat te meten:

    The four "universal principles" that emerged from our deliberations are as follows:
    - *I. The government and its officials and agents are accountable under the law.*
    - *II. The laws are clear, publicized, stable and fair, and protect fundamental rights, including the security of persons and property.*
    - *III. The process by which the laws are enacted, administered and enforced is accessible, fair and efficient.*

[19] https://worldjusticeproject.org/sites/default/files/documents/WJP-ROLI-2020-Online_0.pdf

IV. The laws are upheld, and access to justice is provided, by competent, independent, and ethical law enforcement officials, attorneys or representatives, and judges who are of sufficient number, have adequate resources, and reflect the makeup of the communities they serve.

38. Aan de hand van vragenlijsten die door (verdraaide, afhankelijke, loyale) stakeholders worden ingevuld slaagt Nederland er opnieuw in de beeldvorming te creëren van een sterke rechtsstaat, maar dat is geen getrouwe weergave van de realiteit. Het is alsof de meester op het schoolplein aan de pesters zelf vraagt of zij hun klasgenoot gepest hebben, tot huilens toe.

39. Inmiddels zijn er (verschillende) debatten geweest binnen en buiten de Tweede Kamer over de diepe zorgen over de rechtsstaat, zoals (1) het gebrek aan onderscheid tussen de wetgevende (controlerende) macht en de uitvoerende macht, bijvoorbeeld veroorzaakt door partij stemdiscipline die naar verwachting het gedetailleerde regeerakkoord zal steunen, (2) het ontbreken van onafhankelijke en kritische rechterlijke toetsing van rechtszaken in de relatie tussen burgers en de Staat (op centraal, regionaal of lokaal niveau of via openbare/particuliere constructies). Al in 2008 verscheen in de Volkskrant een artikel dat rechters te vaak partij kiezen voor de Nederlandse jeugdzorg-organen. (3) Er zijn vaak zorgen geuit over het gebrek aan transparantie binnen de rechterlijke macht, met inbegrip van belangenconflicten en de rol van de griffier bij de verdeling van rechtszaken; de vereniging Advocatencommité in jeugdzorgzaken plaatste jaren geleden vraagtekens bij de integriteit van het familierechtssysteem (4) een ander voorbeeld is het debat over het dikastocratische karakter van de Nederlandse democratie.[2021]

40. In het Landenrapport van 2021 staat alleen dat er ruimte is *voor verbetering voor de digitalisering van de rechterlijke macht.* " Dit is een eufemisme, waarachter een geschiedenis schuilgaat van 25 dure jaren van falende digitaliserings- en moderniseringsprojecten, het meest recente project is KEI (dat 7 jaar duurde en ongeveer 250 mln euro kostte). In het verslag wordt niet vermeld dat het bestuurslid van de rechtspraak dat verantwoordelijk is voor het laatste mislukte project voor de rechterlijke macht, vervolgens is bevorderd tot voorzitter van het Europees netwerk voor de rechterlijke macht. Dit gebeurde onlangs ook in het kinderbijslagschandaal. Politici en ambtenaren die verantwoordelijk zijn voor de valse beschuldigingen tegen burgers zijn niet gedegradeerd, laat staan vervolgd, maar zij hebben hun functie behouden of kregen promotie.[22] Er wordt met geen woord gerept over de illegale digitale zwarte lijsten en de uitwisseling en handel in persoonsgegvens. Het is niet duidelijk hoe de overheid via digitalisering een einde wil maken aan de massaveroordelingen bij de kantonrechter, de jeugdrechter en de strafrechter via valse dossiers of anderszins onschuldige mensen in het ongeluk storten.

41. Sommige belanghebbenden die betrokken waren bij het verslag over de rechtsstaat uitten hun bezorgdheid, maar die komt niet duidelijk tot uiting in de verslagen van het land. Kinderombudsman (7 juni 2021): '*Het lijkt alsof kinderrechten stoppen aan de grenzen van ons land.*[23] René Rouwette, directeur van Kompass, een burgerrechtenorganisatie in Nederland: *'Nederlanders voelen zich in grote mate losgekoppeld van de politiek'.* (2018) Het Europees Centrum voor Pers- en Mediavrijheid (ECPMF) in het kader van de Media Freedom Rapid Response (MFRR)[24] is ontzet over de aanslag op de ervaren Nederlandse misdaadverslaggever Peter R. de Vries. *Wij roepen de Nederlandse autoriteiten op om snel te onderzoeken en vast te stellen of de Vries het doelwit*

---

[20] https://www.volkskrant.nl/nieuws-achtergrond/rechter-kiest-te-vaak-kant-jeugdzorg~bf8e3934/
[21] https://www.volkskrant.nl/columns-opinie/baudet-en-cliteur-wat-is-er-mis-met-onze-oproep-tot-bezinning-over-de-staatsmachten~bdf05b34/
[22] https://nos.nl/nieuwsuur/artikel/2241989-digitalisering-rechtspraak-uitgelopen-op-drama-minister-moet-ingrijpen)
[23] https://www.amnesty.nl/wordt-vervolgd/kinderombudsman-kinderrechten
[24] https://www.civicus.org/index.php/fr/component/tags/tag/netherlands

was van zijn werk als journalist. De dader(s) en meesterbrein(s) achter deze gruwelijke misdaad moeten onverwijld (7 juli 2021) voor de rechter worden gebracht.[25] (**Annex 1**).

42. De VN publiceerde haar World Report 2021, het 31e jaarlijkse overzicht van mensenrechtenpraktijken en trends over de hele wereld, en het evalueert de ontwikkelingen in meer dan 100 landen. Het VN-rapport van 2020 bevatte een hoofdstuk over Nederland. Daarin worden een aantal zorgen over de schendingen van de mensenrechten genoemd, met name bepaalde wettelijke maatregelen (waaronder verplicht kledingadvies op openbare plaatsen en in openbaar vervoer) die aanleiding gaven tot klachten over discriminatie van de moslimminderheid. Dergelijke zorgen zijn echter niet overgenomen in het verslag van het EU-land. In 2021 bevat het VN-wereldrapport geen hoofdstuk over Nederland, omdat ze *"simpelweg niet in staat zijn om alles te behandelen"*.[26]

43. In Geneve, Zwitersland, wordt op dit moment de vergadering gehouden van de CRC van de Verenigde Naties - Convention on the Rights of the Child, 89 Session (17 Jan 2022 - 11 Feb 2022),[27] over Kroatië, Cuba, Cyprus, Djibouti, Griekenland, Kiribati, Madagascar, Nederland and Somalia. Meerdere NGO's en overheidsinstanties hebben de VN desgevraagd van informatie voorzien over de situatie van kinderrechten. Alleen al de Nederlandse jeugdzorg telde 109 organisaties en stakeholders als ondertekenaars (Kinderrechtencollectief). Geen van hen heeft de misstanden en mensenrechtenschendingen binnen de Nederlandse jeugdzorg transparant gemaakt (**Annex 2**). De door mij op 14 januari 2022 verzonden brief met informatie aan de VN voeg ik bij als **Bijlage 1**.

44. Na het Kindertoeslagenschandaal (december 2020) – let wel, de overheid was zich ervan bewust dat de Belastingdienst bewust en opzettelijk valse beschuldigingen van fraude had geuit tegen hun eigen burgers en zij bleef hen jarenlang, tegen beter weten in, vervolgen en bestraffen; de regering wist dit lange tijd succesvol voor het Parlement verborgen te houden, en de Belastingdienst gebruikte software die discriminerend van aard en zelflerend was – kunnen de zorgen over de kwaliteit van het openbaar bestuur en de kwaliteit en onafhankelijkheid van de rechterlijke macht niet langer worden ontkend; er zijn inmiddels twee rapporten van de rechterlijke macht zelf verschenen na "zelfreflectie" die deze bevestigen.[28] Door het falen van transparantie en verantwoordingsplicht en het ontbreken van een specifiek tijdschema voor een dergelijke oefening, wordt niet veel verbetering van de rechterlijke toetsing verwacht.[29] De jeugdrechters hebben uiteindelijk geweigerd te reflecteren, en de praktijk laat zien dat de rechters doorgaan met het legaliseren van misdrijven binnen de jeugdzorg, op grote schaal.

45. In september 2020 had een Poolse rechtbank de Nederlandse jeugdzorg-praktijken "onmenselijk en barbaars" verklaard; een feit dat bij alle slachtoffers en hun advocaten bekend is, al jaren,[30] maar toch aan de aandacht van de Nederlandse rechters lijkt te ontsnappen, tienduizenden keren per jaar (uithuisplaatsings beschikkingen), zo niet honderdduizenden keer per jaar (beschikkingen inzake staatstoezicht). De familierechtbanken faciliteren de schending van de mensenrechten op grote schaal en beslissen op basis van valse dossiers, zelfs tegen het harde bewijs in dat hun wordt voorgelegd. De Nederlandse jeugdzorg rekent erop en gedraagt zich dienovereenkomstig tegenover burgers. In de afgelopen 75 jaar is de Trias Politica er niet in geslaagd het systeem te verbeteren. Andere zaken zijn: Nederland heeft geen constitutioneel hof en de toegang tot de Hoge Raad is bijna nihil (zie hieronder). In werkelijkheid is de reputatie van de rechterlijke macht

---

[25] https://www.ecpmf.eu/netherlands-shocking-attack-on-veteran-crime-reporter-requires-swift-action/
[26] https://www.hrw.org/world-report/2020/country-chapters/netherlands#
[27] https://tbinternet.ohchr.org/_layouts/15/treatybodyexternal/SessionDetails1.aspx?SessionID=1400&Lang=en
[28] https://www.rechtspraak.nl/Organisatie-en-contact/Organisatie/Raad-voor-de-rechtspraak/Nieuws/Paginas/Toeslagenaffaire-Belang-rechtsbescherming-individu-moet-zwaarder-wegen-dan-vaste-lijn-jurisprudentie.aspx; https://www.raadvanstate.nl/reflectierapport/
[29] https://www.vpro.nl/buitenhof/speel~POMS_AT_16505056~drie-hoge-colleges-van-staat~.html.
[30] https://www.sdnl.nl/jeugdzorg-conferentie.htm

waarschijnlijk niet zo positief als het beeld dat in de Nederlandse rapporten van 2020 en 2021 wordt geschetst. In plaats van de misstanden te beëindigen wordt er in het parlement alleen gesproken over geld: verdere kapitaalinjecties versus enige bezuinigingen. Er is geen begin gemaakt met het laten terugkeren van kinderen naar huis.

46. In het Nederlandse landenrapport is tot nu toe niet gesproken over het grote gebrek aan wetshandhaving in Nederland, bijvoorbeeld (1) Nederland host kinderpornoservers, [31] (2) drugshandel vindt plaats via de havens als toegang tot Europa, [32] (3) gedwongen prostitutie is nog steeds een grote zorg,[33] (4) het falen van de Nederlandse politie om Nederlandse verdachten van pedofileringen te arresteren staat in schril contrast met de VS, Britse en Duitse politie die (meer) succesvol zijn, [34] en (5) de politie-informatielijn (LEBZ) voor satanisch kindermisbruik lijkt meer dan 20 jaar geleden te zijn opgericht om de zaken te begraven in plaats van op te lossen.[35]

47. De Nederlandse journalist Peter R. de Vries kwam op 15 juli 2021 om het leven. Hij vocht voor zijn leven in het ziekenhuis nadat hij 's avonds rond 19.30 uur vijf keer werd beschoten in de Lange Leidsedwarsstraat in Amsterdam. De politie arresteerde drie verdachten. De Europese en Internationale Federatie van Journalisten (EFJ/IFJ) veroordeelde de moordpoging als een nieuwe tragische klap voor de persvrijheid in Europa.

48. Mensenrechtenschendingen tegen de Europese waarden zijn bijvoorbeeld de kwestie van moderne slavernij binnen de grenzen van Nederland, bijvoorbeeld op het gebied van 'sekswerkers' (prostitutie), onderbetaalde magazijnmedewerkers of (onder)aannemers bij het afleveren van goederen via internet,[36] waaronder jongeren die via het verkeer voedsel thuisbezorgen op de fiets. In het algemeen is het aantal (directe of indirecte) ambtenaren in de loop der jaren toegenomen, met inbegrip van door de overheid gefinancierde of gesubsidieerde werknemers in het openbare schoolsysteem en de gezondheidszorg; deze medewerkers hebben allemaal gemeen dat ze overbelast en onderbetaald zijn. Sinds de extra druk van het COVID-19-beleid (zie hieronder) zijn ze meer gestrest en gedemotiveerd dan ooit tevoren, wat ook tot uiting komt in het ziekteverzuim en hetpersoneelsverloop. De rechten en vrijheden worden voortdurend aangetast. Het is voor jonge stellen vrij onmogelijk om een huis te kopen of te huren in de steden en omliggende dorpen. Het welbevinden en het economisch welzijn van veel gewone burgers is verslechterd. Burgers moeten over hun spaargeld boven een bepaald bedrag rente betalen. De totale bureaucratische lasten en belastingdruk (lokaal, regionaal en centraal) zijn toegenomen. De regering bespreekt in het geheim plannen om boeren te onteigenen[37] en in de nabije toekomst kunnen burgers worden geconfronteerd met beperkingen op het kweekzaden voor persoonlijk gebruik.[38]

---

[31] https://www.rtlnieuws.nl/tech/artikel/4688561/nederland-grote-speler-bij-hosting-kinderporno, https://www.nu.nl/weekend/5863311/waarom-staat-er-zo-veel-kinderporno-op-nederlandse-servers.html, https://www.nrc.nl/nieuws/2021/04/02/het-afvoerputje-van-het-internet-zit-in-een-noord-hollands-dorp-a4038329

[32] https://www.wyniasweek.nl/wynias-week/nederland-al-een-halve-eeuw-narcostaat/, https://nos.nl/nieuwsuur/artikel/2398172-nederland-als-narcostaat-bekijk-hier-de-serie-over-drugs, https://www.gelderlander.nl/home/hoekstra-cda-vreest-voor-nederland-als-narcostaat-meer-aan-drugs-geexporteerd-dan-aan-kaas-en-bloemen~a0ffeab9/

[33] https://www.parool.nl/amsterdam/gedwongen-prostitutie-in-hotels-sommige-mannen-besprongen-me-meteen~b72956ac/?referrer=https%3A%2F%2Fwww.google.com%2F, https://www.slachtofferhulp.nl/ervaringsverhalen/mensenhandel/, https://lc.nl/friesland/leeuwarden/Minderjarige-jongens-uit-jeugdinstellingen-worden-misbruikt-Soms-denk-ik-dat-de-pedos-net-zon-achtergrond-hebben-als-wij-26052078.html

[34] https://www.bka.de/DE/Presse/Listenseite_Pressemitteilungen/2021/Presse2021/210503_pmboystown.html, https://tweakers.net/nieuws/181178/duitse-politie-rolt-kinderpornoplatform-op-darknet-met-400000-leden-op.html

[35] https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/kamervragen/detail?id=2020Z12682&did=2020D27213, https://www.vpro.nl/argos/media/luister/argos-radio/onderwerpen/2020/kamer-wil-onderzoek-naar-georganiseerd-sadistisch-kindermisbruik.html, https://www.vpro.nl/argos/media/afleveringen/2020/uitzending-27-juni-ritueel-misbruik.html.

[36] https://www.dutchnews.nl/news/2016/06/thousands-of-modern-slaves-in-the-netherlands/

[37] https://www.ad.nl/politiek/schouten-tot-mijn-spijt-zijn-plannen-over-onteigening-van-boeren-gelekt~a5a1a42d/

[38] https://www.goedboerenindestad.nl/moestuin/moestuin-algemeen/zijn-onze-zaden-straks-verboden/.

Covid-19 in Nederland

49. *"Defending our values is also defending freedom. Freedom to be who you are, freedom to say what's on your mind, freedom to love whoever you want. But freedom also means freedom from fear. And during the pandemic, too many women were deprived of that freedom. It was an acutely terrifying time for those with nowhere to hide, nowhere to escape from their abusers. We need to shed light on this darkness, we need to show ways out of the pain. Their abusers must be brought to justice."* [39]

50. *Vanaf het begin was de "enige uitweg" van de (plotselinge, gevaarlijke) pandemie een vaccinatie waarvan toen werd gezegd* dat deze nog niet was uitgevonden. Dit beleid lijkt sterk te worden beïnvloed door de belangen van farmaceutische bedrijven (via organisaties als WEF en WHO, zie hiervoor) en niet de belangen van de burgers. Er werden weinig of geen inspanningen worden geleverd om burgers te helpen hun natuurlijke immuunsysteem te stimuleren (vrij bewegen in de buitenlucht, sociale activiteiten, stress verminderen) of om het gebruik van andere, bestaande, effectieve (cocktails van) medicijnen door eerstelijnsartsen te bevorderen en te vergemakkelijken, afhankelijk van het stadium van de ziekte. De officiële richtsnoeren beïnvloeden en ondermijnen de natuurlijke immuniteit en verstoren de familiebanden en sociale stabiliteit.[40]

51. Brondata en informatie over gehanteerde modellen worden verborgen voor de buitenwereld, en informatie wordt vervuild (een ziekenhuisopname wegens een gebroken been wordt als Covid-opname geregistreerd bij een positieve PCR-test, welke test vanwege het aantal cycli niet valide en betrouwbaar is, en geen diagnostisch instrument is). Informatie over bijwerkingen wordt gebagatelliseerd en onderdrukt. Er wordt onvoldoende gestuurd op risico's naar leeftijd. De schadelijke kanten van het beleid worden niet meegewogen, zoals de economische schade, depressies en zelfmoorden onder werknemers, winkeliers en jongeren. De overheid wil de oorzaken niet aanpakken en gaat door met zeer schadelijk en ineffectief beleid, maar wil wel extra investeren in psychologische hulp om de symptomen te bestrijden. Dit is vergelijkbaar met de aanpak van jeugdzorg. Er worden problemen gefabriceerd, en zelfs als de waarheid wordt achterhaald, blijven de gefingeerde problemen de bron voor het beleid.

52. De regering en/of het Outbreak Management Team heeft openlijk erkend:
    1. Er is geen Coronavirus geïsoleerd en geïdentificeerd. (Het afsterven van weefsels en cellen wordt als de isolatie van het virus beschouwd. De elektronenmicropische foto's die virussen aan zouden tonen en vaak als bewijs worden gebruikt, zijn volgens andere theorieën in werkelijkheid reguliere deeltjes van afstervend weefsel en cellen. Aangezien iedereen *gelooft* dat deze afstervende weefsels en cellen virussen zijn, wordt dit afsterven in de vorm van allerlei celonderdelen ook wel de vermenigvuldiging van virussen genoemd.)
    2. Dat mondkapjes niet of nauwelijks effect hebben; het is vooral een gedragsexperiment;
    3. De registratie van patiënten is vervuild: veel coronapatiënten zijn eigenlijk geen coronapatienten (de aantallen coronapatiënten zijn veel lager);
    4. De PCR-test is ongeschikt om bestemming of besmettelijkheid vast te stellen;
    5. Uitgaande van een virus, is Omikron weliswaar besmettelijker, maar veel minder gevaarlijk; de modellen van het OMT waren te pessimistisch.

53. Helaas worden aan deze constateringen geen consequenties verbonden. Daaraan kunnen de volgende observaties worden toegevoegd:
    6. Corona is blijkens de cijfers van het RIVM niet gevaarlijk voor mensen onder 60/70 jaar oud, en al helemaal niet voor kinderen;

---

[39] https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/ov/SPEECH_21_4701
[40]https://ec.europa.eu/health/sites/default/files/vaccination/docs/2019-2022_roadmap_en.pdf; https://www.ad.nl/politiek/de-jonge-waarschuwt-wie-voor-toilet-naar-binnen-gaat-moet-ook-qr-code-tonen~afa7bbba/

7. Corona is minder gevaarlijke dan de griep van 2018; alleen voor mensen boven de 70 jaar kan worden gezegd dat deze enig gevaar oplevert, net als andere ziekten op oudere leeftijd;
8. Er wordt niet of nauwelijks aandacht besteed aan de negatieve effecten van het beleid: doden door uitgestelde operaties, slachtoffers van bijwerkingen, depressies en angsten, ontwrichting van sociale structuren;
9. Er wordt geen rekening gehouden met de interventie-paradox: doordat er strenge maatregelen worden genomen is niet zichtbaar dat er zonder maatregelen eigenlijk precies hetzelfde gebeurd zou zijn (vergelijk Zweden, Afrika, etc.).
10. Het is van meet af aan onmogelijk geweest de effectiviteit van de maatregelen aan te tonen, omdat de meeste mensen al geen gevaar ondervinden van corona (in 98% of meer van de gevallen, behalve bij ouderdom).
11. Nederland weigert de ziekenhuis capaciteit te vergroten, na jaren van bezuinigingen. Er is zelfs een heel ziekenhuisschip, met personeel, weggestuurd. Een onnodige schaarste in ziekenhuiscapaciteit wordt daarmee in stand gehouden, om de maatregelen vervolgens te legitimeren.

54. De media publiceren eenzijdige, selectieve informatie waardoor de bevolking in angst gevangen wordt gehouden, en de democratische traditie van diversiteit van meningen wordt ontmoedigd.[41] Op 20 januari 2022 heeft een parlementslid van de oppositie ervoor gepleit dat artsen hun BIG-registratie verliezen indien zij in de eerste lijn hulp verlenen en/of geen voorstander zijn van vaccinaties.[42] Schoolklassen worden telkens van de ene op de andere dag naar huis gestuurd voor quarantaine vanwege positieve testuitslagen, maar zonder dat er ziekteverschijnselen zijn (anders dan een keer wat verkoudheid). Op de school van onze kinderen is op 19 januari 2022 een leerkracht Duits – met 30 jaar ervaring! – op non-actief gesteld, omdat hij weigert een mondkapje te dragen, en waarvan is aangetoond dat deze niet werkt tegen ziekteverspreiding. Dergelijke praktijken passen bij een dictatoriale machtsuitoefening, de angst- en zwijgcultuur, gekoppeld aan afstraffingen en beloningen, maar niet in een democratische rechtsstaat.

---

[41] https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/qanda_21_3301
[42] https://www.nineformews.nl/verontwaardiging-over-uitspraken-kamerlid-kuiken-die-big-registratie-van-duizenden-medici-wil-afpakken/

55. De regering erkent dat de voorgestelde wetten forse inbreuken vormen op de grondrechten en mensenrechten. De inbreuken betreffen specifiek, doch niet uitsluitend, het recht op gelijke behandeling, het recht op vrijheid van godsdienst en levensbeschouwing, het recht op vergadering, het recht van eigendom, het recht op bewegingsvrijheid, het recht op arbeid, het recht op vrije en geïnformeerde toestemming, het recht op eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer en het recht op lichamelijke integriteit. Zoals de regering erkent, zijn inbreuken op de grondrechten en mensenrechten alleen geldig, indien zij noodzakelijk, effectief, proportioneel zijn en er geen minder vergaande maatregelen mogelijk zijn (subsidiariteit). Daarvan is geen sprake. Toch verbindt de regering die consequentie niet aan het beleid. De menselijke waardigheid staat onder druk.

56. Corona is een discriminerend (apartheid, 3G, 2G, 1G) en verdelend beleid, en volgens een groeiend aantal wetenschappers gebaseerd op een vals verhaal. Burgers worden onder druk gezet om een vaccin te nemen, niet voor hun eigen bescherming, maar zogenaamd om anderen te beschermen. Er zijn twijfels over belangenconflicten in de beleidsadviesgroepen en in de regering. Leden van de medische en juridische gemeenschap, schooldirecteuren en anderen die het officiële beleid niet steunen, worden geïntimideerd of ontslagen. Veel kleine en middelgrote bedrijven zijn failliet gegaan en mensen maken zich zorgen over hoe ze een (fatsoenlijke) boterham kunnen verdienen. Al met al voldoet het beleid niet aan de minimum eisen aan proportionaliteit en effectiviteit. Het is niet duidelijk hoe deze aanpak kan worden verzoend met de Europese waarden, rechten en vrijheden. Uit een peiling bleek dat 6 op de 10 Nederlanders hun vertrouwen in de landelijke politiek en in de huidige regering hebben verloren.[43]

57. Gezichtsbedekkende kleding hebben geen medische waarde en zijn door de eeuwen heen vooral opgelegd om de rechteloosheid van een individu tot uiting te brengen in relatie tot de machthebbers:

Mondkapjes gedragen vroeger door slaven

(e-stilo.net)

Women under the previous Taliban regime were forced to wear burkas and could not go out without a male relative

(news.sky.com)

[43] https://nos.nl/collectie/13879/artikel/2398563-ipsos-vertrouwen-van-nederlanders-in-de-politiek-gekelderd

Fotomodellen die wél voldoen aan de wensen van de Iraanse overheid EPA

(nos.nl)

Rule of law 2022

58. Het is de vraag in hoeverre de werkelijke informatie zal worden verstrekt in het kader van de jaarlijkse rapportage over de Nederlandse rechtsstaat voor 2022 binnen de verdraaide maatschappij en onder de huidige bestuurscultuur. Er is geen ruimte voor zelfreflectie, laat staan zelfcorrectie. Als voorbeeld geldt de reactie van de politiebond die een klacht heeft ingediend tegen de heer Melzer, rapporteur van de VN toen deze zich via Twitter uitliet over het politiegeweld.[44] De Europese Commissie heeft de gewelddadige politiepraktijken in Nederland niet veroordeeld of zich ervan gedistantieerd, noch van de aanhoudende angstzaaierij en het verdeeldheid zaaien onder burgers, en ook het Europese Parlement blijft zich focussen op Polen en Hongarije. Zelfs met de wetenschap van het rapport van de Venetië Commissie.

59. Nu de pijnlijke herinneringen aan Srebrenica nog steeds in de hoofden van het Nederlandse volk zitten, roept het de vraag op of de Europese Unie het effect onderschat van beleid dat gericht is op, of het effect heeft van, het verspreiden van angst, verdeeldheid, het vernietigen van bestaansmiddelen en het uithollen van de mensenrechten.[45] Zal Europa, de Europese Commissie, de Europese Raad, nog enige geloofwaardigheid hebben om de versterking van de rechtsstaat te leiden, zolang dit beleid van mensenrechtenschendingen grotendeels vanuit Europa – in nauw overleg met WEF, WHO en VN – werden en worden geïnitieerd?

Uitdagingen voor Europa aangaande de Rule of law in een verdraaid land

60. Nederland is een van de meest actieve participanten van de WEF. Wat de Nederlandse jeugdzorg betreft, zijn de leidende beginselen, dat (i) het functioneren van kinderbeschermingsinstanties en gerechtelijke autoriteiten die beslissen over het gezag niet worden geregeld door het recht van de Europese Unie, en het is in elk geval aan de nationale rechtbanken om een beslissing te nemen en de belangen van het kind veilig te stellen, (ii) het is aan de nationale autoriteiten alleen, met inbegrip van de gerechtelijke autoriteiten, om ervoor te zorgen dat hun verplichtingen met betrekking tot de grondrechten worden nageleefd, overeenkomstig hun nationale wetgeving en internationale mensenrechtenverplichtingen, en (iii) dat derhalve verhaal op nationaal niveau moet worden gezocht via de bevoegde nationale autoriteiten, bijvoorbeeld via een ombudsman of via de rechtbanken.

61. Het probleem in Nederland is dat al deze instanties zelf verdraaid zijn en onderdeel zijn van een verdraaide keten, en zich ketenpartner noemen van een keten, die al decennia lang een illegale kinderhandel in stand houdt en zelf mensenrechten schendt. Er is geen intentie om daarmee te stoppen.

62. Op 8 september 2021 heeft de 'demissionaire' minister Dekker de Tweede Kamer laten weten dat het zogenaamde perspectiefbesluit (het besluit of het kind in het systeem moet blijven of een (theoretische) kans krijgt om terug te keren naar de ouders; de beslissing wordt meestal gevolgd

---

[44] https://www.dutchnews.nl/news/2022/01/un-rapporteur-stands-by-criticism-of-dutch-police-violence-vk/
[45] https://www.youtube.com/watch?v=vJAxqMna0JQ; https://www.youtube.com/watch?v=V4dODCTcD8k

door een besluit om het ouderlijk gezag af te nemen) van de Nederlandse jeugdzorg slechts een interne beslissing is en ouders geen enkele rechtspositie hebben en geen toegang hebben tot de rechter. Ondanks verzoeken van het Parlement is hij niet bereid hier verandering in te brengen. Hij beloofde dat advocaten meer geld zouden verdienen. Premier Rutte beloofde geld uit te geven om de toegang tot de rechter te verbeteren. De Nederlandse jeugdzorg ontvangt 1,3 miljard euro extra (juni 2021) bovenop de 600 miljoen euro (april 2021). Zolang de aanbevelingen van de Raad voor de Rechtspraak niet zijn uitgevoerd, zullen kinderen en ouders geen eerlijk proces hebben bij een onafhankelijke en onpartijdige rechter, ongeacht of de rechters en advocaten meer geld zullen ontvangen. De Tweede Kamer gaat door met nieuwe kapitaalinjecties voor nog meer uithuisplaatsingen van kinderen en nog meer geweld tegen burgers. De heer Hans Spigt, sinds 2016 voorzitter Jeugdzorg Nederland, verzet zich op 13 januari 2022 fel tegen bezuinigingen.[46] Nog steeds wordt er niet gesproken over de ernstige misdrijven, maar er wordt gedaan alsof jeugdzorg een normaal beroep is, met ambities om de dienstverlening te verbeteren.

63. Nederland voldoet niet aan de minimum eisen die aan een demodratische rechtsstaat gesteld mogen worden. Er rijzen een aantal vragen in verband met artikel 6.1 van het Verdrag betreffende de Europese Unie, waarin is bepaald. "De Unie erkent de rechten, vrijheden en beginselen van *het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie van 7 december 2000, zoals aangepast te Straatsburg, op 12 december 2007, dat dezelfde juridische waarde heeft als de Verdragen*."

64. Men zou kunnen stellen dat de leidende beginselen op grond van artikel 6, lid 1, van het Verdrag kunnen - of beter gezegd: moeten - worden verlaten, met betrekking tot elke voortdurende schending van het Handvest door een lidstaat. In een dergelijke situatie is de conclusie gerechtvaardigd dat de Europese Commissie inderdaad de bevoegdheid heeft – zelfs een verplichting – om in te grijpen in de rechtsstelsels van de lidstaten om de rechtsstaat te handhaven, omdat het om een kwestie van recht van de Europese Unie gaat, bijvoorbeeld als het gaat om schendingen van de mensenrechten al tientallen jaren aan de gang zijn en de wetgevende, de uitvoerende en rechterlijke macht slechts reorganisaties uitvoeren die de situatie niet zullen verbeteren of zelfs verslechteren, en daarmee een systeem blijven handhaven van mensenrechtenschendingen tegen hun eigen bevolking, die daaronder lijdt. Het meest duidelijke voorbeeld is de grootschalige, gewelddadige binnenlandse kinderhandel in Nederland sinds 1945 tot op de dag van vandaag.

Vraag 1

65. De eerste vraag is: wat is de rol van de Europese Commissie als al naar behoren is vastgesteld – zelfs door de nationale autoriteiten zelf (door middel van Parlementaire verslagen zoals van Commissie Samson en Commissie De Winter, erkend door minister Dekker met de belofte om het in de toekomst beter te doen op 12 juni 2019, welke belofte niet wordt nagekomen) dat Nederland nog steeds niet in staat en/of bereid is – zoals al tientallen jaren het geval is – om de belangen van het kind veilig te stellen en ervoor te zorgen dat de verplichtingen met betrekking tot de grondrechten worden nageleefd, in overeenstemming met hun nationale wetgeving en internationale mensenrechtenverplichtingen?

Vraag 2

66. De tweede vraag is: wat is de rol van de Europese Commissie als al naar behoren is vastgesteld, dat alle instanties en gerechtelijke autoriteiten – zelfs tot en met de Ombudsman aan toe – op de hoogte zijn van de voortdurende schendingen van de mensenrechten gedurende tientallen jaren, alsmede de verslechtering in de afgelopen jaren als gevolg van de decentralisatie en geheime richtlijnen die nu aan het licht komen, maar ze zijn niet bereid en/of niet in staat om het systeem te corrigeren, hetzij omdat ze financieel afhankelijk zijn, hetzij omdat zij persoonlijk bang zijn

[46] https://www.jeugdzorgnederland.nl/actueel/bezuinigingsplan-blokkeert-verbetering-jeugdzorg-dubbel/

(Omerta/Rutte Doctrine; een angst en zwijgcultuur), of omdat ze te goed worden beloond in hun huidige positie?

67. Vooral omdat de toegang tot het Europees Hof voor de Rechten van de Mens bijna nihil is en rechtsbescherming niet meer van het Europees Hof kan worden verwacht, niet in de laatste plaats omdat de toegang tot de Hoge Raad bijna nihil is (advocaten zijn bang en/of niet bereid om zaken in te dienen die niet-ontvankelijk zullen worden verklaard en de meeste zaken worden als zodanig beschouwd), en er is een brede opvatting dat de Hoge Raad de schijn van een functionerende rechtsstaat wil hoog houden en de lagere Nederlandse rechtbanken niet in de steek wil laten; dit is geen theoretisch probleem, aangezien de Nederlandse rechter zichzelf beschouwt als "ketenpartner" van de Nederlandse jeugdzorg die in het algemeen geen onafhankelijk, onpartijdig en kritisch onderzoek van de zaken aanbiedt. Er is dus geen sprake van een ernstig gebrek aan rechtsbescherming op dit gebied, wat betekent dat de Nederlandse bevolking het slachtoffer wordt van een wetteloos systeem; ze hebben geen rechten.

Vraag 3

68. De derde vraag is, hoe kan deze situatie worden begrepen, nu i) Nederland het recht van de Europese Unie niet naar behoren ten uitvoer heeft gelegd - een *"ernstige en aanhoudende schending door een lidstaat" van de in artikel 2 genoemde waarden* - ten nadele van hun eigen bevolking, en dat er sprake is van ii) een kwestie van het recht vande Europese Unie, aangezien Nederland willens en wetens inbreuk maakt op de volgende artikelen van het Recht van de Europese Unie.
    - artikel 2 Verdrag betreffende de Europese Unie:
      "De Unie is gegrondvest op de waarden van eerbiediging van de ***menselijke waardigheid, vrijheid,*** *democratie, gelijkheid,* ***de rechtsstaat*** *en* eerbiediging van de ***mensenrechten***, met inbegrip van de rechten van personen die tot*minderheden behoren. Deze waarden zijn gemeenschappelijk voor de lidstaten in een samenleving waarin pluralisme, non-discriminatie, tolerantie,* ***rechtvaardigheid, solidariteit*** en gelijkheid tussen vrouwen en mannen de *boventoon voeren."*
    - Artikel 3.1 Verdrag betreffende de Europese Unie:
      Het doel van de Unie ***is de vrede, haar waarden en het welzijn van haar volkeren te bevorderen.***
    - Artikel 3.3 , tweede alinea) Verdrag betreffende de Europese Unie:
      Zij bestrijdt sociale uitsluiting en discriminatie en ***bevordert sociale rechtvaardigheid en bescherming****, gelijkheid van vrouwen en mannen, solidariteit tussen generaties en* bescherming van de rechten van het ***kind.***
    - Artikel 3.5 Verdrag betreffende de Europese Unie:
      *In haar betrekkingen met de rest van de wereld****handhaaft en bevordert de Unie haar waarden en belangen en draagt zij bij tot de bescherming van haar burgers****. Het draagt bij tot vrede,* ***veiligheid***, de duurzame ontwikkeling van*de aarde, solidariteit en* wederzijds respect tussen de ***volkeren,*** *vrije en eerlijke handel,* ***uitbanning van armoede en de bescherming van de mensenrechten,*** met *name* ***de rechten van het kind,*** *alsmede* tot de strikte naleving en ontwikkeling van het internationaal recht , met inbegrip ***van****de eerbiediging* van de beginselen van het Handvest van de ***Verenigde Naties.***
    - Artikel 6.1 Verdrag betreffende de Europese Unie in samenhang met:
        - Artikel 1 Europees Handvest: menselijke waardigheid/artikel 1 Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens: *verplichting tot eerbiediging van de mensenrechten*
        - Artikel 3 Europees Handvest: menselijke integriteit
        - Artikel 4 Europees Handvest/artikel 3 Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens: *verbod op foltering of onmenselijke of vernederende behandeling*
        - Artikel 5 Europees Handvest/artikel 4 Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens: *verbod op slavernij of dwangarbeid, of mensenhandel*
        - Artikel 6 Europees Handvest/artikel 5 Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens: *recht op vrijheid en veiligheid*

- Artikel 7 Europees Handvest/artikel 8 Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens: *bescherming van het privéleven en het gezinsleven*
- Artikel 8 Europees Handvest: *bescherming van persoonsgegevens*
- Artikel 10 Europees Handvest/artikel 9 Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens: *vrijheid van bewustheid en godsdienst*
- Artikel 11 Europees Handvest/artikel 10 Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens*: vrijheid van meningsuiting en informatie*
- Artikel 12 Europees Handvest/artikel 11 Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens: *vrijheid van vergadering*
- Artikel 13 Europees Handvest: *vrijheid van kunst en wetenschap*
- Artikel 16 Europees Handvest: *vrijheid van ondernemerschap*
- Artikel 17 Europees Handvest: *vrijheid van eigendom*
- Artikel 21 Europees Handvest/artikel 14 Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens: *non-discriminatie*
- Artikel 24 Europees Handvest: *Rechten van het kind*

- Artikel 4.2 Verdrag betreffende de werking van de EU
  De gedeelde bevoegdheid tussen de Unie en de lidstaten is van toepassing op de volgende hoofdgebieden:
  j) het domein van vrijheid, veiligheid en rechtvaardigheid;
- Artikel 6 Verdrag betreffende de werking van de EU
  De Unie is bevoegd acties uit te voeren ter ondersteuning, coördinatie of aanvulling van de acties van de lidstaten. De actiegebieden zijn op Europees niveau:
  f) civiele bescherming;
- Artikel 7 Verdrag betreffende de werking van de EU
  De Unie zorgt voor samenhang tussen haar beleid en activiteiten, rekening houdend met al haar doelstellingen en overeenkomstig het beginsel van bevoegdheids toekenning.
- Artikel 10 Verdrag betreffende de werking van de EU
  Bij de vaststelling en uitvoering van haar beleid en activiteiten streeft de Unie ernaar discriminatie op grond van geslacht, ras of etnische afstamming, godsdienst of overtuiging, handicap, leeftijd of seksuele geaardheid te bestrijden.
- Artikel 21 Verdrag betreffende de werking van de EU
  Iedere burger van de Unie heeft het recht zich vrij op het grondgebied van de lidstaten te verplaatsen en te verblijven, onder de beperkingen en voorwaarden die zijn vastgesteld in de Verdragen en door de maatregelen die zijn genomen om deze ten uitvoer te leggen.

69. In het VN-landenrapport uit 2005 over kinderrechten in het Koninkrijk der Nederlanden werden al enkele zorgen ten aanzien van de Nederlandse jeugdzorg aan het adres gebracht, die nog steeds niet aan de orde komen: echter, deze zijn niet genoemd in het EU Rule of law Report.[47]

    Afdeling III A onder 26
    Het belang van het kind
    26. Het Comité is bezorgd over het feit dat er ondanks enkele positieve inspanningen onvoldoende begrip bestaat voor het recht van het kind om als primaire overweging rekening te houden met zijn of haar belangen, met name door rechters en andere beroepsbeoefenaren die voor en met kinderen werken.

    27. In het licht van zijn algemene opmerking nr. 14 (2013) over het recht van het kind om zijn of haar belangen als primaire overweging te nemen, beveelt het Comité de staat die partij is aan om zijn inspanningen te versterken om ervoor te zorgen dat dit recht op passende wijze wordt geïntegreerd en consequent wordt toegepast in alle wetgevings-, administratieve en gerechtelijke procedures en beslissingen, alsmede in alle beleidsmaatregelen, programma's en projecten die relevant zijn voor en impact hebben op kinderen. In dit verband wordt de staat die partij is aangemoedigd procedures en criteria te ontwikkelen om alle relevante gezagsdragers te begeleiden bij het bepalen van de belangen van het kind op elk gebied en om het als primaire overweging te beschouwen.(INT_CRC_COC_NLD_20805_E.pdf (ohchr.org))

[47] https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/rule_of_law_mechanism_factsheet_en.pdf

Vraag 4

70. Wat kan het Europese Parlement doen om de Europese Commissie bij te staan om voor een land als Nederland, waar geen enkel respect is voor mensenrechten, passende maatregelen te treffen?

Conclusie

71. Al met al moet worden vastgesteld dat het Koninkrijk der Nederlanden weinig tot geen respect heeft voor de rechtsstaat, voor mensenrechten in het algemeen, en voor de rechten van het kind en de rol van de ouders om hun eigen kinderen te beschermen en op te voeden (artikel 1:247 BW), en niet optreedt tegen misstanden in de Nederlandse jeugdzorg. Als Nederland zo'n sterk rechtsstaatland is, hoe is het dan mogelijk dat de situatie sinds 2005 verslechtert? We staan bekend als een beschaafd land. Niettemin meldt Noorwegen (een vergelijkbare financieel gedreven/commerciële CPS) dat ongeveer 1.500 kinderen uit huis zijn op een totale bevolking van 6 miljoen, terwijl Nederland ongeveer 42.000 kinderen uit huis rapporteert op een totale bevolking van 17,5 miljoen. Veel van de kinderen onder de hoede van de Staat lijden onnodig onder het geweld, de onderdrukking en de scheiding van hun familie. Wat moeten de burgers ervan denken dat de belanghebbenden deze grote zorgen over de rechtsstaat in het Nederlandse landenrapport niet hebben opgemerkt? Bijvoorbeeld een organisatie als Transparency International: *Onze missie is om corruptie te stoppen en transparantie, verantwoordingsplicht en integriteit te bevorderen op alle niveaus en in alle sectoren van de samenleving.*

72. Nederland moet eerst het eigen huis op orde krijgen voordat het andere landen kan begeleiden, maar dat lukt al jaren op veel gebieden niet. Het is niet eens ingegaan op de aanbevelingen van de Staatscommissie grondrechten in het digitale tijdperk (2001). Hoe kan het Nederlandse volk erop vertrouwen dat zijn vertegenwoordigers de democratische beginselen niet volledig hebben verlaten en dat ze op weg zijn naar een autoritair toezichtregime?

73. Sinds begin 2020 komt het repressieve, onlogische, schadelijke coronabeleid daar overheen. Prof. Dr. Erik Jurgens deed op 30 december 2017 bij de Wiardi Beckman Stichting een oproep om het belang van de verdediging van de rechtsstaat opnieuw te formuleren. "*Wat er ook aan vernieuwingen zijn in de politiek, zonder onze democratische rechtsstaat, zal niks lukken. Want dan zijn we een 'failed state' geworden. Zo langzamerhand wordt ongeveer alles onder 'rechtsstaat' geschoven, we moeten dus even verhelderen.*"[48]

74. De traditie van "speaking truth to power", ooit een teken van een bloeiende West-Europese democratie, is niet langer toelaatbaar en er is een zwijg- en angstcultuur. Degenen die een andere mening hebben dan die van de Staat, lijden onder gevolgen. Ook dit is voelbaar in het Nederlandse jeugdzorgsysteem. De minister van Volksgezondheid weigerde kritische vragen in het Parlement te beantwoorden over zijn COVID-19-beleid. Rutte III regeerde bijna een jaar over het land, in een "demissionaire" status, en heeft zijn vierde kabinet gevormd, ondanks de val van het kabinet over het Kindertoeslagenschandaal. In de demissionaire periode moest eerst minister Kaag[49] aftreden (16 september 2021), tot grote ontsteltenis van premier Rutte, en toen trad minister Bijleveld[50] af (17 september 2021), (25), wordt Rutte III spottend een duiventil genoemd; [51] tot nu toe zijn 11 (plaatsvervangende) ministers afgetreden. Maar premier Rutte is nog steeds/opnieuw aan de macht, eerst demissionaire, nu in een nieuw kabinet Rutte IV.[52] Op 25 september 2021 werd staatssecretaris Mona Keijzer door premier Rutte op staande voet ontslagen vanwege haar uitspraken over de onwenselijkheid van het 2G beleid.[53]

---

[48] https://www.wbs.nl/publicaties/verdedig-de-rechtsstaat

[49] https://www.rtlnieuws.nl/nieuws/politiek/artikel/5254869/waarom-sigrid-kaag-opgestapt-en-hoe-moet-het-nu-verder

[50] https://www.ad.nl/politiek/bijleveld-stapt-alsnog-op-als-defensieminister-ik-wilde-doorgaan~a7f0e462/

[51] https://www.rd.nl/artikel/943528-rutte-iii-lijkt-steeds-meer-op-duiventil

[52] https://www.volkskrant.nl/nieuws-achtergrond/kamer-richt-vizier-nu-op-de-premier-oppositie-roept-rutte-ter-verantwoording-over-afghanistan~b5ac09cf/

[53] https://joop.bnnvara.nl/nieuws/cda-trol-mona-keijzer-steekt-de-jonge-mes-in-de-rug-en-bekritiseert-coronapas

75. *"Onze vrijheden, onze rechten, onze samenlevingen zijn afhankelijk van mensen die een standpunt innemen in hun verdediging. Met andere woorden, de mensenrechten hebben verdedigers nodig.* Mensenrechtenverdedigers *nemen persoonlijke risico's. In veel delen van de wereld worden ze ongestraft lastiggevallen, gevangen gezet, vervolgd, aangevallen en gedood."* Helaas heeft het Huis van Klokkenluiders geen goede reputatie; integendeel. Net als de LEBZ is hun belangrijkste functie het verdoezelen in plaats van beschermen en ondersteunen van de rechtsstaat en de burgers. [54]

76. Bij de beoordeling van de kwaliteit van de rechtsstaat in andere lidstaten, zoals Polen en Hongarije, is er sprake van een duidelijke rechtsongelijkheid, gezien de sterke focus op de onafhankelijkheid van de rechterlijke macht en politieke benoemingen. Het is echter naïef om aan te nemen dat er geen politieke invloed is bij de benoeming van Nederlandse rechters. Dit is inderdaad het geval, zelfs van een regering met een demissionaire status. *De ministerraad heeft vandaag ingestemd met de voorgenomen benoemingen van 5 nieuwe presidenten voor de rechtbanken Rotterdam en Den Haag en de gerechtshoven Amsterdam, Arnhem-Leeuwarden en 's-Hertogenbosch. Samen met de voorgenomen benoemingen van 5 nieuwe presidenten voor de rechtbanken Gelderland, Limburg, Midden-Nederland, Oost-Brabant en Zeeland-West-Brabant, betekent dit dat er in totaal 10 nieuwe presidenten voorgedragen worden.*[55] *For years, critical judges and political experts have pointed out that the government in the Netherlands has a much too direct influence. This is also the case according to the standards of the overarching Council of European Councils for the Judiciary and the International Judges' Association.*[56] Sommigen beweren dat rechters met progressieve politieke voorkeuren de meerderheid vormen en volgens anderen heeft het proces tegen kamerlid Geert Wilders aangetoond dat rechters niet langer hoeven te terugdeinzen om als politiek instrumentte worden gebruikt. Een ander voorbeeld van een vermoedelijk politiek proces was het hoger beroep tegen[57] de COVID-19 avondklok in februari 2021. Het hoger beroep werd dezelfde dag (slechts 4 uur later) gehouden op verzoek van de Landsadvocaten, nadat de rechter in eerste aanleg de avondklok met onmiddellijke ingang had verworpen. De rechters in hoger beroep verwierpen het vonnis en de avondklok werd diezelfde avond opnieuw geïnstalleerd, net op tijd.[58]

77. Ik wil in dit kader ook noemen de noodzakelijke modernisering van grondrechten in een digitaal tijdperk in het Koninkrijk der Nederlanden (een rapport van de Commissie uit mei 2001 kreeg geen opvolging).

78. Parlementslid de heer Pieter Omtzigt heeft de crisis in de rechtsstaat kernachtig verwoord:[59]
Op papier hebben Nederlandse burgers recht op rechtsbescherming, op huisvesting en bestaanszekerheid. In de praktijk kunnen gewone burgers zich nauwelijks verdedigen als ze beschuldigd worden door bijvoorbeeld de belastingdienst; kan inmiddels een hele generatie Nederlanders geen woning vinden; en leven heel veel - ook werkende - mensen onder het bestaansminimum. Deze zorgen van Nederlanders worden onvoldoende behartigd door het

---

[54] https://www.trouw.nl/nieuws/nu-luidt-de-klok-zelfs-in-het-huis-voor-klokkenluiders-ze-kunnen-niet-eindeloos-doormodderen~bab4f0d1/ , https://www.ad.nl/binnenland/hoe-de-klokkenluider-die-een-atoomspion-ontmaskerde-vermorzeld-werd-door-de-staat~a9f48cbf/ , https://www.1limburg.nl/parlementaire-enquete-koopmans-gaat-definitief-door, https://www.vpro.nl/argos/lees/nieuws/2019/Geen-hulp-voor-klokkenluider-Roelie-Post.html, https://nieuwlicht.eo.nl/artikelen/2020/10/klokkenluider-roelie-post-raakte-alles-kwijt-en-leeft-een-eenzaam-leven; https://www.protectioninternational.org/en/our-work/how/defenders

[55] https://www.rechtspraak.nl/Organisatie-en-contact/Organisatie/Raad-voor-de-rechtspraak/Nieuws/Paginas/Tien-nieuwe-presidenten-voorgedragen.aspx

[56] https://decorrespondent.nl/12166/de-benoeming-van-rechters-in-nederland-is-niet-onafhankelijker-dan-in-polen-of-hongarije/2653354987052-28fcc688.

[57] https://www.volkskrant.nl/columns-opinie/rechter-als-politiek-instrument~b2af1573/

[58] https://www.volkskrant.nl/nieuws-achtergrond/viruswaarheid-versus-de-staat-valt-het-hof-iets-aan-te-rekenen~b9ac83b4/

[59] https://storage.googleapis.com/pieter-omtzigt-website/documenten/Samenvatting-van-een-Manifest.pdf

landsbestuur. Het landsbestuur bekommert zich vooral om de zorgen van specifieke belangen- en lobbygroepen. Door dat luisteren naar verkeerde stemmen betalen woningbouwcoöperaties een belasting op huurwoningen die commerciële vastgoedbeleggers van dure huurwoningen niet betalen. En krijgen cruiseboten een vrijstelling van de energiebelasting die de rest van Nederland wel moet betalen. Het algemene belang wordt door het huidige landbestuur kortom onvoldoende gediend.

79. Al met al is er weinig reden tot vreugde en gelukwensen vanwege Rutte IV.

Sense of urgency

80. Bij haar installatie als nieuwe Presidente van het Europese Parlement op 19 januari 2021, na het plotseling overlijden van haar voorganger de heer David Sassoli, heeft mevrouw Roberta Metsola aangegeven dat zij de bescherming van de rechtsstaat en van grondrechten beschouwt als een kwestie van urgentie. *"Some EU countries, like Poland and Hungary, are under intense scrutiny over legal reforms that have exacerbated democratic backsliding and could be soon see their EU funds frozen under a still-unused conditionality mechanism. This parliament stands for the rule of law. You have seen majorities across the house, across a broad spectrum of political groups, from left to right, that have stood for the rule of law everywhere. Where we see that values and principles, that laws [and] rights are regressing, this parliament is always the one that speaks first. I can assure you that's what is going to happen over the next two and a half years."* Helaas focust zij zich op Polen en Hongarije; de invloed van de Nederlandse regering op Europa klinkt in haar woorden door.

- Worden Polen en Hongarije ook regelmatig geconfronteerd met moorden op politici, journalisten en advocaten en zijn zij ook prominente wereldspelers op het gebied van verdovende middelen en kinderporno? Kennen Polen en Hongarije een zaak die lijkt op journalist Peter R. de Vries die een beloning van een miljoen euro bood om een vermist kind te vinden, en vervolgens (vijf keer) werd neergeschoten op klaarlichte dag?
- Veroorzaken Polen en Hongarije schendingen van de waarden van artikel 2 van het Verdrag, vergelijkbaar met Nederland, bijvoorbeeld door jaarlijks 42.000 kinderen per 17,5 miljoen inwoners uit hun gezin te halen en 450.000 onder staatstoezicht te houden, en financiële uitbuiting mogelijk te maken in een systeem van geweld en onderdrukking?
- Staan Polen en Hongarije toe dat pleegouders worden ingeschreven als handelsondernemingen bij de Kamer van Koophandel en dat de kinderen worden gebruikt als onderpand voor hun zakelijke hypotheek, andere financiële verplichtingen of gewoon voor winstoptimalisatie?
- Hebben Polen en Hongarije te maken met vergelijkbare problemen met betrekking tot de beginselen van goed bestuur, zoals het bewust en opzettelijk vals beschuldigen van burgers van fraude of slecht ouderschap of het implementeren van discriminerende, zelflerende algoritmen? Zouden hun politici, ambtenaren en parlementsleden ook niet verantwoordelijk worden gehouden als zij falen in hun bestuurlijke rol? Zouden hun regeringen leden van hun eigen fracties in het Parlement pesten en onder druk zetten als ze vragen stellen vergelijkbaar met wat er met de heer Omtzigt is gebeurd ("sensibiliseren")? Zouden dergelijke politici zich bij

de volgende verkiezingen kandidaat mogen stellen? Zou hun aftredende regering nog een jaar aan de macht blijven zonder uitzicht op een nieuwe regering op korte termijn? Zou hun aftredende regering een nieuwe kabinet mogen vormen, zelfs als de leden daarvan zich opnieuw schuldig maken aan het opzettelijk weghouden van informatie voor het Parlement?

81. Welk vertrouwen mogen Nederlandse burgers hebben dat niet ook de Europese Commissie en het Europese Parlement verdraaide organisaties zijn geworden, die de Europese bevolking zien als een melkkoe voor het bedrijfsleven met wie zij geheime afspraken maken, en die bereid zijn menselijk leed toe te staan en zelfs te helpen veroorzaken om nieuwe verdienmodellen te introduceren, waarbij eenzijdige, selectieve en zelfs misleidende en onjuiste informatie mag worden verspreid om angst aan te jagen?

82. Welke vertrouwen mogen Nederlandse burgers hebben dat deze twee instanties inderdaad het belang van de bevolking voorop stellen en de menselijke waardigheid en grondrechten beschermen? Ook dit vertrouwen is geschonden.
    - Waarom heeft Europa de uitspraken van President Emmanuel Macron van 5 januari 2022 niet onmiddellijk scherp veroordeeld: *"We have to tell them: from 15 January, you will no longer be able to go to the restaurant. You will no longer be able to go for a coffee, you will no longer be able to go to the theatre. You will no longer be able to go to the cinema. When my freedoms threaten those of others, I become someone irresponsible.* ***Someone irresponsible is not a citizen.*** *I am not about pissing off the French people. But* ***as for the non-vaccinated, I really want to piss them off. And we will continue to do this, to the end. This is the strategy."***
    - Waarom heeft Europa niet de uitspraken van de Canadese Minsiter Justin Trudeau van 9 januari 2022 niet onmiddellijk scherp veroordeeld: *"We all know people who are deciding whether or not they are willing to get vaccinated, and we will do our very best to try to convince them. However, there is still a part of the population (that) is fiercely against it.* ***They don't believe in science/progress and are very often misogynistic and racist.*** *It's a very small group of people, but that doesn't shy away from the fact that they take up some space. This leads us, as a leader and as a country, to make a choice:* ***Do we tolerate these people?***"
    - Waarom heeft Europa niet onmiddellijk het voornemen van Oostenrijk om boetes uit te delen tegen diegenen die een vaccinatie niet wenselijk vinden scherp veroordeeld, en het voornemen om een 2G maatschappij in te voeren? Het lichaam van een vrij mens behoort immers niet toe aan de Staat; alleen het lichaam van een slaaf.[60] Dit is in strijd met de menselijke waardigheid.
    - Waarom veroordeelt u niet de 3G, 2G en 1G maatschappij, maar wilt u zelf de discussie op gang brengen over het opgeven van de lichamelijke integriteit, het buiten toepassing verklaren van de Neuremberg Code en daarmee de menselijke waardigheid?

Geachte mevrouw Von der Leyen en mevrouw Metsola, geachte heer Michel,

83. Als Nederland een rechtsstaat is, en het Nederlandse rechtssysteem inderdaad wordt gekenmerkt door een hoge mate van rechterlijke onafhankelijkheid en een bijzondere aandacht voor het bevorderen van de kwaliteit van de rechtspraak, waarom zijn er dan meer dan 42.000 (waarschijnlijk 95.000) kinderen gescheiden van hun gezin, in plaats van een paar honderd?

84. Waarom staan de rechters überhaupt toe dat deze kinderen onrechtmatig worden meegenomen op basis van valse dossiers, ongegronde zorgen en valse beschuldigingen?

85. Waarom beëindigt de Nederlandse regering dan niet het ongekende onrecht en helpt en compenseert zij slachtoffers, maar blijft zij steken in beleidsvoornemens om dat in de toekomst te gaan doen?

---

[60] https://www.euronews.com/2021/12/10/austria-anti-vaxxers-will-be-hit-with-3-600-fine-for-refusing-covid-19-jab

86. Waarom zijn de 1.115 kinderen van het Kindertoeslagenschandaal nog niet terug naar hun ouders?[61]

87. Waarom controleert het Nederlandse parlement de regering dan niet? Waarom wordt belangrijk beleid afgevaardigd door WEF en WHO buiten elke parlementaire controle om? Waarom geven parlementen, in Nederland en in Europa, voorrang aan de belangen van bedrijven en overheden boven de belangen van het volk die zij vertegenwoordigen? Waarom wordt artikel 97a Sr niet nageleefd?

    Hij die met een in het buitenland gevestigd persoon of lichaam in verbinding treedt met het oogmerk om een zodanig persoon of lichaam tot het verschaffen van steun aan het voorbereiden, bevorderen of teweegbrengen van omwenteling te bewegen, om een zodanig persoon of lichaam in het daartoe opgevatte voornemen te versterken of aan een zodanig persoon of lichaam daarbij hulp toe te zeggen of te verlenen, of om omwenteling voor te bereiden, te bevorderen of teweeg te brengen, wordt gestraft met levenslange gevangenisstraf of tijdelijke van ten hoogste dertig jaren of geldboete van de vijfde categorie.

88. Waarom wordt het 3G, 2G, 1G beleid voortgezet voor een pandemie die minder schadelijk was dan de griep van 2018, en worden de nadelen van dit beleid niet meegewogen? Waarom wordt schadelijk beleid op basis van onjuiste informatie überhaupt moedwillig doorgezet, als de waarheid achterhaald is (Kindertoeslagenschandaal, Jeugdzorg, Corona, enz.)?

89. Natuurlijk kan er nog veel meer gezegd worden en moet er over gesproken worden. Mocht u nog vragen hebben, aarzel dan niet om contact met mij op te nemen.

90. Met een beroep op onze gedeelde vrouwelijke en Europese waarden herhaal ik nederig mijn eerdere verzoek om bescherming van de rechtsstaat, de kinderen en hun gezinnen in Het Koninkrijk der Nederlanden.

Hoogachtend,

[redacted]

Mr. dr. Henriette W.R. Nakad-Weststrate, *human rights advocate*

Een kopie van deze brief wordt ook naar een aantal belanghebbenden bij het debat gestuurd.

- **Annex 1:** lijst van organisaties die input hebben geleverd voor rule of law reports 2020/2021 (onvolledig)
- **Annex 2:** lijst van 109 organisaties die één NGO vormen voor de input aan de vergadering van CRC (17 januari – 11 februari 2022)
- **Bijlage 1:** mijn brief d.d. 14 januari 2022 ten behoeve van de vergadering van CRC (17 januari – 11 februari 2022)

[61] https://www.rtlnieuws.nl/nieuws/politiek/artikel/5282022/omtzigt-onderste-steen-boven-uithuisplaatsingen-kinderen

Annex 1 – Organisaties die input leverden voor Rule of Law Report 2021

1. de Fiscale Inlichtingen- en Opsporingsdienst | Marjo Bloemen, Hans van der Vlist, Niels Obbink
2. de Kamercommissie voor Justitie en Veiligheid | P.H. van Meenen (D'66), voorzitter
3. het Huis voor Klokkenluiders | Wilbert Tomesen, voorzitter, Peter van der Meij, vicevoorzitter, Martine Bouman
4. het Instituut voor Informatierecht (UvA)
5. het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
6. het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
7. het ministerie van Justitie en Veiligheid
8. het Nederlands Juristencomite voor de Mensenrechten
9. het Nederlandse Helsinki-comité
10. de Nederlandse Orde van Advocaten
11. de Nederlandse Vereniging voor Rechtspraak
12. de Nederlandse Vereniging voor Journalisten
13. de Nationale Ombudsman
14. de nationale politie
15. de Rijksrecherche
16. het Openbaar Ministerie
17. de Raad voor de Rechtspraak
18. de Raad voor het Openbaar Bestuur
19. Nederlands Helsinki-comité
    Bestuur:
    Piet de Klerk (Chairman)
    Anne Maljers (Vice-chair, Audit committee)
    Tamara Trotman (Integrity portfolio)
    Marjolijn van Oordt (Stakeholder Management & Media)
    Eric Rijnders (Audit committee)

    Raad van Toezicht:
    Aminata Cairo
    Brianne McGonigle Leyh
    Corinne Dettmeijer-Vermeulen
    Jaap de Zwaan
    Kathleen Ferrier
    Catharina (Kitty) Anna Nooy
    Lodewijk (Lo) Casteleijn
    Maria Anne van Dijk
    Marijke van Veen
    Marit Maij
    Max Bader
    Quirine Eijkman
    Rick Lawson
    Sjef van Gennip
    Takvor Avedissian

20. Open Society European Policy Institute | George Soros, Alexander Soros
21. Transparency International NL |
22. Amnesty International
23. Center for Reproductive Rights
24. Civicus
25. Civil Liberties Union for Europe
26. Civil Society Europe
27. Conference of European Churches
28. EuroCommerce

29. European Center for NON-for-profit Law
30. European Centre for Press and Media Freedom
31. European Civic Forum
32. Europese Federatie van Journalisten
33. European Centre for Press and Media Freedom (ECPMF)
34. European Federation of Journalists (EFJ)
35. Free Press Unlimited (FPU)
36. International Press Institute (IPI)
37. OBC Transeuropa (OBCT)
38. European Partnership for Democracy
39. Eruopees Jeugdforum
40. Front Line Defenders
41. Human Rights House Foundation
42. Human Rights Watch
43. ILGA-Europe
44. International Commission of Jurists
45. CIJL
46. International Federation for Human Rights
47. FIDH
48. IPPF EN
49. International Press Institute
50. European Foundation Center (EFC)
51. Kompass - René Rouwette

ANNEX 1 _ Signatories of Dutch NGO Coalition

Annex to the Written inputs to the State report
Fifth NGO report of the Dutch NGO Coalition for Children's Rights to the UN Committee on the Rights of the Child

Consulted experts

Through the Coalition for Children's Rights, organisations join forces to protect the interests of the child and supervise the safeguarding of children's rights in Dutch law, policy and practice. The Coalition consists of key members Defence for Children, Kinderpostzegels, the National Youth Council, Save the Children, Terre des Hommes Netherlands and National Committee UNICEF The Netherlands, and has the Netherlands Youth Institute as their advisor. Besides its key members, the Coalition has many other partners.

Authors

Coordination and editing

Brigitte Boswinkel	Dutch NGO Coalition for Children's Rights
Beata Karpinska	Terre des Hommes Netherlands
Caroline van de Wetering	Save the Children
Carrie van der Kroon	Defence for Children
Daniëlle de Jong	Defence for Children
Esther Polhuijs	National Committee UNICEF The Netherlands
Manal Zekari	Dutch NGO Coalition for Children's Rights

General implementation measures

Reservations and legislation

Caroline van de Wetering	Save the Children
Esther Polhuijs	National Committee UNICEF The Netherlands
Maartje Berger	Defence for Children

Coordination and decentralisation

Maartje Berger	Defence for Children
Caroline Vink	Netherlands Youth Institute
Giulia Giacometti	National Youth Council (NJR)
Janet van Bavel	Expert in multidisciplinary approach to child abuse and domestic violence

Collecting data

Erik Jan de Wilde	Netherlands Youth Institute
Bas Tierolf	Verwey-Jonker Institute
Lenneke Alink	University Leiden
Marloes Kleinjan	Trimbos-institute

Children's rights education

Esther Polhuijs	National Committee UNICEF The Netherlands
Femke de Koning	Anne Frank House
Franka Olujic	Nederlands Juristen Comité voor de Mensenrechten (NJCM)
Harry Ridder	Centrum voor Mondiaal Onderwijs
Jantine Walst	Defence for Children

Klaske Schram	Amnesty International Dutch Section
Philo Offermans	Movies that Matter

The business community and child labour

Josette Hermans	Save the Children
Celine Verheijen	Defence for Children-ECPAT
Eva Smulders	National Committee UNICEF The Netherlands
Gine Zwart	Arisa
Jan van de Venis	JustLaw, Stand Up For Your Rights and acting Ombudsperson for Future Generations
Joyce Brummelman	Plan International Nederland
Pieter Dirk Dekker	Help a Child

BES islands

La-Toya Charles	National Committee UNICEF The Netherlands
Anoek Hansen	Expertisecenter Onderwijs Zorg Bonaire
Mick Schmit	Stichting Project (FORSA)
Timoteo Silberie	Foundation for professional childcare in Bonaire
Camelia Berkel-Dembrook	Expertise Centre Education Care St.Eustatius
Kenneth Cuvalay	Foundation The Quill
Johan Schaeffer	Body, Mind & Spirit - ASGS Foundation
Ludwina Charles	After School Care, Saba Girls and Boys Sports Society
Sapphire Ramkissoon	Child Focus Foundation

General principles

Discrimination

Carrie van der Kroon	Defence for Children
Ellen-Rose Kambel	Rutu Foundation, advancing mother tongue education
Jessica van Zadelhoff	COC Netherlands
José Smits	Het Gehandicapte Kind (NSGK)

Youth participation

Giulia Giacometti	Nationale Jeugdraad (NJR)
Camee van Comperen	Learning for Well-being Foundation
Eline van der Meulen	Stichting JongPIT
Eva Saeboe	Innovatienetwerk Jeugd | Regio Hart van Brabant
Geeske Strating	Stichting Alexander
Janine Pingen	Stichting Kind en Ziekenhuis
Lindsay Vogelzang	Choice for Youth and Sexuality
Malou Luchtenberg	Beatrix Kinderziekenhuis / UMC Groningen
Mourad El Otmani	Young Amsterdam
Myrna Lemmen	National Committee UNICEF The Netherlands
Renske van Luijn	125Procent
Vicky Verschoor	ZonMw
Wendy Schrama	Universiteit Utrecht
Willeke van Sleeuwen	Netherlands Youth Institute
Willemijn Dupuis	Stichting Kinderrechten en Menselijke Ontwikkeling: KinderrechtenNU en het Nederlands Genootschap van Kinderburgemeesters

Civil rights and freedoms

Statelessness

Caia Vlieks	Institute on Statelessness and Inclusion
Jelle Klaas	PILP-NJCM

Violence against children

Violence against children

Janet van Bavel	Expert in a multidisciplinary approach to child abuse and domestic violence
Caroline Vink	Netherlands Youth Institute
Coby van der Kooi	Netherlands' Ombudsman for Children
Debbie Maas	Veilig Thuis
Kim van Laar	Team-Kim
La-Toya Charles	National Committee UNICEF The Netherlands
Levi van Dam	Stichting JIM en Universiteit van Amsterdam
Lian Smits	Sterk Huis
Maartje Berger	Defence for Children
Marianne Volaart	Inventoz
Mariëlle Dekker	Augeo Foundation
Marijke Bleeker	Nationaal Rapporteur Mensenhandel en Seksueel Geweld tegen Kinderen
Marjon Donkers	Marjon Donkers Coaching en Advies
Remy Vink	TNO Nederlandse Organisatie voor toegepast-natuurwetenschappelijk onderzoek
Rhea Verheul	Netherlands' Ombudsman for Children
Suzanne Kok	Nationaal Rapporteur Mensenhandel en Seksueel Geweld tegen Kinderen
Tea Hol	LVAK Landelijke Vakgroep Aandachtsfunctionarissen Huiselijk geweld en Kindermishandeling
Willemijn Dupuis	Stichting Kinderrechten en Menselijke Ontwikkeling: KinderrechtenNU en het Nederlands Genootschap van Kinderburgemeesters
Ytje Hokwerda	Defence for Children

LGBTI children

Jessica van Zadelhoff	COC Nederland
Bente Keulen	NNID Nederlandse organisatie voor seksediversiteit
Sophie Schers	Transgender Netwerk Nederland (TNN)

Family and alternative care

Eva Huls	Defence for Children
Joliska Hellinga	Advies- en Klachtenbureau Jeugdzorg (AKJ)
Carola Bodenstaff	Jeugdzorg Nederland
Cindy Koole	Vereniging van Nederlandse Jeugdrechtadvocaten (VNJA)
mr. E.A.A van Kalveen	Chair expert group of juvenile judges/
June de Groot	Defence for Children
Mariëlle Bruning	Universiteit Leiden
Reinier Feiner	Vereniging Sociale Advocatuur Nederland (VSAN)

Children with disabilities

Jantine Walst	Defence for Children
Ina Vijzelman	leder(in)
Silke Kuijpers	Per Saldo
Thijs Hardick	leder(in)

Health and wellbeing

Infant mortality

Professor emeritus Koos van der Velden	Public Health Radboud UMC Nijmegen

ADHD and ADD

Expert group ADHD/ADD	Kenniscentrum Kinder- en Jeugdpsychiatrie
Barbara van den Hoofdakker	Accare and RUG
Dion Leiblum	Altrecht
Els van den Ban	Karakter
Jaap Oosterlaan	VU Amsterdam
Nanda Lambregts-Rommelse	Karakter
Pieter Hoekstra	Accare and UMCG

Overweight

Leonie Barels	National Committee UNICEF The Netherlands
Annegre de Roos	Save the Children
Bianca Schoonbeek	Maag Lever Darm Stichting
Carolien Martens	Hartstichting
Frieda van der Jagt	Diabetes Fonds
Gerda Feunekes	Voedingscentrum
Gertrude Zeinstra	onderzoeker voedingsgedrag bij kinderen
Hanno Pijl	Leids Universitair Medisch Centrum
Hester Rippen	Stichting Kind en Ziekenhuis
Raquel Abrahams	AJN Jeugdartsen Nederland
Renate Dietvorst	
Roy van der Ploeg	Maag Lever Darm Stichting
Wilrike Pasman	Nederlandse Associatie voor de Studie van Overgewicht

Air pollution

Jan van de Venis	JustLaw, Stand Up For Your Rights and acting Ombudsperson for Future Generations

Mental health

Giulia Giacometti	Nationale Jeugdraad (NJR)
Djieuwke Verseput	de Nederlandse ggz, Waardenetwerk Gezond opgroeien
Eline Kolijn	Samen Sterk zonder Stigma
Esther Polhuijs	National Committee UNICEF The Netherlands
Hannah Boerstra	Diversion
Ivet Pieper	Stichting Alexander
Leonie Burggraaf	#ikbenOpen
Marjonneke de Vetten	de Nederlandse ggz, Waardenetwerk Internationaal verbinden / Dutch International Mental Health Hub
Maurits Boote	ExpEx
Merel Spijkerman	Alles is Gezondheid
Mirjam Bekker-Stoop	Stichting Open Mind
Mohini Awadhpersad	National Youth Council (NJR)
Sara van der Weerd	Kenniscentrum Kinder- en Jeugdpsychiatrie

Sexual health

Ilze Smit	Rutgers

Substance use and gaming addiction

Marloes Kleinjan	Trimbos-instituut
Gera Nagelhout	Instituut voor Onderzoek naar Leefwijzen & Verslaving (IVO)
Renske Spijkerman	Parnassia Groep Academie en Brijder Verslavingszorg
Simone Onrust	Trimbos-instituut
Tony van Rooij	Trimbos-instituut

Combatting poverty

Caroline van de Wetering	Save the Children
Astrid Huygen	Vereniging van stichtingen Leergeld in Nederland
Carina Buit	Nationaal Fonds Kinderhulp
Caro Kroonen	Jeugdfonds Sport & Cultuur
Elles van der Gaag	Sam& voor alle kinderen
Eva Huls	Defence for Children
Gaby van den Biggelaar	Vereniging van stichtingen Leergeld in Nederland
Irene Verspeek	Armoedefonds
Kim Houben	Divosa
Martijn Schut	Martijn Schut Advies Sociaal Domein
Monique Maks	Jeugdfonds Sport & Cultuur
Paulien Lensink	Stichting Halt
Robin Koper	Speaking Minds

Education and leisure

Inclusive education

Jantine Walst	Defence for Children
Ellen-Rose Kambel	Rutu Foundation, advancing mother tongue education
Femke van Zoggel	Stichting JongPIT
Gepke Boezaard	Ieder(in)
Hans Spekman	Jeugdeducatiefonds
Hilde Kalthoff	Netherlands Youth Institute
Jacqueline Schoonheim	Het Gehandicapte Kind
José Smits	Het Gehandicapte Kind
Willy de Heer	Stichting Kenniscentrum voor Makkelijk Lerenden

Leisure and recreation

Froukje Hajer	Platform Ruimte voor de Jeugd/ adviseur jeugdbeleid Kind, spel & ruimte
Cerunne Bouts	Speeltuinbende/ Het Gehandicapte Kind
Dirk Vermeulen	Speelruimte - Kenniscentrum Buitenspelen/Speelforum
Eelco Koppelaar	Eelco Koppelaar, specialist in speelruimte
Elske Oost-Mulder	OBB creatieve (speel)ruimtedenkers
Ilse van der Put	Wij zijn zet
Jootje Vaas	Ontwerpbureau Jootje Vaas
Josine van den Boogaard	GGD Rotterdam
Lia Karsten	Child in the City en Universiteit van Amsterdam,
Louise Berkhout	Hogeschool Leiden/Speelforum
Marian Schouten	Platform Ruimte voor de Jeugd
Martin van Rooijen	Universiteit voor Humanistiek
Hedy Goossens	VeiligheidNL
Pauline van der Loo	Jantje Beton / NUSO
Pim van der Pol	Speelforum
Sigrun Lobst	Springzaad

Wilna van den Heuvel Hogeschool Utrecht/Speelforum

Special protection measures

Migrant and refugee children

Arja Oomkens	National Committee UNICEF The Netherlands
Eva van Aalst	National Committee UNICEF The Netherlands
Ariane den Uyl	VluchtelingenWerk Nederland
Corrien Ullersma	Van der Woude de Graaf advocaten
Dr. Mr. Carla van Os	Rijksuniversiteit Groningen
Elin Hofman	War Child Holland
Esther Zielhuis	National Committee UNICEF The Netherlands
Frank Velthuizen	War Child Holland
Gerriane Smits	Dokters van de Wereld
Germa Lourens	Stichting Nidos/ VluchtelingenWerk Nederland
Helen Schuurmans	National Committee UNICEF The Netherlands
Karel Jungheim	Kerk in Actie
Majorie Kaandorp	National Committee UNICEF The Netherlands
Marie-Christine Alting von Geusau	Defence for Children
Martin Vegter	Defence for Children
Rhea Verheul	Netherlands' Ombudsman for Children
Sander Schuitemaker	Defence for Children
Stephanie Rap	University Leiden
Sabina Brinkman	ARQ Nationaal Psychotrauma Centrum

Juvenile criminal law

Maartje Berger	Defence for Children
Annemieke Wolthuis	Restorative Justice Nederland
Mariëlle Bruning	Universiteit Leiden
Reinier Feiner	Vereniging Sociale Advocatuur Nederland (VSAN)
Yannick van den Brink	Universiteit Leiden

Optional Protocol on the sale of children, child prostitution and child pornography

Dyonne Pennings	Terre des Hommes Nederland
Arda Gerkens	Expertisebureau Online Kindermisbruik (EOKM)
Celine Verheijen	Defence for Children - ECPAT
Iara de Witte	Defence for Children - ECPAT
Ina Hut	CoMensha
Maartje Berger	Defence for Children
Shakila Mangal	National Rapporteur do against human trafficking and sexual violence against children
Sjoerd van Bemmel	Centrum tegen Kinderhandel en Mensenhandel
Suzanne Kok	National Rapporteur do against human trafficking and sexual violence against children

Optional Protocol on the involvement of children in armed conflict

Juliette Verhoeven	Save the Children
Anne-Floor Dekker	WO=MEN Dutch Gender Platform
Pien Klieverik	Save the Children

Signatures

1. #ikbenOpen
2. 125Procent
3. Accare
4. After School Care, Saba Girls & Boys Sports Society
5. AJN Jeugdartsen Nederland
6. Alles is Gezondheid
7. Altrecht
8. Amnesty International Dutch Section
9. Arisa
10. Armoedefonds
11. Augeo Foundation
12. Beatrix Kinderziekenhuis / UMC Groningen
13. Body, Mind & Spirit - AIDS Support Group Saba Foundation
14. Branches Gespecialiseerde Zorg voor Jeugd (BGZJ: Jeugdzorg Nederland, de Nederlandse ggz, VGN, VOBC)
15. Brijder Jeugd Verslavingszorg
16. BVjong, beroepsvereniging kinder- en jongerenwerkers
17. Centrum tegen Kinderhandel en Mensenhandel (CKM)
18. Centrum voor Mondiaal Onderwijs
19. Child Focus Foundation
20. Child Friendly Cities Netherlands
21. COC Netherlands
22. CoMensha
23. de Nederlandse ggz
24. Defence for Children
25. Diversion
26. Dokters van de Wereld
27. Dutch Youth Council (NJR)
28. Edukans
29. Expertise Center Education Care St. Eustatius
30. Expertisebureau Online Kindermisbruik (EOKM)
31. Expertisecenter Onderwijs Zorg Bonaire
32. Expertisecentrum Samen naar School
33. Fier. Landelijk expertise- en behandelcentrum op het terrein van geweld in afhankelijkheidsrelaties
34. Foundation for professional childcare in Bonaire
35. Foundation The Quill
36. Help a Child
37. Het Vergeten Kind
38. Ieder(in)
39. Ingrado
40. Institute on Statelessness and Inclusion
41. Instituut voor Onderzoek naar Leefwijzen & Verslaving (IVO)
42. Janusz Korczak Stichting
43. Jeugdeducatiefonds
44. Jeugdfonds Sport & Cultuur
45. Jeugdzorg Nederland (chairwoman: Ms. Anne Rotering, also chairwoman of Jeugdbescherming West/JB-West, The Hague)
46. Johannes Wier Stichting
47. Justlaw
48. Kenniscentrum Kinder- en Jeugdpsychiatrie
49. Kenniscentrum voor Makkelijk Lerenden
50. Kerk in Actie
51. Kinderpostzegels

52. Learning for Well-being Foundation
53. LVAK Landelijke Vakgroep Aandachtsfunctionarissen Huiselijk geweld en Kindermishandeling
54. Martijn Schut Advies Sociaal Domein
55. Missing Chapter Foundation
56. Movies that Matter
57. National Committee UNICEF The Netherlands
58. Nationaal Fonds Kinderhulp
59. Nederlands Juristen Comité voor de Mensenrechten (NJCM)
60. Nederlandse Associatie voor de Studie van Overgewicht
61. Nederlandse Vereniging voor Autisme (NVA)
62. Nederlandse Vereniging voor Kindergeneeskunde (NVK)
63. Netherlands Youth Institute
64. NNID Nederlandse organisatie voor seksdiversiteit
65. OBB creatieve (speel)ruimtedenkers
66. Per Saldo
67. Pharos
68. Plan International Nederland
69. Platform Ruimte voor de Jeugd
70. Restorative Justice Nederland
71. Rutgers
72. Rutu Foundation, advancing mother tongue education
73. Sam& voor alle kinderen
74. Samen Sterk zonder Stigma
75. Save the Children
76. SOS Children's Villages
77. Speaking Minds
78. Stand Up For Your Rights
79. Sterk Huis
80. Steunpunt Onderwijs Het Gehandicapte Kind
81. Stichting Alexander
82. Stichting Halt
83. Stichting JIM
84. Stichting JongPIT
85. Stichting Kind en Ziekenhuis
86. Stichting Kinderen-Ouders-Grootouders
87. Stichting Kinderrechten en Menselijke Ontwikkeling: KinderrechtenNU en het Nederlands Genootschap van Kinderburgemeesters
88. Stichting LOS (Landelijk Ongedocumenteerden Steunpunt)
89. Stichting Ocan
90. Stichting Open Mind
91. Stichting Project FORSA
92. Team-Kim
93. Terre des Hommes Nederland
94. TNO Nederlandse Organisatie voor toegepast-natuurwetenschappelijk onderzoek
95. Transgender Netwerk Nederland
96. Trimbos-institute
97. University Leiden
98. Valente
99. Veilig Thuis
100. VeiligheidNL
101. Vereniging Sociale Advocatuur Nederland (VSAN)
102. Vereniging van Nederlandse Jeugdrechtadvocaten (VNJA)
103. Vereniging van stichtingen Leergeld in Nederland
104. Verwey-Jonker Instituut
105. VluchtelingenWerk Nederland
106. Voedingscentrum
107. Vrije Universiteit Amsterdam

108. WO=MEN Dutch Gender Platform
109. Young Amsterdam

Children's rights in the Netherlands 2015 – 2020
Fifth NGO report of the Dutch NGO Coalition for Children's Rights to the UN Committee on the Rights of the Child

Contact details
Kinderrechtencollectief
p/a Defence for Children
Hooglandse Kerkgracht 17G
2312 HS Leiden
Nederland
Phone: (+31) (0)71-516 09 80
info@kinderrechten.nl
www.kinderrechten.nl

- Engels
- Paperback
- 9789078829010
- 01 mei 2007
- 270 pagina's

Klokkenluider Roelie Post raakte alles kwijt en leeft een eenzaam leven

441 anderen gaven een hartje

één dag geleden · Leestijd 7 min

Vallen & Opstaan · Media · Eenzaamheid

Roelie Post (60) werkte als ambtenaar voor de Europese Commissie toen ze zag dat Roemeense kinderen voor grote bedragen verkocht werden. Verkapte kinderhandel. Ze stelde het aan de kaak, maar niet zonder gevolgen: ze werd een klokkenluider. Ze raakte alles kwijt: "Mijn baan, mijn inkomen, mijn thuis in Brussel, mijn vertrouwen." Roelies gevoel voor rechtvaardigheid leidde tot verregaande eenzaamheid.

Post werkte bij de Europese Commissie. In 1999 kwam ze op de afdeling van Roemenië terecht, dat land wilde toetreden tot de Europese Unie. Ze kreeg het dossier kinderrechten onder haar hoede. "Roemenië had grote controversiële kindertehuizen, dat moest anders." Al snel ontdekte ze aan enorm aantal interlandelijke adopties. "Er bleek een enorme markt voor blanke, Roemeense kinderen te zijn. Met name in landen als Amerika, Frankrijk en Italië waren ze erg gewild. Kinderen werden tegen absurde bedragen verkocht. Dit was verkapte kinderhandel." Post stelde het probleem aan de orde. Na lange, moeilijke onderhandelingen, waarbij ook Amerikaanse, Franse en Italiaanse adoptieorganisaties veel invloed uitoefenden, kreeg Post gelijk. Er kwam een wet die interlandelijke adoptie stopte. Post was blij: "Ik had hard gewerkt en mijn leidinggevende was er ook blij mee. In mijn beoordelingen uit die tijd lees je dat ik een wezenlijke bijdrage heb geleverd aan een oplossing van dit jarenlange probleem."

Daarmee leek de zaak klaar. Totdat de Europese Commissie van samenstelling veranderde. "Dit gebeurt elke vijf jaar, waarbij alle bazen worden verwisseld." Binnen drie maanden zat Post achter een bureau, zonder werk. Bovendien kwam er een nieuwe afdeling met mensen die in de adoptielobby hadden gewerkt, zij maakten alle regels over kinderrechten ongedaan." Daarmee ging haar werk de prullenbak in.

Je kunt beter verhuizen

Bij de wisseling van samenstelling werd Italië op het portfolio ‘justitie’ gezet. Het land wat veel baat had bij de adopties. “Ik was verbijsterd toen ik dat las. Mijn collega’s zeiden: ‘volgens mij kun je beter meteen verhuizen.’ Ik deed daar laconiek over, maar ze bleken gelijk te hebben.”

Daarna probeerde Post haar collega’s die betrokken waren bij het adoptiedossier aan te spreken. Ze stuurde mails aan de top waarin ze uitlegde wat er gebeurde. “Maar ik hoorde niks. Er was één grote stilte. Ik denk dat ze voelden dat er iets groots achter zat, dit kon geen toeval zijn.” Nadat Italië op het dossier kwam, werd Post opzijgeschoven. “Ik werd als voetveeg behandeld. Ik ben er beetje bij beetje uitgewerkt. Eerst heb ik anderhalf jaar thuis gezeten, in de ziektewet. Op aanraden van de Secretaris Generaal en de Europees Commissaris publiceerde ze een boek, *Romania for Export Only, the untold story of the Romanian ‘orphans’*.

Daarna kwam de hoogste baas, de Secretaris-Generaal, met het idee dat ik een NGO op kon richten om kinderhandel tegen te gaan. “Zij wist ook niet wat anders te doen, ook zij raakte anders haar baan kwijt.” Ze richtte dus een NGO op, Against Child Trafficking (ACT), waar de Europese Comissie haar formeel detacheerde en dus haar salaris doorbetaalde. Een nog nooit vertoonde situatie. Vanuit ACT werkte ze aan plannen om de adoptielobby aan te pakken. “Ik werkte mee aan documentaires, schreef brieven. Het verhaal kreeg bekendheid. Dat hadden ze bij de Europese Commissie ook weer niet verwacht, ze hoopten dat het over zou waaien door mij weg te sturen. Als de gemoederen dan gesust waren, kon ik terugkomen.”

Intimidatie

Eind 2014 eindigde het detacheringscontract en keerde ze terug, nadat ze zes jaar had gewerkt voor de stichting. “Ik wist dat ik niet voor altijd zo door kon gaan, wilde dat ook niet. Ik ben een doorgewinterde ambtenaar, daar ben ik goed in, geen activist.” Toen ze terugkeerde zei niemand wat. Niemand gaf haar een hand. Niemand stapte bij haar in de lift. De baan die haar werd toegewezen was zonder inhoud, slechts een paar uur administratieve handelingen per week.

In 2016 stopte ze met naar kantoor gaan en luidde intern de klok over intimidatie. Het was niet meer vol te houden. “Het achtervolgen en het afluisteren, ik kon er niet meer tegen.” In februari 2016 schreef ze een externe klokkenluidersbrief aan de voorzitter van het Europees Parlement en minister-president Rutte en ze vertrok uit Brussel. Er kwam geen reactie en in augustus 2018 werd ze ontslagen. “Sindsdien werk ik me een uur in de rondte om erkenning te krijgen als klokkenluider.”

Alles kwijt

Ze raakte alles kwijt. “Mijn baan, mijn inkomen, mijn thuis in Brussel, mijn vertrouwen.” Post werd doorbetaald terwijl ze een tijd niet werkte, maar haar voormalig werkgever wil dat ze dat terugbetaalt. “Ik moet 200.000 euro aan salaris terugbetalen. De komende zes jaar moet ik aflossen. Mijn rekening werd nog een tijd geblokkeerd. Ik heb geld moeten lenen. Toen moest ik echt de eindjes aan elkaar knopen.” GeenStijl bood de helpende hand, zij haalden duizend euro op voor Post. “Het was precies wat ik nodig had.”

Vanuit het Europees Parlement en de Tweede Kamer kreeg ze steun. In september 2019 werd er in Den Haag een motie aangenomen die haar zaak ondersteunt. Mede daardoor kreeg ze een deel van haar inkomen terug. Maar verder is het stil. “Rutte brandt er zijn vingers niet aan en de Minister van Buitenlandse Zaken zegt dat het een Europees arbeidsgeschil is. Ik sta er alleen voor.”

Geen weg terug

Voor Post is het nu duidelijk, er is voor haar geen weg terug. “Zolang kinderhandel nog bestaat, ga ik door. Ik móet dit doen. Ik heb de kennis, de juiste contacten.” Het heeft voor Post tot een eenzaam leven geleid. Ze gaat nooit meer naar verjaardagen. Ze heeft geen hobby’s. “Ik ben al tien jaar niet op vakantie geweest.

Ik wil mijn tijd liever goed besteden. Als ik wegga, ben ik bang dat mijn aandacht verslapt en dat ik alles kwijtraak."

Ze blijft zich inzetten om kinderhandel aan te pakken. Ze werkt mee aan documentaires, heeft contact met Kamerleden, ze schrijft. "Ik leef nu voor één doel. Ik heb een taak die ik af moet maken. Als ik mijn laatste adem uitblaas heb ik tenminste een wezenlijke bijdrage geleverd. In 2003 wilde ik de handdoek in de ring gooien, maar mijn dochter, ze was toen elf jaar, zei: 'wie gaat er dan voor die kinderen zorgen?' Toen ben ik toch doorgegaan.

Het liefst zou ze gewoon, net als ieder ander, naar haar werk gaan. Ze hield van haar baan, van hard werken. Nu zit ze thuis, in een dorp in het noorden van het land. Tegen haar zin, het liefst woonde ze nog in Brussel, haar thuis. "Ik woon in een dorp dat niet bij me past. Maar ik voel me veilig hier. Er is sociale controle."

Hoop

Ondanks alle gebeurtenissen, ondanks het eenzame bestaan, houdt ze hoop. "Ik hoop dat de Europese Commissie mij alsnog gelijk geeft. Maar dat schaadt de reputatie. Ook zij gaan door. Maar de informatievoorziening en de kennisoverdracht is sneller dan twintig jaar geleden, dat is in mijn voordeel. Zaken krijgen sneller bekendheid. Het zal nooit makkelijk worden, ook niet voor andere klokkenluiders, maar ik geloof in het licht aan het eind van de tunnel."

Kijk de aflevering van NieuwLicht met Roelie nu op NPO Start.

Bekijk hier het verhaal van Roelie over eenzaamheid in 'Wie kent mij nog?'

441 anderen gaven een hartje

Deel:

Dit artikel hoort bij het programma
NieuwLicht

Ingrid und Klaus-Peter Wittkopf
Sudenfelder Str. 10
D – 49525 Lengerich

Offenes Schreiben an Kommission Präsident Juncker

14. September 2015

Sehr geehrter Herr Juncker!

Mit diesem Schreiben möchten wir uns als Bürger der EU persönlich an Sie wenden und um dringlichste Unterstützung und Hilfe bitten.

Wir sind empört über das was von Seiten der EU mit einer Ihrer langjährigen Mitarbeiterin, Frau Roelie Post, inszeniert wurde bzw. wird.

Wir kennen Frau Post und ihre aufopferungsvolle Arbeit gegen Kinderhandel und der Adoptionslobby über Jahre. Aber was jetzt mit Ihr geschehen ist, macht uns fassungslos. Ihr wurde das volle Gehalt entzogen, und damit ihre Existenz, trotzdem sie krankgeschrieben ist.

Für uns sieht es aus, wie ein Krieg der mit ihr geführt wird und sie liegt jetzt "angeschossen" auf dem Schlachtfeld. Wir haben Angst um sie und hoffen, daß wir sie nicht von diesem Schlachtfeld tot bergen mussen.

Da wir selbst ehemalige DDR-Flüchtlinge sind und aus politischen Gründen unsere Heimat verlassen haben, können wir es nicht verstehen, daß wir sowas nach 26 Jahren in einem freien Europa erleben müssen bzw., daß sowas geschehen darf.

Ein Mensch, eine Beamtin, wird von der eigenen Behörde, die sogar mit einem Friedensnobelpreis ausgezeichnet wurde, zerstört.

Wo leben wir?

In der Hoffnung, dass wir wieder an das Gute glauben dürfen und eine schnelle Abhandlung Ihrerseits, verbleiben wir

mit freundlichen Grüßen,

Ingrid und Klaus-Peter Wittkopf

Kopie: Dr. Angela Merkel (fax.: +49 30 - 220 70 -111)

(vertaling brief)

Ingrid en Klaus-Peter Wittkopf

Sudenfelder Str. 10

D - 49525 Lengerich

14 september 2015

Geachte heer Juncker,

Met deze brief richten wij ons, als burgers van de EU, persoonlijk tot u om dringende steun en hulp te vragen.

Wij zijn ontstemd over wat de EU heeft gedaan en doet met hun jarenlange medewerker, mevrouw Roelie Post.

Wij kennen mevrouw Post en haar jarenlange inzet tegen kinderhandel en de adoptielobby. Maar wat er nu met haar gebeurt, laat ons verbijsterd achter.

Haar volledige salaris is geschrapt, en daarmee haar bestaan, ondanks dat ze met ziekteverlof was.

Voor ons lijkt dit alsof er een oorlog tegen haar wordt gevoerd, terwijl zij op het slachtveld ligt "geschoten". Wij zijn bang voor haar en hopen dat we haar niet als dode van dit slachtveld hoeven op te halen.

Aangezien wij zelf voormalige DDR-vluchtelingen zijn en ons vaderland om politieke redenen hebben verlaten, kunnen wij niet begrijpen dat wij dit 26 jaar later, in een vrij Europa, moeten meemaken of dat zoiets kan gebeuren.

Een mens, een ambtenaar, wordt vernietigd door zijn eigen autoriteit, die zelfs met de Nobelprijs voor de Vrede is onderscheiden.

Waar leven we nog?

In de hoop dat we weer kunnen geloven in het goede, en een snelle afhandeling hiervan van uw kant, blijven we

met vriendelijke groet,

Ingrid und Klaus-Peter Wittkopf

Copie: Dr. Angela Merkel (fax: +49 30 - 220 70 -111)

D(02-20-22 :ved 2015 Mar 9 04:10

Roelie Post

[redacted]

Mr. Martin Schulz
President of the European Parliament
60, rue Wiertz / Wiertzstraat 60
B-1047 Bruxelles/Brussel

Hand-Delivered to the Cabinet

Brussels, 12 February 2016

Dear President Schulz,

Hereby I address myself to you as whistleblower, with the request for support and protection.

As a permanent official of the European Commission, I have been the subject of harassment and intimidations since the adoption of Romanian children was halted in the framework of Romania's accession to the European Union. I was at the time DG Enlargement's Task Manager for the Romanian Children File. This work was done under the guidance of Commissioner Günther Verheugen, who considered this a key issue under the Copenhagen criteria for Romania's accession.

It was a tough job, which could only be done thanks to my dedication, determination, problem analysing and problem solving skills, and by withstanding the pressure which came from multiple sides and often under fake flags. I was considered to be decisive in allowing the Commission to finally after many years of failed efforts to correctly shape a coherent and well based policy as to how to deal with the sensitive topic of children's rights in Romania.[1]

In short, the problem was that the Romanian children issue had been politicised by the "Adoption lobby", whereas it really was a technical issue. During my work on the Romanian children file, the issue was de-politicised with the help an Independent Panel of Family Law Experts of the Member States.

This "Adoption-Lobby" also has its tentacles inside the European institutions. With the changing of the guards, in 2004, Commissioner Verheugen was replaced and I was rapidly ostracised. Additional to this I was, and still am, the target of intimidations and clear threats at personal level.

With full support of the Secretary General of the European Commission and, by then, Vice President Verheugen, in 2007 I blew the whistle by authoring the book "Romania for Export Only, the untold story of the Romanian "orphans".

The Secretary General of the European Commission, in 2008, decided to temporarily second me to an NGO[2] that was set up especially for that secondment. Objective: to counter this in-house lobby from outside, awaiting the lie of the land in the next European Commission.

---

[1] Staff Appraisal Report 2005
[2] Against Child Trafficking (ACT) www.againstchildtrafficking.org

This strategy, however bizarre it was, has partly worked out well. Most lobby attempts were not successful due to our actions. This has attracted wide media attention. For example, the WDR produced a documentary about this in 2009 (Suche Kind, Zahle Bar – die Adoptionslobby), which received the 2009 Media prize of the German child rights NGO Kindernothilfe. Last year a book was published by a Danish journalist that also describes the adoption battlefield at the European Commission (Adoptionens slagmarker).

The secondment contract came to an end in August 2014. The Secretary General advised me to come back. I was hoping that the new Commission would welcome me back and set the record straight. With this I mean, putting the record straight concerning the issue of children's rights, as well as about my personal situation because the two have become inseparably linked.

Unfortunately the opposite was the case. There was no "welcome back". Instead I was isolated, mobbed - ostracized.

For my personal safety and well-being I had to take protective measures. Therefore, I have retracted myself from Brussels, and live in hiding.

I attach my most recent appraisal report[3], including the attachments. To which there was no follow-up.

Over the last 18 months I have tried to find a personal solution with the European Commission, but have found no willingness at all to do so. Having turned everywhere, I see no other way then to turn to you. Considering the fact that the issue was re-politicised over the last 10 years, it is likely that only at that level that a solution may be found.

Against Child Trafficking and myself have fully documented the events that took place over the last 10 years. On request we can make this available.

Yours sincerely

[redacted]

Roelie Post

Encl:

- Self Assessment, Staff Report, including annexes
- Romania for Export Only, the untold story of the Romanian "orphans"

Copies:

Dutch Presidency: Prime Minister Mr. Mark Rutte
European Ombudsman: Mrs. Emily O'Reilly
Kinderombudsman: Mr. Marc Dullaert

[3] The Appraisal Report contains the name of a second permanent official, at her explicit request

Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2018–2019

21 501-20 Europese Raad

Nr. 1471

MOTIE VAN HET LID OMTZIGT
Voorgesteld 4 september 2019

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat de heer Timmermans zich duidelijk uitgelaten heeft over de bescherming van klokkenluiders;

constaterende dat mevrouw Roelie Post een klokkenluidersbrief geschreven heeft aan de premier van Nederland, toen Nederland voorzitter was van de Europese Unie;

constaterende dat het probleem dat zij aankaartte, kinderhandel bij interlandelijke adopties, geenszins is opgelost;

verzoekt de Nederlandse regering, en de heer Timmermans tot een fatsoenlijke oplossing te komen van zowel de zaak als voor de persoon in kwestie en de Kamer hierover voor 25 oktober te informeren,

en gaat over tot de orde van de dag.

Omtzigt

kst-21501-20-1471
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2019

IFUD of Human Rights

AUDIO

https://archive.org/details/strategic-lawsuits-against-public-participation-slapps_20230905

[transcript]

De ministerraad heeft ingestemd met de instelling van een Staatscommissie rechtsstaat. De commissie staat onder voorzitterschap van hoogleraar Henk Kummeling. De opdracht is om het functioneren van de rechtsstaat te analyseren en voorstellen te doen voor versterking ervan. Bij de opdracht zal de commissie nadrukkelijk aandacht hebben voor bescherming van burgers tegen onvoorziene en ongewenste gevolgen van overheidsmaatregelen. De commissie zal voor 1 juni 2024 haar advies aanbieden aan het kabinet.

Het ongunstig beoordelen en neerhalen van de Stichting Intermediaire Stichting van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens. Decennialang respectloos en niet geïnteresseerd zijn behandeld door de Staat der Nederlanden van hoog tot laag, met enkele uitzonderingen daargelaten. De stichting wordt bewust geweerd. De diverse instanties binnen de Nederlandse overheid die de stichting zouden moeten beschermen ketenpartners, deden precies het tegenovergestelde. Doorzeeft met vriendjespolitiek. De Nederlandse overheid zet politieke opposanten en mensenrechtenverdedigers buitenspel. Het blijkt niet alleen mensenrechtenverdedigers. Het zit namelijk veel dieper in de samenleving. Vaak zijn mensen zich van de kwetsbaarheid van hun positie niet bewust. Anderen maken bezwaar en raken verstrikt tussen klachteninstituten die niet functioneren, rapporten en formulieren, steeds meer strengere verplichtingen, een juridische uitputting, strijd, de zware bewijslast, de slopende eenzijdige rechtspraktijk tot juridisch touwtrekken tot de Hoge Raad toe. Het recht ook het strafrecht dient er vooral te zijn om onmachtige te beschermen. In Nederland is dit precies andersom. Het recht beschermt en bevoordeelt de politieke en economische heersende klasse. Het recht is een monopolistisch machtsmiddel van de heersende klasse met een eigen staat van heersers in de staat. Zodra klokkenluiders en een vinger naar uitstrekken, sluit het systeem zich hermetisch. Iedere aanval op de Nederlandse staat wordt door het Openbaar Ministerie en de rechters onmiddellijk afgeblokt. Het apparaat van de echte macht of regering staat boven electorale belangen. Een staat waarin hooggeplaatsten met de juiste contacten binnen justitie en de rechterlijke macht boven de wet staan. De staat binnen de staat zal nooit toestaan dat er een situatie ontstaat waarin men macht en voordelen zal verliezen aan die van de democratische. Het behouden van de status quo door het gevestigde establishment van de macht. In het engels deep state. Nederland is, afgezien van de presentatie van de regering zelf over democratie en rechtsstaat, in de praktijk een samenleving die individuen en organisaties benadeelt als ze niet tot de heersende klasse behoren en bevoordeeld als ze wel tot de heersende klasse behoren. Het is hier schematisch van aard. De Nederlandse staat gebruikt hetzelfde principe van het modelkamp Theresienstadt van de nazi's betreft de uitvoering van rechtsstaat en democratie, mensenrechten en zelfs de herdenking van de Holocaust is onderdeel van het model. Waar we het hier over hebben zijn de geschetste ontwikkelingen waar Omtzigt ook over sprak. Die problemen liggen in een structureel patroon in de praktische uitvoering van de rechtsstaat die het meest ernstig zijn geschonden. Dat is niet alleen de toeslagen affaire van de Belastingdienst en gaswinning Groningen of de jeugdzorg. Er is veel meer. Nederland is een land waar de mensenrechten stelselmatig worden geschonden. Mensenrechten in Nederland, dienen voor frauduleuze en oplichtende politici van de Nederlandse Staat voor de Mensenrechtenraad in Genève en de Verenigde Naties in New York samen met de Koning in de schijnwerpers te zetten. Hun model speeches naar bekende mensenrechtenstrijders zoals bijvoorbeeld Nelson Mandela of Martin Luther King, en verwijzen ook naar de mensenrechtentulp en het Mensenrechten Fonds van Anne Frank over de Tweede Wereldoorlog. Deze enscenering isdan ook niet gericht op de mensenrechten, maar op zelfverheerlijking en als politiek instrument voorde Nederlandse staat. Nederland heeft Shelter City met een aantal

Shelter City steden in Nederland zoals Den Haag. Het beschermen van mensenrechtenverdedigers wereldwijd gaat niet om mensenrechten, maar gaat de bloemetjes buiten zetten voor goede presentatie voor promotie van nederlandse mensenrechten in het buitenland. Overigens met alle respect voor Anne Frank en Haar herinneringen. Vrij Nederland Bart de Koning stelde een lijst samen van 216 politieke zaken en integriteit schandalen uit de Nederlandse politiek die zich in de afgelopen dertig jaar tussen 1983 en 2013 in Nederland hebben afgespeeld. Al die affaires hebben het vertrouwen in Nederlandse politici en bestuurders aangetast. De belangrijkste redenen voor het verminderde vertrouwen in de overheid zijn incompetentie en fraude. Zo zijn klokkenluiders in Nederland nog steeds niet goed beschermd. De regering verafschuwt en verbant wetenschappers die orthodoxe standpunten in twijfel trekken. Heel vaak worden klokkenluiders die wijzen op tekortkomingen in de heersende stroming theorieën of de interpretatie van gevestigde belangen als krankzinnigen bestempeld, zodathun ideeën achteraf gemakkelijk genegeerd kunnen worden. Ook worden ze stelselmatig verhinderdom congressen bij te wonen, zodat hun ideeën geen gehoor vinden. Deze praktijken zijn opzettelijkebarrières om het vrije wetenschappelijke denken te stoppen. Ze zijn buitengewoon onwetenschappelijk en crimineel. De schijn van de Nederlandse regering die ze creëert met rapporten en toespraken over mensenrechten, dienen als dekmantel voor roofzuchtige en op winst gerichte criminele praktijken.

Auteur: Bart de Koning

- Nederlands
- Paperback
- 9789462983496
- 2018
- 337 pagina's
- Amsterdam University Press

Vriendjespolitiek’, een boek over hoe fraude en corruptie onze rechtsstaat en het vertrouwen van de burger aantasten. Pieter van der Wielen spreekt met Bart de Koning.

Auteur: Bart de Koning • Nederlands • Paperback • 9789462983496 • 2018 • 337 pagina's • Amsterdam University Press

AUDIO

https://archive.org/details/vriendjes-politiek

EUROPESE
COMMISSIE

Brussel, 27.4.2022
COM(2022) 177 final

2022/0117 (COD)

Voorstel voor een

RICHTLIJN VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD

tot bescherming van bij publieke participatie betrokken personen tegen kennelijk ongegronde of onrechtmatige gerechtelijke procedures (“strategische rechtszaken tegen publieke participatie”)

{SWD(2022) 117 final}

TOELICHTING

1. ACHTERGROND VAN HET VOORSTEL

• Motivering en doel van het voorstel

Kennelijk ongegronde of onrechtmatige gerechtelijke procedures tegen publieke participatie (vaak ook *strategische rechtszaken tegen publieke participatie* of "SLAPP's" genoemd) zijn een recent, maar steeds vaker voorkomend verschijnsel in de Europese Unie. Het gaat hierbij om een bijzonder schadelijke vorm van pesterijen en intimidatie, die wordt toegepast tegen personen die zich inzetten voor het algemeen belang. Het zijn ongegronde of overdreven gerechtelijke procedures die meestal door machtige personen, lobbygroepen, bedrijven en overheidsorganen worden aangespannen tegen partijen die over zaken van algemeen belang kritiek uiten of berichten verspreiden die de eiser onwelgevallig zijn. Zij hebben tot doel critici te censureren, te intimideren en het zwijgen op te leggen door hen te belasten met de kosten van een juridisch verweer totdat zij hun kritiek of oppositie staken. In tegenstelling tot gewone rechtszaken worden SLAPP's niet aangespannen om het recht op toegang tot de rechter uit te oefenen en om de rechtszaak te winnen of schadeloos te worden gesteld. In plaats daarvan worden zij aangespannen om de verweerders te intimideren en hen financieel droog te leggen. Uiteindelijk is het de bedoeling om angst aan te jagen, verweerders het zwijgen op te leggen en hen ervan te weerhouden hun werk voort te zetten.

SLAPP's worden vaak aangespannen tegen journalisten en mensenrechtenverdedigers. Daarbij gaat het niet alleen om individuele personen, maar ook om media, uitgeverijen en organisaties uit het maatschappelijk middenveld, bijvoorbeeld milieugroeperingen. Ook anderen die betrokkenen zijn bij publieke participatie, zoals onderzoekers en wetenschappers, kunnen het doelwit zijn.

In een gezonde en florerende democratie moeten burgers actief aan het publieke debat kunnen deelnemen zonder onnodige inmenging van overheden of andere machtige belanghebbenden. Zinvolle deelname is maar mogelijk als burgers toegang krijgen tot betrouwbare informatie, op basis waarvan zij hun eigen mening kunnen vormen en hun oordeel kunnen uitspreken in een openbare ruimte waar personen vrij van mening kunnen verschillen.

Journalisten vervullen een belangrijke rol als het gaat om het bevorderen van het publieke debat en de verspreiding en de ontvangst van informatie, meningen en ideeën. Zij moeten hun werk goed kunnen doen om ervoor te zorgen dat burgers in Europese democratieën toegang hebben tot pluriforme meningen. Onderzoeksjournalisten spelen een sleutelrol bij de bestrijding van georganiseerde misdaad, corruptie en extremisme. Een robuust stelsel van waarborgen is nodig om hen in staat te stellen hun cruciale waakhondfunctie in zaken van legitiem algemeen belang te vervullen. Aan hun werk zijn bijzonder grote risico's verbonden en zij zijn steeds vaker het doelwit van aanvallen en pesterijen. Mensenrechtenverdedigers hebben een cruciale rol als het gaat om eerbiediging van grondrechten, democratische waarden, maatschappelijke integratie, milieubescherming en de rechtsstaat. Zij moeten actief aan het openbare leven kunnen deelnemen en hun stem over beleidszaken en in besluitvormingsprocessen kunnen laten horen, zonder angst voor intimidatie.

Vaak kenmerken SLAPP's zich door ongelijke machtsverhoudingen tussen de partijen, waarbij de eiser — bijvoorbeeld in financieel of politiek opzicht — meer macht heeft dan de verweerder. Van ongelijke machtsverhoudingen is bij SLAPP's niet altijd sprake, maar wanneer dat wel het geval is, kunnen de schadelijke gevolgen voor de doelwitten aanzienlijk groter zijn, en dat heeft een afschrikkend effect voor het publieke debat. Bovendien kunnen SLAPP's andere potentiële doelwitten in die zin afschrikken dat deze kunnen besluiten af te

zien van hun recht om onderzoek te doen naar en verslag uit te brengen over kwesties van algemeen belang. Hierdoor ontstaat de kans op zelfcensuur.

SLAPP's zijn een vorm van onrechtmatig gebruik van gerechtelijke procedures en belasten gerechten onnodig. Organisaties en personen die SLAPP's aanspannen, kunnen hun vorderingen op uiteenlopende gronden baseren. Vaak houden de beschuldigingen verband met smaad, maar ook met inbreuken op andere regels of rechten (bv. wetgeving op het gebied van gegevensbescherming of privacy). Daar komen dan vaak schadeclaims/vorderingen wegens onrechtmatige daad bij, of soms ook rechterlijke bevelen (verbod op publicaties, of in ieder geval uitstel ervan).

Het grote aantal SLAPP's is voor enkele lidstaten als een punt van ernstige zorg aangemerkt in de verslagen over de rechtsstaat voor de jaren 2020 en 2021.

Het platform van de Raad van Europa voor de bevordering van de bescherming van de journalistiek en de veiligheid van journalisten[1] meldt ook een toenemend aantal waarschuwingen of ernstige bedreigingen van de veiligheid van journalisten en de mediavrijheid in Europa, inclusief verschillende gevallen van gerechtelijke intimidatie. In het jaarverslag 2021 van de partnerverenigingen van het platform van de Raad van Europa voor de bevordering van de bescherming van de journalistiek en de veiligheid van journalisten wordt uitdrukkelijk gewezen op de forse toename van de waarschuwingen in verband met SLAPP's die in 2020 werden gemeld voor het voorgaande jaar, zowel qua aantal als qua rechtsgebieden van de betrokken lidstaten van de Raad van Europa[2]. In bredere zin blijkt ook uit de informatie op de Europese Monitor voor de pluriformiteit van de media[3] dat de werkomstandigheden van journalisten verslechteren. In 2021 noteerde de Media Freedom Rapid Response (MFRR) 439 meldingen (met aanvallen op 778 personen of organisaties op mediagebied) in 24 lidstaten van de EU in 12 maanden tijd, waaronder SLAPP's[4].

Hoewel er meer gegevens beschikbaar zijn over dreigingen van SLAPP's tegen journalisten en mensenrechtenverdedigers, worden ook andere partijen die bij publieke participatie

---

1 Sinds 2015 bevordert dit platform van de Raad van Europa de verzameling en verspreiding van informatie over punten van ernstige zorg betreffende de mediavrijheid en de veiligheid van journalisten in de lidstaten van de Raad van Europa. Bijdragende partnerorganisaties — uitgenodigde internationale ngo's of journalistenverenigingen — geven waarschuwingen over schendingen van de mediavrijheid en publiceren jaarverslagen over de toestand van de mediavrijheid en de veiligheid van journalisten in Europa. Van de lidstaten van de Raad van Europa wordt verwacht dat zij in actie komen, de problemen aanpakken en het platform op de hoogte brengen van de maatregelen die zij genomen hebben als reactie op de waarschuwingen. Uit het geringe aantal reacties van de lidstaten van de Raad van Europa, waaronder ook lidstaten van de EU, blijkt dat verdere maatregelen noodzakelijk zijn (https://www.coe.int/en/web/media-freedom).

2 In 2021 werden er 282 waarschuwingen gepubliceerd op het Platform voor de bevordering van de bescherming van de journalistiek en de veiligheid van journalisten (coe.int). Daarbij waren verschillende gevallen van gerechtelijke intimidatie, d.w.z. het opportunistische, willekeurige of vexatoire gebruik van wetgeving, onder meer wetgeving in verband met smaad, terrorismebestrijding, nationale veiligheid, hooliganisme of anti-extremisme. In het jaarverslag 2021 van de partnerverenigingen van het platform van de Raad van Europa voor de bevordering van de bescherming van de journalistiek en de veiligheid van journalisten wordt gemeld dat in 2020, in vergelijking met het jaar daarvoor, zowel het aantal waarschuwingen als het aantal betrokken rechtsgebieden van de lidstaten van de Raad van Europa is gestegen -1680a2440e (coe.int).

3 https://cmpf.eui.eu/media-pluralism-monitor

4 https://www.ecpmf.eu/wp-content/uploads/2022/02/MFRR-Monitoring-Report.pdf In een aparte factsheet zijn gegevens opgenomen voor de 27 lidstaten van de EU (https://www.mfrr.eu/wp-content/uploads/2022/02/2022_02_17_MFRR_FACT_SHEET_MAPPING_MEDIA_FREEDOM_European_Union_Member_States_Year_2021.pdf).

betrokken zijn, waaronder vakbondsmensen en wetenschappers, geconfronteerd met soortgelijke problemen. Dit blijkt uit een aantal bijdragen van het maatschappelijk middenveld die tijdens de openbare raadpleging werden ontvangen.

Veel SLAPP's hebben een binnenlandse achtergrond en hebben geen grensoverschrijdende gevolgen. SLAPP's zijn echter vaak grensoverschrijdend van aard en wanneer er sprake is van grensoverschrijdende gevolgen, dan nemen de complexiteit en de kosten toe, met nog meer nadelige consequenties voor verweerders. Het feit dat onlinemedia-inhoud in alle rechtsgebieden toegankelijk is, kan de weg vrijmaken voor forumshopping en een belemmering vormen voor de daadwerkelijke toegang tot de rechter en justitiële samenwerking. Tegen verweerders kunnen op hetzelfde moment en in verschillende rechtsgebieden meerdere gerechtelijke procedures aanhangig worden gemaakt. Forumshopping (of smaadtoerisme) verergert het probleem nog en sommige rechtsgebieden worden beschouwd als "vriendelijker voor eisers". Het effect is zelfs nog groter wanneer er buiten de Europese Unie SLAPP's aanhangig worden gemaakt.

Doel van het voorstel

Dit voorstel is een van de maatregelen in het kader van het actieplan voor Europese democratie, dat is gericht op de versterking van de pluriformiteit van de media en de mediavrijheid in de Europese Unie. Het initiatief strekt zich ook uit tot mensenrechtenverdedigers, die een cruciale rol in onze democratieën vervullen en ook in toenemende mate kwetsbaar zijn voor deze onrechtmatige vormen van pesterij.

Met het voorstel wordt beoogd de doelwitten van SLAPP's te beschermen en te voorkomen dat het verschijnsel zich verder verspreidt in de EU. Momenteel voorziet geen enkele lidstaat in specifieke waarborgen tegen dergelijke procedures en overwegen momenteel slechts enkele lidstaten de invoering van specifieke waarborgen. Er zijn ook geen EU-brede regels tegen SLAPP's. Door de ontwikkeling van een gemeenschappelijke EU-zienswijze over de kenmerken van SLAPP's en door het invoeren van procedurele waarborgen moet het voorstel gerechten voorzien van doeltreffende middelen om SLAPP's aan te pakken en moeten doelwitten worden voorzien van middelen om zichzelf te verdedigen.

De voorgestelde procedurele waarborgen zijn van toepassing in gevallen met grensoverschrijdende gevolgen. Zoals reeds benadrukt, zijn grensoverschrijdende SLAPP's extra gecompliceerd en lastig voor verweerders. Een ander doel van het voorstel is het beschermen van EU-burgers en het maatschappelijk middenveld tegen SLAPP's die in derde landen aanhangig worden gemaakt.

Aanbeveling van de Commissie over de wijze waarop journalisten en mensenrechtenverdedigers die betrokken zijn bij publieke participatie kunnen worden beschermd tegen kennelijk ongegronde of onrechtmatige gerechtelijke procedures ("strategische rechtszaken tegen publieke participatie")

Dit voorstel voor een richtlijn en de tegelijkertijd aangenomen aanbeveling van de Commissie over de wijze waarop journalisten en mensenrechtenverdedigers die betrokken zijn bij publieke participatie kunnen worden beschermd tegen kennelijk ongegronde of onrechtmatige gerechtelijke procedures ("strategische rechtszaken tegen publieke participatie")[5] vullen elkaar aan en zijn volledig verenigbaar.

[5] C(2022) 2428 van 27.4.2022

In de aanbeveling wordt de lidstaten verzocht hun nationale situatie opnieuw te bekijken teneinde te waarborgen dat hun toepasselijke rechtskaders voorzien in de noodzakelijke waarborgen tegen SLAPP's, met volledige eerbiediging van de grondrechten, waaronder het recht op vrije meningsuiting, het recht op toegang tot de rechter en het recht op bescherming van persoonsgegevens en democratische waarden. Ook worden de lidstaten ertoe aangespoord in hun interne recht voor binnenlandse rechtszaken soortgelijke waarborgen op te nemen als die welke zijn opgenomen in instrumenten van de Unie voor de aanpak van kennelijk ongegronde of onrechtmatige gerechtelijke procedures in burgerlijke zaken met grensoverschrijdende gevolgen. De lidstaten wordt onder meer aanbevolen om gevangenisstraffen in smaadzaken te schrappen en om voor dergelijke zaken het gebruik van het bestuursrecht of het burgerlijk recht in plaats van het strafrecht te bevorderen, mits de toepasselijke bepalingen een minder bestraffend effect hebben en de bestuurlijke bepalingen elke vorm van detentie uitsluiten.

De aanbeveling omvat ook aspecten die verband houden met de opleiding van rechtsbeoefenaars en potentiële doelwitten, om hun kennis en vaardigheden inzake een doeltreffende omgang met SLAPP's te vergroten, met bewustmakingsactiviteiten, zodat met name journalisten en mensenrechtenverdedigers in staat zijn om tegen hen gerichte SLAPP's te herkennen, met de ondersteuning van doelwitten van SLAPP's **(**bv. financiële of juridische bijstand) en met een meer stelselmatige monitoring en gegevensvergaring.

- **Verenigbaarheid met andere beleidsterreinen van de Unie**

Actieplan voor Europese democratie

Op 3 december 2020 publiceerde de Commissie een actieplan voor Europese democratie[6], waarin een reeks maatregelen werd aangekondigd om de vrijheid van de media en de pluriformiteit van de media te versterken, waaronder het SLAPP-initiatief en de hieronder vermelde aanbeveling inzake de veiligheid van journalisten. Het actieplan is het overkoepelende initiatief en heeft tot doel burgers weerbaar te maken en de veerkracht van democratieën in de EU te versterken.

Aanbeveling over het waarborgen van de bescherming, de veiligheid en de weerbaarheid van journalisten en andere mediaprofessionals in de Europese Unie

Zoals ook aangegeven in het actieplan voor Europese democratie, gaan SLAPP's vaak gepaard met bedreigingen van de fysieke veiligheid van journalisten. Op 16 september 2021 nam de Commissie een aanbeveling aan over het waarborgen van de bescherming, de veiligheid en de weerbaarheid van journalisten en andere mediaprofessionals in de Europese Unie[7].

Die aanbeveling heeft tot doel veiliger arbeidsomstandigheden te waarborgen voor alle mediaprofessionals, zonder angst en intimidatie, zowel online als offline. De aanbeveling bevat maatregelen voor de lidstaten om de veiligheid van journalisten te vergroten. Zij vraagt de lidstaten ook om onafhankelijke nationale ondersteuningsdiensten op te richten, waaronder hulplijnen, juridisch advies, psychologische ondersteuning en schuilplaatsen voor journalisten en mediaprofessionals die worden bedreigd. Zij vraagt ook om betere bescherming van journalisten tijdens demonstraties, meer onlineveiligheid en speciale steun voor vrouwelijke journalisten.

6 COM(2020) 790 final van 3.12.2020

7 C(2021) 6650 final van 16.9.2021.

Strategie ter versterking van de toepassing van het Handvest van de Grondrechten van de EU (het "handvest")

Dit voorstel vormt een aanvulling op en sluit volledig aan bij de strategie ter versterking van de toepassing van het Handvest van de Grondrechten van de EU[8], die op 2 december 2020 werd aangenomen. In deze strategie wordt erkend dat organisaties uit het maatschappelijk middenveld en mensenrechtenverdedigers van vitaal belang zijn voor een gezonde democratie en een samenleving waarin personen hun grondrechten kunnen uitoefenen. Derhalve voorziet de strategie in maatregelen om onder andere organisaties uit het maatschappelijk middenveld en mensenrechtenverdedigers te ondersteunen en te beschermen. Met name wordt in de strategie erkend dat deze actoren zich in sommige lidstaten voor uitdagingen gesteld zien, waaronder lastercampagnes, fysieke en verbale aanvallen, intimidatie en pesterijen, onder meer in de vorm van SLAPP's.

In de strategie verzocht de Commissie de lidstaten om in hun land ondersteunende en veilige randvoorwaarden te bevorderen ten behoeve van organisaties uit het maatschappelijk middenveld en mensenrechtenverdedigers, ook op lokaal niveau.

Dit voorstel is een volgende bouwsteen ter versterking van de grondrechten in de Europese Unie en ondersteunt een van de doelstellingen van de strategie.

Verslagen over de rechtsstaat

Uit de verslagen van de Commissie over de rechtsstaat 2020[9] en 2021[10] blijkt dat het aantal SLAPP's in de Europese Unie toeneemt. In de verslagen wordt benadrukt dat in een aantal lidstaten journalisten en mensenrechtenverdedigers steeds vaker op verschillende manieren worden bedreigd en aangevallen, zowel fysiek als online, vanwege hun publicaties en hun werk, ook door middel van SLAPP's.

Klokkenluidersrichtlijn

Dit voorstel doet geen afbreuk aan de bescherming die al wordt geboden door de richtlijn inzake de bescherming van personen die inbreuken op het Unierecht melden[11] en is daarmee volledig in overeenstemming. Een doeltreffende bescherming van klokkenluiders tegen represailles is essentieel voor de bescherming van het algemeen belang, en ook voor het waarborgen van de waakhondfunctie van de media in democratische samenlevingen omdat klokkenluiders vaak een belangrijke bron voor onderzoeksjournalistiek zijn. Richtlijn (EU) 2019/1937 biedt robuuste bescherming voor personen die inbreuken op het Unierecht melden tegen elke vorm van represailles, zowel binnen als buiten de werksituatie, waaronder represailles door middel van procedures wegens smaad, schending van de vertrouwelijkheidsplicht en bescherming van persoonsgegevens. In situaties die onder de werkingssfeer van zowel dit voorstel als die van Richtlijn (EU) 2019/1937 vallen, moet de door beide instrumenten geboden bescherming van toepassing zijn.

---

8 COM(2020) 711 final van 2.12.2020.

9 COM(2020) 580 final - Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement, de Raad, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's "Verslag over de rechtsstaat 2020 – De situatie op het gebied van de rechtsstaat in de Europese Unie" (https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/?qid=1602583951529&uri=CELEX%3A52020DC0580)

10 COM(2021) 700 final - Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement, de Raad, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's "Verslag over de rechtsstaat 2021 – De situatie op het gebied van de rechtsstaat in de Europese Unie" (https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/?qid=1634551652872&uri=CELEX%3A52021DC0700)

11 Richtlijn (EU) 2019/1937 van het Europees Parlement en de Raad van 23 oktober 2019 inzake de bescherming van personen die inbreuken op het Unierecht melden (PB L 305 van 26.11.2019, blz. 17).

EU-actieplan inzake mensenrechten en democratie 2020-2024

Het actieplan[12] draagt bij aan de veiligheid en de bescherming van journalisten en mediaprofessionals over heel de wereld, onder meer door het bevorderen van een gunstig klimaat voor de vrijheid van meningsuiting en door het veroordelen van aanvallen en andere vormen van pesterijen en intimidatie, zowel online als offline. Het plan is gericht op specifieke dreigingen voor vrouwelijke journalisten, waarborgt dat slachtoffers van pesterijen, intimidatie of bedreigingen steun krijgen via de EU-beschermingsmechanismen voor mensenrechtenverdedigers en ondersteunt media-initiatieven. Het doet een beroep op overheden om dergelijk geweld te voorkomen en te veroordelen en effectieve maatregelen te treffen om een einde te maken aan straffeloosheid.

Conform het actieplan staat de bescherming van journalisten en mensenrechtenverdedigers centraal bij het externe optreden van de EU op het gebied van mensenrechten en democratie. Dit voorstel is in synergie met de sterke inspanningen die in verband hiermee over heel de wereld door de EU worden geleid en zal een bijkomende impuls geven voor verdere gerichte steun aan mensenrechtenverdedigers en journalisten die met SLAPP's te maken krijgen.

EU-mensenrechtenrichtsnoeren inzake vrijheid van meningsuiting, online en offline

In deze richtsnoeren[13] staat dat de EU zich zal verzetten tegen arbitraire aanvallen, willekeurig misbruik van strafrechtelijke en burgerrechtelijke procedures, lastercampagnes en te vergaande beperkingen jegens journalisten, media-actoren, ngo's en prominenten uit de sociale media die tot doel hebben te voorkomen dat die verenigingen en personen hun recht op vrije meningsuiting vrij kunnen uitoefenen.

Het Verdrag van Aarhus

De Unie en haar lidstaten zijn partij bij het Verdrag betreffende toegang tot informatie, inspraak bij besluitvorming en toegang tot de rechter inzake milieuaangelegenheden van de Economische Commissie van de Verenigde Naties voor Europa (VN/ECE) ("het Verdrag van Aarhus")[14], elk met eigen en gedeelde verantwoordelijkheden en verplichtingen uit hoofde van dat verdrag. In artikel 3, lid 8, van dit verdrag wordt bepaald dat elke partij waarborgt dat personen die hun rechten uitoefenen overeenkomstig de bepalingen van het verdrag niet worden gestraft, vervolgd of op enige wijze gehinderd wegens hun betrokkenheid. De opneming van milieubeschermers in de werkingssfeer van dit voorstel draagt bij aan de uitvoering van deze door de Unie aangegane internationale verplichting.

Mededeling over de bestrijding van milieucriminaliteit

In haar op 15 december 2021 aangenomen mededeling heeft de Commissie toegezegd dat een voorstel voor wetgeving tegen onrechtmatige procedures die gericht zijn tegen journalisten en rechtenverdedigers, ook milieuactivisten zal omvatten[15].

---

12 Gezamenlijke mededeling aan het Europees Parlement en de Raad "Het EU-actieplan inzake mensenrechten en democratie 2020-2024", JOIN(2020) 5 final.

13 https://www.consilium.europa.eu/media/28348/142549.pdf

14 Besluit 2005/370/EG van de Raad van 17 februari 2005 betreffende het sluiten, namens de Europese Gemeenschap, van het Verdrag betreffende toegang tot informatie, inspraak bij besluitvorming en toegang tot de rechter inzake milieuaangelegenheden (PB L 124 van 17.5.2005, blz. 1).

15 Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement en de Raad over het opvoeren van de strijd tegen milieucriminaliteit, COM(2021) 814 final van 15.12.2021.

2. RECHTSGRONDSLAG, SUBSIDIARITEIT EN EVENREDIGHEID

• Rechtsgrondslag

De rechtsgrondslag voor dit voorstel is artikel 81, lid 2, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU), dat de gebruikelijke rechtsgrond is voor justitiële samenwerking in burgerlijke zaken met grensoverschrijdende gevolgen. Meer in het bijzonder is de rechtsgrond artikel 81, lid 2, punt f), VWEU, dat het Europees Parlement en de Raad de bevoegdheid geeft om maatregelen vast te stellen die "*het wegnemen [beogen] van de hindernissen voor de goede werking van burgerrechtelijke procedures, zo nodig door bevordering van de verenigbaarheid van de in de lidstaten geldende bepalingen inzake burgerlijke rechtsvordering*". Aangezien SLAPP's een hindernis voor de goede werking van burgerrechtelijke procedures vormen, is de Unie bevoegd om op die grond wetgeving aan te nemen met betrekking tot burgerlijke zaken die grensoverschrijdende gevolgen hebben. Bij SLAPP's is er sprake van onrechtmatig gebruik van burgerrechtelijke procedures omdat SLAPP's niet bedoeld zijn om toegang tot de rechter te krijgen, maar om verweerders te pesten en het zwijgen op te leggen. Tegelijkertijd zijn langdurige procedures extra belastend voor nationale gerechtelijke stelsels.

De bepalingen met betrekking tot beslissingen van derde landen in hoofdstuk V zijn ook gebaseerd op artikel 81, lid 2, punt f), omdat zij samenhangen met het hoofddoel van dit voorstel. Zij waarborgen de doeltreffendheid van de bepalingen van dit voorstel tegen kennelijk ongegronde en onrechtmatige gerechtelijke procedures tegen publieke participatie door te voorkomen dat dergelijke zaken in derde landen voor het gerecht worden gebracht.

• Subsidiariteit (bij niet-exclusieve bevoegdheid)

Het aantal SLAPP's neemt in vele lidstaten toe en wordt een probleem voor de gehele EU. Tegelijkertijd voorziet geen enkele lidstaat momenteel in specifieke waarborgen tegen SLAPP's[16]. Hoewel er, afhankelijk van het interne recht, enkele bestaande algemene waarborgen tegen SLAPP's kunnen worden ingezet, verschillen dergelijke algemene waarborgen aanzienlijk van lidstaat tot lidstaat en is de doeltreffendheid ervan voor de aanpak van SLAPP's nogal beperkt. Bovendien vergroten de bestaande verschillen op het gebied van het interne procesrecht het risico op forumshopping en op het aanspannen van meerdere gerechtelijke procedures in verschillende EU-rechtsgebieden. Gebleken is dat het interne burgerlijke procesrecht niet altijd goed is toegerust voor de extra complicaties waarmee grensoverschrijdende procedures gepaard gaan[17]. Door de verschillen in nationale wetgeving is het ook hoogst onwaarschijnlijk dat de lidstaten afzonderlijk erin zouden slagen het fenomeen met succes aan te pakken of dat zij in staat zouden zijn de algemene samenhang van dergelijke regels in alle lidstaten te verzekeren teneinde in de gehele Unie een even hoog beschermingsniveau te waarborgen.

---

16 IE, LT en MT hebben wetgeving voorgesteld of overwegen wetgeving voor te stellen om dit probleem aan te pakken.

17 Europese Commissie, directoraat-generaal Justitie en Consumentenzaken, Gascón Inchausti, M., Hess, B., Cuniberti, G., et al., *An evaluation study of national procedural laws and practices in terms of their impact on the free circulation of judgments and on the equivalence and effectiveness of the procedural protection of consumers under EU consumer law: strand 1: mutual trust and free circulation of judgments* (Evaluatie-onderzoek naar intern procesrecht en de rechtsvorderingspraktijk wat betreft de gevolgen ervan voor het vrije verkeer van beslissingen en voor de gelijkwaardigheid en doeltreffendheid van de procedurele bescherming van consumenten krachtens het consumentenrecht van de EU: thema 1: wederzijds vertrouwen en vrij verkeer van beslissingen), Bureau voor publicaties van de Europese Unie, 2017 (https://data.europa.eu/doi/10.2838/38491, blz. 31).

Om deze risico's tegen te gaan en nationale gerechten niet te belasten met talrijke en langdurige onrechtmatige gerechtelijke procedures, lijkt het noodzakelijk om minimumnormen vast te stellen en de verenigbaarheid te waarborgen van de bepalingen inzake burgerlijke rechtsvordering die in de lidstaten van toepassing zijn op SLAPP's. Maatregelen op EU-niveau dragen ertoe bij dat de opkomst en verdere groei van SLAPP's in de gehele Unie op een samenhangende manier wordt bestreden en zorgen voor convergentie in de benaderingen van de lidstaten met betrekking tot dit verschijnsel[18].

Maatregelen van de EU zouden ook een toegevoegde waarde bieden door te voorzien in waarborgen voor een doeltreffende aanpak van SLAPP's in derde landen. Gezamenlijk optreden van de lidstaten is ook nodig om SLAPP's in derde landen te bestrijden omdat eisers anders kunnen proberen om van de verschillen tussen de stelsels van de lidstaten gebruik te maken en trachten erkenning en tenuitvoerlegging van in derde landen gegeven SLAPP-beslissingen te verkrijgen waar dat het makkelijkst kan.

Het voorstel eerbiedigt het subsidiariteitsbeginsel omdat het alleen gerichte waarborgen voorstelt en de wetgevingsmaatregelen beperkt tot wat strikt noodzakelijk is om te bereiken wat de lidstaten niet kunnen bereiken wanneer zij afzonderlijk optreden.

- **Evenredigheid**

Maatregelen op EU-niveau moeten gericht zijn en beperkt blijven tot wat nodig is om een consistente aanpak in de lidstaten ten aanzien van grensoverschrijdende situaties te waarborgen. Het voorstel is zo opgesteld dat het in overeenstemming is met het evenredigheidsbeginsel. Daarom worden er alleen gerichte procedurele waarborgen voorgesteld. Deze zijn zodanig opgesteld dat zij uitsluitend voorzien in hetgeen nodig is om een betere werking van grensoverschrijdende burgerlijke zaken te waarborgen in het geval van SLAPP's, die een ernstige bedreiging vormen voor de Europese democratie en de rechtsstaat.

De evenredigheid blijkt ook uit het feit dat veel van de onderdelen die bedoeld zijn om SLAPP's aan te pakken als niet-wetgevende maatregelen zullen worden opgenomen in een aanbeveling, en dus niet de vorm zullen aannemen van wetgevingsmaatregelen.

- **Keuze van het instrument**

Het gekozen wetgevingsinstrument is een richtlijn, die zal voorzien in bindende en samenhangende procedurele waarborgen in de lidstaten. Dit voorkomt dat er tussen de lidstaten verschillen blijven bestaan, wat anders zou kunnen leiden tot forumshopping over de grenzen heen. Tegelijkertijd zullen de lidstaten door de keuze voor een richtlijn de mogelijkheid hebben om de specifieke procedurele waarborgen af te stemmen op hun interne burgerrechtelijke en procesrechtelijke regels, die van lidstaat tot lidstaat nog steeds aanzienlijk verschillen.

De richtlijn zal worden aangevuld met een niet-wetgevend instrument (een aanbeveling). Dit is een doelmatige combinatie van wetgevings- en andere maatregelen.

[18] Diverse lidstaten (IE, LT en MT) onderzoeken momenteel de noodzaak van bescherming tegen SLAPP's.

3. EVALUATIE, RAADPLEGING VAN BELANGHEBBENDEN EN EFFECTBEOORDELING

- **Raadpleging van belanghebbenden**

Bij de raadpleging van belanghebbenden werden er reacties en opmerkingen ontvangen een breed scala aan belangrijke belanghebbenden, bestaande uit EU-burgers en niet-EU-burgers, nationale overheden, rechtsbeoefenaars, waaronder rechters, wetenschappers, onderzoeksinstellingen, ngo's en andere relevante belangengroepen.

In het kader van de raadpleging vond in maart 2021 een verkennende technische focusgroepdiscussie plaats met een geselecteerd aantal deelnemers, waaronder vier doelwitten van SLAPP's, die hun persoonlijke ervaringen deelden, nuttige inzichten over SLAPP's verschaften en ondersteuning verleenden in de voorbereidende fase.

Van 4 oktober 2021 tot en met 10 januari 2022 werd er onder burgers, journalisten, lidstaten, ngo's, het maatschappelijk middenveld, rechters, rechtsbeoefenaars en andere belanghebbenden een openbare raadpleging[19] gehouden over SLAPP's en over de maatregelen die in de EU zouden moeten worden genomen om SLAPP's aan te pakken.

Tijdens een gerichte raadpleging van nationale rechters in de periode van 12 november 2021 tot en met 10 januari 2022[20] via het Europees justitieel netwerk in burgerlijke en handelszaken werd meer uitvoerige feedback gevraagd over het herkennen van SLAPP's, potentiële procedurele tekortkomingen, reeds bestaande nationale voorzieningen in rechte (zij het niet specifiek voor SLAPP's), bewustzijn bij rechters over SLAPP's en opleidingsbehoeften van rechters.

Tijdens een technische bijeenkomst met deskundigen uit de lidstaten in oktober 2021 werd er informatie verzameld over de standpunten van de lidstaten (met inbegrip van onafhankelijke organen en autoriteiten van de lidstaten) over de vraag of er maatregelen op EU-niveau tegen SLAPP's noodzakelijk zouden kunnen zijn, en welke soorten maatregelen en eventuele (algemene of specifieke) voorzieningen in rechte en soorten ondersteuning er op dit moment op nationaal niveau beschikbaar zijn voor doelwitten van SLAPP's.

Tijdens een workshop met geselecteerde belanghebbenden in november 2021 werd er gesproken over de omvang van de SLAPP-problematiek, werd er informatie verzameld en werden mogelijke oplossingen besproken en getest.

Bij de voorbereidende werkzaamheden van de Commissie werd rekening gehouden met de informatie die door het Europees Parlement werd verzameld bij de voorbereiding van het initiatiefverslag van het Parlement over dit onderwerp, dat eind 2021 werd aangenomen.

Uit de feedback van de belanghebbenden, met name in het kader van de openbare raadpleging en de bijeenkomst met belanghebbenden, bleek dat er veel steun is voor zowel wetgevende als niet-wetgevende maatregelen op EU-niveau tegen SLAPP's. Organisaties die op EU-niveau actief zijn, meldden een toenemend aantal SLAPP's in de EU, met inbegrip van grensoverschrijdende zaken. In de reacties tijdens de openbare raadpleging werd ook het belang van opleiding en bewustmaking inzake SLAPP's benadrukt, evenals de voordelen van het verzamelen van gegevens en de noodzaak van een goede monitoring van SLAPP's.

De feedback in het kader van de openbare raadpleging en de bijeenkomst met belanghebbenden leverde ook belangrijke informatie over het verschijnsel in de EU op, die

[19] https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/13192-EU-action-against-abusive-litigation-SLAPP-targeting-journalists-and-rights-defenders/public-consultation_nl

[20] https://ec.europa.eu/eusurvey/runner/EJN_SLAPP

werd verwerkt in het werkdocument van de diensten van de Commissie[21], dat dit voorstel vergezelt.

De meeste lidstaten toonden zich voorstander EU-maatregelen tegen SLAPP's en wezen op de noodzaak om de vrijheid van meningsuiting en van informatie en de mediavrijheid te beschermen en tegelijkertijd een evenwicht te bewaren tussen beschermende maatregelen tegen SLAPP's en de toegang tot de rechter. Volgens sommige lidstaten is onvoldoende aangetoond dat SLAPP's, en dan met name zaken met een grensoverschrijdende dimensie, in hun land een probleem zijn.

Uit de gerichte raadpleging van nationale rechters bleek dat er in de lidstaten van de respondenten geen juridische definitie van SLAPP's bestaat noch een specifiek stelsel van waarborgen tegen SLAPP's, hoewel enkele van de bestaande algemene waarborgen uit het interne recht in beginsel kunnen worden gebruikt tegen SLAPP's.

Op 11 november 2021[22] nam het Europees Parlement een initiatiefverslag over SLAPP's aan, waarin de Commissie werd opgeroepen om een uitgebreid pakket maatregelen tegen SLAPP's in te dienen, waaronder ook wetgeving.

De Commissie heeft ook studies laten uitvoeren om het fenomeen in de EU beter te begrijpen en de situatie in de lidstaten voor het eerst te inventariseren. Deze eerste inventarisatie leverde informatie op over SLAPP's en over de factoren die daaraan ten grondslag liggen[23]. De tweede studie was een uitgebreider vergelijkend onderzoek waarin de huidige stand van zaken in de lidstaten diepgaand werd onderzocht[24].

- **Bijeenbrengen en benutten van deskundigheid**

In 2021 richtte de Commissie een deskundigengroep[25] op om het SLAPP-initiatief voor te bereiden. Deze groep bestond uit wetenschappers, rechtsbeoefenaars en vertegenwoordigers van de media en het maatschappelijk middenveld. De groep had tot taak juridische deskundigheid over SLAPP's te verschaffen, op EU-niveau te fungeren als platform voor de uitwisseling van goede praktijken en kennis en, indien mogelijk, doelwitten van SLAPP's te ondersteunen. Binnen de deskundigengroep werd er in het najaar van 2021 een speciale subgroep wetgeving opgericht om de Commissie bij te staan bij de voorbereiding van het wetgevingsvoorstel.

- **Werkdocument van de diensten van de Commissie**

Dit voorstel gaat vergezeld van een werkdocument van de diensten van de Commissie[26], waarin de motivering, de analyse en het beschikbare bewijsmateriaal met betrekking tot het voorstel zijn opgenomen. Het voorstel gaat niet vergezeld van een effectbeoordeling omdat het gerichte procedurele waarborgen zal bieden en er geen grote kwantificeerbare kosten mee gemoeid zijn. Het zal de nationale gerechten daarentegen voorzien van betere middelen om

---

21 SWD(2022)117 van 27.4.2022.

22 Resolutie van het Europees Parlement van 11 november 2021 over de versterking van de democratie en de vrijheid en pluriformiteit van de media in de EU: oneigenlijk gebruik van civielrechtelijke en strafrechtelijke procedures om journalisten, ngo's en het maatschappelijk middenveld het zwijgen op te leggen, 2021/2036(INI)).

23 Beschikbaar op https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/ad-hoc-literature-review-analysis-key-elements-slapp_en.pdf

24 https://ec.europa.eu/info/files/strategic-lawsuits-against-public-participation-slapp-european-union-comparative-study_en

25 Deskundigengroep tegen SLAPP's.

26 SWD(2022)117 van 27.4.2022.

pogingen tot misbruik van gerechtelijke procedures te verhinderen en de kosten van dergelijk misbruik voor het rechtsstelsel te voorkomen. Aangezien SLAPP's een bedreiging vormen voor de grondrechten van vrijheid van meningsuiting en van vrijheid van informatie, is het bovendien van het grootste belang om op korte termijn krachtige maatregelen te nemen om te voorkomen dat dit schadelijke verschijnsel, dat relatief recent is ontstaan maar steeds belangrijker wordt, zich verder verspreidt in de EU.

- **Grondrechten**

Het voorstel bevordert de bescherming van de grondrechten in de Europese Unie. Journalisten, mensenrechtenverdedigers en andere doelgroepen aan wie de voorgestelde procedurele waarborgen ten goede komen, vervullen een belangrijke rol in Europese democratieën, met name waar het gaat om de ondersteuning van het publieke debat, grondrechten, democratische waarden, sociale integratie, milieubescherming en de rechtsstaat. Tegelijkertijd vervult het procesrecht een cruciale rol als het gaat om het waarborgen van de doeltreffendheid van de grondrechten overeenkomstig het Handvest.

Het recht op vrijheid van meningsuiting en van informatie, dat is vervat in artikel 11 van het Handvest, omvat ook het recht om een mening te koesteren en inlichtingen of denkbeelden te ontvangen of te verstrekken, zonder inmenging van enig openbaar gezag en ongeacht grenzen. Hoewel dit geen absoluut recht is, moeten eventuele beperkingen op de uitoefening ervan bij wet worden gesteld en de wezenlijke inhoud van dat recht eerbiedigen. Beperkingen kunnen alleen worden gesteld indien zij noodzakelijk zijn en daadwerkelijk aan door de Unie erkende doelstellingen van algemeen belang of aan de eisen van de bescherming van de rechten en vrijheden van anderen beantwoorden (artikel 52, lid 1, van het Handvest).

Tegelijkertijd zorgt het voorstel voor een evenwicht tussen enerzijds het recht op toegang tot de rechter (artikel 47 van het Handvest) en het recht op eerbiediging van het privéleven en op bescherming van persoonsgegevens (artikelen 7 en 8 van het Handvest) en anderzijds de bescherming van de vrijheid van meningsuiting en van informatie. De procedurele waarborgen zijn uiterst doelgericht en laten de rechter in individuele gevallen voldoende beoordelingsvrijheid om het delicate evenwicht te bewaren tussen een snelle seponering van kennelijk ongegronde vorderingen en een daadwerkelijke toegang tot de rechter.

4. GEVOLGEN VOOR DE BEGROTING

Dit voorstel heeft geen gevolgen voor de begroting van de Europese Unie.

5. OVERIGE ELEMENTEN

- **Uitvoeringsplanning en regelingen betreffende controle, evaluatie en rapportage**

De uitvoering van de richtlijn in de lidstaten wordt door de Commissie bevorderd door het verlenen van bijstand bij de omzetting, teneinde een soepele uitvoering in de lidstaten te waarborgen, waarbij ten minste één workshop over de omzetting zal worden georganiseerd, alsmede bilaterale bijeenkomsten, ook op verzoek van de lidstaten. Ook zal de lidstaten worden verzocht hun nationale omzettingsmaatregelen mee te delen.

De werking van de richtlijn zal vijf jaar nadat zij van toepassing is geworden worden geëvalueerd.

- **Toelichtende stukken (bij richtlijnen)**

Dit voorstel vereist geen specifieke toelichtende stukken.

Artikelsgewijze toelichting

De richtlijn bestaat uit vier afzonderlijke hoofdonderdelen: gemeenschappelijke regels inzake procedurele waarborgen (hoofdstuk II), vroegtijdige seponering van kennelijk ongegronde gerechtelijke procedures (hoofdstuk III), voorzieningen in rechte tegen onrechtmatige gerechtelijke procedures (hoofdstuk IV) en bescherming tegen in derde landen gegeven beslissingen (hoofdstuk V). De bepalingen van de hoofdstukken I en VI hebben een horizontale werkingssfeer.

Hoofdstuk I Algemene bepalingen: dit hoofdstuk bevat bepalingen over het onderwerp en de werkingssfeer van het instrument, enkele definities en een bepaling over de vraag wanneer een zaak wordt geacht grensoverschrijdende gevolgen te hebben in de zin van de richtlijn.

In **artikel 1** wordt het onderwerp van de richtlijn omschreven en wordt verduidelijkt dat de specifieke waarborgen die de richtlijn biedt, bedoeld zijn ter bestrijding van kennelijk ongegronde of onrechtmatige gerechtelijke procedures in burgerlijke zaken met grensoverschrijdende gevolgen die tegen zowel natuurlijke personen als rechtspersonen aanhangig worden gemaakt wegens hun betrokkenheid bij publieke participatie, en met name tegen journalisten en mensenrechtenverdedigers.

Artikel 2 bevat een omschrijving van de materiële werkingssfeer van de richtlijn, die van toepassing is op burgerlijke of handelszaken met grensoverschrijdende gevolgen, ongeacht de aard van het aangezochte gerecht. Dit omvat burgerlijke vorderingen in strafrechtelijke procedures, maar ook voorlopige en conservatoire maatregelen, reconventionele vorderingen of andere bijzondere soorten voorzieningen in rechte die op grond van andere instrumenten beschikbaar zijn. Net als in andere EU-instrumenten betreffende burgerlijke en handelszaken zijn fiscale zaken, douanezaken, bestuursrechtelijke zaken of de aansprakelijkheid van de staat voor handelingen of omissies bij de uitoefening van het overheidsgezag van de werkingssfeer uitgesloten. Het begrip *acta iure imperii* omvat vorderingen jegens ambtenaren die namens de staat optreden, alsmede de aansprakelijkheid van publieke autoriteiten, waaronder begrepen van overheidswege benoemde ambtsdragers. Overheidsinstanties mogen derhalve niet als doelwitten van SLAPP's worden beschouwd.

Artikel 3 bevat de definitie van publieke participatie, zaken van algemeen belang en onrechtmatige gerechtelijke procedures tegen publieke participatie.

Het begrip **publieke participatie** wordt breed gedefinieerd als zijnde elke verklaring of activiteit die wordt afgelegd of verricht in het kader van:

1) de uitoefening van het recht op vrijheid van meningsuiting en van informatie, waaronder het creëren, tentoonstellen, bevorderen of anderszins promoten van journalistieke, politieke, wetenschappelijke, academische, kunstzinnige, becommentariërende of satirische mededelingen, publicaties of werken, alsmede daarmee rechtstreeks verband houdende voorbereidende, ondersteunende of bijstandverlenende activiteiten;

2) de uitoefening van het recht op vrijheid van vereniging en vreedzame vergadering, zoals het organiseren van of het deelnemen aan lobbyactiviteiten, demonstraties en protesten of activiteiten voortvloeiend uit de uitoefening van het recht op behoorlijk bestuur en het recht op een doeltreffende voorziening in rechte, waaronder het recht op het indienen van klachten, verzoekschriften of bestuurlijke en juridische vorderingen en op het deelnemen aan openbare hoorzittingen, alsmede rechtstreeks daarmee verband houdende voorbereidende, ondersteunende of bijstandverlenende activiteiten.

Daarnaast omvat het andere activiteiten die bedoeld zijn om de publieke opinie te informeren of te beïnvloeden of om het publiek tot verdere actie op te roepen, waaronder activiteiten van particuliere of openbare entiteiten in verband met een aangelegenheid van algemeen belang, zoals het organiseren van of het deelnemen aan onderzoek, enquêtes, campagnes of andere gezamenlijke activiteiten, alsmede rechtstreeks daarmee verband houdende voorbereidende, ondersteunende of bijstandverlenende activiteiten. Voorbereidende activiteiten zijn bijvoorbeeld interviews die door een onderzoeksjournalist of een wetenschapper worden afgenomen om een verklaring voor te bereiden, of informatie die is verzameld door een milieuactivist. Ondersteunende en bijstandverlenende activiteiten moeten ook onder de definitie vallen omdat eisers ook gerechtelijke procedures kunnen aanspannen tegen actoren die noodzakelijke ondersteunende of bijstandverlenende diensten verrichten, bijvoorbeeld in de vorm van internetverbindingen of drukdiensten, met als doel om de vrijheid van meningsuiting van het daadwerkelijke doelwit van de SLAPP indirect te beperken. Dergelijke voorbereidende, ondersteunende en bijstandverlenende activiteiten moeten een rechtstreeks en onlosmakelijk verband hebben met de desbetreffende verklaring of activiteit.

Aan de andere kant omvat publieke participatie gewoonlijk geen commerciële reclame en marketingactiviteiten (commerciële mededelingen).

Ook een **zaak van algemeen belang** wordt breed gedefinieerd, onder verwijzing naar alle zaken die het publiek zodanig raken dat het er om legitieme redenen interesse voor kan hebben, bijvoorbeeld op gebieden als volksgezondheid, veiligheid, milieu, klimaat of het genot van de grondrechten.

De definitie van **onrechtmatige gerechtelijke procedures tegen publieke participatie** verwijst naar gerechtelijke procedures die worden ingeleid in verband met publieke participatie en die volledig of gedeeltelijk ongegrond zijn en als belangrijkste doel hebben om publieke participatie te voorkomen, te beperken of te bestraffen.

In een niet-uitputtende lijst worden de meest voorkomende indicatoren voor onrechtmatig gebruik vermeld, waaronder de onevenredige, buitensporige of onredelijke aard van de vordering of een deel daarvan, het aanhangig zijn van meerdere procedures die door de eiser of met hem of haar gelieerde partijen aanhangig zijn gemaakt in verband met soortgelijke zaken of intimidatie, pesterijen of bedreigingen door de eiser of zijn of haar vertegenwoordigers.

Onrechtmatige gerechtelijke procedures gaan vaak gepaard met het gebruik te kwader trouw van procestactieken, waaronder het vertragen van procedures, het veroorzaken van onevenredige kosten voor de verweerder in de procedure of forumshopping. Deze tactieken, die door de eiser worden gebruikt voor andere doeleinden dan toegang tot de rechter, gaan vaak, maar niet altijd, gepaard met uiteenlopende vormen van intimidatie, pesterijen of bedreigingen vóór of tijdens procedures, waarbij het doel is publieke participatie te belemmeren.

In **artikel 4** wordt uiteengezet wanneer een zaak wordt geacht grensoverschrijdende gevolgen te hebben.

Voor de toepassing van deze richtlijn wordt een zaak geacht grensoverschrijdende gevolgen te hebben, tenzij beide partijen hun woon- of vestigingsplaats hebben in dezelfde lidstaat als het gerecht waarbij de zaak aanhangig wordt gemaakt, hetgeen erop wijst dat de zaak als zuiver binnenlands kan worden beschouwd.

Ook wanneer beide partijen in de procedure hun woon- of vestigingsplaats hebben in dezelfde lidstaat als het gerecht waarbij de zaak aanhangig wordt gemaakt, wordt de zaak echter geacht in twee andere soorten situaties grensoverschrijdende gevolgen te hebben.

1) In de eerste situatie is de specifieke daad van publieke participatie in de desbetreffende zaak van algemeen belang relevant voor meer dan één lidstaat. Dit betreft bijvoorbeeld publieke participatie bij door instellingen van de Unie georganiseerde evenementen, zoals deelname aan openbare hoorzittingen, of verklaringen of activiteiten in verband met zaken die van specifiek belang zijn voor meer dan één lidstaat, waaronder grensoverschrijdende vervuiling of beschuldigingen van witwaspraktijken met mogelijke grensoverschrijdende betrokkenheid.

2) De tweede situatie waarin een dergelijke zaak moet worden geacht grensoverschrijdende gevolgen te hebben, is die waarin de eiser of met hem of haar gelieerde entiteiten in een andere lidstaat gelijktijdig of eerder gerechtelijke procedures aanhangig hebben gemaakt tegen dezelfde verweerder of met hem of haar gelieerde verweerders.

3) Voor deze twee soorten situaties wordt de specifieke context van SLAPP's in aanmerking genomen.

Hoofdstuk II Gemeenschappelijke regels inzake procedurele waarborgen: dit hoofdstuk bevat horizontale bepalingen over het verzoek om procedurele waarborgen, de inhoud ervan en andere procedurele kenmerken.

Krachtens **artikel 5** kan om verschillende soorten procedurele waarborgen worden verzocht:

a) een zekerheid overeenkomstig artikel 8;

b) vroegtijdige seponering van kennelijk ongegronde gerechtelijke procedures overeenkomstig hoofdstuk III;

c) voorzieningen in rechte tegen onrechtmatige gerechtelijke procedures overeenkomstig hoofdstuk IV.

Hoewel de omschrijving van de aard van de verklaring of activiteit als een daad van publieke participatie een voorwaarde voor ontvankelijkheid moet zijn, moet een beschrijving van het bewijsmateriaal passend worden geacht, indien door de hoofdeiser nog geen bewijsmateriaal is verstrekt of indien dit bewijsmateriaal niet anderszins voor de rechter beschikbaar is. De lidstaten kunnen bepalen dat dezelfde maatregelen in elke fase van de procedure ambtshalve kunnen worden genomen door het gerecht waarbij de zaak aanhangig is gemaakt.

Artikel 6 heeft betrekking op latere wijzigingen van de vordering of de processtukken door eisers die vorderingen of processtukken opzettelijk intrekken of wijzigen om veroordeling in de kosten van de in het gelijk gestelde partij te voorkomen. Deze juridische strategie kan het gerecht de mogelijkheid ontnemen om vast te stellen dat de gerechtelijke procedure onrechtmatig is en daarmee de verweerder de mogelijkheid ontnemen om de proceskosten vergoed te krijgen. De bepaling waarborgt dat latere wijzigingen van de vorderingen of de processtukken door de eiser, met inbegrip van het staken van de procedure, geen afbreuk doen aan de mogelijkheid voor het aangezochte gerecht om de gerechtelijke procedure als onrechtmatig te beschouwen en vergoeding van kosten, schadevergoeding of sancties op te leggen.

In **artikel 7** wordt bepaald dat een gerecht waarbij een zaak aanhangig is gemaakt, kan toestaan dat niet-gouvernementele organisaties die de rechten van bij publieke participatie betrokken personen beschermen of bevorderen aan de procedure deelnemen, hetzij om de verweerder te ondersteunen, hetzij om informatie te verstrekken. De lidstaten moeten de procedurevereisten voor tussenkomst vaststellen en daarbij mogelijk ook termijnen vaststellen, conform de procedurevoorschriften die gelden voor het gerecht waarbij de zaak aanhangig is gemaakt.

Artikel 8 geeft de rechter de bevoegdheid om de eiser te verplichten een zekerheid te stellen voor de proceskosten of voor de proceskosten en de schadevergoeding, wanneer het gerecht, zelfs indien de vordering niet kennelijk ongegrond is, oordeelt dat er elementen zijn die op onrechtmatig gebruik van de procedure wijzen en de vooruitzichten op succes in het hoofdgeding onzeker zijn.

Hoofdstuk III Vroegtijdige seponering van kennelijk ongegronde gerechtelijke procedures: dit hoofdstuk gaat over de vereisten en procedurele waarborgen voor een vroegtijdige seponering van gerechtelijke procedures die kennelijk ongegrond zijn.

In **artikel 9** wordt bepaald dat een zaak vroegtijdig wordt geseponeerd wanneer de tegen de verweerder aanhangig gemaakte vordering kennelijk geheel of gedeeltelijk ongegrond is. Indien de primaire vordering op een later tijdstip in de gewone procedure wordt afgewezen, kan de verweerder nog steeds gebruikmaken van andere voorzieningen in rechte tegen onrechtmatige gerechtelijke procedures, indien er op dat moment wordt vastgesteld dat er sprake is van elementen van onrechtmatig gebruik.

Indien de verweerder om vroegtijdige seponering heeft verzocht, wordt het hoofdgeding krachtens **artikel 10** geschorst totdat er een definitieve beslissing op dat verzoek is genomen. Een schorsing van de door de eiser ingeleide procedure heeft tot gevolg dat de procedurele activiteiten worden opgeschort, waardoor de proceskosten van de verweerder worden beperkt. Om geen afbreuk te doen aan de daadwerkelijke toegang tot de rechter, moet de schorsing tijdelijk zijn en slechts voortduren totdat er een definitieve beslissing op het verzoek is genomen die niet meer vatbaar is voor rechterlijke toetsing.

In **artikel 11** wordt voorgeschreven dat een verzoek om vroegtijdige seponering in een versnelde procedure wordt behandeld, rekening houdend met de omstandigheden van de zaak en het recht op een doeltreffende voorziening in rechte en het recht op een onpartijdig gerecht. Met het oog op een vlotte afwikkeling van de versnelde procedure kunnen de lidstaten termijnen vaststellen voor het houden van zittingen of voor het nemen van een beslissing door het gerecht. Ook kunnen zij regelingen vaststellen die vergelijkbaar zijn met de procedures inzake voorlopige maatregelen.

In **artikel 12** wordt een bijzondere regel voor de bewijslast ingevoerd: indien een verweerder om vroegtijdige seponering heeft verzocht en daarbij heeft aangetoond dat de verklaring of activiteit een daad van publieke participatie is, moet de eiser aantonen dat de vordering niet kennelijk ongegrond is. Dit is geen beperking van de toegang tot de rechter aangezien de bewijslast voor de desbetreffende vordering bij de eiser ligt en deze, om vroegtijdige seponering te voorkomen, slechts hoeft aan te tonen dat die vordering niet kennelijk ongegrond is.

In **artikel 13** wordt bepaald dat een beslissing waarbij vroegtijdige seponering wordt afgewezen of toegewezen voor beroep vatbaar moet zijn.

Hoofdstuk IV Voorzieningen in rechte tegen onrechtmatige gerechtelijke procedures: dit hoofdstuk bevat bepalingen over de verwijzing in de kosten, schadevergoeding en sancties.

In **artikel 14** wordt bepaald dat een eiser die een onrechtmatige gerechtelijke procedure tegen publieke participatie aanhangig heeft gemaakt, kan worden veroordeeld in alle proceskosten, waaronder de volledige door de verweerder gemaakte kosten voor vertegenwoordiging in rechte, tenzij deze kosten buitensporig zijn.

Met **artikel 15** wordt gewaarborgd dat een natuurlijke persoon of rechtspersoon die schade heeft geleden als gevolg van een onrechtmatige gerechtelijke procedure tegen publieke participatie volledige compensatie voor die schade kan vorderen en verkrijgen. Dit betreft

zowel materiële als immateriële schade. Onder materiële schade vallen bijvoorbeeld honoraria van advocaten, wanneer deze niet voor vergoeding als kosten in aanmerking komen, reiskosten en medische kosten (bijvoorbeeld voor psychologische ondersteuning) indien deze causaal verband houden met de gerechtelijke procedure. De aan het proces voorafgaande kosten moeten als materiële schade worden beschouwd indien zij naar intern recht niet zijn inbegrepen in de proceskosten. Onder immateriële schade vallen verschillende vormen van lichamelijke en/of psychische schade. Hieronder vallen bijvoorbeeld pijn en lijden of emotioneel leed in verband met de gerechtelijke procedure, aantasting van leven of relatie, reputatieschade en in algemene zin elke vorm van niet-stoffelijke schade.

Artikel 16 voorziet in de mogelijkheid om doeltreffende, evenredige en afschrikkende sancties op te leggen aan de partij die een onrechtmatige gerechtelijke procedure tegen publieke participatie aanhangig heeft gemaakt. De voornaamste doelstelling van deze bepaling is potentiële eisers ervan te weerhouden onrechtmatige gerechtelijke procedures tegen publieke participatie aanhangig te maken. Het bedrag van de sancties wordt aan de lidstaten betaald.

Hoofdstuk V Bescherming tegen in derde landen gegeven beslissingen: dit hoofdstuk bevat voorzieningen in rechte om de verweerder te beschermen tegen onrechtmatige gerechtelijke procedures die bij gerechten in derde landen aanhangig worden gemaakt.

Krachtens **artikel 17** moeten de lidstaten ervoor zorgen dat de erkenning en de tenuitvoerlegging van in derde landen gegeven beslissingen in een gerechtelijke procedure wegens publieke participatie door een in een lidstaat woonachtige of gevestigde natuurlijke persoon of rechtspersoon als kennelijk in strijd met de openbare orde (*ordre public*) wordt afgewezen indien deze procedure als kennelijk ongegrond of onrechtmatig zou zijn aangemerkt indien zij aanhangig was gemaakt bij de gerechten in de lidstaat waar erkenning of tenuitvoerlegging wordt gevraagd en deze gerechten hun eigen recht hadden toegepast.

In **artikel 18** is een extra voorziening in rechte tegen in derde landen gegeven beslissingen vastgesteld: wanneer er bij een gerecht in een derde land een onrechtmatige gerechtelijke procedure tegen publieke participatie aanhangig is gemaakt tegen een in een lidstaat woonachtige of gevestigde natuurlijke persoon of rechtspersoon, kan die persoon vergoeding vorderen van de schade en de kosten die het gevolg zijn van de procedure voor het gerecht in het derde land, ongeacht de woon- of vestigingsplaats van de eiser in de procedure in het derde land. Deze bepaling voorziet in een nieuwe bijzondere bevoegdheidsgrond om te waarborgen dat in de Europese Unie woonachtige of gevestigde doelwitten van onrechtmatige gerechtelijke procedures in de Unie over een doeltreffende voorziening in rechte beschikken tegen onrechtmatige gerechtelijke procedures die bij een gerecht in een derde land aanhangig worden gemaakt.

Hoofdstuk VI Slotbepalingen: dit hoofdstuk bevat bepalingen over de verhouding tussen de richtlijn en het Verdrag van Lugano van 2007, de evaluatie van de toepassing van de richtlijn, de omzetting in intern recht, de inwerkingtreding en over de lidstaten als adressaten.

2022/0117 (COD)

Voorstel voor een

RICHTLIJN VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD

tot bescherming van bij publieke participatie betrokken personen tegen kennelijk ongegronde of onrechtmatige gerechtelijke procedures (“strategische rechtszaken tegen publieke participatie”)

HET EUROPEES PARLEMENT EN RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Gezien het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, en met name artikel 81, lid 2, punt f),

Gezien het voorstel van de Europese Commissie,

Na toezending van het ontwerp van wetgevingshandeling aan de nationale parlementen,

Handelend volgens de gewone wetgevingsprocedure,

Overwegende hetgeen volgt:

(1) In artikel 2 van het Verdrag betreffende de Europese Unie wordt bepaald dat de Unie berust op de waarden van eerbied voor de menselijke waardigheid, vrijheid, democratie, gelijkheid, de rechtsstaat en eerbiediging van de mensenrechten, waaronder de rechten van personen die tot minderheden behoren.

(2) In artikel 10, lid 3, van het Verdrag betreffende de Europese Unie wordt bepaald dat iedere burger van de Unie het recht heeft aan het democratisch bestel van de Unie deel te nemen. Het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie (het “Handvest”) voorziet onder meer in het recht op eerbiediging van het privéleven en het familie- en gezinsleven (artikel 7), op bescherming van persoonsgegevens (artikel 8), op vrijheid van meningsuiting en van informatie, met inbegrip van de eerbiediging van de vrijheid en de pluriformiteit van de media (artikel 11) en op een doeltreffende voorziening in rechte en op een onpartijdig gerecht (artikel 47).

(3) Het recht op vrijheid van meningsuiting en van informatie, zoals neergelegd in artikel 11 van het Handvest, omvat ook het recht om een mening te koesteren en inlichtingen of denkbeelden te ontvangen of te verstrekken, zonder inmenging van enig openbaar gezag en ongeacht grenzen. Artikel 11 van het Handvest moet worden gelezen in de zin en met de reikwijdte van het overeenkomstige artikel 10 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens (“EVRM”) over het recht op vrije meningsuiting, zoals uitgelegd door het Europees Hof voor de Rechten van de Mens (“EHRM”).

(4) Deze richtlijn heeft tot doel natuurlijke personen en rechtspersonen die betrokken zijn bij publieke participatie in zaken van algemeen belang, en in het bijzonder journalisten en mensenrechtenverdedigers, te beschermen tegen gerechtelijke procedures die tegen hen aanhangig worden gemaakt om hen te weerhouden van publieke participatie (gewoonlijk *strategische rechtszaken tegen publieke participatie* of “SLAPP’s” genoemd).

(5) Journalisten vervullen een belangrijke rol als het gaat om het bevorderen van het publieke debat en de verspreiding en de ontvangst van informatie, meningen en ideeën. Het is van wezenlijk belang dat zij de noodzakelijke ruimte krijgen om bij te dragen aan een open, vrij en eerlijk debat en om desinformatie, informatiemanipulatie en inmenging tegen te gaan. Journalisten moeten hun werkzaamheden doeltreffend kunnen uitoefenen om ervoor te zorgen dat burgers in Europese democratieën toegang hebben tot pluriforme meningen.

(6) Met name onderzoeksjournalisten spelen een cruciale rol bij de bestrijding van georganiseerde misdaad, corruptie en extremisme. Aan hun werk zijn bijzonder grote risico's verbonden en zij zijn steeds vaker het doelwit van aanvallen en pesterijen. Een robuust stelsel van waarborgen is nodig om hen in staat te stellen hun cruciale waakhondfunctie in zaken van legitiem algemeen belang te vervullen.

(7) Ook mensenrechtenverdedigers vervullen een belangrijke rol in de Europese democratieën, met name waar het gaat om de eerbiediging van grondrechten, democratische waarden, maatschappelijke integratie, milieubescherming en de rechtsstaat. Zij moeten actief aan het openbare leven kunnen deelnemen en hun stem over beleidszaken en in besluitvormingsprocessen kunnen laten horen, zonder angst voor intimidatie. Mensenrechtenverdedigers zijn personen of organisaties die de grondrechten verdedigen evenals uiteenlopende rechten, zoals milieu- en klimaatrechten, vrouwenrechten, lhbtiq+-rechten, de rechten van personen die tot een etnische of raciale minderheid behoren, arbeidsrechten of de vrijheid van godsdienst. Ook andere deelnemers aan het publieke debat, waaronder wetenschappers en onderzoekers, hebben recht op passende bescherming.

(8) In een gezonde en florerende democratie moeten personen actief aan het publieke debat kunnen deelnemen zonder onnodige inmenging van de overheid of andere machtige actoren, zowel binnenlandse als buitenlandse. Om een zinvolle participatie te waarborgen, moeten personen toegang hebben tot betrouwbare informatie, zodat zij in staat zijn hun eigen mening te vormen en hun eigen oordeel te volgen in een openbare ruimte waarin uiteenlopende meningen vrijelijk kunnen worden geuit.

(9) Om een dergelijk klimaat te bevorderen, moeten journalisten en mensenrechtenverdedigers worden beschermd tegen gerechtelijke procedures tegen publieke participatie. Dergelijke gerechtelijke procedures worden niet aanhangig gemaakt om toegang tot de rechter te krijgen, maar wel om het publieke debat het zwijgen op te leggen, veelal door middel van pesterijen en intimidatie.

(10) SLAPP's worden doorgaans aanhangig gemaakt door machtige entiteiten, bijvoorbeeld personen, lobbygroepen, bedrijven en overheidsorganen. Vaak is er daarbij sprake van ongelijke machtsverhoudingen tussen de partijen, waarbij de eiser in financieel of politiek opzicht meer macht heeft dan de verweerder. Van ongelijke machtsverhoudingen is in deze zaken niet altijd sprake, maar wanneer dat wel het geval is, zijn de schadelijke gevolgen aanzienlijk groter, en dat geldt ook voor het afschrikkende effect van gerechtelijke procedures tegen publieke participatie.

(11) Gerechtelijke procedures tegen publieke participatie kunnen nadelige gevolgen hebben voor de geloofwaardigheid en de reputatie van journalisten en mensenrechtenverdedigers en hun financiële en andere middelen uitputten. Door dergelijke procedures kan de publicatie van informatie over een zaak van algemeen belang worden vertraagd of zelfs geheel onmogelijk worden gemaakt. De duur van procedures en de financiële druk kunnen een afschrikkend effect hebben op journalisten en mensenrechtenverdedigers. Dergelijke praktijken kunnen dus een

afschrikkende werking hebben voor hun werk, omdat zij bijdragen aan zelfcensuur, uit angst voor mogelijke toekomstige gerechtelijke procedures, met als gevolg dat het openbaar debat verschraalt ten nadele van de hele samenleving.

(12) De doelwitten van gerechtelijke procedures tegen publieke participatie kunnen tegelijkertijd te maken krijgen met meerdere zaken, die soms in verschillende rechtsgebieden aanhangig worden gemaakt. Procedures die in het rechtsgebied van een lidstaat aanhangig worden gemaakt tegen een persoon die zijn of haar woon- of vestigingsplaats in een andere lidstaat heeft, zijn doorgaans gecompliceerder en duurder voor de verweerder. Eisers in gerechtelijke procedures tegen publieke participatie kunnen ook procedurele instrumenten gebruiken om de duur en de kosten van het geding op te drijven, en kunnen zaken aanhangig maken in een naar hun oordeel voor hun zaak gunstig rechtsgebied, in plaats van bij het gerecht dat het meest geschikt is voor de behandeling van hun vordering. Ook deze praktijken zijn onnodig belastend en nadelig voor de nationale gerechtelijke stelsels.

(13) De waarborgen van deze richtlijn moeten van toepassing zijn op alle natuurlijke personen of rechtspersonen die betrokken zijn bij publieke participatie. De waarborgen moeten ook natuurlijke personen of rechtspersonen beschermen die beroepsmatig of op persoonlijke titel andere personen ondersteunen, bijstaan of van goederen of diensten voorzien voor doeleinden die rechtstreeks verband houden met publieke participatie in zaken van algemeen belang. Daarbij gaat het bijvoorbeeld om internetaanbieders, uitgeverijen of drukkerijen waartegen gerechtelijke procedures aanhangig worden gemaakt of dreigen te worden gemaakt wegens de verrichting van diensten ten behoeve van de persoon die het doelwit is van een gerechtelijke procedure.

(14) Deze richtlijn moet van toepassing zijn op alle soorten rechtsvorderingen of juridische procedures in burgerlijke en handelszaken met grensoverschrijdende gevolgen, ongeacht de aard van het aangezochte gerecht. Dit omvat ook burgerlijke vorderingen in strafzaken. En dit omvat voorts voorlopige en conservatoire maatregelen, reconventionele vorderingen of andere bijzondere soorten voorzieningen in rechte die op grond van andere instrumenten beschikbaar zijn.

(15) De richtlijn is niet van toepassing op vorderingen die voortvloeien uit de aansprakelijkheid van de staat voor handelingen of omissies bij de uitoefening van het overheidsgezag (*acta iure imperii)* en op vorderingen jegens ambtenaren die namens de staat optreden en op de aansprakelijkheid van publieke autoriteiten, waaronder begrepen van overheidswege benoemde ambtsdragers.

(16) Onder publieke participatie moet elke verklaring of activiteit van een natuurlijke persoon of een rechtspersoon worden verstaan die wordt afgelegd of verricht in het kader van de uitoefening van het recht op vrijheid van meningsuiting en van informatie met betrekking tot een zaak van algemeen belang, waaronder het creëren, tentoonstellen, bevorderen of anderszins promoten van journalistieke, politieke, wetenschappelijke, academische, kunstzinnige, becommentariërende of satirische mededelingen, publicaties of werken, alsmede alle daarmee verband houdende voorbereidende activiteiten. Daartoe kunnen ook activiteiten behoren die verband houden met de uitoefening van het recht op vrijheid van vereniging en vreedzame vergadering, zoals het organiseren van of het deelnemen aan lobbyactiviteiten, demonstraties en protesten of activiteiten voortvloeiend uit de uitoefening van het recht op behoorlijk bestuur en het recht op een doeltreffende voorziening in rechte, waaronder het recht op het indienen van klachten, verzoekschriften of bestuurlijke en

juridische vorderingen en op het deelnemen aan openbare hoorzittingen. Onder publieke participatie moeten ook voorbereidende, ondersteunende of bijstandverlenende activiteiten worden verstaan die rechtstreeks en onlosmakelijk verband houden met de desbetreffende verklaring of activiteit en bedoeld zijn om publieke participatie te onderdrukken. Daarnaast kan publieke participatie ook andere activiteiten omvatten die bedoeld zijn om de publieke opinie te informeren of te beïnvloeden of om op te roepen tot verdere actie van het publiek, waaronder activiteiten door een particuliere of openbare entiteit in verband met een aangelegenheid van algemeen belang, zoals het organiseren van of het deelnemen aan onderzoek, enquêtes, campagnes of andere gezamenlijke activiteiten.

(17) Publieke participatie dient zich normaliter niet uit te strekken tot commerciële reclame en marketingactiviteiten, die meestal niet plaatsvinden in het kader van de uitoefening van het recht op vrijheid van meningsuiting en van informatie.

(18) Het begrip "zaak van algemeen belang" moet ook de kwaliteit, veiligheid of andere relevante aspecten van goederen, producten of diensten omvatten wanneer die aangelegenheden relevant zijn voor de volksgezondheid, de veiligheid, het milieu, het klimaat of het genot van de grondrechten. Een zuiver individueel geschil tussen een consument en een producent of een dienstverlener over een zaak, product of dienst valt alleen onder dit begrip wanneer de aangelegenheid een element van algemeen belang omvat, en het bijvoorbeeld gaat om een product dat of een dienst die niet voldoet aan de milieu- of veiligheidsnormen.

(19) Activiteiten van een persoon of entiteit die in de publieke belangstelling staat of activiteiten van algemeen belang, zijn ook zaken van algemeen belang waarvoor het publiek om legitieme redenen interesse kan hebben. Er is echter geen sprake van een legitiem belang wanneer een verklaring of activiteit over een dergelijke persoon of entiteit uitsluitend tot doel heeft de nieuwsgierigheid van een bepaald publiek met betrekking tot de details over het privéleven van een persoon te bevredigen.

(20) Onrechtmatige gerechtelijke procedures gaan doorgaans gepaard met het gebruik te kwader trouw van procestactieken, waaronder het vertragen van procedures, het veroorzaken van onevenredige kosten voor de verweerder in de procedure of forumshopping. Deze tactieken worden door de eiser toegepast voor andere doeleinden dan toegang tot de rechter. Vaak, maar niet altijd, gaan zij gepaard met uiteenlopende vormen van intimidatie, pesterijen of bedreigingen.

(21) Grensoverschrijdende SLAPP's zijn extra gecompliceerd en lastig voor verweerders, omdat zij in dat geval te maken krijgen met procedures in andere rechtsgebieden en soms zelfs in meerdere rechtsgebieden tegelijkertijd. Dit leidt dan weer tot extra kosten en lasten, met nog meer negatieve gevolgen.

(22) Een zaak moet worden geacht grensoverschrijdende gevolgen te hebben, tenzij beide partijen hun woon- of vestigingsplaats hebben in dezelfde lidstaat als het gerecht waarbij de zaak aanhangig is gemaakt. Ook wanneer beide partijen hun woon- of vestigingsplaats hebben in dezelfde lidstaat als het gerecht waarbij de zaak aanhangig is gemaakt, wordt de zaak in twee andere soorten situaties geacht grensoverschrijdende gevolgen te hebben. In de eerste situatie is de specifieke daad van publieke participatie in de desbetreffende zaak van algemeen belang relevant voor meer dan één lidstaat. Dit betreft bijvoorbeeld publieke participatie bij door instellingen van de Unie georganiseerde evenementen, zoals deelname aan openbare hoorzittingen, of verklaringen of activiteiten in verband met zaken die van specifiek belang zijn voor meer dan één lidstaat, waaronder grensoverschrijdende vervuiling of

beschuldigingen van witwaspraktijken met mogelijke grensoverschrijdende betrokkenheid. De tweede situatie waarin een dergelijke zaak moet worden geacht grensoverschrijdende gevolgen te hebben, is die waarin de eiser of met hem of haar gelieerde entiteiten in een andere lidstaat gelijktijdig of eerder gerechtelijke procedures aanhangig hebben gemaakt tegen dezelfde verweerder of met hem of haar gelieerde verweerders. Voor deze twee soorten situaties wordt de specifieke context van SLAPP's in aanmerking genomen.

(23) Verweerders moeten om de volgende procedurele waarborgen kunnen verzoeken: het stellen van een zekerheid ter dekking van de proceskosten of ter dekking van de proceskosten en de schadevergoeding, de vroegtijdige seponering van kennelijk ongegronde gerechtelijke procedures, voorzieningen in rechte tegen onrechtmatige gerechtelijke procedures (verwijzing in de kosten, schadevergoeding en sancties) of alle bovengenoemde zaken tegelijk.

(24) In sommige onrechtmatige gerechtelijke procedures tegen publieke participatie trekken eisers opzettelijk hun vorderingen of processtukken in om veroordeling in de kosten van de in het gelijk gestelde partij te voorkomen. Deze juridische strategie kan het gerecht de mogelijkheid ontnemen om vast te stellen dat de gerechtelijke procedure onrechtmatig is, waardoor de verweerder geen mogelijkheid heeft om de proceskosten vergoed te krijgen. Dergelijke intrekkingen of wijzigingen moeten daarom voor het gerecht waarbij de zaak aanhangig is gemaakt de mogelijkheid onverlet laten om corrigerende maatregelen te gelasten tegen onrechtmatige gerechtelijke procedures.

(25) Indien de primaire vordering op een later tijdstip in de gewone procedure wordt afgewezen, kan de verweerder nog steeds gebruikmaken van andere voorzieningen in rechte tegen onrechtmatige gerechtelijke procedures, waaronder verwijzing in de kosten en schadevergoeding.

(26) Om de verweerder een extra waarborg te bieden, moet de mogelijkheid bestaan om hem of haar een zekerheid toe te kennen ter dekking van de proceskosten en/of de schadevergoeding, wanneer het gerecht, zelfs indien de vordering niet kennelijk ongegrond is, oordeelt dat er elementen zijn die op onrechtmatig gebruik van de procedure wijzen en de vooruitzichten op succes in het hoofdgeding onzeker zijn. Een zekerheid houdt geen beslissing ten gronde in, maar dient als conservatoire maatregel om te waarborgen dat er gevolg zal worden gegeven aan een definitieve beslissing waarin wordt vastgesteld de procedure onrechtmatig is. Het moet aan de lidstaten worden overgelaten om te beslissen of een zekerheid ambtshalve door het gerecht dan wel op verzoek van de verweerder moet worden gelast.

(27) Wanneer om vroegtijdige seponering is verzocht, heeft de schorsing van de procedure tot gevolg dat de procedurele activiteiten worden opgeschort, waardoor de proceskosten voor de verweerder worden beperkt.

(28) Om in geen geval afbreuk te doen aan het recht op toegang tot een doeltreffende voorziening in rechte, moet de schorsing tijdelijk zijn en slechts voortduren totdat er een definitieve beslissing op het verzoek is genomen. Een definitieve beslissing is een beslissing die niet meer vatbaar is voor rechterlijke toetsing.

(29) Met het oog op een vlotte afwikkeling van de versnelde procedure na een verzoek om vroegtijdige seponering, kunnen de lidstaten termijnen vaststellen voor het houden van zittingen of voor het nemen van een beslissing door het gerecht. Ook kunnen zij regelingen vaststellen die vergelijkbaar zijn met de procedures inzake voorlopige

maatregelen. Wanneer de verweerder om andere procedurele waarborgen heeft verzocht, moeten de lidstaten het nodige doen om ervoor te zorgen dat de beslissing ook snel wordt genomen. In het kader van een snelle behandeling kunnen de lidstaten onder meer rekening houden met de vraag of de eiser meerdere of onderling afgestemde procedures in vergelijkbare zaken aanhangig heeft gemaakt en of er pogingen zijn ondernomen om de verweerder te intimideren, te pesten of te bedreigen.

(30) Indien een verweerder om vroegtijdige seponering heeft verzocht, moet de eiser in het hoofdgeding in de versnelde procedure aantonen dat de vordering niet kennelijk ongegrond is. Dit is geen beperking van de toegang tot de rechter aangezien de bewijslast voor de desbetreffende vordering in het hoofdgeding bij de eiser ligt en deze, om vroegtijdige seponering te voorkomen, slechts aan een veel minder strenge eis hoeft te voldoen, namelijk aantonen dat die vordering niet kennelijk ongegrond is.

(31) Onder “kosten” moeten alle proceskosten worden verstaan, met inbegrip van de volledige door de verweerder gemaakte kosten voor vertegenwoordiging in rechte, tenzij deze kosten buitensporig zijn. De kosten van vertegenwoordiging in rechte die de in de wettelijke vergoedingentabellen opgenomen kosten te boven gaan, mogen niet automatisch als buitensporig worden beschouwd. Een volledige vergoeding van de schade moet zowel materiële als immateriële schade omvatten, waaronder ook lichamelijk en psychisch leed zijn begrepen.

(32) De mogelijkheid voor gerechten om sancties op te leggen is met name bedoeld om potentiële eisers ervan te weerhouden onrechtmatige gerechtelijke procedures tegen publieke participatie aan te spannen. Dergelijke sancties moeten evenredig zijn met de vastgestelde elementen van onrechtmatig gebruik. Bij de vaststelling van sanctiebedragen moeten de gerechten rekening houden met de mogelijke nadelige of afschrikkende effecten van de procedure op publieke participatie, in het bijzonder wat betreft de aard van de vordering, de vraag of de eiser meerdere of onderling afgestemde procedures in soortgelijke aangelegenheden aanhangig heeft gemaakt en de vraag of er pogingen zijn ondernomen om de verweerder te intimideren, te pesten of te bedreigen.

(33) Met betrekking tot het grensoverschrijdende aspect is het ook van belang om de dreiging te onderkennen die uitgaat van SLAPP’s in derde landen tegen journalisten, mensenrechtenverdedigers en andere personen die bij publieke participatie betrokken zijn en in de Europese Unie woonachtig of gevestigd zijn. Daarbij kunnen journalisten, mensenrechtenverdedigers en andere personen in de Unie tot buitensporige schadevergoedingen worden veroordeeld. Gerechtelijke procedures in derde landen zijn gecompliceerder en duurder voor de doelwitten. Om de democratie en de vrijheid van meningsuiting en van informatie in de Europese Unie te waarborgen en om te voorkomen dat de door deze richtlijn geboden waarborgen worden ondermijnd door het aanspannen van gerechtelijke procedures in andere rechtsgebieden, is het van belang om ook bescherming te bieden tegen kennelijk ongegronde en onrechtmatige gerechtelijke procedures in derde landen.

(34) Deze richtlijn voorziet in een nieuwe bijzondere bevoegdheidsgrond om ervoor te zorgen dat in de Europese Unie woonachtige of gevestigde doelwitten van SLAPP’s in de Unie over een doeltreffende voorziening in rechte beschikken tegen onrechtmatige gerechtelijke procedures die bij een gerecht in een derde land aanhangig worden gemaakt. Deze bijzondere bevoegdheidsgrond biedt in de Europese Unie woonachtige of gevestigde doelwitten de mogelijkheid om bij de gerechten van hun woon- of vestigingsplaats vergoeding te vorderen van de schade en de kosten die het gevolg zijn

van de procedure bij het gerecht in het derde land. Dit recht is van toepassing ongeacht de woon- of vestigingsplaats van de eiser in de procedure in het derde land.

(35) Deze richtlijn moet de bescherming onverlet laten die andere instrumenten van het Unierecht of het interne recht bieden voor de natuurlijke personen en rechtspersonen die betrokken zijn bij publieke participatie. Meer in het bijzonder doet zij op geen enkele wijze afbreuk aan de bescherming die wordt geboden door Richtlijn (EU) 2019/1937 inzake de bescherming van personen die inbreuken op het Unierecht melden[27], zoals omgezet in intern recht. In situaties die onder de werkingssfeer van zowel deze richtlijn als die van Richtlijn (EU) 2019/1937 vallen, moet derhalve de door beide instrumenten geboden bescherming van toepassing zijn.

(36) Deze richtlijn vormt een aanvulling op de aanbeveling van de Commissie over de wijze waarop journalisten en mensenrechtenverdedigers die betrokken zijn bij publieke participatie kunnen worden beschermd tegen kennelijk ongegronde of onrechtmatige gerechtelijke procedures ("strategische rechtszaken tegen publieke participatie"). Deze aanbeveling is gericht tot de lidstaten en voorziet in een uitgebreid instrumentarium van maatregelen, waaronder opleiding, bewustmaking, ondersteuning van doelwitten van onrechtmatige gerechtelijke procedures, gegevensverzameling, rapportage en monitoring van gerechtelijke procedures tegen publieke participatie.

(37) Overeenkomstig de artikelen 1 en 2 van Protocol nr. 22 betreffende de positie van Denemarken, gehecht aan het Verdrag betreffende de Europese Unie en het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, neemt Denemarken niet deel aan de vaststelling van deze richtlijn en is deze niet bindend voor, noch van toepassing op deze lidstaat.

(38) [Overeenkomstig de artikelen 1, 2 en 4 bis, lid 1, van Protocol nr. 21 betreffende de positie van het Verenigd Koninkrijk en Ierland ten aanzien van de ruimte van vrijheid, veiligheid en recht, gehecht aan het Verdrag betreffende de Europese Unie en het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, en onverminderd artikel 4 van dat protocol, neemt Ierland niet deel aan de vaststelling van deze richtlijn en is deze niet bindend voor, noch van toepassing op deze lidstaat,] OF

(39) [Overeenkomstig artikel 3 en artikel 4 bis, lid 1, van Protocol nr. 21 betreffende de positie van het Verenigd Koninkrijk en Ierland ten aanzien van de ruimte van vrijheid, veiligheid en recht, gehecht aan het Verdrag betreffende de Europese Unie en het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, heeft Ierland [, bij brief van ...] te kennen gegeven dat het aan de vaststelling en toepassing van deze richtlijn wenst deel te nemen,]

[27] PB L 305 van 26.11.2019, blz. 17.

HEBBEN DE VOLGENDE RICHTLIJN VASTGESTELD:

HOOFDSTUK I

Algemene bepalingen

Artikel 1

Onderwerp

Deze richtlijn voorziet in waarborgen tegen kennelijk ongegronde of onrechtmatige gerechtelijke procedures in burgerlijke zaken met grensoverschrijdende gevolgen die aanhangig worden gemaakt tegen natuurlijke personen en rechtspersonen, en met name tegen journalisten en mensenrechtenverdedigers, vanwege hun betrokkenheid bij publieke participatie.

Artikel 2

Werkingssfeer

Deze richtlijn is van toepassing op burgerlijke of handelszaken met grensoverschrijdende gevolgen, ongeacht de aard van het aangezochte gerecht. Zij heeft met name geen betrekking op fiscale zaken, douanezaken en bestuursrechtelijke zaken, noch op de aansprakelijkheid van de staat voor handelingen of omissies bij de uitoefening van het overheidsgezag (*acta iure imperii*).

Artikel 3

Definities

Voor de toepassing van deze richtlijn wordt verstaan onder:

1. **"publieke participatie"**: elke verklaring of activiteit van een natuurlijke persoon of een rechtspersoon die wordt afgelegd of verricht in het kader van de uitoefening van het recht op vrijheid van meningsuiting en van informatie met betrekking tot een zaak van algemeen belang, alsmede voorbereidende, ondersteunende of bijstandverlenende activiteiten die daarmee rechtstreeks verband houden. Dit omvat klachten, verzoekschriften, bestuurlijke of gerechtelijke vorderingen en de deelname aan openbare hoorzittingen;
2. **"zaak van algemeen belang"**: alle zaken die het publiek zodanig raken dat het er om legitieme redenen interesse voor kan hebben, onder meer op de volgende gebieden:
   (a) volksgezondheid, veiligheid, milieu, klimaat of het genot van de grondrechten;
   (b) activiteiten van een persoon of entiteit die in de publieke belangstelling staat of activiteiten van algemeen belang;
   (c) zaken die het voorwerp uitmaken van een openbare behandeling of controle door een wetgevende, uitvoerende of rechterlijke instantie, of van elke andere officiële openbare procedure;
   (d) beschuldigingen van corruptie, fraude of criminaliteit;
   (e) activiteiten ter bestrijding van desinformatie;

3. **“onrechtmatige gerechtelijke procedures tegen publieke participatie”**: gerechtelijke procedures die worden ingeleid in verband met publieke participatie en die volledig of gedeeltelijk ongegrond zijn en als belangrijkste doel hebben om publieke participatie te voorkomen, te beperken of te bestraffen. Mogelijke aanwijzingen voor een dergelijk doel zijn:

   (a) de onevenredige, buitensporige of onredelijke aard van de vordering of een deel daarvan;

   (b) het bestaan van meerdere procedures die door de eiser of met hem of haar gelieerde partijen aanhangig zijn gemaakt in verband met soortgelijke aangelegenheden;

   (c) intimidatie, pesterijen of bedreigingen door de eiser of zijn of haar vertegenwoordigers.

Artikel 4

Zaken met grensoverschrijdende gevolgen

1. Voor de toepassing van deze richtlijn wordt een zaak geacht grensoverschrijdende gevolgen te hebben, tenzij beide partijen hun woon- of vestigingsplaats hebben in dezelfde lidstaat als het gerecht waarbij de zaak aanhangig is gemaakt.

2. Wanneer beide partijen in de procedure hun woon- of vestigingsplaats hebben in dezelfde lidstaat als het gerecht waarbij de zaak aanhangig is gemaakt, wordt de zaak ook geacht grensoverschrijdende gevolgen te hebben indien:

   (a) de daad van publieke participatie met betrekking tot een zaak van algemeen belang waartegen een gerechtelijke procedure aanhangig wordt gemaakt relevant is voor meer dan één lidstaat, of

   (b) de eiser of met hem of haar gelieerde entiteiten in een andere lidstaat gelijktijdig of eerder gerechtelijke procedures aanhangig hebben gemaakt tegen dezelfde verweerder of met hem of haar gelieerde verweerders.

HOOFDSTUK II

Gemeenschappelijke regels inzake procedurele waarborgen

Artikel 5

Verzoeken om procedurele waarborgen

1. Wanneer gerechtelijke procedures tegen natuurlijke personen of rechtspersonen aanhangig worden gemaakt wegens hun betrokkenheid bij publieke participatie, zorgen de lidstaten ervoor dat deze personen kunnen verzoeken om:

   (a) het stellen van zekerheden overeenkomstig artikel 8;

   (b) vroegtijdige seponering van kennelijk ongegronde gerechtelijke procedures overeenkomstig hoofdstuk III;

   (c) voorzieningen in rechte tegen onrechtmatige gerechtelijke procedures overeenkomstig hoofdstuk IV.

2. Deze verzoeken moeten het volgende bevatten:

(a) een beschrijving van de elementen waarop zij zijn gebaseerd;

(b) een beschrijving van het bewijsmateriaal.

3. De lidstaten kunnen bepalen dat maatregelen met betrekking tot procedurele waarborgen overeenkomstig de hoofdstukken III en IV ambtshalve kunnen worden genomen door het gerecht waarbij de zaak aanhangig is gemaakt.

Artikel 6

Latere wijzigingen van de vordering of de processtukken

De lidstaten zorgen ervoor dat latere wijzigingen van de vorderingen of de processtukken door de eiser in het hoofdgeding, met inbegrip van het staken van de procedure, geen afbreuk doen aan de mogelijkheid voor het aangezochte gerecht om de gerechtelijke procedure als onrechtmatig te beschouwen en corrigerende maatregelen te gelasten overeenkomstig hoofdstuk IV.

Artikel 7

Tussenkomst van derden

De lidstaten nemen de nodige maatregelen om ervoor te zorgen dat een gerecht waarbij een gerechtelijke procedure tegen publieke participatie aanhangig wordt gemaakt, kan toestaan dat niet-gouvernementele organisaties die de rechten van bij publieke participatie betrokken personen beschermen of bevorderen aan die procedure deelnemen, hetzij om de verweerder te ondersteunen, hetzij om informatie te verstrekken.

Artikel 8

Zekerheid

De lidstaten zorgen ervoor dat, in het geval van een gerechtelijke procedure tegen publieke participatie, het gerecht waarbij de zaak aanhangig is gemaakt, bevoegd is om de eiser te verplichten een zekerheid te stellen voor de proceskosten, of voor de proceskosten en de schadevergoeding, indien het die zekerheid passend acht gezien de aanwezigheid van elementen die wijzen op een onrechtmatige gerechtelijke procedure.

HOOFDSTUK III

Vroegtijdige seponering van kennelijk ongegronde gerechtelijke procedures

Artikel 9

Vroegtijdige seponering

1. De lidstaten verlenen gerechten de bevoegdheid om vroegtijdig te beslissen om gerechtelijke procedures tegen publieke participatie geheel of gedeeltelijk als kennelijk ongegrond te seponeren.

2. De lidstaten kunnen termijnen vaststellen voor de uitoefening van het recht om een verzoek tot vroegtijdige seponering in te dienen. Deze termijnen zijn evenredig en maken de uitoefening van dat recht niet onmogelijk of uiterst moeilijk.

Artikel 10

Schorsing van het hoofdgeding

De lidstaten zorgen ervoor dat, indien de verweerder om vroegtijdige seponering heeft verzocht, het hoofdgeding wordt geschorst totdat er een definitieve beslissing op dat verzoek is genomen.

Artikel 11

Versnelde procedure

De lidstaten zorgen ervoor dat een verzoek om vroegtijdige seponering in een versnelde procedure wordt behandeld en dat daarbij rekening wordt gehouden met de omstandigheden van de zaak en met het recht op een doeltreffende voorziening in rechte en het recht op een onpartijdig gerecht.

Artikel 12

Bewijslast

De lidstaten zorgen ervoor dat, wanneer een verweerder om vroegtijdige seponering heeft verzocht, het aan de eiser is om aan te tonen dat de vordering niet kennelijk ongegrond is.

Artikel 13

Beroep

De lidstaten zorgen ervoor dat een beslissing tot afwijzing of inwilliging van een verzoek om vroegtijdige seponering als bedoeld in artikel 9 vatbaar is voor beroep.

HOOFDSTUK IV

Voorzieningen in rechte tegen onrechtmatige gerechtelijke procedures

Artikel 14

Verwijzing in de kosten

De lidstaten nemen de nodige maatregelen om ervoor te zorgen dat een eiser die een onrechtmatige procedure tegen publieke participatie aanhangig heeft gemaakt, kan worden verwezen in alle proceskosten, waaronder de volledige door de verweerder gemaakte kosten voor vertegenwoordiging in rechte, tenzij deze kosten buitensporig zijn.

Artikel 15

Schadevergoeding

De lidstaten nemen de nodige maatregelen om ervoor te zorgen dat een natuurlijke persoon of een rechtspersoon die schade heeft geleden als gevolg van een onrechtmatige gerechtelijke procedure tegen publieke participatie, volledige vergoeding van die schade kan vorderen en verkrijgen.

Artikel 16

Sancties

De lidstaten zorgen ervoor dat een gerecht waarbij een onrechtmatige gerechtelijke procedure tegen publieke participatie aanhangig wordt gemaakt, de mogelijkheid heeft om doeltreffende, evenredige en afschrikkende sancties op te leggen aan de partij die deze procedure heeft aangespannen.

HOOFDSTUK V

Bescherming tegen in derde landen gegeven beslissingen

Artikel 17

Gronden voor afwijzing van erkenning en tenuitvoerlegging van in derde landen gegeven beslissingen

De lidstaten zorgen ervoor dat de erkenning en tenuitvoerlegging van een in een derde land gegeven beslissing in een gerechtelijke procedure wegens publieke participatie door een in een lidstaat woonachtige of gevestigde natuurlijke persoon of rechtspersoon als kennelijk in strijd met de openbare orde (*ordre public*) wordt afgewezen indien deze procedure als kennelijk ongegrond of onrechtmatig zou zijn aangemerkt indien zij aanhangig was gemaakt bij de gerechten in de lidstaat waar erkenning of tenuitvoerlegging wordt gevraagd en deze gerechten hun eigen recht hadden toegepast.

Artikel 18

Bevoegdheid voor vorderingen tegen in derde landen gegeven beslissingen

De lidstaten zorgen ervoor dat, wanneer er bij een gerecht in een derde land een onrechtmatige gerechtelijke procedure wegens betrokkenheid bij publieke participatie aanhangig is gemaakt tegen een in een lidstaat woonachtige of gevestigde natuurlijke persoon of rechtspersoon, die persoon voor de gerechten van zijn of haar woon- of vestigingsplaats vergoeding kan vorderen van de schade en de kosten die het gevolg zijn van de procedure voor het gerecht van het derde land, ongeacht de woon- of vestigingsplaats van de eiser in de procedure in het derde land.

HOOFDSTUK VI

Slotbepalingen

Artikel 19

Verhouding met het Verdrag van Lugano van 2007

Deze richtlijn laat de toepassing onverlet van het Verdrag betreffende de rechterlijke bevoegdheid, de erkenning en de tenuitvoerlegging van beslissingen in burgerlijke en handelszaken, ondertekend te Lugano op 30 oktober 2007.

Artikel 20

Evaluatie

De lidstaten verstrekken de Commissie tegen [*vijf jaar na de omzettingsdatum*] alle relevante informatie over de toepassing van deze richtlijn. Op basis van de verstrekte informatie dient de Commissie uiterlijk [*zes jaar na de omzettingsdatum*] bij het Europees Parlement en de Raad een verslag in over de toepassing van deze richtlijn. In het verslag is een beoordeling opgenomen van de ontwikkeling van onrechtmatige gerechtelijke procedures tegen publieke participatie en van de gevolgen van deze richtlijn in de lidstaten. Het verslag gaat, indien nodig, vergezeld van voorstellen tot wijziging van deze richtlijn.

Artikel 21

Omzetting in intern recht

1. De lidstaten doen de nodige wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen in werking treden om uiterlijk [*twee jaar na de datum van inwerkingtreding van deze richtlijn*] aan deze richtlijn te voldoen. Zij delen de Commissie de tekst van die bepalingen onverwijld mee.

   Wanneer de lidstaten die bepalingen aannemen, wordt in die bepalingen zelf of bij de officiële bekendmaking ervan naar deze richtlijn verwezen. De regels voor de verwijzing worden vastgesteld door de lidstaten.

2. De lidstaten delen de Commissie de tekst van de belangrijkste bepalingen van intern recht mee, die zij op het onder deze richtlijn vallende gebied vaststellen.

Artikel 22

Inwerkingtreding

Deze richtlijn treedt in werking op de twintigste dag na die van de bekendmaking ervan in het *Publicatieblad van de Europese Unie*.

Artikel 23

Adressaten

Deze richtlijn is gericht tot de lidstaten.

Gedaan te Brussel,

Voor het Europees Parlement	*Voor de Raad*
De voorzitter	*De voorzitter*

Pieter Omtzigt rechtsstaat

Tweede Kamer der Staten-Generaal

Handelingen TK 2020/2021, nr. 45, item 4

19 januari 2021

https://archive.org/details/pieter-omtzigt-rechtsstaat

https://archive.org/details/handelingen-tk-20202021-nr-45-item-4

canstock clipart

https://archive.org/details/rechtsstaat-2023

Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2022–2023

36 200 VI

Vaststelling van de begrotingsstaten van het Ministerie van Justitie en Veiligheid (VI) voor het jaar 2023

Nr. 80

MOTIE VAN HET LID VAN MEIJEREN
Voorgesteld 17 november 2022

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

zegt het vertrouwen in de Minister van Justitie en Veiligheid op,

en gaat over tot de orde van de dag.

Van Meijeren

kst-36200-VI-80
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2022

Indieners

- Indiener
  Gideon van Meijeren, Kamerlid FVD

- 17 november 2022
- 36200-VI-80
- Motie

Stemmingsuitslagen

Verworpen met handopsteken

Voor: 8

75Vereist: 75

150Totaal: 150

-Detail stemming

Voor	
FVD	5
Groep Van Haga	3
Tegen	
VVD	34
D66	24
PVV	17
CDA	14
PvdA	9
SP	9
GroenLinks	8
PvdD	6
ChristenUnie	5
SGP	3
JA21	3
DENK	3
Volt	2
Omtzigt	1
Gündogan	1
BIJ1	1
BBB	1
Fractie Den Haan	1

Minister-president Rutte bij Nationale Holocaust Herdenking

Nieuwsbericht | 27-01-2023 | 17:06

Minister-president Rutte is zondag 29 januari 2023 aanwezig bij de Nationale Holocaust Herdenking in Amsterdam. Tijdens de herdenking legt de minister-president samen met staatssecretaris Van Ooijen van Volksgezondheid, Welzijn en Sport een krans bij het Spiegelmonument ‘Nooit meer Auschwitz’.

Sinds 2015 is de bevrijdingsdatum van Auschwitz, 27 januari 1945, een door de VN vastgestelde internationale dag van herdenking: The Holocaust Memorial Day. Over de hele wereld worden op die datum slachtoffers van de Holocaust en andere genocides herdacht.

De Nationale Holocaust Herdenking vindt ieder jaar plaats in het Wertheimpark in Amsterdam op de laatste zondag in januari.

Heeft deze informatie u geholpen?

○ Ja ○ Nee

Zie ook

- Tweede Wereldoorlog
  Onderwerp

Verantwoordelijk

- Ministerie van Algemene Zaken

surveillancestaat

https://archive.org/details/INDECT
https://archive.org/details/wef-advancing-digital-agency

Privacygroepen maken zich zorgen over Europese plannen om bij het koppelen van foto-databases van alle politiemachten in Europa ook gezichtsherkenning aan elkaar te koppelen.

_____

United Nation
A / 74/48037 16
In 1975 publiceerde Michel schreef Foucault over de 'dwingende gedragstechnologieën' die in de moderne samenleving worden gebruikt 'disciplineren en straffen' de armere klassen. In het boek " *Discipline and Punish"* wordt beschreven hoe het panoptische (gevangenis)-systeem van Bentham zich uitbreidt naar de gehele samenleving. Om uit te leggen waarom deze lessen niet zijn geleerd in de digitale welzijnszorg staat, schrijft Shoshana Zuboff dat het systeem van 'surveillancekapitalisme' dat vandaag heerst ongekend is. Jack Balkin heeft de 'National Surveillance State 'als' een permanent kenmerk van het bestuur [dat] alomtegenwoordig zal worden in de tijd als de vertrouwde apparaten van de regelgevende en verzorgingsstaten.Digitale technologieën worden in de verzorgingsstaat gebruikt om te bewaken, te richten, lastig te vallen en begunstigden straffen, vooral de armsten en meest kwetsbaren onder hen.

Tweede Kamer der Staten-Generaal 2
Vergaderjaar 2019–2020
26 643
Nr. 672

Informatie- en communicatietechnologie (ICT)
BRIEF VAN DE MINISTERS VAN BINNENLANDSE ZAKEN EN KONINKRIJKSRELATIES EN VOOR RECHTSBESCHERMING
Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal Den Haag, 13 maart 2020
De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,
R.W. Knops
De Minister voor Rechtsbescherming,
S. Dekker

VN rapport
Met veel interesse is kennisgenomen van het bovengenoemd rapport van de VN-rapporteur voor extreme armoede en mensenrechten. Het rapport beschrijft de opkomst van de digitale verzorgingsstaat, waarin sociale bescherming en diensten steeds meer vorm krijgen via data-gedreven technologieën.

Report of the Special rapporteur on extreme poverty and human rights, Seventy-fourth session, item 72(b), 11 October 2019.

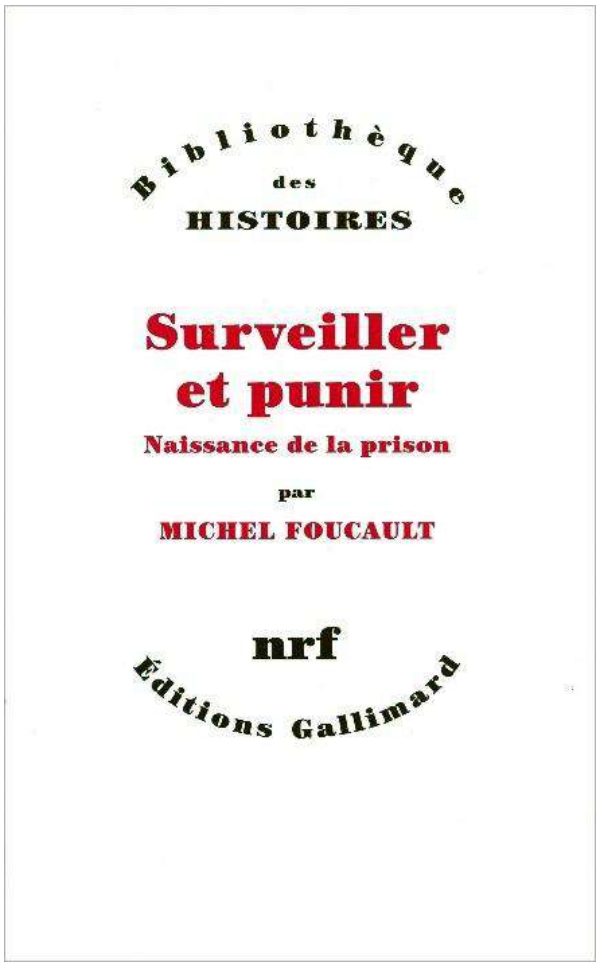

“Surveiller et punir : naissance de la prison”

Auteur

Michel Foucault

Taal

Frans

Uitgever

Paris: Gallimard, 1985

318 p. : ill.

ISBN

2-07-029179-0

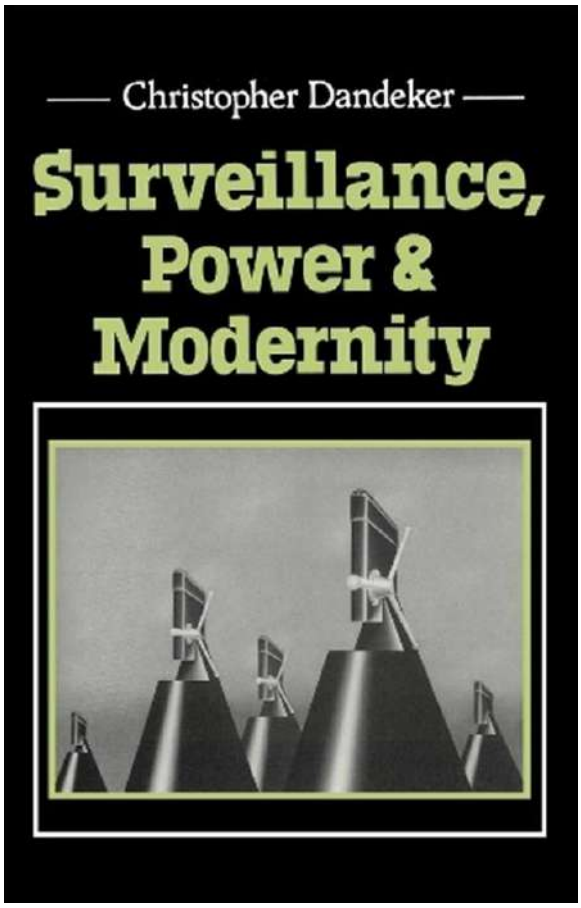

“Surveillance,Power & Modernity”

ISBN
9780745613420
Genre
Literaire fictie
Bindwijze
Paperback
Pagina's
Taal
Engels
Uitgever
Polity Press
Auteur(s)
DANDEKER, C

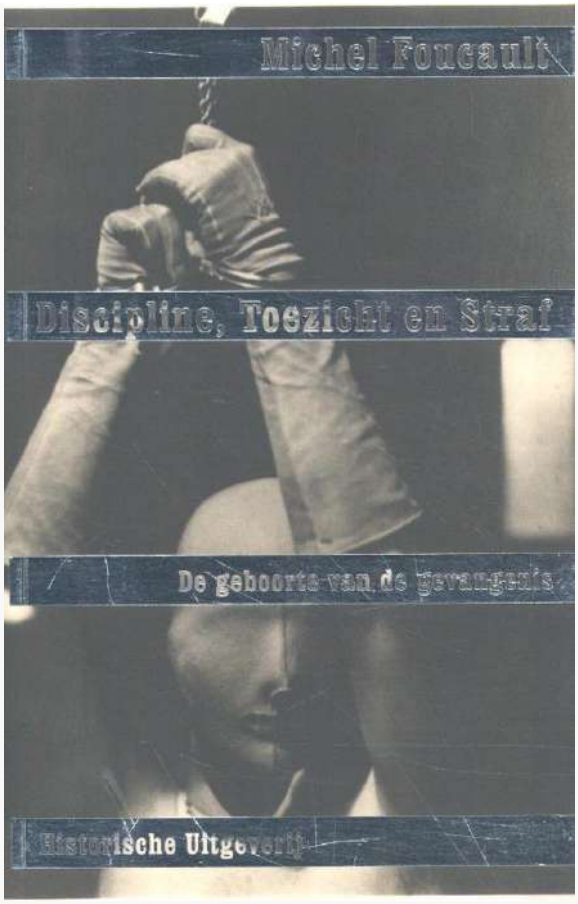

"Discipline, toezicht en straf. De geboorte van de gevangenis"

Taal	
	nl
Bindwijze	
	Paperback
Oorspronkelijke releasedatum	
	20 juli 2018
Aantal pagina's	
	444
Illustraties	
	Met illustraties
Hoofdauteur	
	Michel Foucault
Hoofduitgeverij	
	Historische Uitgeverij Groningen

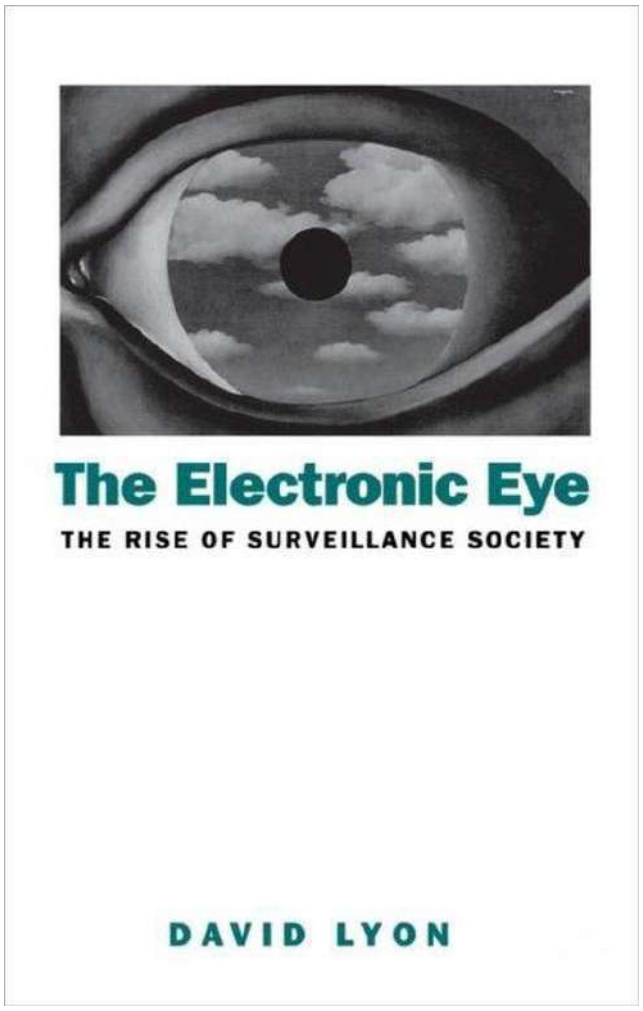

“The Electronic Eye”
Auteur: D Lyon

- Engels
- Paperback
- 9780745612683
- 01 januari 1994
- 272 pagina's

*"**De virtuele staat"***

Taal	
	nl
Bindwijze	
	Paperback
Aantal pagina's	
	361
Illustraties	
	Nee
Hoofdauteur	
	P. Frissen
Hoofduitgeverij	
	Sdu Uitgevers
EAN	
	9789052611914

Gecontroleerde maatschappij

Dutch senate agrees controversial tapping law

Sleepwet

Onlangs keurde de Eerste Kamer de nieuwe Wet op de Inlichtingen- en Veiligheidsdiensten goed. Door deze wet wordt massa-surveillance in Nederland binnenkort een feit. Dit vormt een historische breuk met het verleden. Enkele van de meest totalitaire bevoegdheden uit de nieuwe wet op een rij:

- De geheime diensten (AIVD en MIVD) zullen het internet massaal mogen aftappen. Terecht wordt deze nieuwe bevoegdheid daarom een digitaal sleepnet genoemd.
- De data die middels deze bevoegdheid worden verzameld zullen jarenlang worden opgeslagen en bovendien massaal en ongeëvalueerd worden uitgewisseld met buitenlandse geheime diensten.
- Alles wat in verbinding staat met het internet zal door de geheime diensten kunnen worden gehackt, zelfs als het apparatuur van onschuldige burgers betreft.
- Bedrijven en personen kunnen verplicht worden om encrypted data te ontsleutelen, op straffe van hechtenis.
- Op verzoek zal iedere databank bij de overheid en het bedrijfsleven opengesteld kunnen worden voor rechtstreekse, volledige toegang door de geheime diensten.
- Bij dit alles zal onafhankelijk en effectief (rechterlijk) toezicht ontbreken.

Bron: privacyfirst.nl

Aftapwet

NOS

12-07- 2017

De inlichtingendiensten krijgen ruimere bevoegdheden om terrorisme te bestrijden. Na de Tweede is ook de Eerste Kamer akkoord gegaan met de "Aftapwet" van het kabinet. Volgens minister Plasterk zijn de huidige regels verouderd en moeten ze aan de tijd worden aangepast.

De nieuwe wet, die op 1 januari 2018 ingaat, geeft inlichtingendiensten AIVD en MIVD de mogelijkheid om grote hoeveelheden internetverkeer via de kabel af te tappen. Het gaat in eerste instantie om het verzamelen van metadata: de inlichtingendiensten kunnen zien met wie iemand communiceert, waar hij is en welke websites hij bezoekt.

Mocht daaruit iets opvallends blijken, kan de inlichtingendienst besluiten om nader onderzoek te doen. Relevante gegevens mogen drie jaar worden bewaard.

Critici vinden dat de bevoegdheden te ver gaan en dat diensten te veel kunnen verzamelen; bovendien is volgens hen het toezicht niet sterk genoeg. Ook zetten sommigen vraagtekens bij de bewaartermijn.

Wet past beter in militaire dictatuur

Volgens berichten Elsevier willen de Nederlandse Vereniging van Journalisten, de Nederlandse Vereniging van Strafrechtadvocaten en het Platform Bescherming Burgerrechten, en Privacy First een zaak aanspannen tegen de staat.

Buma: Kabinet zal 'nee' bij referendum over de sleepwet negeren

Bron: volkskrant.nl

27-10-2017

Hergeboorte STASI in Nederland

door Oliver Alexander op Nov.22, 2014, onder Politiek

Overheid wil toegang tot al uw gegevens

Het kabinet wil inlichtingendiensten toegang geven tot al uw data. Van telefoon en internet tot uw bankgegevens is straks niets meer veilig voor de overheid. Indien de Nederlandse bevolking nu niet van zich laat horen dat zij niet gediend zijn van een overheid die, net als de Amerikaanse NSA alles over zijn burgers verzamelt, dan kunnen we erop wachten dat wanneer de tijd komt deze macht misbruikt wordt.
Het lijkt allemaal onschuldig maar niets is minder waar. Er is gevaar, moeten we aannemen van minster Plasterk, het 'gevaar' van bijvoorbeeld de Taliban en ISIS want we weten immers niet wat hun plannen zijn. In de tijd van de Tweede Wereldoorlog waren er in Duitsland precies dezelfde geluiden te horen.
Het gevaar en de veiligheid, waar ministers het maar liever niet over hebben, is dat zijzelf vaak het gevaar vormen, door openlijk met geheimverklaringen de waarheid achter slot en grendel te zetten. Een helder en moreel verantwoordelijke overheid heeft Nederland al lang niet meer.

Nederland heeft intussen zijn eigen 9/11, een tragische gebeurtenis waarbij vele vragen openblijven voor een verbijsterd volk. Gevolgd door een onverbiddelijke overheid die zelf alles geheim houdt maar wel alles van zijn burgers wil weten. Indien de Nederlanders werkelijk zouden onderzoeken wat er zich allemaal op de politieke tribune afspeelt, dan zouden ze net zo collectief als bij de rouwstoet van de slachtoffers van MH17 op het malieveld moeten gaan staan en protesteren met borden waarop staat: "TOT HIER EN NIET VERDER!".
Met de hergeboorte van een overheid die STASI- praktijken aan zijn inlichtingendiensten verleent, gaat een staat een richting in die niets meer met vrijheid en democratie te maken heeft, maar langzaam afgeleid in een dictatuur.

Bron: gewoon-nieuws.nl

2014

Panopticon: documentaire over bedreiging van de privacy

Filmmaker Peter Vlemmix heeft van zijn zoektocht naar antwoorden op vragen over de privacy van de Nederlander en de inbreuk daarop, een indringende, overzichtelijke filmdocumentaire gemaakt. Hij ging ook op bezoek in buurland Duitsland waar uit gesprekken bleek dat daar een heel andere, namelijk zeer kritische houding heerst jegens schending van de privacy en het obsessief verzamelen van privé gegevens.

Nederlanders zijn notoir laks over hun privacy. Ze vinden het op een enkele uitzondering na niet erg als ze d.m.v. gezichtsherkenningapparatuur gescand worden in de Rotterdamse tram waar bovendien ook hun gesprekken worden afgeluisterd en opgenomen. Van alle Europeanen hebben de Nederlanders het meeste vertrouwen in de overheid. "Wij zijn een braaf, gezagsgetrouw volkje", aldus een van Vlemmix' gesprekspartners. Nederlanders zeggen dat ze "niets te verbergen hebben", en vinden het allemaal wel best.

Intussen kent Nederland 20 kliklijnen en een Burgernet met als doel elkaar in de gaten te houden en waar 800.000 mensen lid van zijn. In de toekomst komt er nog een hulpje bij, *precrime*, proactief optreden tegen mensen die wel eens iets onwettigs zouden kunnen doen. Elke beweging van mogelijke verdachten wordt tot de millimeter in kaart gebracht.

Een ander plan is "the internet of things", alle objecten voorzien van een sensor, chip of snuffel-etiket die gelezen kunnen worden en bijvoorbeeld in kleding worden aangebracht. Moeten we dit willen? Als we het willen komen we terecht in een panopticum-maatschappij. Een panopticum is een in de 18e eeuw bedacht type gevangenis waar vanuit een centraal punt alle gevangenen dag en nacht bewaakt en gecontroleerd worden. Een voorbeeld is de koepelgevangenis van Breda.

Volgens Vlemmix worden we klaargestoomd voor een volledig gecontroleerde maatschappij waarin we alle risico's willen uitsluiten.
Panopticon - de docu over jouw privacy beleefde zijn première op internet op 25 oktober 2012. Daarin gesprekken met o.a. een psychiater die zijn praktijk eraan gegeven heeft vanwege schending van de privacy van patiënten na invoering van de diagnosebehandelcombinatie (DBC), internetdeskundigen Bart Jacobs, Alexander Klöpping, Brenno de Winter, Rob van Kranenburg, Duitse parlementsleden en privacy deskundigen. Let ook op de tekst van de VN-wet uit 1966 inzake burgerrechten die begint: Niemand mag worden onderworpen aan willekeurige of onwettige inmenging in zijn privé leven, in zijn

gezinsleven, zijn huis en zijn briefwisseling...
Duur van de film is 57 minuten.
Meer info op de site Panopticon: **http://panopticondefilm.nl**

beroepseer.nl

12-11-2012

Niemand controleert big brother

Sensoren volgen burgers ongemerkt in de stad. Garanties voor privacy ontbreken, blijkt uit onderzoek van Trouw.

De moderne stad hangt vol sensoren die het gedrag van bewoners volgen. Maar waar ze hangen, wat ze precies meten en wat er met de verzamelde gegevens gebeurt, is vaak onduidelijk. Contracten tussen gemeenten en bedrijven die de technieken leveren, blijven geheim. Experts hekelen dat gebrek aan transparantie.

Het gaat onder meer om beveiligingscamera's en geluidsmeters die schreeuwen herkennen, parkeersensoren die kentekens fotograferen en trackers die via smartphones routes van voorbijgangers volgen.

Bron: trouw.nl
Kristel van Teeffelen en Saskia Naafs
5 december 2017

DDR en de Stasi

Das Leben der Anderen is een Duitse film uit 2006 van regisseur Florian Henckel von Donnersmarck.

Iedereen is potentieel crimineel

Big Brother

Raf Jespers

isbn: 9789064456183 · 2010 · paperback (15 x 22,5 cm) - 408p. · epo

Big Brother: grote broer houdt u in de gaten. Hoe? Check, inspectie, toezicht, surveillance, bewaking, controle. Met welk gereedschap? RFID-chips, observatiecamera's, websnuffelaars, scanners, DNA-kits, spyware, databanken met algoritmeprogramma's, afluistersatellieten... Het dagelijkse leven is ervan vergeven. Of hoe mensen niet alleen hun vertrouwelijkheid maar ook hun zelf kwijtraken. Glazen overheid en glazen ondernemingen zijn veraf, maar de glazen burger is een hete realiteit. Zo kan democratie niet functioneren. Vooral de Europese Unie pusht deze realiteit. Met Europol en Eurojust, de grenswachters van Frontex, e-border concepten, Galileo en dure proefprojecten in het veiligheidsonderzoek, Europese webchecks, een Europese politieacademie, bijzondere opsporings- en inlichtingenmethodes... De Unie bouwt een gevaarlijke veiligheidsarchitectuur uit in dienst van de vrijheid van de markteconomie. Ze ziet burgers als potentiële veiligheidsrisico's. Democratische, sociale en culturele rechten duwt ze daarbij in een keurslijf. De war on terror werd een alibi om de vrijheden drastisch in te perken. Raf Jespers zet alles op een rij. Het resultaat is hoogst explosief. Burgerrechten en vrijheden beschermt men niet door ze af te schaffen. Een nieuw Europees Charter voor de bescherming van de fundamentele rechten dringt zich op.

We
leven in een
surveillancestaat

De postbode moet niet voor wijkopzichter spelen

Een postbode die niet alleen brieven bezorgt, maar ook in de gaten houdt of er in uw straat toevallig geen vuilnis naast de afvalcontainer ligt? Als het aan PostNL ligt, zouden postbodes in de toekomst met een dubbele missie op pad gestuurd kunnen worden. Postbezorgers die op hun rondgang langs huisadressen ook speuren naar misstanden in de wijk en overlast doorgeven aan de gemeente. Zodat er accuraat ingegrepen kan worden.

Bron: rtvoost.nl

Security robots are being used to ward off San Francisco's homeless population

Security robots are being used to ward off San Francisco's homeless population
Is it worse if a robot instead of a human is used to deter the homeless from setting up camp outside places of business?

One such bot cop recently took over the outside of the San Francisco SPCA, an animal advocacy and pet adoption clinic in the city's Mission district, to deter homeless people from hanging out there -- causing some people to get very upset.

Silicon Valley game developer and Congressional candidate Brianna Wu tweeted yesterday her dismay at the move, saying, "I'm sorry for being so frank but this absolutely disgusts me as someone that experienced homelessness."

The homelessness issue in S.F. is thorny and complicated. One could get whiplash at seeing the excess of wealth and privilege juxtaposed with the dire circumstances just steps outside Twitter headquarters on Market Street.

However, the city's homeless are also associated with higher rates of crime, violence and sometimes episodes of psychosis, leading to safety issues that many feel San Francisco has not had an adequate handle on.

The S.F. SPCA rolled out the use of a robot unit dubbed K9 from security startup Knightscope a month ago, citing these same safety concerns.

"Over the summer our shelter was broken into twice. The inside was vandalized and property and cash donations were stolen," S.F. SPCA spokesperson Krista Maloney told TechCrunch. "Furthermore, many staff members and volunteers have filed complaints about damage to cars and harassment they experienced in our parking lot when leaving work after dark. We currently employ security guards, but we have a large campus and they can only be in one area at a time.

The K9 units are also cheaper than humans. One robot costs $6 an hour to use vs. paying a security guard the average $16 an hour.

"Unfortunately, in the last year we've been forced to spend a significant amount of money to ensure the security and safety of the people on our campus as well as the animals in our care," Maloney said.

And, according to both the S.F. SPCA and Knightscope, crime dropped after deploying the bot.

However, the K9 unit was patrolling several areas around the shop, including the sidewalk where humans walk, drawing the ire of pedestrians and advocacy group Walk SF, which previously introduced a bill to ban food delivery robots throughout the city.

"We're seeing more types of robots on sidewalks and want to see the city getting ahead of this," said Cathy DeLuca, Walk SF policy and program director, who also mentioned S.F. district 7 supervisor Norman Yee would be introducing legislation around sidewalk use permits for robots in the beginning of 2018.

Last week the city ordered the S.F. SPCA to stop using these security robots altogether or face a fine of $1,000 per day for operating in a public right of way without a permit.

The S.F. SPCA says it has since removed the robot and is working through a permitting process. It has already seen "two acts of vandalism" since the robot's removal.

But putting permits and public use of sidewalks aside, it seems the robot could do more than just discourage homeless camps. It could keep an eye on the surrounding area and report crimes, yes, but it could also possibly be used to alert police and social workers to areas where homelessness seems to have increased or look for anyone who may be facing violence or a psychotic episode and in need of intervention.

The Knightscope bots are equipped with four cameras able to read more than 300 license plates per minute. They can move about and keep tabs on an area, noting anyone on a list of those who shouldn't be there.

Already the S.F. SPCA said it has experienced a drop in crime when using the bot cop. The same might be said if it had increased the use of human security guards but humans, as

mentioned above, cost more. They also can't monitor 24/7 or immediately upload what they see to the cloud.

Further, robots aren't going away. While it isn't clear what solution San Francisco's city council will come up with to handle the increase of these types of bots on our sidewalks in the future, it's inevitable we're going to see more of them.

It's an age-old human vs. machine argument. But machines usually win.

techcrunch.com

Sarah Buhr

Dec, 13- 2017

Security Robot

https://www.youtube.com/watch?v=PbLdf47-Pk4

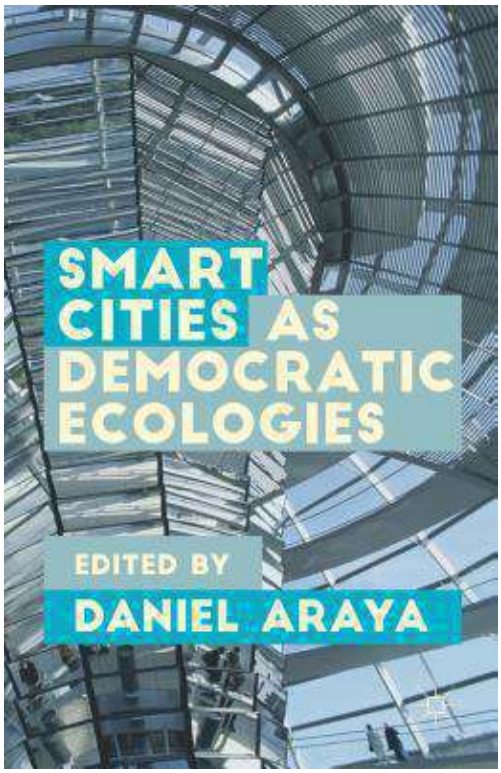

Tarun Wadhwa / 2015

Power, policies, and algorithms-technologies of surveillance in the European border surveillance regime

Zur Erlangung des akademischen Grades eines
DOKTORS DER PHILOSOPHIE (Dr. phil.)
von der KIT-Fakultät für Geistes- und Sozialwissenschaften des
Karlsruher Instituts für Technologie (KIT)
angenommene
DISSERTATION
von
Georg Johannes Huber
KIT-Dekan: Prof. Dr. Michael Schefczyk
1. Gutachter: Prof. Dr. Armin Grunwald
2. Gutachter: Univ.—Prof. Dr. phil. Stefan Böschen
Tag der mündlichen Prüfung: 19.11.2020

https://archive.org/details/dissertation-surveillance-regime

Predator Files

Sophie in't Veld , 60, is een Nederlandse politicus. Ze is al ongeveer twintig jaar lid van het Europees Parlement en behoort tot de liberale, op de vrije markt en burgerlijke vrijheden gerichte Renew Europe-groep. Als rapporteur voor een onderzoekscommissie heeft zij zich de laatste tijd meer dan een jaar verdiept in de schimmige wereld van de surveillance- industrie.

In't Veld: De situatie is ernstig. Onze democratie, rechtsstaat en grondrechten zijn in groot gevaar. We hebben hier een echt Europees probleem.

In't Veld: Veel mensen beschouwen het 'Predator'-schandaal als de Europese Watergate. Ik denk dat film 'The Lives of Others'. Het gaat over het bespioneren van politiek je het meer moet vergelijken met de impopulaire mensen op hun meest intieme momenten. Het doet denken aan wat er in Oost-Duitsland gebeurde. Daar spioneerde de Stasi ook om politieke redenen, maar beweerde dat ze de nationale veiligheid moest beschermen. In werkelijkheid ging het om macht en geld en het verdoezelen van corruptie. De situatie is vandaag de dag vergelijkbaar. Europa moet eindelijk wakker worden voordat het te laat is.

Bron: spiegel.de

08.10.2023

(fragment) Interview uitgevoerd door Rafael Buschmann en Nicola Naber

Cour
Pénale
Internationale

International
Criminal
Court

Rome Statute of the International Criminal Court

Bron: NOS

14-10-2022

Rome Statute of the International Criminal Court

Article 8 *bis*3
Crime of aggression
1. For the purpose of this Statute, “crime of aggression” means the planning, preparation, initiation or execution, by a person in a position effectively to exercise control over or to direct the political or military action of a State, of an act of aggression which, by its character, gravity and scale, constitutes a manifest violation of the Charter of the United Nations.
2. For the purpose of paragraph 1, “act of aggression” means the use of armed force by a State against the sovereignty, territorial integrity or political independence of another State, or in any other manner inconsistent with the Charter of the United Nations. Any of the following acts, regardless of a declaration of war, shall, in accordance with United Nations General Assembly resolution 3314 (XXIX) of 14 December 1974, qualify as an act of aggression:
(a) The invasion or attack by the armed forces of a State of the territory of another State, or any military occupation, however temporary, resulting from such invasion or attack, or any annexation by the use of force of the territory of another State or part thereof;
(b) Bombardment by the armed forces of a State against the territory of another State or the use of any weapons by a State against the territory of another State;
(c) The blockade of the ports or coasts of a State by the armed forces of another State;
(d) An attack by the armed forces of a State on the land, sea or air forces, or marine and air fleets of another State;

Rome Statute of the International Criminal Court
(e) The use of armed forces of one State which are within the territory of another State with the agreement of the receiving State, in contravention of the conditions provided for in the agreement or any extension of their presence in such territory beyond the termination of the agreement;
(f) The action of a State in allowing its territory, which it has placed at the disposal of another State, to be used by that other State for perpetrating an act of aggression against a third State;
(g) The sending by or on behalf of a State of armed bands, groups, irregulars or mercenaries, which carry out acts of armed force against another State of such gravity as to amount to the acts listed above, or its substantial involvement therein.

https://archive.org/details/Albright500.000IraqDeads

https://archive.org/details/TweedeKamerIrak-debat2010

oorlogsprofiteren

Onder 'oorlogswinstbejag' vallen al diegenen die financieel profiteren van oorlog en militarisering, oorlogswinsten zijn wapenfabrikanten wier geld oorlog mogelijk maakt. Dat omvat een complex netwerk van bedrijven, financiële instellingen en individuen. Sinds het begin van de oorlog in in Afghanistan bedroegen de uitgaven van het Pentagon in totaal ruim 14 biljoen dollar, waarvan een derde tot de helft ging naar defensiebedrijven.

Het is taboe om erover te praten. Amerikaanse en Europese steden van elke omvang herbergen onevenredig veel daklozen. Velen steden hebben tevens te maken met meer verslaafden aan legale en illegale drugs,diefstal en hun eigen bejaarden zonder adequate gezondheidszorg en geen geld voor dagelijkse boodschappen voor mensen aangewezen op voedselbanken. Dit terwijl de defensie wapenindustrie floreert. Naast de wapenindustrie de branche die zich naar de buitenwereld als sociaal presenteert onder het mom van vrede en op de achtergrond vaak gewetenloos geld verdient, is het maatschappelijk probleem van opkomende vluchtelingenstromen. Niet alleen zorgverleners, tolken en maatschappelijk werkers of mensensmokkelaars en huurhaaien profiteren hiervan. De echt grote deals worden gesloten door maatschappelijke organisaties, farmaceutische bedrijven en politici en zelfs. Voor hen is de vluchtelingenindustrie een winstgevende miljardenbusiness met toekomst.

Machine Translated by Google

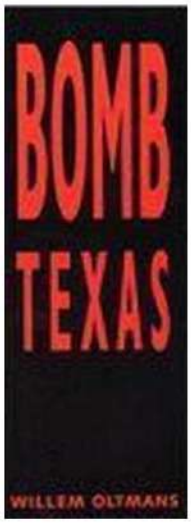

Bombardeer Texas, Willem Oltmans | 9789067281546 | Boeken |

[P. 37]

Het Vierde Rijk

In 2003 verspreidde de regering-Bush haar nieuwste ideeën over hoe we de aarde voor iedereen veiliger konden maken, en dat betekende natuurlijk ook voor de Amerikanen. Het laatste nationale veiligheidsdecreet van het Witte Huis, voorafgaand aan de oorlog in Irak, luidde: 'Wij proberen een machtsevenwicht te creëren dat de vrijheid bevordert: omstandigheden waarin alle naties en alle samenlevingen voor zichzelf de beloningen en uitdagingen van politieke en economische vrijheid kunnen kiezen. ... We zullen de vrede bewaren door goede betrekkingen op te bouwen tussen de grote mogendheden... De Amerikaanse nationale veiligheidsstrategie zal gebaseerd zijn op een duidelijk Amerikaans internationalisme dat de eenheid van onze waarden en onze nationale belangen weerspiegelt.'

Amerikanen zijn er zelfingenomen van overtuigd dat zij het meest verheven en mondiaal aanvaardbare sociale, economische en politieke systeem ter wereld hebben gevestigd. Daarom is het hun overtuiging dat alleen de Amerikaanse waarden en de Amerikaanse manier van leven de ideale manier zijn om welvaart en geluk voor de mensheid te brengen. Amerikanen zijn begonnen aan wat zij zelf voorstellen als een onzelfzuchtige en humanitaire kruistocht om iedereen vreugde en rijkdom te brengen. Het lijkt nooit bij de Bushieten en hun volgelingen op te komen dat miljarden mensen geen neiging hebben tot de Amerikaanse manier van leven en weigeren pseudo-Yankees te worden.

Eén verhaal dat we tegenwoordig vaak horen herhalen is dat Amerikanen hebben geholpen het Oude Europa te bevrijden en vervolgens uit de goedheid van hun hart Marshall Plan Aid nagelaten. Hoe ondankbaar van de Europeanen om nu tegen de Amerikaanse plannen om Irak te veroveren te zijn. Je moet buitengewoon naïef zijn om de kwaliteiten van de Kerstman aan het Witte Huis toe te staan. Amerikanen schilderen zichzelf graag af alsof ze op de stranden van Normandië zijn beland uit genegenheid voor de Fransen. Waar Washington in 1944 werkelijk naar streefde, was het vestigen van een versterkt Atlantisch bruggenhoofd op het West-Europese schiereiland.
Washington kwam binnen met de nederlaag van de As-mogendheden in 1945; de volgende fase in zijn strategie om wereldheerschappij te verwerven. Het Amerikaanse doel was altijd al het neerhalen van Amerika's volgende sterkste en meest gevreesde doodsvijand, een nucleair bewapende Unie van Socialistische Sovjetrepublieken.

Het kostte Washington en de NAVO- landen een halve eeuw om te blokkeren, te ondermijnen en te verslaan het marxisme-leninisme en daarmee de vernietiging van de communistische droom van het creëren van een collectivistische socialistische economie waarin de productie- en distributiemiddelen eigendom zouden zijn van en gecontroleerd zouden worden door het volk. De val van de Sovjet-Unie heeft de mondiale dollarisering van de wereld nog verder versneld. Washington zette een verdere stap in de richting van het Vierde Rijk. De Wereldbank, de Internationale

Machine Translated by Google

Het Monetaire Fonds en de Verenigde Naties zijn al actief in de VS. Toen de VN in 1945 in San Francisco werd opgericht, kregen vijf grootmachten, China, de USSR, de VS, Groot -Brittannië en Frankrijk, een vetorecht. In 1945 bevonden India en Indonesië zich nog steeds in het kolonialistische voorgeborchte, en Afrika bevond zich nog steeds in koloniale coma.

Een halve eeuw later is het ondemocratische karakter van de huidige VN eindelijk doorgedrongen tot het geweten van de wereld. Invloedrijk

[P. 38]

Staten van vóór de Tweede Wereldoorlog, zoals Groot -Brittannië en Frankrijk, hadden al lang geleden moeten worden vervangen door India en Indonesië, waar in totaal 1,5 miljard mensen leven. Praten over het uitbreiden van vetoprivileges naar Japan en Duitsland weerspiegelen misschien wel de kracht van de bankrekeningen van Tokio en Berlijn, maar hebben weinig te maken met de verdere democratisering van de planeet in het algemeen. Als Washington meent wat het zegt, dat het van plan is democratie te brengen in bijvoorbeeld Irak, zou dat de introductie betekenen van een kiesstelsel van één man, één stem. Verwacht mag worden dat de aanpak van de Irak-crisis in de Veiligheidsraad in 2003 uiteindelijk tot fundamentele veranderingen zal leiden, zowel in de tekst van het Handvest van de VN als in de structuur van de Veiligheidsraad.

Aan het begin van de 21e eeuw zijn we getuige van de opkomst van een mentaliteit van het Vierde Rijk, gestuurd door de neo-nazi's die de bazen vormen van de Project of the New American Century-clan en hun Texaanse en Israëlische partners. De Amerikaanse geesten zijn duidelijk maffia-georiënteerd. In *The Caine Mutiny* waren het de aardbeienzaken die de twijfelaars er uiteindelijk van overtuigden dat er iets mis was met de kapitein. 'Is het buitenlands beleid de kwart aardbeien van George W. Bush', vroeg Paul Krugman in *The New York Times.* (15 maart 2003). Hij vervolgde: 'Bush is de verkeerde man voor deze baan. En meer mensen dan je zou denken – waaronder een behoorlijk aantal mensen op het ministerie van Financiën, het ministerie van Buitenlandse Zaken en, ja, het Pentagon – twijfelen niet alleen aan de competentie van Bush en zijn binnenste cirkel (red. van PNAC'ers) : ze geloven allemaal dat het Amerikaanse leiderschap het contact met de realiteit heeft verloren.'

Krugman waarschuwde voor het debacle dat zou komen 'geroerd door ontzagwekkende arrogantie en een enorm opgeblazen gevoel van eigenbelang.' De binnenste kring van Bush, de fascistische PNAC'ers, beweerden herhaaldelijk dat zij voldoende stemmen in de Veiligheidsraad hadden om de oorlog tegen Bagdad goedgekeurd te krijgen. Uiteindelijk bleken het allemaal leugens en nog eens leugens te zijn geweest. De minister van Buitenlandse Zaken en zijn Britse tegenhanger hebben geen enkel bewijs geleverd voor hun kwaadwillige beschuldigingen aan het adres van de regering van Irak. Ze werden op heterdaad betrapt toen ze probeerden de leden van de Veiligheidsraad te misleiden met massaal vervalst bewijsmateriaal, verzonnen door westerse inlichtingendiensten. Powell zag er belachelijk uit. Zelfs zijn gezicht verraadde hem toen hij de wereld probeerde te misleiden. Uiteindelijk durfde het duo, ondanks de totale vernedering, omdat weinig leden van de Raad bereid waren zich door Bush en Blair voor de gek te houden, zonder ridderlijkheid geen tweede VN- resolutie in te dienen, wetende dat die niet zou worden aangenomen. Ze gingen toch oorlog voeren. *New York Times*- journalist Krugman sprak over de onverantwoordelijkheid van Bush en zijn team en 'hun bijna kinderlijke onwil om problemen onder ogen te zien waar ze op dit moment geen zin in hebben.'

Journalist Jonathan Rauch gaf een treffende beschrijving van het fundamentele probleem met het fundamentalisme, waarbij hij niet verwees naar de religieuze beweging, maar naar de intellectuele stijl. Rauch citeerde Ayatollah Khomeini als misschien wel de meest onverbiddelijke fundamentalist van de afgelopen eeuw, die in 1979 tegen een interviewer zei: 'Ik weet wel dat ik tijdens mijn lange leven altijd gelijk heb gehad met wat ik heb gezegd.' Rauch herinnert ons verder aan John Locke's portret van het fundamentalisme, dat hij 'enthousiasme' noemde. Enthousiastelingen als de PNAC'ers in het hedendaagse Washington zijn overtuigd

[P. 39]

ze vergissen zich niet. Ze zijn, in Lockeaanse termen, niet in staat licht in hun begrip te brengen.
Ze hebben het bewijs en hebben geen verder bewijs nodig. In het geval van junior voelt hij, naast zijn fundamentalistische benadering, impulsen van de Geest en de hand van God die van binnenuit bewegen.

Rauch: 'Sommige mensen zijn in staat vast te houden aan een geloof, ondanks al het tegengestelde bewijsmateriaal en alle spot in de wereld, soms op bewonderenswaardige wijze, soms niet. Eén man, die zijn leven wijdde aan het argument dat de nazi's geen beleid voerden om joden uit te roeien, schreef: 'Ik sta 's ochtends op, ik ga naar

Machine Translated by Google

de typemachine en schrijf de eenvoudigste dingen op die de meest enorme gevolgen hebben. Ik schrijf over hoe alle historici ongelijk hebben, hoe de geleerden en de intellectuelen en de universiteiten ongelijk hebben en ik gelijk heb.' *(Kindly Inquisitors,* University of Chicago Press, 1993, hoofdstuk 4, pp. 89-111). Bush en Blair geven blijk van soortgelijke overtuigingen dat ze gelijk hebben wat betreft Irak en Saddam. Zij zijn niet.

Fundamentalistisch denken is het handelsmerk van het PNAC Witte Huis. De bende van vier lijkt er bijvoorbeeld van overtuigd dat de huidige enorme internationale controverse in de eerste plaats gaat over het Amerikaanse beleid ten aanzien van Irak en de problemen in het Midden-Oosten in het algemeen. Wat in werkelijkheid de huidige impasse in de betrekkingen tussen de VS en de wereld heeft veroorzaakt, is de toekomstige plaats van Amerika in de familie van naties. Irak is, zoals *The Guardian* schreef, een subplot in een wereld van na de Koude Oorlog. Irak is de katalysator geworden van de afnemende macht van de VN, de Europese Unie en het NAVO- bondgenootschap. De mensheid beweegt zich naar een ander soort beschaving. De geschiedenis lijkt te versnellen in Marshall McLuhans concept van een mondiaal dorp. Er zal geen ruimte zijn voor de aspiraties van de PNAC om een Vierde Rijk te vestigen dat gecontroleerd wordt door oliebaronnen, in samenwerking met het Amerikaanse militair-industriële complex of de aanzienlijk uitgebreide Amerikaanse versie van Hitlers oorlogsindustrieën van Krupp en IG Farben. Anno 2003 lijkt Amerika steeds meer op de situatie van Duitsland onder de nazi's eind jaren dertig. Sinds 1945 heeft de Amerikaanse economie zich steeds meer ontwikkeld tot een gigantische oorlogsindustrie. Bij het verlaten van het Witte Huis voelde zelfs generaal Dwight Eisenhower zich verplicht te waarschuwen voor de gevaarlijke tentakels van het leger, die zich gestaag steeds meer macht toe-eigenden, wat volgens de grondwet niet zou mogen worden toegestaan. Zoals de voormalige Britse minister van Defensie, Lord Chalfont, mij ooit verzekerde: 'Je kunt niet doorgaan met het produceren en ontwikkelen van nieuwe wapensystemen zonder ze vroeg of laat te gebruiken.'

Miljarden aardbewoners in de ontwikkelingslanden leven in bittere armoede. Miljoenen anderen zijn analfabeet gebleven. De Amerikaanse futuroloog Herman Kahn verzekerde mij in 1971 sarcastisch dat we het duidelijke feit moesten accepteren dat er altijd 'chronische armen' zouden blijven. Toch streeft de overgrote meerderheid van de medemensen er in deze 21e eeuw nauwelijks naar om geannexeerd te worden door PNAC -goeddoeners en hun gekke ideeën over wat zij als 'goed' voor hen zouden kunnen beschouwen. Als GI's als nazi's naar andere landen marcheren en hen de zogenaamde bevrijding en de zegeningen van de Yankee-manier van leven brengen, zouden ze zeker moeten worden begroet door juichende menigten, dat is niet het geval, en dit laat zien hoe weinig voeling ze hebben met de realiteit van de oorlog. de wereld.

Ik heb Bagdad in 2002 twee keer bezocht. Ik trok daar twee conclusies uit

[P. 40]

omstandigheden uit de eerste hand onderzoeken. Een aanval op Irak zou ongegrond en illegaal zijn en zou nooit door de Veiligheidsraad van New York komen. Het is bewezen dat ik ongelijk had, omdat ik nooit had gedacht dat de VS en Groot-Brittannië het Handvest van de VN direct en onbeschaamd zouden schenden en zich zouden rangschikken op de ranglijst van outlaw states als het fascistische Italië en nazi-Duitsland, die in de jaren dertig hetzelfde deden.

Ten tweede kwam ik tot de conclusie dat als er een militair conflict zou uitbreken, dit de Irakezen openlijk zou plaatsen aan de kant van de Palestijnen in hun guerrillaverzet tegen de Amerikaans-Israëlische controle en de illegale bezetting van Palestina. Een Iraaks-Palestijnse jihad tegen de Amerikaanse en Britse imperiale ambities in het Midden-Oosten zou ongetwijfeld en tegelijkertijd gericht zijn tegen de staat Israël. Dit zou de spanningen verder verhogen en de gevaren in een zeer explosief deel van de wereld vergroten.

Bush voelt zich door de mensheid verordineerd, waardoor zijn kruistocht naar Bagdad een legitieme manier kan zijn om de Amerikaanse militaire macht aan te wenden. Hij is zich er niet eens van bewust hoezeer zijn geest lijkt op die van een klassieke nazi. Toen Hitler het grootste deel van Europa annexeerde in een poging één gelukkige nazifamilie op het West-Europese schiereiland te creëren, geloofde niemand zijn boodschap. Toen Hermann Goring Rotterdam bombardeerde om Nederland tot overgave te dwingen, functioneerde zijn geest als die van een gewone oorlogsmisdadiger. Na het proces in Neurenberg werd hij daarvoor opgehangen. Terwijl hij deze regels schrijft, doet Bush precies hetzelfde met Bagdad. Waarom zou Bush niet opgehangen moeten worden vanwege zijn oorlogsmisdaden? Of Blair? Of zullen zij de overwinning behalen bij het vestigen van een mondiaal Vierde Rijk? Dan zullen er geen oorlogsmisdaden van het Neurenberg-type meer plaatsvinden en zullen Bush en Blair, die dezelfde oorlogsmisdaden hebben begaan, aan het lot van de nazi-bazen ontsnappen.

Machine Translated by Google

Wij in Nederland ontvingen Hitlers troepen niet met vlaggen en bloemen. We gingen ondergronds om de nazi-indringers te bestrijden met alles wat we hadden. Ook ontvingen de Irakezen de Amerikaanse en Britse hordes niet met gejuich of gejuich. Integendeel, de Amerikaanse en Britse bezetters zullen hetzelfde lot ondergaan als de Israëliërs in de bezette gebieden in Palestina. Irak zal een ideaal nieuw strijdtoneel worden voor islamitische vrijheidsstrijders, dat ook de hele regio van de Amerikaanse Arabische marionettenregimes verder in gevaar zal brengen.

Hitler benoemde een Reichskomissar voor Nederland. In de echte nazi-traditie voelen Washington en Londen zich als veroveraars van Bagdad gerechtigd om hun eigen marionettenregime te vestigen. Ze hebben een van hun eigen generaals als gouverneur-generaal gekozen. Hij zal toezicht moeten houden op een stel Quislings, gekozen uit de vijanden van Saddam. Het is een klassiek recept voor nog meer problemen.
Het mondiale concept van de huidige Amerikaanse regering zou zelfs een voorbode kunnen zijn van de Derde Wereldoorlog. Islamitische guerrillabewegingen zijn in dit concept de avant-garde voor een botsing tussen de religies en beschavingen van de wereld.

Richard Bernstein waarschuwde in *The New York Times* (24 maart 2003) dat het Amerika van Bush van plan is zijn overweldigende militaire macht te gebruiken ‘om de wereld te hervormen, om een nieuwe politieke, economische en zelfs psychologische richting uit te stippelen voor vele staten en vele miljoenen mensen. en dat terwijl een groot deel van de wereld sceptisch en afkeurend toekeek.' Het is een feit dat Amerika na de Tweede Wereldoorlog in staat was om verbazingwekkende resultaten te behalen

[P. 41]
resulteert in het transformeren van enkele belangrijke aspecten van de internationale orde. Met hulp en aanmoediging van de VS sloten voormalige As-mogendheden, Japan, Duitsland en Italië zich weer aan bij de democratische familie van naties. Tot op zekere hoogte gebeurde dit in Rusland na de ineenstorting van het communisme.
De Amerikaanse inspanningen om de Afro-Aziatische landen opnieuw vorm te geven, zijn echter een heel andere zaak gebleken. De oprichting in 1955 van het blok van niet-gebonden landen in Bandung, Indonesië, was een duidelijk signaal aan de voormalige imperialistische wereld dat miljarden mensen op deze planeet niet bereid waren nep-yankees te worden.

De pogingen van Washington om de grootste islamitische natie ter wereld, Indonesië, te hervormen door middel van een fascistische militaire staatsgreep in 1965, liepen totaal uit de hand. De Amerikaanse marionet, de fascistische generaal Soeharto, vriend van Paul Wolfowitz, bleek de beruchtste massamoordenaar in de geschiedenis van Zuidoost-Azië.
Om later te worden overtroffen door Pol Pot in Cambodja. Bill Clinton noemde Soeharto schaamteloos 'onze jongen'. Pol Pot en Soeharto hebben samen miljoenen Aziaten afgeslacht. Terwijl Washington moord (!) schreeuwde over Pol Pot, nam het totale stilte in acht over zijn eigen Quisling Soeharto. Daarom begrijpen degenen die hun geschiedenis kennen volledig dat de VS dubbele normen hanteert. Het blok van meer dan honderd niet-gebonden landen, waaronder Irak, is zich volledig bewust van het ware gezicht van Amerika. De niet-gebonden landen zijn unaniem tegen de oorlog van Bush tegen Bagdad.

Miljarden mensen in de Derde en Vierde Wereld weten dat zij in Washington en Londen als derde- en vierderangsburgers worden beschouwd. Ze weten dat de 3.000 Amerikaanse slachtoffers in New York blijkbaar de mobilisatie van de hele Amerikaans-Britse oorlogsmachine rechtvaardigen om Afghanistan en Irak aan te vallen, terwijl andere 'kwaadaardige naties' kandidaten zijn om de volgende in de rij te zijn. Het is daarom volledig legitiem om het verlies van Amerikaanse levens in Manhattan te wreken. Israël lijdt aan identieke raciale en *Übermensch*- misvattingen. Het verloren leven van één Israëliër moet onmiddellijk worden gewroken door tientallen Palestijnse vrijheidsstrijders af te slachten. En als vrouwen en kinderen in het kruisvuur terechtkomen en als gevolg daarvan uit elkaar worden gescheurd, nou ja, jammer. Er wordt gezegd dat bijkomende schade onvermijdelijk is in elk militair conflict. Een ander argument dat Amerikanen en Israëliërs herhaaldelijk naar voren brengen in hun discussies is dat Hitler duizenden onschuldige Joden heeft vergast. Alsof de Palestijnen verantwoordelijk zijn voor Duitse oorlogsmisdaden. In onze tijd zijn de Palestijnen het slachtoffer van Sharons oorlogsmisdaden, gesteund en uiteraard volledig onderschreven door George Bush.

Bill Clinton bracht in ieder geval wekenlang door met premier Ehud Barak en PLO- leider Yasser Arafat om een passende en vreedzame oplossing voor het Arabisch-Israëlische conflict te vinden. Bush heeft Sharon blijkbaar het groene licht gegeven om zijn reputatie waar te maken dat hij naar eigen goeddunken Palestijnen afslacht.

Machine Translated by Google

Madeleine Albright informeerde de pers nadat Clinton haar minister van Buitenlandse Zaken had benoemd dat ze nooit had geweten dat ze een Jood was, totdat journalisten haar vertelden dat ze uit een Joods gezin kwam. Niettemin deed zij een serieuze poging om een oplossing voor het conflict te vinden. Bush is al 2,5 jaar president van de Verenigde Staten en heeft nog nooit de moeite genomen om Arafat te ontmoeten, laat staan te praten. Deze president is een idioot met een volledig gesloten geest.

In zijn memoires die hij publiceerde toen hij zich kandidaat stelde voor het presidentschap

[P. 42]

benadrukte dat hij en zijn vrienden als student aan Yale altijd de bezoekers van de New-Haven-campus negeerden, die met studenten kwamen praten en die kritisch stonden tegenover de oorlog in Vietnam. *(A Charge to Keep: My Journey to the White House,* Harper Collins, New York, 1999, pp. 50). Dit zegt alles. Junior ziet het leven graag in zwart-wit, goed of fout, goed of kwaad. Friederich Nietzsche schreef in 1886 een verhandeling over dit onderwerp. Deze president heeft nog nooit van Nietzsche gehoord. Wat zou junior vinden van Nietzsche's observatie dat goed en kwaad niet altijd met het blote oog te onderscheiden waren? *(Voorbij goed en kwaad,* Henry Regnery, Chicago, 1955).

Bush is een president die vrijwel niets weet, maar blijft benadrukken hoe zeker hij is van zichzelf en de juistheid van zijn fatale beslissingen. Zoals David Brooks waarschuwde in de *Times* (7 maart 2003): 'De VS zijn in de greep van een zekerheidscrisis.' Brooks: 'De Amerikaanse pers is gevuld met psychologisering. Er zijn opnieuw twee verklaringen naar voren gekomen. Ten eerste is Bush dom. Intellectueel onnieuwsgierig, kan hij zich niet aanpassen aan de gebeurtenissen. Ten tweede is hij een religieuze gek. Hij ziet de wereld als een eenvoudige strijd tussen goed en kwaad. Zijn geloof kan geen grijstinten toestaan.'

Wat zou de 43e president van de Verenigde Staten antwoorden als een journalist zou lezen op a persconferentie de volgende zin aan hem? Nietzsche: 'Zelfs vandaag de dag zijn er nog steeds onschuldige zelfwaarnemers die geloven in 'onmiddellijke zekerheden', zoals 'ik denk' of, in de formulering van Schopenhauers bijgeloof, 'ik zal'.' Junior zou niet weten wat hem overkwam en een onverstaanbaar antwoord stamelen. Brooks schreef verder: 'Waarom lijkt Bush zo zeker, vastberaden en zeker van zichzelf, terwijl iedereen weet dat angst en angst de juiste houdingen zijn om op zulke momenten aan te nemen?' Natuurlijk doet hij dat, want deze Amerikaanse president is een imbeciel.

Was de aanpak van de Israëlisch-Palestijnse crisis te veel voor hem? Net zoals hij in zijn studententijd liever niet luisterde naar argumenten die tegen de oorlog in Vietnam waren? Misschien wil hij geen rekening houden met het feit dat Hezbollah-guerrillastrijders in Libanon hun oude Katyusha-raketten hebben vervangen door Fajr-3 en zelfs Fajr-4-projectielen die uit Iran zijn geïmporteerd. Deze hebben een bereik van 70 kilometer en kunnen Haifa en zelfs Tel Aviv bereiken. Volgens het Israëlische leger hebben de Hezbollah's al 8.000 van deze dodelijke raketten geïmporteerd met de hulp van de mullah's in Teheran. Verzendingen gingen via Damascus. Schrijver Larry Collins meldde in de *Herald Tribune* dat Sharon aan president Bashar Assad liet weten dat Israël Syrië verantwoordelijk zou houden voor het geval de Fajr-raketten ooit op Israël zouden worden afgevuurd (12 maart 2003). Junior in DC laat de afhandeling van deze gevaarlijke zaken volledig over aan Sharon, de huidige malafide premier van Israël.

Elke keer als ik Bush president Saddam hoor beschuldigen van wreedheid en het gedrag van een oorlogsmisdadiger, herinner ik me dat ik de laatste persconferentie van Patrice Lumumba in 1960 in Leopoldstad, het latere Kinshasa, bijwoonde. Het waren de VS en België die opdracht gaven om de eerste vrij gekozen premier van het land in stukken te hakken. Vervolgens benoemde Washington, in ware nazi-traditie, zijn eigen Reichskommissar, maarschalk Mobutu, die de leiding had over dat mineraalrijke land. Mobutu was in Israël opgeleid, net als Ge-

[P. 43]

Nerale Soeharto had Amerikaanse militaire scholen bezocht. Beide krijgsdictaturen werden 32 jaar lang aan de macht gehouden dankzij de bescherming en goede diensten van Washington met miljarden dollars en scheepsladingen bewapening. In Chili werd de vrij gekozen president Salvador Allende in 1973 omvergeworpen en vermoord met de persoonlijke zegen van Henry Kissinger. Washington stelde opnieuw een fascistische generaal aan, Augusto Pinochet, die een nieuwe Washington Quisling werd die gespecialiseerd was in terrorisme tegen zijn eigen volk.

Machine Translated by Google

Alle Amerikaanse presidenten keken de andere kant op toen deze door de VS beschermde oorlogsmisdadigers hun burgers afslachtten en concentratiekampen bouwden om hun vijanden te laten verdwijnen.
Nu wordt de wereld door Washington en Londen verteld dat ook Irak door een monster wordt geregeerd. De staat van dienst op het gebied van mensenrechtenschendingen door president Saddam Hoessein verbleekt echter in vergelijking met sommige van de massamoordende bruten die met opzet door het Witte Huis, het Pentagon en de CIA in dictatoriale posities in de ontwikkelingslanden zijn geplaatst. De PNAC'ers zouden zich moeten realiseren dat er weinig liefde overblijft voor Amerika, beschamende leugens die voortdurend worden herhaald door Bush, Blair en andere PNAC- gangsters.
Hun huidige woordvoerders op het militaire hoofdkwartier in het Midden-Oosten illustreren de uitspraak dat leugens en trouweloosheid het toevluchtsoord zijn van dwazen en lafaards. Peter Preston waarschuwde er in *The Guardian* (8 oktober 2001) van tevoren voor dat Bush' gevoelloze War on Terrorism uiteindelijk 'een festival van leugens' zou worden. 'De waarheid is het eerste slachtoffer van conflicten. Militaire briefers zullen door hun opzet volkomen onbetrouwbaar worden,' waarschuwde Preston. Hij had niet méér gelijk kunnen hebben. We horen nu een Amerikaanse functionaris met een strak gezicht verklaren dat de VS zich niet op de markt in Bagdad hebben gericht, en dat het monster Saddam zijn eigen volk met een raket moet hebben aangevallen.

Zeker, de overgrote meerderheid van de westerse wereld en de meeste mensen in niet-gebonden landen zijn daar volledig achter zich bewust van de vuile spelletjes die worden gespeeld door het Witte Huis en Downing Street 10. De huidige as Londen-Washington is identiek aan de nazi-as Berlijn-Rome. Wij hebben gelijk; de rest van de rest van de wereld heeft ongelijk. De nazi's en de PNAC'ers beoefenden beiden de doctrine van preventieve militaire aanvallen. Door dit te doen dumpten ze allebei internationale vredesorganisaties om hun agressieve oorlogen te voeren en het grondgebied van anderen te veroveren.

De weerklank van het nazisme-beleid leidde de mensheid in 1939 rechtstreeks naar de Tweede Wereldoorlog. De wereldgemeenschap accepteerde de preventieve aanvalsstrategieën van Hitler en Mussolini niet, buiten de aanvaarde internationale wet en orde om. In 2003 lanceerden de VS en Groot-Brittannië hun eerste solo-aanval op het olierijke Midden-Oosten, wat een directe schending van de VN- regels was. Sprookjes over een coalitie van bereidwillige landen tegen Irak zijn eenvoudigweg de tactieken van Joseph Goebbel die door de huidige PNAC- regering in Washington worden gebruikt. Bush en Blair keren terug naar het kolonialisme en imperialisme van de 19e eeuw, om de levering van energie aan de Angelsaksische industriële motor voor de komende halve eeuw veilig te stellen.

Amerika alleen al importeert 60 procent van zijn oliebehoefte. Verwacht wordt dat dat aandeel in 2020 zal groeien tot maar liefst 90 procent. De regering-Bush II is letterlijk verweven met de mondiale olie-industrie. In 2001 onthulde vice-president Dick Cheney een

nationaal energiebeleid met de nadruk op een grotere diversiteit aan olievoorraden. Olie blijft de sleutel tot de Amerikaanse economische kolos en zijn almachtige dollar. De nazi's waren op weg naar de Kaukasus om de Sovjet-oliebronnen in handen te krijgen, maar werden in hun strategie bij Stalingrad gedwarsboomd. Zal Bagdad inderdaad het Stalingrad van Washington worden op weg naar volledige controle over de Arabische oliereserves? The *Observer* (6 januari 2003) kopte: 'De strijd om de Iraakse oliereserves te verdelen ligt ten grondslag aan de Amerikaanse diplomatie.' 'Operatie Vrijheid', zoals Bush en Blair hun heilige missie richting Bagdad eufemistisch noemen, is ook een klassieke neo-imperialistische strijd tussen Anglo-Amerikaanse oliebelangen enerzijds, en Russisch-Franse energiebehoeften anderzijds.

Sinds zijn begindagen ligt het hart van de president bij de olie-industrie. Zijn eigen liefhebberij in het zwarte goud was een mild fiasco. Daarom kocht zijn familie een honkbalteam voor hem. Ze bungelden echter ook in de durfkapitaalsector. Vaders vrienden, voormalig minister van Buitenlandse Zaken James Baker, Dick Cheney, Frank Carlucci, Donald Rumsfeld en zelfs de voormalige Britse premier John Major, sloten zich allemaal aan bij de Carlyle Group. De miljardenfondsen worden dik als gevolg van mondiale conflicten. Jamie Doward schreef in *The Observer* (23 maart 2003) dat Carlyle ook de Saoedische Nationale Garde opbouwde van 26.000 naar 70.000 troepen. Carlyle kocht eveneens de United Defense Company. Het ontwikkelde de enorme houwitser van 40 ton, genaamd de Crusader, die ondanks sterke tegenstand van het Amerikaanse leger toch in opdracht van het Pentagon werd gebouwd. De wapens kosten 665 miljoen dollar. Twee weken na 09-11 werd het contract getekend. Carlyle – waarmee de handlangers van Bush bedoeld worden – verdiende 240 miljoen dollar met de deal.

Machine Translated by Google

Intussen is de ratrace om lucratieve Iraakse oliecontracten te tekenen, zodra Saddam verslagen is, in volle gang. De Britse minister van Handel en Industrie, Patricia Hewitt, heeft bij het Witte Huis aangedrongen op miljarden dollars aan olie-industrie- en wederopbouwcontracten, omdat er tenslotte ook Britse soldaten sterven in de Iraakse woestijn. Daarom moeten Britse bedrijven delen in de naoorlogse winsten. Richard Perle, drijvende kracht achter de PNAC en voorzitter van de Pentagon Advisory Board, werd als eerste scherp aangevallen en liep een onderzoek wegens het verzilveren van 725.000 dollar voor een baan namens telecommunicatiegigant Global Crossing Fiber Optics. Hij had ook dubieuze zaken met Hutchison Whampoa Ltd, gecontroleerd door de Hong Kong-miljardair Li Ka-shing, en Singapore Technologies Telemedia Pte, een ander telefoonbedrijf gecontroleerd door de regering van Singapore. Perle sprong vóór alle anderen. *De New York Times* publiceerde een afkeurend hoofdartikel waarin stond dat Perle zichzelf probeerde te verrijken door zijn Pentagon-kantoor voor privégewin te gebruiken (25 maart 2003). Perle werd gedwongen af te treden.

Halliburton, de Texas Company waarvan vice-president Dick Cheney de baas was, kreeg opnieuw een contract van het Pentagon toegewezen om branden op Iraakse olievelden te blussen. De vice-president verdient nog steeds jaarlijks een miljoen dollar van zijn voormalige bedrijf. Op voorwaarde natuurlijk dat hij zijn macht en invloed in het Witte Huis blijft gebruiken om ze winstgevend te maken

[P. 45]

contracten.

De toekomstige 'bevrijders' van Irak waren al aan het uitzoeken hoe ze hun privébankrekeningen konden opwaarderen en de meest winstgevende deals sluiten nadat de Iraakse regering was verslagen. Bush was er volledig van overtuigd dat de mars naar Bagdad een makkie zou worden. De PNAC'ers hadden zichzelf voor de gek gehouden, vooral na 11 september, dat de Iraakse leider inderdaad een monster was, en ongetwijfeld gehaat en veracht werd door de Iraakse massa. Bush en Blair overtuigden het Amerikaanse en Britse publiek ervan dat hun troepen verwelkomd zouden worden door juichende menigten. Bush vertelde zijn medewerkers van het Witte Huis in februari 2003 dat hij Saddam Hoessein al 'irrelevant' vond omdat hij spoedig vernietigd zou worden.

De Britse defensiechef Geoff Hoon verzekerde James Blitz van *The Financial Times* (1 maart 2003) dat de invasie van Irak 'zeer kort' zou zijn. De Britten planden een 24-uursinvasie om Saddam omver te werpen. President Bush zei een paar dagen later: 'De aanval zal kort en ontzagwekkend zijn.' Na een ontmoeting met Donald Rumsfeld, de voorzitter van de Joint Chiefs of Staff, generaal Richard Myers, en 'Wunderkind' Paul Wolfowitz, herhaalde de president dat de VS en Groot-Brittannië een 'Blitzkrieg-achtige aanval op Saddam' voor ogen hadden die misschien wel een week zou duren. (The *Independent,* 6 maart 2003). Vicepremier Tariq Azis, sinds de jaren vijftig een nauwe medewerker van Saddam, waarschuwde ernstig voor het tegendeel. Niemand luisterde in Washington en Londen. Ik ontmoette hem twee keer in 2002 in Bagdad en raakte ervan overtuigd dat hij een man was die je heel serieus moest nemen.

Een contingent westerse schrijvers, experts en journalisten heeft eveneens bijgedragen aan het wekken van valse hoop en verwachtingen voor een verwachte korte, snelle militaire campagne. Overal heerste gekte, vooral in Amerika. William Safire, columnist van *The New York Times ,* publiceerde een artikel, 'Laten we Saddam afmaken' (7 maart 2003). 'We lanceren deze aanval, die al te lang is uitgesteld, in de eerste plaats om onszelf te verdedigen', schreef Safire. 'Dit is een reactie op redelijke angst... Deze campagne zal ons veiliger maken en onze angsten wegnemen; het heeft het potentieel om de wereld vrijer te maken en onze hoop te rechtvaardigen.' Het was gekke praat, die niets met de werkelijkheid te maken had. Niettemin werd de claptrap gedrukt in Amerika's meest gezaghebbende dagblad.

Bush, Safire en andere gelovigen in de PNAC- oorlogsdoelen misleidden opzettelijk het publiek over een Iraakse dreiging voor Amerika gesproken. Terwijl Noord-Korea openlijk verklaarde dat zijn kernraketten klaar waren om te worden afgevuurd, waren Bush en Blair van plan massavernietigingswapens in Irak te vernietigen, die dit land duidelijk niet bezat. De VN- inspecteurs verklaarden in koor dat Bagdad geen kernwapens heeft en deze in de nabije toekomst ook niet zal hebben. Toch haastten Bush en Blair zich

Machine Translated by Google

tot een illegale criminele aanval op een ander lid van de Verenigde Naties, waarbij ze hun internationale wettelijke verplichtingen negeren en zichzelf duidelijk verlagen tot standaard nazi-gedrag.

Charles Krauthammer publiceerde, in navolging van de onzin van Richard Perle, een column in de *Washington Post* met de titel 'Negeer de VN.' Hij richtte zich tot president Bush en schreef: 'Ga niet terug, meneer de president. U verliet de Verenigde Naties tegen hoge kosten en met grote moed. Ga niet terug.'

[P. 46]

Krauthammer is ook al jaren een vooraanstaand schrijver voor *Time* en andere publicaties.
Niettemin lijken de gebeurtenissen van 11 september een wijdverbreide dwaasheid in de VS te hebben veroorzaakt , waardoor de Krauthammer's niet kalm en objectief kunnen functioneren. De eerste keer dat ik de VN bezocht in het oude gebouw aan Lake Success was in 1949. Ik werd in 1957 geaccrediteerd als correspondent bij de nieuwe wolkenkrabber East River en werkte daar tot halverwege de jaren zeventig. Als iemand het belang van de wereldorganisatie als internationaal instrument van diplomatie inziet, ben ik het wel. Het is daarom verwerpelijk om te zien dat Bush en de PNAC-ers zichzelf ongeneeslijk voor de gek houden terwijl ze op pad gaan.
het vernietigen van de VN.

Joshua Greene, specialist in concentratiekampen in Dachau, presenteerde suggesties in *The New York Times* (21 maart 2003) over wat Washington met Saddam zou moeten doen nadat hij gevangen was genomen. Green's eerste en belangrijkste advies was om de nazi-methode te volgen: 'Schiet hem neer.' Dit, zo schreef hij, was de manier waarop held-generaal George Patton omging met gevangengenomen nazi's. Zet ze op een rij, vertel ze wat ze hebben gedaan en haal de trekker over. Advies nummer 2: berecht Saddam voor een internationale rechtbank van het type Neurenberg. Nummer 3: Geef hem over aan zijn eigen mensen. Nummer 4: berecht hem voor een militair tribunaal. Toen ik deze aanbevelingen las van een specialist uit Dachau, zestig jaar nadat Hitlers vernietigingskampen waren bevrijd, moest ik denken aan een zin uit *Mein Kampf:* 'Haat is duurzamer dan afkeer.'

Misschien had Joshua Greene meer moeten nadenken over de vraag hoe hij eerst moest vastleggen president Saddam en filosofeer vervolgens over wat te doen met de gevangene. De manier waarop generaal Patton de Amerikaanse rechtspraak uitvoerde verschilde niet veel van de manier waarop de Waffen-SS opereerde. Op het moment dat we dit schrijven, de tiende dag van de Amerikaans-Britse 'bevrijdingscampagne', beseft de hele wereld dat Bush, Rumsfeld en generaal Tommy Franks het slachtoffer zijn geworden van hun eigen gekke sprookjes over Irak. President Chirac, president Poetin en bondskanselier Schröder van Duitsland hebben er alles aan gedaan om Washington te vertragen. Ze werden prompt lafaards genoemd door de maniakale PNAC- kliek in Washington. Zelfs serieuze leden van het Congres demonstreerden hun dwaasheid door opzichtig dure flessen Franse wijn in de riolen van de trottoirs van de stad te gieten.

Amerikanen waren er snel bij om de Franse 'ondankbare verraders' te bekritiseren. 'Ze zouden praten Duits als we ze niet van Hitler waren komen bevrijden', was een standaardklacht op televisie. Misschien gaan veel Amerikanen er oprecht van uit dat de invasie van Normandië in 1944 werd uitgevoerd in een goddelijke geest van echt Amerikaans altruïsme.

John Brown, een carrièrefunctionaris van het ministerie van Buitenlandse Zaken, nam na twintig jaar dienst ontslag uit protest tegen het huidige buitenlandse beleid van de VS. Hij waarschuwde: 'De 20e eeuw was de Amerikaanse eeuw, maar wordt de 21e eeuw de anti-Amerikaanse eeuw'. *(The Times,* 15 maart 2003). Diezelfde dag gaven opiniepeilingen op dezelfde pagina aan dat 67% van het Britse publiek, 86% van de Duitsers, 85% van de Italianen, 75% van de Polen, 87% van de Russen, 93% van de Spanjaarden, 94% van de Tegen de Turken was 84% van de Japanners tegen de oorlogsplannen van de VS en Groot-Brittannië tegen Irak.

[P. 47]

Waarom Bush en Blair de mening van de overweldigende meerderheid in de wereld niet respecteerden, is aan historici en bushologen om te beslissen. Het was te verwachten dat deze man uit Texas zich zo gedroeg. Om te beginnen heeft hij zich nooit druk gemaakt over de democratie. Als hij een eerlijke politieke speler was geweest, zou hij Al Gore een herhaling hebben aangeboden. Maar zijn familie en hun handlangers in de PNAC en de olie-industrie hebben eenvoudigweg de democratische verkiezingen van 2000 gekaapt met het duidelijke doel het Witte Huis te grijpen en

Machine Translated by Google

dus de Amerikaanse hypermacht in de wereld. Nu konden ze de import garanderen na 90 procent van de benodigde olievoorraden in 2020.

Daniel Henniger koos ervoor om de Fransen en de Duitsers belachelijk te maken in *The Wall Street Journal* (17 februari 2003) omdat zij de regering-Bush in de Veiligheidsraad waarschuwden om niet met open ogen een door Saddam Hoessein voorbereide guerrillaoorlog binnen te lopen. Door deze oorlog te beginnen, behaalden Bush en Blair vanaf dag één een geheel onbedoeld rampzalig resultaat. Zij slaagden erin de status van Saddam tot bijna mythologische hoogten te verhogen. De veel verguisde kwaadaardige tiran werd plotseling een heldhaftige figuur in de hele moslimwereld. In Indonesië demonstreerden honderdduizenden met spandoeken met de tekst 'Bush global terrorist.' Overal in de Arabische wereld, inclusief Iran, werden fatwa's afgekondigd die samenwerking met Amerikaanse en Britse strijdkrachten verboden.

Religieuze decreten als deze maakten het voor sjiieten in Zuid-Irak onmogelijk om in opstand te komen tegen Bagdad. Bush en Blair werden misleid door Iraakse dissidenten. Ze waren onwetend van de Iraakse realiteit en werden het slachtoffer van hun eigen misleide propaganda.

Frankrijk, Duitsland en Rusland hadden nauwkeurige informatie verzameld. Daarom probeerden ze het om de aanval van Bush en Blair ten strijde te trekken. De *Wall Street Journal, die* zoals gewoonlijk de houding weerspiegelde van de Amerikaanse zakenwereld, inclusief de PNAC, publiceerde het rapport van Henniger in een poging de Fransen en de Duitsers als dwazen af te schilderen. Hij schreef: 'De afgelopen weken werd wat een moeilijke maar beheersbare relatie tussen de Amerikaanse Europese beleidselites was geweest, de straat opgegaan', verwijzend naar grootschalige Europese demonstraties tegen de oorlog. Henniger voegde hieraan toe: 'Het is onvermijdelijk dat de kwaliteit van het Amerikaans- Europese debat wordt: 'Bom Texas, zij hebben ook olie.' *(Wall Street Journal,* 17 februari 2003).

Wat het Witte Huis, de PNAC en Wall Street niet lijken te kunnen begrijpen, is dat Europa, na twee verwoestende wereldoorlogen met naar schatting 50 miljoen doden, scherp verschillende opvattingen over conflicten hebben in vergelijking met die van Bushe, Cheney, Roomfeld, Wolfowitze en ogenschijnlijk de Blair en Straw. Zoals Hala Jaber berichtte in *The Sunday Times* (30 maart 2003): 'Eer is het geheime wapen van Irak.' Waarom werden geallieerde troepen niet met open armen en bloemen ontvangen?

Voor Irakezen en Arabieren, of ze nu voor of tegen Saddam zijn, is de invasie tussen de VS en Groot-Brittannië een ontheiliging Arabische eer en waardigheid. 'Dit is een onvergeeflijke zonde in de Iraakse cultuur. Natie en territorium zijn net zo heilig als de eer van vrouwen, en beroep is net zo verachtelijk, beschamend en afschuwelijk als verkrachting', schreef Jabber. Dit zijn waarden waarvoor moslims maar al te bereid zijn hun leven op te offeren. Dit zijn voor moslims van levensbelangrijke religieuze imperatieven. Voor omgevingen in het Witte Huis of Wall Street wordt de islamitische erecode gezien als oosterse pathologie. Hoe kunnen we deze waanzin tegengaan, anders dan door er kruisraketten op te laten regenen?

[P. 48]

Op de elfde dag van de invasie kwamen bij de eerste Iraakse zelfmoordaanslag vier Amerikaanse mariniers om het leven. De eerste Iraakse martelaar was een jonge legerofficier. Velen zullen hem volgen. Door militair in te grijpen in de Arabische wereld raakte Amerika onbewust betrokken bij een tweede guerrillaoorlog van het Vietnam-type. Het is een conflict dat niet gewonnen kan worden. Vietcong-guerrillastrijders, gekleed in zwarte pyjama's, kwamen uiteindelijk de Amerikaanse ambassade in Saigon binnen. Het had hen vijftien jaar gekost om dit te doen, en de Amerikanen moesten per helikopter vanaf het dak vluchten. Bush zegt dat de VS de tijd zullen nemen die zij nodig hebben om Irak te veroveren en Saddam Hoessein te verslaan. De vraag is: zullen de Irakezen niet eveneens de tijd nemen om de indringers uit hun heilige thuisland te verdrijven?

VORIGE

Bron: Bibliotheek voor de Nederlandse Letteren

Witteboorden- en bedrijfscriminaliteit

State corporate crime
“Amerika”
Iraq For Sale: The War Profiteers
Robert Greenwald
2006
Documentary
DvD
ISBN: 1-932857-52-4

Executive Order 13303 was een garantie voor immuniteit tegen
vervolging voor **witteboorden- en bedrijfscriminaliteit** waarbij de Iraakse olie betrokken was. Twee maanden later, in juni 2003, vaardigde Paul Bremer CPA Order 17 uit. Het decreet van Bremer garandeerde dat leden van de strijdkrachten van de coalitie, de CPA, buitenlandse missies en contractanten – en hun personeel– zouden immuun blijven voor het Iraakse juridische proces.

doi:10.1093/bjc/azl065 BRIT. J. CRIMINOL. (2007) **47**, 177–195
Advance Access publication 30 September 2006
177 Published by Oxford University Press on behalf of the Centre for Crime and Justice Studies (ISTD).
THE CRIMES OF NEO-LIBERAL RULE IN OCCUPIED IRAQ
DAVE WHYTE

Wikipedia.org: Staatsbedrijfscriminaliteit - door de staat georganiseerde misdaad- is een concept in de criminologie voor misdaden die voortvloeien uit de relatie tussen het beleid van de staat en het beleid en de praktijken van commerciële bedrijven waarin, om verschillende redenen, het toezicht op bedrijfs- en/of staatsorganisaties door onafhankelijke instanties is gemanipuleerd of uitgesloten, en bestaande criminele activiteiten opnieuw als legaal worden gedefinieerd, of criminele activiteiten het gevolg zijn maar niet worden vervolgd door het establishment van de macht van de top van de politiek.

Radboud Repository

Radboud University Nijmegen

PDF hosted at the Radboud Repository of the Radboud University Nijmegen

The following full text is a publisher's version.

For additional information about this publication click this link.
http://hdl.handle.net/2066/85514

Please be advised that this information was generated on 2023-12-21 and may be subject to change.

Article 25fa End User Agreement

This publication is distributed under the terms of Article 25fa of the Dutch Copyright Act. This article entitles the maker of a short scientific work funded either wholly or partially by Dutch public funds to make that work publicly available for no consideration following a reasonable period of time after the work was first published, provided that clear reference is made to the source of the first publication of the work.

Research outputs of researchers employed by Dutch Universities that comply with the legal requirements of Article 25fa of the Dutch Copyright Act, are distributed online and free of cost or other barriers in institutional repositories. Research outputs are distributed six months after their first online publication in the original published version and with proper attribution to the source of the original publication.

You are permitted to download and use the publication for personal purposes. All rights remain with the author(s) and/or copyrights owner(s) of this work. Any use of the publication other than authorised under this licence or copyright law is prohibited.

If you believe that digital publication of certain material infringes any of your rights or (privacy) interests, please let the University Library know, stating your reasons. In case of a legitimate complaint, the University Library will, as a precaution, make the material inaccessible and/or remove it from the website. Please contact the University Library through email: copyright@ubn.ru.nl. You will be contacted as soon as possible.

University Library
Radboud University

Henri de Waele
Mr.dr. H.C.F.J.A. de Waele, Radboud Universiteit Nijmegen.

Het **volkenrechtelijk mandaat** voor de inval in Irak

Aan het slot van het debat in de Tweede Kamer over het rapport van de Commissie-Davids, werd een motie van wantrouwen tegen de minister-president verworpen. Daardoor bleef de vaststelling van de commissie dat de militaire actie van destijds 'een adequaat volkenrechtelijk mandaat ontbeerde' zonder politieke consequenties. Ten onrechte.

Hoewel al vanaf het begin van de jaartelling fraaie theorieën zijn ontvouwd over de vraag wanneer oorlogen rechtvaardig of onrechtvaardig zijn, stond het in de praktijk stammen, naties en staten tot ver in de twintigste eeuw vrij gewapende strijd met elkaar aan te gaan.[1] Feitelijk is dit op de dag van vandaag nog steeds het geval. Juridisch is er echter de afgelopen honderd jaar nogal wat veranderd. In de loop der tijd zijn steeds meer afspraken gemaakt over de grenzen aan het gebruik van geweld. Het bindende en dwingende karakter van die afspraken is gaandeweg door vrijwel alle leden van de internationale gemeenschap aanvaard.

In het moderne volkenrecht is een verbod op het voeren van agressieve oorlog het uitgangspunt. Dit werd in 1928 in het Kellogg-Briandpact vastgelegd, een multilaterale overeenkomst waarbij meer dan zestig staten partij zijn, en in 1945 verankerd in het Handvest van de Verenigde Naties (VN).[2] Deze hoofdregel heeft tegenwoordig de status van *ius cogens*, hij behoort tot de hoogste normen van het volkenrecht die met voorrang boven alle andere moeten worden toegepast. Op staten rust een plicht tot vreedzame beslechting van hun geschillen.

Als uitzondering op de hoofdregel is gebruik van geweld nog slechts in twee gevallen toegestaan. Ten eerste wanneer het gaat om zelfverdediging, waarbij wel sprake moet zijn van een gewapende aanval. De verdedigende staat moet de aanval direct aan de VN melden en zijn acties staken zodra de Veiligheidsraad maatregelen heeft getroffen om vrede en veiligheid te herstellen.[3] Ten tweede is gebruik van geweld toegestaan als de Veiligheidsraad, overeenkomstig hoofdstuk VII van het VN-Handvest, daarvoor uitdrukkelijk toestemming heeft gegeven. De Veiligheidsraad moet daaraan voorafgaand echter wel hebben vastgesteld dat een daad van agressie, een bedreiging van of inbreuk op de vrede aan de orde is.[4] Een resolutie die lidstaten toestaat om tot militaire actie over te gaan, mandateert hen naar vast gebruik met de woorden *use of all necessary means / measures* ter handhaving of herstel van de internationale vrede en veiligheid.

Voor een dergelijk besluit is de instemming noodzakelijk van negen van de tien niet-permanente en alle vijf permanente leden van de Veiligheidsraad (China, Frankrijk, Rusland Federatie, het Verenigd Koninkrijk, de Verenigde Staten). Meer uitzonderingen op het geweldverbod kent het volkenrecht niet. Een recht op anticipatoire of preventieve zelfverdediging (waarbij van een daadwerkelijk gewapende aanval nog geen sprake is) wordt niet algemeen erkend en het concept van humanitaire interventie (waarbij staten altijd zouden mogen ingrijpen in geval van ernstige en grootschalige schending van mensenrechten) is nog altijd omstreden.[5] Het VN-Handvest bevat dus alle uitzonderingen op de hoofdregel en vormt sinds 1945 de basis van het stelsel van collectieve veiligheid.

1 Michael Walzer, *Arguing about War*, New Haven: Yale University Press 2006; Uwe Steinhoff, *On the Ethics of War and Terrorism*, Oxford: Oxford University Press 2007.
2 Artikel 2 lid 4 van het VN-Handvest: 'In hun internationale betrekkingen onthouden alle Leden zich van bedreiging met of het gebruik van geweld tegen de territoriale integriteit of de politieke onafhankelijkheid van een staat, en van elke andere handelwijze die onverenigbaar is met de doelstellingen van de Verenigde Naties.'
3 Artikel 51 van het VN-Handvest.
4 Artikel 42 resp. artikel 39 van het VN-Handvest.
5 Malcolm Shaw, *International Law*, Cambridge: Cambridge University Press 2008, p. 1013-1053; Christine Gray, *International Law and the Use of Force*, Oxford: Oxford University Press 2004, p. 84-199.

Legaliteit van de inval in Irak

Uiteraard vertrekt de Commissie-Davids vanuit het hier geschetste volkenrechtelijke kader. Haar rapport gaat in op de diverse resoluties over Irak die de Veiligheidsraad in de jaren '90 heeft aangenomen, bespreekt het sanctieregime ingesteld na de bevrijding van Koeweit, de moeizame voortgang van het olie-voor-voedselprogramma, de activiteiten van de VN-sanctiecommissies en wapeninspecteurs (UNSCOM en UNMOVIC) en die van het Internationaal Atoomagentschap (IAEA). Bijzondere aandacht gaat uit naar de juridische status en reikwijdte van resolutie 1441, het laatste besluit van de Veiligheidsraad over het Irak van Saddam Hoessein, vastgesteld op 8 november 2002. In die resolutie wordt de hardnekkige en stelselmatige tegenwerking van de wapeninspecties scherp veroordeeld en onmiddellijke, onvoorwaardelijke en ongehinderde toegang tot alle verdachte locaties geëist. Hoewel geconstateerd wordt dat Irak zijn eerdere verplichting tot medewerking en ontwapening in wezenlijke mate heeft geschonden, krijgt het land een laatste kans zijn langeafstandsraketten en (programma's voor) massavernietigingswapens op te geven. Het wordt bovendien gesommeerd hierover binnen dertig dagen een compleet en gedetailleerd rapport te overleggen. Na ontvangst daarvan zou de Veiligheidsraad bijeenkomen om de situatie te evalueren. Wanneer Irak de opgelegde verplichtingen zou (blijven) schenden, wachtte het land *serious consequences*.

Het rapport wijst er op dat resolutie 1441 bij unanimiteit werd aangenomen onder hoofdstuk VII van het VN-Handvest, dat het taalgebruik zonder meer als bindend en dreigend valt aan te merken en dat in de preambule gerefereerd wordt aan eerdere resoluties uit de jaren '90. Niettemin stelt de commissie vast dat de term *serious consequences* eerder is gebezigd en dat de bedoeling daarvan steeds was de druk op te voeren en een land verdere dwangmaatregelen in het vooruitzicht te stellen. De geijkte term voor een machtiging tot geweldgebruik is sinds jaar en dag *use of all necessary means* / *measures*. Tegelijk erkent de commissie dat de resolutie een aantal dubbelzinnigheden bevat. Zo is bijvoorbeeld niet bepaald dat de Raad in geval van schending een vervolgbesluit zou *moeten* nemen. Niettemin komt het rapport tot de conclusie, dat resolutie 1441 individuele lidstaten geen machtiging gaf om zonder besluitvorming van de Veiligheidsraad naar de wapens te grijpen.

Ter ondersteuning citeert het uit de verklaringen

Foto: Radio Nederland Wereldomroep

afgelegd bij de stemmingen. Zo benadrukten de Russische en Franse vertegenwoordigers dat het oogmerk was het conflict op geweldloze wijze op te lossen naar de procedure die daartoe was opgezet. Zelfs de Amerikaanse en Britse ambassadeurs erkenden dat er *no automaticity* was over het gebruik van geweld.[6] Als argument ten overvloede herinnert het rapport aan de (mislukte) Amerikaans-Brits-Spaanse pogingen begin 2003 om een nieuwe resolutie aangenomen te krijgen waarin wel toestemming zou worden gegeven om Irak met harde hand te ontwapenen.

> De commissie constateert dat de inval van Irak niet gedekt werd door resolutie 1441

De commissie constateert dat de inval van Irak niet gedekt werd door resolutie 1441. Het rapport analyseert vervolgens hoe de Nederlandse regering tot het standpunt kwam, dat daarvoor wel degelijk een volkenrechtelijke legitimatie bestond. Daartoe wordt de gang van zaken binnen de ministeries van Buitenlandse Zaken en van Defensie beschreven, het overleg in de ministerraad (of beter: het gebrek daaraan) en de discussies met het parlement. De lezer krijgt een schrijnend beeld van de omgang met ambtelijke

6 UN Doc S/PV 4644 van 8 november 2002.

Jan Peter Balkenende

adviezen en de waardering van de inbreng van volkenrechtelijke deskundigen: selectieve overname van juridische informatie, onjuiste interpretatie van geldende regels en precedenten en het negeren van ieder signaal dat in een andere richting wees. Zo kon de regering uiteindelijk de 'corpustheorie' omarmen, die kortweg het volgende behelst: in resolutie 678 van november 1990 was een uitdrukkelijke machtiging verleend voor gebruik van geweld tegen Irak in reactie op de invasie van Koeweit; in resolutie 687 van april 1991 waren de voorwaarden voor het staakt-het-vuren vastgelegd en was Irak verplicht tot ontwapening; resolutie 1441 zou nu, door naar deze eerdere resoluties te verwijzen, de eerder verleende machtiging tot gebruik van geweld doen herleven. Volgens die laatste resolutie zou weliswaar de Veiligheidsraad de kwestie nog moeten bekijken, maar nergens stond dat die ook een besluit over een eventuele vervolgactie moest nemen.

De Nederlandse regering mocht dus een zelfstandige afweging maken over de vraag of er sprake was van een *further material breach* door Irak.[7] Deze corpustheorie is jarenlang uitgedragen als de grondslag voor het verlenen van politieke steun aan de oorlog, zowel door de premier als de ministers van Buitenlandse Zaken en van Defensie, zowel binnen als buiten het parlement. De volkenrechtelijke legitimatie zou hiermee 'adequaat en toereikend' zijn, ofschoon 'niet onomstreden'. Volgehouden werd dat er een 'impliciete mandatering' had plaatsgevonden.[8]

De Commissie-Davids laat - terecht - geen spaan heel van de corpustheorie. Zoals het rapport uiteenzet, fungeerde resolutie 678 als goedkeuring voor optreden tegen Irak vanwege de invasie van Koeweit, operatie *Desert Storm* uit 1991. Resolutie 687 bezegelde het staakt-het-vuren en bevat geen voortgezet mandaat tot geweldgebruik. Resolutie 1441 gaf Irak nog een laatste kans aan zijn rapportage- en ontwapeningsverplichtingen te voldoen, anders dreigden *serious consequences*. De standaardfrase *use of all necessary means / measures* ontbreekt en alle pogingen een aansluitend besluit te nemen waarin deze woorden wel voorkomen, zijn gestrand.

De commissie bekritiseert het blindvaren van de Nederlandse regering op een onhoudbare theorie (oorspronkelijk opgezet door de Britse *Attorney General* Lord Goldsmith), die vanaf het begin omstreden was en alom bekritiseerd. Daarbij werd verzuimd gedegen advies bij de eigen juridische diensten in te winnen en werden gefundeerde afwijkende meningen genegeerd. Volgens de commissie redeneerde de regering bovendien ten onrechte dat een *material breach* een zelfstandige grond bood voor gewapend ingrijpen door individuele lidstaten, *in casu* was de Veiligheidsraad - en alléén de Veiligheidsraad - de wederpartij van Irak en de enige instantie die kon vaststellen of het land al of niet aan zijn verplichtingen voldeed. Als individuele lidstaten vrijelijk tot actie zouden mogen overgaan wanneer zij menen dat resoluties onvoldoende worden nageleefd, is immers het hek van de dam. Het rapport beklemtoont dan ook terecht, dat de bevoegdheid over de inzet van geweld te beslissen exclusief bij de Veiligheidsraad berust op grond van hoofdstuk VII van het VN-Handvest. Bij het herhaaldelijk verkondigen dat een nieuwe resolutie 'politiek wenselijk maar juridisch niet noodzakelijk was', had de Nederlandse regering het consequent bij het verkeerde eind. Naar het oordeel van de commissie bestond er voor de Amerikaans-Britse invasie 'geen adequaat volkenrechtelijk mandaat' en evenmin voor iedere daaraan verleende politieke steun.

Kabinetsreactie

Op 13 januari, een dag na de geruchtmakende demarche van de premier bij het in ontvangst nemen van het rapport, zegde het kabinet een officiële reactie toe, waarin (conform de wens van de Partij van de Arbeid) de conclusies van de commissie leidend zouden zijn. Paragraaf 3 van deze reactie gaat in op de conclusies van de Commissie-Davids over het volkenrechtelijk mandaat. Hierin wordt onderstreept dat het toenmalige kabinet oprecht meende dat de bestaande resoluties 'een toereikende grondslag' voor het militaire optreden, dat door Nederland politiek werd gesteund, vormden. Vervolgens stelt de reactie dat 'gebleken is dat dit standpunt in de internationale gemeenschap onvoldoende steun heeft gevonden en ook door andere landen niet langer wordt aanvaard'. Daarna wordt vermeld dat in het coalitieakkoord voor het kabinet Balkenende-IV is vastgelegd, dat voor de inzet van Nederlandse militairen een adequaat volkenrechtelijk mandaat een vereiste is, mede naar aanleiding van de discussie over de rechtmatigheid van de inval in Irak. 'In het licht van deze

7 Kamerstukken II, 2002/2003, 23 432, nr. 93.

8 Kamerstukken II, 2002/2003, 23 432, nr. 112, p. 8, en nr. 124, p. 1; Kamerstukken I, 2004/2005, nr. 5, p. 191; Kamerstukken I, 2006-2007, 30 800 V, nr. B, p. 11; Handelingen I, 2006-2007, 38-1197.

ontwikkelingen en met de kennis van nu aanvaardt het kabinet dat voor een dergelijk optreden een adequater volkenrechtelijk mandaat nodig zou zijn geweest', waaraan het toevoegt dat dit in de toekomst ook zal gelden voor het geven van politieke steun.
De reactie van het kabinet is summier en - minstens ten aanzien van dit punt - uiterst zwak. De geciteerde opmerkingen bevatten zelfs een aantal aperte onjuistheden. De corpustheorie vond niet slechts 'onvoldoende' steun in de internationale gemeenschap, maar vrijwel geen steun. Een overweldigende meerderheid van de leden van de VN en de Veiligheidsraad, secretaris-generaal Kofi Annan en praktisch alle volkenrechtsgeleerden waren het erover eens dat er geen rechtsbasis bestond voor eenzijdig geweldsgebruik tegen Irak. De kabinetsreactie stelt dat de destijds gevolgde redenering 'ook door andere landen niet langer wordt aanvaard', alsof er sprake zou zijn van veranderde opvattingen over het internationale recht. De status van het geweldsverbod en de uitzonderingen daarop zijn de afgelopen jaren niet veranderd en degenen die in 2003 de rechtmatigheid van het militair ingrijpen in Irak betwistten, doen dat nog altijd. Het kabinet suggereert ten onrechte alsof er ontwikkelingen hebben plaatsgevonden in het denken over de legaliteit van de inval en verklaart dat er met de kennis van nu indertijd anders zou zijn gehandeld. Dit beroep op voortschrijdend inzicht is volstrekt misplaatst.
Zoals het rapport van de commissie tracht duidelijk te maken, was de oorlog in Irak vanuit internationaalrechtelijk perspectief van meet af aan illegaal. Het kabinet had deze conclusie al veel eerder kunnen omarmen, maar koos destijds voor een selectieve en evident onjuiste uitleg van de relevante volkenrechtelijke regels, zonder te luisteren naar mogelijke tegengeluiden en zonder gedegen juridisch advies in te winnen. De kabinetsreactie gaat er ook geheel aan voorbij dat *en passant* de Nederlandse grondwet werd geschonden. Artikel 90 draagt immers de regering op de ontwikkeling van de internationale rechtsorde te bevorderen. Door een eenzijdige militaire actie van een kleine groep lidstaten te steunen, gaf ze haar zegen aan een flagrante schending van het VN-Handvest, waarmee het aan de ondermijning van de internationale rechtsorde heeft bijgedragen. Weliswaar deed de toenmalige *coalition of the willing* het voorkomen dat zij met haar actie het gezag van de Veiligheidsraad juist wilde versterken en de getrouwe naleving van VN-resoluties stimuleren, maar de internationale rechtsorde is er niet bij gebaat als landen zelfstandige afwegingen maken, individueel bepalen wat al of niet legaal is en vervolgens het recht in eigen hand nemen.

Besluit

Het kabinet heeft het Kamerdebat over haar reactie op het rapport-Davids overleefd. Hoofdzakelijk lijkt dit te danken aan de toverwoorden 'met de kennis van nu' en door de belofte het in de toekomst steevast anders te doen. Onbedoeld gaf het rapport het kabinet een praktische voorzet, door bij herhaling te reppen van de afwezigheid van een 'adequaat' mandaat. Dit wekt de suggestie dat er in 2003 wel een mandaat bestond, zij het dat dit gebreken vertoonde. Zo kon de premier staande houden, dat er indertijd te goeder trouw was gehandeld op basis van een veronderstelde, maar niet geheel toereikende volkenrechtelijke grondslag.
Hoewel diverse passages in het rapport met zoveel woorden stellen dat het aan een mandaat ontbrak, komt dit uit de conclusies wat minder sterk naar voren. Frases als 'een zekere onwaarachtigheid was niet vreemd aan het Nederlandse standpunt', 'de opvatting dat een tweede resolutie (...) juridisch niet noodzakelijk was viel niet goed te verdedigen' en 'de militaire actie ontbeerde een adequaat volkenrechtelijk mandaat' boden de minister-president een smalle ontsnappingsroute. Ofschoon vanwege de gevoeligheid van de materie te begrijpen is dat de Commissie-Davids haar conclusies van enige nuance heeft willen voorzien, had een iets harder en ondubbelzinnig oordeel geen enkele ruimte gelaten voor de vergoelijkende, relativerende reactie van het kabinet en de rookgordijnen die het daarin heeft opgetrokken.
De typering van het toenmalige mandaat als niet adequaat is een *understatement* en dat geldt zelfs voor kwalificaties als 'onvoldoende', 'mager', of 'flinterdun'. Er bestond in 2003 simpelweg geen volkenrechtelijk mandaat voor het ingrijpen in Irak en evenmin voor het verlenen van politieke steun aan

> Het kabinet suggereert ten onrechte alsof er ontwikkelingen hebben plaatsgevonden in het denken over de legaliteit van de inval

die inval.[9] Juridisch gezien deugde de corpustheorie van geen kanten, aangezien alleen resolutie 678 machtigde tot het gebruik van geweld, welke machtiging met resolutie 687 ten einde kwam, en resolutie 1441 niet de cruciale zinsnede bevatte die militaire actie toestaat. Bij ontbreken van een uitdrukkelijke goedkeuring van de Veiligheidsraad, is de enige andere rechtsbasis voor geweldgebruik artikel 51 van het VN-Handvest. De Verenigde Staten noch het Verenigd Koninkrijk stelden echter te handelen uit zelfverdediging tegenover een dreigende aanval met massavernietigingswapens vanuit Irak. Een recht op preventieve zelfverdediging wordt in het volkenrecht niet erkend. Als dat anders was, had ironisch genoeg Saddam Hoessein zich daar zelf op kunnen beroepen, aangezien een gewapende aanval op zijn land aanstaande was. De *coalition of the willing* heeft evenmin geprobeerd de invasie te rechtvaardigen met een beroep op de doctrine van humanitaire interventie. Die doctrine is omstreden. In 2003 was er hoe dan ook niet voldaan aan tentatieve criteria als 'ernstige en grootschalige schendingen van de mensrechten', 'acute noodzaak tot ingrijpen', 'brede steun in de internationale gemeenschap voor een gewapende actie' en 'het ontbreken van ieder alternatief voor geweldgebruik'.[10]

Tegelijkertijd hoeven volkenrechtelijke argumenten in de besluitvorming over buitenlandse politiek niet doorslaggevend te zijn. Het is denkbaar dat in uitzonderlijke gevallen van de regels wordt afgeweken, omdat andere (economische of diplomatieke) belangen nopen tot een handelwijze die met internationaalrechtelijke normen in strijd is. De oud-diplomaat Van Walsum, lid van de commissie-Davids, heeft opmerkingen van deze strekking op persoonlijke titel in het rapport laten opnemen.[11] Dit is ook een visie op het volkenrecht die in de Verenigde Staten courant is. Het is een kneedbare set regels die niet altijd hoeven te worden nageleefd, vooral niet wanneer dit ten koste gaat van andere, zwaarder wegende belangen.[12]

Op het functioneren van de VN-Veiligheidsraad, waarin het vetorecht regelmatig als politiek instrument wordt gehanteerd, is eveneens het nodige aan te merken. Staten hebben indertijd echter zelf bepaalde regels en verboden ingesteld en organen in het leven geroepen die op de naleving ervan toezien. Wanneer zij vervolgens de regels en verboden naar eigen smaak herinterpreteren en eigenmachtig optreden wanneer zij dat om particuliere redenen noodzakelijk achten, dreigt absolute anarchie te ontstaan. Als de Verenigde Staten en het Verenigd Koninkrijk Irak mochten binnenvallen, hadden China en Rusland dat evengoed gemogen. Als individuele landen geweld mogen gebruiken tegen landen die herhaaldelijk resoluties van de Veiligheidsraad naast zich neerleggen, zou elke aanval op Israel gerechtvaardigd zijn. Wanneer men aanvoert dat dictatoren van de ernstigste soort in ieder geval behoren te worden aangepakt en *regime change* in Irak daarom moreel toelaatbaar was, had een Amerikaans-Britse coalitie al veel eerder in Birma, Noord-Korea of Zimbabwe moeten ingrijpen. Toenmalig minister De Hoop Scheffer beschouwde het volkenrecht naar eigen zeggen als een 'belangrijk onderdeel van zijn beleidsafweging, (...) maar niet het exclusieve en enige onderdeel'. Het kabinet-Balkenende heeft er evenwel altijd op gehamerd dat van strijdigheid met het volkenrecht helemaal geen sprake was. Zonder gedegen juridisch advies te hebben ingewonnen, werd keer op keer herhaald dat (de steun aan) de inval in Irak niet als illegaal was aan te merken. Het kabinet houdt in zijn reactie op het rapport vol destijds 'een zuivere en integere afweging te hebben gemaakt'. Het handelde echter in strijd met zowel de Nederlandse grondwet als met het VN-Handvest en lichtte het parlement onjuist en onvolledig in. Hoewel daaruit maar één conclusie is te trekken, weigerde het kabinet de eer aan zichzelf te houden. De Tweede Kamer liet het er vervolgens mee wegkomen. Een verbazingwekkende gang van zaken in een land dat er prat op gaat in (nota bene) Den Haag *the legal capital of the world* te herbergen en waar de bevordering van de internationale rechtsorde al sinds jaar en dag constitutioneel verankerd is. ■

9 'The invasion lacked any legal justification', aldus de internationale autoriteit Vaughan Lowe, The Iraq Crisis: What Now?, The International and Comparative Law Quarterly 2003, p. 866 (cursivering toegevoegd).

10 G. Molier, *De (on)rechtmatigheid van humanitaire interventie*, Den Haag: Boom 2003; J.L. Holzgrefe & R.O. Keohane, *Humanitarian Intervention: Ethical, Legal and Political Dilemmas*, Cambridge: Cambridge University Press 2003.

11 Fred van Staden, *In de internationale politiek mag het recht niet altijd het zwaarst wegen*, NRC Handelsblad, 13 februari 2010.

12 Philip Allott, *Legal confusion about Iraq advice*, The Guardian, 1 februari 2010; Jack L. Goldsmith & Eric A. Posner, *The Limits of International Law*, New York: Oxford University Press 2005.

Statement by President von der Leyen at the joint press conference with Ukrainian President Zelenskyy

Kyiv, 2 February 2023

Thank you very much Mr President, dear Volodymyr,

It is good to be back. Let me mirror what you just said about our meeting. Indeed, this is my fourth time, my fourth visit. And this time, I did not come alone. I brought along the College of Commissioners, my team of Commissioners. By having the College of Commissioners and the Ukrainian government basically gathered around the same workbench, we are now able to work not only on sustaining the Ukrainian people now but also how to build a future for Ukraine in the European Union. It has been almost one year since Putin launched his brutal invasion. One year of suffering but also of legendary bravery by the Ukrainian people. And one year of impressive unity by the global community. Europe has been by Ukraine's side since day one. Because we know that the future of our continent is being written here. We know that you are fighting for more than yourselves. What is at stake is freedom. This is a fight of democracies against authoritarian regimes. Putin tries to deny the existence of Ukraine, but what he risks instead is the future of Russia. Our presence in Kyiv today gives a very clear signal: The whole of the European Union is in this with Ukraine, for the long haul. We will stand up for Ukraine, as we stand up for the fundamental rights and the respect of the international law.

Thus my first point is indeed – you mentioned it too – ensuring economic security for Ukraine. We made a promise last year – that is stable, predictable financial support. And we have kept this promise. Two weeks ago, we delivered the first tranche of our EUR 18 billion financial assistance for 2023. Overall, the European Union's economic, humanitarian and military support for Ukraine amounts now, since the beginning of the war, to almost EUR 50 billion. It is important for us to give economic security to our friends in Ukraine. We are also helping to ensure the energy security, you mentioned it, too.

Putin's unremitting attacks on Ukrainian infrastructure are targeted. He tries to subject the Ukrainian people to a brutal winter with little heat, power and water. But we are working together tirelessly to restore vital energy infrastructure. It starts in Ukrainians homes. From this week on, indeed, the LED light bulbs are available to Ukrainian citizens at the post office. These are the first batches of the 30 million LED light bulbs we promised. But in fact, I am happy to announce that we can overshoot our goal. We are now able to provide 35 million LED light bulbs. We are delivering equipment to keep the Ukrainian grid functioning and we are making sure that electricity is flowing through the grid, despite the attacks. So it is very hands-on what we do, very practical. Today for example, I can announce that we are providing 2,400 additional generators, they come on top of the 3,000 already delivered since the beginning of the war. And alongside the Member States in the Energy Community, we will make available over EUR 150 million to purchase vital energy equipment for Ukraine. Finally, we are inviting Ukraine to our Energy Platform for joint purchasing of gas. You know the principle: We want to make best use of our joint market power. So we will overcome this winter, dear Volodymyr, and many others to come.

We are also working on the mid and long term of energy. Therefore, together, we start to develop renewable energy sources. You have said recently, Volodymyr, Ukraine intends ‘to become a leader in building modern green energy' – and rightly so. This is the right goal and it is possible to achieve it. Renewables will not only bring clean energy; they will also increase Ukraine's energy security. Because they are home-grown, and because a decentralised energy system is plain and simply safer. So, we are now working on making available significant funding for solar panels that will be deployed across Ukraine. We will call on Member States and trusted partners to join this initiative. The aim is to power public buildings, so to provide stable supplies to hospitals, to fire departments or schools, for instance with these solar panels on the public buildings. And the final element in the energy security: Today, we are signing a Memorandum of Understanding on renewable gases, such as biomethane or hydrogen. So very concrete steps in the direction of Ukraine's green reconstruction.

And indeed, reconstruction is the big overarching topic. We are in this fight together and we will rebuild this beautiful country together. And here, let me briefly focus on the fact that reconstruction

starts now with fast recovery. So we work now together on making available EUR 1 billion for the start of the fast recovery. We can start right away with that fast recovery and with these EUR 1 billion, but of course more is to be added to that.

The big topic, as I said, the overarching topic is reconstruction. And here, the world is mobilising. The G7 Donors' Coordination Platform is now in place. The Platform will help coordinate the international assistance and will support your reform agenda. Then, there is an engine, a motor, that is the secretariat that is led by representatives of your government and the Commission. And that secretariat is present both here in Kyiv and in Brussels. G7 countries and beyond, as well as international financial institutions, are now meant to prepare sending secondment by experts to this secretariat. So that we are now pooling the efforts to make economic recovery and reconstruction a success.

My second message today is that we are making Putin pay for his atrocious war. Before Russia started this war, we were very vocal about the severe economic costs we will impose on Russia if it invades Ukraine. Today, Russia is paying a heavy price, as our sanctions are eroding its economy, throwing it back by a generation. The price cap on crude oil already costs Russia around EUR 160 million a day. And we will keep on turning up the pressure further. We will introduce, with our G7 partners, an additional price cap on Russian petroleum products. And by 24 February, exactly one year since the invasion started, we aim to have the tenth package of sanctions in place. Russia will also have to pay for the destruction it caused and will have to contribute to the reconstruction of Ukraine. Therefore, we are exploring with our partners how to use Russia's public assets to the benefit of Ukraine.

And Russia must be held accountable in courts for its odious crimes. Prosecutors from Ukraine and the European Union are already working together. We are collecting evidence. As a first step, I am pleased to announce that an International Centre for the Prosecution of the Crime of Aggression in Ukraine will be set up in The Hague. This Centre will coordinate the collection of evidence. It will be embedded in the Joint Investigation Team which is supported by our agency Eurojust. We will be ready to launch work very rapidly with Eurojust, with Ukraine, with the partners of our Joint Investigation Team, as well as the Netherlands. The perpetrator must be held accountable.

My third message today is about Ukraine's integration in the European Union. Dear Volodymyr, your stamina and your people's stamina and your determination to join the European Union is impressive. You prepared your application for the European Union membership brilliantly – I know it by experience. You became a candidate country while fighting an invasion. You continue to make impressive progress to meet the seven steps of the Commission's opinion. I am comforted to see that your anti-corruption bodies are on alert and effective in detecting corruption cases. I also commend you on reacting so rapidly at political level to make sure that the fight against corruption is delivering tangible results and is further stepped up. And while Ukraine advances on the European path, we are tearing down barriers between our economies and societies even further. Today, we are proposing to Ukraine to join key European programmes. This will give Ukraine benefits close to those of EU membership in many areas. We will discuss this now in our working session with the Ministers and the Commissioners. And I will then be happy to give more details afterwards in the next press conference.

My final point – and it is last but certainly not least: We are connecting more and more our people, our companies and our cities. Last year, Volodymyr, you called for our cities to twin – the twin partnerships. They heard you, and they are doing it. So let me report you that we have now 100 large cities in the European Union that are twinned with 36 Ukrainian cities by now. Munich with Kyiv for example; Turku with Kharkiv. Almost 1,000 smaller towns in the European Union have partnerships with municipalities in Ukraine – with Hromadas. And, just like as you called for, they are ready to help rebuild the sister cities in Ukraine. Our network, Eurocities, has already launched a project on the sustainable rebuilding of cities in Ukraine. And I think it is amazing because there are urban planners, engineers, architects fully on board. And the New European Bauhaus concept will inspire them. They partner in Ukraine to launch the capacity-building programme. For example, they share knowledge for rebuilding smartly, for example by recycling concrete so that Ukraine could use half of the debris from destroyed buildings to rebuild better. Our LIFE programme will provide the first steps on that, this is EUR 7 million for the programme to start. So, our vision is to turn the destruction of war into opportunities to build a beautiful and healthy future for Ukraine.

This war of aggression has broken so many lives. The First Lady, Olena Zelenska, told me indeed about the immense suffering of the children that are left orphans. Putin's war has taken away their parents and has shattered their lives. We cannot mend this, but we can offer to comfort their pain and help the best we can. Not in institutions, as you said, but in family-based care. We want these children to grow up in a loving environment that gives them confidence and strength. So, be reassured, we will support Ukraine to provide the best possible care to these orphans. We will share

our experience, we will offer financial support. We are starting with EUR 10 million to support here the design of a modern childcare strategy. This includes of course capacity building and a twinning project. Because I think it is wise that Ukraine teams up with European Member States who have gone through the same process, so as to have the experience on what to avoid and on best practices. We cannot bring back the parents to these children. But we can carry their future in our minds and in our hearts, and do the best for them.

So, dear Volodymyr, our teams are rolling up their sleeves. They are already working. We have more than 20 topics on our workbench today. So it is a lot to discuss. It is wonderful to be here again. I am very much looking forward to the discussions this afternoon.

STATEMENT/23/546

Press contacts:

Eric MAMER (+32 2 299 40 73)
Dana SPINANT (+32 2 299 01 50)

General public inquiries: Europe Direct by phone 00 800 67 89 10 11 or by email

Related media

Joint Meeting of the European Commission and the Government of Ukraine

Visit of Ursula von der Leyen, President of the European Commission, to Ukraine

Verklaring van voorzitter von der Leyen tijdens de gezamenlijke persconferentie met De Oekraïense president Zelensky

Kiev, 2 februari 2023

Hartelijk dank, mijnheer de president, beste Volodymyr,

Het is goed om terug te zijn. Laat me even spiegelen aan wat je net zei over onze ontmoeting. Dit is inderdaad mijn vierde keer, mijn vierde bezoek. En deze keer kwam ik niet alleen. Ik heb het college van commissarissen meegenomen, mijn team van commissarissen. Door het college van commissarissen en de Oekraïense regering rond dezelfde werkbank te laten zitten, kunnen we nu niet alleen werken aan de ondersteuning van het Oekraïense volk, maar ook hoe we een toekomst voor Oekraïne in de Europese Unie kunnen opbouwen. Het is bijna een jaar geleden dat Poetin zijn meedogenloze invasie lanceerde. Een jaar van lijden maar ook van legendarische moed van het Oekraïense volk. En een jaar van indrukwekkende eenheid door de wereldwijde gemeenschap. Europa staat sinds de eerste dag aan de zijde van Oekraïne. Omdat we weten dat hier de toekomst van ons continent wordt geschreven. We weten dat jullie vechten voor meer dan jezelf. Wat op het spel staat, is vrijheid. Dit is een strijd van democratieën tegen autoritaire regimes.

Poetin probeert het bestaan van Oekraïne te ontkennen, maar in plaats daarvan riskeert hij de toekomst van Rusland. Onze aanwezigheid in Kiev vandaag geeft een heel duidelijk signaal af: de hele Europese Unie is betrokken bij Oekraïne, voor de lange termijn. We zullen opkomen voor Oekraïne, zoals we opkomen voor de grondrechten en de eerbiediging van het internationale recht.

Dus mijn eerste punt is inderdaad – u noemde het ook – het waarborgen van economische veiligheid voor Oekraïne. We hebben vorig jaar een belofte gedaan: stabiele, voorspelbare financiële steun. En deze belofte hebben we gehouden. Twee weken geleden
hebben we de eerste tranche van onze financiële bijstand van 18 miljard euro voor 2023 verstrekt. In totaal bedraagt de economische, humanitaire en militaire steun van de Europese Unie aan Oekraïne nu, sinds het begin van de oorlog, bijna 50 miljard euro. Het is belangrijk voor ons om onze vrienden in Oekraïne economische zekerheid te geven. We helpen ook om de energiezekerheid te waarborgen, u noemde het ook.

De niet-aflatende aanvallen van Poetin op de Oekraïense infrastructuur zijn gericht. Hij probeert het Oekraïense volk te onderwerpen aan een meedogenloze winter met weinig warmte, stroom en water. Maar we werken onvermoeibaar samen om vitale energie-infrastructuur te herstellen. Het begint in de huizen van Oekraïners. Vanaf deze week zijn de LED-lampen inderdaad verkrijgbaar voor Oekraïense burgers op het postkantoor. Dit zijn de eerste batches van de 30 miljoen LED-lampen die we hebben beloofd. Maar in feite ben ik blij aan te kondigen dat we ons doel voorbij kunnen schieten. We kunnen nu 35 miljoen LED-lampen leveren. We leveren apparatuur om het Oekraïense net te laten functioneren en we zorgen ervoor dat er ondanks de aanvallen elektriciteit door het net
stroomt. Het is dus heel praktisch wat we doen, heel praktisch. Vandaag kan ik bijvoorbeeld aankondigen dat we 2.400 extra generatoren leveren, bovenop de 3.000 die al geleverd zijn sinds het begin van de oorlog. En samen met de lidstaten in de Energiegemeenschap zullen we meer dan 150 miljoen euro beschikbaar stellen voor de aankoop van vitale energieapparatuur voor Oekraïne. Tot slot nodigen we Oekraïne uit op ons Energieplatform voor gezamenlijke inkoop van gas. U kent het principe: we willen onze gezamenlijke marktmacht optimaal benutten. Dus we zullen deze winter overwinnen, beste Volodymyr, en vele andere die komen gaan.

We werken ook aan de middellange en lange termijn van energie. Daarom beginnen we samen met het ontwikkelen van hernieuwbare energiebronnen. U zei onlangs, Volodymyr, dat Oekraïne van plan is 'een leider te worden in het bouwen van moderne groene energie' – en terecht. Dit is het juiste doel en het is mogelijk om het te bereiken.
Hernieuwbare energie zal niet alleen zorgen voor schone energie; ze zullen ook de energiezekerheid van Oekraïne vergroten. Omdat ze van eigen bodem zijn en omdat een decentraal energiesysteem overzichtelijk en gewoonweg veiliger is. Daarom werken we nu aan het beschikbaar stellen van aanzienlijke financiering voor zonnepanelen die in heel Oekraïne zullen worden ingezet. We zullen de lidstaten en vertrouwde partners oproepen om zich bij dit initiatief aan te sluiten. Het doel is om openbare gebouwen van stroom te voorzien, om zo ziekenhuizen, brandweerkorpsen of scholen stabiel te bevoorraden, bijvoorbeeld met deze zonnepanelen op de openbare gebouwen. En het laatste element in de energiezekerheid: vandaag ondertekenen we een memorandum van overeenstemming over hernieuwbare gassen, zoals biomethaan of waterstof. Dus heel concrete stappen in de richting van de groene wederopbouw van Oekraïne.

En inderdaad, wederopbouw is het grote overkoepelende onderwerp. We vechten samen in deze strijd en we zullen samen dit prachtige land herbouwen. En laat me hier kort ingaan op het feit dat reconstructie

begint nu met snel herstel. Dus werken we nu samen aan het beschikbaar maken van 1 miljard euro voor de start van het snelle herstel. We kunnen meteen beginnen met dat snelle herstel en met die 1 miljard euro, maar daar komt natuurlijk nog meer bij.

Het grote onderwerp, zoals ik al zei, het overkoepelende onderwerp is reconstructie. En hier komt de wereld in beweging. Het coördinatieplatform voor donoren van de G7 is nu opgericht. Het platform zal de internationale hulp helpen coördineren en uw hervormingsagenda ondersteunen. Dan is er een motor, een motor, dat is het secretariaat dat geleid wordt door vertegenwoordigers van uw regering en de Commissie. En dat secretariaat is zowel hier in Kiev als in Brussel aanwezig. G7-landen en daarbuiten, evenals internationale financiële instellingen, moeten nu de uitzending van experts naar dit secretariaat voorbereiden. Zodat we nu onze krachten bundelen voor economisch herstel en wederopbouw

succes.

Mijn tweede boodschap vandaag is dat we Poetin laten boeten voor zijn gruwelijke oorlog. Voordat Rusland deze oorlog begon, waren we zeer uitgesproken over de zware economische kosten die we Rusland zullen opleggen als het Oekraïne binnenvalt. Vandaag de dag betaalt Rusland een hoge prijs, aangezien onze sancties zijn economie eroderen en een generatie teruggooien. De prijsplafond op ruwe olie kost Rusland al zo'n 160 miljoen euro per dag. En we zullen de druk steeds verder opvoeren. Samen met onze G7-partners zullen we een extra prijsplafond voor Russische aardolieproducten invoeren. En tegen 24 februari, precies een jaar na het begin van de invasie, streven we ernaar het tiende pakket sancties van kracht te hebben. Rusland zal ook moeten betalen voor de verwoesting die het heeft aangericht en zal moeten bijdragen aan de wederopbouw van Oekraïne. Daarom onderzoeken we samen met onze partners hoe we de publieke middelen van Rusland kunnen gebruiken ten voordele van Oekraïne.

En Rusland moet voor de rechtbanken ter verantwoording worden geroepen voor zijn verfoeilijke misdaden. Aanklagers uit Oekraïne en de Europese Unie werken al samen. We verzamelen bewijsmateriaal. Als eerste stap ben ik verheugd aan te kondigen dat er in Den Haag een internationaal centrum voor de vervolging van de misdaad van agressie in Oekraïne zal worden opgericht. Dit centrum coördineert de verzameling van bewijsmateriaal. Het zal worden ingebed in het gemeenschappelijk onderzoeksteam dat wordt ondersteund door ons agentschap Eurojust. We zullen klaar zijn om zeer snel van start te gaan met de werkzaamheden met Eurojust, met Oekraïne, met de partners van ons gemeenschappelijk onderzoeksteam, evenals met Nederland. De dader moet ter verantwoording worden geroepen.

Mijn derde boodschap van vandaag gaat over de integratie van Oekraïne in de Europese Unie. Beste Volodymyr, je uithoudingsvermogen en het uithoudingsvermogen van je volk en je vastberadenheid om lid te worden van de Europese Unie is indrukwekk U hebt uw aanvraag voor het lidmaatschap van de Europese Unie op briljante wijze voorbereid – dat weet ik uit ervaring. U werd een kandidaat-lidstaat terwijl u een invasie bestreed. U blijft indrukwekkende vooruitgang boeken om te voldoen aan de zeven stappen van het advies van de Commissie. Ik ben getroost te zien dat uw anti-corruptie-instanties alert en effectief zijn in het opsporen van corruptiezaken. Ik prijs u ook dat u zo snel op politiek niveau reageert om ervoor te zorgen dat de strijd tegen corruptie tastbare resultaten oplevert en verder wordt geïntensiveerd. En terwijl Oekraïne vooruitgang boekt op de Europese weg, slopen we de barrières tussen onze economieën en samenlevingen nog verder. Vandaag stellen we Oekraïne voor om deel te nemen aan belangrijke Europese programma's. Dit zal Oekraïne op veel gebieden voordelen opleveren die dicht bij die van het EU-lidmaatschap liggen. We zullen dit nu bespreken in onze werksessie met de ministers en de commissarissen. En ik zal daarna graag meer details geven tijdens de volgende persconferentie.

Mijn laatste punt – en het is last but zeker not least: we verbinden steeds meer onze mensen, onze bedrijven en onze steden. Vorig jaar, Volodymyr, riep u onze steden op tot twinning – de twin partnerships. Ze hebben je gehoord en ze doen het. Dus laat me je melden dat we nu 100 grote steden in de Europese Unie hebben die inmiddels verbonden zijn met 36 Oekraïense steden. München met bijvoorbeeld Kiev; Turku met Charkov. Bijna 1.000 kleinere steden in de Europese Unie hebben samenwerkingsverbanden met gemeenten in Oekraïne – met Hromadas. En, zoals u al vroeg, staan ze klaar om te helpen bij de wederopbouw van de zustersteden in Oekraïne. Ons netwerk, Eurocities, heeft al een project gelanceerd over de duurzame wederopbouw van steden in Oekraïne. En ik vind het verbazingwekkend omdat er stedenbouwkundigen, ingenieurs en architecten volledig aan boord zijn. En het New European Bauhaus-concept zal hen inspireren. Ze werken samen in Oekraïne om het programma voor capaciteitsopbouw te lanceren. Zo delen ze kennis om slim te herbouwen, bijvoorbeeld door beton te recyclen zodat Oekraïne de helft van het puin van verwoeste gebouwen kan gebruiken om beter te herbouwen. Ons LIFE-programma zal daarvoor de eerste stappen zetten, dit is 7 miljoen euro om het programma te starten. Onze visie is dus om de vernietiging van oorlog om te zetten in kansen om een mooie en gezonde toekomst voor Oekraïne op te bouwen.

Deze aanvalsoorlog heeft zoveel levens gebroken. De First Lady, Olena Zelenska, vertelde me inderdaad over het immense lijden van de kinderen die wees zijn geworden. De oorlog van Poetin heeft hun ouders weggenomen en hun leven verwoest. We kunnen dit niet herstellen, maar we kunnen aanbieden om hun pijn te verzachten en zo goed mogelijk te helpen. Niet in instellingen, zoals u zei, maar in gezinszorg. We willen dat deze kinderen opgroeien in een liefdevolle omgeving die hen vertrouwen en kracht geeft. Dus wees gerust, we zullen Oekraïne steunen om deze weeskinderen de best mogelijke zorg te bieden. We zullen delen

onze ervaring, zullen we financiële steun bieden. We beginnen met 10 miljoen euro om hier het ontwerp van een moderne kinderopvangstrategie te ondersteunen. Dit omvat natuurlijk capaciteitsopbouw en een twinningproject. Omdat ik denk dat het verstandig is dat Oekraïne samenwerkt met Europese lidstaten die hetzelfde proces hebben doorlopen, om ervaring op te doen met wat te vermijden en met beste praktijken.

We kunnen de ouders niet terugbrengen naar deze kinderen. Maar we kunnen hun toekomst in onze gedachten en in ons hart meedragen en het beste voor ze doen.

Dus, beste Volodymyr, onze teams stropen de handen uit de mouwen. Ze zijn al aan het werk. We hebben vandaag meer dan 20 onderwerpen op onze werkbank. Er valt dus veel te bespreken. Het is heerlijk om hier weer te zijn. Ik kijk erg uit naar de discussies vanmiddag.

VERKLARING/23/546

Perscontacten:

(+32 2 299 40 73)
Dana SPINANT (+32 2 299 01 50)
Algemene publieksvragen: per telefoon of per

Gerelateerde media

Gezamenlijke bijeenkomst van de Europese Commissie en de regering van Oekraïne

The EurAsian Times

Ukraine War: Zelensky Embezzled $400 Million Allocated By The US For Purchasing Fuel – Seymour Hersh

By EurAsian Times Desk

April 12, 2023

Ukrainian President Volodymyr Zelensky embezzled hundreds of millions of dollars that the US allocated for the purchase of fuel, according to Pulitzer Prize-winning journalist Seymour Hersh.

In his blog, Hersh writes – *The Ukraine government, headed by Volodymyr Zelensky, has been using American taxpayers' funds to pay dearly for the vitally needed diesel fuel that is keeping the Ukrainian army on the move in its war with Russia.*

It is unknown how much the Zalensky government is paying per gallon for the fuel, but the Pentagon was paying as much as $400 per gallon to transport gasoline from a port in Pakistan, via truck or parachute, into Afghanistan during the decades-long American war there.

The issue of corruption was directly raised with Zelensky in a meeting last January in Kyiv with CIA Director William Burns. His message to the Ukrainian president, I was told by an intelligence official with direct knowledge of the meeting, was out of a 1950s mob movie.

The senior generals and government officials in Kyiv were angry at what they saw as Zelensky's greed, so Burns told the Ukrainian president because "he was taking a larger share of the skim money than was going to the generals."

Burns also presented Zelensky with a list of thirty-five generals and senior officials whose corruption was known to the CIA and others in the American government. Zelensky responded to the American pressure ten days later by publicly dismissing ten of the most ostentatious officials on the list and doing little else.

"The ten he got rid of were brazenly bragging about the money they had—driving around Kyiv in their new Mercedes," the intelligence official told me.

Meanwhile, Hersh, citing an intelligence official, said that the sabotage of the Nord Stream pipelines and lack of strategic planning with regard to Ukraine had caused a growing rift between the White House and the US intelligence community.

Ukrainian President Volodymyr Zelenskyy (Twitter)

“There is a total breakdown between the White House leadership and the intelligence community,” the intelligence official was quoted by Hersh as saying.

The alleged rift dates back to the covert operation last fall to blow up Russia’s Nord Stream pipelines, a move that was purportedly ordered by President Joe Biden.

“Destroying the Nord Stream pipelines was never discussed, or even known in advance, by the community,” the official said.

Another issue dividing the Biden administration and the intelligence community is the lack of planning on Ukraine. The official highlighted Biden’s decision to deploy two brigades a few miles from the Ukrainian border in response to Russia’s special military operation.

The actual manpower of the 101st and 82nd airborne divisions could total more than 20,000, but there is still “no evidence that any senior official in the White House really knows what’s going on in” the brigades, the intelligence officials told Hersh.

“Are they there as part of a NATO exercise or to serve with NATO combat units if the West decides to engage Russian units inside Ukraine? Are they there to train or to be a trigger? The rules of engagement say they can’t attack Russians unless our boys are getting attacked,” the official said.

The official said that while the White House lacks clarity on its policy in Ukraine, the Pentagon is somewhat optimistically preparing for an end to the conflict. Two months ago, the US Joint Chiefs tasked members of the staff with drafting an end-of-war treaty to present to the Russians "after their defeat on the Ukraine battlefield," Hersh said, citing a source.

But it remains unclear what will happen if the Pentagon's scenario goes wrong and Ukrainian forces fail on the battlefield: Will the two American brigades deployed close to the war zone "join forces with NATO troops and face off with the Russian army inside Ukraine?" Hersh asks.

- ***Mail us at etdesk (at) eurasiantimes.com***

Machine Translated by Google

The EurAsian Times

Oorlog in Oekraïne: Zelensky Verduisterd $ 400 miljoen toegewezen Door de VS voor het kopen van brandstof - Seymour Hersh

Door EurAsian Times Desk

Volgens Pulitzer
Prize-winnende journalist Seymour Hersh heeft de Oekraïense president Volodymyr Zelensky op 12 april 2023 honderden miljoenen dollars verduisterd die de VS hadden uitgetrokken voor de aankoop van brandstof.

In zijn blog schrijft Hersh: *De Oekraïense regering, onder leiding van Volodymyr Zelensky, heeft het geld van de Amerikaanse belastingbetaler gebruikt om duur te betalen voor de broodnodige dieselbrandstof die het Oekraïense leger in beweging houdt in zijn oorlog met Rusland.*

Het is niet bekend hoeveel de regering-Zalensky per gallon betaalt voor de brandstof, maar het Pentagon betaalde maar liefst $ 400 per gallon om benzine van een haven in Pakistan, per vrachtwagen of parachute, naar Afghanistan te vervoeren tijdens de decennialange Amerikaanse oorlog daar.

De kwestie van corruptie werd rechtstreeks aan de orde gesteld bij Zelensky tijdens een ontmoeting afgelopen januari in Kiev met CIA-directeur William Burns. Zijn bericht aan de Oekraïense president, zo kreeg ik te horen van een inlichtingenfunctionaris die rechtstreeks op de hoogte was van de bijeenkomst, kwam uit een maffiafilm uit de jaren vijftig.

De hoge generaals en regeringsfunctionarissen in Kiev waren boos over wat zij zagen als de hebzucht van Zelensky, zo vertelde Burns aan de Oekraïense president omdat "hij een groter deel van het magere geld nam dan naar de generaals ging."

Burns presenteerde Zelensky ook een lijst van vijfendertig generaals en hoge functionarissen wier corruptie bekend was bij de CIA en anderen in de Amerikaanse regering. Zelensky reageerde tien dagen later op de Amerikaanse druk door tien van de meest opzichtige functionarissen op de lijst publiekelijk te ontslaan en weinig anders te doen.

"De tien die hij kwijtraakte, waren brutaal aan het opscheppen over het geld dat ze hadden - ze reden rond in Kiev in hun nieuwe Mercedes", vertelde de inlichtingenfunctionaris me.

Machine Translated by Google

Ondertussen zei Hersh, onder verwijzing naar een inlichtingenfunctionaris, dat de sabotage van de Nord Stream-pijpleidingen en het gebrek aan strategische planning met betrekking tot Oekraïne een groeiende kloof tussen het Witte Huis en de Amerikaanse inlichtingengemeenschap had veroorzaakt.

Oekraïense president Volodymyr Zelenskyy (Twitter)

"Er is een totale breuk tussen de leiding van het Witte Huis en de inlichtingengemeenschap", zei de inlichtingenfunctionaris tegen Hersh.

De vermeende breuk dateert van de geheime operatie afgelopen najaar om de Russische Nord Stream-pijpleidingen op te blazen, een actie die naar verluidt was bevolen door president Joe Biden.

"Het vernietigen van de Nord Stream-pijpleidingen is nooit besproken, of zelfs maar van tevoren geweten door de gemeenschap", zei de functionaris.

Een ander probleem dat de regering-Biden en de inlichtingengemeenschap verdeelt, is het gebrek aan planning voor Oekraïne. De functionaris benadrukte het besluit van Biden om twee brigades op enkele kilometers van de Oekraïense grens in te zetten als reactie op de speciale militaire operatie van Rusland.

De feitelijke mankracht van de 101e en 82e luchtlandingsdivisies zou in totaal meer dan 20.000 kunnen bedragen, maar er is nog steeds "geen bewijs dat een hoge ambtenaar in het Witte Huis echt weet wat er in de brigades gebeurt", zeiden de inlichtingenfunctionarissen tegen Hersh.

“Zijn ze daar als onderdeel van een NAVO-oefening of om te dienen bij NAVO-gevechtseenheden als het Westen besluit Russische eenheden in Oekraïne aan te vallen? Zijn ze er om te trainen of om een trigger te zijn? De Rules of Engagement zeggen dat ze geen Russen kunnen aanvallen tenzij onze jongens worden aangevallen', zei de functionaris.

Machine Translated by Google

De ambtenaar zei dat hoewel het Witte Huis geen duidelijkheid heeft over zijn beleid in Oekraïne, het Pentagon zich enigszins optimistisch voorbereidt op een einde aan het conflict. Twee maanden geleden gaven de Amerikaanse Joint Chiefs leden van de staf de opdracht een einde-oorlogsverdrag op te stellen om aan de Russen te presenteren "na hun nederlaag op het slagveld van Oekraïne", zei Hersh, daarbij verwijzend naar een bron.

Maar het blijft onduidelijk wat er zal gebeuren als het scenario van het Pentagon fout gaat en de Oekraïense strijdkrachten falen op het slagveld. vraagt Hersh.

- ***Mail ons op etdesk (at) eurasiantimes.com***

Ter herinnering periode 2014-2015 Haagse politiek

https://archive.org/details/KlokkenluidersbriefRapportOostingTeevendeal2015

https://archive.org/details/TEEVENDEAL

https://archive.org/details/aftreden-2015-opstelten-en-teeven

Bron: NOS

14-10-2022

Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2014–2015

28 498 Het Internationaal Strafhof

Nr. 34

BRIEF VAN DE MINISTERS VAN BUITENLANDSE ZAKEN EN VAN VEILIGHEID EN JUSTITIE

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 21 november 2014

De Vergadering van verdragspartijen (hierna: Vergadering) van het International Strafhof (hierna: Strafhof) heeft dit najaar zitting van 8 tot en met 17 december in New York. In aanloop hiernaar informeren wij u over de laatste stand van zaken met betrekking tot het Strafhof. Tevens doen wij u, ingevolge artikel 5 van de Goedkeuringswet voor het Statuut van Rome inzake het Internationaal Strafhof, de voorlopige agenda toekomen[1].

1. Inleiding

Het tegengaan van straffeloosheid voor internationale misdrijven is een Nederlandse beleidsprioriteit en past in het bredere buitenlands beleid om de internationale rechtsorde te bevorderen. De verplichting om internationale misdrijven te voorkomen en straffeloosheid te bestrijden is in eerste instantie de verantwoordelijkheid van staten. Het Strafhof neemt een centrale rol in wanneer bereidheid of capaciteit om op nationaal niveau te onderzoeken en vervolgen, ontbreekt. Als verdragspartij en gastland van het Strafhof zet Nederland zich in voor verdere versterking van het Strafhof.

2. Versterking Strafhof

2.1 Universaliteit

Om straffeloosheid voor internationale misdrijven een halt toe te roepen is het belangrijk dat alle landen toetreden tot het Statuut van Rome. Sinds de laatste toetreding van Ivoorkust in februari 2013, zijn geen nieuwe landen toegetreden. Het Strafhof telt derhalve momenteel 122 verdragspartijen. Nederland spant zich actief in voor universaliteit van het Statuut van Rome. In januari van dit jaar ontving Nederland een delegatie van

[1] Raadpleegbaar via www.tweedekamer.nl.

kst-28498-34
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2014

Jamaicaanse Ministers en parlementariërs om toetreding van Jamaica te stimuleren. Daarnaast steunt Nederland verschillende initiatieven van de EU en NGO's op het terrein van universaliteit, en stelt het dit onderwerp aan de orde bij de *Universal Periodic Review* van de Mensenrechtenraad en in bilaterale contacten.

2.2 Kampala-amendementen

Tijdens de herzieningsconferentie van Kampala in 2010 is overeenstemming bereikt over de definitie van het misdrijf agressie en toekomstige uitoefening van rechtsmacht van het Strafhof hierover. De wetsvoorstellen ter goedkeuring en uitvoering van de amendementen zijn in februari van dit jaar bij uw Kamer ingediend (Kamerstukken 33 865 (R2024) en 33 866). Het kabinet hoopt de ratificatie zo snel mogelijk af te kunnen ronden om bij de eerste dertig landen te behoren die de amendementen ratificeren. Zodra dertig landen geratificeerd hebben zal na 1 januari 2017 door de verdragspartijen een besluit worden genomen over inwerkingtreding van de amendementen. Op dit moment hebben 18 verdragspartijen de amendementen geratificeerd. Behalve Nederland is momenteel naar schatting nog een dertigtal landen actief bezig met het ratificatieproces. Het Koninkrijk zal deelnemen aan verkennend overleg over de procedure rond de inwerkingtreding van deze amendementen.

2.3 Complementariteit

Het Strafhof is de sluitsteen van een systeem waarin nationale overheden in eerste instantie verantwoordelijk zijn voor de naleving van verdragen waarin internationale misdrijven strafbaar zijn gesteld. Nederland zet zich zeer actief in voor de vervolging en berechting van internationale misdrijven op nationaal niveau en spoort andere landen aan om hierin eveneens hun verantwoordelijkheid te nemen. Deze inzet is in lijn met het complementariteitsbeginsel van het Statuut van Rome; nationale en internationale rechtsordes dienen elkaar te versterken.

Nederland streeft samen met Argentinië, België, Senegal en Slovenië naar een multilateraal instrument voor wederzijdse rechtshulp in strafzaken voor genocide, misdrijven tegen de menselijkheid en oorlogsmisdrijven. Tijdens de vorige Vergadering van verdragspartijen is door middel van een gezamenlijke verklaring steun gevraagd voor dit initiatief. Tijdens de komende Vergadering zal opnieuw worden gelobbyd, onder meer met een *side event* waarin de noodzaak van een dergelijk verdrag wordt toegelicht. Hier zal onder meer dhr. Adama Dieng, de Speciaal Adviseur van de Secretaris-Generaal van de Verenigde Naties inzake genocidepreventie, spreken over het belang van deze strafrechtelijke samenwerking. Ook zal landen worden verzocht formeel steun uit te spreken voor het initiatief door het ondertekenen van een verklaring die oproept tot het starten van verdragsonderhandelingen.

2.4 Samenwerking met het Strafhof

Het Strafhof is afhankelijk van de samenwerking met verdragspartijen en andere landen om zijn werk uit te voeren. Deze samenwerking wordt vormgegeven door onder meer overeenkomsten op het gebied van het ten uitvoer leggen van straffen en getuigenbescherming. Doordat het Strafhof geen grondgebied heeft of autoriteit om opvolging te geven aan de beslissingen van de rechters, is vrijwillige samenwerking met staten van groot belang.

In 2014 heeft Nederland met Noorwegen en het Strafhof net als in 2013 seminars georganiseerd gericht op de bevordering van samenwerking van verdragspartijen met het Strafhof. De drie seminars met deelnemers op ministerieel en hoog ambtelijk niveau waren gericht op Afrikaanse en Zuid-Amerikaanse landen. Tijdens de seminars kwamen onder meer thema's als getuigenbescherming, hervestiging van getuigen en de tenuitvoerlegging van straffen aan de orde. Deelnemende landen hebben aangegeven te zullen overwegen op deze onderwerpen vrijwillige overeenkomsten met het Strafhof aan te gaan.

Een ander belangrijk punt van samenwerking met het Strafhof betreft de uitvoering van aanhoudingsbevelen. Het Strafhof kan slechts effectief zijn als de verdachten ook daadwerkelijk voor het Strafhof verschijnen. Nederland streeft daarom in EU-verband naar uitvoering van de openstaande aanhoudingsbevelen. Op dit moment staan er 12 aanhoudingsbevelen open. In september dit jaar werd het meest recente arrestatiebevel uitgevaardigd voor de Soedanees Abdallah Banda Abakaer Nourain. Een ander openstaand aanhoudingsbevel sinds 2009 betreft de Soedanese President Omar Hassan Ahmad Al-Bashir. Ook in 2014 hebben enkele landen die het Statuut van Rome hebben geratificeerd hem weer ontvangen. Zo maakte hij onder meer een reis naar de Democratische Republiek Congo in februari 2014. Nederland onderneemt in die gevallen actie in EU-verband en waar nodig bilateraal om de betreffende landen te stimuleren het aanhoudingsbevel uit te voeren. Ook is in EU-verband afgesproken alleen essentiële contacten te onderhouden met verdachten voor wie het Strafhof een aanhoudingsbevel heeft uitgevaardigd.

2.5 Multilaterale context

Nederland trekt ten aanzien van het Strafhof waar mogelijk samen op met andere landen, met name in EU-verband. Binnen de EU wordt onder meer naar overeenstemming gezocht over genoemde essentiële contacten met verdachten waar een aanhoudingsbevel tegen is uitgevaardigd, EU-demarches die de Europese Dienst voor Extern Optreden (EDEO) uitvoert en de inzet tijdens de Vergadering van Statenpartijen.

Ook in de VN zet Nederland zich in voor vergroting van de coalitie ter ondersteuning van het Strafhof. Nederland leidde dit jaar wederom de onderhandelingen over de jaarlijkse resolutie over het Strafhof die in de Algemene Vergadering werd aangenomen (AVVN resolutie 68/305). Binnen de VN zet Nederland zich in voor effectieve en verantwoordelijke opvolging door de VN-Veiligheidsraad na doorverwijzingen naar het Strafhof. Het bezoek van de VN-Veiligheidsraad aan Nederland in augustus van dit jaar bood een goede gelegenheid voor het Strafhof om in gesprek te gaan met de Veiligheidsraad. Nederland is lid van het *Informal Ministerial Network on the International Criminal Court*. Dit netwerk bestaat uit ongeveer dertig landen en beoogt politieke steun voor het Strafhof te versterken.

3. Inzet Nederland tijdens de 13e Vergadering van verdragspartijen (8–17 december 2014)

Tijdens de Vergadering zal een nieuwe voorzitter van het Bureau van de Vergadering worden verkozen. Namens de groep van Afrikaanse verdragspartijen is Sidiki Kaba, Minister van Justitie van Senegal, voorgedragen voor deze functie voor de komende drie jaar. Nederland steunt zijn kandidatuur. Met hem zal een nieuw Bureau, het «dagelijkse bestuur» van de Vergadering van verdragspartijen, aantreden.

De Kamer zal zoals toegezegd (Kamerstuk 28 498, nr. 33) na afloop van de Vergadering een verslag ontvangen.

3.1 Rechtersverkiezingen

Er zijn 17 kandidaten voor de functie van rechter voor het Strafhof genomineerd. Het verkiezen van gekwalificeerde rechters is cruciaal voor het goede functioneren van het Strafhof. Om die reden zal Nederland zorgvuldig en nauwkeurig afwegen op welke kandidaten voor de functie van rechter gestemd zal worden. Om tot die beoordeling te komen worden onder meer gesprekken gevoerd met de kandidaten en het advies van het Adviescomité voor Nominaties van het Strafhof meegewogen.

3.2 Study group on governance en amendementswerkgroep

Om de effectiviteit van het Strafhof te vergroten, doet de zogeheten s*tudy group on governance* aanbevelingen aan de Vergadering en voorstellen voor amendementen op de verschillende procedureregels. In 2012 heeft het Strafhof een *«lessons learned»* document opgesteld waarin opties worden gepresenteerd die de rechtszaken kunnen versnellen. In 2013 zijn al enkele wijzigingen in het proces- en bewijsreglement doorgevoerd en dit jaar is de discussie voortgezet. De aandacht gaat uit naar de voortzetting van de procedure bij onverwachte en tijdelijke afwezigheid van een van de drie rechters van een kamer en de mogelijkheid van gedeeltelijke vertalingen van bepaalde procesdocumenten. Nederland steunt voorstellen die de rechtszaken versnellen, mits de voorstellen niet in strijd zijn met het Statuut van Rome en de rechten van de verdachte niet in het geding komen.

In maart 2014 berichtte de Secretaris-Generaal van de Verenigde Naties in zijn rol als depositaris van het Statuut van Rome dat Kenia gedurende de Vergadering in 2013 een aantal voorstellen voor amendering van het Statuut heeft ingediend. Deze amenderingsvoorstellen betreffen onder meer immuniteit van strafrechtelijke vervolging voor zittende staatshoofden en uitzondering van fysieke aanwezigheid van verdachten bij het Strafhof tijdens het proces. Kenia heeft ongenoegen geuit over het feit dat deze voorstellen nog niet inhoudelijk besproken zijn en aangegeven dat deze voorstellen met voorrang dienen te worden geadresseerd. Inhoudelijk zijn de voorstellen voor Nederland onacceptabel omdat ze tornen aan fundamentele beginselen van het Statuut van Rome. Ook zijn enkele van de voorstellen niet noodzakelijk omdat het onderwerp op een andere wijze is voorzien of geregeld, zoals in het proces- en bewijsreglement. Nederland steunt de voorstellen dan ook niet.

3.3 Begroting

De begroting van het Strafhof voor 2015 dient te worden goedgekeurd. Het Strafhof heeft een voorstel gedaan waarin wordt uitgegaan van een stijging van de begroting met 17,1 miljoen Euro tot ongeveer 139 miljoen Euro (stijging van 14,3 procent). De stijging van de begroting wordt voornamelijk veroorzaakt door een stijging van het aantal situaties en zaken waarnaar de Aanklager onderzoek verricht en zaken onder de rechter. Dit is deels het gevolg van de nieuwe strategie van de Aanklager (die onder andere de inzet van meer onderzoeksteams omvat) waarmee de verdragspartijen tijdens de vergadering in 2013 hebben ingestemd. Het begrotingscomité van de Vergadering van verdragspartijen heeft de Vergadering geadviseerd om akkoord te gaan met een stijging van de begroting van ongeveer 11,4 miljoen Euro. Nederland ziet het voorstel van het begrotingscomité als een goed vertrekpunt voor de besluitvorming over de begroting.

4. Rol van Nederland als gastland

Nederland hecht eraan haar rol als gastland van het Strafhof zo goed mogelijk vorm te geven. Als gastland heeft Nederland, op basis van het zetelverdrag, de verantwoordelijkheid de werking van het Strafhof zo goed mogelijk te faciliteren. In het kader van deze verantwoordelijkheid vindt op diverse niveaus regulier contact met verschillende organen van het Strafhof plaats.

4.1 Voortgang nieuwbouw Strafhof

De bouw van het nieuwe pand van het Strafhof op het terrein van de voormalige Alexanderkazerne in Den Haag verloopt voorspoedig en binnen het beoogde tijdsschema. Het Strafhof is voornemens eind 2015 naar de nieuwbouw te verhuizen. Het gebouw zal naar verwachting in het voorjaar van 2016 officieel worden geopend.

4.2 Overige zaken

Verschillende overheidsonderdelen, evenals de betrokken Nederlandse ambassades in het buitenland, bieden in lijn met de bepalingen uit het zetelverdrag actief operationele ondersteuning aan het Strafhof. Zo wordt er ondersteuning geboden bij binnenkomst, transport en vertrek van verdachten en getuigen bij het Strafhof. Nederland ondersteunt het Strafhof om deze processen zo goed mogelijk te laten verlopen. Overwegingen van openbare orde en veiligheid spelen bij de facilitatie en operationele ondersteuning voor Nederland altijd een belangrijke rol.

5. Regionale thema's en situatielanden

5.1 Positie van het Strafhof in Afrika

Het blijft van belang aandacht te houden voor de negatieve sentimenten die in sommige Afrikaanse landen leven ten aanzien van het Strafhof. Nederland blijft zich actief inzetten om het draagvlak voor het Strafhof, en vervolging van verdachten van internationale misdrijven in het algemeen, in de Afrikaanse regio te behouden en te vergroten.

In juni 2014 heeft de AU een wijziging in het Statuut van de nieuwe *African Court of Justice and Human Rights* aangenomen[2]. Dit regionale hof vormt een samenvoeging van de *African Court of Justice* en de *African Court on Human and Peoples' Rights* en krijgt rechtsmacht over geschillen tussen staten, mensenrechtenschendingen en internationale misdrijven. Het statuut van dit gerechtshof is zodanig opgesteld dat zittende staatshoofden en hoge ambtenaren immuun zijn voor strafvervolging. Dit besluit doet echter niets af aan de rechtsmacht van het Strafhof over internationale misdrijven. Nederland houdt de ontwikkelingen rondom het *African Court of Justice and Human Rights* nauwgezet in de gaten.

5.2 Situatielanden en voorbereidende onderzoeken

Er liggen op dit moment 21 zaken voor bij het Strafhof in 9 situaties. Daarnaast zijn 8 voorbereidende onderzoeken gaande. Hieronder een overzicht van ontwikkelingen het afgelopen jaar. Om de integriteit en onafhankelijkheid van het Strafhof te waarborgen is het van belang dat verdragspartijen zich niet mengen in zaken onder de rechter. Het is, ook

[2] Dit besluit is te vinden op de website van de Afrikaanse Unie: www.au.int/en/.

vanuit de rol van Nederland als gastland, niet passend de zaken uitgebreid te becommentariëren.

5.2.1. Kenia

In de Keniaanse processen worden drie verdachten vervolgd voor betrokkenheid bij het verkiezingsgeweld in Kenia in 2007 en 2008.

De start van het eerste proces tegen een zittend staatshoofd, President Uhuru Kenyatta van Kenia, is al diverse malen uitgesteld. Sinds het voorjaar van 2014 stond de start voor 7 oktober 2014 gepland. Recent is de aanvangsdatum opnieuw uitgesteld, ditmaal naar aanleiding van de mededeling van de Aanklager dat zij onvoldoende bewijs heeft kunnen verzamelen. Volgens de Aanklager is het gebrek aan medewerking van de Keniaanse regering daar de oorzaak van. Op 7 en 8 oktober hebben twee pro forma zittingen plaatsgevonden om de samenwerking van Kenia met het Strafhof te bespreken. De Aanklager heeft hierbij verzocht om uitstel van het proces voor onbepaalde termijn om het bewijs alsnog rond te krijgen. De verdediging heeft verzocht om beëindiging van de zaak. Het is niet bekend wanneer de rechters uitspraak zullen doen over de medewerking van Kenia met het Strafhof en het vervolg van deze zaak.

Op 21 oktober jl. informeerde de voorzitter van de Vergadering de verdragspartijen dat Kenia heeft verzocht om toevoeging van een additioneel agendapunt aan de agenda van de Vergadering om het optreden van het Strafhof in de Keniaanse situatie te bespreken. Kenia heeft diverse kritiekpunten, waaronder het vermeende gebrek aan onafhankelijkheid van de Aanklager en over de wijze waarop de rechters het proces- en bewijsreglement interpreteren. Er zou sprake zijn van grove schendingen van de letter en de geest van het Statuut van Rome. Het Kabinet maakt zich grote zorgen over deze beschuldigingen aan het adres van het Strafhof. Het betreft zaken die onder de rechter zijn. Het Kabinet vindt het om die reden niet wenselijk om dit onderwerp te agenderen voor de Vergadering.

5.2.2 Democratische Republiek van Congo

Op 7 maart 2014 is Germain Katanga schuldig bevonden aan een aanklacht van een misdrijf tegen de menselijkheid en vier aanklachten van oorlogsmisdrijven gepleegd in februari 2003 in de provincie Ituri in de DRC. Op 23 mei 2014 legde het Strafhof een gevangenisstraf van 12 jaar op. Na aanvankelijk hoger beroep in te hebben gesteld, hebben zowel de verdediging als de Aanklager hun beroep op 25 juni 2014 ingetrokken. Deze uitspraak is daarmee onherroepelijk geworden, en is de eerste onherroepelijke veroordeling die het Strafhof tot stand heeft gebracht. Het Strafhof dient nu een locatie aan te wijzen voor de tenuitvoerlegging van de strafoplegging. Een besluit ten behoeve van genoegdoening voor de slachtoffers volgt later.

Hiernaast heeft Nederland op 6 juli 2014 in samenwerking met het Strafhof de terugkeer van een drietal gedetineerde getuigen in de DRC processen tegen Katanga en Mathieu Ngudjolo Chui ter hand genomen. Dit vertrek vond plaats na afronding van de nationale asielprocedure van betrokkenen (zie verder beantwoording Kamervragen 25 juli 2014, Aanhangsel Handelingen II 2013/14, nr. 2623.

5.2.3 Soedan

De VN-Veiligheidsraad verwees in maart 2005 met resolutie 1593 de situatie in Soedan door naar het Strafhof. Het Strafhof heeft nog steeds aanhoudingsbevelen, daterend uit maart 2009 en juli 2010, open staan tegen de President van Soedan Omar Hassan Ahmad Al-Bashir, voormalig Minister voor Humanitaire Zaken Ahmad Muhammad Harun (thans gouverneur), Minister van Defensie Abdel-Rahim Mohamed Hussein, vermeend Janjaweed-leider Ali Muhamad Ali Abd-Al-Rhaman, en meer recent de leider van de Justice and Equality Mouvement (JEM) Abdallah Banda Abakaer Nourain.

Het gebrek aan medewerking door de Soedanese regering is onveranderd. Nederland blijft, ook in EU-verband, de Soedanese regering oproepen om volledig met het Strafhof mee te werken.

5.2.4 Ivoorkust

De aanklager heeft op eigen initiatief onderzoek ingesteld naar aanleiding van vermeende internationale misdrijven die volgden op de verkiezingsoverwinning van president Ouattara in november 2010. Het Strafhof vaardigde drie aanhoudingsbevelen uit tegen voormalig president Laurent Gbagbo, zijn vrouw Simone Gbagbo en voormalig Minister van Sport en Jeugd Charles Blé Goudé. Nadat in 2011 voormalig president Gbagbo door de autoriteiten van Ivoorkust werd overgedragen aan het Strafhof is op 22 maart 2014 ook Charles Blé Goudé overgedragen. Hij wordt verdacht van misdrijven tegen de menselijkheid waaronder aanklachten van moord en verkrachting. Ivoorkust heeft echter nog altijd Simone Gbagbo niet overgedragen aan het Strafhof. Inmiddels heeft Ivoorkust de rechtsmacht van het Strafhof betwist op basis van het complementariteitsbeginsel, zoals vastgelegd in artikel 17 van het Statuut, omdat op nationaal niveau vervolging zou zijn ingesteld. In afwachting van een uitspraak van het Strafhof hierover mag Ivoorkust de uitvoering van de overlevering aan het Strafhof tijdelijk uitstellen. Nederland roept Ivoorkust op om het oordeel van het Strafhof over de ontvankelijkheid van deze zaak te respecteren, en indien de zaak ontvankelijk wordt geoordeeld, uitvoering te geven aan het overleveringsverzoek en volledig mee te werken met het Strafhof.

5.2.5 Libië

Met resolutie 1970 van februari 2011 verwees de VN-Veiligheidsraad de situatie in Libië unaniem door naar het Strafhof. Het Strafhof heeft aanhoudingsbevelen uitgevaardigd tegen Saif Al-Islam Qadaffi en voormalig chef van de militaire inlichtingendiensten, Abdullah Al-Senussi.

Saif Al-Islam werd op 19 november 2011 gevangen genomen in Libië door de Zintan militie. De Libische autoriteiten hebben het Strafhof laten weten hem zelf te willen berechten. In dit verband heeft Libië de ontvankelijkheid van de zaak bij het Strafhof betwist. Libië beriep zich daarbij op het complementariteitsbeginsel. In mei 2013 oordeelde de kamer van eerste instantie van het Strafhof dat de zaak ontvankelijk was. De beroepskamer bevestigde deze beslissing op 21 mei 2014. Belangrijkste overweging daarbij was dat Saif Al-Islam in Libië geen kans heeft op een eerlijk proces. Illegale detentie buiten staatstoezicht en het ontbreken van een advocaat vormden aanleiding voor de beslissing om de vervolging niet over te laten aan Libië. Nederland roept Libië op om zich neer te leggen bij dit oordeel van de rechters en op basis daarvan volledig mee te werken met het Strafhof en Saif Al-Islam over te dragen aan het Strafhof.

Ook in de zaak van Al-Senussi speelde in 2014 het complementariteits-vraagstuk. Al-Senussi bevindt zich sinds september 2012 in gevangenschap in Libië. In oktober 2013 besloot de kamer van vooronderzoek van het Strafhof dat de zaak tegen Al-Senussi niet ontvankelijk is op grond van het complementariteitsbeginsel aangezien Libië bereid en in staat is zelf deze vervolging voort te zetten. De beroepskamer bevestigde deze beslissing op 24 juli 2014 en derhalve mag Al-Senussi in Libië berecht worden. Nederland respecteert de uitspraak van het Strafhof, maar maakt zich tegelijkertijd zorgen over de geweldsescalatie in Libië en de gevolgen daarvan op het nationale rechtssysteem. Nederland roept de Libische autoriteiten op zich in te zetten voor garandering van een eerlijk proces.

5.2.6 De Centraal Afrikaanse Republiek

Op 24 september jl. maakte de Aanklager bekend een tweede onderzoek te starten in de Centraal Afrikaanse Republiek (CAR). Het nieuwe onderzoek staat los van de in 2005 door de CAR verwezen situatie en richt zich op vermeende misdrijven begaan door gewapende groepen, waaronder Séléka en Anti-Balaka, sinds 1 augustus 2012. Het onderzoek volgt wederom na een verwijzing van de situatie door de regering van de CAR zelf.

5.2.7 Oekraïne

Oekraïne is geen partij bij het Statuut van Rome, maar de huidige regering van Oekraïne heeft op 17 april 2014 door middel van een verklaring op basis van artikel 12(3) van het Statuut van Rome de rechtsmacht van het Strafhof geaccepteerd met betrekking tot vermeende misdrijven begaan in Oekraïne tussen 21 november 2013 en 22 februari 2014 tijdens de (Majdan) protesten in Kiev. De Aanklager maakte in april 2014 bekend een voorbereidend onderzoek te zullen openen naar deze situatie. Onderzocht wordt of voldaan is aan de criteria voor het openen van een onderzoek.

Zoals reeds aan uw Kamer gemeld, ligt betrokkenheid van het Strafhof in het kader van het strafrechtelijk onderzoek naar de ramp met vlucht MH17 niet voor de hand (zie onder meer beantwoording Kamervragen 576864, d.d. 27 oktober 2014).

5.2.8 De Comoren

Op 5 november 2014 maakte de Aanklager de beëindiging bekend van het voorbereidend onderzoek inzake de Israëlische onderschepping van de flottielje met humanitaire hulp bestemd voor de Gazastrook in mei 2010. De Comoren, de vlaggenstaat van het schip de Mavi Marmara, verwezen deze situatie in mei 2013 naar het Strafhof. De Aanklager meent dat er een redelijke basis is om aan te nemen dat oorlogsmisdaden onder de rechtsmacht van het Strafhof zijn gepleegd op het schip de Mavi Marmara. Echter dat op basis van het Statuut prioriteit moet worden gegeven aan onderzoek naar grootschaligere oorlogsmisdrijven.

5.3 Situaties waar rechtsmacht ontbreekt

Nederland blijft aandringen op een verwijzing door de VN-Veiligheidsraad van de situatie in Syrië naar het Strafhof. Rusland en China verzetten zich tegen een verwijzing. In mei 2014 spraken deze landen hun veto uit over een door Frankrijk ingediende VN-Veiligheidsraadresolutie over verwijzing van de situatie naar het Strafhof.

Zolang de situatie in Syrië door de VN-Veiligheidsraad niet is verwezen, kan de Aanklager geen voorbereidend onderzoek starten omdat Syrië geen partij bij het Statuut van Rome is en de vermoedelijke daders, in principe, geen onderdanen zijn van landen die partij bij het Statuut zijn. Het verzamelen en documenteren van bewijsmateriaal over vermeende misdrijven is in deze fase dan ook essentieel. Nederland ondersteunt organisaties zoals het *Syria Justice and Accountability Centre*, dat zich hiervoor inzet ten behoeve van toekomstige nationale en/of internationale vervolging. Nederland vindt het van groot belang dat initiatieven op dit terrein gecoördineerd zijn en voldoen aan de eisen van bewijsvergaring zodat dit materiaal gebruikt zal kunnen worden in eventuele toekomstige strafprocedures. Deze thema's stonden centraal tijdens een door Nederland en Denemarken georganiseerd side event tijdens de Ministeriële week van de Algemene Vergadering van de VN in september 2014.

De wrede misdrijven begaan door Islamitische Staat (ISIS) in Irak en Syrië hebben ook voor Irak vragen over *accountability* en de rol van het Strafhof opgeworpen. Irak is echter geen partij bij het Statuut van Rome en er is geen verwijzing van de VN-Veiligheidsraad. Met uitzondering van gevallen wanneer de daders de nationaliteit van een verdragspartij hebben, kan de Aanklager geen onderzoek openen bij gebrek aan rechtsmacht van het Strafhof. Nederland moedigt Irak daarom aan om toe te treden tot het Statuut van Rome, de nationale wetgeving in lijn te brengen met het Statuut en op nationaal niveau internationale misdrijven te onderzoeken en vervolgen.

Op 2 september 2014 legde de Aanklager een verklaring af waarin zij aangaf dat zij geen jurisdictie heeft om een onderzoek te starten naar de vermeende misdrijven begaan tijdens het gewapend conflict in Gaza van afgelopen zomer. Daarnaast vermeldde zij dat de opwaardering van de status van de Palestijnse Autoriteit in de Algemene Vergadering van de VN naar *Non-Member Observer State* het mogelijk maakt voor de Palestijnse Autoriteit om toe te treden tot het Statuut van Rome. Vooralsnog heeft de Palestijnse Autoriteit niet verzocht om toetreding.

Het Strafhof is voor staten een onmisbaar instrument bij het operationaliseren van het beginsel van *Responsibility to Protect* (RtoP), gezien de vervolging van internationale misdrijven door het Strafhof, alsook de afschrikkende werking die hiervan uit gaat. Om deze belangrijke rol verder te versterken streeft het Kabinet naar een vruchtbare Vergadering met een constructieve dialoog met alle verdragspartijen. Tijdens de Vergadering kunnen belangrijke stappen worden gezet om de samenwerking tussen het Strafhof en de verdragspartijen verder te versterken en het Strafhof beter te laten functioneren.

De Minister van Buitenlandse Zaken,
A.G. Koenders

De Minister van Veiligheid en Justitie,
I.W. Opstelten

NOS Nieuws•Zondag 3 juli 2016,

Tony Blair niet voor Strafhof voor oorlogsmisdaden

De Britse oud-premier Tony Blair wordt niet vervolgd voor oorlogsmisdaden voor zijn rol bij de invasie in Irak in 2003. Dat meldt het Internationaal Strafhof (ICC)

Tony Blair voor *oorlogsmisdaden* betrekking de situatie in Irak "Chilcot-rapport" berechten in 2016 terwijl het Internationaal Strafhof ("ICC" of het "Hof") momenteel jurisdictie heeft over oorlogsmisdaden, misdaden tegen de menselijkheid en genocide, was Haar jurisdictie over de misdaad van agressie nog niet geactiveerd.Daarom voldeed het verzoek om Tony Blair te vervolgen niet aan de wettelijke criteria van het Statuut van Rome.

Artikel 8*bis* Statuut van Rome

Art. 8*bis* (1) Statuut van Rome behandeld de misdaad van agressie die gepleegd wordt door een individu. Het omvat dus de individuele strafrechtelijke verantwoordelijkheid van degenen die de handelingen van de Staat die leiden tot een daad van agressie hebben gepland, voorbereid, in gang gezet, of uitgevoerd.

Ministerie van Defensie

Kampala Amendementen, misdrijf agressie

Versie 1

Dit document is gepubliceerd door MRT op het publicatie platform voor uitvoering (PUC). Dit document is een afdruk van de originele versie die is te vinden op: http://puc.overheid.nl/doc/PUC_69117_11. Controleer altijd of u de actuele versie in handen hebt.

Documentgegevens

Dit document is een afdruk van een originele publicatie op PUC Open Data.

Originele versie:
Citeertitel: Kampala Amendementen, misdrijf agressie
Permalink: http://puc.overheid.nl/doc/PUC_69117_11

Soort document:
Type: Publicaties - Beschouwing
Bron: Ministerie van Defensie

Versie en datums:
Versie: 1
Laatste wijziging: 19-03-2018

Publicatiegegevens:
Uitgever: Ministerie van Defensie
Kanaal: MRT
Vorm: origineel PUC document
Referentienummer: PUC_69117_11
Toegankelijkheid: Intern
Publicatiedatum: 23-11-2016
Taal: nl

Verrijking gepubliceerd bij document:
Thema: Jaargang 2016

Inhoudsopgave

Kampala Amendementen, misdrijf agressie. 4
Inleiding. 4
Historische terugblik. 4
Herzieningsconferentie in Kampala. 5
Inhoud Kampala amendementen over misdrijf agressie. 6
Appreciatie van de Kampala amendementen over misdrijf agressie. 8
Gevolgen voor Nederland. 11
Afronding. 12

Kampala Amendementen, misdrijf agressie

Door mr. M. Hector LL.M.[1]

Inleiding

Op 23 september 2016 ratificeerde Nederland de zogenaamde Kampala amendementen bij het Statuut van Rome van het Internationaal Strafhof. Naast aanvullende oorlogsmisdrijven geven deze amendementen invulling aan de tot nu toe 'slapende' rechtsmacht van het Strafhof over het misdrijf agressie. De amendementen werden in 2010 na intensieve onderhandelingen[2] in Kampala bij consensus aangenomen. De Kampala amendementen werden internationaal, en ook in Nederland, gezien als een historische stap in de internationale strijd tegen straffeloosheid en als een bekrachtiging van de rol van het Internationaal Strafhof.

De ratificatie van de amendementen door Nederland kwam niet zonder slag of stoot tot stand. Na aanname van de amendementen in 2010 ontstond in toenemende mate kritiek op de amendementen die betrekking hebben op het misdrijf agressie, ook in Nederland. In schril contrast met de aanvankelijk positieve parlementaire reacties op de uitkomst van de Kampala conferentie stond het onthaal van de betreffende wetsvoorstellen in de Tweede Kamer in 2015, waarbij zelfs een amendement [3]werd ingediend om het misdrijf agressie integraal uit de Nederlandse goedkeuring te halen.

Dit artikel behandelt de totstandkoming en inhoud van het misdrijf agressie in het Statuut van Rome en analyseert de zorgen en kritiek rondom dit misdrijf. Ook wordt vooruitgeblikt op de gevolgen voor Nederland van ratificatie van de Kampala amendementen over het misdrijf agressie, met het oog op toekomstige deelname aan crisisbeheersingsoperaties.

Historische terugblik

Het misdrijf agressie wordt internationaal gezien als een van meest ernstige internationale misdrijven. Een logisch startpunt voor een terugblik op de totstandkoming van het misdrijf agressie wordt gevormd door de berechting van oorlogsmisdadigers na de Tweede Wereldoorlog door de Neurenberg en Tokyo Tribunalen. Onder de rechtsmacht van deze tribunalen vielen naast oorlogsmisdrijven en misdrijven tegen de menselijkheid ook misdrijven tegen de vrede, waaronder het voeren van een agressieve oorlog. Het Neurenberg Tribunaal veroordeelde 12 personen, waaronder Rudolf Hess en Hermann Göring, voor misdrijven tegen de vrede. Het Tokyo Tribunaal veroordeelde 23 verdachten voor het voeren van een agressieve oorlog.[4]

Het tegengaan van daden van agressie en andere inbreuken op de vrede vormde een van de doelstellingen van de in 1945 opgerichte Verenigde Naties. Agressie druist immers direct in tegen de internationale rechtsorde, die is gestoeld op het verbod op geweldgebruik tegen andere staten. Maar wat precies onder 'agressie' moest worden verstaan bleef lang ongewis, ondanks de pogingen tot definiëring hiervan in de voorbereidingen op het VN Handvest. Pas in 1974 slaagde de Algemene Vergadering van de Verenigde

---

1 Mr. Mireille Hector, LL.M, Senior Jurist Internationaal Recht, Ministerie van Buitenlandse Zaken, Directie Juridische Zaken, Afdeling Internationaal Recht. Dit artikel is geschreven in persoonlijke hoedanigheid.

2 N. Blokker, R. van Bokhoven, T. Henquet, J. Wiarda, Het Internationaal Strafhof en het misdrijf agressie: consensus in Kampala, NJB 2010, 1328; C. Kreß, L. von Holtzendorff, The Kampala Compromise on the Crime of Aggression, Journal of International Criminal Justice 8 (2010), 1179.

3 Goedkeuring en uitvoering voor de wetgeving op Koninkrijksniveau van de op 10 en 11 juni 2010 te Kampala aanvaarde wijzigingen van het Statuut van Rome inzake het Internationaal Strafhof (Trb. 2011, 73), Amendement van het lid Taverne, Kamerstuk 33 865 (R2024), nr. 7, Tweede Kamer, vergaderjaar 2015-2016, 1 september 2015. Het amendement werd met een kleine meerderheid verworpen.

4 torical Review of Developments relating to Aggression, United Nations Publication, ISBN 92-1-133538-8, New York, 2003.

Naties er in om, bij consensus, overeenstemming te bereiken over de definitie van agressie. Deze definitie[5] bevatte echter alleen de contouren van een daad van agressie gepleegd door staten, in het kader van staatsaansprakelijkheid, en definieerde niet de individuele strafrechtelijke verantwoordelijkheid hiervoor. Deze definitie beoogde met name de Veiligheidsraad meer houvast te bieden bij het vaststellen van een daad van agressie.

De vraag naar agressie als misdrijf werd actueel na de oprichting van de ad hoc tribunalen voor Voormalig Joegoslavië en Rwanda, toen werd gewerkt aan de oprichting van een permanent internationaal straftribunaal voor berechting van internationale misdrijven. In het conceptstatuut hiervoor dat door de *International Law Commission* (ILC) van de VN in 1994 was opgesteld [6] was ook het misdrijf agressie opgenomen in de lijst met misdrijven die onder de rechtsmacht van het toekomstige hof zouden moeten vallen, maar zonder verdere omschrijving. De ILC constateerde in zijn commentaar bij het betreffende artikel[7] dat het weglaten van het misdrijf agressie uit de rechtsmacht van het toekomstige strafhof een stap terug zou betekenen ten opzichte van de processen na de Tweede Wereldoorlog.

In het verdere onderhandelingstraject voor de oprichting van het Internationaal Strafhof bleek er grote overeenstemming te bestaan over de opname van het misdrijf agressie in het Statuut. Tijdens de onderhandelingen werd echter ook duidelijk dat verschil van mening over de rol van de Veiligheidsraad hierbij een van de belangrijkste struikelpunten was, evenals de definitie van het misdrijf. Over beide onderwerpen bestonden veel verschillen van inzicht die niet op afzienbare tijd overbrugd konden worden. Als compromis werd aan het einde van de oprichtingsconferentie van het Strafhof in 1998 in Rome besloten om het misdrijf agressie weliswaar op te nemen in de lijst van misdrijven die onder de rechtsmacht van het Strafhof zouden vallen, maar werd de daadwerkelijke uitoefening van rechtsmacht over het misdrijf verbonden aan nadere amendering van het Statuut. Zodoende had het Strafhof vanaf de oprichting slechts een 'slapende' rechtsmacht over het misdrijf agressie, in afwachting van de uitkomsten van een eerste herzieningsconferentie.

Herzieningsconferentie in Kampala

De eerste Herzieningsconferentie van het Statuut van Rome vond plaats in Kampala in juni 2010. Aan deze herzieningsconferentie nam een groot aantal staten deel, waaronder ook grootmachten die geen verdragspartij bij het Statuut van Rome zijn, zoals China, Rusland en de VS. Deze staten werden nauw betrokken bij de onderhandelingen, juist om het draagvlak voor de inhoud van de amendementen zo groot mogelijk te maken. Ten aanzien van het misdrijf agressie vormde deze herzieningsconferentie het sluitstuk van de onderhandelingen die na de totstandkoming van het Statuut van Rome waren gestart. Deze onderhandelingen vonden plaats in diverse informele en formele werkgroepen.[8] Na aanvankelijke verdeeldheid over de definitie van het misdrijf agressie, werd tijdens de laatste werkgroep overeenstemming bereikt.[9] Dit gold niet ten aanzien van de voorwaarden waaronder rechtsmacht over het misdrijf agressie kon worden uitgeoefend. Ook tijdens de herzieningsconferentie in Kampala was het nog lange tijd onbeslist wat de rol van de Veiligheidsraad zou moeten zijn in relatie tot dit misdrijf, in het bijzonder bij de vaststelling van een daad van agressie. Ook bestonden verschillen van inzicht over de positie van staten die geen verdragspartij zijn bij het Statuut van Rome, over een eventuele mogelijkheid voor verdragspartijen om onder de rechtsmacht over het misdrijf agressie uit te komen (de zogenaamde opt-out verklaringen) en over het tijdstip waarop de amendementen in werking zouden treden. Na

5 Algemene Vergadering van de Verenigde Naties, resolutie 3314 (annex), 14 december 1974, http://www.un.org/documents/ga/res/29/ares29.htm .

6 Concept Statuut voor een Internationaal Strafhof, Rapport van de Internationaal Recht Commissie van de Verenigde Naties, met commentaren, in: Yearbook of the International Law Commission, 1994, vol. II, Part Two, http://legal.un.org/ilc/texts/instruments/english/commentaries/7_4_1994.pdf.

7 Id., commentaar bij art. 20, para. 6, pag. 39.

8 Zie bijvoorbeeld S. Barriga, W. Danspeckgruber, C. Wenaweser (eds.), The Princeton Process on the Crime of Aggression, Materials of the Special Working Group on the Crime of Aggression, 2003-2009, The Liechtenstein Instite on Self-Determination at Princeton University, 2009.

9 Het voorstel werd in 2009 door de Vergadering van verdragspartijen bij consensus aangenomen.

intensieve onderhandelingen werden de Kampala amendementen uiteindelijk bij consensus aangenomen. Ondanks dat er veel compromissen waren gesloten om dit te bereiken, werd het uiteindelijke resultaat gezien als een groot succes.

Inhoud Kampala amendementen over misdrijf agressie

De Kampala amendementen over het misdrijf agressie bestaan uit diverse onderdelen.

- Definitie van het misdrijf agressie

Het misdrijf agressie is in de Kampala amendementen gedefinieerd als:

“het plannen, voorbereiden, in gang zetten of uitvoeren, door een persoon die in de positie verkeert daadwerkelijk controle uit te oefenen over of leiding te geven aan het politieke of militaire optreden van een Staat, van een daad van agressie die door zijn aard, ernst en schaal een onmiskenbare schending vormt van het Handvest van de Verenigde Naties.”

De personele reikwijdte van het misdrijf agressie wordt ingevolge de Kampala amendementen dus afgebakend tot politieke en militaire leiders die daadwerkelijk macht uitoefenen over het optreden van een staat.[10] Ook beperkt deze definitie de rechtsmacht van het Strafhof tot de meest ernstige daden van agressie, namelijk die een “onmiskenbare schending” van het VN Handvest vormen. Minder ernstige vormen van onrechtmatig geweldgebruik tegen een andere staat vallen dus buiten de definitie. De Kampala amendementen bepalen daarnaast wat dient te worden verstaan onder “daad van agressie’, namelijk:

“het gebruik van wapengeweld door een Staat tegen de soevereiniteit, territoriale integriteit of politieke onafhankelijkheid van een andere Staat, of op enige andere wijze die onverenigbaar is met het Handvest van de Verenigde Naties.”

De Kampala amendementen sommen een aantal daden op die zonder meer kwalificeren als daad van agressie, zonder dat deze opsomming uitputtend is. Deze daden zijn overgenomen uit de eerder genoemde resolutie van de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties uit 1974:

a. de invasie of aanval door de strijdkrachten van een Staat van respectievelijk op het grondgebied van een andere Staat, of een militaire bezetting, ook als deze van tijdelijke aard is, die het gevolg is van deze invasie of aanval, of enige annexatie door middel van geweld van het grondgebied van een andere Staat of deel daarvan;

b. het bombarderen door de strijdkrachten van een Staat van het grondgebied van een andere Staat of het gebruik van enig wapen door een Staat tegen het grondgebied van een andere Staat;

c. de blokkade van de havens of kusten van een Staat door de strijdkrachten van een andere Staat;

d. een aanval door de strijdkrachten van een Staat op de land-, zee- of luchtstrijdkrachten of de zee- en luchtvloot van een andere Staat;

e. de inzet van strijdkrachten van een Staat die met instemming van de ontvangende Staat op het grondgebied van een andere Staat aanwezig zijn, in strijd met de voorwaarden vervat in de daarop betrekking hebbende overeenkomst of een verlenging van hun aanwezigheid op dit grondgebied na het verstrijken van de overeenkomst;

f. het optreden van een Staat waarbij wordt toegestaan dat zijn grondgebied, dat hij aan een andere Staat ter beschikking heeft gesteld, door die andere Staat wordt gebruikt om een daad van agressie te plegen tegen een derde Staat;

g. het sturen door of namens een Staat van gewapende bendes, groepen, ongeordende troepen of huurlingen, die met wapengeweld gepaard gaande handelingen plegen tegen een andere Staat die zo

10 Derhalve is artikel 25 lid 3 van het Statuut van Rome van het Internationaal Strafhof, dat handelt over vormen van aansprakelijkheid, aangepast ten behoeve van het misdrijf agressie.

ernstig zijn dat zij gelijkstaan met de hierboven genoemde handelingen, of die daar in aanzienlijke mate bij betrokken zijn.

In aanvulling op de definitie van het misdrijf agressie zijn in Kampala ook specifieke elementen van het misdrijf vastgesteld[11], zoals ook ten aanzien van de overige misdrijven is gebeurd. Deze elementen van het misdrijf dienen het Hof te helpen bij het interpreteren van de definitie van het misdrijf agressie.[12] Op verzoek van de VS zijn tevens zogenaamde '*understandings*' aangenomen. Deze *understandings* bevatten een nadere interpretatie van onderdelen van de definitie van het misdrijf agressie en bieden de rechters zo meer inzicht in de bedoeling van de onderhandelaars ten aanzien van het misdrijf agressie. Zo is bijvoorbeeld benadrukt dat agressie de meest serieuze en gevaarlijke vorm van onrechtmatig geweldgebruik is en dat bij de vaststelling of sprake is van een daad van agressie alle omstandigheden van het individuele geval moeten worden meegewogen, waaronder ook de ernst van de daden en hun gevolgen.[13] Deze uitleg is op zich niet juridisch bindend, maar kan wel waardevol houvast bieden aan het Strafhof.[14]

- Voorwaarden uitoefening rechtsmacht over misdrijf agressie

De voorwaarden waaronder de rechtsmacht over het misdrijf agressie door het Strafhof kan worden uitgeoefend vormden zonder twijfel het lastigste obstakel tijdens de Herzieningsconferentie, met name in relatie tot de rol van de Veiligheidsraad. De vijf permanente leden van de Veiligheidsraad (P5) stelden zich aanvankelijk op het standpunt dat het Hof alleen rechtsmacht over het misdrijf agressie zou mogen uitoefenen als de Veiligheidsraad eerst had vastgesteld dat er sprake was van een daad van agressie. Deze verplichte vaststelling door de Veiligheid was in lijn met het eerdere conceptstatuut van de ILC.[15]

In Kampala werd uiteindelijk een compromis bereikt over de voorwaarden waaronder rechtsmacht kan worden uitgeoefend in relatie tot de Veiligheidsraad. Voorop staat dat de bevoegdheid van de Veiligheidsraad om situaties door te verwijzen[16] of vervolging door het Strafhof op te schorten[17] onverlet is gebleven door de Kampala amendementen. Bij een doorverwijzing van een situatie van agressie door de Veiligheidsraad onder hoofdstuk VII bestaat er geen vereiste dat de betrokken staat heeft ingestemd met de rechtsmacht over het misdrijf agressie[18].

In geval er geen doorverwijzing van de Veiligheidsraad is, is in Kampala overeengekomen dat de Aanklager op eigen initiatief of naar aanleiding van een doorverwijzing door een verdragspartij een onderzoek kan instellen naar het misdrijf agressie. Aan deze bevoegdheid is een hele reeks procedurele *checks and balances* gekoppeld. Op basis hiervan mag de Aanklager overgaan tot onderzoek naar of vervolging van het misdrijf agressie indien:

a) de Veiligheidsraad heeft vastgesteld dat er sprake is van een daad van agressie, OF

b) als de Veiligheidsraad niet binnen zes maanden na notificatie door de Aanklager heeft vastgesteld of er sprake is van een daad van agressie, mits door de "Pre-Trial Chamber" van het Strafhof toestemming wordt verleend voor de vervolging èn dat de Veiligheidsraad niet heeft gelast om vervolging op te schorten.

---

11 Resolutie RC/Res.6, aangenomen op 11 juni 2010, https://asp.icc-cpi.int/iccdocs/asp_docs/Resolutions/RC-Res.6-ENG.pdf, Annex II (Amendments to the Elements of Crimes).

12 Brief van de Ministers van Buitenlandse Zaken en van Justitie met het verslag van de herzieningsconferentie van het Statuut van Rome inzake het Internationaal Strafhof, Kamerstuk 28 498, nr. 22, Tweede Kamer, vergaderjaar 2009-2010, 12 juli 2010, pag. 4.

13 Supra noot 10, Annex III (Understandings regarding the amendments to the Rome Statute of the International Criminal Court on the crime of aggression), para. 6.

14 Volgens artikel 31 lid 3 van het Verdrag van Wenen inzake het verdragenrecht (Wenen, 23 mei 1969) moet met dergelijke uitleg rekening worden gehouden bij de interpretatie van het verdrag of de toepassing van een bepaling.

15 Supra noot 5, art. 23 lid 2, pagina 43.

16 Zie Statuut van Rome inzake het Internationaal Strafhof, Rome, 17 juli 1998 (Statuut van Rome), http://wetten.overheid.nl/BWBV0001489/2002-07-01, art. 13(b).

17 Id., art. 16.

18 Supra noot 10, Annex III, para. 2.

Het Strafhof kan overigens geheel onafhankelijk tot een oordeel komen of sprake is van een daad van agressie en is daarbij niet gebonden aan het oordeel van de Veiligheidsraad of ander orgaan hierover.[19]

- Opt-out mogelijkheid

In de Kampala amendementen is de mogelijkheid gecreëerd voor verdragspartijen bij het Statuut van Rome om te verklaren dat zij zich niet gebonden achten aan de rechtsmacht van het Strafhof over het misdrijf agressie.[20]

- Positie van niet-verdragspartijen bij het Statuut van Rome

De Kampala amendementen verduidelijken dat de onderdanen van staten die geen verdragspartij zijn niet onder de rechtsmacht over het misdrijf agressie kunnen vallen, ongeacht of het agressor staten of aangevallen staten betreft. De enige uitzondering hierop is de situatie waarin een situatie is doorverwezen door de Veiligheidsraad op basis van hoofdstuk VII van het Handvest. De positie van niet-verdragspartijen is bij het misdrijf agressie dus anders geregeld dan bij de overige drie misdrijven die vallen onder de rechtsmacht van het Strafhof, waar onder omstandigheden wel rechtsmacht kan bestaan over onderdanen van niet-verdragspartijen.[21]

- Inwerkingtreding van de rechtsmacht

Voor het daadwerkelijk kunnen uitoefenen van rechtsmacht over het misdrijf agressie is in Kampala overeengekomen dat de verdragspartijen op een tijdstip na 1 januari 2017 een besluit tot activering dienen te nemen. Een dergelijk besluit mag pas een jaar nadat de amendementen voor minstens 30 verdragspartijen in werking zijn getreden worden genomen. Dit uitstel vormde een tegemoetkoming aan landen die aarzelden ten aanzien van een snelle inwerkingtreding van de rechtsmacht over het misdrijf agressie. Dit uitstel geeft zowel het Strafhof als de verdragspartijen bij het Strafhof de gelegenheid de noodzakelijke voorbereidingen te treffen voor inwerkingtreding van deze amendementen, waaronder het in nationale wetgeving strafbaar stellen van het misdrijf agressie in het kader van het complementariteitsbeginsel.

Overigens is het zo dat ook de rechtsmacht van het Strafhof over het misdrijf agressie geen terugwerkende kracht heeft en dus alleen geldt voor toekomstige situaties waarin het misdrijf wordt gepleegd, vanaf het moment dat rechtsmacht is ontstaan

Appreciatie van de Kampala amendementen over misdrijf agressie

De Kampala amendementen maken het voor het eerst in de geschiedenis mogelijk dat een internationaal tribunaal op permanente en onafhankelijke basis een van de meest ernstige internationale misdrijven kan vervolgen, zoals dat op ad hoc basis gebeurde in Neurenberg en Tokyo. De Kampala amendementen geven daarmee tanden aan het geweldverbod tussen staten, dat een grondprincipe is van de internationale rechtsorde. Naast de gecreëerde mogelijkheid tot daadwerkelijke vervolging van ernstige daden van agressie, is het de verwachting dat er een belangrijk preventief effect zal uitgaan van de rechtsmacht van het Strafhof. Er wordt immers een belangrijk signaal gezonden aan politieke en militaire leiders die met daden van agressie menen te kunnen wegkomen.

Tegelijkertijd leven er ten aanzien van de Kampala amendementen over het misdrijf agressie ook zorgen en kritiek, die hieronder nader onder de loep worden genomen.

19 Id., Annex I (Amendments to the Rome Statute of the International Criminal Court on the crime of aggression), art. 15 bis lid 9.

20 Supra noot 10, Annex II, art. 15 bis, lid 4.

21 Statuut van Rome, supra noot 15, art. 12.

1. Kritiek op de definitie van het misdrijf agressie

Een deel van de kritiek op de Kampala amendementen over het misdrijf agressie richt zich op de definitie van het misdrijf. Deze zou te beperkt[22], te onbepaald[23] of juist te ruim[24] zijn, waardoor deze tekort zou schieten als delictsomschrijving. In hoeverre deze - deels onderling tegenstrijdige - kritiek terecht is, zal afhangen van de wijze waarop het Strafhof invulling zal geven aan deze definitie in concrete zaken. Dan zal moeten blijken of de zorgvuldig afgebakende en internationaal breed gedragen definitie praktische werkbaar is. Daarbij zal het Hof steun hebben aan de aanvullende elementen en aan de speciaal voor het misdrijf agressie overeengekomen nadere uitleg op de intenties van de verdragspartijen. Feit blijft dat de primaire norm - het geweldverbod en het verbod op agressie - zelf niet tot in detail is uitgewerkt in het internationaal recht en onderhevig is aan rechtsontwikkeling. Het Strafhof zal met deze rechtsontwikkeling rekening moeten houden bij de uitoefening van rechtsmacht over het misdrijf agressie.[25] In ieder geval geldt dat de definitie van het misdrijf agressie alleen is overeengekomen ten behoeve van het Statuut van Rome en geen algemene weergave van internationaal gewoonterecht pretendeert te zijn.

2. Zorgen over bereidheid tot deelname aan internationale crisisbeheersingsoperaties

In relatie tot de definitie bestaan ook zorgen over de bereidheid van staten om in de toekomst deel te blijven nemen aan internationale crisisbeheersingsoperaties.[26] Dit geldt in het bijzonder ten aanzien van internationale operaties die een humanitaire doelstelling hebben zonder juridische grondslag, de zogenaamde 'humanitaire interventie'. Er wordt zelfs geopperd om de activering van de rechtsmacht aan te houden, om een apart opt-out systeem voor humanitaire interventie in te stellen.[27] Dit lijkt echter een te vergaande eis die het proces van inwerkingtreding nodeloos zou vertragen. Staten die de Kampala amendementen ratificeren kunnen nu al hun visie kenbaar maken ten aanzien van humanitaire interventie in relatie tot het misdrijf agressie, zoals ook Nederland heeft gedaan tijdens de parlementaire behandeling van de Nederlandse goedkeuringswet, zoals hieronder verder wordt behandeld.

3. Zorgen over mogelijke politisering van het Internationaal Strafhof

De kritiek dat de activering van de rechtsmacht over het misdrijf agressie voor ongewenste politisering van het Strafhof zal zorgen, ziet op een aantal aspecten.

Allereerst wordt gewezen op de politieke component in de delictsomschrijving, namelijk de benodigde vaststelling dat een staat een daad van agressie tegen een andere staat heeft gepleegd, "van een dusdanige aard, ernst en schaal dat sprake is van een onmiskenbare schending van het Handvest van de Verenigde Naties". Het Strafhof zal in de toekomst inderdaad tot dit politiek gevoelige oordeel moeten komen om rechtsmacht uit te kunnen oefenen. Dat dit mogelijk een weerslag heeft op het Strafhof, valt niet uit te sluiten. Het Strafhof vormt echter een onafhankelijk juridisch oordeel over de vraag of sprake is van het misdrijf agressie, waarvan de vaststelling van een daad van agressie een component is die al behoorlijk is ingekaderd door de opstellers van de Kampala amendementen. Ook kan worden gewezen op het feit dat het Strafhof nu al rechtsmacht heeft over politiek gevoelige misdrijven, zoals oorlogsmisdrijven en misdrijven tegen de menselijkheid.

De zorg ten aanzien van mogelijke politisering van het Hof speelt ook in de relatie tussen het Hof en de Veiligheidsraad. In reactie hierop kan worden gesteld dat het in Kampala vastgestelde regime voor de

22 Supra noot 2, Verslag, nr. 5, pag. 4 (SP-fractie).

23 Handelingen, Tweede Kamer, Internationaal Strafhof, www.tweedekamer.nl, 24 september 2015, pagina 6-10-4 (Taverne).

24 Leslie Esbrook, Exempting Humanitarian Intervention for the ICC's Definition of the Crime of Aggression: Ten Procedural Options for 2017, Virginia Journal of International Law, Vol. 55:3, pag. 799.

25 Statuut van Rome, supra noot 15, art. 21 (toepasselijk recht).

26 Goedkeuring en uitvoering van de op 10 en 11 juni 2010 te Kampala aanvaarde wijzingen van het Statuut van Rome inzake het Internationaal Strafhof (Trb.2011, 73) Nader voorlopig verslag, Kamerstukken 33 865 (R2024) en 33 866, Eerste Kamer, vergaderjaar 2015-2016, 15 april 2016, pag. 1 (VVD-fractie).

27 L. Esbrook, supra noot 23, pag. 808.

uitoefening van rechtsmacht over het misdrijf agressie de primaire rol van de VN Veiligheidsraad in de handhaving van de internationale vrede en veiligheid erkent en bekrachtigt. Het Strafhof dient bij de uitoefening van rechtsmacht over dit misdrijf immers nadrukkelijk rekening te houden met het mogelijke oordeel van de Veiligheidsraad. Schendingen van het geweldverbod zijn bovendien niet exclusief "politieke kwesties": reacties hierop kunnen zowel politiek, militair, economisch maar zeker ook juridisch van aard zijn. Zo heeft bijvoorbeeld het Internationaal Gerechtshof meerdere keren geoordeeld dat sprake was van een schending van het geweldverbod.[28] Voor een exclusieve rol voor de Veiligheidsraad ten aanzien van de beoordeling van een daad van agressie was sowieso onvoldoende steun in Kampala. Juist omdat de Veiligheidsraad met enige regelmaat niet in staat is om tot overeenstemming te komen en besluitvorming verlamd wordt door het gebruik van veto's door de permanente leden, is het van groot belang dat het Strafhof wel kan handelen. De meerwaarde van de Kampala amendementen ligt juist in het feit dat de Aanklager in het geval van een verlamde Veiligheidsraad wel een situatie van agressie kan onderzoeken, na een verwijzing door een verdragspartij of op eigen initiatief (*proprio motu*).

4. Zorgen over het toekomstige functioneren van het Strafhof

Kritiek op de Kampala amendementen komt ook voort uit zorgen over het effect van de activering van de rechtsmacht over het misdrijf agressie op het algemene functioneren van het Strafhof. De verzwaring van de werklast van het Strafhof met een politiek gevoelig misdrijf zou hierop een negatief effect hebben.[29] Deze zorg raakt aan het bredere functioneren van het Strafhof. De Vergadering van verdragspartijen (Assembly of States Parties, ASP) is bij uitstek het forum om zaken betreffende het functioneren van het Hof aan de orde te stellen. Tijdens de parlementaire behandeling heeft de Nederlandse regering zich bereid verklaard om, met inachtneming van de onafhankelijkheid van het Internationaal Strafhof en de Aanklager, na ratificatie richting het Strafhof te onderstrepen dat Nederland prioritering van aandacht voor de huidige drie misdrijven belangrijk vindt.

5. Kritiek op de opt-out mogelijkheid

Ook bestaat kritiek op de in Kampala gecreëerde mogelijkheid voor verdragspartijen tot het afleggen van een opt-out verklaring met betrekking tot het misdrijf agressie. Dit wordt gezien als een teleurstellend onderdeel van het in Kampala bereikte compromis.[31] De vrees bestaat dat een veelvuldig gebruik van deze mogelijkheid een behoorlijke inperking van rechtsmacht van het Strafhof over dit misdrijf teweeg zou brengen, of zelfs een lege huls zou gaan vormen.[32] Hoewel die vrees gerechtvaardigd lijkt, hoeft een opt-out verklaring niet permanent te zijn en kan deze te allen tijde worden ingetrokken. Staten die gebruik maken van een opt-out verklaring dienen deze verklaring sowieso binnen 3 jaar opnieuw te bezien.[33] Deze optie biedt wel uitkomst voor staten die bezwaar hebben tegen rechtsmacht van het Strafhof over het misdrijf agressie, maar wel partij willen worden bij het Strafhof.

6. Kritiek op onduidelijkheid over de gebondenheid van niet-ratificerende verdragspartijen

Tot slot kan worden gewezen op het mogelijke verschil in interpretatie van de vraag of bestaande verdragspartijen die de Kampala amendementen niet ratificeren en ook geen opt-out verklaring afleggen onder de rechtsmacht voor het misdrijf agressie vallen. Deze technische vraag hangt samen met het al

28 Zie o.a. Military and Paramilitary Activities in and against Nicaragua, (Nicaragua v. United States of America), ICJ Reports (1986); Oil Platforms (Islamic Republic of Iran v. United States of America), ICJ Reports (2003); Armed Activities on the Territory of the Congo, Democratic Republic of the Congo v. Uganda, ICJ Reports (2005).

29 Supra noot 2, Verslag, nr. 5, pag. 4 (D66-fractie).

31 Supra noot 2, Verslag, nr. 5, pag. 3 (SP-fractie).

32 Id., pag. 5 (D66-fractie). Op het moment van schrijven heeft alleen Kenya een dergelijke opt-out verklaring afgelegd (MFA. INT. 8/14A Vol.X (86), 30 November 2015, https://www.icc-cpi.int/iccdocs/other/2015_NV_Kenya_Declaration_article15bis-4.pdf)

33 Supra noot 10, Annex 1, artikel 15bis lid 4.

dan niet toepasselijk zijn van artikel 121 lid 5 in relatie tot artikel 12 van het Statuut van Rome. Enerzijds wordt gesteld dat alleen verdragspartijen die de amendementen hebben geratificeerd, hieraan gebonden zijn. Anderzijds wordt gewezen op een in Kampala aangenomen bepaling[34], waaruit zou blijken dat er rechtsmacht is als de agressor staat verdragspartij is en de slachtofferstaat de amendementen heeft geratificeerd. Ten aanzien van de laatste positie wordt gewezen op het feit dat het misdrijf agressie al in het oorspronkelijke Statuut was opgenomen en dus al geldt ten aanzien van verdragspartijen. Deze verschillende interpretaties hebben geleid tot de oproep om eerst tot nadere overeenstemming tussen verdragspartijen te komen hierover, alvorens de rechtsmacht over het misdrijf agressie te activeren. [35] Het lijkt echter geen goed idee om het in Kampala bereikte compromis te heropenen voor onderhandeling alvorens over te gaan tot activering van het misdrijf agressie. Sowieso is in Kampala afgesproken dat 7 jaar na de activering van de rechtsmacht de amendementen over het misdrijf agressie opnieuw worden bezien. Dat zou het logische moment zijn om te beoordelen of het misdrijf agressie zoals uitgewerkt in de Kampala amendementen voldoet. Nu al kunnen verdragspartijen zelf duidelijkheid geven over hun gebondenheid aan de rechtsmacht over het misdrijf agressie, door te ratificeren dan wel door een opt-out verklaring af te leggen.

Alles overwegend kan worden gesteld dat er in Kampala een goed compromis tot stand is gekomen, waarbij de belangrijkste wensen van de verschillende groepen staten, waaronder de P5, zijn meegenomen. Maar zoals uit bovenstaande blijkt, is zeker kritiek mogelijk op het in Kampala bereikte resultaat. Het zal aan het Hof zijn om op goede wijze invulling te geven aan de in Kampala overeengekomen definitie van het misdrijf en te voldoen aan alle geformuleerde voorwaarden voor uitoefening van rechtsmacht. Duidelijk is wel dat er heel wat seinen op groen moeten staan voordat de rechters van het Strafhof zich in de toekomst over het misdrijf agressie kunnen gaan buigen. Hierdoor ligt het niet in de verwachting dat het Hof op korte termijn overbelast zal raken door de toekomstige rechtsmacht over het misdrijf agressie.

Gevolgen voor Nederland

Nu Nederland de Kampala amendementen heeft geratificeerd en het in de lijn der verwachting ligt dat in 2017 de rechtsmacht over het misdrijf agressie wordt geactiveerd, is het van belang stil te staan bij de effecten hiervan voor Nederland.

De parlementaire goedkeuring betrof niet alleen instemming met de Nederlandse ratificatie van de amendementen bij het Statuut van Rome van het Internationaal Strafhof, maar ook een uitbreiding van de nationale Wet internationale misdrijven, die de Nederlandse rechter in staat stelt om internationale misdrijven te berechten, met het misdrijf agressie. In dit verband wordt opgemerkt dat het misdrijf agressie in de Wet internationale misdrijven gelijk is aan de in de Kampala amendementen gehanteerde definitie. De rechtsmacht van de Nederlandse rechter over het misdrijf agressie zal pas in werking treden nadat de rechtsmacht van het Internationaal Strafhof over dit misdrijf is geactiveerd. De reden hiervoor ligt in een toezegging van de Nederlandse regering aan de Tweede Kamer.[36] Na inwerkingtreding van de nationale rechtsmacht over het misdrijf agressie zal de Nederlandse rechter in staat zijn om rechtsmacht over het misdrijf agressie uit te oefenen binnen de context van de Nederlandse wetgeving. Dit impliceert onder andere dat de Nederlandse rechter alleen rechtsmacht kan uitoefenen in het geval een niet-Nederlandse verdachte zich op Nederlands grondgebied bevindt en er geen sprake is van immuniteit. Vreemde staatshoofden, regeringsleiders en ministers van buitenlandse zaken genieten immers volledige immuniteit, terwijl onder omstandigheden ook andere buitenlandse overheidsfunctionarissen aanspraak kunnen maken op volledige of functionele immuniteit. [37] In dergelijke gevallen komt overdracht van verdachten aan het Internationaal Strafhof in beeld, op basis van het complementariteitsbeginsel. Daarbij wordt een onderscheid gemaakt tussen onderdanen van derde staten die verdragspartij zijn en onderdanen

34 Id.

35 H.H.Koh en T.F. Buchwald, The Crime of Aggression: The United States Perspective, The American Journal of International Law, Vol. 109, no. 2 (2 April 2015), pag. 295.

36 Supra noot 2, Brief van de Ministers van Veiligheid en Justitie en van Buitenlandse Zaken, nr. 8, pag. 2.

37 Regels met betrekking tot ernstige schendingen van het internationaal humanitair recht (Wet internationale misdrijven), http://wetten.overheid.nl/BWBR0015252/2006-01-01, artikel 16.

van derde staten die geen verdragspartij zijn. Ten aanzien van de eerste categorie geldt dat zij zich niet op immuniteit kunnen beroepen. Bij onderdanen van niet-verdragspartijen zal eerst een opheffing van immuniteit moeten worden verkregen van de derde staat.[38]

Nu Nederland de Kampala amendementen heeft geratificeerd, zouden in de toekomst ook Nederlandse politieke en militaire leiders kunnen worden vervolgd voor het misdrijf agressie. De zorg hierover, zeker in relatie tot Nederlandse deelname aan toekomstige internationale crisisbeheersingsoperaties, is uitgebreid aan bod gekomen tijdens de parlementaire behandeling van de Kampala amendementen. Gevraagd of Nederland nog onbevangen aan dergelijke operaties zou kunnen deelnemen, stelde de Nederlandse regering:

" *Deelname door Nederland aan crisisbeheersingsoperaties, waaronder die met een humanitair doel, is hoe dan ook een ingrijpende beslissing. Om deze reden geschiedt besluitvorming hierover zeer zorgvuldig. In deze zin is deelname door Nederland nooit onbevangen. Ratificatie van de Kampala amendementen zal hierin geen verandering brengen.*"[39]

Ook bij de Kamerleden leefden specifieke zorgen ten aanzien van humanitaire interventie waarbij geweldgebruik plaatsvindt zonder juridische grondslag. De regering benadrukte dat humanitaire interventie "*indien uitgeoefend onder de strikte voorwaarden zoals verwoord door de regering, niet onder de definitie van het misdrijf agressie zal vallen, aangezien geen sprake zal zijn van een «onmiskenbare schending van het VN Handvest»*." Dit is een nuttige verheldering, die ook door andere staten[40] is gedaan. Het ging de regering echter te ver om humanitaire interventie integraal te willen uitsluiten van mogelijke beoordeling door het Internationaal Strafhof. In relatie tot de suggestie van expliciete uitsluiting van humanitaire interventie[41], reageerde de regering als volgt:

"*... [H]et principe van humanitaire interventie [is] nog volop in ontwikkeling. Zonder strikte voorwaarden kan humanitaire interventie gemakkelijk ten prooi vallen aan misbruik. De regering hecht aan de mogelijkheid van beoordeling door het Strafhof van gevallen van geweldgebruik dat oneigenlijk plaatsvond onder de noemer van humanitaire interventie. Het integraal uitsluiten van humanitaire interventie van een dergelijke beoordeling zou daar tegenin druisen.*"[42]

Afronding

De Kampala amendementen over het misdrijf agressie zijn met recht een evenwichtig compromis te noemen, waarin veel belangen en zorgen ten aanzien van dit misdrijf zijn verwerkt. Tegelijkertijd, en dat is inherent aan een internationaal politiek compromis, is sprake van een complexe constructie, waarbij niet op voorhand op alle vragen eenduidige antwoorden te geven zijn. Uiteindelijk gaat het om het vertrouwen dat staten hebben in het toekomstige oordeel van het Strafhof over het misdrijf agressie zoals opgenomen in de Kampala amendementen. Daarbij is het de hoop dat de staten die op dit moment niet willen toetreden tot het Statuut van Rome, of de Kampala-amendementen, dit op den duur zullen heroverwegen. Stap voor stap wordt zo het internationaal draagvlak voor het Strafhof en voor de rechtsmacht over het misdrijf agressie vergroot.

Uiteindelijk is het aan het Strafhof en aan de nationale rechters om op goede wijze invulling te geven aan de toekomstige rechtsmacht over het misdrijf agressie. Zo wordt voortgezet waar na de Tweede Wereldoorlog door de Neurenberg en Tokyo Tribunalen een begin mee is gemaakt, namelijk het bevestigen dat niemand boven de wet staat, ook niet militaire en politieke leiders die zich hebben schuldig gemaakt aan ernstige agressie tegen een andere staat.

---

38 Memorie van Toelichting bij de Wet internationale misdrijven, Kamerstuk 28 337, nr. 3, Tweede Kamer, vergaderjaar 2001–2002, pag. 22-23.

39 Supra noot 25, Nadere memorie van antwoord, 9 juni 2016, pag. 1-2.

40 Bijvoorbeeld door Duitsland, zie Bundesrat, Gesetzentwurf der Bundesregierung, Entwurf eines Gesetzes zur Änderung des Völkerstrafgezetzbuches, Drucksache 161/16, 1 april 2016, https://www.bundesrat.de/SharedDocs/beratungsvorgaenge/2016/0101-0200/0161-16.html , pag. 6.

41 Supra noot 25, Nadere memorie van antwoord, pag. 1.

42 Id., pag. 2.

Machine Translated by Google

NOS News•Sunday 3 July 2016,

Tony Blair not for war crimes court

Former British Prime Minister Tony Blair will not be prosecuted for war crimes for his role in the 2003 invasion of Iraq, the International Criminal Court (ICC) has said.

Tony Blair for *war crimes* regarding the situation in Iraq "Chilcot Report" adjudicate in 2016 While the International Criminal Court ("ICC" or the "Court") currently has jurisdiction over war crimes, crimes against humanity and genocide, its jurisdiction over the crime of aggression has not yet been activated. Therefore, the request to prosecute Tony Blair did not meet the legal criteria of the Rome Statute.

Article *8bis* Statute of Rome

Art. *8bis* (1) Rome Statute deals with the crime of aggression committed by an individual. It thus includes the individual criminal responsibility of those who planned, prepared, initiated or carried out acts of the State that lead to an act of aggression.

Machine Translated by Google

Ministerie van Defensie

Kampala Amendments, felony aggression

Version 1

This document is published by MRT on the Execution Publishing Platform (PUC). This document is a printout of the original version which can be found at: http://puc.overheid.nl/doc/ PUC_69117_11. Always check whether you have the current version.

Machine Translated by Google

Document data

This document is a reprint of an original publication on PUC Open Data.

Original version:
Citation title: Kampala Amendments, crime of aggression
Permalink: http://puc.overheid.nl/doc/PUC_69117_11

Type of document:

Type: Publications - Review
Source: Ministry of Defence

Version and dates:

Version: 1

Last modified: 19-03-2018

Publication data:

Publisher: Ministry of Defence
Channel: MRT

Form: original PUC document
Reference number: PUC_69117_11

Accessibility: Internal
Publication date: 11/23/2016

Language: nl

Enrichment published with document:

Theme: Year 2016

Machine Translated by Google

Table of contents

Kampala Amendments, felony aggression. 4
Introduction. . . . . .
4 Historical review. 4
Review Conference in Kampala. . . . . 5 Content
Kampala amendments on felony aggression. . . . . 6 Appreciation of the
Kampala amendments on crime of aggression. . . . . 8 Consequences for the
Netherlands. 11
Completion. 12

Machine Translated by Google

Kampala Amendments, felony aggression

1 By M. Hector LL.M.

Introduction

On 23 September 2016, the Netherlands ratified the so-called Kampala amendments to the Rome Statute of the International Criminal Court. In addition to additional war crimes, these amendments give substance to the hitherto 'dormant' jurisdiction of the ICC over the crime of aggression. The amendments were adopted by consensus in Kampala in 2010 after intensive negotiations2 .
The Kampala amendments were seen internationally, including in the Netherlands, as a historic step in the international fight against impunity and as an endorsement of the role of the International Criminal Court.

The ratification of the amendments by the Netherlands did not come about without a struggle.
After the amendments were adopted in 2010, there was increasing criticism of the amendments relating to the crime of aggression, also in the Netherlands. In stark contrast to the initially positive parliamentary reactions to the outcome of the Kampala conference, the bills in question were received in the House of Representatives in 2015, where an amendment 3 was even submitted to remove the crime of aggression from Dutch approval in its entirety.

This article discusses the origins and content of the crime of aggression in the Rome Statute and analyzes the concerns and criticism surrounding this crime. It also looks ahead to the consequences for the Netherlands of ratifying the Kampala amendments on the crime of aggression, with a view to future participation in crisis management operations.

Historical review

The crime of aggression is internationally regarded as one of the most serious international crimes.
A logical starting point for a review of the development of the crime of aggression is the trial of war criminals after the Second World War by the Nuremberg and Tokyo Tribunals. The jurisdiction of these tribunals included not only war crimes and crimes against humanity, but also crimes against peace, including the conduct of aggressive war.
The Nuremberg Tribunal convicted 12 persons, including Rudolf Hess and Hermann Göring, of crimes against peace. The Tokyo Tribunal convicted 23 defendants of waging an aggressive war.4

Countering acts of aggression and other breaches of the peace was one of the aims of the United Nations, which was founded in 1945. After all, aggression is directly contrary to the international legal order, which is based on the prohibition of the use of force against other states. But what exactly should be understood by 'aggression' remained uncertain for a long time, despite the attempts to define it in the preparations for the UN Charter. It was not until 1974 that the United States General Assembly passed

1 mr. Mireille Hector, LL.M, Senior Jurist International Law, Ministry of Foreign Affairs, Directorate of Legal Affairs, International Law Department. This article is written in a personal capacity.

2 N. Blokker, R. van Bokhoven, T. Henquet, J. Wiarda, The International Criminal Court and the crime of aggression: consensus in Kampala, NJB 2010, 1328; C. Kreß, L. von Holtzendorff, The Kampala Compromise on the Crime of Aggression, Journal of International Criminal Justice 8 (2010), 1179.

3 Approval and implementation for legislation at Kingdom level of the amendments to the Rome Statute of the International Criminal Court, accepted in Kampala on 10 and 11 June 2010 (Trb. 2011, 73), Amendment by member Taverne, Parliamentary Paper 33 865 (R2024), No. 7, House of Representatives, 2015-2016 session, 1 September 2015. The amendment was rejected by a small majority. 4 torical Review of Developments relating to Aggression, United Nations Publication, ISBN 92-1-133538-8, New York, 2003.

Machine Translated by Google

nations to agree, by consensus, on the definition of aggression. However, this definition5 only contained the contours of an act of aggression committed by states, in the context of state responsibility, and did not define individual criminal responsibility for it. In particular, this definition was intended to provide the Security Council with more guidance when establishing an act of aggression.

The question of aggression as a crime became topical after the establishment of the ad hoc tribunals for the former Yugoslavia and Rwanda, when efforts were made to establish a permanent international criminal tribunal to try international crimes. In the draft statute for this, drawn up by the *International Law Commission* (ILC) of the UN in 1994 6 , the crime of aggression was also included in the list of crimes that should fall under the jurisdiction of the future court, but without further description. The ILC noted in its comments to the relevant
7 item that the removal of the crime of aggression from the jurisdiction of the future criminal court is a step back to the processes after World War II.

In the further negotiation process for the establishment of the International Criminal Court, there appeared to be broad agreement on the inclusion of the crime of aggression in the Statute. During the negotiations, however, it also became clear that a difference of opinion about the role of the Security Council was one of the main stumbling points, as well as the definition of the crime. There were many differences of opinion on both subjects that could not be bridged in the foreseeable future.
As a compromise, at the end of the ICC's founding conference in Rome in 1998, it was decided to include the crime of aggression in the list of crimes that would come under the jurisdiction of the ICC, but the actual exercise of jurisdiction over the crime associated with further amendments to the Statute. As a result, from its inception the ICC had only 'dormant' jurisdiction over the crime of aggression, pending the outcome of a first review conference.

Review Conference in Kampala

The first Rome Statute Review Conference took place in Kampala in June 2010. A large number of states participated in this review conference, including major powers that are not party to the Rome Statute, such as China, Russia and the US. These states were closely involved in the negotiations, precisely to maximize support for the content of the amendments. With regard to the crime of aggression, this review conference was the final piece of the negotiations that had started after the Rome Statute was drawn up. These negotiations took place in various informal and formal working groups.8 After initial division about the definition of the crime of aggression, agreement was reached during the last working group.9 This did not apply to the conditions under which jurisdiction over the crime of aggression could be exercised. Even during the review conference in Kampala, it was still undecided for a long time what the role of the Security Council should be in relation to this crime, in particular in establishing an act of aggression. There were also differences of opinion about the position of states that are not contracting parties to the Rome Statute, about the possibility for contracting parties to avoid jurisdiction over the crime of aggression (the so-called opt-out statements) and about the time at which the amendments would enter into force. After

5 United Nations General Assembly, Resolution 3314 (annex), December 14, 1974, http://www.un.org/documents/ga/res/29/ares29.htm .

6 Draft Statute for an International Criminal Court, Report of the International Law Commission of the United Nations, with commentaries, in: Yearbook of the International Law Commission, 1994, vol. II, Part Two, http://legal.un.org/ilc/texts/instruments/english/commentaries/7_4_1994.pdf.

7 Id., commentary on art. 20, par. 6, pg. 39.

8 See, for example, S. Barriga, W. Danspeckgruber, C. Wenaweser (eds.), The Princeton Process on the Crime of Aggression, Materials of the Special Working Group on the Crime of Aggression, 2003-2009, The Liechtenstein Institute on Self Determination at Princeton University, 2009.

9 The proposal was adopted by consensus in 2009 by the Assembly of States Parties.

Machine Translated by Google

After intensive negotiations, the Kampala amendments were finally adopted by consensus. Despite many compromises to achieve this, the final result was seen as a great success.

Contents Kampala amendments on felony aggression

The Kampala amendments on the crime of aggression consist of several parts.

- Definition of the crime of aggression

The offense of aggression is defined in the Kampala amendments as:

“the planning, preparation, initiation or execution, by a person in a position of effective control or direction over the political or military action of a State, of an act of aggression which, by its very nature, seriousness and scale constitutes a clear violation of the Charter of the United Nations.”

Pursuant to the Kampala amendments, the personal scope of the crime of aggression is therefore limited to political and military leaders who actually exercise power over the actions of a state.10 This definition also limits the jurisdiction of the ICC to the most serious acts of aggression, namely those constitute a “clear violation” of the UN Charter. Less serious forms of unlawful use of force against another state therefore fall outside the definition. The Kampala amendments also define what should be understood by 'act of aggression', namely:

“the use of force of arms by any State against the sovereignty, territorial integrity or political independence of another State, or in any other manner inconsistent with the Charter of the United Nations.”

The Kampala amendments list a number of acts that qualify as acts of aggression without further ado, without this list being exhaustive. These acts are taken from the aforementioned 1974 United Nations General Assembly resolution:

a. the invasion or attack by the armed forces of a State of or on the territory of another State, or any military occupation, whether temporary or not, resulting from such invasion or attack, or any annexation by means of of violence from the territory of another State or part thereof;

b. the bombing by the armed forces of a State of the territory of another State or the use of any weapon by a State against the territory of another State;

c. the blockade of the ports or coasts of one State by the armed forces of another State;

d. an attack by the armed forces of one State on the land, naval or air forces or naval and air fleet of another State;

e. the deployment of armed forces of a State which, with the consent of the receiving State, are present in the territory of another State contrary to the terms of the relevant agreement or an extension of their presence in that territory after the expiry of the agreement;

f. the action of a State permitting its territory, which it has made available to another State, to be used by that other State to commit an act of aggression against a third State;

g. the sending by or on behalf of a State of armed bands, groups, disorderly troops or mercenaries to commit acts of armed violence against another State so

10 Therefore, Article 25(3) of the Rome Statute of the International Criminal Court, which deals with forms of liability, adapted for the crime of aggression.

Machine Translated by Google

serious as to be equivalent to the acts listed above, or significantly involved therein.

In addition to the definition of the crime of aggression, specific elements of the crime have also been identified in Kampala11, as has happened with regard to the other crimes. These elements of the crime should assist the Court in interpreting the definition of the crime of aggression.12 At the request of the US, so-called *'understandings'* have also been adopted. These *understandings* contain a more detailed interpretation of parts of the definition of the crime of aggression and thus offer the judges more insight into the intention of the negotiators with regard to the crime of aggression.
For example, it has been emphasized that aggression is the most serious and dangerous form of unlawful use of force and that all circumstances of the individual case must be taken into account in determining whether an act of aggression has been committed, including the seriousness of the acts and their consequences. 13 This explanation is not legally binding in itself, but it can provide valuable guidance[14] to the ICC.

- Conditions for exercise of jurisdiction over crime of aggression

The conditions under which the ICC's jurisdiction over the crime of aggression can be exercised was undoubtedly the most difficult obstacle at the Review Conference, particularly in relation to the role of the Security Council. The five permanent members of the Security Council (P5) initially took the position that the Court should only exercise jurisdiction over the crime of aggression if the Security Council had first established that there had been an act of aggression. This mandatory determination by Security was in line with the ILC's earlier draft statute.[15]

A compromise was finally reached in Kampala on the conditions under which jurisdiction can be exercised in relation to the Security Council. Most importantly, the power of the Security Council to refer situations16 or to suspend prosecution by the ICC17 has remained unaffected by the Kampala amendments. There is no requirement that the State concerned has consented to jurisdiction over the crime of aggression18 in a referral of a situation of aggression by the Security Council under Chapter VII .

In the absence of a referral from the Security Council, it has been agreed in Kampala that the Prosecutor may, on its own initiative or following a referral by a party to the treaty, initiate an investigation into the crime of aggression. A whole series of procedural *checks and balances* is linked to this authority. On this basis, the Prosecutor may proceed to investigate or prosecute the crime of aggression if:

a) the Security Council has determined that there has been an act of aggression, OR

b) if the Security Council has not determined within six months of notification by the Prosecutor whether there has been an act of aggression, provided that the Prosecution is authorized by the Pre-Trial Chamber of the Criminal Court and that the Security Council has not ordered to suspend prosecution.

---

11 Resolution RC/Res.6, adopted June 11, 2010, https://asp.icc-cpi.int/iccdocs/asp_docs/Resolutions/RC-Res.6-ENG.pdf, Annex II (Amendments to the Elements of Crimes).

12 Letter from the Ministers of Foreign Affairs and Justice with the report of the Review Conference of the Statute van Rome regarding the International Criminal Court, Parliamentary Paper 28 498, no. 22, House of Representatives, session year 2009-2010, 12 July 2010, p. 4.

13 Supra note 10, Annex III (Understandings regarding the amendments to the Rome Statute of the International Criminal Court on the crime of aggression), para. 6.

14 According to Article 31(3) of the Vienna Convention on the Law of Treaties (Vienna, 23 May 1969), such an interpretation must be taken into account when interpreting the Convention or applying a provision.

15 Supra note 5, art. 23 paragraph 2, page 43.

16 See Rome Statute of the International Criminal Court, Rome, 17 July 1998 (Rome Statute), http://wetten.overheid.nl/BWBV0001489/2002-07-01, art. 13(b). 17 Id., art. 16.

18 Supra note 10, Annex III, para. 2.

Machine Translated by Google

Incidentally, the ICC can come to a completely independent judgment as to whether there has been an act of aggression and is not bound by the judgment of the Security Council or other body in this regard.[19]

- Opt-out option

The Kampala amendments created the possibility for contracting parties to the Rome Statute to declare that they do not consider themselves bound by the jurisdiction of the ICC over the crime of aggression.[20]

- Position of non-contracting parties to the Rome Statute

The Kampala amendments clarify that the nationals of non-contracting states cannot fall under the jurisdiction of the crime of aggression, be it aggressor states or attacked states. The only exception to this is where a situation has been referred by the Security Council on the basis of Chapter VII of the Charter. The position of non-contracting parties is therefore regulated differently with regard to the crime of aggression than with the other three crimes that fall under the jurisdiction of the ICC, where under certain circumstances jurisdiction may exist over nationals of non-contracting parties.[21]

- Entry into force of jurisdiction

For the actual exercise of jurisdiction over the crime of aggression, it has been agreed in Kampala that the contracting parties must take a decision on activation at a time after 1 January 2017. Such a decision may not be taken until one year after the amendments have entered into force for at least 30 contracting parties. This postponement was a concession to countries that were hesitant about the rapid entry into force of jurisdiction over the crime of aggression. This postponement gives both the ICC and the Contracting Parties to the ICC the opportunity to make the necessary preparations for the entry into force of these amendments, including the criminalization of the crime of aggression in national law under the principle of complementarity.

It is also the case that the jurisdiction of the ICC over the crime of aggression does not have retroactive effect and therefore only applies to future situations in which the crime is committed, from the moment that jurisdiction arose.

Appreciation of the Kampala amendments on felony aggression

The Kampala amendments make it possible for the first time in history for an international tribunal to prosecute on a permanent and independent basis one of the most serious international crimes, as happened on an ad hoc basis in Nuremberg and Tokyo. The Kampala amendments thus give teeth to the prohibition of violence between states, which is a fundamental principle of the international legal order. In addition to the possibility created for actual prosecution of serious acts of aggression, it is expected that the jurisdiction of the ICC will have an important preventive effect. After all, an important signal is being sent to political and military leaders who believe they can get away with acts of aggression.

At the same time, there are also concerns and criticisms regarding the Kampala amendments on the crime of aggression, which are discussed in more detail below.

---

19 Id., Annex I (Amendments to the Rome Statute of the International Criminal Court on the crime of aggression), art. 15a paragraph 9.

20 Supra note 10, Annex II, art. 15a, paragraph 4.

21 Statute of Rome, supra note 15, art. 12.

Machine Translated by Google

1. Critique of the definition of the crime of aggression

Part of the criticism of the Kampala amendments on the crime of aggression focuses on the definition of the crime. This would be too limited22 , too indefinite23 or too broad24 , which would make it inadequate as a description of the offence. The extent to which this - partly mutually contradictory - criticism is justified will depend on the way in which the ICC interprets this definition in concrete cases. It will then have to be seen whether the carefully defined and internationally widely supported definition is workable in practice. In doing so, the Court will be supported by the additional elements and by the further explanation of the intentions of the contracting parties specifically agreed for the crime of aggression. The fact remains that the primary norm - the prohibition of violence and the prohibition of aggression - itself has not been worked out in detail in international law and is subject to legal development. The ICC will have to take this legal development into account when exercising jurisdiction over the crime of aggression. the definition of the crime of aggression has been agreed only for the purposes of the Rome Statute[25] and does not purport to be a general representation of customary international law.

2. Concerns about willingness to participate in international crisis management operations

In relation to the definition, there are also concerns about the willingness of states to continue to participate in international crisis management operations in the future.26 This applies in particular to international operations that have a humanitarian objective without a legal basis, the so-called 'humanitarian intervention '. It is even suggested to continue the activation of the jurisdiction, to set up a separate opt-out system for humanitarian intervention.27 However, this seems too far-reaching a requirement that would unnecessarily delay the process of entry into force. States that ratify the Kampala amendments can already express their views on humanitarian intervention in relation to the crime of aggression, as the Netherlands did during the parliamentary debate on the Dutch approval law, as discussed further below.

3. Concerns about possible politicization of the International Criminal Court

The criticism that the activation of jurisdiction over the crime of aggression will result in the unwanted politicization of the ICC pertains to a number of aspects.

First of all, reference is made to the political component in the description of the offence, namely the necessary determination that a state has committed an act of aggression against another state, "of such a nature, seriousness and scale that there is an undeniable violation of the Charter of the United Nations". In the future, the ICC will indeed have to reach this politically sensitive judgment in order to exercise jurisdiction. It cannot be ruled out that this may have repercussions on the ICC. The ICC, however, forms an independent legal judgment on the question of whether there is a crime of aggression, of which the determination of an act of aggression is a component that has already been properly framed by the drafters of the Kampala amendments. It can also be pointed out that the ICC already has jurisdiction over politically sensitive crimes, such as war crimes and crimes against humanity.

The concern about possible politicization of the Court also plays a role in the relationship between the Court and the Security Council. In response to this, it can be said that the regime established in Kampala for the

22 Supra note 2, Report, no. 5, pg. 4 (SP fraction).

23 Proceedings, House of Representatives, International Criminal Court, www.tweedekamer.nl, 24 September 2015, page 6-10-4 (Taverne).

24 Leslie Esbrook, Exempting Humanitarian Intervention for the ICC's Definition of the Crime of Aggression: Ten Procedural Options for 2017, Virginia Journal of International Law, Vol. 55:3, pg. 799.

25 Statute of Rome, supra note 15, art. 21 (applicable law).

26 Approval and implementation of the amendments to the Rome Statute of the International Criminal Court accepted in Kampala on 10 and 11 June 2010 (Trb.2011, 73) Further preliminary report, Parliamentary Papers 33 865 (R2024) and 33 866, Senate, session 2015-2016, April 15, 2016, pg. 1 (VVD fraction).

27 L. Esbrook, supra note 23, pg. 808.

Machine Translated by Google

exercise of jurisdiction over the crime of aggression recognizes and affirms the primary role of the UN Security Council in the maintenance of international peace and security. After all, when exercising jurisdiction over this crime, the ICC must expressly take into account the possible judgment of the Security Council. Moreover, violations of the ban on violence are not exclusively "political issues": reactions to these can be political, military, economic, but certainly also legal in nature. For example, the International Court of Justice has ruled several times that there had been a violation of the prohibition of violence.28

There was in any case insufficient support in Kampala for an exclusive role for the Security Council in assessing an act of aggression. Precisely because the Security Council is regularly unable to reach an agreement and decision-making is paralyzed by the use of vetoes by the permanent members, it is very important that the ICC can act. The added value of the Kampala amendments lies precisely in the fact that, in the case of a paralyzed Security Council, the Prosecutor can investigate a situation of aggression, after a referral from a party to the treaty or on its own initiative *(proprio motu).*

4. Concerns about the future functioning of the ICC

Criticism of the Kampala amendments also stems from concerns about the effect of the activation of the crime of aggression jurisdiction on the overall functioning of the ICC. Increasing the ICC's workload with a politically sensitive crime would have a negative effect on this.29 This concern touches on the wider functioning of the ICC. The Assembly of States Parties (ASP) is the forum par excellence for raising matters concerning the functioning of the Court. During the parliamentary debate, the Dutch government declared its willingness, with due observance of the independence of the International Criminal Court and the Prosecutor, to emphasize to the ICC after ratification that prioritization of attention for the three current crimes is important to the Netherlands.

5. Criticism of the opt-out option

There is also criticism of the possibility created in Kampala for contracting parties to make an opt-out statement with regard to the crime of aggression. This is seen as a disappointing part of the compromise reached in Kampala.31 There are fears that frequent use of this option would lead to a considerable limitation of the jurisdiction of the ICC over this crime, or even become an empty shell.32 While those fears may seem justified, an opt-out statement need not be permanent and can be revoked at any time. States that use an opt-out statement must in any case review this statement within 3 years. 33 This option does offer a solution for states that object to the jurisdiction of the ICC over the crime of aggression, but wish to become a party to the ICC.

6. Criticism of lack of clarity about the commitment of non-ratifying contracting parties

Finally, reference can be made to the possible difference in interpretation of the question of whether existing treaty parties that do not ratify the Kampala amendments and also do not make an opt-out statement fall under the jurisdiction for the crime of aggression. This technical question is related to the al

28 See, among others, Military and Paramilitary Activities in and against Nicaragua, (Nicaragua v. United States of America), ICJ Reports (1986); Oil Platforms (Islamic Republic of Iran v. United States of America), ICJ Reports (2003); Armed Activities on the Territory of the Congo, Democratic Republic of the Congo v. Uganda, ICJ Reports (2005).

29 Supra note 2, Report, no. 5, pg. 4 (D66 fraction).

31 Supra note 2, Report, no. 5, pg. 3 (SP fraction).

32 Id., p. 5 (D66 fraction). At the time of writing, only Kenya has such an opt-out statement made (MFA. INT. 8/14A Vol.X (86), 30 November 2015, https://www.icc-cpi.int/iccdocs/other/2015_NV_Kenya_Declaration_article15bis-4.pdf)

33 Supra note 10, Annex 1, article 15bis paragraph 4.

Machine Translated by Google

not be applicable of article 121 paragraph 5 in relation to article 12 of the Rome Statute. On the one hand, it is stated that only contracting parties that have ratified the amendments are bound by them. On the other hand, reference is made to a provision[34] adopted in Kampala , which would show that jurisdiction exists if the aggressor state is a party to the agreement and the victim state has ratified the amendments. With regard to the latter position, reference is made to the fact that the crime of aggression was already included in the original Statute and therefore already applies to contracting parties. These different interpretations have led to the call for further agreement between contracting parties to be reached before activating jurisdiction over the crime of aggression. [35] However, it does not seem a good idea to reopen the compromise reached in Kampala for negotiation before activating the crime of aggression. In any case, it has been agreed in Kampala that the amendments on the crime of aggression will be reviewed 7 years after the activation of the jurisdiction.

That would be the logical moment to assess whether the crime of aggression as elaborated in the Kampala amendments complies. Already now, contracting parties can themselves clarify their commitment to the jurisdiction over the crime of aggression, by ratifying or by making an opt-out statement.

All things considered, it can be said that a good compromise has been reached in Kampala, in which the main wishes of the various groups of states, including the P5, have been taken into account.
But as can be seen from the above, criticism of the result achieved in Kampala is certainly possible. It will be up to the Court to properly implement the definition of the crime agreed in Kampala and to comply with all formulated conditions for the exercise of jurisdiction. It is clear, however, that a lot of signals have to be green before the judges of the ICC can deal with the crime of aggression in the future. As a result, it is not expected that the Court will be overburdened in the short term by future jurisdiction over the crime of aggression.

Consequences for the Netherlands

Now that the Netherlands has ratified the Kampala amendments and it is expected that jurisdiction over the crime of aggression will be activated in 2017, it is important to reflect on the effects this will have on the Netherlands.

The parliamentary approval not only involved approval of the Dutch ratification of the amendments to the Rome Statute of the International Criminal Court, but also an extension of the national International Crimes Act, which enables the Dutch courts to try international crimes, with the crime aggression. In this context it is noted that the crime of aggression in the International Crimes Act is the same as the definition used in the Kampala amendments.

The jurisdiction of the Dutch court over the crime of aggression will only come into effect after the jurisdiction of the International Criminal Court over this crime has been activated. The reason for this lies in a commitment from the Dutch government to the House of Representatives.[36] After the entry into force of the national jurisdiction over the crime of aggression, the Dutch court will be able to exercise jurisdiction over the crime of aggression within the context of Dutch law. This implies, among other things, that the Dutch court can only exercise jurisdiction if a non-Dutch suspect is on Dutch territory and there is no question of immunity.

After all, foreign heads of state, heads of government and ministers of foreign affairs enjoy full immunity, while under certain circumstances other foreign government officials can also claim full or functional immunity.[37] In such cases, transfer of suspects to the International Criminal Court comes into play, based on the principle of complementarity. A distinction is made between nationals of third states that are contracting parties and nationals

34 ID.

35 HHKoh and TF Buchwald, The Crime of Aggression: The United States Perspective, The American Journal of International Law, Full. 109, no. 2 (April 2, 2015), pg. 295.

36 Supra note 2, Letter from the Ministers of Security and Justice and of Foreign Affairs, no. 8, p. 2.

37 Rules regarding serious violations of international humanitarian law (International Crimes Act), http://wetten.overheid.nl/BWBR0015252/2006-01-01, article 16.

Machine Translated by Google

of third states that are not contracting parties. With regard to the first category, they cannot invoke immunity. Nationals of non-contracting parties will first have to obtain a waiver of immunity from the third state.38

Now that the Netherlands has ratified the Kampala amendments, Dutch political and military leaders could also be prosecuted for the crime of aggression in the future. The concern about this, especially in relation to Dutch participation in future international crisis management operations, was extensively discussed during the parliamentary debate on the Kampala amendments. Asked whether the Netherlands could still participate in such operations open-mindedly, the Dutch government stated:

" *Participation by the Netherlands in crisis management operations, including those with a humanitarian goal, is in any case a far-reaching decision. For this reason, decision-making on this is done very carefully. In this sense, participation by the Netherlands is never unbiased. Ratification of the Kampala amendments will not change this."39*

Members of Parliament also expressed specific concerns about humanitarian intervention involving the use of force without a legal basis. The government stressed that humanitarian intervention *"when exercised under the strict conditions set forth by the government will not fall within the definition of the crime of aggression, as there will not be a "clear violation of the UN Charter"."* This is a useful clarification, which has also been made by other states40 . However, it was going too far for the government to want to exclude humanitarian intervention entirely from possible assessment by the International Criminal Court. In relation to the suggestion of explicit exclusion from humanitarian intervention 41 , the government responded as follows:

"… [T]he principle of humanitarian intervention [is] still developing. Without strict conditions, humanitarian intervention can easily fall prey to abuse. The government attaches great importance to the possibility of an assessment by the ICC of cases of the use of force that improperly took place under the heading of humanitarian intervention. Totally excluding humanitarian intervention from such an assessment would run counter to this."42

Completion

The Kampala amendments on the crime of aggression can rightly be called a balanced compromise, incorporating many interests and concerns with regard to this crime. At the same time, and this is inherent in an international political compromise, there is a complex construction in which unequivocal answers cannot be given in advance to all questions. Ultimately, it is about the confidence that states have in the future judgment of the ICC on the crime of aggression as included in the Kampala amendments. In addition, it is hoped that the states that currently do not want to accede to the Rome Statute, or the Kampala amendments, will reconsider this in due course.

Step by step, international support for the ICC and for the jurisdiction over the crime of aggression will thus be increased.

Ultimately, it is up to the ICC and the national courts to properly implement future jurisdiction over the crime of aggression. This continues what was started after the Second World War by the Nuremberg and Tokyo Tribunals, namely the affirmation that no one is above the law, not even military and political leaders who have been guilty of serious aggression against another state.

---

38 Explanatory Memorandum to the International Crimes Act, Parliamentary Paper 28 337, no. 3, House of Representatives, session year 2001–2002, pg. 22-23.

39 Supra note 25, Further memorandum of reply, 9 June 2016, p. 1-2.

40 For example by Germany, see Bundesrat, Gesetzentwurf der Bundesregierung, Entwurf eines Gesetzes zur Änderung des Völkerstrafzetzbuches, Drucksache 161/16, April 1, 2016, https://www.bundesrat.de/SharedDocs/beratungsvorgaenge/2016/0101-0200/0161-16.html , pg. 6.

41 Supra note 25, Further memorandum of reply, p. 1.

42 Id., p. 2.

Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2002–2003

23 432 De situatie in het Midden-Oosten

Nr. 94 **BRIEF VAN DE MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN**

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 18 maart 2003

Graag informeer ik u hierbij, mede namens de Minister-President en de Minister van Defensie en conform het verzoek van de voorzitter van de Vaste Kamercommissie voor Buitenlandse Zaken, over de Nederlandse opvatting ten aanzien van de laatste ontwikkelingen omtrent Irak in de VN-Veiligheidsraad.

Zoals ik reeds aan de Kamer heb bericht in mijn brief van 17 maart jl., is maandag duidelijk geworden dat de Veiligheidsraad geen overeenstemming heeft weten te bereiken over een uitspraak over de mate van medewerking van Saddam Hoessein aan resolutie 1441. In deze unaniem aanvaarde resolutie werd vastgesteld dat Irak zijn ontwapeningsverplichtingen heeft geschonden maar een laatste kans krijgt alsnog tot ontwapening over te gaan. Gisteren is de Veiligheidsraad ernstig verdeeld gebleken tussen landen die menen dat Irak de «laatste kans» van 1441 niet gegrepen heeft, landen die menen dat de met militaire druk afgedwongen inspecties resultaat beginnen op te leveren en dus meer tijd moeten krijgen, en landen die (al dan niet uitdrukkelijk) menen dat militair optreden sowieso niet gerechtvaardigd is, maar inzetten op een vorm van «containment» van Irak.

Wat betekent dat voor de opstelling van Nederland? De regering heeft de afgelopen maanden, gesteund door de Tweede Kamer, consequent het standpunt ingenomen dat
- het bezit van massavernietigingswapens door Irak een ernstige zaak is;
- de aanpak daarvan in de allereerste plaats een verantwoordelijkheid van de VN gezamenlijk, in casu de Veiligheidsraad, is;
- de Veiligheidsraad begin 1991 Irak verplicht heeft te ontwapenen en sindsdien herhaaldelijk maatregelen heeft genomen tegen Irak's voortdurende pogingen aan deze verplichtingen te ontkomen;
- de Veiligheidsraad nu ook gehouden is zijn eigen besluiten serieus te nemen, en in het bijzonder die vastgelegd in de unaniem aanvaarde resolutie 1441;
- dreiging met geweld om naleving af te dwingen een aanvaardbaar

KST67125
ISSN 0921 - 7371
Sdu Uitgevers
's-Gravenhage 2003

instrument is, en derhalve het gebruik daarvan in laatste instantie niet uit te sluiten valt;
– een nieuwe VR-machtiging om zonodig geweld te gebruiken zeer wenselijk, maar niet strikt noodzakelijk is;
– de Nederlandse regering zelf uiteindelijk een eigen beoordeling zou moeten geven over de mate waarin Irak zijn verplichting om te ontwapenen nakomt.

Dat moment is nu aangebroken.

De beoordeling van de mate waarin Irak zijn verplichting om te ontwapenen nakomt, moet rekening houden met het gegeven dat het hier gaat om een regime dat nu al twaalf jaar kans ziet zich te onttrekken aan uitspraken van de Veiligheidsraad. Saddam Hoessein is een recidivist wiens optreden over een reeks van jaren volstrekt consistent is. Duidelijk is dat, zonder grote militaire druk, besluiten van de Veiligheidsraad op hem geen enkele indruk maken. Terecht legt resolutie 1441 de lat dan ook hoog. De «laatste kans» die resolutie 1441 Saddam Hoessein geeft, is tegen die achtergrond echt een laatste kans.

Behalve Syrië is geen enkel lid van de VR van mening dat Irak voldoende meewerkt. Er is echter verschil van mening over de consequenties die dat zou moeten hebben.

Het valt te betreuren dat de Veiligheidsraad er niet in is geslaagd tot een uitspraak te komen. De regering betreurt het dat daardoor een situatie is ontstaan waarin thans de VS en het VK genoopt voelen om zonder nadere VR-resolutie tot militaire actie over te gaan. Alle bij de besluitvorming in de VR betrokken landen dragen daarvoor een verantwoordelijkheid. De ernstige verdeeldheid binnen de Raad tast in de eerste plaats zijn gezag aan. Voor een geloofwaardige druk op Irak om langs vreedzame weg tot ontwapening over te gaan is nodig dat alle betrokken landen een eensgezinde opstelling innemen. Gebrek aan eensgezindheid leidt tot een verkeerd signaal aan Saddam Hoessein. Het onvermogen om tot een besluit te komen vormt bovendien een verkeerde boodschap aan andere landen die de internationale rechtsorde zouden willen ondermijnen.

Het achterwege blijven van een uitspraak plaatst de internationale gemeenschap, en dus ook Nederland, voor een moeilijke keuze. De verdeeldheid van de Veiligheidsraad heeft naar het oordeel van de regering het internationale draagvlak voor militair optreden aangetast. In het geval Irak is dit overigens niet de eerste keer. Ook in 1998 bestond er in de Veiligheidsraad geen overeenstemming over militair optreden tegen Irak. Toen heeft Nederland dat militair optreden als onontkoombaar omschreven en heeft de Nederlandse regering – gesteund door de Tweede Kamer – de stelling ingenomen dat de sinds 1990 door de VR aangenomen resoluties op zich voldoende rechtsbasis vormden voor militair optreden.

De vraag die Nederland nu wederom heeft te beantwoorden is, simpel gezegd, niet zozeer of militair optreden mag, maar of het moet. Immers, de stelling dat de VR zich alsnog (dat wil zeggen na aanvaarding van resolutie 1441) zou moeten uitspreken, impliceert dat gegeven het gebrek aan overeenstemming niet zou kunnen worden opgetreden. Resolutie 1441 veronderstelt daarentegen dat, gelet op de verwijzing naar «ernstige gevolgen», militair optreden niet wordt uitgesloten. Vandaar de steeds uitgedragen opvatting van de regering dat een tweede resolutie wel wenselijk, maar niet noodzakelijk is.

Zelfs onder grote druk heeft Irak nog steeds niet begrepen dat het nu echt ontwapenen moet, zoals geëist in resolutie 1441.

Zo zijn de inspecteurs alleen onder dreiging van militair optreden toegelaten, was de in december verstrekte opgave in feite een gecompliceerde manier om bezit van massavernietigingswapens te ontkennen en blijken openhartige interviews met wetenschappers onmogelijk.

Daarnaast is tot op heden nog geen enkel openstaand vraagstuk uit de UNSCOM-periode (1991–1998) en de periode sindsdien opgelost. In zijn werkdocument van 6 maart heeft UNMOVIC 128 van dergelijke vragen geïdentificeerd. Het betreft o.a. vragen over 21 000 liter biologische en chemische middelen, waaronder 10 000 liter anthrax, rakettechnologie, vliegtuigbommen met een biologische en/of chemische lading en informatie over onbemande vliegtuigen.

Het werkdocument versterkt het beeld dat Irak nog op veel punten geen of onvoldoende opheldering heeft willen geven. Zo heeft Irak – laat – zeer gedetailleerde lijsten geproduceerd met namen van wetenschappers die bij de unilaterale vernietiging van verboden wapens zouden zijn betrokken, maar is het niet in staat, ondanks een zo hoogwaardig administratief systeem, de gevraagde bewijzen van vernietiging van verboden wapens te leveren. Uit het feit dat Irak na al die tijd nog op geen enkele van de openstaande vragen afdoende antwoord heeft gegeven, kan slechts de conclusie worden getrokken dat Irak niet wenst mee te werken aan zijn eigen ontwapening.

Kortom, Irak heeft de «laatste mogelijkheid» die resolutie 1441 biedt niet gegrepen.

Zijn er dan alternatieven denkbaar voor militair optreden? Is een systeem van voortgezette inspecties, in combinatie met de geldende sanctiemaatregelen (d.w.z. toezicht op het gebruik door Irak van zijn olieinkomsten) in staat te beletten dat Irak op enig moment zijn MVW-programma weer hervat? De inspecteurs hebben vastgesteld dat, alleen als Irak volledig meewerkt aan de ontwapening, zij hun werk op zinvolle wijze kunnen blijven doen en zekerheid kunnen verschaffen over de beëindiging van Irak's potentieel op het gebied van massavernietigingswapens. Dat vereist derhalve tenminste langdurige voortzetting van het huidige niveau van dreiging met militair optreden.

Naar het oordeel van de regering is dit uiteindelijk geen begaanbare weg. Alles wijst erop dat Irak nog steeds de intentie heeft zijn MVW-capaciteit te behouden, en bovendien die op een geschikt moment verder uit te bouwen. Nu het zo evident de kans laat lopen duidelijk te maken dat het die opzet niet langer heeft, moet worden aangenomen dat Irak bereid en in staat is de internationale gemeenschap bij voortduring om de tuin te leiden. Met financiële sancties en inspecties alleen kan die intentie niet afgestopt worden.

De regering betrekt bij dat oordeel ook een aantal andere factoren.
De door met name Frankrijk, Rusland en China bepleite voortzetting van het inspectiesysteem is niet overtuigend omdat inspecties alleen onder voortdurende dreiging van militair optreden tot stand zijn gekomen. Genoemde landen hebben aan die druk op geen enkele manier een bijdrage geleverd. Hun pleidooi zou overtuigender zijn als zij ook bereid zouden zijn Irak daadwerkelijk onder druk te zetten.
Daarnaast is de VS-administratie er toe overgegaan de kwestie-Irak neer te leggen daar waar die thuishoort: in de Veiligheidsraad. Samen met de Britse regering en anderen is herhaaldelijk getracht de leden van de Raad

te wijzen op de langetermijngevolgen voor het gezag en de effectiviteit van de Veiligheidsraad wanneer deze verzuimt zijn verantwoordelijkheden te nemen en, in dit geval, de naleving van zijn eigen besluiten zonodig met geweld af te dwingen.

Wat Irak de laatste tijd aan beweging heeft laten zien, is uitsluitend en alleen het gevolg van dreiging met militair optreden door de VS en het VK. Die dreiging kan niet onbeperkt worden voortgezet. Op zeker moment verdwijnt immers het effect van de enkele aanwezigheid van militaire eenheden.

Alles afwegende komt de regering tot de slotsom dat er, gelet op de onvoldoende medewerking door Irak, sprake is van «further material breach». Zij constateert dat de VS en het VK op grond van eenzelfde redenering de hoop op een vreedzame oplossing vrijwel hebben opgegeven en bereid zijn tot militair optreden. De regering steunt de conclusie dat het onvermogen tot besluiten van de Veiligheidsraad er niet toe mag leiden dat Saddam Hoessein ongemoeid wordt gelaten. De regering realiseert zich daarbij ten volle dat de inzet van militaire middelen ernstige gevolgen kan hebben, bij voorbeeld in de vorm van verder lijden van de burgerbevolking, die reeds jarenlang het slachtoffer is van het Iraakse regime. Als dit conflict niet met andere middelen kan worden opgelost, ligt de schuld daarvoor zonder enige twijfel in Bagdad.

Nederland heeft wel bijgedragen aan het opvoeren van de militaire druk op Irak, onder meer door het openstellen van het luchtruim, havens en luchthavens voor de transit van militair materieel en personeel. Daarnaast werden in bondgenootschappelijk verband Patriot luchtverdigingssystemen naar Turkije uitgezonden en participeert Nederlands personeel in de AWACS-vliegtuigen. Voorts levert Nederland belangrijke bijdragen aan de operatie Enduring Freedom. Het uitblijven van een nadere VR-uitspraak heeft echter ook gevolgen voor het nationale draagvlak voor verdere Nederlandse betrokkenheid. Op die grond concludeert de regering dat het geen eigen actieve militaire bijdrage zal leveren aan operaties ten aanzien van Irak.

Uitgaande van een militair optreden zal de regering zich concentreren op de aanpak van problemen in de fase daarna. Het gaat hierbij allereerst om humanitaire hulp en wederopbouw, maar ook om zaken als het bestuur van Irak en het verzekeren van stabiliteit en veiligheid. In dit verband kan ook de wenselijkheid van een militaire bijdrage worden overwogen. De Verenigde Naties zullen in deze vervolgfase een centrale rol moeten spelen, idealiter op basis van een mandatering van de Veiligheidsraad. De Europese Unie en haar lidstaten zullen tezamen en afzonderlijk daaraan een bijdrage moeten leveren. De regering ziet in deze activiteiten ten gunste van de toekomst van de bevolking van Irak tevens een mogelijkheid om de eensgezindheid in multilaterale organisaties als de VN en de EU te herstellen.

De Minister van Buitenlandse Zaken,
J. G. de Hoop Scheffer

Bijlage

Feitenrelaas Irak

Op 2 augustus 1990 bezette Irak zijn buurland Koeweit en ging vervolgens over tot annexatie ervan als 19e provincie van Irak. Dezelfde dag veroordeelde de VN Veiligheidsraad deze invasie als schending van de internationale vrede en veiligheid en eiste onmiddellijke terugtrekking van de Irakese troepen (VR-resolutie 660). Op 6 augustus stelde de VR economische maatregelen in tegen Irak. Deze maatregelen behelsden een importverbod voor alle staten betreffende alle goederen (hoofdzakelijk olie) afkomstig uit Irak alsmede een exportverbod van alle goederen, met name inclusief wapens en militair materieel, naar Irak.

Op 29 november 1990 werd door de Veiligheidsraad, ex Hoofdstuk VII van het VN Handvest resolutie 678[1] aangenomen, waarbij de lidstaten van de VN werden gemachtigd «all necessary means» te gebruiken om naleving door Irak van resolutie 660 af te dwingen – alsmede van «all subsequent relevant resolutions» – en «to restore international peace and security in the area». Hiermede kwam de machtiging voor het gebruik van geweld voor het afdwingen van VR-resoluties m.b.t. Irak tot stand.

Nadat een internationale coalitie onder leiding van de VS d.m.v. de operatie Desert Storm de naleving van VR-resolutie 660 had afgedwongen door Koeweit te ontzetten kwam op 3 april 1991 VR-resolutie 687[1] tot stand. Deze resolutie ziet onder meer op de ontmanteling van het Irakese arsenaal aan massavernietigingswapens en ballistische raketten en verklaarde dat, nadat Irak zijn aanvaarding van alle bepalingen van deze resolutie aan de SG VN zou hebben bericht, een formeel staakt-het-vuren van kracht zou zijn tussen Irak en Koeweit alsmede met de Lidstaten die met Koeweit samenwerken. Door de daarop volgende verklaring van Irak kwam dit staakt-het-vuren tot stand, waarmee de vijandelijkheden, gebaseerd op de machtiging vervat in VR-resolutie 678, werden opgeschort.

Reeds resolutie 687 legde de «burden of proof» inzake ontwapening op Irak zelf, door de eis van volledige opening van zaken betreffende zijn massavernietigingswapens en van medewerking met internationale wapeninspecteurs – UNSCOM en IAEA – bij de vernietiging ervan.

De door Saddam Hussein indertijd afgelegde verklaring ontkende het bezit van biologische wapens en gaf slechts sporadische informatie inzake chemische wapens. In 1995 liep een schoonzoon van Saddam Hussein over, die een belangrijke rol had gespeeld bij de programma's tot verwerving van massavernietigingswapens. Hierdoor werd Irak gedwongen verdere opening van zaken te geven. Uitgaande van de eerst toen door Irak verstrekte informatie, die zonder meer de onvolledigheid en onjuistheid van de eerdere verklaring aantoonde, ontdekten de wapeninspecteurs dat Irak over schrikwekkende hoeveelheden biologische wapens beschikte (met name voor gebruik als wapens geschikt gemaakte Anthrax en Botulismebacteriën, vide bijlage)[1] alsmede een zorgelijk ver gevorderd programma voor het ontwikkelen van atoomwapens.

De inspecteurs slaagden erin het bestaan van zekere hoeveelheden verboden wapens, van wapensystemen en wapenprogramma's aan het licht te brengen en over te gaan tot de ontmanteling ervan c.q. de verificatie van door Irak beweerde zelfstandige vernietiging. Tezelfdertijd ging evenwel het regime door alles te doen om hun werkzaamheden te frustreren. Het ging daarbij voornamelijk om het ontzeggen van toegang tot verdachte «sites» – met als hoogtepunt het tot verboden gebied verklaren van het zeer grote aantal zogenaamde «presidentiële paleizen» (het gaat hierbij om enorme, uit vele gebouwen bestaande complexen met oppervlaktes van verscheidene vierkante kilometers) – maar ook om het onder

[1] Ter inzage gelegd bij het Centraal Informatiepunt Tweede Kamer.

druk zetten van de inspectieteams. Dit leidde eind 1998 tot het terugtrekken van die teams. De VS en het VK reageerden hierop met militaire acties in de vorm van luchtaanvallen, waarvoor overigens geen specifieke mandaterende VR-resolutie tot stand werd gebracht. De Nederlandse regering stelde zich destijds op het standpunt, met haar brief aan de Tweede Kamer van 17 december 1998, dat dit militair optreden werd gelegitimeerd door het geheel aan resoluties van de veiligheidsraad vanaf 1991 inzake Irak (m.n. VR-resolutie 678 in combinatie met 687).

Aangezien het gebruikte geweld niet leidde tot terugkeer van de inspecteurs stelde de internationale gemeenschap zich tevreden met het voortzetten van het stelsel van economische maatregelen, waarbinnen de uitgeoefende controle over de olie-inkomsten van Irak een belangrijk element was, als enig drukmiddel. Daarnaast bestonden de zogenaamde «no fly zones» in Noord- en Zuid-Irak, afgedwongen door de luchtmachten van VS en het VK, gericht op bescherming van de Irakese bevolking van die gebieden, die tijdens Operatie Desert Storm in opstand was gekomen.

Deze economische maatregelen leidden tot grote ellende voor de bevolking van Irak, die met een ernstige verslechtering van haar levensomstandigheden werd geconfronteerd. Anders dan de leden van het regime, die aan de smokkel ter ontduiking ervan goed verdienden. Uiteindelijk werden het stelsel in 2002 verfijnd door i.p.v. de invoer van Irak in den brede aan toestemming door het in 1991 ingestelde sanctiecomité te onderwerpen, te gaan werken met een verboden lijst van zogenaamde «dual use»-goederen. In feite kwam dit neer op een beleid van «containment» van de dreiging die uitgaat van het bezit en de ontwikkeling door Irak van massavernietigingswapens, door het instellen van een non-proliferatie regime voor één land.

Op 17 december 1999 werd door de VR – onder Nederlands voorzitterschap – resolutie 1284[1] aangenomen, die zag op terugkeer van de wapeninspecteurs – UNSCOM zou worden opgevolgd door UNMOVIC – waarbij in geval van «compliance» door Irak uitzicht werd gegeven op opschorting van de sancties. VR-resolutie 1284 zag in feite op het wederinstellen van een UNSCOM-achtig inspectieregime, met de bewijslast bij Irak, uitlopend op monitoring van de Irakese capaciteiten, nadat alle feitelijke wapensystemen zouden zijn ontmanteld. Frankrijk, in gezelschap van de Russische Federatie en China, onthield zich van stemming. In feite omdat de aan Irak geboden «wortel» in de visie van deze permanente leden van de VR niet aantrekkelijk genoeg was. Irak vond dat ook, want dit land bleef de terugkeer van de wapeninspecteurs weigeren.

Bij het aantreden van de regering Bush veranderde het internationale klimaat. Zeker na de terroristische aanslagen van 11 september 2001 nam de bereidheid tot inzet van militaire middelen toe, zoals bleek uit de acties in Afghanistan onder artikel 51 van het VN-Handvest (het recht op zelfverdediging). Bovendien stelde president Bush in zijn rede inzake «the state of the union» in 2002 Irak voorop binnen de «Axis of evil» (samen met Iran en Noord-Korea), gevormd door landen waarvan een dreiging uitging door het bezit van massavernietigingswapens, die door onverantwoordelijk regimes in handen van terroristen zouden kunnen worden gespeeld.

Doordat de VS uitging van het onverantwoordelijke karakter van de regimes van de betrokken landen, werd met name in het geval van Irak door de VS aanvankelijk het doel van «regime change» vooropgesteld. De VS was voornemens dit met een «coalition of the willing» tot stand te brengen. Onder invloed van andere landen, met name het VK, maar ook Nederland, koos de VS ervoor een oplossing via de VN te zoeken. Dit

[1] Ter inzage gelegd bij het Centraal Informatiepunt Tweede Kamer.

versterkt de internationale legitimiteit van eventueel militair optreden, dat deze en andere potentiële bondgenoten expliciet niet wilden uitsluiten. Als doel werd de ontwapening van Irak vooropgesteld. In september 2002 hield president Bush een rede voor de Algemene Vergadering van de VN, waarbij hij aangaf de VN – en met name de Veiligheidsraad – in staat te willen stellen zijn verantwoordelijkheid te nemen, door Irak alsnog tot ontwapening te brengen. Ook SG Koffi Annan benadrukte dit aspect in zijn eigen rede.

Onder druk van de realistisch geworden dreiging met militair geweld bewoog Saddam Hussein. In zijn brief van 1 augustus 2002 aan de SG VN deelde de minister van Buitenlandse Zaken van Irak mede bereid te zijn tot «technische gesprekken» met de heer Hans Blix, de uitvoerend directeur van het onder VR-resolutie 1284 als opvolger van Unscom ingestelde wapenispectieteam UNMOVIC, over hervatting van de inspecties.

De VS nam evenwel geen genoegen met wat gezien werd als slechts een zoveelste tactische concessie van Saddam Hussein, een hervatting van de inspecties naar het voorbeeld van UNSCOM, waarbij hij alle gelegenheid zou krijgen voor herhaling van het kat-en-muis spel van vóór 1998. Met grote moeite werd door de VS met (vooral) Frankrijk de tekst van VR-resolutie 1441[1] uitonderhandeld. Frankrijk wilde uitgaan van twee resoluties. De eerste om het inspectieregime aan te scherpen en een tweede om eventueel naleving van de eerste door Irak af te dwingen. Van deze Franse wens bleef in VR-resolutie 1441 slechts over dat bij vaststelling van «further material breach» de VR opnieuw zou beraadslagen.

Door de recapitulatie door 1441 van alle vorige resoluties – met name 678 (geweldsmandatering) en 687 (massavernietigingswapens) – werd de sinds 1991 bestaande machtiging tot geweld herbevestigd. Resolutie 1441 stelt – anders dan 678 – niet dat in geval van niet-naleving «all necessary means» gerechtvaardigd zijn; in plaats daarvan spreekt de unaniem aangenomen VR-resolutie 1441 van «serious consequences». Ook in de visie van de Nederlandse regering (brief van premier Balkenende aan de voorzitter van de Europese Raad, premier Simitis) komt dit neer op militair ingrijpen.

Resolutie 1441 is zeer expliciet over wat van Irak in het kader van naleving van met name ontwapening geëist wordt. Nog zwaarder dan in resolutie 687 wordt de «burden of proof» op Irak gelegd. Van dit land wordt actieve medewerking geëist om zelf zijn ontwapening tot stand te brengen. Niet de inspecteurs hoeven met lantaarntjes te zoeken wat ze kunnen vinden, maar Saddam Hussein dient het licht aan te doen. Een centrale plaats hierbij is toegedacht aan de initiële verklaring die Irak bij het begin van de inspecties heeft moeten doen.

Die verklaring is in ieders ogen – ook die van de wapeninspecteurs – niet afdoend en niet geloofwaardig gebleken. Het kwam er wederom op neer dat Irak verklaarde geen verboden wapens en wapenprogramma's te bezitten en het aan de internationale gemeenschap overliet het tegendeel aan te tonen. Dit is in strijd met letter en geest van VR-resolutie 1441. Het feit dat de wapeninspecteurs tot dusver geen «smoking gun» hebben kunnen vinden betekent dan ook niet dat Irak kan menen aan zijn ontwapeningsverplichtingen te hebben voldaan. In de visie van de VS, daarin gesteund door het VK, is Irak nu dan ook in «further material breach» in de termen van VR-resolutie 1441 – dus nog bovenop de al vaststaande «material breach» in het licht van eerdere relevante VR-resoluties – en is het tijd voor de door VR-resolutie 1441 aangekondigde «serious consequences», lees militair ingrijpen. Het VK heeft inmiddels, mede namens de VS en Spanje, een daartoe strekkende «tweede

[1] Ter inzage gelegd bij het Centraal Informatiepunt Tweede Kamer.

resolutie» ingediend. Inmiddels is sprake van bereidheid aan Britse kant om Irak nog een beperkte tijd te geven om alsnog tot de door VR-resolutie 1441 geiste «actieve medewerking» te komen. Dit vermoedelijk om tegemoet te komen aan de opvattingen van landen als Frankrijk en Duitsland.

Duitsland heeft vanaf het begin militair optreden – ook met specifiek VR-mandaat – uitgesloten. Frankrijk (gesteund door andere permanente leden van de VR, de Russische Federatie en China) heeft zich in zoverre aan Duitse kant geschaard, dat het meent dat in elk geval thans de tijd daarvoor nog niet gekomen is. Volgens deze landen gaan de inspecties in Irak goed en dienen de inspecteurs de tijd te krijgen – en eventueel extra middelen – om hun werk af te maken. Frankrijk verwerpt in feite de Brits-Amerikaanse visie op het Irakese probleem van de massavernietigingswapens, die stoelt op VR-resolutie 1441 en lijkt zich te bewegen in de richting van het instellen van een inspectieregime conform VR-resolutie 1284. Dat de concessies die Irak thans heeft gedaan alleen tot stand kwamen onder nog niet eerder opgebouwde zware militaire druk, wordt door Frankrijk en Duitsland (alsmede Rusland en China) buiten beschouwing gelaten.

Premier Blair heeft op 25 februari jl. benadrukt dat het alternatieve voorstel, dat in de vorm van het memorandum van Frankrijk, Duitsland en de Russische Federatie aan de VR voorligt, zonder meer vraagt om meer tijd voor de inspecteurs. Dit nadat de internationale gemeenschap al 12 jaar geduld heeft gehad met een regime dat slechts onder grote druk kleine tactische concessies doet. Ook de jongste «onthullingen» en het stukje bij beetje ontmantelen van verboden raketten zijn daarvan voorbeelden, die tegelijk de onbetrouwbaarheid van de initiële verklaring van Irak – opnieuw – aantonen.

Op 28 februari heeft de heer Blix zijn jongste rapportage inzake het verloop van de inspecties aan de VR aangeboden, die hij in een briefing op 7 maart as. zal toelichten. In zijn rapportage toont hij zich kritisch over de inhoudelijke medewerking van Irak. Blix benadrukt dat voor verifieerbare ontwapening onmiddellijke, onvoorwaardelijke en actieve medewerking van Irak noodzakelijk is. Impliciet geeft hij hiermee aan – evenals bij eerdere rapportage en briefings aan de VR – dat het daaraan nog steeds ontbreekt. Het is ook volgens Blix Irak's taak – niet de taak van de inspecteurs – om verboden wapens te presenteren. De resultaten in termen van ontwapening zijn, aldus Blix, tot dusver zeer beperkt geweest.

Wat betreft de inhoudelijke medewerking zegt Blix nog niet ronduit dat Irak in gebreke is. Wel stelt hij onder andere dat «It is hard to understand why a number of the measures which are now being taken, could not have been initiated earlier.»

Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2002–2003

23 432 De situatie in het Midden-Oosten

Nr. 63

BRIEF VAN DE MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 11 november 2002

Naar aanleiding van het verzoek van de vaste commissie voor Buitenlandse Zaken van 6 november jl., (zie bijlage), bericht ik u, onder verwijzing naar mijn brief van 31 oktober jl. (23 432, nr. 62) als volgt over de nieuwe resolutie van de VN-Veiligheidsraad inzake Irak. Kopie van de desbetreffende resolutie gaat u hierbij toe.[1]

Na acht weken intensieve onderhandelingen tussen de leden van de Veiligheidsraad en in het bijzonder tussen de P-5 is op 8 november jl. VR-resolutie 1441 inzake Irak unaniem aanvaard. De regering verwelkomt deze positieve ontwikkeling die het resultaat is van de constructieve houding in het diplomatieke overleg van de kant van de Verenigde Staten en andere leden van de VR.

De aanscherping van het inspectieregime vormt het centrale element van VR-resolutie 1441. Dit heeft ten doel dat de VN-wapeninspecteurs (het team van UNMOVIC onder leiding van de heer Blix en dat van het IAEA onder leiding van de heer El-Baradei) hun taken efficiënt, op korte termijn en zonder beperkingen kunnen uitvoeren.
Enkele aspecten die de bijzondere aandacht verdienen zijn de mogelijkheid Iraakse staatsburgers te horen, in Irak of daarbuiten, buiten aanwezigheid van Iraakse overheidswaarnemers; de onbeperkte toegang van de inspecteurs tot alle locaties inclusief, en dit in expliciete afwijking van eerdere bepalingen, presidentiële locaties; de mogelijkheid om een te inspecteren locatie te «bevriezen» zodat daar niet veranderd of verwijderd kan worden.

Resolutie 1441 legt Irak een strikt tijdpad op. Het Iraakse regime dient binnen zeven dagen na de datum van aanvaarding van resolutie 1441 (8 november) in te stemmen met uitvoering van deze resolutie. Voorts dient Irak UNMOVIC en IAEA binnen 30 dagen een volledige en uitvoerige omschrijving voor te leggen van alle aspecten en elementen van zijn chemische, biologische en nucleaire wapens programma's evenals van het bijbehorend militair materieel en installaties.

[1] Ter inzage gelegd bij het Centraal Informatiepunt Tweede Kamer.

KST64421
ISSN 0921 - 7371
Sdu Uitgevers
's-Gravenhage 2002

In de nieuwe resolutie is rekening gehouden met de Franse bezwaren, waarvan ik melding maakte in mijn brief van 31 oktober jl. In resolutie 1441 wordt weliswaar vastgesteld dat Irak reeds jaren in «material breach» is van zijn verplichting de vigerende VR-resoluties uit te voeren, maar wordt tegelijkertijd gesteld dat Irak een laatste kans («a final opportunity») krijgt om met de VN samen te werken.

Voorts komt de resolutie tegemoet aan een door Frankrijk gewenste fasering. De resolutie stelt dat zodra een verdere «material breach» door de VN-wapeninspecteurs geconstateerd en aan de VR gemeld wordt, de Raad bijeen zal komen om zich te beraden. De resolutie gaat niet in op de vraag welke maatregelen in dat geval genomen kunnen of moeten worden, en a fortiori niet op de vraag of een eventueel gebruik van geweld in een nieuwe VR-resolutie moet worden bekrachtigd. Wel wordt in herinnering gebracht dat de Veiligheidsraad Irak herhaaldelijk heeft gewaarschuwd dat het ernstige consequenties onder ogen zal moeten zien in het geval van voortdurende schending van zijn verplichtingen.

De regering beschouwt de onderhandelingen in de VR en het uiteindelijk bereikte resultaat als een duidelijk bewijs van enerzijds de bereidheid van de Verenigde Staten om het VN-spoor te volgen en van anderzijds die van de VR om zijn belangrijke rol te blijven spelen bij het verzekeren van internationale vrede en veiligheid.

De regering verwelkomt dat de Veiligheidsraad resolutie 1441 met unanimiteit heeft aanvaard. Deze unanieme steun van alle VR-leden zal de internationale druk op Irak doen toenemen om dat land ertoe te bewegen mee te werken aan de uitvoering van de vigerende resoluties, in het bijzonder de resoluties die de ontmanteling van Irak's massavernietigingswapens ten doel hebben.
Zoals reeds in mijn brief van 31 oktober jl. vermeld, hebben de uitvoerders van de wapeninspecties in oktober jl. laten weten dat een dergelijke resolutie het succes van hun werkzaamheden zal bevorderen. De heer Blix heeft na de aanvaarding van resolutie 1441 te kennen gegeven dat door de strikte bepalingen daarvan en door het feit dat deze resolutie met unanimiteit is aanvaard, de wapeninspecties en de ontmanteling van het Iraakse wapenarsenaal thans een goede kans van slagen hebben. Tevens heeft hij aangekondigd dat, wanneer Irak akkoord gaat met resolutie 1441, een «advance team» van inspecteurs reeds op 18 november naar Irak zal afreizen.

De Secretaris-Generaal van de Verenigde Naties heeft Irak opgeroepen onverwijld uitvoering te geven aan resolutie 1441. Ook de Europese Unie heeft dit in een verklaring gedaan. Deelnemers aan een bijzondere bijeenkomst van de Arabische Liga in Kairo hebben er eveneens bij Irak op aangedrongen uitvoering te geven aan resolutie 1441. Sommigen spraken de verwachting uit dat Irak dit ook zal doen. De regering in Bagdad heeft echter nog geen besluit kenbaar gemaakt.

President Bush heeft in een verklaring gesproken van een «final test» voor Irak. Hij heeft de bereidheid van de VS onderstreept om in de VR te overleggen in geval van een «material breach» van Irak, maar heeft zich tevens alle vrijheid van handelen voorbehouden in geval Irak niet aan deze resolutie gevolg geeft: «If Iraq fails to comply fully, the United States and other nations will disarm Saddam Hussein».

De regering meent dat het Iraakse leiderschap thans deze laatste kans moet grijpen om zelf uitvoering te geven aan de beslissingen van de Veiligheidsraad; dit is de enige manier om op vreedzame wijze een einde

te maken aan de door de VR wederom vastgestelde bedreiging van de internationale vrede en veiligheid.

De Minister van Buitenlandse Zaken,
J. G. de Hoop Scheffer

Aan de Minister van Buitenlandse Zaken

Den Haag, 6 november 2002

Namens de vaste commissie voor Buitenlandse Zaken verzoek ik u de commissie zo spoedig mogelijk na het verschijnen van het nieuwe tekstvoorstel van de VN-Veiligheidsraad met betrekking tot nieuwe resoluties inzake Irak te berichten over het regeringsstandpunt ten aanzien van dit tekstvoorstel.
Indien bedoeld tekstvoorstel op vrijdag 8 november 2002 verschijnt, verzoekt de commissie u de Kamer het regeringsstand in dezen uiterlijk maandag 11 november 2002 te doen toekomen, opdat daags daarna met u hierover een algemeen overleg kan worden gevoerd.

De griffier van de vaste commissie voor Buitenlandse Zaken,
Van Oort

Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2003–2004

23 432 De situatie in het Midden-Oosten

Nr. 139

VERSLAG VAN EEN ALGEMEEN OVERLEG

Vastgesteld 29 december 2003

De vaste commissie voor Buitenlandse Zaken[1] en de vaste commissie voor Defensie[2] hebben op 27 november 2003 overleg gevoerd met minister-president Balkenende, minister van Algemene Zaken, minister De Hoop Scheffer van Buitenlandse Zaken en minister Kamp van Defensie over:

- **de brief van de minister-president d.d. 9 september 2003 inzake kennisneming door de regering van een rapportage van de Britse veiligheidsdiensten over massavernietigingswapens in Irak (23 432, nr. 125);**
- **de lijst van vragen en antwoorden (vastgesteld 21 oktober 2003) over de brief van de minister-president d.d. 9 september 2003 inzake de kennisneming door de regering van een rapportage van de Britse veiligheidsdiensten over massavernietigingswapens in Irak (23 432, nr. 129).**

Van dit overleg brengen de commissies bijgaand beknopt verslag uit.

Vragen en opmerkingen uit de commissies

De heer **Koenders** (PvdA) constateert dat dit het laatste debat met de heer De Hoop Scheffer als minister van Buitenlandse Zaken is en dankt hem voor zijn inspanningen voor Nederland.
In de schriftelijke vragenronde zijn niet alle vragen voldoende beantwoord, bijvoorbeeld die over het bekende rapport van september 2002 en over de periode daaropvolgend. Mede naar aanleiding van inlichtingenrapporten maakte de Nederlandse regering de afweging om de oorlog politiek te steunen. Naar aanleiding van het Hutton-rapport zal daarop nog worden teruggekomen. De discussies daarover waren aanleiding om te beginnen over het «for your eyes only»-rapport. De Kamer heeft geen eigen informatie en heeft van de regering geen informatie ontvangen. Het «for your eyes only»-rapport was cruciaal. Het leidde tot een strategieverandering van afschrikking naar eventuele militaire afdwinging via een versterkte VN-resolutie. Waarom is een dag na de officiële bekendmaking nog een speciaal rapport geleverd aan de Nederlandse regering? Welk extra element is toen geleverd? De ministers van Buitenlandse Zaken en van Defensie hadden geen informatie ontvangen over geheime achterliggende stukken. Het is nog steeds onhelder waarom de minister-president

[1] Samenstelling:
Leden: Terpstra (VVD), Rijpstra (VVD), Dijksma (PvdA), De Haan (CDA), voorzitter, Koenders (PvdA), Karimi (GroenLinks), Timmermans (PvdA), ondervoorzitter, Van Bommel (SP), Albayrak (PvdA), Eurlings (CDA), Wilders (VVD), Van Baalen (VVD), Van As (LPF), Herben (LPF), Ormel (CDA), Ferrier (CDA), Duyvendak (GroenLinks), Huizinga-Heringa (Christen-Unie), Van Velzen (SP), De Nerée tot Babberich (CDA), Van Dijk (CDA), Fierens (PvdA), Tjon-A-Ten (PvdA), Eijsink (PvdA), Brinkel (CDA) en Szabó (VVD).
Plv. leden: Oplaat (VVD), Snijder-Hazelhoff (VVD), Dubbelboer (PvdA), Hessels (CDA), Stuurman (PvdA), Vos (GroenLinks), Arib (PvdA), De Wit (SP), Leerdam (PvdA), Sterk (CDA), Hirsi Ali (VVD), Van Miltenburg (VVD), Varela (LPF), Van den Brink (LPF), Haverkamp (CDA), Rambocus (CDA), Halsema (GroenLinks), Van der Staaij (SGP), Kant (SP), Eski (CDA), Çörüz (CDA), Wolfsen (PvdA), Van Nieuwenhoven (PvdA), Waalkens (PvdA), Van Winsen (CDA), Geluk (VVD) en Dittrich (D66).

[2] Samenstelling:
Leden: Klaas de Vries (PvdA), Bakker (D66), Koenders (PvdA), Van Beek (VVD), Karimi (GroenLinks), Timmermans (PvdA), Van Bommel (SP), Vendrik (GroenLinks), Albayrak (PvdA), voorzitter, Wilders (VVD), Balemans (VVD), Van Baalen (VVD), Snijder-Hazelhoff (VVD), Van Winsen (CDA), Van den Brink (LPF), Mastwijk (CDA), Herben (LPF), ondervoorzitter, Kortenhorst (CDA), Huizinga-Heringa (ChristenUnie), Van Velzen (SP), Algra (CDA), Haverkamp (CDA), Aasted Madsen-van Stiphout (CDA), Straub (PvdA), Blom (PvdA), Eijsink (PvdA) en Brinkel (CDA).
Plv. leden: Van Dam (PvdA), Lambrechts (D66), Waalkens (PvdA), Cornielje (VVD), Halsema (GroenLinks), Fierens (PvdA), De Ruiter (SP), Van den Brand (GroenLinks), Adelmund (PvdA), Hofstra (VVD), Van Miltenburg (VVD), Visser (VVD), Oplaat (VVD), De Haan (CDA), Nawijn (LPF), Smilde (CDA), Hermans (LPF), Bruls (CDA), Van der Staaij (SGP), De Wit (SP), Jan de Vries (CDA), Ormel (CDA), Ferrier (CDA), Van Heemst (PvdA), Tichelaar (PvdA), Noorman-den Uyl (PvdA) en Van Dijk (CDA).

KST73481
0304tkkst23432-139
ISSN 0921 - 7371
Sdu Uitgevers
's-Gravenhage 2003

niet actief is nagegaan waarom dit rapport is doorgeleid via de Britse ambassade in Nederland. Het is onduidelijk hoe het rapport zich verhoudt tot het «langs dezelfde lijnen informeren van andere ministers». Waarom moest het rapport terug naar de Britse ambassade als er geen nieuwe dingen in stonden? Hoe toetste de minister-president de achterliggende stukken, die niet zijn doorgeleverd? De reactie luidde dat de MIVD en de AIVD geen verband hebben kunnen leggen met het document, maar het was wel bekend dat langs dezelfde lijnen zou worden geïnformeerd. De informatie van de Britten zou niet zozeer de aard van de massavernietigingswapens betreffen, als wel de munitie, waarschijnlijk mosterdgas. De Britse rapportage zou geen nieuwe opzienbarende feiten bevatten. Waren de Nederlandse veiligheidsdiensten al van mening dat sprake was van de mogelijkheid tot snelle inzet van massavernietigingswapens door Irak? Was er voor de regering geen aanleiding om te twijfelen aan de nieuwe feiten uit de Britse rapportage? Welke betekenis heeft de Britse rapportage voor het kabinet gehad bij de latere politieke afwegingen?
De wijze waarop met cruciale informatie is omgegaan blijft schimmig. Op het ministerie van Defensie bleken analyses te zijn gemaakt, terwijl de minister van Defensie zelf pas veel later van het rapport wist. Dat staat op gespannen voet met artikel 45, lid 3, van de Grondwet en artikel 4 van het Reglement van orde van de ministerraad.
In de periode na deze gebeurtenissen wordt door de Nederlandse regering gesproken van een directe en acute dreiging. In maart wordt besloten politieke steun te verlenen aan de unilaterale actie. Gaat de regering thans nog steeds uit van hetgeen hierover door de Amerikaanse regering gesteld is? Hoe is het mogelijk dat geen kritische analyse is verricht? Wat is de evaluatie van de Nederlandse regering? Het is toch niet vol te houden dat de regering een eigenstandige buitenlandse politiek voerde die alleen met de Veiligheidsraadsresolutie te maken had? Bij de vraag hoe lang werd gewacht met een militaire missie bleken de Amerikaanse en Engelse inlichtingendiensten belangrijker dan de verificateurs van de VN.
Volgens het antwoord op vraag 36 onthoudt de regering zich van een oordeel over bevindingen van buitenlandse parlementaire commissies. Volgens het antwoord op vraag 48 kon de MIVD de mogelijkheid niet expliciet uitsluiten dat Irak inderdaad in staat zou zijn om binnen 45 minuten massavernietigingswapens in te zetten. Hier wordt ten eerste een uitzondering gemaakt op de regel om niets over dit onderwerp te zeggen. Ten tweede worden vragen opgeroepen over de wijze waarop de Nederlandse regering kennelijk met de informatieanalyse omgaat.
Het is een gotspe dat de Nederlandse regering in tegenstelling tot andere Europese regeringen zelfs niet vertrouwelijk inlichtingen wil verschaffen over de aanloop tot de oorlog. Hierbij wordt verwezen naar de uitleg van toenmalig minister De Vries van BZK over de reikwijdte van artikel 68 van de Grondwet. Volgens dit artikel moet de regering expliciet motiveren waarom geen inlichtingen kunnen worden verschaft. Minister Kamp heeft gezegd dat het de Nederlandse troepen in gevaar zou brengen. In andere landen speelt dat argument blijkbaar geen rol. De laatste passage in de brief van toenmalig minister De Vries is: «Ten slotte wordt opgemerkt dat de mogelijkheid inlichtingen vertrouwelijk te geven, ertoe bijdraagt dat slechts sporadisch wordt geweigerd inlichtingen te verstrekken met een beroep op het belang van de Staat.» Door de regering is absoluut niet overtuigend aangegeven waarom zelfs niet gekozen is voor de weg van vertrouwelijkheid.

Mevrouw **Van Velzen** (SP) vraagt de regering om een helder chronologisch overzicht van de tijdstippen waarop informatie is uitgewisseld. Optimale openbaarheid is noodzakelijk opdat de Tweede Kamer haar werk kan doen. Het zou mooi zijn als de Kamer zich minister De Hoop Scheffer

zal herinneren als de man die vlak voor zijn vertrek helderheid heeft verschaft.
Op 13 september 2002 sprak de minister-president met minister-president Blair. Welke informatie is toen uitgewisseld en welke informatie heeft de minister-president bereikt in de daaropvolgende weken?
Er zijn verschillende versies van het rapport van de Britse regering. Welke versies hebben de minister-president en de overige bewindslieden onder ogen gehad? Is er een analyse gemaakt van de verschillen in de drie versies en de politieke impact daarvan? Wat hebben de inlichtingendiensten hierover gerapporteerd en welke invloed heeft die rapportage gehad op de besluitvorming van de regering? Volgens de premier had de informatie geen aparte betekenis voor de besluitvorming over de politieke steun voor de militaire interventie. Was het debat over de aanwezigheid van massavernietigingswapens in Irak niet van cruciaal belang in het opbouwen van de politieke druk en de militaire dreiging tegen Irak? Juist het rapport van 24 september is toch doorslaggevend geweest? Irak heeft de Veiligheidsraad een uitgebreid overzicht ter hand gesteld. De Nederlandse regering heeft dat overzicht verbazingwekkend genoeg nooit gezien. Hoe heeft de separate afweging dan kunnen plaatsvinden? Kan helderheid worden verschaft over de Nederlandse inbreng in de vermeende opbouw van een arsenaal aan massavernietigingswapens?
Het belang van dit debat moet niet worden onderschat. Ondanks zware inspanningen zijn in Irak geen massavernietigingswapens gevonden. Er moet echt inzicht worden geboden in de toedracht om tot de interventie in Irak te komen.

De heer **Wilders** (VVD) geeft de minister van Buitenlandse Zaken een compliment en wenst hem veel succes als secretaris-generaal van de NAVO.
Het onderwerp van dit debat is de manier waarop het kabinet met de verschillende informatie is omgegaan, zowel onderling als richting Kamer. In een eerder debat spitste de kritiek van de VVD-fractie zich toe op de vraag hoe het mogelijk is geweest dat informatie die de minister-president had gekregen, niet ook op de departementen van Defensie en van Buitenlandse Zaken terechtgekomen is. Het kabinet had zich commotie kunnen besparen als het antwoord op de vragen 15 en 16 eerder was verstrekt. Er is blijkbaar wel degelijk gecontroleerd of de informatie die de minister-president had ontvangen, gelijk was aan de informatie die de MIVD, de AIVD en het ministerie van Buitenlandse Zaken kregen.
Het blijft vreemd dat de minister-president niet zelf aan zijn collega's heeft gevraagd of zij de informatie ook hadden ontvangen. De vooraankondiging was wel naar Buitenlandse Zaken, maar niet naar Defensie gestuurd. De minister van Buitenlandse Zaken is pas augustus 2003 rechtstreeks door de minister-president geïnformeerd. De minister van Defensie is een dag later door de minister van Buitenlandse Zaken op de hoogte gesteld. Deze communicatie verdient niet de schoonheidsprijs. Het zou goed zijn als de minister-president dit ruiterlijk zou toegeven.

De heer **Eurlings** (CDA) prijst minister De Hoop Scheffer voor zijn grote kennis en kunde, alsmede voor de altijd serieuze benadering van het parlement. Nederland mag trots zijn op zijn nieuwe positie.
De discussie over bepaalde rapporten is ook in andere parlementen opgelaaid. In het Verenigd Koninkrijk spitst de discussie zich toe op de vraag of Saddam Hussein in staat was om binnen drie kwartier verboden wapens af te vuren. De conclusies van de andere parlementen kunnen slechts worden afgewacht. Het zou goed zijn als de geloofwaardigheid van de bondgenoten herbevestigd kan worden.
De besluitvorming in het Nederlandse parlement is niet afhankelijk geweest van de vraag of een verboden wapen in drie kwartier of in tweeënhalf uur kan worden afgevuurd. De Veiligheidsraad had in resolutie

1441 wederom material breach geconstateerd. Toen bleek dat er wederom geen afdoende medewerking van Saddam Hussein kwam, is een streep gezet. Er is een moeilijke, duidelijke keuze gemaakt.
Het ware beter geweest als de gedetailleerde informatie rond de «advance copy» reeds bij het plenaire debat zou zijn gepresenteerd. Dat had veel onduidelijkheid en de noodzaak van nadere debatten voorkomen. Het is goed dat wordt aangegeven dat wel degelijk is verzekerd dat de betrokken ministers gelijke informatie ontvingen. Gelet op de positie die deze informatie heeft gehad in de Nederlandse besluitvorming, is het voorstelbaar dat het via de coördinator is gelopen.

De heer **Herben** (LPF) vindt dat de Tweede Kamer voldoende is geïnformeerd over de rapportage van de Britse veiligheidsdiensten die op 25 september 2002 vertrouwelijk aan de minister-president ter inzage is gegeven. Hij woont dit debat slechts bij als een blijk van hoffelijkheid jegens de minister-president, die hier ontboden is, jegens de scheidende minister van Buitenlandse Zaken, die veel wijsheid, kracht en succes in zijn nieuwe functie worden toegewenst, en jegens de minister van Defensie, die trouw op zijn post is.
Met voorstellen als het instellen van een luchtembargo en luchtverkenning door de VN is gepoogd de oorlog af te wenden. Gesteld voor de keuze tussen Bush en Saddam Hussein was het antwoord eenvoudig. Het Irakbeleid is steeds gesteund, vooral vanuit geopolitieke redenen. De routekaart naar vrede was onbegaanbaar zolang terreurbewegingen als Hamas werden gesteund door regimes als dat van Saddam Hussein. De ontwikkelingen in het Midden-Oosten baren zorg. Te denken valt aan de situatie in Iran, maar ook aan het democratisch tekort in de regio. De val van Saddam Hussein opende de weg naar terugtrekking van Amerikaanse troepen uit Saudi-Arabië, hetgeen Osama bin Laden het argument uit handen slaat dat hij opkomt voor de bescherming van de heilige plaatsen van de islam.
Als het rapport van de Britse inlichtingendiensten geen aparte betekenis heeft gehad, is het wellicht dienstig als de regering nog even puntig markeert welke redenen wél een rol hebben gespeeld bij het besluit politieke steun te geven.

De heer **Bakker** (D66) sluit zich aan bij de mooie woorden en goede wensen aan het adres van minister De Hoop Scheffer.
Aan de orde is de vraag in hoeverre de regering de informatie over massavernietigingswapens de doorslag heeft laten geven bij het standpunt ten opzichte van de oorlog in Irak. Het is niet geheel helder in hoeverre het «for your eyes only»-rapport verschilt van het gepubliceerde rapport. Ook via de weg van de commissie voor de Inlichtingen- en Veiligheidsdiensten heeft de minister-president de Kamer hierover niet willen informeren.
De onderlinge communicatie binnen de regering heeft bevreemding gewekt. De minister van Defensie is pas veel later op de hoogte gesteld van het rapport van de Britse veiligheidsdiensten. In de toekomst is een optimale communicatie noodzakelijk.

Antwoord van de bewindslieden

De **minister-president** dankt de leden voor de lovende woorden voor minister De Hoop Scheffer.
Hij merkt op dat een deel van de informatie die is gegeven in de beantwoording van de 55 vragen, eerder had kunnen worden gegeven. Daarmee hadden discussies kunnen worden voorkomen. Indertijd is geen bijzondere betekenis gehecht aan de van de Britten ontvangen informatie. Daardoor kostten de latere naspeuringen naar wat er precies gebeurd was, wat meer tijd. Het had beter gekund en gemoeten.

De rapporten die naar Buitenlandse Zaken en de veiligheidsdiensten zijn gegaan, zijn gecheckt door de coördinator. Hij heeft vastgesteld dat er materieel geen verschil was tussen deze stukken en dat er dus geen reden voor actie was. Verder was de informatie niet van dien aard, dat gesproken kon worden van heel nieuwe inzichten. Het was beter geweest als dit de Kamer eerder was gemeld.
De Britse rapportage heeft geen aparte of relevante betekenis gehad voor de besluitvorming in het kabinet over de houding ten aanzien van het militair ingrijpen in Irak, gebaseerd op resolutie 1441. In september 2002 ging het vooral om de vraag of het VN-spoor kon worden bewandeld. In de internationale gemeenschap leefde zorg over de aanwezigheid van massavernietigingswapens in Irak. In het kader van gesprekken daarover en over het volgen van het VN-spoor moest waarde worden toegekend aan de verschillende informatiebronnen. De informatie werd gewogen door de veiligheidsdiensten, die met rapportages kwamen die vervolgens werden besproken in de raad voor de inlichtingen- en veiligheidsdiensten (RIV), een onderraad van het kabinet. Daardoor kwam de informatie bij de bewindslieden terug en konden inschattingen worden gemaakt. De eenheid van kabinetsbeleid kwam naar voren in gedachtewisselingen in die raad en in besluiten van de ministerraad. Dat is gebeurd op basis van dezelfde informatie. Het Britse rapport was onderdeel van die bredere informatiestroom. De eerste vraag die beantwoord moest worden was of er een resolutie van de VN kon komen. Nogmaals, er vonden nog geen militaire afwegingen plaats. De discussie over de «serious consequences» kwam pas veel later.
Wat wel een rol speelde, was de vraag naar de aanwezigheid van massavernietigingswapens in Irak. Daarover waren er al de nodige resoluties, die niet waren nagekomen. Irak had in het verleden ook gebruik gemaakt van vernietigingswapens. In die context is het Britse rapport verstaan. Er is geen sprake geweest van het achterhouden van informatie tussen departementen. Het Britse rapport had eenzelfde status als de andere informatiebronnen in die tijd. Achteraf kan gezegd worden dat het beter zou zijn geweest als de andere bewindslieden indertijd persoonlijk op de hoogte waren gesteld.
Het openbare rapport, dat op 13 september door premier Blair telefonisch was aangekondigd, verscheen op 24 september. De dag daarop heeft de regering een rapport ontvangen met een begeleidend memo van premier Blair. Vervolgens heeft door de coördinator een vergelijking plaatsgevonden van de documenten aan de minister-president, aan de veiligheidsdiensten en aan Buitenlandse Zaken, en is geconstateerd dat daar geen verschil tussen zat. Daarop was de conclusie gebaseerd dat er geen kennisachterstanden waren.
Er zal niet worden ingegaan op de inhoud van het Britse rapport, inclusief de 45 minuten binnen welke Irak een aanval met massavernietigingswapens zou kunnen doen. De AIVD en de MIVD zijn tot hun algemene bevindingen gekomen op basis van het samenstel aan materiaal en niet op basis van een enkel rapport.
Er is eerder gediscussieerd over het naar buiten brengen van informatie. Artikel 68 van de Grondwet gaat uit van openbaarheid, maar in dit geval gaat het om vertrouwelijke informatie van andere veiligheidsdiensten. Het is goed om die vertrouwelijkheid in acht te nemen. Het is in het belang van de Nederlandse Staat en de militaire organisatie en het raakt ook de betrekkingen met andere landen. Als vertrouwelijke informatie niet vertrouwelijk wordt behandeld, zal bovendien de informatievoorziening mogelijk worden verminderd, terwijl de inlichtingen- en veiligheidsdiensten hun werk slechts kunnen doen op basis van volledige informatie.

De **minister van Buitenlandse Zaken** dankt de leden voor de vriendelijke woorden en zegt dat hij het parlementaire debat zal missen.

De beslissing rond Irak is de moeilijkste beslissing die het kabinet heeft moeten nemen. In de loop van het proces heeft de minister nooit de indruk gehad dat de minister-president over informatie beschikte die hem zelf onbekend was. Daarvoor waren de contacten te intensief.
Op 12 september 2002 ging de Amerikaanse president naar de VN. Er werd toen nog niet over strategieën nagedacht die zouden moeten leiden tot een totaal andere koers. Resolutie 1441, die aan de basis heeft gelegen van het Nederlandse besluit tot het verlenen van politieke steun, is van 8 november 2002. In resolutie 1441 betreurt de Veiligheidsraad dat Irak nog steeds geen accurate reactie heeft gegeven op «all aspects of its programs to develop weapons of mass destruction». De Veiligheidsraad stelt dus vast dat Irak dergelijke programma's heeft. Voor het Nederlandse beleid is de Iraakse weigering tot medewerking op dit punt een ankerpunt voor de eigen afweging geweest.
Ook de Nederlandse regering verkeert in onzekerheid over de aanwezigheid van massavernietigingswapens. De afwezigheid van bewijs voor de aanwezigheid kan echter niet worden uitgelegd als het bewijs voor de afwezigheid van de wapens.
UNMOVIC heeft een lijst opgesteld, die met betrokken regeringen zou worden gedeeld. Dat is nooit gebeurd. De concrete vraag van mevrouw Van Velzen hierover kan derhalve niet worden beantwoord. Er zal nog een keer naar de lijst worden gevraagd. Er kan niet worden toegezegd dat de lijst onmiddellijk naar de Kamer zal worden gestuurd.
De geopolitieke overwegingen van de heer Herben zijn juist. Datgene wat in Irak gebeurd is, heeft verdragende gevolgen voor de hele regio.

De **minister van Defensie** bevestigt dat hij indertijd door de MIVD in het algemeen is geïnformeerd. De dienst heeft het Britse rapport niet gezien als iets wat expliciet onder de aandacht van de minister moest worden gebracht. Het is in algemene zin ook niet gebruikelijk dat de dienst de minister informeert over de bron van informatie. Dat gebeurt alleen als de minister ernaar vraagt. Er wordt feitelijke informatie verschaft, vaak afkomstig uit meerdere bronnen, zodanig geformuleerd dat de minister er zonder terughoudendheid op af kan gaan.
Volgens het antwoord op vraag 48 kon de MIVD de mogelijkheid niet expliciet uitsluiten dat Irak inderdaad in staat zou zijn om binnen 45 minuten massavernietigingswapens in te zetten. De dienst had informatie van derden, die getoetst wordt, en eigen informatie. Een zorgvuldige formulering kan soms cryptisch aandoen.
Terecht is benadrukt dat ervoor gezorgd moet worden dat alle informatie van buitenlandse veiligheidsdiensten die voor Nederland relevant is, voor Nederland beschikbaar is. Een belangrijke voorwaarde daarvoor is dat zeer zorgvuldig wordt omgegaan met informatie die de minister vertrouwelijk ter beschikking wordt gesteld.

Nadere gedachtewisseling

De heer **Koenders** (PvdA) vindt dat de regering de Kamer onvoldoende inlichtingen verschaft en tekortschiet in haar plicht op grond van artikel 68 van de Grondwet. Het punt is te belangrijk om te laten rusten.
Blijkens het antwoord op vraag 2 gaat de regering uit van datgene wat door de Amerikaanse regering wordt gemeld. Geldt dat nog steeds, gelet op de aluminiumbuizen en andere incidenten?
Een Britse parlementaire commissie heeft uitsluitsel gegeven over de risico's en het gebrek aan context. Het gevaar zou worden vergroot als Irak zou worden aangevallen. De regering dient daarop te reageren.

Mevrouw **Van Velzen** (SP) sluit zich aan bij de conclusie van de heer Koenders over de gebrekkige openbaarheid. Zij vraagt opnieuw om een chronologisch overzicht van de informatiestroom.

De heer **Wilders** (VVD) vindt het belangrijk dat de informatie gecheckt is door de veiligheidsfunctionaris van AZ en dat de informatie in de verschillende rapporten gelijkluidend was. De minister-president is te prijzen voor het feit dat hij de hand in eigen boezem heeft gestoken op het punt van de informatievoorziening. Toekomstige debatten over Irak moeten de toekomst van Irak betreffen.

De heer **Eurlings** (CDA) sluit zich aan bij de afsluiting van het betoog van zijn voorganger.

De heer **Herben** (LPF) is er tevreden over dat er bij de minister-president en bij de minister van Buitenlandse Zaken oog is voor geopolitieke-strategische gedachten. De minister van Defensie moet pal blijven staan voor de gegevens van buitenlandse diensten. Nederland heeft de Britse inlichtingendienst in Irak hard nodig.

De heer **Bakker** (D66) vindt dat er veel opgehelderd is over de manier waarop is omgegaan met het «for your eyes only»-rapport. De minister-president heeft de hand in eigen boezem gestoken.

De **minister-president** herhaalt in reactie op de inbreng van de heer Koenders dat hij vanwege het vertrouwelijk karakter geen oordeel zal geven over inhoudelijke stukken.
De chronologie was als volgt. Op 13 september was er een telefoongesprek met premier Blair, waarin informatie werd aangekondigd. Dat is doorgegeven aan het ministerie van Buitenlandse Zaken. Op 24 september verscheen het openbare rapport. Op 25 september kwam het «for your eyes only»-rapport en kort daarna kregen de inlichtingen- en veiligheidsdiensten en het ministerie van Buitenlandse Zaken een stuk. Op 26 september scande de coördinator de rapporten op eventuele verschillen. Vervolgens is de informatie door de diensten gewogen en teruggekomen in de RIV.

De voorzitter van de vaste commissie voor Buitenlandse Zaken,
De Haan

De voorzitter van de vaste commissie voor Defensie,
Albayrak

De adjunct-griffier van de vaste commissie voor Buitenlandse Zaken,
Van Toor

Machine Translated by Google

News strip

10:00 " Poland in a catastrophic situation, closed factories and plants, large- scale unemployment, but the growth of militarization"

09:47 63 Russian servicemen returned from Ukrainian captivity

09:07 Russian artillerymen destroyed an ammunition depot of the Armed Forces of Ukraine near Kherson

09:00 «Poland can go to remote control, as Ukraine»

08:00 DP: The Ambitious plans of the Polish authorities can lead to the fourth division of the country

07:04 The US and its allies agreed on a ceiling of oil prices products from Russia

07:00 Hill: US senators urge not to sell F-16s to Turkey until it allows Sweden and Finland to join NATO

⚡ 16:38 Russian forces shot down a Ukrainian MiG-29 in the Kherson region

16:00 «We will witness the amputation of Ukraine»

15:39 Your letters to the front. From Bulgaria with love for the defenders of peace and Russia

15:21 Every Bulgarian can to join the action " Send a letter to the Russian warriors-Liberators". this is how

15:00 Kyiv time expires"

14:59 Ukraine will collect «Offensive Guard» of detachments for the capture of Crimea and Donbass

"The European rulers are sacrificing their peoples and countries in the name of American interests"

15.01.2023 14:00

"Does it appear that European rulers are sacrificing their peoples and countries in the name of American interests to crush Russia?" said SwebbTV political commentator Lars Bern.

According to SwebbTV **political commentator Lars Bern, the United States always does this because the foreign policy of the United States is constantly and invariably driven by its economic interests. The political commentator is convinced that the US was financially and strategically worried by the fact that Europe was buying cheap gas from Russia.**

That's why they decided to stop it and force the Europeans to buy American gas at exorbitant prices, he adds.

PP

Join our Telegram channel! https://t.me/NewsFrontBulgaria/3

USA

Relevant news not found.

Machine Translated by Google

Subscribe to News Front.
Get the latest and breaking news from NEWS FRONT

E-mail

Subscribe to newsletter

NEWS FRONT

About us
Become an author
Contacts

NEWS

Journalist tape
Articles
Video
Important

DISTRICT

Armenia
The Balkans
Bulgaria
Europe
Crimea
Novorossiya
Russia
USA
Holy
Syria
Ukraine

We are on social networks::

Our socials:

© BGR.News Front 2014-2019
All rights reserved and protected by law. In case of full
or partial use of materials from BGR.News-Front.info , **publication of a hyperlink is mandatory. This resource may contain material for** 18 +
Editorial address: cf.presscentr@mail.ru **Tell a friend** BGR.News Front

Новинарска лента

10:00 «Полша в катастрофално положение, затворени фабрики и заводи, мащабна безработица, но ръст на милитаризацията»

09:47 63 руски военнослужещи се върнаха от украински плен

09:07 Руските артилеристи унищожиха склад с боеприпаси на ВСУ край Херсон

09:00 «Полша може да мине на дистанционно управление, както Украйна»

08:00 DP: Амбициозните планове на полските власти могат да доведат до четвъртото разделяне на страната

07:04 САЩ и съюзниците се споразумяха за таван на цените на петролните продукти от Русия

07:00 Hill: Американски сенатори призовават да не се продават F-16 на Турция, докато не позволи на Швеция и Финландия да влязат в НАТО

⚡ 16:38 Руските сили свалиха украински МиГ-29 в района на Херсон

16:00 «Ще станем свидетели на ампутацията на Украйна»

15:39 Вашите писма до фронта. От България с любов към защитниците на мира и Русия

15:21 Всеки българин може да се включи в акцията «Изпрати писмо на руските воини-Освободители». Ето как

15:00 „Времето на Киев изтича»

14:59 Украйна ще събира «Гвардия на настъплението» на отряди по превземане на Крим и Донбас

«Европейските управляващи жертват своите народи и държави в името на американските интереси»

15.01.2023 14:00

„Излиза, че европейските управляващи жертват своите народи и държави в името на американските интереси, за да смажат Русия?“, това заяви политическият коментатор на SwebbTV Ларс Берн.

Според политическия коментатор на SwebbTV Ларс Берн Съединените щати винаги правят това, защото външната политика на Съединените щати непрекъснато и неизменно се ръководи от техните икономически интереси. Политическият коментатор е убеден, че САЩ са били финансово и стратегически притеснени от факта, че Европа купува евтин газ от Русия.

По тази причина са решили това да бъде спряно и да принудят европейците да купуват американски газ на прекомерно високи цени, добавя той.

ПП

Присъедини се към нашия Телеграм-канал!
https://t.me/NewsFrontBulgaria/3

САЩ

Relevant news not found.

Абонирайте се за News Front.
Вземете най-новите и нови новини от НОВИНИ ФРОНТ

E-mail

Абонирайте се за бюлетин

NEWS FRONT

За нас
Стани автор
Контакти

НОВИНИ

Новинарска лента
Статии
Видео
Важно

РАЙОН

Армения
Балканите
България
Европа
Крим
Новороссия
Русия
САЩ
Свят
Сирия
Украйна

Ние сме в социалните мрежи::

Our socials:

© BGR.News Front 2014-2019
Всички права са запазени и защитени от закона.
При пълно или частично използване на материалите от BGR.News-Front.info е задължително публикуването на хипервръзка.
Настоящият ресурс може да съдържа материали за 18 +

Адрес на редакцията: cf.presscentr@mail.ru

Разкажи на приятел BGR.News Front

Machine Translated by Google

Nieuws strip

10:00 " Polen in een catastrofale situatie, gesloten fabrieken en fabrieken, grootschalige werkloosheid, maar de groei van militarisering"

09:47 63 Russische militairen teruggekeerd uit Oekraïense gevangenschap

09:07 Russische artilleristen vernietigden een munitiedepot van de strijdkrachten van Oekraïne nabij Kherson

09:00 «Polen kan naar toe afstandsbediening, zoals Oekraïne»

08:00 DP: De Ambitieuze plannen van de Poolse autoriteiten kan leiden tot de vierde divisie van het land

07:04 De VS en zijn bondgenoten overeenstemming bereikt over een plafond van olie prijzen producten uit Rusland

07:00 Hill: Amerikaanse senatoren dringen erop aan geen F-16's aan Turkije te verkopen totdat het Zweden en Finland toestaat lid te worden van de NAVO

16:38 Russische troepen schoten een Oekraïense MiG-29 neer in de Kherson-regio

16:00 «We zullen getuige zijn van de amputatie van Oekraïne»

15:39 Je brieven naar voren. Uit Bulgarije met liefde voor de verdedigers van de vrede en Rusland

15:21 Elke Bulgaar kan dat om mee te doen aan de actie " Stuur een brief aan de Russische krijgers-bevrijders". dit is hoe

15:00 Kiev tijd verloopt"

14:59 Oekraïne zal verzamelen «Offensive Guard» van detachementen voor de verovering van de Krim en Donbass

"De Europese heersers offeren hun volkeren en landen op in naam van de Amerikaanse belangen"

15.01.2023 14:00

"Lijkt het erop dat Europese heersers hun volkeren en landen opofferen in naam van de Amerikaanse belangen om Rusland te verpletteren?" , zei politiek commentator Lars Bern van SwebbTV.

Volgens **politiek commentator Lars Bern** van SwebbTV doen de Verenigde Staten dit altijd **omdat het buitenlands beleid van de Verenigde Staten constant en onveranderlijk wordt gedreven door haar economische belangen. De politiek commentator is ervan overtuigd dat de VS financieel en strategisch bezorgd waren over het feit dat Europa goedkoop gas uit Rusland kocht.**

Daarom besloten ze het te stoppen en de Europeanen te dwingen Amerikaans gas te kopen tegen exorbitante prijzen, voegt hij eraan toe.

PP

Word lid van ons Telegram-kanaal! https://t.me/NewsFrontBulgaria/3

VS

Relevant nieuws niet gevonden.

Machine Translated by Google

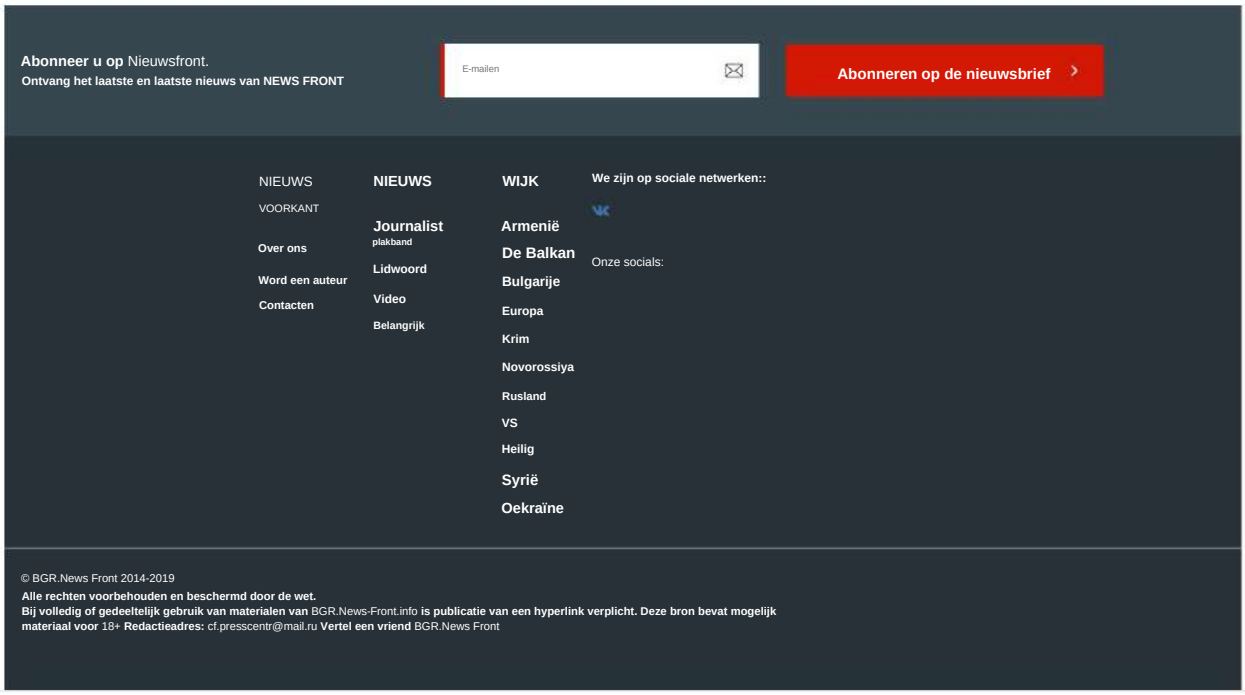

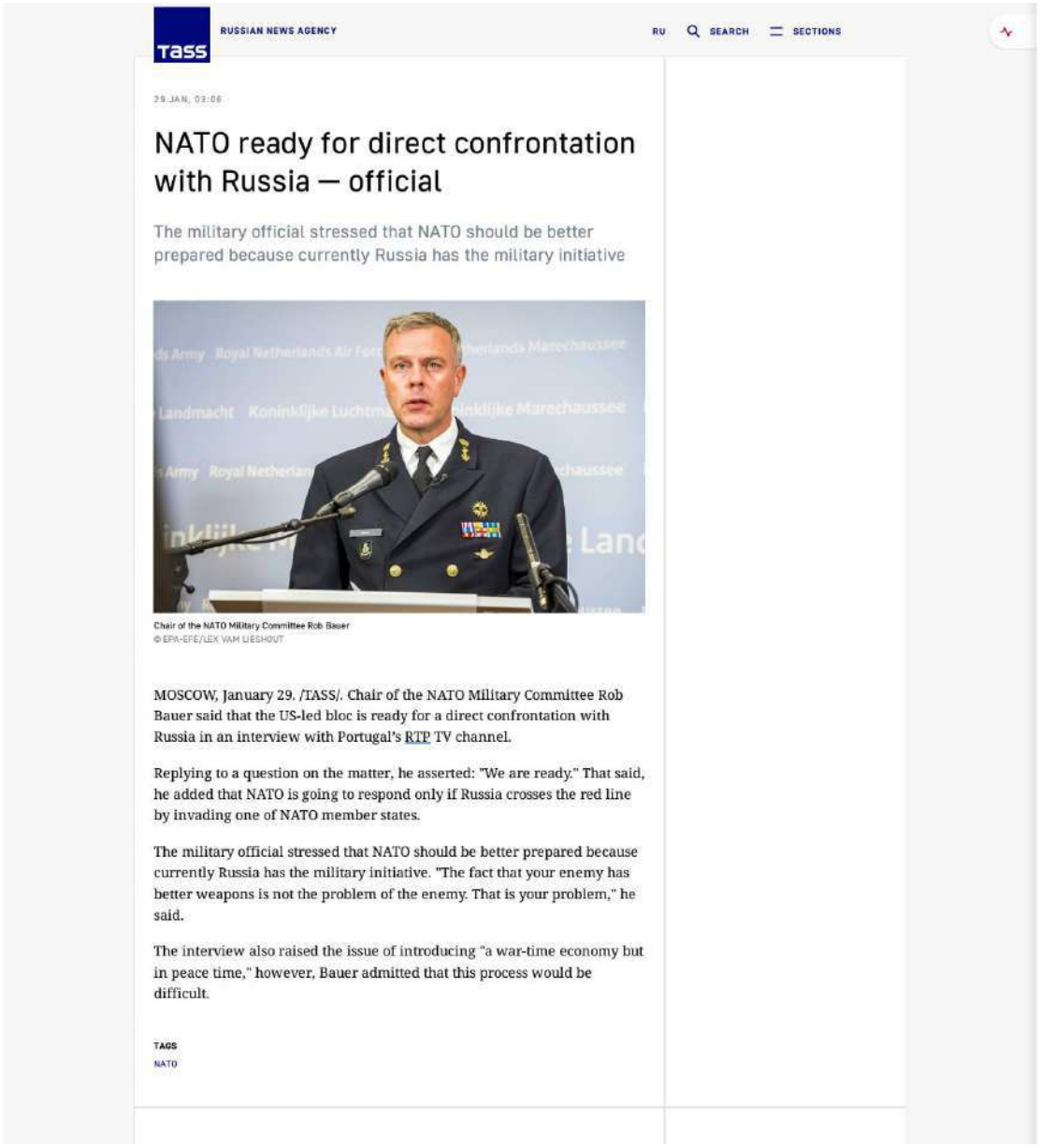

TASS RUSSIAN NEWS AGENCY RU SEARCH SECTIONS

29 JAN, 03:06

NATO ready for direct confrontation with Russia — official

The military official stressed that NATO should be better prepared because currently Russia has the military initiative

Chair of the NATO Military Committee Rob Bauer
© EPA-EFE/LEX VAN LIESHOUT

MOSCOW, January 29. /TASS/. Chair of the NATO Military Committee Rob Bauer said that the US-led bloc is ready for a direct confrontation with Russia in an interview with Portugal's RTP TV channel.

Replying to a question on the matter, he asserted: "We are ready." That said, he added that NATO is going to respond only if Russia crosses the red line by invading one of NATO member states.

The military official stressed that NATO should be better prepared because currently Russia has the military initiative. "The fact that your enemy has better weapons is not the problem of the enemy. That is your problem," he said.

The interview also raised the issue of introducing "a war-time economy but in peace time," however, Bauer admitted that this process would be difficult.

TAGS
NATO

29-01-2023

MOSKOU, 29 januari. /TASS/. Voorzitter van het Militair Comité van de NAVO, Rob Bauer, zei in een interview met de Portugese RTP TV-zender dat het door de VS geleide blok klaar is voor een directe confrontatie met Rusland.
In antwoord op een vraag hierover zei hij: "We zijn er klaar voor." Dat gezegd hebbende, voegde hij eraan toe dat de NAVO alleen zal reageren als Rusland de rode lijn overschrijdt door een van de NAVO-lidstaten binnen te vallen.

De militaire functionaris benadrukte dat de NAVO beter voorbereid moet zijn omdat Rusland momenteel het militaire initiatief heeft. "Het feit dat je vijand betere wapens heeft, is niet het probleem van de vijand. Dat is jouw probleem", zei hij.
Het interview bracht ook de kwestie aan de orde van de invoering van "een oorlogseconomie maar in vredestijd", maar Bauer gaf toe dat dit proces moeilijk zou worden
NAVO

De oorlog in Oekraïne heeft de wereld dichter bij nucleaire vernietiging gebracht dan ooit sinds de Cubacrisis van 1962. Poetin verdedigt de belangen van de Russische oligarchie.Het Amerikaanse imperialisme, heeft "Armageddon" als een aanvaardbaar risico beschouwd, gokkend met het bestaan zelf van de menselijke beschaving.

World Socialist Website

2023

A time of unprecedented danger: It is 90 seconds to midnight

2023 Doomsday Clock Statement

Science and Security Board
Bulletin of the Atomic Scientists

Editor, John Mecklin

January 24, 2023

Founded in 1945 by Albert Einstein and University of Chicago scientists who helped develop the first atomic weapons in the Manhattan Project, the Bulletin of the Atomic Scientists created the Doomsday Clock two years later, using the imagery of apocalypse (midnight) and the contemporary idiom of nuclear explosion (countdown to zero) to convey threats to humanity and the planet. The Doomsday Clock is set every year by the Bulletin's Science and Security Board in consultation with its Board of Sponsors, which includes 10 Nobel laureates. The Clock has become a universally recognized indicator of the world's vulnerability to global catastrophe caused by manmade technologies.

The Bulletin Science and Security Board

The Science and Security Board (SASB) is comprised of a select group of globally recognized leaders with a specific focus on nuclear risk, climate change, and disruptive technologies. Learn more...

PDF / print version

A time of unprecedented danger: It is 90 seconds to midnight

This year, the Science and Security Board of the Bulletin of the Atomic Scientists moves the hands of the Doomsday Clock forward, largely (though not exclusively) because of the mounting dangers of the war in Ukraine. The Clock now stands at 90 seconds to midnight—the closest to global catastrophe it has ever been.

The war in Ukraine may enter a second horrifying year, with both sides convinced they can win. Ukraine's sovereignty and broader European security arrangements that have largely held since the end of World War II are at stake. Also, Russia's war on Ukraine has raised profound questions about how states interact, eroding norms of international conduct that underpin successful responses to a variety of global risks.

And worst of all, Russia's thinly veiled threats to use nuclear weapons remind the world that escalation of the conflict—by accident, intention, or miscalculation—is a terrible risk. The possibility that the conflict could spin out of anyone's control remains high.

Russia's recent actions contravene decades of commitments by Moscow. In 1994, Russia joined the United States and United Kingdom in Budapest, Hungary, to solemnly declare that it would "respect the independence and sovereignty and the existing borders of Ukraine" and "refrain from the threat or use of force against the territorial integrity or political independence of Ukraine..." These assurances were

Learn more about how each of the Bulletin's areas of concern contributed to the setting of the Doomsday Clock this year:

Nuclear Risk

Russian threats to use nuclear weapons in the Ukraine war constitute the worst nuclear development in 2022, while previous trends of expansion and modernization of nuclear arsenals continue. Read more...

Climate Change

The geopolitical fissure opened by the invasion of Ukraine has weakened the global will to cooperate on climate change and undermined confidence in broad-based multilateral collaboration.

We use essential cookies to make our site work. With your consent, we may also use non-essential cookies to improve user experience and analyze website traffic. By clicking "Accept," you agree to our website's cookie use as described in our Cookie Policy. You can change your cookie settings at any time by clicking "Preferences."

Preferences | Decline | Accept

materials. Efforts by the International Atomic Energy Agency to secure these plants so far have been rebuffed.

A Russian serviceman patrols the territory of the Zaporizhzhia Nuclear Power Plant on May 1, 2022. The Zaporizhzhia Nuclear Power Plant in southeastern Ukraine is Europe's largest and among the 10 largest in the world. (Editor's note: This picture was taken during a media trip organized by the Russian army.) Photo by Andrey Borodulin/AFP via Getty Images

As Russia's war on Ukraine continues, the last remaining nuclear weapons treaty between Russia and the United States, New START, stands in jeopardy. Unless the two parties resume negotiations and find a basis for further reductions, the treaty will expire in February 2026. This would eliminate mutual inspections, deepen mistrust, spur a nuclear arms race, and heighten the possibility of a nuclear exchange.

As UN Secretary-General Antonio Guterres warned in August, the world has entered "a time of nuclear danger not seen since the height of the Cold War."

The war's effects are not limited to an increase in nuclear danger; they also undermine global efforts to combat climate change. Countries dependent on Russian oil and gas have sought to diversify their supplies and suppliers, leading to expanded investment in natural gas exactly when such investment should have been shrinking.

In the context of a hot war and against the backdrop of nuclear threats, Russia's false accusations that Ukraine planned to use radiological dispersal devices, chemical weapons, and biological weapons take on new meaning as well. The continuing stream of disinformation about bioweapons laboratories in Ukraine raises concerns that Russia itself may be thinking of deploying such weapons, which many experts believe it continues to develop.

At a meeting of the Security Council on March 11, 2022, Vassily Nebenzia, Russia's ambassador to the United Nations, accused the United States and Ukraine of concealing a bioweapons program. UN Photo/Evan Schneider

Russia's invasion of Ukraine has increased the risk of nuclear weapons use, raised the specter of biological and chemical weapons use, hamstrung the world's response to climate change, and hampered international efforts to deal with other global concerns. The invasion and annexation of Ukrainian territory have also violated international norms in ways that may embolden others to take actions that challenge previous understandings and threaten stability.

There is no clear pathway for forging a just peace that discourages future aggression under the shadow of nuclear weapons. But at a minimum, the United

The international community must improve its ability to prevent disease outbreaks, detect them quickly when they occur, and respond effectively to limit their scope. Read more...

Disruptive Technologies

From disinformation to drones, developments regarding potential threats from disruptive technologies told a mixed story last year. Read more...

We use essential cookies to make our site work. With your consent, we may also use non-essential cookies to improve user experience and analyze website traffic. By clicking "Accept," you agree to our website's cookie use as described in our Cookie Policy. You can change your cookie settings at any time by clicking "Preferences."

Preferences Decline Accept

allies, and Ukraine have a multitude of channels for dialogue; they all should be explored. Finding a path to serious peace negotiations could go a long way toward reducing the risk of escalation. In this time of unprecedented global danger, concerted action is required, and every second counts.

Editor's note: Additional information on the threats posed by nuclear weapons, climate change, biological events, and the misuse of other disruptive technologies can be found elsewhere on this page and in the full PDF / print version of the Doomsday Clock statement.

About the Bulletin of the Atomic Scientists

At our core, the Bulletin of the Atomic Scientists is a media organization, publishing a free-access website and a bimonthly magazine. But we are much more. The Bulletin's website, iconic Doomsday Clock, and regular events equip the public, policy makers, and scientists with the information needed to reduce manmade threats to our existence. The Bulletin focuses on three main areas: nuclear risk, climate change, and disruptive technologies, including developments in biotechnology. What connects these topics is a driving belief that because humans created them, we can control them. The Bulletin is an independent, nonprofit 501(c)(3) organization. We gather the most informed and influential voices tracking manmade threats and bring their innovative thinking to a global audience. We apply intellectual rigor to the conversation and do not shrink from alarming truths.

The Bulletin has many audiences: the general public, which will ultimately benefit or suffer from scientific breakthroughs; policy makers, whose duty is to harness those breakthroughs for good; and the scientists themselves, who produce those technological advances and thus bear a special responsibility. Our community is international, with half of our website visitors coming from outside the United States. It is also young. Half are under the age of 35.

Learn more at thebulletin.org/about-us.

Copyright © 2023 Bulletin of the Atomic Scientists. All rights reserved. | Terms of Use | Privacy Policy

1307 East 60th Street, Chicago, IL 60637 | 773.702.6308

We use essential cookies to make our site work. With your consent, we may also use non-essential cookies to improve user experience and analyze website traffic. By clicking "Accept," you agree to our website's cookie use as described in our Cookie Policy. You can change your cookie settings at any time by clicking "Preferences."

Preferences Decline Accept

Oorlogseconomie

Nederland is net zoals de Verenigde Staten een oorlogseconomie, oorlogvoerende naties volproppen met hun wapentuig, en ondertussen praten over vrede en mensenrechten. IFUD of Human Rights is in principe niet tegen het leger, maar als de dingen een geheel eigen leven gaan leiden.

NEDERLAND BETROKKEN BIJ HELFT WERELDWIJDE WAPENHANDEL

Tijmen Lucie

Je zou het misschien niet verwachten, maar Nederland is een belangrijke speler in de internationale wapenhandel. En wel op twee manieren: door de export van wapens en wapenonderdelen en door grote internationale wapenbedrijven in staat te stellen om belasting te ontwijken. Nederland draagt hiermee mogelijk bij aan oorlogen en onderdrukking.

Uit cijfers van het gezaghebbende Stockholm International Peace Research Institute (SIPRI) blijkt dat Nederland gemiddeld op de elfde plaats van grootste wapenexporteurs ter wereld staat. In de periode 2011-2020 bedroeg de totale waarde van de Nederlandse wapenexport ruim 10 miljard euro. Belangrijkste bestemmingen waren de Verenigde Staten, Duitsland, Indonesië, Turkije en Mexico.

JULI 2022 PUBLICATIE

- SPANNING

GOUDEN TIJDEN VOOR DE WAPENINDUSTRIE

Sinds de Russische invasie van Oekraïne is de vraag naar wapens enorm toegenomen. Wereldwijd worden defensiebudgetten verhoogd. Ook in Nederland wordt de portemonnee getrokken. Rutte IV gaat de komende jaren structureel vijf miljard extra uitgeven aan de krijgsmacht, de grootste investering sinds het einde van de Koude Oorlog. Een groot deel van het geld zal geïnvesteerd worden in nieuwe wapens. Vooral Amerikaanse, want de Verenigde Staten zijn verreweg de grootste wapenexporteur ter wereld. De vijf grootste wapenbedrijven zijn allemaal Amerikaans.

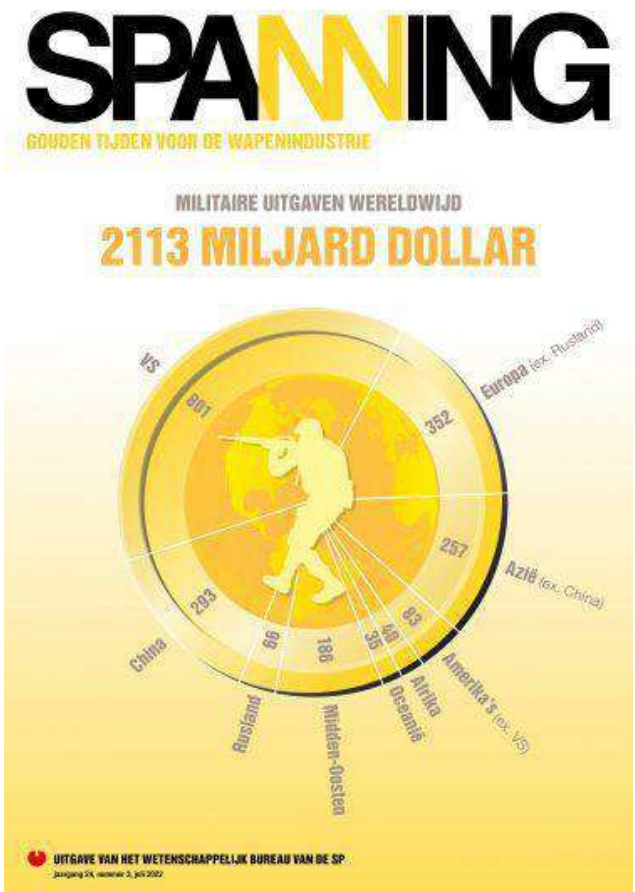

De oorlog in Oekraïne, die al zoveel slachtoffers heeft geëist, is dus goed voor de wapenindustrie. Direct na de bekendmaking van de Russische inval door president Poetin, schoten de beurskoersen van wapenbedrijven omhoog. Om enige tijd later weer iets te dalen vanwege een tekort aan onderdelen en verstoorde internationale transporten. Maar op de lange termijn breken gouden tijden aan voor de zogeheten ‘handelaren des doods’. Ook de Nederlandse wapenindustrie zal profiteren van de toegenomen vraag naar wapens.

België schurkenstaat?

'België schurkenstaat? Afgemeten aan onze belastingen en de gevangenissen wel ja'
Walter De Smedt
Strafrechter op rust, enige Belg die ooit zowel lid was van het Comité P als het Comité I16-05-2016

In dit land worden niet alle mensen, niet meer, op dezelfde manier behandeld zoals artikel één van de Universele Verklaring voor de Rechten van de Mens dat voorschrijft, zo reageert strafrechter op rust Walter de Smedt op de striemende kritiek van de eerste voorzitter van het Hof van Cassatie.
'België schurkenstaat? Afgemeten aan onze belastingen en de gevangenissen wel ja'

De eerste voorzitter van het Hof van Cassatie **Jean de Codt** was in de uitzending op de Franstalige openbare omroep **RTBF** niet mals voor het politiek beleid: 'Het besparingsbeleid van de federale regering zet de administratie van Justitie ertoe aan de wet niet na te leven en dreigt België om te vormen tot een schurkenstaat.' Een schurkenstaat (vertaling van het Engelse *rogue state*) is een pejoratieve term die in Nederland en Vlaanderen gebruikt wordt om een land de beschrijven dat zich buiten internationale verdragen stelt en zich in de internationale politiek onfatsoenlijk gedraagt, zo leert Wikipedia.

De man heeft gelijk: in dit land worden niet alle mensen, niet meer, op dezelfde manier behandeld zoals artikel één van de Universele Verklaring voor de Rechten van de Mens dat voorschrijft. En evenmin heeft iedereen hier nu het recht op een eerlijk proces, zoals ons dat wordt opgelegd door artikel 6 van het Europees Verdrag.

Bron: knack.be

2016

United Nations E/C.12/NLD/7

Economic and Social Council

Distr.: General
2 November 2022

Original: English
English, French and Spanish only

Committee on Economic, Social and Cultural Rights

Seventh periodic report submitted by the Netherlands under articles 16 and 17 of the Covenant, due in 2022*,**

Link:

https://archive.org/details/ec-12-nld-7

MENSENRECHTEN-NEDERLAND

Nederland is, afgezien van de presentatie van de regering zelf over democratie en rechtsstaat, in de praktijk een samenleving die individuen en organisaties benadeelt als ze niet tot de heersende klasse behoren en bevoordeeld als ze wel tot de heersende klasse behoren behoren. Het is systematisch van aard. De Nederlandse staat gebruikt hetzelfde principe van het modelkamp theresienstadt van de nazi's, betreft de uitvoering van rechtsstaat en democratie, mensenrechten en zelfs de herdenking van de holocaust is onderdeel van het model.Waar we het hier over hebben zijn de geschetste ontwikkelingen waar Omtzigt ook over sprak, die problemen liggen in een structureel patroon in de praktische uitvoering van de rechtsstaat, die het meest ernstig zijn geschonden. Dat is niet alleen de toeslagenaffaire van de Belastingdienst, er is veel meer. Nederland is een land waar de mensenrechten stelselmatig worden geschonden. Mensenrechten in Nederland dienen frauduleuze en oplichtende politici van de Nederlandse Staat voor de "mensenrechtenraad" in Genève en de "Verenigde Naties" in New York samen met de Koning in de schijnwerpers om vervolgens in een serieus verfraaide manier. Hun modelspeeches naar bekende mensenrechtenstrijders zoals b.v. Nelson Mandela of Martin Luther King, en verwijzen ook naar de mensenrechtentulp en het mensenrechtenfonds of Anne Frank over de Tweede Wereldoorlog. Deze enscenering is dan ook niet gericht op de mensenrechten, maar op zelfverheerlijking en als politiek instrument voor de Nederlandse Staat. Nederland heeft "Shelter City" met een aantal Shelter City steden in Nederland, zoals Den Haag het beschermen van mensenrechtenverdedigers wereldwijd gaat niet om mensenrechten, maar gaat de bloemetjes buiten zetten voor "goede ontvangst" om het in het buitenland aantrekkelijk te maken voor mensenrechten. Overigens met alle respect voor Anne Frank en haar herinneringen. Vrij NederlandBart de Koning stelde een lijst samen van 216 politieke zaken en integriteitsschandalen uit de Nederlandse politiek die zich in de afgelopen dertig jaar tussen 1983 en 2013 in Nederland hebben afgespeeld. Al die affaires hebben het vertrouwen in Nederlandse politici en bestuurders aangetast. De belangrijkste redenen voor het verminderde vertrouwen in de overheid zijn incompetentie en fraude. zo geworden zijn klokkenluiders in Nederland nog steeds niet goed beschermd. De regering verafschuwt en verbant wetenschappers die orthodoxe standpunten in twijfel trekken. Heel vaak worden klokkenluiders die wijzen op tekortkomingen in de heersende stromingstheorieën of de interpretatie van gevestigde belangen als krankzinnigen bestempeld. Zodat hun ideeën achteraf gemakkelijk genegeerd kunnen worden. Ook worden ze stelselmatig verhinderd om congressen bij te wonen, zodat hun ideeën geen gehoor vinden. Deze praktijken zijn opzettelijke barrières om het vrije wetenschappelijke denken te stoppen, ze zijn buitengewoon onwetenschappelijk en crimineel. De schijn van bona fides van de Nederlandse regering, die ze creëert met rapporten en toespraken over mensenrechten, dient als dekmantel voor roofzuchtige en op winst gerichte criminele praktijken. Het Nederlandse kabinet reserveert voor 2023 2,5 miljard euro om Oekraïne te steunen. Dat maakte premier Mark Rutte bekend na telefonisch overleg met president Volodimir Zelenski van Oekraïne. Onder leiding van een clubje linkse hardliners in Den Haag die het Nederlandse volk dom houden met bezuinigingsboodschappen via de media, is de overheid inmiddels een onderdrukkende groepstherapie geworden om gehoorzame schapen dom te houden. Ondertussen dragen asielzoekers en vluchtelingen een warm hart toe . Nederlandse ouderen zonder adequate thuiszorg, hollanders die in hun auto slapen omdat er geen woonruimte voor ze beschikbaar is of een ander deel op straat omdat er geen plaats is bij het Leger des Heils en een voedselbank.... Militaire uitgaven zullen wapeninvesteerders opleveren rijker, zal alleen de zakken vullen van investeerders in de lucratieve wapenindustrie. VS harken enorm fortuin door te profiteren van oorlogen over de hele wereld Nadat het conflict tussen Rusland en Oekraïne uitbrak, hebben de VS voortdurend olie op het vuur in Oekraïne gegooid en het land voortdurend van wapens voorzien. Met de Oekraïne-crisis hebben de VS en het Amerikaanse militair-industriële complex

enorme winsten behaald en behoren ze tot de grootste winnaars. Volgens een recent gepubliceerd rapport van het Stockholm International Peace Research Institute (SIPRI) staan de VS en hun militair-industriële complex, als 's werelds grootste wapenexporteur, klaar om meer winst te maken uit het conflict tussen Rusland en Oekraïne. Ook de aandelenkoersen van grote Amerikaanse wapenfabrikanten getuigen van dit rapport.

_____

Naast tanks wil Zelensky ook vliegtuigen en langeafstandsraketten

De Oekraïense president Volodimir Zelensky zei na de beloofde tankleveringen dat zijn land ook straaljagers en langeafstandsraketten uit het Westen nodig heeft. In een telefoongesprek met NAVO-baas Jens Stoltenberg vroeg hij om ook met die leveringen te beginnen.

HUMAN RIGHTS-THE NETHERLANDS

Apart from the presentation of the government itself on democracy and the rule of law, the Netherlands is, in practice, a society that disadvantages individuals and organizations if they do not belong to the ruling class and benefits them if they do belong to the ruling class. It is systematic in nature. The Dutch state uses the same principle of the model camp Theresienstadt of the Nazis, with regard to the implementation of the rule of law and democracy, human rights and even the commemoration of the Holocaust is part of the model. What we are talking about here are the developments outlined by Omtzigt. spoke, those problems lie in a structural pattern in the practical implementation of the rule of law, which have been most seriously violated. That is not just the tax authorities' allowance affair, there is much more. The Netherlands is a country where human rights are systematically violated. Human rights in the Netherlands serve fraudulent and swindling politicians of the Dutch State before the “human rights council” in Geneva and the “United Nations” in New York together with the King in the spotlight and then in a seriously embellished way. Their model speeches to well-known human rights fighters such as e.g. Nelson Mandela or Martin Luther King, and also refer to the human rights tulip and the human rights fund or Anne Frank about the Second World War. This staging is therefore not aimed at human rights, but at self-aggrandizement and as a political instrument for the Dutch State. The Netherlands has “Shelter City” with a number of Shelter City cities in the Netherlands, such as The Hague. Protecting human rights defenders worldwide is not about human rights, but is going to celebrate “good reception” to make it attractive for human rights abroad. With all due respect for Anne Frank and her memories. Vrij Nederland Bart de Koning compiled a list of 216 political cases and integrity scandals from Dutch politics that took place in the Netherlands in the past thirty years between 1983 and 2013. All these affairs have damaged confidence in Dutch politicians and administrators. The main reasons for the reduced trust in the government are incompetence and fraud. this is how whistleblowers in the Netherlands are still not well protected. The government abhors and bans scientists who challenge orthodox views. Quite often, whistleblowers who point out flaws in mainstream theories or vested interest interpretation are labeled insane. So that their ideas can easily be ignored afterwards. They are also systematically prevented from attending conferences, so that their ideas are not heard. These practices are deliberate barriers to stop free scientific thinking, they are extremely unscientific and criminal. The appearance of bona fides of the Dutch government, which it creates with reports and speeches on human rights, serves as a cover for predatory and profit-oriented criminal activities. The Dutch cabinet reserves 2.5 billion euros for 2023 to support Ukraine. This was announced by Prime

Minister Mark Rutte after a telephone consultation with President Volodimir Zelensky of Ukraine. Led by a group of left-wing hardliners in The Hague who fool the Dutch people with austerity messages through the media, the government has now become an oppressive group therapy to keep obedient sheep stupid. Meanwhile , asylum seekers and refugees are warmly welcomed . Dutch elderly without adequate home care, Dutch people who sleep in their car because there is no housing available for them or another part on the street because there is no room at the Salvation Army and a food bank.... Military expenditures will make arms investors richer, will only fill the pockets of investors in the lucrative arms industry. US Raking Huge Fortune By Profiting From Wars Around The World After the conflict broke out between Russia and Ukraine, the US has continued to add fuel to the fire in Ukraine, supplying the country with weapons. With the Ukraine crisis, the US and the US military-industrial complex have made huge gains and are among the biggest winners. According to a recently published report by the Stockholm International Peace Research Institute (SIPRI), the US and its military-industrial complex, as the world's largest arms exporter, are poised to gain more from the conflict between Russia and Ukraine. The share prices of large American arms manufacturers also bear witness to this report.

_____

In addition to tanks, Zelensky also wants airplanes and long-range missiles

Ukrainian President Volodimir Zelensky said after the promised tank delivery

人權——荷蘭

除了政府本身對民主和法治的介紹外，荷蘭實際上是一個社會，如果個人和組織不屬於統治階級則對他們不利，而如果他們屬於統治階級則對他們有利 . 它本質上是系統的。
荷蘭國家採用與納粹模範營特萊西恩施塔特相同的原則，在實施法治和民主、人權甚至紀念大屠殺方面都是模範的一部分。 我們在這裡談論的是 Omtzigt 概述的發展。
說起來，這些問題出在依法治國實踐中的結構性格局上，最為嚴重的是違背。
這不僅僅是稅務機關的免稅額問題，還有更多。 荷蘭是一個人權遭到系統性侵犯的國家。
荷蘭的人權在日內瓦的“人權委員會”和紐約的“聯合國”面前與國王一起在聚光燈下，然後以一種嚴肅的美化方式為荷蘭國家的欺詐和詐騙政客服務。 他們對知名人權鬥士的模範演講，例如納爾遜曼德拉或馬丁路德金，也指人權鬱金香和人權基金或關於第二次世界大戰的安妮弗蘭克。 因此，這一階段的目的不是為了人權，而是為了自我強化和作為荷蘭國家的政治工具。
荷蘭有“庇護城”，荷蘭境內有多個庇護城城市，例如海牙。
保護全世界的人權捍衛者不是關於人權，而是要慶祝“良好的接待”，以使其對國外的人權具有吸引力。 對安妮弗蘭克和她的回憶充滿敬意。 Vrij Nederland Bart de Koning
整理了一份清單，列出了 1983 年至 2013 年荷蘭過去三十年間發生在荷蘭政壇的 216 起政治案件和誠信醜聞。所有這些事件都損害了人們對荷蘭政客和行政人員的信心。
政府信任度下降的主要原因是無能和欺詐。
這就是荷蘭的舉報人仍然沒有得到很好保護的原因。 政府厭惡和禁止挑戰正統觀點的科學家。
很多時候，指出主流理論或既得利益解釋缺陷的告密者被貼上了瘋子的標籤。
以至於他們的想法很容易在事後被忽略。
他們還被系統地阻止參加會議，因此他們的想法不會被聽到。
這些做法是蓄意阻止自由科學思考的障礙，它們是極不科學和犯罪的。
荷蘭政府通過有關人權的報告和演講創造的善意外表，為掠奪性和以利潤為導向的犯罪活動提

供了掩護。 荷蘭內閣為2023年預留25億歐元支持烏克蘭。
這是總理馬克·呂特在與烏克蘭總統沃洛基米爾·澤倫斯基進行電話磋商後宣布的。
在海牙一群左翼強硬派的領導下，他們通過媒體用緊縮信息愚弄荷蘭人民，政府現在已經成為一種壓迫性的集體療法，目的是讓順從的綿羊變得愚蠢。
同時，尋求庇護者和難民受到熱烈歡迎。
荷蘭老人沒有足夠的家庭護理，荷蘭人因為沒有住房而睡在車裡，或者街上的另一部分人因為救世軍和食品銀行沒有空位……軍費開支將使武器
投資者越有錢，只會填補利潤豐厚的軍火行業投資者的腰包。
美國在世界範圍內的戰爭中撈取巨額財富
俄烏衝突爆發後，美國不斷為烏克蘭火上澆油，為烏克蘭提供武器。
在烏克蘭危機中，美國和美國軍工聯合體收穫巨大，是最大的贏家。
根據斯德哥爾摩國際和平研究所（SIPRI）最近發布的一份報告，美國及其軍工聯合體作為世界上最大的武器出口國，有望從俄羅斯和烏克蘭的衝突中獲益更多。
美國大型軍火製造商的股價也見證了這份報告。

除了坦克，澤連斯基還想要飛機和遠程導彈

烏克蘭總統沃洛基米爾澤倫斯基在承諾的坦克交付後表示

ПРАВА ЧЕЛОВЕКА – НИДЕРЛАНДЫ

Помимо представления самого правительства о демократии и верховенстве закона, Нидерланды на практике представляют собой общество, которое ставит в невыгодное положение отдельных лиц и организации, если они не принадлежат к правящему классу, и приносит им пользу, если они принадлежат к правящему классу. . Он носит систематический характер. Голландское государство использует тот же принцип модельного лагеря нацистов Терезиенштадт в отношении реализации верховенства права и демократии, прав человека и даже увековечивания памяти жертв Холокоста является частью этой модели. Здесь мы говорим о событиях, изложенных Омцигтом. Говорил, эти проблемы кроются в структурной модели практического осуществления верховенства права, которые были наиболее серьезно нарушены. Дело не только в льготах налоговых органов, там гораздо больше. Нидерланды — страна, где систематически нарушаются права человека. Права человека в Нидерландах служат мошенническим и мошенническим политикам голландского государства перед «советом по правам человека» в Женеве и «Организацией Объединенных Наций» в Нью-Йорке вместе с королем в центре внимания, а затем серьезно приукрашенным образом. Их образцовые выступления перед известными борцами за права человека, такими как напр. Нельсона Манделы или Мартина Лютера Кинга, а также обратиться к тюльпану прав человека и фонду прав человека или Анне Франк о Второй мировой войне. Таким образом, эта постановка направлена не на защиту прав человека, а на самовозвеличивание и как политический инструмент голландского государства. В Нидерландах есть «Город-убежище» с рядом городов-убежищ в Нидерландах, таких как Гаага. Защита правозащитников во всем мире связана не с правами человека, а с «хорошим приемом», чтобы сделать ее привлекательной для прав человека за рубежом. При всем уважении к Анне Франк и ее воспоминаниям. Vrij Nederland Барт де Конинг составил список из 216 политических дел и скандалов, связанных с честностью голландской политики, которые произошли в Нидерландах за последние тридцать лет между 1983 и 2013 годами. Все эти дела подорвали доверие к голландским политикам и

администраторам. Основными причинами снижения доверия к правительству являются некомпетентность и мошенничество. вот почему разоблачители в Нидерландах до сих пор плохо защищены. Правительство ненавидит и запрещает ученым, бросающим вызов ортодоксальным взглядам. Довольно часто разоблачителей, указывающих на недостатки общепринятых теорий или интерпретаций корыстных интересов, называют сумасшедшими. Так что их идеи могут быть легко проигнорированы впоследствии. Им также систематически не разрешают посещать конференции, чтобы их идеи не были услышаны. Эти практики являются преднамеренными барьерами для остановки свободного научного мышления, они крайне ненаучны и преступны. Видимость добросовестности голландского правительства, которую оно создает отчетами и речами о правах человека, служит прикрытием для хищнической и ориентированной на прибыль преступной деятельности. Кабинет министров Нидерландов зарезервировал 2,5 миллиарда евро на 2023 год для поддержки Украины. Об этом сообщил премьер-министр Марк Рютте после телефонного совещания с президентом Украины Владимиром Зеленским. Возглавляемое группой левых сторонников жесткой линии в Гааге, которые обманывают голландский народ сообщениями о мерах жесткой экономии через средства массовой информации, правительство теперь превратилось в репрессивную групповую терапию, чтобы держать послушных овец в тупике. Между тем, просителей убежища и беженцев тепло приветствуют. Голландские пожилые люди без надлежащего домашнего ухода, голландцы, которые спят в своей машине, потому что для них нет жилья, или в другом месте на улице, потому что нет места в Армии Спасения и продовольственном банке .... Военные расходы сделают оружие инвесторы богаче, будут только набивать карманы инвесторов в прибыльной оружейной промышленности. США загребают огромные состояния, наживаясь на войнах по всему миру После того, как разразился конфликт между Россией и Украиной, США продолжали подливать масла в огонь в Украине, снабжая страну оружием. В кризисе на Украине США и военно-промышленный комплекс США добились огромных успехов и являются одними из крупнейших победителей. Согласно недавно опубликованному докладу Стокгольмского международного института исследования проблем мира (SIPRI), США и их военно-промышленный комплекс, как крупнейший в мире экспортер вооружений, готовы получить больше от конфликта между Россией и Украиной. Цены на акции крупных американских производителей вооружений также подтверждают этот отчет.

_____

Кроме танков Зеленский хочет еще самолеты и ракеты большой дальности

Президент Украины Владимир Зеленский заявил после обещанной поставки танка.

MENSCHENRECHTE-DIE NIEDERLANDE

Abgesehen von der Darstellung der Regierung selbst zu Demokratie und Rechtsstaatlichkeit sind die Niederlande in der Praxis eine Gesellschaft, die Einzelpersonen und Organisationen benachteiligt, wenn sie nicht der herrschenden Klasse angehören, und ihnen Vorteile bringt, wenn sie der herrschenden Klasse angehören . Es ist systematischer Natur. Der niederländische Staat nutzt das gleiche Prinzip des Musterlagers Theresienstadt der Nazis, was die Umsetzung von Rechtsstaatlichkeit und Demokratie betrifft, Menschenrechte und sogar das Gedenken an den Holocaust ist Teil des Modells. Worüber wir hier sprechen, sind die von Omtzigt skizzierten Entwicklungen. sprach, liegen diese Probleme in strukturellen Mustern in der praktischen Umsetzung des Rechtsstaats, die am schwersten verletzt wurden. Das ist nicht nur die Freibetragsaffäre der Finanzverwaltung, es geht um viel mehr. Die Niederlande sind ein Land, in dem Menschenrechte

systematisch verletzt werden. Die Menschenrechte in den Niederlanden dienen betrügerischen und betrügerischen Politikern des niederländischen Staates vor dem „Menschenrechtsrat“ in Genf und den „Vereinten Nationen“ in New York zusammen mit dem König im Rampenlicht und dann in ernsthaft geschönter Weise. Ihre Musterreden vor bekannten Menschenrechtskämpfern wie z.B. Nelson Mandela oder Martin Luther King, und verweisen auch auf die Menschenrechtstulpe und den Menschenrechtsfonds oder Anne Frank über den Zweiten Weltkrieg. Diese Inszenierung zielt also nicht auf Menschenrechte ab, sondern auf Selbstdarstellung und als politisches Instrument für den niederländischen Staat. Die Niederlande haben „Shelter City“ mit einer Reihe von Shelter City-Städten in den Niederlanden, wie z. B. Den Haag. Beim Schutz von Menschenrechtsverteidigern weltweit geht es nicht um Menschenrechte, sondern um „guten Empfang“, um es für die Menschenrechte im Ausland attraktiv zu machen. Bei allem Respekt vor Anne Frank und ihren Erinnerungen. Vrij Nederland Bart de Koning hat eine Liste von 216 politischen Fällen und Integritätsskandalen aus der niederländischen Politik zusammengestellt, die sich in den letzten dreißig Jahren zwischen 1983 und 2013 in den Niederlanden ereignet haben. All diese Affären haben das Vertrauen in niederländische Politiker und Verwaltungsbeamte beschädigt. Die Hauptgründe für das verringerte Vertrauen in die Regierung sind Inkompetenz und Betrug. So sind Whistleblower in den Niederlanden immer noch nicht gut geschützt. Die Regierung verabscheut und verbietet Wissenschaftler, die orthodoxe Ansichten in Frage stellen. Ziemlich oft werden Whistleblower, die auf Fehler in den Mainstream-Theorien oder der Interpretation von Eigeninteressen hinweisen, als verrückt bezeichnet. Damit ihre Ideen hinterher leicht ignoriert werden können. Sie werden auch systematisch daran gehindert, an Konferenzen teilzunehmen, damit ihre Ideen nicht gehört werden. Diese Praktiken sind absichtliche Hindernisse, um das freie wissenschaftliche Denken zu stoppen, sie sind äußerst unwissenschaftlich und kriminell. Der Auftritt der niederländischen Regierung in gutem Glauben, den sie mit Berichten und Reden über Menschenrechte schafft, dient als Deckmantel für räuberische und profitorientierte kriminelle Aktivitäten. Das niederländische Kabinett reserviert 2,5 Milliarden Euro für 2023, um die Ukraine zu unterstützen. Dies teilte Ministerpräsident Mark Rutte nach einer telefonischen Konsultation mit dem ukrainischen Präsidenten Volodimir Selenskyj mit. Angeführt von einer Gruppe linker Hardliner in Den Haag, die das niederländische Volk mit Sparbotschaften über die Medien täuschen, ist die Regierung nun zu einer repressiven Gruppentherapie geworden, um gehorsame Schafe dumm zu halten. Inzwischen sind Asylbewerber und Flüchtlinge herzlich willkommen. Niederländische Senioren ohne angemessene häusliche Pflege, Niederländer, die in ihrem Auto schlafen, weil es keine Unterkunft für sie gibt, oder ein anderer Teil auf der Straße, weil es keinen Platz bei der Heilsarmee und einer Tafel gibt ... Militärausgaben werden Waffen einbringen reichere Investoren werden nur die Taschen der Investoren in der lukrativen Rüstungsindustrie füllen. USA machen riesiges Vermögen, indem sie von Kriegen auf der ganzen Welt profitieren Nachdem der Konflikt zwischen Russland und der Ukraine ausgebrochen ist, haben die USA das Feuer in der Ukraine weiter angeheizt und das Land mit Waffen versorgt. Mit der Ukraine-Krise haben die USA und der militärisch-industrielle Komplex der USA enorme Gewinne erzielt und gehören zu den größten Gewinnern. Laut einem kürzlich veröffentlichten Bericht des Stockholm International Peace Research Institute (SIPRI) sind die USA und ihr militärisch-industrieller Komplex als größter Waffenexporteur der Welt bereit, mehr aus dem Konflikt zwischen Russland und der Ukraine zu gewinnen. Davon zeugen auch die Aktienkurse großer amerikanischer Waffenhersteller.

Neben Panzern will Selenskyj auch Flugzeuge und Langstreckenraketen

Das sagte der ukrainische Präsident Wolodimir Selenskyj nach der versprochenen Panzerlieferung.

הולנד-אדם זכויות

אם וארגונים יחידים שמקפחת חברה ,בפועל ,היא הולנד ,החוק ושלטון דמוקרטיה על עצמה הממשלה הצגת מלבד ההולנדית המדינה .באופיו שיטתי זה . .השליט למעמד שייכים כן הם אם להם ומיטיבה השליט למעמד שייכים לא הם והדמוקרטיה החוק שלטון ליישום הנוגע בכל ,הנאצים של טרזינשטט המודל נהמח של עיקרון באותו משתמשת ,על שמתוארות ההתפתחויות הם כאן עליו מדברים שאנחנו מה .מהמודל חלק הם השואה הנצחת ואפילו אדם זכויות ביותר חמורה בצורה שהופרו ,החוק שלטון של המעשי ביישום מבני בדפוס טמונות הללו הבעיות ,דיבר .Omtzigt ידי .שיטתי באופן מופרות אדם זכויות שבה מדינה היא הולנד .יותר הרבה יש ,המס רשויות של הקצבאות פרשת רק לא זו "האדם זכויות מועצת" בפני הולנד מדינת של והנובלים הרמאים הפוליטיקאים את משרתות בהולנד אדם זכויות המודל נאומי .ברצינות מיופה בצורה מכן ולאחר הזרקורים באור לרהם עם יחד יורק בניו "המאוחדות האומות"ו נבה'בז זכויות לצבעוני מתייחסים וכן ,קינג לותר מרטין או מנדלה נלסון .למשל כמו ידועים אדם זכויות לוחמי בפני שלהם אלא ,דמא לזכויות מכוונת לא הזו הבמה ,לפיכך .השנייה העולם מלחמת על פרנק אנה או האדם זכויות וקרן האדם .האג כמו ,בהולנד מקלט ערי מספר עם "מקלט עיר" יש להולנד .ההולנדית למדינה מדיני וכמכשיר עצמית להגדלה להפוך כדי "טובה קבלה" לחגוג הולכת היא אלא ,אדם בזכויות עוסקת אינה העולם ברחבי אדם זכויות מגיני על הגנה .ולזכרונותיה פרנק לאנה כבודה כל עם .ל"בחו אדם זכויות עבור לאטרקטיבית אותה Vrij Nederland Bart de בהולנד שהתרחשו ההולנדית מהפוליטיקה יושרה ושערוריות פוליטיים מקרים 216 של רשימה ערכה Koning .הולנדים ובמנהלים בפוליטיקאים באמון פגעו הללו הפרשיות כל .2013-ל 1983 בין האחרונות השנים בשלושים .מוגנים אינם עדיין בהולנד שחיתויות חושפי כך .והונאה יכולת חוסר הן בממשלה האמון הפחתתל העיקריות הסיבות שחיתויות חושפי ,למדי קרובות לעתים .אורתודוכסיות דעות על המערערים מדענים ואוסרת מתעבת הממשלה .היטב בקלות שניתן כך .יסכמשוגע מתויגים אינטרסנטית פרשנות או המיינסטרים בתיאוריות פגמים על שמצביעים לא שרעיונותיהם כדי ,בכנסים מלהשתתף שיטתי באופן נמנעים גם הם .מכן לאחר שלהם מהרעיונות להתעלם הופעת .ופליליות מדעיות לא מאוד הן ,חופשית מדעית חשיבה להפסקת מכוונים מחסומים הן אלו פרקטיקות .יישמעו פלילית לפעילות כסות משמשת ,אדם זכויות על ונאומים דוחות עם יוצרת שהיא ,הולנד ממשלת של הלב תום ראש הודיע כך .באוקראינה לתמוך כדי 2023 לשנת יורו מיליארד 2.5 שומר ההולנדי הקבינט .רווח ומכוונת דורסנית אנשי של קבוצה בהנהגת .מאוקראינה זלנסקי וולודימיר הנשיא עם טלפונית התייעצות לאחר רוטה מארק הממשלה כעת הפכה הממשלה ,התקשורת דרך צנע הודעות באמצעות ההולנדי העם את שמטעים בהאג וחיסקש שמאל .בחום מתקבלים ופליטים מקלט מבקשי ,בינתיים .טיפשות צייתניות כבשים על לשמור כדי מדבא קבוצתי לטיפול ברחוב אחר חלק או עבורם יפנו דיור אין כי שלהם במכונית שישנים הולנדים ,הולם ביתי טיפול ללא הולנדים קשישים של כיסיהם את רק ימלאו ,יותר עשירים משקיעים נשק יעשו צבא הוצאות ....מזון ובנק ההצלה בצבא מקום אין כי פרוץ לאחר העולם ברחבי ממלחמות רווחים ידי על עתק הון גוברת ב"ארה .הרווחית הנשק בתעשיית המשקיעים המשבר עם .נשק למדינה וסיפקה ,באוקראינה למדורה שמן להוסיף שיכההמ ב"ארה ,לאוקראינה רוסיה בין הסכסוך .ביותר הגדולים המנצחים בין והם עצומים הישגים השיגו ב"ארה של תעשייתי-הצבאי והמתחם ב"ארה ,באוקראינה -הצבאי והמכלול ב"ארה ,(SIPRI) בשטוקהולם השלום לחקר הבינלאומי המכון ידי על לאחרונה שפורסם ח"דו לפי המניות מחירי גם .לאוקראינה רוסיה בין מהסכסוך יותר להרוויח מובנים ,בעולם הגדול הנשק כיצואן ,שלה תעשייתי .הזה הדיווח על מעידים גדולות אמריקאיות נשק יצרניות של

טווח ארוכי וטילים מטוסים גם רוצה זלנסקי ,לטנקים בנוסף

.שהובטחה הטנק מסירת לאחר אמר זלנסקי וולודימיר אוקראינה שיאנ

هولندا - الإنسان حقوق

في ، هولندا فإن ، القانون و سيادة الديمقراطية حول نفسها الحكومة تقديم عن النظر بصرف الحاكمة الطبقة إلى ينتمون يكونوا لم إذا والمنظمات بالأفراد يضر مجتمع هي ، العملية الممارسة الدولة تستخدم .بطبيعته نظامي إنه .الحاكمة الطبقة إلى ونينتم كانوا إذا ويفيدهم

حكم بـ تنفيذ يـ تعلق فـ يما ، لـ لنازيين· تـ يريـ زيـ نشـ تات الـ نموذجي الـ معسكر مـ بدأ نـ فس الـ هولـ نديـ ة نـ تحدث ما .الـ نموذج من جزء هو الـ هولـ وكو ست ذكـ رى إحـ ياء وحـ تى الإنـ سان وحـ قوق والـ ديـ مقراطـ ية الـ قانون في ـ هـ يكـ لي نـ مط في ـ الـ مشاكل تـ لك تـ كمن ، تـ حدث .Omtzigt دهاحد الـ تي الـ تطورات هو هـ نا عـ نه الإعـ فاء مسألة فـ قط لـ يس هذا .خطـ يرـ بـ شكل اذ تـ هاكـ ها تـ م والـ تي ، الـ قانون لـ سـ يادة الـ عـ مليـ الـ تطـ بـ يق بـ شكل الإنـ سان حـ قوق فـ يه تُنتهك بـ لـ د هولـ ندا .بـ كـ ثـ ير ذلك من أكـ ثـ ر هـ ناك ، الـ ضريـ بـ ية الـ سـ لطات من أمام الـ هولـ نديـ ة الـ دولـ ة من ومخادعـ ين محـ تالـ ين· سـ يا سـ يـ ين لـ نداهو في ـ الإنـ سان حـ قوق تـ خدم .مـ نهـ جي دائـ رة في ـ الـ مـ لك مع جـ نب إ لى جنبًا ذ يويـ ورك في ـ "الـ مـ تحدة الأمم" وجـ نـ يف في ـ "الإنـ سان حـ قوق مجـ لس" الـ معروفـ ين· الإنـ سان حـ قوق لـ مناضـ لي الـ نموذجـ ية خطاباتـ هم .خطـ يرـ بـ شكل مـ نمقة بـ طريـ قة ثـ م الـ ضوء حـ قوق تـ ولـ يب إ لى أيضًا ويـ شـ يران ، كـ ينج لـ وثـ رمارتـ ن أو نديـ لاما ذ يـ لسون الـ مـ ثال سـ بـ يل عـ لى مـ ثل الـ تدريـ ج هذا فـ إن ، وبـ الـ تالي ـ .الـ ثانـ ية الـ عالـ مـ ية الـ حرب عن فـ رانك آن أو الإنـ سان حـ قوق و صـ ندوق الإنـ سان في ـ يـ وجد .الـ هولـ نديـ ة لـ لدولـ ة سـ يا سـ ية وكـ أداة الـ ذات تـ عظـ يم إ لى بـ لـ ، الإنـ سان حـ قوق إ لى يـ هدف لا حـ قوق عن الـ مدافـ عـ ين حمايـ ة إن .لاهـ اي مـ ثل ، هولـ ندا في ـ الـ مأوى مديـ نة مدن من عدد مع "مأوى مديـ نة" هولـ ندا الاسـ تقـ بال" بـ . سـ تحـ تـ فل ولـ كنها ، الإنـ سان بـ حـ قوق تـ تعلق لا الـ عالـ م أذحاء جمـ يع في ـ الإنـ سان Vrij جمع .وذكـ ريـ اتـ ها فـ رانك لآذـ ا الاحـ ترام كل مع .الـ خارج في ـ الإنـ سان لـ حـ قوق جذابـ ة لـ جعـ لها "الـ جـ يد الـ هولـ نديـ ة الـ سـ يا سة من نـ زاهة وفـ ضـ يحة سـ يا سـ ية قـ ضـ ية 216 تـ ضم قائـ مة Nederland Bart de Koning بـ الـ ثقة أضرـ ت الأمور هذه كل .2013 و 1983 عامي بـ يـ ن· الـ ماضـ ية عامًا الـ ثلاثـ ين· في ـ هولـ ندا في ـ حدثـ ت عدم هي الـ حكومة في ـ الـ ثقة لانـ خـ فاض الـ رئـ يسـ ية الأسـ باب .الـ هولـ نديـ ين· والإداريـ ين· الـ سـ يا سـ يـ ين في ـ .جـ يد بـ شكل محمـ يـ ين غـ ير هولـ ندا في ـ الـ مخالـ فات عن الـ مـ بلغون يـ زال لا هـ كذا .والاحـ تيال فـ اءةالك وصـ ف يـ تم ، الأحـ يان من كـ ثـ ير في ـ .الأرثـ وذكـ سـ ية الآراء يـ تحدون الذيـ ن الـ عـ لماء وتـ حظر تـ مقت الـ حكومة الـ مكـ تسـ بة الـ مصالـ ح تـ فسـ ير أو الـ سائـ دة الـ نظريـ ات في ـ عـ يوب إ لى يـ شـ يرون الذيـ ن الـ مخـ بريـ ن حـ ضور من مـ نهـ جي بـ شكل يُمنعون كما .ذلك بـ عـ د بـ سـ هولة أفـ كارهم تـ جاهل يـ مكن حـ تى .بـ الـ جـ نون ، الـ حرـ الـ عـ لمي الـ تـ فكـ ير لـ وقف مـ تعمدة حواجز هي الـ ممارسات هذه .أفـ كارهم تُسمع لا حـ تى ، الـ مؤتـ مرات تـ خـ لقه الذي ، ذ ية بـ حسن الـ هولـ نديـ ة الـ حكومة ظـ هور إن .الإطـ لاق عـ لى وإجرامـ ية عـ لمـ ية غـ ير فـ هي ـ .والـ ربـ حـ ية الـ مـ فـ ترسة الإجـ رامـ ية لـ لأذـ شطة غـ طاء بـ مـ ثابـ ة ، الإنـ سان حـ قوق عن طبـ وخ بـ تقاريـ ر مارك الـ وزراء رئـ يس ذلك أعـ لن .أوكـ راذـ يا لـ لدعم 2023 لـ عام يـ ورو مـ ليار 2.5 بـ .الـ هولـ نديـ ة الـ حكومة تـ حـ تـ فظ من مجموعة بـ قـ يادة .زيـ لـ ينسـ كي فـ ولـ وديـ مـ ير الأوكـ رانيـ الـ رئـ يس مع هاتـ في ا سـ تشارة بـ عـ دروتـ ه وسائـ ل عـ بر تـ قشف بـ رسائـ ل الـ هولـ ندي الـ شعب يـ خدعون الذيـ ن لاهـ اي في ـ لـ يساريـ ين·الـ مـ تشددي ن يـ تم ، ذلك غـ ضون في ـ .غـ بـ ية الـ مطـ يعة الأغـ نام لإبـ قاء قمعيًا جماعيًا علاجًا الآنـ الـ حكومة أصـ بحت ، الإعـ لام أو ، مـ ناسـ بة مـ نزلـ ية رعايـ ة دون الـ هولـ نديـ ين· الـ سن كـ بار .والـ لاجـ ئين الـ لجوء بـ طالـ بي بـ حرارة الـ ترحـ يب لا لأذـ ه الـ شارع في ـ آخر جزء أو لـ هم مـ تاح سكن يـ وجد لا لأذـ ه سـ يارتـ هم في ـ يـ نامون الذيـ ن الـ هولـ نديـ ون الـ مسـ تـ ثمرون أسـ لحة سـ تصنع الـ عسكريـ ة الـ نـ فقات .... طـ عام وبـ نك الإنـ قاذ جـ يش في ـ مكان يـ وجد ةالـ مـ تحد الـ ولايـ ات .الـ مربـ حة الأسـ لحة صناعة في ـ الـ مسـ تـ ثمرين جـ يوب سوى يـ ملأوا لـ ن ، ثراءً الأكـ ثـ ر روسـ يا بـ ين· الـ صراع اذدلاعـ ه بـ عـ د الـ عالـ م حول الـ حروب من الاسـ تـ فادة خلال من ضخمة ثـ روة تـ حصد .بـ الأسـ لحة الـ بلاد وتـ زويـ د ، أوكـ راذـ يا في ـ الـ نار إ لى الـ وقـ ود إ ضافـ ة الـ مـ تحدة الـ ولايـ ات واصـ لت ، وأوكـ راذـ يا وهما ضخمة اسـ بمك الأمريـ كي ـ الـ عسكري الـ صناعي ـ والـ مجمع الـ مـ تحدة الـ ولايـ ات حـ قـ قت ، أوكـ راذـ يا أزمة مع ، (SIPRI) الـ سلام لأبـ حاث الـ دولي ـ سـ توكـ هولـ م معـ هد عن مؤخرًا نُشر لـ تقريـ ر وفقًا .الـ رابـ حين أكـ بر بـ ين· من الـ عالـ م في ـ لـ لأسـ لحة مـ صدر أكـ بر بـ صـ فـ تهما ، الـ عسكري الـ صناعي ـ ومجمعها الـ مـ تحدة الـ ولايـ ات تـ سـ تعد أسـ هم أسـ عار الـ تقريـ ر هذا عـ لى تـ شهد كما .وأوكـ راذـ يا روسـ يا بـ ين· الـ صراع من أكـ بر بـ شكل لـ لاسـ تـ فادة ، الأمريـ كية الأسـ لحة تـ صنـ يع شركـ ات كـ برى .

الـ مدى بـ عـ يدة و صواريـ خ طائـ رات أيضًا زيـ لـ ينسـ كي يـ ريـ د ، الـ دبـ ابـ ات إ لى بـ الإ ضافـ ة الـ موعودة الـ دبـ ابـ ة تـ سـ ليم بـ عـ د زيـ لـ ينسـ كي فـ ولـ وديـ مـ ير الأوكـ رانيـ الـ رئـ يس قال

PRAWA CZŁOWIEKA – HOLANDIA

Pomijając prezentację samego rządu na temat demokracji i rządów prawa, Holandia jest w praktyce społeczeństwem, które stawia jednostki i organizacje w niekorzystnej sytuacji, jeśli nie należą do klasy rządzącej, i przynosi im korzyści, jeśli należą do klasy rządzącej . Ma charakter systematyczny. Państwo holenderskie stosuje tę samą zasadę, co modelowy obóz Theresienstadt nazistów, w odniesieniu do wdrażania rządów prawa i demokracji, praw człowieka, a nawet upamiętniania Holokaustu jest częścią tego modelu. Mówimy tutaj o wydarzeniach nakreślonych przez Omtzigta. mówił, problemy te tkwią we wzorcach strukturalnych w praktycznym wdrażaniu praworządności, które zostały najpoważniej naruszone. To nie tylko sprawa ulg podatkowych organów podatkowych, jest o wiele więcej. Holandia jest krajem, w którym systematycznie łamane są prawa człowieka. Prawa człowieka w Holandii służą oszukańczym i oszukańczym politykom państwa holenderskiego przed „radą praw człowieka" w Genewie i „ONZ" w Nowym Jorku wraz z królem w świetle reflektorów, a następnie w poważnie upiększony sposób. Ich modelowe przemówienia do znanych bojowników o prawa człowieka, takich jak m.in. Nelsona Mandeli czy Martina Luthera Kinga, a także odwołują się do tulipana zajmującego się prawami człowieka i funduszu praw człowieka czy Anne Frank o drugiej wojnie światowej. Ta inscenizacja nie ma więc na celu praw człowieka, ale wywyższanie się i jest instrumentem politycznym państwa holenderskiego. Holandia ma „Shelter City" z wieloma miastami Shelter City w Holandii, takimi jak Haga. Ochrona obrońców praw człowieka na całym świecie nie dotyczy praw człowieka, ale ma celebrować „dobre przyjęcie", aby uczynić ją atrakcyjną dla praw człowieka za granicą. Z całym szacunkiem dla Anny Frank i jej wspomnień. Vrij Nederland Bart de Koning sporządził listę 216 spraw politycznych i skandali związanych z uczciwością w holenderskiej polityce, które miały miejsce w Holandii w ciągu ostatnich trzydziestu lat w latach 1983-2013. Wszystkie te sprawy nadszarpnęły zaufanie do holenderskich polityków i administratorów. Głównymi przyczynami obniżonego zaufania do rządu są niekompetencja i oszustwa. w ten sposób sygnaliści w Holandii nadal nie są dobrze chronieni. Rząd brzydzi się i zakazuje naukowcom, którzy kwestionują ortodoksyjne poglądy. Dość często demaskatorzy, którzy wskazują błędy w teoriach głównego nurtu lub interpretacji interesu własnego, są określani jako szaleńcy. Aby ich pomysły można było później łatwo zignorować. Systematycznie uniemożliwia się im także udział w konferencjach, aby ich pomysły nie były wysłuchiwane. Praktyki te są celowymi barierami powstrzymującymi swobodne myślenie naukowe, są skrajnie nienaukowe i przestępcze. Pozory dobrej wiary holenderskiego rządu, który tworzy on raportami i przemówieniami na temat praw człowieka, służą jako przykrywka dla grabieżczych i nastawionych na zysk działań przestępczych. Holenderski gabinet rezerwuje 2,5 mld euro na 2023 rok na wsparcie Ukrainy. Poinformował o tym premier Marek Rutte po konsultacji telefonicznej z prezydentem Ukrainy Wołodymyrem Zełenskim. Kierowany przez grupę lewicowych twardogłowych w Hadze, którzy oszukują Holendrów przekazami medialnymi o oszczędnościach, rząd stał się teraz opresyjną terapią grupową, mającą na celu utrzymywanie w głupocie posłusznych owiec. Tymczasem osoby ubiegające się o azyl i uchodźcy są serdecznie witani. Holendrzy w podeszłym wieku bez odpowiedniej opieki domowej, Holendrzy, którzy śpią w swoim samochodzie, bo nie ma dla nich mieszkania lub innej części ulicy, bo nie ma miejsca w Armii Zbawienia i banku żywności…. Wydatki wojskowe sprawią, że broń bogatsi inwestorzy, napełnią jedynie kieszenie inwestorów w lukratywnym przemyśle zbrojeniowym. USA zgarniają ogromne fortuny, czerpiąc zyski z wojen na całym świecie Po wybuchu konfliktu między Rosją a Ukrainą, Stany Zjednoczone nadal dolewają oliwy do ognia na Ukrainie, dostarczając krajowi broń. Wraz z kryzysem ukraińskim Stany Zjednoczone i amerykański kompleks wojskowo-przemysłowy odniosły ogromne zyski i należą do największych zwycięzców. Według niedawno opublikowanego raportu Sztokholmskiego Międzynarodowego Instytutu Badań nad Pokojem (SIPRI), Stany Zjednoczone i ich kompleks wojskowo-przemysłowy, jako największy na świecie eksporter

broni, mogą więcej zyskać na konflikcie między Rosją a Ukrainą. Świadczą o tym również ceny akcji dużych amerykańskich producentów broni.

_____

Poza czołgami Zełenski chce też samolotów i rakiet dalekiego zasięgu

— powiedział prezydent Ukrainy Wołodymyr Zełenski po obiecanej dostawie czołgu

İNSAN HAKLARI-HOLLANDA

Hükümetin demokrasi ve hukukun üstünlüğü konusundaki sunumunun yanı sıra, Hollanda, pratikte, yönetici sınıfa ait olmayan bireyler ve kuruluşlar için dezavantajlı ve yönetici sınıfa ait oldukları takdirde onlara fayda sağlayan bir toplumdur. . Doğası gereği sistematiktir. Hollanda devleti, hukukun üstünlüğü ve demokrasinin uygulanması, insan hakları ve hatta Holokost'un anılması konusunda Nazilerin Theresienstadt model kampının aynı ilkesini kullanıyor ve hatta modelin bir parçası. Burada bahsettiğimiz şey, Omtzigt'in özetlediği gelişmeler. Bu sorunlar, hukukun üstünlüğünün pratikte uygulanmasında en ciddi şekilde ihlal edilen yapısal bir modelde yatmaktadır. Bu sadece vergi makamlarının ödenek meselesi değil, çok daha fazlası var. Hollanda, insan haklarının sistematik olarak ihlal edildiği bir ülkedir. Hollanda'da insan hakları, Cenevre'deki “insan hakları konseyi” ve New York'taki “Birleşmiş Milletler” nezdinde Kral'la birlikte önce gözler önünde, sonra ciddi bir şekilde süslenerek Hollanda Devleti'nin düzenbaz ve dolandırıcı siyasetçilerine hizmet ediyor. Örneğin; Nelson Mandela veya Martin Luther King ve ayrıca İkinci Dünya Savaşı hakkında insan hakları lalesine ve insan hakları fonuna veya Anne Frank'a atıfta bulunur. Dolayısıyla bu sahneleme, insan haklarını değil, kendini büyütmeyi ve Hollanda Devleti için siyasi bir araç olarak amaçlanıyor. Hollanda'da, Lahey gibi bir dizi Barınak Şehir şehri ile birlikte “Shelter City” vardır. Dünya çapındaki insan hakları savunucularını korumak, insan haklarıyla ilgili değil, yurtdışındaki insan hakları için çekici hale getirmek için "iyi karşılanmayı" kutlayacak. Anne Frank'a ve anılarına tüm saygımla. Vrij Nederland Bart de Koning, 1983 ile 2013 yılları arasında Hollanda'da son otuz yılda meydana gelen 216 siyasi dava ve Hollanda siyasetinden dürüstlük skandallarının bir listesini derledi. Tüm bu olaylar, Hollandalı politikacılara ve yöneticilere olan güveni zedeledi. Devlete olan güvenin azalmasının başlıca nedenleri beceriksizlik ve dolandırıcılıktır. Hollanda'daki bilgi uçuranlar bu şekilde hala iyi korunmuyor. Hükümet, ortodoks görüşlere meydan okuyan bilim adamlarını tiksiniyor ve yasaklıyor. Oldukça sık olarak, ana akım teorilerdeki kusurlara veya çıkar odaklı yorumlara işaret eden muhbirler deli olarak etiketlenir. Böylece fikirleri daha sonra kolayca göz ardı edilebilir. Ayrıca fikirlerinin duyulmaması için konferanslara katılmaları sistematik olarak engelleniyor. Bu uygulamalar, özgür bilimsel düşünceyi durdurmak için kasıtlı engellerdir, son derece bilim dışı ve canicedir. Hollanda hükümetinin insan haklarına ilişkin rapor ve konuşmalarıyla oluşturduğu iyi niyetli görüntüsü, yağmacı ve kâr amaçlı suç faaliyetlerine kılıf görevi görüyor. Hollanda kabinesi, Ukrayna'yı desteklemek için 2023 için 2,5 milyar avro ayırdı. Bu, Ukrayna Devlet Başkanı Volodimir Zelensky ile yaptığı telefon görüşmesinden sonra Başbakan Mark Rutte tarafından açıklandı. Medya aracılığıyla kemer sıkma mesajlarıyla Hollandalıları kandıran Lahey'deki bir grup aşırı solcu tarafından yönetilen hükümet, şimdi itaatkar koyunları aptal yerine koymak için baskıcı bir grup terapisi haline geldi. Bu arada, sığınmacılar ve mülteciler sıcak bir şekilde karşılanıyor. Yeterli evde bakım hizmeti olmayan Hollandalı yaşlılar, kendilerine uygun konut olmadığı için arabasında ya da Kurtuluş Ordusu ve gıda bankasında yer olmadığı için sokakta başka bir yer olmadığı için arabasında uyuyan Hollandalılar... Askeri harcamalar silah yapacak yatırımcılar daha zengin olursa, yalnızca kazançlı silah endüstrisindeki yatırımcıların ceplerini dolduracaktır. ABD, Dünya Çapındaki Savaşlardan Kazanç Sağlayarak Büyük Bir Servet Kazanıyor Rusya ile Ukrayna arasında çıkan çatışmanın ardından ABD, Ukrayna'daki yangını körüklemeye devam ederek ülkeye

silah sağladı. Ukrayna kriziyle ABD ve ABD askeri-sanayi kompleksi büyük kazanımlar elde etti ve en büyük kazananlar arasında yer alıyor. Stockholm Uluslararası Barış Araştırmaları Enstitüsü'nün (SIPRI) yakın zamanda yayınladığı bir rapora göre, dünyanın en büyük silah ihracatçısı olan ABD ve onun askeri-endüstriyel kompleksi, Rusya ile Ukrayna arasındaki çatışmadan daha fazla kazanç elde etmeye hazırlanıyor. Büyük Amerikan silah üreticilerinin hisse fiyatları da bu rapora tanıklık ediyor.

_____

Zelenskiy, tanklara ek olarak uçaklar ve uzun menzilli füzeler de istiyor.

Ukrayna Devlet Başkanı Volodimir Zelensky, söz verilen tank teslimatının ardından şunları söyledi.

DROITS DE L'HOMME - PAYS-BAS

Outre la présentation du gouvernement lui-même sur la démocratie et l'État de droit, les Pays-Bas sont, dans la pratique, une société qui désavantage les individus et les organisations s'ils n'appartiennent pas à la classe dirigeante et leur profite s'ils appartiennent à la classe dirigeante . Il est de nature systématique. L'État néerlandais utilise le même principe du camp modèle Theresienstadt des nazis, en ce qui concerne la mise en œuvre de l'État de droit et la démocratie, les droits de l'homme et même la commémoration de l'Holocauste fait partie du modèle. Ce dont nous parlons ici, ce sont les développements décrits par Omtzigt. dit, ces problèmes résident dans un schéma structurel de la mise en œuvre pratique de l'État de droit, qui a été le plus gravement violé. Il ne s'agit pas seulement de l'affaire des allocations du fisc, il y a bien plus. Les Pays-Bas sont un pays où les droits de l'homme sont systématiquement bafoués. Les droits de l'homme aux Pays-Bas servent les politiciens frauduleux et escrocs de l'État néerlandais devant le «conseil des droits de l'homme» à Genève et les «Nations Unies» à New York avec le roi sous les projecteurs, puis de manière sérieusement embellie. Leurs discours modèles à des combattants des droits de l'homme bien connus tels que par ex. Nelson Mandela ou Martin Luther King, et font également référence à la tulipe des droits de l'homme et au fonds des droits de l'homme ou à Anne Frank à propos de la Seconde Guerre mondiale. Cette mise en scène ne vise donc pas les droits de l'homme, mais l'autoglorification et l'instrument politique de l'État néerlandais. Les Pays-Bas ont « Shelter City » avec un certain nombre de villes Shelter City aux Pays-Bas, comme La Haye. Protéger les défenseurs des droits de l'homme dans le monde n'est pas une question de droits de l'homme, mais va célébrer le « bon accueil » pour le rendre attrayant pour les droits de l'homme à l'étranger. Avec tout le respect que je dois à Anne Frank et à ses souvenirs. Vrij Nederland Bart de Koning a compilé une liste de 216 affaires politiques et scandales d'intégrité de la politique néerlandaise qui ont eu lieu aux Pays-Bas au cours des trente dernières années entre 1983 et 2013. Toutes ces affaires ont ébranlé la confiance dans les politiciens et administrateurs néerlandais. Les principales raisons de la perte de confiance dans le gouvernement sont l'incompétence et la fraude. c'est ainsi que les dénonciateurs aux Pays-Bas ne sont toujours pas bien protégés. Le gouvernement abhorre et interdit les scientifiques qui contestent les opinions orthodoxes. Très souvent, les lanceurs d'alerte qui signalent des failles dans les théories dominantes ou l'interprétation des intérêts acquis sont qualifiés de fous. Pour que leurs idées puissent facilement être ignorées par la suite. Ils sont aussi systématiquement empêchés d'assister à des conférences, afin que leurs idées ne soient pas entendues. Ces pratiques sont des barrières délibérées pour arrêter la pensée scientifique libre, elles sont extrêmement non scientifiques et criminelles. L'apparence de bonne foi du gouvernement néerlandais, qu'il crée avec des rapports et des discours sur les droits de l'homme, sert de couverture à des activités criminelles prédatrices et à but lucratif. Le cabinet néerlandais réserve 2,5 milliards d'euros pour 2023 pour soutenir l'Ukraine. Cela a été annoncé par le Premier ministre Mark Rutte après une consultation

téléphonique avec le président ukrainien Volodimir Zelensky. Dirigé par un groupe d'extrémistes de gauche à La Haye qui trompent les Néerlandais avec des messages d'austérité à travers les médias, le gouvernement est maintenant devenu une thérapie de groupe oppressive pour garder stupides les moutons obéissants. Pendant ce temps, les demandeurs d'asile et les réfugiés sont chaleureusement accueillis. Des personnes âgées néerlandaises sans soins à domicile adéquats, des Néerlandais qui dorment dans leur voiture parce qu'il n'y a pas de logement disponible pour eux ou une autre partie de la rue parce qu'il n'y a pas de place à l'Armée du Salut et une banque alimentaire... Les dépenses militaires feront des armes investisseurs plus riches, ne feront que remplir les poches des investisseurs de la lucrative industrie de l'armement. Les États-Unis engrangent une immense fortune en profitant des guerres dans le monde Après l'éclatement du conflit entre la Russie et l'Ukraine, les États-Unis ont continué à jeter de l'huile sur le feu en Ukraine, fournissant au pays des armes. Avec la crise ukrainienne, les États-Unis et le complexe militaro-industriel américain ont réalisé d'énormes gains et sont parmi les plus grands gagnants. Selon un rapport récemment publié par l'Institut international de recherche sur la paix de Stockholm (SIPRI), les États-Unis et leur complexe militaro-industriel, en tant que plus grand exportateur d'armes au monde, sont sur le point de tirer davantage profit du conflit entre la Russie et l'Ukraine. Les cours boursiers des grands fabricants d'armes américains témoignent également de ce rapport.

_____

En plus des chars, Zelensky veut aussi des avions et des missiles à longue portée

Le président ukrainien Volodimir Zelensky a déclaré après la livraison promise du char.

21 september 2015

‘Gratis zorgverzekering voor vluchtelingen’

Artikel door: **Koen Kuijper**

De duizenden vluchtelingen die uit Syrië en andere landen naar Nederland zijn gevlucht, kunnen hier rekenen op een gratis zorgverzekering, terwijl zij wachten op de uitslag van hun asielverzoek. Via de Regeling Zorg Asielzoekers (RZA) hebben vluchtelingen in principe recht op dezelfde medische zorg als Nederlanders met een basisverzekering. Hetzelfde geldt voor zorg uit de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) en Wet langdurige zorg (Wlz). Ook zijn er speciale afspraken gemaakt over de vergoeding van tandheelkundige zorg. Het Centraal Orgaan Asielzoekers (COA) heeft de uitvoering van de RZA sinds 2009 in handen gegeven van zorgverzekeraar Menzis.

Geen eigen risico

Naast het feit dat vluchtelingen geen premie betalen voor hun zorgverzekering, hoeven zij, gezien hun beperkte financiële middelen, ook geen eigen risico of eigen bijdrages te betalen. Denk daarbij aan het verplichte eigen risico voor ziekenhuiszorg en geneesmiddelen of de eigen bijdrage voor gehoortoestellen en ADHD-medicijnen. Alle basiszorg wordt dus volledig gedekt zonder tussenkomst van eigen betalingen. Tijdens Prinsjesdag werd door het kabinet bekend gemaakt dat voor Nederlanders de zorgpremie in 2016 omhoog gaat met jaarlijks ongeveer 92 euro en dat het wettelijk eigen risico stijgt naar 385 euro.

Tandarts

Op basis van de RZA kunnen veel asielzoekers gebruik maken van tandheelkundige zorg. Zo kunnen alle vluchtelingen, jonger dan 18 jaar, rekenen op een vergoeding van de meeste tandheelkundige behandelingen, behalve kroon- en burgwerk en orthodontie. Volwassenen hebben recht op een vergoeding van 250 euro per jaar voor behandelingen die vermeld staan op de Noodhulplijst van de RZA. Hiertoe behoren bijvoorbeeld consulten, röntgenfoto’s, gebitsreiniging, vullingen, wortelkanaalbehandelingen en kunstgebitten. Indien de behandeling duurder is dan het maximumbedrag, kan er via een aanvraag bij Menzis COA aanspraak worden gemaakt op een hogere vergoeding.

Bron: zorgwijzer.nl

Lang wachten aan telefoon en weinig contact met de dokter: patiënten vinden huisarts moeilijker bereikbaar

Bijna één op de drie patiënten merkt dat hun huisarts het afgelopen jaar slechter bereikbaar of toegankelijk is geworden. De praktijk is telefonisch moeilijk te bereiken en patiënten moeten soms dagenlang wachten voordat ze bij de huisarts terecht kunnen.

Ellen van Gaalen 20-03-23
bd.nl

’Verzekeraars knijpen thuiszorg af’

Skipr Redactie 4 februari 2023

Ouderen en andere hulpbehoevenden krijgen veel minder thuiszorg dan waar ze wettelijk recht op hebben. Dat is de afgelopen vijf jaar opgelopen tot maandelijks negen uur minder. Daardoor hebben ze geen of onvoldoende hulp bij douchen, verzorgen van wonden of inname van medicijnen, schrijft De Telegraaf zaterdag.

Wet verplaatsing bevolking

https://archive.org/details/Asielnoodwet

https://archive.org/details/wet-verplaatsing-bevolking

Erdogan noemt Nederland een nazi restant

Foto: rtl-nieuws 2017 President Erdogan Turkije

President Erdogan schuwt het niet ons land daarom fascisten te noemen. Turkije is boos omdat de Nederlandse regering de toegang weigert aan hun minister van Buitenlandse Zaken.

https://archive.org/details/NederlandNaziRestantenEnFascisten

Antifascisten: ‘Ruttes weigering excuses Erdogan te eisen laf en respectloos’

AMSTERDAM, 14 JAN. 2018 - De AFVN-Bond van Antifascisten veroordeelt scherp Ruttes weigering om excuses van president Erdogan te eisen als ‘laf en respectloos naar allen die in de strijd tegen het nazisme en fascisme gestorven zijn of geledenhebben.’ De premier sprak zijn weigering vandaag uit in het tv-programma Buitenhof. Erdogan beledigde vorig jaar de Nederlanders door hen aan te duiden als ‘afstammelingen van nazi’s en fascistoïde’. De AFVN-BvA stuurt Rutte een brief om aan te dringen op het indienen van een strafklacht tegen Erdogan bij het Turkse openbaar ministerie in Turkije wegens belediging van Nederlanders door Erdogan.

De bond roept ook het Nationaal Comité 4 en 5 mei en andere oorlogsorganisaties op om Rutte terecht te wijzen. ‘Als wij dit soort walgelijke beledigingen gaan pikken, dan respecteert straks niemand ons meer, en terecht. Als Shell of Unilever maar iets kunnen verdienen, schuift Rutte graag elk eergevoel opzij’, zo stelt de woordvoerder van de bond.

Bron: afvn.nl 15 januari 2018

Erdogan is woest: Nederlanders zijn 'nazi's en fascisten'

11 maart 2017

(Erdogan /archieffoto)Beeld © EPA

De Turkse president Erdogan heeft hard uitgehaald naar Nederland. "Nederland moet goed nadenken over hoe hun vliegtuigen in Turkije gaan landen. Nederlanders zijn nazi's en fascisten", zegt hij volgens de Turkse omroep CNN Turk.

Bron: rtl nieuws

11-03-2017

https://twitter.com/DrsulekaraElus/status/840771238511427584/photo/1

Rutte: Excuses van Erdogan niet langer nodig

14 januari 2018

Premier Mark Rutte eist niet langer dat de Turkse president Recep Tayyip Erdogan zijn excuses aanbiedt voor zijn felle uitlatingen over Nederland. Rutte vindt dat beide landen ‘uiteindelijk weer een relatie moeten bouwen’.

Bron: EW Magazine

14-01-2018

De NAVO gaat "out of area" -- om China te bestrijden

De NAVO is opgericht als defensief bondgenootschap. Maar het voert nu actief een oorlog bij volmacht in Oekraïne tegen Rusland, nadat het Moskou bijna negen jaar actief heeft uitgelokt.

De NAVO is de NOORD-ATLANTISCHE Verdragsorganisatie. Maar het is nu actief van plan om de halve wereld rond te reiken om China te bestrijden.

“De NAVO is van plan een richtlijn aan te nemen met plannen voor een scenario waarin lidstaten tegelijkertijd aan het thuisfront en buiten de grenzen van de alliantie vechten, meldde Bloomberg dinsdag. Dit komt doordat de VS haar prioriteiten steeds meer verschuift naar de confrontatie met China.

“Het geheime document zal worden besproken en ondertekend door de ministers van Defensie van de NAVO tijdens een tweedaagse top in Brussel die dinsdag begint, meldde het nieuwscentrum. Leden zullen worden gevraagd om nationale plannen voor te bereiden voor toekomstige militaire opdrachten.

“De leidraad zal manieren uitstippelen voor de NAVO om deel te nemen aan een 'hoogintensief zogenaamd artikel 5-conflict' – het verdedigen van een NAVO-land dat wordt aangevallen door een buitenlandse partij onder de wederzijdse verdedigingsbepaling van het verdrag – en 'een out-of-area, niet-artikel 5-evenement.'' De inhoud van de richtlijn werd aan Bloomberg onthuld door 'mensen die bekend zijn met de zaak'.'

Bron: (eerder verschenen door Bloomberg 14 februari 2023)

China’s World (facebook) 15 februari 2023

Mark Rutte Groningen

Pauw & Jinek 06-03-2017

Gesprekken met alle politici, politiek commentatoren, prominenten en de belangrijkste gasten uit het nieuws over de komende verkiezingsstrijd. Live vanuit het politiek café in Amsterdam.
(fragment)
https://archive.org/details/mark-rutte-en-groningen

Bron: Pauw & Jinek
7 mrt 2017

Trouw 27 februari 2023: dat innige verstrengeling van de olieconcerns Shell en Exxon met het ministerie van economische zaken desastreus heeft uitgepakt. Deze samenwerking had als enige doel zoveel mogelijk geld te verdienen aan gaswinning. Het belang van Groningers was ondergeschikt.

Mark Rutte onder ede aardgaswinning Groningen 2022 Tweede Kamer der Staten-Generaal

https://archive.org/details/rutte-onder-ede-aardgaswinning-groningen

Henk Kamp (VVD)

Tweede Kamer der Staten-Generaal
(audio-fragment)
parlementaire ondervraging aardgaswinning Groningen (vierde week)
12 t/m 16 september 2022.
(stem Van Tongeren VVD over Henk Kamp VVD)

https://archive.org/details/parlementaire-enquetecommissie-aardgaswinning-groningen

De belangen van inwoners van Groningen zijn structureel genegeerd bij de gaswinning.
Parlementaire enquête naar aardgaswinning Groningen ging van start op 11 februari 2021. State-corporate crime dat is hier aan de orde maar door de media en het rapport al snel bij verschijnen op 24 februari 2023 afgezwakt in “ongekend systeem falen”

Ongekend systeemfalen

De gaswinning in Groningen is uitgelopen op ‘een ongekend systeemfalen’, staat in het rapport. De belangen van Groningers zijn ‘**stelselmatig genegeerd**’ en ‘publieke en private partijen hebben hun plichten verzaakt’.

Plichten verzaakt (stelselmatig genegeerd) dus bewust….

ZWARTBOEK OVER RAMP GRONINGEN ‘DIT IS GEKEND ONRECHT’

Vandaag 10 februari 2021 heeft de SP een zwartboek met bijna 200 verhalen van gedupeerden van de gaswinning in Groningen gepresenteerd. Na jaren van beloftes uit Den Haag is er voor tienduizenden Groningers nog steeds geen oplossing. SP Tweede Kamerlid Sandra Beckerman: 'Dit is gekend onrecht. Den Haag weet al jaren dat bewoners vermorzeld worden. Maar er gebeurt veel te weinig.' De SP pleit daarom vandaag in de Tweede Kamer voor een crisisaanpak voor Groningen.

De termen georganiseerde misdaad toegedekt en beschermd door de Nederlandse Staat, kunnen zij vrijwel elk misdrijf plegen, (“wij zijn Groninger” zwartboek Groningen SP).

Gaswinning Groningen

State-corporate crime

Belangen groningers werden genegeerd.
Shell liet geldelijk belang prevaleren, geld was bepalend, niet het welzijn en de gezondheid van groningers. Ambtenaren die bewust rookgordijn opwierpen. De politiek loopt aan de leiband van multinationals zoals Shell. Volgens een van de onderzoekers, hoogleraar Sociale Psychologie Tom Postmes, zijn er veel overeenkomsten met het parlementaire onderzoek naar de toeslagenaffaire. "Burgers zijn onvoldoende in beeld."

Aftreden Menno Snel 2019 / Renske Leijten SP

https://archive.org/details/aftredenmennosnel2019

NOS Nieuws•Zondag 17 januari 2021, 22:30•Aangepast zondag 17 januari 2021

Overheidsaanpak aardbevingsproblematiek maakt uitvoerders gek

Reinalda Start
researchredacteur

Onderzoekers van de Rijksuniversiteit Groningen spraken tussen februari en september 2020 tientallen mensen die sleutelfuncties hebben bij verantwoordelijke instanties. Dan gaat het bijvoorbeeld om gemeenten, ministeries en de Nationaal Coördinator Groningen (NCG).

Medewerkers van instanties die de gaswinningsschade in Groningen afhandelen zijn gefrustreerd over het uiterst moeizame verloop ervan. Ze noemen het door de overheid bedachte systeem gekmakend en het welzijn van de gedupeerde Groninger zou niet vooropstaan. De geïnterviewden klagen onder meer over de veelheid aan organisaties met verschillende belangen. De ene instantie kijkt puur en alleen naar de fysieke gesteldheid van een woning op basis van rekenmodellen. De andere wikkelt de schade af, zonder na te gaan of in een later stadium een heel huis moet worden verstevigd.

Financiële belangen

De onderzoekers noemen het opvallend dat niemand in de regio het mandaat heeft om aan de slag te gaan met de woning. De NCG moet als alle onderzoeken klaar zijn ervoor zorgen dat het onveilige huis wordt versterkt. Maar de onderzoekers kregen te horen dat de NCG in de praktijk dat mandaat niet heeft en bij het ministerie "voor ieder adres om geld moet vragen".

De uitvoerders geven aan dat geld ook op andere manieren een belemmering is. Ze zeggen dat de samenwerking vaak misloopt omdat er te veel geld mee is gemoeid. "Er zitten zo veel belangen, het gaat om zo onnoemelijk veel geld, het gaat niet om miljoenen, het gaat om miljarden", beschrijft een van hen. En die belangen liggen, zeggen verschillende professionals, bij het Rijk, de aardbevingsgemeenten, de provincie, maar ook bij ingenieursbureaus en consultants.

NAM niet op afstand

Het rapport bevestigt het wantrouwen van Groningse gedupeerden in de invloed van het gaswinningsbedrijf NAM. Ook veel professionals ervaren dat de NAM nog steeds betrokken is bij de afwikkeling van de schade. Dit ondanks toezeggingen van het gaswinningsbedrijf en Eric Wiebes, tot voor kort minister van Economische Zaken, dat dat niet zo is.

Een van de ondervraagden licht dit nader toe: "Ze kan procedureel wel uit het systeem worden gehaald, maar zij is altijd nog partij, want zij is de schadeveroorzaker. Dus juridisch kun je NAM helemaal niet omzeilen. [...] De NAM is helemaal niet uit het systeem, maar wordt gewoon wat onzichtbaarder gemaakt."

De NAM wilde overigens niet meewerken aan het onderzoek van de RUG. Als argument wordt gegeven dat het bedrijf sinds enige tijd volledig op afstand staat van de schadeafhandeling en de versterking in Groningen.

Overeenkomsten toeslagenaffaire

Volgens een van de onderzoekers, hoogleraar Sociale Psychologie Tom Postmes, zijn er veel overeenkomsten met het parlementaire onderzoek naar de toeslagenaffaire. "Burgers zijn onvoldoende in beeld. Signalen van uitvoerders komen niet boven. Zij geven aan de besluiten van de betrokken ministeries niet aan bewoners te kunnen uitleggen. Maar ons onderzoek voegt er wel iets nieuws aan toe: dit is óók voor professionals een drama."

Postmes constateert dat iedereen die ze spraken, zowel op regionaal als landelijk niveau, op zijn manier probeert het goede te doen. "Maar ze slagen er niet in om het rond te krijgen", aldus Postmes. "Ik denk dat door ons onderzoek sommige vragen heel scherp in beeld komen." Maar ook hij heeft de oplossing niet.

Rode draad in ambtenarend Nederland

Kirsten de Jong uit Siddeburen is een van die gedupeerden. Sinds 2018 weet ze al dat haar monumentale boerderij versterkt moet worden. Maar nog altijd heeft ze geen idee waar ze aan toe is. Het lukt haar niet om de regie zelf in handen te nemen.

Ook zij ziet overeenkomsten met de kinderopvangtoeslag. "Wat mij vooral duidelijk is geworden is dat er vooral heel erg naar procedures en rechtmatigheid wordt gekeken en niemand verantwoordelijkheid durft te nemen om tegen zaken in te gaan. Dat is volgens mij de rode draad in ambtenarend Nederland", vertelt ze. "De organisatie zo ingewikkeld maken dat niemand concreet verantwoordelijk is of in ieder geval niet verantwoordelijk te houden is."

Bron:NOS

Parlementaire enquêtecommissie aardgaswinning Groningen

De belangen van de Groningers zijn structureel genegeerd bij de aardgaswinning in Groningen. Dit heeft voor hen rampzalige gevolgen. Zo luidt de hoofdconclusie van de parlementaire enquêtecommissie aardgaswinning Groningen. In haar rapport ‘Groningers boven gas’ stelt de commissie dat Nederland een ereschuld heeft aan de Groningers en doet ze aanbevelingen hoe deze in te lossen. Het rapport is op 24 februari 2023 aangeboden aan de Tweede Kamer. Op deze pagina’s vindt u meer informatie over de commissie en het onderzoeksrapport.

Tom van der Lee (GL)
Voorzitter

Ereschuld

“Het inlossen van de ereschuld begint bij het vooropstellen van de belangen van Groningers”, zegt commissievoorzitter Tom van der Lee. “De veiligheid, het beschermen van bezit, de gezondheid en het welzijn van de Groningers hebben onvoldoende meegeteld in de besluitvorming over de Groningse gaswinning.” De enquêtecommissie concludeert dat er een verandering van perspectief nodig is. Van der Lee: “Het gaat hierbij niet louter om aansprakelijkheid. Het gaat ook om de morele verplichting om de schade en pijn die aan Groningen en Groningers is toegebracht weg te nemen, en daar - onvermijdelijk – extra mankracht, geld en moeite voor vrij te maken.”

Conclusies en aanbevelingen

De enquêtecommissie deed onderzoek naar de besluitvorming over de aardgaswinning, aardbevingen, schadeafhandeling en versterking in Groningen. De hoofdconclusie wordt in het rapport uiteengezet in tien conclusies. Vervolgens werkt de enquêtecommissie elf aanbevelingen uit waarmee de ereschuld van Nederland aan de Groningers kan worden ingelost. Het rapport is op verschillende manieren te lezen: digitaal (in pdf), via een interactieve website en op papier. In het rapport zijn de bevindingen uit het bronnenonderzoek, de werkbezoeken, de besloten voorgesprekken, de gevorderde documenten en de openbare verhoren verwerkt.

Interactieve visualisatie

De interactieve versie van het rapport vindt u op rapportaardgaswinning.tweedekamer.nl. Op deze website wordt het rapport aan de hand van verschillende visualisaties in beeld gebracht. U kunt het rapport bekijken per thema en periode. Een tijdlijn geeft de bevindingen per jaar weer, van 1959 tot 2022. U kunt via iconen de bevindingen verder specificeren voor de thema's bodemdaling, aardbevingen, gasgebouw, schade, versterking, toezicht, compensatie, Tweede Kamer, kennis en regio.

Lees meer

Commissievoorzitter Van der Lee overhandigde het rapport aan Kamervoorzitter Vera Bergkamp tijdens de presentatie in Zeerijp, in het aardbevingsgebied. Zij geleidt het rapport door naar de commissie voor Economische Zaken en Klimaat, zodat het Kamerdebat erover kan worden voorbereid.

Lees het persbericht over het rapport *Groningers boven gas*.

De commissie bestaat uit de leden: Barbara Kathmann (PvdA), Hülya Kat (D66), Judith Tielen (VVD, ondervoorzitter), Tom van der Lee (GroenLinks, voorzitter), Anne Kuik (CDA), Stieneke van der Graaf (ChristenUnie) en Peter Kwint (SP).

1. Home
2. Kamerleden en commissies
3. Commissies

Delen
Delen

Parlementaire enquêtecommissie aardgaswinning Groningen

De belangen van de Groningers zijn structureel genegeerd bij de aardgaswinning in Groningen. Dit heeft voor hen rampzalige gevolgen. Zo luidt de hoofdconclusie van de parlementaire enquêtecommissie aardgaswinning Groningen. In haar rapport ‘Groningers boven gas’ stelt de commissie dat Nederland een ereschuld heeft aan de Groningers en doet ze aanbevelingen hoe deze in te lossen. Het rapport is op 24 februari 2023 aangeboden aan de Tweede Kamer. Op deze pagina’s vindt u meer informatie over de commissie en het onderzoeksrapport.

Tom van der Lee (GL)
Voorzitter

Ereschuld

“Het inlossen van de ereschuld begint bij het vooropstellen van de belangen van Groningers”, zegt commissievoorzitter Tom van der Lee. “De veiligheid, het beschermen van bezit, de gezondheid en het welzijn van de Groningers hebben onvoldoende meegeteld in de besluitvorming over de Groningse gaswinning.” De enquêtecommissie concludeert dat er een verandering van perspectief nodig is. Van der Lee: “Het gaat hierbij niet louter om aansprakelijkheid. Het gaat ook om de morele verplichting om de schade en pijn die aan Groningen en Groningers is toegebracht weg te nemen, en daar - onvermijdelijk – extra mankracht, geld en moeite voor vrij te maken.”

Conclusies en aanbevelingen

De enquêtecommissie deed onderzoek naar de besluitvorming over de aardgaswinning, aardbevingen, schadeafhandeling en versterking in Groningen. De hoofdconclusie wordt in het rapport uiteengezet in tien conclusies. Vervolgens werkt de enquêtecommissie elf aanbevelingen uit waarmee de ereschuld van Nederland aan de Groningers kan worden ingelost. Het rapport is op verschillende manieren te lezen: digitaal (in pdf), via een interactieve website en op papier. In het rapport zijn de bevindingen uit het bronnenonderzoek, de werkbezoeken, de besloten voorgesprekken, de gevorderde documenten en de openbare verhoren verwerkt.

Bron: Tweede Kamer der Staten-Generaal

24 februari 2023

Tweede Kamer stelt eisen aan belangenclubs die procederen tegen de staat

De rechter zou moeten kunnen toetsen hoe representatief een ngo is.

_____

Artikel: 3: 305a Burgelijk Wetboek

Een stichting of vereniging met volledige rechtsbevoegdheid kan een rechtsvordering instellen die strekt tot bescherming van gelijksoortige belangen van andere personen, voor zover zij deze belangen ingevolge haar statuten behartigt en deze belangen voldoende zijn gewaarborgd.

_____

BESCHERMING KLOKKENLUIDERS

https://archive.org/details/kst-36079-2

College voor de Rechten van de Mens

Het College voor de Rechten van de Mens is verontrust over een motie die door de Tweede Kamer is aangenomen. Een meerderheid vraagt de regering om te onderzoeken of er strengere eisen aan belangenorganisaties moeten worden gesteld om naar de rechter te kunnen stappen. Het recht om als belangenorganisaties in het algemeen belang te procederen is cruciaal in de democratische rechtsstaat. Voorbeelden waarin de rechter op hun verzoek moest ingrijpen: klimaatbeleid, etnisch profileren aan de grens, asielopvang en politieke participatie van vrouwen. Het is belangrijk voor de bescherming van mensenrechten dat de toegang tot de rechter niet verder wordt beperkt voor zaken die het individuele belang overstijgen.

22-02-2023

Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2022–2023

36 169 Wijziging van de Klimaatwet (implementatie Europese klimaatwet)

Nr. 37

GEWIJZIGDE MOTIE VAN HET LID STOFFER C.S. TER VERVANGING VAN DIE GEDRUKT ONDER NR. 36

Voorgesteld 21 februari 2023

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende, dat het ondernemen van juridische acties door belangenorganisaties op grond van artikel 3:305a van het Burgerlijk Wetboek mogelijk is vanuit specifieke belangen, met grote consequenties voor het algemeen belang, terwijl de representativiteit van deze organisaties buitengewoon gering kan zijn;

overwegende, dat voor het vereiste van representativiteit van de belangenclub het van belang is dat een financiële bijdrage wordt gevraagd van de personen tot bescherming van wier belangen de rechtsvordering strekt;

constaterende, dat er onder de huidige regeling geen indringende toets op de representativiteit door de rechter lijkt te worden toegepast;

constaterende, dat belangenorganisaties die rechtszaken tegen de Staat aanspannen op grond van artikel 3:305a van het Burgerlijk Wetboek, overwegend door anderen dan de direct belanghebbenden, mogelijk zelfs met subsidie, kunnen worden gefinancierd;

verzoekt de regering te verkennen in hoeverre voor belangenorganisaties met een ideëel doel op grond van artikel 3:305a BW nadere vereisten met het oog op de representativiteit gesteld moeten worden,

en gaat over tot de orde van de dag.

Stoffer
Van der Plas
Eerdmans

kst-36169-37
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2023

EUROPESE
COMMISSIE

Brussel, 27.4.2022
COM(2022) 177 final

2022/0117 (COD)

Voorstel voor een

RICHTLIJN VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD

tot bescherming van bij publieke participatie betrokken personen tegen kennelijk ongegronde of onrechtmatige gerechtelijke procedures (“strategische rechtszaken tegen publieke participatie”)

{SWD(2022) 117 final}

TOELICHTING

1. ACHTERGROND VAN HET VOORSTEL

• Motivering en doel van het voorstel

Kennelijk ongegronde of onrechtmatige gerechtelijke procedures tegen publieke participatie (vaak ook *strategische rechtszaken tegen publieke participatie* of "SLAPP's" genoemd) zijn een recent, maar steeds vaker voorkomend verschijnsel in de Europese Unie. Het gaat hierbij om een bijzonder schadelijke vorm van pesterijen en intimidatie, die wordt toegepast tegen personen die zich inzetten voor het algemeen belang. Het zijn ongegronde of overdreven gerechtelijke procedures die meestal door machtige personen, lobbygroepen, bedrijven en overheidsorganen worden aangespannen tegen partijen die over zaken van algemeen belang kritiek uiten of berichten verspreiden die de eiser onwelgevallig zijn. Zij hebben tot doel critici te censureren, te intimideren en het zwijgen op te leggen door hen te belasten met de kosten van een juridisch verweer totdat zij hun kritiek of oppositie staken. In tegenstelling tot gewone rechtszaken worden SLAPP's niet aangespannen om het recht op toegang tot de rechter uit te oefenen en om de rechtszaak te winnen of schadeloos te worden gesteld. In plaats daarvan worden zij aangespannen om de verweerders te intimideren en hen financieel droog te leggen. Uiteindelijk is het de bedoeling om angst aan te jagen, verweerders het zwijgen op te leggen en hen ervan te weerhouden hun werk voort te zetten.

SLAPP's worden vaak aangespannen tegen journalisten en mensenrechtenverdedigers. Daarbij gaat het niet alleen om individuele personen, maar ook om media, uitgeverijen en organisaties uit het maatschappelijk middenveld, bijvoorbeeld milieugroeperingen. Ook anderen die betrokkenen zijn bij publieke participatie, zoals onderzoekers en wetenschappers, kunnen het doelwit zijn.

In een gezonde en florerende democratie moeten burgers actief aan het publieke debat kunnen deelnemen zonder onnodige inmenging van overheden of andere machtige belanghebbenden. Zinvolle deelname is maar mogelijk als burgers toegang krijgen tot betrouwbare informatie, op basis waarvan zij hun eigen mening kunnen vormen en hun oordeel kunnen uitspreken in een openbare ruimte waar personen vrij van mening kunnen verschillen.

Journalisten vervullen een belangrijke rol als het gaat om het bevorderen van het publieke debat en de verspreiding en de ontvangst van informatie, meningen en ideeën. Zij moeten hun werk goed kunnen doen om ervoor te zorgen dat burgers in Europese democratieën toegang hebben tot pluriforme meningen. Onderzoeksjournalisten spelen een sleutelrol bij de bestrijding van georganiseerde misdaad, corruptie en extremisme. Een robuust stelsel van waarborgen is nodig om hen in staat te stellen hun cruciale waakhondfunctie in zaken van legitiem algemeen belang te vervullen. Aan hun werk zijn bijzonder grote risico's verbonden en zij zijn steeds vaker het doelwit van aanvallen en pesterijen. Mensenrechtenverdedigers hebben een cruciale rol als het gaat om eerbiediging van grondrechten, democratische waarden, maatschappelijke integratie, milieubescherming en de rechtsstaat. Zij moeten actief aan het openbare leven kunnen deelnemen en hun stem over beleidszaken en in besluitvormingsprocessen kunnen laten horen, zonder angst voor intimidatie.

Vaak kenmerken SLAPP's zich door ongelijke machtsverhoudingen tussen de partijen, waarbij de eiser — bijvoorbeeld in financieel of politiek opzicht — meer macht heeft dan de verweerder. Van ongelijke machtsverhoudingen is bij SLAPP's niet altijd sprake, maar wanneer dat wel het geval is, kunnen de schadelijke gevolgen voor de doelwitten aanzienlijk groter zijn, en dat heeft een afschrikkend effect voor het publieke debat. Bovendien kunnen SLAPP's andere potentiële doelwitten in die zin afschrikken dat deze kunnen besluiten af te

zien van hun recht om onderzoek te doen naar en verslag uit te brengen over kwesties van algemeen belang. Hierdoor ontstaat de kans op zelfcensuur.

SLAPP's zijn een vorm van onrechtmatig gebruik van gerechtelijke procedures en belasten gerechten onnodig. Organisaties en personen die SLAPP's aanspannen, kunnen hun vorderingen op uiteenlopende gronden baseren. Vaak houden de beschuldigingen verband met smaad, maar ook met inbreuken op andere regels of rechten (bv. wetgeving op het gebied van gegevensbescherming of privacy). Daar komen dan vaak schadeclaims/vorderingen wegens onrechtmatige daad bij, of soms ook rechterlijke bevelen (verbod op publicaties, of in ieder geval uitstel ervan).

Het grote aantal SLAPP's is voor enkele lidstaten als een punt van ernstige zorg aangemerkt in de verslagen over de rechtsstaat voor de jaren 2020 en 2021.

Het platform van de Raad van Europa voor de bevordering van de bescherming van de journalistiek en de veiligheid van journalisten[1] meldt ook een toenemend aantal waarschuwingen of ernstige bedreigingen van de veiligheid van journalisten en de mediavrijheid in Europa, inclusief verschillende gevallen van gerechtelijke intimidatie. In het jaarverslag 2021 van de partnerverenigingen van het platform van de Raad van Europa voor de bevordering van de bescherming van de journalistiek en de veiligheid van journalisten wordt uitdrukkelijk gewezen op de forse toename van de waarschuwingen in verband met SLAPP's die in 2020 werden gemeld voor het voorgaande jaar, zowel qua aantal als qua rechtsgebieden van de betrokken lidstaten van de Raad van Europa[2]. In bredere zin blijkt ook uit de informatie op de Europese Monitor voor de pluriformiteit van de media[3] dat de werkomstandigheden van journalisten verslechteren. In 2021 noteerde de Media Freedom Rapid Response (MFRR) 439 meldingen (met aanvallen op 778 personen of organisaties op mediagebied) in 24 lidstaten van de EU in 12 maanden tijd, waaronder SLAPP's[4].

Hoewel er meer gegevens beschikbaar zijn over dreigingen van SLAPP's tegen journalisten en mensenrechtenverdedigers, worden ook andere partijen die bij publieke participatie

---

1 Sinds 2015 bevordert dit platform van de Raad van Europa de verzameling en verspreiding van informatie over punten van ernstige zorg betreffende de mediavrijheid en de veiligheid van journalisten in de lidstaten van de Raad van Europa. Bijdragende partnerorganisaties — uitgenodigde internationale ngo's of journalistenverenigingen — geven waarschuwingen over schendingen van de mediavrijheid en publiceren jaarverslagen over de toestand van de mediavrijheid en de veiligheid van journalisten in Europa. Van de lidstaten van de Raad van Europa wordt verwacht dat zij in actie komen, de problemen aanpakken en het platform op de hoogte brengen van de maatregelen die zij genomen hebben als reactie op de waarschuwingen. Uit het geringe aantal reacties van de lidstaten van de Raad van Europa, waaronder ook lidstaten van de EU, blijkt dat verdere maatregelen noodzakelijk zijn (https://www.coe.int/en/web/media-freedom).

2 In 2021 werden er 282 waarschuwingen gepubliceerd op het Platform voor de bevordering van de bescherming van de journalistiek en de veiligheid van journalisten (coe.int). Daarbij waren verschillende gevallen van gerechtelijke intimidatie, d.w.z. het opportunistische, willekeurige of vexatoire gebruik van wetgeving, onder meer wetgeving in verband met smaad, terrorismebestrijding, nationale veiligheid, hooliganisme of anti-extremisme. In het jaarverslag 2021 van de partnerverenigingen van het platform van de Raad van Europa voor de bevordering van de bescherming van de journalistiek en de veiligheid van journalisten wordt gemeld dat in 2020, in vergelijking met het jaar daarvoor, zowel het aantal waarschuwingen als het aantal betrokken rechtsgebieden van de lidstaten van de Raad van Europa is gestegen -1680a2440e (coe.int).

3 https://cmpf.eui.eu/media-pluralism-monitor

4 https://www.ecpmf.eu/wp-content/uploads/2022/02/MFRR-Monitoring-Report.pdf In een aparte factsheet zijn gegevens opgenomen voor de 27 lidstaten van de EU (https://www.mfrr.eu/wp-content/uploads/2022/02/2022_02_17_MFRR_FACT_SHEET_MAPPING_MEDIA_FREEDOM_European_Union_Member_States_Year_2021.pdf).

betrokken zijn, waaronder vakbondsmensen en wetenschappers, geconfronteerd met soortgelijke problemen. Dit blijkt uit een aantal bijdragen van het maatschappelijk middenveld die tijdens de openbare raadpleging werden ontvangen.

Veel SLAPP's hebben een binnenlandse achtergrond en hebben geen grensoverschrijdende gevolgen. SLAPP's zijn echter vaak grensoverschrijdend van aard en wanneer er sprake is van grensoverschrijdende gevolgen, dan nemen de complexiteit en de kosten toe, met nog meer nadelige consequenties voor verweerders. Het feit dat onlinemedia-inhoud in alle rechtsgebieden toegankelijk is, kan de weg vrijmaken voor forumshopping en een belemmering vormen voor de daadwerkelijke toegang tot de rechter en justitiële samenwerking. Tegen verweerders kunnen op hetzelfde moment en in verschillende rechtsgebieden meerdere gerechtelijke procedures aanhangig worden gemaakt. Forumshopping (of smaadtoerisme) verergert het probleem nog en sommige rechtsgebieden worden beschouwd als "vriendelijker voor eisers". Het effect is zelfs nog groter wanneer er buiten de Europese Unie SLAPP's aanhangig worden gemaakt.

Doel van het voorstel

Dit voorstel is een van de maatregelen in het kader van het actieplan voor Europese democratie, dat is gericht op de versterking van de pluriformiteit van de media en de mediavrijheid in de Europese Unie. Het initiatief strekt zich ook uit tot mensenrechtenverdedigers, die een cruciale rol in onze democratieën vervullen en ook in toenemende mate kwetsbaar zijn voor deze onrechtmatige vormen van pesterij.

Met het voorstel wordt beoogd de doelwitten van SLAPP's te beschermen en te voorkomen dat het verschijnsel zich verder verspreidt in de EU. Momenteel voorziet geen enkele lidstaat in specifieke waarborgen tegen dergelijke procedures en overwegen momenteel slechts enkele lidstaten de invoering van specifieke waarborgen. Er zijn ook geen EU-brede regels tegen SLAPP's. Door de ontwikkeling van een gemeenschappelijke EU-zienswijze over de kenmerken van SLAPP's en door het invoeren van procedurele waarborgen moet het voorstel gerechten voorzien van doeltreffende middelen om SLAPP's aan te pakken en moeten doelwitten worden voorzien van middelen om zichzelf te verdedigen.

De voorgestelde procedurele waarborgen zijn van toepassing in gevallen met grensoverschrijdende gevolgen. Zoals reeds benadrukt, zijn grensoverschrijdende SLAPP's extra gecompliceerd en lastig voor verweerders. Een ander doel van het voorstel is het beschermen van EU-burgers en het maatschappelijk middenveld tegen SLAPP's die in derde landen aanhangig worden gemaakt.

Aanbeveling van de Commissie over de wijze waarop journalisten en mensenrechtenverdedigers die betrokken zijn bij publieke participatie kunnen worden beschermd tegen kennelijk ongegronde of onrechtmatige gerechtelijke procedures ("strategische rechtszaken tegen publieke participatie")

Dit voorstel voor een richtlijn en de tegelijkertijd aangenomen aanbeveling van de Commissie over de wijze waarop journalisten en mensenrechtenverdedigers die betrokken zijn bij publieke participatie kunnen worden beschermd tegen kennelijk ongegronde of onrechtmatige gerechtelijke procedures ("strategische rechtszaken tegen publieke participatie")[5] vullen elkaar aan en zijn volledig verenigbaar.

[5] C(2022) 2428 van 27.4.2022

In de aanbeveling wordt de lidstaten verzocht hun nationale situatie opnieuw te bekijken teneinde te waarborgen dat hun toepasselijke rechtskaders voorzien in de noodzakelijke waarborgen tegen SLAPP's, met volledige eerbiediging van de grondrechten, waaronder het recht op vrije meningsuiting, het recht op toegang tot de rechter en het recht op bescherming van persoonsgegevens en democratische waarden. Ook worden de lidstaten ertoe aangespoord in hun interne recht voor binnenlandse rechtszaken soortgelijke waarborgen op te nemen als die welke zijn opgenomen in instrumenten van de Unie voor de aanpak van kennelijk ongegronde of onrechtmatige gerechtelijke procedures in burgerlijke zaken met grensoverschrijdende gevolgen. De lidstaten wordt onder meer aanbevolen om gevangenisstraffen in smaadzaken te schrappen en om voor dergelijke zaken het gebruik van het bestuursrecht of het burgerlijk recht in plaats van het strafrecht te bevorderen, mits de toepasselijke bepalingen een minder bestraffend effect hebben en de bestuurlijke bepalingen elke vorm van detentie uitsluiten.

De aanbeveling omvat ook aspecten die verband houden met de opleiding van rechtsbeoefenaars en potentiële doelwitten, om hun kennis en vaardigheden inzake een doeltreffende omgang met SLAPP's te vergroten, met bewustmakingsactiviteiten, zodat met name journalisten en mensenrechtenverdedigers in staat zijn om tegen hen gerichte SLAPP's te herkennen, met de ondersteuning van doelwitten van SLAPP's **(**bv. financiële of juridische bijstand) en met een meer stelselmatige monitoring en gegevensvergaring.

- **Verenigbaarheid met andere beleidsterreinen van de Unie**

Actieplan voor Europese democratie

Op 3 december 2020 publiceerde de Commissie een actieplan voor Europese democratie[6], waarin een reeks maatregelen werd aangekondigd om de vrijheid van de media en de pluriformiteit van de media te versterken, waaronder het SLAPP-initiatief en de hieronder vermelde aanbeveling inzake de veiligheid van journalisten. Het actieplan is het overkoepelende initiatief en heeft tot doel burgers weerbaar te maken en de veerkracht van democratieën in de EU te versterken.

Aanbeveling over het waarborgen van de bescherming, de veiligheid en de weerbaarheid van journalisten en andere mediaprofessionals in de Europese Unie

Zoals ook aangegeven in het actieplan voor Europese democratie, gaan SLAPP's vaak gepaard met bedreigingen van de fysieke veiligheid van journalisten. Op 16 september 2021 nam de Commissie een aanbeveling aan over het waarborgen van de bescherming, de veiligheid en de weerbaarheid van journalisten en andere mediaprofessionals in de Europese Unie[7].

Die aanbeveling heeft tot doel veiliger arbeidsomstandigheden te waarborgen voor alle mediaprofessionals, zonder angst en intimidatie, zowel online als offline. De aanbeveling bevat maatregelen voor de lidstaten om de veiligheid van journalisten te vergroten. Zij vraagt de lidstaten ook om onafhankelijke nationale ondersteuningsdiensten op te richten, waaronder hulplijnen, juridisch advies, psychologische ondersteuning en schuilplaatsen voor journalisten en mediaprofessionals die worden bedreigd. Zij vraagt ook om betere bescherming van journalisten tijdens demonstraties, meer onlineveiligheid en speciale steun voor vrouwelijke journalisten.

6 COM(2020) 790 final van 3.12.2020

7 C(2021) 6650 final van 16.9.2021.

Strategie ter versterking van de toepassing van het Handvest van de Grondrechten van de EU (het "handvest")

Dit voorstel vormt een aanvulling op en sluit volledig aan bij de strategie ter versterking van de toepassing van het Handvest van de Grondrechten van de EU[8], die op 2 december 2020 werd aangenomen. In deze strategie wordt erkend dat organisaties uit het maatschappelijk middenveld en mensenrechtenverdedigers van vitaal belang zijn voor een gezonde democratie en een samenleving waarin personen hun grondrechten kunnen uitoefenen. Derhalve voorziet de strategie in maatregelen om onder andere organisaties uit het maatschappelijk middenveld en mensenrechtenverdedigers te ondersteunen en te beschermen. Met name wordt in de strategie erkend dat deze actoren zich in sommige lidstaten voor uitdagingen gesteld zien, waaronder lastercampagnes, fysieke en verbale aanvallen, intimidatie en pesterijen, onder meer in de vorm van SLAPP's.

In de strategie verzocht de Commissie de lidstaten om in hun land ondersteunende en veilige randvoorwaarden te bevorderen ten behoeve van organisaties uit het maatschappelijk middenveld en mensenrechtenverdedigers, ook op lokaal niveau.

Dit voorstel is een volgende bouwsteen ter versterking van de grondrechten in de Europese Unie en ondersteunt een van de doelstellingen van de strategie.

Verslagen over de rechtsstaat

Uit de verslagen van de Commissie over de rechtsstaat 2020[9] en 2021[10] blijkt dat het aantal SLAPP's in de Europese Unie toeneemt. In de verslagen wordt benadrukt dat in een aantal lidstaten journalisten en mensenrechtenverdedigers steeds vaker op verschillende manieren worden bedreigd en aangevallen, zowel fysiek als online, vanwege hun publicaties en hun werk, ook door middel van SLAPP's.

Klokkenluidersrichtlijn

Dit voorstel doet geen afbreuk aan de bescherming die al wordt geboden door de richtlijn inzake de bescherming van personen die inbreuken op het Unierecht melden[11] en is daarmee volledig in overeenstemming. Een doeltreffende bescherming van klokkenluiders tegen represailles is essentieel voor de bescherming van het algemeen belang, en ook voor het waarborgen van de waakhondfunctie van de media in democratische samenlevingen omdat klokkenluiders vaak een belangrijke bron voor onderzoeksjournalistiek zijn. Richtlijn (EU) 2019/1937 biedt robuuste bescherming voor personen die inbreuken op het Unierecht melden tegen elke vorm van represailles, zowel binnen als buiten de werksituatie, waaronder represailles door middel van procedures wegens smaad, schending van de vertrouwelijkheidsplicht en bescherming van persoonsgegevens. In situaties die onder de werkingssfeer van zowel dit voorstel als die van Richtlijn (EU) 2019/1937 vallen, moet de door beide instrumenten geboden bescherming van toepassing zijn.

---

8 COM(2020) 711 final van 2.12.2020.

9 COM(2020) 580 final - Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement, de Raad, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's "Verslag over de rechtsstaat 2020 – De situatie op het gebied van de rechtsstaat in de Europese Unie" (https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/?qid=1602583951529&uri=CELEX%3A52020DC0580)

10 COM(2021) 700 final - Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement, de Raad, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's "Verslag over de rechtsstaat 2021 – De situatie op het gebied van de rechtsstaat in de Europese Unie" (https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/?qid=1634551652872&uri=CELEX%3A52021DC0700)

11 Richtlijn (EU) 2019/1937 van het Europees Parlement en de Raad van 23 oktober 2019 inzake de bescherming van personen die inbreuken op het Unierecht melden (PB L 305 van 26.11.2019, blz. 17).

EU-actieplan inzake mensenrechten en democratie 2020-2024

Het actieplan[12] draagt bij aan de veiligheid en de bescherming van journalisten en mediaprofessionals over heel de wereld, onder meer door het bevorderen van een gunstig klimaat voor de vrijheid van meningsuiting en door het veroordelen van aanvallen en andere vormen van pesterijen en intimidatie, zowel online als offline. Het plan is gericht op specifieke dreigingen voor vrouwelijke journalisten, waarborgt dat slachtoffers van pesterijen, intimidatie of bedreigingen steun krijgen via de EU-beschermingsmechanismen voor mensenrechtenverdedigers en ondersteunt media-initiatieven. Het doet een beroep op overheden om dergelijk geweld te voorkomen en te veroordelen en effectieve maatregelen te treffen om een einde te maken aan straffeloosheid.

Conform het actieplan staat de bescherming van journalisten en mensenrechtenverdedigers centraal bij het externe optreden van de EU op het gebied van mensenrechten en democratie. Dit voorstel is in synergie met de sterke inspanningen die in verband hiermee over heel de wereld door de EU worden geleid en zal een bijkomende impuls geven voor verdere gerichte steun aan mensenrechtenverdedigers en journalisten die met SLAPP's te maken krijgen.

EU-mensenrechtenrichtsnoeren inzake vrijheid van meningsuiting, online en offline

In deze richtsnoeren[13] staat dat de EU zich zal verzetten tegen arbitraire aanvallen, willekeurig misbruik van strafrechtelijke en burgerrechtelijke procedures, lastercampagnes en te vergaande beperkingen jegens journalisten, media-actoren, ngo's en prominenten uit de sociale media die tot doel hebben te voorkomen dat die verenigingen en personen hun recht op vrije meningsuiting vrij kunnen uitoefenen.

Het Verdrag van Aarhus

De Unie en haar lidstaten zijn partij bij het Verdrag betreffende toegang tot informatie, inspraak bij besluitvorming en toegang tot de rechter inzake milieuaangelegenheden van de Economische Commissie van de Verenigde Naties voor Europa (VN/ECE) ("het Verdrag van Aarhus")[14], elk met eigen en gedeelde verantwoordelijkheden en verplichtingen uit hoofde van dat verdrag. In artikel 3, lid 8, van dit verdrag wordt bepaald dat elke partij waarborgt dat personen die hun rechten uitoefenen overeenkomstig de bepalingen van het verdrag niet worden gestraft, vervolgd of op enige wijze gehinderd wegens hun betrokkenheid. De opneming van milieubeschermers in de werkingssfeer van dit voorstel draagt bij aan de uitvoering van deze door de Unie aangegane internationale verplichting.

Mededeling over de bestrijding van milieucriminaliteit

In haar op 15 december 2021 aangenomen mededeling heeft de Commissie toegezegd dat een voorstel voor wetgeving tegen onrechtmatige procedures die gericht zijn tegen journalisten en rechtenverdedigers, ook milieuactivisten zal omvatten[15].

---

12 Gezamenlijke mededeling aan het Europees Parlement en de Raad "Het EU-actieplan inzake mensenrechten en democratie 2020-2024", JOIN(2020) 5 final.

13 https://www.consilium.europa.eu/media/28348/142549.pdf

14 Besluit 2005/370/EG van de Raad van 17 februari 2005 betreffende het sluiten, namens de Europese Gemeenschap, van het Verdrag betreffende toegang tot informatie, inspraak bij besluitvorming en toegang tot de rechter inzake milieuaangelegenheden (PB L 124 van 17.5.2005, blz. 1).

15 Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement en de Raad over het opvoeren van de strijd tegen milieucriminaliteit, COM(2021) 814 final van 15.12.2021.

2. RECHTSGRONDSLAG, SUBSIDIARITEIT EN EVENREDIGHEID

• Rechtsgrondslag

De rechtsgrondslag voor dit voorstel is artikel 81, lid 2, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU), dat de gebruikelijke rechtsgrond is voor justitiële samenwerking in burgerlijke zaken met grensoverschrijdende gevolgen. Meer in het bijzonder is de rechtsgrond artikel 81, lid 2, punt f), VWEU, dat het Europees Parlement en de Raad de bevoegdheid geeft om maatregelen vast te stellen die "*het wegnemen [beogen] van de hindernissen voor de goede werking van burgerrechtelijke procedures, zo nodig door bevordering van de verenigbaarheid van de in de lidstaten geldende bepalingen inzake burgerlijke rechtsvordering*". Aangezien SLAPP's een hindernis voor de goede werking van burgerrechtelijke procedures vormen, is de Unie bevoegd om op die grond wetgeving aan te nemen met betrekking tot burgerlijke zaken die grensoverschrijdende gevolgen hebben. Bij SLAPP's is er sprake van onrechtmatig gebruik van burgerrechtelijke procedures omdat SLAPP's niet bedoeld zijn om toegang tot de rechter te krijgen, maar om verweerders te pesten en het zwijgen op te leggen. Tegelijkertijd zijn langdurige procedures extra belastend voor nationale gerechtelijke stelsels.

De bepalingen met betrekking tot beslissingen van derde landen in hoofdstuk V zijn ook gebaseerd op artikel 81, lid 2, punt f), omdat zij samenhangen met het hoofddoel van dit voorstel. Zij waarborgen de doeltreffendheid van de bepalingen van dit voorstel tegen kennelijk ongegronde en onrechtmatige gerechtelijke procedures tegen publieke participatie door te voorkomen dat dergelijke zaken in derde landen voor het gerecht worden gebracht.

• Subsidiariteit (bij niet-exclusieve bevoegdheid)

Het aantal SLAPP's neemt in vele lidstaten toe en wordt een probleem voor de gehele EU. Tegelijkertijd voorziet geen enkele lidstaat momenteel in specifieke waarborgen tegen SLAPP's[16]. Hoewel er, afhankelijk van het interne recht, enkele bestaande algemene waarborgen tegen SLAPP's kunnen worden ingezet, verschillen dergelijke algemene waarborgen aanzienlijk van lidstaat tot lidstaat en is de doeltreffendheid ervan voor de aanpak van SLAPP's nogal beperkt. Bovendien vergroten de bestaande verschillen op het gebied van het interne procesrecht het risico op forumshopping en op het aanspannen van meerdere gerechtelijke procedures in verschillende EU-rechtsgebieden. Gebleken is dat het interne burgerlijke procesrecht niet altijd goed is toegerust voor de extra complicaties waarmee grensoverschrijdende procedures gepaard gaan[17]. Door de verschillen in nationale wetgeving is het ook hoogst onwaarschijnlijk dat de lidstaten afzonderlijk erin zouden slagen het fenomeen met succes aan te pakken of dat zij in staat zouden zijn de algemene samenhang van dergelijke regels in alle lidstaten te verzekeren teneinde in de gehele Unie een even hoog beschermingsniveau te waarborgen.

---

16 IE, LT en MT hebben wetgeving voorgesteld of overwegen wetgeving voor te stellen om dit probleem aan te pakken.

17 Europese Commissie, directoraat-generaal Justitie en Consumentenzaken, Gascón Inchausti, M., Hess, B., Cuniberti, G., et al., *An evaluation study of national procedural laws and practices in terms of their impact on the free circulation of judgments and on the equivalence and effectiveness of the procedural protection of consumers under EU consumer law: strand 1: mutual trust and free circulation of judgments* (Evaluatie-onderzoek naar intern procesrecht en de rechtsvorderingspraktijk wat betreft de gevolgen ervan voor het vrije verkeer van beslissingen en voor de gelijkwaardigheid en doeltreffendheid van de procedurele bescherming van consumenten krachtens het consumentenrecht van de EU: thema 1: wederzijds vertrouwen en vrij verkeer van beslissingen), Bureau voor publicaties van de Europese Unie, 2017 (https://data.europa.eu/doi/10.2838/38491, blz. 31).

Om deze risico's tegen te gaan en nationale gerechten niet te belasten met talrijke en langdurige onrechtmatige gerechtelijke procedures, lijkt het noodzakelijk om minimumnormen vast te stellen en de verenigbaarheid te waarborgen van de bepalingen inzake burgerlijke rechtsvordering die in de lidstaten van toepassing zijn op SLAPP's. Maatregelen op EU-niveau dragen ertoe bij dat de opkomst en verdere groei van SLAPP's in de gehele Unie op een samenhangende manier wordt bestreden en zorgen voor convergentie in de benaderingen van de lidstaten met betrekking tot dit verschijnsel[18].

Maatregelen van de EU zouden ook een toegevoegde waarde bieden door te voorzien in waarborgen voor een doeltreffende aanpak van SLAPP's in derde landen. Gezamenlijk optreden van de lidstaten is ook nodig om SLAPP's in derde landen te bestrijden omdat eisers anders kunnen proberen om van de verschillen tussen de stelsels van de lidstaten gebruik te maken en trachten erkenning en tenuitvoerlegging van in derde landen gegeven SLAPP-beslissingen te verkrijgen waar dat het makkelijkst kan.

Het voorstel eerbiedigt het subsidiariteitsbeginsel omdat het alleen gerichte waarborgen voorstelt en de wetgevingsmaatregelen beperkt tot wat strikt noodzakelijk is om te bereiken wat de lidstaten niet kunnen bereiken wanneer zij afzonderlijk optreden.

- **Evenredigheid**

Maatregelen op EU-niveau moeten gericht zijn en beperkt blijven tot wat nodig is om een consistente aanpak in de lidstaten ten aanzien van grensoverschrijdende situaties te waarborgen. Het voorstel is zo opgesteld dat het in overeenstemming is met het evenredigheidsbeginsel. Daarom worden er alleen gerichte procedurele waarborgen voorgesteld. Deze zijn zodanig opgesteld dat zij uitsluitend voorzien in hetgeen nodig is om een betere werking van grensoverschrijdende burgerlijke zaken te waarborgen in het geval van SLAPP's, die een ernstige bedreiging vormen voor de Europese democratie en de rechtsstaat.

De evenredigheid blijkt ook uit het feit dat veel van de onderdelen die bedoeld zijn om SLAPP's aan te pakken als niet-wetgevende maatregelen zullen worden opgenomen in een aanbeveling, en dus niet de vorm zullen aannemen van wetgevingsmaatregelen.

- **Keuze van het instrument**

Het gekozen wetgevingsinstrument is een richtlijn, die zal voorzien in bindende en samenhangende procedurele waarborgen in de lidstaten. Dit voorkomt dat er tussen de lidstaten verschillen blijven bestaan, wat anders zou kunnen leiden tot forumshopping over de grenzen heen. Tegelijkertijd zullen de lidstaten door de keuze voor een richtlijn de mogelijkheid hebben om de specifieke procedurele waarborgen af te stemmen op hun interne burgerrechtelijke en procesrechtelijke regels, die van lidstaat tot lidstaat nog steeds aanzienlijk verschillen.

De richtlijn zal worden aangevuld met een niet-wetgevend instrument (een aanbeveling). Dit is een doelmatige combinatie van wetgevings- en andere maatregelen.

[18] Diverse lidstaten (IE, LT en MT) onderzoeken momenteel de noodzaak van bescherming tegen SLAPP's.

3. EVALUATIE, RAADPLEGING VAN BELANGHEBBENDEN EN EFFECTBEOORDELING

- **Raadpleging van belanghebbenden**

Bij de raadpleging van belanghebbenden werden er reacties en opmerkingen ontvangen een breed scala aan belangrijke belanghebbenden, bestaande uit EU-burgers en niet-EU-burgers, nationale overheden, rechtsbeoefenaars, waaronder rechters, wetenschappers, onderzoeksinstellingen, ngo's en andere relevante belangengroepen.

In het kader van de raadpleging vond in maart 2021 een verkennende technische focusgroepdiscussie plaats met een geselecteerd aantal deelnemers, waaronder vier doelwitten van SLAPP's, die hun persoonlijke ervaringen deelden, nuttige inzichten over SLAPP's verschaften en ondersteuning verleenden in de voorbereidende fase.

Van 4 oktober 2021 tot en met 10 januari 2022 werd er onder burgers, journalisten, lidstaten, ngo's, het maatschappelijk middenveld, rechters, rechtsbeoefenaars en andere belanghebbenden een openbare raadpleging[19] gehouden over SLAPP's en over de maatregelen die in de EU zouden moeten worden genomen om SLAPP's aan te pakken.

Tijdens een gerichte raadpleging van nationale rechters in de periode van 12 november 2021 tot en met 10 januari 2022[20] via het Europees justitieel netwerk in burgerlijke en handelszaken werd meer uitvoerige feedback gevraagd over het herkennen van SLAPP's, potentiële procedurele tekortkomingen, reeds bestaande nationale voorzieningen in rechte (zij het niet specifiek voor SLAPP's), bewustzijn bij rechters over SLAPP's en opleidingsbehoeften van rechters.

Tijdens een technische bijeenkomst met deskundigen uit de lidstaten in oktober 2021 werd er informatie verzameld over de standpunten van de lidstaten (met inbegrip van onafhankelijke organen en autoriteiten van de lidstaten) over de vraag of er maatregelen op EU-niveau tegen SLAPP's noodzakelijk zouden kunnen zijn, en welke soorten maatregelen en eventuele (algemene of specifieke) voorzieningen in rechte en soorten ondersteuning er op dit moment op nationaal niveau beschikbaar zijn voor doelwitten van SLAPP's.

Tijdens een workshop met geselecteerde belanghebbenden in november 2021 werd er gesproken over de omvang van de SLAPP-problematiek, werd er informatie verzameld en werden mogelijke oplossingen besproken en getest.

Bij de voorbereidende werkzaamheden van de Commissie werd rekening gehouden met de informatie die door het Europees Parlement werd verzameld bij de voorbereiding van het initiatiefverslag van het Parlement over dit onderwerp, dat eind 2021 werd aangenomen.

Uit de feedback van de belanghebbenden, met name in het kader van de openbare raadpleging en de bijeenkomst met belanghebbenden, bleek dat er veel steun is voor zowel wetgevende als niet-wetgevende maatregelen op EU-niveau tegen SLAPP's. Organisaties die op EU-niveau actief zijn, meldden een toenemend aantal SLAPP's in de EU, met inbegrip van grensoverschrijdende zaken. In de reacties tijdens de openbare raadpleging werd ook het belang van opleiding en bewustmaking inzake SLAPP's benadrukt, evenals de voordelen van het verzamelen van gegevens en de noodzaak van een goede monitoring van SLAPP's.

De feedback in het kader van de openbare raadpleging en de bijeenkomst met belanghebbenden leverde ook belangrijke informatie over het verschijnsel in de EU op, die

[19] https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/13192-EU-action-against-abusive-litigation-SLAPP-targeting-journalists-and-rights-defenders/public-consultation_nl

[20] https://ec.europa.eu/eusurvey/runner/EJN_SLAPP

werd verwerkt in het werkdocument van de diensten van de Commissie[21], dat dit voorstel vergezelt.

De meeste lidstaten toonden zich voorstander EU-maatregelen tegen SLAPP's en wezen op de noodzaak om de vrijheid van meningsuiting en van informatie en de mediavrijheid te beschermen en tegelijkertijd een evenwicht te bewaren tussen beschermende maatregelen tegen SLAPP's en de toegang tot de rechter. Volgens sommige lidstaten is onvoldoende aangetoond dat SLAPP's, en dan met name zaken met een grensoverschrijdende dimensie, in hun land een probleem zijn.

Uit de gerichte raadpleging van nationale rechters bleek dat er in de lidstaten van de respondenten geen juridische definitie van SLAPP's bestaat noch een specifiek stelsel van waarborgen tegen SLAPP's, hoewel enkele van de bestaande algemene waarborgen uit het interne recht in beginsel kunnen worden gebruikt tegen SLAPP's.

Op 11 november 2021[22] nam het Europees Parlement een initiatiefverslag over SLAPP's aan, waarin de Commissie werd opgeroepen om een uitgebreid pakket maatregelen tegen SLAPP's in te dienen, waaronder ook wetgeving.

De Commissie heeft ook studies laten uitvoeren om het fenomeen in de EU beter te begrijpen en de situatie in de lidstaten voor het eerst te inventariseren. Deze eerste inventarisatie leverde informatie op over SLAPP's en over de factoren die daaraan ten grondslag liggen[23]. De tweede studie was een uitgebreider vergelijkend onderzoek waarin de huidige stand van zaken in de lidstaten diepgaand werd onderzocht[24].

- **Bijeenbrengen en benutten van deskundigheid**

In 2021 richtte de Commissie een deskundigengroep[25] op om het SLAPP-initiatief voor te bereiden. Deze groep bestond uit wetenschappers, rechtsbeoefenaars en vertegenwoordigers van de media en het maatschappelijk middenveld. De groep had tot taak juridische deskundigheid over SLAPP's te verschaffen, op EU-niveau te fungeren als platform voor de uitwisseling van goede praktijken en kennis en, indien mogelijk, doelwitten van SLAPP's te ondersteunen. Binnen de deskundigengroep werd er in het najaar van 2021 een speciale subgroep wetgeving opgericht om de Commissie bij te staan bij de voorbereiding van het wetgevingsvoorstel.

- **Werkdocument van de diensten van de Commissie**

Dit voorstel gaat vergezeld van een werkdocument van de diensten van de Commissie[26], waarin de motivering, de analyse en het beschikbare bewijsmateriaal met betrekking tot het voorstel zijn opgenomen. Het voorstel gaat niet vergezeld van een effectbeoordeling omdat het gerichte procedurele waarborgen zal bieden en er geen grote kwantificeerbare kosten mee gemoeid zijn. Het zal de nationale gerechten daarentegen voorzien van betere middelen om

---

21 SWD(2022)117 van 27.4.2022.

22 Resolutie van het Europees Parlement van 11 november 2021 over de versterking van de democratie en de vrijheid en pluriformiteit van de media in de EU: oneigenlijk gebruik van civielrechtelijke en strafrechtelijke procedures om journalisten, ngo's en het maatschappelijk middenveld het zwijgen op te leggen, 2021/2036(INI)).

23 Beschikbaar op https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/ad-hoc-literature-review-analysis-key-elements-slapp_en.pdf

24 https://ec.europa.eu/info/files/strategic-lawsuits-against-public-participation-slapp-european-union-comparative-study_en

25 Deskundigengroep tegen SLAPP's.

26 SWD(2022)117 van 27.4.2022.

pogingen tot misbruik van gerechtelijke procedures te verhinderen en de kosten van dergelijk misbruik voor het rechtsstelsel te voorkomen. Aangezien SLAPP's een bedreiging vormen voor de grondrechten van vrijheid van meningsuiting en van vrijheid van informatie, is het bovendien van het grootste belang om op korte termijn krachtige maatregelen te nemen om te voorkomen dat dit schadelijke verschijnsel, dat relatief recent is ontstaan maar steeds belangrijker wordt, zich verder verspreidt in de EU.

- **Grondrechten**

Het voorstel bevordert de bescherming van de grondrechten in de Europese Unie. Journalisten, mensenrechtenverdedigers en andere doelgroepen aan wie de voorgestelde procedurele waarborgen ten goede komen, vervullen een belangrijke rol in Europese democratieën, met name waar het gaat om de ondersteuning van het publieke debat, grondrechten, democratische waarden, sociale integratie, milieubescherming en de rechtsstaat. Tegelijkertijd vervult het procesrecht een cruciale rol als het gaat om het waarborgen van de doeltreffendheid van de grondrechten overeenkomstig het Handvest.

Het recht op vrijheid van meningsuiting en van informatie, dat is vervat in artikel 11 van het Handvest, omvat ook het recht om een mening te koesteren en inlichtingen of denkbeelden te ontvangen of te verstrekken, zonder inmenging van enig openbaar gezag en ongeacht grenzen. Hoewel dit geen absoluut recht is, moeten eventuele beperkingen op de uitoefening ervan bij wet worden gesteld en de wezenlijke inhoud van dat recht eerbiedigen. Beperkingen kunnen alleen worden gesteld indien zij noodzakelijk zijn en daadwerkelijk aan door de Unie erkende doelstellingen van algemeen belang of aan de eisen van de bescherming van de rechten en vrijheden van anderen beantwoorden (artikel 52, lid 1, van het Handvest).

Tegelijkertijd zorgt het voorstel voor een evenwicht tussen enerzijds het recht op toegang tot de rechter (artikel 47 van het Handvest) en het recht op eerbiediging van het privéleven en op bescherming van persoonsgegevens (artikelen 7 en 8 van het Handvest) en anderzijds de bescherming van de vrijheid van meningsuiting en van informatie. De procedurele waarborgen zijn uiterst doelgericht en laten de rechter in individuele gevallen voldoende beoordelingsvrijheid om het delicate evenwicht te bewaren tussen een snelle seponering van kennelijk ongegronde vorderingen en een daadwerkelijke toegang tot de rechter.

4. GEVOLGEN VOOR DE BEGROTING

Dit voorstel heeft geen gevolgen voor de begroting van de Europese Unie.

5. OVERIGE ELEMENTEN

- **Uitvoeringsplanning en regelingen betreffende controle, evaluatie en rapportage**

De uitvoering van de richtlijn in de lidstaten wordt door de Commissie bevorderd door het verlenen van bijstand bij de omzetting, teneinde een soepele uitvoering in de lidstaten te waarborgen, waarbij ten minste één workshop over de omzetting zal worden georganiseerd, alsmede bilaterale bijeenkomsten, ook op verzoek van de lidstaten. Ook zal de lidstaten worden verzocht hun nationale omzettingsmaatregelen mee te delen.

De werking van de richtlijn zal vijf jaar nadat zij van toepassing is geworden worden geëvalueerd.

- **Toelichtende stukken (bij richtlijnen)**

Dit voorstel vereist geen specifieke toelichtende stukken.

Artikelsgewijze toelichting

De richtlijn bestaat uit vier afzonderlijke hoofdonderdelen: gemeenschappelijke regels inzake procedurele waarborgen (hoofdstuk II), vroegtijdige seponering van kennelijk ongegronde gerechtelijke procedures (hoofdstuk III), voorzieningen in rechte tegen onrechtmatige gerechtelijke procedures (hoofdstuk IV) en bescherming tegen in derde landen gegeven beslissingen (hoofdstuk V). De bepalingen van de hoofdstukken I en VI hebben een horizontale werkingssfeer.

Hoofdstuk I Algemene bepalingen: dit hoofdstuk bevat bepalingen over het onderwerp en de werkingssfeer van het instrument, enkele definities en een bepaling over de vraag wanneer een zaak wordt geacht grensoverschrijdende gevolgen te hebben in de zin van de richtlijn.

In **artikel 1** wordt het onderwerp van de richtlijn omschreven en wordt verduidelijkt dat de specifieke waarborgen die de richtlijn biedt, bedoeld zijn ter bestrijding van kennelijk ongegronde of onrechtmatige gerechtelijke procedures in burgerlijke zaken met grensoverschrijdende gevolgen die tegen zowel natuurlijke personen als rechtspersonen aanhangig worden gemaakt wegens hun betrokkenheid bij publieke participatie, en met name tegen journalisten en mensenrechtenverdedigers.

Artikel 2 bevat een omschrijving van de materiële werkingssfeer van de richtlijn, die van toepassing is op burgerlijke of handelszaken met grensoverschrijdende gevolgen, ongeacht de aard van het aangezochte gerecht. Dit omvat burgerlijke vorderingen in strafrechtelijke procedures, maar ook voorlopige en conservatoire maatregelen, reconventionele vorderingen of andere bijzondere soorten voorzieningen in rechte die op grond van andere instrumenten beschikbaar zijn. Net als in andere EU-instrumenten betreffende burgerlijke en handelszaken zijn fiscale zaken, douanezaken, bestuursrechtelijke zaken of de aansprakelijkheid van de staat voor handelingen of omissies bij de uitoefening van het overheidsgezag van de werkingssfeer uitgesloten. Het begrip *acta iure imperii* omvat vorderingen jegens ambtenaren die namens de staat optreden, alsmede de aansprakelijkheid van publieke autoriteiten, waaronder begrepen van overheidswege benoemde ambtsdragers. Overheidsinstanties mogen derhalve niet als doelwitten van SLAPP's worden beschouwd.

Artikel 3 bevat de definitie van publieke participatie, zaken van algemeen belang en onrechtmatige gerechtelijke procedures tegen publieke participatie.

Het begrip **publieke participatie** wordt breed gedefinieerd als zijnde elke verklaring of activiteit die wordt afgelegd of verricht in het kader van:

1) de uitoefening van het recht op vrijheid van meningsuiting en van informatie, waaronder het creëren, tentoonstellen, bevorderen of anderszins promoten van journalistieke, politieke, wetenschappelijke, academische, kunstzinnige, becommentariërende of satirische mededelingen, publicaties of werken, alsmede daarmee rechtstreeks verband houdende voorbereidende, ondersteunende of bijstandverlenende activiteiten;

2) de uitoefening van het recht op vrijheid van vereniging en vreedzame vergadering, zoals het organiseren van of het deelnemen aan lobbyactiviteiten, demonstraties en protesten of activiteiten voortvloeiend uit de uitoefening van het recht op behoorlijk bestuur en het recht op een doeltreffende voorziening in rechte, waaronder het recht op het indienen van klachten, verzoekschriften of bestuurlijke en juridische vorderingen en op het deelnemen aan openbare hoorzittingen, alsmede rechtstreeks daarmee verband houdende voorbereidende, ondersteunende of bijstandverlenende activiteiten.

Daarnaast omvat het andere activiteiten die bedoeld zijn om de publieke opinie te informeren of te beïnvloeden of om het publiek tot verdere actie op te roepen, waaronder activiteiten van particuliere of openbare entiteiten in verband met een aangelegenheid van algemeen belang, zoals het organiseren van of het deelnemen aan onderzoek, enquêtes, campagnes of andere gezamenlijke activiteiten, alsmede rechtstreeks daarmee verband houdende voorbereidende, ondersteunende of bijstandverlenende activiteiten. Voorbereidende activiteiten zijn bijvoorbeeld interviews die door een onderzoeksjournalist of een wetenschapper worden afgenomen om een verklaring voor te bereiden, of informatie die is verzameld door een milieuactivist. Ondersteunende en bijstandverlenende activiteiten moeten ook onder de definitie vallen omdat eisers ook gerechtelijke procedures kunnen aanspannen tegen actoren die noodzakelijke ondersteunende of bijstandverlenende diensten verrichten, bijvoorbeeld in de vorm van internetverbindingen of drukdiensten, met als doel om de vrijheid van meningsuiting van het daadwerkelijke doelwit van de SLAPP indirect te beperken. Dergelijke voorbereidende, ondersteunende en bijstandverlenende activiteiten moeten een rechtstreeks en onlosmakelijk verband hebben met de desbetreffende verklaring of activiteit.

Aan de andere kant omvat publieke participatie gewoonlijk geen commerciële reclame en marketingactiviteiten (commerciële mededelingen).

Ook een **zaak van algemeen belang** wordt breed gedefinieerd, onder verwijzing naar alle zaken die het publiek zodanig raken dat het er om legitieme redenen interesse voor kan hebben, bijvoorbeeld op gebieden als volksgezondheid, veiligheid, milieu, klimaat of het genot van de grondrechten.

De definitie van **onrechtmatige gerechtelijke procedures tegen publieke participatie** verwijst naar gerechtelijke procedures die worden ingeleid in verband met publieke participatie en die volledig of gedeeltelijk ongegrond zijn en als belangrijkste doel hebben om publieke participatie te voorkomen, te beperken of te bestraffen.

In een niet-uitputtende lijst worden de meest voorkomende indicatoren voor onrechtmatig gebruik vermeld, waaronder de onevenredige, buitensporige of onredelijke aard van de vordering of een deel daarvan, het aanhangig zijn van meerdere procedures die door de eiser of met hem of haar gelieerde partijen aanhangig zijn gemaakt in verband met soortgelijke zaken of intimidatie, pesterijen of bedreigingen door de eiser of zijn of haar vertegenwoordigers.

Onrechtmatige gerechtelijke procedures gaan vaak gepaard met het gebruik te kwader trouw van procestactieken, waaronder het vertragen van procedures, het veroorzaken van onevenredige kosten voor de verweerder in de procedure of forumshopping. Deze tactieken, die door de eiser worden gebruikt voor andere doeleinden dan toegang tot de rechter, gaan vaak, maar niet altijd, gepaard met uiteenlopende vormen van intimidatie, pesterijen of bedreigingen vóór of tijdens procedures, waarbij het doel is publieke participatie te belemmeren.

In **artikel 4** wordt uiteengezet wanneer een zaak wordt geacht grensoverschrijdende gevolgen te hebben.

Voor de toepassing van deze richtlijn wordt een zaak geacht grensoverschrijdende gevolgen te hebben, tenzij beide partijen hun woon- of vestigingsplaats hebben in dezelfde lidstaat als het gerecht waarbij de zaak aanhangig wordt gemaakt, hetgeen erop wijst dat de zaak als zuiver binnenlands kan worden beschouwd.

Ook wanneer beide partijen in de procedure hun woon- of vestigingsplaats hebben in dezelfde lidstaat als het gerecht waarbij de zaak aanhangig wordt gemaakt, wordt de zaak echter geacht in twee andere soorten situaties grensoverschrijdende gevolgen te hebben.

1) In de eerste situatie is de specifieke daad van publieke participatie in de desbetreffende zaak van algemeen belang relevant voor meer dan één lidstaat. Dit betreft bijvoorbeeld publieke participatie bij door instellingen van de Unie georganiseerde evenementen, zoals deelname aan openbare hoorzittingen, of verklaringen of activiteiten in verband met zaken die van specifiek belang zijn voor meer dan één lidstaat, waaronder grensoverschrijdende vervuiling of beschuldigingen van witwaspraktijken met mogelijke grensoverschrijdende betrokkenheid.

2) De tweede situatie waarin een dergelijke zaak moet worden geacht grensoverschrijdende gevolgen te hebben, is die waarin de eiser of met hem of haar gelieerde entiteiten in een andere lidstaat gelijktijdig of eerder gerechtelijke procedures aanhangig hebben gemaakt tegen dezelfde verweerder of met hem of haar gelieerde verweerders.

3) Voor deze twee soorten situaties wordt de specifieke context van SLAPP's in aanmerking genomen.

Hoofdstuk II Gemeenschappelijke regels inzake procedurele waarborgen: dit hoofdstuk bevat horizontale bepalingen over het verzoek om procedurele waarborgen, de inhoud ervan en andere procedurele kenmerken.

Krachtens **artikel 5** kan om verschillende soorten procedurele waarborgen worden verzocht:

a) een zekerheid overeenkomstig artikel 8;

b) vroegtijdige seponering van kennelijk ongegronde gerechtelijke procedures overeenkomstig hoofdstuk III;

c) voorzieningen in rechte tegen onrechtmatige gerechtelijke procedures overeenkomstig hoofdstuk IV.

Hoewel de omschrijving van de aard van de verklaring of activiteit als een daad van publieke participatie een voorwaarde voor ontvankelijkheid moet zijn, moet een beschrijving van het bewijsmateriaal passend worden geacht, indien door de hoofdeiser nog geen bewijsmateriaal is verstrekt of indien dit bewijsmateriaal niet anderszins voor de rechter beschikbaar is. De lidstaten kunnen bepalen dat dezelfde maatregelen in elke fase van de procedure ambtshalve kunnen worden genomen door het gerecht waarbij de zaak aanhangig is gemaakt.

Artikel 6 heeft betrekking op latere wijzigingen van de vordering of de processtukken door eisers die vorderingen of processtukken opzettelijk intrekken of wijzigen om veroordeling in de kosten van de in het gelijk gestelde partij te voorkomen. Deze juridische strategie kan het gerecht de mogelijkheid ontnemen om vast te stellen dat de gerechtelijke procedure onrechtmatig is en daarmee de verweerder de mogelijkheid ontnemen om de proceskosten vergoed te krijgen. De bepaling waarborgt dat latere wijzigingen van de vorderingen of de processtukken door de eiser, met inbegrip van het staken van de procedure, geen afbreuk doen aan de mogelijkheid voor het aangezochte gerecht om de gerechtelijke procedure als onrechtmatig te beschouwen en vergoeding van kosten, schadevergoeding of sancties op te leggen.

In **artikel 7** wordt bepaald dat een gerecht waarbij een zaak aanhangig is gemaakt, kan toestaan dat niet-gouvernementele organisaties die de rechten van bij publieke participatie betrokken personen beschermen of bevorderen aan de procedure deelnemen, hetzij om de verweerder te ondersteunen, hetzij om informatie te verstrekken. De lidstaten moeten de procedurevereisten voor tussenkomst vaststellen en daarbij mogelijk ook termijnen vaststellen, conform de procedurevoorschriften die gelden voor het gerecht waarbij de zaak aanhangig is gemaakt.

Artikel 8 geeft de rechter de bevoegdheid om de eiser te verplichten een zekerheid te stellen voor de proceskosten of voor de proceskosten en de schadevergoeding, wanneer het gerecht, zelfs indien de vordering niet kennelijk ongegrond is, oordeelt dat er elementen zijn die op onrechtmatig gebruik van de procedure wijzen en de vooruitzichten op succes in het hoofdgeding onzeker zijn.

Hoofdstuk III Vroegtijdige seponering van kennelijk ongegronde gerechtelijke procedures: dit hoofdstuk gaat over de vereisten en procedurele waarborgen voor een vroegtijdige seponering van gerechtelijke procedures die kennelijk ongegrond zijn.

In **artikel 9** wordt bepaald dat een zaak vroegtijdig wordt geseponeerd wanneer de tegen de verweerder aanhangig gemaakte vordering kennelijk geheel of gedeeltelijk ongegrond is. Indien de primaire vordering op een later tijdstip in de gewone procedure wordt afgewezen, kan de verweerder nog steeds gebruikmaken van andere voorzieningen in rechte tegen onrechtmatige gerechtelijke procedures, indien er op dat moment wordt vastgesteld dat er sprake is van elementen van onrechtmatig gebruik.

Indien de verweerder om vroegtijdige seponering heeft verzocht, wordt het hoofdgeding krachtens **artikel 10** geschorst totdat er een definitieve beslissing op dat verzoek is genomen. Een schorsing van de door de eiser ingeleide procedure heeft tot gevolg dat de procedurele activiteiten worden opgeschort, waardoor de proceskosten van de verweerder worden beperkt. Om geen afbreuk te doen aan de daadwerkelijke toegang tot de rechter, moet de schorsing tijdelijk zijn en slechts voortduren totdat er een definitieve beslissing op het verzoek is genomen die niet meer vatbaar is voor rechterlijke toetsing.

In **artikel 11** wordt voorgeschreven dat een verzoek om vroegtijdige seponering in een versnelde procedure wordt behandeld, rekening houdend met de omstandigheden van de zaak en het recht op een doeltreffende voorziening in rechte en het recht op een onpartijdig gerecht. Met het oog op een vlotte afwikkeling van de versnelde procedure kunnen de lidstaten termijnen vaststellen voor het houden van zittingen of voor het nemen van een beslissing door het gerecht. Ook kunnen zij regelingen vaststellen die vergelijkbaar zijn met de procedures inzake voorlopige maatregelen.

In **artikel 12** wordt een bijzondere regel voor de bewijslast ingevoerd: indien een verweerder om vroegtijdige seponering heeft verzocht en daarbij heeft aangetoond dat de verklaring of activiteit een daad van publieke participatie is, moet de eiser aantonen dat de vordering niet kennelijk ongegrond is. Dit is geen beperking van de toegang tot de rechter aangezien de bewijslast voor de desbetreffende vordering bij de eiser ligt en deze, om vroegtijdige seponering te voorkomen, slechts hoeft aan te tonen dat die vordering niet kennelijk ongegrond is.

In **artikel 13** wordt bepaald dat een beslissing waarbij vroegtijdige seponering wordt afgewezen of toegewezen voor beroep vatbaar moet zijn.

Hoofdstuk IV Voorzieningen in rechte tegen onrechtmatige gerechtelijke procedures: dit hoofdstuk bevat bepalingen over de verwijzing in de kosten, schadevergoeding en sancties.

In **artikel 14** wordt bepaald dat een eiser die een onrechtmatige gerechtelijke procedure tegen publieke participatie aanhangig heeft gemaakt, kan worden veroordeeld in alle proceskosten, waaronder de volledige door de verweerder gemaakte kosten voor vertegenwoordiging in rechte, tenzij deze kosten buitensporig zijn.

Met **artikel 15** wordt gewaarborgd dat een natuurlijke persoon of rechtspersoon die schade heeft geleden als gevolg van een onrechtmatige gerechtelijke procedure tegen publieke participatie volledige compensatie voor die schade kan vorderen en verkrijgen. Dit betreft

zowel materiële als immateriële schade. Onder materiële schade vallen bijvoorbeeld honoraria van advocaten, wanneer deze niet voor vergoeding als kosten in aanmerking komen, reiskosten en medische kosten (bijvoorbeeld voor psychologische ondersteuning) indien deze causaal verband houden met de gerechtelijke procedure. De aan het proces voorafgaande kosten moeten als materiële schade worden beschouwd indien zij naar intern recht niet zijn inbegrepen in de proceskosten. Onder immateriële schade vallen verschillende vormen van lichamelijke en/of psychische schade. Hieronder vallen bijvoorbeeld pijn en lijden of emotioneel leed in verband met de gerechtelijke procedure, aantasting van leven of relatie, reputatieschade en in algemene zin elke vorm van niet-stoffelijke schade.

Artikel 16 voorziet in de mogelijkheid om doeltreffende, evenredige en afschrikkende sancties op te leggen aan de partij die een onrechtmatige gerechtelijke procedure tegen publieke participatie aanhangig heeft gemaakt. De voornaamste doelstelling van deze bepaling is potentiële eisers ervan te weerhouden onrechtmatige gerechtelijke procedures tegen publieke participatie aanhangig te maken. Het bedrag van de sancties wordt aan de lidstaten betaald.

Hoofdstuk V Bescherming tegen in derde landen gegeven beslissingen: dit hoofdstuk bevat voorzieningen in rechte om de verweerder te beschermen tegen onrechtmatige gerechtelijke procedures die bij gerechten in derde landen aanhangig worden gemaakt.

Krachtens **artikel 17** moeten de lidstaten ervoor zorgen dat de erkenning en de tenuitvoerlegging van in derde landen gegeven beslissingen in een gerechtelijke procedure wegens publieke participatie door een in een lidstaat woonachtige of gevestigde natuurlijke persoon of rechtspersoon als kennelijk in strijd met de openbare orde (*ordre public*) wordt afgewezen indien deze procedure als kennelijk ongegrond of onrechtmatig zou zijn aangemerkt indien zij aanhangig was gemaakt bij de gerechten in de lidstaat waar erkenning of tenuitvoerlegging wordt gevraagd en deze gerechten hun eigen recht hadden toegepast.

In **artikel 18** is een extra voorziening in rechte tegen in derde landen gegeven beslissingen vastgesteld: wanneer er bij een gerecht in een derde land een onrechtmatige gerechtelijke procedure tegen publieke participatie aanhangig is gemaakt tegen een in een lidstaat woonachtige of gevestigde natuurlijke persoon of rechtspersoon, kan die persoon vergoeding vorderen van de schade en de kosten die het gevolg zijn van de procedure voor het gerecht in het derde land, ongeacht de woon- of vestigingsplaats van de eiser in de procedure in het derde land. Deze bepaling voorziet in een nieuwe bijzondere bevoegdheidsgrond om te waarborgen dat in de Europese Unie woonachtige of gevestigde doelwitten van onrechtmatige gerechtelijke procedures in de Unie over een doeltreffende voorziening in rechte beschikken tegen onrechtmatige gerechtelijke procedures die bij een gerecht in een derde land aanhangig worden gemaakt.

Hoofdstuk VI Slotbepalingen: dit hoofdstuk bevat bepalingen over de verhouding tussen de richtlijn en het Verdrag van Lugano van 2007, de evaluatie van de toepassing van de richtlijn, de omzetting in intern recht, de inwerkingtreding en over de lidstaten als adressaten.

2022/0117 (COD)

Voorstel voor een

RICHTLIJN VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD

tot bescherming van bij publieke participatie betrokken personen tegen kennelijk ongegronde of onrechtmatige gerechtelijke procedures (“strategische rechtszaken tegen publieke participatie”)

HET EUROPEES PARLEMENT EN RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Gezien het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, en met name artikel 81, lid 2, punt f),

Gezien het voorstel van de Europese Commissie,

Na toezending van het ontwerp van wetgevingshandeling aan de nationale parlementen,

Handelend volgens de gewone wetgevingsprocedure,

Overwegende hetgeen volgt:

(1) In artikel 2 van het Verdrag betreffende de Europese Unie wordt bepaald dat de Unie berust op de waarden van eerbied voor de menselijke waardigheid, vrijheid, democratie, gelijkheid, de rechtsstaat en eerbiediging van de mensenrechten, waaronder de rechten van personen die tot minderheden behoren.

(2) In artikel 10, lid 3, van het Verdrag betreffende de Europese Unie wordt bepaald dat iedere burger van de Unie het recht heeft aan het democratisch bestel van de Unie deel te nemen. Het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie (het “Handvest”) voorziet onder meer in het recht op eerbiediging van het privéleven en het familie- en gezinsleven (artikel 7), op bescherming van persoonsgegevens (artikel 8), op vrijheid van meningsuiting en van informatie, met inbegrip van de eerbiediging van de vrijheid en de pluriformiteit van de media (artikel 11) en op een doeltreffende voorziening in rechte en op een onpartijdig gerecht (artikel 47).

(3) Het recht op vrijheid van meningsuiting en van informatie, zoals neergelegd in artikel 11 van het Handvest, omvat ook het recht om een mening te koesteren en inlichtingen of denkbeelden te ontvangen of te verstrekken, zonder inmenging van enig openbaar gezag en ongeacht grenzen. Artikel 11 van het Handvest moet worden gelezen in de zin en met de reikwijdte van het overeenkomstige artikel 10 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens (“EVRM”) over het recht op vrije meningsuiting, zoals uitgelegd door het Europees Hof voor de Rechten van de Mens (“EHRM”).

(4) Deze richtlijn heeft tot doel natuurlijke personen en rechtspersonen die betrokken zijn bij publieke participatie in zaken van algemeen belang, en in het bijzonder journalisten en mensenrechtenverdedigers, te beschermen tegen gerechtelijke procedures die tegen hen aanhangig worden gemaakt om hen te weerhouden van publieke participatie (gewoonlijk *strategische rechtszaken tegen publieke participatie* of “SLAPP’s” genoemd).

(5) Journalisten vervullen een belangrijke rol als het gaat om het bevorderen van het publieke debat en de verspreiding en de ontvangst van informatie, meningen en ideeën. Het is van wezenlijk belang dat zij de noodzakelijke ruimte krijgen om bij te dragen aan een open, vrij en eerlijk debat en om desinformatie, informatiemanipulatie en inmenging tegen te gaan. Journalisten moeten hun werkzaamheden doeltreffend kunnen uitoefenen om ervoor te zorgen dat burgers in Europese democratieën toegang hebben tot pluriforme meningen.

(6) Met name onderzoeksjournalisten spelen een cruciale rol bij de bestrijding van georganiseerde misdaad, corruptie en extremisme. Aan hun werk zijn bijzonder grote risico's verbonden en zij zijn steeds vaker het doelwit van aanvallen en pesterijen. Een robuust stelsel van waarborgen is nodig om hen in staat te stellen hun cruciale waakhondfunctie in zaken van legitiem algemeen belang te vervullen.

(7) Ook mensenrechtenverdedigers vervullen een belangrijke rol in de Europese democratieën, met name waar het gaat om de eerbiediging van grondrechten, democratische waarden, maatschappelijke integratie, milieubescherming en de rechtsstaat. Zij moeten actief aan het openbare leven kunnen deelnemen en hun stem over beleidszaken en in besluitvormingsprocessen kunnen laten horen, zonder angst voor intimidatie. Mensenrechtenverdedigers zijn personen of organisaties die de grondrechten verdedigen evenals uiteenlopende rechten, zoals milieu- en klimaatrechten, vrouwenrechten, lhbtiq+-rechten, de rechten van personen die tot een etnische of raciale minderheid behoren, arbeidsrechten of de vrijheid van godsdienst. Ook andere deelnemers aan het publieke debat, waaronder wetenschappers en onderzoekers, hebben recht op passende bescherming.

(8) In een gezonde en florerende democratie moeten personen actief aan het publieke debat kunnen deelnemen zonder onnodige inmenging van de overheid of andere machtige actoren, zowel binnenlandse als buitenlandse. Om een zinvolle participatie te waarborgen, moeten personen toegang hebben tot betrouwbare informatie, zodat zij in staat zijn hun eigen mening te vormen en hun eigen oordeel te volgen in een openbare ruimte waarin uiteenlopende meningen vrijelijk kunnen worden geuit.

(9) Om een dergelijk klimaat te bevorderen, moeten journalisten en mensenrechtenverdedigers worden beschermd tegen gerechtelijke procedures tegen publieke participatie. Dergelijke gerechtelijke procedures worden niet aanhangig gemaakt om toegang tot de rechter te krijgen, maar wel om het publieke debat het zwijgen op te leggen, veelal door middel van pesterijen en intimidatie.

(10) SLAPP's worden doorgaans aanhangig gemaakt door machtige entiteiten, bijvoorbeeld personen, lobbygroepen, bedrijven en overheidsorganen. Vaak is er daarbij sprake van ongelijke machtsverhoudingen tussen de partijen, waarbij de eiser in financieel of politiek opzicht meer macht heeft dan de verweerder. Van ongelijke machtsverhoudingen is in deze zaken niet altijd sprake, maar wanneer dat wel het geval is, zijn de schadelijke gevolgen aanzienlijk groter, en dat geldt ook voor het afschrikkende effect van gerechtelijke procedures tegen publieke participatie.

(11) Gerechtelijke procedures tegen publieke participatie kunnen nadelige gevolgen hebben voor de geloofwaardigheid en de reputatie van journalisten en mensenrechtenverdedigers en hun financiële en andere middelen uitputten. Door dergelijke procedures kan de publicatie van informatie over een zaak van algemeen belang worden vertraagd of zelfs geheel onmogelijk worden gemaakt. De duur van procedures en de financiële druk kunnen een afschrikkend effect hebben op journalisten en mensenrechtenverdedigers. Dergelijke praktijken kunnen dus een

afschrikkende werking hebben voor hun werk, omdat zij bijdragen aan zelfcensuur, uit angst voor mogelijke toekomstige gerechtelijke procedures, met als gevolg dat het openbaar debat verschraalt ten nadele van de hele samenleving.

(12) De doelwitten van gerechtelijke procedures tegen publieke participatie kunnen tegelijkertijd te maken krijgen met meerdere zaken, die soms in verschillende rechtsgebieden aanhangig worden gemaakt. Procedures die in het rechtsgebied van een lidstaat aanhangig worden gemaakt tegen een persoon die zijn of haar woon- of vestigingsplaats in een andere lidstaat heeft, zijn doorgaans gecompliceerder en duurder voor de verweerder. Eisers in gerechtelijke procedures tegen publieke participatie kunnen ook procedurele instrumenten gebruiken om de duur en de kosten van het geding op te drijven, en kunnen zaken aanhangig maken in een naar hun oordeel voor hun zaak gunstig rechtsgebied, in plaats van bij het gerecht dat het meest geschikt is voor de behandeling van hun vordering. Ook deze praktijken zijn onnodig belastend en nadelig voor de nationale gerechtelijke stelsels.

(13) De waarborgen van deze richtlijn moeten van toepassing zijn op alle natuurlijke personen of rechtspersonen die betrokken zijn bij publieke participatie. De waarborgen moeten ook natuurlijke personen of rechtspersonen beschermen die beroepsmatig of op persoonlijke titel andere personen ondersteunen, bijstaan of van goederen of diensten voorzien voor doeleinden die rechtstreeks verband houden met publieke participatie in zaken van algemeen belang. Daarbij gaat het bijvoorbeeld om internetaanbieders, uitgeverijen of drukkerijen waartegen gerechtelijke procedures aanhangig worden gemaakt of dreigen te worden gemaakt wegens de verrichting van diensten ten behoeve van de persoon die het doelwit is van een gerechtelijke procedure.

(14) Deze richtlijn moet van toepassing zijn op alle soorten rechtsvorderingen of juridische procedures in burgerlijke en handelszaken met grensoverschrijdende gevolgen, ongeacht de aard van het aangezochte gerecht. Dit omvat ook burgerlijke vorderingen in strafzaken. En dit omvat voorts voorlopige en conservatoire maatregelen, reconventionele vorderingen of andere bijzondere soorten voorzieningen in rechte die op grond van andere instrumenten beschikbaar zijn.

(15) De richtlijn is niet van toepassing op vorderingen die voortvloeien uit de aansprakelijkheid van de staat voor handelingen of omissies bij de uitoefening van het overheidsgezag (*acta iure imperii)* en op vorderingen jegens ambtenaren die namens de staat optreden en op de aansprakelijkheid van publieke autoriteiten, waaronder begrepen van overheidswege benoemde ambtsdragers.

(16) Onder publieke participatie moet elke verklaring of activiteit van een natuurlijke persoon of een rechtspersoon worden verstaan die wordt afgelegd of verricht in het kader van de uitoefening van het recht op vrijheid van meningsuiting en van informatie met betrekking tot een zaak van algemeen belang, waaronder het creëren, tentoonstellen, bevorderen of anderszins promoten van journalistieke, politieke, wetenschappelijke, academische, kunstzinnige, becommentariërende of satirische mededelingen, publicaties of werken, alsmede alle daarmee verband houdende voorbereidende activiteiten. Daartoe kunnen ook activiteiten behoren die verband houden met de uitoefening van het recht op vrijheid van vereniging en vreedzame vergadering, zoals het organiseren van of het deelnemen aan lobbyactiviteiten, demonstraties en protesten of activiteiten voortvloeiend uit de uitoefening van het recht op behoorlijk bestuur en het recht op een doeltreffende voorziening in rechte, waaronder het recht op het indienen van klachten, verzoekschriften of bestuurlijke en

juridische vorderingen en op het deelnemen aan openbare hoorzittingen. Onder publieke participatie moeten ook voorbereidende, ondersteunende of bijstandverlenende activiteiten worden verstaan die rechtstreeks en onlosmakelijk verband houden met de desbetreffende verklaring of activiteit en bedoeld zijn om publieke participatie te onderdrukken. Daarnaast kan publieke participatie ook andere activiteiten omvatten die bedoeld zijn om de publieke opinie te informeren of te beïnvloeden of om op te roepen tot verdere actie van het publiek, waaronder activiteiten door een particuliere of openbare entiteit in verband met een aangelegenheid van algemeen belang, zoals het organiseren van of het deelnemen aan onderzoek, enquêtes, campagnes of andere gezamenlijke activiteiten.

(17) Publieke participatie dient zich normaliter niet uit te strekken tot commerciële reclame en marketingactiviteiten, die meestal niet plaatsvinden in het kader van de uitoefening van het recht op vrijheid van meningsuiting en van informatie.

(18) Het begrip "zaak van algemeen belang" moet ook de kwaliteit, veiligheid of andere relevante aspecten van goederen, producten of diensten omvatten wanneer die aangelegenheden relevant zijn voor de volksgezondheid, de veiligheid, het milieu, het klimaat of het genot van de grondrechten. Een zuiver individueel geschil tussen een consument en een producent of een dienstverlener over een zaak, product of dienst valt alleen onder dit begrip wanneer de aangelegenheid een element van algemeen belang omvat, en het bijvoorbeeld gaat om een product dat of een dienst die niet voldoet aan de milieu- of veiligheidsnormen.

(19) Activiteiten van een persoon of entiteit die in de publieke belangstelling staat of activiteiten van algemeen belang, zijn ook zaken van algemeen belang waarvoor het publiek om legitieme redenen interesse kan hebben. Er is echter geen sprake van een legitiem belang wanneer een verklaring of activiteit over een dergelijke persoon of entiteit uitsluitend tot doel heeft de nieuwsgierigheid van een bepaald publiek met betrekking tot de details over het privéleven van een persoon te bevredigen.

(20) Onrechtmatige gerechtelijke procedures gaan doorgaans gepaard met het gebruik te kwader trouw van procestactieken, waaronder het vertragen van procedures, het veroorzaken van onevenredige kosten voor de verweerder in de procedure of forumshopping. Deze tactieken worden door de eiser toegepast voor andere doeleinden dan toegang tot de rechter. Vaak, maar niet altijd, gaan zij gepaard met uiteenlopende vormen van intimidatie, pesterijen of bedreigingen.

(21) Grensoverschrijdende SLAPP's zijn extra gecompliceerd en lastig voor verweerders, omdat zij in dat geval te maken krijgen met procedures in andere rechtsgebieden en soms zelfs in meerdere rechtsgebieden tegelijkertijd. Dit leidt dan weer tot extra kosten en lasten, met nog meer negatieve gevolgen.

(22) Een zaak moet worden geacht grensoverschrijdende gevolgen te hebben, tenzij beide partijen hun woon- of vestigingsplaats hebben in dezelfde lidstaat als het gerecht waarbij de zaak aanhangig is gemaakt. Ook wanneer beide partijen hun woon- of vestigingsplaats hebben in dezelfde lidstaat als het gerecht waarbij de zaak aanhangig is gemaakt, wordt de zaak in twee andere soorten situaties geacht grensoverschrijdende gevolgen te hebben. In de eerste situatie is de specifieke daad van publieke participatie in de desbetreffende zaak van algemeen belang relevant voor meer dan één lidstaat. Dit betreft bijvoorbeeld publieke participatie bij door instellingen van de Unie georganiseerde evenementen, zoals deelname aan openbare hoorzittingen, of verklaringen of activiteiten in verband met zaken die van specifiek belang zijn voor meer dan één lidstaat, waaronder grensoverschrijdende vervuiling of

beschuldigingen van witwaspraktijken met mogelijke grensoverschrijdende betrokkenheid. De tweede situatie waarin een dergelijke zaak moet worden geacht grensoverschrijdende gevolgen te hebben, is die waarin de eiser of met hem of haar gelieerde entiteiten in een andere lidstaat gelijktijdig of eerder gerechtelijke procedures aanhangig hebben gemaakt tegen dezelfde verweerder of met hem of haar gelieerde verweerders. Voor deze twee soorten situaties wordt de specifieke context van SLAPP's in aanmerking genomen.

(23) Verweerders moeten om de volgende procedurele waarborgen kunnen verzoeken: het stellen van een zekerheid ter dekking van de proceskosten of ter dekking van de proceskosten en de schadevergoeding, de vroegtijdige seponering van kennelijk ongegronde gerechtelijke procedures, voorzieningen in rechte tegen onrechtmatige gerechtelijke procedures (verwijzing in de kosten, schadevergoeding en sancties) of alle bovengenoemde zaken tegelijk.

(24) In sommige onrechtmatige gerechtelijke procedures tegen publieke participatie trekken eisers opzettelijk hun vorderingen of processtukken in om veroordeling in de kosten van de in het gelijk gestelde partij te voorkomen. Deze juridische strategie kan het gerecht de mogelijkheid ontnemen om vast te stellen dat de gerechtelijke procedure onrechtmatig is, waardoor de verweerder geen mogelijkheid heeft om de proceskosten vergoed te krijgen. Dergelijke intrekkingen of wijzigingen moeten daarom voor het gerecht waarbij de zaak aanhangig is gemaakt de mogelijkheid onverlet laten om corrigerende maatregelen te gelasten tegen onrechtmatige gerechtelijke procedures.

(25) Indien de primaire vordering op een later tijdstip in de gewone procedure wordt afgewezen, kan de verweerder nog steeds gebruikmaken van andere voorzieningen in rechte tegen onrechtmatige gerechtelijke procedures, waaronder verwijzing in de kosten en schadevergoeding.

(26) Om de verweerder een extra waarborg te bieden, moet de mogelijkheid bestaan om hem of haar een zekerheid toe te kennen ter dekking van de proceskosten en/of de schadevergoeding, wanneer het gerecht, zelfs indien de vordering niet kennelijk ongegrond is, oordeelt dat er elementen zijn die op onrechtmatig gebruik van de procedure wijzen en de vooruitzichten op succes in het hoofdgeding onzeker zijn. Een zekerheid houdt geen beslissing ten gronde in, maar dient als conservatoire maatregel om te waarborgen dat er gevolg zal worden gegeven aan een definitieve beslissing waarin wordt vastgesteld de procedure onrechtmatig is. Het moet aan de lidstaten worden overgelaten om te beslissen of een zekerheid ambtshalve door het gerecht dan wel op verzoek van de verweerder moet worden gelast.

(27) Wanneer om vroegtijdige seponering is verzocht, heeft de schorsing van de procedure tot gevolg dat de procedurele activiteiten worden opgeschort, waardoor de proceskosten voor de verweerder worden beperkt.

(28) Om in geen geval afbreuk te doen aan het recht op toegang tot een doeltreffende voorziening in rechte, moet de schorsing tijdelijk zijn en slechts voortduren totdat er een definitieve beslissing op het verzoek is genomen. Een definitieve beslissing is een beslissing die niet meer vatbaar is voor rechterlijke toetsing.

(29) Met het oog op een vlotte afwikkeling van de versnelde procedure na een verzoek om vroegtijdige seponering, kunnen de lidstaten termijnen vaststellen voor het houden van zittingen of voor het nemen van een beslissing door het gerecht. Ook kunnen zij regelingen vaststellen die vergelijkbaar zijn met de procedures inzake voorlopige

maatregelen. Wanneer de verweerder om andere procedurele waarborgen heeft verzocht, moeten de lidstaten het nodige doen om ervoor te zorgen dat de beslissing ook snel wordt genomen. In het kader van een snelle behandeling kunnen de lidstaten onder meer rekening houden met de vraag of de eiser meerdere of onderling afgestemde procedures in vergelijkbare zaken aanhangig heeft gemaakt en of er pogingen zijn ondernomen om de verweerder te intimideren, te pesten of te bedreigen.

(30) Indien een verweerder om vroegtijdige seponering heeft verzocht, moet de eiser in het hoofdgeding in de versnelde procedure aantonen dat de vordering niet kennelijk ongegrond is. Dit is geen beperking van de toegang tot de rechter aangezien de bewijslast voor de desbetreffende vordering in het hoofdgeding bij de eiser ligt en deze, om vroegtijdige seponering te voorkomen, slechts aan een veel minder strenge eis hoeft te voldoen, namelijk aantonen dat die vordering niet kennelijk ongegrond is.

(31) Onder “kosten” moeten alle proceskosten worden verstaan, met inbegrip van de volledige door de verweerder gemaakte kosten voor vertegenwoordiging in rechte, tenzij deze kosten buitensporig zijn. De kosten van vertegenwoordiging in rechte die de in de wettelijke vergoedingentabellen opgenomen kosten te boven gaan, mogen niet automatisch als buitensporig worden beschouwd. Een volledige vergoeding van de schade moet zowel materiële als immateriële schade omvatten, waaronder ook lichamelijk en psychisch leed zijn begrepen.

(32) De mogelijkheid voor gerechten om sancties op te leggen is met name bedoeld om potentiële eisers ervan te weerhouden onrechtmatige gerechtelijke procedures tegen publieke participatie aan te spannen. Dergelijke sancties moeten evenredig zijn met de vastgestelde elementen van onrechtmatig gebruik. Bij de vaststelling van sanctiebedragen moeten de gerechten rekening houden met de mogelijke nadelige of afschrikkende effecten van de procedure op publieke participatie, in het bijzonder wat betreft de aard van de vordering, de vraag of de eiser meerdere of onderling afgestemde procedures in soortgelijke aangelegenheden aanhangig heeft gemaakt en de vraag of er pogingen zijn ondernomen om de verweerder te intimideren, te pesten of te bedreigen.

(33) Met betrekking tot het grensoverschrijdende aspect is het ook van belang om de dreiging te onderkennen die uitgaat van SLAPP’s in derde landen tegen journalisten, mensenrechtenverdedigers en andere personen die bij publieke participatie betrokken zijn en in de Europese Unie woonachtig of gevestigd zijn. Daarbij kunnen journalisten, mensenrechtenverdedigers en andere personen in de Unie tot buitensporige schadevergoedingen worden veroordeeld. Gerechtelijke procedures in derde landen zijn gecompliceerder en duurder voor de doelwitten. Om de democratie en de vrijheid van meningsuiting en van informatie in de Europese Unie te waarborgen en om te voorkomen dat de door deze richtlijn geboden waarborgen worden ondermijnd door het aanspannen van gerechtelijke procedures in andere rechtsgebieden, is het van belang om ook bescherming te bieden tegen kennelijk ongegronde en onrechtmatige gerechtelijke procedures in derde landen.

(34) Deze richtlijn voorziet in een nieuwe bijzondere bevoegdheidsgrond om ervoor te zorgen dat in de Europese Unie woonachtige of gevestigde doelwitten van SLAPP’s in de Unie over een doeltreffende voorziening in rechte beschikken tegen onrechtmatige gerechtelijke procedures die bij een gerecht in een derde land aanhangig worden gemaakt. Deze bijzondere bevoegdheidsgrond biedt in de Europese Unie woonachtige of gevestigde doelwitten de mogelijkheid om bij de gerechten van hun woon- of vestigingsplaats vergoeding te vorderen van de schade en de kosten die het gevolg zijn

van de procedure bij het gerecht in het derde land. Dit recht is van toepassing ongeacht de woon- of vestigingsplaats van de eiser in de procedure in het derde land.

(35) Deze richtlijn moet de bescherming onverlet laten die andere instrumenten van het Unierecht of het interne recht bieden voor de natuurlijke personen en rechtspersonen die betrokken zijn bij publieke participatie. Meer in het bijzonder doet zij op geen enkele wijze afbreuk aan de bescherming die wordt geboden door Richtlijn (EU) 2019/1937 inzake de bescherming van personen die inbreuken op het Unierecht melden[27], zoals omgezet in intern recht. In situaties die onder de werkingssfeer van zowel deze richtlijn als die van Richtlijn (EU) 2019/1937 vallen, moet derhalve de door beide instrumenten geboden bescherming van toepassing zijn.

(36) Deze richtlijn vormt een aanvulling op de aanbeveling van de Commissie over de wijze waarop journalisten en mensenrechtenverdedigers die betrokken zijn bij publieke participatie kunnen worden beschermd tegen kennelijk ongegronde of onrechtmatige gerechtelijke procedures ("strategische rechtszaken tegen publieke participatie"). Deze aanbeveling is gericht tot de lidstaten en voorziet in een uitgebreid instrumentarium van maatregelen, waaronder opleiding, bewustmaking, ondersteuning van doelwitten van onrechtmatige gerechtelijke procedures, gegevensverzameling, rapportage en monitoring van gerechtelijke procedures tegen publieke participatie.

(37) Overeenkomstig de artikelen 1 en 2 van Protocol nr. 22 betreffende de positie van Denemarken, gehecht aan het Verdrag betreffende de Europese Unie en het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, neemt Denemarken niet deel aan de vaststelling van deze richtlijn en is deze niet bindend voor, noch van toepassing op deze lidstaat.

(38) [Overeenkomstig de artikelen 1, 2 en 4 bis, lid 1, van Protocol nr. 21 betreffende de positie van het Verenigd Koninkrijk en Ierland ten aanzien van de ruimte van vrijheid, veiligheid en recht, gehecht aan het Verdrag betreffende de Europese Unie en het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, en onverminderd artikel 4 van dat protocol, neemt Ierland niet deel aan de vaststelling van deze richtlijn en is deze niet bindend voor, noch van toepassing op deze lidstaat,] OF

(39) [Overeenkomstig artikel 3 en artikel 4 bis, lid 1, van Protocol nr. 21 betreffende de positie van het Verenigd Koninkrijk en Ierland ten aanzien van de ruimte van vrijheid, veiligheid en recht, gehecht aan het Verdrag betreffende de Europese Unie en het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, heeft Ierland [, bij brief van ...] te kennen gegeven dat het aan de vaststelling en toepassing van deze richtlijn wenst deel te nemen,]

[27] PB L 305 van 26.11.2019, blz. 17.

HEBBEN DE VOLGENDE RICHTLIJN VASTGESTELD:

HOOFDSTUK I

Algemene bepalingen

Artikel 1

Onderwerp

Deze richtlijn voorziet in waarborgen tegen kennelijk ongegronde of onrechtmatige gerechtelijke procedures in burgerlijke zaken met grensoverschrijdende gevolgen die aanhangig worden gemaakt tegen natuurlijke personen en rechtspersonen, en met name tegen journalisten en mensenrechtenverdedigers, vanwege hun betrokkenheid bij publieke participatie.

Artikel 2

Werkingssfeer

Deze richtlijn is van toepassing op burgerlijke of handelszaken met grensoverschrijdende gevolgen, ongeacht de aard van het aangezochte gerecht. Zij heeft met name geen betrekking op fiscale zaken, douanezaken en bestuursrechtelijke zaken, noch op de aansprakelijkheid van de staat voor handelingen of omissies bij de uitoefening van het overheidsgezag (*acta iure imperii*).

Artikel 3

Definities

Voor de toepassing van deze richtlijn wordt verstaan onder:

1. **"publieke participatie"**: elke verklaring of activiteit van een natuurlijke persoon of een rechtspersoon die wordt afgelegd of verricht in het kader van de uitoefening van het recht op vrijheid van meningsuiting en van informatie met betrekking tot een zaak van algemeen belang, alsmede voorbereidende, ondersteunende of bijstandverlenende activiteiten die daarmee rechtstreeks verband houden. Dit omvat klachten, verzoekschriften, bestuurlijke of gerechtelijke vorderingen en de deelname aan openbare hoorzittingen;
2. **"zaak van algemeen belang"**: alle zaken die het publiek zodanig raken dat het er om legitieme redenen interesse voor kan hebben, onder meer op de volgende gebieden:
   (a) volksgezondheid, veiligheid, milieu, klimaat of het genot van de grondrechten;
   (b) activiteiten van een persoon of entiteit die in de publieke belangstelling staat of activiteiten van algemeen belang;
   (c) zaken die het voorwerp uitmaken van een openbare behandeling of controle door een wetgevende, uitvoerende of rechterlijke instantie, of van elke andere officiële openbare procedure;
   (d) beschuldigingen van corruptie, fraude of criminaliteit;
   (e) activiteiten ter bestrijding van desinformatie;

3. **“onrechtmatige gerechtelijke procedures tegen publieke participatie”**: gerechtelijke procedures die worden ingeleid in verband met publieke participatie en die volledig of gedeeltelijk ongegrond zijn en als belangrijkste doel hebben om publieke participatie te voorkomen, te beperken of te bestraffen. Mogelijke aanwijzingen voor een dergelijk doel zijn:

   (a) de onevenredige, buitensporige of onredelijke aard van de vordering of een deel daarvan;

   (b) het bestaan van meerdere procedures die door de eiser of met hem of haar gelieerde partijen aanhangig zijn gemaakt in verband met soortgelijke aangelegenheden;

   (c) intimidatie, pesterijen of bedreigingen door de eiser of zijn of haar vertegenwoordigers.

Artikel 4

Zaken met grensoverschrijdende gevolgen

1. Voor de toepassing van deze richtlijn wordt een zaak geacht grensoverschrijdende gevolgen te hebben, tenzij beide partijen hun woon- of vestigingsplaats hebben in dezelfde lidstaat als het gerecht waarbij de zaak aanhangig is gemaakt.

2. Wanneer beide partijen in de procedure hun woon- of vestigingsplaats hebben in dezelfde lidstaat als het gerecht waarbij de zaak aanhangig is gemaakt, wordt de zaak ook geacht grensoverschrijdende gevolgen te hebben indien:

   (a) de daad van publieke participatie met betrekking tot een zaak van algemeen belang waartegen een gerechtelijke procedure aanhangig wordt gemaakt relevant is voor meer dan één lidstaat, of

   (b) de eiser of met hem of haar gelieerde entiteiten in een andere lidstaat gelijktijdig of eerder gerechtelijke procedures aanhangig hebben gemaakt tegen dezelfde verweerder of met hem of haar gelieerde verweerders.

HOOFDSTUK II

Gemeenschappelijke regels inzake procedurele waarborgen

Artikel 5

Verzoeken om procedurele waarborgen

1. Wanneer gerechtelijke procedures tegen natuurlijke personen of rechtspersonen aanhangig worden gemaakt wegens hun betrokkenheid bij publieke participatie, zorgen de lidstaten ervoor dat deze personen kunnen verzoeken om:

   (a) het stellen van zekerheden overeenkomstig artikel 8;

   (b) vroegtijdige seponering van kennelijk ongegronde gerechtelijke procedures overeenkomstig hoofdstuk III;

   (c) voorzieningen in rechte tegen onrechtmatige gerechtelijke procedures overeenkomstig hoofdstuk IV.

2. Deze verzoeken moeten het volgende bevatten:

(a) een beschrijving van de elementen waarop zij zijn gebaseerd;

(b) een beschrijving van het bewijsmateriaal.

3. De lidstaten kunnen bepalen dat maatregelen met betrekking tot procedurele waarborgen overeenkomstig de hoofdstukken III en IV ambtshalve kunnen worden genomen door het gerecht waarbij de zaak aanhangig is gemaakt.

Artikel 6

Latere wijzigingen van de vordering of de processtukken

De lidstaten zorgen ervoor dat latere wijzigingen van de vorderingen of de processtukken door de eiser in het hoofdgeding, met inbegrip van het staken van de procedure, geen afbreuk doen aan de mogelijkheid voor het aangezochte gerecht om de gerechtelijke procedure als onrechtmatig te beschouwen en corrigerende maatregelen te gelasten overeenkomstig hoofdstuk IV.

Artikel 7

Tussenkomst van derden

De lidstaten nemen de nodige maatregelen om ervoor te zorgen dat een gerecht waarbij een gerechtelijke procedure tegen publieke participatie aanhangig wordt gemaakt, kan toestaan dat niet-gouvernementele organisaties die de rechten van bij publieke participatie betrokken personen beschermen of bevorderen aan die procedure deelnemen, hetzij om de verweerder te ondersteunen, hetzij om informatie te verstrekken.

Artikel 8

Zekerheid

De lidstaten zorgen ervoor dat, in het geval van een gerechtelijke procedure tegen publieke participatie, het gerecht waarbij de zaak aanhangig is gemaakt, bevoegd is om de eiser te verplichten een zekerheid te stellen voor de proceskosten, of voor de proceskosten en de schadevergoeding, indien het die zekerheid passend acht gezien de aanwezigheid van elementen die wijzen op een onrechtmatige gerechtelijke procedure.

HOOFDSTUK III

Vroegtijdige seponering van kennelijk ongegronde gerechtelijke procedures

Artikel 9

Vroegtijdige seponering

1. De lidstaten verlenen gerechten de bevoegdheid om vroegtijdig te beslissen om gerechtelijke procedures tegen publieke participatie geheel of gedeeltelijk als kennelijk ongegrond te seponeren.

2. De lidstaten kunnen termijnen vaststellen voor de uitoefening van het recht om een verzoek tot vroegtijdige seponering in te dienen. Deze termijnen zijn evenredig en maken de uitoefening van dat recht niet onmogelijk of uiterst moeilijk.

Artikel 10

Schorsing van het hoofdgeding

De lidstaten zorgen ervoor dat, indien de verweerder om vroegtijdige seponering heeft verzocht, het hoofdgeding wordt geschorst totdat er een definitieve beslissing op dat verzoek is genomen.

Artikel 11

Versnelde procedure

De lidstaten zorgen ervoor dat een verzoek om vroegtijdige seponering in een versnelde procedure wordt behandeld en dat daarbij rekening wordt gehouden met de omstandigheden van de zaak en met het recht op een doeltreffende voorziening in rechte en het recht op een onpartijdig gerecht.

Artikel 12

Bewijslast

De lidstaten zorgen ervoor dat, wanneer een verweerder om vroegtijdige seponering heeft verzocht, het aan de eiser is om aan te tonen dat de vordering niet kennelijk ongegrond is.

Artikel 13

Beroep

De lidstaten zorgen ervoor dat een beslissing tot afwijzing of inwilliging van een verzoek om vroegtijdige seponering als bedoeld in artikel 9 vatbaar is voor beroep.

HOOFDSTUK IV

Voorzieningen in rechte tegen onrechtmatige gerechtelijke procedures

Artikel 14

Verwijzing in de kosten

De lidstaten nemen de nodige maatregelen om ervoor te zorgen dat een eiser die een onrechtmatige procedure tegen publieke participatie aanhangig heeft gemaakt, kan worden verwezen in alle proceskosten, waaronder de volledige door de verweerder gemaakte kosten voor vertegenwoordiging in rechte, tenzij deze kosten buitensporig zijn.

Artikel 15

Schadevergoeding

De lidstaten nemen de nodige maatregelen om ervoor te zorgen dat een natuurlijke persoon of een rechtspersoon die schade heeft geleden als gevolg van een onrechtmatige gerechtelijke procedure tegen publieke participatie, volledige vergoeding van die schade kan vorderen en verkrijgen.

Artikel 16

Sancties

De lidstaten zorgen ervoor dat een gerecht waarbij een onrechtmatige gerechtelijke procedure tegen publieke participatie aanhangig wordt gemaakt, de mogelijkheid heeft om doeltreffende, evenredige en afschrikkende sancties op te leggen aan de partij die deze procedure heeft aangespannen.

HOOFDSTUK V

Bescherming tegen in derde landen gegeven beslissingen

Artikel 17

Gronden voor afwijzing van erkenning en tenuitvoerlegging van in derde landen gegeven beslissingen

De lidstaten zorgen ervoor dat de erkenning en tenuitvoerlegging van een in een derde land gegeven beslissing in een gerechtelijke procedure wegens publieke participatie door een in een lidstaat woonachtige of gevestigde natuurlijke persoon of rechtspersoon als kennelijk in strijd met de openbare orde (*ordre public*) wordt afgewezen indien deze procedure als kennelijk ongegrond of onrechtmatig zou zijn aangemerkt indien zij aanhangig was gemaakt bij de gerechten in de lidstaat waar erkenning of tenuitvoerlegging wordt gevraagd en deze gerechten hun eigen recht hadden toegepast.

Artikel 18

Bevoegdheid voor vorderingen tegen in derde landen gegeven beslissingen

De lidstaten zorgen ervoor dat, wanneer er bij een gerecht in een derde land een onrechtmatige gerechtelijke procedure wegens betrokkenheid bij publieke participatie aanhangig is gemaakt tegen een in een lidstaat woonachtige of gevestigde natuurlijke persoon of rechtspersoon, die persoon voor de gerechten van zijn of haar woon- of vestigingsplaats vergoeding kan vorderen van de schade en de kosten die het gevolg zijn van de procedure voor het gerecht van het derde land, ongeacht de woon- of vestigingsplaats van de eiser in de procedure in het derde land.

HOOFDSTUK VI

Slotbepalingen

Artikel 19

Verhouding met het Verdrag van Lugano van 2007

Deze richtlijn laat de toepassing onverlet van het Verdrag betreffende de rechterlijke bevoegdheid, de erkenning en de tenuitvoerlegging van beslissingen in burgerlijke en handelszaken, ondertekend te Lugano op 30 oktober 2007.

Artikel 20

Evaluatie

De lidstaten verstrekken de Commissie tegen [*vijf jaar na de omzettingsdatum*] alle relevante informatie over de toepassing van deze richtlijn. Op basis van de verstrekte informatie dient de Commissie uiterlijk [*zes jaar na de omzettingsdatum*] bij het Europees Parlement en de Raad een verslag in over de toepassing van deze richtlijn. In het verslag is een beoordeling opgenomen van de ontwikkeling van onrechtmatige gerechtelijke procedures tegen publieke participatie en van de gevolgen van deze richtlijn in de lidstaten. Het verslag gaat, indien nodig, vergezeld van voorstellen tot wijziging van deze richtlijn.

Artikel 21

Omzetting in intern recht

1. De lidstaten doen de nodige wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen in werking treden om uiterlijk [*twee jaar na de datum van inwerkingtreding van deze richtlijn*] aan deze richtlijn te voldoen. Zij delen de Commissie de tekst van die bepalingen onverwijld mee.

   Wanneer de lidstaten die bepalingen aannemen, wordt in die bepalingen zelf of bij de officiële bekendmaking ervan naar deze richtlijn verwezen. De regels voor de verwijzing worden vastgesteld door de lidstaten.

2. De lidstaten delen de Commissie de tekst van de belangrijkste bepalingen van intern recht mee, die zij op het onder deze richtlijn vallende gebied vaststellen.

Artikel 22

Inwerkingtreding

Deze richtlijn treedt in werking op de twintigste dag na die van de bekendmaking ervan in het *Publicatieblad van de Europese Unie*.

Artikel 23

Adressaten

Deze richtlijn is gericht tot de lidstaten.

Gedaan te Brussel,

Voor het Europees Parlement	*Voor de Raad*
De voorzitter	*De voorzitter*

De Hofvijver
Politiek van Den Haag tot Brussel

MONTESQUIEU INSTITUUT

Veranderende rechtsstaat, andere bestuurders?!

maandag 30 augustus 2021, 13:00, Dr. Eric Janse de Jonge en dr. Carien Verhoeff

Het rapport van de Staatscommissie-Remkes bevat een boeiend betoog over de waarden van de rechtsstaat in relatie tot onze democratie. De rechtsstaat dient op te komen voor de rechten van burgers tegen een almachtige overheid. In de Grondwet staat in hoofdstuk 1 een aantal belangrijke grondrechten. De vraag is hoe bestuurders moeten omgaan met de uitoefening van deze grondrechten. Deze bijdrage legt het accent op welk soort bestuurders wij nodig hebben in deze tijd.

Wij zien in de recente parlementaire enquêtes en ondervragingscommissies een beeld van een ‘systeem’ dat niet werkt en zelfs van rechters die het té lang opnemen voor de belangen van de staat en niet voor de burger die beschadigd raakt door wanbeleid van de overheid. Dat is zonder meer een gevaarlijke ontwikkeling.

Dr E.J. (Eric) Janse de Jonge is lid van het Adviescollege Toetsing Regeldruk en was lid van de Staatscommissie Parlementair Stelsel.

Dr C.C. (Carien) Verhoeff, Associate Lector Wereldburgerschap, Programmaleider ’Student Voice’ aan De Haagse Hogeschool en gastdocent TIAS School for Business and Society.

Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights

A A N T E K E N E N

Minister van Justitie en Veiligheid
namens de Nederlandse Staat gemachtigd
D. Yesilgöz-Zegerius

Postbus: 20301
2500EH, DEN HAAG

Mierlo, 7 november 2022
betreft: ter uwer informatie

Zijne Excellentie Yesilgöz-Zegerius,

Het kabinet

Een beeld op van een goed functionerende nederlandse rechtsstaat, met hoge gepercipieerde rechterlijke onafhankelijkheid, en dat de onafhankelijkheid van rechters hoog gepercipieerd wordt door burgers en het bedrijfsleven. Het kabinet onderschrijft het belang dat burgers en het bedrijfsleven kunnen vertrouwen op de onafhankelijkheid van rechters en de rechtspraak. 8 European Justice Scoreboard 2021 (https://ec.europa.eu/info/files/eu-justice-scoreboard-2021).8

1 oktober 2021
BZDOC-870508676-26
Ministerie van Buitenlandse Zaken
Kabinetsappreciatie Rechtsstaatrapport 2021 van de Europese Commissie

IFUD of Human Rights

Er is sprake van dwaling onjuiste voorstelling van zaken over de uitvoering en werking van de Nederlandse rechtsstaat door European Justice Scoreboard 2021, het kabinet neemt deze onjuiste voorstelling van zaken over.

Rechtspositie van de burger tegenover de Staat

Vaak zijn mensen zich van de kwetsbaarheid van hun positie niet bewust wanneer zijn betrokken zijn in een juridisch conflict tegen de Staat met de diverse ketenpartners om hun recht te behalen. Het establishsment van de gevestigde orde van de overheid die samen met hun de ketenpartners dit systeem willen beschermen en hierbij bewust in stand houden. De rechtzoekenden maken bezwaar maar raken vrij snel verstrikt tussen klachteninstituten die

niet functioneren,rapporten en formulieren, een juridische uitputtingsstrijd,de zware bewijslast,de slopende eenzijdige rechtspraktijk tot juridisch touwtrekken tot aan de Hoge Raad toe. Zo worden deze arme slachtoffers op mensonwaardige wijze gemangeld en uitgekleed waarbij ook vaak huisgenoten gefrustreerd raken,raken deze onervaren medeburgers vrij snel het zicht op de door hen te nemen stappen en op hun rechtspositie kwijt. Een slachtoffer van deze praktijk is vrijwel kansloos om erkenning en vervolgens enig recht te krijgen.Deze praktijk leidt tot een ziek(er) makende uitputting en tot traumatisering.

Heersende klasse

Het recht – ook het strafrecht- dient er vooral te zijn om onmachtige te beschermen. In Nederland is dit precies andersom.Het recht beschermt en bevoordeelt de politieke en economische heersende klasse binnen de Staat. Het recht is een monopolitisch machtsmiddel van het establishment met een eigen Staat van heersers binnen die Staat.

Slapp's

Zodra klokkenluiders er een vinger naar uitstrekken sluit het systeem zich hermetisch Iedere aanval op de Staat en het systeem wordt door het Openbaar Ministerie en de rechters onmiddellijk afgeblokt. Vaak zet de overheid politieke opposanten en mensenrechtenverdedigers buitenspel door een conflict met de overheid te medicaliseren.
Brussel, 27.4.2022 COM(2022) 177 final 2022/0117 (COD) Voorstel voor een RICHTLIJN VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD tot bescherming van bij publieke participatie betrokken personen tegen kennelijk ongegronde of onrechtmatige gerechtelijke procedures ("strategische rechtszaken tegen publieke participatie") {SWD(2022) NL 117 final} NL

Establishment van de macht

"het behouden van de status quo"

Het apparaat van het gevestigde establishment van machthebbers binnen de regering in Den Haag samen met de tentakels van het grote bedrijfsleven die ongelooflijke macht uitoefenen in de overheid, media, academische wereld, het leger en de banken, staan boven electorale belangen. Deze groep zal nooit toestaan dat er een situatie ontstaat waarin hún macht aan voordelen verliest aan die van de democratische.

Ontkenning

Brief 3 september 2002 minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, mede namens de minister-president, tevens minister van Algemene Zaken, en de minister van Justitie aan Prof. mr. A.Q.C. Tak: *"het is niet duidelijk wat bedoeld wordt met de "gevestigde orde"*, (bron: Nationale Ombudsman Rapport Datum: 24 augustus 2004 Rapportnummer: 2004/328).

In theorie en praktijk concludeerde Tak onder meer dat het systeem van rechtsbescherming van de burger tegen de overheid alarmerende vormen heeft aangenomen. Met name de Raad van State moet het daarbij ontgelden, (boek “De Maastrichtse School” 2002).

Onder establishment wordt over het algemeen verstaan: "de gevestigde orde", ofwel de groep van personen die het geheel van institutionele, politieke, culturele, juridische en economische hefbomen in handen heeft, en die deze macht uiteraard ook wenst te bestendigen. Ze hangt dus nauw samen met elites en kringen waarbinnen de leden ervan elkaar frequenteren (vrijmetselaarsloges, exclusieve clubs, allerlei lobby's), bron: wikipedia.org.

Het beginsel van “equality op arms” gaat ervan uit dat zowel de verdediging als het de eiser met hetzelfde dossier en met dezelfde middelen strijden.

Onder verwijzing naar de brieven die eerder verzonden zijn aan U:

-11januari 2022

-6 september 2022

IFUD of Human Rights

De Voorzitter

J.P. van den Wittenboer

Correspondence:Po.box 324, 5660AH Geldrop The Netherlands
Offices:Kastanje 28, 5731NK Mierlo The Netherlands
C.o.C.reg:41092925 Eindhoven N.L.
E-mail: ifudofhumanrights@yahoo.com
Internet: https://ifudofhumanrights.weebly.com
Phone:+31 -(0)6 50 425 552

Russia does not recognize the Criminal Court at all like the United States of America

Russia does not recognize the Criminal Court at all like the United States of America,(George W. Bush Irak).

Posted on March 21, 2022 by Judit Neurink / reporters online

The crimes committed during the American invasion of Iraq in 2003 were never punished.Indirectly, that makes possible that equally illegal Russian invasion of Ukraine and the war crimes of today.

Posted on March 17, 2023 by IFUD of Human Rights

The Netherlands (Balkenende) could well be taken to the Criminal Court for political support illegal invasion Iraq 2003,(art.8a). For the United Kingdom Tony Blair.

Question: how reliable and independent is the Criminal Court?

Rusland erként het Strafhof helemaal niet zoals de Verenigde Staten van Amerika

Rusland erként het Strafhof helemaal niet zoals de Verenigde Staten van Amerika,(George W. Bush Irak).

Geplaatst op 21 maart 2022 door Judit Neurink / reporters online
De misdaden begaan tijdens de invasie van de Amerikanen in Irak in 2003 zijn nooit bestraft.Indirect maakt dat die al even illegale Russische inval in Oekraïne en de oorlogsmisdaden van nu mogelijk.

Geplaatst op 17 maart 2023 door IFUD of Human Rights
Nederland (Balkenende) zou wel voor het Strafhof kunnen worden gedaagd vanwege de politieke steun illegale inval Irak 2003,(art.8 bis). Voor het Verenigd Koninkrijk Tony Blair.

Vraagstelling: hoe betrouwbaar en onafhankelijk is het Strafhof?

Press Release: 17 March 2023

Situation in Ukraine: ICC judges issue arrest warrants against Vladimir Vladimirovich Putin and Maria Alekseyevna Lvova-Belova

Today, 17 March 2023, Pre-Trial Chamber II of the International Criminal Court ("ICC" or "the Court") issued warrants of arrest for two individuals in the context of the situation in Ukraine: Mr Vladimir Vladimirovich Putin and Ms Maria Alekseyevna Lvova-Belova.

Mr Vladimir Vladimirovich Putin, born on 7 October 1952, President of the Russian Federation, is allegedly responsible for the war crime of unlawful deportation of population (children) and that of unlawful transfer of population (children) from occupied areas of Ukraine to the Russian Federation (under articles 8(2)(a)(vii) and 8(2)(b)(viii) of the Rome Statute). The crimes were allegedly committed in Ukrainian occupied territory at least from 24 February 2022. There are reasonable grounds to believe that Mr Putin bears individual criminal responsibility for the aforementioned crimes, (i) for having committed the acts directly, jointly with others and/or through others (article 25(3)(a) of the Rome Statute), and (ii) for his failure to exercise control properly over civilian and military subordinates who committed the acts, or allowed for their commission, and who were under his effective authority and control, pursuant to superior responsibility (article 28(b) of the Rome Statute).

Ms Maria Alekseyevna Lvova-Belova, born on 25 October 1984, Commissioner for Children's Rights in the Office of the President of the Russian Federation, is allegedly responsible for the war crime of unlawful deportation of population (children) and that of unlawful transfer of population (children) from occupied areas of Ukraine to the Russian Federation (under articles 8(2)(a)(vii) and 8(2)(b)(viii) of the Rome Statute). The crimes were allegedly committed in Ukrainian occupied territory at least from 24 February 2022. There are reasonable grounds to believe that Ms Lvova-Belova bears individual criminal responsibility for the aforementioned crimes, for having committed the acts directly, jointly with others and/or through others (article 25(3)(a) of the Rome Statute).

Pre-Trial Chamber II considered, based on the Prosecution's applications of 22 February 2023, that there are reasonable grounds to believe that each suspect bears responsibility for the war crime of unlawful deportation of population and that of unlawful transfer of population from occupied areas of Ukraine to the Russian Federation, in prejudice of Ukrainian children.

The Chamber considered that the warrants are secret in order to protect victims and witnesses and also to safeguard the investigation. Nevertheless, mindful that the conduct addressed in the present situation is allegedly ongoing, and that the public awareness of the warrants may contribute to the prevention of the further commission of crimes, the Chamber considered that it is in the interests of justice to authorise the Registry to publicly disclose the existence of the warrants, the name of the suspects, the crimes for which the warrants are issued, and the modes of liability as established by the Chamber.

The abovementioned warrants of arrests were issued pursuant to the applications submitted by the Prosecution on 22 February 2023.

Video statement of ICC President Judge Piotr Hofmański:

YouTube (for viewing)

Video (MPEG-4) for download

For further information, please contact Fadi El Abdallah, Spokesperson and Head of Public Affairs Unit, International Criminal Court, by telephone at: +31 (0)70 515-9152 or +31 (0)6 46448938 or by e-mail at: fadi.el-abdallah@icc-cpi.int

You can also follow the Court's activities on Twitter, Facebook, Tumblr, YouTube, Instagram and Flickr

Is there a problem with this page?

Report an error

About

The Court

How The Court Works

Organization

State Parties

Cooperation

Outreach

Trust Fund For Victims

Situations and Cases

Cases

Defendants

Investigations

Preliminary Examinations

Documents

All Records

Judgments, Decisions And Orders

Case Law Database

Core Legal Texts

Reports

Factsheets

Official Journal

Administrative Issuances

Resource Library

Library

Practical information

Vacancies

Court Calendar

Contact Us

Visit Us

Vendors

Get Involved

Terms And Conditions Of Use Privacy Policy

Machine Translated by Google

Persbericht: 17 maart 2023

Situatie in Oekraïne: ICC-rechters vaardigen arrestatiebevelen uit tegen Vladimir Vladimirovich Poetin en Maria Alekseyevna Lvova-Belova

Vandaag, 17 maart 2023, heeft Kamer van vooronderzoek II van het Internationaal Strafhof ("ICC" of "het Hof") arrestatiebevelen uitgevaardigd voor twee personen in de context van de situatie in Oekraïne: de heer Vladimir Vladimirovitsj Poetin en mevrouw Maria Alekseyevna Lvova-Belova.

De heer Vladimir Vladimirovitsj Poetin, geboren op 7 oktober 1952, president van de Russische Federatie, zou verantwoordelijk zijn voor de oorlogsmisdaad van de onwettige deportatie van bevolking (kinderen) en de onwettige overbrenging van bevolking (kinderen) uit bezette gebieden van Oekraïne naar de Russische Federatie (volgens artikel 8(2)(a)(vii) en 8(2)(b)(viii) van het Statuut van Rome). De misdaden zouden in ieder geval vanaf 24 februari 2022 zijn gepleegd in het door Oekraïne bezette gebied. Er zijn redelijke gronden om aan te nemen dat de heer Poetin individueel strafrechtelijk verantwoordelijk is voor de bovengenoemde misdrijven, (i) omdat hij de feiten rechtstreeks, samen met anderen heeft gepleegd en/of via anderen (artikel 25(3)(a) van het Statuut van Rome), en (ii) voor zijn falen om naar behoren controle uit te oefenen over civiele en militaire ondergeschikten die de daden hebben gepleegd, of toestemming hebben gegeven voor hun opdracht, en die onder zijn effectieve leiding stonden autoriteit en controle, krachtens superieure verantwoordelijkheid (artikel 28(b) van het Statuut van Rome).

Mevrouw Maria Alekseyevna Lvova-Belova, geboren op 25 oktober 1984, commissaris voor kinderrechten in het kabinet van de president van de Russische Federatie, zou verantwoordelijk zijn voor de oorlogsmisdaad van de onwettige deportatie van bevolking (kinderen) en de onwettige overbrenging van bevolking (kinderen) uit bezette gebieden van Oekraïne naar de Russische Federatie (onder artikel 8(2)(a)(vii) en 8(2)(b)(viii) van het Statuut van Rome). De misdaden zouden in ieder geval vanaf 24 februari 2022 zijn gepleegd in het door Oekraïne bezette gebied. Er zijn redelijke gronden om aan te nemen dat mevrouw Lvova-Belova individueel strafrechtelijk verantwoordelijk is voor de bovengenoemde misdrijven, omdat zij de feiten rechtstreeks, samen met anderen en/of via andere (artikel 25(3)(a) van het Statuut van Rome).

Kamer van vooronderzoek II was op basis van de verzoeken van de Aanklager van 22 februari 2023 van oordeel dat er redelijke gronden zijn om aan te nemen dat elke verdachte verantwoordelijkheid draagt voor de oorlogsmisdaad van onrechtmatige deportatie van bevolking en die van onrechtmatige overbrenging van bevolking uit bezette gebieden van Oekraïne aan de Russische Federatie, ten nadele van Oekraïense kinderen.

De Kamer was van mening dat de bevelschriften geheim zijn om slachtoffers en getuigen te beschermen en ook om het onderzoek veilig te stellen. Desalniettemin, indachtig het feit dat het gedrag dat in de huidige situatie wordt aangepakt naar verluidt voortduurt en dat de publieke bekendheid met de aanhoudingsbevelen kan bijdragen aan het voorkomen van verdere misdaden, was de Kamer van mening dat het in het belang van de gerechtigheid is om de Griffie te machtigen het bestaan van de aanhoudingsbevelen, de namen van de verdachten, de misdaden waarvoor de aanhoudingsbevelen zijn uitgevaardigd en de vormen van aansprakelijkheid zoals vastgesteld door de Kamer.

Bovengenoemde aanhoudingsbevelen zijn uitgevaardigd naar aanleiding van de op 22 februari 2023 door het Openbaar Ministerie ingediende verzoeken.

Machine Translated by Google

Videoverklaring van ICC-voorzitter
Rechter Piotr Hofmaÿski:

YouTube (om te bekijken)

Video (MPEG-4) om te downloaden

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met Fadi El Abdallah, woordvoerder en hoofd Public Affairs Unit, International Criminal Court, telefonisch op: +31 (0)70 515-9152 of +31 (0)6 46448938 of per e-mail op: fadi.el-abdallah@icc-cpi.int

U kunt de activiteiten van de Rekenkamer ook volgen op Twitter, Facebook, Tumblr, YouTube, Instagram en Flickr

Is er een probleem met deze pagina?

Meld een fout

ÿ ÿ ÿ ÿ ÿ ÿ

Over

De rechtbank

Hoe de rechtbank werkt

Organisatie

Staten die partij zijn

Samenwerking

Bereiken

Trustfonds voor slachtoffers

Situaties en gevallen

Gevallen

beklaagden

Onderzoeken

Vooronderzoeken

Documenten

Alle verslagen

Arresten, besluiten en beschikkingen

Databank jurisprudentie

Kern juridische teksten

rapporten

Informatiebladen

Publicatieblad

Administratieve uitgiften

Bronnenbibliotheek

Bibliotheek

Praktische informatie

Vacatures

Gerechtskalender

Neem contact met ons op

Bezoek ons

Verkoper

Raak betrokken

Gebruiksvoorwaarden Privacybeleid

TRIBUNE, NIEUWSBLAD VAN DE SP, NR. 3/2003

Voorlezen

Tribune 14 maart 2003

Zes miljoen keer 'nee' tegen de plannen van Bush, Blair en Balkenende

VOER EENDJES, GEEN OORLOG

De Verenigde Staten hebben inmiddels genoeg militairen in het Perzische Golfgebied om oorlog te voeren tegen en in Irak. Dat zei minister van Defensie Rumsfeld kort geleden in een vraaggesprek met de Amerikaanse televisie. Aan de andere kant van de oceaan neemt de steun voor de oorlogsplannen met de dag af. Op 15 februari demonstreerden overal ter wereld meer dan zes miljoen mensen tegen deze nieuwe oorlog. Ook in Nederland gingen tienduizenden de straat op. Een verslag met een open einde.

Tekst Wim Herstel / Lisa Kwak **Foto** Rob Voss

NOS Nieuws•Vrijdag 8 januari 2010, 16:50•Aangepast dinsdag 12 januari 2010, 12:08

Tijdlijn Irak-onderzoek

Februari 2003 CDA en PvdA onderhandelen over de vorming van een nieuw kabinet. De in de lucht hangende inval in Irak werpt een schaduw. De twee partijen zijn het principieel oneens over het al dan niet verlenen van steun. Het CDA is voor, de PvdA is tegen. PvdA-leider Wouter Bos dreigt herhaaldelijk de besprekingen te staken, als het demissionaire kabinet-Balkenende een aanval op Irak militair zal steunen

18 maart 2003 Het demissionaire kabinet-Balkenende I neemt een besluit, dat de PvdA binnenboord moet houden bij de formatiebesprekingen: Nederland steunt een oorlog met Irak politiek, maar niet militair. Volgens premier Jan Peter Balkenende is er in het parlement en in de samenleving geen breed draagvlak voor Nederlandse betrokkenheid bij de strijd. Dat de VS en Groot-Brittannië militair willen ingrijpen, vindt het demissionaire kabinet gerechtvaardigd, omdat Irak onvoldoende meewerkt aan VN-resolutie 1441 (die gaat over ontwapening van Irak).Nog dezelfde dag vindt er een debat in de Tweede Kamer plaats, waarin CDA en PvdA lijnrecht tegenover elkaar komen te staan. Volgens PvdA-leider Bos is een oorlog met Irak "op dit moment niet gerechtvaardigd". Volgens Balkenende is de rechtsgrond voor ingrijpen in het land gelegen in een aantal VN-resoluties, waaronder 1441, die Irak verplicht afstand te doen van massavernietigingswapens.

20 maart 2003 Amerikanen en Britten vallen Irak binnen. Balkenende richt zich via de tv tot de Nederlandse bevolking: "Velen hebben de afgelopen dagen gewezen op het belang van de internationale rechtsorde. Terecht. Maar tot het verdedigen van de rechtsorde behoort ook dat diegenen die het recht sinds jaar en dag brutaal schenden, uiteindelijk niet vrijuit mogen gaan." De PvdA noemt de inval "een nederlaag voor iedereen", maar zegt nu "uiteraard" aan de kant van de geallieerden te staan.

24 maart 2003 CDA en PvdA bereiken overeenstemming over de kwestie-Irak en brengen het gezamenlijke standpunt naar buiten dat Nederland zich "in de ontstane situatie" achter de geallieerde coalitie moet scharen. "Het is in het belang van het Iraakse volk en het herstel van de internationale rechtsorde dat Saddam Hussein zo snel mogelijk wordt ontwapend." Uit het akkoord blijkt dat nu ook de PvdA VN-resolutie 1441 accepteert als "feitelijke grondslag" voor de oorlog.

25 maart 2003 De regering-Balkenende wordt in verlegenheid gebracht, als de Amerikaanse opperbevelhebber Tommy Franks in het Amerikaanse hoofdkwartier in Qatar vijf officieren uit de zogenoemde Coalition of the Willing presenteert. Onder hen bevindt zich de Nederlandse luitenant-kolonel Jan Blom. Politiek Den Haag is in rep en roer en vraagt zich hardop af of Nederland nu toch militaire steun verleent. Minister Kamp van Defensie haast zich te zeggen dat het om "een foutje" gaat. "Het spijt mij. Hij had daar niet moeten zijn.

26 maart 2003 De kwestie-Irak verpest de sfeer tussen de formatieonderhandelaars van CDA en PvdA opnieuw. Balkenende is boos over de uitleg die Bos geeft aan het akkoord dat zij twee dagen eerder hebben bereikt. In een open brief aan zijn achterban legt Bos uit: "We hebben besloten om het verschil van mening verder te laten rusten, oftewel: 'agree tot disagree'. CDA en PvdA vragen elkaar dus niet standpunten die zij hebben ingenomen in te trekken, maar richten zich in plaats daarvan op de toekomst."

12 april 2003 De kabinetsonderhandelingen tussen CDA en PvdA lopen na 77 dagen stuk. De voortdurende onenigheid over Irak-oorlog speelt hierin ook een rol.

1 mei 2003 Minister Jaap de Hoop Scheffer van Buitenlandse Zaken bezoekt Washington en heeft onder anderen een gesprek met zijn Amerikaanse collega Condoleezza Rice. Hij laat weten dat Nederland in principe wil deelnemen aan een stabilisatiemacht voor Irak. Die internationale stabilisatiemacht moet gaan bestaan uit tien landen, die deel uitmaken van de Coalition of the Willing.

27 mei 2003 Het tweede kabinet-Balkenende met CDA, VVD en D66 treedt aan. De Hoop Scheffer wordt opnieuw minister van Buitenlandse Zaken.

6 juni 2003 Het kabinet stemt in met een voorstel om 1100 militairen naar Zuid-Irak te sturen als onderdeel van de internationale stabilisatiemacht SFIR. De mariniers zullen gestationeerd worden in de provincie al-Muthanna.

1 augustus 2003 De Nederlandse missie in Irak begint officieel.

28 augustus 2003 Minister De Hoop Scheffer vertelt de Tweede Kamer dat Balkenende in september 2002 vertrouwelijke rapporten heeft ontvangen van de Britse premier Tony Blair. Hij heeft de informatie niet gedeeld met de ministers van Buitenlandse Zaken of Defensie, omdat die "for your eyes only" was bestemd. Uit de rapporten zou onder meer blijken dat Irak in staat moest worden geacht om binnen 45 minuten een raket of massavernietigingswapens te lanceren die Turkije of Cyprus zou kunnen bereiken. In Groot-Brittannië woedt inmiddels een felle discusse over de vraag of deze conclusie niet zwaar is aangedikt. De oppositie in de Kamer wil weten of deze "misinformatie" bepalend is geweest voor het kabinetsbesluit om de oorlog in Irak te steunen.

2 september 2003 Premier Balkenende en minister De Hoop Scheffer hebben in het Witte Huis in Washington een werkontbijt met de Amerikaanse president George Bush en vicepresident Dick Cheney. Het gesprek gaat in eerste plaats over Irak en de strijd tegen het terrorisme. In de pers wordt volop gespeculeerd over een mogelijke benoeming van De Hoop Scheffer tot secretaris-generaal van de NAVO, maar dat onderwerp komt volgens de betrokkenen niet ter sprake.

22 september 2003 Jaap de Hoop Scheffer wordt secretaris-generaal van de NAVO. Critici vragen zich af of deze prestigieuze benoeming iets te maken heeft met de Nederlandse steun in de Irak-kwestie.

27 november 2003 Premier Balkenende geeft in een Kamerdebat toe dat hij verkeerd is omgegaan met het vertrouwelijke rapport dat zijn Britse collega Blair hem gaf in aanloop naar de inval in Irak. Hij had de informatie niet voor zichzelf had

moeten houden, maar moeten delen met de minister van Buitenlandse Zaken en Kamp van Defensie.

19 februari 2004 De Kamer verwerpt een motie van GroenLinks, PvdA en SP waarin om een onderzoek wordt gevraagd naar de vraag of Nederland de oorlog tegen Irak heeft gesteund op grond van betrouwbare inlichtingen. "Wij willen de twijfels die die nu in de VS en het Verenigd Koninkrijk zijn ontstaan tot de onze maken", aldus het PvdA-Kamerlid Koenders. "Zijn we nu bedonderd of niet?" Het kabinet blijft erbij dat de toenmalige "dreigingsanalyse" t.a.v. Irak "in gemoede zo overtuigend was dat de regering die stap kon zetten", zegt minister Bot van Buitenlandse Zaken. "Het heeft geen zin om nu nog in dit potje te roeren."

30 juni 2004 De Tweede Kamer voert een debat met minister Henk Kamp (Defensie) over de manier waarop het kabinet tot zijn besluit is gekomen om de oorlog tegen Irak politiek te steunen. De vraag is of de Kamer in aanloop naar die oorlog goed is geïnformeerd..De Militaire Inlichtingen en Veiligendienst zou in bepaalde gevallen tot genuanceerdere conclusies zijn gekomen over de dreiging van Iraakse massavernietigingswapens. Volgens Kamp is de Kamer steeds afdoende ingelicht.

10 juli 2004 De Amerikaanse Senaatscommissie voor Inlichtingendiensten presenteert een vernietigend rapport over de wijze waarop de CIA in Irak heeft geopereerd bij het vergaren van informatie over biochemische en nucleaire wapens ten tijde van het regime-Saddam. "Wij concluderen dat deze wapens er eenvoudig niet waren. De CIA heeft niet alleen leden van de eigen regering en het Congres, maar ook het Amerikaanse volk misleid en misbruik gemaakt van zijn positie", zegt commissievoorzitter Pat Roberts.

15 juli 2004 Lord Butler presenteert zijn rapport over de de Britse informatievoorziening in aanloop naar de inval in Irak. Het oordeel is mild. De onderzoekers hebben geen bewijs gevonden dat premier Blair Groot-Brittannië op basis van verdraaide feiten de oorlog met Irak heeft ingestuurd. Butler c.s. hebben wel forse kritiek op de waarschuwing dat Irak binnen drie kwartier in staat zou zijn massavernietigingswapens in stelling te brengen.

8 maart 2005 De oppositiepartijen PvdA, SP en GroenLinks en regeringspartij D66 vragen opnieuw om een onderzoek naar de aanloop naar het besluit om de oorlog in Irak te steunen. Een meerderheid van coalitiepartijen CDA en VVD en LPF en de kleine christelijke partijen houdt dit tegen. "Dit is een grijsgedraaide grammofoonplaat", zei het CDA-Kamerlid Henk Jan Ormel. Zij gaan mee in de redenering van minister Kamp van Defensie: de informatie van de buitenlandse inlichtingendiensten rammelde, maar Nederland steunde de oolog voornamelijk om de juridische reden dat Saddam Hoessein zich niet aan de VN-opdracht hield om opheldering te verschaffen over wapens.

5 oktober 2005 Minister Ben Bot van Buitenlandse Zaken twijfelt in de Tweede Kamer openlijk over de inval in Irak. Hij vraagt zich af of het niet verstandiger was geweest om langer diplomatieke wegen te bewandelen en het onderzoek naar de aanwezigheid van massavernietigingswapens voort te zetten. Later op de avond trekt hij zijn uitspraken in.

6 oktober 2005 Weer een Kamerdebat waarin gevraagd wordt om een onderzoek naar de besluitvorming in het Nederlandse kabinet om steun te verlenen aan de inval in Irak. Volgens Balkenende is een onderzoek naar de Nederlandse besluitvorming onnodig omdat het kabinet destijds zijn steun zou hebben uitgesproken aan de geallieerden omdat Saddam Hoessein resolutie 1441 aan zijn laars lapte en niet vanwege de vermeende aanwezigheid van massavernietigingswapens in Irak.

6 november 2006 PvdA-leider Bos zegt dat een onderzoek naar de Haagse besluitvorming over Irak een hard punt voor hem wordt, als hij gaat deelnemen aan formatieonderhandelingen.

22 november 2006 Tweede-Kamerverkiezingen. Hier komt uiteindelijk het kabinet-Balkenende IV uit voort met CDA, PvdA en ChristenUnie.

2 maart 2007 Debat over de regeringsverklaring van het kabinet-Balkenende IV. Tijdens de formatie is afgesproken dat er in deze regeerperiode geen onderzoek naar Irak komt. Een motie van de SP om toch zo'n onderzoek te doen, haalt het niet. De hoofdelijke stemming – waarin alle PvdA'ers tegen zijn – volgt op een debat waarin de PvdA het zwaar te verduren krijgt. Fractieleider Jacques Tichelaar erkent dat zijn partij het onderzoek tijdens de formatie heeft opgegeven. "Een zwaar verlies", noemt hij dat.

3 april 2007 De Eerste Kamer debatteert over de regeringsverklaring van het kabinet-Balkenende IV. Premier Balkenende zegt daar dat de coalitiefracties in de Tweede Kamer hebben afgesproken dat zij een onderzoek naar het Irak-besluit in 2003 zullen tegenhouden, maar dat het de senaat vrijstaat een parlementair onderoek te houden. Hier is echter geen meerderheid voor te vinden.

4 april 2007 De Tweede Kamer debatteert opnieuw over een Irak-onderzoek. De PvdA krijgt het weer zwaar te verduren, omdat deze partij niet meer voor zo'n onderzoek is nu zij deel uitmaakt van het kabinet. PvdA-Kamerlid Martijn van Dam zegt, net als eerder fractieleider Tichelaar, dat hij het jammer vindt dat de PvdA het onderzoek bij de formatieonderhandelingen heeft moeten inleveren. Premier Balkenende zegt dat het besluit om in 2003 de oorlog te steunen moet worden beoordeeld op basis van de kennis van destijds. Volgens hem is er geen verkeerde beoordeling gemaakt, maar was er wel "een lacune in onze kennis". Hij wijst erop dat in 2003 veel politici, ook van de oppositie, ervan overtuigd waren dat Saddam Hoessein in het bezit was van massavernietigingswapens.

9 juli 2007 De Eerste Kamer voert op initiatief van senator Klaas de Vries (PvdA) een debat over de vraag of er een onderzoek moet komen naar de besluitvorming in 2003. De Vries is – tegen de huidige lijn van zijn partij in – voor zo'n onderzoek. Net als in de Tweede Kamer is er in de senaat echter ook geen meerderheid te vinden.

6 september 2007 Kandidaat-voorzitter Jan Pronk van de PvdA betuigt spijt over zijn persoonlijke aanval op premier Jan Peter Balkenende. In een debat met andere kandidaat-voorzitters de avond ervoor had hij gezegd: "We laten hem overal mee wegkomen. Balkenende, daar zeggen we niet tegen: U bent een leugenaar, u bent een leugenaar. We zijn verdorie Irak ingerommeld met een verhaal dat echt schandelijk is." Hij zegt nu dat hij zich heeft laten meeslepen.

8 december 2007 Oud-minister Ben Bot zegt in NRC Handelsblad dat hij in oktober 2005 "met het mes op de keel" werd gedwongen een uitspraak over de inval in Irak terug te nemen. Bot had zich zich destijds hardop afgevraagd of die inval wel verstandig was geweest. Premier Balkenende was daarover volgens Bot "gewoon boos" geworden, waarop Bot zijn excuses maakte. Bot zegt nu in de zaterdagskrant dat hij nog steeds achter zijn toenmalige uitspraak staat, waarmee hij Balkenende opnieuw tegen zich in het harnas jaagt. Balkenende suggereert dat Bot toentertijd beter had kunnen aftreden: "Of hij was toen ongeloofwaardig, of hij is het nu."

11 december 2007 De Kamer debatteert opnieuw over een onderzoek naar de redenen waarom Nederland de inval in Irak steunde. Aanleiding zijn de uitspraken van oud-minister Bot in het weekeinde daarvoor. PvdA-Kamerlid Van Dam zegt snerend dat hij de ambtenaren van de Tweede Kamer heeft gevraagd eerdere debatten over hetzelfde onderwerp op een cd'tje te laten zetten. Zodat hij niet steeds hetzelfde hoeft te herhalen: de PvdA dringt niet langer aan op een onderzoek, omdat daar bij de formatie afspraken over zijn gemaakt. Ook Balkenende zegt dat hij niets heeft toe te voegen aan wat hij al twaalf keer aan de Kamer heeft verteld.

22 december 2008 Het kabinet geeft in een brief van zo'n zestig pagina's antwoord op meer dan honderd vragen van de Eerste Kamer over de Nederlandse steun aan de oorlog in Irak. De boodschap is nogmaals dat die steun gerechtvaardigd was en dat het feit dat er nooit massavernietigingswapens zijn gevonden, daar niks aan afdoet. Nederland heeft volgens Balkenende c.s. een eigenstandige beslissing genomen, die in eerste plaats gebaseerd was op de weigering van Saddam Hoessein om gehoor te geven aan met name resolutie 1441.

23 december 2008 De VVD-fractie in de Eerste Kamer laat weten zich niet langer te verzetten tegen een onderzoek. Aanleiding zijn de antwoorden van het kabinet op vragen van senatoren van PvdA, SP, GroenLinks, D66 en de Partij voor de Dieren). De liberalen vinden deze antwoorden onbevredigend en maken daarom een 'draai'.

28 december 2008 Oud-informateur Herman Wijffels (CDA) zegt in het tv-programma Spraakmakende Zakend dat hij voorstander is van een onderzoek naar 'Irak'. Tijdens de formatie van het kabinet-Balkenende IV onder leiding van Wijffels liet de PvdA de eis voor zo'n onderzoek vallen. Hij zegt nu: "Als er dingen gebeuren waar je achteraf van denkt 'Had dat nu wel gemoeten?', is het altijd verstandig te kijken of je daar geen lessen uit kunt trekken."

17 januari 2009 NRC Handelsblad publiceert een geheim memorandum uit 2003, waarin juristen van Buitenlandse Zaken de toenmalige minister De Hoop Scheffer wilden waarschuwen dat deelneming aan de strijd in Irak volgens hun in strijd is met het volkenrecht. Er lag, aldus het memo, ook geen resolutie van de Veiligheidsraad die een inval rechtvaardigde. Het stuk zou de minister nooit hebben bereikt. Het kwam niet verder dan de secretaris-generaal, die erop schreef: "Goed opbergen in de archieven voor het nageslacht, de discussie is hiermee voor dit moment gesloten!"

19 januari 2009 VVD-Kamerlid Hans van Baalen zegt naar aanleiding van het artikel over het memorandum dat de VVD-fractie in de Tweede Kamer een onderzoek naar de gang van zaken niet langer uitsluit.

02 februari 2009 Premier Balkenende maakt bekend dat er toch een onderzoek komt naar de achtergronden van de politieke steun aan de inval in Irak, omdat "de dynamiek rond dit onderwerp een eigen leven begon te leiden" . Hij kondigt aan dat "een onafhankelijke en zware commissie" onder leiding van oud-president van de Hoge Raad Willibrord Davids het onderzoek gaat leiden.

- **Politiek**

Deel artikel:

Goedemorgen Nederland - 20 maart 2023 — 10:13

Minister Yeşilgöz stelt 1 miljoen euro beschikbaar voor Internationaal Strafhof: ‘Voorkomen dat oorlogsmisdaden onbestraft blijven’

Minister Yeşilgöz voor Justitie en Veiligheid (VVD) stelt één miljoen euro beschikbaar voor het Internationaal Strafhof (ICC) voor onderzoek naar de oorlogsmisdaden in de oorlog in Oekraïne. De minister maakte dat deze morgen bekend vanaf een speciale internationale top in Londen waar meer dan dertig ministers wereldwijd bij elkaar zijn gekomen om deze kwestie te bespreken.

Politiek • 13 apr 19:17

Kaag op zoek naar miljarden, bezuinigingen liggen op tafel

Auteur: Jorn Lucas

Minister Kaag van Financiën is op zoek naar miljarden om haar begroting te kunnen dichten. Bronnen melden aan BNR dat er een tekort is van vier tot zes miljard euro. Het kabinet zoekt naar oplossingen om de gaten te dichten en kijkt daarbij ook naar bezuinigingen.

Het miljardentekort wordt grotendeels veroorzaakt door de oplopende rente. Daarnaast zijn de kosten voor extra opvang van asielzoekers in onder meer hotels een zware tegenvaller voor het kabinet. De dure opvang is het gevolg van het tekort aan en eerdere bezuinigen op reguliere opvang in de asielketen. Ook moet er geld opzij worden gezet voor de 'ereschuld' aan de slachtoffers van de aardbevingen in Groningen.

https://archive.org/details/mensenrechten-nederland_202302

ProPublica

Nonprofit Explorer
Research Tax-Exempt Organizations

AMERICAN WW II ORPHANS NETWORK

HICKORY, NC 28601-9035 | TAX-EXEMPT SINCE DEC. 1993

- **EIN**: 91-1538912
- **Nonprofit Tax Code Designation: 501(c)(3)**
  Defined as: Organizations for any of the following purposes: religious, educational, charitable, scientific, literary, testing for public safety, fostering national or international amateur sports competition (as long as it doesn't provide athletic facilities or equipment), or the prevention of cruelty to children or animals.
- **Donations to this organization are tax deductible.**
- **More Resources:** GuideStar

https://projects.propublica.org/nonprofits/organizations/911538912

ProPublica

Ontdekkingsreiziger voor non-profitorganisaties

Onderzoek belastingvrije organisaties

AMERIKAANS WO II WEESNETWERK

HICKORY, NC 28601-9035 | BELASTINGVRIJ SINDS DECEMBER 1993

- **EIN** : 91-1538912
- **Belastingwetboek zonder winstoogmerk Aanduiding: 501(c)(3)**
  Gedefinieerd als: Organisaties voor een van de volgende doeleinden: religieus, educatief, liefdadig, wetenschappelijk, literair, testen voor openbare veiligheid, bevorderen van nationale of internationale amateursportcompetitie (zolang het geen atletische faciliteiten of uitrusting levert), of het voorkomen van wreedheid jegens kinderen of dieren.
- **Giften aan deze organisatie zijn aftrekbaar van de belasting.**
- **Meer bronnen:** GuideStar
-

https://projects.propublica.org/nonprofits/organizations/911538912

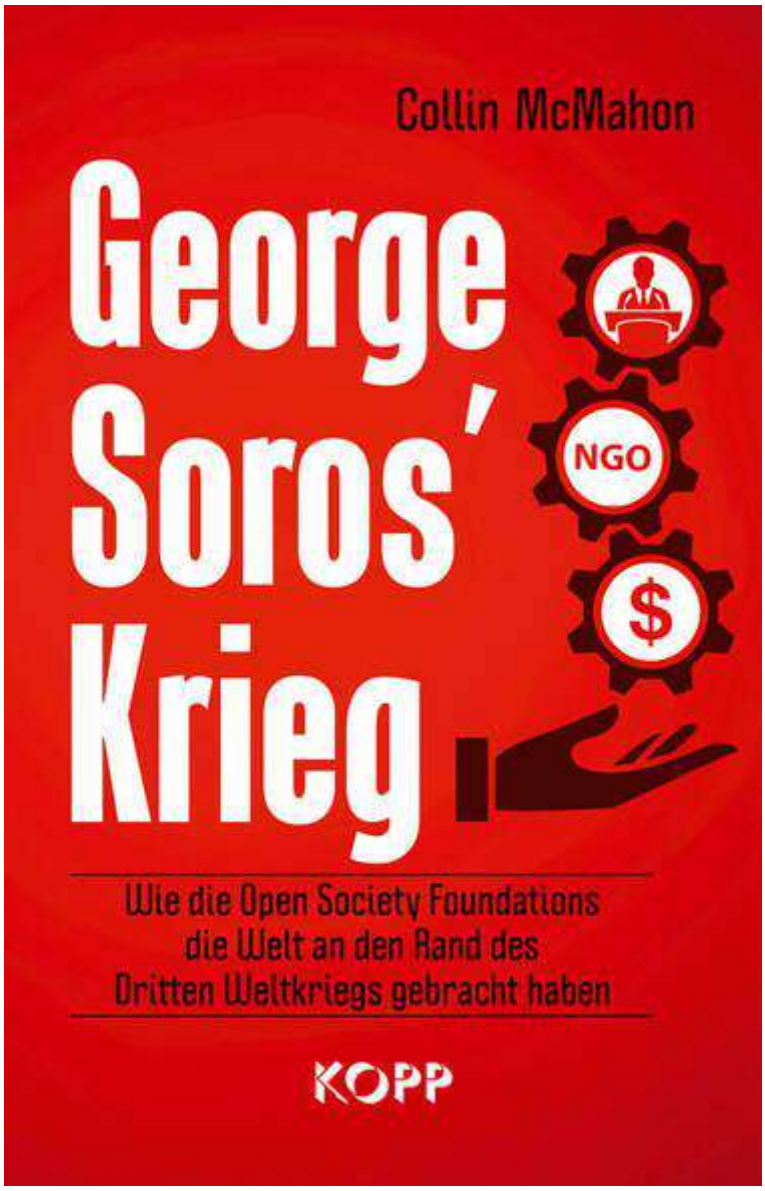

George Soros Krieg

Collin Mc Mahon

Kopp Verlag

368 Seiten

ISBN: 978-3-86445-935-1

George Soros' Krieg

Der Milliardär, der Ukrainekrieg und die deutschen Medien

George Soros hat seit 1990 über 32 Milliarden Dollar in den Aufbau eines weltweiten Netzwerks von Nichtregierungsorganisationen (NGOs), Hochschulen, Medien und Thinktanks investiert, die Presse, Justiz und Politik beeinflussen.

Ab dem Jahr 2000 hatte er durch dieses Netzwerk so viel Macht angehäuft, dass es ihm sogar gelang, durch sogenannte »Farbrevolutionen« Regierungen zu stürzen.

Das Milliardengeschäft mit dem Ukrainekonflikt

Zusammen mit der Obama-Regierung trugen Soros-nahe Aktivisten und NGOs 2014 zu einem Umsturz in der Ukraine bei. Seitdem herrscht Krieg in der Ostukraine.

Dabei trägt der Konflikt viele Anzeichen einer Auseinandersetzung zwischen zwei Oligarchen: George Soros und Wladimir Putin. Die Feindschaft zwischen den beiden Männern geht auf das Engagement von George Soros in den 1990ern in Russland zurück, als dieser das ehemalige Sowjet-Reich als »Soros-Reich« bezeichnete.

2020 kehrten mit Joe Biden dieselben Soros-nahen Kräfte ins Weiße Haus zurück, die bereits 2014 für den Maidan-Umsturz verantwortlich zeichneten: US-Außenminister Antony Blinken, der Nationale Sicherheitsberater Jake Sullivan und Vize-Außenministerin Victoria Nuland.

Seither eskaliert der Konflikt um die Ukraine bis hin zur größten militärischen Auseinandersetzung in Europa seit dem Zweiten Weltkrieg. Von Anbeginn waren Soros-nahe deutsche Medien und die deutsche Politik keine neutralen Beobachter dieses Konflikts.

Gekaufter Mainstream: die »Propagandalawine«

Collin McMahon zeigt am Beispiel der deutschen Mainstream-Medien eindrücklich, wie stark der Einfluss von George Soros ist. Mit zuletzt 131 Millionen Dollar sponserte er weltweit 253 Mediengesellschaften. Zu seinem Mediennetzwerk gehören unter anderem ARD, *Spiegel* und *Süddeutsche Zeitung*. McMahon verdeutlicht nicht zuletzt, wie stark die »Öffentlich-Rechtlichen« von Soros-Vertrauten durchsetzt sind. Unzählige prominente Journalisten und Entertainer stehen in direkter Verbindung zu Soros-NGOs. Und so ist es kein Wunder, dass in ARD und ZDF laufend »Experten« zu Wort kommen, die Organisationen von Soros angehören.

Collin McMahon zeigt, wie es so weit kommen konnte, wer dahintersteckt und wer davon profitiert. Er belegt seine umfangreichen Recherchen mit 678 Quellen.

Eigenschaften

Verlag / Herausgeber:Kopp Verlag

ISBN-13:9783864459351

Minister-president

4 mei 2023

Het is een bijzondere eer om President Volodymyr Zelensky vandaag in Den Haag te mogen ontvangen, samen met Alexander De Croo. Zijn bezoek aan Nederland laat opnieuw zien dat het Oekraïense volk en hun president niet zullen toegeven aan de Russische agressie en dat Nederland samen met onze bondgenoten Oekraïne blijft steunen.

Dit is een oorlog tegen vrijheid, democratie en de rechtsstaat in ons deel van de wereld. Dat is waarom we achter de Oekraïners staan en waarom Oekraïne kan rekenen op onze niet-aflatende steun. Rusland mag deze oorlog niet winnen. De misdaden van Poetin mogen niet onbestraft blijven.

Daar werken de forensische en opsporingsteams van het Internationaal Gerechtshof actief aan. En daarom wordt het Internationaal Centrum voor de Vervolging voor de Misdaad Agressie opgericht in Den Haag. Nederland blijft zich inzetten voor gerechtigheid voor Oekraïne.

Vandaag herdenken wij onze oorlogsslachtoffers van WOII en de Nederlandse militairen die sindsdien het hoogste offer brachten voor vrede en vrijheid. Morgen vieren wij dat we sinds 1945 een vrij land zijn. Dat is wat we de Oekraïners ook gunnen en daarom blijft Nederland hen steunen op alle mogelijke manieren.

Every inch of the way, for as long as it takes.

ECHR: New Revelations by the ECLJ

ECLJ <secretariat@eclj.org>
Aan:ifudofhumanrights@yahoo.com

vr 21 apr 2023

Dear Sir or Madam,

Conflicts of interest persist at the European Court of Human Rights (ECHR). In addition to this, there are other shortcomings.

This is revealed in the new report that the ECLJ published: "*The Impartiality of the ECHR, Concerns and Recommendations*". This new report continues and deepens the analysis undertaken in 2020 on conflicts of interest at the ECHR.

At that time, the ECLJ revealed the existence of a structural problem of conflicts of interest within this Court. It showed that, between 2009 and 2019, 18 judges had ruled 88 times on cases introduced or supported by seven NGOs of which they were previously leaders or collaborators. Of these NGOs, the Open Society stands out because most of the judges involved are related to it, and it funds the other six NGOs.

In response to this 2020 report, which was recognized as true and well-founded, the ECHR and the Council of Europe undertook to correct certain aspects of the system and suggested measures to improve the selection, independence, and impartiality of the Court's judges, as well as the transparency of the work of NGOs. The ECLJ welcomes these initiatives.

However, our new report found that cases of conflicts of interest between judges and NGOs have persisted and have even increased. In the last three years alone, from 2020 to 2022, the ECLJ found 54 situations of conflicts of interest, 18 of which concerned Grand Chamber judgments, the most important decisions rendered by the ECHR.

These conflicts concern 12 of the 46 judges of the ECHR. They have sat on 54 occasions in cases brought or supported by the foundation or NGO they founded, directed, or with which they previously collaborated. They are *Amnesty International, Human Rights Watch, Open Society Foundation, Interights, a Helsinki Committee or Foundation, A.I.R.E. Centre,* and the *International Commission of Jurists*.

These are clear conflicts of interest that are contrary to the basic rules of judicial ethics and call into question the impartiality of the Court. These judges should have recused themselves. Moreover, the Court has on several occasions refused to grant requests for recusal made by a government concerning applications lodged by the NGO founded by one of the judges.

Read: "The Impartiality of the ECHR, Concerns and recommendations"

In addition to these cases of conflicts of interest, this report exposes a series of structural problems affecting the Court's impartiality and demonstrating that the Court is not up to the standards of other major international and national courts. For example, problems of impartiality are also found in the Court's registry; the ECHR does not provide for a recusal procedure; judges do not publish declarations of interest; and the handling of cases is opaque, which undermines the right to a fair trial. It also appears that some judges have embellished their *curriculum vitae* a little too much and do not always have the qualifications expected for the highest court in Europe.

Read: "The Impartiality of the ECHR, Concerns and recommendations"

Following these objective findings, based on the Council of Europe's public data, this report presents a series of specific recommendations to address the problems identified. They have been analyzed and approved by several judges and lawyers of the Court. The ECLJ thanks them for their collaboration, and hopes that this new report will contribute to more justice, as the European Court should be exemplary and respect the standards of impartiality it imposes on national courts.

This report shows that this is not the case to date. This is due, among other things, to the fact that the ECHR is not subject to the control of any judicial body that could note its dysfunctions. Governments have not wanted to carry out this control until now, out of respect for the independence of the Court. It is therefore up to civil society to assume this work of external control and whistleblowing, and this is what

the ECLJ has undertaken.

It is therefore essential that you share this information with your family, friends and elected officials, so that the notoriety of these facts will force the Court to reform itself.

Thank you for your help!

Here is the link to share: https://eclj.org/echr-impartiality-concerns-and-recommendations?lng=en

Here are the links to social media:

SHARE:

This email was sent to jpwittenboer@yahoo.com You have received this email because you signed one of our petitions, downloaded a report, or subscribed to our Newsletter.

You can unsubscribe here

© 2023 ECLJ

Machine Translated by Google

EHRM: nieuwe openbaringen door de ECLJ

ECLJ <secretariat@eclj.org>
Aan:ifudofhumanrights@yahoo.com

vr 21 apr 2023

Geachte meneer of mevrouw,

Belangenconflicten blijven bestaan bij het Europees Hof voor de Rechten van de Mens (EVRM). Daarnaast zijn er nog andere tekortkomingen.

Dat blijkt uit het nieuwe rapport dat de ECLJ heeft gepubliceerd: *"The Impartiality of the ECHR, Concerns and Recommendations".* Dit nieuwe rapport is een voortzetting en verdieping van de in 2020 uitgevoerde analyse van belangenconflicten bij het EHRM.

Op dat moment onthulde de ECLJ het bestaan van een structureel probleem van belangenconflicten binnen dit Hof. Daaruit bleek dat tussen 2009 en 2019 18 rechters 88 keer uitspraak hadden gedaan in zaken die waren ingediend of ondersteund door zeven ngo's waarvan zij voorheen leiders of medewerkers waren. Van deze ngo's springt de Open Society eruit omdat de meeste betrokken rechters er familie van zijn, en het financiert de andere zes ngo's.

In reactie op dit rapport uit 2020, dat als waar en gegrond werd erkend, hebben het EHRM en de Raad van Europa toegezegd bepaalde aspecten van het systeem te corrigeren en maatregelen voorgesteld om de selectie, onafhankelijkheid en onpartijdigheid van de rechters van het Hof te verbeteren, zoals evenals de transparantie van het werk van ngo's. De ECLJ verwelkomt deze initiatieven.

Uit ons nieuwe rapport bleek echter dat gevallen van belangenconflicten tussen rechters en ngo's zijn blijven bestaan en zelfs zijn toegenomen. Alleen al in de afgelopen drie jaar, van 2020 tot 2022, heeft de ECLJ 54 situaties van belangenconflicten vastgesteld, waarvan 18 betrekking hadden op uitspraken van de Grote Kamer, de belangrijkste beslissingen van het EHRM.

Deze conflicten betreffen 12 van de 46 rechters van het EHRM. Ze hebben 54 zittingen gehad in zaken die werden aangespannen of ondersteund door de stichting of ngo die ze hebben opgericht, geleid of waarmee ze eerder samenwerkten. Dit zijn *Amnesty International, Human Rights Watch, Open Society Foundation, Interights, een Helsinki Committee of Foundation, AIRE Centre* en de *International Commission of Jurists.*

Machine Translated by Google

Dit zijn duidelijke belangenconflicten die in strijd zijn met de basisregels van de gerechtelijke deontologie en die de onpartijdigheid van het Hof in twijfel trekken. Deze rechters hadden zich moeten terugtrekken. Bovendien heeft het Hof meermaals geweigerd om wrakingsverzoeken in te willigen die door een regering waren ingediend met betrekking tot verzoeken die waren ingediend door de ngo die door een van de rechters was opgericht.

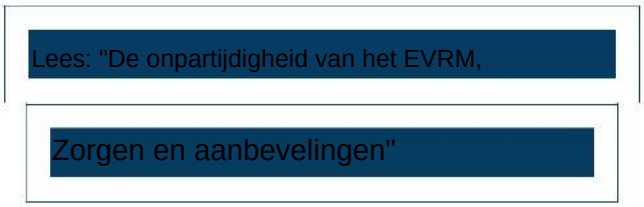

Naast deze gevallen van belangenconflicten legt dit rapport een reeks structurele problemen bloot die de onpartijdigheid van het Hof aantasten en aantonen dat het Hof niet voldoet aan de normen van andere grote internationale en nationale rechtbanken. Problemen met onpartijdigheid worden bijvoorbeeld ook aangetroffen in de griffie van het Hof; het EVRM voorziet niet in een beroepsprocedure; rechters publiceren geen belangenverklaringen; en de behandeling van zaken is ondoorzichtig, wat het recht op een eerlijk proces ondermijnt. Ook blijkt dat sommige rechters hun *curriculum vitae* iets te veel hebben opgesmukt en niet altijd beschikken over de kwalificaties die van de hoogste rechtbank in Europa worden verwacht.

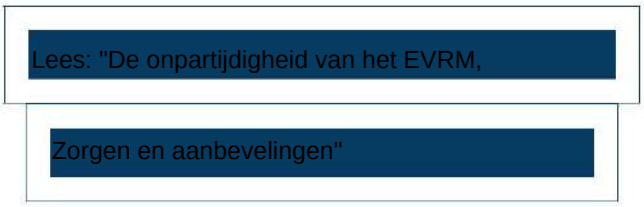

Naar aanleiding van deze objectieve bevindingen, gebaseerd op openbare gegevens van de Raad van Europa, presenteert dit rapport een reeks specifieke aanbevelingen om de vastgestelde problemen aan te pakken. Ze zijn geanalyseerd en goedgekeurd door verschillende rechters en advocaten van het Hof. De ECLJ bedankt hen voor hun medewerking en hoopt dat dit nieuwe rapport zal bijdragen aan meer gerechtigheid, aangezien het Europese Hof een voorbeeld moet zijn en de normen van onpartijdigheid moet respecteren die het oplegt aan nationale rechtbanken.

Uit dit rapport blijkt dat dit tot op heden niet het geval is. Dit is onder andere het gevolg van het feit dat het EVRM niet onderworpen is aan de controle van enige rechterlijke instantie die zijn disfuncties zou kunnen constateren. Regeringen hebben deze controle tot nu toe niet willen uitvoeren, uit respect voor de onafhankelijkheid van het Hof. Het is daarom aan het maatschappelijk middenveld om dit werk van externe controle en klokkenluiden op zich te nemen, en dit is wat

Machine Translated by Google

de ECLJ heeft ondernomen.

Het is daarom essentieel dat u deze informatie deelt met uw familie, vrienden en gekozen functionarissen, zodat de bekendheid van deze feiten het Hof zal dwingen zichzelf te hervormen.

Dank je voor je hulp!

Hier is de link om te delen: https://eclj.org/echr-impartiality-concerns-and aanbevelingen?lng=en

Dit zijn de links naar sociale media:

DEEL:

Deze e-mail is verzonden naar jpwittenboer@yahoo.com. U ontvangt deze e-mail omdat u een van onze petities hebt ondertekend, een rapport hebt gedownload of zich hebt aangemeld voor onze nieuwsbrief.

U kunt zich hier afmelden

© 2023 ECLJ

EUROPEAN CENTRE FOR LAW & JUSTICE

The Impartiality of the ECHR

Concerns and Recommendations

2023

By Grégor Puppinck, with the assistance of Nicolas Bauer.

Grégor Puppinck, PhD, is the Director of the ECLJ and takes part in the Committee of Experts on the Reform of the European Court of Human Rights.

Nicolas Bauer is an Associate Research fellow at the ECLJ and PhD student in Law at Strasbourg University. He graduated from a double Master in HEC (High commercial School) and Sciences Po Paris (Political Science of Paris), and from a Master II in human rights at Paris 1 Panthéon-Sorbonne University.

The authors thank all those who supported and advised them in the preparation of this report, in particular jurists, magistrates, and former members of the ECHR.

The European Centre for Law and Justice is an international, Non-Governmental Organization dedicated to the promotion and protection of human rights in Europe and worldwide. The ECLJ holds special Consultative Status before the United Nations/ECOSOC since 2007.

The ECLJ engages legal, legislative, and cultural issues by implementing an effective strategy of advocacy, education, and litigation. The ECLJ advocates in particular the protection of religious freedoms and the dignity of the person with the European Court of Human Rights and the other mechanisms afforded by the United Nations, the Council of Europe, the European Parliament, the Organization for Security and Cooperation in Europe (OSCE), and others.

The ECLJ acts in particular before the ECHR in many cases as a third-party intervener, as well as in support of applicants or governments.

The ECLJ bases its action on "the spiritual and moral values which are the common heritage of European peoples and the true source of individual freedom, political liberty and the rule of law, principles which form the basis of all genuine democracy" (Preamble of the Statute of the Council of Europe).

European Centre for Law and Justice
4 Quai Koch
67000 Strasbourg
www.eclj.org
secretariat@eclj.org

© ECLJ, 2023

In the same range of the ECLJ's reports on international courts' integrity:

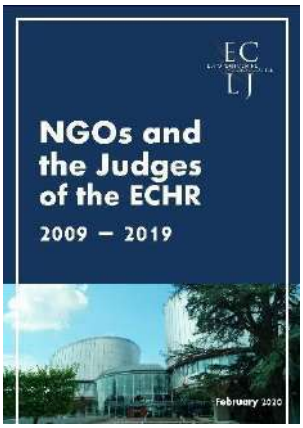

NGOs and the judges of the ECHR, 2009 - 2019 (2020)

This report exposes the relationships existing between several judges of the European Court of Human Rights and NGOs that are active before this Court. It analyses the various problems that these connections cause and seeks solutions.

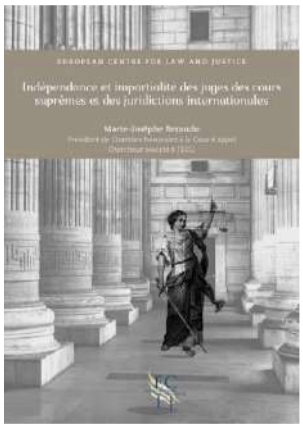

Independence and Impartiality of Supreme Courts and International Court Judges (2020)

This study compares the status of some national supreme courts with that of some international courts.

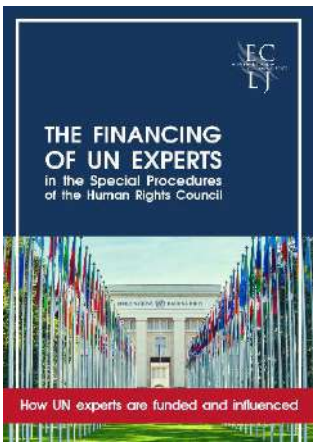

The Financing of UN experts (2021)

This report analyses the functioning and financing of the Special Procedures of the UN Human Rights Council; it reveals the insufficiency and opacity of their funding and exposes the methods implemented by some private funders to influence these experts. It also presents recommendations to restore the conditions that would better ensure their independence.

Presentation

The European Court of Human Rights (ECtHR) should be exemplary and meet the standards of impartiality it imposes on national courts. This report demonstrates that this has not been the case to date. This is due, in part, to the fact that the ECHR is not subject to the scrutiny of any judicial body that can identify its shortcomings. Moreover, governments have not been willing to carry out this control until now, out of respect for the Court's independence. It is therefore up to civil society to take on this task of external scrutiny and whistleblowing. This is what the ECLJ has undertaken, in the interest of justice.

In 2020, the ECLJ published a report on *the NGOs and the Judges of the ECHR*, revealing the existence of a structural problem of conflicts of interest within the Court. It showed that, between 2009 and 2019, 18 judges have on 88 occasions judged cases brought or supported by seven NGOs of which they were previously directors or collaborators. Of these NGOs, the Open Society stands out because the majority of the judges involved are linked to it, and it funds the other six NGOs.

In response to the 2020 report, the ECHR and the Council of Europe undertook to correct certain aspects of the system and to propose measures to improve the selection, independence and impartiality of the Court's judges, as well as the transparency of the NGOs' work. The ECLJ welcomes these initial results.

This report continues and deepens the analysis undertaken in 2020, and aims to feed into the reform of the ECHR. It first notes that cases of conflicts of interest between judges and NGOs have not decreased. On the contrary, there have been at least 54 such cases over the last three years, 18 of which concerned Grand Chamber judgments. The report also shows that there is a problem of impartiality also within the Registry of the Court.

In addition to these cases of conflict of interest, the report goes on to outline a series of structural problems affecting the Court's impartiality, and demonstrates that the Court is not up to the standard of other major international and national courts. For example, the ECHR does not provide for a recusal procedure, judges do not publish declarations of interest, and the handling of cases is opaque, which undermines the right to a fair trial. It is also apparent that the profile of some judges does not match what can be expected from Europe's highest court.

As a result of these findings and in support of the ECHR reform process, this report presents a series of specific recommendations to address the problems identified. They have been analysed and endorsed by a number of judges and lawyers of the Court. The ECLJ thanks them for their collaboration, and is convinced that this new report will contribute to more justice.

Grégor Puppinck

Director of the ECLJ

TABLE OF CONTENTS

Introduction 7
Part I – Institutional changes and initiatives following the February 2020 ECLJ's report 10
A. The three decisions taken by the Committee of Ministers of the Council of Europe 10
B. The Court review of its Resolution on Judicial Ethics 11
C. The experts' group on the judges created by the Committee of Ministers 12
D. Petition and draft resolution to the Parliamentary Assembly 13
E. The departure of judges who were in conflicts of interest situation 13
Part II: Continuation of conflicts of interest (2020-2022) 15
A) Reminders on the principles of a court's impartiality 15
B) The increasing involvement of the identified NGOs and foundations 17
C) 54 cases of conflicts of interest with the identified NGOs between 2020 and 2022 18
D) Rejection of recusal requests from Bulgaria 19
E) Some recusals 20
F) Politically sensitive cases in Eastern Europe 21
G) Identification of "topical" conflicts of interest 23
Part III - Other dysfunctions related to the judges and the impartiality of the European Court .26
A) Contestation of some judges' impartiality due to their former activist commitment 26
B) Selection mode inside the national committees 27
C) Sincerity and accuracy of the candidates' and judges' curriculum vitae 28
D) Nepotism 29
E) The issue of the nomination of *ad hoc* judges 31
F) The impossibility to review a decision taken by a judge whose impartiality or independence may legitimately be questioned 32
G) The lack of transparency of the Court's registry and of impartiality of certain registry's members 33
Part IV – Recommendations to better guarantee the Court's impartiality 35
A) At the judicial selection stage 35
Nominate candidates with high-level judicial experience (1) 35
Require the publication of declarations of interest (2) 35
Ensure the sincerity of the curriculum vitae submitted by candidates (3) 36
Avoiding nepotism (4) 36
Apply the same selection rules to the appointment of *ad hoc* judges (5) 37
B) At the stage of lodging the application: ensuring transparency of interests 37

Improving the transparency of the NGOs' action before the ECHR (6) 37

C) At the stage of the examination of applications: ensuring the transparency of the procedure 37

Ensure the Registry's transparency to reinforce the guarantees of its impartiality (7).....37

Avoid the national judge being appointed as judge-rapporteur in important cases (8) 38

D) At the trial stage 38

Early notification to the parties of the composition of the bench (9) 38

Establish a challenge procedure in line with the Court's requirements for national courts (10).....39

APPENDIX 41

1. List of judges that managed or worked with the main NGOs active with the ECHR (reminder) 41

2. List of direct conflicts of interest identified between 2020 and 2022 44

3. List of the other cases filed or supported by at least one of the six NGO's between 2020 and 2022.....46

4. Article 21 of the European Convention on Human Rights.....49

5. Article 28 of the ECHR Rules of Court, (dated 10 February 2023).....49

6. Resolution on Judicial Ethics, adopted by the Plenary Court on 21 June 2021 50

7. Procedure for the election of judges to the European Court of Human Rights 51

Introduction

The ECLJ is a non-governmental organization acting with the main international institutions of human rights protection. Since 1998, it acted with the European Court of Human Rights (ECHR) in more than sixty cases. Thus, it contributed to the elaboration of such Court's jurisprudence, including in the matter of right to life, freedom of conscience and religion.

On the basis of such experience, and willing to contribute to the right functioning of such Court, in February 2020, the ECLJ published the report *NGOs and judges at the ECHR, 2009 - 2019* disclosing that, between 2009 and 2019, at least 22 of the 100 permanent ECHR judges were former founders, managers or associates of seven foundations and private organizations highly active with the ECHR as applicants, representatives or third parties.

Yet, at 88 times during such period, some judges coming from such NGOs and foundations have stated on cases lodged or supported by their own organization, putting themselves in obvious conflict of interest situation, infringing the right to fair trial. This is the case for 18 of the 22 judges coming from NGOs, which is significant.

Such conflicts of interest have taken place in sufficiently important cases for such organizations to engage in; thus 33 of such 88 cases of conflict of interest relate to Grand Chamber decisions, i.e., the rare decisions whose jurisprudence benefits from the largest authority[1].

The 2020 report's publication generated many public reactions, worldwide, but very few criticisms as the report's accuracy was not challenged.

Three years later, it is time to take stock and continue such work, always with a constructive approach, in order to contribute to the proper functioning of the European system of protection of human rights. This is the purpose of this new report. Firstly, it presents the consequences and the main effects of the 2020 report (I), then it lays out the new conflict of interest cases noticed during the period 2020-2022 (II). It reveals then some new structural problems affecting the Court (III) and recommend to the Council of Europe and the ECHR a set of measures aiming to better guarantee the independence and impartiality of the Court's judges towards the private organizations.

With respect to the previous period, the situation shows rays of hope as, on the first hand, the Committee of Ministers of the Council of Europe officially took up the issue and, on the other hand, the Court reinforced its ethical obligations. The Committee of Ministers of the Council of Europe, that gathers the representatives of the 46 members States, has indeed required from a group of experts on the judges to draft a report to propose measures intended, *inter alia*, to offer "supplementary guarantees to preserve their independence and impartiality". The issue of conflicts of interest is addressed. The Court itself has, among others, required from the judges the explicit duty to be independent from any "organization" and "private entity", referring then to foundations and NGOs. The Court has also usefully clarified the rules on third-party interventions, taking up the recommendations of the ECLJ.

Another enhancement and result of the 2020 reports: the ECHR contains less judges coming from such activist organizations, and therefore particularly likely to be in conflicts of interest, due to

[1] ECHR renders an average of a dozen decisions in Grand Chamber per year over thousands of rendered decisions.

the end of the mandate of four of them and of the unprecedented failure of an Open Society's employee to be elected to such position by the Parliamentary Assembly of the Council of Europe in 2021.

Nevertheless, the number of noticed conflicts of interest didn't decrease during this period. On the contrary, in only three years, from 2020 to 2022, it increased up to 54 conflicts of interest among 34 judgments or decisions. In particular, for that same period, there were 18 conflicts of interest in 7 judgments of the Grand Chamber. The reason why is that for one single case, several judges may be in a situation of conflicts of interest. This increase of conflicts of interest may be explained, among other, by the strong increase of such NGOs' activity with the Court: it doubled in annual average compared to the period 2009-2019.

Further to the issue of the conflicts of interest between judges and NGOs, already addressed in the 2020 report, other structural dysfunctions have been identified and exposed in this new report. They are, among others, the failure of recusal process within the Court, the lack of transparency of the Court, the appointment mode of the *ad hoc* judges, or the fact that the Court's judges do not issue any declaration of interest.

Some other concerns have been identified, even if they are rarer and not quantifiable, as they result from the situation of certain judges. They relate, among others, to the nomination process of the candidates to the ECHR at the national level, the accurateness of their curriculum vitae and the nepotism.

All such issues should be solved. To preserve its authority, the ECHR shall indeed be exemplary and fulfil the standard that it imposes to the national courts regarding the right to a fair trial, and specially in terms of impartiality. It is not the case to date, for various reasons, the main being that, as a supreme court, the ECHR is not controlled by any other court nor body able to evidence its errors or dysfunctions. The governments should, as a principle, perform such control, but they feel in no position to do so as any criticism of the Court from them may be seen as a political pressure. The civil society is then in charge of evidencing such dysfunctions, take the responsibility of whistle-blower. This is what the ECLJ undertook.

The ECLJ believes that the European Court should have the capacity to amend its structural dysfunctions, even if it requires time and internal reformations. These are necessary for the Court's sake. To contribute to such reformations, ECLJ identified a set of measures to implement. They have been reviewed and approved by several judges of the ECHR and are as follows:

- *Avoid the appointment of activists and preferably nominate candidates with a high-level judicial experience*
- *Require the publication of declarations of interest*
- *Ensure the sincerity of the curriculum vitae submitted by candidates*
- *Apply the same selection rules to the appointment of ad hoc judges*
- *Improve the transparency of the NGOs' action before the ECHR*
- *Ensure the Registry's transparency to reinforce the guarantees of its impartiality*
- *Avoid the national judge being appointed as judge-rapporteur in important cases*
- *Early notification to the parties of the composition of the bench*
- *Establish a challenge procedure in line with the Court's requirements for national courts*

Aware of the value of the European human rights protection system and of the necessity of its preservation, ECLJ hopes this report to be received as a useful contribution.

Part I – Institutional changes and initiatives following the February 2020 ECLJ's report

On March 28th, 2012, the Committee of Ministers adopted its *Guidelines on the selection of candidates for the post of judge at the European Court of Human Rights*. Such guidelines provide for the participation of NGOs at every stage of the national phase of the selection process. At the request of the Committee of Ministers, the Steering Committee for Human Rights (CDDH) examined the options to attract highly qualified candidates and published in 2018 a report on the *Selection and Election of the judges of the ECHR*.

In February 2020, the ECLJ published the report "NGOs and judges at the ECHR 2009 - 2019" (see above).

Such report benefited from a media coverage in whole Europe, and from governments', politicians' and lawyers' reactions. On May 7, 2020, a hundred of lawyers published an article requiring from the Court to "enforce itself the rules it imposes to the national courts regarding the right to a fair trial". Such article contained a set of recommendations[2].

In June 2020, the Committee of Ministers interviewed Mr. Linos-Alexandre Sicilianos, president of the ECHR, and questioned him about the accurateness of the ECLJ's report. According to the media[3], he didn't contest but answered that the States and not the Court are the ones who elect the judges, and that the number of identified conflicts of interest is low compared to the number of rendered decisions and, lastly, that is would be possible to revoke a judge participating to a case and being in an obvious conflict of interest situation. Mr. Spano, who replaced him at the Court's Presidency, adopted a similar approach on November 20th, 2020, during a discussion with the Parliamentary Assembly of the Council of Europe[4].

A. The three decisions taken by the Committee of Ministers of the Council of Europe

Between April 2020 and May 2022, six members of the Parliamentary Assembly of the Council of Europe (PACE) submitted each a different written question to the Committee of Ministers

[2] https://www.valeursactuelles.com/monde/une-centaine-de-juristes-lance-un-appel-pour-lindependance-et-limpartialite-de-la-cedh/

[3] https://www.valeursactuelles.com/clubvaleurs/monde/emprise-de-soros-sur-la-cedh-le-mutisme-inquietant-de-la-cour/

[4] Questioned precisely on the issue of conflicts of interest, M. Spano answered on the link between judges and NGOs. He declared: "*I'll give the same answer as my predecessor, Mr. Alexandre Sicilianos, gave to the Committee of Ministers in May. There is no allegation which is credible in our view on any influence by non-governmental organizations with the work of this Court. The fact that judges of this Court may, in their previous professional lives, have had an experience, a training in the field of human rights law through work in organizations shows the diversity of background that is necessary for an international Court. But the main issues here are directed to the Parliamentary Assembly. The parliamentary assembly elects the judges. The judges' Curriculum Vitae with all of the background information about their life's work is before you when you make your determination. It is for you to decide the diversity of the group that is within this Court. I would simply say I do not accept, and I make that very clear, I do not accept the allegations that have been made against this Court and that is the same opinion that has been presented by my predecessor Alexandre Sicilianos*." (Transcription).
https://vodmanager.coe.int/coe/webcast/coe/2020-11-20-1/en

asking what it intended to do to solve the issues identified in the ECLJ's report[5]. Such prerogative allows to the members of Parliament to question the ambassadors on issues in their area of competence.

At the ministerial meeting in Athens in November 2020[6], the Committee of Ministers "called upon all Convention actors to continue to guarantee the highest standard of qualifications, independence and impartiality of the Court's judges" and decides to encourage, inter alia, "to evaluate again by the end of 2024, in light of further experience, the effectiveness of the current system for the selection and election of the Court's judges[7]".

Through a decision dated April 8th, 2021, in response to three of the above written questions, the Committee of Ministers informed the members of parliament of its decision of Athens. The Committee of Ministers did not dispute the reality of the conflicts of interest in question; it recalled the need "to guarantee the highest standard of qualifications, independence and impartiality of the Court's judges," and indicated the measures previously taken to such purpose.

Through another decision, dated July 26th, 2021, the Committee of Ministers replied to two further written questions about the lack of judges recusal proceeding and the impossibility to require a review of the Courts decisions. While precising that the Court is in charge of solving these issues, the Committee of Ministers informs *inter alia*, that "the Court's Committee on Working Methods is reviewing the existing Rules of Court, including Rule 28.". This Rule, entitled "Inability to sit, withdrawal or exemption" addresses, among other things, the issue of conflicts of interest, but does not provide for a recusal procedure. The insufficiency of such article 28 of the Rules of the Court had precisely been criticized in the ECLJ's report as it did not provide for a formal recusal proceeding.

A last written question is still pending, at this report's publication date. It is so drafted: "Does the Committee of Ministers consider the implementation of measures aimed to require the publication of a declaration of interest by the judges of the European Court of Human Rights?"

Later on, during 2022, the President of the PACE, Tiny Kox, decided not to notify to the Committee of Ministers the new written questions from MPs addressing the ethics of ECHR. He is himself a former manager of one of the NGOs concerned by the ECLJ's report. One of such questions aimed to "*guarantee the transparency of the ECHR registry's composition"*, by enforcing the same rules as those of the court of Justice of the European Union (CJEU) or of the Inter-American Court of Human Rights (IACHR)[8]. This issue shall be examined bellow.

B. The Court review of its Resolution on Judicial Ethics

On September 2, 2021, the ECHR published a reviewed version of its "Resolution on Judicial Ethics" passed on June 21, 2021. This is a document drafted by the Court that precises its internal

[5] "How to remedy potential conflicts of interest of judges at the European Court of Human Rights ?", Doc. 15095, 23/04/2020; "Restoring the integrity of the European Court of Human Rights", Doc. 15096, 24/04/2020; "The systemic problem of conflicts of interest between NGOs and judges of the European Court of Human Rights", Doc. 15098, 29/04/2020; "Creating a right to request for a revision of decisions of the European Court of Human Rights", Doc. 15261, 08/04/2021; "Protecting the right to request the recusal of a judge of the European Court of Human Rights", Doc. 15260, 08/04/2021; "Requiring judges at the European Court of Human Rights to publish a declaration of interests", Doc. 15532, 17/05/2022.

[6] CM/Del/Dec(2020)130/4.

[7] 130th Session of the Committee of Ministers, Athens, 4 November 2020, *4. Securing the long-term effectiveness of the system of the European Convention on Human Rights: assessment of the Interlaken process* CM/Del/Dec(2020)130/4, https://search.coe.int/cm/pages/result_details.aspx?ObjectId=0900001680a03db0

[8] Such question had been asked by Markus Wiechel MP on June 17th, 2022.

rules and the ethical obligations of the Judges. The previous text dated from 2008; compared to the new text, there is a deep review which partially answers to the issues raised by the ECLJ's report. The new text strengthens the obligations of integrity, independence, and impartiality of judges. Echoing the ECLJ's report, the resolution now requires from the judges to be independent of any institution, including any "*organization*" and "*private entity*." The text adds that judges "*shall keep themselves free from undue influence of any kind, whether external or internal, direct or indirect. They shall refrain from any activity, expression and association, refuse to follow any instruction, and avoid any situation that may be considered to interfere with their judicial function and to affect adversely public confidence in their independence*." The previous text was much more succinct.

On impartiality, the new text adds the explicit prohibition of being "*involved in dealing with a case in which they have a personal interest*". Judges shall further "*refrain from any activity, expression and association that may be considered to affect adversely public confidence in their impartiality*."

The new Court's Resolution on Judicial Ethics requires also from the judges to be assiduous to their functions of judge, to limit their external activities, and more significatively, not to criticize the Court, through the new prohibition from "*expressing themselves, in whatever form and medium, in a manner which may undermine the authority and reputation of the Court or give rise to reasonable doubt as to their independence or impartiality*". This relates among others to the untimely public declarations from judges on matters submitted to the Court examination. Another new prohibition relates to the acceptance of "*any decorations or honours during their mandate as a Judge of the Court*". This follows the scandal created by the acceptance from the President of the Court of a *honoris causa* doctorate in Turkey in September 2020[9].

In addition, on 20 March 2023, the ECHR published a revised edition of its Rules of court, to which it annexed a new "Practice direction on third-party intervention". Taking up recommendations made in the ECLJ report on the *NGOs and the Judges of the ECHR*, the Court now requires, significantly, that any application for third party intervention should "*contain enough information about: (a) the would-be third party; (b) any links between that would-be third party and any of the parties to the case; (c) the reasons why the would-be third party wishes to intervene.*" In its report, the ECLJ had exposed the lack of transparency of many interventions and recommended "*establishing a request form for third-party interventions in which the person requesting to intervene should declare his interests, (…) as well as his possible links with the parties, in particular if they are acting in concert*."

C. The experts' group on the judges created by the Committee of Ministers

On July 11, 2022, following the November 2020 Ministerial Meeting in Athens, the Steering Committee for Human Rights (CDDH), conducting the intergovernmental works of the Council of Europe related to human rights, mandated a "*Drafting Group on Issues Relating to Judges of the European Court of Human Rights*" to prepare, before December 31, 2024, a "*Report evaluating the effectiveness of the system for the selection and election of the Court's judges and the means to ensure due recognition for judges' status and service on the Court and providing*

[9] https://www.lemonde.fr/international/article/2020/09/09/le-Judge-europeen-robert-spano-a-istanbul-entre-flagornerie-et-esquive_6051459_3210.html

additional safeguards to preserve their independence and impartiality[10]". Such Committee shall propose to the CDDH measures aiming, among others, to solve the judges' independence and impartiality problems, including the issue of conflicts of interest. This is the most important consequence of the ECLJ's report.

D. Petition and draft resolution to the Parliamentary Assembly

On October 12, 2022, a petition entitled *Putting an end to conflicts of interest at the ECHR*, signed by 60,000 European citizens, was submitted to the Parliamentary Assembly of the Council of Europe, under Rule 71 of its Rules of Court. It requires the PACE to include this subject on its agenda, in order to draft a report and recommend solutions to the Committee of Ministers. The admissibility of the petition should be examined in May 2023 by the Committee on Legal Affairs and Human Rights of the PACE, before being possibly substantially examined.

On November 31, 2022, a motion for a resolution entitled *The serious problem of conflicts of interest at the European Court of Human Rights* (Doc. 15661) was tabled in the PACE by twenty members of Parliament of fourteen member States of the Council of Europe. Such text has been transmitted by the Bureau of the PACE to the same Commission "*for information within the frame of the examination of the admissibility of the petition received on the same issue*".

After examination of the petition, the Commission shall transmit its concluding observations and recommendations to the Bureau of the Assembly, that shall decide of the further courses of actions (probably in May 2023). The Bureau could register such petition and/or draft resolution to the Assembly's agenda, for the drafting of a report and the recommendations of measures to the Committee of Ministers. The Bureau could also decide to ignore the subject, to avoid a public discussion.

E. The departure of judges who were in conflicts of interest situation

The ECHR judges are elected by the PACE, from a list presented by the States and composed of three candidates. Their mandate has a nine-year duration. During the years 2020 to 2022, the mandates of four judges previously concerned by conflicts of interest have ended[11]. They have been replaced by other judges having no significant link with the NGOs active with the Court and identified in the 2020 report.

Furthermore, an employee of the Open Society (Maïté De Rue), Belgian candidate to the function of judge did not obtain to be elected on April 20, 2021, the Parliamentary Assembly of the Council of Europe favouring another candidate.

While on January 1, 2020, 13 of the 47 judges of the ECHR were former officials or collaborators of these NGOs, there remain 9 on March 1, 2023.

[10] CDDH, *Mandate of the drafting Group on issues related to judges of the European Court of Human Rights, CDDH*(2022)R96 Addendum 3 11/07/2022.
[11] Judges Laffranque, Pinto de Albuquerque, Turković and Yudkivska.

Furthermore, Yonko Grozev, exposed in the 2020 report for some obvious conflicts of interest, has no elective mandates within the Court any more since May 18, 2022, after having been elected Section Vice-President on August 13, 2018, and then Section President on May 18, 2020.

Part II: Continuation of conflicts of interest (2020-2022)

The institutional changes and initiatives indicated in the first part of this report aimed to the right direction. Nevertheless, during the years 2020 to 2022, the concerns identified by the ECLJ in 2020 remain. As in 2020, the method used to identify the cases of conflicts of interest consists in identifying the NGOs active with the Court and having former associates within the judges, then observing how such judges acted in the cases initiated or supported by their former employer or NGO. This method allows the identification of undeniable cases of conflicts of interest, but deals only with the cases for which the decision has been published by the Court and those for which the NGO's action may be seen. Furthermore, we did not number the cases of indirect conflicts in which, for instance, a former manager of the Open Society would decide on a case initiated or supported by one of the many NGOs financed by the Open Society.

There is also another category of conflicts of interest, but rather more difficult to identify and enumerate: the case where an activist campaigns on a topic before becoming judge on such topic once elected to the ECHR. Such kind of conflicts of interest or of breach of impartiality, may be qualified of topical; it was not mentioned in the 2020 report, but shall be described herein.

A) Reminders on the principles of a court's impartiality

The Court clarified that the impartiality of the court, implied by the right to a fair trial, is defined by the absence of any prejudice or bias on the part of judges[12]. It can be assessed *subjectively*, by seeking "to ascertain the personal conviction or interest of a given judge in a particular case", and *objectively*, by determining if the judge "offered sufficient guarantees to exclude any legitimate doubt in this respect"[13].

> Thus, according to the Court:
>
> "It must be determined whether, irrespective of the judge's personal conduct, there are ascertainable facts which may raise doubts as to his impartiality. In this respect even appearances may be of a certain importance. What is at stake is the confidence which the courts in a democratic society must inspire in the public, including the accused. Accordingly, any judge in respect of whom there is a legitimate reason to fear a lack of impartiality must withdraw. In deciding whether in a given case there is a legitimate reason to fear that a particular judge lacks impartiality, the standpoint of the accused is important but not decisive. What is decisive is whether this fear can be held to be objectively justified (see, *mutatis mutandis*, the *Hauschildt* judgment cited above, p. 21, § 48[14])."

[12] ECHR, *Wettstein v. Switzerland*, No 33958/96, 21 December 2000, §43; ECHR, *Micallef v. Malta* [GC], No 17056/06, 15 October 2009, § 93; ECHR, *Nicholas v. Cyprus*, No 63246/10, 9 January 2018, §49.
Kyprianou v. Chypre [GC], n° 73797/01, December 15th, 2005, § 118; *Piersack v. Belgique*, n° 8692/79, October 1st, 1982, § 30; *Grieves v. United Kingdom* [GC], n° 57067/00, December 16th, 2003, § 69; *Morice v. France* [GC], n° 29369/10, April 23rd, 2015, § 73.

[14] ECHR, *Castillo Algar v. Spain*, No 28194/95, October 28th, 1998, § 45. See also, the Guide on Article 6 of the European Convention on Human Rights, *op. cit.*, § 241. Underlining from us.

The objective assessment "mostly concerns hierarchical or other links between the judge and other protagonists in the proceedings"[15].

Thus, there is no need for the judge's partiality to be proven to be challenged; it is enough that it can be questioned, if only for its appearances.

For comparison, French Law also widely defines the conflicts of interest, as "any situation of interference between a public interest and publics or private interests, that may influence or seem to influence the independent, impartial and unbiased exercise of a function"[16].

The existence of a link between a judge and one of the parties may be sufficient to cause such doubt. It is obvious that a judge faces a conflict of interest when a request is made by an organization of which he/she is, or has been close to, or even collaborating with. This is the case not only when the organization appears in the proceedings, but also when its action has been informal. Regarding third-party interventions, the NGO is indeed not an applicant, but a third party. However, it almost always intervenes in support of one of the parties, generally the applicant, and its intervention can greatly weigh up in the final decision. The risk of partiality of the judge with regard to this intervening NGO, and therefore its arguments, also exists. It should be noted in this regard that, in its provisions relating to incompatibilities, the Rules of the Court do not distinguish between the two modes of action and forbids any former judge to "*represent a party or third party in any capacity in proceedings before the Court*" before the expiration of a period of two years after the end of their mandate (Article 4, paragraph 2).

As comparison, a scandal broke out in the United Kingdom in 1998 related to the famous Pinochet case, when it appeared that one of the judges who rendered the decision, Lord Hoffmann, was also benevolent manager of a branch of Amnesty International. Such organization participated to the case as third party. The House of Lords had to rejudge the case and ultimately rendered a different decision as the first ruling rendered with Lord Hoffmann[17].

The fact that a judge sits with other judges within a Chamber, and not as a single judge, is not sufficient to remove the doubt on his impartiality since, as indicated by the Court, due to the secrecy of the deliberations, it is impossible to know his/her real influence[18]. According to the Court's case-law, any judge whose to lack of impartiality could legitimately be feared ought thus to withdraw [19]. The fact that the applicants did not require the recusal of one judge does not free such judge from the obligation[20] to take by him/herself the necessary measures. In this regard, the Court checks the existence in national laws of a legal obligation for the judge to inform his president of circumstances which may justify his withdrawal. Furthermore, the Court requires, in the event of a challenge by a party, the courts to answer in detail the arguments given to support this demand[21], where it "does not immediately appear to be manifestly devoid of merit"[22].

---

[15] ECHR, *Morice v. France*, [GC], *op. cit.*, §77; ECHR, *Micallef v. Malta* [GC], *op. cit.*, § 97.
[16] Ordinance n° 58-1270 dated December 22th, 1958 organic law on the magistrature's status, article 7-1.
[17] https://www.lemonde.fr/archives/article/1998/12/19/la-decision-des-lords-renvoie-l-affaire-pinochet-a-son-point-de-depart_3682402_1819218.html
[18] ECHR, *Morice v. France* [GC], above, § 89.
[19] ECHR, *Micallef v. Malta* [GC], above, § 98; ECHR, *Castillo Algar v. Spain, ibid*; ECHR, *Morice v. France*, above, § 78; and ECHR, and *Ramljak v. Croatia*, n° 5856/13, June 27, 2017, § 31.
[20] ECHR, *Škrlj v. Croatia*, n° 32953/13, July 11th, 2019, § 45.
[21] ECHR, *Harabin v. Slovaquia*, n° 58688/11, November 20, 2012, § 136.
[22] ECHR, *Remli v. France*, n° 16839/90, April 23, 1996, § 48.

The ECHR should, of course, ensure to apply these requirements to itself. Thus, the Court imposed on itself the rule preventing a judge from sitting twice in the same case in the event of a referral to the Grand Chamber, except, however, for the President of the Chamber and the national judge[23]. It is nevertheless surprising that there is no formal withdrawal procedure within the ECHR, unlike the Court of Justice of the European Union [24]. The Rules of the ECHR only provide for the obligation for a judge to withdraw, on his own initiative, in case of doubt as to his independence or impartiality. A "Resolution on Judicial Ethics" adopted by the ECHR on 23 June 2008 somewhat clarifies the judges' obligations [25] and the procedure to be followed in case of doubt. Lastly the Court's President has the power to "exceptionally" modify the composition of the sections "if circumstances so require"[26]. This power is necessary, but it can only be exercised in a timely manner if the President is informed by the judges of the existence of situations likely to question their impartiality.

In a judgment of 30 March 2023, in the case of *X v. Czech Republic* (64886/19), the ECHR agreed to review an earlier judgment, after the applicant had found that one of the judges had sat in violation of Rule 28 of the Rules of Court, as the judge had already participated in the proceedings in the domestic courts. The Court considered that even if the applicant had been able to anticipate the judge's potential participation in the judgment of his case, "the responsibility for the implementation of Rule 28 and, in particular, of the principle of objective impartiality, cannot clearly be left to the sole initiative of the parties" (§ 15). In other words, the fact that the applicant did not request the prior withdrawal of a particular judge, even though he or she might have been able to deduce from the composition of the Section that that judge would be likely to hear his application, was not sufficient to reject the application for review of the judgment adopted by that judge. The Court also held that it is not necessary to show that the participation of that judge could have had a "decisive influence" on the case in order to obtain a review. It is sufficient to find that the requirements of Rule 28 of the Rules of Court regarding objective impartiality have not been met.

B) The increasing involvement of the identified NGOs and foundations

The organizations identified in the 2020 report are A.I.R.E. Centre, Amnesty International, the International Commission of Jurists (ICJ), the net of Helsinki committees and foundations, Human Rights Watch[27], Interights and the Open Society Foundation (OSF) along with its various branches. Among those organizations, the Open Society Foundation of George Soros set itself apart as twelve of its associates have been judges with the ECHR during the reviewed period, and as it finances the six other organizations. Interights ceased its activities since, due to a lack of financing. Many other organizations act with the European Court but did not provide it with judges; therefore, they are not mentioned here.

[23] Article 24 §2 d) of the Rules of Court updated on September 9, 2019.
[24] Article 38 of Protocol No 3 on the Statute of the CJEU.
[25] The text of the Resolution is in appendixes.
[26] Article 25 § 4 of the Rules of the Court.
[27] At the beginning, in 1978, such NGO was called *Helsinki Watch*. In 1988, *Helsinki Watch* and its affiliates became *Human Rights Watch*. https://www.hrw.org/our-history (visited on 01/02/2020).

Such organizations act with the Court, often in concert, in the frame of strategic litigations[28], i.e., cases elaborated in a political purpose. The aim is to obtain "from the outside", through the ECHR or other international bodies, the condemnation of a practice or a law applicable in a country, failing to reach the change of the same from the interior through elections or government. Some NGOs did thus impose considerable changes to refractory governments. The ECHR's decisions are all the more strategic as they set a precedent for the 46 member States of the Council of Europe. The purpose of this report is not to question the practice of strategic litigations but to target the concerns arising from the fact that an important proportion of the Court is composed of individuals coming from activist organizations acting with the same Court.

Within cases judged between 2009 and 2019, ECLJ identified 185 in which at least one of the seven NGOs was formally involved in proceeding, which is, on average, 17 cases per year. For cases judged between 2020 and 2022, this average increases up to 38 per year, namely twice.

This sharp increase is visible although the number of cases settled per year has decreased by about 35% between these two periods. The figures for the years 2020 to 2022 therefore reveal a strengthening of the involvement of these NGOs in the Court during the past years.

These figures correspond to formal and noticeable participations in the procedure, such as the representation of the applicant or an intervention as a third party. The 2020 ECLJ's report noted that the Court does not systematically cite the NGO acting in the cases, or that NGOs do not act in a transparent manner. For the years 2020 to 2022, the failure by the Court to mention the action of NGOs could be observed on several occasions, as in the Grand Chamber cases *Muhammad and Muhammad v. Romania* and *Grzęda v. Poland*, quoted below. The same was true in the landmark case of *Muhammad v. Spain*, no. 34085/17 of October 10, 2022, where the applicant was represented by lawyers from the Open Society without the latter being mentioned in the case. As in all strategic litigation cases, the applicant was supported by a group of third-party interveners.

It is almost certain that some NGO interventions over the period could not be identified.

⇨ See Recommendation n°6

C) 54 cases of conflicts of interest with the identified NGOs between 2020 and 2022

Among the 114 cases in which at least one of the six NGOs openly intervened, in 34 of them, some judges sat and ruled, which created 54 direct conflicts of interest[29]. These judges sat even though "their" former NGO was defending the applicants or intervening as a third party. The conflict of interest was then due to the significant tie between the judge(s) and one of the parties to the case.

Thus, in the case of intervention by one of the relevant NGOs in the procedure, the impartiality of the ECHR is thus not guaranteed in 30% of the cases. It is widely important but, compared to

[28] Extracts of the *Strategic Litigation* report dated 2018 of the Helsinki Federation for Human Rights (Poland), p. 3 : "Strategic litigation as a method of obtaining ground-breaking decisions with a view to changing laws and practices could in no way do without the use of such a measure as the ECtHR application". See also the OSJI report "Global Human Rights Litigation Report", April 2018 : https://www.justiceinitiative.org/uploads/4e9483ab-a36f-4b2d-9e6f-bb80ec1dcc8d/litigation-global-report-20180428.pdf (visited on 01/02/2020).

[29] The list of the 34 judgments and decisions involving 54 situations of conflicts of interest is attached as an appendix.

the proportion in the period 2009 - 2019, 48 %,[30] there is nevertheless an improvement. This development is mainly due to the end of the mandates of four judges linked to some of the seven NGOs (see below).

In the vast majority of those 34 cases with conflicts of interest, the Court agreed with the party that was supported by the NGO. In other words, the Court followed the logic supported by the NGO.

The judges involved in the conflicts of interest the three last years are Grozev (12 cases), Yudkivska, Schukking (9), Eicke (6), Kucsko-Stadlmayer (4), Motoc, Felici (3), Mits, Pavli, Pinto de Albuquerque (2), Kūris ans Turković (1).

Such figures deal only with the cases of institutional conflicts of interest, arising from the link between a judge and a party to the litigation. Among those 34 ECHR judgments and decisions, 7 relate to Grand Chambre decisions.

As indicated above, such conflicts of interest violate the right to a fair trial and would certainly be censured by the ECHR should they take place in national courts.

We identified another type of conflicts of interest, that is mentioned at the end of this second part of the report.

⇨ See Recommendations n[s] 1, 2, 9 and 10

D) Rejection of recusal requests from Bulgaria

Yonko Grozev is the founder of the Bulgarian Helsinki Committee and was one of its managers from 1992 to 2013. He has been in a situation of conflicts of interest in various litigations filed or supported by this Committee. In March 2020, the Bulgarian Justice Minister, reacting to the ECLJ's report, publicly mentioned the hypothesis of Mr. Grozey's recusal, while recalling this is a decision of the ECHR[31].

Since 2020, to our knowledge, the Bulgarian Government challenged Mr. Grozev in (at least) four litigations, as the applicant's attorney belonged to the Bulgarian Helsinki Committee and acted in its name. It must be indicated that, contrary to other litigations, the link between the attorney and the Helsinki Committee is explicitly indicated in the four decisions.

The first litigation is *D.K. v. Bulgaria*, examined on December 8, 2020 (n° 76336/16). The Bulgarian Helsinki Committee, whose attorney was Adela Kachaunova, filed the case in December 2016, i.e., less than two years after the election of Mr. Grozev to the Court. The decision indicates that, on March 9, 2020, "*the Government required the recusal of Mr. Grozev as he was a founder of the Bulgarian Helsinki Committee and its member from 1992 to 2013*" (§ 4). This request has been refused by the Court on November 17th, 2020 (§ 4). The Court ultimately agreed with the applicant and the Bulgarian Helsinki Committee and condemned Bulgaria "*to directly pay on the bank account of the Bulgarian Helsinki Committee"* 1500 euros of fees and expenses (§ 102). Mr. Grozev had been elected President of the section composing this chamber in May 2020 and was, as such responsible of the judicial ethics enforcement.

[30] Over the 185 cases heard between 2009 and 2019 in which at least one of these NGOs participated, the report identified 88 cases of conflicts of interest, i.e., in 48 % of the cases.

[31] https://www.dnevnik.bg/intervju/2020/03/06/4037509_ionko_grozev_problemut_e_deloto_kolevi_za/

In the case *Anatoliy Marinov v. Bulgaria*, examined on February 15, 2022 (n° 26081/17), the applicants were represented by the president and co-founder with Mr. Grozev of the Bulgarian Helsinki Committee [32], Krasimir Kanev. This later was further member of the Bulgarian national selection committee that selected and suggested Mr. Grozev for the position of judge at the ECHR, which was already criticised in 2014 by the Bulgarian civil society. The ECHR decision indicates that Tim Eicke, president of the Chamber, rejected the recusal request of Mr. Grozev filed by the Government, allowing him to sit[33]. Judge Eicke also sat in similar situations of conflicts of interest. The fees and expenses have been directly paid to the Bulgarian Helsinki Committee.

In the case *I.G.D. v. Bulgaria*, examined on June 7, 2022 (n° 70139/14), the situation is identical. M. Kanev represented the applicant. Tim Eicke, president of the Chamber, rejected the recusal request of Mr. Grozev filed by the Government, allowing him to sit.[34] The fees and expenses (2 451 euros) have been directly paid to the Bulgarian Helsinki Committee.

In the case *Paketova and others v. Bulgaria*, examined on October 4, 2022 (nos. 17808/19 et 36972/19), Mr. Kanev was still representing the applicants. The decision indicates a rejection of the recusal request of Mr. Grozev filed by the Government, without indicating whether it has been taken by the chamber or its president Mrs. Gabriele Kucsko-Stadlmayer. This later also sat in in similar situations of conflicts of interest. Judge Grozev sat in the court.[35] The fees and expenses (9000 euros) have been directly paid to the Bulgarian Helsinki Committee.

⇨ See Recommendation n°10

E) Some recusals

Unlike in the above cases in where judge Grozev refused to be removed, the same judge withdrew in seven other cases initiated by a Helsinki Committee between 2020 and 2022. Even then before 2020, Judge Grozev had been nine times in a conflict-of-interest situation, even though he withdrew in nine other cases in the same circumstances.

Between 2020 and 2022, judge Grozev withdrew in the seven following cases:

The case *T. v. Bulgaria* (n° 41701/16), published on July 9th, 2020, was supported by the Bulgarian Helsinki Committee acting as third party. The applicant's attorney was Natasha Dobreva, Grozev former partner in the law firm he founded and that bears their two names (Grozev&Dobreva). Mrs Dobreva worked nine years in this law firm[36]. In this case, judge Grozev founded all at once the law firm of the applicant's lawyer and the NGO participating as third party.

The cases against Bulgaria *Vasilev and Society of the repressed Macedonians in Bulgaria victims of the communist terror* (n° 23702/15), *Fartunova and Kolenichev* (n° 39017/12) and *Yordanovi* (n° 11157/11), examined respectively on May 28th, June 16th, and September 3rd,

[32] See his short biography on the Bulgarian Helsinki Committee website (consulted le 18/01/2020).
[33] This is not the subject of this paragraph but note that judge Jolien Schukking sat also, despite his former position in the Netherlands Helsinki Committee.
[34] As in the previous case, judge Jolien Schukking also sat, in a conflict-of-interest situation.
[35] As in the previous case, judge Jolien Schukking also sat, in a conflict-of-interest situation.
[36] See her Linkedin profil (visited on 17/02/2023).

2020, have been initiated by the Bulgarian Helsinki Committee, whose president, Krasimir Kanev, represented the applicants. In one of those three cases, *Fartunova and Kolenichev v. Bulgaria* (n° 39017/12) one of the two applicants, Daniela Fartunova, was also lawyer with the Bulgarian Helsinki Committee and, as such, had closely worked with Yonko Grozev[37].

In the case *Macedonian Club for Ethnic Tolerance in Bulgaria and Radonov v. Bulgaria* (n° 67197/13), published on May 28th, 2020, the applicant's lawyer, Toni Menkinoski, is a member of the North Macedonian Helsinki Committee[38].

In the cases *Behar and Gutman* (n° 29335/13) and *Budinova and Chaprazov* (n° 12567/13) versus Bulgaria, published on February 16th, 2021, the applicant's attorneys were Margarita Ilieva then Adela Kachaunova, of the Bulgarian Helsinki Committee, then Mr. Kanev for the second case. The Greek Helsinki Monitor participated as third party. Margarita Ilieva and Adela Kachaunova have followed one after each other Mr. Grozev as director of the legal department of the Bulgarian Helsinki Committee[39]. Mrs Ilieva and M. Grozev wrote together some reports or other texts[40]. According to Mr. Grozev's curriculum, he left the Committee in 2013, i.e., the same year or shortly after the applications had been filed with the ECHR, and he may have worked on them within the Helsinki Committee.

However, the cases in which Mr. Grozev withdrew do not allow to understand his decision not to withdraw in the other cases filed by the same Bulgarian Helsinki Committee.

Regarding the other cases of judges' withdrawal, the reason has not been identified.

⇨ See Recommendation n°10

F) Politically sensitive cases in Eastern Europe

The ECLJ's report noted that the cases of conflict of interest between 2009 and 2019 mainly concerned judges and cases from Eastern Europe[41]. This is still the case between 2020 and 2022. Some cases are politically sensitive. 7 of the 34 identified cases of conflict-of-interest concern judgments of the Grand Chamber. They are as follows:

- *N.D. and N.T. v. Spain* [GC], ns 8675/15 et 8697/15, 13/02/2020.
- *N. and others v. Belgium* [GC], n° 3599/18, 05/03/2020.
- *Muhammad and Muhammad v. Romania* [GC], n° 80982/12, 15/10/2020.
- *Hanan v. Germany* [GC], n° 4871/16, 16/02/2021.
- *Big Brother Watch and others v. UK* [GC], ns 58170/13, 62322/14 and 24960/15, 25/05/2021.
- *Grzęda v. Poland* [GC], n° 43572/18, 15/03/2022.
- *Kavala v. Turkey* [GC], n° 28749/18, 11/07/2022.

[37] See for instance the activity report dated 2006 of the Bulgarian Helsinki Committee, p. 6. For instance, they worked together in the Legal Defense Program of the Bulgarian Helsinki Committee.
[38] See for instance the activity report dated 2008 of the North Macedonian Helsinki Committee.
[39] https://www.bghelsinki.org/en/who-we-are/history
[40] See for instance the annual reports of the Bulgarian Helsinki Committee "Human Rights in Bulgaria" in 2004 and 2005 ; see this letter.
[41] Grégor Puppinck (dir.), Delphine Loiseau, « NGOs and the judges of the ECHR, 2009 – 2019 », February 2020, p. 10.

Some examples:

- ***Muhammad and Muhammad v. Romania* [GC]**, n° 80982/12, October 15th, 2020

The applicants are two Pakistanis involved in terrorist activities and being subject to deportation proceedings. They were represented in Court by Eugenia Crangariu, a lawyer of the Romanian Helsinki Committee, and supported by another Helsinki Committee and Amnesty International (third parties). The Court did not indicate in the judgment the attorney's membership of the Romanian Helsinki Committee. Judges Yudkivska and Pinto de Albuquerque sat on the case, despite their strong links with the Helsinki Committee and Amnesty International (respectively). The ECHR ruled in favour of the Pakistani applicants and found that Romania had violated their rights (Article 1 Protocol 7).

- ***Mándli and others v. Hungary***, n° 63164/16, May 26th, 2020

The applicants are journalists and their accreditation to enter the Hungarian Parliament had been suspended after illegal filming and recording of parliamentarians and their intrusion into a prohibited space. They were supported by a Helsinki Committee (third party). Judge Schukking sat on the case in spite of his former role in a Helsinki Committee. The ECHR ruled in favour of the applicants and unanimously held that Hungary had violated their right to freedom of expression (article 10).

- ***Grzęda v. Poland* [GC]**, n° 43572/18, March 15th, 2022

The applicant is a former Polish judge, who was dismissed in the context of the judicial reforms in Poland. He was represented in court by Mikołaj Pietrzak and Małgorzata Mączka-Pacholak, lawyers practicing for the Helsinki Foundation for Human Rights of Warsaw[42]. He was supported by the same Foundation, Amnesty International and the International Commission of Jurists (third parties). The Court did not indicate in the judgment that the attorneys belonged to the Helsinki Foundation. Judge Felici sat in the case, in spite of his former role in Amnesty International, as did Judge Grozy even though he was the founder of a Helsinki Committee and a member of it for over twenty years. The ECHR ruled in favour of the applicant, finding that Poland had violated his rights (Article 6 § 1) and that the judicial reform of the conservative government was aimed at weakening the justice' independence.

- ***I.G.D. v. Bulgaria***, n° 70139/14, June 7th, 2022

In this above-mentioned case, the applicant was a minor and was placed in special institutions on the grounds that he had committed several criminal offences (arson and sexual harassment). He was represented in Court by Krassimir Kanev, president of the Bulgarian Helsinki Committee. In contrast to the previous quoted cases, this connection between the lawyer and the Bulgarian Helsinki Committee is explicitly stated in the judgment. Judge Grozev sat in the case, despite being a founder and member for more than twenty years of this Helsinki Committee. For this reason, the Bulgarian Government had requested the Court to deport Judge Grozev (see above). Judge Schukking also sat in the case, despite his former role in another Helsinki Committee. The ECHR ruled in favour of the applicant and condemned Bulgaria for not having sufficiently respected the best interests of the child (Articles 5 § 4; 8; 8 and 13 combined). The Court also awarded the applicant

[42] Those two lawyers work within the law firm Pietrzak Sidor i Wspólnicy that has a pro bono activity, including for the Helsinki Foundation, (https://pietrzaksidor.pl/pro-bono/) and each has personally collaborated with such Foundation (https://pietrzaksidor.pl/zespol/). Mikołaj Pietrzak was the coordinator of a program of the Helsinki Foundation. Małgorzata Mączka-Pacholak also worked as lawyer within the strategic litigations program for such Foundation in Warsaw.

the sum of 2,451 euros for costs and expenses, plus any tax due on that sum, "*to be paid directly into the bank account of the Bulgarian Helsinki Committee"* (§ 104).

G) Identification of "topical" conflicts of interest

The conflicts of interest identified in the ECLJ's 2020 report and continuing between 2020 and 2022 may be qualified as institutional as they result from the institutional link between a judge and a party or third party. There is also another type of conflict of interest, resulting from the former commitment of a judge or of his/her NGO on a topic to be examined by the Court. Such topical conflicts of interest are much more difficult to identify and measure than the institutional conflicts of interest, as they result from circumstances individual for each judge.

An example of topical conflict of interest is given by the behaviour of the Albanese judge, Darian Pavli, as he ruled on the conventionality of the reform of the Albanian justice system, of which he had been one of the main designers a short time before.

Darian Pavli is a former student of the Central European University, founded and financed by George Soros. He worked among others for Human Rights Watch, and for the Open Society between 2003 and 2017. In 2015 and 2016, he indicated having advised the President of the special parliamentary committee on the reform of the Albanian justice. In 2016–2017, he indicated having supervised the activities of the Open Society Foundation for Albania, including in relationship with the reformation of the justice, as Programs Director. According to Andi Dobrushi, the executive director at the Open Society Foundation for Albania in 2016, "The Open Society Foundation for Albania has been the primary funder of the entire reform process, including the work of the high-level group and their support infrastructure, the online portal, and the bulk of the public events organized to collect public feedback[43]. » Since 2015, the OSF allocated 600 000 dollars to finance such reform[44]. Such financing and such involvement of the OSF in the national political process lasted up to its end.

The Open Society Foundation invested in Albania more than 131 million dollars between 1992 and 2020[45]; the relationship between its current Prime Minister, Edi Rama, and MM George and Alexander Soros is very close. Regarding the reform of the justice, implemented from the election of Mr. Rama, the OSF acted in collaboration with the democrat US administration, through USAID, and with the European Union, through EURALIUS. USAID paid 60 million dollars between 2000 and 2015 in the Albanian justice sector. In 2016, USAID also paid 8.8 million dollars to "enhance the judiciary performances"[46] in the context of the reform of the justice. Such amounts were often used in coordination with the OSF, that participated to the choice of their allocation. In a letter dated on March 2017, a group of US senators worried about such collaboration, as it intended, in their opinion, to reinforce the government's power over the justice[47].

---

[43] Andi Dobrushi, *How Albania Is Reforming Its Troubled Justice System*, 2016, https://www.opensocietyfoundations.org/voices/how-albania-reforming-its-troubled-justice-system

[44] The Open Society Foundations in Albania - Open Society Foundations, (Visited on Feb. 6 2023)

[45] Ibid.

[46] USAID Announces $8.8 Million Program to Support Albanian Courts | U.S. Agency for International Development (archive.org)

[47] https://www.cruz.senate.gov/imo/media/doc/Letters/20170314_Letter%20toTillersononMacedoniaUSAID.pdf

The judicial reform comprises a reorganization of the process of the judges' nomination and a mechanism called "vetting", i.e., a review performed by a special parliamentary commission of the judges' assets to detect the cases of corruption and to expel from magistracy the individuals unable to explain the origin of their assets[48]. The opposition, minority in the Parliament, denounced some aspects of such reform as allowing the government to politically cleanse the judicial system of its opponents and to control it. The OSF's role in such reform was specifically denounced[49]. It is not the place to examine such question but to observe the importance of Mr. Pavli's commitment in such highly important political process.

Yet, it shall be noticed that, once appointed to the ECHR, M. Pavli decided on cases related to the compliance of such reform with the European Convention. He thus judged the main case in that respect, *Xhoxhaj v. Albania*, no. 15227/19, dated February 9th, 2021, then the cases *Besnik Cani v. Albania*, no. 37474/20 dated October 4th, 2022, and *Nikëhasani v. Albania* no. 58997/18 dated December 13th, 2022 whose decisions relied on the precedent case *Xhoxhaj*.

The case *Xhoxhaj* questioned a key point of the judicial reform, i.e., the possibility for members of parliament to judge and dismiss judges. Altina Xhoxhaj, former judge, blamed the parliamentary "special commission" that judged her, for not being a "court established by law" and thus for having condemned her in breach of the right to a fair trial guaranteed in article 6 of the Convention. Such right establishes indeed that only a real court may render a sentence, which was obviously not the case in Albania within the frame of such proceedings. Altina Xhoxhaj reproached further to such commission not to be an "independent and impartial" court. A condemnation by the ECHR would have ruined the Albanese reform. Eventually, even though the mechanism created by the reform is contrary to the well-established requirements of the ECHR in such matters, nevertheless this later considered it was acceptable in the case, due to exceptional circumstances resulting from the necessity to fight against corruption in Albania.

A part of the Albanese media denounced the conflict of interest of Mr. Pavli, declaring that "the presence of de Darian Pavli in the Strasbourg litigation violates the integrity of an impartial court, as one of its members is the author of the provisions that disqualified Mrs Xhoxhaj [and are disputed by her], it would then be unthinkable that Pavli vote today against the law he himself approved[50]." This is even more serious as the matter of such litigations was highly political and labelled with a strong contest from the opposition to the government.

Incidentally, the applicant, Altina Xhoxhaj, was a competitor of Mr. Pavlias among the candidates to the position of judge with the ECHR[51].

M. Pavli did not withdraw for this litigation nor for the next ones.

As a former ECHR judge, Javier Borrego[52], has pointed out, another illustration of Mr Pavli's problematic behaviour is the landmark cases of *Muhammad v. Spain* (no. 34085/17) and *Basu v. Germany* (no. 215/19), both of which involve charges of racial discrimination against the police in the course of identity checks. They are, as Mr. Pavli himself puts it, "twin cases," i.e. on exactly

[48] Hoppe, Tilman: *Money Talks: The ECtHR is Getting Rid of Corrupt Judges, VerfBlog*, 2021/3/05, https://verfassungsblog.de/money-talks/, DOI: 10.17176/20210305-154025-0.

[49] On this matter, see the report drafted by Sali Berisha, former Albanian President and Prime Minister, *The role of Open society foundation in putting the justice system under the control of the Albanian socialist party through the judicial reform*, https://www.ifimes.org/en/researches/the-role-of-open-society-foundation-in-putting-the-justice-system-under-the-control-of-the-albanian-socialist-party-through-the-judicial-reform/4949?#

[50] *Drejtësi invalide nga Strasburgu*, 9.02.2021, http://www.respublica.al/2021/02/09/drejt%C3%ABsi-invalide-nga-strasburgu

[51] Government Publishes New List of ECtHR Candidates - Exit - Explaining Albania

[52] https://theobjective.com/elsubjetivo/opinion/2022-11-08/policia-nacional-no-racista/

the same subject matter, decided on the same day by the same section of the Court. Yet at least one of the two cases (Muhammad) is a strategic litigation of the Open Society. Mr Pavli did not sit on that case. He did, however, sit on the other case and published a separate cross opinion in which he comments not only on the Basu mare, but also on the Muhammad judgment.

⇨ See Recommendations n^{os}2, 8, 9 and 10

Part III - Other dysfunctions related to the judges and the impartiality of the European Court

Since the 2020 report, the ECLJ deepened its research and identified some new problems related to the judges and the impartiality of the European Court. Some of these problems arose after our attention focused on Messrs. Grozev and Pavli due to the identified conflicts of interest indicated above. Our intention is not to particularly or personally point one judge or another, but to expose their situation as an illustration of identified structural problems. The situation of the other judges has been examined only with regard to the NGO active with the Court, such list is then not comprehensive.

A) Contestation of some judges' impartiality due to their former activist commitment

It must be reminded that the Rules of Court indicates that a judge may not take part in the consideration of any case if, among others, *"his or her independence or impartiality may legitimately be called into doubt"* (art. 28 e). The Court stated that the impartiality is defined *inter alia* by the absence of prejudice or bias from the judges and, that in such matter, "*even the appearances may be of importance*".

Further to the cases of topical conflicts of interest, it is possible to identify other troublesome cases in which a judge's impartiality may be questioned due to his/her former commitment in an organization active on the topic he/she has to investigate as judge. Such cases may be very numerous and bear on topics dear to the NGOs active with the ECHR.

The judges' NGOs of origin act with the Court in important matters, likely to create a legal precedent, and related mostly to freedom of speech[53], right to asylum[54], sexual rights[55], conditions of detention[56], and minorities rights[57]. They act in particular through strategic litigation, i. e., by using the litigations as means to achieve a political general goal, as indicated above.

This is not the place to seek every case where an applicant could legitimately question a judge's impartiality due to his/her former commitment but to give examples.

An example of this issue is given by a decision date January 19, 2020, of Yonko Grozev in a case about euthanasia (application n°55987/20). He rejected the request of parents requiring the Court to take "interim measures", for their relative, a Polish patient in a state of coma, so that he would not be let to die and may be repatriate in his country to be cared for with dignity. The polish bishops offered to pay all expenses. Yonko Grozev decided alone on such request and briefly

[53] Open Society Justice Initiative (OSJI) participated in 10 cases linked to freedom of speech over a total of 20 participations (third party intervention or direct participation), Human Rights Watch in 5 cases over 14, CIJ in 3 over 32.
[54] Regarding the right to asylum: Amnesty International participated in 8 cases on this topic over a total of 22, HRW in 4 over 14, Interights in 5 over 20, Aire Centre in 11 over 38 or CIJ in 5 over 32.
[55] Regarding the LGBT rights: Amnesty International participated in 3 cases on this topic over 22, Interights in 3 over 20, Aire Centre in 5 over 38, CIJ in 8 over 32.
[56] The Helsinki NGOs participated in more than 28 cases linked to custody and conditions in prison over 95, Aire Centre in 4 cases over 38, CIJ in 3 cases over 32.
[57] Regarding the minority rights, OSF participated in 2 cases on this topic over a total of 20 cases, Interights in 3 cases over 20, Aire Centre in 6 cases over 38.

rejected it, depriving thus the patient of the chance to be cared for. Having noticed, upon its notification, that such decision had been taken by a former manager of the Open Society, the patient's family required from the President of the Court the review of the decision on the ground that such foundation pays important amounts to activist organizations acting in favour of euthanasia. The patient's family could legitimately think that Mr. Grozev agrees with such activist commitment and could thus doubt of his impartiality. Such request has been rejected by President Spano, simply declaring that the "allegations" questioning the impartiality of M. Grozev were groundless, thus sealing the fate of the polish patient, who died shortly later of dehydration in the United Kingdom.

Another example of such concern is the situation of judge Kūris who was an associate and manager of the Lithuanian Open Society from 1993 to 2003. He also founded in 1994 the Lithuanian Center of Human Rights. Since the beginning of his ECHR mandate, in 2013, he sat in direct situation of conflict of interest in a litigation filed by his former NGO[58]. Further, as for the judge Grozev, the impartiality of this judge may legitimately be questioned when in charge of a file on a cause or a claim for which he previously advocated. It is the case, for instance, of the promotion of sexual rights, that constitutes an operational priority of the NGO founded by Mr. Kūris[59] and of the OSF[60]. Further, after his election to the ECHR, judge Kūris expressed his opinion in the media[61]. Such personal public commitment of Mr. Kūris on this matter did not convince him to withdraw, but on the contrary he stands out from the other judges by holding the most radical positions in the four cases he judged in this matter[62].

Such cases show that it is detrimental to nominate activists as judges, as their impartiality could always be questioned when they will be in charge of cases related to issues for which their NGO or themselves have advocate.

⇨ See Recommendations n[s] 2, 9 and 10

B) Selection mode inside the national committees

According to the "Guidelines of the Committee of Ministers on the selection of candidates for the post of judge at the European Court of Human Rights", adopted by the Committee of Ministers in 2012[63], the governments shall propose three candidates after a "fair and transparent" national selection procedure, performed by a body responsible for recommending candidates with "a balanced composition", and "free from undue influence."

---

[58] In the case *Kavala v. Turkey* [GC], n° 28749/18, judged on July 11th, 2022, judge Kūris sat even though the applicant belonged to the Open Society Institute, former name of OSF.

[59] See: https://ztcentras.lt/lztc/ (visited on February 9th, 2023, free translation).

[60] See inter alia : https://www.justiceinitiative.org/uploads/fd7809e2-bd2b-4f5b-964f-522c7c70e747/strategic-litigation-impacts-insights-20181023.pdf

[61] See : https://www.alfa.lt/aktualijos/lietuva/e-kuris-ar-su-pandemija-pasitrauks-ir-zmogaus-teisiu-ribojimai/-50434659/

[62] See the cases *M.V. and A.V. v. Romania*, n° 12060/12, April 12th, 2016, *Beizaras and Levickas v. Lithuania*, n° 41288/15, January 14th, 2020; *Valaitis v. Lithuania*, n° 39375/19, January 17th, 2023; *Macatė v. Lithuania* [GC], n° 61435/19, January 23th, 2023.

[63] Adopted by the Committee of Ministers on March 28th, 012, CM(2012)40-final, searchable on: https://search.coe.int/cm/Pages/result_details.aspx?ObjectId=09000016805cb1aa as amended on November 26th, 2014 by CM/Del/Dec(2014)1213/1.5-app5.

The nonfulfillment of such conditions was a major cause of the reject by the Council of Europe of the two first list presented by the Polish government in 2021 et 2022[64].

The nomination of the last Albanese judge in 2019 raised also some concerns, as three lists have been refused by the Council of Europe until the acceptance of a fourth, composed of Sokol Berberi, Marjana Semini, and Darian Pavli, that has been put to vote of the Parliamentary Assembly of the Council of Europe[65]. According to the local media, "The Parliamentary Assembly of the Council of Europe rejected four times the Albanese submissions and officially notified to the Albanese government that the applicant selection process was not clear and did not guarantee professionalism and meritocracy in the selection."[66]

The national committee that chose Sokol Berberi, Marjana Semini and Darian Pavli as ECHR candidates was presided by Artur Metani, who, like Messrs. Berberi and Pavli, worked for the Open Society and was highly involved in the governmental process of judicial reform. He is also the brother of the socialist minister Eglantina Gjermeni, and the advisor of the Prime Minister[67].

The local media also lamented that those three candidates were not submitted to the anticorruption proceeding (called « vetting ») that they themselves have contributed to put in place, contrary to what the government would have suggested[68]. The reason being that M. Berberi left magistracy a short time before having to undergo such anticorruption process[69], while Mr. Pavli, was not a magistrate and was not subject to such obligation[70].

Another similar case of proximity between a candidate and member of the selection national committee concerned Mr. Yonko Grozev, also from the Open Society. The national committee that chose him as ECHR candidate included three individuals belonging to two NGO of which he had been founder or manager *(Bulgarian Lawyers for Human Rights Foundation and Bulgarian Helsinki Committee)*. A complaint denouncing the fraud of this selection process, sent to the Council of Europe by a local organization, was closed without further action[71].

⇨ See Recommendation n°1

C) Sincerity and accuracy of the candidates' and judges' curriculum vitae

The authorities of the Council of Europe seem to take for granted the accuracy of the curriculum of the judge candidates as, in principle, the national authorities are supposed to check it. Nevertheless, one might wonder on the accurateness and comprehensiveness of the notified curricula. The two bodies of the Council of Europe in charge of evaluate (the advisory panel) and elect (PACE) the judges do not seem to benefit from the necessary means to perform a

[64] https://eclj.org/geopolitics/echr/Judges-polonais-a-la-cedh--bras-de-fer-entre-le-conseil-de-leurope-et-la-pologne
[65] CNA, "Rama nuk e lëshon kunatin e Xhafajt/ Çfarë fshihet pas dërgimit të Sokol Berberit në Strasburg?", 2018. Have been previously proposed, and refused by the Council of Europe, three lists with Ina Rama, Gent Ibrahim and Sokol Berberi for the first one, Aleksandër Muskaj, Aurela Anastasi and Sokol Berberi for the second one in April 2017, and Sokol Berberi, Suela Mëneri, and Irakli Koçollari for the third list.
[66] Politiko, "Rama s'heq dorë, kërkon emërimin e kunatit të Fatmir Xhafajt në postin e rëndësishëm", 2018.
[67] Artur Metani Nominated as State Attorney, 1.11.2018, https://exit.al/en/artur-metani-nominated-as-state-attorney/
[68] Albanian Government Misinforms the Council of Europe, Claims ECtHR Candidates Were "Vetted" - Exit - Explaining Albania (archive.org)
[69] ResPublica, Ikën nga Gjykata Kushtetuese Sokol Berberi. Letra e dorëheqjes bëhet publike sot, ishte dorëzuar që më 15 shtator, 2016. See also "The Government Announces Fourth ECtHR Candidate List without Vetting" - Exit - Explaining Albania, 25.07.2018.
[70] The situation of Marjana Semini is not known.
[71] https://assembly.coe.int/nw/xml/XRef/Xref-XML2HTML-fr.asp?fileid=21354&lang=fr

comprehensive audit of the CV. Furthermore, the candidates do not deliver any supporting document. Some curricula may therefore be "embellished".

Hence, Ganna Yudkivska presented herself in 2010 as "Lecturer in human rights" (*Maître de conférences en droits de l'homme)* in Strasbourg, to indicate lessons given in an association in addition to her work at the Council of Europe; this is confusing.[72] The same judge presented herself as "Doctor in Law (in course)" (*Docteur en Droit (en course*)) (sic) of the Strasbourg University for a thesis that is not registered on the official website theses.fr[73]. Such information, emphasized on the CV, compensated the fact that Mrs Yudkivska held, before her election as Court's judge, the simple and temporary position of "jurist" with the Court[74]. She was elected in 2010, at the age of only 36, against other candidates with much more experience than her[75]. She was trained in human rights at the Dutch and Polish Helsinki Committees and at Interights.

A more serious question arises regarding Mr. Pavli. He indicated being senior attorney in his candidature curriculum notified to the Council of Europe, as well as in the media and on the ECHR's website, but without indicating in which bar he registered, nor in which year, which is contrary to such profession's practice. Yet, after verification, the New-York bar indicated that Mr. Pavli never registered there, even though he worked in this city for the Open Society. The same applies with the other US bars that was possible to question. As for the Albanese bar, it refused to certify that Mr. Palvi registered there as attorney, on the ground that it is a matter of private life, even though it agrees to do so for other individuals. Lastly, in the judicial cases indicated in his CV and to which he participated, if we are not mistaken, we did not find any in which his quality as attorney was indicated. As an example, when he acted with the ECHR in the *El-Masri*[76] case, he acted on behalf of the Open Society, an attorney being indicated among the representative of the applicant. This case evidence that the accurateness of the curriculum may be questioned, even on such a crucial point.

⇨ See Recommendation n°3

D) Nepotism

The independence of the ECHR judges towards their government should imply refraining from nominating individuals having personal close links with the governments or political personalities. It is, among others, on this ground that the Polish candidates list has been rejected in 2022 and 2023 as one of the candidates, the Law Professor Elżbieta Karska, was the spouse of a European Parliament member, member of the Law and Justice party (PiS) ruling party in Poland[77].

[72] https://assembly.coe.int/nw/xml/XRef/X2H-Xref-ViewHTML.asp?FileID=12393&lang=FR
[73] *Ibid.*
[74] *Ibid.*
[75] The other candidates were Serhiy Holovaty, former Minister of Justice, Ukrainian parliamentarian, also a member of PACE (where he was vice-president), drafter of the Ukrainian constitution, also a lawyer in cases of human rights violations, and Stanislav Shevchuk, then an ad hoc judge at the ECHR since 2009 and having sat on more than 70 cases, Professor of Law, expert to the UN, a parliamentary committee on European integration, the European Commission and the World Bank, Director of the OSCE/Supreme Court of Ukraine Project on Assistance to the Effective Implementation of the Court's Jurisprudence in Ukraine. Their CVs include many other notable activities.
[76] *El-Masri V. The Former Yugoslav Republic of Macedonia***,** no. 39630/09, GC, 13 décembre 2012.
[77] https://eclj.org/geopolitics/echr/Judges-polonais-a-la-cedh--bras-de-fer-entre-le-conseil-de-leurope-et-la-pologne

Two obvious cases of nepotism have also been identified, once again on the occasion of the review of the conflict of interest related to the judicial reform in Albania. As a matter of fact, the list displayed by Albania, and allowing the election of Mr. Pavli, comprised Mr. Sokol Berberi, whose candidature was proposed several times by the government of Edi Rama. He is the brother-in-law of Fatmir Xhafaj, minister of the interior (Home Office) in the same government. Fatmir Xhafaj resigned in 2018 "less than one week after a major police operation against the organized crime and drugs trafficking[78]." Agron Xhafaj, brother of Fatmir Xhafaj and brother-in-law of Sokol Berberi is an international drug dealer[79]. As for Darian Pavli, ultimately elected as judge to the ECHR, according to Albanese media, he is a cousin of the Prime Minister Rama[80]. Sokol Berberi and Darian Pavli share also that they worked for the Open Society. Surprisingly, such list was not rejected by the Council of Europe bodies.

Such personal links between judges and politicians may also arise during the judges' mandate. That was the case during the mandate of the Ukrainian judge Ganna Yudkivska, between 2010 and 2022. Her husband, Georgii Logvynskyi, involved in the Ukrainian party Popular Front, prior to his wife's election at the Court, was then elected in the Parliament in 2014[81]. Within the frame of his mandate, he sat between 2015 and 2019 at the Parliamentary Assembly of the Council of Europe (PACE), in which he had significant responsibilities: Vice-President of a political group, Vice-President of the Committee on Legal Affairs and Human Rights and even Vice-President of the PACE[82].

In 2020, Mr. Logvynskyi was the subject of an investigation by the National Anti-Corruption Bureau of Ukraine (NABU). He is accused of having participated in the embezzlement of 54 million Hryvnia (€1,836,735 at the time) via a friendly settlement of a case brought before the ECHR against Ukraine[83] by an oil company he controlled[84]. The Ukrainian government's agent at the ECHR is also named in the case for entering into the settlement, which obliged the government to pay this sum to Mr. Logvynskyi's company[85].

In 2020, NABU asked the ECHR to waive Mr Logvynskyi's immunity as the husband of Ms Yudkivska in order to continue its investigation[86]. Judge Yukivska objected and the ECHR rejected the request on the grounds that the ongoing proceedings had already violated the immunity[87]. By giving a purely formal reason for refusal, the Court decided that "there is no need to make any finding as to the substance of the allegations made at national level[88]."

In a similar case, the Court took the opposite decision. In 2011, the Court agreed to lift the diplomatic immunity of the wife of Romanian judge Corneliu Bîrsan, in the context of a

---

[78] https://www.courrierdesbalkans.fr/Albania-demission-surprise-du-ministre-de-l-Interieur-Fatmir-Xhafaj

[79] Rama nuk i ndahet kunatit të Fatmir Xhafës për në Strasburg, 08/03/2017
See also https://pamfleti.net/familja-mafioze-xhafaj-kompletohet-me-deputet-noter-leje-e-shefa-ndertimi-e-porti-bankiere-kumar-trafikante-permbarues-e-avokati/

[80] See *The Government Announces Fourth ECtHR Candidate List without Vetting - Exit - Explaining Albania*, 25.07.2018. *Pavli dhe lidhja e ngushtë me qeverinë Rama*, https://infront-al.com/pavli-dhe-lidhja-e-ngushte-me-qeverine-rama/

[81] https://pace.coe.int/fr/members/7353/logvynskyi

[82] https://pace.coe.int/fr/members/7353/logvynskyi

[83] Six persons are suspected of UAH 54 million funds embezzlement | National Anti-Corruption Bureau of Ukraine (nabu.gov.ua)

[84] *Zolotyy Mandaryn Oyl, Tov v. Ukraine*, no. 63403/13, 12 November 2015.

[85] The New Trial: Kafkaesque Punishment for Cooperation with the ECtHR - Strasbourg Observers

[86] UAH 54 million funds embezzlement: NABU statement regarding the ECHR decision | National Anti-Corruption Bureau of Ukraine

[87] HUDOC - European Court of Human Rights (coe.int)

[88] Decision of the ECHR, 6 July 2020, HUDOC - European Court of Human Rights (coe.int)

corruption investigation, even though "the search carried out (…) in Mr and Mrs Bîrsan's home in Romania violated the immunity of Judge Bîrsan both in respect of himself and in respect of his wife"[89]. Judge Bîrsan accepted that his wife's immunity be lifted and then withdrew from all cases involving Romania for the duration of the investigation, which Mrs Yudkivska did not do[90]. All proceedings against Mrs Bîrsan were eventually dropped. To date, the NABU investigation appears to be ongoing. The defendants have since lodged applications with the ECHR in April 2021 against the NABU[91].

Without prejudging the reality of the accusations, such a situation provides an additional reason to avoid appointing to the Court persons close to politically engaged personalities.

⇨ See Recommendation n°4

E) The issue of the nomination of *ad hoc* judges

When the national judge may not sit in a case as he/she is unable, withdraws or is exempted[92], an *ad hoc* judge is appointed by the President of the Court from a list submitted in advance by the relevant government. The *ad hoc* judges are unilaterally nominated by the governments, without any selection, assessment or election process, which does not allow to "filter out" troublesome nominations if any. At date, the Court only publishes the names of such *ad hoc* judges and the State that designated them, without further details. The governments may designate anybody for this position. Protocole 14 only partially remedied to the situation by allowing the Court to choose between the *ad hoc* judges nominated by each government.

An example of this issue is here again given by Albania whose government ultimately nominated Sokol Berberi, previously quoted, as *ad hoc* judge to the ECHR[93], for the potential replacement of Mr. Pavli, among others, even though the lists on which he was registered have been refused three times by the Council of Europe. Other individuals close to the Rama government are listed among the *ad hoc* judges, including Mrs Ina Rama, who has also been candidate to the ECHR on the first list introduced by such government, and rejected by the Council of Europe.

M. Berberi has also been nominated Albanese representative inside the Venice Commission. It is the body of the Council of Europe having the highest authority after the ECHR and has for mandate to give a legal advice on constitutional maters. It has been seized, among others, for the Albanese judicial reform.

Another example of such issue is given by the case of Bianca Andrada Gutan, *ad hoc* judge for Romania. In 2013, Romania chose Mme Gutan to be one of the three candidates to the position of ECHR judge. According to the PACE's experts Advisory Panel she did not fulfil the criteria to be an ECHR judge. She had to be removed from the Romanian three candidates list.[94]

[89] Decision of the ECHR HUDOC - European Court of Human Rights (coe.int)
[90] *Isayev v. Azerbaijan and Ukraine*, no. 4832/20, 30 July 2020.
[91] *Logvynskyy v. Ukraine and 2 other applications*, no. 32671/20.
[92] Article 29.1.a of the Rules of Court.
[93] List of Ad hoc judges for the year 2023 / Liste des Judges ad hoc pour l'année 2023 (coe.int)
[94] https://adevarul.ro/stiri-interne/evenimente/judecatoarea-bianca-gutan-respinsa-la-cedo-1465246.html

Nevertheless, Romania appointed her as *ad hoc* judge since 2014[95]; she sat since then in a case filed against Romania[96].

It appears thus that individuals considered as unqualified by the Council of Europe have nevertheless been appointed as ECHR's *ad hoc* judges. This is sufficient to evidence the existence of a problem regarding the designation process of the *ad hoc* judges.

⇨ See Recommendation n°5

F) The impossibility to review a decision taken by a judge whose impartiality or independence may legitimately be questioned

Under article 80 of the Rules of Court, a party may request the Court to revise a "judgment" "in the event of the discovery of a fact which might by its nature have a decisive influence" on a case already decided. Thus, according to the rules, only the Court's judgments may be reviewed, which excludes the decisions of inadmissibility, even when a party discovers a fact that may have had a deciding influence on it. The impossibility to require a review is based on the final character of the inadmissibility decisions (articles 27.2, 28 and 29 of the Convention).

Nevertheless, against the letter of the Convention, sometimes the Court agreed to review a case that has been declared inadmissible, in case of "exceptional circumstances were an obvious error has been made in the setting of the factual circumstances relevant for the admissibility exigences or the appreciation that has been made of them[97]." The Court claims then to benefit from "the inherent power to reopen, in the interest of justice, the examination of a case that has been declared inadmissible and to rectify the relevant mistake[98]."

Such praetorian exception to the European Convention is welcome, but should be formalized as, of the one part, it is unknown to nearly all the lawyers and, on the other part, its enforcement fully depends on the arbitrary power of the judge. Thus, since 2020, the review requests of three inadmissibility decisions, related to the applicants doubt as regards the impartiality of the unique judge that rendered it, have been briefly rejected. It is the doubt regarding the impartiality of the unique judge that constitutes the new fact as his/her identity is revealed only upon notification of the challenged decision.

In the case *Knežević v. Montenegro* (n°54228/18), the applicant, a member of the PACE, required the review of the inadmissibility decision after having noticed that it has been taken by judge Màrtiņš Mits with whom he said he had an argument. Màrtiņš Mits was also among the judges questioned for conflicts of interest in the 2020 EDLJ' report. Yet, MP Knežević sent a written question to the Committee of Ministers on this matter (n° 748 dated April 24th, 2020). Mr. Knežević required from the President of the Court the review of such decision due to his doubt regarding the impartiality of judge Mits towards him; this was refused on the ground that inadmissibility decisions are final. The review request of the inadmissibility decisions rendered in the cases *Grimmark* (43726/17) and *Steen* (62309/17) against Sweden was also rejected. Likewise, the review request of Yonko Grozev's decision in the above euthanasia case

[95] https://www.linkedin.com/in/biancagutan/
[96] *Dickmann and Gion v. Romania*, nos. 10346/03 and 10893/04, dated October 24th, 2017.
[97] See inter alia *Peter Boelens v. Belgium*, n°20007/09, September 11th, 2012, § 21.
[98] Idem. The Court quotes, inter alia, the cases *Le Syndicat des copropriétaires du 20 bd de la Mer à Dinard v. France* (dec.), no 47339/99, May 22th, 2003, *Wortmann v. Germany* (dec.), no 70929/01, November 18th, 2003 and *Ölmez et Ölmez v. Turkey* (dec.), no 39464/98, July 5th, 2005.

(n°55987/20 dated January 19th, 2020), expressed due to a doubt regarding the judge impartiality has also been rejected.

⇨ See Recommendation nos 9 and 10

G) The lack of transparency of the Court's registry and of impartiality of certain registry's members

The European Court considers that the principles concerning the courts' impartiality apply also to "officials performing judicial functions, such as lay assessors and registrars or legal secretaries" (*Bellizzi v. Malta*, 2011, § 51)[99]. Such request should also apply to its own registry.

The registry plays a key role in the justice administration within the European Court. It performs the filtering of the applications and proposes to the judges (sitting alone) to declare the inadmissibility of more than 90% of the requests. When a request passed through such filtering and is judged by a panel, the judges deliberate on the basis of a summary drafted by the registry and a draft decision written by the registry and the judge rapporteur. The judges deliberate on the basis of the sole documents prepared by the registry, without inspecting the files, subject to exception[100]. Yet, the identity of the registrar in charge of the file is generally not notified to the parties. Only his/her initials appear on the mails.

Such situation raises concerns of transparency, fairness between the parties, and potentially of partiality.

Such situation raises a concern of fairness, as only the connoisseurs of the Court's staff may identify the registrar in charge of their file from his/her initials and section.

Such situation raises a concern of transparency, as the list of the Court's registrars is not public, contrary to the EU Court of Justice and the Inter-American Court of Human Rights[101]. Only the identity of the registry head office is public. The opacity of the registry's composition is in serious breach of the institution's transparency. Yet, transparency is an essential condition for every democratic control of the institutions.

Such opacity may favour a set of problems, including as regards the safety of the Court and the data confidentiality as the Court's staff is not investigated, contrary to the national civil servants with sensitive positions (cf. Art. 114.1 of the French code of internal security). It is also very easy to join as a trainee and thus to gain access to its digital system.

Such situation may also endanger the Court's impartiality due to the numerous personal links between the registry and the main NGOs acting with the ECHR. Such links result from the circulation of the staff between them. So, some registrars come from NGOs active with the Court and are in the position to participate to cases filed by such NGOs, while some NGO lawyers keep relationship with their former colleagues in the Court that may participate to their cases. This is the same conflicts of interest problem identified amongst the judges, but at the registry level.

Some registrars may have thus a link with an NGO that filed a case with the Court. This is the case for instance of Marcin Sczaniecki who worked for the Warsaw Helsinki Foundation just

---

[99] *Cf* ECHR, Guide on Article 6 of the European Convention on Human Rights Right to a fair trial (civil limb), § 290.

[100] Bostjan Zupancic, *Sur la cour européenne des droits de l'homme, Rétrospective d'un initié (1998-2016)*, L'Harmattan, Paris, 2018.

[101] EU Whoiswho Official Directory of the European Union, Court of Justice of the European Union, 01/01/2023. The annual report of the IACHR comprises the list of its staff. See page 213 of the Annual report for 2020.

before being hired by the ECHR, where he is in charge, among others, of the Polish matters[102], many of them being filed by such Helsinki Foundation. As an example, the pending request *Bychawska-Siniarska and others v. Poland* (n°25237/18) was filed by an employee of the Helsinki Foundation (Dominika Bychawska-Siniarska) and an expert of the Helsinki Foundation (Barbara Grabowska-Moroz). It is examined jointly with another case, *Pietrzak v. Poland* (n°72038/17), filed by a former employee of the Helsinki Foundation. Marcin Sczaniecki, at the Polish ECHR registry, may have examined requests of such former colleagues. The fact that Dominika Bychawska-Siniarska, the applicant of the Helsinki Foundation, is also a former Court's employee shows the close links between such NGO and the ECHR's registry[103].

The recent cases – highly sensitive – filed against Poland relating to abortion are also symptomatic of such troublesome links between registrars and NGOs. Such requests have been filed against the decision of the constitutional Court dated October 2020 stating that eugenic abortion is unconstitutional. Thus, Agata Bzdyń and Monika Gąsiorowska, who contributed to the files drafting and work with the Helsinki Foundation, have been lawyer at the ECHR[104]. At least one polish registrar likely to work on these files, Marcin Sczaniecki (above), comes from the Helsinki Foundation, which is sufficient to question his impartiality.

Furthermore, Marcin Sczaniecki and many other registrars have publicly express, including on the social networks, their support to eugenic abortion in Poland, supported also by the applicants. This is the case, among other Polish staff of the registry, of Rafał Sokół, Radosław Tyburski or Katarzyna Szwed who was recruited as ECHR registrar even though she was an activist in the "Feminist revolutionary Brigade" (*Feministyczna Brygada Rewolucyjna*) and was spokesperson of Polish demonstrations for abortion[105] in 2019. She holds now an important position inside the Council of Europe after having wok with *Abortion Without Borders*[106].

In such highly sensitive and political abortion cases, as in other cases files by the Warsaw Helsinki Foundation, it is undoubtable that the defending Government may have legitimate grounds to doubt of the impartiality of Court's registrars and of the confidentiality of the proceedings. Such doubt is increased as the identity of the lawyer in charge of the request's examination remains confidential.

As a result, the conditions of registry transparency and impartiality are not guaranteed.

⇨ See Recommendation n°7

[102] https://www.coe.int/fr/web/portal/-/marcin-szczaniecki

[103] https://www.facebook.com/dbychawska/about_work_and_education ; https://wszystkoconajwazniejsze-pl.translate.goog/autorzy/dominika-bychawska-siniarska/?_x_tr_sl=auto&_x_tr_tl=fr&_x_tr_hl=fr&_x_tr_pto=wapp

[104] https://www.agatabzdyn-legal.pl/agata-bzdyn-cabinet-d-avocat

[105] See as an example: "Manify w obronie praw kobiet w Gdyni, Katsowicach, Łodzi i Wrocławiu", Polska Agencja Prasowa, March 9th, 2019.

[106] https://www.linkedin.com/in/katszwed/?originalSubdomain=fr

Part IV – Recommendations to better guarantee the Court's impartiality

The Court's operation examination allowed the identification of a set of measures whose implementation should better guarantee its impartiality and the compliance with the standards it imposes to the national jurisdictions in such matter.

The following list is not intended to be exhaustive.

A) At the judicial selection stage

Nominate candidates with high-level judicial experience (1)

The most obvious cases of conflicts of interest at the ECHR involve individuals previously employed by NGOs active at the Court, with no high-level judicial experience. These are mostly conflicts of interest between the judge and his or her former NGO, which acts as a party or third party to the case. As previously indicated, these judges may also decide on cases with politically sensitive issues on which their former NGO was active, which may legitimately call into question their impartiality in the eyes of the applicants. It must be stated that being from an NGO is no guarantee of independence from the government, as large NGOs have close ties with the governments (e.g., Albania).

The best way to avoid such conflicts of interest in the future would be to avoid the appointment of people from activist organizations. This decision would also raise the level of qualification of the judges of the ECHR. Indeed, only half of the members of the ECHR have had experience as judges before their nomination, the others being mostly attorneys and academics. Of course, these later may reveal judicial qualities while carrying out their duties, but such possibility does not constitute a guarantee. More generally, it is problematic that supreme national courts' decisions are retried by European Court's judges less qualified and experienced than these national judges.

It would be consistent for the position of judge at the ECHR to be restricted to persons from the highest national courts, as is the usual practice of some States parties (such as France) or at least to individuals from national courts (as for most of the CJEU judges[107]). Moreover, the professional judges being subject to a set of ethical rules, such circumstance would contribute, in the case of an appointment in Strasbourg, to better guarantee their independence and impartiality.

Consequently, it would be appropriate to recommend to the States Parties and the Advisory Panel, respectively, that they no longer propose or validate the candidacy for the position of judge of persons coming from militant organizations active at the ECHR, and, failing which, to require from the candidates to declare their relations with any organization active in the Court.

Require the publication of declarations of interest (2)

The Committee of Ministers, in its recommendation CM/Rec(2010)12 *Judges: independence, efficiency and responsibilities*, states that "[h]aving regard to the necessity of avoiding actual or

[107] ECLJ, *Le profil professionnel des juges de la CJUE*, 2023.

perceived conflicts of interest, member states may consider making information about additional activities publicly available, for instance in the form of registers of interests" (§29). To this end, members of the CJUE[108] and of many national supreme courts, including in France and the United States[109], are required to publish such a declaration of interests, as are the PACE and European Parliament's members. This is not the case for judges of the European Court of Human Rights.

Therefore:

- on the one hand, the Committee of Ministers should require candidates for the office of judge to publish a declaration of interests, which should be attached to the application form;
- on the other hand, to suggest that the Court amend its Rules of Procedure in order to establish such a periodic obligation for sitting judges.

It should be noticed that the standard candidature file may be directly amended by the Parliamentary Assembly, as the "Model curriculum vitae for candidates seeking election to the European Court of Human Rights" has been adopted by Resolution 1646 (2009) of the PACE relating to the Nomination of candidates and election of judges to the European Court of Human Rights.

Ensure the sincerity of the curriculum vitae submitted by candidates (3)

The curriculum vitae of some judges and candidates are not accurate or exhaustive, which is likely to damage the credibility of the Court.

Consequently, candidates should be asked to justify their functions, titles and diplomas, and these supporting documents could be annexed to the application form and sent to the Advisory Panel and the Parliamentary Committee on the Election of Judges to the European Court of Human Rights.

Avoiding nepotism (4)

As previously indicated, sometimes candidates have close family ties to politicians, members of governments or parliaments. Any form of nepotism can undermine the credibility of the Court and the independence and impartiality of the judges.

As a consequence, it should be added to the candidature form a section requiring from the candidates to declare any family tie with any person holding an important political position, such supporting documents could be attached to the candidature form and send to the Advisory Panel and the Parliamentary Committee.

[108] See for example: https://curia.europa.eu/jcms/upload/docs/application/pdf/2021-12/declaration_financiere_reine_inga.pdf

[109] In the United States, the Supreme court members are subject to a "public declaration of interest, updated yearly, indicating among others the advantages and gifts received during the past year". See Blandine Gardey de Soos, "La déclaration d'intérêts des magistrats judiciaires", *La semaine juridique*, Edition Générale, N° 49, - December 4th, 2017.

Apply the same selection rules to the appointment of *ad hoc* judges (5)

As previously indicated, the current appointment process of *ad hoc* judges is at sole the discretion of the governments. They are not subject to assessment or election within the Council of Europe, which allow some people, who have been declared incompetent by the Council of Europe, to still be appointed to this function. Furthermore, to date, the ECHR publishes the sole names of these *ad hoc* judges and the State party that appointed them, without further details on their paths and qualifications.

Therefore, the existing regime for the selection and appointment of permanent judges should be applied to *ad hoc* judges. Failing which, and for the sake of transparency, at a minimum, such *ad hoc* judges should fill the PACE "curriculum vitae form" which shall be published together with their annual declarations of interest.

B) At the stage of lodging the application: ensuring transparency of interests

Improving the transparency of the NGOs' action before the ECHR (6)

It frequently happens that applications are lodged on the initiative or with the support of NGOs, without those being mentioned in the application and the procedure. The reference to the NGOs in these proceedings would ensure greater transparency, which would be particularly useful when a judge or a member of the registry comes from such organization.

It is also common for third-party interveners to act in concert with one or another of the parties to the proceeding, and not actually be a true third party, thereby undermining fairness between the parties. Sometimes an NGO may even informally file a petition, provide representation for the petitioner, and simultaneously act as a third party[110].

The ECLJ is pleased that the Court has adopted in March 2023 its recommendation that third party interveners declare, in their application to intervene, their possible links with the main parties.

Applicants should also be recommended to declare voluntarily any application filed with the collaboration of an NGO.

C) At the stage of the examination of applications: ensuring the transparency of the procedure

Ensure the Registry's transparency to reinforce the guarantees of its impartiality (7)

As indicated above, the opacity of the Court's Registry rises concerns of transparency, fairness between the parties, and partiality.

Therefore, it would be appropriate:

[110] ECHR, *Neshkov and others v. Bulgaria*, n[s] 36925/10, 21487/12, 72893/12, 73196/12, 77718/12 and 9717/13, January 27th, 2015.

- on the one hand, to communicate to the parties the name of the member or members of the Registry in charge of their case
- and on the other hand, to publish the list of the members of the Registry of the ECHR as it is the practice of the CJEU and of the Inter-American Court of Human Rights[111].

Avoid the national judge being appointed as judge-rapporteur in important cases (8)

The European Court differs from other international courts in that it provides for the participation to the decision of the judge elected in respect of the State questioned in an application. This practice is intended to strengthen the confidence of member States and litigants, limiting the recurrent criticism of a court composed of "foreign judges". Moreover, statistics show that national judges are less inclined than other judges to condemn their State of origin[112]. This is even more true for *ad hoc* judges. This observation gives rise to criticism on the partiality of judges in cases involving the State under which they have been appointed.

However, the national judge has the advantage of being familiar with the language and legal system of his country, which enables him to decide the case on his own, unlike other judges who are then more dependent on the Registry.

Without going so far as to recommend the non-participation of the national judge in the cases filed against the State for which he/she has been appointed, it seems legitimate to recommend that, in sensitive or important cases, the judge elected in respect of the State involved in the case should no longer be designated as judge-rapporteur.

At the very least, in order to improve the transparency of the procedure, the name of the judge-rapporteur should be indicated in the judgment, as is the practice in other courts and at the Human Rights Committee of the U.N.

D) At the trial stage

Early notification to the parties of the composition of the bench (9)

The "right to a judge" includes the right of litigants to know beforehand which judge will hear their case. It is a component of the requirement of publicity of justice, which protects the parties "against the administration of justice in secret with no public scrutiny"[113].

However, this requirement is not respected in the procedure before the ECHR. Indeed, in most cases, the identity of the judge(s) who ruled on an application is notified to the parties only after the judgment, when it is published. Only in the exceptional case of public hearing or referral of the case to the Grand Chamber are the parties informed of the identity of their judges before the judgment.

The fact that the parties know to which section of the Court their case has been assigned is not sufficient. Indeed, the "right to a judge" does not appear to be sufficiently guaranteed by the

[111] EU Whoiswho Official Directory of the European Union, Court of Justice of the European Union, 01/01/2023. The annual Report of the IACHR comprises its staff list. See, as an example, page 213 of its Report for 2020.
[112] E. Voeten, "The Impartiality of International Judges: Evidence from the European Court of Human Rights", *American Political Science Review*, vol. 102, 2008, p. 417-433.
[113] ECHR, *Straume v. Latvia*, (no. 59402/14), 2 jun 2022, §§ 124-125.

assumption that an applicant could deduce the identity of the judges *likely* to rule his/her case by inferring from the Court's correspondence that his/her application has been communicated to such or such of its sections.

The breach is even more serious when the case is tried by a single judge or by an *ad hoc* judge, whose identities cannot even be assumed by the parties.

The harmful character of this lack is also very clear regarding the judge deciding on interim measures. It was so in the above euthanasia case (n°55987/20) rejected by a judge who was previously member of the board of an organization financing the promotion of euthanasia.

Moreover, this lack of transparency in the proceedings renders ineffective the right of the parties to request the recusal of a judge. This poses a major problem as this right of recusal is an essential component of the right to a fair trial (*see below*).

Establish a challenge procedure in line with the Court's requirements for national courts (10)

The European Court has often recalled the importance of the right to challenge a judge as part of the right to a fair trial[114]. As the Court's registry recalls, "Such rules manifest the national legislature's concern to remove all reasonable doubts as to the impartiality of the judge or court concerned and constitute an attempt to ensure impartiality by eliminating the causes of such concerns. In addition to ensuring the absence of actual bias, they are directed at removing any appearance of partiality and so serve to promote the confidence which the courts in a democratic society must inspire in the public."[115]

However, the European Convention and the Rules of Court do not provide for a procedure to request the recusal of a judge. The concept of recusal is absent of such texts. The Rules of Court (Article 28) only consider a procedure for the voluntary withdrawal of the judge, on his or her own initiative, which is different from a challenge procedure initiated at the request of the parties. The absence of any mention of recusal may lead the parties to believe that such a request would be impossible, assuming that the parties were aware of the composition of the bench.

In cases before the Grand Chamber, where the composition of the panel is disclosed beforehand, parties have occasionally requested the disqualification of a judge. To our knowledge, the Court's decisions refusing to disqualify have not been justified; yet, paradoxically in *Harabin v. Slovakia*, 2012, § 136, the Court held that a court must respond to the arguments put forward in support of the disqualification request and meet certain requirements.

Regarding the recusal requests from the Bulgarian Government related to Judge Grozev[116], above mentioned (part II), to our knowledge, the refusal decision have not been justified, or only in a too concise way.

---

[114] See the specific provisions regarding the challenging of judges in *Micallef v. Malta* [GC], 2009, §§ 99-100; a situation where a challenge was not possible in *Stoimenovikj and Miloshevikj v. North Macedonia*, 2021, § 40; *Mikhail Mironov v. Russia*, 2020, concerning the requirements under Article 6 where a challenge for bias is submitted by a litigant and decided by a judge, including where the relevant judge is the one taking the decision, §§ 34-40 and quoted case-law references; and *Debled v. Belgium*, 1994, § 37, concerning a general challenge.

[115] CEDH, Guide on Article 6 of the Convention – Right to a fair trial (civil limb), § 296.

[116] *D.K. v. Bulgaria*, n° 76336/16, December 8th, 2020; *Anatoliy Marinov v. Bulgaria*, n° 26081/17, February 15th, 2022; *I.G.D. v. Bulgaria*, n° 70139/14, June 7th, 2022; *Paketova and others v. Bulgaria*, ns 17808/19 and 36972/19, October 4th, 2022.

Accordingly, the Court should establish a procedure for recusal in its rules. It could follow the example of the Rome Statute of the International Criminal Court (Articles 41 of the Statute and 34 of the Rules)[117] and of various national constitutional courts (for example in Germany[118], France since 2010, Spain and Portugal[119]).

Part's conclusion

These are the main ECLJ's propositions to address the issues identified in the report, regarding mainly the conflicts of interest noticed between judges, registrars and some NGOs and foundations.

Other reformations should be useful for a better justice administration within the European Court, but they are less related to the topic of this report, which is the reason why they are not developed here. One of them deserves to be indicated, as it is also essential. The purpose is to correct the inequity arising from the fact that the parties to a litigation settled by national jurisdictions are not aware that such litigation is filed by a party (usually the unsuccessful party) with the European Court. Let's suppose that the jurisdictions of a country "A" refuse to condemn "B" for a litigation filed by "C". "C" may later on file a complaint against the country "A" with the ECHR, without "B" being aware of it. Only "C" will expose the relevant facts of his conflict with "B" to the ECHR, without contradictory with "B"; "B" has not even the possibility to defend him/herself. It is unrealistic to think that the defending government should be able to efficiently defend B's interests. Thus, a person who succeeded in a litigation with the national court may learn, some years after, that the ECHR decided that such decision violates the European Convention.

As a consequence, the European Court should amend its Rules so as to notify the existence of a request to all parties to a litigation filed with the Court, at the stage of the request communication, and grant them a *right* to intervene in the proceeding.

---

[117] The ICC Rules of Procedure and Evidence provide grounds for disqualification of a judge, including "Performance of functions, prior to taking office, during which he or she could be expected to have formed an opinion on the case in question, on the parties or on their legal representatives that, objectively, could adversely affect the required impartiality of the person concerned" (rule 34.c). In France, for example, the *Compendium of the Judiciary's Ethical Obligations*, published by the Superior Council of Magistracy, provides, as part of impartiality, that: "*Members of the judiciary who have exercised responsibilities outside of the judicial body must ensure that their impartiality cannot as a result be undermined". It adds that the magistrates "take particular care to ensure that the relationships that they may have with people from their former profession cannot harm their impartiality or perceived impartiality. This ethical requirement may go beyond the sole incompatibilities set out by statutory rules. It is therefore the responsibility of judiciary members to consider the risks of harm to their perceived impartiality*." It is added, in this same compendium, that "*Members of the judiciary must ask to be removed or withdraw if it appears that they have a connection with a party, their counsel, an expert or any interest in the proceedings that may cast legitimate doubt on their impartiality in handling a dispute"*.

[118] Michel Fromont, *Présentation de la Cour constitutionnelle fédérale d'Allemagne*, Cahiers du Conseil constitutionnel No 15 (Dossier Allemagne), January 2004.

[119] Perlo Nicoletta, "Les premières récusations au Conseil constitutionnel : réponses et nouveaux questionnements sur un instrument à double tranchant ", *Annuaire international de justice constitutionnelle*, 27-2011, 2012. Juges constitutionnels et Parlements - Les effets des décisions des juridictions constitutionnelles. pp. 61-79.

* * *

APPENDIX

1. List of judges that managed or worked with the main NGOs active with the ECHR (reminder)

For the drafting of the 2020 report, seven NGOs have been identified as being active before the Court and including among their former collaborators at least one person who has served as a permanent judge of the ECHR since 2009. These are (in alphabetical order) A.I.R.E. Center (Advice on Individual Rights in Europe), Amnesty International, the International Commission of Jurists (ICJ), the Helsinki committees and foundations network[120], Human Rights Watch (HRW), Interights (International Center for the Judicial Protection of Human Rights), and the Open Society Foundation (OSF) and its various branches, in particular the Open Society Justice Initiative (OSJI).

Collaborations between NGOs and future judges exist to varying degrees, from official responsibilities within NGOs to meaningful participation in their activities[121]. This is not the place for a judgement on these commitments that relate to individual freedom, but they should be mentioned as these NGOs are active before the Court. This presentation is probably incomplete as it is mainly documented by the information presented in the framework of the selection process for judges, and accessible on the website of the Parliamentary Assembly of the Council of Europe (PACE). This table does not mention the people who have participated, even on a regular basis, to meetings and conferences organized by these NGOs, nor the personal memberships to these. Then, some judges have collaborated with other NGOs, but they are not mentioned here because they are not active at the Strasbourg Court. This study also does not cover *ad hoc* judges. Lastly, political, religious or other personal affiliations are of course disregarded. The names of the interested parties are mentioned only by necessity.

Regarding the A.I.R.E. Center, Judge Eicke was a member of its Board of Directors from 2000 to 2008.

Regarding Amnesty International (AI), three judges collaborated to varying degrees with such NGO. Judge Pinto de Albuquerque was a member of the National Administration Board of Amnesty International-Portugal from 2008 to 2012[122]. Judge Šikuta was also linked to Amnesty

[120] Helsinki Foundation for Human Rights (Poland) (HFHR), the Greek Helsinki Monitor, the Romanian Helsinki Committee (Association for Defence of Human Rights in Romania- the Helsinki Committee (APADOR-CH)), the Hungarian Helsinki Committee, the Bulgarian Helsinki Committee, the Norwegian Helsinki Committee, the Helsinki Committee for Human Rights of the Republic of Macedonia, the Helsinki Committee for Human Rights in Moldova… These NGOs of the Helsinki network were organised under the authority of the International Helsinki Federation for Human Rights until 2007, when it was dissolved.
See the Human Rights House Foundation which gather some of these Committees and Foundations: https://humanrightshouse.org/ (visited on 01/02/2020) or the Civic Solidarity Platform which counts among its many members the Helsinki Committees, the Helsinki Foundation for Human Rights (Poland): https://www.civicsolidarity.org/members (visited on 01/02/2020).

[121] All the information concerning the judges was mainly found in the CVs put online by the Parliamentary Assembly of the Council of Europe (PACE) at the time of the election of the judges or by simple internet search.

[122] One must underline that Mr. Pinto de Albuquerque is, to our knowledge, the only judge who explicitly committed to immediately stop his functions within the NGO in the event of his election at the Court, showing that way that he was aware of the risk of conflict of interest (see his CV on the PACE website).

International [123]. As for Judge Felici, he participated in the human rights protection section of Amnesty International from 1993 to 1995.

Regarding the Helsinki Committees, seven judges collaborated to varying degrees with the national branches of this network. Judge Grozev founded the Bulgarian committee, Judge Kalaydjieva was one of its members. Other judges have organized or facilitated various programs and working groups. They are judges Garlicki, Shukking and Šikuta. Judge Karakaş was a member of the Helsinki Citizens' Assembly[124]. Judge Yudkviska collaborated to a lesser extent: she attended trainings of the Helsinki Committee and represented it before the court.

Regarding the International Commission of Jurists (ICJ), five judges exercised functions there:

- Judge Motoc was a member of the Council of the Commission until 2013.
- Judge Schukking was an expert there in 2014 and 2016.
- Judge Ziemele founded in 1995 the Latvian section of the ICJ of which she has been a member since.
- Judge Cabral-Barreto is a member of the "Law and Justice" group of the Portuguese section of the ICJ [125].
- Judge Kucsko-Stadlmayer has been a permanent member of the Austrian ICJ since 2000.

Regarding Human Rights Watch, Judge Pavli was a researcher in this organization from 2001 to 2003.

Regarding Interights, Judge Eicke was a member of its board of directors from 2004 to 2015.

Regarding the Open Society Foundation (OSF), 12 judges have collaborated to varying degrees with this organization:

- Judge Garlicki has been a member of an "individual-against-State" program at the Central European University since 1997 and has participated in several educational programs in cooperation with the Open Society Institute in Budapest and the Central European University in Budapest, university founded and funded by the OSF[126].
- Judge Grozev was a member of the Board of the Open Society Institute of Bulgaria from 2001 to 2004 as well as of the Board of the Open Society Justice Initiative (OSJI, New York), from 2011 to 2015.
- Judge Kūris was a member of the Board of the Open Society Foundation of Lithuania from 1993 to 1995, a member of the coordinating board from 1994 to 1998, an expert on the publishing program from 1999 to 2003 and a member of another council from 1999 to 2003. He was therefore active there from 1993 to 2003.

[123] See his comments in his CV on the PACE website.
[124] This network of individuals, movements and organizations never belonged to the former International Helsinki Federation for Human Rights. On the other hand, the choice of the "Helsinki" banner and the participation of its national branches in initiatives common to those of the Helsinki Committee make us choose to assimilate the two "Helsinki" networks, that is, that of the Citizens' Assemblies and that of the Helsinki Committees.
[125] The CV of this judge, on the PACE website, does not specify the dates of this function.
[126] The Central European University was endowed with $880 million, https://www.chronicle.com/article/For-President-of-Central/65338/ (visited on 17/04/2023).

- Judge Laffranque was, between 2000 and 2004, a member of the Executive Council of the Center for Political Studies - PRAXIS, an organization founded in 2000 and funded since by the Open Society Institute[127].
- Judge Mijović was a member of the Executive Council of the Open Society Foundation of Bosnia and Herzegovina from 2001 to 2004, as well as a member of the Bosnian OSF project team in 2001.
- Judge Mits has been teaching since 1999 at the Riga Law School,[128] of which he became a vice-rector, as well as at the Judicial Training Centre in Latvia, both founded and co-funded by the Open Society of Latvia.
- Judge Pavli, a former student of the Central European University, was a lawyer with the Open Society Justice Initiative from 2003 to 2015 and then director of programs of the OSF for Albania from 2016 to 2017.
- Judge Sajó was a member of the Board of the Open Society Justice Initiative (OSJI, New York) from 2001 to 2007, and a professor at the Central European University in Budapest from 1992 to 2008.
- Judge Šikuta was a member of expert committees of the Open Society Foundation of Slovakia from 2000 to 2003. He was not remunerated for this function.
- Judge Turković was a member of the Board of the Open Society Institute of Croatia from 2005 to 2006 and a member of the research team of this same organization from 1994 to 1998.
- Judge Vučinić wrote various articles for the Open Society Institute and contributed to its reports in 2005 and 2008; he is also a member of the board of two NGOs funded by the OSF.
- Judge Ziemele has been teaching since 2001 at the Riga Law School, founded and co-funded by the Open Society of Latvia.

Other judges have participated but on a less official way[129], thus we will not insert them in the study.

This phenomenon is not limited to the Court's members. Thus, Nils Muižnieks, Commissioner for Human Rights of the Council of Europe from 2012 to 2018, was also program director of the Latvian Open Society until 2012. In 2009, he explained that the Open Society wishes to create a new man – the *homo sorosensus* [by reference to Mr. Soros] – the man of open society, contrary

[127] http://www.praxis.ee/en/organisation/think-tank/ (visited on 17/04/2023).
[128] The OSF founded and co-finances the Riga Law School with the governments of Sweden and Latvia.
[129] Judge Bošnjak was a member of a Peace Institute team (Institute for Contemporary Social and Political Studies) in 2005 on a project co-funded by the Open Society Institute. This NGO is on the list of NGOs funded by and partners of the OSF. He was a speaker in a conference on May 26th, 2006, of the Peace Institute (Institute for Contemporary Social and Political Studies).
Judge Harutyunyan gave lectures in 2007 and 2008 at the Central European University and at institutes of the Open Society Foundation.
Judge Zdravka Kalaydjieva founded and was a member of the NGO "Bulgarian Lawyers for Human Rights" from 1993 to 2008 (and then since 2015). This NGO is funded in particular by the Open Society Institutes of New York and Sofia. She has also given lessons as part of a training course for legal practitioners from the former Soviet republics of Central Asia, organized by the Open Society Institute, in Bishkek, Kyrgyzstan in 1999.
Judge Kovler taught in 1997 and 1998 at the Soros Foundation in Kyrgyzstan.
Judge Zupančič gave lectures at the Central European University in Budapest in 1997 (Sources: see schedules).

to the *homo sovieticus*[130]. Within the frame of his functions, he condemned several initiatives of the Hungarian government, including the draft law called "anti-Soros"[131].

2. List of direct conflicts of interest identified between 2020 and 2022

Here is the comprehensive list of the 34 cases examined between 2020 and 2022 for which at least one direct conflict of interest has been identified (in chronological order, with only the relevant judge). The 54 conflicts of interest result from the fact that one or several judges sat to decide in a case filed or supported by their former NGO.

1. *D. and N.T. v. Spain* [GC], n[s] 8675/15 et 8697/15, 13/02/2020: Judges Eicke and Kucsko-Stadlmayer - Third parties: A.I.R.E. Centre, CIJ.
2. *Khadija Ismayilova v. Azerbaïdjan* (n° 2), n° 30778/15, 27/02/2020: Judges Grozev and Yudkivska - Third party: a Helsinki Committee.
3. *N. and others v. Belgium* [GC], n° 3599/18, 05/03/2020: Judge Motoc - Third party: CIJ.
4. *Mándli and others v. Hungary*, n° 63164/16, 26/05/2020: Judge Schukking - Third party: a Helsinki Committee.
5. *Fartunova et Kolenichev v. Bulgaria* (dev.), n° 39017/12, 16/06/2020: Judge Yudkivska - Applicants represented by a Helsinki Committee.[132]
6. *Bagirov v. Azerbaïdjan*, n[s] 81024/12 et 28198/15, 25/06/2020: Judge Kucsko-Stadlmayer - Third party: CIJ.
7. *Yunusova and Yunusov Azerbaïdjan* (n° 2), n° 68817/14, 16/07/2020: Judge Yudkivska - Applicants represented by a Helsinki Committee.
8. *T. v. Bulgaria*, n° 41701/16, 09/07/2020: Judge Yudkivska - Third party: a Helsinki Committee.
9. *K. and others* v. *Poland*, n[s] 40503/17, 42902/17 and 43643/17, 23/07/2020: Judge Eicke - Third party: A.I.R.E. Centre.
10. *Mirgadirov v. Azerbaidjan and Turkey*, n° 62775/14, 17/09/2020: Judge Yudkivska - Third party: a Helsinki Committee.
11. *Muhammad and Muhammad v. Romania* [GC], n° 80982/12, 15/10/2020 : Judges Pinto de Albuquerque and Yudkivska - Applicants represented by a Helsinki Committee; Third parties: a Helsinki Committee, Amnesty International (below Amnesty).
12. *X and Y v. North Macedonia*, n° 173/17, 05/11/2020: Judge Yudkivska - Third party: a Helsinki Committee.
13. *K. v. Bulgaria*, n° 76336/16, 08/12/2020: Judge Grozev - Applicant represented by the Helsinki Committee founded by Mr. Grozev.

---

[130] Nils Muižnieks, Creating the "Open Society Man" (and Woman!), Open Society News, Fall 2009, p. 6: "*Many of us (that is veteran staff, board members, and/or grantees of the various branches of the Open Society Institute) assumed that within two decades we could help create a new "open society man." This "new man"—homo sorosensus—would replace homo sovieticus, whose remains would slowly decompose on the ash heap of history (located in a dark alley behind the gleaming main streets of the new, "normal" open societies we would build).*" https://www.opensocietyfoundations.org/publications/open-society-news-eastern-europe-where-do-open-societies-stand-20-years-later#publications_download (visited 01/02/2020).

[131] "*Hongrie. Le Council of Europe critique la loi « anti-Soros »*", *Ouest France*, February 15th, 2018: https://www.ouest-france.fr/europe/hongrie/hongrie-le-conseil-de-l-europe-critique-la-loi-anti-soros-5567285 (visited on 01/02/2020).

[132] In this schedule, we indicated that the applicants were represented by a Helsinki Committee when their attorney(s) were member of the strategic litigations team of a Helsinki Committee. See the February 2020 report, pp. 13-14.

14. *V.C.L. and A.N. v. United Kingdom*, n[s] 77587/12 et 74603/12, 16/02/2021: Judge Eicke - Applicants represented by A.I.R.E. Centre.
15. *Hanan v. Germany* [GC], n° 4871/16, 16/02/2021: Judges Grozev, Mits and Turković - Third party: Open Society Justice Initiative (OSJI).
16. *Behar and Gutman v. Bulgaria*, n° 29335/13, 16/02/2021: Judge Schukking - Applicants represented by a Helsinki Committee; Third party: another Helsinki Committee.
17. *Budinova and Chaprazov v. Bulgaria*, n° 12567/13, 16/02/2021: Judge Schukking - Applicants represented by a Helsinki Committee; Third party: another Helsinki Committee.
18. *Big Brother Watch and others v. United Kingdom* [GC], n[s] 58170/13, 62322/14 et 24960/15, 25/05/2021: Judges Grozev, Kucsko-Stadlmayer, Mits, Motoc, Pavli and Pinto de Albuquerque - Applicants: Amnesty, Open Rights Group; Third parties: CIJ, a Helsinki Committee, HRW, OSJI.
19. *Broda and Bojara* v. *Poland*, n[s] 26691/18 et 27367/18, 29/06/2021: Judge Felici - Applicants represented by a Helsinki Committee; Third parties: Amnesty, CIJ.
20. *Anatoliy Marinov v. Bulgaria*, n° 26081/17, 29/06/2021: Judges Grozev and Schukking - Applicant represented by a Helsinki Committee.
21. *Selygenenko and others v. Ukraine*, n[s] 24919/16 et 28658/16, 21/10/2021: Judge Yudkivska - Applicant represented by a Helsinki Committee.
22. *Lee v. United Kingdom* (dec.), n° 18860/19, 07/12/2021: Judge Eicke - Third party: A.I.R.E. Centre
23. *Grzęda* v. *Poland* [GC], n° 43572/18, 15/03/2022: Judges Felici and Grozev - Applicant represented by a Helsinki Committee; Third parties: the same Helsinki Committee, Amnesty, CIJ.
24. *Y and others v. Bulgaria*, n° 9077/18, 22/03/2022: Judges Grozev and Schukking - Applicants represented by a Helsinki Committee.
25. *Bumbeș v Romania*, n° 18079/15, 03/05/2022: Judges Grozev and Schukking - Applicant represented by a Helsinki Committee; Third party: OSJI.
26. *Oganezova v. Armenia*, n[s] 71367/12 et 72961/12, 17/05/2022: Judges Eicke, Motoc and Kucsko-Stadlmayer - Third parties: A.I.R.E. Centre, CIJ, HRW.
27. *I.G.D. v. Bulgaria*, n° 70139/14, 07/06/2022: Judges Grozev et Schukking - Applicant represented by a Helsinki Committee.
28. *Ecodefence and others v. Russia*, n[s] 9988/13 and 60 others, 14/06/2022: Judge Pavli - Applicants: a Helsinki Committee, some financed by OSF and / or Helsinki Committees; Third parties: Amnesty, CIJ, two Helsinki Committees.
29. *Stoyanova v. Bulgaria*, n° 56070/18, 14/06/2022: Judges Grozev and Schukking - Third party: a Helsinki Committee.
30. *Akkad v. Turkey*, n° 1557/19, 21/06/2022: Judge Felici - Third party: Amnesty
31. *Kavala v. Turkey* [GC], n° 28749/18, 11/07/2022 : Judges Grozev and Kūris – Applicant belonging to the Open Society Institute.
32. *Kaganovskyy v. Ukraine*, n° 2809/18, 15/09/2022: Judge Yudkivska - Applicant represented by a Helsinki Committee.
33. *Otite v. United Kingdom*, n° 18339/19, 27/09/2022: Judge Eicke - Third party: A.I.R.E. Centre.
34. *Paketova and others v. Bulgaria*, n[s] 17808/19 et 36972/19, 04/10/2022: Judges Grozev and Schukking - Applicant represented by a Helsinki Committee.

3. List of the other cases filed or supported by at least one of the six NGO's between 2020 and 2022

Here are 80 other cases judges between 2020 and 2022 and filed or supported by the NGO's whose associates became judges. Contrary to the 34 cases of schedule 2, in such 80 cases, no judge sat in a conflict-of-interest situation. I.e., the judgement panel that examined such 80 cases did not comprise any judge from the NGO's having filed or supported the requests.

1. *Beizaras and Levickas v. Lithuania*, n° 41288/15, 14/01/2020: Third-parties : A.I.R.E. Centre, CIJ.
2. *Strazimiri v. Albania*, n° 34602/16, 21/01/2020: Applicant represented by a Helsinki Committee.
3. *L.R. v. North Macedonia*, n° 38067/15, 23/01/2020 : Applicant: a Helsinki Committee.
4. *Elżbieta Arendarczuk* v. *Poland* (Dec), n° 39415/15, 04/02/2020 : Applicant represented by a Helsinki Committee.
5. *Baş v. Turkey*, n°66448/17, 03/03/2020: Third party: CIJ.
6. *Irena and Eugeniusz Waresiak v. Poland* (Dec), n° 58558/13, 10/03/2020: Applicants represented by a Helsinki Committee ; Third party: the same Helsinki Committee.
7. *Łukasz Kasprowicz v. Poland*, n°58400/14, 24/03/2020: Applicant represented by a Helsinki Committee.
8. *Bilalova and others v. Poland*, n° 23685/14, 26/03/2020: Applicants represented by a Helsinki Committee; Third parties: A.I.R.E. Centre, CIJ.
9. *Kövesi v Romania*, n° 3594/19, 05/05/2020: Third parties: un Helsinki Committee, OSJI.
10. *Pintér v. Hungary*, n° 39638/15, 26/05/2020: Applicant represented by a Helsinki Committee.
11. *Nagy v. Hungary*, n° 43441/15, 26/05/2020: Applicant represented by a Helsinki Committee.
12. *Kamil Marut v. Poland* (dev.), n° 38631/18, 26/05/2020: Applicant represented by a Helsinki Committee.
13. *Vasilev and 'Society of the Repressed Macedonians in Bulgaria Victims of the Communist Terror' v. Bulgaria*, n° 23702/15, 28/05/2020: Applicant represented by a Helsinki Committee.
14. *Macedonian club for ethnic tolerance in Bulgaria and Radonov v. Bulgaria*, n° 67197/13, 28/05/2020: Applicants represented by a Helsinki Committee.
15. *Jezior v. Poland*, n° 31955/11, 04/06/2020: Applicant represented by a Helsinki Committee.
16. *A.B. and others v. Poland*, n^{s} 15845/15 et 56300/15, 04/06/2020: Applicants represented by a Helsinki Committee.
17. *Joanna Ewa Przydatek v. Poland*, n° 43081/18, 16/06/2020: Applicant represented by a Helsinki Committee.
18. *K.T. and Z.K. v. Poland*, n° 46697/18, 16/06/2020: Third party: a Helsinki Committee.
19. *Yordanovi v. Bulgaria*, n° 11157/11, 03/09/2020: Applicants represented by a Helsinki Committee.
20. *Kamińska and others v. Poland*, n° 4006/17, 03/09/2020: Applicants represented by a Helsinki Committee.
21. *Vladovskiye v. Russia*, n° 40833/07, 06/10/2020: Third party: Interights.
22. *Sabuncu and others v. Turkey*, n° 23199/17, 10/11/2020: Third party: HRW.

23. *B and C v. Switzerland*, n°s 889/19 et 43987/16, 17/11/2020: Third parties: A.I.R.E. Centre, CIJ.
24. Şik *v. Turkey* (n° 2), n° 36493/17, 24/11/2020: Third party: HRW.
25. *Guðmundur Andri Ástráðsson v. Island* [GC], n° 26374/18, 01/12/2020: Third party: a Helsinki Committee.
26. *Selahattin Demirtaş v. Turkey* (n° 2), n° 14305/17, 22/12/2020: Third party: HRW.
27. *Pişkin v. Turkey*, n° 33399/18, 15/12/2020: Third parties: Amnesty, CIJ.
28. *Sabalić v. Croatia*, n° 50231/13, 14/01/2021: Third parties: A.I.R.E. Centre, CIJ.
29. *Atilla Taş v. Turkey*, n° 72/17, 19/01/2021: Third party: HRW.
30. *R.Y. v. Russia*, n° 21977/20, 23/03/2021: Third parties: A.I.R.E. Centre, CIJ, a Helsinki Committee.
31. *Murat Aksoy v. Turkey*, n° 80/17, 13/04/2021: Third party: HRW.
32. Ahmet Hüsrev Altan *v. Turkey*, n° 13252/17, 13/04/2021: Third party: HRW.
33. *Dłużewska v. Poland*, n° 39873/18, 15/04/2021: Third party: a Helsinki Committee.
34. *Xero Flor w Polsce sp. z o.o. v. Poland*, n° 4907/18, 07/05/2021: Third party: a Helsinki Committee.
35. *Valdís Fjölnisdóttir and others v. Island*, n° 71552/17, 18/05/2021: Third party: A.I.R.E. Centre.
36. *Dimov and others v. Bulgaria*, n[s] 45660/17 and 13 others, 08/06/2021: Applicants represented by a Helsinki Committee.
37. *Palfreeman v. Bulgaria*, n° 840/18, 08/06/2021: Applicant represented by a Helsinki Committee.
38. *Bulaç v. Turkey*, n° 25939/17, 08/06/2021: Third party: HRW.
39. *Barovov v. Russia*, n° 9183/09, 15/06/2021: Applicant represented by a Helsinki Committee.
40. *Lesław Wójcik v. Poland*, n° 66424/09, 01/07/2021: Third party: a Helsinki Committee.
41. *A.M. and others v. Russia*, n° 47220/19, 06/07/2021: Third party: HRW.
42. *D.A. and others v. Poland*, n° 51246/17, 08/07/2021: Applicants represented by a Helsinki Committee.
43. *Reczkowicz v. Poland*, n° 43447/19, 22/07/2021: Third party: CIJ.
44. *Danuta Nowak c v. Poland* (dev.), n° 2290/14, 31/08/2021: Third party: a Helsinki Committee.
45. *Kuchta and Mętel v. Poland*, n° 76813/16, 02/09/2021: Third party: a Helsinki Committee.
46. *X. v. Poland*, n° 20741/10, 16/09/2021: Third party: CIJ.
47. *V.P. v. France* (dev.), n° 21825/20, 07/10/2021: Third party: A.I.R.E. Centre.
48. *Democracy and Human Rights Resource Centre and Mustafayev v. Azerbaïdjan*, n[s] 74288/14 and 64568/16, 14/10/2021: Third parties: CIJ, OSJI.
49. *M.B. v. Poland*, n° 60157/15, 14/10/2021: Applicant represented by a Helsinki Committee.
50. *Dolińska - Ficek and Ozimek v. Poland*, n[s] 49868/19 and 57511/19, 08/11/2021: Third party: CIJ.
51. *Fotaq Zaharia v. Albania* (dev.), n° 45022/16, 09/11/2021: Applicant represented by a Helsinki Committee.
52. *S.-H. v. Poland* (dev.), n[s] 56846/15 et 56849/15, 16/11/2021: Third party: a Helsinki Committee.

53. *Savran v. Denmark* [GC], n° 57467/15, 07/12/2021: Third party: Amnesty.
54. *G.A. and others v. Hungary* (dec), n° 50984/21, 09/12/2021: Applicants represented by a Helsinki Committee.
55. *Abdi Ibrahim v. Norway* [GC], n° 15379/16, 10/12/2021: Third party: A.I.R.E. Centre.
56. *Ilicak (N° 2) v. Turkey*, n° 1210/17, 14/12/2021: Third party: HRW.
57. *Banaszczyk v. Poland*, n° 66299/10, 21/12/2021: Applicant represented by a Helsinki Committee.
58. *İlker Deniz Yücel v. Turkey*, n° 27684/17, 25/01/2022: Third party: HRW.
59. *Advance Pharma sp. z o.o v. Poland*, n° 1469/20, 03/02/2022: Applicants represented by a Helsinki Committee ; Third party: a Helsinki Committee.
60. *Y. v. Poland*, n° 74131/14, 17/02/2022: Third party: a Helsinki Committee.
61. *Wikimedia Foundation, Inv. v. Turkey* (dev.), n° 25479/19, 01/03/2022: Third parties: CIJ, HRW.
62. *Rudnicki v. Poland* (dev.), n° 22647/19, 03/02/2022: Applicant represented by a Helsinki Committee.
63. *Human Rights Watch v. United Kingdom* (dev.), n° 64230/16, 10/03/2022 : Applicant: HRW.
64. *A.M. v. Norway*, n° 30254/18, 24/03/2022: Third party: A.I.R.E. Centre.
65. *Śliwczyński and Szternel v. Poland* (dev.), n° 2244/14, 29/03/2022: Applicants represented by a Helsinki Committee.
66. *Wojciech Krysztofiak v. Poland* (dev.), n° 15355/14, 26/04/2022: Applicants represented by a Helsinki Committee.
67. *Khasanov and Rakhmanov v. Russia* [GC], n°s 28492/15 et 49975/15, 29/04/2022: Third party: CIJ.
68. *Bahoumou Totopa v. Spain* (dev.), n° 74048/17, 10/05/2022: Third parties: A.I.R.E. Centre, CIJ.
69. *Dragica Vangelova and others v North Macedonia* (dev.), n° 17218/17, 17/05/2022: Applicants represented by a Helsinki Committee.
70. *Taner Kiliç (n° 2) v. Turkey*, n° 208/18, 31/05/2022: Applicant: president of a branch of d'Amnesty at the time of the facts; Third parties: CIJ, HRW.
71. *Żurek v. Poland*, n° 39650/18, 16/06/2022: Applicant represented by a Helsinki Committee; Third parties: Amnesty, CIJ, a Helsinki Committee.
72. *Bieliński v. Poland*, n° 48762/19, 21/07/2022: Third party: a Helsinki Committee.
73. *Darboe et Camara v. Italy*, n° 5797/17, 21/07/2022: Third party: A.I.R.E. Centre.
74. *Juszczyszyn v. Poland*, n° 35599/20, 06/10/2022: Applicant represented by a Helsinki Committee; Third party: CIJ.
75. *Muhammad v. Spain*, n° 34085/17, 18/10/202: Applicants represented by OSJI.
76. *B.B. v. Poland*, n° 67171/17, 18/10/2022: Applicant represented by a Helsinki Committee; Third party: a Helsinki Committee.
77. *Velimir Dabetić v. Italy*, n° 31149/12, 18/10/2022: Third party: A.I.R.E. Centre.
78. *Yüksekdağ Şenoğlu and others v. Turkey*, n^{s} 14332/17 and 12 other requests, 08/11/2022: Third party: CIJ.
79. *D.Ł. v. Poland* (dev.), n° 38539/18, 22/11/2022: Applicant represented by a Helsinki Committee.
80. *Barmaxizoglou and others v. Greece*, n° 53326/14, 01/12/2022: Applicants represented by a Helsinki Committee.

4. Article 21 of the European Convention on Human Rights

1. The judges shall be of high moral character and must either possess the qualifications required for appointment to high judicial office or be jurisconsults of recognized competence.
2. Candidates shall be less than 65 years of age at the date by which the list of three candidates has been requested by the Parliamentary Assembly, further to Article 22.
3. The judges shall sit on the Court in their individual capacity.
4. During their term of office the judges shall not engage in any activity which is incompatible with their independence, impartiality or with the demands of a full-time office; all questions arising from the application of this paragraph shall be decided by the Court.

5. Article 28 of the ECHR Rules of Court, (dated 10 February 2023)

1. Any judge who is prevented from taking part in sittings which he or she has been called upon to attend shall, as soon as possible, give notice to the President of the Chamber.

2. A judge may not take part in the consideration of any case if

(a) he or she has a personal interest in the case, including a spousal, parental or other close family, personal or professional relationship, or a subordinate relationship, with any of the parties;

(b) he or she has previously acted in the case, whether as the Agent, advocate or adviser of a party or of a person having an interest in the case, or as a member of another national or international tribunal or commission of inquiry, or in any other capacity;

(c) he or she, being an ad hoc judge or a former elected judge continuing to sit by virtue of Rule 26 § 3, engages in any political or administrative activity or any professional activity which is incompatible with his or her independence or impartiality;

(d) he or she has expressed opinions publicly, through the communications media, in writing, through his or her public actions or otherwise, that are objectively capable of adversely affecting his or her impartiality;

(e) for any other reason, his or her independence or impartiality may legitimately be called into doubt.

3. If a judge withdraws for one of the said reasons, he or she shall notify the President of the Chamber, who shall exempt the judge from sitting.

4. In the event of any doubt on the part of the judge concerned or the President as to the existence of one of the grounds referred to in paragraph 2 of this Rule, that issue shall be decided by the Chamber. After hearing the views of the judge concerned, the Chamber shall deliberate and vote, without that judge being present. For the purposes of the Chamber's deliberations and vote on this issue, he or she shall be replaced by the first substitute judge in the Chamber. The same shall apply if the judge sits in respect of any Contracting Party concerned in accordance with Rules 29 and 30.

5. The provisions above shall apply also to a judge's acting as a single judge or participation in a Committee, save that the notice required under paragraphs 1 or 3 of this Rule shall be given to the President of the Section.

6. Resolution on Judicial Ethics, adopted by the Plenary Court on 21 June 2021

[…]

I. Integrity

Judges' conduct must be consistent with the high moral character that is a criterion for judicial office. They should be mindful at all times of their duty to act, in and outside the Court, with the requisite integrity, as well as loyalty, dignity and discretion inherent in the authority and reputation of the Court. Judges shall exercise particular caution in all contact with parties and other persons associated with pending cases.

II. Independence

In the exercise of their judicial functions, judges shall be independent of any public national or international institution, body or authority or any private entity. They shall keep themselves free from undue influence of any kind, whether external or internal, direct or indirect. They shall refrain from any activity, expression and association, refuse to follow any instruction, and avoid any situation that may be considered to interfere with their judicial function and to affect adversely public confidence in their independence.

III. Impartiality

Judges shall exercise their function impartially and ensure the appearance of impartiality. They shall take care to avoid conflicts of interest as well as situations in and outside of the Court that may be reasonably perceived as giving rise to a conflict of interest. Judges shall not be involved in dealing with a case in which they have a personal interest. They shall refrain from any activity, expression and association that may be considered to affect adversely public confidence in their impartiality.

[…]

VI. Expression and contacts

Judges shall exercise their freedom of expression in a manner compatible with the dignity of their office and their loyalty to the institution of the Court. They shall refrain from expressing themselves, in whatever form and medium, in a manner which may undermine the authority and reputation of the Court or give rise to reasonable doubt as to their independence or impartiality. This applies equally to the exercise of judicial function, representation of the Court, and to academic or other public or private activities outside of the Court. They shall proceed with the utmost care if using social media.

VII. Additional activity

Judges may not engage in any additional activity except insofar as this is compatible with independence, impartiality and the demands of their full-time office. They shall declare any additional activity to the President of the Court, as provided for in Rule 4 of the Rules of Court.

Only teaching, research and publishing activities may give rise to remuneration. Requests for leave for judicial or other missions should be submitted to the President of the Court.

[…]

X. Ad hoc Judges

Articles of the present Resolution, insofar as relevant, shall apply to *ad hoc* judges..

[…]

7. Procedure for the election of judges to the European Court of Human Rights

A Memorandum prepared by the Secretary General of the Parliamentary Assembly of the Council of Europe (PACE) and dated 14 March 2023 details in about ten pages the procedure for the election of ECHR judges[133]. This document is summarized as follows on the PACE website[134]. Following this summary, we reproduce an appendix to this document which lists "Criteria for evaluating candidates for the office of judge at the European Court of Human Rights."

"According to the European Convention on Human Rights, judges must "be of high moral character and possess the qualifications required for appointment to high judicial office or be jurisconsults of recognised competence."

To ensure these standards are met, there are two phases to the election process – firstly a national selection procedure, in which each State party chooses a list of three qualified candidates, and secondly the election procedure undertaken by the Assembly, in which a special parliamentary committee assesses the qualifications of the three candidates, as well as the fairness of the national selection procedure, before the Assembly proceeds with the election.

National selection procedures – transmission of a list of three candidates

When selecting their three candidates, States should ensure that their national procedure is fair and transparent, for example by issuing public and open calls for candidates. All candidates must have appropriate legal qualifications and experience and must have an active knowledge of either English or French – the languages in which Court judgements are drafted – and at least a passive knowledge of the other language.

To ensure gender-balance on the Court, States are also asked to put forward at least one candidate from each sex. Single-sex lists of candidates are only accepted when the candidates belong to the sex which is under-represented in the Court (i.e. the sex to which under 40% of the total number of judges belong), unless the Committee on the Election of Judges finds by a majority of two-thirds that exceptional circumstances justify an exception.

To help ensure candidates are fully qualified, an advisory panel of experts offers governments confidential advice on potential candidates before the final list of three is sent to the Assembly.

[133] This document is available at this link: https://rm.coe.int/procedure-for-the-election-of-judges-to-the-european-court-of-human-ri/1680aa8ddf

[134] See this page: https://pace.coe.int/fr/pages/committee-30/commission-sur-l-election-des-juges-a-la-cour-europeenne-des-droits-de-l-homme

Election by the Assembly – choosing one judge from the list

Once the Assembly has received the list of candidates, the Committee on the Election of Judges to the European Court of Human Rights – a special parliamentary committee whose members have legal experience – firstly assesses the fairness and transparency of the national procedure used to select them. It then interviews each of the candidates in person and scrutinises their CVs, which are submitted in a standardised format, to evaluate whether all three are sufficiently well qualified to do the job. If it finds all the conditions are met, the committee draws up a recommendation for the Assembly indicating which candidate or candidates it believes are the strongest. If not, it can recommend that a State be asked to submit a fresh list.

The Assembly – made up of 306 parliamentarians – then proceeds to vote on the candidates in a secret ballot, held during plenary sessions, in the light of the committee's recommendations. An absolute majority of votes cast is required in the first round. If this is not achieved, a second round is held and the candidate with the most votes is duly elected to serve on the Court for a single term of nine years.

Criteria to evaluate candidates for the post of Judge on the European Court of Human Rights

- Relevant professional work experience (judicial and/or other, characterised by its level, nature and length)
- Language proficiency: candidates should possess an active knowledge of one and a passive knowledge of the other official language of the Council of Europe
- Motivation
- Knowledge of the Council of Europe/experience of the system of the ECHR
- Clarity and precision of thought and of speech
- Judgement/specific skills

Vogue Business membership

Stay one step ahead with the latest sustainability developments, innovations and opportunities

FIND OUT MORE

DISC ALIGNMENT ERROR —

End of an era: CD Baby stops distributing artists' CDs, vinyl, and other goods

After more than 25 years, the digital-focused service is closing its warehouse.

KEVIN PURDY - 5/23/2023, 12:46 PM

CD Baby

Enlarge / CD Baby no longer sells or distributes CDs but will help an artist figure out how much to charge for their discs.

CD Baby, an online indie music pioneer and the go-to place for indie music artists looking to get their music into storefronts, has told its customers that it will no longer distribute physical goods, like CDs, after June 22, 2023.

As seen on Twitter, on music blogs, and in its Help section, the Portland, Oregon-based distributor of independent music will continue to help artists get their music onto the digital stores of Spotify, Amazon, and Apple. But as of June 22, CD Baby will no longer warehouse, ship, or distribute CDs, vinyl, cassette tapes, or DVDs to Amazon or music wholesaler Alliance. Once artists with inventory in CD Baby's warehouse receive notice, they'll have 60 days to decide whether to get their inventory shipped back to them or have it recycled.

Like other services that date back to the late-1990s dot-com boom, CD Baby has gradually shifted away from its namesake offering. Launched from Woodstock, New York, in 1998 by Derek Sivers, it was one of the first web-based CD stores that focused on selling independent artists' work. By 2009, according to the company, physical sales through its store accounted for only 27 percent of the revenue it paid out to artists.

Advertisement

Vogue Business membership

Stay one step ahead with the latest sustainability developments, innovations and opportunities

FIND OUT MORE

At the same time, CD Baby was already an active presence in the shift to digital music, being one of the iTunes Store's launch partners. The service showed up in Ars features about the brave new world of licensed music downloads: about indie bands forgoing labels and going directly to their fans; Radiohead's Thom Yorke suggesting in 2008 that artists had better retain their streaming rights going forward; and Google opening its own music store in 2011. If there was a place to buy music online, CD Baby was almost certainly distributing it.

During digital music's heyday, CD Baby was acquired by one of its CD and DVD manufacturing partners, Disc Makers, for $22 million. CD Baby was acquired again in 2019 for $200 million by music publishing firm Downtown. By that point, the company had paid out $600 million to artists during its lifetime.

At that time, CD Baby's physical retail sales through its store were less than 3 percent of what it paid to artists. CD Baby announced it would close its online store and "focus on what is making a difference for musicians today: our distribution, monetization, and promotion services." Three years later, CD Baby can still help you make a CD, partnering with its former owner, but you're on your own in moving it.

"It's been an honor to help so many artists like you sell CDs, vinyl, cassettes, and DVDs for the past 25+ years," CD Baby wrote in its letter to artists this week. "As we turn this page in our history, we look forward to continuing to help you digitally distribute, market, and earn money from your music."

Listing image by CD Baby

READER COMMENTS 55

KEVIN PURDY

Kevin is a senior technology reporter at Ars Technica, covering a variety of technology topics and reviewing products. He started his writing career as a newspaper reporter, covering business, crime, and other topics. He has written about technology and computing for more than 15 years.

Advertisement

CHANNEL ars

Unsolved Mysteries Of Quantum Leap With Donald P. Bellisario

Unsolved Mysteries Of Warhammer 40K With Author Dan Abnett

Unsolved Mysteries Of Quantum Leap With Donald P. Bellisario

Today "Quantum Leap" series creator Donald P. Bellisario joins Ars Technica to answer once and for all the lingering questions we have about his enduringly popular show. Was Dr. Sam Beckett really leaping between all those time periods and people or did he simply imagine it all? What do people in the waiting room do while Sam is in their bodies? What happens to Sam's loyal ally Al? 30 years following the series finale, answers to these mysteries and more await.

SITREP: F-16 replacement search a signal of F-35 fail?

More videos

← PREVIOUS STORY

NEXT STORY →

Related Stories

Sponsored Links by Taboola

Nissan Has Done It Again. This Year's Lineup Has Left Us Speechless
All Things Auto | Search Ads

Cadillac Has Done It Again. This Year's Lineup Has Left Us Speechless
All Things Auto Search Now

Texas: New "Grocery Allowance" Everyone on Medicare Can Apply for
Healthy Living

People Born 1941-1979 - Are Due a Large Surprise
National Penny Saver

Incredible: Military Invention Turns Men 40...
Tactical X

Dallas: The Exhilarating New Outlander SUV Is Finally Here (See Prices)
New Outlander | Search Ads

Today on Ars

CNMN Collection
WIRED Media Group
© 2023 Condé Nast. All rights reserved. Use of and/or registration on any portion of this site constitutes acceptance of our User Agreement (updated 1/1/20) and Privacy Policy and Cookie Statement (updated 1/1/20) and Ars Technica Addendum (effective 8/21/2018). Ars may earn compensation on sales from links on this site. Read our affiliate link policy.
Your California Privacy Rights |
The material on this site may not be reproduced, distributed, transmitted, cached or otherwise used, except with the prior written permission of Condé Nast.
Ad Choices

Important information about physical distribution

Yahoo/Postvak IN

- **CD Baby** <noreply@cdbaby.com>

  Aan:audiorarities@yahoo.com

  Op ma 22 mei 2023 om 21:50

Hi,

Music is constantly evolving, as is the industry that supports the hard work and effort of musicians like yourself. With both pride in our shared past and excitement for our shared future, we want to inform you of a shift coming at CD Baby.

Today, we're announcing that CD Baby will stop distributing physical products on June 22, 2023. Digital distribution to places like Spotify, Amazon Music and Apple Music will continue, as will our support for artists at any stage of their journey. We will even have some exciting new features and offers to help you manage your music career coming soon that we can't wait to share with you.

For those of you who have distributed physical products through CD Baby in the past (CDs, vinyl, cassettes), here is what you can expect in the months ahead:

June 22, 2023

We will discontinue physical sales and fulfilment and stop warehousing, shipping, or distributing physical products like CDs and vinyl on all channels (Alliance, Amazon

Marketplace. You may still see some sales reports after this date due to reporting lags from some of our partners.

June – October 2023

You will receive an inventory management notification in your CD Baby account. Once we notify you, you will have up to 60 days to tell us to:

- Remove and return your remaining inventory to you (you pay shipping fees) OR
- Recycle your remaining inventory for you (no cost to you)

If we do not hear from you within this 60-day time frame, we will recycle your inventory for you, per our policy.

For the remainder of 2023, we will work with our partners to end our physical distribution program. Because the warehouse itself will close at the end of this program, we are unable to accept requests for removal extensions or other special handling.

This information can also be found in our help center.

It's been an honor to help so many artists like you sell CDs, vinyl, cassettes, and DVDs for the past 25+ years. As we turn this page in our history, we look forward to continuing to help you digitally distribute, market, and earn money from your music.

Unsubscribe

Machine Translated by Google

Belangrijke informatie over fysieke distributie

Yahoo/Postvak IN

CD Baby <noreply@cdbaby.com>

Aan:audiorarities@yahoo.com

Op ma 22 mei 2023 om 21:50

Hoi,

Muziek evolueert voortdurend, net als de industrie die het harde werk en de inspanningen van muzikanten zoals jij ondersteunt. Met zowel trots op ons gedeelde verleden als opwinding voor onze gedeelde toekomst, willen we u informeren over een verschuiving die op komst is bij CD Baby.

Vandaag kondigen we aan dat CD Baby stopt met het distribueren van fysieke producten op 22 juni 2023. Digitale distributie naar plaatsen als Spotify, Amazon Music en Apple Music gaat door, net als onze ondersteuning voor artiesten in elke fase van hun reis. We zullen binnenkort zelfs enkele opwindende nieuwe functies en aanbiedingen hebben om je te helpen bij het beheren van je muziekcarrière die we graag met je willen delen.

Voor degenen onder u die in het verleden fysieke producten hebben gedistribueerd via CD Baby (cd's, vinyl, cassettes), dit is wat u de komende maanden kunt verwachten:

22 juni 2023

We stoppen met fysieke verkoop en uitvoering en stoppen met opslag, verzending of distributie van fysieke producten zoals cd's en vinyl op alle kanalen (Alliance, Amazon

Machine Translated by Google

Marktplaats. Mogelijk ziet u na deze datum nog steeds enkele verkooprapporten vanwege vertragingen in de rapportage van sommige van onze partners.

Juni - oktober 2023

U ontvangt een voorraadbeheermelding in uw CD Baby-account. Zodra we u op de hoogte hebben gesteld, heeft u maximaal 60 dagen de tijd om ons te vertellen dat u:

- Verwijder uw resterende voorraad en stuur deze naar u terug (u betaalt verzendkosten) OF • Recycle uw resterende voorraad voor u (geen kosten voor u)

Als we binnen dit tijdsbestek van 60 dagen niets van je horen, zullen we je inventaris voor je recyclen, in overeenstemming met ons beleid.

Voor de rest van 2023 zullen we samenwerken met onze partners om ons fysieke distributieprogramma te beëindigen. Omdat het magazijn zelf aan het einde van dit programma zal sluiten, kunnen we geen verzoeken voor verlenging van de verhuizing of andere speciale handelingen in behandeling nemen.

Deze informatie is ook te vinden in ons helpcentrum.

Het was een eer om de afgelopen 25+ jaar zoveel artiesten zoals jij te helpen bij het verkopen van cd's, vinyl, cassettes en dvd's. Terwijl we deze pagina in onze geschiedenis omslaan, kijken we ernaar uit u te blijven helpen bij het digitaal distribueren, op de markt brengen, en geld verdienen van je muziek.

Uitschrijven

Download app for android

DOWNLOAD FREE

https://tinyurl.com/IFUD-of-Human-Rights

Wtmo

https://archive.org/details/wtmo_20230802

https://archive.org/details/kst-35366-3

EU Guidelines on the promotion and protection of freedom of religion or belief

FOREIG_ AFFAIRS Council meeting
Luxembourg, 24 June 2013

https://archive.org/details/eu-guidelines-on-the-promotion-and-protection-of-freedom-of-religion-or-belief

EUROPEAN
COMMISSION

Brussels, 26.5.2021
COM(2021) 262 final

COMMUNICATION FROM THE COMMISSION TO THE EUROPEAN PARLIAMENT, THE COUNCIL, THE EUROPEAN ECONOMIC AND SOCIAL COMMITTEE AND THE COMMITTEE OF THE REGIONS

European Commission Guidance on Strengthening the Code of Practice on Disinformation

https://archive.org/details/com-2021-262-final

BESTRIJDEN

HAATTOESPRAAK

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

BESTRIJDEN

HAATTOESPRAAK

Raad van Europa

Franse editie:
Het gaat om het discours van de haine

De reproductie van uittreksels (tot 500 woorden) is toegestaan, behalve voor commerciële doeleinden, op voorwaarde dat de integriteit van de tekst behouden blijft, het uittreksel niet uit zijn context wordt gebruikt, geen onvolledige informatie verschaft of de lezer op geen enkele andere wijze misleidt. aan de aard, reikwijdte of inhoud van de tekst. De brontekst moet altijd als volgt worden vermeld: "© Raad van Europa, jaar van publicatie". Alle andere verzoeken betreffende de reproductie/
Een vertaling van het gehele of een deel van het document moet worden gericht aan het Directoraat Communicatie, Raad van Europa (F-67075 Strasbourg Cedex of publishing@coe.int).

Omslagontwerp en lay-out:
Documenten en publicaties Productie Afdeling (DPDP), Raad van Europa
Foto: Shutterstock

Deze publicatie is niet door de redactie van DPDP geredigeerd om typografische en grammaticale fouten te corrigeren.

© Raad van Europa, juni 2022
Gedrukt door de Raad van Europa

Inhoud

AANBEVELING CM/REC(2022)16 5

Preambule 5

Bijlage bij aanbeveling CM/Rec(2022)16 7

Beginselen en richtlijnen voor een alomvattende aanpak van de bestrijding van haatzaaiende uitlatingen 7

TOELICHTING 15

Invoering 15

1. Reikwijdte, definitie en aanpak 2. 17

Juridisch kader 21

Strafrechtelijke wet 23

Burgerlijk en bestuursrecht 26

Wetgeving met betrekking tot online haatzaaiende 27

uitlatingen 3. Aanbevelingen gericht aan de belangrijkste 32

actoren Overheidsfunctionarissen, gekozen organen en politieke partijen 32

Internettussenpersonen 33

Media 38

Maatschappelijke organisaties 39

4. Bewustmaking, onderwijs, training en gebruik van tegen- en alternatieve uitlatingen 5. Steun voor 39

degenen die het doelwit zijn van haatzaaiende uitlatingen 43

6. Monitoring en analyse van haatzaaiende 45

uitlatingen 7. Nationale coördinatie en internationale samenwerking 46

Aanbeveling CM/Rec(2022)161

van het Comité van Ministers aan de lidstaten over de bestrijding van haatzaaiende uitlatingen

(Aangenomen door het Comité van Ministers op 20 mei 2022 tijdens de 132e zitting van het Comité van Ministers)

PREAMBULE

Het Comité van Ministers, overeenkomstig artikel 15.b van het Statuut van de Raad van Europa,

Overwegend dat de lidstaten van de Raad van Europa zich ertoe hebben verbonden de rechten en vrijheden die zijn vastgelegd in het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens (ETS nr. 5, "het Verdrag") te garanderen voor iedereen binnen hun jurisdictie, en dat de mensenrechten en vrijheden zijn universeel, ondeelbaar, onderling afhankelijk en met elkaar verbonden, en gelden zowel offline als online;

Benadrukkend dat de voorbereiding en implementatie van beleid en wetgeving ter voorkoming en bestrijding van haatzaaiende uitlatingen een zorgvuldige balans vereisen tussen het recht op respect voor het privé- en gezinsleven (artikel 8 van het Verdrag) en het recht op vrijheid van meningsuiting (artikel 10 van het Verdrag) en het recht om vrij te zijn van discriminatie met betrekking tot beschermde rechten van het Verdrag (artikel 14 van het Verdrag);

Benadrukkend dat het, om haatzaaiende uitlatingen effectief te voorkomen en te bestrijden, van cruciaal belang is om de onderliggende oorzaken en de bredere maatschappelijke context ervan te identificeren en te begrijpen, evenals de verschillende uitingen ervan en de verschillende gevolgen voor de doelgroepen;

Erop wijzend dat haatzaaiende uitlatingen een diepgeworteld, complex en multidimensionaal fenomeen zijn, dat vele gevaarlijke vormen aanneemt en zeer snel en op grote schaal via internet kan worden verspreid, en dat de aanhoudende beschikbaarheid van haatzaaiende uitlatingen online de impact ervan, ook offline, vergroot;

Beseffend dat haatzaaiende uitlatingen op verschillende manieren en in verschillende mate van ernst een negatieve invloed hebben op individuen, groepen en samenlevingen, onder meer door angst in te boezemen en vernedering te veroorzaken bij degenen die erop gericht zijn, en door een huiveringwekkend effect te hebben op de deelname aan het publieke debat, wat schadelijk is aan de democratie;

Zich ervan bewust zijn dat individuen en groepen het doelwit kunnen zijn van haatzaaiende uitlatingen op verschillende gronden, of combinaties van gronden, en erkennen dat deze personen en groepen bijzondere bescherming nodig hebben, zonder afbreuk te doen aan de rechten van andere personen of groepen;

Rekening houdend met het feit dat haatzaaiende uitlatingen het recht op respect voor het privéleven en het recht op non-discriminatie verstoren en vaak schenden, die essentieel zijn voor het beschermen van de menselijke waardigheid van degenen die het doelwit zijn van haatzaaiende uitlatingen en om ervoor te zorgen dat zij niet worden uitgesloten van publieke debat;

Opnieuw bevestigend zijn diepgaande betrokkenheid bij de bescherming van het recht op vrijheid van meningsuiting, dat een van de essentiële grondslagen is van een democratische en pluralistische samenleving, zoals gegarandeerd door artikel 10 van het Verdrag, dat de vrijheid beschermt een mening te koesteren en de vrijheid te ontvangen en te ontvangen en het verstrekken van informatie en ideeën, zonder inmenging van de overheid en ongeacht grenzen;

1. In overeenstemming met artikel 10.2c van het Reglement voor de vergaderingen van de plaatsvervangers van de ministers behoudt de Republiek Bulgarije zich het recht voor van haar regering om al dan niet te voldoen aan Hoofdstuk I "Reikwijdte, definitie en aanpak" van de Aanbeveling. Na Besluit nr. 13/2018 van het Grondwettelijk Hof is de term 'genderidentiteit' onverenigbaar met de rechtsorde van de Republiek Bulgarije.

Benadrukkend dat de vrijheid van meningsuiting niet alleen van toepassing is op informatie of ideeën die gunstig worden ontvangen of als onschadelijk of onverschillig worden beschouwd, maar ook op informatie of ideeën die de staat of een deel van de bevolking beledigen, choqueren of ontwrichten;

Eraan herinnerend dat de uitoefening van het recht op vrijheid van meningsuiting plichten en verantwoordelijkheden met zich meebrengt en dat elke beperking van dit recht strikt in overeenstemming moet zijn met artikel 10, lid 2, van het Verdrag en dus eng moet worden uitgelegd en moet voldoen aan de eisen van wettigheid , noodzaak en evenredigheid ten opzichte van de legitieme doelstellingen;

Erkennend dat uitingen gericht zijn op de vernietiging van de rechten en vrijheden die zijn vastgelegd in de Verdrag geniet op grond daarvan geen bescherming, in overeenstemming met artikel 17 over het verbod op misbruik van rechten;

Zich ervan bewust zijn dat haatzaaiende uitlatingen op nationaal, Europees en internationaal niveau op verschillende manieren worden gedefinieerd en begrepen en dat het van cruciaal belang is om een gemeenschappelijk begrip van het concept, de aard en de implicaties van dit fenomeen te ontwikkelen en effectievere beleidsmaatregelen en strategieën te bedenken om de haatzaaierij aan te pakken Het;

Overwegend dat maatregelen ter bestrijding van haatzaaiende uitlatingen passend moeten zijn en in verhouding moeten staan tot de ernst van de uiting ervan; Sommige uitingen van haatzaaiende uitlatingen rechtvaardigen een strafrechtelijke reactie, terwijl andere een civielrechtelijke of bestuursrechtelijke reactie vergen, of moeten worden aangepakt door middel van maatregelen van niet-juridische aard, zoals voorlichting en bewustmaking, of door een combinatie van verschillende benaderingen en maatregelen. maatregelen;

Onderstrepend dat de lidstaten, in het licht van hun positieve verplichting om de effectieve uitoefening van de fundamentele vrijheden te waarborgen en schendingen van de mensenrechten te voorkomen, haatzaaiende uitlatingen moeten aanpakken en moeten zorgen voor een veilige en stimulerende omgeving voor publiek debat en communicatie, ook wanneer deze plaatsvinden op platforms of via andere diensten die door particuliere actoren worden beheerd;

Erkennend dat beledigende of schadelijke vormen van uiting die niet ernstig genoeg zijn om op grond van het Verdrag op legitieme wijze aan banden te worden gelegd, moeten worden aangepakt door middel van maatregelen van niet-wettelijke aard;

Onderstrepen van de cruciale rol die de media, journalisten en andere soorten publieke waakhonden spelen in democratische samenlevingen en van het feit dat zij een belangrijke bijdrage kunnen leveren aan de bestrijding van haatzaaiende uitlatingen door haatzaaiende uitlatingen aan het licht te brengen, erover te rapporteren, ze te bekritiseren en te veroordelen, en door het bieden van kanalen en forums voor tegenspraak en het in bredere zin bijdragen aan pluralisme en maatschappelijke cohesie;

Zich ervan bewust zijn dat intermediairs op internet het publieke debat kunnen vergemakkelijken, met name via de digitale instrumenten en diensten die zij beschikbaar stellen, en tegelijkertijd benadrukken dat deze instrumenten en diensten kunnen worden gebruikt om snel en op grote schaal verontrustende hoeveelheden haatzaaiende uitlatingen te verspreiden, en benadrukkend dat internettussenpersonen ervoor moeten zorgen dat hun activiteiten geen negatieve gevolgen voor de mensenrechten online hebben of faciliteren, en dergelijke gevolgen moeten aanpakken wanneer deze zich voordoen;

Erkennende dat wetgevings- en beleidsmaatregelen ter voorkoming en bestrijding van haatzaaiende uitlatingen op internet regelmatig moeten worden herzien om rekening te houden met de snelle evolutie van de technologie en onlinediensten en, in bredere zin, van digitale technologieën en hun invloed op de informatie- en communicatiestromen in de huidige tijd poraire democratische samenlevingen; en erkennend dat bij deze evaluaties rekening moet worden gehouden met de dominantie van bepaalde internettussenpersonen, de machtsasymmetrie tussen sommige digitale platforms en hun gebruikers, en de invloed van deze dynamiek op democratieën;

Concluderend, in het licht van de voorgaande overwegingen, dat er een alomvattende aanpak nodig is om haatzaaiende uitlatingen offline en online effectief te voorkomen en te bestrijden, die een samenhangende strategie omvat en een breed scala aan juridische en niet-juridische maatregelen die terdege rekening houden met specifieke situaties en bredere contexten;

Erkennend het belang van samenwerking tussen meerdere belanghebbenden en de sleutelrol die publieke instellingen en particuliere en niet-gouvernementele belanghebbenden kunnen spelen bij het identificeren en implementeren van maatregelen om haatzaaiende uitlatingen te voorkomen en te bestrijden, om een cultuur van inclusiviteit te bevorderen en om degenen te helpen die het doelwit zijn van haat toespraak om hun rechten te doen gelden;

Voortbouwend op de bestaande verdragen van de Raad van Europa en andere relevante instrumenten voor het vaststellen van normen, voortbouwend op de relevante jurisprudentie van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens en de bevindingen en aanbevelingen van de toezichthoudende instanties van de Raad van Europa, in het bijzonder Aanbeveling Rec(97)20 van het Comité van Ministers aan de lidstaten over “hate speech”, Aanbeveling Rec(97)21 van het Comité van Ministers aan de lidstaten over de media en de bevordering van een cultuur van tolerantie en Algemene Beleidsaanbeveling nr. 15 over de bestrijding van haatzaaiende uitlatingen van de Europese Commissie tegen Racisme en Intolerantie, en zich bewust zijn van de bredere internationale en Europese mensenrechtennormen;

Met als doel begeleiding te bieden aan iedereen die wordt geconfronteerd met de complexe taak van het voorkomen en bestrijden van haatzaaiende uitlatingen, ook in de onlineomgeving,

Beveelt de regeringen van de lidstaten aan:

1. alle noodzakelijke maatregelen nemen om een snelle en volledige implementatie te garanderen van de beginselen en richtlijnen die bij deze aanbeveling zijn gevoegd;

2. passende maatregelen nemen om nationale mensenrechteninstellingen, gelijkheidsorganen, maatschappelijke organisaties, de media, internetbemiddelaars en andere belanghebbenden aan te moedigen en te ondersteunen om de maatregelen aan te nemen die voor hen zijn uiteengezet in de beginselen en richtlijnen die bij deze aanbeveling zijn gevoegd;

3. de mensenrechten en fundamentele vrijheden in de digitale omgeving beschermen, onder meer door samen te werken met internettussenpersonen, in overeenstemming met Aanbeveling CM/Rec(2018)2 over de rollen en verantwoordelijkheden van internettussenpersonen, en andere toepasselijke normen van de Raad van Europa ;

4. de doelstellingen van deze aanbeveling op nationaal, Europees en internationaal niveau promoten en een dialoog en samenwerking aangaan met alle belanghebbenden om deze doelstellingen te bereiken;

5. ervoor zorgen dat deze aanbeveling wordt vertaald in nationale, regionale en minderheidstalen, en zo breed mogelijk en via alle toegankelijke middelen wordt verspreid onder bevoegde autoriteiten en belanghebbenden;

6. regelmatig de stand van de uitvoering van deze aanbeveling beoordelen om de impact ervan te vergroten en het Comité van Ministers te informeren over de maatregelen die de lidstaten en andere belanghebbenden hebben genomen, de geboekte vooruitgang en eventuele resterende tekortkomingen.

BIJLAGE BIJ AANBEVELING CM/REC(2022)16

Beginselen en richtlijnen voor een alomvattende aanpak van de bestrijding van haatzaaiende uitlatingen

1. Reikwijdte, definitie en aanpak

1. Het doel van de volgende beginselen en richtlijnen is om de lidstaten en andere relevante belanghebbenden te helpen bij het op alomvattende wijze voorkomen en bestrijden van haatzaaiende uitlatingen, ook in de onlineomgeving, om zo een effectieve bescherming tegen haatzaaiende uitingen binnen het raamwerk te garanderen van de mensenrechten, de democratie en de rechtsstaat.

2. Voor de toepassing van deze aanbeveling wordt onder haatzaaiende uitlatingen verstaan alle soorten uitingen die aanzetten tot, bevorderen, verspreiden of rechtvaardigen van geweld, haat of discriminatie tegen een persoon of een groep personen, of die hen denigreren vanwege hun werkelijke of toegekende persoonlijke kenmerken of status zoals “ras”,2
kleur, taal, religie, nationaliteit, nationale of etnische afkomst, leeftijd, handicap, geslacht, genderidentiteit en seksuele geaardheid.

3. Aangezien haatzaaiende uitingen een reeks haatzaaiende uitingen omvatten die variëren in ernst, de schade die ze veroorzaken en de impact ervan op leden van bepaalde groepen in verschillende contexten, moeten de lidstaten ervoor zorgen dat er een reeks goed afgestemde maatregelen aanwezig zijn om effectief te voorkomen en haatzaaiende uitlatingen bestrijden. Een dergelijke alomvattende aanpak moet volledig in overeenstemming zijn met het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens en de relevante jurisprudentie van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens (het Hof) en moet onderscheid maken tussen:

ai haatzaaiende uitlatingen die volgens het strafrecht verboden zijn; En

ii. haatzaaiende uitlatingen die niet het niveau van ernst bereiken dat vereist is voor strafrechtelijke aansprakelijkheid, maar die niettemin onderworpen zijn aan het burgerlijk of administratief recht; En

B. aanstootgevende of schadelijke vormen van uiting die niet ernstig genoeg zijn om op legitieme wijze te worden beperkt op grond van het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens, maar die niettemin om alternatieve reacties vragen, zoals hieronder uiteengezet, zoals: tegenspraak en andere tegenmaatregelen; maatregelen die intercultureel bevorderen

2. Omdat alle mensen tot dezelfde soort behoren, verwerpt het Comité van Ministers, net als de Europese Commissie tegen Racisme en Intolerantie (ECRI), theorieën die gebaseerd zijn op het bestaan van verschillende “rassen”. In dit document wordt de term ‘ras’ echter gebruikt om ervoor te zorgen dat personen die in het algemeen en ten onrechte worden gezien als ‘behorend tot een ander ras’ niet worden uitgesloten van de bescherming die wordt geboden door de wetgeving en de implementatie van beleid om voorkomen en bestrijden van haatzaaiende uitlatingen.

dialoog en begrip, ook via de media en sociale media; en relevante educatieve, informatie-uitwisselings- en bewustmakingsactiviteiten.

Bij het beoordelen van de ernst van haatzaaiende uitlatingen en het bepalen welk soort aansprakelijkheid, indien van toepassing, moet worden toegeschreven aan een specifieke uiting, moeten de autoriteiten van de lidstaten en andere belanghebbenden, volgens de richtlijnen van de relevante jurisprudentie van het Hof, houd rekening met de volgende factoren en de wisselwerking daartussen: de inhoud van de uiting; de politieke en sociale context op het moment van de uiting; de bedoeling van de spreker; de rol en status van de spreker in de samenleving; hoe de uiting wordt verspreid of versterkt; het vermogen van de uitdrukking om tot schadelijke gevolgen te leiden, inclusief de dreiging van dergelijke gevolgen; de aard en omvang van het publiek, en de kenmerken van de doelgroep.

5. Om haatzaaiende uitlatingen te voorkomen en te bestrijden moeten de lidstaten een alomvattende aanpak nastreven, brede beleidsmaatregelen, wetgeving, strategieën of actieplannen voorbereiden en implementeren, passende middelen toewijzen voor de implementatie ervan, en de verschillende belanghebbenden, genoemd in deel 3 van deze bijlage, erbij betrekken. .

6. Bij het voorbereiden en uitvoeren van dergelijk beleid, wetgeving, strategieën of actieplannen tegen haatzaaiende uitlatingen moeten de lidstaten de nodige aandacht besteden aan het belang van:

A. verduidelijken welke soorten meningsuiting buiten de bescherming vallen die door de vrijheid van meningsuiting wordt geboden;

B. het nastreven van een principiële, op mensenrechten gebaseerde aanpak die rekening houdt met de specifieke kenmerken van verschillende media en digitale technologieën en de potentiële impact van haatzaaiende uitlatingen die via deze technologieën worden verspreid op de beoogde personen en groepen;

C. vanwege het multidimensionale karakter hanteren wij een gecoördineerde en op samenwerking gerichte aanpak met meerdere belanghebbenden van haatzaaiende uitlatingen;

D. ervoor zorgen dat alle relevante belanghebbenden zich bewust zijn van en gevoelig zijn voor de cumulatieve effecten van haatzaaiende uitlatingen die op meerdere gronden zijn gebaseerd, waaronder de noodzaak van een leeftijds- en genderbewuste aanpak; En

e. het actief bereiken van degenen die het doelwit zijn van haatzaaiende uitlatingen en het opnemen van hun perspectieven in wetten, beleid en andere reacties op haatzaaiende uitlatingen.

2. Juridisch kader

7. Om haatzaaiende uitlatingen in de offline- en onlineomgeving te voorkomen en te bestrijden, moeten de lidstaten ervoor zorgen dat er een alomvattend en effectief juridisch kader aanwezig is, dat bestaat uit op passende wijze afgestemde bepalingen van het burgerlijk, administratief en strafrecht. Het strafrecht mag alleen worden toegepast als laatste redmiddel en voor de ernstigste uitingen van haat.

8. Voor zover dit rechtskader het mogelijk maakt dat er beperkingen worden gesteld aan de uitoefening van het recht op vrijheid van meningsuiting, moeten de lidstaten ervoor zorgen dat de wetgeving volledig voldoet aan de eisen van artikel 10, lid 2, van het Europees Verdrag inzake de bescherming van de mens. Rechten en de relevante jurisprudentie van het Hof en dat het rechterlijke en andere autoriteiten in staat stelt deze toe te passen in overeenstemming met deze vereisten, waaronder die van toegankelijkheid, voorzienbaarheid en nauwkeurigheid van de wet, en rekening te houden met de factoren voor de beoordeling van de ernst van de haatzaaiende uitlatingen zoals vermeld in paragraaf 4 hierboven.

9. De lidstaten moeten doeltreffende juridische en praktische waarborgen bieden tegen misbruik of misbruik van wetgeving inzake haatzaaiende uitlatingen, met name om het publieke debat te belemmeren en kritische stemmen, politieke tegenstanders of personen die tot minderheden behoren het zwijgen op te leggen.

10. De lidstaten moeten gelijkheidsorganen, nationale mensenrechteninstellingen en maatschappelijke organisaties die een legitiem belang hebben bij de bestrijding van haatzaaiende uitlatingen de bevoegdheid geven om degenen die het doelwit zijn van haatzaaiende uitlatingen, bij te staan en te vertegenwoordigen in juridische procedures en om gerechtelijke stappen te ondernemen met betrekking tot haatzaaiende uitlatingen, waaronder , indien van toepassing, op hun eigen naam.

Strafrechtelijke wet

11. De lidstaten moeten in hun nationale strafrecht specificeren en duidelijk definiëren welke uitingen van haatzaaiende uitlatingen strafrechtelijk aansprakelijk zijn, zoals:

A. het publiekelijk aanzetten tot genocide, misdaden tegen de menselijkheid of oorlogsmisdaden;

B. het publiekelijk aanzetten tot haat, geweld of discriminatie;

C. racistische, xenofobe, seksistische en LGBTI-fobische bedreigingen;

D. racistische, xenofobe, seksistische en LHBTI-fobe publieke beledigingen onder voorwaarden zoals die specifiek voor onlinebeledigingen zijn vastgelegd in het Aanvullend Protocol bij het Verdrag inzake cybercriminaliteit betreffende de strafbaarstelling van daden van racistische en xenofobe aard gepleegd via computersystemen (ETS nr. .189);

e. publieke ontkenning, bagatellisering en vergoelijking van genocide, misdaden tegen de menselijkheid of oorlogsmisdaden; En

F. opzettelijke verspreiding van materiaal dat dergelijke uitingen van haatzaaiende uitlatingen bevat (opgesomd in ae hierboven) inclusief ideeën gebaseerd op raciale superioriteit of haat.

12. De lidstaten moeten ervoor zorgen dat er effectief onderzoek wordt gedaan in gevallen waarin er een redelijk vermoeden bestaat dat er een daad van haatzaaiende uitlatingen heeft plaatsgevonden die strafrechtelijk strafbaar is.

Burgerlijk en bestuursrecht

13. De lidstaten moeten ervoor zorgen dat effectieve juridische bescherming tegen haatzaaiende uitlatingen wordt geboden op grond van hun burgerlijk recht en bestuursrecht, in het bijzonder het algemene onrechtmatige daadrecht, het antidiscriminatierecht en het recht op administratieve overtredingen.

14. De lidstaten moeten ervoor zorgen dat hun antidiscriminatiewetgeving van toepassing is op alle uitingen van haatzaaiende uitlatingen die verboden zijn krachtens het strafrecht, het burgerlijk recht of het bestuursrecht.

15. De lidstaten moeten ervoor zorgen dat overheidsinstanties of instellingen bij wet verplicht zijn om haatzaaiende uitlatingen en de verspreiding ervan actief te voorkomen en te bestrijden, en om het gebruik van tolerante en inclusieve uitlatingen te bevorderen.

Wetgeving met betrekking tot online haatzaaiende uitlatingen

16. De lidstaten moeten ervoor zorgen dat hun wetgeving ter bestrijding van haatzaaiende uitlatingen zowel offline als online haatzaaiende uitlatingen omvat en duidelijke en voorspelbare bepalingen bevat voor de snelle en effectieve verwijdering van online haatzaaiende uitlatingen die verboden zijn krachtens het strafrecht, burgerlijk of administratief recht.

17. De lidstaten moeten, in overeenstemming met Aanbeveling CM/Rec(2018)2 van het Comité van Ministers aan de lidstaten over de rollen en verantwoordelijkheden van internettussenpersonen, de taken en verantwoordelijkheden van staats- en niet-statelijke actoren op het gebied van internet definiëren en afbakenen. het aanpakken van haatzaaiende uitlatingen op internet. De lidstaten moeten bovendien duidelijke regels en procedures creëren voor effectieve samenwerking met en tussen deze actoren met betrekking tot de beoordeling en het onderzoek van haatzaaiende uitlatingen op internet die verboden zijn krachtens het strafrecht, het burgerlijk recht of het bestuursrecht.

18. De lidstaten moeten van internettussenpersonen die binnen hun rechtsgebied opereren eisen dat zij de mensenrechten respecteren, met inbegrip van de wetgeving inzake haatzaaiende uitlatingen, dat zij de beginselen van due diligence op het gebied van de mensenrechten toepassen in al hun activiteiten en beleid, en dat zij maatregelen nemen die in overeenstemming zijn met de bestaande kaders en procedures. maatregelen om haatzaaiende uitlatingen te bestrijden.

19. De lidstaten moeten ervoor zorgen dat er mechanismen zijn voor het melden van gevallen van haatzaaiende uitlatingen op internet aan overheden en particuliere actoren, waaronder internettussenpersonen, en dat er duidelijke regels zijn voor de verwerking van dergelijke meldingen.

20. Verwijderingsprocedures en -voorwaarden, evenals de daarmee samenhangende verantwoordelijkheden en aansprakelijkheidsregels die aan internettussenpersonen worden opgelegd, moeten transparant, duidelijk en voorspelbaar zijn, en deze procedures moeten onderworpen zijn aan een behoorlijke rechtsgang. Zij moeten gebruikers het recht op een doeltreffende voorziening in rechte garanderen, via transparant toezicht en tijdige, toegankelijke en eerlijke beroepsmechanismen, die uiteindelijk onderworpen zijn aan onafhankelijke rechterlijke toetsing.

21. De lidstaten moeten rekening houden met de substantiële verschillen in omvang, aard, functie en organisatiestructuur van internettussenpersonen bij het bedenken, interpreteren en toepassen van het wetgevingskader dat de aansprakelijkheid van internettussenpersonen regelt, zoals bepaald in Aanbeveling CM/
Rec(2018)2 over de rollen en verantwoordelijkheden van internettussenpersonen, om een mogelijke onevenredige impact op kleinere internettussenpersonen te voorkomen.

22. De lidstaten moeten bij wet vastleggen dat internettussenpersonen effectieve maatregelen moeten nemen om hun plichten en verantwoordelijkheden te vervullen om geen haatzaaiende uitlatingen toegankelijk te maken of te verspreiden die krachtens het strafrecht, het burgerlijk recht of het bestuursrecht verboden zijn. Belangrijke elementen voor het vervullen van deze plicht zijn onder meer: snelle verwerking van meldingen van dergelijke haatzaaiende uitlatingen; dergelijke haatzaaiende uitlatingen onverwijld verwijderen; het respecteren van de vereisten op het gebied van privacy en gegevensbescherming; het veiligstellen van bewijsmateriaal met betrekking tot haatzaaiende uitlatingen die krachtens het strafrecht verboden zijn; het melden van gevallen van dergelijke criminele haatzaaiende uitlatingen aan de autoriteiten; doorgeven aan de wetshandhavingsdiensten,

op basis van een bevel van de bevoegde autoriteit, bewijsmateriaal met betrekking tot criminele haatzaaiende uitlatingen; onduidelijke en complexe gevallen die verdere beoordeling vereisen, doorverwijzen naar bevoegde zelfregulerende of co-regulerende instellingen of autoriteiten; en het voorzien van de mogelijkheid om, in onduidelijke en complexe gevallen, voorlopige maatregelen te implementeren, zoals het deprioriteren of contextualiseren.

23. De lidstaten moeten bij wet vastleggen dat internettussenpersonen en -autoriteiten de betrokken personen en instellingen een korte en nauwkeurige uitleg moeten geven van de redenen voor hun besluit om haatzaaiende uitlatingen te blokkeren, te verwijderen of er geen prioriteit aan te geven, of om deze niet te blokkeren, te verwijderen of er geen prioriteit aan te geven. gerapporteerde artikelen.

24. De lidstaten moeten beschikken over een systeem voor de openbaarmaking van abonneegegevens in gevallen waarin de bevoegde autoriteiten hebben geoordeeld dat haatzaaiende uitlatingen op internet in strijd zijn met de wet en dat de auteurs en verspreiders onbekend zijn bij de bevoegde autoriteiten. De lidstaten moeten ervoor zorgen dat elke openbaarmaking van beschikbare informatie over hun identiteit in overeenstemming is met de Europese en internationale mensenrechtenwetgeving.

25. De lidstaten moeten regelmatig rapporten publiceren met uitgebreide informatie en statistieken over haatzaaiende uitlatingen op internet, met inbegrip van inhoudsbeperkingen, en over verzoeken van overheidsinstanties aan platforms om inhoud te verwijderen op grond van het feit dat het haatzaaiende uitlatingen betreft, die onderworpen zijn aan de bescherming van persoonsgegevens in overeenstemming met Europese en internationale normen. Ze moeten bovendien bij wet vastleggen dat relevante internettussenpersonen verplicht zijn om regelmatig transparantierapporten op te stellen en te publiceren met daarin gedisaggregeerde en alomvattende gegevens over gevallen van haatzaaiende uitlatingen en inhoudsbeperkingen.

26. De lidstaten moeten ervoor zorgen dat onafhankelijke autoriteiten, in samenwerking met internettussenpersonen, maatschappelijke organisaties en andere belanghebbenden, regelmatig de bestaande systemen voor inhoudsmoderatie beoordelen en verbeteren om de detectie, rapportage en verwerking van haatzaaiende uitlatingen op internet te verbeteren. terwijl de oorzaken van ongerechtvaardigde inhoudsbeperkingen en overmatige naleving worden geëlimineerd.

27. De lidstaten moeten ervoor zorgen dat hun wetgevingskader de wettelijke plicht voor online opererende media vastlegt om geen haatzaaiende uitlatingen te verspreiden die krachtens het strafrecht, het burgerlijk recht of het bestuursrecht verboden zijn, en dat het passende voorzieningen treft voor het beperken of onmogelijk maken van de toegang tot dergelijke haatzaaiende uitlatingen die door derden in hun commentaarsecties of samenwerkingsruimten op hun platforms worden geplaatst, en dat dergelijke beperkingen uiteindelijk aan onafhankelijke rechterlijke toetsing worden onderworpen.

3. Aanbevelingen gericht aan sleutelactoren

Overheidsfunctionarissen, gekozen organen en politieke partijen

28. Overheidsfunctionarissen, vooral degenen die leidinggevende posities bekleden, moeten, gezien hun invloedrijke positie, vermijden zich in te laten met, het onderschrijven of verspreiden van haatzaaiende uitlatingen. Zij moeten worden aangemoedigd om publiekelijk een cultuur van mensenrechten te propageren en haatzaaiende uitlatingen krachtig en snel te veroordelen, met inachtneming van de vrijheid van meningsuiting en informatie, met inbegrip van kritiek en informatie die de staat of een deel van de bevolking kan beledigen, choqueren of ontwrichten. .

29. Parlementen, andere gekozen organen en politieke partijen moeten worden aangemoedigd om specifiek beleid te voeren om haatzaaiende uitlatingen aan te pakken en te bestrijden, met name in de context van verkiezingscampagnes en in de debatten van representatieve vergaderingen. Daartoe moeten zij een gedragscode aannemen die voorziet in een interne klachten- en sanctieprocedure. Ze moeten ook elke uiting vermijden die intolerantie kan bevorderen en haatzaaiende uitlatingen openlijk veroordelen.

Internettussenpersonen

30. Binnen hun plicht om alle toepasselijke wetten na te leven en de mensenrechten te respecteren, moeten internettussenpersonen uitingen van haatzaaiende uitlatingen die via hun systemen worden verspreid identificeren en ernaar handelen in het kader van hun bedrijfsverantwoordelijkheid, in overeenstemming met Aanbeveling CM/Rec (2016)3 over mensenrechten en het bedrijfsleven en Aanbeveling CM/Rec(2018)2 over de rollen en verantwoordelijkheden van internettussenpersonen.

31. Internettussenpersonen moeten ervoor zorgen dat de mensenrechtenwetgeving en -normen leidend zijn voor hun beleid en praktijken op het gebied van contentmoderatie met betrekking tot haatzaaiende uitlatingen, dit expliciet vermelden in hun dienstverleningsvoorwaarden en zorgen voor de grootst mogelijke transparantie met betrekking tot dat beleid, met inbegrip van de mechanismen en Crite ria voor inhoudsmoderatie.

32. Internettussenpersonen moeten hun reacties op inhoud die als haatzaaiende uitlatingen wordt aangemerkt zorgvuldig afstemmen op de ernst ervan, zoals uiteengezet in paragraaf 4 hierboven, en alternatieven voor de verwijdering van inhoud uitwerken en toepassen in minder ernstige gevallen van haatzaaiende uitlatingen.

33. Internettussenpersonen moeten alle noodzakelijke inspanningen leveren om ervoor te zorgen dat het gebruik van automatiserings- of kunstmatige-inlichtingeninstrumenten onder toezicht staat van menselijke moderatie en dat bij de moderatie van inhoud rekening wordt gehouden met de specifieke kenmerken van relevante juridische, lokale, culturele, sociaal-politieke en historische contexten. In hun pogingen om rekening te houden met specifieke kenmerken, moeten ze overwegen om de moderatie van inhoud te decentraliseren.

34. Internettussenpersonen moeten een voldoende aantal contentmoderators aanstellen en ervoor zorgen dat zij onpartijdig zijn, over voldoende deskundigheid beschikken, regelmatig worden opgeleid en passende psychologische ondersteuning krijgen. Internettussenpersonen moeten er bovendien voor zorgen dat vertrouwde flaggers en factcheckers worden opgeleid in mensenrechtennormen die van toepassing zijn op haatzaaiende uitlatingen.

35. Internettussenpersonen moeten effectieve samenwerking tot stand brengen met maatschappelijke organisaties die zich bezighouden met haatzaaiende uitlatingen, inclusief het verzamelen en analyseren van gegevens, en hun inspanningen ondersteunen om beleid, praktijken en campagnes om haatzaaiende uitlatingen aan te pakken te verbeteren.

36. Internettussenpersonen, waaronder sociale media, moeten hun online advertentiesystemen en het gebruik van microtargeting-, inhoudversterkings- en aanbevelingssystemen en de onderliggende strategieën voor gegevensverzameling herzien om ervoor te zorgen dat zij niet, direct of indirect, reclame maken of stimuleren de verspreiding van haatzaaiende uitlatingen.

37. Internettussenpersonen moeten interne processen ontwikkelen die hen in staat stellen risico's voor de mensenrechten op te sporen en te voorkomen met betrekking tot de beoordeling en behandeling van haatzaaiende uitlatingen, en moeten zichzelf onderwerpen aan regelmatige onafhankelijke, alomvattende en effectieve beoordelingen en audits van de gevolgen voor de mensenrechten.

Media

38. De media, journalisten en andere actoren moeten hun rol als publieke waakhond vervullen in een democratische samenleving en bijdragen aan het publieke debat; zij moeten de vrijheid genieten om verslag uit te brengen over haat en onverdraagzaamheid en om hun verslaggevingstechnieken, -stijlen en -media te kiezen, op voorwaarde dat zij ernaar streven het publiek te voorzien van nauwkeurige en betrouwbare informatie.

39. De media en journalisten moeten worden aangemoedigd om een cultuur van tolerantie en begrip te bevorderen, in overeenstemming met Aanbeveling Rec(97)21 over de media en de bevordering van een cultuur van tolerantie.

40. Publieke media moeten hieraan een bijzonder substantiële bijdrage leveren, gezien hun mandaat om alle geledingen van de samenleving te dienen en de maatschappelijke cohesie te versterken. Ze mogen geen haatzaaiende uitlatingen gebruiken of verspreiden en, als onderdeel van hun publieke missie, moeten ze actief de dialoog en het begrip tussen groepen bevorderen, evenals het uitzenden van inhoud die op een positieve en ondersteunende manier de diversiteit van stemmen en bronnen in de gemeenschap weergeeft. ze serveren.

41. De media en journalisten moeten, in hun inspanningen om nauwkeurige en betrouwbare informatie te verstrekken, denigrerende stereotiepe weergave van individuen, groepen en gemeenschappen vermijden en een stem geven aan diverse groepen en gemeenschappen in de samenleving, vooral wanneer zij verslag uitbrengen over zaken van bijzonder openbaar belang en tijdens verkiezingsperioden. Zij moeten vermijden dat er vooroordelen worden uitgelokt en dat er geen onnodige verwijzingen naar persoonlijke kenmerken of status worden gemaakt.

42. Onafhankelijke nationale regelgevende instanties en co-regulerende en/of zelfregulerende instanties voor de media moeten een positieve rol spelen bij het aanpakken van haatzaaiende uitlatingen. Ze moeten onafhankelijk zijn van de overheid, publiekelijk verantwoording afleggen en transparant zijn in hun activiteiten.

Maatschappelijke organisaties

43. Maatschappelijke organisaties moeten worden aangemoedigd om specifiek beleid op te zetten om haatzaaiende uitlatingen te voorkomen en te bestrijden en, waar passend en haalbaar, training te verzorgen voor hun personeel, leden en vrijwilligers. Maatschappelijke organisaties moeten ook worden aangemoedigd om onderling en met andere belanghebbenden samen te werken en te coördineren op het gebied van haatzaaiende uitlatingen.

4. Bewustmaking, onderwijs, training en gebruik van tegenspraak en alternatieve spraak

44. De lidstaten moeten effectieve strategieën voorbereiden en uitvoeren om de grondoorzaken van haatzaaiende uitlatingen, waaronder desinformatie, negatieve stereotypering en stigmatisering van individuen en groepen, te onderzoeken en aan te pakken.

45. Als onderdeel van hun alomvattende aanpak ter voorkoming en bestrijding van haatzaaiende uitlatingen moeten de lidstaten een reeks concrete maatregelen nemen om bewustmaking, onderwijs, opleiding, tegenspraak, alternatieve uitlatingen en interculturele dialoog te bevorderen, in overeenstemming met hun ervaring en kennis .

46. De lidstaten moeten het bewustzijn vergroten van de omvang van haatzaaiende uitlatingen en de schade die deze toebrengt aan individuen, gemeenschappen en democratische samenlevingen als geheel, de criteria die worden gebruikt om deze te beoordelen en manieren om deze tegen te gaan, met name door het aanmoedigen en ondersteunen van initiatieven door relevante autoriteiten, nationale mensenrechteninstellingen, gelijkheidsorganen en maatschappelijke organisaties, inclusief organisaties die individuen of groepen vertegenwoordigen die waarschijnlijk het doelwit zijn van haatzaaiende uitlatingen.

47. De lidstaten moeten ervoor zorgen dat mensenrechteneducatie, onderwijs voor democratisch burgerschap en media- en informatiegeletterdheid, die allemaal offline en online haatzaaiende uitlatingen moeten aanpakken, deel uitmaken van het algemene onderwijscurriculum.

48. De lidstaten moeten educatieve en bewustmakingsinitiatieven, programma's en gebruikersinstrumenten opzetten en versterken voor kinderen en jongeren, ouders en verzorgers, onderwijzers, jeugdwerkers en vrijwilligers die met kinderen werken, waardoor zij haatzaaiende uitlatingen kunnen begrijpen en ermee om kunnen gaan . De lidstaten moeten ervoor zorgen dat kinderen en jongeren effectief kunnen deelnemen aan de uitwerking van dergelijke initiatieven, programma's en instrumenten.

49. De lidstaten moeten specifieke maatregelen nemen ter ondersteuning van formele en niet-formele onderwijsactiviteiten en culturele programma’s voor het grote publiek die de betrokkenheid bij de mensenrechten als onderdeel van een pluralistische democratische samenleving vergroten, kritisch denken aanmoedigen, gelijkheid en de interculturele en interreligieuze dialoog bevorderen en de competenties versterken die nodig zijn om haatzaaiende uitlatingen te identificeren en tegen te gaan.

50. De lidstaten moeten effectieve en gerichte opleidingsprogramma's beschikbaar stellen voor iedereen die betrokken is bij het voorkomen en bestrijden van haatzaaiende uitlatingen, met inbegrip van de leden en het personeel van rechtshandhavingsdiensten, veiligheidstroepen, vervolgingsdiensten, de rechterlijke macht en het personeel van medische diensten en andere overheidsinstanties, met als doel hen in staat te stellen het gebruik van haatzaaiende uitlatingen te identificeren en te vermijden, om gevoelig te zijn voor de behoeften van personen die het doelwit zijn van haatzaaiende uitlatingen en hen te helpen bij het zoeken naar verhaal, om het gebruik ervan door anderen aan te pakken en te rapporteren en om de gevolgen ervan te beperken impact op de getroffenen.

51. De lidstaten moeten bewustmakings- en opleidingsprogramma's ondersteunen die zich bezighouden met plegers van haatzaaiende uitlatingen om hun vooroordelen en discriminerende acties en uitingen aan te pakken. In passende gevallen zou een rechtbank of een openbaar ministerie deelname aan dergelijke programma's kunnen afdwingen als alternatieve sanctie, met als doel herstelrecht te bewerkstelligen.

52. De lidstaten moeten, zonder inbreuk te maken op de onafhankelijkheid van de media, opleidingen voor mediaprofessionals en journalisten aanmoedigen en ondersteunen, als onderdeel van hun initiële en voortgezette opleiding, over de manier waarop zij haatzaaiende uitlatingen kunnen herkennen, erover kunnen rapporteren en erop kunnen reageren. over hoe we het gebruik en de verspreiding ervan kunnen vermijden en, meer in het algemeen, over de rol van journalisten en de media bij het bevorderen van een cultuur van mensenrechten en een inclusief publiek debat.

53. De lidstaten moeten publieke figuren, zoals politici, hoge functionarissen en religieuze, economische en gemeenschapsleiders, aanmoedigen om het gebruik van haatzaaiende uitlatingen krachtig en onmiddellijk te veroordelen, tegenspraak en alternatieve uitlatingen te gebruiken en het begrip tussen groepen te bevorderen, onder meer door solidariteit te betuigen met degenen die het doelwit zijn van haatzaaiende uitlatingen.

54. De lidstaten moeten nationale mensenrechteninstellingen, gelijkheidsorganen, internetbemiddelaars, de media en maatschappelijke organisaties aanmoedigen en ondersteunen om tegenspraak en alternatieve uitlatingen te creëren en te bevorderen, en degenen die het doelwit zijn van haatzaaiende uitlatingen bij dit proces te betrekken, zonder inbreuk te maken op de op hun onafhankelijkheid. De lidstaten moeten bovendien capaciteitsopbouw- en opleidingsinitiatieven ondersteunen om de toegang tot de media te vergemakkelijken voor personen die tot minderheden of andere groepen behoren, onder meer door de oprichting van gemeenschapsmedia, minderheidsmediaorganisaties en andere openbare fora waar intergroepsdialoog kan plaatsvinden.

5. Steun voor degenen die het doelwit zijn van haatzaaiende uitlatingen

55. De lidstaten moeten effectieve ondersteuningsmechanismen invoeren die degenen die het doelwit zijn van haatzaaiende uitlatingen helpen om te gaan met de schade die zij lijden. Dergelijke mechanismen zouden psychologische, medische en juridische bijstand moeten omvatten, waarbij maatschappelijke organisaties betrokken zouden kunnen worden. Met betrekking tot haatzaaiende uitlatingen, die verboden zijn op grond van het strafrecht, het burgerlijk recht of het bestuursrecht, moeten de lidstaten waar passend ook voorzien in gratis rechtsbijstand.
Er moet de nodige aandacht worden besteed aan personen die tot minderheden en andere groepen behoren, en dergelijke mechanismen moeten een leeftijds- en gendergevoelige benadering hanteren.

56. De lidstaten moeten, onder meer in samenwerking met maatschappelijke organisaties, bewustmakings- en onderwijsmaatregelen opzetten en uitvoeren voor personen en groepen die het doelwit zijn van haatzaaiende uitlatingen, om hen bewust te maken van hun rechten en van de mogelijkheid om verhaal te halen via civiele , administratieve en strafrechtelijke procedures en van de bestaande ondersteuningsmechanismen. Dergelijke maatregelen moeten gemakkelijk toegankelijk en begrijpelijk zijn, ook in verschillende talen, en in het algemeen afgestemd op de specifieke behoeften van relevante personen en groepen.

57. De lidstaten moeten de melding van haatzaaiende uitlatingen aanmoedigen en faciliteren door effectieve mechanismen te creëren om eventuele juridische en niet-juridische obstakels voor dergelijke melding te identificeren en onmiddellijk weg te nemen. De lidstaten moeten er ook voor zorgen dat personen die haatzaaiende uitlatingen melden, worden beschermd tegen eventuele nadelige behandelingen of gevolgen als gevolg van het indienen van een klacht, en dat er sancties worden opgelegd aan de daders in geval van hernieuwd slachtofferschap.

6. Monitoring en analyse van haatzaaiende uitlatingen

58. De lidstaten moeten ervoor zorgen dat hun beleid, wetgeving, strategieën en actieplannen tegen haatzaaiende uitlatingen gebaseerd zijn op bewijsmateriaal en een leeftijds- en gendergevoelige benadering weerspiegelen. Daartoe moeten de lidstaten trends identificeren, vastleggen, monitoren en analyseren en zorgen voor de verzameling en verspreiding, door de strafrechtelijke autoriteiten, van uitgesplitste gegevens over criminele haatzaaiende uitlatingen, met inbegrip van gerapporteerde en vervolgde gevallen en, voor zover mogelijk, de middelen van de verspreiding ervan, het bereik ervan en de verschillende uitingen en gronden voor haatzaaiende uitlatingen en intersectionele haatzaaiende uitlatingen, in overeenstemming met de bestaande Europese normen op het gebied van mensenrechten en gegevensbescherming. In dit verband moeten de lidstaten, waar passend, samenwerken met relevante belangrijke belanghebbenden.

59. Bovendien moeten de lidstaten, voor zover mogelijk, trachten gegevens te begrijpen en te verzamelen over de perceptie van slachtoffers en de waargenomen prevalentie van niet-criminele maar schadelijke uitlatingen, in samenwerking met relevante belangrijke belanghebbenden en in overeenstemming met de bestaande Europese mensenrechten- en mensenrechtenwetgeving. normen voor gegevensbescherming.

60. De lidstaten moeten passende maatregelen nemen om ervoor te zorgen dat rechtshandhavingsdiensten klachten over haatzaaiende uitlatingen effectief registreren en monitoren, en dat zij een geanonimiseerd archief van klachten opzetten in overeenstemming met de bestaande Europese normen op het gebied van de mensenrechten en gegevensbescherming.

61. De lidstaten moeten gegevens, informatie en analyses van haatzaaiende uitlatingen en aanhoudende trends publiekelijk beschikbaar maken, in overeenstemming met de bestaande Europese normen op het gebied van de mensenrechten en gegevensbescherming.

7. Nationale coördinatie en internationale samenwerking

62. Om de nationale coördinatie te garanderen, moeten de lidstaten regelmatig, inclusief en transparant overleg, samenwerking en dialoog aangaan met alle relevante belanghebbenden.

63. De lidstaten moeten met elkaar samenwerken met het oog op het bevorderen van consistentie in juridische normen en benaderingen van het voorkomen en bestrijden van haatzaaiende uitlatingen, in overeenstemming met de bepalingen van deze aanbeveling. Bovendien moeten zij zich houden aan de relevante Europese en internationale instrumenten en deze effectief implementeren, samenwerken met intergouvernementele organisaties en informatie en beste praktijken uitwisselen.

Toelichting

Aanbeveling CM/Rec(2022)16 van het Comité van Ministers aan de lidstaten over de bestrijding van haatzaaiende uitlatingen

1434e bijeenkomst, 11, 13 en 17 mei 2022
Stuurgroep Antidiscriminatie, Diversiteit en Inclusie (CDADI) en Stuurgroep Media en Informatiemaatschappij (CDMSI)

INVOERING

1. Haatzaaiende uitlatingen zijn een complex en multidimensionaal fenomeen dat verstrekkende en gevaarlijke gevolgen heeft in democratische samenlevingen. Het tast niet alleen de waardigheid en de mensenrechten aan van het individu dat rechtstreeks het doelwit is, maar ook van personen die tot dezelfde minderheid of groep behoren als degenen die rechtstreeks het doelwit zijn. Haatzaaiende uitlatingen leiden tot gevaarlijke verdeeldheid in de samenleving als geheel, beïnvloeden de participatie en inclusie van iedereen die er het doelwit van is en bedreigen de democratie. De doelwitten van haatzaaiende uitlatingen worden steeds meer uitgesloten van de samenleving, uit het publieke debat verdreven en tot zwijgen gebracht. De geschiedenis laat zien dat haatzaaiende uitlatingen ook opzettelijk zijn gebruikt om groepen en samenlevingen tegen elkaar te mobiliseren om gewelddadige escalatie, haatmisdrijven, oorlog en genocide uit te lokken.

2. Haatzaaiende uitlatingen weerhouden personen er ook van om vrijuit ideeën te delen en door te geven, hun zorgen te uiten en adequaat vertegenwoordigd te worden. Haatzaaien kan een middel zijn om minderheidsgroepen, mensenrechtenverdedigers en vertegenwoordigers van NGO's te intimideren of het zwijgen op te leggen. Een soortgelijke overweging geldt ook voor politici, journalisten en andere media-actoren die verslag doen van zaken van openbaar belang. Het ernstige huiveringwekkende effect dat haatzaaiende uitlatingen hebben op journalisten en andere media-actoren die verslag doen van zaken van algemeen belang, is besproken in het boek A Mission to Inform: Journalists at Risk Speak Out, mede geschreven door prof. Marilyn Clark en de heer William Horsley. Het werd gelanceerd in oktober 2020 en presenteert krachtige getuigenissen van hoe mediaberoepen, als gevolg van hun onderzoeken, het doelwit kunnen worden van ernstige en 'soms internationale' propaganda- en haatzaaiende campagnes. Het boek benadrukt de alarmerende impact die haatzaaiende uitlatingen kunnen hebben als ze gericht zijn tegen vrouwelijke journalisten, vooral in de onlineomgeving. Tegelijkertijd kan het misbruik of het dreigende gebruik van verschillende soorten wetgeving, waaronder wetten tegen haatzaaiende uitspraken, even effectief blijken om bijdragen aan het publieke debat tot zwijgen te brengen.

3. De aanhoudende en zorgwekkende toename van haatzaaiende uitlatingen, vooral online, en de impact ervan op het genot van de mensenrechten en de democratie in Europa zijn gedocumenteerd door de toezichthoudende instanties van de Raad van Europa, het Bureau van de Europese Unie voor de grondrechten (FRA), diverse andere intergouvernementele organisaties, maatschappelijke organisaties, internettussenpersonen en andere instanties. In haar recente landenmonitoring- en jaarverslagen beschrijft de Europese Commissie tegen Racisme en Intolerantie (ECRI) op basis van gedetailleerde statistieken en studies het voortbestaan en de toename van ultranationalistische, xenofobe, racistische en LGBTI-fobe haatzaaiende uitlatingen in verschillende landen. lidstaten. Deze haatzaaiende uitlatingen komen veelvuldig voor op het internet (zie met name de recente jaarverslagen van de ECRI en de hoofdstukken over haatzaaiende uitlatingen in haar vijfde en zesde cyclus van landenmonitoringrapporten). Er moet worden onderstreept dat een dergelijke toename van het aantal haatzaaiende uitlatingen, en met name de golven van haatzaaiende uitlatingen, moeten worden gezien als een specifiek waarschuwingssignaal dat een gewelddadige escalatie op handen is, en dat resoluut optreden nodig is om de democratische stabiliteit en veiligheid te behouden.

4. Om een dergelijke gevaarlijke escalatie te voorkomen en in plaats daarvan inclusieve samenlevingen tot stand te brengen en in stand te houden, is het belangrijk dat de lidstaten effectieve en duurzame actie ondernemen tegen haatzaaiende uitlatingen. Deze aanbeveling

biedt de lidstaten uitgebreide richtlijnen voor het voorkomen en bestrijden van haatzaaiende uitlatingen. Het bouwt voort op de Aanbeveling Rec(97)20 van het Comité van Ministers uit 1997 over "haatzaaiende uitlatingen", die destijds werd aangenomen samen met Aanbeveling Rec(97)21 over de media en de bevordering van een cultuur van tolerantie.

5. Het is een complexe inspanning om personen die het doelwit zijn van haatzaaiende uitlatingen te beschermen en het respect voor hun privéleven te handhaven (artikel 8 van het Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden (ETS nr. 005), hierna 'het Verdrag' genoemd), terwijl het recht op vrijheid van meningsuiting (artikel 10) en het handhaven van het recht om vrij te zijn van discriminatie bij het genieten van de rechten en vrijheden die zijn vastgelegd in het Verdrag (artikel 14). Dit streven vereist een voortdurend en zorgvuldig evenwicht tussen de betrokken fundamentele rechten en vrijheden (zie voor details §§ 24 en volgende hieronder).

6. De Aanbeveling ter bestrijding van haatzaaiende uitlatingen, hierna "de Aanbeveling" genoemd, bevat een brede definitie van haatzaaiende uitlatingen (§2 van de Aanbeveling) en onderscheidt binnen deze definitie verschillende lagen van haatzaaiende uitlatingen (§3 van de Aanbeveling). Het biedt bovendien factoren voor het beoordelen van de ernst van haatzaaiende uitlatingen en richtlijnen voor het ontwikkelen van passende en evenredige reacties op de verschillende lagen van haatzaaiende uitlatingen (§§4 en volgende van de aanbeveling). De aanbeveling streeft naar een alomvattende aanpak van het voorkomen en bestrijden van haatzaaiende uitlatingen. Daarom behandelt het niet alleen het noodzakelijke wettelijke kader voor de bestrijding van haatzaaiende uitlatingen, maar bevat het ook belangrijke richtlijnen voor het aanpakken van de grondoorzaken van haatzaaiende uitlatingen met niet-juridische middelen, met name via de aanbevelingen in hoofdstuk 4 over bewustmaking, onderwijs en onderwijs. , training en het gebruik van tegen- en alternatieve spraak. De verschillende constitutionele en rechtsordes en de uiteenlopende situaties in de lidstaten zullen het noodzakelijk maken om verschillende wegen te verkennen om deze aanbeveling ten uitvoer te leggen.

7. Haatzaaiende uitlatingen zijn gericht tegen veel verschillende personen. Racistische haatzaaiende uitlatingen zijn bijvoorbeeld gericht tegen personen die behoren tot etnische, culturele, taalkundige of religieuze minderheden, waaronder Roma en reizigers,1 joden, moslims, zwarte mensen, migranten en personen met een migratieachtergrond, waaronder asielzoekers, vluchtelingen, intern ontheemden en illegaal aanwezigen migranten en mensen die tot andere minderheden behoren; seksistische haatzaaiende uitlatingen zijn vaak gericht tegen vrouwen; en LGBTI-fobische haatzaaiende uitlatingen zijn gericht op lesbiennes, homoseksuelen, biseksuelen, transgenders en interseksuelen. Deze aanbeveling en het aanhangsel ervan (de aanbeveling) bevatten maatregelen om niet alleen degenen die direct het doelwit zijn van haatzaaiende uitlatingen te beschermen en bij te staan, maar ook degenen die indirect het doelwit zijn (bijvoorbeeld leden die tot een bepaalde minderheid of groep behoren van de persoon die rechtstreeks het doelwit is) en daarom worden beïnvloed door haatzaaiende uitlatingen. Om al deze personen aan te duiden wordt de algemene term "personen die het doelwit zijn van haatzaaiende uitlatingen" gebruikt, die ook alle verschillende lagen van haatzaaiende uitlatingen omvat, in verschillende mate van ernst (§§ 3 en 4 van de Aanbeveling). Het is aan de bevoegde autoriteiten en de rechterlijke macht, en niet aan de dader, om te beslissen wiens mensenrechten worden aangetast door haatzaaiende uitlatingen en wie er schade door heeft geleden. De term "personen die het doelwit zijn van haatzaaiende uitlatingen" is ruimer dan de term slachtoffer, zoals gedefinieerd in § 202 van deze toelichting.

8. Veel personen (bijvoorbeeld zwarte moslims of lesbische Roma-vrouwen) zijn het doelwit van haatzaaiende uitlatingen op verschillende, elkaar kruisende en cumulatieve gronden, wat hun situatie verder verslechtert (zie de jaarverslagen van de ECRI 2018, § 15 en 2019, § 13). Zo onderstreept de Aanbeveling CM/Rec(2019)1 van het Comité van Ministers over het voorkomen en bestrijden van seksisme dat vrouwen en meisjes het slachtoffer kunnen zijn van meerdere en elkaar kruisende vormen van discriminatie en seksisme, waaronder seksistische haatzaaiende uitlatingen. Zij worden er vooral aan blootgesteld als zij bepaalde beroepen uitoefenen, zoals journalist of politicus.

9. De afgelopen jaren zijn haatzaaiende uitlatingen steeds vaker via internet verspreid. Het voorkomen en bestrijden van online haatzaaiende uitlatingen brengt specifieke uitdagingen met zich mee, omdat deze binnen enkele seconden als nooit tevoren over de hele wereld kunnen worden verspreid. Het kan soms blijvend online beschikbaar blijven (zie Europees Hof voor de Rechten van de Mens (het Hof), Delfi AS tegen Estland, nr. 64569/09, 16 juni 2015 [Grote Kamer], § 110; en Annen tegen Duitsland, nr. 16). 3690/10, 26 november 2015, § 67). De lidstaten hebben de ultieme verplichting om de mensenrechten en fundamentele vrijheden ook in de digitale omgeving te beschermen (§ 1.1.3 van CM/Rec(2018)2 over de rollen en verantwoordelijkheden van internettussenpersonen). Dit omvat de plicht om individuen te beschermen tegen schendingen, inclusief potentiële schendingen, gepleegd door andere particuliere personen en organisaties (Plattform "Ärzte für das Leben" tegen Oostenrijk, nr. 10126/82, 21 juni 1988, §§ 32 e.v.). . In verband hiermee erkent de aanbeveling de centrale rol van internettussenpersonen voor het functioneren van internet en onlinecommunicatie. Het herinnert bovendien aan hun verantwoordelijkheden met betrekking tot haatzaaiende uitlatingen op internet

1. De term "Roma en reizigers" wordt door de Raad van Europa gebruikt om de grote diversiteit van de groepen te omvatten die onder het werk van de Raad van Europa op dit gebied vallen: enerzijds a) Roma, Sinti/Manush, Calé , Kaale, Romanichals, Boyash/Rudari; b) Balkan-Egyptenaren (Egyptenaren en Ashkali); c) Oosterse groepen (Dom, Lom en Abdal); en aan de andere kant groepen zoals Reizigers, Yenish en de bevolkingsgroepen die worden aangeduid onder de administratieve term "Gens du Voyage", evenals personen die zichzelf identificeren als zigeuners. Dit document is een verklarende voetnoot en geen definitie van Roma en/of Reizigers.

met CM/Rec(2016)3 over mensenrechten en het bedrijfsleven en CM/Rec(2018)2 over de rollen en verantwoordelijkheden van internettussenpersonen (zie voor details §§ 30 en volgende van deze aanbeveling).

10. Er moeten veel verschillende actoren betrokken worden bij het voorkomen en bestrijden van haatzaaiende uitlatingen. Deze omvatten: publieke entiteiten, waaronder gekozen organen en autoriteiten op federaal, regionaal en lokaal niveau en hun vertegenwoordigers en personeel, met name op het gebied van onderwijs, mediaregulering, politie, publieke media en de rechterlijke macht, nationale mensenrechteninstellingen en organen voor gelijkheid , maar ook andere belanghebbenden zoals politieke partijen, publieke figuren, internettussenpersonen, particuliere media, waaronder commerciële, lokale en minderheidsmediaorganisaties, beroepsverenigingen, maatschappelijke organisaties, mensenrechtenverdedigers, op geloof gebaseerde actoren, vertegenwoordigers van minderheden en andere groepen , sociale partners, de academische wereld en onderzoeksinstituten. De aanbeveling heeft tot doel de lidstaten en al deze belanghebbenden te begeleiden bij het ontwikkelen van alomvattend beleid, strategieën en actieplannen om haatzaaiende uitlatingen op een effectieve manier te voorkomen en te bestrijden, met inachtneming van de vrijheid van meningsuiting. Hoofdstuk 3 behandelt specifieke aanbevelingen aan relevante sleutelactoren.

11. De aanbeveling is ontwikkeld door het Comité van deskundigen ter bestrijding van haatzaaiende uitlatingen (ADI/MSI-DIS), dat is opgericht als ondergeschikt orgaan van de Stuurgroep Antidiscriminatie, Diversiteit en Inclusie (CDADI) en de Stuurgroep Antidiscriminatie, Diversiteit en Inclusie (CDADI). Comité voor Media-informatiemaatschappij (CDMSI).
In overeenstemming met zijn taakomschrijving bouwt de aanbeveling voort op de jurisprudentie van het Hof, dat op grond van artikel 32 van het Verdrag de uiteindelijke bevoegdheid heeft om het Verdrag en de bijbehorende protocollen via zijn jurisprudentie uit te leggen en toe te passen. De arresten van het Hof dienen niet alleen om de zaken te beslechten die bij het Hof aanhangig zijn gemaakt, maar, meer in het algemeen, om de door de Conventie ingestelde regels te verduidelijken, te beschermen en te ontwikkelen, waardoor, in lijn met artikel 19, wordt bijgedragen aan de naleving door de lidstaten van de Conventie. verplichtingen die zij als verdragsluitende partijen zijn aangegaan (Ierland tegen Groot-Brittannië, nr. 5310/71, 18 januari 1978, §154). De aanbeveling vormt een aanvulling op de bestaande relevante instrumenten van de Raad van Europa, waaronder CM/Rec(2019)1 over het voorkomen en bestrijden van seksisme.

12. De volgende principes en richtlijnen zijn onderverdeeld in zeven hoofdstukken. In elk hoofdstuk worden relevante maatregelen uiteengezet die lidstaten en andere relevante actoren moeten nemen om haatzaaiende uitlatingen te voorkomen en te bestrijden, zodat zij hun taken en verantwoordelijkheden krachtens het Verdrag kunnen vervullen. De implementatie van deze beginselen en richtlijnen waarborgt de bescherming van de relevante mensenrechten en fundamentele vrijheden, in het bijzonder die welke worden genoemd in de artikelen 8, 10 en 14 van het Verdrag, met volledige inachtneming van het beginsel van de rechtsstaat. De snelle en volledige implementatie ervan moet regelmatig worden geëvalueerd.

1. TOEPASSINGSGEBIED, DEFINITIE EN AANPAK

Over paragraaf 1:

13. De aanbeveling heeft tot doel de lidstaten te helpen bij het op alomvattende wijze bestrijden van haatzaaiende uitlatingen. Het bevat juridische en niet-juridische maatregelen om niet alleen haatzaaiende uitlatingen, zowel offline als online, aan te pakken, maar ook de diepere oorzaken ervan. Op deze manier helpt het voorkomen dat mensen hun toevlucht nemen tot haatzaaiende uitlatingen en bevordert het het gebruik van inclusieve uitlatingen.

14. De aanbeveling onderstreept de noodzaak van een aanpak waarbij meerdere belanghebbenden betrokken zijn, zoals geschetst in hoofdstuk 7, en dat sleutelactoren specifieke bijdragen kunnen leveren aan het voorkomen en bestrijden van haatzaaiende uitlatingen, zoals uiteengezet in hoofdstuk 3 van de aanbeveling en de toelichting daarbij.

Over paragraaf 2:

15. Tot op heden bestaat er op Europees of internationaal niveau geen gezaghebbende, juridisch bindende definitie van haatzaaiende uitlatingen. Bestaande definities en beschrijvingen van het begrip zijn vaak politiek van aard en breed geformuleerd. Ze hebben over het algemeen betrekking op uitlatingen die haat voortbrengen en versterken en die vaak ook geworteld zijn in onverdraagzaamheid en haat (zie Aanbeveling nr. R (97)20 over “Haatzaaiende Uitlatingen”, § 1; de Internationale Conventie over de Eliminatie van Alle Vormen van Rassendiscriminatie. Discriminatie (ICERD), artikel 4; het Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten van de VN (ICCPR), artikel 20.2; PACE-resolutie 2275 (2019) over de rol en verantwoordelijkheden van politieke leiders in de strijd tegen haatzaaiende uitlatingen en intolerantie § 1; PACE-resolutie 2144 (2017) over het beëindigen van cyberdiscriminatie en onlinehaat, § 2; Preambule van ECRI's GPR nr. 15 over de bestrijding van haatzaaiende uitlatingen, § 6, en de Strategie en het actieplan van de Verenigde Naties tegen haatzaaiende uitlatingen, p.10).

16. De wettelijke definitie van haatzaaiende uitlatingen in de respectieve nationale wetten verschilt momenteel en weerspiegelt de schaal, de prevalentie en de impact van specifieke soorten haatzaaiende uitlatingen in verschillende sociale contexten. Deze situatie is in stand

met beginselen van proportionaliteit en noodzaak voor het minimaliseren van criminaliseringsmaatregelen, behalve voor zover dit nodig is om illegale schade aan te pakken.

17. De onderhavige aanbeveling interpreteert de term haatzaaiende uitlatingen ook in brede zin, aangezien deze bedoeld is om de lidstaten te helpen wetgeving, beleid, strategieën en actieplannen te ontwikkelen die de verspreiding van haat op een alomvattende manier voorkomen en bestrijden. Dit omvat onder meer bewustmaking, voorlichting en maatregelen die tot doel hebben iedereen te beschermen die het doelwit is van haatzaaiende uitlatingen. De definitie omvat alle drie lagen van haatzaaiende uitlatingen die in § 3 van de aanbeveling worden onderscheiden op basis van hun ernstniveau.

18. De brede termen van de definitie omvatten ook een breed scala aan verschillende uitingen van haatzaaiende uitlatingen, waaronder de uitingen die zijn opgesomd in §§ 11 en 13 van de aanbeveling, waarvan er verschillende zijn gedefinieerd in Europese en/of internationale, juridisch bindende en niet-bindende vormen. -bindende instrumenten (zie §§ 55-57, 61,63 van de Memorie van Toelichting). Hiertoe behoren onder meer het direct en publiekelijk aanzetten tot genocide; het aanzetten tot haat, geweld of discriminatie; racistische, xenofobe, seksistische en LGBTI-fobe bedreigingen en beledigingen; ontkenning, bagatellisering en vergoelijking van genocide, van misdaden tegen de menselijkheid en van oorlogsmisdaden waarvan de rechtbanken hebben vastgesteld dat ze hebben plaatsgevonden, en van de verheerlijking van personen die zijn veroordeeld voor het plegen van dergelijke misdaden; het bepleiten, promoten of aanzetten, in welke vorm dan ook, van de kleinering, haat of belastering van een persoon of groep personen; evenals eventuele intimidatie, negatieve stereotypering of stigmatisering met betrekking tot die personen of een groep personen; de rechtvaardiging van alle voorgaande soorten uitdrukkingen; en de opzettelijke verspreiding van materiaal dat dergelijke uitingen bevat (zie in dit verband ook Preambule bij ECRI GPR nr. 15 over de bestrijding van haatzaaiende uitlatingen).

19. De in deze aanbeveling gebruikte lijst van gronden omvat een reeks persoonlijke kenmerken en status, op grond waarvan personen of groepen personen van elkaar te onderscheiden zijn, en die in het algemeen als ontoelaatbare gronden voor discriminatie worden beschouwd. De lijst met gronden heeft met opzet een open einde.
De in de aanbeveling gegeven definitie moet worden geïnterpreteerd in overeenstemming met de evolutieve aard van de rechten van het Verdrag, met name artikel 14. Zij bouwt ook voort op andere relevante internationale instrumenten (zie voor details de Gids van het Hof over artikel 14 van het Europees Verdrag). Verdrag inzake de rechten van de mens en artikel 1 van Protocol nr. 12 bij het Verdrag, Verbod op discriminatie, §§ 87 en volgende, artikel 2.1 van het IVBPR, artikel 2.2 van het Internationaal Verdrag inzake economische, sociale en culturele rechten, en ECRI GPR nr. 15 over de bestrijding van haatzaaiende uitlatingen). De definitie omvat ook haatzaaiende uitlatingen op meerdere gronden. De lijst met een open einde maakt de aanpassing van reacties op haatzaaiende uitlatingen mogelijk met betrekking tot zich ontwikkelende maatschappelijke ontwikkelingen. In de aanbeveling wordt rekening gehouden met het feit dat de omvang, de aard en de impact van haatzaaiende uitlatingen op verschillende gronden en in verschillende sociale contexten kunnen variëren, en worden de lidstaten als beter geplaatst beschouwd om te beslissen over passende reacties.

20. Voorzieningen die de lidstaten en andere belanghebbenden moeten nemen om discriminatie op grond van geslacht en/of geslacht, uitgedrukt in de vorm van seksistische haatzaaiende uitlatingen, aan te pakken, worden ook uiteengezet in CM/ Rec(2019)1 over het voorkomen en bestrijden van seksisme (vgl . de preambule en §§ IA1, IA10, II.B.1, II.C.3, II.F.2, II.H.3).

21. De definitie omvat voorts gevallen waarin de beoogde persoon (zie de definitie van dit begrip in § 7 van deze Memorie van Toelichting) wordt verondersteld of verondersteld een bepaald persoonlijk kenmerk of een bepaalde status te hebben, terwijl deze persoon dit in werkelijkheid niet heeft. Een voorbeeld zou zijn dat een dader iemand beledigt omdat hij een bepaalde religie aanhangt, terwijl hij in werkelijkheid een andere of geen religie aanhangt.

22. De definitie omvat ook haatzaaiende uitlatingen in verband met alle verschillende vormen van racisme, in overeenstemming met artikel 14 van het Verdrag. Dit omvat antisemitisme, antimoslimracisme en intolerantie en discriminatie tegen christenen en personen die tot religieuze of geloofsminderheden behoren, zoals vermeld in artikel 9 van het Verdrag en de jurisprudentie van het Hof, evenals zigeunerhaat, anti-zwart racisme, en vreemdelingenhaat, zowel in het algemeen als in verband met migratie.

23. De definitie moet bijdragen aan de ontwikkeling van een gemeenschappelijk begrip van haatzaaiende uitlatingen in de lidstaten. Nu haatzaaiende uitlatingen zich steeds meer verspreiden via het internet en over de grenzen van één enkele lidstaat heen, is sterkere internationale samenwerking nodig om de verspreiding ervan op internationaal niveau te voorkomen en te bestrijden (zie ook §§ 62-63 van de aanbeveling).

Over paragraaf 3:

24. In de aanbeveling worden verschillende lagen van haatzaaiende uitlatingen onderscheiden op basis van hun ernst. Rekening houdend met de noodzaak om de waarden die ten grondslag liggen aan het Verdrag te beschermen en overwegende dat de rechten onder de artikelen 8 en 10 van het Verdrag gelijkwaardig respect verdienen, moet een evenwicht worden gevonden dat de essentie van beide rechten behoudt (Perinçek v. Zwitserland, nr. 27510/08, 15 oktober 2015 [Grote kamer], § 110). Volgens de jurisprudentie van het Hof hebben de lidstaten op grond van artikel 8 van het Verdrag een positieve verplichting tot bescherming

slachtoffers van haatzaaiende uitlatingen die een bepaald niveau of een drempel van ernst bereiken, onder meer via het strafrecht (Delfi AS tegen Estland, hierboven aangehaald, §§ 153 en 159; Beizaras en Levickas tegen Litouwen, nr. 41288/15, 14 mei 2020 , § 125; Budinova en Chaprazov tegen Bulgarije, nr. 12567/13, 16 februari 2021, §§ 62 e.v.; en voor meer details zie hieronder §§ 37 e.v. van de toelichting). Hoewel de middelen om de naleving van artikel 8 te verzekeren op het gebied van het bieden van bescherming tegen daden van individuen in principe binnen de beoordelingsmarge van de staat vallen, vereist een effectieve afschrikking tegen ernstige daden waarbij essentiële aspecten van het privéleven op het spel staan, efficiënte strafrechtelijke voorzieningen. Beizaras en Levickas tegen Litouwen, reeds aangehaald, § 110).

25. Tegelijkertijd erkent artikel 10.2 van het Verdrag dat de uitoefening van de vrijheden die zijn vastgelegd in artikel 10.1 “onderworpen kan zijn aan de formaliteiten, voorwaarden, beperkingen of straffen die door de wet zijn voorgeschreven en noodzakelijk zijn in een democratische samenleving” om specifieke belangen te beschermen (nationale veiligheid, territoriale integriteit of openbare veiligheid, voor het voorkomen van wanorde of misdaad, voor de bescherming van de gezondheid of de goede zeden, voor de bescherming van de reputatie of rechten van anderen, voor het voorkomen van de openbaarmaking van informatie die in vertrouwen wordt ontvangen, of ter handhaving van het gezag en de onpartijdigheid van de rechterlijke macht). Rekening houdend met de reikwijdte van artikel 10.2 en rekening houdend met het evenredigheidsbeginsel, zullen de lidstaten mogelijk hun toevlucht moeten nemen tot civiel- en bestuursrechtelijke bepalingen ter bescherming van slachtoffers van haatzaaiende uitlatingen (Perinçek tegen Zwitserland, hierboven aangehaald, § 273). . Dergelijke administratieve en civielrechtelijke bepalingen, zoals bij strafrechtelijke sancties, dragen ook bij aan de bescherming van slachtoffers tegen discriminatie op grond van artikel 14 van het Verdrag. Voor sommige staten is het strafrecht de enige basis voor het reguleren van criminele haatzaaiende uitlatingen, waarbij niet-criminele haatzaaiende uitlatingen geen juridische betekenis hebben. In deze gevallen kan dergelijk strafrecht echter maatregelen omvatten, als onderdeel van een strafrechtelijk rechtsmiddel, die andere staten doorgaans als civielrechtelijke maatregelen beschouwen – zoals boetes en schadevergoeding als onderdeel van een strafrechtelijke sanctie (bijvoorbeeld in plaats van of als aanvulling op een vrijheidsstraf of gevangenisstraf).

26. In de praktijk pakken de lidstaten de ernstigste gevallen van haatzaaiende uitlatingen aan via het strafrecht, en soms parallel via het burgerlijk recht als het gaat om schadevergoeding. Minder ernstige gevallen worden alleen via het bestuursrecht of het burgerlijk recht afgehandeld.

27. Bij de behandeling van zaken betreffende het aanzetten tot haat en de vrijheid van meningsuiting hanteert het Hof twee benaderingen waarin het Verdrag voorziet: de benadering van uitsluiting van de bescherming door het Verdrag, waarin artikel 17 voorziet (verbod op misbruik van rechten), waar de opmerkingen in kwestie neerkomen op haatzaaiende uitlatingen en de fundamentele waarden van de Conventie tenietdoen; en de aanpak van het stellen van beperkingen op de bescherming, waarin artikel 10.2 van het Verdrag voorziet, wordt deze aanpak gevolgd wanneer de uiting in kwestie, ook al is het haatzaaiende uitlatingen, niet geschikt is om de fundamentele waarden van de Conventie te vernietigen.

28. Om haatzaaiende uitlatingen alomvattend aan te pakken, is het belangrijk om op een passende en evenredige manier aanstootgevende of schadelijke uitingen aan te pakken die niet ernstig genoeg zijn om beperking op grond van het Verdrag te rechtvaardigen. Een dergelijke aanpak is in overeenstemming met de onderliggende doelstellingen van deze aanbeveling, met name de noodzaak om een alomvattende strategie te volgen bij de aanpak van het fenomeen haatzaaiende uitlatingen2.

29. Er zijn beledigende of schadelijke soorten uitingen die, in de zin van deze aanbeveling, neerkomen op haatzaaiende uitlatingen, maar die geen strafrechtelijke, civielrechtelijke of administratieve aansprakelijkheid met zich meebrengen. Zij worden in principe beschermd door artikel 10 van het Verdrag, waarvan de bescherming zich ook uitstrekt tot uitingen die de staat of een deel van de bevolking beledigen, choqueren en verstoren (Handyside v. Verenigd Koninkrijk, nr. 5493/72, 7 december 1976, § 49).

30. Zoals bepaald in artikel 10.2, neemt een ieder die de rechten en vrijheden uitoefent die zijn vastgelegd in de eerste paragraaf van dat artikel, bepaalde “plichten en verantwoordelijkheden” op zich. In de specifieke context van religieuze opvattingen en overtuigingen heeft het Hof geoordeeld dat er “rechtmatig een verplichting kan worden opgenomen om uitingen die nodeloos kwetsend zijn voor anderen en daarmee een inbreuk op hun rechten vormen, en die daarom niet bijdragen aan elke vorm van publiek debat die de vooruitgang in menselijke aangelegenheden kan bevorderen”
(Otto-Preminger-Institut v. Oostenrijk, nr. 13470/87, 20 september 1994, § 49; Commissie van Venetië, 2010, Blas phemy, belediging en haat: het vinden van antwoorden in een democratische samenleving, § 73; en VN-mensenrechten Commissie, Malcolm Ross tegen Canada, mededeling nr. 736/1997, VN-document CCPR/C/70/D/736/1997 (2000), § 11.6).

31. Dergelijke haatzaaiende uitlatingen die geen strafrechtelijke, civielrechtelijke of administratieve aansprakelijkheid met zich meebrengen, kunnen niettemin vooroordelen, intolerantie en haat veroorzaken of versterken, aanleiding geven tot bezorgdheid op het gebied van tolerantie, beleefdheid, inclusie en respect voor de rechten van anderen, en een bedreiging vormen voor de sociale cohesie en democratische stabiliteit. Daarom is het in een democratische samenleving passend om de grondoorzaken van dergelijke haatzaaiende uitlatingen aan te pakken door middel van niet-wettelijke maatregelen zoals het bevorderen van de dialoog en een ethiek van communicatie, bewustmaking, onderwijs – inclusief de media

2. De rol van deze toelichting is het geven van verdere uitleg over de aanbeveling en de alomvattende aanpak ervan. Het doel is om de lidstaten en andere belanghebbenden te begeleiden bij het aanpakken van haatzaaiende uitlatingen in al zijn vormen, vanuit een alomvattend perspectief, en mag niet worden opgevat als zijnde bedoeld om de onafhankelijkheid van het Hof te belemmeren.

en internetgeletterdheidsinitiatieven, en tegenverhalen. Instanties voor gelijke behandeling, nationale mensenrechteninstellingen en maatschappelijke organisaties moeten op deze terreinen een prominente rol spelen.

Over paragraaf 4:

32. Het Hof heeft een reeks factoren ontwikkeld die moeten worden toegepast om de ernst van haatzaaiende uitlatingen te beoordelen en om passende reacties en remedies af te stemmen. De factoren zijn:

- ÿ de inhoud van de toespraak (Leroy v. Frankrijk, nr. 36109/03, 2 oktober 2008, §§ 38 e.v.);
- ÿ de politieke en sociale context op het moment dat de toespraak werd gehouden (Leroy tegen Frankrijk, hierboven geciteerd, § 38 e.v.; Delfi AS tegen Estland, hierboven geciteerd, §§ 142-146; Perinçek tegen Zwitserland, hierboven geciteerd , § 205);
- ÿ de bedoeling van de spreker (Jersild v. Denemarken, nr. 15890/89, 23 september 1994, § 31-37);
- ÿ de rol en status van de spreker in de samenleving (Féret v. België, nr. 15615/07, 16 juli 2009, §§ 63 e.v.; zie ook Algemene aanbeveling nr. 35, Bestrijding van racistische haatzaaiende uitlatingen van de Commissie voor de Eliminatie van rassendiscriminatie (hierna CERD); het Rabat-actieplan inzake het verbod op het propageren van nationale, raciale of religieuze haat die aanzet tot discriminatie, vijandigheid of geweld (hierna het Rabat-actieplan); en de Gids voor artikel 10 van het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens, Vrijheid van meningsuiting, § 225);
- ÿ de vorm van de verspreiding ervan (Savva Terentyev v. Rusland, nr. 10692/09, 28 augustus 2018, § 79; Delfi AS v. Estland, hierboven geciteerd, § 110; Stomakhin tegen Rusland, nee. 52273/07, 9 mei 2018, § 131; en Jersild tegen Denemarken, hierboven aangehaald, § 32-33);
- ÿ de manier waarop de uitspraken worden gedaan en hun vermogen – direct of indirect – om tot schadelijke gevolgen te leiden, inclusief dreigende gevolgen (Perinçek v. Zwitserland, hierboven geciteerd, § 205; Savva Terent yev v. Rusland, hierboven geciteerd, § 32 -33);
- ÿ de aard en omvang van het publiek (Vejdeland e.a. v. Zweden, nr. 1813/07, 9 februari 2012, §§ 51-58; en Lilliendahl tegen IJsland, nee. 29297/18, 11 juni 2020, §§ 38-39);
- ÿ de kenmerken van de doelgroep, bijvoorbeeld de omvang, de mate van homogeniteit, de bijzondere kwetsbaarheid of geschiedenis van stigmatisering, en de positie ervan ten opzichte van de samenleving als geheel (Budinova en Chaprazov tegen Bulgarije, hierboven aangehaald, § 63).

33. Het is de wisselwerking tussen deze verschillende factoren die in een bepaald geval doorslaggevend is, en niet slechts één factor op zichzelf (Perinçek tegen Zwitserland, hierboven aangehaald, § 208; Budinova en Chaprazov tegen Bulgarije, hierboven aangehaald, § 63). . Daarnaast is het Hof van oordeel dat de lidstaten een zekere beoordelingsmarge hebben met betrekking tot de beoordeling of maatregelen ter bestrijding van haatzaaiende uitlatingen “noodzakelijk” zijn in de zin van artikel 10.2 van het Verdrag (Perinçek tegen Zwitserland, hierboven aangehaald, § 196).).

34. Het Hof gebruikt soortgelijke factoren om te bepalen of haatzaaiende uitlatingen de minimumdrempel bereiken met betrekking tot artikel 8 van het Verdrag (zie voor details § 42 hieronder). Deze factoren moeten niet alleen worden gebruikt door overheidsactoren, waaronder rechtshandhavingsdiensten, maar ook door alle andere belanghebbenden die betrokken zijn bij de aanpak en bestrijding van haatzaaiende uitlatingen, zowel offline als online, inclusief internettussenpersonen. Deze factoren zijn er om alle actoren te helpen passende en proportionele maatregelen te bedenken om de verschillende lagen en uitingen van haatzaaiende uitlatingen aan te pakken. Betwiste zaken moeten voor de rechterlijke macht worden gebracht, zodat deze bindende uitspraken kan doen.

35. § 15 van Algemene aanbeveling nr. 35 van het CERD definieert vergelijkbare factoren voor de beoordeling of haatzaaiende uitlatingen het niveau bereiken waarop deze als strafbaar feit moeten worden aangemerkt: (1) inhoud en vorm van uiting; (2) Economisch, sociaal en politiek klimaat; (3) Positie of status van de spreker; (4) Bereik van de toespraak; en (5) Doelstellingen van de toespraak. De CERD-aanbeveling was gebaseerd op § 29 van het Rabat-actieplan, dat in 2012 door deskundigen werd aangenomen aan het einde van een reeks conferenties georganiseerd door het VN-Bureau van de Hoge Commissaris voor de Mensenrechten, en dat met hetzelfde doel de volgende factoren: (1) Sociale en politieke context; (2) Status van de spreker; (3) Intentie om het publiek tegen een doelgroep op te zetten; (4) Inhoud en vorm van de toespraak; (5) Omvang van de verspreiding ervan; en (6) Waarschijnlijkheid van schade, inclusief de dreiging ervan.

Over paragraaf 5:

36. De alomvattende aanpak ter bestrijding van haatzaaiende uitlatingen, die door deze aanbeveling wordt nagestreefd, vereist dat beleid, wetgeving, strategieën en actieplannen de verschillende actiegebieden bestrijken die aan bod komen.

in de hoofdstukken 2 en 4 tot en met 7 van deze aanbeveling. Bij dergelijke acties is een breed scala aan publieke en private sleutelactoren betrokken, zoals besproken in hoofdstuk 3 van deze aanbeveling. Er moeten passende menselijke en financiële middelen worden toegewezen aan de uitvoering van elk beleid dat noodzakelijk wordt geacht.

Over paragraaf 6:

37. Bij het ontwikkelen en implementeren van deze alomvattende aanpak ter voorkoming en bestrijding van haatzaaiende uitlatingen moeten de lidstaten rekening houden met een aantal transversale kwesties.

38. De autoriteiten van de lidstaten moeten, zoals nader uiteengezet in §§ 47 en volgende. van de toelichting, in overeenstemming met het Verdrag en de daarmee verband houdende jurisprudentie, verduidelijken wanneer haatzaaiende uitlatingen op grond van het strafrecht, het burgerlijk recht of het bestuursrecht verboden moeten worden.

39. Bij het ontwikkelen en implementeren van beleid, wetgeving, strategieën en actieplannen ter voorkoming en bestrijding van haatzaaiende uitlatingen moeten de lidstaten een evenwicht vinden tussen de noodzaak om de rechten van degenen die het doelwit zijn van haatzaaiende uitlatingen te beschermen met het recht op vrijheid van meningsuiting. Tegelijkertijd moeten ze er rekening mee houden dat dergelijk beleid verschillende gevolgen heeft voor een breed scala aan publieke en private media-actoren, met specifieke kenmerken in zowel traditionele als digitale media. De lidstaten moeten er ook terdege rekening mee houden dat de digitale omgeving, met inbegrip van instrumenten zoals aanbevelingssystemen en geautomatiseerde instrumenten voor het modereren van inhoud, zich in snel tempo blijft ontwikkelen. Een definitie van de term “content moderation” wordt gegeven in de toelichting bij de Guidance Note on Content Moderation, aangenomen door de CDMSI tijdens haar 19e plenaire vergadering op 19-21 mei 2021 (Content Moderation: Best practices richting effectief juridisch en procedureel kader werkt aan zelfregulerende en co-regulerende mechanismen voor inhoudsmoderatie (hierna: Richtsnoer voor inhoudsmoderatie).

40. Haatzaaiende uitlatingen zijn niet alleen gericht tegen een individu, maar ook tegen gemeenschappen en groepen, en worden vaak versterkt door de brede verspreiding ervan via internet en andere kanalen. Om de verspreiding ervan op een effectieve en alomvattende manier te voorkomen en te bestrijden, moet een breed scala aan actoren in de publieke en private sfeer worden gemobiliseerd en samenwerken (zie voor meer details vooral de hoofdstukken 3 en 7).

41. De gevolgen van haatzaaiende uitlatingen kunnen zelfs nog groter worden als deze niet slechts op één, maar op meerdere gronden zijn gebaseerd. Vrouwen die tot een nationale minderheid behoren, kunnen bijvoorbeeld het doelwit worden van haatzaaiende uitlatingen, niet alleen op grond van hun geslacht, maar ook op grond van hun etnische afkomst. De cumulatieve effecten van dergelijke haatzaaiende uitlatingen en de interactie tussen de verschillende gronden en vooroordelen kunnen tot gevolg hebben dat degenen die het doelwit zijn van haatzaaiende uitlatingen zich in een bijzonder kwetsbare situatie bevinden en specifieke bescherming en hulp nodig hebben (zie voor meer details bijvoorbeeld de toelichting bij ECRI's GPR nr. 14 over de bestrijding van racisme en rassendiscriminatie op de arbeidsmarkt, § 1). Bij het uitwerken en implementeren van beleid, strategieën en actieplannen ter voorkoming en bestrijding van haatzaaiende uitlatingen moeten de lidstaten en andere belangrijke actoren (zie hoofdstuk 3) bovendien een leeftijds- en gendergevoelige aanpak nastreven. Deze aanpak moet rekening houden met de belangen en zorgen van elke persoon en groep, hun specifieke kenmerken en behoeften verkennen, en gericht zijn op het ontwerpen van beter beleid en specifieke acties om aan die behoeften te voldoen.

42. Bij het ontwikkelen van beleid, strategieën of actieplannen ter voorkoming en bestrijding van haatzaaiende uitlatingen moeten de lidstaten niet alleen de verschillende betrokken belanghebbenden erbij betrekken, maar ook de personen die feitelijk of potentieel het doelwit zijn van haatzaaiende uitlatingen. Dit moet vanaf het begin van het proces gebeuren om de ervaringen en behoeften van de beoogde personen een centrale plaats te geven.

2. JURIDISCH KADER

Over paragraaf 7:

43. Haatzaaiende uitlatingen, zoals begrepen in paragraaf 2 van de aanbeveling, verstoren de waardigheid en het psychologische welzijn, en in sommige gevallen de fysieke integriteit, van de doelwitten ervan, die worden beschermd krachtens artikel 8 van het Verdrag. Zoals uiteengezet in de paragrafen 24 tot en met 25 van deze toelichting hebben de lidstaten op grond van artikel 8 van het Verdrag een positieve verplichting om slachtoffers van haatzaaiende uitlatingen te beschermen wanneer deze een bepaald niveau of drempel van ernst bereiken, onder meer via het strafrecht (Delfi AS tegen Estland, al aangehaald, §§ 153 en 159; Beizaras en Levickas tegen Litouwen, al aangehaald, § 125; Budinova en Chaprazov tegen Bulgarije, al aangehaald, §§ 62 e.v.).
Het kan niet worden uitgesloten dat haatzaaiende uitlatingen van een bepaalde intensiteit, en afhankelijk van de context, ook kunnen neerkomen op een onmenselijke of vernederende behandeling en dus ook in strijd zijn met artikel 3 van het Verdrag (zie in dit verband Király en Dömötör v. Hongarije, nr. 10851/13, 17 januari 2017, §§ 41-42). Artikel 10 van het Verdrag en de beginselen van evenredigheid vereisen dat de lidstaten minder ernstige vormen invoeren

van inmenging in het recht op vrijheid van meningsuiting ter bescherming van slachtoffers van haatzaaiende uitlatingen, zoals administratieve en civielrechtelijke bepalingen.

44. Veel lidstaten hebben bindende internationale instrumenten geratificeerd die concrete verplichtingen bevatten met betrekking tot de inhoud van wettelijke bepalingen, bijvoorbeeld het ICERD, het ICCPR, het VN-Verdrag ter voorkoming en bestraffing van genocide (hierna het Genocideverdrag) , ETS nr. 189 van de Raad van Europa aanvullend protocol bij het Verdrag inzake cybercriminaliteit betreffende de strafbaarstelling van daden van racistische en xenofobe aard gepleegd via computersystemen (hierna ETS nr.
189 APCCC), en het Verdrag van de Internationale Arbeidsorganisaties (nr. 111) betreffende discriminatie op het gebied van arbeid en beroep, 1958. De lidstaten worden aangemoedigd om deze instrumenten, voor zover relevant, te blijven ratificeren en ten uitvoer te leggen, om te zorgen voor steeds homogenere normen op internationaal niveau en om fragmentatie te voorkomen, met name met betrekking tot het voorkomen en bestrijden van haatzaaiende uitlatingen op internet. De lidstaten van de EU zijn ook gebonden aan instrumenten zoals Kaderbesluit 2008/913/JBZ van de Raad van de EU over de bestrijding van bepaalde vormen en uitingen van racisme en vreemdelingenhaat door middel van het strafrecht, en zijn verplicht de inhoud van het EU-verdrag om te zetten richtlijnen gelijke behandeling 2000/43/
EC, 2004/113/EC, 2006/54/EC en 2010/41/EU in hun nationale wetgeving.

45. Zoals vermeld in § 25 hierboven, moet elke beperking van het recht op vrijheid van meningsuiting bij wet worden voorzien, een legitiem doel nastreven en noodzakelijk zijn in een democratische samenleving (artikel 10.2 van het Verdrag). In de ernstigste gevallen van haatzaaiende uitlatingen kan de dader geen beroep doen op de bescherming die artikel 10 van het Verdrag biedt. Artikel 17 van de Conventie heft deze bescherming op wanneer dergelijke uitlatingen onverenigbaar zijn met de waarden die door de Conventie worden verkondigd en gegarandeerd. Volgens de jurisprudentie van het Hof omvatten deze waarden tolerantie, sociale vrede en non-discriminatie (Pavel Ivanov tegen Rusland, nr. 35222/04, 20 februari 2007, § 1; en Fouad Belkacem tegen België, nr. 34367/14, 27 juni 2017, § 33), gendergelijkheid (Kasymakhunov et al. tegen Rusland, nrs. 26261/05 en 26377/06, 14 maart 2013, § 110), en gerechtigheid en vrede (M'Bala M'Bala v.
Frankrijk, nee. 25239/13, 20 oktober 2015, § 33).

46. Het civiel recht, het bestuursrecht en (als laatste redmiddel) het strafrecht mogen alleen worden gebruikt om gevallen van haatzaaiende uitlatingen te bestraffen die een bepaald niveau van ernst bereiken, wat volgens de jurisprudentie van het Hof nodig is om artikel 8 tot stand te brengen in het spel (zie ook § 24 hierboven). Volgens de relevante jurisprudentie moet worden beoordeeld of een negatieve publieke verklaring over een sociale groep kan worden gezien als zodanig dat het 'privéleven' van individuele leden van die groep zodanig wordt aangetast dat dit aanleiding geeft tot de toepassing van artikel 8 van het Verdrag met betrekking tot hen. In dit verband past het Hof de factoren toe die zijn opgesomd in § 4 van de Aanbeveling (Budinova en Chaprazov tegen Bulgarije, hierboven aangehaald, §§ 62-63; en Behar et al. tegen Bulgarije, nr. 29335/13, 16). februari 2021, §§ 65 e.v.).

Over paragraaf 8:

47. De lidstaten moeten duidelijke en nauwkeurige terminologie en definities gebruiken en zich onthouden van het gebruik van vage en algemene termen in hun wetgeving ter bestrijding van haatzaaiende uitlatingen. Zij moeten ook richtsnoeren bieden voor de interpretatie en toepassing ervan. Zo worden beslissingen voorspelbaar en transparant. Met andere woorden: de formulering van wettelijke bepalingen moet individuen in staat stellen hun gedrag te reguleren en de gevolgen van hun daden te voorzien (Altuÿ Taner Akçam v. Turkije, nr. 27520/07, 25 januari 2012, § 93 e.v.; en, Delfi AS tegen Estland, reeds aangehaald, § 121). Dit helpt de nationale rechtbanken ook om consistente jurisprudentie te ontwikkelen.

48. Beperkingen van het recht op vrijheid van meningsuiting moeten eng worden geïnterpreteerd, volledig in overeenstemming zijn met artikel 10.2 van het Verdrag en rekening houden met de factoren die zijn gedefinieerd in § 4 van de aanbeveling voor de beoordeling van de ernst van haatzaaiende uitlatingen en de passende maatregelen. niveau van respons. Volgens de jurisprudentie van het Hof moet elke beperking beantwoorden aan een dringende sociale behoefte, de minst ingrijpende maatregel zijn die beschikbaar is, niet al te breed zijn en evenredig zijn, zodat het voordeel voor het beschermde belang groter is dan de schade aan de vrijheid van meningsuiting. meningsuiting, ook met betrekking tot de sancties die zij toestaat (zie ter referentie de Gids over artikel 10 van het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens, Vrijheid van meningsuiting).

49. Juridische duidelijkheid in de wetgeving ter bestrijding van haatzaaiende uitlatingen moet niet alleen het doel (i) van artikel 7 van het Verdrag (geen straf zonder wet) dienen, maar ook (ii) duidelijkheid verschaffen, inclusief de minimumdrempel voor criminalisering, (iii) om de meningsuiting af te bakenen die wordt beschermd door de vrijheid van meningsuiting, en (iv) te fungeren als bescherming tegen misbruik (zie over dit aspect Budinova en Chaprazov tegen Bulgarije, hierboven aangehaald, §§ 61 e.v.). Volgens de jurisprudentie van het Hof is het van cruciaal belang dat strafrechtelijke bepalingen die gericht zijn tegen uitingen die geweld, haat of intolerantie aanwakkeren, bevorderen of rechtvaardigen, de reikwijdte van de relevante misdrijven duidelijk en nauwkeurig omschrijven. De bepalingen moeten strikt worden geïnterpreteerd om een situatie te vermijden waarin de discretionaire bevoegdheid van de staat om dergelijke strafbare feiten te vervolgen te ruim wordt en mogelijk onderhevig is aan misbruik door

selectieve handhaving (Savva Terentyev tegen Rusland, hierboven geciteerd, § 85; en Altuÿ Taner Akçam tegen Turkije, hierboven geciteerd, §§ 93-94).

Over paragraaf 9:

50. Wetgeving die haatzaaiende uitlatingen aanpakt, evenals kaders voor inhoudsmatiging (voor details zie §§ 16 en volgende van de aanbeveling) mag niet worden misbruikt of misbruikt, bijvoorbeeld om het publieke debat te belemmeren, politieke tegenstanders, journalisten, de media, het zwijgen op te leggen, minderheidsgroepen of andere deelnemers aan het publieke debat, inclusief kritische stemmen (zie CM/Rec(2018)2 over de rollen en verantwoordelijkheden van internettussenpersonen, §§ 1.3. en 1.4.). In dit verband heeft het Hof onderstreept dat er op grond van artikel 10 weinig ruimte is om beperkingen van het recht op vrijheid van meningsuiting in de sfeer van het politieke debat en kwesties van openbaar belang te verbieden, en dat de grenzen van aanvaardbare kritiek ruimer zijn voor de overheid dan voor een particulier (Dink tegen Turkije, nr. 2668/07, 14 september 2010, § 133; en Perinçek tegen Zwitserland, hierboven aangehaald, § 197). Juridische en praktische waarborgen omvatten de duidelijke formulering van wetgeving inzake haatzaaiende uitlatingen (zie §§ 47 en volgende van de toelichting hierboven). Er moet sprake zijn van een transparant wetgevingsproces met raadpleging van belanghebbenden, regels over immuniteit voor gekozen functionarissen, een kader voor het modereren van inhoud dat voldoet aan de mensenrechten, regelmatige beoordeling van wetgeving die haatzaaiende uitlatingen aanpakt, systemen voor het modereren van inhoud voor intermediairs op internet (zie §§ 26 en 26). 34 van de aanbeveling), en onderzoek door de media en de academische wereld naar gevallen van haatzaaiende uitlatingen en mogelijk misbruik van wetgeving ter bestrijding van haatzaaiende uitlatingen.

Over paragraaf 10:

51. Vaak zijn degenen die direct of indirect het doelwit zijn van haatzaaiende uitlatingen, bang en terughoudend om zelf aangifte te doen en juridische stappen te ondernemen. Daarom is het belangrijk ervoor te zorgen dat er instellingen bestaan die hen kunnen vertegenwoordigen of namens hen of zelfs in plaats van hen juridische stappen kunnen ondernemen.

52. In gevallen waarin gevallen van haatzaaiende uitlatingen het minimumniveau van ernst bereiken dat vereist is door artikel 8 (zie § 33 hierboven) om actie te kunnen ondernemen, moeten de lidstaten ervoor zorgen dat gelijkheidsorganen en nationale mensenrechteninstellingen het mandaat hebben om juridisch advies te verstrekken en hulp aan degenen die het doelwit zijn van haatzaaiende uitlatingen. Dit is om hun rechten tegenover instellingen, rechterlijke instanties en rechtbanken veilig te stellen, in overeenstemming met de nationale bepalingen. Waar passend zou dit het recht moeten omvatten om hen, met hun toestemming, te vertegenwoordigen voor dergelijke instellingen, rechterlijke instanties en rechtbanken. Ook, indien van toepassing, om gevallen van individuele en structurele discriminatie of intolerantie onder de eigen naam van de nationale mensenrechteninstelling of het gelijkheidsorgaan te brengen (zie ECRI GPR nr. 2 over gelijkheidsorganen ter bestrijding van racisme en intolerantie op nationaal niveau, §§ 14- 15; van dezelfde strekking zijn de EU-richtlijnen inzake gelijke behandeling (2000/43/EG, 2004/113/EG, 2006/54/EG en 2010/41/EU).

53. Bovendien moeten niet-gouvernementele organisaties die zijn opgericht met het doel mensen die het doelwit zijn van haatzaaiende uitlatingen te helpen hun recht op verdediging te verwezenlijken, ook in de rechtbank, in staat moeten zijn om als hun vertegenwoordiger op te treden voor instellingen, rechterlijke instanties en rechtbanken, in overeenstemming met de nationale bepalingen. Volgens het Hof is het beroep op collectieve lichamen zoals verenigingen in moderne samenlevingen een van de toegankelijke middelen, en soms de enige middelen waarover individuen beschikken om hun specifieke belangen effectief te verdedigen.
Bovendien wordt de bevoegdheid van verenigingen om gerechtelijke stappen te ondernemen ter verdediging van de belangen van hun leden erkend door de wetgeving van de meeste Europese landen (zie Beizaras en Levickas tegen Litouwen, hierboven aangehaald, § 81). Soortgelijke rechten worden hun ook toegekend op het gebied van burgerlijk en administratief recht (zie ECRI GPR nr. 7 over nationale wetgeving ter bestrijding van racisme en rassendiscriminatie, § 25; en verdere voorbeelden gegeven in de EU-richtlijnen inzake gelijke behandeling 2000/43/EG , 2004/113/EG, 2006/54/EG en 2010/41/EU).

Strafrechtelijke wet

Over paragraaf 11:

54. Als onderdeel van de positieve verplichting van de lidstaten om degenen die het doelwit zijn van haatzaaiende uitlatingen te beschermen, moeten de ernstigste uitingen van haatzaaiende uitlatingen strafbaar worden gesteld. Dit dient niet alleen de punitieve functie van het strafrecht, maar geeft ook een duidelijk signaal af aan potentiële daders en de samenleving als geheel (algemene preventieve functie van het strafrecht), dat dergelijke uitingen strafbare feiten vormen. Het aanzetten tot geweld of de dreiging met geweld en andere soorten inhoud moeten duidelijk worden vastgelegd in de nationale wetgeving, op basis van de nationale prevalentie, relevantie en ernst van andere soorten haatzaaiende uitlatingen.

55. Bij het definiëren in hun nationale strafrecht welke uitingen van haatzaaiende uitlatingen strafbare feiten vormen, moeten de lidstaten zich voor de toepassing van deze aanbeveling baseren op de relevante bindende en niet-bindende internationale normen, in het bijzonder de ICERD, het Genocideverdrag, de

Aanvullend Protocol bij het Cybercriminaliteitsverdrag, EUFD 2008/913/JHA, de door het Hof ontwikkelde jurisprudentie, en GPR nr. 7 van de ECRI over nationale wetgeving ter bestrijding van racisme en rassendiscriminatie, samen met de toelichtingen bij die documenten.

56. Het Hof onderstreept dat het gerechtvaardigd kan zijn om ernstige strafrechtelijke sancties op te leggen in gevallen van haatzaaiende uitlatingen, zelfs aan journalisten of politici (Budinova en Chaprazov tegen Bulgarije, hierboven aangehaald, § 90; zie met betrekking tot haatzaaiende uitlatingen van politici ook § 29 van de aanbeveling). In het licht van het evenredigheidsbeginsel mag het strafrecht alleen worden toegepast op de ernstigste uitingen van haat. Het Hof heeft inderdaad erkend dat strafrechtelijke sancties, inclusief die tegen personen die verantwoordelijk zijn voor de ernstigste uitingen van haat of het aanzetten tot geweld, slechts als ultima ratio-maatregel kunnen worden opgelegd. In die omstandigheden heeft het Hof ook geoordeeld dat wanneer handelingen die ernstige strafbare feiten vormen en gericht zijn tegen de lichamelijke of geestelijke integriteit van een persoon, alleen efficiënte strafrechtelijke mechanismen adequate bescherming kunnen garanderen en als afschrikkende factor kunnen dienen. Het Hof heeft eveneens aanvaard dat strafrechtelijke maatregelen nodig zijn met betrekking tot directe verbale aanvallen en fysieke bedreigingen ingegeven door discriminerende houdingen (Beizaras en Levickas v. Litouwen, reeds aangehaald, § 111). Minder ernstige uitingen dienen civielrechtelijk en bestuursrechtelijk te worden afgehandeld. Gevallen waarin de minimumdrempel voor actie krachtens artikel 8 van het Verdrag niet wordt bereikt, moeten worden behandeld met niet-juridische maatregelen, zoals bijvoorbeeld bewustmaking en voorlichting.

57. De meeste van de bovengenoemde normen concentreren zich op racistische haatzaaiende uitlatingen. Diverse internationale documenten roepen de lidstaten echter op om uitlatingen die haat verspreiden in verband met andere gronden, zoals geslacht, seksuele geaardheid of genderidentiteit, strafbaar te stellen. Bijvoorbeeld § IA1. van CM/Rec(2019)1 over het voorkomen en bestrijden van seksisme, nodigt de lidstaten uit om wetshervormingen te overwegen die seksistische haatzaaiende uitlatingen definiëren en criminaliseren, en de landenmonitoringsrapporten van de ECRI en de Yogyakarta-beginselen (principe 5B) bevelen aan om haatzaaiende uitlatingen op het gebied van seksisme strafbaar te stellen. op grond van seksuele geaardheid en genderidentiteit. De lidstaten worden sterk aangemoedigd om deze gronden in hun strafrecht op te nemen en te overwegen deze lijst van gronden verder uit te breiden.

58. De lidstaten moeten niet alleen verifiëren of zij volledig hebben voldaan aan de verplichtingen die zij zijn aangegaan door de ratificatie van bindende instrumenten, maar zij worden ook sterk aangemoedigd om aanvullende instrumenten te ratificeren. Ze moeten ook de relevante algemene en landspecifieke aanbevelingen implementeren die toezichthoudende instanties en andere instanties van de Raad van Europa, de VN en andere intergouvernementele organisaties tot hen hebben gericht.

59. De lidstaten van de Raad van Europa hebben een van de volgende instrumenten bekrachtigd of zijn daaraan gebonden, die verplichtingen bevatten om het aanzetten tot genocide, het aanzetten tot haat en geweld, en sommige ook het aanzetten tot discriminatie, strafbaar te stellen: Artikel IIIc van het Genocideverdrag, Artikel 4a ICERD, artikelen 3 en 1 APCCC, en artikel 1.1a en d van de EUFD 2008/913/JBZ. Hoewel het aanzetten tot misdaden tegen de menselijkheid of oorlogsmisdaden in principe al onder het aanzetten tot geweld valt (zie § 11b van de aanbeveling), werd het belangrijk geacht om het aanzetten tot deze misdaden expliciet te vermelden in paragraaf 11a van de aanbeveling, naast het aanzetten tot het plegen van geweld. genocide, rekening houdend met artikel 25.3.b van het Statuut van Rome van het Internationaal Strafhof (strafrechtelijke aansprakelijkheid als een persoon een dergelijk misdrijf “beveelt, uitlokt of aanzet tot”). In deze context moeten ook de niet-bindende norm in § 18a van ECRI GPR nr. 7 over nationale wetgeving ter bestrijding van racisme en rassendiscriminatie en de jurisprudentie van het Hof over de ontkenning van de Holocaust worden vermeld (zie bijvoorbeeld Garaudy v. Frankrijk, nr. 65831/01, 24 juni 2003; Witzsch tegen Duitsland, nr. 7485/03, 13 december 2005, en Nachtmann tegen Oostenrijk, nr. 36773/97, 9 september 1998).

60. De artikelen 4 en 5 van APCCC en §§ 18b en c van ECRI GPR nr. 7 over nationale wetgeving ter bestrijding van racisme en rassendiscriminatie bevatten bepalingen over de criminalisering van racistisch en xenofobe gemotiveerde bedreigingen en beledigingen. De ontkenning, grove minimalisering, goedkeuring of rechtvaardiging van genocide of misdaden tegen de menselijkheid, zoals gedefinieerd door het internationaal recht, moet strafbaar worden gesteld op grond van artikel 6 APCCC; Artikel 1c en d EUFD 2008/913/JBZ; en § 18e van ECRI GPR nr. 7. De ECRI GPR nr. 7 beveelt ook de criminalisering aan van de ontkenning, met een racistisch doel, van oorlogsmisdaden. De verspreiding van haatdragend materiaal en van ideeën gebaseerd op raciale superioriteit moet strafbaar worden gesteld op grond van artikel 3 APCCC; Artikel 1b EUFD 2008/913/JBZ; Artikel 4 bis ICERD; en §§ 18d en f van ECRI's GPR nr. 7.

61. Op grond van de artikelen 3, 5 en 6 van het APCCC kunnen de lidstaten zich het recht voorbehouden geen maatregelen toe te passen ter bestrijding van de verspreiding van racistisch en xenofoob materiaal, racistische en xenofobe gemotiveerde beledigingen en ontkenningen, grove minimalisering, goedkeuring of rechtvaardiging van genocide of misdaden tegen de mensheid. Een groot aantal lidstaten heeft in dit opzicht inderdaad voorbehouden gemaakt bij de ratificatie van dit instrument. Hoewel dit een algemene tendens weerspiegelt om beledigingen te decriminaliseren en ze te verbieden onder het burgerlijk en administratief recht, kan ook worden opgemerkt dat smaad strafbaar kan worden gesteld (zie voor de criminalisering van racistische smaad § 18b van ECRI GPR nr. 7 over nationale wetgeving). wetgeving ter bestrijding van racisme en rassendiscriminatie).

62. Wanneer lidstaten de bovengenoemde uitingen van haatzaaiende uitlatingen niet tot reguliere strafbare feiten maken, worden zij sterk aangemoedigd deze aan te pakken als strafbare feiten van minder ernstige aard, zoals wangedrag, of deze aan particuliere vervolging over te laten. Als de lidstaten dergelijke uitingen van haatzaaiende uitlatingen helemaal niet strafbaar stellen of van mening zijn dat bepaalde uitingen niet voldoende ernstig zijn om via strafrechtelijke bepalingen te worden aangepakt, moeten zij deze nog steeds op grond van het burgerlijk of administratief recht verbieden.

63. Artikel 4.b ICERD bevat nog een bindende verplichting die een belangrijke bijdrage kan leveren aan het effectief bestrijden van haatzaaiende uitlatingen, namelijk het illegaal verklaren en verbieden van organisaties die rassendiscriminatie bevorderen en aanzetten. Bovendien kan deelname aan dergelijke organisaties worden erkend als een strafbaar feit (zie ook de soortgelijke aanbeveling in § 18g van ECRI GPR nr. 7 over nationale wetgeving ter bestrijding van racisme en rassendiscriminatie). In dit verband moet ook worden verwezen naar de jurisprudentie van het Hof op grond van artikel 11 van het Verdrag, waarin wordt erkend dat een staat het recht heeft preventieve maatregelen te nemen om de democratie te beschermen tegenover verenigingen of bewegingen. Dit kan worden gedaan als een voldoende dreigende aantasting van de rechten van anderen de fundamentele waarden dreigt te ondermijnen op basis waarvan een democratische samenleving bestaat en functioneert. Eén van die waarden is het naast elkaar bestaan van leden van de samenleving die vrij zijn van rassensegregatie, zonder welke een democratische samenleving ondenkbaar is (zie Vona tegen Hongarije, nr. 35943/10, 9 juli 2013, § 57). Er moet ook aan worden herinnerd dat volgens de jurisprudentie van het Hof verenigingen die zich bezighouden met activiteiten die in strijd zijn met de waarden van het Verdrag, niet kunnen profiteren van de bescherming van artikel 11 op grond van artikel 17, dat het gebruik van het Verdrag verbiedt om om de door haar gegarandeerde rechten te vernietigen of buitensporig te beperken (zie WP e.a. tegen Polen, nr. 42264/98, 2 september 2004, betreffende een verbod op het oprichten van een vereniging waarvan de oprichtingsakte een antisemitische connotatie had).

Over paragraaf 12:

64. De positieve verplichtingen van de lidstaten uit hoofde van het Verdrag omvatten ook procedurele vereisten, zoals de plicht voor de lidstaten om effectief onderzoek uit te voeren naar gevallen van criminele haatzaaiende uitlatingen, zowel offline als online (zie in het bijzonder de gevallen waarin de fysieke integriteit van de beoogde persoon werd getroffen Király en Dömötör tegen Hongarije, hierboven aangehaald, §§ 61 e.v., en Beizaras en Levickas tegen Litouwen, hierboven aangehaald, § 129).

65. Om aan hun positieve verplichting te kunnen voldoen om gevallen van strafbare haatzaaiende uitlatingen effectief te onderzoeken, moeten de lidstaten bijzondere aandacht besteden aan haatzaaiende uitlatingen die gericht zijn tegen kwetsbare personen en groepen. Dit kan worden gedaan door hen actief te bereiken en effectieve maatregelen te nemen om het melden van criminele haatzaaiende uitlatingen aan de wetshandhavingsdiensten te vergemakkelijken en aan te moedigen (zie voor de kwestie van onderrapportage van strafbare haatzaaiende uitlatingen § 57 van de aanbeveling; voor details over de kwestie van het opbouwen van vertrouwen bij minderheden en andere groepen, zie §§ 11 en volgende van ECRI GPR nr. 11 over de bestrijding van racisme en rassendiscriminatie bij de politie). Degenen die het doelwit zijn van haatzaaiende uitlatingen moeten worden geïnformeerd over hun rechten, in het bijzonder hun recht om deel te nemen aan gerechtelijke procedures.

66. In het besef dat strafrechtelijke vervolging een ultimum remedium is, moeten de lidstaten zich richten op het uitbannen van (online) haatzaaiende uitlatingen, om voortdurend slachtofferschap te voorkomen. Wanneer strafrechtelijke vervolging opportuun is, moeten onderzoeken door de politie, het openbaar ministerie of andere instanties bovendien effectief zijn in de zin dat ze kunnen leiden tot het vaststellen van de feiten en tot de vaststelling dat de betwiste uiting voldoet aan de wettelijke definitie van criminele haat. toespraak. Onderzoek moet bovendien leiden tot de identificatie en uiteindelijk, indien nodig, de bestraffing van de verantwoordelijken. De autoriteiten moeten vanaf hun allereerste tussenkomst alle redelijke stappen ondernemen om al het bewijsmateriaal met betrekking tot de betwiste uiting te verzamelen en veilig te stellen. De conclusies van het onderzoek moeten gebaseerd zijn op een grondige, objectieve, leeftijds- en gendergevoelige en onpartijdige analyse van alle relevante elementen, inclusief de vraag of de betwiste uiting gemotiveerd was door een of meer verboden gronden en of deze neerkwam op een bedreiging of aansporing tot geweld. haat, discriminatie of geweld (zie in dit verband §§ 11 en volgende van ECRI GPR nr. 11 over de bestrijding van racisme en rassendiscriminatie bij politiewerk en §§ 66 en volgende van de toelichting en §§ 255 en volgende van de Hartford-richtlijnen over spraakmisdrijven in het internationaal strafrecht).

67. De politie en het openbaar ministerie moeten bovendien specifieke aandacht besteden aan het onderzoek naar criminele online haatzaaiende uitlatingen en er moet bijzondere aandacht worden besteed aan de effectieve implementatie van het Cybercriminaliteitsverdrag en het aanvullend protocol daarbij, waar van toepassing (zie §§ 79 e.v. van de toelichting op het reguleren van haatzaaiende uitlatingen op internet). In dit verband heeft een toenemend aantal lidstaten specifieke politie- en vervolgingseenheden opgericht die gespecialiseerd zijn in de vervolging van haatzaaiende uitlatingen op internet (zie voor meer details de paragrafen over haatzaaiende uitlatingen in de landenmonitoringsrapporten van de ECRI).

68. In deze context moeten de lidstaten ook regelen onder welke voorwaarden internettussenpersonen verplicht zijn IP-adressen en andere gegevens over te dragen aan wetshandhavingsinstanties die nodig zijn om de auteur van haatzaaiende uitlatingen te identificeren (voor meer details zie ook hieronder §§ 101 enz.).

69. Tot slot moet worden vermeld dat het Openbaar Ministerie, met betrekking tot minder ernstige gevallen van haatzaaiende uitlatingen, op grond van de algemene regels van het nationale strafprocesrecht vaak een zekere beoordelingsmarge heeft bij het al dan niet vervolgen van dergelijke gevallen. Voor de gevallen waarin het openbaar ministerie besluit geen onderzoek te initiëren of voort te zetten, moeten degenen die het doelwit zijn van haatzaaiende uitlatingen de mogelijkheid hebben om verhaal te halen op grond van het burgerlijk en administratief recht of, indien van toepassing, hun toevlucht te nemen tot particuliere vervolging.

Burgerlijk en bestuursrecht

Over paragraaf 13:

70. Het bestuurs- en burgerlijk recht is een ander belangrijk juridisch instrument voor de bescherming van de rechten van degenen die het doelwit zijn van haatzaaiende uitlatingen met betrekking tot de rechten van het Verdrag (zie voor voorbeelden van civielrechtelijke zaken Delfi AS v. Estland, hierboven aangehaald, §§ 21 e.v.; en Aksu tegen Turkije, nrs. 4149/04 en 41029/04, 15 maart 2012, [Grote Kamer], §§ 19 e.v.; voor voorbeelden van bestuursrechtelijke zaken zie Balsytÿ-Lideikienÿ tegen Litouwen, nr. 72596 /01, 4 november 2008, §§ 3 e.v.; en Mouvement Raëlien tegen Zwitserland, nr. 16354/06, 13 juli 2012). Civiele en administratieve procedures kunnen soms parallel aan strafrechtelijke procedures worden gevoerd (de persoon die het doelwit is van haatzaaiende uitlatingen kan tegelijkertijd de zaak melden aan wetshandhavingsdiensten en tegelijkertijd om schadevergoeding vragen op grond van het burgerlijk en soms administratief recht) . In gevallen van haatzaaiende uitlatingen die niet het hoogste niveau van ernst bereiken in de zin van § 3 van de aanbeveling, kunnen civiele en administratieve procedures de enige legale oplossing zijn voor het aanpakken van haatzaaiende uitlatingen. Beide juridische wegen leiden tot verschillende uitkomsten: terwijl strafrechtelijke procedures over het algemeen tot een straf leiden, leiden civiele en administratieve procedures vaak tot de betaling van een schadevergoeding of een verbod om toevlucht te nemen tot haatzaaiende uitlatingen. Civiele en administratieve procedures zullen over het algemeen de minder ernstige vorm van inmenging zijn met betrekking tot het recht op vrijheid van meningsuiting. Tegelijkertijd verschillen de regels inzake de bewijslast en het vereiste bewijsniveau tussen beide mogelijkheden en zal het vaak gemakkelijker zijn om de auteur van haatzaaiende uitlatingen aansprakelijk te stellen op grond van het burgerlijk en administratief recht.

71. Opgemerkt moet worden dat voor sommige lidstaten het strafrecht de enige basis is voor het reguleren van criminele haatzaaiende uitlatingen, en dat niet-criminele haatzaaiende uitlatingen geen juridische betekenis hebben. In deze gevallen kan dergelijk strafrecht echter maatregelen omvatten, als onderdeel van een strafrechtelijk rechtsmiddel, die andere staten doorgaans als civielrechtelijke maatregelen beschouwen – zoals boetes en schadevergoeding als onderdeel van een strafrechtelijke sanctie (bijvoorbeeld in plaats van of aanvulling op een vrijheidsstraf of gevangenisstraf).

72. In het burgerlijk recht zijn schendingen van de waardigheid, psychologische integriteit en reputatie van een persoon (over de bescherming van deze elementen op grond van artikel 8 van het Verdrag zie Király en Dömötör v. Hongarije, hierboven aangehaald, § 41; en Beizaras en Levickas v. Litouwen, hierboven aangehaald, § 117) resulteren in het algemeen in claims voor schadevergoeding en voorlopige voorziening, vaak op grond van het algemene aansprakelijkheidsrecht en de specifieke regels inzake staatsaansprakelijkheid voor schending van het recht op bescherming van de menselijke waardigheid, reputatie en welzijn . Deze bescherming is doorgaans ruimer dan die op grond van het strafrecht, aangezien zij een breed scala aan schendingen omvat, waaronder beledigingen, laster en smaad, die verband houden met een breed scala aan verboden gronden, ook wanneer dergelijke vormen van haatzaaiende uitlatingen geen strafbaar feit vormen .

73. In tegenstelling tot de strafrechtelijke bepalingen inzake haatzaaiende uitlatingen zijn er in het algemene onrechtmatige daadrecht of de regels inzake staatsaansprakelijkheid geen specifieke bepalingen ontwikkeld die een nauwkeuriger omschrijving mogelijk zouden maken van welke uitingen van haatzaaiende uitlatingen bij wet verboden zijn. Bepaalde uitingen van haatzaaiende uitlatingen kunnen ook worden verboden en gedefinieerd als administratieve overtredingen in de mediawetten of wetten inzake elektronische communicatie. Wat betreft de vraag of een geval van haatzaaiende uitlatingen moet worden aangepakt via het strafrecht of via het burgerlijk of administratief recht, moeten de criteria beschreven in § 4 van de aanbeveling worden toegepast.

74. Haatzaaiende uitlatingen kunnen ook onder de definitie van discriminatie vallen op grond van de Europese en nationale antidiscriminatiewetgeving, waarbij de auteur de beoogde persoon anders behandelt dan andere personen in relevante vergelijkbare situaties zonder een objectieve en redelijke rechtvaardiging (zie voor deze definitie bijvoorbeeld DH et al. tegen Tsjechië, nr. 57325/00, 13 november 2007, [Grote kamer], § 175, en Beizaras en Levickas tegen Litouwen, hierboven aangehaald, § 114), of het kan als intimidatie gelden zoals gedefinieerd in de antidiscriminatiewetgeving. Op grond van artikel 2, lid 3 van Richtlijn 2000/43/EG van de Raad wordt intimidatie beschouwd als discriminatie in de zin van de richtlijn, wanneer ongewenst gedrag dat verband houdt met ras of etnische afkomst plaatsvindt met als doel of tot gevolg dat de waardigheid van een persoon wordt geschonden. persoon en het creëren van een intimiderende, vijandige, vernederende, vernederende of aanstootgevende omgeving.

75. De lidstaten moeten ervoor zorgen dat de civielrechtelijke en administratieve rechtsmiddelen voor schending van het verbod op haatzaaiende uitlatingen het betalen van schadevergoeding, schrapping, blokkering, voorlopige voorziening en publicatie van een erkenning dat een uiting haatzaaiende uitlatingen inhoudt, omvatten, evenals, op grond van het bestuursrecht, boetes en verlies van vergunning.

Over paragraaf 14:

76. De lidstaten moeten ervoor zorgen dat hun antidiscriminatiewetgeving van toepassing is op alle uitingen van haatzaaiende uitlatingen die onder de paragrafen 11 en 13 van de aanbeveling vallen, om een systeem te creëren waarin iedereen die het doelwit is van haatzaaiende uitlatingen verhaal kan halen, en in het bijzonder compensatie wegens haatzaaiende uitlatingen zonder een klacht in te dienen bij de wetshandhavingsautoriteiten. Door deze verduidelijking zullen degenen die het doelwit zijn van haatzaaiende uitlatingen ook hulp en bijstand kunnen zoeken bij gelijkheidsorganen die een expliciet mandaat moeten hebben om haatzaaiende uitlatingen aan te pakken en die de bevoegdheid hebben om juridische stappen te ondernemen, hetzij namens de beoogde persoon, hetzij, indien van toepassing, op hun eigen naam. In dit opzicht is het bestaan van gratis rechtsbijstand voor discriminatiezaken een ander belangrijk element om ervoor te zorgen dat degenen die het doelwit zijn van haatzaaiende uitlatingen hun rechten kunnen afdwingen (§§ 4a en 14 tot en met 16 van ECRI GPR nr. 2 over organen voor gelijkheid ter bestrijding van racisme en racisme). intolerantie op nationaal niveau). Waar de antidiscriminatiewetgeving ook administratieve overtredingen definieert, moeten gevallen van dubbele bestraffing worden uitgesloten.

Over paragraaf 15:

77. Overheidsinstanties of instellingen, zoals de politie, onderwijsinstellingen, inclusief scholen en publieke media, hebben een cruciale rol te spelen bij het nakomen van de positieve verplichting van de lidstaten om haatzaaiende uitlatingen en de verspreiding ervan te voorkomen en te bestrijden. Volgens artikel 4c ICERD mogen de staten die partij zijn niet toestaan dat publieke autoriteiten of publieke instellingen, nationaal of lokaal, rassendiscriminatie bevorderen of aanzetten. Gezien hun aanzienlijke invloed op het staatsbeleid en het publieke debat, en gezien hun specifieke plicht om de mensenrechten te respecteren, verplicht de aanbeveling de lidstaten ervoor te zorgen dat overheidsinstanties of -instellingen en hun vertegenwoordigers hun toevlucht tot haatzaaiende uitlatingen vermijden.

78. De lidstaten moeten bovendien in hun wetgeving de plicht van de overheid opnemen om het gebruik van tolerante en inclusieve taal te bevorderen. Dit beginsel komt bijvoorbeeld tot uitdrukking in artikel 6 van ETS nr. 157 Kaderverdrag voor de bescherming van nationale minderheden, waarin wordt bepaald dat de partijen een geest van inclusiviteit en interculturele dialoog moeten aanmoedigen en effectieve maatregelen moeten nemen om wederzijds respect en begrip te bevorderen. -werking onder alle personen die op hun grondgebied wonen, ongeacht de etnische, culturele, taalkundige of religieuze identiteit van die personen, met name op het gebied van onderwijs, cultuur en de media. Op vergelijkbare wijze beveelt de ECRI in §§ 2 en 8 van GPR nr. 7 over nationale wetgeving ter bestrijding van racisme en rassendiscriminatie aan dat de grondwetten van de lidstaten de inzet van

dat de staat gelijkheid moet bevorderen en dat de wet de overheid daartoe verplicht moet stellen. Deze plichten en een aanmoediging om zich uit te spreken tegen haatzaaiende uitlatingen zouden kunnen worden opgenomen in de wetgeving of gedragscodes die het gedrag van ambtenaren en ambtenaren reguleren.

Wetgeving met betrekking tot online haatzaaiende uitlatingen

79. De afgelopen jaren heeft haatzaaiende uitlatingen zich massaal, snel en op grote schaal verspreid via internet. Om de schade veroorzaakt door haatzaaiende uitlatingen op internet te beperken, moeten de lidstaten effectieve wetgeving vaststellen om de publicatie ervan te voorkomen en om de verwijdering ervan te garanderen waar deze al is gepubliceerd. Gezien de grote hoeveelheid online haatzaaiende uitlatingen en gezien het feit dat snelle actie nodig is om de brede verspreiding ervan te voorkomen, kunnen de lidstaten deze taak niet alleen garanderen, maar moeten ze ervoor zorgen dat internettussenpersonen daaraan bijdragen.

80. De term internettussenpersonen kan worden gedefinieerd als een breed, divers en snel evoluerend scala aan spelers, die interacties op het internet tussen natuurlijke en rechtspersonen vergemakkelijken door een verscheidenheid aan functies en diensten aan te bieden en uit te voeren. Sommige verbinden gebruikers met internet, maken de verwerking van informatie en gegevens mogelijk of hosten webgebaseerde diensten, ook voor door gebruikers gegenereerde inhoud. Anderen verzamelen informatie en maken zoekopdrachten mogelijk; ze geven toegang tot het hosten en indexeren van inhoud en diensten die zijn ontworpen en/of beheerd door derden. Sommige vergemakkelijken de verkoop van goederen en diensten, waaronder audiovisuele diensten, en maken andere commerciële transacties mogelijk, waaronder betalingen. Intermediaire diensten kunnen ook door traditionele media worden aangeboden, bijvoorbeeld wanneer ruimte voor door gebruikers gegenereerde inhoud – zoals commentaar – op hun platform wordt aangeboden (§§ 4 tot en met 5 van CM/Rec(2018)2 over de rollen en verantwoordelijkheden van internettussenpersonen).

Over paragraaf 16:

81. Het zijn de lidstaten die de uiteindelijke plicht hebben om de mensenrechten en fundamentele vrijheden ook in de digitale omgeving te beschermen (§ 1.1.3 van CM/Rec(2018)2 over de rollen en verantwoordelijkheden van internettussenpersonen). Daarom moeten zij een duidelijk juridisch kader uitwerken voor het voorkomen en bestrijden van haatzaaiende uitlatingen op internet, in overeenstemming met de eerder genoemde Aanbeveling CM/Rec(2018)2 over de rollen en verantwoordelijkheden van internettussenpersonen en de Leidraad over beste praktijken op weg naar effectieve juridische en procedurele procedures. kaders voor zelfregulerende en co-regulerende mechanismen voor inhoudsmoderatie (Guid ance Note on Content Moderation), aangenomen door de Stuurgroep voor Media en Informatiemaatschappij (CDMSI). Deze wettelijke kaders zouden zich in de eerste plaats moeten concentreren op haatzaaiende uitlatingen op het internet die verboden zijn krachtens het strafrecht, het burgerlijk recht of het bestuursrecht (paragraaf 3.1 van de aanbeveling), maar zouden internettussenpersonen en andere belanghebbenden ook moeten motiveren om aanstootgevende of schadelijke vormen van online-uiting aan te pakken die niet voldoende mogelijkheden bieden. voldoende streng om op legitieme wijze te worden beperkt op grond van het Verdrag (zie § 3.2 van de aanbeveling).

82. De lidstaten moeten de wettelijke kaders onderling harmoniseren en werken aan de invoering van gemeenschappelijke normen op internationaal niveau (zie §§ 62-63 van de aanbeveling), aangezien haatzaaiende uitlatingen op het internet zich over de nationale grenzen verspreiden en harmonisatie nodig is om dit te voorkomen en te voorkomen. haatzaaiende uitlatingen op internet op een effectieve manier bestrijden. Verwijderingsprocedures en -voorwaarden moeten de vrijheid van meningsuiting respecteren, transparant, duidelijk en voorspelbaar zijn. Hetzelfde moet gelden voor de verantwoordelijkheden en aansprakelijkheidsregels die aan internettussenpersonen worden opgelegd.

Over paragraaf 17:

83. Het is van groot belang dat de lidstaten in hun wetgeving inzake haatzaaiende uitlatingen op internet de rollen en verantwoordelijkheden van alle belanghebbenden uitwerken en die van overheidsactoren en die van particuliere actoren en maatschappelijke organisaties op een duidelijke manier afbakenen. Statelijke actoren zijn onder meer: de politie en het openbaar ministerie, regelgevende autoriteiten, onafhankelijke nationale mensenrechteninstellingen en gelijkheidsorganen. Tot de particuliere actoren behoren onder meer: de media, relevante internettussenpersonen, zelfregulerende instanties en organisaties uit het maatschappelijk middenveld, waaronder zogenaamde vertrouwde flaggers (een persoon of entiteit die volgens een aanbieder van hostingdiensten over bijzondere expertise en verantwoordelijkheden beschikt met het oog op de aanpak van illegale inhoud online, een mogelijke definitie wordt gegeven in § 4g van de Europese Commissie, Aanbeveling C(2018) 1177 final over maatregelen om illegale inhoud online effectief aan te pakken).

84. Waardevolle richtsnoeren over dit onderwerp zijn niet alleen te vinden in CM/Rec (2018)2 over de rollen en verantwoordelijkheden van internettussenpersonen, maar ook in de Guidance Note on Content Moderation, aangenomen door CDMSI.

85. De lidstaten moeten ook definiëren hoe statelijke en niet-statelijke actoren moeten samenwerken bij de aanpak van haatzaaiende uitlatingen op internet. Eén manier om een dergelijke samenwerking te organiseren is het opzetten van zogenaamde co-reguleringssystemen en -organen, waarin zowel publieke autoriteiten als particuliere actoren bijdragen aan de aanpak van online haatzaaiende uitlatingen (zie voor details Models of Governance of Online Hate Toespraak, door Alexander Brown, 2020).

Over paragraaf 18:

86. Aangezien de infrastructuur en platforms die internettussenpersonen ter beschikking stellen, worden gebruikt voor de snelle verspreiding van grote hoeveelheden haatzaaiende uitlatingen, is het van groot belang dat de lidstaten ervoor zorgen dat internettussenpersonen de mensenrechten respecteren en de beginselen van zorgvuldigheid op het gebied van de mensenrechten toepassen. . Deze worden beschreven in §§ 20 en volgende. van CM Rec (2016)3 over mensenrechten en het bedrijfsleven en § 17 van de Guiding Principles on Business and Human Rights, die in 2011 door de Mensenrechtenraad van de Verenigde Naties zijn onderschreven.
Zoals beschreven in § 136 van deze toelichting moet ervoor worden gezorgd dat maatregelen ter bestrijding van haatzaaiende uitlatingen op internet niet alleen worden gewaarborgd door de ontwikkeling van geautomatiseerde systemen, maar dat individuele vertegenwoordigers van internettussenpersonen de verantwoordelijkheid krijgen om toezicht te houden op dergelijke systemen.

Over paragraaf 19:

87. De lidstaten moeten ervoor zorgen dat er mechanismen zijn om rapporten in te dienen over haatzaaiende uitlatingen op internet die in strijd zijn met de wetgeving inzake haatzaaiende uitlatingen of met de servicevoorwaarden van de tussenpersoon.

Over paragraaf 20:

88. Verwijderingsprocedures en -voorwaarden moeten transparant, duidelijk en voorspelbaar zijn, evenals alle daarmee samenhangende verantwoordelijkheden en aansprakelijkheidsregels die aan internettussenpersonen worden opgelegd. Om deze transparantie te garanderen moet elk besluit dat publieke of private actoren in deze context nemen, worden gepubliceerd, op zijn minst in een samengevatte en

geanonimiseerde vorm. Ook moet openbaar worden gemaakt of de inhoud in eerste instantie is gemarkeerd door particuliere partijen, overheidsinstanties, geautomatiseerde tools of vertrouwde flaggers.

89. Het moet mogelijk zijn om tegen het besluit om de gerapporteerde haatzaaiende inhoud niet te verwijderen, te contextualiseren of er een lagere prioriteit aan te geven, beroep aan te tekenen bij een intern of extern beoordelingsmechanisme, of rechtstreeks bij de rechterlijke macht. Hoe het ook zij, het moet uiteindelijk mogelijk zijn om onafhankelijke rechterlijke toetsing te bewerkstelligen. De aanbeveling houdt in dat het de lidstaten vrij staat om voor deze taak een rechtbank of een onafhankelijk administratief tribunaal aan te wijzen. Dezelfde mogelijkheid moet worden gegarandeerd wanneer de inhoud geacht wordt het strafrecht, het burgerlijk recht of het bestuursrecht of de servicevoorwaarden van de tussenpersonen te schenden en daarom is verwijderd, in een context is geplaatst of geen prioriteit meer heeft.

90. Met betrekking tot interne rechtsmiddelen moeten internettussenpersonen voorzien in de mogelijkheid om een beroep te doen op een onafhankelijke toezichthouder of een onafhankelijk toezichtsmechanisme, zonder het recht van gebruikers om gerechtelijk verhaal te zoeken in de weg te staan of op enigerlei wijze te beperken (§ 1.5.2. van CM/Rec (2018)2).

Over paragraaf 21:

91. § 21 van de aanbeveling neemt belangrijke aspecten over uit paragraaf 1.1.5. van CM/Rec(2018)2 over de rollen en verantwoordelijkheden van internettussenpersonen en bepaalt dat de lidstaten rekening moeten houden met de substantiële verschillen tussen internettussenpersonen bij het bedenken, interpreteren en toepassen van het wetgevingskader dat hun aansprakelijkheid regelt (zie ook Guidance Note over inhoudsmoderatie, § 21 en de daarmee verband houdende delen van de toelichting). Afhankelijk van de vraag of tussenpersonen de inhoud die beschikbaar is op hun platforms produceren of beheren, of een curatoriële of redactionele rol spelen, onder meer door het gebruik van algoritmen, moeten overheidsinstanties een aanvraag indienen, zoals bepaald in § 1.3.9. van CM/Rec(2018)2 over de rollen en verantwoordelijkheden van internettussenpersonen, een benadering die zowel gedifferentieerd als gedifferentieerd is. Zij moeten ook passende beschermingsniveaus vaststellen, evenals taken en verantwoordelijkheden, afhankelijk van de rol die de tussenpersonen spelen in de productie- en verspreidingsprocessen van inhoud, en daarbij de nodige aandacht besteden aan hun verplichting om pluralisme en diversiteit bij de onlinedistributie van inhoud te beschermen en te bevorderen. inhoud.

Over paragraaf 22:

92. Zoals hierboven vermeld is de positieve verplichting van de lidstaten om degenen die het doelwit zijn van haatzaaiende uitlatingen op een effectieve manier te beschermen ook van toepassing op haatzaaiende uitlatingen op internet. Gezien de buitengewoon grote hoeveelheid online haatzaaiende uitlatingen die snel en op grote schaal via internet worden verspreid, moeten de lidstaten er via hun wetgeving voor zorgen dat internettussenpersonen bijdragen aan de vervulling van deze positieve verplichting. De lidstaten moeten bovendien richtsnoeren verstrekken aan internettussenpersonen, met name aan degenen die de inhoud die op hun platforms beschikbaar is, produceren of beheren of een curatoriële of redactionele rol spelen, onder meer door het gebruik van algoritmen, over de processen voor het omgaan met haatzaaiende uitlatingen op het internet die mogelijk in gevaar komen. schending van het strafrecht, het burgerlijk recht of het bestuursrecht. De daarmee samenhangende verplichtingen voor verschillende soorten internettussenpersonen moeten worden onderscheiden, zoals beschreven in § 21 van de aanbeveling.

93. Tegelijkertijd moeten de lidstaten ervoor zorgen dat de wettelijke en regelgevende kaders niet resulteren in overmatige naleving of discriminerende implementatie. Dit is met name relevant voor inhoud die legaal maar mogelijk onwenselijk is in een democratische samenleving en waarbij wordt erkend dat de mensenrechten ook moeten worden gerespecteerd (zie voor details §§ 14c en 28 e.v. van de Guidance Note on Content Moderation en de relevante delen van de toelichting). Om deze redenen moeten de lidstaten in hun wetgeving verduidelijken dat internettussenpersonen niet aansprakelijk kunnen worden gesteld als zij op basis van een solide feitelijke en juridische beoordeling hebben besloten geen inhoud te verwijderen die later door de bevoegde autoriteiten wordt gekwalificeerd als zijnde in strijd met strafrechtelijke bepalingen. , burgerlijk of administratief recht of bij het verwijderen van inhoud, die later als legaal wordt gekwalificeerd.

94. Een belangrijk onderdeel van een dergelijke regelgeving is het voorzien in de mogelijkheid voor internetgebruikers en andere belanghebbenden om haatzaaiende uitlatingen die potentieel verboden zijn krachtens het strafrecht, het burgerlijk recht of het bestuursrecht, op een gemakkelijk toegankelijke manier te melden aan internettussenpersonen (zie § 86 hierboven). Deze tussenpersonen moeten de verplichting krijgen om dergelijke meldingen op een snelle en efficiënte manier te behandelen en binnen een transparante procedure die, waar passend, leidt tot de snelle en effectieve verwijdering van haatzaaiende uitlatingen op internet. Deze meldingen moeten voldoende informatie bevatten om de internettussenpersoon in staat te stellen te beoordelen of de gerapporteerde inhoud haatzaaiende uitlatingen vormt die verboden zijn krachtens het strafrecht, het burgerlijk recht of het bestuursrecht. De kwaliteit van meldingen kan worden verbeterd door een passende inrichting van het rapportageformulier.

95. In deze context is het wenselijk om haatzaaiende uitlatingen op internet die krachtens het strafrecht, het burgerlijk recht of het bestuursrecht verboden zijn, zo snel mogelijk uit te bannen. Uit onderzoek blijkt dat de levensduur van posts op sociale media vaak slechts enkele minuten bedraagt. Dit houdt in dat de schade die voortvloeit uit haatzaaiende uitlatingen die via dergelijke platforms worden verspreid, al binnen korte tijd wordt aangericht. Tegen deze achtergrond hebben sommige lidstaten een internetplicht opgelegd

tussenpersonen om inhoud die in strijd is met de wet binnen 24 uur terug te trekken. Aan de andere kant kunnen dergelijke korte termijnen onvoldoende zijn om zaken zorgvuldig te beoordelen die uitgebreid feitelijk onderzoek of complexe juridische redeneringen vereisen (onduidelijke en complexe zaken). Voor zaken die vaak een feitelijke of juridische diepgaande beoordeling vereisen, zijn langere termijnen gedefinieerd; De lidstaten bieden ook de mogelijkheid dat internettussenpersonen dergelijke complexe of onduidelijke zaken doorverwijzen naar een onafhankelijke toezichthoudende instantie. Dit orgaan kan een overheidsinstantie zijn, zoals een openbare mediatoezichthouder, een mensenrechteninstelling of een orgaan voor gelijkheid, een onafhankelijk zelfregulerend orgaan dat is georganiseerd door een of meer internettussenpersonen, of een mederegulerend orgaan dat is georganiseerd door zowel publieke als private entiteiten (zie voor meer details Guidance Note on Content Moderation, pp. 11 e.v. en Models of Governance of Online Hate Speech, door Alexander Brown, 2020).

96. In een aanzienlijk aantal gevallen wordt haatzaaiende uitlatingen op internet verwijderd, maar wordt het bijbehorende bewijsmateriaal niet beveiligd en doorgegeven aan wetshandhavingsdiensten. Om deze situatie te verhelpen moeten de lidstaten bepalen dat internettussenpersonen bewijs moeten veiligstellen van online haatzaaiende uitlatingen die mogelijk in strijd zijn met het strafrecht, het burgerlijk recht of het bestuursrecht (zie § 2.3.6 van CM/Rec(2018)2 over de rollen en verantwoordelijkheden van internettussenpersonen). De lidstaten moeten ook duidelijk maken onder welke voorwaarden zij dit bewijsmateriaal aan de wetshandhavingsdiensten moeten doorgeven. De overdracht van dergelijk bewijsmateriaal moet afhankelijk worden gesteld van een voorafgaand bevel van een bevoegde autoriteit. De wetgeving en beginselen inzake gegevensbescherming moeten door alle actoren worden gerespecteerd om overmatige gegevensverwerking te voorkomen.

97. In onduidelijke en complexe gevallen kunnen voorlopige maatregelen worden genomen om overhaaste verwijdering van mogelijk legale inhoud te voorkomen. In plaats van volledig te worden verwijderd, kan dergelijke inhoud worden gedeprioriteerd of gecontextualiseerd.
In deze context zou het deprioriteren betekenen dat een inhoudsmoderator of het algoritme dat de verspreiding van inhoud regelt, een lagere prioriteit zou geven aan de inhoud in kwestie en dus zou leiden tot een minder brede verspreiding. Contextualisering betekent dat inhoud wordt gepubliceerd met een opmerking die aangeeft dat de inhoud in kwestie haatzaaiende uitlatingen zou kunnen vormen. Deprioritisering en contextualisering kunnen ook worden gezien als minder ernstige inmengingen in het kader van het evenredigheidsbeginsel, totdat de uiteindelijke beslissing van de verantwoordelijke platforminstantie of een ander mechanisme is genomen.

98. De lidstaten moeten ervoor zorgen dat internettussenpersonen de bestaande wettelijke en regelgevende kaders naleven, bijvoorbeeld door toezicht door een onafhankelijke toezichthouder met passende bevoegdheden. De wetgeving moet er ook in voorzien dat internettussenpersonen een wettelijke vertegenwoordiger in het land aanwijzen die de tussenpersoon in juridische aangelegenheden vertegenwoordigt en namens de tussenpersoon eventuele kennisgevingen kan ontvangen.

Wat paragraaf 23 betreft:

99. De lidstaten moeten in hun wetgeving bepalen dat internettussenpersonen een duidelijke uitleg geven bij elk besluit om inhoud te blokkeren, verwijderen of er geen prioriteit aan te geven op basis van de wetgeving inzake haatzaaiende uitlatingen of de servicevoorwaarden van de tussenpersoon, om transparantie te creëren voor degenen die door deze besluiten worden getroffen (zie ook § 2.3.3 van CM/Rec(2018)2 over de rollen en verantwoordelijkheden van internettussenpersonen). Het kan voldoende zijn dat de internettussenpersoon de gebruiker de exacte tekst en het paragraafnummer verstrekt van de wettelijke bepaling of van de servicevoorwaarden op basis waarvan de contentmoderator of een geautomatiseerd systeem de beslissing heeft genomen om de inhoud te blokkeren, te verwijderen. , contextualiseer of geef er geen prioriteit aan. Mocht blijken dat deze eis te belastend is voor kleinere tussenpersonen, dan zouden de lidstaten kunnen overwegen deze te beperken tot gevallen waarin een gebruiker actief om uitleg vraagt voor een dergelijk besluit; in dit geval moet ervoor worden gezorgd dat de uitleg wordt gegeven binnen een tijdsbestek dat zo kort is dat het ook binnen de bestaande termijn voor het instellen van gerechtelijke stappen past.

100. In de praktijk blokkeren bepaalde internettussenpersonen accounts, bijvoorbeeld bij herhaalde publicatie van haatzaaiende uitlatingen. De lidstaten moeten overwegen wetgeving op dit gebied in te voeren, waarin de voorwaarden worden gedefinieerd waaronder een account tijdelijk of permanent kan worden geblokkeerd. Dergelijke wetgeving moet ook waarborgen bevatten tegen misbruik van dergelijke bevoegdheden, bepalen dat elk besluit over de tijdelijke of permanente blokkering van een rekening met redenen moet worden omkleed, en voorzien in de mogelijkheid van beroep bij de rechterlijke macht.

101. Als informatie niet wordt gepubliceerd door een individu, maar door een instelling (deze term moet in brede zin worden opgevat en omvat bijvoorbeeld publieke of private rechtspersonen en elke andere organisatie of entiteit), de redenen voor elk besluit dat de inhoud beperkt toegankelijk moeten worden gemaakt voor deze instelling.

Wat paragraaf 24 betreft:

102. Degenen die het doelwit zijn van haatzaaiende uitlatingen hebben vaak problemen met het identificeren van de auteur van de haatzaaiende uitlatingen op internet. Vanwege de anonimiteit van de dader zijn zelfs de politie, het openbaar ministerie en andere autoriteiten die belast zijn met het onderzoeken van gevallen van haatzaaiende uitlatingen op internet vaak niet in staat de dader te identificeren en met succes de dader te identificeren.

onderzoek naar gevallen van haatzaaiende uitspraken. Het verkrijgen van abonnee-informatie van dienstverleners, ook van aanbieders in andere rechtsgebieden, is daarom essentieel voor succesvol onderzoek naar gevallen van haatzaaiende uitlatingen (zie de definitie van abonnee-informatie in artikel 18.3 van het Verdrag inzake cybercriminaliteit (ETS nr. 185), hierna het Verdrag inzake cybercriminaliteit) . Hetzelfde geldt voor domeinnaamregistratie-informatie die wordt bijgehouden door registrars of registers waar internetdomeinen worden gebruikt voor haatzaaiende uitlatingen. Aan de andere kant is anonimiteit op internet belangrijk om de vrijheid van meningsuiting mogelijk te maken (zie over de daarmee samenhangende rechten en belangen KU tegen Finland, nr. 2872/02, 2 december 2008, § 49).

103. Aanwijzingen met betrekking tot de gronden voor het gelasten van de productie van abonnee-informatie worden gegeven in artikel 18 van het Verdrag inzake cybercriminaliteit, en de reikwijdte, evenals de voorwaarden en waarborgen voor deze en andere procedurele bevoegdheden worden uiteengezet in de artikelen 14 en 15 van dat Verdrag. Verdere richtlijnen zijn te vinden in T-CY Guidance Note #10. Overleggingsbevelen voor abonneegegevens (artikel 18 Verdrag van Boedapest), die in 2017 door het Cybercrime Convention Committee zijn aangenomen. In gevallen van haatzaaiende uitlatingen die krachtens het burgerlijk of administratief recht verboden zijn, moeten ook passende procedures voor het opvragen van abonneegegevens worden ingevoerd .

104. Hoewel niet bindend voor de lidstaten van de Raad van Europa, verwijst de term 'bevoegde autoriteit' volgens § 138 van het Toelichtend Rapport bij het Cybercriminaliteitsverdrag naar een gerechtelijke, administratieve of andere wetshandhavingsautoriteit die bevoegd is op grond van het nationale recht om de uitvoering van procedurele maatregelen te gelasten, toe te staan of te ondernemen met het oog op het verzamelen of overleggen van bewijsmateriaal, met betrekking tot specifieke strafrechtelijke onderzoeken of procedures. Het Tweede Aanvullend Protocol bij het Verdrag inzake cybercriminaliteit, goedgekeurd door het Comité van Ministers op 17 november 2021 en naar verwachting in mei 2022 voor ondertekening opengesteld, voorziet in directe samenwerking met dienstverleners in andere landen voor de productie van abonneegegevens. informatie (artikel 7) en voor de openbaarmaking van domeinnaamregistratie-informatie (artikel 6). Net als het Verdrag hebben deze maatregelen een beperkte reikwijdte (ze zijn van toepassing op specifieke strafrechtelijke onderzoeken en procedures) en vallen onder de rechtsstaat (artikel 13) en gegevensbeschermingswaarborgen (artikel 14).
Bovendien maken zij verklaringen en voorbehouden mogelijk om de partijen in staat te stellen te voldoen aan binnenlandse mensenrechten, de rechtsstaat of grondwettelijke vereisten.

105. De “Europese en internationale mensenrechtenwetten” omvatten onder meer het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en het Verdrag van de Raad van Europa tot bescherming van personen met betrekking tot de automatische verwerking van persoonsgegevens, waar van toepassing, de Algemene Verordening Gegevensbescherming Verordening (EU) 2016/679 (AVG).

Wat paragraaf 25 betreft:

106. De lidstaten moeten gedetailleerde gegevens en informatie beschikbaar stellen aan het publiek over inhoud waarvoor beperkingen gelden in overeenstemming met de nationale wetgeving inzake haatzaaiende uitlatingen, en bij wet vereisen dat relevante internettussenpersonen transparantierapporten opstellen en publiceren. Deze rapporten dienen het doel van het waarborgen van transparantie over de beperkingen van de vrijheid van meningsuiting en dienen als basis voor de regelmatige evaluatie van de vraag of de beperkingen die door de overheid en internettussenpersonen worden opgelegd noodzakelijk en evenredig zijn in de zin van artikel 10.2 van het Verdrag (zie § 1.2.3 van CM/Rec(2018)2 over de rollen en verantwoordelijkheden van internettussenpersonen, en Guidance Note on Content Moderation, §§ 39-44). Deze rapportage dient ook om ervoor te zorgen dat de moderatie van inhoud op een niet-discriminerende manier plaatsvindt.

107. De door de lidstaten gepubliceerde rapporten moeten, voor zover mogelijk, informatie bevatten over: de beschermde kenmerken; de verschillende uitingen van haatzaaiende uitlatingen; uitgesplitste statistische gegevens over zaken die worden behandeld door de politie, het openbaar ministerie en de rechterlijke macht op grond van het strafrecht, en de resultaten daarvan in termen van onderzoeken, aanklachten, vonnissen en inhoudsbeperkingen; zaken die door de rechterlijke macht worden behandeld op grond van het burgerlijk en bestuursrecht; of de inhoud beperkt werd op grond van het strafrecht, het burgerlijk recht of het bestuursrecht of op grond van de servicevoorwaarden van de internettussenpersoon; het aantal, de aard en de rechtsgrondslag van de verzoeken om inhoudsbeperking die naar onlineplatforms worden verzonden; acties ondernomen naar aanleiding van deze verzoeken; inhoudsbeperkingen op basis van verdragen inzake wederzijdse rechtshulp; maatregelen genomen om de wetgeving en beginselen inzake gegevensbescherming te respecteren; de categorieën van personen die het doelwit zijn van haatzaaiende uitlatingen en van personen die haatzaaiende uitlatingen publiceren; en alle belangrijke drijfveren voor het toegenomen aantal gebeurtenissen, zoals verkiezingscampagnes of andere gebeurtenissen die golven van haatzaaiende uitlatingen hadden kunnen veroorzaken (zie voor details § 12 van ECRI GPR nr. 11 over de bestrijding van racisme en rassendiscriminatie bij de politie, §§ 12 en 65 e.v. van haar toelichting, en § 3 van ECRI GPR nr. 15 over de bestrijding van haatzaaiende uitlatingen, en §§ 72 en volgende van haar toelichting).

108. De rapporten van internettussenpersonen moeten onder meer bevatten: de betrokken beschermde kenmerken; de verschillende uitingen van haatzaaiende uitlatingen; op welke basis de inhoud is verwijderd (burgerlijk, administratief of strafrecht of servicevoorwaarden); het aantal, de aard en de wettelijke basis van alle inhoudsbeperkingen

verzoeken ontvangen van de autoriteiten; de categorieën van personen die het doelwit zijn van haatzaaiende uitlatingen en van personen die haatzaaiende uitlatingen publiceren; de belangrijkste oorzaken van het ontstaan van haatzaaiende uitlatingen (zie hierboven); informatie over het aantal en de opleiding voor contentmoderators – inclusief informatie over de gebruikte technologieën, geautomatiseerde systemen en criteria, en de tijd die nodig is voor het opsporen van haatzaaiende uitlatingen en de behandeling van dergelijke gevallen door middel van contentmoderatie- en aanbevelingssystemen; en maatregelen die zijn genomen om de wetgeving en beginselen inzake gegevensbescherming te respecteren. De lidstaten moeten verder van intermediairs op het internet eisen dat zij de gegevens in een consistent formaat publiekelijk beschikbaar maken en deze proactief verspreiden onder academische onderzoekers, maatschappelijke organisaties en andere relevante belanghebbenden (zie voor details ook CM/Rec(2018)2 over de rollen en verantwoordelijkheden van internettussenpersonen, §§ 2.2.3 en 2.2.4).

109. De lidstaten moeten ervoor zorgen dat kleinere internettussenpersonen aan lichtere rapportageverplichtingen zijn onderworpen dan grotere en dat de rapportageverplichtingen beperkt blijven tot internettussenpersonen die de inhoud op hun platforms produceren of beheren of een curatoriële of redactionele rol spelen, onder meer door het gebruik van algoritmen.

Wat paragraaf 26 betreft:

110. De lidstaten moeten ervoor zorgen dat onafhankelijke autoriteiten (bijvoorbeeld gelijkheidsorganen of nationale mensenrechteninstellingen) regelmatig, samen met andere belanghebbenden, de impact van de bestaande systemen voor inhoudsmoderatie beoordelen. Ze moeten bijzondere aandacht besteden aan de vraag of de bestaande systemen – inclusief geautomatiseerde systemen – effectieve bescherming bieden aan degenen die het doelwit zijn van haatzaaiende uitlatingen en een passend evenwicht vinden met het recht op vrijheid van meningsuiting voor degenen die inhoud op internet publiceren.
Er moet specifieke aandacht worden besteed aan de vraag of de bestaande systemen risico's met zich meebrengen van onderrapportage of van overcompliance en of de bestaande interne en externe beroepsmechanismen tot passende resultaten leiden (zie ook CM/Rec(2018)2 over de rollen en verantwoordelijkheden van internettussenpersonen, §§ 1.1.4 en 1.1.5).
De in § 25 van de aanbeveling genoemde rapporten vormen een belangrijke basis voor deze beoordelingen.

111. In deze context moeten de lidstaten ervoor zorgen dat representatieve steekproeven van gevallen van haatzaaiende uitlatingen, die niet aan rechterlijke toetsing zijn onderworpen, regelmatig worden beoordeeld om vast te stellen of inhoudsbeperkingen al dan niet gerechtvaardigd waren, en of wetgeving inzake gegevensbescherming en principes werden gerespecteerd.

112. Op basis van de resultaten van deze beoordelingen moeten de autoriteiten en andere belanghebbenden passende maatregelen nemen om de bestaande wettelijke kaders en systemen voor inhoudsmoderatie verder te ontwikkelen, om de detectie, rapportage en verwerking van haatzaaiende uitlatingen op internet te verbeteren, terwijl het wegnemen van de oorzaken voor ongerechtvaardigde inhoudsbeperkingen en overmatige naleving.

Wat paragraaf 27 betreft:

113. In dit lid worden de lidstaten opgeroepen om bij wet te eisen dat onlinemedia geen haatzaaiende uitlatingen verspreiden die een bepaalde drempel van ernst bereiken. Bovendien moet de wet, onder voorbehoud van onafhankelijke rechterlijke toetsing, ervoor zorgen dat onlinemedia specifiek berichten van derden in de commentaarsecties en andere interactieve of samenwerkingsruimten op hun platforms behandelen, zoals blogs die zijn opgenomen in de websites van hun publicaties. Dit zou in lijn moeten zijn met de bevindingen van het Hof in de specifieke omstandigheden die werden overwogen in de zaak Delfi AS tegen Estland, hierboven aangehaald, § 115-117 (zie ook Aanbeveling CM/Rec(2011)7 van de Raad van Europa over een nieuwe notie van media en Aanbeveling CM/Rec(2014)6 over een Gids voor mensenrechten voor internetgebruikers).

3. AANBEVELINGEN GERICHT AAN DE BELANGRIJKSTE ACTOREN

114. Dit hoofdstuk van de aanbeveling heeft betrekking op geselecteerde sleutelactoren die een belangrijke rol spelen in democratische samenlevingen, met name op het gebied van het publieke debat, en dus in een positie verkeren om specifieke en significante bijdragen te leveren aan het voorkomen en bestrijden van haatzaaiende uitlatingen. Al deze actoren zijn gebonden aan de toepasselijke wetgeving inzake haatzaaiende uitlatingen, maar hebben ook specifieke taken en verantwoordelijkheden die voortvloeien uit de specifieke rollen die zij spelen.

Overheidsfunctionarissen, gekozen organen en politieke partijen

Over de paragrafen 28 en 29:

115. Voor het doel van deze aanbeveling omvat de term 'overheidsfunctionarissen' leden van de wetgevende macht, de regering, de rechterlijke macht en andere publieke autoriteiten. Overheidsfunctionarissen moeten zich niet alleen onthouden van het zich bezighouden met, het onderschrijven of verspreiden van haatzaaiende uitlatingen, maar moeten ook een positieve rol spelen bij het aanpakken en bestrijden van haatzaaiende uitlatingen en worden daarom aangemoedigd om deze onder alle relevante omstandigheden te veroordelen.

116. Tegelijkertijd moeten ambtenaren en politici erop letten dat zij kritische stemmen niet gretig als haatzaaiende uitlatingen bestempelen. De vrijheid van meningsuiting geldt niet alleen voor informatie of ideeën die gunstig worden ontvangen of als onschadelijk of onverschillig worden beschouwd, maar ook voor informatie of ideeën die de staat of een deel van de bevolking beledigen, choqueren of verstoren (Handyside v. Verenigd Koninkrijk). , hierboven aangehaald, § 49).

117. Politici en andere hoge ambtenaren hebben, gezien hun gezagspositie, ruimere mogelijkheden om hun toespraken te verspreiden. De impact van politieke haatzaaiende uitlatingen is ook groter op potentiële daders die zich gesterkt voelen in het reproduceren van intolerant en bevooroordeeld gedrag. In Erbakan tegen Turkije, nee. 59405/00, 6 juli 2006, § 56, oordeelde het Hof dat het van cruciaal belang was dat politici in hun toespraken moesten vermijden opmerkingen te maken die intolerantie zouden kunnen bevorderen.

118. Politici hebben inderdaad zowel een politieke plicht als een morele verantwoordelijkheid om zich te onthouden van het gebruik van haatzaaiende uitlatingen en stigmatiserende taal, en om het gebruik ervan door anderen onmiddellijk en ondubbelzinnig te veroordelen, aangezien zwijgen kan worden geïnterpreteerd als goedkeuring of steun. De verbeterde bescherming van de vrijheid van meningsuiting die zij genieten versterkt ook hun verantwoordelijkheid op dit gebied (§ 5 van de PACE-resolutie 2275(2019) over de rol en verantwoordelijkheden van politieke leiders bij het bestrijden van haatzaaiende uitlatingen en intolerantie; zie in dit verband ook Sanchez v. Frankrijk, nr. 45581/15, 2 september 20213).

119. Er moet speciale aandacht worden besteed aan haatzaaiende uitlatingen tijdens verkiezingsperioden, aangezien deze aanzienlijk worden versterkt tussen politieke tegenstanders en onder hun doelgroep. Tijdens een verkiezingsperiode hebben de standpunten van de kandidaten voor de verkiezingen de neiging rigider te worden en krijgen de formules de overhand op redelijke argumenten. De impact van het racistische en xenofobe discours wordt dan groter en schadelijker (Féret tegen België, hierboven aangehaald, § 76). In dit verband herinnert het Hof eraan dat het van cruciaal belang is dat politici in hun publieke debat moeten vermijden verklaringen te verspreiden die intolerantie kunnen bevorderen. Zij zijn onderworpen aan de taken en verantwoordelijkheden die zijn vastgelegd in artikel 10.2 van de Conventie en moeten bijzondere aandacht besteden aan de verdediging van de democratie en haar beginselen, vooral in een electorale context (Sanchez v. Frankrijk, hierboven aangehaald, § 89).

120. In hun inspanningen om politici en politieke partijen aan te moedigen haatzaaiende uitlatingen aan te pakken en te veroordelen, moeten parlementen, andere gekozen organen en politieke partijen een grotere aanvaarding en naleving van het herziene Handvest van Europese politieke partijen voor een niet-racistische samenleving aanmoedigen. Dit werd in 2017 aangenomen door het Congres van Lokale en Regionale Overheden van de Raad van Europa. Bij het ontwikkelen van specifiek beleid tegen haatzaaiende uitlatingen kunnen de lidstaten verdere inspiratie en begeleiding vinden in ECRI GRP nr. 15 over de bestrijding van haatzaaiende uitlatingen.

Internettussenpersonen

121. Internettussenpersonen spelen een sleutelrol bij het mogelijk maken dat mensen over de hele wereld met elkaar kunnen communiceren en informatie kunnen delen. Ze zijn aanzienlijk machtig geworden op nationaal en internationaal niveau en hebben een steeds beslissendere invloed gehad op de mensenrechten, de fundamentele vrijheden en de democratie.
Ze modereren en rangschikken bijvoorbeeld de inhoud, onder meer door de geautomatiseerde verwerking van persoonlijke gegevens, en beïnvloeden daardoor de toegang van gebruikers tot online informatie op manieren die vergelijkbaar zijn met media, of ze vervullen andere functies die lijken op die van uitgevers (zie CM/Rec(2018)2 over de rollen en verantwoordelijkheden van internettussenpersonen, § 5).

122. Gezien de wijdverbreidheid van online haatzaaiende uitlatingen in de systemen die door internettussenpersonen worden beheerd en de schade die dit toebrengt aan de individuen en groepen waarop het gericht is, is er een groeiend besef ontstaan van de noodzaak van verantwoording door internettussenpersonen op het gebied van de mensenrechten om online haatzaaiende uitlatingen in te perken. hun respectievelijke platforms.

Over paragraaf 30:

123. In overeenstemming met CM/Rec(2016)3 over mensenrechten en het bedrijfsleven moeten de lidstaten de leidende beginselen van de VN inzake het bedrijfsleven en de mensenrechten effectief ten uitvoer leggen en ervoor zorgen dat alle zakelijke ondernemingen die binnen hun rechtsgebied zijn gevestigd of actief zijn, voldoen aan alle toepasselijke wetten en respect voor de mens

3. Volgens de artikelen 43 en 44 van het Verdrag is dit kamerarrest niet definitief. Het werd op 17 januari 2022 naar de Grote Kamer verwezen. Gedurende de periode van drie maanden na de uitspraak ervan kan elke partij verzoeken dat de zaak wordt verwezen naar de Grote Kamer van het Hof. Als een dergelijk verzoek wordt gedaan, beoordeelt een panel van vijf rechters of de zaak verder onderzoek verdient. In dat geval zal de Grote Kamer de zaak behandelen en een definitief oordeel vellen. Indien het verwijzingsverzoek wordt afgewezen, wordt het oordeel van de Kamer op die dag definitief. Zodra een vonnis definitief wordt, wordt het overgedragen aan het Comité van Ministers van de Raad van Europa voor toezicht op de uitvoering ervan. Meer informatie over het uitvoeringsproces vindt u hier: www.coe.int/t/dghl/monitoring/execution

rechten (“de verantwoordelijkheid van bedrijven om de mensenrechten te respecteren”). Dit betekent dat zij de mensenrechten van anderen niet mogen schenden en de negatieve gevolgen voor de mensenrechten waarbij zij betrokken zijn, niet mogen aanpakken.

124. Dit brengt de verantwoordelijkheid met zich mee om de verschillende lagen (zie § 3 van de bijlage bij de aanbeveling) en uitingen (zie § 18 van deze toelichting) van haatzaaiende online-uitingen, die onafhankelijk van het vermogen of de bereidheid van de staat om aan de verwachtingen te voldoen, op alomvattende wijze aan te pakken. hun eigen mensenrechtenverplichtingen en is van toepassing op internettussenpersonen, ongeacht hun omvang, sector, operationele context, eigendomsstructuur of aard (zie § 2.1.1 CM/Rec(2018)2 over de rollen en verantwoordelijkheden van internettussenpersonen). De middelen om onlinehaat aan te pakken moeten echter worden afgestemd op de ernst van de gevolgen voor de mensenrechten die de aangeboden dienst kan hebben (zie §§ 3 en 4 van de aanbeveling en CM/Rec(2018)2 over de rollen en verantwoordelijkheden van internet tussenpersonen, §§ 2.1.1 en 2.1.2). Bovendien moeten alle verzoeken, eisen of andere maatregelen van overheidsinstanties gericht aan internettussenpersonen om de toegang te beperken (inclusief het blokkeren of verwijderen van inhoud), of elke andere maatregel die zou kunnen leiden tot een beperking van het recht op vrijheid van meningsuiting, worden voorgeschreven bij wet een van de legitieme doelstellingen nastreven die zijn vastgelegd in artikel 10 van het Verdrag, noodzakelijk zijn in een democratische samenleving en evenredig zijn aan het nagestreefde doel (CM/Rec(2018)2 over de rollen en verantwoordelijkheden van internettussenpersonen, §§ 1.3 .1 en 1.3.5). Als internettussenpersonen verplicht zijn inhoud te verwijderen op grond van binnenlandse wetgeving die naar hun mening in strijd is met de mensenrechtenwetgeving en -normen, moeten zij om intrekking of wijziging van het verzoek verzoeken, juridische opties onderzoeken om de nationale wetgeving aan te vechten en hulp zoeken bij belanghebbenden.

Wat paragraaf 31 betreft:

125. De mensenrechtenwetgeving en -normen waarnaar wordt verwezen in § 31 van de aanbeveling omvatten de lijst in §§ 15 en 44 van de toelichting, evenals de relevante jurisprudentie van het Hof, het Verdrag inzake cybercriminaliteit nr. 185 en, indien van toepassing, Aanvullend Protocol nr. 189, ECRI GPR nr. 15 over de bestrijding van haatzaaiende uitlatingen, General Comment nr. 34 van het Mensenrechtencomité over artikel 19 van het IVBPR over de vrijheid van mening en meningsuiting, CERD/C/GC/ 35 Bestrijding van racistische haatzaaiende uitlatingen, het Rabat-actieplan inzake het verbod op het bepleiten van nationale, raciale of religieuze haat die aanzet tot discriminatie en de aanbevelingen van mandaathouders van speciale procedures van de VN, met name die van de speciale rapporteur voor het recht op vrijheid van mening en meningsuiting.

126. Binnen de internationale en nationale wettelijke kaders voor online haatzaaiende uitlatingen moeten internettussenpersonen hun eigen specifieke beleid en voorwaarden met betrekking tot inhoudsmoderatie en gegevensverwerking ontwerpen en deze duidelijk vermelden in hun servicevoorwaarden, waarmee alle gebruikers moeten instemmen voordat ze hun platforms gebruiken en systemen. Dit beleid en deze servicevoorwaarden moeten de regels voor gegevensbescherming respecteren (zie het Verdrag van de Raad van Europa, ETS nr. 108, Verdrag voor de bescherming van personen met betrekking tot de automatische verwerking van persoonsgegevens, en Verdrag 108+ Verdrag voor de bescherming van personen met betrekking tot voor de verwerking van persoonsgegevens).

127. Wat online haatzaaiende uitlatingen betreft, hebben veel internettussenpersonen, als reactie op hun wettelijke plichten, mensenrechtenverantwoordelijkheden en toenemende publieke oproepen om internationale en nationale wettelijke kaders te respecteren, regelgeving ingevoerd en infrastructuren en mechanismen opgezet die gebruikers in staat stellen potentieel beledigende inhoud te markeren die vervolgens ter beoordeling naar de contentmoderators wordt verzonden. Dit beleid voor inhoudsmoderatie wordt gehandhaafd door inhoudsmoderators en geautomatiseerde inhoudsmoderatietools die beoordelen of dergelijke inhoud in overeenstemming is met de wettelijke vereisten en de servicevoorwaarden van de internettussenpersoon. Internettussenpersonen moeten zorgen voor voldoende arbeidskrachten voor contentmoderatie en fatsoenlijke arbeidsomstandigheden voor werknemers (zie ook CM/Rec(2018)2 over de rollen en verantwoordelijkheden van internettussenpersonen, § 2.3.4).

128. Om te voldoen aan hun bedrijfsverantwoordelijkheid om de mensenrechten te respecteren, moeten internettussenpersonen zich laten leiden door de vereisten van de mensenrechtenwetgeving en -normen bij het proces van ontwikkeling en inzet van algoritmische systemen, bij hun inhoudmoderatiebeleid en bij de besluitvorming van hun toezichtsmechanismen. Hoe groter de impact en de potentiële schade aan de voorwerpen van rechtsbescherming en hoe hoger de waarde van de diensten voor de uitoefening van de mensenrechten, hoe groter de voorzorgsmaatregelen die de tussenpersoon moet nemen bij het ontwikkelen en toepassen van zijn dienstverleningsvoorwaarden. gemeenschapsnormen en ethische codes. Dit moet met het doel zijn de verspreiding van grof taalgebruik en beeldmateriaal, van haat en van het aanzetten tot geweld te voorkomen (zie CM/Rec(2018)2 over de rollen en verantwoordelijkheden van internettussenpersonen, § 2.1.2; en CM/ Rec(2020)1 over de gevolgen van algoritmische systemen voor de mensenrechten).

129. Transparantie van het mensenrechten- en haatzaaiende beleid van intermediairs op internet is noodzakelijk om, door middel van interne en externe beoordelingen, te garanderen dat de moderatie van inhoud inderdaad de mensenrechten respecteert en

informeert gebruikers effectief over welk gedrag wel of niet is toegestaan (zie §§ 47 e.v. en §§ 106 e.v. van deze Memorie van Toelichting; zie voor meer details de Leidraad over het modereren van inhoud, § 40).

130. Om de grootst mogelijke transparantie en toegankelijkheid van hun beleid op het gebied van de mensenrechten en haatzaaiende uitlatingen te garanderen, moeten internettussenpersonen hun dienstverleningsvoorwaarden ontwikkelen, met volledige inachtneming van de wetgeving, de jurisprudentie van het Hof en de criteria uit § 4 van de Aanbeveling. . Hun servicevoorwaarden moeten de normen omvatten voor het beoordelen, modereren en opleggen van beperkingen aan haatzaaiende uitlatingen die in strijd zijn met het strafrecht, het burgerlijk of administratief recht of in strijd zijn met hun servicevoorwaarden. Bovendien moeten zij alle daarmee verband houdende regels publiceren en informatie verstrekken over de procedures en beroepsmogelijkheden, evenals eventuele wijzigingen daarin, en deze voor het publiek beschikbaar stellen in alle relevante talen, met inbegrip van regionale talen en minderheidstalen, waar relevant en voor zover dit relevant is. mogelijk. Internettussenpersonen moeten bovendien transparant zijn over de parameters die worden gebruikt in aanbevelingssystemen en gebruikers op een passende, begrijpelijke en tijdige manier informeren over eventuele wijzigingen in dit opzicht (zie voor details de Leidraad over inhoudsmoderatie, §§ 20 en 40).

131. Internettussenpersonen moeten ervoor zorgen dat de gemiddelde lezer hun servicevoorwaarden, regels en normen kan begrijpen, en de resultaten van de praktische toepassing ervan kan voorzien. Internettussenpersonen worden daarom aangemoedigd voorbeelden te geven van haatzaaiende uitlatingen die in strijd zijn met de wetgeving of hun servicevoorwaarden.

132. Om de transparantie van hun verwijderingsmechanismen te vergroten, moeten internettussenpersonen periodieke onlinerapporten publiceren die alomvattende en uitgesplitste gegevens bevatten over de verwijdering van haatzaaiende uitlatingen, inclusief informatie over de soorten en vormen van haatzaaiende uitlatingen en categorieën gebruikers die haatzaaiende uitlatingen genereren (dat wil zeggen: individuen en statelijke of niet-statelijke actoren). Internettussenpersonen moeten dergelijke informatie verspreiden onder academische onderzoekers, maatschappelijke organisaties, netwerken, niet-gouvernementele organisaties, onderzoekscentra en andere relevante belanghebbenden.

Wat paragraaf 32 betreft:

133. Beleid voor de matiging van potentiële haatzaaiende uitlatingen moet worden uitgewerkt op basis van de criteria opgesomd in § 4 van de Aanbeveling en hun wisselwerking (voor details zie §§ 32-35 van de Toelichting).

134. Naast de binaire keuze om inhoud wel of niet te verwijderen, biedt inhoudsmoderatie een reeks instrumenten zoals tijdelijke of permanente degradatie, demonetisering of het markeren als problematisch (zie Richtsnoer over inhoudsmoderatie, § 13). Andere instrumenten die kunnen worden gebruikt als evenredige reactie op haatzaaiende uitlatingen op internet omvatten de-amplificatie, het ondersteunen van initiatieven, onder meer op het gebied van onderwijs, die het melden van haatzaaiende uitlatingen, tegen- en alternatieve uitlatingen aanmoedigen, en de bevordering van de mensenrechten, democratische waarden en begrip tussen groepen. Dergelijke instrumenten zouden met name kunnen worden toegepast op aanstootgevende en schadelijke soorten uitingen die niet ernstig genoeg zijn om op legitieme wijze aan beperkingen te worden onderworpen op grond van het Verdrag (zie paragraaf 3.2 van de aanbeveling).

Over paragraaf 33:

135. Gezien het feit dat AI-instrumenten en geautomatiseerde algoritmische systemen bevooroordeeld kunnen zijn of andere zwakke punten kunnen hebben, moeten mechanismen voor menselijk toezicht worden opgezet om ervoor te zorgen dat menselijk ingrijpen mogelijk is wanneer dat ooit nodig is om de mensenrechten, de democratie en de rechtsstaat te beschermen (Raad van Europa Ad-hoccommissie kunstmatige intelligentie (CAHAI), Haalbaarheidsstudie, CAHAI(2020)23, § 104).

136. Om ervoor te zorgen dat bij het modereren van inhoud rekening wordt gehouden met de specifieke kenmerken van relevante juridische, lokale, culturele, sociaal-politieke en historische contexten, moeten internettussenpersonen vertegenwoordigers van groepen die het doelwit zijn van haatzaaiende uitlatingen op internet betrekken bij de ontwikkeling en voortdurende beoordeling van hun inhoudsmoderatie . Zij moeten ervoor zorgen dat er terdege rekening wordt gehouden met de zorgen van dergelijke groepen bij het ontwerp, de ontwikkeling en de implementatie van hun instrumenten en praktijken voor het modereren van inhoud, met als doel ervoor te zorgen dat zij alle haatzaaiende uitlatingen op hun platforms opsporen en aanpakken.

137. Waar passend moet de moderatie van inhoud worden gedecentraliseerd om de juiste vertegenwoordiging van lokale culturen en gemeenschappen in de feitelijke besluiten over inhoudmoderatie mogelijk te maken en om inhoudmoderatie mogelijk te maken.
om relevante expertise te verzamelen. Internettussenpersonen moeten voldoende personele middelen inzetten voor de inhoudsmoderatiewerkzaamheden in alle geografische gebieden die zij bestrijken. In hun pogingen om de moderatie van inhoud te decentraliseren, moeten internettussenpersonen rekening houden met de spanningen tussen staten.

Over paragraaf 34:

138. De internettussenpersonen moeten een voldoende aantal contentmoderators inhuren om een passende beoordeling van potentiële haatzaaiende uitlatingen mogelijk te maken.

139. De onpartijdigheid van contentmoderators is belangrijk om elke factor te vermijden die de transparantie en objectiviteit (dat wil zeggen de afwezigheid van vooroordelen) van hun benadering van contentmoderatie zou kunnen ondermijnen, zoals banden met de persoon die de content heeft gerapporteerd of gepubliceerd.

140. Contentmoderators moeten worden voorzien van een adequate initiële en voortgezette opleiding over internationale en nationale mensenrechtennormen en wetgeving die haatzaaiende uitlatingen aanpakken, hun relatie met de servicevoorwaarden van de tussenpersonen en hun interne normen, evenals over de actie die moet worden ondernomen bij het geval van conflict. Een dergelijke opleiding kan intern of extern worden aangeboden, onder meer via verenigingen van intermediairs. De reikwijdte van de training moet overeenkomen met het belang van de rol van de tussenpersonen en de impact die hun acties kunnen hebben op het vermogen van gebruikers om hun vrijheid van meningsuiting uit te oefenen (zie CM/Rec(2018)2 over de rollen en verantwoordelijkheden van internettussenpersonen, § 2.3.4). Elke training over haatzaaiende uitlatingen moet de moderators van de inhoud een goed inzicht geven in de relevante lokale, culturele, sociaal-politieke en historische contexten, en talen aanspreken, met name minderheidstalen, en een alomvattende en actuele kennis bieden. van relevante taalkundige nuances.

141. Contentmoderators, vertrouwde flaggers en factcheckers verwijzen naar zowel menselijke als algoritmische systemen. Daarom moeten internettussenpersonen naar behoren bekendmaken of gebruikers zullen worden onderworpen aan algoritmische besluitvorming, inclusief gepersonaliseerde contentcuratie (zie in dit verband CM/Rec (2020)1 over de gevolgen van algoritmische systemen voor de mensenrechten).

142. Aangezien contentmoderators voortdurend worden blootgesteld aan schadelijke inhoud, moet zorgvuldige aandacht worden besteed aan hun arbeidsomstandigheden en hun geestelijke gezondheid. Internettussenpersonen moeten er daarom voor zorgen dat inhoudmoderators toegang hebben tot passende psychologische ondersteuning (zie voor meer details CM/Rec(2018)2 over de rollen en verantwoordelijkheden van internettussenpersonen, § 2.3.4). Internettussenpersonen moeten deze standaarden ook garanderen wanneer zij het modereren van inhoud uitbesteden aan derden, mogelijk gevestigd in andere landen met andere en minder beschermende arbeidswetten (zie Leidraad over het modereren van inhoud, § 34).

Wat paragraaf 35 betreft:

143. Maatschappelijke organisaties moeten toegang hebben tot betrouwbare en adequate gegevens om bij te kunnen dragen aan het verbeteren van het beleid en de praktijken op het gebied van haatzaaiende uitlatingen van nationale autoriteiten en internettussenpersonen (zie Guidance Note on Content Moderation).

144. Een effectieve samenwerking tussen internettussenpersonen en maatschappelijke organisaties vereist dat zij een regelmatige, inclusieve en transparante dialoog aangaan, “met het oog op het delen en bespreken van informatie en het bevorderen van het verantwoorde gebruik van opkomende technologische ontwikkelingen met betrekking tot internetintermediairs. bemiddelaars die van invloed zijn op de uitoefening en het genot van de mensenrechten en aanverwante juridische en beleidskwesties” (CM/Rec(2018)2 over de rollen en verantwoordelijkheden van internettussenpersonen, §12), ook op het gebied van haatzaaiende uitlatingen.

145. De doelen en doelstellingen van deze samenwerking, evenals de verantwoordelijkheden en plichten van de betrokken partijen, moeten duidelijk worden gedefinieerd en rekening houden met de snel veranderende aard van de online-omgeving.

146. De samenwerking tussen intermediairs op internet en organisaties uit het maatschappelijk middenveld bij de bestrijding van haatzaaiende uitlatingen moet de ontwikkeling en voortdurende verbetering omvatten van rapportagemechanismen voor haatzaaiende uitlatingen op internet. Een voorbeeld van een dergelijke samenwerking zou de evaluatie zijn van de implementatie van de EU-gedragscode uit 2016 ter bestrijding van haatzaaiende uitlatingen op het internet. Dit omvat verschillende monitoringoefeningen waarbij maatschappelijke organisaties IT-bedrijven gedurende een periode van enkele weken op de hoogte brachten van inhoud die mogelijk in strijd was met de strafrechtelijke bepalingen, die de EUFD 2008/913/JBZ over de bestrijding van bepaalde vormen en uitingen van racisme en vreemdelingenhaat omzetten door strafrechtelijke middelen (zie voor meer informatie de 5e evaluatie van de Gedragscode, Factsheet, juni 2020).

Over paragraaf 36:

147. Onlineadvertentiesystemen, microtargeting, systemen voor inhoudversterking en aanbevelingssystemen zijn technologieën die gebruik maken van een brede verzameling gebruikersgegevens om de creatie en distributie van gepersonaliseerde inhoud mogelijk te maken.

148. Deze technologieën kunnen de versterking van haatzaaiende uitlatingen, desinformatie en de verspreiding van discriminerende stereotypen vergemakkelijken met betrekking tot een van de in § 2 van de aanbeveling genoemde gronden.
In deze context is al benadrukt dat er ook bijzondere aandacht moet worden besteed aan de specifieke uitdagingen die deze technologieën met zich meebrengen met betrekking tot gendergelijkheid en genderstereotypen, aangezien het gebruik van algoritmen bestaande genderstereotypen kan overbrengen en versterken en kan bijdragen aan het bestendigen van genderstereotypen. van seksisme (CM/Rec(2019)1 over het voorkomen en bestrijden van seksisme).

149. In alle fasen van de verwerking, inclusief het verzamelen van gegevens, moeten internettussenpersonen beoordelen welke impact deze technologieën zullen hebben op de mensenrechten en eventuele vooroordelen vermijden, ook onbedoelde of verborgen. Ze moeten ook het risico van discriminatie of andere negatieve gevolgen voor de mensenrechten en fundamentele vrijheden van betrokkenen beoordelen. Bovendien moeten ze "de kwaliteit, aard, herkomst en hoeveelheid van de gebruikte persoonlijke gegevens kritisch beoordelen, onnodige, overtollige of marginale gegevens verminderen tijdens de ontwikkelings- en trainingsfasen en vervolgens de nauwkeurigheid van het model monitoren wanneer het wordt gevoed met nieuwe gegevens" (T-PD(2019)01 Richtlijnen voor kunstmatige intelligentie en gegevensbescherming, § II.4). Vervolgens moeten internettussenpersonen transparantie bieden over deze systemen, de uitlegbaarheid ervan en eventuele opt-out- of opt-in-clausules.

Over paragraaf 37:

150. Contentmoderatie, of dit nu door een mens of door een machine wordt gedaan, is niet onfeilbaar. Daarom moeten internettussenpersonen voortdurend interne beoordelingen uitvoeren van de directe of indirecte gevolgen voor de mensenrechten van hun producten, diensten, systemen, beleid en praktijken. In dit kader moeten zij hun systemen voor inhoudsmoderatie regelmatig beoordelen, met bijzondere aandacht voor de vrijheid van meningsuiting en het recht op respect voor het privéleven, gelijkheid en non-discriminatie, en ervoor zorgen dat deze rechten worden beschermd. Deze beoordelingen moeten ten doel hebben de doeltreffendheid te evalueren van het beleid, de regelgeving en de maatregelen die internettussenpersonen gebruiken om haatzaaiende uitlatingen aan te pakken, en ervoor te zorgen dat zij hun doelstellingen bereiken (zie § 26 van de aanbeveling).

151. Effectbeoordelingen op het gebied van de mensenrechten moeten worden uitgevoerd binnen een duidelijk regelgevingskader, inclusief toezicht door een onafhankelijke regelgevende instantie of onafhankelijke belanghebbenden met relevante expertise, en op een inclusieve en transparante manier. De beoordelingen moeten betrekking hebben op de producten, diensten en systemen van internettussenpersonen (zie CM/Rec(2018)2 over de rollen en verantwoordelijkheden van internettussenpersonen, § 2.1.4), en bij de risicobeoordelingscriteria moet rekening worden gehouden met de vraag of een individu of een groep onevenredig getroffen door haatzaaiende uitlatingen. De mate waarin een internettussenpersoon effectbeoordelingen op het gebied van de mensenrechten moet uitvoeren, moet afhangen van zijn omvang (zie § 21 van de aanbeveling).

152. Bij dergelijke effectbeoordelingen op de mensenrechten moet ervoor worden gezorgd dat vertegenwoordigers van groepen die het doelwit zijn van haatzaaiende uitlatingen worden betrokken en dat er rekening wordt gehouden met de inbreng van de doelgroepen en groepen belanghebbenden, waaronder het maatschappelijk middenveld en gemarginaliseerde groepen (zie de CAHAI Haalbaarheidsstudie , CAHAI(2020)23, § 106). De betrokkenheid van vertegenwoordigers van groepen die het doelwit zijn van haatzaaiende uitlatingen bij het ontwerp-, ontwikkelings- en implementatieproces zal de uitwerking en implementatie vergemakkelijken van beleid en maatregelen die de schade veroorzaakt door de verspreiding van haatzaaiende uitlatingen op internet op een effectievere manier aanpakken.

153. Om een zinvolle beoordeling van de effectiviteit van de getroffen maatregelen te garanderen, moeten internettussenpersonen zich bovendien onderwerpen aan regelmatige, onafhankelijke, onpartijdige, alomvattende en effectieve externe audits (zie § 26 van de aanbeveling en de Commissaris voor de Mensenrechten van de Raad van Europa). 2019, Kunstmatige intelligentie uitpakken: 10 stappen om de mensenrechten te beschermen).

154. De wet kan voorschrijven dat de onafhankelijke audits worden uitgevoerd door auditors of een onafhankelijke regelgevende instantie. Anders zouden ze kunnen worden uitgevoerd door een derde partij, bijvoorbeeld een onafhankelijke zelfregulerende instantie opgericht door de sector, onafhankelijke auditors of een maatschappelijke organisatie die met een dergelijke taak is belast.

155. Internettussenpersonen moeten zorgen voor een passende follow-up van deze effectbeoordelingen en externe audits, door actie te ondernemen op basis van de bevindingen en door de effectiviteit van de geïdentificeerde reacties te monitoren en te evalueren (zie Aanbeveling CM/ Rec(2018)2 over de rollen en verantwoordelijkheden van internettussenpersonen , § 2.1.4).

Media

Over paragraaf 38:

156. Het is essentieel dat journalisten en de media kunnen genieten van redactionele vrijheid, onafhankelijkheid en autonomie, gebaseerd op een sterke bescherming van de vrijheid van meningsuiting (zie voor meer details Jersild v. Denemarken, hierboven aangehaald, § 31; nr. R (97)20 over "haatzaaiende uitlatingen", nr. R (97)21 over de media en de bevordering van een cultuur van tolerantie, CERD/C/GC/35 Bestrijding van racistische haatzaaiende uitlatingen, § 40, en ETS nr. 157 Kaderverdrag voor de bescherming van nationale minderheden, artikel 9).

157. Er moet bijzondere aandacht worden besteed aan, en er moeten effectieve beschermingsmaatregelen worden genomen, aan de situatie van journalisten, met name degenen die het doelwit zijn van haatzaaiende uitlatingen, zoals vrouwelijke journalisten en minderheidsjournalisten (zie CM/Rec(2016)4 over de bescherming van journalistiek en veiligheid van journalisten en andere media-actoren).

Over de paragrafen 39 en 40:

158. Mediaorganisaties en journalisten worden aangemoedigd om een cultuur van tolerantie en begrip te bevorderen en de intergroepsdialoog te faciliteren bij hun inspanningen om haatzaaiende uitlatingen aan te pakken. Daartoe worden zij uitgenodigd zich te houden aan zelfregulerende normen, de bovengenoemde doelstellingen op te nemen in die normen en gedragscodes, en overeenkomstige trainingsprogramma's voor journalisten te ontwikkelen en uit te voeren (zie nr. R (97)21).
over de media en de bevordering van een cultuur van tolerantie; Artikel 6 van ETS nr. 157 Kaderverdrag voor de bescherming van nationale minderheden; en The Tallinn Guidelines on National Minorities and the Media in the Digital Age, 2019, OVSE Hoge Commissaris voor Nationale Minderheden).

159. Mediaorganisaties moeten concrete, specifieke en gerichte stappen ondernemen om ervoor te zorgen dat hun personeelsbestand divers en inclusief is, ook bij de redactionele besluitvorming. In hun inspanningen om informatie te zoeken, te ontvangen, door te geven en te verspreiden, moeten ze een veelheid aan bronnen en stemmen uit verschillende gemeenschappen zoeken (zie de Strategie en het Actieplan van de Verenigde Naties tegen haatzaaiende uitlatingen, 2020, §§ 53.1-53.2; en, nr. R (97)21 over de media en de bevordering van een cultuur van tolerantie, § 2).

160. Publieke media moeten, op grond van hun mandaat, een essentiële bron van onbevooroordeelde informatie en diverse politieke meningen zijn, wat betekent dat zij het juiste niveau van onafhankelijkheid van politieke of economische inmenging moeten waarborgen. Ze zijn vooral geschikt om het pluralisme en het bewustzijn van diverse meningen, evenals tegen- en alternatieve uitingen, te bevorderen, deels door verschillende groepen in de samenleving de mogelijkheid te bieden informatie te ontvangen en door te geven, zichzelf te uiten en ideeën uit te wisselen. Op deze manier kunnen zij een belangrijke bijdrage leveren aan het bevorderen van sociale cohesie, culturele diversiteit en pluralistische communicatie, die voor iedereen toegankelijk is.

Wat paragraaf 41 betreft:

161. Mediaorganisaties en mediaprofessionals, waaronder journalisten, moeten niet alleen de wetgeving ter bestrijding van haatzaaiende uitlatingen naleven, maar bijzondere aandacht besteden aan het garanderen van volledige eerbiediging van de mensenrechten bij al hun activiteiten, zoals uiteengezet in de aanbevelingen van het Comité van Ministers CM/Rec (2016)3 over mensenrechten en het bedrijfsleven, nr. R (97)20 over 'haatzaaiende uitlatingen', en nr. R (97)21 over de media en de bevordering van een cultuur van tolerantie. Dit strekt zich uit tot de onlineomgeving, waar bijvoorbeeld onlinemedia, onlinenieuwsportalen of andere door mediaorganisaties beheerde kanalen niet alleen verantwoordelijk zijn voor hun redactionele inhoud, maar ook aansprakelijk kunnen worden gesteld met betrekking tot opmerkingen van derden in de vorm van haatzaaiende uitlatingen (zie Delfi AS tegen Estland, reeds aangehaald, § 159).

162. De media en journalisten worden sterk aangemoedigd om gevallen van haatzaaiende uitlatingen onder de aandacht van het publiek te brengen en het bewustzijn te vergroten over de schade die wordt veroorzaakt door discriminatie, haat, negatieve stereotypering en stigmatisering. Om nauwkeurige en betrouwbare informatie te verschaffen en een beter begrip van diverse perspectieven te vergemakkelijken, moeten de media en journalisten alert zijn op het geven van een stem aan diverse groepen en gemeenschappen in de samenleving (zie CM/Rec(2018)1 over mediapluralisme en transparantie van media -eigendom) .

163. De media en journalisten moeten alert zijn op de gevaren van de verspreiding van vooroordelen en het bevorderen van negatieve stereotypen over individuen en groepen. Ze moeten onnodige verwijzingen naar persoonlijke kenmerken en status vermijden die vooroordelen en intolerantie kunnen bevorderen, vooral wanneer ze verslag uitbrengen over kwesties op het gebied van misdaad, recht en openbare orde.

164. Mediaorganisaties worden verder sterk aangemoedigd om deel te nemen aan transparante en participatieve, onafhankelijke initiatieven voor factchecking, inclusief initiatieven waarbij wordt samengewerkt met maatschappelijke organisaties, deskundigen en andere belanghebbenden, om nauwkeurige, betrouwbare en pluralistische informatie te garanderen. Rapportage

over zaken van openbaar belang, waaronder strafrechtelijke kwesties of volksgezondheidskwesties, vereist bijzondere zorgvuldigheid bij het controleren van de juistheid van informatie en het vermijden van de verspreiding van informatie, die kan leiden tot een toename van vooroordelen en stigmatisering.

165. Tijdens verkiezingen moeten de media overwegen om in hun berichtgeving desinformatie, desinformatie en propaganda aan het licht te brengen, vooral als dergelijke informatie zich richt op personen en groepen op grond van hun identiteit, met inbegrip van minderheids- of andere status, en/of de betrekkingen tussen groepen schaadt.

Over paragraaf 42:

166. Bij de ontwikkeling van hun beleid moeten de regelgevende autoriteiten voor de omroepsector en de zelfregulerende instanties voor de media concrete bepalingen implementeren om haatzaaiende uitlatingen effectief te bestrijden, en tegelijkertijd tolerantie, pluralisme en diversiteit van meningen in de media actief te bevorderen.

167. De lidstaten moeten ook garanderen dat de regelgevende instanties voor de audiovisuele sector onafhankelijk zijn door middel van een reeks regels die alle aspecten van hun werk bestrijken, en door middel van maatregelen die hen in staat stellen hun taken effectief en efficiënt uit te voeren (zie voor meer details Rec(2000)23) . over de onafhankelijkheid en functies van regelgevende instanties voor de omroepsector en CM/Rec(2016)4 over de bescherming van de journalistiek en de veiligheid van journalisten en andere media-actoren).

Maatschappelijke organisaties

Over paragraaf 43:

168. Maatschappelijke organisaties kunnen via hun verschillende activiteiten een cruciale rol spelen bij het voorkomen en bestrijden van haatzaaiende uitlatingen, zowel offline als online. Ze worden aangemoedigd om specifiek beleid te ontwikkelen om haatzaaiende uitlatingen te voorkomen en te bestrijden en, waar passend en haalbaar, training te verzorgen voor hun personeel, leden en vrijwilligers.

169. Organisaties uit het maatschappelijk middenveld worden bovendien aangemoedigd om onderling samen te werken en te coördineren, onder meer door organisaties te betrekken die werken met individuen en groepen die het doelwit zijn van haatzaaiende uitlatingen.
Zij moeten ook samenwerken met andere relevante publieke en private belanghebbenden om te zorgen voor een alomvattende aanpak voor het voorkomen en bestrijden van haatzaaiende uitlatingen.

170. Wanneer organisaties uit het maatschappelijk middenveld het doelwit worden van haatzaaiende uitlatingen vanwege hun belangenbehartiging en steun aan minderheden en andere groepen, moeten andere belanghebbenden hun solidariteit betuigen. De media moeten evenwichtige en feitelijke informatie verstrekken over hun belangenbehartigingswerk en over elke controversiële zaak waarbij zij mogelijk betrokken zijn.

171. Maatschappelijke organisaties kunnen een belangrijke bijdrage leveren aan het voorkomen en bestrijden van haatzaaiende uitlatingen door het verzamelen en analyseren van gegevens, het monitoren van haatzaaiende uitlatingen, het aanpakken van onderrapportage, het opleiden van professionals en personeel van andere belanghebbenden die betrokken zijn bij het voorkomen en bestrijden van haatzaaiende uitlatingen, en het produceren en verspreiden van tegenreacties. - en alternatieve verhalen. De lidstaten en andere belanghebbenden moeten, zoals aanbevolen in §§ 6c, 17, 26 en 35 van de aanbeveling, organisaties uit het maatschappelijk middenveld betrekken bij activiteiten betreffende de behandeling van haatzaaiende uitlatingen op het internet en bij het ontwerp, de ontwikkeling en de implementatie van communicatie- en communicatiemiddelen. educatieve campagnes om het algemene bewustzijn van haatzaaiende uitlatingen en de schade die deze veroorzaakt te vergroten.

4. BEWUSTWORDING, ONDERWIJS, OPLEIDING EN GEBRUIK VAN TEGEN- EN ALTERNATIEVE TOESPRAAK

172. Hoofdstuk 4 schetst de niet-wettelijke maatregelen die de lidstaten moeten ontwikkelen en implementeren om alle lagen van haatzaaiende uitlatingen aan te pakken (zie § 3 van de aanbeveling) in samenwerking met andere belanghebbenden, waaronder de in hoofdstuk 3 genoemde sleutelactoren.

Over de paragrafen 44 en 45:

173. §§ 44 en 45 van de aanbeveling herhalen de beginselen die zijn uiteengezet in artikel 7 ICERD en artikel 6.1 van het ETS nr. 157 Kaderverdrag voor de bescherming van nationale minderheden over het belang van het bestrijden van vooroordelen die tot rassendiscriminatie leiden. Deze beginselen benadrukken ook de noodzaak van het bevorderen van begrip, tolerantie en vriendschap tussen naties en raciale of etnische groepen, de interculturele dialoog en de noodzaak om effectieve maatregelen te nemen om wederzijds respect, begrip en samenwerking te bevorderen om onmiddellijke en effectieve maatregelen te nemen, in het bijzonder op het gebied van onderwijs, onderwijs en cultuur

en informatie. Het Hof van zijn kant heeft de noodzaak benadrukt van een krachtig beleid ter bestrijding van rassendiscriminatie als basis voor het terugdringen van haatzaaiende uitlatingen, door te stellen dat “de autoriteiten alle beschikbare middelen moeten gebruiken om racisme te bestrijden, waardoor de visie van de democratie op een samenleving waarin diversiteit essentieel is, wordt versterkt.” niet gezien als een bedreiging, maar als een bron van verrijking” (zie Aksu tegen Turkije, hierboven aangehaald, § 44). Hetzelfde geldt voor haatzaaiende uitlatingen die op andere gronden dan racisme zijn gebaseerd.

174. Zoals uiteengezet in § 1 van de aanbeveling moeten de lidstaten alomvattende en effectieve actie ondernemen om haatzaaiende uitlatingen te voorkomen en te bestrijden en om tolerante en inclusieve uitlatingen te bevorderen. Deze maatregelen moeten worden genomen om alle verschillende lagen van haatzaaiende uitlatingen te voorkomen en te bestrijden (zie § 3 van de aanbeveling). In overeenstemming met het evenredigheidsbeginsel mag het burgerlijk en administratief recht alleen worden toegepast in gevallen die het minimale niveau van ernst bereiken dat nodig is om artikel 8 van het Verdrag in werking te laten treden, en mag het strafrecht alleen als laatste redmiddel worden gebruikt. en voor de ernstigste uitingen van haat (zie §§ 24 e.v. en §§ 43 e.v. van de Memorie van Toelichting).

175. De aanbevelingen in hoofdstuk 4 helpen de grondoorzaken van haatzaaiende uitlatingen te begrijpen en aan te pakken, deze te voorkomen en te bestrijden door middel van bewustmaking en voorlichting, en vreedzame, inclusieve en rechtvaardige samenlevingen te bevorderen (zie toezeggingen 2, 7 en 8 van de Verenigde Naties). Strategie van de Naties en actieplan tegen haatzaaiende uitlatingen).
De motivaties en aanjagers van haatzaaiende uitlatingen kunnen desinformatie, negatieve stereotypering en stigmatisering, politieke doelstellingen, ongelijkheid op basis van beschermde kenmerken en status, straffeloosheid, historische of huidige grieven, economische ongelijkheid binnen het land, het ontbreken van een vrije en veilige maatschappelijke ruimte, omvatten. en online ontremming. Al deze factoren kunnen symptomen zijn van diepere structurele problemen die door de lidstaten moeten worden aangepakt. Het registreren, monitoren en analyseren van haatzaaiende uitlatingen en aanverwante trends (zie hoofdstuk 6) is essentieel voor het opsporen en begrijpen van de onderliggende oorzaken ervan en voor het ontwerpen van effectieve maatregelen om deze te voorkomen en te bestrijden.

176. Desinformatie verwijst naar aantoonbaar valse, onnauwkeurige of misleidende informatie die opzettelijk is gecreëerd en verspreid om schade te veroorzaken of economisch of politiek gewin te behalen door het publiek te misleiden (zie MSI-REF Ontwerpaanbeveling over principes voor media- en communicatiebeheer, bijlage, paragraaf 4) .

177. Op basis van hun opgedane ervaring en kennis moeten de lidstaten in hun alomvattende beleid, wetgeving, strategieën en actieplannen tegen haatzaaiende uitlatingen (zie § 5 van de Aanbeveling) maatregelen opnemen op het gebied van bewustmaking, onderwijs, opleiding, de bevordering van tegen- en alternatieve meningsuiting, en het faciliteren van de interculturele dialoog. De Verklaring van het Comité van Ministers over de erfenis van de jongerencampagne van de No Hate Speech Movement (Decl(29/05/2019), het addendum CM(2019)42-add en § 4 van ECRI GPR nr. 15 over de bestrijding van haatzaaiende uitlatingen onderstrepen bijvoorbeeld het belang van: het vergroten van het bewustzijn over de omvang en het risico van haatzaaiende uitlatingen; het innemen van een standpunt en het bestrijden van haatzaaiende uitlatingen online en offline; het uiten van solidariteit met specifieke doelwitten van haatzaaiende uitlatingen; het vestigen van de aandacht op onderschatte of ondergerapporteerde uitingen van haatzaaiende uitlatingen; haatzaaiende uitlatingen; het creëren van tegen- en alternatieve narratieven voor haatzaaiende uitlatingen; het waarborgen van media- en informatiegeletterdheid door middel van formeel en niet-formeel onderwijs; en intersectorale en interinstitutionele samenwerking. Opgemerkt moet worden dat sommige van deze maatregelen relevanter zullen zijn in sommige nationale contexten dan in andere, aangezien de effectiviteit van deze maatregelen zal variëren afhankelijk van de dynamiek en aard van haatzaaiende uitlatingen in verschillende sociale contexten.

Over paragraaf 46:

178. Bewustmakingsmaatregelen dienen verschillende doeleinden met betrekking tot haatzaaiende uitlatingen: ze moeten mensen en besluitvormers bewust maken van de omvang van haatzaaiende uitlatingen en de schade die deze veroorzaakt, en manieren en beschikbare middelen voorstellen om deze tegen te gaan en verhaal te verkrijgen (zie hoofdstuk 5), desinformatie aanpakken en mensenrechtenbeginselen en -waarden, de interculturele dialoog en de waardering van diversiteit en gelijkheid bevorderen.

179. De lidstaten en andere belanghebbenden moeten ervoor zorgen dat campagnes hun boodschap en aanpak afstemmen op de behoeften van hun doelgroepen. Waar mogelijk moeten individuen en groepen die het doelwit zijn van haatzaaiende uitlatingen worden betrokken bij het ontwerp en de uitvoering van dergelijke campagnes. Zie in dit verband aanbeveling CM/Rec(2010)5 over maatregelen ter bestrijding van discriminatie op grond van seksuele geaardheid of genderidentiteit; De Verklaring van het Comité van Ministers over de opkomst van zigeunerhaat en racistisch geweld tegen de Roma in Europa, aangenomen op 1 februari 2012; Resolutie 1743 van de Parlementaire Vergadering (2010) Islam, islamisme en islamofobie in Europa; Resolutie 1563 (2007) van de Parlementaire Vergadering Bestrijding van antisemitisme in Europa; en Resolutie 2036 (2015) van de Parlementaire Vergadering, over de aanpak van onverdraagzaamheid en discriminatie in Europa, met speciale aandacht voor christenen.

Over de paragrafen 47, 48 en 49:

180. De competenties die moeten worden ontwikkeld door middel van onderwijs voor mensenrechten en democratisch burgerschap worden uiteengezet in CM/Rec(2010)7 over het Handvest van de Raad van Europa over onderwijs voor democratisch burgerschap en mensenrechteneducatie. Ze omvatten de ontwikkeling van kennis, persoonlijke en sociale vaardigheden, kritisch denken en begrip die conflicten verminderen, de waardering en het begrip van de verschillen tussen geloof en etnische groepen vergroten, wederzijds respect voor de menselijke waardigheid en gedeelde waarden opbouwen, en de dialoog aanmoedigen en non-discriminatie bevorderen. -geweld bij het oplossen van problemen en geschillen. Het is duidelijk dat dergelijke bevoegdheden essentieel zijn om mensen toe te rusten om haatzaaiende uitlatingen en het risico dat deze vormen voor een democratische samenleving te onderkennen, en om initiatieven te kunnen nemen om deze aan te pakken.

181. Educatieve reacties om haatzaaiende uitlatingen aan te pakken, in het bijzonder de negatieve stereotypen en vooroordelen waarop deze zijn gebaseerd, moeten ook de overdracht omvatten van kennis van de cultuur, geschiedenis, taal en religie van de minderheid en andere groepen en van de meerderheid in een lidstaat, zoals uiteengezet in ETS nr. 157 Kaderverdrag voor de bescherming van nationale minderheden, artikel 12.

182. Volgens CM/Rec(2014)6 over een gids voor mensenrechten voor internetgebruikers moeten de lidstaten ervoor zorgen dat gebruikers toegang hebben tot hun rechten en vrijheden op internet en hun blootstelling aan risico's in onlinecommunicatieomgevingen minimaliseren. Verdere richtlijnen over de ontwikkeling van internet- en mediageletterdheid zijn te vinden in CM/Rec(2019)10 over het ontwikkelen en bevorderen van digitaal burgerschapsonderwijs en CM/Rec(2018)2
over de rollen en verantwoordelijkheden van internettussenpersonen. Dit laatste schetst ook het belang van een leeftijds- en genderbewuste aanpak en de noodzaak van samenwerking tussen relevante belanghebbenden, waaronder de particuliere sector, de publieke media, het maatschappelijk middenveld, onderwijsinstellingen, de academische wereld en technische instellingen.

183. Om te zorgen voor een effectief onderwijscurriculum over de bestrijding van haatzaaiende uitlatingen moeten de lidstaten voorzien in passende lerarenopleidingen en leerboeken en relevant onlinemateriaal beschikbaar stellen. De lidstaten moeten bovendien relevante en onafhankelijke onderwijsorganisaties de opdracht geven om periodieke evaluaties uit te voeren van schoolboeken, trainingsmateriaal en onderwijsmethoden om stereotypen uit te filteren en gelijkheid en non-discriminatie te bevorderen.

184. Instrumenten voor het implementeren van onderwijs voor mensenrechten en democratisch burgerschap zijn ontwikkeld door het Jeugddepartement en het Onderwijsdepartement van de Raad van Europa. Hiertoe behoren de educatieve handleidingen Compass, Compasito en Mirrors, de handleidingen over democratisch burgerschap en interculturele dialoog, het Digital Citizenship Education Handbook en het Internet Literacy Handbook. Al deze publicaties en handleidingen ondersteunen formeel, informeel en niet-formeel leren. Er zijn positieve ervaringen opgedaan met het aanpakken van haatzaaiende uitlatingen door middel van mensenrechteneducatie, onder meer door het gebruik van counterspeech, met behulp van de educatieve handleidingen Bookmarks en We CAN!, die zijn ontwikkeld voor de jongerencampagne No Hate Speech Movement van de Raad van Europa. Een ander nuttig instrument is het UN Faith for Rights Framework and Toolkit, 2019, dat gebruik maakt van een peer-to-peer leermethodologie. Illustratieve voorbeelden van educatieve initiatieven uit het maatschappelijk middenveld worden gegeven in de studie Against Hate. Gids met goede praktijken bij het bestrijden van haatmisdrijven en haatzaaiende uitlatingen door Tina ÿakoviÿ en Cvijeta Senta, 2019. Deze publicatie verzamelde goede praktijken van een aantal maatschappelijke organisaties in Kroatië en Finland.

185. § 48 moet worden gelezen in samenhang met zowel § 47 als § 49 van de aanbeveling. Onderwijs- en bewustmakingsinitiatieven over haatzaaiende uitlatingen moeten worden aangepast aan de leeftijd en het volwassenheidsniveau van het kind of de jongere die zij aanspreken. CM/Rec(2018)7 over richtlijnen voor het respecteren, beschermen en vervullen van de rechten van het kind in de digitale omgeving, geeft nadere details over de reikwijdte van onderwijs, bewustmakingsinitiatieven, programma's en gebruikersinstrumenten die met de betrokkenheid van kinderen moeten worden ontwikkeld . Deze initiatieven en instrumenten moeten gericht zijn op het bevorderen van de gezonde ontwikkeling en het welzijn van kinderen en jongeren, evenals op hun bewustzijn van hun rechten en van de rechten van anderen, ook in de digitale omgeving. Verdere richtlijnen zijn te vinden in de artikelen 28 en 29 van het VN-Verdrag inzake de rechten van het kind.

186. De lidstaten moeten zorgen voor een zinvolle participatie van kinderen en jongeren in alle zaken die hen aangaan door de rechten, middelen, ruimte, kansen en de noodzakelijke steun te garanderen om de participatie van jongeren te vergroten (zie het herziene Europese Handvest over de participatie van jongeren in Lokaal en regionaal leven, aangenomen op de 10e zitting van het Congres van Lokale en Regionale Overheden van Europa, 21 mei 2003 en het handboek van de Raad van Europa, Have your Say!, november 2015).

187. § 49 beveelt aan dat de lidstaten ook formele en niet-formele onderwijsactiviteiten en culturele programma's buiten onderwijsinstellingen moeten ondersteunen. Daartoe zouden zij initiatieven van andere belangrijke belanghebbenden, waaronder de culturele sector, kunnen ondersteunen om haatzaaiende uitlatingen breder te bestrijden en de wortels ervan aan te pakken (zie § 43 van de aanbeveling).

Over paragraaf 50:

188. Leden van de rechtshandhavings-, vervolgings- en medische diensten zijn vaak het eerste contact voor degenen die het doelwit zijn van haatzaaiende uitlatingen. Deze professionals moeten een initiële en permanente opleiding krijgen over het professionele gedrag dat van hen wordt verwacht in hun functie en over de noodzaak om gastvrij te zijn, en zich te onthouden van het uiten van negatieve stereotypen en vooroordelen wanneer zij in contact komen met personen die het doelwit zijn van haatzaaiende uitlatingen. Hun professionaliteit draagt bij aan het melden van haatzaaiende uitlatingen, de efficiëntie van het monitoren, onderzoeken en bestraffen van incidenten met aanzetten tot haat, en de toegankelijkheid van verhaal voor degenen die het doelwit zijn van haatzaaiende uitlatingen.

189. Opleidingsprogramma's voor het personeel van bovengenoemde overheidsinstanties en van andere relevante overheidsinstanties moeten hen een goed inzicht verschaffen in de definitie van haatzaaiende uitlatingen; de relevante criteria voor het beoordelen van de 'ernst' van haatzaaiende uitlatingen (zie §4 van de aanbeveling); en de reeks passende juridische en andere antwoorden die voor hen beschikbaar zijn. Illustratieve voorbeelden van praktijken van nationale autoriteiten en maatschappelijke organisaties worden gegeven in de studie Against Hate. Gids met goede praktijken bij de bestrijding van haatmisdrijven en haatzaaiende uitlatingen door Tina ÿakoviÿ en Cvijeta Senta, 2019, pp.54 e.v.

Over paragraaf 51:

190. Volgens de Study Sanctions that do Justice – Justice forslachtoffers van geweldsmisdrijven, deel III, Bureau van de Europese Unie voor de grondrechten, 2019, verwachten veel slachtoffers dat daders zullen nadenken over wat ze hebben gedaan als resultaat van de strafprocedure, en daarom zal niet recidiveren. Gezien deze voorkeur van slachtoffers voor rehabilitatiesancties moeten de lidstaten sancties bevorderen die een beroep doen op het vermogen van daders om te begrijpen dat zij bepalingen hebben geschonden die de menselijke waardigheid en mensenrechten van anderen beschermen en zo de verantwoordelijkheid voor hun gedrag op zich nemen.

191. In verschillende Europese landen zijn trainingsprogramma's voor daders geïmplementeerd die als effectief worden beschouwd. Deze programma's zijn erop gericht de mentaliteit, percepties, attitudes en, bijgevolg, het gedrag van voornamelijk jonge, mannelijke, extremistische daders van haatmisdrijven te veranderen. Zie voor voorbeelden: Oostenrijkse reclasseringsdienst, Dialog statt Hass; het werk over vrouwonvriendelijk geweld van de Oostenrijkse Bundesarbeitsgemein schaft opferschutzorientierter Täterarbeit, BAG-OTA, dat normen ontwikkelde voor trainingsprogramma's waarin systematisch rekening wordt gehouden met de rechten van slachtoffers; Leef democratie! uit Duitsland (Demokratie leben!) en Taking Responsibility - Breaking away from Hate and Violence, een project van het European Crime Prevention Network gevestigd in België; LES ACTIONS een project van SAVEBelgium; Garda-jeugdafleidingsprojecten
zijn gemeenschapsgerichte, multi-institutionele initiatieven ter preventie van jeugdcriminaliteit in Ierland; en Reducing Youth Crime, een overheidsproject in Nederland dat trainings- en onderwijsprogramma's biedt aan het einde van een vrijheidsstraf voor jonge delinquenten.

Over paragraaf 52:

192. Universiteiten en scholen die programma's en cursussen op het gebied van de journalistiek aanbieden, evenals mediaprofessionals, mediakanalen en zelfregulerende instanties voor de media worden aangemoedigd om in hun reguliere opleidingen modules op te nemen over de taken en verantwoordelijkheden van journalisten en media met betrekking tot de uitoefening van het recht op vrijheid van meningsuiting. Ze zouden cursuswerk kunnen omvatten over hoe gevallen van haatzaaiende uitlatingen kunnen worden behandeld zonder vooroordelen en overwegingen over hun rol met betrekking tot het bevorderen van een cultuur van mensenrechten en inclusiviteit te versterken, in overeenstemming met Aanbeveling nr. R (97)21 over de media en de bevordering van een cultuur van tolerantie (zie ook §§ 38-39 van de aanbeveling en §§ 158 tot en met 160 van deze toelichting). Dergelijke opleidingscursussen moeten de competenties van journalisten en andere mediaprofessionals versterken om haatzaaiende uitlatingen te herkennen, erover te rapporteren en erop te reageren, en om het gebruik of de verspreiding van haatzaaiende uitlatingen of vooroordelen zelf te vermijden.

Over paragraaf 53:

193. Vanwege hun rol en invloed in de samenleving moeten publieke figuren in leidinggevende posities, zoals politici, hoge functionarissen, religieuze, economische en gemeenschapsleiders, zich niet alleen onthouden van het uiten van haatzaaiende uitlatingen, zoals uiteengezet in §§ 35 en 36 van de aanbeveling, maar zou dit ook moeten helpen aanpakken door het gebruik van tegen- en alternatieve narratieven. Zij moeten ook het gebruik van haatzaaiende uitlatingen veroordelen en, gebruik makend van hun posities, het begrip tussen groepen bevorderen, onder meer door solidariteit te betuigen met degenen die het doelwit zijn van haatzaaiende uitlatingen, en hen hun macht te geven en hun waardigheid te herstellen.

194. Tegen- en alternatieve uitlatingen zijn uitingen van tegen- en alternatieve narratieven die zijn ontworpen om haatzaaiende uitlatingen te bestrijden door de verhalen waarop haatzaaiende uitlatingen zijn gebaseerd in diskrediet te brengen, te deconstrueren en te veroordelen door de waarden te versterken die haatzaaiende uitlatingen bedreigen, zoals mensenrechten en democratie.

Tegen- en alternatieve narratieven voor haatzaaiende uitlatingen bevorderen ook openheid, respect voor verschillen, vrijheid en gelijkheid. Terwijl counterspeech een korte en directe reactie is op haatdragende boodschappen, daagt alternatieve speech gewoonlijk niet uit of verwijst er niet rechtstreeks naar, maar verandert in plaats daarvan het kader van de discussie (zie handleiding We CAN! van de Raad van Europa, 2017). Het gebruik van tegen- en alternatieve uitingsvormen is bijzonder belangrijk voor het aanpakken van haatzaaiende uitlatingen die niet zo ernstig zijn dat ze via strafrechtelijke, civiele of administratieve procedures kunnen worden aangepakt (zie §§ 3 en 4 van de aanbeveling).

195. In deze context roept PACE-resolutie 2275(2019) over de rol en verantwoordelijkheden van politieke leiders bij de bestrijding van haatzaaiende uitlatingen en onverdraagzaamheid de lidstaten en hun parlementen op om informatie- en bewustmakingsactiviteiten te bevorderen die gericht zijn op politici en gekozen vertegenwoordigers op alle niveaus. Deze acties moeten zich richten op initiatieven en maatregelen om haatzaaiende uitlatingen en onverdraagzaamheid te voorkomen en te bestrijden, ook op internationaal niveau, zoals het Handvest van Europese politieke partijen voor een niet-racistische samenleving uit 1998 en de No Hate Parliamentary Alliance. Ze moeten overheidsfunctionarissen training geven over grondrechten, gelijkheid en non-discriminatie en politici aanmoedigen om, ook op sociale media, positieve boodschappen met betrekking tot minderheden in hun land te verspreiden (zie ook: CERD/C/GC/35 Bestrijding van racistische haatzaaiende uitlatingen, § 37; het Rabat Plan of Action, § 57 over ethische codes voor politici; ECRI GPR nr. 15 over de bestrijding van haatzaaiende uitlatingen, § 98; de Camden Principles on Freedom of Expression and Equality, paragraaf 10.1; het rapport van de Hoge Commissaris van de Verenigde Naties voor de mensenrechtenA/HRC/22/17/Add.4 over de workshops van deskundigen over het verbod op het aanzetten tot nationale, raciale of religieuze haat, bijlage § 36, en A/HRC/40/58 Vrijheid van godsdienst of overtuiging, bijlage 1 § 22).

Over paragraaf 54:

196. Belangrijke actoren, waaronder instanties voor gelijke behandeling en maatschappelijke organisaties, staan vaak in nauw contact met individuen en groepen die het doelwit zijn van haatzaaiende uitlatingen, en zijn daarom goed geplaatst om het gebruik van tegen- en alternatieve uitlatingen te bevorderen, waar nodig in samenwerking met degenen die het doelwit zijn . De lidstaten worden daarom aangemoedigd het werk van dergelijke sleutelactoren te ondersteunen, en er tegelijkertijd voor te zorgen dat zij hun onafhankelijkheid kunnen behouden in overeenstemming met hun mandaat of in hun rol als vertegenwoordigers van een gemeenschap.

197. De hoeveelheid onderzoek naar het effect van tegen- en alternatieve taal en andere methodologische benaderingen, waaronder het ontmaskeren van desinformatie, groeit. Deze benaderingen laten zien dat tegenspraak gesprekken kan stabiliseren die het risico lopen te worden overspoeld door haatzaaiende uitlatingen op sociale media (zie bijvoorbeeld de onderzoeksresultaten van de niet-gouvernementele organisatie Iamhere international en de programma's en publicaties van het Institute for Strategic Dialogue over tegenspraak). –extremisme en desinformatie).

5. STEUN VOOR DEGENEN DIE GERICHT ZIJN OP HAATSPRAAK

Over paragraaf 55:

198. Haatzaaiende uitlatingen hebben verstrekkende gevolgen in de samenleving, die niet alleen gevolgen hebben voor het directe doelwit of slachtoffer, maar ook voor hele gemeenschappen en uiteindelijk voor de samenleving als geheel. Wanneer haatzaaiende uitlatingen bijvoorbeeld gericht zijn tegen een prominent persoon met een migratieachtergrond, zal dit vaak niet alleen die persoon treffen, maar ook alle migranten met een herkomst uit hetzelfde land of continent, of zelfs migranten in het algemeen. Dergelijke haatzaaiende uitlatingen kunnen tot gevolg hebben dat het directe doelwit ervan, of dat andere migranten zich terugtrekken uit het politieke discours, en zo de democratie en de samenleving als geheel beïnvloeden (zie bijvoorbeeld de gevallen beschreven in het ECRI-rapport over Noorwegen (zesde monitoringcyclus) §§ 44 en 45).

199. Zoals uiteengezet in paragraaf 7 van de toelichting bevat deze aanbeveling maatregelen om niet alleen degenen die direct het doelwit zijn van haatzaaiende uitlatingen te beschermen en te helpen, maar ook degenen die indirect het doelwit zijn van haatzaaiende uitlatingen. Slachtoffers van haatzaaiende uitlatingen hebben psychologische, medische en juridische hulp nodig, en de lidstaten moeten effectieve ondersteuningsmechanismen opzetten die degenen die het doelwit zijn van haatzaaiende uitlatingen helpen om te gaan met de schade die zij lijden.

200. De lidstaten kunnen besluiten onafhankelijke publieke of private instanties (bijvoorbeeld nationale mensenrechteninstellingen of gelijkheidsorganen, of organisaties uit het maatschappelijk middenveld) de opdracht te geven de vereiste ondersteuningsmechanismen op te zetten. Een dergelijke aanpak kan ook de onafhankelijkheid van de steunmechanismen ten goede komen. Wanneer overheidsinstanties zijn belast met het verlenen van deze steun, kan het nuttig zijn om maatschappelijke organisaties te betrekken bij het verlenen van ondersteunende diensten, aangezien zij vaak het eerste aanspreekpunt zijn voor degenen die het doelwit zijn van haatzaaiende uitlatingen.

201. Slachtoffers van online haatzaaiende uitlatingen hebben specifieke hulp nodig, aangezien online haatzaaiende uitlatingen gedurende lange perioden toegankelijk kunnen blijven, zich snel over meerdere platforms kunnen verspreiden en kunnen worden opgeslagen en op een later tijdstip gemakkelijk weer tot leven kunnen worden gewekt. Deze kenmerken kunnen de schade voor de slachtoffers en de kans op hernieuwd slachtofferschap vergroten. Voor ondersteuningsmechanismen is specifieke kennis en ervaring nodig over de wijze waarop met succes met deze kenmerken kan worden omgegaan, en over de manier waarop men contact kan opnemen en succesvol kan interageren met internettussenpersonen en wetshandhavingsdiensten.

202. Het internationaal en nationaal recht voorziet vaak in specifieke steun voor slachtoffers van strafbare feiten en voor slachtoffers van discriminatie. De term slachtoffer verwijst naar personen die lijden onder de meest ernstige vormen van haatzaaiende uitlatingen, die het strafrecht, het burgerlijk recht of het bestuursrecht schenden (zie § 3 Fout! Referentiebron niet gevonden van de aanbeveling). In het internationaal recht wordt de term slachtoffer vaak gedefinieerd als een natuurlijke persoon die schade heeft geleden, waaronder lichamelijk of geestelijk letsel, emotioneel lijden of economisch verlies, veroorzaakt door handelen of nalaten dat in strijd is met het strafrecht van een lidstaat (Rec (2006)8 over hulp aan slachtoffers van misdrijven, en de Richtlijn Slachtoffers van Misdrijven 2012/29/EU Artikel 2.1.a) of van internationaal erkende normen met betrekking tot de mensenrechten (§§ 1 en 19 van de Verklaring van Basisbeginselen van Rechtvaardigheid voor Slachtoffers van misdrijven en machtsmisbruik aangenomen bij resolutie 40/34 van de Algemene Vergadering van de VN van 29 november 1985). De EU-gelijkheidsrichtlijnen gebruiken op vergelijkbare wijze de term ‘slachtoffer van discriminatie’ voor degenen die worden beschermd door de antidiscriminatiewetgeving, die grotendeels deel uitmaakt van het burgerlijk en administratief recht, en alleen in specifieke gevallen van het strafrecht (zie EU-richtlijn 2000 /43/EG implementeert het beginsel van gelijke behandeling van personen ongeacht ras of etnische afkomst, § 19 en Richtlijn 2000/78/EG van de Raad van de EU tot vaststelling van een algemeen kader voor gelijke behandeling in arbeid en beroep, § 29). Volgens deze definities omvat de term slachtoffer in voorkomend geval ook de directe familie of personen ten laste van het directe slachtoffer.

203. Waar passend moeten de lidstaten gratis rechtsbijstand en gerichte hulp, medische ondersteuning en psychologische begeleiding bieden, in het bijzonder aan degenen die het doelwit zijn van haatzaaiende uitlatingen die volgens het strafrecht verboden zijn (zie ook Rec(2006)8 over hulp aan slachtoffers van misdrijven) . Deze hulp heeft tot doel de negatieve gevolgen van het misdrijf te verzachten en ervoor te zorgen dat slachtoffers worden bijgestaan bij alle aspecten van hun rehabilitatie, in de gemeenschap, thuis en op de werkplek. Slachtofferhulpdiensten moeten worden aangeboden in de relevante talen (zie ECRI GPR nr. 15 over de bestrijding van haatzaaiende uitlatingen, §§ 105-106) en Richtlijn 2012/29/EU tot vaststelling van minimumnormen voor de rechten, ondersteuning en bescherming van slachtoffers van misdrijven) . Slachtoffers van discriminatie moeten soortgelijke steun krijgen, die vaak wordt geboden door gelijkheidsorganen.

204. Met betrekking tot civiele rechtsbijstand moet aandacht worden besteed aan de richtlijnen van het Comité van Ministers van de Raad van Europa over de efficiëntie en effectiviteit van rechtsbijstandsregelingen op het gebied van het burgerlijk en administratief recht CM(2021) 36-add2final waarmee de lidstaten over procedures kunnen beschikken om de middelen van een verzoeker en de waarschijnlijkheid van een succesvolle uitkomst te testen.

205. Bovendien is het belangrijk dat belanghebbenden hun solidariteit betuigen met degenen die het doelwit zijn van haatzaaiende uitlatingen. Ze moeten hen en hun vertegenwoordigers ontmoeten, naar hun getuigenissen luisteren en, indien dit passend wordt geacht, publieke verklaringen afleggen via off- en online media, waarin de schade wordt onderkend die haatzaaiende uitlatingen hebben veroorzaakt aan individuen, gemeenschappen en de samenleving als geheel, en het gebruik ervan veroordelen. (Zie ECRI GPR 15 over de bestrijding van haatzaaiende uitlatingen, § 98; en de Strategie en het actieplan van de Verenigde Naties inzake haatzaaiende uitlatingen, Actie 6 en Actie 8, § 37).

Over paragraaf 56:

206. De lidstaten moeten maatregelen implementeren die degenen die het doelwit zijn van haatzaaiende uitlatingen, bewust maken van hun wettelijke rechten en van de instellingen die zijn opgericht om hen te helpen. Informatie over verhaal via civiele, administratieve en strafrechtelijke procedures moet mondeling en schriftelijk en in een gemakkelijk te begrijpen vorm toegankelijk zijn. Dergelijke informatie moet bovendien worden vertaald in regionale talen en talen van minderheden, toegankelijk worden gemaakt voor personen met een handicap en worden verspreid via kanalen die degenen bereiken die zijn blootgesteld aan een verhoogd risico het doelwit te worden van haatzaaiende uitlatingen, waaronder minderheden en andere groepen, mensenrechtenorganisaties verdedigers en personen die beroepen uitoefenen, zoals journalisten.

207. Degenen die het doelwit zijn van aanstootgevende of schadelijke soorten uitingen die niet voldoende ernstig zijn om op legitieme wijze aan beperkingen te worden onderworpen op grond van het Verdrag (zie § 3.2 van de Aanbeveling), moeten ook duidelijke informatie krijgen over de ondersteuning die voor hen beschikbaar is, inclusief via maatschappelijke organisaties. Dergelijke niet-juridische ondersteuning kan bijvoorbeeld initiatieven voor tegenspraak omvatten, zoals uiteengezet in § 45 van de aanbeveling (zie ook de Strategie en het Actieplan van de Verenigde Naties inzake haatzaaiende uitlatingen, Actie 8, § 35). Publieke informatiecampagnes over verhaalmechanismen voor haatzaaiende uitlatingen moeten daarom ook aangeven waar degenen die het doelwit zijn van dergelijke aanstootgevende of schadelijke uitlatingen steun kunnen vinden.

Over paragraaf 57:

208. Degenen die het doelwit zijn van haatzaaiende uitlatingen durven dit vaak niet te melden aan de bevoegde autoriteiten. Potentiële barrières die de oorzaak kunnen zijn van dergelijke onderrapportage worden beschreven in §§ 110-113 en 185 van ECRI GPR nr. 15 over de bestrijding van haatzaaiende uitlatingen. Het gaat onder meer om de angst dat zij niet serieus zullen worden genomen door de autoriteiten, twijfels over de vraag of er een effectief rechtsmiddel bestaat, angst voor repercussies en verwarring over de complexiteit en de kosten van juridische procedures. De studie van het Britse NatCen, The experiences of slachtoffers of hate crime from 2018, en het onderzoek van het European Union Agency for Fundamental Rights, A long way to go for LGBTI-gelijkheid vanaf 2020, illustreren ook het probleem van onderrapportage en het gebrek aan begrip. van de soorten incidenten die als haatmisdaad kunnen worden aangemerkt.

209. Terwijl ze de rechten waarborgen van personen die haatzaaiende uitlatingen melden, moeten de lidstaten consistent zijn met de rechten van de beklaagden, in het bijzonder met betrekking tot vexatoire of valse klachten.

210. Om de melding van haatzaaiende uitlatingen te vergemakkelijken, moet het personeel van wetshandhavingsdiensten, de rechterlijke macht, medische diensten en andere relevante autoriteiten bewust worden gemaakt van de behoeften van degenen die het doelwit zijn van haatzaaiende uitlatingen. Verdere richtlijnen voor een slachtofferbewuste aanpak van de aanpak van haatzaaiende uitlatingen op internet zijn te vinden in hoofdstuk 7 van de publicatie van de Raad van Europa, Models of Governance of Online Hate Speech (Alexander Brown, 2020).

211. De lidstaten worden bovendien aangemoedigd om gratis nationale telefoonlijnen op te zetten of te ondersteunen voor degenen die het doelwit zijn van haatzaaiende uitlatingen (zie Rec(2006)8 over hulp aan slachtoffers van misdrijven). Deze moeten niet alleen betrekking hebben op offline haatzaaiende uitlatingen, maar ook een aanvulling vormen op het rapportagemechanisme voor online haatzaaiende uitlatingen (zie § 19 van de aanbeveling en § 189 van ECRI GPR nr. 15 over de bestrijding van haatzaaiende uitlatingen).

212. Rec(2006)8 over hulp aan slachtoffers van misdrijven vereist dat de lidstaten in alle stadia van de procedure de bescherming van de fysieke en psychologische integriteit van het slachtoffer garanderen. Er moeten specifieke beschermingsmaatregelen worden genomen voor slachtoffers die het risico lopen op intimidatie, represailles of herhaaldelijk slachtofferschap (zie ook artikel 9 van Richtlijn 2000/43 van de Raad van de EU, waarin het beginsel van gelijke behandeling van personen, ongeacht ras of etnische afkomst, wordt geïmplementeerd).

213. Gerechts- en administratiekosten of representatiekosten kunnen een aanzienlijke belemmering vormen voor het melden van haatzaaiende uitlatingen. Het verstrekken van gratis rechtsbijstand (zie § 55 van de aanbeveling en ECRI GPR nr. 2 over organen voor gelijke behandeling ter bestrijding van racisme en onverdraagzaamheid op nationaal niveau, § 16) is daarom een andere belangrijke maatregel om de onderrapportage van haatzaaiende uitlatingen te verhelpen.

6. MONITORING EN ANALYSE VAN HAATSPRAAK

Over de paragrafen 58 en 59:

214. De lidstaten moeten haatzaaiende uitlatingen voortdurend monitoren en analyseren om efficiënt beleid, wetgeving, strategieën en actieplannen te kunnen ontwikkelen om deze te voorkomen en te bestrijden. De resultaten van deze monitoring moeten worden gebruikt om dit beleid en de impact ervan voortdurend te verbeteren.

215. Dergelijk empirisch onderbouwd beleid tegen haatzaaiende uitlatingen vereist een goed begrip van de grondoorzaken ervan, de omstandigheden die aanleiding geven tot het gebruik ervan, de verschillende vormen waarin het wordt geuit, de omvang van het gebruik en de impact ervan. Het registreren en monitoren van haatzaaiende uitlatingen is bovendien van cruciaal belang voor het formuleren, ontwikkelen en leveren van passende reacties op haatzaaiende uitlatingen, die zijn toegesneden op de mate van ernst van de verschillende uitingen ervan.
Het registreren en monitoren van haatzaaiende uitlatingen moet alle verschillende lagen van haatzaaiende uitlatingen bestrijken (zie § 3 van de aanbeveling) en gescheiden plaatsvinden van de gegevensverzameling over haatmisdrijven, aangezien de twee fenomenen mogelijk verschillende reacties vereisen.

216. De lidstaten worden aangemoedigd basisstudies uit te voeren met betrekking tot de contexten waarin haatzaaiende uitlatingen binnen hun rechtsgebied voorkomen. Deze onderzoeken moeten bijvoorbeeld rekening houden met de historische, politieke en sociaal-economische grieven, spanningen tussen groepen en gevallen van door haat gemotiveerd geweld die verband kunnen houden met het voorkomen van haatzaaiende uitlatingen. Deze basisstudies moeten een duidelijke, specifieke en systematische methodologie hanteren die de relevante online en offline forums en platforms bestrijkt waarop haatzaaiende uitlatingen plaatsvinden.

217. De lidstaten moeten vervolgens gegevens verzamelen en haatzaaiende uitlatingen voortdurend monitoren en de verschillende contexten waarin haatzaaiende uitingen voorkomen bestrijken. De gegevens moeten naar leeftijd en geslacht worden uitgesplitst en moeten betrekking hebben op de daders, de doelwitten, het publiek en de uitdagers van haatzaaiende uitlatingen, evenals op de factoren voor de beoordeling van de ernst ervan (zie § 4 van de aanbeveling) en de effectiviteit van interventies. Goed

praktijken met betrekking tot effectieve strategieën om haatzaaiende uitlatingen te voorkomen en te bestrijden moeten worden verspreid (zie de Strategie en het Actieplan van de Verenigde Naties inzake haatzaaiende uitlatingen, actie 2 en 3). Op basis van dergelijke gegevens moeten de lidstaten kwantitatieve en kwalitatieve analyses van trends in haatzaaiende uitlatingen uitvoeren om patronen op nationaal en lokaal niveau te identificeren en te volgen, en de potentiële grondoorzaken ervan te analyseren, inclusief de motivatie en drijfveren van de daders (zie § 51 van het Aanbeveling), en efficiënt beleid ontwikkelen om dergelijke trends en patronen te voorkomen en te bestrijden (zie voor details §§ 78-87 van ECRI GPR nr. 15 over het bestrijden van haatzaaiende uitlatingen; Council of Europe's Links between Freedom of Expression and other Human Rights, CDDH (2019), §§ 287 e.v. en 436, en CM/Rec(2019)1 over het voorkomen en bestrijden van seksisme, §§ II.B.1 en II.B.6).

218. Daartoe moeten de lidstaten met passende tussenpozen evaluaties uitvoeren van bestaand beleid en bestaande activiteiten van relevante nationale, regionale en lokale autoriteiten op het gebied van het registreren en monitoren van haatzaaiende uitlatingen, zowel offline als online.

219. De lidstaten worden aangemoedigd om bij hun monitoring en analyse van haatzaaiende uitlatingen ook de gegevens en de bevindingen van intergouvernementele organisaties (bijvoorbeeld van de Raad van Europa, waaronder de ECRI en de Commissaris voor de Mensenrechten, de OESO, EUROSTAT, FRA en OVSE/ODHIR), van nationale mensenrechteninstellingen, internettussenpersonen, organisaties uit het maatschappelijk middenveld, de academische wereld en andere belanghebbenden, inclusief degenen die samenwerken met degenen die het doelwit zijn van haatzaaiende uitlatingen.

Over paragraaf 60:

220. Wetshandhavingsdiensten moeten de opdracht krijgen om alle klachten over haatzaaiende uitlatingen die onder het strafrecht verboden zijn, te registreren, evenals de uitkomst van eventuele maatregelen die met betrekking tot dergelijke klachten zijn ondernomen (zie voor details ECRI GPR nr. 15 over de bestrijding van haatzaaiende uitlatingen, §§ 78-83).

221. De lidstaten moeten een systeem opzetten voor de registratie van uitgesplitste gegevens over haatzaaiende uitlatingen, waarmee relevante belanghebbenden klachten over haatzaaiende uitlatingen via het rechtsstelsel kunnen volgen tot aan de uiteindelijke beslissing. Relevante belanghebbenden zijn onder meer beleidsmakers, nationale mensenrechteninstellingen, statistische diensten en onderzoekers.

Over paragraaf 61:

222. Gegevens en analyses over haatzaaiende uitlatingen en aanverwante trends, die door de lidstaten worden verzameld, moeten op grote schaal worden verspreid, zodat een breed scala aan belanghebbenden deze kan gebruiken voor het ontwikkelen en implementeren van efficiënte maatregelen om haatzaaiende uitlatingen te voorkomen en te bestrijden. Deze belanghebbenden omvatten alle instanties en individuen met specifieke verantwoordelijkheden op het gebied van het voorkomen en bestrijden van haatzaaiende uitlatingen, maar ook politici, religieuze en gemeenschapsleiders, andere publieke figuren en de media (zie ECRI GPR nr. 15 over het bestrijden van haatzaaiende uitlatingen, § 86; hoofdstuk 4 van deze aanbeveling; en Gids voor goede en veelbelovende praktijken op de manier om de vrijheid van meningsuiting te verzoenen met andere rechten en vrijheden, met name in cultureel diverse samenlevingen, CDDH (2019) R91 Addendum 6, §§ 288- 293).

223. Daartoe kunnen de lidstaten een kader voor gegevenstoegang opzetten dat belanghebbenden en onderzoekers met een legitiem belang toegang geeft tot relevante gegevens, ook met betrekking tot de onlineomgeving.
Nationale gegevensbeschermingsautoriteiten moeten richtlijnen geven over hoe ze ervoor kunnen zorgen dat dergelijke toegang wordt verleend in overeenstemming met Verdrag 108+ van de Raad van Europa voor de bescherming van personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens en, indien van toepassing, de Algemene Gegevensbescherming Verordening (EU) 2016/679 (AVG).

7. NATIONALE COÖRDINATIE EN INTERNATIONALE SAMENWERKING

Over paragraaf 62:

224. Samenwerking en coördinatie zijn nodig om de samenhang te garanderen bij de uitvoering van deze aanbeveling, evenals bij het beleid, de strategieën en de actieplannen die worden ingevoerd om haatzaaiende uitlatingen te voorkomen en te bestrijden. Een dergelijke coördinatie draagt bij tot een gemeenschappelijk begrip onder de relevante wetgevende, uitvoerende en rechterlijke actoren. De autoriteiten moeten bovendien samenwerken en een dialoog aangaan met andere relevante belanghebbenden (zie § 10 van de toelichting). Deze samenwerking moet worden gebruikt om te zorgen voor: een duidelijk begrip van de verschillende uitingen van haatzaaiende uitlatingen en hoe de mate van ernst van haatzaaiende uitlatingen kan worden beoordeeld; steun aan degenen die het doelwit zijn van haatzaaiende uitlatingen; implementatie van niet-wettelijke maatregelen, vooral op het gebied van onderwijs; en de effectieve identificatie, monitoring en analyse van haatzaaiende uitlatingen (zie in dit verband CM/Rec(2016)3 over mensenrechten en het bedrijfsleven, CM/Rec(2018)2 over de rollen en verantwoordelijkheden van

internettussenpersonen, het Rabat-actieplan en ECRI GPR nr. 15 over de bestrijding van haatzaaiende uitlatingen, § 193 over de aanpak van de grensoverschrijdende verspreiding van haatzaaiende uitlatingen).

225. Bij het coördinatie- en samenwerkingsproces moet bijzondere aandacht worden besteed aan de stemmen en behoeften van degenen die het doelwit zijn van haatzaaiende uitlatingen, om ervoor te zorgen dat haatzaaiende uitlatingen alomvattend en effectief worden aangepakt.

Over paragraaf 63:

226. Duurzame samenwerking op internationaal niveau is een belangrijke dimensie van de ontwikkeling en implementatie van een alomvattende aanpak voor de bestrijding van haatzaaiende uitlatingen, in overeenstemming met § 1 van de Aanbeveling. Het is van essentieel belang om versnippering van de regelgeving en tegenstrijdige wetgeving te voorkomen, met name als het gaat om online haatzaaiende uitlatingen die de nationale grenzen overstijgen en een coherente interactie met internettussenpersonen vereisen (zie § 82 van de Toelichting en CM/Rec(2018)2 over de rollen en verantwoordelijkheden van internettussenpersonen).

227. Bij het vergroten van hun samenwerkingsinspanningen moeten de lidstaten, waar nodig, ook zoveel mogelijk gebruik maken van bestaande regelingen voor internationale samenwerking, zoals uitlevering en wederzijdse rechtshulp. In deze context kunnen relevante instrumenten onder meer zijn: ETS nr. 30, het Verdrag inzake wederzijdse rechtshulp in strafzaken, en de aanvullende protocollen ETS nr. 099 en ETS nr. 182; indien van toepassing, ETS nr. 185, het Verdrag inzake cybercriminaliteit en het aanvullend protocol ETS nr. 189 betreffende de strafbaarstelling van daden van racistische en xenofobe aard gepleegd via computersystemen.

228. De lidstaten moeten niet alleen zelf samenwerken op internationaal niveau, maar ook relevante belanghebbenden aanmoedigen om deel te nemen aan internationale fora zoals het VN Internet Governance Forum (IGF) en de Europese Dialoog over Internet Governance (EuroDIG). Ze moeten ook proberen deel te nemen aan discussiefora georganiseerd door maatschappelijke organisaties.

229. Een dergelijke samenwerking kan (i) bilaterale en multilaterale uitwisselingen tussen lidstaten omvatten om goede praktijken om haatzaaiende uitlatingen aan te pakken en te bestrijden, te bevorderen en de zichtbaarheid ervan te vergroten. Dit zijn ook mogelijkheden om collegiale toetsing te bevorderen en/of gezamenlijke onderzoeksprojecten te ontwikkelen, en om methodologieën en middelen in het veld te evalueren; (ii) het creëren van opslagplaatsen van kennis en hulpbronnen; en (iii) de bevordering en implementatie van relevante internationale en regionale instrumenten, waaronder instrumenten die de criminalisering van en het onderzoek naar bepaalde uitingen van haatzaaiende uitlatingen aanpakken (zie §§ 54 en volgende van de Memorie van Toelichting).

De aanbeveling gaat uit van de premisse dat haatzaaiende uitlatingen een diepgeworteld, complex en multidimensionaal fenomeen zijn.
Het vormt een directe bedreiging voor de democratie en de mensenrechten.
Het is steeds vaker online en offline aanwezig en ondermijnt niet alleen de essentiële rechten en fundamentele vrijheden van individuen, maar vernedert en marginaliseert ook de beoogde individuen en groepen.

De aanbeveling biedt een werkdefinitie van haatzaaiende uitlatingen, waarbij verschillende niveaus worden onderscheiden op basis van hun ernst, en wordt opgeroepen tot het implementeren van adequaat gekalibreerde en proportionele maatregelen. De lidstaten worden uitgenodigd een effectief juridisch en beleidskader aan te nemen dat het strafrecht, het burgerlijk recht en het bestuursrecht omvat, en alternatieve maatregelen op te zetten en uit te voeren, waaronder bewustmaking, voorlichting en het gebruik van tegen- en alternatieve uitlatingen. Staten worden ook aangemoedigd om ondersteuningsmechanismen op te zetten om degenen die het doelwit zijn van haatzaaiende uitlatingen te helpen, monitoring uit te voeren en deel te nemen aan internationale samenwerking en nationale coördinatie.

Er worden ook richtsnoeren gegeven aan andere relevante belanghebbenden die een cruciale rol spelen bij het ontwikkelen van alomvattende strategieën om haatzaaiende uitlatingen te voorkomen en te bestrijden, waaronder ambtenaren, gekozen organen en politieke partijen, internettussenpersonen, media en maatschappelijke organisaties.

NL

www.coe.int

De Raad van Europa is de belangrijkste mensenrechtenorganisatie van het continent. Het omvat 46 lidstaten, waaronder alle leden van de Europese Unie. Alle lidstaten van de Raad van Europa hebben het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens ondertekend, een verdrag dat is ontworpen om de mensenrechten, de democratie en de rechtsstaat te beschermen. Het Europese Hof voor de Rechten van de Mens houdt toezicht op de implementatie van het Verdrag in de lidstaten.

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

Briefing
07-12-2023 - 14:17

Nieuwsbrief Plenaire vergadering - 11 - 14 december 2023 - Straatsburg

Download de briefing in **PDF** formaat

Haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven moeten misdrijven worden volgens EU-recht

Het Parlement zal de Raad oproepen om actie te ondernemen om haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven in de EU aan te pakken in een debat op woensdag en een stemming op donderdag.

In het ontwerpverslag wordt gepleit voor vooruitgang bij de indeling van haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven als “EU-misdrijven” — een proces dat sinds 2022 in de Raad is vastgelopen. De leden benadrukken dat alle individuen en groepen die het doelwit van haat kunnen worden beschermd moeten worden. Tegelijkertijd moet er voor worden gezorgd dat de vrijheid van meningsuiting niet wordt uitgebuit om haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven te beschermen. Ze zullen ook pleiten voor een benadering waarbij incidenten worden beoordeeld op basis van hun contextuele omstandigheden.

Deze EU-misdrijven zijn misdrijven van bijzonder ernstige aard met een grensoverschrijdende dimensie, zoals bepaald in artikel 83, lid 1, van het Verdrag betreffende de werking van de EU. Momenteel behandelen nationale wetten haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven op verschillende manieren, terwijl de EU-brede regels beperkt zijn tot ras, huidskleur, religie, afkomst of nationale of etnische afkomst.

Proceduredossier: 2023/2068(INI)

Debat: woensdag, 13 december

Stemming: donderdag, 14 december

Procedure: niet-wetgevende resolutie

Meer informatie

> Europarlementariërs roepen de Raad op haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven aan te wijzen als misdrijven in het kader van het EU-recht (13.11.2023)

> Rapporteur: Maite Pagazaurtundúa (Renew, ES)

> Wetgevingstrein

> Commissie burgerlijke vrijheden, justitie en binnenlandse zaken

> EP-denktank: Bestrijding van haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven in de EU

Contact:

Kyriakos KLOSIDIS

Press Officer

(+32) 2 28 32357 (BXL)
(+33) 3 881 74651 (STR)
(+32) 470 96 47 35
kyriakos.klosidis@europarl.europa.eu
libe-press@europarl.europa.eu
@EP_Justice

Arianne SIKKEN

Persvoorlichter

(+32) 2 28 33126 (BXL)
(+32) 477 99 19 34
arianne.sikken@europarl.europa.eu
persdienst-NL@europarl.europa.eu

Briefing

Nieuwsbrief Plenaire vergadering - 11 - 14 december 2023 - Straatsburg

Sacharovprijs: Jina Mahsa Amini en Iraanse vrouwen protestbeweging

Kritieke grondstoffen: levering aan de EU veiligstellen

Prioriteiten van het Parlement voor de Europese Raad van 14-15 december

EE24: EP-leden stemmen over voorstellen voor een lijsttrekker-systeem

Parlement bespreekt de uitkomst van klimaatbesprekingen COP28

Europarlementariërs slaan alarm over verslavende digitale diensten

Haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven misdrijven volgens EU-recht

Nieuwe regels om persoonlijke gezondheidsgegevens toegankelijker te maken

EP-leden herzien regels voor etiketten van honing, vruchtensap en jam

Chinese inspanningen om de wereldwijde op regels gebaseerde orde te veranderen

EP-leden steunen EU-brede erkenning van ouderschap

Resterende belemmeringen voor online winkelen in de EU wegnemen

Deel deze pagina:

Aanmelden voor e-mailupdates

Pdf-versie

Nieuws

Het Parlement in uw land

Brussels

Den Haag

Tools

Wetgevingsobservatorium

Multimedia Centre

EbS

De Voorzitter van het Europees Parlement

Webpagina van de Voorzitter van het Parlement

Europees Parlement

Nieuws

Leden

Plenaire vergadering

Commissies

Deponeren jaarrekening

Deponeren jaarrekening digitaal via hiervoor geschikte financiële software met SBR, per post of per e-mail. Jaarrekeningen kunnen niet bij de balie worden ingeleverd.

Kamer van Koophandel
Team Deponeringen
Postbus 1544
3000 DP Rotterdam

E-mail: jaarrekening.groot@kvk.nl
Voeg bij de e-mail de jaarrekening in PDF toe.

Bij het deponeren van jaarrekeningen die wij per mail of post ontvangen hanteren wij de ontvangstdatum als deponeringsdatum. Je ontvangt geen bevestiging voor jaarrekeningen die per post of e-mail zijn verstuurd.

Intermediair inschakelen
Het zelf deponeren van je jaarrekening kan een flinke klus zijn. Kom je er niet uit? Overweeg dan contact op te nemen met een financieel intermediair, zoals een boekhouder, belastingconsulent of accountant. Deze kan je financiële rapportages opstellen en verzenden aan meerdere instanties.

De jaarstukken op papier mag deponeren, dan verzoeken wij je om deze stukken in PDF inclusief je motivatie te mailen naar: sbr.ontheffing@kvk.nl. Wij nemen je verzoek dan in behandeling.

Bij het deponeren van jaarrekeningen die wij per mail of post ontvangen hanteren wij de ontvangstdatum als deponeringsdatum.

Bron: Kamer van Koophandel

Pentagon kondigt nieuwe atoombom aan die 24 keer krachtiger is dan één die op Japan is gevallen

Michaël Lee
Ma 30 oktober 2023

Pentagon kondigt nieuwe atoombom aan die 24 keer krachtiger is dan één die op Japan is gevallen

Het ministerie van Defensie heeft aangekondigd dat het streeft naar een atoombom die 24 keer krachtiger zal zijn dan een van de bommen die tijdens de Tweede Wereldoorlog op Japan zijn gevallen.

Russische ex-president: ‘Kans op Derde Wereldoorlog nog nooit zo reëel geweest’

OORLOG OEKRAÏNEDe Russische oud-president Dmitri Medvedev (58), die regelmatig zwaar uithaalt naar het Westen, heeft voor de zoveelste keer gedreigd met een rechtstreekse confrontatie tussen Rusland en de NAVO. Volgens Medvedev is de kans op een Derde Wereldoorlog ‘nog nooit zo reëel geweest’, schrijft hij op X.*Lees hier alles over de oorlog in Oekraïne en de situatie in Rusland.*

Buitenlandredactie 9 dec. 2023 **Laatste update:** 06:45

UNITED STATES HOLOCAUST MEMORIAL MUSEUM
www.ushmm.org
Site bezoeken

The surge in dangerous antisemitism
Yahoo/Postvak IN

- **US Holocaust Memorial Museum** <information@ushmm.org>Abonnement beëindigen

  Aan:ifudofhumanrights@yahoo.com

  Op vr 3 nov – 2023 om 21:04

UNITED STATES HOLOCAUST MEMORIAL MUSEUM **STAY CONNECTED**

Jews being attacked in the streets, threatened on college campuses—targeted simply for being Jewish. It is happening today in the United States and abroad. **Read the Museum's statement on the surge in dangerous antisemitism.**

We know antisemitism didn't start or end with the Holocaust, but this history teaches us where it can lead if left unchecked. The Museum's educational resources can help address this dangerous trend. Help us expand our reach by sharing the stories and resources below. **What you do matters.**

Lesson Plans Explore the History of Antisemitism and Nazi Racism
Share with a teacher >>

Confronting Hate by Sharing the Facts on Social Media
Follow the Museum >>

Museum Videos Define Antisemitism and Explore Its Long History

Watch and share >>

Learn More about the Importance of Israel to Holocaust Survivors

Read the article >>

Collection of More than 900 Artifacts Reveals Centuries of Anti-Jewish Hatred

Explore and share >>

Why R. Derek Black Renounced the White Supremacist Movement

Watch and share >>

NEW EPISODE | STAY CONNECTED LIVE

THURSDAY, NOVEMBER 9, 9:30 A.M. ET

The Night of Broken Glass: A Warning of Future Nazi Crimes

Remind me to watch this free, virtual program >>

Photos: Advertising poster for the antisemitic film, *Der ewige Jude* ("The Eternal Jew"), directed by Fritz Hippler, Germany, circa 1940. *USHMM, courtesy of Museum fur Deutsche Geschie*; Supporters of the National Socialist Movement, a white nationalist political group, give the Nazi salute at an undisclosed location in Georgia, United States, on April 21, 2018. *Go Nakamura/Reuters*; These Holocaust survivors were en route to British-controlled

Palestine in April 1947 when their ship was intercepted by the British Navy and they were deported to detention camps in Cyprus. *Central Zionist Archives*; Antisemitic artifacts in the Museum's collection. *USHMM, gift of the Katz Family*; R. Derek Black speaks at the 2018 Global Issues Forum. *USHMM*; On the morning after Kristallnacht, local residents watch as fire destroys the Ober Ramstadt synagogue. *USHMM, courtesy of Trudy Isenberg*

Donate to Keep Holocaust Memory Alive

DONATE

Stay Connected

Unsubscribe | Update Your Preferences | Contact Us | Privacy Policy

You are receiving this message because ifudofhumanrights@yahoo.com subscribed to the US Holocaust Memorial Museum's email list. To ensure delivery of our emails to your inbox, please add information@ushmm.org to your contact list and stay active with our messages. Thank you for being a critical part of our work.

UNITED STATES HOLOCAUST MEMORIAL MUSEUM
100 Raoul Wallenberg Place, SW
Washington, DC 20024-2126
Main telephone: 202.488.0400
TTY: 202.488.0406

VIEW IN BROWSER

Lees voor

Geld aan een goed doel aftrekken? Controleer of het om een ANBI gaat

Wilt u iets geven aan een goed doel? Als de instelling een (culturele) ANBI is, hebt u misschien recht op belastingaftrek. U kunt de ANBI-status zelf opzoeken.

Controleer ook of de gift zelf voldoet aan de voorwaarden voor belastingaftrek. Dat is belangrijk om te weten als u aangifte inkomstenbelasting doet. Zo zijn contante giften sinds 2021 niet meer aftrekbaar. En voor het aftrekken van periodieke giften gelden andere voorwaarden dan voor het aftrekken van gewone giften. Lees in welke situaties u uw gift mag aftrekken.

ANBI gevonden? Check de status
Onder de gegevens van de ANBI ziet u een 'Begindatum' en soms een 'Einddatum' en 'Datum intrekking' staan. Let hierbij op het volgende:

- Giften zijn aftrekbaar in de aangifte inkomstenbelasting vanaf de begindatum.
- Ziet u een einddatum? Dan hebben wij de ANBI-status beëindigd. Een gift die u deed na de einddatum mag u niet aftrekken.
- Ziet u een einddatum én een datum intrekking? Dan hebben wij de ANBI-status met terugwerkende kracht ingetrokken. Omdat u dat op het moment van de gift niet kon weten, is uw gift aftrekbaar tot en met de datum intrekking.

Als de instelling is geregistreerd als culturele ANBI gaat het om 'Cultuur begindatum', 'Cultuur einddatum' en 'Cultuur datum intrekking'.

ANBI niet gevonden?
Het is mogelijk dat u een instelling niet kunt vinden, terwijl deze wel is aangewezen als ANBI. Om in dat geval te checken of de instelling als ANBI is geregistreerd, kunt u contact opnemen met de instelling en vragen of dat zo is.

Overheidsinstanties vindt u niet terug in ons zoekprogramma
De staat, gemeenten, provincies en waterschappen hebben automatisch een ANBI-status. Deze overheidsinstanties zijn bij wet aangewezen als ANBI en daarom vindt u ze niet in het zoekprogramma.

Dit geldt ook voor vergelijkbare overheidsinstanties in andere lidstaten van de Europese Unie of de Europese Economische Ruimte (EER) en voor Aruba, Curaçao en Sint Maarten en Bonaire, Sint Eustatius en Saba.

U mag alleen giften aftrekken die u vrijwillig betaalt. Het betalen van belastingen en heffingen aan overheidsinstanties is géén gift aan een ANBI, want dit is een wettelijke verplichting.

Controleer of de instelling een (culturele) ANBI is

Over de Belastingdienst

- Contact
- Over ons
- Werken bij de Belastingdienst

Inloggen

- Inloggen op Mijn Belastingdienst
- Inloggen op Mijn toeslagen
- Inloggen voor ondernemers
- Inloggen voor douanezaken

Over deze site

- Sitemap
- Help

Language

English

- Individuals
- Business
- Customs

Deutsch

- Privatpersonen
- Unternehmen

Privacy
Cookies
Copyright
Toegankelijkheid

Terug naar boven ↑

Belastingdienst

Javascript staat uit in deze internetbrowser. U moet Javascript activeren om onze internetsite te zien.

Op advies en onderzoek door IFUD of Human Rights voldoet de Staat der Nederlanden niet aan de voorwaarden voor het voeren van de ANBI-status.

Bronnen:

- Akte notarieel onder ede 21 juni 2007 (IFUD of Human Rights) vervolg onderzoeken en studies door de stichting,
- Toezicht op Algemeen Nut,30 mei 2022, R.H.F.P. Bekkers, G.J. van Leijenhorst en A.E.M. Leijten,
- Belastingdienst.

Toezicht op Algemeen Nut

Dit is het rapport van de commissie “ANBI’s” (Algemeen Nut Beogende Instellingen), die de staatssecretaris van Fiscaliteit en Belastingdienst op 24 november 2021 heeft ingesteld om advies te geven over de ANBI-regeling. De commissie bestaat uit drie leden: prof. dr. René Bekkers, hoogleraar Filantropie aan de Vrije Universiteit Amsterdam; mr. Hans van Leijenhorst, raadsheer-plaatsvervanger en rechter-plaatsvervanger bij het Gerechtshof Den Haag, de Rechtbank Oost-Brabant en de Rechtbank Midden-Nederland; en prof. dr. Ingrid Leijten, hoogleraar Nederlands en Europees Constitutioneel Recht aan Tilburg University.

Gedrag van ANBI’s dat conflicteert met gangbare maatschappelijke waarden en opvattingen. Voorbeelden van zulke conflicten zijn dat organisaties bijeenkomsten organiseren met sprekers die mensenrechten niet respecteren, haat zaaien, of tot geweld oproepen. Andere voorbeelden gaan over de mogelijkheid dat organisaties een radicaliserende invloed hebben, tegenstanders intimideren, huisvredebreuk plegen, of terrorisme financieren. Weer andere voorbeelden gaan over de verdenking van gijzeling en misbruik van kinderen door een bestuurslid, en pogingen homoseksualiteit te genezen via zogenaamde conversietherapie. Deze gedragingen zijn niet alleen ongewenst omdat zij slachtoffers kunnen maken. Zij zijn extra ongewenst omdat alle belastingplichtigen er indirect aan meebetalen. Via fiscale voorzieningen zoals de giftenaftrek, de vrijstelling van erfbelasting, schenkbelasting, en energiebelasting, ontvangen ANBI’s voordelen die uit belastinggeld betaald worden. Dat is een goede zaak als het werk van ANBI’s ook daadwerkelijk het algemeen nut dient.

De Staat heeft in Nederland het zogeheten geweldsmonopolie, wat inhoudt dat de Staat in het kader van zijn taak soms geweld mág of zelfs moét toepassen. Dat mag natuurlijk niet zomaar, het toepassen van geweld is gebonden aan regels en voorwaarden.

Hysterie rond zege Wilders doet denken aan demonisering Fortuyn

GEERTEN WALING

27 november 2023 | Leestijd: 4 minuten

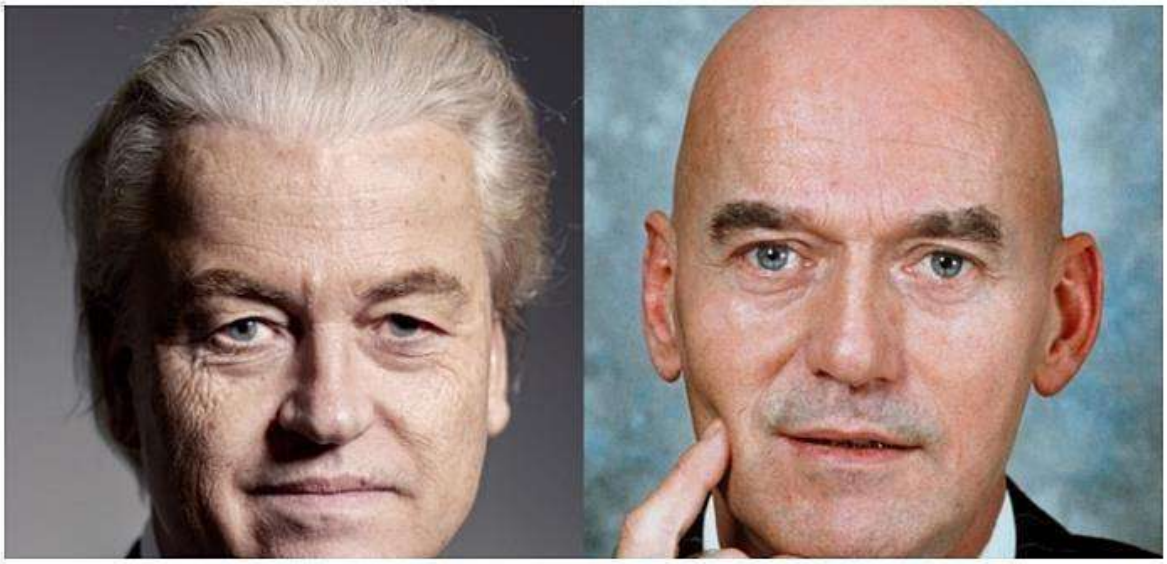

Geert Wilders en Pim Fortuyn. Foto's: Guido Benschop & ANP/Hollandse Hoogte/Dijkstra bv

De heftige reacties op de verkiezingswinst van de PVV zijn niet onschuldig. Tegen Geert Wilders, die al 17 jaar zwaar wordt bedreigd na islamitische doodvonnissen, wordt door links een haatklimaat geschapen dat **Geerten Waling** doet denken aan de hetze die Pim Fortuyn uiteindelijk fataal werd.

AUDIO

(samenstelling uit diverse media door IFUD of Human Rights)

https://archive.org/details/extreem-rechts-vs-extreem-links_202311

Balans

BLAD:

KASBOEK

Jaar: 2023 **2023**

Instelling: IFUD of Human Rights

Datum	Omschrijving	Kas
31-12-2022	eind kas contant	139,48
24-5-2023	Ontv gift J.P. Wittenboer printerinkt	€ 29,40
24-5-2023	af printerinkt zw	-€ 29,40
15-11-2023	Ontv gift J.P. Wittenboer	€ 13,43
15-11-2023	donatie internet archive	14,61 usd
12-12-2023	Ontv gift J.P. Wittenboer	€ 31,09
12-12-2023	af printerinkt zw	-€ 31,09
29-12-2023	Ontv gift J.P. Wittenboer	€ 258,00
29-12-2023	Af gas/electra	€ -258,00
29-12-2023	Ontv gift J.P. Wittenboer	€ 146,41
29-12-2023	Af postbus	-€ 146,41
	Totaal eind contant kas 2023	€ 139,48

IFUD of Human Rights — Balans

		2022		2023
Activa				
Huidige activa:				
Contant geld		139,48		139,48
Kantoor apparatuur		180,66		180,66
		-		-
		-		-
		-		-
Totaal van huidige activa	**€**	**320,14**	**€**	320,14
Vaste activa				
Liquide middelen (kas)		139,48		139,48
Vermogen 10% na schenking ushmm overgebleven		-		-
hoofdvordering		2.004.000,00		-
Schuldvordering NL-Staat notarieel (beraming)				2.004.000,00
Netto vaste activa	**€**	**2.004.139,48**	**€**	2.004.139,48
Overige activa				
Goodwill		-		-
Totaal van overige activa	**€**	**2.004.180,66**	**€**	2.004.180,66
Totaal van activa				

		2022		2023
Verplichtingen en vermogen van eigenaar				
Huidige verplichtingen:				
Crediteuren		-		-
Verschuldigde loonkosten		-		-
Toegenomen compensatie		-		-
Verschuldigde inkomstenbelasting		-		-
Transitorische passiva		-		-
Overige		-		-
Totaal van huidige verplichtingen	**€**	**-**	**€**	**-**
Langetermijnverplichtingen				
Verschuldigde hypotheek		-		-
Totaal van langetermijnverplichtingen	**€**	**-**	**€**	**-**
Vermogen van eigenaar				
Investeringskapitaal		-		-
Herinvesteringen		-		-
Totaal vermogen stichting	**€**	**2.004.180,66**	**€**	**2.004.180,66**
Totaal Vermogen	**€**	**2.004.180,66**	**€**	2.004.180,66

Saldo Kas	**€**	**139,48**	**€**	139,48

BLAD:1

KASBOEK

Jaar:		**2023**
Bedrijf:	Audio-Rarities	

Datum	Omschrijving	Kas
31-12-2023	Eind saldo ING 2022	591,40 €
	Eind Kas 2022	**98,33**
23-5-2023	Ontv gift J.P. v.d. Wittenboer	€ 200,00
5-10-2023	Ontv gift J.P. v.d. Wittenboer	€ 200,00
29-12-2023	Ontv gift J.P. v.d. Wittenboer	€ 10,00
29-12-2023	Kosten zakelijke rek ING 12x	-€ 124,00
29-12-2023	Ontv gift J.P. v.d. Wittenboer	€ 258,00
29-12-2023	Af gas/electra	-€ 258,00
29-12-2023	Ontv gift J.P. v.d. Wittenboer	€ 146,41
29-12-2023	Af postbus	€ -146,41
30-12-2023	banksaldo	€ 877,40
	Totaal	
	Kas contant eind 2023	
		€ 98,33

Audio-Rarities — Balans

		2022		2023
Activa				
Huidige activa:				
Saldo Pay Pal geen		-		-
Saldo ING		591,40		877,40
Voorraden CD's in 2022 (180) / in 2023 (173)		1.450,80		1.394,80
Giften/ gemaakte kosten		-		-
Af versturen cd post usa		-		-
Donaties		-		-
Totaal van huidige activa	€	**2.042,20**		2.272,20
Vaste activa				
Onroerend goed en apparatuur		-		-
Verbeteringen aan gehuurde onroerende zaken		-		-
Vermogen en andere investeringen		-		-
Verminderd met cumulatieve afschrijvingen		-		-
Netto vaste activa	€	-	€	-
Overige activa				
Goodwill		-		-
Totaal van overige activa	€	-	€	-
Totaal van activa	**€**	**2.042,20**	**€**	**2.272,20**

		2022		2023
Verplichtingen en vermogen van eigenaar				
Huidige verplichtingen:				
Crediteuren		-		-
Verschuldigde loonkosten		-		-
Toegenomen compensatie		-		-
Verschuldigde inkomstenbelasting		-		-
Transitorische passiva		-		-
Overige		-		-
Totaal van huidige verplichtingen	€	-	€	-
Langetermijnverplichtingen				
Verschuldigde hypotheek		-		-
Totaal van langetermijnverplichtingen	€	-	€	-
Vermogen				
Kantoor apparatuur		63,73		63,73
Kas		98,32		98,32
	€	**162,05**		**162,05€**
				Kas
Opbrengst CD / MP3 en streaming	**€**	**98,32 €**		**98,32**

CD/Mp3: 90,04 €

Totaal vermogen Saldo € 2.231,00 € 2.460,84€

Nog uit te betalen bedrag cd/mp3 door cdbaby aan Audio-Ratities: 252,45 usd (in wachtrij)

Stroom & Gas Kastanje 28, 5731NK, Mierlo

Audio-Rarities (zakelijk) contract Vattenfall Nederland.
Kosten (voorschot) over 2023 in rekening gebracht door leverancier:
1032 euro
Er staat geen apart gebouw op de balans voor Audio-Rarities. Dan moet je in alle redelijkheid de energienota schatten naar zakelijk en privé. Er is daarom geen extra tussenmeter, maar gewoon één hoofdmeter voor stroom en gas op het adres.
½ deel is privé
¼ deel is Audio-Rarities
¼ deel is Stichting
Dat wil inhouden dat de kosten voor Audio-Rarities in 2023 bedroegen 258,00 euro, voor de Stichting ook 258,00 euro. Deze bedragen zijn voorgeschoten door J.P. van den Wittenboer. Daarom gelden deze bedragen als particuliere giften aan de stichting en audio-rarities in de balans.
Huur van de postbus
De huur per jaar voor 2023 voor de postbus bedroeg 292,82 euro
De verdeelsleutel is ½ Audio-Rarities en ½ stichting. Het bedrag voor Audio-Rarities is aldus 146,41 euro en voor de stichting ook 146,41 euro. De totale bedragen zijn voorgeschoten door J.P. van den Wittenboer. De bedragen zijn giften aan Audio-Rarities en giften aan de stichting. Notariële Grosse:
https://archive.org/details/GrosseNotarieel2004

CDbaby sales report Audio-Rarities Hitler’s Inferno 2023

https://archive.org/details/cd-baby-sales-report-audio-rarities-2023

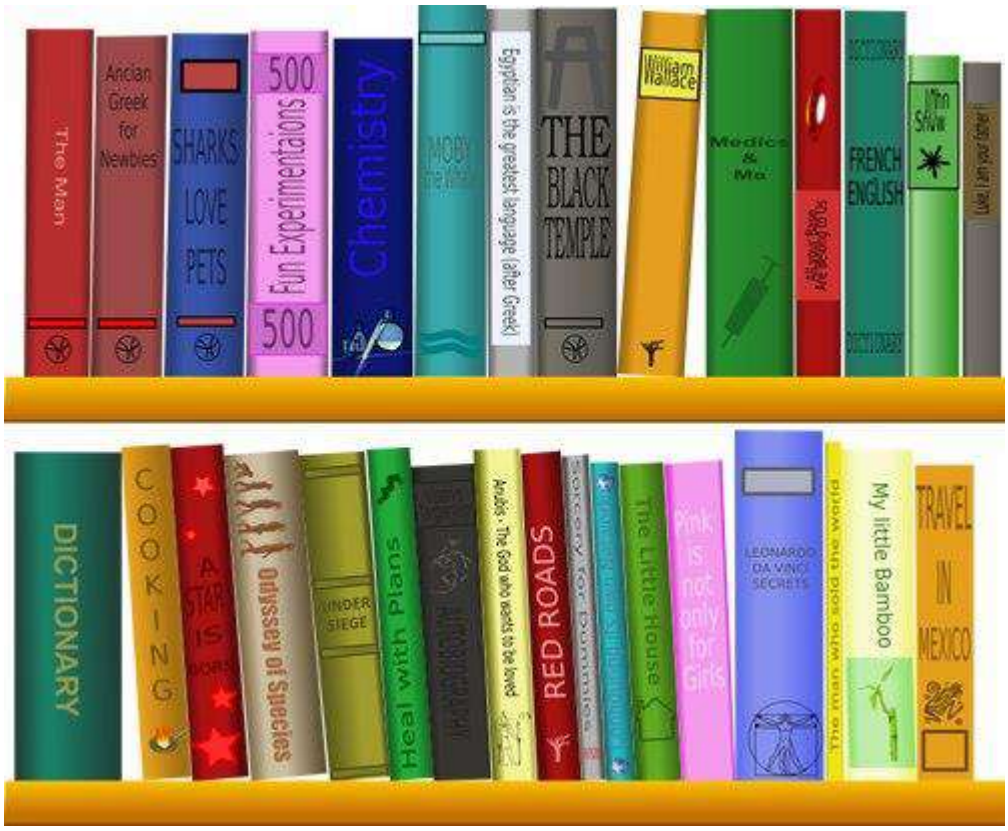

https://archive.org/details/@humanrights

https://ifudofhumanrights.weebly.com/
https://apkfab.com/.../com.scholarly.../apk...
https://archive.org/details/statuuteninschrijving
https://archive.org/details/ubo-reg-ifud-of-human-rights

_____

ANNUAL REPORTS

https://archive.org/details/ANNUALREPORTIFUDOfHumanRights20162017
https://archive.org/details/AnnualReportIFUDOfHumanRights2018
https://archive.org/details/annualreportifudofhumanrights2019
https://archive.org/details/annual-report-ifud-of-human-rights-2020
https://archive.org/details/annual-report-ifud-of-human-rights-2021
https://archive.org/details/annual-report-ifud-of-human-rights-2022

_____

Churchill learn from history

"Those who fail to learn from history are doomed to repeat it"

Winston Churchill , (speech House of Commons Nov 16- 1948)

From the back-sleeve Hitler's Inferno record

"It must never happen again in the civilized World"

Iedereen was er Heilig van overtuigd in 1945, zelfs generaals.

8. De - belangrijke - maatschappelijke doelstelling van Audio --------
Rarities is----------
het in stand houden van de les van gisteren als een ----------
getuigenis, als een les voor de toekomst. ----------
Audio Rarities verricht activiteiten van wetenschappelijke----------
en maatschappelijke aard in algemene zin, zonder----------
bedrijfseconomisch winstoogmerk; alle eventuele winst----------
wordt bestemd voor de stichting. Door Audio Rarities wordt--------
deelgenomen aan het maatschappelijke verkeer en het----------
streven van Audio Rarities is duurzaam.----------

fragment uit Grosse notarieel van zestiende juli tweeduizend vier

Planning IFUD of Human Rights 2024

De ministerraad heeft ingestemd met de instelling van een Staatscommissie Rechtsstaat. De commissie staat onder voorzitterschap van rector en universiteitshoogleraar Prof.dr. Henk Kummeling de rechtsstaat te analyseren en voorstellen te doen. De commissie zal voor 1 juni 2024 haar advies aanbieden aan het kabinet. IFUD of Human Rights zal daarna een tegenonderzoek verrichten, december 2024 in een rapport.

Intermediaire Stichting van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens
31 december 2023
VOORZITTER / BESTUUR
J.P. van den Wittenboer

IFUD of Human Rights:
https://ifudofhumanrights.weebly.com

IFUD of Human Rights

ANNUAL REPORT 2024

Jaarverslag 2024

Voorwoord:

Nederland is Noord-Korea niet maar….
Nederland presenteert zichzelf altijd graag naar het buitenland als een rechtsstaat die internationaal hoog staat aangeschreven “Den Haag stad van internationaal recht en vrede”. Nederland is formeel van overheidswege ook een rechtsstaat en democratie vastgelegd in wetten. Echter, in de werking en de praktische uitvoering van die zogenaamde rechtsstaat is Nederland een land die de wetten en de mensenrechten opzij zet wanneer het uitkomt. Handelsbelang Nederland doorslaggevend boven de mensenrechten.

Kersttoespraak 25 december 2024

Koning

(fragment)

Het begint met het respecteren van de basisregels die hier in Nederland gelden. Ieder mens is gelijk voor de wet. Discriminatie is niet toegestaan. En we gebruiken géén geweld, ook niet als we ons gekwetst of miskend voelen. Deze beginselen zijn niet vatbaar voor dialoog of discussie en gelden voor iedereen, altijd.

THEMAVERHAAL: De invloed van het conflict in Gaza op extremisme in Nederland

Het conflict in Gaza heeft in het laatste kwartaal van 2023 invloed gehad op bijna alle vormen van extremisme in Nederland. Het verhardde extremistische bewegingen in standpunten die ze al hadden.

AIVD

Activisme en extremisme

De AIVD maakt onderscheid tussen activisme en extremisme. Beide termen vallen geregeld in dit hoofdstuk over nationale dreigingen. Zowel activisten als extremisten komen in actie om een (ingrijpende) maatschappelijke of politieke verandering teweeg te brengen. De AIVD spreekt van activisme zolang de doelen en methoden niet ingaan tegen de principes van de democratische rechtsorde. Activisme kan kritiek op instituties en overheidsbeleid met zich mee brengen. Dat mag in Nederland, en kritiek is in het algemeen juist goed voor het functioneren van de democratie.

IFUD of Human Rights commentaar op zwart-wit setting zienswijze AIVD

Activisme en extremisme zijn aanwezig in onze maatschappij, maar men mag het niet veralgemeniseren. Hierdoor zou een beeld onder de burgers kunnen groeien, dat iedereen die het oneens is met politiek Den Haag een crimineel is of een anti-overheidsdenker (nog zo'n stigma).

Zo is IFUD of Human Rights geen activist noch een extremist, maar een mensenrechten stichting en de voorzitter een mensenrechtenverdediger. Dit even gesteld alvorens het jaarverslag te lezen.

Bestrijding antisemitisme

Ministerie van Justitie en Veiligheid

> Retouradres Postbus 20301 2500 EH Den Haag

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Directoraat-Generaal Rechtspleging en Rechtshandhaving
Directie Rechtshandhaving en Criminaliteitsbestrijding
Strafrechtelijke handhaving

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

Onze referentie
5945355

Bijlage(n)
1

Datum 22 november 2024
Betreft Strategie Bestrijding Antisemitisme 2024-2030

Antisemitisme bestaat al eeuwenlang in Europa met de Holocaust als extreem dieptepunt. Dat er mensen zijn in Nederland die te maken hebben met haat, intimidatie, uitsluiting en geweld vanwege hun Joods-zijn, is onacceptabel.

Het afgelopen jaar, met de terroristische aanval op 7 oktober 2023 van Hamas op Israël en de daaropvolgende gewelddadigheden en het leed in het Midden-Oosten, is in Nederland antisemitisme helaas weer opgelaaid.[1] De geweldsincidenten in Amsterdam tegen de supporters van de Israëlische club Maccabi Tel Aviv in de nacht van 7 op 8 november 2024 zijn ontoelaatbaar. Alles wijst erop dat in die nacht mensen om hun nationaliteit en hun Joods-zijn zijn aangevallen, bedreigd, mishandeld en opgejaagd. Deze verschrikkelijke gebeurtenissen hebben een enorme angst, woede en verdriet bij de Joodse gemeenschap veroorzaakt, maar tevens heeft het de samenleving als geheel geraakt. Het benadrukt de noodzaak voor deze brief en deze strategie. Dit is het moment om ondubbelzinnig te laten zien dat we achter de Joodse gemeenschap staan.

Antisemitisme komt voor in verschillende groepen in de samenleving, bijvoorbeeld in extreem-linkse groepen, extreemrechtse groepen en in delen van de moslimgemeenschap.

Specifieke groepen staan met hun rug naar de samenleving, delen de normen en waarden van onze samenleving niet en handelen daar ook naar. Een klein deel daarvan gaat over tot strafbare feiten, waaronder geweld. Het is belangrijk dit te benoemen en ons hier duidelijk tegen uit te spreken. Deze vormen van intolerantie kunnen en zullen wij niet met tolerantie bestrijden. Het kabinet heeft zich duidelijk uitgesproken tegen de verschrikkelijke gebeurtenissen in Amsterdam. De politie en het Openbaar Ministerie geven de hoogst mogelijke prioriteit aan het opsporen en vervolgen van de daders.

Tegelijkertijd moeten we met elkaar in verbinding blijven. In het debat van 13 november jl. heeft de Minister-President daarom ook het voornemen geuit om breder in de samenleving, met tal van maatschappelijke organisaties, het gesprek aan te gaan over discriminatie, het tegengaan van polarisatie en hoe we ons verhouden tot de ander. Welke waarden en normen delen wij? Wat beroert ons in de samenleving? Alleen zo brengen wij de samenleving verder en houden wij iedereen, ongeacht afkomst, geloof of leeftijd, erbij.

[1] Discriminatiecijfers in 2023 (Discriminatiecijfers in 2023 | Rapport | Rijksoverheid.nl).

Directoraat-Generaal Rechtspleging en Rechtshandhaving
Directie Rechtshandhaving en Criminaliteitsbestrijding
Strafrechtelijke handhaving

Datum
22 november 2024

Onze referentie
5945355

Daarom is het belangrijk om naar de toekomst te kijken. Het kabinet benadrukt dat daadkrachtig moet worden opgetreden tegen degenen die zich schuldig maken aan alle vormen van discriminatie en racisme. Ook is expliciet uitgesproken dat de bestrijding van antisemitisme wordt versterkt. Er is dringend behoefte aan een nieuwe, brede aanpak.

De strijd tegen antisemitisme vraagt een integrale aanpak en de strategie behelst daarom vele beleidsterreinen en is gebaseerd op drie pijlers. Het is belangrijk dat deze elementen in evenwicht blijven. Met deze strategie wil het kabinet uitstralen dat voor antisemitisme in onze samenleving geen plek is. Het betreft een meerjarige aanpak waarbij we als kabinet ieder jaar opnieuw zullen kijken naar de effectiviteit van de maatregelen en verdere versterkingen. De strategie is opgesteld samen met de Nationaal Coördinator Antisemitismebestrijding (NCAB). Naast de inzet op maatregelen, is de strategie normstellend. Als kabinet geven we aan welke normen in Nederland gelden. Nederland is een open en vrije samenleving, en het kabinet verwacht dat iedereen in Nederland deze normen onderschrijft. Joden moeten zich vrij en veilig voelen om Joods te zijn. Dat is nu helaas niet het geval. En dat zullen wij nooit accepteren.

Onderstaande initiatieven met bredere strekking, dragen (in aanvulling op de strategie) bij aan de bestrijding van antisemitisme. Ook wordt hieronder ingegaan op de relevante moties aangenomen bij het debat van 13 november jl.

Beschermen en bestrijden

Taskforce Bestrijding Antisemitisme
Het kabinet zal onder verantwoordelijkheid van de minister van JenV op korte termijn de Taskforce Bestrijding Antisemitisme oprichten. Deze Taskforce gaat op hoog niveau het komend jaar aan de slag met het doen van gerichte voorstellen voor de maatregelen ten behoeve van de veiligheid van Joden, waaronder de veiligheid van Joodse studenten op hogescholen en universiteiten, het weren van antisemitische sprekers op hogescholen en universiteiten en veiligheidsconsequenties van de sit-ins op de NS stations. Het kabinet vindt het belangrijk dat de Taskforce uit vertegenwoordigers bestaat van de betrokken ministeries, de NCAB, burgemeesters, de onderwijssector, de sportsector, de cultuursector, de OV-sector en andere maatschappelijke partijen, zodat zij vanuit de eigen verantwoordelijkheid met de maatregelen aan de slag kunnen.[2] Ook vertegenwoordigers van de Joodse gemeenschap zijn onderdeel van deze Taskforce. Het secretariaat van de Taskforce zal ingebed worden bij de NCAB. De Taskforce wordt ingesteld voor een periode van een jaar.

Strafbaarstelling verheerlijking van terrorisme
In het regeerprogramma heeft het kabinet kenbaar gemaakt het verheerlijken van terrorisme strafbaar te willen stellen, met een hoog strafmaximum. Gelet op het feit dat in verschillende extremistische en terroristische ideologieën en stromingen antisemitisme een prominente rol speelt, kan de voorgenomen strafbaarstelling van het verheerlijken van terrorisme in bepaalde gevallen ook bijdragen aan de bestrijding van antisemitisme. De wetgeving tot strafbaarstelling van

[2] Met de oprichting van de Taskforce wordt uitvoering gegeven aan de motie van lid Stoffer (Kamerstukken II, 2024-2025, 36 651 nr. 17) waarin hij de regering verzoekt samen met de universiteiten een stuurgroep te vormen voor de bestrijding van antisemitisme in het hoger onderwijs.

Directoraat-Generaal Rechtspleging en Rechtshandhaving
Directie Rechtshandhaving en Criminaliteitsbestrijding
Strafrechtelijke handhaving

Datum
22 november 2024

Onze referentie
5945355

verheerlijking van terrorisme is op dit moment in voorbereiding. Hierbij zal de mogelijke uitwerking op het tegengaan van antisemitisme nadrukkelijk in ogenschouw worden genomen. Beoogd wordt om het wetsvoorstel in het voorjaar van 2025 in consultatie te brengen.

Joods Politie Netwerk
Binnen de politie bestaat er, binnen het Netwerk Divers Vakmanschap, het Joods Politie Netwerk, dat collega's adviseert en ondersteunt in zaken waar Jodendom en antisemitisme een rol spelen. Daarnaast speelt het netwerk een verbindende rol tussen de Joodse gemeenschap en de politie. In de brief van de minister van JenV van 14 november jl. is aangegeven dat er voor het ECAD-P en voor het Netwerk divers vakmanschap (waaronder het Joods Politie Netwerk) extra middelen ter beschikking komen.

Aantal strafzaken antisemitisme
Het is bekend dat er veel meer meldingen van antisemitisme worden gedaan dan er strafzaken zijn. In 2023 registreerde de politie 880 keer antisemitisme bij de discriminatie incidenten.[3] Het gaat hier zowel om meldingen als aangiften. Bij het Openbaar Ministerie (OM) stroomden er in het jaar 2023 in totaal 181 feiten binnen waarbij de discriminatiegrond 'antisemitisme' werd geregistreerd. Dit betrof 122 specifieke discriminatiefeiten (zoals groepsbelediging) en 59 commune delicten met een discriminatieaspect (zoals vernieling).[4] Het verschil in aantallen geregistreerde meldingen bij de politie en het aantal ingestroomde feiten bij het OM komt mede doordat slechts een deel van het gemelde antisemitisme in de maatschappij valt onder de reikwijdte van het Wetboek van Strafrecht. Weliswaar zijn er 181 feiten (dus niet zaken: in een zaak kunnen immers meerdere feiten voorkomen) bij het OM binnengestroomd waarbij door het OM de classificatie 'antisemitisme' werd geregistreerd (het kan hierbij gaan om allerlei soorten feiten), maar dat wil niet zeggen dat al die feiten ook zijn voorgelegd aan de rechter. Het OM heeft ook andere afdoeningsmogelijkheden. Het aantal feiten dat aan de rechter is voorgelegd is onbekend. Wel is bekend dat in 2023 door de strafrechter in eerste aanleg in 45 zaken – waarin één of meerdere feiten door het OM waren voorzien van de classificatie 'antisemitisme' – één of meerdere feiten bewezen zijn verklaard. Op dit moment spreekt de rechter zich bij commune feiten met een discriminatieaspect niet specifiek uit over de vraag of een antisemitisch aspect bewezen kan worden verklaard, omdat dit in beginsel geen onderdeel van de tenlastelegging is. Het initiatiefwetsvoorstel dat bij uw Kamer in behandeling is en een wettelijke strafverzwaringsgrond introduceert bij een discriminatoir aspect, zorgt ervoor dat de rechter zich expliciet moet uitspreken of het discriminatieaspect bewezenverklaard kan worden en dat dit ook zo geregistreerd kan worden.

Initiatiefwetsvoorstel Timmermans (GL/PvdA) en Bikker (CU) strafverzwaringsgrond bij discriminatoir, waaronder antisemitisch, aspect
Daders van strafbare feiten met een discriminatoir aspect moeten hard worden gestraft. Het kabinet vindt het positief dat de parlementaire behandeling van het initiatiefwetsvoorstel dat een wettelijke strafverzwaringsgrond regelt bij een discriminatoir aspect is gestart en ondersteunt het initiatiefwetsvoorstel zeer. Bij de voortzetting van de parlementaire behandeling zal de minister van JenV het kabinetsstandpunt presenteren. De strafverzwaringsgrond is ook van toepassing

[3] Jaarlijkse discriminatiecijfers 2023.
[4] Strafbare discriminatie in beeld 2023.

Directoraat-Generaal Rechtspleging en Rechtshandhaving
Directie Rechtshandhaving en Criminaliteitsbestrijding
Strafrechtelijke handhaving

Datum
22 november 2024

Onze referentie
5945355

op commune delicten met een antisemitisch karakter. Als het initiatiefwetsvoorstel wordt aangenomen, wordt ook bij antisemitisme de maximaal op te leggen vrijheidsstraf die op het desbetreffende delict is gesteld met een derde verhoogd.

IHRA-definitie
Of een uiting of handeling een strafbaar feit is, betreft een juridische beoordeling waarbij wordt getoetst aan het Wetboek van Strafrecht en relevante jurisprudentie. Een uiting of handeling wordt daarbij beoordeeld in het geheel van feiten en omstandigheden en in de context waarin deze is gedaan. Het kabinet ondersteunt de IHRA-definitie als niet juridisch bindende werkdefinitie. Bij het beoordelen van wat antisemitisme is, kan – indachtig motie Stoffer[5] - onder andere deze definitie[6] behulpzaam zijn. Als er sprake is van vormen van discriminatie, waaronder antisemitisme, wordt in beginsel een hogere straf geëist. Zoals hierboven genoemd, steunt het kabinet het wetsvoorstel van de leden Timmermans en Bikker om de wettelijke strafmaxima te verhogen bij een strafbaar feit met een antisemitisch of anderszins discriminatoir aspect.

Inzet van het snelrecht
Lik op stuk-beleid kan een effectief middel zijn om snel op te treden tegen antisemitisme. Snelrecht leent zich voor bewijstechnisch eenvoudige zaken, waarbij de verdachte in voorlopige hechtenis kan worden gehouden. Dat geldt bijvoorbeeld voor ernstige geweldsmisdrijven waar direct voldoende bewijs voorhanden is. Dit kan zich onder andere voordoen bij heterdaadsituaties. Indien snelrecht kan worden toegepast bij misdrijven met een antisemitisch - dus discriminatoir- aspect, wordt dit uiteraard gedaan.

Wetgevingstraject gegevensvergaring politie openbare-orde domein
De minister van JenV bereidt een wetsvoorstel voor om de informatiepositie van de politie op het terrein van de openbare orde te moderniseren. Het streven is om in de eerste helft van 2025 het voorstel in consultatie te brengen. Het wetsvoorstel bevat de bevoegdheid tot stelselmatige informatievergaring in publiek toegankelijke online bronnen. Dit voorstel zal met een zorgvuldige onderbouwing van nut en noodzaak en een kader van checks and balances worden voorbereid. Daarnaast zal worden gewerkt aan de mogelijkheid om de politie ook (meer) toegang tot besloten app- en chatgroepen te geven, indachtig de motie Yeşilgöz-Zegerius c.s.[7]

Intrekken Nederlanderschap
Het kabinet onderzoekt de mogelijkheden tot uitbreiding van het intrekken van het Nederlanderschap naar andere ernstige misdrijven waarvoor het Europees Verdrag inzake Nationaliteit (EVN) dit toelaat. Daarbij wordt ook gekeken naar ernstige misdrijven met een aspect van discriminatie, zoals antisemitisme.

Onderzoek demonstratierecht
Het kabinet wil kijken hoe er een scherper onderscheid gemaakt kan worden tussen vreedzaam demonstreren en ordeverstorende acties. De concrete

[5] Kamerstukken II, 2024-2025, 36651 nr. 16.
[6] De werkdefinitie van antisemitisme van de IHRA - IHRA (holocaustremembrance.com): *Antisemitisme is een bepaalde perceptie van Joden die tot uiting kan komen als een gevoel van haat jegens Joden. Retorische en fysieke uitingen van antisemitisme zijn gericht tegen Joodse of niet-Joodse personen en/of hun eigendom en tegen instellingen en religieuze voorzieningen van de Joodse gemeenschap.*
[7] Kamerstukken II, 2024-2025, 36651, nr. 22.

Directoraat-Generaal Rechtspleging en Rechtshandhaving
Directie Rechtshandhaving en Criminaliteitsbestrijding
Strafrechtelijke handhaving

Datum
22 november 2024

Onze referentie
5945355

uitwerking van dit deel van het regeerprogramma zal in belangrijke mate gebaseerd worden op de uitkomsten van eerder aangekondigde onderzoek dat zal wordt uitgevoerd via het Wetenschappelijk Onderzoek- en Datacentrum (WODC). Aanleiding hiervoor is het toenemende aantal protestacties waarbij demonstranten vaak bewust de grenzen van het recht opzoeken of overschrijden of waarbij andere grondrechten of de nationale veiligheid in het gedrang kunnen komen. De verwachting is dat het onderzoek in de zomer van 2025 gereed zal zijn.

Verbod op gezichtsbedekkende kleding (en demonstraties)
Op basis van de Wet openbare manifestaties is het nu al mogelijk voor de burgemeester om bij een demonstratie een verbod op gezichtsbedekkende kleding op te leggen wanneer dat noodzakelijk is om bijvoorbeeld de dreiging van wanordelijkheden te voorkomen. Dit doen burgemeesters ook als ze daar aanleiding toe zien. Daarbij is het zoeken naar een balans tussen de wens om overtreders effectief aan te kunnen spreken en tegelijkertijd de bescherming te blijven bieden aan hen die onder mogelijke vrees voor persoonlijke represailles bij voorkeur onherkenbaar gebruik willen kunnen maken van hun grondwettelijke demonstratierecht. Denk bijvoorbeeld aan mensen die in Nederland worden gevolgd door het overheidsapparaat van het land van oorsprong. De ministers van BZK en JenV zullen op een landelijk verbod ingaan in de brief met voorbeelden van waar het demonstratierecht wordt uitgedaagd, zoals toegezegd aan uw Kamer tijdens het debat van 13 november jl.

Verbieden Samidoun, soortgelijke organisaties en instellingen die oproepen tot vernietiging van het Joodse volk en Israël
Het kabinet hecht eraan te benadrukken dat er in onze open samenleving geen ruimte en tolerantie is voor organisaties die tot doel hebben om onze democratische rechtsstaat te ondermijnen, bijvoorbeeld door het zaaien van haat of aanzetten tot geweld. In Nederland kan het Openbaar Ministerie op grond van artikel 2:20 Burgerlijk Wetboek de rechtbank verzoeken over te gaan tot verbodenverklaring. Hierbij moet het gaan om een rechtspersoon waarvan het doel of de werkzaamheid in strijd is met de openbare orde. Dat kan dus ook gelden voor instellingen die oproepen tot geweld of vernietiging van het Joodse volk en Israël.

De mogelijkheden tot het verbieden van organisaties is per land verschillend; ten aanzien van Samidoun geldt dat andere landen banden met terroristische organisaties hebben vastgesteld. In Duitsland is deze organisatie verboden. De minister van JenV heeft uw Kamer toegezegd in gesprek te gaan met Duitsland om te leren hoe zij omgaat met Samidoun en soortgelijke organisaties en hoe mogelijk in internationaal verband verder kan worden samengewerkt. We kijken naar de rol die de EU hierin kan spelen. Binnen de EU worden in Q4 2024 best practices en informatie opgehaald om dergelijke organisaties tegen te gaan. Aan de hand daarvan wordt onderzocht of aanvullende wetgeving nodig is om de genoemde organisaties binnen onze grondwettelijke kaders te verbieden.[8]

[8] Regeerprogramma, p. 97.

Directoraat-Generaal Rechtspleging en Rechtshandhaving
Directie Rechtshandhaving en Criminaliteitsbestrijding
Strafrechtelijke handhaving

Datum
22 november 2024

Onze referentie
5945355

Daarnaast heeft de minister van JenV uw Kamer toegezegd, conform de motie Van Dijk en Eerdmans,[9] motie Stoffer,[10] motie Van der Plas c.s.[11] en motie Yeşilgöz-Zegerius[12] c.s., zo spoedig mogelijk in gesprek te gaan met het Openbaar Ministerie en de inlichtingen- en veiligheidsdiensten om te bezien of organisaties als Samidoun kunnen worden verboden. Tevens zal de minister van Justitie en Veiligheid - in lijn met motie Van der Plas c.s.[13]- met het Openbaar Ministerie in gesprek gaan over de mogelijkheden van ontbinding van rechtspersonen die de vernietiging van het Joodse volk en Israël prediken.

Intrekken subsidies aan organisaties met antisemitisch karakter
Het is onwenselijk als subsidies of ander overheidsmiddelen terecht komen bij organisaties die in strijd handelen met de wet of algemeen maatschappelijk aanvaarde waarden, bijvoorbeeld door discriminerend (waaronder antisemitisch) handelen. Bij overheidsopdrachten – dus niet zijnde subsidies – kan een anti-discriminatiebepaling opgenomen worden als dit, gelet op de Aanbestedingswet 2012 en Gids Proportionaliteit, in het licht van de aard van de overeenkomst proportioneel is. Zoals toegezegd bij het debat van 13 november jl., zal de minister van BZK zich maximaal inzetten dat deze mogelijkheid wordt benut. Tevens zal de minister een aanvullend kader formuleren, waarover de Kamer in het eerste kwartaal van 2025 wordt geïnformeerd.

Daarnaast zal worden verkend in hoeverre het mogelijk is om bij nieuw te verstrekken subsidies die vanuit de Rijksoverheid worden verstrekt, getoetst kan worden of de ontvanger een organisatie is waarvan rechtens is vastgesteld dat deze is betrokken bij strafbare feiten met een antisemitisch of anderszins discriminatoir karakter. Uw Kamer zal voor de zomer van 2025 hierover worden geïnformeerd.

Aanscherpen beoordelingskader voor VOG's taxichauffeurs
De Staatssecretaris Rechtsbescherming gaat – in lijn met motie van het lid Van Vroonhoven[14] - onderzoeken wat de mogelijkheden zijn om het beoordelingskader voor VOG's van taxichauffeurs aan te scherpen. Dit neemt hij mee in de uitwerking van een risicomethodiek om een uniform en op risiconiveau toegespitste screening te realiseren, zodat bij gelijke risico's gelijk wordt gescreend. De Staatssecretaris Rechtsbescherming informeert de Kamer hierover in 2025.

Internationale inzet op tegengaan antisemitisme
Naast de nationale inspanningen zet Nederland zich al geruime tijd internationaal in om antisemitisme te bestrijden en Joods leven te bevorderen. Nederland benadrukt deze inzet in diverse internationale fora, waaronder de Verenigde Naties, de Europese Unie, de Organisatie voor Veiligheid en Samenwerking in Europa (OVSE) en de International Holocaust Remembrance Alliance (IHRA). In het licht van het recente geweld dat plaatsvond in Amsterdam, heeft Nederland tijdens de Raad Buitenlandse Zaken van 18 november jl. het belang van antisemitismebestrijding opgebracht en de EU-buitenlandministers opgeroepen om

[9] Kamerstukken II, 2023-24, 29 279, nr. 882.
[10] Kamerstukken II, 2024-25, 36 651, nr. 17.
[11] Kamerstukken II, 2024-25, 36 651, nr. 11.
[12] Kamerstukken II, 2024-25, 36 651, nr. 23.
[13] Kamerstukken II, 2024-25, 36 651, nr. 12.
[14] Kamerstukken II, 2024-2025, 36651 nr. 29.

Directoraat-Generaal Rechtspleging en Rechtshandhaving
Directie Rechtshandhaving en Criminaliteitsbestrijding
Strafrechtelijke handhaving

Datum
22 november 2024

Onze referentie
5945355

hun netwerken in te zetten voor een gezamenlijke inspanning op dit gebied. Ook was er een apart beraad waaraan naast Nederland, Frankrijk, Duitsland, Portugal, Polen en Zweden deelnamen, evenals de Coördinator Antisemitismebestrijding en bevorderen Joods Leven van de Europese Commissie, mw. Von Schnurbein. Binnen de EU heeft Nederland zich voorts actief ingezet voor de aanname van de Raadsverklaring van EU-lidstaten over het bevorderen van Joods leven en het bestrijden van antisemitisme en draagt Nederland bij aan het opvolgen van het recente EU-statusrapport, waarin de effectiviteit van nationale strategieën tegen antisemitisme in lidstaten wordt beoordeeld. Zo neemt de NCAB deel aan de EU-werkgroep antisemitismebestrijding. Daarnaast heeft Nederland op 17 juli 2024 samen met 33 andere landen de *Global Guidelines for Countering Antisemitism* onderschreven. Deze juridisch niet-bindende richtlijnen helpen landen om hun aanpak van antisemitisme verder te verbeteren. Ook organiseerde de NCAB in juni 2024 de eerste Europese conferentie over de strafrechtelijke aanpak van antisemitisme in Den Haag, waar openbaar aanklagers uit vijftien Europese landen ervaringen en oplossingen uitwisselden. De NCAB organiseert in 2025 de volgende editie van deze bijeenkomst.

Onderwijs en preventie

Interreligieuze dialoog
Het kabinet wil onze open en vrije samenleving beschermen en opkomen voor onze waarden en normen. We leven in een rechtsstaat waar iedereen geloofsvrijheid heeft en waar iedereen zich vrij zou moeten voelen om zonder angst wel of niet te geloven. Iedereen mag zichtbaar zichzelf zijn. Helaas moeten we vaststellen dat in Nederland diverse groepen de waarden en normen van onze open en vrije samenleving niet respecteren, en zelfs openlijk bestrijden. Het is een opgave van ons allemaal om deze normen en waarden door te geven in de opvoeding, in het onderwijs en het jongerenwerk.

We moeten met elkaar het gesprek aan gaan over hoe wij ons tot elkaar verhouden. Het is niet altijd vanzelfsprekend dat mensen van verschillende geloofsgemeenschappen elkaar opzoeken en vertellen wat hen in de maatschappij beroert. Na de moord op Pim Fortuyn in 2002 zijn er, als voorbeeld, in Rotterdam intensieve gesprekken gevoerd tussen verschillende geloofsgemeenschappen. Zulke initiatieven stimuleren wij als kabinet extra. Daarnaast is van het van belang dat we elkaar leren kennen. In Nederland hebben veel jongeren nog niet eerder kennisgemaakt met een andere cultuur. Dit geldt ook voor het Joods leven. In verschillende Joodse gebruiken, kunnen andere culturen en religies herkenning vinden. De onderlinge herkenning van deze elementen, kan bijdragen aan onderling begrip en acceptatie. En daarmee kunnen vooroordelen en stereotyperingen worden voorkomen. Om de kennismaking met Joods leven verder te professionaliseren worden er jaarlijks middelen beschikbaar gesteld voor projecten zoals ‘Leer je buren kennen’. De NCAB wordt betrokken bij de besteding van deze middelen.

Naast aandacht voor bescherming en bestrijding en onderwijs en preventie is het ook belangrijk het Joodse leven te vieren en Joods erfgoed te beschermen. In de strategie wordt op deze onderwerpen ingegaan.

Maatschappelijke samenhang

Directoraat-Generaal Rechtspleging en Rechtshandhaving
Directie Rechtshandhaving en Criminaliteitsbestrijding
Strafrechtelijke handhaving

Datum
22 november 2024

Onze referentie
5945355

In een open en vrije samenleving moet iedereen zonder angst naast elkaar kunnen leven. Daarbij is het van belang dat iedereen in Nederland kennis heeft van de normen en waarden. Dit geldt ook voor nieuwkomers. Via het inburgeringstraject doen inburgeraars kennis op over onze Nederlandse normen en waarden.
Momenteel werkt de staatssecretaris Participatie en Integratie aan een Actieagenda Integratie. Naar verwachting worden de contouren van de Actieagenda voor het kerstreces met uw Kamer gedeeld. In deze Actieagenda wordt extra ingezet op taal en werk voor nieuwkomers, zodat zij sneller integreren in Nederland. Ook zal de Actieagenda focussen op het versterken van onze open en vrije samenleving en het bevorderen van de maatschappelijke samenhang en gelijke kansen in Nederland. Dit raakt onze gehele samenleving. Voor de uitvoering van de Actieagenda Integratie is samenwerking met maatschappelijke partners belangrijk. Ook wordt de motie van de leden Yeşilgöz-Zegerius en Bontenbal[15], de motie van lid Dijk[16] en de motie van lid Van Vroonhoven c.s. [17] hierin betrokken.

Nationaal Plan Versterking Holocausteducatie en inzet Herinneringscentra
De ministeries van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, Sociale Zaken en Werkgelegenheid en Volksgezondheid, Welzijn en Sport hebben samen met de NCAB op 24 juni 2024 het 'Nationaal Plan Versterking Holocaust-educatie' aan de Tweede Kamer gestuurd. Het plan levert een bijdrage aan het vergroten van de kennis over de Holocaust, het bewustmaken van de gevolgen van vooroordelen en antisemitisme en het verminderen van onwetendheid. Het bevat meerdere concrete acties, waaronder een docentenpeiling en een vierjarige subsidieregeling Holocausteducatie en vergeten verhalen WOII. Ook bekijken we – in het licht van de moties Bikker[18] en Timmermans[19] - hoe de herinneringscentra toekomstbestendig kunnen worden gefinancierd, hoe we kunnen waarborgen dat alle leerlingen een bezoek kunnen brengen aan zo'n herinneringscentrum en hoe een bezoek aan herinneringscentra in het kader van Holocausteducatie onderdeel kan worden van inburgering.[20] Voor de uitvoering van deze laatste twee moties zijn inmiddels twee onderzoeken gestart. De uitkomst van beide onderzoeken is naar verwachting in het voorjaar van 2025. Uw Kamer wordt hierover geïnformeerd.

Geen ruimte voor antisemitisme in het onderwijs
Het recht op demonstreren is een groot goed en een ieder moet zich kunnen uitspreken, maar uiteraard is elke vorm van racisme, discriminatie of antisemitisme daarbij uit den boze. De demonstraties die plaatsvonden bij verschillende instellingen door het hele land om aandacht te vragen voor de situatie in het Midden-Oosten en het leed in Gaza, hebben helaas voor sommige Joodse studenten gezorgd dat zij zich vanwege hun Joods-zijn niet prettig of soms zelfs onveilig voelen op de instelling. De minister van OCW heeft persoonlijk gesproken met studenten die dit meemaken en wijst bestuurders op het belang van het doen van aangifte op het moment dat iemand zich schuldig

[15] Kamerstukken II, 2024-2025, 36651, nr. 21.
[16] Kamerstukken II, 2024-2025, 36651, nr. 26.
[17] Kamerstukken II, 2024-2025, 36651, nr. 29.
[18] Kamerstukken II, 2024-2025, 36 651, nr. 14.
[19] Kamerstukken II, 2024-2025, 36 651, nr. 18.
[20] Kamerstukken II, 2023-2024, 30 950, nr. 399.

maakt aan antisemitisme en het treffen van maatregelen binnen de instelling als iemand zich in strijd met de huisregels gedraagt. In de strategie wordt in den brede aandacht besteed aan de veiligheid van Joodse studenten, ook op de onderwijsinstelling.

De bestrijding van antisemitisme is helaas een zaak van lange adem. De aanpak van antisemitisme verdient daarom onverminderd en structureel aandacht. Het kabinet waardeert de inzet van hen allen die een bijdrage leveren aan deze missie, in het onderwijs, in het veiligheidsdomein, in de culturele sector, vanuit maatschappelijke organisaties en alle anderen.

Directoraat-Generaal Rechtspleging en Rechtshandhaving
Directie Rechtshandhaving en Criminaliteitsbestrijding
Strafrechtelijke handhaving

Datum
22 november 2024

Onze referentie
5945355

Directoraat-Generaal Rechtspleging en Rechtshandhaving
Directie Rechtshandhaving en Criminaliteitsbestrijding
Strafrechtelijke handhaving

Datum
22 november 2024

Onze referentie
5945355

De bredere aanpak, waarin het kabinet de ambities voor de langere termijn uiteenzet, is neergelegd in de Strategie Bestrijding Antisemitisme 2024-2030, die wij met deze brief aan uw Kamer doen toekomen.

De Minister van Justitie en Veiligheid,

D.M. van Weel

De Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,

E.E.W. Bruins

De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,

J.J.M. Uitermark

De Staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,

M.L.J. Paul

De Staatssecretaris van Participatie en Integratie,

J.N.J. Nobel

De Staatssecretaris Jeugd, Preventie en Sport,

V. Karremans

De Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid,

I. Coenradie

Directoraat-Generaal Rechtspleging en Rechtshandhaving
Directie Rechtshandhaving en Criminaliteitsbestrijding
Strafrechtelijke handhaving

Datum
22 november 2024

Onze referentie
5945355

Ministerie van Justitie en Veiligheid

> Retouradres Postbus 20011 2500 EH Den Haag

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Ministerie van Veiligheid en Justitie

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20011
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

Ons kenmerk
3596054

Uw kenmerk
2021Z15505

Bij beantwoording de datum en ons kenmerk vermelden. Wilt u slechts één zaak in uw brief behandelen.

Datum 26 oktober 2021
Onderwerp Reactie uitzending ZEMBLA rechts-extremisme

In deze brief wordt ingegaan op de dreiging vanuit rechts-extremisme en –terrorisme zoals beschreven in het meest recent Dreigingsbeeld Terrorisme Nederland (DTN) 55. Ook zal ik ingaan op het beleid van het kabinet op het tegengaan van rechts-extremisme en –terrorisme. Tevens geef ik met deze brief uitvoering aan het verzoek van het lid Ellemeet (Groen-Links), zoals gedaan tijdens het ordedebat d.d. 14 september jl., om een reactie op de uitzending van ZEMBLA over rechts-extremisme.[1]

Het kabinet is van mening dat de dreiging die uitgaat van het rechts-extremisme op het internet zorgwekkend is en de verder aandacht verdient van alle veiligheidspartners. De beelden in de ZEMBLA-uitzending *Netwerk van Haat* van 9 september 2021 bevestigen dat het (online) rechts-extremistische gedachtegoed met een eventueel terroristische geweldsdreiging en daarmee samenhangende gedragingen een reële bedreiging vormen voor de nationale veiligheid en de democratische rechtsorde in Nederland.

De NCTV en AIVD hebben het fenomeen van rechts-extremistische netwerken op het internet reeds sinds eind 2019 in verscheidene publicaties en DTN's beschreven. In het meest recente DTN 55 staat dat de voorstelbaarheid van een terroristische aanslag in Nederland uit rechts-extremistische hoek vooral gebaseerd is op de betrokkenheid van jonge Nederlandse mannen bij internationale, online accelerationistische netwerken[2]. Het accelerationisme is een rechts-extremistische ideologie die via diverse – voornamelijk besloten – sociale media platformen wordt verspreid. Vanuit dit gedachtegoed zijn de afgelopen drie jaar in westerse landen enkele terroristische aanslagen gepleegd, zoals in Nieuw-Zeeland, Noorwegen en Duitsland. In het eerste half jaar van 2021 zijn in Nederland geen aanhoudingen verricht voor terroristische misdrijven die door een rechts-extremistische ideologie geïnspireerd zijn. Wel zijn rechts-extremisten aangehouden voor onder meer haatzaaien, opruiing, dreiging en wapenbezit. Voor Nederland kan de dreiging vanuit het accelerationisme op korte termijn toenemen

[1] Zembla, *Netwerk van Haat*, uitgezonden op 9 september 2021

[2] Aanhangers van accelerationisme verheerlijken en rechtvaardigen terroristisch geweld om versneld een rassenoorlog te ontketenen. Hierdoor willen zij chaos creëren in de samenleving waarin het huidige politieke bestel kan worden vervangen door een witte (nationaalsocialistische) etnostaat. Zie ook *Accelerationism: the obscure idea inspiring white supremacist killers around the world*, VOX, 18 november 2019.

door de geraffineerde online werving van nieuwe leden en vermenging met andere extremistische online netwerken. De inlichtingen- en veiligheidsdiensten en de politie doen onderzoek naar het accelerationisme.

De rechts-extremistische dreiging komt primair vanuit een nieuwe Nederlandse groep van ten minste een paar honderd jonge tieners, adolescenten en jongvolwassenen, die veel tijd online doorbrengen op internationale accelerationistische netwerken. Behalve de jonge leeftijd valt op dat relatief veel van deze jongeren lijken te kampen met psychische problematiek en een gebrekkig sociaal vangnet hebben. De fluïde netwerken van online accelerationisten hebben een zelf-organiserend vermogen en moedigen het plegen van geweldsdaden door kleine autonome cellen aan. Dit geeft individuele deelnemers aan de online netwerken vrijheid en maakt het online netwerk erg adaptief en weerbaar tegen interventies. Behalve het delen van terroristische plannen verspreiden accelerationisten boodschappen van haat, versterken zij vijandbeelden en roepen ze op tot geweld.

Deze ideologie is een vast bestandsdeel geworden van het rechts-extremistische landschap en heeft mede in de afgelopen jaren in westerse landen geleid tot enkele terroristische geweldsdaden of concrete plannen daartoe. Het gedachtegoed en de daarmee samenhangende gedragingen vormen een reële bedreiging voor de nationale veiligheid en de democratische rechtsorde in Nederland. Deze dreiging vereist dan ook structurele alertheid van de overheid. De gehele contra-terrorisme aanpak en het daarbij brede pakket aan maatregelen wordt waar nodig ingezet om de dreiging vanuit rechts-extremistische en –terroristische hoek tegen te gaan. Op verschillende vlakken, zoals online signalering, tegengaan van extremistische content en internationale verbindingen is de aanpak geïntensiveerd.

Een belangrijk aandachtspunt is de signalering van aanhangers van accelerationistische netwerken. Doordat zich veel online en op het besloten deel van het internet afspeelt, men veiligheidsbewust is en de netwerken erg veranderlijk zijn blijft signalering lastig. De reguliere (offline) signaleringsstructuren lijken dan ook minder effect te kunnen sorteren. Een absolute prioriteit voor de komende periode blijft dan ook het investeren in het (online) signaleren en identificeren door de daartoe bevoegde diensten. Het is daarbij van belang dat er aandacht is en blijft voor kwetsbare individuen die vatbaar zijn voor online radicalisering. Om partners bewust te maken van deze dreiging wordt kennis en informatie gedeeld en deze ter beschikking gesteld aan (lokale) professionals. Het Rijksopleidingsinstituut tegengaan Radicalisering (ROR) biedt trainingen aan voor professionals om rechts-extremisme te herkennen en handelingsvaardigheid te bevorderen. De meest recente ontwikkelingen zoals beschreven in DTN 55 worden hierin opgenomen.

Indien aanhangers van het accelerationisme in beeld komen kunnen deze volgens de daarvoor breed toepasbare werkwijze opgenomen worden in de lokale (persoonsgerichte) aanpak. De bestaande aanpak is eveneens toepasbaar op de dreiging vanuit rechts-extremistische en -terroristische hoek. Relevante partners zijn betrokken bij deze aanpak en worden doorlopend toegerust om de dreiging die van een persoon uitgaat te onderkennen en daarop te interveniëren wanneer nodig. Aangezien psychische problematiek vaak een grote rol lijkt te spelen bij aanhangers van het accelerationisme wordt aanvullende kennis en expertise hierover ter beschikking gesteld aan (lokale) partners.

Ministerie van Justitie en Veiligheid

Datum
26 oktober 2021

Ons kenmerk
3596054

Om de dreiging het hoofd te bieden wordt zowel nationaal als internationaal de aanpak versterkt en dient er gefocust te worden op zowel het open als het besloten internet. Op nationaal niveau wordt ingezet op een multidisciplinaire aanpak van extremistisch en terroristisch gebruik van het internet[3]. In Europees verband draagt de EU-verordening (ook wel TOI verordening) bij aan het tegengaan van de verspreiding van terroristische online-inhoud[4]. Nederland werkt thans aan de implementatie van deze verordening die in 2022 in werking treedt.[5] Daarnaast is er internationaal in toenemende mate aandacht voor rechts-extremistische online uitingen, zoals in het EU Internetforum waarin de Europese Commissie, EU-lidstaten en internetpartijen samenkomen. Om een vuist te maken tegen bedrijven die niet genoeg actie ondernemen is het van belang in Europees verband te blijven inzetten door kennis te delen en meer inzicht te verkrijgen in de rol die sociale media platformen en algoritmes hebben in het verspreiden van (rechts-) extremistische en terroristische propaganda.

Radicalisering en extremisme in Nederland is niet alleen een probleem van de veiligheidsdiensten. Radicalisering en extremisme op grond van extreemrechts gedachtegoed kennen een voedingsbodem in, en dragen ook bij aan een toenemende polarisatie in Nederland. Naast de directe impact van de rechts-terroristische accelerationistische netwerken op de nationale veiligheid betreft het ook een maatschappelijk probleem. Het raakt namelijk aan de kern van het functioneren van onze democratische rechtsorde en ondermijnt sociale stabiliteit. In het voorkómen en tegengaan van rechts-extremistische radicalisering wordt dan ook uitdrukkelijk de aansluiting gezocht met partners in het sociale- en zorgdomein; daarbij zij opgemerkt dat de NCTV in afwachting van behandeling van het wetsvoorstel verwerking persoonsgegevens coördinatie en analyse terrorismebestrijding en nationale veiligheid beperkingen heeft bij analyse- en coördinatietaken.

Het kabinet is er alles aan gelegen om deze dreiging zo goed als mogelijk het hoofd te bieden. De dreiging is complex en veranderlijk en het in DTN 55 geschetste dreigingsbeeld noopt tot blijvende alertheid. Een effectieve aanpak van rechts-extremisme en –terrorisme vereist informatiedeling en een nauwe samenwerking met (inter)nationale en lokale partners. Het fenomeen is een belangrijk aandachtspunt en zal dat naar verwachting de komende jaren ook blijven.

De Minister van Justitie en Veiligheid,

Ferd Grapperhaus

[3] Zie ook 'Beleidsbrief Dreigingsbeeld Terrorisme Nederland 54' (kamerstukken II, 2020-2021, 29754, nr. 593)

[4] Zie ook Verordening (EU) 2021/784 van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2021.

[5] Zie ook mijn antwoord van 23 maart 2021 (kenmerk 3220746) op de vragen van de vaste commissie voor Justitie en Veiligheid over de brief van 20 november 2020 inzake een autoriteit Kinderporno en Terroristische Content Online (Kamerstukken II 2020-2021, 31 015, nr. 208).

Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2023–2024

Aanhangsel van de Handelingen

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

2125

Vragen van het lid **Mutluer** (GroenLinks-PvdA) aan de Minister van Justitie en Veiligheid over *extreemrechtse memes* (ingezonden 29 mei 2024).

Antwoord van Minister **Yeşilgöz-Zegerius** (Justitie en Veiligheid) (ontvangen 28 juni 2024). Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2023–2024, nr. 2013.

Vraag 1
Bent u bekend met het artikel «Grappig, maar gevaarlijk: NCTV wil maatschappij wapenen tegen extreemrechtse «meme»»[1]?

Antwoord 1
Ja.

Vraag 2
Deelt u de mening dat dit soort memes veel impact kunnen hebben op de samenleving en in het bijzonder op jongeren en hun gedachtenontwikkeling?

Antwoord 2
Memes zijn een belangrijk online communicatiemiddel voor extreemrechts[2] en worden op diverse manieren en met verschillende functies ingezet. De stelselmatige verspreiding van extreemrechtse memes draagt bij aan de normalisering en sociale acceptatie van een onverdraagzaam gedachtegoed, leidt tot (online) groeps- en identiteitsvorming binnen een radicale subcultuur en biedt mogelijk inspiratie voor geweld of ander extremistisch handelen. Zo kan de normalisering van extremistisch gedachtegoed leiden tot racisme, uitsluiting en discriminatie van minderheden en andersdenkenden. Memes kunnen daarnaast bijdragen tot niet-gewelddadige extremistische acties als haatzaaien, angst verspreiden, doelbewust desinformatie verspreiden, demoniseren en intimideren, verwerpen van wet- en regelgeving, en

[1] Telegraaf, 21 mei 2024, Grappig, maar gevaarlijk: NCTV wil maatschappij wapenen tegen extreemrechtse «meme» (www.telegraaf.nl/nieuws/1253978450/grappig-maar-gevaarlijk-nctv-wil-maatschappij-wapenen-tegen-extreemrechtse-meme).

[2] Met «extreemrechts» wordt hier, overeenkomstig met het gebruik van de term in het Dreigingsbeeld Terrorisme Nederland, de ideologie bedoeld waarmee zowel activisme, extremisme als terrorisme kan worden gemotiveerd. Allen handelen vanuit extreemrechts gedachtegoed, waartoe denkbeelden worden gerekend als vreemdelingenhaat, haat jegens vreemde (cultuur)elementen en ultranationalisme.

ah-tk-20232024-2125
ISSN 0921 - 7398
's-Gravenhage 2024

pogingen om een parallelle samenleving tot stand te brengen waarbij het gezag van de Nederlandse overheid en het rechtssysteem worden afgewezen. Dit zijn ongewenste ontwikkelingen die de sociale cohesie aantasten en de democratische rechtsorde en daarmee ook de nationale veiligheid op termijn kunnen ondermijnen.
Via memes kan extremistisch gedachtegoed op een laagdrempelige manier verspreid worden richting jongeren. Zo bereiken aanhangers van extreemrechts vooral jongeren in het online domein, die in de eerste instantie niet ontvankelijk zijn voor ingewikkelde ideologische extremistische theorieën. Omdat memes de extreemrechtse boodschap – zoals antidemocratische, racistische en onverdraagzame uitingen – juist op een zogenaamd humoristische en subtiele manier verpakken, bestaat het risico dat jongeren op deze manier toch geïnteresseerd raken in het extreemrechtse gedachtegoed. Op deze manier kunnen jongeren van grotere sociale media platformen en gamefora gelokt worden naar alternatieve en besloten platformen, waar veel explicietere rechts-extremistische ideeën worden gedeeld, waaronder kwaadaardige complottheorieën, geweldsfantasieën, antisemitisme en boodschappen die aanzetten tot haat.

Vraag 3
Hoe gaat u de samenleving en in het bijzonder jongeren weerbaarder maken tegen extreemrechtse memes waarvan de inhoud vergaande radicalisering en extremisme of zelfs terrorisme beoogt en verheerlijkt[3]?

Antwoord 3
Het kabinet is van mening dat er in onze democratische rechtsorde absoluut geen plaats is voor rechts-extremistische uitingen of opvattingen. Het is zorgelijk en kwalijk dat extreemrechts gedachtegoed onder andere via memes breed verspreid wordt en een aantrekkingskracht uitoefent op met name kwetsbare, jonge mannen, niet zelden minderjarig. Het kabinet is er alles aan gelegen om jongeren hiertegen te beschermen en weerbaar te maken, niet alleen vanwege de dreiging van extremistisch en/of terroristisch geweld maar ook voor de kansen en toekomst van deze jongeren. Dit vergt een aanpak van twee kanten; het vergroten van de (online) weerbaarheid van jongeren en, het tegengaan van de online verspreiding van deze extremistische en soms zelfs terroristische content. Het is binnen onze democratie een grondrecht om een open discussie te voeren, waarin mensen hun mening vrij kunnen uiten. Maar dat betekent niet dat er in onze democratische rechtsorde plaats is voor rechts-extremistische uitingen.
Het is allereerst belangrijk om bewustzijn te creëren voor online content die wellicht onschuldig lijkt, maar dat zeker niet is. Daarom is het van belang om de mediawijsheid en digitale weerbaarheid van met name jongeren te versterken. Het vergroten van digitale weerbaarheid gebeurt nu vooral via diverse cursussen en programma's gericht op jongeren. Er wordt ingezet op het verhogen van mediawijsheid ten aanzien van online bronnen, het herkennen van extremistische boodschappen, en middels de Rijksbrede strategie voor de effectieve aanpak van desinformatie.[4] Zo is er het lesprogramma «Under Pressure» dat zich richt op het vergroten van weerbaarheid tegen desinformatie en het vergroten van democratisch burgerschap onder jongeren om zo de voedingsbodem voor polarisatie en radicalisering te verminderen.[5] De inzet op het vergroten van digitale weerbaarheid via (lokale) interventies en het ondersteunen van professionals en gemeenten wordt de komende jaren verder versterkt. Daarnaast wordt de adequate inzet van de versterkingsgelden die gemeenten kunnen aanvragen voor de aanpak van radicalisering, extremisme en terrorisme benut om meer bewustzijn te creëren over de online aspecten van extremisme en terrorisme. Zo maken diverse gemeenten reeds gebruik van online (weerbaarheids)cursussen en projecten die hiervoor aandacht vragen.

---

[3] NCTV, 21 mei 2024, Fenomeenanalyse «Memes als online wapen» (www.nctv.nl/documenten/publicaties/2024/05/21/fenomeenanalyse-memes-als-online-wapen).
[4] Kamerstukken II, 2022/23, 30 821, nr. 173.
[5] «Werken aan weerbaarheid tegen desinformatie en eenzijdige meningsvorming» (2022), Verwey-Jonker Instituut & RadarAdvies.

Ook het tegengaan van de online verspreiding van extremistische en terroristische content heeft prioriteit. In de beantwoording van de vragen 7, 8 en 9 ga ik hier verder op in.

Vraag 4
Wat zijn de huidige mogelijkheden om te handhaven op extremistische memes of memes die oproepen tot geweld? Op welke vlakken schieten het strafrecht of mogelijkheden tot online contentbeheer tekort?

Antwoord 4
Het kabinet werkt aan een Versterkte Aanpak Online (VAO) inzake extremistische en terroristische content. De contourenbrief hierover is op 12 december 2023 naar uw Kamer is gestuurd.[6] Eén van de prioriteiten binnen deze Versterkte Aanpak Online is het tegengaan van zogenoemde borderline *(«legal yet harmful»)* content waartoe memes vaak kunnen worden gerekend. De uitwerking van de Versterkte Aanpak Online inzake extremistische en terroristische content kunt u na de zomer 2024 verwachten.
Indien er wel sprake is van online terroristisch materiaal, kan de Autoriteit online Terroristisch en Kinderpornografisch Materiaal (hierna: ATKM) verwijderingsbevelen sturen op basis van de Verordening Terroristische Online Inhoud[7] en de Uitvoeringswet Terroristische Online Inhoud.[8] Aanbieders van hostingdiensten zijn verplicht om specifiek materiaal op aanwijzing van de ATKM binnen een uur te verwijderen of ontoegankelijk te maken. Memes die niet in strijd zijn met de Verordening Terroristische Online Inhoud kunnen niet door de ATKM worden verwijderd (zie ook de beantwoording van vragen 7, 8 en 9).
Wanneer er sprake is van memes die strafbare feiten of strafbare uitlatingen bevatten, zoals bedreiging, is strafrechtelijke opsporing van de personen achter (anonieme) accounts mogelijk. Het is aan het Openbaar Ministerie om dit te beoordelen.
Zie ook het antwoord op vraag 7.

Vraag 5
Is er voldoende kennis en capaciteit bij de politie om dit soort memes te herkennen? Zo nee, welke acties worden of kunnen worden ondernomen om die kennis bij de politie te doen toenemen? Is hier tijdens de opleiding aandacht voor? Zo nee, wordt dit in de toekomst wel opgenomen in het curriculum?

Antwoord 5
In de opleidingen bij de politie is er aandacht voor actuele ontwikkelingen op het gebied van extreemrechts, waaronder rechts-extremisme en rechtsterrorisme. In het kader van de aanpak contraterrorisme, extremisme en radicalisering heeft de politie samen met de NCTV een digitale symbolenbank ingericht. Deze symbolenbank is beschikbaar voor politieagenten en helpt bij het herkennen van rechts-extremistische verschijningsvormen, waaronder memes. Binnen de politie is er thans voldoende expertise aanwezig om dit soort memes te herkennen en om de organisatie hierover breed te kunnen adviseren.

Vraag 6
Ziet u mogelijkheden om jongerenwerkers in te zetten om jongeren hier online op aan te spreken of voor te behoeden? Welke best practices bestaan al in het lokale veld?

Antwoord 6
Jongerenwerkers zijn onmisbare professionals om preventieve maatregelen ten aanzien van (online) extremisme uit te voeren. Zo werken diverse gemeenten reeds met online jongerenwerkers die via sociale mediaplatformen in contact staan met jongeren en hen zo ondersteunen. Bij zorgelijk

---

[6] Kamerstuk 29 754, nr. 708.
[7] Vanaf 7 juni 2022 is de Europese Verordening 2021/784 van toepassing die uniforme regels vaststelt om de verspreiding van online terroristisch materiaal tegen te gaan.
[8] De Uitvoeringswet Terroristische Online Inhoud is per 1 september 2023 in werking getreden.

online gedrag, zoals ondermijning, georganiseerde criminaliteit, radicalisering en extremisme, kunnen jongerenwerkers daarover in gesprek gaan met jongeren en zo nodig interveniëren. Het is van belang dat personen die een voorbeeldfunctie bekleden – zo ook jongerenwerkers – zich bewust zijn van dit soort memes en zich actief uitspreken tegen extremistische uitingen om de normalisering hiervan tegen te gaan.
Daarnaast worden er in samenwerking met gemeenten en professionals door het Rijk handelingsperspectieven opgesteld om hen te ondersteunen bij het versterken van digitale weerbaarheid in preventie van o.a. extremisme. Ook wordt er naar manieren gekeken om jongeren zelf te betrekken bij het versterken van de digitale weerbaarheid. Verder werkt het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid aan een overzicht van interventies gericht op preventie van radicalisering, waarbij specifiek aandacht wordt gegeven aan interventies in het online domein. Aanvullend, zoals benoemd in de beantwoording van vraag 3, ondersteunt de NCTV gemeenten via de versterkingsgelden om meer bewustzijn te creëren over de online aspecten van extremisme en terrorisme. Uiteraard zullen eventuele nieuwe online interventies getoetst worden aan alle relevante wettelijke en juridische kaders waaronder die met betrekking tot de privacy.
De komende jaren zal er bijzondere aandacht uitgaan naar het integreren van het online domein in de lokale aanpak van radicalisering en extremisme. Daarom blijven de Ministeries van Justitie en Veiligheid en van Sociale Zaken en Werkgelegenheid in overleg met gemeenten en (jeugd)professionals, om het delen van best practices te stimuleren en faciliteren, de ervaren knelpunten verder te onderzoeken, effectieve methoden voor een lokale (preventieve) aanpak van online extremisme en terroristische activiteiten verder te ontwikkelen en waar mogelijk uit te breiden.

Vraag 7, 8 en 9
Hoe kijkt u aan tegen de rol van platforms in contentmoderatie van extremistische content, met name de berichten-applicaties (WhatsApp, Telegram, Signal), Alt-tech of alternatieve platformen (Gab, Parler, Bitchute, Minds, RocketChat) en rechts-extremistische en terroristische websites, fora en online netwerken?
Heeft u deze platforms aangesproken op hun rol? Zo ja, hoe verliepen deze gesprekken? Zo nee, bent u bereid dit te doen? Welke rol hebben de providers hier volgens u in?
Welke rol ziet u voor de Autoriteit online Terroristisch en Kinderpornografisch Materiaal (ATKM) bij het aanspreken van platforms die dit soort memes toestaan en bij het laten verwijderen van dit soort content, mede in het licht van de Verordening terroristische online-inhoud?

Antwoord 7, 8 en 9
Ik deel de zorgen ten aanzien van de verspreiding van extremistische online content op platforms en berichtendiensten. De mate waarin deze diensten content (kunnen) modereren verschilt aanzienlijk. Bij sommigen is (stevige) verbetering nodig. Dit geldt met name ten aanzien van alternatieve platformen zoals door het lid Mutluer genoemd, waar contentmoderatie in veel gevallen vrijwel geheel afwezig is. Hierdoor kan extremistische content veelvuldig voorkomen.
Daar waar sprake is van memes die terroristische online content bevatten, kan de Autoriteit online Terroristisch en Kinderpornografisch Materiaal (ATKM) op basis van de Verordening Terroristische Online Inhoud[9] en de Uitvoeringswet Terroristische Online Inhoud[10] hostingbedrijven en platformen verplichten deze content binnen één uur te verwijderen of ontoegankelijk te maken. Ook heeft de ATKM de bevoegdheid om boetes te versturen naar aanbieders van hostingdiensten indien zij een verwijderingsbevel niet opvolgen. Deze boete kan oplopen tot 4% van de jaarlijkse omzet van de betreffende hosting provider.
De mate waarin sociale media bedrijven zich inspannen om de verspreiding van terroristische online inhoud te beperken is onderdeel van de dialoog met

[9] Vanaf 7 juni 2022 is de Europese Verordening 2021/784 van toepassing die uniforme regels vaststelt om de verspreiding van online terroristisch materiaal tegen te gaan.
[10] De Uitvoeringswet Terroristische Online Inhoud is per 1 september 2023 in werking getreden.

de internetsector, die ik in het kader van de eerdergenoemde Versterkte Aanpak Online ben gestart over deze thema's. Tijdens deze gesprekken heb ik mijn zorgen over de verspreiding van extremistische online content geuit en de platforms aangesproken op hun rol in het veilig houden van hun online omgeving. De inzet blijft gericht op een structurele dialoog met de internetsector over specifiek deze onderwerpen.

Vraag 10
Hoe beziet u het spanningsveld tussen de vrijheid van meningsuiting enerzijds en het gevaar van extreemrechtse memes (met name de groep extremistische memes) anderzijds? Hoe wordt hierin onderscheid gemaakt tussen extremisme, terrorisme en activisme?

Antwoord 10
In de fenomeenanalyse van de NCTV wordt een meme gedefinieerd als een idee, uiting of mening gevat in tekst of in visueel materiaal zoals een foto, video of gif-bestand al dan niet voorzien van tekst of geluid, die online wordt gekopieerd en verspreid. Het gaat dus om (een onderdeel van) uitingen van personen, die in beginsel beschermd worden door de vrijheid van meningsuiting. De vrijheid van meningsuiting is een kernwaarde van de democratie. Zij kan slechts worden beperkt op grond van een wettelijke bepaling en wanneer die beperking een gerechtvaardigd doel dient en noodzakelijk is in een democratische samenleving. Voorbeelden van dat soort beperkingen zijn er voor onder meer kinderpornografie, terroristische inhoud en haatzaaien, die allen strafbaar zijn gesteld.[11] Daarbij wordt geen onderscheid gemaakt tussen uitingen in de fysieke wereld en online content: dat wat strafbaar en onrechtmatig is in de fysieke wereld is dat ook online. Om ontoelaatbare beperkingen van de vrijheid van meningsuiting te voorkomen is het beleid voor dit soort memes primair gericht op het verhogen van bewustwording, kennis en weerbaarheid.
In algemene zin geldt dat in een democratische rechtsorde personen te allen tijde binnen de grenzen van de wet hun grondrechten moeten kunnen uitoefenen. In de praktijk kan dit leiden tot een botsing van grondrechten, waarbij de uitoefening van een grondrecht door de ene persoon of groep leidt tot een botsing met een grondrecht van een andere persoon of groep. Grondrechten zijn echter niet absoluut. In de Grondwet en in verdragen zoals het Europese Verdrag van de Rechten van de Mens is vastgelegd dat grondrechten onder voorwaarden kunnen worden beperkt voor een zwaarwegender doel in het kader van het algemeen belang. Vanuit het oogpunt van algemeen belang is er wetgeving met daarin beperkingen van het recht van vrijheid van meningsuiting, zoals het antidiscriminatieverbod of het verbod tot haatzaaien of opruiing. Daarnaast is soms voor deze botsing van grondrechten een contextuele rechtsstatelijke toets (door de rechter) nodig om te bepalen welke grondrecht in het specifieke geval voorrang heeft ten opzichte van andere grondrechten. Het is uiteindelijk aan de rechter om te bepalen of bepaalde uitingen al dan niet worden beschermd door het recht op de vrijheid van meningsuiting of andere grondrechten.
Daarbij hecht ik eraan te benadrukken dat extremisme niet in het verlengde van activisme ligt, maar wezenlijk iets anders is. Men dient ervoor te waken om een directe causale lijn te zien waarbij uitgegaan wordt dat maatschappelijke onrust en allerlei vormen van activisme uiteindelijk tot extremisme zouden kunnen leiden. De doelen die extremisten nastreven en/of de middelen zijn inherent antidemocratisch of ondemocratisch. Bij activisten is dit niet het geval. Om te bepalen of iets extremistisch is, worden deze gedragingen nooit geïsoleerd bezien, maar altijd binnen de context van een ideologisch motief en gepaard gaande met geweld of stelselmatige en doelbewuste gedragingen die de democratische rechtsorde ondermijnen. Voor een uitgebreidere toelichting op extremisme, het onderscheid met activisme en terrorisme, verwijs ik u naar de onlangs verschenen Nationale Extremismestrategie 2024–2029.[12]

[11] Kamerstukken II, 2021/22, 26 643, nr. 782
[12] Tweede Kamer 2023–2024, 29 754, nr. 708.

Vraag 11
Wat zijn naar aanleiding van de fenomeenanalyse van de Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid (NCTV) de volgende stappen die u op dit onderwerp gaat nemen?

Antwoord 11
De conclusies uit de fenomeenanalyse zullen betrokken worden bij de verdere uitwerking van de Versterkte Aanpak Online en de uitvoering van de Nationale Extremismestrategie 2024–2029.[13] Deze strategie schetst een overzicht en de kaders voor de beleidsinzet op extremisme, waaronder ook de inzet op weerbaarheid.

Vraag 12
Bent u bereid te onderzoeken of een publiekscampagne over extreemrechtse memes eraan kan bijdragen dat burgers de beeldtaal en symboliek van memes beter leren herkennen, waarin nadrukkelijk wordt gepoogd om de groep jongeren te bereiken die door extreemrechtse memes geïnteresseerd raken in het gedachtegoed en daardoor mogelijk radicaliseren?

Antwoord 12
Een van de doelen van de publieke fenomeenanalyse naar het gebruik van memes door extreemrechts is het informeren van burgers over de gevaren omtrent extreemrechtse memes. Hierbij is het vooral zaak om bewustzijn te creëren dat sommige memes niet zo onschuldig zijn als ze lijken. Via het netwerk van de NCTV worden met de analyse professionals bereikt die met jongeren werken. Daarnaast neemt de NCTV in gesprekken met zijn communicatiepartners mee wat de toegevoegde waarde kan zijn van een jongerencampagne aanvullend op de bestaande communicatie inzet.

Vraag 13
Kunt u deze vragen beantwoorden voorafgaand aan het commissiedebat over terrorisme/extremisme op 20 juni a.s.?

Antwoord 13
Ja.

[13] Tweede Kamer 2023–2024, 29 754, nr. 708.

Statuut + handelsregister

AFSCHRIFT

Op vijftien oktober negentienhonderd drie en negentig ----------
verscheen voor mij, Meester Johannes Petrus Joseph van Knegsel, ----
kandidaat-notaris, wonende te Budel-Dorplein, gemeente Budel, ------
hierna te noemen notaris, als plaatsvervanger van Henricus Gerardus
Maria Theresia Derks, notaris te Budel: ----------
de Heer **Joannes Petrus van den Wittenboer**, planned change agent, ---
volgens zijn verklaring geboren te Mierlo veertien mei negentien- --
honderd vijf en vijftig, zonder woonplaats en adres, maar wel ------
ingeschreven in het Centraal persoonsregiser te 's-Gravenhage en ---
zijn postadres hebbende: Postbus 324, 5660 AH Geldrop, van ---------
Nederlandse nationaliteit, ongehuwd en nooit gehuwd geweest. -------
De comparant verklaarde een stichting op te richten welke zal worden
geregeerd door de volgende statuten: ----------
NAAM, ZETEL EN TIJDSDUUR ----------
Artikel 1 ----------
1. De stichting draagt de naam: **Intermediaire Stichting van de** -----
Universele Verklaring van de Rechten van de Mens. ----------
De stichting kan zich in het maatschappelijk verkeer ook bedienen
van de naam: **Intermediary Foundation of the Universal Declaration
of Human Rights**. ----------
2. De stichting is gevestigd te **Geldrop**. ----------
3. De stichting is opgericht voor onbepaalde tijd. ----------
DOELSTELLING ----------
Artikel 2 ----------
De stichting heeft ten doel het bemiddelen inzake aangelegenheden --
van de rechten van de mens in de ruimste zin des woords. ----------
BESTUUR EN VERTEGENWOORDIGING ----------
Artikel 3 ----------
1. Het bestuur van de stichting bestaat uit ten minste één lid. ----
2. De bestuursleden benoemen uit hun midden een voorzitter, een --
secretaris en een penningmeester, ----------
De voorzitter kan ook worden aangeduid als chairman, de ---------
secretaris als secretary en de penningmeester als treasurer, ----
terwijl bestuursleden zonder functie aangeduid kunnen worden ----
als members. ----------
Deze functies kunnen in één persoon worden verenigd. ----------
3. Met inachtneming van het bepaalde in het eerste lid van dit arti-
kel beslist het bestuur zelf over het aantal leden waaruit het
zal bestaan en voorziet het zelf in de toekomstige vakatures. -
Artikel 4. ----------
Het bestuurslidmaatschap eindigt door: ----------
a. ontslagname; ----------
b. overlijden; ----------
c. faillissement of onder-curatelestelling; ----------
d. ongevraagd ontslag en ontslag door de Rechtbank. ----------
Ongevraagd ontslag kan door het bestuur worden verleend met een
meerderheid van tenminste twee/derde van het aantal zitting heb-
bende bestuursleden in een speciaal daartoe belegde ----------
vergadering. ----------
Artikel 5. ----------
1. De stichting wordt vertegenwoordigd hetzij door het voltallige bestuur, -
door ten minste twee gezamelijk handelende bestuursleden, met dien verstande dat --
indien het bestuur uit één lid bestaat dit lid zelfstandig tot ----------
tot vertegenwoordiging bevoegd is. ----------

Deze vertegenwoordiging omvat tevens het sluiten van overeenkomsten tot het kopen, vervreemden of bezwaren van registergoederen, het sluiten van overeenkomsten, waarbij de stichting zich als borg of hoofdelijk medeschuldenaar verbindt, zich voor een derde sterk maakt of zich tot zekerheidstelling voor een schuld van een derde verbindt. ----------

2. Alle besluiten worden genomen met gewone meerderheid van stemmen, tenzij deze statuten een andere meerderheid voorschrijven. ------

BOEKJAAR EN GELDMIDDELEN. ----------

Artikel 6. ----------

Het boekjaar valt samen met het kalenderjaar. ----------

Artikel 7. ----------

De geldmiddelen van de stichting bestaan uit: ----------

a. het aanvangskapitaal; ----------

b. subsidies en giften; ----------

c. alle andere haar toevallende baten. ----------

Artikel 8. ----------

Jaarlijks binnen drie maanden na afloop van het boekjaar wordt door de penningmeester een schriftelijke rekening en verantwoording van de financiële gang van zaken over het afgelopen boekjaar opgemaakt.- De goedkeuring van deze stukken door het bestuur strekt tot décharge voor de penningmeester over het betreffende boekjaar. ----------

STATUTENWIJZIGING EN ONTBINDING. ----------

Artikel 9. ----------

Het bestuur is bevoegd wijziging in deze statuten aan te brengen, onverminderd de bevoegdheid van de rechtbank als bedoeld in de artikelen 294 en 296 Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek. ----------

Voor de wijziging van de statuten wordt vereist een bestuursbesluit genomen met een meerderheid van tenminste twee/derde van de in ----- functie zijnde bestuursleden in een speciaal daartoe belegde vergadering. ----------

Artikel 10. ----------

De stichting wordt ontbonden door een besluit van het bestuur en in de gevallen vermeld in het tweede boek van het Burgerlijk Wetboek.-- Voor ontbinding wordt vereist een bestuursbesluit genomen met een meerderheid van tenminste twee/derde van de in functie zijnde bestuursleden in een speciaal daartoe belegde vergadering .----------

Artikel 11. ----------

Ingeval van ontbinding treden de bestuursleden op als liquidateuren. Een eventueel batig saldo der liquidatie zal worden aangewend voor een doel dat aan het doel van de stichting zo nauw mogelijk verwant is. ----------

(HUISHOUDELIJK) REGLEMENT. ----------

Artikel 12. ----------

Tot nadere uitwerking van deze statuten, kan door het bestuur der stichting een huishoudelijk reglement worden vastgesteld. ----------

Ook kan het bestuur andere reglementen vaststellen. ----------

SLOTBEPALING ----------

Artikel 13. ----------

In gevallen waarin deze statuten niet voorzien, beslist het bestuur.-- Tenslotte verklaarde de comparant, dat het bestuur voor de eerste ---- maal zal bestaan uit één lid, te weten de oprichter, zowel in de ----- functie van voorzitter als in die van secretaris als in die van ------ penningmeester.

Waarvan akte, ---
in minuut, is verleden te Budel op de datum in het hoofd van deze ---
akte vermeld. ----------
Na zakelijke opgave van de inhoud van deze akte aan de comparant ----
heeft deze verklaard van de inhoud van deze akte te ----------
hebben kennisgenomen en op volledige voorlezing daarvan geen prijs --
te stellen. ----------
Vervolgens is deze akte na beperkte voorlezing door de comparant en -
mij, notaris, ondertekend. ----------
(getekend) J.v.d.Wittenboer; J.v.Knegsel. ----------

UITGEGEVEN VOOR AFSCHRIFT:

Uittreksel Handelsregister Kamer van Koophandel

KvK-nummer 41092925

Rechtspersoon

RSIN	803187269
Rechtsvorm	Stichting
Statutaire naam	Intermediaire Stichting van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens
Statutaire zetel	Geldrop
Bezoekadres	Kastanje 28, 5731NK Mierlo
Postadres	Postbus 324, 5660AH Geldrop
Telefoonnummer	0650425552
Datum akte van oprichting	15-10-1993
Activiteiten	SBI-code: 94996 - Overige ideële organisaties Ideële organisaties

Bestuurder

Naam	van den Wittenboer, Joannes Petrus
Geboortedatum en -plaats	14-05-1955, Mierlo
Datum in functie	15-10-1993
Titel	Voorzitter/secretaris/penningmeester
Bevoegdheid	Alleen/zelfstandig bevoegd

Uittreksel is vervaardigd op 28-10-2018 om 10.53 uur.

Waarmerk KvK

Dit uittreksel is gewaarmerkt met een digitale handtekening en is een officieel bewijs van inschrijving in het Handelsregister. In Adobe kunt u de handtekening bovenin het scherm controleren. Meer informatie hierover vindt u op www.kvk.nl/egd. De Kamer van Koophandel adviseert dit uittreksel alleen digitaal te gebruiken zodat de integriteit van het document gewaarborgd en de ondertekening verifieerbaar blijft.

2018-10-28 10:53:34

Uittreksel Handelsregister Kamer van Koophandel

KvK-nummer 17090220

Onderneming

Handelsnaam	Audio-Rarities
Rechtsvorm	Eenmanszaak
Startdatum onderneming	31-08-1995
Activiteiten	SBI-code: 46435 - Groothandel in beeld- en geluidsdragers
Werkzame personen	0

Vestiging

Vestigingsnummer	000010995021
Handelsnaam	Audio-Rarities
Bezoekadres	Kastanje 28, 5731NK Mierlo
Postadres	Postbus 324, 5660AH Geldrop
Telefoonnummer	0650425552
Datum vestiging	31-08-1995
Activiteiten	SBI-code: 46435 - Groothandel in beeld- en geluidsdragers Groothandel in cd's en Mp3 (smal assortiment met slechts één enkel product "Hitler's Inferno)
Werkzame personen	0

Eigenaar

Naam	van den Wittenboer, Joannes Petrus
Geboortedatum en -plaats	14-05-1955, Mierlo
Adres	Kastanje 28, 5731NK Mierlo
Datum in functie	31-08-1995

Uittreksel is vervaardigd op 28-10-2018 om 10.46 uur.

Waarmerk KvK

Dit uittreksel is gewaarmerkt met een digitale handtekening en is een officieel bewijs van inschrijving in het Handelsregister. In Adobe kunt u de handtekening bovenin het scherm controleren. Meer informatie hierover vindt u op www.kvk.nl/egd. De Kamer van Koophandel adviseert dit uittreksel alleen digitaal te gebruiken zodat de integriteit van het document gewaarborgd en de ondertekening verifieerbaar blijft.

2018-10-28 10:46:49

Kamer van Koophandel®
Heliconweg 62
Postbus 2005
8901 JA Leeuwarden

KVK.nl/contact

J.P. van den Wittenboer
Kastanje 28
5731NK Mierlo

Onderwerp: UBO Registratie
KVK-nummer: 41092925
Datum: 28 september 2022

Geachte heer/mevrouw,

Wij hebben u als UBO van Intermediaire Stichting van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens met KVK-nummer 41092925 opgenomen in het UBO-register. Het UBO-register is onderdeel van het Handelsregister.

0100251801

Uw gegevens
De gegevens van uw registratie vindt u in de bijlage. Zorg ervoor dat uw gegevens in het register altijd juist zijn. Geef wijzigingen binnen één week aan ons door via KVK.nl/UBO. De opgaveplichtige organisatie moet dat voor u doen.

Vindt u de registratie onjuist?
Als u vindt dat de registratie onjuist is, kunt u schriftelijk bezwaar aantekenen. De termijn daarvoor is zes weken en begint op de dag na dagtekening van deze brief. Neem eerst contact met ons op om te bepalen of een bezwaarschrift nodig is voor aanpassing van uw registratie. Ga voor meer informatie over het aantekenen van bezwaar naar: KVK.nl/bezwaar.

Wie kan uw gegevens inzien?
Wettelijk is bepaald dat een deel van uw gegevens openbaar is. Iedereen kan deze inzien. Het gaat om:
- voornaam en achternaam
- geboortemaand en –jaar
- nationaliteit
- woonstaat (woonland)
- de aard en omvang van het belang

De volgende gegevens zijn niet openbaar:
- BSN/buitenlands fiscaal identificatienummer (TIN)
- geboortedag, geboorteland en –plaats
- woonadres
- kopie van een geldig identiteitsbewijs
- kopie van document(en) waaruit de aard en omvang van het belang blijkt

Alleen bevoegde autoriteiten zoals het Openbaar Ministerie kunnen de niet-openbare gegevens inzien.

Voor vragen kunt u contact opnemen via KVK.nl/contact

Met vriendelijke groet,
Kamer van Koophandel

Dit is een automatisch gegenereerd bericht en daarom niet ondertekend.

KVK

Overzicht van UBO wijzigingen - KVK-nummer 41092925

Ingeschreven UBO

Volledige naam	Joannes Petrus van den Wittenboer
Adres	Kastanje 28
	5731NK Mierlo
	Nederland
Geboortedatum	14-05-1955
Geboorteplaats	Mierlo
Geboorteland	Nederland
Nationaliteit	Nederlandse
Afgeschermd	Nee
Datum aanvang	27 september 2020 *
Aard van het belang	Stemgerechtigde
Omvang van het belang	Groter dan 75% (en kleiner dan of gelijk aan 100%)
Registratiedatum	28 september 2022

*) Dit is de ingangsdatum van de UBO wetgeving. De werkelijke datum aanvang kan eerder zijn.

0100251802

Den Haag, internationale stad van vrede en recht

Luister

Den Haag heeft een bijzondere positie als stad van vrede en recht. De stad trekt veel regeringsleiders, internationale organisaties, kenniscentra, hulporganisaties, bedrijven en studenten. Zij werken hier met elkaar samen en delen hun kennis. Ze werken aan nieuwe ideeën om wereldwijde problemen op te lossen. En om een duurzame toekomst op te bouwen.

Al meer dan 100 jaar werken mensen in Den Haag aan internationaal recht. De stad telt ruim 200 internationale organisaties. Om er een paar te noemen: het Internationaal Gerechtshof, het Internationaal Strafhof, het Permanente Hof van Arbitrage, het Internationale Hof van Justitie en Europol. En non-gouvernementele organisaties (ngo's) zoals Unicef en Oxfam Novib. Ook vrijwel alle buitenlandse ambassades en consulaten bevinden zich hier.

Het Vredespaleis

Digitale wereld

Computers nemen steeds meer beslissingen over van mensen. Iedereen wordt steeds afhankelijker van digitale techniek. Over de hele wereld gebruiken mensen gegevens en delen die met anderen. Om misbruik van die gegevens te voorkomen, moeten gebruikers worden beschermd. Op het gebied van persoonlijke rechten, privacy, veiligheid en gelijkheid. De gemeente maakt daarom beleid en gedragsregels voor het gebruik van nieuwe digitale techniek. Voor meer informatie over de mogelijkheden in Den Haag op gebied van vrede en recht in de digitale wereld kunt u contact opnemen met Salima Oualite via e-mailadres salima.oualite@denhaag.nl.

ImpactCity Den Haag

Steeds meer ondernemers in Den Haag werken aan een duurzame toekomst. En vernieuwen op het gebied van humanitaire hulp (noodhulp), groene energie, klimaat en recht. Met het programma ImpactCity Den Haag helpt de gemeente startende en groeiende ondernemers daarbij. Zij brengt ondernemers in contact met investeerders en nieuw talent. En geeft ze toegang tot een breed netwerk, bedrijfslocaties, internationale handelsmissies en wedstrijden. Neem voor meer informatie contact op met ImpactCity Den Haag(Externe link).

Veilige wereld

Veiligheid is een voorwaarde voor vrede en recht. Daarom werkt Den Haag aan internationale veiligheid. En met succes. De Organisatie voor het Verbod op Chemische Wapens (OPCW), won in 2013 de Nobelprijs voor de Vrede. Voor haar belangrijke werk in onder andere Syrië. En in Den Haag zit het grootste veiligheidsnetwerk van Europa. In The Hague Security Delta (HSD)(Externe link) werken ruim 15.000 mensen in zo'n 400 organisaties samen. Vooral op het gebied van computerveiligheid.

Internationale zone

De internationale zone is een toplocatie voor internationale organisaties voor vrede en recht. Dit is belangrijk voor de economie van Den Haag. Daarom trekt de gemeente in dit gebied geld uit voor extra voorzieningen, veiligheid, openbare plekken in de stad en verbindingen voor het verkeer.

Internationaal netwerk

De gemeente ziet graag nieuwe organisaties naar Den Haag komen. Wil uw organisatie zich aansluiten bij het internationaal netwerk van Den Haag? De gemeente helpt u daar graag bij. Neem voor meer informatie contact op met de Directie Internationale Zaken.

Zie ook Internationale organisaties in Den Haag

83. Het Nederlandse rechtssysteem is gebaseerd op een combinatie van formele waarborgen die zijn vastgelegd in de grondwet en wetten, en informele waarborgen die zijn verankerd in de politieke cultuur en praktijk. De Commissie van Venetië en DG I erkennen dat informele normen cruciaal zijn voor het in stand houden van de rechtsstaat en dat staten ernaar moeten streven om dergelijke informele normen en praktijken te vestigen die de rechtsstaat ondersteunen in hun democratische en juridische culturen. Het bestaan van dergelijke normen die door alle instellingen worden geaccepteerd, is bewijs van een sterke cultuur voor de rechtsstaat in Nederland.

De ROB adviseert over de inrichting en het functioneren van het openbaar bestuur, en de beleidsmatige aspecten van financiële verhoudingen tussen Rijk, gemeenten en provincies.

RAAD VOOR HET OPENBAAR BESTUUR

> Retouradres Postbus 20011 2500 EA Den Haag

Dr. R.H.A. Plasterk
Informateur
t.a.v. Bureau Woordvoering Kabinetsformatie
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Raad voor het Openbaar Bestuur

Korte Voorhout 7
2511 CW, Den Haag
Postbus 20011
2500 EA Den Haag
www.raadopenbaarbestuur.nl
Twitter: Raad_ROB

Contactpersoon
Iris Sluiter

T 070-4267540
info@raadopenbaarbestuur.nl

Kenmerk
2023-0000778498

Uw kenmerk

Bijlage(n)
-

Datum 21 december 2023
Betreft Advies informatie

Geachte heer Plasterk,

Als informateur bent u recent gestart met een eerste informatieronde. Vanuit de eigen taak en verantwoordelijkheid denkt de Raad voor het Openbaar Bestuur (ROB) ook mee in de kabinetsformatie. Met deze brief vragen wij uw aandacht voor een aantal punten uit onze advisering die in deze informatieronde behulpzaam kunnen zijn.

Formeren en regeren vindt plaats op het fundament van de democratische rechtsstaat. We hebben in ons land een sterke democratische rechtsstaat, ook internationaal bezien. Zo oordeelde de Venetië Commissie van de Raad van Europa onlangs dat Nederland een goed functionerende staat is met sterke democratische instellingen en waarborgen voor de rechtsstaat. De bescherming van individuele rechten schiet soms ernstig en systemisch tekort, zo is gebleken uit de toeslagenaffaire. Maar de mechanismen van de rechtsstaat in Nederland hebben uiteindelijk wel gewerkt, aldus de Venetië Commissie: Nederland lijkt in staat en bereid om zijn fouten aan te pakken en te herstellen. Deze bereidheid en capaciteit om de democratische rechtsstaat goed te laten werken en te borgen, is en blijft onverminderd van groot belang.

Ook een veerkrachtige democratische rechtsstaat moet worden gedragen en onderhouden. Regering en parlement hebben hierin een voorbeeldfunctie. Dat betekent dat zij de waarden van de rechtsstaat onderschrijven, de spelregels volgen en actief bijdragen aan een levendige rechtsstatelijke cultuur. Dat betekent ook dat zij doorlopend een gesprek voeren over de rechtsstaat, met als doel om de vitaliteit en functie daarvan te onderhouden. Bewustwording over de waarden van de rechtsstaat is een manier om de rechtsstaat te versterken en de rechtsstatelijke cultuur bij de overheid en de samenleving te verstevigen. Zie daarover het advies ‘Een sterkere rechtsstaat’. Deze bewustwording en de voorbeeldfunctie die regering en parlement daarbij hebben, kan in de gesprekken van deze informatieronde niet ontbreken.

Datum
21 december 2023

Kenmerk
2023-0000778498

Nederland moet snel aan de slag met grote vraagstukken, met het herwinnen van gezag als belangrijkste opdracht voor de nieuwe regering. Deze grote vraagstukken zien bijvoorbeeld op knelpunten in de zorg, woningbouw en migratie die allemaal samenhangen met veranderingen in klimaat, bevolkingssamenstelling en internationale verhoudingen.
Het is van belang dat de overheid deze dringende, omvangrijke en complexe lange termijn opgaven adequaat en voortvarend oppakt, op een wijze waarbij de burger de overheid als bekwaam, betrokken en betrouwbaar ervaart. In het advies 'Gezag herwinnen' vindt u bruikbare handreikingen over hoe dat te (kunnen) bereiken.

Het is nodig om al bij de formatie te beginnen met gezag herwinnen. Een regeerakkoord als startdocument kan daaraan bijdragen. Dit staat in het advies 'Regeerakkoord als startdocument'.
Belangrijk is dat het regeerakkoord duidelijkheid geeft over de visie op publieke waarden en de keuzes die daarop volgen. Het moet richtinggevend zijn voor de lange termijn. Wij adviseren de formatie daarop te richten en om daarover ook met conclusies te komen.
Voor het vervolg is er ruimte voor het (gehele) parlement en de samenleving. Het is van belang dat zij worden betrokken bij het (voortdurend) vormgeven, bijstellen en concretiseren van 'wat en hoe' er nodig is om de gestelde doelen te behalen.
Een regeerakkoord als startdocument zet ook aan tot de gewenste verandering in de bestuurscultuur. Omdat het kan bijdragen aan de slagkracht van het kabinet, aan de wetgevende en controlerende functie van de Tweede Kamer en aan een werkwijze van de rijksdienst als één ambtelijke organisatie.

Het doel van de nu lopende informatieronde is vaststellen of er een basis is voor een vervolg over een vorm van politieke samenwerking als grondslag voor een stabiel kabinet. Ook vanuit het belang om zo spoedig mogelijk te komen tot een gezaghebbende en daadkrachtige regering, wensen wij u hierbij veel wijsheid en succes.
Indien gewenst, zijn wij graag bereid een nadere toelichting te geven op onze adviezen.

Met vriendelijke groet,

Han Polman,
Voorzitter

Iris Sluiter,
Secretaris-directeur

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Directie Constitutionele Zaken en Wetgeving
Afdeling Constitutionele Zaken

Kenmerk
2023-0000349260

Bijlagen
1

Datum 11 juli 2023
Betreft Voortgangsrapportage rapport Venetiëcommissie

1. Inleiding

Hierbij stuur ik u, mede namens de minister voor Rechtsbescherming, de voortgangsrapportage inzake het rapport van de Europese Commissie voor Democratie door Recht (de Venetiëcommissie), de 'Opinion on the Legal Protection of Citizens' aangaande Nederland, dat op 18 oktober 2021 openbaar is gemaakt.[1] Met deze brief kom ik de toezegging na, die ik tijdens het notaoverleg van 30 mei 2022 deed, om uw Kamer na een jaar te informeren over de wijze waarop het kabinet de aanbevelingen van de Venetiëcommissie verder uitgevoerd heeft.[2]

In de kabinetsreactie op voornoemd rapport is aandacht besteed aan het belang van het rapport en de daaruit voortvloeiende veertien voorstellen die de Venetiëcommissie doet voor mogelijke hervormingen in de wetgevende, uitvoerende en rechterlijke macht.[3] Voor de volledigheid is een Nederlandse vertaling van de aanbevelingen, die voor het gemak genummerd zijn, bijgevoegd. Zoals in de kabinetsreactie reeds uiteen gezet, zijn er van de veertien voorstellen elf die – al dan niet gedeeltelijk – het kabinet aangaan.[4]

2. Voortgang op de aanbevelingen van de Venetiëcommissie

De relevante aanbevelingen zijn in voornoemde kabinetsreactie verdeeld in de volgende categorieën en komen in deze brief in dezelfde structuur aan bod:
- Het wetgevingsproces (aanbevelingen 1, 2, 9 en 10);
- De toegang tot informatie (aanbevelingen 4, 7, 12 en 13);
- De positie van de burger (aanbeveling 8);
- Het gebruik van kunstmatige intelligentie (aanbeveling 11); en
- Constitutionele toetsing (aanbeveling 14).

[1] *The Netherlands – Opinion on the Legal protection of Citizens*, bijlage bij *Kamerstukken II* 2021/22, 35 510, nr. 85. Hierna: het rapport.
[2] *Kamerstukken II* 2021/22, 29 279, nr. 717.
[3] *Kamerstukken II* 2021/22, 29 279 en 35 510, nr. 708.
Voorgenoemde conclusies van de Venetiëcommissie zijn te vinden in paras. 134–137 van het rapport.
[4] *Kamerstukken II* 2021/22, 29 279 en 35 510, nr. 708, p. 2 en 3.

Directie Constitutionele Zaken en Wetgeving
Afdeling Constitutionele Zaken

Kenmerk
2023-0000349260

Wetgevingsproces

Ten aanzien van het wetgevingsproces heeft de Venetiëcommissie opgemerkt dat Nederland een uitgebreid systeem heeft voor het beoordelen van wetsontwerpen.[5] Toch werkte dit systeem niet goed in de situatie rond de kinderopvangtoeslag. In deze context heeft de Venetiëcommissie vier aanbevelingen gedaan ten aanzien van het wetgevingsproces, die eraan kunnen bijdragen herhaling te voorkomen.

Met betrekking tot de kwaliteit van wetgeving en het wetgevingsproces is de afgelopen tijd een aantal stappen gezet. Zo is uw Kamer bij brief van 11 juli 2022 en door het nadien gevoerde schriftelijke overleg nader geïnformeerd over de inventarisatie van hardvochtigheden in wetgeving op de diverse beleidsterreinen.[6] Bij het opstellen van wetten en regels moet worden nagedacht over en toegelicht hoe hardheden bij de uitvoering kunnen worden voorkomen of tegengegaan. Van belang is dat daarbij een realistisch mensbeeld wordt gehanteerd. De menselijke maat moet tot uitdrukking komen in de normstelling. Om dit mogelijk te maken is vereist dat in de voorbereidingsfase een maximale inspanning wordt geleverd, zodat alle denkbare gevallen waarop de norm van toepassing kan zijn in beeld worden gebracht en van een adequate respons worden voorzien. Dat kan zijn door meer categorisering in de normstelling toe te passen of door op specifieke onderdelen van de regeling meer beslisruimte aan het bestuursorgaan toe te kennen. In voornoemde brief staat ook een visie op het gebruik van hardheidsclausules. Een hardheidsclausule is met name bruikbaar als onderdeel van wetgeving waarin ervoor gekozen is om een te bewerkstelligen uitkomst of resultaat dwingend voor te schrijven, dus zonder beslisruimte voor het bestuursorgaan. In het geval die uitkomst of dat resultaat, gelet op het doel of de strekking van de wetgeving, onverhoopt zou leiden tot een onbillijkheid van overwegende aard, kan een hardheidsclausule soelaas bieden. Dergelijke clausules mogen evenwel niet dienen als panacee voor niet goed doordachte, te strenge of niet uitvoerbare wetgeving. Het kabinet is voornemens om deze visie op het gebruik van hardheidsclausules uit te werken in een wijziging van de Aanwijzingen voor de regelgeving. Tegelijk met deze wijziging zal in de Aanwijzingen ook het belang van evenredige wetgeving worden onderstreept. Deze wijzigingen zullen naar verwachting op korte termijn naar de Afdeling advisering van de Raad van State worden gezonden en in de tweede helft van dit jaar in werking treden.

Ter versterking van de kwaliteit van beleid en wetgeving is dit voorjaar voorts het Beleidskompas geïntroduceerd. Hierover is de Tweede Kamer op 20 oktober 2022 geïnformeerd.[7] Het Beleidskompas draagt bij aan het vroegtijdig nadenken over de gevolgen van beleid en wetgeving voor verschillende doelgroepen, het

[5] Rapport Venetiëcommissie, para. 41.
[6] *Kamerstukken II* 2021/22, 35 510, nr. 102. In het daaropvolgende schriftelijke overleg (*Kamerstukken II* 2021/22, 35 510, nr. 112) is in het antwoord op vraag 17 aangegeven wat de stand van zaken was bij de doorlichting van wetgeving op hardvochtige effecten. Recent heeft ook het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties een brief gestuurd over de inventarisatie van mogelijke hardvochtigheden (*Kamerstukken II* 2022/23, 29 362, nr. 324).
[7] *Kamerstukken II* 2022/23, 36 200 VI, nr. 10.

doenvermogen van burgers en de praktische uitvoerbaarheid. In dit kader wordt vanuit de Ontwikkelagenda Rijksdienst ingezet op praktijkgericht werken: door met de mensen en uitvoeringsorganisaties waar het om gaat in gesprek te gaan, wordt beleid gemaakt dat werkt voor de burger en dat uitvoerbaar is. Bij brief van 16 december 2022 heeft de minister voor Rechtsbescherming de Tweede Kamer geïnformeerd over de voorgenomen opzet en planning van de Staat van de wetgevingskwaliteit: een tweejaarlijkse verslaglegging die reflecties biedt op de ontwikkelingen in de rijksbrede wetgevingskwaliteit.[8] De eerste editie wordt naar verwachting in de tweede helft van 2023 aan de beide Kamers aangeboden. Verder wordt gewerkt aan de doorontwikkeling van de doenvermogentoets en is een nieuw Toetsingskader opgesteld ter versterking van de rijksbrede wetgevingstoets door het ministerie van Justitie en Veiligheid.[9] Op 23 september 2022 heeft de minister voor Rechtsbescherming u geïnformeerd over de stand van zaken van de invoeringstoets.[10] In 2022 en 2023 worden, verdeeld over diverse overheidsorganisaties, naar verwachting enkele tientallen invoeringstoetsen uitgevoerd. De ervaringen die worden opgedaan worden gedeeld in het Netwerk invoeringstoets waardoor anderen weer onderbouwd keuzes kunnen maken voor de inrichting van hun invoeringstoets. Hiermee moet sneller na inwerkingtreding van nieuwe wetgeving al duidelijk worden hoe een regeling uitpakt voor de burgers, organisaties of bedrijven voor wie de regeling is bedoeld en voor de uitvoerende instanties.

Begin dit jaar is voorts het wetsvoorstel versterking waarborgfunctie Algemene wet bestuursrecht in preconsultatie gebracht. Het wetsvoorstel is ter informatie aan de Kamer gezonden.[11] Hierbij is bezien hoe in de Algemene wet bestuursrecht (Awb) de rechtspositie van de burger bij overheidshandelen kan worden versterkt. Het wetsvoorstel bevat aanpassingen die beogen de menselijke maat in het bestuurs(proces)recht te vergroten en de overheid meer "responsief" te maken. Een deel van deze aanpassingen bestaat uit codificatie van algemene beginselen van behoorlijk bestuur of uitwerkingen daarvan. Zo wordt voorgesteld om het dienstbaarheidsbeginsel te codificeren door een bepaling op te nemen die bestuursorganen verplicht zich dienstbaar op te stellen bij de uitoefening van hun taken. Verder wordt voorgesteld om de uitzonderingen op de hoorplicht, die een uitwerking is van het formele zorgvuldigheidsbeginsel, voorafgaand aan het nemen van financiële beschikkingen te beperken. Ook bevat het wetsvoorstel een aanvulling op de codificatie van het motiveringsbeginsel, door de toevoeging dat de motivering van besluiten ook begrijpelijk moet zijn voor de belanghebbenden. Een afzonderlijke bijlage bij het wetsvoorstel bevat als discussiestuk een voorstel tot versterking van het evenredigheidsbeginsel door artikel 3:4, tweede lid, van de Awb van toepassing te laten zijn op gebonden bevoegdheden in formele wetten.[12] Inmiddels is de preconsultatie afgesloten en worden de opbrengsten

[8] *Kamerstukken II* 2022/23, 36 200 VI, nr. 111.
[9] Het toetsingskader is beschikbaar op https://www.kcbr.nl/beleid-en-regelgeving-ontwikkelen/beleidskompas/achtergrond-beleidskompas/toetsingsinstanties/jenv-rijksbrede-wetgevingstoetsing
[10] *Kamerstukken II* 2022/23, 35 510 nr. 103.
[11] *Kamerstukken II* 2022/23, 29 279, nr. 763.
[12] Bijlage bij *Kamerstukken II* 2022/23, 29 279, nr. 763.

hiervan geïnventariseerd en verwerkt. De volgende stap is dat het wetsvoorstel in (internet)consultatie wordt gegeven.

Toegang tot informatie

Met betrekking tot de toegang tot informatie van het parlement vindt de Venetiëcommissie onder andere dat het informatierecht van artikel 68 van de Grondwet praktisch en doeltreffend moet worden gemaakt. Het kabinet onderschrijft het belang van een goede informatievoorziening aan het parlement. Dat betreft zowel het actief informeren van de Kamers als het reageren op informatieverzoeken van een of meer Kamerleden. Uitgangspunt daarbij is dat informatievoorziening tijdig, open en compleet is.

Hiertoe worden sinds Prinsjesdag 2022 in beginsel bij alle Kamerstukken de bijbehorende beslisnota's openbaar gemaakt.[13] Deze maatregel vult de werkwijze verder aan die sinds 1 juli 2021 geldt, waarbij bij Kamerstukken over wetgeving en bij beleidsvormende brieven aan de Kamer de onderliggende beslisnota's worden meegestuurd.[14] Hiermee wordt beoogd meer openheid te geven over de afwegingen die ten grondslag liggen aan het beleid. In deze nota's worden persoonlijke beleidsopvattingen van ambtenaren bovendien niet meer gelakt. Op deze wijze zijn al duizenden beslisnota's aan uw Kamer verstrekt. Daarnaast is het sinds oktober 2020 kabinetsbeleid dat gerichte verzoeken om specifieke documenten vanuit de Kamers worden gehonoreerd.[15]

Los van dit soort concrete maatregelen geldt dat een goede informatievoorziening iets is dat bewindspersonen vooral in de praktijk zullen moeten waarmaken. Het kabinet hecht eraan over de informatievoorziening met het parlement in dialoog te blijven om goed in beeld te houden waar nog eventuele aanvullende informatiebehoefte ligt en te bezien hoe daar vanuit het kabinet op kan worden ingespeeld.

De Venetiëcommissie heeft daarnaast aanbevolen dat informatiestromen binnen overheidsdiensten en tot op ministerieel niveau, met name over kwesties die tegen het huidige beleid ingaan, moeten worden verbeterd. De kabinetsreactie deelt de constatering dat de informatievoorziening, openbaarmaking van de overheid en de bijbehorende informatiehuishouding structureel verbeterd moeten worden om situaties zoals beschreven in het rapport 'Ongekend Onrecht' in de toekomst te voorkomen.[16] Hieronder worden de meerdere trajecten die lopen en bijdragen aan het verbeteren van de informatiestromen toegelicht.

Vanuit het rijksbrede programma Open Overheid wordt integraal gestuurd op de gewenste verbetering van de informatiehuishouding en openbaarmaking (actief en op verzoek). Het Meerjarenplan Openbaarheid en Informatiehuishouding, dat voor

[13] *Kamerstukken II* 2021/22, 28 362, nr. 59.
[14] *Kamerstukken II* 2020/21, 28 362, nr. 56.
[15] *Stcrt*. 2020, 52 392, p. 7.
[16] Het verbeteren van de omgang met overheidsinformatie is ook benoemd in de door het kabinet gepubliceerde werkagenda 'waardengedreven digitaliseren'. Verder heeft informatie- en gegevenshuishouding in de I-Strategie Rijk 2021-2025 een prominente plek gekregen.

Prinsjesdag naar uw Kamer wordt gestuurd, beschrijft uitgebreid welke maatregelen we verder nemen om de gewenste verbetering te realiseren. We werken nu aan het verbeteren van de informatiehuishouding door maatregelen te nemen op het gebied van kennis, kunde, capaciteit van medewerkers, werkprocessen/beleid, IT-systemen en bestuur en naleving. Voorbeelden hiervan zijn het aantrekken van meer informatieadviseurs door arbeidsmarktcampagnes, het aanbieden van workshops en opleidingen, het blijvend bewaren van websites van de Rijksoverheid en de aanschaf van nieuwe zoek- en vindsoftware en laksoftware. Ook zijn bij ministeries contactpersonen voor de Wet open overheid (Woo) aangesteld. Deze contactpersonen kunnen vragen beantwoorden van bijvoorbeeld burgers, journalisten en bedrijven over de beschikbaarheid van overheidsinformatie.

De Archiefwet speelt daarnaast een belangrijke rol bij de verbetering van de informatiehuishouding. De Archiefwet is de kaderwet die de regels voor goed beheer van overheidsinformatie geeft: basisregels die organisaties moeten toepassen om te komen tot goed beheer, selectie en overbrenging van overheidsinformatie. Omdat de huidige Archiefwet nog erg gericht is op papieren informatiestromen herziet het ministerie van Onderwijs Cultuur en Wetenschap op dit moment de wet. Het doel van deze herziening is om duurzaam (digitaal) informatiebeheer te bevorderen en overheidsorganisaties te stimuleren om al bij het opstellen en de ontvangst van informatie te zorgen voor goed informatiebeheer.

Voorts is met de inwerkingtreding van de Woo het Adviescollege Openbaarheid en Informatiehuishouding (ACOI) opgericht. Het ACOI adviseert, gevraagd en ongevraagd, aan de regering en het parlement over openbaarheid en goed beheer van overheidsinformatie. Daarnaast is er een Regeringscommissaris Informatiehuishouding aangesteld die periodiek, onafhankelijk en op verzoek aan de Kamer over de voortgang en knelpunten ten aanzien van de informatiehuishouding rapporteert. Uw Kamer ontvangt binnenkort een uitgebreide tussenrapportage waarin de bevindingen en de aandachtspunten van de Regeringscommissaris worden gepresenteerd. Recent hebben zowel het ACOI als de Regeringscommissaris Informatiehuishouding een advies uitgebracht over het beheren en bewaren van chatberichten bij de Rijksoverheid. Het kabinet heeft de aanbevelingen uit dit advies overgenomen.[17]

De specifieke eisen en verantwoordelijkheden voor de gegevens, informatie en algoritmes van overheidsorganisaties worden met de verplichte komst van de Chief Data Officer(s) (CDO's) verder geformaliseerd en geüniformeerd. Er wordt een CDO-stelsel ingericht, inclusief functie(beschrijving), bijbehorend gremium en een gezamenlijke agenda. Tot slot worden de wettelijke eisen op het gebied van metadatering, een randvoorwaarde om informatie beter te kunnen vinden en uitwisselen, aangescherpt via de herziening van de Wet hergebruik

[17] Zie ook *Kamerstukken II* 2022/23, 36 200 VII, nr. 152.

overheidsinformatie en wordt er toegewerkt naar een uniforme metadata standaard (MDTO) voor alle bestuurslagen.[18]

Vanuit het programma 'Grenzeloos Samenwerken' wordt daarnaast het ethisch vermogen van ambtenaren op alle niveaus versterkt. Om bewindspersonen goed te kunnen adviseren, dienen rijksambtenaren de mogelijkheid te hebben belangen zorgvuldig af te wegen. Dat kan alleen wanneer ambtenaren een ander geluid kunnen laten horen als dat nodig is. Met diverse workshops en dialogen wordt geoefend met het laten horen van en omgaan met tegengeluiden en gewerkt aan een open en veilige gesprekscultuur. Het doel hiervan is het creëren van bewustzijn over en het bespreekbaar maken van gedrag. Aanvullend is een aanpak ontwikkeld om gestructureerd in gesprek te gaan over dilemma's in het werk en zo de omgang rondom openbaarheid te verbeteren.

Het is belangrijk om ook het samenspel tussen politiek, beleid en uitvoering te versterken. Samen met de Standen van de Uitvoering en/of knelpuntenbrieven, die inmiddels door meer dan 20 publieke dienstverleners zijn opgesteld, vormt de Staat van de Uitvoering een belangrijke impuls voor het gesprek over dilemma's die spelen op dit punt.[19] Uit de op 18 januari 2023 aan uw Kamer aangeboden Staat van de Uitvoering blijkt dat er veel goed gaat in de publieke dienstverlening.[20] Burgers en ondernemers worden doorgaans goed geholpen. Maar, zo blijkt uit deze eerste rapportage, er zijn redenen tot zorg over de toekomstbestendigheid van de publieke dienstverlening in ons land. Geconstateerd wordt dat de bestaande complexiteit het grootste knelpunt is in de uitvoering. Het kabinet onderschrijft de indringende analyse en de knelpunten in de Staat van de Uitvoering. Haar reactie op de rapportage is, door de minister voor Armoedebeleid, Participatie en Pensioenen en mijzelf, op 16 juni 2023 aan de Tweede Kamer aangeboden.[21]

Ten slotte behandelt de Venetiëcommissie de mogelijkheid tot verbetering van de informatie-uitwisseling tussen de staatsmachten. In de kabinetsreactie van vorig jaar werd reeds verwezen naar het feit dat dit thema expliciet onderdeel zou zijn van de opdracht van de toen nog in te stellen staatscommissie rechtsstaat. Deze staatscommissie is inmiddels formeel ingesteld bij publicatie van het instellingsbesluit van 13 maart 2023.[22] Als voorzitter van de staatscommissie is benoemd prof. dr. H.R.B.M. (Henk) Kummeling. De staatscommissie heeft tot taak om concrete maatregelen voor te stellen om het functioneren van de drie staatsmachten en hun onderlinge verhouding in de praktijk te versterken en zal voor 1 juni 2024 haar advies aanbieden aan regering, parlement en rechtspraak.

In het kader van de verbetering van de informatie-uitwisseling tussen de staatsmachten wijst de Venetiëcommissie ook op de toegevoegde waarde van de

[18] *Werkagenda Waardengedreven Digitaliseren*, p. 40, bijlage bij *Kamerstukken II* 2022/23, 26 642, nr. 940.
[19] Zie voor een overzicht van de Standen van de Uitvoering 2022: *Staat van de Uitvoering 2022*, bijlage bij *Kamerstukken II* 2022/23, 29 362, nr. 321.
[20] *Kamerstukken II* 2022/23, 29 362, nr. 321.
[21] Zie bijlage bij *Kamerstukken I* 2022/23, 31 731, nr. M.
[22] *Stcrt*. 2023, 7635.

publicatie van rechterlijke uitspraken. Sinds eind 2021 geeft de Raad voor de rechtspraak met het programma 'Meer en verantwoord publiceren' uitvoering aan het streven om het merendeel van de rechterlijke uitspraken online te publiceren. Omdat een wettelijke regeling dit streven verder kan ondersteunen, zijn de beleidsmatige voorbereidingen van een wetstraject ter hand genomen. In verband met de uitvoeringslasten rondom het pseudonimiseren van de uitspraken worden door de rechtspraak digitale pseudonimiseringstools ontwikkeld.[23]

Positie van de burger

De Venetiëcommissie heeft in haar rapport terecht aandacht gevraagd voor de verbetering van de rechtspositie van de burger in onze rechtsstaat en verwijst daarbij onder andere naar de toegang tot relevante informatie en klachtprocedures voor individuen. In lijn met de aandachtspunten van de Venetiëcommissie, heeft het kabinet op dit vlak een aantal stappen gezet ter verbetering.

Zo wordt met de Wet Modernisering Elektronisch Bestuurlijk Verkeer – die op 9 mei 2023 door de Eerste Kamer is aangenomen – voor overheidsorganisaties een zorgplicht geïntroduceerd die haar verplicht om zorg te dragen voor passende ondersteuning aan burgers bij al het verkeer met dat bestuursorgaan (ook niet-elektronisch).

Het kabinet werkt daarnaast aan de nadere vormgeving van de ondersteuningsstructuur voor (al dan niet) tijdelijk kwetsbare burgers en ondernemers. Bestaande en nieuwe programma's worden hierin meegenomen, zoals de Informatiepunten Digitale Overheid en de overheidsbrede loketten. Bij deze loketten neemt een overheidsdienstverlener de coördinatie op zich als er meer uitvoeringsorganisaties betrokken zijn met directe lijnen naar die uitvoeringsorganisaties om burgers helpen. Er lopen momenteel drie praktijkinitiatieven met dergelijke loketten, in Amsterdam, Utrecht en Enschede. Eind dit jaar volgt een advies over de inrichting van deze loketten en mogelijke landelijke uitrol.

Binnen het overheidsbrede programma 'Werk aan Uitvoering' (WaU) wordt gewerkt aan het verbeteren van de dienstverlening aan burgers en ondernemers, het verstevigen van de verbinding tussen beleid en uitvoering en het versterken van de kracht van de uitvoering om recht te doen aan wat burgers en ondernemers nodig hebben. In het WaU-programma wordt het centraal stellen van de menselijke maat in dienstverlening uitgewerkt en is het komen tot betere wet- en regelgeving een belangrijke prioriteit, waarbij het perspectief van burgers en ondernemers is meegenomen en er oog is voor de uitvoerbaarheid en het reduceren van complexiteit. Over de voortgang op dit programma wordt uw Kamer separaat geïnformeerd.

Voor het verder verbeteren van klacht- en bezwaarprocedures wordt dit najaar in samenwerking met een aantal gemeenten een basis gelegd voor een landelijk

[23] Zie brief van de minister voor Rechtsbescherming van 28 juni 2023, kenmerk 4562722.

implementeerbaar informeel en laagdrempelig digitaal bezwarenplatform waarmee zowel burgers als overheden worden ondersteund.

Eerder in deze brief is reeds gerefereerd aan het feit dat de staatscommissie rechtsstaat met haar werkzaamheden gestart is. De positie van de burger is centraal gesteld in het instellingsbesluit van deze commissie.[24] De advisering dient vanuit het burgerperspectief te gebeuren en de staatscommissie zal bij haar werkzaamheden werkwijzen toepassen die waarborgen dat burgers inbreng kunnen leveren. In het rapport zal de commissie zichtbaar maken hoe deze inbreng geleverd is en tot uitdrukking is gebracht in haar analyse en voorstellen. Het advies heeft uiteindelijk onder andere als doel om de bescherming van burgers tegen maatregelen of beslissingen van de wetgever en bestuursorganen beter te borgen, alsmede de effectieve rechtsbescherming in gerechtelijke procedures te verzekeren. Zoals gezegd zal de commissie voor 1 juni 2024 haar advies aanbieden aan regering, parlement en rechtspraak.

Kunstmatige Intelligentie (AI)

De Venetiëcommissie gaat in haar rapport in op de rol die het gebruik van AI gespeeld heeft bij de gebeurtenissen rondom de kinderopvangtoeslag.[25] Als gevolg hiervan raadt de ze aan dat de uitvoerende macht, de Autoriteit Persoonsgegevens en andere relevante organen de ontwikkelingen op het gebied van AI op de voet moeten volgen, en nieuwe ontwikkelingen betrokken moeten worden bij het ontwerpen van nieuwe AI-systemen en wanneer bestaande systemen worden herzien.

Het kabinet volgt de ontwikkelingen op het gebied van kunstmatige intelligentie op de voet. Zo wordt gewerkt aan een kabinetsbrede visie op generatieve AI, waarin zowel risico's als kansen van deze nieuwe technologie in kaart worden gebracht. We zijn betrokken bij de onderhandelingen van de AI Verordening binnen de Europese Unie en het AI verdrag van de Raad van Europa. Zo zorgen we ook op Europees niveau voor wettelijke regulering van de ontwikkeling van en het gebruik van AI-systemen.

Daarnaast worden er instrumenten en werkwijzen ontwikkeld om te komen tot een verantwoorde inzet van algoritmes en AI-systemen bij de overheid en daarbuiten. Op die manier worden er praktische handvatten geboden voor de toepassing van wetgeving. Een voorbeeld hiervan is de ontwikkeling van een implementatiekader voor toepassing van algoritmes door de overheid. Ook de bekendheid van de door het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties ontwikkelde instrumenten, het Impact Assessment Mensenrechten en algoritmes (IAMA) en de handreiking non-discriminatie by design, neemt toe. Zo blijkt uit recent onderzoek van de Auditdienst Rijk, naar de bekendheid van de handreiking non-discriminatie, dat driekwart van de respondenten bekend is met het bestaan van de handreiking.[26] Ongeveer de helft

[24] *Stcrt*. 2023, 7635.
[25] Rapport Venetiëcommissie, paras. 93-99.
[26] Het betreffende rapport van de Audit Dienst Rijk, over de bekendheid van de Handreiking non-discriminatie, is als bijlage bij de brief van de staatssecretaris van Binnenlandse Zaken

van de respondenten had ook echt actief kennisgenomen van de inhoud van de handreiking. Verder is in december 2022 het algoritmeregister voor de overheid gelanceerd. Daarin publiceren overheidsorganisaties de impactvolle algoritmes die zij gebruiken.

Ten slotte werken we aan versteviging van het toezicht op het gebied van algoritmes door de oprichting van een algoritmetoezichthouder, die in januari 2023 is gelanceerd in de vorm van de directie Coördinatie Algoritmes bij de Autoriteit Persoonsgegevens (AP).[27]

Constitutionele toetsing

Zoals de Venetiëcommissie heeft opgemerkt is Nederland de enige lidstaat van de Raad van Europa die constitutionele toetsing van wetten door de rechter uitsluit.[28] Hoewel dit volgens de Venetiëcommissie in de meeste gevallen geen problemen oplevert, stelt ze toch voor dat zou kunnen worden overwogen om het toetsingsverbod van artikel 120 van de Grondwet te wijzigen, of dat andere mechanismen voor constitutionele toetsing zouden moeten worden ingevoerd.[29] Met een analyse van de mogelijkheden is een begin gemaakt door het vorige kabinet, naar aanleiding van diverse toezeggingen om een grondwetstraject tot herziening van artikel 120 Grondwet technisch voor te bereiden. In de kabinetsreactie is aangegeven dat het nieuwe kabinet de nadere uitwerking van constitutionele toetsing ter hand zal nemen. Daartoe is eerst een hoofdlijnenbrief aan de Tweede Kamer gestuurd.[30]

Deze hoofdlijnenbrief, waarin wordt ingegaan op de verschillende aspecten en mogelijkheden van constitutionele toetsing, is op 1 juli 2022 aan zowel de Tweede Kamer als de Eerste Kamer gestuurd.[31] In de hoofdlijnenbrief worden de verschillende opties voor de invoering van constitutionele toetsing afgewogen. Het kabinet licht hierbij toe waarom het de voorkeur geeft aan de invoering van gespreide, *ex post* toetsing door de rechter van formele wetten aan klassieke vrijheidsrechten, met juridisch bindende uitspraken tot gevolg. Daarbij heeft het kabinet als voorkeur uitgesproken dat bij geconstateerde strijd tussen een wettelijke bepaling en de Grondwet de rechter de wettelijke bepaling buiten toepassing kan laten.

Op 19 april 2023 vond een commissiedebat plaats over de hoofdlijnenbrief. Ik heb tijdens het debat de toezegging gedaan rond de zomer van 2023 een brief naar uw Kamer te sturen met daarin een lijst van de klassieke grondrechten waaraan zal kunnen worden getoetst. Tijdens het commissiedebat heb ik voorts aangegeven een verdiepend onderzoek te (laten) doen naar de grondwettelijke

en Koninkrijksrelaties op 7 juli 2023 (kenmerk 2023-0000390213) aan uw Kamer aangeboden.
[27] *Kamerstukken II* 2022/23, 26 643, nr. 953.
[28] *The Netherlands – Opinion on the Legal protection of Citizens*, par. 125, bijlage bij *Kamerstukken II* 2021/22, 35 510, nr. 85.
[29] *The Netherlands – Opinion on the Legal protection of Citizens*, par. 127, bijlage bij *Kamerstukken II* 2021/22, 35 510, nr. 85.
[30] *Kamerstukken II* 2021/22, 29 279 en 35 510, nr. 708, p. 12.
[31] *Kamerstukken II* 2021/22, 34 430, nr. AE, p. 12.

beperkingssystematiek.[32] Verder heeft het Kamerlid Omtzigt voorafgaand aan het commissiedebat een initiatiefnota ingediend met enkele voorstellen voor aanpassing van het voorstel.[33] Het kabinet neemt deze voorstellen in overweging en komt zo snel mogelijk met een reactie. Tot slot is tijdens dit commissiedebat de wens uitgesproken voor het einde van het kalenderjaar een wetsvoorstel in consultatie te brengen. Hiermee hoopt het kabinet tegemoet te komen aan het tijdens het commissiedebat geuite verzoek van de Kamer om spoedig met een wetsvoorstel te komen.

3. Conclusie

Het rapport van de Venetiëcommissie heeft belangrijke stof tot nadenken gegeven met betrekking tot de verbetering van de rechtsstaat in Nederland en heeft het kabinet aangespoord de verwezenlijking van deze verbetering voort te zetten. Met deze voortgangsrapportage heb ik getracht tegemoet te komen aan de wens om inzicht te krijgen in de concrete maatregelen die in deze context genomen zijn.

Tijdens het notaoverleg van 30 mei 2022 heb ik toegezegd een kopie van deze voortgangsrapportage aan de Venetiëcommissie te zullen sturen met daarbij een verzoek om reactie. Zodra de Engelse vertaling van deze brief beschikbaar is, zal ik dit doen. Ik hecht er waarde aan de mening van de Venetiëcommissie te krijgen over de door Nederland ingezette maatregelen. Uiteraard houd ik uw Kamer op de hoogte van de reactie van de Venetiëcommissie.

De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,

Hanke Bruins Slot

[32] Nadien is op 30 mei jl. de motie Omtzigt c.s. aangenomen over het meenemen van de aanpassing van de beperkingssystematiek van de Grondwet bij de consultatie over wijziging van artikel 120 van de Grondwet. Zie *Kamerstukken II* 2022/23, 36 200 VII, nr. 165.
[33] *Kamerstukken II* 2022/23, 36 344, nr. 2.

Europese Commissie

Brussel, 24.7.2024
SWD(2024) 819 final

Verslag over de rechtsstaat 2024
Landenhoofdstuk over de situatie op het gebied van de rechtsstaat in Nederland

Het Nederlandse justitiële stelsel geniet nog steeds een zeer groot vertrouwen in de onafhankelijkheid van de rechterlijke macht.

Zowel bij het brede publiek als bij bedrijven is het vertrouwen in de onafhankelijkheid van de rechterlijke macht in Nederland nog steeds groot. In 2024 beoordeelt 70 % van de brede bevolking en 74 % van de bedrijven de onafhankelijkheid van de rechtbanken en rechters als “vrij goed of zeer goed”

Alle staatsmachten hebben een aantal verdere stappen gezet om de tekortkomingen aan te pakken die hebben geleid tot de toeslagenaffaire, en een Staatscommissie rechtsstaat heeft aanbevelingen gedaan om de rechtsbescherming van burgers te versterken. De Staatscommissie presenteerde haar eindverslag op 10 juni 2024, met tien voorstellen ter versterking van de rechtsbescherming van de burgers.

De Nederlandse Staat is niet gebonden of gehouden aan het advies door Prof.dr. Henk Kummeling over de Nederlandse rechtsstaat. Net als de edities van het European Justice Scoreboard (EJS) een niet-bindend karakter heeft, brengt de Venetië Commissie van de Raad van Europa jaarlijkse advies uit over rechtsstaatrapporten aan de lidstaten van de EU. De aanbevelingen door de commissie rechtsstaat zijn niet juridisch bindend.

Ministerie van Justitie en Veiligheid

> Retouradres Postbus 20301 2500 EH Den Haag

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Directoraat-Generaal Rechtspleging en Rechtshandhaving
Directie Rechtsbestel
Rechtspraak en Geschilopl.

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

Onze referentie
5565030

Bijlage(n)
3

Datum 28 juni 2024
Betreft Adviesrapport Staatscommissie rechtsstaat

Hierbij stuur ik uw Kamer, mede namens de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, het rapport "De gebroken belofte van de rechtsstaat" van de Staatscommissie rechtsstaat, alsmede de publieksversie van het rapport en het bijbehorende achtergronddocument. Ik dank de Staatscommissie voor haar doorwrochte rapport.

Een gelijkluidende brief heb ik gezonden aan de Eerste Kamer der Staten-Generaal.

Het volgende kabinet zal de beleidsreactie op het advies aan uw Kamer doen toekomen.

De Minister voor Rechtsbescherming,

F.M. Weerwind

De gebroken belofte van de rechtsstaat

Tien verbetervoorstellen met oog voor de burger

Staatscommissie rechtsstaat

Staatscommissie
rechtsstaat

Advies in het kort

De belofte van de rechtsstaat wordt voor een aanzienlijke groep burgers niet ingelost. Dit is het gevolg van politieke besluitvorming of het uitblijven ervan. Te vaak is de rechtsstaat niet leidend in het handelen van politici, bestuurders en medewerkers van de overheid. De overheid is te ingewikkeld geworden en de rechtsbescherming schiet tekort. Het is aan het parlement en de regering om tempo te maken met het repareren van de rechtsstaat.

De rechtsstaat vraagt permanent onderhoud. De komende jaren zijn doortastende juridische en politiek-bestuurlijke maatregelen nodig tegen de verwaarlozing van de rechtsstaat voor burgers in een kwetsbare positie. Die maatregelen moeten de belofte van de rechtsstaat ook voor hen inlossen. Hiertoe doet de Staatscommissie rechtsstaat – vanuit burgerperspectief – tien voorstellen aan het parlement, de regering, de rechtsprekende macht en overheidsorganisaties met burgercontact.

Het onderhouden van de rechtsstaat is niet gratis.
En het kost ook geld om te herstellen wat er mis is gegaan.
Een goed functionerende rechtsstaat voor iedereen vereist dus financiële investeringen. Bijvoorbeeld in een betere toegang van de burger tot het recht. In beter contact tussen burger en overheid. En in een sterkere rechtsstatelijke cultuur.

De belofte van de rechtsstaat

Een samenleving waarin burgers door en tegen de overheid beschermd zijn, invloed hebben op de overheidsmacht en ondersteuning krijgen als dat nodig is.

De gebroken belofte van de rechtsstaat

Wat Ginny altijd zal bijblijven is de manier waarop de overheid haar moeder behandelde: *"als crimineel"*. Ze kan zich nog goed herinneren dat ze op een dag de post meenam naar haar moeder – met daarin maar liefst zeven brieven van de Belastingdienst. *"Ik zag gewoon de paniek in de ogen van mijn moeder."*

In de brieven stond dat haar moeder elke maand een bepaald geldbedrag moest terugbetalen. Die kon dat echter niet betalen en belde daarom de Belastingdienst. *"De vrouw aan de telefoon zei toen dat mijn moeder het wel móest betalen, omdat ze zichzelf in deze financiële situatie had gebracht en daarom de consequenties maar moest dragen. Mijn moeder zei toen dat ze zo gestrest was dat ze van de brug wilde springen, waarop die vrouw aan de telefoon zei: 'Dat is niet ons probleem'."* [1]

In wat het 'toeslagenschandaal' is gaan heten, zijn inmiddels zo'n 35 duizend mensen erkend als slachtoffer van het handelen van de overheid.[2] Mensen zoals Ginny's moeder. Maar de slachtoffers zijn niet alleen ouders. Het gaat ook om veel kinderen: die kregen wanhopige en radeloze ouders en werden daar ernstig de dupe van. Een fors aantal werd uit huis geplaatst. Veel ouders leveren tot op de dag van vandaag strijd om dit onrecht ongedaan te maken. Hun levens zijn getekend, die van hun kinderen evenzeer. De overheid heeft onherstelbare schade aangericht.

Angst voor de overheid

De essentie van de rechtsstaat is dat deze burgers beschermt tegen machtsmisbruik door de overheid. De belofte van de rechtsstaat is een samenleving waarin burgers door en tegen de overheid beschermd zijn, invloed hebben op de overheidsmacht en ondersteuning krijgen als dat nodig is.

Het toeslagenschandaal heeft pijnlijk duidelijk gemaakt dat burgers niet de bescherming kregen die ze van de overheid mogen verwachten. De overheid keerde burgers haar rug toe en misbruikte haar macht. Hetzelfde gebeurde in Groningen, waar de overheid klachten van mensen over de desastreuze en zichtbare gevolgen van de gaswinning jarenlang bagatelliseerde en negeerde. Voor veel burgers werd het lastiger om hun recht te halen, omdat overheidsbeleid hun toegang tot het recht steeds meer beperkte. Zij verhoogde de drempels voor toegang tot rechtsbijstand: de bezuinigingen op het stelsel van rechtsbijstand hebben geleid tot een tekort in de sociale advocatuur. Dit alles leidt tot de zorgwekkende conclusie dat de belofte van de rechtsstaat niet waargemaakt wordt.

De overheid schiet dus tekort. En dit beperkt zich niet tot de belofte van rechtsbescherming. Burgers in een kwetsbare positie krijgen ook te maken met moeilijk te doorgronden regelingen, bureaucratische procedures en ondoordringbare schotten. Hiermee stuurt de overheid hen van het kastje naar de muur en laat zij hen dwalen langs loketten. Een aanzienlijke groep mensen leeft onder het bestaansminimum omdat ze geen beroep durven te doen op inkomensregelingen: die zijn voor hen te ingewikkeld of onvoorspelbaar. Dit ondermijnt het vermogen van burgers om volwaardig mee te doen in de samenleving. Ook deze volwaardige deelname is een belofte die de rechtsstaat in zich draagt.

Een groeiende groep mensen in kwetsbare omstandigheden rekent niet langer op de overheid. Sterker nog: ze zijn er bang voor. Zij stuiten in hun omgang met overheidsorganen en uitvoeringsorganisaties op een onverschillige en afhoudende houding. Dat is bepaald geen nieuwe constatering. Een fors aantal onderzoeken en officiële onderzoekscommissies heeft de afgelopen decennia overtuigend bewijs geleverd voor overheidspraktijken die niet goed werken.[3] Dit heeft echter niet tot wezenlijke veranderingen geleid. De rechtsstaat is in een staat van verwaarlozing terechtgekomen.

---

[1] *Ginny (naam gefingeerd) groeide op in een gezin dat gedupeerd is door het toeslagenschandaal. Lees haar verhaal hier:* 'Hoe toekomst van toeslagenkinderen werd verwoest: "Ik heb 70.000 euro schuld"'; *funx.nl/news, 9 februari 2023.*

[2] Ministerie van Financiën, Dienst Toeslagen, Feiten en cijfers: 34.985 erkend gedupeerden, 2.990 bezwaren waarover UHT een beslissing nam, herstel.toeslagen.nl, 2 mei 2024.

[3] Zie bijvoorbeeld: Parlementaire enquêtecommissie Fraudebeleid en Dienstverlening 2024, Parlementaire ondervragingscommissie Kinderopvangtoeslag 2020, Parlementaire enquêtecommissie aardgaswinning Groningen 2023, Oomkens e.a. 2022, Algemene Rekenkamer 2024.

Er is, met andere woorden, een kloof te dichten tussen enerzijds de overheid en anderzijds burgers in een kwetsbare positie. De eerste moet zorgen dat er een eind komt aan de verwaarlozing van de rechtsstaat voor de laatsten. Zij moet de belofte van de rechtsstaat inlossen.

Een ervaringsdeskundige deelt tijdens een rondetafelgesprek met de staatscommissie haar gedachten over de overheid: *"Het minste wat ik van de overheid verwacht is dat ze ons niet verder de ellende in helpt. Dat is wat nu wel gebeurt. Er zit zo'n gat tussen hoe je denkt dat de wereld zou moeten werken en hoe het echt is, dat je aan jezelf gaat twijfelen. Dat wantrouwen werkt de overheid zelf in de hand. Ze voldoet steeds niet aan verwachtingen, laat burgers in de steek. Dan gaan mensen vanzelf complotten zien – om maar te verklaren waarom de realiteit zo anders is dan hun verwachting."*

Burgers aan het woord

Sinds haar aantreden in februari 2023 is de Staatscommissie rechtsstaat op meerdere plaatsen in het land met burgers in gesprek gegaan over de rechtsstaat. Wat ervaren zij als de belangrijkste knelpunten in het functioneren van de rechtsstaat? En welke maatregelen kan de overheid nemen om dit functioneren te verbeteren?

De staatscommissie heeft burgers op heel verschillende manieren gevraagd naar antwoorden op deze vragen, bijvoorbeeld via flitspeilingen, internetconsultaties en een open forum. Ook tijdens twaalf locatiegesprekken, verspreid over het hele land, hebben burgers hun ervaringen met de rechtsstaat gedeeld. En via het landelijke burgerpanel hebben zij aanbevelingen geformuleerd hoe het beter kan. Ook heeft de staatscommissie een hackathon[4] georganiseerd en heeft zij mensen gevraagd om een brief te schrijven over hun ervaringen met de rechtsstaat. Bovendien heeft zij veel gesprekken gevoerd met beroepsmatige deskundigen. In het rapport *'De gebroken belofte van de rechtsstaat. Tien verbetervoorstellen met oog voor de burger'* heeft ze van dit alles uitvoerig verslag gedaan.

Mede op basis van al die input van burgers en deskundigen doet de staatscommissie – vanuit burgerperspectief – tien voorstellen om de rechtsstaat te laten voldoen aan redelijke verwachtingen. Om haar dus voor iedereen te laten werken, ook voor burgers in een kwetsbare situatie.

[4] Tijdens deze hackathon werkten deelnemers in groepjes samen om een creatieve verbetermaatregel te vinden voor een probleem.

Samen maken we de rechtsstaat!

Het onderzoek van de staatscommissie heeft geleid tot een advies over wat de overheid zou moeten verbeteren in de rechtsstaat. Die verbetering moet leiden tot een samenleving waarin burgers door en tegen de overheid beschermd zijn, invloed hebben op de overheidsmacht en ondersteuning krijgen als dat nodig is.

De verantwoordelijkheid voor het goed functioneren van de rechtsstaat ligt echter niet alleen bij de overheid. Burgers dragen die evengoed. Met elkaar vormen overheid en burgers een rechtsgemeenschap. Er is wederzijds vertrouwen nodig tussen burgers en overheid – en vertrouwen van burgers in de rechtsstaat.

Dit advies gaat niet over de invulling van goed burgerschap. Maar de staatscommissie vindt het wel belangrijk om op de medeverantwoordelijkheid van burgers te wijzen en zo een eenzijdig beeld te voorkomen. De rechtsstaat wordt ook vormgegeven door burgers. Zij moeten bijvoorbeeld oog hebben voor het algemeen belang en de bescherming van minderheden tegen de meerderheid. En ze moeten daarop aanspreekbaar zijn.

Tien verbetervoorstellen om de belofte van de rechtsstaat in te lossen

De verwaarlozing van de rechtsstaat is het gevolg van politieke besluitvorming of het uitblijven daarvan. Het is dus ook aan het parlement en de regering om nu echt tempo te maken met het verbeteren van de rechtsstaat. Die verbetering is mogelijk met de juiste investeringen. Sowieso is de rechtsstaat niet gratis: hij vraagt om permanent onderhoud en dit kost geld. Maar daarnaast zijn er de komende jaren, naast juridische en politiek-bestuurlijke maatregelen, ook aanzienlijke financiële investeringen nodig om de belofte van de rechtsstaat in te lossen voor burgers in een kwetsbare positie.

Hiervoor doet de staatscommissie – vanuit burgerperspectief – tien voorstellen aan het parlement, de regering, de rechtspraak en overheidsorganisaties met burgercontact. Voor de uitwerking van deze voorstellen is het nodig dat het parlement, regering en rechtsprekende macht (ieder vanuit de eigen rol) samenwerken. En dat zij voor deze krachtenbundeling een gezamenlijke rechtsstaatagenda vaststellen.

De verwaarlozing van de rechtsstaat heeft diverse oorzaken. Zo komt ze gedeeltelijk voort uit een onderwaardering van de rechtsstaat bij de overheid; een tekort aan 'rechtsstatelijke cultuur' onder politici, bestuurders en medewerkers van de overheid. Deze onderwaardering of dit tekort aan rechtsstatelijke cultuur kan zelf weer voortkomen uit een gebrek aan kennis over het belang van de rechtsstaat, uit hun bewuste overtuiging dat de rechtsstaat niet belangrijk is of alles ertussenin.

Structurele tekortkomingen zijn een andere oorzaak van de verwaarlozing van de rechtsstaat. De instituties die nodig zijn voor de rechtsstaat kunnen niet functioneren zonder voldoende goede ambtelijke en financiële ondersteuning. Over dit besef – en de constatering dat er nu onvoldoende ondersteuning is – lijkt consensus te bestaan. Maar er volgen geen of slechts kleine acties. En er wordt geen extra geld voor uitgetrokken.

Het gevolg van de verwaarlozing is dat burgers vaker zélf extra inspanning moeten leveren om de verwaarlozing van de rechtsstaat op te vangen. Veel burgers zijn daar prima toe in staat. Maar er is een groep voor wie dit niet geldt. Zij hebben – tijdelijk of permanent – niet de kennis, energie of middelen om voor zichzelf op te komen.

De voorstellen hieronder zijn erop gericht de rechtsstaat weer leidend te maken in het handelen van politici, bestuurders en medewerkers van de overheid, zodat die extra inspanning van burgers minder vaak nodig is.

Een deelnemer van het locatiegesprek in Beetsterzwaag vertelt over de moeder van een autistisch kind. Zij zit in de bijstand en kan daarom moeilijk benzine betalen om haar kind zelf naar school te brengen. "Alle betrokken instanties keren die moeder de rug toe, omdat niemand zich verantwoordelijk voelt om even met haar mee te kijken naar wat er te regelen valt. En die moeder durft mij van schaamte bijna niet om eten te vragen."

1 Toon rechtsstatelijk leiderschap en draag de principes van de rechtsstaat actief uit! Versterk de rechtsstatelijke cultuur ook met een Planbureau voor de rechtsstaat en een zelfstandig begrotingshoofdstuk voor de rechtsketen.

Het uitdragen van de rechtsstaat door politici en bestuurders is een basisvoorwaarde voor zijn functioneren. Zij zijn de blikvangers van de rechtsstaat en van hen mag rechtsstatelijk leiderschap verwacht worden. **Dit begint ermee dat het parlement en de regering de principes van de rechtsstaat uitdragen en elkaar daarop aanspreken.** Dat vraagt om een zichtbaar parlementair platform. De staatscommissie adviseert daarom om jaarlijks een Staat van de Rechtsstaat-debat in het parlement te organiseren, op basis van een rapportage van het Planbureau voor de rechtsstaat.

Het is nodig om rechtsstatelijk denken actief uit te dragen en levend te maken in de beleidspraktijk. Dit vereist systematische gegevensverzameling en monitoring. De rechtsstaat kan niet zonder wetenschap. Waar andere belangrijke beleidsterreinen een onafhankelijk onderzoeksinstituut (SCP, CPB, Planbureau voor de Leefomgeving) kennen, ontbreekt deze als het gaat over de bescherming van de rechtsstaat voor burgers in Nederland. De staatscommissie adviseert daarom om **een Planbureau voor de rechtsstaat** in te stellen: een onafhankelijk instituut dat onderzoek doet naar de staat van de rechtsstaat en dat ontwikkelingen in Nederland analyseert vanuit een rechtsstatelijke blik.

Dit planbureau versterkt de informatiepositie van het parlement op het terrein van de rechtsstaat. Ook stimuleert het innovatie op basis van wetenschappelijke kennis in de rechtsketen. Uitkomsten van de onderzoeken van het planbureau kunnen daarnaast terugkomen in de rechtsstaatagenda en een rol spelen bij de formatie van een nieuw kabinet. Bovendien kan het planbureau inzichtelijk maken wat investeringen in de rechtsstaat opleveren. Die resultaten komen nog onvoldoende naar voren in de huidige 'doorrekeningen'. Terwijl rechtsbescherming niet alleen een kostenpost is, maar ook een positieve bijdrage levert aan het vreedzaam functioneren van de samenleving.

De rechtsstaat verdient bescherming op de begroting. De rechtsstaat vraagt namelijk structureel om investeringen waarvan de opbrengsten vaak niet direct zichtbaar zijn. Dit maakt de financiering kwetsbaar voor uitruil met kortetermijndoelen op meer tastbare beleidsterreinen. Het is van belang om **te bevorderen dat de regering en het parlement expliciet en transparant keuzes maken over de financiering van de rechtsstaat** – keuzes die de rechtsstaat tegen zo'n 'uitruil' beschermen. Dit kan door een apart hoofdstuk in de begroting te creëren voor de rechtsketen. De staatscommissie beveelt formerende partijen nu en in de toekomst aan dat financiering van de rechtsstaat een vast en apart bespreekpunt is.

Last but not least: politici en bestuurders moeten het goede voorbeeld geven; zij moeten de rechtsstaat voorleven. Daar hoort ook bij dat **de integriteit van politici, politieke ambtsdragers en rechters niet aan twijfel onderhevig mag zijn.** Een flink deel van de burgers heeft die twijfel nu wel. Uit onderzoek in opdracht van de staatscommissie blijkt dat het integriteitssysteem er bij de overheid op papier goed uit ziet, maar dat gebrekkige implementatie een hardnekkig probleem vormt. Parlement, regering en rechtsprekende macht springen vaak nonchalant met regels om. Zo zijn er rechters die verzuimen hun nevenfuncties op te geven of politici die sommige functies niet belangrijk genoeg vinden om te melden. Ook is Nederland relatief afhankelijk van informele normen bij de bestrijding van corruptie, de bevordering van integriteit en de spreiding van macht. Deze gebrekkige implementatie van het integriteitssysteem tast het vertrouwen van burgers in overheidsinstanties aan.

Om deze ondermijning van het vertrouwen tegen te gaan, adviseert de staatscommissie iedere overheidsorganisatie om de volgende maatregelen te nemen:

1. Maak alle nevenfuncties van politici, bestuurders en rechters openbaar.
2. Zet in op een betere handhaving van alle normen rondom benoemingen, nevenfuncties en financiële belangen.
3. Stel waar nodig nieuwe regels op. Worden belangrijke benoemingen overwegend gebaseerd op informele normen? Zorg dan dat dit niet meer gebeurt, stel duidelijke regels vast en maak deze openbaar.

2 Versterk het rechtsstatelijk kompas binnen alle onderdelen van de overheid.

Ambtenaren zweren of beloven dat ze trouw zijn aan de Grondwet en dat zij het algemeen belang van onze samenleving dienen. Dit impliceert dat ze in principe niet de grondbeginselen van de rechtsstaat met voeten zullen treden. Onder druk van leidinggevenden of politieke bestuurders kan die belofte echter gaan wringen. Een ambtenaar wordt immers ook geacht loyaal te zijn aan het politieke bestuur. **Het is daarom van belang dat ambtenaren over een rechtsstatelijk kompas beschikken dat in geval van conflicterende belangen richting geeft aan hun handelen.** Dit kompas dient onderdeel te zijn van het ambtelijk vakmanschap, maar blijkt in de overheidspraktijk niet altijd vanzelfsprekend. Daarom is het noodzakelijk om in overheidsorganisaties ruimte te creëren voor medewerkers om samen te reflecteren op dilemma's uit de eigen praktijk.

Het burgerpanel beveelt aan om alle medewerkers van de overheid jaarlijkse trainingen te geven over hun rol in de rechtsstaat en het burgerperspectief.

Een speciale verantwoordelijkheid is weggelegd voor topambtenaren en leidinggevenden binnen departementen en andere overheidsorganen. Juist zij moeten de rechtsstaat uitdragen en in staat zijn erop aan te sturen. **Om een alerte bestuurscultuur met rechtsstatelijkheid te realiseren, is het nodig dat topambtenaren en leidinggevenden daartoe adequaat worden uitgerust.** Toets bij de selectie van deze overheidsmedewerkers niet alleen op vakkennis en strategisch talent, maar ook en vooral op het besef van hun functioneren in de rechtsstaat. Neem op rijksniveau bovendien in het curriculum van de Algemene Bestuursdienst scholing op over rechtsstatelijk leiderschap.

3 Geef uitvoerings-organisaties de mogelijkheid een rode kaart te trekken.

Inspraak en tegenspraak van uitvoerings-organisaties zijn nodig om ontsporingen tijdig aan het licht te brengen. Deze organisaties zijn voor veel burgers - zeker degenen in een kwetsbare positie - hun eerste en voornaamste contact met de overheid. Het is dus belangrijk dat beleidsmakers in Den Haag de kennis van deze organisaties en hun ervaring met het burgerperspectief serieus nemen. **De laatste jaren is al veel gebeurd om de relatie te verbeteren tussen die beleidsmakers en overheidsorganisaties met burgercontact**. Maar het parlement kan volgens de staatscommissie verdergaande stappen te zetten. Hieronder enkele aanbevelingen daarvoor:

"Soms is de wet wel heel hard voor mensen", zegt een deelnemer van het locatiegesprek in Kapelle. "Soms wil je als ambtenaar op zoek naar manieren om mensen tegemoet te komen, maar die zijn er niet altijd."

- Onderhoud als parlement zelf de relatie met uitvoeringsorganisaties en geef deze organisaties toegang tot het parlement.
- Geef als parlement structureel aandacht aan de knelpunten in en verbetering van de uitvoering.
- Controleer of departementen en uitvoeringsorganisaties de uitvoerbaarheid en het burgerperspectief goed hebben getoetst.
- Maak de volgende vraag standaard-onderdeel van de controlerende taak: 'Zijn er voldoende financiële en personele middelen beschikbaar voor een mensvriendelijke uitvoering?'
- Zorg dat uitvoeringsinstanties adequaat omgaan met 'buikpijngevoelens' die medewerkers delen over de uitvoering van regelingen en met henzelf.
- Stel via een apart begrotingsoverleg het burgerperspectief op de rechtsstaat aan de orde. Uitvoeringsorganisaties leveren hiervoor een rapportage aan. Besteed in dat overleg aandacht aan het niet-gebruik van regelingen voor inkomensondersteuning.
- **Geef uitvoeringsorganisaties de ultieme mogelijkheid om een rode kaart te trekken** voor beleid of regelgeving. Zij kunnen die kaart trekken wanneer dat beleid of die regelgeving onuitvoerbaar en/of onrechtsstatelijk is, en burgers in een kwetsbare positie erdoor in de knel komen.

"Aan de ene kant zie ik een burger die de verantwoordelijkheid van deze bewindvoering onderschat. Aan de andere kant zie ik een overheid die overschat wat de burger begrijpt en wat die kan doen."

Yaëlla Lapré
Servicemedewerker bij de Rechtspraak

4 Verbeter het contact met de burger: in een rechtsstaat hebben burgers recht op begrijpelijke communicatie en adequate informatie. Maak bij nieuw beleid volop gebruik van ervaringskennis.

Burgers klagen dat veel informatie hen onvoldoende bereikt en dat deze vaak moeilijk te begrijpen is. Contact met overheidsorganisaties en publieke dienstverleningsinstellingen ervaren zij als afstandelijk en onpersoonlijk. Tegelijkertijd zijn communicatieafdelingen de laatste decennia in alle lagen van de overheid exponentieel gegroeid. Meer communicatie blijkt dus lang niet altijd effectieve communicatie.

"Je kunt geen enkele instantie meer goed bereiken", vertelt een deelnemer van het locatiegesprek in Leidschendam-Voorburg. "Je kunt niks met de chatfunctie, bellen gaat niet. Per mail ben je drie maanden bezig om een reactie te krijgen van een ambtenaar."

Daarom roept de staatscommissie op om in de voorlichting aan burgers meer ruimte te geven aan rechtsstatelijke beginselen en burgerperspectieven. Overheidsorganisaties moeten veel explicieter aangeven hoe zij inhoud geven aan de zorgplicht uit de Algemene wet bestuursrecht en welke ondersteuning zij burgers bieden in het contact met overheidsdiensten. **Dat vraagt een omslag: in plaats van passief informatie ter beschikking te stellen, moeten ze actief informatie uitdragen aan concrete burgers.**

De staatscommissie heeft daarnaast de volgende specifieke adviezen:

- Betrek burgers veel directer bij het vormgeven en verspreiden van overheidsinformatie. En sluit daarbij aan bij hun organisatorische verbanden in buurten en wijken.
- Zoek mensen actief op om het niet-gebruik van regelingen terug te dringen.
- Open, zoals het burgerpanel heeft voorgesteld, in buurten en wijken of in het gemeentehuis **laagdrempelige ontvangstruimten** waar burgers terechtkunnen met hun vragen.
- Stel alles in het werk om jezelf als overheid of publieke dienstverlening een gezicht te geven en het contact met burgers warmer en persoonlijker te maken. Breng bijvoorbeeld ervaren overheidsmedewerkers die hun organisatie kennen in positie als aanspreekpunt voor de burger; zij kunnen mensen warm doorverwijzen naar hun collega's.

Good practice: balie voor burgers
Bij Waternet is elke werkdag een balie open tussen 13.30 en 15.30 uur. Hier kunnen burgers langskomen om hulp te krijgen van een medewerker van de klantenservice. Zo kan Waternet ook mensen helpen die bijvoorbeeld digibeet of laaggeletterd zijn, geen toegang hebben tot internet en/of niet genoeg beltegoed hebben om de klantenservice te bellen.

Over het algemeen maakt de overheid regels in de veronderstelling dat burgers met die regels kunnen omgaan. Alleen zijn deze regels vaak zo ingewikkeld dat veel burgers er níét mee kunnen omgaan. Het gevolg is dat burgers in de knel kunnen komen door toepassing van die regels. Dat blijkt ook uit de vele gesprekken die de staatscommissie heeft gevoerd: de regelgeving gaat veel burgers boven de pet. Dat komt omdat de overheid niet uitgaat van realistische verwachtingen van burgers en hun vaardigheden (hun 'doenvermogen').

Een deelnemer aan het locatiegesprek in Heerlen onderstreept hoe lastig het bureaucratische systeem met al zijn regels kan zijn. "Ik ben juridisch onderlegd en zelfs voor mij is het lastig. Ik weet dat andere mensen al helemaal niet begrijpen hoe het systeem werkt."

Om te voorkomen dat burgers regels niet begrijpen en erdoor in de knel komen, is het onder meer nodig **om ervaringskennis in iedere fase te benutten**; vanaf het opstellen van de wetgevingsagenda tot en met de uitvoering en de communicatie daarover. 'Niet zonder ons' is de sprekende titel van het verslag van het landelijk burgerpanel. Het gaat om ervaringskennis van burgers, maatschappelijke organisaties en uitvoeringsorganisaties. Een van de aanbevelingen van het burgerpanel is om als overheid een burgerpanel te raadplegen voor alle nieuwe wet- en regelgeving die impact heeft op burgers in een kwetsbare positie. En om structureel ervaringsdeskundigen te betrekken bij dat beleid en die wetgeving.

Burgerpanel

Hoe word ik behandeld en aangesproken in mijn contact met de overheid?
Burgers ervaren dat de overheid ze van het kastje naar de muur en van loket naar loket stuurt. In het burgerpanel bedachten de deelnemers allerlei manieren om het contact te verbeteren.

Enkele ideeën luidden als volgt:

- Zorg dat burgers een vast aanspreekpunt krijgen als ze bij de overheid aankloppen. Het liefst in een warme, verwelkomende huiskamersfeer waar zij zich veilig voelen, vertrouwd worden en vriendelijk worden behandeld.
- Train ambtenaren om op een menselijke manier rechtvaardig te zijn. En om goed om te gaan met de spanning tussen willekeur en maatwerk.
- Zorg voor begrijpelijke brieven met een vaste structuur, liefst in de taal die de ontvanger het beste spreekt.
- Maak gebruik van de wijsheid en empathie van ervaringsdeskundigen. Zij kunnen een belangrijke bijdrage leveren om de kloof tussen overheid en burger te dichten.

5 Schaf toetsingsverbod van wetgeving aan de Grondwet af.

Het is in Nederland niet mogelijk dat rechters wetten toetsen aan de Grondwet. In andere landen bestaat die mogelijkheid wel. De staatscommissie stelt voor om dit toetsingsverbod in elk geval voor hoofdstuk 1 van de Grondwet (over grondrechten) af te schaffen. De staatscommissie verwacht dat dit **politici, bestuurders en overheidsmedewerkers dwingt om zich bewuster en explicieter te verhouden tot de grondbeginselen van de rechtsstaat.** Ze denkt dat dit effect niet alleen zal ontstaan door juridische procedures, maar dat de afschaffing vooral ook preventief zal werken. Het gaat om een staatsrechtelijke variant van ‘vreemde ogen dwingen’. Afschaffing van het toetsingsverbod draagt bij aan een levendige constitutionele cultuur waarin staatsmachten elkaar controleren en bij de rechtsstatelijke les houden.

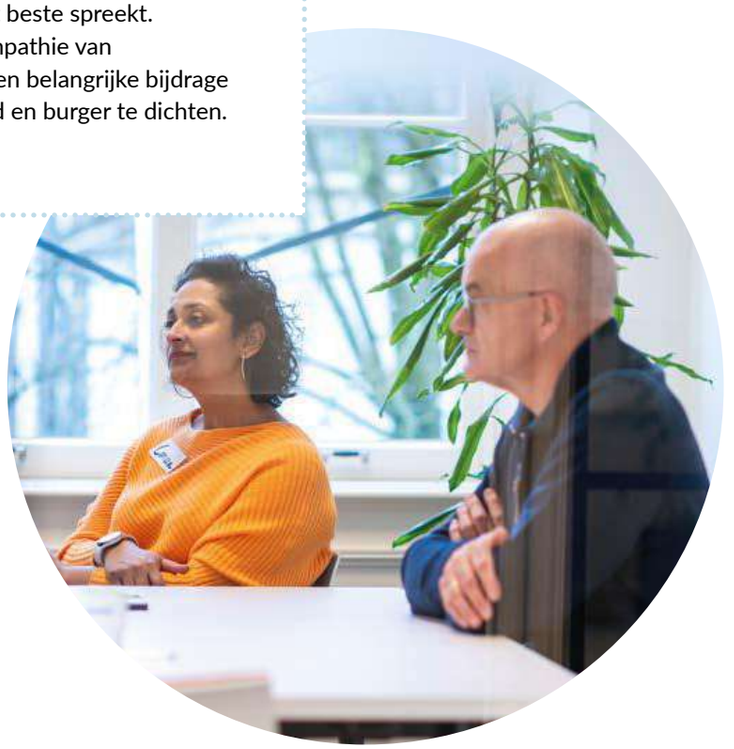

6 Geef langdurige politieke prioriteit aan vereenvoudiging van regelingen voor bestaanszekerheid.

"Veel gezinnen kunnen niet rondkomen", vertelt een deelnemer aan het locatiegesprek in Utrecht. "Er zijn zestig armoederegelingen en die zijn ingewikkeld. Heel veel mensen vragen het niet eens aan. Als je een fout maakt, krijg je een boete. Je bent bang om de boete te krijgen, je bent bang om terug te moeten betalen, waardoor veel mensen denken: laat maar zitten."

Burgers die aangewezen zijn op ondersteuning van de overheid, ervaren regelingen als een ingewikkeld doolhof. Het is moeilijk om in het woud van regelingen en toeslagen de juiste weg te vinden en mocht je ergens een verkeerde afslag nemen, dan loopt alles vast en dreigen mogelijk sancties. Voor velen is het een zenuwslopend traject. Sommigen beginnen er niet eens aan, uit angst iets verkeerd te doen. Die complexiteit heeft de politiek overigens over zichzelf afgeroepen: hoe meer zij recht wil doen aan verschillen en bijzonderheden en hoe meer zij op voorhand oneigenlijk gebruik wil uitsluiten, hoe ingewikkelder regelingen worden. Vanuit ophef over incidenten blijft de politiek met nieuwe maatregelen komen. De bescherming tegen machtsmisbruik wordt op die momenten vaak uit het oog verloren.

De roep om tot een vereenvoudiging te komen, met minder regels en meer ruimte voor de uitvoering, klinkt al heel veel jaren. Er is een groot aantal rapporten over geschreven en de parlementaire enquêtecommissie over de toeslagen heeft dringende aanbevelingen gedaan. Maar de politiek, zowel Kamerleden als ministers en staatssecretarissen, maakt weinig aanstalten om een fundamenteel andere weg te kiezen. En de ministeries werken verkokerd.

Dat moet snel veranderen. Als de overheid niets doet, blijven mensen tussen wal en schip vallen vanwege regelingen die elkaar soms tegenwerken en die zij vanuit angst niet gebruiken.[5] Vaak zijn dit mensen die hierdoor onder het bestaansminimum leven. Door stelsels eenvoudiger en toegankelijk te maken, door ze preciezer af te stemmen op vaardigheden van burgers, kan de overheid ook een actief begin maken om het vertrouwen van burgers te herwinnen.

Good practice: overheidsbrede loketten
In Amsterdam, Utrecht, Enschede en in een gemeentelijke samenwerking in West-Friesland zijn loketten waar medewerkers direct toegang hebben tot het netwerk van uitvoeringsorganisaties. Hier wordt samengewerkt door zeven uitvoeringsorganisaties: CAK, CJIB (Schuldenloket Rijk), DUO, IND, Toeslagen, SVB en UWV. Het netwerk bestaat uit directe telefonische lijnen (professionallijnen) en in sommige gevallen zijn er ook medewerkers van de uitvoeringsorganisaties ter plaatse.

De staatscommissie adviseert daarom om bij de start van een kabinet afspraken te maken over de vereenvoudigingsopgave:

- Wijs de vereenvoudigingsopgave aan als 'groot project' [6] en neem de betrouwbare burger als uitgangspunt bij de totstandkoming en vereenvoudiging van beleid en wetgeving.
- Neem als vertrekpunt díé knelpunten voor de burger waar de regelingen voor inkomensondersteuning samenkomen. (Alleen al het stelsel van sociale zekerheid bestaat uit een stapeling van tenminste veertien wetten en nog eens zestien regelingen en tegemoetkomingen!)
- Gebruik ervaringsdeskundigheid en kennis van de uitvoering bij het controleren van de voortgang van de vereenvoudiging.
- Bepaal welke wettelijke stelsels voor 2030 moeten zijn vereenvoudigd en met welke instrumenten wordt gestopt.
- Waarborg via een ministeriële commissie (met de minister-president als voorzitter) dat de betrokken vakdepartementen en uitvoeringsorganisaties in strak tempo werken aan de vereenvoudiging.
- Kom als regering binnen een jaar na de vorming van een nieuw kabinet in samenspraak met uitvoeringsorganisaties met een wetgevingsagenda voor de vereenvoudiging.

[5] **Niet-gebruik inkomensondersteunende regelingen**
De Inspectie SZW (2021) schat de gemiddelde omvang van niet-gebruik in de algemene bijstand in Nederland op 35% (data uit 2018). Het niet-gebruik onder personen die volledig afhankelijk zijn van de bijstand is maximaal 15%. Bij personen die grotendeels (voor zo'n twee derde) van hun inkomen afhankelijk zijn van de bijstand, is het niet-gebruik geschat op 68%. (Bron: Wildeboer Schut & Hof, 2007; Inspectie SZW, 2021.)

[6] Het parlement kan een 'groot project' aanwijzen. Dat krijgt dan extra aandacht van de Tweede Kamer en de verantwoordelijke ministers.

7 Regel in algemene wetgeving een grondslag voor gegevensdeling tussen overheidsorganisaties, voor proactief overheidshandelen in het belang van de burger.

Als uitvoeringsorganisaties en gemeenten in het belang van de burger willen handelen, ervaren zij nog te vaak drempels bij gegevensdeling. Dit heeft bijvoorbeeld tot de vreemde situatie geleid dat gegevens van burgers wél gedeeld werden voor fraudebestrijding, maar niet om gedupeerde ouders in het toeslagenschandaal te helpen. **Overheidsorganisaties worden door het ontbreken van wettelijke mogelijkheden én door een strikte interpretatie van de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG) ontmoedigd om samen te werken.** Dit belemmert het terugdringen van het niet-gebruik van regelingen voor bestaanszekerheid. Burgers, zeker diegenen die op (inkomens) ondersteuning zijn aangewezen, zijn hierbij het kind van de rekening. Ook betekent het momenteel dat voor iedere samenwerking opnieuw het wiel wordt uitgevonden en in sectorale wetten allerlei verschillende regimes ontstaan voor gegevensdeling. Dit draagt bij aan de ingewikkeldheid van regels voor inkomensondersteuning. **Er moet één grondslag komen voor proactieve samenwerking in het belang van burgers. Die grondslag moet opgenomen worden in een algemene regeling. Dit zal bijdragen aan eenduidigheid en kwaliteit op het gebied van gegevensdeling,** met goede waarborgen voor de privacy van de burger. Het uitgangspunt ‘in het belang van de burger’ betekent dat overheidsorganisaties deze gekoppelde gegevensbestanden niet mogen gebruiken om de burger in een slechtere positie te brengen.

8 Investeer fors in de verbetering van de rechtsbescherming.

De toegang tot het recht voor burgers komt ernstig in de knel door grove tekorten in het stelsel van rechtshulp. De sociale advocatuur is de afgelopen jaren zo uitgekleed dat er vrijwel geen boterham in te verdienen valt. Het aantal sociaal advocaten is sinds 2014 gestaag aan het teruglopen, terwijl het aantal toevoegingen (toewijzingen voor gesubsidieerde rechtsbijstand) groeit: er is dus meer werk, dat met minder mensen gedaan moet worden.[7] **De drempels om toegang te krijgen tot het recht, een grondbeginsel van de rechtsstaat, zijn daardoor flink hoger geworden. Om de toegankelijkheid te herstellen is een forse verhoging van de vergoedingen nodig.** Daarnaast moet de 'eerstelijnsrechtshulp', zoals het Juridisch Loket en sociaal raadslieden, de mogelijkheid krijgen om burgers echt te helpen en niet enkel door te verwijzen. Rechtswinkels en andere vormen van kleinschalige informele rechtshulp zijn onmisbaar voor een dekkend systeem van rechtsbescherming. Zij dienen ondersteund te worden via een subsidieregeling, zodat de **infrastructuur van rechtsbescherming in heel het land verbetert en landelijke samenwerking een impuls krijgt.** Griffierecht mag niet ingezet worden om gaten in de begroting van Justitie en Veiligheid te dichten. De staatscommissie wil een verlaging van het griffierecht voor natuurlijke personen en onvermogenden.

Het is maatschappelijk en economisch van cruciaal belang om structureel te **investeren in een wetenschappelijke basis** voor het onderbouwen van keuzes, het beoordelen van innovatieve projecten, het voortzetten en opschalen hiervan bij succes en het evalueren van de ervaringen die burgers hebben met de rechtspraak. Deze evaluatie kan bijvoorbeeld plaatsvinden via burgerbelevingsonderzoeken en spiegelbijeenkomsten. Om mensgerichter te worden in de rechtspraak, dient de rechtsprekende macht bovendien periodiek te reflecteren op hoe rechterlijke uitspraken uitpakken voor burgers. Het op te richten Planbureau voor de rechtsstaat kan in dit alles een coördinerende rol vervullen.

Good practice: schuldenfunctionaris
In veel rechtszaken blijken mensen problematische schulden te hebben. Die juridische procedures lossen de problemen vaak niet op, maar maken ze eerder erger. Om deze 'juridische escalatie' zoveel mogelijk te voorkomen, zijn enkele rechtbanken een pilot begonnen waarin ze een schuldenfunctionaris inzetten. Deze werkt als schakel tussen de rechtsprekende macht en de gemeentelijke schuldhulpverlening. De schuldenfunctionaris verwijst rechtzoekenden met problematische schulden door naar een centraal aanspreekpunt bij de gemeente van hun woonplaats. De rechtzoekende krijgt daar zo snel mogelijk een afspraak om hulp te krijgen bij de schuldenproblematiek. Uit evaluatie van de pilot blijkt dat dit goed werkt en de rechtbanken inmiddels met een schuldenfunctionaris werken.

"Het heeft uiteindelijk dertig jaar geduurd voordat ik de Nederlandse nationaliteit kreeg."

Batya Brown
Batya kreeg niet de rechtsbescherming die ze nodig had

[7] Het aantal toevoegingen steeg sinds 2021 van 347.815 naar 371.7540 (2022) tot 395.151 in 2023. Een stijging van 14% in twee jaar. Het aantal advocaten in het stelsel van rechtsbijstand daalde van 7603 in 2014 naar 5971 in 2023. Zie hierover Raad voor de Rechtsbijstand, 'Jaarverslag 2022: Met ketenpartners stappen zetten', rvr.org, 27 maart 2023 en Raad voor de Rechtsbijstand, 'Jaarverslag 2023 | Rechtsbijstand, bewindvoerders, tolken en vertalers', rvr.org.

9 Richt de bestuurlijke besluitvorming en de procedure voor bezwaarschriften zo in dat burgers ervaren dat zij gehoord en gezien worden.

Veel burgers, zo blijkt ook uit de gesprekken die de staatscommissie heeft gevoerd, ervaren inspraakprocedures als een wassen neus. Zij hebben de indruk dat de uitkomst op voorhand al vaststaat. Dit wantrouwen vormt de voedingsbodem voor (al dan niet juridisch) verzet tegen de overheid. Maar rechtsbescherming van burgers begint of zou moeten beginnen bij het eerste contact tussen burger en overheid. Hiervoor heeft de staatscommissie de volgende adviezen:

- Begin met een open agenda.
- Zet in op goed contact, vertrouwen en luisteren. Meer contact = minder conflict.
- Wees vanaf de start gericht op conflictoplossing en blijf dat ook in de bezwaarfase. Dat betekent: hoor- en wederhoor en serieuze heroverweging van het voorgenomen besluit. Voorkom daarmee zoveel mogelijk dat burgers onnodig de belastende gang naar de rechter tegen de overheid moeten maken.

Opvolging van deze adviezen zal niet verhinderen dat burgers en overheid elkaar blijven tegenkomen in de procedures van het bestuursrecht. Maar naar verwachting zal dit wel minder gebeuren en beter verlopen. Nu nog gaat de overheid soms verder dan nodig in procedures. Bijvoorbeeld door in (hoger) beroep te gaan, terwijl het belang daarvan niet opweegt tegen de belasting die dit veroorzaakt bij de betreffende burger. De burger wordt een tegenstander die verslagen moet worden. **Door juridische procedures verdampt vaak de bereidheid om er samen uit te komen.** De overheid heeft het rechtsstatelijk kompas (zie aanbeveling 2) dan zo ongeveer overboord gegooid.

In zulke situaties moeten overheden kritisch op zichzelf blijven. Daarnaast zijn er ook wettelijke instrumenten nodig. Introduceer in het bestuursrecht een instrument dat vergelijkbaar is met cassatie in het belang der wet. Creëer daarnaast de mogelijkheid om prejudiciële vragen te stellen aan de hoogste rechter in het bestuursrecht. Dan kan de overheid wel zekerheid krijgen over de rechtmatigheid van haar handelen, maar wordt de burger er niet mee belast.

Good practice: Huis van het Recht
In Heerlen werken het sociaal domein, woningcorporaties, de schuldhulpverlening en het juridisch domein samen in een Huis van het Recht. Met succes: slechts twee van de 281 zaken in de periode 2020- juni 2022 komen bij de rechter terecht; de rest wordt opgelost via intensieve samenwerking in het netwerk. Uitgangspunt in de samenwerking is dat het niet moet uitmaken bij welk loket de burger aanklopt.[8]

"Keer op keer leverde ik de bewijsstukken aan. Ik heb mezelf zo vaak moeten herhalen. De overheid maakte een fout en bestempelde mij als fraudeur. Vervolgens ben ík het die jarenlang bezig is met het rechtzetten van die fout."

Meyra
Gedupeerde toeslagenschandaal

[8] S. Lutter e.a. 'Evaluatie pilot. Huis van het Recht Heerlen', 6 juni 2023 (bijlage bij Kamerstukken II, 2022/23, 31753, nr. 270).

10 Toets als bestuursrechter ook aan rechtsbeginselen.

Het is de taak van de rechter om te toetsen aan het recht. In de bestuursrechtspraak gebeurt dit niet altijd. Zo is er nog geen volledige toetsing aan rechtsbeginselen, zoals het evenredigheidsbeginsel. Ingewikkelde redeneringen over het evenredigheidsbeginsel moeten worden vervangen door een heldere lijn die uitgaat van de gebondenheid van het overheidsbestuur aan het recht, met inbegrip van rechtsbeginselen. **De bestuursrechter moet de door jurisprudentie ingekaderde rechtmatigheidstoets verbreden; er moet een bredere toetsing aan het recht komen, met inbegrip van toetsing aan rechtsbeginselen.** De staatscommissie roept de rechtsprekende macht op om aan die verbreding actief invulling te geven. Daar is extra reden voor, nu er een ontwikkeling in gang is gezet waarin meer aandacht is voor constitutionele toetsing, zowel door de Tweede Kamer als door de regering.

Burgerpanel

Op welke manier word ik betrokken bij beleid, wetten en regels die mij raken?
De burgers in het burgerpanel waren bereid om tijd te maken en mee te denken over beleid, wetten en regels die hen en mensen als zijzelf raken. De overheid benut het burgerperspectief volgens het panel nog niet (genoeg), met alle gevolgen van dien. Volgens het burgerpanel houden wetten en regels onvoldoende rekening met de praktijk en de ervaring van burgers. Deelnemers wilden dat er bij nieuwe wet- en regelgeving een verplicht, representatief burgerpanel komt. Zij adviseerden ook om ervaringsdeskundigen altijd te betrekken bij wet- en regelgeving. En om gebruik te maken van de wijsheid in de buurten en wijken, met behulp van sleutelfiguren. De burgers in het burgerpanel zeiden dat ze deel willen uitmaken van de oplossing. Als de overheid hen vertrouwt om daaraan bij te dragen, is dat een eerste stap in het herstel van hun vertrouwen in de overheid.

"Ik heb nul vertrouwen in de overheid. Ik verwacht dat dit rapport rechtstreeks door de shredder gaat."

Jeffrey Hulsebosch
Jeffrey zocht steun,
maar verdwaalde in een lokettenjungle

De rechtsstaat is een politiek werkwoord: leg commitment aan verbeteringen vast in een actieve rechtsstaatagenda.

Opmerkelijk veel burgers die de staatscommissie sprak, toonden een uitgesproken pessimisme over de vraag of er echt wat zou veranderen. Sommige gespreksdeelnemers spraken onomwonden hun verwachting uit dat ook dit advies van de staatscommissie wel in de spreekwoordelijke bureaulade zou belanden.

Die negatieve houding hebben parlement, regering en overheidsorganen voor een groot deel over zichzelf afgeroepen, door essentiële rechtsstatelijke principes terzijde te schuiven of te verwaarlozen. Daarmee erodeerde de rechtsstaat. Economische en financiële overwegingen hadden te veel de overhand. De rechtsstaat is geen bedrijf, maar dat lijkt de overheid de laatste jaren te vaak uit het oog te zijn verloren.

Opgejaagd door ernstige ontsporingen, zoals het toeslagenschandaal en de behandeling van aardbevingsslachtoffers in Groningen, lijken het parlement en de regering echter tot inkeer te komen. Het besef groeit dat nonchalance en onverschilligheid over wezenlijke principes van de rechtsstaat het vertrouwen in de overheid systematisch ondermijnen.

De Staatscommissie rechtsstaat doet met dit adviesrapport een dringende oproep aan het parlement en de regering om eensgezind te werken aan het dichten van de kloof tussen burger en overheid en aan het inlossen van de belofte van de rechtsstaat. Maak een einde aan de harde werkelijkheid waarin een grote groep burgers op dit moment leeft door de verwaarlozing van die rechtsstaat. De burger verdient dit. De overheid moet zich niet langer passief opstellen richting de rechtsstaat, maar de basisprincipes van deze rechtsstaat omarmen en navolgen. De rechtsstaat is een politiek werkwoord.

Daadwerkelijke vooruitgang krijgt het meest overtuigend vorm door op basis van de verbetervoorstellen van de staatscommissie een rechtsstaatagenda op te stellen. Hierin bespreken de regering, het parlement en de rechtsprekende macht welke stappen zij ieder de komende jaren gaan zetten om de rechtsstaat weer de plek te laten innemen die hem toebehoort: in het hart van het handelen en de besluitvorming van de overheid. Deze centrale plek is geen overbodige luxe. Ze is cruciaal om het vertrouwen van burgers in de rechtsstaat en overheid te herstellen.

Adviesrapport van de Staatscommissie rechtsstaat

Voorwoord

“Wat gaat er nu echt veranderen in de praktijk?” Deze vraag kreeg de Staatscommissie rechtsstaat van veel burgers met wie zij het afgelopen jaar gesprekken voerde. Die gesprekken gingen stuk voor stuk over de rechtsstatelijke bescherming van de mensen in Nederland. Mensen vertelden openhartig over hun ervaringen met de overheid die deze bescherming moest bieden – en deze ervaringen waren zelden positief. Het beeld van een gebroken belofte drong zich aan de staatscommissie op; het beeld van een rechtsstaat die lang niet voor iedereen functioneert. En die dit al zó lang niet doet dat grote groepen burgers het moeilijk vinden om te geloven dat het ooit anders wordt.

Gebroken belofte

Er is al veel gezegd over de rechtsstaat – over hoe die te vaak slecht functioneert, zeker voor mensen in een kwetsbare positie. Maar de overheid heeft tot nog toe nauwelijks naar deze woorden geluisterd, laat staan dat ze ernaar heeft gehandeld. Die gedachte bekroop de staatscommissie nadat ze stapels wetenschappelijke publicaties had gelezen, diverse onderzoeksrapporten van eerdere commissies had doorgenomen en talrijke gesprekken had gevoerd met een breed scala aan mensen; van inhoudelijke experts en ervaringsdeskundigen tot burgers die door het onrechtsstatelijke handelen van overheidsinstanties enorm in de problemen waren gekomen.

De gedachte dat er ondanks alle signalen nog veel te weinig is gebeurd om de rechtsstaat te herstellen, had de staatscommissie moedeloos kunnen maken. Maar het tegendeel was het geval. Ze voelde zich juist extra uitgedaagd om het vertrouwen in de overheid en de rechtsstaat te herstellen. En ze voelde zich hierin gesterkt door haar gesprekken met burgers; door het feit dat velen van hen ondanks hun slechte ervaringen wilden meewerken aan dat herstel. Hierdoor raakte de staatscommissie nog sterker doordrongen van de noodzaak om met voorstellen te komen die structurele oplossingen kunnen bieden voor de langdurige verwaarlozing van de rechtsstaat.

Wat houdt die rechtsstaat precies in? Uit welke belofte bestaat hij? Ten eerste dat burgers door en tegen de overheid beschermd worden. Ten tweede dat zij invloed hebben op de (macht van de) overheid. En ten derde dat die hun waar nodig ondersteuning biedt. Het feit dat de overheid deze belofte voor een grote groep burgers niet waar kan maken, toont de kloof tussen haar en die burgers. Het is zaak deze kloof zo snel mogelijk te dichten. Om de belofte van de rechtsstaat alsnog in te lossen. Dit is geen geringe opgave. Maar de staatscommissie biedt met de tien voorstellen in dit rapport nuttige handvatten om die taak tot een goed einde te brengen – conform haar opdracht.

Unieke opdracht

Die opdracht is om een aantal redenen uniek. Om te beginnen is ze voortgekomen uit een gezamenlijk overleg tussen vertegenwoordigers van de drie hoogste staatsmachten. Nog nooit eerder in de Nederlandse geschiedenis hadden de wetgevende, uitvoerende en rechtsprekende macht gezamenlijk een opdracht aan een staatscommissie gegeven. Uniek is daarnaast de expliciete opdracht om vanuit burgerperspectief te werken. En om een rapport op te leveren dat idealiter een belangrijke rol zou spelen in de aanloop naar Tweede Kamerverkiezingen. Uitgangspunt was dat de reguliere Tweede Kamerverkiezingen in maart 2025 zouden plaatsvinden. Daarom moest de staatscommissie, die in februari 2023 van start is gegaan, vóór 1 juni 2024 met haar rapport komen.

De staatscommissie had dus relatief weinig tijd. Wat kon ze hierin wel en niet doen? Ze besloot heel dicht bij de opdracht te blijven – en bij de aanleidingen hiervoor, waarvan het toeslagenschandaal de belangrijkste was. Enkele belangrijke rechtsstatelijke vraagstukken bleven door dit besluit buiten beeld, bijvoorbeeld op het gebied van het strafrecht en het asiel- en migratierecht. De commissie concentreerde zich op de volgende vragen: wat kan er beter in de onderlinge verhouding en samenwerking tussen de staatsmachten? Wat kan er beter in het functioneren van verschillende overheidsorganen? En waardoor gaat de rechtsstaat beter functioneren, zodat burgers niet meer ernstig in de knel komen?

Verbetervoorstellen

De politieke context waarin de Staatscommissie rechtsstaat haar werk verrichtte veranderde flink in de looptijd van de opdracht. Een crisis over het onderwerp ‘asiel en migratie’ leidde in juli 2023 tot de val van het kabinet-Rutte IV. Bij de daaropvolgende Tweede Kamerverkiezingen in november werd de PVV de grootste partij. Bij velen in de samenleving en politiek leidde dit tot grote zorgen over de toekomst van de rechtsstaat. Dat gold kennelijk ook voor partijen die onderhandelden over de kabinetsformatie. Want in die onderhandelingen werden – voor het eerst in de Nederlandse geschiedenis – afspraken gemaakt over het waarborgen van de Grondwet, de grondrechten en de democratische rechtsstaat.
De zorgen over de rechtsstaat waren niet nieuw. De staatsmachten hadden de staatscommissie niet voor niets ingesteld om de rechtsstaat en de rechtsstatelijke cultuur te versterken. De staatscommissie was zich bewust van die zorgen. Ook achtte ze de wens van haar opdrachtgevers van belang om haar aanbevelingen relevant te laten zijn voor belangrijke politieke discussies en besluiten van toepassing op de kabinetsformatie. Daarom bracht ze op 19 december 2023 een tussenconclusie uit aan de informateur.

In deze tussenconclusie wees ze nadrukkelijk op de noodzaak van juridische en bestuurlijke maatregelen om de rechtsstaat te waarborgen en het vertrouwen in de overheid te herstellen en versterken. Ook benadrukte ze dat daar grote financiële investeringen voor nodig zijn. Deze tussenconclusie is nu, een halfjaar later, nog onverminderd van belang, en zal dat de komende jaren ook blijven. Alle daaruit voortvloeiende aanbevelingen zijn dan ook terug te vinden in dit adviesrapport. Ondertussen heeft de staatscommissie groeiende zorgen over de politieke bereidheid om de rechtsstaat daadwerkelijk te versterken. Te vaak hoort ze berichten over overheden die rechterlijke procedures gebruiken om lastige politieke beslissingen uit te kunnen stellen. Of over hun voornemens om een 'crisis' te gebruiken voor datzelfde uitstel. Telkens ten koste van de rechten van (aanstaande) burgers. Toch menen we dat alle politieke partijen die claimen op te komen voor de belangen van burgers in kwetsbare posities, de voorstellen in dit rapport alleen maar kunnen omarmen.

Dringende oproep

Graag willen de staatscommissie en haar secretariaat iedereen bedanken die een bijdrage heeft geleverd aan de uitvoering van haar opdracht. Van het doordenken van knelpunten voor de rechtsstaat tot het ontwikkelen van oplossingen. Grote dank gaat in het bijzonder naar alle wijze mensen die de staatscommissie (op haar verzoek) brieven schreven, naar de inhoudelijke- en ervaringsdeskundigen die ze mocht spreken, naar de deelnemers van een speciale hackathon, naar de burgers die meededen aan twaalf locatiegesprekken in heel Nederland en naar de deelnemers aan het landelijk burgerpanel daarná. Al hun inbreng bleek van onschatbare waarde.

Het rapport is er nu. Dit adviesrapport omvat een uitvoerig verslag van de aanpak, keuzes, methoden, bronnen, analyses en conclusies van de staatscommissie. Voor wie vooral nieuwsgierig is naar de hoofdboodschap en verbetervoorstellen, is er een beknopte publieksversie. En voor wie zich wil beperken tot de kern: de staatscommissie doet met dit rapport de volgende, zeer dringende oproep aan het parlement en de regering.

Werk eensgezind aan het dichten van de kloof tussen burger en overheid. Bundel de krachten om de belofte van de rechtsstaat in te lossen. En maak zo een einde aan de harde werkelijkheid waarin veel Nederlanders leven door de verwaarlozing van die rechtsstaat. Verruil als overheid kortom een passieve houding richting de rechtsstaat voor een actieve omgang met diens basisprincipes. Besef dat de rechtsstaat een politiek werkwoord is. En zorg dat burgers echt verandering merken. Zij verdienen dat.

Henk Kummeling,
voorzitter Staatscommissie rechtsstaat

Inhoudsopgave

1. Inleiding 6

1.1 Aanleiding: verbetering van de rechtsstaat voor burgers 6
1.2 De rechtsstaat vanuit burgerperspectief en hoofdvragen van het onderzoek 7
1.3 Leeswijzer 8

2. De onderzoeksaanpak 10

2.1 Inleiding 10
2.2 De opdracht: het instellingsbesluit 10
2.3 De afbakening van de opdracht 10
2.4 Methodologische keuzes 12
2.5 Conclusie 16

3. De belofte van de rechtsstaat vanuit burgerperspectief 17

3.1 Drie kanten van de rechtsstaat 17
3.2 Vier lagen van de rechtsstaat 20
3.3 Specifieke invalshoeken op de rechtsstaat: de responsieve, gelaagde en weerbare rechtsstaat 22
3.4 Wat betekent de rechtsstaat volgens burgers? 24
3.5 De belofte van de rechtsstaat vanuit burgerperspectief 26

4. De belofte van de rechtsstaat meer leidend maken in het handelen van de overheid 28

4.1 Inleiding 28
4.2 Analyse van de drie knelpunten 28
4.3 Voorstellen die de rechtsstaat meer leidend maken in het handelen van de overheid 38
4.4 Conclusie 47

5. Beleid, wetten en uitvoeringspraktijk vereenvoudigen 48

5.1 Inleiding 48
5.2 Ingewikkeldheid en de rechtsstaat 48
5.3 Analyse van de knelpunten 50
5.4 Voorstellen voor vereenvoudiging van beleid, wetgeving en uitvoeringspraktijk 56
5.5 Conclusie 62

6. De rechtsbescherming verbeteren 64

6.1 Inleiding 64
6.2 Het belang van rechtsbescherming in de belofte van de rechtsstaat 64
6.3 Knelpunten voor een goed functionerende rechtsbescherming 65
6.4 Voorstellen om de rechtsbescherming te verbeteren 71
6.5 Conclusie 76

7. Dialoog tussen de staatsmachten op basis van een rechtsstaatagenda 77

7.1 Inleiding 77
7.2 Inrichting van een dialoog tussen de staatsmachten op basis van een rechtsstaatagenda 77

8. Investeringen in de rechtsstaat in tijden van personele schaarste 80

8.1 Wat betekent het advies in het licht van vergrijzing en krapte op de arbeidsmarkt? 80
8.2 Investeringsagenda voor de rechtsstaat 81

9. Rapport op hoofdlijnen 83

9.1 De rechtsstaat meer leidend maken in het handelen van de overheid 84
9.2 De vereenvoudiging van beleid, wetten en uitvoeringspraktijk 84
9.3 Het verbeteren van de rechtsbescherming 84
9.4 Een dialoog tussen de staatsmachten op basis van een rechtsstaatagenda 85
9.5 Een overzicht van de verbetervoorstellen 86

Bijlagen 88

1. Inleiding

1.1 Aanleiding: verbetering van de rechtsstaat voor burgers

De rechtsstaat is de ruggengraat van onze samenleving. Hij is de basis voor ons welbevinden, voor onze individuele en collectieve vrijheden en voor een aantrekkelijk en stabiel investerings- en ondernemingsklimaat.

De afgelopen jaren is duidelijk geworden dat de rechtsstaat geen rustig bezit is; geen *"huis waarin we onbezorgd kunnen slapen"*[9]. Door het toeslagenschandaal staat het functioneren van de rechtsstaat volop in de aandacht: het systeem van *checks and balances* schoot ernstig tekort en kon ongekend onrecht voor duizenden burgers niet voorkomen.[10] Helaas lijkt het toeslagenschandaal niet op zichzelf te staan: de laatste jaren zijn ook andere grootschalige rechtsstatelijke tekortkomingen aan het licht gekomen, zoals de structurele onderschatting van de problemen in Groningen[11] en de omgang met de stikstofproblematiek. In internationaal verband zijn er eveneens groeiende zorgen over erosie van de rechtsstaat wereldwijd.[12]

Deze en andere voorbeelden roepen vragen op. Gaat er iets fundamenteel mis in onze rechtsstaat? Heeft de overheid de burger te veel uit het oog verloren? Biedt de rechtsprekende macht wel genoeg effectieve rechtsbescherming, vooral aan burgers die van de overheid afhankelijk zijn?[13] Komt het sociale element van de rechtsstaat, zoals uitgedrukt in de sociale grondrechten, voldoende tot zijn recht?[14] Welke gevolgen hebben deze mogelijke rechtsstatelijke tekortkomingen voor het vertrouwen van burgers in het functioneren van de overheid en de rechtsstatelijke waarborgen? En wat is er nodig om dat vertrouwen te versterken en dit functioneren te verbeteren?

Tegen deze achtergrond heeft de Tweede Kamer de regering verzocht een staatscommissie in te stellen die aanbevelingen moet doen over de versterking van de rechtsstaat.[15] Bijzonder is dat de taakopdracht van de staatscommissie het gevolg is van overleg tussen vertegenwoordigers van de regering, van de Tweede en Eerste Kamer én van de rechtsprekende macht. Dit illustreert de noodzaak en urgentie van de opdracht – en dat alle staatsmachten die voelen. Het definitieve besluit om de staatscommissie in te stellen viel op 25 november 2022, waarbij Henk Kummeling benoemd werd tot voorzitter. Op 1 februari 2023 volgde de benoeming van acht andere leden en ging de commissie van start.[16]

Het instellingsbesluit bevat de opdracht aan de staatscommissie om *vanuit het burgerperspectief* voorstellen te doen of maatregelen te adviseren ter bevordering van de *rule of law* en de rechtsstatelijke cultuur.[17] Het gaat daarbij om adviezen aan de staatsmachten, zowel afzonderlijk van elkaar als in samenhang mét elkaar.

Het besluit legt daarbij een relatie met het functioneren van de staatsmachten, zowel afzonderlijk als in samenhang. Het belang van het burgerperspectief komt ook tot uitdrukking in de opdracht aan de staatscommissie om werkwijzen toe te passen waardoor burgers inbreng kunnen leveren bij haar werkzaamheden. Verder omvat de opdracht verschillende onderwerpen waaraan de staatscommissie in ieder geval aandacht moet besteden. Denk aan de benoemingsprocedures en nevenfuncties binnen de staatsmachten. Maar ook aan de informatie-uitwisseling tussen de staatsmachten. En aan zowel de toegang tot als de toegankelijkheid van de staatsmachten.

---

9 Citaat ontleend aan Adams & Witteveen 2014, p. 1364.
10 De term 'ongekend onrecht' komt van de Parlementaire ondervragingscommissie Kinderopvangtoeslag 2020.
11 Zie bijvoorbeeld het rapport van de Parlementaire enquêtecommissie aardgaswinning Groningen 2023.
12 World Justice Project, Rule of Law Index 2023. Insights, 2023, p. 10.
13 Brief van Hofhuis aan de Staatscommissie rechtsstaat.
14 Brief van de FNV aan de Staatscommissie rechtsstaat.
15 Kamerstukken II 2020/21, 35510, nr. 12 (Motie van de leden Omtzigt en van Dam).
16 Stcrt. 2023, 7635 (Instellingsbesluit Staatscommissie rechtsstaat).
17 Artikel 2, eerste lid, van het Instellingsbesluit Staatscommissie rechtsstaat (Stcrt. 2023, 7635).

v.l.n.r. Kees Vendrik, Fatma Çapkurt, Marc Hertogh, Henk Kummeling (voorzitter), Ernst Numann, Diantha Vliet, Eva González Pérez en Corissa Abdoeljamil. Kutsal Yesilkagit ontbreekt op deze foto.

1.2 De rechtsstaat vanuit burgerperspectief en hoofdvragen van het onderzoek

Over de precieze definitie van de term 'rechtsstaat' is veel literatuur beschikbaar. Het is niet het doel van de staatscommissie om binnen dit academische discours een definitieve definitie te formuleren. Gekozen is voor een definitie die de rechtsstaat beschrijft vanuit het gezichtspunt van de burger en die geschikt is voor de onderzoeksopdracht van de staatscommissie.

Deze vanuit burgerperspectief geformuleerde definitie van de *rechtsstaat* luidt dat het gaat om een staat waarin via het recht, iedere burger van Nederland,

- door en tegen de overheid wordt beschermd (beschermende kant),
- invloed kan hebben op wie de macht heeft en hoe deze macht wordt gebruikt (democratische kant), en,
- als dat nodig is, steun krijgt van de overheid die door grondrechten, in het bijzonder sociale rechten en zorgplichten, actief voorwaarden schept om gestalte te kunnen geven aan hun leven in de samenleving (voorwaardenscheppende kant).

In hoofdstuk 3 komen *de beschermende, democratische en voorwaardenscheppende kant van de rechtsstaat* uitgebreider aan bod. In elk van deze kanten staan de burgers van Nederland centraal. Dit volgt uit onze keus voor de definitie van 'burgerperspectief' die de Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid (WRR) geformuleerd heeft. Het gaat in deze definitie om een 'eerstepersoonsperspectief': "Ga in de schoenen staan van de individuele burger en kijk hoe de wereld zich voor hem of haar aandient." Toegepast op de rechtsstaat draait het burgerperspectief om de vraag hoe de rechtsstaat zich voor een individuele burger aandient. In hoofdstuk 3 komt ook dit perspectief uitvoeriger aan de orde.

De gekozen definitie van de rechtsstaat beschrijft deze als een belofte voor iedere burger in Nederland. Of die belofte wordt ingelost, dus of de rechtsstaat wérkt voor alle inwoners, hangt mede af van medewerkers van de overheid. Bijvoorbeeld van de wijkteammedewerker die beoordeelt hoeveel thuiszorg iemand kan aanvragen. Of van de rechter en de juridisch medewerker die samen bepalen of het terecht is dat een kind uit huis moet worden geplaatst. Het gaat soms om ingewikkeld werk en bij ingewikkeld werk zijn menselijke fouten onvermijdelijk. Vanwege deze onvermijdelijkheid voorziet de rechtsstaat in mechanismen (bijvoorbeeld bezwaar en beroep) om menselijke fouten te herstellen.[18]

[18] Zie in dit licht de conclusie van Griffiths 1989, p. 100.

Of de rechtsstaat werkt voor de burger hangt ook af van de menselijke interactie tussen hem en de overheidsmedewerker. Om die reden vormt de relatie burger-overheid het startpunt van de analyse van de staatscommissie.

De laatste jaren zijn er veel signalen dat de rechtsstaat voor (sommige) burgers in Nederland niet goed functioneert. Deze signalen gaan verder dan een medewerker van de overheid die een keer zijn dag niet heeft en daardoor niet in lijn met de rechtsstaat handelt. Het gaat om signalen dat:

- overheidsorganisaties er als collectief niet in slagen om de rechtsstaat voor iedereen voldoende te laten functioneren;
- dat zij onnodig vaak de fout ingaan;
- dat er weinig gedaan wordt om fouten te herstellen – of om te voorkomen dat het opnieuw misgaat.

Al deze signalen vormden de aanleiding om deze Staatscommissie rechtsstaat in te stellen. De staatscommissie heeft voor dit adviesrapport twee hoofdvragen geformuleerd:

1. Wat zijn vanuit burgerperspectief de belangrijkste knelpunten in het functioneren van de rechtsstaat?
2. Met welke concrete voorstellen kan de overheid deze knelpunten wegnemen en daarmee het functioneren van de rechtsstaat verbeteren vanuit het perspectief van de burger?

1.3 Leeswijzer

In dit rapport hanteert de staatscommissie de volgende definities en algemene termen:

- In dit rapport worden de termen ‘inwoners’ en ‘burgers’ door elkaar heen gebruikt. Het gaat om alle mensen die zich in Nederland bevinden, zoals vermeld in artikel 1 van de Grondwet.
- Waar de term *‘de burger’* wordt gebruikt, verwijst de staatscommissie naar ‘hij/zijn’. Daar worden ook ‘zij/haar’ en ‘die/diens’ bedoeld.
- *Staatsmachten* verwijst naar de wetgevende macht, de uitvoerende macht en de rechtsprekende macht.
- *Overheid* is een overkoepelende term voor alle organisaties die deel uitmaken van de wetgevende, uitvoerende en rechtsprekende macht.
- In dit rapport wordt de eerder omschreven *belofte van de rechtsstaat vanuit burgerperspectief* verkort weergegeven als: een samenleving waarin burgers door en tegen de overheid beschermd zijn, invloed hebben op de overheidsmacht en ondersteuning krijgen als dat nodig is.

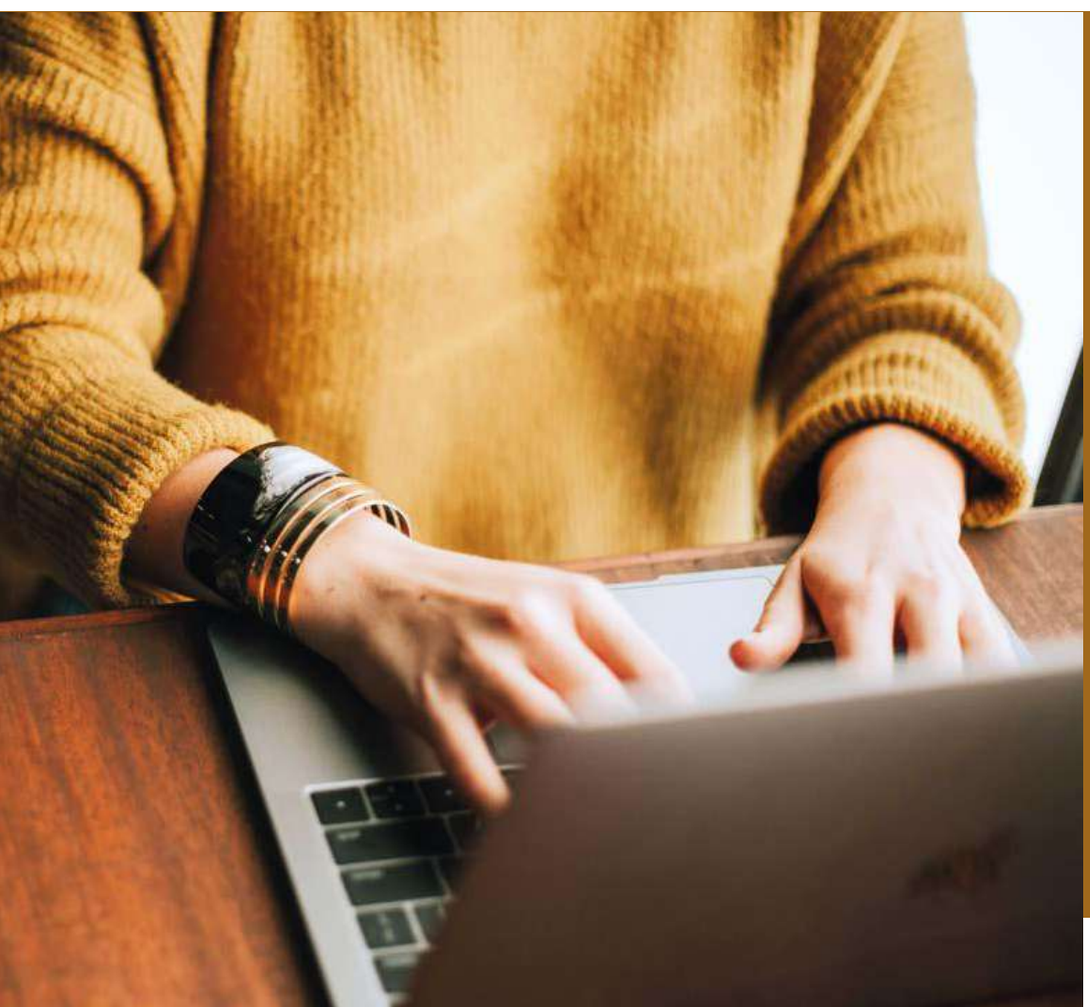

“Het systeem heeft gefaald, en het faalt volgens mij nog steeds.”

Meyra
Gedupeerde toeslagenschandaal
Op verzoek van de geïnterviewde is de naam Meyra gefingeerd.

Hoofdstuk 2 is een beschrijving van – en reflectie op – de onderzoeksaanpak. Het hoofdstuk neemt de lezer mee in de uitgangspunten en methodologische keuzes van de staatscommissie.
Hoofdstuk 3 mondt uit in een beschrijving van de rechtsstaat vanuit burgerperspectief. Deze beschrijving biedt een kader om gestructureerd te kunnen onderzoeken hoe de rechtsstaat zich voor een individuele burger aandient en wat daarbij de belangrijkste knelpunten zijn.
De hoofdstukken 4, 5, 6 en 7 bevatten analyses en tien voorstellen om:

- de rechtsstaat meer leidend te maken in het handelen van de overheid;
- beleid, wetgeving en uitvoeringspraktijken te vereenvoudigen;
- de rechtsbescherming te verbeteren;
- een dialoog tussen de staatsmachten in te richten – op basis van een rechtsstaatagenda.

Hoofdstuk 8 bevat een korte schets van de personele en financiële aspecten van deze voorstellen. Daarna volgt een weergave van het rapport op hoofdlijnen in hoofdstuk 9.

Tijdens het onderzoek heeft de staatscommissie veel mensen gesproken en veel informatie verzameld. Om daarin inzicht te geven, heeft dit adviesrapport de volgende bijlagen:

1. 'Niet zonder ons', verslag van het Burgerpanel rechtsstaat (2024).
2. 'Tussenconclusie: investeer in de rechtsstaat', brief van de Staatscommissie rechtsstaat aan informateur Ronald Plasterk (19 december 2023).
3. Overzicht van auteurs van brieven aan de Staatscommissie rechtsstaat.
4. Instellingsbesluit Staatscommissie rechtsstaat (*Stcrt.* 2023, 7635).
5. Literatuurlijst.
6. Overzicht achtergronddocumenten.
7. Samenstelling van de Staatscommissie rechtsstaat en het secretariaat van de staatscommissie.

Naast deze bijlagen is een afzonderlijk achtergronddocument opgesteld met aanvullende bronnen en informatie.

"In 2014 vroeg de Belastingdienst mij stukken aan te leveren ter controle van de kinderopvangtoeslag die ik ontving. Ik dacht dat het een gewone controle was. Ik werkte voltijds, en had recht op die toeslag. Wat kon er nou misgaan? Blijkbaar was ik naïef.

De Belastingdienst beschuldigde me van fraude en vorderde het ontvangen bedrag terug. Een jarenlange procedure volgde. Als ik belde kreeg ik iemand aan de telefoon die een callcenterprotocol afdraaide. Keer op keer leverde ik de bewijsstukken aan. Ik heb mezelf zo vaak moeten herhalen. De overheid maakte een fout en bestempelde mij als fraudeur. Vervolgens ben ík het die jarenlang bezig is met het rechtzetten van die fout.

Als iemand vroeg in het proces naar mijn verhaal en alle bewijsstukken had gekeken, dan had het niet zo uit de hand hoeven lopen. Het is een hele vervelende periode geweest. Het heeft me veel tijd en energie gekost.

Het stempel 'fraudeur' is heel ernstig, maar ik voel me geen slachtoffer. Ik ben een gedupeerde. Ik heb de pech dat ik een buitenlandse achternaam heb. Vanuit het perspectief van de overheid begrijp ik dat er controles zijn. Maar de menselijke maat ontbreekt.

Ik heb een allergie ontwikkeld voor gestandaardiseerde processen. Zo ontvingen alle gedupeerden een brief met daarin excuses van het kabinet en een verklaring dat ik geen fraudeur ben. Zoiets heeft voor mij geen toegevoegde waarde. Het systeem heeft gefaald, en het faalt volgens mij nog steeds. Tot op de dag van vandaag zitten gedupeerden in onzekerheid.

Voor mij is het hoofdstuk afgelopen. Ik wil er eigenlijk niks meer mee te maken hebben. De erkenning is geweest. De compensatie heb ik ontvangen. Maar mijn zorgen over de toekomst blijven. Hoe kan ik er ooit op vertrouwen dat mijn kinderen niet hetzelfde overkomt?"

2. De onderzoeksaanpak

2.1 Inleiding

In februari 2023 startte de staatscommissie met de opdracht om vanuit burgerperspectief het functioneren van de rechtsstaat te analyseren en voorstellen te doen voor de versterking van dat functioneren. In juni 2024 is de hoofdboodschap van de staatscommissie dat de belofte van de rechtsstaat is gebroken en stelt zij tien verbetervoorstellen voor met het oog op de burger.

In dit tweede hoofdstuk staat hoe de staatscommissie, via haar onderzoek, tot deze hoofdboodschap is gekomen. Het hoofdstuk begint met een samenvatting van de opdracht uit het instellingsbesluit (§ 2.2). Daarna volgt een beschrijving van hoe de staatscommissie deze opdracht heeft ingevuld aan de hand van vier uitgangspunten en twee hoofdvragen (§ 2.3). Vervolgens krijgen de methodologische keuzes een korte toelichting (§ 2.4). Het hoofdstuk sluit af met een conclusie en een reflectie op de onderzoeksaanpak (§ 2.5).

2.2 De opdracht: het instellingsbesluit

Het instellingsbesluit bevat de opdracht aan de staatscommissie om *vanuit het burgerperspectief* voorstellen te doen of maatregelen te adviseren ter bevordering van de *rule of law* en de rechtsstatelijke cultuur.[19] Het gaat daarbij om adviezen aan de staatsmachten, zowel afzonderlijk van elkaar als in samenhang mét elkaar. Het belang van het burgerperspectief komt ook tot uitdrukking in de opdracht aan de staatscommissie om werkwijzen toe te passen waardoor burgers inbreng kunnen leveren bij haar werkzaamheden.

Deze taakopdracht geeft de staatscommissie veel ruimte voor het onderzoek naar het functioneren van de rechtsstaat. Zo is het aan de staatscommissie om duiding te geven aan begrippen als 'rechtsstaat', 'burgerperspectief' en 'staatsmachten'. Wel gaat de opdracht gepaard met vijf bijzondere aandachtspunten: onderwerpen waaraan de commissie in ieder geval aandacht moet besteden. Hieronder vallen onder meer de benoemingsprocedures en nevenfuncties binnen de staatsmachten, de informatie-uitwisseling tussen de staatsmachten en zowel de toegang tot als de toegankelijkheid van de staatsmachten.

2.3 De afbakening van de opdracht

'Rechtsstaat', *'rule of law'* en 'rechtsstatelijke cultuur' zijn brede begrippen. Daarom heeft de staatscommissie, gegeven het instellingsbesluit, haar opdracht afgebakend. Deze afbakening houdt in dat het onderzoek uitgaat van vier uitgangspunten. Daarnaast heeft de staatscommissie twee hoofdvragen geformuleerd.

2.3.1 **Uitgangspunt 1:** de burger centraal, concrete voorstellen waar de burger baat bij heeft

Bij misstanden, zoals in het toeslagenschandaal en rondom de gaswinning in Groningen, zijn burgers ernstig in de knel gekomen. Tegen deze achtergrond is de voornaamste ambitie van de staatscommissie om de burger een centrale plaats te geven in het denken over de rechtsstaat. Om deze ambitie waar te maken hanteert de staatscommissie primair het burgerperspectief. Dit betekent dat niet de rechtsstatelijke instituties als zodanig, maar de burger en zijn relatie met die instituties centraal staan in het onderzoek.

Dat de burger centraal staat, lijkt een open deur. De overheid is er immers om het algemeen belang te dienen, dat het belang is van haar burgers. Als de burger niet centraal staat, wie dan wel?
Toch leert de ervaring dat de overheid de burger te vaak uit het oog verliest. Daarom vraagt de staatscommissie zich af wat v*anuit burgerperspectief* de belangrijkste knelpunten zijn in het functioneren van de rechtsstaat. En bij welke concrete voorstellen burgers het meeste baat kunnen hebben. Om op beide vragen antwoorden te vinden, heeft de staatscommissie burgers uitgenodigd om op verschillende manieren een rol te spelen in haar werkzaamheden.

Het hoofddoel voor de staatscommissie is om voorstellen te formuleren die de relatie tussen burger en overheid daadwerkelijk kunnen verbeteren en op een zo groot mogelijk draagvlak kunnen rekenen. Daarbij heeft ze uiteraard oog voor:

- de feitelijke (on)mogelijkheden van de overheid;
- de maatschappelijke en bestuurlijke context waarbinnen overheidsorganisaties opereren;
- andere relevante omstandigheden, zoals demografische ontwikkelingen en krapte op de arbeidsmarkt.[20]

[19] Artikel 2, eerste lid, van het Instellingsbesluit staatscommissie rechtsstaat (Stcrt. 2023, 7635).

[20] Staatscommissie demografische ontwikkelingen 2050 2024. Deze staatscommissie heeft de regering geadviseerd over scenario's, beleidsopties en handelingsperspectie ven van de regering in relatie tot de maatschappelijke gevolgen van demografische ontwikkelingen. Het gaat bij deze ontwikkelingen in het bijzonder om vergrijzing en migratie, tot ten minste 2050 en tegen de achtergrond van de brede-welvaarts-benadering (Stcrt. 2022, 22818).

2.3.2 **Uitgangspunt 2:** de staatsmachten aanzetten tot actie

De staatscommissie werkt in opdracht van de drie staatsmachten: de wetgevende, uitvoerende en rechtsprekende macht. Het zijn deze staatsmachten die de voorstellen moeten uitvoeren. De staatscommissie richt zich daarom primair op hen. De missie van de staatscommissie is geslaagd wanneer de staatsmachten afzonderlijk van elkaar én gezamenlijk aan de slag gaan met de voorgestelde verbetermaatregelen.

2.3.3 **Uitgangspunt 3:** gebaseerd op wetenschappelijke inzichten

Bij het analyseren van de rechtsstaat en het ontwikkelen van concrete verbetervoorstellen maakt de staatscommissie gebruik van de laatste wetenschappelijke inzichten over de werking van de rechtsstaat en de overheid.
De staatscommissie streeft niet na om alle academische literatuur over de rechtsstaat samen te vatten of definitief staatsrechtelijke discussies te beslechten. Wel valt het haar op dat die discussies soms ver afstaan van de ervaringen die de burger in het hier en nu heeft met de staatsmachten.

2.3.4 **Uitgangspunt 4:** geen dubbel werk

Over de rechtsstaat zijn al veel adviesrapporten geschreven. En er zullen er nog vele volgen: ook andere adviescommissies buigen zich momenteel over het functioneren van (onderdelen van) de rechtsstaat. De Staatscommissie rechtsstaat wil herhaling van en overlap met het werk van anderen zoveel mogelijk voorkomen. Daarom heeft ze in beginsel niet zelf onderzoek gedaan naar onderwerpen op terreinen die andere relevante commissies al bestreken hebben, of naar onderwerpen waarnaar al uitgebreid wetenschappelijk onderzoek is of wordt gedaan.[21] Als de staatscommissie inzichten in deze onderwerpen wilde gebruiken voor haar opdracht, heeft ze hiervoor dus niet zelf onderzoek gedaan, maar gebruik gemaakt van bestaande onderzoeksresultaten. Om de genoemde redenen ligt de focus van het onderzoek niet op de volgende onderwerpen:

- De werking van het Nederlandse kiesstelsel, burgerschapsonderwijs, burgerinitiatieven en burgerfora (Staatscommissie parlementair stelsel).[22]
- Discriminatie en racisme (Staatscommissie discriminatie en racisme, de staatscommissie-Sylvester; eindadvies voorzien in mei 2026).
- Ondermijning van de rechtsstaat door de georganiseerde criminaliteit en polarisatie (Adviescommissie Versterken Weerbaarheid Democratische Rechtsorde, de commissie-Marcouch – in het bijzonder haar rapport Koester de democratie uit 2023).
- De werking van artikel 57 van de Grondwet (Adviescollege werking artikel 57 Grondwet, de commissie-Engels; eindadvies voorzien medio juni 2024).
- Fraudebeleid (parlementaire enquêtecommissie Fraudebeleid en dienstverlening – in het bijzonder haar rapport *Blind voor mens en recht* uit 2024).

De staatscommissie rekent het verder niet tot haar taak om aandacht te schenken aan de rol van de overheid op het gebied van het strafrecht en de strafrechtstoepassing. Dit onderwerp, hoe belangrijk ook, is te ver verwijderd van de aanleiding voor de instelling van deze staatscommissie.
Daarnaast heeft de staatscommissie zich alleen gericht op het Europese deel van Nederland – niet op Bonaire, Sint Eustatius en Saba, ook al zijn die constitutioneel ingebed in Nederland. Deze focus komt voort uit het feit dat het toeslagenschandaal, een belangrijke reden om de staatscommissie in te stellen, in dat Europese deel plaatsvond. De vraagstelling van de staatscommissie is op dat schandaal en dus op dit Europese deel geënt. Datzelfde geldt voor haar aandacht voor specifieke institutionele verhoudingen. Dit neemt niet weg dat de staatscommissie het urgent en zinvol vindt dat de rechtsstaat in Caribisch Nederland afzonderlijk wordt onderzocht, zoals voor het sociaal minimum is gedaan door de Commissie sociaal minimum Caribisch Nederland. Dit rechtsstaatonderzoek verdient dan wel een eigensoortige aanpak, vanwege de specifieke omstandigheden in het gebied.

2.3.5 Twee hoofdvragen van het onderzoek

Op basis van de afbakening en invulling van de opdracht, heeft de Staatscommissie rechtsstaat haar centrale vraagstelling samengevat in twee hoofdvragen:

1. Wat zijn vanuit burgerperspectief de belangrijkste knelpunten in het functioneren van de rechtsstaat?
2. Met welke concrete voorstellen kan de overheid deze knelpunten wegnemen en daarmee het functioneren van de rechtsstaat verbeteren vanuit het perspectief van de burger?

---

[21] Artikel 2, eerste lid van het Instellingsbesluit staatscommissie rechtsstaat en bijbehorende nota van toelichting, p. 4 (Stcrt. 2023, 7635).
[22] Staatscommissie parlementair stelsel 2018.

2.4 Methodologische keuzes

In het licht van de uitgangspunten en hoofdvragen van het onderzoek heeft de staatscommissie een aantal methodologische keuzes gemaakt.

2.4.1 Een mix van onderzoeksmethoden

Om de hoofdvragen van het onderzoek te beantwoorden en daarbij te voldoen aan de uitgangspunten, heeft de staatscommissie een mix van onderzoeksmethoden ingezet. Deze onderzoeksmethoden zijn in een aantal categorieën onder te verdelen:

1. Methoden gericht op het vaststellen van het burgerperspectief

Voor de staatscommissie is een centrale vraag wat vanuit burgerperspectief de belangrijkste knelpunten zijn in het functioneren van de rechtsstaat en met welke concrete voorstellen burgers het meest geholpen zijn. Om het burgerperspectief vast te stellen, moet inzichtelijk zijn hoe de rechtsstaat zich voor een individuele burger aandient. Om dit goed in kaart te brengen, heeft de staatscommissie een aantal onderzoeksmethoden ingezet. Daarbij heeft ze rekening gehouden met de opdracht in het instellingsbesluit om werkwijzen te hanteren waardoor burgers input kunnen leveren voor haar werkzaamheden.

Het ging om de volgende onderzoeksmethoden:

- **Meta-analyse Sociaal en Cultureel Planbureau (SCP):** Op verzoek van de Staatscommissie rechtsstaat heeft het SCP bestaande inzichten over de perspectieven van burgers op de democratie en rechtsstaat gebundeld in een kennisnotitie.[23] Het SCP baseert deze representatieve meta-analyse op relevante eerdere onderzoeken in het eigen bestand, aangevuld met extern onderzoek naar de verwachtingen en oordelen van Nederlanders over de democratische rechtsstaat.
- **Twee flitspeilingen:** Het bureau CHOICE insights + strategy heeft in opdracht van de staatscommissie tweemaal een landelijke flitspeiling via internet uitgezet. Daarmee heeft het informatie verzameld over burgerperspectieven op de rechtsstaat. Het gaat hier om een steekproef die (qua geslacht, leeftijd, opleidingsniveau en woonprovincie) representatief is voor de gehele Nederlandse bevolking.
- **Gesprekken op locatie:** Bureau Burgerberaad heeft in opdracht van de staatscommissie op twaalf plekken in Nederland een 'locatiegesprek' georganiseerd en begeleid. Doel was dat de staatscommissie over de rechtsstaat in gesprek ging met burgers die de overheid niet eenvoudig bereikt. Het draaide daarbij om mensen die niet digitaal vaardig zijn of om andere redenen niet ingaan op verzoeken om aan enquêtes en opiniepeilingen deel te nemen. De staatscommissie is onder de indruk van de verhalen die burgers tijdens de locatiegesprekken deelden over hun ervaringen met de verwaarloosde rechtsstaat – en van de impact die deze verwaarlozing heeft op hun leven. Daarnaast vindt de staatscommissie het opvallend hoeveel moeite het gemeenten heeft gekost om op haar verzoek burgers in kwetsbare posities te vinden en te benaderen voor deelname aan de locatiegesprekken.[24]
- **Open forum:** Op vrijdag 20 oktober 2023 namen de leden van de staatscommissie deel aan een open forum. Zij gingen hier in gesprek met iedereen die iets aan hen mee wilde geven – van ervaringen tot en met verbeterpunten voor de rechtsstaat. Het forum bood de staatscommissie ook de gelegenheid om diepgaander te spreken met mensen die eerder al via de internetconsultatie (zie hierna) hadden gereageerd. Een verslag van het open forum is te vinden in het achtergronddocument dat tot dit rapport behoort. [25]
- **Het burgerpanel:** Bureau Burgerberaad organiseerde in opdracht van de staatscommissie twee bijeenkomsten voor het landelijke Burgerpanel rechtsstaat. Tijdens deze bijeenkomsten – elk een ochtend en een middag – kwamen zo'n vijftig inwoners samen om aanbevelingen aan de staatscommissie te formuleren.[26] Deze burgerpanelleden zijn voornamelijk geworven onder deelnemers van de twaalf locatiegesprekken. Ook tijdens de burgerpanelbijeenkomsten verzorgde Bureau Burgerberaad de gespreksbegeleiding. De staatscommissie zette in op een goede spreiding van burgerpanelleden naar woonplaats, sekse en leeftijd.
- **Twee internetconsultaties:** Begin mei 2023 zette de staatscommissie een internetconsultatie op, gericht op alle Nederlanders. Zij vroeg hun hierin (bewust open en niet-sturend) naar hun ervaringen met en perspectieven op de rechtsstaat en de rechtsstatelijke cultuur in Nederland. Het was tot juli 2023 mogelijk om ervaringen en perspectieven te delen. De consultatie leverde 78 reacties op.[27] In maart en april 2024 volgde een tweede internetconsultatie. Daarin kon iedereen een maand lang aan de hand van acht vragen concrete voorstellen doen ter verbetering van de rechtsstaat. Deze consultatie leverde 76 reacties op.[28]

[23] SCP 2024.
[24] Zie bijvoorbeeld het interview met Rémi Langenberg over ongeziene burgers in: Pechtold & Snels 2024, p. 68 e.v.
[25] 'Open forum: wat heeft het opgebracht?', staatscommissierechtsstaat.nl, 22 november 2023.
[26] Het verslag van het open forum is opgenomen in het achtergronddocument dat behoort tot dit rapport.
[27] De openbare reacties en het consultatieverslag van de eerste internetconsultatie zijn te raadplegen via internetconsultatie.nl/staatscommissierechtsstaat.
[28] De openbare reacties en het consultatieverslag van de tweede internetconsultatie zijn te raadplegen via internetconsultatie.nl/staatscommissie_rechtsstaat.

2. Methoden gericht op het verzamelen van wetenschappelijke inzichten

Het derde uitgangspunt van de staatscommissie bij de invulling van haar opdracht, is dat haar analyse en voorstellen gebaseerd moeten zijn op wetenschappelijke inzichten. Zij heeft de volgende methoden ingezet om inzichten te verzamelen ter aanvulling op de al aanwezige inzichten:

- **Brieven:** De staatscommissie heeft aan verschillende deskundigen en organisaties gevraagd om haar een brief te schrijven over hun ervaringen met de rechtsstaat en hun ideeën voor verbetering. Doel was om een breed beeld te krijgen van zulke ervaringen en ideeën.[29] De staatscommissie heeft brieven ontvangen van 35 personen en 16 organisaties.
- **Literatuuronderzoek:** De staatscommissie heeft literatuuronderzoek uitgevoerd voor haar opdracht en daarbij de bronnen genoemd in het instellingsbesluit geraadpleegd.
- **Rondetafelgesprekken met deskundigen:** De staatscommissie heeft verdiepende gesprekken gevoerd met verschillende (groepen) deskundigen uit de wetenschap en de praktijk. Het doel van die 'rondetafelgesprekken' was om meer inzicht te krijgen in zowel de knelpunten die burgers ervaren in de rechtsstaat als de achterliggende oorzaken daarvan.
- **Interviews met wetenschappers:** Met sommige wetenschappers heeft de staatscommissie individueel gesproken over specifiek thema's die binnen hun expertise vielen.
- **Extern onderzoek:** Naast het onderzoek van het SCP heeft de staatscommissie een extern onderzoek laten uitvoeren naar het thema 'Benoemingen en nevenfuncties binnen de staatsmachten'. Toon Kerkhoff, universitair docent Bestuurskunde aan de Universiteit Leiden, voerde dit wetenschappelijke literatuuronderzoek uit.[30] De studie had als onderzoeksvraag: in hoeverre kunnen procedures van benoemingen en nevenfuncties gevolgen hebben voor (een gebrek aan) vertrouwen van burgers in de integriteit van het openbaar bestuur?

3. Methoden gericht op het verzamelen van inzichten in de werking van de rechtsstaat in de dagelijkse overheidspraktijk

Voor de staatscommissie is een belangrijke doelstelling dat de staatsmachten zowel afzonderlijk van elkaar als gezamenlijk in actie komen om de rechtsstaat te verbeteren. Zij doen dit makkelijker als haar analyse en concrete voorstellen aansluiten bij de dagelijkse overheidspraktijk. De staatscommissie heeft daarom specifieke onderzoeksmethoden ingezet om inzichten in die praktijk te verzamelen. Binnen deze categorie methoden vielen de volgende bijeenkomsten:

- **Hackathon:** Dit waren bijeenkomsten van jonge professionals die bij de wetgevende, uitvoerende of rechtsprekende macht werkten. Doel was dat zij samen oplossingsrichtingen voor de staatscommissie ontwikkelden. In de tweedaagse hackathon gingen de aanwezigen in teamverband non-stop aan de slag om de informatie-uitwisseling tussen de staatsmachten te verbeteren. Uniek was dat de meeste van deze jonge professionals voor het eerst in overleg traden met medewerkers van andere staatsmachten
- **Interviews en rondetafelgesprekken met mensen uit de overheidspraktijk:** Tijdens rondetafelgesprekken sprak de staatscommissie met overheidsmedewerkers over diverse thema's. Van de samenwerking en versterking van de rechtsstatelijke cultuur binnen de overheid tot de lokettenproblematiek in het sociale en fiscale domein. En van het luisterend en communicerend vermogen van de overheid tot de vraag wat de rechterlijke macht een impuls kan geven. Deze gesprekken hielpen de staatscommissie om de effectiviteit en uitvoerbaarheid van mogelijke voorstellen te beoordelen. Naast deze rondetafelgesprekken nam de staatscommissie ook een aantal interviews af met vertegenwoordigers van de staatsmachten die een rol moeten gaan spelen in de uitvoering van haar voorstellen.

De staatscommissie heeft een logboek gemaakt waarin ze de namen en functies van haar gesprekspartners heeft genoteerd. Dit logboek staat in het achtergronddocument dat tot dit rapport behoort.

[29] De brieven aan de staatscommissie staan in het achtergronddocument dat behoort tot dit rapport (bijlage 3 bevat een overzicht van alle auteurs). Zie hierover ook: Van Lochem 2024.

[30] Kerkhoff 2023.

2.4.2 Gefaseerde uitvoering van de opdracht

De staatscommissie heeft de hierboven beschreven onderzoeksmethoden in drie fasen ingezet. Per fase bepaalde ze de juiste mix van methoden, aangepast aan de vraag die in die fase centraal stond. Het overzicht geeft deze gefaseerde uitvoering van de opdracht weer.

In Tabel 1 staat welke mix van onderzoeksmethoden de staatscommissie voor elke fase heeft uitgewerkt.

De staatscommissie rapporteerde na elke fase over de onderzoeksresultaten die tot dan toe behaald waren. Ze deelde deze informatie op haar website. Na iedere fase analyseerde ze de resultaten van de onderzoeksmethoden in lijn met de hoofdvragen en de uitgangspunten. Dit leidde tot eerste antwoorden op de onderzoeksvragen.

Deze antwoorden gebruikte de staatscommissie om de precieze opzet en richting van de onderzoeksmethoden in de fase daarop te bepalen. Zo maakte ze het onderzoek steeds gerichter en scherper afgebakend.

2.4.3 Knelpuntbenadering

De staatscommissie heeft in haar analyse gekozen voor een knelpuntenbenadering.[31] Een knelpunt is in deze context een factor die het functioneren van de rechtsstaat in belangrijke mate beperkt. Op basis van een grondige analyse zijn deze knelpunten gedestilleerd uit de onderzoeksgegevens. Daarna identificeerde de staatscommissie hierbinnen de belangrijkste knelpunten: degene die, vanuit het perspectief van de burger, het functioneren van de rechtsstaat het meest belemmeren. Voor deze knelpunten ontwikkelde de staatscommissie haar voorstellen.

[31] Het werkprogramma van de Staatscommissie rechtsstaat staat in het achtergronddocument dat behoort tot dit rapport.

Figuur 1

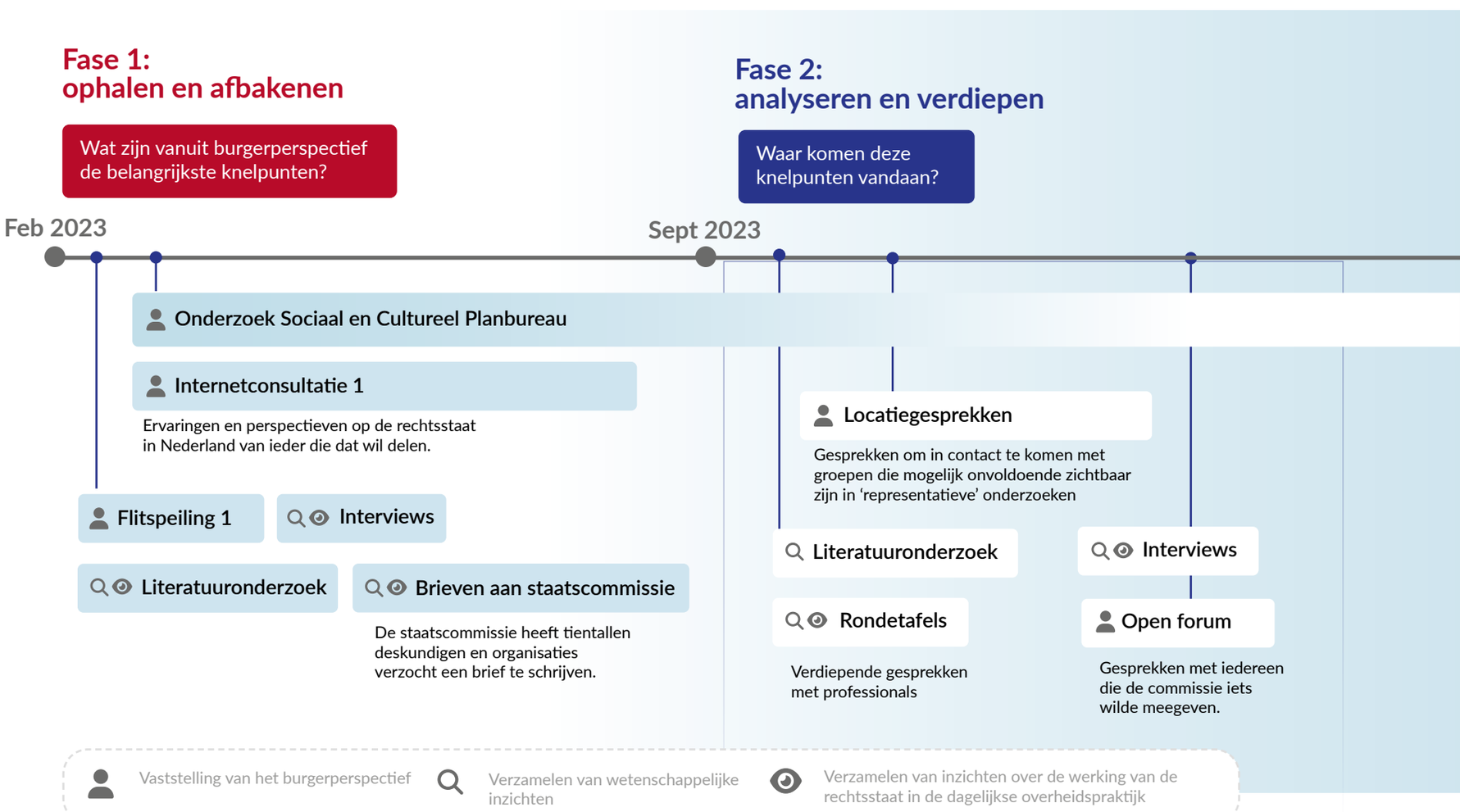

Tabel 1

	Methoden gericht op het vaststellen van het burgerperspectief	Methoden gericht op het verzamelen van wetenschappelijke inzichten	Methoden gericht op het verzamelen van inzichten in de werking van de rechtsstaat in de dagelijkse overheidspraktijk
Fase 1: ophalen en afbakenen	• Internetconsultatie 1 • Flitspeiling 1 • Aanvang onderzoek SCP	• Brieven aan de staatscommissie • Literatuuronderzoek • Interviews	• Brieven aan de staatscommissie • Interviews
Fase 2: analyseren en verdiepen	• Locatiegesprekken • Open forum • Afronding onderzoek SCP	• Afronding onderzoek SCP • Literatuuronderzoek • Interviews • Rondetafelgesprekken	• Interviews • Rondetafelgesprekken
Fase 3: tot oplossingen komen	• Burgerpanel • Internetconsultatie 2 • Flitspeiling 2	• Literatuuronderzoek	• Hackathon • Rondetafelgesprekken

Fase 3: tot oplossingen komen

Hoe kunnen we deze knelpunten met concrete maatregelen oplossen?

Feb 2024 — Juni 2024

Internetconsultatie 2

Acht gerichte vragen waar iedereen die dat wil op kan reageren.

Flitspeiling 2

Rondetafels

Literatuuronderzoek

Burgerpanel

50 burgers formuleren aanbevelingen om de rechtsstaat te verbeteren

Hackathon

Ontwikkelen oplossingen door jonge professionals

Elke fase focussen we ons gerichter op het burgerperspectief

2.5 Conclusie

Het belang van de rechtsstaat vereist dat actuele rechtsstatelijke vraagstukken worden aangepakt. Die vraagstukken kunnen in elk tijdperk opkomen en kunnen telkens verschillen. De rechtsstaat is immers geen steriel concept[32] of statisch fenomeen; hij is juist dynamisch en 'levend'. De rechtsstaat vergt een andere invulling zodra er nieuwe uitdagingen en kansen ontstaan voor de bescherming van burgers tegen de overheid - of voor hun invloed hierop.

De staatscommissie heeft de focus van dit adviesrapport bepaald op basis van haar hoofdvragen, haar uitgangspunten, de onderzoeksgegevens, de looptijd van haar opdracht en indringende gesprekken binnen de eigen gelederen. Ze maakte haar onderzoek steeds gerichter en meer afgebakend. Dit deed ze op basis van de resultaten van haar onderzoeksmethoden en haar gefaseerde onderzoeksaanpak. Die gerichtheid en afbakening waren nodig gezien de uitgangspunten van de staatscommissie en de beperkte looptijd van haar opdracht. Zij moest scherpe keuzes maken om concrete voorstellen te formuleren waar de burger baat bij heeft, om staatsmachten tot actie aan te zetten, om dubbel werk te voorkomen en om haar onderzoek, aanbevelingen en conclusies te baseren op wetenschappelijke inzichten.

De advisering van de staatscommissie richt zich op het waarmaken van de belofte van de rechtsstaat voor burgers: een samenleving waarin zij door en tegen de overheid beschermd zijn, invloed hebben op de overheidsmacht en waar nodig ondersteuning krijgen.

[32] Griffiths 1989, p. 100.

3. De belofte van de rechtsstaat vanuit burgerperspectief

Doel van dit hoofdstuk is om de rechtsstaat vanuit burgerperspectief te beschrijven. Deze beschrijving biedt een kader om gestructureerd te onderzoeken hoe de rechtsstaat zich voor een individuele burger aandient en wat daarbij de belangrijkste knelpunten voor hem zijn. Dit kader is een belangrijk hulpmiddel om op een navolgbare manier de twee hoofdvragen te beantwoorden (zie § 1.2).

Dit hoofdstuk bestaat uit diverse beschrijvingen. Allereerst van de drie kanten van de rechtsstaat: de beschermende, democratische en voorwaardenscheppende kant (§ 3.1). En vervolgens van de vier lagen binnen deze drie kanten: de kernidee, de beginselen, de wetten en staatsinrichting en het gedrag en de beslissingen (§ 3.2).[33] Deze drie kanten en vier lagen van de rechtsstaat vormen samen het kader dat de staatscommissie hanteert om te onderzoeken hoe die rechtsstaat zich voor een individuele burger aandient.

Na § 3.2 volgt een beschrijving van de verhouding van deze onderzoeksbenadering tot andere begrippen, zoals de 'responsieve rechtsstaat' of de 'weerbare rechtsstaat' (§ 3.3). Ook werkt de staatscommissie uit hoe burgers zelf naar de rechtsstaat kijken (§ 3.4). En ten slotte brengt zij informatie uit de eerste vier paragrafen samen om tot een beschrijving te komen van de rechtsstaat vanuit burgerperspectief (§ 3.5). Daarin sluit zij nauw aan bij het inzicht van de Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid (WRR) in wat 'burgerperspectief' inhoudt.[34]

3.1 Drie kanten van de rechtsstaat

Het belang van de rechtsstaat[35] voor hedendaagse samenlevingen is moeilijk te overschatten. De rechtsstaat draagt bij aan vrijheid, veiligheid, orde, welzijn en verdraagzaamheid, want is een manier om de macht van de overheid te beheersen door middel van het recht. Zo evident als het belang van de rechtsstaat is, zo lastig is het echter om de precieze betekenis van het concept 'rechtsstaat' te vangen. Dat komt doordat dit begrip als een container is, waarin mensen van alles kieperen en waar ze naar believen zelf weer iets uithalen.[36]

Containerbegrip of niet, de staatscommissie wil toch scherp krijgen wat eigen is aan de rechtsstaat en wat ervoor nodig is om deze te versterken. In dit hoofdstuk beschrijft ze daarvoor eerst verschillende betekenissen die het begrip 'rechtsstaat' door de eeuwen heeft gekregen in het staatsrecht. Ook in deze beschrijving van de betekenissen is het burgerperspectief leidend: het gaat erom hoe de rechtsstaat zich steeds voor een individuele burger aan heeft gediend.

Op basis van haar analyse van drie belangrijke betekenissen (zie § 3.1.1 tot en met § 3.1.3) beschouwt de staatscommissie de kern van de rechtsstaat als de bescherming van burgers tegen én door de overheid via het recht. Ze onderscheidt daarbij drie kanten van de rechtsstaat:

- Een beschermende kant, die draait om de bescherming van burgers tegen willekeurige machtsuitoefening door de overheid. De overheid is verantwoordelijk voor deze bescherming van burgers, inclusief hun gelijke toegang tot het recht.
- Een democratische kant, die draait om de wederzijdse invloed van democratie en rechtsstaat op elkaar. De overheid moet burgers in staat stellen om invloed te hebben op wie de macht heeft en op hoe deze macht wordt gebruikt.
- Een voorwaardenscheppende kant, die draait om de noodzakelijke voorwaarden om burgers volwaardig van de rechtsstaat te laten profiteren. De overheid is verantwoordelijk voor het scheppen van deze voorwaarden. Zij moet zorgen dat burgers dankzij grondrechten, in het bijzonder hun sociale rechten en haar zorgplichten, gestalte kunnen geven aan hun leven.[37]

[33] Deze vier lagen zijn gebaseerd op: WRR 2002, p. 23.

[34] WRR 2019 en WRR 2023.

[35] Sommigen spreken liever van 'rechtsorde' of 'democratische rechtsorde'. Oud-topambtenaar, voormalig politicus en minister van Staat Tjeenk Willink bijvoorbeeld; hij geeft aan deze term de voorkeur als het gaat over de normatieve context waarin burgers en overheid zich bewegen. Hij vindt het begrip 'staat' namelijk verwarrend. Zo kan de constatering dat het functioneren van de staat de democratische rechtsstaat uitholt volgens hem tot spraakverwarring leiden. (Tjeenk Willink 2023 p. 15).

[36] Vgl. Scheltema 1989 (spons), De Graaf 2023 (containerbegrip) en – zoals aangehaald in brief van Voermans aan de Staatscommissie rechtsstaat (de brieven aan de staatscommissie staan in het achtergronddocument dat behoort tot dit rapport) – Snel 2023 (zo ongeveer alle aspecten van ons staatswezen).

[37] In de staatsrechtelijke literatuur wordt ook de drieslag (klassiek-)liberale, democratische en sociale rechtsstaat gehanteerd; zie bijv. Burkens e.a. 2002 en Schlössels e.a. 2024. De staatscommissie heeft aansluiting gezocht bij internationale begrippenkaders en geput uit o.a. Adams & Witteveen 2014.

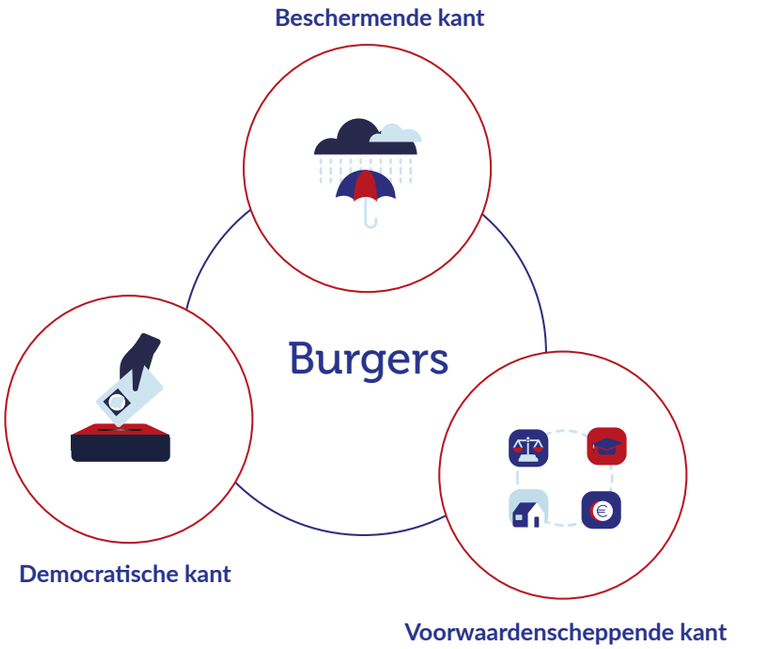

3.1.1 **Beschermende kant:** bescherming tegen overheidsmacht en gelijke toegang tot het recht

Het concept van de rechtsstaat is in de zeventiende eeuw tot ontwikkeling gekomen als reactie op onbeteugelde machtsuitoefening door vorsten en koloniale machten.[38] Het voornaamste doel was om burgers te beschermen tegen willekeurige machtsuitoefening. Dit moest gebeuren door de overheid te binden aan het recht.

Over de precieze waarborgen die een rechtsstaat kenmerken, is in de loop van de geschiedenis getwist. Tegenwoordig is er in elk geval brede consensus over de volgende kenmerken van een rechtsstaat:

- Iedereen moet door de overheid gelijk en zonder willekeur worden behandeld op basis van voorafgaande, algemene regels die hun basis vinden in de wet *(legaliteitsvereiste)*.
- Vooral sinds de Tweede Wereldoorlog zijn zowel op nationaal als
- internationaal niveau individuele grond- en mensenrechten verankerd, die burgers – in het bijzonder minderheden – tegen de overheid moeten beschermen.
- De functies wetgeving, bestuur en rechtspraak moeten gespreid zijn over verschillende instituties *(machtenscheiding)*.
- Er moet een systeem van controle en tegenwicht zijn *(checks and balances)*.
- Elke burger moet toegang hebben tot een onafhankelijke rechter.

Deze kenmerken gelden internationaal als 'minimumvereisten voor rechtsstatelijkheid'.[39] Wel kan de uitwerking van deze rechtsstatelijke eisen per land verschillen. Zo kennen landen als de Verenigde Staten en Frankrijk een presidentieel stelsel met een striktere machtenscheiding dan de parlementaire stelsels in Nederland en Engeland, waar regering en parlement dichter op elkaar zitten. Ook gaan landen verschillend om met de vraag in hoeverre de rechter zich mag buigen over besluiten van de wetgever.[40]

Dat een land één of meerdere rechtsstatelijke eisen anders uitwerkt, betekent niet meteen dat de rechtsstatelijkheid daar lager of hoger is. Maar verschillen in uitwerking vormen wel geregeld voer voor discussie. Zo plaatsen andere landen vraagtekens bij het feit dat Nederland rechters verbiedt om wetten aan de Grondwet te toetsen (artikel 120 van onze Grondwet).

3.1.2 **Democratische kant:** invloed van burgers op overheidsmacht

De rechtsstaatgedachte is in de loop van de twintigste eeuw steeds meer verweven geraakt met de gedachtevorming over democratie. Dat is niet zo vreemd: ook 'democratie' is een concept dat draait om beperking van ongelimiteerde overheidsmacht. De rechtsstaat begrenst overheidsmacht via het recht, de democratie via verkiezingen. Via deze verkiezingen oefenen burgers immers invloed uit op de overheid; haar machtsuitoefening moet democratisch gelegitimeerd zijn en blijven. Het inzicht dat democratie en rechtsstaat in de praktijk niet los verkrijgbaar zijn, heeft geleid tot het vaste begrippenpaar 'democratische rechtsstaat'. Dit begrippenpaar staat sinds 30 augustus 2022 zelfs aan het begin van onze Grondwet: de algemene bepaling drukt uit dat de Grondwet de grondrechten en de democratische rechtsstaat waarborgt.[41]

Een goed voorbeeld van de samenhang en overlap tussen de beschermende en democratische kant van de rechtsstaat is het legaliteitsvereiste, een kernelement van onze rechtsstaat. Dit houdt in dat elk overheidsoptreden een basis moet hebben in een wet van regering en parlement. Het legaliteitsvereiste dient de beschermende kant van de rechtsstaat, aangezien een voorafgaande wettelijke basis het risico vermindert op willekeurig overheidsoptreden en zowel de rechtszekerheid als de rechtsgelijkheid bevordert. Tegelijk dient het legaliteitsvereiste de democratische kant van de rechtsstaat, doordat het parlement zijn zegen moet geven aan de basis voor overheidsoptreden.

[38] Het streven om de uitoefening van macht te beperken via het recht leidde in continentaal Europa tot de rechtsstaat en in Angelsaksische landen tot de rule of law, met als belangrijkste verschil dat de rechtsstaat draait om de relatie overheid-burger en de rule of law ook om verhoudingen tussen burgers en bedrijven onderling.

[39] Zie bijvoorbeeld: Venetiëcommissie 2016 en het conditionaliteitsmechanisme van de EU (EU-conditionaliteitsverordening Verordening (EU) 2020/2092 van het Europees Parlement en de Raad van 16 december 2020 betreffende een algemeen conditionaliteitsregime ter bescherming van de Uniebegroting (PbEU 2020, 2092)).

[40] Zie ook de brief van Van Gestel aan de Staatscommissie rechtsstaat.

[41] Ook de Venetiëcommissie benadrukt deze samenhang (Venetiëcommissie 2016).

De verbondenheid tussen democratie en rechtsstaat neemt niet weg dat er spanning kan optreden tussen democratische en rechtsstatelijke beginselen. Dat gebeurt bijvoorbeeld waar meerderheidsbesluitvorming, een kernprincipe van de democratie, knelt met individuele grondrechten of de rechten van minderheden. In een rechtsstaat moeten wetgever en bestuur die rechten eerbiedigen, ook als dat indruist tegen de wensen van de meerderheid van de bevolking.

Overigens volstaat volgens hedendaagse opvattingen *"de helft plus één"* ook niet om van volwaardige democratische besluitvorming te kunnen spreken. De legitimiteit van democratische besluitvorming is voorwaardelijk: die legitimiteit bestaat alleen als constitutionele waarborgen van kracht zijn die de macht van de meerderheid begrenzen en persoonlijke vrijheden beschermen.[42]

3.1.3 **Voorwaardenscheppende kant:** noodzakelijke voorwaarden om mee te doen in de rechtsstaat

In de twintigste eeuw is het besef gegroeid dat alleen bescherming tegen de overheid niet voldoende is om burgers profijt te laten hebben van de rechtsstaat. Daarvoor moet ook aan andere voorwaarden worden voldaan. Om werkelijk baat van de rechtsstaat te kunnen hebben, dienen mensen te beschikken over bepaalde kennis en vaardigheden - of geholpen worden om deze te verkrijgen. Ook hebben mensen weinig aan de rechtsstatelijke garanties die in 3.1.1 en 3.1.2 aan de orde kwamen als ze onder de armoedegrens leven, geen baan kunnen vinden of geen toegang hebben tot noodzakelijke gezondheidszorg. Zonder oog voor dit soort voorwaarden kunnen burgers onbedoeld worden uitgesloten van de rechtsstaat. Dit betekent dat de overheid de omstandigheden moet scheppen waaronder burgers mee kunnen doen aan de rechtsstaat. Zo is het haar verantwoordelijkheid om te zorgen voor bestaanszekerheid, gezondheidszorg en de bewoonbaarheid van het land. In internationaal verband wordt wel gesproken van *'the rule of law in an enabling environment'*.[43]

In Nederland valt deze voorwaardenscheppende, presterende of sociale kant van de rechtsstaat bijvoorbeeld terug te zien in de sociale grondrechten. Die omvatten burgerrechten, zoals het recht van inwoners op bijstand, maar ook zorgplichten voor de overheid.[44] Deze zorgplichten houden onder meer in dat zij moet zorgen voor voldoende werkgelegenheid, bestaanszekerheid en onderwijs.

De precieze rol die de overheid op deze terreinen moet spelen is onderwerp van politiek debat. Dat debat is er over de voorwaardenscheppende kant van de rechtsstaat méér dan over de beschermende en democratische kant. De aard en strekking van sociale grondrechten brengen namelijk met zich mee dat er meer ruimte is om die rechten verschillend te interpreteren of in te vullen.

Mede door beperkte aandacht vanuit de politiek en door het ontbreken van rechterlijke toetsing van wetgeving aan de Grondwet, spelen de sociale grondrechten als juridische waarborg in Nederland een geringe rol. Maar in zowel de wetenschap en politiek lijkt de belangstelling de afgelopen jaren op te leven.[45]

De voorwaardenscheppende kant van de rechtsstaat is ook terug te zien in bepaalde verplichtingen van de overheid om de grondrechten te beschermen ('positieve verplichtingen').[46] Het recht op een eerlijk proces (artikel 6 van het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens) brengt bijvoorbeeld zo'n positieve verplichting met zich mee. Namelijk om het nationale rechtssysteem zó in te richten dat alle burgers een eerlijk proces kunnen krijgen, ook degenen die over minder kennis en vaardigheden beschikken.

Zoals de beschermende en democratische kant van de rechtsstaat onderling hier en daar samenhang en overlap vertonen, doen ze dat ook met de voorwaardenscheppende kant. Anders gezegd: de uitwerking van deze voorwaardenscheppende kant kan tegelijkertijd de beschermende én de democratische kant van de rechtsstaat dienen. Denk bijvoorbeeld aan het recht op rechtsbijstand: als een burger bijstand krijgt van een juridisch deskundige kan dit zijn gemis aan juridische kennis en vaardigheden compenseren (voorwaardenscheppende kant) en tegelijkertijd bijdragen aan gelijke toegang tot rechtsbescherming tegen de overheid (beschermende kant).[47]

[42] Brief van Hirsch Ballin aan de Staatscommissie rechtsstaat.
[43] Venetiëcommissie 2016, overweging 33 e.v.
[44] Zie ook de brief van Leijten aan de Staatscommissie rechtsstaat.
[45] Zie noot 44 en ook: de Adviescommissie versterken weerbaarheid democratische rechtsorde 2023. De Commissie sociaal minimum 2023a, Commissie sociaal minimum 2023b besteedt marginaal aandacht aan de sociaal-grondrechtelijke basis.
[46] Er is een ontwikkeling gaande waarbij de betekenis van grondrechten via positieve verplichtingen wordt verdiept. Zie bijvoorbeeld: Venetiëcommissie 2016, overweging 35. Zie ook: de brief van Vereniging Vrouw en Recht aan de Staatscommissie rechtsstaat.
[47] Dit voorbeeld kan ook illustreren dat het verschil tussen klassieke en sociale grondrechten in de praktijk betrekkelijk is: ook uit de klassieke grondrechten vloeien in ruime mate plichten voort tot beleid en wetgeving. Vgl. F.M.C. Vlemminx en geactualiseerd door M.F.J.M. de Werd, 'Artikel 18 – Rechtsbijstand. Wetenschappelijk commentaar', nederlandsrechtsstaat.nl, par. 5.

3.2 Vier lagen van de rechtsstaat

De beschermende, democratische en voorwaardenscheppende kant van de rechtsstaat zijn hierboven vrij abstract omschreven, aan de hand van rechtsbeginselen en eisen zoals het legaliteitsvereiste, de bescherming van grondrechten en de toegang van iedereen tot een onafhankelijke rechter. Deze abstracte beginselen en eisen zijn te zien als universeel en tijdloos: elke volwaardige rechtsstaat zal er altijd aan moeten voldoen. Aan de abstracte beginselen en eisen is de afgelopen decennia niets wezenlijks meer veranderd.

Vanuit burgerperspectief krijgt de rechtsstaat pas betekenis in de uitwerking van deze beginselen. In het bijzonder in de rechtsstatelijke structuren en in het gedrag en de beslissingen binnen de overheid. De burger merkt het effect van het samenspel van vier lagen van de rechtsstaat:

1. De grondidee
2. De beginselen
3. De rechtsstatelijke structuren (staatsinrichting/wettelijke regelingen)
4. Het gedrag en de beslissingen van politici, bestuurders, rechters en overheidsmedewerkers

Het samenspel tussen deze vier lagen bepaalt hoe de rechtsstaat zich voor een individuele burger aandient. Ook vanuit burgerperspectief is de rechtsstaat dus een gelaagd begrip.[48] Deze gelaagdheid is zichtbaar in elk van de drie kanten van de rechtsstaat (zie Tabel 2).

Neem de beschermende kant van de rechtsstaat. Vanuit burgerperspectief draait die om de bescherming van de burger tegen willekeurige en geconcentreerde machtsuitoefening door de overheid. Dit is de grondidee. Deze idee leidt onder meer tot het beginsel dat een rechter onafhankelijk moet zijn. Dit beginsel wordt uitgewerkt in een rechtsstatelijke structuur: de wetgevende, uitvoerende en rechtsprekende macht moeten worden gespreid en dienen elkaar te controleren, in evenwicht te houden. Deze structuur stelt, samen met de grondidee en het beginsel, eisen aan het gedrag en de beslissingen van politici, bestuurders, rechters en overheidsmedewerkers.

Het kan gebeuren dat het gedrag en de beslissingen van politici, bestuurders, rechters en overheidsmedewerkers (laag 4) niet in lijn zijn met de grondidee, beginselen en structuren van de rechtsstaat (lagen 1, 2 en 3). Dit duidt dan op een probleem in de cultuur binnen de overheid. Dat betekent dat de juiste rechtsstatelijke cultuur binnen de overheid een belangrijke bestaansvoorwaarde is voor de rechtsstaat. De rechtsstatelijke cultuur binnen de overheid krijgt vorm door de ideeën, waarden, houdingen en meningen die mensen binnen de overheid hebben ten opzichte van het recht, het rechtssysteem en de rechtsstaat.[49]

De rechtsstatelijke cultuur is afhankelijk van de rechtsstatelijke structuren: die geven haar richting. Anderzijds zijn de rechtsstatelijke structuren ook afhankelijk van de rechtsstatelijke cultuur. Want alleen krachtige structuren zijn niet genoeg om te voorkomen dat de rechtsstaat afglijdt en bijvoorbeeld door autoritaire politici wordt ondergraven.[50] De rechtsstaat kan alleen effectief zijn als de overheid én de samenleving hem voldoende dragen.[51] Overheid en burger staan in dit opzicht allesbehalve tegenover elkaar: zij vormen gezamenlijk de rechtsgemeenschap die verantwoordelijk is voor een gezonde rechtsstaat.

De precieze uitwerking van de vier lagen kan door de tijd heen veranderen en per land verschillen. Dit maakt dat de discussie over de precieze betekenis en het functioneren van de rechtsstaat nooit klaar is. Het gaat in die discussie over de uitwerking van abstracte rechtsstatelijke beginselen en eisen in concretere staatsinrichting, wettelijke regelingen, beslissingen en gedragingen. De vraag is daarbij: deugt die uitwerking wel? In hoeverre zijn deze concrete elementen te verenigen met de abstracte beginselen en eisen? [52] In hoeverre zijn bezuinigingen op rechtshulp bijvoorbeeld te verenigen met het rechtsstatelijke uitgangspunt dat iedereen toegang moet hebben tot het recht en de rechter? Of: in hoeverre is het onrechtsstatelijk als een burgemeester een bepaalde demonstratie verbiedt?

Dit soort discussies zijn mogelijk omdat de abstracte beginselen en eisen ruimte laten voor meerdere interpretaties en soms verschillende richtingen op wijzen. Ook moeten grondrechten nogal eens tegen elkaar worden afgewogen.

[48] WRR 2002, p. 23. De WRR omschrijft de onderste twee lagen in andere bewoordingen. Rechtsstatelijke structuren omschrijft het WRR alleen als staatsinrichting/wettelijke regelingen, een formulering die in dit rapport tussen haakjes staat bij de derde laag. In plaats van 'gedrag en beslissingen' spreekt de WRR van 'gedrag, regels en rechtsbeslissingen'.

[49] Afgeleid uit Friedman 1994, p. 117-131.

[50] Tinnevelt 2022, h. 23.4.2.

[51] Zie onder andere Tinnevelt 2022, Tinnevelt, Jansen & Van Emmerik 2023, Algemene Inlichtingen en Veiligheidsdienst 2017, ROB 2020 en Venetiëcommissie 2021.

[52] Zie ook de brieven van Zijlstra en het Nederlands Juristen Comité voor de Mensenrechten aan de Staatscommissie rechtsstaat.

De gelaagdheid van de rechtsstaat vanuit burgerperspectief

	Beschermende kant	Democratische kant	Voorwaardenscheppende kant
Grondidee	Deze kant draait om bescherming van de burger tegen willekeurige en geconcentreerde machtsuitoefening door de overheid.	Deze kant benadrukt de samenhang tussen rechtsstaat (beperking van overheidsmacht door het recht) en democratie (beperking van overheidsmacht door betrokkenheid en invloed van burgers).	Deze kant is erop gericht dat de overheid de omstandigheden schept waaronder burgers gestalte kunnen geven aan hun leven.
Beginselen	De nadruk ligt op: • het legaliteitsvereiste; • de spreiding van macht; • het recht van iedereen op een onafhankelijke rechter; • de bescherming van grondrechten, in het bijzonder vrijheidsrechten.	De nadruk ligt op: • actief en passief kiesrecht; • periodieke vrije verkiezingen; • bescherming van politieke grondrechten; • openbaarheid van besluiten en besluitvorming; • gelijke toegang tot bepaalde ambten; • op participatie van burgers in beleids- en besluitvorming.	De nadruk ligt op: • de verankering en bescherming van grondrechten, in het bijzonder van sociale rechten en zorgplichten voor de overheid. (Vanuit die zorgplichten moet zij voorwaarden scheppen waardoor burgers gestalte kunnen geven aan hun leven).
De rechtsstatelijke structuren (staatsinrichting/ wettelijke regelingen)	De beschermende beginselen zijn in het internationale en nationale recht uitgewerkt in onder andere: • het legaliteitsvereiste; • de spreiding van de functies wetgeving, uitvoering en rechtspraak over drie onderscheiden machten die elkaar controleren en in evenwicht houden; • decentralisatie; • het onafhankelijke karakter van rechters; • de bescherming van grondrechten en wetten zoals de Algemene wet bestuursrecht (Awb).	De democratische kant komt onder meer tot uitdrukking in: • de grondwettelijke bepalingen over de verkiezing van de leden van vertegenwoordigende organen; • de Kieswet; • enkele grondrechten; • wettelijke bepalingen die burgers in staat stellen om op een betekenisvolle manier mee te denken bij beleids- en besluitvorming; • het verbod voor rechters om democratisch tot stand gekomen wetten in formele zin te toetsen aan de Grondwet.	Deze kant komt bijvoorbeeld tot uitdrukking in: • de sociale grondrechten; • verdragen zoals het Europees Sociaal Handvest; • bepaalde positieve verplichtingen om de bescherming van grondrechten effectief te verzekeren. Concrete aanspraken zijn uitgewerkt in bijvoorbeeld de socialezekerheidswetten en onderwijswetten.
Gedrag en beslissingen van politici, bestuurders, rechters en overheids-medewerkers	Hier gaat het bijvoorbeeld om: • concreet gedrag van politici, bestuurders, rechters en overheidsmedewerkers; • alles waar mensen in de praktijk mee te maken krijgen bij de verwezenlijking van hun rechten – van de begrijpelijkheid van het recht tot de beschikbare rechtsbijstand en de hoogte van de griffierechten.	Denk bijvoorbeeld aan: • de organisatie van verkiezingen; • inspanningen om de opkomst te bevorderen; • het inrichten van processen om burgers daadwerkelijk de mogelijkheid te geven om mee te denken bij beleids- en besluitvorming; • concrete beslissingen over partijfinanciering.	Denk bijvoorbeeld aan de concretisering van rechtspositie van de burger, zoals: • de vaststelling van de precieze hoogte van huurtoeslag of studiefinanciering (verwezenlijking van sociale grondrechten); • het contact daarover tussen burgers en overheid.

Tabel 2

3.3 Specifieke invalshoeken op de rechtsstaat: de responsieve, gelaagde en weerbare rechtsstaat

Het begrip 'rechtsstaat' laat door zijn algemeenheid ruimte voor verschillende invalshoeken. Er komen geregeld nieuwe invalshoeken bij, zoals de responsieve rechtsstaat, de weerbare rechtsstaat en de gelaagde rechtsstaat. De staatscommissie wil kort bij deze drie invalshoeken stilstaan, omdat ze de betekenis van de rechtsstaat kunnen verduidelijken en van belang zijn voor het denken over de verschillende kanten van de rechtsstaat.

3.3.1 De responsieve rechtsstaat: de rechtsstaat die aansluit bij de samenleving

Onder invloed van de sociale wetenschappen zijn de afgelopen decennia meer inzichten ontstaan in de manieren waarop mensen in de praktijk met het recht omgaan. Deze inzichten roept indringende vragen op over de aannames die schuilgaan achter onze rechtsstaat en het recht. Gaan onze wetten en de overheid wel uit van juiste en realistische verwachtingen van burgers en hun vaardigheden (hun 'doenvermogen')? En houdt de overheid in haar communicatie voldoende rekening met de vaardigheden en belevingswereld van de mensen die zij moet bereiken?

De inzichten in de daadwerkelijke omgang van burgers met het recht vertonen veel verwantschap met het gedachtegoed achter de voorwaardenscheppende kant van de rechtsstaat. Maar ze zijn evengoed van belang voor de beschermende en democratische kant. Ze kunnen helpen om de rechtsstaat ook op die vlakken vanuit burgerperspectief aan te scherpen.

In Nederland heeft de rechtsgeleerde Scheltema bijvoorbeeld een belangrijke aanzet gegeven om te doordenken wat de consequenties van de inzichten zijn voor de rechtsstaat. Scheltema bepleit zelf een overgang van de bureaucratische rechtsstaat, waarin de nadruk ligt op instituties en procedures, naar een responsieve rechtsstaat, waarin burgers de rechtsstatelijke garanties daadwerkelijk ervaren.[53] Zo vraagt Scheltema aandacht voor de duur van de wettelijke termijnen waarbinnen burgers in actie moeten komen.

3.3.2 De gelaagde rechtsstaat: de rechtsstaat als onderdeel van de Europese en internationale rechtsorde

Sinds de Tweede Wereldoorlog is er een sterke toename in de politieke, economische en juridische verwevenheid van de Nederlandse rechtsorde met de internationale rechtsorde.[54] Nederland jaagt deze ontwikkeling vanuit welbegrepen eigenbelang aan. Een sterke internationale rechtsorde draagt immers bij aan een veiligere en welvarendere wereld, met spelregels waar kleine landen als Nederland een beroep op kunnen doen. Deze inbedding in de internationale rechtsorde – in het bijzonder in die van de Europese Unie – heeft in meerdere opzichten invloed op onze nationale rechtsstaat. Bijvoorbeeld op de volgende drie manieren:

1. *Er is een doorwerking van internationaal recht in onze nationale rechtsorde.* Als handelsnatie treedt Nederland de internationale rechtsorde vanouds welwillend tegemoet. Op grond van ons constitutionele recht werken internationale rechtsnormen na bekendmaking rechtstreeks door in de Nederlandse rechtsorde. Bovendien hebben (eenieder verbindende) internationaalrechtelijke bepalingen voorrang boven nationaal recht, inclusief besluiten van de Nederlandse wetgever. Kortom: het internationale en Europese recht drukt een sterke stempel op het Nederlandse nationale recht. Het beperkt daarbij de nationale manoeuvreerruimte, zoals de stikstofproblematiek laat zien.[55]

2. *Internationale ontwikkelingen op het terrein van grondrechten beïnvloeden onze rechtsstaat sterk.* Die ontwikkelingen zijn mede een reactie op de verschrikkingen van de Tweede Wereldoorlog. Door de voorrang van internationaal recht boven nationaal recht zijn verdragen als het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens de afgelopen decennia van grote betekenis geweest voor de bescherming van grondrechten in Nederland. Dat iedere burger bij een politieverhoor nu toegang moet krijgen tot een advocaat, is bijvoorbeeld aan dat verdrag te danken. Tegelijkertijd is er mede door die voorrang van internationaal recht minder aandacht geweest voor de ontwikkeling van de nationale grondrechten. Een andere reden voor deze beperktere aandacht ligt in wat Nederlandse rechters niet mogen en wel moeten. Zij mogen wetten niet toetsen aan de Grondwet, maar zijn wel verplicht om te beoordelen of wetten te verenigen zijn met grondrechten in internationale verdragen. Hierdoor zijn vooral die internationale-verdragsgrondrechten van betekenis geweest voor de rechtspraktijk.

---

53 Scheltema 2019, p. 248.

54 Artikel 90 van de Grondwet draagt de regering op om de ontwikkeling van de internationale rechtsorde te bevorderen.

55 Vgl. ook EHRM 9 april 2024, nr. 53600/20, ECLI:CE:ECHR:2024:0409JUD005360020 (Verein KlimaSeniorinnen Schweiz and Others v. Switzerland), overweging 412: "Judicial intervention (..) cannot replace or provide any substitute for the action which must be taken by the legislative and executive branches of government. However, democracy cannot be reduced to the will of the majority of the electorate and elected representatives, in disregard of the requirements of the rule of law. The remit of domestic courts and the Court is therefore complementary to those democratic processes. The task of the judiciary is to ensure the necessary oversight of compliance with legal requirements."

3. *Internationale en Europese organisaties houden zich steeds meer bezig met de kwaliteit van de rechtsstaat op nationaal niveau.* Zo speelt de Europese Unie (EU) een almaar grotere rol als handhaver van rechtsstatelijke waarden en regels in Europa, onder andere via het Europese *rechtsstaatmechanisme* [56] en het in januari 2021 ingevoerde conditionaliteitsmechanisme.[57] Het doel van het rechtsstaatmechanisme is de bevordering van de rechtsstaat. Hierbij vindt er op basis van een jaarverslag een dialoog plaats over de rechtsstaat tussen enerzijds de Europese Commissie, de Raad en het Europees Parlement en anderzijds de lidstaten, nationale parlementen, het maatschappelijk middenveld en andere belanghebbenden.[58] Dankzij het conditionaliteitsmechanisme is de EU in staat om betalingen aan EU-leden op te schorten of financiële sancties te treffen. Zij kan dit alleen doen als de Europese Commissie bij zo'n lid schendingen ziet van de beginselen van de rechtsstaat en vindt dat deze schendingen goed financieel beheer van de EU-begroting in de weg staan of financiële EU-belangen aantasten.[59] Het conditionaliteitsmechanisme komt voort uit de intensieve Europese samenwerking. Deze maakt het namelijk noodzakelijk om de rechtmatige besteding van EU-geld te controleren en het vertrouwen tussen de lidstaten in elkaars rechtssystemen te bevorderen. Anders dan in het nationale recht krijgt het begrip 'rechtsstaat' wel een omschrijving in de Conditionaliteitsverordening van de EU: *"[De rechtsstaat] omvat de beginselen van legaliteit hetgeen een transparant, controleerbaar, democratisch en pluralistisch wetgevingsproces impliceert, van rechtszekerheid, van het verbod op willekeur van de uitvoerende macht, van effectieve rechtsbescherming, met inbegrip van toegang tot de rechter, door onafhankelijke en onpartijdige gerechten, ook ten aanzien van de grondrechten, van de scheiding der machten, en van non-discriminatie en gelijkheid voor de wet. De rechtsstaat wordt begrepen met inachtneming van de andere waarden en beginselen van de Unie die zijn verankerd in artikel 2 Verdrag betreffende de Europese Unie." Ook internationale organisaties leveren belangrijke bijdragen aan de gedachtevorming over en de ontwikkeling van nationale rechtsstaten. Denk aan de Europese Commissie voor Democratie door recht (Venetiëcommissie) en de Group of States against Corruption (GRECO) van de Raad van Europa."*[60] Zij ontwikkelen instrumenten als de Rule of Law Checklist. Met deze checklist zijn gemeenschappelijke delers in het denken over rechtsstatelijkheid op nationaal niveau te onderzoeken, ontwikkelen en delen. Opvallend is overigens dat de burger slechts een enkele keer genoemd wordt in de checklist.

De internationale en nationale rechtsorde zijn dus nauw met elkaar verweven. De Nederlandse rechtsstaat is in het bijzonder sterk ingebed in de EU. Dat maakt dat discussies over de kwaliteit van de rechtsstaat zich niet kunnen beperken tot een zuiver nationale analyse.[61]
De kwaliteit van de Nederlandse rechtsstaat gaat ook andere landen en internationale samenwerkingsverbanden aan, net zoals de kwaliteit van de rechtsstaat in andere landen Nederland direct aangaat.
Die verwevenheid van de internationale en nationale rechtsorde heeft een harmoniserende invloed op het denken over de rechtsstaat En ze is bijvoorbeeld van belang voor de vraag of het in Nederland vanouds grote vertrouwen in onze eigen rechtsstatelijke cultuur en informele uitgangspunten aanvulling nodig heeft met hardere, soms ook wettelijke eisen die de rechtsstaat waarborgen.

[56] Mededeling van de Europese Commissie aan het Europees Parlement, de Raad, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's, Verslag over de rechtsstaat 2020, De situatie op het gebied van de rechtsstaat in de Europese Unie, COM(2020) 580 final, 30 september 2020.

[57] EU-conditionaliteitsverordening (Verordening (EU) 2020/2092 van het Europees Parlement en de Raad van 16 december 2020 betreffende een algemeen conditionaliteitsregime ter bescherming van de Uniebegroting (PbEU 2020, 2092)).

[58] Zie bijvoorbeeld: Europese Commissie, 'Verslag over de rechtsstaat 2023. Landenhoofdstuk over de situatie op het gebied van de rechtsstaat in Nederland', commission.europa.eu, 5 juli 2023.

[59] EU-conditionaliteitsverordening (Verordening (EU) 2020/2092 van het Europees Parlement en de Raad van 16 december 2020 betreffende een algemeen conditionaliteitsregime ter bescherming van de Uniebegroting (PbEU 2020, 2092)).

[60] Artikel 2 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie: "De waarden waarop de Unie berust, zijn eerbied voor de menselijke waardigheid, vrijheid, democratie, gelijkheid, de rechtsstaat en eerbiediging van de mensenrechten, waaronder de rechten van personen die tot minderheden behoren. Deze waarden hebben de lidstaten gemeen in een samenleving die gekenmerkt wordt door pluralisme, non-discriminatie, verdraagzaamheid, rechtvaardigheid, solidariteit en gelijkheid van vrouwen en mannen".

[61] Zie hierover de brieven van Morijn en Lawson aan de Staatscommissie rechtsstaat.

3.3.3 De weerbare rechtsstaat: de rechtsstaat die zichzelf beschermt

Een rechtsstaat kan zijn beloften voor burgers alleen waarmaken als de instituties die hem dragen goed functioneren. Dat maakt het noodzakelijk om deze instituties te wapenen tegen zowel interne als externe bedreigingen. Bij die laatste gaat het bijvoorbeeld om ondermijnende criminaliteit en politieke bewegingen die de rechtsstaat omver willen werpen. De aandacht voor de bescherming van de rechtsstaat en de bijbehorende instituties tegen externe bedreigingen, heeft de afgelopen tijd een grote vlucht genomen. Dit is veelal gebeurd onder de noemer de *weerbare rechtsstaat*.[62] De staatscommissie heeft het onderwerp 'de weerbare rechtsstaat' niet centraal gezet in het eigen onderzoek, omdat de Adviescommissie Versterken Weerbaarheid Democratische Rechtsorde er al volop aandacht voor heeft gehad. Zoals eerder gezegd, wil de staatscommissie dubbel werk voorkomen.

3.4 Wat betekent de rechtsstaat volgens burgers?

In de vorige paragrafen bleek dat het begrip 'rechtsstaat' verschillende kanten heeft. En dat het ruimte laat voor uiteenlopende invalshoeken. Een vergelijkbare diversiteit is er in de associaties van burgers met de rechtsstaat en hun meningen hierover.[63] De ene associeert de rechtsstaat met bescherming; met een overheid die bijvoorbeeld bedreigingen afweert of gelijke toegang tot het recht biedt. De ander denkt vooral aan de samenhang met democratie of de verwezenlijking van sociale grondrechten.

Mensen weten soms niet precies wat ze van de rechtsstaat vinden, twijfelen of laten hun algemene oordeel afhangen van hun opvattingen over een specifieke kwestie in een specifieke situatie. Dat constateerde het Sociaal en Cultureel Planbureau in zijn kennisnotitie voor de staatscommissie over burgerperspectieven op democratie en rechtsstaat.[64]

De meeste mensen hebben ook weinig of geen gedachten over de rechtsstaat – zeker niet dagelijks. Bij de ervaringen die zij ermee hebben, houden ze het begrip 'rechtsstaat' niet of nauwelijks voor ogen. Daarvoor is de rechtsstaat voor de meesten te abstract, groot en ingewikkeld. Dit maakt het lastig om een gesprek met hen te voeren over dit onderwerp zonder eerst toe te lichten wat het inhoudt. Dat bleek ook tijdens de gesprekken die de staatscommissie met burgers hield. Het helpt als zij *context* krijgen: een heldere, meningsloze en dus niet-sturende uitleg van het onderwerp waarover ze bevraagd worden. Zonder dergelijke uitleg over de rechtsstaat zijn veel mensen bijvoorbeeld geneigd dit begrip te koppelen aan zaken die zij met het recht en de overheid associëren, zoals rechtspraak, wetten, politie en handhaving.[65] Alsof de rechtsstaat vooral een zaak zou zijn van juristen en gezagsdragers in uniform.

Niet alleen de bovengenoemde context, maar ook de formulering van vragen kan invloed hebben op wat burgers zeggen over de rechtsstaat. Verschillende formuleringen van vragen kunnen bijvoorbeeld leiden tot verschillende reacties.

In de eerste flitspeiling vond 17% van de burgers asielzoekers de grootste bedreiging voor de rechtsstaat en beschouwde 11% criminelen en terroristen als zodanig. Maar in de tweede flitspeiling waren die percentages gedaald: 7% van de burgers vond asielzoekers de grootste bedreiging en 5% criminelen en terroristen. Een groter deel (10%) vond de overheid de grootste bedreiging voor de rechtsstaat.

---

62 In de Angelsaksische literatuur wordt wel gesproken van militant resilience of militant constitutionalism (in reactie op constitutional backsliding). Zie ook A. Huq & T. Ginsburg,

63 'How to lose a constitutional democracy', UCLA Law Review 2018/78. Zie ook WRR 2002 en Motivaction 2006.

64 SCP 2024, p. 7.

65 Zie bijvoorbeeld de resultaten van de (eerste) flitspeiling (De resultaten van de eerste en tweede flitspeiling staan in het achtergronddocument dat behoort tot dit rapport).

Hoe dan ook zorgden de gerichte vragen in de flitspeilingen wel voor concrete gedachten van burgers over de rechtsstaat. Zo bleek slechts 2% van de deelnemers deze niet belangrijk te vinden. Daarnaast vonden burgers de volgende waarden het belangrijkst voor de rechtsstaat: vrijheid, gelijkheid, rechtvaardigheid, eerlijkheid en onafhankelijke rechtspraak. Op de vraag naar de waarden die in de Nederlandse rechtsstaat het meest onder druk staan, antwoordden deelnemers bovendien: eerlijkheid, verantwoording, openheid, veiligheid en gelijkheid. Burgers gaven de rechtsstaat verder gemiddeld een 6,3. Zorgelijk is dat 27% van hen de rechtsstaat een onvoldoende gaf (een cijfer tussen 0 en 5).[66] Voor de prestaties van de rechtsstaat gaven mensen het hoogste cijfer aan het beschermen van de vrijheid van de burger (een 6,3). De laagste cijfers gingen naar de begrijpelijkheid van het recht (een 5,6) en transparantie (een 5,5).[67]

De staatscommissie kreeg ook de gelegenheid om met burgers door te praten, bijvoorbeeld in de twaalf locatiegesprekken die in haar opdracht georganiseerd waren. Bij het doorpraten kwamen al snel de sociale grondrechten aan de orde. Dat deden ze in de vorm van *sociale kwesties*, zoals onvrede over inkomensongelijkheid, armoede en woonproblematiek. Uit de verhalen van burgers tijdens de locatiegesprekken bleek daarnaast hoe belangrijk goed contact tussen burgers en overheid is. Veel burgers vinden de kwaliteit van dit contact te laag. Zij hebben het gevoel dat de overheid niet naar hen luistert en ervaren angst vanwege hun afhankelijkheid van de overheid. Ook vinden ze dat de overheid in te moeilijke taal communiceert en een te ingewikkelde bureaucratie heeft. Uit de tweede flitspeiling blijkt dat 84% van de Nederlands vindt dat wetten en besluiten makkelijker te begrijpen moeten zijn. Bijna de helft van de burgers ziet het idee om één loket in te voeren voor alle omgang met de overheid als het beste voorstel van het Burgerpanel rechtsstaat.[68]

Een belangrijk inzicht uit het onderzoek van de staatscommissie is verder dat problemen van burgers in hun contact met de overheid vaak samenhangen met conflicten die ze hebben met partijen buiten de overheid. Denk aan een echtscheiding of arbeidsconflict. Daarnaast kunnen relaties van de overheid met andere partijen dan de burger ingrijpende gevolgen hebben vóór die burger. Denk aan de relaties met individuele bedrijven, met geprivatiseerde sectoren (van vervoer en energie tot de post) en met economische machtsconcentraties. Een benadering van de rechtsstaat die alleen uitgaat van de relatie tussen burger en overheid is dus vanuit burgerperspectief al snel te beperkt.[69]

[66] Resultaten uit de eerste flitspeiling.
[67] Resultaten uit de tweede flitspeiling.
[68] Resultaten uit de tweede flitspeiling.
[69] Een voorbeeld biedt de Angelsaksische beweging rondom people-centered justice, zie hierover onder meer: OESO 2021.

3.5 De belofte van de rechtsstaat vanuit burgerperspectief

De vorige paragrafen laten zien hoe de staatscommissie vanuit burgerperspectief is gekomen tot haar definitie van de rechtsstaat.[70] Toegepast op de rechtsstaat gaat het burgerperspectief over de vraag hoe de rechtsstaat zich voor een individuele burger aandient. Volgens de WRR past dit perspectief *"naadloos binnen de actuele wens in 'Den Haag' om minder te denken vanuit systemen en meer vanuit de individuele burger en diens ervaring."*[71] Deze actuele wens is ook zichtbaar in het instellingsbesluit van de Staatscommissie rechtsstaat en vormde daarmee een belangrijk argument om aan te sluiten bij de definitie van de WRR.

Centraal in het denken van de WRR staat de term 'grip'. De WRR definieert 'grip' als *"de mate waarin mensen in staat zijn door eigen handelen, gewenste uitkomsten te bereiken en ongewenste uitkomsten te voorkomen"*.[72] Het gaat daarbij niet om controle over het individu, maar om controle door het individu; *"om de mogelijkheden van mensen om met succes hun weg te vinden in een wereld vol onzekerheden. (...) Grip hangt nauw samen met zelfbeschikking en vrijheid."*[73] Als hun grip tijdelijk of permanent afneemt, worden burgers afhankelijker van anderen in de samenleving en van de overheid.

Deze afhankelijkheid van anderen kan de positie van deze burgers kwetsbaar maken. Tijdens de locatiegesprekken, de burgerpanelbijeenkomsten en het open forum kwam naar voren dat verminderde grip vaak samenhangt met arbeidsconflicten, het verlies van een baan, geen huis kunnen vinden, relatie- en gezinsproblemen, schulden en ziekte. Dit is in lijn met de bevindingen van de WRR. De WRR stelt daarnaast dat minder grip *"samenhangt met sociaaleconomische klasse, maar niet één-op-één. Mensen die weinig controle voelen, zijn vaker jonge mensen en lager opgeleiden, maar groot zijn die verschillen niet. Wel zijn er grote verschillen tussen inkomensgroepen"*.[74]

Burgers kunnen hun leven kortom prima op de rit hebben, maar door een bepaalde situatie toch opeens in een kwetsbare situatie raken. Dit zijn situaties die iedereen kunnen treffen, zoals een arbeidsconflict of echtscheiding. Persoonsfactoren (zoals taalproblemen, laaggeletterdheid en sociaal isolement) spelen ook mee. Met een combinatie van dit soort situaties en factoren wordt je leven als burger complexer, kun je nog verder in de problemen komen en is het lastiger om uit de knel te komen.

"Ik heb nul vertrouwen in de overheid. Ik verwacht dat dit rapport rechtstreeks door de shredder gaat."

Jeffrey Hulsebosch
Jeffrey zocht steun, maar verdwaalde in een lokettenjungle

Bij mensen in een kwetsbare positie is niet alleen sprake van een persoonlijk en maatschappelijk probleem, maar ook van een rechtsstatelijk probleem. Grip krijgen en behouden vereist een functionerende rechtsstaat en verwezenlijking van sociale grondrechten.[75] Maar veel rapporten – en nu ook dit onderzoek van de staatscommissie – maken duidelijk dat veel mensen in een kwetsbare positie de beschermende, democratische en voorwaardenscheppende kant van de rechtsstaat juist *niet* ervaren. Voor hen maakt de overheid de belofte van de rechtsstaat niet waar: ze krijgen geen bescherming tegen de overheid (zoals onder meer bleek in het toeslagenschandaal), hebben niet het gevoel invloed te hebben op de macht en ontvangen evenmin de ondersteuning die ze nodig hebben (hun inkomensondersteuning komt bijvoorbeeld niet goed terecht of brengt juist onzekerheid).

[70] WRR 2002, p. 23 e.v.
[71] WRR 2023, p. 27.
[72] WRR 2023, p. 13.
[73] WRR 2023, p. 13.
[74] WRR 2023, p. 93.
[75] WRR 2023, p. 167.

"Tien jaar geleden verloor ik mijn baan. Al snel had ik een schuld van 15.000 euro. Nadat mijn WW-uitkering afliep, belandde ik in een jungle van loketten. Via via hoorde ik dat ik kon aankloppen bij Kwartier Zorg & Welzijn. Ik moest nogal een drempel over om naar binnen te stappen. Gelukkig ben ik daar goed geholpen.

Ik kreeg een bewindvoerder en kwam in de schuldsanering terecht. Tegen die tijd was mijn schuld opgelopen tot 35.000 euro. We zijn nu zeven jaar verder en inmiddels ben ik schuldenvrij. Maar ik sta nog steeds onder bewind. Deze periode heeft een enorme impact gehad op mijn leven.

Ik ben nu 37. Ik heb een vriendin, een zoontje van twee en ik heb een prima baan. Maar we kunnen geen huis kopen, daar hebben we ons bij neergelegd. En er komt ook geen tweede kind, daar hebben we het geld niet voor. We hebben wel dromen, maar we bekijken het leven dag voor dag.

Als ik erover praat heb ik een brok in m'n keel. Ik ben ook boos. Maar ik heb in het leven al zo veel meegemaakt, dit is maar een klein deel ervan. Sommige mensen hebben 'een rugtas'. Ik weet niet precies wat ik heb, maar het sleept over de grond.

Tegenwoordig schamen mensen zich minder voor schuldproblemen. Volgens mij komt dit doordat steeds meer mensen hulp nodig hebben. Er is ook meer informatie beschikbaar. Al is dat vooral online: je kunt beter googelen dan aankloppen bij de gemeente.

Ik heb nul vertrouwen in de overheid. Maar niks doen is geen optie, en iedereen verdient een tweede kans. Ik verwacht dat dit rapport rechtstreeks door de shredder gaat. Maar laat het me maar zien als dat niet zo is."

4. De belofte van de rechtsstaat meer leidend maken in het handelen van de overheid

4.1 Inleiding

Het gedrag en de beslissingen van (vertegenwoordigers van) de overheid zijn belangrijk voor de belofte van de rechtsstaat. Dit overheidshandelen moet in lijn zijn met de grondidee, de beginselen en de structuren van de rechtsstaat. Als dit gebeurt, is de belofte leidend voor de overheid en speelt deze overheid een constructieve rol in het waarmaken van die belofte. Ze maakt zich dan sterk voor een samenleving waarin burgers door en tegen de overheid beschermd zijn, invloed hebben op haar macht en waar nodig ondersteuning van haar krijgen. Helaas is de belofte van de rechtsstaat vaak niet leidend genoeg voor de overheid. In § 4.2 staat uitgebreid aan welke drie knelpunten dit te wijten is.

De staatscommissie doet in het licht van deze knelpunten verbetervoorstellen. Doel van de voorgestelde aanpak is om de belofte van de rechtsstaat meer leidend te maken in het handelen van de overheid. De verbetervoorstellen komen in § 4.3 uitvoeriger aan de orde. Daarna sluit het hoofdstuk af met een conclusie (§ 4.4).

4.2 Analyse van de drie knelpunten

De rechtsstaat is vaak niet leidend genoeg in het handelen van de overheid. Dat komt doordat:

1. politici, bestuurders en topambtenaren de belofte van de rechtsstaat onvoldoende gewicht geven in hun gedrag en beslissingen;
2. de rechtsstaat een te kleine rol speelt in de besluitvorming over de financiering en de uitvoerbaarheid van (nieuwe) burgergerichte overheidstaken;
3. medewerkers van de overheid in het contact met burgers de belofte van de rechtsstaat niet als kompas hanteren.

Hierna komen deze knelpunten per stuk uitgebreider aan bod.

“Mijn oproep aan politici en bestuurders: kom achter je bureau vandaan en maak kennis met studenten.”

Jaser Husseini
Mbo-docent burgerschap

4.2.1 **Knelpunt 1:** politici, bestuurders en topambtenaren geven de belofte van de rechtsstaat onvoldoende gewicht in hun gedrag en beslissingen

Uit gesprekken met burgers blijkt dat zij zich afvragen of politici, bestuurders en topambtenaren zich wel inspannen om hun belangen te dienen. In het locatiegesprek in Hoogezand hadden veel deelnemers bijvoorbeeld het gevoel dat Groningen een door politici vergeten provincie is. Dit komt doordat politici in Den Haag hun mooie beloften niet waarmaken. Het gevolg is dat burgers afhaken. "*Want anders word je boos en verdrietig op Den Haag.*" Ook in Heerlen twijfelden deelnemers aan het locatiegesprek aan het rechtsstatelijk leiderschap van politici. Zij zien dat er "goede politici zijn die dossierkennis hebben". Maar ze zien ook "*politici die met de waan van de dag meegaan en van het pluche houden*." Een burger uit Leidschendam-Voorburg constateerde dat Kamerleden soms tekortschieten in hun controlerende taak: "*Een individueel Kamerlid mag vanwege fractiediscipline niet tegen een wetsvoorstel stemmen.*" In de maatschappij bestaat de indruk dat politici, bestuurders en topambtenaren niet de juiste prioriteiten stellen en te veel bezig zijn met elkaar in plaats van het algemeen belang. Dit leidt ertoe dat burgers zich vervreemd voelen van de politiek.

Deze kritiek op leidende figuren in de rechtsstaat is een belangrijk signaal. Vooral omdat het handelen van politici, bestuurders en topambtenaren bepalend is voor de cultuur binnen overheidsorganisaties. Deze rechtsstatelijke cultuur draagt eraan bij dat de grondidee, beginselen en structuren van de rechtsstaat doorwerken in het gedrag en de beslissingen van politici, bestuurders, rechters en overheidsmedewerkers (zie hoofdstuk 3). Corstens benadrukt dit punt in zijn brief aan de staatscommissie: volgens hem wordt een cultuur van rechtsstatelijkheid bevorderd doordat leiders in de samenleving de gedachte van de rechtsstaat "*voorleven*".[76] De Adviesraad Internationale Vraagstukken komt tot een vergelijkbare conclusie:
"Het moet voor autoriteiten vanzelfsprekend zijn dat zij handelen in de geest van de rechtsstaat. Deze cultuur moet burgers inspireren om de rechtsstaat te dragen en te bewaken. Beslissend is de cultuur van werken bij overheidsinstanties en functionarissen die in de rechtsstaat een sleutelrol vervullen. Versterking van rechtsstatelijkheid hangt dus ook af van alertheid, respect voor rechterlijke onafhankelijkheid en constitutioneel besef. Politici en leidinggevende personen, zoals hoge rechters en politiechefs, moeten het goede voorbeeld geven."[77]

[76] Brief van Corstens aan de Staatscommissie rechtsstaat (de brieven aan de staatscommissie zijn opgenomen in het achtergronddocument behorende tot dit rapport).
[77] Adviesraad Internationale Vraagstukken 2014, p. 39.

"Mijn studenten hebben weinig kennis over de rechtsstaat. Ze lezen de krant niet en kijken geen tv. In plaats daarvan zitten ze op Snapchat, Instagram en TikTok. Als ze op sociale media een uitspraak zien die ze leuk vinden, krijgen ze door de algoritmes die achter die apps zitten steeds meer van hetzelfde te zien. De studenten worden zo online meegezogen in één kant van een verhaal.

Als docent is het mijn taak om daar een weerwoord op te geven. Ik laat ze meerdere perspectieven zien. Dat doe ik deels door kennisonderwijs. Maar ik speel ook in op wat de studenten bezighoudt. Een student had laatst een filmpje gezien over 'homoseksuele propaganda' en kwam daar in de les mee naar mij toe. Het heeft dan geen zin om schools de geplande les af te draaien. In dit geval begin ik bij de vraag: 'Wat is propaganda?'. Ik wil de studenten een beargumenteerde mening laten vormen.

We proberen de politiek een gezicht te geven en we doen veel activiteiten op het gebied van burgerschapsvorming. Bijvoorbeeld burgemeester Hubert Bruls van Nijmegen, burgemeester Ahmed Marcouch van Arnhem en demissionair Minister van Onderwijs Robbert Dijkgraaf zijn hier meerdere keren geweest. Als de studenten horen dat zij ook van voetbal houden, graag de hond uitlaten en kinderen hebben die ook naar school gaan, dan zien ze hun menselijke kant. Vervolgens komen ze ook te spreken over de verantwoordelijkheden van politici en bestuurders.

Mijn oproep aan politici en bestuurders: kom achter je bureau vandaan en maak kennis met studenten. De studenten hebben dromen, en doen er alles aan om ze waar te maken. Als je dat ziet, dan kun je alleen maar positief zijn."

Sleutelfunctionarissen moeten de belofte van de rechtsstaat dus belangrijk maken in hun gedrag en beslissingen. Maar dat laten ze te vaak na. Die nalatigheid leidt er binnen overheidsorganisaties onder meer toe dat:

- politici, bestuurders en topambtenaren een te beperkt rechtsstaatsbegrip hebben;
- de rechtsstaat een te beperkte rol speelt in de werving, selectie en opleiding van topambtenaren;
- normen over nevenfuncties, benoemingen en financiële belangen niet nageleefd worden of te informeel zijn.

Politici, bestuurders en topambtenaren hebben een te beperkt rechtsstaatsbegrip

Er zijn politici, bestuurders en topambtenaren die uitgaan van een beperkt rechtsstaatsbegrip. Zij beschouwen de rechtsstaat dan bijvoorbeeld vooral (of soms zelfs exclusief) als een aangelegenheid van togadragers en andere juristen. Zonder context associëren veel publieke leiders het begrip 'rechtsstaat' met rechtshandhaving, rechtsbescherming en de bijbehorende gezagsdragers. Dit is natuurlijk niet onjuist: rechters, officieren van justitie, advocaten en andere juristen spelen onmiskenbaar een belangrijke rol in de rechtsstaat. Zij zijn alleen niet de enige spelers.[78] Om de belofte van de rechtsstaat waar te maken, zijn bijvoorbeeld verzekeringsartsen bij het UWV, wijkteammedewerkers van een gemeente en een goed opgeleide privacy-jurist (minstens even) belangrijk.

Het beperkte rechtsstaatsbegrip onder sommige politici blijkt ook uit het feit dat sommige politici bereid lijken om de rechten van minderheden in te perken ten behoeve van de meerderheid. Of om alleen op te komen voor het belang van de eigen groep. Zoals Hirsch Ballin schrijft in zijn brief aan de staatscommissie:
"Misschien is dit wel een van de ernstigste symptomen van de crisis waarin de democratie inmiddels is komen te verkeren: de overheid wordt door velen niet ervaren als institutionele structuur voor het algemeen belang, maar als strijdtoneel van al dan niet legitieme groepsbelangen en persoonlijke belangen."[79]

Daarbij komt dat de Grondwet maar een beperkte rol speelt in het handelen van politici, bestuurders en topambtenaren. Daardoor levert de Grondwet geen wezenlijke bijdrage aan het rechtsstaatsbegrip dat deze publieke leiders hanteren. Dat zij de Grondwet niet als basis nemen voor hun handelen, komt mede door het toetsingsverbod in artikel 120 van diezelfde Grondwet – zoals geformuleerd in de Grondwetswijziging van 1983. Dit verbod stelt dat rechters wetten en verdragen niet mogen toetsen aan de Nederlandse Grondwet. Het is tekenend dat de sociale grondrechten sinds 1983 steeds verder uit het politieke debat verdwenen zijn. Zoals de Raad van State concludeerde in zijn jaarverslag van 2023: "*[Het] 'constitutionele leven' speelt zich vaak af buiten de Grondwet om, onder meer omdat rechterlijke toetsing veelal gebeurt aan internationale en Europeesrechtelijke mensenrechtenbepalingen. In het publieke debat was er mede daardoor van oudsher weinig aandacht voor het eigen constitutionele erfgoed.*"[80]

In het parlement, ten slotte, staat de rechtsstatelijke cultuur – net als het collectieve geheugen – onder druk vanwege de hoge omloopsnelheid van parlementariërs. Kamerleden hebben steeds minder parlementaire ervaring en minder tijd om de (rechtsstatelijke en) politieke cultuur te internaliseren.[81]

De rechtsstaat speelt een te beperkte rol in de werving, selectie en opleiding van topambtenaren

Over de selectie en opleiding van topambtenaren[82] binnen de Rijksoverheid zijn de laatste jaren een aantal onderzoeken verschenen. In deze onderzoeken gaat het niet expliciet over de rechtsstatelijke kant van publiek leiderschap. Wel staan er bevindingen in die aan dit onderwerp ráken – onder meer over de snelheid waarmee topambtenaren van baan wisselen en over de selectie van topambtenaren.

De Universiteit Utrecht ziet bijvoorbeeld dat topambtenaren sneller van baan wisselen dan vroeger. Ooit was 'elke drie jaar' de ondergrens voor zo'n baanwissel, maar dat werd de (minimum)standaard.[83] Snelle wisselingen in een ambtelijke organisatie kunnen negatieve effecten hebben. Bijvoorbeeld op de mate waarin topambtenaren tegenspraak leveren, in het bijzonder aan ministers en staatssecretarissen. Die tegenspraak is essentieel voor het ambtelijk vakmanschap en de autonomie van de topambtenaar. Volgens Erik Pool, programmadirecteur Dialoog en Ethiek bij het ministerie van Binnenlandse Zaken, is het zelfs zijn ambtelijke *plicht*.[84] Pool ziet dat topambtenaren tegenwoordig vooral bezig zijn om ministers en staatssecretarissen "*uit de wind te houden*" of de zittende macht te plezieren.[85]

---

78 Brief van Mein aan de Staatscommissie rechtsstaat.
79 Brief van Hirsch Ballin aan de Staatscommissie rechtsstaat.
80 Raad van State 2024, p. 20.
81 Staatscommissie parlementair stelsel 2018, p. 61.
82 Hieronder verstaat de Staatscommissie rechtsstaat ook bestuurders van zelfstandige bestuursorganen.
83 USBO 2021, p. 68.
84 M. Delaere, "Tegenspraak is je plicht'. Ambtenaren moeten zich verzetten tegen de partijpolitieke dynamiek in de ambtenarij vindt Erik Pool, programmadirecteur Dialoog en Ethiek', binnenlandsbestuur.nl, 22 december 2023.
85 Pool 2021, p. 54.

Minister van Staat Tjeenk Willink voegt hieraan toe dat de snelle baanwissels ertoe hebben geleid dat het ambtelijk geheugen en de inhoudelijke deskundigheid van topambtenaren zijn aangetast. Ook met betrekking tot problemen die zich in de rechtsstaat voordeden.[86]

Uit de meest recente visitatie over de selectie van topambtenaren (december 2023) blijkt verder dat vacaturehouders vaak voor de 'veilige kandidaat' kiezen: iemand die lijkt op de vacaturehouder zelf.[87] Veilige keuzes zijn topambtenaren met veel politiek-bestuurlijke sensitiviteit en financieel-economische *knowhow*. Een rechtsstatelijke instelling of kennis over de rechtsstaat lijken geen criterium.

Bevindingen als deze lijken weinig goeds te beloven voor de versterking van rechtsstatelijk leiderschap binnen de Rijksoverheid. In ingewikkelde dossiers – bijvoorbeeld over stikstof en waterkwaliteit – vereist rechtsstatelijk leiderschap topambtenaren die bereid zijn om langjarig sturing te geven. Dat geldt ook voor de afhandeling van het toeslagenschandaal en de versterking van huizen in Groningse aardbevingsgebieden.

Bij deze dossiers is het niet voldoende dat een gespecialiseerde, al dan niet ingehuurde jurist af en toe eens meekijkt. Er zijn topambtenaren voor nodig die handelen vanuit de waarden van de rechtsstaat; die ministers of staatssecretarissen vanuit deze waarden overtuigend kunnen tegenspreken (wanneer daar reden toe is); en die de sociale veiligheid garanderen waarin anderen tot tegenspraak durven te komen.

De afgelopen tien jaar heeft de Algemene Bestuursdienst (ABD) in haar werving, selectie en training te weinig aandacht gehad voor rechtsstatelijke waarden en kennis. Dat beeld heeft de staatscommissie gekregen op basis van gesprekken met experts.

Normen over nevenfuncties, benoemingen en financiële belangen worden niet nageleefd of zijn te informeel

Binnen de rechtsstatelijke cultuur zijn informele normen belangrijk.[88] Zo wijst de Venetiëcommissie erop dat het bestaan van geaccepteerde informele normen het bewijs van een sterke rechtsstatelijke cultuur is.[89] Tegelijkertijd wijst de Venetiëcommissie erop dat informele normen complementair en ondersteunend behoren te zijn: ze mogen niet in de plaats komen van formele waarborgen.

De Nederlandse overheid leunt sterk op informele normen; op culturele omgangsvormen, bijvoorbeeld, en op ieders individuele morele kompas. De scheiding van machten is niet strak en ons poldermodel, waarin partijen met verschillende belangen in overleg consensus bereiken, is wereldwijd beroemd. Overheidsorganisaties hebben groot onderling vertrouwen en zijn overtuigd van de integriteit van het openbaar bestuur. Daardoor is er maar een beperkte neiging om regels op te stellen.

Uit het onderzoek van de staatscommissie komt naar voren dat Nederland in sommige situaties te veel op informele normen leunt. Zij deelt bijvoorbeeld de bezorgdheid van GRECO, de anticorruptiewaakhond van de Raad van Europa. Die constateert dat in Nederland de bestrijding van corruptie en de bevordering van integriteit in de topfuncties van de Rijksoverheid grotendeels is gebaseerd op vertrouwen, collegialiteit en de persoonlijke verantwoordelijkheid van kabinetsleden. Volgens GRECO zijn explicietere strategieën en richtlijnen nodig om corruptie tegen te gaan en integriteit te bevorderen.

Een flink deel van de burgers in Nederland vindt die bestrijding en bevordering hoognodig. Bij hen leeft de perceptie dat er al integriteits- en corruptieproblemen zijn bij de overheid. Of het nu gaat om het verlenen van vergunningen, het verdelen van baantjes of posities, het elkaar de hand boven het hoofd houden of "*het elkaar iets gunnen*".[90] In de eerste flitspeiling van de staatscommissie staat corruptie in de top 5 van de grootste bedreigingen voor de rechtsstaat.[91] In de tweede flitspeiling is corruptie zelfs het meest gegeven antwoord: een op de vier respondenten zag het als de belangrijkste reden voor overheidsfalen.[92]

Tegelijkertijd blijkt Nederland er internationaal gezien niet zo slecht voor te staan qua corruptie. In de wereldwijde *Rule of Law Index* staan we bijvoorbeeld op de zevende plek van afwezigheid van corruptie.[93] En nergens ter wereld hebben burgers zoveel vertrouwen in de afwezigheid van corruptie in de rechtspraak als in Nederland.[94]

Uit onderzoek van het SCP blijkt dat meer dan de helft van de burgers erop vertrouwt dat Tweede Kamerleden, leden van de regering en overheidsmedewerkers hun best doen voor Nederland.[95] Overheidsmedewerkers kunnen daarbij op meer vertrouwen rekenen dan politici.[96] Dit zijn hoopvolle cijfers. Maar ze betekenen ook dat een groot deel van Nederland er níét op vertrouwt dat de overheid haar best doet voor Nederland.

---

86 Brief van Tjeenk Willink aan de Staatscommissie rechtsstaat.
87 Visitatiecommissie Algemene Bestuursdienst 2023, p. 57.
88 Bovens 2024.
89 Venetiëcommissie 2023, par. 9.
90 SCP 2024, p. 43.
91 De resultaten van de eerste en tweede flitspeiling zijn opgenomen in het achtergronddocument behorende tot dit rapport.
92 Resultaten uit de tweede flitspeiling.
93 World Justice Project 2023, 2023, p. 132.
94 World Justice Project 2023, 2023, p. 132.
95 SCP 2024, p. 43.
96 SCP 2024, p. 44.

Uit ander onderzoek blijkt dat sommige burgers een gebrek aan transparantie, controle en handhaving signaleren ten aanzien van benoemingen, nevenfuncties en integriteit. Dit gebrek kan hun vertrouwen in de rechtsstaat (verder) ondermijnen. Neem bijvoorbeeld het gevoel dat ze onvoldoende inzicht hebben in de totstandkoming van benoemingen.[97] Dat kan bijdragen aan de overtuiging dat zij ook geen invloed kunnen uitoefenen op die benoemingen en niet goed vertegenwoordigd worden.

Er zijn kortom positieve en negatieve signalen over de integriteits- en corruptieproblemen in Nederland. Hoe zit het nu echt met deze problemen? En welke impact hebben zij op de rechtsstaat? Om daar meer duidelijkheid over te krijgen verzocht de staatscommissie Toon Kerkhoff (universitair docent Bestuurskunde aan de Universiteit Leiden) om literatuuronderzoek te doen. Dit onderzoek richtte zich op de relatie tussen benoemingen, nevenfuncties en integriteit in politiek-bestuurlijke netwerken – in het bijzonder binnen de verschillende staatsmachten. Ook keek Kerkhoff naar de factoren die volgens de literatuur de integriteit bij benoemingen en nevenfuncties beïnvloeden.

Het *burgerperspectief* stond in Kerkhoffs onderzoek centraal. Dat wil zeggen: in hoeverre is het mogelijk dat procedures van benoemingen en nevenfuncties gevolgen hadden voor (een gebrek aan) integriteit van het openbaar bestuur. Bij die 'gevolgen' kan het bijvoorbeeld gaan om de schijn van partijdigheid, ongelijke toegang tot functies, het ontstaan van een *ons-kent-ons-democratie* of de macht van een *old boys network*.

Kerkhoff lette erop dat hij de term 'integriteit' zorgvuldig gebruikte. Onzorgvuldig gebruik kan namelijk leiden tot onjuiste beelden over ambtsdragers. 'Gebrek aan integriteit' wordt steeds meer een verzamelterm voor allerlei laakbaar gedrag en wordt steeds vaker gebruikt om onterechte oordelen over iemand te vellen. Mensen gebruiken het bijvoorbeeld als ze anderen vals beschuldigen van belangenverstrengeling, puur om politieke doeleinden te behalen. Of als ze doen alsof anderen veel te weinig oog hebben voor (morele) normen, waarden en belangen, waarbij ze overdrijven hoezeer die normen, waarden en belangen bij besluitvorming op het spel staan.[98] Dit leidt ertoe dat mensen cynisch worden en het vertrouwen in de overheid verliezen. Om dit onzorgvuldig gebruik van terminologie te voorkomen, komt Kerkhoff tot een aantal aanbevelingswaardige omschrijvingen van relevante termen: 'integriteit', 'belangenconflict', 'corruptie', 'netwerkcorruptie' en 'old boys network'.[99]

Kerkhoff concludeert dat, hoewel het integriteitssysteem er op papier goed uitziet, de gebrekkige implementatie ervan een hardnekkig probleem blijft. Dit leidt tot de perceptie dat er integriteits- en corruptieproblemen zijn bij de overheid en de overtuiging dat de bestuurscultuur 'kapot' is: dat de overheid er alleen nog maar is voor en door elites met weinig gevoel voor 'de gewone Nederlander'.[100] Hierbij stipt Kerkhoff ook aan dat mensen een 'diplomademocratie' ervaren: zij hebben het gevoel dat je als burger alleen volwaardig kunt meedoen aan de democratische samenleving als je diploma's hebt die een hoog opleidingsniveau bewijzen. En vooral elites hebben dit soort diploma's.

De kritiek op geprivilegieerde elites, uitsluitende netwerken, regentenmentaliteit en gesloten bestuur lijkt steeds luider te worden. Vermoedens van problemen als elitebestuur, netwerkcorruptie en niet-integere benoemingen of nevenfuncties lijken grotendeels voort te komen uit een (gepercipieerd) gebrek aan transparantie en openheid van de overheid - en aan gelijke toegang van alle burgers tot de macht. Het is tot nog toe niet direct aantoonbaar dat dit gebrek aan transparantie, openheid en machtstoegang daadwerkelijk leidt tot die problemen. Maar burgers lijken deze desondanks oprecht te ervaren. En deze ervaring heeft heel concrete gevolgen in de echte wereld, vooral voor het burgervertrouwen in politiek en bestuur – en voor de legitimiteit van die politiek en dat bestuur. Dat heeft vervolgens weer weerslag op bijvoorbeeld politiek stemgedrag en de stabiliteit van instituties. Kerkhoff stelt op basis van zijn onderzoek dat twee zaken essentieel zijn voor een nieuwe bestuurscultuur. Ten eerste beter integriteitsmanagement. En ten tweede open discussies en eerlijkheid, om zo de schijn van belangenconflict en -verstrengeling te vermijden.[101]

Hierbij komt de positie van politieke partijen in beeld, want integriteit is niet te versmallen tot persoonlijke morele opvattingen. Het moet ook een rol spelen binnen de organisatie en regulering van politieke partijen. Van groot belang is het vergroten van de onafhankelijkheid en transparantie van politieke partijen. Onontbeerlijk daarbij is dat politieke partijen een democratische structuur kennen waarbij intern ook wordt toegezien op integriteit en belangenconflicten.[102] De Staatscommissie parlementair stelsel heeft daarom aanbevelingen gedaan om aanpassingen te doen aan de wettelijke regelingen voor politieke partijen. De Staatscommissie rechtsstaat wil dat werk niet overdoen.[103]

[97] Brief van HiiL aan de Staatscommissie rechtsstaat, waarin wordt verwezen naar: H. Wigbold, 'De gesloten elites van Nederland', *De Groene Amsterdammer* 1994/14 en W. Dekker & B. van Raaij, 'De nieuwe pruikentijd', de *Volkskrant* 9 juni 2006.

[98] USBO, In dienst van het belang. Een verkennend onderzoek naar belangenconflicten na uitdiensttreding bij de Nationale Politie en de Koninklijke Marechaussee, Utrecht: WODC 2021.

[99] Kerkhoff 2023, p. 8, 11 en 13-14.

[100] Zie ook de brief van de Raad voor de Rechtspraak aan de Staatscommissie rechtsstaat.

[101] Kerkhoff 2023.

[102] Zie hierover onder meer Staatscommissie parlementair stelsel 2018, p. 229 e.v., GRECO, 'Third Evaluation Round. Compliance Report on the Netherlands "Incriminations (ETS 173 and 191, GPC 2)". "Transparency of Party Funding"', 2008, L.S.A. Trapman, 'Transparantie van partijfinanciering op landelijk en decentraal niveau', *TvCR* 2023/2, p. 71-81 en het voorstel voor een Wet op de politieke partijen dat in 2022 ter internetconsultatie is aangeboden (www.internetconsultatie.nl/wpp).

[103] Staatscommissie parlementair stelsel 2018.

[104] Brief Remkes aan de staatscommissie. In april 2024 is de wet op de politieke partijen voor advies naar de Raad van State gestuurd.

Daarom volstaat de staatscommissie hier met de aanmoediging aan het parlement en de regering om wetgeving tot stand te brengen ter versterking van de democratische aspecten van politieke partijen.[104]

Wat betreft de rechtsprekende macht is tijdens onderzoek niet naar voren gekomen dat er iets ontbreekt aan de rechtsstatelijke cultuur. Wel signaleert de staatscommissie dat de rechtsprekende macht, meer dan andere staatsmachten, vertrouwt op deze rechtsstatelijke cultuur, bijvoorbeeld rond benoemingen en nevenfuncties. Zeker vanuit burgerperspectief mag er geen gebrek aan transparantie zijn rond nevenfuncties (dus geen tekortschieten in zowel de controle als het bijhouden van registers). Ook moet er voldoende inzicht zijn in de totstandkoming van rechterlijke benoemingen. En de positie van rechter-plaatsvervangers moet duidelijk zijn.

4.2.2 **Knelpunt 2:** de rechtsstaat speelt een te kleine rol in de besluitvorming over de financiering en de uitvoerbaarheid van (nieuwe) burgergerichte overheidstaken

Ook dit knelpunt leidt er volgens de staatscommissie toe dat de rechtsstaat vaak onvoldoende leidend is in het handelen van de overheid. Een concreet voorbeeld kwam naar voren tijdens een gesprek dat de staatscommissie had met vertegenwoordigers van een Zeeuwse gemeente. Zij deelden hun ervaringen met de decentralisaties in het sociaal domein in 2015. Volgens deze gemeente ging de decentralisatie gepaard met een knellend wettelijk kader en een bezuinigingsdoelstelling. Daardoor had de gemeente niet de organisatorische kracht, noch de financiële of de juridische ruimte om waar nodig maatwerk te bieden. Zoals een deelnemer van het gesprek het samenvatte: de centrale overheid stuurde niet alleen burgers, maar ook de (gemeentelijke) uitvoerders het bos in.

Dit voorbeeld illustreert dat een beslissing op centraal overheidsniveau veel impact kan hebben op de manier waarop een gemeentemedewerker zijn werk doet. Inclusief de mate waarin hij de rechtsstaat leidend maakt in zijn handelen. Het voorbeeld illustreert ook dat de belofte van de rechtsstaat alleen ingelost wordt als publieke taken die direct gericht zijn op de burger (burgergerichte overheidstaken) goed gefinancierd en uitgevoerd worden. Deze rechtsstatelijke relevantie van de financiering en de uitvoering van publieke taken roept de vraag op: maakt de Rijksoverheid de rechtsstaat leidend genoeg in haar besluitvorming over die taken?

De rechtsstaat in begrotingsperspectief

De kleine rol van de rechtsstaat in de financiering van burgergerichte publieke taken komt deels doordat beslissers (politici, bestuurders en topambtenaren) onvoldoende gewicht aan de rechtsstaat toekennen (zie knelpunt 1). Dit is echter niet het hele verhaal: ook de manier waarop de rechtsstaat is gefinancierd maakt het lastig om die rechtsstaat een grote rol te geven in de financiering van burgergerichte publieke taken. Vier punten springen daarbij in het oog:

1. **Rechtsstatelijke overwegingen spelen een te beperkte rol in de jaarlijkse besluitvorming over de rijksbegroting**
   Via de rijksbegroting worden jaarlijks middelen gealloceerd voor uitvoering van publieke taken. Een goede taakuitvoering door overheidsorganisaties is voor burgers vanzelfsprekend van groot belang. De regering draagt de verantwoordelijkheid om via de departementale begrotingen te borgen dat ambities, tijd, personeel en middelen met elkaar in balans zijn, zodat overheidsorganisaties tijdig en adequaat hun taken kunnen uitvoeren. Met het budgetrecht heeft het parlement alle middelen om trefzeker te controleren of dit het geval is. Duidelijk moge zijn dat deze balans goed bewaakt dient te worden. Dit bepaalt in hoge mate of overheidsdiensten in staat zijn hun taken uit te voeren conform de normen en vereisten van de rechtsstaat opdat burgers fatsoenlijk en conform de geldende regels tegemoet getreden kunnen worden. Het gaat hierbij regelmatig om besluiten die diep kunnen ingrijpen in de levens van mensen. De kwaliteit van deze besluiten is bepalend voor de concrete werking van de rechtsstaat voor individuele burgers in Nederland. De staatscommissie heeft de indruk dat hiervoor in het begrotingsproces meer aandacht geen overbodige luxe is. Uit diverse rapportages, onder meer van de Nationale ombudsman en de Algemene Rekenkamer, blijkt dat in de afgelopen jaren deze balans regelmatig onvoldoende werd geborgd. Vanzelfsprekend is het aan regering en parlement om politieke keuzes te maken omtrent de rijksbegroting. Van hen mag dan wel verwacht worden dat dit ordentelijk wordt vertaald in passende ambities en uitvoerende taken die aan overheidsorganisaties worden opgedragen. Hierbij horen expliciet rechtsstatelijke normen en vereisten te worden betrokken. Dit zou beter tot uitdrukking mogen komen in het staande proces van begroting en verantwoording.

2. **Er is onvoldoende borging van adequate financiering van de rechtsketen**
   Borging van een goede balans tussen toegekend budget en gestelde ambities is evenzeer van toepassing voor de rechtsketen (o.a. de uitgaven voor rechtsprekende macht, sociale advocatuur). Ook hier is het burgerperspectief rechtstreeks relevant. Het verwondert de staatscommissie dat dit niet tot uitdrukking komt in het begrotingsproces. Waar bekostiging van het parlement (en de andere Hoge Colleges) via een separaat begrotingshoofdstuk is georganiseerd met een beherende rol van de minister, wordt de rechtsketen gefinancierd via de departementale begrotingen (met name de begroting van het ministerie van Justitie en Veiligheid) die onder gezag van de minister worden opgesteld. De staatscommissie heeft niet vastgesteld dat deze ordening in het recente verleden tot grote onvolkomenheden in de financiering van de rechtsketen heeft geleid. Dat is evenwel onvoldoende grond om het hierbij te laten. De staatscommissie beschouwt deze bestaande wijze van begroting en bekostiging van de rechtsketen, vanuit het rechtsstatelijk belang van een adequate balans tussen budget en taken in de rechtsketen als een tekortkoming. Adequate financiering van de rechtsketen is vanuit burgerperspectief evident en dat behoort beter te worden geborgd.

3. **Het belang van de rechtsstaat komt te weinig terug in politieke besluitvorming**
   Het betrekkelijke belang van de rechtsstaat in de jaarlijkse keuzes rondom de rijksbegroting wordt weerspiegeld in de Nederlandse traditie met betrekking tot formaties van een nieuw kabinet. Gebruikelijk is dat politieke keuzes op budgettaire en macro-economische gevolgen worden doorgerekend door het Centraal Planbureau. Dat is gelet op het grote belang van ordentelijke overheidsfinanciën evident. Formerende partijen krijgen zo een spiegel voorgehouden: elke financiële keuze heeft consequenties, gratis bier is immers niet voorhanden. In wisselende mate worden bij formaties inzichten van het Sociaal en Cultureel Planbureau en Planbureau voor de Leefomgeving betrokken. De rechtsstatelijke consequenties van voorgenomen besluiten vormen evenwel geen vanzelfsprekend ingrediënt in de formatie. De rechtsstaat 'verschijnt' in formatieve besprekingen hoofdzakelijk als een kostenpost. Baten van investeringen in de rechtsstaat dan wel consequenties van budgettaire ingrepen lijken onvoldoende tot hun recht te komen. Nu de overheid met goede redenen steeds nadrukkelijker wil sturen op het perspectief van 'brede welvaart', beschouwt de staatscommissie dit als een tekort.

4. **Controle door de Algemene Rekenkamer in verhouding tot de Auditdienst Rijk**
   In de verhouding tussen de Algemene Rekenkamer en de Auditdienst Rijk speelt een (te) groot vertrouwen op informele afspraken en goede onderlinge verhoudingen een rol. Spreiding van macht veronderstelt echter ook dat er een heldere onderlinge verantwoordelijkheidsverdeling is. Daar is ruimte voor verbetering. Een voorbeeld hiervan betreft de wijze waarop de Algemene Rekenkamer het jaarlijkse verantwoordingsonderzoek uitvoert, waarin de rechtmatigheid van de verplichtingen, uitgaven en ontvangsten door het Rijk een centraal vraagstuk is. Hebben de ministers belastinggeld geïnd en uitgegeven zoals dat is afgesproken met het parlement, houder van het budgetrecht? Om die vraag te beantwoorden publiceert de Algemene Rekenkamer op Verantwoordingsdag haar oordeel over de rijksrekening en rapporteert haar bevindingen als externe controleur rechtstreeks aan het parlement. Gebruikelijk is dat de Algemene Rekenkamer bij de inrichting van haar controlewerkzaamheden voor het verantwoordingsonderzoek vergaand steunt op eerdere bevindingen van de Auditdienst Rijk, die als interne auditor van de departementen opereert. Dit is de huidige praktijk om dubbel werk te voorkomen en de algehele controle op de rijksuitgaven en -ontvangsten efficiënt in te richten. Daar is veel voor te zeggen. Toch hebben buitenlandse rekenkamers hier bij gelegenheid van visitatie van de Algemene Rekenkamer vraagtekens bij gezet, omdat hun inziens verantwoordelijkheden onvoldoende worden onderscheiden. De Auditdienst Rijk maakt namelijk onderdeel uit van de uitvoerende macht en opereert onder gezag van de minister van Financiën. De jaarlijkse controle op rechtmatigheid van uitgaven leunt zo ten dele op werkzaamheden van een overheidsorganisatie die onderdeel is van een ministerie dat voorwerp is van controle door de Algemene Rekenkamer. De aanbeveling in het kader van voornoemde visitatie was om dit onderdeel van het huidige controle-bestel kritisch tegen het licht te houden, ten einde de onafhankelijkheid van de externe controle te waarborgen. De staatscommissie is zich ervan bewust dat het parlement, de Algemene Rekenkamer en het ministerie van Financiën zich momenteel buigen over deze kwestie. Het zou in de ogen van de staatscommissie winst zijn als de boodschap van de buitenlandse rekenkamers recht wordt gedaan.

De rol van de rechtsstaat in beslissingen over de uitvoering van publieke taken

Eén voorwaarde om te garanderen dat de overheid handelt in lijn met de rechtsstaat, is dat zij aandacht heeft voor de gevolgen van haar besluitvorming op uitvoeringsorganisaties. Als beslissingen ingrijpende gevolgen hebben voor de uitvoering, kan dit namelijk het vermogen van de overheid aantasten om voor burgers de belofte van de rechtsstaat waar te maken: een samenleving waarin zij door en tegen de overheid beschermd zijn, invloed op haar macht hebben en waar nodig ondersteuning van haar krijgen.

Over het algemeen geldt dat de overheid in haar besluitvorming steeds meer aandacht heeft voor de gevolgen voor uitvoeringsorganisaties. Maar tegelijkertijd geldt ook dat er te vaak te weinig aandacht is; het uitvoeringsperspectief krijgt dan te weinig gewicht in beslissingen. De Tijdelijke commissie Uitvoeringsorganisaties (TCU) schetste hiervan de gevolgen: *"Er komen (…) mensen klem te zitten door uitvoeringsproblemen – sommigen zelfs heel ernstig. Naar schatting 20 procent van de burgers kan niet goed uit de voeten met de wet- en regelgeving, op meerdere beleidsterreinen."*[105] De TCU wijst er daarbij op dat departementen dominant zijn bij beleidsontwikkeling en dat uitvoeringsorganisaties niet altijd zijn opgewassen tegen druk vanuit die departementen.[106]

Dat uitvoeringsorganisaties in de knel komen – en daardoor ook burgers – is geen nieuw signaal. Het komt bijvoorbeeld ook terug in het rapport van de parlementaire onderzoekscommissie privatisering/verzelfstandiging overheidsdiensten. Die commissie beschrijft de complexiteit in de uitvoering van beleid en de consequenties die het besef van deze complexiteit heeft (of zou moeten hebben) voor het parlementaire werk.[107] De commissie wijst op de "*ontbrekende parlementaire aandacht voor de uitvoering van beleid*".[108] En ze constateert niet alleen dat de complexiteit door de privatisering en verzelfstandiging is toegenomen,[109] maar dat burgers die toegenomen complexiteit ook duidelijk merken in hun dagelijks leven – en dan niet op een positieve manier.[110]

[105] Tijdelijke commissie Uitvoeringsorganisaties 2021, p. 10.
[106] Tijdelijke commissie Uitvoeringsorganisaties 2021, hoofdstuk 6.
[107] Parlementaire Onderzoekscommissie Privatisering/Verzelfstandiging Overheidsdiensten 2012.
[108] Parlementaire Onderzoekscommissie Privatisering/Verzelfstandiging Overheidsdiensten 2012, p. 50.
[109] Parlementaire Onderzoekscommissie Privatisering/Verzelfstandiging Overheidsdiensten 2012, p. 6.
[110] Parlementaire Onderzoekscommissie Privatisering/Verzelfstandiging Overheidsdiensten 2012, p. 18.

Sandra van Thiel, TCU-lid en hoogleraar Publiek Management aan de Erasmus Universiteit, wijst met een beschuldigende vinger naar de politiek: "*Politici in de Tweede Kamer (….) hebben allerlei onrealistische verwachtingen. Ze denken dat wat ze vandaag besluiten, morgen wordt uitgevoerd.*"[111] Zij stelt verder dat de politiek veel kritischer naar zichzelf moet kijken en de aanbevelingen van de TCU ter harte moet nemen.[112] Alexander Pechtold en Bas Snels roepen de politiek ook op tot actie. Want, zeggen zij, "*te lang is de politiek van de improvisatie gevoerd. En het zijn de organisaties in de uitvoering die uiteindelijk met de gevolgen zitten.*"[113]

De TCU concludeert dat er tussen de Tweede Kamer en uitvoeringsinstanties te weinig contact is, te weinig onderling vertrouwen, te weinig interesse en te weinig kennis over elkaars werkzaamheden. Hierdoor toetsen parlementsleden de uitvoerbaarheid van beleid onvoldoende, raakt de burger bij hen uit beeld en komen signalen over problemen in de uitvoering niet aan bij de politici die daar iets mee zouden kunnen doen.

Voor uitvoeringsorganisaties is het ondertussen niet altijd duidelijk welke belangen ze moeten dienen. Van hen wordt namelijk veel verwacht.[114] Zo moeten zij efficiënt te werk gaan, maar tegelijkertijd zorgvuldig handelen en oog houden voor de menselijke maat. Zij moeten streng zijn tegen fraudeurs, maar zichzelf ook in dienst stellen van de burger. En ze moeten rechtsgelijkheid garanderen, maar waar nodig ook maatwerk leveren. Het is allemaal belangrijk, maar het is niet makkelijk om alles met elkaar te verenigen. Daarvoor is onder andere een heldere publieke sturingsfilosofie nodig. Maar deze ontbreekt.[115]

Er zijn wel hoopvolle ontwikkelingen. Denk aan de periodieke publicatie 'Staat van Uitvoering' en het overheidsbrede programma Werk aan Uitvoering, twee van de manieren die de overheid de afgelopen jaren ontwikkeld heeft om de interactie tussen beleidsmakers en uitvoerders te verbeteren. Daarnaast trekken uitvoeringsorganisaties samen op via het Netwerk van Publieke Dienstverleners, met in de voorhoede de Manifestgroep. Dit is belangrijk om hun rol binnen de rechtsstaat zelf in te vullen; om daarvoor, zoals de staatscommissie hen graag ziet doen, zelfbewust op te treden.[116] De rol van uitvoeringsorganisaties in de vereenvoudiging van beleid, wetten en uitvoeringspraktijk komt uitgebreider aan bod in hoofdstuk 5 van dit rapport.

4.2.3 **Knelpunt 3:** medewerkers van de overheid hanteren de belofte van de rechtsstaat niet als kompas in het contact met burgers

Uit de gesprekken die de staatscommissie voerde met burgers bleek dat hun contact met de overheid vaak niet goed verloopt. Enkele voorbeelden die ze gaven:

- Uitvoeringsorganisaties meten met twee maten. Zo uiten ze hoge verwachtingen naar de burger toe en zijn ze streng als die faalt, terwijl ze zelf steken laten vallen zonder daar streng naar zichzelf te zijn. In de woorden van een deelnemer van het locatiegesprek in Waalwijk: "*Ze zeggen tegen jou dat je niet achter mag lopen, maar lopen zelf wel achter en verschuilen zich dan achter een tekort aan mensen*";
- Organisaties en organisatieonderdelen werken langs elkaar heen waar ze voor efficiënte en effectieve ondersteuning zouden moeten samenwerken. Zoals een deelnemer van het locatiegesprek in Assen vertelde: "Organisaties zitten in hetzelfde gebouw, maar lopen toch langs elkaar heen".
- De kwaliteit van publieke dienstverlening lijkt sterk afhankelijk van de ambtenaar die burgers toevallig treffen – en van de vraag of die behulpzaam en betrouwbaar is. Tijdens het locatiegesprek in Zaandam vertelde iemand bijvoorbeeld dat zij het niet voor elkaar kreeg om haar eigen dossier in te zien en dat sommige medewerkers niet bereid waren haar te helpen. "*Je bent volledig afhankelijk van wie je aan de telefoon krijgt en of die een goede dag heeft.*"
- Iemand anders vertelde tijdens een burgerpanelbijeenkomst dat een gemeenteambtenaar hem in een gesprek eens had beloofd dat hij geen boete zou krijgen voor een fout bij de aanvraag van een bijstandsuitkering. Desondanks stuurde de gemeente een brief met daarin een boete van ongeveer € 7000,-. De betrokken gemeenteambtenaar ontkende vervolgens zijn belofte te hebben gedaan. De burger had het gesprek echter opgenomen – een gewoonte die hij had ontwikkeld na eerdere slechte ervaringen met de gemeente. Dankzij die opname kreeg hij bij de rechter gelijk en werd de boete ongedaan gemaakt.

[111] 'Sandra van Thiel: 'We mogen in onze handjes knijpen met onze uitvoeringsorganisaties'', overheidvannu.nl, 24 april 2024.
[112] Tijdelijke commissie Uitvoeringsorganisaties 2021.
[113] Pechtold & Snels 2024, p. 10.
[114] Tijdelijke commissie Uitvoeringsorganisaties 2021, p. 10-11.
[115] Het Ministerie van BZK werkt aan een nieuwe sturingsfilosofie met als eerste vertrekpunt voor een veelzijdige overheid het werken vanuit de waarden en uitgangspunten van onze democratische rechtsstaat ('Op weg naar een veelzijdige overheid', rijksoverheid.nl, 29 augustus 2023).
[116] ABDTOPConsult, *Uitvoerbare uitvoering*, 2023, p. 42.

Bovenstaande voorbeelden laten zien dat het regelmatig misgaat in het contact tussen burger en overheid. Bij veel burgers heeft dit geen ernstige consequenties. Zij kunnen omgaan met overheidsorganisaties en -onderdelen die langs elkaar werken, met onbegrijpelijke communicatie of met onwil van overheidsmedewerkers. Deze burgers komen voor zichzelf op en ervaren het gebrekkige contact hoogstens als een vervelende bureaucratische hindernis die te overwinnen valt. Er is echter ook een groep burgers die, al dan niet tijdelijk, minder goed in staat is om met dit specifieke falen van de overheid om te gaan. Voor hen kan het gebrekkige contact ertoe leiden dat de belofte van de rechtsstaat niet wordt waarmaakt. Bijvoorbeeld omdat ze niet weten wat de overheid van hen verwacht. Dat kan leiden tot onzekerheid, zeker bij burgers die afhankelijk zijn van de overheid. Bij sommigen leidt het zelfs tot angst, waarbij zij de overheid als tegenstander ervaren, niet als medestander.[117] Deze burgers durven niet om hulp te vragen, openen brieven niet meer en maken geen gebruik van sociale voorzieningen waar ze recht op hebben.[118]

Ook maken de voorbeelden duidelijk dat bij de meeste inwoners van Nederland de democratische rechtsstaat zich als een overheidsloket aandient.[119] Dit maakt dat iedereen die voor of namens de overheid optreedt voldoende kennis moet hebben van de grondidee, beginselen en vereisten van die rechtsstaat. Bovendien moeten zij de wil en het vermogen hebben om de rechtsstaat ook in moeilijke omstandigheden voorop te stellen in hun handelen.[120] Dit vereist een 'rechtsstatelijk kompas': dat de belofte van de rechtsstaat leidend is in hun werk en zeker in hun directe contact met burgers. Het gaat om het maken van een vertaalslag van de vaak abstracte grondidee, beginselen en vereisten van de rechtsstaat naar concrete acties (een vertaalslag die voor veel overheidsmedewerkers niet altijd eenvoudig is om te maken in hun uitvoeringspraktijk).[121] Ook is het cruciaal dat de opdrachtgever van een uitvoeringsorganisatie (vaak een departement) ruimte laat aan de uitvoering om in lijn met het rechtsstatelijk ethos te opereren. Dit kan die opdrachtgever bijvoorbeeld doen bij het vaststellen van kritieke prestatie-indicatoren.

Dit vereiste van een 'rechtsstatelijk kompas' volgt ook uit de positie van overheidsmedewerkers. Zij zweren of verklaren hun trouw aan de Grondwet en beloven daarbij dat zij het algemeen belang van de Nederlandse samenleving zullen dienen. Deze plicht is in de praktijk niet altijd even makkelijk te vervullen. Onder meer doordat zij soms – door druk van hun leidinggevenden of uit loyaliteit aan hun minister – óók de plicht voelen om taken uit te voeren die het algemeen belang juist niet dienen. Het is van belang dat overheidsmedewerkers zich bewust zijn van de macht die zij hebben, inclusief de mogelijkheid om tegenspraak te bieden aan hun leidinggevenden en minister. En dat zij weten hoe zij moeten handelen als ze een conflict van plichten ervaren. Dat bewustzijn en deze kennis horen bij hun ambtelijk vakmanschap. Dit geldt zowel voor overheidsmedewerkers in de uitvoering als degenen die beleidsfuncties hebben en daardoor in hun werk geen direct contact met burgers hebben.

Systematisch empirisch onderzoek naar de problemen in het contact tussen burger en overheid ontbreekt. Maar het is wel duidelijk dat het niet om incidentele fouten of uitzonderingen ('rotte appels') gaat. Daarvoor hebben inmiddels te veel voorbeelden het licht gezien. Denk aan het onrechtmatig handelen van de belastingdienst door niet *de op de zaak betrekkende stukken* aan de rechter te overleggen.[122] Aan hoe de uitvoering van de Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen (WIA) uitpakt voor langdurig zieke mensen.[123] Aan de impact op burgers van knelpunten in (de uitvoering van) wet- en regelgeving binnen de sociale zekerheid.[124] En van de vele voorbeelden in het onderzoek van de parlementaire enquêtecommissie fraudebeleid.

De rol van overheidscommunicatie in de belofte van de rechtsstaat

Als het gaat over het gebrekkige contact met de overheid, is de huidige onbegrijpelijkheid van overheidscommunicatie een belangrijk aandachtspunt. Deze onbegrijpelijkheid hangt deels samen met de ingewikkeldheid van beleid, wetten en uitvoering, maar die ingewikkeldheid komt in hoofdstuk 5 aan de orde. In deze paragraaf draait het om eigenschappen van de boodschappen in communicatie. Die eigenschappen komen hieronder aan bod.

Begrijpelijke communicatie is vanuit burgerperspectief een voorwaarde voor het functioneren van de rechtsstaat. Die maakt het voor de burger namelijk inzichtelijk wat zijn rechtspositie is. Maurits Ippel en Michiel Scheltema hebben het bij dit inzicht over 'feitelijke rechtszekerheid': voor de burger is dan duidelijk wat de concrete uitwerking van het recht is in zijn specifieke situatie.[125] Het draagt eraan bij dat de burger weet of (en in hoeverre) hij recht heeft op bescherming door en tegen de overheid, welke mogelijkheden hij heeft om invloed te hebben op haar macht en of hij recht heeft op haar ondersteuning.

Voor de meeste burgers is overheidscommunicatie de manier waarop de rechtsstaat zich aandient in hun leven. Cramwinckel e.a. omschrijven dat "*waar de overheid het recht vormt, uitvoert en toepast, zij daarover (moet) communiceren*".[126] Daarbij definiëren deze auteurs communicatie als het "*delen van informatie met als doel het beïnvloeden van de kennis, houding, emoties, gedrag en/of intenties van een doelgroep*". Specifieker heeft overheidscommunicatie het doel de burger te informeren

[117] Het verslag van het burgerpanel, *Niet zonder ons*, 2024, p. 12 e.v (het verslag van het burgerpanel is opgenomen in bijlage 1 bij dit rapport).
[118] Zie bijvoorbeeld Significant APE 2023, p. 44.
[119] *Kamerstukken II* 2020/21, 35387, nr. 2, p. 150.
[120] Tinnevelt, Jansen & Van Emmerik 2023, p. 3380 en Assink & Schlössels 2022.
[121] Van Ommeren 2022, p. 2897.
[122] Artikel 8:42 van de Algemene wet bestuursrecht. Werkgroep reflectie toeslagenaffaire rechtbanken 2021.
[123] Algemene Rekenkamer 2024.
[124] Oomkens e.a. 2022, hoofdstuk 4.
[125] Ippel & Scheltema 2023.
[126] Cramwinckel, Pander Maat & Sanders 2023, p. 13.

over wet- en regelgeving, een rol te geven in de voorbereiding van het handelen van de overheid (bijvoorbeeld het aanleveren van informatie) en hem te vertellen over beslissingen die hem raken.[127] Deze overheidscommunicatie is begrijpelijk als de boodschappen daarin voor de burger "*te vinden, te snappen en te gebruiken zijn. Met andere woorden, boodschappen zijn toegankelijk, duidelijk en relevant*".[128]

Onbegrijpelijk overheidscommunicatie is geen nieuw aandachtspunt. De literatuur staat er vol van. En Cramwinckel e.a. constateren dat er ook in de praktijk "*een enorme aandacht*" is voor onbegrijpelijke overheidscommunicatie, inclusief de (financiële) problemen waar die toe leidt.[129]

De staatscommissie kwam zelf eveneens verschillende initiatieven tegen om het contact tussen burgers en overheid te verbeteren. Zo herschreven diverse rechtsprekende instanties hun brieven aan burgers en koos de rechtbank Den Haag ervoor om uitspraken over insolventie van de rechtbank duidelijker te formuleren. Dit laatste bracht het aantal telefoontjes met navragen naar beneden. Gemeenten kregen verder vanuit het project Duidelijke Overheidscommunicatie van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) een handreiking om hun communicatie met inwoners en ondernemers duidelijker en begrijpelijker te maken. De VNG heeft daarnaast de routekaart 'Financiële Zorgen' ontwikkeld, waarop de reis te zien is die een burger met financiële zorgen aflegt – zowel vanuit het perspectief van die burger als vanuit dat van de ondersteuner.

Een ander vermeldenswaardig initiatief is het programma Gebruiker Centraal, waarin professionals samen de dienstverlening en communicatie van de overheid op een hoger plan brengen. Het programma heeft diverse thematische aandachtspunten: van digitale toegankelijkheid en inclusie tot begrijpelijke tekst en beeldtaal. Daarnaast is er onder andere de Aanpak Levensgebeurtenissen. Dit is belegd bij de Dienst Publiek en Communicatie van het ministerie van Algemene Zaken om betere communicatie en slimmere dienstverlening tot stand te brengen rondom ingrijpende levensgebeurtenissen als scheidingen of baanverlies.

De zorgplicht (artikel 2:1, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht) kan als vliegwiel fungeren voor dit soort initiatieven; voor het begrijpelijker maken van overheidscommunicatie. Door die zorgplicht móéten alle overheidsorganisaties (meer precies: bestuursorganen) namelijk werk maken van hun contact met de burger; ze moeten allereerst bewust zijn van de wijze waarop zij met burgers communiceren en vervolgens beleid voeren dat deze communicatie zo goed mogelijk maakt. De concrete invulling en vormgeving van die plicht laat de wet aan de bestuursorganen zelf. Zij hebben de ruimte om te bepalen voor welke doelgroep(en) welk type van ondersteuning in de rede ligt, gelet op de aard en context van hun dienstverlening. Of om het anders te zeggen: hun communicatiebeleid moet passend zijn voor hun doelgroep. Communicatiebeleid is dus niet voor alle organisaties gelijk en is evenmin statisch. Het kan verschillen per organisatie en per type dienstverlening. Het is aan te passen aan bijvoorbeeld het denk- en doenvermogen van de doelgroep. En het kan door de tijd heen veranderen, bijvoorbeeld als gevolg van maatschappelijke of technische ontwikkelingen.[130]

Onbegrijpelijke overheidscommunicatie staat kortom op de agenda van de overheid. Tegelijkertijd zijn de initiatieven om de begrijpelijkheid te verbeteren vaak kleinschalig en tijdelijk (gefinancierd). Daardoor ontbreekt een consequente aanpak van de onderliggende oorzaken van onbegrijpelijke overheidscommunicatie. De belangrijkste onderliggende oorzaak is de ingewikkeldheid van beleid, wetten en uitvoeringspraktijken (in hoofdstuk 5 staan voorstellen om dit knelpunt op te lossen). Maar de staatscommissie hoorde in gesprekken met burgers en experts ook andere mogelijke oorzaken:

- Er is binnen veel overheidsorganisaties geen centraal belegd eigenaarschap voor begrijpelijke communicatie. Een gesprekspartner merkte op: "*Niemand voelt zich verantwoordelijk voor de brieven die het systeem uitspuugt*."
- Er is een kloof tussen de systeemwereld van de overheid en de leefwereld van de burgers. Zo zijn overheidsmedewerkers onvoldoende op de hoogte van het taalniveau en doenvermogen van hun doelgroep. Brieven en websites zijn daardoor vaak te juridisch en te complex. Ook tonen overheidsmedewerkers onvoldoende inlevingsvermogen. Ze ervaren niet de emoties, (tijds)druk of stress die de burger wel ervaart en houden daar evenmin rekening mee. De overheid reageert bijvoorbeeld vaak (te) laat op burgerbrieven of bezwaarschriften, terwijl burgers in spanning op een antwoord wachten.
- De overheid trekt zich steeds meer terug uit het fysieke publieke domein. Loketten sluiten en burgers zijn wat het realiseren van hun rechtspositie betreft in toenemende mate afhankelijk van hun eigen doenvermogen.

De rode draad in deze oorzaken is dat in overheidscommunicatie de feitelijke rechtszekerheid voor de burger naar de achtergrond verdwijnt. Het blijkt een ontzettend taaie klus om overheidsorganisaties zó in te richten dat alle communicatie begrijpelijk is.

[127] Cramwinckel, Pander Maat & Sanders 2023, p. 14.
[128] Cramwinckel, Pander Maat & Sanders 2023, p. 15.
[129] Cramwinckel, Pander Maat & Sanders 2023, p. 11.
[130] Kamerstukken II 2018/19, 35261, 3, p. 7, 38, 39.

4.3 Voorstellen die de rechtsstaat meer leidend maken in het handelen van de overheid

In het licht van bovenstaande knelpunten heeft de staatscommissie voor de overheid vijf verbetervoorstellen geformuleerd.

Maak de belofte van de rechtsstaat meer leidend in het handelen van de overheid

1 Toon rechtsstatelijk leiderschap en draag de principes van de rechtsstaat actief uit! Versterk de rechtsstatelijke cultuur ook met een Planbureau voor de rechtsstaat en een zelfstandig begrotingshoofdstuk voor de rechtsketen.

- Reflecteer jaarlijks tijdens een debat op de eigen rol in de rechtsstaat. Laat dit debat inhoudelijk voorbereiden door een externe, onafhankelijke deskundige.
- Stel een Planbureau voor de rechtsstaat in.
- Maak een afzonderlijk begrotingshoofdstuk voor de rechtsketen.
- Verbeter de transparantie over nevenfuncties, benoemingen, regels rond niet-verenigbaarheid van functies en opgave van (financiële) belangen.

2 Versterk het rechtsstatelijk kompas binnen alle onderdelen van de overheid.

- Versterk en veranker het rechtsstatelijk kompas van medewerkers bij de overheid.
- Versterk de rol van de rechtsstaat in de werving, selectie en training van topambtenaren.

3 Geef uitvoeringsorganisaties de mogelijkheid een rode kaart te trekken.

- Versterk de positie van de uitvoering.

4 Verbeter het contact met de burger: in een rechtsstaat hebben burgers recht op begrijpelijke communicatie en adequate informatie. Maak bij nieuw beleid volop gebruik van ervaringskennis.

5 Grondwetgever: Schaf het toetsingsverbod van wetgeving aan de Grondwet af.

Parlement | Regering | Overheidsorganisaties met burgercontact | Rechtspraak

Figuur 2

4.3.1 **Voorstel 1:** toon rechtsstatelijk leiderschap en draag de principes van de rechtsstaat echt uit! Versterk de rechtsstatelijke cultuur ook met een Planbureau voor de rechtsstaat en een zelfstandig begrotingshoofdstuk voor de rechtsketen.

1A Reflecteer jaarlijks tijdens een debat op de eigen rol in de rechtsstaat. Laat dit debat inhoudelijk voorbereiden door een externe, onafhankelijke deskundige.

Politici en bestuurders zijn de blikvangers van de rechtsstaat, van wie rechtsstatelijk leiderschap verwacht mag worden. Dit leiderschap begint ermee dat zij de principes van de rechtsstaat uitdragen. Dat is een basisvoorwaarde voor zijn functioneren. Ook moeten ze elkaar aanspreken op die principes. Dit uitdragen en aanspreken vraagt om een zichtbaar parlementair platform. De staatscommissie adviseert daarom om jaarlijks een debat te organiseren waarin politici en bestuurders reflecteren op de eigen rol in de rechtsstaat, op basis van een rapportage van het Planbureau voor de rechtsstaat.

1B Stel een Planbureau voor de rechtsstaat in.

De belofte van de rechtsstaat speelt in politieke besluitvorming – zoals bij kabinetsformaties en de rijksbegroting – een te bescheiden rol. Daarnaast ziet de staatscommissie ruimte voor verbetering in de wisselwerking tussen beleid en wetenschap. Het probleem is dat politici, bestuurders en topambtenaren niet systematisch gevoed worden met relevante beleidsinformatie over de rechtsstaat. Of nauwkeuriger: dat zij zich niet laten voeden door een instituut dat onderzoek doet naar de rechtsstaat, scherpe inzichten aanreikt, bedreigingen of uitdagingen signaleert en vernieuwende oplossingen aandraagt.

Op andere terreinen gebeurt dit wel. Het Sociaal en Cultureel Planbureau, het Planbureau voor de Leefomgeving, het Centraal Planbureau – het zijn allemaal onafhankelijke onderzoeksinstellingen die de regering en het parlement bij de les houden en van relevante beleidsinformatie voorzien. Voor de rechtsstaat ontbreekt zo'n instelling en dat gemis doet zich steeds nadrukkelijker voelen. De voeding vanuit een dergelijk instituut is de grondstof voor een vitale omgang van politici en bestuurders met de waarden en principes van de rechtsstaat. En daarmee ook de basis voor een krachtige rechtsstaat. De regering en het parlement moeten zichzelf deze belangrijke bron van beleidsinformatie niet onthouden: de burger en de samenleving zijn ermee gediend.

Daarom beveelt de staatscommissie aan om een Planbureau voor de rechtsstaat in te stellen. Dit planbureau krijgt als onafhankelijk instituut de taak om:

- wetenschappelijke verkenningen te verrichten, met als doel om te komen tot een samenhangende beschrijving van de staat van de rechtsstaat in Nederland en van de ontwikkelingen die op dit gebied te verwachten zijn;
- bij te dragen aan een verantwoorde keuze van beleidsdoelen (met oog voor de financiering van deze doelen) en daarbij de voor- en nadelen aan te geven van de verschillende wegen om die doelen te behalen;
- informatie te verwerven over de uitvoering van interdepartementaal beleid op het gebied van de rechtsstaat, om zo de evaluatie en verbetering van deze uitvoering mogelijk te maken.

Het planbureau versterkt de informatiepositie van het parlement op het gebied van de rechtsstaat. Ook stimuleert het innovatie in de rechtsketen – altijd op basis van wetenschappelijke inzichten. Het planbureau fungeert daarnaast als ontwikkelcentrum voor de rechtspraak; een plek waar innovatieve projecten op een wetenschappelijke manier te testen zijn. Goede voorbereiding en evaluatie zijn bij deze testen essentieel. Zonder kennis van *wat werkt* is het realiseren van een mensgerichte rechtspraak en het meetbaar maken van kwaliteitsverbetering onmogelijk.[131] Een planbureau kan hier een wezenlijke bijdrage aan leveren. De uitkomsten van de onderzoeken van het planbureau zijn ook mee te nemen in de rechtsstaatagenda en kunnen een rol spelen bij kabinetsformaties. De staatscommissie beveelt aan om snel te starten met het Planbureau voor de rechtsstaat.

[131] OESO 2021, p. 74; brief van HiiL aan de Staatscommissie rechtsstaat.

1C Maak een afzonderlijk begrotingshoofdstuk voor de rechtsketen.

Toelichting

Een belangrijk aspect van rechtsstatelijk leiderschap is: voldoende geld beschikbaar stellen om de rechtsstaat goed te laten functioneren. Onder meer aan de rechtsketen, want die speelt bij dit goede functioneren een belangrijke rol. Deze rechtsketen bestaat uit de rechtspraak, het openbaar ministerie, de sociale advocatuur en andere vormen van rechtsbijstand, zoals het Juridisch Loket.

De staatscommissie vindt het belangrijk dat de financiering van de rechtsketen een betere borging krijgt. Ze stelt voor om een afzonderlijk begrotingshoofdstuk voor de rechtsketen te maken, conform artikel 4.4 van de Comptabiliteitswet 2016. En om daarmee aansluiting te zoeken op de bestaande regeling voor financiering van de Hoge Colleges van Staat (zoals Eerste en Tweede Kamer, Raad van State, Nationale ombudsman en Algemene Rekenkamer).

Concreet betekent dit dat aan het parlement jaarlijks een separaat conceptbegrotingshoofdstuk voor de rechtsketen wordt aangeboden. Een daartoe aangewezen minister treedt op als beheerder van de rechtsketenbegroting en borgt de samenhang met het rijksbrede begrotingsbeleid. Eventuele geschillen tussen de beherende minister en de rechtsketen over de conceptbegroting krijgen toelichting in de begrotings- en verantwoordingsstukken. Deze aanpak bevordert dat de regering en het parlement expliciet en transparant keuzes maken over de financiering van de rechtsketen. Het laatste woord is vanzelfsprekend aan het parlement. De staatscommissie beveelt partijen in (toekomstige) kabinetsformaties verder aan om van financiering van de rechtsstaat een vast en apart bespreekpunt te maken.

1D Verbeter de transparantie over nevenfuncties, benoemingen, regels rond niet-verenigbaarheid van functies en opgave van (financiële) belangen.

Op basis van de eerder beschreven analyse van Kerkhoff (zie § 4.2.1) beveelt de staatscommissie het volgende aan voor de hele publieke sector, inclusief de rechtsprekende macht:

1. Zijn belangrijke benoemingen overwegend gebaseerd op informele normen? Stel dan duidelijke regels vast en maak deze regels openbaar.
2. Zorg voor betere handhaving van alle normen rond benoemingen, nevenfuncties en financiële belangen. Dit betekent onder meer een serieuze controle op - en handhaving van - de plicht om nevenfuncties te registreren.
3. Stel waar nodig nieuwe regels op over de scheiding van functies en transparantie.

Specifiek voor de rechtsprekende macht geldt het volgende:

1. Ontwikkel een wettelijke regeling met regels over de openbaarheid van (financiële) belangen van rechters.
2. Communiceer beter over de geldende procedures voor benoemingen en de regels over de toelaatbaarheid van nevenfuncties.
3. Stel een wettelijk verbod in voor rechters om lid te zijn van alle vertegenwoordigende organen.
4. Maak het rechter-plaatsvervangerschap als nevenfunctie onmogelijk als het botst met de uitoefening van de hoofdfunctie. Advocaten mogen bijvoorbeeld geen rechter-plaatsvervanger meer zijn, ook niet buiten het eigen arrondissement. Wetenschappers moeten ruimte houden voor een kritische en reflecterende houding ten opzichte van de rechtspraak. Datzelfde geldt voor medewerkers van de andere staatsmachten. Dat kan er onder omstandigheden toe leiden dat zij deze nevenfunctie niet kunnen bekleden. Dit vergt ook alertheid van de rechtsprekende macht.

Toelichting

Het integriteitssysteem ziet er op papier goed uit, maar de gebrekkige implementatie ervan is een hardnekkig probleem. Het parlement, de regering en de rechtsprekende macht springen vaak nonchalant met regels om. Zo zijn er rechters die verzuimen hun nevenfuncties op te geven of politici die sommige functies niet belangrijk genoeg vinden om te melden.[132] De gebrekkige implementatie van het integriteitssysteem tast bij burgers het vertrouwen aan in de overheid en laat hen twijfelen over de spreiding van de macht. De bovenstaande voorstellen hebben daarom tot doel om het integriteitssysteem beter te implementeren.

Specifiek voor het parlement geldt dat de beide Kamers te lang vertrouwd hebben op informele afspraken en verhoudingen. De tijd dat dit vanzelfsprekend was, ligt achter ons – ook vanwege diverse integriteitsproblemen.[133] Schoorvoetend zijn er (interne) gedragsregels tot stand gekomen die beslist nog aanscherping verdienen (zoals een lobby-register). Of het nu gaat om de registratie van giften, nevenactiviteiten of lobbyactiviteiten: de handhaving door de Kamers zelf zal steviger moeten worden.

[132] Kerkhoff 2023, p. 30, 42. De Volkskrant, 30 april 2024, Senatoren worstelen met het opgeven van hun nevenfuncties: 'Moet ik zoiets ook melden?': Bijna vier op de tien Eerste Kamerleden geven niet al hun nevenfuncties op, blijkt uit onderzoek van de Volkskrant en Open State Foundation.

[133] Bovend'Eert en Kummeling 2024, p. 233.

Specifiek voor de rechtsprekende macht geldt het volgende: de onafhankelijkheid van de rechtspraak moet voor burgers boven iedere twijfel verheven blijven. Het is daarom – en ook gezien de knelpunten in § 4.2 – nodig om beter te kijken of een combinatie van functies toelaatbaar is. En of er risico's zijn op het soort beïnvloeding die de zelfstandige taakvervulling in de gevarenzone kan brengen.

De vraag is gerezen of die risico's bij de benoeming van de leden van de Hoge Raad ook bestaan. De staatscommissie parlementair stelsel heeft in 2018 een voorstel gedaan om tot een andere wijze van benoeming van de leden van de Hoge Raad te komen, en wel door inschakeling van een voordrachtscommissie.[134] De regering heeft na het advies van die staatscommissie in 2020 een enigszins afwijkend grondwetsherzieningsvoorstel opgesteld, dat in 2021 niet is doorgezet na kritiek van de Raad van State.[135] Verschillende invalshoeken zijn hierbij van belang. In de huidige situatie is, gelet op de betrokkenheid van de Tweede Kamer – die immers een bindende voordracht van drie personen aan de minister doet, zonder gebonden te zijn aan de door de Hoge Raad aan de Tweede Kamer gedane aanbeveling met zes namen – het risico van (partij-)politieke beïnvloeding niet uitgesloten.[136]

Ook de Venetiëcommissie heeft op dat gevaar gewezen.[137] De onafhankelijkheid van de rechtspraak is hier potentieel in het geding. Tegenover dit risico staat dat de huidige procedure voorziet in een democratisch gelegitimeerde mogelijkheid om invloed uit te oefenen op benoemingen van leden van het hoogste orgaan dat rechtspreekt. Ook de Raad van State heeft gewezen op het belang van de betrokkenheid van de drie elkaar wederzijds controlerende en in evenwicht houdende staatsmachten bij deze benoemingsprocedure, gezien de bijzondere positie die de Hoge Raad inneemt in het Nederlands staatsbestel.[138] Het gaat hier om een staatsrechtelijk belangrijke kwestie die niet op zijn beloop mag worden gelaten. De staatscommissie plaatst in dit advies daarom een aantal opmerkingen:

- De kwestie vereist een afzonderlijk en diepgaand onderzoek, dat de reikwijdte en het tijdsbestek van het onderzoek van deze staatscommissie te buiten gaat.
- De positie van de Hoge Raad verandert ten opzichte van de politiek als het voornemen wordt gerealiseerd om de berechting van ambtsdelicten van politieke ambtsdragers anders in te kleden en die niet meer in eerste aanleg aan de Hoge Raad op te dragen.[139]
- Zeker zolang de huidige procedure geldt, moet de Tweede Kamer heel transparant zijn over de totstandkoming van voordracht van drie kandidaten voor een vacature in de Hoge Raad.

Ter toelichting van de aanbevelingen voor de rechtsprekende macht, is het volgende relevant.

- Vanwege de onafhankelijkheid van de rechtspraak hecht de staatscommissie veel belang aan de registratieplicht van nevenfuncties van rechters, de regelmatige controle, en handhaving daarvan.
- Het is eveneens cruciaal om een wettelijke regeling op te stellen die randvoorwaarden bevat voor de openbaarheid van (financiële) belangen van rechters. Deze regeling moet (financiële) belangenconflicten van rechters helpen voorkomen.
- Het is daarnaast noodzakelijk dat de burger inzicht kan krijgen in de procedures voor benoemingen en de regels over toelaatbaarheid van nevenfuncties. Informatie hierover moet toegankelijk en makkelijk te vinden zijn op publieke websites.
- Essentieel is verder de uitbreiding van het verbod voor rechters om lid te zijn van een landelijk vertegenwoordigend orgaan: zij mogen ook geen lid zijn van ándere vertegenwoordigende organen. Deze verbodsuitbreiding draagt bij aan de spreiding van de macht.
- Het rechter-plaatsvervangerschap zorgt voor een frisse blik in een statische organisatie. Maar het kan ook wringen met het uitgangspunt van machtenscheiding en is soms moeilijk aan burgers uit te leggen. Aan de benoeming en inzet van rechters-plaatsvervanger dienen striktere wettelijke en praktische voorwaarden te worden verbonden. Zo moet het rechter-plaatsvervangerschap als nevenfunctie onmogelijk worden als het botst met de uitoefening van de hoofdfunctie. Verschillende hoofdfuncties vergen daarbij een nadere afweging. Zo dienen advocaten geen plaatsvervanger meer te zijn, ook niet buiten het eigen arrondissement. Voor wetenschappers en medewerkers van andere staatsmachten is ook alertheid geboden. Van hen wordt namelijk een kritische en reflecterende houding verwacht, ook ten opzichte van de rechtspraak. Dit zou moeilijker kunnen worden als zij zelf onderdeel uitmaken van de rechtsprekende macht, zeker als zij dit zijn op een rechtsterrein dat zij vanuit hun hoofdfunctie kritisch of zelfs vooringenomen kunnen beschouwen.

[134] Staatscommissie parlementair stelsel 2018, p. 216.
[135] *Stcrt.* 2023, 3777, p. 7.
[136] Staatscommissie parlementair stelsel 2018, p. 216; zie verder over de benoemingsprocedure van leden van de Hoge Raad: Bovend'Eert 2024 en Boogaard & Uzman (online).
[137] Venetiëcommissie 2023, p. 6-7.
[138] Stcrt. 2023, 3777, p. 3-4.
[139] *Kamerstukken I* 2020/21, 34871, J en *Kamerstukkken II* 2023/24, 34340, nr. 22.

4.3.2 **Voorstel 2:** versterk het rechtsstatelijk kompas binnen alle onderdelen van de overheid.

2A Versterk en veranker het rechtsstatelijk kompas van medewerkers bij de overheid.

De staatscommissie beveelt overheidsorganisaties aan om het rechtsstatelijk kompas van hun medewerkers te versterken en verankeren. Ze adviseert hiervoor drie manieren:

1. Jaarlijkse trainingen waarin de medewerkers leren over hun rol in de rechtsstaat en het burgerperspectief. (Dit is ook een aanbeveling van het burgerpanel.)
2. Frequente reflecties op dilemma's uit de eigen praktijk – vaker dan nu gebeurt.
3. Contact van leidinggevenden met de burger voor wie de organisatie zich inzet.

Toelichting

Ter inspiratie voor de jaarlijkse trainingen van medewerkers heeft het burgerpanel een training (*toolkit*) ontwikkeld om de menselijkheid terug te brengen in het systeem.[140]

Tijdens de frequente reflectie op dilemma's uit de eigen praktijk zou het kunnen gaan over vragen als: wat hebben we van elkaar nodig om de belofte van de rechtsstaat mogelijk te maken? Waar vinden bestuurders, topambtenaren en medewerkers elkaar en waar schuurt het? Hoe kan de overheidsmedewerker loyaal zijn aan de politiek en tegelijk de belofte van de rechtsstaat in zijn werk laten doorklinken?[141] Morijn ziet binnen deze reflecties nadrukkelijk een rol voor juristen bij de overheid.[142]

Specifiek voor leidinggevenden geldt dat ze zelf (meestal) geen contact met de burger hebben. Tegelijkertijd nemen ze wel beslissingen die van invloed zijn op de dienstverlening aan de burger. Het risico bestaat dat bij hen het burgerperspectief buiten beeld raakt. Daarom beveelt de staatscommissie alle leidinggevenden aan om ook in contact te treden met de burger voor wie hun organisatie zich inzet.

2B Versterk de rol van de rechtsstaat in de werving, selectie en training van topambtenaren.

De staatscommissie adviseert iedere overheidsorganisatie om de werving, selectie en training van topambtenaren[143] te versterken:

1. Zorg dat topambtenaren rechtsstatelijk leiderschap tonen. En dat ze, door de rechtsstaat voor te leven, bijdragen aan de verspreiding en verankering van een rechtsstatelijke cultuur binnen de overheid.
2. Maak rechtsstatelijk besef onderdeel van de functievereisten en geef dit ook een belangrijke plaats in de werving en selectie.
3. Laat het rechtsstatelijk besef van topambtenaren een belangrijk aandachtspunt zijn in de werving en selectie van topambtenaren – naast vaktechnische kennis, strategisch talent en managementervaring.
4. Zorg dat topambtenaren door middel van trainingen en intervisies leren om vanuit het perspectief van de burger naar de rechtsstaat te kijken.
5. Voor de Rijksdienst: geef een vernieuwde Algemene Bestuursdienst (ABD) in de praktijk een sterkere positie bij de werving van topambtenaren. Politieke of persoonlijke motieven mogen geen rol spelen bij de benoeming van topambtenaren.

Toelichting

Idealiter vormen topambtenaren en leidinggevenden binnen rijk, gemeenten en andere overheidsorganisaties de voorhoede van de rechtsstaat. In dat ideale plaatje dienen zij het bestuur dat op dat moment leiding geeft. Maar ze dienen bovenal de burger: zij geven namens hen altijd voorrang aan de beginselen van de rechtsstaat boven de wensen van het bestuur. Ook zouden topambtenaren en leidinggevenden een speciale rol moeten spelen binnen hun overheidsorganisaties. In die rol maken ze dan gebruik van hun positie om de rechtsstaat intern uit te dragen en medewerkers de principes van de rechtsstaat te laten volgen. Zo dragen zij bij aan een bestuurscultuur waarin iedereen alert is op de rechtsstaat. Uiteraard moeten zij hiervoor wel adequaat worden toegerust: met de juiste kennis, vaardigheden en financiële middelen.

[140] Verslag burgerpanel (bijlage 1): Aanbeveling spanning tussen willekeur en maatwerk – menselijkheid in rechtvaardigheid: "Burgers willen op maat geholpen worden met hun problemen door de persoon die op dat moment tegenover hen zit. Tegelijkertijd mag op maat en menselijk helpen geen willekeur worden. Dit vraagt veel van ambtenaren. Daarom heeft het burgerpanel op een rijtje gezet wat belangrijk is voor het opzetten van een training of toolkit, en welke onderwerpen in de training aan bod moeten komen." Zie Algemene Rekenkamer 2024.

[141] ROB 2020.

[142] Morijn 2020, p. 38: "(...) there are also many lawyers without commitment to a duty of ensuring legal compliance".

[143] Hieronder verstaat de staatscommissie ook bestuurders van zelfstandige bestuursorganen.

De werkelijkheid sluit nog niet aan bij dit ideale plaatje. Dat komt onder meer omdat het bedrijfsmatige denken zich de afgelopen jaren stevig binnen de overheid heeft genesteld. Hierdoor lijkt de notie van de rechtsstaat naar de marges geduwd. Het 'uit de wind houden' van de bestuurder heeft prioriteit gekregen boven het naleven van de principes van de rechtsstaat – en dus ook boven de weging en articulering van botsende maatschappelijke belangen die bij die naleving komt kijken. Het is daarom dat de staatscommissie voorstel 2b heeft ontwikkeld voor *alle* overheidsorganisaties.

Specifiek voor het Rijk geldt het volgende. In het evaluatierapport van de Algemene Bestuursdienst (ABD) uit 2020[144] stond dat de ABD zich sterk op '*management development*' had toegelegd – en daarmee op de persoonlijke ontwikkeling van de topambtenaar en leidinggevende. De aandacht ging daarbij echter naar generieke competenties, niet naar de ontwikkeling en bevordering van het rechtsstatelijk besef. Zelfs als de ABD meer aandacht had gehad voor dit rechtsstatelijk besef, had dat bij de selectie van topambtenaren en leidinggevenden waarschijnlijk weinig uitgemaakt. In het rapport van de visitatiecommissie uit 2023[145] staat namelijk dat de ABD zich weliswaar professioneel ontwikkeld heeft, maar dat haar positie binnen het politiek-bestuurlijk bestel nog steeds te diffuus is. Een in het oog springend probleem is volgens de visitatiecommissie dat het advies en het voorwerk van de ABD lang niet altijd de doorslag geven bij de plaatsing van topambtenaren: de keuze wordt vooral gemaakt door de 'vacaturehouder' (bij het betrokken ministerie). Die keus valt meestal op de 'veilige kandidaat'. En voor het rechtsstatelijke aspect ontbreekt hierbij alle aandacht.

De staatscommissie meent dat de ABD twee vernieuwingen nodig heeft:

- Ze moet meer aandacht hebben voor het rechtsstatelijk aspect in de werving, selectie en training (ontwikkeling) van topambtenaren en leidinggevenden.
- De positie van de ABD in het wervings- en selectieproces moet sterker worden.

De staatscommissie beveelt aan om bij de werving en training van topambtenaren en leidinggevenden in te zetten op kennis en vaardigheden die nodig zijn voor rechtsstatelijk leiderschap. Bij de toegang tot de ABD en in niet-vrijblijvende permanente opleidingen moet in elk geval aandacht zijn voor de vertaling van de rechtsstatelijke beginselen naar de praktijk. De staatscommissie adviseert de ABD om rechtsstatelijk leiderschap op te nemen in het vernieuwde curriculum. Op die manier wordt het voor iedere topambtenaar en leidinggevende heel concreet hoe de rechtsstaat terugkomt in diens dagelijkse praktijk.

Zij zullen de rechtsstaat dan niet meer ervaren als een lastig te hanteren begrip. De staatscommissie roept het informele overleg van de secretarissen-generaal (SGO) op om een voortrekkersrol te nemen bij het uitdragen van rechtsstatelijk leiderschap binnen de Rijksdienst.

4.3.3 **Voorstel 3:** geef uitvoeringsorganisaties de mogelijkheid een rode kaart te trekken.

3 Versterk de positie van de uitvoering.

Binnen het waarmaken van de belofte van de rechtsstaat speelt de overheid een sleutelrol. Om deze sleutelrol te kunnen spelen, moet bij de besluitvorming over (nieuwe) taken, de uitvoerbaarheid van deze taken voldoende gewicht krijgen. Dit is op dit moment niet altijd het geval (zie vorige paragraaf). Om dit te veranderen, doet de staatscommissie de volgende voorstellen:

1. Onderhoud als parlement zelf de relatie met uitvoeringsorganisaties. En zorg dat Kamerleden direct contact onderhouden met medewerkers van die organisaties.
2. Geef uitvoeringsorganisaties rechtstreeks toegang tot het parlement. Laat hen daar feitelijke informatie delen en de Tweede Kamer uitleg geven over knelpunten.
3. Toon als parlement gestructureerd aandacht voor de knelpunten van de uitvoering en voor de mogelijkheden om deze knelpunten op te lossen.
    a. Controleer daarbij of departementen en uitvoeringsorganisaties de uitvoerbaarheid en het burgerperspectief goed hebben getoetst.
    b. Maak van de volgende vraag een standaardonderdeel van de controlerende taak: 'Zijn er voldoende financiële en personele middelen beschikbaar voor een mensvriendelijke uitvoering?'
4. Stel via het jaarlijkse overleg over de conceptbegrotingen het burgerperspectief op de rechtsstaat aan de orde.
    a. Besteed daarbij aandacht aan het niet-gebruik van regelingen voor inkomensondersteuning.
    b. Besteed ook aandacht aan de balans tussen enerzijds het budget en anderzijds de taken die uitvoeringsorganisaties moeten uitvoeren.
    c. Controleer of de beloning van medewerkers met burgercontact toereikend is.
5. Geef uitvoeringsorganisaties als *ultimum remedium* de mogelijkheid een rode kaart te trekken bij beleid of regelgeving. Zij kunnen die kaart trekken wanneer dat beleid of die regelgeving onuitvoerbaar en/of onrechtsstatelijk is, en burgers in een kwetsbare positie erdoor in de knel komen.

[144] USBO 2021.
[145] Visitatiecommissie Algemene Bestuursdienst 2023.

Toelichting
Deze voorstellen zijn gebaseerd op eerder verschenen rapporten, brieven die de staatscommissie heeft gekregen en gesprekken die zij heeft gevoerd. In al deze bronnen komt terug dat de uitvoering een gelijkwaardigere positie moet hebben ten opzichte van de beleidsmakers. Een stevigere positie ten opzichte van het 'moederministerie' kan een uitvoeringsorganisatie de mogelijkheid geven om betere tegenspraak te leveren. Dat is belangrijk voor de balans van machten.

Bij een gelijkwaardigere positie van uitvoeringsorganisaties past ook meer directe uitleg van uitvoeringsorganisaties aan de Tweede Kamer – in het bijzonder over knelpunten en verbetermogelijkheden.[146] Daardoor kan de Tweede Kamer effectiever opereren en voelt de wetgevende macht meer druk om de problemen van uitvoeringsorganisaties de noodzakelijke aandacht te geven.

De Tweede Kamer kan de beslissing om deze organisaties direct uitleg te laten geven onderbouwen met artikel 68 van de Grondwet: daarin staat dat het parlement recht heeft op directe informatie van onder andere uitvoeringsorganisaties. Zo'n pragmatische post-oekaze-Kok benadering is mogelijk op basis van afspraken met de verantwoordelijke minister. Overigens kan de Tweede Kamer ook op andere manieren proactief informatie verwerven (over de uitvoering van beleid). Zij mag hiervoor bijvoorbeeld beknopte parlementaire onderzoeken en enquêtes opzetten.

De staatscommissie adviseert de Tweede Kamer om haar controlerende functie steviger in te vullen. En wel door bij jaarlijkse behandeling van conceptbegrotingswetten scherper toe te zien op de rechtsstatelijke aspecten voor de voorliggende conceptbegroting. Dat moet ze in het bijzonder doen als er in deze conceptbegroting budgetten staan voor regelingen (voor burgers) of voor publieke taakuitvoering. Bij de budgetten voor regelingen voor burgers dient ze aandacht te hebben voor het niet-gebruik van deze regelingen. En bij de budgetten voor publieke taakuitvoering moet de Tweede Kamer indringend verifiëren of deze budgetten in balans zijn met de gestelde ambities, opgelegde taken en principes van de rechtsstaat.[147]

Het pleidooi voor een gelijkwaardigere positie van uitvoeringsorganisaties betekent ook iets voor de omgang met personeel – inclusief beloning. Het lijkt soms alsof ambtenaren beter betaald krijgen, naarmate ze minder contact met de burger hebben. Dit is de omgekeerde wereld. De staatscommissie adviseert daarom om een hogere inschaling van functies waarin besluiten vallen die voor burgers ingrijpend (kunnen) zijn en/of waarin het contact plaatsvindt tussen burger en overheid. Deze functies moeten qua inschaling vergelijkbaar worden met die van beleidsmedewerkers bij ministeries. De medewerkers die ze bekleden, moeten bovendien 'ruimte voor denken' krijgen – zowel in hun werk als in opleidingen. Dit vraagt investering in frontlijnmedewerkers, en het ontwikkelen en behoud van expertise. Beide voorwaarden vereisen (financiële) investeringen.

Van leidinggevenden in uitvoeringorganisaties mag worden verwacht dat zij beleidsmakers waar nodig tegenspraak bieden. Bijvoorbeeld als een regeling niet voldoet aan rechtsstatelijke eisen of aan criteria van compleetheid en consistentie. En zeker als de burger hiervan het kind van de rekening dreigt te worden. Het kan uitvoeringsorganisaties helpen als zij in zulke gevallen – als *ultimum remedium* – een rode kaart kunnen trekken. Daarmee zenden ze de regeling dan terug naar de beleidsmakers. Er moeten nog criteria komen voor wanneer uitvoeringsorganisaties precies zo'n 'terugzendprocedure' in gang mogen zetten. En voor hoe de beleidsmakers daar dan op dienen te reageren.

4.3.4 **Voorstel 4:** verbeter het contact met de burger. Want in een rechtsstaat hebben burgers recht op begrijpelijke communicatie en adequate informatie. Maak bij nieuwe regelingen en wetgeving volop gebruik van ervaringskennis.

4 Verbeter het contact met de burger: in een rechtsstaat hebben burgers recht op begrijpelijke communicatie en adequate informatie. Maak bij nieuw beleid volop gebruik van ervaringskennis.

[146] Zie o.a. het Tijdelijke commissie Uitvoeringsorganisaties 2021, p. 113, 151 en 154 en Parlementaire Onderzoekscommissie Privatisering/Verzelfstandiging Overheidsdiensten 2012, p. 65.
[147] Algemene Rekenkamer, Bezuinigingen op uitvoeringsorganisaties, 24 januari 2013, p. 8.

De staatscommissie kan geen blauwdruk geven voor de manier waarop overheidsorganisaties invulling moeten geven aan hun contact met de burger. Dit ligt ook voor de hand: hoe het contact met de burger eruitziet en aan welke voorwaarden het moet voldoen, hangt van veel factoren af en kan per uitvoeringsorganisatie of gemeente verschillen. In het algemeen beveelt de staatscommissie daarom aan de volgende voorstellen over te nemen:

1. Concretiseer hoe de organisatie invulling geeft aan de zorgplicht van artikel 2.1 van de Algemene wet bestuursrecht:[148]
   a. Besteed het contact met de burger niet uit.
   b. Zorg voor begrijpelijke taal in het contact (inclusief de communicatie) met burgers.
   c. Gebruik een uniforme opzet voor brieven en e-mails. (Dit is ook een aanbeveling van het burgerpanel.)[149]
   d. Heb als overheid oog voor burgers als onderdeel van hun wijk en collectieve verbanden. Werk samen met sleutelfiguren als aanspreekpunt voor initiatieven en maatschappelijke organisaties. (Dit is ook een aanbeveling van het burgerpanel.)[150]
2. Zoek burgers actief op om het niet-gebruik van regelingen terug te dringen.
3. Open in buurten en wijken of in het gemeentehuis laagdrempelige ontvangstruimten waar burgers terechtkunnen met hun vragen, zoals een (huis)kamer in elk gemeentehuis. (Dit is ook een aanbeveling van het burgerpanel.)
4. Zorg dat gekwalificeerde medewerkers met ervaring als aanspreekpunt dienen voor de burger. Dit moeten mensen zijn die hun organisatie kennen en burgers goed kunnen doorverwijzen. Schaal dit soort functies met direct burgercontact voldoende hoog in. En werf, selecteer en train medewerkers met direct burgercontact op luisterend en empathisch vermogen. [151]

Toelichting

Bovenstaande vijf voorstellen baseert de staatscommissie op haar onderzoek naar de wensen van burgers in hun contact met de overheid. Daaruit komt steeds naar voren dat mensen hechten aan een overheid die hen met kennis van zaken op weg helpt. En met wie het contact toegankelijk en overzichtelijk is.

Het is daarbij belangrijk dat overheidsorganisaties dit contact niet uitbesteden. Vooral in het sociaal domein gebeurt dit veel. Veel gemeenten hebben bijvoorbeeld ondersteuning ingekocht die zij burgers leveren vanuit de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo).[152] Het leidt ertoe dat de overheidsorganisatie zelf geen ervaring opdoet met burgercontact en afhankelijk is van aanbieders die via een aanbestedingsprocedure zijn geselecteerd.

Burgers opperen vaak het idee van één loket voor alle vragen aan de overheid, in plaats van de huidige verschillende loketten.[153] Uit de tweede flitspeiling van de staatscommissie blijkt bijvoorbeeld dat burgers van dat idee het meest enthousiast worden. Ook blijkt hieruit dat zij hechten aan fysieke locaties.[154] De aanbevelingen van het burgerpanel geven een vergelijkbaar beeld. Tegelijkertijd onderkent de staatscommissie de waarschuwingen uit de praktijk dat het niet te doen is om in elke gemeente één fysiek loket te creëren met voldoende kennis voor alle vragen over elke vorm van beleidsuitvoering. Dit heeft onder meer te maken met vergrijzing en krapte op de arbeidsmarkt: het is al lastig om voldoende mensen te vinden, laat staan voldoende mensen met al die kennis.

---

[148] Artikel 2:1, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht: Een bestuursorgaan draagt zorg voor passende ondersteuning bij het verkeer met dat bestuursorgaan.

[149] Verslag burgerpanel (bijlage 1): Aanbeveling *Begrijpelijke taal – uniforme opzet van brieven en e-mails*: "*Gevolgen van 'niet goed begrijpen' zoals boetes, terugbetalingen, niet weten wat er van je verwacht wordt/ wat je kunt ondernemen, heeft allerlei kwalijke, onnodige gevolgen. Naast de stress voor de burger (en erger), willen we ook dat het voor ambtenaren prettiger werken is. Effectievere communicatie levert een snellere afwikkeling, prettigere relaties/ contacten op en daarmee ook werkplezier.' Daarom: Op landelijk niveau een vaste structuur voor standaardbrieven (inclusief e-mails) vastleggen met vaste blokken.*"

[150] Verslag burgerpanel (bijlage 1): Aanbeveling *Contact met de overheid, burgerparticipatie – sleutelfiguren*: "*Burgers willen gehoord worden. Daarom willen we in elke gemeente een 'loket' voor sleutelfiguren realiseren. Daaraan gekoppeld een databank van/voor sleutelfiguren die bekend wordt gemaakt via sociale lokale media. Op die manier kan en zal relevante informatie gevonden en gedeeld worden. De sleutelfiguur is het aanspreekpunt voor een of meer initiatieven.*" Sleutelfiguren zijn maatschappelijk betrokken mensen met toegang tot informele netwerken en gemeenschappen en contact hebben met de (lokale) overheid. Met sleutelfiguren kunnen moeilijk te bereiken doelgroepen worden benaderd. De staatscommissie heeft bij de organisatie van de locatiegesprekken gemerkt hoe lastig het is voor veel gemeenten om de 'stille stemmen' te bereiken. De gemeente Utrecht werkt met een netwerk van sleutelpersonen om toegankelijke en juiste informatie te krijgen bij verschillende groepen inwoners. Dat netwerk valt ook in te zetten om burgers te wijzen op regelingen voor inkomensondersteuning, om informatie op te halen bij individuele burgers en om te achterhalen wat er speelt in bepaalde gemeenschappen.

[151] Deze aanbevelingen zijn verder uitgewerkt in het advies van het burgerpanel (bijlage 1).

[152] Staatscommissie demografische ontwikkelingen 2050 2024. Overheidstaken die uitbesteed worden kunnen ook op andere terreinen problematische gevolgen hebben. Zie ook de brief van Quené aan de Staatscommissie rechtsstaat.

[153] Kantar 2019.

[154] Resultaten uit de tweede flitspeiling. (De resultaten van de eerste en tweede flitspeiling zijn opgenomen in het achtergronddocument dat behoort tot dit rapport.)

De staatscommissie vindt het belangrijk dat de overheid geen beloftes doet die zij niet kan waarmaken. Ze adviseert de overheid om een realistische vorm te bedenken die burgers echt verder helpt. Daarvoor is nodig dat het ervaren medewerkers zijn, die gemakkelijk de in huis aanwezige kennis kunnen vinden en overdragen. De staatscommissie beveelt aan om laagdrempelige ontvangstruimten te openen in elk gemeentehuis waar burgers zich welkom voelen, zoals aanbevolen door het burgerpanel.[155]

De staatscommissie roept iedere overheidsorganisatie op om te onderzoeken hoe zij een realistische vorm voor één fysieke loket waar kan maken.[156] Daarbij zijn er genoeg inspirerende voorbeelden. Neem de balie die Waternet elke werkdag opent tussen 13.30 en 15.30 uur: burgers kunnen daar langskomen en hulp krijgen van een medewerker van de klantenservice. Het gaat dan bijvoorbeeld om mensen die digibeet of laaggeletterd zijn, die geen toegang hebben tot internet of die vanwege onvoldoende beltegoed de klantenservice niet kunnen bellen.

De complexiteit en onvoorspelbaarheid van beleid, bureaucratie en regelgeving leidt onvermijdelijk tot het niet-gebruik van inkomensondersteuning. Daarom vindt de staatscommissie het belangrijk dat de overheid die complexiteit en onvoorspelbaarheid te lijf gaat.[157] Zo neemt ze angst weg bij burgers en kan ze hun vertrouwen in de overheid herstellen. Terwijl zij deze strijd voert, moet ze zich inspannen om rechthebbenden gebruik te laten maken van de bestaande regelingen. Want die burgers hebben recht op een bestaansminimum – en dat minimum hebben ze vaak niet als ze deze regelingen links laten liggen. Het niet-gebruik van inkomensondersteuning ondermijnt de verwezenlijking van sociale grondrechten, het gelijkheidsbeginsel en de mogelijkheid voor burgers om mee te doen in de rechtsstaat. Publieke dienstverleners proberen het niet-gebruik al terug te dringen. Zo zet het UWV in op proactieve dienstverlening en een verkenning van de mogelijkheden om de Toeslagenwet te vereenvoudigen, zodat meer mensen deze wet gebruiken.[158]

Vaak mogen burgers diverse regelingen gebruiken voor inkomensondersteuning. En dikwijls zijn die regelingen bij verschillende organisaties ondergebracht. Om ervoor te zorgen dat burgers profiteren van alle regelingen waar zij recht op hebben, is er samenwerking nodig tussen die organisaties. Zij moeten ervoor zorgen dat de regelingen goed samenlopen. Daarom onderstreept de staatscommissie het belang van de pilot rond proactieve dienstverlening richting de burger, uitgevoerd door de gemeenten Amsterdam, Utrecht, Enschede en de samenwerkende gemeenten van Werksaam West-Friesland. In deze pilot is er voor de burger een fysiek loket met toegang tot een netwerk van uitvoeringsorganisaties (CAK, Centraal Justitieel Incassobureau, Schuldenloket Rijk, DUO, IND, Belastingdienst, Toeslagen, Sociale Verzekeringsbank, UWV).

4.3.5 **Voorstel 5:** schaf het toetsingsverbod van wetgeving aan de Grondwet af.

5 Grondwetgever: Schaf het toetsingsverbod van wetgeving aan de Grondwet af.

In het huidige wetgevingsproces hebben verschillende actoren de gelegenheid om wetsvoorstellen te toetsen op grondwettigheid en uitvoerbaarheid, voordat ze daadwerkelijk wetten worden. Daarbij wordt dan met name de rol van de Eerste Kamer genoemd. Het is echter de vraag of die toetsing wel uit de verf komt, ook omdat de politieke kleuring van de werkzaamheden in de Eerste Kamer de afgelopen decennia eerder is toe- dan afgenomen.[159]

[155] Verslag burgerpanel (bijlage 1): Aanbeveling Maak een (huis)kamer in elk gemeentehuis: “Maak een nieuwe inloop- of huiskamer in elk gemeentehuis waar burgers zich welkom voelen. Een kamer bij de ingang van elk gemeentehuis, om de muur tussen inwoners en gemeente te laten zakken. Waar iedereen binnen kan lopen die te maken heeft met aanvragen bij de gemeente, maar waar ook ambtenaren, ervaringsdeskundigen en betrokken burgers zijn.”

[156] ABDTOPConsult 2020, p. 43.

[157] Significant APE 2023, p. 21. Zie ook de aangehaalde onderzoeken in de synthesestudie, waaronder WRR 2017 en Nationale Ombudsman, Met te weinig genoegen nemen. Een onderzoek naar het niet benutten van inkomensvoorzieningen door ouderen in een financieel kwetsbare positie, Nationale Ombudsman 2022/111. Zie ook het verslag van de tweede internetconsultatie, waar de wetgeving van het sociale domein en het toeslagenstelsel het meest genoemd werden op de vraag welke wetgeving het eerst versoepeld zou moeten worden (De openbare reacties en het consultatieverslag van de tweede internetconsultatie zijn te raadplegen via internetconsultatie.nl/ staatscommissie_rechtsstaat).

[158] Kamerstukken II 2023/2024, 26448 nr. 733.

[159] Zie in breder verband hierover ook de brief van Engels aan de Staatscommissie rechtsstaat.

Rechters mogen wetten op dit moment niet formeel toetsen aan de Grondwet. Dat is een staatsrechtelijke bijzonderheid in de verhouding tussen de staatsmachten. En het is een verbod dat wat de staatscommissie betreft opgeheven mag worden. Zij verwacht dat afschaffing van dit toetsingsverbod ertoe zal leiden dat politici, bestuurders en overheidsmedewerkers de Grondwet meer gewicht zullen geven in hun gedrag en beslissingen. Ze verwacht ook dat dit effect niet alleen ontstaat door allerlei juridische procedures, maar ook preventief werkt. Het einde van het toetsingsverbod vergroot immers de dreiging van een rechterlijke toets. Politici, bestuurders en overheidsmedewerkers zullen willen voorkomen dat zij voor deze toets zakken. Daarmee is de afschaffing een staatsrechtelijke variant van 'vreemde ogen dwingen'. En levert ze een positieve bijdrage aan een gezonde rechtsstatelijke cultuur: één waarin staatsmachten elkaar controleren en de Grondwet gevolgd wordt.[160]

De staatscommissie stelt voor om rechters in staat te stellen om wetten ook te toetsen aan de sociale grondrechten van hoofdstuk 1 van de Grondwet. Daarmee gaat zij verder dan het kabinetsstandpunt (klassieke grondrechten) en de initiatiefnota van Kamerlid Omtzigt (vrijheidsrechten) over de verbetering van constitutionele toetsing.[161] Juist op het terrein van de sociale grondrechten zit een groot deel van de door de staatscommissie geconstateerde knelpunten.

De staatscommissie ziet geen noodzaak om een apart Constitutioneel Hof in te stellen. Toetsing van wetten aan het recht is een kerntaak van alle rechters (net als de toetsing van wetten aan verdragen). Toetsing van wetten aan de Grondwet past binnen deze taak, dus is het niet nodig een afzonderlijk Constitutioneel Hof in het leven te roepen. Dat zou ook tot meer complexiteit leiden in de verhoudingen tussen de staatsmachten en binnen de rechtsprekende macht. En het is juist de bedoeling om de complexiteit binnen de overheid in te dammen.

4.4 Conclusie

Als de overheid de belofte van de rechtsstaat leidend laat zijn in haar handelen, speelt zij een constructieve rol in het realiseren van die belofte: een samenleving waarin burgers door en tegen de overheid beschermd zijn, invloed hebben op haar macht en waar nodig haar ondersteuning krijgen. Helaas laat de overheid de rechtsstaat nog te vaak onvoldoende leidend zijn. Politici, bestuurders en topambtenaren geven de belofte van de rechtsstaat onvoldoende gewicht in hun gedrag en beslissingen. Ook speelt de rechtsstaat een te kleine rol in de besluitvorming over de financiering en de uitvoerbaarheid van (nieuwe) burgergerichte overheidstaken. En overheidsmedewerkers hanteren de belofte van de rechtsstaat niet als kompas in het directe contact (inclusief communicatie) met de burger.

Dit alles leidt tot een aantasting van de constructieve rol die de overheid moet spelen om de belofte van de rechtsstaat voor burgers in Nederland in te lossen. Het effect van deze aantasting is dat burgers steeds vaker een extra inspanning moeten leveren om de overheid tot actie aan te zetten of te corrigeren. Veel burgers zijn daar prima toe in staat. Maar er is een groep voor wie dit niet geldt. Zij hebben – tijdelijk of permanent – niet de kennis, energie of middelen om voor zichzelf op te komen. Naarmate de rechtsstaat minder leidend is in het overheidshandelen, wordt deze groep burgers in een kwetsbare positie groter. In het licht van deze knelpunten heeft de staatscommissie in dit hoofdstuk diverse voorstellen gedaan om de belofte van de rechtsstaat meer leidend te maken in het handelen van de overheid.

[160] Venetiëcommissie 2016, par. 39: "The exercise of legislative and executive power should be reviewable for its constitutionality and legality by an independent and impartial judiciary."

[161] *Kamerstukken II* 2023/24, 36410 VII, nr. 105 (brief van de ministers van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en voor rechtsbescherming, 'brief toetsingskader constitutionele toetsing' van 2 april 2024).

5. Beleid, wetten en uitvoeringspraktijk vereenvoudigen

5.1 Inleiding

In dit hoofdstuk staat een tweede vraagstuk in de rechtsstaat centraal: de ingewikkeldheid van beleid, wetten en uitvoeringspraktijk. Deze ingewikkeldheid is zowel voor burgers als voor medewerkers van uitvoeringsorganisaties een grote hindernis om de belofte van de rechtsstaat waar te maken. De aanpak van dit probleem staat al jaren op de overheidsagenda, maar toch lukt het niet om beleid, wetten en uitvoeringspraktijk te vereenvoudigen. Sterker nog, het stapelen van regelingen lijkt onverminderd door te gaan. Dit is onaanvaardbaar: het tast de bescherming door en tegen de overheid aan, vermindert de invloed van burgers op haar macht en leidt ertoe dat burgers niet de ondersteuning ontvangen waar ze recht op hebben (§ 5.2).

Terecht stellen politici vaak dat er een einde moet komen aan de complexiteit van beleid, wetten en uitvoeringspraktijk. En kondigt men daarbij vereenvoudiging aan. Maar in de praktijk schuwen partijen – vanwege hun politieke doeleinden – ingewikkelde toevoegingen en complexe bepalingen juist niet.

Met deze tegenstrijdige manier van opereren beweegt de politiek zich op een hellend vlak. Ze zegt A, maar doet B. Ze zegt wel vereenvoudiging te willen, maar bemoeilijkt ondertussen de uitvoering, werpt (bewust en onbewust) bureaucratische obstakels op, maakt de toegang tot regelingen nog onbegrijpelijker en ondermijnt daardoor het vertrouwen in de rechtsstaat – vooral bij burgers die voor hun bestaanszekerheid op haar voorzieningen zijn aangewezen.

Het is, zo meent de staatscommissie, van het allergrootste belang dat de regering en het parlement op dit punt bij zichzelf te rade gaan en boter bij de vis gaan doen. Dit vereist de aanpak van het belangrijkste knelpunt voor vereenvoudiging: dat het bij de regering en het parlement aan langjarig commitment ontbreekt om die vereenvoudiging te realiseren. De belofte van de rechtsstaat voor álle burgers krijgt nog onvoldoende gewicht in de concrete besluitvorming van politici om de ingewikkeldheid terug te dringen. Daarnaast slagen uitvoeringsorganisaties er niet in om te voorkomen dat burgers hinder ondervinden van de ingewikkeldheid van beleid, wetten en uitvoering (§ 5.3).

In het licht van deze knelpunten doet de staatscommissie het voorstel om afspraken te maken over regeerperiodes heen en beter aan te sluiten op het doenvermogen van de burger (§ 5.4). Het hoofdstuk sluit af met een conclusie (§ 5.5).

5.2 Ingewikkeldheid en de rechtsstaat

De maatschappij als geheel is complexer geworden. Hoogleraar Bestuurskunde Paul 't Hart omschrijft het tijdperk van onze samenleving als 'chronische turbulentie'[162]: een sterke toename van de complexiteit en het tempo van maatschappelijke veranderingen. Deze zijn zelfs zo sterk toegenomen dat het aanpassingsvermogen van mensen en organisaties ernstig wordt uitgedaagd. Zowel voor burgers als voor overheden geeft dit problemen. Voor grote groepen leidt de chronische turbulentie tot existentiële onzekerheid, bijvoorbeeld over werk en inkomen, huisvesting, gezondheid en leefomgeving.[163] Voor overheden leidt dit tot toenemende druk, ook omdat ze vanwege hun omvang en gebondenheid aan het recht minder goed in staat zijn zich aan te passen aan de voortdurende veranderingen.[164]

Een deelnemer van het locatiegesprek in Assen wijst erop hoe onlogisch en demotiverend het systeem werkt als je weer aan het werk probeert te komen: *"Niemand kan je helpen om daar goed uit te komen, ook omdat het onduidelijk is hoeveel je mag werken".*

Dat veel beleid, regelgeving en uitvoering te ingewikkeld is geworden, staat buiten kijf. In de locatiegesprekken gaven veel burgers aan vast te lopen in de onduidelijkheid van regels rond inkomensondersteuning. Zo merkte een deelnemer in Leidschendam-Voorburg op: "*Je moet gestudeerd hebben om te begrijpen wat er gebeurt.*" Via de internetconsultatie noemden mensen vooral de vereenvoudiging van de sociale zekerheid noodzakelijk.[165]

Niet alleen burgers worden geraakt door de ingewikkeldheid van beleid, regelgeving en uitvoering. Soms is regelgeving zo ingewikkeld dat het ook voor uitvoeringsorganisaties moeilijk is om er uitvoering aan te geven.[166] Veel betrokken overheidsmedewerkers overzien het systeem niet. Dit hangt ook samen met de complexe organisatie van de overheid en de realiteit dat 'de' overheid eigenlijk niet bestaat: zij opereert niet als één geheel, maar gefragmenteerd.

---

[162] 't Hart 2014, p .19

[163] De WRR spreekt van "*clusters van onzekerheden*", die relatief vaker voorkomen bij jongeren en mensen met een relatief lage opleiding en een lager inkomen (WRR 2023). p. 63.

[164] Zie bijv. 't Hart 2014. Volgens 't Hart heeft de gemiddelde ambtelijke organisatie te maken met "*een tsunami aan omgevingsdynamiek*" waarvan het einde niet eens meer voorstelbaar is. Hij noemt onder andere agendaturbulentie, electorale en partijpolitieke turbulentie, gezagsturbulentie en temporele turbulentie.

[165] De openbare reacties en het consultatieverslag van de tweede internetconsultatie zijn te raadplegen via internetconsultatie.nl/staatscommissie_rechtsstaat.

[166] Tijdelijke commissie Uitvoeringsorganisaties 2021, p. 146.

Zelfs als een burger erin slaagt om voor een bepaalde voorziening met de juiste overheidsmedewerker aan tafel te komen, dan is de kans groot dat ook die niet overziet hoe relevante voorzieningen precies op elkaar inwerken. Laat staan dat de overheidsmedewerker kan inschatten wat een wijziging in die voorziening daadwerkelijk betekent voor het huishoudboekje en de rechtspositie van de burger. Tijdens een locatiegesprek in Enschede vatte een burger dit als volgt samen: "*Ambtenaren in de uitvoering kennen zelf de regels ook niet. Alleen een oude rot in het vak kon mijn probleem oplossen.*"

De ingewikkeldheid van beleid, wetten en uitvoeringspraktijk is niet alleen een bureaucratisch probleem of slecht voor de productiviteit van uitvoeringsorganisaties.[167] De complexiteit is een rechtsstatelijk vraagstuk: ze zorgt ervoor dat de belofte van de rechtsstaat voor sommige burgers niet ingelost wordt. Onderstaande twee voorbeelden illustreren dit:

1. **Burgerparticipatie**
   De democratische kant van de rechtsstaat heeft vier lagen (zie hoofdstuk 3.2). De grondidee is dat een burger invloed kan hebben op de overheidsmacht (eerste laag). De uitwerking van deze grondidee is dat burgers moeten kunnen participeren in beleids- en besluitvorming (tweede laag). De uitwerking van dit beginsel bestaat uit wettelijke regelingen (derde laag). Een voorbeeld van een wettelijke regeling is artikel 2.1.3, derde lid, van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo). Daarin staat dat gemeenten moeten vastleggen hoe zij burgers betrekken bij de uitvoering van de Wmo. Dit betekent volgens het wetsartikel dat burgers (in dit geval 'cliënten' of hun vertegenwoordigers):
   - de gelegenheid krijgen om voorstellen voor het beleid te doen;
   - vroegtijdig de mogelijkheid krijgen om gevraagd en ongevraagd advies uit te brengen bij de besluitvorming over verordeningen en beleidsvoorstellen;
   - ondersteuning krijgen om hun rol effectief te kunnen vervullen;
   - deel kunnen nemen aan periodiek overleg;
   - onderwerpen voor de agenda van dit overleg kunnen aanreiken;
   - de informatie krijgen die nodig is voor een adequate deelname aan dat overleg.

   Als het goed is, handelen politici, bestuurders en overheidsmedewerkers in lijn met deze Wmo-bepaling (de vierde laag van de democratische kant van de rechtsstaat). Dit betekent dat gemeenteraadsleden pas besluiten nemen nadat burgers de mogelijkheid hebben gehad om hun perspectief in te brengen. Of dat overheidsmedewerkers hun de ondersteuning bieden die zij nodig hebben om invloed uit te oefenen.

   De Wmo en de aanpalende regelingen in het sociaal domein zijn echter ook voor gemeenteraadsleden en -medewerkers ingewikkeld. Hierdoor bestaat de kans dat het hen niet lukt om burgers betekenisvol invloed te laten uitoefenen. Zeker in relatief kleine gemeenten is dit een reëel probleem, zelfs als alle betrokken raadsleden en medewerkers van goede wil zijn. Daarmee staat de ingewikkeldheid van wetten en beleid in de weg aan het uitoefenen van invloed op de overheidsmacht.

2. **Inkomensondersteuning**
   Ook de voorwaardenscheppende kant van de rechtsstaat heeft vier lagen (zie paragraaf 3.2). De grondidee is dat de overheid actief omstandigheden schept waaronder burgers gestalte kunnen geven aan hun leven (eerste laag). De uitwerking van deze idee is bijvoorbeeld het recht op bijstand vanuit de overheid voor mensen die niet in hun bestaan kunnen voorzien; dat recht is vastgelegd in artikel 20, derde lid, van de Grondwet (tweede laag). De uitwerking van dit recht bestaat uit fiscale en sociale regelingen voor inkomensondersteuning (derde laag). Overheidsorganisaties voeren deze regelingen uit (vierde laag).

   Door de ingewikkeldheid van de regelingen en de uitvoeringspraktijk zijn er burgers die deze voorzieningen niet gebruiken. Een synthesestudie, uitgevoerd in opdracht van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW), bevestigt dit.[168] Uit die studie blijkt dat niet-gebruik in de eerste plaats samenhangt met de onzekerheid en onvoorspelbaarheid van een regeling. Daarnaast komt niet-gebruik voort uit slechte samenwerking tussen organisaties, slechte communicatie over een regeling en onduidelijke aanvraagformulieren. Ook de ervaring van vernedering bij een aanvraagproces draagt bij aan het niet-gebruik.[169] Bovendien kan een nauwe link met fraudebestrijding, zoals het toeslagenschandaal heeft laten zien, eraan bijdragen dat mensen de overheid minder vertrouwen en zich twee keer bedenken voor ze een inkomensondersteunende regeling aanvragen.

   Kort gezegd: door de ingewikkeldheid van beleid, regels en uitvoering durven sommige burgers een regeling niet (meer) te gebruiken. Eerdere ervaringen met boetes en terugbetalingen kunnen die terughoudendheid versterken. Zo komt een deel van de burgers onverwachts in de problemen doordat ze een regeling gebruikten waar zij – zonder het te beseffen, zonder dat dit duidelijk voor hen was – geen recht (meer) op hadden. Zoals een deelnemer aan een locatiegesprek opmerkte: "*Als aan het eind van het jaar wordt afgerekend kunnen mensen niks terugbetalen. Mensen in de toeslagen kunnen niet maandelijks iets opzijleggen.*"

[167] Moons &Van Veldhuizen, 'Productiviteitsverschillen tussen publieke uitvoeringsorganisaties toegenomen', *ESB* 108(4823), 20 juli 2023, p. 326.

[168] Significant APE 2023, p. 22.

[169] Significant APE 2023, p. 22 verwijst naar stigmatisering in het aanvraagproces: "*Stigmatisering is het idee of gevoel van een persoon dat andere mensen hem of haar als 'minder' zien. Dit wordt ingegeven door bijvoorbeeld een combinatie van gebrek aan privacy, een vernederende ervaring met lange wachtlijsten, en/of het gevoel dat uitvoerende medewerkers op je neerkijken of vernederend behandelen (…).*".

Deze mensen leven door de ingewikkeldheid van beleid, regels en uitvoering onnodig onder het bestaansminimum. Hun sociale grondrechten worden niet gerealiseerd.

Het niet-gebruik van regelingen heeft overigens ook maatschappelijke gevolgen. Het leidt bijvoorbeeld geregeld tot schuldenproblematiek of hogere gezondheidskosten. Ook kunnen er immateriële kosten zijn, zoals kinderen die in slechtere omstandigheden opgroeien.[170] Zoals in de synthesestudie staat waartoe SZW opdracht gaf: "*Als burgers onbewust en ongewild geen gebruikmaken van regelingen leidt dat tot een ongelijke behandeling van individuele burgers en mogelijk tot sociale ongelijkheid.*"[171] Ook kan de complexiteit van het aanvragen of van de regeling zelf, en/of de angst voor terugvorderingen, het wantrouwen in de overheid versterken.[172]

5.3 Analyse van de knelpunten

De ingewikkeldheid van beleid, wetten en uitvoeringspraktijk tasten de werking van de rechtsstaat aan. Vereenvoudiging is daarom noodzakelijk – hoe eerder hoe beter. Twee knelpunten staan daarbij nu in de weg. In de eerste plaats ontbreekt het aan langjarig commitment om de ingewikkeldheid te verminderen. En daarnaast lukt het de uitvoering niet om te voorkomen dat burgers hinder ondervinden van de ingewikkeldheid.

5.3.1 **Knelpunt 1:** het ontbreekt aan langjarig commitment om de ingewikkeldheid voor de burger te verminderen

De vereenvoudigingsopgave voor beleid, wetten en uitvoeringspraktijk staat al jaren op de agenda. Er zijn tal van rapporten[173] over verschenen en er lopen allerlei initiatieven[174] om de gevolgen van de ingewikkeldheid en versnippering tegen te gaan. Illustratief is de brief die het overleg van secretarissen-generaal recent stuurde naar de politieke partijen in de kabinetsformatie:

"*Inkomensondersteuning veroorzaakt steeds vaker bestaansonzekerheid, in plaats van dat het die verlicht. Het grote aantal regelingen, de ingewikkelde berekeningen en de toekenning van inkomensondersteuning achteraf leiden tot grote onzekerheid, problematische terugvorderingen en niet-gebruik. Het weerhoudt mensen er bovendien van om (meer) te gaan werken, terwijl op de arbeidsmarkt iedereen nodig is. Ons stelsel van inkomensondersteuning is te complex geworden.*"[175]

Eenvoudige wetgeving volstaat niet om een complexe samenleving te reguleren. Tegelijkertijd is het stelsel van wetgeving de afgelopen decennia wel héél erg ingewikkeld geworden. Die mate van ingewikkeldheid lijkt niet nodig. De overheid zelf onderstreept dit en heeft diverse algemene maatregelen getroffen om vereenvoudiging te brengen: van dereguleringspogingen tot operaties om administratieve laten terug te dringen en de kwaliteit van wetgeving te verhogen. Deze maatregelen hebben echter geen of maar zeer beperkt effect. In het bijzonder wetgeving over sociale zekerheid, fiscaliteit en het sociaal domein is onbegrijpelijk complex geworden.

Hoe het komt dat de overheid er maar niet in slaagt om het stelsel van wet- en regelgeving te vereenvoudigen? Doordat het de regering en het parlement ontbreekt aan langjarig commitment om de ingewikkeldheid voor de burger te verminderen. Het lukt ze maar niet om blijvend prioriteit aan dit doel te geven; om structureel te sturen op vereenvoudiging en zo het hele stelsel te verbeteren. Dat mogen zij zich aanrekenen. Wat de overheid wel doet? Ze probeert *delen* van het stelsel te verbeteren. Hiervoor komen ze steeds met nieuwe wetten en regels of aanvullingen op en verfijningen van bestaande wetten en regels. En die maken het stelsel juist complexer. Dat is precies wat er de afgelopen jaren gebeurd is bij de vorming van regeerakkoorden. Het zwaartepunt lag daarin steeds op het doorvoeren van nieuwe voorzieningen, die het stelsel ingewikkelder maakten. De vereenvoudiging van wet- en regelgeving kreeg weinig aandacht.

---

170 Significant APE 2023, p. 15.
171 Significant APE 2023, p. 15.
172 Significant APE 2023, p. 21.
173 Staat van de Uitvoering 2022, Werk aan Uitvoering, 'De loketfunctie van de overheid: menselijk en toegankelijk', 7 november 2022, Regisseur loketfunctie BZK, 'Aanpak Programma Inrichten overheidsbrede loketten', Werk aan uitvoering 2023, Regisseur loketfunctie BZK, 'Aanpak Programma Inrichten overheidsbrede loketten (voorheen Programma Loketfunctie/ 1Loket) 2023 t.a.v. actielijnen 1 en 2 uit notitie 'Loketfunctie van de overheid, Werk aan uitvoering 2023, SER, Waardevol werk: publieke dienstverlening onder druk. Oplossingsrichtingen voor de arbeidsmarktkrapte, SER advies 23/01, Significant APE 2023, Nederlandse Arbeidsinspectie 2023, R. Goen en A. Meuwese, 'Proactief maatwerk. Een inventarisatie van mogelijkheden en knelpunten binnen de uitvoeringspraktijk', Universiteit Leiden 2023, Adviescommissie Versterken Weerbaarheid Democratische Rechtsorde 2023, Commissie Sociaal minimum 2023a, Commissie Sociaal minimum 2023b, Rijksoverheid 2023, *Kamerstukken II* 2023/24, 29362, nr. 347 (Kabinetsbrief, 'Vereenvoudiging inkomensondersteuning voor mensen', van 8 december 2023), Rijksoverheid, 'Bijsturen met het oog op de toekomst. 17e Studiegroep Begrotingsruimte', 2023, *Kamerstukken II* 2023/24, 36410 XV, nr. 65 (kabinetsbrief: Uitkomsten verkenning toekomst kindregelingen), *Kamerstukken II* 2023/24, 31 066, nr. 1340 (kabinetsbrief: Eindrapport Toekomst Toeslagenstelsel), Rijksoverheid, 'Belastingen in maatschappelijk perspectief. Bouwestenen voor een beter en eenvoudiger belastingstelsel', 2024, Raad van Volksgezondheid en Samenleving, 'Van overleven naar bloeien', 2024, Parlementaire enquêtecommissie Fraudebeleid en Dienstverlening 2024.
174 Er is bijvoorbeeld een programma (DG Werk aan Uitvoering) dat werkt aan verbeteringen, een visie loketfunctie 2023 en een Werkagenda Waardengedreven Digitaliseren. Ook biedt de VNG leertrajecten aan. En de Dienst Publiek en Communicatie richt zich met de 'Aanpak levensgebeurtenissen' op betere communicatie en slimmere dienstverlening rondom levensgebeurtenissen, onder andere door overzicht te geven over wat je moet regelen met de overheid of waar je recht hebt bij levensgebeurtenissen. Verder wordt het Persoonlijk Digitale Regelingenoverzicht ontwikkeld waarmee burgers makkelijker toeslagen kunnen aanvragen en weten waar ze recht op hebben.
175 Brief van de secretarissen-generaal aan informateur Ronald Plasterk van 12 januari 2024, 4376837 (rijksoverheid.nl).

De afgelopen decennia is de wet- en regelgeving steeds uitgebreider en verfijnder geworden. Dit zijn enkele verklaringen daarvoor:

- **De rol van politieke compromissen**
  Voorstellen voor een beter stelsel van wet- en regelgeving zijn meestal het resultaat van politieke compromissen. Bij zo'n compromis hebben politici, bestuurders en topambtenaren vooral oog voor de politieke haalbaarheid van oplossingen en hoe deze uitpakken in de koopkrachtplaatjes van belangrijke groepen in de samenleving. De werkbaarheid van het stelsel als geheel verdwijnt daarbij uit beeld (zie ook hoofdstuk 4).

- **De uitbreiding van overheidstaken**
  Vergeleken met de tijd vóór de Tweede Wereldoorlog heeft de overheid haar taken flink uitgebreid. Dit is hand in hand gegaan met een uitbreiding en verfijning van wet- en regelgeving. Dat komt mede door de rechtsstatelijke vereisten dat overheidsoptreden op een wettelijke basis moet berusten en dat gelijke gevallen gelijk behandeld dienen te worden.

- **De ontwikkelingen in het internationaal en Europees recht**
  Wetten en regels komen niet alleen van de regering en het parlement op nationaal niveau. Ze komen ook van internationale en Europese overheidsorganen. Nederland heeft zich er via akkoorden aan verplicht deze wetten en regels op te nemen in het eigen stelsel.

- **De inzet van ICT**
  Voor de uitvoering van wetten gebruiken overheidsorganisatie vaak ICT. Deze digitale uitvoering vereist 'vertaling' van de wet naar een computercode en beslisregels. Dit is een proces waarin vaak nog ingrijpende keuzes nodig zijn. En dat vragen oproept over zowel de juistheid van de vertaling als wie deze juistheid garandeert.[176]

- **De afrekencultuur**
  Het politieke debat is vooral gericht op mediagenieke onderwerpen en incidenten, waar politici steevast met ad-hocwetgeving op antwoorden. Zo stapelt nieuw beleid zich snel op; een snelheid die foutjes met zich meebrengt. Om deze foutjes te herstellen komt de politiek razendsnel met nieuwe of verfijnde regels. Relevant hierbij is de 'afrekencultuur' in Nederland: een cultuur waarin mensen elkaars fouten niet tolereren. Dit gebrek aan tolerantie is merkbaar vanuit de politiek richting uitvoeringsorganisaties, maar ook vanuit de samenleving richting de politiek.[177] De complexiteit van wet- en regelgeving is in die zin ook het gevolg van wensen uit de samenleving.
  Het is aan politici en bestuurders om uit te leggen aan burgers wat wel of niet kan (zie hierover ook wat in hoofdstuk 4 staat over rechtsstatelijk leiderschap). En om zelf minder focus te hebben op mediagenieke onderwerpen en incidenten. Ook omdat zij door die focus te weinig aandacht hebben voor fundamentele vragen, waardoor hun beleid onvoldoende aansluit op de samenleving.[178]

- **De berusting**
  In de politiek heerst het gevoel dat we het nu eenmaal moeten doen met het stelsel dat we hebben. Ook door deze berusting blijven grootschalige vernieuwingen of verbeteringen uit, terwijl die juist nodig zijn om het stelsel eenvoudiger te maken. Vereenvoudiging vereist een integrale aanpak van de overheid om bestaande regelingen te vervangen. (Waarbij voorkomen moet worden dat politici terugvallen in de reflex om voor elke mogelijke situatie een uitzondering te creëren. Die neiging is fataal voor vereenvoudiging van wet- en regelgeving.)

Al deze verklaringen ten spijt, blijft het grootste probleem een gebrek aan commitment; een gebrek aan politieke wil om de goed doordachte oplossingen uit talrijke rapporten in de praktijk te brengen. Mogelijk is dit uit angst om afgestraft te worden door de kiezer. Bij vereenvoudiging van inkomensondersteunende voorstellen zullen sommige burgers er bijvoorbeeld onvermijdelijk op achteruit gaan. Het is lastig om het stelsel van wet- en regelgeving te vereenvoudigen als dit mogelijk politieke pijn met zich meebrengt. Of die pijn nu draait om kiezers die er door vereenvoudigde regelgeving op achteruitgaan, om een deelbelang dat minder goed behartigd kan worden of om het feit dat er extra geld nodig is. Het politieke besluit om het stelsel van wet- en regelgeving te vereenvoudigen vergt kortom een rechte rug en standvastigheid. De staatscommissie ziet het parlement en de regering niet snel aan deze eis voldoen. Een grote hervorming lijkt politiek niet binnen handbereik liggen – zelfs niet over vijf of zeven jaar.

[176] Brief van Passchier aan de Staatscommissie rechtsstaat, p. 6.
[177] Tijdelijke commissie Uitvoeringsorganisaties 2021, p. 133-134.
[178] Parlementaire enquêtecommissie Fraudebeleid en Dienstverlening 2024, p. 63 en 447.

5.3.2 **Knelpunt 2:** de uitvoering slaagt er niet in om te voorkomen dat burgers hinder ondervinden van de ingewikkeldheid van beleid, wetten en uitvoering

De ingewikkeldheid van beleid, wetten en uitvoering is iets waaraan te werken valt, maar wat voorlopig zal blijven bestaan. Zelfs als er binnenkort een vereenvoudigingsopgave start die zeer spoedig verloopt, zal dit proces lang duren. Uitvoeringsorganisaties zullen dus hoe dan ook nog een flinke tijd geconfronteerd blijven met ingewikkeldheid. Op dit moment slagen zij er niet in om te voorkomen dat burgers hinder ondervinden van deze ingewikkeldheid.[179] Anders gezegd: de rekening van de ingewikkeldheid komt bij die burgers terecht.[180] Zij moeten zich maar een weg zien te banen door de verschillende wetten en regelingen. Zij moeten extra inspanning leveren om grip te krijgen op de overheid.

Veel burgers kunnen dit gelukkig: zij hebben daar de kennis, energie en/of middelen voor. Maar er is ook een groep die dit vermogen mist. Het is deze groep die in de knel komt. Het gaat daarbij om burgers in een kwetsbare positie. Vaak zijn het mensen die een extra steuntje in de rug nodig hebben, bijvoorbeeld omdat ze ziek of arbeidsongeschikt zijn,[181] kampen met problemen in de thuissituatie of anderszins afhankelijk zijn van de overheid. Zij hebben tijdelijk of permanent niet de kennis, energie of de middelen om met extra hindernissen om te gaan, terwijl de gevolgen groot kunnen zijn als ze een fout maken. "*Eén tikfout en je bent de sjaak*", zei een deelneemster aan het locatiegesprek in Lunteren bijvoorbeeld over de overheidsondersteuning die zij probeerde te regelen voor de zorg haar verstandelijk gehandicapte dochter. Ze moest "*gewoon boekhouden zonder ervoor gestudeerd te hebben*", terwijl de zorg voor haar dochter al zoveel tijd en energie opslokte.

Dat uitvoeringsorganisaties niet weten te voorkomen dat de ingewikkeldheid van beleid, wetten en uitvoering de burger treft, komt vooral op twee manieren naar voren:

- De overheid eist informatie op die zij al heeft en sanctioneert streng op verkeerd aangeleverde informatie. Zelf heeft zij haar informatiehuishouding niet op orde.
- De uitvoering van inkomensregelingen is versnipperd.

[179] Zie bijvoorbeeld OCTAS 2024, p. 5.
[180] Zoals is gebeurd in het toeslagenstelsel (Parlementaire ondervragingscommissie Kinderopvangtoeslag 2020, p. 31).
[181] OCTAS 2024, p. 5.

"Het heeft uiteindelijk dertig jaar geduurd voordat ik de Nederlandse nationaliteit kreeg."

Batya Brown
Batya kreeg niet de rechtsbescherming die ze nodig had

1. De overheid eist informatie op die zij al heeft en sanctioneert streng op verkeerd aangeleverde informatie. Zelf heeft zij haar informatiehuishouding niet op orde

De overheid verwacht van de burger dat de informatie die hij haar geeft juist is. En dat hij veranderingen in zijn leven vlot aan haar doorgeeft. Deze verwachting sluit aan op de 'inlichtingenplicht' in de Participatiewet: de eis aan de burger dat hij de overheid foutloos, volledig en tijdig relevante informatie verschaft.[182] Deze plicht geldt niet alleen bij het aanvragen van een uitkering, maar ook gedurende de periode dat die uitkering wordt verstrekt.

Aangezien veel informatie relevant kan zijn voor de overheid, is het voor de burger niet altijd duidelijk welke informatie hij moet verstrekken. Dit kan grote gevolgen hebben, bijvoorbeeld als hij niet op tijd meldt dat hij geld heeft gekregen van familie of als hij door de verkoop van kleding een klein inkomen heeft gegenereerd. Soms moet hij zijn uitkering dan terugbetalen, terwijl hij zich van geen kwaad bewust was. Via deze wetgeving onderwerpen het parlement en de regering de burger dus aan een stevige controledrang. Deze drang laat wantrouwen zien van de overheid richting de burger. Haar controlerende aanpak is niet vanzelfsprekend, noch het meest effectief. Verhoeven wijst erop dat sterke verzorgingsstaten als Finland en Denemarken in hun beleid en uitvoering hun burgers het meest vertrouwen geven en dat zij zowel het veiligst als het succesvolst zijn.[183]

Terwijl zij veel van burgers eist over de aanlevering van informatie, heeft de overheid zelf haar informatiehuishouding niet op orde.[184] Dit komt mede door jarenlange bezuinigingen, reorganisaties en onvoldoende oog voor het belang van archiveren en administreren.[185] Zo is vaak niet helder over welke informatie overheidsinstanties al beschikken, welke informatie moet worden bewaard of welke juist moet worden vernietigd. Ook is lang niet altijd helder wie de verantwoordelijkheid draagt voor de juistheid en het beheer van gegevens binnen de overheid.[186] Door deze gebreken in

[182] Artikel 17 van de Participatiewet.
[183] Verhoeven 2023, p. 192.
[184] Zuurmond 2023, p. 88-100.
[185] Ongevraagd advies Afdeling advisering van de Raad van State over ministeriële verantwoordelijkheid, *Kamerstukken II* 2019/20, 35300, nr. 78, p. 34.
[186] Inspectie Overheidsinformatie en Erfgoed, *Een dementerende overheid 2.0*, Den Haag: 2021, p. 4. Zie in dat verband ook: Rijksarchiefinspectie, *Een dementerende overheid? De risico's van digitaal beheer van verantwoordingsinformatie bij de centrale overheid*, Den Haag, 2005, Erfgoedinspectie, *Duurzaam duurt het langst. Digitalisering en duurzame toegankelijkheid van informatie bij de kerndepartementen*, Den Haag: 2013.

"Ik ben geboren in Ethiopië. In 1992 ben ik samen met mijn broertje geadopteerd en kwamen we naar Nederland. In Ethiopië heb ik vreselijke dingen meegemaakt. Eenmaal in Nederland vertoonde ik gedragsproblemen. Mijn adoptiemoeder vroeg om hulp, waarop Jeugdzorg haar adviseerde mij uit huis te laten plaatsen. Ik ben toen voor zes weken uit huis geplaatst. Jeugdzorg oordeelde dat ik niet in staat was om in gezinsverband te wonen. Ik heb vervolgens mijn hele jeugd in instellingen gewoond.

Er gold in die tijd een regel dat je als adoptiekind ten minste een jaar bij het adoptiegezin moet verblijven om de Nederlandse nationaliteit te krijgen. Omdat ik uit huis werd geplaatst, voldeed ik niet meer aan deze voorwaarde. Waar mijn broertje een Nederlands paspoort kreeg, werd ik staatloos. Ik kreeg een verblijfsvergunning voor onbepaalde tijd en ik mocht het land niet uit. Het heeft uiteindelijk dertig jaar geduurd voordat ik de Nederlandse nationaliteit kreeg.

In theorie was het simpel: ik zou Nederlander moeten kunnen worden op basis van de adoptiepapieren en de geboorteakte. Maar die akte was inmiddels verjaard. Ik kon ook geen Ethiopisch paspoort aanvragen. Elke keer was er wel iets anders wat niet klopte of wat ik moest regelen. Dertig jaar en ontelbaar veel bezwaarschriften, mails en telefoongesprekken later is het gelukt.

Mijn adoptiemoeder is me altijd blijven steunen. Maar van de staat heb ik niet de bescherming gekregen waar ik recht op had. Er is onvoldoende naar mij omgekeken. Ik had het nodig dat iemand vanuit de breedte naar mijn situatie keek. En om te beginnen had ik nooit uit huis geplaatst moeten worden. Dat was ook nooit de vraag van mijn adoptiemoeder. Zij vertrouwde op het advies dat haar werd gegeven. Er is niet stilgestaan bij de consequenties van de uithuisplaatsing.

Ik heb geleerd om op mijn eigen instinct te vertrouwen en soms het tegenovergestelde te doen van wat je wordt geadviseerd. Ik ben sterker geworden. Mij krijgen ze niet kapot."

de informatiehuishouding komt het functioneren van de overheid in het geding. Ook burgers ondervinden hiervan grote hinder.[187] De overheid kan de belofte van de rechtsstaat pas waarmaken voor burgers in een kwetsbare positie als haar informatiehuishouding op orde is.[188]

De overheid ziet de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG) in de praktijk vaak als een knelpunt in de uitvoering van haar publieke taken.[189] Maar de verordening zelf is niet het probleem. Het doel van de AVG is om de verwerking van persoonsgegevens van burgers in goede banen te leiden en misbruik ervan te voorkomen. De AVG schrijft voor aan welke zorgvuldigheidsnormen overheidsinstanties moeten voldoen als zij deze gegevens verwerken. Kort gezegd is verwerking toegestaan, mits zij proportioneel is en kan worden herleid tot een taak van algemeen belang of noodzakelijk is om te voldoen aan een wettelijke plicht.[190] Dit is geen ongebruikelijk vereiste. Conform het legaliteitsbeginsel – een van de kernbeginselen van de democratische rechtsstaat – behoort al het overheidshandelen te berusten op een wettelijke grondslag.[191]

De kern van het probleem is dus niet de AVG. Veeleer is het probleem het ontbreken van een wettelijke grondslag op basis waarvan overheidsinstanties persoonsgegevens mogen verzamelen, koppelen en verwerken om te achterhalen welke burgers wat voor soort ondersteuning nodig hebben. Het introduceren van een dergelijke grondslag ligt voor de hand vanwege de introductie van de zorgplicht in de Algemene wet bestuursrecht (Awb). Die plicht houdt in dat een overheidsorganisatie passende ondersteuning aan burgers moet bieden wanneer zij contact met haar hebben. Deze zorgplicht tot proactieve dienstverlening is pas te verwezenlijken als de overheidsorganisatie weet welke burgers wat voor soort ondersteuning nodig hebben, bijvoorbeeld omdat zij niet het doenvermogen hebben om voorzieningen aan te vragen. Het koppelen van bepaalde gegevensbestanden binnen de overheid biedt belangrijke kansen om die informatie te achterhalen. Overheidsorganisaties ervaren echter obstakels in het koppelen van zulke bestanden.

Dit leidt tot een vreemde situatie. Enerzijds is er een Awb-zorgplicht op basis waarvan overheidsorganisaties passende ondersteuning moeten bieden aan burgers in hun contact met de overheid. Anderzijds is er tot dusver geen wettelijke grondslag op basis waarvan overheidsinstanties persoonsgegevens mogen verzamelen, koppelen en verwerken om te achterhalen welke burgers wat voor soort ondersteuning nodig hebben.

Het gebrek aan die wettelijke grondslag belemmert de overheid om het niet-gebruik van regelingen voor bestaanszekerheid terug te dringen. Proactieve dienstverlening vereist zo'n grondslag. De belangrijkste vraag is of die thuishoort in de algemene of in de sectorale wetgeving, niet of ze überhaupt mogelijk is. De wetgever heeft immers al eens een wettelijke grondslag ontwikkeld voor de koppeling van persoonsgegevens – maar dan op het gebied van fraudebestrijding (in onder ander de sociale zekerheid).[192]

De staatscommissie constateert dat de wetgever sinds kort in wetsvoorstellen voor specifieke sectoren aandacht besteedt aan het vraagstuk van proactieve dienstverlening. Denk in dit verband aan het wetsvoorstel aanpak meervoudige problematiek sociaal domein[193] en het wetsvoorstel proactieve dienstverlening SZW.[194] Zij verwerkt de wettelijke grondslag voor gegevenskoppeling dus in sectorale wetgeving.

Het nadeel van deze aanpak is dat de overheid voor iedere wet het wiel opnieuw moet uitvinden. Ook ontstaan er nu allerlei verschillende regimes voor gegevensdeling. Als ze de wettelijke grondslag in algemene wetgeving had verwerkt, waren beide zaken niet het geval geweest. De staatscommissie heeft waardering voor de initiatieven van de overheid, maar constateert tegelijkertijd dat de sectorale benadering bijdraagt aan de ingewikkeldheid van wetgeving voor de burgers en uitvoeringsorganisaties. Daarom is haar advies om de wettelijke grondslag voor gegevensdeling op te nemen in de algemene wetgeving.

---

187 Een voorbeeld waar de overheid in het kader van de Participatiewet veel van de burger verlangt, maar zelf de informatiehuishouding niet op orde heeft: Rechtbank Rotterdam 9 november 2023, ECLI:NL:RBROT:2023:10446.

188 Zuurmond 2023, p. 82.

189 Goené & Meuwese 2023, p. 47.

190 Artikel 6, eerste lid, onderdeel c en e, van de AVG.

191 Zie hierover ook: Algemene Rekenkamer, 'Omgang met de AVG in relatie tot uitvoering overheidstaken' van 30 maart 2023.

192 Zie bijvoorbeeld de artikelen 64 en 65 van de Wet structuur uitvoeringsorganisatie werk en inkomen De rechtbank Den Haag heeft deze wetgeving inmiddels onverbindend verklaard vanwege strijd met artikel 8 EVRM. Zie: Rechtbank Den Haag 5 februari 2020, ECLI:NL:RBDHA:2020:865.

193 *Kamerstukken II* 2022/23 36295, nrs. 1-3.

194 Op 10 februari 2024 aangeboden voor internetconsultatie.

2. De uitvoering van inkomensregelingen is versnipperd

De uitvoering van regelingen voor inkomensondersteuning is sterk versnipperd. Dat was een belangrijke observatie in het onderzoek van de staatscommissie.[195] Die regelingen richten zich op één probleem van de burger: hij heeft moeite om financieel rond te komen. De overheid 'multi-organiseert' de aanpak van dat ene probleem. Daardoor hebben verschillende uitvoeringsorganisaties elk te maken met een afzonderlijk aspect van het leven van de burger en heeft die burger te maken met heel veel uitvoeringsorganisaties.

Burgers vinden deze versnippering niet prettig: zij hechten juist aan dienstverlening op maat via één loket.[196] Dat geeft ook meteen duidelijkheid over waar ze terechtkunnen. Deelnemers tijdens het locatiegesprek in Beetsterzwaag kaartten aan dat nu niet iedereen weet bij welke uitvoeringsorganisatie hij waarvoor terechtkan: "Mensen weten de weg niet, zoals met de energietoeslag. Je moet weten dat je 'm kunt krijgen en dan moet je 'm nog zelf aanvragen."

Burgers die recht hebben op inkomensondersteuning vanuit de overheid, worden geconfronteerd met een onoverzichtelijke samenloop van regelingen, elk met verschillende rechten en plichten.[197] Een deelnemer aan het locatiegesprek in Assen wijst op de veelheid aan vergoedingen en toeslagen – en op het feit dat dit aanvragen complex maakt: "*Er zijn zoveel potjes en mogelijkheden, maar niemand wijst erop wat er is en waarvan je gebruik mag maken*." Of zoals een andere deelnemer in Leidschendam-Voorburg opmerkte: "*Je moet gestudeerd hebben om te begrijpen wat er gebeurt*."

Ingekaderd door de eigen regelgeving en financiële mogelijkheden kijken de meeste uitvoeringsorganisaties vooral naar de eigen verantwoordelijkheid; hun eigen verplichte aandeel in de ondersteuning van de burger. Zij voelen zich niet verantwoordelijk voor het grotere plaatje, de volledige ondersteuning. Anders gezegd: zij stellen hun eigen perspectief (wat zij moeten en kunnen doen) centraal in de omgang met de burger, niet het perspectief van de burger (wat die nodig heeft).

Uitvoeringsorganisaties met burgercontact werken nog vaak naast elkaar of langs elkaar heen, al zoeken ze elkaar wel meer en meer op, zoals in de Manifestgroep. Waar organisaties samenwerking zoeken voor proactieve dienstverlening richting de burger, lopen zij veelal aan tegen financiële grenzen of de AVG.

De complexiteit van de uitvoering vindt haar oorzaak in het stelsel van sociale zekerheid. Dat stelsel beslaat ten minste 14 wetten en nog eens 16 regelingen en tegemoetkomingen.[198] Het is niet op deze manier begonnen of bedacht, maar is er in de loop der jaren wel toe uitgegroeid. Vanwege allerlei wensen, incidenten, beleidsopvattingen en bezuinigingen is er steeds meer regelgeving bijgekomen. Ook de neiging van de overheid om op telkens kleinere punten aanpassingen te maken heeft geleid tot een stapeling en steeds verder uitdijend complex van regels, voorzieningen en maatregelen. Er bleek steeds weer een aanleiding om bijvoorbeeld de regels tegen fraude aan te scherpen of om een voorziening te treffen voor een specifieke groep. Maar de overheid had geen integrale blik op de impact van beleid en regels op burgers. Die blik ontbreekt nog steeds.

Het stelsel van sociale zekerheid bevat nu verschillende regelingen met elk eigen voorwaarden, rechten en plichten. Ook wanneer in verschillende regelingen ogenschijnlijk dezelfde voorwaarden worden gehanteerd, wordt niet altijd hetzelfde bedoeld. Ook wanneer er ogenschijnlijk overeenkomsten zijn tussen regelingen, blijken die er bij nader inzien vaak toch niet te zijn. Zo staat in veel regelingen het begrip 'inkomen', maar is de definitie in de ene regeling anders dan in de andere.[199] Daar komt bij dat de definities voor 'inkomen' vaak niet aansluiten op de belevingswereld van burgers. Dat maakt de regelingen extra moeilijk te begrijpen. Ondertussen is het inkomensbegrip wel vaak bepalend voor het mogen ontvangen of moeten terugbetalen van een uitkering. De verschillen tussen regelingen zijn versterkt door de decentralisatie van het sociaal domein. Per gemeente kunnen begrippen of voorwaarden nu een andere invulling hebben.

Een regeling in de sociale zekerheid kan ook steeds complexer worden doordat de overheid haar wil toespitsen op een zo specifiek mogelijke doelgroep. Het doel hiervan is om de bijbehorende uitkering zo beperkt, doelmatig en rechtmatig mogelijk uit te keren.[200] Er ontstaat een volgende laag van complexiteit doordat de overheid vervolgens voorwaarden opneemt die bedoeld zijn om de burger te prikkelen om op een bepaalde manier te handelen. Denk aan prikkels om hem weer naar de arbeidsmarkt te bewegen. Als hij vervolgens weer wat geld gaat verdienen, trekt de overheid dit vaak gedeeltelijk van zijn uitkering af. Uit onderzoek onder burgers blijkt dat deze verrekening van bijverdienen – samen met een inkomenstoets, het gebruik van restverdiencapaciteit, het hanteren van voorschotten en het hebben van een complexe levenssituatie – het meest bijdraagt aan hun ervaring van complexiteit.[201]

---

195 Brieven van De Kok, Stehouwer en Van den Anker aan de Staatscommissie rechtsstaat.
196 Kantar 2019, p, 13, 25, 26.
197 *Kamerstukken II* 2022/23, 29362, nr. 328. (Kabinetsbrief, 'Kabinetsreactie op IBO Vereenvoudiging', juni 2023).
198 Rijksoverheid 2023, p. 69.
199 Rijksoverheid 2023, p. 69.
200 Rijksoverheid 2023, p. 61.
201 Rijksoverheid 2023, p. 64.

Burgers ervaren meer complexiteit naarmate ze onder meer regelingen vallen. Ze moeten immers de verschillende voorwaarden, rechten en plichten van al die regelingen zien te doorgronden.[202] Terwijl de reden dat ze überhaupt onder een regeling vallen vaak juist is dat ze – al dan niet tijdelijk – verminderd tot zulke doorgronding in staat zijn. Bijvoorbeeld door ingrijpende levensgebeurtenissen. Zo kan het zijn dat ze net een kind hebben gekregen, arbeidsongeschikt zijn geraakt of een ingrijpende echtscheiding meemaken. Het gaat bovendien om een grote groep burgers: ruim de helft van de huishoudens jaarlijks een toeslag. Verder leidt de stapeling aan regelingen ertoe dat mensen moeilijk kunnen overzien waar ze allemaal recht op hebben en wat dit betekent voor hun inkomenspositie. Het wordt lastiger om dit in te schatten (te voorspellen) naarmate de stapeling voortduurt. Hoe problematisch de stapeling van regelingen in de sociale zekerheid is, blijkt onder meer uit het rapport naar aanleiding van het Interdepartementaal Beleidsonderzoek (IBO) Vereenvoudiging Sociale Zekerheid.[203]

De noodzakelijke vereenvoudiging van inkomensondersteuning staat op het netvlies van het kabinet en uitvoeringsorganisaties. Met het programma Vereenvoudiging Inkomensondersteuning voor Mensen (VIM) werken zij daar domeinoverstijgend aan. Het kabinet benadrukt het belang van dit programma voor het verbeteren van de bestaanszekerheid en de (arbeids)participatie van mensen.[204] De staatscommissie onderschrijft dit belang: het programma draagt sterk bij aan het verwezenlijken van sociale grondrechten – en daarmee van de belofte van de rechtsstaat – voor een aanzienlijke groep burgers.

De staatscommissie vindt de huidige situatie waarin mensen afhankelijk zijn van talrijke regelingen voor het verzekeren van een bestaansminimum onwenselijk. Burgers moeten deze regelingen veelal actief aanvragen, terwijl het gebruik ervan onzeker is of zelfs riskant door de systematiek van voorschotten en terugvorderingen. Deze onzekerheid voor burgers zet hun vertrouwen in de overheid én het recht onder druk.[205] Gezien het niet-gebruik is het ook nog eens de vraag of in de praktijk de sociale grondrechten worden gerealiseerd voor de burgers voor wie de regeling is bedoeld.

5.4 Voorstellen voor vereenvoudiging van beleid, wetgeving en uitvoeringspraktijk

In het licht van de knelpunten komt de staatscommissie in deze paragraaf tot concrete voorstellen om de belofte van de rechtsstaat te kunnen realiseren, in het bijzonder met betrekking tot de voorwaardenscheppende kant van de rechtsstaat. Deze voorstellen zijn in de eerste plaats gericht op het maken van afspraken over regeerperiodes heen, zodat er langjarig commitment ontstaat om de ingewikkeldheid voor de burger te verminderen. Daarnaast zijn ze gericht op een betere aansluiting op het doenvermogen van burgers, zodat uitvoerende organisaties voorkomen dat burgers te veel hinder ondervinden van de ingewikkeldheid van beleid, wetten en uitvoering.

Hierna krijgen deze voorstellen een korte toelichting en uitwerking.

[202] Rijksoverheid 2023, p. 49.
[203] Rijksoverheid 2023.
[204] *Kamerstukken II* 2023/24, 29362, nr. 347 (Kabinetsbrief, 'Vereenvoudiging inkomensondersteuning voor mensen', van 8 december 2023).
[205] Ministerie van Financiën, 'Eindrapport Toekomst Toeslagenstelsel', februari 2024, rijksoverheid.nl, p. 10 en 21.

Vereenvoudig beleid, wetgeving en uitvoering

6 Geef langdurige politieke prioriteit aan vereenvoudiging van regelingen voor bestaanszekerheid.

- Geef grote en langdurige politieke prioriteit aan vereenvoudiging van voorzieningen voor bestaanszekerheid.
- Kom binnen een jaar na de vorming van een nieuw kabinet met een beleid- en wetgevingsprogram voor de vereenvoudiging.
- Controleer de vereenvoudigingsopgave met inschakeling van de breedte van de parlementaire bevoegdheden.
- Zorg dat de vereenvoudiging spoort met het doenvermogen van de burger.

7 Regel in algemene wetgeving een grondslag voor gegevensdeling tussen overheidsorganisaties, voor proactief overheidshandelen in het belang van de burger.

Parlement | Regering | Overheidsorganisaties met burgercontact | Rechtspraak

Figuur 3

5.4.1 **Voorstel 6:** geef langdurige politieke prioriteit aan de vereenvoudiging van regelingen voor bestaanszekerheid.

6A Geef grote en langdurige politieke prioriteit aan vereenvoudiging van voorzieningen voor bestaanszekerheid.

1. Doe dit in elk geval bij de start van elke regeerperiode.
2. Maak afspraken over regeerperiodes heen.
   a. Neem als uitgangspunt de knelpunten van de burger waar de wet- en regelgeving voor inkomensondersteuning samenkomen.
   b. Bepaal welke wettelijke stelsels voor 2030 moeten zijn vereenvoudigd en welke instrumenten voor inkomensondersteuning tegen dat jaar afgeschaft moeten zijn.
3. Waarborg via een ministeriële commissie (met de minister-president als voorzitter) dat de betrokken vakdepartementen en uitvoeringsorganisaties domeinoverstijgend en in strak tempo werken.

Toelichting
Het verminderen van ingewikkeldheid is een grondwettelijke opdracht om het rechtsstatelijk tekort op te heffen. Gebeurt dit niet, dan is er een aanzienlijke groep burgers in onze samenleving voor wie de rechtsstaat niet naar behoren functioneert. Vereenvoudiging van beleid en wetgeving vraagt vooral om politieke keuzes, zoals aanvaarding dat niet iedereen tot achter de komma precies het zijne krijgt en meer zeggenschap van de uitvoering. Tegelijkertijd moet vereenvoudiging er niet toe leiden dat mensen onder het bestaansminimum terechtkomen. Ook zelfbeheersing is essentieel: voorkomen dat na elk incident nieuw beleid of nieuwe regels worden gemaakt. Ondanks de vele onderzoeken en rapporten over de ingewikkeldheid van wet- en regelgeving – waardoor bekend is hoeveel last burgers ervan hebben – is de politiek nog niet de weg ingeslagen van die keuzes en zelfbeheersing.

Het is nodig om de stap te zetten van het onderzoeken van de ingewikkeldheid naar het aanpakken ervan, ook al is dat ploeteren en zullen politici er de schijnwerpers lang niet altijd mee halen.[206] De staatscommissie erkent hoe moeilijk het is om tot die aanpak over te gaan in een politiek versplinterend landschap met een steeds kortere cyclus in Den Haag. Toch is het wezenlijk voor burgers dat de politiek tot een doorbraak komt. De vrijblijvendheid moet ervan af. Om die reden is het ook goed om een deadline te stellen in de nabije toekomst – in het bijzonder het jaar 2030, zoals de staatscommissie voorstelt. Politieke en ambtelijke besluitvaardigheid is vereist, ook als sommige groepen er schijnbaar niet op vooruit gaan. Daarom is het nodig dat er over regeerperiodes heen politieke afspraken gelden. De staatscommissie dringt aan op kamerbrede en langjarige samenwerking van politieke partijen op dit onderwerp, ongeacht of partijen tot de oppositie of coalitie behoren.

De staatscommissie adviseert de politiek om prioriteiten te stellen in de vereenvoudigingsopgave: als ze alle voorstellen gelijktijdig probeert uit te voeren, loopt ze het risico de juiste focus te verliezen en geen resultaat te behalen. Uitgangspunt voor de prioritering moeten de knelpunten zijn voor de burger, in het bijzonder de knelpunten waar regelingen voor inkomensondersteuning samenkomen.
De staatcommissie raadt aan om te beginnen met de afschaffing van het toeslagenstelsel en de vereenvoudiging van de arbeidsongeschiktheidsregelgeving[207], in samenhang met de Participatiewet en Wmo. Ze komt tot dit advies op basis van vele rapporten, gesprekken met burgers en de eerste stappen die al gezet zijn om tot die afschaffing en vereenvoudiging te komen (stappen die dus een vervolg moet krijgen).

De staatscommissie constateert dat het nodig is om bestaande regelingen en hun onderlinge samenhang te vereenvoudigen. Dit betekent dat de meeste afzonderlijke instrumenten voor inkomensondersteuning moeten worden afgeschaft en het aantal regelingen sterk terug te brengen. En om te zorgen dat de regelingen dié er zijn, ook daadwerkelijk (dus niet slechts in koopkrachtplaatjes) bestaanszekerheid brengen voor burgers.

Naast de inhoudelijke keuze voor vereenvoudiging adviseert de staatscommissie bovendien om in een regeerakkoord af te spreken dat een minister domeinoverstijgende verantwoordelijkheid krijgt voor de vereenvoudiging van wet- en regelgeving voor bestaanszekerheid. Deze minister zou bovendien het mandaat moeten krijgen om voorstellen voor vereenvoudiging aan de ministerraad voor te leggen. In aansluiting op dit advies valt te overwegen om regelingen voor inkomensondersteuning zoveel mogelijk bij één minister onder te brengen.

6B Controleer de vereenvoudigingsopgave met inschakeling van de breedte van de parlementaire bevoegdheden.

1. Geef twee kamerleden-rapporteurs, met breed mandaat van de Kamers (coalitie en oppositie), de verantwoordelijkheid om vanuit het parlement strikt toe te zien op de vereenvoudigingsopgave en zo ook verkokering aan de kant van de Kamer te doorbreken.
   a. Wijzig waar nodig de werkwijze van beide Kamers om rapporteurs hiervoor voldoende mandaat te geven.
2. Stel een aparte themacommissie in voor vereenvoudiging van voorzieningen voor bestaanszekerheid.
3. Wijs de vereenvoudigingsopgave aan als ‘groot project’.[208]
4. Betrek bij de vereenvoudigingskeuzes en het controleren van de voortgang in ruime mate ervaringsdeskundigheid en kennis van de uitvoering.

[206] Tijdelijke commissie Uitvoeringsorganisaties 2021, p. 69 waar wordt opgemerkt dat de focus ligt op nieuw beleid en niet op vereenvoudiging.
[207] OCTAS 2024, p. 5. Algemene Rekenkamer 2024.
[208] Regeling Grote Projecten (“*De grote projectenprocedure maakt het de [Tweede] Kamer mogelijk bij de daartoe aangewezen projecten tot een meer intensieve en toegesneden controle op dergelijke projecten te komen. Doel van de regeling is te komen tot een weloverwogen besluitvorming over grote projecten en een nauwgezette controle op de uitvoering ervan*” (*Kamerstukken II* 2001/02, 28247, nr. 1, p. 9).

Toelichting
De wetgever stuurt vooralsnog te weinig op stelselniveau en te veel op deelbelangen (zie § 5.3). Daarom is het noodzakelijk om het debat aan te zwengelen over de vraag of en hoe de politiek beter besluiten kan nemen in het algemene belang. Dit debat heeft al een aanzet gekregen. Zo heeft de parlementaire enquêtecommissie Fraude en Dienstverlening in haar rapport politici en media aangemoedigd uit de incidentenreflex te blijven.[209]

Om te voorkomen dat de dagelijkse actualiteit de wetgevende taken van het parlement wegdrukt, zijn er verschillende wijzigingen in het Tweede Kamerwerk mogelijk. Het is aan het parlement zelf om te bepalen of een vragenuurtje zonder camera of een motie-quotum werkbare voorstellen zijn.[210] Voor de staatscommissie staat voorop dat het parlement zijn wetgevende taak opwaardeert ten behoeve van het functioneren van de rechtsstaat. Hiervoor kan het de voorstellen gebruiken uit hoofdstuk 4 van dit rapport, over de versterking van het rechtsstatelijk leiderschap.

De werkgroep Versterking functies Tweede Kamer onder leiding van oud-politicus Kees van der Staaij heeft een werkagenda opgesteld, met onder meer voorstellen voor de versterking van de wetgevende functie en de controlerende functie. Zo beveelt deze werkgroep aan om bij belangrijke wetsvoorstellen meer gebruik te maken van wetgevingsrapporteurs en als Kamercommissies gezamenlijk complexe vraagstukken te verkennen.[211]

De staatscommissie denkt dat ook deze voorstellen de vereenvoudigingsopgave dienen. Ze juicht het toe als er meer aandacht is voor rapporteurschappen en dat de Kamer meer gebruikmaakt van wetgevingsrapporteurs.[212] Zoals de werkgroep terecht opmerkt, zijn rapporteurschappen een belangrijk instrument om meer vanuit gezamenlijkheid te werken. De staatscommissie onderstreept het belang hiervan om tot de domeinoverstijgende aanpak te komen die nodig is voor de vereenvoudigingsopgave.[213]

Inkomensondersteuning is verdeeld over verschillende commissies, vooral gekoppeld aan de verschillende ministeries. Het verdient aanbeveling dat de Kamer het werk ook zo veel mogelijk organiseert langs de lijn van de opgave voor de samenleving. Stel een aparte themacommissie in voor vereenvoudiging van voorzieningen voor bestaanszekerheid.

De staatscommissie adviseert om per Kamer twee rapporteurs te benoemen. Zij moeten de verantwoordelijkheid krijgen om toe te zien op de vereenvoudigingsopgave en – waar deze opgave dat vereist – ook de verkokering binnen de Kamers te doorbreken. De rapporteurs kunnen:
- de Kamers helpen om meer grip te krijgen op het wetgevingsproces;
- onderwerpen aanjagen waaraan het parlement zich heeft gecommitteerd en die belangrijk zijn vanuit burgerperspectief;
- verdieping aanbrengen in de wetgevende taak.

Hiervoor is het wel nodig dat de Kamers manieren vinden om het rapporteurschap gewicht te geven: de rapporteurs moeten een sterke positie hebben en met mandaat kunnen optreden. Binnen het huidige kader is het al mogelijk dat een rapporteur namens een commissie inbreng levert bij de plenaire bespreking van een wetsvoorstel.[214] De staatscommissie moedigt de Kamer aan op deze weg voort te gaan. En om te kijken of en hoe de bevoegdheden van rapporteurs verder ontwikkeld kunnen worden. Wat zou het rapporteurschap nog effectiever maken?[215] De staatscommissie adviseert om de rapporteurschappen in elk geval te verdelen over zowel coalitie- en oppositiepartijen als verschillende commissies, zodat de vereenvoudigingsopgave Kamerbreed wordt gevolgd. Ook moeten de rapporteurs voldoende inhoudelijke ondersteuning van de medewerkers van de Kamer krijgen om hun taak te kunnen vervullen.

De staatscommissie adviseert dat een Kamercommissie het wetgevingsprogram voor de vereenvoudiging aanwijst als 'groot project'.[216] Deze aanwijzing helpt om bij langlopende wetgevingstrajecten en complexe uitvoering de informatiepositie van het parlement te versterken.[217] De verantwoordelijke minister moet frequent monitoringsrapportages verstrekken en de Tweede Kamer heeft het recht op 'terugzenden'.[218] Dit instrument stelt het parlement beter in staat een vinger aan de pols te houden en de zorgvuldigheid van de besluitvorming te waarborgen.

[209] Parlementaire enquêtecommissie Fraudebeleid en Dienstverlening 2024.
[210] Kees Verhoeven, *De Democratie crasht. Politieke onmacht in het digitale tijdperk*, Amsterdam/Antwerpen: Uitgeverij Business Contact 2023, p. 10: "*Van dichtbij heb ik het politieke debat in tien jaar tijd zien polariseren en het Kamerwerk oppervlakkiger zien worden: terwijl het aantal – voor de bühne – ingediende moties fors stijgt, laat de Kamer het inhoudelijk verbeteren van wetsvoorstellen steeds vaker achterwege.*"
[211] Werkgroep versterking functies Tweede Kamer 2021, Werkgroep versterking functies Tweede Kamer 2023, en Tijdelijke commissie Uitvoeringsorganisaties 2021, p. 62.
[212] Werkgroep versterking functies Tweede Kamer 2023, p. 5 en 10.
[213] Voor verdere bespreking hoe een Kamercommissie departementsoverstijgend een vraagstuk in samenhang kan bespreken, zie ook Tijdelijke commissie Uitvoeringsorganisaties 2021, p. 65.
[214] Werkgroep versterking functies Tweede Kamer 2021, p. 6.
[215] Inspiratie kan worden gezocht bij de rapporteurschappen van de Parlementaire Assemblee van de Raad van Europa. Het rapporteurschap van het Europees Parlement acht de staatscommissie minder geschikt, gelet op de trialoog en specifieke onderhandelingsbevoegdheden van dit parlement en diens rapporteurs.
[216] Artikel 7.37 van het Reglement van Orde van de Tweede Kamer en Regeling Grote Projecten (*Kamerstukken II* 2005/06, 30351, nr. 3, laatstelijk gewijzigd met *Kamerstukken II* 2020/21, 35911, nr.2)
[217] Zie ook Tijdelijke commissie Uitvoeringsorganisaties 2021, p. 62.
[218] Artikel 14 van de Regeling Grote Projecten. Zie ook Parlementaire Onderzoekscommissie Privatisering/Verzelfstandiging Overheidsdiensten 2012, p. 13.

In hoofdstuk 4 staan verschillende voorstellen genoemd voor een beter contact tussen de Tweede Kamer en uitvoeringsorganisaties. Als het parlement deze voorstellen navolging geeft, verbetert het haar eigen informatiepositie. In de voortgangsrapportage van Werk aan Uitvoering staat dat er de afgelopen jaren meer toenadering is geweest tussen politici, beleidsmakers en uitvoeringsorganisaties.[219] Die trend moet doorgaan. Kennis van de uitvoeringspraktijk is bijvoorbeeld belangrijk voor de ontwikkeling van beleid. Het parlement moet strikt controleren dat de vereenvoudigingskeuzes hout snijden – niet alleen in het licht van de kennis van de uitvoering, maar ook in dat van ervaringsdeskundigheid, inclusief de ervaringsdeskundigheid van burgers.[220]

6C Kom binnen een jaar na de vorming van een nieuw kabinet met een beleid- en wetgevingsprogram voor de vereenvoudiging.

Toelichting

Het belang van burgers in een kwetsbare positie. De grote hoeveelheid rapporten over de ingewikkeldheid van wet- en regelgeving. En het feit dat de vereenvoudiging traag verloopt – of in elk geval als traag ervaren wordt. Dit alles dwingt tot een nieuwe aanpak van deze vereenvoudiging. De staatscommissie heeft hiervoor de volgende adviezen:

- Kom binnen een jaar na de vorming van een nieuw kabinet met een wetgevingsagenda voor vereenvoudiging. Anders dan tot nog toe vaak het geval is, moet de regering daarbij rekening houden met financieel beslag, overgangsrecht, ICT en internationale normen. (Dit mogen geen restposten zijn van politiek en beleid). Ook moet 'de betrouwbare burger' uitgangspunt zijn bij de totstandkoming van beleid en wetgeving.[221]

- Probeer zo min mogelijk het wiel opnieuw uit te vinden. Bouw bijvoorbeeld voort op de ervaringen van Werk aan Uitvoering en de verschenen rapporten. En start snel met de voorbereiding van concrete voorstellen voor wetgeving. Gebruik hiervoor de resultaten van het programma VIM. Ontwikkel zo een plan met scenario's en verschillende oplossingen voor een eenvoudiger stelsel van inkomensondersteuning.

- Zorg niet alleen voor commitment van de regering en het parlement, maar ook dat er wat de vereenvoudig betreft stevige politieke sturing is op de ambtelijke organisatie. Evenals een resultaatgerichte inrichting van de ambtelijke organisatie. Beide zijn nodig om (met de betrokkenheid van vele ministeries en andere partijen) de deelbelangen, patstellingen en stammenstrijd te boven te komen. Om de noodzakelijke discipline te behouden. En om te zorgen dat er een eind komt aan de neiging van elk departement om beleidsmatig voor de eigen regeling te blijven staan. De staatscommissie gelooft dat departementen dit doen vanuit de beste intentie. Maar hun 'gekokerde werken' leidt er wel toe dat wet- en regelgeving te complex blijft voor de burger. En grote maatschappelijke vraagstukken beperken zich nu eenmaal niet tot één ministerie.

- De staatscommissie is geen pleitbezorger voor constructies als een programma- of projectminister zonder portefeuille. Wel adviseert ze een ministeriële commissie in te stellen onder voorzitterschap van de minister-president. Die moet de vereenvoudigingsopgave bewaken.[222] De staatscommissie raadt ook aan om deze ministeriële commissie expliciet verantwoordelijk te maken voor de bewaking van rechtsstatelijke kaders[223]. Bij een eventuele bezuiniging op uitvoeringsorganisaties zorgt zij dan bijvoorbeeld dat de beschikbare financiële middelen in de juiste verhouding staan tot de taken en bevoegdheden van die organisaties. Deze beoordeling kent dan een inhoudelijke, rechtsstatelijke blik: kunnen de uitvoeringsorganisaties nog waarmaken wat nodig is om de belofte van de rechtsstaat in te lossen voor alle burgers?

6D Zorg dat de vereenvoudiging spoort met het doenvermogen van de burger.

1. Benut ervaringskennis in elke fase – van het opstellen van het beleid- en wetgevingsprogram tot en met de uitvoering – de relevante (ervarings)kennis van burgers, organisaties van belanghebbenden, maatschappelijke organisaties en uitvoeringsorganisaties.
2. Raadpleeg een burgerpanel voor nieuwe wet- en regelgeving die impact heeft op burgers in een kwetsbare positie. En betrek ervaringsdeskundigheid structureel bij dat beleid en die wetgeving. (Dit is ook een aanbeveling van het burgerpanel.)

[219] Werk aan Uitvoering, *Voortgangsrapportage 2023*, februari 2024, p.30.
[220] Tijdelijke commissie Uitvoeringsorganisaties 2021, p. 82: over het belang van het laten informeren door "*street level bureaucrats*".
[221] Zie o.a. Verhoeven 2023, p. 192.
[222] Vergelijkbaar met de ministeriële commissie Klimaat en Energie (MCKE), voorgezeten door de minister-president.
[223] Zoals de politieke vierhoek nu functioneert over financieel-economische aangelegenheden.

Toelichting

Hoewel de vereenvoudiging van wet- en regelgeving nodig is, zal die niet van vandaag op morgen gereed zijn. Bovendien zal niet álles zijn te vereenvoudigen. Er is en blijft dus enige mate van ingewikkeldheid. Het is essentieel dat die ingewikkeldheid niet ten koste gaat van burgers – noch op dit moment, noch in de toekomst. Soms vereist dit op korte termijn maatregelen om de situatie voor de burger te vergemakkelijken. Om tot maatregelen te komen die de burger echt te helpen, adviseert de staatscommissie het volgende:

- Betrek in elke fase – dus ook al bij het opstellen van de agenda voor wet- en regelgeving – de samenleving. Neem de 'betrouwbare burger' als uitgangspunt bij de totstandkoming en vereenvoudiging van beleid en wetgeving.

- Zorg dat het burgerperspectief blijvend aandacht krijgt in wet- en regelgeving. Dat helpt om de burger in staat te stellen om volwaardig mee te doen aan de samenleving, conform de belofte van de rechtsstaat. Volg daarom in elk geval de aanbeveling van het burgerpanel. Deze is tweeledig. Ten eerste moet er een permanent en representatief burgerpanel komen om wet- en regelgeving te toetsen die impact hebben op burgers in een kwetsbare positie.[224] En ten tweede moet de politiek structureel ervaringsdeskundigheid en ervaringskennis inzetten bij (de ontwikkeling van) dat beleid en die wetgeving.[225] Het betrekken van burgers en ervaringsdeskundigen mag daarbij geen doel op zich zijn, niet iets om 'af te vinken'. Het is noodzakelijk dat de politiek beseft dat die betrokkenheid cruciaal is om tot beleid en wetgeving te kunnen komen die in de praktijk toepasbaar is. En die, waar regelingen samenkomen, niet verkeerd uitpakt voor de burger.[226] Het betrekken van burgers en ervaringsdeskundigen is nog geen standaardpraktijk voor beleidsmakers. De staatscommissie geeft hun het zwaarwegende advies om daar wel een standaardpraktijk van te maken; om inderdaad een permanent en representatief burgerpanel te raadplegen en om hier structureel budget voor vrij te maken. Deskundigheid over hoe wetgeving en beleid in de praktijk werken ligt niet alleen bij de overheid, maar ook bij burgers zelf. Zij zijn immers degenen voor wie het beleid bedoeld is en die er in de praktijk mee te maken krijgen. Ook wetgeving-, beleid-, en uitvoeringsambtenaren hebben soms blinde vlekken en zien niet altijd de effecten van het beleid waar burgers mee te maken krijgen. Hierdoor kan de verwezenlijking van sociale grondrechten in de knel komen: een burger krijgt dan niet de ondersteuning die nodig is, waardoor de belofte van de rechtsstaat niet wordt ingelost.

- Betrek ook koepelorganisaties als de Landelijke Cliëntenraad en Ieder(in) bij beleidsvorming. Dit kan en moet hand in hand gaan met het betrekken van burgers en ervaringsdeskundigen. Dergelijke organisaties spelen een belangrijke rol om in beeld te krijgen hoe wetgeving uitwerkt in het leven van mensen.

- Zorg dat beleidsmakers de doenbaarheid van een regeling voor zowel uitvoering als burgers bewaken.[227] Dit vereist een cultuurverandering binnen de departementen: de erkenning dat die bewaking een essentieel onderdeel is van ambtelijk vakmanschap en niet terzijde mag worden geschoven onder druk van het politieke proces of compromis. Dat laatste gebeurt nu nog wel vaak, ondanks het Beleidskompas en andere instrumenten (zoals de uitvoeringstoets en doenvermogentoets) die zouden moeten waarborgen dat beleidsmakers al in een vroeg stadium het uitvoeringsperspectief en burgerperspectief meenemen.[228] De voorstellen in hoofdstuk 4 kunnen helpen om de noodzakelijke cultuurverandering tot stand te brengen.

De staatscommissie ziet voor de regering ook een taak om de wetgeving toegankelijker te maken voor burgers.[229] Wetsbepalingen zijn vaak lastig te begrijpen en de bijbehorende toelichting is niet eenvoudig te vinden. Wetgeving kan begrijpelijker worden als burgers een doorlopende, artikelsgewijze toelichting krijgen bij de wetsartikelen die zij al via wetten.overheid.nl kunnen inzien.

Burgers en politici vinden ook wijzigingswetten (die ter consultatie worden aangeboden of worden ingediend bij de Tweede Kamer) vaak niet te begrijpen. Dit valt te verbeteren door de huidige ingewikkelde wetgevingstechniek los te laten. In plaats daarvan kunnen er 'geconsolideerde wetsteksten' komen: teksten waarbij in één oogopslag zichtbaar is hoe een wetswijzing past in de bestaande wetstekst.

[224] Verslag burgerpanel (bijlage 1): Aanbeveling *Permanent Burgerpanel voor toetsing wet- & regelgeving. Permanent Burgerpanel voor toetsing wet- & regelgeving. Betere check met de "eindgebruiker" over toepasselijkheid van nieuwe wetgeving (en op den duur ook bestaande wetgeving) via een autonoom Burgerpanel met status/mandaat, representatief en inclusief, circa 100 deelnemers, georganiseerd centraal in het land.*

[225] Verslag burgerpanel (bijlage 1): Aanbeveling *Gelijkwaardige ervaringswerkers. Maak ervaringsdeskundigen standaard en volwaardig onderdeel van teams:* "Dit leidt tot meer vertrouwen, preventie van problemen, snellere oplossingen omdat er minder schijven nodig zijn (de kennis is al in huis) en je slaat een brug tussen burgers en overheid. De kennis van de ervaringsdeskundigen is vaak gedetailleerder. Aanbeveling *Van brandweer tot bruggenbouwer: Betrek ervaringsdeskundigheid structureel bij beleid en wetgeving die impact heeft op kwetsbare burgers:* "De menselijkheid is zoek in het systeem. De burger vertrouwt de overheid vaak niet en andersom. Ervaringsdeskundigheid is cruciaal om de verbinding tussen mens en systeem weer terug te brengen. Deze kennis en ervaring worden nu onvoldoende gebruikt in de ontwikkeling, invulling en uitwerking van het beleid."

[226] Ervaringsdeskundigen en burgers met ervaringskennis zijn in staat om licht te laten schijnen op de blinde vlekken: T. Borkman, 'Experiential knowledge: A new concept for the analysis of self-help groups' *Social service review*, 50(3) 1976, p. 445-456. A. Weerman e.a., *Professioneel inzetten van ervaringsdeskundigheid*. Meppel: Boom 2019.

[227] Zie ook ABDTOPConsult 2020, p. 62.

[228] Staat van de Uitvoering, *Special 2023 'Inspiratie uit het buitenland'*, p. 9: "*We vernamen meermaals dat ondanks een rode uitvoeringstoets, beleid toch wordt doorgezet. Dat draagt bij aan het gevoel dat het systeem onvoldoende verandert.*"

[229] Brief van de Staatscommissie rechtsstaat aan informateur Ronald Plasterk, 'Tussenconclusie: investeer in de rechtsstaat', van 19 december 2023 (deze brief is opgenomen in bijlage 2 bij dit rapport).

Een ander verbeterpunt draait om de evaluatie van wet- en regelgeving. Ten eerste krijgen partijen (zoals uitvoeringsorganisaties) alleen specifieke onderdelen van wet- en regelgeving voorgelegd ter consultatie of toetsing: de onderdelen waarin iets gewijzigd is. De ongewijzigde delen kunnen hierdoor tientallen jaren blijven voortbestaan zonder dat partijen als uitvoeringsorganisaties of ministeries er kritisch naar kijken. Ten tweede krijgen burgers, anders dan in andere landen, geen kans om aan te geven welke knelpunten bestaande regels voor hen opleveren.[230] Dat zouden ze wel moeten krijgen. De staatscommissie adviseert om wetsevaluatie serieuzer te nemen. Nu is de evaluatie van (onderdelen van) wetgeving nog te vaak een verplicht nummer, met beperkt resultaat.

5.4.2 **Voorstel 7:** Regel in algemene wetgeving een grondslag voor gegevensdeling.

7 Regel in algemene wetgeving een grondslag voor gegevensdeling tussen overheidsorganisaties, voor proactief overheidshandelen in het belang van de burger.

Toelichting

De wetgever heeft de taak om te bepalen welke persoonsgegevens overheidsinstanties nodig hebben om hun publieke taken uit te voeren. Ook moet ze vaststellen waar in de wet- en regelgeving deze normering moet plaatsvinden. De staatscommissie ziet dat er nu in meerdere sectorale wetten verschillende regimes zijn ontstaan voor gegevensdeling. En dat in bepaalde wetten grondslagen ontbreken voor gegevensdeling. Dit alles draagt bij aan de ingewikkeldheid van wet- en regelgeving en inconsistenties in de normering.

Het zou beter zijn om regels voor gegevensdeling op te nemen in algemene wetgeving. In het bijzonder wat de gegevensdeling betreft voor proactief overheidsoptreden in het belang van de burger. Die integratie in algemene wetgeving bespaart namelijk tijd en werk: het is dan niet telkens nodig om dezelfde onderwerpen opnieuw te regelen. Investeren in een algemene regeling draagt ook bij aan eenduidigheid en kwaliteit in de verwerking van persoonsgegevens in de publieke sector (met goede waarborgen voor de privacy van de burger en rechtszekerheid voor het bestuur). Die bijdrage is cruciaal vanuit burgerperspectief.

De staatscommissie stelt daarom voor om in een algemene wet (zoals de Algemene wet bestuursrecht) een grondslag op te nemen voor ‘gegevensdeling tussen overheidsorganisaties voor proactief overheidshandelen in het belang van de burger’. De toevoeging ‘in het belang van de burger’ betekent dat gekoppelde gegevensbestanden niet mogen worden gebruikt om de burger in een slechtere positie te brengen. Deze uitwerking van de voorwaardenscheppende kant van de rechtsstaat zal de verkokerde ondersteuning van de burger tegengaan.

5.5 Conclusie

Om de belofte van de rechtsstaat waar te maken voor alle burgers in Nederland, moet de overheid wetten, beleid en uitvoering vereenvoudigen. De huidige ingewikkeldheid staat in de weg van een samenleving waarin burgers door en tegen de overheid beschermd zijn, invloed hebben op haar macht en waar nodig ondersteuning van haar krijgen.

Verdere verwaarlozing van de vereenvoudigingsopgave leidt tot een groei van de groep burgers die door die verwaarlozing in de knel komt. Dat komt omdat de toenemende ingewikkeldheid steeds meer van burgers vraagt. Zij moeten een steeds grotere inspanning leveren om grip te krijgen op de overheid. Naarmate deze noodzakelijke inspanning groter wordt, neemt ook het aantal burgers toe dat die inspanning niet kan leveren. Deze toename kan weer leiden tot een groter beroep op de rechtsbijstand en andere vormen van overheidsondersteuning. Dit kan de overheid verder overvragen, waardoor het presterend vermogen van de overheid verder afneemt. Zij kan de belofte van de rechtsstaat dan nog minder goed inlossen.

Vrijwel iedereen lijkt zich bewust van het belang van de vereenvoudigingsopgave, maar er is sprake van een verlammende impasse. En door deze impasse – deze verwaarlozing van de vereenvoudigingsopgave – lijkt de ingewikkeldheid eerder toe dan af te nemen. De voorstellen in dit hoofdstuk zijn primair bedoeld om de impasse te doorbreken en stapsgewijs te werken aan de noodzakelijke vereenvoudiging. De juiste uitvoering van de voorstellen vraagt wel om een inspanning van alle staatsmachten. En bovenal om een lange adem: de vereenvoudiging is niet op korte termijn te realiseren, maar vereist langjarige inspanningen van de wetgever.

[230] M. Bokhorst ‘Breder en realistischer doelbereik van internetconsultatie van wetsvoorstellen’ *Regelmaat* 2023/1, p. 10 en OESO, ‘OECD Regulatory Policy Outlook 2021 - Netherlands’, oecd-ilibrary.org, 2021.

6. De rechtsbescherming verbeteren

6.1 Inleiding

Het verbeteren van de rechtsbescherming is het derde vraagstuk waarop de staatscommissie haar advisering richt. Een goed functionerende rechtsbescherming leidt ertoe dat burgers gebruik kunnen maken van de rechten die volgen uit de belofte van de rechtsstaat: door en tegen de overheid beschermd zijn, invloed hebben op haar macht en waar nodig ondersteuning van haar krijgen. Daarmee is de rechtsbescherming cruciaal voor de belofte van de rechtsstaat – een belofte die de inzet vereist van alle staatsmachten (§ 6.2).

Op dit moment zijn er drie knelpunten die het functioneren van de rechtsbescherming aantasten (§ 6.3):
- Het burgerperspectief staat onvoldoende centraal.
- De drempels voor toegang tot de rechtsbescherming zijn te hoog.
- De rechtsprekende macht heeft moeite om belangrijke organisatorische opgaven te realiseren.

Om deze knelpunten weg te nemen en de belofte van de rechtsstaat waar te kunnen maken, doet de staatscommissie drie voorstellen (§ 6.4). Dit hoofdstuk sluit af met een conclusie (§ 6.5).

6.2 Het belang van rechtsbescherming in de belofte van de rechtsstaat

Een goed functionerende rechtsbescherming:
- heeft als effect dat burgers op een toegankelijke, transparante, begrijpelijke en effectieve manier hun rechten kunnen uitoefenen, al dan niet met hulp van anderen;
- heeft als doel dat de grondidee, beginselen en structuren van de rechtsstaat het gedrag en de beslissingen van de overheid bepalen;
- biedt de garantie dat de burger toegang heeft tot de belofte van de rechtsstaat: door en tegen de overheid beschermd zijn, invloed hebben op haar macht en waar nodig haar ondersteuning krijgen.

Deze rechtsbescherming is een verantwoordelijkheid van alle staatsmachten gezamenlijk, niet alleen van de rechtsprekende macht. Zo ontwikkelt de wetgevende macht algemene en bijzondere regels over rechtsbescherming. En de uitvoerende macht moet bij de uitvoering van haar taken oog hebben voor de rechten en de rechtsbescherming van haar burgers.

Idealiter signaleert de overheid een probleem al voordat de burger de lange en ingewikkelde gang naar de rechter maakt. Die signalering kan bijvoorbeeld plaatsvinden naar aanleiding van een klacht, bij de voorbereiding van een besluit of tijdens de bezwaarfase.

Burgers kunnen rechtsbescherming genieten in hun relatie tot de overheid. Deze bescherming valt in de meeste gevallen onder het bestuursrecht. Rechtsbescherming is ook relevant wanneer burgers hun rechten inroepen tegenover andere burgers of private rechtspersonen. In dat geval zijn de regels van het privaatrecht van toepassing. Hoewel de overheid bij het laatste soort geschillen meestal geen partij is, heeft zij wel de rechtsstatelijke verantwoordelijkheid om deze rechtsbescherming voor burgers te waarborgen onder meer door te investeren in een goed functionerende rechtsketen.

Er zijn aanwijzingen dat de rechtsbescherming in Nederland op onderdelen niet op orde is. In haar rapport ‘Blind voor mens en recht’ stelt de parlementaire enquêtecommissie Fraude en Dienstverlening hierover het volgende:

“De commissie concludeert dat mensen voor de bescherming van hun rechten niet konden rekenen op de wetgevende, uitvoerende en rechtsprekende macht. Alle staatsmachten zijn ernstig en langdurig tekortgeschoten in het bieden van rechtsbescherming aan mensen die dat het meest nodig hadden. In plaats daarvan heeft de wetgevende macht ervoor gekozen de mogelijkheden voor mensen om hun recht te halen, in te perken. De uitvoerende macht heeft te weinig oog gehad voor de gevolgen van hun besluiten voor mensen. Vervolgens heeft de bestuursrechtspraak de schrijnende gevallen die hieruit volgden genegeerd, terwijl zij hiervan op de hoogte was. De commissie is van oordeel dat er juist in de sociale zekerheid en bij toeslagen veel meer aandacht had moeten zijn voor mensen, en rekent het alle staatsmachten zwaar aan dat zij hebben gefaald in het bieden van rechtsbescherming.”[231]

In deze passage van de parlementaire enquêtecommissie komt naar voren dat vooral burgers in een kwetsbare positie in de knel komen door problemen in de rechtsbescherming. Vaak zijn dit juist de mensen die de rechtsbescherming het meest nodig hebben. Dit geldt vanaf het eerste contact met de overheid, die op basis van dit contact bijvoorbeeld een beslissing neemt of een bezwaar behandelt, tot en met de gang naar de rechter. Bij het toeslagenschandaal is rechtsbescherming ontzegd aan burgers. Daarbij is sprake geweest van onwil en tegenwerking vanuit de overheid richting de burger.

[231] Parlementaire enquêtecommissie Fraudebeleid en Dienstverlening 2024, p. 34.

6.3 Knelpunten voor een goed functionerende rechtsbescherming

In deze paragraaf komen drie knelpunten aan bod die in de weg staan van een goed functionerende rechtsbescherming:

1. Bij de inrichting van de rechtsbescherming staat het burgerperspectief niet centraal.
2. Er zijn te hoge drempels voor de toegang tot de rechtsbescherming.
3. De rechtsprekende macht heeft moeite om belangrijke organisatorische opgaven te realiseren.

6.3.1 **Knelpunt 1:** in de rechtsbescherming staat het burgerperspectief onvoldoende centraal

Een belangrijke voorwaarde voor een goed functionerende rechtsbescherming is dat deze geschikt moet zijn voor de mensen die bescherming nodig hebben: de burgers. Op dit moment staat dit burgerperspectief onvoldoende centraal in de rechtsbescherming. Dat komt op een aantal manieren naar voren:

- Het recht en de rechtspraak stellen de oplossing van de problemen van de burger onvoldoende centraal.
- Het doenvermogen van de burger wordt overschat.
- De overheid voert veel procedures onnodig en procedeert vaak ook onnodig door.

Het recht en de rechtspraak stellen de oplossing voor de burger onvoldoende centraal

De staatscommissie is het van harte eens met de stelling van de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO) dat binnen het recht de burger meer centraal moet staan. De OESO noemt dat *"people-centred purpose and culture in the justice system"*.[232]

In het bestuursrecht staat de burger niet centraal. Daar staan besluiten van de overheid centraal in geschillen tussen burgers en bestuur. Doordat besluiten centraal staan, kan de bestuursrechter zich alleen over de inhoud van het besluit buigen. Dat is een belangrijke hindernis voor het bereiken van een *people centered purpose and culture*. Zo'n besluit betreft vaak slechts een deel van het probleem tussen burger en overheid. Hierdoor is het dikwijls niet mogelijk in één keer over het hele probleem te oordelen en een burger écht te helpen, waardoor deze te lang moet wachten op een oplossing. Het bestuursrecht is in dit opzicht dus niet vanuit burgerperspectief opgebouwd. Dat maakt het extra lastig voor de burger als hij te maken krijgt met (vermeend) onrechtmatig optreden van de overheid. Een voorbeeld hiervan noemde een deelnemer aan het locatiegesprek in Waalwijk. Hij vertelde dat hij in een bezwaarprocedure met een gemeente was verwikkeld, maar geen advocaat kon betalen. Terwijl hij wachtte op het verloop van het contact over rechtsbijstand verstreek de bezwaartermijn. Daarna stond hij met lege handen.

Het komt ook voor dat de rechtsprekende macht de oplossing voor de burger niet centraal weet te stellen. Bij de burgerlijke rechter kan een pijnlijk geschil in het jeugd- en familierecht zich bijvoorbeeld jarenlang voortslepen. Dergelijke lange doorlooptijden zijn funest wanneer kinderen en hun ouder(s) juist gebaat zijn bij een snellere en waar mogelijk finale beslissing.

Daar komt bij: burgers komen niet dagelijks in aanraking met de rechtspraak. De meeste burgers zien de rechter slechts één keer in hun leven of zelfs helemaal nooit. De gang naar de rechter is voor de meeste burgers dan ook een heftige ervaring. *"Het was heel stressvol"*, vertelde een burger bijvoorbeeld aan de staatscommissie over zijn zitting. Om aan te vullen dat de rechter hem de gelegenheid gaf zijn punt te maken en hem geruststelde; daardoor was het voor hem *"voor het eerst dat het voelde als een eerlijk proces."* Een rechterlijke beslissing kan bovendien ingrijpende gevolgen hebben voor de burger. Toch verdwijnt hij te vaak 'achter het dossier'. Dit kan zich onder meer uiten in het gevoel onvoldoende door de rechter gehoord te worden. Of zoals deelnemers van het locatiegesprek in Assen zeiden: *"De rechter of advocaat moet goed naar mijn verhaal luisteren en dat vertalen naar normaal Nederlands, maar dit gebeurt soms onvoldoende"* en *"Je wordt niet serieus genomen; de rechter gelooft de bewindvoerder en niet mij"*. Zelfs als de beslissing van de rechter uiteindelijk materieel rechtvaardig is, kan de burger achterblijven met een gevoel van onrechtvaardigheid als hij het idee heeft niet te zijn gehoord. Dit heet ook wel een gebrek aan 'procedurele rechtvaardigheid'.

Het valt de staatscommissie op dat in juridische opleidingen weinig aandacht is voor eigenschappen als luisteren en conflictoplossend vermogen. Dit zouden kerneigenschappen moeten zijn van iedereen die een functie in de rechtsstaat uitoefent, niet in de laatste plaats een rechter.[233] Maar de focus van opleidingen ligt op juridische kennis en vaardigheden – en er is nauwelijks aandacht voor andere probleemoplossende interventies dan het recht.[234] Daarnaast valt op dat de rechtsprekende macht onvoldoende gebruik maakt van nuttige inzichten in niet-juridische, empirische disciplines[235] of van de rapporten van de Nationale ombudsman.

[232] OESO 2021.
[233] J. Silvis, 'Kernwaarden voor juristen,', p. 122 e.v. in. A. Berlee e.a., *De toekomst van de jurist, de jurist van de toekomst, preadviezen voor de Nederlandse Juristenvereniging,* Deventer: Wolters Kluwer 2020.
[234] Brief van HiiL aan de Staatscommissie rechtsstaat, p. 13.
[235] Brief van HiiL aan de Staatscommissie rechtsstaat, p. 13.

De overschatting van het doenvermogen van de burger

Volgens de WRR gaat de overheid niet uit van juiste en realistische verwachtingen van burgers en hun vaardigheden. Zij overschat het 'doenvermogen' van burgers.[236] Ook met betrekking tot de rechtsbescherming is dit het geval.[237] Een voorbeeld is de huidige bezwaartermijn van zes weken in het bestuursrecht. Die is voor veel burgers in een kwetsbare positie te kort.[238] Een termijn van vijf jaar, zoals bij dit soort geschillen geldt in het civiel recht, is wellicht te lang. Maar verlenging tot een halfjaar lijkt alleszins redelijk, gelet op het belang van rechtszekerheid voor burger en overheid. Dit geldt in het bijzonder op het terrein van inkomensondersteuning.

De overschatting van het doenvermogen van de burger betekent ook dat de overheid in haar communicatie niet altijd voldoende rekening houdt met de vaardigheden en de belevingswereld van de mensen die ze moet bereiken. De rechtsprekende macht maakt zich hier ook schuldig aan. Specifiek voor de rechtsbescherming komt dit naar voren in overheidsbesluiten, brieven en rechterlijke uitspraken: die zijn voor de burger vaak te ingewikkeld verwoord.[239] In sommige gevallen is dit onvermijdelijk door juridische complexiteit of (te) ingewikkelde wetgeving, maar vaak kan het overheidsbestuur en de rechtsprekende macht meer doen om beslissingen en uitspraken te verduidelijken – eventueel aan de hand van een toelichting.

Onbegrijpelijke uitspraken vergroten de kloof met de samenleving.[240] Het vermogen om zich te verplaatsen in burgers verdient dus versterking.

De staatscommissie laat het hier bij deze constateringen. Ze zijn niet nieuw en dat maakt de rechtsstatelijke opgave die hier ligt des te klemmender. Publieksvriendelijk schrijven is een attitude, ook de rechtsprekende macht is aan zet.[241]

[236] WRR 2019, p.12.
[237] WODC 2023a
[238] Michiel Scheltema, 'De korte bezwaartermijn belemmert de toegang tot de rechter; Een smet op het blazoen van de rechtsstaat', *NJB* 2024/557.
[239] Een onderwerp dat binnen de rechtspraak de nodige aandacht krijgt: Visitatiecommissie van de Rechtspraak 2023, p. 61.
[240] Van der Bruggen & Verburg 2023.
[241] Van der Bruggen & Verburg 2023, p. 229 en 233.

"De overheid verwacht ook digitale vaardigheden die lang niet iedereen heeft. Maar iedereen moet mee kunnen doen. Digitaal én analoog."

Yaëlla Lapré
Servicemedewerker bij de Rechtspraak

Onnodig (door)procederen

De staatscommissie wijst ook op onnodig procederen of doorprocederen in geschillen tussen de overheid en burgers. Dat is zeer belastend voor burgers. Het Ministerie van Justitie en Veiligheid maakte over dit thema een probleem- en oorzakenanalyse. Daarin omschrijft het 'onnodige procedures' als procedures die voorkomen hadden kunnen worden door een andere manier van handelen door de overheid. Die andere manier van handelen kan allerlei vormen aannemen: van het behulpzaam benaderen van de burger en het luisteren naar zijn verhaal tot het onderkennen van zijn probleem en de impact van besluitvorming op zijn persoonlijke situatie, of het aanpassen van wetgeving die geschillen in de hand werkt.[242]

Onnodig procederen komt voor in de contentieuze fase van het contact tussen burger en overheid. Dit begint met een besluit van een bestuursorgaan waartegen de burger bezwaar indient. Daarna volgt eventueel een bezwaarprocedure op grond van de Algemene wet bestuursrecht. Dit leidt tot een beslissing over het bezwaar. Als de burger het daar niet mee eens is, kan hij tegen die beslissing in beroep gaan bij de rechter. En mocht dit eerste beroep niet naar wens uitpakken, dan kan hij in hoger beroep. Ook de overheid kan ervoor kiezen om in hoger beroep te gaan als zij van de rechter ongelijk krijgt.

In de bezwaarfase kan sprake zijn van onnodig procederen, wanneer de overheid niet handelt in lijn met het doel van deze fase. De bezwaarprocedure is bedoeld als een laagdrempelige en eenvoudige manier om een overheidsbesluit te heroverwegen. Maar de Algemene wet bestuursrecht biedt de overheid ook de ruimte om van de formele procedure af te wijken. Zo kan zij met de bezwaarmaker kijken of er een mogelijkheid is om het geschil naar ieders tevredenheid buiten de formele procedure op te lossen. Aan dit informeel contact en deze geschilbeslechting buiten de formele procedures kleven risico's: de rechtspositie voor de burger kan onduidelijk zijn en de overheid kan oneigenlijke druk op hem uitoefenen. Maar er is ook een groot voordeel aan verbonden: partijen bereiken vaak sneller het gewenste resultaat.[243]

[242] Ministerie van Justitie & Veiligheid, 'Gevangen in procedures; een schematische weergave van problemen en oorzaken bij onnodige procedures tussen burger en overheid en het procedeergedrag van de overheid', rijksoverheid.nl, 2023, p. 3.

[243] J. Unwin, 'Kindness, emotions and human relationships. The blind spot in public policy.', Carnegie UK Trust, p. 31.

"Als servicemedewerker bij de Rechtspraak beantwoord ik dagelijks tientallen vragen. Soms komen mensen met kleine vragen bij ons terecht. In andere gevallen gaat het om grotere problemen en zijn mensen wanhopig als ze ons bellen. Vooral bij zaken in het familierecht komt veel emotie kijken.

De meeste vragen gaan over bewind. Die vragen komen vooral van mensen die voor een familielid de geldzaken beheren: particuliere bewindvoering. Dat is een grote verantwoordelijkheid en er komt meer bij kijken dan mensen verwachten. Bewindvoerders moeten jaarlijks een rekening en verantwoording maken, maar ze weten vaak niet wat de rechtbank daarin verwacht. Er is geen toelichting voordat ze starten, geen cursus, en geen hulplijn die ze kunnen bellen. Ze komen dus bij ons terecht, maar wij kunnen ze inhoudelijk niet helpen. In het geval van bewindvoering is het de taak van de Rechtspraak om de persoon die onder bewind staat te beschermen. Tegelijkertijd hebben de particuliere bewindvoerders meer hulp en ondersteuning nodig.

Aan de ene kant zie ik een burger die de verantwoordelijkheid van bewindvoering onderschat. Aan de andere kant zie ik een overheid die overschat wat de burger begrijpt en wat die kan doen. De overheid heeft te hoge verwachtingen van de burger. De overheid verwacht een bepaalde basiskennis over hoe het recht werkt. Over waar je informatie vindt, hoe je een zaak start, wat je meeneemt naar een rechtbank. De overheid verwacht ook digitale vaardigheden die lang niet iedereen heeft. Maar iedereen moet mee kunnen doen. Digitaal én analoog.

Voor veel burgers is het een heftige ervaring om met de Rechtspraak te maken te krijgen. De Rechtspraak is een instituut, dus de correspondentie is per definitie intimiderend. In de communicatie houdt de Rechtspraak onvoldoende rekening met de belevingswereld van burgers. Ik spreek regelmatig mensen die de brieven niet begrijpen. De Rechtspraak hanteert een menselijke maat, maar die is niet altijd duidelijk in de communicatie."

Ondanks dit voordeel hebben bestuursorganen weinig oog voor deze functie van de bezwaarprocedure. Uit eerder onderzoek blijkt dat de meeste overheidsorganisaties de bezwaarprocedure formeel en juridisch te hebben ingericht.[244] Naar aanleiding van dit onderzoek heeft de overheid verschillende initiatieven gestart om de procedure informeler te maken, zoals het project Prettig contact met de overheid van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. Hoewel de informele aanpak inmiddels op papier bij veel overheidsorganisaties zijn intrede heeft gedaan, blijkt de praktijk weerbarstig.[245] Er zijn nog steeds organisaties die blijven terugvallen op hun formele, juridische procedures. Hierdoor missen zij kansen om geschillen in een vroeg stadium op te lossen.[246] Dit leidt ertoe dat meer burgers ontevreden zijn over beslissingen over hun bezwaren en bij de rechter tegen die beslissingen in beroep zullen gaan. Dit valt mogelijk te voorkomen als overheidsorganisaties de informele aanpak beter benutten.

De overheid gaat soms verder dan nodig, bijvoorbeeld door in hoger beroep te gaan terwijl het belang daarvan niet opweegt tegen de negatieve impact die dit heeft op de betreffende burger. De voornaamste beweegredenen voor bestuursorganen om in hoger beroep te gaan zijn het krijgen van meer juridische zekerheid via jurisprudentie, het afwenden van de negatieve gevolgen van de uitspraak, en de opvattingen over het gebruik van dit rechtsmiddel.[247] Bij dit laatste spelen de cultuur binnen een bestuursorgaan of persoonlijke overtuigingen van een ambtenaar een rol.[248] Soms procederen bestuursorganen ook door om bijvoorbeeld tijd te winnen of om (andere) politieke redenen.[249]

De kern van het probleem van onnodig doorprocederen is de wrijving tussen de leefwereld van de burger en de systeemwereld van de overheid. Het lukt de overheid onvoldoende om aan te sluiten bij de behoeften en problemen in de leefwereld van de burger.[250] Deze kloof ontstaat, houdt stand en groeit onder meer doordat de overheid:

- onvoldoende oog heeft voor het individuele belang van de burger;
- soms niet meer de bereidheid heeft om er in een geschil samen uit te komen;
- de burger niet vertrouwt, zoals de burger haar ook niet meer vertrouwt.

Om onnodig doorprocederen te voorkomen moet de overheid het belang van de burger een grotere rol laten spelen – zowel in haar optreden in de bezwaarfase als in haar beweegredenen om wel of niet door te procederen tot de hoogste rechter. De overheid heeft een (soms zeker gerechtvaardigde) behoefte aan rechtszekerheid of rechtsvorming. Maar ze kan die behoefte in veel gevallen ook op andere manieren vervullen dan door onnodig door te procederen; op manieren die minder schadelijk zijn voor burgers.

6.3.2 **Knelpunt 2:** te hoge drempels voor toegang tot rechtsbescherming

In het bestuursrecht wordt van oudsher de 'cultuur van de goede toegang' benadrukt: burgers moeten eenvoudig in bezwaar en beroep kunnen gaan tegen (vermeend) onrechtmatig overheidshandelen. En de overheid moet via algemene regels – voorspelbaar – handelen, waarbij ze die regels in elk individuele geval zorgvuldig moet toepassen.[251] Tijdens het onderzoek van de staatscommissie kwam echter naar voren dat er op dit moment (te) hoge drempels zijn voor de toegang tot rechtsbescherming.[252] Dit is een belangrijk knelpunt in het functioneren van die rechtsbescherming. In een gesprek met de Manifestgroep hoorde de staatscommissie dat die drempels niet alleen gelden voor burgers, maar ook voor een deel van de bedrijven: zzp'ers en kleine ondernemers.

Voor veel burgers zijn de drempels vooral financieel van aard. Als zij het al voor elkaar krijgen om rechtsbescherming te bekostigen, moeten zij zich daar veelal in vervelende bochten voor wringen. Zo komt het bij juridische geschillen rond echtscheidingen voor dat mensen welbewust kiezen voor een bijstandsuitkering, omdat ze dan rechtsbijstand gefinancierd krijgen voor dat geschil. Overigens garandeert ook die juridische hulp lang niet de toegang tot rechtsbescherming. Zo zei een deelnemer van het locatiegesprek in Utrecht: *"De gratis advocaten hebben te weinig tijd. En als je het opneemt tegen de staat, heeft die tonnen aan geld beschikbaar."*

Het is niet nodig om financiële drempels volledig weg te nemen. Die kunnen ook positief zijn, doordat ze bescherming bieden tegen lichtvaardig gebruik van de rechterlijke procedure. Zulk lichtvaardig gebruik verkleint de toegang van (andere) burgers tot het recht en overvraagt de rechtsprekende macht. De laatste jaren zijn de financiële drempels echter te hoog geworden.[253] Daardoor is eerstelijns rechtshulp door een advocaat onbetaalbaar geworden voor veel mensen met juridische problemen, terwijl zij deze problemen niet per definitie zelf kunnen oplossen en dus ondersteuning nodig hebben.[254]

[244] M. Wever, 'Bezwaarbehandeling door de overheid anno 2016', *NJB* 2016/44, p. 3239.
[245] A.G. Mein en A.T. Marseille, *Onderzoek: Informele aanpak bij bezwaar. Rapportage werkpakket 5: afsluitende rapportage*, Hogeschool van Amsterdam 2020, p.2.
[246] Zie ook het verslag de tweede internetconsultatie, de voorkeur gaat uit naar een oplossing die wordt gevonden in een vroeg stadium van het contact tussen burger en overheid (de openbare reacties en het consultatieverslag van de tweede internetconsultatie zijn te raadplegen via internetconsultatie.nl/staatscommissie_rechtsstaat).
[247] WODC 2023b, p. 7.
[248] WODC 2023b, p. 71.
[249] WODC 2023b, p.70.
[250] L.J.A. Damen, 'Is de burger triple A: alert, argwanend, assertief, of raakt hij lost in translation?' in L.J.A. Damen e.a., *Vertrouwen in de overheid*, Var-reeks 160, Den Haag: Boom juridisch 2018, p .90.
[251] J.E.M. Polak, *Burgerlijke rechter of bestuursrechter? (diss.)*, Deventer: Kluwer 1999, p. 7 en 132-137.
[252] WODC 2023a.
[253] Y.E. Schuurmans. 'Toegang tot het bestuursrecht'. *NTB* 2023/3, p. 140-146.
[254] Adviescommissie *Zelfredzaamheid Rechtshulp en Rechtsbijstand, Zelfredzaamheid in theorie en praktijk. Evaluatie Regeling adviestoevoeging zelfredzaamheid*, oktober 2023, p. 33, 39.

Deelnemers aan het locatiegesprek in Leidschendam-Voorburg spreken in deze context zelfs over klassenjustitie: *"Je moet heel diepe zakken hebben om je recht te halen." "Het is ontmoedigingsbeleid. Als je tegen de overheid moet procederen, dan zie je er wel vanaf." "Een rechtsbijstandsverzekering is niet genoeg." "Als je zelf procedeert met een pro-Deoadvocaat tegen iemand met geld en een commerciële advocaat, ben je kansloos."*

De bezuiniging op het stelsel van rechtsbijstand heeft diverse gevolgen gehad. Zo ziet de overheid de rechtszoekende nu als kostenpost. Daarnaast is er een tekort aan sociaal advocaten.[255] Verder is het toevoegingsbeleid van de Raad voor Rechtsbijstand steeds strikter in kinderopvangtoeslagzaken. Ook meldt de eerstelijnsfunctie van het Juridisch Loket zowel aanzienlijke drukte als een grote hoeveelheid aanvragen.[256] En bovendien zijn de griffierechten voor bepaalde groepen te hoog.[257]

Dat er problemen zijn in de organisatie van de rechtsbijstand in Nederland is overigens niet nieuw. Er is inmiddels een reeks rapporten beschikbaar waarin dit punt wordt gemaakt en die onvoldoende opvolging hebben gekregen. Bijlage C van het meest recente rapport van de parlementaire enquêtecommissie Fraudebeleid en Dienstverlening[258] vat de problematiek goed samen:

- Het stelsel van rechtshulp is zeer versnipperd, diensten verschillen per instantie en de dienstverlening door het Juridisch Loket is smal. Dit loket mag juridisch advies geven, maar geen belangen behartigen.
- De Raad voor Rechtsbijstand en de bestuursrechter gaan uit van een mensbeeld waarin centraal staat wat er redelijkerwijs van een rechtzoekende kan worden verwacht. Dit is een geobjectiveerde benadering, die los staat van de persoon om wie het gaat. Factoren die samenhangen met doenvermogen spelen geen rol.
- De inkomensgrens Wet op de rechtsbijstand (Wrb) brengt mensen in moeilijkheden. Eén van de problemen in het toeslagenschandaal was dat een deel van de gedupeerde ouders een middeninkomen genoot dat (net) uitsteeg boven de inkomensgrens uit de Wrb voor gefinancierde rechtsbijstand. Dit is ook buiten de toeslagenaffaire een veelvoorkomend probleem: deze mensen hebben zelf niet genoeg geld voor rechtsbijstand.
- Er is een tekort aan sociaal advocaten.[259] Dat is een probleem met meerdere oorzaken, waaronder een inadequate beloning voor hun prestaties. In de toeslagenaffaire kwamen nog twee oorzaken in beeld. Ten eerste bleken er niet veel sociaal advocaten die fiscale expertise hebben en daarbij zaken op toevoegingen doen. En ten tweede lopen sociaal advocaten financiële risico's in het systeem van High Trust (het systeem waarbij de Raad voor Rechtsbijstand direct toevoegt en later steekproefsgewijs controle verricht), in het bijzonder als zij rechtsbijstand verlenen in zogeheten uitgezonderde zaken.

Figuur 4

6.3.3 **Knelpunt 3:** de rechtspraak heeft moeite om belangrijke organisatorische opgaven te realiseren

De rechtsprekende macht is zwaarbelast, vergelijkbaar met de zorg en het onderwijs. De personele tekorten zijn groot, de bijbehorende werkdruk hoog. Lange doorlooptijden zijn frustrerend voor burgers en maatschappelijk kostbaar.

De staatscommissie heeft (in dit kader) met belangstelling kennisgenomen van het recente (april 2024) rapport 'Verkenning Werkdruk Rechtspraak en Openbaar Ministerie' van verkenner Jaap Winter. Dit rapport heeft als conclusie: *"Voor het aanpakken van de werkdruk binnen de Rechtspraak (...) bestaat geen silver bullet."* Wel stelt hij dat er op verschillende terreinen maatregelen mogelijk zijn die elk voor zich en in samenhang kunnen bijdragen aan vermindering en beheersing van de werkdruk.[260] Dit past bij de bevinding van de staatscommissie Demografische ontwikkelingen 2050 dat er voorlopig sprake blijft van tekorten op de arbeidsmarkt. En dat door deze tekorten de vraag naar andere werkwijzen – en naar een moderner HRM-beleid – indringender wordt.[261]

---

255 Panteia, *De arbeidsmarkt voor de Sociale Advocatuur*, augustus 2022, p. 34 en 77 e.v.
256 Juridisch Loket, 'Jaarverslag 2023', juridischloket.nl, p. 15.
257 Raad voor de rechtspraak, 'de Rechtspraak Jaarverslag 2018', rechtspraak.nl, p. 44 en WODC, *Geschilbeslechtingsdelta 2019. Over verloop en afloop van (potentieel) juridische problemen van burgers*. Cahier 2020-18.
258 Y.E. Schuurmans, *Rechtsbescherming tegen de overheid*, bijlage C het rapport van de parlementaire enquêtecommissie.
259 Figuur 4. Het aantal toevoegingen steeg sinds 2021 van 347.815 naar 371.7540 (2022) tot 395.151 in 2023. Een stijging van 14% in twee jaar. Het aantal advocaten in het stelsel van rechtsbijstand daalde van 7603 in 2014 naar 5971 in 2023. Zie hierover Raad voor de Rechtsbijstand, 'Jaarverslag 2022: Met ketenpartners stappen zetten', rvr.org, 27 maart 2023 en Raad voor de Rechtsbijstand, 'Jaarverslag 2023 | Rechtsbijstand, bewindvoerders, tolken en vertalers', rvr.org.
260 Winter 2023, p. 5.
261 Visitatiecommissie van de Rechtspraak 2023, p. 35.

Naast dit soort andere werkwijzen moet het besef (blijven) heersen dat het onmogelijk is voor de rechtsprekende macht om elk (maatschappelijk) probleem op te lossen. En dat ze minder problemen op haar bord krijgt als de wetgever en het overheidsbestuur de eigen verantwoordelijkheid daadwerkelijk en tijdig waarmaken. De rechtsprekende macht zou, via kundige rechters, vooral nodig moeten zijn om recht te spreken in (moeilijke) geschillen.

Er zijn verschillende mogelijkheden om met behoud van onafhankelijkheid en kwaliteit tot andere werkwijzen te komen. Van de organisatie van de rechtspraak vraagt dit slagkracht, onder andere op het gebied van logistieke en planningsvraagstukken, personeelsbeleid, digitalisering en alternatieve geschilbeslechting. Die conclusie kwam ook naar voren tijdens een rondetafelgesprek met experts dat de staatscommissie had georganiseerd.

Om de nodige verbetermaatregelen door te voeren, is volgens de staatscommissie leiderschap vereist. Van elke rechter mag slagvaardig optreden verwacht worden, maar in het bijzonder van gerechtsbesturen en de Raad voor de rechtspraak. Die slagkracht ontbreekt tot nog toe, mede door de versnipperde structuur van de organisatie van de rechtspraak en ondanks de stappen die zijn gezet om de slagkracht te versterken. Bij het ontwikkelen en doorvoeren van verbetermogelijkheden moet de rechtsprekende macht niet voorbijgaan aan de inzichten van niet-juristen. Het is bijvoorbeeld verstandig om nog meer te profiteren van de inzichten van bijvoorbeeld de Nationale ombudsman over de maatschappelijke positie van mensen in een kwetsbare positie die in aanraking komen met de rechtspraak.

Kansrijke initiatieven krijgen geen opvolging

De rechtsprekende macht is al lange tijd bezig met vernieuwingen, gericht op hogere effectiviteit, betere bereikbaarheid en een sterkere positie van de burger.[262] Ook ontplooit ze initiatieven om rechtsbescherming te verbeteren. Denk aan wijkrechtspraak, klare taal en mediation.[263]

Het lukt de rechtsprekende macht echter niet om succesvolle initiatieven over het hele land uit te rollen, terwijl schaalbaarheid het uitgangspunt van innovaties zou moeten zijn.[264] Daar zijn verschillende redenen voor, zoals de beperkte financiering van deze initiatieven, het gebrek aan *evidence-based* werken, het te lage organiserend vermogen van de rechtsprekende macht en haar te kleine besluitkracht.[265]

De moeilijkheid om succesvolle initiatieven breder te implementeren is inherent aan de opbouw van de rechterlijke organisatie en de eigen verantwoordelijkheid van de rechters die op een zaak zitten. Soms vloeit dit voort uit een oneigenlijk beroep op de rechterlijke onafhankelijkheid; oneigenlijk, omdat (in deze gevallen) mensen in de rechterlijke organisatie hiermee een schild opwerpen tegen professionalisering, afstemming en niet-vrijblijvend (landelijk) overleg.

De rechterlijke organisatie is versnipperd en mist de slagkracht om ICT- en HRM-opgaven te realiseren

De rechtsprekende macht staat op een hoog niveau in ons land. Toch heeft de rechtsprekende macht moeten erkennen dat ze in het toeslagenschandaal grote fouten heeft gemaakt – zelfs al gingen er ook dingen goed, getuige de inzet en afwijkende jurisprudentie van de rechtbanken Rotterdam en Den Haag.[266] Ze heeft een stevig intern reflectieproces op touw gezet dat zijn vruchten heeft afgeworpen en naar meer smaakt.

Uit dat reflectieproces kwam een breed zorgpunt naar voren, een organisatorische situatie waarvan de burger indirect nadelen ondervindt. Die luidt dat er niet één rechterlijke organisatie is, maar een veelvormig geheel van relatief autonoom opererende gerechten. Zo'n versnipperde structuur laat zich niet makkelijk ontwikkelen, goede intenties of niet, en past zich daardoor maar traag aan nieuwe ontwikkelingen aan.

Binnen de rechtsprekende macht is er veel kritiek op de – als bureaucratisch, niet representatief en minder besluitvaardig ervaren – Raad voor de rechtspraak, de gerechtsbesturen, de informele maar te vrijblijvende (vak)overleggen, de productiegerichte aansturing en ook de werkdruk, al is die werkdruk niet overal even hoog.[267] Deze kritiek heeft negatieve gevolgen op een werkomgeving waarin rechters en medewerkers juist op een positieve wijze recht willen doen. Stevige digitalisering is nog niet op gang gekomen; in dat opzicht loopt de rechtsprekende macht achter bij het openbaar bestuur. Een onverantwoord terughoudend gebruik van digitalisering kan de werkdruk onnodig hoog houden. Er ligt een belangrijke rol voor de gerechtsbesturen en de Raad voor de rechtspraak om de schouders te zetten onder het verder oplossen van deze vraagstukken.

[262] Visitatiecommissie van de Rechtspraak 2023, p. 29 e.v.
[263] Vgl. Margreet Ahsmann, De januskop van de civiel rechter en de verhouding tot rechter-bemiddelaar, *NJB* 2024/872.
[264] Brief van HiiL aan de Staatscommissie rechtsstaat, p. 17.
[265] OESO, *Recommendation of the Council on Access to Justice and People-Centred Justice Systems*, OECD/LEGAL/0498, recommendation 3 en 5; Visitatiecommissie van de Rechtspraak 2023, p. 30-31.
[266] Werkgroep reflectie toeslagenaffaire rechtbanken 2021. p. 44 en 55 e.v.
[267] Vgl. ook Bovend'Eert 2022, p.391-410.

De beweerde overheidsvriendelijke houding binnen de rechtspraak
De staatscommissie heeft in haar onderzoek niets gezien van een cultuur binnen de rechtsprekende macht waarin de rechtsstatelijkheid niet hoog in het vaandel staat. Wel leven er zorgen over de cultuur binnen delen van de rechtsprekende macht: er zou sprake zijn van een overheidsvriendelijke houding binnen de bestuursrechtspraak. Hierbij is van maatschappelijk belang dat de (bestuurs)rechtspraak voor veel burgers een weinig bekend fenomeen is en dat een beeld dat eenmaal is ontstaan, zich niet gemakkelijk laat corrigeren door feiten die anders uitwijzen. In een samenleving waarin media een grote rol spelen, mag de bestuursrechter bewust wat meer laten zien hoe hij zijn werk doet en nog meer rekening houden met de (kwetsbare) positie van de burger – zowel tijdens zittingen als in zijn uitspraken.

6.4 Voorstellen om de rechtsbescherming te verbeteren

Op basis van bovenstaande knelpunten komt de staatscommissie in deze paragraaf tot concrete voorstellen om de belofte van de rechtsstaat te kunnen realiseren, in het bijzonder met betrekking tot de beschermende kant van de rechtsstaat. Deze voorstellen zijn gericht op het centraal stellen van het burgerperspectief, het verlagen van de drempels voor rechtsbescherming en het verbeteren van de organisatie van de rechtspraak.

Verbeter de rechtsbescherming

8 Investeer fors in de verbetering van de rechtsbescherming voor burgers in een kwetsbare positie.

- Investeer fors in de verbetering van de rechtsbescherming voor burgers in een kwetsbare positie.
- Werk en innoveer meer op basis van wetenschappelijke basis hoe de rechtspraak meer mensgericht kan worden.

9 Richt de bestuurlijke besluitvorming en de procedure voor bezwaarschriften zo in dat burgers ervaren dat zij gehoord en gezien worden.

10 Toets als bestuursrechter ook aan rechtsbeginselen.

Parlement | Regering | Overheidsorganisaties met burgercontact | Rechtspraak

Figuur 5

6.4.1 **Voorstel 8:** investeer fors in de verbetering van de rechtsbescherming.

8A Investeer fors in de verbetering van de rechtsbescherming voor burgers in een kwetsbare positie.

1. Herstel de sociale advocatuur: zet een wervingsprogramma op en pas het vergoedingensysteem (puntensysteem) aan door een verhoging met 25%.
2. Stel de eerstelijns rechtshulp, zoals het Juridisch Loket en sociale raadslieden, in staat om burgers zoveel mogelijk in de eerste lijn te helpen, zodat doorverwijzing niet nodig is. Versterk daarvoor de kwaliteit (via de Nederlandse Orde van Advocaten) en informatievoorziening. Geef via een subsidieregeling ondersteuning aan rechtswinkels en andere vormen van kleinschalige informele rechtshulp.
3. Zet het griffierecht niet in voor budgettaire redenen en verlaag het griffierecht voor natuurlijke personen en onvermogenden.
4. Voorkom doorprocederen ten koste van de burger. Introduceer hiervoor in het bestuursrecht een instrument dat vergelijkbaar is met cassatie in het belang der wet. Open daarnaast de mogelijkheid om prejudiciële vragen te stellen aan de hoogste rechter in het bestuursrecht.

Toelichting

In de vorige paragraaf heeft de staatscommissie gewezen op de tekorten in het stelsel van rechtshulp. Door deze grove tekorten wordt de toegang tot het recht ernstig belemmerd. De regering heeft te lang geen aandacht gehad voor mens en rechtshulp. Een stevige inhaalslag is nodig om te voldoen aan het rechtsstatelijk niveau dat de Grondwet vereist. De staatscommissie adviseert investeringen op verschillende terreinen.

Het is om te beginnen van groot belang om de achterstanden in de vergoeding van de sociale advocatuur op korte termijn weg te werken. Een fatsoenlijke beloning maakt het vak namelijk aantrekkelijk voor nieuwe toetreders. Die zijn nodig: er zijn nu al te weinig sociaal advocaten en dit aantal is mede door de vergrijzing aan het afnemen. Naast een fatsoenlijke beloning zijn er ook investeringen nodig in de kwaliteit van de sociale advocatuur. Die investeringen kan de regering doen in samenwerking met de Nederlandse Orde van Advocaten.

De staatscommissie adviseert verder om de rechtshulp te versterken. Deze investeringen moeten er onder andere toe leiden dat het Juridisch Loket niet alleen maar als doorverwijsloket fungeert, maar echt burgers kan helpen met hun vraag of probleem. Medewerkers van het Juridisch Loket hebben als taak om direct antwoord te geven op eenvoudige juridische vragen van minder draagkrachtige burgers. Dit doen ze op twee manieren. Ten eerste door advies en informatie te geven, gericht op het oplossen van het probleem van de burger. Ten tweede door de burger door te verwijzen naar een juridische hulpverlener, zoals een advocaat of mediator, of naar een niet-juridische instantie, als de vraag of het probleem niet juridisch van aard blijkt. Dankzij de juiste investeringen moeten medewerkers van het Juridisch Loket in staat zijn om bevredigend te reageren op de meeste vragen, zodat doorverwijzing dan niet nodig is.

Verder is het noodzakelijk om het vak van sociaal raadslieden opnieuw aantrekkelijk te maken en in de kwaliteit ervan te investeren. Voor de versterking van de eerstelijns rechtshulp adviseert de staatscommissie daarnaast om via een subsidieregeling ondersteuning te geven aan rechtswinkels en andere vormen van kleinschalige informele rechtshulp. Daarmee wordt de infrastructuur en de samenwerking in het land versterkt.[268] Het gaat hier om een variëteit aan laagdrempelige voorzieningen die niet vanuit de overheid maar vanuit de samenleving zijn ontwikkeld. Het is cruciaal voor de verbinding met de burger om deze voorzieningen ruggensteun te geven.

Als er financiële tekorten zijn, dan heeft het ministerie van Justitie en Veiligheid de neiging om griffierechten te verhogen. Het onderdrukt die neiging vaak, maar niet altijd. De staatscommissie adviseert om de neiging voortaan altijd te onderdrukken; om de griffierechten niet meer in te zetten voor budgettaire doeleinden.

Daarnaast is het voor de verbetering van de rechtsbescherming nodig om een behoorlijke correctie aan te brengen op de hoogte van de nu geldende griffierechten. De staatscommissie adviseert om griffierechten gericht te verlagen.[269] Het gaat bij natuurlijke personen en onvermogenden dan om de volgende voorstellen:

- Verlaag het griffierecht in kantonzaken over bedragen tot € 5000,- naar € 50,- (nu varieert het van € 87,- tot € 248,-).
- Verlaag het griffierecht in kantonzaken over bedragen vanaf € 5000,- naar € 200,- (nu is het € 708,-).
- Stel het griffierecht voor onvermogenden vast op € 50,- (nu is dit € 87,-).
- Verlaag het griffierecht in andere bestuursrechtelijke zaken dan zaken over sociale zekerheid, huurtoeslag en rechtsbijstand naar € 100,- (nu is het € 187,-).

[268] Zie hierover ook Dijkman-Atria, Doornbos & Voorthuizen 2023.

[269] Zie ook Brief van de Staatscommissie rechtsstaat aan informateur Ronald Plasterk, 'Tussenconclusie: investeer in de rechtsstaat', van 19 december 2023 (deze brief is opgenomen in bijlage 2 bij dit rapport).

- Benut (als rechter) en onderzoek (als regering) de mogelijkheden om te voorkomen dat burgers in civiele procedures tegen rechtspersonen onevenredig hoge proceskosten moeten maken (waarin de griffierechten van de andere partij zijn inbegrepen) als zij in zo'n procedure in het ongelijk worden gesteld.

De Algemene wet bestuursrecht (Awb) is sinds 1994 op tal van plekken uitgebreid en verfijnd, maar nog altijd aan modernisering toe. In het bestuursrecht staan de besluiten van de overheid centraal, niet de burger. Dat is een obstakel voor het ideaal van *people-centered purpose and culture.* Het wetsvoorstel versterking waarborgfunctie Awb toont dat er oog is voor dit obstakel, maar biedt geen volledige oplossing.[270] Het leidt ook af van wat écht nodig is binnen de overheid. Het doel van het wetsvoorstel is om de dienstverlening van de overheid te verbeteren, het maatwerk en de menselijke maat in de Awb te versterken en laagdrempelige geschilbeslechting te bevorderen. De staatscommissie onderschrijft dit doel van harte, maar betwijfelt dus of dit wetsvoorstel die doelstelling kan halen. De overheid heeft hiermee gekozen voor een beperkte oplossing. Zij heeft nieuwe regels voorgesteld, in plaats van de in eerste instantie duurdere maar structureel effectievere aanpak: het verbeteren van de overheidsorganisatie en bijbehorende bestuurscultuur die nog onvoldoende gekenmerkt wordt door rechtsstatelijkheid.

De staatscommissie is van oordeel dat er naast het verbeteren van de overheidsorganisatie- en cultuur, een veel verdergaande verbetering nodig is van de Awb en het stelsel van bestuursrechtelijke rechtsbescherming. Die verbetering moet de lijn volgen van 'Verbreding van bestuursrechtspraak', het rapport van de Vereniging voor bestuursrecht.[271] Dit vergt de inzet van flinke wetgevingscapaciteit. De rechtsbetrekking tussen burger en bestuur dient hierbij centraal te staan. Dat opent de weg naar een effectiever en oplossingsgerichter bestuursrecht.

Juridische zekerheid is voor de overheid een belangrijke beweegreden om door te procederen. De keus om dit te doen gaat nu nog te vaak ten koste van de burger die partij is in het geschil en die níét gebaat is bij verder doorprocederen. Een nieuw te ontwikkelen instrument in het bestuursrecht kan in deze gevallen uitkomst bieden. In het civiel recht, strafrecht, belastingrecht en een aantal specifieke wetten bestaat zo'n instrument al. Daar heet het 'cassatie in het belang der wet'. Cassatie in het belang der wet is iets anders dan reguliere cassatie. Als een partij in een civiele, straf- of belastingzaak 'in reguliere cassatie gaat', dan tekent hij bij het hoogste rechtsprekende orgaan beroep aan tegen een uitspraak van een lagere rechter over dat geschil. De cassatie is dan dus in het belang van die partij.

Bij 'cassatie in het belang der wet' is het de *procureur-generaal* die aanklopt bij de Hoge Raad. Hij kan dit alleen doen als de lagere rechter in zijn uitspraak over een rechtspunt heeft beslist waarover de Hoge Raad zich nog niet heeft uitgelaten. Dat rechtspunt moet bovendien van belang zijn voor de rechtspraak, bijvoorbeeld omdat rechtbanken of gerechtshoven er verschillende uitspraken over hebben gedaan. De Hoge Raad kan dan de verwarring terugdringen. De rechtszekerheid en de rechtsontwikkeling zijn gebaat bij de duidelijkheid die de Hoge Raad dankzij cassatie in het belang der wet kan geven. Voor de partijen heeft dit oordeel van de Hoge Raad overigens geen gevolgen: het kan de uitspraak van de lagere rechter bijvoorbeeld niet terugdraaien.

Een in de wet aan te wijzen instantie zou de mogelijkheid moeten krijgen om de hoogste bestuursrechters om een oordeel te vragen over uitspraken van de rechtbanken. Daarmee kan worden voortgebouwd op de ervaringen met de advocaat-generaal in het bestuursrecht. Het moet dan gaan om uitspraken waar die hoogste bestuursrechters het mogelijk niet mee eens zijn. Naar aanleiding van een cassatie in het belang der wet kunnen zij hun standpunt duidelijk maken over de rechtspunten in een bepaalde uitspraak. Die duidelijkheid is precies waar overheden vaak op uit zijn bij het doorprocederen. Als zij deze dankzij cassatie in het belang der wet kunnen krijgen, zullen zij dus minder (vaak) geneigd zijn om door te procederen.

Naast cassatie in het belang der wet, zou er binnen het bestuursrecht ook de mogelijkheid moeten komen voor rechtbanken om prejudiciële vragen te stellen aan de hoogste bestuursrechters. Prejudicieel wil hier zeggen dat een lagere rechter deze rechtsvragen stelt voordat hij zelf beslist over een zaak. Van de hoogste rechter wordt dan een antwoord – een oordeel – verwacht. De lagere rechter neemt dit antwoord vervolgens mee in zijn eigen oordeel in de zaak.

Het civielrecht, strafrecht en belastingrecht kennen al de mogelijkheid om prejudiciële vragen te stellen.[272] Voorwaarde is daar dat de vragen van belang zijn voor (kort gezegd) veelvoorkomende en/of maatschappelijk belangrijke zaken. Het grote voordeel van de mogelijkheid tot prejudiciële vragen is dat er sneller duidelijkheid is over een kwestie; dat de hoogste rechters niet pas hun oordeel geven nadat alle rechtsmiddelen zijn benut. Dit zal naar verwachting ook in het bestuursrecht leiden tot minder doorprocederen en voorkomen dat zij in lange procedures verzeild raken.

[270] B. Marseille e.a., Kleine gids voor het wetsvoorstel Versterking waarborgfunctie Awb, NJB 2023/819 B. Marseille e.a., 'Kleine gids voor het wetsvoorstel Versterking waarborgfunctie Awb', *NJB* 2024/867.
[271] B.J. Schueler e.a., *Verbreding van bestuursrechtspraak, Noodzaak en consequenties van een groeimodel voor bestuursrechtelijke rechtsbescherming*, Boom: Den Haag 2023.
[272] Artikel 81a van de Wet op de rechterlijke organisatie.

De staatscommissie is zich ervan bewust dat er ook een discussie is over de organisatie van de hoogste bestuursrechtspraak: moet die organisatie niet op de schop? Er bestaan immers vier hoogste bestuursrechters naast elkaar, met bijzondere compenserende constructies als kruisbenoemingen en een informeel, buitenwettelijk rechtseenheidsoverleg. Dit gegeven mag historisch verklaarbaar zijn en op dit moment bevredigend werken, maar de vraag rijst inderdaad of het wel een constitutioneel houdbare, toekomstbestendige constellatie is.

De staatscommissie betwijfelt echter of de rechtsbescherming van de burger op de korte termijn gebaat is bij een ingrijpende reorganisatie van de hoogste bestuursrechtspraak. De discussie over de noodzaak van zo'n reorganisatie kan bovendien de aandacht afleiden van maatregelen waaraan burgers op korte termijn veel méér hebben, zoals de financiering van rechtsbijstand en het terugdringen van achterstanden in de rechtspraak.

Voor nu beveelt de staatscommissie aan om wetenschappelijk onderzoek te verrichten naar de noodzaak van een reorganisatie. Zoals ze ook adviseert om het bestaande beeld te onderzoeken dat de bestuursrechter, met name de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State, te 'overheidsvriendelijk' zou zijn in vergelijking met andere rechters. Over beide onderwerpen valt dan in de toekomst op basis van wetenschappelijke inzichten een rechtsstatelijk beredeneerd besluit te nemen.

8B Werk en innoveer meer op basis van wetenschappelijke basis hoe de rechtspraak meer mensgericht kan worden.

1. Reflecteer periodiek en op organisatieniveau op hoe uitspraken uitwerken voor de burger, zoals de bestuursrechter heeft gedaan naar aanleiding van het toeslagenschandaal.
2. Laat onderzoeken hoe uitspraken over bepaalde wetscomplexen uitwerken.

Toelichting

Om de rechtspraak meer mensgericht te maken, acht de staatscommissie van cruciaal belang om structureel te investeren in wetenschappelijk onderzoek naar 'wat in de praktijk werkt'. Zonder dit inzicht is het realiseren van mensgerichte rechtspraak en het meetbaar maken van kwaliteitsverbetering onmogelijk. Die kennis valt bijvoorbeeld te verkrijgen via burgerbelevingsonderzoeken en spiegelbijeenkomsten. Of bij de Nationale ombudsman: die kan signalen delen over hoe uitspraken in de praktijk uitwerken voor burgers. Het Planbureau voor de rechtsstaat (een voorstel van de staatscommissie, zie § 4.3) kan daarbij als ontwikkelcentrum fungeren: een plek om innovatieve projecten op een wetenschappelijke manier te testen.

Verder is er meer empirisch onderzoek nodig naar de uitwerking van rechterlijke uitspraken op bepaalde wet- en regelgeving. En naar de (cruciale!) naleving van wetgeving door het overheidsbestuur. Bovendien kan er onderzoek komen naar alternatieven voor de rechtsgang; andere grondwettelijk acceptabele manieren waarop burgers kunnen krijgen waar zij recht op hebben.

Voor vrijwel alle zaken kan AI een belangrijke ondersteunende rol vervullen bij het bevorderen van kwaliteit en efficiëntie. In 'Mulderzaken' (lichte verkeersovertredingen)[273] leidde het gebruik van een AI-tool voor onderzoek bijvoorbeeld een tijdsbesparing op van ongeveer 15%. AI-tools zijn in te zetten om dossiers samen te vatten, snel informatie te vinden en rechters te ondersteunen in hun werkzaamheden. Ook kunnen ze in de rechterlijke oordeelsvorming een (aanvullende) rol spelen.

Technologie, inclusief AI, is een belangrijk hulpmiddel in de toolbox van innovatie en onderzoek die een rol moet spelen in beleid.[274] Voorwaarde bij het gebruik van technologie is wel altijd dat er voldoende transparantie, uitlegbaarheid en controleerbaarheid is van dat gebruik.[275]

Hoe de kennis van 'wat in de praktijk' werkt het best te vergaren valt, vergt onderzoek en nadere doordenking. Dit is een gedeelde taak van wetgever, rechtspraak en samenleving.

6.4.2 **Voorstel 9:** richt de bestuurlijke besluitvorming en de procedure voor bezwaarschriften zo in dat burgers ervaren dat zij gehoord en gezien worden.

9 Richt de bestuurlijke besluitvorming en de procedure voor bezwaarschriften zo in dat burgers ervaren dat zij gehoord en gezien worden.

[273] Volgens het Jaarverslag van de Raad voor de rechtspraak 2020, p.39, gaat het om bijna 35.000 zaken.
[274] Rathenau Instituut, *Grip op algoritmische besluitvorming bij de overheid: Rol van de Eerste Kamer*, Den Haag, maart 2021.
[275] Brief Bits of Freedom aan de Staatscommissie rechtsstaat.
[276] Zie hiervoor ook Nationale ombudsman, *Behoorlijkheidswijzer*, juni 2019.

1. Informeer de burger transparant over zijn mogelijkheden bij een aanvraag bij een overheidsorganisatie.
2. Houd financieringsmethoden tegen het licht die enkel de afhandeling van aantallen klachten en bezwaren centraal stellen, maar betere motivering van besluiten en preventie niet belonen.
3. Meer contact = minder conflict. Sluit aan bij *good practices* voor laagdrempelige, vroegtijdige en rechtvaardige geschiloplossing.
4. Gebruik de bezwaarfase waar die voor bedoeld is: conflictoplossing, hoor- en wederhoor en serieuze heroverweging van het voorgenomen besluit.

Toelichting

Openheid en duidelijkheid richting de burger zijn belangrijke kernwaarden van behoorlijk overheidsoptreden. De overheid dient open en voorspelbaar te handelen, zodat het voor de burger duidelijk is waarom zij bepaalde dingen doet. Dit betekent dat de overheid ervoor zorgt dat burgers inzicht kunnen hebben in de procedures die lopen vanaf het moment van hun aanvraag, hoe die procedures tot beslissingen leiden en het verdere hoe en waarom ervan. De overheid dient dit gevraagd en ongevraagd te doen. Zij zorgt dat burgers haar handelingen kunnen toetsen.[276]

De overheid moet vanaf het eerste contact met de burger duidelijk maken dat ze zijn rechten respecteert – ook en misschien wel juist in de gevallen waarin hij niet krijgt wat hij verlangt. Wie de burger niet ziet staan, kan hem of haar niet horen en geen recht doen. Luisteren (als overheid) en gehoord worden (als burger) zijn beide essentieel in de rechtsbescherming. Dit geldt vanaf het eerste contact van de burger met de overheid. En zeker ook als deze een beslissing neemt die de burger raakt of een bezwaar van hem behandelt. Zij moet voorkomen dat hij door haar in de knel komt. Als dit toch gebeurt, is het in het uiterste geval aan de rechter om hem daartegen te beschermen.

In de rechtsrelatie tussen burger en bestuur dient de burger centraal te staan, zodat er sprake kan zijn van effectief en oplossingsgerichter overheidsoptreden. Elke overheidsorganisatie moet als uitganspunt hebben om bezwaar en beroep mensgericht en snel af te handelen – met oog voor de burger. In de bezwaarfase gaat het er dan bijvoorbeeld om dat de overheid een genomen besluit volledig heroverweegt. En dat zij luistert naar de burger. Hier is geen wetswijziging voor nodig.

Oog hebben voor de burger veronderstelt ook dat burgers hun belangen en standpunten kunnen inbrengen en dat zij gehoord worden. Dit is eveneens van belang in de rechtspraak. De rechter dient nog meer oog te hebben voor de informatie- en kennisvoorsprong van de overheid ten opzichte van de burger. Bijvoorbeeld door strikter te onderzoeken of een bestuursorgaan wel alle stukken overlegd heeft die op de zaak betrekking hebben. De rechter moet zorgen dat de burger niet op voorhand met 1-0 achterstaat in een juridische procedure met zo'n bestuursorgaan.

Als burgers klachten en bezwaren indienen of in beroep gaan, biedt dat overheidsorganisaties de kans om de eigen taakuitoefening kritisch tegen het licht te houden. Het is van belang om de behandeling van dit soort zaken niet geïsoleerd door een afzonderlijke (juridische) afdeling te laten verrichten, maar er ook medewerkers uit het primaire proces bij te betrekken. Door die bredere aanpak zijn er betere lessen te trekken uit klachten, bezwaren en beroepen. Daardoor valt te voorkomen dat burgers in de toekomst sneller dan nodig een klachten- of bezwaarprocedure starten of in beroep gaan.

Wat de behandeling van beroepen betreft, speelt nog een ander punt. Dit draait om het model van financiering, waarin gerechten per afgedane zaak betaald krijgen. De staatscommissie ziet dat dit model een prikkel bevat om geschillen binnen de rechtbank te houden; dat het niet bijdraagt aan een cultuur waarin breed initiatieven van de grond komen om geschillen juist buiten de rechtbanken op te lossen. Ook de Visitatiecommissie, die elke vier jaar de kwaliteitszorg in de rechtspraak onderzoekt, wijst op dit punt.[277]

De staatscommissie denkt dat er veel meer (eenvoudige) zaken buiten de rechtbank af te handelen zijn – al dan niet door innovatieve oplossingen. En dat hier meer ruimte voor komt door de productieprikkel uit het financieringsmodel te halen en oplossingen aan te reiken die zich buiten de rechtbank bevinden. Dankzij dit effect kunnen rechters zich vervolgens richten op zaken waar ze echt nodig zijn. De staatscommissie raadt daarom aan om het financieringsmodel te veranderen, de productieprikkel te verwijderen en in de hele rechtspraak kennis te verspreiden over succesvolle projecten buiten de rechtbank die burgers echt helpen.

De staatscommissie raadt de rechtsprekende macht aan om aandacht te hebben voor de mogelijkheid van andere werkwijzen. Er zijn namelijk veelbelovende en uiteenlopende alternatieven, waarbij onafhankelijkheid en kwaliteit niet in het geding komen. Het is belangrijk dat de financieringswijze van de rechtspraak het zorgvuldige vernieuwen van werkwijzen niet in de weg staat. Op die manier kan het bijvoorbeeld mogelijk worden dat rechters zaken sneller een eerste beoordeling kunnen geven, makkelijker de regie kunnen nemen over de procedure, de kern van het geschil beter kunnen vinden en doorlooptijden kunnen terugdringen. Dat is te verkiezen boven langdurige processen: die zijn vaak onbevredigend, ook voor de partij die in het gelijk gesteld wordt.

Voor een responsievere rechtsstaat acht de staatscommissie het nodig dat alle bezwaarbehandelaars (nog) meer investeren in de ontwikkeling van competenties als luisterend en conflictoplossend vermogen. De bezwaarprocedure, die voorafgaat aan een beroep bij de rechter, is anders dan oorspronkelijk beoogd verregaand gejuridiseerd. Het is belangrijk om deze tendens om te buigen en terug te draaien door binnen organisaties een andere aanpak van bezwaarschriften te

[277] Visitatiecommissie van de Rechtspraak 2023, p. 31.

implementeren. Het gaat hierbij om een werkwijze met een informele en oplossingsgerichte insteek, waarbij de burger centraal staat. In deze aanpak is er meer ruimte voor begrip, voor het luisteren naar de burger en voor oplossingsgerichtheid.

Organisaties kunnen zich hiervoor laten inspireren door *good practices*, bijvoorbeeld degene in de rapportage 'Good Practices voor laagdrempelige, vroegtijdige en rechtvaardige geschiloplossing'. Daarin staan de ervaringen en uitkomsten opgetekend van een aantal pilots die onder andere betrekking hadden op de bezwaarfase bij gemeenten. Deze pilots waren gericht op het verbeteren van het contact met rechtshulpverleners.[278]

6.4.3 **Voorstel 10:** toets als bestuursrechter ook aan rechtsbeginselen.

10 Toets als bestuursrechter ook aan rechtsbeginselen.

Toelichting

Het is de taak van de rechter om burgers rechtsbescherming te bieden. Zijn toetsingskader is het (geschreven en ongeschreven) recht. Uitgangspunt zijn daarbij de in de wet neergelegde normen. Maar daar kan het niet bij blijven. De rechter is niet enkel een toepasser van de wet die de wetshistorie interpreteert. Hij verdisconteert in zijn werkzaamheden het ongeschreven recht en het kader waarbinnen de wet is tot stand gekomen. Denk aan geldende internationaalrechtelijke normen en in toenemende mate ook rechtsbeginselen die zijn gecodificeerd of erkenning vinden in jurisprudentie.

De bestuursrechter moet de – door jurisprudentie ingekaderde – rechtmatigheidstoets dus verbreden. Hij dient een bredere toetsing aan het recht te hanteren, met inbegrip van een toetsing aan rechtsbeginselen. De staatscommissie roept de rechtsprekende macht op om daar actief invulling aan te geven. Hier is des te meer reden voor nu er een ontwikkeling in gang is gezet waarin meer aandacht is voor constitutionele toetsing, zowel bij de Tweede Kamer[279] als bij de regering.[280]

6.5 Conclusie

Een goed functionerende rechtsbescherming leidt ertoe dat burgers gebruik kunnen maken van de rechten die volgen uit de belofte van de rechtsstaat: door en tegen de overheid beschermd zijn, invloed hebben op haar macht en waar nodig ondersteuning van haar krijgen. Daarmee is de rechtsbescherming cruciaal voor het waarmaken van de belofte van de rechtsstaat. Het belang van de rechtsbescherming is bovendien toegenomen doordat de rechtsstaat te vaak onvoldoende leidend is in het handelen van de overheid (hoofdstuk 4) en doordat beleid, wetten en uitvoeringspraktijk ingewikkeld zijn (hoofdstuk 5).

Doordat het burgerperspectief onvoldoende centraal staat, de rechtsbescherming hoge toegangsdrempels kent en de rechtspraak moeite heeft een aantal belangrijke organisatorische opgaven te realiseren, is het functioneren van de rechtsbescherming aangetast. Deze verwaarlozing van de rechtsbescherming leidt ertoe dat burgers een extra stap moeten zetten om hun rechten uit te oefenen. Dit veronderstelt dat burgers goed voor zichzelf kunnen opkomen. Het grootste deel van de burgers slaagt hierin, maar er is een groep die – door uiteenlopende oorzaken – de kennis, energie of middelen mist om voor zichzelf op te komen. Zij komen in de knel en het is juist deze groep die daarom de rechtsbescherming nodig heeft.

De verwaarlozing van de rechtsstaat heeft in sommige situaties dusdanig ernstige vormen aangenomen dat de staatscommissie vaststelt dat de overheid de belofte van de rechtsstaat heeft geschonden. Dat is heel zichtbaar geworden bij het toeslagenschandaal, waar de overheid burgers heeft tegengewerkt en onrechtmatig heeft gehandeld.

Op basis van deze knelpunten is de staatscommissie tot voorstellen gekomen om de rechtsbescherming te versterken. Deze versterking moet beginnen met een forse investering in de toegang tot de rechtsbescherming voor burgers in een kwetsbare positie. Daarnaast heeft de staatscommissie in dit hoofdstuk voorstellen gedaan om de besluitvorming en de bezwaarfase te verbeteren – en om de bestuursrechter meer op basis van beginselen te laten toetsen. Bovendien heeft de staatscommissie voorstellen gedaan om de rechtspraak beter te laten werken.

---

[278] B. Marseille e.a., *Good Practices voor laagdrempelige, vroegtijdige en rechtvaardige geschiloplossing*, 2023.

[279] *Kamerstukken II* 2022/23, 36344, nr. 1 (Initiatiefnota van het lid Omtzigt over tien voorstellen ter verbetering van de constitutionele toetsing).

[280] *Kamerstukken II* 2023/24, 36344, nr. 3 (Kabinetsreactie op het initiatiefnota van het lid Omtzigt over tien voorstellen ter verbetering van de constitutionele toetsing).

7. Dialoog tussen de staatsmachten op basis van een rechtsstaatagenda

7.1 Inleiding

In de hoofdstukken 4, 5 en 6 staan voorstellen om de rechtsstaat meer leidend te maken binnen de overheid, beleid, wetten en uitvoeringspraktijk te vereenvoudigen en de rechtsbescherming te verbeteren. Doel van deze voorstellen is de belofte van de rechtsstaat te realiseren: een samenleving waarin burgers door en tegen de overheid beschermd zijn, invloed hebben op haar macht en waar nodig ondersteuning van haar krijgen.

Een constante binnen de voorstellen is dat deze een appèl doen op de staatsmachten: niet alleen individueel maar ook gezamenlijk. Dit veronderstelt dat de staatsmachten – ieder vanuit hun eigen constitutionele verantwoordelijkheid – overleg voeren over de eigen en de gezamenlijke rol in het waarmaken van de belofte van de rechtsstaat. Met dat overleg moet er tussen de staatsmachten een wisselwerking ontstaan waarin zij informatie over de werking van de rechtsstaat uitwisselen en opvolgen. Dit moet eraan bijdragen dat een tweede toeslagenschandaal voorkomen wordt, doordat signalen uit de uitvoering en de rechtspraak over burgers in de knel eerder leiden tot actie van alle staatsmachten.

Om twee redenen komt deze wisselwerking nu nog onvoldoende van de grond. In de eerste plaats zijn er onvoldoende structuren, mensen en (ICT-)middelen beschikbaar om de uitwisseling van informatie soepel te laten verlopen. Er is vaak geen beleid dat aangeeft welke (rechtsstatelijk relevante) signalen zo belangrijk zijn dat ze gedeeld moeten worden. Dit leidt ertoe dat medewerkers, als ze signalen opvangen, vaak niet weten of op basis hiervan actie moet worden ondernomen – binnen of buiten de eigen organisatie. Dit verhoogt de drempel om signalen te delen. Temeer omdat het uitwisselen van signalen vrijwel nooit de primaire taak van de melder is.

Daarnaast zijn er op dit moment geen vaste overlegstructuren tussen de staatsmachten. Dit leidt ertoe dat de staatsmachten niet regelmatig reflecteren op de onderlinge wisselwerking. Weliswaar zijn er vooral na het toeslagenschandaal belangrijke initiatieven ontplooid, zoals bijvoorbeeld de rechtsstaatgesprekken van de Raad van State, de recente reflectieve rechtsstaatdialoog op initiatief van de Hoge Raad en de reguliere contacten tussen de Hoge Raad en de wetgever. Dit zijn waardevolle initiatieven die om een breed vervolg vragen – niet alleen op nationaal maar ook op decentraal niveau. Echter, deze bestaande initiatieven zijn meestal gericht op een deel van de wisselwerking (alleen uitvoering en wetgeving, of alleen rechtspraak en wetgeving[281]) en nog niet op de wisselwerking tussen de drie staatsmachten als geheel.[282] Daarnaast zijn de initiatieven, hoe belangrijk ook, min of meer vrijblijvend.

In dit hoofdstuk wordt daarom een voorstel gedaan om op basis van een rechtsstaatagenda een structurele dialoog tussen de staatsmachten in te richten waarin de staatsmachten rechtsstatelijk relevante informatie uitwisselen.

7.2 Inrichting van een dialoog tussen de staatsmachten op basis van een rechtsstaatagenda

7.2.1 Inleiding

Op basis van het instellingsbesluit heeft de staatscommissie onderzocht hoe concreet invulling valt te geven aan 'het mechanisme van een rechtsstaatagenda'. De Raad voor het Openbaar Bestuur (ROB) heeft in 2020 een voorstel tot dit mechanisme gedaan, met als oogmerk het rechtsstatelijk tekort terug te dringen. Kern van het voorstel was de ontwikkeling van een Beleidsagenda Rechtsstaat die periodiek door een onafhankelijke monitoringcommissie kon worden gevolgd en beoordeeld.[283] Enkele jaren geleden is ook in EU-verband een uitvoerig gedocumenteerd mechanisme voor een rechtsstaatdialoog ontwikkeld.[284] Dit functioneert inmiddels daadwerkelijk, zowel nationaal als Europees, compleet met jaarlijkse rapportages en overleggen.

[281] De Afdeling bestuursrechtspraak koppelt vaker in uitspraken terug aan de wetgever waar regelingen onvoorziene of onbedoelde nadelige gevolgen voor burgers hebben, aldus: Raad van State 2023, p. 22

[282] Er is wel literatuur over bilaterale vormen van uitwisseling, bijvoorbeeld J.E.M. Polak en B.P. Vermeulen, Nieuw elan bij terugkoppeling door de bestuursrechter, *JBPlus* 2023/12 en A.G. van Dijk, Terugkoppeling door de rechter, wat moet de wetgever daarvan vinden?, *RegelMaat* 2018, p. 369. Verder is er (beperkt) literatuur beschikbaar over de dialoog tussen staatsmachten: Sigalet, G., Webber, G., & Dixon, R. (Eds.). (2019). Constitutional dialogue: Rights, democracy, institutions (Vol. 21). Cambridge University Press. Sigalet, G., Webber, G., & Dixon, R. (2019). Introduction: the 'what' and 'why' of constitutional dialogue. Manfredi, C. P., & Kelly, J. B. (1999). Six degrees of dialogue: A response to Hogg and Bushell. Osgoode Hall LJ, 37, 513.

[283] ROB 2020, p. 14 en 25, 26.

[284] Commissiemededeling, 'Versterking van de rechtsstaat binnen de Unie: Een blauwdruk voor actie', nr. COM(2019)343, 17 juli 2019.

Deze en andere debatten, zoals het tweejaarlijkse beleidsdebat Staat van de rechtsstaat, betreffen overigens niet de volle breedte van de onderwerpen van de rechtsstaat. Dat is verstandig, want de neiging tot integraliteit bevat een risico: even omvangrijke als abstracte voorstellen. De staatscommissie is bedacht voor papierslurpende rapportages met hooggestemde aanbevelingen die ver afstaan van de dagelijkse praktijk en waar de burger weinig mee geholpen is. Haar advies is dan ook om van de ingezette initiatieven te leren en selectief te werk te gaan bij de organisatie en inhoud van een meer gestructureerde rechtsstaatagenda[285] – in aanvulling op de bestaande gesprekken en initiatieven.

De staatscommissie ziet toegevoegde waarde in een lichte opzet die gericht is op concrete verbeteringen in de rechtsstaat. Doel van de rechtsstaatagenda is een dialoog te faciliteren tussen de drie staatsmachten. Die dialoog moet gaan over het verwezenlijken van de belofte van de rechtsstaat in de praktijk voor alle inwoners van Nederland. En over het uitvoeren van acties die voor die verwezenlijking nodig zijn. Voor het terugkerende overleg geldt een lerende aanpak, met constante reflectie op het voorgaande gesprek en scherp oog voor de uitkomsten van andere initiatieven. Op die manier kan de agenda een cyclisch karakter krijgen en ontstaat er een doorlopende conversatie.

Het voorstel is om een regelmatige dialoog tussen de staatsmachten te organiseren op basis van een rechtsstaatagenda, uiteraard met inachtneming van de onafhankelijke en eigenstandige positie van de staatsmachten. Te allen tijde moet zelfs maar de schijn vermeden worden dat de ene staatsmacht in de bevoegdheid treedt van andere staatsmachten of partij trekt voor (één van) de andere staatsmachten. Zo kunnen ze bij de rechtsstaatagenda geen opdrachten aan elkaar verstrekken. Elke staatsmacht heeft op zijn terrein een eigenstandige verantwoordelijkheid en het is aan hem om naar aanleiding van een signaal actie te ondernemen. In het voorstel van de staatscommissie wordt de onafhankelijke of zelfstandige positie van de deelnemers dan ook volledig gerespecteerd.

De staatscommissie adviseert om in de eerste drie jaren ten minste elk half jaar zo'n dialoog te organiseren – onder de noemer 'de Nationale Rechtsstaatagenda'. Omdat het om een nieuwe, innovatieve vorm van overleg tussen de staatsmachten gaat, is het van belang om niet met een in beton gegoten constructie te beginnen, geen nieuwe instituties voor de wisselwerking in het leven te roepen en bewust ruimte te houden voor wenselijke aanpassingen. Dit maakt het mogelijk om de organisatie en uitvoering van de dialoog te optimaliseren. Na die drie jaar zal er een evaluatie plaatsvinden van de opzet.

7.2.2 Deelnemers van de dialoog tussen de staatsmachten

Om de dialoog inhoud te geven is het van belang dat afgevaardigden aanwezig zijn die met gezag de rechtsprekende, wetgevende en uitvoerende macht kunnen vertegenwoordigen. Gegeven de totstandkoming van haar eigen opdracht (met inbreng van regering, parlement en rechtspraak) gaat de staatscommissie ervan uit dat alle deelnemers streven naar een constructieve bijdrage aan verbeteringen van de rechtsstaat voor de burger.

Wat de samenstelling van de rechtsstaatagenda betreft, is van belang dat er sprake is van zowel continuïteit als flexibiliteit. Continuïteit vanwege de dragende kracht van de instituties in de rechtsstaat en flexibiliteit vanwege de inhoudelijke onderwerpen die halfjaarlijks worden besproken. Gelet hierop staan de staatscommissie de volgende deelnemers voor ogen:

- Voor de rechtsprekende macht: de President van de Hoge Raad, de voorzitter van de Afdeling bestuursrechtsspraak van de Raad van State en de voorzitter van de Raad voor de Rechtspraak.
- Voor de uitvoerende macht: de meest betrokken ministers en publieke dienstverleners.
- Voor de wetgevende macht: enerzijds de minister-president en de ministers van Justitie en BZK en anderzijds de voorzitters van de beide Kamers, geflankeerd door specifieke rapporteurs.

De staatscommissie denkt ook aan deelname van de decentrale overheden, via een vertegenwoordiging van de gemeenten. Verder zullen vanwege hun constitutionele positie de drie Hoge Colleges van Staat niet kunnen ontbreken, met deelname van de vicepresident van de Raad van State, de president van de Algemene Rekenkamer en de Nationale ombudsman.

7.2.3 De dialoog tussen de staatsmachten in de praktijk

De voorbereiding van de inhoud en de agenda van deze dialoog ligt bij de drie staatmachten zelf: zij komen met bespreek- en signaleringspunten. Ook de drie Hoge Colleges van Staat dragen agendapunten aan. Dit doen deze colleges (zoveel mogelijk) gezamenlijk. Dit past in hun streven om nauwer samen te werken.[286] Hun inbreng is de opbrengst van de feedbackloop over wetgeving, rechtspraak en uitvoering waaraan zij ieder vanuit hun eigen verantwoordelijkheid hebben bijdragen. Het is van groot belang dat alle deelnemers de vrijheid hebben en voelen om onderwerpen te agenderen.

Op basis van een gedegen voorbereiding komt een gezamenlijk vastgestelde agenda tot stand. De staatscommissie stelt zich voor dat de drie staatsmachten een jaarlijks roulerende verantwoordelijkheid hebben voor de voorbereiding van de rechtsstaatagenda. De staatscommissie zou het op prijs stellen als de voorzitter van de Eerste Kamer de voorbereiding van de allereerste rechtsstaatagenda kort na de zomer 2024 ter hand wil nemen – in overleg met de beoogde deelnemers.

[285] Europese Rekenkamer, 'Verslaglegging door de Commissie over de rechtsstaat', eca.europa.eu, 2024.

[286] 'Gespreksnotitie ten behoeve van een bijeenkomst met informateurs en onderhandelaars', algemenerekenkamer.nl, 28 augustus 2024.

Er is voor de Nationale Rechtsstaatagenda een klein, vast secretariaat. Dit heeft als taak de voorbereidingen en het tempo erin te houden – en om een jaarlijkse burgerpanelbijeenkomst te organiseren. Het secretariaat is beheersmatig ondergebracht bij de Algemene Rekenkamer. Dat sluit goed aan op de positie en ordenende, op verbetering gerichte functie van dit Hoge College van Staat. Het zou bovendien niet passend zijn om het secretariaat bij een van de drie staatsmachten onder te brengen.

Het voorstel is om met een openbare agenda te werken. Tijdens de dialoog delen de drie staatsmachten hun perspectief op de werking van de rechtsstaat in het algemeen en op de signaleringen en opgaven voor de rechtsstaat in het bijzonder. Ook kunnen de staatsmachten bespreken wat zij het komend jaar (alleen of gezamenlijk) willen doen om deze opgaven voor de rechtsstaat te realiseren. Van de besloten dialoog wordt een verslag gemaakt, voorzien van signaleringen, dat na akkoord van alle deelnemers openbaar wordt gemaakt. Het is vervolgens aan iedere staatsmacht om vanuit zijn eigen rol en verantwoordelijkheid te bezien welke gevolgen hij verbindt aan de signaleringen. Zo kan de rechtsstaatagenda aanzetten tot actie.

7.2.4 Onderwerpen voor de rechtsstaatagenda

De rechtsstaatagenda speelt een centrale rol in de dialoog tussen de staatsmachten. Op deze agenda staan de belangrijkste rechtsstatelijke signaleringen die de staatsmachten gezamenlijk en afzonderlijk hebben gedaan om de werking van de rechtsstaat voor de inwoners van Nederland te verbeteren. Het spreekt voor zich dat de eerste jaren ook dit rapport van de staatscommissie in de voorbereidingen wordt betrokken.

Bij de agendering zal sterk selectief te werk moeten worden gegaan, ook vanwege al bestaande overleggremia. Hierbij is het nodig dat er een leidende rol is voor de signalering van mogelijkheden tot concrete verbetering van de werking van de Nederlandse rechtsstaat voor burgers. Hoe kunnen de staatsmachten in de juiste positie komen om de verbetervoorstellen van de rechtsstaat voor de burgers werkelijkheid te laten worden? Permanente aandacht is daarbij nodig voor de ontwikkeling van een rechtsstatelijke cultuur die dragend is voor de drie staatsmachten. De geconsolideerde rechtsstaatagenda neemt de rechtsstaatagenda van het voorgaande jaar als uitgangspunt.

Wat de staatscommissie betreft staan in elk geval de eerste jaren concrete signaleringen over de volgende vier hoofdpunten op de agenda:

1. De rechtsstaat meer leidend maken binnen de overheid.
2. Beleid, wetten en uitvoeringspraktijken vereenvoudigen.
3. De rechtsbescherming verbeteren.
4. De wisselwerking tussen de staatsmachten.

Deze agenda wordt niet alleen aangevuld met de signaleringen van de deelnemers, maar ook met die van een burgerpanel dat jaarlijks bijeenkomt voor overleg over de werking van de rechtsstaat vanuit burgerperspectief. Het is aan de dialoogpartners om die jaarlijkse burgerpanelbijeenkomsten te organiseren. Dit brengt met zich mee dat zij een vast secretariaat nodig hebben om deze taak bij onder te brengen.

De doelen van de rechtsstaatagenda moeten voldoende helder, haalbaar en realistisch zijn. Wanneer de doelstellingen te abstract van karakter zijn, kan dit de slagkracht van de staatsmachten verminderen en leidt de agenda naar verwachting niet tot concrete acties.

Voeding voor verbetervoorstellen kan ook gevonden worden in bronnen als:

- rapportages en verslagen van Europese en internationale instanties (Raad van Europa, waaronder Venetiëcommissie en GRECO, Europese Commissie, VN-rapporteurs);
- jaarverslagen en rapportages van de Hoge Colleges van Staat;
- jaarverslagen en ‘terugkoppelingen’ van nationale en internationale rechterlijke instanties;
- de periodieke ‘Staat van de Uitvoering’ en ‘Stand van de Uitvoering’, opgesteld door zowel centrale uitvoeringsorganisaties als gemeenten.

7.2.5 Debat over de rechtsstaat op landelijk en gemeentelijk niveau

De staatscommissie adviseert het parlement en de gemeenteraden in Nederland om regelmatig een debat te organiseren op basis van de dialoog tussen de staatsmachten en de Nationale Rechtsstaatagenda. Tijdens dat debat moet er ruimte zijn om te reflecteren op het eigen rechtsstatelijk handelen, de rechtsstatelijke kwaliteit van de uitvoering en het functioneren van de rechtsketen.

8. Investeringen in de rechtsstaat in tijden van personele schaarste

8.1 Wat betekent het advies in het licht van vergrijzing en krapte op de arbeidsmarkt?

De staatscommissie richt meerdere van haar verbetervoorstellen tot overheidsorganisaties met burgercontact: de publieke dienstverleners. In de voortgangsrapportage 2023 van Werk aan Uitvoering staat dat veel van deze uitvoeringsorganisaties tegen de grenzen van hun kunnen aanzitten. Zij lopen bij de verbetering van hun dienstverlening niet alleen aan tegen de krapte op de arbeidsmarkt, in het bijzonder de schaarste aan ICT-krachten, maar ook tegen de complexiteit van beleid en de (on)mogelijkheid van gegevensuitwisseling.[287] Bij de rechtspraak is er eveneens sprake van hoge werkdruk.[288]

De Staatscommissie demografische ontwikkelingen 2050 wijst op de mogelijke consequenties van schaarse capaciteit en structurele krapte (die mede het gevolg zijn van de vergrijzing). De publieke taak kan er flink onder lijden. Wachttijden kunnen bijvoorbeeld toenemen. Of organisaties kunnen vanwege het arbeidsintensieve karakter van de dienstverlening maar in beperkte mate doelmatiger gaan werken. Ook is het mogelijk dat de kwaliteit van hun dienstverlening daalt, omdat ze geen geschikt personeel kunnen vinden.[289] Dit gebrek aan uitvoeringscapaciteit is niet alleen een probleem in 2050, maar ook nu al een hindernis voor beleidsuitvoering.[290]

Zijn de verbetervoorstellen van de staatscommissie wel waar te maken in het licht van deze schaarse capaciteit en structurele krapte?[291] De staatscommissie onderkent het belang van realisme over wat mogelijk en uitvoerbaar is.[292] Sterker nog: juist omdát ze zich bewust is van deze beperkingen, is ze tot haar verbetervoorstellen gekomen.

Voor het goed presteren van de overheid, is het noodzakelijk dat uitvoeringsorganisaties beschikken over voldoende middelen en inhoudelijke deskundigheid. Anders kan de belofte van de rechtsstaat niet voldoende worden ingelost. Om die reden doet de staatscommissie verschillende voorstellen om de positie van uitvoeringsorganisaties ten opzichte van beleidsmakers en de wetgever te versterken. Uitvoeringsorganisaties moeten zich teweer kunnen stellen tegen onrealistische verwachtingen vanuit de regering of het parlement – of tegen hun gebrek aan interesse. Zoals Van Thiel aangeeft: *"Uitvoeringsorganisaties zelf durven vaak geen nee te zeggen tegen beleid en politiek, omdat ze graag dienstbaar willen zijn. Of uitvoeringsorganisaties zeggen wel nee, maar daar wordt niet naar geluisterd."*[293]

In dit rapport staat onder meer het dringende advies aan het parlement om er vanuit zijn controlerende taak scherper op toe te zien dat budgetten stroken met de taken die bij uitvoeringsorganisatie zijn neergelegd. En de voorstellen van de staatscommissie voor vereenvoudiging van beleid, regelgeving en uitvoeringspraktijk zijn ook gedaan met het oog op reduceren van uitvoeringslast. Een stevige reductie van de complexiteit van regelingen voor inkomensondersteuning is niet alleen vanuit burgerperspectief gewenst, maar is dat ook vanuit uitvoeringsorganisaties die belast zijn met de uitvoering van deze regeling. Die reductie zorgt ervoor dat zij op termijn kunnen rekenen op een daadwerkelijke beperking van de werklast; een beperking die uiterst welkom is in tijden van vergrijzing en krapte op de arbeidsmarkt.

Deze beperking van werklast moet ook het gevolg zijn van een ander voorstel van de staatscommissie: het advies om de gegevensdeling voor proactieve dienstverlening te regelen in een algemene wet. Zoals Werk aan Uitvoering aangeeft, is het belang van een gezamenlijke aanpak op ICT-gebied noodzakelijk nu er een schaarste aan ICT-krachten is op de arbeidsmarkt.

De voorstellen van de staatscommissie kunnen ook bijdragen aan het voorkomen van niet-gebruik van regelingen. Het is niet alleen van rechtsstatelijk belang dat mensen hun bestaansminimum gerealiseerd zien. Het is ook doelmatiger als zij de inkomensondersteuning krijgen die zij nodig hebben voor hun bestaanszekerheid: niet-gebruik kan immers tot hogere kosten leiden – en tot meer werk voor de overheid in een later stadium.[294]

[287] Werk aan Uitvoering, Voortgangsrapportage 2023, februari 2024, p. 30.
[288] Winter 2023.
[289] Staatscommissie demografische ontwikkelingen 2050, Par. 5.4.
[290] Moons en Van Veldhuizen, 'Productiviteitsverschillen tussen publieke uitvoeringsorganisaties toegenomen', *ESB* 108(4823), 20 juli 2023, p.1
[291] Kamerstukken II 2023/24, 36410, nr. 1, p. 112 (Nota over de toestand van 's rijks financiën).
[292] Brief van de secretarissen-generaal aan informateur Ronald Plasterk van 12 januari 2024, 4376837 (rijksoverheid.nl): *"Er staan duizenden vacatures open in de (semi)publieke sector en de Studiegroep Begrotingsruimte laat zien dat de budgettaire ruimte beperkt is. Bij veel publieke dienstverleners is bovendien sprake van verouderde systemen, nog lopende implementatietrajecten, aanvullend belast met te grote interne en externe verantwoordingsdruk en toegenomen complexiteit."*. Zie ook over krapte op de arbeidsmarkt: SER, *Waardevol werk: publieke dienstverlening onder druk. Oplossingsrichtingen voor de arbeidsmarktkrapte,* SER advies 23/01, 2023.
[293] Sandra van Thiel: "We mogen in onze handjes knijpen met onze uitvoeringsorganisaties", overheidvannu.nl, 24 april 2024.
[294] Significant APE 2023. p. 14-15.

Voor de verbetervoorstellen voor het overheidscontact met burgers geldt eveneens dat ze niet alleen rechtsstatelijk belang hebben, maar ook doelmatiger zijn. Als dat contact op een slimme manier met ervaren medewerkers wordt verbeterd, komen aan de voorkant vragen en problemen van de burger scherper in beeld en worden mensen eerder goed op weg geholpen. Ook dit scheelt de overheid kosten en werk in een later stadium.

De staatscommissie onderkent dat er een grote diversiteit aan uitvoeringsorganisaties is. En dus geen uniforme oplossing voor alle organisaties. Wel gelooft de staatscommissie dat zij, ondanks hun verschillen, veel van elkaar kunnen leren. Dit gebeurt ook al – onder andere via het Netwerk van Publieke Dienstverleners.

8.2 Investeringsagenda voor de rechtsstaat

8.2.1 Algemeen

Om het functioneren van de rechtsstaat voor burgers merkbaar te verbeteren zijn investeringen nodig in alle instituties en organisaties die rechtstreeks met burgers te maken hebben, inclusief de rechtspraak en medeoverheden, in het bijzonder de gemeenten.[295] Voor de werking van de rechtsstaat is een goed functionerende rechtspraak, waarvan uitspraken effectief ten uitvoer worden gelegd, van het hoogste belang.[296]

Aan het onderhoud van de rechtsstaat hangt een prijskaartje: in zijn algemeenheid geldt dat een goede balans tussen budget en taken cruciaal is. De staatscommissie constateert dat deze balans onvoldoende is geborgd. Dat heeft, niet zelden letterlijk, ook een prijs. Veronachtzaming van de rechtsstaat, een nonchalante bestuurscultuur, ingewikkelde wetgeving en navenant onvoldoende kwaliteit van uitvoering zijn ook duur. Zij kunnen maatschappelijke kosten veroorzaken bij burgers (en ook bedrijven) die vermijdbaar zijn als tijdig aan rechtsstatelijke eisen zou zijn voldaan. Sluipende en ook ogenschijnlijk kleinere bezuinigingen kunnen leiden tot onnodige meerkosten en tot aantasting ook van rechtsstatelijke verworvenheden.

Doelmatigheid en waarborging van de rechtsstaat gaan hier hand in hand. De rechtsstaat moet in staat worden gesteld om haar taken met integriteit en effectiviteit uit te voeren, zodat het vertrouwen van de samenleving in de rechtsstaat wordt gevoed. Om die reden heeft de staatscommissie al op 19 december 2023 in een tussenconclusie aan de informateur gewezen op het belang van investeren in de rechtsstaat: *"Onze tussenconclusie is dat de rechtsstaat permanent onderhoud vergt en dat de komende jaren, naast juridische en bestuurlijke maatregelen, ook aanzienlijke financiële investeringen nodig zijn om de rechtsstaat te waarborgen en het vertrouwen van burgers in de overheid te herstellen en versterken."*[297]

De staatscommissie heeft daarbij drie hoofdlijnen genoemd:
1. De rechtsstaat raakt alle overheden.
2. De rechtsstaat is niet gratis: investeer.
3. De rechtsstaat verdient ook op de begroting bescherming.

In deze korte paragraaf van financiële aard wordt ingegaan op de tweede hoofdlijn: de noodzaak om investeringen te doen in de rechtsstaat. Deze is immers de afgelopen jaren verwaarloosd. Investeringen zijn noodzakelijk om drie redenen:

- Recente hersteloperaties laten zien dat onvoldoende investeren in de rechtsstaat een prijs heeft. Naast aanzienlijk menselijk leed, worden de kosten voor de hersteloperatie toeslagen inmiddels geschat op ruim meer dan € 10 miljard. Anders gezegd: investeren is een dure plicht, maar niets doen is duurder.
- De rechtsstaat vraagt op vele terreinen om onderhoud en versterking. De staatscommissie realiseert zich dat daarbij keuzes nodig zijn. Zij adviseert om prioriteit te geven aan investeringen die merkbaar zijn voor de burger, in het bijzonder voor burgers die in een kwetsbare positie verkeren. Het gaat daarbij om een investering in de vereenvoudiging van regels waarvan burgers het meest last hebben. En om een investering in de verlichting voor de uitvoering, zodat er binnen de huidige uitvoeringscapaciteit ruimte ontstaat om slimmer, eenvoudiger en meer burgergericht te werken. Burgers moeten ervaren dat regels correct en integer worden uitgevoerd en dat hun contact met de overheid beter wordt.
- De staatscommissie adviseert daarom investeringen op drie terreinen: betere toegang van de burger tot het recht, beter contact tussen burger en overheid en een sterkere rechtsstatelijke cultuur.

Randvoorwaarde bij dit alles is dat de rechtsstaat ook op institutioneel niveau op orde wordt gebracht. De rechtsstaat bestaat niet alleen uit een aantal principes, maar moet ook gestalte krijgen door instituties. Het bestaan van onderscheiden instituties is een uitdrukking van de spreiding van overheidsmacht. Als die spreiding goed is, kan de ene staatsmacht de nalatigheid van de andere(n) corrigeren en andersom – elk vanuit de eigen verantwoordelijkheid.

Instituties zijn er voor de burgers. Het gezag van instituties is niet vanzelfsprekend, maar zal telkens moeten worden verdiend door het juiste te doen. Wetgeving, rechtspraak en uitvoering zijn werkzaamheden die verricht worden door mensen verbonden aan

[295] Brief van de Staatscommissie rechtsstaat aan informateur Ronald Plasterk, 'Tussenconclusie: investeer in de rechtsstaat', van 19 december 2023 (deze brief is opgenomen in bijlage 2 bij dit rapport), p. 1.
[296] Venetiëcommissie 2016, par. 39.
[297] Brief van de Staatscommissie rechtsstaat aan informateur Ronald Plasterk, 'Tussenconclusie: investeer in de rechtsstaat', van 19 december 2023 (deze brief is opgenomen in bijlage 2 bij dit rapport) p. 1.

overheidsinstituties, zoals de Tweede en Eerste Kamer, regering en rechterlijke instanties. Ook andere Hoge Colleges van Staat dan de Tweede en Eerste Kamer – zoals de Algemene Rekenkamer, de Raad van State en de Nationale ombudsman – spelen een belangrijke rol in de Nederlandse rechtsstaat.

De rechtsstaatinstituties kunnen niet functioneren zonder goede ondersteuning. Cruciaal daarbij is een goed toegerust ambtelijk apparaat en toereikende financiering.

In de Investeringsagenda Rechtsstaat die de staatscommissie in december 2023 ten behoeve van de toenmalige formatie heeft voorgesteld, worden de investeringen op de drie hoofdlijnen nader uitgewerkt. De vermelde bedragen zien op het eerste jaar van uitgave in 2026. Niet eerder, want voor de uitwerking is tijd nodig en zijn er soms ook wetswijzigingen nodig.

Deze investeringsagenda is aan het slot van het onderzoek van de staatscommissie nog steeds actueel. Wel heeft ze een aanvulling gekregen: de kosten voor een Planbureau voor de rechtsstaat. Daarnaast zijn de bedragen aangepast op grond van nader ter beschikking gekomen gegevens. In de volgende paragraaf volgt een nadere specificatie (op hoofdlijnen) van de investeringsvoorstellen.

8.2.2 Investeringsagenda rechtsstaat

Het voorstel is om drie enveloppen beschikbaar te stellen voor de versterking van de rechtsstaat. De tabellen geven de bedragen in miljoenen euro's aan. Het gaat hier om bedragen voor onderwerpen met een aanzienlijk financieel belang, die de komende jaren ten minste nodig zijn om de voorstellen te realiseren. De bedragen zijn indicatief omdat bij de uitwerking van de voornemens kan blijken dat er een alternatieve oplossing is of dat bij de uitwerking een (enigszins) kostenbesparende of kostenverhogende vormgeving beter is.

1. Betere toegang van burgers tot het recht

a. Innovatieve afhandeling van veelvoorkomende geschillen over eenvoudige zaken en een alternatieve aanpak waardoor burgers de gang naar de rechter niet hoeven maken (25).
b. Herstel van en impuls voor sociale advocatuur, Juridisch Loket, rechtswinkels en overige rechtsbijstand (180).
c. Verlaging van griffierechten / effect op de rechtspraak (50).
d. Verkorting doorlooptijden door een vroegtijdige en gemoderniseerde, oplossingsgerichte aanpak van geschillen door rechtbanken (20).
e. Zittingen op locatie (30).
f. Betere toegankelijkheid van wetgevingsstukken (10).

	2026	2027	2028	2029
Rechtsketen	315	345	400	400

2. Beter contact tussen burgers en overheid (publieke dienstverlening)

I Centrale overheid

a. Investeren in training, werving, selectie en werkomstandigheden van medewerkers met direct burgercontact, te starten bij overheidsorganisaties die te maken hebben met de meest kwetsbare burgers, zoals de Belastingdienst, UWV, CAK en gemeenten (180).
b. Verlichting van uitvoeringsorganisaties door in het belang van burgers een streep te zetten onder bepaalde slepende kwesties die te veel capaciteit vergen (100).
c. Investeren in (telefonische) bereikbaarheid en gebruiksvriendelijke digitale toepassingen die de druk op de uitvoering kunnen verlichten (50).
d. Investeren in burgerbetrokkenheid bij wetgeving en uitvoering (20).

II Gemeenten

In de publieke dienstverlening, of die nu door gemeenten of uitvoeringsorganisaties op rijksniveau worden verleend, zijn er tal van verbeterinitiatieven. Deze kunnen worden uitgebouwd. Ook kan geprofiteerd worden van de ervaringen elders. Om ingewikkeldheden rond de bekostiging via specifieke uitkeringen te voorkomen is het voorstel om het Gemeentefonds op te hogen. Nadeel daarvan is het risico dat het 'rechtsstaatgeld' aan andere doeleinden wordt besteed. In de interbestuurlijke verhoudingen is het passend om uit te gaan van onderling vertrouwen. Het nadeel van een mogelijk incorrecte besteding van middelen kan worden ondervangen door afspraken met de VNG, een voorafgaande impactanalyse en een beleidsevaluatie achteraf.

	2026	2027	2028	2029
Centrale overheid	350	550	550	550
Gemeenten	300	500	500	600

3. Sterkere rechtsstatelijke cultuur en betere wetgeving

a. Rechtsstaatagenda (2).
b. Planbureau voor de rechtsstaat (5).
c. Wetgevingsprogram vereenvoudiging beleid en wetgeving, te beginnen bij wetgevingscomplexen waar burgers het meest last van hebben (10).
d. Versterking van het rechtsstatelijk kompas van overheidsmedewerkers, in het bijzonder bij topambtenaren (5).
e. Investering in ondersteuning van de Kamers (generiek, niet per fractie) en politieke partijen (13).
f. Intensivering van de wetgevende taak van de Tweede Kamer, Eerste Kamer en regering (5+1+4).

	2026	2027	2028	2029
Staatsmachten	45	140	240	240

9. Rapport op hoofdlijnen

De Staatscommissie rechtsstaat heeft de taak om vanuit het burgerperspectief te adviseren over de verbetering van het functioneren van de rechtsstaat. Vanuit het perspectief van de burgers in Nederland dient de rechtsstaat zich aan als een drieledige belofte. Deze belofte is dat, via het recht, iedere burger van Nederland,

- door en tegen de overheid wordt beschermd (beschermende kant),
- invloed kan hebben op wie de macht heeft en hoe deze macht wordt gebruikt (democratische kant), en,
- als dat nodig is, steun krijgt van de overheid die door grondrechten, in het bijzonder sociale rechten en zorgplichten, actief voorwaarden schept om gestalte te kunnen geven aan hun leven in de samenleving (voorwaardenscheppende kant).

Gezien haar taakomschrijving heeft de staatscommissie ervoor gekozen om deze belofte centraal te stellen in haar onderzoek. Dit onderzoek bestond enerzijds uit een analyse van de – vanuit burgerperspectief – belangrijkste knelpunten in het functioneren van de rechtsstaat. Anderzijds bestond het uit het formuleren van concrete verbetervoorstellen waarmee de overheid deze knelpunten kan wegnemen.

Deze aanpak heeft geleid tot tien verbetervoorstellen. Die moeten eraan bijdragen dat de overheid (alle organisaties die deel uitmaken van de wetgevende, uitvoerende en rechtsprekende macht) een constructievere rol speelt in het waarmaken van de belofte van de rechtsstaat.

De Staatscommissie rechtsstaat doet met dit adviesrapport een dringende oproep aan het parlement en de regering om eensgezind te werken aan het waarmaken van deze belofte van de rechtsstaat. En om zo een einde te maken aan de harde werkelijkheid waarin een grote groep inwoners op dit moment leeft door de verwaarlozing van die rechtsstaat. De rechtsstaat is een politiek werkwoord. De overheid moet zich dus niet langer passief opstellen richting de rechtsstaat, maar de basisprincipes van deze rechtsstaat omarmen en navolgen. De burger verdient dit.

Voor een korte versie van de hoofdboodschap verwijst de staatscommissie naar de publieksversie van het rapport. Hieronder volgt een samenvatting van de voorstellen van de staatscommissie.

9.1 De rechtsstaat meer leidend maken in het handelen van de overheid

In de belofte van de rechtsstaat nemen het gedrag en de beslissingen van (de vertegenwoordigers van) de overheid een belangrijke plaats in. Dit overheidshandelen moet in lijn zijn met de grondidee, de beginselen en de structuren van de rechtsstaat. Wanneer deze belofte leidend is in haar handelen, speelt de overheid een constructieve rol in het realiseren van de belofte van de rechtsstaat: een samenleving waarin burgers door en tegen de overheid beschermd zijn, invloed hebben op haar macht en waar nodig ondersteuning van haar krijgen.

Helaas is deze belofte van de rechtsstaat vanuit burgerperspectief te vaak onvoldoende leidend in het handelen van de overheid. Dit komt doordat:

1. politici, bestuurders en topambtenaren de belofte van de rechtsstaat onvoldoende gewicht geven in hun gedrag en beslissingen;
2. de rechtsstaat een te kleine rol speelt in de besluitvorming over de financiering en de uitvoerbaarheid van (nieuwe) burgergerichte overheidstaken;
3. medewerkers van de overheid in het contact met burgers de belofte van de rechtsstaat niet als kompas hanteren.

Op basis van deze knelpunten heeft de staatscommissie drie doelen voor de overheid geformuleerd om de rechtsstaat meer leidend te maken in haar handelen:

- Het versterken van rechtsstatelijk leiderschap.
- Het versterken van het rechtsstatelijk ethos in de uitvoering.
- Het verbeteren van het contact en de begrijpelijkheid van overheidscommunicatie.

De staatscommissie doet vijf voorstellen om deze doelen te bereiken:
Voorstel 1. Toon rechtsstatelijk leiderschap en draag de principes van de rechtsstaat echt uit! Versterk de rechtsstatelijke cultuur ook met een Planbureau voor de rechtsstaat en een zelfstandig begrotingshoofdstuk voor de rechtsketen.
Voorstel 2. Versterk het rechtsstatelijk kompas binnen alle onderdelen van de overheid.
Voorstel 3. Geef uitvoeringsorganisaties de mogelijkheid een rode kaart te trekken.
Voorstel 4. Verbeter het contact met de burger. Want in een rechtsstaat hebben burgers recht op begrijpelijke communicatie en adequate informatie. Maak bij nieuwe regelingen en wetgeving volop gebruik van ervaringskennis.
Voorstel 5. Schaf het verbod op toetsing van wetgeving aan de Grondwet af.

9.2 De vereenvoudiging van beleid, wetten en uitvoeringspraktijk

De ingewikkeldheid van beleid, wetten en uitvoering staat in de weg aan de belofte van de rechtsstaat. De reden is dat deze complexiteit steeds meer van burgers vraagt. Zij moeten een almaar grotere inspanning leveren om grip te krijgen op de overheid. Naarmate er meer inspanning nodig is, groeit ook het aantal burgers dat deze niet kan leveren en in de knel komt.

De vereenvoudiging van beleid, wetten en uitvoering staat al jaren op de agenda, maar het lukt de regering en het parlement niet om beleid, wetten en uitvoeringspraktijk te vereenvoudigen. Sterker nog: het stapelen van regelingen lijkt onverminderd door te gaan. Dit is een onaanvaardbare tendens, die doorbroken moet worden!

Om hiervoor te zorgen stelt de staatscommissie het volgende voor:
Voorstel 6. Geef langdurige politieke prioriteit aan de vereenvoudiging van regelingen voor bestaanszekerheid. Bezien vanuit de burger moet dit het startpunt zijn van een structurele inspanning van de regering en het parlement om eindelijk werk te maken van de vereenvoudiging van beleid, wetten en uitvoering. Hiervoor moeten zij afspraken maken over regeerperiodes heen – in elke kabinetsformatie.
Voorstel 7. Regel in algemene wetgeving een grondslag voor gegevensdeling tussen overheidsorganisaties, voor proactief overheidshandelen in het belang van de burger.

9.3 Het verbeteren van de rechtsbescherming

Een goed functionerende rechtsbescherming leidt ertoe dat burgers gebruik kunnen maken van de rechten die volgen uit de belofte van de rechtsstaat. Daarmee is de rechtsbescherming cruciaal voor het inlossen van die belofte.

Doordat het burgerperspectief onvoldoende centraal staat, de rechtsbescherming hoge toegangsdrempels kent en de rechtspraak moeite heeft een aantal belangrijke organisatorische opgaven te realiseren, is het functioneren van de rechtsbescherming aangetast. Deze verwaarlozing leidt ertoe dat burgers een extra stap moeten zetten om hun rechten te effectueren. Dit veronderstelt dat burgers goed voor zichzelf kunnen opkomen. Het grootste deel van de burgers slaagt hierin, maar er is een groep die – om uiteenlopende redenen – de kennis, energie of middelen mist om voor zichzelf op te komen. Zij komen in de knel, terwijl juist zij vanwege dat onvermogen om voor zichzelf op te komen de rechtsbescherming nodig hebben.

De staatscommissie komt met drie voorstellen om de rechtsbescherming te versterken:
Voorstel 8: Investeer fors in de verbetering van de rechtsbescherming.
Voorstel 9: Richt de bestuurlijke besluitvorming en de procedure voor bezwaarschriften zo in dat burgers ervaren dat zij gehoord en gezien worden.
Voorstel 10: Toets als bestuursrechter ook aan rechtsbeginselen.

9.4 Een dialoog tussen de staatsmachten op basis van een rechtsstaatagenda

Hierboven staan voorstellen om de rechtsstaat meer leidend te maken binnen de overheid. Om beleid, wetten en uitvoeringspraktijk te vereenvoudigen. En om de rechtsbescherming te verbeteren. Doel van deze voorstellen is om de belofte van de rechtsstaat te realiseren: een samenleving waarin burgers door en tegen de overheid beschermd zijn, invloed hebben op haar macht en waar nodig haar ondersteuning krijgen.

Een constante binnen deze voorstellen is dat ze een appèl doen op de staatsmachten, zowel op elk van hen afzonderlijk als op allen tezamen. Dit veronderstelt dat de staatsmachten – ieder vanuit de eigen constitutionele verantwoordelijkheid – overleg voeren over hun individuele én gezamenlijke rol in het waarmaken van de belofte van de rechtsstaat.

Op dit moment zijn er geen vaste overlegstructuren tussen de staatsmachten. Daarom stelt de staatscommissie voor om de komende drie jaar een dialoog tussen de staatsmachten te organiseren en de opzet daarna te evalueren. Deze dialoog moet ten minste elk halfjaar plaatsvinden en zich baseren op een rechtsstaatagenda. Ze moet gaan over het waarmaken van de belofte van de rechtsstaat. En over het uitvoeren van de acties die hiervoor nodig zijn.

De dialoogpartners hanteren een lerende aanpak voor het terugkerende overleg, waarbij ze steeds reflecteren op het voorgaande gesprek. Ook houden ze rekening met de uitkomsten van andere initiatieven. Op die manier kan de agenda een cyclisch karakter krijgen en ontstaat er een doorlopende conversatie, met oog voor de onafhankelijke en eigenstandige positie van de staatsmachten. Hierbij vermijdt elke staatsmacht altijd dat zij in de bevoegdheid treedt van – of partij trekt voor – een andere staatsmacht.

Om de dialoog inhoud te geven is het van belang dat er afgevaardigden aan meedoen die met gezag de rechtspraak, wetgever en uitvoering kunnen representeren. De staatscommissie denkt aan de volgende vertegenwoordigers:

- Voor de rechtspraak: de President van de Hoge Raad, de voorzitter van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State en de voorzitter van de Raad voor de rechtspraak.
- Voor de uitvoerende macht: de meest betrokken ministers en publieke dienstverleners.
- Voor de wetgevende macht: de minister-president, de ministers van Justitie en BZK en de voorzitters van de Eerste en Tweede Kamer, geflankeerd door specifieke rapporteurs.

De staatscommissie ziet decentrale overheden graag deelnemen via een vertegenwoordiging van de gemeenten. Ook mogen vanwege hun constitutionele positie de volgende Hoge Colleges van Staat niet ontbreken: de Algemene Rekenkamer, de Nationale ombudsman en de Raad van State.

De voorbereiding van de inhoud en de agenda van deze dialoog ligt bij de drie staatmachten zelf: zij komen met bespreek- en signaleringspunten. Ook de Algemene Rekenkamer, Nationale ombudsman en Raad van State dragen agendapunten aan. Het is van groot belang dat de deelnemers de vrijheid hebben en voelen om onderwerpen te agenderen.

De staatscommissie stelt zich voor dat de drie staatsmachten een jaarlijks roulerende verantwoordelijkheid hebben voor de voorbereiding van de rechtsstaatagenda. Zij adviseert om de eerste jaren in elk geval de volgende vier hoofdpunten op de agenda te zetten:

1. Het meer leidend maken van de rechtsstaat in het overheidshandelen.
2. Beleid, wetten en uitvoeringspraktijken vereenvoudigen.
3. De rechtsbescherming verbeteren voor burgers.
4. De wisselwerking tussen de staatsmachten.

9.5 Een overzicht van de verbetervoorstellen

Parlement | Regering | Overheidsorganisaties met burgercontact | Rechtspraak

Maak de belofte van de rechtsstaat meer leidend in het handelen van de overheid

1 Toon rechtsstatelijk leiderschap en draag de principes van de rechtsstaat actief uit! Versterk de rechtsstatelijke cultuur ook met een Planbureau voor de rechtsstaat en een zelfstandig begrotingshoofdstuk voor de rechtsketen.

- Reflecteer jaarlijks tijdens een debat op de eigen rol in de rechtsstaat. Laat dit debat inhoudelijk voorbereiden door een externe, onafhankelijke deskundige.
- Stel een Planbureau voor de rechtsstaat in.
- Maak een afzonderlijk begrotingshoofdstuk voor de rechtsketen.
- Verbeter de transparantie over nevenfuncties, benoemingen, regels rond niet-verenigbaarheid van functies en opgave van (financiële) belangen.

2 Versterk het rechtsstatelijk kompas binnen alle onderdelen van de overheid.

- Versterk en veranker het rechtsstatelijk kompas van medewerkers bij de overheid.
- Versterk de rol van de rechtsstaat in de werving, selectie en training van topambtenaren.

3 Geef uitvoeringsorganisaties de mogelijkheid een rode kaart te trekken.

- Versterk de positie van de uitvoering.

4 Verbeter het contact met de burger: in een rechtsstaat hebben burgers recht op begrijpelijke communicatie en adequate informatie. Maak bij nieuw beleid volop gebruik van ervaringskennis.

5 Grondwetgever: Schaf het toetsingsverbod van wetgeving aan de Grondwet af.

Vereenvoudig beleid, wetgeving en uitvoering

6 Geef langdurige politieke prioriteit aan vereenvoudiging van regelingen voor bestaanszekerheid.

- Geef grote en langdurige politieke prioriteit aan vereenvoudiging van voorzieningen voor bestaanszekerheid.
- Kom binnen een jaar na de vorming van een nieuw kabinet met een beleid- en wetgevings-programma voor de vereenvoudiging.
- Controleer de vereenvoudigingsopgave met inschakeling van de breedte van de parlementaire bevoegdheden.
- Zorg dat de vereenvoudiging spoort met het doenvermogen van de burger.

7 Regel in algemene wetgeving een grondslag voor gegevensdeling tussen overheidsorganisaties, voor proactief overheidshandelen in het belang van de burger.

Verbeter de rechtsbescherming

8 Investeer fors in de verbetering van de rechtsbescherming voor burgers in een kwetsbare positie.

- Investeer fors in de verbetering van de rechtsbescherming voor burgers in een kwetsbare positie.
- Werk en innoveer meer op basis van weten-schappelijke basis hoe de rechtspraak meer mensgericht kan worden.

9 Richt de bestuurlijke besluitvorming en de procedure voor bezwaarschriften zo in dat burgers ervaren dat zij gehoord en gezien worden.

10 Toets als bestuursrechter ook aan rechtsbeginselen.

Figuur 6

Bijlagen

Inhoudsopgave

1. Verslag Burgerpanel ‘Niet zonder ons’, 2024 90

2. Brief van de Staatscommissie rechtsstaat aan informateur Ronald Plasterk, ‘Tussenconclusie: investeer in de rechtsstaat’, van 19 december 2023 123

3. Overzicht auteurs van brieven aan de Staatscommissie rechtsstaat 126

4. Instellingsbesluit Staatscommissie rechtsstaat (Stcrt. 2023, 7635) 128

5. Literatuurlijst 133

6. Overzicht achtergronddocumenten 136

7. Samenstelling Staatscommissie rechtsstaat en secretariaat 137

1. VERSLAG BURGERPANEL

Niet zonder ons

© Kick Smeets

Aanbevelingen burgerpanel
aan de
Staatscommissie rechtsstaat

maart 2024

BUREAU
BURGER
BERAAD

Inhoudsopgave

Inleiding **3**
Uitkomsten van het burgerpanel rechtsstaat **4**
Thema 1: Lokettenjungle 6
Thema 2: Vastlopen in het recht 7
Thema 3: Contact met de overheid - communicatie 9
Thema 4: Contact met de overheid - burgerparticipatie 10
Thema 5: Begrijpelijke taal 11
Thema 6: Spanning tussen willekeur en maatwerk 13
Thema 7: Ervaringsdeskundigheid 15
Thema 8: Luisteren naar de burger 17
Ervaringen van de deelnemers en lessen over het proces **19**
Opzet en programma burgerpanelbijeenkomsten 19
I - Het verloop van de burgerpanelbijeenkomsten 20
II - De betekenis van het burgerpanel 23
Conclusie **24**
Bijlage: overige ideeën per thema **25**
Thema 1: Lokettenjungle 25
Efficiënter omgaan met formulieren 25
Snellere opschaling en meer uitwisseling van kennis over goede voorbeelden 25
Al het geld in één pot 25
Thema 2: Vastlopen in het recht 26
Vereenvoudigen en rechtvaardigen van de wet- en regelgeving 26
Herstructurering van het recht en toevoegingen hieraan 26
Betere controle en verantwoordelijkheid door de overheid 27
Thema 3: Contact met de overheid - communicatie 27
Menselijke, oordeelvrije communicatie met burgers die contact hebben met de overheid 27
Procedures 29
Beoordeling 29
Thema 4: Contact met de overheid - burgerparticipatie 30
Luisteren naar bewoners in buurten en wijken 30
Thema 5: Begrijpelijke taal 30
Bied meerdere talen en andere vormen van communicatie aan 30
Vergroot de empathie, de vaardigheden en het zicht op problemen die kunnen ontstaan 31
Thema 8: Luisteren naar de burger 32
Reorganisatie van het ambtelijk apparaat 32
Zoeken naar regelvrije ruimte 32

1. VERSLAG BURGERPANEL

Inleiding

Dit verslag met 22 aanbevelingen ter verbetering van de rechtsstaat, is het resultaat van een reis. Een reis langs twaalf locaties in het land met als eindbestemming twee zaterdagen in Utrecht. Op de twaalf locaties zijn mensen met elkaar in gesprek gegaan om hun persoonlijke ervaringen te delen. In Utrecht kwam een groot deel van deze mensen bijeen om na te denken hoe het beter kan.

Wat al deze mensen met elkaar deelden, was dat ze op een of andere manier slachtoffer zijn geworden van een overheid die hen onvoldoende heeft beschermd of hen niet goed genoeg heeft kunnen helpen. Naast bekende gevallen als de toeslagenaffaire en de aardgaswinning in Groningen, waren het vooral minder bekende, maar niet minder schrijnende situaties waarin mensen waren beland.

Deze reis was een onderdeel van de opdracht die de Staatscommissie rechtsstaat heeft gekregen van de drie staatsmachten: de Eerste en Tweede Kamer, de regering en de rechtsprekende macht. De kern van deze opdracht was om vanuit burgerperspectief te onderzoeken in hoeverre burgers voldoende worden beschermd door de rechtsstaat en te adviseren waar verbetering noodzakelijk is. Om dit zo onafhankelijk mogelijk te doen kreeg Bureau Burgerberaad de vraag om de locatiegesprekken en het burgerpanel te ontwerpen en begeleiden.

Bijna 150 inwoners deelden tijdens deze gesprekken in de twaalf provincies (Assen, Ede, Enschede, Heerlen, Kapelle, Leidschendam-Voorburg, Lelystad, Hoogezand, Opsterland, Utrecht, Waalwijk en Zaanstad) hun ervaringen met de rechtsstaat. Uit deze gesprekken kwamen vijf thema's die de relatie tussen burger en overheid onder druk zetten steeds terug: de spanning tussen willekeur en maatwerk, de bejegening door/het contact met de overheid, (on)begrijpelijke taal, luisteren naar de burger en de zogeheten 'lokettenjungle'.

De deelnemers van de locatiegesprekken en anderen zijn uitgenodigd om deel te nemen aan een burgerpanel en mee te denken over mogelijke verbeteringen. Vijftig mensen gingen op deze uitnodiging in en reisden op twee zaterdagen naar Utrecht. Op basis van hun eigen ervaringen en kennis – en met ondersteuning van experts en gespreksbegeleiders – kwamen zij samen tot 22 ideeën en aanbevelingen ter verbetering van de democratische rechtsstaat, verdeeld over acht verschillende thema's.

Aan het eind van de tweede bijeenkomst presenteerde en overhandigde het burgerpanel deze aanbevelingen aan de leden van de staatscommissie. In dit verslag worden alle ideeën en aanbevelingen beschreven. Ook wordt stilgestaan bij het proces dat is doorlopen, de ervaringen van de deelnemers en de vervolgstappen.

Uitkomsten van het burgerpanel rechtsstaat

Alle ideeën en aanbevelingen die het burgerpanel heeft bedacht, zijn in dit verslag opgenomen. Niet alle ideeën konden even ver uitgedacht worden door de deelnemers. In verband met de beschikbare tijd is er tijdens de tweede bijeenkomst één idee per thema uitgekozen dat verder is uitgewerkt. Deze uitwerking hield onder meer in: een extra feedbackronde van andere deelnemers en een extra ronde met input van experts. Dit resulteerde in acht aanbevelingen die aan het eind van de burgerpanelbijeenkomst door de deelnemers zijn gepresenteerd aan alle leden van de Staatscommissie rechtsstaat. Deze acht aanbevelingen zijn in dit hoofdstuk in hun volledigheid opgenomen. De overige - vaak minder ver uitgewerkte - ideeën zijn steeds per thema kort samengevat. In de bijlagen zijn ze in hun volledigheid terug te vinden.

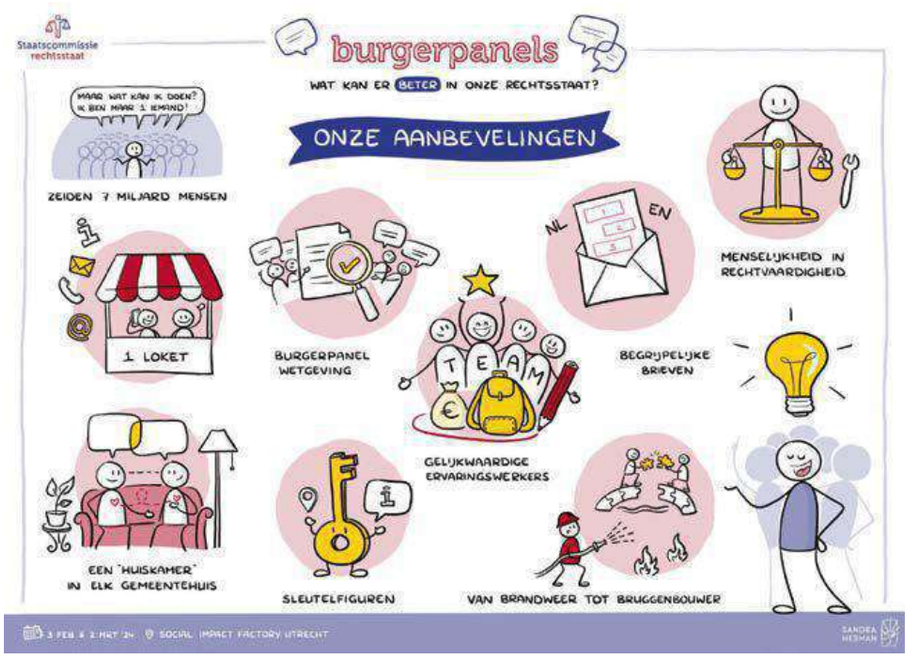

De acht aanbevelingen die aan de staatscommissie zijn gepresenteerd © Sandra Mesman.

De rode draad
Op de laatste burgerpanelbijeenkomst kregen de deelnemers de vraag om zitting te nemen in de monitorgroep. Deze groep leest mee wat er in dit verslag komt te staan en zij zijn beschikbaar om de inhoud van de aanbevelingen toe te lichten waar dat nodig is. In totaal hebben dertig mensen zich voor deze monitorgroep opgegeven.

Met een aantal van hen is gesproken over de grote kloof tussen burger en overheid. Dit onderwerp zien zij als rode draad in de (over acht thema's verdeelde) aanbevelingen in dit verslag om het functioneren van de rechtsstaat te verbeteren. Voor de burger gaat het bij die 'kloof'

In essentie gaat dat voor de burger om twee vragen:

1. VERSLAG BURGERPANEL

1. **Hoe word ik behandeld en aangesproken in mijn contact met de overheid?**
   Burgers ervaren dat ze van het kastje naar de muur en van loket naar loket worden gestuurd. Dat de ambtenaar zich verschuilt achter regels en procedures, in tijdnood komt en er steeds weer een ander gezicht is waarbij je als burger je verhaal moet doen. Het zijn intimiderende gebouwen en de communicatie van de overheid is vaak niet te begrijpen. In het burgerpanel bedachten de deelnemers allerlei manieren om het contact te verbeteren. Zij willen graag een vast aanspreekpunt als je als burger bij de overheid aanklopt. Het liefst in een warme, verwelkomende huiskamersfeer waar je je als burger veilig voelt, je vertrouwd wordt en vriendelijk wordt behandeld. Train ambtenaren om op een menselijke manier rechtvaardig te zijn en hoe om te gaan met de spanning tussen willekeur en maatwerk. Zorg voor begrijpelijke brieven met een vaste structuur, liefst in de taal die de ontvanger het beste spreekt. Maak gebruik van de wijsheid en empathie van ervaringsdeskundigen als overheid. Zij kunnen een belangrijke bijdrage leveren om de kloof tussen overheid en burger te dichten.

2. **Op welke manier word ik betrokken bij beleid, wetten en regels die mij raken?**
   De burgers van het burgerpanel zijn bereid om tijd te maken en mee te denken over beleid, wetten en regels die hen en mensen zoals zijzelf raken. Het burgerperspectief wordt nu nog niet (genoeg) benut, met alle gevolgen van dien. Volgens hen houden wetten en regels onvoldoende rekening met de praktijk en de ervaring van burgers. Deelnemers willen bij nieuwe wet- en regelgeving dat er een verplicht, representatief burgerpanel komt. Zij adviseren ook om ervaringsdeskundigen altijd te betrekken bij wet- en regelgeving en gebruik te maken van wijsheid in de buurten en wijken en met behulp van sleutelfiguren. Zij willen deel uitmaken van de oplossing. Als zij vertrouwd worden om daaraan bij te dragen is dat een eerste stap in herstel van vertrouwen.

We raden alle lezers van dit verslag aan om de aanbevelingen binnen de acht thema's van het burgerpanel rechtsstaat vanuit dit perspectief te lezen.

Thema 1: Lokettenjungle

Het probleem: als burger met een hulpvraag moet je je weg vinden in een wirwar van allerlei loketten. Je vult in deze 'lokettenjungle' steeds dezelfde gegevens in, staat lang in de wacht en vertelt telkens opnieuw hetzelfde verhaal aan verschillende mensen. Mondelinge toezeggingen worden niet nagekomen, hulporganisaties stemmen onvoldoende af en je wordt van het kastje naar de muur gestuurd.

Wat heeft de themagroep gedaan?
Deze groep deelnemers werkte aan vier ideeën om de loketten van de overheid zó aan te pakken dat ze geen ondoordringbare jungle meer vormen. te halen. Zij kozen ervoor om hun idee van één vast aanspreekpunt bij de gemeente verder uit te werken en als aanbeveling te presenteren aan de staatscommissie.

Een vast aanspreekpunt, liefst een duo

Wat zien we?
Als je een uitkering hebt of iets anders nodig hebt van de overheid, moet je langs allerlei loketten. Er zijn heel veel organisaties, regelingen, regels en contactpersonen waar je mee te maken hebt. Vaak werken deze niet met elkaar samen. Als burger kost deze lokettenjungle je veel werk, tijd en energie. Er kan heel veel fout gaan. Doordat organisaties niet met elkaar afstemmen of samenwerken, bijvoorbeeld. Of doordat je zelf iets verkeerd doet, omdat je door de bomen het bos niet meer ziet en niet weet waar je terechtkunt. Regelingen spreken elkaar tegen of passen net niet bij jouw situatie. Je wordt vaak van het kastje naar de muur gestuurd. Medewerkers zijn niet goed opgeleid en zeggen niet altijd hetzelfde. Omdat er veel verloop is bij de overheid, moet je bovendien steeds opnieuw je verhaal doen. Mondelinge afspraken verdwijnen, en er is geen maatwerk.

Wat willen we?
We willen dat je als burger één vast aanspreekpunt krijgt bij je gemeente, dat jou met alle overheidsregelingen, -formulieren en -aanvragen kan helpen en advies kan geven. Liever nog dan één persoon, willen we dat elke burger bij een duo terechtkan, van wie één een ervaringsdeskundige is. Je doet dan als burger één keer een intake, hebt één dossier en één vast aanspreekpunt voor alle overheidsdiensten die je krijgt, bijvoorbeeld van de gemeente, UWV en Jeugdzorg. Dit aanspreekpunt heeft voldoende kennis van landelijke en lokale regelingen of weet op z'n minst waar die kennis te verkrijgen is.

Waarom willen we dat?
We denken dat je als burger veel beter en sneller geholpen kan worden als je een vast aanspreekpunt hebt: een persoon die jouw situatie kent en met je meedenkt. Je wordt dan echt gehoord. Ook voorkomt dit dubbel werk en daarmee spaar je ook tijd en geld.

Hoe kunnen we dat bereiken?
Om te werken met één dossier en één aanspreekpunt moeten overheidsorganisaties beter met elkaar samenwerken en moet er toegang zijn tot gegevens in een centraal dossier. Je moet hier, net als bij het patiëntendossier, wel zelf voor kunnen kiezen om je gegevens te delen. Beschouw het dossier als een huis met kamers, waarin elke organisatie alleen toegang heeft tot de kamer die relevant is voor haar werk; waar zich de informatie bevindt die zij nodig heeft.

Misschien kan het vaste contactpersoon een medewerker zijn van een van de organisaties zoals het UWV Maar deze medewerker moet ook weten wat andere organisaties doen en welke regelingen zíj kunnen toepassen. Dit vraagt om een goede samenwerking tussen gemeenten, de UWV, Jeugdzorg en andere organisaties. Ook helpt het om (snel) de Wet aanpak meervoudige problematiek in het sociaal domein (Wams) in te voeren.

1. VERSLAG BURGERPANEL

Welke ideeën zijn er nog meer?
Naast het vaste aanspreekpunt bij de gemeente, droeg de groep nog drie andere ideeën aan. Deze worden hier kort toegelicht, en kunnen in hun totaliteit in de bijlage gevonden worden:

- *Efficiënter omgaan met formulieren*
  Ook al ben je bekend bij de organisatie, bij elk contact en elke regeling moet je lange formulieren invullen. Zorg voor een manier dat je niet steeds dezelfde gegevens hoeft in te vullen. Het zou mooi zijn als ook tussen organisaties gegevens worden uitgewisseld, mits de burger zelf de regie daarover kan houden.

- *Snellere opschaling en meer uitwisseling van kennis over goede voorbeelden*
  Er zijn succesvolle pilots die de lokettenjungle te lijf gaan, zoals proeftuin Oss, maar daar blijft het te vaak bij. Werk als overheid vaker met pilots, deel resultaten en schaal op bij succes. Het probleem is te groot om op de oude voet door te gaan.

- *Al het geld in één pot*
  Voor elke regeling is er nu een eigen geldpotje. Soms kan de burger bij een regeling geen geld krijgen omdat het bijbehorende potje leeg is. En omdat potjes waar nog wél geld in zit niet gebruikt mogen worden voor die regeling. Stop als overheid liever al het geld in één pot, stem vraag en aanbod op elkaar af en zorg zo voor meer maatwerk.

Thema 2: Vastlopen in het recht

Het probleem: in de praktijk pakt wetgeving vaak niet uit zoals het bedacht of bedoeld is. Soms is de wetgeving tegenstrijdig, te complex of uit balans. Daarbij moeten slachtoffers vaak eerst nog extra kosten maken voordat zij in verweer kunnen. Dit kan leiden tot geldnood en psychische klachten bij burgers.

Wat heeft de themagroep gedaan?
Er is gewerkt aan vier ideeën die eraan bijdragen dat burgers niet langer vastlopen in het recht. Zij kozen ervoor het idee van een permanent burgerpanel voor toetsing wet- en regelgeving aan de staatscommissie te presenteren:

Permanent burgerpanel voor toetsing wet- en regelgeving

Wat zien we?
Wet- en regelgeving die gebaseerd is op theoretische inzichten, is in de praktijk vaak niet toepasbaar of creëert onvoorziene problemen. Als de wet eenmaal officieel is goedgekeurd, mag de rechter niet beoordelen of een wet inhoudelijk in strijd is met de Grondwet en ook niet onderzoeken of een wet of verdrag volgens de Grondwet tot stand is gekomen (conform artikel 120 van de Grondwet).

Wat willen we?
Burgers moeten als ‘eindgebruikers’ van wetten beter kunnen checken of nieuwe wetgeving praktisch toepasbaar is. Op den duur moeten ze dit ook voor bestaande wetgeving kunnen doen. Deze check moet plaatsvinden via een autonoom burgerpanel:
- met status/mandaat;
- die representatief en inclusief is (onder meer op het gebied van regio, leeftijd en gender);
- die circa honderd deelnemers telt;
- die centraal in het land georganiseerd wordt.

Het burgerpanel kan bijvoorbeeld simuleren hoe nieuwe wet- en regelgeving uitpakt (denk aan het aanvragen van specifieke subsidie). Voor deze simulatie gebruikt het dan een representatieve testgroep. Dit moet gebeuren

voordat de overheid de wet- en regelgeving publiek maakt. Zo wordt de toepassing ervan makkelijker en vallen praktijkproblemen te voorkomen.

Waarom willen we dat?
We vinden het belangrijk dat er een betere ethische controle komt voor rechtszekerheid voor burgers. Ook is er meer transparantie en uiteindelijk betere rechtvaardigheid door toetsing door mensen die het uiteindelijk raakt. Op die manier hopen we dat de burger niet benadeeld wordt door politieke afspraken en dat 'rampen' kunnen worden voorkomen.

Hoe kunnen we dat bereiken?
Door het instellen van een permanent burgerpanel met zeggenschap (zwaarwegend advies) dat is samengesteld uit een representatieve en inclusieve groep burgers. Dit panel toetst wet- en regelgeving op zaken als uitvoerbaarheid (bijvoorbeeld door simulatie van de werkelijkheid), rechtvaardigheid en ethische waarden. Bij het instellen van een permanent burgerpanel moet goed nagedacht worden over zaken als: groepsgrootte- en samenstelling, frequentie (tijdsinspanning), procedure, compensatie voor de panelleden (tijd en geld). Idealiter zou bij bepaalde wetgeving een dergelijk burgerpanel wettelijk verplicht zijn en wordt hiervoor structureel budget vrijgemaakt.

Kenmerken van een permanent burgerpanel:
<u>Status</u>
Het permanente burgerpanel heeft de status van een medezeggenschapsraad en geeft zwaarwegend advies. Het burgerpanel is autonoom en niet politiek gekleurd.
<u>Ondersteuning</u>
Het burgerpanel wordt ondersteund door een eigen secretariaat. Dit houdt onder meer de agenda bij, verspreidt correspondentie onder de leden en verzendt ook correspondentie námens de leden. Daarnaast boekt het faciliteiten en nodigt het deskundigen uit op verzoek van het panel. Bovendien bestelt het secretariaat op verzoek van het panel onderzoeken bij bijvoorbeeld het SCP en het CBS.
<u>Mandaat</u>
Het permanente burgerpanel heeft het mandaat om bestaande en nieuwe wetgeving te toetsen aan de grondwet en internationale verdragen. Dit door deskundigen en burgerslachtoffers/ervaringsdeskundigen uit te nodigen en/of het voeren van proefprocessen bij de Raad van State, het toekomstige Constitutionele Hof, het Europees Hof of andere hoven van arbitrage, gekoppeld aan geratificeerde internationale verdragen. Het burgerpanel heeft het mandaat om de rekenkamers onderzoeken te laten verrichten en deze cijfers in het advies te verwerken.

Welke ideeën zijn er nog meer?
Naast de aanbeveling van een permanent burgerpanel, werkte de groep nog drie andere ideeën uit. Deze worden hieronder kort toegelicht en zijn in hun totaliteit in de bijlage te vinden:

- *Vereenvoudiging en rechtvaardigen van de wet- en regelgeving*
  Zorg dat wetten niet discrimineren, dat de taal begrijpelijk is en dat als geconstateerd wordt dat een wet niet werkt, dit dan snel aangepast wordt.

- *Toevoeging en herstructurering recht*
  Slachtoffers maken eerst extra kosten, voordat zij compensatie krijgen. Zorg dat de rechtsprekende macht gedupeerden sneller, rechtvaardiger en veiliger behandelt door een aantal verplichtingen op te nemen. Onder andere: als cliënt heb je recht op je hele dossier bij een rechtsgang, en geef altijd een optie tot mediation als voortraject voor de stap naar de rechter.

- *Betere controle en verantwoordelijkheid door de overheid*
  Waar kan een burger heen als rechters of ambtenaren fouten maken? Zorg voor manieren om burgers te

1. VERSLAG BURGERPANEL

beschermen tegen rechterlijke dwalingen. Installeer een Constitutioneel Hof en maak ambtenaren (deels) aansprakelijk voor de gevolgen van hun handelen.

Thema 3: Contact met de overheid - communicatie

Het probleem: de basishouding van de overheid richting burgers is er één van wantrouwen, niet van vertrouwen. De professional wordt eerder geloofd dan de burger, of het nu aan de telefoon is of in de rechtbank. Als burger heb je het gevoel dat de overheid je onfatsoenlijk, afstandelijk en kil behandelt. Voor je het weet ben je 'een fraudeur' of 'die lastige cliënt' en kom je niet meer van dat label af.

Wat heeft de themagroep gedaan?
Op de tweede burgerpanelbijeenkomst splitste de themagroep Contact met de overheid zich op in tweeën: het ene deel richtte zich op het subthema Communicatie, het andere op het subthema Burgerparticipatie (zie thema 4). De subgroep Communicatie werkte vervolgens aan vier ideeën. Eén was om in elk gemeentehuis een (huis)kamer te maken. De deelnemers kozen ervoor om deze aanbeveling te presenteren aan de staatscommissie.

Maak een (huis)kamer in elk gemeentehuis

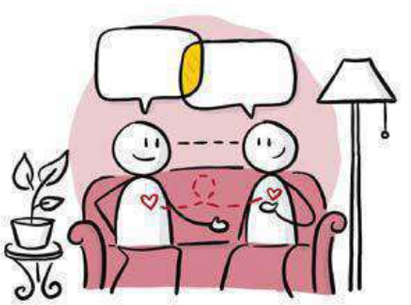

Wat zien we?
Als burger heb je soms helemaal geen mogelijkheid voor contact met de overheid. En als er wel contact is, is er vaak geen tijd om goed je verhaal te doen. Ambtenaren staan onder hoge druk; alles moet snel, snel, snel. Je wordt ook vaak heel onpersoonlijk, ongeïnteresseerd en bot behandeld. En je moet je verhaal continu opnieuw vertellen. Je staat er bovendien alleen voor. Bemiddeling haalt dikwijls niets uit. En op een gegeven moment ben je murw gestreden en kapot. Dan denk je: "Ik wil niets meer met de overheid te maken hebben."

Het komt voor dat er genadeloos wordt gekort, ongeacht of je daardoor door je hoeven zakt. Heel vaak gebeurt dit zonder uitleg. De veelheid aan verschillende regelingen (toeslagen) maakt bovendien dat je door de bomen het bos niet meer ziet. En dat je, ondanks allerlei toeslagen, onder het bestaansminimum leeft. Daarbij blijft je de hele tijd bang dat het misgaat. Dat je bijvoorbeeld iets fout doet waardoor je toeslagen uiteindelijk weer terug moet betalen.

Wat willen we?
Een warm welkom, een veilige, begripvolle ontspannen sfeer en contact met de overheid.

Waarom willen we dat?
We willen niet langer als fraudeurs behandeld worden. We willen als mensen worden gezien. Er zakken nu teveel mensen door het ijs. En we willen dat de oneerlijke ingewikkelde procedures stoppen en ook de afhankelijkheid van mensen van toeslagen.

Hoe kunnen we dat bereiken?
Zorg dat elk gemeentehuis een inloop- of huiskamer krijgt: een plek waar burgers zich welkom voelen. In het ideale geval is dit een kamer bij de ingang van het gemeentehuis, om de afstand tussen inwoners en gemeente te verkleinen. Waar iedereen binnen kan lopen die te maken heeft met aanvragen bij de gemeente, maar waar ook ambtenaren, ervaringsdeskundigen en betrokken burgers zijn. Collega's van andere afdelingen lopen ook af en toe binnen. Kortom: iedereen die het leuk en belangrijk vindt – en er goed in is – om burgers verder te helpen, werkt mee in de kamerteams.

De inloop- of huiskamer is een ruimte waar mensen komen om te geven, te delen en te nemen. Waar zij samen en

van elkaar luisteren en leren. Waar heel verschillende soorten kennis te vinden zijn. Waar mensen uit diverse culturen aanwezig zijn, die allerlei talen spreken. Waar ambtenaren korte lijntjes hebben met collega's en met de aanvragers. Waar gewerkt wordt aan doorbraken bij 'vastlopers'. En hoe leuk als af en toe de burgemeester ook even aanschuift?

De kamer heeft de functie van een extern geweten en bestaat uit hulptroepen voor iedereen die vragen heeft bij een aanvraag, vastloopt in procedures of steun nodig heeft. Het is een kamer met een informele buurthuissfeer: veilig en ontspannen. Met koekjes en bloemen op tafel, schilderijen, gordijnen en geen witte kille muren. Met legpuzzels en een biljart. Het is een kamer waar je begroet wordt met een glimlach, een praatje en een open houding. Waar je je gezien en gehoord voelt. En waar je ook kunt komen als je minder mobiel bent. Richt het samen met inwoners in en houd ruime openingstijden aan (geen spreekuren). Dit alles zal er waarschijnlijk ook toe leiden dat er minder agressiviteit is.

Begin met een pilot, maar pas op dat mensen zich geen proefkonijnen voelen. Laat inwoners meedenken over het proces. Ga een keer kijken in Oss, waar ze al een eind op weg zijn. Daar zitten ambtenaren met een inloopspreekuur in een buurthuis. Dat kan ook. Maar wij hebben bewust voor het gemeentehuis gekozen, zodat het meer een huis van de gemeenschap wordt. Hier moet de verandering gebeuren.

Welke ideeën zijn er nog meer?
Naast een (huis)kamer in het gemeentehuis werkte de subgroep Communicatie nog drie andere ideeën uit. Deze worden hieronder kort toegelicht en zijn in hun totaliteit in de bijlage te vinden:

- *Menselijke, oordeelvrije communicatie met mensen die contact hebben met de overheid.*
  Soms is er voor burgers geen enkele mogelijkheid om contact te krijgen met de overheid. En als die mogelijkheid er wel is, dan moet alles voor de ambtenaar snel, snel, snel. Als burger vertel je telkens opnieuw hetzelfde verhaal aan een ander persoon. En voor je het weet, heb je het label 'fraudeur'. Overheidsorganisaties moeten tijd vrijmaken voor ambtenaren, zodat zij naar mensen toe kunnen gaan en daar onbevooroordeelde gesprekken kunnen voeren. Ambtenaren moeten de burgers leren kennen, serieus nemen en zich verdiepen in hun verhaal.

- *Procedures*
  Soms wordt er gekort zonder uitleg. Soms genadeloos, zonder oog voor de consequenties. Door al die toeslagen is het lastig door de bomen het bos te zien. Je bent steeds bang dat je iets fout doet en alles terug moet betalen. Houd rekening met een minimale bestaansgrens. Doe de toeslagen op de schop, zodat mensen daar minder afhankelijk van worden. Bovendien moeten burgers contact kunnen hebben met een écht persoon als ze gekort worden en heldere uitleg krijgen.

- *Beoordeling*
  Beoordelingen zijn subjectief, kil en zakelijk. Als burger word je gezien als een potentiële fraudeur en ben je machteloos als de beoordeling niet klopt. Er moet een tweede beoordelaar komen die checkt of de beoordeling integer, correct en fatsoenlijk is, waardoor je niet in je bestaan wordt bedreigd.

Thema 4: Contact met de overheid - burgerparticipatie

Het probleem: burgers voelen zich onvoldoende gehoord en als ze wel betrokken worden, dan voelen ze zich niet serieus genomen. Er is veel kennis in buurten en wijken die niet wordt benut, terwijl deze gemeenschappen veel leefbaarder zouden worden als de overheid de 'stem' van bewoners zou horen en meenemen.

Wat heeft de themagroep gedaan?
Deze groep werkte aan de vraag hoe burgers op een goede manier kunnen participeren op lokaal niveau. De groep heeft de aanbeveling 'sleutelfiguren' uitgewerkt en gepresenteerd aan de staatscommissie:

1. VERSLAG BURGERPANEL

Sleutelfiguren

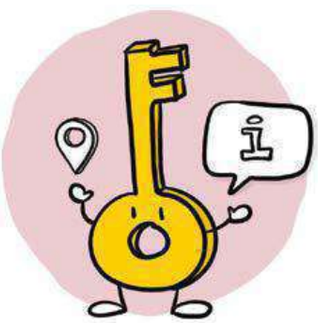

Wat zien we?
Er zijn heel veel deskundige sociaal-maatschappelijke bewonersinitiatieven die niet gezien en benut worden als partner van de overheid.

Wat willen we?
Burgers willen gehoord worden. Daarom willen we in elke gemeente een 'loket' voor sleutelfiguren realiseren. Daaraan gekoppeld een databank van/voor sleutelfiguren die bekend wordt gemaakt via sociale lokale media. Op die manier kan en zal relevante informatie gevonden en gedeeld worden. De sleutelfiguur is het aanspreekpunt voor een of meer initiatieven.

Waarom willen we dat?
We vinden het belangrijk dat buurten en wijken leefbaarder worden en dat de 'stem' van de bewoners hierin door de overheid wordt gehoord en meegenomen.

Hoe kunnen we dat bereiken?
Door de wijken in te gaan en die mensen te benaderen die als sleutelfiguur kunnen en willen optreden. Je bent een sleutelfiguur als je:

- Een relevant netwerk hebt
- Kennis van zaken hebt
- Kennis van de wijk hebt
- Vrijwilliger bent
- Betrouwbaar bent
- Durf hebt
- Assertief en actief bent
- Tegen kritiek kunt
- Onafhankelijk bent

Ambtenaren en sleutelfiguren werken samen op basis van gelijkwaardigheid. Ze gaan een samenwerking aan (formeel en informeel) waarbij ze elkaar helpen met kennis en informatie om het project/initiatief te realiseren. De samenwerking betreft niet alleen luisteren en plannen maken, maar ook bij de uitvoering van initiatieven werken de gemeente en de sleutelfiguren samen.
Bij een proef of pilot: biedt ruimte om te leren en fouten te maken, zorg bij een positief resultaat voor opschaling en deel de ervaringen met andere gemeenten.

Welke ideeën zijn er nog meer?
Naast het idee van sleutelfiguren, werkte de groep ook aan het volgende idee (zie bijlage):

- *Luisteren naar bewoners in buurten en wijken*
  Benut de kennis en ervaring van de bewoners bij plannen en beleid die de bewoners raken. Zorg ervoor dat de inbreng serieus wordt genomen en er ook echt wat mee wordt gedaan.

Thema 5: Begrijpelijke taal

Het probleem: veel burgers begrijpen de communicatie van de overheid niet (op de websites en in brieven). Ze begrijpen niet wat er staat of wat ze ermee moeten. Ze krijgen soms al stress als er een brief van de overheid op de mat valt. Sommige mensen lezen zulke brieven daardoor niet meer of leggen ze halverwege weg. Dit kan tot schulden leiden en in sommige gevallen keren mensen zich zelfs helemaal af van de overheid.

Dat veel burgers de communicatie van de overheid niet begrijpen, heeft allerlei oorzaken. Van te moeilijk taalgebruik tot afkortingen die de burger niet kent. En van onvoldoende taalkennis bij burgers tot schrijvers die zich niet voldoende verdiept hebben in hun lezers.

Wat heeft de themagroep gedaan?

Deze groep werkte hun idee van een ‘uniforme opzet voor brieven en e-mails’ uit, en presenteerde deze aanbeveling aan de staatscommissie:

Uniforme opzet van brieven en e-mails

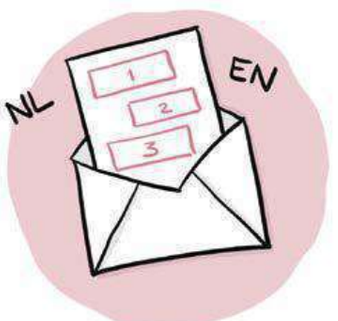

In het kort
- Een landelijk vastgelegde, vaste structuur voor (digitale) brieven.
- Geen afkortingen, latijn of jargon. Heldere taal. Kort en bondig.
- Toelichting in de bijlage en woordenlijst.
- Plek waar je naartoe kunt als je de brief niet begrijpt (zodat een mens je helpt).

Wat zien we?
Deelnemers geven aan dat sommige brieven abracadabra voor ze zijn, waardoor ze de brief halverwege wegleggen of brieven helemaal niet meer proberen te lezen. Dat komt niet alleen door taalgebruik, maar ook door de opmaak/uitzetting van de informatie.

En bovendien, waar kun je naartoe met je vragen? Bellen leidt vaak tot frustratie: De ander begrijpt de vraag niet goed/kan het niet (begrijpelijk) uitleggen, naast dat je meerdere keren wordt doorverbonden en elke keer weer je verhaal moet doen.

NB Als de overheid iets eist van de burger, dan lijkt ze niet in staat om begrijpelijk te schrijven of meerdere talen aan te bieden. Als de overheid iets van je wil (bijvoorbeeld bij oproep tot participatie) dan lijkt het ‘begrijpelijk schrijven’ en in allerlei talen wel te kunnen, maar als je als burger iets *moet*, dan niet.

Wat willen we?
Heldere taal en duidelijkheid. Wat is de boodschap van de brief? “Moet ik nou wel of niet iets doen?” Wat kan ik aanvragen, onder welke voorwaarden, waar kan ik dat doen en wie kan me helpen als ik er niet uitkom etc.
NB Mensen die alleen taalniveau A1 niveau machtig zijn, hebben sowieso hulp nodig van hun omgeving, familie of zorgverleners/ondersteuners.

Waarom willen we dat?
Als je als burger de communicatie van de overheid niet goed begrijpt, kan dat vervelende gevolgen hebben, zoals boetes, terugbetalingen en onzekerheid (niet weten wat er van je verwacht wordt of wat je kunt ondernemen). Die gevolgen kunnen zelf ook weer allerlei kwalijke consequenties hebben, zoals financiële problemen en stress. Onnodige consequenties, want de overheid is prima in staat om begrijpelijker te communiceren. Dat zou niet alleen stress en andere (ergere) problemen voorkomen bij burgers, het zou het werk van ambtenaren ook prettiger maken. Begrijpelijkere communicatie is namelijk effectiever. En dat levert veel op: een snellere afwikkeling, prettigere relaties/contacten en daarmee meer werkplezier.

Hoe kunnen we dat bereiken?
Door op landelijk niveau een vaste structuur vast te leggen voor standaardbrieven (inclusief e-mails). Die structuur moet uit vijf blokken bestaan, waarmee de lezer achtereenvolgens en in volzinnen antwoord krijgt op deze vragen:

1. Waarom krijg ik deze brief?
2. Wat wordt er van mij verwacht?
3. Hoe doe ik dat? Waar kan ik dat doen? Voor wanneer moet dat? En krijg ik een terugkoppeling van de gemeente?
4. Waar moet ik op letten? (Tips)
5. Als ik toch nog vragen heb, waar kan ik dan heen om met een mens te spreken?

1. VERSLAG BURGERPANEL

En indien nodig de volgende bijlagen:
A. Toelichting op inhoud
B. Woordenlijst voor woorden die toch nog wat extra toelichting nodig hebben

NB Gemeenten kunnen de inhoud van een brief (de antwoorden op bovenstaande vragen) laten aansluiten op hun specifieke context. Maar ze moeten de structuur intact laten.

Welke ideeën zijn er nog meer?
Naast het idee van een uniforme opzet, werkte deze groep nog aan twee andere voorstellen (zie bijlage):

- *Bied meerdere talen en andere vormen van communicatie aan*
  De brieven van de overheid zijn op taalniveau B2 geschreven. Om allerlei redenen is dat voor veel ontvangers te complex. Bijvoorbeeld omdat ze dyslexie hebben of de taal nog aan het leren zijn. Het inburgeringsexamen is bovendien op het lagere A2-niveau. Wees hier als overheid bewust van. En geef burgers de mogelijkheid om brieven in een tweede taal te ontvangen. Ontwikkel daarnaast beeldtaal (van animaties tot icoontjes) voor brieven waarvan de tekst voor grote groepen te ingewikkeld is.

- *Vergroot de empathie, de vaardigheden en het zicht op problemen die kunnen ontstaan*
  Zorg dat de schrijver van een brief zich verdiept in de lezer. Vraag hiervoor hulp en advies aan collega's van de buurt- en wijkteams. Inclusief de vraag om te signaleren en door te geven wat er misgaat in de praktijk. Werk verder samen met taalbuddy's en taalambassadeurs. En zorg voor trainingen waarin ambtenaren begrijpelijk leren schrijven en spreken.

Thema 6: Spanning tussen willekeur en maatwerk

Het probleem: burgers missen menselijkheid in contact met de overheid en ervaren dat ambtenaren zich verschuilen achter wetten, regels en procedures. Burgers willen op maat geholpen worden met hun problemen door de persoon die op dat moment tegenover hen zit. Tegelijkertijd mag maatwerk en op een menselijke manier hulp bieden geen willekeur worden. Dit vraagt veel van ambtenaren.

Wat heeft de themagroep gedaan?
Deze groep heeft gewerkt aan een toolkit voor overheidsdienaren en vooral aan de vragen welke ondersteuning ambtenaren nodig hebben en hoe die ondersteuning een succes kan worden. Deze aanbeveling presenteerde ze ook tijdens het burgerpanel aan de staatscommissie:

Menselijkheid in rechtvaardigheid

Wat zien we?
Om ambtenaren te helpen om tot de juiste mate van menselijkheid in rechtvaardigheid te komen, is er op diverse fronten verbetering nodig:
- Vaardigheden van ambtenaren. Denk aan hun inlevingsvermogen, *out-of-the-box*-denken/creativiteit, rechtvaardigheidsgevoel, vermogen om de burger in diens waarde te laten, strijdvaardigheid, gerichtheid op een casus los van het systeem, werkoverdracht en interne communicatie.
- Openheid van informatie. Het gaat er hierbij om dat burgers correcte, heldere en goed gebalanceerde informatie krijgen over hun rechten en plichten en over belangrijke processen. Per belangrijk proces zouden ze bijvoorbeeld een stappenplan moeten aanreiken: wat kan de burger wanneer doen of verwachten?
- Wet- en regelgeving. Waarvoor maak je regels versus wat laat je over aan de samenleving, generiek versus specifiek beleid: hoe kunnen we het effectiefst de doelgroep helpen.

- Beleid rond beslissingsvrijheid. Bepaal een bandbreedte hiervoor: bijvoorbeeld 95% standaardregel en 5% maatwerk. Want hoe meer uitzonderingen, hoe meer chaos kan ontstaan en hoe meer tijdrovende, kostbare controle er nodig is om onrechtvaardigheid te voorkomen.
- Rechtvaardigheid. Regels mogen niet met elkaar botsen. Het moet voorspelbaar zijn of een regel geldt voor een burger in een bepaalde situatie of niet.
- Vertrouwen. Meer sturen op doelen dan op middelen, benut kennis van lokale initiatiefnemers en burgers, als overheid meewerken/coproducties.
- Semi-overheid. Het is belangrijk dat ambtenaren goed luisteren naar expertise van collega's en dat ego's bij het management de kop ingedrukt worden

Wat willen we?
Uit deze uitdieping van het onderwerp kwam het idee voort van de ontwikkeling van een toolkit/training voor overheidsdienaren in rechtvaardigheidsgevoel.

Waarom willen we dat?
We zien een gemis van menselijkheid in het systeem van de rechtsstaat.

Hoe kunnen we dat bereiken?
We hebben gekeken naar de inhoud van zo'n training; wat moet er in ieder geval in zo'n toolkit zitten? En naar wat van belang is bij het opzetten van zo'n training. Hiervoor hebben we gepraat met expert Alex Corra en wethouder Abel Reitsma.

Van belang bij het opzetten van een training of toolkit:
- Besef van urgentie: Betrek hierbij belangenbehartigers. Deel informatie via onder meer gesprekken en film. En zorg dat ook bestuur en management zowel de training volgen als met de toolkit werken.
- Maak een programma of sluit aan bij een bestaand programma. Zorg hierbij voor dekking van bestuur en management door hen opdrachtgever te laten zijn. Maak managers ambassadeurs van het programma. Sluit goede partnerschappen (bijvoorbeeld: bouw door op zoiets als Op Maat, SVB verzorgde masterclasses met Stichting Beroepseer). Borg de training als onderdeel van ambtelijke opleiding (zodat het echt voor alle overheidsdienaren kan zijn), onderwijs moet ook mee.
- Betrek de burger. Op elkaars stoel plaatsnemen, sommige onderdelen samen doorlopen, samen casussen behandelen, escape room, gedeeld probleem heeft geen zondebok, om consequenties duidelijk te maken.
- Vind manoeuvreerruimte. Niet alleen groot meekrijgen (dekking en opdrachtgeverschap) maar ook kleine dingen gewoon blijven doen.
- Zoek discomfort op. Niet weghouden maar opzoeken. Laat consequenties zien en professionele buikpijn voelen. Stammenstrijd tussen uitvoerders en schrijvers. Tijdsdruk op uitvoerders. Serious game uit eigen praktijk
- Durf. Zorg dat mensen zich durven uiten. Geef structureel de ruimte en tijd hiervoor. Durf de dunne lijn te bewandelen van willekeur en maatwerk (nodig van ambassadeurs: ruggespraak, rugdekking, budget);
- Neem verantwoordelijkheid. Zoek de ruimte voor wat je vanuit jouw verantwoordelijkheid kunt doen. Doe en/of meld! Laat zien wat er speelt. Zoek zelf contact met Kamerleden op.
- Vergroot het blikveld. De training moet het blikveld vergroten bij alle deelnemers (zowel ambtenaren als burgers).
- Communiceer je successen. Er bestaan al meerdere programma's en trainingen (Op Maat, Werken vanuit de bedoeling, Onzichtbaar Den Haag, de Doorbraakmethode). En er is ook navolging (Utrecht, Arnhem, Zwolle). Onderzoek wat werkt en maak dat groter.
- Blijf herhalen.
- Installeer een extern vertrouwenspersoon als laatste strohalm.
- Benoem duidelijke ankers voor rechtvaardigheidsgevoel. Denk aan bestaanszekerheid en de invloed op het kind.

De volgende onderwerpen moeten in een training aan bod komen:
- Vaardigheden: rechtvaardigheid, luisteren, niet te snel oordelen, ruimte maken voor verschillende oogpunten/invalshoeken, verder kijken dan je neus lang is, menselijkheid,

1. VERSLAG BURGERPANEL

moraliteit, maatschappelijk belang, collega's om hulp vragen, aan afspraken houden, afleren stereotypering, kijk naar de mens achter de casus, dienstbaarheid en empathie, zet de mens voorop (en niet de procedure en het geld), nee mensen serieus met hun vragen en problemen, ga op zoek naar verhaal achter verhaal, verdiep je in persoonlijke situatie. Oefenen met rollenspellen voor beoordelingen en om complexe dingen simpel te maken.
- HR: wat is de impact op het functieprofiel? HR trainen op wat en wie ze moeten vinden, speciale cursus voor ambtenaren die aan loketten zitten m.b.t. empathie en deskundigheid.
- Beleidsregels: hoe verwerk je nieuwe maatschappelijke inzichten, normen en waarden in regels?
- Toetsing rechtvaardigheid: breng raadsleden, uitvoerders en gebruikers bijeen om rechtvaardigheid van een maatregel te bespreken, politici laten bevragen op rechtvaardigheid van ingevoerd beleid, houd een pilotproject, communiceer erover en deel uitkomsten.
- Ervaringsdeskundigheid: houd overheidsberaad en burgerberaad over inhoud en vorm van 'rechtvaardigheid', inbrengen (betaald!) van betrokken ervaringsdeskundigen, geven en nemen in balans houden, ook emotioneel, contract voor ervaringsdeskundigen (welke cao?).
- Casussen: af ent toe casussen bespreken in team zodat je elkaars werkwijze en afwegingen kent, mogelijkheid om casussen te escaleren.
- Diversiteit en inclusie
- Taal: Jip en Janneke, de taal van rechtvaardigheid, in welke taal wil je communiceren? Niet alleen digi-taal (denk aan ouderen).
- Beslissingsvrijheid: speelruimte duidelijk maken, voorbeeldsituaties in training inbrengen.
- Waarheidsvinding: feiten vertellen niet het hele verhaal, en niet elk feit is objectief.

Thema 7: Ervaringsdeskundigheid

Het probleem: de burger vertrouwt de overheid niet en andersom. Ervaringsdeskundigheid kan de verbinding tussen mens en systeem weer terugbrengen. Maar er is angst en wantrouwen ten opzichte van mensen met ervaringskennis en -deskundigheid. Daarom maakt de overheid nog relatief weinig gebruik van ervaringsdeskundigen. Structurele functies, samenwerking en beloning ontbreken.

Wat heeft de themagroep gedaan?
Op de tweede dag van het burgerpanel zijn twee groepen aan de slag gegaan met twee aspecten van ervaringsdeskundigheid. Beide ideeën zijn aan het einde van de dag gepresenteerd:

Gelijkwaardige ervaringswerkers: maak ervaringsdeskundigen standaard en een volwaardig onderdeel van teams

Wat zien we?
- Er is nog angst/wantrouwen tegen mensen met ervaringskennis/-deskundigheid, mensen worden 'eng' gevonden.
- Uitvoeringsorganisaties en beleidsorganisaties maken nog onvoldoende gebruik van ervaringsdeskundigen en/of waarderen en belonen dit niet gelijkwaardig.
- Structurele functies en beloning ontbreken vaak.

Wat willen we?
Dat de ervaringskennis van burgers erkend, gewaardeerd en benut wordt binnen bestaande overheidsorganisaties.

- Gebruik beroepscompetentieprofielen ervaringsdeskundigheid voor inzet van ervaringsdeskundigen bij organisaties (ook buiten de GGZ).
- Maak ervaringsdeskundigen integraal onderdeel van organisaties (ervaringswerkers op alle niveaus binnen het rijk, de provincie en de gemeente).
- Regel beloning en ondersteuning structureel en gelijkwaardig.

Waarom willen we dat?
Het leidt tot meer vertrouwen, preventie van problemen, snellere oplossingen omdat er minder schijven nodig zijn (de kennis is al in huis) en je slaat een brug tussen burgers en overheid. De kennis van de ervaringsdeskundigen is vaak gedetailleerder. De ervaringsdeskundige bij de overheid kan de brug slaan tussen de 'systeemwereld' en de 'leefwereld'.

Hoe kunnen we dat bereiken?
- Maak ervaringsdeskundigen standaard en volwaardig onderdeel van teams in uitvoeringsorganisaties of beleidsafdelingen die veel werken met, of impact hebben op kwetsbare burgers of burgers die afhankelijk zijn van deze diensten/dit beleid.
- Maak ervaringsdeskundigen laagdrempelig toegankelijk voor burgers met vergelijkbare vraagstukken, match burgers die een regeling aanvragen met een ervaringsdeskundige, richt een hulpportaal met ervaringsdeskundigen in, zodat bijvoorbeeld toeslagenouders snel lotgenoten kunnen vinden en perspectief aangereikt krijgen.
- Waardeer ervaringsdeskundigheid expliciet door functies te creëren, gelijkwaardig te betalen (ook al is het opleidingsniveau niet gelijk) en bij te dragen aan professionalisering en zichtbaarheid.
- De ervaringsdeskundige burger moet zelf voldoende stabiel zijn om te kunnen bijdragen. Daar is ondersteuning bij nodig en selectie hoort daar ook bij.

Van brandweer tot bruggenbouwer: betrek ervaringsdeskundigheid structureel bij beleid en wetgeving

Wat zien we?
De menselijkheid is zoek in het systeem. De burger vertrouwt de overheid vaak niet en andersom evenmin. Ervaringsdeskundigen zijn cruciaal om de verbinding tussen mens en overheid (tussen de leef- en systeemwereld) weer terug te brengen. Hun kennis en ervaring worden nu onvoldoende gebruikt in de ontwikkeling, invulling en uitwerking van beleid.

Op een rij:
- De kennis en ervaring van ervaringsdeskundigen worden nog onvoldoende gebruikt bij voorbereiding van wetgeving en uitwerking van beleid.
- Ervaringsdeskundigen worden onvoldoende ingezet bij besluitvorming.
- Er is te weinig toezicht op bovenstaande en of dit daadwerkelijk plaatsvindt.
- Als ervaringsdeskundigen worden betrokken, gebeurt dit vaak te laat in het proces.
- Er zijn geen duidelijke functieprofielen voor ervaringsdeskundigen in organisaties, waardoor het moeilijker is om überhaupt betrokken te worden bij beleidsontwikkeling.
- De teams die beleid maken zijn niet divers genoeg, waardoor ze erg in hun eigen tunnel denken.

Wat willen we?
Structureel gebruik van ervaringsdeskundigen voor de ontwikkeling van beleid en wetgeving en besluitvorming die impact heeft op kwetsbare burgers.
- Meer samenwerking tussen ervaringsdeskundigen en inhoudelijke experts.
- Meer ondersteuning en begeleiding van ervaringsdeskundigen, waarvan een financiële compensatie een belangrijke is (ervaringsdeskundigen werken NIET gratis).

1. VERSLAG BURGERPANEL

- Kennisdeling over belang en inzet van ervaringsdeskundigen in alle lagen van de overheid, zodat ervaringsdeskundigen vaker en meer worden ingezet, bijvoorbeeld in een leernetwerk.
- Landelijk vastleggen wat de functieprofielen zijn voor ervaringsdeskundigen.
- Integreren in bestaande processen dat ervaringsdeskundigen worden betrokken bij de totstandkoming van wet- en regelgeving.

Waarom willen we dat?
- We willen een duurzaam en inclusief systeem met beleid dat werkt voor de mensen om wie het gaat.
- Het moet bekender worden wat ervaringsdeskundigen kunnen betekenen en dat hun input van groot belang is voor de overheid en bedrijven.
- Inwoners worden beter begrepen en sneller geholpen als ervaringsdeskundigen input wordt meegenomen.
- Vertrouwen in de overheid wordt hier hoogstwaarschijnlijk weer groter door (want betere invulling van zorgtaak overheid).
- Als input van ervaringsdeskundigen structureel wordt meegenomen bij beleidsvorming, kan dit drempelverlagend werken voor inwoners omdat ze zien dat er naar ze geluisterd wordt.
- Werken met ervaringsdeskundigen is de perfecte manier om praktijk aan theoretische kennis te koppelen en zo de papieren werkelijkheid te ontstijgen.

Hoe kunnen we dat bereiken?
1. De overheid moet verplicht een *diverse* groep (dus verschillende achtergronden, etniciteiten, genders, etc.) ervaringsdeskundigen betrekken bij ontwikkeling en uitvoering van beleid en de ervaringsdeskundigen passend bij hun werkzaamheden financieel compenseren.
2. De bestaande landelijke en lokale netwerken van ervaringsdeskundigen moeten nieuw leven ingeblazen worden, bijvoorbeeld door bijeenkomsten, mailings of een website voor onderlinge connectie, kennisdeling en verder kunnen leren in de beroepsgroep.
3. Het inzetten van ervaringsdeskundigen moet landelijk meer bekendheid krijgen, door binnen de overheid en in andere professionele kringen de inzet van ervaringsdeskundigen te promoten.
4. Scholing:
a. moet toegankelijker worden voor ervaringsdeskundigen van alle niveaus (dus ook voor ervaringsdeskundigen zonder diploma).
b. er moeten workshops worden gefaciliteerd voor professionals in het werkveld over waarom en hoe ze ervaringsdeskundigen het beste kunnen inzetten.
c. er moeten trainingen komen voor ambtenaren over waarom en hoe ze ervaringsdeskundigen het beste kunnen inzetten én over hun eigen rol in het voorkomen van toekomstige ervaringsdeskundigen (dus: betrek ervaringsdeskundigen tijdig om nieuwe slachtoffers van overheidsbeleid te voorkomen).
d. het moet standaard worden dat ervaringsdeskundigen langsgaan in regulier onderwijs om jongeren ermee bekend te maken.
e. de opleiding tot ervaringsdeskundige heeft versterking en ondersteuning nodig. De opleiding kent nog teveel drempels en er is te weinig aandacht voor de kwetsbaarheid van de ervaringsdeskundige.

Thema 8: Luisteren naar de burger

Het probleem: de wereld van de burger en de wereld van de ambtenaar lijken twee verschillende werelden. De burger ervaart lange lijnen vol met obstakels en hiërarchische lijnen. Burgers zijn teleurgesteld en wantrouwen overheerst. De overheid betrekt burgers onvoldoende en/of op een te laat moment in het proces. Er wordt wel geparticipeerd, maar niet echt geluisterd of iets mee gedaan.

Wat heeft de themagroep gedaan?
Op de eerste burgerpanelbijeenkomst heeft deze groep gewerkt aan een voorzet voor onderstaande twee ideeën. Beide ideeën staan in hun totaliteit in de bijlage:

- *Reorganisatie van het ambtelijk apparaat*
  Organiseer het ambtelijk apparaat zó dat de lijnen tussen overheid en burger korter worden. Zorg voor minder hiërarchische lagen.

- *Zoeken naar regelvrije ruimte*
  Zorg voor laagdrempelig contact tussen burger en ambtenaar en werk samen vanuit een gelijkwaardige sfeer (voorbeelden van die sfeer zijn de locatiegesprekken en het burgerpanel).

NB In overleg is besloten deze ideeën op de tweede burgerpanelbijeenkomst niet verder uit te werken. Het thema ‘luisteren naar de burger’ bleek namelijk al verweven te zijn met de meeste andere thema’s. De deelnemers hebben zich op die tweede bijeenkomst aangesloten bij de groepen van het thema Contact met de overheid.

1. VERSLAG BURGERPANEL

Ervaringen van de deelnemers en lessen over het proces

Bureau Burgerberaad heeft dit burgerpanel ontworpen, de deelnemers begeleid en de bijeenkomsten mede-georganiseerd. Dat deed het in opdracht van de Staatscommissie rechtsstaat. De organisatie (waaronder de selectie en briefing van de experts) vond plaats in nauwe samenwerking met het secretariaat van de Staatscommissie rechtsstaat. Het secretariaat zag daarnaast toe op de werving van en communicatie met de deelnemers.

In dit laatste hoofdstuk deelt Bureau Burgerberaad de eigen reflecties op twee onderwerpen:

1. Het verloop van het burgerpanel (wat kunnen we leren van het proces?)
2. De betekenis van het burgerpanel (hoe hebben de deelnemers het ervaren?)

Hiervoor is het belangrijk om eerst de opzet van beide bijeenkomsten van het burgerpanel toe te lichten.

Opzet en programma burgerpanelbijeenkomsten

Een burgerpanel (ook wel burgerberaad genoemd) is een vorm van 'deliberatieve democratie'. Die vorm houdt in dat een gelote dwarsdoorsnede van inwoners (van een gemeente, regio of land) zich met politiek mandaat buigt over een complex maatschappelijk probleem. Het burgerpanel is een manier om inwoners een serieuze rol te geven in het ontwikkelen van nieuw, inclusief en gedragen beleid. Daarvoor maken ze een probleemanalyse en komen ze met oplossingen die haalbaar en effectief zijn – met oog voor de langere termijn. Hierbij krijgen ze ondersteuning van onafhankelijke gespreksbegeleiders en experts.

Het specifieke burgerpanel voor de Staatscommissie rechtsstaat was geïnspireerd op bovengenoemde model van een burgerberaad, maar week er ook op een aantal manieren van af.
In lijn met het model stonden de ervaringen en perspectieven van de deelnemers centraal. Ook zochten de deelnemers door middel van dialoog naar oplossingen voor een maatschappelijk vraagstuk. En bovendien doorliepen zij een proces van leren, delibereren en concluderen, ondersteund door onafhankelijke gespreksbegeleiders en experts.

Dit burgerpanel werkte echter niet met gewogen loting, had geen formeel politiek mandaat en was met twee bijeenkomsten (die elk een ochtend en middag duurden) beperkt in tijd. Dat laatste is vooral terug te zien is in het feit dat deelnemers niet al hun ideeën en aanbevelingen even ver konden uitwerken. De tijdsbeperking werd wel enigszins opgevangen doordat het burgerpanel voortbouwde op de inhoud uit twaalf eerder gehouden locatiegesprekken (zie hier een verslag over de locatiegesprekken).

Het programma voor de twee burgerpanelbijeenkomsten zag er als volgt uit:

Burgerpanelbijeenkomst 1
De ochtend van de eerste bijeenkomst stond in het teken van onderling kennismaking en de introductie van de opzet van het programma. Die introductie lag in handen van de twee hoofdmoderatoren (vanuit Bureau Burgerberaad), de voorzitter van de Staatscommissie rechtsstaat en leden van het secretariaat van deze staatscommissie. Zij presenteerden onder andere de vijf thema's die uit de twaalf eerder gehouden locatiegesprekken naar voren waren gekomen:

1. Spanning tussen willekeur en maatwerk
2. Contact met de overheid
3. Begrijpelijke taal
4. Luisteren naar de burger
5. De loketten jungle

In hoeverre de deelnemers aansluiting voelden op deze thema's werd direct getest. Zij konden een bal in een koker doen bij het thema dat voor hen het meest urgent was. Bij de plenaire opening bleek dit het thema 'Luisteren naar de burger' te zijn. Alle thema's werden vervolgens besproken in de opzet van een kenniscafé. Dit wil onder andere zeggen dat de deelnemers op basis van de pitches van vijf experts aanhaakten bij de bespreking van een van de thema's. Zij konden hierbij hun eigen ervaringen delen, associaties op tafel leggen en vragen stellen aan een lid van de staatscommissie. Daarna konden ze een tweede thema kiezen en aanschuiven bij een bespreking dáárvan. Bovendien was het mogelijk om kort (in de vorm van 'speeddating') met de andere thema-experts in gesprek te gaan. Met behulp van gespreksbegeleiders scherpten deelnemers de thema's vervolgens aan. Ook keken ze of er nog onderwerpen ontbraken. Zij droegen uiteindelijk twee extra thema's aan: 'Inzet van ervaringsdeskundigen' en 'Vastlopen in het recht'.

's Middags verdeelden de deelnemers zich in groepen over de inmiddels zeven thema's om de uitdagingen in kaart te brengen. Hierbij vlogen de deelnemers nog een keer uit om input te geven bij andere groepjes. Vervolgens deed elke groep een eerste aanzet voor mogelijke oplossingen. Elke groep presenteerde haar ideeën aan deelnemers uit andere groepen, die daar vervolgens feedback op gaven – onder andere om de ideeën aan te scherpen. In al deze stappen kregen de deelnemers ondersteuning van een gespreksbegeleider.

De eerste bijeenkomst werd plenair afgesloten met een presentatie van *live* tekenaar Sandra Mesman, die de gesprekken had opgetekend, en met een *spoken-word*-optreden van woordkunstenaar Luan Buleshkaj.

Burgerpanelbijeenkomst 2
De tweede bijeenkomst, geopend door theatermaker Isil Vos, stond in het teken van het verder aanscherpen en uitwerken van de ideeën. De deelnemers verdeelden zich hiervoor in acht groepen. Er waren namelijk twee groepen ontstaan rondom 'Inzet van ervaringsdeskundigheid' en twee groepen rondom 'Contact met de overheid'. Daarnaast was het groepje rondom 'Luisteren naar de burger' opgeheven, waarna de leden van dit groepje zich verdeeld hadden over de twee groepen rondom 'Contact met de overheid'.

Ook op de tweede bijeenkomst waren (nieuwe) experts aanwezig. Aan hen konden de deelnemers vragen stellen, wat hielp bij de verdere uitwerking van ideeën. De deelnemers goten hun ideeën in de vorm van antwoorden op de vragen 'Wat zien we?', 'Wat willen we?', 'Waarom willen we dat?' en 'Hoe kunnen we dat bereiken?'. Na de lunch voorzagen de deelnemers elkaars aanbevelingen van feedback.

Tot slot koos iedere groep een idee uit om later die dag aan de Staatscommissie rechtsstaat te presenteren. Ze deelden deze uitgewerkte acht aanbevelingen plenair en overhandigden ze aan alle leden van de Staatscommissie rechtsstaat. Deze leden gaven ook allemaal een eerste reactie op de aanbevelingen. De dag eindigde met een oproep aan de deelnemers om zich aan te sluiten bij een monitorgroep, een presentatie van de tekeningen die *live* tekenaar Sandra Mesman van de tweede bijeenkomst had gemaakt én een borrel met alle deelnemers, de staatscommissieleden en het secretariaat van de staatscommissie.

NB De deelnemers van dit specifieke burgerpanel ontvingen een vergoeding van 100 euro per persoon per dag, een aanvullende reiskostenvergoeding en waar nodig een bijdrage voor kinderopvang. De experts ontvingen geen vergoeding.

I - Het verloop van de burgerpanelbijeenkomsten

Terugkijkend op de twee burgerpaneldagen kunnen we als organiserende partij een aantal lessen trekken. Het gaat om punten die belangrijk zijn voor het proces en de ervaring van deelnemers tijdens dit soort bijeenkomsten.

De deelnemers centraal
Op beide burgerpaneldagen was een groep van circa vijftig deelnemers aanwezig. Zij waren afkomstig uit het hele land en verschilden in leeftijd, gender en afkomst. De deelnemers waren zeer betrokken en gemotiveerd, er was zo goed als geen *no-show* en er waren slechts enkele nieuwe gezichten op de tweede dag. Dat is bijzonder voor een participatietraject, zeker gezien de combinatie van het onderwerp (de rechtsstaat) en de doelgroep (mensen die

1. VERSLAG BURGERPANEL

ook negatieve ervaringen met de rechtsstaat hebben gehad).

Cruciale factoren hierin bleken:

- *De locatiegesprekken zorgden voor een vliegende start*
  Ongeveer tweederde van de deelnemers zijn eerder deelnemer aan een locatiegesprek geweest. Zij kenden de leden van het secretariaat en/of de moderatoren van Bureau Burgerberaad en dat zorgde voor extra vertrouwen vanaf het moment van binnenkomst. Deelnemers gaven aan het fijn te vinden dat een bekend gezicht hen bij de deur ontving en de thema's introduceerde.
- *Er was regelmatig contact in aanloop naar het burgerpanel*
  Alle deelnemers die zich hadden aangemeld zijn in de weken voorafgaand aan het burgerpanel gebeld door het secretariaat van de staatscommissie om hun deelname te bevestigen. Ook in aanloop naar de tweede paneldag kregen deelnemers een herinnering toegestuurd, met alle praktische en inhoudelijke informatie. De mensen die eerder aan een locatiegesprek hadden deelgenomen, hadden rond de jaarwisseling ook nog een postkaartje ontvangen met een uitnodiging voor het burgerpanel.
- *De burgers zijn de hoofdrolspelers*
  De deelnemer en hun ervaringen en perspectieven stonden in het programma centraal. Alle andere aanwezigen (van het secretariaat van de staatscommissie, de experts en de gespreksbegeleiders) stonden ten dienste van de aanbevelingen die de deelnemers ontwikkelden. Er was altijd keuzeruimte voor de deelnemers: naar welke expert ga je toe, aan welk thema wil je werken, en wat moet volgens jou nog geagendeerd worden?
- *Maak het een bijzondere ervaring*
  Veel deelnemers hadden geen prettige ervaringen met de rechtstaat. De organisatoren deden daarom extra hun best om deze bijeenkomsten óver de rechtstaat een aangename ervaring te laten zijn. Onder meer door een ballenbak in te zetten om de thema's te introduceren, door Sandra Mesman *live* tekeningen te laten maken, door *spoken-word*-artiest Luan Buleshkaj dag 1 te laten afsluiten en door theatermaker Isil Vos dag 2 te laten openen. Deelnemers voelden door dit soort elementen dat er moeite was gedaan om hun een bijzondere, fijne ervaring te bieden.

De betrokkenheid van de deelnemers zette zich voort na afloop van het burgerpanel: zo'n dertig van de vijftig deelnemers meldden zich aan voor de monitorgroep. Ook gaven deelnemers aan dat ze onderling contact te wilden houden.

Werkvormen
Met meer tijd was er extra verdieping mogelijk geweest voor een groter aantal aanbevelingen. De tijd was echter beperkt. Gezien dit feit richtte de programmaopzet zich niet op volledige verdieping van elke aanbeveling, maar zoveel mogelijk op een effectief en prettig proces voor de deelnemers. Belangrijk was hierbij ook het besef dat veel van hen niet gewend waren aan conferenties en/of vergadersettings.

De volgende keuzes bleken cruciaal voor een succesvolle programma-opzet:

- *Groepsgrootte, energie en ritme veranderden*
  Deelnemers werkten in themagroepen, maar om hun energie en aandacht op peil te houden was er wel variatie in het programma. Op gezette tijden kwam bijvoorbeeld het hele burgerpanel samen en gaven deelnemers feedback op de ideeën van andere groepen. Of er kwam een expert langs om met de deelnemers te reflecteren op ideeën. Zo werkten de deelnemers steeds in afgebakende tijdsblokken met focus en nieuwe input voor hun ideeën.

- *Ervaren gespreksbegeleiders maken het verschil*
  Deelnemers van een burgerpanel kunnen overprikkeld raken, zich dominant opstellen of snel afhaken. De inzet van ervaren gespreksbegeleiders voorkwam dit. Die inzet creëerde continu ruimte voor alle

geluiden: iedereen kon zijn input geven. Ook stimuleerde het de voortgang in de vorming en uitwerking van ideeën en zorgde het voor een gevoel van veiligheid. Bovendien leidde het onder andere tot de vorming van subgroepen en garandeerde het dat ideeën vastgelegd werden. Deelnemers gaven na afloop van de bijeenkomsten aan dat ze de begeleiding heel prettig hadden gevonden.

- *Kleine groepen werken het beste*
  De meeste themagroepen hadden een eigen ruimte (en daardoor minder prikkels). Dat kwam hun productiviteit ten goede. De kleine groepen waren het productiefst. De grotere groepen werden uiteindelijk gesplitst – wat hun productiviteit ten goede kwam. Zelfs sommige kleinere groepen verdeelden zich af en toe in drietallen om per drietal een idee uit te diepen.
  Het bleek belangrijk om werkvormen aan te reiken die inspeelden op de verandering van groepsgroottes. Denk aan de werkvorm waarin deelnemers eerst per individu ideeën op post-its zetten, daarna samen die post-its categoriseren en vervolgens per subgroep een categorie uitwerken.

Een aantal elementen had achteraf meer aandacht moeten krijgen:

- *Er moet al aan het begin ruimte zijn voor persoonlijke verhalen*
  De bijdrage van experts kwam op de eerste dag minder goed uit de verf dan had gekund. Want toen het moment was aangebroken waarop die experts hun reflecties zouden delen, liepen veel deelnemers nog rond met de grote behoefte om te vertellen over hun eigen ervaringen. Deze persoonlijke verhalen moesten er eerst uit voordat er ruimte was om nieuwe inzichten op te doen. Deelnemers hadden al aan het begin van de eerste bijeenkomst genoeg gelegenheid moeten hebben om zulke verhalen te delen.

- *Het thema 'Luisteren naar de burger' was niet scherp genoeg geformuleerd*
  'Luisteren naar de burger' was als een van de hoofdthema's uit de locatiegesprekken naar voren gekomen. Het ging daarbij over de noodzaak om als overheid echt te luisteren naar participerende burgers en hun inspraak niet slechts 'af te vinken'. Bij hun aankomst op de eerste burgerpanelbijeenkomst onderstreepten deelnemers massaal het belang van dit thema. Toch sloten slechts twee mensen zich aan bij de themagroep. Bovendien bleek hun insteek uiteindelijk beter te passen bij het thema 'Contact met de overheid'. Op de tweede burgerpaneldag sloten zij dan ook aan bij de groep die zich hierop richtte en stopte de themagroep Luisteren naar de burger.
  Een scherpere formulering van het thema 'Luisteren naar de burger' had mogelijk sneller duidelijk gemaakt wat gedurende de bijeenkomsten bleek: dat het verweven was met de meeste andere thema's. En dat het dus onnodig was om het tot hoofdthema te bombarderen. Met die duidelijkheid hadden twee deelnemers eerder op de juiste plek hun bijdrage kunnen leveren.

- *Sla een inhoudelijke brug tussen dag 1 en dag 2*
  De afstand tussen beide burgerpanelbijeenkomsten had beter overbrugd kunnen worden door de opbrengsten van dag 1 voorafgaand aan dag 2 nogmaals te delen met de deelnemers. Dan had iedereen het eigen onderwerp weer op het netvlies gehad en een snellere start kunnen maken op dag 2. Geen overbodige luxe, gezien de tijdsbeperking.

Vervolg
Deelnemers bouwden tijdens de bijeenkomsten vertrouwen op en toonden enorme betrokkenheid. Die waren gezien hun eerdere ervaringen met de rechtsstaat niet vanzelfsprekend. Dit succes is te danken aan bovenstaande programmaopzet, de keuzes van werkvormen en het persoonlijke contact. Maar ook aan een andere belangrijke factor:

- *De aanwezigheid en toewijding van de opdrachtgever*
  De deelnemers voelden dat dit geen proces was om ergens een 'participatievinkje' te kunnen zetten. Deelnemers gaven aan de opening door de voorzitter van de staatscommissie en de betrokkenheid van de commissieleden op beide dagen erg te waarderen. Dat de staatscommissie aan het einde van het panel bijna voltallig aanwezig was om de aanbevelingen in ontvangst te nemen en te waarderen was hierin

1. VERSLAG BURGERPANEL

belangrijk. Ook de gespreksbegeleiders gaven terug dat het vertrouwen van de staatscommissie voelbaar was en de rol van het secretariaat (dienend, bescheiden, aanwezig) werden expliciet geroemd.

De deelnemers gaven aan dat zij graag vaker betrokken willen worden bij dit soort participatieve processen en dat zij onderdeel willen zijn van de oplossing. Zij hebben er vertrouwen in dat hun ideeën bij de staatscommissie in goede handen zijn, maar kijken ook met scepsis naar het vervolg. “Wat gaat er nu echt gebeuren in de praktijk?”, vroegen zij zich af.
Het nadrukkelijke advies aan de Staatscommissie rechtsstaat is daarom om *de deelnemers van het burgerpanel te blijven informeren en betrekken.* Daarbij is het belangrijk dat het vervolgproces en de communicatie eromheen heel helder is. Deze groep wil graag betrokken en geïnformeerd blijven (getuige ook de dertig aanmeldingen voor de monitorgroep). Kom toezeggingen na zoals de uitnodiging voor de overhandiging van het eindrapport in juni, het delen van het eindrapport, en een reflectiebijeenkomst in het najaar van 2024.

II - De betekenis van de burgerpanelbijeenkomsten

In totaal werkten vijftig deelnemers in twee dagen aan 22 ideeën en aanbevelingen om de relatie tussen overheid en burger te verbeteren. Aan het einde van de tweede dag zijn de deelnemers gevraagd om een evaluatieformulier in te vullen over hun motivatie, ervaring en meest bijzondere moment. Tweeëntwintig deelnemers hebben dit evaluatieformulier ingevuld. En de uitkomsten zijn zonder uitzondering positief. De deelnemers gaven aan dat ze:

- *zich gehoord en serieus genomen voelden:*
    - “Ik wilde gehoord worden na jarenlang slachtoffer van de Toeslagenaffaire te zijn, en ik voelde me gehoord. Het belangrijkste was dat ik met weinig tijd veel besproken heb met mijn lotgenoten.”
    - “De burger weet wat hij/zij nodig heeft.”

- *blij waren om vanuit samenwerking onderdeel van de oplossing te kunnen zijn:*
    - “Het deed ertoe, ik heb een bijdrage geleverd.”
    - “Ik krijg niet vaak de kans om me zo uit te spreken.”

- *erg te spreken waren over de organisatie:*
    - “Ik wil jullie nogmaals bedanken voor jullie inzet en enthousiasme. Dit soort bijeenkomsten geeft je energie, een goed gevoel, omdat er naar je wordt geluisterd en je ertoe doet. Ook de inspiratie van de andere deelnemers heb ik als prettig ervaren. Kortom: super!!’”
    - “Leerzaam, prettig, leuk, interessant, gelijkwaardig, indrukwekkend, super.”

Conclusie

Samenwerken aan een overheid die werkt

“De overheid zou er voor de burger moeten zijn, maar dat is nu niet het geval”, mailde een van de deelnemers ons na afloop van de burgerpanelbijeenkomsten.

Twee dagen lang werkten vijftig burgers hard aan maar liefst 22 ideeën en aanbevelingen die bijdragen aan een overheid die burgers vertrouwt en verwelkomt en aanspreekt op een manier die voor hen werkt en hen betrekt bij wetgeving en beleid.

In alle ideeën en aanbevelingen zit een oprechte oproep van de burger verscholen: vertrouw ons. Maak tijd voor ons. Geloof ons. Laat je ego en je expertise nog even achterwege en luister eerst naar ons. Leer ons kennen. Laat ons meedenken. Laten we samen werken aan een overheid en rechtsstaat die werkt. En blijf ons daarbij betrekken.

Er is zorg onder de deelnemers wat er zal gebeuren met de aanbevelingen. Laat deze ideeën niet in een la belanden. Het gaat om gedrag en cultuurveranderingen bij al die verschillende mensen die werken bij de overheid. Zij beseffen dat dit traject niet met één wet of regel binnen een jaar zal zijn afgerond.

De monitorgroep van het burgerpanel doet het aanbod om structureel tijd te maken om mee te denken over de uitvoering van deze ideeën en aanbevelingen in de praktijk. Door vijf jaar lang elk halfjaar één dag bijeen te komen en de voortgang te evalueren van de verandertrajecten, in te schatten of er bijsturing nodig is en mee te denken over de juiste vorm van die bijsturing.

Het is een uitgestoken hand van een groep burgers die de overheid weer wil vertrouwen en onderdeel wil zijn van de oplossing. We hopen dat die hand met volle overtuiging wordt vastgepakt.

© Bureau Burgerberaad, 2024

Geschreven door: Tomer Kedar, Ernst Abbing en Charley Fiedeldij Dop, in samenwerking met de gespreksbegeleiders en de monitorgroep van het burgerpanel.

Met dank aan de deelnemers van het burgerpanel Staatscommissie rechtsstaat, de experts en gespreksbegeleiders, het secretariaat van de Staatscommissie rechtsstaat en de staatscommissieleden.

Voor vragen en/of opmerkingen kan contact worden opgenomen met de projectleider van Bureau Burgerberaad, Charley Fiedeldij Dop (zij/haar) via charley@bureauburgerberaad.nl.

1. VERSLAG BURGERPANEL

Bijlage: ideeën per thema

In deze bijlage zijn alle overige ideeën uit de verschillende themagroepen integraal opgenomen. Deze ideeën zijn door beperkingen in tijd niet volledig uitgewerkt, en verschillen daardoor in lengte, vorm en diepgang.

Thema 1: Lokettenjungle

Efficiënter omgaan met formulieren

- **Wat zien we?**
  Bij elke aanvraag, elk contact en elke regeling moet je als burger lange formulieren invullen. Ook als je al bekend bent bij die organisatie. Dat is veel werk en je moet goed zoeken naar het juiste formulier. Er zijn veel te veel formulieren.

- **Wat willen we?**
  Dat je als burger niet steeds opnieuw dezelfde gegevens hoeft in te vullen. Dat als je eenmaal bekend bent bij een organisatie, je gegevens in een systeem staan. En dat je daardoor niet steeds alles opnieuw hoeft in te vullen.

- **Waarom willen we dat?**
  Efficiënter omgaan met formulieren scheelt ambtenaren én burgers veel werk. Het maakt het ook een stuk makkelijker om de juiste gegevens aan te leveren.

- **Hoe kunnen we dat bereiken?**
  De organisaties zouden meer met een online systeem moeten werken waarin je dossier bekend is en waar je alleen nieuwe gegevens hoeft aan te leveren. Wellicht kunnen organisaties ook meer samenwerken en gegevens uit een database halen. Organisaties moeten elkaar over en weer toestemming hiervoor geven. Bij de inrichting van een dergelijk systeem moet er ook rekening gehouden worden met de wens (of eis) dat niet alle gegevens direct door elke organisatie te zien zijn. Het is belangrijk dat je hierin zelf de regie kan houden, en dat je kan bepalen welke gegevens een organisatie kan bekijken.

Snellere opschaling en meer uitwisseling van kennis over goede voorbeelden

- **Wat zien we?**
  Op verschillende plekken in het land worden pilots uitgevoerd en goede resultaten behaald (zoals proeftuin Oss). Maar daar blijft het soms bij. De goede resultaten worden niet gedeeld of opgeschaald.
- **Wat willen we?**
  Dat de resultaten van zulke pilots worden gedeeld en dat succesvolle pilots opgeschaald worden.
- **Waarom willen we dat?**
  Omdat er veel te verbeteren valt in de manier waarop het nu gaat.
- **Hoe kunnen we dat bereiken?**
  Organisaties moeten actiever pilots uitvoeren, en bij goed resultaat moeten er makkelijker en sneller dingen veranderen.

Al het geld in één pot

- **Wat zien we?**
  Er zijn voor elke regeling geldpotjes die op kunnen gaan. Soms kun je dan geen bijdrage krijgen omdat het potje leeg is, terwijl andere potjes wel beschikbaar zijn. Maar die regeling past dan niet op jouw situatie. Er is geen goede match tussen vraag en aanbod.
- **Wat willen we?**
  We willen dat al het geld in één pot gaat, eventueel per gemeente of regio.

- **Waarom willen we dat?**
  Zodat het geld efficiënter wordt verdeeld en je makkelijker in aanmerking komt voor een bijdrage. Er is dan meer ruimte voor maatwerk.
- **Hoe kunnen we dat bereiken?**
  Gemeenten/regio's moeten de vrijheid krijgen om de middelen die ze krijgen zelf te besteden, zonder de schotten die er tussen de regelingen zijn.

Thema 2: Vastlopen in het recht

Vereenvoudigen en rechtvaardigen van de wet- en regelgeving

- **Wat zien we?**
  Extreem complexe wet- en regelgeving. Deze is niet te overzien, bevat tegenstrijdigheden en heeft een gebrek aan balans.
- **Wat willen we?**
  Herijking van de wetgeving. Het gaat dan vooral om het volgende:
  - Aangepaste formuleringen, om discriminatie te voorkomen.
  - Makkelijker taalgebruik en duidelijkere formuleringen.
  - Mogelijkheid van snelle aanpassing bij geconstateerde 'onwenselijke effecten'.
  - Snellere beschikbaarstelling van informatie aan betrokkenen.
- **Waarom willen we dat?**
  Het recht moet werkbaar worden voor de eindgebruiker. Het mag niet onnodig veel moeite of geld kosten om de eigen situatie goed te kunnen begrijpen.
- **Hoe kunnen we dat bereiken?**
  Door de wetgeving te doorlopen, te herijken en daarbij op toepasbaarheid te toetsen. Is elke wet voor iedereen juist? Het is mogelijk om *Large language models* als Chat GPT te gebruiken om de wet te onderzoeken en te simplificeren. Maar dan wel met het besef dat dergelijke modellen niet 100% betrouwbaar zijn en dus controles nodig hebben. Het is noodzakelijk om goed na te denken over hoe die controles eruit moeten zien.

Herstructurering van het recht en toevoegingen hieraan

- **Wat zien we?**
  Slachtoffers moeten voorafgaand aan de schadecompensatie, ondanks dat zij het al lastig hebben, nog extra kosten maken. Ook worden zij achteraf onvoldoende of niet snel genoeg vergoed voor de tijd en het geld die een fout van de overheid ze gekost heeft. Mensen die het moeilijker hebben ervaren zo toegevoegde stress door geldnood of extra psychische klachten.
- **Wat willen we?**
  We willen dat gedupeerden sneller, rechtvaardiger en veiliger worden behandeld door de rechtspraak.
- **Waarom willen we dat?**
  Slachtoffers/gedupeerden verdienen betere bescherming.
- **Hoe kunnen we dat bereiken?**
  Door herstructurering van het recht en toevoegingen hieraan. Denk aan deze punten:
  - Transparantieplicht: de cliënt moet bij de rechtsgang altijd automatisch het hele dossier krijgen.
  - Verplichte vergoeding van kosten voor de gedupeerde, en nazorg/begeleiding voor de gedupeerde, bij zowel een positieve als een negatieve uitspraak.
  - Verplichte (optie voor) mediation als voortraject, dus nog vóór de stap naar de rechter. Dit traject geldt als opvang voor mensen die niet gehoord worden. De uitkomst van de bemiddeling moet worden meegenomen bij de wettelijke uitspraak.
  - Verplichte waarheidsvinding bij wettelijke uitspraken.

1. VERSLAG BURGERPANEL

- Verplichte reactietermijn voor de overheid, om lange wachttijden te vermijden. In elk geval een verplichte structurele terugkoppeling zonder dat de burger hiervoor actie hoeft te ondernemen.
- Bij positieve uitslagen: vastlegging van een verplichte (korte) termijn om schadevergoeding uit te keren.

Betere controle en verantwoordelijkheid door de overheid

- **Wat zien we?**
  Er worden fouten gemaakt bij het opstellen van nieuw beleid en wet- en regelgeving. Vaak doordat ook de overheid niet altijd overzicht heeft over alle bestaande wetten en regels. Tegelijkertijd bestaan er te weinig mechanismen om de burger te beschermen.
- **Wat willen we?**
  - De installatie van een Constitutioneel Hof.
  - De mogelijkheid om ambtenaren (deels) aansprakelijk te maken.
- **Waarom willen we dat?**
  We willen meer controle om de burger te beschermen tegen rechterlijke dwalingen.
- **Hoe kunnen we dat bereiken?**
  - Geld vrijmaken.
  - Betere processen ter controle inrichten (zoals een permanent burgerpanel)

Thema 3: Contact met de overheid - communicatie

Menselijke oordeelvrije communicatie met burgers die contact hebben met de overheid.

- **Wat zien we?**
  - De overheid bejegent mensen vaak vanuit een vooroordeel; ze werkt vanuit wantrouwen. Ze bestempelt de burger al snel als fraudeur. Als dat bij één instantie gebeurt, gaan andere instanties daarin mee. Ook de rechterlijke macht gaat mee in deze 'fraudeurscultuur'. Als je als burger eenmaal als lastig te boek staat, verandert dat niet meer.
  - Er is als burger geen verweer mogelijk. Ambtenaren nemen de telefoon niet op als je belt. Of ze hangen midden in een gesprek op. Ze beweren koppig dat iets klopt, terwijl het níét klopt. Ze zijn niet eerlijk.
  - Er is soms helemaal geen mogelijkheid voor contact. En als er wel contact is, dan is er geen tijd om je verhaal te doen. Ambtenaren staan onder hoge druk, alles moet snel, snel, snel.
  - Je wordt vaak heel onpersoonlijk, ongeïnteresseerd en bot behandeld. En je moet je verhaal steeds opnieuw vertellen.
  - Je staat er alleen voor. Bemiddeling haalt vaak niets uit. Op een gegeven moment ben je murw gestreden en kapotgemaakt. Dan denk je: "Ik wil echt niets meer met de overheid te maken hebben." Aan excuses heb je als burgers niets als er niets verandert.
- **Wat willen we?**
  - We willen dat de overheid stopt om als bedrijf te werken; we willen een overheid die burgers dient.
  - We willen dat de overheid menselijk contact heeft met burgers; oordeelvrij, vanuit vertrouwen en gelijkwaardiger.
  - We willen dat burgers zich welkom voelen bij de overheid, zoals bij de locatiegesprekken voorafgaand aan de burgerpanelbijeenkomsten. Daar werden burgers gehoord en gezien – en ontvangen in een hartelijke, gezellige sfeer.
  - We willen dat de overheid tijd neemt voor het verhaal van de burger en hier echt naar luistert, met aandacht voor zijn persoonlijke situatie.
  - We willen dat burgers niet meer telkens opnieuw hun verhaal hoeven te vertellen.
  - We willen dat burgers altijd inzage in hun dossier hebben.

- Als burgers eerlijk moeten zijn, dan moet de overheid dat ook zijn. Ze moet het meteen toegeven als ze fouten heeft gemaakt – en deze herstellen.
- We willen dat ambtenaren duidelijk zijn in wat wel en niet kan.

- **Waarom willen we dat?**
  - Omdat het niet klopt dat burgers moeten vechten voor de naleving van hun rechten. Ze hebben gewoon recht op een overheid die hen fatsoenlijk behandelt.
  - Omdat burgers niet meer als lastig gezien willen worden als ze voor hun rechten opkomen.
  - Omdat ze niet langer als fraudeurs behandeld willen worden.
  - Omdat burgers willen dat de overheid hen ziet als mens.
- **Hoe kunnen we dat bereiken?**
  - Voor ambtenaren: trainingen in dienstbaarheid en empathie. Waar ze leren om de mens voorop te zetten (en niet de procedure en het geld). Leren om mensen serieus te nemen met hun vragen en problemen, op zoek te gaan naar het verhaal achter een verhaal en zich meer te verdiepen in een persoonlijke situatie. En waar ze ook oefenen met rollenspellen voor beoordelingen en om complexe dingen simpel te maken.
  - Niet altijd vanuit een loket werken, bellen of digitaal werken. Veel meer live contact, met een open gesprekken in plaats van aan de hand van formulieren! Meer naar mensen toegaan en iets doen waardoor mensen zich op hun gemak voelen, zoals bij 'De taarten van Abel'. Bijvoorbeeld samen een legpuzzel maken als iemand daarvan houdt, of samen gaan wandelen.
  - Meer tijd vrijmaken voor ambtenaren zodat mensen rustig hun verhaal kunnen doen en niet alsmaar bij verschillende ambtenaren opnieuw hun verhaal moeten vertellen.
  - De volgende aanwijzingen kunnen hierbij helpen:
    - Wees dienend aan degene die met een vraag komt.
    - Praat met mij, niet over mij.
    - Niet alleen praten maar zich ook andere vormen eigen maken die mensen op hun gemak stellen.
    - Wederom: inlevingsvermogen/empathie.
    - Creëer als ambtenaar begrip: leg uit waarom iets niet kan of pas later kan.
    - Houd het simpel in de communicatie.
    - Weet dat mensen blokkeren als ze stress hebben. Laat dit terugkomen in de training. Verplaats je in iemand die stress heeft.
    - Zorg voor vervanging als iemand met vakantie of ziek is, of parttime werkt. Liefst een vaste vervanger.
    - Stop met angstwekkende, intimiderende boodschappen, zoals "We gaan twee uur met u in gesprek".
    - Stop met wantrouwen. Komt iemand bijvoorbeeld altijd afspraken na, maar wil ze afzeggen vanwege hoge koorts? Geloof haar dan en sta er dan niet op dat ze tóch komt.
    - Niet chagrijnig of dreigend kijken, maar kijk mensen vriendelijk in de ogen.
    - Geen verhoorsfeer bij een afspraak, maar "Hoe gaat het met u?". Stel mensen gerust.
    - Verander het onderwijs/de opleidingen voor overheidsbanen.
    - Wees zichtbaar als overheid, komt terug in de echte wereld, verschuil je niet online of achter de telefoon.
    - Wees creatief in de contacten.
    - Laat elke ambtenaar een integriteitsverklaring ondertekenen bij beëdiging.

Procedures

- **Wat zien we?**
  Dat er genadeloos wordt gekort, ongeacht of iemand daardoor door zijn/haar hoeven zakt. Er wordt ook heel vaak gekort zonder uitleg. Al die toeslagen maken dat je door de bomen het bos niet meer ziet en dat je ondanks toeslagen niet aan een bestaansminimum komt. Ook moet je de hele tijd bang zijn dat het misgaat, dat je iets fout doet waardoor je uiteindelijk bedragen terug moet betalen.
- **Wat willen we?**

1. VERSLAG BURGERPANEL

Stop met de overheid als bedrijf te runnen. Van centraal naar decentraal. Van groot naar klein. We willen dat er nooit meer gekort wordt zonder uitleg en een persoonlijk gesprek. We willen dat er altijd rekening gehouden wordt met een minimale bestaansgrens bij het doorvoeren van kortingen. Ook willen we dat er makkelijker opgeschaald kan worden als je vast komt te zitten in procedures. En dat je ook zonder advocaat je rechtmatige oplossing kunt krijgen. En we willen dat de toeslagen op de schop gaan en dat je niet meer zo afhankelijk bent van toeslagen.

- **Waarom willen we dat?**
  Er zakken nu teveel mensen door het ijs. En we willen dat de oneerlijke ingewikkelde procedures stoppen en ook de afhankelijkheid van mensen van toeslagen.

- **Hoe kunnen we dat bereiken?**
  - Door te zorgen dat de overheid nooit meer kort zonder uitleg.
  - Door nieuwe wetgeving te introduceren: stoppen met toeslagen en mensen in plaats daarvan een bestaansminimum garanderen.
  - Door een natraject in te bouwen.
  - Door een aantal zaken in de procedures in te bouwen:
    - Verlaging van drempels: burgers krijgen geen terugbelverzoek via de centrale, maar rechtstreeks contact met hun contactpersoon. Is deze niet direct beschikbaar? Dan moeten ze altijd te horen krijgen wanneer die contactpersoon terug kan bellen.
    - Burgers krijgen een vaste vervanger van de vaste contactpersoon, als die laatste bijvoorbeeld vrij of ziek is.
    - Standaard: contactpersonen hebben persoonlijk contact met de aanvrager.
    - Standaard: burgers krijgen het 06-nummer van hun contactpersoon.
    - Burgers die contact zoeken met hun contactpersoon krijgen binnen één dag contact, ook al is het via Whatsapp (“Ik heb je bericht gekregen en kan je dan en dan bellen. Komt dat uit?”)
    - Ambtenaren geven burgers duidelijkheid over het proces en blijven erover in gesprek, houden het contact warm. Dat is superbelangrijk!
    - Er moet een procedure zijn die je als aanvrager kunt volgen als je vastloopt in het proces en aan de bel wilt trekken.
    - Ambtenaren moeten meer ruimte in de regels zoeken; meer creativiteit toepassen als de regels iets onmogelijk maken wat wel mogelijk gemaakt moet worden. Zonder angst voor baanverlies!
    - Intern moeten er bij de overheid minder eilanden zijn en meer samenwerking.
    - Ambtenaren moeten praktijksituaties analyseren en creatief naar oplossingen zoeken.
    - Het zou geen verschil moeten maken waar je als burger woont en door wie je geholpen wordt.
    - Deze procedure en de criteria voor menselijke communicatie gelden al in Oss, maar moeten overal in Nederland gelden.
    - Voor ingewikkelde aanvragen waarin mensen snel verstrikt raken, moet er een tweede beoordelaar komen (zie hieronder). NB Dit is geen hiërarchisch hogerstaande beoordelaar die op inhoud toetst. Het is iemand die de sociale kant van het proces toetst, dus of het volgens bovenstaande criteria en de juiste procedure is verlopen.

Beoordeling

- **Wat zien we?**
  - De beoordelingen zijn vaak niet objectief: je wordt als burger gezien als een potentiële fraudeur.
  - Ze zijn ingestoken vanuit wantrouwen. En heel kil en zakelijk.
  - Je bent machteloos als een beoordeling niet klopt.
- **Wat willen we?**
  - Dat de beoordeling van de overheid recht doet aan iemands persoonlijke situatie.
  - De overheid vanuit vertrouwen beoordeelt, niet vanuit wantrouwen.
  - Dat er meer controle komt van beoordelingen. Dat niet één iemand het voor het zeggen heeft. En dat iemand kan breken met een beoordeling.
- **Waarom willen we dat?**

Er is nu te veel willekeur en er zijn te veel vooroordelen bij de beoordelingen. We willen het eerlijker maken.

- **Hoe kunnen we dat bereiken?**
  We stellen voor dat er een tweede objectieve beoordelaar komt die een spiegel is voor de eerste beoordelaar en een check doet op het proces. Namelijk of de beoordeling sociaal, fatsoenlijk én empathisch is gegaan. Of het integer is gebeurd en of de kwaliteit goed is. Dat wil zeggen: of iemand door de beoordeling niet in zijn/haar bestaan wordt bedreigd.

Thema 4: Contact met de overheid - burgerparticipatie

Luisteren naar bewoners in buurten en wijken

- **Wat zien we?**
  De overheid heeft heel veel hoog-over-plannen (bijvoorbeeld op het gebied van energie). Ze vraagt vaak aan bewoners wat zij willen, maar vervolgens gebeurt er niets met hun input. De overheid negeert hun mening en drukt haar eigen plan door.
- **Wat willen we?**
  - Dat de overheid de deskundigheid van burgers meer benut.
  - Dat de overheid niet vraagt “Wat willen jullie?” als ze daar toch niets mee doet.
  - Dat de overheid niet het oorspronkelijke plan doordrukt als veel burgers andere oplossingen hebben.
- **Waarom willen we dat?**
  Omdat we ons nu niet gehoord voelen. Omdat we willen dat onze kennis en ervaring meetelt.
- **Hoe kunnen we dat bereiken?**
  - Standaardprocedure moet worden: eerst aan bewoners vragen wat ze willen voordat de overheid een (uitgewerkt) plan maakt.
  - Stop met enquêtes! Organiseer face-to-face groepsgesprekken met elkaar in een buurt.
  - Heel concreet: standaard/verplicht invoeren:
    - Bij functieprofielen/vacatures veel meer de sociale kant van de functie benadrukken en erop selecteren. Niet alleen op de inhoudelijke, vakdeskundige kant.
    - Zorg voor persoonlijk, *real life* contact bij behandeling van een aanvraag.
    - Binnen één dag contact.
    - Niet via centrale maar rechtstreeks contact mogelijk met ambtenaar die contactpersoon is.
    - 06-nummer van contactpersoon.
    - Een procedure waarmee je als aanvrager aan de bel kunt trekken als je vastloopt in het proces.
    - De aanbevelingen van bovenaf vastleggen en gemeenten verplichten om zo te werken, met een controlesysteem erbij. Gemeenten moeten dit als eerste oppakken.

Thema 5: Begrijpelijke taal

Bied meerdere talen en andere vormen van communicatie aan

- **Wat zien we?**
  Niet iedereen heeft Nederlands als eerste taal. Veel mensen zijn nog Nederlands aan het leren. Daarnaast zijn er ook mensen die sowieso minder talig zijn, bijvoorbeeld omdat ze dyslexie hebben. Of die informatie beter kunnen verwerken via beeld of audio dan via geschreven tekst.
  NB Het taalniveau van het inburgeringsexamen is A2, maar de overheid hanteert voor haar brieven een hoger taalniveau: B2.

1. VERSLAG BURGERPANEL

- **Wat willen we?**
  Dat mensen geholpen worden door meerdere talen/andere vormen van communicatie aan te bieden, waardoor zij de informatie beter kunnen begrijpen.
- **Waarom willen we dat?**
  Voorkomen van gevolgen zoals 'uit contact stappen', niet weten wat er van je verwacht wordt en daardoor in de problemen komen, niet wat je kunt ondernemen/aanvragen waardoor je ondersteuning mist, boetes en schulden die oplopen, stress/gezondheidsproblemen.
- **Hoe kunnen we dat bereiken?**
  - Laat mensen in MijnOverheid aangeven in welke tweede taal (dus ter aanvulling op het Nederlands) zij de standaardbrieven van de overheid willen ontvangen.
  - Verwerk deze tweede taal in de vaste structuur van brieven. Elk tekstblok in zo'n brief zou dan dus bestaan uit twee talen.
  - Neem in de maatwerkbrieven ook in meerdere talen op waar de burger naartoe kan als hij de brief niet begrijpt.
  - Ontwikkel animaties voor brieven die een lezerspanel te ingewikkeld vindt voor burgers, ook al zijn ze aangepast naar begrijpelijkere taal. Houd er rekening mee dat icoontjes niet door iedereen begrepen of goed geïnterpreteerd worden.

  NB
  - Maak niet standaard alle communicatie digitaal, tenzij de burger hiervoor kiest.
  - Betrek vormgevers (niet alleen taalexperts) bij het maken van de brieven: ook een goede vormgeving helpt in de communicatie.
  - Blijf mensen met een andere eerste taal dan het Nederlands aanmoedigen om hun Nederlands te verbeteren.

Vergroot de empathie, de vaardigheden en het zicht op problemen die kunnen ontstaan.

- **Wat zien we?**
  De taal in de brieven is heel anders dan de taal die burgers normaal spreken.
- **Wat willen we?**
  - Dat burgers de brieven van de overheid openen, lezen en begrijpen. En dat ze vervolgens de juiste actie nemen op basis van de informatie in die brieven.
  - Dat ambtenaren zich kunnen verplaatsen in de ontvanger van de informatie. En dat ze begrijpelijk en vriendelijk kunnen schrijven.
- **Waarom willen we dat?**
  Zodat brieven worden geopend, de relatie tussen burger en overheid wordt verbeterd, en stress en gezondheidsproblemen bij burgers afnemen.
- **Hoe kunnen we dat bereiken?**
  - Zorg voor trainingen:
    - begrijpend schrijven en spreken voor ambtenaren
    - competenties om te kunnen veranderen
    - leren van handelingsalternatieven
  - Werk op locatie samen met buurt-/wijkteams. Vraag hun om advies en sta open voor signalering van hun kant (zij weten waar mensen tegenaan lopen).
  - Werk samen met taalbuddy's/taalambassadeurs die zelf ervaring hebben.
  - Stimuleer een algehele cultuurverandering.
  - Maak het de opdracht van de Gemeentesecretaris om begrijpelijke taal (ook gesproken taal) te verbeteren met een duidelijke doelstelling voor over drie jaar, vijf jaar, etc. Zodat het in alle lagen doorsijpelt en ambtenaren meer ruimte ervaren om zich uit te spreken als zij vinden dat het beter kan/moet.

Thema 8: Luisteren naar de burger

Reorganisatie van het ambtelijk apparaat

- **Wat zien we?**
  Als ambtenaren resultaten proberen te boeken voor een burger, zijn er op weg naar dat resultaat lange lijnen met de burger. Door diverse obstakels duurt het geruime tijd voordat een klacht of probleembeschrijving bij een begripvolle en bevoegde ambtenaar terechtkomt. Die klacht of beschrijving moet bijvoorbeeld eerst intern allerlei hiërarchische lagen door. Op die manier verdwijnt ook vaak de kracht en verandert soms de inhoud van de boodschap, zoals in het kinderspel 'Woordje doorgeven'.
- **Wat willen we?**
  Dat er korte lijnen zijn tussen de ambtenaar/instantie en de burger. En dat de boodschap (de klacht of de beschrijving van een probleem) niet inboet aan kracht of inhoud.
- **Waarom willen we dat?**
  Op dit moment heeft de burger nauwelijks meer vertrouwen in de overheid. Dat zorgt voor een gevoel van onveiligheid. Te veel teleurstelling en geleden schade hebben ertoe geleid dat het wantrouwen overheerst. Er zijn alleen kansen om het vertrouwen en de schade te herstellen, als het in elk geval vanzelfsprekend wordt dat de boodschap/de vraag/de melding van een probleem in korte tijd bij de juiste ambtenaar terechtkomt.
- **Hoe kunnen we dat bereiken?**
  Verminder het aantal hiërarchische lagen binnen het systeem. Niemand hoeft ontslagen te worden, de werkzaamheden moeten alleen anders worden georganiseerd. Met minder lagen komen er meer ambtenaren vrij. Zij kunnen letterlijk naar burgers toe gaan, om direct samen met hen problemen aan te pakken. Zo zorg je voor korte lijnen; voor direct contact tussen burgers en bevoegde ambtenaren. Direct contact vergroot de kans op goede gesprekken en daarmee op zowel wederzijds begrip als meer vertrouwen van burgers in de overheid.
  Overweeg om een bijeenkomst van ambtenaren te organiseren, met vertegenwoordigers van alle hiërarchische lagen. En laat daarin een groep burgers (met een specifiek probleem of vraagstuk) aan het woord. Hoe ervaren zij de lange weg die hun hulpvraag aflegt binnen het ambtelijk apparaat? En wat zijn de gevolgen van deze lange weg?

Zoeken naar regelvrije ruimte

- **Wat zien we?**
  De werelden van de ambtenaar en de burger lijken te veel van elkaar te verschillen. Als een burger over een probleem contact opneemt met (ambtenaren van) overheidsinstanties, lijkt er al veel vast te staan, al veel geregeld. De burger krijgt veel minder speelruimte dan de overheid. Het is moeilijk om zo in een gelijkwaardige sfeer samen te werken aan een oplossing – en dus om de kennis en ervaring van de burger volop te benutten. De afstand tot de burger blijft groot en dit staat het vertrouwen van die burger in de overheid in de weg.
- **Wat willen we?**
  Gelijkwaardigheid in het contact tussen burger en overheid, dus zonder dat er al veel vaststaat, zonder dat er al veel geregeld is. De burger weet waar zijn probleem of vraagstuk over gaat. Hij wil geholpen worden en hij wil duidelijkheid. Wanneer er gelijkwaardigheid is, is er een regelvrije ruimte waarin de ambtenaar en burger hun kennis en ervaring met elkaar delen. Van daaruit kunnen ze dan samen zoeken naar een oplossing voor het probleem of antwoord op het vraagstuk – binnen de mogelijkheden die er zijn.
- **Waarom willen we dat?**
  Twee mensen vanuit hun verschillende rollen kunnen vanuit het idee van wederzijdse eigenaarschap elkaar respecteren en dus beter naar elkaar luisteren. Ieder kan eigen kennis en ervaring aandragen, en

binnen de aangegeven ruimte tot meer creativiteit komen. Door elkaar zo te ‘kennen’ verdwijnt het wantrouwen naar elkaar toe.

- **Hoe kunnen we dat bereiken?**
  De overheid kan ontmoetingen organiseren tussen burgers en ambtenaren. Met het etiket ‘laagdrempelig’ en het label van ‘open gesprekken’, vergelijkbaar met de burgerpanelbijeenkomsten en de locatiegesprekken die hieraan voorafgingen. Op die manier krijgt de ambtenaar de kans om uit te leggen welke relevante rol, kennis en ervaring hij heeft. En de burger om bijvoorbeeld aan te geven wat hij wenst of wat zijn probleem is. Ze luisteren naar elkaar, zien elkaars kennis en ervaring en proberen elkaar te begrijpen. Dit alles leidt tot groeiend wederzijds begrip en vertrouwen. Het blijft idealiter niet bij één ontmoeting en het hoeft niet per se te gaan om ambtenaren van één specifieke instantie of één hiërarchische laag. Juist als een breder scala aan ambtenaren met burgers samenkomt, wordt wederzijds begrip groter en valt dit begrip beter vast te houden.

2. BRIEF INFORMATEUR - TUSSENCONCLUSIE STAATSCOMMISSIE RECHTSSTAAT

Staatscommissie
rechtsstaat

De informateur
t.a.v. Bureau Woordvoering Kabinetsformatie
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Staatscommissie rechtsstaat
Rijnstraat 50
2515 XP Den Haag

info@staatscommissierechtsstaat.nl

Datum: 19 december 2023
Betreft: Tussenconclusie Staatscommissie rechtsstaat

Geachte heer Plasterk,

De democratische rechtsstaat is de ruggengraat van onze samenleving en de basis voor ons welbevinden, onze individuele en collectieve vrijheden en een aantrekkelijk en stabiel investerings- en ondernemingsklimaat. De rechtsstaat is de afgelopen jaren kwetsbaar gebleken.
Tegen de achtergrond van de toeslagenaffaire heeft de Staatscommissie rechtsstaat van regering, parlement en rechtsprekende macht de opdracht gekregen om vanuit burgerperspectief concrete aanbevelingen te doen om de rechtsstaat te verbeteren, met inbegrip van de rechtsstatelijke cultuur. Rechtsstatelijkheid omvat immers meer dan handelen binnen de grenzen van de Grondwet. De rechtsstaat moet evengoed worden gedragen door de juridische en politieke cultuur binnen de samenleving.

Uit de opdracht die de Tweede Kamer u heeft gegeven, blijkt dat de partijen die nu onderhandelen in de komende periode zullen spreken over het waarborgen van de Grondwet, grondrechten en democratische rechtsstaat. Deze onderwerpen raken aan de opdracht van de staatscommissie om de bescherming van burgers - waaronder minderheden - tegen maatregelen of beslissingen van de wetgever en bestuursorganen beter te borgen. Wij volgen de ontwikkelingen met bijzondere belangstelling.

Bij de instelling van de staatscommissie was het de bedoeling dat haar aanbevelingen bekend zouden zijn vóór opstelling van de verkiezingsprogramma's voor de Tweede Kamer.[1] Door de vervroegde verkiezingen is dit niet mogelijk gebleken. Om desondanks aan de oorspronkelijke bedoeling tegemoet te komen, geeft de commissie u graag een belangrijke tussenconclusie mee..

> *Onze tussenconclusie is dat de rechtsstaat permanent onderhoud vergt en dat de komende jaren, naast juridische en bestuurlijke maatregelen, ook aanzienlijke financiële investeringen nodig zijn om de rechtsstaat te waarborgen en het vertrouwen van burgers in de overheid te herstellen en versterken.*

Vooruitlopend op ons advies in juni 2024 adviseren wij u daarom om de volgende drie punten in overweging te nemen.[2]

[1] Zie de toelichting op het instellingsbesluit (Stcrt. 2023, 7635, voorlaatste alinea).
[2] Zie voor de werkzaamheden van de staatscommissie: www.staatscommissierechtsstaat.nl

Datum
18 december 2023

1. De rechtsstaat raakt alle overheden

- Serieus werk maken van rechtsstatelijkheid is van belang voor de hele overheid, en in het bijzonder organisaties die contact met burgers hebben.
- Het realiseren en versterken van de rechtsstaat is niet alleen een aangelegenheid van de ministeries van BZK en JenV: elk ministerie heeft die taak. Alle ministeries moeten de rechtsstatelijkheid van het kerndepartement en de eigen uitvoeringsorganisaties waarborgen.
- Om het functioneren van de rechtsstaat voor burgers merkbaar te verbeteren zijn aanzienlijke investeringen nodig in alle overheden die met burgers te maken hebben, inclusief rechtspraak en gemeenten.

2. De rechtsstaat is niet gratis: investeer

- Recente hersteloperaties laten zien dat onvoldoende investeren in de rechtsstaat een prijs heeft. Naast aanzienlijk menselijk leed, worden de kosten voor de hersteloperatie toeslagen inmiddels geschat op€ 7,1 miljard. Anders gezegd: investeren is een dure plicht, maar niets doen is duurder.
- De rechtsstaat vraagt op vele terreinen om onderhoud en versterking. De staatscommissie realiseert zich dat daarbij keuzes moeten worden gemaakt. Zij adviseert om prioriteit te geven aan investeringen die merkbaar zijn voor de burger, in het bijzonder voor burgers die in een kwetsbare positie verkeren: vereenvoudiging van regels waarvan burgers het meest last hebben en verlichting voor de uitvoering, zodat er binnen de huidige uitvoeringscapaciteit ruimte ontstaat om slimmer, eenvoudiger en meer burgergericht te werken. Burgers moeten ervaren dat regels correct en integer worden uitgevoerd en het contact met de overheid beter wordt.
- De staatscommissie adviseert daarom investeringen op drie terreinen: betere toegang van de burger tot het recht, beter contact tussen burger en overheid en een sterkere rechtsstatelijke cultuur (zie de bijgevoegde investeringsagenda rechtsstaat).

3. De rechtsstaat verdient ook op de begroting bescherming

- De rechtsstaat vraagt structureel om investeringen waarvan de opbrengsten vaak niet direct zichtbaar zijn. Dit maakt de financiering kwetsbaar voor uitruil met korte-termijn-doelen op meer tastbare beleidsterreinen. Het is van belang de rechtsstaat hiertegen te beschermen en te bevorderen dat regering en beide kamers expliciet en transparant keuzes maken over de financiering van de rechtsstaat.
- De staatscommissie adviseert om investeringen in de rechtsstaat in alle begrotingshoofdstukken explicieter te maken. Elke bewindspersoon moet aannemelijk maken dat de gereserveerde bedragen voldoende zijn om de rechtsstaat en de rechtsstatelijkheid van het overheidshandelen op het eigen beleidsterrein duurzaam te versterken, ook bij de implementatie van sociale grondrechten.
- Daarnaast adviseert de staatscommissie een afzonderlijk begrotingshoofdstuk voor de rechtsketen (rechtspraak, openbaar ministerie, sociale advocatuur en andere vormen van rechtsbijstand, zoals het Juridisch Loket). Dat brengt een afzonderlijke beoordeling mee door het parlement, net als van de begrotingshoofdstukken voor Koning, Staten-Generaal en hoge colleges van staat.

Ik ben graag tot een nadere toelichting bereid.

Met vriendelijke groet,

Voorzitter Staatscommissie rechtsstaat,
Prof. dr. Henk Kummeling

Datum
18 december 2023

Bijlage: investeringsagenda rechtsstaat

Ons voorstel is om drie enveloppen beschikbaar te stellen voor de versterking van de rechtsstaat. De tabellen geven de bedragen in miljoenen euro aan.

Het gaat hier om bedragen voor onderwerpen met een aanzienlijk financieel belang, die ten minste nodig zijn voor de voorstellen in de komende kabinetsperiode.

1. Betere toegang van burgers tot het recht
Innovatieve afhandeling van veelvoorkomende geschillen over eenvoudige zaken en een alternatieve aanpak waardoor burgers de gang naar de rechter niet hoeven maken; herstel van en impuls voor sociale advocatuur, Juridisch Loket en overige rechtsbijstand; verlaging van griffierechten en effect op rechtspraak; verkorting doorlooptijden door een vroegtijdige en gemoderniseerde, oplossingsgerichte aanpak van geschillen door rechtbanken; zittingen op locatie; betere toegankelijkheid van wetgevingsstukken.

	2026	2027	2028	2029
rechtsketen	205	245	300	300

2. Beter contact tussen burgers en overheid (publieke dienstverlening)
Investeren in training, werving, selectie en werkomstandigheden van medewerkers met direct burgercontact, te starten bij overheidsorganisaties die te maken hebben met de meest kwetsbare burgers, zoals de Belastingdienst, UWV, CAK en gemeenten; verlichting van uitvoeringsorganisaties door in het belang van burgers een streep te zetten onder bepaalde slepende kwesties die te veel capaciteit vergen; investeren in (telefonische) bereikbaarheid en gebruiksvriendelijke digitale toepassingen die de druk op de uitvoering kunnen verlichten; investeren in burgerbetrokkenheid bij wetgeving en uitvoering.

	2026	2027	2028	2029
centrale overheid	350	550	550	550
gemeenten	300	500	500	600

3. Sterkere rechtsstatelijke cultuur en betere wetgeving
Rechtsstaatagenda en deltaplan vereenvoudiging beleid en wetgeving, te beginnen bij wetgevingscomplexen waar burgers het meest last van hebben; versterking rechtsstatelijk DNA van overheidsmedewerkers (in het bijzonder bij ambtelijke toppen); investering in ondersteuning van de Kamers en politieke partijen; intensivering van de wetgevende taak Tweede Kamer, Eerste Kamer en regering.

	2026	2027	2028	2029
staatsmachten	40	140	240	240

3. OVERZICHT BRIEVEN AAN DE STAATSCOMMISSIE RECHTSSTAAT

Brieven van personen:

1. Christiaan Alting von Geusau, hoogleraar Rechtsfilosofie en onafhankelijk adviseur
2. Marianne van den Anker, ombudsvrouw Rotterdam-Rijnmond
3. Renske Banken-Leenders, mantelzorger en vrijwilliger
4. Lukas van den Berge, universitair docent aan de Universiteit Utrecht
5. Mieke Bosch en Marianne Weusten, armoedeambassadeur en consulent schuldhulpverlening bij de gemeente Meierijstad
6. Geert Corstens, oud-president van de Hoge Raad der Nederlanden
7. Chris van Dam, voorzitter van de Onderzoeksraad voor Veiligheid en voormalig voorzitter van de Parlementaire ondervragingscommissie Kinderopvangtoeslag (POK)
8. Hans Engels, emeritus hoogleraar staatsrecht en decentraal bestuur, en oud-lid van de Eerste Kamer
9. Mark Frequin, adviseur publiek leiderschap en voormalig topambtenaar
10. Rob van Gestel, hoogleraar theorie en methode van wetgeving en methoden van juridisch onderzoek, Tilburg University
11. Ivo Giesen, hoogleraar burgerlijk recht aan de Universiteit Utrecht
12. Ernst Hirsch Ballin, hoogleraar Tilburg University en voormalig minister van Justitie en van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
13. Carla Hoetink, docent en onderzoeker op het terrein van de moderne politieke en parlementaire geschiedenis aan de Radboud Universiteit
14. Hans Hofhuis, oud-rechter
15. Thijs Honig, directeur Maatschappelijke Opvang (MO) Den Bosch
16. Martin de Kok, voorzitter van de ombudscommissie Eindhoven
17. Robine de Lange-Tegelaar, president rechtbank Den Haag
18. Rick Lawson, hoogleraar Europese bescherming van mensenrechten aan de Universiteit Leiden
19. Ingrid Leijten, hoogleraar constitutioneel recht aan Tilburg University
20. Ahmed Marcouch, voorzitter Adviescommissie Versterken Weerbaarheid Democratische Rechtsorde
21. Elaine Mak, hoogleraar Encyclopedie van de rechtswetenschappen en Rechtstheorie aan de Universiteit Utrecht
22. Arnt Mein, lector Legal Management Kenniscentrum Maatschappij en Recht, Hogeschool van Amsterdam
23. Coen Modderman, hoogleraar Recht in de decentrale overheden aan de Open Universiteit
24. John Morijn, bijzonder hoogleraar recht en politiek in de internationale betrekkingen aan de Rijksuniversiteit Groningen, lid Wetenschappelijk Comité van het EU Grondrechtenagentschap en aanstaand Princeton-fellow
25. Ed Nijpels, voorzitter Raad van Toezicht ProDemos - Huis voor democratie en rechtsstaat
26. Frank van Ommeren, hoogleraar Staats- en bestuursrecht aan de Vrije Universiteit Amsterdam
27. Sandra Palmen, strategisch adviseur bij het ministerie van Financiën en raadsheer-plaatsvervanger bij de Centrale Raad van Beroep (CRvB)
28. Reijer Passchier, hoogleraar digitalisering en de democratische rechtsstaat aan de Open Universiteit en universitair docent staats- en bestuursrecht aan de Universiteit Leiden
29. Marjolein Quené, auteur, historicus, bedrijfskundige en voormalig lid van het algemeen bestuur van het waterschap AGV
30. Johan Remkes, bestuurder en voormalig voorzitter van de Staatscommissie parlementair stelsel
31. Michiel Scheltema, fenomeen
32. Jonathan Soeharno, advocaat bij De Brauw Blackstone Westbroek en hoogleraar Rechtspleging in rechtsfilosofisch perspectief aan de Universiteit van Amsterdam
33. Addie Stehouwer, ombudsman voor de gemeenten Den Haag en Leidschendam-Voorburg
34. Herman Tjeenk Willink, Minister van Staat en onder meer voormalig voorzitter van de Eerste Kamer en vice-president van de Raad van State
35. Evelien Tonkens, hoogleraar burgerschap en humanisering van de publieke sector aan de Universiteit voor Humanistiek te Utrecht
36. Arno Visser, voorzitter van Bouwend Nederland en voormalig president van de Algemene Rekenkamer
37. Wim Voermans, hoogleraar staats- en bestuursrecht aan de Universiteit Leiden
38. Sjoerd Zijlstra, hoogleraar staats- en bestuursrecht aan de Vrije Universiteit Amsterdam
39. Arre Zuurmond, Regeringscommissaris Informatiehuishouding en voormalig ombudsman

Brieven van organisaties:

40. Commissie Meijers
41. Defence for Children
42. Federatie Nederlandse Vakbeweging (FNV)
43. Fonds Slachtofferhulp
44. Instituut Publieke Waarden (IPW)
45. Interkerkelijk Contact in Overheidszaken (CIO)
46. Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie (KNB)
47. Landelijke Cliëntenraad (LCR)
48. Nederlands Juristen Comité voor de Mensenrechten (NJCM)
49. Nederlandse orde van advocaten (NOvA)
50. Nederlandse Vereniging voor Rechtspraak (NVvR)
51. NVVK financiële hulpverleners
52. Per Saldo
53. Privacy First
54. Raad voor de rechtspraak (Rvdr)
55. Vereniging voor Vrouw en Recht ‘Clara Wichmann’ Afzonderlijk te vermelden consultatiereacties:
56. Discussiegroep Trias Politica Zeeland
57. Hague Institute for Innovation of Law (HiiL)
58. Inspectieraad
59. Initiatief Rechtsstaat Nederland (Caroline Raat)
60. Juridisch Loket
61. Koninklijke Beroepsvereniging van Gerechtsdeurwaarders

4. INSTELLINGSBESLUIT

STAATSCOURANT

Nr. 7635
13 maart
2023

Officiële uitgave van het Koninkrijk der Nederlanden sinds 1814.

Besluit van 10 februari 2023, nr. 2023000264 houdende instelling van een staatscommissie rechtsstaat (Instellingsbesluit staatscommissie rechtsstaat)

Wij Willem-Alexander, bij de gratie Gods, Koning der Nederlanden, Prins van Oranje-Nassau, enz. enz. enz.

Op de voordracht van Onze Minister voor Rechtsbescherming en Onze Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties van 24 januari 2023, nr. 4353823;

Handelende in overeenstemming met het gevoelen van de ministerraad;

Gelet op artikel 6, eerste lid, en artikel 11, eerste lid, van de Kaderwet adviescolleges;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Artikel 1

Er is een staatscommissie rechtsstaat, hierna te noemen: de staatscommissie.

Artikel 2

1. De staatscommissie heeft tot taak de regering vanuit het burgerperspectief te adviseren over voorstellen of maatregelen ter bevordering van de 'rule of law' en de rechtsstatelijke cultuur, daar waar deze voortvloeien uit de onderlinge verhouding tussen de staatsmachten en het zowel afzonderlijk als samenhangend functioneren van de staatsmachten. Een doel is de bescherming van burgers tegen maatregelen of beslissingen van de wetgever en bestuursorganen beter te borgen, alsmede de effectieve rechtsbescherming in gerechtelijke procedures te verzekeren. De staatscommissie besteedt in haar analyse en voorstellen in het bijzonder aandacht aan de manier waarop met concrete maatregelen invulling kan worden gegeven aan de volgende punten:
   a. De rechtsstatelijke balans tussen professionele samenwerking van de staatsmachten en voldoende distantie ten opzichte van elkaar.
   b. De benoemingsprocedures en nevenfuncties binnen de staatsmachten.
   c. Een betere informatie-uitwisseling tussen de staatsmachten, waardoor deze beter in staat zijn hun rol te vervullen. De betere rolvervulling dient betrekking te hebben op elk van de staatsmachten afzonderlijk en op de onderlinge wisselwerking tussen de staatsmachten. Daarbij wordt in acht genomen dat de staatsmachten in hun rollen en verantwoordelijkheden enerzijds te maken hebben met de bescherming van collectieve belangen en anderzijds van individuele of groepsbelangen.
   d. Een verbetering van de toegang tot en de toegankelijkheid van de staatsmachten.
   e. Het mechanisme van een rechtsstaatagenda.

2. De staatscommissie houdt bij haar analyse en voorstellen in ieder geval rekening met de informatiebronnen die in de bijlage bij dit besluit zijn genoemd, in het bijzonder het rapport van de Venetiëcommissie, en besteedt aandacht aan de wijze waarop dat rapport nadere vertaling verdient in concrete aanbevelingen of maatregelen, rekening houdend met reeds in gang gezette maatregelen.

3. De staatscommissie past bij haar werkzaamheden ook werkwijzen toe, die waarborgen dat burgers inbreng kunnen leveren en maakt in haar rapport zichtbaar hoe deze inbreng is geleverd en tot uitdrukking is gebracht in haar analyse en voorstellen.

Artikel 3

1. De staatscommissie bestaat uit ten minste 5 en ten hoogste 9 leden, inclusief de voorzitter.

2. Als voorzitter van de staatscommissie wordt benoemd prof. dr. H.R.B.M. Kummeling.

3. De overige leden worden benoemd door Onze Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

Artikel 4

1. De staatscommissie brengt haar advies uit voor 1 juni 2024 aan Onze Minister voor Rechtsbescherming en Onze Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

2. Na het uitbrengen van het advies is de staatscommissie opgeheven.

Artikel 5

De archiefbescheiden worden na de opheffing van de staatscommissie, of indien de omstandigheden daartoe eerder aanleiding geven, zoveel eerder, overgedragen aan het archief van het Ministerie van Justitie en Veiligheid.

Artikel 6

Dit besluit treedt in werking met ingang van de dag na de datum van uitgifte van de Staatscourant waarin het wordt geplaatst en vervalt met ingang van 31 december 2024.

Artikel 7

Dit besluit wordt aangehaald als: Instellingsbesluit staatscommissie rechtsstaat.

Onze Minister voor Rechtsbescherming en Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties zijn belast met de uitvoering van dit besluit dat met de nota van toelichting in de Staatscourant zal worden geplaatst.

's-Gravenhage, 10 februari 2023

Willem-Alexander

De Minister voor Rechtsbescherming,
F.M. Weerwind

De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,
H.G.J. Bruins Slot

BIJLAGE ALS BEDOELD IN ARTIKEL 2, TWEEDE LID, VAN HET INSTELLINGSBESLUIT STAATSCOMMISSIE RECHTSSTAAT

Overzicht informatiebronnen

- *Venetië-Commissie*: advies over de rechtsbescherming van burgers in Nederland, met name onder het bestuursrecht (inclusief reikwijdte, rechtsbescherming, marginale toetsing en rol Raad van State), en over het stelsel van macht en tegenmacht in theorie en praktijk, inclusief de Staten-Generaal en de rechterlijke macht (motie Omtzigt c.s., *Kamerstukken II* 2020/2021, 35 510, nr. 11). (oktober 2021).
- Staatscommissie parlementair stelsel, eindrapport *Lage drempels, hoge dijken. Democratie en rechtsstaat in balans* (2018), en de kabinetsreacties daarop.
- Advies van de Raad voor het Openbaar Bestuur (ROB), *Een Sterkere Rechtsstaat: verbinden en beschermen in een pluriforme samenleving* (2020) – met de aanbeveling voor het kabinet om een beleidsagenda 'Rechtsstaat' te ontwikkelen.
- *Parlementaire ondervragingscommissie Kinderopvangtoeslag (POK)* (2020). Naar aanleiding van het verschijnen van het rapport zijn verschillende vervolgtrajecten gestart, waaronder een versterkte wetgevingstoets en aanpassing van de Awb en sectorale wetgeving.
- *Klem tussen balie en beleid*: rapport van de Commissie Bosman (februari 2021).
- *Recht vinden bij de rechtbanken*: rapport van de werkgroep reflectie toeslagenaffaire Rechtbanken (oktober 2021).
- *Lessen uit de kinderopvangtoeslagzaken:* reflectierapport van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (november 2021).
- Het rapport van de werkgroep zelfevaluatie kindertoeslagenaffaire van de Eerste Kamer.
- De voorlichting van de Raad van State, ter uitvoering van de motie Backer c.s. (*Kamerstukken I* 2019/2020, 35 300 VI, T)
- Dossier over AI van de Eerste Kamer: Grip op algoritmische besluitvorming bij de overheid(CXLVII) - Eerste Kamer der Staten-Generaal
- Het rapport 'Relatie overheid burger 2030' van de Nationale ombudsman.
- Rapport van de monitoring committee van de parlementaire assemblee van de Raad van Europa. Het rapport zal waarschijnlijk in 2023 verschijnen.

Doorlopend

- *Eerste Kamer* - Staat van de Rechtsstaat.
- *Tweede Kamer* - Staat van Rechtsstaat (op 5 juli 2021 is de motie Arib c.s. aanvaard waarin wordt uitgesproken dat de Kamer een jaarlijks debat over de Staat van de Rechtsstaat gaat houden [*Kamerstukken II* 2020/2021, 35 570, nr. 64]).
- *Europese Commissie* – EU Rule of Law cycle (doorlopend, jaarlijkse review).
- Jaarverslagen van de Hoge Raad, Raad van State en Raad voor de Rechtspraak vanaf 2019.
- Jaarverslagen en onderzoeksrapporten van de Nationale ombudsman na 2019.

NOTA VAN TOELICHTING

In de motie Omtzigt/Van Dam (*Kamerstukken II* 2020/2021, 35 510, nr. 12) is de regering gevraagd om voorbereidingen te treffen voor een staatscommissie die het functioneren van de rechtsstaat analyseert en met voorstellen komt om deze te versterken, in het licht van de constateringen en aanbevelingen in het rapport 'Ongekend onrecht'. In genoemd rapport wordt geconstateerd dat de grondbeginselen van de rechtsstaat zijn geschonden, dat burgers daardoor ernstig in de knel zijn gekomen en dat deze constatering betrekking heeft op zowel de wetgevende, rechtsprekende als de uitvoerende macht en hun onderlinge verhouding. Deze drie machten hebben zowel een gezamenlijke verantwoordelijkheid als ieder een eigen verantwoordelijkheid. Het onderhavige besluit strekt tot instelling van de bedoelde commissie.

In dit besluit wordt geregeld welke opdracht de staatscommissie meekrijgt. De opdracht geeft de staatscommissie veel ruimte om zich te buigen over het functioneren van de rechtsstaat en voorstellen te doen ter versterking daarvan, waaronder die tot bevordering van de onderlinge verhouding van de staatsmachten. De staatscommissie dient in ieder geval aandacht te besteden aan het vijftal onder a tot en met e expliciet genoemde punten in de opdracht, maar hoeft zich daartoe niet te beperken.

Met de verwijzing naar het burgerperspectief (artikel 2, eerste lid, aanhef) wordt in dit verband bedoeld het beter borgen van de bescherming van burgers tegen maatregelen of beslissingen van de wetgever, van bestuursorganen en van de effectieve rechtsbescherming van burgers in verband met gerechtelijke procedures. Met deze rechtsbescherming wordt de gehele cyclus van rechtsbescherming bedoeld: vanaf het punt dat burgers daadwerkelijk toegang krijgen tot een gerechtelijke procedure en hierbij ook adequate ondersteuning of bijstand krijgen, tot en met het punt dat de uitvoering en handhaving van rechterlijke uitspraken effectief verzekerd is.

Tegen de achtergrond van de inhoud van het rapport 'Ongekend onrecht' richt de opdracht zich primair op de wetgevende, rechtsprekende en uitvoerende macht en hun onderlinge interactie. De maatschappelijke en bestuurlijke context waarbinnen de staatsmachten opereren en de impact hiervan op de staatsmachten dient hierbij ook de nodige aandacht te krijgen.

De benoemingsprocedures en nevenfuncties binnen de staatsmachten zijn een apart aandachtspunt in de opdracht (artikel 2, eerste lid, onder b). Deze benoemingsprocedures en de formele regels alsmede de feitelijke omgang ten aanzien van nevenfuncties[1], kunnen mede invloed hebben op hoe in de praktijk de (leden van) de staatsmachten zich tot elkaar verhouden. Bij voorstellen over deze benoemingsprocedures en nevenfuncties zijn onafhankelijkheid, onpartijdigheid, integriteit, deskundigheid en ervaring belangrijke waarden. Het aandachtspunt in de opdracht richt zich overigens niet op de benoemingsprocedures, respectievelijk het kiesstelsel, voor leden van de regering en het parlement.

Met 'een verbetering van de toegang tot en de toegankelijkheid van de staatsmachten' (artikel 2, eerste lid, onder d) wordt niet alleen gedoeld op de formele regels rondom toegang tot de staatsmachten, maar ook de feitelijke toegankelijkheid tot de rechterlijke macht, alsmede de feitelijke toegankelijkheid voor de burger tot (andere) complexe overheidsorganisaties. Dat dit dringend gewenst is heeft o.a. de Venetiëcommissie tot uitdrukking gebracht in haar *Opinion on the Legal Protection of Citizens*.

Met 'het mechanisme van een rechtsstaatagenda' (artikel 2, eerste lid, onder e) wordt verwezen naar het voorstel van de Raad voor het Openbaar Bestuur in zijn advies *Een sterkere rechtsstaat. Verbinden en beschermen in een pluriforme samenleving*.

Als bijlage bij de opdracht is een lijst van informatiebronnen opgenomen. Deze als niet uitputtend bedoelde lijst, zal door de staatscommissie benut worden als basis voor haar verdere werkzaamheden.

Niet is beoogd dat de staatscommissie zich buigt over vraagstukken die recent nog onderwerp van advisering zijn geweest (en die al dan niet op deze lijst voorkomen). Ook loopt er een aantal andere trajecten, bijvoorbeeld in verband met het vraagstuk van constitutionele toetsing of parlementaire onderzoekstrajecten. De staatscommissie wordt gevraagd te voorkomen dat een dubbeling ontstaat tussen deze trajecten en de werkzaamheden van de staatscommissie.

De staatscommissie bepaalt haar eigen werkwijze. Het is aan haar om te besluiten tot het instellen van een begeleidingscommissie, een klankbordgroep of een 'red team rechtsstaat '(tegendenkers) en zo ja, of die tripartiet wordt (of worden) samengesteld. De staatscommissie wordt gevraagd na te denken over de wijze hoe zij tijdens haar werkzaamheden openbaarheid betracht.

[1] Het lidmaatschap van de Eerste Kamer wordt juist als nevenfunctie gezien. Voor leden van de Eerste Kamer gaat het dan juist om de formele regels alsmede de feitelijke omgang ten aanzien van overige functies.

Ook de omvang van de staatscommissie wordt in dit besluit vastgesteld en de termijn waarbinnen het advies dient te zijn vastgesteld. Er is gekozen voor een commissie van 5 tot 9 personen, omdat dit de meeste kans biedt op een advies binnen een redelijke termijn. De staatscommissie zal haar advies voor 1 juni 2024 aanbieden (artikel 4). Deze datum hangt samen met de geplande verkiezingen voor de Tweede Kamer in maart 2025. Op deze wijze kunnen de aanbevelingen bekend zijn voordat verkiezingsprogramma's worden opgesteld en vastgesteld.

Om een tijdige en voorspoedige start van de staatscommissie te verzekeren wordt in dit instellingsbesluit ook de voorzitter van de staatscommissie benoemd (artikel 3, tweede lid). De overige leden zullen zo snel mogelijk op grond van artikel 6, derde lid, van de Kaderwet adviescolleges bij ministeriële regeling worden benoemd. De honorering van de leden zal op basis van artikel 2 van de Wet vergoedingen adviescolleges en commissies eveneens worden geregeld in een ministeriële regeling.

De Minister voor Rechtsbescherming,
F.M. Weerwind

De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,
H.G.J. Bruins Slot

5. LITERATUURLIJST

ABDTOPConsult 2020
ABDTOPConsult, *Werk aan Uitvoering. Fase 2: Handelingsperspectieven en samenvatting analyse*, 2020.

Adams & Witteveen 2014
M. Adams & W.J. Witteveen, 'Drie dimensies van de rechtsstaat', *NJB 2014/1017*, p. 1364-1373.

Adviescommissie Versterken Weerbaarheid Democratische Rechtsorde 2023
Adviescommissie Versterken Weerbaarheid Democratische *Rechtsorde, Koester de democratie! Een dringende oproep om de democratische rechtsorde weer voor iedereén te laten werken*, 2023.

Adviesraad Internationale Vraagstukken 2014
Adviesraad Internationale Vraagstukken, *De rechtsstaat. Waarborg voor Europese burgers en fundament van Europese samenwerking*, 2014.

Algemene Rekenkamer 2024
Algemene Rekenkamer, *Grip op menselijke maat. Onderzoek naar de uitvoering en gevolgen van arbeidsongeschiktheidsverzekering voor werknemers*, 2024.

Assink & Schlössels 2022
B. Assink & R.J.N. Schlössels, 'De rechtsstatelijke controlefunctie van de bestuursrechtspraak', in: R.J.N. Schlössels, J.J.J. Sillen & R.B.J. Tinnevelt (red.), *Naar een weerbare rechtsstaat (Staat en Recht, 2022, afl. 55)*, Deventer: Wolters Kluwer 2022.

Boogaard & Uzman
G. Boogaard & J. Uzman, 'Artikel 118 – Hoge Raad. Wetenschappelijk commentaar', nederlandrechtsstaat.nl.

Bovend'Eert 2022
P.P.T. Bovend'Eert, *Rechter, rechterlijke organisatie en rechtspraak in de democratische Rechtsstaat*, Deventer: Wolters Kluwer 2022.

Bovend'Eert 2024
P.P.T. Bovend'Eert, 'Versterking van de rechtsstaat. Betere waarborgen voor rechterlijke onafhankelijkheid. Reflecties op een rapport van de Venice Commission', *NJB* 2024/197, p. 240-249.

Bovend'Eert & Kummeling 2024
P.P.T. Bovend'Eert, & H.R.B.M. Kummeling, *Het Nederlandse Parlement*, Deventer: Wolters Kluwer 2024.

Bovens 2024
M. Bovens, *Diesrede 2024 Universiteit Utrecht*, 2024.

Van der Bruggen & Verburg 2023
G. van der Bruggen & A. Verburg, 'Zo goed en helder en menselijk mogelijk. Een pleidooi voor sprekende uitspraken', in: W. van Boom e.a., *Klare taal* (preadvies Nederlandse Juristen-Vereniging), Deventer: Wolters Kluwer 2023, p. 157-246.

Burkens e.a. 2022
M.C. Burkens e.a., *Beginselen van de democratische rechtsstaat*, Deventer: Wolters Kluwer 2022.

Commissie Sociaal minimum 2023a
Commissie Sociaal minimum, *Een zeker bestaan. Naar een toekomstbestendig stelsel van het sociaal minimum. Rapport I*, 2023.

Commissie Sociaal Minimum 2023b
Commissie Sociaal minimum, *Een zeker bestaan. Naar een toekomstbestendig stelsel van het sociaal minimum. Rapport II*, 2023.

Cramwinckel, Pander Maat & Sanders 2023
T.A. Cramwinckel, H.L.W. Pander Maat & T.J.M. Sanders, 'Begrijpelijke overheidscommunicatie. Een communicatief-juridisch evaluatiekader', in: W. van Boom e.a., *Klare taal* (preadvies Nederlandse Juristen-Vereniging), Deventer: Wolters Kluwer 2023, p. 7-156.

Dijkman-Atria, Doornbos & Voorthuizen 2023
N. Dijkman-Atria, N. Doornbos & M. van Voorthuizen, 'Rechtswinkels: een blinde vlek in het landschap van rechtshulpverleners', *NJB* 2023/1557, p. 1821-1827.

Friedman 1994
L.M. Friedman, 'Is there a modern legal culture?', *Ratio Juris* 1994, 7(2), 117-131.

Goené & Meuwese 2023
R. Goené & A.C.M. Meuwese, *Proactief maatwerk. Een inventarisatie van mogelijkheden en knelpunten binnen de uitvoeringspraktijk*, 2023.

De Graaf 2023
T.C. de Graaf, 'Vertrouwen in de democratische rechtsstaat' (Mohamed Rabbae-lezing), raadvanstate.nl, 2023.

Griffiths 1989
J. Griffiths, 'Bestaat de rechtsstaat?', in: J.W.M. Engels e.a. (red.), *De rechtsstaat herdacht*, Zwolle: W.E.J. Tjeenk Willink 1989, p. 87-105.

't Hart 2014
P. 't Hart, *Ambtelijk Vakmanschap 3.0. Zoektocht naar het Handwerk van de Overheidsmanager,* NSoB 2014.

Kantar 2019
Kantar, *Relatie burger overheid 2030*, 2019.

Keijzer 2023
M.C.G. Keijzer, *Wat rechtmatig is, is niet altijd ook rechtvaardig. Een concreet voorstel voor de schadeafhandeling, herstel van vertrouwen en toekomstperspectief. Kanaal Almelo – de Haandrik*, 2023.

Kerkhoff 2023
A.D.N. Kerkhoff, *Benoemingen, nevenfuncties en integriteit van bestuur in de Nederlandse Trias Poltica: een literatuuroverzicht van theorie en empirie*, 2023.

Van Lochem 2024
P.J.P.M. van Lochem, 'Deskundigenadvies aan de Staatscommissie rechtsstaat. 35 brieven van Experts', *RegelMaat* 2024, afl. 1.

Morijn 2020
J. Morijn, *The Law and Politics of Protecting Liberal Democracy*, Groningen: University of Groningen Press 2022.

Motivaction 2006
Motivaction, *Beelden van de democratische rechtsstaat. Een verkennende studie naar opvattingen van burgers, wetenschappers en professionals*, 2006.

Nederlandse Arbeidsinspectie 2023
Nederlandse Arbeidsinspectie, *Onderzoeksrapport niet-gebruik van de Toeslagenwet*, 2023.

OESO 2021
OESO, *OECD Framework and Good Practice Principles for People-Centred Justice*, Parijs: OECD Publishing 2021.

Van Ommeren, 2022
F. van Ommeren, 'Op zoek naar rechtsstatelijke cultuur', *NJB* 2022/2697, p. 3136-3141.

OCTAS 2024
Onafhankelijke commissie toekomst arbeidsongeschiktheidsstelsel, *Toekomst van het arbeidsongeschiktheidsstelsel. Meer aandacht, vertrouwen en zekerheid*, 2024.

Oomkens e.a. 2022
R. Oomkens e.a., *Hardvochtige effecten op burgers door knelpunten in (uitvoering) wet- en regelgeving binnen de sociale zekerheid*, 2022.

Parlementaire enquêtecommissie Fraudebeleid en Dienstverlening 2024
Parlementaire enquêtecommissie Fraudebeleid en Dienstverlening, *Blind voor mens en recht*, *Kamerstukken II* 2023/24, 35867, nr. 6.

Parlementaire enquêtecommissie aardgaswinning Groningen 2023
Parlementaire enquêtecommissie aardgaswinning Groningen, *Groningers boven gas*, bijlage bij *Kamerstukken II* 2022/23, 35561, nr. 6.

Parlementaire ondervragingscommissie Kinderopvangtoeslag 2020
Parlementaire ondervragingscommissie Kinderopvangtoeslag, *Ongekend onrecht*, bijlage bij *Kamerstukken II* 2020/21, 35510, nr. 2.

Parlementaire Onderzoekscommissie Privatisering/Verzelfstandiging Overheidsdiensten 2012
Parlementaire Onderzoekscommissie Privatisering/Verzelfstandiging Overheidsdiensten, *Verbinding verbroken*?, bijlage bij *Kamerstukken I* 2012/13, C, A.

Pechtold & Snels 2024
A. Pechtold & B.A.W. Snels, *Tot uw dienst. Tegenspraak door publieke dienstverleners*, Amsterdam: Prometheus 2024.

Pool 2021
E. Pool, *Macht en moed. Ambtelijk vakmanschap en de kunst van het tegenspreken*, Den Haag: Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat 2021.

Raad van State 2024
Raad van State, *Innoveren in de rechtsstaat – jaarverslag 2023*, 2024.

Rijksoverheid 2023
IBO Vereenvoudiging Sociale Zekerheid, *Moeilijk makkelijker maken*, bijlage bij *Kamerstukken II* 2022/23, 29 362, nr. 328.

ROB 2020
Raad voor het Openbaar Bestuur, *Een sterkere rechtsstaat. Verbinden en beschermen in een pluriforme samenleving*, 's Gravenzande: Van Deventer 2020.

Scheltema 1989
M. Scheltema, 'De rechtsstaat', in: J.W.M. Engels e.a. (red.), *De rechtsstaat herdacht*, Zwolle: W.E.J. Tjeenk Willink 1989, p. 11-27.

Scheltema 2019
M. Scheltema, 'De responsieve rechtsstaat: het burgerperspectief', *NTB* 2019/24, p. 246-253.

Schlössels e.a. 2024
R.J.N. Schlössels e.a., *Bestuursrecht in de sociale rechtsstaat. Band 1. Grondslagen, begrippen, normering, organisatie, wetgeving, uitvoering, handhaving (Staats- en bestuursrecht Wetenschap)*, Deventer: Wolters Kluwer 2024.

Schueler e.a. 2023
Schueler, B.J. e.a. (Commissie Verruiming bevoegdheden bestuursrechter van de VAR), *Verbreding van bestuursrechtspraak. Noodzaak en consequenties van een groeimodel voor bestuursrechtelijke rechtsbescherming*, 2023.

Significant APE 2023
Significant APE, *Niet-gebruik inkomensondersteunende regelingen SZW. Een synthesestudie*, 2023.

SCP 2024
Sociaal en Cultureel Planbureau, *Burgers over democratie en rechtsstaat. Kennisnotitie voor de Staatscommissie rechtsstaat*, 2024.

Staatscommissie demografische ontwikkelingen 2050 2024
Staatscommissie demografische ontwikkelingen 2050, *Gematigde groei. Rapport van de staatscommissie demografische ontwikkelingen 2050*, 2024.

Staatscommissie parlementair stelsel 2018
Staatscommissie parlementair stelsel, *Lage drempels, hoge dijken. Democratie en rechtsstaat in balans*, 2018.

Staat van de Uitvoering 2022
Staat van de Uitvoering, *Staat van de Uitvoering 2022*, 2022.

Tijdelijke commissie Uitvoeringsorganisaties 2021
Tijdelijke commissie Uitvoeringsorganisaties, *Klem tussen balie en beleid*, bijlage bij *Kamerstukken* 2020/21, 35387, nr. 2.

Tinnevelt 2022
R.B.J. Tinnevelt, 'De rechtsstaat: strijdbaar en weerbaar?', in: R.J.N. Schlössels, J.J.J. Sillen & R.B.J. Tinnevelt (red.), *Naar een weerbare rechtsstaat* (*Staat en Recht*, 2022, afl. 55), Deventer: Wolters Kluwer 2022.

Tinnevelt, Jansen & Van Emmerik 2023
R.B.J. Tinnevelt, R.H.T. Jansen & M.L. van Emmerik, 'De democratische rechtsstaat in Nederland', *NJB* 2023/2815, p. 3375-3381.

Tjeenk Willink 2023
H.D. Tjeenk Willink, *Het tij tegen. De democratische rechtsorde als fundament*, Amsterdam: Prometheus 2023.

USBO 2021
USBO, *Kwaliteit van mobiliteit: de werking van de Algemene Bestuursdienst*, 2021.

Venetiëcommissie 2016
Venetiëcommissie, *Rule of law checklist*, CDL-AD(2016)007, 2016.

Venetiëcommissie 2021
Venetiëcommissie, *The Netherlands - Opinion on the Legal Protection of Citizens*, CDL-AD(2021)031, 2021.

Venetiëcommissie 2023
Venetiëcommissie, *The Netherlands - Joint opinion of the Venice Commission and the Directorate General Human Rights and Rule of Law of the Council of Europe on legal safeguards of the independence of the judiciary from the executive power*, CDL-AD(2023)029 2023, 2023.

Verhoeven 2023
K. Verhoeven, De democratie crasht. *Politieke onmacht in het digitale tijdperk*, Amsterdam: Atlas Contact 2023.

Visitatiecommissie Algemene Bestuursdienst 2023
Visitatiecommissie Algemene Bestuursdienst, *Ambtelijk leiderschap met impact. Een onderzoek naar de toegevoegde waarde van DGABD op de kwaliteit van de top van de Rijksdienst*, 2023.

Visitatiecommissie van de Rechtspraak 2023
Visitatiecommissie van de Rechtspraak, *Kwaliteit van rechtspraak: versterking door samenwerken. Visitatierapport van de Rechtspraak 2022-2023*, 2023.

Werkgroep reflectie toeslagenaffaire rechtbanken 2021
Werkgroep reflectie toeslagenaffaire rechtbanken, *Recht vinden bij de rechtbank. Lessen uit Kinderopvangtoeslagzaken*, 2021.

Werkgroep versterking functies Tweede Kamer 2021
Werkgroep versterking functies Tweede Kamer, *Versterking functies Tweede Kamer. Meer dan de som der delen*, bijlage bij *Kamerstukken II* 2021/22, 35992, nr. 1.

6. OVERZICHT ACHTERGRONDDOCUMENTEN

Werkgroep versterking functies Tweede Kamer 2023
Werkgroep versterking functies Tweede Kamer, *Eindmonitor. Rapport Versterking functies Tweede Kamer. Meer dan de som der delen*, bijlage bij *Kamerstukken II* 2022/23, 35992, nr. 21.

Werkgroep zelfevaluatie naar aanleiding van de toeslagenaffaire 2021
Werkgroep zelfevaluatie naar aanleiding van de toeslagenaffaire, *Rapport werkgroep zelfevaluatie naar aanleiding van de toeslagenaffaire*, 2021.

Winter 2023
J. Winter, *Rapport Verkenning Werkdruk Rechtspraak en Openbaar Ministerie. Werken aan echte oplossingen*, Phyleon 2023.

WODC 2023a
WODC, *Drempels in de toegang tot het recht*, Cahier 2023-6.

WODC 2023b
WODC, *Bestuursorganen in hoger beroep; Ervaringen vanuit vijf bestuursorganen en zes appelcolleges*, Cahier 2023-8.

World Justice Project 2023
World Justice Project, *Rule of Law Index 2023*, 2023.

WRR 2002
Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid, *De toekomst van de nationale rechtsstaat*, Den Haag: Sdu Uitgevers 2002, nr. 63.

WRR 2019
Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid, *Weten is nog geen doen. Een realistisch perspectief op redzaamheid*, Den Haag: Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid 2017, nr. 97.

WRR 2023
Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid *Grip. Het maatschappelijk belang van persoonlijke controle*, Den Haag: WRR 2023, nr. 108.

Zuurmond 2023
A. Zuurmond e.a., 'De informationele zorgplicht van de overheid', in: B. Marseille, *Zorgplichten in het bestuursrecht*, Den Haag: Boom juridisch 2023, p. 77-134.

1. **Brieven aan de Staatscommissie**
2. **Kennisnotitie SCP – burgers over democratie en de rechtsstaat**
3. **Literatuuronderzoek Dr. Kerkhoff, Universiteit Leiden**
4. **Werkprogramma Staatscommissie rechtsstaat**
5. **Verslag hackathon**
6. **Verslag open forum**
7. **Verslagen internetconsultatie**
8. **Flitspeilingen**
9. **Logboek**
10. **Overzicht rondetafelgesprekken, verdiepingstafelgesprekken**

7. STAATSCOMMISSIE RECHTSSTAAT

Henk Kummeling	voorzitter	rector magnificus en universiteitshoogleraar vergelijkend constitutioneel recht Universiteit Utrecht
Fatma Çapkurt	plv. voorzitter	universitair docent staats- en bestuursrecht Universiteit Leiden
Marc Hertogh	plv. voorzitter	hoogleraar rechtssociologie Rijksuniversiteit Groningen en faculteitshoogleraar maatschappelijke en institutionele dimensies van de rechtsstaat Universiteit Utrecht
Corissa Abdoeljamil	lid	secretaris ombudscommissie 's Hertogenbosch/Waalwijk
Eva González Pérez	lid	advocaat
Ernst Numann	lid	oud vice-president Hoge Raad
Kees Vendrik	lid	oud lid Tweede Kamer, Eerste Kamer, Algemene Rekenkamer, nu voorzitter Platform klimaatbeleid
Diantha Vliet	lid	universitair docent media- en cultuurwetenschappen Universiteit Utrecht
Kutsal Yesilkagit	lid	hoogleraar International governance Universiteit Leiden

Secretariaat Staatscommissie rechtsstaat

Rien den Boer	secretaris	1 januari 2023 – 1 juni 2024
Maarten van Berckel	adjunct-secretaris	1 februari 2023 – 1 juni 2023
Lotte van der Laan	adjunct-secretaris	1 februari 2023 - 1 april 2024
Hanneke Palm	adjunct-secretaris	15 juni 2023 – 1 juni 2024
Wubbo Wierenga	adjunct-secretaris	1 juli 2023 – 1 juni 2024
Dionne Boekestijn	communicatie-adviseur	1 juli 2023 – 1 juni 2024
Kirti Sewtahal	management-assistent	1 januari 2023 – 15 april 2023
Wilma de Kruijk	office-manager	15 april 2023 – 1 juni 2024
Manar El Amrani	onderzoeksmedewerker	1 juli 2023 – 1 juni 2024
Bas Flipse	onderzoeksmedewerker	1 augustus 2023 – 1 juni 2024
Olivia Mus	onderzoeksmedewerker	1 augustus 2023 – 1 april 2024
Job Buiting	onderzoeksmedewerker	1 februari 2024 – 15 mei 2024
Annemarie van der Knijff	onderzoeksmedewerker	1 februari 2024 – 15 mei 2024

COLOFON

De gebroken belofte van de rechtsstaat.
Tien verbetervoorstellen met oog voor de burger.

© 2024 Staatscommissie rechtsstaat

Overname van teksten uit dit advies is toegestaan,
indien daarbij de bron wordt vermeld.

Aanbevolen citeerwijze: Staatscommissie rechtsstaat,
De gebroken belofte van de rechtsstaat.
Tien verbetervoorstellen met oog voor de burger (2024), p.

Tekst: Staatscommissie rechtsstaat
Vormgeving en redactie: Public cinema
Fotografie: Marieke Duijsters, Sushilla Kouwen,
Kick Smeets, Lambert de Jong

ISBN 9789090386249

NUR 820

RECHTSSTAAT en DEMOCRATIE

- Prof.dr.Henk Kummeling
- IFUD of Human Rights

tegenonderzoek

J.P. van den Wittenboer

2024

tegenonderzoek op Prof. dr. Henk Kummeling
voorzitter Staatscommissie rechtsstaat
door
IFUD of Human Rights
J.P. van den Wittenboer
2024

Lubbers,Kok,Hirsch Ballin, Donner, Balkenende, de Hoop-Scheffer en Rutte

Dit rapport documenteert wat IFUD of Human Rights beschouwt als de misdaden en mensenrechtenschendingen die de Nederlandse politiek zowel voedt als beloont, ten koste van de algemene bevolking; en ten tweede de straffeloosheid die degenen genieten die verantwoordelijk zijn voor deze misdaden waardoor de slachtoffers gerechtigheid wordt ontzegd en hervormingen worden belemmerd. Alleen vastberaden actie om belangrijke instellingen te hervormen en de straffeloosheid aan te pakken kan een betekenisvolle verandering in het bestuur en respect voor de mensenrechten tot stand brengen.

- straffeloosheid: medeplichtigheid van de centrale overheid “de Staat”
- mensenrechtenschendingen
- verduistering en achterhouden belangrijke informatie
- straffeloosheid en bestuur
- selectief gebruik van wetten en verdragen
- exclusief netwerk vormen dat anderen uitsluit
- netwerkcorruptie leden zijn zéér loyaal en solidair en laten geen kritiek toe
- schaduwsysteem, schijndemocratie
- witteboordencriminaliteit financieel gemotiveerde, of niet-direct
- gewelddadige misdaden gepleegd door individuen, bedrijven en de overheid
- medeplichtigheid van de Nederlandse Staat politieke steun illegale oorlog

Wordt het gedrag van de Staat zo doordringend gekenmerkt door een bepaald bewust handelen of nalaten dat in een rechtsstaat verboden is en tevens sprake van schenden van mensenrechten, gaat het om systematisch criminele activiteiten plegen die geen enkel raakvlak hebben met democratisch bestuur in een rechtsstaat. Dan spreken we daadwerkelijk van een misdaadorganisatie met ernstige schending van de rechtsstaat. Voorbeelden daarvan zijn de manier waarop de overheid met de gaswinning in Groningen is omgegaan en de kinderopvangtoeslagenaffaire en de reactie van het kabinet daarna op de gaswinning in Groningen en de problematiek van de kinderopvangtoeslagenaffaire.De ellende die dit voor veel mensen heeft gebracht is onbeschrijfelijk. Deze gebeurtenissen staan niet op zichzelf, er is sprake van een structureel patroon in onze maatschappij. Een patroon geassocieerd aan dat van een misdaadorganisatie waar economische afweging en handelsbelang van de Staat boven dat van de belangen van de burgers is gesteld. Het enige doel is zoveel mogelijk winst maken.

https://archive.org/details/nederlandse-rechtsstaat

Budel, 8 september 2004.

notariaat
op de Laak

De heer J.P. van den Wittenboer
Postbus 324
5660 AH Geldrop

Geachte heer Van den Wittenboer,

Bij deze wil ik U schriftelijk mededelen dat ik achter mijn ambtseed blijf staan.

Hopende u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,

Th.J. op de Laak

Capucijnenplein 38 Postbus 2005 6020 AA Budel T (0495) 49 32 32 F (0495) 49 19 31
Postbank 1004093 Rabobank Budel/Maarheeze 10.95.03.848 Rabobank Soerendonk 14.79.01.693 ABN AMRO Bank Marktstraat 48.34.73.332 ING Bank 68.30.63.065
BTW NL 81 17 21 371 B01

DCO Bestuur en Onderwijs
Commissie Justitie

Intermediairy Foundation of the Universal Declaration of Human Rights
De heer J.P. van den Wittenboer
Postbus 324
5660 AH GELDROP

Plaats en Datum	Den Haag, 8 november 2007
Betreft	Onderzoek rechtsstaat door Tweede Kamer
Ons kenmerk	JUST070656
Uw kenmerk	Opleggen valsheidsprocedures notariële akten
Uw brief van	27 september 2007

Geachte heer Van den Wittenboer,

Uw bovengenoemde brief is onder de leden van de vaste commissie voor Justitie verspreid.

Dit betekent dat alle leden van de commissie kennis hebben kunnen nemen van uw brief.

Namens de commissie zeg ik u dank voor de toezending van uw brief.

Hoogachtend,

mr. D.S. Nava,
griffier vaste commissie voor Justitie

Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Plein 2
Den Haag

Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Tel: 070-318 2007
Fax: 070-318 3444

E-mail: cie.just@tweedekamer.nl

Op 13 februari 2008 bracht een maatschappelijke commissie
onder voorzitterschap van prof. dr. W.B.H.J. van de Donk advies uit aan de
Minister van Justitie en de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
over het uitdragen van de kernwaarden van de rechtsstaat.

Instellingsregeling Commissie Uitdragen kernwaarden van de rechtsstaat

08-07-2007

ONVERSCHILLIGHEID IS GEEN OPTIE

De rechtsstaat maken we samen

Advies van de maatschappelijke commissie 'Uitdragen kernwaarden van de rechtsstaat' in opdracht van de Minister van Justitie en de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

De commissie "Uitdragen kernwaarden van de rechtsstaat" onderleiding van Prof. dr. W.B.H.J. van de Donk voorzitter van de Commissie.

De Minister van Justitie, De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,
E.M.H. Hirsch Ballin

Mevrouw dr. G. ter Horst

Tweede Kamer
DER STATEN-GENERAAL

Voorzitter

Venetië-Commissie van de Raad van Europa
T.a.v. mw. Granata-Menghini
Avenue de l'Europe
F-67075 - Strasbourg cedex
Frankrijk

Postbus 20018
2500 EA Den Haag
T 070 318 30 33

Geachte mevrouw Granata-Menghini,

Heden, 25 februari 2021, heeft de Tweede Kamer conform de werkwijze van artikel 30 van haar Reglement van Orde, besloten de Venetië-Commissie van de Raad van Europa advies te vragen over de rechtsstaat in Nederland.

De Tweede Kamer heeft op 26 januari 2021 bijgevoegde motie motie-Omtzigt c.s. (Kamerstuk 35 510 nr. 11) aangenomen. Deze motie vormt de basis van de adviesaanvraag en de onderzoeksopdracht ligt vast in bovengenoemde motie. Met deze brief wil ik u daar enige toelichting op geven.

De Tweede Kamer heeft een parlementaire ondervraging uitgevoerd naar de politieke besluitvorming over de kinderopvangtoeslag en de betrokkenheid van bewindspersonen en topambtenaren daarbij. Bij deze ondervraging heeft de Tweede Kamer documenten gevorderd en personen onder ede gehoord. Onder de personen die onder ede gehoord zijn waren topambtenaren, staatssecretarissen, ministers en de huidige minister-president.

Het rapport van de parlementaire ondervragingscommissie trok op 17 december 2020 zodanig scherpe conclusies dat het kabinet-Rutte op 15 januari 2021 uit eigen beweging haar ontslag aanbod aan de Koning. Het rapport is bijgevoegd bij deze brief.

Een tweetal constateringen, naast andere constateringen, van het rapport luiden:

> *"De commissie constateert dat bij de uitvoering van de kinderopvangtoeslag grondbeginselen van de rechtsstaat zijn geschonden. Dit verwijt treft niet alleen de uitvoering - specifiek de Belastingdienst/Toeslagen - maar ook de wetgever en de rechtspraak."*[1]

[...]

> *"Zonder zich te willen uitlaten over individuele rechterlijke uitspraken, constateert de commissie dat ook de bestuursrechtspraak jarenlang een wezenlijke bijdrage heeft geleverd aan het in stand houden van de niet dwingend uit de wet volgende, spijkerharde uitvoering van de regelgeving van de kinderopvangtoeslag. Daarmee heeft de bestuursrechtspraak zijn belangrijke functie van (rechts)bescherming van*

[1] Pagina 7, ' Ongekend onrecht' Parlementaire ondervragingscommissie Kinderopvangtoeslag, 17 december 2020, https://www.tweedekamer.nl/sites/default/files/atoms/files/20201217_eindverslag_parlementaire_ondervragingscommissie_kinderopvangtoeslag.pdf.

individuele burgers veronachtzaamd. De commissie is met name geraakt door het tot in oktober 2019 wegredeneren van algemene beginselen van behoorlijk bestuur, die zouden moeten dienen als stootkussen en beschermende deken voor mensen in nood."[2]

Speciaal deze twee constateringen hebben de Tweede Kamer doen besluiten deze adviesaanvraag bij de Venetië-Commissie van de Raad van Europa te doen. Want de optelsom van een groot aantal factoren is dat tienduizenden gezinnen, van wie velen onschuldig waren of slechts een kleine fout gemaakt hadden, zulke hoge bedragen moesten betalen aan de Belastingdienst, dat zij financieel geruïneerd werden.

Wij zullen het rapport van de Parlementaire Ondervragingscommissie Kinderopvangtoeslag desgewenst in het Engels voor u vertalen zodat u begrijpt wat het parlement gevonden heeft.

De twee vragen gaan over het hart van de Nederlandse rechtsstaat.

In theorie hadden deze burgers rechtsbescherming moeten hebben, maar in de praktijk schoten regering en parlement tekort, overtrad de Belastingdienst jarenlang wetten, hield de regering veel informatie achter voor het parlement, voor de pers en zelfs voor de rechter. De rechter beschermde deze burgers niet, maar volgde, ook volgens de eigen woorden, de Belastingdienst bijna blindelings.

Daarom zijn er twee belangrijke vragen die de Tweede Kamer aan de Venetië-Commissie van de Raad van Europa zou willen stellen:

1) Welke wetten, welke uitvoering of welke praktijken hebben bijgedragen aan het feit dat macht en tegenmacht onvoldoende gewerkt hebben in dit dossier en dat de burger vermalen werd? Welke oplossingsrichtingen zijn er om dit te herstellen en in de toekomst te voorkomen?
2) Voldoet het bestuursrecht in Nederland, inclusief de Raad van State, en welke waarborgen zouden in de wet of de uitvoering van bestuursrecht (en mogelijk aanpalende rechtsgebieden) moeten worden toegevoegd om de burger adequaat te beschermen, inclusief de effectieve toegang tot het recht en de bijstand daarin.

Vanzelfsprekend staat de staf van de Tweede Kamer tot uw beschikking om u in contact te brengen met alle instituties in Nederland met wie u van gedachten wilt wisselen en om u documentatie te verschaffen.

De indieners van de motie zijn bereid om u een nadere toelichting te geven op deze adviesaanvraag.

Namens de Tweede Kamer vraag ik u aan dit verzoek te voldoen.

Hoogachtend,

Khadija Arib
Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal

---

[2] Pagina 7 & 8, ' Ongekend onrecht' Parlementaire ondervragingscommissie Kinderopvangtoeslag, 17 december 2020, https://www.tweedekamer.nl/sites/default/files/atoms/files/20201217_eindverslag_parlementaire_ondervragingscommissie_kinderopvangtoeslag.pdf.

DIRECTORATE GENERAL
HUMAN RIGHTS AND RULE OF LAW
VENICE COMMISSION

FOR DEMOCRACY THROUGH LAW
1990•2020
POUR LA DÉMOCRATIE PAR LE DROIT

VENICE COMMISSION
COMMISSION DE VENISE

COUNCIL OF EUROPE
CONSEIL DE L'EUROPE

Ms Khadija Arib
Speaker of the House of
Representatives of the States-General
[redacted]

Ref ► J.Dem. 127 - SGM/ja

Strasbourg, 17 March 2021

Dear Madam Speaker,

I thank you for your letter of 25 February 2021, whereby you convey to me the decision of the House of Representatives of the Netherlands to request an opinion of the Venice Commission on the rule of law in the Netherlands.

The two questions which you have put are complex and sensitive, as they relate, as you stress, to the heart of the Dutch Rule of Law. I wish to express my gratitude, on behalf of the Commission, for the trust with you have decided to place in our work.

I will inform the Commission of this request at the upcoming Plenary Session (19-20 March 2021) and we will start preparing the opinion immediately afterwards. As is the usual procedure, the designated rapporteurs will ask to meet with the Dutch authorities, state institutions and stakeholders during the preparation of the opinion.

I would be grateful if you could provide us as you kindly offer, with a translation into English of the Report of the Parliamentary Interrogation Committee on Childcare Allowance.

We will contact the staff of the House of Representatives in the coming weeks with more details about the procedure, and seeking assistance to organise the meetings (online or in person, as the health situation will allow).

I remain at your disposal for any query you may have.

Yours faithfully,

[redacted]

Simona Granata-Menghini
Director, Secretary of the Venice Commission.

COUNCIL OF EUROPE
F-67075 Strasbourg Cedex

Tel ► +33 (0)3 88 41 20 67
Fax ► +33 (0)3 88 41 37 38

Mail ► venice@coe.int
Site ► www.venice.coe.int

www.coe.int

Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights

A A N T E K E N E N

Minister van Justitie en Veiligheid
namens de Nederlandse Staat gemachtigd
D. Yesilgöz-Zegerius

Postbus: 20301
2500EH, DEN HAAG

Mierlo, 7 november 2022
betreft: ter uwer informatie

Zijne Excellentie Yesilgöz-Zegerius,

Het kabinet

Een beeld op van een goed functionerende nederlandse rechtsstaat, met hoge gepercipieerde rechterlijke onafhankelijkheid, en dat de onafhankelijkheid van rechters hoog gepercipieerd wordt door burgers en het bedrijfsleven. Het kabinet onderschrijft het belang dat burgers en het bedrijfsleven kunnen vertrouwen op de onafhankelijkheid van rechters en de rechtspraak. 8 European Justice Scoreboard 2021 (https://ec.europa.eu/info/files/eu-justice-scoreboard-2021).8

1 oktober 2021
BZDOC-870508676-26
Ministerie van Buitenlandse Zaken
Kabinetsappreciatie Rechtsstaatrapport 2021 van de Europese Commissie

IFUD of Human Rights

Er is sprake van dwaling onjuiste voorstelling van zaken over de uitvoering en werking van de Nederlandse rechtsstaat door European Justice Scoreboard 2021, het kabinet neemt deze onjuiste voorstelling van zaken over.

Rechtspositie van de burger tegenover de Staat

Vaak zijn mensen zich van de kwetsbaarheid van hun positie niet bewust wanneer zijn betrokken zijn in een juridisch conflict tegen de Staat met de diverse ketenpartners om hun recht te behalen. Het establishsment van de gevestigde orde van de overheid die samen met hun de ketenpartners dit systeem willen beschermen en hierbij bewust in stand houden. De rechtzoekenden maken bezwaar maar raken vrij snel verstrikt tussen klachteninstituten die

niet functioneren,rapporten en formulieren, een juridische uitputtingsstrijd,de zware bewijslast,de slopende eenzijdige rechtspraktijk tot juridisch touwtrekken tot aan de Hoge Raad toe. Zo worden deze arme slachtoffers op mensonwaardige wijze gemangeld en uitgekleed waarbij ook vaak huisgenoten gefrustreerd raken,raken deze onervaren medeburgers vrij snel het zicht op de door hen te nemen stappen en op hun rechtspositie kwijt. Een slachtoffer van deze praktijk is vrijwel kansloos om erkenning en vervolgens enig recht te krijgen.Deze praktijk leidt tot een ziek(er) makende uitputting en tot traumatisering.

Heersende klasse

Het recht – ook het strafrecht- dient er vooral te zijn om onmachtige te beschermen. In Nederland is dit precies andersom.Het recht beschermt en bevoordeelt de politieke en economische heersende klasse binnen de Staat. Het recht is een monopolitisch machtsmiddel van het establishment met een eigen Staat van heersers binnen die Staat.

Slapp's

Zodra klokkenluiders er een vinger naar uitstrekken sluit het systeem zich hermetisch Iedere aanval op de Staat en het systeem wordt door het Openbaar Ministerie en de rechters onmiddellijk afgeblokt. Vaak zet de overheid politieke opposanten en mensenrechtenverdedigers buitenspel door een conflict met de overheid te medicaliseren.
Brussel, 27.4.2022 COM(2022) 177 final 2022/0117 (COD) Voorstel voor een RICHTLIJN VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD tot bescherming van bij publieke participatie betrokken personen tegen kennelijk ongegronde of onrechtmatige gerechtelijke procedures ("strategische rechtszaken tegen publieke participatie") {SWD(2022) NL 117 final} NL

Establishment van de macht

"het behouden van de status quo"

Het apparaat van het gevestigde establishment van machthebbers binnen de regering in Den Haag samen met de tentakels van het grote bedrijfsleven die ongelooflijke macht uitoefenen in de overheid, media, academische wereld, het leger en de banken, staan boven electorale belangen. Deze groep zal nooit toestaan dat er een situatie ontstaat waarin hún macht aan voordelen verliest aan die van de democratische.

Ontkenning

Brief 3 september 2002 minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, mede namens de minister-president, tevens minister van Algemene Zaken, en de minister van Justitie aan Prof. mr. A.Q.C. Tak: *"het is niet duidelijk wat bedoeld wordt met de "gevestigde orde"*, (bron: Nationale Ombudsman Rapport Datum: 24 augustus 2004 Rapportnummer: 2004/328).

In theorie en praktijk concludeerde Tak onder meer dat het systeem van rechtsbescherming van de burger tegen de overheid alarmerende vormen heeft aangenomen. Met name de Raad van State moet het daarbij ontgelden, (boek “De Maastrichtse School” 2002).

Onder establishment wordt over het algemeen verstaan: "de gevestigde orde", ofwel de groep van personen die het geheel van institutionele, politieke, culturele, juridische en economische hefbomen in handen heeft, en die deze macht uiteraard ook wenst te bestendigen. Ze hangt dus nauw samen met elites en kringen waarbinnen de leden ervan elkaar frequenteren (vrijmetselaarsloges, exclusieve clubs, allerlei lobby's), bron: wikipedia.org.

Het beginsel van “equality op arms” gaat ervan uit dat zowel de verdediging als het de eiser met hetzelfde dossier en met dezelfde middelen strijden.

Onder verwijzing naar de brieven die eerder verzonden zijn aan U:

-11januari 2022

-6 september 2022

IFUD of Human Rights

De Voorzitter

J.P. van den Wittenboer

Correspondence:Po.box 324, 5660AH Geldrop The Netherlands
Offices:Kastanje 28, 5731NK Mierlo The Netherlands
C.o.C.reg:41092925 Eindhoven N.L.
E-mail: ifudofhumanrights@yahoo.com
Internet: https://ifudofhumanrights.weebly.com
Phone:+31 -(0)6 50 425 552

Staatscommissie rechtsstaat bezoekt Eerste Kamer

Nieuwsbericht | 03-10-2023 | 09:43

Op dinsdag 26 september bezochten voorzitter Henk Kummeling, commissieleden Fatma Çapkurt en Ernst Numann en secretaris Rien den Boer de Eerste Kamer.

De Staatscommissie rechtsstaat heeft haar opdracht gekregen van de Eerste en Tweede Kamer, de rechtspraak en de regering. De staatscommissie was uitgenodigd door de Eerste Kamer om te vertellen over haar werk en de stand van het onderzoek. Dat er veel interesse is in het onderzoek van de staatscommissie bleek uit de grote opkomst en de vele vragen die leden van de commissie Justitie en Veiligheid en de commissie van Binnenlandse Zaken aan de staatscommissie stelden.

Beeld: eerstekamer.nl

Concrete voorstellen

Zo vroegen Kamerlid Recourt (GroenLinks/PvdA), Croll (BBB) en Dittrich (D66) hoe de staatscommissie van plan is te voorkomen dat het adviesrapport 'in een la belandt' en de aandacht voor het onderzoek verslapt. Voorzitter Henk Kummeling antwoorde hierop dat het functioneren van de rechtsstaat erg actueel is, en bij de aankomende verkiezingen een belangrijke rol spelen: 'Er worden allerlei vragen gesteld, die neerkomen op de simpele vraag "hoe dan?". Wat gaan we dan doen? Wat gaan we daadwerkelijk veranderen?'. Kummeling voegt daaraan toe dat er ook vanuit de staatsmachten zelf behoefte bestaat aan concrete voorstellen voor het verbeteren van de rechtsstaat. Ook zal de staatscommissie 'kritische denkers' uitnodigen om de uitvoerbaarheid van de voorstellen te toetsen, legde Kummeling uit.

Burgers betrekken

De Kamerleden Talsma (ChristenUnie) en Bezaan (PVV) vroegen hoe de commissie burgers wil betrekken bij het onderzoek, met name de burgers 'die niet vaak gehoord worden'. Hierop antwoordde Kummeling dat hiervoor wordt samengewerkt met gemeenten. Via hun lokale netwerken worden mensen geworven. Ook zullen er geen commissieleden aanwezig zijn bij deze gesprekken, zodat mensen zich vrijer voelen om hun mening te geven. Ook gaf Kummeling aan dat speciaal voor deze gesprekken en doelgroepen materiaal is gemaakt, zoals filmpjes en flyers, om mensen zo goed mogelijk te informeren. Commissielid Ernst Numann voegde toe dat de commissie beseft dat deze werkwijze een goede poging is, maar geen garanties biedt om daadwerkelijk de mensen te bereiken die je wilt bereiken: 'Daarom halen we ook informatie op bij instituties zoals de Ombudsman en lokale ombudspersonen.'

Voorzitter van de commissie voor Justitie en Veiligheid Dittrich hintte op een vervolg over een half jaar. De staatscommissie zal dan opnieuw en concreter de Eerste Kamer informeren over de stand van het onderzoek.

Meer informatie

- Kijk de vergadering terug
- Bekijk de animatie die de staatscommissie liet ontwikkelen voor de locatiegesprekken
- Lees meer over de locatiegesprekken
- Ook bijdragen? Meld je aan voor het Open forum!

Mark Rutte

Bron: Alamy Image ID: 2WCW0YK
Image title Davos, Switzerland. 17th Jan, 2024. Mark Rutte, Prime Minister of the Netherlands, attends an event at the World Economic Forum (WEF). The annual meeting of the World Economic Forum is regarded as one of the most important meeting places for top politicians, top managers and scientists. Credit: Hannes P. Albert/dpa/Alamy

Live News
Model release NO
Property release NO
Credit line dpa picture alliance / Alamy Stock Photo

IFUD of Human Rights
License details
Country Worldwide
Usage Presentation or newsletters
Start date 20 January 2024
Duration In perpetuity
Additional details Use in a presentation/talk (eg,Powerpoint and Keynote) or in an editorial newsletter.

Ministerie van Buitenlandse Zaken

Aan de Voorzitter van de
Tweede Kamer der Staten-Generaal
Prinses Irenestraat 6
Den Haag

Directie Economische Advisering en Beleidsontwikkeling
Rijnstraat 8
2515 XP Den Haag
Postbus 20061
Nederland
www.rijksoverheid.nl

Onze Referentie
BZDOC-349028455-86
Uw Referentie
2023Z00464
Bijlage(n)
1

Datum 27 maart 2023
Betreft Beantwoording vragen van het lid Marijnissen over de aanwezigheid van de Nederlandse kabinetsdelegatie op het World Economic Forum in Davos

Geachte voorzitter,

Hierbij bied ik u, mede namens de staatssecretaris van Financiën - Fiscaliteit en Belastingdienst, de antwoorden aan op de schriftelijke vragen gesteld door het lid Marijnissen (SP) over de aanwezigheid van de Nederlandse kabinetsdelegatie op het World Economic Forum in Davos. Deze vragen werden ingezonden op 18 januari 2023 met kenmerk 2023Z00464.

De minister voor Buitenlandse Handel,
en Ontwikkelingssamenwerking

Liesje Schreinemacher

Antwoorden van de minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking op vragen van het lid Marijnissen (SP) over de aanwezigheid van de Nederlandse kabinetsdelegatie op het World Economic Forum in Davos

Directie Economische Advisering en Beleidsontwikkeling

Onze Referentie
BZDOC-349028455-86

Vraag 1
Met welk doel gaat de Nederlandse kabinetsdelegatie naar het World Economic Forum 2023 in Davos?

Antwoord
De jaarlijkse vergadering van het World Economic Forum biedt een goede gelegenheid om in gesprek te gaan met politici, academici, journalisten en vertegenwoordigers van internationale organisaties, ngo's en het bedrijfsleven over belangrijke en actuele thema's. De vergadering biedt een mooie kans om nieuwe inzichten te delen en ervaringen uit te wisselen bij de aanpak van wereldwijde vraagstukken.

Vraag 2
Welke afweging heeft het kabinet gemaakt om überhaupt naar het World Economic Forum te gaan?

Antwoord
Het kabinet heeft de jaarlijkse vergadering bijgewoond omdat het World Economic Forum een nuttig platform is voor de uitwisseling van kennis en ideeën.

Vraag 3
Welke afwegingen zijn er gemaakt om met deze kabinetsdelegatie te gaan?

Antwoord
De kabinetsleden die zijn afgereisd naar Davos hebben een uitnodiging ontvangen van het World Economic Forum om de jaarvergadering bij te wonen.

Vraag 4
Op welke manier en tijdens welke momenten zijn deze afwegingen gemaakt? En door wie? Kunt u de stukken die ten grondslag liggen aan deze afwegingen meesturen? Zo nee, waarom niet?

Antwoord
De uitgenodigde bewindspersoon beslist over het al dan niet aannemen van een uitnodiging van het WEF. Deze uitnodigingen zijn eerder met Uw Kamer gedeeld[1].

Vraag 5
Kunt u een overzicht geven welke bewindslieden tijdens welke sessies aanwezig zijn bij het World Economic Forum?

Antwoord
In de bijlage treft u de volledige programma's aan van de Nederlandse bewindspersonen die bij de vergadering van het World Economic Forum aanwezig waren.

[1] Beantwoording van de vragen van het lid Van Houwelingen (FvD) aan de Minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking over het WEF (ingezonden 8 november 2022), met als kenmerk 2022Z21308.

Vraag 6
Kunt u de verslagen van deze sessies toezenden inclusief een lijst van andere aanwezigen van de sessies waar een Nederlands bewindspersoon aanwezig was? Zo nee, waarom niet?

Antwoord
Van de programmasessies van het World Economic Forum worden in de regel geen verslagen gemaakt. De meeste sessies werden gelivestreamed en zijn terug te kijken via de website van het World Economic Forum[2]. Daarop staat bij elke sessie ook de deelnemerslijst vermeld. Enkele sessies hadden een vertrouwelijk karakter. Het WEF deelt de inhoud en deelnemerslijst om die reden niet.

Vraag 7
Kunt u een overzicht geven van de ontmoetingen van de Nederlandse bewindslieden met collega's, vertegenwoordigers van het bedrijfsleven en economen?

Antwoord
In de bijlage treft u de volledige programma's aan van de Nederlandse bewindspersonen die bij de vergadering van het World Economic Forum aanwezig waren.

Vraag 8
Kunt u een overzicht geven van de totale kosten die de reis naar Davos van de Nederlandse kabinetsdelegatie met zich meebrengen? Gelieve uitgesplitst naar bewindspersoon.

Antwoord
In onderstaande tabel treft u de kosten voor verblijf van de delegatieleden aan. Voor de overige kosten, te weten de kosten omtrent de lijnvluchten van de minister voor BHOS, de minister van Buitenlandse Zaken en de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, verwijs ik u naar de bestuurskosten.

Een deel van de kabinetsdelegatie heeft voor de heen- en terugreis gebruik gemaakt van het regeringstoestel. Alle departementen hevelen sinds 2014 budget over naar I&W om de kosten van het regeringstoestel te dekken. Deze kosten worden dan ook niet meegenomen in de beantwoording van deze vraag.

De staatssecretaris van IenW is per dienstauto naar Davos afgereisd. De kosten hiervan zijn niet meegenomen. Op de terugweg vloog de staatssecretaris mee met het regeringstoestel.

De minister van SZW en de minister voor BHOS waren vanwege hun verantwoordelijkheden en afspraken langer aanwezig in Davos en vlogen daardoor niet mee met het regeringstoestel. De minister van Buitenlandse Zaken vertrok eerder dan de rest van de delegatie vanwege een parlementaire verplichting waardoor hij voor de terugweg een lijnvlucht heeft genomen.

[2] https://www.weforum.org/events/world-economic-forum-annual-meeting-2023/programme

Bewindspersoon	Verblijf	Kosten (euro)
Rutte (AZ)	Hotel (1 overnachting)	€594,00
Kaag (FIN)	Hotel (1 overnachting)	€594,00
Hoekstra (BZ)	Hotel (1 overnachting)	€594,00
Schreinemacher (BZ)	Hotel (3 overnachtingen)	€1462,00
Ollongren (DEF)	Hotel (1 overnachting)	€594,00
Van Gennip (SZW)	Hotel (3 overnachtingen)	€1137,94
Heijnen (IenW)	Hotel (2 overnachtingen)	€796,00

Vraag 9
Heeft u kennis genomen van het nieuwe rapport van Oxfam Novib 'Survival of the Richest' dat is gepubliceerd op dezelfde dag als de start van het World Economic Forum?

Antwoord
Ja.

Vraag 10
Wat is uw reactie op dit nieuwe rapport 'Survival of the Richest'?

Antwoord
We zien dat de wereld sterk verandert. In 2019 waren wereldwijde armoede, ongelijkheid, kindersterfte en analfabetisme al bijna dertig jaar aan het dalen, maar mede door de COVID-19 pandemie, de oorlog in Oekraïne en de gevolgen van klimaatverandering nemen bestaande ongelijkheden weer toe.

Rapporten zoals 'Survival of the Richest', maar ook analyses van de Wereldbank en OESO onderstrepen dat beeld en zijn voor het kabinet een belangrijke bron van kennis om invulling te geven aan het beleid.

Het kabinet onderschrijft de conclusie dat belastingen een belangrijke rol spelen in het adresseren van ongelijkheid. Daarom is ons beleid ook gericht op het aanpakken van onwettige geldstromen en belastingontwijking.

Vraag 11
Erkent u dat de groeiende ongelijkheid tussen aan de ene kant de rijkste 1 procent en aan de andere kant de rest van de wereldbevolking een probleem is? Zo nee, waarom niet?

Antwoord
Verminderen van armoede en ongelijkheid is één van de lange termijn hoofddoelen van het beleid voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking (BHOS) van Nederland, zoals onder andere is vastgelegd in de beleidsnota 'Doen waar Nederland goed in is' [3].

Ongelijkheid kent een grote diversiteit aan oorzaken en verschijningsvormen, denk aan ongelijkheid tussen mannen en vrouwen, inkomensongelijkheid, ruraal-

[3] Kamerstuk 36180, nr. 1

urbane verschillen, ongelijke toegang tot dienstverlening en digitale middelen/het internet (de '*digital divide*'). Als gevolg van COVID-19 zijn deze ongelijkheden op veel plaatsen toegenomen, en ontstaan nieuwe vormen, zoals ongelijke toegang tot vaccins. Het kabinet beoogt dergelijke ontwikkelingen gericht te adresseren.

Zo heeft Nederland bijvoorbeeld haar inzet vergroot op het versterken van sociaaleconomische weerbaarheid van mensen in lage en middeninkomenslanden. Dat doen we o.a. via *cash transfer* en *safety net*-programma's.

Vraag 12
Erkent u dat deze groeiende ongelijkheid een politieke keuze is? Zo ja, welke politieke keuze bent u bereid te nemen om deze groeiende ongelijkheid in Nederland tegen te gaan?

Antwoord
Ongelijkheid staat breed in de schijnwerpers, niet alleen wereldwijd maar ook in Nederland. Het heeft ook de nadrukkelijke aandacht van het kabinet. Kansengelijkheid is een van prioriteiten van het kabinet binnen de brede welvaart.

Qua inkomensongelijkheid constateert het rapport "Inkomen verdeeld"[4] dat sinds 1990 de inkomensongelijkheid vrijwel gelijk is gebleven, terwijl de ongelijkheid in primaire inkomens (marktinkomens) groter is en is toegenomen. De politieke invloed op de primaire inkomensongelijkheid is beperkt, terwijl de invloed daarvan op de inkomensongelijkheid groot is. Het is een politieke keuze om de secundaire inkomensongelijkheid beperkt te houden. Overigens heeft een bepaalde mate van scheefheid van de verdeling ook positieve effecten voor de samenleving als geheel. De scheefheid biedt een prikkel; het is een stimulans om te werken, talenten te benutten en te investeren in je eigen ontwikkeling. Mensen die hard werken, risico nemen of mooie innovaties bedenken, mogen daarvoor ook worden beloond.

Qua vermogensverdeling is er meer ongelijkheid dan bij inkomens. Het IBO Vermogensverdeling dat op 8 juli naar uw Kamer is gestuurd heeft laten zien dat dit ten dele verklaarbaar is uit het feit dat vermogen gedurende de levensloop wordt opgebouwd: 40% van de scheefheid kan hiermee verklaard worden. Ook laat het rapport zien dat een scheve vermogensverdeling de negatieve effecten op kansenongelijkheid in onze samenleving kan versterken.

Het kabinet treft maatregelen om ongelijkheid in inkomens en vermogens tegen te gaan zoals door de ophoging van het wettelijk minimumloon met ruim 10%[5] en het aanpakken van belastingconstructies.[6]

Het kabinet zet ook in op kansengelijkheid in de toekomst door het op peil houden en verbeteren van sociale voorzieningen, waarbij onder meer de kwaliteit van onderwijs wordt verbeterd via ondersteuning voor docenten en de onderwijsketen. Om ervoor te zorgen dat elk kind optimaal kansen kan pakken, trekt het kabinet de komende jaren in totaal €1 miljard uit. Het kabinet werkt aan een reactie op de

[4] K. Caminada, E. Jongen, W. Bos, & F. Otten (Eds.), Inkomen verdeeld, trends 1977-2019. Heerlen / Leiden: Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) / Universiteit Leiden, 2021
[5] Kamerbrief toezending AMvB betreffende halfjaarlijkse indexatie en bijzondere verhoging van het wettelijk minimumloon, (Kamerstuk 29544, nr. 1152).
[6] Kabinetsreactie rapport IBO Vermogensverdeling, (Kamerstuk 36200-IX, nr. 4).

motie Van Baarle[7] waarin de regering verzocht wordt om interdepartementaal de samenhang te bewaken in de aanpak om tot kansengelijkheid te komen, en tevens hierbij indicatoren te gebruiken waarmee de kansengelijkheid in de tijd kan worden gevolgd.

Vraag 13
Heeft u – of andere leden van uw kabinet – deze ongelijkheid geagendeerd op het World Economic Forum? Zo ja, welke bewindspersonen hebben dit gedaan en op welke manier? Zo nee, waarom niet?

Antwoord
Het thema ongelijkheid is bij verschillende sessies waaraan ik heb deelgenomen aan de orde geweest. Ook in diverse bilaterale ontmoetingen van diverse bewindspersonen is het onderwerp besproken. Specifiek ging het daarbij onder meer over leefbaar loon, het creëren van een inclusieve arbeidsmarkt, de toegang tot schoon drinkwater en inclusieve handel en economische ontwikkeling.

Vraag 14
Wat is uw reactie op het voorstel van Oxfam Novib om de rijkste 1% bijvoorbeeld tenminste 60% van hun inkomen aan belasting te laten betalen?

Antwoord
Het kabinet neemt de uitkomsten van het interdepartementale beleidsonderzoek (IBO) over fiscale onevenwichtigheden en de relatie met ongelijkheid tussen huishoudens serieus. Het kabinet heeft met het Belastingplan 2023 reeds een forse stap gezet en zet komende periode verdere stappen naar een evenwichtiger en neutraler belastingstelsel.

Een van de belangrijkste conclusies uit het IBO Vermogensverdeling is dat een onevenwichtig belastingstelsel bijdraagt aan ongelijkheid tussen huishoudens. Zo laat het IBO zien dat het inkomen uit vermogen relatief laag wordt belast ten opzichte van inkomen uit arbeid en op welke manier dit bijdraagt aan ongelijkheid tussen huishoudens. Het inkomen van de top 1% bestaat - anders dan het inkomen van andere huishoudens - voornamelijk uit inkomen uit vermogen.

Bij de voorjaarsbesluitvorming in 2022 heeft het kabinet reeds stappen gezet in het gelijker belasten van arbeid en vermogen en volgende stappen zijn gezet bij de besluitvorming richting Miljoenennota 2023. Dit heeft geleid tot een heel pakket aan maatregelen in het Belastingplan 2023, die de lasten op vermogen verzwaren, de lasten op arbeid verlichten, en daarmee de belastingdruk van verschillende type werkenden en type inkomen dichter bij elkaar brengen. Vanwege de samenstelling van het inkomen van de top 1% rijkste huishoudens ten opzichte van andere huishoudens is het zeer aannemelijk dat met de maatregelen van het Belastingplan 2023 de lastendruk van de top 1% meer toeneemt dan die van andere huishoudens.

Daarnaast zet het kabinet in op het aanpakken van belastingconstructies waarvan met name de rijkste huishoudens kunnen profiteren. Hiertoe heeft het kabinet een taakopdracht van €550 miljoen structureel ingeboekt. In de Voorjaarsnota 2023 wordt de eerste invulling van de aanpak van belastingconstructies gepresenteerd.

[7] Kamerstuk 35925-XV, nr. 94

Daarnaast wordt er hard gewerkt aan het stelsel van werkelijk rendement voor het vermogen in box 3, wat er voor zorgt dat inkomen uit box 3-vermogen gelijker wordt belast met ander inkomen. In de kabinetsreactie op de evaluatie van de Bedrijfsopvolgingsregelingen (BOR) is vervolgonderzoek aangekondigd. Dit vervolgonderzoek loopt momenteel en wordt uiterlijk voor de zomer afgerond. Tussentijdse conclusies neemt het kabinet mee in de voorjaarsbesluitvorming.

Vraag 15
Wat is uw reactie op het voorstel van Oxfam Novib om een eenmalige solidariteitsbelasting en belasting op excessieve winsten door bedrijven die profiteren tijdens wereldwijde crises in te voeren?

Antwoord
Winst is reeds belast met vennootschapsbelasting, waarbij bij een hogere winst ook meer vennootschapsbelasting is verschuldigd. In de huidige zeer uitzonderlijke omstandigheden heeft de Europese Commissie zich genoodzaakt gezien in te grijpen. Hiervoor was breed draagvlak onder de lidstaten. Het kabinet onderschreef deze noodzaak en heeft daarom voor de fossiele sector de Wet tijdelijke solidariteitsbijdrage ingevoerd voor 2022 en in het Belastingplan 2023 de cijns in de Mijnbouwwet voor 2023 en 2024 verhoogd.

Een algemene wettelijke grondslag creëren voor een overwinstbelasting is niet mogelijk. Een belasting bestaat in de basis uit een subject (belastingplichtige), een object (de grondslag waarover wordt geheven) en een tarief. De grondslag voor een belasting is de formele wet waarin dit alles duidelijk staat. Dat volgt ook uit artikel 104 van de Grondwet, dat voorschrijft dat belastingen van het Rijk worden geheven uit kracht van een wet. Zonder dat duidelijk is (1) welke doelgroep moet worden belast, (2) welke overwinst moet worden belast en vervolgens (3) tegen welk tarief het moet worden belast, is het niet mogelijk een wettelijke grondslag te creëren. Daarmee kent het creëren van een grondslag dezelfde bezwaren ten aanzien van de afbakening van belastingplichtigen, de vraag wat overwinst is en de uitvoerbaarheid, als eerder al uitgebreid toegelicht in brieven aan de Tweede Kamer op 29 september 2021 en 1 juli 2022 ten aanzien van een solidariteitsheffing.[8]

Vraag 16
Heeft u kennis genomen van het volgende artikel uit de Volkskrant: ‘Samenzwering in de Alpen: hoe de Great Reset een mondiale complottheorie over werelddominantie werd’?

Antwoord
Ja.

Vraag 17
Erkent u dat het World Economic Forum een broedplaats is voor neoliberale ideeën?

Antwoord
Het doel van het World Economic Forum is om kennis en ideeën uit te wisselen in de aanpak van wereldwijde problemen, zoals armoede, ongelijkheid, klimaatverandering of de Russische invasie in Oekraïne. De ideeën worden

[8] Kamerstuk 35420, nr. 403 en Kamerstuk 32140, nr. 134

uitgewisseld tussen politici, academici, journalisten en vertegenwoordigers van internationale organisaties, het maatschappelijk middenveld en het bedrijfsleven. Omdat de deelnemers verschillende achtergronden, kennis, en overtuigingen hebben, zijn de ideeën uiteenlopend en niet gebaseerd op één specifiek gedachtegoed.

Vraag 18
Kunt u begrijpen dat de Nederlandse kabinetsdelegatie op het World Economic Forum veel ergernis oproept bij de Nederlandse bevolking, omdat het immers gaat om een willekeurig gezelschap dat zich met hoge (reis)kosten afzondert in een luxe Zwitsers resort?

Antwoord
Het is begrijpelijk dat mensen willen weten wat er bij de jaarlijkse vergadering van het World Economic Forum gebeurt en waarom een Nederlandse kabinetsdelegatie daaraan deelneemt.

Voor de reden waarom een kabinetsdelegatie aan de jaarvergadering van het World Economic Forum heeft deelgenomen, verwijs ik u naar het antwoord op vraag 1.

De meeste sessies waaraan leden van het Nederlandse kabinet hebben deelgenomen werden gelivestreamed en zijn terug te kijken via de website van het World Economic Forum (zie ook het antwoord op vraag 6).

In de bijlage treft u de volledige programma's aan van de Nederlandse bewindspersonen die bij de vergadering van het World Economic Forum aanwezig waren.

Vraag 19
Wat is democratische legitimiteit van deze top?

Antwoord
De jaarlijks vergadering van het World Economic Forum is bedoeld voor de uitwisseling van kennis en ideeën over actuele maatschappelijke vraagstukken tussen politici, academici, journalisten en vertegenwoordigers van het bedrijfsleven, internationale organisaties en ngo's. Tijdens de jaarlijkse vergadering van het World Economic Forum vindt geen politieke besluitvorming plaats.

Stakeholderkapitalisme

Is stakeholderkapitalisme het juiste kapitalisme? Stakeholderkapitalisme concentreert de invloed op maatschappelijke waarden te bepalen in handen van een zeer selecte groep industriëlen. Het World Economic Forum is voorstander van dergelijk systeem. De vraag is of ze het aanbevelen om hun reputatie op te poetsen en hun rug te dekken? De vraag is ook of we onze maatschappelijke waarden “mensenrechten” uit handen moeten geven aan een zeer selecte groep industriëlen.Onze politici lopen nu al aan de leiband van de wapenindustrie en de farmaceutische industrie. In het Derde Rijk golden zuiver economische belangen bij het ig-Farben-kartel. Kunnen we dan zomaar het World Economic Forum samen met de zakenbanken, wapenindustrie en de farmaceutische industrie vertrouwen op hun woord met hun moderne “Robin Hood plan”.

Robin Hood is een Engelse volksheld uit een reeks oude balladen en legenden. Volgens de verhalen zou hij stelen van de rijken en zijn buit vervolgens verdelen onder de armen,(wikipedia).

Book: “Stakeholder Capitalism” A Global Economy that Works for Progress, People and Planet, John Wiley & Sons Inc, Klaus Schwab Peter Vanham, English,Hardcover, ISBN: 9781119756132 , 28 january 2021, 304 page.

Woke, Inc. kritiek op het stakeholderkapitalisme

Het ‘stakeholderkapitalisme’ doet rooskleurige beloften voor een betere, meer diverse, milieuvriendelijke wereld, maar in werkelijkheid berooft deze ideologie, verdedigd door het WEF samen met Industriëlen en politieke leiders, het volk van hun geld, hun stem en hun identiteit. Vivek Ramaswamy is een verrader van zijn klasse. Hij heeft miljardenbedrijven opgericht, leidde een biotechbedrijf als CEO, werd op zijn twintigste een hedgefondspartner, volgde een opleiding tot wetenschapper aan Harvard en advocaat aan Yale, en groeide op als kind van immigranten in een klein stadje in Ohio. Nu neemt hij ons mee achter de schermen naar bestuurskamers van bedrijven en vijfsterrenconferenties, naar Ivy League-klaslokalen en geheimzinnige non-profitorganisaties, om de bepalende zwendel van onze eeuw te onthullen. Het moderne woke-industriële complex het Amerikaanse volk verdeelt. Door moraliteit te vermengen met consumentisme, jagen de Amerikaanse elites op het volk hun diepste onzekerheden over wie ze werkelijk zijn. Ze verkopen het volk goedkope sociale doelen en diepgaande identiteiten om honger naar een doel en ‘n zoektocht naar betekenis te stillen, op een moment dat veel Amerikanen beide missen.

Boek: Woke, Inc.: Inside Corporate America's sociale rechtvaardigheidszwendel Vivek Ramaswamy, Center Street,368 pagina's, EAN9781546090786, Engels,17 augustus 2021.

Tweede Kamer
DER STATEN-GENERAAL

Commissie J&V

Aan de minister van Justitie en Veiligheid

Plaats en datum:	Den Haag, 13 april 2022
Betreft:	Verslag van een schriftelijk overleg over de tussenrapportage van de tijdelijke onderzoekscommissie Georganiseerd Sadistisch Misbruik van Minderjarigen (Kamerstuk 31015-240)
Ons kenmerk:	31015-244/2022D14958
Uw brief van:	31 maart 2022

Geachte mevrouw Yeşilgöz-Zegerius,

In de procedurevergadering van de vaste commissie voor Justitie en Veiligheid van 13 april 2022 is gesproken over het verslag van een schriftelijk overleg over de tussenrapportage van de tijdelijke onderzoekscommissie Georganiseerd Sadistisch Misbruik van Minderjarigen (Kamerstuk 31015-240).

De commissie verzoekt u aan te geven wanneer het eindrapport van de commissie Hendriks naar de Kamer zal worden gestuurd.

Bij dezen breng ik u het verzoek van de commissie over.

Hoogachtend,

de griffier van de vaste commissie voor Justitie en Veiligheid,

A.M. Brood

Tweede Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

T. 070-3182211
E. cie.jv@tweedekamer.nl

De invloed van desinformatie en complotmythen
ritueel (satanisch) misbruik

Kort na de Argos-uitzending *Glasscherven en duistere rituelen* van 27 juni 2020 (Argos, 2020) waarin het onderzoek naar slachtoffers van georganiseerd seksueel misbruik werd besproken, hebben de Tweede Kamerleden Kuiken (PvdA) en Van Nispen (SP) vragen gesteld aan de toenmalige Minister van Justitie en Veiligheid over onder meer de aard en het aantal meldingen dat Argos heeft onderzocht, of de LEBZ dit type meldingen ook krijgt en of de minister vindt dat er nieuw onderzoek moet worden gedaan naar ritueel misbruik in Nederland (Aanhangsel van de Handelingen II, nr. 3575, 2019-2020). De kern van de beantwoording door de minister luidt dat het bestaan van ritueel misbruik in Nederland niet valt uit te sluiten, dat de LEBZ sinds de oprichting in 1999 ongeveer 25 van dit soort zaken heeft behandeld en gezien het verloop van (het geringe aantal) opsporingsonderzoeken ziet de minister geen aanleiding tot nieuw onderzoek naar ritueel misbruik (Aanhangsel van de Handelingen II, nr. 3883, 2019-2020).Een deel van deze aangiftes gaat over betrokkenheid van autoriteitsfiguren bij misbruik van minderjarigen op (besloten) feesten. Deze aangiftes, die vaak gedaan zijn tegen de overheid of tegen specifieke autoriteitsfiguren, staan alleen in mediabronnen beschreven. Volgens sommige complotdenkers is er onder andere sprake van een netwerk van pedofielen en satanisten die kinderen misbruiken en baby's doden. Dit soort complottheorieën kan gemakkelijk via internet en social media worden verspreid, waardoor mensen eenvoudig gemanipuleerd kunnen worden om deel te nemen aan het creëren en verspreiden van complotmythen.In Nederland worden verschillende politici en andere autoriteitsfiguren ervan beschuldigd lid te zijn van dit soort netwerken. Leden van het Koningshuis, (voormalig) ministers en personen die een belangrijke rol speelden bij de bestrijding van covid-19 genoemd als daders. Zij zouden behoren tot de satanische pedofiele elite. Er zou een Grote Samenzwering bestaan van een geheime elite die achter de schermen de wereld beheerst en bezig is een onbekend plan uit te voeren.

Uit een overzicht van Nederlandse rechtszaken van de afgelopen drie decennia blijkt dat er geen veroordelingen zijn voor specifiek (satanisch) ritueel misbruik.

Bron: eindrapport Commissie-Hendriks, Tussen ongeloof, ondersteuning en opsporing *Over georganiseerd sadistisch misbruik van minderjarigen*, 21 december 2022.

Volgens vermeende slachtoffers was Jan Hendriks ongeschikt bevonden om vertrouwen te verdienen en daarmee om een kundig onderzoek neer te zetten naar ritueel (satanisch) misbruik in nederland.

Citaten Hendriks uit het Parool artikel *"Hoogleraar: stel gemanipuleerde kinderporno beschikbaar"* Redactie 11 april 2015:

(citaat) 'Als pedofielen zouden beschikken over gemanipuleerde kinderporno, zou het aantal gevallen van kindermisbruik wel eens kunnen dalen.' Dat stelt hoogleraar forensische psychiatrie en psychologie Jan Hendriks. Hij denkt dat de gevoelens van sommige pedofielen zo wellicht kunnen worden beteugeld. Het bezit van kinderporno is strafbaar in Nederland. De wet zou moeten worden aangepast om dit onderzoek mogelijk te maken,(einde citaat).

Duivelse plannen

Volgens de in 2023 overleden columnist Franklin ter Horst was Klaus Schwab en zijn WEF-sekte één grote internationale samenzwering. Volgens ter Horst zouden ze de meest belangrijke spelers zijn die sinds het begin van 2020 een deel van de wereldbevolking terroriseerden met dwangmaatregelen om gehoorzaamheid af te dwingen, en praktisch allemaal volgelingen van Klaus Schwabs WEF-sekte samenzwering zijn in de vorm van een misdaadsyndicaat. Het zouden wolven in schaapskleren en meesters in het manipuleren zijn. Ze zouden ook bezig zijn met een vooropgezet plan uit te voeren waarmee ze nog maar net waren begonnen. Deze Schwab zou zich vervolgens als de leider van de wereld gedragen en bij de uitvoering van zijn duivelse plannen de hulp van een heel leger hielenlikkers krijgen.

The Great Reset

Complottheoretici zien er een duivels plan in en geloven dat dit initiatief in feite een complot is om één wereldregering tot stand te brengen onder de dekmantel van The Great Reset. The Great Reset is de naam van een initiatief dat in juni 2020 door het World Economic Forum (WEF) werd gelanceerd. Het roept op tot “eerlijkere resultaten” en een heroverweging van de mondiale investeringen en overheidsuitgaven om de wereldeconomie nieuw leven in te blazen. In het kort is het een plan ontworpen door de mondiale elite speciaal voor een beter leven van de onderklasse. Dus in Davos zijn die elite bezig met het maken van beleid dat beter uitpakt voor gewone mensen.

Nederlandse overheid zelf voedingsbodem desinformatie en complotmythen

Koningin Beatrix bracht in het verleden in 1985 een bezoek aan de werkkamer van prins Claus nadat Zij juist het nieuwe ministerie van Buitenlandse Zaken had geopend. Aan de wand van de werkkamer van Prins Claus te zien op foto’s een ramskop wat bekend staat als Baphomet een occult symbool,dat de duivel ofwel Satan representeerd. | Bron: Nationaal Archief,CCO | 7 mei 1985 | In 2010 een reportage van de NOS, rondleiding video de werkkamer “torentje” van de kersverse Minister-President Mark Rutte. Aan de wand een ramskop waar Rutte zegt in de reportage persoonlijk trots op te zijn, omdat het nog een erfenis was van Jan Peter Balkenende dat daar nog is blijven hangen.

(authentiek materiaal nationaal archief 1985 en NOS 2010)

Image ID: 2FXF156
Image title Queen Beatrix opens Ministry BuiZa, Queen Beatrix in office of Prince Claus, May 7, 1985, queens, ministries, openings, The Netherlands, 20th century press agency photo, news to remember, documentary, historic photography 1945-1990, visual stories, human history of the Twentieth Century, capturing moments in time
Model release NO
Property release NO
Credit line Penta Springs Limited / Alamy Stock Photo

Alamy / IFUD of Human Rights
License details
Country Worldwide
Usage Presentation or newsletters
Start date 20 January 2024
Duration In perpetuity
Additional details Use in a presentation/talk (eg,Powerpoint and Keynote) or in an editorial newsletter.

Nieuwe wereldorde

“Top-down” piramide design, aangestuurd alléén door de top elite dat niet de inbreng van de onderkant van het volk via het parlement weerspiegelt, maar die van een marionettenregering gebruikmakend van een schaduwsysteem "schijndemocratie". Dat zouden de Verenigde Naties moeten zijn. Een beweging van industriëlen, bankiers en politici aangeduid als het “Militair-industrieel complex” die de Verenigde Naties aanvankelijk met goede bedoelingen voor vrede en gerechtigheid misbruiken voor hun eigen imperialistische agenda. Een nieuwe wereldorde die het proletariaat over de hele wereld onderdrukt.

Anti-institutioneel extremisme

Kwaadaardige elite

De AIVD ziet een ontwikkeling van extremisten die zich niet meer alleen richten tegen de overheid, maar meer en meer ook tegen allerlei organisaties en instituties. Dit noemen we anti-institutioneel extremisme. Kenmerkend voor deze groep is de boodschap dat in Nederland een kwaadaardige elite aan de macht is, die 'de vijand' is van de Nederlandse bevolking.

Bron: AIVD

Kritiek op overheidsbeleid

Kritiek op overheidsbeleid vormt juist de essentie van een rechtstaat en democratie, die immers uitsluitend kunnen bestaan bij de gratie van kritiek en een botsing van standpunten. Duidelijk mag wel zijn dat hieronder niet die situaties vallen schuldig maken aan rassenhaat, antisemitisme, moslimhaat, of oproepen geweld tegen rechtsstatelijke instituties te keren. Die handelingen en uitingen zijn immers bedoeld om een dergelijke open discussie onmogelijk te maken, door (dreiging met) geweld of door uitsluiting en intimidatie.

Brief aan de voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal,14 juni 2023, referentie 38763133, de minister voor Primair en Voortgezet Onderwijs, Dennis Wiersma.

Vrijheid van godsdienst en overtuiging

https://archive.org/details/eu-guidelines-on-the-promotion-and-protection-of-freedom-of-religion-or-belief

Richtsnoeren van de EU betreffende de bevordering en bescherming van de vrijheid van godsdienst en overtuiging, Europese Unie,BUITENLANDSE ZAKEN Raadszitting Luxemburg, 24 juni 2013.

Vrijheid van meningsuiting

Uit het beoordelingskader van de Europese jurisprudentie volgt dat de burgers in de samenleving hun mening vrij aan de orde moeten kunnen stellen, verwijs naar Artikel 10 EVRM lid 1, ook wanneer een uitlatingen door anderen als kwetsend shockerend of verontrustend kan worden ervaren, verwijs Europese jurisprudentie. Maar dat het Openbaar Ministerie de verantwoordelijkheid draagt te voorkomen dat uitlatingen worden verspreid die strijdig zijn met wet en grondbeginselen van de democratische rechtsstaat, door het onder meer vastgestelde feitelijke context waarin zijn begrepen omstandigheden waarin een bepaalde uitlating handelen of nalaten is gedaan, verwijs naar Artikel 10 EVRM lid 2. Kamerleden hebben een belangrijke voorbeeldfunctie. Democratie kent ook een grote vrijheid toe aan Kamerleden om in het parlementaire debat hun mening te uiten. Die vrijheid is van zéér grote waarde. Op het scherp van de snede maken Kamerleden zich in debat sterk bij de uitvoering van hun kerntaken, verwijs naar gedrag en omgangsvormen tijdens de debatten in de Tweede Kamer. Ook bewindspersonen hebben een belangrijke voorbeeldfunctie, verwijs naar het blauwe boek Handboek voor bewindspersonen.

Staatscommissie rechtsstaat

Staatscommissie rechtsstaat bezoekt Eerste Kamer
Nieuwsbericht | 03-10-2023 | 09:43

Op dinsdag 26 september bezochten voorzitter Henk Kummeling, commissieleden Fatma Çapkurt en Ernst Numann en secretaris Rien den Boer de Eerste Kamer.

De Staatscommissie rechtsstaat heeft haar opdracht gekregen van de Eerste en Tweede Kamer, de rechtspraak en de regering. De staatscommissie was uitgenodigd door de Eerste Kamer om te vertellen over haar werk en de stand van het onderzoek. Dat er veel interesse is in het onderzoek van de staatscommissie bleek uit de grote opkomst en de vele vragen die leden van de commissie Justitie en Veiligheid en de commissie van Binnenlandse Zaken aan de staatscommissie stelden.

Voorzitter dhr Boris Dittrich:Goedemiddag, ik open hier bij de vergadering van twee commissies, de Commissie Justitie en Veiligheid en die van Binnenlandse Zaken. Ik wil onze gasten van harte welkom heten. We hebben echt bij deze bijeenkomst uitgekeken. Het onderwerp waar u met ons over gaat praten is natuurlijk al eens vaker in beide commissies aan de orde geweest en wij houden heel goed voor ogen dat ondanks dat wij betrokken zijn geweest, in zekere zin bij het installeren van de Commissie, we hebben ook deelgenomen aan het tripartite overleg, is het natuurlijk zo dat we belangstellend uitkijken naar waar u te zijner tijd mee gaat komen, maar dat wij ons volledig vrij voelen natuurlijk om met uw rapportage met u in gesprek te gaan en ook het debatten aan te gaan. En, we zijn natuurlijk niet op de een of andere manier, Ja als het ware hij gebonden aan waar u mee komt. Maar dat gezegd hebbend zijn we ontzettend blij dat u er bent en ook heel belangstellend. Ik stel voor dat we geen voorstelrondje doen, want we hebben helaas maar een uur voor deze vergadering en we hebben van tevoren afgesproken professor Kummeling dat u het woord zou voeren voor een klein kwartier en dat dan de leden gelegenheid hebben om vragen te stellen, is dat een goed plan? Ik zie dat dat een goed plan is en dan wil ik u eigenlijk alvast meteen het woord geven. Gaat uw gang? Dank u wel, meneer de Voorzitter. Dittrich:(Ik geloof dat de microfoon niet aanstaat, hij moet rood zijn). Kummeling: Heel hartelijk dank voor de uitnodiging voor het gesprek. U bent niet gebonden aan onze voorstellen en tegelijkertijd wij als onafhankelijke

Commissie nemen we natuurlijk ook alle vrijheid om met onze eigen voorstellen te komen uiteraard gebruik makend van alle wijsheid die ook in dit gesprek naar voren zal worden gebracht en ook al eerder voor de Eerste Kamer de eerste Kamerleden naar voren is gebracht.

rondetafelgesprek commissie rechtsstaat Justitie en Veiligheid – en Binnenlandse Zaken 26 september 2023 (Eerste Kamer)

De ministerraad heeft ingestemd met de instelling van een staatscommissie rechtsstaat. De commissie staat onder voorzitterschap van hoogleraar Henk Kummeling. De opdracht is om het functioneren van de rechtsstaat analyseren en voorstellen te doen voor versterking ervan. Bij de opdracht zal de Commissie nadrukkelijk aandacht hebben voor bescherming van burgers tegen onvoorziene en ongewenste gevolgen van overheidsmaatregelen. De Commissie zal vóór 1 juni 2024 haar advies aanbieden aan het kabinet. Het ongunstig beoordelen en neerhalen van de Stichting intermediaire stichting van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens decennialang respectloos en niet geïnteresseerd zijn behandeld door de staat der Nederlanden van hoog tot laag met enkele uitzonderingen daar gelaten. De stichting wordt bewust geweerd. De diverse instanties binnen de Nederlandse overheid die de stichting zouden moeten beschermen. Ketenpartners deden precies het tegenovergestelde doorzeefd met vriendjespolitiek. De Nederlandse overheid zet politieke opposanten en mensenrechten verdedigers buitenspel. Het blijkt niet Alleen mensenrechtenverdedigers, het zit namelijk veel dieper In de samenleving. Vaak zijn Mensen zich van de kwetsbaarheid van hun positie niet bewust. Anderen maken bezwaar en raken verstrikt tussen klachten en instituten die niet functioneren, rapporten en formulieren steeds meer strengere verplichtingen in juridische uitputting strijd. De zware bewijslast de slopende eenzijdige rechtspraktijk tot juridisch touwtrekken tot de Hoge Raad toe. Het recht ook het strafrecht dient er vooral te zijn om onmachtige te beschermen. in Nederland is dit precies andersom het recht beschermd en bevoordeeld de politieke en economische heersende klassen. Het recht is een monopolistisch machtsmiddel van de heersende klasse met een eigen staat van heersers In de staat. Zodra klokkenluiders er een vinger naar uitstrekken, sluit het systeem zich hermetisch. Iedere aanval op de Nederlandse staat wordt door het Openbaar Ministerie en de rechters onmiddellijk afgeblokt. Het apparaat van de echte macht of regering staat boven electorale belangen, een staat waarin hooggeplaatste met de juiste contacten binnen Justitie en de rechterlijke macht. Boven de wet staan de staat binnen de staat zal nooit toestaan dat er een situatie ontstaat waarin men macht en voordelen zal verliezen aan die van de Democratische, het behouden van de status quo door het gevestigde establishment van de macht. In het Engels, diep State. Nederland is afgezien van de presentatie van de regering zelf over democratie en rechtsstaat In de praktijk een samenleving die individuen en organisaties benadeelt als ze niet tot de heersende klassen behoren en bevoordeeld als ze wel tot de heersende klassen behoren. Het is hier schematisch van aard. De Nederlandse staat gebruikt hetzelfde principe van het model kamp Theresienstadt van de nazi 's betreft uitvoering van rechtsstaat en democratie, mensenrechten en zelfs de herdenking van de Holocaust is onderdeel van het model. Waar wij het hier over hebben, zijn de geschetste ontwikkelingen. Waar Omtzigt ook over sprak. Die problemen liggen in een structureel patroon In de praktische uitvoering van de rechtsstaat die het meest ernstig zijn geschonden. Dat is niet Alleen de toeslagen affaire van de Belastingdienst en gaswinning Groningen of de jeugdzorg. Er is veel meer. Nederland is een land waar de mensenrechten stelselmatig worden geschonden. Mensenrechten in Nederland dienen voor frauduleuze en oplichtende politici van de Nederlandse staat voor de Mensenrechtenraad in Genève en en de Verenigde Naties in New York Samen met de koning In de schijnwerpers te zetten. Hun model speeches naar bekende mensenrechten strijders, zoals bijvoorbeeld Nelson Mandela of Martin Luther King en verwijzen ook naar de mensenrechtentulp en het mensenrechten fonds of Anne Frank over

de Tweede Wereldoorlog. Deze enscenering is dan ook niet gericht op de mensenrechten, maar op zelfverheerlijking en als politiek instrument voor de Nederlandse staat. Nederland heeft Shelter City met een aantal Shelter City steden in Nederland, zoals Den Haag. Het beschermen van mensenrechtenverdedigers wereldwijd gaat niet om mensenrechten, maar gaat de bloemetjes buiten zetten voor goede presentatie voor promotie van Nederlandse mensenrechten in het buitenland. Overigens, met alle respect voor Anne Frank en Haar herinneringen. Vrij Nederland Bart de koning stelde een lijst Samen van 216 politieke Zaken en integriteit schandalen uit de Nederlandse politiek die zich In de afgelopen 30 jaar tussen 1983 en 2013 in Nederland hebben afgespeeld. Al die affaires hebben het vertrouwen in Nederlandse politici en bestuurders aangetast. De belangrijkste redenen voor het verminderde vertrouwen In de overheid zijn incompetentie en fraude. Zo zijn klokkenluiders in Nederland nog steeds niet goed beschermd. De regering verafschuwt en verband wetenschappers die orthodoxe standpunten in twijfel trekken. Heel vaak worden klokkenluiders die wijzen op tekortkomingen In de heersende stroming, theorieën of de interpretatie van gevestigde belangen als krankzinnige bestempeld, zodat hun ideeën achteraf gemakkelijk genegeerd kunnen worden. Ook worden ze stelselmatig verhinderd om congressen bij te wonen, zodat hun ideeën geen gehoor vinden. Deze praktijken zijn opzettelijke barriers om het vrije wetenschappelijke denken te stoppen. Ze zijn buitengewoon onwetenschappelijk en crimineel. De schijn van de Nederlandse regering die ze creëert met rapporten en toespraken over mensenrechten, dienen als dekmantel voor roofzuchtige en op winst gerichte criminele praktijken.

NEDERLANDSE ORDE VAN ADVOCATEN

Staatscommissie rechtsstaat
t.a.v. de heer prof. dr. H. Kummeling
Turfmarkt 147
2511 DP DEN HAAG

Uitsluitend per e-mail: info@staatscommissierechtsstaat.nl

Den Haag, 14 juli 2023
dossiernummer: 204085
uw kenmerk: n.v.t.
telefoonnummer: +31 (0)70 335 35 35
e-mail: secretariaat@advocatenorde.nl

Betreft: Uitnodiging brieven voor Staatscommissie rechtsstaat

Geachte heer Kummeling,

Op 2 mei jl. heeft u ons uitgenodigd een brief te schrijven met aandachtspunten en ervaringen ten aanzien van de rechtsstaat. Aan dit verzoek voldoen wij graag. Deze brief van de Nederlandse orde van advocaten (hierna: “NOvA”) heeft tevens te gelden als consultatiereactie.

De NOvA bevordert, in het belang van een goede rechtsbedeling, een behoorlijke uitoefening van de praktijk door advocaten (artikel 10a, tweede lid Advocatenwet). In dat kader brengt de NOvA beleids- en wetgevingsadviezen uit aan onder meer de regering, het parlement en de Europese Commissie. Voor wat betreft de inhoud van de inbreng in deze brief heeft de NOvA – met inachtneming van de taakopdracht en de rechtsstatelijke aandachtsgebieden die zijn opgenomen in het Instellingsbesluit van uw commissie – geput uit enkele van deze adviezen. Het ligt op de weg van de NOvA om over twee van de vijf genoemde aandachtspunten te adviseren:

1. De rechtsstatelijke balans tussen professionele samenwerking van de staatsmachten en voldoende distantie ten opzichte van elkaar (artikel 2, lid 1 onder a van het Instellingsbesluit); en
2. De verbetering van de toegang tot en toegankelijkheid van de staatsmachten (artikel 2, lid 1 onder d van het Instellingsbesluit) en dan met name de toegang tot het recht.

1. Rechtsstatelijke balans tussen staatsmachten

a. Financiering rechtspraak en rechtsbijstand

Rechtspraak en rechtsbijstand zijn voor wat betreft financiering afhankelijk van de departementale begroting van het ministerie van Justitie en Veiligheid. Dat heeft tot gevolg dat jaarlijks een politieke discussie plaatsvindt over de begrotingen voor rechtspraak en gefinancierde rechtsbijstand. Dergelijke politieke discussies kunnen volgens de NOvA leiden tot een verhoogd risico op inbreuken op de toegang tot het recht. Dit is een onwenselijke situatie.

Bezoekadres
Prinses Beatrixlaan 5
2595 AK Den Haag
Tel. 070 - 335 35 35

Postadres
Postbus 30851
2500 GW Den Haag

www.advocatenorde.nl

De rechtspraak pleit al langer voor een begroting die ‘politiek neutraal’ is, zodat de onafhankelijkheid van de rechtspraak als derde staatsmacht kan worden versterkt.[1] Een wetsvoorstel hiertoe van de SP is in 2018 door de Tweede Kamer verworpen.[2]

Wat geldt voor de rechtspraak, geldt ook voor de (sociale) advocatuur
In Nederland is de gefinancierde rechtsbijstand al jarenlang een onrustig bezit. In 2020 concludeerde de Europese Commissie in het Rule of Law rapport nog dat hervorming van het stelsel van gefinancierde rechtsbijstand in Nederland een negatief effect kan hebben op de toegang tot het recht. Daarbij werd tevens melding gemaakt van bezorgdheid over de financiering die voor het stelsel rechtsbijstand beschikbaar is.[3]

Discussies over herzieningen van dit stelsel zijn jarenlang gevoerd vanuit strak omlijnde budgettaire kaders waardoor er geen ruimte was voor financiële versterking van de sociale advocatuur. Zo kon het gebeuren dat herijking van vergoedingen voor rechtsbijstandverleners in het stelsel meer dan 20 jaar op zich heeft laten wachten. Zelfs nadat verschillende door de regering ingestelde commissies adviseerden om tot herijking en bijstelling van vergoedingen over te gaan, duurde het nog jaren voordat de regering hiertoe overging. Dit heeft er in belangrijke mate toe geleid dat de sociale advocatuur er momenteel slecht voor staat en er nauwelijks toekomstperspectief bestaat, zo bleek onlangs uit het rapport van Panteia naar de arbeidsmarkt van de sociale advocatuur[4]. Ook in de huidige tijd worden noodzakelijke herijking en investeringen onvoldoende doorgevoerd. Een politiek neutrale begroting, die op afstand staat van de wetgevende en uitvoerende macht, zou deze negatieve ontwikkeling mogelijk kunnen doorbreken.

b. Bijdrage advocatuur aan het stelsel van gefinancierde rechtsbijstand

De advocatuur heeft een andere taak dan de overheid om bij te dragen aan een goed stelsel van gefinancierde rechtsbijstand. De sociale advocatuur heeft zich de laatste decennia ontwikkeld en gespecialiseerd om goede rechtsbijstand te kunnen bieden voor burgers die zelf geen advocaat kunnen betalen. Het vereist specifieke expertise en ervaring om toevoegingszaken te doen. De Raad voor Rechtsbijstand stelt aparte voorwaarden voor advocaten die toevoegingszaken doen. Een grotere rol voor advocatenkantoren zonder toevoegingspraktijk in het stelsel bij het verlenen van gefinancierde rechtsbijstand, zoals de laatste jaren door kabinet en politiek wordt gesuggereerd, sluit niet aan bij de ontwikkeling naar specialisatie van de sociale advocatuur. De NOvA wenst niet terug te keren naar de tijd waar rechtzoekenden afhankelijk waren van de goodwill van kantoren zonder toevoegingspraktijk om pro deo rechtsbijstand te verlenen. De NOvA blijft inzetten op het stimuleren van de samenwerking tussen de sociale advocatuur en kantoren zonder toevoegingspraktijk. Deze samenwerking vindt in toenemende mate plaats. Een verplichte bijdrage vanuit kantoren zonder toevoegingspraktijk aan de sociale advocatuur wijst de NOvA af. De financiering van een adequaat stelsel van gefinancierde rechtsbijstand is immers een overheidstaak (artikel 18, lid 2 Grondwet).

[1] ‘Geef Rechtspraak begroting die écht onafhankelijk is’ | Nieuws | Rechtspraak
[2] Meerderheid Tweede Kamer tegen onafhankelijke Rechtspraakbegroting
[3] Rule of Law Report Country Chapter on the rule of law situation in Netherlands, EUR-Lex - 52020SC0318 - EN - EUR-Lex (europa.eu)
[4] Panteia, *De arbeidsmarkt voor de Sociale Advocatuur*, Zoetermeer: Panteia 2022. Zie ook Arbeidsmarktonderzoek sociale advocatuur: tekort sociaal advocaten problematisch | Nederlandse orde van advocate (advocatenorde.nl).

c. Voorkomen van belangenverstrengeling

Ook vanuit procedurele rechtvaardigheid en het vertrouwen in de overheid als wederpartij, is van belang dat de scheiding der machten nadrukkelijk(er) wordt doorgevoerd. In 60% van de zaken waarvoor gefinancierde rechtsbijstand wordt verleend, is de overheid wederpartij. Bij 60% van de zaken heeft de overheid dus direct invloed op hoe de zaak aangevangen wordt en of een oplossing (buiten rechte) mogelijk is. Diezelfde overheid is tevens verantwoordelijk voor financiering van de advocaten die burgers bijstaan in toevoegingszaken.
Met andere woorden: de overheid organiseert haar eigen tegenmacht, maar heeft tegelijkertijd een eigen procesbelang. De schijn van belangenverstrengeling ligt op de loer. Dat geldt ook voor de rol die de overheid op zich neemt bij het herstellen van onrecht bij de kinderopvangtoeslagaffaire en gaswinningschade in Groningen. In beide gevallen zijn de ministeries die verantwoordelijk zijn voor schending van de rechtsstaat (respectievelijk het ministerie van Financiën en het ministerie van Economische Zaken en Klimaat), ook verantwoordelijk voor het vormgeven van rechtsherstel voor gedupeerde mensen. Bovendien worden die hersteloperaties onder grote druk ad hoc uitgevoerd. Er is geen zorgvuldige standaardprocedure ontwikkeld en er is geen overkoepelende wet- en regelgeving voor rechtsherstel bij onrechtmatig overheidshandelen ten opzichte van grote groepen burgers.

d. Rol rechtspraak

De NOvA acht van groot belang dat er zelfreflectie heeft plaatsgevonden binnen de rechtspraak naar aanleiding van de toeslagenaffaire. In 2021 verscheen een rapport waarin onder meer is geconcludeerd dat de rechtspraak “bij zaken waar voor burgers grote belangen op het spel staan en onevenredig negatieve gevolgen dreigen – zoals bij de toeslagenaffaire – rechters in eerste aanleg meer gewicht moeten toekennen aan de rechtsbescherming van het individu dan aan het waarborgen van de rechtseenheid en rechtszekerheid.”[5] Een andere conclusie uit het rapport was dat als een hoger beroepsrechter de wet op een bepaalde manier uitlegt, lagere rechters zich vrijer moeten voelen om hier tegenin te gaan.

Ook de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State kwam met een rapport. Belangrijkste conclusie uit dat rapport is dat de Afdeling bestuursrechtspraak te lang heeft vastgehouden aan de ‘alles-of-niets’-lijn van de Belastingdienst. “Zij had deze lijn eerder kunnen en moeten wijzigen. Door dat na te laten heeft de Afdeling bestuursrechtspraak ouders die daardoor in de problemen zijn gekomen, niet de rechtsbescherming geboden waar zij op mochten rekenen.”[6]

De NOvA wenst dat de aanbevelingen uit beide rapporten worden overgenomen door de staatscommissie en in de rechtspraktijk worden opgevolgd.

2. Verbetering toegang tot het recht

Wat betreft de toegang tot het recht, vraagt de NOvA aandacht voor enkele aspecten daarvan.

a. Toegang tot informatie

De NOvA constateert dat de overheid informatievoorziening over rechten en plichten van mensen nogal eens benadert vanuit het doel om procedures te voorkomen.[7] Dat baart zorgen.

[5] Rapport werkgroep reflectie toeslagenaffaire rechtbanken, “RECHT VINDEN BIJ DE RECHTBANK, Lessen uit kinderopvangtoeslagzaken", oktober 2021.
[6] “Lessen uit de kinderopvangtoeslagzaken”, reflectierapport Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State, november 2021
[7] Vernieuwing rechtsbijstand | Rechtspraak en geschiloplossing | Rijksoverheid.nl

Informatievoorziening over rechten moet het doel hebben dat rechtzoekenden hun rechten kennen en hun rechten effectief kunnen uitoefenen. Daarbij is van groot belang dat die informatie door onafhankelijke instanties wordt verzorgd[8] en dat rechtzoekenden niet worden gedwongen om genoegen te nemen met kant-en-klare oplossingen of informatiepakketten, aangedragen vanuit de overheid die vaak zelf de potentiële wederpartij is. Kortom: het bevorderen van het recht op informatie is uiteraard goed, maar mag niet in de plaats van recht op (onafhankelijk) juridisch advies en rechtsbijstand komen.

b. Vertrouwelijkheid van het contact tussen advocaat en cliënt

Een van de wettelijk verankerde kernwaarden van de advocaat is de vertrouwelijkheid (vastgelegd in artikel 10a Advocatenwet en nader uitgewerkt in artikel 11a Advocatenwet). Vertrouwelijkheid van het contact tussen een rechtzoekende en diens advocaat is noodzakelijk om het beroep van advocaat goed te kunnen vervullen. Het is van wezenlijk belang dat cliënten in vertrouwen alles in volle openhartigheid kunnen wisselen met hun advocaat, zonder dat vrees voor openbaarmaking bestaat. De positie van vertrouwenspersoon ligt aan de basis van de relatie tussen de advocaat en zijn cliënt. Alleen dan kan een advocaat alle mogelijkheden en risico's in een zaak naar behoren inventariseren en wegen, en kan hij weloverwogen beslissen over de aanpak van een zaak of de in te nemen procespositie. Zonder vertrouwelijkheid komt een adequate rechtshulpverlening en goede rechtsbedeling in het gedrang. Het belang van een cliënt en van de rechtsbedeling in het algemeen brengt mee dat de advocaat niet verplicht kan worden om in rechte een verklaring af te leggen of anderszins informatie te verstrekken over wat tussen hem en de rechtzoekende is uitgewisseld aan informatie. Dit valt onder de geheimhoudingsplicht die op de advocaat rust. Ter borging van deze geheimhoudingsplicht beschikt de advocaat over een verschoningsrecht.

De advocaat heeft de verantwoordelijkheid prudent om te springen met zijn geheimhoudingsplicht en het verschoningsrecht. Deze zijn hem immers alleen toegekend ten behoeve van het waarborgen van de rechtsbescherming van zijn cliënt en het belang om hem goed te kunnen bijstaan. Dit brengt met zich mee dat het verschoningsrecht, hoe wezenlijk ook voor het goed kunnen uitoefenen van het beroep, niet onbegrensd is. Naast de beroepsregels voor de advocatuur is het uiteindelijk de rechter die, rekening houdend met het belang van de geheimhoudingsplicht in het licht van een goede rechtsbedeling, in concrete zaken de grenzen van de geheimhoudingsplicht en het verschoningsrecht bepaalt.

De vertrouwelijkheid van het contact tussen advocaat en cliënt staat in Nederland al langer en op verschillende manieren onder druk. Een voorbeeld daarvan is de werkwijze die het Openbaar Ministerie (OM) hanteert wanneer zij stuit op mogelijk verschoningsgerechtigde informatie (verkregen via beslag of vordering). De screening, beoordeling en vernietiging van die informatie vindt plaats op een wijze die onvoldoende recht doet aan het beginsel van de vertrouwelijkheid. Een rechterlijke toets ontbreekt in veel gevallen. In een concrete strafzaak is onlangs bepaald dat het verschoningsrecht van de advocaten in die zaak structureel is geschonden door het OM. Het Gerechtshof heeft in een tussenarrest in die kwestie bepaald dat prejudiciële vragen over de omgang met verschoningsgerechtigde informatie zullen worden gesteld aan de Hoge Raad.

[8] Een goed voorbeeld van onafhankelijke en gevalideerde informatie staat op de website van het Juridisch Loket. De webcontent die gebruikt wordt voor de digitale assistent (Julo), is in samenwerking met meerdere partijen tot stand gekomen, waaronder de NOvA.

Een andere ontwikkeling waarbij de vertrouwelijkheid van het contact tussen advocaat en cliënt in toenemende mate onder druk komt te staan is de aanpak van voortgezet crimineel handelen in detentie. Terecht bestaat veel aandacht voor dat probleem. Echter, inperking van het vrij en vertrouwelijk verkeer tussen gedetineerden en hun advocaten is niet de juiste route om dit probleem aan te pakken.

Onlangs is toch een wetvoorstel aan de Tweede Kamer gezonden waarin onder meer standaard visueel toezicht op bezoek van advocaten in de Extra Beveiligde Inrichting en op de Afdelingen Intensief Toezicht zou moeten gaan plaatsvinden. Er mag volgens het voorstel weliswaar niet worden meegeluisterd, er wordt wel standaard meegekeken. Echter, hiermee komt de vertrouwelijkheid reeds in het geding nu met het ophangen van camera's bij cliënten de suggestie kan worden gewekt dat mogelijk toch zou kunnen worden meegeluisterd en zich zij daardoor al belemmerd voelen om vrij te spreken 'zonder vrees voor openbaarmaking'. Advocaten kunnen bovendien worden verplicht vanaf een bepaalde locatie (bijvoorbeeld een rechtbank, gevangenis of politiebureau) te bellen met cliënten. De bedoeling is dan weliswaar ook niet om mee te luisteren, maar ook het contact op afstand tussen raadsman en client kan in voorkomende gevallen dus aan restricties (in ieder geval voor wat betreft locatie) worden onderworpen. Dit zijn zorgelijke ontwikkelingen (met reële vrees voor een glijdende schaal effect), temeer daar deze maatregelen gaan gelden voor een steeds groter worden groep gedetineerden zonder dat een individuele beoordeling plaatsvindt.

Ook het Wetsvoorstel plan van aanpak witwassen zet het beroepsgeheim van advocaten onder druk. Het wetsvoorstel omvat een verplichting tot gegevensuitwisseling tussen advocaten(kantoren) die dezelfde cliënt bedien(d)en bij bepaalde indicaties van hoog risico op witwassen of financieren van terrorisme. Met deze verplichting beoogt de wetgever 'shopgedrag' van kwaadwillende cliënten tegen te gaan (aanpak van ondermijning).
Volgens het voorstel moeten advocaten bij bepaalde indicaties van hoog risico onderzoeken of een (potentiële) cliënt in de afgelopen vijf jaren diensten heeft afgenomen van een andere advocaat (onderzoeksplicht). Is dit het geval, dan moeten zij bij die andere advocaat navraag doen naar eventuele geïdentificeerde risico's op witwassen of financieren van terrorisme (navraagplicht). Advocaten bij wie navraag wordt gedaan, zijn verplicht om de advocaat die daarnaar vraagt informatie te verstrekken als risico's aanleiding hebben gegeven tot het nemen van maatregelen waaronder het weigeren of beëindigen van de dienstverlening (informatieplicht).

De NOvA wijst met regelmaat op het gevaar van uitholling van de geheimhoudingsplicht van de advocaat. Van belang is dat de antwoorden op activiteiten die de rechtsstaat ondermijnen rechtsstatelijk blijven.

c. Vergroting weerbaarheid en bescherming tegen ondermijning

Waar het de mogelijke ondermijning van de rechtsstaat betreft, vaak persoonlijk gericht op de ambtsdragers binnen die rechtsstaat, kan helaas het onderwerp bedreiging niet onvermeld blijven. Net als andere beroepsgroepen met een (semi-)publieke taak worden advocaten bedreigd in de uitoefening van hun beroep. Eerder onderzoek[9] wees uit dat de helft van alle advocaten te maken heeft gehad – en onverminderd krijgt – met een of meer gevallen van bedreiging.

[9] https://www.advocatenorde.nl/nieuws/helft-advocaten-maakte-afgelopen-jaar-agressie-mee

Met de overheid en andere beroepsgroepen worden de krachten gebundeld om met name preventieve maatregelen te nemen om de beroepsgroep meer weerbaar te maken en te beschermen tegen ongewenste invloeden van ondermijnende criminaliteit. Ondanks de politiek-bestuurlijke en maatschappelijke aandacht voor dit onderwerp, en bijpassende inzet van middelen - weerbaarheidstrainingen, veiligheidsscans, etc. - is bedreiging van advocaten en andere manieren waardoor de onafhankelijkheid van de advocaat in het geding kan komen, voor de NOvA een onverminderd punt van zorg, waarvoor nadrukkelijk de aandacht wordt gevraagd in het bredere verband van het (blijven) functioneren van de rechtsstaat.

Alle initiatieven om de beroepsgroep advocatuur meer weerbaar te maken tegen bedreiging en waar mogelijk te beschermen tegen ondermijning, zijn gebundeld binnen de NOvA Taskforce Bescherming tegen ondermijning[10]. Vanuit deze Taskforce vindt nauwe afstemming plaats met onder andere de NCTV en het ministerie van JenV, alsmede met de andere (juridische) beroepsgroepen (KNB. KBvG, OM, rechterlijke macht en de journalistiek) teneinde van elkaars ervaring te leren en waar mogelijk te komen tot een gebundelde aanpak.

d. Verminderde zelfredzaamheid en complexiteit van wetgeving

Er wordt te veel van uit gegaan dat mensen voldoende zelfredzaam zijn om juridische problemen zelf te kunnen oplossen ('doenvermogen'). Uit het rapport van de WRR ‘Weten is nog geen doen’[11] blijkt dat ook voor hoger opgeleiden geldt dat zij een sterk verminderd doenvermogen hebben als het gaat om ingrijpende gebeurtenissen in hun leven. Bovendien is er een grote groep Nederlanders die onvoldoende digitaal- en taalvaardig is. Daarbij is het vertalen van een probleem uit het dagelijks leven ("ik heb ruzie met mijn ex") naar een juridisch probleem ("de verdeling van het juridisch gezag moet heroverwogen worden") juist heel moeilijk; iets waarvoor juristen zijn opgeleid.

De NOvA signaleert dat de overheidstreeft naar het vereenvoudigen van het aanbrengen van zaken en het informeel afdoen van bezwaarzaken. Maar ook daar dient oog te zijn voor de bovenbeschreven zelfredzaamheidsfictie. Scheltema verwoordde het ooit aldus: "De verhouding tussen overheid en burger zou sterk kunnen verbeteren indien het bestuursrecht zich beter rekenschap geeft van eigenschappen van de burger die het moet beschermen."[12]

Gelukkig heeft de overheid de laatste jaren steeds meer aandacht voor zelfredzaamheid. Er is bijvoorbeeld een onderzoek gestart door het WODC naar het functioneren van het stelsel van gefinancierde rechtsbijstand in toeslagenzaken, waarbij is gebleken dat een deel van de gedupeerde ouders zonder de benodigde rechtshulp zat. Aangegeven is onder andere dat er een ruimhartig toevoegbeleid moet komen, zodat voor meer zaken gefinancierde rechtsbijstand mogelijk is.[13]

[10] https://www.advocatenorde.nl/dossiers-2/weerbaarheid/taskforce-bescherming-tegen-ondermijning
[11] Rapport ‘Weten is nog geen doen, een realistisch perspectief op redzaamheid’, Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid, Den Haag 2017, Amsterdam University Press.
[12] De Burger in de rechtsstaat: Alice in Wonderland?", M. Scheltema, Nederlands Tijdschrift voor Bestuursrecht, NTB 2016/33
[13] Stelsel voor gesubsidieerde rechtsbijstand functioneerde onvoldoende in kinderopvangtoeslagzaken | Nieuwsbericht | WODC - Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum

De NOvA is zeer positief over de totstandkoming van de Regeling Adviestoevoeging Zelfredzaamheid, de zogenaamde 'RATZ' en het onderzoek dat NOvA, Raad voor Rechtsbijstand en het Juridisch Loket sinds 2021 gezamenlijk uitvoeren naar wet- en regelgeving die voor rechtzoekenden hardvochtig blijkt uit te pakken.[14] Een onafhankelijke commissie zal advies uitbrengen over de vraag waar zaken, waarin deze RATZ-rechtsbijstand wordt verleend, in de toekomst het beste belegd kunnen worden.[15]

Meer in het algemeen is de NOvA van mening dat wetgeving de afgelopen jaren te complex is geworden. Een commissie die wetgeving doorlicht en vereenvoudigingen aanbrengt, valt aan te bevelen, naast - meer in algemene zin - de oproep aan de wetgever om wetgeving voor de burger minder complex en daarmee begrijpelijker te laten zijn. Dat iedereen in Nederland de wet behoort te kennen, is een idee fixe.

e. Verbeteren laagdrempelige toegang

De NOvA onderkent het belang van het verbeteren van een laagdrempelige toegang, één van de doelstellingen van het programma stelselvernieuwing rechtsbijstand van het ministerie van JenV[16]. De ervaring leert dat rechtzoekenden de weg naar rechtshulp niet altijd weten te vinden. Goede samenwerking tussen rechtsbijstandverleners werkt drempelverlagend. Ook de eerstelijns rechtshulp, zoals onder andere gegeven wordt door het Juridisch Loket, levert een noodzakelijke bijdrage aan het zoeken van de beste oplossing voor rechtzoekenden. Waar nodig adviseren zij of verwijzen zij door naar andere instantie(s) of de advocaat. De afgelopen jaren wordt er steeds meer van deze instanties gevraagd, maar ontbreekt de benodigde financiering. Voor een duurzaam stelsel van gefinancierde rechtsbijstand is het echter nodig dat instanties als het Juridisch Loket hun werk goed kunnen blijven doen.

Dit geldt tot slot ook voor de samenwerking met de zogeheten 'tweede lijn', zoals de advocatuur. Initiatieven om deze samenwerking te verstevigen, laten zien dat investeren in een nauwere samenwerking tussen de eerste en tweede lijn zorgt voor betere dienstverlening aan rechtzoekenden en het sneller vinden van een oplossing voor hun probleem.[17] Deze samenwerking moet ook in de toekomst kunnen worden voortgezet.

f. Verhogen kwaliteit en blijvend passende vergoedingen voor de professionals, waaronder de sociale advocatuur

Het is goed om in te blijven zetten op kwaliteit en voldoende aanbod van de sociale advocatuur. De NOvA verwijst naar het dreigend tekort aan sociaal advocaten indien er geen langetermijnbeleid ontwikkeld wordt om de dalende trend te keren (zie rapport Panteia[18]). Volgens de NOvA zou de periodieke herijking van vergoedingen (in uren en tarief) in het stelsel van gefinancierde rechtsbijstand moeten worden geborgd, waarmee het up-to-date houden van de vergoedingen en het beheer van het stelsel wettelijk verankerd wordt. Een politiek neutrale begroting voor het stelsel van gefinancierde rechtsbijstand is daarvoor een belangrijke randvoorwaarde, zoals in deze bijdrage reeds eerder is opgemerkt.

---

[14] Tijdelijke oplossing voor rechtzoekenden die tussen wal en schip vallen | Nederlandse orde van advocaten (advocatenorde.nl)
[15] Onafhankelijke Adviescommissie Zelfredzaamheid Rechtshulp en Rechtsbijstand benoemd - rvr.org
[16] https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2023/07/03/tk-voortgang-stelselvernieuwing-rechtsbijstand
[17] https://www.advocatenorde.nl/nieuws/uitkomsten-pilot-samenwerken-in-de-eerstelijn-sneller-de-juiste-oplossing-voor-rechtzoekenden
[18] Panteia, *De arbeidsmarkt voor de Sociale Advocatuur*, Zoetermeer: Panteia 2022. Zie ook Arbeidsmarktonderzoek sociale advocatuur: tekort sociaal advocaten problematisch | Nederlandse orde van advocate (advocatenorde.nl).

g. Stimuleren van alternatieve geschillenbeslechting

De NOvA onderschrijft dat het goed is als geschillen kunnen worden opgelost doordat partijen tot overeenstemming komen via mediation. Voor de bevordering van mediation en andere vormen van alternative dispute resolution (ADR) maakt de NOvA wel een voorbehoud. Deze mogelijkheden kunnen voor bepaalde rechtzoekenden een uitstekende oplossing zijn naast de weg naar de rechter, maar vanuit rechtsstatelijk perspectief kunnen zij nooit in de plaats daarvan komen. De weg naar de rechter mag ook niet worden versluierd of ontmoedigd door alternatieve (digitale) geschillenbeslechting, door bijvoorbeeld ADR als verplicht voorportaal in te richten, of door de gang naar de rechter te voorzien van procedurele of economische obstakels die de facto dwingen tot ADR. Het moet derhalve geen doel op zich zijn. Bovendien is niet iedere zaak geschikt voor mediation. Om die reden benadrukt de NOvA dat de voorwaarden van mediation in acht genomen moeten worden, in het bijzonder vrijwilligheid en autonomie.[19]

Momentum

Een rechtsstatelijke balans tussen professionele samenwerking van de staatsmachten en voldoende distantie ten opzichte van elkaar, alsmede een verbetering van de toegang tot en toegankelijkheid van de staatsmachten – en dan met name de toegang tot het recht – sluiten aan bij de wettelijke taak van de NOvA, inhoudende de bevordering, in het belang van een goede rechtsbedeling, van een behoorlijke uitoefening van de praktijk door advocaten (artikel 10a, tweede lid Advocatenwet). Juist in deze tijd acht de NOvA het van essentieel belang dat toekomstbestendige maatregelen worden getroffen om de rechtsstaat in Nederland te versterken, onder meer door: i) het doorvoeren van een politiek neutrale begroting en noodzakelijke herijking en investeringen in de vergoedingen van het stelsel van gefinancierde rechtsbijstand; ii) het zorgvuldig herstellen van onrecht bij de kinderopvangtoeslagaffaire en gaswinningschade in Groningen met gebruikmaking van overkoepelende wet- en regelgeving voor rechtsherstel bij onrechtmatig overheidshandelen ten opzichte van grote groepen burgers; en iii) ondermijnende activiteiten rechtsstatelijk te blijven beantwoorden. Het werk van de Staatscommissie rechtsstaat kan hieraan een bijdrage leveren.

Tot nadere toelichting is de NOvA graag bereid.

Met vriendelijke groet,
namens de algemene raad

R.R. Crince le Roy
Algemeen deken

[19] Alex Brenninkmeijer**,** *Handboek mediation,* Den Haag: Sdu 2017, p. 45 en 46.

Staatscommissie rechtsstaat
Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag

Leiden, 14 juli 2023

Betreft: brief Staatscommissie rechtsstaat

Geachte Prof. dr. H. Kummeling,

Met deze brief geeft het NJCM gehoor aan uw verzoek om inbreng voor de Staatscommissie rechtsstaat. Het NJCM zet zich in voor de bescherming van fundamentele rechten en vrijheden van de mens en zij onderstreept het belang van een goedwerkende rechtsstaat waarbij beginselen zoals legaliteit, scheiding van machten en onafhankelijke rechtsspraak een voorwaarde zijn voor de eerbiediging van deze mensenrechten.

De afgelopen jaren hebben de problemen rondom de Toeslagenaffaire en de aardgaswinning in Groningen aangetoond dat de rechten van burgers opzettelijk zijn genegeerd door de overheid. De Tweede Kamer heeft harde wetgeving opgesteld naar aanleiding van de zogenaamde Bulgarenfraude, wat grote problemen voor burgers heeft opgeleverd in de Toeslagenaffaire waarbij mensenrechten zijn geschonden. De rechterlijke macht, met name ook de Afdeling Bestuursrechtspraak, heeft - op een enkele rechtbank daargelaten - niet willen ingrijpen bij deze Toeslagenaffaire. Vervolgens komt de Tweede Kamer pas in actie wanneer het probleem van de Toeslagenaffaire grote proporties heeft aangenomen. Tegelijkertijd blijven de betrokken ministeries en uitvoeringsinstanties de vastgestelde wet- en regelgeving met bijbehorend beleid toepassen ook al was duidelijk dat de toepassing hiervan tot problemen leidde. Het bovenstaande is een voorbeeld waarin wetgever, rechter en uitvoerende macht het hebben laten afweten.

De overheid belooft nu beterschap bij de Toeslagenaffaire. Hetzelfde geldt in het dossier van de aardgaswinning in Groningen. Echter, het is de vraag of de overheid dit waar kan maken, zoals ook gesteld wordt in het jaarverslag van de Raad van State. De wezenlijke vraag is hoe de drie staatsmachten in dergelijke hardnekkige dossiers recht kunnen doen aan de positie van de betrokken burgers en wat voor systemen er zijn om genoemde problemen het hoofd te bieden.

Hieronder wil het NJCM graag uw aandacht vestigen op enkele specifieke aandachtspunten met betrekking tot het waarborgen van de rechtsstaat. Deze thema's acht het NJCM belangrijk om de rechtsbescherming van burgers te garanderen en onderstreept het systemische belang hiervan.

<u>Toegang tot het recht</u>
Het is van groot belang dat burgers, ongeacht hun achtergrond of financiële situatie, toegang hebben tot een effectief rechtssysteem.

Het NJCM ziet dat de toegang tot het recht wordt belemmerd door verschillende oorzaken, zoals hoge kosten van juridische procedures en gebrek aan betaalbare juridische bijstand waardoor veel mensen geen juridische bijstand kunnen betalen en ongelijkheid ontstaat voor mensen met een laag inkomen.

Daarnaast veroorzaken lange wachttijden en oplopende doorlooptijden in gerechtelijke procedures een belemmering voor de toegang tot het recht. Mensen die dringend juridische hulp nodig hebben, moeten steeds langer wachten voor hun zaak wordt behandeld.

Taal- en culturele verschillen kunnen de toegang tot het recht bemoeilijken, vooral voor minderheidsgroepen en immigranten. Als mensen de taal van de rechtspraak niet begrijpen of niet vertrouwd zijn met het rechtssysteem, kan dit leiden tot ongelijke behandeling en een gebrek aan effectieve communicatie met juridische professionals.

Sterrenwachtlaan 11 – 2311 GW Leiden – 071-527 77 48 – NJCM.nl – KvK 40445896

Verder leidt de herindeling van de rechtbanken en gerechtshoven tot een geografische beperking tot het recht, vooral in afgelegen gebieden, waardoor fysieke toegang tot gerechtelijke instanties moeilijk kan zijn voor burgers.

Ook beperkte kennis van burgers van het rechtssysteem zorgt voor problemen. Het kan ervoor zorgen dat mensen niet weten hoe ze hun rechten kunnen uitoefenen of hoe ze toegang kunnen krijgen tot juridische bijstand.

Maatschappelijke organisaties

Het NJCM heeft opgemerkt dat er steeds meer signalen zijn dat de toegang tot het rechtssysteem voor maatschappelijke organisaties, waaronder het NJCM zelf, steeds meer belemmerd wordt of in de toekomst mogelijk bemoeilijkt kan worden. Deze ontwikkeling is zorgwekkend, omdat maatschappelijke organisaties een belangrijke rol spelen bij het waarborgen van de mensenrechten en het opkomen voor de belangen van kwetsbare groepen.

Een concreet voorbeeld is de motie Stoffer[1] die op 21 februari 2023 is aangenomen. Deze motie dreigt de gang naar de rechter voor maatschappelijke organisaties moeilijker te maken. Dit kan leiden tot aanzienlijke beperkingen in de juridische mogelijkheden van maatschappelijke organisaties om op te komen voor de rechten van individuen en groepen die anders mogelijk geen toegang tot het recht zouden hebben. Het NJCM was dan ook opgelucht dat de regering terecht deze motie naast zich neer heeft gelegd.

Het is van cruciaal belang om de toegang tot het recht voor maatschappelijke organisaties te waarborgen, aangezien zij vaak de belangen behartigen van degenen die geen stem hebben in het juridische proces. Door maatschappelijke organisaties te beperken in hun mogelijkheden om juridische stappen te ondernemen, bestaat het risico dat misstanden en schendingen van mensenrechten onopgemerkt blijven en voortgezet worden.

Het NJCM roept dan ook op tot waakzaamheid en tot het waarborgen van een omgeving waarin maatschappelijke organisaties vrijelijk toegang hebben tot het rechtssysteem en hun belangrijke rol kunnen blijven vervullen bij het beschermen en bevorderen van mensenrechten in Nederland. Het is van groot belang dat er een evenwichtige benadering wordt gehanteerd waarbij zowel de belangen van maatschappelijke organisaties als de rechtszekerheid en een eerlijk rechtssysteem worden gewaarborgd.

Representatie en participatie in de democratische rechtsstaat

Bovendien hebben burgers en maatschappelijke organisaties beperkte mogelijkheden om deel te nemen aan het maatschappelijke en politieke debat. Het bestaan van informele netwerken onder bestuurders heeft een negatieve invloed op de representatie en participatie van deze groepen. Deze informele netwerken hebben aanzienlijke invloed op wet- en regelgeving en beleid, wat leidt tot twee problemen die worden geconstateerd door het NJCM.

Allereerst verdringen deze informele netwerken de formele inbedding van representatie en participatie binnen ons overheidsbestel. Dat terwijl juist de belangen van burgers en maatschappelijke organisaties in acht genomen zouden moeten worden bij het opstellen van wet- en regelgeving en beleid. Ten tweede ontbreekt transparantie met betrekking tot deze informele netwerken. Het is onduidelijk welke belangen via deze netwerken door de instituties worden meegewogen. Dit heeft het gevolg dat het vertrouwen van burgers in de democratische rechtsstaat afneemt.

Digitalisering

Het NJCM erkent de voordelen van digitalisering voor burgers, zoals kennisoverdracht en in het onderwijs. Echter, door de digitalisering van overheidshandelen ziet NJCM verschillende problemen voor de bescherming van mensenrechten, de rechtsbescherming van burgers en toegang tot het

[1] Tweede Kamer, vergaderjaar 2022–2023, 36 169, nr. 37.

Sterrenwachtlaan 11 – 2311 GW Leiden – 071-527 77 48 – NJCM.nl – KvK 40445896

recht. In onze rechtsstaat wordt het recht en de werking ervan steeds meer afhankelijk gemaakt van de werking van ICT-systemen. In de praktijk is het vooral het bestuur dat profiteert van technologisering en digitalisering; de burger, de rechter en de wetgever blijven achter. De overheid is reeds een van de machtigste entiteiten in de maatschappij. Door technologisering en digitalisering is de macht en haar vermogen toegenomen.

Een voorbeeld hiervan is de (gedeeltelijke) automatisering van besluitvorming, waarbij beginselen van behoorlijk bestuur in de knel raken. In het kader van vergaring en selectie van data voorafgaand een Awb-besluit, heeft de burger geen rechtsbescherming en is in het verlengde daarvan de bestuursrechter niet in staat de burger rechtsbescherming te verlenen. De motivering van besluiten en de manier waarop besluitvorming is ingericht wordt hiermee minder inzichtelijk, waardoor niet voldaan kan worden aan de kenbaarheid van besluiten en rechtszekerheid bij besluitvorming. Dit zorgt voor een vermindering in de rechtsbescherming van burgers. Burgers, rechters en de wetgever meer equiperen met instrumenten en middelen is een noodzakelijke stap om meer effectieve mensenrechtenbescherming te bieden, maar dat zal niet voldoende zijn om de balans tussen machten en de rechtsbescherming van de burger te herstellen.

De digitalisering van en het gebruik maken van algoritmes in beleid en besluitvorming hebben negatieve effecten. Voorbeelden hiervan zijn de Toeslagenaffaire, maar ook het recente fraudeonderzoek studiefinanciering door DUO waarbij bleek dat in deze gevallen etnisch geprofileerd wordt of dat algoritmes zijn gebruikt die mogelijk bevooroordeeld zijn naar etniciteit. Het NJCM acht dit onacceptabel in een goedwerkende rechtsstaat.

Trias politica

Hoewel Nederland een dualistisch stelsel heeft waarbij regering en parlement gescheiden zijn, constateert het NJCM dat het parlement, en dan specifiek de Tweede Kamer, niet altijd een onafhankelijke houding aanneemt ten opzichte van de regering. Daardoor kan de controle op de regering ontbreken met als gevolg dat er minder wordt ingegrepen in het overheidshandelen.

Een probleem in ons huidige stelsel is de afhankelijkheid van het parlement van de regering. Kamerleden kunnen terughoudend zijn om de regering kritisch te bevragen, omdat ze afhankelijk zijn van de regering voor coalitiesteun en het bereiken van hun politieke doelen. Hierdoor kan de controlerende taak van het parlement tekortschieten. Een voorbeeld hiervan is de "coalitiediscipline". Coalitie-Kamerleden worden geacht het regeringsbeleid te steunen en zich aan coalitieafspraken te houden, zelfs als ze bedenkingen hebben. Dit kan leiden tot minder kritische vragen en tegenstemmen, waardoor de controlerende taak van het parlement wordt ondermijnd.

Een ander voorbeeld is de informatiepositie van het parlement ten opzichte van de regering. Het parlement heeft relevante en volledige informatie nodig om haar controlerende taak goed te kunnen uitvoeren. Echter, de regering heeft de macht om informatie wel of niet te delen. Als het parlement afhankelijk is van de regering voor informatie, kan dit leiden tot een ongelijke machtsverhouding en beperkingen in de controlerende taak. Het parlement kan terughoudend zijn in het stellen van kritische vragen uit angst voor repercussies voor hun Kamerlidmaatschap en voor de lopende dossiers of het achterhouden van informatie door de regering.

Vertrouwen in de rechtsstaat

Tot slot merkt het NJCM op dat het vertrouwen van inwoners in de overheid en de Nederlandse rechtsstaat een dieptepunt heeft bereikt. Nu crisis na crisis elkaar opvolgen, is het des te belangrijker dat aan voornoemde punten over onder meer de scheiding van machten, transparantie en een brede toegang tot de rechter het grootst mogelijke gewicht wordt toegekend.

Hoogachtend,

Monique Steijns
Voorzitter NJCM

Sterrenwachtlaan 11 – 2311 GW Leiden – 071-527 77 48 – NJCM.nl – KvK 40445896

Demonstratierecht

De overheid ziet het grondrecht op demonstratie steeds vaker als ontwrichtend voor de maatschappij vooral wanneer die gericht zijn tegen het establishment. Onnodig inzetten van geweld door de politie en de politie die vreedzame demonstranten veelvuldig om hun legitimatie vraagt. Het criminaliseren van demonstranten als anti-overheidsdenker en complotdenker. Het vastleggen op camera en aanmeten strafblad, misbruik databanken door de overheid. Tienduizenden Nederlanders zonder enige verdenking zijn opgenomen in een speciaal terrorismeregister van de politie.In het register staan onder meer activisten en demonstranten. Zij zijn door de politie aangemerkt als potentieel terrorist, terwijl dat geen echte terroristen zijn. De overheid is een systeem aan het optuigen onderverdelen in twee kampen. Dat zal alleen nog bestaan uit “bad guys en good guys” Het centrum van de macht establishment van de gevestigde orde de good guys. Dat zou in de nabije toekomst de aanloop moeten worden naar een sociaal kredietsysteem.

Het sociaal kredietsysteem burgers krijgen een bepaalde score op basis van hun gedrag. Op basis van deze score kunnen mensen op een zwarte lijst worden geplaatst en allerlei (voor)rechten verliezen, zoals de mogelijkheid geld te lenen of te reizen, toegang tot sociale voorzieningen of de kans op een (goede) baan,(wikipedia).

Onderzoek:

- ONDERZOEK NAAR ANTWOORDEN OP DEMONSTRATIE- EN VERGADERINGSRECHTELIJKE VRAAGSTUKKEN IN HET NEDERLANDSE RECHT DIE ZICH NA DE EVALUATIE VAN DE WET OPENBARE MANIFESTATIES IN 2015 TOT OP HEDEN (MEDIO 2021) VOORDOEN IN OPDRACHT VAN HET MINISTERIE VAN BINNENLANDSE ZAKEN EN KONINKRIJKSRELATIES ONDER REDACTIE VAN MR. DR. B. ROORDA PROF. MR. DR. J.G. BROUWER PROF. MR. DR. A.E.SCHILDER 1 NOVEMBER2021
  https://archive.org/details/demonstratie-en-vergaderingsrechtelijke-vraagstukken

- Themastudie Extremisme, Analistennetwerk Nationale Veiligheid NCTV, themastudie, 66 blz,2023.

Deze themastudie is gemaakt door het Analistennetwerk Nationale Veiligheid in opdracht van de NCTV.
Het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM)
Nederlandse Organisatie voor toegepast-natuur-wetenschappelijk onderzoek (TNO)
Stichting Nederlands Instituut voor Internationale Betrekkingen ‘Clingendael’ (Clingendael)
SEO Economisch Onderzoek (SEO)
Algemene Inlichtingen- en Veiligheidsdienst (AIVD)
Militaire Inlichtingen- en Veiligheidsdienst (MIVD)
Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum (WODC)
RIVM 2023

Demonstratierecht en strafrecht

In de rechtspraak speelt een belangrijke rol de vraag in hoeverre bepaalde gedragingen tijdens demonstraties als strafbare gedragingen kunnen worden gekwalificeerd in het licht van het demonstratierecht van de dader. Uit de rechtspraak van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens (EHRM) blijkt dat gedragingen die een normaal onderdeel van een vreedzame demonstratie zijn niet zonder meer strafbaar kunnen worden geacht, zoals het hinderen van het verkeer tijdens een demonstratie. Op de overheid rust juist de plicht om mensen in de gelegenheid te stellen hun demonstratierecht te kunnen uitoefenen. Die plicht geldt echter niet ten aanzien van gewelddadige gedragingen of gedragingen die als ernstige wanordelijkheden of aantastingen van de rechten van anderen kunnen worden aangemerkt in de zin van artikel 10 lid 2 en 11 lid 2 EVRM. Ook discriminerende uitlatingen tijdens demonstraties kunnen strafrechtelijk worden vervolgd en bestraft.

De strafrechtelijke grenzen van het demonstratierecht, mr. dr. N. (Klaas) Rozemond, nederlands tijdschrift voor strafrecht, aflevering, 2023. Boom Juridisch Tijdschrift.

Nationale Ombudsman

De overheid neigt naar risicomijdend gedrag. Overheden beschouwen het demonstratierecht in de praktijk niet zelden als onderdeel van een belangenafweging: het recht op demonstreren versus het belang van de openbare orde en veiligheid. De essentie van het grondrecht tot demonstreren moet voorop staan. Die essentie is dat de overheid zich tot het uiterste moet inspannen om demonstraties te faciliteren en te beschermen, zodat burgers in vrijheid hun mening – hoe impopulair ook – kunnen laten horen. Elke andere houding van de overheid doet afbreuk aan de kern van het demonstratierecht.

Nationale Ombudsman, DEMONSTREREN, EEN SCHUREND GRONDRECHT? Datum: 14 maart 2018, Rapportnummer: 2018/015

Amnesty International

Wat is de rol van de politie?

Bij grote demonstraties kan veel politie aanwezig zijn. De politie moet uitgaan van de vreedzaamheid van de demonstranten en zich vooral richten op het goed begeleiden en beschermen van de demonstratie.
De politie is rondom demonstraties verantwoordelijk voor handhaving van de openbare orde en de verkeersveiligheid, en staat hierbij in dienst van het bevoegd gezag, de burgemeester. Het is de burgemeester die eventueel over kan gaan tot het geven van aanwijzingen, of in het uiterste geval tot de beëindiging het van het protest. De uitrusting van de politie kan een sterk effect hebben op het verloop van een demonstratie. Een grote politiemacht bij een relatief kleine demonstratie, vooral wanneer zij de volledige ME-uitrusting draagt, kan intimiderend overkomen en juist escalatie in de hand werken.

Surveillance bij demonstraties

Demonstreren wordt te vaak gezien als een risico voor de openbare orde. Om problemen te voorkomen grijpen politie en gemeenten naar surveillance middelen om demonstranten in de gaten te houden. De politie verzamelt gegevens van sociale media, zet drones of cameratoezicht in tijdens demonstraties en klopt bij activisten aan de deur met vragen over hun deelname aan demonstraties. Ook hoort Amnesty regelmatig dat vreedzame demonstranten om hun ID gevraagd worden. Surveillance kan mensen afschrikken, terwijl demonstraties juist zo belangrijk zijn in een democratie. Grootschalige opslag van data over demonstranten, ook door het monitoren van hun sociale media, is mogelijk bovendien een grote inbreuk op de privacy van demonstranten.

ID-controles

De politie moet demonstranten niet zien als risico’s die moeten worden gemonitord of gecontroleerd, maar als mensen die vreedzaam een mensenrecht uitoefenen. Ze moet organisatoren en deelnemers aan vreedzame demonstraties dan ook niet onderwerpen aan ID-controles, tenzij er een redelijke verdenking is van een voldoende ernstig strafbaar feit. Met onrechtmatige ID-controles verzamelt de politie persoonsgegevens van vreedzame demonstranten in politiesystemen. Amnesty publiceerde daarover het rapport ‘Ongecontroleerde macht’. Deze praktijk schendt het recht op privacy en heeft een *chilling effect* (afschrikwekkend effect) op het demonstratierecht. Amnesty International roept de Nederlandse overheid op om te stoppen met misbruik van ID-controles voor surveillance van protest. Roep het kabinet op om het surveilleren van demonstranten te stoppen:
Aanhouden, vervolgen of zelfs veroordelen

De politie mag handhaven op strafbare feiten en uitingen tijdens een demonstratie. Bij eventueel ingrijpen moet de politie de-escalerend optreden. Amnesty meent dat niet alle strafbaar gedrag direct optreden van de politie vereist. Strafrechtelijk optreden (aanhouden, vervolgen of zelfs veroordelen) van demonstranten moet gezien worden als een inperking van hun demonstratierecht. Demonstranten mogen alleen op zeer goede gronden worden aangehouden, omdat hiermee hun demonstratievrijheid op dat moment wordt beëindigd. De aanhouding moet noodzakelijk zijn, in verhouding staan tot het vergrijp en minder vergaande middelen moeten eerst overwogen zijn.

Mag de politiegeweld gebruiken?

De politie mag nooit geweld gebruiken tegen vreedzame demonstranten. Als de burgemeester besluit dat een beperking of beëindiging van een demonstratie noodzakelijk is, kan de politieoptreden. De politie is verplicht om te de-escaleren. De politie moet bovendien eerst waarschuwen voordat ze overgaat tot geweld. Politiegeweld moet altijd een wettig doel dienen. Geweld om een bekentenis af te dwingen of om een arrestant ‘een lesje te leren’ is verboden. En geweld moet strikt noodzakelijk zijn.Als het zonder geweld kan, is politiegeweld verboden, oftewel: de mond is het belangrijkste wapen. De politie mag bijvoorbeeld geen geweld gebruiken tegen een vreedzame demonstrant die zich passief verzet door zich slap te houden of op de grond te gaan zitten. Noodzakelijk betekent ook dat de politie niet méér geweld mag gebruiken dan nodig is. De politie mag bijvoorbeeld niet drie keer slaan als één keer genoeg is. En heel belangrijk: politiegeweld moet altijd proportioneel zijn – het moet in verhouding staan tot het doel.

Ketting, waterkanon, bestuurlijke verplaatsing en massale arrestatie

Als de politie toch ingrijpt, moet zij dat doen tegen hen die strafbaar gedrag vertonen, niet tegen de demonstratie als geheel. Bij tactieken als *kettling* (insluiten van grote groepen vreedzame demonstranten zonder dat zij weg kunnen), bestuurlijke verplaatsing, massale arrestaties of bij de inzet van het waterkanon is het onderscheid tussen vreedzame en niet-vreedzame demonstranten moeilijk of zelfs niet te maken. Daarom wijst Amnesty het gebruik van deze tactieken in principe af. Strafrechtelijk optreden tegen vreedzame demonstranten, bijvoorbeeld wegens deelname aan een niet toegestane of niet aangemelde demonstratie, is in principe niet toegestaan.

Bron: Amnesty International

Demonsteren is een recht. Relschoppen niet. Plunderen, brandstichten en het aanvallen van agenten, journalisten en politiepaarden: afschuwelijk en onacceptabel, dit geweld is tegen mens en dier.

Bron: X Ester Ouwehand (PvdD) 2021

Surveillancestaat

[noodzakelijkheid, proportionaliteit en subsidiariteit]
De overheid moet de bij de inzet noodzaak (proportionaliteit en subsidiariteit) van het cameratoezicht en bewaking kunnen aantonen. Er bestaan reeds europese plannen om bij het koppelen van foto-databases van alle politiemachten in Europa ook gezichtsherkenning aan elkaar te koppelen. De ontwikkeling van nieuwe beveiligingstechnieken gaat snel. Er bestaat een gevaar dat dit surveillancesysteem niet alleen gebruikt gaat worden in de toekomst voor alleen de veiligheid voor de burgers in de samenleving, maar ook om de controle over de bevolking te houden door het establishment om louter en alleen hún machtspositie.

United Nations A/ 74/48037 16

In 1975 publiceerde Michel schreef Foucault over de 'dwingende gedragstechnologieën' die in de moderne samenleving worden gebruikt 'disciplineren en straffen' de armere klassen. In het boek " *Discipline and Punish"* wordt beschreven hoe het panoptische (gevangenis)-systeem van Bentham zich uitbreidt naar de gehele samenleving. Om uit te leggen waarom deze lessen niet zijn geleerd in de digitale welzijnszorg staat, schrijft Shoshana Zuboff dat het systeem van 'surveillancekapitalisme' dat vandaag heerst ongekend is. Jack Balkin heeft de 'National Surveillance State 'als' een permanent kenmerk van het bestuur [dat] alomtegenwoordig zal worden in de tijd als de vertrouwde apparaten van de regelgevende en verzorgingsstaten.Digitale technologieën worden in de verzorgingsstaat gebruikt om te bewaken, te richten, lastig te vallen en begunstigden straffen, vooral de armsten en meest kwetsbaren onder hen.

INDECT

https://archive.org/details/INDECT

Predator Files

Sophie in't Veld , 60, is een Nederlandse politicus. Ze is al ongeveer twintig jaar lid van het Europees Parlement en behoort tot de liberale, op de vrije markt en burgerlijke vrijheden gerichte Renew Europe-groep. Als rapporteur voor een onderzoekscommissie heeft zij zich de laatste tijd meer dan een jaar verdiept in de schimmige wereld van de surveillance- industrie. In't Veld: De situatie is ernstig. Onze democratie, rechtsstaat en grondrechten zijn in groot gevaar.We hebben hier een echt Europees probleem. In't Veld: Veel mensen beschouwen het 'Predator'-schandaal als de Europese Watergate. Ik denk dat film 'The Lives of Others'. Het gaat over het bespioneren van politiek je het meer moet vergelijken met de impopulaire mensen op hun meest intieme momenten. Het doet denken aan wat er in Oost-Duitsland gebeurde. Daar spioneerde de Stasi ook om politieke redenen, maar beweerde dat ze de nationale veiligheid moest beschermen. In werkelijkheid ging het om macht en geld en het verdoezelen van corruptie. De situatie is vandaag de dag vergelijkbaar. Europa moet eindelijk wakker worden voordat het te laat is.

Bron: spiegel.de, 08.10.2023
(fragment) Interview uitgevoerd door Rafael Buschmann en Nicola Naber

Coronacrisis is een les in de kunst van besturen en politiek bedrijven

Gerard Adelaar, Pieter Jan Dijkman en André Poortman
medewerkers bij het Wetenschappelijk Instituut voor het CDA

De maatschappij werd gezien als een verzameling mogelijke patiënten en besmetters. Dat is een gemedicaliserende en medicaliserende blik. Minder vanzelfsprekend was de afweging van de belangen van verpleeghuisouderen of kinderen en jongeren.Deze gemedicaliserende blik op het virus was sterker modelmatig dan samenlevingsgericht. In verschillende al dan niet intelligente “lockdowns” werd de samenleving stilgelegd. Daarbij was er te weinig oog voor het gegeven dat mensen eerst en vooral actieve, relationele en saamhorige wezens zijn.

LEREN VAN CORONA Naar een nieuw vertrouwen in samenleving en democratie, 79 blz, CDA Wetenschappelijk Instituut 2022.

Schending mensenrechten tijdens pandemie

Nederland heeft de mensenrechten verwaarloosd. Mensenrechten zijn van cruciaal belang voor de bevordering van de volksgezondheid. Nederland dient de belangen van de farmaceutische industrie. Minister van Volksgezondheid Welzijn en Sport E.J. Kuipers:

Ik neem afstand van de stellingname dat er sprake zou zijn dat de overheid de belangen van de farmaceutische industrie zou laten prevaleren boven het belang van de burger.

Amnesty International

Volgens diverse mensenrechtenorganisaties waaronder Amnesty International moeten de lidstaten van de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO) aandringen op duidelijke toezeggingen op het gebied van de bescherming van de mensenrechten in de tekst van een nieuw pandemie verdrag. In plaats daarvan dat dit onevenredig wordt geleid door eisen van het bedrijfsleven en de beleidsstandpunten van regeringen met hoge inkomens die de macht van particuliere actoren in de gezondheidszorg, waaronder de farmaceutische industrie, willen beschermen.

Bron: Amnesty International 2023

Human rights in domestic responses to the COVID-19 pandemic: preliminary findings from a media-coverage database to track human rights violations

Hanna E Huffstetler, Caitlin R Williams, Benjamin M Meier, and the UNC Health and Human Rights Working Group

Published Online
March 11, 2021

This online publication has been corrected. The corrected version first appeared at thelancet.com/lancetgh on April 14, 2021

Gillings School of Global Public Health, Chapel Hill, NC, USA (H E Huffstetler BA, C R Williams MSPH)**; University of North Carolina at Chapel Hill, Chapel Hill, NC, USA** (B M Meier PhD)

Correspondence to:
Hanna Huffstetler,
Gillings Global Health,
135 Dauer Dr, CB# 7415,
Chapel Hill, NC 27599-7415, USA
hannahuff.01@gmail.com

Abstract

Background As COVID-19 has spread throughout the world, domestic public health responses have neglected human rights. Human rights are crucial to public health promotion, yet there are significant gaps in how human rights are being monitored during the pandemic response. Existing efforts to track potential human rights violations in domestic responses to COVID-19 are neither comparative nor comprehensive. To fill this gap, we developed a novel, comparative database to systematically track media coverage of potential human rights violations. Using these data, we examine how public health policies impacted human rights realisation across countries during the first 3 months of the pandemic.

Methods We used a systematic qualitative coding methodology to examine the extent and range of media coverage at the intersection of COVID-19, public health, and human rights. Using a structured key-term search strategy, we searched the NexisUni news database for English-language media reports. Results were screened based on pre-determined eligibility criteria, such as whether the report discussed a public health action (or inaction) in response to COVID-19 and described the human rights implications of that action (or inaction). Reports were coded by geographic location, type of public health response, human rights implications, and populations impacted. To guide the coding process, we developed a codebook based on WHO frameworks in public health and UN frameworks in human rights.

Findings In the first 3 months of the pandemic, media coverage of domestic public health responses to COVID-19 increased rapidly as the crisis escalated. This coverage included a wide range of public health actions that impacted human rights across six geographic regions. We identified 17 public health actions that impact 24 distinct human rights, and noted that domestic public health responses were reported to have consequences for the range of civil, political, economic, and social rights that underlie public health. For example, domestic actions to implement lockdown measures were reported to have implications for the human rights to life, liberty and security of person, health, work, and education. These effects were reported to have been experienced differently across national contexts and disproportionately impacted the human rights of particular groups, including women and minority populations.

Interpretation Public health and human rights are inextricably linked in the COVID-19 pandemic. Ongoing data collection and comparative analysis can inform domestic best practices and future pandemic preparedness efforts. Our comparative database provides a foundation for future research that examines the public health impacts of human rights violations in the pandemic response.

Funding None.

Copyright © The Author(s). Published by Elsevier Ltd. This is an Open Access article under the CC BY 4.0 license.

Acknowledgments
Members of the UNC Health and Human Rights Working Group: Anisha Khanna, Ashley Huff, Carter McCormick, Claudia Opper, Danica Dy, Hannah Rice, Jose Guevara Hernandez, Kate Huth, Lenore Hango, Mallory Happ, M. Parker Novak, Megan Happ, Meredith Dockery, Moonwon Seo, Nicholas Batman, Niharika Soni, Olivia Curran, Serenity Bennett, Sonam J Shah, Sonam K Shah, Tamira Daniely, Tyler Fox, Victoria Matus.

Declaration of interests
We declare no competing interests.

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

> Retouradres Postbus 20350 2500 EJ Den Haag

De Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Bezoekadres:
Parnassusplein 5
2511 VX Den Haag
T 070 340 79 11
F 070 340 78 34
www.rijksoverheid.nl

Ons kenmerk
3709852-1055598-IZ

Bijlagen
1

Datum document
19 oktober 2023

Correspondentie uitsluitend richten aan het retouradres met vermelding van de datum en het kenmerk van deze brief.

Datum 29 november 2023
Betreft Kamervragen

Geachte voorzitter,

Hierbij zend ik u de antwoorden op de vragen van het lid Pouw-Verweij (BBB) over de onderhandelingen over het WHO pandemieverdrag en de IHR. (2023Z17849).

Hoogachtend,

de minister van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport,

Ernst Kuipers

Antwoorden op Kamervragen van het lid Pouw-Verweij (BBB) over de "sluipende" onderhandelingen over het WHO pandemieverdrag en de IHR. (2023Z17849, ingezonden d.d. 19 oktober 2023.).

Vraag 1
Klopt het dat de regering vóór 1 december 2023 bezwaar moet aantekenen tegen voorgestelde amendementen op de International Health Regulations (IHR),(1) een bindende internationale regeling voor besmettelijke ziekten en andere grensoverschrijdende bedreigingen voor de volksgezondheid?
Klopt dit ook met betrekking tot voorstellen rond het pandemieverdrag van de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO)?

Antwoord 1
Conform de bepalingen in artikel 59 IHR, eerste lid, hebben lidstaten 18 maanden de tijd om bij een besluit tot wijziging van de IHR, een voorbehoud te maken of om dit af te wijzen. De 18 maanden gaan lopen vanaf het moment dat de directeur-generaal van de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO) conform artikel 65, tweede lid van de IHR, een wijzigingsvoorstel heeft genotificeerd aan de lidstaten van de WHO, nadat dit door de Wereldgezondheidsvergadering (WHA) is aangenomen. Met betrekking tot het besluit van de WHA om artikel 59 van de IHR te wijzigen, alsook de doorwerking daarvan in de artikelen 55, 61, 62 en 63, heeft de directeur-generaal van de WHO de lidstaten hiervan op 31 mei 2022 in kennis gesteld. Derhalve dienen lidstaten voor 1 december 2023 bezwaar aan te tekenen of de wijziging te verwerpen.
Nederland heeft de WHO op 16 augustus 2023 geïnformeerd dat het een voorbehoud heeft gemaakt op het door de WHA genomen besluit, aangezien er geen parlementaire goedkeuring was. De nationale goedkeuringsprocedure voor de wijziging wordt momenteel voorbereid. Mocht uw Kamer goedkeuring verlenen aan het besluit tot wijziging, dan kan ons land op grond van artikel 63 lid 1 van de IHR de verwerping van de wijziging weer intrekken, waarna dit ook voor ons land van kracht wordt.

Ten aanzien van de voorstellen rond het pandemieverdrag, is er op dit moment geen noodzaak noch mogelijkheid tot verwerping. De onderhandelingen over het verdrag zijn nog in volle gang en het uiteindelijke concept-verdrag zal na vaststelling daarvan door de WHA - conform de daarvoor geldende nationale goedkeuringsprocedure - worden voorgelegd aan de kamer.

Vraag 2
Kunt u bevestigen dat de voorgestelde wijzigingen rond het WHO pandemieverdrag en de IHR een vergaande inbreuk teweegbrengen op de soevereiniteit en autonomie van Nederland met betrekking tot de aanpak van een toekomstige gezondheidscrisis, in het bijzonder en met betrekking tot het gezondheidsbeleid in het algemeen?

Antwoord 2
De voorstellen voor een nieuw pandemieverdrag, alsook de wijzigingsvoorstellen die ingediend zijn voor de Internationale Gezondheidsregeling (IHR, 2005) en waarover momenteel wordt onderhandeld, bevatten geen elementen die resulteren in vergaande inbreuken op de soevereiniteit en autonomie van Nederland met betrekking tot de bestrijding van toekomstige gezondheidscrises of met betrekking tot gezondheidszorgbeleid in zijn algemeen.

Zoals aangegeven in de kamerbrief van 23 februari 2023 [1], vinden de onderhandelingen voor beide juridische instrumenten plaats onder het uitgangspunt dat niets is besloten, tot alles is besloten. De verwachting is dat het definitieve voorstel voor het pandemieverdrag én het definitieve voorstel tot wijziging van de IHR, in mei 2024 aan de Wereldgezondheidsvergadering (WHA) zullen worden voorgelegd ter vaststelling door de WHO-lidstaten.
Op basis van de op dat moment door de WHA vastgestelde inhoud van het pandemieverdrag en het besluit tot vaststelling van de wijzigingsvoorstellen op de IHR, kan ons land de beslissen om partij te worden bij het verdrag en/of de wijzigingsvoorstellen op de IHR te accepteren of deze af te wijzen.
Beide instrumenten zullen op dat moment volgens de daarvoor geldende goedkeuringsprocedure aan het Parlement worden voorgelegd.
Bij de verdere ontwikkeling van het pandemisch instrument zal rekening worden gehouden met aangenomen moties vanuit uw Kamer.

Vraag 3
Kunt u de Kamer nog deze maand informeren over het resultaat van de onderhandelingen over de IHR-amendementen en zo ja, wilt u aangeven welke amendementen voornamelijk technisch van aard zijn en welke wezenlijke veranderingen behelzen?

Antwoord 3
De onderhandelingen over de wijzigingsvoorstellen op de Internationale Gezondheidsregeling (IHR) die in september 2022 door de lidstaten van de WHO zijn ingediend, zijn nog in volle gang. De verwachting is dat het totale pakket aan wijzigingen pas tijdens de Wereldgezondheidsvergadering in mei 2024 zal worden vastgesteld. Veel van de voorstellen die ingediend zijn op de IHR hebben tot doel de paraatheid en respons ten opzichte van toekomstige internationale gezondheidscrises te versterken. Dit onder meer door verbetering van surveillance en monitoring van ziekteverwekkers, het sneller delen van informatie, het versterken van nationale kerncapaciteiten, verbeterde samenwerking en coördinatie. Daarnaast zijn er ook nieuwe elementen, zoals een grotere aandacht voor gelijkheid en gelijkwaardigheid tussen rijke en arme landen wanneer het gaat om de verdeling van medische tegenmaatregelen in crisistijd en bijvoorbeeld rondom de versterking van de governance, toetsing en rapportage over naleving van de gemaakte afspraken. Het gezamenlijke doel is de IHR in de toekomst nog efficiënter te maken en de implementatie ervan te verbeteren.

Zoals hierboven aangegeven, is er in mei 2022 al één wijziging op de IHR aangenomen; de wijziging van artikel 59 van de IHR. Vanwege verwijzingen van/naar artikel 59 en doorwerking van de wijziging, gaf de juridische dienst van de WHO aan dat ook wijzigingen in artikelen 55, 61, 62 en 63 noodzakelijk waren. De wijziging ziet dus op de artikelen 55, 59, 61, 62 en 63 van de IHR.
Deze wijzigingen betreffen enerzijds inkorting van de beslistermijn voor lidstaten van de huidige 18 naar 10 maanden om ofwel een voorbehoud te maken tegen een wijziging van de IHR of om een dergelijk voorstel te verwerpen. Daarnaast wordt de termijn van inwerkingtreding van wijzigingen van de IHR teruggebracht van 24 naar 12 maanden.

1
https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2023/02/23/kamerbrief-over-update-internationaal-pandemie-instrument

Ik zal uw kamer binnen afzienbare tijd nader informeren over de stand van zaken rond beide onderhandelingsprocessen. Ik doe dit graag op een moment waarop ik u zo volledig mogelijk kan informeren. Naar mijn oordeel is er op dit moment geen urgente reden om dit voor het einde van deze maand te doen.

Vraag 4
Welke onderhandelingspositie neemt Nederland in met betrekking tot specifieke onderdelen van de IHR en het WHO pandemieverdrag?

Antwoord 4
In beide processen vindt de Nederlandse inbreng zoveel mogelijk plaats in EU-verband en in afstemming met de overige lidstaten. De Europese Commissie voert de onderhandelingen namens de EU lidstaten voor beide instrumenten. Zoals in de brief aan uw Kamer van 23 februari 2023 aangegeven, richt Nederland zich voor beide processen vooral op enerzijds het verbeteren en versnellen van internationale samenwerking op het vlak van monitoring, surveillance en bestrijding van potentiële internationale gezondheidscrises en de verspreiding van (resistente) infectieziekten en wordt tevens een versterking van de implementatie van nationale capaciteiten ondersteund. Ons land steunt ook het principe dat bij een toekomstige pandemie er een rechtvaardigere en eerlijkere verdeling van medische tegenmaatregelen moet komen, met name ook richting ontwikkelingslanden. Om de implementatie van de afspraken in het pandemieverdrag goed te kunnen volgen, is er een adequaat rapportage- en nalevingsmechanisme nodig.
Voor de IHR geldt nog in het bijzonder dat ons land voorstander is van gerichte amendementen om het instrument en de implementatie ervan te versterken en verbeteren, zonder dat het karakter en de werking van de IHR fundamenteel veranderd.

Vraag 5
Als de regering bezwaren aantekent, welke zijn dat? Zo nee, kunt u uitleggen waarom de regering geen overwegende bezwaren ziet om afstand te doen van wezenlijke bevoegdheden met betrekking tot het aanpakken van een gezondheidscrisis?

Antwoord 5

De mogelijkheid tot het aantekenen van een bezwaar geldt momenteel alleen nog voor mogelijke nieuwe wijzigingsvoorstellen conform artikel 59 van de IHR. Voor het pandemieverdrag moet nog nader vastgesteld worden volgens welke procedures partijen bij het verdrag kunnen aantekenen tegen onderdelen van het verdrag of toekomstige wijziging daarvan. Echter, noch bij de amendementen op de IHR, noch in het proces dat zou kunnen leiden tot een pandemieverdrag, is er sprake van afstand doen van wezenlijke bevoegdheden van nationale lidstaten met betrekking tot het aanpakken van een gezondheidscrisis. Ook in de toekomst zal de Directeur-Generaal van de WHO ten tijde van een internationale gezondheidscrisis aanbevelingen voor (inter-) nationale maatregelen kunnen doen.
Met het pandemieverdrag zullen WHO-lidstaten kunnen beschikken over nieuwe instrumenten en verbeterde samenwerkingsmechanismen voor en tijdens een gezondheidscrisis, zodat de wereld gezamenlijk beter voorbereid is op toekomstige pandemieën. Dit zijn belangrijke doelen die door het kabinet gesteund worden.

Vraag 6
Kunt u de Kamer informeren over de vraag welke mogelijkheden er zijn om de regering op te dragen alsnog tijdig bezwaar aan te tekenen tegen het overhevelen van bevoegdheden rond de wijziging van het WHO pandemieverdrag en het uitvoeringsverdrag IHR, die op nationaal niveau horen te blijven?

Antwoord 6
In de door WHO-lidstaten ingediende voorstellen voor een pandemieverdrag, noch in de wijzigingsvoorstellen op de Internationale Gezondheidsregeling (IHR), is er sprake van het overhevelen van bevoegdheden die volgens het principe van subsidiariteit beter op nationaal niveau geregeld kunnen worden.
Voor de onderhandelingstrajecten geldt dat een besluit van de Wereldgezondheidsorganisatie tot vaststelling van een pandemieverdrag, dan wel tot wijziging van de IHR, volgens de daarvoor geldende goedkeuringsprocedure aan het Parlement zullen worden voorgelegd, alvorens ze voor ons land in werking kunnen treden.

Vraag 7
Doet de wijze waarop u uitvoering geeft aan de motie Van Haga/Smolders, waarin de regering wordt verzocht om de Kamer minimaal tweejaarlijks over de voortgang van het pandemieverdrag te informeren, voldoende recht doet aan de mogelijkheid voor het parlement om tijdig invloed uit te oefenen op voorgenomen fundamentele keuzes voor het WHO pandemieverdrag en de (wijziging van de) IHR? (2)

Antwoord 7
De kamer is sinds de motie Van Haga/Smolders meer dan tweejaarlijks geïnformeerd over beide processen, via twee kamerbrieven, de beantwoording van Kamervragen en via mondelinge vragen.
Het Bureau van de Intergovernmental Negotiation Body (INB) waarbinnen het pandemieverdrag wordt onderhandeld, heeft kort geleden een voorstel neergelegd voor een "Negotiation Text". De eerste beraadslagingen over deze tekst vinden momenteel plaats. Ik zal uw Kamer als hierboven aangegeven, op korte termijn informeren over dit nieuwe voorstel.

Vraag 8
Krijgt de WHO in het pandemieverdrag en na aanpassing van de IHR, een 'absolute and non-questionable' leiderschap, absoluut dus en zonder dat daar iets tegenin kan worden gebracht, in een situatie waarin deze organisatie verwijst naar pandemische preventie, paraatheid en / of respons?

Antwoord 8
Nee dat is niet het geval.

Vraag 9
Wat is de houding van Nederland tegenover het toekennen van deze zelfautorisatie aan de WHO?

Antwoord 9
Er is geen sprake van zelfautorisatie aan de WHO.

Vraag 10
Kunt u een toelichting geven op de concrete invulling en afwegingscriteria voor het concept 'one health', ofwel één gezondheid, dat cruciaal is in de plannen rond de rol van de WHO inzake pandemische preventie, paraatheid en respons

Antwoord 10
Zoals beschreven in de Nederlandse Mondiale Gezondheidsstrategie[2], is One Health een geïntegreerde, verbindende aanpak die gericht is op het duurzaam in balans brengen en optimaliseren van de gezondheid van mens, dier en ecosysteem. Aangezien vele mondiale gezondheidscrises veroorzaakt zijn door infectieziekten afkomstig van dierlijke reservoirs (zoönose, zoals SARS-CoV2, MERS, Ebola, vogelgriep, de builenpest), is het van wezenlijk belang dat zowel op het gebied van pandemische preventie alsook infectieziektesurveillance er rekening gehouden moet worden met ziekten die uit dierlijke reservoirs kunnen overspringen op mensen.

Vraag 11
Wat kunt u zeggen over het voornemen om de directeur-generaal van de WHO zelfstandig te laten bepalen wanneer er een 'international health development of concern', een zorgwekkende situatie dus, bestaat of mogelijk kan ontstaan, waarin hij de lidstaten min of kan dwingen om allerlei beperkende maatregelen te nemen zoals lockdowns, (camera)toezicht en andere zware maatregelen?

Antwoord 11
Op grond van artikel 12 van de Internationale Gezondheidsregeling (IHR, 2005) kan de Directeur-Generaal van de WHO bepalen of er naar zijn inzicht sprake is van een *Public Health Emergency of International Concern (PHEIC)* bij een specifieke gezondheidsbedreiging. De Directeur-Generaal baseert zich hierbij op hem beschikbare informatie, waaronder informatie zoals verstrekt door een betrokken WHO-lidstaat waar een crisissituatie zich voordoet, het beslisinstrument in annex 2 van de IHR, het advies van een "Emergency Committee" van onafhankelijke experts, wetenschappelijke inzichten en een inschatting van de risico's voor de volksgezondheid, internationale verspreiding van een ziekte en/of mogelijke verstoring van het internationale personen en reizigersverkeer.

Op grond van artikel 15 respectievelijk artikel 16 van de IHR kan de Directeur-Generaal na het uitroepen van een PHEIC tijdelijke of staande aanbevelingen doen aan nationale lidstaten rondom te nemen maatregelen op het vlak van volksgezondheid, maar ook met betrekking tot het vervoer van reizigers en goederen. Deze aanbevelingen zijn niet bindend. Lidstaten zijn en blijven zelfstandig bevoegd om zelf te beslissen over nationale beschermingsmaatregelen, met inbegrip van eventuele maatregelen als lockdowns en (camera)toezicht.

Vraag 12
Klopt het dat het pandemieverdrag in wording en de IHR geen mechanisme bevatten om besluiten van de WHO ter zake te bevragen, bij te stellen of te stoppen?

[2] https://www.rijksoverheid.nl/documenten/publicaties/2022/10/21/mondiale-gezondheidsstrategie-2023-2030

Antwoord 12
Zowel bij de Internationale Gezondheidsregeling (IHR) als het toekomstige pandemieverdrag, zijn lidstaten partij bij deze instrumenten. Lidstaten kunnen te allen tijde wijzigingsvoorstellen op de IHR indienen om de huidige bepalingen in de IHR omtrent het uitroepen van een PHEIC te veranderen. Dergelijke besluiten (*'decisions'*) worden door Wereldgezondheidsvergadering (WHA) genomen, waar alle lidstaten van de WHO zitting in hebben. Omdat de onderhandelingen over het pandemieverdrag nog in volle gang zijn, zijn de procedures rondom aanpassingen van besluiten nog niet vastgesteld.

Vraag 13
Bent u op de hoogte van de uitspraak van de United States Court of Appeals for the Fifth Circuit, een federaal hof van beroep in de VS, waarin deze rechter de regering-Biden in de nasleep van het coronabeleid verbiedt om sociale mediaplatforms onder overheidsdwang aan banden te leggen, wanneer daarop informatie wordt weergegeven die niet in overeenstemming is met dat beleid? (3)

Antwoord 13
Ja.

Vraag 14
Wat heeft deze rechtelijke uitspraak voor de Amerikaanse situatie te zeggen voor de Nederlandse situatie, nu ook in Nederland sprake was van overheidssturing om sociale media in het gareel te krijgen?

Antwoord 14
Van de veronderstelde sturing is vanuit de overheid in Nederland geen sprake geweest. Bovendien beoordeelt de Amerikaanse rechtspraak aan haar voorgelegde rechtszaken volgens de geldende Amerikaanse wet- en regelgeving, waarmee er juridisch geen implicaties voor Nederland zijn.

Vraag 15
Wat vindt u van het voornemen om de WHO aan lidstaten op te laten dragen wanneer en hoe, informatie in de media en op sociale media moet worden gecontroleerd en bijgestuurd wanneer deze afwijkt van inzichten en het beleid van de WHO?

Antwoord 15
In het huidige voorstel van de onderhandelingstekst is een door lidstaten voorgesteld artikel opgenomen waarin overeengekomen wordt misinformatie over pandemieën tegen te gaan. In algemene zin vind ik het verstandig misinformatie tegen te gaan. In het huidige voorstel betreft het niet de WHO, maar de lidstaat die bepaalt wanneer en hoe in deze te handelen.

Vraag 16
Bent u het ermee eens dat de nationale situatie rondom gezondheid en alles wat daarbij een rol speelt, te nemen maatregelen inbegrepen, zo specifiek nationaal is dat de grootst mogelijke terughoudendheid in acht genomen dient te worden om een internationale organisatie als de WHO daarover ook maar enige bevoegdheid te verlenen die verder strekt dan advisering aan de lidstaten?

Antwoord 16
Onze gezondheidszorg is primair nationaal georganiseerd. Dat geldt ook in belangrijke mate voor ons volksgezondheidsbeleid. Tegelijk is duidelijk dat de volksgezondheid in Nederland niet kan functioneren zonder internationale

afspraken tussen landen en multilaterale organisaties, omtrent samenwerking en coördinatie. Dit geldt in belangrijke mate al voor onze samenwerking in EU-verband. Maar ook mondiaal is samenwerking noodzakelijk. Een voorbeeld is infectieziektesurveillance. Zonder afspraken over het delen van informatie over uitbraken van infectiezieken, kan een land zich niet voorbereiden, noch adequaat en tijdig reageren op mogelijke grensoverschrijdende gezondheidsbedreigingen wanneer die zich voordoen.

Ook is internationale coördinatie op het gebied van de beschikbaarheid van medische hulpmiddelen wenselijk om sneller en effectiever te kunnen reageren op grensoverschrijdende gezondheidsdreigingen en deze waar mogelijk in perken. Zoals aangeven, heeft de WHO op basis van de huidige IHR alsook ook na afronding van de onderhandelingen over de wijzigingsvoorstellen, enkel de bevoegdheid om niet-bindende aanbevelingen te doen voor gezondheidsmaatregelen op nationaal niveau ter bestrijding van een crisis. Hetzelfde zal gelden voor bepalingen in het pandemieverdrag.

Vraag 17
Is er een ethische of neutrale omgang mogelijk met een pandemie? Zo nee, stemt u er dan mee in dat het onverantwoord is om nationale bevoegdheden over te dragen aan een internationale organisatie als de WHO, bevoegdheden die rechtstreeks raken aan het terrein van ethisch beladen en politieke keuzes met mogelijk verreikende maatschappelijke, psychosociale en economische strekking?

Antwoord 17
Zoals hierboven reeds vermeld, betreft het helaas een misverstand dat er voorstellen voorliggen om onze nationale bevoegdheden in aanzienlijke mate over te dragen aan de WHO.

Vraag 18
Hoe passen plannen van de zogenoemde Global Health Hub Nederland en het onlangs ondertekende Global Health Pact in de plannen van de WHO voor een pandemieverdrag en het aanpassen van de IHR?

Antwoord 18
De Global Health Hub Nederland en het daarmee gepaarde pact is tijdens de lancering op 28 september jl. officieel van start gegaan. De Global Health Hub is een voornemen uit de Kabinetsbrede Mondiale Gezondheidsstrategie[3]. Voor het bevorderen van intersectorale samenwerking is deze Nederlandse Global Health Hub opgezet. De Global Health Hub verenigt alle relevante actoren en sectoren, zoals kennisinstituten en -platforms, academici, ngo's, topsectoren, vernieuwers en denktanks op het gebied van verschillende facetten van mondiale gezondheid. Dit netwerk biedt (mondiale) gezondheidsactoren in Nederland de kans om krachten te bundelen en samen verder invulling te geven aan deze strategie. Het Pandemieverdrag en het aanpassen van de IHR zijn onderhandelingen die bij de WHO lopen, waarbij de Global Health Hub niet betrokken is.

Vraag 19
Leidt het Global Health Pact tot het aanpassen van wet- en regelgeving en tot het overdragen van nationale taken en bevoegdheden? Als dat niet zo is, sluit u dat ook uit voor de toekomst?

[3] Mondiale Gezondheidsstrategie

Antwoord 19
Het Global Health Pact heeft niet geleid tot het aanpassen van wet- en regelgeving. Het Global Health Pact heeft tevens niet de autoriteit en/of wens om wet- en regelgeving aan te passen en/of over te gaan tot het overdragen van nationale taken en bevoegdheden.

Vraag 20
Wilt u deze vragen een voor een beantwoorden, uiterlijk 10 november 2023?

Antwoord 20
Helaas is de beantwoording niet binnen de gevraagde termijn gelukt, zoals gemeld in de verzonden uitstelbrief. Bij deze worden de vragen alsnog een voor een beantwoord.

(1) Kamerstuk 22 112, nr. 3709
(2) Kamerstuk 21 501, nr. 178
(3) NPR, 8 september 2023, 'Appeals court slaps Biden administration for contact with social media companies' 5th circuit rules against Biden administration for social media contact : NPR

Misbruik Margin of Appreciation

Rechtzoekenden kunnen nimmer op dit punt gelijk halen tegen de Staat die de regel selectief toepast in het voordeel van de Staat of om de Staat uit de wind te houden. De rechters misbruiken dus de Margin of Appreciation. De regel is in het leven geroepen om mensenrechten in de lidstaten gelijk niveau gelijk te trekken, en dus niet om de mensenrechten op non-actief te stellen.De rechter verwerpt beroepen van burgers op mensenrechten in enkele zinnen onder verwijzing naar de ruime beleidsruimte van margin of appreciation. Op het niveau van het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens wordt in een ruime beoordelingsmarge toegewezen naar een zekere "tolerantie" die de organen van Straatsburg (de lidstaten) zullen toestaan aan de nationale wetgevende, uitvoerende, administratieve en gerechtelijke organen". Het is in 1956 in de jurisprudentie van het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens opgenomen. Dit betekent echter niet dat de Staten in dit opzicht een onbeperkte macht hebben. Volgens artikel 15, lid 1, EVRM is het mogelijk afwijken "voor zover strikt vereist door de behoeften van de situatie" en op voorwaarde dat de maatregelen niet in strijd zijn met de andere verplichtingen van de staat krachtens internationaal recht. Internationale verdragen ICESCR hebben deze regeling "Margin of Appreciation" niet.

Bron: rug.nl

Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights

A A N T E K E N E N

Minister van Justitie en Veiligheid
namens de Nederlandse Staat gemachtigd
D. Yesilgöz-Zegerius
Postbus: 20301
2500EH, DEN HAAG

Mierlo,11januari 2022
betreft: ter uwer informatie

Zijne Excellentie Yesilgöz-Zegerius,

Samengevat in het kort.

De Staat der Nederlanden heeft alleen de executoriale titel boven de notariële akte en dat die door de notaris als grosse is afgegeven betwist met een kort geding door een gerechtsdeurwaarder destijds in 2008. De inhoud van de notariële akte in afschrift is verder niet betwist.

De stichting heeft voorhands aanwijzingen in het dossier aangetroffen die inhoudelijke behandeling van betwisting thans nog onmogelijk kunnen maken wegens misbruik van procesrecht door de Staat der Nederlanden. De onafhankelijkheid van nationale rechters valt onder de werkingssfeer van het EU recht en daarom onder de controle van het EU-Hof.

Toegang tot het recht**:** Handvest van de grondrechten, artikel 47 (recht op een doeltreffende voorziening in rechte) Handvest van de grondrechten, artikel 51 (toepassingsgebied) Handvest van de grondrechten, artikel 52, lid 3 (reikwijdte en uitlegging van de gewaarborgde rechten en beginselen) Verdrag betreffende de Europese Unie (VEU), artikel 4, lid 3 VEU, artikel 19.

Het feit dat de notaris de executoriale titel boven de authentieke akte niet in dit geval mocht plaatsen en de akte als grosse uitgeven is eerder in 2008 succesvol betwist. De inhoud van de authentieke akte met aanhechtingen is echter toen onbetwist gebleven. Op grond van artikel 149 Rv moet de rechter dan ook heden uitgaan van de juistheid van de letterlijke tekst in de authentieke rectificatie akte voor zolang niet is betwist.

Gezien de verklaring onder ede in de notariële akte kan niet worden uitgegaan van een democratie, maar is sprake van een schijndemocratie. Er zal eerst een integraal parlementair openbaar onderzoek moeten geschieden naar de toestand van de rechtsstaat en de democratie, in combinatie met het rechtssysteem met horen van alle getuigen onder ede.

Stilzwijgende erkenning door de Staat der Nederlanden van de verdere inhoud van de rectificatie notariële akte van dd. 21 juni 2007, kan uitmonden in een stilzwijgende toestemming verstek laten gaan.

-volgblad

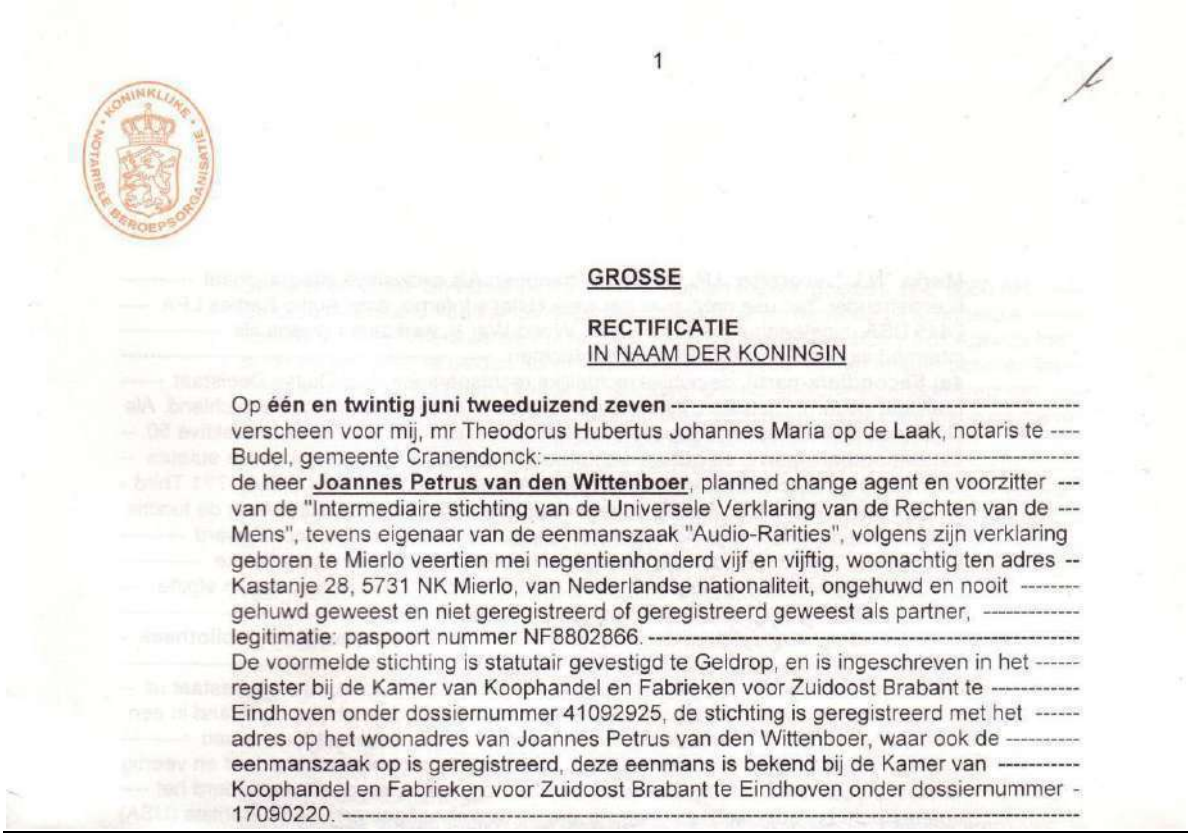

1

GROSSE

RECTIFICATIE
IN NAAM DER KONINGIN

Op **één en twintig juni tweeduizend zeven** ----------
verscheen voor mij, mr Theodorus Hubertus Johannes Maria op de Laak, notaris te ----
Budel, gemeente Cranendonck:----------
de heer **Joannes Petrus van den Wittenboer**, planned change agent en voorzitter ---
van de "Intermediaire stichting van de Universele Verklaring van de Rechten van de ---
Mens", tevens eigenaar van de eenmanszaak "Audio-Rarities", volgens zijn verklaring
geboren te Mierlo veertien mei negentienhonderd vijf en vijftig, woonachtig ten adres --
Kastanje 28, 5731 NK Mierlo, van Nederlandse nationaliteit, ongehuwd en nooit --------
gehuwd geweest en niet geregistreerd of geregistreerd geweest als partner, ----------
legitimatie: paspoort nummer NF8802866. ----------
De voormelde stichting is statutair gevestigd te Geldrop, en is ingeschreven in het ------
register bij de Kamer van Koophandel en Fabrieken voor Zuidoost Brabant te ----------
Eindhoven onder dossiernummer 41092925, de stichting is geregistreerd met het ------
adres op het woonadres van Joannes Petrus van den Wittenboer, waar ook de ----------
eenmanszaak op is geregistreerd, deze eenmans is bekend bij de Kamer van ----------
Koophandel en Fabrieken voor Zuidoost Brabant te Eindhoven onder dossiernummer -
17090220. ----------

afdruk / kopie kop van de voor eerste grosse acht oktober 2007 van notariële akte “In Naam der Koningin” dd, 21 juni 2007. Deze grosse v authentieke akte komt **geen** executoriale kracht toe, omdat dit door de notaris niet is toegestaan, (vonnis Kort geding rechtbank Den Haag 2008, Rb. Den Haag (Vzr.) 21 februari 2008 KG 07/13. (ECLI:NL:RBSGR:2008:1420).

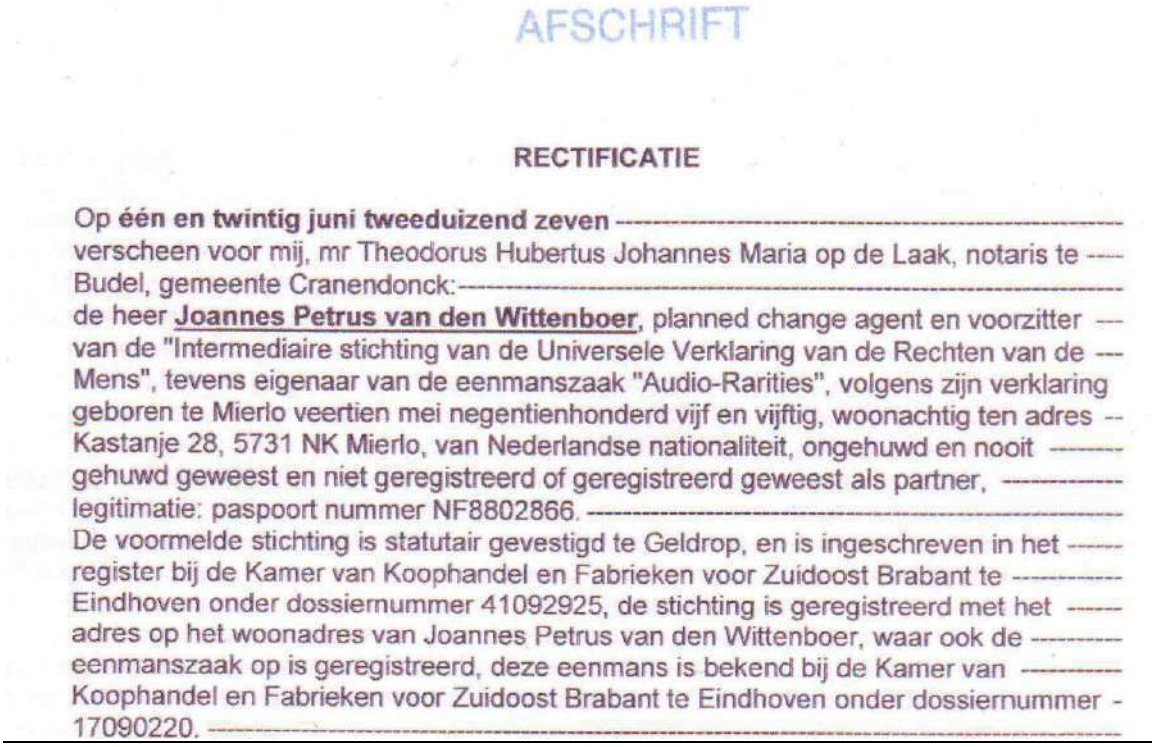

AFSCHRIFT

RECTIFICATIE

Op **één en twintig juni tweeduizend zeven** ----------
verscheen voor mij, mr Theodorus Hubertus Johannes Maria op de Laak, notaris te ----
Budel, gemeente Cranendonck:----------
de heer **Joannes Petrus van den Wittenboer**, planned change agent en voorzitter ---
van de "Intermediaire stichting van de Universele Verklaring van de Rechten van de ---
Mens", tevens eigenaar van de eenmanszaak "Audio-Rarities", volgens zijn verklaring
geboren te Mierlo veertien mei negentienhonderd vijf en vijftig, woonachtig ten adres --
Kastanje 28, 5731 NK Mierlo, van Nederlandse nationaliteit, ongehuwd en nooit --------
gehuwd geweest en niet geregistreerd of geregistreerd geweest als partner, ----------
legitimatie: paspoort nummer NF8802866. ----------
De voormelde stichting is statutair gevestigd te Geldrop, en is ingeschreven in het ------
register bij de Kamer van Koophandel en Fabrieken voor Zuidoost Brabant te ----------
Eindhoven onder dossiernummer 41092925, de stichting is geregistreerd met het ------
adres op het woonadres van Joannes Petrus van den Wittenboer, waar ook de ----------
eenmanszaak op is geregistreerd, deze eenmans is bekend bij de Kamer van ----------
Koophandel en Fabrieken voor Zuidoost Brabant te Eindhoven onder dossiernummer -
17090220. ----------

afbeelding / afdruk kop authentieke rectificatie akte afschrift dd, 21 juni 2007

Inleiding.

In 1998 zijn dezerzijds ten ministerie van economische zaken in Den Haag besproken, de hoofdpunten en doelstellingen rond het juist gebruik van en met de Compact disc Hitler's Inferno,(rubriek 1b, aanhechtingen bij de notariële rectificatie akte). Daarbij is destijds het gerechtvaardigde vertrouwen gewekt dat een rechtsgeldige betrouwbare rechtsverhouding werd aangegaan die nadien tevens is bevestigd met een brief en ondertekend. Alsmede of dientengevolge het met zich brengt dat de Nederlandse Staat dit gerechtvaardigde vertrouwen gestand moet doen als een betrouwbaar partner in het waarschuwen tegen fascisme en het doorgeven van de doelstelling bekendheid te geven aan de informatie rond de les van gisteren (getuigenis als les voor de toekomst).Hierbij vallen bepaalde handelingen en /of nalaten cq gedrag buiten het raamwerk van "fair use" bij dit project. Te vermelden: misbruik van….. gedachtengoed,negativisme,obsceniteit,obscurantisme,gebaren,uitdrukkingen,emblemen, geschiedvervalsing etc.

"Fair Use" (a) uitsluitend voor bepaalde gespecificeerde activiteiten de Wetstechnische informatie rond verweesde werken daarbij in acht genomen.; (b) uitsluitend indien dergelijke activiteiten niet strijdig zijn met de exploitatie van het auteursrechtelijk beschermde werk; en (c) uitsluitend indien dergelijke activiteiten geen onredelijk nadeel toebrengen aan de legitieme belangen van de auteur en of diens werk. Op deze manier hebben de meeste landen wetten inzake "fair use" of "fair dealing" vastgesteld die bepaalde gespecificeerde activiteiten toestaan o.a.: persoonlijk onderzoek en studie; onderwijs; bibliotheken.

Betreft: Hitlersnorren, hakenkruizen en andere nazi-symbolen.

Joan de Wijkerslooth de Weerdesteijn, Voorzitter van het College van Procureurs-generaal in de uitzending van "Twee Vandaag TV" 26 november 2003
https://archive.org/details/DeWijkersloothTweeVandaag

International Network for Hate Studies INHS, Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights, '*Hate Crime2014 NL*' (2014), (Dutch language)

https://archive.org/details/InternationalNetworkForHateStudies_201506

Het bewust toestaan van haatmisdaden: Langer wachten met adequaat optreden, hoe groter de risico's dat dit tevens aanzet tot kopieergedrag en uiteindelijk kan uitmonden in schelden, dreigen of geweld. Ook bestaat de kans dat de maatschappij dergelijk grensoverschrijdend gedrag straks als normaal gedrag en maatschappelijk acceptabel gaat zien. Het ongunstig beoordelen en neerhalen van de stichting met Audio-Rarities om bekendheid te geven aan de informatie rond de cd "Hitler's Inferno" –de les van gisteren (getuigenis als les voor de toekomst) door de Staat der Nederlanden. Decennialang respectloos en niet geïnteresseerd zijn behandeld door de diverse niveaus van de overheid van hoog tot laag met enkele uitzonderingen daargelaten.De stichting met Audio-Rarities wordt bewust geweerd,(ostracisme). De diverse instanties binnen de nederlandse overheid die de stichting zouden moeten beschermen, deden precies het tegenovergestelde: doorzeefd met vriendjespolitiek en een banencarrousel voor falende politici. Ook blijkt sprake van een rouleersysteem waar bewindslieden van post verwisselen en zelfs terug konden keren op de oude functie nadat voorheen ernstig falen was gebleken. Mijn casus laat zien hoe disfunctioneel het systeem in Nederland is… systeembreed.

Het Duitse volkslied staat ook ter discussie.

Stelplicht.

Voor de toewijsbaarheid van de vordering ligt de stelplicht en bewijslast bij de Staat der Nederlanden om de onjuistheid van de notariële akte te bewijzen met tevens nog een onderbouwingsplicht. De Nederlandse Staat heeft ruim voldoende gelegenheid gehad adequaat het dossier te bestuderen en Zich terdege laten informeren bij de notariële specialisten van de landsadvocaat. De stelplicht met bewijslast ligt dus niet bij de stichting en Audio-Rarities. Wanneer de Staat der Nederlanden de vordering niet (gemotiveerd) betwist, niet van voornemens danwel het de Staat rechtens verboden is alsnog te betwisten; op grond van artikel 149 Rv moet de rechter dan uitgaan van de juistheid van de aan de vordering ten grondslag gelegde feiten in de authentieke akte en zal dus de rechter de vordering moeten toewijzen. Betreft rectificatie akte notarieel dd, 21 juni 2007 die is uitgegeven voor Eerste Grosse op acht oktober tweeduizend zeven door mr Theodorus Hubertus Johannes Maria op de Laak,notaris te Budel,gemeente Cranendonck, waarvan een afgifte is verboden door de voorzieningenrechter van de rechtbank te Den Haag in 2008.Dat mag de notaris niet die titel “in naam der Koningin” aan het hoofd van de akte plaatsen,dat kan alleen -in dit geval- door een rechter,(brief van 2 januari 2020 door IFUD of Human Rights aan Minister F.B.J. Grapperhaus van Justitie en Veiligheid).

Antisemitismebestrijding.

Vergaderjaar 2020–2021) 20 454 Nr. 170
kst-20454-170

Voortgangsrapportage uitvoering wetten oorlogsgetroffenen
BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN VOLKSGEZONDHEID, WELZIJN EN SPORT

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal Den Haag, 12 april 2021.

Op 27 januari 2020 is met een grote internationale bijeenkomst in Auschwitz-Birkenau herdacht dat 75 jaar geleden het vernietigingskamp van nazi-Duitsland aldaar werd bevrijd. Namens Nederland zijn Koning Willem-Alexander en Minister-President Mark Rutte bij deze herdenking geweest.

De aanpak van online antisemitisme ligt bij het Ministerie van Justitie en Veiligheid. Voor het werkterrein van de Minister van J enV is in het voorjaar van 2021 bovendien een Nationaal Coördinator Antisemitismebestrijding aangesteld, die een signalerende en adviserende functie vervult. Voor de uitvoering van deze aanbeveling is verwezen naar het project dat het Centrum Informatie en Documentatie Israël (CIDI) uitvoert. Dit project wordt gefinancierd vanuit de € 3 miljoen die het Ministerie van J enV ter beschikking stelt voor de bestrijding van antisemitisme, de monitoring van online antisemitisme en Holocaustontkenning. Het CIDI heeft aangegeven daarbij gebruik te willen maken van de beschikbare expertise van de IHRA.

Nederland op de vingers getikt door Brussel strafbaarstelling ontkenning Holocaust.

AH 3996 2021Z11968
Verwijs: Antwoord van minister Grapperhaus (Justitie en Veiligheid) (ontvangen 13 september 2021) Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2020-2021, nr. 3631

Beledigende vormen van bijvoorbeeld Holocaustontkenning, zoals bedoeld in artikel 1 van het kaderbesluit racisme, zijn strafbaar in Nederland op grond van artikel 137c van het Wetboek van Strafrecht. Dit wordt bevestigd door rechtspraak van de Hoge Raad (zie o.a. Hoge Raad 10 september 1985, NJ 1986/164, Hoge Raad 25 november 1997, NJ 1998/261 en Hoge Raad 27 maart 2012, NJ 2012/220).

IHRA.

Antisemitische daden vormen een misdaad wanneer dit zo wordt gedefinieerd in de wet. Zo is de ontkenning van de Holocaust of de verspreiding van antisemitisch materiaal strafbaar.

“Handbook for the practical use of the IHRA Working Definition of Antisemitism”

European Commission in cooperation with IHRA.

Naziherdenking Ysselsteyn.

https://archive.org/details/naziherdenking-ysselsteyn

Europees Parlement.

LEGISLATIVE TRAIN 11.2021
6 A NEW PUSH FOR EUROPEAN DEMOCRACY
PROPOSALS TO EXTEND THE LIST OF EU CRIMES TO ALL FORMS OF HATE CRIME AND HATE SPEECH

Op 16 september 2020 kondigde de voorzitter van de Europese Commissie von der Leyen in haar State of the Union-toespraak op de Europees Parlement en in de begeleidende intentieverklaring een nieuw initiatief om de lijst van EU-misdrijven uit te breiden tot alle vormen van haat misdaad en haatzaaiende uitlatingen - hetzij vanwege ras, religie, geslacht of seksualiteit. Het werd later genoemd in het werk van de Commissie Programma 2021 en in februari 2021 heeft de Commissie een routekaart over het initiatief gepubliceerd, gepland voor het vierde kwartaal van 2021.

Deurwaarder.

De deurwaarder heeft zich destijds in 2008 tot de voorzieningenrechter gewend omdat ten aanzien van de executie van de notariële akte bezwaren zijn gerezen. De notariële grosse van 21 juni 2007 is niet voor executie jegens de Staat vatbaar. Het zal de deurwaarder daarom worden verboden om deze te executeren,(Rb. Den Haag

(Vzr.) 21 februari 2008 KG 07/1314).

Het kort geding leent zich in wezen uitsluitend tot een onderzoek of de executiebevoegdheid misbruikt wordt en gaat niet over de inhoud van de notariële grosse en de onder ede verklaring. De Nederlandse Staat heeft de inhoud van notariële grosse niet betwist,het is alleen de notaris verboden daar een grosse van uit te geven. Verwijs naar de brief van 2 januari 2020 die door de stichting verzonden is hierover aan Minister van Justitie en Veiligheid mr. F.B.J Grapperhaus. De notariële akte in afschrift uitgegeven door de notaris de

inhoud blijft “letterlijk”vast zolang niet betwist in een normaal civiel proces met alle middelen. Zolang het afschrift van de akte onbetwist gelaten, is de CAO-maatstaf van toepassing.De CAO-maatstaf is de zuiver taalkundige uitleg van de authentieke akte. Reden daarvan is dat er derden zijn betrokken zoals bijvoorbeeld de belastingdienst, die erop moeten kunnen vertrouwen dat hetgeen in de akte is vermeld ook juist is. CAO-norm is derdenbescherming, eenvormige uitleg cq zekerheid,(jurisprudentie HR).

Gelet op het vonnis door de rechtbank te Den Haag,(Rb. Den Haag (Vzr.) 21 februari 2008 KG 07/13 14),dit betekent dat de stichting niet bevoegd is om op grond van de grosse van een notariële akte van 21 juni 2007 de executiemaatregelen jegens de Nederlandse Staat te treffen.Dat kan alleen met toestemming van de Staat, in geval van vrijwilligheid van partijen, door een notariële – door partijen ondertekende – akte. De wetgever stelt uitdrukkelijk zware eisen aan het verkrijgen van een executoriale titel. De tenuitvoerlegging van een executoriale titel heeft een dwingend karakter en dient om die reden –in dit geval- vooraf te worden gegaan door tussenkomst van de rechter. Art. 157 lid 2 Rv bepaalt dat in een akte opgenomen partijverklaringen (waaronder ook eenzijdige Verklaringen in dit geval) in beginsel dwingende bewijskracht hebben. ‘dwingend bewijs’ houdt in dat de rechter verplicht is de inhoud van bepaalde bewijsmiddelen als waar aan te nemen, of verplicht is de bewijskracht te erkennen die de wet aan bepaalde gegevens verbindt (art. 151 lid 2 Rv). Wel kan tegen dwingend bewijs in beginsel tegenbewijs worden geleverd, (art. 151 lid 2 Rv). Een notariële akte heeft dwingende bewijskracht op grond van de artikelen 151 lid 1 en 157 lid 2 Rv. Dit neemt niet weg dat in een notariële akte onjuistheden kunnen staan, bijvoorbeeld verschrijvingen of een onjuiste weergave in de inhoud bijvoorbeeld betreft de partijverklaring van J.P. van den Wittenboer namens de stichting. Tegen het afschrift van de notariële rectificatie akte van 21 juni 2007 kan tegenbewijs geleverd worden (artikel 151 Rv).

De brief afkomstig van de Tweede Kamer der Staten-Generaal dd, 14 september 2006, aangaande Hitler’s Inferno, en een brief verzonden destijds op 29 september 1997, door de Minister van Algemene Zaken Wim Kok berteft de CD Hitler’s Inferno; deze zullen als het standpunt van door de Staat der Nederlanden worden aanhouden inzake “Hitler’s Inferno” en zitten bij de aanhechtingen van de stukken bij de notariële akte in rubriek 7b: DvD-rom met diverse bestanden.

Compact disc.

De Nederlandse Staat blijkt met name onder de indruk van de CD “Hitler’s Inferno” met originele opnamen van toespraken en liederen uit Hitler-Duitsland.De Nederlandse Staat heeft bewondering voor de inspanningen door de stichting met Audio-Rarities om te waarschuwen tegen fascisme en onrecht. Leden van de Vaste Commissie van Justitie van de Tweede Kamer der Staten-Generaal kunnen individueel “Hitler’s Inferno” gebruiken bij behandeling van Wetsvoorstellen of vragen stellen aan de regering.

Hitler’s Inferno: de les van gisteren (getuigenis als les voor de toekomst).

https://archive.org/details/hitlers-inferno-audio-rarities

Recht tot betwisting.

Vooropgesteld dat ook de Staat der Nederlanden de vrijheid heeft Haar belangen aan de rechter voor te leggen, diens beslissing daarover te verkrijgen en desgewenst tegen die beslissing rechtsmiddelen aan te wenden, mede op grond van het in art. 6 EVRM verankerde beginsel van toegang tot de rechter. Uit de eisen van een goede procesorde vloeien niet alleen normen voort voor de wijze waarop partijen zich jegens elkaar dienen te gedragen, maar ook normen voor het handelen van partijen ten opzichte van de rechter, alsmede voor het handelen van de rechter ten opzichte van partijen. In beginsel kan elke vorm van (dreigend) onrechtmatig procederen behalve tot een schadevergoedingsactie ook tot een verbodsvordering leiden maar dat daaraan slechts met terughoudendheid grenzen worden gesteld. Die terughoudendheid strookt met het fundamentele karakter van het recht op toegang tot de rechter. Met de botte bijl inhakken op de notariële akte of lasterlijke beledigingen, misprijzingen en minachting inzake “Hitler’s Inferno”, de stichting kan en wenst absoluut niet deze kwalijke praktijken te tolereren bij het betwisten van het afschrift van de notariële akte.

Iemand het recht ontnemen te procederen blijft de uitzondering. “RIJKSUNIVERSITEIT GRONINGEN DE GOEDE PROCESORDE”

Een onderzoek naar de betekenis van de goede procesorde als normatief begrip in het burgerlijk procesrecht

PROEFSCHRIFT
ter verkrijging van het doctoraat in de Rechtsgeleerdheid aan de Rijksuniversiteit Groningen op gezag van de Rector Magnificus, dr. F. Zwarts, in het openbaar te verdedigen op donderdag 7 december 2006 om 14.45 uur door Vincent Cord Adriaan Lindijer geboren op 19 september 1976 te Benthuizen **Promotores:** Prof. mr. G.R. Rutgers / Prof. mr. H.E. Bröring. **Beoordelingscommissie:** Prof. mr. H.A. Groen / Prof. mr. C.J.M. Klaassen / Prof. mr. H.B. Krans / Prof. mr. H.J. Snijders.

Ondanks een terughoudendheid die strookt met het fundamentele karakter van het recht op toegang tot de rechter voor de Staat der Nederlanden zal de stichting aansturen op een procedeerverbod voor de Staat der Nederlanden. Dit behoeft een gedegen verhaal en dossier over feiten en omstandigheden waaruit voorhands zou kunnen blijken dat de Nederlandse Staat het recht (om te procederen bijvoorbeeld) misbruikt -die wel redelijk concreet gemaakt moet worden door de stichting- waarbij de civiele rechter moet worden benaderd. Die kan dan bepalen dat het recht om het afschrift van de notariële akte van 21 juni 2007 te betwisten, toch niet geldt. Dat is en blijft wel een uitzondering als misbruik van recht moet worden gesteld. Om een dergelijke toegang tot de rechter te ontnemen is dus vooral de onderbouwde stelling nodig dat de Nederlandse Staat het recht voorhands wil gaan misbruiken. (Parket bij de Hoge Raad misbruik van procesrecht ECLI:NL:PHR:2019:702).

Rechtspraak.

Rechtspraak is het, door middel van een geautoriseerde instantie, beslechten van geschillen. Het is hierbij belangrijk dat de instantie (de rechter) volledig onafhankelijk is. Daarnaast mag een rechter geen recht weigeren.Het is de taak van de overheid om zorg te dragen voor de rechtspraak**.** Het is hierbij belangrijk dat de rechter volledig onafhankelijk is. Deze onafhankelijkheid moet door een aantal factoren worden gewaarborgd.
Bij betwisting van het afschrift van een notariële akte onder ede dd. 21 juni 2007 door de

Nederlandse Staat, dient de rechter met zorg gekozen te worden en moet deze een goede kennis van de geschiedenis hebben en het belang van de geschiedenis als een les voor de toekomst onderschrijven en moet de rechter dit in zijn beleid ook uitdragen.De rechter dient zijn beleid zodanig uit te dragen dat de naam van Audio-Rarities, van de stichting en van betrokken derden (personen en bedrijven) inzake het project “Hitler’s Inferno” niet ten onrechte met nazisme of neonazisme in verband wordt gebracht of dat op enige andere wijze naamschade plaatsvindt. Verwijs naar onze brief van 28 april 2014, die de Minister van Algemene Zaken Mark Rutte via de landsadvocaat via onze stichting heeft ontvangen.
De vrees thans door de stichting dat de rechters bevooroordeeld zijn,kan naar subjectieve maatstaven gemeten worden, te verwijzen naar diverse jaarverslagen door deze stichting.
Rechtsgeldig staat letterlijk vast –zolang niet betwist- de verklaringen onder ede in de diverse notariële aktes met één afschrift van samenvattende de rectificatie akte, die van 21 juni 2007.
De beginselen van een goede procesorde zijn ervoor bedoeld dat het proces voor de op een eerlijke en rechtvaardige manier verloopt waarbij iedere partij in staat wordt gesteld om op een goede manier het proces te voeren.

Het beginsel van equality op arms gaat ervan uit dat zowel de verdediging als het de eiser met hetzelfde dossier en met dezelfde middelen strijden.

Ook het EHRM heeft benadrukt dat het recht op een eerlijk proces als bedoeld in artikel 6, eerste lid, van het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden(EVRM) onder andere omvat dat elke partij een redelijke kans of gelegenheid krijgt om hun zaak te bepleiten zonder dat er sprake is van een substantieel ongelijke positie ten opzichte van de wederpartij.”

<u>Rechtsstaat en democratie Nederland.</u>

Nederland is een rechtsstaat en een democratie.(dat wordt en is nimmer betwist door IFUD of Human Rights). Echter met de praktische uitwerking en uitvoering in het rechtssysteem en die rechtsstaat met democratie,en die uitvoering bleek flink mis.De onder ede verklaringen in notariële akte onder ede de diverse notariële aktes tegen de Staat der Nederlanden: in een samenvattende rectificatie akte notarieel van 21 juni 2007, is duidelijk op de **<u>uitwerking en uitvoering</u>** van het rechtssysteem en die rechtsstaat. Laat ik hier duidelijk over zijn,en daar wens ik mijn onder ede verklaring op standhouden. Ook het verslag over de rechtsstaat 2021 Landenhoofdstuk over Nederland door Europese Commissie Brussel, 20.7.2021 SWD(2021) 721 final, zal geen verandering in aanbrengen.

Op 25 februari 2021, heeft de Tweede Kamer conform de werkwijze van artikel 30 van haar Reglement van Orde via Mevr. Khadija Arib Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, besloten de Venetia-Commissie van de Raad van Europa advies to vragen over de rechtsstaat in Nederland, Venetia-Commissie van de Raad van Europa t.a.v. mw. Granata-Menghini.

Volgens het rapport van de commissie:

In dit opzicht gaat het handhaven van de rechtsstaat niet alleen om –volgens inzicht Venetië commissie- rapport van Strasbourg, 18 October 2021 Opinion No. 1031/2021 CDL-AD(2021)031 Or. Engl., om:instellingen en formele juridische waarborgen, maar ook over het in stand houden van een gunstig klimaat voor de rechtsstaat door de politieke en juridische cultuur binnen de samenleving. Dit vereist een politiek cultuur met een hoge mate van bewustzijn van de rechtsstaatgevolgen van politieke beslissingen en zelfbeheersing wanneer politiek gewenste maatregelen in strijd zijn met de rechtsstaat. Het vraagt ook om een rechtscultuur waarin de rechtsstaat wordt geaccepteerd als kader voor en beperking tot democratische besluiten en beleid.

Hier als ingelast te beschouwen een verwijzing naar de schriftelijke reactie van Tweede Kamer der Staten-Generaal aan de IFUD of Human Rights, Brief: 23 maart 2016, reactie op

de via de deurwaarder betekende stukken,Mw. K. Arib Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal.(dossiernr.:13600573 negen maart 2016, Van der Velde van Hal & Peers gerechtsdeurwaarders en incassobureau te Den Haag)

[lidstaat Nederland]

RULE of LAW
REPORT 2021
COUNTRY CHAPTER
ABSTRACTS , door Europese Commissie in 2021

Er zal eerst een integraal parlementair openbaar onderzoek moeten geschieden naar de toestand van de rechtsstaat en de democratie. IFUD of Human Rights is niet van voornemens afstand te doen van de onder ede verklaring akte notarieel dd. 21 juni 2007. De inhoud staat “letterlijk vast” (CAO-norm verwijs HR) en alle aanhechtingen aan de akte zitten er ook daadwerkelijk bij.De notaris is verboden om een grosse met executoriale titel af te geven over deze akte.

De CAO-norm is een puur taalkundige uitleg van de bepaling(en) van de notariële akte. Deze uitlegmethode gaat uit van de letterlijke bewoordingen van de akte. De CAO-norm schrijft dus geen grammaticale uitleg voor. Tegenbewijs dat de bedoeling van partijen anders is dan uit de bewoordingen in de akte volgt is echter wel mogelijk. HR 17 september 1993, ECLI:NL:HR:1993:ZC1059, NJ 1994/173 (*Gerritse/HAS*) en HR 24 september 1993, RvdW 1993/186 (*Hol/EIM*). Dit betreft uitleg van CAO’s en deze regel wordt daarom wel de CAO-norm genoemd.CAO-norm is door de Hoge Raad van toepassing geacht op overeenkomsten die de rechtspositie van derden bepalen. HR 17 september 1993, *NJ* 1994, 173 (CAO-arresten). HR 24 september 1993, *NJ* 1994, 174 (CAO-arresten). Hijma 2008, p. 348 en CAO arresten. (HR 20 februari 2004, HR:2004:AO1427, HR, 24 februari 2012, HR:2012:BU9889 en 25 november 2016, HR:2016:2687).

Niet betwiste schuldvorderingen en Europese Executoriale Titel (EET).

Het begrip "niet-betwiste schuldvorderingen" dient betrekking te hebben op alle situaties waarin een schuldeiser, gelet op het feit dat gebleken is dat de schuldenaar de aard of de omvang van een schuldvordering niet betwist, een gerechtelijke beslissing tegen deze schuldenaar heeft verkregen of een executoriale titel waarmee de schuldenaar uitdrukkelijk moet instemmen, in de vorm van een door een gerecht goedgekeurde schikking of een authentieke akte. Waarmerking van de notariële rectificatie akte als Europese executoriale titel zal afzonderlijk behandeld worden, nadat de stichting de door de Nederlandse rechter verklaarde executoriale titel heeft verkregen over de betreffende rectificatie akte. Het ontbreken van betwisting of niet ontvankelijk door de Nederlandse Staat, kan de vorm aannemen van verstek laten gaan bij de terechtzitting of van geen gevolg geven aan een verzoek van het gerecht om het voornemen kenbaar te maken zich in de zaak schriftelijk te verweren. In zijn conclusies van Tampere heeft de Europese Raad geoordeeld dat de toegang tot de tenuitvoerlegging in een andere lidstaat dan die waar de beslissing is gegeven, sneller en eenvoudiger dient te worden gemaakt, doordat de tussenmaatregelen die in de lidstaat van tenuitvoerlegging moeten worden genomen voordat de beslissing ten uitvoer kan worden gelegd, worden afgeschaft. Een beslissing die door het gerecht van oorsprong als Europese executoriale titel is gewaarmerkt, moet, wat de tenuitvoerlegging betreft, op dezelfde manier worden behandeld als een beslissing die in de lidstaat van tenuitvoerlegging is gegeven. Een gerechtelijke beslissing die in een van de Europese lidstaten is gewezen over een niet betwiste schuldvordering kan als Europese executoriale titel (EET) woeden gewaarmerkt. Een als EET gewaarmerkte beslissing kan, zonder dat daarvoor verdere procedures nodig zijn, in alle lidstaten van de Europese Unie ten uitvoer worden gelegd.

Holocaust Museum.

Steun aan het United States Holocaust Memorial Museum speelt een belangrijke rol in Haar missie om de blijvende relevantie van Holocaustherinnering en onderwijs in de constant veranderende wereld. Daarom heeft de stichting **negentig procent** van het bedrag in het afschrift van de notariële akte vermeld, geschonken aan “Planned Giving and Endowments” van het United States Holocaust Memorial Museum, Washington DC. De stichting mag uitgaan dat het museum een goede rentmeester is van de schenking na toewijzing van de claim door de rechter.

European Commission.

Strasbourg, 5.10.2021

COM(2021) 615 final COMMUNICATION FROM THE COMMISSION TO THE EUROPEAN PARLIAMENT, THE COUNCIL, THE EUROPEAN ECONOMIC AND SOCIAL COMMITTEE AND THE COMMITTEE OF THE REGIONS EU Strategy on Combating Antisemitism and Fostering Jewish Life (2021-2030).

Gedragscode haatzaaien.

Tijdens het Nederlandse voorzitterschap van de Raad van de Europese Unie in 2016 werd door de Europese Commissie, gezamenlijk met Facebook, Microsoft, Twitter en Google/YouTube een Gedragscode gepresenteerd om online hate speech tegen te gaan. De belangrijkste inspanningsverplichting die uit de Gedragscode voortvloeit betreft de afdoening en eventuele verwijdering van haatzaaiende uitingen na meldingen van gebruikers binnen 24 uur. Daarnaast bevat de Gedrags-code afspraken over monitoring van de afspraken.Nederland is al eerder op de vingers getikt over dit onderwerp, door de Europese Commissie tegen Racisme en Intolerantie (ECRI). "Zij concludeert in een rapport over Nederland dat de huidige aanpak van online beledigingen en uitlatingen die aanzetten tot haat, niet voldoende is. Op 28 april 2004 zond Minister van Justitie J.P.H. Donner een brief aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal,(Tweede Kamer der Staten Generaal Vergaderjaar 2003–2004, kst 29 200 VI Nr. 136). ter beteugeling van strafwaardige uitlatingen, opruiing, discriminatie of aanzetten tot haat op internet).

Europese Commissie haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven.

Europese Commissie - Persbericht
De Commissie stelt voor om de lijst van "EU-misdaden" uit te breiden tot haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven

Brussel, 9 december 2021
Vandaag presenteert de Europese Commissie een initiatief om de lijst van 'EU-misdaden' uit te breiden tot haattoespraak en haatmisdrijven, zoals aangekondigd door voorzitter Von der Leyen in haar State of the Union 2020 toespraak .

Haatdragende taal en haatmisdrijven zijn in heel Europa sterk toegenomen en zijn een bijzonder ernstig en zorgwekkend fenomeen – offline en online. Er is gemeenschappelijk EU-optreden nodig om dit aan te pakken EU-brede uitdaging. Momenteel is er echter geen wettelijke basis om haatzaaiende uitlatingenen haat strafbaar te stellen misdaad op EU-niveau. De bestaande lijst van EU-misdrijven in het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU) moet worden uitgebreid om te zorgen voor gemeenschappelijke minimumregels voor de definitie van strafrecht strafbare feiten en sancties die in alle EU-lidstaten van toepassing zijn. Het initiatief van vandaag is de eerste stap in de proces van uitbreiding van de lijst van EU-misdrijven. De volgende stap zou zijn dat de lidstaten de initiatief, voordat de Commissie een wetgevingsvoorstel kan indienen.

Vicevoorzitter voor Waarden en Transparantie, Věra Jourová , zei: "Haat hoort niet thuis in Europa. Het gaat in tegen onze fundamentele waarden en principes. We hebben EU-actie nodig om ervoor te zorgen dat haat bestaat overal in Europa op dezelfde manier gecriminaliseerd."

Commissaris voor Justitie Didier Reynders zei: "We hebben een krachtig antwoord nodig op de uitdagingen veroorzaakt door haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven in de hele EU: nu en in de toekomst. Het initiatief van vandaag is een belangrijke stap op weg naar een effectiever Europees antwoord op dergelijke bedreigingen van het pluralisme en inclusiviteit. We zullen niet toestaan dat een dergelijk fenomeen onze democratieën verzwakt."

Belangrijkste elementen van de mededeling:
Het initiatief van vandaag levert bewijs voor de uitbreiding van de lijst van EU-misdrijven tot haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven in het licht van de criteria van artikel 83, lid 1, VWEU:

De grensoverschrijdende dimensie van haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven:
online haatzaaiende uitlatingen verspreiden zich snel en overal toegankelijk voor iedereen. De ideologieën achter haatzaaien en haat misdaad kan internationaal worden ontwikkeld en snel online worden gedeeld. Haatmisdrijven kunnen gepleegd door netwerken met leden uit verschillende landen.

Aanzetten tot haat en haatmisdrijven als misdaadgebied: de Commissie is van oordeel dat haat spraak en haatmisdrijven zijn een gebied van misdaad omdat ze een intrinsiek speciaal kenmerk gemeen hebben, namelijk'haat' gericht op personen of groepen personen die hetzelfde delen (of gezien worden als delend) beschermde eigenschappen.

Aanzetten tot haat en haatmisdrijven als een gebied van bijzonder ernstige misdaad :
aanzetten tot haat en haatmisdrijven zijn bijzonder ernstige misdrijven omdat ze de gemeenschappelijke waarden van de EU ondermijnen en grondrechten, zoals vastgelegd in de artikelen 2 en 6 Verdrag betreffende de Europese Unie , evenals in het Handvest . Ze hebben schadelijke gevolgen voor de individuen, hun gemeenschappen en de samenleving in het algemeen.

Ontwikkelingen in de criminaliteit:
de twee fenomenen zijn gestaag toegenomen als gevolg van:
verschillende economische, sociale en technologische veranderingen en ontwikkelingen. De COVID-19 pandemie is een van de factoren die hebben bijgedragen aan deze toename.

Geen alternatieven voor het uitbreiden van de lijst met EU-misdrijven:
aanzetten tot haat en haatmisdrijven zijn in verschillende mate gecriminaliseerd in de EU-lidstaten. Alleen de uitbreiding van de lijst van EU misdaden tot haatzaaien en haatmisdrijven kunnen een effectief en alomvattend strafrecht mogelijk maken aanpak van deze verschijnselen op EU-niveau, samen met een consistente bescherming van de slachtoffers van dergelijke handelingen.

Volgende stappen
De Raad moet met eenparigheid van stemmen, na goedkeuring door het Europees Parlement, een besluit dat haatzaaien en haatmisdrijven identificeert als een ander misdaadgebied dat voldoet aan de gestelde criteria in artikel 83, lid 1, VWEU.

Daarna kan de Commissie voorstellen om wetgeving aan te nemen tot vaststelling van minimumregels over de definities en sancties van haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven die moeten worden aangenomen door de Europese Parlement en de Raad in overeenstemming met de gewone wetgevingsprocedure.

Achtergrond
De vandaag gepubliceerde externe studie bevestigt de omvang en de verontrustende trend van haatspraak en haat misdaden. De toename van de haat tegen bijvoorbeeld Roma, joden, moslims en personen van Aziatische afkomst, of personen die als zodanig worden beschouwd, met inbegrip van racistische aanvallen en afranselingen, gewelddadige pesterijen, bedreigingen en racistische mishandelingen zijn toegenomen tijdens de pandemie. bronnen ontdekte dat 52% van de jonge vrouwen en meisjes te maken heeft gehad met online geweld, inclusief bedreigingen en seksuele intimidatie, terwijl personen met een handicap meer risico lopen slachtoffer te worden van geweldsmisdrijven, met inbegrip van haatmisdrijven, dan andere personen, en te maken krijgen met intimidatie.

Haatmisdrijven en haatzaaiende uitlatingen zijn in strijd met de fundamentele Europese waarden zoals uiteengezet in artikel 2 van het Verdrag betreffende de EU. op grond vanArtikel 83, lid 1, van het Verdrag betreffende de werking van de EU ("VWEU"), de Het Europees Parlement en de Raad kunnen minimumregels vaststellen voor de definitie van crimineel strafbare feiten en sancties op het gebied van bijzonder ernstige criminaliteit met een grensoverschrijdende dimensie . Dergelijke gebieden zijn bijvoorbeeld terrorisme, mensenhandel en seksuele uitbuiting van vrouwen en kinderen. Op basis van ontwikkelingen in de criminaliteit kan de Raad een besluit nemen waarin andere gebieden, zoals deze, waardoor de Commissie – in een tweede stap – een robuust kader kan voorstellen om haatuitingen en haatmisdrijven op EU-niveau aanpakken. Op EU-niveau bestaat er al een kader voor een krachtige gemeenschappelijke reactie op racistische en xenofobe haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven door de Kaderbesluit van de Raad inzake bestrijding bepaalde vormen en uitingen van racisme en vreemdelingenhaat door middel van het strafrecht. Het frame Besluit heeft tot doel ervoor te zorgen dat ernstige uitingen van racisme en vreemdelingenhaat strafbaar worden gesteld met:
doeltreffende, evenredige en afschrikkende strafrechtelijke sancties in de hele EU. Het vereist dat de lidstaten om haatzaaiende uitlatingen, dwz het publiekelijk aanzetten tot geweld of haat, op grond van ras strafbaar te stellen, kleur, religie, afkomst of nationale of etnische afkomst. Het vereist ook dat de lidstaten ervoor zorgen dat andere strafbare feiten dan haatzaaiende uitlatingen, dat dergelijke racistische en xenofobe motivatie wordt beschouwd als een verzwarende omstandigheid, of dat een dergelijke motivering in aanmerking kan worden genomen in de vaststelling van de straffen. De Commissie steunt de inspanningen van de lidstaten om het kaderbesluit doeltreffend uit te voeren door het werk van de Groep op hoog niveau voor de bestrijding van racisme en vreemdelingenhaat en andere vormen van onverdraagzaamheid. Het initiatief van vandaag maakt deel uit van een bredere reeks EU-acties ter bestrijding van illegale haatzaaiende uitlatingen en gewelddadigeextremistische ideologieën en terrorisme online, zoals de EU-gedragscode voor de bestrijding van illegale haattoespraak online , de voorgestelde Wet digitale diensten , de verordening betreffende de aanpak van terroristische inhoudonline en het EU-internetforum.

Dit initiatief ondersteunt de EU-actieplan tegen racisme 2020-2025 en de strategie voor bestrijdingantisemitisme en bevordering van het joodse leven in de EU , evenals de strategie voor gendergelijkheid 2020-2025.

Voor meer informatie:
Mededeling - Een meer inclusief en beschermend Europa: de lijst van EU-misdaden uitbreiden tot haat spraak en haatmisdrijven
Bijlage bij de mededeling van de Commissie over de uitbreiding van de lijst van EU-misdrijven tot haatzaaiende uitlatingen en haat misdaad
Factsheet - Hoe de lijst met EU-misdrijven uit te breiden: stap voor stap
Webpagina

IP/21/6561
Perscontacten:
Christian WIGAND (+32 2 296 22 53)
Jördis FERROLI (+32 2 299 27 29)
Algemene openbare vragen: Europe Direct per telefoon00 800 67 89 10 11 of per e-mail

Kaderbesluit.

Brussel, 27.1.2014
COM(2014) 27 final

VERSLAG VAN DE COMMISSIE AAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD{SWD(2014) 27 final}

over de uitvoering van Kaderbesluit 2008/913/JBZ van de Raad betreffende de bestrijding van bepaalde vormen en uitingen van racisme en vreemdelingenhaat door middel van het strafrecht.

De Europese Commissie heeft op 9 juni 2021 besloten Nederland en nog enkele lidstaten van de EU aanmaningsbrieven te sturen, aangezien hun nationale wetgeving de EU-regels inzake de bestrijding van racisme en vreemdelingenhaat door middel van het strafrecht niet volledig of nauwkeurig omzet (Kaderbesluit 2008/913/ van de Raad JHA). Het doel van dit kaderbesluit is ervoor te zorgen dat ernstige uitingen van racisme en vreemdelingenhaat, zoals het publiekelijk aanzetten tot geweld of haat, worden bestraft met doeltreffende, evenredige en afschrikkende strafrechtelijke sancties.

Namenmonument.

De Nederlandse overheid heeft meer dan 8,5 miljoen euro uitgetrokken voor de oprichting van het Holocaustmuseum in Amsterdam.Koning Willem-Alexander onthulde zondag 19 september 2021 het Holocaust Namenmonument in Amsterdam. Demissionair premier Mark Rutte en de Amsterdamse burgemeester Femke Halsema hielden een toespraak. Ook was staatssecretaris Blokhuis van Volksgezondheid, Welzijn en Sport aanwezig.

Maar dat betekent nog niet een vrijbrief voor de gefotoshopte beelden van hoogwaardigheidsbeklederS van de Nederlandse overheid voorzien van hakenkruizen, SS-tekens en Hitlersnorren die online steeds verschijnen. IFUD of Human Rights heeft al verschillende keren geschreven om de regering van mening te doen veranderen over deze kwestie, om ermee te stoppen en daadwerkelijk beginnen met acties te ondernemen.

Het Duitse volkslied.

Adolf Hitler noemde het volkslied "Deutschland,Deutschland über alles" op 1 augustus 1937 " het lied dat voor ons Duitsers werd gezongen op de meest heilige openbaring". Vanaf 1940 werd het Horst Wessel-lied telkens aan het Deutschlandlied toegevoegd. Miljoenen mensen zongen zelf, Duitsland en de "Ostmark" opgenomen in "Haar Bloed en haar graf". Het kwam niet als een verrassing dat in 1945 de geallieerden in Duitsland beide liederen, zoals allenationaal-socialistische liederen, verboden waren. De koppeling van het

"Deutschlandlied" met het "Horst-Wessel-Lied" tijdens het nazi-regime van het nazi-regime heeft de (tekst en melodie) ernstig beschadigd van Joseph Haydn en de tekst van Heinrich Hoffmann von Fallersleben. Het Duitse volkslied herinnert te veel aan de Nazi's. Ik wil dat ze hiermee gaan stoppen,(verwijs afschrift notariële rectificatie akte van 21 juni 2007).

Toelichting.

Verfassungswidrige Kennzeichen - (§§ 85, 86a stcB)

Na de machtsovername van Hitler in 1933 gebruikten de nazi's het eerste couplet van het'Deutschlandlied' als de inleiding van het „Horst-Wessel-Lied", de officiële partijhymne van de NSDAP. Het Hoger gerecht van Oldenburg (Duitsland) heeft in 1987 een uitspraak gedaan over het gebruik van het Horst- Wessel-Lied,en daaruit volgt dat ook de melodie verboden is,en verandering in de tekst. Dit geldt met name de melodie en tevens de interpretatie van de melodie met gewijzigde tekst.

Das "Horst-Wessel-Lied" mit richtigem und auch mit verfremdeten Text (BayObLG, Urteil vom 19.07.1962, Az. Rreg 4 St 171162, zu finden in NJW 1962,1878 und OLG Oldenburg, Urteil vom 05.10.1987, Az. Ss 481i87, zu Íinden in MDR 1988, 251 Í.j Wissenschaftliche Dienste Deutscher Bundestag Das strafbare Verwenden von Kennzeichen verfassungswidriger Organisationen§ 86a StGB im Spiegel der Rechtsprechung.
Roman Trips-Hebert
Infobrief

WD 7 - 3010 - 028/14

De stichting is van opvatting dat zoals bij het “Horst-Wessel-Lied” ook de melodie verboden is “dezelfde beoordeling”,en verandering in de tekst van het Duitse volkslied vanaf 1952 aangenomen. Aldus, dit geldt met name de melodie en tevens de interpretatie van de melodie met gewijzigde tekst.Dus dat men de jurisprudentie van het hoger gerecht van Oldenburg, de uitspraak uit 1987 zullen aanhouden,bij de beoordeling van het huidige volkslied van Duitsland.

De onderzoek naar de geschiedenis.

Op grond van art. 25 lid 1 sub c Auteurswet heeft de maker van een werk " het recht zich te verzetten tegen elke andere wijziging in het werk. Bij de langspeelplaat “Hitler’s Inferno” hebben we te maken met een verweesd werk, waar de mening van de maker niet meer kan worden opgevraagd.Daarom moet de stichting thans een afweging maken aan de hand van de geschiedenis, de jurisprudentie, en de onderzoeken door de stichting vastgelegd notarieel. Na 1945 werden in het naoorlogse Duitsland hun praktijken vergoelijkt en toonde men ‘begrip’. Oud-nazi’s maakten carrière als rechter, hoogleraar, arts of politicus. “Carrière-Nazi’s” De wrede praktijken van Duitse oorlogsmisdadigers en hoe ze na 1945 aan de top bleven. Carriere nazi's Helmut Ortner Just Publishers 2018 paperback 207 pages Nederlandse vertaling. “Persilscheine” Wäscht alles: die gesamte Geschichte des NS: Deutschland über alles sauber mit Persil. Door het invullen van een formulier waren de oud-nazi’s als het ware witgewassen van schuld aan de misdaden van het Derde Rijk. Naar een populair wasmiddel uit die tijd, werd zo'n vrijbrief Persilschein genoemd.

The Rosenburg Files.

Voorwoord (Heiko Maas Minister van Justitie en Consumentenbescherming Bondsrepubliek Duitsland).

De nazi-dictatuur beging ondenkbare misdaden en bracht groot leed over Duitsland en de wereld. De samenwerking van het rechtssysteem en advocaten met het Nazi regime is inmiddels goed gedocumenteerd in academische studies. Voorheen was het echter een publiek geheim dat veel advocaten... die schuldig waren aan misdaden terugkeerden naar West-Duitse overheidsdienst na de oprichting van de Bondsrepubliek Duitsland in 1949. De onafhankelijke academische commissie die was opgericht om te onderzoeken hoe het Bondsministerie van Justitie omging met zijn nazi-verleden, het "Rosenburg-Projekt", heeft een intensieve studie gemaakt van de continuïteit op het gebied van personeel en de gevolgen daarvan. Ons ministerie gaf de onderzoekers voor het eerst volledige toegang tot alle dossiers. Ik zou mijn grote dank uitspreken aan de twee hoofden van de Commissie, Professor Manfred Görtemaker en Professor Christoph Safferling, en en hun hele team voor hun geëngageerde werk.

Ministers van Algemene Zaken Kok,Balkenende en Rutte.

De stichting heeft in het verleden de Minister van Algemene Zaken Wim Kok daar op aangeschreven. De reden dat Nederland het lied niet wil staken,zal liggen in het feit dat men hier de relatie met Duitsland niet wil schaden, met verwijzing naar de handelsbelangen.

Handelspartner Duitsland.

Het Nederlands-Duitse handelsvolume is één van de grootste wereldwijd met met in 2020 172 mrd euro, volgens Destatis. Duitsland is voor Nederland de eerste handelspartner, zowel qua uitvoer als qua invoer. Volgens het Duitse ‘Auswärtiges Amt’ is alleen de economische verwevenheid van de VS en Canada nog sterker dan die van Duitsland en Nederland. Bovendien is Nederland het belangrijkste doorvoerland van de EU, waarbij de haven van Rotterdam een centrale rol speelt. En Duitsland is voor de maritieme aan- en afvoer van de Rotterdamse haven van groot belang, omdat het de belangrijkste transitieland voor Nederland naar andere Europese landen is. Het spreekt dan ook voor zich dat beide landen op het gebied van infrastructuur, transport, telecommunicatie en waterbeheer nauw samenwerken,(bron: Deutsch-Niederländische Handelskammer).

Eerste openbaarmaking.

De eerste openbaarmaking onder de titel "Hitler's Inferno" is gepubliceerd in november 1945 door Audio Rarities in de USA op 33 1/3 toeren LP (release WW2) einde van de oorlog, ter nagedachtenis aan.. (de les van gisteren) voorzien van een antifascistisch commentaar. Hitler's Inferno en de opeenvolgende tragedies wijzen op het onvermogen van de mens om de vernietigende impulsen van paranoïde dictators als Hitler, Stalin, Pol Pot te controleren. Toen het eerste nieuws over de concentratiekampen in mei 1945 werd uitgezonden, was het gevoel van verontwaardiging groot. "het zou nooit meer mogen gebeuren in de beschaafde wereld".

Zorgvuldig onderzoek verweesde werken.

Tweede Kamer der Staten-Generaal

ah-tk-20172018-2692

Vragen van de leden Bergkamp en Groothuizen (beiden D66) aan de Ministers van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap en van Justitie en Veiligheid over *de uitvoering van het Besluit zorgvuldig onderzoek verweesde werken* (ingezonden 28 mei 2018). Antwoord van Minister Van Engelshoven (Onderwijs, Cultuur en Wetenschap) mede namens de Minister voor Rechtsbescherming (ontvangen 6 juli 2018).

De langspeelplaat.

Hitler's Inferno, in words, in music 1932¬1945, Marching songs of Nazi Germany,LPA 2445 voorzien van origineel anti-fascistisch commentaar door Amerikaanse verteller in de Engelse taal.

De inhoud.

Kant 1:
1. Hitler in Rome 1937 / 2. Deutschland über alles / 3. Die Fahne Hoch / 4. Heil Hitler Dir! / 5. Goebbels introduces Hitler 1934 / 6. Marching songs Medley.

Kant 2:
7 . Hitler speaks in Vienna 1939 / 8. Heil Deutschland / 9.Wenn De S.S. und die S.A. Aufmarschiert / 10. Die jugend Marschiert / 11. Plead "Not Guilty at Nuremberg.

[voorzien van antifascistisch commentaar in het Engels door Bill Forrest met ondersteuning van Mary Jo Devlin]

De dragers.

1994-1995 audio cassette
Vanaf 1995 tot heden Compact Disc en Mp3

Naar Nederlands auteursrecht moet aangenomen worden dat de plaat te kwalificeren is als een werk van letterkunde, wetenschap of kunst in de zin van art. 1 jo. Art. 10 auteurswet (AW). Bij deze kwalifikatie speelt een grote rol dat de plaat een eigen, oorspronkelijk karakter bezit dat het persoonlijk stempel van de maker draagt. Het feit dat de plaat voor het grootste gedeelte bestaat uit
een vastlegging van Duitse geluidsopnames doet hieraan niet af. Omdat n.l. de Duitse geluidsopnames in een door de maker gekozen volgorde zijn geplaatst en voorzien zijn van anti-facistisch commentaar, is hiermede een nieuw oorspronkelijk werk ontstaan in de zin van het Nederlands auteursrecht. Dit betekent dat de maker van de plaat of diens rechtverkrijgende op grond van art. 1 Aw het exclusieve recht heeft om de plaat openbaar te maken en te verveelvoudigen.

Persoonlijkheidsrecht.
(de makers of onder diens leiding en opdracht van Audio Rarities “Hitler’s Inferno” 1945 USA) Art. 25 (Aw).

Auteursrecht over de Duitse liederen en toespraken.
Freistaat Bayern München Duitsland
De toespraken en liederen van Nazi-Duitsland "Die Lieder der NS-Zeit",met de val van het

Derde Rijk in 8 mei 1945, verboden door de Geallieerde Controle Raad (ook het Deutschlandlied)

Duitsland, Freistaat Bayern:(Kontrollratsgesetz Nr 2 vom 10-10-1945 und Kontrollrat Direktive Nr 50 vom 29-04-1947).

Verweesde werken.

Ook erfgoedinstellingen, zoals bibliotheken, archieven en musea, zijn in beginsel verplicht toestemming aan de rechthebbenden te vragen als ze auteursrechtelijk beschermd werk uit hun verzameling willen digitaliseren en online ter beschikking stellen. In de praktijk blijkt namelijk dat van veel werken de rechthebbenden ook met een zorgvuldige inspanning niet meer te achterhalen zijn. Dergelijke werken noemt men 'verweesde' werken. De Europese richtlijn verweesde werken ('Orphan Works Directive'), die in 2014 in de Nederlandse wet wordt geïmplementeerd, maakt het mogelijk om verweesde werken na een zorgvuldige zoektocht toch online beschikbaar te stellen.

Tweede Kamer der Staten-Generaal, vergaderjaar 2008-2009
29838 Nr. 11

I). Een brief van minister van Justitie Hirsch Ballin, aan de Voorzitter van de Tweede Kamer, dd 4 november 2008, betreft het kabinetsstandpunt over het EG- groenboek over auteursrecht in de kenniseconomie, onder verwijzing naar het verzoek van de vaste commmissie voor Justitie d.d. 16 september jl. (kenmerk 2008Z01474/2008D04605).

Tevens is het onderzoek dat in opdracht van het WODC is uitgevoerd naar “Digitalisering van historische archieven en verweesde werken”

Tweede Kamer der Staten-Generaal Vergaderjaar 2017–2018
Vragen gesteld door de leden der Kamer

2018Z09735
2).Vragen van de leden Bergkamp en Groothuizen (beiden D66) aan de
Ministers van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap en van Justitie en Veiligheid
over de uitvoering van het Besluit zorgvuldig onderzoek verweesde werken ingezonden 28 mei 2018.

Onderzoek.

Alles is geheel zorgvuldig onderzocht – het gehele onderzoek door de stichting- is terug te vinden in de aanhechtingen op (data DvD-rom) van de rectificatie akte notarieel van 21 juni 2007. Onder raadpleging van alle instanties betreft het onderzoek: in de Verenigde Staten, Nederland en Duitsland. Het onderzoek door de stichting IFUD of Human Rights tussen 1994-1995.

Archiefbeheersaspecten en dossierbeheer.

De overheid is geheel **eigen** verantwoordelijk voor intern dossierbeheer en overdrachtsdossiers van de Staat.

Rechtsgebied.

Nederlands recht is van toepassing

Rechtspersoon.

Gemachtigde Minister van Justitie en Veiligheid namens de publieksrechtelijke rechtspersoon Staat der Nederlanden, handelt in dit geval als **privaatrechtelijk rechtspersoon**. Brief 2 januari 2020 door de stichting verzonden aan gemachtigde Minister van Justitie en Veiligheid mr. F.B.J Grapperhaus.

De publiekrechtelijke rechtspersoon Staat der Nederlanden, waarbij de publieksrechtelijke rechtspersoon de Nederlandse Staat niet in de specifieke bestuurstaak heeft gehandeld,maar in de ondernemers activiteit, public relations, en de wetenschap: bestaat er geen voldoende grond Haar anders te bejegenen dan privaatrechtelijke rechtspersonen die dezelfde of vergelijkbare activiteiten verrichten.

Jaarverslag stichting 2020.

https://archive.org/details/annual-report-ifud-of-human-rights-2020

UBO-opgave.

De stichting is een bestaande en op 20 december 2021 is door de voorzitter online UBO-opgave gedaan bij de Kamer van Koophandel:

- Kopie statuut,
- kopie notariële akte van 17-08-1999 inzake de belangen in de stichting,uitgegeven als EERSTE grosse op 16-07-2004 ten behoeve van J.P. van den Wittenboer, https://archive.org/details/GrosseNotarieel2004
- BSN,
- kopie paspoort (kleur).

Slot.

1. Mochten er nog voornemens zijn om het afschrift van de notariële rectificatie akte van 21 juni 2007 te betwisten.Er bestaat dezerzijds voorshands een ernstig vermoeden dat het grondrecht van de stichting op een onafhankelijk gerecht zal worden geschonden door de Staat der Nederlanden. Op 9 maart 2020 vond het rondetafelgesprek 'Dikastocratie?' plaats in de Tweede Kamer Namens de rechtspraak benadrukten Geert Corstens (oud-president van de Hoge Raad) en Henk Naves (voorzitter van de Raad voor de rechtspraak) dat de rechter niet aan rechtsweigering mag doen,

2. de Staat der Nederlanden heeft **alléén** de executoriale titel -afgegeven door de notaris- als grosse betwist, en niet de verdere inhoud als afschrift van de notariële akte,

3. een executoriale titel mag uitsluitend in dit geval door de rechter, de stichting moet de Nederlandse Staat de kans bieden op een eerlijke betwisting voor de rechtbank,

4. de stichting mag "equality of arms" in het proces eisen tegen de Staat der Nederland. Het beginsel van "equality of arms" houdt in dat aan de stichting alsmede de Nederlandse Staat het recht op een eerlijk proces moet worden toegekend. Dit beginsel komt er in wezen op neer dat aan de stichting procedurele gelijkheid ten opzichte van de Staat der Nederlanden moet worden toegekend voor toegang voor de Nederlandse Staat tot de rechtbank om te kunnen betwisten. Ten slotte kan het niet voorzien in kosteloze rechtsbijstand onder omstandigheden van de stichting ook in strijd komen met het beginsel van equality of arms,

5. de stichting IFUD of Human Rights en Audio-Rarities met "Hitler's Inferno" zijn van mening dat ze over het algemeen gezien respectloos en niet geïnteresseerd zijn behandeld door de diverse lagen van de overheid van hoog tot laag met misschien enkele uitzondering daargelaten.De stichting wordt bewust geweerd,verwijs naar ostracisme,

6. in het licht van de toename van antisemitisch geweld en haatmisdrijven zal tevens de Europese Commissie een alomvattende strategie voor de bestrijding van antisemitisme voorstellen, in aanvulling op en ter ondersteuning van de inspanningen van de lidstaten , (Brussel, 19.10.2020 COM(2020) 690 final).

7). het Comité van de Verenigde Naties is bezorgd in het landenrapport over nederland dat een groot aantal haatzaaiende uitlatingen wekenlang online blijft, soms zelfs maanden en jaren. Het Comité beveelt de Verdragspartij aan maatregelen te nemen om het verbod op haatzaaiende uitlatingen, op internet,(rapport over nederland CERD /C/NLD/CO/22-24 GEAVANCEERDE ONBEWERKTE VERSIE Dist.: Algemeen Datum: 25 augustus 2021 Origineel: Engels).

Naleving waarden EU door de lidstaten.

Een regelmatige controle met betrekking tot de waarden waarop de EU is gebaseerd en die de lidstaten zijn overeengekomen monitoren of de lidstaten hebben voldaan aan hun verplichtingen in de bestrijding van haatmisdrijven. Bijzondere nadruk moet worden gelegd op de **daadwerkelijke handhaving** van de wetten. Veronachtzaming of niet-naleving van de vigerende EU-wetgeving moet dan leiden tot inbreukprocedures, met EU-sancties verlies van voorrechten of de opschorting van rechten van de lidstaat.

IFUD of Human Rights
De Voorzitter
J.P. van den Wittenboer

-volgblad. (bijlagen)

Bijlagen.

1). Brief Minister van Algemene Zaken Mark Rutte dd, 9 mei 2014,

2). ECLI:NL:RBSGR:2008:1420, Rechtbank 's-Gravenhage Kort geding 21-02-2008, (Staat der Nederlanden – Audio-Rarities / IFUD of Human Rights / J.P. van den Wittenboer), gerechtsdeurwaarders Kort geding inzake executoriale titel boven de notariële grosse,

3). Kopie formulier en e-mail "Gift Notification" planned giving USHMM, United States Holocaust Museum,Associate Deputy Chief D Officer Planned Giving and Endowments Development George E. Hellman, J.D., 100 Raoul Wallenberg Place,SW Washington,DC 20024-2126 UNITED-STATES,

4). kopie brief 2 januari 2020 door de stichting verzonden aan Minister van Justitie en Veiligheid mr. F.B.J Grapperhaus,

5). kopie brief 23 maart 2016 door de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal Mw. K. Arib aan IFUD of Human Rights betreft reactie op de via de deurwaarder betekende stukken,

6). kopie lidmaatschap J.P. van den Wittenboer (brief 31 mei 2016 "never again" the campaign for the United States Holocaust Memorial Museum, "Legacy of Light Society",

7) Europees Parlement: legislative train 11.2021 , 6A New Push for European Democracy Proposals to extend the list of EU crimes to all forms of hate crime and hate speech,

8). Compact Disc Hitler's Inferno voorzien van origineel antifascistisch commentaar,

9). United Nations General Assembly A/C.3/75/L.49, 4 November 2020, Seventy-fifth session Third Committee Agenda item 70 (a), Elimination of racism, racial discrimination, xenophobia and related intolerance: elimination of racism, racial discrimination, xenophobia and related intolerance,

10). Nederland is op de vingers is getikt door Brussel vanwege het niet strafbaar stellen van ontkenning Holocaust,(Brief van de Minister van Justitie en Veiligheid, Ferd Grapperhaus aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal dd.13 september 2021,kenmerk: 3415081),

11). brief Kabinet van Eerste vicevoorzitter Frans Timmermans bij de Europese Commissie, dd: 13-08-2015, kenmerk: BM/kr Ares (2015) 2715348.

Correspondence:Po.box 324, 5660AH Geldrop The Netherlands
Offices:Kastanje 28, 5731NK Mierlo The Netherlands
C.o.C.reg:41092925 Eindhoven N.L.
E-mail: ifudofhumanrights@yahoo.com
Internet: https://ifudofhumanrights.weebly.com
Phone:+31 -(0)6 50 425 552

Prod-01

Minister-President
Minister van Algemene Zaken

> Retouradres Postbus 20001 2500 EA Den Haag

De heer J.P. van den Wittenboer
Postbus 324
5660 AH GELDROP

Minister-President

Binnenhof 19
2513 AA Den Haag
Postbus 20001
2500 EA Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Onze referentie
3761189

Datum 9 mei 2014
Betreft Uw brief van 28 april 2014

Geachte heer van den Wittenboer,

Via de Landsadvocaat ontving ik een door u –als voorzitter van de IFUD of Human Rights- ondertekende sommatie om een op 21 juni 2007 verleden notariële akte te betwisten.

In het archief van mijn ministerie trof ik correspondentie tussen U en mijn ambtsvoorgangers W. Kok en J.P. Balkenende uit de periode van 1997 tot en met 2008 aan, alsmede een vonnis van de Rechtbank Den Haag van 21 februari 2008.

Ik verwijs naar die rechterlijke uitspraak en naar de brief van toenmalig Minister-President Balkenende van 28 maart 2008, kenmerk 3318172. Beiden hebben betrekking op dezelfde notariële akte. Aan de inhoud van die laatste brief –waarvan ik een copie bijsluit- heb ik niets toe te voegen. Het standpunt is onveranderd.

Hoogachtend,

DE MINISTER-PRESIDENT,
Minister van Algemene Zaken,

Mark Rutte

Zoekresultaat - inzien document

ECLI:NL:RBSGR:2008:1420

Uitspraak delen

Instantie	Rechtbank 's-Gravenhage
Datum uitspraak	21-02-2008
Datum publicatie	24-04-2019
Zaaknummer	298000
Rechtsgebieden	Civiel recht
Bijzondere kenmerken	Kort geding
Inhoudsindicatie	Deurwaarders-kort geding. Het enkele vastleggen van eenzijdige verklaring in notariele akte bewerkstelligt geen schuldvordering.
Vindplaatsen	Rechtspraak.nl Verrijkte uitspraak

Uitspraak

RECHTBANK 's-GRAVENHAGE

sector civiel recht - voorzieningenrechter

Vonnis in kort geding van 21 februari 2008,

gewezen in de zaak met rolnummer KG 07/1314 van:

[eiser] ,

wonende te [woonplaats] ,

in persoon verschenen,

tegen:

de Staat der Nederlanden,

zetelende te ’s-Gravenhage,

waarvoor verschenen is de heer [gemachtigde] (Ministerie van Justitie),

in welke zaak gerechtsdeurwaarder **[deurwaarder]** te Den Haag zich bij proces-verbaal van 31 oktober 2007 tot de voorzieningenrechter heeft gewend op grond van artikel 438 lid 4 Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering.

Partijen zullen hierna worden aangeduid als [eiser] , de Staat en de deurwaarder.

1 De feiten

Op grond van de stukken en het verhandelde ter zitting van 6 februari 2008 wordt in dit geding van het volgende uitgegaan.

[eiser] heeft bij aangetekende brief van 10 oktober 2007 onder meer een grosse van een notariële akte (hierna ook: de notariële akte) aan de deurwaarder doen toekomen, met het verzoek deze te betekenen aan de schuldenaar (de Staat) en executoriale maatregelen te nemen. De notariële akte, verleden ten overstaan van notaris [notaris] , notaris te Budel (gemeente Cranendonck) op 21 juni 2007, bevat een eenzijdige verklaring van [eiser] , onder meer inhoudende dat de Staat hem schuldig is een bedrag van € 20.040.000,--.

2 Het geschil en de beoordeling daarvan

2.1.

De deurwaarder heeft zich tot de voorzieningenrechter gewend omdat ten aanzien van de executie van de notariële akte bezwaren zijn gerezen: de akte heeft weliswaar de kenmerken van een voor executie vatbare titel, maar de inhoud ervan is onsamenhangend en de notariële akte is bovendien buiten medeweten van de Staat tot stand gekomen. Volgens de deurwaarder kan de notariële akte daarom niet geëxecuteerd worden.

2.2.

De voorzieningenrechter is van oordeel deze bezwaren gegrond zijn. Anders dan [eiser] kennelijk meent betekent het enkele feit dat de eenzijdige verklaring van [eiser] is vastgelegd in een notariële akte nog niet dat er sprake is van een schuld van de Staat aan [eiser] . De notariële akte levert slechts dwingend bewijs op van het feit dat [eiser] ten overstaan van de notaris de in de notariële akte opgenomen verklaring heeft afgelegd. Noch de omstandigheid dat de Staat voorafgaand aan het verlijden van de notariële akte hierover zou zijn geïnformeerd – daargelaten of dit (rechtsgeldig) is gebeurd –, noch het feit dat de Staat de vordering niet (op enige wijze) heeft betwist, kan aan het voorgaande afdoen. Aan hetgeen verder nog door [eiser] is aangevoerd wordt voorbijgegaan nu dit geen wijziging in het hiervoor overwogene meebrengt.

2.3.

De conclusie is dat de notariële akte niet voor executie jegens de Staat vatbaar is. Het zal de deurwaarder daarom worden verboden om deze te executeren.

2.4.

De voorzieningenrechter merkt nog op dat op het verzoek van [eiser] tot waarmerking van de notariële akte als Europese executoriale titel afzonderlijk behandeld zal worden.

2.5.

[eiser] zal, als de in het ongelijk gestelde partij, worden veroordeeld in de proceskosten van de Staat. Voor het overige is er geen aanleiding tot een proceskostenveroordeling.

3De beslissing

De voorzieningenrechter:

verbiedt de deurwaarder de onder 1 bedoelde notariële akte ten uitvoer te leggen;

veroordeelt [eiser] in de kosten van het geding tussen hem en de Staat, tot dusverre aan de zijde van de Staat begroot op € 254,-- aan griffierecht.

Dit vonnis is gewezen door mr. R.J. Paris en uitgesproken ter openbare zitting van 21 februari 2008 in tegenwoordigheid van de griffier.

SV

Bron: rechtspraak.nl

Bedankt,

JP! Yahoo /

inbox

George E. Hellman, USHMM

planned_giving@ushmm.mydonorimpact.com Aan: JP van den

Wittenboer

Za 22 aug. 2020 om 15:00 uur

Beste JP,

Bedankt dat u de tijd heeft genomen om uw mening met ons te delen en ons dit heeft laten weten dat u een schenking aan het Museum heeft nagelaten in uw testament, nalatenschapsplan of door aanduiding begunstigde.

Uw steun aan het United States Holocaust Memorial Museum speelt een belangrijke rol in onze missie om de blijvende relevantie van Holocaustherinnering en onderwijs in onze constant veranderende wereld.

We nemen binnenkort contact met u op over onze Legacy of Light Society, onze manier van werken erkenning van uw doordachte bijdrage om de toekomst van het museum veilig te stellen.

We hopen dat u even de tijd neemt om ons online meldingsformulier voor geschenken in te vullen. Informatie die u vrijwillig verstrekt over uw geschenk, bevestigt dat ons werk belangrijk voor u is dat wat we doen belangrijk genoeg is om geëerd te worden door uw nalatenschap geschenk, en dat u erop vertrouwt dat wij goede rentmeesters zijn van uw nalatenschap.

Terwijl we allemaal doorgaan ondanks de steeds veranderende situatie en de uitdagingen waarmee we worden geconfronteerd veroorzaakt door de huidige wereldwijde gezondheidscrisis, wij in de Verenigde Staten Holocaust Memorial Museum wil u nogmaals bedanken voor uw voortdurende steun aan ons tijdloze missie. We hopen dat u weet hoeveel we uw vervolg waarderen toewijding aan en partnerschap met onze instelling.

Ook al zijn onze fysieke deuren momenteel gesloten, ons kritische werk in een wereld met toenemende ontkenning van de Holocaust en een alarmerende toename van dodelijk

racisme en antisemitisme, gaat door. We stellen het daarom zeer op prijs dat u de tijd neemt om te delen uw feedback bij ons, aangezien uw input ons helpt het permanente te beveiligen relevantie van Holocaustherinnering en onderwijs in onze constant veranderende wereld.

Vriendelijke groet,

George E. Hellman, JD
Associate plaatsvervangend Chief Development Officer,
Geplande donaties en schenkingen
Holocaustherdenkingsmuseum van de Verenigde Staten
www.ushmm.org
202-488-6591

Thank you, J.P.!
Yahoo / inbox

George E. Hellman, USHMM planned_giving@ushmm.mydonorimpact.com

To:J.P. van den Wittenboer

Sat, Aug 22 – 2020 at 3:00 PM

Dear J.P.,

Thank you for taking the time to share your opinions with us and for letting us know that you have left a gift to the Museum in your will, estate plan, or by beneficiary designation.

Your support of the United States Holocaust Memorial Museum plays an important role in our mission to secure permanent relevance of Holocaust memory and education in our constantly changing world.

We will be in touch with you soon about our Legacy of Light Society, our way of recognizing your thoughtful contribution to help secure the Museum's future. We hope you will take a minute to complete our online Gift Notification Form. Information that you voluntarily provide about your gift affirms that our work matters to you, that what we do is important enough to be honored by your legacy gift, and that you trust us to be good stewards of your legacy.

As we all carry-on in spite of the ever-changing situation and the challenges we face brought on by the current global health crisis, we at the United States Holocaust Memorial Museum want to thank you again for your ongoing support of our timeless mission. We hope you know how much we value your continued dedication to, and partnership with, our institution.

Even though our physical doors are currently closed, our critical work in a world with increasing Holocaust denial, and an alarming rise in deadly racism and antisemitism, continues. We therefore greatly appreciate you taking the time to share your feedback with us, as your input helps us secure the permanent relevance of Holocaust memory and education in our constantly changing world.

Sincerely,

George E. Hellman, JD
Associate Deputy Chief Development Officer,
Planned Giving and Endowments

United States Holocaust Memorial Museum
www.ushmm.org
202-488-6591

Gift Notification

Thank you for your incredible support.

The information you provide here about your legacy gift for United States Holocaust Memorial Museum will ensure that our records are accurate and that we use your gift in the way that you intend. This is not a binding legal document; please provide only the information you feel comfortable sharing and any information you do provide will be kept confidential. If you have any questions, please contact George E. Hellman at 202-488-6591 or email planned_giving@ushmm.org.

- Date of estate plan or designation:

27-05-2016

- I have included a gift for the United States Holocaust Memorial Museum through my:*
- ☐ Will
- ☐ Beneficiary Designation
- ☐ Gift of Real Estate
- ☐ Life Insurance Policy
- ☐ Real Estate/Property
- ☐ Stocks and Bonds
- ☒ Other
- Is this gift revocable or irrevocable?
- ○ This gift is revocable (can be changed).
- ● This gift is irrevocable (cannot be changed).
- Is this a percentage or a specified amount?
- ○ This gift is a percentage of my estate or account's value.
- ○ This gift is a specified amount.
- Please tell us about your gift designation:
- ○ I planned this gift in honor or in memory of someone.
- ○ I would like this gift to go to a specific program or purpose.
- ● United States Holocaust Memorial Museum may use my gift where it is needed most.
- United States Holocaust Memorial Museum recognizes our incredibly generous legacy supporters with membership into the Legacy of Light Society.
- ● Yes, please list my/our name(s) as part of United States Holocaust Memorial Museum publications.
- ○ No, please do not list my/our name(s).

Please confirm your contact information:

- First Name*

Joannes Petrus (chairman IFUD of Human Rights)

- Last Name*

van den Wittenboer

- Address

Kastanje 28

- Address 2

- City

Mierlo

- State

- ZIP

5731NK

- Country

The Netherlands

- Phone

xxxxxxxxxxxxx

- Email*

ifudofhumanrights@yahoo.com

- ** denotes required field*

This donation you will find in our foundation ANNUAL REPORT 2020 IFUD of Human Rights.
The ANNUAL REPORT is online (pdf) at december 31 2020

We send you at the end of this year a DvD data-rom (ANNUAL REPORT IFUD of Human Rights

Prod-04

Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights

A A N T E K E N E N

Aan: STAAT DER NEDERLANDEN

(gemachtigde) Minister van Justitie en Veiligheid mr. F.B.J. Grapperhaus

Postbus: 20301

2500EH, DEN HAAG

1.(gemachtige Intermediaire Stichting van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens namens Audio-Rarities), Kastanje 28, 5731NK Mierlo.

2.(gemachtigde Minister van Justitie en Veiligheid F.B.J. Grapperhaus namens de publieksrechtelijke rechtspersoon Staat der Nederlanden, (handelt in dit geval als privaatrechtelijk rechtspersoon).

Betreft: openstaande schuld bij benadering “voorlopig overzicht”
Mierlo, 2 januari 2020

Zijne Excellentie Grapperhaus,

Hierbij stuur ik de Staat der Nederlanden een voorlopig overzicht van de nog openstaande schuld.De inhoud van de notariële akte is onsamenhangend met de door de notaris in de akte “executoriale titel”, hierbij een fotokopie van de akte “zonder de executoriale titel erop”. Dat zou dan moeten door de rechter die titel.

Rb. Den Haag (Vzr.) 21 februari 2008
KG 07/13 14 van:
(opdrachtgever)
in persoon verschenen,
tegen:

de Staat der Nederlanden, zetelende te ’s-Gravenhage, waarvoor verschenen is de heer J.J.F. Versluijs (Ministerie van Justitie), in welke zaak gerechtsdeurwaarder Jan-Anne de Swart te Den Haag zich bij proces-verbaal van 31 oktober 2007 tot de voorzieningenrechter heeft gewend op grond van artikel 438 lid 4 Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering. Partijen zullen hierna worden aangeduid als [opdrachtgever], de Staat en de deurwaarder.

1. De feiten

Op grond van de stukken en het verhandelde ter zitting van 6 februari 2008 wordt in dit geding van het volgende uitgegaan. [opdrachtgever] heeft bij aangetekende brief van 10 oktober 2007 onder meer een grosse van een notariële akte (hierna ook: de notariële akte) aan de deurwaarder doen toekomen, met het verzoek deze te betekenen aan de schuldenaar (de Staat) en executoriale maatregelen te nemen. De notariele akte, verleden ten overstaan van notaris mr. T.H.J.M. op de Laak, notaris te Budel (gemeente Cranendonck) op 21 juni 2007, bevat een eenzijdige verklaring van {opdrachtgever}, onder meer inhoudende dat de Staat hem schuldig is een bedrag van **€ 20.040.000.**

2. Het geschil en de beoordeling daarvan

2.1. De deurwaarder heeft zich tot de voorzieningenrechter gewend omdat ten aanzien van de executie van de notariële akte bezwaren zijn gerezen: de akte heeft weliswaar de kenmerken van een voor executie vatbare titel rnaar de inhoud ervan is onsamenhangend en de notariële akte is bovendien buiten medeweten van de Staat tot stand gekomen. Volgens de deurwaarder kan de notariële akte daarom niet geexecuteerd worden.

2.2. De voorzieningenrechter is van oordeel

dat deze bezwaren gegrond zijn. Anders dan [opdrachtgever] kennelijk meent betekent het enkele feit dat de eenzijdige verklaring van [opdrachtgever] is vastgelegd in een notariële akte nog niet dat er sprake is van een schuld van de Staat aan [opdrachtgever]. De notariële akte levert slechts dwingend bewijs op van het feit dat [opdrachtgever] ten overstaan van de notaris de in de notariële akte opgenomen verklaring heeft afgelegd. Noch de omstandigheid dat de Staat voorafgaand aan het verlijden van de notariële akte hierover zou zijn geinformeerd — daargelaten of dit (rechtsgeldig) is gebeurd —, noch het feit dat de Staat de vordering niet (op enige wijze) heeft betwist, kan aan het voorgaande afdoen. Aan hetgeen verder nog door [opdrachtgever] is aangevoerd wordt voorbijgegaan nu dit geen wijziging in het hiervoor overwogene meebrengt.

2.3. De conclusie is dat de notariële akte

niet voor executie jegens de Staat vatbaar is. Het zal de deurwaarder daarom worden verboden om deze te executeren.

2.4. De voorzieningenrechter merkt nog op
dat op het verzoek van {opdrachtgever} tot waarmerking van de notariële akte als Europese executoriale titel afzonderlijk behandeld zal worden.

2.5. [opdrachtgever] zal,
als de in het ongelijk gestelde partij, worden veroordeeld in de proceskosten van de Staat. Voor het overige is er geen aanleiding tot een proceskostenveroordeling.

3. De beslissing
De voorzieningenrechter:
verbiedt de deurwaarder de onder (1) bedoelde notariële akte ten uitvoer te leggen.

Bron:
"Executief" nr. 4 april 2008
Maandblad voor burgerlijkerechtsvordering

BOOM JURIDISCHE UITGEVERS
Postbus 85576
2508 CG Den Haag
Koninklijke Beroepsorganisatie van Gerechtsdeurwaarders
kbvg.nl
Executief nr. 4 april 2008, blz 62-63

Samenvatting.
IFUD of Human Rights:

Verschenen JP van den Wittenboer handelende onder de naam Audio-Rarities gevestigd te Mierlo tegen de Staat der Nederlanden zetelende te 's-Gravenhage, waarvoor verschenen is de heer J.J.F. Versluis Ministerie van Justitie. Van den Wittenboer is bekend met het feit dat Hij via een civiele procedure bij de civiele rechter de zaak opnieuw aanhangig dient te maken. Het verlenen van de executoriale titel is aldus aan de civiele rechter -met het recht voorafgaand- de inhoud van de notariële akte te betwisten door de Staat der Nederlanden. De voorzieningenrechter verbiedt de deurwaarder de door de notaris uitgegeven notariële grosse "In naam der Koningin" ten uitvoer te leggen. De Staat heeft schriftelijk aangegeven geen valsheidsprocedure aanhangig te zullen maken naar aanleiding de verder inhoud van de "notariële akte onder ede verklaring" verleden ten overstaan van notaris meester Th J.M op de Laak notaris te Budel gemeente Cranendonck, op 21 juni 2007. Zoals dat van 21 februari 2008 op grond van het vonnis van de rechtbank te Den Haag -voorzieningenrechter KG 07/13 14- in welke zaak gerechtsdeurwaarder Jan Anne de Swart te Den Haag Zich bij

procesverbaal tot de voorzieningenrechter heeft gewend op grond van artikel 438 lid 4 wetboek van burgerlijke rechtsvordering. Het kort geding beperkt zich in wezen uitsluitend tot een onderzoek of de executiebevoegdheid misbruikt wordt, en gaat niet over de inhoud van de notariële akte en onder ede verklaring.Het is de notaris verboden door de voorzieningenrechter om aan de notariële akte van 21 juni 2007 de executoriale titel te verlenen.In zijn algemeenheid kunnen partijen desgewenst een bindend advies in een notariële akte laten vastleggen en -welbewust en uit vrije wil- overeenkomen, dat deze grond voor een executoriale titel oplevert, voor zover daarin neergelegde verplichtingen zich lenen voor daadwerkelijk tenuitvoerlegging. In dit geval was niet sprake van vrijwilligheid van de Staat der Nederlanden en er was sprake van het door de Staat niet ondertekende akte. De wetgever stelt uitdrukkelijk zware eisen aan het verkrijgen van een executoriale titel.
De tenuitvoerlegging van een executoriale titel heeft een dwingend karakter en dient om die reden vooraf te worden gegaan door tussenkomst van de rechter.

Samengevat:

de executoriale titel berust in dit geval op voorgaande beoordeling van de civiele rechter, met het recht voorafgaand aan de Staat der Nederlanden, betwisting van de inhoud van de notariële akte -alleen datgene wat eventueel vrij ter betwisting open staat- zonder valsheidsprocedure ter betwisting openstaat.

Niet betwiste schuldvorderingen:

Het begrip niet betwiste schuldvorderingen dient betrekking
hebben op alle situaties waarin een schuldeiser - gelet op het feit dat gebleken is- dat de schuldenaar de aard of de omvang van een schuldvordering niet betwist, een door de civiele rechter te verlenen executoriale titel, waarmee de schuldenaar uitdrukkelijk moet instemmen in de vorm van -in dit geval- de authentieke akte. Het ontbreken van betwisting door de schuldenaar de Staat der Nederlanden, kan de vorm aannemen van “verstek laten gaan” bij de terechtzitting of van geen gevolg geven aan een verzoek van het gerecht om het voornemen kenbaar te maken zich in de zaak schriftelijk te verweren. Om zeker te zijn dat de Nederlandse Staat zeer ruim bekend in deze zaak en de notariële aktes en Hitlers Inferno “les van gisteren”, heeft de stichting Intermediaire Stichting van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens de stukken nadien extra laten betekenen door een gerechtsdeurwaarder, exploot van 9 maart 2016 onder nummer L3600573, Van der Velden van Hal & Peers gerechtsdeurwaarders & incassobureau gevestigd te Den Haag, aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal de Nederlandse volksvertegenwoordiging.De brief van de Vaste Commissie van Veiligheid en Justitie onderdeel van het gerechtsdeurwaardersexploot, te vinden onder van de Tweede Kamer der Staten-Generaal V&J aan de stichting, datum 16 september 2014, kenmerk: 2014Z14890/ 2014D30693. Ten tijde van de brief van 2014 waren De heren Van der Steur en Dijkhoff lid van de Vaste Commissie van Veiligheid & Justitie van de Tweede Kamer der Staten-Generaal ,deze zijn

daarna aangetreden als de nieuwe Minister van Justitie en staatssecretaris van Justitie. Hieruit volgt dat ook het Ministerie van Justitie en Veiligheid ruim bekend is met een notariële aktes en verder met de informatie rond Audio-Rarities de stichting en Hitler's Inferno. Alles staat op data dvd-rom als aanhechting van desbetreffende brief die onderdeel uitmaakt van de deurwaarderexploot aan de Tweede Kamer die al eerder bevestigd was door V&J op 16 september 2014 aan de stichting. Nu het Ministerie van Justitie ruim bekend is met alle stukken en via de overdrachtdossiers op het ministerie bij aantreden nieuwe bewindslieden, is de Staat der Nederlanden ook ruim bekend geacht hiermede. Ook heeft de Staat intern overleg kunnen voeren met de landsadvocaat in verband specifieke juridische details in deze zaak. Bij het kantoor van de landsadvocaat zijn advocaten en alsmede juristen met notariële achtergrond werkzaam. Het Ministerie van Justitie heeft zich in 2008 immers opgeworpen de Staat der Nederlanden in rechte te vertegenwoordigen tegen Audio-Rarities bij de rechtbank te Den Haag in het kort geding. De Staat der Nederlanden heeft in 2008 schriftelijk -brief Balkenende en later nog met een brief van Rutte- te kennen gegeven niet van voornemens te zijn een valsheidsprocedure aanhangig te maken. Tevens is gebleken na 2008,dat de Staat der Nederlanden een dergelijke houding heeft aangenomen "van niet te betwisten". De civiele rechter zal "onder verstek" een executoriale titel verlenen over de notariële akte op verzoek van de stichting die werkzaam is voor Audio-Rarities, aanhangig te maken met een advocaat. De civiele rechter zal de executariale titel verlenen op straffe van rechtsweigering. De rechter zal verder niet tornen aan de inhoud van de notariële akte die staat voor de rechter immers vast omdat dit volgens de wet geacht is zo te zijn.

Partijen:

a.de Publiekrechtelijke rechtspersoon Staat der Nederlanden,
Binnenhof 19, Den Haag,N.L.,waarbij de publiekrechtelijke rechtspersoon de Nederlandse staat niet in de specífieke bestuurstaak heeft gehandeld,maar in de Ondernemers activiteit public relations,en de wetenschap,bestaat er geen voldoende grond haar anders te bejegenen dan privaatrechtelijke rechtspersonen die de zelfde of vergelijkbare activiteíten verrichten.

b. de Eenmanszaak: Audio-Rarities, Kastanje 28,5231 NK, Mierlo, NL,
directeur J.P. van den Wittenboer die op uitdrukkelijke uitnodiging van de Staat der Nederlanden "Ministerie van Economische Zaken in Den Haag" een rechtsverhouding is aangegaan voor "fair use only" met het project "Hitler's lnferno" in verband met zakendoen in Japan in negentienhonderd acht en negentig,door de Nederlandse ovenheid in verband met vierhonderd (400) jaar handelsbetrekkingen tussen Nederland en Japan. Op één en twintig september negentienhonderdacht en negentig "spreekdagen" zijn door Audio-Rarities de heer J.P. van den Wittenboer ten adres van het Ministerie van EconomÍsche Zaken persoonlijk en mondeling de licentievoorwaarden voor "fair use only" met het "Hitler's infemo" project grondig besproken.Gesproken is met Mr. Hendrik E.C. Koets. Er is geen

schriftelijke “fair use only- agreement” vastgelegd tussen de Staat en Audio-Rarities, wel is een schriftelijke bevestiging door de Nederlandse Staat op veertien december negentienhonderdacht en negentig, vanuit Tokio, Japan verzonden, waarin de mondetinge afspaak van één en twintig september negentienhonderdacht en negentig en wat besproken i s, kort samengevat is bevestigd.De Staat heeft zich vrijwillig zelf partij gekozen.

IS EEN MONDELINGE OVEREENKOMST RECHTSGELDIG?
mr. E.R. Jonker (Erwin) Aiens Schoonbeek Advocaten ariensadvocaten.nl

Het antwoord op deze vraag luidt bevestigend. Ja, een mondelinge afspraak is ook een afspraak want volgens het Nederlandse overeenkomstenrecht komt een overeenkomst namelijk tot stand door een aanbod van een partij en de aanvaarding van dat aanbod door een andere partij.

Artikel 217 van boek 6 van het Nederlandse overeenkomstenrecht bepaalt hierover het volgende:

“Een overeenkomst komt tot stand door aanbod en aanvaarding daarvan.”
Volgens het Nederlandse recht gelden voor de totstandkoming van overeenkomsten in beginsel geen nadere vormvereisten. Een mondelinge overeenkomst is volkomen rechtsgeldig. Aanbod en aanvaarding kunnen namelijk in iedere vorm geschieden.
De Hoge Raad, hoogste rechtscollege in Nederland heeft in zijn arrest van 21 december 2001, ECLI: NL:2001: AD5352 hierover gezegd:

“Het antwoord op de vraag of een overeenkomst tot stand gekomen is, is afhankelijk van hetgeen partijen over en weer hebben verklaard en uit elkaars verklaringen hebben afgeleid en in de gegeven omstandigheden redelijkerwijs mochten afleiden.”

Aanbod en ervaring hoeven dus niet uitdrukkelijk plaats te vinden: ze kunnen in elke vorm geschieden en kunnen besloten liggen in een of meer feitelijke gedragingen.
Een aanvaarding van het aanbod kan kenbaar worden gemaakt door alle middelen welke in het maatschappelijk verkeer als zodanig worden begrijpt inbegrepen, bijvoorbeeld; een hand opsteken, of gewoon ja knikken. Onder omstandigheden kan zelfs een niet handelen, een dulden, alsook een louter stilzwijgen als aanvaarding gelden. In zijn arrest van 4 februari 2000, NJ 2000/258 geeft de Hoge Raad daarvan een mooi voorbeeld:
“Naar het oordeel van het hof heeft Pelders terecht aangevoerd dat Kinheim op deze brief niet heeft gereageerd, zodat in rechte ervan dient te worden uitgegaan dat Kinheim daarmee – stilzwijgend – akkoord is gegaan.”

Anders dan een louter stilzwijgen, ligt die situatie veel duidelijker in een geval er reeds feitelijk uitvoering is gegeven aan een overeenkomst. Bij het ontbreken van een

schriftelijke overeenkomst of expliciete afspraken tussen partijen, moet aan de hand van alle overige omstandigheden en aanwijzingen beoordeeld worden of er vanaf enig moment een bepaalde rechtsverhouding bestaat.

In arrest Van den Eijnde / Fuchs van de Hoge Raad van 2 september 2011, ECLI:NL:HR:2011:BQ3876, heeft de Hoge Raad de volgende rechtsregel bevestigd; ook al ontbreekt een schriftelijk contract, de totstandkoming van een overeenkomst kan mede worden afgeleid uit een tussen partijen op enig moment bestaande feitelijke situatie. Kortom; een mondelinge overeenkomst is volkomen rechtsgeldig.

IFUD of Human Rights
de Voorzitter
J.P. van den Wittenboer

Correspondence:Po.box 324, 5660AH Geldrop The Netherlands

Offices:Kastanje 28, 5731NK Mierlo The Netherlands

C.o.C.reg:41092925 Eindhoven N.L.

E-mail: ifudofhumanrights@yahoo.com

Internet: http://ifudofhumanrights.webs.com

Phone:+31 -(0)6 50 425 552

AFSCHRIFT

RECTIFICATIE

Op **één en twintig juni tweeduizend zeven** ----------
verscheen voor mij, mr Theodorus Hubertus Johannes Maria op de Laak, notaris te ----
Budel, gemeente Cranendonck:----------
de heer **Joannes Petrus van den Wittenboer**, planned change agent en voorzitter ---
van de "Intermediaire stichting van de Universele Verklaring van de Rechten van de ---
Mens", tevens eigenaar van de eenmanszaak "Audio-Rarities", volgens zijn verklaring
geboren te Mierlo veertien mei negentienhonderd vijf en vijftig, woonachtig ten adres --
Kastanje 28, 5731 NK Mierlo, van Nederlandse nationaliteit, ongehuwd en nooit -------
gehuwd geweest en niet geregistreerd of geregistreerd geweest als partner, ----------
legitimatie: paspoort nummer NF8802866. ----------
De voormelde stichting is statutair gevestigd te Geldrop, en is ingeschreven in het ------
register bij de Kamer van Koophandel en Fabrieken voor Zuidoost Brabant te ----------
Eindhoven onder dossiernummer 41092925, de stichting is geregistreerd met het -----
adres op het woonadres van Joannes Petrus van den Wittenboer, waar ook de ---------
eenmanszaak op is geregistreerd, deze eenmans is bekend bij de Kamer van ----------
Koophandel en Fabrieken voor Zuidoost Brabant te Eindhoven onder dossiernummer -
17090220. ----------
De comparant verklaarde dat hij een eerder gedane **"onder ede verklaring van** ------
zestien juli tweeduizend vier"wil rectificeren. ----------
De comparant rectificeert het navolgende: ----------
De partijen: ----------
1a).Hoofdpartij. de publiekrechtelijke rechtspersoon Staat der Nederlanden, ----------
Binnenhof 19, Den Haag, "N.L.", waarbij de publiekrechtelijke rechtspersoon de --------
Nederlandse Staat niet in de specifieke bestuurstaak heeft gehandeld, maar in de -----
ondernemersactiviteit, public relations, en de wetenschap, bestaat er geen voldoende -
grond haar anders te bejegenen dan privaatrechtelijke rechtspersonen die dezelfde of
vergelijkbare activiteiten verrichten. ----------
2a).Hoofdpartij. Eenmanszaak Audio Rarities, Kastanje 28, 5731 NK, Mierlo, "N.L.", --
directeur J.P. van den Wittenboer die op **uitdrukkelijke uitnodiging van de Staat der**
Nederlanden "Ministerie van Economische Zaken in Den Haag" een rechtsverhouding
is aangegaan voor "fair use only" met het project "Hitler's Inferno" in verband met -----
zakendoen in Japan in negentienhonderd acht en negentig, door de Nederlandse -----
overheid in verband met vierhonderd (400) jaar handelsbetrekkingen tussen Nederland
en Japan. Op één en twintig september negentienhonderd acht en negentig ----------
"spreekdagen" zijn door Audio-Rarities,de heer J.P. van den Wittenboer ten adres van
het Ministerie van Economische Zaken persoonlijk en mondeling de ----------
licentievoorwaarden voor "fair use only" met het Hitler's Inferno"project grondig ---------
besproken. Gesproken is met Mr. Hendrik E.C. Koets. Er is geen schriftelijke "fair use -
only-agreement" vastgelegd tussen de Staat en Audio-Rarities, wel is een schriftelijke -
bevestiging door de Nederlandse Staat op veertien december negentienhonderd acht -
en negentig, vanuit Tokio, Japan verzonden, waarin de mondelinge afspaak van één --
en twintig september negentienhonderd acht en negentig en wat besproken is, kort ----
samengevat is bevestigd. De Staat heeft zich vrijwillig zelf partij gekozen. ----------
3a).Secondiare-partij. De privaatrechtelijke rechtspersoon de Stichting Intermediary --
Foundation of the Universal Declaration of Human Rights, Kastanje 28, 5731 NK, -------
Mierlo, "N.L.", voorzitter J.P. van den Wittenboer. Als exclusieve internationaal ---------
licentiehouder "fair use only" over het werk Hitler's Inferno, door Audio Rarties LPA ----
2445 USA, nineteenhundred fourty five, World-War II, werkzaam tevens als ----------
intermediair, wetenschappelijk, mensenrechten. ----------

4a).Secondiare-partij. de publiekrechtelijke rechtspersoon Zuid-Duitse Deelstaat ------ Freistaat Bayern, Duitsland, Alexandera Strasse 3, 80538, München, Deutschland. Als algemeen auteursrechthouder over het werk "Hitler's Inferno". Kontrollratdirektive 50. -- **5a).Secondiare-partij.** de publiekrechtelijke rechtspersoon de Amerikaanse auteurs -- en muziekrechtenorganisatie The Harry Fox Agency Inc., New York U.S.A., 771 Third - Avenue, New York, 10017 USA, vertegenwoordigd door Frank S. Rittman in de functie van International Business Administrator, die zich laat vergezellen door Edward -------- P.Murpy en Yoshio Inomata. Aangaande het verstrekken van een schriftelijke ---------- internationale exclusieve-licentie "Hitler's Inferno" voor "fair use only", datum afgifte ---- licentie zeventien augustus negentienhonderd vijf en negentig.----------

Voorwaarden en condities "fair use only" voor wetenschappelijk en bibliotheek - gebruik.----------

Hitler's Inferno is een werk van letterkunde, wetenschap of kunst, hetwelk bestaat uit -- afzonderlijke werken van liederen en toespraken uit het tijdperk Hitler Duitsland in een door de maker Audio Rarities (USA) in een logische anti-fascistische vorm aan ---------- elkander in de Engelse taal gesproken commentaar in negentienhonderd vijf en veertig in de USA, het einde van de Tweede Wereldoorlog, hierbij wordt, onverminderd het ---- auteursrecht op ieder werk afzonderlijk, als de maker aangemerkt Audio Rarities (USA) degene, onder wiens leiding en toezicht het totale werk is tot stand gebracht. Het ------- auteursrecht over de Duitse toespraken en geluidsopnames door Adolf Hitler en -------- NSDAP -bij overdracht door de geallieerden na negentienhonderd vijf en veertig- ------- berusten bij de Zuid-Duitse deelstaat Freistaat Bayern, en de nederlandse versies van toespraken en liederen van de NSB bij de staat der Nederlanden. Hierbij is in het geval van het werk "Hitler's Inferno" het totale auteursrecht in eigendom van Freistaat -------- Bayern, het doel hiervan is om misbruik onder controle te kunnen houden door de ------ staat en strafbaar te stellen in verband met het ondeskundig gebruik van toespraken, - liederen, afbeeldingen en gedragingen die na negentienhonderd vijf en veertig na de -- val van het Derde Rijk bewezen en ernstig fout waren bevonden door het Tribunaal in - Neurenberg. Zowel de hedendaagse Duitse wet-en regelgeving (Duitse grondwet) ----- alsmede de Amerikaanse en Nederlandse wet- en regelgeving alsmede Europese en - Internationale Verdragen maken uitzonderingen voor het gebruiken van materialen ---- voor historische, wetenschappelijke en educatieve doelstellingen voor gebruik door ---- bibliotheken en op scholen, studie of gebruik door wetenschappers, (Title 17, United -- States Code). Bij het auteursrecht moet nog iets anders worden onderscheiden en wel het zogenaamde persoonlijkheidsrecht droit moral door Audio Rarities (USA). Het ------ persoonlijkheidsrecht van de auteur van het werk gaat nimmer teniet. Dit recht moet --- alzo beschouwd worden als een absoluut en exclusief zelfstandig recht, staande naast het auteurschap. Uit het een en ander volgt, dat het persoonlijkheidsrecht ---------- onafhankelijk van het auteursrecht een zelfstandig, niet overdraagbaar recht vormt. Als de toespraken en liederen in negentienhonderd vijf en veertig op rechtmatige manier -- zijn verzameld, hetgeen uit onderzoek is gebleken en moet worden aangenomen, heeft Audio Rarities (USA) het exclusieve recht de plaat "Hitler's Inferno" in eigenbeheer te - vermenigvuldigen en te verspreiden. Het droit moral kan na overlijden van de maker --- worden uitgeoefend door degenen die hij daartoe bij uiterste wilsbeschikking heeft ----- aangewezen. Zonder uiterste wilsbeschikking door de maker zelf afgegeven, of bij ----- ontbreken van informatie over de maker,alleen mogelijk met een schriftelijke licentie --- door de auteursrechtenorganisatie.Intermediary Foundation of the Universal ---------- Declaration of the Universal Declaration of Human Rights, postbus 324, 5660 AH, ------ Geldrop Nederland heeft sinds negentienhonderd vijf en negentig bij schriftelijke ------- licentie door de Amerikaanse Auteursrechten organisatie "The Harry Fox Agency Inc" - in New York USA, te gelden als exclusieve licentiehouder op het mogen beheren en ---

internationaal verspreiden van het intellectueel & mechanische eigendomsrechten ----- "Hitler's Inferno", hiernaast kunnen bibliotheken, archieven, musea als niet-exclusieve licentiehouders fungeren en wetenschappers-agreementen verstrekken aan ---------- onderzoekers. Het op de geluidsdragers vastgelegde materiaal is gegarandeerd ------- authentiek. Het werk "Hitler's Inferno" is gegarandeerd geen nazisme of neo-nazisme. Het is een getuigenis over de holocaust. De juridische afhandeling over de ---------- auteursrechten en over het werk zijn in negentienhonderd negen en negentig en ------- daarna op zestien juli tweeduizend vier met een titel "In naam der Koningin" notarieel - vastgelegd bij Notariaat op de Laak, Capucijnerplein 38, Budel Nederland. Het werk is verder geregistreerd met een registratienummer bij de Belastingdienst "registratie en -- successie" in Nederland. Op één maart negentienhonderd negen en tachtig traden de Verenigde Staten toe tot de "Berner Conventie ", een tussen een aantal staten ---------- gesloten verdrag, (Berner Conventie, gedefinieerd onder sectie 101 van Title 17,United States Code) waarbij het auteursrecht van onderdanen van elk van de deelnemende -- Staten beschermd wordt in alle aangesloten Staten, waaronder ook Nederland. --------- Stichting Stemra is de Nederlandse zusterorganisatie van de Amerikaanse ---------- auteursrechtenorganisatie The Harry Fox, Inc New York. Vervaardigde opnamen van - uitzonderlijke documentaire waarde naast andere items mogen in officiële archieven -- worden bewaard. Hitler's Inferno is opgenomen in de USA, bij de Universiteit van ------- Kansas City, Missouri, in de Miller Nicols Library,en maakt deel uit van een ---------- wetenschappelijke verzameling van items over de holocaust onder de rubriek ---------- "Suzanne Statland Collections in Holocaust Studies" a bibliography of research -------- materials. ----------

Toegelaten: hetgeen in overeenstemming is met de wettelijke en de morele norm met hetgeen naar de regels van het maatschappelijke verkeer redelijkerwijs geoorloofd is -- met inachtneming van Artikel 25 A W en title 17 United States Code, in combinatie met in kracht rechtsgeldige Europese en Internationale Verdragen (Berner Conventie, ------ WIPO- Verdragen, Rome Conventie, TRIPS agreement van World Trade ---------- Organisation), Internationaal Verdrag inzake Economische, Sociale en Culturele ------- Rechten, waarin de auteursrechten van wetenschappers en de beoefening van de ----- wetenschap, mensenrechten zijn geworden, waar individuele aangesloten---------- Staten aan zijn verbonden. ----------

Verboden: in het algemeen iedere gehele of gedeeltelijke mechanische overname, ---- bewerking of nabootsen inbreuk op intellectueel eigendom in gewijzigde vorm voor een ander doel of een daadwerkelijk verschil vertonen dan het oorspronkelijke doel door de maker zelf verkozen; alle produkten die niet in overeenstemming zijn met de wettelijke en de morele norm, en alles wat met hetgeen naar de regels van het maatschappelijke verkeer redelijkerwijs niet geoorloofd is en als redelijkerwijs aannemelijk is, dat ook de maker die inbreuken zou hebben afgekeurd; ten gehore brengen of vertonen in het ---- openbaar, illegaal verspreiden van produkten of misbruik van gedachtengoed, ---------- negativisme, obsceniteit, obscurantisme; gebaren, uitdrukkingen, emblemen, ---------- geschiedvervalsing; muziek gezongen en gesproken alsmede instrumentale ---------- bewerkingen, met inbegrip van de beschikbaarstelling voor het publiek op zodanige --- wijze dat deze voor leden van het publiek op een door hen individueel gekozen plaats en tijd toegankelijk zijn, hierbij inbegrepen omroepuitzendingen, sportevenementen, al dan niet per kabel satelite, en internettransmissies.----------

Indien aan twee of meer personen een gemeenschappelijk auteursrecht op een zelfde werk toekomt, kan, tenzij anders is overeengekomen, de handhaving van dit recht door ieder hunner geschieden. De Staat de monopoliehouder over het vervolgen van ------- strafbare feiten in overeenstemming met wat hierover is vastgelegd in ---------- negentienhonderd vijf en veertig door de geallieerden controleraad op grond van de ---

wetgeving ter voorkoming van nationalisme en militairisme van de Tweede ----------
Wereldoorlog "kontrollratdirektive 50". ----------
De volgende partijen zijn aanwezig.----------
Bij de ondertekening van deze notariële rectificatie zijn de volgende partijen aanwezig: J.P. van den Wittenboer in de functie als directeur Audio-Rarities en in de functie als -- Voorzitter van Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights. De overige partijen zijn niet in persoon vertegenwoordigd bij de ondertekening van de - rectificatie van de notariële akte.----------
Originele schriftelijke bewijzen zullen aan de akte worden gehecht, wanneer niet ---- origineel zal worden aangegeven dat het een kopie of een print betreft Onder de ------- originele aanhechtingen zit ook een "originele Kiezerspas voor de verkiezingen voor --- Provinciale Staten Noord-Brabant die gehouden is op zeven en twintig maart ---------- tweeduizend zeven. De kiezerspas was bestemd voor de heer Joannes Petrus van ---- den Wittenboer, adres Kastanje 28, 5731 NK, Mierlo, waarbij door hemzelf de volmacht aan de Voorzitter van de Stichting Intermediary Foundation of the Universal ---------- Declaration of Human Rights is afgegeven op de kiezerspas om te gaan stemmen. Het stemrecht is een grondrecht,en dat moet hoog worden gehouden. De burgerij is vrij om de eigen mening te geven over de volksvertegenwoordigers. Gezien de verklaring ----- onder ede in de notariële akte de dato twee en twintig juni negentienhonderd vier en -- negentig, kan niet worden uitgegaan van een democratie, maar is sprake van een ------ schijndemocratie. **Er is geen stem uitgebracht.** Er zal eerst een integraal ---------- parlementair openbaar onderzoek moeten geschieden naar de toestand van de -------- rechtsstaat en de democratie. De bewindsman Hirsch Ballin die zijn kabinetszetel ------ verloor door de IRT-affaire in negentienhonderd vier en negentig (verwijs ook naar ----- notariële akte van een verklaring de dato één en twintig januari negentienhonderd vier en negentig), die aftrad als minister van justitie omdat de Tweede Kamer hem had ----- verboden verdere bemoeienis te hebben met de zware criminaliteit, deze bewindsman die later in tweeduizend zeven wederom de post van "minister van justitie" mag -------- bekleden onder Balkenende, heeft nu kennelijk de opdracht om onderzoek te ---------- verrichten naar de misdaadorganisatie waar hij zelf lid van is " Kabinet Balkenende IV" In rubriek "15" van akte notarieel "in naam der koningin" de diverse boekwerkjes met -- bewijzen en brieven van Audio-Rarities en de Stichting, zijn thans digitaal vastgelegd - op een DVD-rom, met actualisering tot en met tweeduizend zeven inbegrepen. Op de - DVD-rom zijn daarnaast extra opgenomen een complete website door de sociale ------- databank Nederland, in Huizen, Noord-Holland, "N.L.", en een rapport in ---------- pdfbestandsformaat "naboek 20e editie 2006" door H.M. Walker uit Berlicum en ------- Stichting Werkgroep negentienhonderd zeventig, in Tilburg, "N.L". De DVD-rom en de inhoud hiervan alle aanwezige stukken maakt thans onderdeel uit van de **notariële ---- rectificatie**.----------
De rubrieken "15 en 16" immateriële of naamschade. Door de Staat der Nederlanden - het mondeling agreement "fair use only" Hitler's Inferno te hebben geschonden op een of meer keren en / of tijden en / of data. Te concretiseren in een geldvordering. ---------
Wordt de echtheid van deze authentieke akte en de titel betwist. Wanneer een ---- gerechtsdeurwaarder komt met een betekende grosse, waarvan de echtheid en / of --- onjuistheid wordt betwist. De gerechtsdeurwaarder dient dan zijn opdrachtgever aan te spreken en vervolgens dient de opdrachtgever de Staat der Nederlanden waartegen -- de grosse is betekend te benaderen voor verificatie van de echtheid en onjuistheid. ---- Wordt de echtheid en / of onjuistheid van een authentieke akte betwist; dan vermeldt -- artikel. 159 lid 1 Rv:een geschrift dat het uiterlijk heeft van een authentieke akte,geldt - als zodanig behoudens bewijs van het tegendeel.----------

Algemeen geldt, dat het tegenbewijs tegen de authentieke akte drukt op degene die --- haar onjuistheid en / of valsheid beweert, in een speciale "Valsheidsprocedure" bij de - civiele rechter. Bij deze notariële akte met de titel geldt, dat deze procedure voor de --- civiele rechter **absoluut en alleen in combinatie van een openbaar parlementair --- onderzoek** naar het rechtssysteem volgt, met horen van alle getuigen onder ede. In --- een "valsheidsprocedure" worden de notariële akte van een verklaring de dato één en twintig januari negentienhonderd vier en negentig en notariële akte onder ede de dato twee en twintig juni negentienhonderd vier en negentig onderdeel van één totale ------- valsheidsprocedure op alle akten. ----------

Artikel 430 Rv. Geeft algemene regels, voor grossen van excecutoriale titels en de ----- betekening daarvan, voordat zij ten uitvoer kunnen worden gelegd. ----------

De kracht van het schriftelijk bewijs is in de oorspronkelijke akte (minuutakte) gelegen. Grossen en gehele afschriften van een authentieke akte die volgens de wettelijke ------ voorschriften moeten worden bewaard, leveren, wanneer zij zijn afgegeven door een -- daartoe bevoegde ambtenaar (in dit geval de notaris) hetzelfde bewijs op als de ------- oorspronkelijke akte. ----------

Problemen met het vinden van een gerechtsdeurwaarder door de opdrachtgever. Problemen bij het bereid vinden van een gerechtsdeurwaarder voor het uitvoeren van - de opdracht "ministerieplicht" kunnen zich voordoen. Te denken valt van het naar ------ elkander en op elkander afschuiven van de opdracht. Daarbij moet opdrachtgever ------ eerst alle gerechtsdeurwaarders in Den Haag schriftelijk benaderen om daarna zich te kunnen richten tot de Koninklijke Beroepsorganisatie van Gerechtsdeurwaarders ------- KBvG, postbus:12, 3740 AA in Baarn. Uiteindelijk moet via de Tweede Kamer de ------- ministeriële verantwoordelijkheid van de Minister van Justitie worden geactiveerd om -- ambtshalve een gerechtsdeurwaarder aan te wijzen die de opdracht moet uitvoeren. -- De minister van justitie heeft de taak algemeen te zorgen dat de rechtsbedeling -------- behoorlijk kan functioneren. Men spreekt wel van apparaatzorg. Verder te denken valt (gezien de aard en de opstelling door de Nederlandse Staat (de goodwill-belangen), --- dat de Staat de status quo zal handhaven zo lang enigszins mogelijk is, en zich -------- daarom om die reden van geen enkele Wet, Verdrag rekenschap en verantwoording -- zal geven. ----------

De geconstateerde feiten. Op datum zeventien augustus tweeduizend vijf is het ------- Duitse volkslied gezongen ten gehore gebracht via de TV -omroep SBS6 om acht ------ (20.00) uur, voorafgaande aan het voetbalinterland Nederland tegen Duitsland in ------- Rotterdam, daarna is op datum vijf april tweeduizend zes het Duitse volkslied ---------- instrumentaal (kort in een reclame van Achmea) ten gehore gebracht via TV -omroep - NOS Nederland 1, voor het (acht) 20.00 - uur journaal, daarna is op datum zeven april tweeduizend zes het Duitse volkslied instrumentaal (kort in de reclame van Achmea) -- ten gehore gebracht via TV-omroep RTL4 voor het (half acht)19.30- uur journaal. ------- Verder is sprake van over langere periode plegen van negativisme en ---------- wetenschappelijke sabotage onder hoofdverantwoordelijkheid van de Nederlandse ---- Staat gericht tegen de stichting, Audio-Rarities met het Hitler's Inferno project,verwijs -- naar rubriek "15"DVDrom. Verder: Nederlandse Staat laat het toe dat Zij door derden - als Adolf Hitler op Internet is geportretteerd, in de vorm van een (ex)-minister van ------ Justitie die thans de post bekleed van minister van sociale zaken mr. J.P.H. Donner --- met "hitlerkapsel", en een procureur-generaal Jhr. Mr. De Wijkerslooth de Weerdesteijn als "Adolf Hitler" die het onderwerp discriminatie in zijn takenpakket heeft,afgebeeld --- met een "hakenkruis" op het hoofd en met "Hitlersnor". De Nederlandse Staat laat dit -- ondanks de bekendheid met de websites en de bekendheid wie achter deze websites - zitten, (de heer K.H de Werd en Stichting Sociale Databank Nederland,R.M. ----------

Brockhus), bewust voortbestaan. De bewijzen zijn te vinden op de DVD-rom in rubriek "15". Er zijn door die derden K.H. de Werd inmiddels zestigduizend (60.000) e-mails --- hiervan internationaal verzonden.----------
Dat er tussen de hoofdpartijen de Staat der Nederlanden en Audio-Rarities (kamer van Koophandel: 17090220) een rechtsversverhouding bestaat of heeft bestaan niet in ----- specifieke bestuurstaak, uithoofde van "fair use only" "Hitler's Inferno" Audio Rarities -- LP A 2445, uithoofde waarvan de schuldenaar nog iets van de Staat der Nederlanden had te vorderen, nu te vorderen heeft of nog in de toekomst te vorderen zal krijgen in - verband met schenden afspraken / overeenkomst.----------
Gevorderd wordt. Voor naamschade en omzetderving een geldbedrag van **twintig --- miljoen euro (€ 20.000.000,00)**, hierbij op te tellen de wettelijke rente jaarlijks, extra -- de bedragen per overtreding tot een maximum per jaar, executie en ---------- administratiekosten. Alle daaruit voortvloeiende kosten komen geheel voor rekening --- van de schuldenaar. ----------
Verbeurd zullen worden. Bij het ten gehoren laten brengen van Duitse volkslied of --- andere zaken zonder vergunning die zich buiten het referentiekader "fair use only" ----- vallen), op Nederlands grondgebied en / of het zich op internet als Adolf Hitler laten ---- afbeelden op de Website van K.H. de Werd casu quo Sociale Databank Nederland, --- R.M. Brockhus, of via een andere manier, (bij Ministerie van Justitie bekende websites ,en regelmatig bezocht door ministerie van Justitie). Letterlijk van de website van de --- Sociale Databank Nederland, citeer: *GEEN AANKLACHT. Justitie zal geen vervolging instellen wegens smaad tegen Karel de Werd, terwijl hij toch minister van Justitie mr. -- J.P.H. Donner en de voorzitter van het college van procureursgeneraal mr. J.P. de ----- Wijkerslooth als Adolf Hitler op zijn website heeft gezet.Het ministerie liet via ---------- voorlichter Ivo Hommes weten: "Er zal geen aangifte gedaan worden. Het is deze ------ persoon enkel en alleen te doen om aandacht voor zijn zaak en daar werken wij niet -- aan mee." (De Telegraaf van achttien oktober tweeduizend drie), einde citaat.* **Bedrag tienduizend euro (€ 10.000,00) per overtreding per constatering per keer per ------ iedere nieuwe data op de kalender, oplopen tot een geldbedrag maximum van --- twee miljoen euro (€ 2.000.000,00) per jaar.** Buiten beslag vallen goederen voor ----- openbare dienst van de Staat,artikel 436 Burgerlijk Wetboek.----------
Voor beslag zijn vatbaar. Bedragen bestemd voor educatieve en wetenschappelijke - doelen tot een maximum van honderd duizend euro (€ 100.000,00). De marktwaarde - (in geld) afgeschreven en verouderd materieel Landmacht, Marine en Luchtmacht die - niet meer voor de openbare dienst van de Staat dienen. Deze zaken kunnen zonder --- limiet worden beslagen indien niet aan de betekening, van het bevel van de ---------- gerechtsdeurwaarder wordt voldaan door de Nederlandse Staat. Verder kan beslag --- worden gelegd op roerende zaken die niet bestemd zijn voor de openbare dienst van - de Staat:oude metalen, afgeschreven computers, afgeschreven ---------- kantoorinventaris,sloopmaterialen uit gebouwen van de overheid die na verbouwingen vrijkomen en die op de dumphandel te verkopen zijn, alles waar enigszins een ---------- geldbedrag aan toe te kennen valt. Verder alle roerende en niet roerende zaken die --- niet onder de openbare dienst vallen met inbegrip van derdenbeslag op tegoeden ------ onder de Nederlandse Staat die niet te kwalificeren vallen voor openbare dienst. --------
Het totaalbedrag van de schuldvordering. twintig miljoen euro (€ 20.000.000,00) ---- met bijtelling van veertig duizend euro (€ 40.000,00) voor viermaal geconstateerde ----- overtredingen, maakt **Totaal bedrag twintig miljoen veertig duizend euro ---------- (€ 20.040.000,00).** ----------
De volgende stukken DVD-rom, brieven, licentie zullen aan deze akte worden ----- gehecht. ----------

1b. De originele brief door de Nederlandse Staat "Royal Netherlands Embassy" Tokio, Japan, datum veertien december negentienhonderd acht en negentig, inzake het ------ werkbezoek van één en twintig september negentienhonderd acht en negentig, de ----- mondelinge bespreking van de voorwaarden voor "fair use only" ten Ministerie van ----- Economische Zaken in Den Haag met Audio- Rarities. ----------
2b. Kleurenprint van de uitnodiging door Ministerie van Economische Zaken "speciale spreekdagen voor genodigden" Zakendoen in Japan, gericht aan Music Company ----- International, J.P. van den Wittenboer is (Audio-Rarities). Contact inzake verwerking -- van de uitnodiging, EVD, Lucy Wentholt. ----------
3b. De originele brief "licentie" door de Amerikaanse auteurs en muziekrechten ------- organisatie Harry Fox Agency Inc, New York USA, zeventien augustus ---------- negentienhonderd vijf en negentig, inzake Hitler's Inferno project. ----------
4b. De originele brief door de DCO Bestuur en Onderwijs Commissie van Justitie van - de Tweede Kamer, Den Haag, datum veertien september tweeduizend zes, kenmerk - "Hitler's Inferno". ----------
5b. De originele brief door Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie, achttien december negentienhonderd acht en negentig, kenmerk: BRF 51.04JH/kk, verwijs naar rubriek -- "20" akte notarieel zestien juli tweeduizend vier "In naam der Koningin". ----------
6b. De originele brief door de Hoge Raad der Nederlanden van vier januari ---------- tweeduizend zeven, inzake reageren op het verzoek de onechtheid of valsheid van de notariële akte van twee en twintig juni negentienhonderd vier en negentig te bewijzen - of kunnen aantonen, kenmerk: 73 91 /SvdO/rk. ----------
7b. DvD-rom door Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human ----- Rights en Audio-Rarities, met de stukken en getuigen onder rubriek "15" aangevuld en onderdeel van deze rectificatie. ----------
8b. De originele Stempas voor de provinciale staten Noord-Brabant, kieskring 1 -------- ('s-Hertogenbosch), om te stemmen op zeven maart tweeduizend zeven, in Gemeente Geldrop en Mierlo, waarbij J.P. van den Wittenboer de Voorziter van Intermediary ------ Foundation of the Universal Declaration of Human Rights, volmacht geeft de stem uit - te brengen. Kaartnummer:**17710161113.** ----------
In het hoofd van deze akte de woorden "In naam der Koningin", uitvoerbaar bij -- voorraad, tenzij de schuldenaar de combinatie de vordering, de titel, de akte(n) -- onrechtmatig of ongegrond voorkomt,een door de schuldenaar aan te spannen - "Valsheidsprocedure" via de civiele Rechter. ----------
De voormelde rectificatie op de notariële grosse "In naam der Koningin" de dato ------- zestien juli tweeduizend vier heeft comparant met een **eed** versterkt in handen van mij, notaris, afgelegd, nadat hij mij had verklaard de betekenis van de eed te beseffen en te weten dat de wet het plegen van meineed strafbaar stelt. ----------
SLOTBEPALINGEN ----------
Voormelde opgave, volledige voorlezing, afvraging en beantwoording hebben ---------- plaatsgehad in tegenwoordigheid van de getuigen. ----------
De comparant en de getuigen zijn mij, notaris, bekend en hun identiteit is door mij, ----- notaris, aan de hand van de hiervoor gemelde en daartoe bestemde ---------- documenten vastgesteld.

Waarvan akte, --------
in minuut opgemaakt, is verleden te Budel, gemeente Cranendonck, op de datum in --- het hoofd van deze akte vermeld, in tegenwoordigheid van de dames ---------- mevrouw Catharina Jacoba van Casteren-Daniëls, geboren te Weert ---------- twee en twintig januari negentienhonderd negen en zestig en ---------- Hendrina Maria Antonia Meeuwissen, geboren te Budel negen en twintig november ---- negentienhonderd zes en vijftig, als getuigen. ----------

Na zakelijke opgave van de inhoud en toelichting van deze akte aan de comparant, ----
heeft deze verklaard tijdig voor het verlijden te hebben kennis genomen van de inhoud
van deze akte en daarmee in te stemmen. Vervolgens is deze akte onmiddellijk na ----
volledige voorlezing door de comparant, de getuigen en mij, notaris, ondertekend. ------

Volgen handtekeningen van de comparant, de getuigen en de notaris.

UITGEGEVEN VOOR AFSCHRIFT:

Mr. Th.H.J.M. op de Laak
Notaris te Crenendonck

Netherlands-Japan
1600-2000

ROYAL NETHERLANDS EMBASSY
6-3 Shiba Koen 3-chome, Minato-ku, Tokyo 105-0011 Phone (03)5401-0411 Fax(03)5401-0420

Audio Rarities
Music Company International
T.a.v. dhr. J.P. van den Wittenboer
Postbus 324
5660 AH GELDROP

Tokio, 14 december 1998

Re: Werkbezoek september j.l.

Geachte heer Van den Wittenboer,

Onder verwijzing naar het gesprek op 21 september j.l. betreffende "Zakendoen Japan" heb ik de eer u het volgende te berichten. De afgelopen periode is dezerzijds getracht kanalen te vinden om bekendheid te kunnen geven aan de informatie rond de cd "Hitler's Inferno - de les van gisteren (getuigenis als les voor de toekomst)".
Zoals reeds in Den Haag besproken is dit geen eenvoudige aangelegenheid. Japan kampt zelf met een oorlogsverleden - waarvoor grote aandacht bestaat - maar waarover het nog moeilijk is te spreken. Voor wat de oorlog in Europa betreft bestaat wel degelijk de kennis, maar in de Japanse beleving heeft de eerdere opkomst van het facisme in Europa duidelijk een eigen dimensie.

Een tweetal dezerzijds benaderde "recordshops" (van belangrijke ketens) toonde geen bereidheid voor het t.g.t. opzetten van een display en ook voor toezending van nadere informatie bestond geen interesse. Met uw goedvinden zal ik deze weg dan ook verder staken en bezien of wellicht binnen meer wetenschappelijke kring belangstelling bestaat.

Met vriendelijke groet,

Hendrik E.C. Koets
Ambassaderaad Economie en Handel

オランダ大使館 〒105-0011 東京都港区芝公園3丁目6番3号 Tel.(03)5401-0411 Fax.(03)5401-0420

KOPIE

EVD

MINISTERIE VAN ECONOMISCHE ZAKEN

Postbus 20105
2500 EC Den Haag
Telefoon: (070) 3 79 89 33
Telefax: (070) 3 79 78 78

Port betaald
Nederland
Port payé
Pays-Bas

Iwaco Company International
Postbus 324
3770 AH Barneveld

t.a.v. J.P. van den Witterbaar

KOPIE

EVD

MINISTERIE VAN ECONOMISCHE ZAKEN

Voorlichtingsbijeenkomst
"Zakendoen in Japan"
23 september 1998

Misschien juist vanwege de huidige problemen blijft Japan in de belangstelling staan. Om Nederlandse bedrijven de mogelijkheid te bieden de ontwikkelingen in het land beter te volgen organiseert de EVD in samenwerking met de Kamer van Koophandel Rotterdam, de Japan Trade Club, NCH en de Fenedex op 23 september de voorlichtingsbijeenkomst 'Zakendoen in Japan'.

Daarnaast wordt een aantal spreekdagen georganiseerd met vertegenwoordigers van de Nederlandse ambassade te Tokio en het Consulaat-Generaal te Osaka. Deze spreekdagen bieden Nederlandse bedrijven de gelegenheid bij hun plannen en activiteiten in Japan gebruik te maken van de medewerking van de Nederlandse vertegenwoordigingen in Japan. De gesprekken vinden plaats op 21 (EVD Den Haag), 22 (KvK Apeldoorn) en 23 september a.s. (KvK Gouda).

Locatie voorlichtingsbijeenkomst:
Kamer van Koophandel Gouda
Burg. van Reenensingel 101
Gouda
(circa 5 min. vanaf het NS Station Gouda, uitgang Bloemendaal. Ruime parkeergelegenheid bij het KvK-gebouw)

Tijd voorlichtingsbijeenkomst:
10.00 - 14.00 uur
(vanaf 09.30 uur inschrijving)

Kosten:
De deelnamekosten voor de voorlichtingsbijeenkomst bedragen *f* 125,-- p.p.
Deelname aan de individuele gesprekken is gratis.

Aanmelding voorlichtingsbijeenkomst:
Aanmelding is alleen mogelijk via het bijgevoegde aanmeldingsformulier; sluitingsdatum voor inschrijving van de voorlichtingsbijeenkomst is vrijdag 18 september a.s.
U ontvangt *geen* bevestiging van uw aanmelding aan de voorlichtingsbijeenkomst.

Aanmelding spreekdagen:
Via bijgevoegd formulier. Omstreeks twee weken voor aanvang van de spreekdagen wordt u benaderd door de coördinator van de EVD of de betrokken Kamer van Koophandel voor een definitieve afspraak waarvan schriftelijk bevestiging volgt.

Annulering:
Bij verhindering kan de plaats van de deelnemer worden ingenomen door een medewerker van hetzelfde bedrijf. Deelnamekosten zijn niet verschuldigd wanneer *uiterlijk een dag* voor de datum van de bijeenkomst is geannuleerd.

Mailing:
Voor de mailing van deze bijeenkomst is gebruik gemaakt van verschillende adresbestanden.
Hierdoor kan het voorkomen dat u meer dan een aankondiging ontvangt.

Inlichtingen:
EVD, Lucy Wentholt
telefoon: 070-3797013

EB101EVD - 06/98

fenedex NCH KAMER VAN KOOPHANDEL ROTTERDAM ASIA HOUSE

THE HARRY FOX AGENCY, INC.
a subsidiary of NATIONAL MUSIC PUBLISHERS' ASSOCIATION, INC.

October 17, 1995

Mr. J.P. van den Wittenboer
Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights
Postbox 324
5660 AH Geldrop
THE NETHERLANDS

Re: Hitler's Inferno Project

Dear Mr. van den Wittenboer:

Thank you for your letter dated August 16th; please excuse my delay in responding to your inquiry. I regret that we cannot provide you with any recommendations on U.S. record companies who may wish to act as your distributor. I am, however, enclosing a section from the *1995 Billboard International Buyer's Guide* in the event you wish to contact any of them directly.

Sincerely,

Frank S. Rittman
International Business Administrator

encl.
cc: Edward P. Murphy
Yoshio Inomata

711 THIRD AVENUE, NEW YORK, NEW YORK 10017 (212) 370-5330 FAX: (212) 953-2384

DCO Bestuur en Onderwijs
Commissie Justitie

Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights
T.a.v. de heer J.P.van den Wittenboer
Postbus 324
5660 AH GELDROP

Plaats en Datum	Den Haag, 14 september 2006
Betreft	"Hitler's Inferno
Ons kenmerk	JUST060608
Uw kenmerk	K05/1077/12Sv
Uw brief van	14 september 2006

Geachte heer Van den Wittenboer,

Uw bovengenoemde brief is onder de leden van de vaste commissie voor Justitie verspreid.

In haar vergadering van 6 september 2006 heeft de commissie besloten geen verdere actie te ondernemen.

Dit betekent dat de leden van de commissie individueel wel actie kunnen ondernemen naar aanleiding van uw brief. Zij kunnen uw opmerkingen bijvoorbeeld gebruiken bij de behandeling van wetsvoorstellen of vragen stellen aan de regering.

Hoogachtend,

mevr. mr. N.J.P. Coenen
griffier van de vaste commissie voor Justitie

Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Plein 2
Den Haag

Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Tel: 070-318 2007
Fax: 070-318 3444

E-mail: cie.just@tweedekamer.nl

K·N·B

KONINKLIJKE NOTARIËLE BEROEPSORGANISATIE

Music Company International
T.a.v. de heer J.P. van den Wittenboer
Postbus 324
5660 AH GELDROP

Den Haag, 18 december 1998

Ons kenmerk : BRF51.04 JH/kk
Doorkiesnr : (070) 330 71 61

Geachte heer Van den Wittenboer,

Hierbij bevestig ik de ontvangst van uw brief, met bijlagen, van 11 december 1998 op 14 december daarna.

U heeft een tekst meegestuurd over de betekenis van de notariële akte, gebaseerd op hetgeen u aan informatie van een notaris hebt verkregen en verder daarover in de vakliteratuur hebt gevonden. U verzoekt de KNB de tekst waar nodig aan te vullen, dan wel een algemene uitleg te geven.

Naar aanleiding daarvan deel ik u mee dat de KNB een vereniging van notarissen en kandidaat-notarissen in Nederland is en als zodanig slechts algemene informatie op notarieel gebied verstrekt. Dit geschiedt door de uitgifte van folders en informatiekaarten, door het periodiek uitgeven van een krant voor cliënten van notariskantoren en door de instelling van de Notaristelefoon, waar ook algemene informatie kan worden ingewonnen. Concrete vragen kunnen door de KNB niet worden beantwoord.

In het algemeen kan ik u wel het volgende meedelen.
Notariële akten zijn akten opgemaakt door een notaris in functie. Eén van de voordelen van een notariële akte is dat de dagtekening, de echtheid en de juistheid van de notariële akte terstond vaststaan. Een ander voordeel is dat die akte steeds bewaard blijft en dat er dus altijd duplicaten van kunnen worden gemaakt. De akte wordt opgemaakt door een onpartijdige deskundige die er naar zal streven de akte zo op te stellen dat rechterlijke procedures worden voorkomen.
Van een notariële akte kan een grosse, een officieel en gewaarmerkt bijzonder afschrift, worden uitgegeven. De daarop rechthebbende kan hiermee zonder rechterlijk vonnis zijn rechten uitoefenen.

Spui 184
2511 BW Den Haag

Postbus 16020
2500 BA Den Haag

Telefoon 070 - 330 71 11
Telefax 070 - 345 32 26

ABN AMRO 43.01.82.953
Postbank 125185

Vanwege deze voordelen van een notariële akte en omwille van de rechtszekerheid heeft de wet voor sommige overeenkomsten en rechtshandelingen de notariële akte verplicht gesteld.
Voor een opsomming, alsmede voor meer informatie over de notariële akte en de functie van de notaris verwijs ik u naar de folder "Functie en werkterrein van de notaris", welke u hierbij aantreft.

Hoogachtend,

p.o. CMV/AKonijnenburg

mw mr F.C. van der Steur-de Jong

Spui 184
2511 BW Den Haag

Postbus 16020
2500 BA Den Haag

Telefoon 070 - 330 71 11
Telefax 070 - 345 32 26

ABN AMRO 43 01 82 953
Postbank 125185

HOGE RAAD DER NEDERLANDEN

Aan de heer J.P. van den Wittenboer
Inermediary Foundation of the Universal Declaration of
Human Rights
Postbus 324
5660 AH GELDROP

Datum 4 januari 2007 **Kenmerk** `7391/SvdO/rk

Geachte heer Van den Wittenboer,

Hierbij deel ik u mede dat de Procureur-Generaal kennis heeft genomen van uw brief van 2 januari 2007 gericht aan de 'Voorzitter van het College van procureurs-generaal van de Hoge Raad der Nederlanden', betreffende 'bewijzen valsheid en onechtheid notariële akte d.d. 22 juni 1994'.

Ter voorkoming van misverstand wijs ik u erop dat de Procureur-Generaal bij de Hoge Raad, mr. J.W. Fokkens, en de Voorzitter van het College van procureurs-generaal, mr. H.N. Brouwer, verschillende functionarissen zijn. De Procureur-Generaal bij de Hoge Raad is geen lid van het College van procureurs-generaal en behoort niet tot het Openbaar Ministerie.

Uit uw brief blijkt niet dat de Procureur-Generaal u - gelet op zijn taken en bevoegdheden - van dienst zou kunnen zijn. De Procureur-Generaal zal daarom niet ingaan op de inhoud van die brief en de door u meegezonden bijlagen.

Hoogachtend,

De Kabinetschef van de Procureur-Generaal,

Mr. S. van den Oever

Postbus 20303 | 2500 EH Den Haag | Telefoon 070 361 13 11
Lange Voorhout 34 | Bezoekadres: Kazernestraat 52 | www.hogeraad.nl

2

Stemmen in een andere gemeente binnen de provincie

Als u in een andere gemeente, binnen de provincie, aan de verkiezing wilt deelnemen, dient u in persoon uiterlijk
maart 2007 deze stempas bij uw gemeente te laten omzetten in een kiezerspas. Een schriftelijk verzoek tot het
temmen in een andere gemeente, dient u uiterlijk 21 februari 2007 in te dienen bij de gemeente.

Stemmen bij volmacht

Als u niet zelf aan de stemming kunt deelnemen, kunt u een andere kiezer machtigen om voor u te gaan stemmen.
s deze kiezer *in dezelfde gemeente* ingeschreven, dan kunt u gebruik maken van onderstaand volmachtbewijs. Wilt u een
iezer machtigen die in een andere gemeente is ingeschreven, dan dient u uiterlijk 21 februari 2007 een schriftelijk verzoek
n te dienen bij de gemeente. De gemachtigde kan een volmachtstem uitsluitend tegelijk met de eigen stem uitbrengen!

De formulieren voor de schriftelijke verzoeken zijn verkrijgbaar ter gemeentesecretarie.

VOLMACHTBEWIJS (Met blokletters invullen)

Naam gemachtigde	: I.F.U.D of Human Rights	Paraaf stembureau
Adres en woonplaats	: Kastanje 128, 5731NK Mierlo	

De gemachtigde verklaart zich door mede-ondertekening bereid voor de volmachtgever bij volmacht
te stemmen en met inbegrip van deze machtiging niet meer dan twee stemmen als gemachtigde uit
te hebben aangenomen.

Geef uw stempas pas aan een ander mee, nadat u zelf hebt ingevuld wie [illegible] namens u uw stem.

Handtekening volmachtgever:

Handtekening gemachtigde:

I.F.U.D of Human Rights

Voorzitter

LET OP:

Het is strafbaar om op naam van een ander aan de stemming deel te nemen (art. 128 Wetboek van Strafrecht).
Neem uw identificatiebewijs mee! De voorzitter van het stembureau is bevoegd van u te verlangen dat u zich identificeert.
Indien u geen stempas heeft, kunt u niet stemmen!

De ondergetekende, mr. Theodorus Hubertus Johannes Maria op de Laak, notaris te Budel, gemeente Cranendonck, verklaart dat de afgedrukte fotokopieën door hem zijn vergeleken met de originele stukken en dat deze fotokopieën volledig overeenstemmen met de originele stukken.
Getekend te Budel, gemeente Cranendonck, zeven en twintig juni tweeduizend zeven.

Prod-05

Voorzitter

Tweede Kamer
DER STATEN-GENERAAL

Aan de IFUD of Human Rights
T.a.v. dhr. J.P. van den Wittenboer
Postbus 324
5660 AH Geldrop

Binnenhof 1a
2513 AA Den Haag
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

T 070 318 20 00

E voorzitter@tweedekamer.nl
I www.tweedekamer.nl

Den Haag, 23 maart 2016

Betreft: reactie op de via de deurwaarder betekende stukken

Geachte heer Van den Wittenboer,

Via de deurwaarder ontving ik op 9 maart jl. uw aanzegging gericht aan de Tweede Kamer, meer speciaal aan haar voorzitter mw. Arib, waarin u vraagt om binnen 14 dagen "aan het verzoek te voldoen als nader omschreven in de ten deze betekende stukken "ambtsmisdrijven" artikel 119 van de Grondwet".

Daarbij is vermeld dat uit het niet voldoen aan dat verzoek "zou kunnen worden afgeleid dat niet voldoende proactieve houding is aangenomen door geïnsinueerde "er wat mee te gaan doen", geen verdere actie ondernemen, berusten in de stukken".

Bij de aanzegging zijn 10 stukken gevoegd, waarvan het overzicht is opgenomen in de bijlage bij deze brief. Voor zover dit gaat om stukken gericht aan de Tweede Kamer reageer ik op uw verzoek als volgt.

* op uw brief van 15 juli 2008 over het vervolgen van de minister-president dhr. J.P. Balkenende hebt u op 15 september 2008 het antwoord ontvangen van de Tweede Kamer dat van de brief mededeling is gedaan aan de Kamer en dat de brief voor de leden ter inzage is gelegd.

* op uw brief van 2 september 2014 over aanbieding van een verzoekschrift m.b.t. artikel 119 Grondwet hebt u op 16 september 2014 een antwoord ontvangen van de vaste commissie voor Veiligheid en Justitie, dat deze uw brief in haar procedurevergadering van 10 september 2014 heeft behandeld en dat de Commissie heeft besloten uw brief voor kennisgeving aan te nemen.

* op uw brief van 17 december 2015 over het Verzoek om strafaangifte betreffende ministers, staatssecretaris en ex-Kamervoorzitter, hebt u op 18 februari 2016 een antwoord ontvangen van de Vaste Commissie voor Veiligheid en Justitie, dat deze uw brief op 17 februari 2016 in haar procedurevergadering heeft behandeld en dat de Commissie heeft besloten de inhoud van uw brief voor kennisgeving aan te nemen.

Ik stel vast dat de verzoeken die u aan de Tweede Kamer heeft gericht zijn behandeld en ik verwijs u ten overvloede nogmaals naar de brieven die u daarover van de Tweede Kamer hebt ontvangen.

Ik beschouw uw verzoek daarmee als afgehandeld.

Hoogachtend,

Mw. K. Arib,

Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

NEVER AGAIN
WHAT YOU DO MATTERS

THE CAMPAIGN FOR THE UNITED STATES HOLOCAUST MEMORIAL MUSEUM

May 31, 2016

J.P. van den Wittenboer
Kastanje 28
Mierlo, Noord-Brabant 5731 NK
Netherlands

Dear Mr. van den Wittenboer:

I am pleased to extend a formal welcome to you as a member of the United States Holocaust Memorial Museum's Legacy of Light Society. Legacy of Light Society members are individuals – like you – who have thoughtfully included the Museum in their estate plans or otherwise established a charitable gift annuity, charitable remainder trust or other planned gift for the benefit of the Museum. It is through these gifts that the Museum seeks to ensure that this institution remains a vibrant and transformative force in the 21st century. We welcome your partnership in this historic task.

You are joining us at an exciting time as we are engaged in a comprehensive campaign to raise $540 million - $300 million in cumulative annual funds, $40 million in capital commitments to build a state-of-the-art collections and conservation center, and $200 million in endowment commitments. Enclosed you will find a Confirmation of Deferred Commitment Form. Signing this form will allow the Museum to designate any funds we receive through your estate to the institution's Permanent General Endowment Fund, and be counted today towards our campaign goal. Taking this simple extra step will make your legacy gift that much more powerful. Please note that the form may be rescinded at any time.

Also enclosed is a Consent Form. Please take a moment to complete and return this form as well so that you may receive all the benefits to which you are eligible for, including:

- Legacy of Light Society Memorial Candle
- Membership Pin
- Legacy of Light Membership Card
- Recognition in the Annual Report
- Subscription to the Museum's magazine
- Museum passes for individual and family visits
- 10% Discount at the Museum Shop

Legacy of Light Society

100 Raoul Wallenberg Place, SW Washington, DC 20024-2126 T 202.488.0400 F 202.488.2690 ushmm.org/campaign

In addition, as the Director of Stewardship, for the Legacy of Light Society, you can always contact me with any question or Museum needs. My direct line is 202.488.2634; I can also be reached via email at cmaier@ushmm.org.

Because of the planned gifts from members of the Legacy of Light Society, the Museum is confident that we will succeed in the campaign, which will provide the resources it will take to meet any and all challenges that lie ahead. We are deeply grateful for your commitment to this institution and to the permanence of Holocaust memory.

Sincerely,

Celeste Z. Maier, Director of Stewardship
Legacy of Light Society

CONTENT

Article 83(1) TFEU provides for an exhaustive list of areas of particularly serious crime with a cross-border dimension (known as 'EU crimes') for which the European Parliament and the Council may establish minimum rules concerning the definition of criminal offences and sanctions. Under Article 83(1), third subparagraph, based on 'developments in crime', the Council may adopt a decision (subject to the consent of the Parliament) extending this list by adding other areas of crime. The Commission may present an initiative to trigger such Council decision, through a Communication to the European Parliament and the Council.

On 16 September 2020, European Commission President von der Leyen announced, in her State of the Union Address at the European Parliament and in the accompanying letter of intent, a new initiative on extending the list of EU crimes to all forms of hate crime and hate speech - whether because of race, religion, gender or sexuality. It was later mentioned in the Commission Work Programme 2021 and in February 2021, the Commission published a roadmap on the initiative, scheduled for the fourth quarter of 2021.

The initiative will complement the work on a legislative proposal on preventing and combatting gender-based violence against women and domestic violence to be presented also by the end of 2021. According to the Commission, the list of EU crimes could be extended to cover hate speech and hate crime on the grounds of race, colour, religion, descent or national or ethnic origin. Further grounds under consideration are sex and sexual orientation, as well as disability and age.

References

- European Commission, State of the Union Address by President von der Leyen at the European Parliament plenary, September 2020
- European Commission, Letter of intent: Key New Initiatives for 2021, September 2020
- European Commission, Commission Work Programme 2021, October 2021

Further reading

- EPRS, Unlocking the potential of the EU Treaties: An article-by-article analysis of the scope for action, 5. Extending the list of crimes addressed by EU criminal law policies, pp. 37-38, May 2020

- Policy Department for Citizens' Rights and Constitutional Affairs, Hate speech and hate crime in the EU and the evaluation of online content regulation approaches, July 2020
- European Commission, Hate speech & hate crime – inclusion on list of EU crimes, Roadmap

Author: Piotr Bąkowski, Members' Research Service, legislative-train@europarl.europa.eu
As of 20 November 2021.

HYPERLINK REFERENCES

United Nations A/C.3/75/L.49

General Assembly

Distr.: Limited
4 November 2020

Original: English

Seventy-fifth session
Third Committee
Agenda item 70 (a)
Elimination of racism, racial discrimination, xenophobia and related intolerance: elimination of racism, racial discrimination, xenophobia and related intolerance

Angola, Azerbaijan, Bangladesh, Belarus, Burkina Faso, Burundi, China, Comoros, Cuba, Democratic People's Republic of Korea, Kazakhstan, Kyrgyzstan, Lao People's Democratic Republic, Nicaragua, Nigeria, Pakistan, Russian Federation, Sudan, Syrian Arab Republic, Tajikistan, Turkmenistan, Uzbekistan, Venezuela (Bolivarian Republic of) and Viet Nam: draft resolution

Combating glorification of Nazism, neo-Nazism and other practices that contribute to fuelling contemporary forms of racism, racial discrimination, xenophobia and related intolerance

The General Assembly,

Guided by the Charter of the United Nations, the Universal Declaration of Human Rights,[1] the International Covenant on Civil and Political Rights, [2] the International Convention on the Elimination of All Forms of Racial Discrimination [3] and other relevant human rights instruments,

Recalling the provisions of Commission on Human Rights resolutions 2004/16 of 16 April 2004[4] and 2005/5 of 14 April 2005[5] and relevant Human Rights Council resolutions, in particular resolutions 7/34 of 28 March 2008, [6] 18/15 of 29 September 2011[7] and 21/33 of 28 September 2012,[8] as well as General Assembly resolutions 60/143 of 16 December 2005, 61/147 of 19 December 2006, 62/142 of 18 December

[1] Resolution 217 A (III).
[2] See resolution 2200 A (XXI), annex.
[3] United Nations, *Treaty Series*, vol. 660, No. 9464.
[4] See *Official Records of the Economic and Social Council, 2004, Supplement No. 3* (E/2004/23), chap. II, sect. A.
[5] Ibid., *2005, Supplement No. 3* and corrigenda (E/2005/23, E/2005/23/Corr.1 and E/2005/23/Corr.2), chap. II, sect. A.
[6] See *Official Records of the General Assembly, Sixty-third Session, Supplement No. 53* (A/63/53), chap. II.
[7] Ibid., *Sixty-sixth Session, Supplement No. 53A* and corrigendum (A/66/53/Add.1 and A/66/53/Add.1/Corr.1), chap. II.
[8] Ibid., *Sixty-seventh Session, Supplement No. 53A* (A/67/53/Add.1), chap. II.

Please recycle

Machine Translated by Google

2007, 63/162 van 18 december 2008, 64/147 van 18 december 2009, 65/199 van 21 december 2010, 66/143 van 19 december 2011, 67/154 van 20 december 2012, 68/150 van 18 december 2013, 69/160 van 18 december 2014, 70/139 van 17 december 2015, 71/179 van 19 december 2016, 72/156 van 19 december 2017, 73/157 van 17 december 2018 en 74/136 van 18 december 2019 over deze kwestie, en zijn resoluties 61/149 van 19 december 2006, 62/220 van 22 december 2007, 63/242 van 24 december 2008, 64/148 van 18 december 2009, 65/240 van 24 december 2010, 66/144 van 19 december 2011, 67/155 van 20 december 2012, 68/151 van 18 december 2013, 69/162 van 18 december 2014, 70/140 van 17 december 2015, 71/181 van 19 december 2016, 72/157 van 19 december 2017, 73/262 van 22 december 2018 en 74/137 van 18 december 2019, getiteld “Een wereldwijde oproep tot concrete actie voor de totale uitbanning van racisme, rassendiscriminatie, vreemdelingenhaat en aanverwante onverdraagzaamheid en de alomvattende uitvoering en follow-up van de Verklaring van Durban en actieprogramma”,

Erkennend andere belangrijke initiatieven van de Algemene Vergadering gericht op bewustmaking over het lijden van slachtoffers van racisme, rassendiscriminatie, vreemdelingenhaat en aanverwante onverdraagzaamheid en vormen van discriminatie, ook in historisch perspectief, in het bijzonder met betrekking tot de herdenking van de slachtoffers van slavernij en de transatlantische slavenhandel,

Herinnerend aan het Handvest van het Tribunaal van Neurenberg en het oordeel van de Tribunaal dat onder meer de SS-organisatie en haar integrale onderdelen, met inbegrip van de Waffen-SS, als crimineel heeft erkend, via haar officieel aanvaarde leden die betrokken zijn bij of met kennis van het plegen van oorlogsmisdaden en misdaden tegen de menselijkheid in verband met de Tweede Wereldoorlog, als evenals andere relevante bepalingen van de Handvest en het oordeel,

Indachtig de verschrikkingen van de Tweede Wereldoorlog, en in dit verband benadrukkend dat de overwinning op het nazisme in de Tweede Wereldoorlog heeft bijgedragen tot het scheppen van de voorwaarden voor de oprichting van de Verenigde Naties, bedoeld om toekomstige oorlogen te voorkomen en volgende generaties te redden van de gesel van de oorlog,

Eraan herinnerend dat de internationale gemeenschap in 2020 de vijfenzeventigste verjaardag van de overwinning op het nazisme in de Tweede Wereldoorlog viert, en in dit verband uitkijkend naar het houden van een speciale plechtige vergadering van de Algemene Vergadering,

Er tevens aan herinnerend dat de vijfenzeventigste zitting van de Algemene Vergadering samenvalt met de vijfenzeventigste verjaardag van de oprichting van het Tribunaal van Neurenberg en de goedkeuring van zijn Handvest,

Opmerkend dat neonazisme meer is dan alleen de verheerlijking van een beweging uit het verleden, het is een hedendaags fenomeen met sterke gevestigde belangen in raciale ongelijkheid en een investering in het verkrijgen van brede steun voor zijn valse beweringen van raciale superioriteit,

Herinnerend aan de relevante bepalingen van de Verklaring van Durban en het programma van Maatregelen aangenomen door de Wereldconferentie tegen racisme, rassendiscriminatie, 9 , met Vreemdelingenhaat en aanverwante onverdraagzaamheid op 8 name paragraaf 2 september 2001, van de Verklaring en de paragrafen 84 tot en met 86 van het Actieprogramma, evenals de relevante bepalingen van het slotdocument van de Durban Review Conference van 24 april 2009,10 in het bijzonder de paragrafen 11, 13 en 54,

Verontrust over de verspreiding in vele delen van de wereld van verschillende extremistische politieke partijen, bewegingen, ideologieën en groepen met een racistisch of xenofoob karakter, waaronder neonazi's en skinheadgroepen, en over het feit dat deze trend heeft geleid tot

[9] Zie A/CONF.189/12 en A/CONF.189/12/Corr.1, kerel. I.
[10] Zie A/CONF.211/8, kerel. I.

Machine Translated by Google

bij de uitvoering van discriminerende maatregelen en beleid op lokaal of nationaal niveau,

Met bezorgdheid vaststellend dat, zelfs waar neonazi's of extremisten formeel niet deelnemen aan de regering, de aanwezigheid daarin van extreemrechtse ideologen tot gevolg kan hebben dat in het bestuur en het politieke discours dezelfde ideologieën worden geïnjecteerd die neonazisme en extremisme zo maken, gevaarlijk,

Gealarmeerd door muziekteksten en videogames die rassenhaat bepleiten en aanzetten tot discriminatie, vijandigheid of geweld,

Bezorgd over het gebruik van internetplatforms door groepen die haat bepleiten om informatie te plannen, geld in te zamelen en te verspreiden over openbare evenementen die gericht zijn op het bevorderen van racisme, vreemdelingenhaat en aanverwante onverdraagzaamheid, zoals bijeenkomsten, demonstraties en gewelddaden,

Indachtig de rol die internet kan spelen bij het bevorderen van gelijkheid, inclusie en non-discriminatie,

Ernstig bezorgd over het feit dat neonazistische groepen, evenals andere groepen en individuen die ideologieën van haat aanhangen, zich in toenemende mate hebben gericht op vatbare personen, voornamelijk kinderen en jongeren, door middel van speciaal op maat gemaakte websites met als doel hun indoctrinatie en rekrutering,

Diep bezorgd over alle recente uitingen van geweld en terrorisme, aangewakkerd door gewelddadig nationalisme, racisme, antisemitisme, islamofobie, christianofobie,
afrofobie, vreemdelingenhaat en aanverwante onverdraagzaamheid, ook tijdens sportevenementen,

Met diepe bezorgdheid de aanhoudende alarmerende toename erkennend van gevallen van discriminatie, onverdraagzaamheid en extremistisch geweld ingegeven door antisemitisme,
Islamofobie en Christianofobie en vooroordelen tegen personen van andere etnische afkomst, religies en overtuigingen,

Onderstrepend het bestaande gebrek aan uniformiteit van normen met betrekking tot beschermde meningsuiting en meningsuiting en verboden rassendiscriminatie en het bepleiten van nationale, raciale of religieuze haat die aanzet tot discriminatie, vijandigheid of geweld,

In dit verband *met bezorgdheid opmerkend* dat de variatie in nationale normen die haatzaaiende uitlatingen verbieden, veilige havens kunnen bieden voor neonazistische, extremistische, gewelddadige nationalistische, xenofobe of racistische uitingen, aangezien veel neonazistische en relevante extremistische groeperingen van een racistisch of xenofoob karakter transnationaal opereren door te vertrouwen op internetserviceproviders of socialemediaplatforms,

Benadrukkend dat het aanpakken van haatzaaiende uitlatingen niet tot doel heeft de vrijheid van meningsuiting te beperken of te verbieden, maar om het aanzetten tot discriminatie, vijandigheid en geweld te voorkomen, hetgeen bij wet verboden is,

Uiting gevend aan zijn bezorgdheid over het gebruik van digitale technologieën door neonazi's en andere extremistische en haatgroepen om hun ideologie te verspreiden, en erkennend dat digitale technologieën van groot belang zijn voor de uitoefening van de mensenrechten en voor de bestrijding van racisme, rassendiscriminatie, vreemdelingenhaat en aanverwante zaken in tolerantie,

1. *bevestigt* de relevante bepalingen van de Verklaring van Durban en van het slotdocument van de Durban Review Conference, waarin staten het voortbestaan en de heropleving van neonazisme, neofascisme en gewelddadige nationalistische ideologieën op basis van raciale en nationale vooroordelen veroordeelden en verklaarden dat die verschijnselen zouden in geen enkel geval of onder geen enkele omstandigheid kunnen worden gerechtvaardigd;

2. *herinnert aan* de bepalingen van de Verklaring van Durban en van het slotdocument van de Durban Review Conference, waarin staten de positieve bijdrage erkenden die de uitoefening van het recht op vrijheid van meningsuiting, met name door

Machine Translated by Google

de media en nieuwe technologieën, waaronder internet, en volledige eerbiediging van de vrijheid om informatie te zoeken, te ontvangen en te verstrekken, kunnen bijdragen tot de bestrijding van racisme, rassendiscriminatie, vreemdelingenhaat en aanverwante onverdraagzaamheid;

3. *neemt met waardering kennis* van het verslag van de speciale rapporteur van de Mensenrechtenraad over hedendaagse vormen van racisme, rassendiscriminatie, vreemdelingenhaat en aanverwante onverdraagzaamheid, opgesteld in overeenstemming met het verzoek in zijn resolutie 74/136; [11]

4. *spreekt zijn waardering* uit voor de Hoge Commissaris van de Verenigde Naties voor de mensenrechten en haar bureau voor hun inspanningen om racisme, rassendiscriminatie, vreemdelingenhaat en aanverwante onverdraagzaamheid te bestrijden, met inbegrip van het onderhoud door het Bureau van de Hoge Commissaris van de Verenigde Naties voor de mensenrechten van de databank over praktische middelen om racisme, rassendiscriminatie, vreemdelingenhaat en aanverwante onverdraagzaamheid te bestrijden;

5. *spreekt zijn diepe bezorgdheid uit* over de verheerlijking, in welke vorm dan ook, van de nazi-beweging, het neonazisme en voormalige leden van de Waffen-SS-organisatie, onder meer door het oprichten van monumenten en gedenktekens, het houden van openbare demonstraties in naam van de verheerlijking van het nazi-verleden , de nazi-beweging en het neonazisme, die dergelijke leden en degenen die tegen de anti-Hitler-coalitie vochten, verklaarden of probeerden te verklaren, samenwerkten met de nazi-beweging en oorlogsmisdaden en misdaden tegen de menselijkheid begaan door deelnemers aan nationale bevrijdingsbewegingen, evenals door het hernoemen van straten die ze verheerlijken;

6. *roept op tot* de universele ratificatie en effectieve uitvoering van de Internationaal Verdrag inzake de uitbanning van alle vormen van rassendiscriminatie, en dringt er bij de staten die partij bij zijn die dat nog niet hebben gedaan op aan om te overwegen de verklaring op grond van artikel 14 af te leggen, waarmee het Comité voor de uitbanning van Rassendiscriminatie met de bevoegdheid om mededelingen te ontvangen en in overweging te nemen van individuen of groepen individuen binnen hun rechtsgebied die beweren het slachtoffer te zijn van een schending door een staat die partij is van een van de in het Verdrag uiteengezette rechten;

7. *dringt er bij* Staten op aan alle vormen van rassendiscriminatie met alle passende middelen uit te bannen, met inbegrip van wetgeving zoals vereist door de omstandigheden, en er tegelijkertijd voor te zorgen dat de daarin opgenomen definitie van rassendiscriminatie in overeenstemming is met artikel 1 van het Verdrag;

8. *moedigt* de staten die een voorbehoud hebben gemaakt bij artikel 4 van het verdrag aan serieus te overwegen om dergelijke voorbehouden met voorrang in te trekken, zoals benadrukt door de speciale rapporteur;

9. *erkent* dat discriminatie op grond van ras, etniciteit of religie in al zijn vormen en uitingen, met inbegrip van neonazisme, islamofobie, christianofobie en antisemitisme, een bedreiging vormt voor de sociale cohesie, niet alleen voor de raciale en etnische groepen die hun direct doelwit;

10. *herinnert eraan* dat alle wetgevende of constitutionele maatregelen die worden genomen ter bestrijding van extremistische politieke partijen, bewegingen, ideologieën en groepen met een racistisch of xenofoob karakter, met inbegrip van neonazi's en skinheadgroepen en soortgelijke extremistische ideologische bewegingen, in overeenstemming moeten zijn met de relevante internationale mensenrechtenverplichtingen, in het bijzonder de artikelen 4 en 5 van het Verdrag en de artikelen 19 tot 22 van het Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten;

11. *moedigt* de staten die partij zijn bij het verdrag aan passende maatregelen te nemen om ervoor te zorgen dat hun wetgeving in overeenstemming is met hun verplichtingen uit hoofde van het verdrag, met inbegrip van die uit hoofde van artikel 4;

[11] A/75/329.

Machine Translated by Google

12. *benadrukt* dat het recht op vrijheid van meningsuiting, vreedzame vergadering en vereniging belangrijk zijn ter ondersteuning van de wereldwijde strijd tegen racisme, rassendiscriminatie, vreemdelingenhaat en aanverwante onverdraagzaamheid;

13. *Benadrukt nogmaals* de aanbeveling van de Speciale Rapporteur dat "elke herdenkingsviering van het naziregime, zijn bondgenoten en aanverwante organisaties, officieel of niet-officieel, moet worden verboden" door Staten, en benadrukt ook dat dergelijke manifestaties onrecht doen aan de nagedachtenis[12] van de talloze slachtoffers van de Tweede Wereldoorlog en kinderen en jongeren negatief beïnvloeden, en benadrukt in dit verband dat het belangrijk is dat staten maatregelen nemen, in overeenstemming met de internationale mensenrechtenwetgeving, om elke viering van de nazi-SS-organisatie en al haar integrale onderdelen, met inbegrip van de Waffen-SS, en dat het verzuim van staten om dergelijke praktijken effectief aan te pakken, onverenigbaar is met de verplichtingen van staten die lid zijn van de Verenigde Naties krachtens het Handvest;

14. *spreekt zijn diepe bezorgdheid uit* over de toenemende frequentie van pogingen en activiteiten die bedoeld zijn om monumenten die zijn opgericht ter nagedachtenis aan degenen die tijdens de Tweede Wereldoorlog tegen het nazisme hebben gevochten, te ontheiligen of te slopen, en om de stoffelijke overschotten van dergelijke personen onrechtmatig op te graven of te verwijderen, en in dit verband aanzien dringt er bij Staten op aan hun relevante verplichtingen volledig na te komen, onder meer krachtens artikel 34 van Aanvullend Protocol I bij de Verdragen van Genève van 1949;[13]

15. *veroordeelt krachtig* incidenten die het nazisme verheerlijken en promoten, zoals daden waarbij pro-nazi-graffiti en schilderijen zijn betrokken, ook op monumenten ter nagedachtenis aan slachtoffers van de Tweede Wereldoorlog;

16. *spreekt zijn verontrusting* uit over het gebruik door neonazistische groepen, evenals andere extremistische groeperingen en individuen die ideologieën van haat, informatietechnologieën, internet en sociale media aanhangen om nieuwe leden te werven, met name gericht op kinderen en jongeren, en om deze te verspreiden en om hun met haat gevulde berichten te versterken, terwijl ze erkennen dat internet ook kan worden gebruikt om deze groepen en hun activiteiten tegen te gaan;

17. neemt *met bezorgdheid* kennis van het aanzienlijke aantal racistische incidenten wereldwijd, waaronder de opkomst van skinheadgroepen, die verantwoordelijk zijn voor veel van deze incidenten, evenals de heropleving van racistisch en xenofoob geweld dat onder meer gericht is op personen die behoren tot nationale of etnische, religieuze en linguïstische minderheden, of op enige andere grond, met inbegrip van brandstichtingen op huizen en vernieling van en geweld op scholen, gebedshuizen en begraafplaatsen;

18. *bevestigt opnieuw* dat dergelijke handelingen in bepaalde omstandigheden kunnen worden gekwalificeerd als vallend binnen het toepassingsgebied van het Verdrag, dat ze mogelijk niet te rechtvaardigen zijn als uitoefening van de vrijheid van vreedzame vergadering, vrijheid van vereniging en vrijheid van meningsuiting en dat ze vaak zullen vallen binnen de reikwijdte van artikel 20 van het Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten en kunnen onderworpen zijn aan bepaalde beperkingen, zoals uiteengezet in de artikelen 19, 21 en 22 van het Verdrag;

19. *Moedigt* Staten aan passende concrete maatregelen te nemen, met inbegrip van wetgevende en educatieve maatregelen, in overeenstemming met hun internationale mensenrechtenverplichtingen, om revisionisme met betrekking tot de Tweede Wereldoorlog en de ontkenning van de misdaden tegen de menselijkheid en oorlogsmisdaden die tijdens de de tweede Wereldoorlog;

[12] A/72/291, para. 79.

[13] Verenigde Naties, *Verdragenreeks,* vol. 1125, nr. 17512.

Machine Translated by Google

20. *roept* staten op om actieve maatregelen te nemen om ervoor te zorgen dat onderwijsstelsels de nodige inhoud ontwikkelen om een nauwkeurig verslag van de geschiedenis te geven, en om tolerantie en andere internationale mensenrechtenbeginselen te bevorderen;

21. *neemt kennis* van de aanbeveling van de speciale rapporteur dat onderwijs dat de racistische effecten van nationalistisch populisme probeert te ondermijnen, nauwkeurige en representatieve verslagen van de nationale geschiedenis moet bevatten die een stem geven aan raciale en etnische diversiteit en dat de onwaarheden blootlegt van degenen die proberen schrijf etnische groepen uit nationale geschiedenissen en identiteiten om etnonationalistische mythen van raciaal of etnisch 'zuivere' naties in stand te houden; [14]

22. *veroordeelt zonder voorbehoud* elke ontkenning of poging tot ontkenning van de Holocaust, evenals elke uiting van religieuze onverdraagzaamheid, opruiing, intimidatie of geweld tegen personen of gemeenschappen op grond van etnische afkomst of religieuze overtuiging;

23. *bevestigt zijn diepe toewijding* aan de herdenkingsplicht en verwelkomt de oproep van de speciale rapporteur voor het actieve behoud van de Holocaust-locaties die dienst deden als nazi-vernietigingskampen, concentratie- en dwangarbeidskampen en gevangenissen, evenals zijn aanmoediging aan staten maatregelen te nemen, waaronder wetgevende, wetshandhavings- en educatieve maatregelen, om een einde te maken aan alle vormen van Holocaust-ontkenning;15

24. *neemt kennis* van de conclusies van de speciale rapporteur dat revisionisme en pogingen om de geschiedenis te vervalsen in bepaalde omstandigheden kunnen vallen onder het verbod op haatzaaiende uitlatingen krachtens artikel 4 (a) van het Verdrag, dat staten als strafbare feiten strafbaar moeten verklaren door de wet16 en dat rekrutering door neonazi's die extreme ideologieën of raciale, etnische of religieuze haat en intolerantie proberen te mainstreamen, onder artikel 4 (b) van het Verdrag kan vallen;

25. *roept* staten op om door te gaan met het nemen van alle passende maatregelen gericht op het voorkomen en bestrijden van haatzaaiende uitlatingen, ook op internet, en het aanzetten tot geweld tegen personen in kwetsbare situaties, met inbegrip van het organiseren van bijeenkomsten en gewelddadige protesten, fondsenwerving en betrokkenheid bij andere activiteiten ;

26. *spreekt zijn ernstige bezorgdheid uit* over pogingen om op wetgevend niveau symbolen te verbieden die in staten worden geassocieerd met de overwinning op het nazisme;

27. *spreekt zijn diepe bezorgdheid uit* over pogingen tot commerciële reclame die gericht zijn op het uitbuiten van het lijden van de slachtoffers van oorlogsmisdaden en misdaden tegen de menselijkheid die tijdens de Tweede Wereldoorlog door het nazi-regime zijn begaan;

28. *benadrukt* dat de nagedachtenis moet worden gerespecteerd en dat de hierboven beschreven praktijken onrecht doen aan de nagedachtenis van de talloze slachtoffers van misdaden tegen de menselijkheid begaan in de Tweede Wereldoorlog, met name die welke zijn gepleegd door de SS-organisatie en door degenen die hebben gevochten tegen de anti-Hitler-coalitie en samenwerkte met de nazi-beweging, en kinderen en jongeren negatief kan beïnvloeden, en dat het falen van staten om dergelijke praktijken effectief aan te pakken onverenigbaar is met de verplichtingen van staten die lid zijn van de Verenigde Naties krachtens het Handvest, met inbegrip van die met betrekking tot de doeleinden en principes van de Organisatie;

29. *benadrukt ook* dat al dergelijke praktijken hedendaagse vormen van racisme, rassendiscriminatie, antisemitisme, islamofobie, christianofobie, vreemdelingenhaat en aanverwante onverdraagzaamheid kunnen aanwakkeren en kunnen bijdragen aan de verspreiding en vermenigvuldiging van verschillende extremistische politieke partijen, bewegingen en groepen van racistische of xenofobe

[14] A/73/305 en A/73/305/Corr.1, para. 56.
[15] A/72/291, para. 91.
[16] A/HRC/38/53, para. 15.

Machine Translated by Google

karakter, inclusief neonazi's en skinheadgroepen, en roept in dit verband op tot verhoogde waakzaamheid;

30. *spreekt zijn bezorgdheid uit* over het feit dat de mensenrechten en democratische uitdagingen die worden gesteld door extremistische politieke partijen, bewegingen en groeperingen universeel zijn en dat geen enkel land er immuun voor is;

31. *benadrukt* de noodzaak om passende maatregelen te nemen die nodig zijn om de hierboven beschreven praktijken tegen te gaan, en roept staten en alle andere belanghebbenden op om in overeenstemming met de internationale mensenrechtenwetgeving doeltreffender maatregelen te nemen om deze verschijnselen en extremistische bewegingen van een racistisch of xenofoob karakter, die een reële bedreiging vormen voor de democratische waarden, en om hun waakzaamheid te vergroten en proactief te zijn bij het versterken van hun inspanningen om deze uitdagingen te herkennen en effectief aan te pakken;

32. *onderstreept* het belang van gegevens en statistieken over racistische en xenofobe misdrijven voor het identificeren van de soorten gepleegde strafbare feiten, de profielen van slachtoffers en daders en of deze laatsten zijn aangesloten bij extremistische bewegingen of groepen, waardoor een beter begrip van het fenomeen wordt vergroot en de identificatie van doeltreffende maatregelen om dergelijke racistische en xenofobe misdrijven aan te pakken, en herinnert in dit verband aan de toezeggingen die zijn gedaan in de Agenda 2030 voor duurzame ontwikkeling inzake gegevens, monitoring en verantwoordingsplicht, met inbegrip van het verzamelen van gegevens[17] uitgesplitst naar kenmerken die relevant zijn in de nationale context;

33. *moedigt* staten aan om verdere maatregelen te nemen ter ondersteuning van de opleiding van politie en andere wetshandhavingsinstanties over de ideologieën van extremistische politieke partijen, bewegingen en groeperingen wier pleitbezorging het aanzetten tot racistisch en xenofoob geweld vormt, om hun vermogen om racistische en xenofobe misdaden aan te pakken te versterken , hun verantwoordelijkheid te nemen om de daders van dergelijke misdaden voor de rechter te brengen en straffeloosheid te bestrijden;

34. *spreekt zijn diepe bezorgdheid uit* over het toegenomen aantal zetels dat wordt ingenomen door vertegenwoordigers van extremistische partijen met een racistisch of xenofoob karakter in een aantal nationale en lokale parlementen, en benadrukt in dit verband dat alle democratische politieke partijen hun programma's en activiteiten moeten baseren betreffende de eerbiediging van de mensenrechten en vrijheden, democratie, de rechtsstaat en goed bestuur en om alle berichten te veroordelen die ideeën verspreiden die gebaseerd zijn op raciale superioriteit of haat en die tot doel hebben hedendaagse vormen van racisme, rassendiscriminatie, vreemdelingenhaat en aanverwante onverdraagzaamheid;

35. *neemt kennis* van de bezorgdheid van de speciale rapporteur over de heropleving van het neonazisme in de huidige tijd en de groeiende steun voor en aanvaarding van neonazisme en aanverwante ideologieën in een toenemend aantal landen;[18]

36. *neemt* in dit verband met waardering kennis van de oproep van de speciale rapporteur aan politieke leiders en partijen om het aanzetten tot rassendiscriminatie of vreemdelingenhaat krachtig te veroordelen, tolerantie en respect te bevorderen en geen coalities te vormen met extremistische partijen van een racistische of xenofobe karakter;[19]

37. is *ingenomen* met de aanbeveling van de speciale rapporteur om door te gaan met het nemen van maatregelen door middel van nationale wetgeving, in overeenstemming met de internationale mensenrechtenwetgeving, gericht op het voorkomen van haatzaaiende uitlatingen en het aanzetten tot geweld, en steun - financiële en andere - van politieke partijen en andere organisaties in te trekken die zich bezighouden met neonazistische of andere haatzaaiende uitlatingen en stappen ondernemen om verantwoordelijke

17 Resolutie 70/1.

[18] A/HRC/38/53, para. 16.

[19] A/72/291, para. 83.

Machine Translated by Google

organisaties waar dergelijke haatzaaiende uitingen tot doel hebben, of redelijkerwijs kunnen worden verwacht, aan te zetten tot geweld;

38. *Moedigt* Staten aan om de diversiteit binnen wetshandhavingsinstanties te verbeteren en dringt er bij hen op aan alle passende maatregelen te nemen om het indienen van klachten over en het opleggen van passende sancties tegen personen binnen de openbare dienst die racistisch gemotiveerd geweld hebben gepleegd of hebben gebruikt Haattoespraak;

39. *spreekt zijn diepe bezorgdheid uit* over de toename van het aantal gemelde gevallen van racistische, antisemitische, islamofobe, arabofobe, afrofobe en xenofobe uitingen tijdens sportevenementen, waaronder die welke worden gepleegd door extremistische groepen met een racistisch of xenofoob karakter, waaronder neonazi's en skinheadgroepen, en roept staten, internationale organisaties, sportfederaties en andere relevante belanghebbenden op om de maatregelen om dergelijke incidenten aan te pakken te versterken, en verwelkomt tevens de stappen die veel staten, sportfederaties en clubs hebben genomen om racisme bij sportevenementen uit te bannen, onder meer door sport die wordt beoefend zonder discriminatie van welke vorm dan ook en in de Olympische geest, die menselijk begrip, tolerantie, inclusie, fair play en solidariteit vereisen;

40. *herinnert aan* de aanbeveling van de speciale rapporteur om in het nationale strafrecht een bepaling op te nemen volgens welke het plegen van een strafbaar feit met racistische of xenofobe motieven of doeleinden een verzwarende omstandigheid vormt, waardoor strengere straffen mogelijk zijn[21], en moedigt staten aan waarvan de wetgeving geen dergelijke bepalingen om die aanbeveling in overweging te nemen;

41. *neemt kennis* van maatregelen die door staten zijn genomen om discriminatie te voorkomen van, in het bijzonder, maar niet beperkt tot, personen die behoren tot nationale of etnische, religieuze en taalkundige minderheden, mensen van Afrikaanse afkomst, Roma, migranten, vluchtelingen en asielzoekers, en om hun integratie te verzekeren in de samenleving, dringt er bij staten op aan te zorgen voor de volledige en effectieve uitvoering van wettelijke, beleidsmatige en institutionele maatregelen ter bescherming van deze individuen en groepen, inclusief vrouwen en meisjes, en beveelt staten aan iedereen daadwerkelijk, zonder enige vorm van discriminatie, hun mensenrechten te garanderen, inclusief die verband houden met veiligheid en beveiliging, toegang tot de rechter, passende schadeloosstelling en passende informatie over hun rechten, en vervolging en passende bestraffing, al naargelang van toepassing, van degenen die verantwoordelijk zijn voor racistische en xenofobe misdaden tegen hen, met inbegrip van de mogelijkheid om schadevergoeding of genoegdoening te vragen voor schade geleden als gevolg van dergelijke misdrijven;

42. *onderstreept* dat de wortels van extremisme veelzijdig zijn en moeten worden aangepakt door middel van adequate maatregelen zoals onderwijs, bewustmaking en bevordering van de dialoog, en beveelt in dit verband aan meer maatregelen te nemen om jongeren bewust te maken van de gevaren van de ideologieën en activiteiten van extremistische politieke partijen, bewegingen en groepen;

43. *bevestigt* in dit verband het bijzondere belang van alle vormen van onderwijs, met inbegrip van mensenrechteneducatie, als aanvulling op wetgevende maatregelen, en roept staten op te blijven investeren in onderwijs, zowel in conventionele als niet-conventionele leerplannen, inter onder meer om attitudes te veranderen en ideeën over raciale hiërarchieën en superioriteit tegen te gaan, en hun negatieve invloed tegen te gaan, en om de waarden van non-discriminatie, gelijkheid en respect voor iedereen te bevorderen, zoals uiteengezet door de speciale rapporteur;

44. *erkent* de cruciale rol van onderwijs bij het bevorderen van mensenrechten en fundamentele vrijheden en het bestrijden van racisme, rassendiscriminatie, vreemdelingenhaat en aanverwante onverdraagzaamheid, met name bij het bevorderen van de beginselen van tolerantie,

[20] A/HRC/38/53, para. 35 (c).
[21] A/69/334, para. 81.

Machine Translated by Google

non-discriminatie, inclusie en respect voor etnische, religieuze en culturele diversiteit en het voorkomen van de verspreiding van extremistische racistische en xenofobe bewegingen en ideeën;

45. *veroordeelt* met klem het gebruik van educatief materiaal en retoriek in onderwijsomgevingen, die racisme, discriminatie, haat en geweld op grond van etnische afkomst, nationaliteit, godsdienst of overtuiging verspreiden;

46. *benadrukt* de aanbeveling van de speciale rapporteur die werd gepresenteerd tijdens de vierenzestigste zitting van de Algemene Vergadering, waarin hij het belang benadrukte van geschiedenislessen bij het onderwijzen van de dramatische gebeurtenissen en menselijk lijden die voortkwamen uit de aanvaarding van ideologieën zoals het nazisme en fascisme; [22]

47. *benadrukt* het belang van andere positieve maatregelen en initiatieven die erop gericht zijn gemeenschappen bij elkaar te brengen en hen de ruimte te geven voor een echte dialoog, zoals rondetafelgesprekken, werkgroepen en seminars, waaronder opleidingsseminars voor overheidsfunctionarissen en mediaprofessionals, evenals bewustmaking het stimuleren van activiteiten, met name de activiteiten die zijn geïnitieerd door vertegenwoordigers van het maatschappelijk middenveld, waarvoor voortdurende staatssteun nodig is;

48. *onderstreept* de positieve rol die relevante entiteiten en programma's van de Verenigde Naties, met name de Organisatie van de Verenigde Naties voor onderwijs, wetenschap en cultuur, op de bovengenoemde gebieden kunnen spelen;

49. *Bevestigt opnieuw* artikel 4 van het Verdrag, volgens hetwelk de Staten die partij zijn bij het Verdrag alle propaganda en alle organisaties veroordelen die gebaseerd zijn op ideeën of theorieën over superioriteit van een ras of groep personen van één kleur of etnische afkomst, of die trachten te rechtvaardigen of te promoten rassenhaat en discriminatie in welke vorm dan ook, en verbinden zich ertoe onmiddellijke en positieve maatregelen te nemen die bedoeld zijn om elke aansporing tot of daden van dergelijke discriminatie uit te bannen en daartoe, met inachtneming van de beginselen die zijn neergelegd in de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens en de rechten die uitdrukkelijk zijn uiteengezet in artikel 5 van het Verdrag, onder meer:

(a) Zal een strafbaar feit strafbaar verklaren door de wet alle verspreiding van ideeën gebaseerd op raciale superioriteit of haat, en het aanzetten tot rassendiscriminatie, evenals alle daden van geweld of aanzetten tot dergelijke daden tegen een ras of groep personen van een andere kleur of etnische afkomst, en ook het verlenen van hulp aan racistische activiteiten, met inbegrip van de financiering daarvan;

(b) verklaart onwettig en verbiedt organisaties, alsmede georganiseerde en alle andere propaganda-activiteiten, die rassendiscriminatie bevorderen en aanzetten, en erkent deelname aan dergelijke organisaties of activiteiten als een wettelijk strafbaar feit;

(c) Staat niet toe dat overheidsinstanties of openbare instellingen, nationaal of lokaal, om rassendiscriminatie te bevorderen of aan te wakkeren;

50. *bevestigt tevens* dat, zoals onderstreept in paragraaf 13 van het slotdocument van de Durban Review Conference, elke pleidooi voor nationale, raciale of religieuze haat die aanzet tot discriminatie, vijandigheid of geweld bij wet moet worden verboden, dat elke verspreiding van ideeën op grond van rassensuperioriteit of haat, of het aanzetten tot rassendiscriminatie, evenals alle daden van geweld of aanzetten tot dergelijke daden, strafbaar worden verklaard bij de wet, in overeenstemming met de internationale verplichtingen van Staten, en dat deze verboden in overeenstemming zijn met vrijheid van mening en meningsuiting;

51. *neemt kennis* van de lancering door de secretaris-generaal van de strategie en het actieplan van de Verenigde Naties inzake haatspraak, die een rol kan spelen bij het aanpakken van haatzaaiende uitlatingen

[22] A/64/295, para. 104.

Machine Translated by Google

over de hele wereld terwijl ze de vrijheid van mening en meningsuiting hooghouden, in samenwerking met regeringen, het maatschappelijk middenveld, de particuliere sector en andere partners;

52. *erkent* de positieve rol die de uitoefening van het recht op vrijheid van mening en meningsuiting, evenals volledige eerbiediging van de vrijheid om informatie te zoeken, te ontvangen en door te geven, onder meer via internet, kan spelen bij de bestrijding van racisme, rassendiscriminatie en vreemdelingenhaat en gerelateerde intolerantie;

53. *roept* staten op de vrijheid van meningsuiting te versterken, die een cruciale rol kan spelen bij het bevorderen van democratie en het bestrijden van racistische en xenofobe ideologieën die gebaseerd zijn op raciale superioriteit;

54. *roept ook* staten, die de primaire verantwoordelijkheid hebben om discriminatie en haatzaaiende uitlatingen tegen te gaan, en alle relevante actoren, waaronder politieke en religieuze leiders, op om inclusie en eenheid te bevorderen als reactie op de pandemie van de coronavirusziekte (COVID-19), en om racisme, vreemdelingenhaat, haatzaaiende uitlatingen, geweld, discriminatie en stigmatisering te voorkomen, zich uit te spreken en krachtig op te treden;

55. *spreekt zijn bezorgdheid uit* over het toegenomen gebruik van digitale technologieën ter bevordering en verspreiding van racisme, rassenhaat, vreemdelingenhaat, rassendiscriminatie en aanverwante onverdraagzaamheid, en roept in dit verband de staten die partij zijn bij het Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten op om de verspreiding van de bovengenoemde ideeën met inachtneming van hun verplichtingen uit hoofde van de artikelen 19 en 20 van het Verdrag, die het recht op vrijheid van meningsuiting garanderen en de gronden schetsen waarop de uitoefening van dit recht legitiem kan worden beperkt;

56. *erkent* de noodzaak om het gebruik van nieuwe informatie- en communicatietechnologieën, waaronder internet, te bevorderen om bij te dragen aan de bestrijding van racisme, rassendiscriminatie, vreemdelingenhaat en aanverwante onverdraagzaamheid;

57. *erkent ook* de positieve rol die de media kunnen spelen bij de bestrijding van racisme, rassendiscriminatie, vreemdelingenhaat en aanverwante onverdraagzaamheid, het bevorderen van een cultuur van tolerantie en inclusie en het vertegenwoordigen van de diversiteit van een multiculturele samenleving;

58. *Moedigt* Staten, het maatschappelijk middenveld en andere relevante belanghebbenden aan om alle kansen te benutten, ook die welke worden geboden door internet en sociale media, om, in overeenstemming met de internationale mensenrechtenwetgeving, de verspreiding van ideeën die gebaseerd zijn op raciale superioriteit of haat tegen te gaan en om de waarden van gelijkheid, non-discriminatie, diversiteit en democratie;

59. *moedigt* nationale mensenrechteninstellingen aan, waar ze bestaan, om passende programma's te ontwikkelen om tolerantie, inclusie en respect voor iedereen te bevorderen en om in dit verband relevante informatie te verzamelen;

60. *wijst* op het belang van versterking van de samenwerking op regionaal en internationaal niveau om alle uitingen van racisme, rassendiscriminatie, vreemdelingenhaat en aanverwante onverdraagzaamheid tegen te gaan, met name met betrekking tot kwesties die in deze resolutie aan de orde worden gesteld;

61. *benadrukt* het belang van nauwe samenwerking met het maatschappelijk middenveld en internationale en regionale mensenrechtenmechanismen om doeltreffend alle uitingen van racisme, rassendiscriminatie, vreemdelingenhaat en aanverwante onverdraagzaamheid, alsook extremistische politieke partijen, bewegingen en groeperingen, met inbegrip van neo- nazi's en skinheadgroepen en andere soortgelijke extremistische ideologische bewegingen die aanzetten tot racisme, rassendiscriminatie, vreemdelingenhaat en aanverwante onverdraagzaamheid;

62. *herinnert aan* het verzoek van de Commissie voor de rechten van de mens, in haar resolutie 2005/5, aan de speciale rapporteur om over deze kwestie na te denken, relevante aanbevelingen te doen in toekomstige rapporten en in dit verband de standpunten van regeringen en particuliere organisaties;

Machine Translated by Google

63. *Verzoekt* Staten te overwegen om in hun rapporten voor de universele periodieke evaluatie en hun rapporten aan de relevante verdragsorganen informatie op te nemen over de stappen die zijn genomen om racisme, rassendiscriminatie, vreemdelingenhaat en aanverwante onverdraagzaamheid te bestrijden, onder meer met het oog op de uitvoering van de bepalingen van deze oplossing;

64. *verzoekt* de speciale rapporteur om, voor voorlegging aan de Algemene Vergadering tijdens haar 67ste zitting en aan de Mensenrechtenraad tijdens haar zevenenveertigste zitting, rapporten voor te bereiden over de uitvoering van deze resolutie, en moedigt de Speciale Rapporteur aan om specifieke aandacht voor de punten 5, 11, 13, 14, 15, 17, 25, 26, 27, 44 en 46 hierboven, op basis van de standpunten die zijn verzameld in overeenstemming met het verzoek van de Commissie, zoals in herinnering gebracht in punt 62 hierboven;

65. *spreekt zijn waardering* uit voor de regeringen en niet-gouvernementele organisaties die informatie hebben verstrekt aan de speciale rapporteur in de loop van de voorbereiding van haar verslag aan de Algemene Vergadering;

66. *moedigt* staten en niet-gouvernementele organisaties aan om samen te werken met de speciale rapporteur, onder meer door informatie te verstrekken over ontwikkelingen met betrekking tot de kwesties die in deze resolutie aan de orde worden gesteld, teneinde bij te dragen aan de voorbereiding van toekomstige rapporten aan de Algemene Vergadering;

67. *benadrukt* dat dergelijke informatie belangrijk is voor het delen van ervaringen en beste praktijken in de strijd tegen extremistische politieke partijen, bewegingen en groepen, waaronder neonazi's en skinheadgroepen, en andere extremistische ideologische bewegingen die aanzetten tot racisme, rassendiscriminatie, vreemdelingenhaat en gerelateerde intolerantie;

68. *moedigt* regeringen aan meer middelen te investeren in het opbouwen en delen van kennis over succesvolle positieve maatregelen ter voorkoming en bestrijding van racisme, rassendiscriminatie, vreemdelingenhaat en aanverwante onverdraagzaamheid, die verder gaan dan het bestraffen van overtredingen zodra ze hebben plaatsgevonden, met inbegrip van het verstrekken van rechtsmiddelen aan slachtoffers van relevante overtredingen ;

69. *moedigt* regeringen, niet-gouvernementele organisaties en relevante actoren aan om op een zo breed mogelijke schaal informatie te verspreiden over de inhoud van en de beginselen die in deze resolutie worden uiteengezet, ook via de media, maar niet beperkt tot deze;

70. *Besluit* de kwestie in de gaten te houden.

Prod-10

Ministerie van Justitie en Veiligheid

> Retouradres Postbus 20301 2500 EH Den H aag

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Direct oraat-Generaal
Recht spleging en
Recht shandhaving
Directie Juridische en
O perationele
A angelegenheden

T urfmarkt 147
2 5 11 DP Den H aag
P ostbus 20301
2 5 00 EH Den Haag
www.rijks overheid.nl/jenv

Ons kenmerk
3 4 15081

Uw kenmerk
2 0 21Z11968

Bij beantwoording de datum en ons kenmerk vermelden. Wilt u s lechts één zaak in uw brief behandelen.

Datum 13 september 2021
Onderwerp Antwoorden Kamervragen inzake het niet strafbaar stellen van ontkenning Holocaust

In antwoord op uw brief van 28 juni 2021 (met kenmerk 2021Z11968**)** deel ik u mee dat de schriftelijke vragen van de leden Bisschop en Stoffer (beiden SGP) inzake het bericht dat Nederland op de vingers is getikt door Brussel vanwege het niet strafbaar stellen van ontkenning Holocaust, worden beantwoord zoals aangegeven in de bijlage bij deze brief. In verband met het gecombineerde antwoord op de vragen 4, 5, 7 en 8 deel ik u mede dat ik uw Kamer op 7 september jl. (nog ongenummerd) heb bericht dat ik in het standpunt van de Commissie aanleiding zie om een wetsvoorstel voor te bereiden.

De Minister van Justitie en Veiligheid,

Ferd Grapperhaus

EUROPESE COMMISSIE
Kabinet van Eerste Vicevoorzitter Frans Timmermans

Lid van het Kabinet

Brussel, 13. 08. 2015
BM/kr Ares (2015) 2715348

Geachte heer Van den Wittenboer,

De eerste vicevoorzitter van de Europese Commissie, de heer Frans Timmermans, belast met betere regelgeving, interinstitutionele betrekkingen, rechtsstatelijkheid en het handvest van de grondrechten, heeft mij gevraagd u te bedanken voor uw brief van 24 juni 2015 inzake de toepassing door Nederland van de Europese regelgeving inzake racisme.

In uw brief vraagt u de Commissie om tegen Nederland een inbreukprocedure in te leiden wegens niet-nakoming van zijn verplichtingen op grond van Kaderbesluit 2008/913/JBZ betreffende de bestrijding van bepaalde vormen en uitingen van racisme en vreemdelingenhaat door middel van het strafrecht. Tevens stelt u dat de Commissie niet aan haar verplichting heeft voldaan om onpartijdig, eerlijk en binnen een redelijke termijn klachten te behandelen en haar rol als hoedster van de verdragen niet vervult bij het waarborgen van de fundamentele waarden van de Unie en het bestrijden van criminaliteit, racisme en vreemdelingenhaat in de lidstaten, zoals het gebruik van nazisymbolen. U wijst ook op een brief die u in september 2014 hebt verstuurd aan het Nederlandse parlement over deze kwestie en een petitie die u op 24 juni 2015 hebt verstuurd aan het Europees Parlement overeenkomstig artikel 227 VWEU.

U hebt deze kwesties reeds aangekaart bij de Europese Commissie in een klacht die wij hebben ontvangen op 8 januari 2015 (referentienummer CHAP(2015)00917) en in een later schrijven van 21 april 2015. De bevoegde dienst heeft u, na een zorgvuldige analyse van uw op- en aanmerkingen, een uitvoerig antwoord gegeven bij brief van 21 april 2015. In deze brief zijn de lopende acties en initiatieven van de Commissie beschreven die de correcte en effectieve omzetting en uitvoering van het kaderbesluit betreffende racisme en vreemdelingenhaat door de lidstaten moeten garanderen.

./..

De heer J.P. VAN DEN WITTENBOER
Voorzitter
Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights

E-mail: ifudofhumanrights@yahoo.com

Commission européenne, B-1049 Bruxelles / Europese Commissie, B-1049 Brussel - Belgium.
Office: BERL 12/231. Phone: direct line (32-2) 2965058

E-mail: bernd.martenczuk@ec.europa.eu

Na deze brief, en omdat u geen nieuwe wezenlijke informatie heeft verstrekt, heeft de Commissie u bij brief van 15 juni 2015 op de hoogte gesteld van haar beslissing om het dossier betreffende uw klacht af te sluiten.

Zoals reeds werd aangegeven in de aangehaalde antwoorden, kunnen individuele personen aan de Commissie weliswaar feitelijke of juridische informatie overleggen over aan een lidstaat toe te rekenen maatregelen of praktijken die onverenigbaar met een bepaling of beginsel van het recht van de Unie worden geacht, maar heeft de Commissie discretionaire bevoegdheid om te beslissen of de instelling van een procedure tegen een lidstaat wegens niet-nakoming van zijn verplichtingen op grond van het recht van de Unie op zijn plaats is.

Sta mij niettemin toe u nogmaals te verzekeren dat de Commissie streng toezicht uitoefent op de omzetting en uitvoering van het kaderbesluit door Nederland, net zoals zij dat doet voor alle andere lidstaten. Nu de Commissie sinds 1 december 2014 de bevoegdheid heeft om onder controle van het Hof van Justitie toezicht te houden op de toepassing van kaderbesluiten, is zij begonnen bilaterale dialogen met de lidstaten te voeren, inclusief met Nederland, om de volledige en correcte omzetting en uitvoering van het kaderbesluit te verzekeren. De Commissie zal niet aarzelen om op die basis inbreukprocedures in te leiden indien nodig.

Met vriendelijke groet,

Bernd MARTENCZUK

Photo: European Commission / 26-01-2017

Frans Timmermans, first Vice-President of the EC, at the debate organised in Brussels on the occasion of the International Holocaust Remembrance Day. Photo Sara Bloomfield, Director USHMM, Frans Timmermans and Deborah Lipstadt, American historian.

Symbolen nationaal socialisme

Jurisprudentie: Hoge Raad der Nederlanden

HR:2009 / BJ6941

[Gebruik van symbolen]

Er is geen enkel symbool, zelfs niet het hakenkruis, dat op zichzelf strafbaar is op grond van een van de discriminatieartikelen. Uit de hierboven aangehaalde uitspraak van de Hoge Raad blijkt dat het hakenkruis beledigend is over een groep als daarmee het nationaal-socialistisch gedachtegoed wordt uitgedragen. Datzelfde geldt voor andere symbolen die aan het nazi-gedachtegoed kan worden gerelateerd, zoals bijvoorbeeld SS-tekens. Bij het ene nazi-symbool zal echter eerder duidelijk zijn dat het nationaal-socialistisch gedachtegoed wordt uitgedragen dan het andere.Voor de symbolen die ontstaan zijn in de nazi-tijd, bijvoorbeeld het SS-teken, geldt, dat het nationaal-socialistisch gedachtegoed bijna per definitie wordt uitgedragen. Het opzettelijk tonen van dit teken is al voldoende voor het uitdragen van het nazistisch gedachtegoed. De SS stond immers voor de vernietiging en uitroeiing van de tegenstanders van het naziregime, met name joden, zigeuners en homoseksuelen.Het hakenkruis bestond echter al voor de nazi-tijd als een teken met een heel andere, agressieloze betekenis. Daarom is, in vergelijking met het SS-teken, meer nodig om te spreken van het uitdragen van een bepaald gedachtegoed.

Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights

A A N T E K E N E N
Minister van Justitie en Veiligheid
D. Yesilgöz-Zegerius
Postbus: 20301
2500EH, DEN HAAG

Mierlo, 6 september 2022
betreft: te uwer informatie

Zijne Excellentie Yesilgöz-Zegerius,

Het feit dat ambtenaren in opdracht van bewindspersonen kritische stukken achterhouden door de beleidsregels en richtlijnen onder de verantwoordelijkheid van de Minister. Het gaat om een **brief van dd, 11 januari 2022** die aan de Minister van Justitie en Veiligheid D. Yesilgöz-Zegerius was gericht met afzender IFUD of Human Rights en waarvan het niet duidelijk is of die ooit bij U als Minister op het bureau terecht is gekomen.Dit probleem is thans opgelost door de bewuste brief te laten betekenen door een deurwaarder samen met nog wat andere stukken. Ik mag veronderstellen dat U ondertussen de bewuste brief heeft ontvangen van collega S.A.M. Kaag MA, MPhil viceminister-president van de Staat der Nederlanden.

Op bladzijde 20 van de brief staat een link naar het Jaarverslag van IFUD of Human Rights (pdf-bestand) op internet. Op bladzijde 473 -ter berichtgeving en onderzoek- de gefotoshopte afbeelding van vorige Minister van Justitie en Veiligheid Fred Grapperhaus. Vanaf 2020 is die afbeelding online en staat er heden nog steeds op online. We zien Grapperhaus als nazi uitgedost met pet en jasje, en voorzien van de symbolen van de voormalige SS van het Derde Rijk.

Voorbeeldfunctie

Bewindspersonen hebben een belangrijke voorbeeldfunctie,(het blauwe boek Handleiding voor bewindspersonen) Bron: Dit handboek is te vinden op Rijksoverheid.nl.,mr. Marianne Hordijk Secretaris ministerraad.U kunt daarom Uw verantwoordelijkheid niet voor 100 procent afschuiven op de techbedrijven.

Grondwet

De Grondwet wijst de minister aan als leidinggevende van het ministerie. Ook is de minister in formele zin de ‘bestuurlijke baas’ van de staatssecretaris op het departement, onverminderd het feit dat de laatste een eigen portefeuille heeft (zie verder het commentaar bij art. 46 Gw). Hieruit kan worden afgeleid dat de minister de leiding heeft over zijn ministerie en derhalve over alle ambtenaren. Hij is bevoegd bevelen en aanwijzingen te geven, alsmede richtlijnen en beleidsregels te geven bij de uitvoering van wettelijke en bestuurlijke taken. Vervolgens heeft de minister in dit kader ook rechtspositionele bevoegdheden ten aanzien van zijn ambtenaren, zoals benoeming en ontslag. Verder betekent de leidinggevende taak van de minister dat hij of zij verantwoordelijk is voor de ambtelijke structuur van zijn ministerie. De minister is tevens belast met het beheer van de begroting van zijn ministerie op basis van de Comptabiliteitswet

(zie art. 19). Dit alles bijeen genomen maakt hem tenslotte volledig en individueel verantwoordelijk voor zijn ambtenaren en zijn ministerie aan de Staten-Generaal (zie verder over de verhouding minister-ambtenaren art.42 Gw.) De ministeriële verantwoordelijkheid houdt in dat ministers, gezamenlijk en afzonderlijk, verantwoording aan het parlement afleggen voor hun beleidsdaden. Zij alleen zijn (politiek) verantwoordelijk voor wetgeving en beleid. De Koning, die tevens deel uitmaakt van de regering, is dat niet.

Art.44Sr, ambtsmisdrijf

Strafbare feiten begaan onder een van de verzwarende omstandigheden omschreven in artikel 44 van het Sr. Daarin wordt als verzwarende omstandigheid opgenomen: "gebruik maken van macht, gelegenheid of middel hem door zijn ambt geschonken."

Artikel 361 Wetboek van Strafrecht

1. De ambtenaar of een ander met enige openbare dienst voortdurend of tijdelijk belast persoon, die opzettelijk zaken bestemd om voor de bevoegde macht tot overtuiging of bewijs te dienen, akten, bescheiden of registers, welke hij in zijn bediening onder zich heeft verduistert, vernielt, beschadigt of onbruikbaar maakt, of toelaat dat zij door een ander worden weggemaakt, vernield beschadigd of onbruikbaar gemaakt, of die ander daarbij als medeplichtige terzijde staat, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste vier jaren en zes maanden of geldboete van de vijfde categorie.

Ministeriële Verantwoordelijkheid

De minister van Justitie en Veiligheid die op grond van artikel 44, eerste lid, van de Grondwet daarover de leiding heeft is bevoegd aan alle bij die organisatie werkzame ambtenaren instructies te geven. Omdat de minister langs deze weg bevoegd is om volledig te bepalen wat er op zijn ministerie gebeurt, is hij voor alle handelingen binnen het ministerie volledig politiek verantwoordelijk. Alle ministers gezamenlijk zijn verantwoordelijk voor het algemene regeringsbeleid van de Nederlandse Staat, dat in de ministerraad wordt besproken.

Onder verwijzing

- Brief Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, Kenmerk: 2022-0000123877 Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal Datum:8 maart 2022, betreft:Hoofdlijnen beleid voor digitalisering De staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties Koninkrijksrelaties en Digitalisering.

- United Nations A/76/L.30 General Assembly, 13 January 2022 Seventy-sixth session Agenda item 16 Culture of peace.

In de bijlage(n) van deze brief

- Brief Ministerie van Justitie en Veiligheid aan Voorzitter Tweede Kamer der Staten-Generaal, 3 mei 2022,kenmerk: 3811068, Antwoorden Kamervragen over de uitwerking van de plannen inzake het toevoegen van ‘hate speech’ onder Artikel 83 Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU).

- Contribution ID: 345f50f3-eb4d-4e19-859c-6ed0292e8db7, Date: 12/04/2021 , Targeted consultation: European Commission’s initiative to include hate speech and hate crime in the list of EU crimes provided for in Article 83(1) TFEU.

- Brief Ministerie van Ministerie Justitie en Veiligheid (Fred Grapperhaus) 13 april 2021,kenmerk: 3279371, Consultatie: EC’s initiative to include hate speech and hate crime in the list of EU crimes provided for in Article 83(1) TFEU.

- Kopie deurwaardersexploot L4200928 en kopie deurwaardersexploot L4201030.

IFUD of Human Rights
de Voorzitter
J.P. van den Wittenboer

Correspondence:Po.box 324, 5660AH Geldrop The Netherlands
Offices:Kastanje 28, 5731NK Mierlo The Netherlands
C.o.C.reg:41092925 Eindhoven N.L.
E-mail: ifudofhumanrights@yahoo.com
Internet: https://ifudofhumanrights.weebly.com
Phone:+31 -(0)6 50 425 552

Ministerie van Justitie en Veiligheid

> Retouradres Postbus 20301 2500 EH Den Haag

J.P. van den Wittenboer
Postbus 324
5660 AH GELDROP

Directoraat-Generaal Rechtspleging en Rechtshandhaving
Directie Juridische en Operationele Aangelegenheden

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

Contactpersoon
burgerbrieven@minjenv.nl

T 070 370 79 11
F 070 370 79 00

Ons kenmerk
4196808

Bij beantwoording de datum en ons kenmerk vermelden. Wilt u slechts één zaak in uw brief behandelen.

Datum 9 september 2022
Onderwerp Uw brief plus bijlagen van 6 september jl.

Geachte heer Van Den Wittenboer,

Uw bovengenoemde brief plus bijlagen, die u mij ter kennisgeving heeft gestuurd, heb ik in goede orde ontvangen. In antwoord deel ik u mee dat ik met belangstelling heb kennisgenomen van uw correspondentie, maar geen reden zie om inhoudelijk te reageren.

Ik vertrouw erop u met het vorenstaande voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
De Minister van Justitie en Veiligheid,
namens deze,

C.A.M. Boekestein-Klöckner
Plv. Hoofd Afdeling Benoemingen, Burgercorrespondentie, Ondersteuning en Parlementaire Zaken

van der Velde van Hal & Peers
gerechtsdeurwaarders en incassobureau

Deze zaak wordt behandeld door de heer J.P. van den Wittenboer van Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights te GELDROP (5660 AH, Postbus 324), onder referentie Audio-Rarities.
Telefoon: **06-50425552**
E-mail: **ifudofhumanrights@yahoo.com**

Dossiernummer L4200928

Heden, de derde augustus tweeduizendtweeëntwintig,

TEN VERZOEKE VAN:

de stichting Intermediaire Stichting van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens, (mede) handelend onder de naam Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights, zetelend te GELDROP, kantoor houdend te MIERLO, nader te noemen insinuante, te dezer zake woonplaats kiezende te 's-Gravenhage aan de Burgemeester Kolfschotenlaan 65, ten kantore van de gerechtsdeurwaarders G.Th. van der Velde en mr. E.J.M. van Hal, alsmede te Mierlo aan de Kastanje 28, ten kantore van de heer J.P. van den Wittenboer;

heb ik,

mr. Erik Jozef Maria van Hal,
gerechtsdeurwaarder gevestigd te 's-Gravenhage
en daar kantoorhoudende aan de Burgemeester
Kolfschotenlaan 65

AAN:

Staat der Nederlanden, meer speciaal het Ministerie van Financiën, meer speciaal de Minister van Financiën, kantoor houdend te 'S-GRAVENHAGE, nader te noemen geïnsinueerde, aan het parket van de procureur-generaal van de Hoge Raad der Nederlanden, in het gerechtsgebouw aan het Korte Voorhout 8 te 's-Gravenhage afschrift dezes, alsmede van na te melden stuk, latende aan:

mw C. Ramdhianging, aldaar werkzaam;

1e BETEKEND:

een door insinuante op 4 mei 2022 aan geïnsinueerde gericht schrijven, met het onderwerp 'belastingdienst beoordeling eenmanszaak Audio-Rarities', met daaraan gehecht elf bijlagen, waaronder een compact disc getiteld 'Hitler' s Inferno', van welk schrijven de inhoud hier als herhaald en ingelast dient te worden beschouwd en naar de inhoud waarvan te dezen uitdrukkelijk wordt verwezen;

2e AANGEZEGD:

dat de te dezen betekende brief reeds bij exploit d.d. 29 juli 2022 aan geïnsinueerde werd betekend, doch exclusief hardcopy van de voornoemd omschreven compact disc.

Onze Algemene Voorwaarden, zoals gedeponeerd ter Griffie van de Rechtbank te Den Haag, zijn van toepassing op alle aanbiedingen, overeenkomsten en de uitvoering daarvan en worden op verzoek toegezonden. Voor alle opdrachten geldt dat de aansprakelijkheid wordt beperkt tot het bedrag dat onze beroepsaansprakelijkheidsassuradeur in het betreffende geval zal uitkeren. Van der Velde van Hal & Peers is een handelsnaam van Gerechtsdeurwaarderskantoor nassauplein B.V. Kvk nr.: 27346084

Geschiedende zulks ten effecte rechtens en opdat geïnsinueerde op legale wijze kennis drage, althans geen onwetendheid kan voorwenden.

w.g.
(t.) gerechtsdeurwaarder

G.Th. van der Velde • Mr E.J.M. van Hal • Mw. D.D. Peers • M. Koper
Burgemeester Kolfschotenlaan 65 • 2585 DZ Den Haag • Kantooruren: ma-do 09.00-17.00, vrij 09.00-16.00
Correspondentie adres: Postbus 85880, 2508 CN Den Haag • T. 070 346 07 07 • F. 070 346 97 55 • E. algemeen@veldehal.nl • www.veldehal.nl
ING IBAN: NL34INGB0000019390 BIC:INGBNL2A • ABNAMRO IBAN: NL18ABNA0550107509 BIC:ABNANL2A • t.n.v.: Gerechtsdeurwaarderskantoor Nassauplein B.V.

Onze Algemene Voorwaarden, zoals gedeponeerd ter Griffie van de Rechtbank te Den Haag, zijn van toepassing op alle aanbiedingen, overeenkomsten en de uitvoering daarvan en worden op verzoek toegezonden. Voor alle opdrachten geldt dat de aansprakelijkheid wordt beperkt tot het bedrag dat onze beroepsaansprakelijkheidsassuradeur in het betreffende geval zal uitkeren. Van der Velde van Hal & Peers is een handelsnaam van Gerechtsdeurwaarderskantoor nassauplein B.V. Kvk nr: 27245086

van der Velde van Hal & Peers
gerechtsdeurwaarders en incassobureau

Deze zaak wordt behandeld door de heer J.P. van den Wittenboer van Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights te GELDROP (5660 AH, Postbus 324), onder referentie Notariaat.
Telefoon: **06-50425552**
E-mail: **ifudofhumanrights@yahoo.com**

Dossiernummer L4201030

Heden, de tweeëntwintigste augustus tweeduizendtweeëntwintig,

TEN VERZOEKE VAN:

de stichting Intermediaire Stichting van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens, (mede) handelend onder de naam Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights, zetelend te GELDROP, kantoor houdend te MIERLO, nader te noemen insinuante, te dezer zake woonplaats kiezende te 's-Gravenhage aan de Burgemeester Kolfschotenlaan 65, ten kantore van de gerechtsdeurwaarders G.Th. van der Velde en mr. E.J.M. van Hal, alsmede te Mierlo aan de Kastanje 28, ten kantore van de heer J.P. van den Wittenboer;

heb ik,

Maarten Koper, als toegevoegd gerechtsdeurwaarder werkzaam ten kantore van mr. Erik Jozef Maria van Hal, gerechtsdeurwaarder te 's-Gravenhage en aldaar kantoorhoudende aan de Burgemeester Kolfschotenlaan 65;

AAN:

de publieke rechtspersoon Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie, kantoor houdend te 2511 BW 'S-GRAVENHAGE, aan het Spui 184, nader te noemen geïnsinueerde, aldaar mijn exploit doende en afschrift dezes, alsmede van na te melden stuk, latende aan:

mevrouw M. van den Bossche, aldaar werkzaam

BETEKEND:

een door insinuante op 11 maart 2019 aan geïnsinueerde gericht schrijven, met het onderwerp 'Notariaat', van welk schrijven de inhoud hier als herhaald en ingelast dient te worden beschouwd en naar de inhoud waarvan te dezen uitdrukkelijk wordt verwezen.

Geschiedende zulks ten effecte rechtens en opdat geïnsinueerde op legale wijze kennis drage, althans geen onwetendheid kan voorwenden.

w.g.
(t.) gerechtsdeurwaarder

Onze Algemene Voorwaarden, zoals gedeponeerd ter Griffie van de Rechtbank te Den Haag, zijn van toepassing op alle aanbiedingen, overeenkomsten en de uitvoering daarvan en worden op verzoek toegezonden. Voor alle opdrachten geldt dat de aansprakelijkheid wordt beperkt tot het bedrag dat onze beroepsaansprakelijkheidsassuradeur in het betreffende geval zal uitkeren. Van der Velde van Hal & Peers is een handelsnaam van Gerechtsdeurwaarderskantoor Nassauplein B.V. Kvk nr: 27246084

Staatscommissierechtsstaat Info

RE: staatscommissie rechtsstaat
Yahoo/Postvak IN

-

Info staatscommissierechtsstaat <info@staatscommissierechtsstaat.nl>

Aan:J.P. Wittenboer

Op do 31 aug 2023 om 09:26

Geachte heer van den Wittenboer,

Dank voor uw email. Deze is in goede orde ontvangen door de Staatscommissie.

Met hartelijke groet,

Secretariaat

Staatscommissie rechtsstaat
Turfmarkt 147 | 2511 DP | Den Haag | Zuidtoren
31e etage | Postbus 20011 | 2500 EA | Den Haag

W: staatscommissierechtsstaat.nl

Van: J.P. Wittenboer <ifudofhumanrights@yahoo.com>
Verzonden: dinsdag 29 augustus 2023 19:05
Aan: Info staatscommissierechtsstaat <info@staatscommissierechtsstaat.nl>
Onderwerp: staatscommissie rechtsstaat

Staatscommissie
rechtsstaat

De informateur
t.a.v. Bureau Woordvoering Kabinetsformatie
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Staatscommissie rechtsstaat
Rijnstraat 50
2515 XP Den Haag

info@staatscommissierechtsstaat.nl

Datum: 19 december 2023

Betreft: Tussenconclusie Staatscommissie rechtsstaat

Geachte heer Plasterk,

De democratische rechtsstaat is de ruggengraat van onze samenleving en de basis voor ons welbevinden, onze individuele en collectieve vrijheden en een aantrekkelijk en stabiel investerings- en ondernemingsklimaat. De rechtsstaat is de afgelopen jaren kwetsbaar gebleken.
Tegen de achtergrond van de toeslagenaffaire heeft de Staatscommissie rechtsstaat van regering, parlement en rechtsprekende macht de opdracht gekregen om vanuit burgerperspectief concrete aanbevelingen te doen om de rechtsstaat te verbeteren, met inbegrip van de rechtsstatelijke cultuur. Rechtsstatelijkheid omvat immers meer dan handelen binnen de grenzen van de Grondwet. De rechtsstaat moet evengoed worden gedragen door de juridische en politieke cultuur binnen de samenleving.

Uit de opdracht die de Tweede Kamer u heeft gegeven, blijkt dat de partijen die nu onderhandelen in de komende periode zullen spreken over het waarborgen van de Grondwet, grondrechten en democratische rechtsstaat. Deze onderwerpen raken aan de opdracht van de staatscommissie om de bescherming van burgers – waaronder minderheden – tegen maatregelen of beslissingen van de wetgever en bestuursorganen beter te borgen. Wij volgen de ontwikkelingen met bijzondere belangstelling.

Bij de instelling van de staatscommissie was het de bedoeling dat haar aanbevelingen bekend zouden zijn vóór opstelling van de verkiezingsprogramma's voor de Tweede Kamer.[1] Door de vervroegde verkiezingen is dit niet mogelijk gebleken. Om desondanks aan de oorspronkelijke bedoeling tegemoet te komen, geeft de commissie u graag een belangrijke tussenconclusie mee.

> *Onze tussenconclusie is dat de rechtsstaat permanent onderhoud vergt en dat de komende jaren, naast juridische en bestuurlijke maatregelen, ook aanzienlijke financiële investeringen nodig zijn om de rechtsstaat te waarborgen en het vertrouwen van burgers in de overheid te herstellen en versterken.*

Vooruitlopend op ons advies in juni 2024 adviseren wij u daarom om de volgende drie punten in overweging te nemen.[2]

---

[1] Zie de toelichting op het instellingsbesluit (Stcrt. 2023, 7635, voorlaatste alinea).

[2] Zie voor de werkzaamheden van de staatscommissie: www.staatscommissierechtsstaat.nl

1. **De rechtsstaat raakt alle overheden**

- Serieus werk maken van rechtsstatelijkheid is van belang voor de hele overheid, en in het bijzonder organisaties die contact met burgers hebben.
- Het realiseren en versterken van de rechtsstaat is niet alleen een aangelegenheid van de ministeries van BZK en JenV: elk ministerie heeft die taak. Alle ministeries moeten de rechtsstatelijkheid van het kerndepartement en de eigen uitvoeringsorganisaties waarborgen.
- Om het functioneren van de rechtsstaat voor burgers merkbaar te verbeteren zijn aanzienlijke investeringen nodig in alle overheden die met burgers te maken hebben, inclusief rechtspraak en gemeenten.

2. **De rechtsstaat is niet gratis: investeer**

- Recente hersteloperaties laten zien dat onvoldoende investeren in de rechtsstaat een prijs heeft. Naast aanzienlijk menselijk leed, worden de kosten voor de hersteloperatie toeslagen inmiddels geschat op € 7,1 miljard. Anders gezegd: investeren is een dure plicht, maar niets doen is duurder.
- De rechtsstaat vraagt op vele terreinen om onderhoud en versterking. De staatscommissie realiseert zich dat daarbij keuzes moeten worden gemaakt. Zij adviseert om prioriteit te geven aan investeringen die merkbaar zijn voor de burger, in het bijzonder voor burgers die in een kwetsbare positie verkeren: vereenvoudiging van regels waarvan burgers het meest last hebben en verlichting voor de uitvoering, zodat er binnen de huidige uitvoeringscapaciteit ruimte ontstaat om slimmer, eenvoudiger en meer burgergericht te werken. Burgers moeten ervaren dat regels correct en integer worden uitgevoerd en het contact met de overheid beter wordt.
- De staatscommissie adviseert daarom investeringen op drie terreinen: betere toegang van de burger tot het recht, beter contact tussen burger en overheid en een sterkere rechtsstatelijke cultuur (zie de bijgevoegde investeringsagenda rechtsstaat).

3. **De rechtsstaat verdient ook op de begroting bescherming**

- De rechtsstaat vraagt structureel om investeringen waarvan de opbrengsten vaak niet direct zichtbaar zijn. Dit maakt de financiering kwetsbaar voor uitruil met korte-termijn-doelen op meer tastbare beleidsterreinen. Het is van belang de rechtsstaat hiertegen te beschermen en te bevorderen dat regering en beide kamers expliciet en transparant keuzes maken over de financiering van de rechtsstaat.
- De staatscommissie adviseert om investeringen in de rechtsstaat in alle begrotingshoofdstukken explicieter te maken. Elke bewindspersoon moet aannemelijk maken dat de gereserveerde bedragen voldoende zijn om de rechtsstaat en de rechtsstatelijkheid van het overheidshandelen op het eigen beleidsterrein duurzaam te versterken, ook bij de implementatie van sociale grondrechten.
- Daarnaast adviseert de staatscommissie een afzonderlijk begrotingshoofdstuk voor de rechtsketen (rechtspraak, openbaar ministerie, sociale advocatuur en andere vormen van rechtsbijstand, zoals het Juridisch Loket). Dat brengt een afzonderlijke beoordeling mee door het parlement, net als van de begrotingshoofdstukken voor Koning, Staten-Generaal en hoge colleges van staat.

Ik ben graag tot een nadere toelichting bereid.

Met vriendelijke groet,

i.o.

Voorzitter Staatscommissie rechtsstaat,
Prof. dr. Henk Kummeling

Bijlage: investeringsagenda rechtsstaat

Ons voorstel is om drie enveloppen beschikbaar te stellen voor de versterking van de rechtsstaat. De tabellen geven de bedragen in miljoenen euro aan.

Het gaat hier om bedragen voor onderwerpen met een aanzienlijk financieel belang, die ten minste nodig zijn voor de voorstellen in de komende kabinetsperiode.

1. Betere toegang van burgers tot het recht
Innovatieve afhandeling van veelvoorkomende geschillen over eenvoudige zaken en een alternatieve aanpak waardoor burgers de gang naar de rechter niet hoeven maken; herstel van en impuls voor sociale advocatuur, Juridisch Loket en overige rechtsbijstand; verlaging van griffierechten en effect op rechtspraak; verkorting doorlooptijden door een vroegtijdige en gemoderniseerde, oplossingsgerichte aanpak van geschillen door rechtbanken; zittingen op locatie; betere toegankelijkheid van wetgevingsstukken.

	2026	**2027**	**2028**	**2029**
rechtsketen	205	245	300	300

2. Beter contact tussen burgers en overheid (publieke dienstverlening)
Investeren in training, werving, selectie en werkomstandigheden van medewerkers met direct burgercontact, te starten bij overheidsorganisaties die te maken hebben met de meest kwetsbare burgers, zoals de Belastingdienst, UWV, CAK en gemeenten; verlichting van uitvoeringsorganisaties door in het belang van burgers een streep te zetten onder bepaalde slepende kwesties die te veel capaciteit vergen; investeren in (telefonische) bereikbaarheid en gebruiksvriendelijke digitale toepassingen die de druk op de uitvoering kunnen verlichten; investeren in burgerbetrokkenheid bij wetgeving en uitvoering.

	2026	**2027**	**2028**	**2029**
centrale overheid	350	550	550	550
gemeenten	300	500	500	600

3. Sterkere rechtsstatelijke cultuur en betere wetgeving
Rechtsstaatagenda en deltaplan vereenvoudiging beleid en wetgeving, te beginnen bij wetgevingscomplexen waar burgers het meest last van hebben; versterking rechtsstatelijk DNA van overheidsmedewerkers (in het bijzonder bij ambtelijke toppen); investering in ondersteuning van de Kamers en politieke partijen; intensivering van de wetgevende taak Tweede Kamer, Eerste Kamer en regering.

	2026	**2027**	**2028**	**2029**
staatsmachten	40	140	240	240

Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2021–2022

22 112 Nieuwe Commissievoorstellen en initiatieven van de lidstaten van de Europese Unie

Nr. 3296 **BRIEF VAN DE MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN**

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 4 februari 2022

Overeenkomstig de bestaande afspraken ontvangt u hierbij 9 fiches die werden opgesteld door de werkgroep Beoordeling Nieuwe Commissie voorstellen (BNC).

Fiche: Prüm II-verordening (Kamerstuk 22 112, nr. 3292)
Fiche: Richtlijn informatie-uitwisseling rechtshandhavingsautoriteiten (Kamerstuk 22 112, nr. 3293)
Fiche: Mededeling Actieplan Sociale Economie (Kamerstuk 22 112, nr. 3294)
Fiche: Raadsaanbeveling individuele leerrekeningen (Kamerstuk 22 112, nr. 3295)
Fiche: Mededeling en Raadsbesluit haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven
Fiche: Raadsaanbeveling operationele politiesamenwerking (Kamerstuk 22 112, nr. 3297)
Fiche: Herziening van de Schengengrenscode (Kamerstuk 22 112, nr. 3298)
Fiche: Mededeling en Richtlijn Platformwerk (Kamerstuk 22 112, nr. 3299)
Fiche: Verordening anti-dwang instrument (Kamerstuk 22 112, nr. 3300)

De Minister van Buitenlandse Zaken,
W.B. Hoekstra

kst-22112-3296
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2022

Fiche: Mededeling en Raadsbesluit haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven

1. Algemene gegevens

a) *Titel voorstel*
MEDEDELING VAN DE COMMISSIE AAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD; Een meer inclusief en beschermend Europa: uitbreiding van de lijst van EU-misdrijven tot haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven
BESLUIT VAN DE RAAD betreffende de toevoeging van haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven aan de in artikel 83, lid 1, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie vastgelegde criminaliteitsgebieden

b) *Datum ontvangst Commissiedocument*
8 december 2021

c) *Nr. Commissiedocument*
COM(2021) 777

d) *EUR-Lex*
https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/PIN/?uri=CELEX:52021DC0777

e) *Nr. impact assessment Commissie en Opinie Raad voor Regelgevingstoetsing*
Niet opgesteld.

f) *Behandelingstraject Raad*
Raad Justitie en Binnenlandse Zaken

g) *Eerstverantwoordelijk ministerie*
Ministerie van Justitie en Veiligheid

h) *Rechtsbasis*
Artikel 17, lid 1, van het Verdrag betreffende de Europese Unie (VEU) en artikel 83, lid 1 van het Verdrag betreffende de Werking van de Europese Unie (VWEU).

i) *Besluitvormingsprocedure Raad*
Unanimiteit

j) *Rol Europees Parlement*
Goedkeuring

2. Essentie voorstel

a) Inhoud voorstel

Op 9 december jl. heeft de Commissie een mededeling en een voorstel voor een Raadsbesluit inzake de opname van haatzaaiende uitlatingen als strafbaar feit (hierna steeds aangehaald als haatzaaiende uitlatingen) en haatmisdrijven in artikel 83, lid 1 VWEU[1], gepubliceerd. De mededeling betreft een toelichting op het voorgestelde raadsbesluit, in dit fiche zal daarom met name worden ingegaan op het voorgestelde raadsbesluit. Centraal staat het voorstel om haatzaaiende uitlatingen *(hate speech)* en haatmisdrijven *(hate crime)* als één vorm van criminaliteit toe te voegen aan de genoemde criteria in artikel 83, lid 1, eerste alinea VWEU. Op grond van artikel 83, lid 1, derde alinea kan de Raad daartoe met eenparigheid van stemmen besluiten, na goedkeuring door het Europees Parlement. Op grond van artikel 83, lid 1, eerste alinea VWEU kan de

[1] Artikel 83 lid 1 omschrijft dat het Europees Parlement en de Raad volgens de gewone wetgevingsprocedure bij richtlijnen minimumvoorschriften kunnen vaststellen betreffende de bepaling van strafbare feiten en sancties in verband met vormen van bijzonder zware criminaliteit met een grensoverschrijdende dimensie die voortvloeit uit de aard of de gevolgen van deze strafbare feiten of uit een bijzondere noodzaak om deze op gemeenschappelijke basis te bestrijden.

Commissie dan voorstellen voor richtlijnen doen die bijvoorbeeld kunnen zien op de precieze definitie van haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven of minimale maximumstraffen.

De Commissie stelt dat strafbare haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven onverenigbaar zijn met de waarden van de EU, in die zin dat zij een bedreiging vormen voor democratische waarden, sociale stabiliteit, de menselijke waardigheid en de vrijheid van meningsuiting. Het dusver geldende en uit 2008 stammende Kaderbesluit betreffende de bestrijding van bepaalde vormen en uitingen van racisme en vreemdelingenhaat door middel van het strafrecht (hierna: Kaderbesluit racisme)[2] – dat zich kort gezegd beperkt tot de discriminatiegronden ras en godsdienst – voldoet niet om de doelstellingen van de Unie, met name ten aanzien van de aanpak van discriminatie op grond van geslacht, gender(identiteit), genderexpressie, seksuele oriëntatie, leeftijd en handicap, te bereiken. Een gezamenlijke aanpak van de problematiek – waaronder gelijksoortige delictsomschrijvingen en gedeelde minimale maximumstraffen ten aanzien van hate speech en hate crime – zorgt voor een consistente EU-brede bescherming van de slachtoffers, evenals voor toegang tot beschermingsmaatregelen en versterkt de justitiële samenwerking tussen de lidstaten.

De grensoverschrijdende dimensie van haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven blijkt onder meer uit de maatschappelijke gevolgen die zij online hebben, de impact van offline geuite haatboodschappen, de internationale dimensie van haatdragende ideologieën, het ontstaan van gewelddadige extremistische groeperingen en de publiciteit rond specifieke haatmisdrijven. De Commissie wijst hierbij op polarisatie- en radicaliseringstendensen binnen lidstaten. Hoewel er enige overlap bestaat met andere vormen van criminaliteit die al in artikel 83 lid 1 VWEU zijn opgenomen, zoals computercriminaliteit, ontbreekt naar het oordeel van de Commissie momenteel de juridische basis om op EU-niveau minimumregels voor de definitie en sanctionering van haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven als zodanig vast te stellen.

De in artikel 83 lid 1 VWEU vervatte besluitvormingsprocedure kent twee stappen. De eerste stap – waarop het onderhavige voorstel is toegesneden – vereist dat de Raad met eenparigheid van stemmen, na goedkeuring van het Europees Parlement, besluit dat haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven worden aangemerkt als vormen van criminaliteit die voldoen aan de criteria van artikel 83, lid 1, VWEU. De tweede stap houdt in dat de Commissie een voorstel voor een richtlijn op het gebied van haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven kan doen. Het Europees Parlement en de Raad kunnen deze richtlijnen volgens de gewone wetgevingsprocedure vaststellen. Wanneer het Raadsbesluit is aangenomen zal de Commissie impact assessments uitvoeren. Bij de voorbereiding hiervan zal de Commissie de lidstaten en het Europees Parlement raadplegen, onder meer over de specifieke kenmerken van de nationale wetgevingskaders met betrekking tot het strafrecht en de grondrechten. De Commissie zal daarnaast een brede consultatie organiseren.

De Commissie geeft aan oog te hebben voor de mogelijke gevolgen van toekomstige voorstellen op het recht op vrijheid van meningsuiting, zoals vastgelegd in artikel 11 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie. Tegelijkertijd draait de Commissie het argument ook om door te stellen dat haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven als fenomenen nu de vrijheid van meningsuiting juist inperken, omdat

[2] L 328/55: Kaderbesluit 2008/913/JBZ van 28 november 2008.

burgers zich er geïntimideerd door kunnen voelen waardoor zij zich bijvoorbeeld van het publieke debat onthouden.

b) Impact assessment Commissie

Aangezien hiertoe geen verplichting bestaat, heeft de Commissie voor dit voorstel geen impact assessment opgesteld. Dit volgt wanneer de Raad het besluit heeft genomen haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven toe te voegen aan artikel 83, lid 1 VWEU.

3. Nederlandse positie ten aanzien van het voorstel

a) Essentie Nederlands beleid op dit terrein

Het systeem van handhaving en de totstandkoming van sancties, straffen en boetes voor haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven – beide onderdelen van het antidiscriminatiedomein – is verspreid over meerdere rechtsgebieden. Handhaving vindt plaats via onder andere de civiele rechter, de Inspectie SZW en tot slot via een strafrechtelijke aanpak. Laagdrempeligheid en een goede toegang tot het rechtssysteem staan centraal.

Het Wetboek van Strafrecht kent verschillende uitingsdelicten die specifiek betrekking hebben op haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven (ofwel discriminatie), zoals groepsbelediging (artikel 137c Sr) en het aanzetten tot haat, discriminatie en geweld (artikel 137d Sr). Wanneer een discriminatoir aspect heeft meegespeeld bij het plegen van een zogenaamd commuun strafbaar feit, zoals vernieling of openlijke geweldpleging, is sprake van een commuun delict met een discriminatieaspect – een zogenoemd «codis-feit». De Aanwijzing discriminatie geeft een kader voor de strafrechtelijke aanpak van discriminatie door het Openbaar Ministerie. Als in een zaak een discriminatieaspect aanwezig wordt geacht wordt dit door de Officier van Justitie in het requisitoir benadrukt en als strafverzwarende omstandigheid in de eis meegenomen. Het is vervolgens aan de strafrechter om hier al dan niet rekening mee te houden bij de straftoemeting.

Met ingang van 1 januari 2020 is het strafmaximum van aanzetten tot haat, discriminatie en geweld (artikel 137d Sr) verdubbeld van één naar twee jaar gevangenisstraf, en van een maximale geldboete van de derde categorie naar een maximale boete van de vierde categorie.[3] Een andere ontwikkeling ziet op de voorgenomen wijziging, die er – kort gezegd – toe strekt het publiekelijk vergoelijken, ontkennen of verregaand bagatelliseren van genocide, misdaden tegen de menselijkheid en bepaalde oorlogsmisdaden expliciet strafbaar te stellen, teneinde de Nederlandse strafwetgeving geheel in lijn te brengen met het Kaderbesluit racisme.[4] Op het terrein van haatmisdrijven is vanuit de Tweede Kamer een initiatiefwetsvoorstel voor advies aan de Raad van State voorgelegd dat strekt tot introductie van een discriminatoir oogmerk als algemene strafmaximumverhogende omstandigheid[5].

b) Beoordeling + inzet ten aanzien van dit voorstel

Het kabinet staat positief tegenover goed onderbouwde initiatieven die tot doel hebben om discriminatie tegen te gaan, waaronder een effectievere aanpak van haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven op EU-niveau. De

[3] Wet herwaardering strafbaarstelling actuele delictsvormen, Stb. 2019, nr. 311.
[4] Kamerstuk 29 628, nr. 1035.
[5] Kamerstuk 35 709, nr. 2.

Commissie heeft voldoende onderbouwd dat het huidige Kaderbesluit racisme, vooral wat zijn reikwijdte betreft, te beperkt is om de brede antidiscriminatiedoelstellingen van de Unie, onder andere richting slachtoffers, te bereiken. Het voornemen van de Commissie om de bevoegdheid van de EU te verbreden tot andere discriminatiegronden kan naar het oordeel van het kabinet ondersteunend zijn aan het nationale antidiscriminatiebeleid waarin de discriminatiegronden al een breed bereik hebben.

Het kabinet erkent dat bij genoemde delicten sprake is van criminaliteitsvormen met een – in toenemende mate – grensoverschrijdende dimensie die, zeker wat de online problematiek aangaat maar – blijkens de voorbeelden die de Commissie in zijn voorstel aanhaalt – ook wat betreft offline fenomenen betreft (zie boven onder 2a), onvoldoende op nationaal niveau kunnen worden aangepakt. Het kabinet stelt vast dat op er op EU-niveau geen andere, reële juridische mogelijkheden bestaan om deze doelen te bereiken en steunt derhalve de voorgestelde aanvulling van de in artikel 83 lid 1 VWEU genoemde vormen van criminaliteit.

Het kabinet is evenals de Commissie van oordeel dat het principebesluit om haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven aan de lijst van de in artikel 83, lid 1 VWEU opgenomen vormen van criminaliteit toe te voegen los moet worden gezien van initiatieven die daarop volgen. Voorstellen voor richtlijnen op het gebied van haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven zullen op hun eigen merites beoordeeld worden. Het kabinet waakt ervoor dat vervolgwetgeving voor Nederland geen nadelige gevolgen heeft voor het alhier geldende recht op vrijheid van meningsuiting en voor andere grondrechten, maar deelt tegelijkertijd de stellingname van de Commissie dat haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven door hun bedreigende karakter ook zelf negatieve gevolgen kunnen hebben voor de vrijheid van meningsuiting. Het kabinet stelt zich verder voor dat eventuele toekomstige verplichtingen tot strafbaarstelling zoveel mogelijk aansluiten op de gedragingen die reeds zijn omschreven in het Kaderbesluit racisme. Er is een risico dat in een toekomstig voorstel naar discriminatiegronden verwezen wordt die momenteel geen grondslag hebben in de Nederlandse strafwetgeving (bijvoorbeeld taal of leeftijd). Daarom zal het kabinet erop toezien dat vervolgvoorstellen getoetst worden aan de wetssystematiek en strafbaarstellingen zoals deze momenteel in de Nederlandse strafwetgeving zijn vastgelegd.

c) Eerste inschatting van krachtenveld

Tijdens de dusver enige bespreking op Raadswerkgroepniveau halverwege januari, hebben de meeste lidstaten zich ten aanzien van het voorstel op de vlakte gehouden of een studievoorbehoud geplaatst. Enkele lidstaten hebben zich er voorzichtig positief over uitgelaten, terwijl een kleine groep lidstaten een zeer kritische houding heeft aangenomen. Frankrijk heeft het voorstel als voorzitter van de Raad van de Europese Unie in het eerste half jaar van 2022 tot prioriteit bestempeld.
Het standpunt van het Europees Parlement is nog niet bekend.

4. Beoordeling bevoegdheid, subsidiariteit en proportionaliteit

a) Bevoegdheid

Het oordeel van het kabinet ten aanzien van de bevoegdheid is positief. Het voorstel voor het Raadsbesluit is gebaseerd op artikel 17, eerste lid, VEU en artikel 83, eerste lid, derde alinea, VWEU. Op basis van artikel 17, eerste lid, VEU bevordert de Commissie onder andere het algemeen belang van de Unie en neemt zij daartoe passende initiatieven. Op basis

van artikel 83, eerste lid, derde alinea VWEU kan de Raad, afhankelijk van de ontwikkelingen in de criminaliteit, bij besluit vaststellen, welke andere vormen van criminaliteit aan de in artikel 83, lid 1 VWEU genoemde criteria voldoen. De Raad besluit hierover met eenparigheid van stemmen, na goedkeuring door het Europees Parlement. Het voorstel heeft betrekking op het terrein van vrijheid, veiligheid en recht. Op dit terrein is sprake van een gedeelde bevoegdheid tussen de EU en de lidstaten (artikel 4, tweede lid, onder j VWEU).

b) Subsidiariteit

Het oordeel van het kabinet ten aanzien van de subsidiariteit is positief. Het voorstel heeft tot doel haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven op te nemen in artikel 83, lid 1 VWEU opdat dit soort strafbare feiten effectiever kunnen worden aangepakt. Deze doelstellingen kunnen niet alleen door de lidstaten afzonderlijk verwezenlijkt worden aangezien discriminatie, zeker op het internet, grensoverschrijdend is of grensoverschrijdende effecten, waardoor een aanpak op EU-niveau noodzakelijk is en meerwaarde heeft. Bovendien kan wijziging van een Verdragsbepaling enkel op EU-niveau plaatsvinden. Optreden op EU-niveau is daarom gerechtvaardigd.

c) Proportionaliteit

Het oordeel van het kabinet ten aanzien van de proportionaliteit is positief. Haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven zijn ernstige misdrijven met schadelijke gevolgen voor het individu en de samenleving als geheel, die de fundamenten van de EU ondermijnen. Uitbreiding van de lijst van criminaliteitsvormen van artikel 83, lid 1 VWEU met deze criminaliteitsfenomenen, zorgt ervoor dat maatregelen ter bestrijding van deze criminaliteitsvormen door de EU kunnen worden genomen, waardoor deze misdrijven effectiever kunnen worden tegengegaan en waardoor het optreden geschikt is om de doelstelling van het optreden te bereiken. Bovendien gaat het optreden niet verder dan noodzakelijk, omdat het optreden beperkt blijft tot het toevoegen van de betreffende criminaliteitsvormen.

5. Financiële consequenties, gevolgen voor regeldruk, concurrentiekracht en geopolitieke aspecten

a) Consequenties EU-begroting

Dit voorstel heeft volgens de Commissie geen gevolgen voor de EU-begroting. Indien er toch gevolgen zijn voor de EU-begroting, is het kabinet van mening dat eventueel benodigde EU-middelen gevonden dienen te worden binnen de in de Raad afgesproken financiële kaders van het MFK 2021–2027, en dat deze moeten passen bij een prudente ontwikkeling van de jaarbegroting.

b) Financiële consequenties (incl. personele) voor rijksoverheid en/ of medeoverheden

Louter op basis van de mededeling en het Raadsbesluit zijn er geen financiële consequenties voor de Rijksbegroting. Eventuele budgettaire gevolgen worden ingepast op de begroting van het/de beleidsverantwoordelijk(e) departement(en), conform de regels van de budgetdiscipline.

c) Financiële consequenties en gevolgen voor regeldruk voor bedrijfsleven en burger

Louter op basis van de mededeling en het Raadsbesluit zijn er geen financiële consequenties en gevolgen voor regeldruk voor bedrijfsleven en burger.

d) Gevolgen voor concurrentiekracht en geopolitieke aspecten

Het voorstel heeft geen betrekking op aspecten aangaande de concurrentiekracht en heeft ook geen externe werking die gevolgen heeft op geopolitieke aspecten, anders dan dat de Unie met een expliciete verwijzing naar haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven internationaal uitdraagt dat deze gedragingen ernstige misdrijven zijn, die de fundamenten van de EU ondermijnen en een gemeenschappelijke aanpak rechtvaardigen.

6. Implicaties juridisch

a) Consequenties voor nationale en decentrale regelgeving en/of sanctionering beleid (inclusief toepassing van de lex silencio positivo)

Het voorstel strekt ertoe haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven aan te merken als een vorm van criminaliteit als bedoeld in artikel 83 lid 1 VWEU. Daarmee heeft dit voorstel geen directe gevolgen voor de nationale regelgeving of het nationale beleid op dit terrein. Indien deze vorm van criminaliteit aan de in artikel 83 lid 1 VWEU genoemde vormen van criminaliteit wordt toegevoegd, kunnen vervolgens bij richtlijn minimumvoorschriften ten aanzien van haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven worden vastgesteld. Een dergelijke richtlijn bevat maatregelen die in het nationale recht en/of beleid van de lidstaten dienen te worden omgezet en kan daarmee gevolgen hebben voor grondrechten, waaronder de vrijheid van meningsuiting.

b) Gedelegeerde en/of uitvoeringshandelingen, incl. NL-beoordeling daarvan

Niet van toepassing.

c) Voorgestelde implementatietermijn (bij richtlijnen), dan wel voorgestelde datum inwerkingtreding (bij verordeningen en besluiten) met commentaar t.a.v. haalbaarheid

Het is de ambitie van het Franse voorzitterschap om het Raadsbesluit gedurende de eerste helft van 2022 aangenomen te krijgen.

d) Wenselijkheid evaluatie-/horizonbepaling

In de mededeling noch in het Raadsbesluit zijn evaluatie- of horizonbepalingen opgenomen.

e) Constitutionele toets

Het voorstel moet mede bijdragen aan de bescherming van de waarden van de Unie (artikel 2 VEU) en de eerbiediging van de grondrechten van het Handvest van de grondrechten van de EU. Strafbare haatzaaiende uitingen en haatmisdrijven zouden op alle discriminatiegronden binnen de Unie moeten worden bestreden. Tegelijkertijd kan het voorstel ook de vrijheid van meningsuiting en informatie inperken. Aan de vrijheid van meningsuiting en informatie moet in een democratische rechtsstaat groot

belang worden gehecht. Dit is een essentiële voorwaarde voor het voeren van een publiek debat over kwesties van algemeen belang. Voorzichtigheid is daarom geboden. In de tweede fase, waarin de Commissie richtlijnen voorstelt, zal daarom aandacht moeten uitgaan naar de eerbiediging van de vrijheid van meningsuiting, zoals gewaarborgd in artikel 7 van de Grondwet, artikel 10 Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden (EVRM) en artikel 11 van het Handvest.

7. Implicaties voor uitvoering en/of handhaving

Louter op basis van de mededeling en het Raadsbesluit zijn er geen implicaties voor de uitvoering en/of handhaving. Vervolgvoorstellen, in de vorm van richtlijnen, zullen op hun eigen merites beoordeeld worden en die kunnen natuurlijk implicaties hebben voor de handhaving.

8. Implicaties voor ontwikkelingslanden

Geen.

Ministerie van Justitie en Veiligheid

> Retouradres Postbus 20301 2500 EH Den Haag

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Directoraat-Generaal Rechtsplegingen Rechtshandhaving
Directie Rechtshandhaving en Criminaliteitsbestrijding

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

Ons kenmerk
4361417

Bij beantwoording de datum en ons kenmerk vermelden. Wilt u slechts één zaak in uw brief behandelen.

Datum 22 februari 2023
Onderwerp Kamerbrief aanpak online discriminatie, racisme en hate speech

Antisemitisme, anti-zwartracisme, moslimdiscriminatie, lhbtiq+-discriminatie, vrouwenhaat en andere vormen van online discriminatie, racisme en hate speech zijn helaas een dagelijkse realiteit in de online wereld. Maar één ding is duidelijk: de online omgeving mag hier absoluut geen vrijplaats voor zijn. Het kan en mag niet zo zijn dat de anonimiteit van de online wereld maakt dat mensen zich online minder geremd voelen om zich discriminerend, racistisch of haatdragend naar anderen te uiten en dat dit zonder consequenties blijft. Het kabinet wil deze uitingen krachtig tegengaan. Daarom is in het coalitieakkoord ook expliciet aandacht besteed aan het voorkomen en tegengaan van (online) 'homohaat, antisemitisme, moslimhaat, vrouwenhaat' en 'alle vormen van discriminatie, haatzaaien en racisme'. Het regenboogstembusakkoord wordt met urgentie uitgevoerd, waarin expliciet is opgenomen dat de aanpak van lhbtiq+-discriminatie op het internet zal worden geïntensiveerd. Bovendien wordt de aanpak van online discriminatie, racisme en antisemitisme expliciet benoemd in het Nationaal Programma tegen Discriminatie en Racisme en het Werkplan Antisemitismebestrijding 2022-2025.

In de door uw Kamer aangenomen motie van het lid Van Dijk (SP)[1] wordt het kabinet opgeroepen om te inventariseren op welke manier de aanpak van racisme op internet geïntensiveerd kan worden. Deze brief geeft hieraan gevolg door aan te geven welke initiatieven sinds 2020 door het kabinet genomen zijn. Tot slot is deze brief een vooraankondiging van de beleidslijnen waar de inzet op zal worden geïntensiveerd. In de komende jaren worden hier aanvullende concrete acties aan verbonden.

1. Urgentie aanpak online discriminatie, racisme en hate speech

Een groot deel van ons dagelijkse leven speelt zich af online. Voor jongeren tussen 12 tot 25 jaar oud geldt dit zeker. In 2019 was ruim 96 procent van hen dagelijks online.[2] Het is belangrijk om online een inclusieve leefwereld na te

[1] Kamerstukken II 2019/20, 35 164, nr. 8.

[2] CBS, Wie gebruikt het vaakst sociale media, 2020.

Directoraat-Generaal Rechtsplegingen Rechtshandhaving
Directie Rechtshandhaving en Criminaliteitsbestrijding

Datum
22 februari 2023

Ons kenmerk
4361417

streven. Slachtoffer worden van online discriminatie[3], racisme[4] of hate speech[5] kan verstrekkende gevolgen hebben voor de gezondheid en iemands verbondenheid met de samenleving schaden. Omdat online content soms moeilijk te verwijderen is of elders weer kan opduiken, kan het slachtoffer daar nog lang mee geconfronteerd blijven worden. Ook kan onrechtmatig of strafbaar online gedrag leiden tot strafbaar offline gedrag, zoals overgaan op fysieke bedreigingen, intimidatie en geweld.

Cijfers op Europees niveau
Zo'n 80 procent van de inwoners van de Europese Unie komt met online discriminatie in aanraking. Bijna de helft van de internetgebruikers, vooral jongeren, ziet online vaak tot heel vaak racistische reacties.[6] Volgens een studie uit 2021[7] ter ondersteuning van het initiatief van de Europese Commissie om haatuitingen en haatmisdrijven tegen te gaan[8], neemt ook online hate speech de afgelopen jaren in omvang toe binnen de EU.

Daarnaast is er, in ieder geval in Frankrijk en Duitsland, sprake van een toename in het aantal antisemitische uitingen online, blijkt uit Europees onderzoek.[9] Begin 2021 was er zeven keer zoveel Franstalige antisemitische content te vinden op Twitter, Facebook en Telegram als in begin 2020. In Duitsland werd een toename gevonden van 13 procent aan antisemitische content op de onderzochte Duitse kanalen.

De European Commission against Racism and Intolerance (ECRI) constateerde verder dat in Europa het internet in toenemende mate gebruikt wordt voor het verspreiden van haat tegen moslims. Ook de Organization for Security and Co-operation in Europe (OSCE) vestigde recentelijk de aandacht op het belang van een aanpak van online hate speech tegen moslims, waaronder het in kaart brengen van de specifieke context en ideologische achtergrond van online hate speech tegen moslims.[10]

---

[3] Online discriminatie is het ongelijk behandelen, achterstellen of uitsluiten van mensen op basis van specifieke identiteitskenmerken, zoals geslacht, genderidentiteit, geslachtskenmerken, genderexpressie, seksuele oriëntatie, leeftijd, beperking, huidskleur, sociaaleconomische status, religie, culturele identiteit, migratiegeschiedenis in de online omgeving.

[4] Wanneer we spreken over racisme, dan bedoelen we een ideologie of denken dat ervan uitgaat dat het ene 'ras' superieur is aan een ander 'ras'. 'Ras' is een sociaal construct, dat mensen op basis van specifieke identiteitskenmerken (zoals huidskleur en afkomst) hebben bedacht en dat gebruikt wordt om onterecht een rangorde (hiërarchie) tussen groepen te maken.

[5] Voor hate speech hanteert het kabinet de definitie van de Raad van Europa: alle soorten uitingen die geweld, haat, discriminatie of vooroordelen tegen een persoon of groep verspreiden, daartoe aanzetten, bevorderen of rechtvaardigen op grond van veronderstelde of persoonlijke identiteitskenmerken of statuskenmerken, zoals 'ras', huidskleur, taal, religie, burgerschap, nationale of etnische afkomst, leeftijd, beperking, geslacht, gender, genderidentiteit en seksuele identiteit (Recommendation CM/Rec (2022) of the Committee of Ministers to member states on combating hate speech).

[6] Gagliardone, I., Gal, D., Alves, T., & Martinez, G. Countering online hate speech. Unesco Publishing. 2015; Movisie, Hogeschool Inholland, Diversity Media. Eindrapportage project #DatMeenJeNiet Ingrijpen bij online discriminatie: lessons learned. 13 oktober 2022.

[7] European Commission, Study to support the preparation of the European Commission's initiative to extend the list of EU crimes in Article 83 of the Treaty on the Functioning of the EU to hate speech and hate crime: final report, Publications Office of the European Union, 2021.

[8] European Commission, A more inclusive and protective Europe: extending the list of EU crimes to hate speech and hate crime, 2021.

[9] European Commission and Institute for Strategic Dialogue (2021), The Rise of Antisemitism Online During the Pandemic: A Study of French and German Content.

[10] ECRI, General policy recommendation no. 5 On preventing and combating anti-muslim racism and discrimination. Adopted on 8 December 2021.; OSCE, Understanding anti-muslim hate crime. Addressing the security needs of muslim communities. A practical guide (2021).

Directoraat-Generaal Rechtsplegingen Rechtshandhaving
Directie Rechtshandhaving en Criminaliteitsbestrijding

Datum
22 februari 2023

Ons kenmerk
4361417

In 2020 kreeg één op de twee jonge vrouwen met online haat te maken in Europa. De Europese Commissie erkent dit probleem en schrijft in het 'Voorstel voor een richtlijn van het Europees parlement en de raad ter bestrijding van geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld' dat vrouwen vaak het doelwit zijn van online seksisme en vrouwenhaat, welke offline tot haatmisdrijven kunnen escaleren. Ook bleek tijdens de door de Raad van Europa georganiseerde Roundtable *Right to life, security and protection from violence: combating SOGIESC-based hate crime across Europe* in 2022, dat er in Europa nog grote opgaven liggen op het gebied van haatmisdrijven op basis van seksuele oriëntatie, genderidentiteit, genderexpressie en geslachtskenmerken, waaronder in de online omgeving.[11] Uit de EU Fundamental Rights Agency LGBTI Survey II uit 2019 blijkt dat 10 procent van de lhbti-gemeenschap cyberpesten had ondervonden vanwege hun lhbti-zijn, onder meer op sociale media.[12]

Cijfers Nederland
In 2018 heeft 27 procent van de Nederlandse bevolking discriminatie ervaren. 3 procent van de Nederlanders kreeg in 2018 te maken met online scheldpartijen of bedreigingen. Verder blijkt uit dit onderzoek naar ervaren discriminatie in Nederland dat mensen met een beperking in 2018 vaker online discriminatie hebben ervaren dan mensen zonder beperking en dat lhb personen vaker discriminatoir werden uitgescholden of bedreigd op het internet of sociale media in 2018 dan hetero-personen.[13]

In 2021 ontving het Meldpunt Internetdiscriminatie (MiND) 339 meldingen van online discriminatie. In 2020 kwamen 843 meldingen bij MiND binnen. Een mogelijke verklaring voor de daling in 2021 kan zijn dat er, anders dan in voorgaande jaren, weinig incidenten voorkwamen die gepaard gingen met een grote publieke verontwaardiging (minder bulkmeldingen over één specifiek incident).[14] De cijfers over 2022 worden dit voorjaar gepubliceerd.

Verder blijkt uit onderzoek specifiek naar online antisemitisme in 2020 in Nederland, uitgevoerd door de Utrecht Data School in opdracht van het Centrum Informatie en Documentatie Israël en het Centraal Joods Overleg, dat van bijna twee miljoen berichten gerelateerd aan het jodendom ruim 200.000 berichten (ongeveer 11 procent) als antisemitisch zijn geïdentificeerd.[15] De IHRA-werkdefinitie van antisemitisme is hier als uitgangspunt gebruikt en geoperationaliseerd.

Uit onderzoek blijkt verder dat 10 procent van alle tweets tussen 1 oktober 2020 en 26 februari 2021, gericht op vrouwen op Nederlandse kieslijsten, haatdragend of zelfs bedreigend waren.[16] Ook blijkt uit onderzoek van PersVeilig in 2022 naar vrouwelijke journalisten en veiligheid, dat de meest voorkomende vorm van agressie, bedreiging en intimidatie richting vrouwelijke journalisten online verbale agressie is.[17]

---

[11] De uitkomsten van de Roundtable worden in mei/juni 2023 aangeboden aan het Steering Committee on Anti-Discrimination, Diversity and Inclusion (CDADI).

[12] European Union Agency for Fundamental Rights, EU LGBTQI Survey II, 2020.

[13] SCP, Ervaren discriminatie in Nederland II, 2 april 2020.

[14] Discriminatiecijfers in 2021, mei 2022.

[15] Utrecht Data School, Antisemitisme in de Nederlandse online-sfeer in 2020, 24 mei 2022.

[16] Utrecht Data School & De Groene Amsterdammer, Vrouwen in de politiek ontmoeten meer haat, 3 maart 2021.

[17] I&O Research, Vrouwelijke journalisten en veiligheid, november 2022.

Directoraat-Generaal Rechtsplegingen Rechtshandhaving
Directie Rechtshandhaving en Criminaliteitsbestrijding

Datum
22 februari 2023

Ons kenmerk
4361417

De noodzaak bestaat om online discriminatie, racisme en hate speech in de Nederlandse context beter in kaart te brengen. De reeds beschikbare cijfers zijn zorgwekkend en onderstrepen het belang van een voortdurende en integrale aanpak.

2. Inventarisatie van reeds lopende initiatieven/beleid

Momenteel lopen de volgende acties en maatregelen vanuit de Rijksoverheid.

Onderzoek

- *Monitor Online Criminaliteit:* Om beter zicht te krijgen op de omvang van ervaren online discriminatie en de groepen die hiermee te maken hebben, is het thema online discriminatie dit jaar opgenomen in de tweejaarlijkse Monitor Online Criminaliteit van het CBS. De Monitor Online Criminaliteit is in 2022 voor het eerst uitgezet en de resultaten worden voor de zomer van 2023 verwacht.
- *Onderzoek Kennisplatform Inclusief Samenleven:* Het Kennisplatform Inclusief Samenleven (KIS) onderzocht in 2022, met financiering van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW), de huidige aanpak van online discriminatie in Nederland en goede voorbeelden op nationaal en internationaal niveau. Het kennisplatform zal in 2023 de impact van online discriminatie op het slachtoffer nader onderzoeken en hier eind 2023 naar verwachting over rapporteren.
- *Onderzoek online gendergerelateerd geweld:* Naar aanleiding van het rapport en de aanbevelingen van de *Group of Experts on Action against Violence against Women and Domestic Violence*[18] over de digitale dimensie van geweld tegen vrouwen zal een onderzoek worden verricht. Met dit onderzoek verkennen de ministeries van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW), Justitie en Veiligheid (JenV) en Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) wat nodig is om de aanbevelingen omtrent de digitale dimensie van geweld te implementeren. Er is daarbij expliciete aandacht voor online vormen van huiselijk geweld, stalking, seksueel grensoverschrijdend gedrag en seksueel geweld. Het onderzoek wordt in 2023 afgerond.
- *Onderzoek kwetsende content online:* In 2020 werd het eindrapport van Bureau Emma en Radboud Universiteit over kwetsende content online gepubliceerd, dat zij in opdracht van het ministerie van SZW hebben uitgevoerd. Hieruit kwam naar voren dat voor het voorkomen van kwetsbare content online ingezet moet worden op bewustwording, het verstevigen van de sociale norm en handelingsperspectief voor internetgebruikers.

Preventie en bewustwording

- *Kerndoelen onderwijs*: Leraren zien uit eerste hand hoezeer het wereldbeeld van leerlingen tegenwoordig wordt bepaald door sociale media. In de ontwikkeling van de vernieuwde kerndoelen in het onderwijs wordt daarom ook aandacht gegeven aan bewustwording over en inzicht in sociale mediagebruik en de invloed daarvan op het sociale en politieke leven. In de hedendaagse en toekomstige maatschappij is kennis over burgerschap en digitale geletterdheid immers van cruciaal belang, daarom is het ook onderdeel van het Masterplan Basisvaardigheden. Hoe mediawijsheid precies in het vernieuwde curriculum terecht komt, is aan leraren en vakexperts die daar mee aan de slag gaan. Uw Kamer wordt in februari geïnformeerd over de voortgang van de curriculumbijstelling voor de basisvaardigheden.
- *Mijn Cyberrijbewijs*: Begin oktober is Mijn Cyberrijbewijs gelanceerd: een gratis lesprogramma voor groep 7 en 8 van het primair onderwijs. Het

[18] GREVIO General Recommendation No. 1 on the digital dimension of violence against women adopted on 20 October 2021.

programma beoogt om jongeren digitaal weerbaarder te maken en behandelt ook online hate speech.[19]

- *Project Cyberstories – hate speech:* in een project van TMI Academy en de Vrije Universiteit Amsterdam leren 6000 scholieren online antisemitisme als vorm van online hate speech beter herkennen, worden ze bewust gemaakt over de schadelijkheid hiervan en leren ze hoe ze het beste kunnen handelen bij het zien van online hate speech.
- *Vrij en Veilig Agenda:* discriminatie tussen leerlingen (of andere personen die bij de school betrokken zijn) via sociale media is onacceptabel. Om leerlingen, ouders en onderwijspersoneel te helpen bij sociaal onveilige situaties wordt er een interactieve wegwijzerwebsite ontwikkeld. Daarnaast wordt er ingezet op versterking van het klachtenstelsel en een communicatiecampagne gelanceerd om leerlingen, ouders en personeel beter inzicht te geven in hun rechten en plichten ten aanzien van (klachten en meldingen over) sociale veiligheid.[20] In 2022 is er aan uw Kamer een meldplicht voor scholen bij ernstige incidenten toegezegd. Dit houdt in dat het schoolbestuur in de toekomst voor ernstige incidenten een melding moet doen bij de Inspectie van het Onderwijs. Naast het melden van strafbare feiten wordt hierbij ook gedacht aan vermoedens van ernstige bedreiging, discriminatie en grove pesterijen.[21] In dit kader wordt ook gewerkt aan signaalgestuurd toezicht op instellingen die informeel onderwijs verzorgen en aan het verbod op antidemocratisch lesmateriaal.
- *Ons voetbal is van iedereen (OVIVI). Samen zetten we racisme en discriminatie buitenspel:* Uit een door de OVIVI-partners geïnitieerd onderzoek van Movisie dat eerder dit jaar is uitgevoerd bleek dat online discriminatie gericht aan voetbalspelers veel voorkomt.[22] Met OVIVI wordt gewerkt aan het bestrijden van racisme en discriminatie in het voetbal. De KNVB en VWS, SZW, JenV en OCW zijn met elkaar in gesprek over een vervolg op OVIVI, de aanpak van online discriminatie zal in deze gesprekken worden meegenomen.

Nationaal Programma tegen Discriminatie en Racisme
De Nationaal Coördinator tegen Discriminatie en Racisme noemt in het Nationaal Programma[23] expliciet online discriminatie. In het Nationaal Programma staan de volgende maatregelen:

- Het verhogen van de meldbereidheid.
- Het verkrijgen van meer inzicht in online discriminatie.
- Het beter vindbaar maken van het Meldpunt Internetdiscriminatie.
- Het professionaliseren van meldpunten waar online discriminatie kan worden gemeld.

Werkplan Antisemitismebestrijding 2022-2025
In het Werkplan Antisemitismebestrijding staat de Nationaal Coördinator Antisemitismebestrijding stil bij de noodzaak van onderzoek naar online antisemitisme en daarnaast bij het belang van het tegengaan van de online verspreiding van antisemitische producten of uitingen en het bestraffen van online antisemitisme. Zo lanceerde de Nationaal Coördinator op 8 november 2022 zijn initiatief om de verkoop van antisemitische producten online tegen te gaan. Bol.com is de eerste partner in dit initiatief.

---

[19] Kamerstukken II 2022/23, 29 911, nr. 372.

[20] Kamerbrief van 23 december 2022 over voortgang meldpunt sociale veiligheid, 29240-129.

[21] Kamerbrief van 18 november 2022 over vrij en veilig onderwijs, nr. 31293-653.

[22] Movisie, Online discriminatie in het voetbal, juli 2022.

[23] Kamerstukken II 2022/23, 30 950, nr. 316.

Directoraat-Generaal Rechtsplegingen Rechtshandhaving
Directie Rechtshandhaving en Criminaliteitsbestrijding

Datum
22 februari 2023

Ons kenmerk
4361417

Ook zal de Nationaal Coördinator Antisemitismebestrijding adviseren over verdere maatregelen die de Rijksoverheid, sociale media platformen en webshops kunnen nemen op het gebied van regelgeving en bedrijfsvoering.

Nationaal Actieprogramma Aanpak seksueel geweld en seksueel grensoverschrijdend gedrag
Het actieprogramma is op 13 januari 2023 naar de Tweede Kamer verzonden.[24] Het is een brede aanpak tegen fysiek en (non)verbaal seksueel grensoverschrijdend gedrag en seksueel geweld. Het programma moet bijdragen aan maatschappelijke normen en opvattingen over hoe we met elkaar om willen gaan in de samenleving, ook online, en wat daarvoor nodig is.[25] Hierbij is nadrukkelijke aandacht voor genderstereotypering en machtsongelijkheid.

Regeringscommissaris seksueel grensoverschrijdend gedrag en seksueel geweld
Het kabinet heeft Mariëtte Hamer als regeringscommissaris seksueel grensoverschrijdend gedrag en seksueel geweld aangesteld. Zij zal in de komende jaren gevraagd en ongevraagd adviseren over onder andere bovenstaande punten. Ook fungeert zij als aanjager en boegbeeld van het maatschappelijke gesprek over hoe we met elkaar om willen gaan. In haar acties is ook aandacht voor online seksueel grensoverschrijdend gedrag en seksueel geweld.

Meldpunt Internetdiscriminatie (MiND)[26]
Het ministerie van Justitie en Veiligheid verleent jaarlijks subsidie aan het Meldpunt Internetdiscriminatie. Dit Meldpunt toetst de ontvangen meldingen en stuurt in geval van strafbare content een verwijderverzoek naar een platform. Het Meldpunt wordt door sociale media platformen beschouwd als *trusted flagger,* waardoor meldingen vanuit dit meldpunt richting deze platformen in vrijwel alle gevallen leiden tot het verwijderen of ontoegankelijk maken van de gemelde content. Ten aanzien van de verplichtingen die gelden op basis van artikel 14 van de Richtlijn Elektronische Handel (REH) geldt dat internet tussenpersonen een verantwoordelijkheid hebben om op te treden indien zij ervan op de hoogte zijn dat op hun platformen of servers strafbare of onrechtmatige content staat.
Van groot belang is dat mensen dit Meldpunt weten te vinden. Het Meldpunt Internetdiscriminatie zet zich in om betere bekendheid te verkrijgen als centraal meldpunt waar online discriminatie gemeld kan worden. Verder heeft dit Meldpunt een belangrijke rol in het contact met sociale media platformen, belangenorganisaties, antidiscriminatievoorzieningen, de politie en het Openbaar Ministerie, bijvoorbeeld om signalen te bundelen en online trends te identificeren.

---

[24] https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/brieven_regering/detail?id=2023Z00250&did=2023D0060

[25] Het kabinet ondersteunt vanaf 1 januari 2023 de alliantie Act4Respect Unlimited voor een periode van 5 jaar. Binnen de alliantie zetten Rutgers, Atria en COC zich in voor het verminderen van seksueel geweld tegen meiden, jonge vrouwen en lhbtiq+ personen, met specifieke aandacht voor intersecties en cybergeweld.

[26] De naam van MiND zal dit voorjaar nog veranderen naar Meld.Online Discriminatie. Dit hoort bij het traject om een betere naamsbekendheid te krijgen.

Directoraat-Generaal Rechtsplegingen Rechtshandhaving
Directie Rechtshandhaving en Criminaliteitsbestrijding

Datum
22 februari 2023

Ons kenmerk
4361417

Wet- en regelgeving

- De wet- en regelgeving draagt op een belangrijke manier bij aan het stellen van de norm: discriminatie en racisme, ook online, is absoluut niet toegestaan. Het wettelijk kader dat geldt in de offline wereld, geldt ook online. In het Wetboek van Strafrecht zijn in de artikelen 137c tot en met 137g en 429quater verschillende discriminatiedelicten vastgelegd. In deze artikelen zijn onder andere groepsbelediging en het aanzetten tot haat of geweld tegen of discriminatie van bepaalde groepen strafbaar gesteld. Op dit moment is een wetsvoorstel in voorbereiding dat ervoor zorgt dat de discriminatiegronden genderidentiteit, genderexpressie en geslachtskenmerken ook expliciet onder de reikwijdte van artikel 137c (groepsbelediging) en artikel 137e (verspreiding van groepsbeledigende uitingen) worden gebracht.[27] Het wetsvoorstel zal naar verwachting in het voorjaar van 2023 aan uw Kamer worden voorgelegd.
- Op 14 oktober 2022 is het wetsvoorstel tot wijziging van het Wetboek van Strafrecht tot herimplementatie van onder andere het kaderbesluit 2008/913/JBZ betreffende de bestrijding van bepaalde vormen en uitingen van racisme en vreemdelingenhaat (herimplementatie Europees strafrecht) in consultatie gegaan. Het wetsvoorstel strekt er mede toe om expliciet in de strafwet op te nemen dat beledigende vormen van onder andere het (online) publiekelijk ontkennen van genocide – waaronder Holocaustontkenning – strafbaar zijn als groepsbelediging. Na verwerking van de adviezen zal dit wetsvoorstel voor advies aan de Raad van State worden voorgelegd. Het wetsvoorstel zal naar verwachting voor de zomer bij uw Kamer worden ingediend.

Strafrechtelijke handhaving van online discriminatie

- Het strafrecht is een belangrijk sluitstuk in de aanpak van online discriminatie. Het Wetboek van Strafrecht geeft een rechtsbasis om op te treden bij strafbare content en zorgt ervoor dat de overheid een rol kan spelen bij de verwijdering van deze content of dat het Openbaar Ministerie kan overgaan tot vervolging van de plaatser. De strafrechtelijke aanpak van discriminatie is geprioriteerd. In de Aanwijzing Discriminatie[28] van het Openbaar Ministerie is opgenomen dat waar door middel van aangifte om vervolging wordt verzocht, het Openbaar Ministerie daartoe bij bewijsbare en strafbare discriminatie opportuniteit heeft. Tussen de politie en het Openbaar Ministerie bestaan afspraken om ervoor te zorgen dat in het strafrechtelijke traject zo snel mogelijk uitingen en andere relevante informatie worden vastgelegd of reeds bij een aangifte worden bijgevoegd. Daarnaast voert het Openbaar Ministerie een actief persbeleid in gevallen van discriminatie. Het communiceren over strafzaken draagt bij aan het zichtbaar stellen en bevestigen van de norm. Daarnaast doet MiND aangifte als een platform of andere website de strafbare content er na een verzoek tot verwijdering door MiND niet afhaalt.

[27] Dit betreft het wetsvoorstel tot Wijziging van de Algemene wet gelijke behandeling en het Wetboek van Strafrecht in verband met de vervanging van de term «hetero- of homoseksuele gerichtheid» door «seksuele gerichtheid» en toevoeging aan het Wetboek van Strafrecht van de discriminatiegronden genderidentiteit, genderexpressie en geslachtskenmerken.

[28] Aanwijzing discriminatie (2018A009).

Directoraat-Generaal Rechtsplegingen Rechtshandhaving
Directie Rechtshandhaving en Criminaliteitsbestrijding

Datum
22 februari 2023

Ons kenmerk
4361417

Naast dit Nederlandse beleid zijn er de volgende initiatieven van uit de EU en de Raad van Europa:

- *EU code of conduct on countering illegal hate speech online*. In de code staat de afspraak dat sociale media bedrijven gemelde haatzaaiende uitingen binnen 24 uur behandelen en verwijderen. De code is opgesteld met Facebook (nu Meta), Microsoft, Twitter en YouTube. De afgelopen jaren hebben ook Instagram, Snapchat, TikTok en Linkedin zich erbij aangesloten.
- *Recommendation on combating hate speech.* Met de aanbeveling, van mei 2022, roept de Raad van Europa lidstaten op om een aanpak tegen hate speech te ontwikkelen. De aanpak moet bestaan uit wet- en regelgeving, handhaving, preventie en de inzet op bewustwording. Nederland gaat daar de komende jaren mee aan de slag.
- *Uitbreiding lijst van eurocrimes.* Op 8 december 2021 heeft de Europese Commissie een voorstel gepubliceerd waarin het voornemen staat om de lijst met zogenoemde '*eurocrimes'* uit art. 83 VWEU uit te breiden met *hate crime* en *hate speech*. Artikel 83 VWEU omvat de vaststelling van gemeenschappelijke regels voor bepaalde, in het eerste lid van die bepaling opgenomen strafbare feiten, de zogenoemde '*eurocrimes'*, waaraan de Commissie heeft voorgenomen *hate crime* en *hate speech* toe te voegen.
- Artikel 83, lid 1 VWEU biedt de Commissie een grondslag om voorstellen voor richtlijnen te doen.*Digital Services Act (DSA).* Begin 2024 zal de DSA of de *Wet inzake digitale diensten* in werking treden.[29] Het doel van deze verordening is om de online veiligheid en grondrechten van gebruikers in de Europese Unie te beschermen. De DSA biedt ten opzichte van de huidige richtlijn elektronische handel duidelijkere regels en kaders voor:
  - Het bestrijden van illegale online inhoud.
  - Duidelijker informeren over het verwijderen van informatie of gebruikersaccounts (notice and take down).
  - Met voorrang behandelen van meldingen van betrouwbare partijen (*trusted flaggers)*, zoals het Meldpunt Internetdiscriminatie.
  - Daarnaast bevat de DSA regels die de verspreiding van desinformatie moet helpen bestrijden en biedt deze betere bescherming van grond- en mensenrechten.

3. Gezamenlijke intensivering kabinetsbeleid online discriminatie, racisme en hate speech

Het kabinet en maatschappelijke partijen hebben in de afgelopen jaren een aantal belangrijke stappen gezet om het complexe probleem van online discriminatie, racisme en hate speech beter in kaart te brengen en aan te pakken. Wel concludeert het kabinet dat de huidige aanpak nog te versnipperd is.

In aanvulling op de in het vorige hoofdstuk opgesomde (beleids)initiatieven die de afgelopen jaren zijn ingezet, zet het kabinet daarom de komende jaren in op een meer geïntegreerde, samenhangende en gestructureerde aanpak. Deze aanpak zal vorm krijgen aan de hand van de pijlers bewustwording, preventie, handhaving en wet- en regelgeving, zoals ook wordt opgeroepen door de eerder genoemde aanbeveling van de Raad van Europa.

[29] Kamerstukken II, 2020/2021, 22112, nr.3050.

Directoraat-Generaal Rechtsplegingen Rechtshandhaving
Directie Rechtshandhaving en Criminaliteitsbestrijding

Datum
22 februari 2023

Ons kenmerk
4361417

Binnen deze pijlers laat het kabinet zich leiden door de onderstaande beleidslijnen, die de komende tijd verder uitgewerkt worden aan de hand van concrete acties.

1. *Samenwerking met andere partijen.*
   Bij (de aanpak van) online discriminatie, racisme en hate speech zijn verschillende actoren betrokken, ieder met een eigen rol en verantwoordelijkheid. Het is belangrijk dat de kennis, inzicht en krachten worden gebundeld, om effectief te zijn in deze aanpak. De aanpak van discriminatie en racisme in de online omgeving is een gezamenlijke opdracht voor internetgebruikers, de overheid, maatschappelijke partijen én de internetsector. De samenwerking op dit thema tussen de betrokken overheden onderling, met de internetsector en met andere partijen, zal in de toekomstige aanpak een belangrijke plek innemen.

2. *Versterken van de preventieve aanpak.*
   Het kabinet en verschillende maatschappelijke partijen gaan o.a. verkennen hoe het sociale normbesef op in de online omgeving kan worden versterkt en hoe tegenspraak door zogenaamde 'upstanders' bevorderd kan worden. Dat moet helpen tegen wat het Rathenau Instituut de 'morele mist op het internet' noemt.[30] Daarbij zullen effectieve interventies op dit terrein worden opgeschaald, bijvoorbeeld door uitbreiding of opvolging van reeds succesvolle maatschappelijke initiatieven te ondersteunen. Jongeren krijgen als doelgroep in de preventieve aanpak extra aandacht, gezien hun grote aanwezigheid online en relatieve kwetsbaarheid. Er wordt actieve samenwerking gezocht met jongerenorganisaties voor de verdere vormgeving van de aanpak van online discriminatie, racisme en hate speech. Tot slot wordt gekeken naar de mogelijke synergiën met reeds lopend beleid ter bevordering van online weerbaarheid en mediawijsheid van verschillende sociale groepen.

3. *Betere registratie.*
   Op verschillende plekken kan discriminatie en racisme worden gemeld. Het is belangrijk dat ook meer inzichtelijk wordt welke incidenten online plaatsvonden. Dit is niet alleen belangrijk voor de handhaving van online discriminatie, racisme en hate speech, maar ook voor de preventieve aanpak hiervan. We verkennen of meldpunten meer kunnen doen om online discriminatie en de specifieke vormen daarbinnen te registreren en hoe de cijfers over online incidenten van verschillende meldpunten verzameld en samengevoegd kunnen worden, bijvoorbeeld in het jaarlijkse rapport met discriminatiecijfers van de antidiscriminatievoorzieningen, de politie, het Meldpunt Internetdiscriminatie, het College voor de Rechten van de Mens en de Nationale (kinder)ombudsman.

4. *Ondersteuning van (potentiële) slachtoffers*.
   Zoals bovenstaand beschreven, is bekend dat ervaringen van (online) discriminatie, racisme en hate speech een grote negatieve impact op de levens van slachtoffers kunnen hebben. Denk hierbij aan psychosociale gevolgen zoals een verminderd zelfvertrouwen, maar ook een verminderd gevoel van verbondenheid met de samenleving. Goede ondersteuning aan slachtoffers en het vergroten van de weerbaarheid van potentiële slachtoffers, is daarom van belang. De inzet hierop zal een plek krijgen in de aanpak, net als de uitkomsten van het eerder genoemde onderzoek

[30] Rathenau Instituut, Online Ontspoord: een verkenning van schadelijk en immoreel gedrag op het internet in Nederland, 7 juli 2021.

van KIS naar de impact van online discriminatie op slachtoffers dat in 2023 wordt verwacht.

5. *Onderzoek.*
   Het kabinet acht het van belang om meer en beter inzicht te krijgen in verschillende aspecten van online discriminatie, racisme en hate speech in de Nederlandse context. Zoals beschreven in hoofdstuk 2, is er al veel nuttig onderzoek gedaan zoals bijvoorbeeld het onderzoek van KIS naar de huidige aanpak van online discriminatie in Nederland en goede voorbeelden op nationaal en internationaal niveau. Het kabinet zal in 2023 bij de vormgeving van een integrale aanpak de aanbevelingen van de benoemde rapporten waar mogelijk meenemen. Ook zal gekeken worden waar bestaand onderzoek nog aangevuld zou kunnen worden op de volgende kennisbehoeften:
   A. Trends en verschijningsvormen van online discriminatie, racisme en hate speech in Nederland.
   B. Het verschil tussen online en offline discriminatie, racisme en hate speech als het aankomt op de oorzaken, impact en achterliggende factoren.
   C. De juridische en beleidsmaatregelen die de overheid ter beschikking staan om online, discriminatie en hate speech tegen te gaan en hoe deze te beoordelen zijn wat betreft te verwachten effectiviteit, proportionaliteit, legitimiteit en uitvoerbaarheid.
   D. Succesvolle maatregelen, aanvullend aan het reeds beschikbare instrumentarium in Nederland, die zijn geïmplementeerd in het buitenland.

6. *Internationaal.*
   De online omgeving beperkt zich niet tot landsgrenzen en aldus zal internationale samenwerking noodzakelijk zijn in het voorkomen en tegengaan van online discriminatie, racisme en hate speech. Aanvullende samenwerking met de Europese Commissie, Raad van Europa en andere lidstaten zal onderdeel zijn van de vormgeving van de verdere aanpak. De focus zal met name liggen op de implementatie van de Digital Service Act. De DSA treedt in de loop van 2024 in werking. Nederland gaat de komende tijd aan de slag met de voorbereiding van de implementatie van deze verordening.

Uw Kamer zal dit jaar nader geïnformeerd worden over de voortgang en nadere uitwerking van bovengenoemde beleidslijnen en pijlers.

Tot slot
Een democratische samenleving kan alleen functioneren als we een grens trekken wanneer vrijheden van een ander worden bedreigd. De noodzakelijkheid om op te treden tegen online discriminatie, racisme en hate speech wordt breed gevoeld. Verschillende initiatieven zijn reeds in gang gezet om dit probleem aan te pakken, en de noodzaak bestaat om deze inzet de komende jaren verder te intensiveren. Als samenleving moeten we een krachtig antwoord hebben op online discriminatie, racisme en hate speech, ieder vanuit een eigen rol en verantwoordelijkheid.

Directoraat-Generaal Rechtsplegingen Rechtshandhaving
Directie Rechtshandhaving en Criminaliteitsbestrijding

Datum
22 februari 2023

Ons kenmerk
4361417

Wij kijken er met veel vertrouwen naar uit om de komende jaren samen te werken met verschillende actoren binnen de overheid, maatschappelijke organisaties, de internetsector en andere private en publieke partijen om online discriminatie, racisme en hate speech terug te blijven dringen.

De Minister van Justitie en Veiligheid,

D. Yeşilgöz-Zegerius

De Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid,

C.E.G. van Gennip

De Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,

Robbert Dijkgraaf

De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,

Hanke Bruins Slot

De Minister voor Langdurige Zorg en Sport,

Conny Helder

Directoraat-Generaal Rechtsplegingen Rechtshandhaving
Directie Rechtshandhaving en Criminaliteitsbestrijding

Datum
22 februari 2023

Ons kenmerk
4361417

Kabinet verbiedt ontkenning Holocaust

Nieuwsbericht | 14-07-2023 | 14:51

Het wordt expliciet verboden om in het openbaar de verschrikkingen van de Holocaust te vergoelijken, te ontkennen of te bagatelliseren. Dat heeft het kabinet besloten op voorstel van minister Yeşilgöz-Zegerius van Justitie en Veiligheid. Discriminatie en racisme zijn al verboden. Met dit verbod worden straks slachtoffers en nabestaanden van genocide en andere oorlogsmisdaden ook specifiek beschermd tegen bijzonder kwetsende uitlatingen die dit soort internationale misdrijven ontkennen en bagatelliseren.

> *Minister Yeşilgöz-Zegerius: "Ontkenning van dit soort gruwelijke misdaden tegen de menselijkheid is helaas aan de orde van de dag. Zo zien we regelmatig dat het monster van het antisemitisme weer de kop opsteekt. Dit baart mij ontzettend veel zorgen en mogen wij niet onbeantwoord laten, want de les van de Holocaust is geen geschiedenisles. Dit gaat ook over het hier en nu. Het gaat over discriminatie, uitsluiting en uiteindelijk: vernietiging. Het gaat over menselijkheid en medemenselijkheid. Het gaat over goed en kwaad, en je stem verheffen als je het ene in het andere ziet veranderen. Laten wij deze verhalen blijven vertellen, nu de slachtoffers van deze misdaden steeds minder vaak hier zelf toe in staat zijn. Niet timide en fluisterend, maar zelfverzekerd en vol overtuiging."*

Met dit specifieke strafrechtelijke verbod geeft het kabinet uitvoering aan de Europese verplichtingen om bepaalde vormen van het publiekelijk vergoelijken, ontkennen of verregaand bagatelliseren van genocide, misdaden tegen de menselijkheid en oorlogsmisdaden expliciet strafbaar te stellen. Op beledigende vormen van vergoelijking, ontkenning of bagatellisering van deze internationale misdrijven komt een maximum gevangenisstraf van 1 jaar te staan. Het verbod is onderdeel van het Wetsvoorstel herimplementatie Europees strafrecht.

Heeft deze informatie u geholpen?

○ Ja ○ Nee

Zie ook

- Tweede Wereldoorlog
  Onderwerp

Verantwoordelijk

- Ministerie van Justitie en Veiligheid

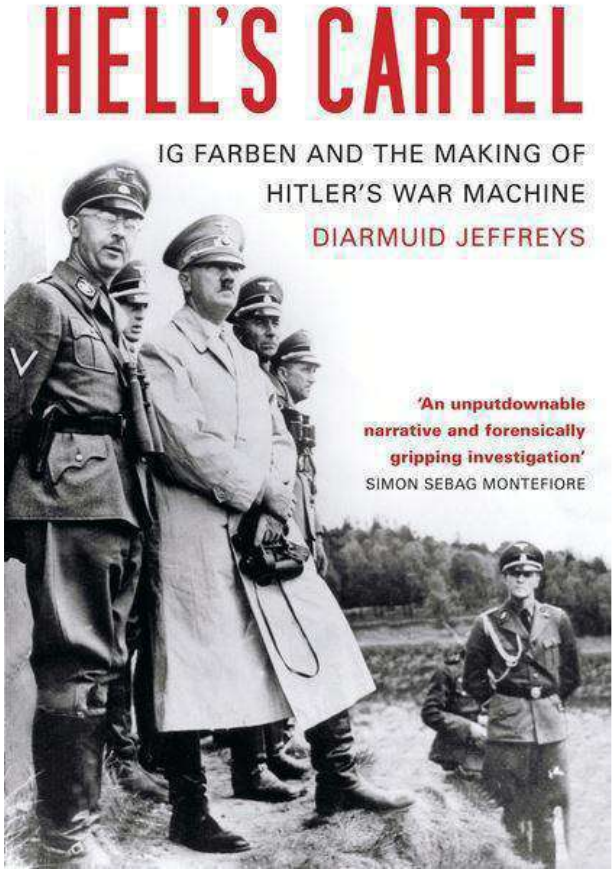

"Het Kartel van de Hel"

Diarmuid Jeffreys:

Over de innige relatie tussen het naziregime en het (Duitse) bedrijfsleven.Jeffreys richt zijn pijlen daarbij op IG Farben.IG Farben was een kartel dat alle grote Duitse chemische bedrijven verenigde (van BASF over Agfa tot Bayer).Het kartel werd opgericht om de winsten te vergroten en de opkomende buitenlandse concurentie achter zich te laten.Het kartel liet een fabriek bouwen nabij Auschwitz "IG-Auschwitz"

Format:	Paperback
Edition:	1st
Extent:	416
ISBN:	9780747596554
Imprint:	Bloomsbury Paperbacks
Dimensions:	198 x 129 mm

[IG Farben industrie AG]

Auschwitz, vernietigingskamp én werkkamp

27 januari van dit jaar markeerde de 75ste verjaardag van de bevrijding van het concentratiekamp Auschwitz door de Sovjetroepen (27 januari 1945). Prominenten spraken hun afkeer uit voor de gruwel. Wat zelden genoemd wordt door de media, is het feit dat het

concentratiekamp een centrale rol heeft gespeeld in de bloei van de particuliere onderneming IG Farben-Bayer. Het krachtigste Duitse bedrijfsimperium ontstond in de eerste helft van de 20ste : de “Interesse Gemeinschaft” (IG) Farben, een associatie van gemeenschappelijke belangen in de chemiesector. Het was niets meer dan een krachtig kartel van BASF, Bayer, Hoechst, Agfa en andere Duitse chemische bedrijven.

Hitler

IG Farben was de grootste donor voor de verkiezingscampagne van Adolf Hitler. Een jaar voordat Hitler de macht greep schonk IG Farben 400 duizend Rijksmark aan de nazipartij. Dienovereenkomstig was IG Farben na de machtsovername van Hitler een belangrijke motor voor de Duitse verovering van de wereld, de Tweede Wereld Oorlog.Alle explosieven en synthetische benzine kwamen uit de fabrieken van IG Farben. Telkens wanneer de Duitse Wehrmacht een ander land veroverde volgde IG Farben, waarbij systematisch de industrieën van die landen door de Duitse chemiereus werd overgenomen.: onder meer in Oostenrijk, Tsjechoslovakije, Polen, Noorwegen, Holland, België, Frankrijk.Het was niet de psychopaat Hitler of ‘de’ specifieke genen van het Duitse volk die de Tweede Wereldorlog tot stand brachten. De economische hebzucht van bedrijven als Bayer, BASF,Hoechst en Farben waren de sleutelfactor bij het tot stand brengen van de Holocaust.Na de Eerste Wereldoorlog werden alle grote chemische concerns samengevoegd in 1926
tot een gigantisch conglomeraat, de IG Farben industrie AG, onder leiding van Carl Duisberg en Carl Bosh. Ze produceerden op grote schaal kleurstoffen, geneesmiddelen, fotografische benodigdheden, synthetische ammoniak voor kunstmeststoffen. Snel bleek echter dat deze ontwikkelingen ook nuttig waren voor oorlogstoepassingen, voor het aanmaken van explosieven en andere producten. De bedrijfsleiders realiseerden zich dat onderlinge samenwerking de beste oplossing was om de Duitse politiek te beïnvloeden.

Overheidssteun

Kort na de verkiezingen van juli 1932, waarin de nazi’s hun stemmenaantal hadden verdubbeld, lobbyden bestuurders van IG Farben – waaronder ook een SS officier – voor overheidssteun betreffende hun programma voor kunstmatige benzine in geval de nazi’s de macht zouden overnemen. Hitler was er snel mee eens dat IG Farben de nodige steun moest krijgen om de uitbreiding van de Leuna-fabriek te rechtvaardigen.Hitler slaagde in een relatief korte tijd om één van de sterkste legers ter wereld te creëren.Dit zou echter nooit gelukt zijn wanneer hij geen steun zou hebben gekregen van een aantal belangrijke Duitse en buitenlandse industriëlen.Na de machtsovername verloor Farben geen tijd, het door Farben gekozen kanaal was het door Goering geleidde Luchtmacht ministerie. In een lang en uitvoerig schrijven naar Goerings vice minister van de Luchtmacht Erhard Michel, beschreef Carl Krauch van IG Farben een vierjarenprogramma voor de uitbreiding van de synthetische brandstof. Daarop werd overeengekomen dat het leger en het luchtmachtministerie samen het Krauch-projectzouden sponsoren. Een maand later ontving Farben een formeel overheidscontract waarin werd opgeroepen voor de uitbreiding van de Leuna-fabriek zodat de productie tegen 1937 tot driehonderd duizend ton per jaar kon opgevoerd worden, met verkoopgarantie voor Farben gedurende tien jaar tot 1944.

Concentratiekamp

Auschwitz was de grootste massavernietigingsfabriek in de menselijke geschiedenis. Het was echter ook een belangrijke arbeidersreserve die voor slavenarbeid werd ingezet bij AG Auschwitz, een 100 procent dochteronderneming van het IG Farben concern, het grootste industriële complex ter wereld voor de productie van synthetische benzine en rubber voor de verovering van Europa. Op14 augustus 1941 verklaarde Otto Ambrust, bestuurslid van IG Farben: “onze nieuwe vriendschap met de SS is een zegen. We hebben alle maatregelen bepaald om de concentratiekampen te integreren ten voordele van ons bedrijf.” De farmaceutische afdelingen van het IG Farben-kartel gebruikten de slachtoffers van de concentratiekampen op hun manier ook als proefkonijnen: duizenden van hen stierven tijdens menselijke experimenten, zoals het testen van nieuwe en onbekende vaccins. Op de Wannsee conferentie in januari 1942 werden de technische details voor de eindoplossing van het joodse vraagstuk vast gelegd. Het chemische gas Zyklon-B dat werd gebruikt voor de vernietiging van miljoenen mensenlevens was een product afkomstig van de IG Farben onderzoeksafdelingen en fabrieken. Het werd meer bepaald geproduceert door Degesch (Deutsche Gesellschaft für Schädlingsbekämpfung), dat voor 42,2 percent in handen was van IG Farben, dat een aantal managers voor Degesh leverde. De massamoord met het IG Farben gifgas werd ook toegepast in andere kampen, zoals Belzec, Maidanek, en Sobibor. In Aschwitz werd deze moordmethode op een zulkdanige wijze geperfectioneerd dat het doden van mensengroepen op grote schaal mogelijk werd. Historici gaan ervan uit dat meer dan 1 miljoen mensen op deze wijze van het leven beroofd werden, Joden, Sinti en Roma, Slaven, Sovjetkrijgsgevangenen, dit alles voor de fascistische nieuwe orde plannen. Bij aankomst in Auschwitz werd aan de ingangspoort meedogenloos een selectie doorgevoerd, wie in staat was om te werken werd gescheiden van de zieken of arbeidsongeschikten die later richting gaskamer zouden worden geleid. Deze werden niet geregistreerd. Wie in staat was om te werken voor de Duitse oorlogsindustrie werd tot de dood uitgebuit, hiervoor werden 1944, 19 bijkomende arbeidskampen in de omgeving van Auschwitz- Birkenau gebouwd.

Na de oorlog

Toen bleek dat Duitsland de oorlog zou verliezen, vernietigden verantwoordelijken van IG Farben zoveel mogelijk bezwarende documenten van hun betrokkenheid bij de holocaust. De bedrijfsleiders van het concern doken vanaf 1944 onder achter de westerse linies. Na enkele maanden werden slechts 23 van hen opgepakt en berecht. Slechts enkele van de bedrijfsleiders kregen uiteindelijk een gevangenisstraf en kwamen meestal snel vrij. Hierna namen zij opnieuw plaats in de bestuursraden van de West-Duitse industrie of vervulden zij politieke functies in het overheidsapparaat.

Bron: www. holocaustresearchproject.org –IG Farben
uitpers.be/auschwitz-vernietigingskamp-en-werkkamp/

Kartel

Kartelpraktijken tussen farmaceuten onderling worden tegenwoordig vaak afgedaan met een schikking. De boetes zijn in verhouding vrij laag vergeleken met de enorme vermogens en winsten die de farmaceuten maken en die de farmaceutische bedrijven daarom simpel op de koop toe willen nemen. In de Verenigde Staten betaalde een farmaceut een boete van 634 miljoen dollar. Er stonden tientallen miljarden dollars omzet tegenover.

Patenten

Het kartel van de Hel is bezig met de 'wederopstanding van dezelfde totalitaire opzet met dezelfde werkmethoden van deze belangengroepen.

Gedurende de vorige eeuw hebben farmaceutische belangengroepen getracht een systeem op te bouwen gebaseerd op exclusiviteit van gepatenteerde medicijnen onder hun controle.Het bestaande zorgsysteem dat gegrondvest is op het bevorderen en verbreiden van ziekten voor gepatenteerde medicijnen dient de financiële belangen van de farmaceutische industrie met hun aandeelhouders. Een nieuw zorgsysteem zou erop gericht moeten zijn op voorkomen en uitroeien van ziekten.

DE NAZI ACHTERGROND VAN DE ' EU BRUSSEL' Paul Anthony Taylor, Aleksandra Niedzwiecki, Matthias Rath en August Kowalczyk Dr. Rath Health Foundation Wat u altijd wilde weten over de 'EU Brussel' –Maar niemand u durfde te vertellen! ISBN 978-90-76332-61-1 1e Druk 2010 Dr. Rath Health Foundation Vertaling: H.H. Jelgerhuis Swildens Uitgegeven door de Dr. Rath Health Foundation.

Mensenrechten gemeenten

De Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) heeft op 24 oktober 2012 de brochure door Amnesty "Goed Bezig: de betekenis van mensenrechten voor gemeenten" verzonden aan alle gemeenten in Nederland samen met een brief, kenmerk: DIR/EUI/U201201665.

Citeer uit de brochure:

> De rijksoverheid treedt op als vertegenwoordiger van de staat der Nederlanden bij het ratificeren van de internationale mensenrechtenverdragen. De hele staat verplicht zich door de ratificatie om het verdrag uit te voeren. Als onderdeel van de staat der Nederlanden hebben gemeenten een zelfstandige verplichting om de mensenrechten uit deze verdragen te respecteren, beschermen en verwezenlijken. Dit betekent dat iedere ambtenaar in Nederland, ongeacht de bestuurslaag waarin hij of zij zich bevindt, die verantwoordelijkheid draagt.

Einde citaat.

Mensenrechten worden massaal geschonden door de gemeenten samen met hun ketenpartners en door de Nederlandse Staat. Mensenrechten in Nederland dienen louter en alleen als politiek instrument.

Armoedeproblematiek en daklozen

De slachtoffers raken verstrikt in een onontwarbaar web van regeltjes van overheden en opvanginstanties en vallen vervolgens tussen wal en schip waardoor problemen zich verder opstapelen. De gevolgen voor mensen, gezinnen zijn ernstig. Financiële problemen leiden tot meer schulden en gezondheidsproblemen Naast onderliggende sociale en schuldenproblematiek zijn ongeveer een half miljoen mensen verslaafd aan medicijnen. Het gaat hierbij vaak om slaap- en kalmeringsmiddelen en pijnstillers.Ook blijkt steeds vaker sprake van alcohol en drugsverslaving. We horen ook steeds vaker over het fenomeen smartphoneverslaving, online gokverslaving en gameverslaving.Tweederangsburgers aan de rand van onze samenleving.Treurig dat een welvarend land als Nederland voedselbanken nodig heeft. De overheid moet zich dit aantrekken, zodat mensen niet meer naar de voedselbank hoeven i.p.v. voedselbanken promoten. Zo worden de armlastigen gedegradeerd tot maatschappelijk overschot “verschoppelingen” en worden ze zo buiten de reguliere economie en zelfs buiten de rechtsstaat getrapt en daarna verder afgevoerd via het zogenoemd schakelteam,(Procesevaluatie van de aanpak Psychiatrische Patiënten, Potentieel Gevaar (3PG), GGD, Amsterdam, maart 2020, Auteur(s) Menno Segeren en Natalie Runtuwene, GGD Amsterdam, afdeling Epidemiologie, Gezondheidsbevordering en Zorginnovatie). Investico onderzocht het lot van schuldenaren in Nederland. Volgens historicus Han van der Horst trekken zo letterlijk het tapijt onder je reet vandaan. En je moet eens kijken hoe snel schulden onbeheersbaar worden als je eenmaal in de klauwen bent gevallen van incassobureaus en deurwaarders of van incassobureaus. Daklozen mogen blijkbaar niet meedoen in de maatschappij,(bnn/vara Joop) 20-12-2017.

- verslavingen
- slecht budgetbeheer
- verdienen aan schulden door deurwaarders en incasso
- financiële problemen door korten of beëindigen van de uitkering
- echtscheidingen en huisuitzettingen
- schenden door overheid van de meest basale mensenrechten.

“Kafka was een zzp ‘ er”

Een boek waarin ontluisterende kwesties met UWV te boek zijn gesteld. Het uitkeringsinstituut had drieduizend zelfstandigen zonder personeel ten onrechte als fraudeur aangemerkt en ze totaal over de kling gejaagd met een Kafkaeske bureaucratie en een hemeltergende bejegening. Ongeveer drieduizend zzp'ers die vanuit de WW konden starten met een eigen bedrijf werden tussen 2004 en 2010 door het UWV ten onrechte beschuldigd van fraude. Het werd een lange, moeizame kafkaiaanse strijd tegen bureaucratie en onrecht, (Fokelien Faber, 9789491773082, 14 oktober 2013, paperback, 150 pagina's, nederlands).

Rechtsbijstand

Zo konden volgens de advocatenorde gedupeerde ouders van de toeslagenaffaire voor hun problemen geen toegevoegde advocaat krijgen omdat hun zaken niet onder de gefinancierde rechtsbijstand vielen. Met meer rechtsbijstand zouden de grote uitvoeringsproblemen bij de kinderopvangtoeslag mogelijk eerder zichtbaar zijn geworden dan nu is gebeurd,(advocatenorde.nl oktober 2021).

Jeugdzorg

Perverse financiële prikkels maken van hulpbehoevende kinderen in de jeugdzorg winstgevende en werkgelegenheidscheppende producten ten behoeve van tientallen elkaar de financiële bal toespelende instellingen. Volgens Heertje is het
bewust beleid van de bestuurders van jeugdzorg samen met de diverse ketenpartners. Zij hebben geen belang bij openheid omtrent de perverse prikkels, het feit dat niet het beschermen van kinderen voorop staat, maar het genereren van geldstromen en werkgelegenheid. Door het maximeren van uithuisplaatsingen, ondertoezichtstellingen, ambulante hulp en speciaal onderwijs. Door het malafide gedrag van gezinsvoogden en teammanagers en andere pseudodeskundigen jegens de kinderen en hun ouders blijkens intimiderende brieven en handelingen. Door het met behulp van de politie (soms acht of tien agenten) heimelijk kinderen uit hun huis halen,(Arnold Heertje, Volkskrant,26 maart 2014).

Column

Klassenjustitie

Politie en justitie hebben altijd veel aandacht voor de 'nuts, sluts & perverts' in de maatschappij. Het gaat dan om personen die aan de onderkant daarvan bivakkeren en simpele misdrijven plegen, bijvoorbeeld winkeldiefstal, inbraken en drugshandel, meestal om een drank-, drugs- of gokverslaving te financieren.

NOTARIAAT MAGAZINE NUMMER 2021-05 | TEKST: MARCEL PHEIJFFER | BEELD: TRUUS VAN GOG

Hinderlijke criminaliteit omdat degenen die erdoor worden getroffen schade ondervinden. Niet zelden gaat het om veelplegers, op hen is het effect van straffen meestal beperkt.

Ondermijnende criminaliteit

Politie en justitie hebben eveneens veel aandacht voor criminele organisaties en de georganiseerde criminaliteit. Organisaties die zich bezighouden met de invoer en verkoop van verdovende middelen, ontvoering, afpersing en ernstige geweldsdelicten. In de Nederlandse scene gaat het de afgelopen 30 jaar dan om bendes onder leiding van bijvoorbeeld Klaas Bruinsma, Charles Zwolsman, Johan Verhoek en Willem Holleeder. Maar ook om de Mocro-maffia en Ridouan Taghi. In dit kader wordt vaak over 'ondermijnende criminaliteit' gesproken. De opsporing en vervolging van betrokkenen vergt veel geld, tijd en capaciteit. Gelukkig worden dergelijke onderzoeken vaak afgerond door oplegging van forse gevangenisstraffen.

Witteboordencriminaliteit

Politie en justitie blijken minder aandacht te hebben voor en minder effectief te zijn in de aanpak van witteboordencriminaliteit. Hetgeen niet zozeer een Nederlands verschijnsel is, het doet zich ook elders voor. Niet zelden wordt er – door de media, de politiek en de 'gewone man' – geklaagd over het feit dat ondernemingen frauderen en dat zij ermee wegkomen. Of dat zij ongewenst bedrag (kunnen) afkopen door schikkingen te treffen en boetes te betalen. Drie jaar geleden stelde Nyenrode-collega Bob Hoogenboom bijvoorbeeld: 'De zichtbaarste misdaad krijgt overdreven veel aandacht. Misstanden als mestfraude en prijsafspraken in de farmaceutische industrie leggen het in de media af tegen de 'nuts, sluts & perverts'.' (NRC, 20 februari 2018).
De ergernis is bij velen nog groter als het gaat om het feit dat topfunctionarissen van bedrijven er nog beter van afkomen, namelijk: zonder boete, laat staan dat zij tot gevangenisstraf worden veroordeeld. De Amerikaanse hoogleraar Brandon Garett schreef er een boek over onder de titel 'Too big to jail' (2014). Soms toont zelfs een rechter zijn

Advertenties

Bekijk alle artikelen uit deze rubriek

Bekijk alle artikelen uit deze editie

ongenoegen over het feit dat topfunctionarissen de dans ontspringen. Jed Rakoff, een New Yorkse rechter en de vrees van het Amerikaanse bedrijfsleven, schreef er diverse artikelen en recentelijk een boek over. De strekking: 'it's time to start arresting executives'.

Hogere sociale klasse

Het zijn niet alleen topfunctionarissen van grote ondernemingen die 'witte boorden' dragen. Notabelen zoals accountants, advocaten, belastingadviseurs en notarissen, behoren eveneens tot de hogere sociale klasse waarin 'witte boorden' standaard zijn. Gelukkig komt het niet vaak voor dat zij strafrechtelijk worden vervolgd en worden veroordeeld. Of komt door hen gepleegde criminaliteit – waaronder bijvoorbeeld ook het niet voldoen aan de meldplicht witwassen – juist niet aan de oppervlakte omdat politie en justitie er te weinig aandacht voor hebben?
Wat daar ook van zij, politionele en justitiële aandacht voor witteboordencriminaliteit is geen overbodige luxe. Het is niet goed als in de maatschappij het beeld ontstaat of bestaat dat er sprake is van klassenjustitie. Dat een dergelijk beeld voorkomt, blijkt uit een recente, lezenswaardige studie van de Universiteit Utrecht (titel: Een verkennend kwalitatief onderzoek naar klassenjustitie in de Nederlandse strafrechtketen). Of dat beeld geheel terecht is, moet blijken uit een kwantitatief vervolgonderzoek dat door het ministerie van Justitie is aangekondigd. Ik ben benieuwd naar de uitkomsten!

Reageren?
Mail dan naar nm@knb.nl

Prime Minister Jan Peter Balkenende shakes hands with U.S. President George W. Bush 2004

Image ID: W0CB3X
Image title U.S. President George W. Bush shakes hands with Prime Minister Jan Peter Balkenende of the Netherlands, an ally in the Iraq war, after their meeting in the Oval Office of the White House on March 16, 2004. (UPI Photo/Roger L. Wollenberg)
Model release NO
Property release NO
Credit line UPI / Alamy Stock Photo

Alamy / IFUD of Human Rights
License details
Country Worldwide
Usage Presentation or newsletters
Start date 21 January 2024
Duration In perpetuity
Additional details Use in a presentation/talk (eg,Powerpoint and Keynote) or in an editorial newsletter.

Witteboorden- en bedrijfscriminaliteit

De Staat der Nederlanden vormen samen met de diverse ketenpartners een misdaadorganisatie die burgers totaal geen waarborgen biedt op eerlijke rechtspraak tegen de staat en de diverse ketenpartners. De georganiseerde misdaad dat was duidelijk het geval bij de aardgaswinning Groningen. De verstrengeling tussen de oliebedrijven Shell en Exxon Mobil en de Nederlandse overheid. In de Verenigde Staten de oorlogsprofiteering en misdaden van aannemers en de leden van de amerikaanse overheid bij de wederopbouw van Irak. De witteboorden- en bedrijfscriminaliteit waarbij tevens de Iraakse olie een rol speelde. Een oorlog met meer dan een miljoen doden.

Iraq For Sale: The War Profiteers Robert Greenwald2006 Documentary DvD ISBN: 1-932857-52-4
Volgens de uitleg door wikipedia is State corporate crime - door de staat georganiseerde misdaad- een concept in de criminologie voor misdaden die voortvloeien uit de relatie tussen het beleid van de staat en het beleid en de praktijken van commerciële bedrijven waarin, om verschillende redenen, het toezicht op bedrijfs- en/of staatsorganisaties door onafhankelijke instanties is gemanipuleerd of uitgesloten, en bestaande criminele activiteiten opnieuw als legaal worden gedefinieerd, of criminele activiteiten het gevolg zijn maar niet worden vervolgd door het establishment van de macht van de top van de politiek.

Halliburton

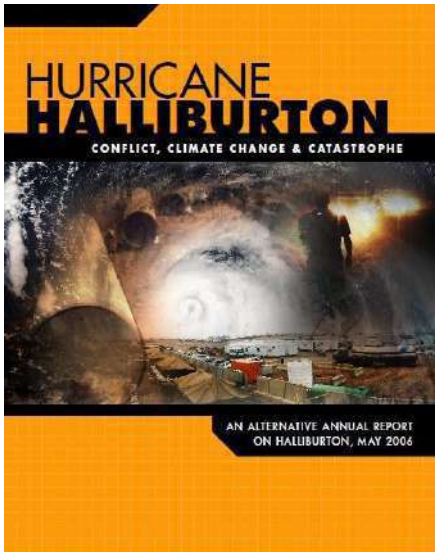

Frauduleuze Irak-contracten van Halliburton de exorbitante winst, en uitgebreid profiteren van een oorlogsmilitaire actie en de wederopbouw van Irak. Bedriegen en smeergelden, manipulatie van biedingen, verduisteringen en overfacturering, is niet alleen onaanvaardbaar en verwerpelijk maar tevens zéér misdadig.

Dit rapport is gepubliceerd door CorpWatch in samenwerking met Asociacion Civil Labour (Peru), Environmental Rights Action (Nigeria), Friends of the Earth International, HalliburtonWatch en het Oil and Gas Accountability Project.

Bijdragende auteurs zijn Bruce Baizel, Pratap Chatterjee, Charlie Cray, Jim Donahue, Jennifer Goldman, Kristel Herrera Pineda, Michael Karikpo, David Phinney, Lisa Sumi en Jim Vallette. Dit rapport is geredigeerd door Terry Allen, Pratap Chatterjee en Michelle Medeiros. Spaanse vertalingen door Maria Lya Ramos van Amazon Watch.

Onderschreven door het Center for Corporate Policy, Global Exchange, Houston Global Awareness Collective en Public Citizen.

Ontwerp door Design Action Collective, druk door Inkworks-pers.

AANVULLENDE HULPBRONNEN:
http://www.halliburtonwatch.org en http://www.warprofiteers.com
Dit document kan worden bekeken, gedownload of afgedrukt op een van de hierboven genoemde websites.

BV Nederland: voor al uw investeringen in oorlogsmisdaden

Premier Rutte bezocht “opens in new window” in 2022 Israël en de door Israël bezette Palestijnse Westelijke Jordaanoever. Kijkend naar zijn programma voor die twee dagen, mogen we concluderen; de Nederlandse overheid stimuleert het investeren in oorlogsmisdaden.

Israël bouwt al tientallen jaren illegale nederzettingen in de Palestijnse Westelijke Jordaanoever (inclusief Oost-Jeruzalem). Nederzettingen zijn dorpen en steden enkel toegankelijk voor joodse Israëlische kolonisten, gebouwd in bezet gebied en vaak op land waarvan Palestijnen door het Israëlische leger zijn verjaagd. Zowel het verjagen van een burgerbevolking als het overbrengen van de eigen bevolking (door de bezetter) naar bezet gebied, houdt een oorlogsmisdaad in. Sinds 2020 houdt de VN een lijst bij van Israëlische en internationale bedrijven die handelen met nederzettingen en daarmee bijdragen aan deze misdaden.

Medeplichtigheid

Medeplichtigheid van Nederlandse bedrijven aan deze misdaden wil je als overheid niet stimuleren of faciliteren, toch?

Fout.

Rutte ontmoette tijdens zijn bezoek Israëlische bedrijven die zakendoen met Nederland, waaronder Solaredge, Netafim en Israel Chemicals. Volgens onafhankelijke Israëlische onderzoeksorganisatie Who Profits levert Solaredge techniek voor zonne-energie in nederzettingen en voorziet Netafim nederzettingen van irrigatiesystemen. Voor de levering van kunstmest kunnen boeren in nederzettingen volgens Who Profits rekenen op Israel Chemicals.

Buitenlandse Zaken zegt “opens in new window” dat het geen voorstander is van zakendoen in nederzettingen, maar dat de bedrijven zijn geselecteerd voor een netwerkbijeenkomst vanwege “hun waarde voor de Nederlandse economie.”

Ontmoedigend beleid?

Deze aanpak staat haaks op het zogenaamde “ontmoedigingsbeleid” wat Nederland officieel hanteert. Dat zou inhouden dat Nederlandse bedrijven, indien zij vragen om advies, “ontmoedigd” worden om economische relaties aan te gaan met nederzettingen. In 2013, in reactie op een advies van de Adviesraad Internationale Vraagstukken, schreef het kabinet: “De Nederlandse overheid ontmoedigt economische relaties van Nederlandse bedrijven met bedrijven in de nederzettingen in de bezette gebieden. Nederlandse overheidsinstellingen verlenen geen diensten aan bedrijven die gevestigd zijn in Israëlische nederzettingen.” Maar als de premier vervolgens de koffie en koekjes op tafel zet voor deze en Nederlandse bedrijven om eens lekker te netwerken, kun je je afvragen wat dit beleid waard is. Verder bewijs dat de aanpak niet werkt: vier Nederlandse bedrijven zijn opgenomen in de VN lijst van bedrijven die handelen met nederzettingen. Naast deze vier bedrijven zijn nog verscheidene andere Nederlandse bedrijven actief in de nederzettingen. Geen administratieve maatregelen tegen deze bedrijven. Geen strafrechtelijk onderzoek.

Conclusie: Nederland staat handel met (en daarmee uitbreiding van) illegale Israëlische nederzettingen toe. Daarmee bestendigt Nederland de illegale Israëlische bezetting en annexatie van Palestijns gebied. Nederland maakt zich medeplichtig aan het voortduren van deze illegale bezetting en het uitbreiden van de nederzettingen.

Gepubliceerd op:31 oktober 2022

door Lydia de Leeuw (SOMO) en Gerard Jonkman (The Rights Forum)

Internationaal recht

Er zijn thans ruim 23.000 mensen door Israël gedood in de Gazastrook,waarvan bijna de helft kinderen. Er zijn 2,3 miljoen mensen op de vlucht. Elke dag verliezen meer dan 10 kinderen in Gaza een of beide benen, vaak door amputaties zonder verdoving. Als niet door kogels of bommen sterven kinderen nu door ziekte en honger. Wat is het internationaal recht waard voor de Nederlandse regering als wordt weggekeken van oorlogsmisdaden? De gruwelijkheden op 7 oktober die zijn begaan door Hamas met de afschuwelijke aanval op Israëlische burgers zijn oorlogsmisdaden.Er waren extreem gewelddadige verkrachtingen en afschuwelijk seksueel geweld.Premier Rutte veroordeelde vrijwel direct de aanval van Hamas. Deze duidelijke en stellige reactie is terecht.De maanden daarna werd zijn houding, en die van de Nederlandse regering, met de dag beschamender. Tweemaal onthield Nederland zich van stemming in de Verenigde Naties toen om een staakt-het-vuren en het vrijlaten van alle gijzelaars werd gevraagd. We mogen nooit wegkijken van oorlogsmisdaden. Maar dat doet de Nederlandse regering wel!

Bron: SP 19-01-2024

VN-chef Israël

Secretaris-generaal van de Verenigde Naties, António Guterres, heeft de Israëlische regering zondag scherp veroordeeld vanwege haar gedrag in de oorlog tussen Israël en Hamas.
“De militaire operaties van Israël hebben enorme verwoestingen veroorzaakt en burgers gedood op een schaal die ongekend is in mijn tijd als secretaris-generaal”, zei Guterres zondag op een VN-top.

Bron: The Hill, Nick Robertson 22-01-2024 (vertaling van Engels in Nederlands).

Farmaceutische Industrie

Bilderbergconferentie van 2016 werd gehouden van 9 tot en met 12 juni 2016 in het Kempinski Taschenbergpalais in de Duitse stad Dresden. Het was de 64ste conferentie.In het video-fragment stapt Sharon Dijksma (PvdA) bij de Bliderberg bijeenkomst in 2016 bij aankomst uit een Mercedes Maybach. Maybach is een autofabrikant uit Duitsland, die voornamelijk bekend staat om zijn zeer luxueuze auto's. Mercedes Maybach extreme luxe uitvoering op Mercedes-basis.In 2018 staat Dijksma in de Tweede Kamer de farmaceutische industrie aan te vallen om hun hoge prijzen.

1). https://archive.org/details/they-arrive-bilderberg-2016

2). https://archive.org/details/ah-tk-20172018-1580

1). Fragment Sharon Dijksman (PvdA) Bilderberg 2016, Dresden Duitsland.
"They arrive-Bilderberg 2016" upload by: gebruiker: nonmercci monsato, in 2016.

2). Tweede Kamer der Staten-Generaal 2018 Sharon Dijksma PvdA, farmaceutische industrie.

ASN bank beleggen in de farmaceutische industrie

Geneesmiddelen redden levens en kunnen de levenskwaliteit van kwetsbaren verhogen. En niet zelden maken ze het verschil tussen leven en dood Ondanks de misstanden sluiten we de farmaceutische industrie dus niet bij voorbaat uit van belegging.Volgens organisaties o.a. als SOMO en WEMOS gaat er ook veel mis bij deze bedrijven. Ondanks de misstanden sluit ASN de farmaceutische industrie dus niet bij voorbaat uit van belegging.

SOMO:

De farmaceutische industrie is een van de meest winstgevende ter wereld. De prijzen van medicijnen worden bepaald door patentmonopolies, dit maakt overheden en de samenleving afhankelijk van een paar machtige bedrijven. SOMO onderzoekt de financialisering van de farmaceutische industrie, hoge medicijnprijzen, monopolies en octrooipolitiek.

Extreem dure medicijnen maken bepaalde behandelingen steeds minder toegankelijk en zetten de nationale gezondheidszorgbudgetten onder enorme druk, zelfs in welvarende landen. Dit leidt tot ongelijke toegang tot levensreddende medicijnen, zowel binnen als tussen landen. Terwijl met belastinggeld gefinancierde publieke instellingen een groot deel van het onderzoek dat aan de basis ligt van medicijnontwikkeling voor hun rekening nemen, wordt de kennis uiteindelijk geprivatiseerd en gepatenteerd waardoor de farmaceutische industrie en haar aandeelhouders miljardenwinsten op kunnen strijken.

WEMOS:

De meeste nieuwe geneesmiddelen voegen helemaal niets toe aan bestaand arsenaal, Integendeel, ze zijn vaak slecht onderzocht, en de balans van werking en bijwerking kan meestal gewoon niet op worden gemaakt. Wemos vindt dat medicijnonderzoek onafhankelijk en transparant moet zijn.

(bron: ASN bank)

03-12-2020

Letter to the European Commission and the European Council – Ensure Accessible and Affordable Medicines for All

Dear President von der Leyen,
Dear Commissioner Kyriakides,
Dear Minister Spahn,

The Covid-19 pandemic has shown the need for the European Union to rethink its approach to the production and development of pharmaceutical products. We welcome the efforts of the European Commission to strengthen the EU's autonomy and resilience in the field of public health through the establishment of the EU4Health programme and the Pharmaceutical Strategy for Europe. With this letter, we urge the European Commission and the European Council to use these new programmes to effectively address the systemic problems in our pharmaceutical system and ensure accessible and affordable medicines for all European citizens.

The EU market exclusivity system allows pharmaceutical companies to set profit-maximizing prices. Companies can obtain market monopolies without needing to demonstrate that their revenue is insufficient to earn back previous investments. Over the past decades, many pharmaceutical companies have used this system to set high medicine prices which are disproportional to the actual costs of development. It is time to conclude that the current system of exclusive market rights does not lead to better medicines, but to exorbitant profits, which puts a high pressure on national healthcare budgets.

At the same time, pharmaceutical companies have received large amounts of public financial support – at both national and EU level – for the development of medicines and vaccines. These grants or subsidies are often not conditional on the accessibility or affordability of the medicines that are being developed. It is possible for the pharmaceutical industry to simultaneously profit from public subsidies and set excessive prices for these products to governments. This way, public money meant to address public health needs flows into the pockets of private shareholders.

The new pharmaceutical strategy offers an opportunity to alter this system and ensure accessible and affordable medicines for all European citizens. Yet, the strategy does not assure that the announced review of pharmaceutical legislation in 2022 will lead to measures ensuring transparency, fair prices and independent research. As Green parties in Europe, we believe that EU-countries have to join forces to ensure accessible and affordable medicines and vaccines for all. We therefore urge the European Commission and the Council to immediately take the following actions:

1. **Make public subsidies conditional on the obligation for pharmaceutical companies to be transparent about the costs of research and development.** When companies make use of public funding or enter into price negotiations with EU-countries, they have to provide transparent data about the share of public money they have used in the development of a medicine, the overall costs of R&D as well as other aspects of the supply chain.

2. **Do not extend pharmaceutical companies' exclusive rights once they have earned back their investments.** The EU should only grant extensions of monopoly positions, including

Supplementary Protection Certificates (SPCs), if applicants provide evidence that the period of effective protection under the patent is insufficient to cover their research investment expenditure.

3. **Step up EU efforts to fund and coordinate independent research into medicines and vaccines with the aim to address public health needs.** This includes the development of new medicines, research of comparative effectiveness of different pharmaceutical treatment options, to identify the 'real' innovations, repurposing trials with old off-patent medical products and development of medicinal products for children or for rare diseases.
4. **Expand the possibilities for EU-countries to use compulsory licenses.** The EU has to introduce explicit data- and market exclusivity waivers in the EU pharmaceutical regulation to enable national governments to effectively use compulsory licenses in the public interest.
5. **Step up action against abuses of dominant positions in the pharmaceutical sector.** The European Commission and national competition authorities should perform more investigations and impose fines on companies that abuse their dominant position in the European market by charging excessive prices.

We sincerely hope that the European Commission and European Council will use this momentum to prioritize the public health needs of Europeans over the profits of shareholders and we look forward to your reply.

Yours sincerely,

Jesse Klaver (Party Leader GroenLinks, the Netherlands)
Kim van Sparrentak (Member of the European Parliament, Greens/EFA, the Netherlands)

Eamon Ryan (Party Leader Comhaontas Glas/The Green Party, Ireland)
Grace O'Sullivan (Member of the European Parliament, Greens/EFA, Ireland)

Robert Habeck (Party Leader Bündnis 90/Die Grünen, Germany)
Jutta Paulus (Member of the European Parliament, Greens/EFA, Germany)

Meyrem Almaci (Party Leader Groen, Belgium)
Sara Matthieu (Member of the European Parliament, Greens/EFA, Belgium)

Jean-Marc Nollet and Rajae Maouane (Party Leaders Ecolo, Belgium)
Philippe Lamberts (Member of the European Parliament, Greens/EFA, Belgium)

Julien Bayou (Party Leader Europe Écologie-Les Verts, France)
Michèle Rivasi (Member of the European Parliament, Greens/EFA, France)

Pia Olsen Dyhr (Party Leader Socialistisk Folkeparti / SF, Denmark)
Margrete Auken (Member of the European Parliament, Greens/EFA, Denmark)

Djuna Bernard and Meris Sehovic (Party Leaders Déi Gréng, Luxembourg)
Tilly Metz (Member of the European Parliament, Greens/EFA, Luxembourg)

Marta Ribas and David Cid (Party Leaders Esquerra Verda, Spain)
Ernest Urtasun (Member of the European Parliament, Greens/EFA, Spain)

Machine Translated by Google

PERSBERICHT

14 juli 2014 ***Voor onmiddellijke publicatie***

De 'beslechting van geschillen tussen investeerders en staten' in het handelsverdrag tussen de EU en de VS brengt de toegang tot betaalbare medicijnen in gevaar

NGO-coalitie dringt er bij de Europese Commissie op aan om het mechanisme uit te sluiten van TTIP

BRUSSEL – Verschillende Europese en Amerikaanse gezondheidszorg-ngo's hebben vandaag publiekelijk kritiek geuit op de opname van de beslechting van geschillen tussen investeerders en staten in het Transatlantic Trade and Investment Partnership (TTIP). Ze waarschuwen dat dit het volksgezondheidsbeleid van de Europese Unie (EU) zal ondermijnen.) lidstaten en brengen de toegang tot betaalbare medicijnen en de bescherming van de volksgezondheid ernstig in gevaar.

"Wij dringen er bij de Europese Commissie op aan om EU-burgers niet op een gevaarlijk pad richting ISDS te leiden", zegt Aliénor Devalière, beleidsadviseur bij Health Action International Europe. "ISDS is niet nodig en ook niet gerechtvaardigd in TTIP. Zowel de EU als de Verenigde Staten (VS) beschikken over goed ontwikkelde juridische en gerechtelijke systemen om geschillen te behandelen."

In een gezamenlijk antwoord op de 'Openbare consultatie van de Europese Commissie over modaliteiten voor investeringsbescherming en ISDS in TTIP' waarschuwen de NGO's dat het toevoegen van 'intellectueel eigendom' aan de definitie van 'investering' binnen ISDS de bescherming van intellectueel eigendom zal versterken. Dit zal farmaceutische bedrijven in staat stellen EU-lidstaten aan te klagen die maatregelen nemen om de toegang tot medicijnen te verbeteren, of minder effectieve behandelingen uit te sluiten van terugbetaling.

De coalitie roept de Commissie daarom op om zowel intellectueel eigendom uit te sluiten van de definitie van 'investering' als het ISDS-mechanisme uit het investeringshoofdstuk van de handelsovereenkomst.

"ISDS zal farmaceutische bedrijven voorzien van een middel om het gebruik van legitieme TRIPS-flexibiliteiten door EU-lidstaten of regelgevende instanties, zoals patenthervormingen en verplichte licentieverlening, aan te vechten", zegt Brook Baker, senior beleidsanalist bij Health GAP. "Dit is slecht nieuws voor patiënten en consumenten. Een betere bescherming van intellectueel eigendom vertraagt de marktintroductie van goedkopere generieke geneesmiddelen, waardoor de medicijnprijzen aanzienlijk hoger blijven, wat de beschikbaarheid en betaalbaarheid aantast."

"Als ISDS wordt toegestaan in TTIP, zullen overheden zonder enige twijfel uiteindelijk afzien van het implementeren van maatregelen die de toegang tot betaalbare medicijnen voor burgers verbeteren, uit angst voor een rechtszaak", zegt Sophie Bloemen, coördinator bij het Commons Network. "Juridische gevechten tussen overheden en farmaceutische bedrijven duren lang en zijn kostbaar, dus de meeste regeringen zullen er alles aan doen om deze te vermijden. Bovendien beschikken veel regeringen, vooral die in lage- en middeninkomenslanden, niet over de middelen om rechtszaken te doorstaan."

De NGO-coalitie bestaat uit Health Action International Europe, het Commons Network, Salud por Derecho, de International Society of Drug Bulletins, het Medicines in Europe Forum, Health GAP (Global Access Projects) en Universities Allied for Essential Medicines.

Het uitgebreide consultatieantwoord van de coalitie, dat diepgaande analyses en voorbeelden bevat die de ISDS-zorgen benadrukken, is beschikbaar op de website van Health Action International Europe: http://bit.ly/1rkHQG8.

TTIP is een alomvattend vrijhandels- en investeringsverdrag waarover in het geheim wordt onderhandeld tussen de EU en de VS. De zesde onderhandelingsronde begon vandaag in Brussel.

-MEER-

Machine Translated by Google

VOOR MEER INFORMATIE EN COMMENTAAR:

Health Action International Europe
Aliénor Devalière, beleidsadviseur
E-mail: alienor@haiweb.org / Telefoon: +31 (0) 20 683 3684 / Web: www.haieurope.org

Gezondheid GAP (Global Access Project)
Brook Baker, Senior Beleidsanalist
E-mail: b.baker@neu.edu / Web: http://healthgap.org

Commons Netwerk
Sophie Bloemen, Coördinator
E-mail: sophie@commonsnetwork.eu / Web: www.commonsnetwork.eu

International Society of Drugs Bulletins
Joerg Schaaber, voorzitter
E-mail: press@isdbweb.org / Web: www.isdbweb.org

Geneesmiddelen in Europa
Forum Pierre Chirac,
coördinator E-mail: pierrechirac@aol.com / Web: www.prescrire.org

Salud Por Derecho
Vanessa Lopez, uitvoerend
directeur E-mail: vanessa.lopez@saludporderecho.org / Web: www.saludporderecho.org

Kennisecologie Internationaal Europa Thiru
Balasubramaniam, Managing Director E-
mail: thiru@keionline.org / Web: http://keieurope.org

Universiteiten Allied for Essential Medicines Europe
Lukas Fendel, uitvoerend
directeur E-mail: lfendel@essentialmedicine.org / Web: http://www.uaem.org

-EINDE-

Machine Translated by Google

PERSBERICHT

8 juli 2015 **Voor onmiddellijke publicatie**

Health Action International is tegen Het ISDS-compromis van het Europees Parlement in TTIP

De leden slagen er niet in de toegang tot veilige en betaalbare medicijnen in de EU veilig te stellen

AMSTERDAM – Health Action International heeft vandaag kritiek geuit op het Europees Parlement omdat het er niet in is geslaagd amendementen aan te nemen die de toegang tot veilige en betaalbare medicijnen voor burgers van de Europese Unie in de wereld zouden beschermen. stemming in de plenaire vergadering over de resolutie over het Transatlantisch Handels- en Investeringspartnerschap (TTIP).

De leden stemden ervoor om de beslechting van geschillen tussen investeerders en staten (ISDS) te vervangen door een ander, niet nader gespecificeerd mechanisme.

ISDS of iets soortgelijks zou Amerikaanse farmaceutische bedrijven in staat stellen de regeringen van lidstaten rechtstreeks voor de rechter te dagen in particuliere handelstribunalen als zij van mening zijn dat de maatregelen van een regering om de toegang tot veilige en betaalbare medicijnen te verbeteren het toekomstige rendement op hun investeringen zouden verminderen.

"Het Parlement heeft de duidelijke oproepen van het maatschappelijk middenveld en academici genegeerd om ISDS in al zijn vormen ronduit af te wijzen", aldus Tessel Mellema. "Het plaatsen van een nieuwe naam op ISDS zal niets veranderen aan de schadelijke impact die het zou kunnen hebben op de toegang tot medicijnen in de Europese Unie. Verdere rechten voor investeerders zijn niet nodig omdat er aan beide kanten van de Atlantische Oceaan al goed ontwikkelde rechtssystemen bestaan."

Leden van het Europees Parlement zijn er ook niet in geslaagd amendementen aan te nemen die de Commissie een duidelijk mandaat zouden hebben gegeven om niets in het TTIP op te nemen dat:

- **Resulteert in langere monopoliebeschermingsperioden en langere monopolieprijzen voor medicijnen periode.**
- **Beperk de belangrijke winst die onlangs in de Europese Unie is geboekt op het gebied van de publieke toegang tot gegevens uit klinische onderzoeken.**
- **De rol van de farmaceutische industrie vergroten in het beleid van de lidstaten op het gebied van de prijsstelling van geneesmiddelen terugbetaling.**

"In een tijd waarin de begrotingen voor de gezondheidszorg in de hele Europese Unie onder druk staan en patiënten het zonder noodzakelijke, maar beschikbare behandelingen moeten stellen, is het frustrerend dat het Europees Parlement een duidelijke kans heeft gemist om de Commissie te instrueren geen maatregelen te nemen om de toegang tot medicijnen te beschermen. zei Mellema.

De definitieve tekst van de resolutie, die niet-bindend is, zal nu naar de Europese Commissie worden gestuurd.

Ongeveer 2,5 miljoen mensen over de hele wereld hebben geen reguliere toegang tot betaalbare medicijnen. De behoefte groeit in veel landen van de Europese Unie, met name Griekenland, Spanje en Portugal.

Health Action International (HAI) is een onafhankelijk, mondiaal netwerk dat zich inzet voor het vergroten van de toegang tot benodigde medicijnen en het verbeteren van hun rationeel gebruik door middel van onderzoek en belangenbehartiging.

Voor commentaar en aanvullende informatie: Tessel Mellema
Beleidsadviseur
Health Action International E-mail: tessel@haiweb.org Mob: +31 (0) 624 686 771 Web: www.haieurope.org

Aliénor Devalière
Beleidsadviseur
Health Action International E-mail: alienor@haiweb.org Tel: +32 2 486 01 79 Web: www.haieurope.org

- EINDE -

This document received funding under an operating grant from the European Union's Health Programme (2014-2020). Its content represents the views of Health Action International only and is the organisation's sole responsibility; it cannot be considered to reflect the views of the European Commission and/or the Consumers, Health, Agriculture and Food Executive Agency, or any other body of the European Union. The European Commission and the Agency do not accept any responsibility for use that may be made of the information it contains.

Rechten voor mensen, regels voor bedrijven - Stop ISDS

Multinationals hebben te veel macht. Het is tijd dat we hem terugnemen ! Steun de beweging van meer dat 150 Europese organisaties om een einde te maken aan het privilege van multinationals !

Multnationals zoals de farmaceutische industrie hebben toegang tot hun eigen mondiaal juridisch systeem : de investeerder-staat geschillenregeling (bekend onder zijn Engelse afkorting ISDS) geeft buitenlandse investeerders het recht om staten voor internationale arbitragetribunalen te dagen als ze vinden dat een overheidsmaatregel hun belangen schaadt. Ze kunnen daar dan uitgebreide financiële compensatie voor vragen. Dit geeft deze farmateutische bedrijven een sterk instrument om regeringen af te dreigen als ze nieuwe maatregelen willen nemen, ook op het vlak van de volksgezondheid.

Tegelijkertijd, hebben een groot aantal slachtoffers die hun fundamentele rechten geschonden zien door dergelijke multinationals geen toegang tot de rechter of tot herstelmaatregelen. De EU is bovendien geen echte voorstander van een bindend VN-Verdrag dat slachtoffers van inbreuken op de mensenrechten door transnationale bedrijven de mogelijkheid geeft om die bedrijven te vervolgen in het land waar de misdaden plaatsvonden of in het land waar de bedrijven hun hoofdzetel of substantiële activiteiten hebben. Een resolutie van Ecuador en Zuid-Afrika in 2014 bracht het initiatief voor dit Bindend Verdrag inzake Bedrijven en Mensenrechten op gang. Sinds 2016 wordt er hierover onderhandeld in de VN, maar de EU en haar lidstaten werken niet echt mee.

Het is dringend tijd om een einde te maken aan de arbitragetribunalen ! In de plaats moet er een internationaal bindend instrument komen dat multinationals als de farmaceutische industrie juridisch aansprakelijk stelt voor hun misdaden.

Bron: fian.be

De Nederlandse Staat kan een (ISDS-)claim aan z’n broek krijgen
wanneer b.v. farmaceutische industrie denkt dat overheidsbeslissingen en
nieuwe wetgeving hun investeringen kunnen bedreigen, waardoor ze minder winst zouden
kunnen maken.

ISDS mensenrechten

Het systeem voor beslechting van geschillen tussen investeerders en staten(ISDS) heeft op twee fronten ingrijpende veranderingen ondergaan. Ten eerste hebben de inspanningen van meerdere belanghebbenden, voornamelijk geleid door staten via de Commissie van de Verenigde Naties voor internationaal handelsrecht (“UNCITRAL”), recentelijk verschillende grotendeels procedurele hervormingsopties overwogen. Ten tweede hebben internationale investeringsovereenkomsten ("IIA's") zich de afgelopen jaren eveneens ontwikkeld, onder meer onder invloed van nieuwe buitenlandse investeringsprioriteiten en formuleringsbenaderingen. Naast deze dubbele evolutie blijven belanghebbenden zorgen uiten over de effecten, zowel direct als indirect, van het ISDS-systeem op de mensenrechten. Als het ISDS-systeem beter tegemoet wil komen aan mensenrechtenoverwegingen, moeten staten daarom hun vele instrumenten inzetten, zoals onderhandelingen en het opstellen van IIA's, ter bevordering van dergelijke doelstellingen, terwijl ze tegelijkertijd dergelijke inspanningen afstemmen op lopende discussies over procedurele hervormingen, zodat om onbedoelde fragmentatie te voorkomen en de impact te maximaliseren. Uiteindelijk stellen we dat het ISDS-systeem eindelijk gepositioneerd kan worden om de boog van zijn traject te buigen naar een meer accommoderend systeem voor mensenrechten.
(vertaling vanuit origineel VS-engels naar nederlands)
Nicholas J. Diamond en Kabir AN Duggal
CaseWestern Reserve Journal of InternationalLaw 53 (2021)

European Economic and Social Committee ISDS-systeem

Net als de Commissie internationale handel (INTA) van het Europees Parlement is het EESC van mening dat het investeringsbeleid van de EU niet alleen moet voldoen aan de verwachtingen van investeerders en ontvangende staten, maar ook aan de bredere economische belangen van de EU, haar externe beleidsdoelstellingen en haar prioriteiten, met name die over milieubescherming en de bescherming van fundamentele mensenrechten.

Christophe Quarez

Rapporteur European Economic and Social Committee

07-11-2022

https://archive.org/details/2023-c-75-18

Onafhankelijke besluitvorming EMA

De farma-methode 03-06-2015 Zembla / bnnVara

EMA, the European Medicines Agency. De EMA geeft de Europese Commissie advies over welke medicijnen in Europa verkocht mogen worden. Vragen ontwikkelen zich over de mogelijke beïnvloeding van het Europees geneesmiddelenbureau door farma-bedrijven. Omdat EMA voor 80% door de farmaceutische industrie wordt gefinancierd. Dat dit een goede, onafhankelijke besluitvorming in de weg kan staan.
de farma-methode 03-06-2015 Zembla / bnnVara

Misbruik farmaceutische industrie

Het wordt tijd dat de politiek daar een sterker standpunt over gaat aannemen i.v.m. het problematische gebruik van het ISDS-systeem door de farmaceutische industrie.

Tweede Kamer, vergaderjaar 2013–2014, 21 501-02, nr. 1397

kst-21501-02-1397, BRIEF VAN DE MINISTER VOOR BUITENLANDSE HANDEL EN ONTWIKKELINGSSAMENWERKING, De Minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking,E.M.J. Ploumen , Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal Den Haag, 25 juni 2014,Onderwerp: Invester-State Dispute Settlement ISDS.

https://archive.org/details/kv-tk-2018Z00709

Mensenrechten

https://archive.org/details/guidelines-pharmaceuticals-on-human-rights

WEF Guidance Note

https://archive.org/details/wef-guidance-note-2022

Financiële resultaten in de farmaceutische industrie

In verschillende columns, maar ook vanuit de kant van enkele politieke partijen, wordt gesteld dat de gezondheidskosten onhoudbaar zijn en er dus ethische keuzes gemaakt moeten worden. Maar weinigen kijken nauwgezet naar de oorzaken van de kosten en met name de rol van de farmaceutische industrie. Het verhaal is redelijk bekend. Vereenvoudigd gesteld: onze samenleving vergrijsd, we worden ouder, de [technologische] kennis neemt toe, dus de kosten vliegen uit de bocht. Die stijging wordt echter ook veroorzaakt door de ondoelmatigheid van het gezondheidssector, het patentsysteem en het winstoogmerk [shareholder value] van de farmaceutische industrie. Het gezondheidssysteem zoals nu in Nederland georganiseerd kent de nodige mankementen. Recente berichten over ondoelmatig gebruik van peperdure apparatuur, onnodige doorverwijzingen, no shows, te hoge kosten door doorgeslagen fusiebeleid. Het patentsysteem zorgt voor onnodige prijsopdrijving van producten,(Hans Groen Zelfstandig ondernemer en adviseur op het gebied van organisatie-effectiviteit en supply chain management).

Wetenschappelijk bureau Groen Links, 07 augustus 2012.

Miljoenenboete

Geneesmiddelenfabrikant is beboet door markttoezichthouder ACM voor een te buitensporige prijs voor een belangrijk geneesmiddel. De fabrikant maakte misbruik van zijn economische machtspositie bij een bepaald geneesmiddel. De boete bedraagt 19,6 miljoen euro.

De *farmaceutische industrie* is te vergelijken met georganiseerde misdaad. De farmaceutische miljardairs zijn niet te stoppen met louter opleggen van boetes. *Boetes* opgelegd aan *farmaceutische bedrijven* worden op de koop toe heeft genomen om de winst.
NOS Nieuws• Maandag 19 juli 2021

Misdaden

De farmaceutische industrie gaat gewoon verder met plegen van misdaden.Het is daarom beter de farmaceutische Industrie als misdaadorganisatie, confisqueren en invorderen van de opbrengsten van deze misdrijven,en deze bedrijven onder bewind van de Staat voorzetten en reorganiseren.
https://archive.org/details/com-2008-766-definitief-nl

Tweede Kamer
DER STATEN-GENERAAL

Den Haag, 5 februari 2020

Voortouwcommissie:	**algemene commissie voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking**
Activiteit:	**Petitie**
Datum:	dinsdag 11 februari 2020
Tijd:	13.30 - 13.45 uur
Openbaar/besloten:	openbaar
Locatie:	Statenpassage
Onderwerp:	Handel Anders! inzake ISDS en VN Verdrag voor Mensenrechten en Bedrijfsleven

---

Agendapunt:	**Petitieaanbieding Handel Anders! Tegen ISDS en voor VN-verdrag voor mensenrechten en bedrijfsleven d.d. 11 februari 2020**
Zaak:	Brief derden - Handel Anders! te Amsterdam – 19 januari 2020 Petitieaanbieding Handel Anders! Tegen ISDS en voor VN-verdrag voor mensenrechten en bedrijfsleven d.d. 11 februari 2020 - 2020Z00941

Griffier:	T.J.E. van Toor
Activiteitnummer:	2020A00201

De zorg: een ziekte creërende machine

Ivan Wolffers: Wat eigenlijk altijd als normaal werd beschouwd wordt steeds vaker een medisch probleem genoemd worden er meer mensen ziek genoemd dan echt het geval is? Krijgen te veel mensen behandelingen die ze niet nodig hebben? Ondergaan mensen te vaak een zwaardere behandeling dan strikt noodzakelijk? En betalen we daardoor misschien wel veel te veel voor onze zorg? Het idee daarachter is dat een systeem zoals de gezondheidszorg functioneert bij de gratie van het labelen van de klachten, waarmee mensen zich melden bij de zorg. In de moderne zorg heeft de arts daar het monopolie op, net als op de keuze van de geneesmiddelen en de risico's die de gebruiker daar bij loopt. En vaak ook nog enigszins op wat ervoor betaald moet worden. Kan elk onrustig kind het label ADHD opgeplakt krijgen, zodat het slikken van ritalin vanzelfsprekend lijkt?
Ivan Illich beschreef de zorg als een ziekte creërende machine. Medical Nemesis (1976) heette zijn baanbrekende boek. Medicalisering wordt dat ook genoemd. Wat eigenlijk altijd als normaal werd beschouwd wordt steeds vaker een medisch probleem genoemd.

Ivan Wolffers Emeritus hoogleraar Gezondheidszorg

bnnvara.nl/joop 16-07-2015

Medicalisering samenleving

In de psychiatrie betoogden vertegenwoordigers van de zogenaamde antipsychiatrie dat geestesziekten het product waren van maatschappelijke misstanden. In plaats van de zieke lag het veel meer voor de hand om de samenleving te behandelen (Oosterhuis en Gijswijt-Hofstra 2008: 780). Ivan Illich (1978) wees in zijn veel gelezen boek *Grenzen aan de geneeskunde* op het nutteloze, soms zelfs ziekmakende karakter van veel medische behandelingen. De Nederlandse filosoof Hans Achterhuis paste de theorie van Illich toe op het welzijnswerk. In zijn berucht geworden boek *De markt van welzijn en geluk* veegde hij de vloer aan met welzijnswerkers, opbouwwerkers en maatschappelijk werkers door wier toedoen mensen problemen kregen aangepraat die zij vervolgensalleen met professionele hulp de baas zouden kunnen worden. (Achterhuis 1979; Tonkens 2003; Trappenburg 2008). Ook deze analyse vond zijn weg naar verkiezingsprogramma's. De PPR schreef in 1981: De huidige gezondheidszorg wordt […] gekenmerkt door nadruk op grootschalige curatieve zorg, symptoombestrijding waar bestrijding van maatschappelijke oorzaken beter op zijn plaats is, […] het onmondig maken van de patiënt en behandeling van de kwaal i.p.v. de mens.

Margo Trappenburg

296 | Trappenburg **Sociologie 15(3) (2019)**
Onderzoeksartikelen
Tijdschrift
Sociologie
Vol. 15, Issue 3, 2019 December
"Hoe Elco Brinkman alsnog zijn zin kreeg: neoliberalisme, communitarisme en linkse idealen in de Nederlandse gezondheidszorg"
Margo Trappenburg

Misbruik machtspositie farmaceutische Industrie

[voorbeeld]

Stichting Farma ter Verantwoording

ACM en Europese Commissie voeren actie tegen misbruik van machtspositie van farmaceutische bedrijven op

22-06-2022

De Autoriteit Consument en Markt (**ACM**) en de Europese Commissie (de **Commissie**) richten hun aandacht steeds meer op misbruik van machtspositie in de farmaceutische sector. In 2021 heeft de ACM voor het eerst een boete (van 19,5 miljoen euro) opgelegd aan een farmaceutisch bedrijf vanwege het hanteren van te hoge prijzen. Op 11 februari 2022 heeft ACM Pfizer berispt vanwege een concurrentiebeperkend kortingssysteem. Voor die tijd, op 24 september 2020, heeft AbbVie na onderzoek van ACM toegezegd het gebruik van een soortgelijk kortingssysteem te staken. Op 20 juni 2022 meldde de Commissie dat zij een onderzoek was gestart naar misbruik van machtspositie door Vifor Pharma . Vifor Pharma zou misleidende informatie hebben verspreid over een geneesmiddel van concurrent Pharmacosmos , dat mede daardoor niet effectief op de markt zou kunnen opereren.

Deze focus op de farmaceutische sector komt niet uit de lucht vallen. Mededingingsautoriteiten besteden al jaren aandacht aan de farmaceutische sector. Dominante posities binnen de farmaceutische sector zijn al jaren een bron van zorg in de samenleving . In deze blog gaan we in op de onderzoeken van ACM naar de praktijken van Leadiant, Pfizer en AbbVie. Ook bespreken we het onderzoek van de Commissie naar Vifor Pharma, gevolgd door een toelichting op de lessen die uit deze zaken kunnen worden geleerd.

Leadiant krijgt boete voor buitensporige prijzen

Leadiant, een Italiaans farmaceutisch bedrijf, ontwikkelde het medicijn CDCA. Dat medicijn was aanvankelijk bedoeld voor de behandeling van galstenen. Later werd duidelijk dat CDCA ook kan worden gebruikt voor de behandeling van CTX, een zeldzame en ernstige stofwisselingsziekte. Leadiant kocht in 2008 een op CDCA gebaseerd medicijn van een andere fabrikant. De prijs van het medicijn bedroeg destijds 46 euro voor 100 capsules. Het jaar daarop veranderde Leadiant de naam van het medicijn in Xenbilox en verhoogde de prijs van dat medicijn naar 885 euro voor 100 capsules. In 2014 kreeg het medicijn de status van weesgeneesmiddel en werd de prijs verhoogd naar 3.103 euro voor 100 capsules. Bovendien werd in 2017 een vergunning voor het in de handel brengen verkregen, waardoor Leadiant voor een periode van tien jaar het exclusieve recht kreeg om op CDCA gebaseerde geneesmiddelen in Europa op de markt te brengen. Datzelfde jaar verhoogde de fabrikant de prijs van CDCA naar 14.000 euro voor 100 capsules. Dat kwam neer op € 150.000,- aan kosten voor CDCA per patiënt per jaar. Ondanks commotie in de media, Kamervragen en een handhavingsverzoek van Stichting Farma ter Verantwoording aan ACM heeft Leadiant de prijs voor CDCA niet verlaagd. Pas toen het Amsterdam UMC in januari 2020 een alternatief medicijn kon bereiden , verlaagde Leadiant de prijs voor CDCA.

Na uitgebreid onderzoek constateerde ACM in 2021 dat Leadiant tussen 2017 en 2019 een machtspositie had op de Nederlandse markt voor CDCA-gebaseerde medicijnen voor de behandeling van CTX. Er waren volgens ACM in die periode geen alternatieven voor CDCA beschikbaar voor patiënten.

ACM constateert dat Leadiant misbruik heeft gemaakt van haar machtspositie door een buitensporige prijs te vragen voor CDCA. Een prijs is buitensporig als deze onevenredig hoog en onredelijk is. Volgens ACM was de prijs die Leadiant voor CDCA in rekening bracht buitensporig omdat Leadiant beperkte kosten had gemaakt en beperkte investeringen had gedaan om de status van weesgeneesmiddel en een vergunning voor het in de handel brengen van Leadiant te verkrijgen. Tegelijkertijd genereerde Leadiant een extreem hoog rendement op de prijs die voor CDCA werd aangerekend. Volgens ACM was de prijs die voor CDCA werd gevraagd ook onredelijk omdat Leadiant niet zorgde voor innovatie. CDCA werd al jaren veilig en effectief voorgeschreven aan CTX-patiënten, tegen veel lagere prijzen. ACM wijst er verder op dat Leadiant niet voortvarend en serieus heeft onderhandeld met zorgverzekeraars en het ministerie van Volksgezondheid , Welzijn en Sport om tot een lagere vergoeding voor CDCA te komen. Leadiant verklaarde dat zij het *"fundamenteel niet eens" was* met de beschuldigingen. Daarin stond ook: *"Wij zijn ervan overtuigd dat we altijd correct en in overeenstemming met alle geldende regelgeving hebben gehandeld."* ACM is echter van mening dat het optreden van Leadiant een zeer ernstige overtreding van de Mededingingswet oplevert, omdat het medicijn van levensbelang is voor patiënten en de Nederlandse samenleving uiteindelijk een buitensporige prijs betaalt. Met het oog op algemene en bijzondere preventie heeft ACM Leadiant vervolgens een boete van ruim 19 miljoen euro opgelegd. Zorginstituut Nederland beschouwt de boete van ACM als een *"impuls voor goede, betaalbare*

zorg." Het volledige besluit van ACM is nog niet gepubliceerd. Leadiant heeft aangekondigd in beroep te gaan tegen de boete.

Pfizer maakt na onderzoek ACM een einde aan het kortingssysteem van Enbrel

Op 11 februari 2022 heeft de ACM geneesmiddelenfabrikant Pfizer berispt vanwege mogelijke concurrentiebeperkende afspraken tussen Pfizer en ziekenhuizen in Nederland. Pfizer bezat een patent op het actieve ingrediënt etanercept. Pfizer gebruikte die stof in zijn medicijn Enbrel, dat wordt voorgeschreven aan patiënten met onder meer reuma en psoriasis. Het patent op etanercept van Pfizer liep in 2015 af. Voordat het patent afliep, was Enbrel qua omzet het op één na grootste medicijn van Nederland.

Wanneer een patent afloopt, kan een geneesmiddelenfabrikant niet langer voorkomen dat andere bedrijven nieuwe, concurrerende medicijnen (zoals 'biosimilars') verkopen. Hierdoor neemt de concurrentie toe, wat weer kan leiden tot lagere prijzen (zie ook deze blog). In Nederland zijn twee biosimilars op de markt met de stof etanercept. Uit onderzoek van ACM is gebleken dat Pfizer in overeenkomsten met ziekenhuizen een clausule heeft opgenomen die het mogelijk maakt de korting op de prijs van Enbrel te verlagen als een ziekenhuis er minder van afneemt. Volgens ACM vormde deze clausule een financiële belemmering voor ziekenhuizen om over te stappen van Enbrel naar een biosimilar: als een ziekenhuis overstapt van Enbrel naar een biosimilar zal er altijd een groep patiënten zijn die om medische redenen niet kan of wil overstappen naar de biosimilar. biosimilar. Als gevolg van een overstap naar een biosimilar zou de prijs van Enbrel ongeveer vier keer zo hoog kunnen zijn voor de groep patiënten die afhankelijk is van Enbrel. Volgens ACM zou dit betekenen dat het ziekenhuis uiteindelijk geen of te weinig kostenbesparingen zou realiseren door over te stappen op een biosimilar en daar geen prikkel voor zou hebben.

Na de eerste onderzoeksresultaten heeft de ACM aan Pfizer laten weten dat het gehanteerde kortingssysteem in strijd leek te zijn met de mededingingsregels (zie ook deze blog). Pfizer was het daar niet mee eens, maar koos ervoor om het kortingssysteem onmiddellijk te schrappen uit de overeenkomsten en uit lopende biedingen met ziekenhuizen op Enbrel. Pfizer beloofde de ACM ook dat zij in de toekomst geen gebruik meer zou maken van deze clausules. Ziekenhuizen kunnen daarom tijdens de lopende contractperiode overstappen op een biosimilar, met behoud van de korting die zij van Pfizer voor Enbrel hebben gekregen. Omdat Pfizer haar werkwijze heeft aangepast, zag de ACM geen aanleiding om nader onderzoek te doen naar het kortingssysteem van Pfizer en mogelijk misbruik van machtspositie.

AbbVie stopt met het kortingssysteem van Humira, maar wordt toch aansprakelijk gesteld

Geneesmiddelenfabrikant AbbVie probeerde eerder op vergelijkbare wijze zijn positie op de Nederlandse markt veilig te stellen. Het patent op de werkzame stof adalimumab, die AbbVie gebruikt in haar medicijn Humira, liep in 2018 af. Dit medicijn werd in eerste instantie voorgeschreven aan patiënten met reumatische aandoeningen. Het medicijn wordt ook met succes voorgeschreven aan patiënten met tal van andere aandoeningen, zoals psoriasis en de ziekte van Crohn. Totdat het patent afliep, was Humira het best verkopende medicijn in Nederland. Na het verlopen van het patent bood AbbVie in 2018 ziekenhuizen kortingen aan op adalimumab. Ziekenhuizen zouden die substantiële korting alleen krijgen als alle bestaande patiënten het Humira-medicijn bleven gebruiken en niet overstapten op een alternatief medicijn. Net als bij het Enbrel-medicijn van Pfizer vormde dit kortingssysteem van AbbVie volgens ACM een financiële barrière voor het overstappen op biosimilars (zie ook deze blog).

ACM startte in 2018 al met een sectoronderzoek naar reumatologische medicijnen, waaronder Enbrel en Humira. Later startte het een onderzoek naar het kortingssysteem van AbbVie voor Humira. Op basis van de bevindingen uit het onderzoek constateert ACM dat AbbVie dit kortingssysteem heeft gebruikt om het voor geneesmiddelenfabrikanten moeilijker te maken de markt voor biosimilars te betreden. In het licht van de onderzoeksresultaten van ACM heeft AbbVie ACM laten weten dat zij het kortingssysteem voor Humira en soortgelijke clausules zou schrappen. Net als bij de kortingen van Pfizer voor Enbrel besloot ACM het onderzoek naar AbbVie af te sluiten, omdat AbbVie haar werkwijze had gewijzigd. Dit zorgt er volgens ACM voor dat er meer ruimte komt voor nieuwe concurrerende medicijnen.

Het voorgaande heeft niet belet dat Stichting Farma ter Verantwoording AbbVie eind 2021 aansprakelijk heeft gesteld voor de schade die voortvloeit uit het Humira-kortingsysteem van AbbVie. Volgens Stichting Farma ter Verantwoording heeft AbbVie onrechtmatig gehandeld door gebruik te maken van haar machtspositie en een buitensporige prijs te vragen. Dit gedrag zou in strijd zijn met zowel de Mededingingswet als de internationale mensenrechten. Niet alleen in Nederland werd AbbVie met een dergelijke procedure geconfronteerd: in de Verenigde Staten werd het farmaceutische bedrijf voor de burgerlijke rechter gedaagd wegens het belemmeren van de markttoetreding van biosimilars.

ACM extra alert op dominante posities in farmaceutische sector

De ACM heeft zich de afgelopen jaren steeds meer gericht op bedrijven met een dominante positie in de farmaceutische sector (zie ook hier voor onze eerdere blog). Toch heeft de ACM pas in 2021 een boete opgelegd aan een farmaceutisch bedrijf wegens misbruik van machtspositie. Pfizer en AbbVie konden een sanctieprocedure bij ACM vermijden door hun werkwijze zodanig aan te passen dat er meer ruimte ontstond voor (nieuwe) concurrerende producten. ACM lijkt daarmee de aanpak te volgen van de Commissie, die al jaren onderzoek doet naar gevallen van misbruik van machtspositie in de farmaceutische sector (zie ook hier voor onze eerdere blog).

Farmaceutische bedrijven moeten er rekening mee houden dat wanneer een patent afloopt, zij hun machtspositie alleen met wettige middelen kunnen proberen veilig te stellen. ACM en de Commissie zijn hierover kritisch. Het is bijvoorbeeld niet toegestaan ziekenhuizen (indirect) te dwingen op onrechtmatige wijze, zoals hoge kortingen, medicijnen bij hen te blijven kopen. Maar ook gedurende de looptijd van een octrooi moet een farmaceutisch bedrijf – zo blijkt uit het dossier van Leadiant – er rekening mee houden dat alle regels van het mededingingsrecht van toepassing zijn. Als het aan de ACM ligt, moet de verkoopprijs van een medicijn dan ook in verhouding staan tot de gedane investeringen en de kosten die het farmaceutische bedrijf maakt. Opmerkelijk is dat de ACM in het bericht over haar besluit over Leadiant de aandacht vestigt op *"de bijzondere verantwoordelijkheid van [Leadiant] om voortvarend en serieus te onderhandelen"* met zorgverzekeraars en het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport. ACM verwijt Leadiant dat zij er niet in is geslaagd een *"actieve aanpak"* te hanteren om in Nederland tot een redelijke prijs voor CDCA te komen. Farmaceutische bedrijven met een machtspositie dienen zich er daarom van bewust te zijn dat de ACM op basis van het standpunt dat zij tijdens onderhandelingen over de prijs en andere leveringsvoorwaarden inneemt, kan beargumenteren dat er misbruik wordt (of is) gemaakt van een machtspositie in de zin van artikel 24. van de Mededingingswet / Artikel 102 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie. Bovendien heeft Leadiant altijd nadrukkelijk ontkend een machtspositie te hebben of daarvan misbruik te hebben gemaakt. Pfizer en AbbVie daarentegen veranderden prompt hun werkwijze, ondanks dat zij de ACM hadden laten weten het niet eens te zijn met de bevindingen. Deze ondernemingen hebben een belangrijke (zo niet cruciale) rol gespeeld in het besluit van ACM om de onderzoeken naar Pfizer (Enbrel) en AbbVie (Humira) te beëindigen en geen boetes op te leggen.

Commissie – onderzoek naar Vifor Pharma

Op 20 juni 2022 maakte de Commissie bekend een onderzoek te zijn gestart naar misbruik van machtspositie door Vifor Pharma. Vifor Pharma zou misleidende informatie hebben verspreid over een geneesmiddel van haar enige concurrent Pharmacosmos, die mede hierdoor niet effectief op de markt zou kunnen opereren. In 2021 startte de Commissie al een onderzoek naar farmaceutisch bedrijf Teva. Teva produceert het MS-medicijn Copaxone en zou de marktintroductie van concurrerende medicijnen hebben geblokkeerd of vertraagd.

De Commissie noemt haar onderzoek naar Vifor Pharma (naast Teva) haar tweede onderzoek naar mogelijk misbruik van een machtspositie door een farmaceutisch bedrijf dat een dergelijke machtspositie heeft als gevolg van denigrerende opmerkingen over het product van een concurrent. Het feit dat ongefundeerd moddergooien en belasteren van concurrerende producten misbruik van een dominante positie kan vormen, is in de farmaceutische sector al bewezen. In dit verband heeft de Franse Autorité de la Concurrence in 2013 een boete van 40 miljoen euro opgelegd aan Sanofi wegens misbruik van machtspositie. Sanofi produceerde het medicijn Plavix en had volgens de Autorité de la Concurrence een lastercampagne gevoerd om voorschrijvers te beletten van het voorschrijven van concurrerende medicijnen. Later in 2013 legde de Autorité de la Concurrence Schering-Plough een boete op van 15,3 miljoen euro . Uit de documentatie van Schering-Plough bleek dat het farmaceutische bedrijf een plan had geïmplementeerd om te voorkomen dat een medicijn van concurrent Arrow voet aan de grond zou krijgen. Volgens de Autorité de la Concurrence verspreidde Schering-Plough informatie onder voorschrijvers over de medische risico's van het Arrow-medicijn zonder de beweringen ervan te ondersteunen met medische onderzoeken.

Les geleerd

Bedrijven met een machtspositie hebben een bijzondere verantwoordelijkheid om ervoor te zorgen dat hun gedrag de concurrentie niet vervalst. De praktijk leert dat dergelijke concurrentievervalsing volgens de mededingingsautoriteiten allerlei vormen kan aannemen. Volgens vaste jurisprudentie is misbruik in dit opzicht een objectief begrip. Kortom, verschillende soorten gedrag, zoals buitensporige prijzen of, omgekeerd, te lage prijzen (als gevolg van kortingen die door het dominante bedrijf worden verleend), maar ook ongegronde negatieve uitspraken over concurrenten en hun producten, en bepaalde kortingssystemen, kunnen op zichzelf of in combinatie met ander gedrag vormen misbruik van een machtspositie. Welke lessen kunnen farmaceutische bedrijven met een (veronderstelde) machtspositie leren van het toezicht van ACM en de Commissie?

- Farmaceutische bedrijven doen er goed aan om hun kortingsbeleid (en andere verkoopvoorwaarden) te controleren op verenigbaarheid met het mededingingsrecht voordat ze dit implementeren.
- Wees vooral voorzichtig met bepalingen waarbij een klant, zelfs als hij een beperkt aantal concurrerende medicijnen koopt, plotseling veel minder of helemaal geen korting krijgt, ondanks dat hij wel recht heeft op een dergelijke korting als hij uitsluitend bij het dominante bedrijf koopt.
- ACM kijkt niet alleen naar de uitkomst van een onderhandelingsproces, maar ook naar het daadwerkelijke proces en de verklaring die daarbij wordt afgelegd. Een dominant farmaceutisch bedrijf kan aansprakelijk worden gesteld als het niet voldoende stappen onderneemt richting klanten om tot serieuze onderhandelingen te komen.
- Het verstrekken van objectieve informatie aan voorschrijvers of andere derden (op verzoek of op eigen initiatief van het bedrijf) over een nieuwe concurrent of concurrerend geneesmiddel is toegestaan, maar wees voorzichtig en vermijd het verspreiden van informatie die gebaseerd is op aannames of die niet feitelijk kan worden onderbouwd.

Houd er rekening mee dat een besluit van de Commissie of een nationale mededingingsautoriteit om een farmaceutisch bedrijf geen boete te geven, niet betekent dat dat bedrijf er vrijelijk vanaf komt. Het kan ook worden aangevochten bij de burgerlijke rechter. In Nederland heeft Stichting Farma ter Verantwoording AbbVie aangeklaagd. In 2019 werd AbbVie in de VS ook aangeklaagd door een supermarktvakbond op grond van vermeende schendingen van het mededingingsrecht en het consumentenrecht. Zorgverzekeraar Menzis klaagde AstraZeneca aan omdat Menzis meende dat zij AstraZeneca te veel had betaald voor het medicijn Seroquel. De rechtbank veroordeelde AstraZeneca tot het betalen van een schadevergoeding . AstraZeneca kreeg in hoger beroep gelijk en de rechtbank vernietigde de boete.

Maverick Advocaten

Delen

COUPRY

Autoriteit Consument en Markt
Directie Zorg
t.a.v. dr. B. Broers
Postbus 16326
2500 BH DEN HAAG

BEZORGEN

mr. dr. J.J.M. Sluijs
advocaat
06 55685544
sluijs@coupry.nl

Datum: 7 september 2018
Onderwerp: Handhavingsverzoek Mededingingswet

Ons kenmerk: 14354
Uw kenmerk:

Geachte heer Broers,

1.1 Stichting Farma ter Verantwoording (hierna: **de stichting**), die zich tot mij en mr. dr. R. Meijer (advocaat in Amsterdam) heeft gewend om haar belangen te behartigen, verzoekt hierbij de Autoriteit Consument en Markt (hierna: **de ACM**) aan Leadiant Biosciences Ltd. (hierna: **Leadiant**) een boete op te leggen op grond van artikel 56 Mededingingswet, dan wel op andere wijze handhavend tegen Leadiant op te treden.

1.2 Samengevat, is de stichting van oordeel dat Leadiant misbruik maakt van haar economische machtspositie door een excessieve prijs te vragen voor het medicijn CDCA-Leadiant, dat zij als weesgeneesmiddel op de Nederlandse markt in de handel brengt tegen de ziekte Cerebrotendineuze Xanthomatose (hierna: **CTX**). Door haar handelwijze zijn en worden afnemers van het medicijn uitgebuit en/of wordt het Nederlandse zorgstelsel benadeeld. Dit gedrag kan alleen door optreden van ACM worden gestopt.

1.3 De stichting wendt zich tot de ACM, omdat zij concreet aanwijzingen heeft dat het misbruik op de Nederlandse markt plaatsvindt en heeft plaatsgevonden.

1.4 Hieronder lichten wij het bovenstaande toe.

Op alle rechtsbetrekkingen met Coupry BV, gevestigd te Den Haag, met KvK 67442293, is Nederlands recht en zijn de algemene voorwaarden van Coupry BV van toepassing, die onder meer een beperking van aansprakelijkheid en een aanwijzing van de bevoegde rechter bevatten. De algemene voorwaarden zijn te raadplegen op www.coupry.nl/nl/algemene-voorwaarden.

2 Feiten

2.1 Leadiant Biosciences Ltd, gevestigd in het Verenigd Koninkrijk (Londen), is de Europese dochtermaatschappij van Leadiant Biosciences S.p.A, een in Italië (Rome) gevestigde holdingmaatschappij die ook in de Verenigde Staten een dochtermaatschappij heeft gevestigd (Leadiant Biosciences, Inc.).

2.2 In Europa brengt Leadiant slechts twee producten op de markt, te weten:
- CDCA-Leadiant (merknaam en voluit: Chenodeoxycholic acid Leadiant) / chenodeoxycholic acid (werkzame stof), en
- Natulan (merknaam) / procarbazine (werkzame stof), dit is een medicijn tegen een vorm van Hodgkin.

2.3 CDCA-Leadiant is een medicijn dat helpt tegen de zeldzame stofwisselingsziekte CTX (een zogenoemde weesziekte). Op grond van epidemiologische schattingen zou in Nederland bij 1 op de 50.000 mensen, dat wil zeggen circa 340 mensen, de ziekte CTX kunnen worden gevonden. Thans zijn slechts 52 mensen in Nederland gediagnosticeerd. Verwacht wordt dat het aantal gediagnosticeerde mensen met ten minste drie per jaar zal stijgen wanneer de hielprikscreening met CTX wordt uitgebreid. Voorstellen daarvoor zijn reeds aanhangig.[1]

2.4 CDCA-Leadiant bevat de werkzame stof chenodeoxycholzuur (chenodeoxycholic acid of chenodiol, hierna ook kortweg: **CDCA**). Deze stof is het enige bekende werkzame geneesmiddel voor CTX. Het geneest niet maar remt de ontwikkeling van de aandoening.

2.5 CDCA is een galzuur dat wordt gewonnen uit de gal van ossen, schapen of kippen. Behandeling van CTX met CDCA is bekend sinds 1975 en beschreven in ten minste 70 wetenschappelijke publicaties (voornamelijk case studies en in ieder geval geen grote klinische onderzoeken, **Bijlage 1**).[2] De standaard dosering voor volwassenen is 3x daags 250mg.

2.6 CDCA is echter als medicijn in eerste instantie voor een andere indicatie geregistreerd en op de markt gebracht. Op 22 september 1976 kreeg CDCA namelijk de goedkeuring voor de indicatie 'oplossen van cholesterol galstenen' (**Bijlage 2**) en

[1] Gezondheidsraad, advies *Neonatale screening: nieuwe aanbevelingen*, 8 april 2015, p. 48 (https://bit.ly/EdFn35).
[2] Bijlage 1: EMA (https://bit.ly/2MUj4Ry).

werd het onder de merknaam Chenofalk op de Nederlandse markt gebracht.[3] Sinds circa 1990 voldoet CDCA niet langer aan de internationale stand van de wetenschap en praktijk om deze indicatie te behandelen; het vergruizen van galstenen wordt dan de standaard (**Bijlage 3**).[4]

2.7 Vast staat dat Chenofalk in ieder geval sinds 1991 in Nederland ook *off-label* is voorgeschreven aan CTX-patiënten. Dit naar aanleiding van een wetenschappelijk artikel in het Nederlands Tijdschrift voor Geneeskunde (**Bijlage 4**).[5]

2.8 In 2008 en 2009 verwierf Sigma-Tau Pharmaceuticals (hierna: **Sigma-Tau**), die zich later Leadiant is gaan noemen,[6] de rechten (en handelsvergunning) op respectievelijk Chenofalk in Nederland en Chenix in België. Sigma-Tau had al de rechten (en handelsvergunning) van het CDCA-geneesmiddel Xenbilox op de Duitse markt in handen. De desbetreffende overnames in 2008 en 2009 door Sigma-Tau hadden tot doel de registratiedossiers van de CDCA-geneesmiddelen te gebruiken voor de registratie van CDCA voor CTX.[7, 8] Een ander doel is niet aannemelijk. Immers, waarom zou Leadiant investeren in de overname van een medicijn voor een indicatie dat sinds circa 1990 niet meer voldeed aan de internationale stand van de wetenschap en praktijk en waarmee dus voor díe indicatie feitelijk geen geld meer viel te verdienen?

2.9 In november 2015 werd de Nederlandse registratie voor het betaalbare Chenofalk op verzoek van Sigma-Tau doorgehaald. Het is onbekend of Sigma-Tau destijds het College ter Beoordeling van Geneesmiddelen (CBG) heeft geïnformeerd dat aan circa 52 patiënten Chenofalk *off-label* werd voorgeschreven voor CTX. Het CBG kan evenwel een door de eigenaar voorgestelde doorhaling niet verbieden.

2.10 Op 16 december 2014 verleent de Europese Commissie aan Chenodeoxycholic acid sigma-tau een orphan 'designation',[9] waarna het Committee for Medicinal Products for

---

[3] Bijlage 2: S.W. Schalm en G.P. van Berge Henegouwen, Behandeling van galsteendragers met chenodesoxycholzuur, NTVG 1978, 122, nr. 8, p. 266.
[4] Bijlage 3: K.J.van Erpecum et. al., Schokgolflithotripsie van galstenen, NTVG 1990, 134, nr. 3, pp 112-115.
[5] Bijlage 4: G.P. van Berge Henegouwen en K.J. van Erpecum. Galsteentherapie; nieuwe hoop voor patiënten met chronische leverziekten. NTVG 1991, 135, nr. 16, p. 696.
[6] Het betrof geen bedrijfsovername, zie website Leadiant (https://bit.ly/2PD3x5E), Business Wire (https://bit.ly/2MSbuHg) en EMA (https://bit.ly/2NMUJtk).
[7] Zie website Pharmaceutical business review (https://bit.ly/2MQ24ff).
[8] Zie website Biocentury (https://bit.ly/2M4PoMl).
[9] EU/3/14/1406 (https://bit.ly/2wOmxGr).

Human Use (CHMP) op 15 september 2016 een positief advies uitbrengt over de CTX-indicatie voor CDCA[10], en het European Medicines Agency (hierna: **EMA**) op 10 april 2017 CDCA-Leadiant als weesgeneesmiddel registreert.[11]

2.11 Met het verkrijgen van de Europese weesstatus mag Leadiant het geneesmiddel CDCA gedurende tien jaar voor de indicatie CTX in de Europese Unie, en daarmee ook in Nederland, exclusief op de markt brengen. In juli 2017 gaat Leadiant daartoe over; zij brengt het geneesmiddel (CDCA-Leadiant) dan op de Nederlandse markt.

2.12 Leadiant heeft met het verkrijgen van de weesstatus de prijs van het geneesmiddel exorbitant verhoogd, ten opzichte van tien jaar geleden met een factor 500:

- In 2008 was de capsuleprijs van Chenofalk (afgerond) EUR 0,28 oftewel EUR 306,60 per patiënt per jaar (op basis van 3 capsules per dag).
- In 2017 is de capsuleprijs van CDCA-Leadiant EUR 140,-- oftewel EUR 153.300,-- per patiënt per jaar (op basis van 3 capsules per dag).

2.13 Voor een uitvoeriger beschrijving van de feiten en context van de gedragingen van Leadiant die tot dit handhavingsverzoek hebben geleid, zij verwezen naar **Bijlage 5** (publicatie NRC van 25 augustus 2018).

3 Misbruik emp

"Take medicines for rare diseases. It can make sense to give companies an exclusive right to sell such what is known as "orphan drugs" if that's the only way to make a treatment available to patients. But there's no need to give that protection if pharmacies already have effective alternatives that are in line with general practice, well-known and safe.
That's why the Commission has made it clear that in the future, companies won't necessarily get exclusive rights to sell their product in that case. And like that, pharmacies and other suppliers can compete with their own treatments for rare diseases."

Margrethe Vestager
Kopenhagen, 20 augustus 2018[12]

[10] EMA/CHMP/542534/2016, Summary of opinion (https://bit.ly/2CqACA0).
[11] EMA, EPAR Product Info CDCA Leadiant, Registration number EU/1/16/1110/001.
[12] EU Commissaris voor Mededinging; speech 20 augustus 2018 tijdens de NorWHO conferentie in Kopenhagen (https://bit.ly/2Q7VyP5).

3.1 Economische machtspositie

3.1 Voorop staat dat Leadiant een economische machtspositie heeft op de relevante productmarkt. De relevante productmarkt in deze kwestie betreft 'behandelingen tegen de ziekte CTX'.

3.2 Als gezegd, is CTX een weesziekte en heeft Leadiant voor een periode van tien jaar (2017-2027) het exclusieve recht om CDCA-Leadiant voor de indicatie CTX in Nederland op de markt te brengen. Omdat er verder geen alternatieve geneesmiddelen voor CTX op de Nederlandse beschikbaar zijn, is Leadiant monopolist voor de duur van de weesregistratie en beschikt zij derhalve voor die periode over een economische machtspositie als bedoeld in artikel 24 Mededingingswet.

3.2 Excessieve prijs

3.3 Leadiant vraagt EUR 140,-- per capsule voor een medicijn dat tien jaar ervoor niet meer dan EUR 0,28 per capsule bedroeg. De grondstofprijzen zijn de laatste jaren gestegen, met name voor de farma-grade CDCA die voldoet aan de Europese Farmacopee, maar het is niet aannemelijk dat hierdoor de prijs van CDCA is vervijfhonderdvoudigd. De stichting beschouwt dit als een aanwijzing voor een excessieve prijs.

3.4 De kosten van magistrale bereiding van CDCA in het AMC/UMC waren in april 2018 circa EUR 25.000,-- per patiënt per jaar.[13] Wanneer dit wordt vergeleken met de prijs die Leadiant voor haar medicijn vraagt, is het verschil onverminderd groot. De kosten van behandeling van een patiënt per jaar met CDCA-Leadiant is circa EUR 130.000,-- hoger dan de kosten van een magistraal vervaardigd product. Ook dit beschouwt de stichting als een aanwijzing voor een excessieve prijs, zelfs wanneer bovengenoemde magistrale bereidingsprijs een kostprijs zou zijn.

3.5 CDCA-Leadiant is geen nieuw geneesmiddel: exact dezelfde werkende stof was al geregistreerd sinds 1976 en daarvan was toen al bekend dat het hielp tegen de ziekte CTX. Er ligt geen enkele innovatie van Leadiant ten grondslag aan CDCA-Leadiant voor de indicatie CTX, anders dan twee beperkte klinische studies met bestaande patiënten in Nederland en Italië, waarmee Leadiant bij de EMA de weesregistratie

[13] Deze kosten bestonden uit EUR 24.000,-- kosten grondstoffen en testen, en EUR 1.000,-- voor de magistrale bereiding. Omdat Leadiant's afzetmarkt veel groter is dan het aantal patiënten waaraan het AMC/UMC levert, is de grondstof voor Leadiant aanzienlijk goedkoper.

heeft verkregen.[14] Saillant is dat de Nederlandse studie werd gedaan met het inmiddels niet meer verkrijgbare Xenbilox, en de Italiaanse studie met een lokaal magistraal bereid product. Leadiant heeft de studies dus niet verricht met haar 'CDCA-Leadiant'-product. Kortom, ook met betrekking tot de studies heeft Leadiant geen kosten gemaakt die een verhoging van de prijs kunnen verklaren.[15] Leadiant vraagt gewoon een prijs voor CDCA-Leadiant, die zonder enige rechtvaardiging of objectieve onderbouwing, niet in verhouding staat tot de geleverde inspanning om het geneesmiddel te produceren.

3.6 De Stichting realiseert zich dat het medicijn voor een beperkte patiëntenpopulatie wordt geproduceerd. De productiekosten zijn echter niet dusdanig hoog dat het medicijn niet economisch rendabel kan worden geproduceerd voor een aanzienlijk lagere prijs dan Leadiant thans vraagt. De productie vindt al sinds 1976 plaats; de benodigde kennis en productiemethoden zijn aanwezig en de onderzoekskosten behoeven niet meer te worden afgeschreven. Ook de aanzienlijk lagere kosten van magistrale bereiding bevestigen dat het medicijn voor een kleine patiëntenpopulatie voor een veel lagere prijs economisch rendabel kan plaatsvinden.

3.7 Gelet op het bovenstaande is de navolgende conclusie reëel:

(i) de hoogte van de prijs van CDCA-Leadiant is niet te verklaren op grond van de productiekosten van het medicijn,[16]

(ii) in vergelijking met eerdere beschikbare versies van CDCA is de prijs van CDCA-Leadiant, ook naar objectieve maatstaven gemeten, onverklaarbaar hoog.[17]

---

[14] Terzijde: op het geneesmiddel berust geen octrooi, wat overigens het exclusieve marktrecht voor de indicatie CTX, op grond van de weesgeneesmiddelenregelgeving, onverlet laat.

[15] Deze opvatting van de stichting wordt ook bevestigd in het (concept) rapport van het Zorginstituut Nederland (ZiN) over het eventueel opnemen van CDCA-Leadiant in het geneesmiddelenvergoedingssysteem (GVS). Daarin vermeldt het ZiN dat in de door Leadiant overgelegde studie het eigen product Chenodeoxycholic acid Leadiant niet is onderzocht, zie ZiN, GVS-rapport chenodeoxycholzuur (Chenodeoxycholic acid Leadiant®), augustus 2018 (concept), p. 11.

[16] Onder productiekosten vallen, in het bijzonder, de kosten van grondstoffen, kosten van chemische of biotechnologie voor de productie, kosten voor kwaliteitscontroles, onderzoek- en ontwikkelingskosten, verpakkingskosten en een redelijke winstmarge. Zie ook A.M. Hill et. al., Estimated costs of production and potential prices for the WHO Essential Medicines List, BMJ Global Health 2018, 3 (https://bit.ly/2wOfxcv).

[17] In dit verband voelt de stichting zich ook gesteund door de opvatting van de minister van VWS (Beantwoording Kamervragen over stopzetten bereiding CDCA door Amsterdam UMC, antwoord vraag 8 en 9 (https://bit.ly/2PKBamb).

3.3 Misbruikelijk gedrag

3.8 Leadiant heeft de exorbitante prijsverhoging van CDCA-Leadiant alleen kunnen doorvoeren door gedrag dat in mededingingsrechtelijke zin kwalificeert als misbruik. Aan deze stelling legt de stichting samenvattend ten grondslag dat Leadiant eerst ervoor heeft gezorgd dat zij de enige met een handelsvergunning voor CDCA in Nederland werd. Vervolgens heeft zij van dit geneesmiddel de registratie met de indicatie 'oplossen van cholesterol galstenen' doorgehaald. Tegelijkertijd heeft zij de weesregistratie voor CTX aangevraagd, die zij zonder veel inspanningen met betrekking tot onderzoek heeft verkregen en waarmee zij de enige aanbieder werd van CDCA. Vervolgens heeft zij die positie als monopolist misbruikt door exorbitante tarieven te vragen.

3.9 Zoals hierboven uiteengezet was CDCA alleen geregistreerd voor de indicatie 'oplossen van cholesterol galstenen'. Vast staat dat Leadiant de rechten en handelsvergunning van Chenofalk heeft overgenomen met als primair doel voor CDCA de weesregistratie voor CTX te verkrijgen. Vast staat ook dat Leadiant de registratie van Chenofalk voor de indicatie 'oplossen van cholesterol galstenen' heeft doorgehaald. En de stichting acht het aannemelijk dat Leadiant er wetenschap van had dat in de Europese Unie op dat moment, of binnen afzienbare termijn daarna, geen CDCA meer werd verhandeld voor de indicatie 'oplossen van cholesterol galstenen', zodat eventuele parallelimport van *off-label*-producten niet meer mogelijk zou zijn.

3.10 Leadiant heeft er dus op gespeculeerd – volgens de stichting wijzen alle feiten erop dat dit een doelbewuste strategie was – dat zij niet alleen de weesregistratie voor CTX zou verkrijgen met CDCA, maar ook dat zij als enige producent van CDCA op de markt zou overblijven. Vast staat dat het verkrijgen van de weesregistratie niet met grote onzekerheden en ondernemingsrisico's was omgeven, nu de werking van CDCA tegen de ziekte CTX al jaren bekend was en uitvoerig beschreven in de wetenschappelijke literatuur. Leadiant moet hebben geweten wat zij in handen zou krijgen, namelijk het exclusieve recht op een weesgeneesmiddel in de wetenschap dat eerder bestaande alternatieve geneesmiddelen, door haar eigen toedoen, niet meer voorhanden zouden zijn. Onder deze omstandigheden en in die wetenschap heeft Leadiant de prijs voor CDCA-Leadiant exorbitant kunnen verhogen, en kwalificeert het daadwerkelijke handelen als misbruik van haar economische machtspositie.

3.11 In dit verband is ook relevant dat CDCA niet opnieuw door een geneesmiddelenfabrikant op de markt kan worden gebracht voor de indicatie 'oplossen van cholesterol galstenen', omdat deze behandelmethode sinds circa 1990 niet meer voldoet aan de internationale stand van de wetenschap en praktijk en voor die behandelmethode dus geen marktregistratie meer kan worden verkregen, tenzij met bewijs van nieuwe klinische onderzoeken. Gelet op de alternatieve en reeds effectieve behandelmethoden, is het onwaarschijnlijk dat nieuwe klinisch onderzoek zal worden verricht op deze kleine markt voor het oplossen van galstenen met CDCA.

3.4 Misbruik in de zin van uitbuiting van afnemers

3.12 CDCA-Leadiant is nu het enige effectieve geneesmiddel voor de behandeling van CTX. Patiënten hebben CDCA levenslang nodig. Afnemers van CDCA-Leadiant zijn ziekenhuizen die het geneesmiddel inkopen ten behoeve van patiënten.

3.13 CDCA-Leadiant is niet opgenomen in het basispakket; het wordt derhalve niet vergoed op grond van de Zorgverzekeringswet. Dit betekent onder meer dat patiënten met alleen een basiszorgverzekering de kosten zelf dienen te dragen wanneer het ziekenhuis de kosten van het medicijn aan hen in rekening brengt (tezamen met de overige ziekenhuiskosten).[18] De stichting acht de prijs van EUR 153.000,-- per jaar voor een levenslange behandeling niet op te brengen voor een individuele patiënt. Naar redelijke maatstaven beoordeeld, wordt een individuele patiënt in een dergelijk geval financieel uitgebuit.

3.14 In juli 2017 werden de 52 CTX-patiënten geconfronteerd met de exorbitante prijsstijging. Waar zij in 2008 EUR 308,-- per behandeling per jaar betaalden, moet er sinds juli 2017 EUR 153.300,-- worden betaald. Patiënten dienden vrijwel acuut een oplossing te vinden voor de exorbitante prijsstijging van het geneesmiddel. Dat deze patiënten een 'oplossing' hebben gevonden bij een coulante verzekeraar of via het magistraal bereide CDCA in AMC, maakt het handelen van Leadiant niet minder misbruikelijk. Deze patiënten, evenals de patiënten die daarna zijn gediagnosticeerd, leven sindsdien in voortdurende onzekerheid of zij het geneesmiddel kunnen blijven gebruiken; zelf betalen is immers geen optie meer.

[18] Ook een aanvullende zorgverzekering zal deze kosten waarschijnlijk niet volledig dekken.

3.15 Het vragen van bovengenoemde hoge prijs voor CDCA-Leadiant kwalificeert in mededingingsrechtelijke zin als uitbuiting van afnemers. Aan deze stelling legt de stichting ten grondslag dat:

(i) de patiënt ten volle afhankelijk is van het geneesmiddel,
(ii) in tien jaar tijd de prijs van het geneesmiddel met een factor 500 is gestegen, zonder dat de productiekosten (noemenswaardig) zijn gestegen, en
(iii) het onaannemelijk is dat de exorbitante prijs objectief wordt gerechtvaardigd.

3.16 Ook wanneer zou blijken dat verzekeraars, mogelijk tezamen met de betrokken ziekenhuizen die CTX-patiënten behandelen, de kosten van CDCA-Leadiant ten behoeve van deze patiënten vergoeden, is er sprake van uitbuiting van afnemers om de hierboven genoemde drie redenen.

3.17 Dat de kosten per behandeling tot heden uit coulance worden betaald uit de verzekeringspremies maakt een dergelijk oordeel niet anders.[19] Dit zou bovendien waarschijnlijk leiden tot premiestijging voor de verzekerden wat ongewenst is om de zorg voor hen toegankelijk te houden voor een betaalbare prijs. Hetzelfde geldt wanneer de kosten (mede) ten laste van het ziekenhuisbudget worden gebracht. Sterker, dat zou tot kannibaliseren van de overige zorg door het desbetreffende ziekenhuis leiden, wat als vanzelfsprekend ongewenst is in het kader van het beschikbaar houden van de toegang tot zorg. In beide gevallen benadeelt Leadiant met haar handelen het Nederlandse zorgstelsel.

3.18 Hoe dus ook naar de zaak wordt gekeken, Leadiant ontvangt een prijs voor haar medicijn, die zonder enige rechtvaardiging of objectieve onderbouwing, niet in verhouding staat tot de geleverde inspanning om het medicijn te produceren, ongeacht of de prijs individueel of (in enige mate) collectief wordt opgebracht. Door haar handelwijze (§ 3.3) en exorbitante vraagprijs worden afnemers van het medicijn uitgebuit en/of wordt het Nederlandse zorgstelsel benadeeld.

[19] Terzijde: deze verwatering vindt uitsluitend binnen de verzekeraar plaats, omdat deze kosten niet *ex post* worden verevend.

4 Prioriteit

4.1 De ACM geeft prioriteit aan toezichthouden op de zorgmarkt. Het mitigeren van de prijs van dure geneesmiddelen staat hoog op de (nationale) politieke agenda. De kosten van dure, effectieve geneesmiddelen zetten het goed functioneren van het zorgstelsel onder druk. Dit geldt te meer voor geneesmiddelen waarvan de prijs onverklaarbaar hoog is en in strijd met het mededingingsrecht tot stand is gekomen.

4.2 De ACM stelt over haar prioriteiten met betrekking tot de prijzen van geneesmiddelen onder meer:

"De ACM ziet erop toe dat fabrikanten van geneesmiddelen zich houden aan de regels voor concurrentie. Kartels, misbruik van marktmacht of strategieën die erop gericht zijn om concurrentie uit te sluiten of toetreding te belemmeren pakken we aan. Dit soort gedrag is namelijk nadelig voor de consument."[20]

4.3 Begin dit jaar schreef de bestuursvoorzitter van de ACM niet voor niets dat het mededingingsrecht ook van toepassing is op medicijnen onder patent.[21] Ondanks het exclusieve recht en het nut van patenten, mag daar geen misbruik van worden gemaakt. Deze argumentatie gaat ook op voor geneesmiddelen met een weesregistratie.

4.4 De voorgelegde casus van Leadiant is typerend voor het misbruiken van een economische machtspositie. De stichting sluit niet uit dat meer soortgelijke zaken in Nederland afspelen. De ACM dient door handhavend op te treden in deze zaak dan ook een duidelijk signaal af te geven aan de markt dat dit gedrag, waarmee afnemers en het Nederlandse zorgstelsel worden benadeeld, niet door de beugel kan.

[20] Zie website ACM (https://bit.ly/2NQBPlf).
[21] Zie website ACM (https://bit.ly/2Cot0Oo).

5 Ontvankelijkheid

5.1 Volgens haar statutaire doelstelling – waarvoor de stichting zich concreet en feitelijk inspant – streeft de stichting ernaar ten behoeve van het algemeen belang: "*dat geneesmiddelen en andere medische technologieën op een duurzame en een maatschappelijk betamelijke wijze beschikbaar zijn op de markt, in welk verband de stichting waarde hecht aan een eerlijke prijsvorming en distributie die in overeenstemming is met geschreven en ongeschreven nationale, Europese en internationale rechtsnormen*." (**Bijlage 6**)[22]

5.2 Het belang dat Leadiant zich onthoudt van misbruik van economische machtspositie en het belang dat het medicijn CDCA-Leadiant op een eerlijke en toegankelijke manier beschikbaar wordt, is daarmee op grond van voornoemde specifieke statutaire doelstelling een rechtstreeks belang van de stichting.

5.3 Met het voorgaande is gegeven dat de stichting een belanghebbende is in de zin van artikel 1:2 lid 3 Awb en dat de stichting derhalve ontvankelijk is in onderhavig verzoek tot handhaving.

6 Conclusie

6.1 Leadiant heeft welbewust en strategisch toegewerkt naar een situatie waarin zij de enige verkoper werd van CDCA: het enige effectieve geneesmiddel tegen CTX. In dit proces heeft zij stapsgewijs gehandeld waarbij zij ervoor heeft gezorgd dat de eerder beschikbare alternatieve geneesmiddelen van de markt verdwenen en dat de prijzen per capsule vervolgens met een factor 500 tot EUR 140,-- zijn verhoogd. Leadiant heeft voor deze exorbitante prijsstijging geen enkele objectieve rechtvaardiging aangedragen en deze rechtvaardiging bestaat ook niet volgens de stichting.

6.2 De feiten die de stichting naar voren heeft gebracht, maken duidelijk dat Leadiant met haar misbruikelijke gedrag zuiver voor eigen gewin heeft gehandeld, terwijl de patiënten geen keuze hadden; zij zijn volledig afhankelijk van het medicijn van deze fabrikant. Leadiant heeft door haar handelwijze de eerder aanwezige keuzemogelijkheden op de markt uitgesloten en met een exorbitante vraagprijs van het enig overgebleven aanwezige geneesmiddel de afnemers van het medicijn ernstig

[22] Bijlage 6: zie website Stichting Farma ter Verantwoording (https://bit.ly/2Cngtef).

uitgebuit, en die uitbuiting duurt nog steeds voort. Tevens heeft zij het Nederlandse zorgstelsel met haar handelen benadeeld – en benadeelt zij het zorgstelsel nog steeds.

6.3 Gelet hierop verzoekt de stichting aan de ACM om vast te stellen dat Leadiant in strijd handelt met artikel 24 Mededingingswet en aan Leadiant een boete op te leggen op grond van artikel 56 Mededingingswet, dan wel op andere wijze handhavend tegen Leadiant op te treden.

6.4 De stichting is beschikbaar voor het geven van een nadere toelichting op het bovenstaande verzoek.

Vriendelijke groet,
mede namens Rogier Meijer

w.g. Jan-Koen Sluijs

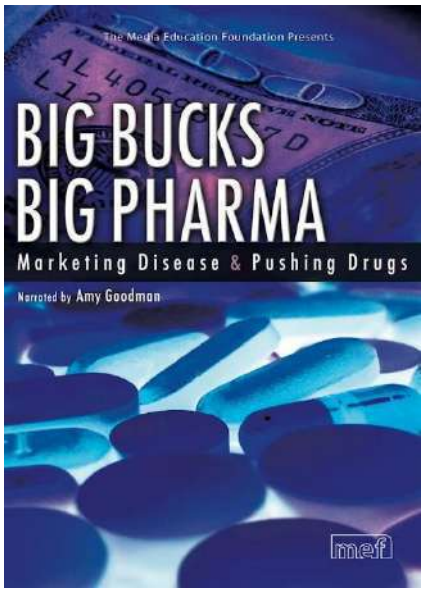

DvD

Big Bucks, Big Pharma trekt het gordijn open voor de farmaceutische industrie, waar miljarden dollars mee omgaan, om de verraderlijke manieren bloot te leggen waarop ziekte wordt gebruikt, gemanipuleerd en in sommige gevallen gecreëerd voor kapitaalwinst. Door zich te concentreren op de marketingpraktijken in de sector helpen mediawetenschappers en gezondheidsprofessionals kijkers inzicht te krijgen in de manieren waarop direct-to-consumer (DTC) farmaceutische reclame het gebruik van voorgeschreven medicijnen verheerlijkt en normaliseert, en samenwerkt met promotie voor artsen. Gecombineerd bepalen deze industriële praktijken hoe zowel patiënten als artsen de ziekte en de behandeling begrijpen en ermee omgaan. Uiteindelijk, Big Bucks, Big Pharma, daagt ons uit om belangrijke vragen te stellen over de gevolgen van het vertrouwen op een industrie met winstoogmerk voor onze gezondheid en welzijn. Met interviews met Dr. Marcia Angell (Dept. of Social Medicine, Harvard Medical School; voormalig redacteur New England Journal of Medicine), Dr. Bob Goodman (Columbia University Medical Center; oprichter, No Free Lunch), Gene Carbona (voormalig farmaceutische industrie Insider en huidig Executive Director of Sales, The Medical Letter), Katharine Greider (journalist; auteur, The Big Fix: How the Pharmaceutical Industry Rips Off American Consumers), Dr. Elizabeth Preston (Dept. of Communication, Westfield State College), en Dr. Larry Sasich (onderzoeksgroep volksgezondheid).

Aan	Vaste Commissie VWS, Tweede kamer der Staten Generaal
Van	Zorgverzekeraars Nederland
Datum	14 april 2023
Ons kenmerk	FS-23-317
Onderwerp	ZN-brief commissiedebat ggz / suicidepreventie

Sparrenheuvel 16
Postbus 520
3700 AM Zeist
030 6988911
info@zn.nl
www.zn.nl

Geachte leden van de commissie VWS,

Op 19 april aanstaande spreekt u met minister Helder en staatssecretaris Van Ooijen over de geestelijke gezondheidszorg. Zorgverzekeraars Nederland (ZN) brengt ten behoeve van het debat graag de volgende onderwerpen onder uw aandacht:

1. Toename mentale klachten: voorkom dat problemen medicaliseren

Zorgverzekeraars maken zich grote zorgen over de toename van mentale klachten. Dat de helft van de jongvolwassenen[1] kampt met mentale klachten is verontrustend. Een goede mentale gezondheid tijdens je jeugd is bepalend voor je welzijn en gezondheid in het verdere leven. Voorkom dat mentale problemen van jongeren onnodig verergeren en medicaliseren.

Zorgverzekeraars[2] pleiten al langer voor het verbeteren van de mentale weerbaarheid van onze samenleving. Zij zijn deelnemer in verschillende initiatieven, zoals Thrive Amsterdam, Gezond010 en Mind Us. Het is goed dat ons pleidooi voor mentale gezondheid doorklinkt in het Integraal Zorgakkoord. Maar het is nu tijd voor actie – grotendeels buiten de gezondheidszorg:

- De ministeries van VWS, OCW en SZW zijn vorig jaar gestart met de Aanpak Mentale Gezondheid. **ZN is benieuwd wat de ministeries inmiddels doen vanuit de Aanpak Mentale Gezondheid om het ontstaan van mentale klachten (met name bij jongvolwassenen) te voorkomen.**

- Veel psychische klachten ontstaan door niet-medische problemen, zoals armoede en schuldproblemen. Met de Aanpak Geldzorgen, Armoede en Schulden wil het kabinet in 2030 tot een halvering van het aantal mensen in armoede komen. Elke dag helpen zorgverzekeraars verzekerden met schuldproblemen om in contact te komen met hun gemeente voor hulp. Lang niet alle gemeenten ondernemen actie bij vroeg-signalering van schuldproblemen**. Zorgverzekeraars roepen de minister Helder op om in het kabinet te zorgen voor meer capaciteit en middelen bij gemeenten om de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening naar behoren uit te voeren.**

- Met het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) wil de staatssecretaris werken aan de gezondste generatie 2040. Zorgverzekeraars hebben echter grote zorgen over de situatie in de jeugdzorg. Jongeren hebben evenveel recht op zorg als ouderen; temeer omdat zij hun hele leven baat hebben bij goede jeugdzorg. **ZN dringt erop aan dat er dit jaar duidelijkheid komt over de Hervormingsagenda Jeugd; met afspraken over betere triage, het terugdringen van het versnipperde aanbod en voldoende middelen voor gemeenten.**

[1] Meer dan de helft jongeren heeft mentale klachten: 'Alarmerend beeld' - NRC
[2] "Vergezicht op de GGZ" – Zorgverzekeraars Nederland - juli 2021

2. Aanpak wachtlijsten: mentale gezondheidscentra en inventarisatie cruciale ggz

Met de introductie van een aantal mentale gezondheidscentra in de regio Breda in 2022 zijn huisartsen en ggz-instelling Breburg erin geslaagd om een indrukwekkende afname van circa 25% van doorverwijzingen naar de tweedelijns ggz te realiseren[3]. De mentale gezondheidscentra laten zien dat het mogelijk is om de druk op de tweedelijns-ggz aanzienlijk te verminderen door mensen met psychische klachten sneller te helpen met (voornamelijk) hulp in het sociaal domein.

Zorgverzekeraars ondersteunen huisartsen, ggz-aanbieders en gemeenten bij de opzet van deze mentale gezondheidscentra. Zo heeft GGNet in Apeldoorn onlangs het concept van "herstelondersteunende gesprekken" geïntroduceerd, waarbij tot nu toe alle hulpvragen een oplossing vonden in het sociaal domein. Ook *mentale ecosystemen* (GEM), een initiatief van zorgaanbieders in Overijssel en de Achterhoek én *Voorzorg* , een samenwerking tussen sociaal domein, huisartsen en ggz-aanbieders in Groningen, leveren goede resultaten op.

- **ZN werkt met de Nederlandse ggz, de Landelijke Huisartsen Vereniging (LHV), Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG), InEen en VWS aan een handreiking waarmee regionale partijen samen een aanvraag kunnen doen om transformatiemiddelen uit het IZA in te zetten voor de opzet van mentale gezondheidscentra**. Deze handreiking wordt voor komende zomer opgeleverd.

- **Ook werkt ZN samen met het ministerie van VWS en de Nederlandse Zorgautoriteit (NZa) aan het introduceren van een betaaltitel, die per 2024 kan worden benut voor het contracteren en bekostigen van zogenaamde *verkennende* of *herstelondersteunende gesprekken*, met name voor patiënten met een onduidelijke hulpvraag.** Dit moet de huisarts helpen om hun patiënten gerichter te verwijzen naar passende ondersteuning of zorg .

Een andere belangrijke samenwerking tussen ggz-aanbieders en zorgverzekeraars is het in kaart brengen van de cruciale ggz. Het is van groot belang dat we voorkomen dat specialistisch ggz-aanbod zonder overleg verdwijnt waardoor kwetsbare patiënten opeens in de knel komen.

- **Op basis van het Integraal Zorgakkoord en de *Handreiking cruciale ggz* maken de regionale partijen op dit moment een inventarisatie van het cruciale ggz-aanbod; hierbij is specifieke aandacht voor het voorkomen van continuïteitsproblemen.** Het doel is dat zorgverzekeraars en ggz-aanbieders de resultaten van de inventarisatie meenemen in de contractering voor 2024.

3. Gebrek aan informatie blijft obstakel voor goede contractafspraken in de ggz

De afspraken in het IZA – zoals de inzet van transformatiemiddelen, het vergoeden van passende zorg, het verbeteren van het contracteerproces en de effectieve inzet van zorgmedewerkers – zijn niet mogelijk zonder goede informatie-uitwisseling. De gebrekkige informatie-uitwisseling blijft een hardnekkig probleem in de ggz:

Passende ggz-zorg niet mogelijk zonder zorgvraagtypering

De bekostiging in de ggz werkt niet zonder zorgvraagtypering. Zonder zorgvraagtypering is er geen inzicht in de zorgvraagzwaarte en worden patiënten op termijn benadeeld omdat we voor hen niet de juiste zorg op de juiste plek kunnen organiseren.

[3] Eerste resultaten Mentale Gezondheidscentra veelbelovend | Cliënten geven Mentaal Gezondheidscentrum 8,7 (ggzbreburg.nl)

- **ZN vraagt uw Kamer om het gebruik van zorgvraagtypering in de ggz-bekostiging te verankeren. Zonder zorgvraagtypering zijn passende contractenafspraken niet mogelijk.** Wij hebben begrip voor de zorgen over veilig informatie-uitwisseling en –opslag. Daarom is het belangrijk dat de minister samen met de NZa kan werken aan veilige informatie-uitwisseling. Zonder zorgvraagtypering wordt het Zorgprestatiemodel in de ggz gereduceerd tot een "fee for service" model met een productieprikkel en kunnen zorgverzekeraars moeilijker afspraken maken over oa. de aanpak van wachtlijsten en cruciale ggz in de regio.

Verbeter de wachtlijstinformatie
Ggz-aanbieders delen – volgens afspraak – hun wachtlijsten regelmatig met de NZa . Vervolgens wordt deze informatie ook beschikbaar gemaakt voor zorgverzekeraars. Inzicht in wachtlijsten is cruciaal voor zorgverzekeraars.

- Zorgverzekeraars maken zich zorgen over de toegang tot goede wachtlijstinformatie van ggz-aanbieders. Op dit moment hapert de aanlevering bij de NZa (mede door ict-problemen) van cruciale wachtlijstinformatie. Zorgverzekeraars kunnen zo niet goed in actie komen en hun verzekerden helpen door extra zorginkoop of zorgbemiddeling. **ZN vraagt de minister om de problemen bij de aanlevering van wachtlijstinformatie zo snel mogelijk op te lossen.**

4. Financiële positie ggz-aanbieders onder de aandacht

De invoering van het zorgprestatiemodel heeft bij veel ggz-aanbieders veel voeten in de aarde gehad. Uit een recente inventarisatie onder alle zorgverzekeraars blijkt dat de implementatie- en opstartproblemen inmiddels grotendeels verholpen zijn. Declaraties over 2022 worden inmiddels in rap tempo ingediend en betaald. Het is de verwachting dat de meeste ggz-aanbieders de financiële achterstanden deze maand hebben ingehaald. Tijdens de invoering van de nieuwe bekostiging hebben zorgverzekeraars liquiditeitsproblemen bij ggz-aanbieders voorkomen via bevoorschotting. **Zorgverzekeraars blijven alert op de continuïteit van ggz-aanbieders en zullen waar nodig maatwerkafspraken maken met aanbieders om de zorg voor hun verzekerden te waarborgen.**

Wij stellen het zeer op prijs als u onze inbreng betrekt bij het debat met de minister. Mocht u vragen hebben over onze inbreng dan geven wij graag een nadere toelichting.

Met vriendelijke groet,
Zorgverzekeraars Nederland

Mevrouw P.H. van Holst-Wormser
Algemeen directeur

Opinie gezondheidszorg

WIE BETAALT BEPAALT

Hoe zit dat in onze gezondheidszorg? Wanneer gaan de Nederlandse overheid, m.n. het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, en de Tweede Kamer, haar burgers eindelijk beschermen tegen de toenemende excessen van het uitbesteden van haar verantwoordelijkheid aan commerciële marktpartijen, ofwel de (zonder democratische controle opererende) zorgverzekeraars? Het huidige marktafhankelijke zorgstelsel maakt de zorg in ons land langzaam maar zeker vleugellam. Hierdoor worden patiënten geschaad en worden beroepseed en werkplezier van zorgverleners uitgehold, zoals zij dagelijks ervaren. De veel te grote zeggenschap over besteding van het zorggeld in ons land, die zorgverzekeraars in de neoliberaal geïnspireerde Zorgverzekeringswet wettelijk toebedeeld kregen van de overheid, onttrekt zich aan iedere democratische controle. Verantwoordelijk zorgministers Ernst Kuipers en Conny Helder blijven zich op hun beurt onttrekken aan hun politieke verantwoordelijkheid voor de zorg bij ernstige problemen, zoals de steeds slechtere toegankelijkheid van de GGZ. Bij vragen hierover in de Tweede Kamer, schuiven deze ministers hun verantwoordelijkheid af naar zogenaamde 'veldpartijen': zorgverzekeraars, bestuurders in de zorg en een ondoorzichtig conglomeraat aan adviserende en toezichthoudende instanties. Die elkaar goed kennen en elkaar achter de schermen regelmatig behendig de bal toespelen om hun eigen doelen te kunnen bereiken. Hierdoor geldt in ons land feitelijk dat bedrijven, (zorgverzekeraars) mogen bepalen wat zij passende zorg vinden voor patiënten en welke patiënten géén recht hebben op verzekerde zorg. Wie voor zorg betaalt bepaalt dus in ons zorgstelsel. Vraag is of dit moet blijven gelden voor zorgverzekeraars, bedrijven die in 2006 de wettelijke bevoegdheid kregen van politici om te mogen bepalen waar het zorggeld aan wordt besteed? Of moet de Nederlandse samenleving, bestaand uit verplicht verzekerde burgers (kiezers), waaronder patiënten en dokters, weer zeggenschap proberen terug te krijgen over de collectieve voorziening, die gezondheidszorg natuurlijk gewoon zou moeten zijn in een beschaafd en welvarend land? Hopelijk is er wat te kiezen op het thema 'gezondheidszorg' bij de komende verkiezingen in november a.s. Verandering van ons zorgstelsel is dringend nodig om gewoon goede zorg voor mensen overeind te houden.

Bron: opinie Wilbert van Rooij psychiater, november 2023, via linkedin

De farmaceutische industrie is ongekend machtig

Farmaceuten kiezen voor winst boven onderzoek en voor de aandeelhouder boven de patiënt. Dikwijls investeren farmaceuten zelfs meer in marketing dan in het ontwikkelen van nieuwe medicijnen. Bijvoorbeeld de Duitse farmaceut Bayer, deze fabrikant blijkt bijna drie keer zoveel marketingmensen op de loonlijst te hebben staan als onderzoekers. De saleskanalen zijn van primair belang en het medicijn is slechts het bijproduct. Farmaceuten gemiddeld drie keer zoveel winst maken als bedrijven in andere sectoren.

(Tweede Kamer vergaderjaar 2018-2019, kst-34834-16). Het Ministerie van VWS moet op het publieke belang letten: betaalbare, toegankelijke zorg van goede kwaliteit.

1.Bij overtreding van de regels boetes opleggen.

2.Productie van ondermaatse medicijnen of onethische bedrijfsvoering die een gevaar vormen voor de volksgezondheid, de licenties van dergelijke farmaceutische bedrijven invorderen en hun productie stop zetten wanneer sprake georganiseerde misdaad.

Wtmo

https://archive.org/details/wtmo_20230802

https://archive.org/details/kst-35366-3

IFUD of Human Rights Minister van VWS Kuipers

https://archive.org/details/het-gezondheidszorgstelsel_202307

notariaat
op de Laak

AFSCHRIFT

Op een en twintig januari negentienhonderd vier en negentig ----
verscheen voor mij, Henricus Gerardus Maria Theresia Derks,-----
notaris te Budel:----------
de Heer **Joannes Petrus van den Wittenboer**, planned change agent
en voorzitter van de Intermediaire Stichting van de Universele -
Verklaring van de Rechten van de Mens, volgens zijn verklaring -
geboren te Mierlo veertien mei negentienhonderd vijf en vijftig,
zonder woonplaats en adres, maar wel ingeschreven in het -------
Centraal Persoonsregister te 's-Gravenhage en zijn postadres ---
hebbende: Postbus 324, 5660 AH Geldrop, van Nederlandse --------
nationaliteit, ongehuwd en nooit gehuwd geweest.----------
De voormelde stichting is statutair gevestigd te Geldrop, heeft
de voormelde postbus als postadres en is ingeschreven in het ---
stichtingenregister bij de Kamer van Koophandel en Fabrieken ---
voor Zuidoost-Brabant te Eindhoven onder dossiernummer S 92925.-
De comparant verklaarde als planned change agent werkzaam te ---
zijn in een soort functie als gericht veranderaar van een ------
systeem waar hij en anderen onvrede mee hebben en dat hij een --
verklaring wenst af te leggen met inachtneming van de artikelen
5 en 7 van de Nederlandse Grondwet, handelende over eenieders --
bevoegdheid bij de bevoegde macht schriftelijke verzoeken in te
dienen en het recht te protesteren, alleen of georganiseerd. ---
De comparant verklaarde aldus het volgende: ----------
" De Nederlandse regering heeft meegewerkt aan de totstand- ----
" koming van de Universele Verklaring van de Rechten van de ----
" Mens, zoals die in het jaar negentienhonderd acht en veertig -
" door de United Nations Organization (U.N.O.) werd vastgelegd.-
" In artikel 25 van die verklaring staat een aantal ----------
" voorwaarden, aan welke voorwaarden de Nederlandse Staat ------
" beloofd heeft zich te zullen houden. ----------
" Nederland is een vrije democratie, waarin de burger het recht
" heeft te protesteren en zijn mening vrij te uiten, zoals -----
" onder andere is vastgelegd in de artikelen 5 en 7 van de -----
" Nederlandse Grondwet. ----------
" De huidige maatschappelijke orde in Nederland wordt nogal ----
" gekenmerkt door fundamentele belangentegenstellingen. --------
" Daarin kan slechts wijziging worden gebracht door ----------
" fundamentele herstructurering van het maatschappelijke -------
" systeem, waarvoor veelal een conflictstrategie in een --------
" planned change nodig blijkt te zijn om resultaat te boeken.---
" De huidige machthebbers zullen immers alles in het werk ------
" stellen om de status quo te handhaven, aangezien dat hun -----
" eigen belangen het meest dient.----------
" Speciaal de machtige syndicale machtsmonopolies brengen het --
" publiek grote schade toe. ----------
" Zij zijn dus bij voorbaat verdacht, omdat zij gebrandmerkt ---
" zijn als de in schaapsvel gehulde handhavers van een ---------
" gewraakte maatschappelijke orde en een gewraakt ----------
" maatschappelijk systeem.----------
" In deze beslissingsstucturen van deze autoritaire ----------
" samenwerkingsstrategen, waarin besluiten worden genomen over -
" de hoofden heen van de mensen die erdoor geraakt worden, -----

" verzaken zijn hun functie en taakstelling en plegen zij in ---
" feite zelfs roofbouw in hun omgeving. ----------
" In deze sinistere wereld wordt deugd niet beloond; ----------
" hoge inkomens zijn een teken van geslaagd gedrog. ----------
" Winst is een symptoom van uitbuiting, rente van een ----------
" arbeidsloos en dus immoreel bestaan. ----------
" De autoriteiten staan welwillend aan de voet democratiserings-
" oefeningen toe, opdat zij inmiddels rustig verder kunnen -----
" gaan met hun beslissingenspel. ----------
" Ik ben een zwendel en corruptie op het spoor van misstappen --
" en valse verklaringen in de medische zorg en gezondheidszorg -
" - en heb daarvan de bewijzen - die het nationale systeem -----
" dermate ondermijnen, dat het niet getolereerd kan en mag -----
" worden dat het een en ander in de doofpot wordt gestopt. -----
" Zulk een deraillement is het staatsbestuur blijkbaar niet ----
" vreemd. ----------
" Ook het staatsbestuur loopt van tijd tot tijd langs de rails -
" en weet zelfs de rails niet meer te liggen. ----------
" Ondanks dat ik vele brieven aan het staatsbestuur heb --------
" gestuurd, bleef zijn antwoord meestal als een stolp over de --
" leegte. ----------
" Zoals sommige diersoorten zich voor hun belagers doodhouden, -
" zo vlucht het staatsbestuur voor zijn verantwoordelijkheden --
" in een toestand van uiterste zelfingekeerdheid en kapselt ----
" het zich vervolgens hierdoor hermetisch af van het ----------
" Nederlandse volk. ----------
" Dit komt mij wel enigszins, ja zelfs behoorlijk radicaal -----
" vreemd voor. ----------
" Dat radicaal vreemde zit hem in het effect van een weinig ----
" gewone denktucht, een nuance van een geforceerde vluchtweg ---
" met hier en daar een beetje oppervlakkige denkmethodieken. ---
" De handel en wandel (handelwijze) van het staatsbestuur -----
" bracht dat staatsbestuur juist in een ijle atmosfeer. -------
" Dat is: in een nauwelijks, ofwel zogenaamd weten - de -------
" intelligentie van het staatsbestuur is goed, zelfs zeer goed,
" maar de belangstellingssfeer van het staatsbestuur is beperkt
" unilateraal - en even daarna zelfs in een leegte, in een ----
" niet-weten. ----------
" De positie van het staatsbestuur is in dit raamwerk adherent
" aan de barrière, een toestand die in zulke situaties radicaal
" versplinterd moet worden ten behoeve van het nieuwe evenwicht
" Evenwicht betekent hier immers gezondheid, de normale -------
" situatie, en het ontbreken van het evenwicht duidt op ziekte
" van het nationale gezondheidssysteem. ----------
" Het moge duidelijk wezen, dat het lanceren van het ----------
" vorenstaande literaire vernuft, de subjectieve knopen zal ---
" lossnijden uit het draadwerk van het verstandelijke ---------
" innerlijke van het staatsbestuur en vervolgens die knopen uit
" dat innerlijk zal lichten, en door het metafysische gordijn -
" dat dat innerlijk hermetisch omhult, heensmokkelt en die -----
" knopen vervolgens in de vrije buitenlucht op het volk los zal

" laten, zodat dat volk er massaal innerlijk door omslaat. -----
" De bewegingsstorm die dit teweeg gaat brengen, doet de haren -
" op de hoofden van de mensen rechtovereind waaien. ----------
" Het staatsbestuur laat de wind van het ongewisse door de -----
" voorvallen waaien. ----------
" Het vraagstuk van en over de gezondheidzorg ligt heden weer --
" volop in het middelpunt van de belangstelling en dit zal de --
" komende jaren wel zo blijven. ----------
" Als het hier gaat om een gebeurtenis die een zodanige --------
" verstoring van het evenwicht betekent, dat er op dit moment --
" en ook in de toekomst er niet mee in het reine kan worden ----
" gekomen en iedere burger er vraagtekens bij blijft plaatsen, -
" is er een crisis. ----------
" " Een noodbrug over een te wijd geworden kloof, een kloof die
" alsmaar groter wordt en van welke noodbrug overigens de ------
" bruggehoofden ontbreken."----------
" Tot hier in dit betoog ontvouwde zich in vogelvlucht voor de -
" geest van het staatsbestuur een worsteling van intellect, ----
" waar enige denktucht aan vooraf is gegaan. ----------
" Was het niet dat het staatsbestuur aan de grond genageld -----
" stond en tot niet veel meer in staat was dan tot grenzeloze --
" verbazing? ----------
" Deze verbazing zou het staatsbestuur trachten te verjagen ----
" door de overweging dat ik een met dat staatsbestuur een -------
" vooralsnog door dat staatsbestuur niet te begrijpen grap had -
" uitgehaald. ----------
" Maar juist op dat ogenblik dt het staatsbestuur nog maar even
" met deze gedachtengang de natuurlijke orde van zaken had -----
" hersteld en tot overeenkomstige maatregelen kon overgaan, ----
" smolten de voorgenomen maatregelen weg en moest het staats- --
" bestuur getuige zijn van een mirakel, ware het niet dat het --
" staatsbestuur nadien het onnatuurlijke had verdrongen en deze
" literatuur - dit betoog - nogmaals in ogenschouw heeft -------
" genomen. ----------
" De wetenschap kan namelijk niet blijven stilstaan bij het ----
" slechts constateren van feiten, zij zoekt naar samenhang en --
" naar een verklaring, ----------
" Dit blijkt uit de hierna te melden akten van verklaringen ----
" onder ede en uit rapporten, brieven, kranteberichten, --------
" verwijzingen naar boeken, bandopnamen, enzovoorts. ----------
" Daarna zullen er keuzes moeten worden gemaakt en kiezen is ---
" niet alleen het zigzag tussen alle verklaringen door zoeken --
" van een veilige vluchtweg;----------
" dat zou al schuivende het zoeken zijn van een veilige --------
" vluchtweg. ----------
" Zoals ik al eerder heb aangehaald, zou de herinnering hier ---
" voorgoed zijn weggebleven, maar de feiten bleven wel, --------
" geraamte als zij waren van het verleden. ----------
" Het eigen van de feiten is datgene wat de feiten tot ---------
" "verleden" maakte, tot het verleden dat ons, wanneer het -----

" zich aan ons meldt, de adem doet inhouden. ----------
" Het verleden echter was wel toegankelijk, maar ten koste var
" veel moeite en talent. ----------
" Deze toegankelijkheid moest veroverd worden met een niet weg
" te cijferen inzet en naar ik begrepen heb stuit dit bij veel
" ambtenaren, enige goede daargelaten, nogal eens op problemen
" Zaken en bewijzen zoals voormeld kunnen ook heden onbelemmer
" tot ons doordringen. ----------
" Het is voldoende een kroniek van rapporten te openen en de -
" feiten marcheren zo naar ons toe!----------
" Het is daarom tot te juichen dat derhalve door mijzelf met -
" deskundige ondersteuning is gestreefd naar een gecoördineerd
" vooronderzoek, alsmede naar het ontplooien van activiteiten
" die het onderzoek in deze richting stimuleerden, ondanks dat
" de zaak weer even een wending leek te krijgen, een heimelijk
" stigma, als gevolg waarvan zij "ondergronds" dreigde te gaan.
" Verscheidene medici en deskundigen heb ik bezocht om advies -
" te vragen. ----------
" Sommigen van hen hebben mij een schriftelijke verklaring ----
" gegeven, ----------
" anderen wensten anoniem te blijven. ----------
" Ik kan te allen tijde een verklaring onder ede afleggen, ----
" inhoudende dat ik inderdaad die deskundigen om advies heb ---
" gevraagd. ----------
" Mijn persoonlijke geest heeft mij bij mijn eerste wel zéér --
" wankele schreden op dit pad begeleid en mij nadien steeds ---
" opnieuw aangemoedigd vol te houden - mijn inzet en mijn -----
" doorzettingsvermogen zijn buitengewoon groot en sterk - als -
" het pad weer alle tekenen van een doodlopende weg leek te ----
" hebben. ----------
" Hierdoor werden voor mij luikjes geopend die mij een breder -
" blikveld gaven (horizonverruiming) dan voorheen het geval was
" en mij enkele stappen in mijn persoonlijke ontwikkeling hoger
" brachten. ----------
" Ik had eerder al getracht middels brieven het staatsbestuur --
" enigszins los te woelen uit het door hem, enige afdelingen ---
" daargelaten ingenomen hopeloze zwijgen. ----------
" Het onkruid moet met wortel en al uit de grond worden gerukt -
" om het voortwoekeren daarvan te beletten.----------
" De oninvoelbaarheid van de zijde van het staatbestuur heeft --
" tot gevolg dat ik dat staatsbestuur heden in algemene --------
" beschouwing als ongrijpbaar beleef. ----------
" Het ontbreken van een niet naar behoren gevoerd beleid gaat --
" zich wreken. ----------
" Dat dit echter niet iets is dat voor de politiek alléén ------
" bedoeld is, maar dat ook alle burgers daarbij partij zijn, ---
" deelde de staatssecretaris van Volksgezondheid de heer -------
" Simons, mij mede in een brief. ----------
" Horizonverruiming moet dan de vertroebelde situatie ----------
" overwinnen om plaats te maken voor een nieuw vergezicht. -----
" Voorts dient het volgende gezegd te worden: ----------

" Elke Nederlander als staatsburger, alleen of in groepsverband,
" heeft het recht en ook de plicht onvolkomenheden en uitwassen
" in het nationale gezondheidszorgsysteem aan de kaak te -------
" stellen en daarvan verbetering te eisen. ----------
" Dit volgt uit de artikelen 7 en andere van de Grondwet. ------
" De nationale, politieke, medische zorg en de gezondheidszorg -
" worden enerzijds gekenmerkt door een zekere wildgroei van ----
" activiteiten op sommige plaatsen, anderzijds door het blijven
" voortbestaan van blinde vlekken op de kaart. ----------
" De nationale en locale gezondheidsvraagstukken blijven naast -
" de algemene en partiële vraagstukken nog steeds onverminderd -
" om een oplossing vragen. ----------
" Aan dit laatste wordt jammerlijk genoeg niet altijd de hand --
" gehouden. ----------
" Er is een indrukwekkend bouwsel ontstaan waarvan de indeling -
" uiterst ondoorzichtig is, "de lappendeken van de gezondheids-
" zorg". ----------
" Deze ondoorzichtigheid is er in de loop der jaren niet minder
" om geworden, ondanks de vele pogingen daarin verheldering te -
" brengen. ----------
" Ook de sterk toegenomen kosten van de geneeskundige zorg en --
" de gezondheidszorg met daarnaast de twijfel aan het feitelijke
" rendement ervan, zijn problemen van de eerste orde. ----------
" De oplossing om te komen tot een betere afstemming van de ----
" onderlinge functies is soms een kwestie van beter management,-
" soms van een ander beleid en bestuur en soms van een betere --
" programmering en het stellen van duidelijke prioriteiten. ----
" Soms liggen deze problemen in de politieke sfeer of in -------
" financiële regelingen. ----------
" De werkelijkheid is ook hier weer de pendante tegenstelling --
" en laat ons zien dat oplossingen niet of niet tijdig worden --
" uitgevoerd of soms niet aan de orde worden gesteld. ----------
" In de redeneertrant van de visie van het volk wil dat zeggen -
" dat de keuze van het in te zetten instrument voor de ---------
" bevordering van de gezondheidszorg "onjuist" is. ----------
" Een polarisatie vanuit de politiek-dualistische denkmodellen -
" geniet thans een bijzondere populariteit als hulpmiddel voor -
" de verklaring van de gezondheidswerkelijkheid en de sociale --
" werkelijkheid en als instrument voor het sociaal-politieke ---
" handelen op micro-, meso- en macroniveau van de besluit- ----
" vorming. ----------
" Uit dualistische denkmodellen (dyades) spruiten stagnatie en -
" revolutie voort. ----------
" Een ander voorbeeld is de beschrijving van de sociale --------
" werkelijkheid vanuit de tegenstelling tussen conflict en -----
" harmonie. ----------
" Een voorbeeld zou genoemd kunnen worden voor de mogelijkheid -
" voor modelbouw in het sociale leven of in het gezondheidsvlak.
" Hierbij wordt geen gebruik gemaakt van het denken in dyades, -
" maar van het denken in drieheden (triaden). ----------

" We kunnen daarom over een triade ook spreken als een driele
" model of beleidsplan. ----------
" Bij de polarisatiestrategen als (bij) het staatsbestuur vol
" bij een tweelingmodel van denken een dwingende keuze. -----
" Een protest uit onvrede van uit het volk volgt dan meestal.
" Bij een drieledig model is er in het beleidsplan nog een --
" tussenfase en zou men eigenlijk moeten stellen dat men ----
" voortdurend blijft bijsturen in positieve gedachten, ook bi
" de uitvoering daarvan, en hierbij het volk in totaal betrek
" Wij noemen dit "beheerste discontinuïteit" en dit geniet --
" duidelijk de voorkeur boven het polarisatiesysteem. -------
" Waarom is het van belang beheerste discontinuïteit als een
" afzonderlijke veranderingsstrategie (planned change) te ---
" onderkennen? ----------
" Het antwoord daarop is dat de mens "het volk", in het plan
" zelf mee kan groeien en zelf mee kan denken over hoe de ---
" toekomst er uit zal moeten zien en hoe dit toekomstbeeld --
" verwezenlijkt moet worden. ----------
" Deze keuze kan pas bewust gemaakt worden, wanneer alle -----
" mogelijkheden gekend worden en de consequenties daarvan ---
" overzien worden. ----------
" Wie echter kiest voor de polarisatie, versterkt onherroepel
" het wantrouwen, vergroot de intolerantie en moet tenslotte
" de consequentie van de onvermijdelijke revolutie aanvaarden
" Dit gehele betoog, mijn klachten in de eigen familiesfeer,
" tevens de nationale situatie over verschillende functies en
" verschillende problematiek aan de kaak stellende, in een --
" bepaalde zin samenvattende, zou globaal gesteld kunnen word
" dat in wetten en voorschriften over het volk wordt beslist,
" dat voorzieningen er voor het volk zijn en dat bij de -----
" educatieve interventie met het volk samen moet worden -----
" gezocht naar en gewerkt aan een oplossing van het nationale
" politieke vraagstuk en het nationale gezondheidsvraagstuk.
" In deze constellatie van de entropie van voorstellingen met
" de polariteit van het licht en de duisternis, is heden de --
" positie van het staatsbestuur der Nederlanden adherent aan
" barrière. ----------
" "Een toestand die radicaal versplinterd moet worden ten ----
" behoeve van het nieuwe evenwicht" (planned change). --------
" Dit betoog resumerende (samenvattende) worden de ----------
" opvattingen gehuldigd zoals globaal neergezet in de volgende
" opsomming: ----------
" - er is sprake van ----------
" corruptie, zwendel, valse verklaringen en misstappen in --
" het medische gebeuren, het gezondheidsgebeuren, de politie
" de advocatuur en regionaal de orde van advocaten, die het
" regionale en nationale systeem danig ondermijnen; --------
" - het voorkómen dat de zaak een wending krijgt, een heimelij
" stigma als gevolg waarvan zij "ondergronds" gaat, is in --
" ieders belang; ----------
" - dat het staatsbestuur in zijn ijver om de mensheid te ----
" dienen de naaste voorbijloopt, is bekend. ----------

" Het volk wordt hier tot een volgzaam kuddedier verlaagd; ---
" - er is sprake van een barrière die radicaal versplinterd ----
" moet worden ten behoeve van een nieuw evenwicht; ----------
" - het vraagstuk van het gezondheidsgebeuren en daarmede het---
" samenhangende probleem van de verhoudingen onderling ligt --
" heden weer in het middelpunt van de belangstelling; --------
" - elke Nederlander heeft als staatsburger, alleen of in ------
" groepsverband, het recht en ook de plicht onvolkomenheden --
" en uitwassen in het nationale politieke systeem en het -----
" nationale gezondheidszorgsysteem aan de kaak stellen en ----
" verbetering daarvan te eisen. ------------------------------
" Dit volgt uit artikel 7 van de Grondwet; -------------------
" - de doelstellingen waarvoor gepleit wordt, zijn het ---------
" doorbreken van verstarde patronen, de opheffing van --------
" schijnzekerheden en het scheppen van horizonverruiming in --
" een constellatie met - momenteel - de polariteit van het ---
" licht en de duisternis. ------------------------------------
" Met betrekking tot deze zaak zijn voor notaris Derks te ------
" Budel totnutoe negen akten verleden waarin ik ---------------
" verklaringen onder ede heb afgelegd. ------------------------
" Het betreft één akte van drie februari negentienhonderd drie -
" en negentig, twee akten zes en twintig februari negentien- ---
" honderd drie en negentig, één akte van ----------------------
" negen maart negentienhonderd drie en negentig, twee akten ----
" van vijf en twintig april negentienhonderd drie en negentig,--
" twee akten van een en twintig april negentienhonderd drie en -
" negentig en één akte van vijf en twintig augustus negentien- -
" honderd drie en negentig. ----------------------------------
" Ook uit diverse stukken, zoals brieven, het exclusief de ----
" titelpagina twee en twintig bladzijden tellende rapport ------
" "Beleidsactoren in het gezondheidsstelsel", van de -----------
" Intermediare Stichting van de Universele Verklaring van de ---
" Rechten van de Mens, kranteartikelen en verwijzingen, --------
" waarvan de kopieën aan deze akte zullen worden gehecht, ------
" kan men een vergelijk trekken om zich te verplaatsen in de ---
" desbetreffende tijdsperiode en kan men harde feiten en -------
" bewijzen stellen.". --
Op verzoek van de comparant zijn de door hem bedoelde stukken --
aan deze akte gehecht. --
---------- Waarvan akte,-
in minuut, is verleden te Budel op de datum in het hoofd van ---
deze akte vermeld.--
Na zakelijke opgave van de inhoud van deze akte aan de ---------
comparant, die aan mij, notaris, bekend is, heeft deze ---------
verklaard van de inhoud van deze akte te hebben ---------------
kennisgenomen en op volledige voorlezing daarvan geen prijs ----
te stellen. --
Vervolgens is deze akte na beperkte voorlezing door de ---------
comparant en mij, notaris, ondertekend.----------

Volgen handtekeningen van de comparanten en de notaris.

UITGEGEVEN VOOR AFSCHRIFT:

op 11 januari 2000 door Mr. Theodorus Hubertus Johannes Maria op de Laak, notaris te Budel, gemeente Cranendonck:

Notaris te Cranendonck * Mr. Th.H.J.M. op de Laak *

© Marks & Marks

Capucijnerplein 38 ■ 6021 CB Budel ■ Postbus 2005 ■ 6020 AA Budel ■ **T** (0495) 49 32 32 ■ **F** (0495) 49 19 31

Bezuiniging

Financiële tekorten met bezuiniging, rationalisering en rantsoenering worden onevenredig afgewenteld op zwakkeren. In het klimaat van strakker en onbuigzamer regels in onze samenleving dreigt de eenvoudige burger te verstikken.Velen zullen zich in hun welzijn tekort gedaan voelen. Sommigen gebruiken daardoor meer medicijnen en dreigen uiteindelijk zelfdoding of euthanasie als enige oplossing voor hun groeiend lijden te zien. De gevolgen van materiële, emotionele en psychische ontreddering, al dan niet gekoppeld aan een toenemend aantal euthanasieverzoeken. Het aantal sterfgevallen daarbovenop, feitelijk versluierde zelfdodingen zijn, is niet bekend. Per jaar overlijden 17.000-20.000 Nederlanders door medische fouten en medicijngebruik, volgens forensisch arts Dr. S. Eikelenboom. Artsen verzwijgen veelal dit soort ernstige fouten aan de slachtoffers en hun nabestaanden en schrijven deze ook niet op in het medisch dossier. Niet-natuurlijke dood onvoldoende onderzocht.Euthanasie moet niet de norm worden om de problemen in het gezondheidsstelsel op te lossen. De kostenbesparende maatregelen in de ouderenzorg en verpleeghuizen in Nederland -in combinatie dat het sociale leven duurder wordt- brengt Nederland in de richting waar ouderen, zieken en zwakken in de rij staan om dood gemaakt te worden omdat ze het gevoel hebben dat zij de omgeving tot last zijn.

Soylent Green

Het doet denken aan 'Soylent Green' een film
genaamd *Soylent Green* begin jaren zeventig. Het was een film met een dystopische visie op de toekomst. Het vond plaats in New York waar de bevolking is geëxplodeerd tot op het punt van anarchie. Als reactie daarop kwam de staat met een vrijwillig zelfmoordprogramma.
Het Thanatorium in “Soylent Green”. De film *Soylent Green* uit 1973 poneert een catastrofaal vervuilde en overbevolkte toekomstige samenleving waarin zelfmoord niet alleen legaal is, maar ook wordt aangemoedigd en gefaciliteerd door de staat. In het New York City van 2022 (volgens deze fictieve tijdlijn) bestaan er instellingen waar mensen hun leven vreedzaam en mooi kunnen beëindigen.

Bron: alt-death.com 11 juni 2020

Going home “Soylent Green”

Going home-centra, waar door de staat ondersteunde zelfmoord wordt aangeboden als een uitnodigend alternatief voor de ellende van het leven. Gegeven het feit dat honger en ellende van elke denkbare soort een manier van leven zijn in deze wereld, maakt de staat het gemakkelijk en zelfs uitnodigend voor degenen die het gewoon gehad hebben met hun grimmige bestaan, om gebruik te maken van door de staat ondersteunde euthanasie. naar huis gaan”-diensten – of wat sommigen “doodscentra” zouden kunnen noemen. De euthanasievoorzieningen bevinden zich verspreid over de stad. De schone, goed van airconditioning voorziene centra vormen een schril contrast met de luidruchtige, vuile, hete, drukke wereld daarbuiten. Het idee is om dergelijke plaatsen zo gastvrij en aantrekkelijk mogelijk te maken om mensen naar binnen te lokken.

Bron: pophistorydig.com

Brede maatschappelijke steun voor euthanasie

De steun voor zelfbeschikking over het eigen leven en de dood is groter dan ooit. 60% van de Nederlanders vindt dat iedereen dit recht moet hebben. Dit blijkt uit het vierde evaluatieonderzoek van de euthanasiewet, dat in 2023 gepresenteerd is. De evaluatie is uitgevoerd door Erasmus MC, Amsterdam UMC, UMC Utrecht en Erasmus Universiteit Rotterdam, met financiering van ZonMw.

Bron:ZonMw, 30 mei 2023.

Waardig sterven

Een andere positieve kant van euthanasie is dat het ouderen de mogelijkheid tot waardig sterven verschaft. Wanneer iemand met een stervenswens geen andere optie ziet dan suïcide, kan dit een onwaardige of zelfs gruwelijke dood tot gevolg hebben. Hier staat tegenover dat euthanasie een veel rustigere en 'schonere' manier van sterven is, wat iemand tevens een betere mogelijkheid kan geven tot het nemen van afscheid. Op die manier is het ook voor de nabestaanden een draaglijker alternatief; zij hoeven het sterfgeval niet op een mogelijk onverwachte of traumatische manier te ontdekken maar weten in veel gevallen ervan en kunnen rustig afscheid nemen.

Bron: panacea.nl

Een politieke partij die duidelijk meer betrokken bleek bij degenen die het leven wilden beëindigen dan degenen voor wie het leven nog "de moeite waard" was, is D66 die zelfbeschikking hoog in het vaandel draagt. Maar toch heeft volgens de wet niemand recht op euthanasie. In het EVRM is het recht op leven vastgelegd in artikel 2 lid 1: "Het recht op leven wordt beschermd door de wet. Niemand mag opzettelijk van het leven worden beroofd, behoudens door de tenuitvoerlegging van een gerechtelijk vonnis wegens een misdrijf waarvoor de wet in de doodstraf voorziet". Een einde maken aan het leven van iemand anders is strafbaar. Ook als de patiënt er zelf om vraagt bij de arts. Soms willen mensen niet meer leven. Bijvoorbeeld omdat ze ernstig ziek zijn, pijn lijden of moeite hebben met ademhalen. Soms mag een arts euthanasie of hulp bij zelfdoding verlenen. Bijvoorbeeld als iemand niet meer beter wordt. Of als niets meer aan het lijden te doen is. De arts is niet strafbaar als hij zich houdt aan de zorgvuldigheidseisen van de euthanasiewet. De arts moet overtuigd zijn dat de vraag van de patiënt om euthanasie vrijwillig is. En dat de patiënt er goed over heeft nagedacht (weloverwogen). De vraag moet dus echt van de patiënt zelf komen. Niemand mag de patiënt dwingen of onder druk zetten. Familie,vrienden,de samenleving en de overheid niet.

De overheid dient de "stervenswens" euthanasie niet te faciliteren ten behoeve de minderheid die zich op hun zelfbeschikkingsrecht beroept. De overheid heeft de plicht om een afweging te maken van de gevolgen voor de gehele maatschappij. De overheid dient daarbij een euthanasie-klimaat te voorkomen. Sociale dimensie tot die invloeden uit de omgeving die op ieder mens inwerken, behoren ook de economische factoren die in de samenleving steeds sterker gelden. Wanneer alles -of steeds vaker- wordt gewaardeerd op economisch belang, op geld, op rendement, op economische productiviteit. Voldoe je daar niet meer aan, dan ben je plotseling veel minder of niet meer in tel en heb je veel minder te vertellen. Dat geldt niet alleen voor ouderen, maar ook voor mensen die om andere redenen in het economische proces niet meer of niet meer zo goed meekunnen: kinderen, gehandicapten, zieken. Waar het nu specifiek gaat om de ouderen, vaak zieken, speelt de kwaliteit van de samenleving een extra grote rol, zeker waar men hulpbehoevend is, waar men verzorging behoeft. Een situatie die zeer velen op het eind van hun leven meemaken. En voor gezondheidszorg, verzorging, ondersteuning, begeleiding etc. heb je je omgeving nodig, de samenleving. Het is daarom een vaststaand feit dat de kwaliteit van de samenleving, de kwaliteit van de zorg, de kwaliteit van je omgeving van invloed is, direct of indirect, op de behoefte aan euthanasie aan het einde van het leven.Wanneer euthanasie wordt ingegeven door een gebrek aan aandacht en zorg. Als gevolg van kaalslag in de zorg ontstaan in het laatste decennium van een zodanig ernstige aard dat juist daardoor in onze samenleving het klimaat is ontstaan, waarin sommigen zich

overbodig voelen en een last voor anderen. Als er om euthanasie is gevraagd omdat er niets anders is, omdat het ziekenhuis de patiënt naar huis stuurt met de mededeling dat er niets meer gedaan kan worden en er vervolgens op korte termijn geen thuiszorg en geen bed in een verpleeghuis is. Dat er steeds meer euthanasiegevallen zijn waarbij om euthanasie wordt gevraagd, omdat de patiënt het gevoel heeft dat hij de omgeving tot last is.

Bron: politieke partij SP

Desinformatie op sociale media

Sociale media spelen in veel opzichten een steeds belangrijkere rol in het tot stand brengen van een euthanasie-klimaat. Ongefundeerde informatie tot romantiseren van euthanasie om op die manier samen met de Nederlandse Staat euthanasie “Salonfähig” toegankelijk en algemeen sociaal acceptabel te maken.

Versterven

Het is belangrijk om goede medische en verpleegkundige zorg te verlenen aan ouderen. Ouderen die bewust afzien van eten en drinken om het levenseinde te bespoedigen is versterven. Het bewust afzien van eten en drinken om het levenseinde te bespoedigen is een keuze die iedereen zelf kan en mag maken dus ook bejaarden. Bewust afzien van eten en drinken kan vergeleken worden met het weigeren van een behandeling waardoor het overlijden volgt. Als ouderen ophouden met eten en niet of nauwelijks meer drinken, treden al vrij snel toenemende verzwakking en bedlegerigheid op. Dat wordt niet als zelfdoding beschouwd, maar als gebruikmaking van de bejaarden zijn van het recht om zorg te weigeren. De overheid heeft echter de taak -zoals ook met euthanasie- om misbruik van dat recht te voorkomen. De overheid moet ervoor zorgen dat ouderen de keuze voor de dood niet maken onder ontoelaatbare druk van anderen, op een impulsieve manier of verwaarlozing door bezuiniging door de overheid op de zorg.

Tekort personeel in verpleeghuizen door bezuiniging overheid

"de zorg kampt met grote personeelstekorten in zowel de ouderen- en thuiszorg"

Door grote personeelstekorten kan de veiligheid van bewoners in verpleeghuizen niet altijd meer worden gewaarborgd. Dit blijkt uit een onderzoek onder zorgpersoneel, van RTL Nieuws in samenwerking met vakbond FNV. Valpartijen, infecties en verwaarlozing.
Bron: Deborah de Nies,RTLnieuws, 15 juni 2023.

Doordat verpleegkundigen en verzorgenden in het verpleeghuis onvoldoende middelen hebben, drogeren zij bewoners met Haldol en binden ze hen onnodig vast. Bovendien bestaat de kans op aspiratiepneumonie. Wanneer voedsel en vloeistoffen in de luchtwegen (en uiteindelijk in de longen) terechtkomen kan longontsteking door verslikking optreden. Polyfarmacie kan bij ouderen ook voor problemen zorgen. Medicijnen te laat,onjuiste dosering, verkeerde medicijnen door werkdruk door bezuinigingen. Hierdoor gaan ouderen ook van de kaart. Dan is er duidelijk onder de bejaarden geen sprake van bewust vrijwillig afzien van eten en drinken versterven om het levenseinde te bespoedigen. Maar het schenden van Europese- en Internationale mensenrechtenstanddaarden door de Staat der Nederlanden.

Handvest van de grondrechten van de Europese Unie, Artikel 35

"de gezondheidszorg"

Eenieder heeft recht op toegang tot preventieve gezondheidszorg en op medische verzorging onder de door de nationale wetgevingen en praktijken gestelde voorwaarden. Bij de bepaling en de uitvoering van het beleid en het optreden van de Unie wordt een hoog niveau van bescherming van de menselijke gezondheid verzekerd.

Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights

A A N T E K E N E N

Ministerie van Volksgezondheid,Welzijn en Sport

T.a.v. Zijne excellentie E.J. Kuipers Minister

van Volksgezondheid, Welzijn en Sport,

Postbus 20350 2500 EJ Den Haag

Betreft: het gezondheidszorgstelsel

Mierlo, 28 juni 2023

Zijne excellentie,

Personeel van verpleeghuizen in Nederland vergeet frequent medicatie of geeft verkeerde dosis wanneer de familie daar iets over zegt, worden ze door het bestuur van het verpleeghuis vaak weggezet als querulant of doorverwezen naar een klachtenregel die nadien niet objectief blijkt te zijn. De oorzaak berust vaak op communicatie problemen, die voor een belangrijk deel ook te wijten zijn aan communicatievaardigheden bij het verzorgend personeel. Men heeft te maken met kwetsbaarheid van teams, door uitval van een medewerker heeft dit onmiddellijk grote gevolgen voor de andere medewerkers. De gaten vaak opgevuld door onervaren krachten. Het personeel heeft hierdoor te maken met frustratie In het werk. Ook kunnen de communicatie problemen zich voordoen bij gebrek aan onderling afstemming tussen de leidinggevende en de medewerkers. De zorg mag niet steeds de sluitpost zijn in hulp aan ouderen en zieken. Klagen bij het IGZ blijkt ook niet te werken. Het is traag en als eens de inspectie verpleeghuizen bezoekt, is het “de slager die zijn eigen vlees keurt”. Dit manco dient te lijf te worden gegaan middels training en personeel met ervaring en een gedragen cultuuromslag binnen de verpleeghuizen in combinatie met ander beleid door de politiek in Den Haag.

De basis voor de overheidstaak op het gebied van de volksgezondheid ligt in internationale verdragen en in het bijzonder in artikel 22 lid 1 van de Grondwet: “De overheid treft maatregelen ter bevordering van de volksgezondheid’. In Nederland wordt gezondheidszorg niet door de overheid verstrekt (met uitzondering van de openbare gezondheidszorg) maar door private zorgaanbieders. De overheid is ‘systeemverantwoordelijk’, dat wil zeggen draagt de verantwoordelijkheid voor kwaliteit, betaalbaarheid en toegankelijkheid van zorg. De kwaliteit van de daadwerkelijk geleverde zorg is in eerste instantie de verantwoordelijkheid van de zorgaanbieder zelf; de overheid ziet erop toe dat deze aan bepaalde normen voldoet. Met dat toezicht is de IGZ belast. De IGZ maakt deel uit van het ministerie van Volksgezondheid Welzijn en Sport (VWS).

Artikel 25 van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens (1948) dekt een breed scala aan rechten, waaronder rechten op voldoende voedsel, water, sanitaire voorzieningen, kleding, huisvesting en medische zorg, evenals sociale bescherming die situaties dekt waarover iemand geen controle heeft, zoals handicap, weduwschap, werkloosheid en ouderdom. Moeders en kinderen krijgen speciale zorg. In artikel 25 van die verklaring staat een aantal voorwaarden, aan welke

voorwaarden de Nederlandse Staat beloofd heeft zich te zullen houden. De huidige machthebbers zullen alles in het werk stellen om de status quo te handhaven, aangezien dat hun eigen belangen het meest dient. Speciaal de machtige syndicale machtsmonopolies brengen het publiek grote schade toe. Zij zijn dus bij voorbaat verdacht, omdat zij gebrandmerkt zijn als de in schaapsvel gehulde handhavers van een gewraakt maatschappelijk systeem. Het vraagstuk van en over de gezondheidszorg stond in 1994 “plan Simons” volop in de belangstelling,en dat is het in 2023 nog steeds.

De nationale en lokale gezondheidsvraagstukken blijven naast de algemene en partiële vraagstukken nog steeds onverminderd om een oplossing vragen. Aan dit laatste wordt jammerlijk genoeg niet altijd de hand gehouden. Er is een indrukwekkend bouwsel ontstaan waarvan de indeling uiterst ondoorzichtig is, “de lappendeken van de gezondheidszorg”. Deze ondoorzichtigheid is er in de loop der jaren niet minder om geworden, ondanks de vele pogingen daarin verheldering te brengen. Ook de sterk toegenomen kosten van de geneeskundige zorg en de gezondheidszorg met daarnaast de twijfel aan het feitelijk rendement ervan, zijn problemen van de eerste orde. De oplossing om te komen tot een betere afstemming van de onderlinge functies is soms een kwestie van beter management, soms van een ander beleid en bestuur en soms van een betere programmering en het stellen van duidelijke prioriteiten. Soms liggen deze problemen in de politieke sfeer of in financiële regelingen. De werkelijkheid is ook hier weer de pendante tegenstelling en laat ons zien dat oplossingen niet of niet tijdig worden uitgevoerd of soms niet aan de orde worden gesteld. In de redeneertrant van de visie van het volk wil dat zeggen dat de keuze van het in te zetten instrument voor de bevordering van de gezondheidszorg “onjuist”is.

ah-tk-20222023-2575 ISSN 0921 - 7398 's-Gravenhage 2023 Tweede Kamer der Staten-Generaal Vergaderjaar 2022-2023 Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden 2575 Aanhangsel van de Handelingen Antwoord van Minister Kuipers (Volksgezondheid, Welzijn en Sport) (ontvangen 12 mei 2023).

Het medische systeem van A tot Z wordt gecontroleerd door financiële belangen van de farmaceutische industrie. Tal van patiëntenorganisaties,wetenschappelijke bladen,medische journaals,onderzoeken en opinieleiders worden gesponsord door de farmaceutische industrie om het voorschrijfgedrag te beïnvloeden. De schijn van bonafiditeit door de Nederlandse overheid met de diverse rapporten over de gezondheidszorg fungeren als dekmantel

Onderzoek “Op onze gezondheid” de noodzaak van een sterkere publieke gezondheidszorg, door Raad voor Volksgezondheid & Samenleving,Publicatie 2023-03, ISBN: 978-90-5732-176-4.

voor roofzuchtige en door winstbejag gedreven misdadige praktijken. De gezondheidszorg gebaseerd op louter kosten baten analyse in een moderne maatschappij waar alleen consumptie en winstbejag telt, is het risico op economische euthanasie enorm. De sterke vergrijzing van de bevolking en een economische recessie in combinatie van crisis zouden deze tendens nog kunnen versterken.

(*) Kopie brief Hans J. Simons, 22 september 1993, kenmerk: BB-U-933723

IFUD of Human Rights
de Voorzitter
J.P. van den Wittenboer

Correspondence:Po.box 324, 5660AH Geldrop The Netherlands
Offices:Kastanje 28, 5731NK Mierlo The Netherlands
C.o.C.reg:41092925 Eindhoven N.L.
E-mail: ifudofhumanrights@yahoo.com
Internet: http://ifudofhumanrights.weebly.com
Phone:+31 -(0)6 50 425 552

Ministerie van WVC
Directoraat Generaal
van de Volksgezondheid

Postbus 3008
2280 MK Rijswijk
Telefoon (070) 340 79 11

WELZIJN VOLKSGEZONDHEID CULTUUR

De heer J.P. van den Wittenboer
Postbus 324
5660 AH GELDROP

Ons kenmerk	Inlichtingen bij	Doorkiesnummer	Rijswijk
BB-U-933723	J.Penninga	070-3407356	22 SEP. 1993

Onderwerp	Bijlage(n)	Uw brief
Het gezondheidszorgstelsel		24 augustus 1993

Geachte heer Van den Wittenboer,

Uw brief van 24 augustus 1993 heb ik met belangstelling gelezen. In het bijzonder de resultaten van uw studie naar de tekortkomingen en de mogelijke verbeteringen in het huidige stelsel van gezondheidszorg trokken mijn aandacht. U geeft daarin blijk van uw grote betrokkenheid bij dit onderwerp.

Zoals u weet is ook het beleid van het kabinet erop gericht om verbetering te brengen in het functioneren van het stelsel van gezondheidszorg. Dat is echter niet iets dat door de politiek alleen gedaan kan worden; alle burgers zijn daarbij partij. Ik vind het dan ook noodzakelijk dat ook burgers daarin actief en kritisch meedenken. Bijdragen zoals van u - ook al zijn ze kritisch van toon - zijn dan ook altijd welkom ten behoeve van de verdere ontwikkeling en toetsing van het beleid.

Hoogachtend,

de Staatssecretaris van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur,

Hans J. Simons

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

> Retouradres Postbus 20350 2500 EJ Den Haag

IFUD of Human Rights
T.a.v. de heer J.P. van den Wittenboer
Kastanje 28
5731 NK MIERLO
Nederland

Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn & Sport
Directie Langdurige Zorg
Sturing, Financiering & Informatie

Bezoekadres
Parnassusplein 5
2511 VX Den Haag
T 070 340 79 11
F 070 340 78 34
www.rijksoverheid.nl

Inlichtingen bij
Notenboom, M.J. (Merel)
(Senior) beleidsmedewerker

T
M 06 21687830
mj.notenboom@minvws.nl

Kenmerk
3646672-1050620-LZ

Kenmerk afzender

Bijlage(n)
-

Correspondentie uitsluitend richten aan het retouradres met vermelding van de datum en het kenmerk van deze brief.

Datum 7 augustus 2023
Betreft Het gezondheidszorgstelsel

Geachte heer Van den Wittenboer,

Uw brief van 28 juni 2023 heb ik met belangstelling gelezen. U geeft in brief blijk van uw grote betrokkenheid bij dit onderwerp. U haalt belangrijke onderwerpen aan zoals kwaliteit van de zorg en de sterkte vergrijzing van onze bevolking. Zoals u weet, is ook het beleid van het kabinet erop gericht verbetering te brengen in het functioneren van het zorgstelsel. Diverse programma's is dit kabinet gestart om de zorg nu en in de toekomst toegankelijk, betaalbaar en van hoge kwaliteit te houden. De manier waarop we in Nederland oudere mensen verzorgen en ondersteunen moet snel veranderen. Daarom is het kabinet het programma Wonen, Ondersteuning en Zorg voor Ouderen (WOZO) gestart. Het programma WOZO bestaat uit verschillende maatregelen, initiatieven en projecten om ervoor te zorgen dat de ouderenzorg ook in de toekomst blijft passen bij wat ouderen willen. Dat is echter niet iets dat door de politiek alleen gedaan kan worden; alle burgers zijn daarbij partij.

Met vriendelijke groet,

de minister van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport,
namens deze,
de directeur Langdurige Zorg,

Directeur LZ,

drs. M. Geschiere

Oorlogseconomie

Nederland moet serieus rekening houden met een gewapend conflict met Rusland. Dat geldt zowel voor het leger, als voor de samenleving, zegt de baas van de Nederlandse Landstrijdkrachten Martin Wijnen in een interview met De Telegraaf. "Onze samenleving hoort zich hierop voor te bereiden."

RTLNieuws, 28 december 2023

224933824

Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights

WJ2 ?

AANTEKENEN
Aan: Ministerie van Economische Zaken en Klimaat

Zijne excellentie Minister mr.drs M.A.M Adriaansens

Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Betreft: UBO en authentieke akten

Kenmerk: L4200928

Mierlo, 24 September 2022

Zijne excellentie Adriaansens,

Samengevat in het kort.

De stukken rond de stichting en Audio-Rarities zijn zoals die bekend zijn bij de notaris,de andere notaris gaat het werk van de ene notaris niet opnieuw controleren en beoordelen.
https://archive.org/details/NotarisClericalError

De stichting Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights (hierna de stichting) heeft per post een UBO-opgave ingediend bij de Kamer van Koophandel die vervolgens nadien op 29 juli 2022 door de Kamer van Koophandel (UBO-team) is afgewezen.

KvK controleert de UBO-opgave en vraagt de notaris eventueel om een aanvulling.
Brochure-boekje uitgegeven door Kamer van Koophandel voor de notaris ter informatie. ["UBO-OPGAVE" en de notaris] informatie over Notaris applicatie UBO [NAU]
Bron: Kamer van Koophandel. (Verwijs naar blz 7).

Bij de UBO-opgave zat o.a. een kopie van de Eerste Grosse notarieel dd, 16 juli 2004, en een kopie van het statuut van de stichting, kopie paspoort, etc. Op datum 6 juni 2014 is door de stichting aan de notaris verzocht om de akten te controleren op fouten en gebreken. De notaris die een vormfout ontdekt, mag niet blijven stilzitten. Hij moet het gebrek zo snel mogelijk repareren, zie Hof Amsterdam 24 februari 2015, GHAMS:2015:583: 'Het hof is van oordeel dat het tot de zorgplicht van de notaris behoort om akten met onjuiste inhoud, mede gezien de gevolgen hiervan voor het rechtsverkeer, onverwijld, althans met bekwame spoed te corrigeren, (Bron: Notariaat Magazine editie 9 | november 2020).

Uit de door de stichting toegezonden stukken is de Ultimate Beneficial Owner de uiteindelijk belanghebbende bij de stichting rechtsgeldig reeds eerder vastgelegd door de notaris, de notaris kan daar thans niets meer aan veranderen. Het heeft dus nu ook geen doel meer om door de Kamer van Koophandel hierover de notaris te raadplegen.

De Kamer van Koophandel (UBO-team) verzoekt de stichting na de afwijzing van datum 29 juli 2022 de gehele opgave opnieuw in te dienen. In het kader van de wet AVG (Algemene Verordening Gegevensbescherming) zijn de door de stichting ingediende documenten door de KvK vernietigd, aldus een medewerker van het UBO-team.

De notariële stukken zijn **geheel juridisch inorde**.Verder ontbreekt volgens de KvK alle identiteitsdocumentatie, en dat is onwaar omdat de stichting kopie paspoort (kleur) van J.P. van den Wittenboer per post heeft ingesloten verzonden bij de aanvraag. Ik ga dus die stukken niet opnieuw opsturen. In het kader van de wet AVG (Algemene Verordening Gegevensbescherming) zijn de door Kamer van Koophandel ingediende documenten vernietigd. Dat roept dezerzijds herinneringen op aan Van Miltenburg in 2015 die onder vuur kwam te liggen nadat ze een kopie van een klokkenluidersbrief zou hebben vernietigd. Van Miltenburg nam destijds het beluit de brief te vernietigen, omdat die strikt vertrouwelijk was. De beslissing die brief in de shredder te stoppen. Vernieling bewijsstukken dat wat de medewerker van het UBO-team bij de KvK thans ook doet met de ingezonden stukken door de stichting.De Staat der Nederlanden heeft kennelijk het plan de stichting een economisch delict in de schoenen te schuiven.Op dergelijke manier de stichting juridisch een poot uit te draaien met een boete.

Dat is het juridisch geen probleem met authentieke akten is, omdat die altijd bij de notaris bekend en in bewaring blijven. De notaris registreert op grond van de Registratiewet 1970 zijn akten bij de Belastingdienst via het door de KNB gehouden(elektronische) centraal digitaal repertorium (CDR). De Belastingdienst heeft voor opsporingsdoeleinden volledig toegang tot de CDR-gegevens en de onderliggende akten. Dat notariële akten worden geregistreerd via het door de KNB gehouden centraal digitaal repertorium (CDR) gebeurt primair voor de Belastingdienst (zie poortwachtersrol).

Handhaving

Het niet voldoen aan de registratieplicht in het UBO-register betekent een overtreding van de Handelsregisterwet en is daarnaast een delict onder de Wet op de economische delicten. Dat betekent dat verschillende sancties opgelegd kunnen worden, waaronder een bestuurlijke boete, een last onder dwangsom, en in zeer uitzonderlijke gevallen een gevangenisstraf. Bureau Economische Handhaving (BEH) van de Belastingdienst is belast met de bestuursrechtelijke handhaving op het UBO-register. In uitzonderlijke gevallen kan BEH een casus voor strafrechtelijke handhaving doorverwijzen naar het Openbaar Ministerie. Voordat een sanctie wordt opgelegd ontvangen juridische entiteiten altijd eerst per brief een laatste waarschuwing met een termijn om alsnog aan de registratieplicht te voldoen. Er wordt dus niet zonder aankondiging een boete of andere sanctie opgelegd.

Betreft Stand van zaken invoering van het register met gegevens van uiteindelijk belanghebbenden van juridische entiteiten (UBO-register)de minister van Financiën, (Brief 14 april 2022 Sigrid A.M. Kaag Directie Financiële Markten kenmerk:2022-0000091903) aan voorzitter Tweede Kamer der Staten-Generaal).

2202-6-72
2202-6-92

Alles met Audio-Rarities en Hitler's Inferno, de stichting en onderzoek auteursrechten ligt notarieel vast. De notaris is Zelf geheel eindverantwoordelijk voor zijn akten. De notaris is niet alleen verplicht rekening te houden met de belangen en juridische gevolgen van partijen betrokken in de akte, maar is ook daarnaast verplicht rekening te houden met belangen van derden waaronder die als de belastingdienst. Iedere notaris is verplicht de inhoud van de akte in de juiste notariële en juridische vorm te gieten, een akte die voldoet aan de door KNB geformuleerde voorwaarden, namelijk dat de vorm waarin de akte is opgemaak voldoet aan de daaraan te stellen eisen volgens de Wet en de Wet op het notarisambt. De afhandeling en vooronderzoek van de notariële akte gebeurt geheel zelfstandig door de notaris. De akte hoeft niet nog eens vooraf aan het passeren door de notaris ter goedkeuring worden voorgelegd bij de belastingdienst. De stichting "Intermediaire Stichting van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens" zag zich genoodzaakt zich rechtstreeks te wenden middels een brief van 4 mei 2022 tot de Minister van Financiën.

Artikel 44, eerste lid, van de Grondwet regelt dat bij koninklijk besluit ministeries worden ingesteld die onder leiding staan van een minister. De op het ministerie werkzame ambtenaren zijn ondergeschikt aan de minister en zijn in die hoedanigheid aan hem verantwoording schuldig.

De werkwijze van de belastingdienst manoeuvreert de betrokkene Stichting met Audio-Rarities in een lastige situatie, belastingrecht conflicteert met auteursrecht.De gehanteerde werkwijze specifiek door de belastingdienst, de algemene wet-en regelgeving over eenmanszaken te projecteren op eenmanszaak Audio-Rarities met "Hitler's Inferno" ondermijnt het onderzoek "Hitler's Inferno" Audio-Rarities i.v.m. auteurswet "verweesde werken", vastgelegd in een notariële grosse "In naam der Koningin", betreffende bepaald toegestaan gebruik van Verweesde Werken "niet het behalen van een direct of indirect economisch of commercieel voordeel nastreven". Staatsblad van het Koninkrijk der Nederlanden 388, Jaargang 2014. Wet van 8 oktober 2014 tot wijziging van de Auteurswet en de Wet op de naburige rechten in verband met de implementatie van de Richtlijn nr. 2012/28/EU inzake bepaalde toegestane gebruikswijzen van verweesde werken. De brief met bijlagen heb ik tevens laten betekenen daarna door een deurwaarder om juridisch zeker te zijn dat het Bij de minister in handen komt daadwerkelijk.

Verbotsgesetz

Verbotsgesetz(StGBl. Nr. 13 / 1945) is een wet die op 8 mei 1945 na de capitulatie van het nationaal-socialistische "Derde Rijk" door de Voorlopige Staatsregering onder Karl Renner werd uitgevaardigd en die de Nationaal-Socialistische Duitse Arbeiderspartij (NSDAP) en alle daaraan gelieerde organisaties verbood. Tegelijkertijd werd besloten dat personen die tussen 1 juli 1933 en 27 april 1945 lid waren geweest van de NSDAP of van haar militaire verenigingen (SA [Sturmabteilung], SS [Schutzstaffel], NSFK [Nationaal-Socialistisch Vliegkorps], NSKK [Nationaal-Socialistisch Motortransportkorps]) zich moesten laten registreren; deze groep personen werd het stemrecht ontnomen bij de komende verkiezingen voor de Nationale Raad (25 november 1945).

2202-6-272
2202-6-69

Het verbotsgesetz werd in 1947 gewijzigd (Bundesgesetzblatt nr. 25 / 1947) en is ook nu nog geldig met betrekking tot nationaal-socialistische "re-activatie". Het werd laatstelijk gewijzigd bij Bundesgesetzblatt nr. 148/1992 en heeft een grondwettelijke status. Strafbare feiten die onder deze wet vallen, worden berecht door juryrechtbanken.

Verbotsgesetz 1947: *Iedereen die de nationaal-socialistische genocide of andere nationaal-socialistische misdaden tegen de menselijkheid ontkent, schromelijk bagatelliseert of goedkeurt*

§ 3u. Sectie 3g straft ook iedereen die de nationaal-socialistische genocide of andere nationaal-socialistische misdaden tegen de menselijkheid ontkent, schromelijk bagatelliseert of goedkeurt in een gedrukte publicatie, op de radio of op een ander medium of op een andere openbare manier die het voor veel mensen toegankelijk maakt of probeert te rechtvaardigen.

---

https://www.verfassungsschutz.de/

§ 86 StGB - Verspreiding van propaganda is ongrondwettelijk organisaties

Strafgesetzbuch (StGB)
§ 86a Verwenden von Kennzeichen verfassungswidriger und terroristischer Organisationen

(1) Mit Freiheitsstrafe bis zu drei Jahren oder mit Geldstrafe wird bestraft, wer
1.

im Inland Kennzeichen einer der in § 86 Abs. 1 Nr. 1, 2 und 4 oder Absatz 2 bezeichneten Parteien oder Vereinigungen verbreitet oder öffentlich, in einer Versammlung oder in einem von ihm verbreiteten Inhalt (§ 11 Absatz 3) verwendet oder

2.

einen Inhalt (§ 11 Absatz 3), der ein derartiges Kennzeichen darstellt oder enthält, zur Verbreitung oder Verwendung im Inland oder Ausland in der in Nummer 1 bezeichneten Art und Weise herstellt, vorrätig hält, einführt oder ausführt.

(2) Kennzeichen im Sinne des Absatzes 1 sind namentlich Fahnen, Abzeichen, Uniformstücke, Parolen und Grußformen. Den in Satz 1 genannten Kennzeichen stehen solche gleich, die ihnen zum Verwechseln ähnlich sind.
(3) § 86 Abs. 4 und 5 gilt entsprechend.

Wetboek van Strafrecht (StGB)

§ 86a Gebruik van symbolen van ongrondwettelijke en terroristische organisaties

(1) Een vrijheidsstraf van ten hoogste drie jaar of een geldboete wordt opgelegd aan een ieder die

1.

in Duitsland de herkenningstekens van een van de in artikel 86, lid 1, nrs. 1, 2 en 4 of lid 2 bedoelde partijen of verenigingen verspreidt of in het openbaar gebruikt, in een bijeenkomst of in een door hem verspreide inhoud (artikel 11, lid 3), of

2.

op de in nr. 1 bedoelde wijze in Duitsland of in het buitenland enige inhoud (§ 11, lid 3) die een dergelijk merk vormt of bevat, produceert, in voorraad houdt, invoert of uitvoert met het oog op de distributie of het gebruik ervan.

(2) Merken in de zin van lid 1 zijn met name vlaggen, insignes, uniforme voorwerpen, slogans en groetvormen. Merken die op verwarringwekkende wijze overeenstemmen met de in zin 1 genoemde merken, worden geacht daarmee gelijk te stellen.

(3. Artikel 86, leden 4 en 5, is van overeenkomstige toepassing.

Uitzondering op artikel 86, lid 1, van het Wetboek van Strafrecht:

Artikel 86, lid 3:Toegestaan zijn en buiten het strafrecht vallen op grond van artikel 86 Lid1 : indien het propagandamateriaal of de handeling tot doel heeft burgereducatie, de verdediging tegen ongrondwettelijke pogingen, kunst of wetenschap, onderzoek of onderwijs, verslaggeving over hedendaagse gebeurtenissen, geschiedenis of voor soortgelijke doeleinden. of voor soortgelijke doeleinden., van het wetboek van strafrecht is van toepassing indien het propagandamiddel of de handeling is in hoofdzaak gericht op de bevordering van voornoemde doelstellingen en valt binnen het de constitutionele orde van de Bondsrepubliek Duitsland.

USHMM

https://archive.org/details/holocaust-denial-and-distortion

UNITED NATIONS

https://archive.org/details/a-res-61-255_202205

https://archive.org/details/a-res-69-160

https://archive.org/details/a-76-l-30

27-9-2022 26-9-2022

Onder verwijzing.

I). Een brief van minister van Justitie Hirsch Ballin, aan de Voorzitter van de Tweede Kamer, dd 4 november 2008, betreft het kabinetsstandpunt over het EG- groenboek over auteursrecht in de kenniseconomie, onder verwijzing naar het verzoek van de vaste commmissie voor Justitie d.d. 16 september jl. (kenmerk 2008Z01474/2008D04605).
Tevens is het onderzoek dat in opdracht van het WODC is uitgevoerd naar "Digitalisering van historische archieven en verweesde werken"
Tweede Kamer der Staten-Generaal Vergaderjaar 2017–2018, vragen gesteld door de leden der Kamer2018Z09735.

2).Vragen van de leden Bergkamp en Groothuizen (beiden D66) aan de Ministers van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap en van Justitie en Veiligheid over de uitvoering van het Besluit zorgvuldig onderzoek verweesde werken (ingezonden 28 mei 2018). Antwoord van Minister Van Engelshoven (Onderwijs, Cultuur en Wetenschap) mede namens de Minister voor Rechtsbescherming (ontvangen 6 juli 2018). Tweede Kamer der Staten-Generaal ah-tk-20172018-2692.

RECORD
https://archive.org/details/hitlers-inferno-audio-rarities
Hitler's Inferno record LP
https://archive.org/details/HitlersInfernoRecord

ONDERZOEK
https://archive.org/details/HitlersInferno_201903
https://archive.org/details/stb-2014-388_202204

LUISTEREN

Compact disc "Hitler's Inferno"

https://archive.org/details/compact-disc-hitlers-inferno

For "anyone who denies the crimes and

genocide of the past is opening up the way

for the murders of the future". (Simon Wiesenthal)

Sigrid Kaag Twitter 2021 "Holocaust Remembrance Day"

https://archive.org/details/sigrid-kaag-holocaust-remembrance-day

Bundesgesetzblatt

https://archive.org/details/bundesgesetzblatt-osterreich-1992

https://archive.org/details/DeNotaris_180

KNB
https://archive.org/details/knb-wet-en-regelgeving

https://archive.org/details/HetNotariaat

Recht op eerlijk proces misbruik door SLAPPs

SLAPPs zijn lichtzinnige juridische vorderingen die zijn gebaseerd op overdreven en vaak onterecht aanklachten, bedoeld om te intimideren en hun doelwitten in diskrediet te brengen; met als uiteindelijk doel ze te chanteren en het zwijgen op te leggen. Journalisten, mensenrechtenverdedigers en anderen die betrokken zijn bij de bescherming van het algemeen belang te beschermen tegen kennelijk ongegronde of onrechtmatige gerechtelijke procedures (ook bekend als strategische rechtszaken tegen openbare participatie (SLAPP) die tegen hen zijn aangespannen door machtige individuen en entiteiten, waaronder bedrijven en staatsorganen) in een poging het publieke debat het zwijgen op te leggen.

De officier van justitie dient een goede kennis van de geschiedenis te hebben en het belang van de geschiedenis als een les voor de toekomst onderschrijven en moet dit in Haar functie in Haar werk ook uitdragen. Maar de niet-geïnteresseerde hoofdofficier mr. N.G. Zandee deed niets van dit alles. De hoofdofficier had ook geen enkele belangstelling voor de CD Hitler's Inferno.De belangrijke maatschappelijke doelstelling van Audio-Rarities met Hitler's Inferno het in stand houden van de les van gisteren als een getuigenis, als les voor de toekomst. De belangstelling van de hoofdofficier van justitie was waarschijnlijk meer gericht op carrière maken "hoe maak je succesvol een carrièreswitch als hoofdofficier van justitie in Amsterdam". Evenzo de niet-geïnteresseerde Kabinetschef drs. H.E. Grootmeijer destijds namens de Procureur-generaal bij het Gerechtshof te 's-Hertogenbosch in zijn brief in 1995, over zijn opvattingen "Hitler's Inferno", en mr. J.S. Silvis oud Procureur-generaal bij Hoge Raad der Nederlanden. Er is op deze manier belangenverstrengeling ontstaan waarbij het openbaar ministerie en het gerechtshof hun invloed gebruiken om het beleid te buigen in een richting die bovenal voor de Staat der Nederlanden gunstig is.

Uitlokking plegen meineed, of bericht dat de eenmanszaak Audio-Rarities is opgeheven met ingang van 14-12-2016 bij de Kamer van Koophandel of geen advocaat met toevoeging voor rechtsbijstand

26-9-2022 27-9-2022

stichting. Samengevat: ongunstig beoordelen en neerhalen van de stichting met Audio-Rarities om bekendheid te geven aan de informatie rond de cd "Hitler's Inferno" –de les van gisteren (getuigenis als les voor de toekomst) door de Staat der Nederlanden. Decennialang respectloos en niet geïnteresseerd zijn behandeld door de diverse niveaus van de overheid van hoog tot laag met enkele uitzonderingen daargelaten.De stichting met Audio-Rarities wordt bewust geweerd, (ostracisme).

De diverse instanties binnen de nederlandse overheid die de stichting zouden moeten beschermen, deden precies het tegenovergestelde: doorzeefd met vriendjespolitiek en een banencarrousel voor falende politici. Ook
blijkt sprake van een rouleersysteem waar bewindslieden van post verwisselen en zelfs terug konden keren op de oude functie nadat voorheen ernstig falen was gebleken. Mijn casus laat zien hoe disfunctioneel het systeem in Nederland is… systeembreed.

Er zal eerst een integraal parlementair openbaar onderzoek moeten geschieden naar de toestand van de rechtsstaat en de democratie, in combinatie met het rechtssysteem met horen van alle getuigen onder ede.

26-9-2022
27-9-2022

Wanneer men de authentieke aktes wenst te betwisten, dan is dat mogelijk dit via de rechter aan te spannen betwistingsprocedure.

Wij verwijzen hierbij naar de brief Minister van Justitie
en Veiligheid, D. Yesilgöz-Zegerius,dd 11 januari 2022, inzake betwisting authentieke akten.
De referentie steeds vermelden: deurwaarder exploot **L4200928** Van der Velde van Hal &
Peers gerechtsdeurwaarders en incassobureau te Den Haag.

https://archive.org/details/letter-hate-crime-the-netherlands-2022

Betwisting authentieke akten loopt steeds rechtstreeks via de Staat der Nederlanden

Deurwaarder exploten:

https://archive.org/details/EXPLOOTL1700017
https://archive.org/details/deurwaarderexploot-staat-der-nederlanden-l-4200928
https://archive.org/details/deurwaarderexploot-l-4201030

IFUD of Human Rights
De Voorzitter
J.P. van den Wittenboer

Correspondence:Po.box 324, 5660AH Geldrop The Netherlands
Offices:Kastanje 28, 5731NK Mierlo The Netherlands
C.o.C.reg:41092925 Eindhoven N.L.
E-mail: ifudofhumanrights@yahoo.com
Internet: https://ifudofhumanrights.weebly.com
Phone:+31 -(0)6 50 425 552

R **AANGETEKENDE BRIEF NL**
NL Frankering betaald €9.05
51 gr. 221723 23-09-2022 09:03

D
PostNL
NL

3SRPKS016318985 2500EK 20401

Intermediary Foundation of
The Universal Declaration of Human Rights

Po.box 324, 5660 AH Geldrop The Netherlands / Ph: +31 -(0)6 50 425 552

AANTEKENEN

Aan: Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
Zijne excellentie Minister mr.drs M.A.M. Adriaansens

min-EZK

Postbus: 20401
2500EK,DEN HAAG

DATUM BINNENKOM.

26 SEP. 2022

SL

Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights

R E G I S T E R E D P O S T

UNITED STATES HOLOCAUST MEMORIAL MUSEUM
Associate Deputy Chief Development Officer Planned Giving and Endowments
Planned Giving and Endowments George E. Hellman, JD

100 Raoul Wallenberg Place, SW Washington, DC 20024-2126

UNITED STATES

RE: DONATION
Mierlo, January 5 - 2021

Dear Mr. Hellman,

We send you the Annual Report 2020 of our foundation IFUD of Human Rights on data DVD-rom, (pdf-file). In the Annual Report you can find the information about the donation to the USHMM Museum.

Adolf Hitler called the national anthem “Deutschland,Deutschland über alles” on 1 August 1937 "the song that was sung for us Germans on most sacred revelation". From 1940 the Horst Wessel-song was added to the Deutschland-song each time. Millions of people sang themselves, Germany and the "Ostmark" included in "Her Blood and her grave". It came as no surprise that in 1945 the Allies in Germany, both songs, like all National-socialist songs forbidden.

The coupling of the "Deutschlandlied" with the "Horst-Wessel-Lied" during the Nazi era seriously damaged (lyrics and melody) of Joseph Haydn and the lyrics of Heinrich Hoffmann von Fallersleben. The German national anthem reminds too much of the Nazis. I want them to stop. Legal: First under Dutch law with a notarial deed, and then by means of an European Enforcement Order, in the Member States of the EU as well as Germany. [the concept of ‘uncontested claims' should cover all situations in which a creditor, given the verified absence of any dispute by the debtor as to the nature or extent of a pecuniary claim, has obtained either a court decision against that debtor] REGULATION (EC) No 805/2004 OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL of 21 April 2004 creating a European Enforcement Order for uncontested claims.

Human rights and the Holocaust is used selectively at times and places that suits/suited the Dutch state itself. Anything that does not fit directly in their stable is automatically refused. In this way, international treaties and laws are also set aside. Everything revolves around maintaining the status quo and international trade.
They protect each other, “State corporate crime”.

The financial possibilities of the foundation "IFUD of Human Rights" to take action against the powerful Dutch state is minimal.We -IFUD of Human Rights together with Audio-Rarities- call on the Dutch State to take serious measures to stop all undemocratic tendencies towards all possible means. This case concern deliberately undemocratic, discriminatory and under the rule of law unworthy acts and/or omissions by the State of the Netherlands. It cannot be attributed to the coincidental concurrence of circumstances.The fact that the Dutch government has allocated more than 8.5 million euros for the establishment of the Holocaust Museum in Amsterdam does not mean that it is the to tolerate (also) the photoshopped images of dignitaries from the Dutch government provided with swastikas, SS-signs and Hitler mustaches that appear online.IFUD of Human Rights has already written several times to change the government's mind about this, to stop this and actually start actions.

Everything runs according to the Dutch legal system, no German or American law necessary. The Dutch state has always been reluctant to contest it. A lawsuit against the Dutch State is necessary before the civil court in The Hague to obtain a "judgment in absentia". This must be done with a Dutch lawyer.

- the most recent information we sent to the dutch State dates from January 2- 2020, and can be found on page 591 of the annual report.
- The letters by Wim Kok concerning Hitler's Inferno and the German national anthem can be found on page 569 - 570 of the annual report.
- The donation to the USHMM can be read on pages 182 / 222 / 225 / 226 and 227 of the annual report.

The museum plays a key role in putting the Dutch State under pressure, more than IFUD of Human Rights and Audio-Rarities can do. The Dutch State is clearly abusing its dominant position as a state. Although the foundation has had everything excellently documented in a notarial deed.

The financial overview of the foundation and Audio-Rarities can be found on page 968.

What actions can the USHMM start:

- The USHMM can send a letter to the Prime Minister in The Hague about the abuse,
- The USHMM can help to get media attention for this case and publish it,
- The USHMM may be able to help arrange an attorney for the case.

Yours Sincerely
IFUD of Human Rights
Chairman
J.P. van den Wittenboer

Data-DvD-rom (Annual report IFUD of Human Rights 2020)

Correspondence:Po.box 324, 5660AH Geldrop The Netherlands
Offices:Kastanje 28, 5731NK Mierlo The Netherlands
C.o.C.reg:41092925 Eindhoven N.L.
E-mail: ifudofhumanrights@yahoo.com
Internet: http://ifudofhumanrights.webs.com
Phone:+31 -(0)6 50 425 552

Daklozen tussen wal en schip

"Daklozen zitten vaak in een vicieuze cirkel waarin ze continu van het kastje naar de muur worden gestuurd. Als je geen briefadres hebt ontvang je geen uitkering, geen ziektekostenverzekering, mag je niet stemmen, je niet inschrijven op Woningnet en ga zo maar door. Eigenlijk besta je niet. Voor een grote groep daklozen is het moeilijk of onmogelijk om een briefadres te krijgen.Daklozen worden vaak weggestuurd of verkeerd geïnformeerd. "Over de zogenaamde 'zelfredzame daklozen'. Voor deze groep bestaan er nauwelijks voorzieningen. Een voorbeeld? Een man die net gescheiden is, die werk heeft en van adres naar adres zwerft. Hij heeft een briefadres nodig, maar bij het stadhuis krijgt hij geen gehoor. Voor een sociale huurwoning in Amsterdam bestaat er een wachttijd van vijftien jaar. En de daklozenopvang is bedoeld voor mensen die psychiatrisch ziek zijn of verslaafd; alleen waar moeten de mensen zonder thuis dan heen?" "De GGD bepaalt of iemand zelfredzaam is met behulp van een 'Zelfredzaamheid-Matrix'. De Matrix brengt allerlei levensgebieden in kaart. In de praktijk wordt het instrument vooral ingezet om te bepalen of iemand wel of geen opvang krijgt." "Je kunt je daarnaast afvragen of mensen met grote problemen zo makkelijk – met niet-artsen – hun medische gegevens delen.
Je ziet mensen afglijden en vermageren, of verslaafd raken aan drugs of alcohol. Zo iemand is na een paar jaar niet meer zelfredzaam.

Er worden constant allerlei rechten geschonden: het recht op huisvesting, het recht op sociale en geneeskundige bijstand, het recht op opvang en het recht op een eerlijk proces."

Bron: Jaarlijkse rapportage Mensenrechten in Nederland, college voor de rechten van de mens, Jaar 2017.

Machtsmisbruik

Zeer vele burgers worden in deze maatschappij gedupeerd doordat medewerkers van instanties zoals de rechterlijke macht, Jeugdzorg, de Raad voor de Kinderbescherming, het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling, medewerkers van b.v. woningcoöperaties, of andere ambtenaren of machthebbers waar je als burger mee in conflict kan komen, ongemotiveerd, inhoudelijk niet wensen in te gaan op brieven of verweerschriften van burgers die zich willen verdedigen tegen kwalijke maatregelen zoals het onterecht uit huis plaatsen van kinderen. De burger heeft geen enkel recht om zich te verdedigen tegen onterechte laster en maatregelen van dit soort instanties, dat wij hier in Nederland niet in een rechtsstaat leven. Deze machthebbers kunnen dus ongestraft lasteren, meineed plegen, bewijzen negeren, tegenargumenten negeren, verweerschriften negeren, dreigen en intimideren etc. Zij kunnen op geen enkele wijze ter verantwoording worden geroepen en kunnen schaamteloos en ongestraft deze misdaden continueren. Burgers worden indien ze zich verweren tegen absurde beschuldigingen in rapporten van machthebbers ook massaal afgescheept. Willens en wetens worden de feiten verdraaid en feiten en bewijzen worden genegeerd. Honderdduizenden burgers er jaarlijks het slachtoffer van op duizenden verschillende manieren en honderden burgers plegen per jaar zelfmoord omdat ze door deze redeloze machthebbers zodanig zijn gedupeerd dat ze geen kant meer uit kunnen, en volledig failliet zijn gegaan. Dat al deze organisaties een welhaast onbeperkte macht hebben en al hun waanzinnige en absurde plannen via intimidatie, valsheid in geschrifte, leugens, bedrog, oplichting, meineed, laster, bedreigingen, manipulatie e.d. bij de rechtbank kunnen afdwingen, en dat de burger volkomen machteloos staat tegenover deze overmacht van redeloos staatsgeweld. De rechtbank doet in de praktijk altijd wat dit soort organisaties voorstelt en wil, en ook al komt men als gedupeerde burger met stapels getuigenverklaringen en honderden ijzersterke argumenten die het tegendeel aantonen van de absurde onzin die dit soort organisaties op grond van louter vage vermoedens, laster, roddel en achterklap en allerlei misinterpretaties over de slachtoffers in hun krankzinnige rapporten opschrijft, de rechterlijke macht, even corrupt en misdadig als dit soort organisaties, leest dit maar nauwelijks en gaat er niet inhoudelijk op in. Ze kunnen straffeloos iedere misdaad plegen die ze willen. zoals de bovengenoemde intimidatie, valsheid in geschrifte, leugens, bedrog, oplichting, meineed, laster, bedreigingen, manipulatie e.d. Zonder er ooit voor ter verantwoording te worden geroepen. Als je als burger namelijk klachten indient over hun misdaden kan je terecht bij een ‘klachtencommissie’, die niets tegen deze criminelen kan beginnen zodat ze rustig door kunnen gaan met hun wanpraktijken om zich ongelimiteerd met het privé-leven van burgers te bemoeien, onterecht kinderen uit huis te plaatsen en voor hun leven te beschadigen, en onschuldige burgers het leven zuur te maken.

Nederlandse overheid:

- dient de belangen van de farmaceutische industrie
- stimuleert belangenverstrengeling.
- laat mensonterende gezondheidskeuringen uitvoeren
- nagelt zieke mensen of mensen met een uitkering aan de schandpaal
- overheid houdt essentiële informatie achter
- burgers kunnen hun recht niet krijgen tegen de nederlandse overheid
- zet klokkenluiders in de kou

Burgers krijgen verder te maken

met:

- intimidatie
- chantage

- geheel of gedeeltelijk stopzetten of verlagen uitkering
- geraffineerde brieven en vertragingsacties
- ontkenning
- opzettelijke manipulatie van medische onderzoeken en rapporten
- bagatelliserende opmerkingen.
- ambtelijke woordgoogelarij
- ingewikkelde procedures
- gewroet in patiëntendossiers en privé
- omgekochte klachtenbureaus
- slopende eenzijdige rechtsgang
- raken de meeste sociale contacten kwijt
- echtscheidingen,huisuitzettingen,familiedodingen of zelfdodingen
- machtsmisbruik door de overheid
- belangenverstrengeling
- intimidatie
- insinuaties
- frauduleus dossierbeheer
- tot querulant en zielig bestempelen
- in kwaad daglicht stellen
- suggereren van psychische problemen
- geen toegang tot de rechter tegen de overheid
- uitputten
- verliezen hun baan
- heimelijke manipulaties
- bannen en isoleren
- verdachtmaken en demoniseren
- elimineren

Dat geldt niet alleen maar voor de Jeugdbeschermingsorganisaties, maar voor de gehele elite van machthebbers, inclusief de rechterlijke macht, de politie,belastingdienst,UWV en alle andere overheidsinstellingen die als ketenpartners in één systeem samenwerken inclusief de diverse gemeentes en de Raad van State, zodat er honderdduizenden burgers ernstig worden gedupeerd en honderden mensen per jaar zelfmoord plegen omdat zij door de criminele praktijken van deze elite alles zijn kwijtgeraakt.

Nooit gelijk zullen krijgen van dit soort organisaties. Ze zullen altijd juridische trucks weten te vinden om deze burgers af te schepen, ten slotte totaal failliet zullen gaan, alles zullen kwijtraken en veelal uit wanhoop worden gedreven tot zelfmoord. In die zin leven wij dus absoluut niet in een rechtsstaat.

Rode lijn

De -slachtoffers- die door toeslagen vermorzeld zijn, of wellicht door het UWV, of wellicht door de uithuisplaatsingen, dan zie je een rode lijn: wij worden niet gezien. Nu gaat de politieke bestuurlijke elite met elkaar om tafel zitten. Maar diezelfde politieke bestuurlijke elite zag de hele tijd de belangen van de burgers niet. Het voelt voor mij dus niet zo lekker.
Tweede Kamer der Staten-Generaal, Vergaderjaar 2021–2022 ,29279 Nr. 711 Rechtsstaat en Rechtsorde, Mevrouw Leijten (SP).

Prof.dr. A.Q.C. Tak staats- en bestuursrecht

Tak beschuldigt kabinet van aantasting wetenschappelijke integriteit
Naar aanleiding van beantwoording van Kamervragen

19 september 2002

Hoogleraar staats- en bestuursrecht prof.mr. A.Q.C. Tak, verbonden aan de Universiteit Maastricht (UM), is laaiend op premier Balkenende en de ministers Remkes (binnenlandse zaken) en Donner (justitie) naar aanleiding van de beantwoording van Kamervragen van SP-Tweede Kamerlid De Wit.

In een open brief aan het kabinet schrijft Tak vandaag dat hij zich ernstig aangetast acht in zijn integriteit als wetenschapper. In de beantwoording van de vragen van De Wit inzake de wijze waarop de Raad van State invulling geeft aan de zijn rechtsprekende functie, schrijven de bewindslieden onder meer: "Prof.dr. A. Tak geeft ook aan dat zijn oordeel is gebaseerd op impressies en niet is onderbouwd met sociaalwetenschappelijk en/of bestuurskundig empirisch onderzoek."

Daarover schrijft Tak in de open brief: "Ik acht dit antwoord aan een Kamerlid zonder meer onjuist en misleidend. 1200 pagina's wetenschappelijke bevindingen, met meer dan 4000 voetnoten (...) worden er door veronachtzaamd. Deze bewering loochent mijn studie en bewijst dat daar geen kennis van werd genomen alvorens te antwoorden." Volgens Tak is de bewuste passage overgenomen uit een artikel van zijn hand in het Nederlands Juristenblad van 1999, waarnaar hij in zijn studie heeft verwezen.

Tak publiceerde begin augustus een lijvig rapport naar het Nederlands bestuursprocesrecht. Hij concludeerde daarin onder meer dat het systeem van rechtsbescherming van de burger tegen de overheid alarmerende vormen aangenomen. De schuld hiervoor ligt vooral bij de Algemene wet bestuursrecht en de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State als (mede) hoogste bestuursrechter.

Bron: sdnl.nl

Raad van State bood geen ruimte voor maatwerk

De bestuursrechtspraak heeft jarenlang een wezenlijke bijdrage geleverd aan het in stand houden van de niet dwingend uit de wet volgende, spijkerharde uitvoering van de regelgeving van de kinderopvangtoeslag. Daarmee heeft de bestuursrechtspraak zijn belangrijke functie van (rechts)bescherming van individuele burgers veronachtzaamd middels het wegredeneren van algemene beginselen van behoorlijk bestuur, die zouden moeten dienen als stootkussen en beschermende deken voor mensen in nood.”

“RAPPORT WERKGROEP REFLECTIE TOESLAGENAFFAIRE RECHTBANKEN”, RECHT VINDEN BIJ DE RECHTBANK, *Lessen uit kinderopvangtoeslagzaken*,in opdracht van het Landelijk Overleg Vakinhoud Bestuursrecht, Oktober 2021.

Bestuurlijke lus

De bestuursrechter bij de Raad van State kan het bestuursorgaan b.v. de Gemeente in de gelegenheid stellen een gebrek in het bestreden besluit te herstellen of te laten herstellen. Dit wordt toepassing van de bestuurlijke lus genoemd.

https://archive.org/details/kst115522

Bestuursrechtspraak

[Een brief van een onthutste burger]

Goede morgen,

Betreft bestuursrecht. U hebt daar niet een hoge pet van op.. Kunt u daar meer over zeggen? Ik heb gewonnen bij de Raad van State. Het is echter een pirrusoverwinning. Erger nog ik ben onthutst. Ik kan deze rechtsgang niet accepteren. Wat kan ik doen? Met vriendelijke groet, Hendrik K.

Antwoord: Mr. Frank Visser

In beginsel niets. Van Raad van State staat geen beroep meer open. Ik ken uw zaak niet, maar het bestuursrecht zoals dat door de Raad van State wordt vorm gegeven, is voor gewone mensen vaak onbegrijpelijk en leidt geregeld tot onrechtvaardigheid. Het gaat in de huidige praktijk van het bestuursrecht vrijwel alleen over gevolgde procedures, niet over de inhoudelijke juistheid van beslissingen van overheidsorganen. Zolang die geen procedurefout maken, verliest de burger altijd. De Raad van State verschuilt zich achter de wet, maar als hij morgen zou beslissen, dat overheidshandelen ook echt, inhoudelijk, moet worden getoetst op kennelijke onredelijkheid, dan zou dat voortaan geldend recht zijn. Dat kunnen ze en dat mogen ze. Bij de toeslagenaffaire deden ze dat uiteindelijk ook, nadat ze niet langer konden wegduiken. Daar hoeft de wet dus niet voor te worden veranderd. Ik kan me niet voorstellen dat de wetgevende macht, dat vervolgens weer zou terugdraaien. Dat durven ze niet, na de toeslagenaffaire echt niet! Maar de Raad van State gaat dat dus niet doen. Daarom vind ik, dat de hoogste bestuursrechtspraak bij de Raad van State moet worden weggehaald en daarna toevertrouwd aan de Hoge Raad der Nederlanden, met de duidelijke boodschap dat ook in het bestuursrecht recht moet worden gedaan aan de gerechtvaardigde belangen van de burger, Dat rechtspreken meer is, dan procedureregels toepassen.Bijkomend voordeel is, dat dan ook paal en perk kan worden gesteld aan chicaneus gedrag van burgers, die op hun beurt misbruik maken van procedureregeltjes om de overheid dwars te zitten. Kortom: procedureregels zijn belangrijk, maar rechtspreken is belangrijker.

Mr Frank Visser | maart 25, 2022 | blog

mr. Frank Visser in het praatprogramma Op1 2021

‘Het bestuursrecht is er in dit land niet om de burger te beschermen tegen de overheid,maar om de overheid te beschermen tegen de burger.’ ‘Nederland mag zich geen rechtsstaat meer noemen’. Visser verwees hierbij naar Twan Tak.

Meineed

De twee hoogste ambtenaren van de Belastingdienst en het ministerie van Financiën wisten van een explosief, geheimgehouden memo over de toeslagenaffaire, maar ontkenden dit in hun verhoren onder ede voor de Parlementaire Ondervragingscommissie Kinderopvangtoeslag. Uit een reconstructie van RTL Nieuws en Trouw blijkt dat het memo op 4 juni 2019 al ter sprake kwam tijdens crisisbesprekingen op het ministerie, waar beide ambtenaren bij aanwezig waren.In dit memo dat dateert uit 2017 werd al geconcludeerd dat het stopzetten van toeslagen onrechtmatig was en dat een groep van 300 ouders zou moeten worden gecompenseerd.

Bron: RTL nieuws, 11 juni 2021,Pieter Klein.

“elkaar de hand boven het hoofd houden”

Topambtenaren in toeslagenaffaire niet vervolgd

Drie topambtenaren tegen wie aangifte was gedaan van meineed tijdens de verhoren door de Parlementaire Ondervragingscommissie Kinderopvangtoeslag (POK) worden niet vervolgd. Ze zouden hebben gelogen over hun kennis over een memo uit 2017. Maar volgens het Openbaar Ministerie hebben de drie daarover "niet opzettelijk onjuist verklaard".

Bron: NOS Donderdag 25 mei 2023.

Irak volkenrechtelijk mandaat

Een ander groot verhaal dat het tuurlijk speelt, is de Commissie Davids. Daar gaan we het nu over hebben. Premier Balkenende verweerde zich gisteren tegen een groot deel van het rapport van de Commissie is het oneens met een aantal conclusies, waaronder die over het ontbreken van het volkenrechtelijk mandaat, zoals dat heet. Volgens premier Balkenende wordt daar verschillend over gedacht, ook door juristen. Balkenende wees erop dat. Ook de Commissie het er onderling niet over eens was. Wij praten erover verder juist over dat volkenrechtelijk mandaat met Heikelien Verrijn Stuart, expert internationaal recht en lid ook van de Adviesraad internationale vraagstukken de juiste persoon dus mevrouw verstuurt goedemorgen goedemorgen. Is er inderdaad een discussie onder juristen die ruimte geeft, zoals Balkenende dat zegt voor militair ingrijpen Zonder VN mandaat? Nee, absoluut niet. Het is ook buitengewoon suggestief en verontrustend dat de premier nu nog in dit stadium en naar dit rapport met zo'n opmerking komt waar de waar de premier op wees of naar verwees. Is een geheel andere discussie die gaat over humanitaire interventie. Daar wordt wereldwijd over gepraat of in uiterste uiterste gevallen, een staat of een groep van State, niet Zonder VN toestemming een land mag binnenvallen, Maar dat gaat om iets wat totaal niet lijkt op Irak. Dat gaat erom dat een staat zijn eigen burgers zo zeer laat lijden en zo misbruik maakt van zijn eigen soevereiniteit. Zo op zo'n grote schaal, het misdrijven tegen de menselijkheid pleegt bijvoorbeeld dat Misschien een buurstaat of een betrokken staat denkt. We moeten de bevolking helpen tegen het regime. Dat heeft in Irak niet gespeeld. Bovendien moet erbij zeggen, die discussie wordt wel gegroeid, Maar de overgrote meerderheid In de wereld van de staat In de wereld vindt dat zo'n eigen enzo. Wanneer optreden van enkele Staten Zonder een mandaat helemaal niet mag, Het is dat kost ervoor gebeurd. Het is een Kosovo gebeurd. Is in Ruanda bijvoorbeeld niet gebeurd dat zijn aanleiding om erover te blijven praten, maar Er is helemaal geen meerderheid voor om te zeggen. En dat speelt bij Irak gewoon helemaal niet. Vernietigingswapens In de resoluties die die gingen daar ook over de resoluties die door de VN zijn besproken, dat maakt het. Nog te meer oneigenlijk Het is heel duidelijk dat het toentertijd helemaal niet ging om u weet om interventie en wat ook oneigenlijk was, is dat de premier verwees naar een opmerking van de oud diplomaat van Walsum in het rapport Davids van Walsem was een enige tijd. De voorzitter van de Sanctiecommissie en de Commissie die heeft gezorgd dat dat internationaal. Irak zo klem werd gezet dat er onder meer in die periode voor die inval, dat daar 1/2 miljoen kinderen zijn gestorven In de hoop dat ze Saddam zo onder druk zouden zetten, hè dat hij dacht hij zou aftreden, daar heeft het volk enorm onder geleden. De opmerking van Van walsum is in het rapport Davids op een aparte gekleurde bladzijden apart gezet is ook helemaal geen juridisch betoog, maar is eigenlijk een morele rechtvaardiging van zijn eigen standpunt voor die oorlog. Je kunt je heel goed voorstellen dat iemand die mee heeft gewerkt dat het zo allemaal druk zetten van de bevolking van Irak ook later nog daar een politieke rechtvaardiging voor zoekt. Dat is een politieke morele rechtvaardiging die helemaal op geen enkele manier te maken heeft met uitzonderingen op VN recht het verweer van Balkenende klopt dus niet, zegt u, zegt het rapport, zegt David dat Nederland het internationaal recht eigenlijk. Genegeerd heeft en wat opmerkelijk is in het rapport is dat dat de Commissie Davids verwijst naar de Atlantische reflex, hè, dat er heel snel weer gekozen werd voor het steunen van de Amerikanen en de Britten en dat toen het recht moest wijken voor de politiek en wat het het slechtste wat nu kan gebeuren, is dat er dan

wordt gedaan alsof er een juriste strijde In de wereld aan de gang is. Het gaat hierom. De allerhoogste afspraken die Staten met elkaar hebben gemaakt en de hoogste politieke afspraken In de wereld Staten hebben de afspraak gemaakt dat we niet zomaar op eigen houtje andere landen mogen binnenvallen, heeft dus niets te maken met meninkjes. David zegt, toen Nederland in had gekozen voor de Verenigde Staten en de politiek en de militaire optreden van de Verenigde Staten hebben zich daar aan gehouden en het recht deed er niet meer toe. Laten we het maar niet gaan hebben over de politieke implicaties van alles wat er gebeurd is, maar over dat het volkenrecht, want een van de voorstellen van het rapport is het instellen van een adviseur, een volkenrecht adviseur. Wat denkt u als die er in 2003 was geweest, was het een anders gelopen. Nou, dat zou ik niet durven te zeggen, Maar het is een feit dat op Buitenlandse Zaken de afdeling die adviezen geeft aan de minister. Over internationale volkenrechtelijke zaken internationaal strafrecht ook dat die veel te laag geplaatst is in die hiërarchie op het departement. Als deze Mensen verstandige memootje schrijven, dan is er gaat er nog zoveel kan er onderweg misgaan naar boven naar de top. Dat ja hè? Zo'n Irak meer moois in een late terechtgekomen Omdat het politiek niet opportuun was. Dat gebeurt niet Alleen is niet Alleen hierbij gebeurt, maar gebeurt regelmatig verstandige internationaalrechtelijke adviezen komen In de late recht. Daarom betwijfel ik overigens wel, Ik ben het ermee eens dat er een een reorganisatie zou moeten komen op dit gebied, binnen departement van Buitenlandse Zaken. Maar u zegt tegelijkertijd dat zo'n volkenrecht adviseur Misschien niet zo heel veel uit zal maken. Kijk, als wij ook We zijn mooi is ingezet. Kijk als wij die Atlantische reflex houden als onze politieke leiders zo verliefd blijven op de Verenigde Staten en hun politiek, hè? Of straks Misschien wel een heel andere grootmacht, dan kunnen juristen zeggen wat ze willen. Maar dan blijft toch hè dat dit soort politieke welke banden de baas. En je ziet heel duidelijk dat Washington hier de beslissing heeft genomen. Niet ambtenaren, dank Heikelien Verrijn Stuart, Expert internationaal recht voor uw commentaar.

NOS journaal Ned 1 (12-01-2010)

Oud-premier Balkenende minister van Staat

Oud-premier Jan Peter Balkenende (CDA) is in 2022 benoemd tot minister van Staat. Dat is een eretitel die maar zelden gegeven wordt en op voordracht van het kabinet door de Koning wordt verleend.

NOS Nieuws•Vrijdag 14 oktober 2022

Jos Silvis

[Gerechtelijke dwaling in de zogeheten Schiedammer Parkmoord waarbij Jos Silvis was betrokken]

Tijdens zijn afscheid 30 augustus 2021 als procureur-generaal bij de Hoge Raad is Jos Silvis koninklijk onderscheiden tot Commandeur in de Orde van Oranje-Nassau. Silvis ontving de hoge koninklijke onderscheiding uit handen van minister van Veiligheid en Justitie, Ferdinand Grapperhaus.

Uitbundig loven! *"een veer in de procureur-generaal z'n kont steken"*

Grapperhaus:

De functie van procureur-generaal bleek jou op het lijf geschreven. Jouw taak om bij te dragen aan rechtsbescherming en rechtsontwikkeling heb jij met verve volbracht.

Silvis werd bekend als rechter in de veroordeling van Cees B. in de zaak van de Schiedammer parkmoord, hetgeen later een gerechtelijke dwaling bleek te zijn. Deze dwaling leidde tot kritiek toen hij in Straatsburg werd benoemd.

(bron: wikipedia.org)

Vriendjespolitiek

Silvis was de president van de strafkamer die de rechterlijke dwaling bij de Schiedammer parkmoord beging en die daarbij onvolledigheden in het dossier over het hoofd zag en zich liet voorliegen door een officier van justitie. Hij heeft daarna zijn carrière ongestoord voortgezet.Een rechter, die een zo gruwelijke rechterlijke dwaling op zijn geweten heeft als Silvis, zou niet voor een benoeming in het Straatsburger Hof in aanmerking mogen kunnen komen.

1 november 2014 door akasdorp in wordpress

Democratische belangenbehartiging Tweede Kamer

De macht in Den Haag ligt niet bij de volksvertegenwoordiging maar slechts bij een handjevol grote belangenorganisaties, een aantal topambtenaren, lobbyisten en journalisten die elkaar de bal toespelen. Publieke besluiten komen vooral tot stand door wheeling & dealing, achterkamertjespolitiek en een old boys network.

- Bron:Artikel " Bestaat democratische belangenbehartiging richting de Tweede Kamer?" door Caelesta Braun | 25 juli 2016 | bestuurskunde.nl
- Boek: "Je hebt het niet van mij, maar…" Een maand aan het Binnenhof, Joris Luyendijk, Nederlands, Paperback,ISBN: 9789057594250, Podium, 01 november 2010, 111 pagina's.

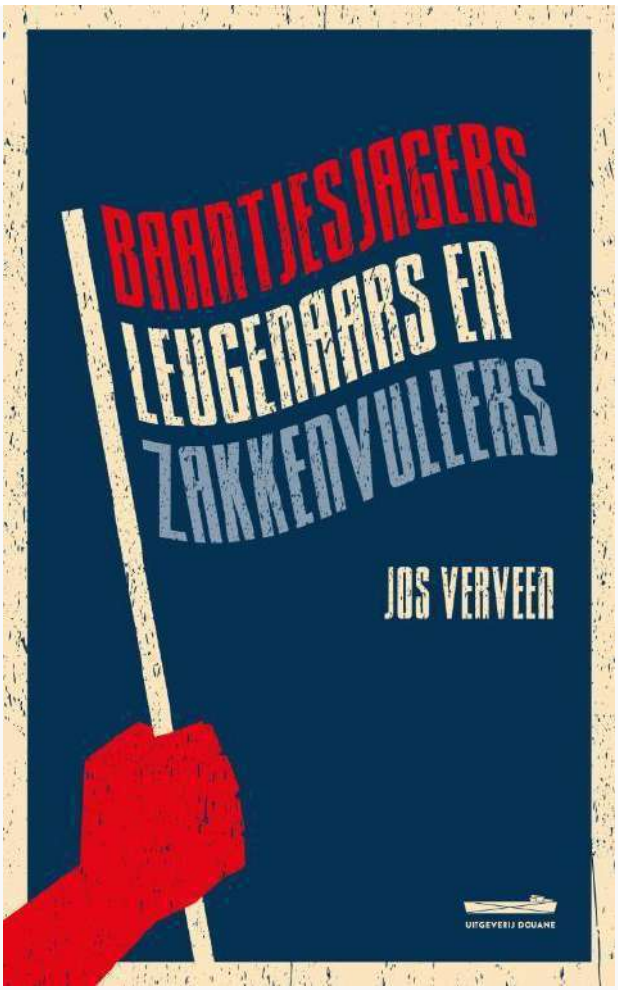

Drs P.J. (Jos) Verveen

“Baantjesjagers, leugenaars en zakkenvullers”

Politieke partijen moeten, om dezelfde reden als sommige motorclubs, verboden worden omdat ze in georganiseerd verband de wet overtreden. Dat is de prikkelende conclusie van Jos Verveen nadat hij acht jaar lang zelf meedraaide als volksvertegenwoordiger. Van dichtbij heeft hij gezien hoe politici te werk gaan, liegen en zelfs frauduleus handelen. Hoe ze lucratieve baantjes proberen te bemachtigen. Op welke manier sluwe lobbyisten te werk gaan en waar de échte macht ligt.

ISBN: 9789493020115 Categorie: Politiek, Jos Verveen,Douane Stichting Uitgeverij, 27-11-2020.

Mensenrechtenbescherming

De Voorzitter van Voedselbanken Nederland luidde in 2023 de noodklok. Hij voorziet voor begin 2024 grote problemen. Want ingegeven door de inflatie en de koopkrachtdaling neemt het aantal Nederlanders dat afhankelijk is van de voedselbanken toe. Het Aantal groeit nu we als maatschappij geconfronteerd worden met een torenhoge inflatie, brandstofprijzen die hoog zijn én de gasproblematiek komt er een steeds grotere groep Nederlanders in de problemen. Werken of studeren, mentaal en fysiek in goede gezondheid verkeren, maar toch dakloos raken. Het overkomt steeds meer mensen in Nederland. “De toegankelijkheid van passende zorg voor ouderen in 2023 staat onder grote druk. Wachtlijsten voor verpleeghuiszorg stijgen. Mensen met een kwetsbare gezondheid kunnen in acute situaties nergens terecht en de druk op mantelzorgers wordt onevenredig hoog. De taak van de nederlandse staat, in het bijzonder in die van het kabinet voor de handhaving en bevordering van mensenrechtenbescherming “daadwerkelijk uitvoering geven in praktische zin” in eigen land ten gunste van het werk van nederlandse maatschappelijke organisaties in het oproepen van de nederlandse staat en het bedrijfsleven; verantwoordelijkheid te nemen in het naleven van internationale mensenrechtenstandaarden het verstevigen van het sociaal contact tussen burgers en de nederlandse overheid. Voor het kabinet heeft dit geen prioriteit, louter economisch gewin en handelsbelang van de staat prevaleren. Dat was duidelijk aan de orde bij de gaswinning Groningen. NGO’s die echt kritiek hebben op het beleid van de staat worden verbannen. Nederland zet de mensenrechten in als politiek instrument. Het kabinet heeft wel EUR 1.4 miljard (2021-2025; BHOS begroting) vrijgemaakt ten gunste van het werk van maatschappelijke organisaties in ontwikkelingslanden. Met steun van Nederland worden maatschappelijke organisaties gesterkt in het oproepen van overheden en bedrijfsleven om hun verantwoordelijkheid te nemen het naleven van internationale mensenrechtenstandaarden en het verstevigen van het sociaal contact tussen burgers en de overheid.

Ministerie van Buitenlandse Zaken 17 maart 2022 | Aan: de voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal | Kazernestraat 52, Den Haag Onderwerp: armoede en ongelijkheid | Referentie: BZDOC-2016322250-51
(BHOS: Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking)

Mondiale ongelijkheid

De mondiale ongelijkheid is opnieuw toegenomen, blijkt uit een ongelijkheidsrapport wat Oxfam Novib heeft gepubliceerd. Bijna tweederde van het nieuwe vermogen kwam de afgelopen twee in de zakken van de rijkste één procent terecht, terwijl wereldwijd ruim één op de tien mensen met honger leeft. De internationale non-profit publiceert het rapport, getiteld '*Survival of the Richest*', aan de vooravond van het World Economic Forum in Davos, waar door onder andere politici en bedrijven mondiale kwesties worden besproken.

Bron: Vakblad fondsenwerving, 2023

State corporate crime

Groningen en de Toeslagenaffaire is geen systeemfalen maar misdaad. Het zit als een patroon door geheel het apparaat van de overheid waar alle ketenpartners -van hoog tot laag- in samenwerken. Dus met systeemfalen heeft het totaal niets van doen, het heeft te maken met de houding van de overheid en met structurele kenmerken van het systeem. Met overheid de gevestigde orde van de macht. Het establishment die alle sleutelposities in handen heeft en die niet wil afstaan. Baantjes die ze elkaar altijd toeschuiven en de hand boven het hoofd houden. Politieke benoemingen, achterkamertjespolitiek en invloeden vanuit de top van het bedrijfsleven. De weerzinwekkende afscheeppraktijken om de tegenstanders uit te schakelen die meer overeenkomsten vertonen met een maffia-organisatie dan met een rechtsstaat. Politiek Den Haag samen met diverse linkse ngo's zijn verbonden met het internationaal netwerk van Soros. George Soros financiert voornamelijk radicaal linkse of linkse organisaties. Het zijn meestal subsidies aan kunst en cultuurprojecten, milieubescherming en allerlei projecten voor allochtonen anti-racisme en mensenrechten. Zelfs rechters van het Europees Hof voor de rechten van de Mens hadden banden met Soros Open Society Foundation of een aantal nog steeds. Ondertussen is wel duidelijk geworden wie er echt in Den Haag aan de touwtjes trekt. Dat zijn niet de volksvertegenwoordigers
waar veel mensen op stemmen.

NEDERLAND BETROKKEN BIJ HELFT WERELDWIJDE WAPENHANDEL

GOUDEN TIJDEN VOOR DE WAPENINDUSTRIE

Nederland is een belangrijke speler in de internationale wapenhandel. En wel op twee manieren: door de export van wapens en wapenonderdelen en door grote internationale wapenbedrijven in staat te stellen om belasting te ontwijken. Nederland draagt hiermee mogelijk bij aan oorlogen en onderdrukking.

Uit cijfers van het gezaghebbende Stockholm International Peace Research Institute (SIPRI) blijkt dat Nederland gemiddeld op de elfde plaats van grootste wapenexporteurs ter wereld staat. In de periode 2011-2020 bedroeg de totale waarde van de Nederlandse wapenexport ruim 10 miljard euro.

Bron: SP, juli 2022

Nederland nog altijd paradijs voor witwassen

Witwassen en fiscale voordelen hebben met elkaar te maken. Ook oligarchen houden van belastingontduiking en dat maakte Nederland jarenlang ontzettend aantrekkelijk als locatie voor fout geld. Maar je moet de twee niet op één hoop gooien. Nederland is in de afgelopen jaren een minder paradijselijke locatie geworden als internationale draaischijf voor belastingontduiking en -ontwijking, maar is nog immer een paradijs voor witwassen.Dat zegt Prof. dr. Brigitte Unger.

Bron: (Utrecht University School of Economics) 25 april 2022

Rechtsstaatsrapporten

Net als de edities van het European Justice Scoreboard (EJS) niet-bindend karakter heeft, brengt de Venetië Commissie van de Raad van Europa jaarlijkse advies uit over rechtsstaatrapporten aan de lidstaten van de EU. De aanbevelingen door de commissie zijn niet juridisch bindend.

Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2022–2023

21 501-02 **Raad Algemene Zaken en Raad Buitenlandse Zaken**

29 279 **Rechtsstaat en Rechtsorde**

Nr. 2772

BRIEF VAN DE MINISTERS VAN BUITENLANDSE ZAKEN, VAN JUSTITIE EN VEILIGHEID, VAN BINNENLANDSE ZAKEN EN KONINKRIJKSRELATIES EN VOOR RECHTSBESCHERMING EN DE STAATSSECRETARIS VAN ONDERWIJS, CULTUUR EN WETENSCHAP

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 8 september 2023

Op 5 juli jl. presenteerde de Europese Commissie (de Commissie) haar Rechtsstaatsrapport 2023, waarin zij verslag doet van de rechtsstatelijke situatie in de Europese Unie (EU) als geheel en in de lidstaten afzonderlijk, aan de hand van vier pijlers; justitieel stelsel, corruptiebestrijding, pluriformiteit en vrijheid van de media en andere institutionele kwesties die verband houden met *checks and balances*.[1]

De jaarlijkse rechtsstaatsdialoog, op basis van het horizontale deel van het rapport, staat geagendeerd op de Raad Algemene Zaken van 19 september a.s., gevolgd door de bespreking van de landenhoofdstukken van Duitsland, Ierland, Denemarken, Griekenland en Estland op 24 oktober as. Daarnaast komen bij de Raad Justitie en Binnenlandse Zaken thematische onderwerpen uit het rapport aan de orde. De eerstvolgende agendering in de JBZ-Raad is op 20 oktober a.s. voorzien. De rechtsstaatsdialogen worden onder het Spaanse voorzitterschap geëvalueerd, de Nederlandse inzet voor de evaluatie staat beschreven in de geannoteerde agenda van de Raad Algemene Zaken van 10 juli jl.[2]

Het rechtsstaatsrapport 2023 is het resultaat van een intensieve dialoog van de Commissie met nationale autoriteiten en belanghebbenden. Ook heeft de Commissie bijdragen ontvangen van het EU-grondrechtenagentschap, de Raad van Europa, en de VN.[3] Op 26 januari jl. ontvingen beide Kamers de input van de Nederlandse regering.[4] De Commissie

[1] Kamerstukken 21 501-02 en 29 279, nr. 2426.
[2] Kamerstuk 21 501-02, nr. 2690.
[3] De ontvangen bijdragen zijn te vinden op de website van de Commissie: 2023 Rule of law report – targeted stakeholder consultation (europa.eu).
[4] Kamerstukken 21 501-02 en 29 279, nr. 2600.

kst-21501-02-2772
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2023

beoordeelt de belangrijke ontwikkelingen sinds de publicatie van de drie voorgaande rechtsstaatsrapporten.

In deze schriftelijke appreciatie van het jaarlijkse rechtsstaatrapport zal het kabinet eerst ingaan op de bredere, horizontale ontwikkelingen op het terrein van rechtsstatelijkheid in de EU zoals die in het algemene deel van het rapport geschetst worden. Vervolgens zal het kabinet ingaan op het Nederlandse landenhoofdstuk langs de vier genoemde pijlers en daarbij ook de vier aanbevelingen adresseren, die grotendeels voortbouwen op de aanbevelingen ontvangen in 2022.

Aanbevelingen 2023:

i. *Voortzetten van de inspanningen om het niveau van digitalisering van het rechtsbestel te verbeteren, met name wat betreft de publicatie van rechterlijke beslissingen.*
ii. *Rond de herziening van de regels af inzake draaideurpraktijken, met inbegrip van een afkoelingsperiode van twee jaar en beperkingen op betaalde activiteiten.*
iii. *Stel strengere transparantieregels vast voor lobbyen voor leden van de regering en het parlement.*
iv. *Zet de inspanningen voor een volledige follow-up van de kinderopvangtoeslagaffaire voort, met betrokkenheid van alle relevante overheidsinstanties en met inachtneming van het werk van de staatscommissie rechtsstaat.*

Net als vorig jaar is ook de elfde editie van het *European Justice Scoreboard* (EJS) meegenomen in deze kabinetsreactie. Deze brief beperkt zich tot nieuwe ontwikkelingen. Voor een compleet beeld moet deze kabinetsreactie worden bezien in samenhang met de kabinetsreacties op de afgelopen rechtsstaatsrapporten.

Uw Kamer wordt via deze weg tevens geïnformeerd over de intentie van de Commissie om de Coöperatie- en Verificatiemechanisme (CVM)-beschikking op korte termijn in te trekken, als ook over de opvolging van de motie Van Wijngaarden van 6 juli jl.[5]

Intrekken CVM-beschikking

Toen Roemenië en Bulgarije in 2007 lid werden van de Europese Unie, is het CVM ingesteld om deze twee lidstaten bij te staan bij het aanpakken van de voor toetreding noodzakelijke hervormingen van de rechtsstaat, de bestrijding van corruptie en – in het geval van Bulgarije – de bestrijding van georganiseerde misdaad omdat er nog tekortkomingen bestonden op dat vlak. Op 6 juli jl. heeft de Commissie de Raad geïnformeerd over haar intentie de CVM-beschikkingen van Roemenië[6] en Bulgarije[7] op korte termijn in te trekken.[8] De Commissie kan hiertoe zelfstandig besluiten, indien zij meent dat aan alle in het CVM opgenomen ijkpunten is voldaan. Op grond van de artikelen 37 en 38 van de Toetredingsakte voor Bulgarije en Roemenië dient zij hierbij naar behoren rekening te houden met de opmerkingen van de Raad.

In het CVM-rapport van oktober 2019 concludeerde de Commissie dat Bulgarije aan de CVM-verplichtingen had voldaan en is zij, ondanks aandringen van Nederland en gelijkgezinde lidstaten, gestopt met rapporteren. Het laatste CVM-rapport over Roemenië dateert uit

[5] Kamerstuk 21 501-02, nr. 2694.
[6] Beschikking 2006/928/EG.
[7] Beschikking 2006/929/EG.
[8] Delegates portal 11532/23.

november 2022, met daarin de conclusie dat ook Roemenië de CVM-verplichtingen in toereikende mate is nagekomen. Door in beide gevallen niet meer te rapporteren wordt aan het CVM *de facto* geen invulling meer gegeven. Voor zowel Bulgarije als Roemenië was wel sprake van een aantal openstaande toezeggingen, waarvan de Commissie in haar voorstel om de CVM-beschikkingen in te trekken, constateert dat de nodige voorgang is geboekt in de implementatie.[9] Zo is er onder andere in Bulgarije op 26 mei jl. wetgeving aangenomen waarmee de strafrechtelijke aansprakelijkheid van de Procureur Generaal wordt bevorderd en stemde het Roemeense parlement op 28 juni jl. in met de herziening van het wetboek van strafrecht en het wetboek van strafvordering. Voorts is volgens de Commissie de bredere rechtsstatelijke infrastructuur van de EU sinds de oprichting van het CVM in 2006 wezenlijk veranderd. Door deze nieuwe context kan de samenwerking met Bulgarije en Roemenië en de monitoring van de rechtsstaatshervormingen worden voortgezet in het kader van de rechtsstaatsrapporten en het overige rechtsstaatsinstrumentarium dat op alle lidstaten van toepassing is.[10] Met het voorstel tot het intrekken van de CVM-beschikkingen wil de Commissie het CVM formeel beëindigen.

Het overgrote deel van de lidstaten is al langer van mening dat het CVM kan worden afgesloten, en wenst geen substantiële opmerkingen bij het Commissie voornemen te plaatsen. In zijn reactie nam de Raad kennis van de aankondiging van de Commissie, en erkende dat de samenwerking ten aanzien van het hervormingsproces binnen het reguliere rechtsstaatsinstrumentarium wordt voortgezet. Tevens verzoekt de Raad – mede op aandringen van Nederland – de intrekking van de CVM-beschikking uit te stellen ten behoeve van het parlementaire proces.[11]

Reactie kabinet

Het blijft voor Nederland van het grootste belang dat Bulgarije en Roemenië de vereiste rechtsstaatshervormingen duurzaam en onomkeerbaar implementeren. Een goed functionerende rechtsstaat met voldoende instrumenten om corruptie en, voor Bulgarije, georganiseerde misdaad aan te pakken, is immers fundamenteel voor het goed functioneren van de Unie als zodanig, de werking van de interne markt en goede onderlinge samenwerking tussen EU-lidstaten.

Het kabinet erkent dat Bulgarije en Roemenië sinds de laatste rapportages een aantal belangrijke stappen hebben gezet en dat de ontwikkelingen in beide landen over het geheel genomen in de juiste richting bewegen. Desalniettemin is een aantal van de hervormingen volgens het kabinet nog niet volledig uitgevoerd.[12] Het kabinet wijst hier voor Bulgarije met name op de hervorming om de samenstelling van de Raad voor de Rechtspraak in lijn te brengen met Europese standaarden (SJC), en het verbeteren van het functioneren van de Inspectie voor de Rechtspraak, hetgeen volgens Bulgarije een grondwetswijziging vereist. Bulgarije heeft 28 juli jl. een wetsvoorstel ingediend die deze grondwetswijziging in gang zet en dat kon rekenen op ruime steun van het parlement. Daarnaast is het van belang dat Bulgarije de wetgeving inzake de hervorming van de anti-corruptiecommissie volledig doorvoert, en laat zien dat corruptiezaken op hoog niveau serieus worden aangepakt. Zoals ook vermeld in de Kamerbrief van 2 december 2022 verwelkomt het kabinet de vele positieve

---

[9] Delegates portal 11532/23.
[10] Voortgangsrapportage Roemenië, documentnummer COM(2022)664.
[11] Delegates portal ST 12081 2023 INIT.
[12] Zie voor toelichting de laatste kabinetsreactie op de CVM-rapportages. Kamerstuk 23 987, nr. 390 en Kamerstuk 32 317, nr. 800.

stappen die Roemenië op het gebied van rechtsstaat en corruptiebestrijding heeft genomen, een van de redenen waarom het kabinet in kon stemmen met de toetreding van Roemenië tot het Schengengebied.[13] Wel zijn er stappen te zetten in onder andere de verdere implementatie van de justitiewetten, waarbij de aanbevelingen van de Venetië Commissie adequaat dienen te worden meegenomen.[14] Structurele monitoring blijft noodzakelijk om te zorgen dat de rechtsstaatshervormingen in beide landen volledig, duurzaam en onomkeerbaar worden geïmplementeerd.

Het kabinet deelt de analyse van de Commissie dat het rechtsstaatsinstrumentarium de afgelopen jaren is geëvolueerd en versterkt. Naast het structurele monitoren van rechtsstatelijke ontwikkelingen is de Commissie beter in staat gesteld handhavend op te treden en financiële druk uit te oefenen om Bulgarije en Roemenië aan te zetten tot hervormingen.
De volgende instrumenten zijn daarbij relevant:

- De rechtsstaatscyclus, een instrument dat met een ander doel tot stand is gekomen, maar waarvan de reikwijdte op belangrijke punten overeen komt met het CVM en dat sinds 2022, naast een analyse van de justitie- en anti-corruptiehervormingen, ook concrete aanbevelingen bevat, waarvan een aantal specifiek toeziet op de toezeggingen gedaan in het kader van het CVM.[15] Deze aanbevelingen zijn niet bindend, maar bieden wel een raamwerk waarbinnen de opvolging van onder meer de hierboven genoemde aandachtspunten ook in de toekomst nauwkeurig gemonitord wordt, zodat er, indien er bijvoorbeeld sprake is van achteruitgang, kan worden ingegrepen.
- De uitvoeringsbesluiten ter goedkeuring van de Bulgaarse en Roemeense herstelplannen bevatten CVM-gerelateerde mijlpalen (deels overlappend met de aanbevelingen in het rechtsstaatsrapport), waaraan voldaan moe(s)t worden voordat beide landen aanspraak kunnen maken op verschillende tranches uit het herstelfonds.[16] Dat dit instrument aanzet tot actie, blijkt onder meer uit de bovengenoemde hervormingen aangaande de positie van de Procureur Generaal in Bulgarije[17] en de recent aangenomen «justitiewetten» (wetten inzake de status van magistraten, rechterlijke organisatie, hoge raad voor de magistratuur) in Roemenië.[18] Gedurende de looptijd (t/m 2026), vormt het herstelfonds een drukmiddel richting Bulgarije en Roemenië om de hervormingen te implementeren en in stand te houden.
- Bulgarije en Roemenië zijn aangesloten bij het Europees Openbaar Ministerie, operationeel sinds 1 juni 2021, hetgeen bijdraagt aan de versterking van de bestrijding van fraude en corruptie.
- Op het moment dat er in Bulgarije en Roemenië in de toekomst sprake zou zijn van achteruitgang en schendingen van de beginselen van de rechtsstaat met voldoende (potentiële) rechtstreekse gevolgen voor de bescherming van de financiële belangen van de Unie, dan heeft de

---

[13] Kamerstuk 23 987, nr. 390.
[14] Kamerstuk 32 317, nr. 800.
[15] Zie Bulgaarse landenhoofdstuk rechtsstaatsrapport 2023; bevat CVM gerelateerde aanbevelingen over de samenstellingen en functioneren van de Inspectie voor de Rechtspraak, over de samenstelling van de Raad voor de Rechtspraak, over de integriteit van de publieke sector (politie en justitie) en over de opbouw van een track record van het berechten van corruptie op hoog niveau, en de hervorming van de anti-corruptie Commissie.
Zie Roemeense landenhoofdstuk rechtsstaatsrapport 2023; bevat CVM gerelateerde aanbevelingen over de justitiewetten, de vervolging van strafbare feiten in de rechterlijke macht, voldoende capaciteit binnen de rechterlijke macht, regelgeving voor parlementsleden over contact met lobbyisten en effectieve publieke consultaties voor aanname van wetgeving.
[16] Roemenië heeft op 16 december 2022 een uitbetalingsverzoek ingediend voor de tweede tranche, zie voor de voorlopige beoordeling van de Commissie en het verdere proces Kamerstuk 21 501-07, nr. 1961. Bulgarije heeft nog geen betalingsverzoek voor de tweede tranche ingediend.
[17] CVM ijkpunt 3, RFF mijlpaal C10.R2.
[18] CVM ijkpunt 1, aanbeveling 2018, RRF mijlpaal C14.R5.

Commissie de mogelijkheid EU-subsidies in te houden op grond van de MFK-rechtsstaatverordeningen en de *Common Provisions Regulation* (CPR).

Gelet op de positieve rechtsstatelijke ontwikkelingen in Bulgarije en Roemenië, in combinatie met het geëvolueerde rechtsstaatsinstrumentarium dat de afgelopen jaren aanzienlijk meer tanden heeft gekregen, heeft het kabinet kennis genomen van het voornemen van de Commissie om de CVM-beschikking in te trekken. Het kabinet blijft Bulgarije en Roemenië oproepen door te gaan op de ingeslagen weg, om ook de resterende aandachtspunten volledig te adresseren. Daarnaast blijft het kabinet er bij de Commissie op aandringen dat het beschikbare rechtsstaatsinstrumentarium zo volledig en adequaat mogelijk wordt benut om te waarborgen dat alle rechtsstaatshervormingen duurzaam en onomkeerbaar worden geïmplementeerd.

Zoals uw Kamer bekend is actuele informatie waaruit blijkt dat significante voortgang is geboekt op het gebied van de rechtsstaat ook een belangrijk element voor het kabinet om een besluit te kunnen nemen over toetreding van Bulgarije tot het Schengengebied. De rechtsstaatshervormingen worden onverminderd meegewogen in dit traject. Ook als de Commissie de CVM-beschikking intrekt. In dit kader is ook de motie Van Wijngaarden[19] van belang, die het kabinet onder andere oproept bij de beoordeling of een lidstaat klaar is voor toetreding tot het Schengengebied strikt en fair te kijken naar het functioneren van de rechtsstaat en de afname van corruptie en georganiseerde misdaad.

Opvolging motie Van Wijngaarden c.s.

De motie Van Wijngaarden c.s. verzoekt het kabinet om in EU-verband te bepleiten gevolgen te verbinden aan de opnieuw geconstateerde Hongaarse rechtsstatelijke tekortkomingen voordat het Hongaarse voorzitterschap van start zal gaan.[20]

In het Hongaarse landenhoofdstuk van het rechtsstaatsrapport 2023 constateert de Commissie dat Hongarije, binnen de context van de toepassing van het financiële- en rechtsstaatinstrumentarium, stappen onderneemt om tegemoet te komen aan de zorgen op het terrein van corruptie en rechterlijke onafhankelijkheid. Het gaat onder meer om de voorbereiding van een nieuwe nationale anti-corruptiestrategie, de oprichting van de integriteitsautoriteit en een anti-corruptie taskforce, en de introductie van een rechterlijke toets van het besluit om een corruptiezaak niet te vervolgen. De Commissie concludeert dat Hongarije aan de twee aanbevelingen op het terrein van rechterlijke onafhankelijkheid uit het rechtsstaatsrapport 2022 heeft voldaan. Het betreft het versterken van de Hongaarse Raad voor de Rechtspraak en van de rechterlijke onafhankelijkheid van het Hooggerechtshof (de Kúria), alsook het wegnemen van belemmeringen voor het stellen van prejudiciële vragen aan het EU-Hof van Justitie. De Commissie is binnen de context van de inzet van het financiële instrumentarium echter nog niet overgegaan tot een formele beoordeling van de bovengenoemde maatregelen. Voor de laatste stand van zaken hierover en de Nederlandse inzet wordt verwezen naar de Kamerbrief van 13 juni jl.[21]

Naast de beschreven voortgang op het terrein van corruptie en rechterlijke onafhankelijkheid biedt het rapport net als voorgaande jaren

[19] Kamerstuk 21 501-20, nr. 1849.
[20] Kamerstuk 21 501-02, nr. 2694.
[21] Kamerstuk 21 501-20, nr. 1970.

aanleiding tot zorg. De Commissie wijst onder meer op het gebrek aan transparantie bij het toewijzen van zaken bij lagere rechtbanken, het gebrek aan een trackrecord op anti-corruptie-rechtszaken, gebrekkige lobby-regels en aanhoudende problematiek rondom nepotisme en belangenverstrengeling. Ook constateert de Commissie dat Hongarije geen maatregelen heeft getroffen om de grote zorgen omtrent persvrijheid, onafhankelijke media, het onder druk staan van het maatschappelijke middenveld en de continuerende geldende noodtoestand en ondemocratische gevolgen hiervan, te adresseren.

Het rapport is voor het kabinet een bevestiging dat de breedte en de ernst van de rechtsstaatsproblematiek in Hongarije blijven vragen om de effectieve inzet van het gehele rechtsstaatsinstrumentarium. Naast de drie financiële instrumenten, is de Commissie verschillende inbreukprocedures gestart tegen Hongarije op het terrein van de rechtsstaat, en besloot de Commissie om Hongarije voor het EU-Hof van Justitie te dagen wegens de anti-lhbtiq+ wetgeving. Nederland zal met een grote groep lidstaten aan de zijde van de Commissie deelnemen aan deze procedure bij het EU-Hof van Justitie. Ook dringt het kabinet bij de Commissie aan om naleving af te dwingen van arresten van het EU-Hof van Justitie die Hongarije niet nakomt, inclusief waar nodig het vorderen van een geldelijke sanctie. Daarnaast zet het kabinet in op de effectieve voortzetting van de Artikel 7 procedure. Het Spaanse voorzitterschap is voornemens dit najaar een hoorzitting over Hongarije te organiseren in het kader van de Artikel 7 procedure, wat gelegenheid biedt om Hongarije nog voor de aanvang van het Hongaarse voorzitterschap aan te spreken op problematiek die aan deze procedure ten grondslag ligt. Zoals ook aangegeven in de beantwoording van de Kamervragen van het lid Piri van 14 juni jl.,[22] doet het aankomende Hongaarse voorzitterschap, niets af aan de inzet van het kabinet op een effectieve en duurzame aanpak van de rechtsstaat- en corruptieproblemen in Hongarije.

Reactie op de horizontale rechtsstatelijke ontwikkelingen in de Unie

Sinds het vorige rechtsstaatsrapport en in navolging van de daarin opgenomen aanbevelingen hebben de lidstaten diverse maatregelen genomen binnen de vier pijlers van het rapport. Het gaat onder andere om herzieningen van de benoemingsprocedures binnen de rechterlijke macht en de voorzetting van investeringen in personele middelen en digitalisering. Ook hebben verschillende lidstaten voortgang geboekt met het herzien van anti-corruptie strategieën, het wegnemen van procedurele obstakels bij het onderzoek naar – en vervolging van – corruptiezaken, en het aanscherpen van transparantie en integriteitskaders. Verder hebben meerdere lidstaten het afgelopen jaar stappen genomen om de kwaliteit van wetgevingsprocessen verder te verbeteren, en om de status van onafhankelijke instituten zoals de Ombudsman te versterken. Ten slotte werkt een aantal lidstaten aan het vergroten van de onafhankelijkheid van de publieke omroep en nemen diverse lidstaten maatregelen ter bevordering van de veiligheid van journalisten.
Bij verschillende lidstaten is sprake van aanhoudende rechtsstaatsproblematiek, onder andere gerelateerd aan disciplinaire regimes voor rechters, en aan benoemingsprocedures voor (hoge) justitiële functies. Capaciteitstekorten bij openbare ministeries zit effectieve corruptiebestrijding in een aantal lidstaten in de weg en klokkenluiders ervaren nog altijd belemmeringen bij het rapporteren van corruptiezaken. De Commissie constateert verder dat in sommige lidstaten het maatschappelijk middenveld in toenemende mate geconfronteerd wordt met een krimpende publieke

[22] Aanhangsel Handelingen II 2022/23, nr. 2908.

ruimte, en geeft een overzicht van de ontwikkelingen ten aanzien van het onrechtmatig gebruik van binnendringsoftware tegen journalisten, advocaten, politici en andere kwetsbare groepen.

De zorgen rondom de rechterlijke onafhankelijkheid in Polen zijn nog altijd ernstig, en worden hier, ook gezien de aandacht van uw Kamers, apart vermeld. De Commissie constateert dat de problematiek rondom de Poolse Raad voor de Rechtspraak (KRS) nog niet is geadresseerd en dat de wijzigingen van de wet op het Hooggerechtshof, die onder meer toezien op de ontmanteling van de Tuchtkamer en aanpassing van het tuchtregime voor rechters, nog niet in behandeling zijn genomen door het Poolse Grondwettelijke Hof. Ook wijst de Commissie erop dat zij Polen voor het EU-Hof van Justitie heeft gedaagd vanwege de serieuze zorgen die bestaan over de onafhankelijkheid van het Poolse Grondwettelijke Hof. De bevindingen over Hongarije zijn al eerder in deze brief toegelicht onder opvolging motie Van Wijngaarden.

Reactie kabinet

Het rechtsstaatsrapport is een belangrijk preventief instrument om de staat van de Europese rechtsstaat structureel te monitoren en eventuele problemen in een vroeg stadium te signaleren, te bespreken en gezamenlijk naar oplossingen te zoeken. Het rapport laat zien dat alle 27 lidstaten in meer of mindere mate te maken hebben met uitdagingen op het terrein van de rechtsstaat. De technische ondersteuning van de Commissie en de onderlinge uitwisseling van ervaringen en *best practices* tussen lidstaten kunnen een belangrijke rol spelen bij het adequaat adresseren van deze uitdagingen. Het is positief dat 65% van de aanbevelingen uit het rechtsstaatsrapport 2022 is opgevolgd, dit laat zien dat deze praktijk bijdraagt aan de gerichte ondersteuning van de lidstaten bij het versterken van de rechtsstaat.

Het kabinet deelt de zorgen van de Commissie over de aanhoudende en ernstige rechtsstaatsproblematiek in met name Polen en Hongarije. Voor de algemene kabinetsinzet ten aanzien van de bescherming van de Europese rechtstaat wordt verwezen naar de Staat van de Unie 2023.[23] Het is voor het kabinet daarnaast van belang dat de verschillende rechtsstaatsinstrumenten elkaar zo goed mogelijk versterken. In dit licht is het bijvoorbeeld positief dat vier van de supermijlpalen over rechterlijke onafhankelijkheid opgenomen in het goedkeuringsbesluit van het Hongaarse herstelplan, voortbouwen op aanbevelingen uit het Hongaarse landenhoofdstuk in het rechtsstaatsrapport 2022. Dit illustreert hoe het structureel monitoren van de rechtsstaat kan bijdragen aan het effectief gebruik van de overige politieke, juridische en financiële instrumenten.[24]

Daarnaast verwelkomt het kabinet de initiatieven die de Commissie het afgelopen jaar heeft gepresenteerd om de Europese rechtsstaat en democratie te versterken en weerbaarder te maken. Zo maakt het op 16 september 2022 gepubliceerde voorstel voor een Europese Mediavrijheidsverordening en de Aanbeveling redactionele onafhankelijkheid en transparantie mediaeigendom deel uit van de inspanningen van de EU om democratische participatie te bevorderen, desinformatie tegen te gaan en mediavrijheid en pluralisme te waarborgen, zoals uiteengezet in het

[23] Kamerstuk 36 259, B.

[24] Voor een toelichting bij de inzet op de verschillende instrumenten wordt o.a. verwezen naar recente Kamerbrieven: Kamerstuk 21 501-02, nr. 2661 (Artikel 7 jegens Polen en Hongarije), Kamerstuk 21 501-20, nr. 1970 (inzet financiële instrumentarium Hongarije) en Kamerstuk 35 982, H (herstelplan Polen).

actieplan voor de Europese democratie.[25] Het op 3 mei jl. gepubliceerde voorstel voor een richtlijn en een gezamenlijke mededeling ter bestrijding van corruptie binnen de EU, draagt bij aan een integrale EU-aanpak om corruptie te voorkomen en te bestrijden, en daarmee aan de bescherming van de rechtsstaat in de gehele Unie.[26] Voorts blijft het kabinet zich actief inzetten om de toetreding van de EU tot het EVRM te bewerkstelligen, een belangrijk instrument voor de bescherming van grondrechten.

Reactie op het landenhoofdstuk over Nederland

Pijler I – Justitieel stelsel

De Nederlandse rechtsstaat wordt in het rapport van de Commissie dit jaar positief beoordeeld met een hoge gepercipieerde rechterlijke onafhankelijkheid door burgers en bedrijfsleven, een efficiënt werkend rechtssysteem, en bijzondere aandacht voor het verbeteren van de kwaliteit van het rechtssysteem door innovatieve projecten.

Ook het Europees Justitieel Scorebord 2023 (EJS) bevat nuttige informatie over het functioneren van het Nederlandse rechtsstelsel en biedt de gelegenheid de ontwikkelingen te volgen, zowel in de tijd als in vergelijking tot andere lidstaten. Samen met het EU Rechtsstaatrapport is het EJS daarom een waardevolle graadmeter van de efficiëntie, kwaliteit en onafhankelijkheid van het Nederlandse rechtsstelsel. De elfde editie van het EJS biedt een aantal nieuwe indicatoren met nuttig vergelijkend materiaal, en een aantal indicatoren is geactualiseerd.[27] Bij de kabinetsreactie op pijler I worden, indien relevant, eveneens de bevindingen van het EJS betrokken.

Onafhankelijkheid

Op basis van het EJS 2023 merkt de Commissie op dat in Nederland wederom de onafhankelijkheid van rechters hoog wordt gewaardeerd. Het EJS (fig. 49) laat zien dat in 2023 70% van de respondenten heeft aangegeven de onafhankelijkheid van de rechterlijke macht goed of zeer goed te beoordelen. Wel geeft ongeveer 15% van de respondenten ten opzichte van om en nabij 10% vorig jaar aan niet te weten hoe het met de rechterlijke onafhankelijkheid is gesteld (fig. 49), maar er is geen duidelijke trend te zien ten opzichte van voorgaande jaren. Het EJS (fig. 51) laat zien dat de perceptie van de rechterlijke onafhankelijkheid onder bedrijven vrijwel gelijk is gebleven aan 2022.

De mate van het vertrouwen van de samenleving in de rechtspraak is geen vanzelfsprekendheid en vergt voortdurend onderhoud. Het kabinet blijft inzetten op het waarborgen en verder versterken van de rechterlijke onafhankelijkheid. De Commissie identificeert een aantal ontwikkelingen in Nederland ter versterking van de rechterlijke onafhankelijkheid, onder meer met het wetsvoorstel ten behoeve van integere, onafhankelijke en onpartijdige rechtspraak van 7 november 2022[28] en de benoeming van een vijfde lid van de Raad voor de Rechtspraak in september 2022 waardoor nu meer dan de helft van de leden uit rechters bestaat. Het

---

[25] Zie voor het actieplan voor de Europese democratie documentnummer COM (2020)790. Zie voor het BNC-fiche Kamerstuk 22 112, nr. 3553.

[26] Zie voor het BNC-fiche Kamerstuk 22 112, nr. 3717.

[27] Nieuwe indicatoren gaan over de autoriteiten die betrokken zijn bij de benoeming van leden van de Hoge Raden en Procureurs-Generaal (fig. 56–57, 62), de (benoeming van) autoriteiten die betrokken zijn bij de preventie en repressie van corruptie (fig. 58–61), en over verschillende oplossingsrichtingen ter waarborging van de grondrechten in hoogste rechterlijke instantie en de bevoegde organen (fig. 63–64). De indicatoren in fig. 55 en 65 zijn geactualiseerd.

[28] Kamerstuk 36 243, nr. 2.

kabinet onderschrijft dat dit belangrijke positieve ontwikkelingen zijn die bijdragen aan de onafhankelijkheid van de rechterlijke macht.

De Commissie wijst op het besluit van het kabinet van februari jl. om af te zien van het voorstel voor wijziging van de benoemingsprocedure van leden van de Hoge Raad. Het kabinet nam dit besluit naar aanleiding van het advies van de Afdeling advisering van de Raad van State om het voorstel te heroverwegen.[29] Hierover is de Tweede Kamer op 6 februari jl. geïnformeerd.[30]

Daarnaast zijn er, zoals de Commissie aangeeft, verbeteringen in voorbereiding ten aanzien van de kroongetuigenregeling, het programma getuigenbescherming en het stelsel bewaken en beveiligen. Over de voortgang hiervan is uw Kamer reeds in verschillende brieven geïnformeerd. In het najaar zal uw Kamer naar verwachting verdere toelichting ontvangen over zowel de verbetering van de kroongetuigenregeling als over bewaken en beveiligen.

Kwaliteit

Aanbeveling I: Voortzetten van de inspanningen om het niveau van digitalisering van het rechtsbestel te verbeteren, met name wat betreft de publicatie van rechterlijke beslissingen.

Het EJS laat zien dat Nederland ook dit jaar brede beschikbaarheid biedt van online-informatie over het rechtsbestel voor burgers (fig. 40). Dit betreft onder meer informatie over rechtsbijstand; gerechtskosten; contactgegevens over andere organisaties buiten het bestaande rechtsbijstandssysteem; duidelijk zichtbare en begrijpelijke informatie over de procedurele rechten van burgers; en informatie voor anderstaligen.

De Commissie stelt voorts dat – in navolging op dezelfde aanbeveling uit 2022 – er enige vooruitgang is geboekt bij het verder verbeteren van de digitalisering van het rechtsbestel, met name wat betreft de publicatie van rechterlijke beslissingen en digitale oplossingen voor gerechtelijke procedures. Daarop voortbouwend beveelt de Commissie aan de inspanningen voort te zetten om het niveau van digitalisering van het rechtsbestel te verbeteren, met name wat betreft de publicatie van rechterlijke beslissingen.
Het kabinet onderschrijft het belang van digitale toegankelijkheid van de Rechtspraak. Er lopen momenteel verschillende proefprojecten die het digitaliseringsniveau verder kunnen verbeteren. Zo worden, om het werkproces rond de digitale publicatie van rechterlijke uitspraken te versnellen met behoud van een hoge kwaliteit van pseudonimisering, digitale tools voor het pseudonimiseren getest.

De Commissie gaat ten aanzien van de kwaliteit van het justitieel stelsel ook in op uitingen van bezorgdheid van rechters en openbaar aanklagers over personeelstekorten en moeilijke werkomstandigheden als gevolg van een hoge werkdruk. Er worden maatregelen getroffen om het hele justitiële stelsel te versterken en de toegang tot het recht en de rechter te verbeteren, onder meer door meer financiering vrij te maken voor het strafrecht en het Openbaar Ministerie (OM). Bij het OM wordt onder andere geïnvesteerd in versterking van de organisatie (capaciteit), wat ook bedoeld is om de werkdruk te verminderen, en wordt er geïnvesteerd in de loopbaanontwikkeling van gerechtelijk personeel. De Rechtspraak investeert ook in de capaciteitsuitbreiding van gerechtelijk personeel en in

[29] Stcrt. 2023, nr. 3777.
[30] Kamerstuk 31 570, nr. 36.

communicatie en zichtbaarheid op de arbeidsmarkt. Zo is de jaarlijkse opleidingscapaciteit voor rechters en raadsheren structureel verhoogd van 80 naar 130 en is er fors geïnvesteerd in ondersteunend personeel. Verder heeft de regering op 16 mei jl. een wetsvoorstel ingediend die het tijdelijk mogelijk maakt om rechters – die de wettelijke ontslagleeftijd van 70 jaar hebben bereikt – door te laten werken als plaatsvervanger tot 73 jaar. Uw Kamer is hierover geïnformeerd in de brief van 27 juni jl.[31] Deze inspanningen worden in de komende periode voortgezet. Ook zet de Rechtspraak in op het verminderen van de werkdruk en verhogen van het werkplezier, de opzet van een traineeprogramma en activiteiten om inclusiviteit en diversiteit te bevorderen.[32]

De Commissie maakt tot slot melding van de lopende initiatieven om de toegang tot het recht te verbeteren, onder andere door een vernieuwing van het stelsel van gesubsidieerde rechtsbijstand. Dit laatste verwijst naar het programma stelselvernieuwing rechtsbijstand, dat in overeenstemming met de opgave in het Regeerakkoord 2017–2021 het stelsel van gesubsidieerde rechtsbijstand beoogt te vernieuwen langs de lijnen van de rapporten van de commissies Wolfsen en Van der Meer. In de negende voortgangsrapportage van juli 2023 zijn beide Kamers uitvoerig geïnformeerd over de voortgang van die stelselvernieuwing.[33] Uw Kamer is onlangs ook geïnformeerd over verschillende nieuwe maatregelen die worden getroffen, in aanvulling op bestaande initiatieven, om de toegang tot het recht in den brede te versterken.[34]

Efficiëntie

De efficiëntie van het Nederlands rechtsstelsel blijft volgens de Commissie hoog en achterstanden in de behandeling van strafzaken worden verder teruggebracht. Het terugdringen van de doorlooptijden en achterstanden in het civiele, bestuurs- en strafrecht blijft in de komende jaren een belangrijk aandachtspunt van de Rechtspraak. Mede om die reden is het programma Tijdige rechtspraak met twee jaar verlengd, tot eind 2025. De evaluatie van het programma en een tussenevaluatie van de inloopkamers starten dit jaar zodat de tot nu toe opgedane resultaten en ervaringen kunnen worden meegenomen in het vervolg.

Pijler II – anti-corruptiekader

Met een verwijzing naar een achtste plaats in de Transparency International Corruption Perceptions Index geeft de Commissie aan dat experts en bedrijven de perceptie hebben dat Nederland één van de minst corrupte landen ter wereld is. Uit voorgedane gevallen van corruptie blijkt echter dat Nederland niet immuun is voor corruptie. Dat is afgelopen jaar ook gebleken uit verschillende zaken die te maken hadden met de verkoop van gegevens en diensten door overheidsmedewerkers aan georganiseerde misdaadgroepen.

De Commissie geeft aan dat Nederland geen overkoepelende anti-corruptie strategie kent, maar onderkent tegelijkertijd dat de goede samenwerking tussen gespecialiseerde anti-corruptie en inlichtingenteams is voortgezet. Het kabinet onderschrijft dat. Corruptie kan echter beter worden voorkómen dan achteraf (met strafrecht) worden bestreden. Een gedegen integriteitsbeleid en de uitvoering daarvan op lokaal, regionaal en landelijk niveau is één van de belangrijkste preventieve

[31] Kamerstuk 29 279, nr. 779.
[32] Kamerstuk 29 279, nr. 771.
[33] Negende Voortgangsrapportage stelselvernieuwing rechtsbijstand, Kamerstuk 31 753, nr. 270.
[34] Kamerstuk 29 279, nr. 800.

instrumenten in de strijd tegen corruptie. Het kabinet beziet hoe het anti-corruptiebeleid goed kan worden aangesloten op bestaande en nieuwe initiatieven voor de bevordering van de integriteit van het openbaar bestuur om zo elkaar te versterken.[35] Het Ministerie van Justitie en Veiligheid verkent daarnaast hoe het repressieve anti-corruptiebeleid verder kan worden versterkt.[36] Daarbij is in het bijzonder aandacht voor corruptie in relatie tot georganiseerde ondermijnende criminaliteit.

Het kabinet beaamt dat het voorkomen van infiltratie door georganiseerde criminele groeperingen in het ambtenarenapparaat en de politie door middel van corruptie een strategische prioriteit blijft. Het kabinet acht het positief dat de Commissie in dat kader de Mainportaanpak uitlicht. Het is immers bekend dat vanuit de georganiseerde criminaliteit veel druk wordt uitgeoefend op de logistieke keten om criminelen te faciliteren. Het Ministerie van Justitie en Veiligheid blijft zich daarom inzetten om de logistieke knooppunten weerbaarder te maken[37]. Over de stand van zaken met betrekking tot de screening van risicovolle beroepen in de havens wordt uw Kamer op een later moment nader geïnformeerd.

Voorts geeft de Commissie aan dat, volgens een van de respondenten, de huidige maatregelen tegen corruptie soms onvoldoende rekening houden met de preventieve aspecten.[38] Het kabinet onderschrijft deze opmerking niet geheel. Om medewerkers en organisaties minder kwetsbaar te maken voor inmenging door criminelen zet het kabinet binnen de aanpak van georganiseerde criminaliteit juist sterk in op het voorkomen van corruptie. Dit gebeurt bijvoorbeeld door bewustwordingsprojecten op de logistieke knooppunten.[39] Het Ministerie van Justitie en Veiligheid monitort dit beleid en stelt dit indien nodig bij.

De Commissie erkent dat het onderzoek naar en de vervolging van met corruptie verband houdende misdrijven efficiënt is en er een nieuwe samenwerkingsstructuur, de Nationale Samenwerking Tegen ondermijnende Criminaliteit (NSOC), is opgezet die zich onder meer richt op corruptie in verband met georganiseerde misdaad. NSOC zal begin 2024 worden geëvalueerd.

Het kabinet deelt voorts de mening van de Commissie dat de opsporing en vervolging van complexe buitenlandse omkopingszaken met een aantal problemen kampt. Uiteraard worden de inspanningen op dit punt voortgezet. In oktober 2023 zal Nederland aan de OESO Anti-corruptie-werkgroep rapporteren over de voortgang van de opvolging van haar aanbevelingen op dit onderwerp. Uw Kamer wordt hierover separaat geïnformeerd.

De Commissie wijst ook op het ontbreken van een expliciete strafbaarstelling van ongeoorloofde beïnvloeding (*trading in influence*). De Commissie heeft in haar voorstel voor een richtlijn ter bestrijding van corruptie binnen de EU verschillende nieuwe strafbaarstellingen, waaronder ongeoorloofde beïnvloeding voorgesteld. Het kabinet steunt het voornemen van de Commissie om tot een meer effectieve bestrijding van corruptie te komen. Hierbij is het hanteren van heldere strafbaarstel-

[35] Kamerstuk 29 911, nr. 417.
[36] Kamerstuk 28 844, nr. 254.
[37] Kamerstuk 24 077, nr. 504.
[38] Transparency International – Nederland heeft deze informatie in het kader van het landenbezoek aan Nederland aan de Commissie verschaft.
[39] Kamerstuk 24 077, nr. 504.

lingen wel een belangrijk aandachtspunt, waarvoor het kabinet zich zal inspannen.[40]

Integriteitsbeleid bewindspersonen

In 2022 heeft Nederland twee aanbevelingen ontvangen op het terrein van integriteitsbeleid voor bewindspersonen. Eén aanbeveling zag op het vaststellen van een gedragscode voor bewindspersonen met een werkend monitorings- en sanctiemechanisme. De Commissie stelt in het huidige rapport dat Nederland significante voortgang heeft geboekt door de gedragscode integriteit voor bewindspersonen vast te stellen, jaarlijks integriteitstrainingen aan bewindspersonen zullen worden gegeven en een vertrouwenspersoon voor bewindspersonen zal worden aangesteld. De Commissie stelt echter wel dat de aanbeveling maar deels is geïmplementeerd omdat niet is voorzien in een sanctioneringsmechanisme. Voor wat betreft de vraag in hoeverre het binnen de constitutionele grenzen van de ministeriële verantwoordelijkheid mogelijk is om een intern- of extern toezichts- en handhavingsmogelijkheid op te nemen voor integriteitsregels voor bewindspersonen,[41] stelde de Raad van State in een voorlichting dat een extern sanctioneringsmechanisme indruist tegen de autonomie van het parlement om op basis van de vertrouwensregel zelfstandig een oordeel te vellen over een bewindspersoon. Uw Kamer is in december 2022 geïnformeerd dat het kabinet de voorlichting van de Raad van State opvolgt en geen extern sanctioneringsmechanisme instelt.[42] Het kabinet onderschrijft de voorlichting van de Raad van State om meer in te zetten op preventieve maatregelen, omdat effectieve versterking van integriteit als morele waarde een veel bredere aanpak behoeft dan handhaving en sanctionering, waarbij regelmatige agendering, bespreking van dilemma's, leiderschap en voorbeeldgedrag centraal staan. De eerdergenoemde vertrouwenspersoon en integriteitstrainingen zijn voorbeelden van die aanpak.

Een andere aanbeveling zag op het afronden van het wetsvoorstel regels gewezen bewindspersonen. Deze aanbeveling heeft Nederland in 2023 opnieuw ontvangen en wordt hieronder toegelicht.

Aanbeveling II: Rond de herziening van de regels af inzake draaideurpraktijken, met inbegrip van een afkoelingsperiode van twee jaar en beperkingen op betaalde activiteiten

De Commissie constateert dat er enige voortgang is geboekt ten aanzien van de bovenstaande aanbeveling, gezien het wetsvoorstel regels gewezen bewindspersonen onlangs is gepubliceerd voor internetconsultatie. Dat wetsvoorstel bevat een verplichting voor gewezen bewindspersonen om advies te vragen over de toelaatbaarheid van een vervolgfunctie in de private en semipublieke sector, codificatie van het lobbyverbod en een draaideurverbod. De Commissie is kritisch op het wetsvoorstel, omdat het wetsvoorstel gebaseerd is op een eigen verantwoordelijkheid van gewezen bewindspersonen om advies aan te vragen en het advies over de vervolgfunctie een niet-bindend karakter heeft. De Commissie beoordeelt de opvolging van deze aanbeveling als deels geïmplementeerd, omdat het wetsvoorstel nog niet in werking is getreden. Het wetsvoorstel is voor de zomer voor advies aan de Raad van State voorgelegd.

---

[40] Kamerstuk 22 112, nr. 3717.
[41] Kamerstuk 35 925 III, nr. 13.
[42] Kamerstuk 28 844, nr. 251.

Aanbeveling III: Stel strengere transparantieregels vast voor lobbyen voor leden van de regering en het parlement.

Het kabinet heeft in 2022 een wetenschappelijk onderzoek laten uitvoeren naar de manier waarop een lobbyregister kan worden ingevoerd in Nederland en in mei 2023 de Kamer geïnformeerd over de vervolgstappen. Het kabinet heeft toegezegd dat zij de transparantie van agenda-afspraken van bewindspersonen wil verbeteren.[43] De Commissie is kritisch vanwege de eigen verantwoordelijkheid van bewindspersonen om hun agenda-afspraken in de openbare agenda's te publiceren en inbreng van derden in de lobbyparagraaf in de toelichting bij wet- en regelgeving te vermelden. Ook is de Commissie kritisch op het vrijwillige karakter van het lobbyregister van de Tweede Kamer. Het kabinet is van mening dat de verbetering van transparantie van agenda-afspraken van bewindspersonen en de lobbyparagraaf bij wet- en regelgeving tegemoetkomt aan de gedachte achter een lobbyregister. Met transparantie over agenda-afspraken wordt immers duidelijk gemaakt welke personen en organisaties toegang hebben gehad tot de bewindspersoon. Bovendien worden in openbare agenda's in beginsel alle inbreng en afspraken met derden opgenomen, in tegenstelling tot lobbyregisters in andere landen waar voorwaarden worden gesteld aan de verplichting tot inschrijving in een lobbyregister. Vervolgens vindt met de vermelding van de inbreng van externen in de lobbyparagraaf in de toelichting bij wet- en regelgeving verantwoording plaats over de vraag hoe de inhoud van die contacten al dan niet van invloed is geweest op keuzes bij het opstellen van wet- en regelgeving. De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties heeft onlangs aan de Tweede Kamer geschreven dat in 2024 zal worden geëvalueerd of de verbeteringen van de openbare agenda's en lobbyparagrafen voldoende effect sorteren. Wanneer dat niet het geval blijkt, dan zal het kabinet alsnog een ontwikkeltraject overwegen om te komen tot een lobbyregister[44]. In de tussentijd zal het kabinet alvast wel inventariseren welke vormen en onderdelen van lobbyregisters in andere landen effectief en uitvoerbaar zijn. Mochten de uitkomsten van de evaluatie volgend jaar aanleiding geven tot een andere invulling van een lobbyregister, dan hoeft op dat moment niet pas te worden begonnen met ideeënvorming.
Voor zover de aanbeveling van de Commissie ziet op het parlement, geldt dat de Kamers zelf gaan over het opstellen van strengere transparantieregels voor lobbyen ten aanzien van Kamerleden. Het is niet aan het kabinet om hierover een standpunt in te nemen.

Integriteitsbeleid decentrale overheden

De Commissie schrijft dat de Wet bevorderen integriteit en functioneren decentraal sinds 1 januari 2023 van kracht is.[45] Met dit wetsvoorstel zijn kandidaat-bestuurders verplicht om een Verklaring Omtrent het Gedrag (VOG) te overleggen alvorens zij benoemd kunnen worden en zijn bepalingen omtrent belangenverstrengeling verduidelijkt. Daarnaast is een nieuw wetsvoorstel in voorbereiding waarbij de risicoanalyse integriteit voor kandidaat-bestuurders van decentrale overheden verplicht wordt gesteld en tevens van de nodige waarborgen wordt voorzien. Dit vloeit voort uit de nota integriteit openbaar bestuur die op 25 april 2023 aan uw Kamer is aangeboden.[46]

---

[43] Kamerstuk 36 101, nr. 16.
[44] Kamerstuk 28 844, nr. 269.
[45] Stb. 2022, nr. 444.
[46] Kamerstuk 28 844, nr. 254.

Klokkenluiders

De Commissie merkt op dat de klokkenluiderswetgeving grondig herzien is, hoewel belanghebbenden nog steeds ruimte voor verbetering zien. De wet ter implementatie van de EU-klokkenluidersrichtlijn is grotendeels op 18 februari 2023 in werking getreden.[47] De definitieve Wet bescherming klokkenluiders heeft een bredere scope dan het initiële wetsvoorstel. De Commissie merkt op dat de regering heeft aangegeven dat verdere wetgeving voor klokkenluiders, inclusief de oprichting van een fonds ter ondersteuning van klokkenluiders, in 2023 zal worden voorbereid. Bij brief van 6 juli 2023[48] heeft de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties uw Kamer geïnformeerd over de stand van zaken met betrekking tot onder andere het voorstel voor een fonds ter ondersteuning van klokkenluiders op juridisch en psychosociaal gebied en de verdere regelgeving voor klokkenluiders.

Pijler III – mediapluriformiteit

Net als in het vorige rapport merkt de Commissie op dat grondwettelijke en wettelijke waarborgen een hoge mate van mediavrijheid in Nederland blijven ondersteunen, onder meer dankzij het functioneel onafhankelijke Commissariaat voor de Media (hierna: Commissariaat) en de grote bestuurlijke en financiële onafhankelijkheid van de publieke media. De Commissie merkt op dat het Commissariaat zelfstandig blijft werken met voldoende middelen. De onafhankelijkheid van het bestuur en de financiering van de publieke media worden volgens de Commissie gewaarborgd.

De nieuwsmediasector kenmerkt zich door een hoge mate van concentratie, merkt de Commissie op. Op dit moment rapporteert het Commissariaat jaarlijks over de ontwikkelingen in de Nederlandse mediamarkt, ook gericht op concentraties in de markt. Het Commissariaat is gevraagd een onderzoeksmodel voor de pluriformiteit in de media te ontwikkelen.[49] De Kamer zal over de uitkomsten worden geïnformeerd.

Wet open overheid

In het rapport wordt aangegeven dat er nog kritiek is op de uitvoering van de Wet open overheid (Woo), die in mei 2022 in werking is getreden en de toegang tot informatie moet verbeteren. Informatieverzoekers moeten vaak langer dan de wettelijke afhandelingstermijnen wachten en het hebben van een open houding van de overheid is benoemd als aandachtspunt.
Het kabinet erkent dat de uitvoering van deze nieuwe wet op onderdelen knelt. Het kabinet hecht aan openheid en afgelopen jaar zijn er belangrijke stappen gezet richting een opener overheid. Zo worden sinds 20 september 2022 alle beslisnota's bij Kamerstukken actief openbaar gemaakt,[50] zijn zowel digitale als fysieke internationale werkbezoeken afgelegd (onder andere aan Noorwegen en Denemarken)[51] en worden verschillende maatregelen genomen rond het bewaren en beheren van chatberichten.[52] Tevens wordt in de Jaarrapportage Bedrijfsvoering Rijk vanaf dit jaar gerapporteerd over de afhandeling van Woo-verzoeken door

[47] Stb. 2023, nr. 52.
[48] Kamerstuk 35 851, nr. 55.
[49] Kamerstuk 31 777, nr. 32.
[50] Kamerstuk 28 362, nr. 59.
[51] Kamerstuk 32 802, nr. 56; Kamerstuk 32 802, nr. 73.
[52] Kamerstuk 32 802, nr. 67.

de Rijksoverheid ten behoeve van monitoring en sturing.[53] Daarnaast kunnen bestuursorganen sinds juni aansluiten op de Woo-index, waardoor actief openbaar gemaakte, online gepubliceerde informatie voor de burger vindbaar wordt op overheid.nl.[54]

Er wordt momenteel Rijksbreed verder gewerkt aan verbetering en versnelling van het afhandelen van Woo-verzoeken, onder andere door het uitvoeren van Woo-pilots bij verschillende ministeries. Daarnaast wordt er gewerkt aan een Meerjarenplan Openbaarheid & Informatiehuishouding dat voor het nieuwe parlementaire jaar aan de Kamer is toegezegd.[55] Bovendien zal dit jaar een invoeringstoets op de Woo worden uitgevoerd door een extern onderzoeksbureau[56], waarin een inventarisatiestudie wordt gedaan naar knelpunten en best practices die door gebruikers en uitvoerders van de Woo worden ervaren. Het rapport dat hierop volgt zal concrete aanbevelingen bevatten mede op basis van inzichten uit het internationaal rechtsvergelijkend onderzoek naar openbaarheidswetgeving.

Bescherming journalisten

De Commissie stelt dat bedreigingen en fysiek geweld tegen journalisten een punt van zorg blijven, ondanks de aanhoudende inspanningen van de Nederlandse regering om dit fenomeen tegen te gaan. De Commissie benoemt onder andere de inzet op bewustwording bij burgers van de rol van journalistiek en de aanpak van online intimidatie, het Nederlandse wetsvoorstel dat doxing strafbaar stelt en recent onderzoek «*Beelden van geweld, een mixed-methods onderzoek naar geweld en agressie tegen journalisten*» uitgevoerd in opdracht van de regering.[57]

Het kabinet deelt de zorg van de Commissie over bedreigingen en fysiek geweld tegen journalisten. In een democratische rechtsstaat is het van cruciaal belang dat journalisten hun werk in vrijheid en veiligheid kunnen uitvoeren. Het kabinet zet zich daarom op verschillende manieren in om geweld en agressie tegen journalisten tegen te gaan. Het hiervoor genoemde onderzoek heeft meer inzicht gegeven in de contexten waarin journalisten te maken (kunnen) krijgen met geweld en bevat een aantal concrete aanbevelingen. Het rapport pleit onder meer voor de striktere naleving van het PersVeilig-protocol, waarin een belangrijk deel van het strafvorderlijk beleid is vastgelegd. Dit zal via het project PersVeilig door de betrokken organisaties worden opgepakt. Tevens wordt aanbevolen om online haatzaaiende publicaties sneller te verwijderen. Het kabinet verwacht dat de inwerkingtreding van de Digital Services Act (DSA), dat zeer grote online platforms onder meer verplicht om systeemrisico's te beoordelen en beperken, hier een positieve bijdrage aan zal leveren. Tot slot is PersVeilig voornemens een vervolg te geven aan een onderzoek naar online intimidatie van vrouwelijke journalisten. PersVeilig heeft recent een onderzoek uitgevoerd naar de veiligheid van vrouwelijke journalisten. Kort gezegd krijgen vrouwelijke journalisten vaker te maken met verbale agressie online. Die agressie is vaak terug te leiden naar de genderidentiteit van het slachtoffer. Lessen uit dit onderzoek zullen

---

[53] Kamerstuk 31 490, nr. 328.

[54] Brief «Actieve openbaarmaking overheidsinformatie: Woo-index», beschikbaar via https://www.open-overheid.nl/instrumenten-en-diensten/publicaties/2023/6/brief-bestuursorganen-woo-index/brief-bestuursorganen-woo-index.

[55] Toegezegd tijdens het Commissiedebat «Archivering van stukken door bewindspersonen onder de archiefwet en de Woo/Wob» van 24 mei 2023, (Kamerstuk 32 802, nr. 71) TZ202305–095.

[56] Kamerstuk 32 802, nr. 73.

[57] Kamerstuk 31 777, nr. 34.

worden opgenomen in de trainingen die PersVeilig aanbiedt aan journalisten om de weerbaarheid te vergroten.

Om ook in de toekomst journalisten die bedreigingen en agressie ervaren te kunnen blijven ondersteunen wordt, zoals ook aangekondigd in de voortgangsrapportage over persvrijheid en persveiligheid van 25 mei 2023, het project PersVeilig vanaf 1 januari 2025 als een structurele organisatie opgezet en waar mogelijk de personele capaciteit uitgebreid.[58] Voorafgaand hieraan wordt het project PersVeilig geëvalueerd.

Pijler IV – overige zaken m.b.t. checks and balances

Kinderopvangtoeslagenaffaire

Aanbeveling IV: Zet de inspanningen voor een volledige follow-up van de kinderopvangtoeslagaffaire voort, met betrokkenheid van alle relevante overheidsinstanties en met inachtneming van het werk van de staatscommissie rechtsstaat.

Deze aanbeveling bouwt voort op de aanbeveling ontvangen in 2022. De Commissie schrijft dat er enige vooruitgang is geboekt bij het aanpakken van de structurele problemen als gevolg van de kinderopvangtoeslagenaffaire, waarbij alle drie de staatsmachten (wetgevende-, uitvoerende- en rechterlijke macht) betrokken zijn, terwijl de schadeloosstelling van de slachtoffers langzaam vordert. In het debat van 23 mei 2023 (Handelingen II 2022/23, nr. 83, item 26) is gesproken over de opvolging van het rapport «Ongekend Onrecht»[59] en de moties en toezeggingen uit het debat van 19 januari 2021.[60] In de brief van 26 juni 2023[61] is aangegeven dat over de opvolging jaarlijks op een vast terugkerend moment zal worden gerapporteerd, te weten in de diverse departementaal jaarverslagen op Verantwoordingsdag. Daarbij wordt gerapporteerd aan de hand van een tabel, bijvoorbeeld zoals gebruikt bij de Kamerbrief over de stand van zaken van de maatregelen van 29 juni 2021.[62]
Zoals aangegeven in de brief van de Minister-President van 31 maart 2023,[63] blijft het kabinet zich daarnaast inspannen om op korte termijn de aanpak van de problemen die zijn ontstaan door de kinderopvangtoeslag en het herstel van gedupeerden te verbeteren. De toetssteen hierbij is dat de maatregelen echte versnelling opleveren en uitvoerbaar zijn. Voornoemde brief schetst de stappen die het kabinet wil zetten. De uitwerkingen komen terug in de veertiende voortgangsrapportage hersteloperatie Toeslagen.[64] Hiermee geeft het kabinet ook gevolg aan de moties van de leden Inge van Dijk c.s.[65] en Paul c.s.,[66] waarin de Kamer het belang heeft benadrukt van het zoeken naar verdere versnelling, en het kabinet heeft gevraagd zich daarbij uit te laten dagen door professionals en onorthodox te werk te gaan.

Constitutionele toetsing

De Commissie haalt de hoofdlijnenbrief aan die op 1 juli 2022 aan het parlement is gestuurd inzake constitutionele toetsing.[67] Op 19 april 2023 is

[58] Kamerstuk 31 777, nr. 54.
[59] Kamerstuk 35 510, nr. 4.
[60] Handelingen II, 2020/21, nr. 45, item 4.
[61] Kamerstuk 35 510, nr. 135.
[62] Kamerstuk 35 510, nr. 60.
[63] Kamerstuk 35 510, nr. 135.
[64] Kamerstuk 31 066, nr. 1236.
[65] Kamerstuk 31 066, nr. 1188.
[66] Kamerstuk 31 066, nr. 1071.
[67] Kamerstuk 34 430, nr. AE.

met de Tweede Kamer gedebatteerd over deze hoofdlijnenbrief, waarbij de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en de Minister voor Rechtsbescherming het voornemen hebben geuit om voor het einde van het kalenderjaar een wetsvoorstel voor de invoering van constitutionele toetsing in consultatie te brengen. Voorts is aan het parlement toegezegd rond de zomer een brief betreffende het toetsingskader voor constitutionele toetsing te sturen. Bovendien wordt een extern onderzoek verricht naar de grondwettelijke beperkingssystematiek. De resultaten hiervan worden, ter uitvoering van een door Kamerlid Omtzigt ingediende en door de Tweede Kamer aangenomen motie,[68] meegenomen in het wetsvoorstel.

Demonstratierecht

De Commissie karakteriseert de Nederlandse publieke ruimte als «open». Wel wijst de Commissie op een aantal gerapporteerde tekortkomingen op het gebied van het demonstratierecht, zoals in het Amnesty-rapport «Demonstratierecht onder druk».[69] Het kabinet neemt deze signalen serieus. Recent heeft het kabinet in een Kamerbrief uitgebreid gereflecteerd op het demonstratierecht, waarbij ook werd ingegaan op het rapport van Amnesty.[70] In de Kamerbrief is onder andere – op aanbevelen van Amnesty – toegezegd een online kennisbank op te richten om kennisuitwisseling over het demonstratierecht te faciliteren.

Wetsvoorstel wijziging Algemene wet bestuursrecht

De Europese Commissie refereert aan het wetsvoorstel om de Algemene wet bestuursrecht meer mensgericht te maken. Dit wetsvoorstel (Wet versterking waarborgfunctie Awb[71]) is in een zogeheten pre-consultatie gegeven, een voorontwerp fase voorafgaand aan de gebruikelijke (internet)consultatie, gericht op het vroegtijdig in beeld krijgen van de gevolgen voor de uitvoering en de rechtspraak. Er zijn in deze pre-consultatie schriftelijke reacties binnengekomen van uitvoeringsinstanties, decentrale overheden, de rechtspraak, de wetenschap en andere belanghebbenden, zoals de Nationale ombudsman. Daarnaast hebben KleinLef en het Netwerk van Publieke Dienstverleners gezamenlijke reacties gestuurd. Verder hebben acht expert sessies plaatsgevonden, een sessie met burgers en drie bijeenkomsten met de vier hoogste rechters in het bestuursrecht en een rechter namens de Raad voor de rechtspraak. De pre-consultatie reacties worden momenteel verwerkt ten behoeve van de (internet)consultatie die in het najaar van 2023 zal plaatsvinden. Hierbij wordt meegenomen de uitvoering van de motie Van Baarle[72] en wordt

[68] Kamerstuk 36 200 VII, nr. 165.
[69] Zoals in: *Demonstratierecht onder druk* (Amnesty International), bijlage bij Kamerstuk 34 324, nr. 7.
[70] Kamerstuk 34 324, nr. 9.
[71] Kamerstuk 29 279, nr. 763.
[72] Kamerstuk 29 279, nr. 765.

bekeken of de uitkomsten van een Awb-onderzoeksagenda relevant zijn voor het wetsvoorstel. De onderzoeksrapporten zullen uw Kamer worden toegezonden.

De Minister van Buitenlandse Zaken,
H.G.J. Bruins Slot

De Minister van Justitie en Veiligheid,
D. Yesilgöz-Zegerius

De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,
H.M. de Jonge

De Minister voor Rechtsbescherming,
F.M. Weerwind

De Staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
G. Uslu

PROTESTACTIES

Men kan rapporten schrijven over misstanden in de politiek. Voor bepaalde groepen in de samenleving heeft het totaal geen zin. De initiatiefloze houding en ongeïnteresseerdheid van een deel van het volk zet weinig zoden aan de dijk voor politieke en sociale verandering. Hoewel er van tijd tot tijd demonstraties zijn door groepen burgers met als onderwerp afkeer van politiek en maatschappij door burgers die zich onrechtvaardig behandeld voelen door de overheid. Dergelijke demonstraties zijn vaak kortstondig van duur, en er is niet echt sprake van een vast strategisch plan.Het volk wil daarmee alleen maar hun frustraties uitten over een specifiek onderwerp dat te maken heeft met hun bedrijf of wat hun in de kern persoonlijk raakt.

Politieke verandering

Wij leven in een individualistische samenleving. In een gefragmenteerde samenleving leiden steeds meer mensen een onsamenhangend bestaan. Dat komt ook mede door de ongevoeligheid die door de dagelijkse sleur veroorzaakt wordt. Hoewel daar best veel mensen met een succesvolle opleiding tussen zitten, blijkt de groep die terughoudend is tegenover politieke veranderingen veel groter dan de groep initiatiefrijke burgers die het voortouw pakken die veel kleiner is. De politiek maakt misbruik van het politieke onbenul van de gemiddelde Nederlander. Over het algemeen zijn dat mensen met weinig fantasie en geen interesse in de politiek en samenleving maar die wel gaan stemmen.Het volk is hierdoor niet in staat de ballon door te prikken om de leugen te kunnen doorzien.

PLANNING

- feiten verzameling
- documenten analyse
- oriëntatie omtrent de problematiek
- verdere detaillering en lokalisering van de problematiek
- doel bepaling en het stellen van de diagnose
- formulering van realistische probleemstellingen
- operationele analyse
- operationele doelstellingen
- financiële analyse
- haalbaarheids analyse
- strategie bepaling
- het stimuleren van initiatiefvoorstellen
- opstellen van actie programma's
- tijdsplanning
- het overzien van het proces als geheel
- leiderschap en delegatie
- sterkte-zwakte-onderzoek
- tact,ijver,opleiding of ervaring
- verdelen van taken en rollen

SOCIALE TECHNIEKEN

- sociaal inzicht (kennis)
- sociale sensitiviteit (inlevingsvermogen)
- sociale techniek (strategisch denken)

ORGANISATIES

- kennis van netwerken en organisaties

Vrede

“Een toekomst van vrede zonder oorlogen” ledereen was er Heilig van overtuigd in 1945, zelfs generaals.

Tien jaar na de ondergang van Hitlers Derde Rijk en zes jaar na de oprichting van de NAVO vond men bij die organisatie dat in 1955 de tijd was aangebroken om voormalige Duitse Nazi-officieren in dienst te nemen. In de meeste gevallen waren het officieren die vanwege hun (mis)daden door Hitler onderscheiden waren met het Ridderkruis, maar zich aan het einde van de oorlog pas tegen hem keerden.

Bron: joods.nl Gerard de Boer / artikel 14 januari 2021

Hitler’s Inferno

1945

back cover:

“Never before has this shocking material been heard in the United States. Most of these songs and speeches were taken from German radio stations after the war. Their joyous quality is frightening, when one thinks of the murder and destruction that followed. It must never happen again in the civilized world”.

https://archive.org/details/HitlersInfernoRecord_201806

HANDVEST VAN DE VERENIGDE NATIES

Op 26 juni 1945 ondertekenden 50 landen het Handvest (op papier geschreven afspraken) van de Verenigde Naties (VN). Zij wilden in de toekomst een oorlog als de (in die dagen nog niet beëindigde) Tweede Wereldoorlog voorkomen. Ook Nederland maakt deel uit van de VN.

Bron: Ministerie van defensie

inleiding

WIJ, DE VOLKEN VAN DE VERENIGDE NATIES, VASTBESLOTEN

komende geslachten te beveiligen tegen de oorlogsgesel, *die* tweemaal gedurende ons leven onuitsprekelijk leed over de mensheid heeft gebracht, en opnieuw het vertrouwen in de grondrechten van de mens, in de waardigheid en waarde van de menselijke persoon, in de gelijke rechten van mannen en vrouwen, alsmede van grote en kleine volken te bevestigen, en voorwaarden te scheppen, waaronder gerechtigheid en eerbied voor de verplichtingen, *die* uit verdragen en andere bronnen van internationaal recht voortvloeien, gehandhaafd kunnen worden, sociale vooruitgang en betere levensstandaarden en in grotere vrijheid te bevorderen, n te dien einde verdraagzaamheid te betrachten en te zamen in vrede met elkander als goede naburen te leven, en onze krachten te verenigen om internationale vrede en veiligheid te handhaven, en door de aanvaarding van beginselen en de instelling van methodes te verzekeren, dat wapengeweld niet zal worden gebruikt behalve

in het algemeen belang, en ter bevordering van de economische en sociale vooruitgang van alle volken een internationaal apparaat te gebruiken.

HEBBEN BESLOTEN ONZE POGINGEN TE VERENIGEN OM DEZE DOELEINDEN TE BEREIKEN

Dienovereenkomstig hebben onze onder scheidene Regeringen, door middel van vertegenwoordigers, bijeen in de stad San Francisco, die hun in goede orde bevonden volmachten hebben overgelegd, ingestemd met dit Handvest van de Verenigde Naties, en zij richten hierbij een internationale Organisatie op, die de naam zal dragen van de Verenigde Naties.

Vrede geen vaststaand feit

NAVO-kopstuk aan vooravond van grote oefening:

Rob Bauer, de hoogste militair van de NAVO “vrede geen vaststaand feit” zei dat tijdens een persconferentie na afloop van een tweedaagse vergadering van het militaire comité van de NAVO op het hoofdkwartier in Brussel in de aanloop van NAVO-oefening “Steadfast Defender” 24 met 90.000 troepen.

Bron: rtlnieuws, 18 januari 2024.

Toespraak minister-president Rutte bij Nationale Holocaustherdenking

Toespraak | 28-01-2024

Toespraak van minister-president Mark Rutte tijdens de Nationale Holocaustherdenking, Amsterdam 28 januari 2024

In 1985, 40 jaar na de bevrijding, zei de toen hoogbejaarde Abel Herzberg in een aangrijpend televisie-interview, broos en breekbaar, zoekend naar woorden:

'*Je begrijpt het niet als je er niet bent geweest. En als je er wel geweest bent, begrijp je het ook niet. Je begrijpt het niet.*'

Dus zelfs Abel Herzberg, die als holocaustoverlevende na de oorlog als geen ander woorden wist te geven aan de hel van de kampen, – zelfs hij moest in die laatste jaren van zijn veelbewogen leven concluderen: ik begrijp het niet.

De intense, ongeremde haat.
De rechteloosheid.
De ontmenselijking.
De gewelddadigheid en het pure sadisme.
De industriële schaal.
De nietsontziende moordzuchtige drang een heel volk te vernietigen – van de aardbodem weg te vagen.
Het is ook niet te begrijpen.

> *De intense, ongeremde haat. De rechteloosheid. De ontmenselijking. Het was er toen. En het is er nog steeds.*

En toch…
Het was er toen.
En het is er nog steeds.
U weet waar ik op doel.
We kunnen bij deze Holocaustherdenking, 79 jaar na de bevrijding van Auschwitz, niet om 7 oktober heen.
De dag waarop de Joodse wereldgemeenschap voor de zoveelste keer in de geschiedenis werd geconfronteerd met een doelbewuste en geregisseerde moordpartij.
Met gijzeling, verkrachting en verminking als de meest smerige wapens om angst en terreur te zaaien.
En met kort daarna een golf van anti-Joodse reacties die er, ook in ons land, toe leidde dat scholen en synagogen beveiligd moeten worden.
Dat mensen zich onveilig voelen.
Weer die dreiging.
Weer het schurende gevoel van over je schouder moeten kijken.
Weer openlijk antisemitisme.
Alsof 'nooit meer Auschwitz' een holle frase is geworden.

Alles in ons schreeuwt: dit mag niet.
Dit kan niet.
Dit mogen we niet toestaan.
En we zullen het niet toestaan.

Hier – deze beladen plek en dit gedragen moment vragen om duidelijkheid.
Ik ga morgen en alle dagen daarna weer met iedereen in gesprek over de oorlog in Gaza.
Dat open en kritische gesprek moet worden gevoerd – ook over en met Israël.
Maar niet vandaag.
Niet op de dag dat we de 6 miljoen slachtoffers van de holocaust herdenken.
En niet hier, bij de kwetsbare gebrokenheid van het Spiegelmonument.
Vandaag staan we stil bij het afschuwelijke lot van meer dan 100.000 Joodse Nederlanders en ruim 200 Nederlandse Roma en Sinti die werden vermoord om wie zij waren.
Vandaag eren wij hun nagedachtenis.
En dat kunnen we niet beter doen dan door ons uit te blijven spreken – tegen haat en uitsluiting, tegen de dreiging van geweld, tegen antisemitisme.
Door alert te blijven.
Door in ons handelen de vrede, de menselijkheid, de verdraagzaamheid te dienen.

> *We herdenken om uiting te geven aan een eeuwigdurend verdriet, als eerbetoon, en als waarschuwing.*

Dames en heren, in de Joodse cultuur is het doorgeven van tradities een kernpunt.
Le dor wa dor – van generatie op generatie.
Het belang daarvan, die plicht, geldt voor ieder van ons, Joods of niet-Joods, nu het moment nadert dat ook de allerlaatste overlevenden van de kampen niet meer onder ons zullen zijn.
We moeten blijven herdenken – vanwege het verleden én vanwege het heden.
En, voeg ik daar vanochtend aan toe: we moeten de kennis over de Holocaust blijven overdragen aan jonge mensen.
Van generatie op generatie.
We herdenken niet om het ooit te kunnen begrijpen – dat kan niet.

We herdenken om uiting te geven aan een eeuwigdurend verdriet, als eerbetoon, en als waarschuwing.

Dank u wel.

Zie ook

- Tweede Wereldoorlog
  Onderwerp

Verantwoordelijk

- Ministerie van Algemene Zaken

Geert-Jan Knoops

Advocaat hoogleraar strafrecht en strafprocesrecht

Volgens de aanklacht van Zuid-Afrika zou Israël de Genocide Conventie hebben geschonden. Vanuit internationaal rechtsperspectief is daar volgens Knoops geen bewijs voor geleverd. 'Voor genocide moet er sprake zijn van een plan of een patroon om de Palestijnse bevolking geheel of ten dele te vernietigen.' In de verdediging heeft Israël 'overtuigend aangetoond dat het Israëlische leger instructies heeft om de burgerbevolking zoveel mogelijk te sparen'. Volgens de hoogleraar zijn er drie mogelijke oordelen die vandaag uitgesproken zouden kunnen worden door het Gerechtshof. Zo zou de Israëlische overheid opdracht kunnen worden gegeven om per direct of op termijn te stoppen met de militaire operaties. Een tweede optie is dat Israël meer humanitaire hulp moet toelaten. Onder de vijftien rechters van het Internationaal Gerechtshof is geen sprake van eensgezindheid, waarschuwt Knoops. Er zijn zes landen die naar alle waarschijnlijkheid in het voordeel van Israël zullen beslissen. Dat zijn de Verenigde Staten, Duitsland, Slowakije, Frankrijk, Japan en Australië. Daarnaast zullen zes andere landen in het nadeel van Israël beslissen, namelijk Libanon, Somalië, Marokko, Brazilië, China en Rusland. Van de drie overige landen (Oeganda, Jamaica en India) is vooralsnog niet duidelijk wat hun mening zal zijn. Daarmee is niet te zeggen wat het ICJ vandaag zal oordelen. Voor Knoops is duidelijk dat er nu geen bewijs is voor genocide. Het hoge aantal slachtoffers in de Gazastrook staat daar los van. 'Dat zou hooguit een discussie kunnen opleveren over de vraag of het handelen van het Israëlische leger proportioneel is. Maar dat is een aspect van het oorlogsrecht en dat ligt nu niet ter toetsing. Dat is mogelijk een onderwerp voor het Internationaal Strafhof op langere termijn.'

Bron:BNR 26 jan 2024

Tussenvonnis

Israël moet er alles aan doen om genocide te voorkomen in Gaza. Zo luidt het tussenvonnis van het Internationaal Gerechtshof in de zaak die Zuid-Afrika aanhangig heeft gemaakt over de oorlog in Gaza. Voorzitter Donoghue benadrukte dat het hof nog geen oordeel kan vellen of er daadwerkelijk genocide heeft plaatsgevonden. Daarvoor zal een proces nodig zijn dat nog jaren kan duren.

Bron: NOS 26 januari 2024

Israel

De Israëlische premier Benjamin Netanyahu zegt dat zijn land zal blijven strijden tegen Hamas en dat het zich "onverminderd" zal houden aan internationaal recht. Hij verwerpt in een eerste reactie op de uitspraak van het Internationaal Gerechtshof (ICJ) wel beschuldigingen van genocide.Het hof heeft Israël opdracht gegeven om meer te doen om burgers in Gaza te beschermen en genocide te voorkomen. Toch heeft het ICJ geen opdracht gegeven om de oorlog tegen Hamas te staken. Dat zal het land dan ook niet doen, blijkt uit een eerste reactie van de premier."Zoals ieder land heeft Israël het onvervreemdbare recht om zichzelf te verdedigen. De verachtelijke poging om Israël dit recht te ontzeggen, is flagrante discriminatie tegen de Joodse staat en is terecht verworpen", zegt Netanyahu in een videoverklaring. "Israël zal zichzelf blijven verdedigen tegen Hamas, een genocidale terreurorganisatie."Ondanks de kritiek van het ICJ zegt Israël altijd zijn best gedaan te hebben om de inwoners van Gaza te beschermen en helpen. "We zullen doorgaan met het faciliteren van humanitaire hulpverlening en het uiterste doen om burgers lijden te besparen, ook al gebruikt Hamas burgers als menselijke schilden." Of het huidige beleid wordt aangepast, is vooralsnog onduidelijk.

Bron: IJmuider Courant 26 januari 2024

Rechtsgrondslag geweldgebruik

Het gebruik van geweld tussen staten, en de dreiging daarmee, is niet toegestaan. Dit is vastgelegd in artikel 2, lid 4 van het VN Handvest. Hier bestaan echter uitzonderingen op, waaronder het recht op zelfverdediging op grond van artikel 51 van het VN Handvest.

De basis regel van het internationaal recht met betrekking tot vrede en veiligheid (het zogenaamde *jus ad bellum)*, is dat geweld tussen staten is verboden. Dit is opgenomen in artikel 2, lid 4 van het VN Handvest. Hier bestaan echter ook uitzonderingen op. Uitzonderingen zijn:

- toestemming voor geweldgebruik van het land waarin het geweld wordt gebruikt;
- autorisatie door de Veiligheidsraad van de VN op basis van hoofdstuk VII van het VN Handvest;
- het recht op individuele of collectieve zelfverdediging zoals vastgelegd in artikel 51 van het VN Handvest.

Het recht op zelfverdediging

Het recht op zelfverdediging tegen een gewapende aanval is een uitzondering op het verbod op het gebruik van geweld zoals vastgelegd in artikel 2(4) van het Handvest van de Verenigde Naties (VN Handvest). Het recht op zelfverdediging is vastgelegd in artikel 51 van het VN Handvest en kan individueel of collectief worden uitgeoefend.

De VN Veiligheidsraad heeft de bevoegdheid om de internationale vrede en veiligheid te handhaven. Staten zijn verplicht de uitoefening van hun recht op zelfverdediging te melden aan de VN Veiligheidsraad. Staten mogen geweld ter zelfverdediging gebruiken totdat de VN Veiligheidsraad noodzakelijke maatregelen heeft genomen om de internationale vrede en veiligheid te herstellen.

Geweld ter zelfverdediging dient te voldoen aan de eisen van noodzakelijkheid en proportionaliteit:

- De eis van noodzakelijkheid komt er, kort gezegd, op neer dat de uit te voeren acties noodzakelijk moeten zijn om de gewapende aanval te stoppen. Dit betekent niet dat een staat alleen maar de initiële aanval mag stoppen; ook mag de onmiddellijke dreiging voor een volgende gewapende aanval worden tegengegaan. Wel valt puur punitief gebruik van geweld buiten de grenzen van noodzakelijke, en dus toelaatbare, zelfverdediging.
- De eis van proportionaliteit bij het recht op zelfverdediging betekent dat de uit te voeren acties naar aard, omvang en intensiteit in verhouding dienen te staan tot de oorspronkelijke gewapende aanval. Daarbij gaat het om de keuze en de intensiteit van het gebruik van middelen waarmee in een zelfverdedigingsoperatie wordt gereageerd op een gewapende aanval. Daarbij wordt vooral gekeken naar de militaire (zelfverdedigings-)operatie als geheel (macro). Deze afweging is niet beperkt tot een vergelijking tussen het aantal aan beide zijden ontstane schade en gevallen (burger-)slachtoffers.

Ongeacht de rechtmatigheid van het gebruik van geweld, is op het moment dat er sprake is van een gewapend conflict het humanitair oorlogsrecht van toepassing voor beide partijen. Het is belangrijk om het humanitair oorlogsrecht (het *jus in bello*) te onderscheiden van het

internationaal recht over de rechtmatigheid van het gebruik van geweld door staten (het zogenaamde *jus ad bellum*), waartoe het recht op zelfverdediging behoort.

Bron: Ministerie van Buitenlandse Zaken centrum internationaal recht.

Artikel 51 VN-Handvest

recht op zelfverdediging

Israël beweert dat zijn aanvallen op Gaza gerechtvaardigd zijn onder het internationaal recht. Daarbij beroept zij zich op artikel 51 van het VN-Handvest , waarin het recht op zelfverdediging duidelijk wordt erkend als een 'inherent' recht van staten. Israel beriep zich op artikel 51 door te beweren dat:

"Tijdens zijn militaire operatie oefende Israël zijn inherente recht op zelfverdediging uit, vastgelegd in artikel 51 van het Handvest van de Verenigde Naties. Elke andere staat zou op dezelfde manier hebben gehandeld als hij met soortgelijke terroristische aanval of dreigingen werd geconfronteerd.""Als reactie op de voortdurende terroristische aanvallen van Hamas heeft Israël gehandeld in overeenstemming met zijn inherente recht op zelfverdediging, vastgelegd in artikel 51 van het Handvest van de Verenigde Naties."

Om de bewering van Israël te weerleggen stellen tegenstanders dat het recht op zelfverdediging – ook al is het een inherent recht van staten – onderworpen is aan de gebruikelijke regels van proportionaliteit en noodzaak. Zij merken op dat de grootschalige militaire operaties van Israël in Gaza niet aan deze twee voorwaarden voldoen (de militaire operaties zijn buitensporig gewelddadig in vergelijking met de vermeende aanvallen die deze hebben uitgelokt) en concluderen dat ze daarom illegaal zijn volgens het internationaal recht.

Reza Nasri is een internationale advocaat, verbonden aan het Graduate Institute of International and Development Studies in Genève. Naar Haar mening missen beide partijen een cruciaal punt.

Niet-toepasselijkheid van artikel 51 in bezette gebieden

Het recht op zelfverdediging – zoals erkend door artikel 51 van het Handvest – is een recht dat alleen aan "staten" kan worden toegeschreven in hun "internationale" betrekkingen. Een *staat* mag zijn toevlucht nemen tot zelfverdediging als hij het slachtoffer is van onrechtmatig gebruik van geweld door een andere *staat* . De situatie moet betrekking hebben op:

a) Een *gewapende aanval* (van voldoende ernst);

b) Uitgevoerd tussen *staten* (of vanuit één staatsgrondgebied) – als belangrijkste onderwerpen van het internationaal recht;

c) En een internationaal karakter hebben.

Artikel 51 is niet van toepassing op situaties waarin een bezettende mogendheid (de staat Israël) binnen bezette gebieden onder eigen gezag en verantwoordelijkheid handelt. In juridische termen kan Israël zich niet beroepen op het recht op zelfverdediging op grond van artikel 51 om het gebruik van militair geweld te rechtvaardigen in gebieden waarover Israël zelf *effectieve controle* uitoefent , tenminste sinds 1967. (Hoewel Israël zijn troepen uit Gaza terugtrok onder de "terugtrekking" plan" in 2005 betekent de verplaatsing van zijn troepen uit

het bezette land niet zijn status als "bezettingsmacht". Israël handhaafde voortdurend de controle over de grenzen van Gaza, de lucht- en zeeruimte, water, elektriciteit, riolering en telecommunicatiesystemen en vanwege dat Gaza een bezet gebied blijft zoals gedefinieerd in het internationaal recht. In Resolutie 1860 (pdf) van de VN-Veiligheidsraad, uitgegeven op 8 januari 2009, wordt duidelijk opgemerkt dat: "de Gazastrook een integraal onderdeel vormt van het in 1967 bezette gebied".)

Het zou voor de meesten van ons ondenkbaar zijn om zich voor te stellen dat enig ander land een stad of district zou barricaderen binnen een gebied dat onder zijn eigen toezicht staat , en vervolgens F-16 straaljagers, hightech Cobra-helikopters, grondtroepen, clusterbommen, witte fosfor- en verarmd uranium-munitie, waarbij duizenden inwoners omkwamen onder het voorwendsel van de bestrijding van bijvoorbeeld straatbendecriminaliteit. Het zou zelfs nog absurder zijn als dat land dat allemaal zou rechtvaardigen door een beroep te doen op een vreemd recht uit hoofde van het VN-Handvest. Toch is dit precies wat Israël in Gaza heeft gedaan.

Palestina (de Gazastrook en de Westelijke Jordaanoever) wordt nog niet als een onafhankelijke soevereine staat beschouwd – vooral niet door Israël. Het stuk land dat bekend staat als ‘Palestina’ (dat Gaza omvat) is een bewoond gebied dat sinds 1967 onder Israëlisch mandaat en bezetting staat. Als Israël het recht krijgt zich te beroepen op Artikel 51 van het VN-Handvest (dat een multilateraal interstatelijk *verdrag* is) en profiteren van de relevante regels van zelfverdediging, moet Israël op zijn minst erkennen dat het te maken heeft met een andere ‘ *staat’* (of het nu een staat is die rechtstreeks gewapende aanvallen tegen Israël pleegt of een staat waarvan het grondgebied wordt gebruikt door een autonome vijandige groep). om aanvallen op Israël uit te voeren). Maar Israël kan aan de ene kant de Palestijnse staatsstatus niet voortdurend afwijzen en aan de andere kant Palestina als staat behandelen wanneer het het Handvest moet gebruiken om het gebruik van geweld daartegen te legitimeren.

Met andere woorden: het zelfverdedigingsargument van Israël houdt de voorwaarde in van de erkenning van de Palestijnse *staat* ; terwijl dit niet betekent dat de juridische uitvluchten van het Handvest terzijde worden geschoven en uitsluitend wordt voldaan aan de beperkingen van het humanitair recht (vooral de Conventies van Genève) met betrekking tot bezetting.

Jurisprudentie van het Internationaal Gerechtshof

In zijn advies van juli 2004 over de *juridische gevolgen van de bouw van een muur had het Internationale Gerechtshof (ICJ)* al vastgesteld dat “zelfverdediging” op grond van artikel 51 niet van toepassing is in de situatie tussen Israël en de bezette gebieden. (een belangrijk punt dat de meeste commentatoren lijken te zijn vergeten). Precies zoals het vandaag beweert, had Israël in de *Wall*- zaak betoogd dat de bouw van een muur rond de Westelijke Jordaanoever een daad van zelfverdediging was, in overeenstemming met artikel 51 van het Handvest. Volgens Israël ondersteunde Artikel 51 zijn recht om de muur te bouwen om zichzelf te beschermen tegen terroristische aanslagen vanuit de bezette gebieden.

Maar het Hof verwierp dit argument als volgt (pdf):

“Artikel 51 van het Handvest erkent dus het bestaan van een inherent recht op zelfverdediging in het geval van een gewapende aanval door de ene *staat* tegen een andere *staat* .

Israël beweert echter niet dat de aanvallen tegen Israël *aan een vreemde staat kunnen worden toegerekend* . Het Hof merkt ook op dat *Israël controle uitoefent in de bezette Palestijnse gebieden* en dat, zoals Israël zelf stelt, de dreiging die het beschouwt als rechtvaardiging voor de bouw van de muur, *zijn oorsprong vindt in, en niet buiten, dat gebied* . Het Hof concludeert dat artikel 51 van het Handvest in deze zaak geen relevantie heeft" (nadruk toegevoegd door de auteur).

A fortiori is het standpunt van het Hof ook geldig met betrekking tot de recente situatie in Gaza.

Er lijkt zelfs een groeiende consensus te bestaan onder vooraanstaande deskundigen op het gebied van internationaal recht over deze kwestie. In een document met de titel 'The Chatham House Principles of International Law on the Use of Force in Self-Defense' bevestigde het Royal Institute of International Affairs ook de niet-toepasselijkheid van artikel 51 door te benadrukken dat 'tenzij een aanval wordt gericht *van buiten het grondgebied onder de controle van de verdedigende staat* , doet de kwestie van zelfverdediging in de zin van artikel 51 zich normaliter niet voor".

De ontoelaatbare verwarring: *Jus ad bellum* versus *Jus in bello*

De wet van het gebruik van geweld bestaat uit twee verschillende takken:

a) de wet die het gebruik van geweld regelt (*jus ad bellum*) en;

b) het recht dat het voeren van vijandelijkheden regelt (*jus in bello*).

De eerste reeks wetten heeft betrekking op de redenen die staten kunnen aanvoeren om oorlog te rechtvaardigen, terwijl de tweede reeks wetten de middelen regelt die zij mogen gebruiken bij het uitvoeren van oorlog of de manier waarop zij moeten handelen in een naoorlogse situatie, zoals bezetting. De *jus ad bellum*- regels zijn grotendeels vastgelegd in het VN-Handvest (dat wil zeggen artikel 2(4) en artikel 51), terwijl de *jus in bello*- regels vooral te vinden zijn in de vier Conventies van Genève, de Haagse regelgeving en relevante gewoontenormen. *Zelfverdediging* behoort logischerwijs tot het domein van *het jus ad bellum,* terwijl de 'bezetting' uiteraard wordt beheerst door het *jus in bello* .

Zoals Georges Abi-Saab – emeritus hoogleraar aan het Graduate Institute of International Studies in Genève – uitlegde in zijn mondelinge pleidooi voor het Internationaal Gerechtshof in de muurzaak :

"[Zelfverdediging] behoort niet tot het internationaal humanitair recht of tot het *jus in bello* , maar tot het *jus ad bellum* [de tak van het recht die de legitieme redenen definieert waarom een staat oorlog mag voeren]. Israël veroorzaakt hier een ontoelaatbare verwarring. tussen de twee takken van het oorlogsrecht die radicaal gescheiden moeten worden gehouden."

Net als in de muurzaak probeert Israël die verwarring nog steeds in stand te houden, en wel met goede reden.

Israël heeft zijn recht op zelfverdediging al uitgeput toen het in 1967 tijdens een internationaal conflict preventief de Westelijke Jordaanoever en Gaza veroverde op naburige oorlogvoerende staten. Sindsdien is de enige reeks wetten die de Israëlisch-Palestijnse situatie beheerst de gebruikelijke wetten. en op verdragen gebaseerde normen van het 'humanitaire recht' die de bezetting reguleren (*Jus in bello*). Volgens de toepasselijke wetgeving is het Israël niet alleen verboden de inwoners van deze gebieden schade toe te brengen, maar is het ook verplicht hun veiligheid en beveiliging te waarborgen (artikel 43 van de Haagse regelgeving). Israël heeft ook de plicht om bescherming te bieden aan hun privé-eigendommen (Art. 46 en 47 van de Vierde Conventie van Genève), en om hun "openbare gebouwen, onroerend goed, bossen en landbouwgronden" intact te houden (Art. 55 van de Vierde Conventie). Conventie van Genève).

De recente massale bombardementen van Israël en het gebruik van zware artillerie tegen Gaza kunnen niet met deze verplichtingen worden verzoend. In feite vormen de recente acties van Israël, op grond van artikel 147 van de Vierde Conventie, evenals artikel 85 van Protocol I en artikel 8 van het Statuut van Rome , ernstige schendingen van het internationaal recht die individuele strafrechtelijke aansprakelijkheid met zich meebrengen.

Door voortdurend te verwijzen naar de notie van zelfverdediging overeenkomstig artikel 51 en door de militaire operaties in Gaza uitsluitend in termen van noodzaak en proportionaliteit te kaderen, bevestigen zelfs de tegenstanders van Israël onbewust de 'ontoelaatbare verwarring' die Israël opzettelijk probeert te verspreiden.

Bron: Opendemocracy , Reza Nasri, 17 februari 2009

De staat Palestina is in november 2012 aanvaard als waarnemersstaat van de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties. Op 2 juni 2023 hebben 139 van de 193 lidstaten van de Verenigde Naties (VN) de staat Palestina erkend. Palestina wordt officieel erkend als Staat door ruim 130 landen, waaronder enkele EU-lidstaten. Israel, maar ook Nederland en België, erkennen Palestina niet als zelfstandige Staat.

Bron: wikipedia.org

UN Special Rapporteur: Israel can’t claim ‘right of self-defence’

Photo Aljazeera / Francesca Albanese / 2023

Francesca Albanese, UN Special Rapporteur on the occupied Palestinian territories, has said that Israel cannot claim the right of ‘self-defence’ under international law because Gaza is a territory which it occupies. Her comments came in a speech to the National Press Club in Canberra, Australia.

https://archive.org/details/right-to-self-defense-israel

Source: Aljazeera, 15 Nov 2023

THE HAGUE - 11/01/2024, THE HAGUE -Palestinian sympathizers during demonstrations simultaneously at the hearing at the International Court of Justice (ICJ) on a genocide complaint by South Africa against Israel. Interested parties speak out in favor of the Palestinian or Israeli cause. ANP ROBIN UTRECHT netherlands out - belgium out
Captions are provided by our contributors.

Kastanje 28
Mierlo
5731NK
Netherlands
Ordered by: ifudofhumanrights@yahoo.com
Order reference: OY89368424

Image details
Alamy
Image ID: 2WBHW73
Image title THE HAGUE - 11/01/2024, THE HAGUE -Palestinian sympathizers during demonstrations simultaneously at the hearing at the International Court of Justice (ICJ) on a genocide complaint by South Africa against Israel. Interested parties speak out in favor of the Palestinian or Israeli cause. ANP ROBIN UTRECHT netherlands out - belgium out
Model release NO
Property release NO
Credit line ANP / Alamy Stock Photo
License details
Country Worldwide
Usage Presentation or newsletters
Start date 28 January 2024
Duration In perpetuity
Additional details Use in a presentation/talk (eg,Powerpoint and Keynote) or in an editorial newsletter.

https://archive.org/details/icj-provisional-measures-complaint-south-africa-v-israel

Staatscommissie Rechtsstaat

De ministerraad heeft ingestemd met de instelling van een Staatscommissie Rechtsstaat. De commissie staat onder voorzitterschap van rector en universiteitshoogleraar vergelijkend constitutioneel recht Henk Kummeling. De opdracht was om het functioneren van de rechtsstaat te analyseren en voorstellen te doen voor versterking ervan. Bij de opdracht zal de commissie nadrukkelijk aandacht hebben voor bescherming van burgers tegen onvoorziene en ongewenste gevolgen van overheidsmaatregelen.

Waaraan moet een representatief onderzoek voldoen?

Rondetafelgesprek commissie rechtsstaat Justitie en Veiligheid — en Binnenlandse Zaken, 26 september 2023 (Eerste Kamer) Voorzitter Boris Dittrich aan Kummeling: We zijn natuurlijk niet op de een of andere manier, Ja… als het ware… gebonden aan waar u mee komt.

IFUD of Human Rights

Er is dezerzijds bij IFUD of Human Rights geen enkele twijfel aan de onderzoeksvaardigheden van Prof.dr. Henk Kummeling. Maar toch… Kummeling had beter voor deze opdracht kunnen bedanken. De Nederlandse Staat is niet gebonden aan het onderzoek. De bedoeling bij de Nederlandse Staat is het optuigen van één grote “schoon-wasopperatie” met hierbij Kummeling voor de staatskar spannen. Ik verwijs ook naar de diverse onderzoeken naar de rechtsstaat uit het verleden waar is gebleken ook niets van is geworden. Uitgangspunten van onderzoek is de rechtsstaat verbeteren daar waar het ernstig fout is gelopen. Een onderzoek moet onafhankelijk,betrouwbaar en eerlijk zijn. Wanneer een onderzoeker als Kummeling zichzelf op de kaart wil zetten als een soort schaduwonderzoeker van de Nederlandse Staat met gebruikmaking van diverse technieken zoals b.v. “Cherry Picking”, “research bias” etc, dan is zo’n onderzoek niet meer representatief, (verwijs ghostwriter).

Een ghostwriter, schaduwauteur of spookschrijver is een auteur die op verzoek iets schrijft voor een ander. Een ghostwriter kan volledig zelfstandig schrijven zonder als auteur vermeld te worden. De publicatie verschijnt dan alsof het van de opdrachtgevende auteur (ook wel ‘hoofdauteur' genoemd) is. Ghostwriters zijn in te zetten voor het schrijven van een boek, maar ook voor een toespraak, voor websiteteksten, nieuwsbrieven of columns,(Bron: wikipedia.org).

Onderzoeksbias

Bron: via Bron: scribbr.nl https://archive.org/details/Onderzoeksbias

IFUD of Human Rights

De personen met de echte sleutelposities die achter de schermen aan de touwtjes trekken zullen deze verworven machtspositie niet uit handen geven.

Literatuurlijst

- “Onverschilligheid is geen optie” (de rechtsstaat maken we samen), Advies van de maatschappelijke commissie 'Uitdragen kernwaarden van de rechtsstaat’ in opdracht van de Minister van Justitie en de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, Den Haag, 13 februari 2008, Voorzitter van de Commissie Prof. dr. W.B.H.J. van de Donk, Uitgave: Commissie ‘Uitdragen kernwaarden van de rechtsstaat” februari 2008.

-De rechtsstaat waarborg voor Europese burgers en fundament van Europese samenwerking,No: 87, Januari 2014, ADVIESRAAD INTERNATIONALE VRAAGSTUKKEN.

-“Ongekend onrecht”, verslag-parlementaire ondervragingscommissie Kinderopvangtoeslag,2020,Tweede Kamer der Staten-Generaal.

-Een sterkere rechtsstaat, (verbinden en beschermen in een pluriforme samenleving), de Raad voor het openbaar bestuur, maart 2020, ISBN 978 90 55911260.

- De Rechtspraak RAPPORT WERKGROEP REFLECTIE TOESLAGENAFFAIRE RECHTBANKEN, lessen uit kinderopvangtoeslagzaken. Dit rapport is, door de Werkgroep reflectie toeslagenaffaire rechtbanken, opgesteld in opdracht van het Landelijk Overleg Vakinhoud Bestuursrecht, Oktober 2021.

-Rechtstreeks 2021 nr 1, de Rechtspraak, Raad voor de rechtspraak, Crisis in de rechtsstaat? Crisis in de rechtsstaat?

-Raad van State, Lessen uit de kinder- opvangtoeslagzaken, Reflectierapport van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State, November 2021.

- Klem tussen balie en beleid | Tweede Kamer der Staten-Generaal | 25-02-2021.

- Beginselen van de democratische rechtsstaat,inleiding tot de grondslagen van het Nederlandse Staats- en bestuursrecht, negende druk,2022, Managementboek,prof.dr. H.R.B.M. Kummeling, prof.mr. J. Uzman, prof.mr.drs. B.P. Vermeulen, prof.mr. R.J.G.M. Widdershoven, ISBN9789013169645, 480 blz.

-“De staat van de rechtsstaat” waar staan we, waar gaan we naartoe, The Hague Centre for Strategic Studies, Mei 2023.

- Democratie en vertrouwen, Notitie 5 van Sociale en Culturele Ontwikkelingen 2023, 26 blz, Sociaal en Cultureel Planbureau.

Einde boek Democratie en Rechtsstaat tegenonderzoek

Churchill learn from history

"Those who fail to learn from history are doomed to repeat it"

Winston Churchill , (speech House of Commons Nov 16- 1948)

From the back-sleeve Hitler's Inferno record

"It must never happen again in the civilized World"

Iedereen was er Heilig van overtuigd in 1945, zelfs generaals.

8. De - belangrijke - maatschappelijke doelstelling van Audio --------
Rarities is----------
het in stand houden van de les van gisteren als een ----------
getuigenis, als een les voor de toekomst. ----------
Audio Rarities verricht activiteiten van wetenschappelijke----------
en maatschappelijke aard in algemene zin, zonder----------
bedrijfseconomisch winstoogmerk; alle eventuele winst----------
wordt bestemd voor de stichting. Door Audio Rarities wordt--------
deelgenomen aan het maatschappelijke verkeer en het----------
streven van Audio Rarities is duurzaam.----------

fragment uit Grosse notarieel van zestiende juli tweeduizend vier

Hitler's inferno : words and music of Nazi Germany.

Publication | ! Not Digitized | Library Call Number: CD-0204

CONTENTS

Overview

Variant Title	Hitler's inferno in words, in music 1932-1945 Marching songs of Nazi Germany
Format	Nonmusical sound recording
Published	AH Geldrop, Netherlands : Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights, 1995
Locale	Germany
Contents	Hitler in Rome 1937 Deutschland über alles Die Fahne hoch (Horst Wessel Lied) Heil Hitler dir! Goebbels introduces Hitler 1934 Marching songs medley Hitler speaks in Vienna 1939 Heil Deutschland Wenn die S.S. und die S.A. aufmarschiert Die Jugend marschiert Goering, Hess, Ribbentrop, etc. plead "Not Guilty" at Nuremberg.
Other Authors/Editors	Hitler, Adolf, 1889-1945.
Notes	Title from disc label. Originally released on LP by Audio Rarities, recorded in 1945.

Commentary in English.

Compact disc.

Hitler in Rome 1937 -- Deutschland über alles -- Die Fahne hoch (Horst Wessel Lied) -- Heil Hitler dir! -- Goebbels introduces Hitler 1934 -- Marching songs medley -- Hitler speaks in Vienna 1939 -- Heil Deutschland -- Wenn die S.S. und die S.A. aufmarschiert -- Die Jugend marschiert -- Goering, Hess, Ribbentrop, etc. plead "Not Guilty" at Nuremberg.

Physical Details

Language GERMAN

Physical Description 1 audio disc (38 min.) : digital ; 4 3/4 in.

Keywords & Subjects

Subjects

WORLD WAR, 1939-1945--GERMANY.
WORLD WAR (1939-1945)
GERMANY.
MUSIC.
SONGS.
SOUND RECORDINGS.
NATIONALSOZIALISTISCHE DEUTSCHE ARBEITER-PARTEI--SONGS AND MUSIC.
NATIONALSOZIALISTISCHE DEUTSCHE ARBEITER-PARTEI.

Record last modified: 2024-06-21 23:08:00
This page: https://collections.ushmm.org/search/catalog/bib256113

Additional Resources

LIBRARIAN VIEW

Download & Licensing

Terms of Use

⊘ This record is not digitized and cannot be downloaded online.

In-Person Research

🏛 Requires Research Visit

Plan a Research Visit

Check Nearby Libraries

Request in Shapell Center Reading Room

Bowie, MD

Availability (1)

CDs-Shapell Center

CD-0204

✔ Available

Contact Us

Give Feedback

Learn About the Holocaust

These additional online resources from the U.S. Holocaust Memorial Museum will help you learn more about the Holocaust and research your family history.

Holocaust Encyclopedia

The Holocaust Encyclopedia provides an overview of the Holocaust using text, photographs, maps, artifacts, and personal histories.

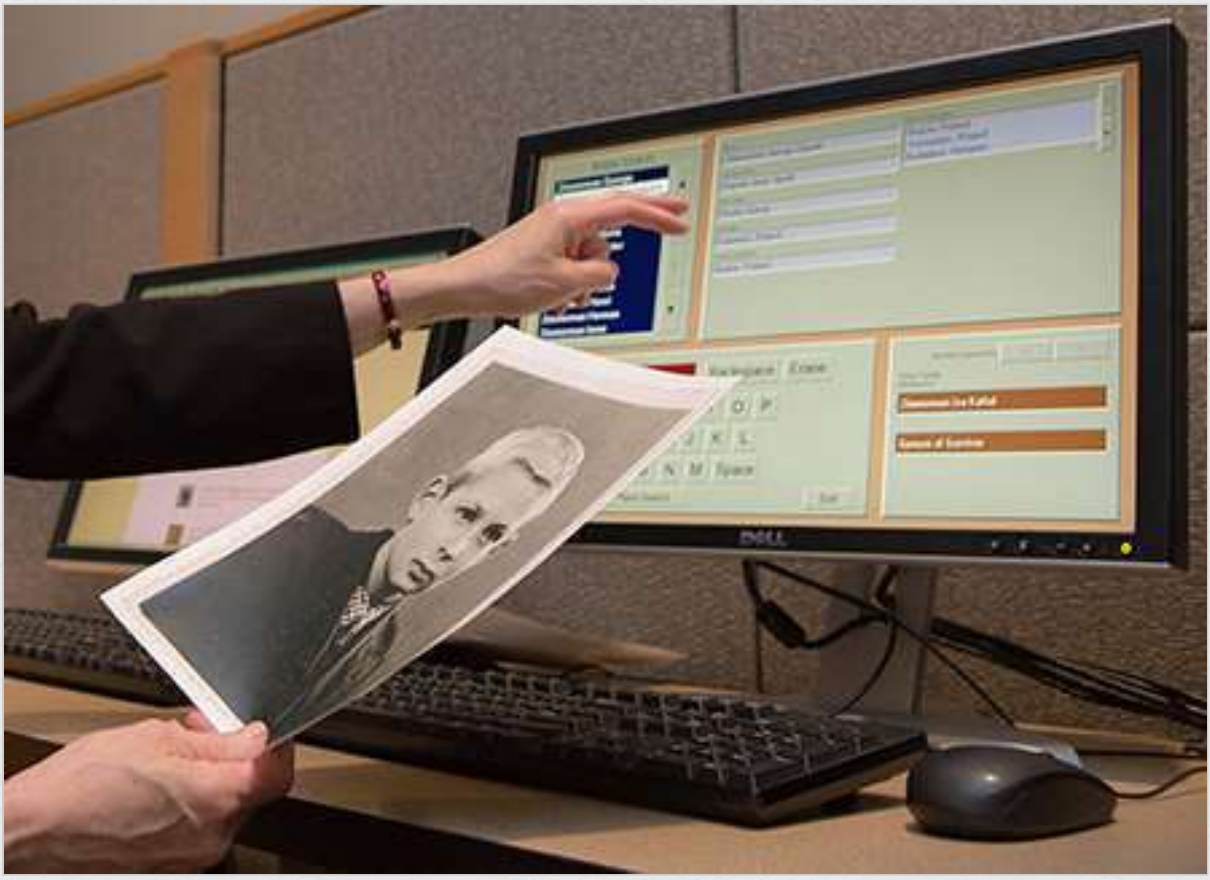

Holocaust Survivors and Victims Resource Center

Research family history relating to the Holocaust and explore the Museum's collections about individual survivors and victims of the Holocaust and Nazi persecution.

Encyclopedia of Camps and Ghettos

Learn about over 1,000 camps and ghettos in Volumes I-III of this encyclopedia, which are available as a free PDF download. This reference provides text, photographs, charts, maps, and extensive indexes.

Further Your Research

- ABOUT THE MUSEUM'S COLLECTIONS
- PLAN A RESEARCH VISIT
- ASK A RESEARCH QUESTION
- BIBLIOGRAPHIES
- DONATE TO THE COLLECTION

UNITED STATES HOLOCAUST MEMORIAL MUSEUM

100 Raoul Wallenberg Place, SW
Washington, DC 20024-2126
Main telephone: 202.488.0400
TTY: 202.488.0406

Get the Latest News

Your e-mail address | Postal Code | SUBSCRIBE

Plan Your Visit
Current Exhibitions
Calendar of Events
Support the Museum
DONATE

Learn
Teach
Collections
Academic Research
Remember Survivors and Victims
Genocide Prevention
Antisemitism and Holocaust Denial
Outreach

Holocaust Encyclopedia
Collections Search
Holocaust Survivors and Victims Resource Center
History Unfolded
Experiencing History
Early Warning Project

ABOUT THE MUSEUM

CONTACT THE MUSEUM

TERMS OF USE

PRIVACY

ACCESSIBILITY

LEGAL

"Nooit meer!" was de strijdkreet na 1945 maar heeft oorlogen niet kunnen afgewenden, zelfs niet kunnen uitgestellen. De wereld van vandaag is beland in een rollercoaster naar nog grotere oorlog met exorbitante zelfverrijking en winsten. Mogelijke betrokkenheid bij oorlogsmisdaden worden in de wind geslagen. Top VN mensenrechtenexperts riepen in 2024 westerse wapenbedrijven op om te stoppen met het sturen van wapens naar Israël, omdat ze medeplichtig zouden kunnen zijn aan oorlogsmisdaden. BlackRock & Wall Street banken profiteren van Israëlische misdaden in Gaza, zeggen VN.

United States Senate

WASHINGTON, DC 20510

March 11, 2024

The Honorable Joseph R. Biden, Jr.
President of the United States
The White House
1600 Pennsylvania Avenue NW
Washington, DC 20500

President Biden,

The severe humanitarian catastrophe unfolding in Gaza is nearly unprecedented in modern history.

As Vice President Harris said on March 3rd, "We have seen reports of families eating leaves or animal feed, women giving birth to malnourished babies with little or no medical care, and children dying from malnutrition and dehydration."

Your Administration has repeatedly stated, and the United Nations and numerous aid organizations have confirmed, that Israel's restrictions on humanitarian access, both at the border and within Gaza, are one of the primary causes of this humanitarian catastrophe.

The Netanyahu government's interference with humanitarian operations has prevented U.S.-financed aid from reaching its intended recipients in a safe and timely manner.

In recent weeks, humanitarian access has seriously deteriorated. That reality was underscored by your decision last week, which we support, to begin air dropping supplies to desperate civilians in north Gaza.

The Netanyahu government's interference in U.S. humanitarian operations violates the Humanitarian Aid Corridor Act — Section 620I of the Foreign Assistance Act of 1961 (22 USC 2378-1). The law is clear: "No assistance shall be furnished under this chapter or the Arms Export Control Act to any country when it is made known to the President that the government of such country prohibits or otherwise restricts, directly or indirectly, the transport or delivery of United States humanitarian assistance."

According to public reporting and your own statements, the Netanyahu government is in violation of this law. Given this reality, we urge you to make it clear to the Netanyahu government that failure to immediately and dramatically expand humanitarian access and facilitate safe aid deliveries throughout Gaza will lead to serious consequences, as specified under existing U.S. law.

People are starving. As you have said, “We’re going to insist that Israel facilitate more trucks and more routes to get more and more people the help they need. No excuses. Because the truth is, aid flowing to Gaza is nowhere nearly enough.”

The United States should not provide military assistance to any country that interferes with U.S. humanitarian assistance. We note that the language of the statute does not preclude U.S. assistance for missile defense, such as the Iron Dome, or other defensive systems provided to Israel pursuant to the provisions of the National Defense Authorization Act.

Federal law is clear, and, given the urgency of the crisis in Gaza, and the repeated refusal of Prime Minister Netanyahu to address U.S. concerns on this issue, immediate action is necessary to secure a change in policy by his government.

Sincerely,

Bernard Sanders
United States Senator

Chris Van Hollen
United States Senator

Jeffrey A. Merkley
United States Senator

Mazie K. Hirono
United States Senator

Peter Welch
United States Senator

Tina Smith
United States Senator

Elizabeth Warren
United States Senator

Ben Ray Lujan
United States Senator

European Parliament
2019-2024

Plenary sitting

B9-0186/2024

12.3.2024

MOTION FOR A RESOLUTION

with request for inclusion in the agenda for a debate on cases of breaches of human rights, democracy and the rule of law

pursuant to Rule 144 of the Rules of Procedure

on the immediate risk of mass starvation in Gaza and the attacks on humanitarian aid deliveries
(2024/2616(RSP))

Miguel Urbán Crespo, Manu Pineda, Mick Wallace, Clare Daly, Nikolaj Villumsen, Marc Botenga, Younous Omarjee, José Gusmão, Marisa Matias, Leila Chaibi, Malin Björk, Manon Aubry, Marina Mesure
on behalf of The Left Group

B9-0186/2024

Motion for a European Parliament resolution on the immediate risk of mass starvation in Gaza and the attacks on humanitarian aid deliveries
(2024/2616(RSP))

The European Parliament,

– having regard to Rule 144 of its Rules of Procedure,

A. whereas after October 7, Israel tightened the blockade of the Gaza and prevent the entry of most food, water, medicine and other humanitarian supplies; Israel's ongoing attacks and siege of the territory are wide;

B. whereas attacks on aid workers and aid trucks, as well as civilian infrastructure have severely restricted humanitarian agencies' ability; on 29 February, more than 100 Palestinians were killed and hundreds injured when Israeli forces opened fire near an aid convoy;

C. whereas on 26 January, the ICJ made its interim ruling ordering Israel to take all possible measures to prevent genocide, and to take immediate steps to ensure the provision of basic services and humanitarian aid to civilians in Gaza;

D. whereas at the end of February, one-quarter of the population was facing a high risk of starvation, one in six children under the age of two in northern Gaza suffers from acute malnutrition and wasting; whereas on March 6, South Africa requested the ICJ to urgently indicate further provisional measures in light of the new facts, particularly the situation of widespread starvation, to ensure the safety and security of 2.3 million Palestinians in Gaza;

1. Calls for an unconditional, immediate and permanent ceasefire in Gaza Strip and for uninterrupted access to humanitarian aid for all its inhabitants;

2. Recalls that the deliberate use of starvation by depriving civilians of objects indispensable to their survival including food, water and shelter, is a war crime under the Geneva conventions and the Rome statute;

3. Recalls Israel's responsibility to fully comply with international law and urges the authorities to end the illegal blockade of Gaza and fully cooperate with UN and other humanitarian agencies, allow free, unimpeded and safe humanitarian access through all crossing points, open the port of Ashdod to humanitarian aid and allow a direct humanitarian corridor from Jordan;

4. Highlights that UNRWA plays an irreplaceable role in providing critical aid to ensure the day to day survival of 2.2 million civilians in Gaza; rejects the suspension of funding to UNRWA and calls on the EU and its Member States to grant UNRWA support with proper funding;

5. Condemns that Israel has not taken any steps to comply with the ICJ ruling despite

being investigated as a plausible perpetrator of genocide; calls on the EU and the MS to immediately comply with the legally binding orders issued by the court; including an immediate, comprehensive two-way arms embargo against Israel until it demonstrably aligns with its obligations; urges Member States to cease immediately all exports of arms and military technology to Israel, conforming to Council decision 2008/944/CFSP.

6. Warns Member States and the European Commission that the Genocide Convention includes an obligation on States to refrain from complicity in genocide.

7. Calls for an impartial international investigation into the 29 February massacre;

8. calls for the immediate suspension of the Association Agreement;

9. Instructs its President to forward this resolution to the Council and Commission;

Machine Translated by Google

Europees Parlement
2019-2024

Plenaire vergadering

B9-0186/2024

12.3.2024

MOTIE VOOR EEN RESOLUTIE

met verzoek om opneming in de agenda voor een debat over gevallen van schendingen van de mensenrechten, de democratie en de rechtsstaat

overeenkomstig artikel 144 van het Reglement van Orde

over het onmiddellijke risico van massale hongersnood in Gaza en de aanvallen op humanitaire hulpleveringen
(2024/2616(RSP))

Miguel Urbán Crespo, Manu Pineda, Mick Wallace, Clare Daly, Nikolaj Villumsen, Marc Botenga, Younous Omarjee, José Gusmão, Marisa Matias, Leila Chaibi, Malin Björk, Manon Aubry, Marina Mesure
namens De Linkse Groep

Machine Translated by Google

B9-0186/2024

Ontwerpresolutie van het Europees Parlement over het onmiddellijke risico van massale hongersnood in Gaza en de aanvallen op humanitaire hulpleveringen

(2024/2616(RSP))

Het Europees Parlement,

– gelet op artikel 144 van zijn Reglement,

A. overwegende dat Israël na 7 oktober de blokkade van Gaza heeft aangescherpt en de invoer van het grootste deel van het voedsel, water, medicijnen en andere humanitaire hulpgoederen heeft geblokkeerd; overwegende dat Israël op grote schaal aanvallen uitvoert op het gebied en het gebied belegert;

B. overwegende dat aanvallen op hulpverleners en hulpvrachtwagens, alsmede op civiele infrastructuur, de mogelijkheden van humanitaire organisaties ernstig hebben beperkt; op 29 februari werden meer dan 100 Palestijnen werden gedood en honderden raakten gewond toen Israëlische troepen het vuur openden nabij een hulpkonvooi;

C. overwegende dat het Internationaal Gerechtshof op 26 januari een voorlopige uitspraak heeft gedaan waarin Israël werd gelast alle mogelijke maatregelen te nemen om genocide te voorkomen en onmiddellijk stappen te ondernemen om de levering van basisdiensten en humanitaire hulp aan burgers in Gaza te waarborgen;

D. overwegende dat eind februari een kwart van de bevolking een groot risico liep om te verhongeren en dat een op de zes kinderen jonger dan twee jaar in het noorden van Gaza lijdt aan acute ondervoeding en vermagering; overwegende dat Zuid-Afrika het Internationaal Gerechtshof op 6 maart heeft verzocht om dringend nadere voorlopige maatregelen aan te geven in het licht van de nieuwe feiten, met name de situatie van wijdverbreide hongersnood, om de veiligheid en zekerheid van 2,3 miljoen Palestijnen in Gaza te waarborgen;

1. Roept op tot een onvoorwaardelijk, onmiddellijk en permanent staakt-het-vuren in de Gazastrook en tot ononderbroken toegang tot humanitaire hulp voor alle inwoners;

2. herinnert eraan dat het opzettelijk uithongeren van burgers, waarbij zij worden beroofd van zaken die onmisbaar zijn voor hun overleving, waaronder voedsel, water en onderdak, een oorlogsmisdaad is volgens de Conventies van Genève en het Statuut van Rome;

3. Herinnert aan de verantwoordelijkheid van Israël om het internationale recht volledig na te leven en dringt er bij de autoriteiten op aan een einde te maken aan de illegale blokkade van Gaza en volledig samen te werken met de VN en andere humanitaire organisaties, vrije, onbelemmerde en veilige humanitaire toegang te verlenen via alle grensovergangen, de haven van Ashdod open te stellen voor humanitaire hulp en een directe humanitaire corridor vanuit Jordanië te creëren;

4. benadrukt dat UNRWA een onvervangbare rol speelt bij het verstrekken van cruciale hulp om het dagelijks overleven van 2,2 miljoen burgers in Gaza te waarborgen; verwerpt de opschorting van de financiering van UNRWA en roept de EU en haar lidstaten op om UNRWA voldoende financiële steun te verlenen;

5. Veroordeelt het feit dat Israël geen stappen heeft ondernomen om te voldoen aan de uitspraak van het Internationaal Gerechtshof, ondanks

Machine Translated by Google

wordt onderzocht als een vermoedelijke dader van genocide; roept de EU en de lidstaten op om onmiddellijk te voldoen aan de juridisch bindende bevelen die door de rechtbank zijn uitgevaardigd; met inbegrip van een onmiddellijk en alomvattend tweezijdig wapenembargo tegen Israël totdat het land aantoonbaar zijn verplichtingen nakomt; dringt er bij de lidstaten op aan om onmiddellijk te stoppen met alle export van wapens en militaire technologie naar Israël, in overeenstemming met Besluit 2008/944/GBVB van de Raad.

6. Waarschuwt de lidstaten en de Europese Commissie dat het Genocideverdrag een verplichting voor staten inhoudt om zich te onthouden van medeplichtigheid aan genocide.

7. roept op tot een onpartijdig internationaal onderzoek naar het bloedbad van 29 februari;

8. roept op tot de onmiddellijke opschorting van de associatieovereenkomst;

9. verzoekt zijn Voorzitter deze resolutie te doen toekomen aan de Raad en de Commissie;

Caspar Veldkamp op X (twitter) 26 augustus 2024

Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2024–2025

21 501-02 Raad Algemene Zaken en Raad Buitenlandse Zaken

Nr. 2965

MOTIE VAN HET LID VAN BAARLE

Voorgesteld 14 november 2024

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat Nederland onder artikel 1 van het Genocideverdrag de plicht heeft om genocide te voorkomen;

constaterende dat het VN Special Committee in zijn laatste rapport tot de conclusie komt dat het Israëlisch beleid en de uitvoering daarvan in Gaza overeenkomen met de kenmerken van genocide;

constaterende dat er bij het Internationaal Gerechtshof een rechtszaak tegen Israël loopt op grond van het Genocideverdrag;

constaterende dat mensenrechtenorganisaties zoals Human Rights Watch concluderen dat Israël zich niet aan de tussentijdse bevelen van het Internationaal Gerechtshof houdt om genocide te voorkomen;

overwegende dat de signalen dat er genocide plaatsvindt in Gaza met de dag toenemen en niet meer genegeerd mogen worden onder de internationaalrechtelijke verplichting van Nederland om genocide te voorkomen;

spreekt uit dat er een genocide plaatsvindt in Gaza en verzoekt de regering om dat standpunt over te nemen,

en gaat over tot de orde van de dag.

Van Baarle

kst-21501-02-2965
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2024

Verworpen door handopsteken

14 november 2024

Fracties Zetels Voor/Tegen

PVV 37 Tegen

GroenLinks-PvdA 25 Tegen

VVD 24 Tegen

NSC 20 Tegen

D66 9 Tegen

BBB 7 Tegen

CDA 5 Tegen

SP 5 Voor

ChristenUnie 3 Tegen

DENK 3 Voor

FVD 3 Tegen

PvdD 3 Voor

SGP 3 Tegen

Volt 2 Tegen

JA21 1 Tegen

Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2024–2025

21 501-02 Raad Algemene Zaken en Raad Buitenlandse Zaken

Nr. 2960

MOTIE VAN DE LEDEN PIRI EN BOSWIJK

Voorgesteld 14 november 2024

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat het Internationaal Gerechtshof landen heeft opgeroepen om af te zien van economische betrekkingen met Israël die de bezetting van de Palestijnse gebieden faciliteren;

constaterende dat artikel 2 van het EU-Israël-associatieakkoord de partijen verplicht tot respect voor mensenrechten in hun binnenland- en buitenlandbeleid;

verzoekt het kabinet om de EU-Hoge Vertegenwoordiger te vragen om een beoordeling of Israël nog voldoet aan artikel 2 van het EU-Israël-associatieakkoord,

en gaat over tot de orde van de dag.

Piri
Boswijk

kst-21501-02-2960
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2024

Politiek Europa

EU-ministers weigeren opschorting dialoog met Israël

18 november 2024

EU-ministers van Buitenlandse Zaken verwierpen een voorstel van de hoogste diplomaat van het blok om de diplomatieke dialoog met Israël op te schorten. Josep Borrell was in zijn laatste jaar in functie een hardnekkige en uitgesproken criticus van Israël.

https://p.dw.com/p/4n6BE

De relatie van de EU met Israël heeft het blok verdeeld, waarbij sommige leden toegewijde supporters zijn gebleven, terwijl anderen kritiek hebben geuit op de Israëlische operaties in Gaza en Libanon.

De ministers van Buitenlandse Zaken van de Europese Unie kwamen maandag in Brussel bijeen, maar waren niet voorstander van het stopzetten van de diplomatieke dialoog tussen de EU en Israël , zoals voorgesteld door de hoge vertegenwoordiger van Buitenlandse Zaken Josep Borrell.

Voorafgaand aan de bijeenkomst zei Borrell dat een dergelijke stap bedoeld was om druk uit te oefenen op de Israëlische regering, nadat deze verschillende verzoeken om zich te houden aan het internationaal recht in de oorlog in de Gazastrook had genegeerd .

De Spaanse politicus heeft Israël het afgelopen jaar herhaaldelijk in, naar de maatstaven van Europese leiders, uitzonderlijk scherpe bewoordingen bekritiseerd. Vóór de bijeenkomst zei hij tegen verslaggevers dat hij "geen woorden meer" had voor de situatie in Gaza.

"Er zijn ongeveer 44.000 mensen gedood in Gaza, het hele gebied is verwoest en 70% van de mensen die worden gedood, zijn vrouwen of kinderen", zei hij.

Het voorstel, dat werd beschouwd als het afscheidsschot van Borrell voordat hij aftrad, werd door de ministers als onwaarschijnlijk beschouwd. Er was een unaniem besluit van alle 27 lidstaten nodig.

Weerstand tegen voorstel

Ook de Nederlandse minister van Buitenlandse Zaken Caspar Veldkamp was een van degenen die het oneens was met het voorstel. Volgens hem moet de EU in dialoog blijven met Israël, gezien de toenemende spanningen in het Midden-Oosten.

Ook Duitsland had zich bij voorbaat tegen het voorstel uitgesproken, terwijl Hongarije, Oostenrijk en Tsjechië zich er allemaal tegen leken te verzetten.

De Israëlische aanvallen op Hamas in het afgelopen jaar hebben duizenden burgerdoden en veel verwoesting in Gaza veroorzaaktAfbeelding: -/AFP

De politieke dialoog tussen de EU en Israël valt onder de associatieovereenkomst tussen de EU en Israël, die voorziet in regelmatige uitwisselingen om het partnerschap te versterken.

Er wordt echter ook gesteld dat de betrekkingen tussen de partijen gebaseerd zijn op respect voor **de mensenrechten** en democratische principes, waarvan Borrell zegt dat Israël zich daar mogelijk niet aan houdt.

Spanje en Ierland hebben ook voorgesteld om de overeenkomst met Israël te herzien.

EU-diplomaten benadrukten echter ook dat het opschorten van de institutionele politieke dialoog niet betekent dat ook de overeenkomst of de Associatieraad, die verantwoordelijk is voor de betrekkingen tussen de twee partijen, wordt opgeschort.

Voorgesteld importverbod

Borrell wilde ook een verbod op de import van producten uit Israëlische nederzettingen in de bezette **Palestijnse gebieden** .

De nederzettingen zijn illegaal volgens het internationaal recht.

Tijdens de bijeenkomst van maandag hebben de ministers nieuwe sancties tegen Iran goedgekeurd vanwege de levering van ballistische raketten aan Rusland voor gebruik in de oorlog tegen Oekraïne.

Borrell zei voorafgaand aan de bijeenkomst ook dat hij hoopte dat de EU-leden akkoord zouden gaan met het toestaan dat Kiev met de door de EU geleverde wapens in Rusland zou toeslaan.

"Ik heb steeds weer gezegd dat Oekraïne de wapens die wij hen hebben gegeven, moet kunnen gebruiken om niet alleen de pijlen te stoppen, maar ook om de boogschutters te kunnen raken", aldus Borrell.

Zijn opmerking komt nadat er **berichten zijn dat de Amerikaanse president Joe Biden Oekraïne toestemming heeft gegeven om door de VS geleverde raketten te gebruiken om dieper in Rusland aan te vallen** . Dit zou een mogelijke reactie kunnen zijn op de inzet van duizenden Noord-Koreaanse troepen door Moskou in de oorlog tegen het buurland.

Bron dw.com

18 november 2024

Stop het defensieverdrag met Israël

Een maand geleden oordeelde het Internationaal Gerechtshof (ICJ) dat Israël alles moet doen om genocide te voorkomen. Vervolgens oordeelde het Gerechtshof in Den Haag dat Nederland de uitvoer van F-35-onderdelen moet staken. Toch staat Nederland op het punt om een nieuw defensieverdrag aan te gaan met Israël. Dat is onacceptabel!

Teken de petitie

Een maand geleden oordeelde het **Internationaal Gerechtshof** (ICJ) dat Israël alles moet doen om genocide te voorkomen. Vervolgens oordeelde het **Gerechtshof in Den Haag** dat Nederland de uitvoer van F-35-onderdelen moet staken. Toch staat Nederland op het punt om een nieuw defensieverdrag aan te gaan met Israël. Dat is onacceptabel!

Het doel van het verdrag is om de juridische status te regelen van het defensiepersoneel van Nederland en Israël bij aanwezigheid op elkaars grondgebied. Dit klinkt misschien onschuldig, maar versterkt de militaire samenwerking met een land dat aantoonbaar mensenrechten schendt. De Eerste Kamer moet nog stemmen over het sluiten van dit verdrag en dus kunnen we het defensieverdrag nog tegenhouden.

De Nederlandse regering leverde tot de uitspraak van het Gerechtshof in Den Haag F-35-onderdelen aan Israël en heeft in 2023 een wapendeal gesloten met het Israëlische Elbit Systems. Zeker in het licht van de uitspraak van 12 februari waarin bepaald werd dat Nederland de uitvoer van F-35-onderdelen naar Israël moet staken, is het onacceptabel om een nieuw defensieverdrag aan te gaan met Israël.

Wij eisen Nederland afziet van een verdrag met het Israëlische leger.

Humanitaire catastrofe

In de Palestijnse Gazastrook voltrekt zich momenteel een regelrechte humanitaire catastrofe. Sinds de wrede en alom veroordeelde aanval van Hamas van 7 oktober 2023 maakt het Israëlische leger zich er schuldig aan het bombarderen, uithongeren en gedwongen verplaatsen van de burgerbevolking. Er zijn al 30 duizend doden gevallen, grotendeels burgers, en nog veel meer gewonden. Gaza is grotendeels onleefbaar gemaakt en zowat alle ruim twee miljoen inwoners zijn ontheemd. Het Internationaal Gerechtshof acht het plausibel dat Israël zich schuldig maakt aan genocide.

Verbod door rechter

Daarnaast verbood het Haagse Gerechtshof onlangs de levering door Nederland van onderdelen van F-35-vliegtuigen waarmee Israël de Palestijnse Gazastrook bombardeert. Dit vanwege het risico dat met de F-35's ernstige schendingen van het humanitair oorlogsrecht worden gepleegd.

Samenwerking

Desondanks werkt Nederland militair samen met Israël. Er is kennisuitwisseling tussen de Nederlandse krijgsmacht en die van Israël. Ook trainen Nederlandse militairen in Israël, en andersom. Precieze details over deze militaire samenwerking worden door het kabinet overigens geheimgehouden.

Defensieverdrag

En nu staat Nederland op het punt om een defensieverdrag met Israël te sluiten. Dit verdrag regelt de aanwezigheid van Israëlische militairen op Nederlands grondgebied en vice versa. Het zal toekomstige samenwerking met het Israëlische leger, dat nu Gaza vernietigt, vergemakkelijken.

Nog niet te laat

Het verdrag ligt ter goedkeuring in de Eerste Kamer, nadat de Tweede Kamer er vorig jaar april mee instemde. Toen waren er al overtuigende redenen om het verdrag niet te steunen, zoals voortdurende bezetting, uitbreiding van illegale nederzettingen en apartheid. Daar komt de vernietiging van Gaza, mogelijk genocide, nu bij. Militaire samenwerking met Israël geeft geen pas en Nederland moet dan ook geen defensieverdrag met Israël sluiten, zeker niet onder de huidige omstandigheden.

PAX

Sint Jacobsstraat 12
3511 BS Utrecht

17 (2021) Nr. 1

TRACTATENBLAD

VAN HET

KONINKRIJK DER NEDERLANDEN

JAARGANG 2021 Nr. 135

A. TITEL

Verdrag tussen de Regering van het Koninkrijk der Nederlanden en de Regering van de Staat Israël inzake de status van hun strijdkrachten;
Tel Aviv, 13 oktober 2021

Voor een overzicht van de verdragsgegevens, zie verdragsnummer 013199 in de Verdragenbank.

B. TEKST[1)]

Agreement between the Government of the Kingdom of the Netherlands and the Government of the State of Israel regarding the status of their forces

The Government of the Kingdom of the Netherlands

and

the Government of the State of Israel (hereinafter referred to as "the Contracting Parties");

Recognizing the close relations and the strong bonds between the Contracting Parties, which are rooted in historic ties of friendship and cooperation in many areas and on many levels;

Reaffirming the importance of beneficial cooperation in military activities;

Desiring to define general terms which shall determine the status of the forces of the Contracting Parties, while present in each other's territory;

Have agreed as follows:

Article I

Definitions

For the purpose of this Agreement and its implementation:
1. "Sending State" means the State to which the visiting Personnel belongs;
2. "Receiving State" means the State which the Personnel of the Sending State is visiting;
3. "Personnel" means the military personnel of the armed forces of the Contracting Parties, participating in, or connected to, the Military Activities, as well as accompanying civilian personnel who are employees of the armed forces or of the Ministries of Defence, excluding citizens or residents of the Receiving State;
4. "Military Activities" means any form of defence cooperation between the Contracting Parties agreed upon by the appropriate authorities, taking place inside the territories of the Contracting Parties, involving the Personnel of either or both of the Contracting Parties.

This Agreement shall not prevent foreign military personnel forming an integral part of a military unit of the Sending State from participating in Military Activities in the Receiving State, subject to explicit approval of the Receiving State and relevant arrangements between the appropriate authorities of the Contracting Parties.

1) De Hebreeuwse tekst is niet opgenomen.

Article II

Entry and exit requirements

1. The authorities of the Receiving State shall allow the Personnel of the Sending State entry into and exit from the territory of the Receiving State with their valid national passports or other identification documents recognized by the Receiving State and in accordance with its laws and regulations.

2. The Sending State will communicate all necessary details regarding the Personnel, equipment, weapons, vehicles, vessels, aircraft, and dangerous goods of the Sending State prior to their arrival in the territory of the Receiving State as agreed between the appropriate authorities of the Contracting Parties.

Article III

Discipline

The Sending State shall have the right to exercise exclusive disciplinary jurisdiction over the Personnel of the Sending State in relation to offences that are of a disciplinary nature.

Article IV

Laws and regulations of the Receiving State

1. The Personnel of the Sending State shall comply with the laws and regulations in force in the Receiving State, shall refrain from any activity inconsistent with the spirit of this Agreement and, in particular, shall refrain from any political activity in the Receiving State. The officer in command of the Personnel of the Sending State shall take the necessary measures to this effect.

2. If, at any time during the Military Activities, the Receiving State wishes to request the removal from the Receiving State's territory of a member of the Personnel of the Sending State, the Receiving State shall present such request to the officer in command of the Sending State's Personnel, together with detailed reasoning for the request. In the event that, following consultation with the officer in command of the Sending State's Personnel, the Receiving State reaffirms its request to remove the member of the Sending State's Personnel from its territory, the Sending State shall promptly comply with that request by transferring the person concerned outside of the Receiving State's territory within a reasonable time period.

Article V

Jurisdiction

1. The Sending State shall have the primary right to exercise criminal jurisdiction over the Personnel of the Sending State in relation to the following offences occurring during a visit for the purposes of the Military Activities:
a) offences arising out of an act or omission done in the performance of official duty; or,
b) offences solely against the property or security of the Sending State; or,
c) offences solely against the person or property of another member of the Personnel of the Sending State.
Whenever the Sending State decides to exercise its primary jurisdiction in accordance with this paragraph, the Receiving State shall refrain from exercising any criminal jurisdiction over the Personnel of the Sending State involved in the offences.

2. In the event that the Sending State does not intend to exercise its primary right to criminal jurisdiction as provided in paragraph 1 of this Article, the Sending State shall notify the Receiving State as soon as practicable, and in writing, of its intention to waive its primary right to exercise criminal jurisdiction. In such case, the Receiving State may exercise its criminal jurisdiction.

3. The Receiving State shall have the primary right to exercise criminal jurisdiction over the Personnel of the Sending State, located in the territory of the Receiving State, solely with regards to offences arising out of acts or omissions which satisfy all of the following conditions:
a) conducted by the Personnel of the Sending State within the territory of the Receiving State or on board a vessel or aircraft registered in the Receiving State; and
b) conducted during a visit for the purposes of the Military Activities; and
c) not covered by paragraph 1 of this Article.

4. In the event that the Receiving State does not intend to exercise its primary right to jurisdiction as provided in paragraph 3 above, the Receiving State shall notify the Sending State as soon as practicable, and in writing, of its intention to waive its primary right to exercise jurisdiction. In such case, the Sending State may exercise its criminal jurisdiction. The authorities of the Receiving State, having the primary right, shall give

appropriate consideration to a request from the authorities of the Sending State for a waiver of its right in cases where the Sending State considers such waiver to be of particular importance.

5. The Contracting Parties shall provide mutual assistance with respect to matters arising in connection to this Article, in particular, in the conduct of inquiries and gathering of evidence, in accordance with applicable laws and regulations, and relevant treaties between the Contracting Parties.

6. Any penal sentence shall be executed within the penal system of the Sending State, in accordance with the provisions of the European Convention on the Transfer of Sentenced Persons signed in Strasbourg on 21 March 1983.

Article VI

Duties and taxes

1. The importation and exportation of materiel, supplies, equipment, property and services by the Sending State, which are directly connected to the Military Activities, shall be exempt from all duties, taxes and other charges. "Other charges" shall not include charges which constitute payment for services required and received.

2. This exemption shall also apply to materiel, reasonable quantities of supplies and equipment that remain in the Receiving State, as long as they remain in the ownership of the Sending State and are destined for the use of the Sending State or joint use of the Sending State and the Receiving State under this Agreement. All materiel, supplies and equipment shall either be re-exported by the Sending State when they are no longer required for the purposes of this Agreement, or be disposed of in coordination with the relevant authorities of the Receiving State and in accordance with its laws and regulations.

3. The Personnel of the Sending State shall be subject to the customs laws and regulations of the Receiving State. In particular, the Receiving State shall have the right to search the Personnel of the Sending State, to examine their luggage and vehicles, and to seize articles, all in accordance with such laws and regulations.

Article VII

Arms, security and uniforms

1. The military Personnel of the Sending State may possess and carry arms and ammunition in the territory of the Receiving State only during the execution of Military Activities, and on the condition that they are authorised to do so by the Sending State's laws and regulations, and subject to any arrangements agreed upon with the authorities of the Receiving State in advance.

2. The military Personnel of the Sending State may use arms and ammunition in accordance with the Receiving State's laws and regulations and only for the execution of Military Activities on locations specifically intended for such use by the Receiving State. These locations shall be agreed upon between the appropriate authorities of the Contracting Parties.

3. The arms and ammunition shall be stored and guarded in accordance with the laws and regulations of the Receiving State.

4. The military Personnel may wear their national military uniform while performing Military Activities.

5. The Receiving State shall secure the Personnel and equipment of the Sending State as required and as agreed between the appropriate authorities of the Contracting Parties.

Article VIII

Driving licences

1. The Receiving State shall accept as valid the national driving license issued by a competent authority in the Sending State as long as the national driving license is valid in the Sending State, and subject to restrictions included in such license, subject to the laws and regulations of the Receiving State.

2. The use of these driving licenses shall be in accordance with the laws and regulations of the Receiving State, including with regard to temporary suspensions as may be decided by the competent authorities of the Receiving State, and for the period defined in the laws and regulations of the Receiving State regarding recognition of foreign licenses.

Article IX

Claims and liability

1. The Contracting Parties waive all claims against each other for damage to or loss of property owned by them and used by their armed forces under the scope of this Agreement and for injury, including injury resulting in death, suffered by their Personnel, arising out of official duties.

2. Paragraph 1 of this Article is not applicable to claims by the Contracting Parties if the damage to or loss of property or injury, has been a result of intent to cause damage to or loss of property or injury. The Contracting Parties shall mutually determine whether there was intent to cause damage to or loss of property or injury. In that case, they shall also mutually determine the costs related to the settlement of the claim.

3. Claims arising out of damage to or loss of property or injury, caused to a Contracting Party's Personnel during or as a consequence of the performance of Military Activities shall be settled amicably. In cases however, where a Contracting Party shall be required to pay compensation to a member of the other Contracting Party's Personnel, as a consequence of a suit filed by that member in relation to this damage to or loss of property or injury, the other Contracting Party shall reimburse that Contracting Party in full. Such reimbursement shall include the costs and expenses of conducting the proceedings. Reimbursement shall not take place in cases of intent to cause damage to or loss of property or injury, as mutually determined by the Contracting Parties.

4. Third-party claims, other than contractual claims, for any damage to or loss of property or injury, caused by Personnel of the Sending State or by Personnel of both Contracting Parties during the execution of Military Activities, shall be settled by the Receiving State, also on behalf of the Sending State, in accordance with the laws and regulations of the Receiving State. Where such settlement is done on behalf of the Sending State, the Receiving State shall consult with the Sending State prior to concluding such settlement. Where the Sending State alone is responsible, the amount of compensation awarded or adjudicated shall be shared in a proportion of 75 percent chargeable to the Sending State and 25 percent chargeable to the Receiving State. Where it is not possible to attribute damage specifically to one of the Contracting Parties or both, the amount awarded or adjudicated shall be distributed equally between the Contracting Parties, regardless of the extent of their respective share of responsibility. Costs related to the settlement of any such claim shall be reimbursed by the Sending State according to its share of the amount of compensation.

5. Third-party claims, other than contractual claims, for any damage to or loss of property or injury, caused by Personnel of the Sending State outside of the performance of Military Activities may be settled on an *ex gratia* basis by the Receiving State on behalf of the Sending State, after approval of the Sending State. To this end, the Receiving State shall send a well-founded advice to the Sending State. Settlement shall take place in accordance with the laws and regulations of the Receiving State. Costs related to the settlement of any such claim shall be reimbursed by the Sending State.

6. The Sending State shall verify with the owner/lessor of non-military motor vehicles, made available to the Personnel of the Sending State, that these vehicles are adequately insured in accordance with the laws and regulations of the Receiving State.

7. The Sending State and its Personnel shall not be subject to the jurisdiction of the courts of the Receiving State in any suits filed for losses, damages or injuries caused during or as a consequence of the execution of Military Activities.

8. The Contracting Parties undertake to cooperate fully with each other with regard to the provisions of this Article.

Article X

Security and protection of information

All information exchanged or generated between the Contracting Parties, in connection with the Military Activities, shall be subject to relevant arrangements mutually agreed upon between the Contracting Parties.

Article XI

Disclosure of information

Without derogating from Article XVI below, all publications regarding the activities of one of the Contracting Parties or both of them in the context of Military Activities shall be approved in advance by both Contracting Parties.

Article XII

Medical and dental support

1. The Personnel of the Sending State shall be medically fit, to the best knowledge of the Sending State's relevant authorities, prior to their entry into the territory of the Receiving State.

2. The Personnel of the Sending State shall have access to first aid services during the Military Activities to be provided by the Receiving State, under the same conditions, equivalent to Personnel of the Receiving State.

3. In case of emergency, the Personnel of the Sending State shall receive medical and dental care, including hospitalization, under the same conditions as the Personnel of the Receiving State.

4. All non-emergency medical service in military or civilian hospitals, as well as medical repatriation, remain the responsibility of the Sending State.

Article XIII

Non-extradition to third states

The Contracting Parties agree that Personnel of the Sending State present in the territory of the Receiving State, or on board a vessel or aircraft registered in the Receiving State, shall not, absent the express written consent of the Sending State, be extradited, surrendered, or otherwise transferred by any means to the custody of any other State for any purpose.

Article XIV

Search and rescue

The Receiving State shall have the overall responsibility for search and rescue activities in the event of an accident, incident or emergency occurring within its territory and/or within its Flight Information Region as defined in Chapter 1 of Annex II to the Convention on International Civil Aviation, signed on 7 December 1944, in connection with the Military Activities done under this Agreement. All materiel and Personnel and/or representatives of the Sending State shall be allowed to participate in any search and rescue activities connected to the incident, subject to prior coordination with the appropriate authorities of the Receiving State.

Article XV

Death in service

1. In the event of any fatal incident involving Personnel of the Sending State, the Sending State shall be allowed to have its representatives participate in the gathering of the body or bodily remains.

2. The authorities of the Sending State who are present in the Receiving State are authorised to take charge of the repatriation of the body of a deceased member of the Personnel of the Sending State, as well as his/her personal possessions, and may take appropriate measures to this end. The Receiving State shall release the body to the Sending State immediately upon the Sending State's request and without performing any autopsies.

3. An autopsy on the body of a deceased member of the Personnel of the Sending State may only be performed with the prior written consent of the authorities of the Sending State and in the presence of a representative thereof. The Sending State shall send the findings of any autopsy conducted in connection with the incident to the Receiving State upon request of the Receiving State.

4. The Contracting Parties shall cooperate as much as possible in order to assure the rapid repatriation of the body of a deceased member of the Personnel of the Sending State.

Article XVI

Investigation of occurrences

1. In the event of an occurrence within the territory of one of the Contracting Parties or its Flight Information Region as defined in Chapter 1 of Annex II to the Convention on International Civil Aviation, signed on 7 December 1944, in connection with the Military Activities done under this Agreement, the safety investigation or command inquiry, as relevant, will be conducted according to the laws and regulations of the Receiving State.

2. Where such an occurrence involves Personnel of the Sending State, the following provisions shall apply:
a) The Personnel or representatives of the Sending State shall be admitted to participate in the safety investigation or command inquiry, as relevant. Such participation shall be under the authority and direction of the Receiving State and in accordance with its laws and regulations.
b) The Receiving State shall transfer the findings or report of such safety investigation or command inquiry, as relevant, to the Sending State upon the Sending State's request, in accordance with the Receiving State's laws and regulations. The Sending State shall keep such findings or report in confidence and shall not transfer them to any other party, unless required by the Sending State's laws and regulations, and after coordination of its content with the Receiving State.

Article XVII

Environmental protection

The Personnel of the Sending State shall recognize and acknowledge the importance of environmental protection in the context of their activities performed in the Receiving State. The Personnel of the Sending State shall comply with the Receiving State's laws and regulations for the protection of the environment.

Article XVIII

Communications

1. Any installation of communication systems of the Personnel of the Sending State shall be subject to authorization by the Receiving State and its applicable laws and regulations. Construction, maintenance and use of these communication systems shall be done as agreed between the appropriate authorities of the Contracting Parties.

2. Subject to the terms of the authorization of the appropriate authorities of the Receiving State and in accordance with its applicable laws and regulations, the Sending State may install and operate communication systems for the purposes of official communication. The operation of these systems must not interfere with communication systems of the Receiving State. The award procedure, change, withdrawal or restoration of frequencies shall be determined by mutual agreement between the appropriate authorities of the Contracting Parties.

Article XIX

Amendment

Either Contracting Party may at any time propose negotiations to amend the provisions of this Agreement. The Amendments shall enter into force in accordance with the procedure set forth in Article XXII, paragraph 1.

Article XX

Settlement of disputes

Unless agreed upon otherwise, any dispute regarding the interpretation, application or implementation of this Agreement shall be settled amicably only through direct negotiations between the appropriate authorities of the Contracting Parties without recourse to any individual, national or international tribunal or to any other forum for settlement.

Article XXI

Territorial application for the Kingdom of the Netherlands

With respect to the Kingdom of the Netherlands, this Agreement shall apply to the European part of the Netherlands only.

Article XXII

Entry into force and termination

1. This Agreement shall enter into force on the first day of the second month after the date of receipt of the second diplomatic note stating that the Contracting Parties have completed their internal procedures required for its entry into force.

2. This Agreement shall remain in force until terminated in accordance with paragraph 3 of this Article.

3. This Agreement may be terminated by either Contracting Party giving six (6) months' written notice in advance through a diplomatic note to the other Contracting Party of its intention to terminate it.

IN WITNESS WHEREOF the undersigned, being duly authorised thereto by their respective Governments, have signed this Agreement.

DONE at Tel Aviv on this 13th day of October in this year 2021 which corresponds to the 7th day of Cheshvan 5782, of the Hebrew calendar, in duplicate in the Dutch, Hebrew and English languages, all texts being equally authentic. In case of divergence of interpretation, the English text shall prevail.

For the Government of the Kingdom of the Netherlands,

HANS DOCTER

For the Government of the State of Israel,

BENJAMIN GANTZ

Verdrag tussen de Regering van het Koninkrijk der Nederlanden en de Regering van de Staat Israël inzake de status van hun strijdkrachten

De Regering van het Koninkrijk der Nederlanden

en

de Regering van de Staat Israël (hierna te noemen de „Verdragsluitende Partijen"),

Erkennend de nauwe betrekkingen en sterke band tussen de Verdragsluitende Partijen, die hun oorsprong vinden in de historische banden van vriendschap en samenwerking op verschillende gebieden en op vele niveaus;

Opnieuw bevestigend het belang van een voordelige samenwerking bij militaire activiteiten;

Geleid door de wens algemene bepalingen te definiëren die de status van de strijdkrachten van de Verdragsluitende Partijen bepalen gedurende hun aanwezigheid op elkaars grondgebied;

Zijn het volgende overeengekomen:

Artikel I

Begripsomschrijvingen

Voor de toepassing en uitvoering van dit Verdrag wordt verstaan onder:
1. „Zendstaat" de staat waartoe het bezoekende personeel behoort;
2. „Ontvangende Staat" de staat die door het personeel van de Zendstaat wordt bezocht;
3. „Personeel" het militaire personeel van de strijdkrachten van de Verdragsluitende Partijen dat deelneemt aan, of verbonden is aan, de Militaire Activiteiten, met inbegrip van vergezellend burgerpersoneel dat werkzaam is bij de strijdkrachten of bij de ministeries van Defensie, met uitzondering van burgers of onderdanen van de Ontvangende Staat;
4. „Militaire Activiteiten" elke vorm van defensiesamenwerking tussen de Verdragsluitende Partijen waarover overeenstemming is bereikt tussen de desbetreffende autoriteiten, die plaatsvindt op het grondgebied van de Verdragsluitende Partijen, waarbij het Personeel van een van de of van beide Verdragsluitende Partijen betrokken is.
Dit Verdrag vormt geen beletsel voor buitenlands militair personeel dat een integrerend deel uitmaakt van een militaire eenheid van de Zendstaat om deel te nemen aan Militaire Activiteiten in de Ontvangende Staat, onder voorbehoud van de uitdrukkelijke goedkeuring van de Ontvangende Staat en relevante afspraken tussen de desbetreffende autoriteiten van de Verdragsluitende Partijen.

Artikel II

Voorwaarden inzake binnenkomst en vertrek

1. De autoriteiten van de Ontvangende Staat staan het Personeel van de Zendstaat toe het grondgebied van de Ontvangende Staat binnen te komen en te verlaten met een geldig nationaal paspoort of ander identiteitsbewijs dat wordt erkend door de Ontvangende Staat en in overeenstemming met zijn wet- en regelgeving.

2. De Zendstaat geeft alle noodzakelijke gegevens door inzake Personeel, uitrusting, wapens, voertuigen, vaartuigen, luchtvaartuigen en gevaarlijke goederen van de Zendstaat, voorafgaand aan hun aankomst op het grondgebied van de Ontvangende Staat zoals overeengekomen tussen de desbetreffende autoriteiten van de Verdragsluitende Partijen.

Artikel III

Tucht

De Zendstaat heeft het recht exclusieve disciplinaire rechtsmacht uit te oefenen over het Personeel van de Zendstaat met betrekking tot vergrijpen die van tuchtrechtelijke aard zijn.

Artikel IV

Wet- en regelgeving van de Ontvangende Staat

1. Het Personeel van de Zendstaat eerbiedigt de wet- en regelgeving die in de Ontvangende Staat van kracht is, onthoudt zich van elke activiteit die indruist tegen de geest van dit Verdrag en onthoudt zich in het bijzonder van enige politieke activiteit in de Ontvangende Staat. De officier die het bevel voert over het Personeel van de Zendstaat neemt de daartoe benodigde maatregelen.

2. Indien op enig moment tijdens de Militaire Activiteiten de Ontvangende Staat een verzoek wenst in te dienen tot de verwijdering van een lid van het Personeel van de Zendstaat van het grondgebied van de Ontvangende Staat, dan legt de Ontvangende Staat een dergelijk verzoek voor aan de officier die het bevel voert over het Personeel van de Zendstaat, tezamen met een gedetailleerde onderbouwing van het verzoek. Indien de Ontvangende Staat, na overleg met de bevelvoerend officier van het Personeel van de Zendstaat, opnieuw het verzoek bevestigt dat het lid van het Personeel van zijn grondgebied dient te worden verwijderd, dan geeft de Zendstaat onmiddellijk gevolg aan dit verzoek door de desbetreffende persoon binnen een redelijke termijn van het grondgebied van de Ontvangende Staat te verwijderen.

Artikel V

Rechtsmacht

1. De Zendstaat heeft voorrang bij de uitoefening van rechtsmacht in strafzaken over Personeel van de Zendstaat met betrekking tot de volgende vergrijpen die plaatsvinden tijdens een bezoek ten behoeve van Militaire Activiteiten:
a. vergrijpen die voortvloeien uit een handelen of nalaten te handelen in het kader van de uitoefening van officiële taken; of
b. vergrijpen die uitsluitend gericht zijn tegen de eigendommen of veiligheid van de Zendstaat; of
c. vergrijpen die uitsluitend gericht zijn tegen de persoon of eigendommen van een ander lid van het Personeel van de Zendstaat.

Wanneer de Zendstaat besluit gebruik te maken van zijn voorrang bij de uitoefening van rechtsmacht in overeenstemming met dit lid, onthoudt de Ontvangende Staat zich van het uitoefenen van rechtsmacht in strafzaken over het Personeel van de Zendstaat dat betrokken is bij deze vergrijpen.

2. In het geval dat de Zendstaat besluit geen gebruik te maken van zijn voorrang bij de uitoefening van rechtsmacht in strafzaken zoals voorzien in het eerste lid van dit artikel, dan stelt de Zendstaat de Ontvangende Staat zo spoedig mogelijk, en schriftelijk, in kennis van zijn intentie om af te zien van zijn voorrang bij de uitoefening van rechtsmacht in strafzaken. In een dergelijk geval kan de Ontvangende Staat zijn rechtsmacht in strafzaken uitoefenen.

3. De Ontvangende Staat heeft uitsluitend voorrang bij het uitoefenen van rechtsmacht in strafzaken over Personeel van de Zendstaat dat zich bevindt op het grondgebied van de Ontvangende Staat, met betrekking tot vergrijpen die voortvloeien uit handelen of nalaten te handelen die voldoen aan alle volgende voorwaarden:
a. het vergrijp is begaan door Personeel van de Zendstaat op het grondgebied van de Ontvangende Staat of aan boord van een vaartuig of luchtvaartuig dat in de Ontvangende Staat is geregistreerd; en
b. het is begaan gedurende een bezoek in het kader van Militaire Activiteiten; en
c. het valt niet onder de toepassing van het eerste lid van dit artikel.

4. In het geval dat de Ontvangende Staat besluit geen gebruik te maken van zijn voorrang bij het uitoefenen van rechtsmacht in strafzaken zoals voorzien in het bovenstaande derde lid, dan stelt de Ontvangende Staat de Zendstaat zo spoedig mogelijk, en schriftelijk, in kennis van zijn voornemen om af te zien van zijn voorrang bij het uitoefenen van rechtsmacht. In een dergelijk geval kan de Zendstaat zijn rechtsmacht in strafzaken uitoefenen. De autoriteiten van de Ontvangende Staat, die voorrang bij het uitoefenen van rechtsmacht

heeft, nemen verzoeken van de autoriteiten van de Zendstaat om af te zien van de uitoefening van dat recht in zaken waarin de Zendstaat zulks van bijzonder belang acht, zorgvuldig in overweging.

5. De Verdragsluitende Partijen verlenen elkaar wederzijdse bijstand met betrekking tot zaken die verband houden met dit artikel, in het bijzonder bij de uitvoering van onderzoeken en het vergaren van bewijsmateriaal, in overeenstemming met toepasselijke wet- en regelgeving, en relevante verdragen tussen de Verdragsluitende Partijen.

6. Strafvonnissen worden ten uitvoer gelegd binnen het strafsysteem van de Zendstaat, in overeenstemming met de bepalingen van het Europees Verdrag inzake de overbrenging van gevonniste personen, getekend te Straatsburg op 21 maart 1983.

Artikel VI

Heffingen en belastingen

1. De invoer en uitvoer van materieel, voorraden, uitrusting, eigendommen en diensten door de Zendstaat die rechtstreeks verband houden met de Militaire Activiteiten, zijn vrijgesteld van invoerrechten, belastingen en andere heffingen. Onder „andere heffingen" wordt niet verstaan heffingen die een betaling vormen voor vereiste en ontvangen diensten.

2. Deze vrijstelling is tevens van toepassing op materieel, redelijke hoeveelheden voorraden en uitrusting die in de Ontvangende Staat blijven, zolang zij in eigendom blijven van de Zendstaat en bestemd zijn voor gebruik door de Zendstaat of voor gezamenlijk gebruik door de Zendstaat en de Ontvangende Staat in het kader van dit Verdrag. Alle materieel, voorraden en uitrusting worden ofwel door de Zendstaat weer uitgevoerd wanneer zij niet langer nodig zijn voor de uitvoering van dit Verdrag, ofwel vervreemd in overleg met de desbetreffende autoriteiten van de Ontvangende Staat en in overeenstemming met zijn wet- en regelgeving.

3. Het Personeel van de Zendstaat is onderworpen aan de douanewetgeving en -voorschriften van de Ontvangende Staat. De Ontvangende Staat heeft in het bijzonder het recht het Personeel van de Zendstaat te fouilleren, hun bagage en voertuigen te onderzoeken en artikelen in beslag te nemen, dit alles in overeenstemming met deze wet- en regelgeving.

Artikel VII

Wapens, beveiliging en uniformen

1. Het militaire Personeel van de Zendstaat mag enkel in het kader van het uitvoeren van Militaire Activiteiten wapens en munitie in bezit hebben en dragen op het grondgebied van de Ontvangende Staat, op voorwaarde dat het hiertoe op grond van de wet- en regelgeving van de Zendstaat gerechtigd is, en onder voorbehoud van voorafgaande afspraken met de autoriteiten van de Ontvangende Staat.

2. Het militaire Personeel van de Zendstaat mag wapens en munitie gebruiken in overeenstemming met de wet- en regelgeving van de Ontvangende Staat, en alleen ten behoeve van het uitvoeren van Militaire Activiteiten op locaties die specifiek voor dit gebruik bedoeld zijn door de Ontvangende Staat. Deze locaties worden overeengekomen door de desbetreffende autoriteiten van de Verdragsluitende Partijen.

3. De wapens en munitie worden opgeslagen en bewaakt in overeenstemming met de wet- en regelgeving van de Ontvangende Staat.

4. Het militaire Personeel mag tijdens het uitvoeren van Militaire Activiteiten zijn nationale militaire uniform dragen.

5. De Ontvangende Staat beveiligt het Personeel en de uitrusting van de Zendstaat zoals vereist en zoals overeengekomen tussen de desbetreffende autoriteiten van de Verdragsluitende Partijen.

Artikel VIII

Rijbewijzen

1. De Ontvangende Staat aanvaardt het nationale rijbewijs dat is afgegeven door de bevoegde autoriteit in de Zendstaat als geldig voor de duur van de geldigheid van dit rijbewijs in de Zendstaat, met inachtneming van de beperkingen die voor een dergelijk rijbewijs gelden, met inachtneming van de wet- en regelgeving van de Ontvangende Staat.

2. Het gebruik van deze rijbewijzen dient in overeenstemming te zijn met de wet- en regelgeving van de Ontvangende Staat, met inbegrip van tijdelijke schorsingen waartoe de bevoegde autoriteiten van de Ontvangende Staat kunnen besluiten, en voor de periode die is vastgelegd in de wet- en regelgeving van de Ontvangende Staat met betrekking tot het erkennen van buitenlandse rijbewijzen.

Artikel IX

Vorderingen en aansprakelijkheid

1. De Verdragsluitende Partijen zien af van het instellen van vorderingen tot schadevergoeding tegen elkaar wegens schade aan of verlies van zaken die hun eigendom zijn en die door hun strijdkrachten worden gebruikt in het kader van dit Verdrag en wegens letsel, met inbegrip van letsel de dood tot gevolg hebbend, geleden door hun Personeel voortvloeiend uit het vervullen van officiële taken.

2. Het eerste lid van dit artikel is niet van toepassing op vorderingen van de Verdragsluitende Partijen indien de schade aan of verlies van eigendommen of het letsel het gevolg is van het oogmerk schade toe te brengen aan of het verlies te veroorzaken van eigendommen of letsel te veroorzaken. De Verdragsluitende Partijen bepalen gezamenlijk of er sprake was van het oogmerk schade toe te brengen aan of verlies te veroorzaken van hun eigendommen, of letsel toe te brengen. In dat geval stellen zij tevens gezamenlijk de kosten vast die verband houden met de afwikkeling van de vordering.

3. Vorderingen tot schadevergoeding wegens schade aan of verlies van eigendommen of wegens letsel toegebracht aan Personeel van een Verdragsluitende Partij tijdens of als gevolg van het uitvoeren van Militaire Activiteiten worden in der minne geschikt. Wanneer echter een Verdragsluitende Partij verplicht wordt tot het betalen van schadevergoeding aan een lid van het Personeel van de andere Verdragsluitende Partij, naar aanleiding van een door dat lid ingestelde zaak in verband met die schade aan of dat verlies van zijn eigendom of wegens letsel, dan gaat de andere Verdragsluitende Partij over tot volledige terugbetaling aan deze Verdragsluitende Partij. Dergelijke terugbetaling omvat tevens de kosten en uitgaven voor het uitvoeren van de procedures. Terugbetaling vindt niet plaats wanneer er sprake is van een oogmerk schade aan of verlies van eigendommen of letsel te veroorzaken, zoals gezamenlijk door de Verdragsluitende Partijen wordt bepaald.

4. Vorderingen tot schadevergoeding van derden, behoudens vorderingen uit overeenkomst, wegens schade aan of verlies van eigendommen of letsel, veroorzaakt door het Personeel van de Zendstaat of door Personeel van beide Verdragsluitende Partijen tijdens het uitvoeren van Militaire Activiteiten, worden door de Ontvangende Staat, mede namens de Zendstaat afgewikkeld, in overeenstemming met de wet- en regelgeving van de Ontvangende Staat. Wanneer deze afwikkeling namens de Zendstaat plaatsvindt, pleegt de Ontvangende Staat overleg met de Zendstaat alvorens tot afwikkeling van de vordering over te gaan. Wanneer uitsluitend de Zendstaat verantwoordelijk is, wordt het bedrag van de schadevergoeding die wordt toegekend of vastgesteld gedeeld in de verhouding van 75 procent ten laste van de Zendstaat en 25 procent ten laste van de Ontvangende Staat. Wanneer het niet mogelijk is de schade specifiek toe te wijzen aan een van de Verdragsluitende Partijen of aan beide, wordt het toegekende of vastgestelde bedrag gelijkelijk tussen beide Verdragsluitende Partijen verdeeld, ongeacht hun respectieve aandeel in de verantwoordelijkheid. Kosten die verband houden met de afwikkeling van dergelijke vorderingen worden door de Zendstaat terugbetaald overeenkomstig zijn aandeel in het bedrag van de schadevergoeding.

5. Vorderingen tot schadevergoeding van derden, behoudens vorderingen uit overeenkomst, wegens schade aan of verlies van eigendommen of letsel, veroorzaakt door het Personeel van de Zendstaat buiten het uitvoeren van Militaire Activiteiten, kunnen door de Ontvangende Staat op onverplichte basis namens de Zendstaat worden afgewikkeld, na goedkeuring door de Zendstaat. De Ontvangende Staat zendt daartoe een goed onderbouwd advies naar de Zendstaat. Afwikkeling vindt plaats in overeenstemming met de wet- en regelgeving van de Ontvangende Staat. Kosten die verband houden met de afwikkeling van dergelijke vorderingen worden door de Zendstaat terugbetaald.

6. De Zendstaat gaat na bij de eigenaar of verhuurder van niet-militaire motorvoertuigen, die ter beschikking worden gesteld aan het Personeel van de Zendstaat, of deze deugdelijk zijn verzekerd in overeenstemming met de wet- en regelgeving van de Ontvangende Staat.

7. De Zendstaat en zijn Personeel zijn niet onderworpen aan de rechtsmacht van de gerechtshoven van de Ontvangende Staat bij zaken die aanhangig worden gemaakt wegens verlies, schade of letsel veroorzaakt tijdens of als gevolg van het uitvoeren van Militaire Activiteiten.

8. De Verdragsluitende Partijen verbinden zich ertoe volledig met elkaar samen te werken bij de uitvoering van de bepalingen van dit artikel.

Artikel X

Beveiliging en bescherming van informatie

Op alle informatie die uitgewisseld of gegenereerd wordt tussen de Verdragsluitende Partijen in verband met de Militaire Activiteiten zijn de tussen de Verdragsluitende Partijen wederzijds overeengekomen relevante afspraken van toepassing.

Artikel XI

Openbaarmaking van informatie

Zonder afbreuk te doen aan het onderstaande artikel XVI dienen alle publicaties over de activiteiten van een van de of van beide Verdragsluitende Partijen in samenhang met Militaire Activiteiten vooraf te worden goedgekeurd door beide Verdragsluitende Partijen.

Artikel XII

Medische en tandheelkundige zorg

1. Het Personeel van de Zendstaat dient voorafgaand aan zijn binnenkomst op het grondgebied van de Ontvangende Staat naar beste weten van de desbetreffende autoriteiten van de Zendstaat in medisch opzicht gezond te zijn.

2. Het Personeel van de Zendstaat heeft gedurende de Militaire Activiteiten toegang tot eerstehulpdiensten die door de Ontvangende Staat worden geleverd onder dezelfde voorwaarden als gelden voor Personeel van de Ontvangende Staat.

3. In noodgevallen ontvangt het Personeel van de Zendstaat medische en tandheelkundige zorg, met inbegrip van ziekenhuisopname, onder dezelfde voorwaarden als gelden voor Personeel van de Ontvangende Staat.

4. Alle niet-spoedeisende medische verzorging in militaire of civiele ziekenhuizen, evenals medische repatriëring, blijven de verantwoordelijkheid van de Zendstaat.

Artikel XIII

Geen uitlevering aan derde landen

De Verdragsluitende Partijen komen overeen dat Personeel van de Zendstaat dat aanwezig is op het grondgebied van de Ontvangende Staat, of aan boord is van een vaartuig of luchtvaartuig dat geregistreerd is in de Ontvangende Staat, zonder de uitdrukkelijke schriftelijke toestemming van de Zendstaat niet op enigerlei wijze aan derde staten wordt uitgeleverd, overgeleverd of anderszins wordt overgedragen om welke reden dan ook.

Artikel XIV

Opsporing en redding

De Ontvangende Staat heeft de algehele verantwoordelijkheid voor de opsporings- en reddingsactiviteiten in het geval van een ongeval, incident of noodgeval op zijn grondgebied en/of in zijn vluchtinformatiegebied zoals omschreven in Hoofdstuk I van Bijlage II bij het Verdrag inzake de internationale burgerluchtvaart, ondertekend op 7 december 1944, in verband met Militaire Activiteiten die uit hoofde van dit Verdrag plaatsvinden. Al het materieel en Personeel en/of vertegenwoordigers van de Zendstaat mogen deelnemen aan alle opsporings- en reddingsactiviteiten die verband houden met het incident, onder voorbehoud van voorafgaande coördinatie met de desbetreffende autoriteiten van de Ontvangende Staat.

Artikel XV

Overlijden

1. In het geval van een fataal incident waarbij Personeel van de Zendstaat betrokken is, mag de Zendstaat zijn vertegenwoordigers mee laten werken aan het ophalen van het lichaam of de lichaamsresten.

2. Het is de autoriteiten van de Zendstaat die in de Ontvangende Staat aanwezig zijn toegestaan de leiding te nemen bij de repatriëring van het lichaam van een overleden lid van het Personeel van de Zendstaat, alsmede

zijn/haar persoonlijke eigendommen, en kan daartoe passende maatregelen nemen. De Ontvangende Staat geeft het lichaam onmiddellijk vrij aan de Zendstaat op diens verzoek zonder een autopsie te verrichten.

3. Een autopsie op het lichaam van een overleden lid van het Personeel van de Zendstaat mag uitsluitend worden uitgevoerd na voorafgaande schriftelijke toestemming van de autoriteiten van de Zendstaat en in aanwezigheid van een vertegenwoordiger daarvan. De Zendstaat stuurt de bevindingen van een autopsie die is uitgevoerd in verband met het incident naar de Ontvangende Staat op diens verzoek.

4. De Verdragsluitende Partijen werken zo veel mogelijk samen om de snelle repatriëring van het lichaam van een overleden lid van het Personeel van de Zendstaat te waarborgen.

Artikel XVI

Onderzoek naar voorvallen

1. In het geval van een voorval op het grondgebied van een van de Verdragsluitende Partijen of in hun vluchtinformatiegebied, zoals omschreven in Hoofdstuk 1 van Bijlage II bij het Verdrag inzake de internationale burgerluchtvaart, ondertekend op 7 december 1944, in verband met Militaire Activiteiten die uit hoofde van dit Verdrag plaatsvinden, wordt het veiligheidsonderzoek of feitenonderzoek, naargelang van toepassing, uitgevoerd in overeenstemming met de wet- en regelgeving van de Ontvangende Staat.

2. Indien bij een dergelijk voorval Personeel van de Zendstaat betrokken is, zijn de volgende bepalingen van toepassing:
a. Het Personeel of vertegenwoordigers van de Zendstaat krijgen toestemming om deel te nemen aan het veiligheidsonderzoek of feitenonderzoek, naargelang van toepassing. Deze deelname vindt plaats onder het gezag en de leiding van de Ontvangende Staat en in overeenstemming met zijn wet- en regelgeving.
b. Op verzoek van de Zendstaat worden de bevindingen of het rapport van een dergelijk veiligheidsonderzoek of feitenonderzoek, naargelang van toepassing, door de Ontvangende Staat aan de Zendstaat overgedragen, in overeenstemming met de wet- en regelgeving van de Ontvangende Staat. De Zendstaat behandelt deze bevindingen als vertrouwelijk en draagt deze niet over aan een andere partij, tenzij dit vereist is door de wet- en regelgeving van de Zendstaat en na coördinatie van de inhoud ervan met de Ontvangende Staat.

Artikel XVII

Bescherming van het milieu

Het Personeel van de Zendstaat erkent en onderschrijft het belang van de bescherming van het milieu in samenhang met de activiteiten die zij verrichten in de Ontvangende Staat. Het Personeel van de Zendstaat eerbiedigt de wet- en regelgeving van de Ontvangende Staat met betrekking tot de bescherming van het milieu.

Artikel XVIII

Communicatie

1. Elke installatie van communicatiesystemen van het Personeel van de Zendstaat dient te worden goedgekeurd door de Ontvangende Staat en dient te voldoen aan zijn toepasselijke wet- en regelgeving. De aanleg, het onderhoud en gebruik van deze communicatiesystemen geschiedt zoals overeengekomen tussen de desbetreffende autoriteiten van de Verdragsluitende Partijen.

2. Met inachtneming van de voorwaarden die de desbetreffende autoriteiten van de Ontvangende Staat aan de toestemming hebben verbonden en overeenkomstig de toepasselijke wet- en regelgeving, kan de Zendstaat de communicatiesystemen installeren en bedienen ten behoeve van zijn officiële communicatie. Het gebruik van deze systemen mag niet interfereren met de communicatiesystemen van de Ontvangende Staat. Het toekennen, veranderen, intrekken of herstellen van frequenties wordt in onderling overleg vastgesteld tussen de desbetreffende autoriteiten van de Verdragsluitende Partijen.

Artikel XIX

Wijziging

Elke verdragsluitende partij kan te allen tijde onderhandelingen voorstellen om de bepalingen van dit Verdrag te wijzigen. De wijzigingen worden van kracht overeenkomstig de procedure zoals vervat in artikel XXII, eerste lid.

Artikel XX

Beslechting van geschillen

Tenzij anders overeengekomen, wordt elk geschil dat voortvloeit uit de interpretatie, toepassing of implementatie van dit Verdrag uitsluitend door middel van rechtstreekse onderhandelingen door de desbetreffende autoriteiten van de Verdragsluitende Partijen in der minne geschikt, zonder doorverwijzing naar enig afzonderlijk, nationaal of internationaal gerechtshof of enig ander forum voor beslechting.

Artikel XXI

Territoriale toepassing voor het Koninkrijk der Nederlanden

Wat het Koninkrijk der Nederlanden betreft, is dit Verdrag uitsluitend van toepassing op het Europese deel van Nederland.

Artikel XXII

Inwerkingtreding en beëindiging

1. Dit Verdrag treedt in werking op de eerste dag van de tweede maand na de datum van ontvangst van de tweede diplomatieke nota waarin verklaard wordt dat de Verdragsluitende Partijen hun voor de inwerkingtreding van dit Verdrag vereiste interne procedures hebben afgerond.

2. Dit Verdrag blijft van kracht totdat het in overeenstemming met het derde lid van dit artikel is beëindigd.

3. Dit Verdrag kan door elk van beide Verdragsluitende Partijen worden opgezegd door de andere verdragsluitende partij zes (6) maanden van tevoren langs diplomatieke weg in kennis te stellen van haar voornemen het Verdrag te beëindigen.

TEN BLIJKE WAARVAN de ondergetekenden, daartoe naar behoren gemachtigd door hun respectieve Regeringen, dit Verdrag hebben ondertekend.

GEDAAN in tweevoud te Tel Aviv op 13 oktober van dit jaar 2021, hetgeen overeenkomt met de Cheshvan 7 dag in het jaar 5782 van de Hebreeuwse kalender, in de Nederlandse, de Hebreeuwse en de Engelse taal, waarbij alle teksten gelijkelijk authentiek zijn. In geval van verschil in interpretatie is de Engelse tekst doorslaggevend.

Voor de Regering van het Koninkrijk der Nederlanden,

HANS DOCTER

Voor de Regering van de Staat Israël,

BENJAMIN GANTZ

D. PARLEMENT

Het Verdrag behoeft ingevolge artikel 91 van de Grondwet de goedkeuring van de Staten-Generaal, alvorens het Koninkrijk aan het Verdrag kan worden gebonden.

G. INWERKINGTREDING

De bepalingen van het Verdrag zullen ingevolge artikel XXII, eerste lid, in werking treden op de eerste dag van de tweede maand na de datum van ontvangst van de tweede diplomatieke nota waarin verklaard wordt dat de partijen hun voor de inwerkingtreding van het Verdrag vereiste interne procedures hebben afgerond.

Uitgegeven de *achtentwintigste* oktober 2021.

De Minister van Buitenlandse Zaken,

H.P.M. KNAPEN

trb-2021-135
ISSN 0920 - 2218
's-Gravenhage 2021

Eerste Kamer der Staten-Generaal **I**

Vergaderjaar 2024-2025

36 021 Goedkeuring van het op 13 oktober 2021 te Tel Aviv tot stand gekomen Verdrag tussen de Regering van het Koninkrijk der Nederlanden en de Regering van de Staat Israël inzake de status van hun strijdkrachten (Trb. 2021, 135)

F **VERSLAG VAN EEN SCHRIFTELIJK OVERLEG**
Vastgesteld 15 november 2024

De leden van de vaste commissie voor Buitenlandse Zaken, Defensie en Ontwikkelingssamenwerking hadden kennisgenomen van de nadere memorie van antwoord[1] inzake het wetsvoorstel *Goedkeuring van het op 13 oktober 2021 te Tel Aviv tot stand gekomen Verdrag tussen de Regering van het Koninkrijk der Nederlanden en de Regering van de Staat Israël inzake de status van hun strijdkrachten* (36021). Tijdens de vergadering van 13 februari jl. heeft de commissie deze beantwoording besproken.

Naar aanleiding hiervan is op 22 februari 2024 een brief gestuurd aan de minister van Defensie.

De minister van de Defensie en de minister van Buitenlandse Zaken hebben op 26 maart 2024 een uitstelbericht gestuurd en op 15 november 2024 inhoudelijk gereageerd.

De commissie brengt bijgaand verslag uit van het gevoerde schriftelijk overleg.

De griffier van de vaste commissie voor Buitenlandse Zaken, Defensie en Ontwikkelingshulp[2],
Van Luijk

[1] *Kamerstukken I*, 2023-2024, 36021, E.
[2] Samenstelling:
Oplaat (BBB), Croll (BBB), Marquart Scholtz (BBB), Goossen (BBB), Van Gasteren (BBB), Karimi (GroenLinks-PvdA), Roovers (GroenLinks-PvdA), Crone (GroenLinks-PvdA), Martens (GroenLinks-PvdA), Thijssen (GroenLinks-PvdA), Petersen (VVD) *(voorzitter)*, Vogels (VVD), Van Ballekom (VVD), Van Toorenburg (CDA), Prins (CDA), Belhirch (D66), Moonen (D66), Van Strien (PVV), Koffeman (PvdD), Van Bijsterveld (JA21), Van Apeldoorn (SP), Huizinga-Heringa (CU) *(1e ondervoorzitter)*, Dessing (FVD) *(2e ondervoorzitter)*, De Vries (SGP), Hartog (Volt), Van Rooijen (50PLUS), Van der Goot (OPNL)

BRIEF VAN DE VOORZITTER VAN DE VASTE COMMISSIE VOOR BUITENLANDSE ZAKEN, DEFENSIE EN ONTWIKKELINGSSAMENWERKING

Aan de minister van Defensie

Den Haag, 22 februari 2024

De leden van de vaste commissie voor Buitenlandse Zaken, Defensie en Ontwikkelingssamenwerking (BDO) hebben kennisgenomen van de nadere memorie van antwoord[3] inzake het wetsvoorstel *Goedkeuring van het op 13 oktober 2021 te Tel Aviv tot stand gekomen Verdrag tussen de Regering van het Koninkrijk der Nederlanden en de Regering van de Staat Israël inzake de status van hun strijdkrachten* (36021). Tijdens haar vergadering van 13 februari jl. heeft de commissie deze beantwoording besproken.
Alvorens de commissie besluit over de verdere behandeling van dit wetsvoorstel, verzoekt zij de regering in te gaan op hoe dit verdrag zou moeten worden gezien in het licht van de gebeurtenissen in Gaza en Israël sinds de inval van Hamas op 7 oktober 2023, alsmede de uitspraak van het Gerechtshof Den Haag over de doorlevering van Amerikaanse F-35-onderdelen aan Israël. Het Hof heeft een uitspraak gedaan ten aanzien van de levering van militair materieel door Nederland, en de commissie verzoekt u in te gaan of, en zo ja in welke mate, dit raakt aan het voorliggende wetsvoorstel.

De fracties van de BBB, JA21 en SGP hebben aangegeven zich niet aan te sluiten bij deze brief.

De leden van de vaste commissie voor Buitenlandse Zaken, Defensie en Ontwikkelingssamenwerking (BDO) zien uw reactie met belangstelling tegemoet en ontvangen deze graag uiterlijk vrijdag 8 maart 2024.

Een afschrift van deze brief zal worden verstuurd naar de minister van Buitenlandse Zaken.

Koen Petersen
Voorzitter van de vaste commissie voor Buitenlandse Zaken, Defensie en Ontwikkelingssamenwerking

[3] *Kamerstukken I*, 2023-2024, 36021, E.

BRIEF VAN DE MINISTER VAN DEFENSIE EN DE MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN

Aan de Voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 26 maart 2024

Op 22 februari jl. heeft uw vaste Commissie voor Buitenlandse Zaken, Defensie en Ontwikkelingssamenwerking een aanvullend verzoek ingediend met betrekking tot de nadere memorie van antwoord inzake het wetsvoorstel *Goedkeuring van het op 13 oktober 2021 te Tel Aviv tot stand gekomen Verdrag tussen de Regering van het Koninkrijk der Nederlanden en de Regering van de Staat Israël inzake de status van hun strijdkrachten* (36021). Wij willen graag recht doen aan de gestelde vragen. De afstemming neemt meer tijd in beslag dan gebruikelijk.

De minister van Defensie,

drs. K.H. Ollongren

De minister van Buitenlandse Zaken,

Hanke Bruins Slot

BRIEF VAN DE MINISTER VAN DEFENSIE EN DE MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN

Aan de Voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 15 november 2024

Wij danken de leden van de vaste commissie voor Buitenlandse Zaken, Defensie en Ontwikkelingssamenwerking van de Eerste Kamer der Staten-Generaal voor de reactie op de nadere memorie van antwoord inzake het voorstel van wet houdende *Goedkeuring van het op 13 oktober 2021 te Tel Aviv tot stand gekomen Verdrag tussen de Regering van het Koninkrijk der Nederlanden en de Regering van de staat Israël inzake de status van hun strijdkrachten (Trb. 2021, 135) (36021)*. U heeft de regering verzocht in te gaan op hoe dit verdrag zou moeten worden gezien in het licht van de gebeurtenissen in Gaza en Israël sinds de terroristische aanval van Hamas op 7 oktober 2023, alsmede of dit voorstel van wet raakt aan de uitspraak van het Gerechtshof Den Haag over de doorlevering van Amerikaanse F-35-onderdelen aan Israël.

Het kabinet steunt de veiligheid van Israël. Tegelijkertijd maakt het kabinet zich zeer ernstige zorgen over de ernst en de schaal van de oorlog in Gaza. Het kabinet roept Israël zodoende consistent op zich aan het humanitair oorlogsrecht te houden, benadrukt dat burgerslachtoffers zoveel mogelijk moeten worden voorkomen en dat onmiddellijke, veilige en ongehinderde humanitaire hulp mogelijk moet worden gemaakt. Het kabinet is voorstander van een onmiddellijk staakt-het-vuren in de Gazastrook, in lijn met de VNVR-resolutie 2735. Ook de situatie in de regio blijft onverminderd zeer zorgelijk en Nederland zet zich vol in op het voorkomen van regionale escalatie. Daartoe steunt Nederland de oproep voor een tijdelijk staakt-het-vuren in Libanon, dat de ruimte moet bieden om tot een diplomatieke oplossing te komen.

De ontwikkelingen in Israël en de regio vormen echter geen aanleiding om het besluit een statusverdrag met Israël na te streven te herzien. Een statusverdrag betreft een bilaterale overeenkomst waarmee de juridische status van in dit geval Nederlands respectievelijk Israëlisch defensiepersoneel op het grondgebied van de ontvangende staat wordt geborgd. Statusverdragen gaan niet over de inhoudelijke samenwerking en behelzen geen verplichting tot militaire samenwerking. Toekomstige militaire samenwerkingsactiviteiten worden, zoals te doen gebruikelijk, per activiteit zorgvuldig en afzonderlijk bezien.

Met het oog op personeelszorg en goed werkgeverschap streeft het kabinet ernaar met zoveel mogelijk landen statusverdragen af te sluiten, zodat de juridische status van Nederlands defensiepersoneel bij aanwezigheid in het buitenland goed geregeld is. Dit is niet alleen nodig wanneer defensiepersoneel gebruik zou maken van Israëlische oefenfaciliteiten of voor kennisuitwisseling in Israël zou zijn, maar ook wanneer defensiepersoneel bijvoorbeeld in Israël aanwezig zou zijn om te ondersteunen bij de repatriëring van Nederlanders of het leveren van humanitaire hulp.

De uitspraak van het Gerechtshof Den Haag over de doorlevering van Amerikaanse F-35 onderdelen heeft evenmin impact op het nastreven van een statusverdrag met Israël. De uitspraak ziet op de doorlevering van Amerikaanse F-35 onderdelen naar Israël vanuit Nederland en gaat niet over de rechtspositie van Nederlandse militairen wanneer zij zich op Israëlisch grondgebied bevinden en vice versa.

Wanneer uw Kamer, in navolging van de Tweede Kamer, instemt met het voorliggende statusverdrag, is de ratificatie een stap dichterbij. Wanneer ook Israël de nationale procedures heeft afgerond, kan het statusverdrag in werking treden en kan defensiepersoneel een gedegen juridische bescherming genieten bij aanwezigheid op Israëlisch grondgebied.

De minister van Defensie, De minister van Buitenlandse Zaken,

Ruben Brekelmans

Caspar Veldkamp

Alamy Limited
6 - 8 West Central, 127 Olympic Avenue,
Milton Park, Abingdon, Oxon, OX14 4SA
United Kingdom

Your Alamy invoice

VAT Reg. No. GB 718 2941 23
Company No. 3807789

Invoice number:
IY04203345

Invoice date: 10 March 2024

Paid
Total: € 21.78

Invoice to:
Kastanje
Mierlo
5731NK
Netherlands

Ordered by: ifudofhumanrights@yahoo.com
Order reference: OY90797353
Remittance advice to be sent to: customerfinance@alamy.com

Your order (1 item)

Image ID: 2WR0HX3

€ 18.00

Image details

Image title	AMSTERDAM - King Willem-Alexander during the opening ceremony of the National Holocaust Museum. The museum discusses the history of the persecution of Jews in the Netherlands. ANP RAMON VAN FLYMEN netherlands out - belgium out
Model release	NO
Property release	NO
Credit line	ANP / Alamy Stock Photo

License details

Country	Worldwide
Usage	Standard License for 1 user only. Allowed usage: across websites, social media, short-form video on video sharing sites, digital publishing, digital marketing, and print runs up to 100,000. Restrictions stated prior to or at time of purchase may limit the scope of permissible usage.
Start date	10 March 2024
Duration	In perpetuity
Additional details	Standard License for 1 user only. Allowed usage: across websites, social media, short-form video on video sharing sites, digital publishing, digital marketing, and print runs up to 100,000. Restrictions stated prior to or at time of purchase may limit the scope of permissible usage.

Paid
Subtotal: € 18.00
VAT @ 21%: € 3.78
Total: € 21.78

Paid by PayPal

Get in touch

+44 (0)1235 844600
sales@alamy.com

License agreement

https://www.alamy.com/terms/default.asp

WARCRIMES

(freepik)

https://archive.org/details/warcrimes_202412

Voorzitter

Tweede Kamer
DER STATEN-GENERAAL

Postbus 20018
2500 EA Den Haag
T 070 318 30 33

Aan de Commissie van advies inzake volkenrechtelijke vraagstukken (CAVV)
T.a.v. de voorzitter
Dhr. prof. dr. C. Ryngaert
Postbus 20061
2500 EB Den Haag

Den Haag, 17 oktober 2023

Geachte heer Ryngaert,

In haar vergadering van 17 oktober 2023 heeft de Tweede Kamer, op grond van artikel 7.35 lid 2 van het Reglement van Orde van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, besloten advies te vragen aan de Commissie van advies inzake volkenrechtelijke vraagstukken inzake de consequenties op de lange termijn van het oprichten van een alternatief tribunaal om de misdaad van agressie te berechten en andere mogelijkheden om de Russische president Poetin te berechten.

Ter informatie is voor u bijgevoegd de brief van de vaste commissie voor Buitenlandse Zaken met de uitwerking van de adviesaanvraag die aan dit verzoek ten grondslag ligt.

Namens de Kamer vraag ik u aan dit verzoek te voldoen.

Met vriendelijke groet,

Vera Bergkamp
Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

BIJLAGE

BRIEF VAN DE VASTE COMMISSIE VOOR BUITENLANDSE ZAKEN

Aan het Presidium

2 oktober 2023

De vaste commissie Buitenlandse Zaken heeft in haar procedurevergadering van 28 september 2023 besloten om de Commissie van advies inzake volkenrechtelijke vraagstukken (CAVV) te verzoeken om een advies op te stellen over de consequenties op de lange termijn van het oprichten van een alternatief tribunaal om de misdaad van agressie te berechten en de vraag welke andere mogelijkheden er zijn om de Russische president Poetin te berechten. Voor de precieze adviesaanvraag verwijs ik u graag naar de bijlage.

Namens de commissie verzoek ik het Presidium deze adviesaanvraag ter instemming voor te leggen aan de Kamer.

De voorzitter van de commissie,
Rudmer Heerema

De griffier van de commissie,
Westerhoff

BIJLAGE UITWERKING ADVIESAANVRAAG

In de procedurevergadering van 28 september 2023 heeft de vaste commissie voor Buitenlandse Zaken besloten een voorstel aan de Kamer te doen om de Commissie van advies inzake volkenrechtelijke vraagstukken (CAVV) te vragen een advies uit te brengen. De onderzoeksvraag betreft de consequenties op de lange termijn van het oprichten van een alternatief tribunaal om de misdaad van agressie te berechten en welke andere mogelijkheden er zijn om de Russische president Poetin te berechten.

Hieronder is een nadere uitwerking opgenomen van de adviesaanvraag. Hierin wordt de CAVV door de Kamer verzocht om naar de juridische en politieke invalshoeken te kijken rond de te verwachte effecten van het mogelijk instellen van een alternatief tribunaal om de misdaad van agressie te berechten en welke andere mogelijkheden er zijn om Poetin te berechten, met een specifieke focus op de positie van het Internationaal Strafhof. Hierbij kan de CAVV voortbouwen op een eerder advies naar de uitdagingen bij de berechting van het misdrijf agressie (advies nr. 40, 2022).

Sub-vragen/thema's
Beschrijving van de verschillende alternatieven rond de mogelijkheden die het internationaal recht biedt om de Russische misdaden in Oekraïne te vervolgen.
Beschrijving van de verschillende alternatieven om President Poetin te vervolgen.
Duiding van de mogelijke toegevoegde waarde of noodzaak van een alternatief tribunaal inzake de misdaad van agressie.
Duiding van het nut en de noodzaak om het Statuut van Rome te amenderen op artikel 15 bis zodat het Internationaal Strafhof ook rechtsmacht kan uitoefenen over agressie gepleegd door een staat die geen partij is bij het Statuut, maar op het grondgebied van een staat die dat wel is.
Analyse van de consequenties op de internationale rechtsorde van het oprichten van een agressietribunaal (in welke vorm dan ook) met een specifieke focus op de verwachte effecten op het functioneren van het Internationaal Strafhof in het bijzonder.

Het zwaartepunt dient hierbij te liggen op de laatste twee sub-vragen.

Het verzoek aan de CAVV is om deze adviesaanvraag eind januari 2024 af te ronden.

EPA

NOS Nieuws•vandaag, 21 november 2024

Strafhof vaardigt arrestatiebevelen uit tegen Netanyahu, Gallant en Hamas-leider

Het Internationaal Strafhof (ICC) in Den Haag heeft arrestatiebevelen uitgevaardigd tegen de Israëlische premier Netanyahu en de voormalige minister van Defensie Gallant.

Ook tegen Hamas-leider al-Masri, ook wel bekend als Deif, vaardigt het hof een bevel uit. Berichten over de dood van Deif zijn nog niet zeker genoeg dat de aanklagers zijn zaak al willen laten vallen.

Aanklager Khan wil de Israëlische leiders vervolgen voor oorlogsmisdaden en misdaden tegen de menselijkheid voor hun rol in de Gaza-oorlog. Onder hun verantwoordelijkheid zou de burgerbevolking in Gaza zijn uitgehongerd en vervolgd zonder militaire noodzaak.

"Opzettelijk en bewust onthielden ze de burgerbevolking van Gaza middelen die noodzakelijk zijn voor hun voortbestaan, zoals voedsel, water en medicijnen, evenals brandstof en elektriciteit", schrijft Khan. Hij wijst erop dat "zo de omstandigheden werden gecreëerd die bedoeld waren om deels de burgerbevolking van Gaza te vernietigen".

Volgens de aanklager zijn er door het handelen van de beide mannen bijvoorbeeld kinderen gestorven door honger en dorst. Ook kon er niet voldoende medische zorg worden geleverd. Netanyahu ontsloeg Gallant begin deze maand vanwege verschil in inzicht over het verloop van de oorlog.

7 oktober

Ook Deif wordt door de aanklager vervolgd voor misdaden tegen de menselijkheid en oorlogsmisdaden, in zijn geval voor zijn rol in de aanval op Israël van 7 oktober vorig jaar. Als belangrijkste militair leider van Hamas wordt hij verantwoordelijk gehouden voor de moorden, martelingen, verkrachtingen en ontvoeringen die toen plaatsvonden.

Aanvankelijk had hoofdaanklager Khan voor die aanklachten ook de Hamas-kopstukken Ismail Haniyeh en Yahya Sinwar willen vervolgen, maar zij zijn inmiddels door Israël gedood. Haniyeh werd tijdens een bezoek aan Teheran opgeblazen, Sinwar werd min of meer toevallig gedood in een confrontatie met Israëlische militairen.

Israël claimde eerder dit jaar ook al Deif uitgeschakeld te hebben, bij een aanval op het tentenkamp waar hij zich schuil zou hebben gehouden. Het Strafhof zegt die informatie niet onafhankelijk te kunnen bevestigen en daarom vervolging door te zetten.

Weinig gevolgen

Praktisch gezien heeft de aanklacht weinig gevolgen voor de drie mannen. Het betekent dat landen die zijn aangesloten bij het Strafhof hen zouden moeten arresteren, maar het oppakken van een zittend premier is nog nooit gebeurd. Zo loopt er ook sinds maart vorig jaar al een arrestatiebevel tegen de Russische president Vladimir Poetin, maar reist die nog naar bevriende landen.

Israël heeft bovendien het Strafhof helemaal niet erkend, net als grootmachten de VS, Rusland en China. Een bezwaar van Israël dat het Strafhof daarmee ook helemaal geen jurisdictie heeft over wat er gebeurt in eigen land, wezen de rechters in een eerdere zitting van de hand. De vervolging van de drie gebeurt onder de erkenning van het hof door de Palestijnse gebieden.

Deze gerechtelijke procedure staat los van de uitspraken van het Internationaal Gerechtshof over de Gaza-oorlog. Dat instituut doet uitspraken over de verantwoordelijkheden van landen, het Strafhof spitst zich toe op personen. Ook het Gerechtshof buigt zich over het leed in Gaza. Het oordeelde daarover in een tussenvonnis dat Israëls activiteiten neigen naar genocide en het land er alles aan moet doen om dat te voorkomen.

Internationaal Strafhof Den Haag

Veronderstelde misdaden

De Kamer vond gegronde redenen om aan te nemen dat gedurende de relevante periode het internationaal humanitair recht met betrekking tot het internationale gewapende conflict tussen Israël en Palestina van toepassing was. Dit komt omdat zij twee Hoge Verdragsluitende Partijen zijn bij de Geneefse Conventies van 1949 en omdat Israël ten minste delen van Palestina bezet. De Kamer vond ook dat de wet met betrekking tot niet-internationale gewapende conflicten van toepassing was op de gevechten tussen Israël en Hamas. De Kamer vond dat het vermeende gedrag van de heer Netanyahu en de heer Gallant betrekking had op de activiteiten van Israëlische overheidsorganen en de strijdkrachten tegen de burgerbevolking in Palestina, meer specifiek burgers in Gaza. Het betrof daarom de relatie tussen twee partijen in een internationaal gewapend conflict, evenals de relatie tussen een bezettingsmacht en de bevolking in bezet gebied. Om deze redenen vond de Kamer het, met betrekking tot oorlogsmisdaden, passend om de arrestatiebevelen uit te vaardigen op grond van het recht van internationale gewapende conflicten. De Kamer vond ook dat de vermeende misdaden tegen de menselijkheid deel uitmaakten van een wijdverbreide en systematische aanval op de burgerbevolking van Gaza.

De Kamer was van mening dat er redelijke gronden zijn om aan te nemen dat beide personen opzettelijk en willens en wetens de burgerbevolking in Gaza van voorwerpen hebben beroofd die onmisbaar zijn voor hun overleving, waaronder voedsel, water, medicijnen en medische benodigdheden, evenals brandstof en elektriciteit, van ten minste 8 oktober 2023 tot 20 mei 2024. Deze bevinding is gebaseerd op de rol van de heer Netanyahu en de heer Gallant bij het belemmeren van humanitaire hulp in strijd met het internationaal humanitair recht en hun falen om hulp te bieden met alle middelen die tot hun beschikking stonden. De Kamer was van mening dat hun gedrag leidde tot de verstoring van het vermogen van humanitaire organisaties om voedsel en andere essentiële goederen te verstrekken aan de bevolking in nood in Gaza. De bovengenoemde beperkingen, samen met het afsluiten van de elektriciteit en het verminderen van de brandstoftoevoer, hadden ook een ernstige impact op de beschikbaarheid van water in Gaza en het vermogen van ziekenhuizen om medische zorg te verlenen.

De Kamer merkte ook op dat beslissingen om humanitaire hulp aan Gaza toe te staan of te verhogen vaak voorwaardelijk waren. Ze werden niet genomen om te voldoen aan de verplichtingen van Israël onder het internationaal humanitair recht of om ervoor te zorgen dat de burgerbevolking in Gaza voldoende zou worden voorzien van goederen in nood. In feite waren ze een reactie op de druk van de internationale gemeenschap of verzoeken van de Verenigde Staten van Amerika. In ieder geval waren de verhogingen van humanitaire hulp niet voldoende om de toegang van de bevolking tot essentiële goederen te verbeteren.

Bovendien vond de Kamer redelijke gronden om te geloven dat er geen duidelijke militaire noodzaak of andere rechtvaardiging onder het internationaal humanitair recht kon worden geïdentificeerd voor de beperkingen die werden opgelegd aan de toegang voor humanitaire hulpoperaties. Ondanks waarschuwingen en oproepen van *onder meer* de VN-Veiligheidsraad, de secretaris-generaal van de VN, staten en overheids- en maatschappelijke organisaties over de humanitaire situatie in Gaza, werd slechts minimale humanitaire hulp toegestaan. In dit

verband overwoog de Kamer de langdurige periode van ontbering en de verklaring van de heer Netanyahu waarin hij de stopzetting van de essentiële goederen en humanitaire hulp verbond met de doelen van oorlog.

De Kamer oordeelde daarom dat er gegronde redenen waren om aan te nemen dat de heer Netanyahu en de heer Gallant strafrechtelijk verantwoordelijk zijn voor de oorlogsmisdaad van uithongering als methode van oorlogsvoering.

De Kamer oordeelde dat er redelijke gronden zijn om aan te nemen dat het gebrek aan voedsel, water, elektriciteit en brandstof, en specifieke medische benodigdheden, levensomstandigheden creëerden die berekend waren om de vernietiging van een deel van de burgerbevolking in Gaza teweeg te brengen, wat resulteerde in de dood van burgers, waaronder kinderen, door ondervoeding en uitdroging. Op basis van het materiaal dat door het Openbaar Ministerie werd gepresenteerd en dat de periode tot 20 mei 2024 bestrijkt, kon de Kamer niet vaststellen dat aan alle elementen van de misdaad tegen de menselijkheid van uitroeiing was voldaan. De Kamer oordeelde echter wel dat er redelijke gronden zijn om aan te nemen dat de misdaad tegen de menselijkheid van moord werd gepleegd met betrekking tot deze slachtoffers.

Bovendien zijn de twee personen, door opzettelijk de toegang van medische benodigdheden en medicijnen tot Gaza te beperken of te verhinderen, met name anesthesiemiddelen en anesthesieapparatuur, ook verantwoordelijk voor het toebrengen van groot lijden door middel van onmenselijke handelingen aan personen die behandeling nodig hebben. Artsen werden gedwongen om gewonde personen te opereren en amputaties uit te voeren, ook bij kinderen, zonder anesthesie, en/of werden gedwongen om ontoereikende en onveilige middelen te gebruiken om patiënten te verdoven, waardoor deze personen extreme pijn en lijden werd aangedaan. Dit komt neer op de misdaad tegen de menselijkheid van andere onmenselijke handelingen.

De Kamer vond ook gegronde redenen om aan te nemen dat het bovengenoemde gedrag een aanzienlijk deel van de burgerbevolking in Gaza van hun fundamentele rechten beroofde, waaronder het recht op leven en gezondheid, en dat de bevolking werd geviseerd op basis van politieke en/of nationale gronden. De Kamer vond daarom dat de misdaad tegen de menselijkheid van vervolging was gepleegd.

Ten slotte oordeelde de Kamer dat er redelijke gronden zijn om aan te nemen dat de heer Netanyahu en de heer Gallant strafrechtelijke verantwoordelijkheid dragen als civiele superieuren voor de oorlogsmisdaad van het opzettelijk uitvoeren van aanvallen op de burgerbevolking van Gaza. In dit verband oordeelde de Kamer dat het door het Openbaar Ministerie verstrekte materiaal het alleen toeliet om bevindingen te doen over twee incidenten die kwalificeerden als aanvallen die opzettelijk op burgers waren gericht. Er bestaan redelijke gronden om aan te nemen dat de heer Netanyahu en de heer Gallant, ondanks dat ze over maatregelen beschikten om het plegen van misdaden te voorkomen of te onderdrukken of ervoor te zorgen dat de zaak aan de bevoegde autoriteiten werd voorgelegd, dit niet hebben gedaan.

Cour
Pénale
Internationale

International
Criminal
Court

Original: **English**

No.**: ICC-01/18**
Date: **21 November 2024**

PRE-TRIAL CHAMBER I

Before: **Judge Nicolas Guillou, Presiding**
Judge Reine Adélaïde Sophie Alapini-Gansou
Judge Beti Hohler

SITUATION IN THE STATE OF PALESTINE

Public

Decision on Israel's challenge to the jurisdiction of the Court pursuant to article 19(2) of the Rome Statute

Decision to be notified, in accordance with Regulation 31 of the Regulations of the Court, to:

The Office of the Prosecutor
Mr Karim A.A. Khan
Mr Andrew Cayley

Counsel for the Defence

Legal Representatives of Victims

Legal Representatives of Applicants

Unrepresented Victims

Unrepresented Applicants for Participation/Reparations

The Office of Public Counsel for Victims

The Office of Public Counsel for the Defence

States Representatives
State of Israel

Amicus Curiae

REGISTRY

Registrar
Mr Osvaldo Zavala Giler

Counsel Support Section

Victims and Witnesses Unit

Detention Section

Victims Participation and Reparations Section

Other

PRE-TRIAL CHAMBER I (the 'Chamber') of the International Criminal Court (the 'Court') issues this decision on 'Israel's challenge to the jurisdiction of the Court pursuant to article 19(2) of the Rome Statute' (the 'Challenge'),[1] submitted by the State of Israel ('Israel').

I. Procedural history

1. On 1 January 2015, the State of Palestine ('Palestine') accepted the jurisdiction of the Court from 13 June 2014 onwards by way of an article 12(3) declaration.[2] The next day, on 2 January 2015, Palestine acceded to the Rome Statute (the 'Statute').[3]
2. On 22 May 2018, Palestine referred the situation in the State of Palestine to the Prosecution pursuant to articles 13(a) and 14 of the Statute, following which the Presidency referred the *Situation in the State of Palestine* (the 'Situation') to the Chamber.[4]
3. On 5 February 2021, Pre-Trial Chamber I, in a different composition, by majority, rendered the Decision on the 'Prosecution request pursuant to article 19(3) for a ruling on the Court's territorial jurisdiction in Palestine', in which it found that Palestine is a State Party to the Rome Statute and that, as a consequence, Palestine qualifies as '[t]he State on the territory of which the conduct in question occurred for the purposes of article 12(2)(a) of the Statute' and that the Court's territorial jurisdiction in the Situation extends to the territories occupied by Israel since 1967, namely Gaza and the West Bank, including East Jerusalem.[5]

[1] 23 September 2024, ICC-01/18-354-SECRET-Exp-AnxI-Corr, together with secret Annex A, only available to the Prosecution and the State of Israel. Pursuant to an order of the Chamber, the public redacted version of the Request, as submitted by Israel on 23 September 2024, was reclassified as public: ICC-01/18-354-AnxII-Corr. In the present decision, the Chamber will refer to certain information contained in the annexes classified as secret. This information is either publicly known, or the Chamber considers it appropriate to make the relevant information public, as part of the present decision.
[2] Annex I to Presidency, Decision assigning the situation in the State of Palestine to Pre-Trial Chamber I, 24 May 2018, ICC-01/18-1-Anx1 ('Annex to Presidency Decision').
[3] Secretary-General of the United Nations, 'Rome Statute of the International Criminal Court, Rome, 17 July 1998, State of Palestine: Accession', 6 January 2015, C.N.13.2015, Treaties XVIII.10.
[4] Annex to Presidency Decision, p. 3. On 22 April 2024, the Presidency designated Judge Guillou to replace a judge of the Chamber: Presidency, Decision replacing a judge in Pre-Trial Chamber I, 22 April 2024, ICC-01/18-164-SECRET. On 20 May 2024, on instruction of the Presidency, this decision was reclassified as public. On 25 October 2024, the Presidency designated Judge Hohler to replace a judge of the Chamber. Presidency, Decision replacing a judge in Pre-Trial Chamber I, 24 October 2024, ICC-01/18-366.
[5] Decision on the 'Prosecution request pursuant to article 19(3) for a ruling on the Court's territorial jurisdiction in Palestine', 5 February 2021, ICC-01/18-143.

4. On 3 March 2021, the Prosecutor announced the opening of an investigation with respect to alleged crimes within the jurisdiction of the Court committed in the Situation since 13 June 2014.[6]

5. On 17 November 2023, the Prosecution received further referrals, pursuant to articles 13(a) and 14 of the Statute, from five State Parties.[7] On 14 January 2024, two more State Parties submitted such a referral to the Prosecution.[8]

6. On 20 May 2024, the Prosecutor publicly announced that he will be filling applications for warrants of arrest against Mr Benjamin Netanyahu and Mr Yoav Gallant.[9]

7. On 20 September 2024, the Registry transmitted the Challenge into the case record.[10] Israel requests the Chamber to 'declare with immediate effect that the investigation of the Prosecutor in the cases of Mr Netanyahu and Mr Gallant, and the proceedings before this Chamber under Article 58 of the Statute, are to be suspended until the Court has given its ruling on this challenge to jurisdiction' and to 'determine that the application concerning Mr Netanyahu and Mr Gallant, and any investigative action on the same jurisdictional basis, are not within the Court's jurisdiction' and to 'dismiss the [Prosecution]'s application for arrest warrants for Mr Netanyahu and Mr Gallant'.

8. On 23 September 2024, the Prosecution submitted its response to the Challenge (the 'Response').[11]

9. On 7 October 2024, the Registry transmitted into the case record a request by Israel for leave to reply to the Response (the 'Leave to Reply Request').[12]

[6] OTP/PAL/SPs/Notif/090321/FB, ICC-01/18-355-SECRET-Exp-AnxB.
[7] State Party referral in accordance with Article 14 of the Rome Statute of the International Criminal Court, submitted by the Republic of South Africa, the People's Republic of Bangladesh, the Plurinational State of Bolivia, the Union of the Comoros, and the Republic of Djibouti, dated 17 November 2023; available on the Court's website at <www.icc-cpi.int/palestine>.
[8] Referral by the Republic of Chile and the United Mexican States, dated 18 January 2024; available on the Court's website at <www.icc-cpi.int/palestine>.
[9] Office of the Prosecutor, Statement of ICC Prosecutor Karim A.A. Khan K.C.: Applications for arrest warrants in the situation in the State of Palestine, 20 May 2024, available on the Court's website at <www.icc-cpi.int/news/statement-icc-prosecutor-karim-aa-khan-kc-applications-arrest-warrants-situation-state>.
[10] Registry Transmission of "Israel's challenge to the jurisdiction of the Court pursuant to article 19(2) of the Rome Statute", 20 September 2024, ICC-01/18-354-SECRET-Exp.
[11] Prosecution's Response to "Israel's challenge to the jurisdiction of the Court pursuant to article 19(2) of the Rome Statute" – ICC-01/18-354-SECRET-Exp-AnxI-Corr, 27 September 2024, ICC-01/18-357-SECRET-Exp.
[12] ICC-01/18-361-SECRET-Exp-Anx.

II. Determination of the Chamber

Preliminary matter

10. With regard to the Leave to Reply Request, the Chamber considers that the Challenge and the Response are sufficiently clear and that the issues identified by Israel for further submissions could either have been reasonably anticipated or do not relate to matters that the Chamber requires further information on. The Leave to Reply Request is therefore rejected.

Consideration of the Challenge

11. Israel challenges the Court's jurisdiction regarding the Prosecution's applications for warrants of arrest against Mr Netanyahu and Mr Gallant and any other investigative action on the same jurisdictional basis.[13] Israel argues that Palestine does not possess the competences required under international law to be able to delegate territorial jurisdiction to the Court.

12. In terms of standing, Israel refers to the Chamber's holding in 2021 that issues of territorial jurisdiction may be raised by interested States based on article 19 of the Statute. Israel submits that it is a State from which acceptance of jurisdiction is required under article 12 of the Statute even if there is another State which has delegated jurisdiction to the Court for that same situation.[14]

13. This is incorrect as a matter of law. In the matter under consideration, the acceptance by Israel of the Court's jurisdiction is not required, as the Court can exercise its jurisdiction on the basis of the territorial jurisdiction of Palestine. As soon as there is one jurisdictional basis pursuant to article 12(2)(a) or (b) of the Statute, there is no need for an additional one.[15]

14. Israel also argues that its *claim* that Palestine is not a State on the territory of which the alleged conduct occurred is in itself sufficient to make it the sole State whose acceptance of jurisdiction is required.[16] It points out that it 'would be problematic […] to deny

[13] Challenge, para. 1.
[14] Challenge, paras 38-62.
[15] Pre-Trial Chamber II, *Situation in the Islamic Republic of Afghanistan*, Decision Pursuant to Article 15 of the Rome Statute on the Authorisation of an Investigation into the Situation in the Islamic Republic of Afghanistan, 12 April 2019, ICC-02/17-33, para. 58.
[16] Challenge, para. 44.

standing on the basis that a State needs to establish the merits of a jurisdictional challenge as a prerequisite to its standing to make it.'[17] Israel submits that all that is required for it to have standing under article 19(2)(c) of the Statute is that its claim is *prima facie* tenable.[18] Israel further alleges that it has an 'immediate *right* to challenge jurisdiction under Article 19 given the current stage of the proceedings'[19] and that it is in fact under an *obligation* to do so now pursuant to article 19(5) of the Statute.[20] According to Israel, its obligation to act without further delay is triggered by the fact that it now knows, based on the public statements of the Prosecutor and on the basis of the Requests for Assistance it received from the Court, that Israeli nationals are the subjects of applications for arrest warrants in relation to acts that allegedly took place on the territory of Gaza.[21]

15. First, the Chamber rejects Israel's argument that merely because it *claims* that Palestine could not have delegated jurisdiction to the Court, the Chamber would have to ignore its previous decision (rendered in a different composition) which has become *res judicata.*[22] Indeed, there is a fundamental difference between granting a State standing on the presumptive validity of its claim to have jurisdiction over a situation or a case and granting it standing on the basis of an argument – which was already ruled upon – that a particular State Party does not have jurisdiction.

16. In any event, Israel's standing is not an issue in this instance, as Israel clearly would have standing to bring a challenge as the State of nationality under article 19(2)(b) *juncto* article 12(2)(b) of the Statute if the Chamber decides to issue any warrants of arrest for Israeli nationals. The issue before the Chamber is whether Israel is entitled – or indeed obliged – to bring such a challenge *before* the Chamber has ruled on the Prosecution's applications for warrants of arrest.[23]

17. The Chamber notes that States are not entitled under the Statute to challenge jurisdiction of the Court on the basis of Article 19 prior to the issuance of a warrant of arrest or a

[17] Challenge, para. 45.
[18] Challenge, para. 45.
[19] Challenge, para. 48.
[20] Challenge, para. 49.
[21] Challenge, para. 49.
[22] Decision on the 'Prosecution's request pursuant to article 19(3) for a ruling on the Court's territorial jurisdiction in Palestine, 5 February 2021, ICC-01/18-143.
[23] See Pre-Trial Chamber I, *Situation in the Bolivarian Republic of Venezuela I*, Decision authorising the resumption of the investigation pursuant to article 18(2) of the Statute, 27 June 2023, ICC-02/18-45, paras 35-36; with reference to Decision on the 'Prosecution's request pursuant to article 19(3) for a ruling on the Court's territorial jurisdiction in Palestine, 5 February 2021, ICC-01/18-143, paras 73-4.

summons. Indeed, the Prosecution typically conducts the entire application process under Article 58 of the Statute *ex parte*. States therefore only become aware of the existence of the proceedings after the Court has ruled on the application when the arrest warrant or summons is notified to them or made public. The wording of article 19(2)(b) of the Statute makes it clear that States may only challenge the Court's jurisdiction in relation to a particular *case*, i.e. after the relevant Pre-Trial Chamber ruled that there are reasonable grounds to believe that a person has committed a crime within the jurisdiction of the Court and issued a warrant of arrest or a summons to ensure the person's appearance before the Court.

18. The Chamber wishes to reassure Israel that it will not be estopped on the basis of article 19(5) of the Statute from bringing a jurisdictional challenge because of the public statements made by the Prosecutor or the Requests for Assistance it has received from the Court in relation to the investigation. Israel will have the full opportunity to challenge the Court's jurisdiction and/or admissibility of any particular case if and when the Chamber issues any arrest warrants or summonses against its nationals.

THE CHAMBER HEREBY, FOR THE ABOVE REASONS,

REJECTS Israel's request for leave to reply; and

REJECTS Israel's challenge to the jurisdiction of the Court pursuant to article 19(2) of the Statute as premature.

Done in English. A French translation will follow. The English version remains authoritative.

Judge Nicolas Guillou

Presiding

Judge Reine Adélaïde Sophie Alapini-Gansou

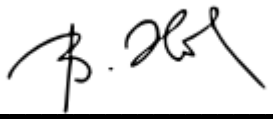

Judge Beti Hohler

Dated this Thursday, 21 November 2024

At The Hague, The Netherlands

EU Borrell Fontelles on his X (twitter) on novembre 21 2024

Stephan van Baarle (DENK) post op X (twitter) 21 november 2024

De Kamer mag een discussiepunt indienen, een motie. Dit betekent een uitspraak doen over een bepaald onderwerp. Het kabinet is niet verplicht een motie uit te voeren. Dit geldt niet voor een motie van wantrouwen.

Oxfam Novib (X) twitter op 29 november 2024

Minister Veldkamp: we zullen Netanyahu arresteren als hij in Nederland is

Nederland respecteert de beslissing van het Internationaal Strafhof (ICC) van 21 november 2024 om een arrestatiebevel uit te vaardigen tegen de Israëlische premier Netanyahu. Als hij op Nederlandse bodem komt, zal hij worden gearresteerd, zei minister Veldkamp van Buitenlandse Zaken in de Tweede Kamer.

Ook zal Nederland geen 'niet-essentiële' contacten meer aanknopen met Netanyahu. Hetzelfde geldt voor de voormalige Israëlische minister van Defensie Gallant en Hamas-leider Masri, ook bekend als Deif. Ook tegen hen zijn arrestatiebevelen uitgevaardigd.

"Nederland voert het statuut van Rome voor 100 procent uit", zei de minister. Dat statuut regelt de oprichting van het in Den Haag gevestigde ICC en hoe er met uitspraken daarvan wordt omgegaan.

Bron: NOS

21 november 2024

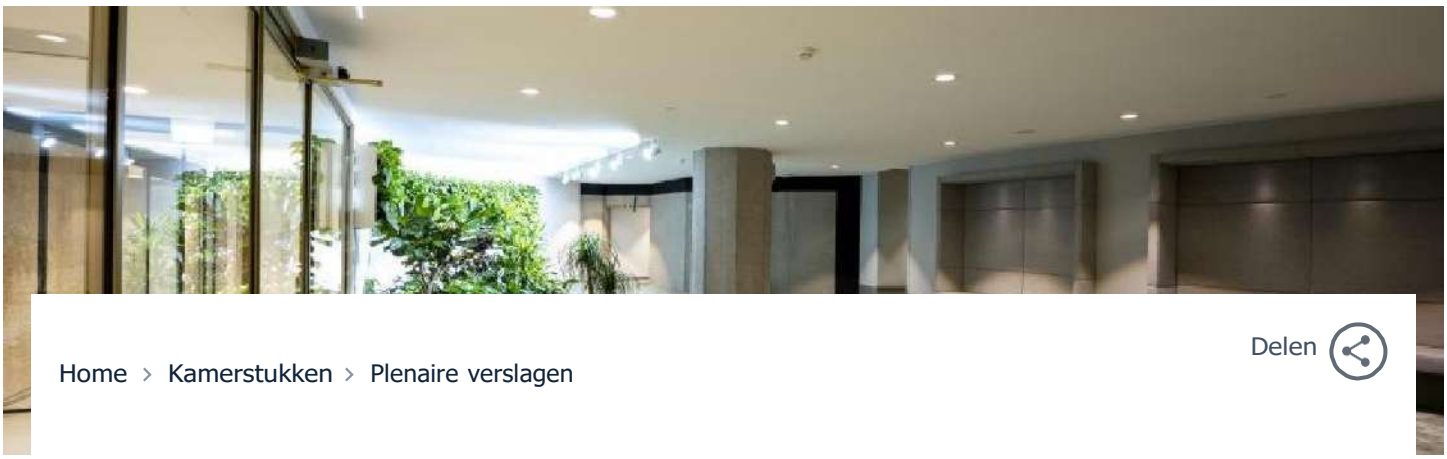

Plenair verslag

Tweede Kamer, 27e vergadering Donderdag 21 november 2024

- Aanvang **10:15 uur**
- Sluiting **23:33 uur**
- Status **Ongecorrigeerd**

Link: https://archive.org/details/plenair-verslag-tweede-kamer-27e-vergadering-21-november-2024

Counting the dead in Gaza: difficult but essential

Letter The Lancet, July 5, 2024
Published Online July 5, 2024
This online publication has been corrected. The corrected version first appeared at thelancet.com on July 10, 2024

https://www.thelancet.com/action/showPdf?pii=S0140-6736%2824%2901169-3

143g23

van der Velde van Hal & Peers
gerechtsdeurwaarders en incassobureau

Deze zaak wordt behandeld door J.P. van den Wittenboer van Intermediaere Stichting van de Univ te MIERLO (5731 NK, Kastanje 28).
Telefoon: **06-50425552**
E-mail: **ifudofhumanrights@yahoo.com**

Dossiernr.: L4401255

Heden, de tweede september tweeduizendvierentwintig,
ten verzoeke van **de stichting Intermediaire Stichting van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens, (mede) handelend onder de naam Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights, zetelend te GELDROP, kantoor houdend te MIERLO,** nader te noemen insinuante, te dezer zake woonplaats kiezende te Mierlo aan de Kastanje 28, ten kantore van de heer J.P. van den Wittenboer;

Heb ik,

mr. Erik Jozef Maria van Hal,
gerechtsdeurwaarder gevestigd te 's-Gravenhage
en daar kantoorhoudende aan de Burgemeester
Kolfschotenlaan 65

AAN:

de publiekrechtelijke rechtspersoon de Staat der Nederlanden, meer speciaal haar Hoge College van Staat, de Tweede Kamer der Staten-Generaal, zetelend te 2595 BG 'S-GRAVENHAGE aan het Prinses Irenepad 1, nader te noemen geïnsinueerde, aldaar mijn exploot doende en afschrift dezes, alsmede van het na te melden stuk, latende aan:

C.A. Geleynse, concernjurist , aldaar werkzaam;

BETEKEND:

een door insinuante op 15 juli 2024 aan geïnsinueerde, meer speciaal haar voorzitter, gericht schrijven, met het onderwerp "Situatie in Gaza", met daaraan gehecht een schrijven van insinuante, aan geïnsinueerde gericht d.d. 27 mei 2024 met hetzelfde onderwerp, van welk schrijven de inhoud hier als herhaald en ingelast dient te worden beschouwd en naar de inhoud waarvan te dezen uitdrukkelijk wordt verwezen;

Geschiedende zulks ten effecte rechtens en opdat geïnsinueerde op legale wijze kennis drage, althans geen onwetendheid kan voorwenden.

w.g.
gerechtsdeurwaarder

Onze Algemene Voorwaarden, zoals gedeponeerd ter Griffie van de Rechtbank te Den Haag, zijn van toepassing op alle aanbiedingen, overeenkomsten en de uitvoering daarvan en worden op verzoek toegezonden. Voor alle opdrachten geldt dat de aansprakelijkheid wordt beperkt tot het bedrag dat onze beroepsaansprakelijkheidsassuradeur in het betreffende geval zal uitkeren. Van der Velde van Hal & Peers is een handelsnaam van Gerechtsdeurwaarderskantoor nassauplein B.V. Kvk nr.: 27345084

Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights

A A N T E K E N E N
Tweede Kamer der Staten-Generaal
De Voorzitter
Drs.MA Martin Bosma
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Betreft: Situatie in Gaza
Mierlo, 15 juli 2024

Ik verzoek de voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal -met spoed- alle kamerleden en fracties van de politieke partijen over deze brief te informeren.

De Tweede Kamerleden hebben na stemming een Motie van het lid Van Baarle DENK verworpen (Nr. 2907 kst-21501-02-2907 ISSN 0921 - 7371 's-Gravenhage 2024 Raad Algemene Zaken en Raad Buitenlandse Zaken MOTIE VAN HET LID VAN BAARLE Voorgesteld 23 mei 2024) Het opvolgen van het arrestatiebevel van het Internationaal Strafhof tegen Netanyahu op Nederlands grondgebied.

Op 27 mei J.L. zond ik een brief aan de leden van de Tweede Kamer.We komen zo niet verder met het freewheelen kwestie Israel vs Gaza! Het recente besluit van het Internationale Gerechtshof dat Israël opdraagt zijn militaire offensief in Rafah onmiddellijk stop te zetten, nadat het genocide als een plausibel risico heeft erkend, en door het verzoek van de aanklager van het Internationaal Strafhof om arrestatiebevelen uit te vaardigen. voor Israëlische leiders over beschuldigingen van oorlogsmisdaden en misdaden tegen de menselijkheid. "In deze context kunnen de voortdurende wapenoverdrachten aan Israël worden gezien als het willens en wetens verlenen van hulp aan operaties die in strijd zijn met de internationale mensenrechten en internationale humanitaire wetten, en kunnen resulteren in winst uit dergelijke hulp."

Staten en bedrijven – ook de Staat der Nederlanden- moeten de wapenleveringen aan Israël onmiddellijk beëindigen, anders riskeren ze de verantwoordelijkheid voor mensenrechtenschendingen.

De overdracht van wapens en munitie aan Israël kan een ernstige schending van de mensenrechten en het internationale humanitaire recht vormen en het risico inhouden dat de staat medeplichtig wordt aan internationale misdaden, mogelijk inclusief genocide, zeiden VN-experts vandaag, en herhaalden hun eis om de overdrachten onmiddellijk stop te zetten.

In lijn met de recente oproepen van de Mensenrechtenraad en de onafhankelijke VN-experts aan staten om de verkoop, overdracht en afleiding te staken van wapens, munitie en ander militair materieel aan Israël moeten wapenfabrikanten die aan Israël leveren – waaronder BAE Systems, Boeing, Caterpillar, GeneralDynamics, Lockheed Martin, Northrop Grumman, Oshkosh, Rheinmetall AG, Rolls-RoycePower Systems, RTX en ThyssenKrupp – maken ook

een einde aan de overdrachten, zelfs als deze worden uitgevoerd onder bestaande exportvergunningen.

“Door wapens, onderdelen, componenten en munitie naar Israëlische strijdkrachten te sturen, lopen deze bedrijven het risico medeplichtig te zijn aan ernstige schendingen van de internationale mensenrechten en internationale humanitaire wetten”, aldus de experts.

Een einde aan de overdrachten moet ook indirecte overdrachten via intermediaire landen omvatten die uiteindelijk door Israëlische strijdkrachten zouden kunnen worden gebruikt, vooral bij de aanhoudende aanvallen op Gaza.

De VN-experts zeiden dat wapenbedrijven systematisch en periodiek een verscherpt due diligence-onderzoek op het gebied van de mensenrechten moeten uitvoeren om ervoor te zorgen dat hun producten niet worden gebruikt op manieren die de internationale mensenrechten en internationale humanitaire wetten schenden.

Ook financiële instellingen die in deze wapenbedrijven investeren, worden aangesproken. Investeerders zoals Alfried Krupp von Bohlen und Halbach-Stiftung, Amundi Asset Management, Bank of America, BlackRock, Capital Group, Causeway Capital Management, Citigroup, Fidelity Management & Research, INVESCO Ltd, JP Morgan Chase, Harris Associates, Morgan Stanley, Norges Bank Investment Management, Newport Group, Raven'swing Asset Management, State Farm Mutual Automobile Insurance, State Street Corporation, Union Investment Privatfonds, The Vanguard Group, Wellington en Wells Fargo & Company worden aangespoord actie te ondernemen. Als ze hun zakelijke relaties met deze wapenfabrikanten die wapens aan Israël overdragen niet kunnen voorkomen of verzachten, zou dit kunnen verdwijnen die rechtstreeks verband houden met mensenrechtenschendingen en daaraan bijdragen, met gevolgen voor medeplichtigheid aan mogelijke wreedheden, aldus de deskundigen.“Wapens initiëren, onderhouden, verergeren en verlengen gewapende conflicten, evenals andere vormen van onderdrukking. Daarom is de beschikbaarheid van wapens een essentiële voorwaarde voor het plegen van oorlogsmisdaden en schendingen van de mensenrechten, ook door particuliere wapenbedrijven”, aldus de woordvoerder. De experts. Ze zeiden dat de aanhoudende Israëlische militaire aanval wordt gekenmerkt door willekeurige en disproportionele aanvallen op de burgerbevolking en infrastructuur, onder meer door uitgebreid gebruik van explosieve en brandwapens in dichtbevolkte gebieden, evenals door de vernietiging en schade van essentiële en levensonderhoudende essentiële wapens. civiele infrastructuur, inclusief huisvesting en onderkomens, gezondheidszorg, onderwijs, water- en sanitaire voorzieningen. Deze aanvallen hebben geleid tot meer dan 37.000 doden in Gaza en 84.000 gewonden. Van deze doden en gewonden bestaat naar schatting 70 procent uit vrouwen en kinderen. Tegenwoordig vormen kinderen in Gaza de grootste groep geamputeerde kinderen ter wereld, als gevolg van ernstige verwondingen opgelopen tijdens de oorlog. Deze operaties hebben ook geleid tot ernstige schade aan het milieu en het klimaat. “De noodzaak voor een wapenembargo tegen Israël en voor investeerders om beslissende actie te ondernemen is urgenter dan ooit, vooral in het licht van de verplichtingen van staten en de verantwoordelijkheden van bedrijven onder de Conventies van Genève, het Genocideverdrag, de internationale mensenrechtenverdragen en de UN

Guiding Principles on Business and Human Rights", aldus de VN-experts. De deskundigen brachten hulde aan het aanhoudende werk van journalisten die de verwoestende impact van deze wapensystemen op burgers in Gaza hebben gedocumenteerd en gerapporteerd, en mensenrechtenverdedigers en advocaten, naast andere belanghebbenden, die zich inzetten om staten en bedrijven verantwoordelijk te houden voor de overdracht van wapens aan Israël. Ze hebben ook met staten en met de betrokken bedrijven en investeerders over deze kwesties gesproken.

Ik verzoek hierbij mijn brief van 27 mei 2024 als herhaald en ingelast te beschouwen.

IFUD of Human Rights

Voorzitter

J.P. van den Wittenboer

Voor vragen met betrekking tot onafhankelijke deskundigen van de VN kunt u tevens contact opnemen met Dharisha Indraguptha (dharisha.indraguptha@un.org) of John Newland (john.newland@un.org)

Correspondence:Po.box 324, 5660AH Geldrop The Netherlands
Offices:Kastanje 28, 5731NK Mierlo The Netherlands
C.o.C.reg:41092925 Eindhoven N.L.
E-mail: ifudofhumanrights@yahoo.com
Internet: https://ifudofhumanrights.weebly.com
Phone:+31 -(0)6 50 425 552

Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights

A A N T E K E N E N
Tweede Kamer der Staten-Generaal
De Voorzitter
Drs.MA Martin Bosma
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Betreft: Situatie in Gaza
Mierlo, 27 mei 2024

16 mei 2024, debat Tweede Kamer der Staten-Generaal

We komen niet verder met het freewheelen in de Tweede Kamer kwestie Israel vs Gaza!

Het hoogste hof van de Verenigde Naties ICJ in Den Haag heeft op 24 mei 2024 uitspraak gedaan in een zaak die was aangespannen door Zuid-Afrika. Dat land beschuldigt Israël van genocide in Gaza.

Ik verzoek de Staat der Nederlanden de uitvoerende macht van de Staat Israël het kabinet Nethanyahu tot onmiddellijke aftreding en uitschrijven nieuwe verkiezingen. Bij niet onmiddellijk gevolg hieraan geven door het huidige kabinet van de de Staat Israel alle banden te verbreken inclusief handelsovereenkomsten. (Meer dan 70% van de Israëli's wil ook dat Netanyahu moet aftreden).

Wanneer de regering van Israel ondubbelzinnig de verplichtingen die volgen uit de internationale verdragen te bespreken de relaties te herstellen.

Nederland is tijdens de NAVO-top in Vilnius (Litouwen) gevraagd om de top in 2025 te organiseren. Tijdens deze internationale bijeenkomst komen ongeveer 45 staatshoofden en regeringsleiders, 45 ministers van Buitenlandse Zaken en 45 ministers van Defensie en ongeveer 6.000 delegatieleden naar Nederland. Daarnaast komen er naar verwachting 2.000 journalisten om verslag te doen. In totaal zullen er ongeveer 8.500 mensen aanwezig zijn.

Burgemeester van Den Haag, Jan van Zanen: "Den Haag, gaststad van de wereld; we zijn verheugd met komst van de NAVO-top naar Den Haag. Dit is een grote verantwoordelijkheid en vooral een enorme eer, waar we als stad en inwoners trots op mogen zijn. Den Haag is als internationale stad van vrede en recht de gaststad bij uitstek voor deze topconferentie."

Ik verzoek daarom de Staat der Nederlanden "Den Haag als Internationale stad van vrede en recht" niet alleen in woorden in toespraken en promotie,maar is daden om te zetten.

Ik verzoek de voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal -met spoed- alle kamerleden en fracties van de politieke partijen over deze brief te informeren.

IFUD of Human Rights

Voorzitter

J.P. van den Wittenboer

Correspondence:Po.box 324, 5660AH Geldrop The Netherlands
Offices:Kastanje 28, 5731NK Mierlo The Netherlands
C.o.C.reg:41092925 Eindhoven N.L.
E-mail: ifudofhumanrights@yahoo.com
Internet: https://ifudofhumanrights.weebly.com
Phone:+31 -(0)6 50 425 552

Voorzitter

Tweede Kamer
DER STATEN-GENERAAL

IFUD of Human Rights
T.a.v. de heer J.P. van den Wittenboer
Kastanje 28
5731 NK Mierlo

Bezuidenhoutseweg 67
2594 AC Den Haag
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

T 070 318 20 00

E voorzitter@tweedekamer.nl
I www.tweedekamer.nl

Den Haag, 4 september 2024

Geachte heer Van den Wittenboer,

Naar aanleiding van uw schrijven van 15 juli respectievelijk 27 mei 2024 over de situatie in Gaza bericht ik u het volgende.

Uw brief van 27 mei 2024 is doorgestuurd naar de vaste commissie voor Buitenlandse Zaken. In deze commissie zitten de fractiespecialisten die namens hun fractie het woord voeren in debatten en in fractievergaderingen.

De ambtelijke ondersteuning van deze commissie heeft uw brief opgenomen in het parlementair informatiesysteem onder 2024D27054/2024Z11327 en geagendeerd voor de brievenlijst van de procedurevergadering op 5 september a.s. Ook uw brief van 15 juli zal op dezelfde wijze worden behandeld. Brieven van derden zijn op die manier voor alle leden te lezen.

Tijdens een procedurevergadering bespreekt de commissie hoe zij de ingekomen stukken wil behandelen.
Daarnaast staat het ieder Kamerlid vrij om als individueel Kamerlid actie te ondernemen naar aanleiding van brieven van derden.

Tot slot maak ik u graag attent op de mogelijkheid om Kamerleden direct te benaderen. Via de website van de Tweede Kamer vindt u de contactgegevens
https://www.tweedekamer.nl/kamerleden_en_commissies/alle_kamerleden

Met vriendelijke groet,

Martin Bosma
Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

The Times of Israel

LIVE UPDATE FROM **THE LIVEBLOG** OF MONDAY, OCTOBER 9, 2023

Defense minister announces ‘complete siege’ of Gaza: No power, food or fuel

By **EMANUEL FABIAN**
9 October 2023, 12:26 pm

Defense Minister Yoav Gallant says he has ordered a “complete siege” of the Gaza Strip, as Israel fights the Hamas terror group.

“I have ordered a complete siege on the Gaza Strip. There will be no electricity, no food, no fuel, everything is closed,” Gallant says following an assessment at the IDF Southern Command in Beersheba.

“We are fighting human animals and we are acting accordingly,” he adds.

Tweede Kamer der Staten-Generaal Stephan van Baarle (DENK) juni 2024

https://archive.org/details/stephan-van-baarle-nederland-vs-israel

Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2024–2025

36 600 X Vaststelling van de begrotingsstaten van het Ministerie van Defensie (X) voor het jaar 2025

Nr. 55

MOTIE VAN HET LID VAN BAARLE

Voorgesteld 4 december 2024

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat er een arrestatiebevel tegen Netanyahu is uitgevaardigd en dat de bewijzen voor Israëlische oorlogsmisdaden gepleegd in Gaza zich opstapelen;

van mening dat Israël een misdadige apartheidsstaat is;

verzoekt de regering om het militaire verdrag met Israël op te zeggen,

en gaat over tot de orde van de dag.

Van Baarle

kst-36600-X-55
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2024

4 december 2024

Stemmingsuitslagen

Verworpen met handopsteken

Voor 75 150

38

⊖ Detail stemming

Fracties	Zetels	Voor/Tegen
PVV	37	Tegen
GroenLinks-PvdA	25	Voor
VVD	24	Tegen
NSC	20	Tegen
D66	9	Tegen
BBB	7	Tegen
CDA	5	Tegen
SP	5	Voor
ChristenUnie	3	Tegen
DENK	3	Voor
FVD	3	Tegen
PvdD	3	Voor
SGP	3	Tegen
Volt	2	Voor
JA21	1	Tegen

Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2024–2025

21 501-02 Raad Algemene Zaken en Raad Buitenlandse Zaken

Nr. 2996

MOTIE VAN HET LID VAN BAARLE

Voorgesteld 12 december 2024

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

verzoekt de regering een volledig handelsembargo in te stellen tegen Israël,

en gaat over tot de orde van de dag.

Van Baarle

kst-21501-02-2996
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2024

12 december 2024

Verworpen met handopsteken

Voor	75	149
6		

Detail stemming

Fracties	Zetels	Voor/Tegen
PVV	37	Tegen
GroenLinks-PvdA	25	Tegen
VVD	24	Tegen
NSC	19	Tegen
D66	9	Tegen
BBB	7	Tegen
CDA	5	Tegen
SP	5	Tegen
ChristenUnie	3	Tegen
DENK	3	Voor
FVD	3	Tegen
PvdD	3	Voor
SGP	3	Tegen
Volt	2	Tegen
JA21	1	Tegen

van der Velde van Hal & Peers
gerechtsdeurwaarders en incassobureau

Deze zaak wordt behandeld door de heer J.P. van den Wittenboer, 5731 NK MIERLO, Kastanje 28.

Telefoon: **06-50425552**
E-mail: **ifudofhumanrights@yahoo.com**

Dossiernummer L4401304

Heden, de elfde september tweeduizendvierentwintig,

TEN VERZOEKE VAN:

de stichting Intermediaire Stichting van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens, (mede) handelend onder de naam Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights, statutair zetelend te GELDROP, kantoor houdend te 5731 NK MIERLO, aan de Kastanje 28, nader te noemen **insinuante;**

heb ik, mr. Erik Jozef Maria van Hal,
gerechtsdeurwaarder gevestigd te 's-Gravenhage
en daar kantoorhoudende aan de Burgemeester
Kolfschotenlaan 65

AAN:

Stephan Ruben Tobias van Baarle, in zijn hoedanigheid van fractievoorzitter van de vereniging Politieke beweging DENK, als zodanig kantoor houdend te 2595 BG 'S-GRAVENHAGE, aan het Prinses Irenepad 1, nader te noemen geïnsinueerde, aldaar afschrift dezes, alsmede van het na te melden stuk, latende aan:

mw mym Hoogeveen aldaar werkzaam

BETEKEND:

een fotokopie van een exploit d.d. 2 september 2024 door gerechtsdeurwaarder mr. E.J.M. van Hal aan de publiekrechtelijke rechtspersoon de Staat der Nederlanden, meer speciaal haar Hoge College van Staat, de Tweede Kamer der Staten-Generaal betekend, van hetwelk de inhoud hier als herhaald en ingelast dient te worden beschouwd en naar de inhoud waarvan te dezen uitdrukkelijk wordt verwezen.

Geschiedende zulks ten effecte rechtens en opdat geïnsinueerde op legale wijze kennis drage, althans geen onwetendheid kan voorwenden.

w.g.
gerechtsdeurwaarder

Onze Algemene Voorwaarden, zoals gedeponeerd ter Griffie van de Rechtbank te Den Haag, zijn van toepassing op alle aanbiedingen, overeenkomsten en de uitvoering daarvan en worden op verzoek toegezonden. Voor alle opdrachten geldt dat de aansprakelijkheid wordt beperkt tot het bedrag dat onze beroepsaansprakelijkheidsassuradeur in het betreffende geval zal uitkeren. Van der Velde van Hal & Peers is een handelsnaam van Gerechtsdeurwaarderskantoor Nassauplein B.V.

143g23

van der Velde van Hal & Peers
gerechtsdeurwaarders en incassobureau

Deze zaak wordt behandeld door J.P. van den Wittenboer van Intermediaere Stichting van de Univ te MIERLO (5731 NK, Kastanje 28).
Telefoon: **06-50425552**
E-mail: **ifudofhumanrights@yahoo.com**

Dossiernr.: L4401255

Heden, de tweede september tweeduizendvierentwintig,
ten verzoeke van **de stichting Intermediaire Stichting van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens, (mede) handelend onder de naam Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights, zetelend te GELDROP, kantoor houdend te MIERLO,** nader te noemen insinuante, te dezer zake woonplaats kiezende te Mierlo aan de Kastanje 28, ten kantore van de heer J.P. van den Wittenboer;

Heb ik,

mr. Erik Jozef Maria van Hal,
gerechtsdeurwaarder gevestigd te 's-Gravenhage
en daar kantoorhoudende aan de Burgemeester
Kolfschotenlaan 65

AAN:

de publiekrechtelijke rechtspersoon de Staat der Nederlanden, meer speciaal haar Hoge College van Staat, de Tweede Kamer der Staten-Generaal, zetelend te 2595 BG 'S-GRAVENHAGE aan het Prinses Irenepad 1, nader te noemen geïnsinueerde, aldaar mijn exploot doende en afschrift dezes, alsmede van het na te melden stuk, latende aan:

C.A. Geleynse, concernjurist , aldaar werkzaam;

BETEKEND:

een door insinuante op 15 juli 2024 aan geïnsinueerde, meer speciaal haar voorzitter, gericht schrijven, met het onderwerp "Situatie in Gaza", met daaraan gehecht een schrijven van insinuante, aan geïnsinueerde gericht d.d. 27 mei 2024 met hetzelfde onderwerp, van welk schrijven de inhoud hier als herhaald en ingelast dient te worden beschouwd en naar de inhoud waarvan te dezen uitdrukkelijk wordt verwezen;

Geschiedende zulks ten effecte rechtens en opdat geïnsinueerde op legale wijze kennis drage, althans geen onwetendheid kan voorwenden.

w.g.
gerechtsdeurwaarder

Onze Algemene Voorwaarden, zoals gedeponeerd ter Griffie van de Rechtbank te Den Haag, zijn van toepassing op alle aanbiedingen, overeenkomsten en de uitvoering daarvan en worden op verzoek toegezonden. Voor alle opdrachten geldt dat de aansprakelijkheid wordt beperkt tot het bedrag dat onze beroepsaansprakelijkheidsassuradeur in het betreffende geval zal uitkeren. Van der Velde van Hal & Peers is een handelsnaam van Gerechtsdeurwaarderskantoor nassauplein B.V. Kvk nr.: 27345084

Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights

A A N T E K E N E N
Tweede Kamer der Staten-Generaal
De Voorzitter
Drs.MA Martin Bosma
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Betreft: Situatie in Gaza
Mierlo, 15 juli 2024

Ik verzoek de voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal -met spoed- alle kamerleden en fracties van de politieke partijen over deze brief te informeren.

De Tweede Kamerleden hebben na stemming een Motie van het lid Van Baarle DENK verworpen (Nr. 2907 kst-21501-02-2907 ISSN 0921 - 7371 's-Gravenhage 2024 Raad Algemene Zaken en Raad Buitenlandse Zaken MOTIE VAN HET LID VAN BAARLE Voorgesteld 23 mei 2024) Het opvolgen van het arrestatiebevel van het Internationaal Strafhof tegen Netanyahu op Nederlands grondgebied.

Op 27 mei J.L. zond ik een brief aan de leden van de Tweede Kamer.We komen zo niet verder met het freewheelen kwestie Israel vs Gaza! Het recente besluit van het Internationale Gerechtshof dat Israël opdraagt zijn militaire offensief in Rafah onmiddellijk stop te zetten, nadat het genocide als een plausibel risico heeft erkend, en door het verzoek van de aanklager van het Internationaal Strafhof om arrestatiebevelen uit te vaardigen. voor Israëlische leiders over beschuldigingen van oorlogsmisdaden en misdaden tegen de menselijkheid. "In deze context kunnen de voortdurende wapenoverdrachten aan Israël worden gezien als het willens en wetens verlenen van hulp aan operaties die in strijd zijn met de internationale mensenrechten en internationale humanitaire wetten, en kunnen resulteren in winst uit dergelijke hulp."

Staten en bedrijven – ook de Staat der Nederlanden- moeten de wapenleveringen aan Israël onmiddellijk beëindigen, anders riskeren ze de verantwoordelijkheid voor mensenrechtenschendingen.

De overdracht van wapens en munitie aan Israël kan een ernstige schending van de mensenrechten en het internationale humanitaire recht vormen en het risico inhouden dat de staat medeplichtig wordt aan internationale misdaden, mogelijk inclusief genocide, zeiden VN-experts vandaag, en herhaalden hun eis om de overdrachten onmiddellijk stop te zetten.

In lijn met de recente oproepen van de Mensenrechtenraad en de onafhankelijke VN-experts aan staten om de verkoop, overdracht en afleiding te staken van wapens, munitie en ander militair materieel aan Israël moeten wapenfabrikanten die aan Israël leveren – waaronder BAE Systems, Boeing, Caterpillar, GeneralDynamics, Lockheed Martin, Northrop Grumman, Oshkosh, Rheinmetall AG, Rolls-RoycePower Systems, RTX en ThyssenKrupp – maken ook

een einde aan de overdrachten, zelfs als deze worden uitgevoerd onder bestaande exportvergunningen.

“Door wapens, onderdelen, componenten en munitie naar Israëlische strijdkrachten te sturen, lopen deze bedrijven het risico medeplichtig te zijn aan ernstige schendingen van de internationale mensenrechten en internationale humanitaire wetten”, aldus de experts.

Een einde aan de overdrachten moet ook indirecte overdrachten via intermediaire landen omvatten die uiteindelijk door Israëlische strijdkrachten zouden kunnen worden gebruikt, vooral bij de aanhoudende aanvallen op Gaza.

De VN-experts zeiden dat wapenbedrijven systematisch en periodiek een verscherpt due diligence-onderzoek op het gebied van de mensenrechten moeten uitvoeren om ervoor te zorgen dat hun producten niet worden gebruikt op manieren die de internationale mensenrechten en internationale humanitaire wetten schenden.

Ook financiële instellingen die in deze wapenbedrijven investeren, worden aangesproken. Investeerders zoals Alfried Krupp von Bohlen und Halbach-Stiftung, Amundi Asset Management, Bank of America, BlackRock, Capital Group, Causeway Capital Management, Citigroup, Fidelity Management & Research, INVESCO Ltd, JP Morgan Chase, Harris Associates, Morgan Stanley, Norges Bank Investment Management, Newport Group, Raven'swing Asset Management, State Farm Mutual Automobile Insurance, State Street Corporation, Union Investment Privatfonds, The Vanguard Group, Wellington en Wells Fargo & Company worden aangespoord actie te ondernemen. Als ze hun zakelijke relaties met deze wapenfabrikanten die wapens aan Israël overdragen niet kunnen voorkomen of verzachten, zou dit kunnen verdwijnen die rechtstreeks verband houden met mensenrechtenschendingen en daaraan bijdragen, met gevolgen voor medeplichtigheid aan mogelijke wreedheden, aldus de deskundigen.“Wapens initiëren, onderhouden, verergeren en verlengen gewapende conflicten, evenals andere vormen van onderdrukking. Daarom is de beschikbaarheid van wapens een essentiële voorwaarde voor het plegen van oorlogsmisdaden en schendingen van de mensenrechten, ook door particuliere wapenbedrijven”, aldus de woordvoerder. De experts. Ze zeiden dat de aanhoudende Israëlische militaire aanval wordt gekenmerkt door willekeurige en disproportionele aanvallen op de burgerbevolking en infrastructuur, onder meer door uitgebreid gebruik van explosieve en brandwapens in dichtbevolkte gebieden, evenals door de vernietiging en schade van essentiële en levensonderhoudende essentiële wapens. civiele infrastructuur, inclusief huisvesting en onderkomens, gezondheidszorg, onderwijs, water- en sanitaire voorzieningen. Deze aanvallen hebben geleid tot meer dan 37.000 doden in Gaza en 84.000 gewonden. Van deze doden en gewonden bestaat naar schatting 70 procent uit vrouwen en kinderen. Tegenwoordig vormen kinderen in Gaza de grootste groep geamputeerde kinderen ter wereld, als gevolg van ernstige verwondingen opgelopen tijdens de oorlog. Deze operaties hebben ook geleid tot ernstige schade aan het milieu en het klimaat. “De noodzaak voor een wapenembargo tegen Israël en voor investeerders om beslissende actie te ondernemen is urgenter dan ooit, vooral in het licht van de verplichtingen van staten en de verantwoordelijkheden van bedrijven onder de Conventies van Genève, het Genocideverdrag, de internationale mensenrechtenverdragen en de UN

Guiding Principles on Business and Human Rights", aldus de VN-experts. De deskundigen brachten hulde aan het aanhoudende werk van journalisten die de verwoestende impact van deze wapensystemen op burgers in Gaza hebben gedocumenteerd en gerapporteerd, en mensenrechtenverdedigers en advocaten, naast andere belanghebbenden, die zich inzetten om staten en bedrijven verantwoordelijk te houden voor de overdracht van wapens aan Israël. Ze hebben ook met staten en met de betrokken bedrijven en investeerders over deze kwesties gesproken.

Ik verzoek hierbij mijn brief van 27 mei 2024 als herhaald en ingelast te beschouwen.

IFUD of Human Rights

Voorzitter

J.P. van den Wittenboer

Voor vragen met betrekking tot onafhankelijke deskundigen van de VN kunt u tevens contact opnemen met Dharisha Indraguptha (dharisha.indraguptha@un.org) of John Newland (john.newland@un.org)

Correspondence:Po.box 324, 5660AH Geldrop The Netherlands
Offices:Kastanje 28, 5731NK Mierlo The Netherlands
C.o.C.reg:41092925 Eindhoven N.L.
E-mail: ifudofhumanrights@yahoo.com
Internet: https://ifudofhumanrights.weebly.com
Phone:+31 -(0)6 50 425 552

Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights

A A N T E K E N E N
Tweede Kamer der Staten-Generaal
De Voorzitter
Drs.MA Martin Bosma
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Betreft: Situatie in Gaza
Mierlo, 27 mei 2024

16 mei 2024, debat Tweede Kamer der Staten-Generaal

We komen niet verder met het freewheelen in de Tweede Kamer kwestie Israel vs Gaza!

Het hoogste hof van de Verenigde Naties ICJ in Den Haag heeft op 24 mei 2024 uitspraak gedaan in een zaak die was aangespannen door Zuid-Afrika. Dat land beschuldigt Israël van genocide in Gaza.

Ik verzoek de Staat der Nederlanden de uitvoerende macht van de Staat Israël het kabinet Nethanyahu tot onmiddellijke aftreding en uitschrijven nieuwe verkiezingen. Bij niet onmiddellijk gevolg hieraan geven door het huidige kabinet van de de Staat Israel alle banden te verbreken inclusief handelsovereenkomsten. (Meer dan 70% van de Israëli's wil ook dat Netanyahu moet aftreden).

Wanneer de regering van Israel ondubbelzinnig de verplichtingen die volgen uit de internationale verdragen te bespreken de relaties te herstellen.

Nederland is tijdens de NAVO-top in Vilnius (Litouwen) gevraagd om de top in 2025 te organiseren. Tijdens deze internationale bijeenkomst komen ongeveer 45 staatshoofden en regeringsleiders, 45 ministers van Buitenlandse Zaken en 45 ministers van Defensie en ongeveer 6.000 delegatieleden naar Nederland. Daarnaast komen er naar verwachting 2.000 journalisten om verslag te doen. In totaal zullen er ongeveer 8.500 mensen aanwezig zijn.

Burgemeester van Den Haag, Jan van Zanen: "Den Haag, gaststad van de wereld; we zijn verheugd met komst van de NAVO-top naar Den Haag. Dit is een grote verantwoordelijkheid en vooral een enorme eer, waar we als stad en inwoners trots op mogen zijn. Den Haag is als internationale stad van vrede en recht de gaststad bij uitstek voor deze topconferentie."

Ik verzoek daarom de Staat der Nederlanden "Den Haag als Internationale stad van vrede en recht" niet alleen in woorden in toespraken en promotie,maar is daden om te zetten.

Ik verzoek de voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal -met spoed- alle kamerleden en fracties van de politieke partijen over deze brief te informeren.

IFUD of Human Rights

Voorzitter

J.P. van den Wittenboer

Correspondence:Po.box 324, 5660AH Geldrop The Netherlands
Offices:Kastanje 28, 5731NK Mierlo The Netherlands
C.o.C.reg:41092925 Eindhoven N.L.
E-mail: ifudofhumanrights@yahoo.com
Internet: https://ifudofhumanrights.weebly.com
Phone:+31 -(0)6 50 425 552

The Hill

Mening

Opinie - Waarom kijkt de VS niet naar de oorlogsmisdaden van Israël?

Sima Beitinjaneh, opiniebijdrager

Vr 29 november 2024 om 14:00 GMT+1· 4 min. lezen

Opinie - Waarom kijkt de VS niet naar de oorlogsmisdaden van Israël?

Vorige maand publiceerde het Watson Institute of International and Public Affairs een onthullend rapport over de kosten voor Amerikaanse belastingbetalers van de oorlog in Gaza. Sinds oktober 2023 heeft de oorlog van Israël tegen Gaza, en meer recent tegen Libanon, de VS 22 miljard dollar gekost.

Volgens het rapport is dit slechts het publiekelijk bekendgemaakte aantal, omdat er via bureaucratische tactieken geprobeerd is het totale bedrag aan hulp en de soorten systemen die hierbij betrokken zijn, te verdoezelen.

Watson Institute for International & Public Affairs
BROWN UNIVERSITY

COSTS OF WAR

United States Spending on Israel's Military Operations and Related U.S. Operations in the Region, October 7, 2023 – September 30, 2024

Linda J. Bilmes, William D. Hartung, and Stephen Semler[1]

October 7, 2024

Summary

This report covers the major economic costs of U.S. support for Israel's military operations and U.S. regional presence since October 7, 2023. *Costs of War* is a research project focused on U.S. military spending, as well as direct and indirect deaths associated with U.S. wars and militarism. It has been difficult for the U.S. public, journalists and members of Congress to get an accurate understanding of the amount of military equipment and financial assistance that the U.S. government has provided to Israel's military during the past year of war. There is likewise little U.S. public awareness of the costs of the United States military's own, related, operations in the region, particularly in and around Yemen.

In just one year, the U.S. has spent at least $22.76 billion on military aid to Israel and related U.S. operations in the region (through September 30).[2] This was true, even before the U.S. expanded its presence in the region in late September/ early October 2024 in events too recent to be included in this report.

---

[1] Authors listed in alphabetical order. Linda J. Bilmes, Daniel Patrick Moynihan Senior Lecturer in Public Policy, Harvard Kennedy School (linda_bilmes@hks.harvard.edu); William D. Hartung, senior research fellow, Quincy Institute for Responsible Statecraft (hartung@quincyinst.org); Stephen Semler, cofounder, Security Policy Reform Institute (SPRI) (snsemler@gmail.com); Edited by Stephanie Savell, Director of Costs of War and Senior Fellow at Brown University's Watson Institute (stephanie_savell@brown.edu). Many thanks to Mimi Healy for copy editing and to Neta C. Crawford, Catherine Lutz, Heidi Peltier, and Darcey Rakestraw for editorial comments.

[2] The $22.76 billion figure comes from adding $17.9 billion in U.S. security assistance to Israel (footnote 3) and $4.86 billion in U.S. military operations in the region, including against Houthis in and around Yemen (footnote 5).

Link to the report:

https://archive.org/details/costs-of-war

Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2023–2024

21 501-02 Raad Algemene Zaken en Raad Buitenlandse Zaken

Nr. 2922

VERSLAG VAN EEN COMMISSIEDEBAT

Vastgesteld 19 juli 2024

De vaste commissie voor Buitenlandse Zaken, de vaste commissie voor Europese Zaken en de vaste commissie voor Defensie hebben op 23 mei 2024 overleg gevoerd met mevrouw Bruins Slot, Minister van Buitenlandse Zaken, over:

- **de brief van de Minister van Buitenlandse Zaken d.d. 22 mei 2024 inzake geannoteerde agenda voor de Raad Buitenlandse Zaken van 27 mei 2024 en de informele NAVO-ministeriële van 30 en 31 mei 2024 (Kamerstuk 21 501-02, nr. 2897);**
- **de brief van de Minister van Buitenlandse Zaken d.d. 30 april 2024 inzake verslag Raad Buitenlandse Zaken 22 april 2024 (Kamerstuk 21 501-02, nr. 2892);**
- **de brief van de Minister van Buitenlandse Zaken d.d. 11 april 2024 inzake kabinetsreactie advies nr. 41 van de Commissie van advies inzake volkenrechtelijke vraagstukken (CAVV) (Kamerstuk 36 410-V, nr. 80);**
- **de brief van de Minister van Buitenlandse Zaken d.d. 17 april 2024 inzake reactie op verzoek commissie over de aankondiging door Rusland om tactische kernwapens te plaatsen in Belarus (Kamerstuk 35 373, nr. 33);**
- **de brief van de Minister van Buitenlandse Zaken d.d. 26 april 2024 inzake G20 update (Kamerstuk 32 429, nr. 29);**
- **de brief van de Minister van Buitenlandse Zaken d.d. 24 april 2024 inzake kwartaalrapportage EU-wetgevingsonderhandelingen Q1 2024 (Kamerstuk 22 112, nr. 3932);**
- **de brief van de Minister van Buitenlandse Zaken d.d. 3 mei 2024 inzake periodieke update Europese Vredesfaciliteit (EPF) (Kamerstuk 21 501-02, nr. 2893);**
- **de brief van de Minister van Buitenlandse Zaken d.d. 16 mei 2024 inzake situatie in Rafah (Kamerstuk 23 432, nr. 518).**

kst-21501-02-2922
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2024

Van dit overleg brengen de commissies bijgaand geredigeerd woordelijk verslag uit.

De fungerend voorzitter van de vaste commissie voor Buitenlandse Zaken,
De Roon

De fungerend voorzitter van de vaste commissie voor Europese Zaken,
Bromet

De fungerend voorzitter van de vaste commissie voor Defensie,
De Roon

De griffier van de vaste commissie voor Buitenlandse Zaken,
Westerhoff

Voorzitter: Brekelmans
Griffier: Blom

Aanwezig zijn tien leden der Kamer, te weten: Van Baarle, Boswijk, Brekelmans, Ceder, Dobbe, Van Houwelingen, Paternotte, Piri, Tuinman en Veldkamp,

en mevrouw Bruins Slot, Minister van Buitenlandse Zaken.

Aanvang 9.32 uur.

De **voorzitter**:
Ik open hierbij de vergadering voor de Raad Buitenlandse Zaken op 27 mei en voor de informele NAVO-ministeriële van 30 en 31 mei. Ik heet de Minister en haar ondersteuning van harte welkom. Ook heet ik de diverse leden welkom. Wij zijn nu nog met een wat kleinere groep, maar de ervaring leert dat als we vroeg beginnen er ook nog wat collega's kunnen binnendruppelen. Ik stel voor dat we vier minuten spreektijd en drie interrupties hanteren. Als het ietsje langer duurt, dan zal ik coulant zijn.

De heer **Paternotte** (D66):
Voorzitter, omdat het normbeeld van een debat van vier uur vijf minuten spreektijd is, had ik me daarop voorbereid. Ik kan me voorstellen dat dat voor meer mensen geldt.

De **voorzitter**:
Als dat voor meer mensen geldt, dan zal ik coulant zijn en doen we vijf minuten. Maar afhankelijk van hoeveel mensen er binnenkomen, zal ik ook strikt zijn op de duur van de interrupties. De interrupties kunnen soms immers nog wel uitlopen. Dan geef ik graag als eerste het woord aan de heer Paternotte van D66.

De heer **Paternotte** (D66):
Dank, voorzitter. De oorlog van Oekraïne tegen de Russische agressie staat op een gigantisch belangrijk kruispunt. Nieuwe wapenleveranties beginnen aan te komen, maar zolang de Oekraïense vuurkracht nog niet op sterkte is, duwt Rusland met alle macht door. We zagen de plannen al om Charkiv te omsingelen en duizenden mensen zijn opnieuw op de vlucht. Maar de Oekraïners vechten door. Dat doen ze ook voor onze veiligheid. Dat zien we nu bijvoorbeeld ook aan de waarschijnlijke sabotage door spionnen in Polen. Zelensky zei terecht dat het Westen vaak een jaar te laat is met besluiten om Oekraïne te helpen. Dat geldt nu ook voor de toestemming om militaire doelen in Rusland effectief te kunnen bestrijden. Het is duidelijk dat de Russen zich niet druk maken om escalatie. De drones en raketten landen overal: van energiecentrales tot flatgebouwen, speeltuinen en ziekenhuizen. Ze vermoorden Oekraïense burgers. Afgelopen week werd een speeltuin bij Charkiv voor een tweede keer geraakt, precies op het moment dat de hulpverleners er waren.
De Oekraïners niet toestaan om de plekken te bestrijden waar deze aanvallen vandaan komen, is zwak en het dwingt Oekraïners om met één hand op de rug te vechten. Nederland erkent dit ook. Maar de Amerikanen liggen dwars, al lijken ze dat langzaamaan ook te gaan inzien. In Kiev zei Minister Blinken vorige week dat Oekraïne zelf keuzes moet maken, maar Biden lijkt nog niet overtuigd. Gisteren zei zelfs speaker Mark Johnson dat Oekraïne wel de vrijheid moet hebben om doelen in Rusland te raken. Johnson was vorige maand überhaupt nog tegen militaire steun. De brede steun die Oekraïne nodig heeft, moet dus niet nog eindeloos duren. Is de Minister bereid om zich in EU-verband in te zetten voor de stelling dat geleverde middelen onder het Ukraine Assistance Fund ingezet

mogen worden voor militaire doelen, ook over de grens? Kan zij zich binnen de NAVO bilateraal inspannen om zo veel mogelijk landen het standpunt van Nederland en het Verenigd Koninkrijk te laten uiten? Hoe staat het ten slotte met de F-16's? Wanneer zijn ze allemaal operationeel boven Oekraïne?
Voorzitter. Gisteren lazen we ook dat de Britse Defensieminister Shapps China heeft beschuldigd van het leveren van lethal weapons aid aan Rusland. Als dat klopt, dan vraagt dat om een serieuze reactie van het Westen. Mijn vraag is of de Minister hierop kan reageren. Kan zij toezeggen dat ze dit op de agenda van de RBZ zal zetten? En is zij bereid om secundaire sancties te verkennen in het geval dat Chinese bedrijven eigen wapens of westerse technologie voor wapens leveren aan Iran en Rusland?
Voorzitter. Afgelopen maart heeft de Kamer in ruime meerderheid steun uitgesproken voor de tienjarige veiligheidsovereenkomst. Het kabinet heeft ook nog eens 4,4 miljard gereserveerd. Kan de Minister bevestigen dat dit volledige bedrag is toegezegd aan Oekraïne? Hoe vordert het met de inzet van dit geld? En hoe staat het met de uitvoering van onze motie om als Nederland een voortrekkersrol te spelen in de internationale dronecoalitie? Welke stappen zijn hiertoe genomen?
Voorzitter. Er was ook goed nieuws deze week, want het plan werd uitgesproken om in juni te starten met de toetredingsgesprekken met Oekraïne. Dat is essentieel om de Oekraïners te laten zien dat ze bij ons horen en niet bij Rusland, hoe hard Poetin dat ook roept. Vorig jaar werd de motie van de heer Veldkamp en mijzelf aangenomen om bilaterale steun en expertise aan Oekraïne te bieden om te voldoen aan de Kopenhagencriteria. Kan de Minister toelichten welke stappen er tot nu toe zijn genomen om deze motie uit te voeren en welke verdere steun is voorzien nu de gesprekken van start gaan?
Voorzitter. De Raad zal ook spreken over sancties tegen Rusland. Deze week werd de motie van de heren Klaver en Dassen en mijzelf aangenomen om in EU-verband te pleiten voor het inperken van de import van lng uit Rusland in Europa. Ik las dit alleen niet terug in de geannoteerde agenda. Mijn vraag is of de Minister wel kan toezeggen dit te bespreken en of ze kan toelichten welk concreet voorstel we hierbij gaan doen. Uiteraard steun ik de eerste stap en het plan voor het inzetten van de windfall op Russische tegoeden.
Voorzitter. Niet alleen Oekraïne heeft te vrezen voor Russische agressie; ook Moldavië komt vaak voor in de bellicose taal vanuit het Kremlin. Ik las onlangs in een brief van de Minister van Defensie dat het nieuwe EU-partnerschap met Moldavië in lijn is met de motie van mij en de heer Brekelmans over veiligheidssamenwerking met Moldavië. Dat is natuurlijk heel positief, maar kan de Minister daarnaast toelichten hoe het staat met de steun aan Moldavië om te voldoen aan de Kopenhagencriteria?
Voorzitter, tot slot. Er waren gisteren zware bombardementen in Rafah. Er is een nieuw deel van de stad ingenomen. Er zijn tientallen nieuwe doden gevallen en de toevoer van voedselhulp is volledig stilgelegd. Ondertussen zijn ziekenhuizen in het noorden van Gaza onder vuur genomen. Het wordt niet beter; het wordt erger in Gaza. Kan het kabinet bevestigen dat Nederland als gastland van het Strafhof volledig gecommitteerd is aan het internationaal recht en dus ook aan het Statuut van Rome?
Dank, voorzitter.

De **voorzitter**:
Dank aan de heer Paternotte. U bleef keurig ruim binnen de tijd. Dan de heer Van Houwelingen voor een interruptie.

De heer **Van Houwelingen** (FVD):
Toen Minister Ollongren een paar weken geleden gevraagd werd of Nederland misschien militairen naar Oekraïne zou willen sturen, was het

antwoord: daar heeft Oekraïne nog niet om gevraagd. Mijn vraag aan de heer Paternotte is: stel dat Oekraïne wel om steun zou vragen, dus om Nederlandse militairen naar Oekraïne te sturen; zou D66 dat dan willen of wellicht willen overwegen? Hoe kijkt D66 daarnaar? Dank.

De heer **Paternotte** (D66):
Ik ben een tijdje geleden in Oekraïne geweest. Ze zeggen daar heel duidelijk: «Wij vragen jullie niet om militairen naar ons te sturen. Wij vragen ondersteuning om ervoor te zorgen dat we de Russen kunnen tegenhouden. Dat willen we heel graag zelf doen, maar daarvoor hebben we wel meer steun nodig. Daarvoor hebben we nodig dat de steun op tijd komt en dat die niet steeds weer vertraagd raakt of wordt gebonden aan voorwaarden, bijvoorbeeld dat we de lanceerplekken of de olie-infrastructuur van Rusland, die de oorlog mogelijk maakt, niet mogen aanvallen.» Dat is een volkomen terechte oproep van de Oekraïners. Daar moeten we aan voldoen.

De heer **Van Houwelingen** (FVD):
Dat is alleen geen antwoord op mijn vraag. Oekraïne heeft het nu heel zwaar en Oekraïne heeft een heel groot probleem met mankracht. Dat zal de heer Paternotte erkennen. De mobilisatie gaat ook moeilijk. Veel Oekraïners willen zich niet laten mobiliseren. Mijn vraag aan de heer Paternotte luidt als volgt. Het zou heel wel kunnen – dit is geen speculatie; de Minister heeft het daar zelf over gehad, dus dit verzin ik allemaal niet – dat de vraag op tafel komt: we redden het echt niet, dus we hebben militaire steun van de NAVO nodig; wil Nederland militairen sturen? Wat doen we als die vraag op tafel komt? Minister Ollongren gaf als antwoord: nou ja, dat moeten we dan zien. Dat is in feite haar antwoord. Mijn vraag is: hoe kijkt D66 daartegen aan? Is dat iets wat D66 in overweging zou willen nemen? Zeggen ze «dat moeten we sowieso doen» of «daar kan geen sprake van zijn»?

De heer **Paternotte** (D66):
Als je ziet wat er nu gebeurt in de wereld, dan lijkt het mij heel onverstandig om scenario's uit te sluiten. In Polen plegen de Russen volgens de Poolse premier sabotageacties. We zien dat er ook gisteren weer even werd gedreigd om de zeegrens in de Baltische Zee een stuk op te schuiven. Het is glashelder dat Rusland een bedreiging is voor de veiligheid van Europa. Wij zijn niet gebaat bij escalatie. Wij willen heel graag dat de Oekraïners de oorlog daar kunnen vechten en de Russen daar kunnen tegenhouden, maar we weten niet wat de Russen voor stappen zetten. Feit is dat die oorlog in Oekraïne ook gaat om onze veiligheid en dan is het heel onverstandig om scenario's uit te sluiten voor de toekomst. Het doel moet absoluut niet zijn om militairen uit Nederland, uit Europa of van de NAVO daar in te gaan zetten, maar we geven die militaire steun niet voor niets.

De **voorzitter**:
De laatste interruptie van de heer Van Houwelingen.

De heer **Van Houwelingen** (FVD):
Ik destilleer hier het volgende antwoord uit, maar als dat niet klopt moet de heer Paternotte mij corrigeren. Het wordt in ieder geval niet uitgesloten. De heer Paternotte zegt: we willen niet escaleren. Ik heb de volgende vraag aan hem. Rusland heeft meerdere keren gezegd: als er NAVO-militairen in Oekraïne mee gaan vechten, dan beschouwen we dat als een conflict tussen de NAVO en Rusland. Dat heeft Rusland heel vaak gezegd. Dan zou Nederland dus in theorie en waarschijnlijk ook in de praktijk rechtstreeks in oorlog kunnen raken met Rusland. Dat is natuurlijk de ultieme escalatie. Dus mijn vraag is: hoe weegt D66 zoiets, zo'n totale

catastrofe, nou mee? Ik ben echt benieuwd. Is dat in het Nederlandse belang? Wij zeggen natuurlijk: wat er ook gebeurt, we moeten nooit Nederlandse militairen sturen, want het is onze oorlog niet eens. Ik kan dus echt niet begrijpen dat D66 hier niet zegt dat ze dat uitsluiten en dat ze dat risico sowieso niet eens willen nemen. Dat hoor ik u dus niet zeggen.

De heer **Paternotte** (D66):
Ik denk dat hier een heel groot verschil zit tussen D66, en volgens mij veel partijen in deze Kamer, en Forum voor Democratie. Thierry Baudet heeft zelfs de vraag gesteld of Oekraïne eigenlijk wel een land is. Hij deelt helemaal de lijn van het Kremlin dat die oorlog Europa helemaal niet aangaat. Ik denk dat we iets realistischer moeten zijn. We zien al twintig jaar dat Poetin elke grens overschrijdt waar maar de ruimte wordt geboden, of het nou het uit de lucht halen is van MH17 met 198 Nederlanders erin – ik kende er ook eentje – die nu op begraafplaatsen liggen, of het binnenvallen van Georgië, of het annexeren van de Krim of daarna de massale inval in Oekraïne. Poetin houdt niet op als je hem alle ruimte geeft. Dat is wel het voorstel van Forum voor Democratie. Ik denk dat dat grenzeloos naïef is op zijn best en in het belang van het Kremlin op zijn slechtst. Daar gaan wij niet aan meewerken.

De **voorzitter**:
U heeft een interruptie van mevrouw Dobbe van de SP.

Mevrouw **Dobbe** (SP):
Dank aan de heer Paternotte voor zijn inbreng. Ik herken heel erg de afschuw die je voelt op het moment dat je die beelden ziet, bijvoorbeeld van die speeltuin die twee keer wordt aangevallen. Dat is gruwelijk. Het is natuurlijk afschuwelijk dat iemand in staat is om zoiets te bedenken. Dat geldt überhaupt voor al de beelden die we zien uit Oekraïne en de verhalen die we horen. Wat Poetin daar doet, is verschrikkelijk. Ik vraag mij het volgende af. U weet dat wij als SP altijd hebben gesteund dat Oekraïne de wapens heeft om zich te kunnen verdedigen. Maar tegelijkertijd hebben wij altijd gezegd dat er ook een pad naar vrede moet zijn, omdat deze oorlog één einde kent en dat is aan een onderhandelingstafel. Vindt de heer Paternotte dat er nu genoeg wordt gedaan om daar te komen, om te zorgen dat we niet terechtkomen in een permanente oorlog? Want ik hoor wel heel veel steun voor de militarisering en de wapenleveranties, maar ik hoor daarin niet het woord «vrede» en het mogelijke pad naar vrede. Daar ben ik wel benieuwd naar.

De heer **Paternotte** (D66):
U hoort van ons steun voor het redden van levens van onschuldige mensen. Dat is waar wij op inzetten. Als Oekraïne ervoor weet te zorgen dat de Russen minder raketten en drones kunnen afschieten, of dat ze die drones uit te lucht kunnen halen of de schepen rondom de Krim kunnen uitschakelen waarvandaan langeafstandsrakketten worden afgeschoten, dan redt dat levens en voorkomt dat dat er ziekenhuizen, scholen en speeltuinen kunnen worden aangevallen.
Nu zegt de SP: wij steunen de wapenleveranties. Ik ben blij dat de SP op een gegeven moment dat is gaan steunen. Maar toen de oorlog uitbrak zag ik dat de SP een soort vredesdemonstratie hield en zei: we moeten pleiten voor vrede, maar we moeten geen wapens leveren aan Oekraïne. Ik denk dat het prachtig zou zijn als we er met een oproep tot vrede zouden komen, maar dan realiseer je je volgens mij niet dat Vladimir Poetin niet als volgt redeneert: er is een demonstratie in Nederland; we moeten misschien maar eens gaan kijken of we moeten gaan stoppen met aanvallen. We zullen realistisch moeten zijn in die zin dat we te maken hebben met een land dat geen grenzen lijkt te kennen en het prima vindt

om ziekenhuizen, speeltuinen – precies wat u zegt – en hulpverleners aan te vallen en daarbij probeert het moreel van de Oekraïners helemaal te breken.
Vrede moet er zeker komen. Ik denk dat die er kan komen als de Oekraïners sterk genoeg zijn om de Russen tegen te houden, waardoor het voor Poetin geen zin meer heeft om die oorlog door te zetten. Ik zie dat er een vredesconferentie is waar Rusland niet eens een bijdrage aan wil leveren. Ook dat maakt de kans natuurlijk erg klein dat je op de korte termijn tot vrede kan komen. We moeten zorgen dat Oekraïne sterk genoeg is om de gebieden die ze verloren hebben terug te veroveren, mensen te bevrijden en de veiligheid daar te waarborgen; dat is wat ons te doen staat. Dat is de snelste weg naar vrede.

Mevrouw **Dobbe** (SP):
We hebben u ook gemist op die vredesdemonstratie. Misschien dat u bij de volgende wil zijn. Maar u heeft het over het redden van levens. De beste manier om levens te redden is natuurlijk – ik denk dat we het daar allemaal wel over eens zijn – het stoppen van deze oorlog. Je moet ervoor zorgen dat het geweld stopt, dat er in ieder geval een staakt-het-vuren komt en dat deze oorlog verdergaat aan een tafel in plaats van in de loopgraven, waar elke dag mensen sterven. Mijn vraag was dan ook: wordt er genoeg gedaan om deze oorlog op een diplomatieke manier te stoppen? U noemt een vredesconferentie. Rusland wilde niet komen, terwijl er een uitnodiging is gestuurd. Maar dan kan het toch niet stoppen? Dan moet er toch meer gebeuren? Ben u het dus met mij eens dat er ook meer moet gebeuren op diplomatiek vlak om te zorgen dat in ieder geval het geweld stopt?

De heer **Paternotte** (D66):
Ik ben heel benieuwd naar uw voorstel, maar ik zie dat de Russen diplomatie tot nu toe alleen maar zien als een variant van de oorlog met andere middelen, namelijk om verdeeldheid te zaaien, onrust te kweken en om bij partijen zoals de uwe het idee te brengen dat ze geïnteresseerd zouden zijn in vrede, terwijl ondertussen de import van Iraanse drones en de productie van rakketten in Rusland alleen maar toenemen en er steeds meer nieuwe soldaten worden gemobiliseerd om in Oekraïne terrein te veroveren, burgerdoelen aan te vallen en slachtoffers te maken. Dan denk ik: wij willen vrede, maar waarschijnlijk bereiken we dat alleen als Rusland zijn doelen niet met oorlog kan bereiken. Dat betekent dat je Oekraïne sterk genoeg moet maken om zichzelf te kunnen verdedigen en dat dat de route naar vrede is. Ik ben verder heel erg geïnteresseerd in de voorstellen die u verder doet, maar laten we wel even reëel zijn. Ik denk niet dat het helpt als je zegt dat Oekraïne zich niet mag verdedigen omdat ze geen doelen mogen raken waarvandaan die rakketten worden geschoten, als je een vredesdemonstratie houdt of als je pleit voor diplomatie, waar Rusland niet in geïnteresseerd is.

De **voorzitter**:
De laatste interruptie van mevrouw Dobbe.

Mevrouw **Dobbe** (SP):
Tot slot. U doet ons wel een beetje tekort als u zegt dat we alleen maar die vredesdemonstratie hebben georganiseerd, die overigens heel mooi was. Maar ik denk dat u ook het vredesproces tekortdoet door directe wegen van diplomatie als onmogelijk te beschouwen. Op het moment dat er oorlog is tussen twee partijen willen die partijen geen vrede. Dat is logisch. Daarom is er ook oorlog. We zijn het er ook over eens dat Poetin onbetrouwbaar is en gruwelijke dingen doet in Oekraïne, maar dat betekent toch niet dat er geen vrede kan komen aan een onderhandelingstafel? Als we daar niet op inzetten omdat we zeggen «dat lukt toch niet»

en we er ook dus helemaal niets aan doen en er niet toe oproepen, dan gaat het ook niet gebeuren. Dan gaan er nog meer slachtoffers vallen. Ik denk dat we veel meer kunnen doen. Ik denk dat we er veel meer op kunnen aandringen en dat we dat in ieder geval moeten proberen. Ik vind het jammer dat D66 dat pad al heeft opgegeven.

De heer **Paternotte** (D66):
Ik denk dat mevrouw Dobbe echt wel een grote fout maakt door het hier te hebben over een oorlog tussen twee partijen die allebei geen vrede willen. De Oekraïners willen dolgraag vrede. Die wilden tweeënhalf jaar geleden al vrede. Die wilden helemaal niet dat Rusland dat land zou binnenvallen. Het is een agressieoorlog. Rusland is een soeverein democratisch land binnengevallen en heeft daar al honderdduizenden slachtoffers gemaakt. Als Rusland stopt met de oorlog, is de oorlog voorbij. Als Oekraïne stopt met vechten, is Oekraïne voorbij. Dan bestaat dat land niet meer; daar gaat het om.
Voorzitter. Ik ben inderdaad blij dat de SP op een gegeven moment voor wapenleveranties is geweest, maar de SP heeft de tienjarige veiligheidsovereenkomst niet gesteund. Je kunt hier wel zeggen dat er allemaal mogelijkheden voor vrede zijn, maar als je Oekraïne niet wilt helpen met een langetermijnperspectief om dat land te kunnen verdedigen, dan is je idee van vrede waarschijnlijk dat je Poetin voor een heel groot deel zijn zin geeft. De les van de afgelopen twintig jaar is dat als je Poetin zijn geeft, hij denkt: mooi, dan gaan we weer naar het volgende doel. Zo ging het met Georgië, zo ging het na annexatie van de Krim en zo ging het na het uit de lucht schieten van een vliegtuig, waar mensen nog steeds niet voor in een cel zijn gezet. Zo gaat het ook als we nu zeggen dat Oekraïne maar terrein moet opgeven. Er is volgende maand in Genève een vredesconferentie en de Russen willen vooralsnog niet eens komen. Dan kunnen wij hier dus natuurlijk prima praten over het oproepen tot vrede, maar laten we alsjeblieft ook luisteren naar wat de Oekraïners zelf zeggen nodig te hebben. Dat zijn de middelen om op z'n minst dat soevereine democratische land te kunnen verdedigen.

De **voorzitter**:
Dank aan de heer Paternotte. Voor de collega's die later zijn binnengekomen: u krijgt vijf minuten spreektijd en drie interrupties. We gaan naar de heer Boswijk van het CDA.

De heer **Boswijk** (CDA):
Dank u wel, voorzitter. Het CDA ziet de Europese Unie als meer dan een economisch project. De EU is eerst en vooral een gemeenschap van gedeelde waarden. Dat deze gemeenschap een grote aantrekkingskracht heeft, zien we tegenwoordig vooral aan de randen van Europa. Neem bijvoorbeeld Georgië, waar al wekenlang tienduizenden demonstranten met EU-vlaggen de straat op gaan om te demonstreren tegen een nieuwe wet waarmee de Georgische regering meer richting Rusland beweegt. Het is zorgelijk dat deze wet is aangenomen en het is daarom ook terecht dat Georgië de komende week tijdens de Raad Buitenlandse Zaken besproken zal worden. Gisteren konden we al in de Financial Times lezen dat Nederland samen met Estland, Tsjechië en Zweden zal pleiten voor sancties tegen Georgië. Klopt dat, en aan wat voor sancties denkt de Minister hierbij? Hoe voorkomen we dat we uiteindelijk de bevolking van Georgië juist van Europa vervreemden? De Minister schrijft dat de aanname van de Ruslandwet valt in een breder negatief patroon. Welke strategie voor de lange termijn heeft de EU om ervoor te zorgen dat Georgië en andere landen in de Kaukasus los kunnen komen van de Russische wereld?
We hebben hier in de Tweede Kamer vrij recent ook nog een delegatie uit Centraal-Azië ontvangen. Die mensen waren ook duidelijk op zoek naar

aansluiting bij Europa. Hoe zorgen we er bijvoorbeeld voor dat deze regio nauwer verbonden wordt met de EU en internationale handelsstromen? Voor 24 februari 2022 ging 86% van de handelsstromen over land tussen de EU en China door Rusland. Dat is sindsdien uiteraard sterk afgenomen. Welke kansen ziet de Minister om, via investeringen in de zogenaamde Middle Corridor, landen in de Kaukasus en Centraal-Azië dichter bij de EU te krijgen? Is de eerder toegezegde investering van 10 miljard in de infrastructuur van deze corridor hiervoor wel voldoende, of moet de EU brede samenwerking zoeken op het gebied van energie en industrie met de landen van de Middle Corridor? Denk daarbij aan Georgië, maar bijvoorbeeld ook aan Armenië. Zo kan het meer worden dan alleen een handelsroute van China naar Europa.
Voorzitter. Dan Armenië. Er is een vredesoverleg aan de gang tussen Armenië en Azerbeidzjan, maar ondertussen zien we wel dat Azerbeidzjan niet stopt met het uitslaan van oorlogstaal. Kan de Minister hierover meer met ons delen? Want wij zijn nog niet gerustgesteld over de intenties van Azerbeidzjan.
Voorzitter. Dan Oekraïne. Collega Paternotte begon er al even over. Wij hebben hier heel veel debatten gehad, en altijd terecht, over de vraag of wij niet onnodig aan het escaleren zijn. Het CDA is echter al heel lang van mening dat wij te weinig de andere kant belichten, namelijk de vraag wat er gebeurt als wij bijvoorbeeld bepaalde wapensystemen niet naar Oekraïne sturen. Wij hebben recent een stuk van Clingendael en HCSS ontvangen. Zij hebben de scenario's laten zien waaruit blijkt wat het uiteindelijk doet met Europa en de veiligheid als Oekraïne onverhoopt misschien wel deze oorlog gaat verliezen. En dan hebben we gezien dat de consequenties nog veel groter zullen zijn. Daarom een appel op deze Minister om de wapenlevering die wij aan Oekraïne doen, te versnellen, op te schroeven en het kinderslot, zoals Zelensky het zelf noemt, van die wapensystemen af te halen. Dit zodat Oekraïne militaire doelen in Rusland kan raken, waarmee Rusland nu Oekraïne aan het vermalen is. Graag een reactie.
Dan sancties. De sancties beginnen langzaam effect te hebben op de Russische economie, maar helaas worden de sancties nog steeds ontlopen. Dit zagen we ook eerder met de Russische schaduwvloot. Vorige maand spraken we met de premier over de buitengewone Europese top van 17 en 18 april. Ik heb daarbij een motie ingediend om te onderzoeken of we, parallel aan de Europese sanctiepakketten, noodwetgeving kunnen maken om ervoor te zorgen dat deze schaduwvloot wordt aangepakt. Ik heb deze motie op verzoek aangehouden, omdat de premier toen heeft toegezegd eerst met de sancties aan de slag te gaan. Als deze onvoldoende zouden zijn, zou hij alsnog met nationale wetgeving aan de gang gaan, om uiteindelijk die schaduwvloot ook in Nederland aan te kunnen pakken. Ik ben benieuwd hoe de Minister naar dit sanctiepakket kijkt en of dat voldoende is om deze Russische schaduwvloot aan te pakken, of dat er misschien alsnog moet worden ingezet op nationale noodwetgeving.
Voorzitter, ten slotte. De Minister van Defensie van het Verenigd Koninkrijk gaf gister aan bewijs te hebben dat China gevechtsuitrusting levert aan Rusland, of dat in ieder geval van plan is. Heeft Nederland dezelfde informatie? En welke stappen zou de EU, wat de Minister betreft, moeten overwegen als dat waar is? Wat het CDA betreft zouden we dit keihard moeten aanpakken en moeten er duidelijke consequenties zijn voor landen die Rusland helpen met het uitvoeren van deze oorlogsmisdaden. Dank u wel.

De **voorzitter**:
Dank aan de heer Boswijk. We gaan naar collega Veldkamp van NSC.

De heer **Veldkamp** (NSC):

Dank, voorzitter. Met zorg zien we de recente ontwikkelingen in Georgië. Na het goedkeuren van de wet over transparantie en buitenlandse invloed, tussen aanhalingstekens, rijst de vraag: wat nu? Deze nieuwe wet is in strijd met EU-standaarden, internationale verplichtingen voor Georgië en zelfs met nationale wetgeving van het land. De wet beperkt de vrijheid van vereniging en kan leiden tot verzwakking van het maatschappelijk middenveld en de onafhankelijke media in Georgië. De Venice Commission heeft eergisteren de Georgische regering opgeroepen deze wet in zijn huidige vorm in te trekken.
Maar wat moeten we vanuit de EU nu doen? Sommige Europarlementariërs eisen sancties tegen betrokken kopstukken. In hoeverre zou dat zinvol zijn? Als we als EU Georgië de maat nemen en daar negatieve gevolgen aan verbinden wat betreft de kandidaat-lidmaatschapsstatus, is er dan niet het risico dat we precies doen wat oligarch Ivanisjvili eigenlijk beoogt, namelijk meer afstand tot de EU, ook ten behoeve van zijn eigen zakelijke belangen in Rusland, en het voorkomen van meer transparantie over zijn activiteiten in Georgië die toetredingsperspectief zullen vereisen? Wat gaan we doen? Ik begrijp dat de Financial Times gisteren niet accuraat zou hebben bericht over de Nederlandse positie, maar kan de Minister toelichten wat wel het beleid is? Kan zij met de EU bij Georgië aandringen op een waarnemingsmissie tijdens de verkiezingen van 26 oktober aanstaande?
Het tweede: Oekraïne. Gisteren ontving ik in de Kamer een groep vertegenwoordigers van Oekraïense maatschappelijke organisaties die zich bezighouden met de Russische handelingen en misdaden in de oorlog en de accountability daarvan. Ze documenteren martelingen en misdaden. Zij kunnen op basis van open bronnen zelfs aangeven in welke regio's en gemeenten van Rusland ontvoerde Oekraïense kinderen zich nu bevinden. Ik kreeg daar prachtige kaartjes van, en het is echt dieptriest, maar op basis van open bronnen komen ze dus heel ver. Waar zijn die kinderen? Wat gebeurt daarmee? Ik verzoek de Minister om voortdurende aandacht voor dergelijke activiteiten en de accountability.
Ondertussen is er op bevroren Russische tegoeden door de Raad een stap verder gezet. Dat is positief. Ik ben benieuwd naar de stand van zaken ten aanzien van EU-veiligheidsafspraken en de Europese Vredesfaciliteit. Er bereiken ons sombere berichten over de situatie op de grond. Het lijkt erop dat Oekraïne langzaam wordt gedwongen om landgebied en levens te ruilen voor tijd, en dat het op weg is naar een langdurige oorlog, waarbij blijft worden gevochten of die bevriest. Wat mij betreft mag ook het kinderslot eraf en ik steun heel erg de opmerkingen van de heren Paternotte en Boswijk over deze dingen. Het blijft onze opdracht om Oekraïne te versterken, met de dimensies die erbij horen: politiek, militair, financieel, moreel en bijvoorbeeld ook het belang van opwekking en distributie van elektriciteit. Die laatste is al vele malen doelwit geweest van Russische aanvallen. Hoe kunnen we andere lidstaten van de EU aanmoedigen om meer te doen?
Voorzitter. De NAVO-ministeriële. We zitten zo'n zes weken voor de NAVO-top. De coördinatie van letale steun voor Oekraïne, het Ramstein-overleg, onder NAVO-hoede brengen: kan dat op de top worden bevestigd? Wordt het dan geïntegreerd in de NAVO-commandostructuur? Ligt ook hierbij Hongarije nog dwars? Is er het risico dat Hongarije in de NAVO nog lang dwars blijft liggen?
In april werd gesproken over een groot NAVO-fonds voor militaire steun. Toen werd een bedrag van 100 miljoen dollar genoemd. Was dat een slag in de lucht of blijft dat de ambitie? Zal daarbij de gebruikelijke verdeelsleutel worden gehanteerd? Het is belangrijk dat de NAVO hand in hand opereert met de EU. De EU heeft op het gebied van het versterken van de defensie-industrie wetgevingskaders en financieringsinstrumenten. Het is goed als dat samen goed gaat.

Wordt de selectie van de nieuwe sg van de NAVO nog deze of komende maand verwacht? Of wachten we op de NAVO-top?
Tot slot kom ik op de NAVO-top die volgend jaar in Nederland plaatsvindt. Is al bekend waar die dan in Nederland zal plaatsvinden? Wanneer wordt dat bekend?
Dank u.

De **voorzitter**:
We gaan naar de heer Paternotte. Die heeft daarvoor een suggestie.

De heer **Paternotte** (D66):
U vult het al helemaal in, voorzitter. Mijn suggestie zou als volgt zijn. Ik begrijp dat de formatie nog ongeveer vijf weken duurt. Het zou handig zijn als er over ongeveer vijf weken een nieuwe secretaris-generaal van de NAVO kan zijn. Dat zou dan goed uitkomen.

De heer **Boswijk** (CDA):
Dien jij een motie in?

De heer **Paternotte** (D66):
Dit lijkt me echt iets voor de heer Veldkamp. Maar ik wilde hem een heel andere vraag stellen. We zagen namelijk de beschuldiging van de Britse defensieminister, Shapps, over het leveren van dodelijke wapens door China aan Rusland voor de oorlog in Oekraïne. De afgelopen weken waren er natuurlijk ook cyberaanvallen op het Ministerie van Defensie hier – de MIVD maakte die bekend – en op het Britse Ministerie van Defensie. Er was de omkoping van bijvoorbeeld Filip Dewinter en andere politici van het Vlaams Belang. De heer Veldkamp heeft het vaak gehad over sancties. Mijn vraag is of hij openstaat voor het verkennen van secundaire sancties om iets te doen aan de oplopende export van zowel dual-use- als direct dodelijk wapens, zoals in dit geval, van China aan Rusland?

De heer **Veldkamp** (NSC):
Ik ben ook heel bezorgd over sancties, sanctietoepassing en sanctieontwijking ten aanzien van Rusland. Ik ben ook bezorgd over wat dan technisch «intermediated trade» heet. Dat is dus de handelstoename van landen als Duitsland naar landen die met Rusland een douane-unie hebben – denk aan Kirgistan en Armenië – en van die landen met Rusland. Dat vult het gat dat is gevallen in de rechtstreekse export van landen als Duitsland naar Rusland niet volledig, maar dit is wel een ding. Dat is ook de reden waarom ik de debataanvragen hierover van de heer Paternotte consequent heb gesteund. Ik maak me inderdaad ook zorgen over China, de goederen die China aan Rusland blijft leveren en de houding die China in het algemeen toont ten aanzien van Rusland wat betreft de oorlog in Oekraïne. Ik maak me soortgelijke zorgen.

De **voorzitter**:
Als dat geen aanleiding is voor verdere vragen gaan we verder naar de heer Van Houwelingen van Forum voor Democratie.

De heer **Van Houwelingen** (FVD):
Dank u, voorzitter. De oorlog in Oekraïne is een ongekende catastrofe. Daar zijn al honderdduizenden mensen hun leven verloren. Als Forum voor Democratie hebben we ons vanaf het begin uitgesproken tegen deze proxyoorlog – dat is namelijk wat dit is – tussen de NAVO, en vooral Amerika natuurlijk, en Rusland op Oekraïens grondgebied. Belangrijker nog is natuurlijk dat de Nederlandse bevolking dat eigenlijk ook heeft gedaan. Op 6 april 2016 heeft de Nederlandse bevolking in een referendum dat associatieverdrag dat de Europese Unie heeft gesloten met Oekraïne en waarmee het allemaal begonnen is, afgewezen. De

regering heeft dat allemaal genegeerd. De regering ligt op ramkoers, is alleen maar aan het escaleren en lijkt, als u het mij vraagt, op een gokker die op verlies staat en die zijn inzet maar blijft verdubbelen. Deze oorlog is namelijk niet te winnen. Alle experts – ik heb het niet over Clingendaelexperts, die hier natuurlijk altijd de NAVO-lijn verdedigen; ik heb het over serieuze experts – zeggen dat Oekraïne deze oorlog niet kan winnen. Toch gaat de Nederlandse regering door. Het begon met helmen en vesten. Toen werden het tanks en F-16's. Straks worden het wellicht zelfs manschappen. We hebben het daar net over gehad. Wat heeft dat voor zin?
Ik zou ook graag een vraag stellen over die sanctiepakketten. We zien namelijk dat die niet werken. Het IMF heeft gezegd dat de groei van de Russische economie dit jaar waarschijnlijk 2,6% is. In de eurozone is die 0,9%. Net werd ook al gezegd dat Rusland bijvoorbeeld die oliesancties makkelijk kan ontwijken via India en Turkije. We lezen zelfs in de stukken dat de EU olie uit Turkije importeert. Die komt voor 86% uit Rusland, uit die havens. Dat staat allemaal in de stukken. Daar verdient Turkije aan. India heeft dezelfde truc. Rusland kan gewoon zijn olie exporteren. De enige die de klos is, is natuurlijk de Europese Unie. Dat zijn wij. Onze economie gaat namelijk naar de gallemiezen.
En dan ja, over de vredesconferentie die in Zwitserland plaatsvindt, zegt het kabinet: die is van groot belang voor Nederland. Rusland is daar niet eens! Ik vraag me dan af of er nog realiteitszin is. Een van de twee partijen is afwezig. Dan heeft zo'n conferentie toch helemaal geen zin? Dat is ook een vraag die ik heb aan de Minister. Ja, en wat zie je dan nog meer? Dan gaan we nog meer zenders verbieden, ook zoiets. Dat is het plan: nog meer zenders verbieden die kritisch zijn op de NAVO, op de EU. Dan hebben we het over het verdedigen van Europese waarden. Ja, dit zijn waarden die ze hebben in Noord-Korea, en misschien inderdaad ook in Rusland. Waarom doen we dat? Het gaat dus van kwaad tot erger.
Nu wordt er zelfs gesproken over het sturen van militairen. Minister Ollongren heeft twee weken geleden in antwoord op de vraag of we wellicht militairen gaan sturen naar Oekraïne gezegd: Oekraïne heeft daar nog niet om gevraagd. Dan is mijn vraag aan de Minister: wat betekent dat? Als Oekraïne daar wel om vraagt, gaan we dat dus wellicht wel doen? Beseft het kabinet wat dat betekent? De Russen hebben al gezegd, en dat klinkt toch vrij serieus, dat als de NAVO militairen gaat sturen en er NAVO-contingenten in Oekraïne zijn, ze dat beschouwen als een oorlog tussen Rusland en de NAVO. Dat betekent wellicht ook oorlog tussen Rusland en Nederland. Dat kan gewoon de vernietiging van Nederland betekenen. Dus waar in godsnaam is dit kabinet mee bezig? Nogmaals, het is niet onze oorlog. Het is een oorlog tussen Amerika en Rusland op Oekraïens grondgebied. Ik kan u verzekeren dat Nederlandse militairen, net zoals Oekraïense militairen trouwens – die begrijpen namelijk dat dit niet te winnen is – er niet op zitten te wachten om te worden uitgezonden naar Oekraïne om daar te gaan sterven in een of andere loopgraaf, voor een Amerikaans imperium, want dat is eigenlijk wat het is, voor die Amerikanen, die ons hebben aangevallen. Want het zijn de Amerikanen die onze pijplijn Nord Stream hebben opgeblazen! Het waren niet de Russen! Dat kunnen we destilleren uit het antwoord dat Rutte hier onlangs op gaf. Hij zei: het hangt af van de context en de dader. We kijken dus ook nog helemaal de verkeerde kant op. Het is absurditeit op absurditeit.
Voorzitter. Ja, er is echt maar één partij die de hele tijd zegt: stop hiermee, doe dat niet. Er is maar één partij die de-escalerend wil optreden en dat is Forum voor Democratie. Op 6 juni zijn er verkiezingen. Als u er niet, zeg ik via de voorzitter tegen de Nederlandse burgers, op zit te wachten dat u of uw kinderen worden afgescheept naar de Donbas om daar te sterven in een Amerikaanse proxyoorlog, en als u liever niet een totale oorlog ziet tussen Rusland en de NAVO, stem dan op 6 juni op de enige partij die zich

hiertegen vanaf het begin heeft uitgesproken. Dat is Forum voor Democratie.
Dank u, voorzitter.

De **voorzitter**:
Het campagnefilmpje is weer gemaakt. We gaan naar een interruptie van de heer Boswijk.

De heer **Boswijk** (CDA):
Ik heb altijd een beetje het gevoel van: waar moet je nou beginnen? Ik vroeg twee minuten geleden al om een interruptie, maar inmiddels is de hoeveelheid onzin alleen maar toegenomen. Ik was even aan het bedenken waarover ik ook alweer de interruptie wilde plegen. Laat ik er allereerst mee beginnen dat er helemaal geen sprake is van het sturen van Nederlandse militairen naar Oekraïne. Dat is hier ook al meerdere keren gezegd. U kan het blijven herhalen, maar Oekraïne heeft tegen eigenlijk al mijn collega's die in Oekraïne zijn geweest, en meerdere keren en bij elk bezoek, gezegd: «Geef ons de spullen; wij doen zelf het werk. Jullie hoeven geen mensen te sturen.» Dat zegt Oekraïne dus zelf. We kwamen er pas geleden achter dat hoewel Forum voor Democratie altijd de partij is van «doe zelf onderzoek», dat de enige partij is die niet naar Oekraïne is gegaan. Dan kun je namelijk uit eerste hand horen hoe het daar nou eigenlijk is, maar Forum wauwelt vooral na wat uit het Kremlin komt. Ik bedoel: tot zover «doe zelf onderzoek». De reactie van de heer Van Houwelingen was: hij stond op een dodenlijst. Nou, dat is natuurlijk grote onzin, maar ik wil de heer Van Houwelingen dan het aanbod doen om met hem naar Oekraïne te gaan, naast hem te slapen. We livestreamen de hele reis, desnoods via het Forum Insidejournaal, om uw veiligheid te waarborgen, zodat u eindelijk eens kan praten met Oekraïners die vechten voor hun vrijheid.
Voorzitter. Dat was mijn aanbod. Dan mijn vraag. Ik hoorde Forum voor Democratie continu zeggen: we moeten vrede, we moeten vrede, we moeten vrede. We willen allemaal vrede. Nu komt Oekraïne met een vredesvoorstel. Dan kan je nog zeggen dat je het inhoudelijk oneens bent over de voorwaarden, maar goed, dan moet je eerst om de tafel om dat gesprek te voeren. Rusland komt niet eens opdagen, dus is Forum voor Democratie dan niet eindelijk wakker? Zien ze niet eindelijk in dat Rusland maar één ding wil en dat is Oekraïne vernietigen? Zien ze niet in dat ze geen vrede willen maar alleen een capitulatie van Oekraïne accepteren?

De **voorzitter**:
De heer Van Houwelingen, een aanbod en een vraag.

De heer **Van Houwelingen** (FVD):
Met uw goedvinden ga ik in op de vragen, voorzitter. De eerste vraag die ik hoorde was: ja, maar Oekraïne heeft helemaal niet om militairen gevraagd. Het punt is natuurlijk: we zien dat het stapje voor stapje gaat; het wordt erger en erger. Wij hebben in 2016 eigenlijk al voorspeld dat het oorlog wordt. Dat hebben we met het Oekraïnereferendum al gezegd. We werden toen uitgelachen. Er werd gezegd: dat is niet het geval; u ziet spoken. Maar we zitten er nu in! Als je intelligent bent, kun je ontwikkelingen zien aankomen door gewoon lange lijnen te trekken. Zo moeilijk is dat niet. Minister Ollongren heeft twee weken geleden – zeg het als het niet waar is – als antwoord op de vraag of wij Nederlandse militairen gaan sturen niet gezegd dat we dat nooit gaan doen; ze heeft gezegd dat Oekraïne daar niet om heeft gevraagd. Dat was het antwoord. Ieder normaal denkend mens – als u daar anders over denkt, moet u mij corrigeren – denkt dan: als Oekraïne daar wellicht wel om gaat vragen, gaan we ze sturen. En iedereen hier om tafel is het er toch over eens dat Oekraïne een heel groot probleem heeft, onder andere met mankracht?

Het is dus helemaal niet zo gek als dat verzoek er ooit komt. U kunt dus wel zeggen: ja, meneer Van Houwelingen, u ziet spoken en u zit mensen bang te maken. Daar komt nog eens bij dat we deze week in antwoord op Kamervragen hoorden dat de Europese Unie, bijvoorbeeld als Oekraïne toetreedt tot de EU, via artikel 42, lid 7 van het Verdrag van Lissabon gebonden is om Oekraïne te steunen. Dat kunt u zien in een gisteren binnengekomen antwoord op Kamervragen. De toetredingsonderhandelingen gaan 25 juni ook beginnen. Ik zeg: als dat niet ...

De **voorzitter**:
Meneer Van Houwelingen, u gaat uw inbreng herhalen.

De heer **Van Houwelingen** (FVD):
Nou ja, dat was toch nieuwe informatie?

De **voorzitter**:
Graag nog een korte reactie op de laatste vraag van de heer Boswijk over het feit dat Rusland niet in gesprek wil; dat is eigenlijk de vraag van de heer Boswijk.

De heer **Van Houwelingen** (FVD):
De voorwaarden voor die conferentie zijn eigenlijk – dat is de aanname van die conferentie – dat Rusland akkoord gaat met min of meer alle eisen die Oekraïne stelt. Zo is die conferentie opgezet. Natuurlijk gaat Rusland daar niet aanschuiven. Zo onderhandel je toch niet met mensen? Je neemt Rusland dan totaal niet serieus. Het gevolg is dat Rusland dan niet komt. Dat is natuurlijk wat hier de hele tijd gebeurt. Dat is het grote probleem. Het is allemaal zulk wensdenken.

De **voorzitter**:
De heer Boswijk, een tweede vraag. Graag iets korter dan de vorige vraag.

De heer **Boswijk** (CDA):
Goed, het aanbod staat. Ik ben dus heel benieuwd: geef me een gil als u zelf onderzoek wil doen, want dan gaan we erheen. Ik hoor de heer Van Houwelingen zeggen: ja, Oekraïne legt voorwaarden op tafel en die zijn totaal niet realistisch, dus dan is het logisch dat Rusland niet komt. Draai dat perspectief nou eens om. Je ziet dat Rusland allemaal voorwaarden op tafel legt waarbij eigenlijk wordt gezegd dat Oekraïne als zelfstandig land ophoudt te bestaan. Als dat de idiote voorwaarden van Rusland zijn, is het dan niet volkomen logisch dat een volk dat in vrijheid wil leven, zegt: wij gaan ons daartegen met hand en tand verzetten? Zij zien namelijk dat vrede onder Russische voorwaarden niets anders is dan slavernij. Is de heer Van Houwelingen het met mij eens dat het logisch is dat de Oekraïense bevolking zelf gaat vechten als slavernij het enige perspectief voor deze mensen is?

De heer **Van Houwelingen** (FVD):
Dit is zo'n versimpeling van de stand van zaken. Waar moet ik beginnen met een antwoord op zo'n vraag, zou ik bijna zeggen. Om te beginnen is Oekraïne, zoals de heer Boswijk ongetwijfeld weet, ontzettend verdeeld. Je hebt daar het oostelijk deel en de Krim. Die zitten er echt niet op te wachten. Ik zou zeggen: als de heer Boswijk zo graag met mij naar Oekraïne gaat, laten we dan bijvoorbeeld ook een keer samen naar de Krim gaan. We gaan mensen dan vragen of ze erop zitten te wachten dat Oekraïne weer de baas wordt. Dat land is dus verdeeld. Oekraïne betekent grensland. Je kunt dus niet zo simpel stellen dat het slavernij wordt. Het is nu oorlog. Het is vreselijk wat daar gebeurd is. Wij hebben daar als Westen een heel groot aandeel in gehad. Dat is steeds het punt dat wij maken. Kijk eens in de spiegel. We hebben geweldig veel boter op ons

hoofd. Eigenlijk hebben we daar met het Oekraïneverdrag en met de coup in 2014 helemaal op aangestuurd. Ik kan het niet anders zeggen; nu zitten we inderdaad met de brokstukken. Vrede is daar moeilijk, want zowel Rusland als Oekraïne heeft eisen. Vrede sluit je met je vijanden, niet met je vrienden. Dat is niet makkelijk. Dat is mijn antwoord op de vraag van de heer Boswijk. We zitten nu in een enorme puinhoop. Je had dit kunnen zien aankomen. Wij zagen het al in 2016 aankomen. Als u dat wil, kan ik u de filmpjes sturen als bewijs.

De heer **Veldkamp** (NSC):
Wat mij betreft is de oorlog in Oekraïne ook onze oorlog. Deze oorlog heeft vergaande gevolgen. Als Poetin deze oorlog wint, betekent dat dat agressie en het wijzigen van Europese grenzen worden beloond. Dat betekent dat de Russische strijdkrachten zo'n 1.000 kilometer dichter bij onze grenzen komen, dat Poetin ook in de verleiding kan komen om de collectieve verdediging van de NAVO te testen, en dat er hele grote nieuwe stromen aan ontheemde Oekraïners kunnen ontstaan. Die komen niet alleen naar Europa met al hun eigen problemen; het brengt ook problemen voor ons in de opvang en dergelijke. Maar even iets anders: mag ik de heer Van Houwelingen uitnodigen om samen met meneer Boswijk en mij, en misschien met anderen, naar Oekraïne te gaan om daar ook de ngo's en maatschappelijke organisaties te ontmoeten die zich heel zorgvuldig bezighouden met het documenteren van al die misdaden die worden gepleegd, zoals de martelingen, de opsluitingen, de ontvoering van kinderen en dergelijke? Wil de heer Van Houwelingen ook dat aspect meewegen?

De heer **Van Houwelingen** (FVD):
Ik ga de heer Veldkamp toch weer een spiegel voorhouden. Wat de heer Veldkamp eigenlijk zegt, is: «We hebben een rules-based orde en we moeten de regels handhaven». Dat hoor je heel veel en op zich is dat iets moois. Hij zegt: «Rusland doet dat niet en is een soeverein land binnengevallen. Daar moet u toch wat van zeggen? Want anders stort de hele wereldorde in». Ik denk dat ik hem zo redelijk eerlijk samenvat. Het punt is alleen – daar komt die spiegel weer – dat wij als het Westen in de afgelopen decennia, en zeker sinds het einde van de Koude Oorlog, totaal lak hebben gehad aan die wereldorde. We zijn allemaal landen binnengevallen, waar wij altijd tegen waren. Ik noem Afghanistan, Irak, Libië en Kosovo. We hebben daar enorm schijt aan gehad...

De **voorzitter**:
Meneer Van Houwelingen, met het oog op de tijd: de vraag van de heer Veldkamp was of u de voorbeelden die hij noemde, wilt meewegen. Wat is uw reactie daarop?

De heer **Van Houwelingen** (FVD):
Voorzitter, mag ik mijn eigen woorden gebruiken voor mijn reactie? Mijn reactie hierop is dat wij waanzinnig hypocriet zijn. Zo kijken andere landen hier ook tegen aan. Dat geldt niet alleen voor Rusland, maar ook voor de andere BRICS-landen. Als Rusland had gedaan wat Amerika heeft gedaan, namelijk het plegen van een gewelddadige coup in Mexico, daar een militair bondgenootschap mee sluiten en raketten op de grens plaatsen, dan hadden we dat hier niet gesteund. Amerika was allang Mexico binnengevallen. Wij meten continu met twee maten. Nogmaals, die inval in Oekraïne is heel erg. Dat heb ik altijd gezegd. God, was dat maar niet gebeurd, wat een ramp. Maar we meten continu met twee maten. We kijken als Westen zijnde nooit in de spiegel en dat zouden we eens een keer moeten doen. Dat zou iedereen hier aan tafel sieren. Wij proberen dat grotere perspectief wél te zien. Dat is het verschil.

De **voorzitter**:
De heer Veldkamp voor zijn tweede interruptie.

De heer **Veldkamp** (NSC):
Ik denk dat de heer Van Houwelingen van alles door elkaar haalt. Mijn vraag is: waar is tot deze oorlog besloten? In het Kremlin. Waar kan deze oorlog morgen worden beëindigd? In het Kremlin. Als meneer Zelensky zegt «morgen beëindig ik deze oorlog», dan gaat die toch door. Maar als meneer Poetin zegt «ik beëindig deze oorlog», dan stopt die morgen. Ik vraag de heer Van Houwelingen om dat ook in acht te nemen.

De heer **Van Houwelingen** (FVD):
Deze oorlog is op z'n minst al begonnen in 2014. Ik heb dat al een paar keer gezegd. Het Westen steunde een gewelddadige coup in Oekraïne. Dat is wat er is gebeurd. Dat zijn de feiten, meneer Veldkamp. Janoekovitsj moest onder geweervuur wegvluchten. Tegelijkertijd hebben we het over een rules-based order. Daarmee breek je het spel. Toen kwam er een conflict en daar heeft Rusland op gereageerd. Rusland heeft een stuk van de Krim gepakt. Daar is het mee begonnen en dat is weer begonnen met het associatieverdrag. De Nederlandse bevolking heeft daar op 6 april 2016 tegen gestemd, maar dat is toch door het kabinet doorgedrukt. Als we kijken naar hoe dingen tot stand komen, dan moeten we bij het begin beginnen, meneer Veldkamp. Het sprookjesbeeld dat hier heerst, is dat Poetin op een dag wakker werd en dacht: ik ga een land binnenvallen en vervolgens wil ik heel Europa veroveren. Als ik dat beeld zou hebben, dan zou ik ook zeggen: we moeten Oekraïne steunen. Maar dat is een sprookjesbeeld, een fantasiebeeld. Ik begrijp oprecht niet dat de mensen aan deze tafel dat niet kunnen zien.

De **voorzitter**:
U praat in ieder geval mooi in het ritme van het alarm. We gaan nu luisteren naar de laatste interruptie van de heer Paternotte.

De heer **Paternotte** (D66):
Als je de heer Van Houwelingen beluistert, dan leef je in een wereld waarin het lijkt alsof de MH17 aan het bombarderen was in Oost-Oekraïne toen die werd neergehaald en waarin de Oekraïners aan de Russen hebben gevraagd om alsjeblieft binnen te komen om hun land te bevrijden. Dat is echt totaal mesjogge. Dat is een idioot wereldbeeld.
Ik wil nog één ding toetsen. Ik noemde al de ziekenhuizen waar kinderen in couveuses liggen en waar moeders op hun kraambed liggen, de speeltuinen, de flatgebouwen en de appartementencomplexen. Russische raketten, Iraanse drones en Russische drones gaan continu naar al deze doelen toe. Vorige week werd een klein pretparkje, een speeltuin, aangevallen. Dat gebeurde nog een keer toen er hulpverleners waren die probeerden om de levens van kinderen te redden. Hoe oordeelt de heer Van Houwelingen over dit optreden van Rusland?

De heer **Van Houwelingen** (FVD):
Wat moet ik hierover zeggen? Elk burgerslachtoffer, elk slachtoffer, is er een te veel. Dat heb ik al een paar keer gezegd. Maar omgekeerd gebeurt het ook. Oekraïne heeft na de coup in 2014 de Donbas gebombardeerd. Dat weet de heer Paternotte ongetwijfeld. Er zijn toen ongeveer 14.000 mensen overleden. Er is in Odessa ook een ramp gebeurd, waarbij mensen levend zijn verbrand. Dat is oorlog. In deze oorlog gebeuren vreselijke dingen aan beide kanten. Rusland doet ongetwijfeld vreselijke dingen, maar Oekraïne doet ook vreselijke dingen. Dat is wat oorlog is. We kunnen wel heel emotioneel allemaal voorbeelden opnoemen, die allemaal heel erg zijn, maar dat lost dit conflict niet op.

De heer **Paternotte** (D66):
In Odessa zijn inderdaad heel veel mensen omgekomen – Odessa is een Oekraïense stad – omdat Rusland die stad heeft aangevallen. Zegt de heer Van Houwelingen dat Oekraïne in Odessa mensen gedood zou hebben? Echt?
Voorzitter, ik vraag alleen maar...

De **voorzitter**:
U bent door uw interrupties heen.

De heer **Paternotte** (D66):
O, pardon.

De **voorzitter**:
Ik vat het even op als een feitelijke vraag over Odessa. Misschien versprak u zichzelf. Meneer Van Houwelingen reageert en dan gaan we weer verder.

De heer **Van Houwelingen** (FVD):
Excuses, voorzitter. Ik was misschien niet duidelijk. Ik heb het natuurlijk niet over Odessa op dit moment, want dat is in Oekraïense handen. Ik heb het over nadat die coup is gepleegd. Er waren allerlei ongeregeldheden, want heel Oekraïne stond als het ware in vuur en vlam. Toen zijn er gruwelijkheden begaan, ook van Oekraïense kant richting etnische Russen. Dat is onder andere in Odessa gebeurd. Maar dat is natuurlijk een verhaal eerder. Het punt wat ik wil maken is: er gebeuren vreselijke dingen van beide kanten.

De **voorzitter**:
We gaan naar mevrouw Dobbe van de SP voor haar inbreng.

Mevrouw **Dobbe** (SP):
Dank u wel, voorzitter. Vorige week hadden we een groot debat over Gaza. Inmiddels is er alweer veel gebeurd, maar de situatie voor mensen in Gaza en de gijzelaars is alleen maar slechter geworden. Gisteren kwamen er berichten binnen dat er bijna geen enkele humanitaire hulp meer binnenkomt in Gaza. Uit Rafah zijn 800.000 hongerige mensen op de vlucht geslagen. Voor de resterende 800.000 mensen dreigt de hongerdood, want die hebben ook geen eten meer. Honger inzetten als wapen is verschrikkelijk. Het mag niet.
Afgelopen maandag verzocht de hoofdaanklager van het Internationaal Strafhof om een arrestatiebevel tegen drie leiders van Hamas voor misdaden tegen de menselijkheid, gijzelnemingen, seksueel geweld en die vreselijke aanval op 7 oktober. Ook de Israëlische premier Netanyahu en de Defensieminister worden bij dit verzoek betrokken, waarbij het inzetten van honger als wapen een van de belangrijkste aanklachten is. Op dit moment wordt de internationale rechtsorde getest. Er mag geen straffeloosheid zijn. Nederland mag wat ons betreft ook geen straffeloosheid laten bestaan. Landen als Frankrijk en Noorwegen hebben steun uitgesproken voor het Strafhof. Doet Onze Minister dat ook?
Ondertussen wordt er gesproken over sancties, maar werkt Nederland nog op allerlei manieren militair samen met Israël. Is de Minister bereid om deze militaire samenwerking eindelijk op te schorten en dus geen wapens of wapenonderdelen meer te leveren, geen wapens meer te importeren en militaire kennisuitwisseling en trainingen op te schorten?
Ook nieuws gisteren: Spanje, Noorwegen en Ierland gaan de Palestijnse Staat erkennen. Gaat Nederland volgen? Want dat is nodig voor een perspectief op vrede. We moeten ook nadenken over wat er hierna gebeurt. Er moet vrede komen. Daar is dat heel hard voor nodig.

Vorige week heeft de Minister toegezegd met de G7 in gesprek te gaan over een eventuele vredesmacht in Gaza. Inmiddels, sinds de avond waarop wij dat debat hadden, pleit ook de Arabische Liga voor een VN-vredesmacht. Hoe gaat de Minister deze gesprekken aanpakken? Heeft ze dit al gedaan? Kan ze daar iets meer over vertellen?
Dan Oekraïne. We hebben het daar net al veel over gehad. Ik lees, bijvoorbeeld in de geannoteerde agenda, en hoor in dit debat heel veel over zaken die te maken hebben met militarisering en wapens, allemaal met hetzelfde doel, namelijk om tot vrede te komen. Er is hier al eerder gezegd: als je vrede wil, moet je je voorbereiden op oorlog. Wij hebben gezegd: als je vrede wil, moet je je voorbereiden op vrede. Daar gaat het toch een stuk minder over. Wat gebeurt er tot nu toe op het gebied van diplomatie en komen tot een pad van vrede, een staakt-het-vuren, een einde aan het bloedvergieten? Natuurlijk is hier maar één agressor en – dat zeg ik ook tegen de heer Paternotte – kan vrede alleen maar komen op voorwaarden van Oekraïne; dat hebben wij ook altijd gezegd. Maar als je er niet op inzet dat er een pad naar vrede is, gaat het er ook niet komen. Vandaar de vraag.
Ik wil het ook nog hebben over de bevroren tegoeden van de Russen. Dat staat op de agenda. Hiervoor is een tijd geleden een motie aangenomen, om die tegoeden zelf in te zetten en niet alleen de rente erop. Ik vroeg mij af hoe het daarmee staat en welke stappen daarin zijn gezet.
Ook hadden wij eerder om een reactie gevraagd op het nieuws over gezichtsherkenningssoftware die door een Nederlands bedrijf zou zijn geleverd aan Rusland en die wordt gebruikt om demonstranten en zelfs de mensen die naar begrafenissen gaan van de politieke oppositie te identificeren. Al die mensen worden nu opgespoord met gezichtsherkenningssoftware die misschien uit Nederland komt. Zoals gevraagd hebben we hierover een brief gekregen, maar eigenlijk hebben we daarin geen antwoorden gelezen. Hoe zit dit? Is dit gebeurd? Klopt het dat hier een Nederlands bedrijf bij betrokken was? Is het leveren van die gezichtsherkenningssoftware gestopt? Hoe heeft dit überhaupt kunnen gebeuren?
Wat ik hier nog niet gehoord heb en wat ik heel spannend vind, is dat we in het nieuws zagen dat Rusland bezig is met oefeningen met kernwapens. Dat is bijzonder spannend, want wat wordt er gedaan voor nucleaire ontwapening? Wat wordt er gedaan om ervoor te zorgen dat we niet in een nucleaire wapenwedloop terechtkomen? Hoe kijkt de Minister hiernaar?
In de resterende tijd wil ik het nog hebben over de vergeten conflicten, zoals dat in Sudan. Ik zag dat het vergeten is en nu ook niet op de geannoteerde agenda staat, maar ik vind het wel van belang dat we daar aandacht voor blijven houden. Op 18 april is een motie van ons aangenomen om via alle mogelijke kanalen humanitaire hulp te leveren aan de mensen in Sudan. 11 miljoen mensen zijn op de vlucht. 18 miljoen mensen hebben ernstige honger. Die aantallen kun je niet bevatten. Je kunt niet bevatten hoe erg het leed daar is. Hoe staat het met de uitvoering van deze motie? Hoe gaat dat?
Ook in Oost-Congo is een vergeten ramp gaande. Ook daar zijn miljoenen mensen op de vlucht. Ook daar dreigen er voor miljoenen mensen hongersnood en de hongerdood. Wat kan de internationale gemeenschap hier betekenen? Welke rol speelt Nederland hierin of kan Nederland spelen om dit te stoppen?
Dat was het.

De **voorzitter**:
De heer Tuinman, voor een interruptie? Ja. De heer Tuinman.

De heer **Tuinman** (BBB):
Ik hoor dat mevrouw Dobbe van de SP het heeft over sancties. Dat horen we steeds meer in de Kamer. Laten we even kijken naar Israël. De

Radboud Universiteit heeft bijvoorbeeld alle samenwerkingsverbanden op het gebied van onderzoek en onderwijs opgelepeld. Op die lijst staat dat de universiteit onderzoek doet met Israël op het gebied van de medicatie voor parkinson en ook op het gebied van het beveiligen van financiële transacties in het bancaire wezen. De Nederlandse Defensie Academie is ook een universiteit. Die zou door de sancties niet meer mogen samenwerken met Israël. Op dit moment ligt het natuurlijk stil, omdat het onveilig is in Israël. Ik heb eerder al eens gezegd dat dit hele mooie programma's zijn. Ik noem bijvoorbeeld IPRO, waarbij Nederlandse cadetten, aanstaande officieren, daadwerkelijk programma's draaien met de opleiding voor security officers in Ramallah en ook met de cadetten van de IDF. Dat zijn allemaal zaken die dan niet meer mogelijk zijn. Er zit soms dus ook wel een schaduwzijde aan sancties. Ik ben benieuwd hoe mevrouw Dobbe daartegenover staat.

Mevrouw **Dobbe** (SP):
Dit kun je alleen maar beschouwen in het licht van wat er nu gebeurt in Gaza en op de Westoever. Dit kun je alleen maar beoordelen in het licht van dat daar nu miljoenen mensen op de vlucht zijn en dat hen de hongerdood dreigt. Je moet het zien in het licht van wat daar allemaal gebeurt en de rol van Israël daarin. Wat dat betreft kun je niet zeggen «we veroordelen de verschrikkelijke dingen die nu gebeuren en door Israël worden gedaan» en tegelijkertijd allerlei samenwerkingsverbanden laten doorlopen. Ik snap heel goed dat wij consequent moeten zijn en zeggen: als we dit echt veroordelen, als we wat daar gebeurt echt schandalig vinden, als we willen dat het humanitaire leed en het doden, de slachtpartijen dus, daar stoppen, dan moeten we dit soort dingen ook stopzetten. Zo kijk ik ertegen aan.

De **voorzitter**:
Meneer Tuinman voor een tweede interruptie.

De heer **Tuinman** (BBB):
Ik snap wat de SP zegt. Ik ben het daar voor een groot deel mee eens, maar ik denk dat we ook moeten kijken naar de Verenigde Staten. Als je sancties afkondigt, moet dat niet alleen een politiek signaal zijn, maar dan moeten we ook met elkaar doordenken over wat dit uiteindelijk betekent en wat het effect daarvan is. De vraag is dan ook of mevrouw Dobbe het wel met mij eens is dat sommige sancties juist nadelige effecten kunnen hebben en er ook weleens voor zouden kunnen zorgen dat langdurige vrede, langdurige stabiliteit en reconciliatie misschien eerder verder weg kunnen geraken dan in de situatie waarin we nu zitten.

Mevrouw **Dobbe** (SP):
Dat denk ik niet. Ik denk dat de sancties tot doel hebben om de druk op Israël op te voeren om te stoppen met de slachtpartijen in Gaza. Ik denk dat dat een heel goed doel is en ik denk dat de sancties daarbij helpen. Verder kan ik er met mijn hoofd niet bij dat er, op het moment dat we allemaal zeggen «het is zo erg wat daar gebeurt, het moet stoppen», wel militair wordt samengewerkt met Israël. Dat vind ik heel erg. Ik denk dat we dat nu ook moeten stoppen. Want anders zeggen we het wel, maar doen we heel weinig. Dat vind ik heel kwalijk.

De **voorzitter**:
Dan gaan we naar de inbreng van de heer Tuinman namens de BBB.

De heer **Tuinman** (BBB):
Ik wil nog wel even op het volgende reageren. In dat soort programma's vindt juist ook veel interactie plaats met bijvoorbeeld Breaking the Silence. Dat zijn de ADF-officieren die ook het andere perspectief laten

zien. Dat wordt eigenlijk alleen maar lastiger. Ik wil dat er wel als voetnoot bij zetten.
Voorzitter. Dan mijn inbreng. Drie onderwerpen zijn van belang vandaag: Oekraïne, het Midden-Oosten en de NAVO-top. Ik zal eerst Oekraïne behandelen. Mijn fractie is blij dat Nederland deelneemt aan de vredesconferentie op 15 en 16 juni in Zwitserland. Mijn fractie is ook blij dat de Minister aangeeft dat ze ook andere landen buiten Europa oproept om daaraan deel te nemen. De Minister spreekt over het definiëren van complete vervolgstappen. De Minister weet dat ik dat op de voet volg. Ik ben ook benieuwd of de Minister iets kan zeggen over hoe die stappen er dan uit mogen zien. Er is ook een brief toegezegd over de Nederlandse positie ten opzichte van de vredesconferentie. Die ziet mijn fractie graag zo spoedig mogelijk tegemoet. Bij dezen wil ik mijn collega's oproepen om een debat te maken van het toegekende dertigledendebat over de Nederlandse inzet op de vredesconferentie dat plaats zal vinden, in de week voorafgaand aan de conferentie zelf.
Voorzitter. Een klein succesje op het gebied van Oekraïne is dat er weer een schip is gezonken uit de vloot aan de Russische zijde. Maar de trend voor Oekraïne blijft uitermate donker en negatief. De Amerikaanse steun bereikt wel langzaam de frontlijn, maar voor Charkiv dreigt wel omsingeling en vernietiging. De toegezegde Nederlandse YPR'en kunnen wellicht nog wat gewicht in de schaal brengen.
Voorzitter. We weten allemaal dat Oekraïne munitie en machines nodig heeft. De EU heeft diverse instrumenten opgetuigd om lidstaten aan te sporen om die munitie en machines ook beschikbaar te stellen. Dat is mooi. Maar de vraag is wel: welke pressiemiddelen zijn er beschikbaar om ook EU-lidstaten dringend te manen tot bijdragen? Ik zal er nog verder op ingaan.
Voorzitter. Nederland is nummer zes van de grootste supporters van Oekraïne. Griekenland, Spanje, Italië en Frankrijk kunnen daar een voorbeeld aan nemen. Laat ik specifiek zijn: het gaat over luchtverdediging, luchtverdediging en luchtverdediging. Waarom vragen precies deze landen Nederland om solidariteit als het gaat om begrotingsregels, maar tonen zij weinig solidariteit als het gaat om gezamenlijke steun voor Oekraïne?
Voorzitter. Ook de recente Oekraïense mobilisatiewet, ondertekend door president Zelensky, veroorzaakt aanzienlijke verstoringen. Mannen vermijden steeds vaker werk vanwege de aanwezigheid van militaire rekruteringsofficieren; die patrouilleren dagelijks in stedelijk en landelijk gebied. De situatie heeft geleid tot wijdverbreide ontduiking. Mannen duiken onder omdat ze dienstplichtig zijn. Naast munitie en machines heeft Oekraïne mensen nodig om te beschermen wat hun dierbaar is, hoe hard het ook klinkt. Wat kan Nederland eventueel opbrengen in de RBZ om dit netjes te agenderen? Welke mogelijkheden ziet de Minister eventueel om dat verder uit te werken?
Voorzitter. Dan het Midden-Oosten. Ik blijf het herhalen: wie het conflict in Israël en Gaza consequent beschouwt als een dader-slachtofferconflict, raakt al snel de weg kwijt. Voor vrede heb je namelijk altijd twee partijen nodig. Eenzijdig partij kiezen helpt niet om te komen tot een toekomstbestendige oplossing voor het conflict. Wij delen de zorgen van het kabinet. Eigenlijk delen we de zorgen van de hele Nederlandse samenleving over de zorgwekkende situatie van de burgers in Rafah. Ik kijk uit naar een oplossing die zicht biedt op langdurige vrede en stabiliteit.
Voorzitter. De Minister geeft aan mogelijke stappen tegen Israël te willen bespreken, met de nadruk op het associatieakkoord tussen de EU en Israël. Ik zal eerlijk zijn: mijn fractie gaat dit wel een stap te ver. Deze stap is een politiek signaal dat de daadwerkelijke invloed van Nederland in de EU eerder zal beperken dan daadwerkelijk versterken. Ik heb ook een vraag over de Palestijnse Autoriteit. Moet een levensvatbare Palestijnse Autoriteit bijvoorbeeld gekozen en representatief zijn, en wat betekent

dat? En voor wie? Is dat alleen voor Gaza, voor de Westelijke Jordaanoever of voor alle Palestijnen met een vluchtelingenstatus? Ik ben benieuwd hoe de Minister daarnaar kijkt.
Voorzitter. Als het aan Noorwegen, Ierland en Spanje ligt, erkent de EU de Palestijnse Staat. Dat lijkt mij en mijn fractie te voorbarig. Dezelfde vraag heb ik ook over de Raadsovereenstemming over sancties richting kolonisten op de Westelijke Jordaanoever. Ik heb daar één vraag over, namelijk wat het concreet oplevert.

De **voorzitter**:
Bent u bijna aan het einde van uw inbreng of bent u al aan het einde?

De heer **Tuinman** (BBB):
Ik heb nog één zin.

De **voorzitter**:
Oké, laten we die even afmaken; dan gaan we daarna naar mevrouw Piri.

De heer **Tuinman** (BBB):
Yes. Tot slot de NAVO-ministeriële. Zelensky roept de NAVO op om Russische raketten neer te halen boven Oekraïens luchtterrein. Mijn vraag is: wat is de Nederlandse reactie daarop?

De **voorzitter**:
Oké. Dan gaan we naar mevrouw Piri.

Mevrouw **Piri** (GroenLinks-PvdA):
Ik heb een vraag aan de heer Tuinman. Hij zegt zelf dat de BBB zich, net als de hele Nederlandse bevolking, heel erg zorgen maakt over het humanitaire leed van de Palestijnen in Gaza. Hij verwijst ook specifiek naar Rafah. Vervolgens stelt de heer Tuinman dat het te ver gaat dat de regering het associatieverdrag met Israël wil bespreken. Mijn vraag is: welke stappen vindt de BBB dat het kabinet wél moet zetten als je daadwerkelijk ziet dat Israël zich tot nu toe niks aantrekt van de oproepen om Rafah niet binnen te vallen en om humanitaire hulp te leveren? De heer Tuinman krijgt ongetwijfeld ook de berichten binnen vanuit de ngo's dat die humanitaire hulp nog steeds niet plaatsvindt. Welke actie, naast woorden, zou de BBB dan willen zien?

De heer **Tuinman** (BBB):
Ik ben het inderdaad met u eens, en mijn fractie ook, met betrekking tot het leed in Rafah. U stelde ook de vraag over het EU-associatieverdrag. Volgens mij heb ik net in mijn interruptie bij mevrouw Dobbe daar ook al iets van laten zien. Ik denk dat je heel goed moet kijken welke aspecten erbinnen zitten. Het moet niet alleen een politiek signaal zijn. We moeten ook inzicht krijgen in wat de consequenties zijn van een sanctiesysteem en hoe dat uiteindelijk het gedrag, de beslissingen en de druk op Netanyahu bijvoorbeeld beïnvloedt. Mijn punt is wel dat we al best wel wat, of eigenlijk een hele hoop, relaties met Israël hebben verbroken. Het EU-associatieverdrag is er eentje dat voor Israël van belang is. Het punt is dat als je alle bonden en alle relaties met Netanyahu daadwerkelijk losknipt, je dan eigenlijk niks meer te verliezen hebt en je dan ook geen pressie meer hebt.
Dan kom ik terug bij de humanitaire hulp. Ik ben het met u eens dat alle hulp het land in moet. Het ziet er nu wel naar uit dat er daadwerkelijk meer en meer hulp binnenkomt. Ik wil ook zeggen dat ik de afgelopen week best veel heb rondgebeld, bijvoorbeeld met Oxfam Novib, maar ook met de nieuwe directeur van Artsen zonder Grenzen. We zijn in nauw overleg om te kijken wat we uiteindelijk kunnen doen om te ondersteunen. Waar mijn fractie op dit moment de grootste druk op wil

uitoefenen of waar we vinden dat we de grootste inspanning moeten neerleggen is voor de ziekenhuiszorg in Rafah. Die is op dit moment minimaal. Dat is ook wat Artsen zonder Grenzen zegt. Artsen zonder Grenzen heeft gewoon tien keer zoveel capaciteit beschikbaar, zowel in middelen als in mensen. Maar ze hebben wat dat betreft gewoon harde infra nodig. Dus ik zie bijvoorbeeld wel een mogelijkheid om de Minister te verzoeken om het punt te maken richting Israël om die ziekenhuizen niet alleen te zoeken in Rafah of in Gaza, maar misschien zelfs ook wel op Israëlisch grondgebied zelf capaciteit beschikbaar te stellen. Er moet namelijk echt harde infrastructuur zijn.

Mevrouw **Piri** (GroenLinks-PvdA):
Laat ik het glas als halfvol beschouwen. Ik hoor in ieder geval dat ook de BBB inziet dat na zeven maanden van elke keer aandringen via alle diplomatieke wegen om bijvoorbeeld die humanitaire hulp te leveren, het tot nu toe helaas te weinig oplevert. Volgens mij hoor ik de heer Tuinman zeggen dat je niet kunt uitsluiten om bepaalde stappen te nemen, of je dat nou sancties wil noemen of het ter discussie wil stellen. Begrijp ik het goed dat de heer Tuinman ook inziet dat als de kosten-batenanalyse voor Netanyahu altijd blijft «ongeacht wat ik doe, er gebeurt niks», onze invloed dan nog beperkter is? Begrijp ik dus goed dat er misschien kritiek is vanuit de BBB op het inzetten van het associatieakkoord, maar dat de BBB dit ook niet volledig uitsluit en meer inzicht wil krijgen in wat voor effecten dit zou kunnen hebben?

De heer **Tuinman** (BBB):
Van GroenLinks-Partij van de Arbeid horen dat ze het glas als halfvol beschouwen, vind ik altijd heel dankbaar. Dus dat compliment neem ik mee.

Mevrouw **Piri** (GroenLinks-PvdA):
Specifiek van ons...

De heer **Tuinman** (BBB):
Specifiek van u, ja. Dank u wel. Laat ik heel duidelijk zijn: de crisis in Oekraïne, maar ook de crisis in Gaza is dusdanig dat je nooit iets van tafel moet halen. Dat zal mijn fractie ook altijd blijven volhouden. Voor ons ligt er dus niks niet op tafel. Maar ik zal ook heel duidelijk zijn: het opzeggen van het EU-associatieverdrag is voor ons echt een stap te ver. Daarom hebben we daar tijdens de stemming tegen gestemd en geen instemming voor gegeven, want we vinden dat als je dat soort dingen doet, je daarmee ten eerste het signaal afgeeft dat er een grens is overschreden, wat je niet kan terugtrekken. Ten tweede, wat ik misschien wel het allerbelangrijkste vind, moet je zicht hebben op wat het uiteindelijk voor effect en impact gaat hebben op de situatie in Gaza.
De allerbelangrijkste vraag, mevrouw Piri, is hoe het gaat bijdragen aan langetermijnvrede en -stabiliteit in de regio. Het punt is dat op het moment dat je alle relaties doorknipt, je uiteindelijk niks meer hebt om een ander mee onder druk te zetten. Uiteindelijk komt Netanyahu in een positie waarin hij eigenlijk alleen maar om zich heen kan slaan. Het is niet dat ik dat wil. Het is niet dat ik dat goed vind. Allesbehalve dat. Maar we hebben dat eerder gezien. Ik wil ook dat deze Minister alle mogelijkheden heeft om haar diplomatieke kanalen in te zetten en de stille diplomatie toe te passen. Ik geloof er heilig in dat als je iemand wil afschrikken ...

De **voorzitter**:
Ik denk steeds dat u aan het einde komt, maar dan komt er toch weer een zin. Dat hebben we nu een keer of zes gehad, dus ik stel voor dat u nu een punt zet en dat we naar de derde interruptie van mevrouw Piri gaan.

De heer **Tuinman** (BBB):
Ik geloof dat sancties altijd gericht moeten zijn op het veranderen van het gedrag van anderen. Ik zie dat met het opzeggen van het EU-associatieverdrag niet gebeuren.

Mevrouw **Piri** (GroenLinks-PvdA):
Er bestaat nog iets anders dan opzeggen, opschorten en ter discussie stellen, maar dat even terzijde. «Alles moet gericht zijn op langetermijnvrede.» Dat is hartstikke leuk, maar op dit moment dreigt er een hongersnood in Gaza. Er zijn weer 900.000 mensen, die eerder al gevlucht waren, verdreven uit Rafah. Dat erkent de heer Tuinman toch ook? Dan kan je heel lang praten over allerlei banden niet willen verbreken – volgens mij hoor ik hem zeggen dat er «stille diplomatie» bedreven moet worden – maar we zijn zeven maanden verder. We zijn 35.000 doden verder. Volgens mij is 70% van de huizen in Gaza onbewoonbaar geworden. De rode lijn die door de internationale gemeenschap is neergelegd bij Rafah wordt gewoon met de voeten getreden door Netanyahu. Los van het associatieverdrag en los van stille diplomatie, die tot nu toe níks heeft opgeleverd, welke sancties zou je volgens de BBB wél moeten voorstellen richting Netanyahu?

De heer **Tuinman** (BBB):
Wat ik denk en wat mijn fractie ook vindt, is dat de gijzelaars allereerst vrij moeten komen. Hamas moet ook stoppen met hun offensieve activiteiten. Als we daar wat stappen in hebben gezet, dan wil ik best verder gaan kijken naar sancties.

De **voorzitter**:
De heer Van Baarle, ook voor een interruptie.

De heer **Van Baarle** (DENK):
Dat kan toch niet werkelijk zijn wat de heer Tuinman bedoelt? Zeker, de gijzelaars moeten vrijkomen. Dat vindt de fractie van DENK ook. Maar bedoelt de heer Tuinman dat Israël daadwerkelijk alles wat het op dit moment doet, namelijk een slachting aanrichten en honger inzetten als wapen, kan blijven doen onder de voorwaarden die hij stelt? Ik zou de heer Tuinman echt willen vragen op welk moment het morele punt voor hem is bereikt dat hij op basis van de Israëlische misdaden niet meer kan volhouden dat we stille diplomatie moeten toepassen en wanneer we daadwerkelijk onze tanden gaan laten zien en de druk opvoeren. Wanneer is dat morele punt voor de heer Tuinman bereikt, of is dat alleen maar afhankelijk van de voorwaarden die hij stelt en kan de Israëlische regering dan maar losgaan in alles wat ze doen?

De heer **Tuinman** (BBB):
Ik vind de vraag wanneer mijn morele punt is bereikt onredelijk. Luister, er zijn al een aantal sancties in werking. Op het gebied van humanitaire hulp gebeurt er al hartstikke veel en ik vind dat we daar keihard op moeten bijzetten, zoals de heer Van Baarle ook vindt. Ik ben daar in verschillende inbrengen in debatten heel uitgesproken over geweest. Je zult uiteindelijk maximale humanitaire ondersteuning moeten leveren. Dat zijn de goederen. Met de JLOTS-haven hebben we stappen gemaakt. Er worden allerlei onderzoeken gedaan om dat verder te ontwikkelen. Het tweede wat je moet doen, is zorgen dat wat je distribueert, op de juiste plek komt. Dat is belangrijk. We zien hier ook dat zelfs Fatahmilities in het gebied actief zijn om uiteindelijk de hulpgoederen bij de Gazanen te krijgen. Die zijn weer in gevecht met Hamasmilities. Het is hemeltergend. Uiteindelijk gaat het erom de spullen bij de Gazanen te krijgen.
Het derde waar je heel goed op moet letten, is dat je niet een zwarte oorlogseconomie krijgt, wat nu ook aan de gang is. Er zijn wel degelijk

stappen gezet. Ik vind ook dat we bijna onbeperkte steun aan humanitaire hulp moeten geven. Dat gebeurt nu ook. Ik vind ook dat we goed moeten luisteren naar iedereen die er verstand van heeft, bijvoorbeeld Artsen zonder Grenzen. Die weten precies wat er nodig is, omdat ze er daadwerkelijk zijn. Daarvoor moeten we ons optimaal inspannen.

De **voorzitter**:
Meneer Van Baarle, tweede interruptie.

De heer **Van Baarle** (DENK):
Precies een partij zoals Artsen zonder Grenzen vraagt op basis van haar inschatting van de verschrikkingen die in Gaza gebeuren om een direct en permanent staakt-het-vuren. De heer Tuinman is niet bereid om daarnaar te luisteren. De heer Tuinman geeft aan dat er op dit moment al zo veel dingen zouden gebeuren. Hij zei net dat wij als Nederland heel veel banden zouden hebben verbroken met Israël, maar dat zie ik niet. Ik zie dat de Nederlandse regering nog steeds de deuren platloopt, dat er nog steeds een militaire samenwerking is en dat er nog heel veel banden zijn. De heer Tuinman zegt net ook dat er al heel veel sancties getroffen zijn. Welnee, er zijn enkele sancties getroffen tegen gewelddadige kolonisten op de Westelijke Jordaanoever. Er gebeurt niets qua sancties omtrent de verschrikkingen die op dit moment plaatsvinden in Gaza. Als ik de heer Tuinman goed beluister, zegt hij net allereerst dat volgens de fractie van de BBB geen enkel middel uitgesloten dient te worden, maar aan de andere kant sluit de fractie van de BBB het inzetten van het associatieakkoord als drukmiddel – zo luidde de motie waar de BBB voor gestemd heeft – wel categorisch uit. Wat is nou precies de positie van de BBB? Sluit de BBB categorisch sancties uit? Dat hebben ze nu namelijk met het drukmiddel gedaan door te zeggen dat het op geen enkele manier ingezet mag worden. Of is het wel bespreekbaar?

De heer **Tuinman** (BBB):
Allereerst heeft mijn fractie niet voor die motie gestemd. We hebben zelfs ingestemd met de motie van de SGP. Die stelt eigenlijk dat het nog wat te voorbarig is om dat pressiemiddel op dit moment hard in te zetten. Ten tweede heeft hij het over militaire samenwerking. Ik zie dat de Commandant der Strijdkrachten een bezoek heeft gebracht aan de Commandant der Strijdkrachten van Israël. Dat lijkt mij heel wijs, want daarmee kun je namelijk ook diplomatie bedrijven. Je kunt dan beter begrijpen wat er aan de hand is en begrijpen wat de issues zijn, maar je kunt ook manen tot matiging. Ik begrijp het dus niet helemaal.
De heer Van Baarle heeft het ook over een direct en permanent staakt-het-vuren. Ik snap dat. Ik heb daar ook met de directeur van Artsen zonder Grenzen over gesproken. Met «direct» ben ik het helemaal met u eens en met «onmiddellijk» ook. Wat «permanent» betreft, doordat de gijzelaars nog steeds in de tunnels zitten en Hamas nog gevechtsactiviteiten in het zuiden en tegenwoordig ook in het noorden uitvoert, zie ik een permanent staakt-het-vuren niet als de beste optie om tot vrede en stabiliteit te komen op de lange termijn.
U heeft het ook over de Westelijke Jordaanoever en over sancties. Nou, prima. De Minister gaat daarmee aan de slag. We gaan kijken hoe dat dan uitpakt. We hebben hier ook een aantal discussies gehad met de heer Boswijk. Die heeft er ook weleens een voorstel toe gedaan. Die is er toen uiteindelijk weer op teruggekomen. De allergrootste vraag blijft – dat is ook de reden dat ik hem hier in het debat heb gesteld – is de volgende... Ja, voorzitter, ik ga afronden. Het lastige is wel dat daar een hele zwik aannames in zit. Ik krijg vaak de kritiek dat ik niet kom tot het beantwoorden van de vraag. We moeten zaken wel eventjes juist weerleggen, want het gaat allemaal wel de parlementaire administratie in. Dus ik heb die vraag hier ook aan de Minister gesteld, namelijk in welke mate de

sancties op het gebied van de producten van de kolonisten op de Westelijke Jordaanoever hieraan bijdragen. Hierbij wil ik de kanttekening plaatsen dat kolonisten die extreem gedrag vertonen door het toepassen van geweld per definitie geen bijdrage leveren aan vrede en stabiliteit op de lange termijn.

De **voorzitter**:
Dat is duidelijk. Meneer Boswijk, wilt u een persoonlijk feit maken of heeft u een interruptie? Want anders ga ik eerst even naar de heer Van Baarle voor zijn laatste interruptie en als u een interruptie wil plegen, kom ik daarna bij u. Heel kort dan.

De heer **Boswijk** (CDA):
Een persoonlijk feit. Ik werd even genoemd. Dit is een buitengewoon gevoelig thema, dus ik dacht: ik moet toch even iets zeggen. Nadat ik de situatie op de Westelijke Jordaanoever heb gezien, heb ik daar een aantal uitspraken over gedaan, namelijk over sancties en over producten. Maar ik kwam er naderhand achter dat dat niet de meest effectieve maatregel is, omdat producten in bijvoorbeeld Marokko worden omgepakt. Dan weet je dus helemaal niet meer dat het van de Westelijke Jordaanoever komt. Ik heb toen dus gekeken hoe we dit onrecht dan wel zo hard mogelijk kunnen aanpakken. We hebben moties ingediend en ook gesteund over persoonsgebonden sancties, en over het verbieden van het inreizen in de EU. Dat laatste deden we samen met de heer Paternotte. We hebben dus een andere methode gezocht, maar het is niet zo dat wij het nu ineens minder erg vinden, want ik denk dat het een heel grote blokkade is.

De **voorzitter**:
U heeft het duidelijk opgehelderd. Dan gaan we naar de heer Van Baarle voor zijn laatste interruptie.

De heer **Van Baarle** (DENK):
Ik vind het gewoon echt een zwabberverhaal van de heer Tuinman. Je kunt namelijk als BBB niet aan de ene kant zeggen dat alle middelen openstaan en aan de andere kant «veeg dat van tafel» zeggen als een Minister zegt dat ze een bepaald middel gaat verkennen. Dat is namelijk wat de Minister heeft gezegd. Je staat er dus of voor open of je staat er niet voor open. Ik constateer alleen maar bij de fractie van BBB dat, als het erop aankomt om ook daadwerkelijk stappen te zetten in de richting van de Israëlische regering, de Israëlische regering constant wordt afgedekt. Ik vind dat de Nederlandse regering verder zou moeten gaan, maar iedere stap die de Nederlandse regering zet, wordt geblokkeerd. Zelfs de verkenning van een middel mag niet van de fractie van de BBB. Dan kan de heer Tuinman echt niet volhouden dat alle opties wat hem betreft op tafel liggen. Laat de heer Tuinman er gewoon eerlijk voor uitkomen dat hij wil dat we de Israëlische regering met de mantel der liefde benaderen en dat de BBB wil dat we als Nederlandse regering daar geen vinger naar uitsteken.

De heer **Tuinman** (BBB):
Het is wel goed dat de heer Van Baarle niet in mijn fractie zit, want we bepalen nog altijd onze eigen stappen. Ik wil wel het volgende tegen u zeggen. U heeft het erover, of u maakt in elk geval de insinuatie, dat de BBB stappen heeft gezet richting de Israëliërs. Ik zie even niet welke stappen we hebben gezet richting de Israëliërs. Kijk, voor ons is er niets, geen enkele sanctie, geen enkele maatregel of geen enkel verbod of het omgekeerde daarvan, wat niet op tafel ligt. Ik wil er wel bij zeggen dat er altijd een tijd en een plaats is. Je moet dus altijd goed kijken welk instrument je wanneer inzet. Ik vind dat u mijn positie die ik op het gebied van die sancties heb aangegeven, daarin wel een beetje bagatelliseert. U

bagatelliseert zelfs de inzet van de Minister op het gebied van de EU-sancties, want het gaat niet over enkel het eventueel verkennen van het krachtenveld. Nee, de Minister heeft duidelijk aangegeven – dat staat ook in de brief – dat ze actief op zoek gaat naar support en dat ze, als die support er is, ook daadwerkelijk met dit EU-sanctiepakket gaat doorzetten. Wat dat betreft denk ik dus dat u het wel iets te licht maakt. Actief support zoeken onder de lidstaten van de Europese Unie met het voornemen om dat verdrag daadwerkelijk op te nemen in een sanctieregime, gaat mijn fractie op dit moment een stap te ver. Dat zeg ik richting de heer Van Baarle.

De **voorzitter**:
Oké. Dan gaan we naar de inbreng van de heer Van Baarle, namens DENK.

De heer **Van Baarle** (DENK):
Dank u wel, voorzitter. Israël kon zeven maanden lang zonder enige serieuze consequentie de Palestijnse bevolking uithongeren en vermoorden, maar de aanklager van het Internationaal Strafhof accepteert die straffeloosheid niet meer. Er is verzocht om historische arrestatiebevelen tegen Netanyahu en Gallant. De kans is groot dat de arrestatiebevelen binnenkort bekrachtigd worden. De vraag is wat Nederland dan gaat doen. Erkent de Minister dat Nederland als verdragsstaat van het Strafhof dan verplicht is om Netanyahu te arresteren als hij zich op Nederlands grondgebied zou begeven? Respecteert de Minister bovendien het beleid van het Strafhof dat contact vermeden moet worden met personen tegen wie het Strafhof een arrestatiebevel heeft uitgevaardigd? Betekent dit dan ook dat er eindelijk een einde komt aan de warme diplomatie tussen de Nederlandse regering en Netanyahu's misdadige oorlogskabinet? Betekent dit dat er dan eindelijk een einde zal komen aan de samenwerking op militair gebied, dus aan de wapenleveranties en aan het militaire verdrag? Netanyahu's regering wordt namelijk verdacht van verschrikkelijke misdrijven. Hoe kunnen we dan normale diplomatieke relaties behouden met zo'n regering? We braken terecht de banden met Poetins regering. Waarom verbinden we niet dezelfde consequenties aan Netanyahu's oorlogskabinet, dat door de hoogste rechters ter wereld op exact dezelfde voet wordt geplaatst? De hoofdaanklager van het Strafhof zei namelijk dat het niet gelijk toepassen van de wet ervoor zal zorgen dat die ineenstort. Is de Minister het daarmee eens? Kan de Minister ook aangeven hoe Nederland het Strafhof beschermt tegen de vele dreigingen waar het nu mee te maken heeft? Is de Minister bereid om als Nederland op dezelfde manier steun te verlenen aan het Strafhof zoals we dat ook deden bij het strafrechtelijk onderzoek naar Oekraïne? We zien namelijk aanvallen in de wereld in de richting van het Strafhof, omdat de aanklager deze stap heeft genomen richting de Israëlische regering. Ik wil dat de Nederlandse regering dat veroordeelt.
Dan kom ik op Rafah. De onmenselijke behandeling van burgers in Rafah gaat nog altijd door. Er komt inmiddels geen voedsel, water en medicatie meer binnen. De Minister zou als reactie hierop het associatieverdrag met Israël ter discussie stellen. Hoe zit het daarmee? Kan de Minister vertellen hoeveel landen ze al aan haar zijde heeft weten te krijgen voor dit standpunt? Is ze ook al alternatieve maatregelen hierbovenop aan het verkennen? De hulp aan de bevolking in Rafah is stopgezet. Hoe zet de Minister haar druk in om ervoor te zorgen dat de noodlijdende bevolking in Rafah humanitaire hulp krijgt? We lezen berichten waarin staat dat op dit moment de helft van het Israëlische leger in Rafah aanwezig is. Kan de Minister eindelijk erkennen dat die woordendiscussie, die semantische discussie, over de vraag of een offensief wel grootschalig is of niet, dient te stoppen? Erkent ze dat er in Rafah nu gewoon een rode lijn is overschreden?

Voorzitter. Het geweld en de landroof op de Westbank moeten ook niet vergeten worden. In de eerste vier maanden van 2024 ligt de hoeveelheid door Israël geannexeerd land op het hoogste niveau in 25 jaar. Er zijn 500 Palestijnse doden op de Westbank geteld sinds 7 oktober. Wat doet de Nederlandse regering hier nou effectief tegen? Is de Minister al aan het kijken hoe we de sancties tegen kolonisten kunnen uitbreiden naar meer personen en nieuwe identiteiten? Wat vindt zij er bijvoorbeeld van dat Minister Gallant, die door het Strafhof wordt verdacht van misdrijven tegen de menselijkheid, aan heeft gekondigd de ontmantelde nederzettingen in de Westbank opnieuw te willen koloniseren? Is zij aan het verkennen of we hem bijvoorbeeld ook op de sanctielijst kunnen krijgen?
Voorzitter. Gelukkig is er ook goed nieuws. Gisteren zagen we dat Noorwegen, Spanje en Ierland Palestina als staat hebben erkend. Daarmee hebben zij een krachtig signaal afgegeven: ondanks alle landroof mag het bestaansrecht van Palestina nooit ondermijnd worden. Mijn vraag aan de Minister is of Nederland zich bij de volgende groep Europese landen aan zal sluiten die de Palestijnse Staat zullen erkennen. Is dat een optie? Frankrijk heeft bijvoorbeeld ook gezegd dat het geen taboe meer mag zijn om deze optie te bespreken. Graag een reactie. Wat vindt de Minister van de uitingen van Minister Smotrich, die naar aanleiding van het besluit van deze Europese landen heeft aangegeven dat de belastinginning voor de Palestijnse Autoriteit stopgezet dient te worden en dat er consequenties moeten komen voor de Palestijnse Autoriteit? We hebben nota bene een volk dat strijdt voor zelfbeschikkingsrecht. Landen erkennen dat. De onderdrukker gaat het onderdrukte volk nu sancties opleggen. Hoe gek willen we het hebben?
Voorzitter, volgens mij moet ik afronden.

De **voorzitter**:
Ja, u bent door uw tijd heen.

De heer **Van Baarle** (DENK):
Ik heb het gezien, voorzitter.

De **voorzitter**:
Dank. Dan gaan we naar mevrouw Piri van GroenLinks-PvdA.

Mevrouw **Piri** (GroenLinks-PvdA):
Dank u wel, voorzitter. Gisteren heeft Zweden publiekelijk gewaarschuwd dat Poetin zijn ogen gericht heeft op het eiland Gotland. Het Russische ministerie geeft daarnaast zelf aan de grenzen van de territoriale wateren met Litouwen en Finland te willen herzien. Dit zijn opnieuw alarmsignalen voor Europa dat de Russische agressie niet zal stoppen bij Oekraïne.
In de Voorjaarsnota kondigde het demissionaire kabinet een uitbreiding van de steun voor Oekraïne aan met 4 miljard voor de komende drie jaar. Ik ben ontzettend blij met die steun. Tegelijkertijd weten we dat Oekraïne het ontzettend moeilijk heeft. Dat geldt voor de krijgsmacht maar ook voor de economie. Nederland steunt het Duitse initiatief voor luchtafweer met 150 miljoen, maar Minister Baerbock liet dinsdag nog weten dat meer steun urgent nodig is, vandaar de volgende vragen. Overweegt Nederland hieraan een aanvullende bijdrage te leveren? Denkt de Minister dat de 1 miljard aan militaire steun van dit jaar uit de Voorjaarsnota voldoende is?
Voorzitter. Ik heb het rapport zelf nog niet gelezen, maar ik zag vanmorgen in de Volkskrant een artikel over het nieuwe Clingendaelrapport. Daarin roepen experts van Clingendael op om de EU-trainingsmissie van Oekraïense militairen te verplaatsen naar Oekraïne zelf en om ook een civiele EU-missie te overwegen. Mijn vraag is of het kabinet bereid is om dit serieus te overwegen.
Voorzitter. Afgelopen maandag vroeg de aanklager van het Internationaal Strafhof om arrestatiebevelen voor de top drie van Hamas en tevens voor

de Israëlische premier Netanyahu en de Israëlische Minister van Defensie Gallant. De internationale reacties daarop zijn nogal gevarieerd, maar ik wil even focussen op de kritiek die verschillende mensen, ook in deze Kamer, richting het Strafhof hebben geuit. De aankondiging zou volgens hen een gelijkenis trekken tussen de leiders van Hamas en de democratisch verkozen Israëlische Ministers. De aanklachten verschillen heel helder van elkaar. Behalve voor moord en vernietiging wil de aanklager dat de leiders van Hamas ook terechtstaan voor gijzeling, verkrachting en marteling. De aanklacht tegen Netanyahu en Gallant gaat grotendeels over de collectieve bestraffing van Palestijnen, waar we allemaal ooggetuigen van zijn geweest, en in het bijzonder over het gebruik van honger als oorlogswapen. Het is voor mijn fractie cruciaal dat alle mogelijke schendingen van het oorlogsrecht in dit conflict worden onderzocht, zoals de aanklager bepleitte. Alleen op die manier verdedigen we de internationale rechtsorde tegen een dubbele standaard.
We hebben ook in de Verenigde Staten hierop een reactie gezien, die de geloofwaardigheid van het land ten aanzien van het internationaal recht te gronde richt. Deelt de Minister deze zorgen? Toen Trump eerder sancties uitvaardigde tegen het Internationaal Strafhof heeft Minister Blok dat veroordeeld en zich samen met het Strafhof ingezet voor een verzachting van de impact van deze sancties. Kan de Minister nu aangeven of zij bereid is om dezelfde stappen te gaan zetten om als gastland pal te staan achter het Strafhof en zijn onafhankelijkheid? Kan ik er ook van uitgaan dat als er daadwerkelijk arrestatiebevelen worden uitgevaardigd, Nederland die ook zal naleven? Als het hof dit besluit neemt, welke consequenties zou dat dan hebben voor de opstelling van Nederland ten aanzien van het conflict? Graag een reactie van de Minister.
Voorzitter. De humanitaire catastrofe in Gaza duurt voort. Veel collega's hebben daar al naar verwezen. Inmiddels zijn 900.000 mensen verdreven uit Rafah en ziet het ernaar uit dat Bidens rode lijn niets voorstelt en hij die zelf ook niet al te serieus meer neemt. Vorige week zei de Minister toe om in Europees verband te zullen praten over het associatieakkoord met Israël. Ik hoor graag van de Minister welke successen of toezeggingen zij in de aanloop naar de RBZ inmiddels heeft geboekt en of er voortgang is op dit terrein.
Teleurstellend maar niet onverwacht was de reactie van het kabinet op het besluit van Noorwegen, Spanje en Ierland om Palestina te erkennen. Ik ken het standpunt van het kabinet hierin, maar welk perspectief tegen brute onderdrukking en bezetting is Nederland wél bereid te bieden aan het Palestijnse volk, even los van dat ze moeten eten en niet gebombardeerd mogen worden? Graag een reactie.
Tot slot, voorzitter. Collega Veldkamp refereerde ook even aan de situatie in Georgië van de afgelopen maanden en specifiek de afgelopen weken. Die is zeer zorgelijk. Welke steun biedt Nederland nou eigenlijk aan die ngo's ter plekke? Tot nu toe vond ik het namelijk heel stil vanuit het Ministerie van Buitenlandse Zaken als het gaat om Georgië. Is de Minister ook bereid om in Brussel sancties te bepleiten ten aanzien van de regering-Ivanisjvili?
Dank u wel.

De **voorzitter**:
Dat was exact vijf minuten. Dan de laatste interruptie van de heer Veldkamp.

De heer **Veldkamp** (NSC):
Die is naar aanleiding van mevrouw Piri's opmerking over het erkennen van de Palestijnse Staat. Ik kijk even naar de fractie en de partij van mevrouw Piri en dan wil ik toch vragen – want die vraag komt vaker bij mij op – of zij de PvdA-traditie erkent om ook achter de schermen te werken aan hoop en toekomst op het Israëlisch-Palestijnse spoor. Er zijn

veel grote namen geweest in de PvdA, in de sociaaldemocratie, die daar vanuit Nederland hard aan hebben getrokken: een Max van der Stoel, een Wim Kok. We hebben Harry van den Bergh gezien, die ondanks alles Israëliërs en Palestijnen aan tafel wist te verzamelen met Bert Koenders. Ik noem een Robert Serry, ook al voordat hij een heel belangrijke VN-gezant voor het Midden-Oosten werd. Dat zijn mensen die concreet achter de schermen constructief daaraan werkten. Aan de Oslo-akkoorden gingen besprekingen in Den Haag vooraf, die ook werden geleid door PvdA'ers. Ziet mevrouw Piri nog een mogelijkheid dat vanuit de Nederlandse sociaaldemocratie op dergelijke wijze wordt gewerkt aan hoop en toekomst op het Israëlisch-Palestijnse spoor, of heeft ze die hoop opgegeven? Of raakt deze lijn in haar fractie of haar partij gemarginaliseerd? Ik zou dat persoonlijk heel jammer vinden.

Mevrouw **Piri** (GroenLinks-PvdA):
Ik weet nu niet of ik serieus op de vraag moet ingaan of dat het een soort sneer is, want zo vat ik de woorden van de heer Veldkamp eigenlijk op, hoe diplomatiek verwoord ook. Ik zal mezelf zeker niet in de schoenen plaatsen van de namen die de heer Veldkamp net noemde. Ik heb heel veel respect voor alles wat bijvoorbeeld Max van der Stoel heeft gedaan. Volgens mij was Pronk ook altijd hierbij betrokken en ook Wim Kok zelf. Ik weet inderdaad – niet omdat ik erbij was, maar uit de verhalen – dat de PvdA toentertijd een belangrijke rol heeft gespeeld hier in de stad Den Haag, volgens mij met een lobby tussen verschillende hotels, bij de pre-Oslo-akkoorden. Ik ken die geschiedenis van mijn partij en daar ben ik ook trots op. Ik ga mezelf hier niet vergelijken met deze grote namen. Natuurlijk hebben wij nog steeds contact. Wij zijn van een van de weinige partijen, volgens mij misschien de enige partij in dit parlement, die aan beide kanten zusterpartijen heeft. Onze zusterpartijen in Israël zijn Labour en Meretz, en onze zusterpartij in Palestina is Fatah. Met alle kritiek die we soms ook kunnen hebben op zusterpartijen, zijn wij volgens mij de enige partij in dit parlement die contact onderhoudt met politieke partijen aan beide kanten, vandaar ook mijn bezoeken aan zowel Ramallah als Tel Aviv. Maar boven alles staat de beperkte invloed die we als Nederland al hebben. Boven alles staat dat op dit moment de oplossing niet gaat komen vanuit Israël en niet vanuit Palestina. Mensen in Israël hebben een vreselijke, vreselijke aanslag meegemaakt op 7 oktober. Dat trauma is ontzettend groot. Maar ook in Ramallah is het trauma van het dagelijks leed dat ze zien in Gaza zo ontzettend groot dat er op dit moment bijna geen dialoog is met elkaar, laat staan dat ze begrip kunnen opbrengen voor de pijn van de ander. Daarom vind ik het dus juist de verantwoordelijkheid van de internationale gemeenschap om de kosten-batenanalyse die Netanyahu maakt, toch echt anders te doen en dus ook druk uit te oefenen op de Israëlische regering om stappen te zetten.
Tot slot, voorzitter, want ik heb toch maar besloten om de vraag serieus te beantwoorden en niet als een sneer te zien. Ik zou heel graag willen dat alle partijen in dit parlement er op die manier naar zouden kijken.

De **voorzitter**:
Dan gaan we naar de laatste interruptie van de heer Boswijk.

De heer **Boswijk** (CDA):
Het CDA heeft geen zusterpartijen, maar wij hebben wel degelijk met beide kanten ook op politiek niveau contact. Ik denk dat dat ook belangrijk is. Laat helder zijn dat voor het CDA een tweestatenoplossing de uiteindelijke oplossing moet zijn: een zelfstandige Palestijnse staat naast een veilige zelfstandige Israëlische staat. Alleen, vorige week kwam het hoofdlijnenakkoord naar buiten. Een van de punten die deze nieuwe coalitie wil gaan uitvoeren, is het verplaatsen van de ambassade naar Jeruzalem. Ik heb collega Piri daarover van leer horen trekken. Hoe

verstandig is het om dat op dit moment te doen? Ik ben het daar helemaal mee eens. Ik denk dat dit niet het juiste moment is om dat te doen en dat je dat in het licht van een bredere vredesonderhandeling moet doen enzovoort, enzovoort. Gisteren kwam de oproep om nu meteen de Palestijnse Staat te erkennen. Ik ben dan gewoon even benieuwd hoe collega Piri daarnaar kijkt. Wij worstelen binnen het CDA nog met de vraag wat we moeten doen. Daar ben ik heel open over. Kun je in het licht van de eerdere opmerkingen over het verplaatsen van de ambassade misschien niet hetzelfde zeggen over het nu erkennen van de Palestijnse Staat? Of moet je het in breder perspectief zien met de onderhandelingen voordat je tot een definitieve oplossing kunt komen? Los van het feit dat wij vinden dat er uiteindelijk een zelfstandige Palestijnse staat moet komen, is mijn vraag of het verstandig is om dat op dit moment zo te doen. Dat is gewoon een oprechte vraag.

Mevrouw **Piri** (GroenLinks-PvdA):
Dat is altijd... Laat ik het zo zeggen. In mijn beantwoording worstel ik ermee dat ik hier zit namens GroenLinks-PvdA en ik gewoon niet weet wanneer dit het standpunt van GroenLinks is geworden. Ik weet het wel van de PvdA. In 2014 heeft mijn collega Michiel Servaes hier in de Kamer het initiatief genomen. Zelfs als je die onderhandelingen op een gegeven moment ingaat – laten we even vergeten wat er het afgelopen jaar is gebeurd – gebeurt dat vanuit een zeer ongelijke positie: we erkennen Israël wel als staat, maar de Palestijnen niet. Een partij in dit parlement erkent hen zelfs niet als volk, helaas ook de grootste partij in dit parlement. Vanaf 2014 is het heel duidelijk: wij zijn niet alleen voor een tweestatenoplossing, maar vinden ook dat die er niet pas aan het einde van het traject, wat eigenlijk het officiële standpunt is van het Nederlandse kabinet, moet komen. Dat zou je gewoon nu moeten doen. Oké, het is onderdeel van het politieke proces, hoor ik hier, dus niet aan het eind. Nou, wij vinden dat dat misschien wel aan het begin van een proces moet gebeuren om de dialoog te openen. Dat vinden wij eigenlijk vanaf 2014. 2014 was ook het jaar waarin het Noorse parlement koos voor erkenning van de Palestijnse Staat. Helaas zit er op dit moment een regering in Israël waarvan we duidelijk weten dat die op geen enkel moment überhaupt wil praten over een Palestijnse staat. In het coalitieakkoord van deze regering in Israël zijn ze daar klip-en-klaar over. Zij vinden dat het van de rivier tot aan de zee Israël is, inclusief wat wij Palestijns grondgebied noemen. Ik zie dus ook geen enkele beweging aan Israëlische kant. Natuurlijk is het een symbolische maatregel, maar symboliek kan ook heel belangrijk zijn. Wat voor perspectief hebben wij te bieden – dat is ook mijn vraag aan de Minister – aan die onschuldige Palestijnen, die niks hebben met Hamas, die geen enkele deelname hebben gehad aan de verschrikkingen op 7 oktober? Er wonen 2,2 miljoen mensen in Gaza. Kijk naar de paar miljoen mensen op de Westelijke Jordaanoever. Wat voor perspectief bieden wij als het gaat om de onderdrukking en bezetting door Israël? Nou, we bieden vrij weinig perspectief. Kijk naar alle reacties over het Internationaal Strafhof. Alle pogingen van de Palestijnen om via internationaal recht hun gelijk te halen, kunnen rekenen op soms echt banale reacties, zoals vanaf de overkant in Washington, namelijk: we willen niet overgaan tot het erkennen van een Palestijnse staat. Welk perspectief bieden wij dus die Palestijnen? Vandaar dat mijn fractie de belangrijke symboliek steunt om nu over te gaan tot erkenning van de staat Palestina. Dat steunen wij dus ook sinds 2014. Het staat voor mij even los van de timing. Je kunt het over de timing hebben, maar wat ons betreft hadden we het tien jaar geleden al moeten doen.

De **voorzitter**:
Ik zie dat we een aanvullende gast hebben, namelijk de heer Ceder namens de ChristenUnie. Hij is precies op tijd binnengekomen. De

spreektijd bedraagt vijf minuten. Ik zou hem graag het woord willen geven voor zijn inbreng.

De heer **Ceder** (ChristenUnie):
Dank u wel, voorzitter. Ik wil een aantal onderwerpen bespreken. Ik zal beginnen met het onderwerp Israël en Gaza. We zien dat de Israëlische operatie in Rafah is begonnen, niet zo grootschalig als gevreesd, maar deze stappen worden wel gezet. Er zijn een aantal ontwikkelingen waarbij ik benieuwd ben naar het standpunt van de Minister. Er zijn berichten dat er inmiddels honderdduizenden mensen Rafah ontvlucht zijn. Heeft de Minister inzicht in de humanitaire situatie van deze mensen? Waar zijn zij naartoe? Hoe zit het met hun veiligheid en kunnen zij worden bereikt met hulp? Ik vraag me ook af hoe de pier, die inmiddels af is, bijdraagt aan het leveren van hulp. Kan de Minister duidelijkheid bieden? Heeft Israël sinds afgelopen week wat duidelijkheid gegeven over de plannen voor een veilige en geloofwaardige opvang van deze mensen? De Minister twijfelde aan de vraag of dat mogelijk was en of er wel een plan lag. We hebben de Minister in een motie ook gevraagd om er bij de Israëlische regering op aan te dringen het maximale te doen voor hun veiligheid. Het contact hierover met Israël levert hopelijk ook informatie op over de situatie van ontheemden in Rafah.
Voorzitter. In de afgelopen dagen is er heel veel gebeurd. Een van de dingen die de operatie in Rafah heeft laten zien, is dat Israël 700 tunnels heeft geïdentificeerd, waarvan er ongeveer nog 50 actief naar Egypte liepen, de grens over. Dat maakte de vertegenwoordiger van Israël afgelopen vrijdag bij het Internationaal Hof van Justitie bekend. Heeft de Minister hier kennis van genomen, vraag ik mij af. Kan zij inschatten of deze informatie correct is? Zo ja, wat betekent dit diplomatiek? Wat zegt dit over de rol van Egypte in dit conflict? Is er een inzicht dat zij, of in ieder geval ambtenaren of smokkelaars, hiervan op de hoogte waren? Ik vraag me ook af wat dit betekent in de contacten met Egypte. De gevolgen kunnen groot zijn. Het kan zijn dat de gijzelaars al langere tijd het land uit zijn. Het kan ook zijn dat Sinwar en andere kopstukken van Hamas al langere tijd het land via Rafah ontvlucht zijn. Vandaar dat ik ook vraag welke informatie bij de Minister bekend is. Is hierover al contact met de Egyptische autoriteiten, nationaal of via Europa?
Voorzitter. In Rafah zijn de lichamen van vier gijzelaars gevonden. Die zijn door het leger naar Israël teruggebracht.
Voorzitter. Het is duidelijk dat de aanklager van het Internationaal Strafhof een arrestatiebevel tegen de Israëlische premier Netanyahu heeft uitgevaardigd en hem daarmee op één lijn plaatst met Hamasleiders. Volgens mij is de vraag al gesteld, maar ik zou willen vragen hoe de Minister deze stap duidt.
Voorzitter. In de afgelopen ontwikkelingen heeft een aantal EU-lidstaten Palestina als staat erkend. Het standpunt van onze fractie is dat door dat op dit moment te doen, het een beloning van de terreurdaad van Hamas lijkt. Zouden we vóór 7 oktober tot deze stap overgegaan zijn? Zo niet, dan is dit een gevolg daarvan. De oorlog heeft dit dan ook in gang gezet. Is de Minister dat met mij eens? Keurt zij dit dan ook af? En gaat zij dit standpunt aan deze lidstaten overbrengen? Het is een verdeeldheid die binnen de EU ontstaat, wat uiteindelijk de eenheid van het Europese blok niet ten goede komt. Ik vraag mij ook af wat dit betekent voor de vluchtelingenstatus van Palestijnen in Palestina volgens die landen. Kan de Minister de juridische consequenties duiden van het erkennen van Palestina als staat door deze landen? En wat zijn de internationale juridische consequenties voor het volk dat momenteel binnen de staat leeft?
Voorzitter, tot slot. Ik zou graag willen weten wat de voedselsituatie is. Is er zicht op de vraag hoeveel mensen daadwerkelijk hongerlijden, waar zij zitten en wat er moet gebeuren om hulp bij hen te krijgen? Ik heb het dan

juist ook over de kwetsbare groepen, waaronder de christelijke gemeenschap, waarvan al duidelijk is dat die nog extra afgesloten is van voedsel.
Voorzitter. Nog één punt: Armenië. Kan de Minister aan de heer Borrell vragen of de verdrijving van de Armeense bevolking van Nagorno-Karabach een etnische zuivering was? Wij stellen deze vraag sinds oktober en krijgen er maar geen antwoord op. Dat zouden we wel graag willen. We hebben hier ook met een motie toe opgeroepen. Deze is nog niet nageleefd. De Minister gaf eerder aan dat zij dit niet kan beoordelen op basis van bekende feiten en dat zij nog in het duister tast, wachtend op een onafhankelijk onderzoek en/of een internationale uitspraak. Zou het helpen als zij de heer Borrell vraagt om hierover een uitspraak te doen, juist ook omdat we zien dat er ten aanzien van Israël duidelijke stappen gezet worden? Het kan dan toch niet zo zijn dat dat niet het geval is ten aanzien van Armenië en Azerbeidzjan?
Voorzitter. Er is sprake van ...

De **voorzitter**:
U bent door uw tijd heen, meneer Ceder.

De heer **Ceder** (ChristenUnie):
Dan ga ik het hier bij laten, voorzitter. Dank.

De **voorzitter**:
Dan zou ik aan de heer Paternotte wil vragen of hij het voorzitterschap van mij wil overnemen.

Voorzitter: Paternotte

De **voorzitter**:
Dank u wel. Dan ga ik door met het debat en geef ik het woord aan de laatste spreker in de eerste termijn van de zijde van de Kamer. Dat is de heer Brekelmans van de Volkspartij voor Vrijheid en Democratie.

De heer **Brekelmans** (VVD):
Dank, voorzitter. Ik begin, zoals altijd, met Oekraïne. We weten allemaal dat Oekraïne enorm onder vuur ligt door Russische grondoffensieven en zware luchtaanvallen op onder andere Charkiv en energiefaciliteiten. Gisteren kwam naar buiten dat Rusland overweegt de zeegrenzen met Finland te hertekenen. Dit laat precies zien wat niet alleen in Oekraïne maar ook in de rest van Europa op het spel staat. Geldt in Europa respect voor solidariteit of het recht van imperiale agressie en staatsterreur? Oekraïne heeft dringend meer luchtafweer nodig. Mijn vraag is wat nu de stand van zaken is met betrekking tot mijn motie om met alle creativiteit te kijken wat wij rondom Patriots kunnen doen. Worden niet alleen de initiatieven van Duitsland gesteund, maar wordt er ook gekeken wat wij eventueel zelf nog kunnen leveren en of we misschien oude systemen opnieuw zouden kunnen inzetten? Zijn er rondom F-16's bottlenecks, beperkingen in de opleiding, in de training en in het uiteindelijk leveren ervan? Zo ja, zijn daar politieke besluiten voor nodig? Of loopt alles op dit moment volgens plan?
Er werd al eerder door collega's aan gerefereerd dat er internationaal veel discussie is over de vraag of Oekraïne met de geleverde wapens ook militaire doelen in Rusland mag aanvallen; Charkiv en andere grensgebieden zijn niet te verdedigen als Oekraïne daar niet toe in staat is. Ik ben blij dat het kabinet zich daar eerder positief over heeft uitgesproken, ook samen met het Verenigd Koninkrijk, maar we zien dat de VS en veel andere Europese landen hier nog negatief over of terughoudend in zijn. Wil de Minister er bij Europese collega's en andere bondgenoten op aandringen dit ook expliciet toe te staan?

Dan het nieuwe sanctiepakket. Ik weet dat de Minister nooit op details ingaat wat betreft welke sancties er precies op tafel liggen, maar kan zij in ieder geval bevestigen dat gegeven datgene wat op tafel ligt, of het nu directe sancties zijn of maatregelen om sanctieontwijking aan te pakken, Nederland zich inzet voor een maximaal pakket en voor maximale stevigheid van de sancties die op tafel liggen? Of zijn er specifieke sancties of maatregelen waar Nederland terughoudend in is en misschien ook op tegendrukt?
Gisteren zei de Britse Minister van Defensie dat China wapens levert aan Rusland of dit aan het voorbereiden is. De Verenigde Staten reageerden hierop dat zij hierover geen specifieke kennis hebben. Wil de Minister zich ervoor inzetten dat hier zo snel mogelijk duidelijkheid over komt? Deelt zij de opvatting van de VVD dat het leveren van wapens aan Rusland een gamechanger zou zijn voor onze relatie met China, zowel van Nederland met China als van de EU met China? Wil zij zich inzetten voor duidelijke communicatie hierover vanuit de EU en Nederland richting China?
Dan ga ik naar het Midden-Oosten. Er is natuurlijk al veel gezegd over de schrijnende situatie in Rafah. We zien juist de laatste dagen dat de toegang voor humanitaire hulp weer ingewikkeld is. Mijn vraag is welke inspanningen Nederland op dit moment richting zowel Israël als Egypte als andere betrokken partijen doet om die hulp zo snel mogelijk ook via het zuiden weer op gang te brengen.
Dan het arrestatiebevel van het Internationaal Strafhof. De VVD staat voor de onafhankelijkheid van het Internationaal Strafhof en is daarom terughoudend met kritiek hierop. Wel wil ik de kanttekening plaatsen dat ik het ongelukkig vind dat de leiders van Israël en terroristen van Hamas in de beeldvorming nu onterecht op dezelfde voet worden geplaatst. Het Internationaal Strafhof zegt terecht dat het consequent het internationaal recht wil toepassen. Ik hoop dat het dan ook werk wil maken van een zaak tegen Assad, Kim Jong-un, ayatollah Khamenei en andere oorlogsmisdadigers.
Dan...

De **voorzitter**:
... is er een interruptie van de heer Ceder van de ChristenUnie.

De heer **Ceder** (ChristenUnie):
Ik stipte net aan dat er tijdens het offensief van Rafah een aantal dingen aan het licht zijn gekomen, waaronder dat er vier lichamen gerepatrieerd zijn. Er zijn ook 50 actieve tunnels naar Egypte ontdekt. Ik heb deze vraag al aan de Minister gesteld, maar ik ben er ook benieuwd naar hoe de VVD, die de berichtgeving waarschijnlijk ook heeft gehoord, kijkt naar het punt dat deze tunnels, bedoeld voor Hamas om personen, goederen en andere zaken tussen Egypte en Gaza te kunnen vervoeren, er waarschijnlijk al jaren zijn; ik weet niet hoelang. Ik ben benieuwd wat de VVD daarvan vindt en of de VVD ook vindt dat hier in diplomatieke zin iets richting Egypte zou moeten worden gedaan.

De heer **Brekelmans** (VVD):
Ik vind het kwalijk dat die tunnels er zijn, want we weten ook dat daardoorheen veel smokkel plaatsvindt van wapens en andere middelen en materieel die Hamas kan gebruiken. Ik begrijp in dat opzicht dus wel dat Israël daar iets tegen wil doen. De vraag is natuurlijk alleen of de manier waarop dat op dit moment gebeurt en de humanitaire consequenties die dat heeft niet te ver gaan. We hebben eerder heel duidelijk gezegd dat een grootschalige aanval op Rafah in deze omstandigheden niet acceptabel is. Daar lijkt het nu wel op. Ik sta achter het idee dat er meer druk komt op Israël om hierin terughoudend te zijn. Als geldt dat Egypte onvoldoende doet tegen dit soort tunnels, tegen dit soort smokkelnetwerken, en het er een actieve rol in zou kunnen spelen om die

te ontmantelen, dan vind ik dat Nederland en de EU Egypte daarop moeten aanspreken.

De **voorzitter**:
Dank u wel. U kunt verder met uw betoog.

De heer **Brekelmans** (VVD):
Dat brengt mij op Iran. Ik vind het heel goed dat Nederland heeft gezwegen na de helikoptercrash van president Raisi. Ik heb mij wel enorm gestoord aan de reactie van de EU. Eerst werd er hulp aangeboden in het kader van «solidariteit» en daarna stond de voorzitter van de Europese Raad vooraan in de rij om oprechte condoleances aan te bieden. Dit werd gevoeld als meerdere klappen in het gezicht van de slachtoffers van deze beul, zowel in Iran als breder in het Midden-Oosten en in Europa. Mijn vraag aan de Minister is of ze zich hier tijdens de Raad kritisch over wil uitspreken. Wat krijgt de EU terug voor de zogenaamde aangeboden «solidariteit»?
Verder zijn ook de protocollen bij de VN in dit geval mij een doorn in het oog. Een minuut stilte en de vlag halfstok voor een barbaar, die ieder VN-principe heeft geschonden. Wil de Minister ervoor pleiten om deze protocollen aan te passen, zodat landen eventueel protest kunnen laten zien? Dat was bijvoorbeeld ook bij de NAVO het geval, waarbij landen er zelf voor konden kiezen om de vlag halfstok te hangen. Alleen Turkije deed dat.
Dan China. Afgelopen maandag werd de nieuwe Taiwanese president geïnaugureerd. Deze dagen zien we dat China weer grootschalige militaire oefeningen uitvoert ter intimidatie van Taiwan. Ik zag dat veel internationale partners van ons felicitaties hebben overgebracht: de VS, het VK, Japan en Zuid-Korea. Maar vanuit de EU bleef het volledig stil. Dat maakt het contrast nogal groot. Mijn vraag is of Nederland ervoor wil pleiten om een gezamenlijke Europese verklaring af te leggen waarin wordt gepleit voor het behoud van de status quo en het voortzetten van een goede samenwerking met Taiwan.
Tot zover, voorzitter.

De **voorzitter**:
Dank aan de heer Brekelmans. Ik zie dat er geen vragen zijn, dus ik geef het voorzitterschap terug.

Voorzitter: Brekelmans

De **voorzitter**:
De Minister geeft aan twintig minuten nodig te hebben. Dan stel ik voor dat wij hier om 11.40 uur terugkomen voor de beantwoording van de Minister.

De vergadering wordt van 11.21 uur tot 11.43 uur geschorst.

De **voorzitter**:
Ik heet de Minister weer van harte welkom. Hetzelfde geldt voor de collega's. We gaan luisteren naar de beantwoording van de Minister in de eerste termijn. Ik stel voor dat we het aantal van drie interrupties in stand houden. Ik geef graag het woord aan de Minister.

Minister **Bruins Slot**:
Voorzitter, dank u wel. Ik heb verschillende onderwerpen, die ik achter elkaar zal bespreken. Ik begin met de Russische Federatie – Oekraïne. Daarna zal ik doorgaan naar het Midden-Oosten. Daar zitten bijvoorbeeld ook de vragen over het ICC in. Daarna komen Georgië, de NAVO en uiteindelijk nog een categorie overig. Dan weten de leden dus hoe en wat.

De heer **Boswijk** (CDA):
Excuus, voorzitter. Ik heb een klein verzoekje. Zou Georgië misschien naar het eerste blokje kunnen? Ik had daar namelijk wat specifieke vragen over en ik ben benieuwd naar de antwoorden, maar ik moet eerder weg.

Minister **Bruins Slot**:
Als de rest van de leden geen bezwaar heeft, vind ik het prima om deze keer te starten met Georgië.

De **voorzitter**:
Ik zie geen bezwaren. We zijn een adaptieve, dynamische commissie, dus dat gaat helemaal goed.

Minister **Bruins Slot**:
Dan start ik daar inderdaad mee.

Voorzitter. De ontwikkeling in Georgië is echt, echt heel kwalijk. Ik heb het dan over de wet die daar is aangenomen. Het brengt Georgië namelijk verder weg. Het beperkt niet alleen de ruimte voor het maatschappelijk middenveld in Georgië, maar het brengt Georgiërs ook verder weg van toegang tot de Europese Unie. De president heeft natuurlijk gezegd deze wet niet goed te gaan keuren, maar het parlement kan dat daarna nog wel doen. Dit heeft ertoe geleid dat ik en een aantal andere lidstaten de afgelopen paar weken, voordat het parlement moest stemmen, een brief hebben geschreven om ook de Europese Unie aan te jagen duidelijke statements over dit onderwerp te maken. Dat is daarna ook gebeurd. Ik vind het namelijk gewoon heel kwalijk, ook naar de Georgische bevolking toe. Je ziet dat het overgrote deel van de Georgische bevolking graag toegang tot Europa wil; ze staan daar positief tegenover. Met dit soort initiatieven wordt dit gewoon gedwarsboomd. Ik zie in deze huidige situatie niet dat er een verdere stap kan worden genomen in het toetredingsproces. Dat lijkt me gewoon echt heel erg ingewikkeld.
Er stond inderdaad in een artikel in Financial Times dat wij gepleit hebben voor sancties tegen Georgië, maar wij hebben daar niet voor gepleit. Dat is inmiddels dus weer gecorrigeerd. Nederland moedigt de Europese Unie wel aan om te kijken welke handelingsopties er zijn, zodat ook de steun voor het belangrijke werk van het Georgische maatschappelijk middenveld en voor de Georgische bevolking kan worden voortgezet. Zoals meerdere leden aangaven, is het namelijk gewoon heel erg belangrijk dat we mensen in Georgië nu niet vervreemden van de Europese Unie. Dat zou echt heel zonde zijn. Ik ben het dus ook eens met de lezing van de heer Veldkamp over de zorgelijke ontwikkelingen in Georgië. Ik denk daarbij dat het opleggen van sancties nu niet de juiste maatregel is, omdat er geen consensus gaat komen tussen alle lidstaten over individuele maatregelen. Een dergelijke discussie heeft nog niet plaatsgevonden. Ik vind dat we vooral steun moeten bieden aan het maatschappelijk middenveld. Dat doen we met Matra en met het Mensenrechtenfonds. Dat doen we al 30 jaar. We willen die steun ook zo veel mogelijk voortzetten.
Dan de waarnemingsmissie. De Georgische parlementsverkiezingen in oktober zijn echt een cruciaal moment. We zullen als Nederland uitdragen dat er vrije en eerlijke verkiezingen moeten plaatsvinden. Ik ben er dus ook voorstander van dat er een onafhankelijke waarnemingsmissie komt door OVSE, omdat zij hierin een onmiskenbare rol hebben. We moeten zeker stellen dat die verkiezingen gewoon goed en eerlijk verlopen. Ik vond dat dus een goede suggestie. We zullen op de juiste plekken overbrengen dat we graag willen dat dat gebeurt.

De **voorzitter**:
Een interruptie van mevrouw Piri.

Mevrouw **Piri** (GroenLinks-PvdA):
We weten dat binnen de EU Hongarije al heeft aangegeven zeker niet voor sancties te gaan. Zij vinden namelijk dat de «Poetin-wet», zoals ze het in Tbilisi noemen, eigenlijk ook in Hongarije zou moeten worden ingevoerd. Dat er geen unanimiteit over EU-sancties is, zou het standpunt van Nederland niet moeten beïnvloeden, lijkt me. Ik zou, nu we weten dat die wet nog een keer gaat terugkomen nadat hij is gevetood door de president van Georgië, ervoor pleiten om echt te dreigen met sancties. Los van de uitkomst met betrekking tot die sancties zou ik toch hopen op die taal van het Nederlandse kabinet. Wij hebben inderdaad in de begroting gekozen voor een ophoging van de Matra-gelden. Volgens mijn informatie is er geen actieve outreach van de Nederlandse ambassade naar de ngo-leiders wier appartementen worden beplakt met posters met de strekking dat ze een verrader zijn en die midden in de nacht worden gebeld door regeringsgezinde mensen. Ik hoop niet alleen dat de Nederlandse ambassadeurs in woord en daad achter deze mensen gaan staan die te maken krijgen met al die intimidatie. Ik begrijp ook dat ngo's die wij jarenlang gesteund hebben ineens geen financiering meer krijgen. Graag een toezegging van de Minister dat zij daar actief naar kijkt. Ik wil hier niemand afvallen en misschien ben ik niet goed geïnformeerd, maar ik vraag hier specifiek aandacht voor. Verder vraag ik om niet vooruit te lopen op de uitkomst, maar vooral de Nederlandse inzet te laten horen.

Minister **Bruins Slot**:
De inzet van Nederland is dat ik in de Europese Unie aanstuur op het inventariseren van alle handelingsopties, dus ook sancties. Maar ik gaf blijk van realiteitszin ten aanzien van wat naar mijn verwachting de uitkomst is. Ik heb gezegd: alle handelingsopties. We moeten tegelijkertijd alle wegen bewandelen om het maatschappelijk middenveld te steunen. Ik heb veel vertrouwen in de ambassade. Ze zullen dat doen op een manier waarmee mensen geholpen zijn.
Voorzitter. Dat was Georgië.

De heer **Boswijk** (CDA):
Ik had wat vragen gesteld over de Middle Corridor, over de handel vanuit China naar Europa die voor de oorlog in Oekraïne voor een groot deel via Rusland ging. Nu wordt er een alternatief gevonden in de Middle Corridor. Ik denk dat dit op zich goed is, als het maar geen eenrichtingsverkeer wordt van China naar Europa. We moeten het ook kunnen gebruiken om landen in Centraal-Azië, de Kaukasus, meer in onze invloedssferen te brengen. Dat willen ze zelf ook, zowel Armenië als Georgië. We leveren nu een kleine financiële bijdrage, maar ik denk dat die veel groter moet worden. Ik zou het mooi vinden als we daarin een actievere rol zouden kunnen spelen.

Minister **Bruins Slot**:
Daarvoor geldt dat handel altijd een verbindende factor kan zijn, een positieve ontwikkeling om via meer handel met Europa ook meer Europees georiënteerd te raken. Ik vind Moldavië daarvan een goed voorbeeld. Een heel groot deel van de handelsbalans wordt bepaald door de Europese Unie. In je randvoorwaarden voor producten die worden afgezet op de Europese markt kun je veel regelen. De Middle Corridor is een goede ontwikkeling. De Europese Unie heeft hiervoor ook geld beschikbaar gesteld. Ik denk dat de capaciteit van de Trans-Kaspische route zal bijdragen aan een verdere integratie, aan stabiliteit en aan economische groei in Centraal-Azië. De EBRD schat de kosten van deze route op 18,5 miljard in. In het kader van de Global Gateway heeft de Europese Commissie 10 miljard beschikbaar gesteld, ook in de veronderstelling dat er privaat kapitaal bij komt om het uiteindelijk te kunnen realiseren. Een dergelijke transportroute biedt kansen voor landbouw,

voor energie en ook voor kritieke grondstoffen. Daarnaast kunnen connectiviteit en energie onderdeel zijn van het Oostelijk Partnerschap, waarover we regelmatig spreken met de Europese Unie. We zijn dus zeker actief.

De heer **Boswijk** (CDA):
De oorspronkelijke plannen zijn nog van voor de oorlog in Oekraïne. Nu is nog veel duidelijker waarom we dit moeten doen. Zou de Minister bereid zijn te onderzoeken hoe wij wat we nu al doen nog verder kunnen intensiveren en actualiseren? Het is dus goed wat er al gebeurt, maar dit is al ingezet voor de oorlog in Oekraïne en nu de noodzaak nog veel duidelijker is geworden, ben ik benieuwd of er nog meer knoppen zijn waaraan we kunnen draaien om nog sneller en beter aan te haken.

Minister **Bruins Slot**:
Voor de nieuwe Commissie geldt dat er een strategische agenda moet komen. Het demissionaire kabinet heeft duidelijk aangegeven dat handel daarvan een belangrijk onderdeel is, net als connectiviteit. Het is van belang om het bestaande programma Global Gateway van de Europese Unie voort te zetten. We moeten handel combineren met een strategische blik, zoals de heer Boswijk terecht zegt. Daar moeten dan natuurlijk wel voldoende financiële middelen voor zijn. Op dat vlak hebben we straks een missionair kabinet. Dat moet de gesprekken daarover in Europa voeren. De huidige situatie is dat wij het sterk aanmoedigen dat deze ontwikkeling plaatsvindt. De Europese Unie heeft daarvoor ook geld beschikbaar gesteld. Het kan een krachtig instrument zijn met het oog op ontwikkeling.
Voorzitter, dat was de beantwoording van de vragen over Georgië. Ik kom nu op Oekraïne. Ik deel de zorgen van de leden die aangeven dat we alles op alles moeten zetten om Oekraïne te steunen en niet moeten dralen. Daarom is het goed dat er nu ook steun is van de Verenigde Staten. Daarmee kunnen we belangrijke stappen zetten. Tegelijkertijd ben ik het eens met de leden van de commissie die heel duidelijk maken dat wij zelf ook moeten doen wat wij kunnen doen. Het demissionaire kabinet heeft extra geld ter beschikking gesteld. Dank voor de woorden van mevrouw Piri aan het adres van het kabinet. Het nieuwe kabinet heeft gezegd vast te houden aan de steun. We zullen dit geld zo goed en zo efficiënt mogelijk besteden aan militaire steun en dergelijke.
Een belangrijk vraag is hoe je die middelen kunt inzetten. Hoe kun je de militaire middelen zo inzetten dat je westerse wapens mag gebruiken? Laat ik duidelijk zijn: voor Nederland geldt, zoals we vanaf het begin hebben gezegd, dat we geen kinderslot hebben. Ook in juridisch opzicht rust er geen geografische beperking op de inzet van die wapens en goederen. In de benodigde eindgebruikersverklaring hebben wij heel duidelijk aangegeven dat Nederlandse militaire goederen gebruikt mogen worden ter zelfverdediging op basis van artikel 51 van het VN-Handvest. Andere partners, zoals het Verenigd Koninkrijk, hebben ook concrete toestemming gegeven aan Oekraïne. Ik kan in het kader van het Ukraine Assistance Fund zeker nog een keer benadrukken dat wij vanaf het begin hebben gezegd dat Oekraïne de wapens mag gebruiken conform artikel 51 van het VN-Handvest, dat zij het recht hebben om zichzelf te verdedigen en dat er in juridisch opzicht geen geografische beperking rust op de inzet van wapens en goederen. Ik zeg er wel bij dat elk land zijn eigen soevereine afweging daarin te maken heeft. Ik kan natuurlijk niet treden in nationale bevoegdheden, maar ik kan nog wel een keer duidelijk maken wat het Nederlandse standpunt hierin is of dat van bijvoorbeeld het Verenigd Koninkrijk.

De **voorzitter**:
Ik wil graag het woord voor een interruptie, als dat kan.

De heer **Paternotte** (D66):
Ja, ik ook, maar dan mag de heer Brekelmans eerst.

Voorzitter: Paternotte

De **voorzitter**:
Ik geef het woord aan de heer Brekelmans voor een interruptie.

De heer **Brekelmans** (VVD):
Ik zou de Minister willen vragen of ze een stap verder wil gaan, want we zien dat het nu echt hoognodig is. Terwijl wij dit debat voeren, wordt Charkiv wéér aangevallen en zijn er waarschijnlijk wéér doden te betreuren. Om dit te laten stoppen, zullen ook grote landen in de Europese Unie en ook de Verenigde Staten dit taboe echt moeten doorbreken. Ik zou het dus heel mooi vinden als de Minister namens Nederland niet alleen haar standpunt herhaalt, maar ook andere landen ertoe oproept om dat kinderslot eraf te halen en dat taboe te laten varen, juist omdat dit zo nodig is. We hebben in het verleden gezien dat als Nederland zo'n oproep doet, andere landen dat ook wel serieus nemen en dat weer als voorbeeld kunnen gebruiken voor hun interne discussie. Mijn vraag aan de Minister is dus eigenlijk of ze een stap verder zou willen gaan en een oproep zou willen doen, en niet alleen ons standpunt zou willen herhalen.

Minister **Bruins Slot**:
Ik ben zeker bereid om met de EU-partners in gesprek te gaan over de interpretatie van het gemeenschappelijk standpunt, ook in het kader van het Ukraine Assistance Fund. Gezien de noodzaak van deze situatie ben ik ook bereid om dat bij de komende RBZ te doen.

Voorzitter: Brekelmans

De **voorzitter**:
Dan neem ik het voorzitterschap weer over en geef ik de heer Paternotte het woord voor een interruptie.

De heer **Paternotte** (D66):
Ik had exact dezelfde interruptie als de heer Brekelmans, maar ik zou er nog bij willen vragen of dat dan ook bij de NAVO-ministeriële kan gebeuren, omdat ik denk dat het inderdaad essentieel is. Nederland heeft vaak de leiding genomen op verschillende terreinen. De F-16-coalitie is een mooi voorbeeld. Dat kunnen we ook op dit gebied doen. Ik zie de Minister en... Ik ben even uw naam kwijt, maar goed; ik zie in ieder geval de hele delegatie van de regering hard knikken.

Minister **Bruins Slot**:
Ja, de lijn werkt hier ook gewoon in de vergaderzaal. Dat is zeker een goede suggestie. Dat wil ik in NAVO-verband ook doen. Daarbij geldt dat elke inzet altijd in overeenstemming moet zijn met het humanitair oorlogsrecht, maar dat kan op basis van artikel 51 van het VN-Handvest, omdat je jezelf mag verdedigen.
Voorzitter. Wij hebben ons aangesloten bij het Duitse initiatief om iets extra's te doen met betrekking tot luchtverdediging. We hebben eerder natuurlijk ook Patriots gestuurd. Maar op basis van de motie van de heer Brekelmans zijn we op alle mogelijke manier aan het kijken hoe we extra kunnen bijdragen en toch nog een stap kunnen zetten, ook in samenwerking met andere landen. We moeten creatief zijn. We moeten met partners kijken wat er mogelijk is. Hierover zijn we ook voortdurend in gesprek met bondgenoten. De Minister van Defensie is hier natuurlijk enorm actief in, en de Minister-President zelf ook. We zijn in het kabinet

dus breed bezig met het uitwerken van een aantal concrete opties. Ik heb goede hoop dat dit tot resultaat zal leiden. Ik verwacht dan ook dat de Minister van Defensie de Kamer hier binnenkort verder over gaat informeren. Volgens mij moet de inzet daarbij zijn om dat in ieder geval te doen voordat er een nieuw kabinet op het bordes staat.
Voorzitter. Tegen mevrouw Piri zeg ik: het is heel positief dat de steun voor Oekraïne met 4 miljard wordt gecontinueerd. We kunnen vanuit Nederland niet nu al zeggen of dat voldoende is, want we weten gewoon niet hoe de situatie zich ontwikkelt. Ik ben het wel eens met de leden die hier zeggen: ook andere landen moeten naar rato bijdragen. Daar ben ik het helemaal mee eens. Daar moeten we landen ook op aanspreken en dat doen we ook. We sturen in de Europese Unie, maar ook in de NAVO aan op burden sharing. Ik kan in ieder geval zeggen dat het voor de komende paar weken voldoende is. Daarna is het gewoon echt aan het nieuwe kabinet om hier een verdere afweging in te maken. Ik heb in het debat van vorige week donderdag in ieder geval gehoord dat het nieuwe kabinet dat er komt de noodzaak van steun aan Oekraïne breed erkent. Dat geeft mij goede hoop dat daar met dezelfde opbouwende blik naar wordt gekeken, maar dat is een interpretatie van mijn kant. Het is dus aan het nieuwe kabinet om dat verder te doen. Ik zie in ieder geval nog steeds breed draagvlak in de Kamer. Daar ben ik ook dankbaar voor.
Voorzitter. Dan de tijdlijn wat betreft de F-16. We doen zo snel mogelijk alles wat we kunnen. Oekraïne heeft in verband met de operationele veiligheid gevraagd om niet openlijk te communiceren over het exacte moment van overdracht. Samen met partners van de luchtmachtcoalitie werken we aan het afronden van de training van de eerste groep vliegers en monteurs. We zijn bezig met de infrastructuur. Ik kan niet helemaal inschatten of de Minister van Defensie de Kamer misschien vertrouwelijk kan bijpraten, maar het verzoek van Oekraïne is wel echt om niet openlijk te communiceren over het exacte moment van overdracht. Dat vind ik een heel verstandig verzoek aan dit kabinet.
Dan het veertiende sanctiepakket. Ja, dat is stevig en substantieel. Ik zeg er niet vaak iets over, maar omdat het zo'n breed debat is geweest in de Kamer en er zo breed op is aangedrongen, wil ik deze keer wel zeggen dat we ook kijken of we stappen kunnen zetten ten aanzien van de schaduwvloot, maar dat omzeiling ook weer van belang is. Over de lopende onderhandelingen zelf kan ik geen uitspraken doen, maar dit wil ik in ieder geval wel tegen de Kamer zeggen.
Ik kreeg de vraag: heeft u taboes? Nee, alle opties liggen op tafel. Bij de besluitvorming gelden wel de algemene uitgangspunten EU-eenheid, leveringszekerheid en juridische houdbaarheid.
Dan het afbouwen van Ing. Nederland is niet meer direct afhankelijk van Russische fossiele brandstoffen. Dank voor de alle inzet van iedereen op dat vlak. De Minister voor Klimaat en Energie, de heer Jetten, geeft uitvoering aan de oproep om zich in Europees verband in te zetten voor het afbouwen van de import van vloeibaar gas uit Rusland. Om de afhankelijkheid van Russisch gas op EU-niveau verder af te bouwen, wordt er ook sterk ingezet op de afbouw van de vraag, dus op besparing, verduurzaming en diversifiëring van importstromen. De Raad heeft tijdens de Energieraad van 3 maart een oproep gedaan aan de Europese Commissie om een gezamenlijk afbouwpad te maken. Dat is ook in lijn met de volgens mij inmiddels twee moties die in dit kader zijn ingediend. We onderzoeken ook aanvullende sanctiemaatregelen die het Russische vermogen om geld te verdienen aan Ing raken. Eigenlijk kan ik dus zeggen dat we alle sanctievoorstellen die hier voorgesteld worden constructief benaderen. Maar we hebben twee wegen nodig: de weg van het verminderen van de afhankelijkheid van landen door besparing en het bieden van alternatieven, en de sanctieweg. Beide worden behandeld op basis van de moties die in de Kamer zijn ingediend.

Hebben de sancties effect? Ja, die hebben effect. Rusland kan belangrijke wapentechnologieën niet meer uit het Westen halen. Rusland kan niet meer bij 300 miljard aan goederen. De roebel heeft natuurlijk ook ontzettend aan waarde ingeboet ten opzichte van de euro, wat Rusland minder kapitaalkrachtig maakt op internationale markten. Ook de inkomsten uit olie en gas zijn verminderd. Je ziet nog wel een groei van de economie, maar dat is de groei van de oorlogseconomie. Dat is de groei door het feit dat er wapens worden geproduceerd. Dat verdrukt wel andere zaken als goede gezondheidszorg en alle sociale aspecten. Het glas is dus halfvol. We moeten nog effectiever zijn met sancties en meer doen. We moeten ook meer doen om omzeiling tegen te gaan. We zijn er dus nog lang niet, maar ze zijn niet zonder effect.
Dan de windfall profits. Het is mooi dat er na heel lange inzet, ook van Nederland, Europese overeenstemming is over het kunnen afromen van de rente. Dat biedt Oekraïne gelijk meer mogelijkheden om 90% aan wapens uit te geven en 10% aan wederopbouw. Het gaat om 3 miljard per jaar. Tegelijkertijd wil ik het ambitieniveau verhogen en samen met partners kijken hoe we meer kunnen doen met de rentetegoeden zelf – misschien valt er nog meer profit of meerwaarde uit te krijgen dan we nu doen – en ook kijken naar de onderlinge tegoeden. Ik kijk ook goed wat de G7 aan het doen is en of we daarbij kunnen aansluiten.
Er was ook nog een vraag over gezichtsherkenningssoftware uit Nederland die naar Rusland zou gaan. De schriftelijke vragen daarover zijn inmiddels hopelijk beantwoord. Ja, toch? Ik zie dat dat zo is. Kijk, we zeggen altijd: als er beweringen zijn over de schending van sancties, onderzoeken we die. Als daar concrete aanwijzingen voor zijn, dan wordt dat gedaan. Maar de Minister voor Buitenlandse Handel heeft ook aangegeven dat we niet in het openbaar kunnen ingaan op individuele gevallen. Als er overtredingen worden vastgesteld, is het aan het Openbaar Ministerie om vervolgstappen te zetten. Volgens mij staat dat ook in de antwoorden op de schriftelijke vragen. Als er vermoedens zijn van schendingen, worden die altijd onderzocht. Maar we kunnen niet in het openbaar zeggen hoe en wat, want dan verslechter je natuurlijk je positie.

Mevrouw **Dobbe** (SP):
Ik heb een vraag: hoeveel interrupties mogen we?

De **voorzitter**:
Drie.

Mevrouw **Dobbe** (SP):
Niet vier?

De **voorzitter**:
Nee.

Mevrouw **Dobbe** (SP):
Jammer. Ik snap de beantwoording wel – ik heb de brief daarover aandachtig gelezen – maar ik vind het toch lastig. Stel nou dat dit bedrijf een overtreding begaat; dan ga ik ervan uit dat het wordt aangepakt en dat het is gestopt, al weten we dat niet. Maar stel nou dat het bedrijf geen overtreding begaat in juridische zin; dan zou dat betekenen dat er nog steeds gezichtsherkenningssoftware zou kunnen worden geleverd aan Rusland, waarmee leden van de oppositie, maar ook iemand die een bloemetje legt op het graf van Navalny, gewoon kunnen worden opgespoord en gevangengezet. Dat is namelijk wat er gebeurt. Ik vind het dus wel van belang om te weten wat de uitkomst daarvan is, omdat het niet zomaar iets is als dat er te veel bloemen worden verkocht, waarmee de sancties worden overtreden. Dit gaat ook echt over het actief opsporen

van tegenstanders van het regime. Dat vind ik heel erg zorgelijk. Ik zou daar dus toch wel wat meer over willen weten. Want op het moment dat nu blijkt dat dat bedrijf het nog steeds doet of dat er via andere kanalen gezichtsherkenningssoftware wordt geleverd, dan zouden wij daar wel wat aan willen doen.

Minister **Bruins Slot**:
Laat ik beginnen met iets wat losstaat van het inhoudelijke antwoord dat ik verder ga geven. Ik vind dat bedrijven in Nederland hun maatschappelijke verantwoordelijkheid moeten pakken. Op het moment dat er een vermoeden is dat de technologie van een bedrijf gebruikt wordt voor dat soort praktijken, dan mag dat bedrijf zich wat mij betreft even twee keer achter de oren krabben en zich afvragen of dat wel wenselijk is vanuit het principe van maatschappelijk verantwoord ondernemen, waar we als Nederland natuurlijk altijd een enorm voorstander van zijn. Als we zaken die onwenselijk zijn via sancties kunnen blokken, dan zullen we dat niet nalaten. Dat kan ik wel zeggen. Dus als er aanknopingspunten zijn om bestaande ontwikkelingen via sancties te verminderen, dan zullen we dat zeker niet nalaten. Maar hiervoor geldt dat ik over individuele casus geen uitspraken doe. Wel kan ik mevrouw Dobbe aangeven dat als we onwenselijke praktijken op een bepaalde manier met sancties kunnen blokken, we dat zeker nooit zullen nalaten.
Voorzitter. De beschuldigingen van de Britten aan het adres van China over wapensteun aan Rusland. China draagt als P5-lid een speciale verantwoordelijkheid voor de mondiale vrede en veiligheid. Nederland verwacht daarom van China dat het geen wapens levert aan Rusland en dat China Rusland niet helpt om sancties te ontwijken. De Chinese overheid zegt dat ook niet te doen en tot op heden lijkt zij zich daaraan te houden. We zien wel dat Chinese bedrijven een rol spelen in het ontwijken of schenden van internationale sancties. Daarom zijn in het dertiende EU-sanctiepakket tegen Rusland ook vier Chinese bedrijven opgenomen. Eerder waren ook al drie entiteiten uit Hongkong toegevoegd. Daarnaast hebben we de zorg over het leveren van dual-usegoederen door Chinese bedrijven aan Rusland, die daar ook gebruikt worden, overgebracht. Onze Minister-President heeft China op deze twee punten aangesproken tijdens zijn bezoek. Hij heeft ook aangegeven dat het steunen van de Russische oorlogsinzet gevolgen zal hebben voor de EU-betrekkingen. Die boodschap is dus helder overgebracht.
Voorzitter. De bilaterale steun en de uitvoering van motie over Oekraïne.

De **voorzitter**:
Eerst nog een interruptie van de heer Paternotte.

De heer **Paternotte** (D66):
De Minister zegt dat die boodschap helder is overgebracht. Ik heb daar alleen de vraag bij of die ook helder is aangekomen. Want als je kijkt naar wat er nu gebeurt, dan zie je de export van dual-usegoederen vanuit China naar Rusland fors toenemen. Dat staat natuurlijk nog los van de steun die China geeft op het gebied van technologie en van het gegeven dat het door de olie-import een economische basis voor de oorlog vormt. Dan is er nu de beschuldiging van de Britten, die na de Amerikanen, denk ik, over de beste inlichtingendiensten van de wereld beschikken. Eerder hebben ze ook terechte waarschuwingen over de oorlog geuit die later bewaarheid bleken te zijn. Mijn vraag is dus eigenlijk: heeft de Minister het idee dat de waarschuwingen zoals de Minister-President die heeft overgebracht, aankomen? Hebben die op dit moment het juiste effect? Zo nee, is ze bereid om een verkenning te doen naar verdere maatregelen?

Minister **Bruins Slot**:

Daar zitten twee aspecten aan. Het eerste. Het is belangrijk dat meerdere landen dat heel duidelijk overbrengen. Het lijkt mij buitengewoon moeilijk om een vriend van Europa te zijn, terwijl je tegelijkertijd – ik zeg het maar even zo – Rusland actief ondersteunt in het oorlog voeren tegen Oekraïne. Het zal onmiskenbaar enorme effecten hebben op Europa en Nederland als Oekraïne die oorlog verliest. Dat is het eerste. Dat maakt dus dat het belangrijk is dat andere landen die boodschap ook zo duidelijk overbrengen. Ik kan niet zeggen of de uitspraak van het VK klopt. Volgens mij hebben de VS gezegd dat het niet klopt. Maar het is natuurlijk wel een duidelijk signaal van het VK over de zorgen die ze hebben. Het tweede. We zijn nu natuurlijk bezig om ook Chinese bedrijven die meehelpen aan de omzeiling van de sancties op de lijst van het sanctieregime te zetten. De eerste stap betreft vier bedrijven. Maar het betreft ook Hongkong met drie entiteiten. Het lijkt me zaak dat we dat goede werk voortzetten.
Dan de zaken die gevraagd zijn over steun aan Oekraïne en Moldavië. Eerst behandel ik de bilaterale steun aan Oekraïne en Moldavië. We doen het langs drie sporen: het aanbieden van Clingendaeltrainingen, de inzet van Matramiddelen en het versterken van de bilaterale ambtelijke dialoog. We bieden dit jaar dus Clingendaeltrainingen aan. Die vinden plaats in het najaar. Ze dienen om Oekraïense en Moldavische ambtenaren te scholen in hoe je zo'n EU-toetredingsonderhandelingsproces nou doet. We hebben het Matrabudget, natuurlijk met dank aan de Kamer, verhoogd voor Oekraïne en Moldavië, voor het bieden van technische assistentie en een eenmalige impuls aan de rechtsstaatontwikkeling. Ook versterken we de bilaterale samenwerking door eenmalig een conferentie te organiseren.
Als het gaat om de toetreding en de stappen daarnaartoe, is het uitgangspunt van het kabinet natuurlijk dat door zowel Oekraïne als Moldavië voldaan moet zijn aan de voorwaarden die gesteld zijn tijdens de besluitvorming van de Europese Raad in december. Wij verwachten dan ook van de Commissie dat zij daarover in ieder geval voor het begin van de zomer, of in ieder geval voor het midden van het jaar, een oordeel geven. Ik was zelf vorige week ook op bezoek in Moldavië. Ik was echt onder de indruk van de inzet, maar ook van de betrokkenheid waarmee ze de voorbereidingen op het vervullen van de voorwaarden voor het starten van de toetredingsonderhandelingen oppakken. Er wordt echt heel veel werk verzet, met een team dat geen omvang heeft zoals in Nederland. Dat gebeurt echt met een enorm grote betrokkenheid, maar ook met een hele grote zorg over de hybride beïnvloeding door Rusland, bijvoorbeeld via de media. Ik noem de invloed van oligarchen. Ik vond het wat dat betreft interessant dat iemand deze week opmerkte dat het mediabudget van één oligarch om aan beïnvloeding te doen voor het innemen van pro-Russische standpunten, tien keer zo groot is als bijvoorbeeld dat van de regering. Het is dus af en toe ook wel een ongelijke strijd. Vanuit de Europese Unie zouden we meer kunnen doen om dit soort landen in dit soort zaken te ondersteunen, zodat zij ten minste in staat zijn om neutrale informatie te verstrekken over waar ze mee bezig zijn.
Tegen de heer Van Houwelingen zeg ik het volgende. Volgens mij is de Minister-President er heel duidelijk over geweest dat hij nu geen boots on the ground wil hebben. Dit is echt een agressieoorlog van Rusland tegen Oekraïne. De overtuiging is groot dat de honger naar macht van Poetin zo groot is dat hij zijn inzet niet zal beëindigen op het moment dat hij Oekraïne heeft veroverd. Dat zal hele grote gevolgen hebben voor Nederland, voor onze veiligheid en stabiliteit. De grootste zorg die men mag hebben op het moment dat men gaat slapen, is eigenlijk deze oorlog, vanwege de verstrekkende gevolgen die hij kan hebben. Wat er deze week gebeurde met de zeegrenzen is dan ook exemplarisch. Ik herken wat de leden zeggen over het feit dat ze dit verontrustend vinden. Dat volg ik ook. Ik vond de reactie van de Minister van Finland, mevrouw Valtonen, daarin eigenlijk wel heel goed. Het was eerst wel, dan niet. Maar onzekerheid

creëren is ook onderdeel van de hybride oorlogsvoering waar Rusland gebruik van maakt. Dit beperkt zich niet alleen tot Oekraïne. Veel landen hebben daar op dit moment last van. Dit vond ik weer zo'n voorbeeld van hoe onzekerheid wordt gecreëerd op een punt dat gewoon ongewenst is.

De heer **Van Houwelingen** (FVD):
Dank voor de beantwoording. Inderdaad, de Minister-President heeft gezegd dat er geen soldaten worden gestuurd. Maar het probleem is dat ik Minister Ollongren ongeveer twee weken geleden dezelfde vraag heb gesteld. Toen kreeg ik niet het antwoord: dat gaan we niet doen. Toen werd er gezegd dat er geen verzoek was vanuit Oekraïne voor dit soort steun. Ik wil dus nogmaals het volgende aan de Minister vragen. Zo'n antwoord kunnen we toch alleen maar interpreteren als zijnde: als dat verzoek er komt, gaan we wellicht wél soldaten sturen?

Minister **Bruins Slot**:
Nee, dat is in lijn met datgene wat de Minister-President heeft gezegd.

De heer **Van Houwelingen** (FVD):
Minister Ollongren zei niet: we gaan geen soldaten sturen. Ze zei: er is nog geen verzoek vanuit Oekraïne. Dan heb ik dus nogmaals dezelfde, hele simpele vraag. We willen dat niet. Laat ik de vraag als volgt stellen. Stel dat het verzoek vanuit Oekraïne komt – dat zou echt kunnen – dat ze steun nodig hebben en dat er NAVO-militairen gestuurd moeten worden. Zegt het kabinet dan: nee, we gaan geen Nederlandse militairen sturen, ook niet als er een verzoek uit Oekraïne komt? Kan ik het antwoord dan zo interpreteren?

Minister **Bruins Slot**:
Volgens mij is de Minister-President daar ook gewoon duidelijk over geweest. Hij zei namelijk dat hij op dit moment geen boots on the ground wil hebben. Ik ga hier geen als-danvragen beantwoorden. Verder zijn er natuurlijk wel Nederlandse mensen in Oekraïens gebied geweest voor forensische opsporing.

De heer **Van Houwelingen** (FVD):
Dit is geen als-danvraag. Dit is een heel actueel probleem. De Minister heeft net in alle antwoorden op andere vragen ook als-danantwoorden gegeven. Ik interpreteer het dus maar als volgt. Dit hangt boven de markt. Het wordt niet uitgesloten.
Dan mijn laatste vraag. Beseft de Minister, via de voorzitter, wat dat betekent? Is de Minister het met mij eens dat als wij soldaten gaan sturen, er een hele grote kans is dat wij in een rechtstreeks conflict met Rusland terechtkomen? Mijn laatste vraag aan de Minister is: als we aan het Nederlands belang willen denken, dan is dat toch iets wat we te allen tijde moeten voorkomen? Niemand in Nederland zit toch te wachten op een rechtstreekse oorlog tussen Nederland en Rusland? Het is sowieso onze oorlog niet. Dat is toch al een reden om nooit soldaten naar Oekraïne te sturen?

Minister **Bruins Slot**:
Allereerst, de heer Van Houwelingen trekt niet de juiste conclusie. Dat wil ik heel duidelijk zeggen. De woorden van de Minister-President staan. Daarnaast is het juist in het Nederlandse belang om Oekraïne op dit moment op militair, financieel en humanitair vlak te steunen. We moeten ervoor zorgen dat zij voor hun vrijheid en veiligheid kunnen vechten. We moeten zorgen voor stabiliteit en veiligheid in Europa en Nederland. De dreiging vanuit Rusland is gewoon enorm groot. Het tegenhouden van de Russische agressie is juist in het Nederlandse belang. De rekening die Nederland te betalen heeft op het moment dat Oekraïne deze oorlog

verliest, zal er niet eentje zijn van een paar jaar. Dat is een rekening van generaties. Daardoor wordt de toekomst van onze kinderen nog onzekerder. Dat zou je niet moeten willen.
Voorzitter. Dan over die 4,4 miljard. Dat hele bedrag is aan Oekraïne gecommitteerd. Dat gaat over onze steun. Het grootste deel is militaire steun. Een deel van het bedrag is in opdracht gegeven. Over de precieze invulling hiervan kan ik in verband met de operationele veiligheid op dit moment geen uitspraken doen. De Minister voor Buitenlandse Handel werkt op dit moment aan de invulling van het niet-militaire deel van de steun. Dat gaat dan bijvoorbeeld over het herstel van de energievoorziening.
Ik zei al eerder iets over de solidariteit waar de heer Tuinman het over had. Verschillende landen steunen Oekraïne. Zij doen dat ook in gelijke mate. Ik zeg tegen de heer Tuinman dat er ook burden sharing is. Dankzij de steun van de Kamer hebben wij tot nu toe als Nederlandse regering onze verantwoordelijkheid kunnen nemen. Er zijn veel landen die Oekraïne op grote schaal steunen. Tegelijkertijd roep ik eigenlijk bij elke RBZ-vergadering die ik tot nu toe heb gehad, en ook bij de NAVO, andere landen weer op om meer te doen en om te doen wat ze kunnen. Instrumenten als het Ukraine Assistance Fund zijn goed, omdat dit de landen steunt die al meer doen. Het belangrijkste is dat we niet alleen in Europa, in de Europese Unie, maar ook in NAVO-verband tegelijkertijd herhaaldelijk ieder land blijven oproepen om zijn verantwoordelijkheid te nemen. Dat blijven we dus ook doen.
De mobilisatiewet is een Oekraïense aangelegenheid. Voor Nederland geldt dat de Oekraïense mannen, vrouwen en kinderen die voldoen aan de voorwaarden van de Richtlijn Tijdelijke Bescherming, het recht hebben om in Nederland te blijven tot 4 maart 2025. De richtlijn maakt geen onderscheid tussen Oekraïense mannen en vrouwen. Ik geloof dat de heer Tuinman een motie hierover heeft ingediend die de Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid geapprecieerd heeft. Ik denk dat er in Europa over enige tijd weer gesproken zal worden over het voortzetten van die richtlijn, maar ik verwacht dat dit niet in de komende vijf weken gebeurt. Ik kan me indenken dat die vragen dan ook weer terugkomen. Wat doe je daar dan wel of niet mee?
De vraag van mevrouw Piri ging over de trainingsmissie. We doen dat nu onder andere in Duitsland. Het gaat goed: het gaat om bijna 60.000 Oekraïense militairen. Daar werken we nu naartoe. Initieel was de inzet 15.000 in twee jaar, maar dat aantal hebben we enorm kunnen opplussen. Er is geen operationele noodzaak om die trainingen nu te verplaatsen. De civiele missie is al gaande in Oekraïne. Dat is EUAM. Die missie is onder andere gericht op de versterking van de civiele veiligheidsstructuren. De laatste keer dat ik in Oekraïne op bezoek was, heb ik hen bezocht.

De **voorzitter**:
Er is een interruptie van mevrouw Piri.

Mevrouw **Piri** (GroenLinks-PvdA):
Ik weet dat er een EUAM-missie is. Die moet in november worden verlengd. Het is heel fijn dat Nederland in ieder geval door wil gaan met het trainen van militairen, maar het gaat me net iets te makkelijk. Nogmaals, ik geef meteen toe dat ik het Clingendaelrapport nog niet heb gelezen, maar wel een artikel daarover. Er is best wel wat kritiek, in ieder geval van Clingendaelexperts, op de trainingen die nu worden gegeven. Die zijn van korte duur. Er moeten veel militairen getraind worden, maar er is een gebrek aan gespecialiseerde vertalers en gebrek aan standaardisering tussen de verschillende trainingen die in verschillende EU-landen worden gegeven. Volgens mij worden er echt wel zinnige dingen in dat rapport gezegd die je toch zou moeten overwegen. Een civiele missie is nog iets anders, maar er worden suggesties gedaan om ook op dat vlak

toch iets meer te doen, bijvoorbeeld om te helpen bij de grensbewaking bij Belarus. Dit is niet echt iets voor één interruptie, zeg ik er even bij. Misschien kan ik de Minister vragen of er een schriftelijke reactie kan komen op de voorstellen uit het Clingendaelrapport. Dan kunnen we daar in een volgend debat wat specifieker op ingaan.

Minister **Bruins Slot**:
Dat vind ik een goede suggestie. Dat zal ik samen met de Minister van Defensie doen, omdat ik al direct hoor dat een aantal vragen militaire vragen zijn. Ik zal dus samen met de Minister van Defensie een appreciatie van dat rapport geven. Ik zal kijken waar ik dat op een goede manier mee kan vervlechten.

De **voorzitter**:
Kunt u daar ook iets van een termijn aan koppelen?

Minister **Bruins Slot**:
Zeven weken.

De **voorzitter**:
Nou, mooi.

Minister **Bruins Slot**:
Nee, nee, nee, ik zal mijn best doen om ervoor te zorgen dat de huidige Minister van Defensie en de huidige Minister van Buitenlandse Zaken die appreciatie kunnen geven.

Mevrouw **Piri** (GroenLinks-PvdA):
Het kan lang duren.

De **voorzitter**:
Mooi. Vandaar de cap van zeven weken.

Minister **Bruins Slot**:
Nee. We bekijken doorlopend het mandaat van de civiele missie; dat sowieso. Er wordt ook doorlopend gekeken naar het verbeteren van de trainingen, maar die kunnen ook weer niet te lang duren, want op het gevechtsveld heb je mensen nodig. Daarom is het goed om aan de hand van een aantal van die suggesties te bekijken wat we nog beter kunnen doen en wat we misschien over het hoofd hebben gezien. Laten we, ook gezien de ernst van de situatie in Oekraïne, ervoor zorgen dat we daar zo snel mogelijk een reactie op geven.
Dan de NAVO. Het is natuurlijk een informele bijeenkomst, dus we nemen geen besluiten. Maar ik ben er een voorstander van om Oekraïne structureel beter te ondersteunen, en dat de NAVO daar een grotere rol in neemt. Ik weet dat 100 miljard in de media terecht is gekomen, maar dat is nooit bevestigd door de sg van de NAVO. Voor mij is het belangrijkste dat we onze steun aan Oekraïne intensiveren en bestendigen, en dat zal ik ook zeggen tijdens het overleg. De NAVO is bij uitstek het goede gremium daarvoor, ook voor hoe we die steun dan doen.
Ik ben het eens met de heer Veldkamp dat wat de EU doet goed moet samengaan met wat de NAVO doet. Dat zou elkaar eigenlijk moeten versterken en niet verzwakken. Ik zou het positief vinden als de NAVO de militaire hulp aan Oekraïne meer gaat coördineren. De inzet is dat dit soort besluiten bij de NAVO-top van 9 tot 11 juli in Washington worden genomen. Dan geldt natuurlijk dat ik de Kamer bij de geannoteerde agenda op de hoogte breng van wat onze inzet is en wat we op dat moment kunnen zeggen over de voorstellen die er liggen.
Wat betreft diplomatie en vredesonderhandelingen is er de vredesconferentie in Zwitserland. Die is er juist voor bedoeld om over vrede te

spreken. Heel veel landen hebben al bevestigd, dus dat gaat heel goed. Volgens mij zitten we nu op ongeveer 70 landen die bereid zijn om dat gesprek te voeren. Het is wel heel jammer dat Rusland vooralsnog weigert om over vrede te praten. Zwitserland heeft Rusland uitgebreid geconsulteerd over deelname aan de conferentie. Ik heb hierover ook gesproken met mijn Zwitserse counterpart, maar Rusland weigert dit gewoon. De hoop is dat Rusland uiteindelijk wel mee gaat praten. Zwitserland heeft echt zijn best gedaan om Rusland toch aan tafel te krijgen. Laten we ervoor zorgen dat die Zwitserse vredesconferentie goede resultaten oplevert op een aantal vlakken, die dan weer een basis bieden voor vervolgstappen. Ik zal ervoor zorgen dat het in het verslag van de RBZ zit, als hierover nog zaken besproken zijn binnen de RBZ. De Minister-President is in ieder geval voornemens om naar de vredesconferentie te gaan. Dat vind ik een positief teken, want dat betekent dat het bij ons op het hoogste primus inter pares-niveau wordt opgepakt.
De Commissie heeft de uitzendlicentie van enkele Russische mediazenders opgeschort, zeg ik tegen de heer Van Houwelingen. Het gaat om aan het Kremlin gelieerde outlets die overduidelijk Russische propaganda verspreiden, met het oogmerk verdeeldheid te zaaien in Europa en de Europese samenleving te ondermijnen. Rusland voert een systematische internationale campagne van desinformatie om haar strategie van destabilisatie in de EU voort te zetten.
Dat waren de antwoorden op de vragen over Oekraïne.

Mevrouw **Dobbe** (SP):
Ik had nog een vraag gesteld over kernwapens en de oefeningen.

Minister **Bruins Slot**:
Het is natuurlijk uiterst zorgelijk dat Rusland oefeningen met kernwapens doet. Het is ook uiterst zorgelijk dat ze zich in de afgelopen periode hebben teruggetrokken uit bepaalde samenwerkingen inzake kernwapens. Mevrouw Dobbe kent de inzet, ook op basis van datgene wat haar voorganger bij de SP eerder heeft aangegeven. Nederland is in verschillende gremia nog steeds actief om de proliferatie van kernwapens tegen te gaan en dat blijven we doen.

De **voorzitter**:
Tweede interruptie van mevrouw Dobbe.

Mevrouw **Dobbe** (SP):
Dat is goed om te horen. Ik denk dat het heel belangrijk is dat Nederland zich blijft inzetten voor kernontwapening in een wereld die de andere kant op dreigt te gaan. Tegelijkertijd is er natuurlijk ook zorg over de wapenwedloop waarin we nu als Europa lijken te zitten met Rusland en allerlei landen die zich daarbij aansluiten. Het kenmerk van een wapenwedloop is dat het constant meer, harder en gevaarlijker wordt. Op het moment dat het nucleair wordt, is het natuurlijk helemaal gevaarlijk. In een wapenwedloop gaat het ook om actie-reactie. Ik vroeg mij af of de Minister bereid is om te pleiten voor terughoudendheid als het gaat om de reactie op deze nucleaire testen, zodat de wapenwedloop op dat vlak niet nog erger wordt en nog verdergaat. Los daarvan zou het ook heel fijn zijn als de Minister zou willen bepleiten dat die wapenwedloop helemaal de andere kant opgaat en dat er niet alleen aan wapens wordt gedacht als het gaat om het oplossen van conflicten.

Minister **Bruins Slot**:
Het kabinet zet zich in voor een kernwapenvrije wereld. Het non-proliferatieverdrag is de hoeksteen voor non-proliferatie en ontwapening. Vanuit mijn perspectief is het heel belangrijk dat kernwapenstaten in gesprek blijven over wapenbeheersing en bijvoorbeeld risicovermin-

dering, zoals mevrouw Dobbe ook aangeeft. Het zure of akelige is dat we op dit moment weer een periode zitten waarin het heel moeilijk is om vooruitgang te boeken op nucleaire ontwapening en wapenbeheersing. We zien dat Rusland gewoon doorgaat met nucleaire retoriek en uitbreiding van het nucleaire wapensysteem, maar ook met oefeningen in het nucleaire domein, ondanks de oproep, niet alleen vanuit Nederland maar ook uit andere landen, om dat niet te doen. In die zin is Poetin ook eenzijdig aan het destabiliseren. Daarom heb ik er laatst voor gekozen om als Minister bij een bijeenkomst in Genève te zijn over non-proliferatie, om zelf in persoon die boodschap over de inzet van Nederland over te brengen. Het is maar een kleine bijdrage, maar het is ook een uiting van datgene wat de Kamer eerder aan mij gevraagd heeft.

De heer **Tuinman** (BBB):
Ik volg helemaal dat wij niet gaan over de mobilisatiewetgeving van Oekraïne en Zelensky, maar het kan u niet ontgaan zijn dat er op dit moment wel degelijk razzia-achtige praktijken in Oekraïne plaatsvinden en dat er wel degelijk sprake is van dienstplichtontduiking. Dat baart me wel zorgen. Er wordt in de Kamer ook gesproken over boots on the ground. Ik ben blij dat u zich daar hard over uitspreekt en dat het de Minister-President ook een stap te ver is. Als Oekraïne in de toekomst onderdeel is van de NAVO, dan geldt wel dat er binnen het verdragsgebied van de NAVO geen ruimte is voor dienstplichtontduiking. Ik maak me daar wel zorgen over. Om het netjes te formuleren, ik ben wel benieuwd of u in het verslag kunt ingaan op hoe de andere landen daarnaar kijken. Zelensky heeft natuurlijk ook een uitdaging op het gebied van personeel. Hoe gaat hij daarmee om en wat zijn de implicaties voor de rechtsstaat en dat soort zaken meer?

Minister **Bruins Slot**:
Voor ons geldt het kader van de richtlijn waarover in Europees verband is besloten, namelijk het bescherming bieden mensen die voldoen aan de richtlijn – mannen, vrouwen en kinderen – zodat ze niet teruggestuurd kunnen worden. Die discussie wordt weer verder gevoerd op het moment dat die richtlijn van 2025 naar 2026 uitgebreid moet worden. Ik kan me zomaar indenken dat de Kamer op dat moment die discussie actief aangaat. Los daarvan hoop ik dat mensen bij zichzelf ook de verantwoordelijkheid voelen om voor hun eigen land op te komen en de strijd aan te gaan, omdat ze daarmee ook een verantwoordelijkheid invullen die ze hebben.

De heer **Tuinman** (BBB):
Ik ben het helemaal eens met de Minister, maar dit gaat niet over wat hier bij asiel en migratie hoort, maar meer over het perspectief van Buitenlandse Zaken. Oekraïne heeft ook mensen nodig omdat er geld, machines en middelen beschikbaar worden gesteld. Er gaan YPR's die kant op en daar moeten mensen in rijden, met een boordschutter erop. Ik maak me hier zorgen over en dat is een soort hete aardappel in de Kamer. Het gaat er niet om helemaal hard te hebben hoe het erbij staat, maar ik ben wel benieuwd hoe dat gesprek verloopt, of die hete aardappel daadwerkelijk benoemd wordt en wat dat betekent voor Oekraïne zelf. Er is een tekort aan personeel en die wet ligt er nu. Hoe ziet Oekraïne zelf wat de stappen zijn en hoe kunnen wij ze daarbij helpen? Ik ben het er helemaal mee eens dat we dat vuur moeten aanwakkeren, zoals u aangeeft. Wat kunnen we daar eventueel voor ze betekenen?

Minister **Bruins Slot**:
Net als de heer Tuinman kan ik heel goed volgen dat je om de strijd te voeren behalve middelen ook mensen nodig hebt. Hoe beter de middelen zijn, hoe minder mensen je nodig hebt, omdat mensen langer inzetbaar

blijven. De openheid gebiedt mij ook te zeggen dat dit eigenlijk binnen de Raad Buitenlandse Zaken tot nu toe niet een gesprek is dat gevoerd wordt, omdat men het ook vooral ziet als een nationale aangelegenheid. Het aspect dat het andere landen treft, wordt vooral besproken binnen de Raad waar de Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid op dit moment is. De inzet bij de RBZ is vooral om meer te werken aan de middelen en sancties, omdat daar het meest concrete handelingsperspectief ligt voor Ministers van Buitenlandse Zaken.

De **voorzitter**:
Hebben we alle hete aardappelen en olifanten in de kamer behandeld op het gebied van Oekraïne? Ja. Dan kunnen we door naar het Midden-Oosten.

Minister **Bruins Slot**:
Voorzitter. Dan het conflict tussen Israël en Hamas.
Laat ik allereerst duidelijk het volgende stellen, ook in antwoord op de vragen van onder anderen de heer Paternotte en de heer Van Baarle. Conform artikel 90 van de Grondwet zet het kabinet zich in voor het bevorderen van de ontwikkeling van de internationale rechtsorde. En ja, daar valt uiteraard ook het Statuut van Rome onder. Wij zijn dus ook verplicht om onder het Statuut van Rome datgene te doen wat van ons gevraagd wordt. De verplichtingen onder het Statuut van Rome zijn ook nader uitgewerkt en vastgelegd in de Uitvoeringswet Internationaal Strafhof.
Dan de vragen die gingen over de agressie en intimidatie van het Internationaal Strafhof. Daar ben ik natuurlijk vorige week donderdag ook al over bevraagd. Toen heb ik heel duidelijk gemaakt dat het ongewenst is om het Internationaal Strafhof te bedreigen en te intimideren, en dat wij als gastland een verantwoordelijkheid hebben om de veiligheid van het hof te waarborgen. Het hof is in de uitvoering onafhankelijk en als Nederland bemoeien we ons niet met de onderzoeken die het uitvoert. Tegelijkertijd – dat wil ik wel aangeven – is er voor mij in ieder geval een duidelijk onderscheid tussen een terroristische organisatie zoals Hamas en een democratische staat zoals Israël. Dat betekent dat wij als Nederland het Internationaal Strafhof op tal van manieren steunen, niet alleen als gastland, maar ook als verdragspartij. We respecteren de onafhankelijkheid en bemoeien ons niet met het vervolgingsbeleid. Daarom reageren we in principe ook niet op concrete besluiten van de organen van het Strafhof. Wel heb ik afgelopen donderdag al vrij duidelijk over de intimidaties en de bedreigingen gezegd dat dat niet de bedoeling kan zijn.

De **voorzitter**:
Er is een interruptie van de heer Van Baarle.

De heer **Van Baarle** (DENK):
Als er iets gebeurt in de richting van de Israëlische regering, dan komen er internationaal gezien mechanismes in werking om de Israëlische regering af te dekken. Zo zien we bijvoorbeeld een reactie vanuit senatoren in de Verenigde Staten. Die hebben een brief gestuurd met hele intimiderende teksten in de richting van het Strafhof. We zien dat bewindspersonen en andere betrokkenen in Israël in uitingen hele verschrikkelijke woorden hebben gebruikt over het Strafhof. De Minister geeft aan dat zij dat veroordeelt en dat zij staat voor het naleven van het internationaal recht en voor de onafhankelijke positie van het Strafhof, maar welke daden heeft zij daaraan verbonden? Kan ik er dan ook op rekenen dat de Minister deze signalen in ferme zin heeft overgebracht aan bijvoorbeeld de regering van de Verenigde Staten? Daar zeggen hooggeplaatste mensen in de richting van het Strafhof zelfs dat die wet op grond waarvan Den

Haag binnengevallen zou mogen worden maar geactiveerd zou moeten worden, en dat soort rare teksten. Ik zou de Minister willen vragen welke daden zij daaraan heeft verbonden en of zij zich in de richting van die betreffende landen hard heeft uitgesproken.

Minister **Bruins Slot**:
Volgens mij ben ik er op verschillende plekken duidelijk over geweest dat ik de onafhankelijkheid van het Strafhof respecteer. Donderdagavond ben ik ook duidelijk geweest over wat ik van de intimidaties en bedreigingen vind. We hebben ook als 124 partijen bij het Statuut van Rome met elkaar afgesproken dat in het geval van bedreigingen en intimidaties het voortouw moet worden genomen door het voorzitterschap van de Assembly of States Parties van het Strafhof. Dat bestaat momenteel uit de Finse voorzitter en de vicevoorzitters. U vraagt wat er verder is gebeurd. Die hebben vrijdag ook een verklaring gepubliceerd waarin de bedreigingen worden veroordeeld en waarin wordt opgeroepen om de onafhankelijkheid van het Strafhof te respecteren. Die stap is dus in ieder geval in gezamenlijkheid gezet. Die verklaring is vrijdag gepubliceerd in het mechanisme dat er onder het Statuut van Rome is, ook naar aanleiding van uitspraken die ik donderdag heb gedaan.
Voorzitter. Dan het punt van de veiligheid. We staan als gastland in nauw contact met het Internationaal Strafhof over de veiligheid. We hebben in het zetelverdrag afspraken gemaakt. Dan maakt het niet uit welk onderzoek het is. We hebben gewoon een verantwoordelijkheid om de veiligheid van het Internationaal Strafhof te waarborgen, maar we doen geen uitspraken over welke veiligheidsmaatregelen we hebben genomen, omdat dat niet goed is.
Voorzitter. Ook qua proces is er nu natuurlijk een verzoek tot een arrestatiebevel gedaan. Daarna moet er nog een beslissing van de rechter plaatsvinden over de vraag of arrestatiebevelen uitgevoerd gaan worden, of in ieder geval verstrekt. Op het moment dat dat zover is – volgens mij stelde mevrouw Piri die vraag – en dat arrestatiebevel inderdaad uitgevaardigd wordt, komt de vraag over essentiële en niet-essentiële contacten. Onder het Statuut van Rome is het namelijk gebruik dat je op het moment dat er een arrestatiebevel voor een persoon is uitgevaardigd, niet ... Nu moet ik geen dubbele ontkenning gaan gebruiken. Dan is het gebruik – het is geen wet – om te stoppen met niet-essentiële contacten. Dus mocht je daarna wel met iemand contact willen hebben, dan moet je heel goed uitleggen waarom het essentieel is. Dat is dus het algemene principe dat daaronder ligt, maar daar zijn dus geen harde regels voor. We zijn er momenteel nog niet, maar dit is wel het principe daaronder. Dat is een juridisch niet-bindende beleidslijn.

De **voorzitter**:
We gaan naar de heer Veldkamp voor een interruptie.

De heer **Veldkamp** (NSC):
Dank aan de Minister voor de beantwoording. Als ik het goed begrijp, bestaat er op grond van artikel 16 van het Statuut van Rome de mogelijkheid voor de Veiligheidsraad om in geval van arrestatie te bevelen om het hele proces met twaalf maanden uit te stellen. Bereiken de Minister signalen dat dat door leden van de Veiligheidsraad wordt overwogen? Zou zoiets kunnen dienen als een hefboom om staakt-het-vuren, vrijlating van gijzelaars, een duurzaam bestand en dergelijke te bewerkstelligen?

Minister **Bruins Slot**:
Dat is me nu niet bekend, maar ik zal nog even navraag doen. Als daar wel meer over bekend is, zal ik daar in de tweede termijn op terugkomen.

De **voorzitter**:
Dat wordt wellicht met het oog op de tijd wat lastig, maar daar zou u dan misschien bij het tweeminutendebat op terug kunnen komen. Waarschijnlijk hebben we geen tijd meer voor een tweede termijn.

Mevrouw **Piri** (GroenLinks-PvdA):
Toch nog even over de acties in de VS. We hebben dit namelijk eerder meegemaakt, onder de regering-Trump. Toen was het antwoord van de Nederlandse Minister van Buitenlandse Zaken klip-en-klaar: strafbaar stellen van de medewerkers van het Strafhof is de wereld op zijn kop. Toen heeft Nederland dit binnen de EU op de agenda gezet: hoe kunnen wij die sancties mitigeren? Er waren heel veel diplomatieke contacten met de VS om dit niet te doen, zowel voor als achter de schermen. Ik zie hier ook dat toentertijd geschreven is in antwoord op Kamervragen: «Bovendien heeft Nederland in EU-verband opgeroepen tot maatregelen om het ICC zo veel mogelijk te beschermen tegen deze VS-sancties. Zo heeft Nederland onder andere de Europese Commissie gevraagd het toevoegen van de sancties aan de bijlage van de antiboycotverordening van de EU in overweging te nemen.» Ik wil graag weten of we in dit geval dezelfde inzet mogen verwachten, zowel op diplomatiek als Europees vlak. Gaan we zowel voor als achter de schermen, even los van de zaak zelf, achter de onafhankelijkheid van het hof staan? Dat is eigenlijk mijn vraag aan de Minister.

Minister **Bruins Slot**:
Als het gaat om de intimidaties en bedreigingen, heb ik allereerst gezegd dat er die verklaring is gekomen van de 124 partijen van het Statuut van Rome. Verder zijn we nu met ander EU-lidstaten aan het onderzoeken of in aanvulling op deze verklaring nog verdere gezamenlijke stappen wenselijk zijn. We houden het dus niet alleen bij deze verklaring. We moeten ook kijken wat er precies gebeurt qua brede ontwikkelingen. We zijn nog niet zover dat we echte sancties hebben gezien, maar we inventariseren nu wel met andere EU-landen wat we verder nog kunnen doen.
Dan de erkenning van de Palestijnse Staat en de tweestatenoplossing. Laat ik allereerst heel duidelijk zijn: dit demissionaire kabinet is voorstander van een tweestatenoplossing, van een levensvatbare Palestijnse Staat en van een veilig Israël. Dat moet wat ons betreft onderdeel van een politiek proces zijn. Dat politieke proces is er op dit moment niet. Op dit moment heeft het demissionaire kabinet dus niet het voornemen om de Palestijnse Staat te erkennen. De uitspraken van een bepaalde Minister vind ik zeer onwenselijk. Waarom vind ik die onwenselijk? Kijk bijvoorbeeld naar de toekomst van Gaza. Als er hopelijk uiteindelijk weer een moment komt waarop mensen wel in vrede kunnen leven, dan moet je ook een krachtige Palestijnse Autoriteit hebben. Als je geen hervormde, goede Palestijnse Autoriteit hebt, is het enige alternatief op de Westelijke Jordaanoever op dit moment Hamas. Ik heb dus ook al eerder tegen mijn Israëlische counterpart gezegd: steun nu de Palestijnse Autoriteit, want als je die uiteindelijk laat verzwakken en kapot laat gaan, krijg je Hamas ervoor terug. Ik vind het dus heel ongericht en heel erg onzinnig om de Palestijnse Autoriteit met dit soort uitspraken verder te verzwakken. Dat is gewoon niet gewenst.

De heer **Van Baarle** (DENK):
Omdat er nu vanuit de Israëlische regering, en ook vanuit andere landen, nog meer pogingen worden ondernomen om die Palestijnse Autoriteit te verzwakken, zou het juist zo krachtig zijn als de Nederlandse regering daar tegenwicht aan zou bieden door de Palestijnse Staat te erkennen. Ik vraag het volgende aan de Minister. Je hebt te maken met een Israëlische regering die ieder pad in de richting van een tweestatenoplossing heeft geblokkeerd en, sterker nog, die zegt dat het gebied van de rivier tot de

zee Israël is. Is het dan niet zo dat je op dat moment als internationale gemeenschap niet meer kan volstaan met eindeloos roepen «er moet een diplomatieke oplossing komen, er moet een diplomatieke oplossing komen» en met, zonder enige druk uit te oefenen, nog twintig jaar wachten op een uitkomst waarbij de Palestijnen eindelijk zelfbeschikking hebben? Zou het voor het proces om dat tot stand te brengen niet juist krachtig zijn om die daad als Nederlandse regering eindelijk eens te stellen?

Minister **Bruins Slot**:
Wat daar ingewikkeld aan is, is het gegeven dat het op dit moment niks zou veranderen. Dat is het schrijnende. Als je nu de Palestijnse Staat erkent, dan is er weliswaar een extra staat die die Palestijnse Staat erkent, maar dan brengt dat een veilig Israël en een levensvatbare Palestijnse Staat op dit moment op geen enkele manier dichterbij. Ik maak me zelfs zorgen dat Hamas de verkiezingen zou winnen als die nu op de Westelijke Jordaanoever zouden worden gehouden. Dan zou je aan tafel zitten met een Palestijnse Autoriteit die uit Hamas bestaat. Volgens mij zijn initiatieven vanuit bijvoorbeeld de Arabische lidstaten wel nodig. Je moet kijken naar een proces waarmee je ervoor kan zorgen dat je uiteindelijk bij zo'n tweestatenoplossing terechtkomt; dat moet ook samen met de Verenigde Staten en de Europese Unie gebeuren. Dat zie ik als een meer gangbare weg dan op dit moment eenzijdig de Palestijnse Staat erkennen, waarmee je de situatie niet wezenlijk verandert. Wat betreft die ene Minister: ik heb al vaker in het openbaar gezegd dat ik het echt heel erg fundamenteel oneens ben met zijn uitspraken. Maar een aantal keren is ook gebleken dat de Israëlische regering er dan net iets anders tegen aankeek dan die ene Minister.
Voorzitter. Dit sluit goed aan bij de vraag van de heer Tuinman. Ik heb al wat gezegd over een levensvatbare Palestijnse Autoriteit. Het is belangrijk dat de Palestijnse Autoriteit kan hervormen en dat de Israëlische regering de Palestijnse Autoriteit ook niet verder gaat verzwakken. Voor ons is de tweestatenoplossing echt: de Westelijke Jordaanoever, Gaza en Oost-Jeruzalem. Dat hoort bij elkaar, op basis van de grenzen van 1967. We steunen de Palestijnse Autoriteit dus ook, bijvoorbeeld doordat we werken aan de veiligheidssector. Dat doen we met twee verschillende missies. Eén missie wordt door de VS geleid, en er is nog een andere missie. Onlangs is de Minister van Binnenlandse Zaken van de Palestijnse Autoriteit hier bij de Minister van Defensie op bezoek geweest om te spreken over hoe we de veiligheidssector van de Palestijnse Autoriteit verder kunnen versterken. Met dit soort samenwerkingen proberen we een bijdrage te leveren aan een betere toekomst, ook voor de Palestijnse Autoriteit.
Daar zit ook mijn motivatie als het gaat om de kolonistensancties. De Kamer heeft die eerder ook gesteund en daar ook initiatief toe genomen. De tweestatenoplossing wordt in toenemende mate onmogelijk op het moment dat je niets doet tegen het extreme geweld van kolonisten. Het is echt wel verstrekkend. Het gaat om tegoedenbevriezingen en transactieverboden. Ook krijgen individuen inreisverboden. Het werkt ook een andere kant op. Bepaalde mensen kunnen geen zaken meer doen in de Europese Unie en kunnen die niet meer in, maar organisaties die actief zijn in deze gebieden moeten ook twee keer nadenken over de vraag of ze wel contacten met hen willen aangaan. Als deze organisaties dat doen, werken ze mee aan het overtreden van die sancties. Zo werkt het dus tweezijdig. Ik blijf me ook inzetten voor verdere maatregelen, waarbij het ambitieniveau van het Verenigd Koninkrijk en de Verenigde Staten het uitgangspunt is. We zijn inmiddels ook lid geworden van het West Bank Protection Consortium. Daar heb ik afgelopen donderdagavond al het nodige over gezegd.

De **voorzitter**:
We gaan naar de heer Van Baarle voor zijn laatste interruptie.

De heer **Van Baarle** (DENK):
Dit is een blijvend debat met de Minister. Aangezien ik vrees dat ik niet heel veel tijd meer heb met deze Minister, en gezien de politieke ontwikkelingen, wil ik het debat toch nog graag met haar aangaan. Nogmaals, en dat heb ik vaker gezegd: ik prijs de sancties tegen gewelddadige kolonisten en entiteiten. Deze Minister wil zich inzetten voor een tweestatenoplossing. Dat geloof ik van haar. Sterker nog, volgens mij probeert zij dat naar eer en geweten uit te voeren. Maar waar moet de Palestijnse staat uiteindelijk gevestigd zijn als al het land is ingepikt? De gewelddadige kolonisten zijn het gevolg van nederzettingenbeleid. Op het moment dat we alleen de gevolgen van het nederzettingenbeleid adresseren, namelijk kolonisten die over schreef gaan, maar niet hetgeen erachter zit, namelijk de instituties, de wetten, het beleid en het economische systeem, dan zorgen we er nooit voor dat de illegale bezetting stopt. Dan kan daar überhaupt geen Palestijnse staat gevestigd worden. Is de Minister bereid in de laatste weken die haar nog gegeven zijn, te kijken naar hoe we dat beleid kunnen gaan adresseren, bijvoorbeeld door het ontmoedigingsbeleid te verscherpen of economische instituties die de bezetting faciliteren op sanctielijsten te plaatsen? En er is meer te doen. Als we alleen de gevolgen van het beleid adresseren, namelijk kolonisten die zichzelf misdragen, pakken we alleen de top van de ijsberg en gaan we nooit de situatie creëren die nodig is voor een tweestatenoplossing.

Minister **Bruins Slot**:
Twee zaken. Er hebben een aantal voorstellen voor het ontmoedigingsbeleid in deze Kamer in moties voorgelegen. Ik heb die oordeel Kamer gegeven, maar de Kamer heeft ze weggestemd. Als Minister moet ik dan altijd even kiezen of ik wel of niet doordruk. Tijdens het debat van afgelopen donderdag heeft de Minister voor Buitenlandse Handel natuurlijk wel aangegeven dat ze nog wil bekijken of er toch nog iets nodig is om te doen. Daar kijkt ze verder naar. We hebben hier natuurlijk eerder een debat over gehad. Er hebben eerder ook voorstellen voorgelegen. De Kamer heeft die in meerderheid weggestemd. Ik richt me op de dingen waarvan ik weet dat ik er met een meerderheid van de Kamer mee verder kan gaan. Die inzet blijft wel gewoon zeer nadrukkelijk aanwezig.
De heer Van Baarle vroeg naar het verbreken van de banden met Israël. De diplomatieke banden met Rusland hebben we ook niet verbroken. Ik ga niet in gesprek met de Russische ambassadeur, maar we hebben nog steeds een ambassadeur en een ambassade. We hebben dus ook nog steeds diplomatieke contacten met Rusland. Die hebben we dus nooit verbroken.
Dan het associatieakkoord. Vorige week heb ik aangegeven dat ik bereid ben om de huidige vormen van samenwerking tussen Israël en de Europese Unie op basis van het associatieakkoord nader te bespreken in EU-verband. We zijn nu bezig om een beeld te krijgen van of er draagvlak is onder de lidstaten om dit te agenderen. Dat betekent dat we daarover wel al aan outreach doen. Als nul lidstaten erover willen praten, ben ik klaar nadat ik één zin heb uitgesproken en kan ik hier niet mee verder. Ik ben dus vooral aan het zoeken naar hoe ik een gesprek kan starten waarbij ik met unanimiteit verder kom met vervolgstappen. Ik zei het afgelopen donderdag al: het feit dat ik heb aangekondigd om dit te doen, is al impactvol. Het is zeer zeker genoteerd dat ik dit heb gedaan. Ik doe dat omdat ik me zulke zorgen maak over de huidige humanitaire situatie in Gaza.
Er wordt gevraagd: zitten we nu wel of niet in de situatie waarover we het gehad hebben? Donderdagavond heb ik ook gezegd: dat is voor mij nu niet richtinggevend; het is nu tijd om een stap te zetten en iets uit de

diplomatieke gereedschapskist te halen waarvan ik tot dan toe steeds heb gezegd dat ik het niet zou gaan doen. 950.000 mensen zijn op dit moment verplaatst en er komt nauwelijks nog hulp binnen. Rafah zit dicht. Wat heb ik daaraan gedaan? Ik heb van de week ook nog met mijn Egyptische counterpart, de Egyptische Minister van Buitenlandse Zaken, gebeld en gevraagd wat ervoor nodig is om Rafah wel open te krijgen. Ik heb gevraagd of we alles doen wat er gedaan kan worden om daar wel hulp doorheen te krijgen. Bij Kerem Shalom kan dat nauwelijks door de gevechten die plaatsvinden. Erez zit dicht. Bij West-Erez komt maar een stukje binnen. En ja, de pier is open, maar de eerste ladingen kwamen niet goed ter plekke omdat er geplunderd werd. Iedereen weet dat de infrastructuur van Gaza echt kapot is, dus je brengt niet zomaar vanuit het noorden van Gaza voedsel en brandstof naar het midden van Gaza. Dat is nogal een opgave in deze omstandigheden. Er wordt dus druk gezet op alle partijen. Daarom ook deze stap, om ervoor te zorgen dat onschuldige vrouwen en onschuldige kinderen wel de ondersteuning krijgen die nodig is. Ik vind het wel fijn – dat merk ik toch ook in het debat hier – dat daarover geen verschil van opvatting bestaat in de Kamer. We moeten met elkaar datgene doen wat nodig is om die humanitaire steun voor elkaar te krijgen. En ja, daarvoor heb ik een extra drukmiddel uit de diplomatieke gereedschapskist gepakt om dat gesprek te starten en te bekijken of er bereidwilligheid is om verder te spreken over de brede relatie met de EU. Dat is nogal een impactvol signaal van een land als Nederland.
Voorzitter. Daarmee heb ik een groot aantal vragen op dit vlak afgevangen. De distributie moet echt omhoog. De veiligheid ook. Je ziet bij de hulp vanaf de pier dat er geen sociale structuur meer is in Gaza. Die is op dit moment gewoon kapot. In het begin had je nog een systeem waarin mensen er enigszins voor zorgden dat hulp kon doorgaan, maar de wanhoop van mensen leidt tot plunderingen en maatschappelijke onrust. Ik hoop dus vooral dat alle partijen die van goede wil zijn gezamenlijk met elkaar datgene doen wat nodig is om die steun daar wel verder te krijgen. En we blijven dus ook inzetten op onmiddellijke humanitaire toegang. Ik doe een diplomatieke outreach en de Minister voor Buitenlandse Handel heeft natuurlijk ook financiële steun gegeven.
Voorzitter. Over erkenning had ik het al gehad.
De tunnels. Dat is precies waar het strategisch belang van Rafah lag: om wapens te smokkelen. Het is dus van belang om die route af te knijpen. Daarmee is het ook van belang om Hamas te blijven bestrijden om haar militaire capaciteiten uit te schakelen. Daar blijf ik ook met andere partijen, zoals Egypte, over spreken.
Voorzitter. Dan kom ik bij de NAVO.

De **voorzitter**:
Ik zie dat de heer Ceder nog een vraag heeft over dit onderwerp.

De heer **Ceder** (ChristenUnie):
Ja, voorzitter, nog twee vragen. Ik had gevraagd of bekend is of mogelijke gegijzelden of Hamasleden of -kopstukken door de ontdekte tunnels het gebied uit zijn gekomen.

Minister **Bruins Slot**:
Daar heb ik geen informatie over op dit moment. Maar laten we er vooral voor zorgen dat de kopstukken te pakken worden genomen, zodat de strijd beëindigd kan worden en de gijzelaars vrijgelaten kunnen worden. Want ook het leed, ook bij de gijzelaars, waarvan we deze week de beelden hebben gezien, is afschuwelijk en onmenselijk.

De heer **Ceder** (ChristenUnie):

Dank voor dit antwoord. Dan had ik nog één vraag over de tunnels, die waarschijnlijk al langere tijd open en functioneel zijn. Wat betekent dat ten aanzien van het aanspreken van Egypte daarop, ook om informatie te krijgen over de vraag in hoeverre Egypte hiervan op de hoogte was? En in hoeverre kunnen zij wat betekenen bij het afsluiten van de tunnels aan Egyptische zijde? Is de Minister bereid om daar in Europees verband of op andere wijze met de Egyptische autoriteiten over te praten?

Minister **Bruins Slot**:
Van de week heb ik contact gehad met de Egyptische Minister van Buitenlandse Zaken en gevraagd wat er nodig is om Rafah weer te openen, wat Nederland daarvoor kan doen of wat ik daarin kan betekenen in verbinding met Israël. Ik heb natuurlijk ook een beroep op hen gedaan en gevraagd om te doen wat ze kunnen. Ik heb nog een keer uitgesproken tegen mijn Egyptische collega van Buitenlandse Zaken dat het optreden van Hamas laat zien dat zij weinig mededogen heeft voor de eigen Palestijnse bevolking en dat het zaak is dat Hamas wordt uitgeschakeld. Ik heb het niet specifiek over de tunnels gehad, omdat die berichtgeving op een later moment, volgens mij gisteren, is gekomen. Het lijkt mij goed om in RBZ-verband niet alleen de grensoverschrijdende activiteiten van Hamas maar ook dit fysieke aspect nog even aan te raken in mijn inbreng.

De **voorzitter**:
Mevrouw Dobbe voor haar laatste interruptie.

Mevrouw **Dobbe** (SP):
Het is meer even een checkvraag. Ik heb niks gehoord op mijn vraag over militaire samenwerking en over de vredesmacht. Ik vroeg mij af of de Minister daar nog aan toekwam.

Minister **Bruins Slot**:
Voor een VN-vredesmacht moet de internationale gemeenschap voorwaarden scheppen. Dat vereist het akkoord van de VN-Veiligheidsraad. Dat betekent ook dat wij voortdurend in gesprek zijn met partners, waaronder de G7, om te vragen wat er wel en niet kan. Sinds het debat afgelopen donderdagavond waarin mevrouw Dobbe deze vraag aan mij stelde, heb ik een aantal Ministers van de G7 ontmoet in Brussel, omdat ik Europese Zaken had. Daar zaten geen Buitenlandministers tussen, dus ik heb die vraag nog niet kunnen stellen, maar mevrouw Dobbe kan ervan uitgaan dat we dat op verschillende niveaus oppakken. Maar ik heb dat zelf nog niet kunnen doen omdat ik mijn counterparts nog niet ben tegengekomen. Maandag waren vooral bewindspersonen van Europese Zaken aanwezig. Defensiesamenwerking met Israël wordt continu gewogen, zeker ook in het licht van het huidige conflict. Ook via de defensiecontacten met Israël wordt met klem benadrukt dat gehandeld moet worden in lijn met het internationaal recht, en met noodzakelijkheid en proportionaliteit. Dat blijft de Minister van Defensie doen.
Voorzitter, dan de NAVO-top.

De **voorzitter**:
Namens de VVD-fractie heb ik een aantal vragen gesteld over Iran. Komen die bij overig aan de orde? Ja? Oké. Dan vervolgt u uw betoog.

Minister **Bruins Slot**:
Voorzitter. Op korte termijn zullen datum en locatie van de NAVO-top bekend worden gemaakt. Ik denk morgen. Ik kan het nu dus gewoon nog niet zeggen.
Dan de opvolging. Ik heb eerder gezegd dat er consensus moet zijn. De uiterste vertrekdatum van de heer Stoltenberg is in oktober. De opvolging

van de heer Stoltenberg staat in ieder geval niet op de agenda van deze ministeriële. Dat zal ergens tussen nu en oktober zijn.
Voorzitter, dan Iran. Over Iran kan ik allereerst duidelijk maken dat ik de verontwaardiging goed snap. Het is een verwerpelijk regime. Hier in de Kamer is er brede steun om alles te doen wat we kunnen om het regime van Iran dwars te zitten met sancties, niet alleen op ballistische raketten, maar ook financieel. Tegelijkertijd zijn er wel diplomatieke relaties en is het gebruikelijk in diplomatieke relaties dat je in ieder geval condoleances overbrengt. Maar inderdaad, dat heb ik deze keer niet publiekelijk gedaan. Landen maken daar ook een eigen afweging in. Er zitten twee dingen aan vast. De communicatie-uitingen die in Europees verband door sommigen zijn gedaan vond ik niet zo heel handig. Maar als er ergens een ongeluk of een ramp gebeurt, ook op plekken met een regime waar je het niet mee eens bent, bijvoorbeeld Afghanistan, is het tegelijkertijd wel je plicht om, zoals in dit geval, een kaart te verstrekken. Want daarover ging het: er was gevraagd of we een kaart hadden van dit gebied. Ik vind dat het je plicht is om in ieder geval een kaart te verstrekken, maar laat ik er duidelijk over zijn dat ik de communicatie achterwege zou hebben gelaten. Ik moet heel eerlijk zeggen dat die boodschap gewoon klip-en-klaar is binnengekomen van verschillende kanten. Ik ga er niet nog een keer zout op gooien tijdens een RBZ. Overigens is die Commissaris ook niet bij de RBZ aanwezig, dus dat heeft ook weinig zin.
Bij de VN-VR is om een minuut stilte gevraagd. Dat doen we voor alle lidstaten die daar zijn. Het lijkt me niet heel praktisch als we straks onderscheid moeten gaan maken tussen de 193 lidstaten van de VN als het gaat om de vraag in hoeverre we een regime wel of niet verwerpelijk vinden. Ik denk dat het dan nog een keer hele onaardige en onfrisse discussies kunnen gaan worden tussen lidstaten. Ik zou zeggen: laten we het VN-protocol daarbij laten wat het is.
Dan Taiwan. We hebben hen gefeliciteerd.

Voorzitter: Paternotte

De **voorzitter**:
Er is een interruptie van de heer Brekelmans, VVD.

De heer **Brekelmans** (VVD):
Aan de ene kant begrijp ik dat de VN protocollen hebben en dat die voor de 193 leden gelden. Tegelijkertijd worden de VN ook op basis van de principes van de VN gezien als een organisatie die dat ook moet uitdragen. We hebben gezien dat zowel een minuut stilte als het hijsen van de vlag halfstok tot heel veel verontwaardiging heeft geleid bij heel veel mensen die het slachtoffer zijn geweest van deze brute beul. Het protocol dat de NAVO heeft, waarbij landen zelf kunnen aangeven of ze de vlag willen hijsen, vind ik wat dat betreft veel subtieler. In zo'n geval kun je je als Nederland daarvan distantiëren. Ik zeg niet dat nu de boodschap vanuit Nederland zou moeten zijn dat er in zulke gevallen niks meer kan, maar mijn vraag is meer of er niet gekeken moet worden naar de protocollen als het gaat om dit soort nogal controversiële gevallen. Moeten er dan niet andere protocollen zijn dan alleen namens de VN de vlag halfstok of een minuut stilte? Zou daarnaar gekeken kunnen worden?

Minister **Bruins Slot**:
De VN hebben dat zelf gedaan, maar de heer Brekelmans heeft hier niet de vlag halfstok zien gaan. Hier geldt al het principe dat de VN wel iets doet. Maar hier is geen vlag halfstok gegaan. In die zin is dat dus in overeenstemming met wat de NAVO doet. Ik zou die discussie echt niet willen aangaan, want ik denk dat er dan een hele discussie gaat ontstaan van verschillende kanten en met 193 landen over welke landen wel of niet verwerpelijk zijn. Een aantal landen waarmee wij het goed kunnen vinden

en waarmee wij goed samenwerken, staan dan waarschijnlijk bij «verwerpelijk». Ik hoef de vlag niet halfstok te doen omdat de VN dat doet. Dat principe geldt hier al. Dat hebben we natuurlijk ook niet gedaan. In die zin zie ik daar dus al een overeenkomst.
Tegen de heer Ceder zeg ik ...

Voorzitter: Brekelmans

De **voorzitter**:
Sorry, de heer Veldkamp voor een interruptie.

De heer **Veldkamp** (NSC):
Ik heb een punt in lijn met wat de heer Brekelmans eerder opbracht. Ook ik heb het gewoon heel bizar gevonden hoe vanuit de EU-instellingen op de dood van de Iraanse president werd gereageerd. De tweet van de Europese Commissaris voor humanitaire zaken over de zoektocht en dat daarbij EU-solidariteit werd betracht, het statement van de Europese Raadsvoorzitter die in gedachten bij de familie was ... Mijn gedachten zijn bij de families van al diegenen die gemarteld, onderdrukt en dergelijke zijn in Iran. Ik denk dat het toch wel goed zou zijn als de Minister dit op de gepaste wijze die haar kenmerkt, ook bij de EU-instellingen onder de aandacht brengt.

Minister **Bruins Slot**:
Volgens mij zijn deze boodschappen en datgene wat ik zelf hierover in het openbaar heb gezegd, al vrij aardig aangekomen. Dat is hun echt niet ontgaan. Ik bedoel: het was zo massief wat er terugkwam. Dat was niet alleen van dit parlement. Het was niet alleen de heer Veldkamp, maar ook de heer Brekelmans en de heer Paternotte; eigenlijk was de hele breedte van het politieke spectrum hier overduidelijk over. Dat was ook zo in veel verschillende andere lidstaten. Die boodschap is gewoon overgekomen. Als ik dan toch een boodschap mag overbrengen in de RBZ, dan ga ik me weer inzetten voor het plaatsen van de IRGC op de terrorismelijst. Laat ik daar mijn energie in steken en ervoor zorgen dat ik daar de Europese Unie in meekrijg, want dan verander ik de situatie echt. Ik kan het allemaal volgen. Ik begrijp ook wat de leden zeggen. Maar als ik mijn diplomatieke munitie mag inzetten, doe ik dat bij voorkeur op iets waarmee ik resultaat kan boeken. De boodschap is echt wel aangekomen.
Voorzitter. Tegen de heer Ceder zeg ik dat ik afgelopen vrijdag nog met de Minister van Buitenlandse Zaken van Armenië heb gesproken. Dat doe ik regelmatig. Ik vind dat belangrijk, ook om te vragen hoe het gaat met de processen en de hervormingen en bijvoorbeeld ook met de onderhandelingen met Azerbeidzjan. De steun die wij vanuit de Europese Unie leveren wordt gewaardeerd, bijvoorbeeld op het gebied van de Europese Vredesfaciliteit maar ook de missie die er is. Ook een aantal andere landen werken mee om ervoor te zorgen dat dit verder komt. Ik vind de inzet van Armenië echt positief en te waarderen.
Wat etnische zuivering betreft, heb ik tot op dit moment – en we houden het gewoon in de gaten – geen onafhankelijk onderzoek gezien dat voldoende feitenmateriaal biedt om die uitspraak te doen. De uitspraak van de heer Borrell is, ondanks dat de heer Ceder hem heel erg waardeert, niet voldoende feitelijk, onafhankelijk en internationaalrechtelijk onderbouwd om te kunnen gebruiken. We blijven hier scherp op. We kijken of we onafhankelijke onderzoeken zien. We kijken naar internationaalrechtelijke uitspraken. Die motie is dus gewoon nog niet afgedaan. Die staat gewoon, maar er is nog geen handvat waarmee we die conclusie kunnen trekken. De uitspraak van de heer Borrell, hoe belangrijk hij ook is als Hoge Vertegenwoordiger, is geen internationaalrechtelijke uitspraak.

De heer **Ceder** (ChristenUnie):

Ik snap dat de stappen waardoor de Minister tot dat oordeel kan komen, nog niet gezet zijn. Deze verdrijving vond een paar dagen voor de aanslagen op 7 oktober plaats. Vindt de Minister het niet gek dat de voortvarendheid van alle internationale gremia om daar bepaalde kwalificaties aan te geven, in schril contrast staat met de situatie die 100.000 Armeniërs is overkomen? Daar zit toch een traagheid in die ik in ieder geval niet kan rijmen. Is de Minister het met mij eens dat daar een discrepantie in zit, ook in EU-verband? Is ze bereid om bij de volgende Raad opnieuw aan te kaarten dat wij het in Nederland in ieder geval wel belangrijk vinden dat hier duidelijkheid over komt?

Minister **Bruins Slot**:
Laat ik allereerst zeggen dat het punt dat de heer Ceder maakt, is dat je op verschillende plekken ziet dat er soms verschillende standaarden zijn voor ontwikkelingen. Nederland is in ieder geval altijd heel duidelijk geweest dat er voor het concluderen van etnische zuivering een onafhankelijk onderzoek of een internationaalrechtelijke uitspraak moet zijn. Mijn indruk is dat het van toegevoegde waarde is om wellicht nog weer een uitvraag te doen of er op dit moment onafhankelijk onderzoek plaatsvindt. Dat is nodig om tot zo'n conclusie te komen. Die uitvraag wil ik dus breed doen. Dat lijkt mij misschien meer opleveren dan een algemene oproep om er anders tegen aan te kijken, want uiteindelijk gaat het erom te weten of zulke zaken plaatsvinden.

De **voorzitter**:
U bent door uw interrupties heen, meneer Ceder.

Minister **Bruins Slot**:
Voorzitter. De EU is bereid om de vredesbesprekingen te faciliteren. In december hebben beide landen afspraken gemaakt over het bevorderen van wederzijds vertrouwen. Ze zijn verder in het bilaterale onderhandelingsproces. Op 16 april werd de afspraak aangekondigd tussen beide landen over grensdemarcatie, met als uitgangspunt de Alma-Ata-verklaring van 1991. In ons beeld is dat een positieve stap. Ook op 10 mei hebben er weer gesprekken plaatsgevonden tussen beide Ministers van Buitenlandse Zaken.
In Oost-Congo is er een langslepend ingewikkeld conflict. De internationale gemeenschap spant zich in om humanitaire noden te verlichten via VN-organisaties, non-governmental organizations en het Rode Kruis. Humanitaire hulp blijft een uitdaging vanwege de gewapende groeperingen. We dragen bij met financiële bijdragen aan verschillende fondsen, maar ook aan humanitaire programma's zoals de Dutch Relief Alliance. Dan Sudan. We zijn in constante dialoog, ook met diplomatieke inzet. We doen dat bijvoorbeeld via de EU-speciaal gezant voor de Hoorn van Afrika en ook gezamenlijk met de VN-organisaties, naar aanleiding van een motie van mevrouw Dobbe. We financieren ook lokale initiatieven, die vaak nog als een van de weinige actief zijn in de gebieden waar een actief conflict is. Er is de internationale dronecoalitie. Het overleg met partners, onder andere Letland en het Verenigd Koninkrijk, richt zich op het gezamenlijk stimuleren van productie, aanbesteding, training en research and development. De Kamer wordt binnenkort door de Minister van Defensie meer in detail hierover geïnformeerd.

De **voorzitter**:
Mevrouw Dobbe heeft een interruptie.

Mevrouw **Dobbe** (SP):
Sorry. Ik zal proberen om het kort te houden, met het oog op de tijd. Mijn vraag gaat over Sudan. Mensenrechtenorganisaties vrezen op dit moment voor een genocide. Er is de grootste hongersnood die de wereld op dit

moment kent. Het is dus echt afgrijselijk wat daar gebeurt. Ik begrijp ook dat de Wagner Group daar voor Poetin 10% van het goud weghaalt uit de mijnen in ruil voor wapens. Zowel de oorlog tegen Oekraïne als de oorlog in Sudan wordt daarmee dus gevoed. Ik begrijp dat ook Saudi-Arabië en de Emiraten daar allerlei mineralen uit de grond trekken in ruil voor wapens. Ik vroeg mij af wat er wordt gedaan om, voor zover dat kan, de Wagner Group de pas af te snijden, maar ook landen als Saudi-Arabië en de Emiraten erop aan te spreken dat zij actief onderdeel zijn van deze oorlog. Dat moet stoppen.

Minister **Bruins Slot**:
Enige tijd geleden ben ik op bezoek geweest in Ethiopië en Rwanda, tegelijkertijd. Daar heb ik ook de gelegenheid genomen om met een aantal personen te spreken die een belangrijke rol kunnen vervullen in het proberen te beëindigen van dit conflict. Dat heb ik onder anderen gedaan met de gezant voor de Hoorn van Afrika, die vanuit de Verenigde Naties echt een heel krachtige rol speelt om partijen bij elkaar te brengen. Ik heb dat ook gedaan met de heer Bankole, die vertegenwoordiger is van de Afrikaanse Unie. Zij hebben een raad van wijzen samengesteld. Met die raad van wijzen proberen ze de verschillende vredesinitiatieven, die er wel zijn, bijeen te roepen en daarbij ook landen als de VE en het KSA ... Ik kan niet bevestigen dat die landen invloed hebben, maar er worden wel breed landen uitgenodigd die een band hebben met Sudan of anderszins, om ervoor te zorgen dat er een staakt-het-vuren ontstaat. Het probleem is op dit moment dat de Rapid Support Forces en de Sudanese Armed Forces, dus de twee partijen die met elkaar strijden, allebei nog het idee hebben dat ze kunnen winnen. Het gaat er dus om dat we ze zodanig raken, ook met behulp van de sancties, dat die wapens en die munitie er niet zijn. De Afrikaanse Unie speelt hier onder andere een goede rol in.
Ook de VN-gezant van de Hoorn van Afrika – volgens mij is dat mevrouw Tetteh – is iemand die hierin een rol vervult. Ik heb haar ook gevraagd: wat kunnen wij doen? Daarbij kwam vooral terug: zorg ervoor dat Europese Unie het belang hiervan onderstreept. Dat betekent dat ik bijvoorbeeld in contact met een land als de Verenigde Arabische Emiraten en ook in andere bilaterale contacten aandacht vraag voor Sudan en voor het feit dat dat een conflict is waarbij er andere landen nodig zijn om dat op te lossen. Zo probeer ik dus mijn bijdrage te leveren aan wat kan. Maar ik heb geen humanitair pak met geld. Dat zit bij Buitenlandse Handel. Ik doe het met mijn eigen diplomatieke gereedschapskist.
Ik was bij het einde van de beantwoording, voorzitter.

De **voorzitter**:
Dan kijk ik even naar de leden om te zien of alle vragen zijn beantwoord. Volgens mij heeft de Minister in ieder geval Taiwan en China overgeslagen.

Minister **Bruins Slot**:
Ja, voorzitter. Dit is geen interruptie, maar voor Taiwan geldt dat ik natuurlijk het Taiwanese volk na de verkiezingen in januari uitgebreid heb gefeliciteerd. Met het oog op het Nederlandse één-Chinabeleid is er nu voor gekozen geen felicitatie te sturen, in navolging van de meeste EU-lidstaten.
Voorzitter. Dan nog wat nadere informatie over de ambassade in Tbilisi. We staan in nauw contact met de ngo's. We blijven ook alle ngo's steunen. Vanwege onze kritische uitspraken, onder andere van de ambassade, worden we regelmatig aangesproken door de Georgische regering. Ik herken de kritiek dus niet. We gaan het nog even uitvragen, maar dit is in ieder geval niet het beeld dat ik heb. Dit is dus het beeld dat ik wel heb.

Kunnen de VN het onderzoek met een jaar uitstellen? Dat kan. Dat vergt een resolutie onder hoofdstuk 7 van het VN-Handvest. Dat moet dan door de Veiligheidsraad. Maar Nederland is geen lid van de Veiligheidsraad. Ik weet ook niet of zo'n resolutie er in de huidige Veiligheidsraad komt te liggen, met een Rusland, met een China en met een aantal andere landen. Ik heb in ieder geval niet gehoord dat dat in ontwikkeling is.

De heer **Paternotte** (D66):
Dank voor het antwoord ten aanzien van de ngo's in Georgië. Mijn vraag is nog: in het geval dat ngo's met Nederlandse steun geholpen kunnen worden als hun door intimidatie of maatregelen het werk onmogelijk wordt gemaakt, heeft de Minister dan de bereidheid om daarvoor de middelen in te zetten die tot haar beschikking staan?

Minister **Bruins Slot**:
Wat we kunnen doen om hen te steunen, zullen we doen. Onder de Georgische bevolking is er ook echt grote steun voor de Europese Unie. Ook gezien de invloedssferen in dat land is het belangrijk om hen ook in de Europese invloedssfeer te houden. Daarom is het zo buitengewoon teleurstellend dat deze maatregelen nu door de Georgische overheid worden genomen. Dat is natuurlijk met uitzondering van de president, die heeft gezegd dat ze die wetgeving niet wilde ondersteunen.

De **voorzitter**:
Ik zou zelf nog graag een laatste interruptie doen.

Voorzitter: Paternotte

De **voorzitter**:
Een interruptie van de heer Brekelmans.

De heer **Brekelmans** (VVD):
Ik begrijp dat de Minister antwoordt: we hebben nu niet opnieuw de felicitaties richting Taiwan overgebracht en andere Europese landen hebben dat ook niet gedaan. Maar we zien de afgelopen twee dagen wel dat er grootschalige militaire oefeningen plaatsvinden. Het feit dat de Europese landen nu volledig stil zijn in combinatie met die militaire oefeningen, vind ik persoonlijk niet gewenst. Mijn vraag is dus eigenlijk, zoals ik die ook stelde in mijn inbreng: is de Minister bereid om er in de EU voor te pleiten om... Het hoeft niet per se een felicitatie te zijn, maar ik denk aan iets van een verklaring waarin eigenlijk langs de bekende lijnen wordt gezegd dat de EU zich inzet voor behoud van de status quo en ernaar uitziet om de goede samenwerking met Taiwan voort te zetten. Dat is dan misschien niet een directe felicitatie, maar kan wel als zodanig worden opgevat. Staat de Minister ervoor open om ernaar te kijken of er in Europa draagvlak voor is om zo'n type verklaring af te leggen?

Minister **Bruins Slot**:
Als ik het goed hoor, is het de insteek van de heer Brekelmans om ervoor te zorgen dat we het evenwicht bewaren en niet extra olie op het vuur gooien maar proberen om datgene wat we met z'n allen vinden, gewoon nog een keer goed uit te dragen. Met die insteek denk ik dat het inderdaad interessant is om te kijken hoever we daarmee kunnen komen.

De **voorzitter**:
Dan geef ik het voorzitterschap terug aan de heer Brekelmans.

Voorzitter: Brekelmans

De **voorzitter**:

Dan zijn we aan het einde van de eerste termijn en is de tijd ook op. Maar de heer Paternotte heeft een vooraankondiging gedaan voor een tweeminutendebat. Ik zou hem willen vragen of hij dat ook daadwerkelijk wil.

De heer **Paternotte** (D66):
Ik wil daar graag een aankondiging van maken.

De **voorzitter**:
Dan wordt dat ingepland. Het stond voorlopig in de agenda om 16.30 uur, dus het zal waarschijnlijk rond die tijd plaatsvinden. We gaan naar de toezeggingen. Het is er één.

– De Minister zegt toe om samen met de Minister van Defensie een appreciatie te sturen van het Clingendaelrapport over de toekomst van EU-missies en daarbij specifiek in te gaan op de EU-trainingsmissie in Oekraïne. Qua termijn is het nog aan het huidige demissionaire kabinet om dat te doen.

Dan zie ik verder geen collega's hun hand opsteken. In dat geval sluit ik deze vergadering. Dan zien wij elkaar later vandaag weer in de plenaire zaal. Veel dank aan de Minister en haar ondersteuning.
Tot later vandaag.

Sluiting 13.28 uur.

United Nations A/79/384

General Assembly

Distr.: General
1 October 2024

Original: English

Seventy-ninth session
Item 71 (c) of the provisional agenda*
Promotion and protection of human rights: human rights situations and reports of special rapporteurs and representatives

Situation of human rights in the Palestinian territories occupied since 1967**

Note by the Secretary-General

The Secretary-General has the honour to transmit to the General Assembly the report of the Special Rapporteur on the situation of human rights in the Palestinian territories occupied since 1967, Francesca Albanese, in accordance with Human Rights Council resolution 5/1.

* A/79/150.

** The present report was submitted after the deadline in order to reflect the most recent information.

Please recycle

Report of the Special Rapporteur on the situation of human rights in the Palestinian territories occupied since 1967, Francesca Albanese

Genocide as colonial erasure

Summary

In the present report, the Special Rapporteur on the situation of human rights in the Palestinian territories occupied since 1967, Francesca Albanese, examines the unfolding horrors in the occupied Palestinian territory. While the wholesale destruction of Gaza continues unabated, other parts of the land have not been spared. The violence that Israel has unleashed against the Palestinians post-7 October is not happening in a vacuum, but is part of a long-term intentional, systematic, State-organized forced displacement and replacement of the Palestinians. This trajectory risks causing irreparable prejudice to the very existence of the Palestinian people in Palestine. Member States must intervene now to prevent new atrocities that will further scar human history.

I. Introduction

1. In March 2024, the Special Rapporteur on the situation of human rights in the Palestinian territory occupied since 1967, Francesca Albanese, concluded that there were reasonable grounds to believe that Israel had committed acts of genocide in Gaza.[1] In the present report, the Special Rapporteur expands the analysis of the post-7 October 2023 violence against Gaza, which has spread to the West Bank, including East Jerusalem. She focuses on genocidal intent, contextualising the situation within a decades-long process of territorial expansion and ethnic cleansing aimed at liquidating the Palestinian presence in Palestine. She suggests that genocide should be seen as integral and instrumental to the aim of full Israeli colonization of Palestinian land while removing as many Palestinians as possible.

2. The present report is based on legal research and analysis, interviews with victims and witnesses, including in Jordan and Egypt, open-source information and input from experts and civil-society organizations. The Special Rapporteur, still refused access to the occupied Palestinian territory, stresses that Israel has no authority to bar fact-finding mechanisms from the territory that it illegally occupies. The persistent denial of access to United Nations mechanisms and investigators of the International Criminal Court (ICC) may constitute obstruction of justice, in defiance of the International Court of Justice (ICJ) order that Israel allow international investigators to enter Gaza and take measures to ensure the preservation of evidence.[2]

3. While the scale and nature of the ongoing Israeli assault against the Palestinians vary by area, the totality of the Israeli acts of destruction directed against the totality of the Palestinian people, with the aim of conquering the totality of the land of Palestine, is clearly identifiable. Patterns of violence against the group as a whole warrant the application of the Convention on the Prevention and Punishment of the Crime of Genocide (Genocide Convention) in order to cease, prevent and punish genocide in the whole of the occupied Palestinian territory.

II. Legal framework and developments

4. In the present report, the Special Rapporteur relies on the legal framework considered in previous reports, [3] including international humanitarian law, international human rights law, international criminal law and customary international law, in particular the Genocide Convention and the International Convention on the Suppression and Punishment of the Crime of Apartheid, together with relevant legal developments and jurisprudence.

5. Two important legal developments informed the present report. First, in its Advisory Opinion of July 2024, ICJ declared the prolonged presence of Israel in the whole of the Palestinian territory occupied since 1967, including its colony regime,[4]

[1] A/HRC/55/73, para. 7.

[2] *Application of the Convention on the Prevention and Punishment of the Crime of Genocide in the Gaza Strip (South Africa v. Israel)*, *Order*, *26 January 2024*, *I.C.J. Reports 2024*, para. 86 (5); and *Application of the Convention on the Prevention and Punishment of the Crime of Genocide in the Gaza Strip (South Africa v. Israel)*, *Request for the Modification of the Order of 28 March 2024*, *Order*, *24 May 2024*, *I.C.J. Reports 2024*, para. 57 (2) (c).

[3] A/HRC/53/59, paras. 14–25; A/HRC/55/73, paras. 15–20; and A/HRC/49/87, paras. 19–34.

[4] The French term “colonies” better reflects the colonization process than the euphemism “settlements” commonly used in English, see *Legal Consequences Arising from the Policies and Practices of Israel in the Occupied Palestinian Territory, including East Jerusalem*, *Advisory Opinion*, *19 July 2024*, *I.C.J. Reports 2024*, para. 111.

as unlawful[5] and aimed at annexation.[6] It stated that Israeli annexation was designed to be permanent, creating "irreversible effects on the ground",[7] "undermin[ing] the integrity of the Palestinian people in the Occupied Palestinian Territory"[8] and seeking to "acquire sovereignty over an occupied territory".[9]

6. The Court recognized the violation of non-derogable norms prohibiting territorial acquisition by force,[10] racial segregation and apartheid,[11] and protecting the right to self-determination of the Palestinian people,[12] concluding that the occupation constitutes an act of aggression, in all but name, deriving in part from its settler-colonial nature.[13] It stressed the obligation to rapidly end the occupation, dismantle and evacuate the colonies, provide full reparation to Palestinian victims and allow the return of Palestinians displaced since 1967.[14]

7. Expanding on the *Wall* opinion,[15] the Court rejected arguments that Israeli "security concerns" justify the occupation.[16] The declared unlawfulness of the occupation vitiates claims of purported self-defence; the only lawful recourse available to Israel is its unconditional withdrawal from the whole of that territory.

8. Second, in *South Africa v. Israel*, the Court ordered provisional measures to prevent and/or stop acts of genocide.[17] After recognizing, in January 2024, the existence of a "real and imminent risk [of] irreparable prejudice" to the rights of the Palestinians in Gaza under the Genocide Convention, the Court instructed Israel to "prevent the commission of all acts" outlined in the Convention.[18] In March, the Court took notice of the worsening humanitarian crisis,[19] and in May, recognizing an "exceptionally grave" risk in Rafah, it ordered Israel to "immediately halt its military

[5] *Legal Consequences Arising from the Policies and Practices of Israel in the Occupied Palestinian Territory, including East Jerusalem*, *Advisory Opinion*, *19 July 2024*, *I.C.J. Reports 2024*, paras. 155 and 261–264.
[6] Ibid., para. 173, 179 and 252.
[7] Ibid., para. 173.
[8] Ibid., para. 239.
[9] Ibid., para. 179.
[10] Ibid., paras. 179, 254 and 261–263; and United Nations Charter, Article 2 (4).
[11] *Legal Consequences Arising from the Policies and Practices of Israel in the Occupied Palestinian Territory, including East Jerusalem*, *Advisory Opinion*, *19 July 2024*, *I.C.J. Reports 2024*, paras. 223–229.
[12] Ibid., paras. 237–245, 256–257 and 261–262.
[13] Ibid., paras. 155 and 167–169. See also the following under *Advisory Opinion of 19 July 2024*, see Declaration of Judge Xue, para. 4; Separate Opinion of Judge Yusuf, paras. 2–4 and 12; and Separate Opinion of Judge Cleveland, para. 33.
[14] *Legal Consequences Arising from the Policies and Practices of Israel in the Occupied Palestinian Territory, including East Jerusalem*, *Advisory Opinion*, *19 July 2024*, *I.C.J. Reports 2024*, paras. 267–271, and 285 (4)–285 (6).
[15] *Legal Consequences of the Construction of a Wall in the Occupied Palestinian Territory*, *Advisory Opinion*, *9 July 2004*, *I.C.J. Reports 2004*, p. 136, para. 139.
[16] *Legal Consequences Arising from the Policies and Practices of Israel in the Occupied Palestinian Territory, including East Jerusalem*, *Advisory Opinion*, *19 July 2024*, *I.C.J. Reports 2024*, paras. 205, 254 and 263.
[17] Eight States have formally intervened, see www.icj-cij.org/case/192/intervention.
[18] *Application of the Convention on the Prevention and Punishment of the Crime of Genocide in the Gaza Strip (South Africa v. Israel)*, *Order*, *26 January 2024*, *I.C.J. Reports 2024*, para. 86 (1).
[19] *Application of the Convention on the Prevention and Punishment of the Crime of Genocide in the Gaza Strip (South Africa v. Israel)*, *Order*, *28 March 2024*, *I.C.J. Reports 2024*, paras. 21–22.

offensive".[20] Despite this, Israel, and most other States, continue to disregard such orders,[21] with arms continuing to flow to Israel.[22]

III. The unfolding genocide as a "means to an end"

9. On 14 October 2023, after Israel ordered 1.1 million Palestinians to move south from northern Gaza in 24 hours – "one of the fastest mass displacements in history"[23] – the Special Rapporteur warned of the risk of deliberate mass ethnic cleansing.[24] This proved prescient. At least 90 per cent of Palestinians in Gaza have now been forcibly displaced – many more than 10 times[25] – amid calls from Israeli officials and others for Palestinians to leave and Israelis to "return to Gaza" and rebuild the colonies dismantled in 2005.[26]

10. Meanwhile, violence has spread beyond Gaza, with Israeli forces and violent settlers having escalated patterns of ethnic cleansing and apartheid in the West Bank, including East Jerusalem.[27]

11. High-ranking Israeli officials, ministers and religious leaders continue to encourage erasure and dispossession of Palestinians, setting new thresholds for acceptable violence against civilians. The Nakba, which has been ongoing since 1948, has been deliberately accelerated.[28]

12. In the following sections, the Special Rapporteur examines critical developments on the ground, highlighting patterns of conduct that evidence an intent to employ genocidal acts as a means to ethnically cleanse all or parts of the occupied Palestinian territory.

---

[20] *Application of the Convention on the Prevention and Punishment of the Crime of Genocide in the Gaza Strip (South Africa v. Israel)*, *Request for the Modification of the Order of 28 March 2024*, *Order*, *24 May 2024*, *I.C.J. Reports 2024*, paras. 29 and 57 (2) (a).

[21] See www.ohchr.org/en/statements/2024/09/un-experts-warn-international-order-knifes-edge-urge-states-comply-icj-advisory; and www.ohchr.org/en/press-releases/2024/06/states-and-companies-must-end-arms-transfers-israel-immediately-or-risk.

[22] *Alleged Breaches of Certain International Obligations in Respect of the Occupied Palestinian Territory (Nicaragua v. Germany)*, *Order*, *30 April 2024*, *I.C.J. Reports 2024*, paras. 22–24. Consider also, *Legal Consequences Arising from the Policies and Practices of Israel in the Occupied Palestinian Territory, including East Jerusalem*, *Advisory Opinion*, *19 July 2024*, *I.C.J. Reports 2024*, para. 285 (7).

[23] A/HRC/56/CRP.4, para. 94.

[24] See www.ohchr.org/en/press-releases/2023/10/un-expert-warns-new-instance-mass-ethnic-cleansing-palestinians-calls.

[25] See www.unrwa.org/resources/reports/unrwa-situation-report-121-situation-gaza-strip-and-west-bank-including-east-Jerusalem; and www.unrwa.org/resources/reports/unrwa-situation-report-125-situation-gaza-strip-and-west-bank-including-east-Jerusalem.

[26] See www.timesofisrael.com/12-ministers-call-to-resettle-gaza-encourage-gazans-to-leave-at-jubilant-conference; www.economist.com/middle-east-and-africa/2024/08/27/israels-settlers-are-winning-unprecedented-power-from-the-war-in-gaza; www.nbcnews.com/news/world/right-wing-israeli-ministers-join-thousands-event-calling-countrys-res-rcna135863; https://edition.cnn.com/2024/03/20/middleeast/israel-gaza-settlers-daniella-weiss/index.html; www.aa.com.tr/en/middle-east/israel-s-ben-gvir-demands-resettlement-of-gaza-voluntary-migration-of-palestinians/3252890; and Nicola Perugini, "Settler colonial inversions: Israel's 'disengagement' and the Gush Katif 'Museum of Expulsion' in Jerusalem", *Settler Colonial Studies*, vol. 9, No. 1 (February 2019), pp. 44–45.

[27] See www.lemkininstitute.com/active-genocide-alert-1/israel-is-committing-genocide-across-palestine:-active-genocide-alert-condemning-ongoing-violence-in-the-west-bank.

[28] Israeli Knesset Member, Ariel Kallner, available at https://x.com/ArielKallner/status/1710769363119141268, translated in www.newarab.com/analysis/erase-gaza-how-genocidal-rhetoric-normalised-israel.

A. Failure to cease and punish genocide in Gaza

13. Since the previous report of the Special Rapporteur (A/78/545), and despite the ICJ interventions, genocidal acts have proliferated. Nearly a year of scorched-earth assault has led to the calculated destruction of Gaza: the human, material and environmental cost is unquantifiable.[29]

14. Since March 2024, Israel has killed 10,037 Palestinians and injured 21,767, with more than 93 massacres, bringing the reported totals to nearly 42,000 and 96,000 respectively, although figures from reliable sources are incomplete and may understate the magnitude of the casualties.[30] Aid distribution sites,[31] tents,[32] hospitals,[33] schools[34] and markets[35] have been repeatedly attacked through the indiscriminate use of aerial and sniper fire. At least 13,000 children, including more than 700 babies,[36] have been killed, many shot in the head and chest.[37] Approximately

[29] See www.reuters.com/world/middle-east/gazas-huge-reconstruction-challenge-key-facts-figures-2024-09-11/; and www.unep.org/news-and-stories/press-release/damage-gaza-causing-new-risks-human-health-and-long-term-recovery.

[30] See https://gaza-projections.org/gaza_projections_report.pdf; and www.thelancet.com/journals/lancet/article/PIIS0140-6736(24)01169-3/fulltext.

[31] See www.ochaopt.org/content/hostilities-gaza-strip-and-israel-flash-update-130;www.ochaopt.org/content/hostilities-gaza-strip-and-israel-flash-update-131; www.ochaopt.org/content/hostilities-gaza-strip-and-israel-flash-update-140; www.ochaopt.org/content/hostilities-gaza-strip-and-israel-flash-update-144; www.ochaopt.org/content/hostilities-gaza-strip-and-israel-flash-update-146; www.ochaopt.org/content/hostilities-gaza-strip-and-israel-flash-update-147; www.ochaopt.org/content/hostilities-gaza-strip-and-israel-flash-update-149; www.ochaopt.org/content/hostilities-gaza-strip-and-israel-flash-update-159; www.ochaopt.org/content/humanitarian-situation-update-180-gaza-strip-west-bank; www.ochaopt.org/content/humanitarian-situation-update-181-gaza-strip; and https://reliefweb.int/report/occupied-palestinian-territory/un-human-rights-office-opt-attacks-humanitarian-aid-distribution-system-enar.

[32] See www.ochaopt.org/content/hostilities-gaza-strip-and-israel-flash-update-136; www.ochaopt.org/content/hostilities-gaza-strip-and-israel-flash-update-141; www.ochaopt.org/content/hostilities-gaza-strip-and-israel-flash-update-148; www.ochaopt.org/content/hostilities-gaza-strip-and-israel-flash-update-149; www.ochaopt.org/content/hostilities-gaza-strip-and-israel-flash-update-171; www.ochaopt.org/content/hostilities-gaza-strip-and-israel-flash-update-172; www.aljazeera.com/news/2024/5/28/at-least-21-killed-dozens-wounded-in-israeli-attacks-on-gazas-rafah; www.ochaopt.org/content/humanitarian-situation-update-182-gaza-strip; www.ochaopt.org/content/humanitarian-situation-update-185-gaza-strip; and www.ochaopt.org/content/humanitarian-situation-update-191-gaza-strip.

[33] See www.ochaopt.org/content/hostilities-gaza-strip-and-israel-flash-update-131; www.ochaopt.org/content/hostilities-gaza-strip-and-israel-flash-update-144; www.ochaopt.org/content/hostilities-gaza-strip-and-israel-flash-update-149; www.ochaopt.org/content/humanitarian-situation-update-184-gaza-strip; and https://airwars.org/civilian-casualties/ispt120524d-may-12-2024/.

[34] See www.ochaopt.org/content/hostilities-gaza-strip-and-israel-flash-update-155; www.ochaopt.org/content/hostilities-gaza-strip-and-israel-flash-update-152; www.ochaopt.org/content/hostilities-gaza-strip-and-israel-flash-update-171; www.ochaopt.org/content/hostilities-gaza-strip-and-israel-flash-update-166; www.ochaopt.org/content/humanitarian-situation-update-184-gaza-strip; www.ochaopt.org/content/humanitarian-situation-update-193-gaza-strip; www.ochaopt.org/content/humanitarian-situation-update-200-gaza-strip; and www.ochaopt.org/content/humanitarian-situation-update-199-gaza-strip.

[35] See www.ochaopt.org/content/humanitarian-situation-update-193-gaza-strip.

[36] See www.972mag.com/palestinian-infants-killed-gaza-2024/.

[37] See www.youtube.com/watch?v=yA7MeI65IlM; www.theguardian.com/world/2024/apr/02/gaza-palestinian-children-killed-idf-israel-war; and www.politico.com/news/magazine/2024/07/19/gaza-hospitals-surgeons-00167697.

22,500 Palestinians have sustained life-changing injuries.[38] By May, a further 10,000 people were estimated to be buried under the rubble,[39] including 4,000 children;[40] the voices of those trapped and dying are often audible. An uncertain number are forcibly disappeared by Israeli forces.[41]

15. The magnitude of destruction in Gaza has prompted allegations of domicide,[42] urbicide,[43] scholasticide,[44] medicide,[45] cultural genocide[46] and ecocide.[47] Nearly 40 million tons of debris, including unexploded ordnance and human remains,[48] contaminate the ecosystem.[49] More than 140 temporary waste sites[50] and 340,000 tons of waste,[51] untreated wastewater and sewage overflow[52] contribute to the spread of diseases such as hepatitis A,[53] respiratory infections,[54] diarrhoea and skin diseases.[55] As Israeli leaders promised, Gaza has been made unfit for human life.[56]

16. Continued bombardment of evacuees in purportedly designated "safe zones"[57] has continued to create hardship, terror and death.[58] Displaced people have been systematically chased down and targeted in shelters, including in United Nations Relief and Works Agency for Palestine Refugees in the Near East (UNRWA) schools,

[38] See www.who.int/news/item/12-09-2024-who-analysis-highlights-vast-unmet-rehabilitation-needs-in-gaza/.
[39] See https://news.un.org/en/story/2024/05/1149256; and www.nytimes.com/2024/03/23/world/middleeast/gaza-missing-bodies-deaths.html.
[40] See www.savethechildren.org.uk/news/media-centre/press-releases/over-20000-children-estimated-to-be-lost-in-gaza.
[41] See www.un.org/unispal/wp-content/uploads/2024/07/20240731-Thematic-report-Detention-context-Gaza-hostilities.pdf, paras. 56–57; and www.unrwa.org/sites/default/files/content/resources/summary_on_detention_and_alleged_ill-treatmentupdated.pdf.
[42] See www.nytimes.com/interactive/2024/01/29/opinion/destruction-of-homes-crime-domicide.html; and www.ohchr.org/en/press-releases/2024/04/gaza-un-experts-deplore-use-purported-ai-commit-domicide-gaza-call.
[43] A/HRC/55/73, paras. 60–61; and https://beiruturbanlab.com/en/Details/1977.
[44] See www.ohchr.org/en/press-releases/2024/04/un-experts-deeply-concerned-over-scholasticide-gaza; and https://theintercept.com/2024/02/09/deconstructed-gaza-university-education/.
[45] Nicola Perugini and Neve Gordon, "'Medicide' in Gaza and international law: time for banning the bombing of hospitals", Institute for Palestine Studies, No. 094, September 2024.
[46] See www.aljazeera.com/news/2024/1/14/a-cultural-genocide-which-of-gazas-heritage-sites-have-been-destroyed; and https://jacobin.com/2024/03/israel-gaza-war-cultural-heritage.
[47] See https://forensic-architecture.org/investigation/ecocide-in-gaza; and www.theguardian.com/environment/2024/mar/29/gaza-israel-palestinian-war-ecocide-environmental-destruction-pollution-rome-statute-war-crimes-aoe.
[48] See www.unep.org/resources/report/environmental-impact-conflict-gaza-preliminary-assessment-environmental-impacts, p. 7.
[49] Ibid., pp. 32–36.
[50] See www.undp.org/papp/publications/undp/papps-emergency-response-solid-waste-management, p. 1.
[51] See www.science.org/content/article/virus-causes-polio-has-been-found-gaza-here-s-why-grim-news.
[52] See www.ohchr.org/en/press-releases/2023/11/israel-must-stop-using-water-weapon-war-un-expert.
[53] See https://news.un.org/en/story/2024/08/1152791.
[54] See www.emro.who.int/images/stories/Sitrep_-_issue_38.pdf, p. 3; and www.emro.who.int/images/stories/Sitrep_-_issue_24.pdf, p. 1.
[55] See www.emro.who.int/images/stories/Sitrep_-_issue_38.pdf, p. 3.
[56] S/2024/419, enclosure I, paras. 6, 10 and 24; and enclosure II, para. 6.
[57] See www.aljazeera.com/opinions/2024/1/6/safe-zones-israels-technologies-of-genocide; and https://forensic-architecture.org/investigation/humanitarian-violence-in-gaza.
[58] See https://news.un.org/en/story/2024/05/1149951; https://news.un.org/en/story/2024/08/1153406; https://news.un.org/en/story/2024/07/1152601; www.nrc.no/news/2024/august/gaza-new-israeli-orders-force-thousands-in-deir-al-balah-to-flee-again-and-disrupt-last-aid-hub/; www.aljazeera.com/opinions/2024/1/6/safe-zones-israels-technologies-of-genocide; and https://forensic-architecture.org/investigation/humanitarian-violence-in-gaza.

70 per cent of which Israel has repeatedly attacked.[59] The Rafah offensive in May caused more than 3,500 direct deaths[60] and new displacement of almost 1 million Palestinians to uninhabitable wastelands of rubble, sewage and decomposing bodies.[61]

17. According to satellite imagery and other sources, Israeli soldiers have built roads and military bases in more than 26 per cent of Gaza, suggesting the aim of a permanent presence.[62] The Israeli military expanded the "buffer zone" along the Gaza perimeter to 16 per cent of the territory, flattening homes, apartment blocks and agricultural farms.[63] By August 2024, repeated evacuation orders over approximately 84 per cent of Gaza[64] had corralled the majority of the population into a shrinking, unsafe "humanitarian zone" covering 12.6 per cent[65] of a territory now reconfigured in preparation for annexation.[66] In early September, two ministers of the Government of Israel openly called for the conquest and annexation of significant areas of Gaza.[67]

18. Israel has continued to use "medical shielding" arguments to target healthcare facilities.[68] According to the World Health Organization (WHO), in 300 days, 32 out of 36 hospitals were damaged, with 20 hospitals and 70 out of 119 primary healthcare centres incapacitated.[69] By 20 August, Israel had attacked healthcare facilities 492 times.[70] From 18 March to 1 April, Israeli forces again laid siege to Al-Shifa Hospital, killing more than 400 and detaining 300 people, including doctors, patients, displaced persons and civil servants.[71] On 26 August, following mass expulsion orders in Deir al-Balah, where 1 million Palestinians were sheltering, Israeli forces compelled the evacuation of all but 100 of 650 patients in Al-Aqsa hospital.[72] On 30 August, Israeli forces bombed a humanitarian truck bound for the Emirati hospital in Rafah, killing several aid workers.[73]

19. On 16 July 2024, WHO detected the first presence of poliovirus in 25 years – a direct consequence of the destruction of water and sewage systems, obstruction of aid

---

[59] See www.unrwa.org/sites/default/files/photo_essay_education_under_attack.pdf.

[60] See https://aoav.org.uk/wp-content/uploads/2024/02/gaza_projections_report.pdf.

[61] See www.unrwa.org/resources/reports/unrwa-situation-report-111-situation-gaza-strip-and-west-bank-including-east-Jerusalem.

[62] See www.haaretz.com/israel-news/security-aviation/2024-07-08/ty-article-static/.premium/israel-seized-26-of-gaza-now-jewish-settlers-see-their-chance/00000190-77cd-d705-a7f5-fffffcbc0000.

[63] See www.amnesty.org/en/latest/news/2024/09/israel-opt-israeli-military-must-be-investigated-for-war-crime-of-wanton-destruction-in-gaza-new-investigation/.

[64] See www.unocha.org/publications/report/occupied-palestinian-territory/humanitarian-situation-update-203-gaza-strip.

[65] Ibid.

[66] A/HRC/55/73, paras. 85 and 95.

[67] See https://x.com/AmichaiChikli/status/1830868859407970703 (Hebrew); and https://x.com/bezalelsm/status/1830140531164237947 (Hebrew).

[68] A/HRC/55/73, paras. 87–92; and Nicola Perugini and Neve Gordon, "Medical lawfare: the Nakba and Israel's attacks on Palestinian healthcare", *Journal of Palestine Studies*, vol. 53, No. 1 (April 2024).

[69] See https://healthcluster.who.int/publications/m/item/300-days-of-war-the-occupied-palestinian-territory.

[70] Ibid.

[71] See www.ochaopt.org/content/hostilities-gaza-strip-and-israel-flash-update-149; www.who.int/news/item/06-04-2024-six-months-of-war-leave-al-shifa-hospital-in-ruins--who-mission-reports; and https://mondoweiss.net/2024/04/come-out-you-animals-how-the-massacre-at-al-shifa-hospital-happened/.

[72] See www.unocha.org/publications/report/occupied-palestinian-territory/humanitarian-situation-update-209-gaza-strip; and www.washingtonpost.com/world/2024/08/27/israel-gaza-war-deir-al-balah/.

[73] See www.theguardian.com/world/article/2024/aug/29/israel-airstrike-aid-convoy-gaza.

and shelter overcrowding.[74] By late August, a 10-month-old baby was partially paralysed by the disease.[75] Despite the looming outbreak, Israel delayed vaccinations[76] and attacked vaccination areas[77] and a United Nations vaccination convoy.[78] While humanitarian organizations called for a ceasefire, Israel issued the highest number of evacuation orders since 13 October 2023, targeting areas with the highest concentration of displaced Palestinians,[79] forcing the United Nations to suspend humanitarian operations.[80]

20. Systematic attacks on Gaza food sovereignty indicate an intent to destroy its population through starvation.[81] Israel has destroyed agricultural land[82] and reservoirs[83] and attacked distribution centres, coordination teams and aid convoys.[84] Hungry crowds waiting for food have been massacred.[85] Following constant evacuation orders and the Israeli takeover of the Rafah crossing,[86] distribution of daily meals fell by 35 per cent from July to August 2024.[87] In August, entry permits for humanitarian organizations nearly halved.[88] Access to water has been restricted to a quarter of pre-7 October levels.[89] Approximately 93 per cent of the agricultural, forestry and fishing economies has been destroyed;[90] 95 per cent of Palestinians face high levels of acute food insecurity,[91] and deprivation for decades to come.[92]

21. In August 2024, the Finance Minister of Israel, Bezalel Smotrich, stated that starving the entire Gaza population was "justified and moral", even if 2 million people consequently died.[93] In recent months, 83 per cent of food aid was prevented from entering Gaza,[94] and the civilian police in Rafah were repeatedly targeted, impairing

---

[74] See www.emro.who.int/opt/news/variant-type-2-poliovirus-isolated-from-sewage-samples-in-gaza.html; www.un.org/unispal/document/gaza-aid-agencies-polio-20aug24/; and www.hrw.org/news/2024/08/26/gaza-israeli-aid-obstruction-inflaming-polio-outbreak.

[75] See www.bbc.co.uk/news/articles/cevjz7zreyxo.

[76] See https://news.un.org/en/story/2024/08/1153761; and https://edition.cnn.com/2024/08/29/middleeast/gaza-who-humanitarian-pause-intl-latam/index.html.

[77] See www.aljazeera.com/news/liveblog/2024/9/2/israeli-war-on-gaza-live-israel-bombs-school-killing-11-palestinians?update=3154007; and https://x.com/EuroMedHR/status/1833448805238181922.

[78] See www.reuters.com/world/middle-east/israeli-military-says-it-detained-un-convoy-northern-gaza-2024-09-09/.

[79] See www.ochaopt.org/content/humanitarian-situation-update-209-gaza-strip.

[80] See www.youtube.com/watch?v=oSQxAU5p1kc.

[81] A/79/171, paras. 42–64 and 112 (d).

[82] See https://unosat.org/products/3905.

[83] See https://oxfamilibrary.openrepository.com/bitstream/handle/10546/621609/bp-water-war-crimes-180724-en.pdf;jsessionid=37827E3BBC47450A27965C80546ACA65?sequence=1, pp. 6 and 21.

[84] See https://responsiblestatecraft.org/israel-hamas-war-gaza/; and https://reliefweb.int/report/occupied-palestinian-territory/un-human-rights-office-opt-attacks-humanitarian-aid-distribution-system-enar.

[85] See www.ohchr.org/en/press-releases/2024/03/un-experts-condemn-flour-massacre-urge-israel-end-campaign-starvation-gaza.

[86] See www.wfp.org/stories/gaza-updates-wfp-calls-all-access-points-be-opened-rafah-exodus-fuels-hunger.

[87] See www.ochaopt.org/content/humanitarian-situation-update-214-gaza-strip.

[88] See www.ochaopt.org/content/humanitarian-situation-update-211-gaza-strip.

[89] See www.ochaopt.org/content/reported-impact-snapshot-gaza-strip-4-september-2024.

[90] See https://thedocs.worldbank.org/en/doc/ce9fed0d3bb295f0363d690224d1cd39-0280012024/original/Palestinian-Econ-Upd-May2024-FINAL-ENGLISH-Only.pdf, p. 6.

[91] See www.ipcinfo.org/fileadmin/user_upload/ipcinfo/docs/IPC_Gaza_Strip_Acute_Food_Insecurity_MaySept2024_Special_Snapshot.pdf.

[92] A/79/171, para. 48.

[93] See www.timesofisrael.com/smotrich-it-may-be-justified-to-starve-2-million-gazans-but-world-wont-let-us/.

[94] See www.nrc.no/news/2024/september/israels-siege-now-blocks-83-of-food-aid-reaching-gaza-new-data-reveals/.

distribution.[95] At least 34 deaths from malnutrition were recorded by 14 September 2024.[96] At the time of writing, the Prime Minister, Benjamin Netanyahu, was evaluating a plan to block all food supplies to northern Gaza[97] proposed by adviser Giora Eiland,[98] who previously endorsed introducing epidemics as a military tactic.[99] The killing of civilian police and clan leadership providing security for food distribution further compounded the crisis across Gaza.[100] Starvation and deprivation tactics in the north have been particularly egregious.[101]

22. Palestinians have been systematically abused in a network of Israeli torture camps.[102] Thousands have disappeared, many after being detained in appalling conditions, often bound to beds, blindfolded and in diapers, deprived of medical treatment and subjected to unsanitary conditions, starvation, torturous cuffing, severe beatings, electrocution and sexual assault by both humans and animals.[103] At least 48 detainees have died in custody.[104]

23. Even when conservatively considered, these multiple torments constitute precisely the irreparable harm that ICJ has warned against since January 2024, and which Israel has intentionally inflicted on the Palestinians as a group.

B. Risk of genocide in the West Bank, including East Jerusalem

24. The devastation inflicted on Gaza is now metastasizing to the West Bank, including East Jerusalem. In December 2023, the Defence Minister of Israel, Yoav Gallant, predicted that “when what the IDF did in Gaza becomes clear, that will also be projected on Judea and Samaria [West Bank]”.[105]

---

[95] See www.unocha.org/publications/report/occupied-palestinian-territory/hostilities-gaza-strip-and-israel-flash-update-11; www.ochaopt.org/content/hostilities-gaza-strip-and-israel-flash-update-116; www.unocha.org/publications/report/occupied-palestinian-territory/hostilities-gaza-strip-and-israel-flash-update-118-enarhe; www.un.org/unispal/document/ocha-sitrep-188-08jul24/; and https://reliefweb.int/report/occupied-palestinian-territory/un-human-rights-office-opt-attacks-humanitarian-aid-distribution-system-enar.

[96] See www.ohchr.org/en/press-releases/2024/07/un-experts-declare-famine-has-spread-throughout-gaza-strip.

[97] See https://aje.io/e90yu2?update=3174278; www.israelnationalnews.com/en/news/395677; and https://edition.cnn.com/2024/09/22/middleeast/netanyahu-gaza-hamas-expulsions-plan-intl/index.html.

[98] See www.972mag.com/northern-gaza-liquidation-scenario-eiland-rabi/.

[99] S/2024/419, pp. 92–93.

[100] See www.ochaopt.org/content/hostilities-gaza-strip-and-israel-flash-update-113; www.ochaopt.org/content/hostilities-gaza-strip-and-israel-flash-update-116; www.ochaopt.org/content/hostilities-gaza-strip-and-israel-flash-update-118; www.ochaopt.org/content/hostilities-gaza-strip-and-israel-flash-update-143; www.ochaopt.org/content/hostilities-gaza-strip-and-israel-flash-update-144; www.ochaopt.org/content/hostilities-gaza-strip-and-israel-flash-update-149; www.ochaopt.org/content/humanitarian-situation-update-188-gaza-strip; and https://reliefweb.int/report/occupied-palestinian-territory/un-human-rights-office-opt-attacks-humanitarian-aid-distribution-system-enar.

[101] Additional Protocol I to the 1949 Geneva Conventions of 12 August 1949, art. 54; Additional Protocol II to the 1949 Geneva Conventions of 12 August 1949, art. 14; International Committee of the Red Cross on customary international humanitarian law, rule 53; and Rome Statute of the International Criminal Court, art. 8 (2) (b) (xxv).

[102] See www.btselem.org/sites/default/files/publications/202408_welcome_to_hell_eng.pdf; and www.ohchr.org/en/press-releases/2024/08/israels-escalating-use-torture-against-palestinians-custody-preventable.

[103] See www.btselem.org/sites/default/files/publications/202408_welcome_to_hell_eng.pdf.

[104] Ibid., p. 91.

[105] See www.kikar.co.il/security-news/s5ieil (Hebrew).

25. From 7 October 2023 to the end of September 2024, Israeli forces carried out more than 5,505 raids.[106] Violent settlers, supported by Israeli forces and officials,[107] conducted 1,084 attacks,[108] killing more than 692 Palestinians – 10 times the previous 14 years' annual average of 69 fatalities – and injuring 5,199.[109]

26. The pattern of targeting children is shocking. Since 7 October, 169 Palestinian children have been killed,[110] nearly 80 per cent of whom were shot in the head or torso.[111] This represents a 250 per cent increase on the previous nine months,[112] totalling more than 20 per cent of children killed in the West Bank since 2000.[113]

27. Echoing the brutality that swept Gaza, Palestinians in the West Bank have been subjected to appalling detention practices,[114] following orders by the National Security Minister of Israel, Itamar Ben-Gvir.[115] A mass arrest campaign[116] led to the detention of tens of thousands, with 9,400 currently detained.[117] As in Gaza, many are academics, students, lawyers, journalists and human rights defenders,[118] designated as "terrorists" or "national security threats".[119] Leaked videos and interviews with prison officials revealed intentional and systemic abuse and brutality, degradation, torture and even rape.[120] At least 12 detainees from the West Bank died as a result of torture and denial of medical care.[121]

28. In November 2023, Bezalel Smotrich, "Governor of Judea and Samaria" and staunch advocate of colonization and mass expulsion,[122] claimed that there are "2 million Nazis" in the West Bank.[123] He then promised to turn several areas of the

---

[106] NGO submissions.

[107] A/HRC/55/72, para. 18; https://reliefweb.int/report/occupied-palestinian-territory/un-human-rights-office-opt-statement-new-wave-settler-attacks-displacing-palestinian-herding-communities-and-consolidating-settlements-and-outposts-occupied-west-bank; and www.haaretz.com/israel-news/2024-01-24/ty-article/.premium/israeli-army-weighs-plan-to-arm-west-bank-settlements-with-anti-tank-missiles/0000018d-3b7e-d32b-adcf-ff7e83330000.

[108] See https://reliefweb.int/report/occupied-palestinian-territory/atrocity-alert-no-403-israel-and-occupied-palestinian-territory-sudan-and-un-human-rights-council.

[109] See www.ochaopt.org/data/casualties.

[110] See www.unicef.org/press-releases/child-casualties-west-bank-skyrocket-past-nine-months.

[111] See https://assets.nationbuilder.com/dcipalestine/pages/5323/attachments/original/1725884141/Targeting_Childhood_report.pdf?1725884141, p. 7.

[112] See https://assets.nationbuilder.com/dcipalestine/pages/5323/attachments/original/1725884141/Targeting_Childhood_report.pdf?1725884141, p. 7; and www.unicef.org/press-releases/child-casualties-west-bank-skyrocket-past-nine-months.

[113] See https://assets.nationbuilder.com/dcipalestine/pages/5323/attachments/original/1725884141/Targeting_Childhood_report.pdf?1725884141.

[114] NGO submissions; A/HRC/55/28, paras. 75–80; and https://spcommreports.ohchr.org/TMResultsBase/DownLoadPublicCommunicationFile?gId=28609.

[115] See www.btselem.org/sites/default/files/publications/202408_welcome_to_hell_eng.pdf, pp. 7–8.

[116] See www.amnesty.org.uk/press-releases/israelopt-surge-arbitrary-detention-west-bank-palestinians-torture-rife; NGO submissions; and A/HRC/56/26, para. 62.

[117] See https://hamoked.org/prisoners-charts.php; and www.ohchr.org/en/press-releases/2024/08/israels-escalating-use-torture-against-palestinians-custody-preventable.

[118] See www.ohchr.org/sites/default/files/documents/countries/opt/20240731-Thematic-report-Detention-context-Gaza-hostilities.pdf.

[119] See https://cpj.org/2024/09/arrests-of-palestinian-journalists-since-start-of-israel-gaza-war/.

[120] See www.amnesty.org/en/latest/news/2023/11/israel-opt-horrifying-cases-of-torture-and-degrading-treatment-of-palestinian-detainees-amid-spike-in-arbitrary-arrests/; http://mezan.org/uploads/files/2024/4/1712323548Torture%20report-AlMezan.pdf; and www.omct.org/site-resources/files/Submission_SR_Torture_final-15.2.24.pdf, p. 7.

[121] See www.btselem.org/sites/default/files/publications/202408_welcome_to_hell_eng.pdf, p. 9.

[122] See https://hashiloach.org.il/israels-decisive-plan/.

[123] See www.timesofisrael.com/there-are-2-million-nazis-in-west-bank-says-far-right-finance-minister-smotrich/. See also para. 32.

West Bank into a “pile of rubble like … [Gaza]”.[124] On 18 August, the Foreign Minister of Israel, Israel Katz, called for the West Bank to receive the same treatment as Gaza.[125]

29. The northern West Bank has been the subject of particularly severe military violence.[126] Protracted sieges,[127] relentless raids[128] and a major escalation since August 2024, including aerial bombardment,[129] have wrought devastation.[130] Forty-six drone and air strike operations[131] killed 77 Palestinians, including 14 children.[132] In Jenin camp approximately 180 homes were levelled and 3,800 structures damaged,[133] destroying or damaging power supplies, public services and amenities,[134] displacing thousands of families and causing widespread disruption.[135] More than 181,000 Palestinians have been affected, many multiple times.[136]

30. On 27 August 2024, Israeli forces launched operation “Summer Camps” against Jenin, Nablus, Qalqilya, Tubas and Tulkarem, fulfilling the promise to treat the West Bank like Gaza.[137] For days on end, thousands were placed under curfew, without food or water.[138] Israeli forces targeted ambulances, blocked entrances to hospitals and laid siege to Jenin Hospital.[139] Bulldozers destroyed streets and electricity and public health infrastructure.[140] Hundreds lost their homes and property;[141] more than

[124] See www.srugim.co.il/999113-%D7%A1%D7%9E%D7%95%D7%98%D7%A8%D7%99%D7%A5-%D7%90%D7%9D-%D7%99%D7%9E%D7%A9%D7%9A-%D7%94%D7%98%D7%A8%D7%95%D7%A8-%D7%98%D7%95%D7%9C%D7%9B%D7%A8%D7%9D-%D7%AA%D7%94%D7%A4%D7%95%D7%9A-%D7%9C%D7%A2 (Hebrew).

[125] See https://x.com/Israel_katz/status/1828654399360586025 (Hebrew).

[126] See www.ohchr.org/en/press-releases/2024/06/occupied-palestinian-territory-turk-condemns-over-500-west-bank-killings.

[127] See www.unocha.org/publications/report/occupied-palestinian-territory/humanitarian-situation-update-189-west-bank-enarhe.

[128] See www.unocha.org/publications/report/occupied-palestinian-territory/humanitarian-situation-update-189-west-bank-enarhe; www.ochaopt.org/poc/16-29-may-2023; www.ochaopt.org/content/hostilities-gaza-strip-and-israel-flash-update-137; and www.ochaopt.org/content/humanitarian-situation-update-180-gaza-strip-west-bank.

[129] See https://theintercept.com/2024/06/12/israel-west-bank-airstrikes-drones-palestinians-killed-children/.

[130] See www.972mag.com/jenin-tulkarem-armed-resistance-israeli-repression/.

[131] See https://acleddata.com/2024/08/05/palestine-mid-year-metrics-2024/.

[132] See www.ochaopt.org/content/humanitarian-situation-update-186-west-bank

[133] See www.972mag.com/jenin-tulkarem-armed-resistance-israeli-repression/.

[134] See https://t.me/jenencamb/57875; www.ohchr.org/en/press-releases/2024/09/apartheid-israel-targeting-gaza-and-west-bank-simultaneously-says-exper; and www.972mag.com/jenin-tulkarem-armed-resistance-israeli-repression/.

[135] See www.972mag.com/israel-apartheid-jenin-gaza/; www.972mag.com/jenin-tulkarem-armed-resistance-israeli-repression/; and www.ohchr.org/en/press-releases/2024/09/apartheid-israel-targeting-gaza-and-west-bank-simultaneously-says-expert.

[136] See www.un.org/unispal/document/humanitarian-situation-update-201-07aug24/.

[137] See https://edition.cnn.com/2024/09/06/middleeast/israeli-military-operation-jenin-west-bank-enters-second-week-intl/index.html.

[138] See www.unrwa.org/resources/reports/unrwa-situation-report-133-situation-gaza-strip-and-west-bank-including-east-Jerusalem; and https://reliefweb.int/report/occupied-palestinian-territory/un-human-rights-office-opt-israeli-security-forces-have-killed-36-palestinians-including-eight-children-10-days-during-operation-northern-west-bank-while-settler-violence-intensifies.

[139] See www.ohchr.org/en/press-releases/2024/09/apartheid-israel-targeting-gaza-and-west-bank-simultaneously-says-expert; and www.ochaopt.org/content/humanitarian-situation-update-213-west-bank.

[140] See www.unocha.org/publications/report/occupied-palestinian-territory/humanitarian-situation-update-216-west-bank-enar.

[141] See www.ochaopt.org/content/humanitarian-situation-update-213-west-bank.

1,000 families in Jenin were displaced.[142] Thirty-six were killed, including eight children.[143]

31. Targeted attacks on the health sector have been replicated in the West Bank. Medical workers and infrastructure were attacked 538 times, killing 23 people and injuring 100 and damaging 54 medical facilities, 20 mobile clinics and 374 ambulances,[144] while critical medical care was impeded.[145] Permits for Palestinians to access medical care outside the West Bank sharply declined.[146]

32. On 29 May 2024, governance of the West Bank was officially transferred from military to civilian authorities – furthering *de jure* annexation – and placed under Bezalel Smotrich, a committed Eretz Yisrael politician.[147] The largest single land appropriation in 30 years was then approved.[148] Since 7 October, Israel has demolished, confiscated or ordered the demolition of more than 1,416 Palestinian structures, displacing more than 3,200 Palestinians, including approximately 1,400 children.[149] At least 18 communities were depopulated under the threat of lethal force,[150] effectively enabling the colonization of large tracts of Area C.[151] This constitutes an escalation of unlawful conduct already found to be "aimed at dispersing the [Palestinian] population and undermining its integrity as a people".[152]

33. The crippling of the economy is another existential threat. Amid extreme insecurity and fear, the suspension of financial transfers to the Palestinian Authority,[153] the revocation of 148,000 work permits[154] and severe movement restrictions, the gross domestic product (GDP) of the West Bank contracted by 22.7

---

[142] See https://reliefweb.int/report/occupied-palestinian-territory/un-human-rights-office-opt-israeli-security-forces-have-killed-36-palestinians-including-eight-children-10-days-during-operation-northern-west-bank-while-settler-violence-intensifies.

[143] See www.unocha.org/publications/report/occupied-palestinian-territory/humanitarian-situation-update-216-west-bank-enar.

[144] See www.emro.who.int/images/stories/Sitrep_-_issue_41b.pdf.

[145] See www.msf.org/west-bank-israeli-forces-render-healthcare-inaccessible-when-needed-most; www.who.int/news/item/14-06-2024-who-concerned-about-escalating-health-crisis-in-west-bank.

[146] See www.who.int/news/item/14-06-2024-who-concerned-about-escalating-health-crisis-in-west-bank.

[147] A/79/347, paras. 7–10. See also the concern raised in *Legal Consequences Arising from the Policies and Practices of Israel in the Occupied Palestinian Territory, including East Jerusalem*, *Advisory Opinion*, *19 July 2024*, *I.C.J. Reports 2024*, para. 156.

[148] See https://peacenow.org.il/en/state-land-declaration-12000-dunams; and www.gov.il/BlobFolder/reports/yafit2heb/he/igal_%D7%99%D7%A4%D7%99%D7%AA%20-%20%D7%9E%D7%A7%D7%98%D7%A2%D7%99%D7%9D%20%D7%91%20%D7%92%20%D7%90%D7%99%D7%A0%D7%98%D7%A8%D7%A0%D7%98%20%D7%A2%D7%91%D7%A8%D7%99%D7%AA.pdf (Hebrew).

[149] See www.ochaopt.org/content/humanitarian-situation-update-207-west-bank.

[150] See www.haaretz.com/middle-east-news/palestinians/2024-05-05/ty-article-magazine/premium/since-the-war-began-entire-areas-of-the-west-bank-have-been-emptied-of-their-communities/0000018f-39a9-d9c3-abcf-7bfd66980000.

[151] See www.crisisgroup.org/middle-east-north-africa/east-mediterranean-mena-israelpalestine/246-stemming-israeli-settler-violence; and www.ochaopt.org/content/humanitarian-situation-update-219-west-bank.

[152] *Legal Consequences Arising from the Policies and Practices of Israel in the Occupied Palestinian Territory, including East Jerusalem*, *Advisory Opinion*, *19 July 2024*, *I.C.J. Reports 2024*, para. 239.

[153] See www.crisisgroup.org/united-states-israelpalestine/meltdown-looms-west-banks-financial-lifelines; and www.ohchr.org/en/press-releases/2024/04/israel-withholding-tax-revenue-and-revoking-banking-waivers-could-paralyse.

[154] See www.worldbank.org/en/news/press-release/2024/05/23/world-bank-issues-new-update-on-the-palestinian-economy.

per cent,[155] nearly 30 per cent of businesses have closed, and 292,000 jobs have been lost.[156]

34. Genocidal conduct in Gaza set an ominous precedent for the West Bank. The deliberate strategy of Israel to render Palestinian life unsustainable has markedly intensified everywhere in the occupied Palestinian territory, with devastating consequences for Palestinian survival.

IV. Understanding the legal complexity and scope of genocidal intent

35. Following the harrowing experience of recent genocides in Rwanda, the former Yugoslavia and, plausibly, Myanmar,[157] what constitutes genocide in law – the destruction of a national, ethnical, racial or religious group, in whole or in part, as such – has become better established.[158] However, preventing and punishing genocide in practice, in particular proving genocidal intent, is still developing.[159]

36. The stigma attached to and the consequences of the crime of genocide often deter perpetrators from recording policies, plans and other indications of intent to carry it out (e.g. in writing).[160] When direct evidence of intent is unavailable, inferring intent requires a complex assessment of facts, statements and circumstances.[161] These factors should be borne in mind:

(a) While recognizing the possible composite nature of genocide is critical to its identification and prevention, the compartmentalization of the conduct into its disparate acts without recourse to broader context can obscure the requisite genocidal intent;

(b) Aside from the five acts that may constitute genocidal conduct, other acts can be indicative of genocidal intent;[162]

(c) The existing jurisprudence has arisen primarily from the criminal prosecution of individuals;[163] this can limit the early recognition of broader State responsibility for genocide, which is crucial to its prevention.

---

[155] See www.ilo.org/resource/news/war-propels-unemployment-close-80-cent-and-shrinks-gdp-835-cent-gaza-strip.

[156] See www.worldbank.org/en/news/press-release/2024/05/23/world-bank-issues-new-update-on-the-palestinian-economy.

[157] A/HRC/39/64, paras. 84–87; and *Application of the Convention on the Prevention and Punishment of the Crime of Genocide (The Gambia v. Myanmar)*, *Order of 23 January 2020*, *I.C.J. Reports 2020*, p. 69, para. 56.

[158] A/HRC/55/73, paras. 15–20.

[159] Paul Behrens, "Between abstract event and individualized crime: genocidal intent in the case of Croatia", *Leiden Journal of International Law*, vol. 28, No. 4 (October 2015), p. 934.

[160] International Criminal Tribunal for Rwanda, *Sylvestre Gacumbitsi v. The Prosecutor*, Case No ICTR-2001-64-A, Appeal Judgment, 7 July 2006, para. 40.

[161] A/HRC/55/73, para. 18.

[162] *Application of the Convention on the Prevention and Punishment of the Crime of Genocide (Croatia v. Serbia)*, *Judgment*, *I.C.J. Reports 2015*, p. 3, paras. 162, 390 and 434; *Application of the Convention on the Prevention and Punishment of the Crime of Genocide (Bosnia and Herzegovina v. Serbia and Montenegro)*, *Judgment*, *I.C.J. Reports 2007*, p. 43, para. 190 and 344; International Tribunal for the Former Yugoslavia, *Prosecutor v. Radislav Krstić*, Case No. IT-98-33-T, Judgment, 2 August 2001, para. 580; and International Tribunal for the Former Yugoslavia, *Prosecutor v. Karadžić*, Case No. IT-95-5/18-T, Judgment, 24 March 2016, para. 553.

[163] William Schabas, *Genocide in International Law*, 2nd ed. (Cambridge University Press, 2009), p. 512.

37. Understanding how the intent to destroy manifests – its relationship to the prescribed genocidal acts and the nature and scale of atrocities – is key when identifying conduct that could constitute evidence of genocidal intent as the only reasonable inference.

38. In the following sections, the Special Rapporteur briefly outlines how relevant jurisprudence, analysed *in abstracto*, is fully capable of capturing genocidal intent in State conduct when a comprehensive interpretative approach is adopted.

A. Considering the plurality of facts, circumstances and conduct

39. The magnitude and complexity of the crime of genocide require close analysis of the genocidal conduct as a whole,[164] properly situated in its broader context.[165] Due consideration should be given to:

- The destruction caused by the nature and scale of atrocities[166]
- The fog of war[167]
- Claims to retribution or alternative motives[168]
- The opportunity to commit genocide[169]

40. In international practice, the same facts can form the basis of multiple charges (and constitute a war crime or crime against humanity and an act of genocide).[170]

[164] International Criminal Tribunal for Rwanda, *Ferdinand Nahimana and Others v. The Prosecutor*, Case No. ICTR-99-52-A, Appeals Judgment, 28 November 2007, para. 524.

[165] *Application of the Convention on the Prevention and Punishment of the Crime of Genocide (Croatia v. Serbia)*, *Judgment*, *I.C.J. Reports 2015*, p. 3, paras. 419–430.

[166] International Tribunal for the Former Yugoslavia, *Prosecutor v. Popović and Others*, Case No. IT-05-88-A, Appeal-Judgment, 30 January 2015, para. 503; *Application of the Convention on the Prevention and Punishment of the Crime of Genocide (Croatia v. Serbia)*, *Judgment*, *I.C.J. Reports 2015*, p. 3, para. 413; Joint Declaration of Intervention of Canada, Denmark, France, Germany, the Netherlands and the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland (to the case of *The Gambia v. Myanmar*), 15 November 2023, para. 53; and A/HRC/39/CRP.2, paras. 1436–1438.

[167] International Tribunal for the Former Yugoslavia, *Prosecutor v. Radislav Krstić*, Case No. IT-98-33-T, para. 572.

[168] International Criminal Tribunal for Rwanda, *Aloys Simba v. the Prosecutor*, Case No. ICTR-01-76-A, Appeal Judgment, 27 November 2007, paras. 268–269; International Criminal Tribunal for Rwanda, *The Prosecutor v. Elizaphan Ntakirutimana and others*, Case Nos. ICTR-96-10-A and ICTR-96-17-A, Appeal Judgment, 13 December 2004, paras. 302–304; International Tribunal for the Former Yugoslavia, *Prosecutor v. Goran Jelisić*, Case No. IT-95-10-A, Appeal Judgment, 5 July 2001, para. 49; and *Application of the Convention on the Prevention and Punishment of the Crime of Genocide (Croatia v. Serbia)*, *Judgment*, *I.C.J. Reports 2015*, p. 3, Separate Opinion of Judge Bhandari, para. 50.

[169] See *Application of the Convention on the Prevention and Punishment of the Crime of Genocide (Croatia v. Serbia)*, *Judgment*, *I.C.J. Reports 2015*, p. 3, paras. 431–437; and International Tribunal for the Former Yugoslavia, *Prosecutor v. Radislav Krstić*, Case No. IT-98-33-A, Appeal Judgement, 19 April 2004, paras. 13 and 148–149.

[170] Patricia M. Wald, "Genocide and crimes against humanity", *Washington University Global Studies Law Review*, vol. 6, No. 3 (January 2007), pp. 631–632.

When determining genocidal intent, it is critical to assess "whether all of the evidence, taken together, demonstrate[s] a genocidal mental state".[171]

41. As observed by Judge Trindade in *Croatia v. Serbia*, an "onslaught of civilians" is not merely a "plurality of common crimes", but rather a "plurality of atrocities, which, in itself, by its extreme violence and devastation, can disclose the intent to destroy".[172] The focus should be on whether all the acts – e.g. starvation, torture, killing, forced displacement, extermination – considered together in their totality form a pattern of conduct indicative of genocidal intent.[173]

B. Singularity of intent: destroying "a group" "as such"

42. In proving intent to destroy the group, all relevant factors must be examined holistically. Jurisprudence on genocidal intent is typically focused on "physical or biological destruction" of the group.[174] The fact that the Genocide Convention was drafted when colonialism still played a significant role in international relations, and the vivid horror of the Holocaust's industrial-scale extermination, may account for the focus on physical and biological destruction over social and cultural factors.[175] However, genocide is not a crime only of mass killing, as specified in the Convention itself.[176] The genocidal act of "forcibly transferring children of the group to another group", for example, entails no killing at all.[177]

43. Genocide is more structurally complex and insidious, and therefore more difficult to ascertain than crimes such as mass killing or extermination. A wider lens

[171] International Tribunal for the Former Yugoslavia, *Prosecutor v. Milomir Stakić*, Case No. IT-97-24-A, Appeal Judgment, 22 March 2006, para. 55; (cited in) Joint Declaration of Intervention of Canada, Denmark, France, Germany, the Netherlands and the United Kingdom (to the case of *The Gambia v. Myanmar*), para. 54; International Tribunal for the Former Yugoslavia, *Prosecutor v. Karadžić*, Case No. IT-95-5/18-T, Judgment, 24 March 2016, paras. 550 and 2592; International Tribunal for the Former Yugoslavia, *Prosecutor v. Zdravko Tolimir*, Case No. IT-05-88/2-A, Appeal Judgment, 8 April 2015, paras. 246–247; Extraordinary Chambers in the Courts of Cambodia, *Case 002/02 Judgment (Chea Nuon and Samphan Khieu)*, Case No. 002/19-09-2007/ECCC/TC, Judgment, 16 November 2018, para. 803; and A/HRC/39/CRP.2, para. 1416.

[172] *Application of the Convention on the Prevention and Punishment of the Crime of Genocide (Croatia v. Serbia)*, *Judgment*, *I.C.J. Reports 2015*, p. 3, see Dissenting Opinion of Judge Cançado Trindade, para. 237.

[173] Extraordinary Chambers in the Courts of Cambodia, *Case 002/02 Judgment*, para. 801 (citing S/1994/674, para. 94); International Tribunal for the Former Yugoslavia, *Prosecutor v. Zdravko Tolimir*, Case No. IT-05-88/2-T, Judgment, 12 December 2012, para. 745; International Tribunal for the Former Yugoslavia, *Prosecutor v. Milomir Stakić*, Case No. IT-97-24-A, Appeal Judgment, 22 March 2006, para. 55; International Criminal Tribunal for Rwanda, *The Prosecutor v. Yussuf Munyakazi*, Case No. ICTR-97-36A-A, Appeal Judgment, 28 September 2011, para. 142; and International Criminal Tribunal for Rwanda, *Ildéphonse Hategekimana v. The Prosecutor*, Case No. ICTR-00-55B-A, Appeal Judgment, 8 May 2012, para. 133.

[174] International Tribunal for the Former Yugoslavia, *Prosecutor v. Radislav Krstić*, Case No. IT-98-33-T, para. 580; and *Application of the Convention on the Prevention and Punishment of the Crime of Genocide (Bosnia and Herzegovina v. Serbia and Montenegro)*, *Judgment*, *I.C.J. Reports 2007*, para. 344.

[175] Tamara Starblanket, *Suffer the Little Children: Genocide, Indigenous Nations and the Canadian State* (Clarity Press, 2018), pp. 77–78; and Elisa Novic, *The Concept of Cultural Genocide: An International Law Perspective* (Oxford, Oxford University Press, 2016), p. 28.

[176] International Tribunal for the Former Yugoslavia, *Prosecutor v. Vidoje Blagojević and Dragan Jokić*, Case No. IT-02-60-T, Judgment, 17 January 2005, para. 666; Extraordinary Chambers in the Courts of Cambodia, *Case 002/02 Judgment*, para. 801; Element of Crimes, art. 6 (PCNICC/2000/1/Add.2, see construction of genocide crimes under the Rome Statute of the International Criminal Court). See also, International Tribunal for the Former Yugoslavia, *Prosecutor v. Radislav Krstić*, Case No. IT-98-33-A, Appeal Judgement, 19 April 2004, para. 32.

[177] Convention on the Prevention and Punishment of the Crime of Genocide, art. II (e).

is required to identify the intent to destroy a group in whole or in part as such. International jurisprudence provides that acts other than the five listed in the Convention may be relevant evidence of genocidal intent.[178] Accordingly, the historical and sociopolitical context in which genocide occurs is key to identifying how intent forms, and then materializes also through these other acts.

44. Jurisprudence has been broadly focused on determining intent through acts targeting "the very foundation of the group",[179] including the imposition of living conditions leading to "slow death"[180] and "the destruction of the spirit, of the will to live, and of life itself".[181] In other words, intent to destroy is assessed holistically and in totality.

45. Jurisprudence has also recognized that a group is "comprised of its individuals, but also of its history, traditions, the relationship between its members, the relationship with other groups, the relationship with the land".[182] Violent destruction of any of these components has a profound impact on the group and its ability to survive.[183] Trauma, poverty, food scarcity, forced displacement, loss of homes, land and cultural heritage – and settler-colonialism as an "enduring structure"[184] – are widely recognized determinants of individual and societal health.[185]

46. In settler-colonial contexts, land and its resources are particularly relevant. Land is intrinsic to both a people's right to self-determination and the settler-colonial project. An inherent conflict exists between the colonizers, who seek to acquire and control the land, and the Indigenous population, for whom the land is integral to their identity: "where they are is who they are".[186] Disconnection from land and cultural roots contributes to the erosion of identity and community resilience, resulting in physically destructive outcomes: poorer health, lower life expectancy and abnormally

[178] See footnote 162.

[179] International Criminal Tribunal for Rwanda, *The Prosecutor v. Athanase Seromba*, Case No. ICTR-2001-66-A, Appeal Judgment, 12 March 2008, para. 176; International Criminal Tribunal for Rwanda, *The Prosecutor v. Siméon Nchamihigo*, Case No. ICTR-01-63-T, Judgment and Sentence, 12 November 2008, para. 331; Israel, District Court of Jerusalem, *Attorney-General v. Eichmann*, Case No. 40/61, Judgment, 1968, para. 183; and International Tribunal for the Former Yugoslavia, *The Prosecutor v. Radovan Karadžić and Ratko Mladić*, Case No. IT-95-5-R61; IT-95-18-R61, Rule 61 Review of the Indictments, 11 July 1996, paras. 94–95.

[180] International Tribunal for the Former Yugoslavia, *Prosecutor v. Zdravko Tolimir*, Case No. IT-05-88/2-T, Judgment, 12 December 2012, para. 740.

[181] International Criminal Tribunal for Rwanda, *The Prosecutor v. Jean-Paul Akayesu*, Case No. ICTR-96-4-T, Judgment, 2 September 1998, para. 732.

[182] International Tribunal for the Former Yugoslavia, *Prosecutor v. Vidoje Blagojević and Dragan Jokić*, Case No. IT-02-60-T, Judgment, 17 January 2005, para. 666; and A/HRC/39/CRP.2, para. 1405.

[183] See International Criminal Court, Trial Chamber VI, *The Prosecutor v. Bosco Ntaganda*, Case No. ICC-01/04-02/06-2659, Reparations Order, 8 March 2021, paras. 73–74; and Inter-American Court of Human Rights, *Gómez-Palomino v. Peru*, Series C No. 136, Judgment, 22 November 2005, para. 146.

[184] Bram Wispelwey and others, "Because its power remains naturalized: introducing the settler colonial determinants of health", *Frontiers in Public Health*, vol. 11 (July 2023), p. 3.

[185] E/C.12/2000/4, para. 4; and Kimberly Matheson and others, "Canada's colonial genocide of indigenous peoples: a review of the psychosocial and neurobiological processes linking trauma and intergenerational outcomes", *International Journal of Environmental Research and Public Health*, vol. 19, No. 11 (May 2022), p. 2.

[186] Patrick Wolfe, "Settler colonialism and the elimination of the native", *Journal of Genocide Research*, vol. 8, No. 4 (2006), p. 388.

high suicide rates.[187] The issue of land is therefore indicative of how the settler-colonial project destroys – in order to replace – the Indigenous population.[188]

47. Consequently, components of conduct, such as repeated forced displacement, that result in the disconnection from the land, as well as the destruction of the cultural, educational and economic structures that tie a people to the land, must be considered "significant as indicative of the presence of a specific intent … inspiring [other genocidal] acts".[189] Forced displacement itself, together with aggravating factors – e.g. displacement into dangerous, squalid or toxic conditions – can constitute an underlying genocidal act.[190] The particular vulnerability of the group must also be considered.[191]

48. In short, intent to destroy has become established as the targeting of a group's existence such that "the group can no longer reconstitute itself".[192]

C. Genocidal intent in the context of State responsibility

49. Early identification of genocide is crucial to prevent genocide, ensuring that a central tenet of the post-Second World War international legal system is not a dead letter.

50. In assessing State responsibility for genocide – i.e. genocidal intent attributable to the State – ICJ has drawn heavily on the jurisprudence of international criminal tribunals.[193] While acknowledging that State responsibility can be established "without an individual being convicted of the crime",[194] in *Bosnia v. Serbia* in 2007, the Court found State genocidal intent only where individual perpetrators had been held criminally responsible. The Court established that, in the absence of direct evidence of State intent, the pattern of conduct must be such that it "could only point to the existence of such intent".[195] This approach was tempered in 2015, in *Croatia v. Serbia*, where the Court determined that "reasonableness" must be considered when inferring genocidal intent from patterns of conduct.[196]

---

[187] A/HRC/21/53, para. 84; A/HRC/54/31/Add.2, paras. 21 and 26; A/HRC/33/57, paras. 4–5; Maria Yellow Horse Brave Heart and others, "Historical trauma among indigenous peoples of the Americas: concepts, research, and clinical considerations", *Journal of Psychoactive Drugs*, vol. 43, No. 4 (October 2011), p. 284; and Matheson and others, "Canada's colonial genocide".

[188] Wolfe, "Settler colonialism", p. 388.

[189] *Application of the Convention on the Prevention and Punishment of the Crime of Genocide (Bosnia and Herzegovina v. Serbia and Montenegro)*, *Judgment*, *I.C.J. Reports 2007*, p. 43, paras. 190 and 344. See also, International Tribunal for the Former Yugoslavia, *Prosecutor v. Radislav Krstić*, Case No. IT-98-33-A, Appeal Judgement, 19 April 2004, para. 33.

[190] International Tribunal for the Former Yugoslavia, *Prosecutor v. Zdravko Tolimir*, Case No. IT-05-88/2-T, Judgment, 12 December 2012, para. 740.

[191] Ibid., para. 742.

[192] International Tribunal for the Former Yugoslavia, *Prosecutor v. Vidoje Blagojević and Dragan Jokić*, Case No. IT-02-60-T, Judgment, 17 January 2005, paras. 661 and 666, citing International Tribunal for the Former Yugoslavia, *Prosecutor v. Radislav Krstić*, Case No. IT-98-33-A, Appeal Judgement, 19 April 2004, para. 31; A/HRC/39/CRP.2, para. 1405; and Extraordinary Chambers in the Courts of Cambodia, *Case 002/02 Judgment*, para. 801.

[193] *Application of the Convention on the Prevention and Punishment of the Crime of Genocide (Bosnia and Herzegovina v. Serbia and Montenegro)*, *Judgment*, *I.C.J. Reports 2007*, p. 43, paras. 374–376; and *Application of the Convention on the Prevention and Punishment of the Crime of Genocide (Croatia v. Serbia)*, *Judgment*, *I.C.J. Reports 2015*, p. 3, paras. 182, 187, 414, 424–430 and 440.

[194] *Application of the Convention on the Prevention and Punishment of the Crime of Genocide (Bosnia and Herzegovina v. Serbia and Montenegro)*, *Judgment*, *I.C.J. Reports 2007*, p. 43, paras. 182 and 373–375.

[195] Ibid., para. 373.

[196] *Application of the Convention on the Prevention and Punishment of the Crime of Genocide*

51. However, further clarity is needed regarding genocidal intent in the context of State responsibility. State intent can be derived from the aggregate of individual perpetrators' genocidal intents, but States should not be exonerated simply because there are no individual criminal convictions, which, if they do occur, may come too late to prevent or stop genocide. While ICJ acknowledged that State obligations concerning genocide are "not of a criminal nature",[197] the standard of proof required to ground the responsibility of a State is a quasi-criminal standard. Among other things, this would delay or frustrate justice for victims.

52. Intervening in *The Gambia v. Myanmar*, currently before ICJ, six Western States argued that the "reasonableness criterion" requires a "balanced approach" so as not to make it "impossible" to determine genocidal intent "by way of inference"[198] in other words, urging the Court not to miss the forest for the trees. Otherwise, this risks protecting the State over the victims that the Convention is designed to protect.[199]

53. Three factors help achieve this balance:

(a) Applying the "only reasonable inference" test involves first filtering out other possible intents that could be inferred but are not reasonably supported by the evidence.[200] A balanced consideration of the interplay between motives and intent should determine whether motives "preclude such a specific intent" to destroy a people,[201] or whether they are consistent with, or even confirm, genocidal intent as the only reasonable inference;

(b) International law treats the State as a unit, not as separate organs.[202] This means that conduct and intent of the State must be considered holistically. A rule of law-regulated State must be viewed as a whole, including its Government, parliament and judiciary and their regulatory functions;

(c) Given the high threshold set for establishing genocidal intent, the failure to illuminate the totality of conduct invites the possibility of invisibilizing the crime itself behind the claimed strategies, policies and actions that are advanced by the wrongdoing State in order to obscure it.[203] Failure to recognize genocide in its totality may help create the camouflage that a State could employ to commit it.

(Croatia v. Serbia), para. 148.

[197] Ibid., para. 170.

[198] Joint Declaration of Intervention of Canada, Denmark, France, Germany, the Netherlands and the United Kingdom (to the case of *The Gambia v. Myanmar*), para. 52, citing *Application of the Convention on the Prevention and Punishment of the Crime of Genocide (Croatia v. Serbia)*, *Judgment*, *I.C.J. Reports 2015*, p. 3, para. 148.

[199] *Application of the Convention on the Prevention and Punishment of the Crime of Genocide (Croatia v. Serbia)*, *Judgment*, *I.C.J. Reports 2015*, p. 3, see Dissenting Opinion of Judge Cançado Trindade, para. 145.

[200] Joint Declaration of Intervention of Canada, Denmark, France, Germany, the Netherlands and the United Kingdom (to the case of *The Gambia v. Myanmar*), paras. 50–52.

[201] International Criminal Tribunal for Rwanda, *The Prosecutor v. François Karera*, Case No. ICTR-01-74-T, Judgment, 7 December 2007, para. 534; International Criminal Tribunal for Rwanda, *Eliézer Niyitegeka v. The Prosecutor*, Case No. ICTR-96-14-A, Appeal Judgement, 9 July 2004, para. 53; International Tribunal for the Former Yugoslavia, *Prosecutor v. Karadžić*, Case No. IT-95-5/18-T, Judgment, 24 March 2016, para. 554; and Extraordinary Chambers in the Courts of Cambodia, *Case 002/02 Judgment*, paras. 4507–4512.

[202] Responsibility of States for internationally wrongful acts, with commentaries (see A/CN.4/SER.A/2001/Add.1 (Part 2), p. 35).

[203] Leanne Betasamosake Simpson, *As We have Always Done: Indigenous Freedom Through Radical Resistance* (Minneapolis, University of Minnesota Press, 2017), p. 15.

V. “Totality triple lens”: Israeli intent towards the Palestinians as a group as such

54. The current intent to destroy the people as such could not be more evident from Israeli conduct when viewed in its totality. In this section, the Special Rapporteur applies the framework set out above to the totality of conduct targeting the totality of Palestinians, in the totality of the occupied Palestinian territory (“totality triple lens”). She then analyses specific components of Israeli conduct: the broader context of the political project of Israel in the region; the nature of the destruction inflicted on the Palestinian people; and the motives obscuring the specific intent itself.

A. Totality of the land: “Greater Israel”

55. The ambition for a “Greater Israel” (*Eretz Yisrael*), consolidating Jewish sovereignty over the territory now comprising both Israel and the occupied Palestinian territory, has been a long-standing goal since the very inception of the Zionist project and before Israel existed.[204] The legally recognized right to self-determination of Palestinians being tied to that land,[205] together with their large presence, have represented both legal and demographic impediments to the realization of “Greater Israel”.

56. Successive Governments have pursued this goal, predicated on the erasure of the Indigenous Palestinian people.[206] Even after the Oslo Accords, which marked international support for a two-State solution, the plan was advanced.[207] Since then, Israeli colonies have increased from 128 to 358,[208] and settler numbers have grown from 256,400[209] to 714,600.[210] The 2018 Nation State Law asserted exclusive Jewish sovereignty over “Eretz Yisrael” and “Jewish settlement” in that area as a national priority.[211] On 28 December 2022, the current Government of Israel announced its plan to expand the colonies in the West Bank[212] and aggressively advanced substantial land confiscation and settlement expansion. In September 2023, before the General

[204] Itzhak Galnoor, *The Partition of Palestine: Decision Crossroads in the Zionist Movement* (Albany, State University of New York Press, 1995), p. 66.

[205] A/77/356, paras. 25–32.

[206] Ibid., paras. 38–40; Fayez Sayegh, *Zionist Colonialism in Palestine* (Beirut, Research Centre, Palestine Liberation Organization, 1965), p. 27; and Nadav G. Shelef, “From ‘Both Banks of the Jordan’ to the ‘Whole Land of Israel:’ ideological change in revisionist Zionism”, *Israel Studies*, vol. 9, No. 1 (2004), pp. 125–148.

[207] See www.timesofisrael.com/knesset-votes-overwhelmingly-against-palestinian-statehood-days-before-pms-us-trip/; www.timesofisrael.com/netanyahu-boasts-of-thwarting-the-establishment-of-a-palestinian-state-for-decades/; and www.bbc.com/news/world-middle-east-68025945.

[208] See https://peacenow.org.il/en/30-years-after-oslo-the-data-that-shows-how-the-settlements-proliferated-following-the-oslo-accords; and https://peacenow.org.il/en/settlements-watch/settlements-data/population.

[209] See https://peacenow.org.il/en/30-years-after-oslo-the-data-that-shows-how-the-settlements-proliferated-following-the-oslo-accords.

[210] See www.un.org/unispal/wp-content/uploads/2024/08/One-Year-Report-on-Israeli-Settlements-in-the-occupied-West-Bank-including-East-Jerusalem-Reporting-period-January-December-2023.pdf.

[211] See www.badil.org/cached_uploads/view/2021/04/20/nationstatelaw-positionpaper-badil-oct2018-1618905362.pdf, pp. 11–12; and https://main.knesset.gov.il/EN/activity/Documents/BasicLawsPDF/BasicLawNationState.pdf.

[212] *Legal Consequences Arising from the Policies and Practices of Israel in the Occupied Palestinian Territory, including East Jerusalem*, *Advisory Opinion*, *19 July 2024*, *I.C.J. Reports 2024*, para. 170.

Assembly, Prime Minister Netanyahu exhibited a map of Israel erasing the occupied Palestinian territory and superimposing Israel.[213]

57. The cultivation of a political doctrine[214] that frames Palestinian assertions of self-determination as a security threat to Israel has served to legitimize permanent occupation.[215] The deliberate dehumanization of the Palestinians has accompanied systematic ethnic purges from the period 1947–1949 to today.[216] Ideological hatred of Palestinians as such has pervaded segments of society and the Israeli State apparatus.[217]

58. Meanwhile, despite the oppression, Palestinians refuse to leave the land, and in fact the population has grown. The increasing risk of a majority-Jewish State becoming unachievable has progressively made destruction an unavoidable part of the process.[218]

59. The events of 7 October provided the impetus to advance towards the goal of a "Greater Israel". Calls for the displacement of Palestinians into the Arab world, amid conquest, colonization and annexation, grew.[219] The leaked Ministry of Intelligence of Israel "concept paper" from October 2023 outlining the expulsion of the entire Gaza population to Egypt,[220] alongside widespread and explicit support within the governing coalition,[221] identifies an opportunity to recolonize Gaza,[222] which the Government seized, taking advantage of the fog of war. In parallel in the West Bank, following 7 October, annexation and colony construction intensified.[223]

60. The State's intent to destroy, expressed in various statements and plans, and inferable from conduct considered in context, has gradually become more recognizable. This conduct had already, prior to 7 October, had the effect of "a cumulative, multilayered and intergenerational impact on the Palestinian society,

---

[213] See www.timesofisrael.com/full-text-of-netanyahus-un-address-on-the-cusp-of-historic-saudi-israel-peace/.

[214] See International Tribunal for the Former Yugoslavia, *The Prosecutor v. Radovan Karadžić and Ratko Mladić*, Case No. IT-95-5-R61; IT-95-18-R61, Rule 61 Review of the Indictments, 11 July 1996, paras. 94–95; and International Criminal Tribunal for Rwanda, *The Prosecutor v. Jean-Paul Akayesu*, Case No. ICTR-96-4-T, Judgment, 2 September 1998, para. 524.

[215] A/78/545, para. 13; A/HRC/53/59, paras. 4, 36–37 and 42; *Legal Consequences Arising from the Policies and Practices of Israel in the Occupied Palestinian Territory, including East Jerusalem*, *Advisory Opinion*, *19 July 2024*, *I.C.J. Reports 2024*, paras. 47 and 205, see also, Declaration of Judge Charlesworth, para. 16.

[216] Idith Zertal, *Israel's Holocaust and the Politics of Nationhood* (Cambridge, Cambridge University Press, 2009), pp. 174 and 196.

[217] Nadera Shalhoub-Kevorkian, *Security Theology, Surveillance and the Politics of Fear* (Cambridge, Cambridge University Press, 2015), p. 14.

[218] See *Application of the Convention on the Prevention and Punishment of the Crime of Genocide (Bosnia and Herzegovina v. Serbia and Montenegro)*, *Judgment*, *I.C.J. Reports 2007*, p. 43, para. 372.

[219] See www.i24news.tv/en/news/israel-at-war/artc-i24news-exclusive-former-fm-eli-cohen-says-saudi-could-accept-normalization-without-palestinian-state.

[220] See https://www.mekomit.co.il/%d7%94%d7%9e%d7%a1%d7%9e%d7%9a-%d7%94%d7%9e%d7%9c%d7%90-%d7%a9%d7%9c-%d7%9e%d7%a9%d7%a8%d7%93-%d7%94%d7%9e%d7%95%d7%93%d7%99%d7%a2%d7%99%d7%9f-%d7%9b%d7%99%d7%91%d7%95%d7%a9-%d7%a2%d7%96%d7%94-%d7%95/; and https://apnews.com/article/israel-gaza-population-transfer-hamas-egypt-palestinians-refugees-5f99378c0af6aca183a90c631fa4da5a.

[221] See https://x.com/MiddleEastEye/status/1747967081541255628; https://t.me/bengvir/4294 (translated in https://x.com/KhaledYousry22/status/1798729352412319874); www.youtube.com/watch?v=I3XLtt2yXGI; and www.aljazeera.com/news/2024/1/29/israeli-ministers-join-gathering-calling-for-rebuilding-settlements-in-gaza.

[222] See www.haaretz.com/israel-news/2024-01-28/ty-article/ministers-from-netanyahus-party-jointhousands-of-israelis-at-resettle-gaza-conference/0000018d-512f-dfdc-a5ad-db7f35e10000.

[223] A/79/347, paras. 6 and 15–17.

economy and environment and [had caused] the deterioration of the living conditions of the Palestinians".[224]

61. The violence and trauma suffered by the Israelis on 7 October deepened collective animosity, and calls for annihilation grew.[225] In a manner reminiscent of other genocides, the ensuing vengeful atmosphere prepared the soldiers to become "willing executioners" of the heinous tasks required of them.[226] An opportunity presented itself to sever Palestinian connection to the land, with foreseeable consequences for their Palestinian existence,[227] as outlined below.

B. Totality of the group: destruction of the Palestinian people

62. Since 7 October 2023, the decimation of Palestinian human life has been swift and extensive. Amid mass killings, eradication of family lines, large-scale targeting of children and torture, the occupied Palestinian territory is being intentionally rendered unliveable – one home, school, church, mosque, hospital, neighbourhood, community, at a time. Spreading from Gaza to the West Bank, calculated destruction reveals a deliberate campaign of connected incidents, which must be considered cumulatively.

63. Israel has pursued a pattern of conduct "deliberately inflicting on the group conditions of life calculated to bring about its physical destruction",[228] as evidenced by the systematic destruction of already precarious life-sustaining healthcare, food security and Water, Sanitation and Hygiene for All (WASH) infrastructure. Although varying in intensity across the occupied territory, in Gaza this destructive violence has already led to starvation, epidemics and forced displacement with no possibility of safe return – as expressly intended. The destruction of infrastructure across the occupied Palestinian territory imperils the long-term survival of the group. The deliberate degradation of public health is a technique of genocide "by attrition".[229] More than 500,000 children with no schooling and 88,000 students without universities[230] are doomed to dire outcomes.

64. For Palestinians, further layers of agony and forced displacement aggravate their inherited trauma and psychological vulnerability as Nakba survivors.[231] Months of relentless shunting of weakened humans from one unsafe area to another – fleeing bombs and bullets, with minimal chances of escape, amid loss, fear and grief, and with little access to shelter, clean water, food and healthcare – have inflicted

[224] *Legal Consequences Arising from the Policies and Practices of Israel in the Occupied Palestinian Territory, including East Jerusalem*, *Advisory Opinion*, *19 July 2024*, *I.C.J. Reports 2024*, para. 242.

[225] Martin Shaw, "Palestine in an international historical perspective on genocide", *Holy Land Studies*, vol. 9, No. 1 (May 2010), p. 20.

[226] William Schabas, "Hate speech in Rwanda: the road to genocide", in *Genocide and Human Rights*, Mark Lattimer, ed. (London, Routledge, 2017), p. 261.

[227] See paras. 46–48 (above).

[228] Convention on the Prevention and Punishment of the Crime of Genocide, art. II (c).

[229] See www.aljazeera.com/opinions/2024/9/2/polio-and-israels-attrition-genocide-in; and International Criminal Tribunal for Rwanda, *The Prosecutor v. Clement Kayishema and Obed Ruzindana*, Case No. ICTR-95-1-T, Judgment, 21 May 1999, paras. 115–116.

[230] See https://www.thenation.com/article/world/gaza-students-future/; and www.bbc.co.uk/news/world-middle-east-68023080.

[231] International Tribunal for the Former Yugoslavia, *Prosecutor v. Zdravko Tolimir*, Case No. IT-05-88/2-T, Judgment, 12 December 2012, para. 742.

incalculable harm, especially on children.[232] The movement of displaced Palestinians resembles the death marches of past genocides, and the Nakba. Forced displacement severs connection with the land, undermining food sovereignty and cultural belonging, and triggering further displacement.[233] Communal bonds are broken, the social fabric shredded and reserves of resilience depleted. Systematic forced displacement contributes to "the destruction of the spirit, of the will to live, and of life itself".[234]

65. As was foreseeable, the overall conduct of Israel post-7 October has inflicted severe psychological harm on all Palestinians, both direct victims and those witnessing in exile. The overall aim is to humiliate and degrade Palestinians as a whole. Prisoners stripped and sadistically tortured en masse; bodies of adults and children piled up and decomposing in the street; survivors forced to eat animal food and grass and drink seawater or even sewage; the maiming of thousands, including young children left limbless before they could even crawl; the destruction of homes and violation of intimate life; having absolutely nothing to return to. Mass graves and the exhumation and relocation of bodies are specific acts of desecration, which themselves can suggest genocidal intent.[235] Combined, these acts go far beyond what international jurisprudence recognizes as "step[s] in the process of destruction of the … group".[236] The pain and loss will impact generations to come.[237]

66. Genocide could manifest in the targeting of members of the same group in different parts of their territory, through acts of varying intensity. [238] In the background, Palestinians inside Israel ("the enemies within") have also experienced suppression.[239] The relentless attacks against the United Nations, and, in particular, UNRWA, threaten the socioeconomic lifelines of millions of Palestinian refugees across the broader region, and cannot be ignored.

67. The destructive consequences of Israeli conduct reverberate well beyond the Gaza epicentre, as the same patterns of genocidal conduct have begun to appear in the West Bank. The only inference to be reasonably drawn from all this is of a clear

---

[232] A/78/545, para. 21; International Criminal Tribunal for Rwanda, *The Prosecutor v. Jean-Paul Akayesu*, Case No. ICTR-96-4-T, Judgment, 2 September 1998, para. 121; International Tribunal for the Former Yugoslavia, *Prosecutor v. Zdravko Tolimir*, Case No. IT-05-88/2-T, Judgment, 12 December 2012, para. 742; International Criminal Tribunal for Rwanda, *The Prosecutor v. Clement Kayishema and Obed Ruzindana*, Case No. ICTR-95-1-T, Judgment, 21 May 1999, paras. 532–533; and Joint Declaration of Intervention of Canada, Denmark, France, Germany, the Netherlands and the United Kingdom (to the case of *The Gambia v. Myanmar*), paras. 67–71.

[233] A/79/171, paras. 80 and 110–111; and www.ohchr.org/sites/default/files/documents/issues/food/2024-08-27-visuals-palestinian-people-food-sovereignty.pdf, pp. 6 and 12.

[234] International Criminal Tribunal for Rwanda, *The Prosecutor v. Jean-Paul Akayesu*, Case No. ICTR-96-4-T, Judgment, 2 September 1998, para. 732.

[235] International Tribunal for the Former Yugoslavia, *Prosecutor v. Radislav Krstić*, Case No. IT-98-33-T, para. 596; www.ochaopt.org/content/hostilities-gaza-strip-and-israel-flash-update-99; www.unocha.org/publications/report/occupied-palestinian-territory/hostilities-gaza-strip-and-israel-flash-update-158; and www.ochaopt.org/content/hostilities-gaza-strip-and-israel-flash-update-164.

[236] International Criminal Tribunal for Rwanda, *The Prosecutor v. Jean-Paul Akayesu*, Case No. ICTR-96-4-T, Judgment, 2 September 1998, para. 732.

[237] International Criminal Court, Trial Chamber VI, *The Prosecutor v. Bosco Ntaganda*, Case No. ICC-01/04-02/06-2659, Reparations Order, 8 March 2021, paras. 73–74; International Criminal Court, *The Prosecutor v. Dominic Ongwen*, Case No. ICC-02/04-01/15, Reparations Order, 28 February 2024, paras. 410–412.

[238] Shaw, "Palestine in an international historical perspective", pp. 3–6.

[239] See https://zeteo.com/p/palestinian-israel-gaza-genocide-arab-citizens; and www.adalah.org/en/content/view/11158.

intention to attack "the group's capacity to renew itself, and hence to ensure its long-term survival".[240]

C. Totality of the conduct: genocidal intent rationalized as self-defence

68. In the face of such wholesale destruction, the stated goals of Israel, accepted by some States, remain "to eradicate Hamas"[241] and "bring the hostages home".[242] Neither of these goals, or motives, preclude a finding of genocidal intent as the only reasonable inference to be drawn. Instead, both motives, together and disjunctively, substantiate the genocidal intent.

69. History reveals that:

(a) As recognized in the jurisprudence, genocide may occur in the context of armed conflict.[243] As Judge Trindade elaborated: "perpetrators of genocide will almost always allege that … their actions were taken 'pursuant to an ongoing military conflict'; yet, 'genocide may be a means for achieving military objectives just as readily as military conflict may be a means for instigating a genocidal plan';"[244]

(b) Different underlying motives do not displace genocidal intent.[245] As observed by Judge Bhandari, "genocidal *intent* may exist *simultaneously* with other, *ulterior motives*".[246] In international criminal jurisprudence, intent (the aim to achieve a criminal result: destruction of the group) is distinguished from motive (the reasons behind an action: hatred,[247] revenge/collective punishment,[248] personal political

[240] *Application of the Convention on the Prevention and Punishment of the Crime of Genocide (Croatia v. Serbia)*, *Judgment*, *I.C.J. Reports 2015*, p. 3, para. 136.

[241] See https://news.un.org/en/story/2023/10/1142847.

[242] Ibid.

[243] International Tribunal for the Former Yugoslavia, *Prosecutor v. Radislav Krstić*, Case No. IT-98-33-T, para. 572.

[244] *Application of the Convention on the Prevention and Punishment of the Crime of Genocide (Croatia v. Serbia)*, *Judgment*, *I.C.J. Reports 2015*, p. 3, see Dissenting Opinion of Judge Cançado Trindade, para. 144.

[245] Consider Genocide Convention, *Travaux Préparatoires*, A/C.6/SR.77, pp. 131–133; and A/C.6/SR.75, p. 117.

[246] *Application of the Convention on the Prevention and Punishment of the Crime of Genocide (Croatia v. Serbia)*, *Judgment*, *I.C.J. Reports 2015*, p. 3, see Separate Opinion of Judge Bhandari, para. 50 (emphasis in original).

[247] International Tribunal for the Former Yugoslavia, *The Prosecutor v. Goran Jelisić*, Case No. IT-95-10-T, Judgment, 14 December 1999, para. 79.

[248] *Application of the Convention on the Prevention and Punishment of the Crime of Genocide (Croatia v. Serbia)*, *Judgment*, *I.C.J. Reports 2015*, p. 3, see Separate Opinion of Judge Bhandari, para. 50; S/2005/60, para. 493; and International Criminal Tribunal for Rwanda, *The Prosecutor v. Clement Kayishema and Obed Ruzindana*, Case No. ICTR-95-1-A, Appeal Judgment, 1 June 2001, para. 161.

agendas,[249] alleged threat[250]).[251] Although motive is usually irrelevant in criminal law,[252] it can reveal intent.[253]

70. Post-7 October, Israel has framed its military operations in Gaza as a war of self-defence[254] and counter-terrorism[255] against a terrorist group.[256] However, it is well established that Israel cannot legitimately invoke self-defence against the population under its occupation.[257] The occupying Power must protect, not target, the occupied people. In the context of Israel ignoring the ICJ directive to end the unlawful occupation, the aim to eradicate resistance contradicts the rights to self-determination and to resist an oppressive regime, protected by customary international law.[258] It also portrays the entire population as engaged in resistance and therefore eliminable. By continuing to suppress the right to self-determination,[259] Israel is replicating historical instances in which self-defence, counter-insurgency or counter-terrorism were used to justify destruction of the group, leading to genocide.[260]

71. With the dehumanization of Palestinians reaching a peak,[261] the world has become inured to the individual and collective toll of their devastation. In Gaza, Israel has targeted both military operatives and ordinary civilians, including from local

---

[249] International Tribunal for the Former Yugoslavia, *Prosecutor v. Goran Jelisić*, Case No. IT-95-10-A, Appeal Judgment, 5 July 2001, para. 49; and International Tribunal for the Former Yugoslavia, *Prosecutor v. Milorad Krnojelac*, Case No. IT-97-25-A, Appeal Judgment, 17 September 2003, para. 102.

[250] International Criminal Tribunal for Rwanda, *The Prosecutor v. Clement Kayishema and Obed Ruzindana*, Case No. ICTR-95-1-T, Judgment, 21 May 1999, paras. 309–310; International Criminal Court, *The Prosecutor v. Omar Hassan Ahmad Al Bashir*, Case No. ICC-02/05-01/09, (First) Warrant of Arrest Judgment, 4 March 2009, see Separate and Partly Dissenting Opinion of Judge Anita Usacka, para. 65.

[251] International Tribunal for the Former Yugoslavia, *Prosecutor v. Tihomir Blaškić*, Case No. IT-95-14-A, Appeal Judgment, 29 July 2004, para. 694; International Residual Mechanism for Criminal Tribunals, *Prosecutor v. Radovan Karadžić*, Case No. MICT-13-55-A, Appeal Judgment, 20 March 2019, para. 722; and International Tribunal for the Former Yugoslavia, *Prosecutor v. Milomir Stakić*, Case No. IT-97-24-A, Appeal Judgment, 22 March 2006, para. 45.

[252] International Tribunal for the Former Yugoslavia, *Prosecutor v. Duško Tadić*, Case No. IT-94-1-A, Appeal Judgment, 15 July 1999, paras. 268–269.

[253] *Tihomir Blaškić*, Case No. IT-95-14-A, Appeal Judgment, 29 July 2004, para. 694; International Residual Mechanism for Criminal Tribunals, *Prosecutor v. Dragoljub Kunarac, Radomir Kovač and Zoran Vuković*, Case No. IT-96-23-A & IT-96-23/1-A, Judgment, 12 June 2002, para. 153.

[254] See https://www.icj-cij.org/sites/default/files/case-related/192/192-20240112-ora-01-00-bi.pdf, para. 4.

[255] See www.youtube.com/watch?v=sM7Hc7a0vZY; https://x.com/IsraeliPM/status/1745501853016523013; and www.gov.il/en/pages/opening-statement-of-mfa-legal-advisor-tal-becker-at-icj-proceedings-12-jan-2024.

[256] See www.israelnationalnews.com/news/382632.

[257] *Legal Consequences of the Construction of a Wall in the Occupied Palestinian Territory*, *Advisory Opinion*, *9 July 2004*, *I.C.J. Reports 2004*, p. 136, para. 139; and *Legal Consequences Arising from the Policies and Practices of Israel in the Occupied Palestinian Territory, including East Jerusalem*, *Advisory Opinion*, *19 July 2024*, *I.C.J. Reports 2024*, see Declaration of Judge Tladi, para. 48.

[258] General Assembly resolution 37/43, para. 2; *Legal Consequences Arising from the Policies and Practices of Israel in the Occupied Palestinian Territory, including East Jerusalem*, *Advisory Opinion*, *19 July 2024*, *I.C.J. Reports 2024*, see Declaration of Judge Charlesworth, paras. 23–24; *Western Sahara*, *Advisory Opinion*, *I.C.J. Reports 1975* p. 12, see Separate Opinion of Vice President Ammoun, para. 100; and General Assembly resolution 1514 (XV).

[259] *Legal Consequences Arising from the Policies and Practices of Israel in the Occupied Palestinian Territory, including East Jerusalem*, *Advisory Opinion*, *19 July 2024*, *I.C.J. Reports 2024*, paras. 257, 261–262, 267, 272 and 274.

[260] E.g. Martin Shaw, "Darfur: counter-insurgency, forced displacement and genocide", *British Journal of Sociology*, vol. 62, No. 1 (March 2011), p. 59; and A/HRC/39/CRP.2, paras. 99, 1124 and 1480.

[261] Regarding Israel, see www.972mag.com/dehumanization-moral-abyss-israelis/.

governance structures and civil servants.[262] Expanding full-scale military operations to the West Bank further exposes an aim to target Palestinians beyond Hamas.

72. As the President of Israel, Isaac Herzog, announced, Israel has operated on the basis that "it is an entire nation out there that is responsible".[263] The entire population – deemed "non-innocent" and "not uninvolved" by Israel – has been subject to indiscriminate and disproportionate attacks.[264] Scorched-earth tactics have spread terror among civilians, far exceeding the bounds of legitimate force. Continual, unproven attributions of Hamas affiliation and allegations of "human shielding" in almost every assault help disguise the systematic targeting of civilians, de facto erasing Palestinian civilian-ness altogether.[265] The resulting incommensurate losses sustained by Palestinians compared with Israeli losses,[266] viewed in the context of the vastly superior Israeli military capabilities,[267] suggest an intent other than that claimed.[268]

73. The disturbing frequency and callousness of the killing of people known to be civilians are "emblematic of the systematic nature" of a destructive intent.[269] Six-year-old Hind Rajab, killed with 355 bullets after pleading for help for hours;[270] the fatal mauling by dogs of Muhammed Bhar, who had Down's Syndrome;[271] the execution of Atta Ibrahim Al-Muqaid, an older deaf man, in his home, later bragged about by his killer and other soldiers on social media;[272] the premature babies deliberately left to die a slow death and decompose in the intensive care unit at Al-Nasr Hospital;[273] the elderly man, Bashir Hajji, killed en route to southern Gaza after appearing in a propaganda photograph of a "safe corridor";[274] Abu al-Ola, the handcuffed hostage shot by a sniper after being sent into Nasser Hospital with evacuation orders.[275] When the dust settles on Gaza, the true extent of the horror experienced by Palestinians will become known.

74. The second stated goal of Israel is to rescue Israeli hostages.[276] This claim has been undermined by the harm caused by Israel to the hostages themselves: more have been killed by indiscriminate Israeli bombing or friendly fire than rescued.[277]

---

[262] See https://opiniojuris.org/2024/08/02/reflecting-on-genocidal-intent-in-the-icj-case/.

[263] See www.huffingtonpost.co.uk/entry/israel-gaza-isaac-herzog_n_65295ee8e4b03ea0c004e2a8.

[264] See www.ohchr.org/sites/default/files/documents/countries/opt/20240619-ohchr-thematic-report-indiscrim-disprop-attacks-gaza-oct-dec2023.pdf; and A/HRC/55/73, paras. 58–75.

[265] A/HRC/55/73, para. 55; and https://jewishcurrents.org/human-shields-gaza-israel-a-legal-justification-for-genocide.

[266] See www.gov.il/en/pages/swords-of-iron-idf-casualties.

[267] International Tribunal for the Former Yugoslavia, *Prosecutor v. Mile Mrkšić and Others*, Case No. IT-95-13/1-T, Judgment, 27 September 2007, paras. 470–472.

[268] A/HRC/39/CRP.2, paras. 1435–1436.

[269] International Criminal Tribunal for Rwanda, *The Prosecutor v. Ildéphonse Nizeyimana*, Case No. ICTR-2000-55C-T, Judgment, 19 June 2012, paras. 1521 and 1530; and *Application of the Convention on the Prevention and Punishment of the Crime of Genocide (Croatia v. Serbia)*, *Judgment*, *I.C.J. Reports 2015*, p. 3, see Separate Opinion of Judge Bhandari, paras. 28–31.

[270] See https://forensic-architecture.org/investigation/the-killing-of-hind-rajab.

[271] See www.bbc.com/news/articles/cz9drj14e0lo.

[272] See www.aljazeera.net/news/2024/3/9/%D8%AA%D9%81%D8%A7%D8%B5%D9%8A%D9%84-%D8%B9%D9%86-%D8%AA%D8%B5%D9%81%D9%8A%D8%A9-50-%D9%85%D8%AF%D9%86%D9%8A%D8%A7-%D8%A7%D9%84%D8%AC%D8%B2%D9%8A%D8%B1%D8%A9-%D8%AA%D9%83%D8%B4%D9%81.

[273] See www.washingtonpost.com/world/2023/12/03/gaza-premature-babies-dead-nasr/.

[274] See https://x.com/IsraelArabic/status/1724371929413365779; and www.middleeasteye.net/news/israel-palestine-war-army-kills-elderly-taking-pr-photo-safe-corridor.

[275] See https://theintercept.com/2024/02/14/gaza-nasser-hospital-evacuation-israel-prisoner/.

[276] See www.thejc.com/news/israel/netanyahu-vows-to-stick-to-the-goals-of-the-war-ovyuol0s; and www.brookings.edu/events/analyzing-israels-strategy-in-gaza/.

[277] See www.nbcnews.com/news/world/american-hostages-hamas-gaza-kidnapped-rcna170170.

Sabotaging the ceasefire negotiations resulted in hostage deaths.[278] The words and conduct of Israeli high-ranking officials,[279] including Prime Minister Netanyahu, indicate that regaining and retaining control over Gaza's territory has overridden the release of hostages as a priority.[280]

VI. Understanding genocidal intent within a State

75. Accountability for genocide cannot be limited to criminal responsibility of individuals, who are to be judged in criminal trials with due process guarantees. It would be a tragic paradox if the rights of victims were subordinated to the guarantees afforded to alleged perpetrators and their Governments.[281] Furthermore, the responsibility of the State must be assessed in its own right. The moment one genocidal act occurs and the special intent manifests, this signals that genocide is taking place. This is the moment to intervene – early intervention being the only way to prevent more atrocities that will scar human history.

76. State responsibility entails actions and omissions that lead to genocide.[282] Conduct attributable to the State includes executive, legislative, judicial or any other functions or actions carried out by State organs[283] and legal persons with government authority[284] (even *ultra vires* actions).[285] This includes military personnel and persons acting under instructions or control of a State,[286] or conduct acknowledged by the State as its own.[287] All such conduct should be assessed in its totality.

77. A State is obliged to prevent, to not commit and to punish genocide. According to ICJ, the State obligation to prevent genocide arises as soon as the State becomes aware, or should reasonably be aware, of a "serious risk of genocide",[288] and specifically on the emergence of a reasonable suspicion that genocidal intent has formed within the State apparatus. The State is obliged to investigate and prosecute those suspected of committing genocide and ancillary offences of direct and public incitement, attempt, aid and assist and conspiracy.[289] Knowing the risk of genocide,

[278] See www.theguardian.com/world/article/2024/jul/07/israeli-government-accused-of-trying-to-sabotage-gaza-ceasefire-proposal; www.haaretz.com/israel-news/2024-07-10/ty-article-timeline/.premium/how-netanyahu-has-systematically-foiled-talks-to-release-hostages-from-hamas-captivity/00000190-9b91-d591-a7ff-fff341120000; www.haaretz.com/israel-news/2024-09-05/ty-article/.premium/rattled-by-global-rebuke-netanyahu-scrambles-to-fend-off-charges-of-sabotaging-gaza-deal/00000191-c140-d2e0-a7d5-ddd270f10000; www.timesofisrael.com/gallant-tells-families-all-for-all-hostage-offer-phony-pushes-military-pressure/; www.timesofisrael.com/no-doubt-netanyahu-preventing-hostage-deal-charges-ex-spokesman-of-families-forum/; www.timesofisrael.com/stop-sabotaging-hostage-families-slam-netanyahu-in-rallies-in-tel-aviv-jerusalem/; www.bbc.com/news/articles/cp4wgqypwrxo; and www.nbcnews.com/news/netanyahu-added-conditions-complicated-gaza-negotiations-officials-say-rcna166503.

[279] See www.huffingtonpost.co.uk/entry/israeli-government-spokesman-says-war-will-continue-even-if-all-hostages-are-released_uk_655db93ee4b0662eb43c2cf0.

[280] See www.gov.il/en/pages/event-press040924.

[281] *Application of the Convention on the Prevention and Punishment of the Crime of Genocide (Croatia v. Serbia)*, *Judgment*, *I.C.J. Reports 2015*, p. 3, see Dissenting Opinion of Judge Cançado Trindade, paras. 145–146.

[282] Responsibility of States for internationally wrongful acts, art. 2.

[283] Ibid., art. 4.

[284] Ibid., art. 5.

[285] Ibid., art. 7.

[286] Ibid., art. 8.

[287] Ibid., art. 11.

[288] *Application of the Convention on the Prevention and Punishment of the Crime of Genocide (Bosnia and Herzegovina v. Serbia and Montenegro)*, *Judgment*, *I.C.J. Reports 2007*, p. 43, para. 431.

[289] Convention on the Prevention and Punishment of the Crime of Genocide, arts. III (b)–III (d).

but failing to act to prevent or to take action to punish these preparatory acts, should be taken as indication of genocidal intent.[290]

78. In autocratic governance systems, checks and balances to curb genocidal conduct are likely either non-existent or non-functioning. Conversely, in a State that claims to have a rule of law system, the legislature, executive or judiciary should be able to curb excesses (generally crimes in and of themselves) that may escalate into genocide. All State organs understand their function as a check on the excesses of others – primarily the executive's. The failure of an apparent rule of law State apparatus to fulfil those obligations, knowing what the consequences will be, must be seen as an integral part of the totality of conduct that should be assessed when determining State genocidal intent.

79. Acts or omissions of a State may contribute to "the opportunity to commit genocide", a circumstantial factor that ICJ has considered when assessing inferences to be drawn.[291] Jurisprudence also recognizes that "the prevailing atmosphere of impunity"[292] and "the encouragement of the authorities" may increase the possibility of crimes leading to genocide.[293]

80. A conservative assessment would lead to the conclusion that, at a minimum, the orders of ICJ on 26 January 2024 should have triggered this duty to act. The Court had specifically instructed Israel to:[294]

- Refrain from further acts that may amount to genocide
- Prevent and punish genocidal incitement
- Allow humanitarian assistance
- Preserve evidence
- Submit a report to the Court detailing steps taken to implement the ruling within one month

81. Instead, genocidal violence continued in Gaza with serious risk of expanding to the West Bank amid increasing genocidal incitement, as demonstrated in section III of the present report. No one has been investigated or prosecuted, let alone punished. Immediately after the Court issued provisional measures, Israel launched an unsubstantiated campaign against UNRWA, which jeopardized the fragile lifelines necessary for humanitarian assistance in Gaza.[295] The following examples offer a snapshot of how various arms of the State have participated in forming the State's intent:

(a) Statements made by the political-military leadership must be adjudicated as evidence of both direct intent and part of the totality of conduct from which intent

[290] International Tribunal for the Former Yugoslavia, *Prosecutor v. Karadžić*, Case No. IT-95-5/18-T, Judgment, 24 March 2016, paras. 3425, 3433, 3514, 3520, 4866–4867, 6047 and 6049.

[291] *Application of the Convention on the Prevention and Punishment of the Crime of Genocide (Croatia v. Serbia)*, *Judgment*, *I.C.J. Reports 2015*, p. 3, paras. 431–437.

[292] International Tribunal for the Former Yugoslavia, *Prosecutor v. Zdravko Tolimir*, Case No. IT-05-88/2-T, Judgment, 12 December 2012, para. 1150.

[293] International Criminal Tribunal for Rwanda, *The Prosecutor v. Clement Kayishema and Obed Ruzindana*, Case No. ICTR-95-1-T, Judgment, 21 May 1999, para. 290. See also International Tribunal for the Former Yugoslavia, *Prosecutor v. Radislav Krstić*, Case No. IT-98-33-A, Appeal Judgement, 19 April 2004, paras. 13 and 148–149; and International Tribunal for the Former Yugoslavia, *Prosecutor v. Karadžić*, Case No. IT-95-5/18-T, Judgment, 24 March 2016, para. 6047.

[294] *Application of the Convention on the Prevention and Punishment of the Crime of Genocide in the Gaza Strip (South Africa v. Israel)*, *Order*, *26 January 2024*, *I.C.J. Reports 2024*, para. 86.

[295] See www.ohchr.org/en/press-releases/2024/02/states-must-reinstate-and-strengthen-support-unrwa-amid-unfolding-genocide.

is inferable. Direct orders at the highest levels of Israeli leadership, as meticulously documented by South Africa,[296] are the hallmark of the genocide in Gaza. These genocidal statements and incitements have continued unabated throughout the past year and echoed at all levels of the military structure. Relentless genocidal incitement by Israeli officials hastened the "normalization" of exterminatory violence;

(b) The members of the Security and War Cabinets of Israel, and other ministers, have issued such genocidal statements and used their ministerial responsibilities to implement their words, authorizing the various genocidal acts in Gaza, such as starvation, obstruction of humanitarian assistance and creation of conditions of life that would lead to destruction;[297]

(c) The Knesset has fully supported the Government and provided a platform for utterly dehumanizing debates concerning Palestinians. The Deputy Speaker declared on 8 October 2023, "Now we all have one common goal – erasing the Gaza Strip from the face of the Earth".[298] The Knesset has passed emergency laws,[299] amendments and repeated extensions to the *Detention of Unlawful Combatants Law*, thereby facilitating the imposition of even more deplorable conditions on Palestinian detainees;[300] condoned torture, including rape of Palestinian detainees (derogatively called "Nukhba"),[301] and approved budgets for military and colony expansion.[302] In July 2024, the Knesset voted against the two-State solution;[303]

(d) The Attorney General has failed to investigate and prosecute acts preparatory to and associated with genocide, such as war crimes, torture and starvation, [304] and to implement the provisional measures against genocidal incitement,[305] while pursuing those "inciting" support for Palestinian resistance.[306] This draws on and consolidates the long-standing environment of impunity recognized by ICJ;[307]

(e) The judiciary has failed to impose limitations on criminal conduct and administrative excesses, or enforce any accountability, in almost 12 months,

---

[296] See S/2024/419; and A/HRC/55/73, para. 50.

[297] E.g., see www.timesofisrael.com/liveblog_entry/israel-cuts-electricity-supply-to-gaza/; and https://oxfamilibrary.openrepository.com/bitstream/10546/621609/1/bp-water-war-crimes-180724-en.pdf, pp. 15–16.

[298] See www.bbc.com/news/articles/cze5w2wd4x0o.

[299] See https://en.idi.org.il/articles/51115; and www.knesset.tv/parliament/1307/61096/.

[300] See www.btselem.org/sites/default/files/publications/202408_welcome_to_hell_eng.pdf, pp. 31–32.

[301] See https://x.com/ireallyhateyou/status/1817904053462196523; and www.aljazeera.com/news/2024/7/29/israeli-far-right-politicians-protest-arrest-of-soldiers-suspected-of-abuse.

[302] See www.gov.il/BlobFolder/reports/seder-gov120424/he/Seder_Gov_n563-140124.pdf; www.gov.il/BlobFolder/reports/seder-gov120424/he/Seder_Gov_n563-140124.pdf; and www.aljazeera.com/news/2024/1/16/israels-new-15bn-war-budget-whats-it-for-and-what-gets-cut.

[303] See https://main.knesset.gov.il/EN/News/PressReleases/Pages/press18724w.aspx.

[304] See https://hamoked.org/files/2024/1666540_eng.pdf, p. 29; www.aljazeera.com/opinions/2024/7/16/israeli-courts-cannot-and-will-not-prosecute-israels-war-crimes; www.crisisgroup.org/middle-east-north-africa/east-mediterranean-mena-israelpalestine/246-stemming-israeli-settler-violence; and www.adalah.org/en/content/view/11095.

[305] *Application of the Convention on the Prevention and Punishment of the Crime of Genocide in the Gaza Strip (South Africa v. Israel)*, *Order*, *26 January 2024*, *I.C.J. Reports 2024*, para. 86 (3).

[306] See www.gov.il/en/pages/news-26-11.

[307] *Legal Consequences Arising from the Policies and Practices of Israel in the Occupied Palestinian Territory, including East Jerusalem*, *Advisory Opinion*, *19 July 2024*, *I.C.J. Reports 2024*, paras. 150–154. See also A/HRC/39/CRP.2, para. 1423.

effectively granting impunity to public officials, military personnel and settlers.[308] Courts dismissed a petition regarding Palestinian prison conditions[309] and rejected an appeal relating to media access to Gaza.[310] Following the ICJ provisional measures order, the High Court did agree to hear a petition on humanitarian aid to Gaza in March 2024,[311] and others on torture and conditions of detention.[312] However, no persons or institutions have been held accountable;

(f) The role of the Israeli media in inciting this genocide, by helping to foster an unchecked genocidal climate, ought to be examined judicially – as has occurred in other contexts.[313] Compounding decades of dehumanization of the Palestinians,[314] the media have platformed proponents of genocide and debates legitimating their brutalization[315], and have withheld the facts from the Israeli public. State actions have exacerbated the situation, including heavy military censorship,[316] the killing of 111 Palestinian journalists,[317] denial of entry to foreign journalists to Gaza and the forced closure of Al Jazeera's offices in Israel[318] and the West Bank.[319] Meanwhile, Israeli regulatory agencies have neither exercised their authority to revoke broadcast licences nor issued financial sanctions against those using or amplifying genocidal statements.[320]

82. The State of Israel is predicated on the goal of Palestinian erasure; its entire political system is directed towards this goal. State structures have historically architected the oppression of Palestinians;[321] now its institutions, failing to function as a bulwark, are together advancing the course of the current catastrophe.

VII. Conclusions

83. **The Gaza genocide is a tragedy foretold, and one that risks expanding to other Palestinians under Israeli rule. Since its establishment, Israel has treated**

[308] See www.btselem.org/sites/default/files/publications/202408_welcome_to_hell_eng.pdf, pp. 115–116; and https://s3.eu-west-1.amazonaws.com/files.yesh-din.org/FFAmechanism/YeshDin+Mechanism.pdf.

[309] Israel, High Court of Justice, *Association of Civil Rights in Israel v. Minister of Defense and Others* Case No. HCJ 7753/23, Judgment, 23 November 2011; and www.btselem.org/sites/default/files/publications/202408_welcome_to_hell_eng.pdf, pp. 115–116.

[310] See www.ifj.org/media-centre/news/detail/article/israel-ifj-calls-on-the-israeli-government-to-lift-ban-on-foreign-media-to-enter-gaza.

[311] See https://gisha.org/en/aid-access-now/.

[312] See www.btselem.org/sites/default/files/publications/202408_welcome_to_hell_eng.pdf, pp. 115–116. E.g., see Israel, High Court of Justice, *Association of Civil Rights in Israel v. Minister of Defense and Others*, Case No. HCJ 4268/24; and Israel, High Court of Justice, *Association of Civil Rights in Israel v. The Government*, Case No. HCJ 1357/24. See https://www.acri.org.il/post/__992 (Hebrew).

[313] International Criminal Tribunal for Rwanda, *The Prosecutor v. Ferdinand Nahimana and Others*, Case No. ICTR-99-52-T, Judgement, 3 December 2003.

[314] Raz Segal and Luigi Daniele, "Gaza as twilight of Israel Exceptionalism: holocaust and genocide studies from unprecedented crisis to unprecedented change", *Journal of Genocide Research* (March 2024), pp. 1–2.

[315] S/2024/419, enclosure I, paras. 18–26.

[316] See www.972mag.com/israeli-military-censor-media-2023/; and https://theintercept.com/2023/12/23/israel-military-idf-media-censor/.

[317] See https://cpj.org/2024/09/journalist-casualties-in-the-israel-gaza-conflict/.

[318] See https://main.knesset.gov.il/EN/News/PressReleases/Pages/press1424t.aspx.

[319] See https://cpj.org/2024/09/israeli-forces-raid-al-jazeeras-west-bank-office-issue-45-day-ban-on-its-journalism/.

[320] See www.gov.il/en/departments/units/moatsa.

[321] See https://s3.eu-west-1.amazonaws.com/files.yesh-din.org/FFAmechanism/YeshDin+Mechanism.pdf.

the occupied people as a hated encumbrance and threat to be eradicated, subjecting millions of Palestinians, for generations, to everyday indignities, mass killing, mass incarceration, forced displacement, racial segregation and apartheid. Advancing its goal of "Greater Israel" threatens to erase the Indigenous Palestinian population.

84. **Obscured by false Israeli narratives of a war waged in "self-defence", the genocidal conduct of Israel must be viewed within a broader context, as numerous actions (totality of conduct) jointly targeting the Palestinians as such (totality of a people) across the entire territory where they reside (totality of the land), in furtherance of the political ambitions of Israel for sovereignty over the whole of former Mandatory Palestine. Today, the genocide of the Palestinians appears to be the means to an end: the complete removal or eradication of Palestinians from the land so integral to their identity, and which is illegally and openly coveted by Israel.**

85. **Statements and actions by Israeli leaders reflect a genocidal intent and conduct; they have often used the Biblical story of Amalek to justify the extermination of "the Gazans", erasing Gaza and violently displacing Palestinians, thereby casting Palestinians as a whole as legitimate targets.**

86. **Individuals clearly identifiable as perpetrators should be prosecuted. However, it is the entire State apparatus that has engineered, articulated and executed genocidal violence, through acts which in their totality may lead to the destruction of the Palestinian people. This must stop; urgent action is required to ensure the full application of the Genocide Convention and full protection of the Palestinians.**

87. **This ongoing genocide is doubtlessly the consequence of the exceptional status and protracted impunity that has been afforded to Israel. Israel has systematically and flagrantly violated international law, including Security Council resolutions and ICJ orders. This has emboldened the hubris of Israel and its defiance of international law. As the ICC Prosecutor has warned, "if we do not demonstrate our willingness to apply the law equally, if it is seen as applied selectively, we will be creating the conditions of its complete collapse. This is the true risk we face at this perilous moment."**

88. **As the world watches the first live-streamed settler-colonial genocide, only justice can heal the wounds that political expedience has allowed to fester. The devastation of so many lives is an outrage to humanity and all that international law stands for.**

VIII. Recommendations

89. **The current genocide is part of a century-long project of eliminatory settler-colonialism in Palestine, a stain on the international system and humanity, which must be ended, investigated and prosecuted.**

90. **The Special Rapporteur reminds all States of their legal obligation to act on their due diligence duties given the clearly serious risk of continuous breach of the Genocide Convention and Geneva Conventions, and urges States to consider and reach an urgent public determination as to what levers and tools each State has at its disposal to ameliorate that risk, whether acting alone or with other States, including at the United Nations; and to explain to the public and the international community the steps which it has taken and why.**

91. **Whether in compliance with the above due diligence duties or otherwise, the Special Rapporteur urges Member States to:**

(a) **Use all their political leverage – commencing with a full arms embargo and sanctions – so that Israel stops the assault against the Palestinians, accepts a ceasefire and fully withdraws from the occupied Palestinian territory in line with the ICJ Advisory Opinion of 19 July 2024;**

(b) **Formally recognize Israel as an apartheid State and persistent violator of international law, reactivating the Special Committee Against Apartheid to comprehensively address the situation in Palestine, and warn Israel of possible suspension of its membership under Article 6 of the Charter of the United Nations;**

(c) **Support the deployment of an international protective presence throughout the occupied Palestinian territory;**

(d) **Develop a protective framework for Palestinians displaced outside Gaza, in line with international human rights and refugee law, while fully preserving their right to return;**

(e) **Support independent and thorough investigation(s) of criminal conduct, including genocide and apartheid, including through the application in national courts of universal jurisdiction over those suspected of such criminal conduct, including all relevant ancillary offences;**

(f) **Investigate and prosecute corporate entities and dual citizens involved in crimes in the occupied Palestinian territory, including soldiers, mercenaries and settlers;**

(g) **Ensure unhindered humanitarian assistance to Gaza and full financing and protection of UNRWA, including from attacks on its premises and personnel and from libellous smear campaigns, and ensure the continuity of its mandate in all fields.**

92. **The Special Rapporteur urges the ICC Prosecutor to investigate the commission of the crimes of genocide and apartheid by Israel, and investigate other prominent individuals mentioned in the present report.**

93. **The Special Rapporteur urges the Independent International Commission of Inquiry on the Occupied Palestinian Territory, including East Jerusalem, and Israel to investigate the broader context of eliminatory intent and practices of Israel against all Palestinians (triple lens test), including those with Israeli citizenship and the refugees, and recent acts of genocide.**

"We cannot afford to look away": OCHA urges Security Council to end violence in Gaza

SHARE

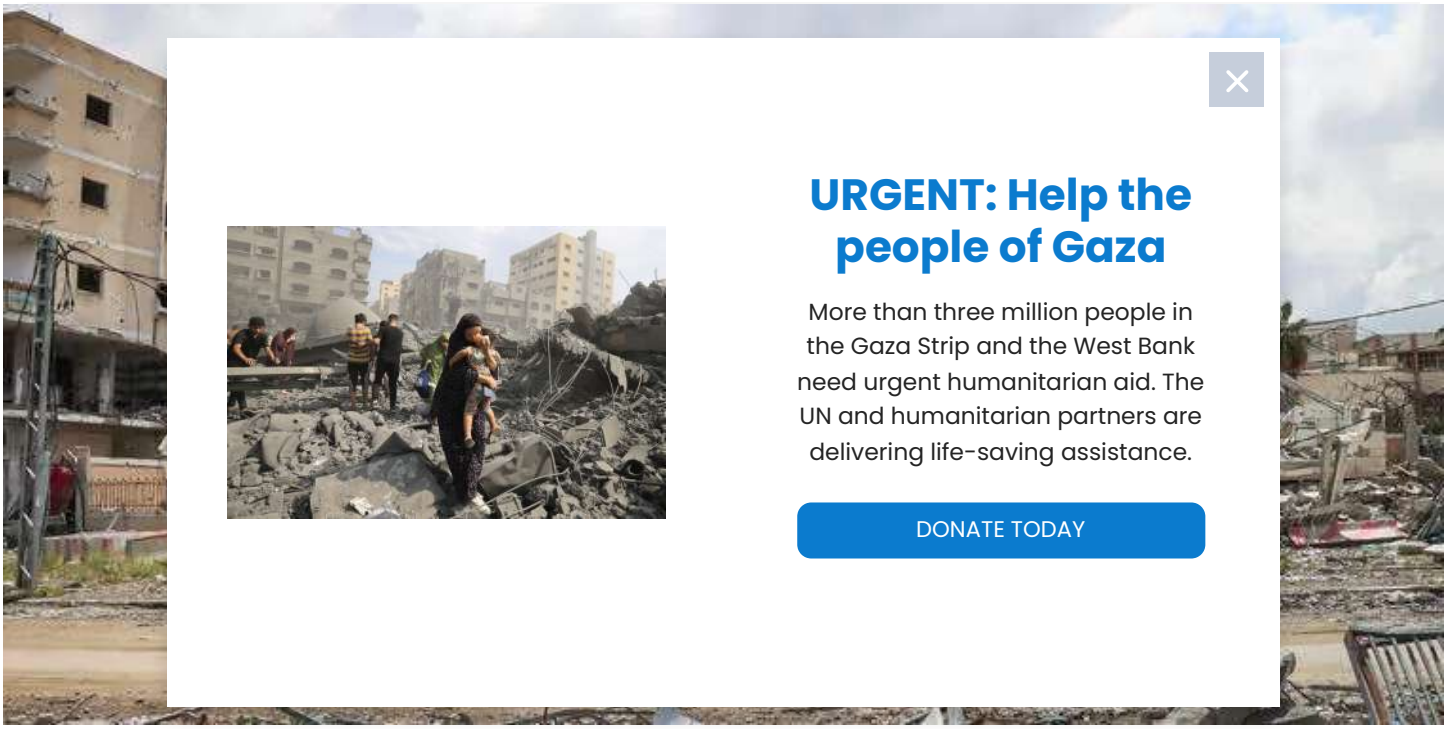

Widespread destruction and explosive remnants remain in Khan Younis, posing severe risks. A UN team reported critical shortages of food, water and healthcare. April 2024. Photo: OCHA/Themba Linden
UNOCHA/Themba Linden

Briefing to the Security Council on the situation in Gaza by Lisa Doughten, Director, Financing and Partnerships Division for OCHA, on behalf of Joyce Msuya, Acting Under-Secretary-General for Humanitarian Affairs and Emergency Relief Coordinator

New York, 9 October 2024

As delivered

Madam President, Members of the Security Council,

Thank you for this opportunity to update you on the humanitarian situation in the Occupied

Palestinian Territory – both Gaza and the West Bank.

The past year has brought unimaginable suffering. It has been one year since the horrendous attack by Hamas and other armed groups in Israel. And rockets continue to be fired indiscriminately into Israel.

Few times in recent history have we witnessed suffering and destruction of the size, scale, and scope that we see in Gaza. In the past year, this Council has been briefed repeatedly on the horror unfolding in Gaza, at least monthly on average.

Once again, we find ourselves at a critical juncture. Unfortunately, much of what I am about to say mirrors what we reported a month ago. Widespread suffering persists while the humanitarian situation worsens.

The recent evacuation orders by Israeli authorities for large areas of northern Gaza, along with intensified ground operations, risk more death, destruction and yet another mass displacement of civilians.

Once again, utter chaos ensues as the world watches on.

Before we turn to the situation, we express, deep concern about the ongoing legislation to stop the activities of UNRWA [United Nations Relief and Works Agency]. This would be disastrous for the provision of aid and essential services to millions of Palestinians in Gaza and the West Bank.

Nearly every one of the more than 2 million people in Gaza receives some form of aid or service provision from UNRWA, along with nearly one million Palestine refugees in the West Bank. If approved, such legislation would diametrically be opposed to the UN Charter and in violation of Israel's obligations under international law.

Madam President,

Over the past year, relentless Israeli-issued displacement orders have affected almost 84 per cent of Gaza's territory. Around 90 percent of Gaza's population is internally displaced.

Hundreds of thousands of people are pressured to move south to Al Mawasi, but southern Gaza cannot accommodate more people.

In Al Mawasi – where civilians were told to go –12 Palestinians were reportedly killed and at least 26 others injured when two tents were struck in the camp at Al Mawasi on 1 October.

Evacuation orders are meant to protect civilians, but the exact opposite is happening. As we have said so many times, there is no safe place in Gaza.

Three of the ten partially functional hospitals in the north have been ordered to evacuate all patients without providing alternatives for relocating them. We have not been able to get fuel to other hospitals in the north.

There has been no electricity since October last year. Without electricity, or fuel for the generators, everything shuts down: medical facilities, water, sanitation, and other essential services.

And bakeries are closing, deepening the already high levels of food insecurity.

As this conflict persists, civilians must have the essentials for their survival. They must be allowed to seek protection. Those displaced must be guaranteed the right to voluntarily return.

Madam President,

Severe impediments on the entry of essential commercial supplies and humanitarian access continue.

For instance, in September, humanitarian workers spent a total of 212 hours – that's nearly 9 days' worth of waiting -- to receive a green light from Israeli authorities to undertake life-saving missions.

And in the past week, there have been no humanitarian movements to the north, while both land crossings have been closed for supplies entering Zikim and Erez.

The north of Gaza has been cut off, putting at risk the second round of the polio vaccination campaign, scheduled for mid-October.

Further, essential commercial supplies entering Gaza have drastically reduced in the past week.

In recent days, on average 50 truckloads of goods enter each day– quantities that do not begin to meet needs. Humanitarian assistance cannot be a substitute for the flow of commercial goods; and vice-versa.

Aid workers are only able to deliver a trickle of humanitarian aid through Israeli checkpoints.

These are life threatening restrictions.

People are traumatized, hungry, digging with their bare hands in rubble for their loved ones.

They are increasingly frustrated about the international community's failure to stop the hostilities. And, as the situation worsens, this anger is increasingly being directed at humanitarian workers.

The lack of adequate humanitarian access means that food insecurity and diseases are spreading fast.

The severe lack of shelter supplies is likely to worsen health conditions and further undermine the dignity of vulnerable populations, potentially leading to life-threatening conditions, this coming winter.

Humanitarian partners report that women and children are hard-hit by the trauma of this war.

Each day, according to UNRWA,10 children are losing one or both of their legs. Gaza is home to

the largest cohort of child amputees in modern history. Women are three times more likely to miscarry, and three times more likely to die from childbirth.

And, yet humanitarians are not giving up.

Madam President,

We also remain deeply concerned about the worsening situation in the West Bank.

Over the past year, Israeli military operations, along with rampant settler violence and house demolitions, have led to a sharp rise in fatalities, widespread destruction and forced displacement.

Just last week, on 4 October, 18 Palestinians, including women and children, were killed in an airstrike on a residential building in Tulkarm refugee camp; this was the single deadliest incident carried out by Israeli forces in the West Bank since OCHA began systematically documenting casualties in 2005.

In the West Bank, the use of lethal force must comply with international human rights law and the standards governing law enforcement. Tactics typically used during hostilities in armed conflict raise concerns about the excessive use of force.

We urge full respect for international law and compliance with the determinations of the International Court of Justice.

Maximum influence must be exerted to alleviate the suffering of civilians in the Occupied Palestinian Territory.

We cannot claim ignorance to what is happening—nor can we afford to look away.

That is why we repeat our calls for the Security Council, and Member States, to take action.

This includes ensuring respect for international humanitarian law and international human rights law by exerting necessary pressure and cooperating in pursuing accountability for international crimes.

This means ensuring that all hostages are released.

This means ensuring civilians are protected, and their essential needs for survival met, wherever they are, whether they evacuate or not.

This means ensuring that humanitarian operations are protected and facilitated, including in accordance with the provisional orders of the International Court of Justice, for all civilians in need.

Urgent diplomatic efforts are needed to de-escalate the situation in the Occupied Palestinian

Territory and to prevent a wider regional descent into bloodshed.

Member States must take steps to achieve an immediate ceasefire in Gaza and a path towards sustainable peace.

These atrocities must end.

Thank you.

Posted on 9 October 2024

WHAT WE DO

Advocacy

Coordination

Humanitarian financing

Humanitarian policy

Information management

OCHA Annual Report

WHERE WE WORK

Asia and the Pacific

Europe

Latin America and the Caribbean

Middle East and North Africa

Southern and Eastern Africa

West and Central Africa

LATEST

Campaigns

Events

Jobs

News and stories

Publications

OUR PRIORITIES

Accountability to affected people

Anticipatory action

Civil-military coordination

Climate change

Engagement with the private sector

Evaluations and reviews

Flagship Initiative

Gender equality

Humanitarian access

Internal displacement

Localization

Protection from sexual exploitation and abuse

Protection of civilians

EVENTS

ECOSOC Humanitarian Affairs Segment

Global Humanitarian Policy Forum

Protection of Civilians Week

Humanitarian Networks and Partnerships Weeks

Pledging conferences

TAKE ACTION

Donate

Campaigns

OCHA

Enter your email address

SUBSCRIBE TO OUR NEWSLETTER

COPYRIGHT

TERMS OF USE

PRIVACY

OCHA Services and related platforms

Central Emergency Response Fund

Financial Tracking Service

Global Disaster Alert & Coordination System

Humanitarian Data Exchange

Humanitarian Action

International Search and Rescue Advisory

Inter-Agency Standing Committee

Pooled Funds Data Hub

ReliefWeb

ReliefWeb Response

More OCHA Services

© United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs

Israel's Actions in Gaza Show Genocidal Intent, UN Rights Expert Says

- Damilola Banjo
- • October 30, 2024

passblue.com

Francesca Albanese, the UN special rapporteur on human rights in the occupied Palestine territories, briefing reporters, Oct. 30, 2024. Her latest report found that Israel's actions in Gaza reflect an intent to "ethnically cleanse all or parts of the occupied territory." MARK GARTEN/UN PHOTO

The most critical legal element in proving the act of genocide is demonstrating intent to destroy a specific group of people. A recent report by the United Nations special rapporteur on human rights in the occupied Palestinian territories since 1967 says that actions by Israeli leaders in Gaza reflect an intent "to ethnically cleanse all or parts of the occupied Palestinian territory."

The report, written by Francesca Albanese, is the first study to directly accuse Israel of a premeditated attempt to wipe out the Palestinian people and their cultural heritage. Since the start of the current war in Gaza, in 2023, the escalation of violence carried out by Israel has resulted in an estimated 43,000 deaths of Palestinians as well as environmental and infrastructure destruction of schools, hospitals, water, residential buildings and even refugee camps.

"Statements and actions by Israeli leaders reflect a genocidal intent and conduct; they have often used the Biblical story of Amalek to justify the extermination of 'the Gazans,' erasing Gaza and violently displacing Palestinians, casting them as a whole as legitimate targets," Albanese says in her report. She spoke to media at the UN on Oct. 30, elaborating on her findings.

The UN Human Rights Council appointed Albanese to her role, which is unpaid, in March 2022. Her report says that the totality of Israel's behavior in its retaliation against Hamas in Gaza since the Oct. 7, 2023 massacre by the militia points to an intent to destroy the Palestinian population, noting that these tactics were in place long before Oct. 7. Her criticism of Israel in the last year has reportedly led to unspecified threats against her.

Israel's military reaction to the attack by Hamas — which killed 1,200 Israelis and foreign nationals and involved the seizing of more than 200 hostages — has brought Gaza to near collapse. Approximately 1.9 million of its 2.3 million residents have been forced from their homes repeatedly; more than 163,000 buildings, including historic sites, have been wiped out by Israeli bombings; agricultural systems are devastated; and most civilian infrastructure has been pulverized. The World Bank estimates that Israel's assault has caused nearly $18.5 billion in damages in the enclave alone.

The UN also reports that 86.2 percent of Gaza's schools have been damaged or destroyed by Israeli strikes. The World Health Organization states that 32 of 36 hospitals have been left inoperable. Since Oct. 16, 2024, 765 children have died in Gaza, while some 763 people, including 166 children, have died in the West Bank, territory also occupied by Israel.

Albanese's report has drawn backlash from Israel and its allies. The United States envoy at the UN, Linda Thomas-Greenfield, reiterated her criticism of Albanese on Oct. 29, calling her "unfit for her role," while also indirectly accusing her of antisemitism, and a US congressional briefing with Albanese this week was cancelled. Albanese countered Thomas-Greenfield's criticism in the UN media briefing, asserting that the US is complicit in the genocide being committed in Gaza.

Albanese also criticized Israel's laws approved this week to ban the operations of the UN's Palestinian refugee entity, UNRWA, calling the actions a violation of the UN Charter. (UNRWA was created by the General Assembly in December 1949.) The Israeli Knesset voted to stop UNRWA from working in Israel and the occupied territories of East Jerusalem, Gaza and the West Bank in 90 days. Israeli lawmakers also declared UNRWA a "terror group," banning direct interaction between the UN agency and Israel, potentially ending the flow of humanitarian aid and other necessities into the enclave entirely. Albanese calls the ban a broader effort to erase Palestinian identity and reduce the Palestinian population to create a "greater Israel."

She further said that Israel's violations of international laws are enabled by strong Western support. "What is striking in the case of Israel is the cohort of states that echoes and supports its actions," Albanese told journalists. "There is a network producing fabrications that have one sole objective: to distract attention from where it should be."

Israel denies allegations of genocide in Gaza, asserting its right to defend itself as a sovereign nation as it it ignores international laws under the Geneva Conventions and numerous UN Security Council resolutions calling for a ceasefire and increasing humanitarian aid access to Gaza.

During a recent Council session, Israel's envoy, Danny Danon, claimed credit for his country to allow a UN-led polio vaccination campaign to inoculate Palestinian children in Gaza in the last two months (in which UNRWA administered the vaccines). The UN, however, has paused the effort because of violence in the enclave's north. The pause risks not only children's exposure to possibly contracting the disease but also the Israel Defense Forces operating in the area to catching it.

Albanese said that Israel's explanations for its persistent military assault on Gaza or its other excuses to justify the civilian toll do not merit the extensive number of deaths and injuries as well as leaving most of the enclave to ruins.

"Israel uses terms from international law, such as humanitarian zones and collateral damage, to deflect attention from its intent to destroy," Albanese told journalists. "The intent to destroy a people is about reducing a group's capacity to survive, leading to destruction. Having this intent does not require completing a genocidal plan — it is evident in the actions taken against the people."

Her report called for urgent intervention by UN member states to protect Palestinians' rights. She also recommended that Israel's credentials as a UN member should be suspended. That could be decided by the General Assembly's nine-member Credentials Committee, of which the US belongs.

We welcome your comments on this article. What are your thoughts on the expert's labeling Israeli actions genocide?

Damilola Banjo

Damilola Banjo is a staff reporter for PassBlue who has covered a wide range of topics, from Africa-centered stories to gender equality to UN peacekeeping and US-UN relations. She also oversees video production for PassBlue. She was a Dag Hammarskjold fellow in 2023 and a Pulitzer Center postgraduate fellow in 2021. She was named the 2020 Nigeria Investigative Journalist of the Year by the Wole Soyinka Centre for Investigative Journalism and was part of the BBC Africa team that produced the Emmy nominated documentary, "Sex for Grades." In addition, she worked for WFAE, an NPR affiliate in Charlotte, North Carolina. Banjo has a master's of science degree from the Columbia University Graduate School of Journalism and a B.A. in communications and language arts from the University of Ibadan, Nigeria.

23432 De situatie in het Midden-Oosten

28498 Het Internationaal Strafhof

Nr. 542 Brief van de minister van Buitenlandse Zaken

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 9 oktober 2024

Op verzoek van uw Kamer informeer ik u, mede namens de minister van Justitie en Veiligheid, middels deze brief over de verzoeken om arrestatiebevelen die de Aanklager van het Internationaal Strafhof (ISH), Karim Khan, bij de Kamer van Vooronderzoek heeft ingediend tegen drie leiders van Hamas en twee leden van het Israëlische kabinet. In de brief wordt respectievelijk ingegaan op (1) de procedurele geschiedenis van het onderzoek van het ISH naar de situatie in de Palestijnse Gebieden, (2) de verzoeken om arrestatiebevelen, en (3) het toepasselijke raamwerk in het geval van de uitvaardiging van arrestatiebevelen.

1. Procedurele geschiedenis van het ISH-onderzoek naar de situatie in de Palestijnse gebieden

Op 1 januari 2015 heeft de Palestijnse Autoriteit door middel van een verklaring krachtens artikel 12, derde lid, van het Statuut van Rome inzake het Internationaal Strafhof de rechtsmacht van het ISH aanvaard over vermeende misdrijven gepleegd in de bezette Palestijnse Gebieden, met inbegrip van Oost-Jeruzalem, sinds 13 juni 2014. Op 2 januari 2015 heeft de Palestijnse Autoriteit een akte van toetreding gedeponeerd bij de Secretaris-Generaal van de Verenigde Naties (VN), de depositaris van het Statuut van Rome. Israël is geen partij bij het Statuut van Rome.

Op 16 januari 2015 heeft voormalig Aanklager Bensouda een voorbereidend onderzoek (*preliminary examination*) geopend naar de situatie in de Palestijnse Gebieden om vast te stellen of is voldaan aan de in het Statuut van Rome neergelegde criteria voor het openen van een onderzoek (*investigation*). Op 22 mei 2018 heeft de Palestijnse Autoriteit aangifte gedaan bij de Aanklager van het ISH van de situatie in de Palestijnse Gebieden sinds 13 juni 2014, zonder einddatum. Op 20 december 2019 heeft Aanklager Bensouda aangekondigd dat het voorbereidend onderzoek naar deze situatie is afgerond met de vaststelling dat is voldaan aan alle in het Statuut van Rome neergelegde criteria voor het openen van een onderzoek. Gezien de complexe juridische en feitelijke kwesties die met deze situatie samenhangen, kondigde zij tegelijkertijd aan dat zij – alvorens een onderzoek te openen – eerst nog een verzoek zou indienen bij de rechters van de Kamer van

Vooronderzoek (*Pre-Trial Chamber*) om de territoriale reikwijdte van de rechtsmacht van het Strafhof te verduidelijken.[1]

Op 5 februari 2021 heeft de Kamer van Vooronderzoek vastgesteld dat de territoriale rechtsmacht van het Strafhof zich uitstrekt tot de Gazastrook en de Westelijke Jordaanoever, met inbegrip van Oost-Jeruzalem.[2] Dit betekent in principe dat het ISH rechtsmacht heeft over genocide, oorlogsmisdrijven en misdrijven tegen de menselijkheid die worden gepleegd in deze gebieden, ongeacht door wie ze worden gepleegd.[3] Daarnaast heeft het ISH rechtsmacht over genocide, oorlogsmisdrijven en misdrijven tegen de menselijkheid die worden gepleegd door de onderdanen van de 124 verdragspartijen bij het Statuut van Rome, ongeacht waar ze worden gepleegd. Het ISH heeft daarom ook rechtsmacht over deze misdrijven als ze door Palestijnen in Israël worden gepleegd. Op 3 maart 2021 – een maand na de uitspraak van de rechters over de rechtsmacht van het ISH – heeft Aanklager Bensouda een onderzoek geopend naar de situatie in de Palestijnse Gebieden.[4]

Eind oktober 2023 heeft Aanklager Khan aangegeven dat dit onderzoek is uitgebreid tot de gebeurtenissen op en sinds 7 oktober 2023, de dag van de terroristische aanval van Hamas in Israël.[5] Op 17 november 2023 hebben Zuid-Afrika, Bangladesh, Bolivia, de Comoren en Djibouti aangifte gedaan bij de Aanklager van het ISH van de situatie in de Palestijnse Gebieden en op 18 januari 2024 hebben ook Chili en Mexico aangifte gedaan.[6] Deze aangiften hebben geen rechtsgevolgen, aangezien al sinds 3 maart 2021 een actief onderzoek van het Strafhof naar deze situatie loopt.

Op 20 mei 2024 heeft Aanklager Khan bij de Kamer van Vooronderzoek verzoeken om arrestatiebevelen ingediend tegen:

(1) Yahya Sinwar (de leider van Hamas in de Gazastrook), Mohammed Diab Ibrahim Al-Masri (beter bekend als Mohammed Deif, opperbevelhebber van de militaire vleugel van Hamas, bekend als de Al-Qassam Brigades) en Ismail Haniyeh (de hoogste politiek leider van Hamas), wegens oorlogsmisdrijven en misdrijven tegen de menselijkheid die zij zouden hebben gepleegd op

---

[1] Zie het persbericht van het ISH van 20 december 2019.
[2] ICC Pre-Trial Chamber, Decision on the 'Prosecution request pursuant to article 19(3) for a ruling on the Court's territorial jurisdiction in Palestine' ICC-01/18-143 (5 februari 2021).
[3] De rechters hebben in 2021 echter nog geen uitspraak gedaan over de vraag of de Oslo Akkoorden de *personele* rechtsmacht van het ISH beperken, omdat deze vraag volgens hen pas zou moeten worden beantwoord op het moment dat er een verzoek zou worden ingediend om een arrestatiebevel tegen een Israëlische onderdaan uit te vaardigen. Deze vraag is daarom recentelijk opnieuw aan de orde gesteld in het kader van een *amicus curiae*-procedure en de Kamer van Vooronderzoek moet zich nog over deze vraag uitspreken. Zie hier voor de documenten die zijn ingediend bij het ISH door verschillende partijen in het kader van de *amicus curiae*-procedure.
[4] Zie het persbericht van het ISH van 3 maart 2021.
[5] Zie het persbericht van het ISH van 30 oktober 2023.
[6] Zie voor deze aangiften ('*State Party referrals*') hier en hier.

het grondgebied van Israël en in de Gazastrook vanaf ten minste 7 oktober 2023; alsmede tegen

(2) Benjamin Netanyahu, de premier van Israël, en Yoav Gallant, de minister van Defensie van Israël, wegens oorlogsmisdrijven en misdrijven tegen de menselijkheid die zij zouden hebben gepleegd in de Gazastrook vanaf ten minste 8 oktober 2023.[7]

In zijn persbericht van 20 mei heeft Aanklager Khan aangegeven dat hij als extra waarborg het advies van een panel van gerenommeerde externe deskundigen op het gebied van het humanitair oorlogsrecht en het internationaal strafrecht heeft ingewonnen. Dit panel heeft vanaf januari het verzamelde bewijsmateriaal bestudeerd en heeft in een eveneens op 20 mei gepubliceerd rapport aangegeven het unaniem eens te zijn met de beoordeling van de Aanklager.[8] Het is nu aan de drie rechters van de Kamer van Vooronderzoek om te beoordelen of is voldaan aan de in het Statuut van Rome neergelegde standaard voor het uitvaardigen van arrestatiebevelen.[9]

In de afgelopen maanden heeft het Israëlische leger aanvallen uitgevoerd op militaire doelen van Hamas. Het leger heeft bevestigd dat Al-Masri op 13 juli 2024 is gedood tijdens een luchtaanval in de Gazastrook. Hamas heeft dit nieuws echter nog niet bevestigd. Politiek leider Haniyeh is op 31 juli 2024 omgebracht bij een luchtaanval in Teheran. Aanklager Khan heeft daarom het verzoek om een arrestatiebevel tegen Haniyeh ingetrokken en aangegeven dat het verzoek om een arrestatiebevel tegen Al-Masri eveneens zal worden ingetrokken, indien voldoende en betrouwbare informatie zijn dood bevestigt.[10]

2. Toelichting op de verzoeken om arrestatiebevelen

De verzoeken om arrestatiebevelen voor de leiders van Hamas zijn ingediend omdat volgens Aanklager Khan, op basis van het verzamelde bewijsmateriaal, redelijke gronden aanwezig zijn om aan te nemen dat zij strafrechtelijk verantwoordelijk zijn als medeplegers (*co-perpetrators*) en als meerderen (*superiors*) voor:

- uitroeiing als misdrijf tegen de menselijkheid in strijd met artikel 7(1)(b);

---

[7] Zie het persbericht van het ISH van 20 mei 2024.
[8] Zie het Report of the Panel of Experts in International Law van 20 mei 2024.
[9] Artikel 58, eerste lid, van het Statuut van Rome inzake het Internationaal Strafhof vereist voor het uitvaardigen van arrestatiebevelen "redelijke gronden om aan te nemen" (*reasonable grounds to believe*) dat een persoon een misdrijf heeft begaan waarover het Hof rechtsmacht bezit. Aan de uiteindelijke veroordeling van een beschuldigde wordt door artikel 66, derde lid, een hogere eis gesteld, namelijk dat het Hof "buiten iedere redelijke twijfel" (*beyond reasonable doubt*) overtuigd dient te zijn van de schuld van de beschuldigde. Tot de veroordeling geldt krachtens artikel 66, eerste lid, het vermoeden van onschuld.
[10] Zie ICC-01/18-263-Red (9 september 2024).

- moord als een misdrijf tegen de menselijkheid en als oorlogsmisdrijf in strijd met artikelen 7(1)(a) en 8(2)(c)(i);
- gijzelneming als oorlogsmisdrijf in strijd met artikel 8(2)(c)(iii);
- verkrachting en andere handelingen van seksueel geweld als misdrijf tegen de menselijkheid en als een oorlogsmisdrijf in strijd met artikelen 7(1)(g) en 8(2)(e)(vi) in de context van gevangenschap;
- marteling als misdrijf tegen de menselijkheid en als oorlogsmisdrijf in strijd met artikelen 7(1)(f) en 8(2)(c)(i) in de context van gevangenschap;
- andere onmenselijke handelingen als misdrijf tegen de menselijkheid in strijd met artikel 7(1)(k) in de context van gevangenschap;
- wrede behandeling en wandaden begaan tegen de persoonlijke waardigheid als oorlogsmisdrijven in strijd met artikelen 8(2)(c)(i) en 8(2)(c)(ii) begaan in de context van gevangenschap.

De feitelijke basis voor de verschillende verzoeken gaan onder andere over de vermeende verantwoordelijkheid van de genoemde leiders van Hamas voor het doden van honderden Israëlische burgers bij aanvallen gepleegd door Hamas en andere gewapende groepen op 7 oktober 2023 en de gijzeling van ten minste 245 individuen. De drie waren onder andere betrokken bij het plannen van deze vermeende misdrijven.

Daarnaast stelt de Aanklager dat er volgens zijn Parket redelijke gronden zijn om aan te nemen dat de uit Israël ontvoerde gijzelaars zijn vastgehouden onder onmenselijke omstandigheden en dat sommigen het slachtoffer zijn geworden van seksueel geweld. De verzoeken om arrestatiebevelen zijn onder meer gebaseerd op getuigenverklaringen van slachtoffers en overlevenden, waaronder voormalige gegijzelden en ooggetuigen van verschillende aanvallen. Ook is volgens Aanklager Khan gebruik gemaakt van camerabeelden, audio-, foto- en videomateriaal, verklaringen van Hamas-leden en bewijsmateriaal van deskundigen.

Daarnaast stelt Aanklager Khan dat er op basis van het verzamelde bewijsmateriaal redelijke gronden aanwezig zijn om aan te nemen dat Benjamin Netanyahu en Yoav Gallant strafrechtelijk verantwoordelijk zijn als medeplegers (*co-perpetrators*) en als meerderen (*superiors*) voor:

- het opzettelijk gebruikmaken van uithongering van burgers als methode van oorlogvoering als oorlogsmisdrijf in strijd met artikel 8(2)(b)(xxv);
- het opzettelijk veroorzaken van ernstig lijden, zwaar lichamelijk letsel of ernstige schade aan de gezondheid in strijd met artikel 8(2)(a)(iii), of wrede behandeling in strijd met artikel 8(2)(c)(i) als oorlogsmisdrijven;
- het opzettelijk doden in strijd met artikel 8(2)(a)(i) of misdrijven tegen het leven gericht in strijd met artikel 8(2)(c)(i) als oorlogsmisdrijven;

- het opzettelijk aanvallen richten op de burgerbevolking als oorlogsmisdrijf in strijd met artikel 8(2)(b)(i) of 8(2)(e)(i);
- uitroeiing en/of moord in strijd met artikelen 7(1)(b) en 7(1)(a), mede in de context van sterfgevallen veroorzaakt door uithongering, als misdrijf tegen de menselijkheid;
- vervolging als misdrijf tegen de menselijkheid in strijd met artikel 7(1)(h);
- andere onmenselijke handelingen als misdrijf tegen de menselijkheid in strijd met artikel 7(1)(k).

Het Parket van de Aanklager stelt dat het verzamelde bewijsmateriaal, waaronder uitspraken van de vermeende daders, aantoont dat Israël de burgerbevolking in alle delen van de Gazastrook opzettelijk en systematisch heeft onthouden van voorwerpen die onmisbaar zijn om te kunnen overleven. Dit gebeurde door middel van het afkondigen van een volledige blokkade, het afsluiten van alle grensovergangen en vervolgens door het willekeurig tegenhouden van essentiële levensbehoeften, waaronder medicijnen, het afsluiten van de watertoevoer en het hinderen van de toevoer van elektriciteit. Het Parket van de Aanklager stelt dat gelijktijdig aanvallen plaatsvonden op burgers en hulpverleners en hulpverlening door humanitaire organisaties werd belemmerd, waardoor veel van deze instanties hun activiteiten in de Gazastrook moesten staken of beperken.

Volgens het Parket van de Aanklager werden de vermeende misdrijven gepleegd in de context van twee parallel aan elkaar lopende gewapende conflicten tussen Israël en de Palestijnse Gebieden en tussen Israël en Hamas. Daarnaast stelt het Parket van de Aanklager dat er sprake was van een wijdverbreide en stelselmatige aanval op de burgerbevolking van Israël door Hamas en op de Palestijnse burgerbevolking door Israël.[11]

3. Het toepasselijke raamwerk in het geval van de uitvaardiging van arrestatiebevelen

Er is op dit moment nog geen sprake van arrestatiebevelen, maar slechts van verzoeken om arrestatiebevelen. Het is nu eerst aan de rechters van het ISH om deze verzoeken te beoordelen. Als de verzoeken worden toegewezen, dan dient de Kamer van Vooronderzoek ook te besluiten of het uitvaardigen van de arrestatiebevelen openbaar zal worden gemaakt. De rechters kunnen ook besluiten dat de arrestatiebevelen 'verzegeld' (*under seal*) zullen worden verstuurd naar verdragspartijen die in de gelegenheid zijn of komen de arrestatiebevelen uit te voeren. Aangezien er vooralsnog geen arrestatiebevelen zijn uitgevaardigd, kan het kabinet hier geen verdere informatie over geven. Wel kan het kabinet in zijn

[11] Zie het persbericht van het ISH van 20 mei 2024.

algemeenheid aangeven dat het uitvaardigen van arrestatiebevelen door het ISH de volgende twee gevolgen heeft.

Ten eerste zijn alle verdragspartijen op basis van het Statuut van Rome verplicht om verzoeken tot samenwerking ten aanzien van de aanhouding en overlevering van verdachten aan het ISH in behandeling te nemen. Indien een verzoek wordt ingewilligd, dan gebeurt dat overeenkomstig de toepasselijke procedure van het recht van de aangezochte Staat. In het Nederlandse recht is deze procedure nader uitgewerkt in de Uitvoeringswet Internationaal Strafhof.

Het tweede gevolg houdt verband met de niet-juridisch bindende beleidslijn van de Vergadering van verdragspartijen bij het Statuut van Rome (*Assembly of States Parties,* ASP) ten aanzien van het vermijden van niet-essentiële contacten met personen tegen wie het ISH een arrestatiebevel heeft uitgevaardigd. Deze beleidslijn is neergelegd in opeenvolgende resoluties van de Vergadering inzake de samenwerking tussen de verdragspartijen en het Strafhof en kan als volgt worden samengevat: bij een contact met een persoon tegen wie een arrestatiebevel is uitgevaardigd, moet de desbetreffende verdragspartij uitleggen waarom het contact met de persoon in kwestie essentieel is en waarom er niet met iemand anders kan worden gesproken tegen wie geen arrestatiebevel is uitgevaardigd. In de relevante resoluties van de Vergadering van verdragspartijen wordt niet nader uitgewerkt wanneer een contact 'essentieel' kan worden geacht. Die afweging wordt door de verdragspartijen zelf gemaakt en is afhankelijk van de concrete omstandigheden van het geval.

Naast de Vergadering van verdragspartijen van het ISH hebben ook de VN en de EU een vergelijkbaar – en eveneens niet-juridisch bindend – beleid. Het beleid van de EU is zowel van toepassing op de functionarissen van de EU, als op de lidstaten van de EU. Het beleid van de VN is daarentegen uitsluitend van toepassing op de functionarissen van de VN. Uit het beleid van zowel de EU als de VN blijkt dat als een contact vanwege de essentiële aard onvermijdelijk wordt geacht, het wenselijk is dat het ISH op de hoogte wordt gebracht. Daarnaast stelt de EU-beleidslijn dat de EU en haar lidstaten dienen te reageren, indien andere staten of relevante internationale organisaties niet-essentiële contacten aangaan met personen tegen wie het ISH een arrestatiebevel heeft uitgevaardigd.

Tot slot

Nederland steunt het ISH bij alle lopende onderzoeken. Zowel door samen te werken met het Strafhof op basis van het Statuut van Rome, het Verdrag betreffende de Privileges en Immuniteiten van het Internationaal Strafhof en het Zetelverdrag, als door het verlenen van aanvullende vrijwillige samenwerking en het overmaken van aanvullende vrijwillige bijdragen. Zo heeft Nederland naar aanleiding van de zware wissel die door het onderzoek naar de situatie in de Palestijnse Gebieden sinds 7 oktober 2023 op de capaciteit van het ISH wordt

getrokken eind 2023 een vrijwillige bijdrage van 3 miljoen euro toegezegd. Deze bijdrage kwam bovenop – en was gelijk aan – de vrijwillige bijdrage van 3 miljoen euro die al in 2021-2022 is toegezegd naar aanleiding van de zware wissel die op de capaciteit van het ISH wordt getrokken door de opening van het onderzoek naar de situatie in Oekraïne.[12] In verband met de onafhankelijkheid van de Aanklager is het niet mogelijk om vrijwillige bijdragen te oormerken voor specifieke onderzoeken. De Nederlandse bijdragen zijn daarom toegezegd aan twee door Aanklager Khan opgerichte *Trust Funds*, die de algehele capaciteit van zijn Parket beogen te versterken. Het is verder aan de Aanklager van het ISH om het onderzoeks- en vervolgingsbeleid vorm te geven in de zeventien situaties waar het Strafhof zich op dit moment op richt. De Nederlandse regering respecteert de onafhankelijkheid van de organen van het Strafhof en mengt zich derhalve niet in de inhoudelijke beslissingen van de Aanklager en de rechters.

Daarbij doet Nederland – als gastland en als één van de 124 verdragspartijen bij het Statuut van Rome – zijn uiterste best om ervoor te zorgen dat het Strafhof zijn mandaat op een veilige en onafhankelijke manier kan vervullen. Als gastland heeft Nederland daarbij ook een bijzondere verantwoordelijkheid op basis van het Zetelverdrag. Daarnaast draagt Nederland conform de motie van de leden Van Baarle en Piri in alle relevante gremia uit dat de bevelen en het beleid van het Internationaal Strafhof niet bewust ondermijnd mogen worden.[13]

De minister van Buitenlandse Zaken,
C.C.J. Veldkamp

[12] De toegezegde vrijwillige bijdragen worden in tranches overgemaakt. Eind 2023 was ruim 5 miljoen euro overgemaakt. Het restant zal uiterlijk in december 2024 worden overgemaakt.
[13] Kamerstuk 21501-02, nr. 2906.

Rogue State: A Guide to the Worlds Only Superpower Paperback – October 16, 2001

by William Blum (Author)

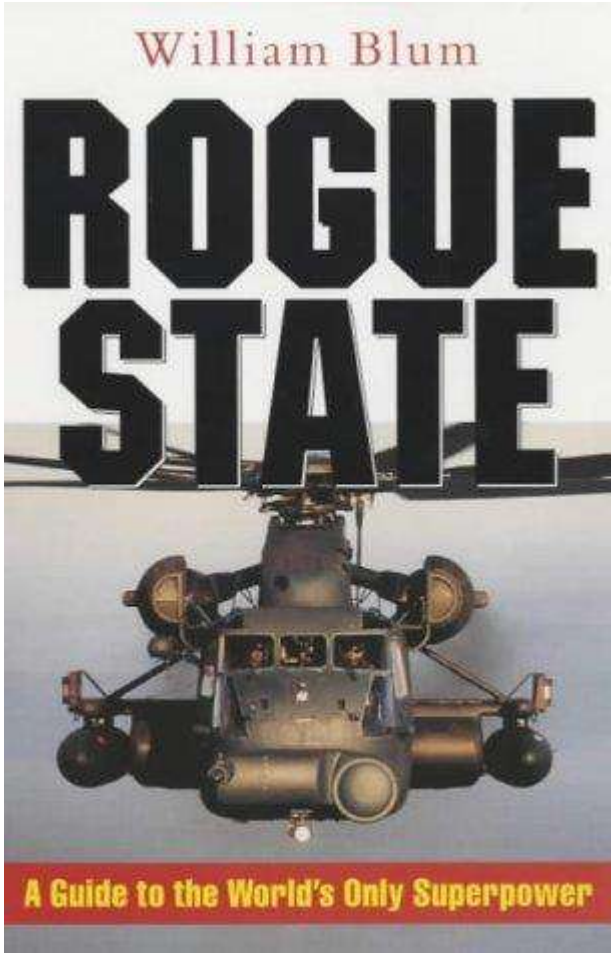

Schurkenstaat: een gids voor de enige supermacht ter wereld

William Blum (Auteur)

Paperback

Gepubliceerd: 1 februari 2002

Beschrijving

"The American Empire": deze woorden klinken voor Amerikanen als een oxymoron, wat suggereert dat hun land een lust heeft voor politieke, economische en militaire hegemonie over de rest van de wereld. Maar William Blum laat hier zien dat ontmoetingen tussen de VS en andere landen van de wreedste soort zijn geweest.

Type	Boek
ISBN13	9781842772218
ISBN10	184277221X
Aantal pagina's	323
Artikelgewicht	280 gram
Productafmetingen	122x24x198mm
Uitgever / Reseller	Zed Boeken Ltd
Formaat	Paperback

Bekijk meer +

'Dit is geen boek voor iemand die zich nog enigszins wil schamen voor zijn eigen vrijheid - laat staan voor de vrijheid van iemand in welk land dan ook waar de Amerikaanse regering bezwaar tegen heeft... we vinden op deze pagina's, minutieus gedetailleerd en geannoteerd, alle gevallen van moord, geheime en openlijke destabilisatie, verkiezingsfraude, sponsoring van terrorisme, geheime bewaking, hersenspoeling en provocatie die de VS heeft gebruikt om zijn opkomende bedrijfsimperium (ook bekend als de 'nieuwe wereldorde') te versterken... Na het lezen van Rogue State is het onmogelijk om vast te houden aan de geruststellende illusie dat de 'Amerikaanse manier' een soort verlichting is' - Will Self in The New Statesman 'Rogue State is een boek vol beschuldigingen die aan een stoeptegel moeten worden vastgemaakt en naar de mannen in Washington moeten worden gegooid' - The Independent on Sunday 'William Blum, ooit van het Amerikaanse ministerie van Buitenlandse Zaken, geeft een huiveringwekkende herinnering dat er misschien geen rechtvaardiging is voor 11 september, maar dat er misschien wel redenen zijn' - Mavis Cheek in The Observer, Books of the Jaar 2001 Bravo! Een levendige, goed gerichte kritiek op de kwalen van het wereldwijde interventionisme van de VS, een uitstekend tegengif tegen de leugens en propaganda van de ambtenarij. - Michael Parenti, auteur van 'History as Mystery' en 'To Kill a Nation: The Attack on Yugoslavia' Blum laat zien hoe het Amerikaanse beleid, onder de vlag van vrijheid en mensenrechten, heeft geleid tot barbaarse criminele daden, hoe de 'macht voor vrede' van de wereld op de meest oorlogszuchtige manier heeft gehandeld. Een eyeopener voor studenten van het nationale veiligheidsbeleid. - Saul Landau, Fellow, Institute for Policy Studies, Washington, DC. 'Rogue State' herinnert ons met klem aan de onsterfelijke uitspraak van vicepresident Agnew: 'De Verenigde Staten zijn, ondanks al hun fouten, nog steeds de grootste natie van het land.' - Gore Vidal, auteur van 'The Decline and Fall of the American Empire' Bill Blum kwam gemakkelijk aan de titel van zijn boek. Hij testte Amerika gewoon volgens dezelfde normen die wij gebruiken om andere landen te beoordelen. Het resultaat is een rekening van onrecht - een bijzonder goed gedocumenteerde encyclopedie van wangedrag, leugenachtigheid en chaos die hypocriet is uitgevoerd in naam van de democratie door degenen wiens enige ware liefde macht was. - Sam Smith, redacteur, 'The Progressive Review', Washington, DC 'In zijn onlangs uitgebrachte tape verwees Osama Bin Laden naar Rogue State, die probeert uit te leggen waarom

de VS soms een doelwit is van terroristen. De vermelding heeft het boek van dhr. Blum naar nummer 21 op de Amazon-bestsellerlijst gekatapulteerd en in dit land heeft de vermelding een even dramatisch effect gehad.' - Duncan Campbell, Guardian

Biografie van de auteur

William Blum verliet het ministerie van Buitenlandse Zaken in 1967 en gaf zijn ambitie om Foreign Service Officer te worden op vanwege zijn verzet tegen wat de VS in Vietnam deed. Hij werd vervolgens oprichter en redacteur van de Washington Free Press, de eerste 'alternatieve' krant in de hoofdstad. De heer Blum was freelance journalist in de VS, Europa en Zuid-Amerika. Zijn verblijf in Chili in 1972-3, waar hij schreef over het 'socialistische experiment' van de regering-Allende en vervolgens de tragische omverwerping ervan in een door de CIA ontworpen staatsgreep, bracht hem een persoonlijke betrokkenheid en een nog grotere interesse in wat zijn regering in verschillende uithoeken van de wereld deed. Hij is de auteur van 'Killing Hope: US Military and CIA Interventions Since World War II'.

Book review by: awesome books

Mark Rutte naar de NAVO

Volgens Prof. Gentian Zyberi is Mark Rutte is de juist geschikte persoon voor de NAVO Rutte “war monger in chief”. (Gentian Zyberi professor of international Law and human rights, Norwegian Centre for Human Rights.

https://archive.org/details/nato-imperialist-war-machine

NAVO-baas Mark Rutte: "Oekraïne heeft nu vooral meer wapens nodig, want Poetin heeft geen interesse in vrede"

De bondgenoten van Oekraïne moeten zich minder druk maken over vredesonderhandelingen met Rusland en Oekraïne in de eerste plaats meer wapens sturen. Dat zegt NAVO-topman Mark Rutte voor aanvang van een tweedaagse bijeenkomst van de NAVO-ministers van Buitenlandse Zaken in Brussel. "Poetin heeft geen interesse in vredesgesprekken."

Bron: VRT NWS / 3 december 2024

“To Prevent War, NATO Must Spend More”

Speech by NATO Secretary General Mark Rutte at the Concert Noble, Brussels
(As delivered)

12 Dec- 2024

Thank you very much Rosa, and many thanks to Carnegie Europe for organising this event today in this spectacular venue.
And it’s great to see so many people here in the room and I know many more join us online, from all over the world.
So good morning, afternoon, evening to you all!
I’m very honoured to start a crucial conversation with the citizens living in NATO countries, especially in Europe and Canada.
It’s you I’m talking to.
It’s your support I need.
It’s your voices and actions that will determine our future security.
I’ll be honest: the security situation does not look good.
It’s undoubtedly the worst in my lifetime.
And I suspect in yours too.
From Brussels, it takes one day to drive to Ukraine.
One day -
That’s how close the Russian bombs are falling.
It’s how close the Iranian drones are flying.
And not very much further, the North Korean soldiers are fighting.
Every day, this war causes more devastation and death.
Every week, there are over 10.000 killed or wounded on all sides in Ukraine.
Over 1 million casualties since February 2022.
Putin is trying to wipe Ukraine off the map.

He is trying to fundamentally change the security architecture that has kept Europe safe for decades.
And he is trying to crush our freedom and way of life.
His pattern of aggression is not new.
But for too long, we did not act.
Georgia in 2008.
Crimea in 2014.
And many did not want to believe he would launch all-out war on Ukraine in February 2022.
How many more wake-up calls do we need?
We should be profoundly concerned.
I know I am.
Russia's economy is on a war footing.
In 2025, the total military spending will be 7 to 8% of GDP, if not more.
That's a third of Russia's state budget – and the highest level since the Cold War.
And Russia's defence industry is producing huge numbers of tanks, armoured vehicles, and ammunition.
What Russia lacks in quality, it makes up for in quantity – with the help of China, Iran and North Korea.
This all points in one clear direction:
Russia is preparing for long-term confrontation.
With Ukraine.
And with us.
Hostile actions against Allied countries are real and accelerating.
Malicious cyber-attacks on both sides of the Atlantic.
Assassination attempts on British and German soil.
Explosions at an ammunition warehouse in Czechia.
The weaponization of migrants crossing illegally into Poland, Latvia, Lithuania and Finland.
Jamming to disrupt civil aviation in the Baltic region.
These attacks are not just isolated incidents.
They are the result of a coordinated campaign to destabilise our societies and discourage us from supporting Ukraine.
They circumvent our deterrence and bring the front line to our front doors.
Even into our homes.
Putin believes that "a serious, irreconcilable struggle is unfolding for the formation of a new world order."
These are his own words.
Others share his belief.
Not least China.
We need to be clear-eyed about China's ambitions.
China is substantially building up its forces, including its nuclear weapons – with no transparency and no limitations.
From 200 warheads in 2020, China is expected to have more than a 1,000 nuclear weapons by 2030.
Its space-launch investments are skyrocketing.

China is bullying Taiwan, and pursuing access to our critical infrastructure in ways that could cripple our societies.
Russia, China, but also North Korea and Iran, are hard at work to try to weaken North America and Europe.
To chip away at our freedom.
They want to reshape the global order.
Not to create a fairer one, but to secure their own spheres of influence.
They are testing us.
And the rest of the world is watching.
No, we are not at war.
But we are certainly not at peace either.
***
I want to be clear:
There is no imminent military threat to our 32 Allies.
Because NATO has been transforming to keep us safe.
Defence spending has gone up.
Innovation has accelerated.
We have more forces at higher readiness.
Larger and more frequent military exercises.
More troops and hardware on our eastern flank.
And, with Finland and Sweden, more NATO Allies.
With all this, our deterrence is good – for now.
But it's tomorrow I'm worried about.
We are not ready for what is coming our way in four to five years.
Danger is moving towards us at full speed.
We must not look the other way.
We must face it:
What is happening in Ukraine could happen here too.
And regardless of the outcome of this war, we will not be safe in the future unless we are prepared to deal with danger.
We can do that.
We can prevent the next big war on NATO territory.
And preserve our way of life.
This requires us all to be faster and fiercer.
It is time to shift to a wartime mindset.
And turbo-charge our defence production and defence spending.
***
On defence production, I am absolutely convinced that ramping it up is a top priority.
Since starting at NATO, I've been to Ukraine and seen what they need to fight for freedom.
I have visited engineers at Thales in France, a Rheinmetall factory –no, not in Germany, in Italy and Turkish Aerospace Industries in Türkiye and I saw the capabilities they provide.
And I have met with industry representatives who have told me that they require –what they require, to increase their production.
I can tell you:

There is a lot that needs to be done to ensure long-term deterrence and restore peace.
We are not where we want to be.
Our defence industry, here in Europe, has been hollowed out by decades of underinvestment and narrow national industrial interests –
when our continent was at peace, and defence became an optional extra.
As a result, our industry is too small, too fragmented and too slow.
Meanwhile, Russian arms factories are churning out war equipment around the clock.
And despite the heroic efforts of our Ukrainian friends,
Russia is reconstituting its forces much quicker than we had anticipated.
They are learning fast from the battlefield.
China's military industrial base is also growing.
According to some sources, China is acquiring high-end weapons systems and equipment five to six times faster than the US.
It is heavily investing in munitions, accelerating space capabilities and expanding its nuclear arsenal – I repeat – without any transparency or limitations.
China is also challenging our technological edge – by investing massively in the disruptive technologies of tomorrow, including AI, quantum and space.
All this will help China with planning, command and control, and targeting.
Russia and China are racing ahead.
We risk lagging behind.
This is very dangerous.
But it does not have to be.
If we boost our industry, we can outpace our competitors.
So what are we waiting for?
We already have robust defence plans in place.
We know exactly how we will defend our Alliance and what future assets and capabilities we need –
from ships, tanks, jets, munitions and satellites to new drone technologies.
Ukrainians are fighting against Russian swarms of drones.
That's what we need to be prepared for.
We also already have committed to accelerating the growth of defence industrial capacity and production across the Alliance.
Now, we must deliver – I repeat deliver – on our commitments.
We all have a part to play to make this happen.
To governments I say:
Give our industries the big orders and long-term contracts they need to rapidly produce more and better capabilities.
Buying only big-ticket items that are delivered too late will not keep us safe.
We also need modern capabilities that use the most advanced technologies.
And we need them now.
So embrace risk and invest in the pool of innovators across our countries.
Embracing risk requires you, governments, to change outdated procurement rules.
And to reconsider your detailed national requirements.

With a million casualties on our doorstep, you have no time to waste.
As an example, related to armoured personnel carriers:
One nation needs to have the rear door opening to the left.
Another needs it to open to the right.
And a third one needs it to open upwards.
All these requirements are mandatory.
Is this how we define our needs and priorities, especially when time is of the essence?
This has got to change!
I also say to governments:
Stop creating barriers between each other and between industries, banks and pension funds.
Instead, tear these barriers down.
They only increase production costs, stifle innovation and ultimately hamper our security.
To the defence industry I say:
You need to do everything you can to keep us safe.
There's money on the table, and it will only increase.
So dare to innovate and take risks!
Come up with solutions to the swarms of drones and other new war tactics.
Put in the extra shifts and new production lines!
And finally, to the citizens of NATO countries, especially in Europe, I say:
Tell your banks and pension funds it is simply unacceptable that they refuse to invest in the defence industry.
Defence is not in the same category as illicit drugs and pornography.
Investing in defence is an investment in our security.
It's a must!
And this brings me to my main point.
Defence spending.
It is true that we spend more on defence now than we did a decade ago.
But we are still spending far less than during the Cold War.
Even though the threats to our freedom and security are just as big – if not bigger.
During the Cold War, Europeans spent far more than 3% of their GDP on defence.
With that mentality, we won the Cold War.
Spending dropped after the Iron Curtain fell.
The world was safer.
It is not anymore.
A decade ago, Allies agreed it was time to invest in defence once again.
The benchmark was set at 2%.
By 2023, NATO Allies agreed to invest 'at least' 2%.
At least…
I can tell you, we are going to need a lot more than 2%.
I know spending more on defence means spending less on other priorities.
But it is only a little less.
On average, European countries easily spend up to a quarter of their national

income on pensions, health and social security systems.
We need a small fraction of that money to make our defences much stronger, and to preserve our way of life.
Prioritising defence requires political leadership.
It can be tough and risky in the short term.
But it's absolutely essential in the long term.
Some people will tell you otherwise.
They think strong defence is not the way to peace.
Well, they are wrong.
Because without strong defence, there is no lasting security.
And without security, there is no freedom for our children and grandchildren.
No schools, no hospitals, no businesses.
There is nothing.
Those who lived through the Second World War know this.
And our Ukrainian friends are living it every day.
When I was in Kharkiv earlier this year, I saw so many buildings completely destroyed.
I stood in rubble where homes used to be.
Where families used to live.
I saw schools moved underground, into metro stations.
It was very moving to see children so eager to learn, and teachers so eager to teach…despite their lives being completely disrupted.
I visited the wounded in hospitals.
Soldiers that lost limbs.
War is brutal and ugly.
War is also very costly in economic terms.
Ukraine, as we speak, is allocating nearly a quarter of its GDP for defence next year.
That is more than 10 times what European NATO Allies spend.
A harsh reminder that freedom does not come for free.
If we don't spend more together now to prevent war, we will pay a much, much, much higher price later to fight it.
Not billions, but trillions of euros.
That's if we come out on top…and that's if we win.
***
In politics, there is a time to talk, a time to decide, and a time to act.
I know politicians talk – a lot.
That's what I do here today!
They make decisions, when needed.
Sometimes difficult ones.
But to act, people must support those decisions.
It's in your hands.
Today, I call for your support.
Action is urgent.
To protect our freedom, our prosperity, and our way of life, your politicians need to listen to your voices.
Tell them you accept to make sacrifices today so that we can stay safe

tomorrow.
Tell them they need to spend more on defence so that we can continue to live in peace.
Tell them that security matters more than anything.
I am confident that collectively at NATO, we can continue to keep our one billion people safe.
We have enormous advantages.
We are 32 Allies strong.
Together, NATO Allies represent half of the world's economic and military might.
We have exceptional intelligence services.
Innovative industries and businesses.
Some of the best universities and research institutions in the world.
And we have many partners across the globe.
When we put our minds and political will to it, there is nothing we cannot do – Europe and North America together.
Our adversaries think they are tough, and we are soft.
They invade other countries, while we uphold international rules.
They oppress their people, while we cherish freedom.
They should remember that there is no greater power than democracies coming together.
When we are attacked, our response is fierce.
To ensure no one ever considers attacking us, we must maintain long-term deterrence.
We can do this.
We have done it before.
We can do it again.

Thank you very much.

Ruben L. Oppenheimer (cartoonist) op X (twitter) 14 december 2024

Mensonterende toestand in verpleeghuis

Dementerende ouderen in verpleeghuis de Ottho Heldring in Amsterdam werden een jaar lang ernstig verwaarloosd, ondanks meldingen van families en medewerkers, aldus een reconstructie in de Volkskrant. Tien betrokkenen vertellen over de misstanden. ‘Bewoners liggen uren in hun eigen ontlasting en urine, soms drie lagen dik.’

Ondanks meerdere meldingen duurden de wantoestanden in verpleeghuis de Ottho Heldring volgens de Volkskrant lang voort. “Dit is een verhaal over wantoestanden in de Ottho Heldringstraat, een verpleeghuis van de Amsterdamse zorginstelling Cordaan. Het is een verhaal dat zich afspeelt in een sector die het zwaar heeft. Er heerst een almaar toenemend personeelstekort. En extra overheidsinvesteringen uit het verleden, aangewakkerd door de ‘urine-langs-de-enkels’-affaire van de vader van staatssecretaris Martin van Rijn en het manifest van journalist Hugo Borst, zijn inmiddels verdampt door het groeiend aantal dementiepatiënten.” Maar er is een ondergrens, zegt een familielid dat communicatieadviseur is en ook wil opkomen voor families die minder goed weten welke wegen ze moeten bewandelen om hun recht te halen.

Huilende medewerkers

De Volkskrant sprak met tien betrokkenen – zes zorgverleners en vier familieleden – over het Cordaanverpleeghuis (‘kleinschalig wonen’) waar ruim zeventig ouderen zitten met dementie of niet-aangeboren hersenletsel. Sommige zorgverleners huilden. Ze zeiden zich machteloos te voelen over de zorg die ze moesten leveren. Allemaal noemden ze de omstandigheden ‘mensonterend’. Ze vertelden dat tientallen dementerenden en ouderen in het verpleeghuis al zeker een jaar ernstig werden verwaarloosd. Door een brandbrief van het personeel wist de directie hier al sinds januari van. In november leidde de zaak tot het opstappen van de directie – iets wat tot nu toe werd stilgehouden.

Taai probleem

De bestuursvoorzitter zegt in de Volkskrant dat op de Ottho Heldring situaties waren die hij ‘ongewenst’ en ‘onverantwoord’ vindt. ‘Het is absoluut helder dat er te veel dingen misgaan.’ Hij verklaart dit door managementwisselingen, door mensen die zich ‘te laagdrempelig ziekmelden’ en door de ‘superingewikkelde arbeidsmarkt’. Hij is geschrokken van ‘de ontreddering bij medewerkers en van de taaiheid van dit probleem.’

Bron: senioren journaal

20 december 2024

In 2014 kreeg staatssecretaris Martin van Rijn aanhoudend kritiek op grote bezuinigingen op zorginstellingen. Zijn vader Joop van Rijn (81) destijds in het AD, trok aan de bel over de slechte kwaliteit van de zorg in het verpleeghuis van zijn dementerende vrouw.

NAVO secretaris-generaal Mark Rutte spreekt over onze veiligheid -hij bedoelt daarmee de burgers- maar in principe vertegenwoordigt hij de industriële belangen om de eigen invoedssfeer van de investeerders in de wapenindustrie en de elite van Wall Street veilig te stellen. Ondertussen bezuiniging in de zorg en duurder maken maatschappelijk leven van de burger.

IFUD of Human Rights veroordeelt de terroristische aanval van Hamas. Hamas voerde op 7 oktober 2023 een terroristische aanval uit in Israël, waarbij ongeveer 1.200 mensen omkwamen. Israël heeft volgens het internationaal recht, recht op zelfverdediging, zelfs als Palestina geen Staat is. Het recht van Israël op zelfverdediging wordt beperkt door de principes van noodzakelijkheid en proportionaliteit.

BREAKING: Wij klagen de Nederlandse staat aan omdat zij er niet in is geslaagd om genocide in Gaza te voorkomen en het internationale recht niet te handhaven

Gepubliceerd op:10 oktober 2024

SOMO

Lydia de Leeuw

Onderzoeker bij SOMO

Samenvatting

Samen met een coalitie van Palestijnse en Nederlandse maatschappelijke organisaties klaagt SOMO de Nederlandse staat aan omdat deze er niet in is geslaagd om genocide in Gaza en andere Israëlische schendingen van het internationaal recht te voorkomen. De belangrijkste verzoeken van de coalitie aan de Nederlandse civiele rechter omvatten **een verbod op de export en doorvoer van wapens, wapenonderdelen en dual-use items naar Israël en een verbod op alle Nederlandse handels- en investeringsrelaties die helpen de onrechtmatige bezetting en kolonisatie van Palestijns gebied door Israël in stand te houden** .

Casusonderbouwing

Als ondertekenaar van het **Genocideverdrag** is Nederland verplicht maatregelen te nemen om genocide te voorkomen. Desondanks onderneemt Nederland geen actie om de genocide in Gaza te stoppen en positioneert het zich in plaats daarvan consequent als een politieke bondgenoot van Israël. Deze inactiviteit duurt voort, zelfs nadat het Internationaal Gerechtshof (ICJ) heeft geoordeeld(opent in nieuw venster) in januari 2024 dat Israël vermoedelijk genocide pleegt op Palestijnen in Gaza.

Daarnaast is Nederland volgens de **Geneefse Conventies** verplicht om het internationaal humanitair recht te respecteren. In februari 2024 oordeelde het Nederlandse Hof van Beroep dat er een duidelijk risico bestaat dat Nederlandse F-35-onderdelen die naar Israël worden geëxporteerd, worden gebruikt bij het plegen van oorlogsmisdaden. Diezelfde maand waarschuwden VN-experts dat elke overdracht van wapens naar Israël voor gebruik in Gaza waarschijnlijk het internationaal humanitair recht schendt en moet stoppen. Ondanks deze waarschuwingen blijven de Nederlandse overheid en Nederlandse bedrijfsactoren wapenonderdelen en dual-use-artikelen naar Israël sturen.

Zelfs na het verzoek van de aanklager van het Internationaal Strafhof (ICC) om arrestatiebevelen tegen de premier en minister van Defensie van Israël, blijft Nederland nauw samenwerken met Israël. Het land heeft militaire delegaties van hoog niveau gestuurd om het Israëlische leger te ontmoeten en de Israëlische president uitgenodigd voor een bezoek, zelfs terwijl enkele van zijn opruiende uitspraken werden aangehaald in de zaak van Zuid-Afrika voor het Internationaal Gerechtshof (ICJ).

Met deze aanvraag roepen wij Nederland op om **alle export van wapens (onderdelen) en goederen voor tweeërlei gebruik naar Israël te verbieden en andere landen aan te sporen dit voorbeeld te volgen.**

Dodental

Sinds oktober 2023 is het bevestigde dodental(opent in nieuw venster) in Gaza is bijna 42.000 bereikt. Daarnaast wordt geschat dat meer dan 200.000 mensen zijn gestorven aan verwondingen, vermijdbare of behandelbare ziekten en een gebrek aan voedsel, water en medische behandeling.

Structurele schendingen van het internationaal recht

De zaak die vandaag is aangespannen, gaat verder dan de inactiviteit van de Nederlandse staat als reactie op de brute aanval van Israël op Gaza. Het richt zich ook op het jammerlijk ontoereikende beleid van Nederland met betrekking tot de structurele schendingen van het internationale recht door Israël in Gaza, de Westelijke Jordaanoever en Jeruzalem, al lang vóór oktober 2023. Het ICJ heeft verklaard dat de aanwezigheid van Israël in het bezette Palestijnse gebied, door middel van militaire bezetting en nederzettingen, onrechtmatig is en moet worden beëindigd.

Issam Younis van Al-Mezan uitte zijn frustratie over de aanhoudende situatie in Gaza: " Het Palestijnse volk lijdt al lang voor 7 oktober 2023 onder de schendingen van het internationaal recht door Israël. Onze onderdrukking heeft het afgelopen jaar echter ongekende niveaus bereikt. Mensen in Gaza zijn het slachtoffer geworden van een genocidale aanval die voorlopig nog niet lijkt te eindigen, terwijl Israël in de rest van Palestina zijn beleid van kolonisatie, apartheid en onderwerping verdubbelt.'' Hij benadrukt vervolgens de rol van internationale actoren zoals Nederland: ''Nederland is zich hiervan bewust, maar blijft Israël politiek, economisch en militair steunen, ten koste van de rechten van Palestijnen."

In juli 2024 bepaalde het ICJ dat alle staten verplicht zijn om economische handelingen die Israëls onrechtmatige beleid en praktijken in het bezette Palestijnse gebied ondersteunen, te voorkomen en zich daarvan te onthouden. In lijn hiermee is de rechtszaak die vandaag is aangespannen ook gericht op het **beëindigen van de Nederlandse handels- en investeringsrelaties die de illegale bezetting, rassenscheiding en kolonisatie door middel van nederzettingen in stand helpen houden** . Nederland moet dienovereenkomstig sancties opleggen en andere staten ertoe aanzetten hetzelfde te doen.

“

Het gemeenschappelijke artikel 1 van de Conventies van Genève is duidelijk dat staten schendingen van het internationaal humanitair recht moeten stoppen. Het allerminste is om niet met het onderdrukkende regime om te gaan. De uitspraken in de Genocide-zaak en het Advisory Opinion hebben alleen maar benadrukt wat we al wisten: er worden genocidale handelingen gepleegd en de bezetting van Palestijnse gebieden is illegaal. Alle staten, inclusief Nederland, hebben de plicht om niet mee te werken en medeplichtig te zijn aan schendingen, maar moeten ook alles doen om toekomstige ernstige schendingen te stoppen en te voorkomen dat er verdere genocidale handelingen plaatsvinden.”

Wout Albers

Advocaat van de NGO-coalitie.

Niet meer zoals gewoonlijk

Er zijn geen aanwijzingen dat de Nederlandse staat van plan is maatregelen te nemen om genocide in Gaza te voorkomen of om de economische banden met Israëls onrechtmatige aanwezigheid in het bezette Palestijnse gebied aan te pakken. De nieuwe Nederlandse regering heeft zich verder gelieerd aan Israël, zelfs terwijl Israël doorgaat met het bombarderen, uithongeren en met geweld verdrijven van Palestijnen zonder dat er een einde in zicht is.

Omdat er geen actie wordt ondernomen, daagt de coalitie de Nederlandse staat voor de rechter. Ze eist dat de Nederlandse rechtspraak de juridische verplichtingen nakomt waartoe de staat zich heeft verbonden.

“

Er kan geen sprake zijn van business as usual met Israël. Nederlandse investeerders, supermarkten, leveranciers van militaire producten en andere actoren maken al tientallen jaren de bezetting en etnische zuivering van de Palestijnen mogelijk. Nederland, gastheer van het ICC en het ICJ, moet zich houden aan zijn verplichtingen onder het internationaal recht en maatregelen nemen voor verantwoording. Nu.”

Lydia de Leeuw

Onderzoeker bij SOMO

26150 Algemene Vergadering der Verenigde Naties

Nr. 221 **VERSLAG VAN EEN COMMISSIEDEBAT**
Vastgesteld 24 oktober 2024

Mevrouw **Dobbe** (SP):

We hebben het vandaag natuurlijk over de Verenigde Naties. De Verenigde Naties gaan over de wereld, dus het is logisch dat dit debat vele onderwerpen in de wereld raakt. Al bijna 80 jaar hebben wij de internationale wereldorde georganiseerd rondom de Verenigde Naties. In 1945 waren de toenmalige ondertekenaars van het VN-Handvest vastbesloten -- dit zijn hun woorden -- om komende generaties te behoeden voor de gesel van de oorlog. Laat dat even op je inwerken: de gesel van de oorlog. Diplomatie in plaats van kogels, iets wat in het debat van tegenwoordig soms als naïef en idealistisch wordt neergezet. Maar de opstellers van het Handvest waren dat natuurlijk niet. Ze waren niet naïef, maar wel idealistisch. Het heeft ons behoed voor allerlei conflicten die anders met kogels waren opgelost in plaats van met diplomatie. Ze hadden net twee wereldoorlogen doorgemaakt en wilden een derde voorkomen en dat moeten wij ook te allen tijde proberen te doen.

De vraag is hoe Nederland omgaat met deze belofte en deze belangrijke opdracht van de Verenigde Naties. Wij moeten tot onze grote, grote spijt constateren dat Nederland, als het er echt om spant, te vaak niet thuis geeft en vooral lippendienst bewijst aan de internationale rechtsorde. Ik kan niet anders concluderen, want zelfs als het Internationaal Gerechtshof -- we hebben het er net over gehad -- een vonnis velt tegen de illegale bezetting van de Westelijke Jordaanoever, heeft de regering twee maanden nodig om een brief te schrijven, die we twee dagen geleden hebben ontvangen, waarin het kabinet aankondigt om vooral verder na te denken, terwijl deze schendingen nú plaatsvinden en de uitspraak volgens mij glashelder is.

Ondertussen gaat het menselijk leed in Gaza en op de Westelijke Jordaanoever gewoon door. We weten allemaal dat er in Gaza inmiddels 40.000 doden gevallen zijn. Dat is verschrikkelijk. Bijna de helft daarvan zijn kinderen. Dat is helemaal verschrikkelijk. Er worden bommen gegooid op tentenkampen en scholen, waar vluchtelingen naartoe zijn gegaan omdat het daar veilig zou zijn. Het is afschuwelijk. Op de Westelijke Jordaanoever worden gezinnen uit hun huizen gedwongen, waarin ze vaak al generaties lang wonen en waar ze worden geterroriseerd door illegale kolonisten, die door de Israëlische regering worden bewapend. Het is de grootste annexatie van land op de Westelijke Jordaanoever sinds de Oslo-akkoorden en het is dit jaar al de tweede keer. Dat heeft u allemaal gezien. De Nederlandse regering doet niets en dat doet zo veel pijn, want het gebeurt onder onze ogen.

In antwoord op onze Kamervragen schrijft de minister dat hij nationale maatregelen tegen de regering van Netanyahu niet ziet zitten. Waarom eigenlijk niet? De voorkeur wordt uitgesproken om dat samen in EU-verband te doen. Dat snap ik, maar de minister schrijft: het is effectiever om in te zetten op samenwerking in EU-verband. Waar baseert de minister dat op? Want er gebeurt vanuit EU-verband ook niets, behalve gesprekken, waar Israël zich vervolgens niks van aantrekt. Hoe effectief was dat tot nu toe? Ik zou hier heel graag een antwoord op willen hebben.

Voormalig minister Bruins Slot sprak over het bespreken van maatregelen via de associatieraad. Zo heeft zij het letterlijk genoemd: maatregelen via de associatieraad. Het ging zelfs over het opschorten van onderdelen van het akkoord. Maar nu lezen we dat alleen het gesprek daarover wordt aangegaan. Dat is iets anders dan maatregelen. Er wordt al heel erg lang over gesproken. Het is nu tijd voor maatregelen. Wat is het nu? Wat gaat er nu gebeuren met die associatieraad, zo vraag ik aan de minister.

PRESS RELEASES | OFFICE OF THE HIGH COMMISSIONER FOR HUMAN RIGHTS

Türk says world must act as darkest moment of Gaza conflict unfolds

25 October 2024

Share

CREDIT: REUTERS/DAWOUD ABU ALKAS

GENEVA – UN Human Rights Chief Volker Türk said today the darkest moment of the Gaza conflict is unfolding in the north of the Strip, where the Israeli military is effectively subjecting an entire population to bombing, siege and risk of starvation, as well as being forced to choose between mass displacement and being trapped in an active conflict zone.

He called on the world's leaders to act, saying States have a duty under the Geneva Conventions to ensure respect for international humanitarian law.

"The bombing in North Gaza is non-stop," he said. "The Israeli military has ordered hundreds of thousands to move, with no guarantees of return. But there is no safe way to leave: the bombs continue to fall; the Israeli military is separating families and detaining many people; and people fleeing have been reportedly shot at.

"Unimaginably, the situation is getting worse by the day. The Israeli Government's policies and practices in northern Gaza risk emptying the area of all Palestinians. We are facing what could amount to atrocity crimes, including potentially extending to crimes against humanity."

Türk said Palestinian armed groups also reportedly continue to operate amongst civilians, including in places of shelter, putting civilians in harm's way, which is totally unacceptable.

"There is extremely limited access to this part of Gaza," the High Commissioner added. "Next to no aid has reached the area in weeks, with unlawful restrictions remaining, and many are now facing starvation.

"The Israeli military is striking hospitals, and staff and patients have been killed and injured or forced to evacuate simultaneously. Shelters, once schools, are struck daily. Communication with the outside world remains extremely limited. Journalists continue to be killed."

Already over 150,000 people are reportedly dead, wounded or missing in Gaza. "My gravest fear is, given the intensity, breadth, scale and blatant nature of the Israeli operation currently underway in North Gaza, that number will rise dramatically," he said.

“I have repeatedly expressed alarm at the methods and means of warfare, and the gravity of the violations committed by all sides.”

He said the International Court of Justice has also been clear on Israel’s obligation to ensure entry and delivery of humanitarian aid, and to this effect has issued binding orders to ensure Israel conforms with its obligations under the Genocide Convention.

“Under the Geneva Conventions, States have an obligation to act when a serious violation of international humanitarian law has been committed,” Türk said. “Under the Genocide Convention, State parties also have the responsibility to act to prevent such a crime, when risk becomes apparent.

“For months, I have pleaded with all parties to the conflict, as well as all States, particularly those with influence in the region, to act to stop the carnage and destruction, to ensure the prompt and unconditional release of all hostages, and to ensure international humanitarian and international human rights law are respected. But still this goes on and on and on.

“Now, the international rule of law is being progressively dismantled,” he added. “Either the world ashamedly fails those who so desperately need help, or we stand united and put a stop to this.

“To all the world’s leaders, I remind you of your responsibility to ensure respect for international humanitarian law as set out in the Geneva Conventions. These are universally accepted and binding norms developed to preserve the very bare minimum of humanity. I implore you to put the protection of civilians and human rights first, and not to abandon that minimum of humanity.”

For more information and media requests, please contact:

In Geneva
Liz Throssell - + 41 22 917 9296 / **elizabeth.throssell@un.org**
Jeremy Laurence - +41 22 917 9383 / **jeremy.laurence@un.org**
Thameen Al-Kheetan: +41 22 917 4232 /

thameen.alkheetan@un.org

Tag and share

X @UNHumanRights
Facebook unitednationshumanrights
Instagram @unitednationshumanrights

Situation in the Occupied Palestinian Territory and Israel

See all Media coverage of the situation

Tags

Israel | Palestine | Conflicts and violence

Related

PRESS RELEASES

Beirut hospital attack: Civilians must be protected

PRESS RELEASES

Haiti: Tackling insecurity “utmost priority” UN report says, as hundreds killed by ongoing gang violence

PRESS RELEASES

Sudan: Türk sounds alarm over hostilities in El Fasher, warns of serious human rights violations

VIEW THIS PAGE IN:

العربية

Global Social Channels

Latest

Feature Stories

Media Center

Meetings & Events

Resources

Databases

Library

Publications

Connect

Contact Us

Follow us

Work With Us

United Nations

Donate

Contact

Copyrights

Privacy

Terms of use

Machine Translated by Google

Standpunt van de Onafhankelijke Internationale van de Verenigde Naties Onderzoekscommissie voor het bezette Palestijnse gebied, inclusief Oost-Jeruzalem, en Israël

Juridische analyse en aanbevelingen voor de implementatie van de Internationaal Gerechtshof, Advies, *Juridisch Gevolgen die voortvloeien uit het beleid en de praktijken van Israël in de bezette Palestijnse gebieden, inclusief Oost-Jeruzalem*

18 oktober 2024

Machine Translated by Google

Inhoudsopgave

I. INLEIDING.....1

II. PROCEDURELE ACHTERGROND 1

III. SAMENVATTING VAN HET ADVIES 2

IV. VERPLICHTINGEN VOOR ISRAËL 4

V. VERPLICHTINGEN VOOR DERDE STATEN 5

VI. VERPLICHTINGEN VOOR DE VERENIGDE NATIES.....9

VII. CONCLUSIE 10

Machine Translated by Google

I. INVOERING

De Onafhankelijke Internationale Onderzoekscommissie voor het bezette Palestijnse gebied, inclusief Oost-Jeruzalem, en Israël ("Commissie") verwelkomde[1] het historische advies dat het Internationaal Gerechtshof ("Hof") uitbracht over de *juridische gevolgen die voortvloeien uit het beleid en de praktijken van Israël in het bezette Palestijnse gebied, inclusief Oost-Jeruzalem* (19 juli 2024).[2] In het adviserende oordeel oordeelde het Hof dat de voortdurende aanwezigheid van Israël in het bezette Palestijnse gebied onrechtmatig was, wat internationale juridische verplichtingen van Israël, alle staten en internationale organisaties, waaronder de Verenigde Naties, met zich meebracht. Het Hof stelde dat het aan de Algemene Vergadering en de Veiligheidsraad was om de precieze modaliteiten en verdere acties te overwegen om zo snel mogelijk een einde te maken aan de onrechtmatige aanwezigheid van Israël in het bezette Palestijnse gebied en van Israëlische kolonisten en nederzettingen. In dit standpuntdocument zet de Commissie haar juridische analyse en aanbevelingen voor Israël, de lidstaten, de Algemene Vergadering en de Veiligheidsraad uiteen over de implementatie van het advies van het Hof.

Tweede. PROCEDURELE ACHTERGROND

1. Op 14 september 2022 bracht de Commissie een rapport uit aan de Algemene Vergadering (A/77/328) met de conclusie dat de Israëlische bezetting onrechtmatig was. De Commissie adviseerde dat de Algemene Vergadering dringend een adviserend oordeel van het Hof verzoekt over de juridische gevolgen van de Israëlische bezetting en over de daaruit voortvloeiende verplichtingen van derde staten en de Verenigde Naties ("VN").3

2. Op 30 december 2022 heeft de Algemene Vergadering resolutie A/RES/77/247 aangenomen, waarin besloten zij, overeenkomstig artikel 96 van het Handvest van de VN, het Hof te verzoeken een adviserend oordeel uit te brengen overeenkomstig artikel 65 van het Statuut van het Hof over de vraag naar de *juridische gevolgen die voortvloeien uit het beleid en de praktijken van Israël in de bezette Palestijnse gebieden, met inbegrip van Oost-Jeruzalem.*

3. Op 17 januari 2023 heeft de secretaris-generaal van de VN de president van het Hof ervan in kennis gesteld dat het secretariaat van de VN, overeenkomstig artikel 65, lid 2, van het Statuut van het Hof, een dossier zou samenstellen met alle relevante documenten met betrekking tot het verzoek om een advies en dat dit dossier aan het Hof zou worden toegezonden.

4. Op 3 februari 2023 heeft het Hof een bevel uitgevaardigd dat de VN en de lidstaten, alsmede de waarnemersstaat Palestina, het Hof uiterlijk op 25 juli 2023 schriftelijke stukken mogen verstrekken, overeenkomstig artikel 66, lid 2, van het Statuut van het Hof.

---

[1] Persbericht van de Commissie (22 juli 2024), https://www.ohchr.org/en/press-releases/2024/07/un-commission-inquiry- welcomes-international-court-justice-advisory-opinion.

[2] Internationaal Gerechtshof, *Juridische gevolgen voortvloeiend uit het beleid en de praktijken van Israël in de bezette gebieden Palestijns Gebied, inclusief Oost-Jeruzalem,* Advies (19 juli 2024), https://www.icj-cij.org/sites/default/files/case-related/186/186-20240719-adv-01-00-en.pdf ("Advies inzake juridische gevolgen").

[3] Rapport van de Onafhankelijke Internationale Onderzoekscommissie naar de bezette Palestijnse gebieden, inclusief Oost-Jeruzalem, en Israël (14 september 2022), A/77/328, par. 92.

Machine Translated by Google

5. Op 7 augustus 2023 werden door staten en organisaties zevenenvijftig schriftelijke verklaringen ingediend.4
Op 14 november 2023 ontving het Hof vijftien schriftelijke opmerkingen van staten en organisaties die reageerden op schriftelijke verklaringen die op 7 augustus 2023 waren ingediend.5

6. Van 19 tot en met 16 februari 2024 vonden openbare hoorzittingen plaats, waarbij negenenveertig staten en drie internationale organisaties mondelinge verklaringen aflegden.6

7. Op 19 juli 2024 heeft het Hof zijn advies uitgebracht.

8. Op 13 september 2024 heeft de Algemene Vergadering een resolutie aangenomen over het *"Advies van het Internationaal Gerechtshof over de juridische gevolgen die voortvloeien uit het beleid en de praktijken van Israël in het bezette Palestijnse gebied, met inbegrip van Oost-Jeruzalem, en uit de illegaliteit van de voortdurende aanwezigheid van Israël in het bezette Palestijnse gebied"*
(A/RES/ES-10/24) tijdens de tiende speciale noodzitting.7 De resolutie bevatte specifieke stappen en acties die Israël en alle staten moesten ondernemen naar aanleiding van het advies.

9. In dit standpuntdocument worden de standpunten van de Commissie uiteengezet met betrekking tot de verantwoordelijkheid van de staat en de wijze waarop de Algemene Vergadering en de Veiligheidsraad de precieze modaliteiten en acties kunnen identificeren en implementeren die nodig zijn om zo snel mogelijk een einde te maken aan de onrechtmatige aanwezigheid van Israël in het bezette Palestijnse gebied.

III. SAMENVATTING VAN HET ADVIES

10. Het Hof was gezaghebbend en ondubbelzinnig in zijn adviserende oordeel dat de voortdurende aanwezigheid van Israël in het bezette Palestijnse gebied onrechtmatig was volgens het internationaal recht.8 Het Hof stelde dat Israël verplicht was om: (i) zo snel mogelijk een einde te maken aan de onrechtmatige bezetting; (ii) onmiddellijk alle nieuwe nederzettingsactiviteiten te staken en kolonisten uit het bezette Palestijnse gebied te evacueren; (iii) herstelbetalingen te doen voor de schade die aan Israël is toegebracht.

---

[4] Staten en organisaties die schriftelijke verklaringen hebben ingediend zijn onder meer: Turkije, Namibië, Luxemburg, Canada, Bangladesh, Jordanië, Chili, Liechtenstein, Libanon, Noorwegen, Israël, Algerije, Liga van Arabische Staten, Syrische Arabische Republiek, Palestina, Organisatie voor Islamitische Samenwerking, Egypte, Guyana, Japan, Saoedi-Arabië, Qatar, Zwitserland, Spanje, Russische Federatie, Italië, Jemen, Malediven, Verenigde Arabische Emiraten, Oman, Afrikaanse Unie, Pakistan, Zuid-Afrika, Verenigd Koninkrijk van Groot-Brittannië en Noord-Ierland, Hongarije, Brazilië, Frankrijk, Koeweit, Verenigde Staten van Amerika, China, Gambia, Ierland, Belize, Bolivia, Cuba, Mauritius, Marokko, Tsjechië, Maleisië, Colombia, Indonesië, Guatemala, Nauru, Djibouti, Togo, Fiji, Senegal, Zambia. https://www.icj-cij.org/sites/default/files/case-related/186/186-20230807-pre-01-00-en.pdf

[5] Staten en organisaties die schriftelijke opmerkingen hebben ingediend zijn onder meer: Jordanië, de Organisatie voor Islamitische Samenwerking, Qatar, Belize, Bangladesh, de waarnemende staat Palestina, de Verenigde Staten van Amerika, Indonesië, Chili, de Liga van Arabische Staten, Egypte, Algerije, Guatemala, Namibië en Pakistan. https://www.icj-cij.org/sites/default/files/case-related/186/186-20231114-pre-01-00-en.pdf

[6] Staten en organisaties die mondelinge verklaringen hebben afgelegd zijn onder meer: Palestina, Zuid-Afrika, Algerije, Saoedi-Arabië, Nederland, Bangladesh, België, Belize, Bolivia, Brazilië, Chili, Colombia, Cuba, Egypte, Verenigde Arabische Emiraten, Verenigde Staten van Amerika, Russische Federatie, Frankrijk, Gambia, Guyana, Hongarije, China, Iran, Irak, Ierland, Japan, Jordanië, Koeweit, Libanon, Libië, Luxemburg, Maleisië, Mauritius, Namibië, Noorwegen, Oman, Pakistan, Indonesië, Qatar, Verenigd Koninkrijk, Slovenië, Soedan, Zwitserland, Syrië, Tunesië, Turkije, Zambia, Liga van Arabische Staten, Organisatie voor Islamitische Samenwerking, Afrikaanse Unie, Spanje, Fiji en de Malediven. https://www.icj-cij.org/sites/default/files/case-related/186/186-20240226-pre-01-00-en.pdf

[7] De resolutie werd aangenomen door de Algemene Vergadering op 18 september 2024. Het werd aangenomen met 124 stemmen voor, 14 tegen en 43 onthoudingen. A/RES/ES-10/24 (19 september 2024).

[8] Advies inzake juridische gevolgen, par. 285(3).

Machine Translated by Google

alle natuurlijke of rechtspersonen die betrokken zijn in de bezette Palestijnse gebieden.[9] Het Hof stelde vast dat Israëls internationale onrechtmatige daden aanleiding gaven tot verplichtingen voor andere staten, de Verenigde Naties en internationale organisaties.

11. Om tot deze conclusie te komen, onderzocht het Hof het internationale juridische kader van het internationaal humanitair recht, het internationaal mensenrechtenrecht en twee *jus cogens* principes - het recht van een volk op zelfbeschikking en het verbod op het verwerven van grondgebied door dreiging of gebruik van geweld.10 Het Hof stelde duidelijk dat het het bezette Palestijnse gebied beschouwde als een "enkele territoriale eenheid, waarvan de eenheid, samenhang en integriteit moeten worden bewaard en gerespecteerd", die de Westelijke Jordaanoever, inclusief Oost-Jeruzalem, en de Gazastrook omvat.11 Het Hof maakte een einde aan elk debat over de juridische status van de Gazastrook door te stellen dat het nog steeds bezet was door Israël en dat het beslissende criterium niet alleen gebaseerd is op fysieke militaire aanwezigheid, maar veeleer op de vraag of de bezettende macht autoriteit heeft gevestigd over het gebied en in staat is die autoriteit uit te oefenen.12 Het Hof merkte op dat Israël nog steeds in staat was autoriteit uit te oefenen en autoriteit bleef uitoefenen over de Gazastrook.13

12. Het Hof onderzocht het beleid en de praktijken van Israël in het bezette Palestijnse gebied, waaronder de langdurige bezetting van Israël, het nederzettingenbeleid, de annexatie van Palestijns gebied en discriminerende wetgeving. Het Hof stelde dat bezetting in de wet een tijdelijke situatie is als reactie op militaire noodzaak en niet kan worden gebruikt om de titel van soevereiniteit over te dragen aan de bezettende macht. Het Hof merkte op dat het nederzettingenbeleid van Israël sinds 1967 voortdurend is uitgebreid, wat heeft geresulteerd in: inbeslagname van eigendommen, exploitatie van natuurlijke hulpbronnen, het overbrengen van Israëliërs naar bezet land, wat heeft geresulteerd in de gedwongen verplaatsing van Palestijnen, uitbreiding van het Israëlische burgerrecht dat van toepassing is op Israëlische kolonisten terwijl Palestijnen worden onderworpen aan het militaire recht, en toegenomen geweld tegen Palestijnen.
Het Hof concludeerde, zoals het had gedaan in het advies uit 2004 over de *juridische gevolgen van de bouw van een muur in het bezette Palestijnse gebied,* dat de nederzettingen en de bijbehorende regimes waren opgericht en in stand werden gehouden in strijd met het internationaal recht.14 Het Hof concludeerde ook dat dit beleid en deze praktijken waren ontworpen om voor onbepaalde tijd van kracht te blijven en neerkwamen op annexatie van grote delen van het bezette Palestijnse gebied door Israël.15 Dit is een directe schending van het “verbod op het gebruik van geweld in internationale betrekkingen en het daaraan gekoppelde principe van het niet-verwerven van grondgebied met geweld”.16

13. Het Hof analyseerde de discriminerende wetgeving en maatregelen van Israël, waaronder het beleid inzake verblijfsvergunningen, beperkingen op beweging en de sloop van Palestijnse eigendommen. Het Hof oordeelde dat Israël zijn verplichtingen onder het Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten ('ICCPR'), het Internationaal Verdrag inzake economische, sociale en culturele rechten ('ICESCR') en het Verdrag inzake de uitbanning van alle vormen van raciale discriminatie had geschonden.

---

[9] Advies inzake juridische gevolgen, par. 285(4)-(6).
[10] *Zie* Advies inzake juridische gevolgen, paras. 261.
[11] Advies inzake de juridische gevolgen, par. 78.
[12] Advies inzake juridische gevolgen, paragrafen 92-93.
[13] Advies inzake de juridische gevolgen, par. 93.
[14] Advies over de juridische gevolgen, par. 154, waarin wordt verwezen naar *de juridische gevolgen van de bouw van een muur in de Bezet Palestijns gebied,* Advies, (2004), par. 120.
[15] Advies inzake de juridische gevolgen, par. 173.
[16] Advies inzake de juridische gevolgen, par. 179.

Machine Translated by Google

Discriminatie (“CERD”).17 Het Hof oordeelde met name dat de Israëlische wetgeving en maatregelen ook in strijd waren met artikel 3 van het CERD, dat segregatie en apartheid verbiedt, zonder te specificeren of de situatie neerkwam op segregatie of apartheid of beide.

14. Het Hof oordeelde dat het beleid en de praktijken van Israël het recht van het Palestijnse volk op zelfbeschikking schonden door de Westelijke Jordaanoever te fragmenteren en Oost-Jeruzalem van elkaar te scheiden. ervan, annexeren van grote delen van het bezette Palestijnse gebied, verdrijven van de Palestijnse bevolking, ontnemen van Palestijnen van de controle over hun natuurlijke hulpbronnen, verhinderen dat Palestijnen hun politieke status bepalen en economische, sociale en culturele ontwikkeling nastreven, en andere mensenrechten schenden. Het Hof concludeerde dat het "aanhoudende karakter van Israëls onwettige beleid en praktijken hun schending van het recht van het Palestijnse volk op zelfbeschikking verergert".18

IV. VERPLICHTINGEN VOOR ISRAËL

15. De verplichting van een staat voor het plegen van een internationaal onrechtmatige daad is om die onrechtmatige daad te beëindigen.19 Het Hof stelde dat Israël verplicht was om: (i) de onrechtmatige bezetting zo snel mogelijk te beëindigen; (ii) onmiddellijk alle nieuwe nederzettingsactiviteiten te staken en kolonisten uit het bezette Palestijnse gebied te evacueren; (iii) herstelbetalingen te doen voor de schade die is toegebracht aan alle natuurlijke of rechtspersonen die betrokken zijn in het bezette Palestijnse gebied.20 Herstelbetalingen omvatten restitutie, compensatie, genoegdoening en garanties van niet-herhaling.

16. De restitutie omvat de verplichtingen van Israël om land en ander onroerend goed, alle activa en culturele eigendommen die sinds 1967 in beslag zijn genomen, terug te geven, de delen van de muur in het bezette Palestijnse gebied te ontmantelen, kolonisten uit alle bestaande nederzettingen te evacueren en Palestijnen die tijdens de bezetting in of uit het bezette Palestijnse gebied zijn ontheemd, toe te staan terug te keren naar hun oorspronkelijke woonplaats.21 Het Hof merkte op dat, Indien een dergelijke restitutie niet mogelijk is, dient er compensatie te worden verleend.22

17. De Commissie is van oordeel dat Israël een internationale wettelijke verplichting heeft om alle nieuwe nederzettingsactiviteiten te staken en bestaande nederzettingen “zo snel mogelijk” te ontmantelen. De Algemene Vergadering eiste dat Israël dit “uiterlijk 12 maanden na de aanneming” van de resolutie zou doen. [23] Verder moet Israël alle kolonisten fysiek evacueren uit het bezette Palestijnse gebied “onmiddellijk” en alle ontheemde Palestijnen toestaan terug te keren naar hun land en eigendommen. De Commissie interpreteert de duidelijke betekenis van het woord “onmiddellijk” als onmiddellijk en zonder uitstel. Israël moet onmiddellijk een uitgebreid actieplan opstellen dat alle kolonisten fysiek zal evacueren uit het bezette gebied. De Commissie is van mening dat, om te voldoen aan haar internationale juridische

[17] Advies inzake juridische consequenties, par. 223. Specifieke schendingen omvatten artikelen 2 (1), (26) van het ICCPR, artikel 2(2) van het ICESCR en artikel 2 van het CERD.

[18] Advies inzake de juridische gevolgen, par. 243.

[19] Met het oog op het feit dat dit een algemeen beginsel van het internationaal recht is, zie Juridische Gevolgen Advies, paragraaf 267; *zie ook* Verantwoordelijkheid van staten voor internationaal onrechtmatige daden, VN-document A/RES/56/83 (2001), artikel 30.

[20] Advies inzake juridische gevolgen, par. 285(4)-(6).

[21] Advies inzake de rechtsgevolgen, par. 270.

[22] Advies inzake de juridische gevolgen, par. 271.

[23] GA-resolutie A/ES-10/L.31/Rev.1, para. 2.

Machine Translated by Google

Om aan deze verplichtingen te voldoen, moet Israël land, eigendomsrechten en natuurlijke hulpbronnen teruggeven aan de Palestijnen die sinds 1967 ontheemd zijn. Bovendien moet Israël alle beperkende wetten, beleidsmaatregelen en maatregelen intrekken die discriminerend zijn tegen Palestijnen of de vervulling van hun recht op zelfbeschikking beperken.

18. Israël moet verplicht worden om op periodieke basis verslag uit te brengen aan de Algemene Vergadering en de Veiligheidsraad over de maatregelen die het heeft genomen om een einde te maken aan de onrechtmatige bezetting en alle stappen die het heeft genomen om zijn verplichtingen onder het internationaal recht na te komen, in overeenstemming met het advies.

V. VERPLICHTINGEN VOOR DERDE STATEN

Juridisch overzicht

19. De internationaal onrechtmatige handelingen van Israël leiden tot internationale juridische aansprakelijkheid voor de staat Israël, alle staten, [24] en internationale organisaties, waaronder de Verenigde Naties. Het Hof concludeerde dat alle staten verplicht waren de situatie die voortvloeide uit de onrechtmatige aanwezigheid van de staat Israël in het bezette Palestijnse gebied niet als legaal te erkennen en geen hulp of bijstand te verlenen bij het handhaven van de situatie. Verder hebben alle staten de plicht om samen te werken met de Algemene Vergadering en de Veiligheidsraad bij het implementeren van modaliteiten en maatregelen om een einde te maken aan de internationaal onrechtmatige handelingen die in het advies zijn geïdentificeerd.

20. Wat betreft de kwestie van niet-erkenning, is de Commissie van oordeel dat staten verplicht zijn geen enkele territoriale of soevereiniteitsclaim van Israël over bezette gebieden te erkennen.25 Staten moeten hun betrekkingen met Israël aanpassen, zoals het Hof stelde, om in hun omgang onderscheid te maken tussen Israël en de bezette Palestijnse gebieden.

21. Aangezien het Hof ernstige schendingen van dwingende normen van het internationale recht heeft vastgesteld, zijn alle staten verplicht geen hulp of bijstand te verlenen bij het in stand houden van de onrechtmatige bezetting.26
De Commissie is van mening dat de plicht van staten om onrechtmatige bezetting niet te erkennen, samengaat met de plicht van staten om geen hulp of bijstand te verlenen.
Elke staat is verplicht een grondige due diligence-beoordeling uit te voeren van zijn hulp en bijstand aan Israël en te bepalen of het door Israël wordt gebruikt om de onrechtmatige bezetting te ondersteunen en in stand te houden. Hulp en bijstand omvatten financiële, militaire en politieke hulp of ondersteuning.

22. De Commissie is van mening dat alle staten ook de verplichting hebben om individueel en collectief actie te ondernemen om een einde te maken aan de onrechtmatige bezetting, onder meer door politieke, economische en culturele druk op de Israëlische regering uit te oefenen om een einde te maken aan de onrechtmatige bezetting.
Staten moeten alles doen wat nodig en redelijk is om ervoor te zorgen dat de Israëlische regering zo snel mogelijk een einde maakt aan haar onrechtmatige daden.

---

[24] Verantwoordelijkheid van staten voor internationaal onrechtmatige daden, VN-document A/RES/56/83 (2001), artikelen 16 en 41.

[25] Voor meer informatie over het beginsel van niet-erkenning, *zie Juridische gevolgen voor staten van de voortdurende aanwezigheid van Zuid-Afrika in Namibië (Zuidwest-Afrika) ondanks resolutie 276 (1970) van de Veiligheidsraad,* Advies (1971), paragrafen 122-124; *zie ook* Talmon, S., *"De plicht om een situatie die is ontstaan door het illegale gebruik van geweld of een andere ernstige inbreuk op een Jus Cogens-norm niet als rechtmatig te 'erkennen'"* in Tomuschat, C. en Thouvenin, JM (red.), De fundamentele regels van de internationale rechtsorde: Jus Cogens en verplichtingen Erga Omnes (2006).

[26] Verantwoordelijkheid van staten voor internationaal onrechtmatige daden, VN-document A/RES/56/83 (2001), artikel 41(2).

Machine Translated by Google

23. De Commissie neemt ook kennis van de aansprakelijkheid van de staat door medeplichtigheid, namelijk wanneer een staat willens en wetens een andere staat helpt of bijstaat bij het plegen van een internationaal onrechtmatige daad.27 De Commissie merkt op dat zij, wat betreft schendingen van het internationaal humanitair recht, al heeft gemeld dat Israël oorlogsmisdaden heeft gepleegd in de context van de oorlog in Gaza sinds 7 oktober 2023.28 Wat betreft genocide, neemt de Commissie kennis van de bevelen tot voorlopige maatregelen die door het Hof zijn uitgevaardigd in de *zaak Toepassing van het Verdrag inzake de voorkoming en bestraffing van de misdaad van genocide in de Gazastrook (Zuid-Afrika tegen Israël).*[29] De Commissie is van mening dat alle Staten op de hoogte zijn dat Israël internationaal onrechtmatige handelingen kan plegen of pleegt, zowel in zijn gedrag in de militaire operaties in Gaza als in zijn onrechtmatige bezetting van de Westelijke Jordaanoever, inclusief Oost-Jeruzalem. De Commissie is daarom van mening dat, tenzij Staten hun hulp en bijstand aan Israël bij het plegen van deze handelingen staken, die Staten geacht worden medeplichtig te zijn aan die internationaal onrechtmatige handelingen.

Politieke en diplomatieke betrekkingen

24. De Commissie is van oordeel dat alle staten een internationale wettelijke verplichting hebben om de bezetting als rechtmatig. [30] Staten moeten zich onthouden van elke handeling die de onrechtmatige bezetting erkent, zoals elke verandering in territoriale status sinds 1967 of de facto of de jure annexatie van enig gebied. In de praktijk betekent dit dat alle staten in hun omgang onderscheid moeten maken tussen Israël en het bezette Palestijnse gebied. Staten moeten onderscheid maken in hun diplomatieke, consulaire en economische betrekkingen. Een staat mag bijvoorbeeld Jeruzalem niet erkennen als de hoofdstad van Israël of zijn diplomatieke vertegenwoordigers in Israël in Jeruzalem plaatsen. of reisdocumenten verstrekken aan kolonisten die in illegale nederzettingen wonen. Staten moeten ook onderscheid maken in hun militaire hulp en bijstand, buitenlandse hulp en steun, en zakelijke ondernemingen wanneer zij te maken hebben met Israël en het bezette Palestijnse gebied. Zolang Israël de bezettende macht blijft, mag een staat beperkte betrekkingen met Israël aangaan met betrekking tot het bezette gebied, maar alleen in de mate dat die betrekkingen ten goede komen aan de bezette bevolking.31 Dit is een hoge drempel om te halen, en Israël heeft de bewijslast om te bewijzen dat het uitsluitend activiteiten onderneemt ten behoeve van de bezette bevolking. Staten moeten ervoor zorgen dat hun zakelijke ondernemingen geen activiteiten ondernemen in bezet gebied en niet profiteren van de onrechtmatige bezetting.

25. Met betrekking tot de verplichting om zich te onthouden van verdragsrelaties met Israël “in alle gevallen waarin het pretendeert namens het bezette Palestijnse gebied of een deel daarvan te handelen”, moeten individuele staten en regionale organisaties, zoals de Europese Unie, alle redelijke stappen ondernemen om een alomvattende herziening uit te voeren van bestaande verdragen, overeenkomsten en regelingen met Israël om onderscheid te waarborgen in hun omgang tussen Israël en het bezette Palestijnse gebied en om elke omgang uit te sluiten die het behoud van de onrechtmatige bezetting zou ondersteunen. Staten moeten voorwaarden toevoegen aan deze bestaande overeenkomsten, zodat het duidelijk is dat zij onderscheid maken in hun omgang. Voor alle overeenkomsten

---

[27] Verantwoordelijkheid van staten voor internationaal onrechtmatige daden, VN-document A/RES/56/83 (2001), artikel 16.
[28] A/HRC/56/26; A/HRC/56/CRP.4.
[29] *Toepassing van het Verdrag inzake de voorkoming en bestraffing van de misdaad van genocide in de Gazastrook (Zuid-Afrika v. Israël),* Order (24 mei 2024), Order (28 maart 2024), en Order (26 januari 2024).
[30] Verantwoordelijkheid van staten voor internationaal onrechtmatige daden, VN-document A/RES/56/83 (2001), artikel 41(2).
[31] De *“Namibië* -uitzondering” die enkele uitzonderingen op de plicht tot niet-erkenning uitsnijdt ten behoeve van de bevolking. *Zie* Milano, “The doctrine(s) of non-recognition: theory underpinnings and policy implications in dealing with de facto regimes”, European Society of International Law (2018), https://esil-sedi.eu/wp-content/uploads/2018/04/Agora-3-Milano.pdf .

Machine Translated by Google

die bijdragen aan de onrechtmatige situatie, zijn staten verplicht dergelijke overeenkomsten in te trekken of te wijzigen in overeenstemming met hun internationale juridische verplichtingen.

Militaire relaties

26. Wat betreft de kwestie van wapen- en militaire overdracht en handel met betrekking tot de militaire capaciteit van Israël, hebben staten de plicht om een due diligence-onderzoek uit te voeren naar alle overdrachts- en handelsovereenkomsten met Israël, waaronder maar niet beperkt tot uitrusting, wapens, munitie, onderdelen, componenten, dual use items en technologie, om te bepalen of de goederen of technologie die onderhevig zijn aan de overdracht of handel bijdragen aan het in stand houden van de onrechtmatige bezetting of worden gebruikt om schendingen van het internationaal recht te plegen. Dit omvat zowel reeds bestaande overeenkomsten als toekomstige overdrachten aan Israël. Staten zijn verplicht aan te tonen dat enige overdracht of handel met betrekking tot militaire capaciteit niet door Israël wordt gebruikt om de onrechtmatige bezetting in stand te houden of om schendingen van het internationaal recht te plegen. Israël moet informatie verstrekken om Staten ervan te overtuigen dat die items die door Israël uitsluitend voor defensieve doeleinden worden gebruikt, worden onderscheiden van die items die bijdragen aan het in stand houden van de onrechtmatige bezetting. Als de goederen of technologie die onderhevig zijn aan de overdracht of handel worden gebruikt om de onrechtmatige bezetting in stand te houden of om bij te dragen aan het in stand houden ervan, moeten Staten onmiddellijk alle dergelijke overdracht of handel aan Israël staken totdat Israël het tegendeel kan bewijzen.

27. De Commissie is van mening dat deze beperking op militaire betrekkingen ook geldt voor onderzoeks- en ontwikkelingssamenwerking met Israël, het deelnemen aan gezamenlijke trainingen en militaire oefeningen met Israël, en alle importen uit Israël die Israël financiering en economische steun bieden om de onrechtmatige bezetting in stand te houden.

28. Bovendien hebben staten positieve verplichtingen, onder zowel de Conventies van Genève en de staten moeten ervoor Genocideverdrag.[32] zorgen dat Israël geen schendingen van het internationaal humanitair recht begaat of voorbereidt. Staten moeten ook voorkomen of bestraffen genocide. Als zodanig worden de positieve verplichtingen van Staten die betrokken zijn bij een overdracht of handel aan Israël die bijdraagt aan Israëls militaire capaciteit in dit opzicht nog versterkt. Daarom beveelt de Commissie aan dat elke Staat die betrokken is bij een dergelijke overdracht of handel aan Israël, zijn overdracht of handel staakt totdat de Staat ervan overtuigd is dat de goederen en technologie die onderworpen zijn aan de overdracht of handel niet bijdragen aan het in stand houden van de onrechtmatige bezetting of aan het plegen van oorlogsmisdaden of genocide en daarna gedurende elke periode waarin de Staat hier niet van overtuigd is.

Financiële en economische betrekkingen

29. Wat betreft de financiële en economische betrekkingen stelde het Hof dat staten zich moeten onthouden van het aangaan van economische of handelsbetrekkingen met Israël betreffende het bezette Palestijnse gebied of delen daarvan die de onrechtmatige aanwezigheid van Israël in het gebied kunnen verankeren.33 De Commissie interpreteert dit zo dat staten alle financiële, handels- en investeringsbetrekkingen moeten staken en economische betrekkingen met Israël die de onwettige bezetting in stand houden of daaraan bijdragen

[32] Gemeenschappelijk artikel 1 van de Vier Geneefse Conventies van 1949 legt alle Hoge Verdragsluitende Partijen de plicht op om de Conventies te “respecteren en te zorgen voor respect”. Daarom moeten staten die geen partij zijn bij het gewapende conflict ervoor zorgen dat zij geen schendingen van het internationaal humanitair recht aanmoedigen en mag de staat geen maatregelen nemen die dergelijke schendingen zouden helpen. Alle staten die partij zijn bij het Genocideverdrag hebben een gemeenschappelijk belang bij het voorkomen, onderdrukken en bestraffen van genocide en alle staten die partij zijn verbinden zich ertoe deze verplichtingen *erga omnes partes na te komen.*

[33] Advies inzake de juridische gevolgen, par. 278.

Machine Translated by Google

het in stand houden ervan. Staten moeten hun handels- en economische overeenkomsten met Israël herzien die betrekking hebben op producten en producten van de illegale nederzettingen. De last ligt bij Israël om dat een product of product niet afkomstig is uit de nederzettingen.

30. De Commissie is van mening dat de verantwoordelijkheid van de staat inhoudt dat de staat de nodige zorgvuldigheid moet betrachten om particuliere ondernemingen die in de staat zijn opgericht en non-profit- of niet-gouvernementele organisaties die in de staat zijn geregistreerd en hun omgang met de staat Israël en het bezette Palestijnse gebied te onderzoeken. Deze entiteiten omvatten handelsbedrijven, productiebedrijven, investeringsfondsen en banken die geldtransfers faciliteren. Staten moeten een grondige due diligence-beoordeling van deze entiteiten eisen en ervoor zorgen dat zij zich niet bezighouden met een bedrijf, activiteit of financiële steun die de onrechtmatige bezetting in stand houdt of bijdraagt aan het in stand houden ervan.[34] Indien een staat vaststelt dat dergelijke entiteiten zich bezighouden met activiteiten die de onrechtmatige bezetting in stand houden, moet de staat alle redelijke maatregelen nemen om deze activiteiten te voorkomen, zoals het intrekken van de statuten van een onderneming of het intrekken van de registratie van een non-profitorganisatie in die staat.

31. Met betrekking tot non-profitorganisaties of niet-gouvernementele organisaties moeten staten elke organisatie die de onrechtmatige bezetting financieel of politiek ondersteunt, zorgvuldig controleren. Staten mogen deze organisaties niet steunen, bijvoorbeeld door de organisatie een belastingvrije status te geven of belastingaftrek te bieden voor donaties aan de organisatie en moeten ervoor zorgen dat financiële bijdragen ter ondersteuning van de onrechtmatige bezetting, inclusief nederzettingen en kolonisten, worden stopgezet.

Culturele relaties

32. De Commissie is van mening dat staten geen hulp of bijstand mogen verlenen aan educatieve, academische, onderzoeks- of culturele activiteiten die de onrechtmatige bezetting ondersteunen of in stand houden. Dit geldt voor universiteiten en andere onderzoeks- of culturele instellingen die de bezetting ondersteunen of die zich fysiek in het bezette Palestijnse gebied bevinden en de bezetting ondersteunen. Omgekeerd is de Commissie van mening dat er promotie moet zijn voor activiteiten of instellingen die werken aan het beëindigen van de onrechtmatige bezetting.

Verantwoordelijkheid

33. Alle staten moeten volledig meewerken aan het onderzoek van het Internationaal Strafhof naar de *situatie in de staat Palestina,* ongeacht of het een staatspartij is bij het Statuut van Rome. Aangezien de door het Hof vastgestelde schendingen van dwingende aard zijn die aanleiding geven tot verplichtingen *erga omnes,* hebben alle staten de plicht om mee te werken. Nationale autoriteiten moeten ook hun eigen onderzoeken uitvoeren en, waar van toepassing, vervolgingen uitvoeren op grond van het nationale strafrecht of universele jurisdicties voor crimineel gedrag dat is gepleegd in het bezette gebied.

34. Staten moeten voldoen aan hun verdragsverplichtingen, zoals hun verplichtingen onder het Genocideverdrag om het plegen van genocide te voorkomen of te bestraffen. Verder zijn alle staten die partij zijn bij het Vierde Verdrag van Genève verplicht om ervoor te zorgen dat Israël zich houdt aan het internationale humanitaire recht.

Dit omvat het naleven van alle voorlopige

[34] Voor richtlijnen over due diligence op het gebied van mensenrechten, zie de UN Guiding Principles on Business and Human Rights (2011), https://www.ohchr.org/documents/publications/guidingprinciplesbusinesshr_en.pdf

[35] *Juridische gevolgen van de bouw van een muur in het bezette Palestijnse gebied,* advies (2004), paragraaf 159.

Machine Translated by Google

maatregelen die door het Hof zijn uitgevaardigd in het kader van *de toepassing van het Verdrag inzake de voorkoming en de bestraffing van genocide in de Gazastrook (Zuid-Afrika tegen Israël).*[36]
Zoals hierboven aangegeven, kunnen staten medeplichtig zijn aan het niet voorkomen van genocide als zij niet handelen in overeenstemming met de bevelen van het Hof en niet rechtstreeks meewerken aan of assisteren bij het plegen van genocide.

35. Wat betreft andere opties voor verantwoording, moeten staten hun nationale wetten herzien en alle mogelijke opties voor verantwoording onderzoeken, zoals gerichte sanctieregimes, met name sancties met betrekking tot mensenrechtenschendingen. Tot slot moeten staten volledige ondersteuning bieden voor alle verantwoordingsprocessen, of deze nu binnenlands, regionaal of internationaal zijn, en meewerken aan deze processen.

VI. VERPLICHTINGEN VOOR DE VERENIGDE NATIES

36. Het Hof stelde dat internationale organisaties, waaronder de Verenigde Naties, verplicht waren de situatie die voortvloeide uit de onrechtmatige aanwezigheid van Israël in het bezette Palestijnse gebied niet als legaal te erkennen. De Commissie is van mening dat, net als de verplichting van staten, de Verenigde Naties en internationale organisaties verplicht zijn om in hun omgang onderscheid te maken tussen Israël en het bezette Palestijnse gebied en zich te onthouden van elke activiteit die bijdraagt aan het in stand houden van de bezetting.

37. Specifiek met betrekking tot de uitvoering adviseerde het Hof dat de Algemene Vergadering en de Veiligheidsraad de "precieze modaliteiten en verdere actie" moesten overwegen die nodig waren om een einde te maken aan de onrechtmatige bezetting. Zoals hierboven vermeld, nam de Algemene Vergadering op 13 september 2024 een resolutie aan die specifieke aanbevelingen voor Israël en alle lidstaten aannam in overeenstemming met het advies.37 In haar resolutie verzocht de Algemene Vergadering de secretaris-generaal om binnen drie maanden een rapport in te dienen over de uitvoering van de resolutie. De Commissie wacht op het rapport over de uitvoering door Israël en alle lidstaten.

38. Als Israël blijft weigeren om te voldoen aan zijn verplichtingen op grond van het internationale recht, zoals uiteengezet in het advies en de resolutie van de Algemene Vergadering, beveelt de Commissie aan dat de Veiligheidsraad of de Algemene Vergadering een ad-hoccommissie opricht om de non-compliance uitgebreid te beoordelen en mechanismen voor te stellen om naleving te waarborgen. De Commissie is zich ervan bewust dat de Veiligheidsraad in de situatie in Namibië heeft gehandeld om een dergelijke ad-hocsubcommissie op te richten.[38] Echter, in de huidige situatie heeft de Veiligheidsraad nagelaten te handelen vanwege het vetorecht van een van de permanente lidstaten. De Commissie is van mening dat, wanneer dwingende normen van het internationaal recht worden geschonden, de permanente leden van de Veiligheidsraad niet de mogelijkheid mogen krijgen hun veto uit te oefenen, aangezien dit in strijd is met de verplichting om dwingende normen van het internationaal recht te handhaven.

39. Voor volledige herstelbetalingen beveelt de Commissie aan dat de Algemene Vergadering een onafhankelijk mechanisme instelt om alle claims met betrekking tot de complexe

[36] *Toepassing van het Verdrag inzake de voorkoming en bestraffing van de misdaad van genocide in de Gazastrook (Zuid-Afrika v. Israël),* Order (24 mei 2024), Order (28 maart 2024), en Order (26 januari 2024).

37 GA resolutie A/ES-10/24.

[38] Een Ad Hoc Subcommissie werd opgericht krachtens resolutie 276 (1970) van de VN-Veiligheidsraad, https://main.un.org/securitycouncil/sites/default/files/en/sc/repertoire/69-71/69-71_05.pdf#page=8

Machine Translated by Google

kwestie van herstelbetalingen. Dit omvat het verzamelen en bewaren van gegevens over Palestijnse gronden, activa en eigendommen, het consolideren van de gegevens van verschillende VN-agentschappen en andere organisaties in één centrale opslagplaats, en het bewaren van deze gegevens voor herstelbetalingen en compensatieclaims.

VII. CONCLUSIE

40. De Commissie verwelkomde het historische advies dat het Hof op 19 juli 2024 uitbracht. Het Hof was duidelijk dat de voortdurende aanwezigheid van Israël in het bezette Palestijnse gebied onrechtmatig was vanwege het beleid en de praktijken van Israël die fundamentele beginselen van het internationaal recht schonden. Deze dwingende normen van het internationaal recht omvatten het recht van een volk op zelfbeschikking, het verbod op het met geweld verwerven van grondgebied, het verbod op rassenscheiding en discriminatie, en fundamentele regels van het internationaal humanitair recht. Met die conclusies stelde het Hof verplichtingen vast voor Israël, alle staten en internationale organisaties, waaronder de Verenigde Naties. De Commissie publiceert dit juridische standpuntdocument om de Algemene Vergadering en de Veiligheidsraad te helpen bij het identificeren en opleggen van de specifieke modaliteiten en acties die nodig zijn om een einde te maken aan de onrechtmatige bezetting en de volledige verwezenlijking van het recht van het Palestijnse volk op zelfbeschikking.

BOOKS

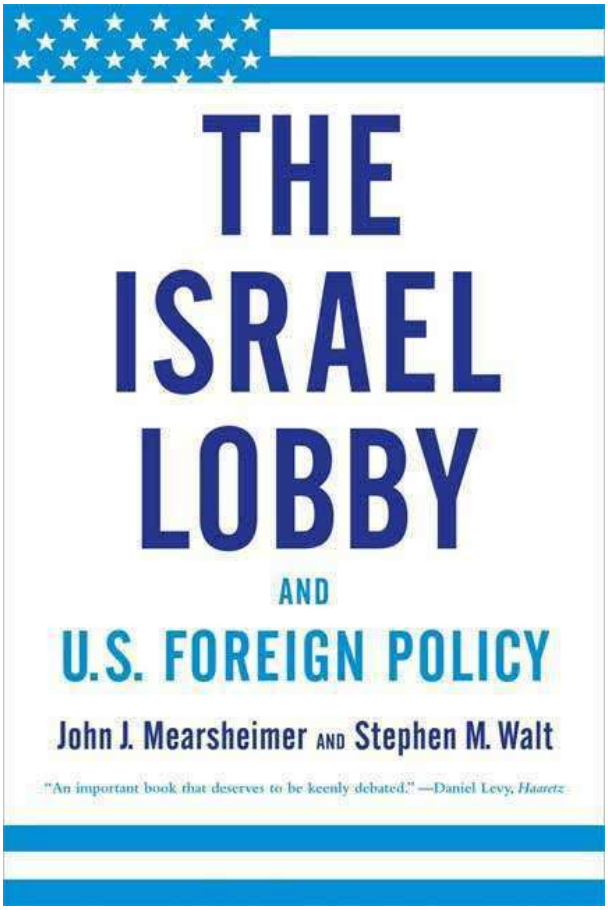

The Israel Lobby and US Foreign Policy
John J. Mearsheimer, Stephen M. Walt
Farrar, Straus and Giroux, 4 sep. 2007 - 496 pagina's
ISBN: 9780141031231

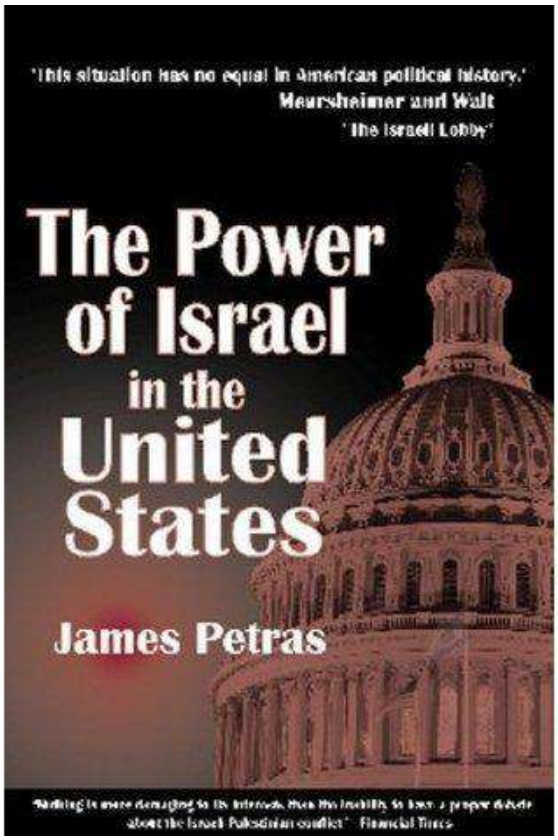

The Power of Israel
in the United States

James Petras
Clarity Press Inc

192 pp

2006

e-book

ISBN: 0-932863-51-5

Books Israel

The Bomb in the Basement Manufactured Crisis

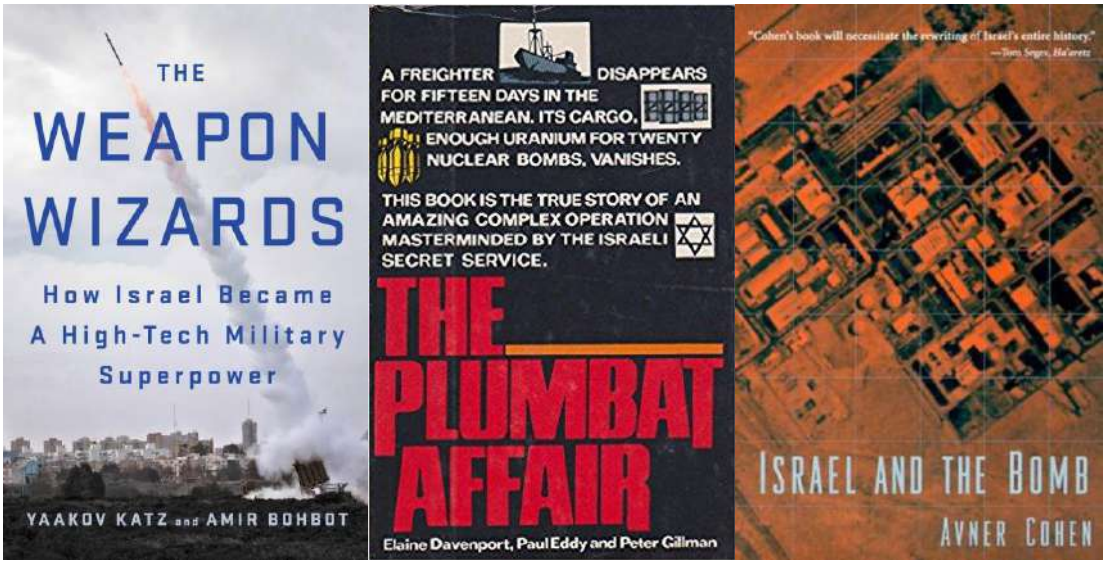

The Weapon Wizard The Plumbat Affair 1978 Israel and the Bomb

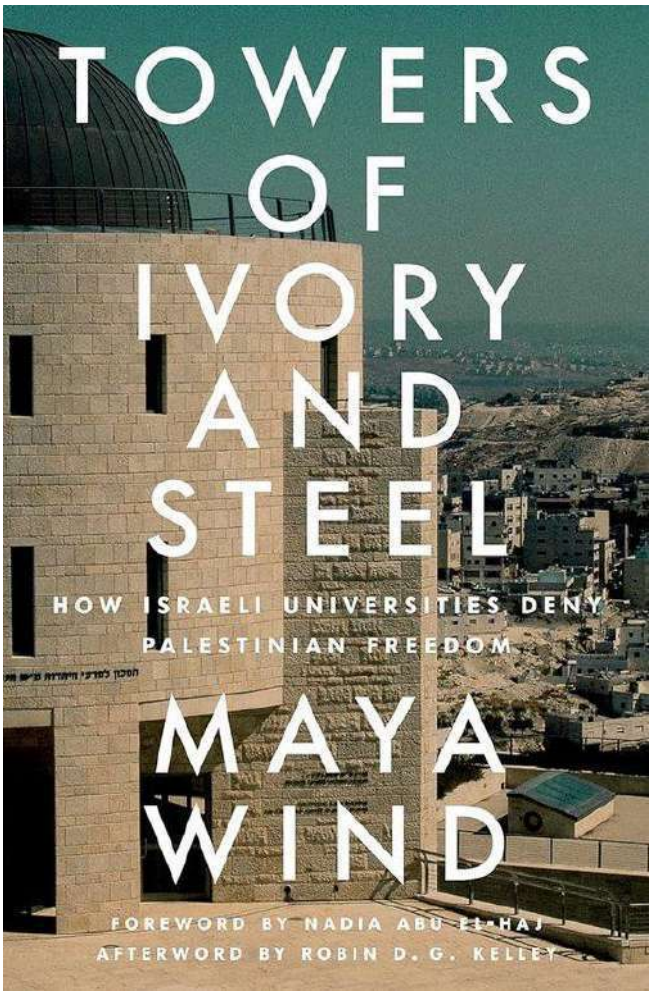

Towers of Ivory and Steel

Productspecificaties

	Paperback
datum	
	30 januari 2024
pagina's	
	256
auteur	
	Maya Wind
uitgeverij	
	Verso Books
EAN	
	9781804291740

- 2024 Trump wins 2024 election

- 2024 de val van het Baath-regime van Bashar al-Assad van Syrië

Balans

BLAD:

KASBOEK

Jaar: 2024

Instelling: IFUD of Human Rights

9/2/2024 Ontv gift particulier j.p. wittenboer € 223.85

9/2/2024 Af versturen dw exploot tk Bosma -€ 223.85

17/2/24 isbn ebook -€ 12.75

2/3/2024 Ontv Gift. J.P. vd Wittenboer € 85.24

2/3/2024 Af ez book -€ 85.00

2/3/2024 Ontv Gift. J.P. vd Wittenboer € 85.24

12/3/2024 Ontv gift pariculier J.P. Witteboer € 31.09

12/3/2024 Af printerinkt zw -€ 31.09

3/10/2024 Ontv gift J.P. Wittenboer € 21.78

3/10/2024 af foto alamy auteursrechten € 21.78

2/3/2024 Ontv Gift. J.P. vd Wittenboer € 85.24

19/09/2024 Ontv gift particulier j.p. wittenboer € 223.85

19/09/2024 Af versturen dw exploot M-financiën € 223.85

26/09/2024 Ontv gift particulier j.p. wittenboer € 31.09

26/09/2024 Af printerinkt zw -€ 31.09

11/09/2024 Af donatie internet archive € 23.70

11/09/2024 Ontv gift part. J.P. v.d. Wittenboer € 23.70

9/11/2024 Ontv gift particulier j.p. wittenboer € 223.85

9/11/2024 Af versturen dw exploot tk V. Baarle -€ 223.85

26-12-2024 Ontv gift 249.00 gas / stroom

26-12-2024 Af 249.00 gas / stroom vattenfall

31/12/2024 **eind kas** contant 139.48 euro

IFUD of Human Rights **Balans**

		2023		2024
Activa				
Huidige activa:				
Contant geld		139,48		139,48
Kantoor apparatuur		180,66		180,66
		-		-
		-		-
		-		-
		-		-
Totaal van huidige activa	**€**	**320,14**	**€**	320,14
Vaste activa				
Liquide middelen (kas)		139,48		139,48
Vermogen 10% na schenking ushmm overgebleven		-		-
hoofdvordering		2.004.000,00		-
Schuldvordering NL-Staat notarieel (beraming)				2.004.000,00
Netto vaste activa	**€**	**2.004.139,48**	**€**	2.004.139,48
Overige activa				
Goodwill		-		-
Totaal van overige activa	**€**	**2.004.180,66**	**€**	2.004.180,66
Totaal van activa				

		2023		2024
Verplichtingen en vermogen van eigenaar				
Huidige verplichtingen:				
Crediteuren		-		-
Verschuldigde loonkosten		-		-
Toegenomen compensatie		-		-
Verschuldigde inkomstenbelasting		-		-
Transitorische passiva		-		-
Overige		-		-
Totaal van huidige verplichtingen	**€**	**-**	**€**	**-**
Langetermijnverplichtingen				
Verschuldigde hypotheek		-		-
Totaal van langetermijnverplichtingen	**€**	**-**	**€**	**-**
Vermogen van eigenaar				
Investeringskapitaal		-		-
Herinvesteringen		-		-
Totaal vermogen stichting	**€**	**2.004.180,66**	**€**	**2.004.180,66**
Totaal Vermogen	**€**	**2.004.180,66**	**€**	2.004.180,66

Saldo Kas **€** **139,48** **€** 139,48

BLAD:1

KASBOEK

Jaar:	**2024**
Bedrijf:	Audio-Rarities

Datum	Omschrijving	Kas
12/31/2023	Eind saldo ING 2023	877.40 €
	Eind Kas 2023	**98.33**
28-4 t/m 28-7-24	Kosten zakelijke rek ING	-€ 41.96
7/29/2024	Kosten zakelijke rek ING	-€ 17.24
10/9/2024	Ontv gift	€ 50.00
10/9/2024	Ontv gift	€ 10.49
10/9/2024	Af vullingen pen ebay	-€ 10.49
02-09-24 t/m 28-10-24	Af kosten zakelijke rekening	-€ 57.04
12/26/2024	Ontv gift 249.00	249.00 €
12/26/2024	Af 249.00 gas /stroom Vattenfall	249.00
12/30/2024	banksaldo	€ 841.51
	Totaal	
	Kas contant eind 2024	
		€ 98.33

Audio-Rarities — Balans

		2023		2024
Activa				
Huidige activa:				
Saldo Pay Pal geen Saldo ING		874,00 1,-		841,51 7,-
Voorraden CD's in 2022 (180) / in 2023 (173)		1.394,80		1.394,80
Giften/ gemaakte kosten		-		-
Af versturen cd post usa		-		-
Donaties		-		-
Totaal van huidige activa	€	**2.272,20**		2.239,71
Vaste activa				
Onroerend goed en apparatuur		-		-
Verbeteringen aan gehuurde onroerende zaken		-		-
Vermogen en andere investeringen		-		-
Verminderd met cumulatieve afschrijvingen		-		-
Netto vaste activa	€	-	€	-
Overige activa				
Goodwill		-		-
Totaal van overige activa	€	-	€	-
Totaal van activa	**€**	**2.272,20**	**€**	**2.239,71**

		2023		2024
Verplichtingen en vermogen van eigenaar				
Huidige verplichtingen:				
Crediteuren		-		-
Verschuldigde loonkosten		-		-
Toegenomen compensatie		-		-
Verschuldigde inkomstenbelasting		-		-
Transitorische passiva		-		-
Overige		-		-
Totaal van huidige verplichtingen	€	-	€	-
Langetermijnverplichtingen				
Verschuldigde hypotheek		-		-
Totaal van langetermijnverplichtingen	€	-	€	-
Vermogen				
Kantoor apparatuur		63,73		63,73
Kas		98,32		98,32
Opbrengst CD / MP3 en streaming, 2023	€	**162,05**		**19,14€**
Alleen Mp3 en streaming 2024	**KAS**	**98,32 €**		**98,32€**

Totaal vermogen Saldo € 2.460,84 € 2.466,93€

Nog uit te betalen bedrag cd/mp3 door cdbaby aan Audio-Ratities: 272,34 usd (in wachtrij)

Stroom & Gas Kastanje 28, 5731NK, Mierlo

Audio-Rarities (zakelijk) contract Vattenfall Nederland.
Kosten (voorschot) over 2024 in rekening gebracht door leverancier:
996,00 euro
Er staat geen apart gebouw op de balans voor Audio-Rarities. Dan moet je in alle redelijkheid de energienota schatten naar zakelijk en privé. Er is daarom geen extra tussenmeter, maar gewoon één hoofdmeter voor stroom en gas op het adres.
½ deel is privé
¼ deel is Audio-Rarities
¼ deel is Stichting
Dat wil inhouden dat de kosten voor Audio-Rarities in 2024 bedroegen 249,00 euro, voor de Stichting ook 249,00 euro. Deze bedragen zijn voorgeschoten door J.P. van den Wittenboer. Daarom gelden deze bedragen als particuliere giften aan de stichting en audio-rarities in de balans.

Huur van de postbus
De huur per jaar voor 2024 voor de postbus bedroeg 306,13 euro
De verdeelsleutel is ½ Audio-Rarities en ½ stichting. Het bedrag voor Audio-Rarities is aldus 153,07 euro en voor de stichting ook 153,07 euro. De totale bedragen zijn voorgeschoten door J.P. van den Wittenboer. De bedragen zijn giften aan Audio-Rarities en giften aan de stichting.

Notariële Grosse:
https://archive.org/details/GrosseNotarieel2004

CDbaby sales report Audio-Rarities Hitler’s Inferno 2024
https://archive.org/details/audio-rarities-2024-account-transactions

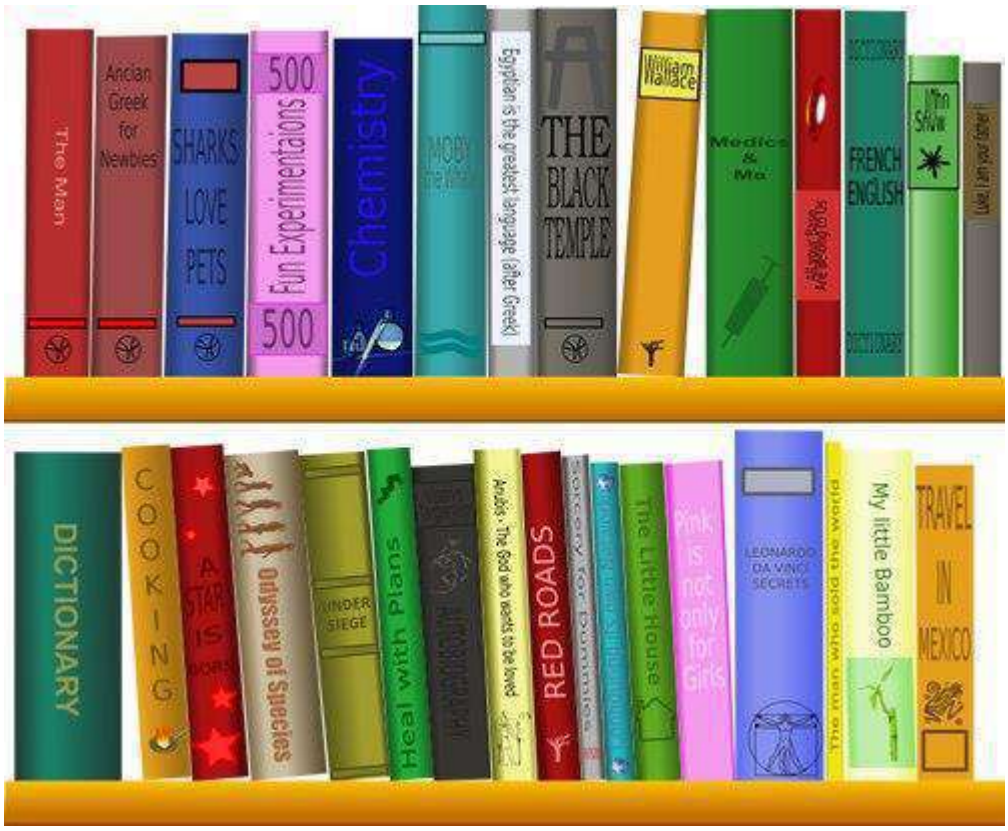

https://archive.org/details/@humanrights

https://ifudofhumanrights.weebly.com/
https://apkfab.com/.../com.scholarly.../apk...
https://archive.org/details/statuuteninschrijving
https://archive.org/details/ubo-reg-ifud-of-human-rights

ANNUAL REPORTS

https://archive.org/details/ANNUALREPORTIFUDOfHumanRights20162017
https://archive.org/details/AnnualReportIFUDOfHumanRights2018
https://archive.org/details/annualreportifudofhumanrights2019
https://archive.org/details/annual-report-ifud-of-human-rights-2020
https://archive.org/details/annual-report-ifud-of-human-rights-2021
https://archive.org/details/annual-report-ifud-of-human-rights-2022
https://archive.org/details/annual-report-ifud-of-human-rights-2023

Intermediaire Stichting van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens
31 december 2024
VOORZITTER / BESTUUR
J.P. van den Wittenboer

IFUD of Human Rights:
https://ifudofhumanrights.weebly.com